

PL
189
S456
1901
c.1
ROBA

Fraschery, Ch
Kāmūs-i Türki

Samy bey

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

قاموس ترکی

کافة لغات ترکیه ايله لسان ترکیده مستعمل کلمات واصطلاحات عربیه و فارسیه واجنبیه بی جامع اوله رق لسانمزک مکمل لغت کتابیدر .

Kamus-ı Türki

مؤلفی : ش. ساهی

صاحب و ناشری

« اقدام » صاحب امتیازی و باش محرری

احمد جودت

معارف نظارت جلیله سنک ۲۹ رجب ۱۳۱۷ و ۲۰ تشرین ثانی
۱۳۱۵ تاریخلی و ۵۴۷ نومرولی رخصتنامه سیله طبع اولمشدر .

کافة حقوقی صاحب و ناشرینه عاندر .

در سعادت

« اقدام » مطبعه سی — باب عالی جاده منده دائرة مخصوصه سنده .

۱۳۱۷

PL
189
S456
1901

941771

افادهء مرام

لغت کتابی بر لسانك خزانه سی حکمنده دره. لسان کله لردن مرکبدر، که بوکله لر دخی، هر لسانك کندینه مخصوص بر طاقم قواعد توفیقاً، تصریف و ترکیب ایدیله رك، انسانك افادهء مرام ایتمسه یارارلر. ایدنی لسانك سرمایه سی کله لرله قواعد صرفیه و نحو یه سندن عبارتدره.

دنیاده هیچ بر آدم تصور اولنه ماز، که لسانك کافهء لغاتی بیلسین، و یا جمله سنی حفظنده طوته بیلسین؛ و پک آز آدم لر واردر، که لسانلرینی تمامیه قاعده یه توفیقاً سویلیه بیلسینلر. بو حال ایسه هر لسانك جامع اولدیغی کلان دن مرور زمانه بر طاقنی بادیهء نسیانده بر اقوب غائب ایتمسنی، و قواعد مخصوصه سنه مغایر صورتده سویلنه رك، فصاحتدن محروم قالمسنی، و الحاصل ککیش و فصیح ایکن، طار و غلط بر لسان اولسنی متج اولور.

لسانلری بو انحطاطدن وقایه ایده جک آنجق ادبیاتدر؛ ادبیاتک یعنی ادبانک بو باده ایده جگری خدمتک ایلك خطوه سی ایسه لسانك مکملیتینی تشکیل ایدن کله لرینی و فصاحتنی موجب اولان قواعدینی حسن محافظه ایتمکدن عبارتدره. بو ایکی شقک برنجیسی لسانك کافهء لغاتی حاوی مکمل بر قاموس، و ایکنجیسی قواعد صرفیه و نحو یه سنی جامع منتظم بر صرف و نحو کتابی وجوده کتیر مکله حاصل و ممکن اوله بیلیر.

بونک ایچوندر که تحریری و ادبی حالنه کچیرلسی مرام اولنان هر بر لسانك ائ اول کله لر ی جمع ایله بر لغت، و قواعدی ضبط ایله بر صرف و نحو کتابلری تدوین ایدمک اسکیدن بری بر قانون عمومی حکمنه کچوب، حتی بو کون کرهء ارضک ائ معهور طرفلرنده ساکن ائ وحشی اقوامک بیله سویلدک لری لسانلری اوکرمک ایستین آورو و پالیر اولسانلرک لغت و صرف و نحو کتابلرینی ضبط و تحریر ایتمکدن ایشه یریشیرلر.

لغاتی و قواعدی مضبوط اولمیان لسانك هیچ بر وقت السنهء ادبیه دن عد اولمق ادعاسنه صلاحیتی اوله ماز؛ زیرا بو ایکی کتاب ادبیاتک اساسیدره. بنای ادبیات آنجق بونلرک اوزرینه تأسیس اولنه بیلیر. لسانك تدبیسنه قارش ی رسد یرینی طوته جق دخی آنجق بو ایکی کتابدره. مکمل بر قاموسی اولمیان لسان ثروت طبیعییه سی دیمک اولان لغتلرینی کوندن کونه غائب ایده رك، کندی سرمایه سیله بر شیء افاده ایدمه یه جک درجه ده طار اولور؛ و منتظم بر صرف و نحو کتابی اولمیان لسان طوغری سویلمک ی تأمین ایدمه یه یوب، کیتدکجه ده یا ککیش سویلنیر، و نهایت بستیون غلط بر لسان حالی آلیر.

بناء علیه، لسانی فصیح و ککیش بر لسان ادبی حالنده محافظه، و یا بو حاله تحویل و ارجاع ایتمک ایستین بر قوم لسانك مکمل بر قاموسی و منتظم بر قواعد صرفیه و نحو یه کتابی ایدمکجه سعی و غیرت ایتمک اقتضا ایدر.

بو حقیقت جمله مسلمان و كافة اقوام متمدنهك بو نقطه دن باشلا دقلری معلوم اولدیغی حالده، بزرگه، بیك سنه دن بری تحریری و ادبی بر لسانه مالکیز، بو قدر مدت ظرفنده لسانمیزك نه کلماتی جمع ایدوب مکمل بر قاموس، نه ده قواعدینی بحق ضبط ایدوب منتظم بر صرف و نحو کلماتی وجوده کتیرمشزد. بو اهمال و قصورمیزك نتیجه سی اولرق، حد ذاتنده خیلی ککیش و زنکین اولان ترجه من اکثر کله لرینی غائب ایدوب، عربی و فارسی به عرض افتقار ایتدیکه، برشیء افاده ایدمه چك درجه ده طار، و کله لرینک اصل و اشتقاقی بللی اولمیه جق صورته ده عوامک تلفظنه تابع غلط بر لسان حالی آلمشدر.

معلومدرکه: ترجه آسیانک بتون قسم شمالیسنده تکلم اولتان السنه تورانیسه زمزمه سنندن اولوب، الآن اورالرده پک واسع یرلرده سولیمکنده اولدیغی حالده، بر شعبه سی ده غربه طوغری ایلریلمه رک، آروپا ایله آسیانک بر برینه قارشی اوزاتدقلری ایکی بیوک و کوزل شبه جزیره ده یعنی آناطول ایله روم ایلنده تکلم اولتمقددر.

ایشته، چغتایچه اسم سقیمنه مقابل، عثمانلیچه نامیله شهرت بولان، و غرب ترجه سی نامیله شرق ترجه . سنندن تفریق ده ما مناسب اولان لسانمیز ترجه نك بو شعبه سیدر، که سولیندیکی یرلرک، آسیای وسطی و شمالییه نسبتاً، ترقی و تمدنه اولان استعداد موقعی و طبیعی سی سائقه سیله، شیوه تلفظ و افاده جهتجه پک چوق ظرافت و لطافت پیدا ایتمش ایسه ده، عربی و فارسیدن و روجه و ایتالیاچه کبی السنه احضیه دن اخذ و استعاره ایتدیکی کلمات و تعبیراته قارشی، کندی کلماتندن بر چوغنی ترک و فوت ایتمش، و بو لسانلرک شیوه سننه تبعیتله، شیوه اصلیة ترکیه سنندن بر درجه به قدر آیرلمشدر. مع هذا، شرق ترجه سیله غرب ترجه سی آره سننده کی فرق، ظن اولندیغی کبی، ایتالیاچه ایله لاتینجه و یا اسپانیولجه ایله فرانسزجه آره سننده کی فرق قدر، یعنی بو ایکی ترجه دن هر برینی دیکرندن بستیون آیری و کندی باشنه بر لسان عد ایتدیره چك درجه ده اولیوب، بو فرق اتحقق شمالی ایله جنوبی آلمانجه و یا طوسقانه ایتالیاچه سیله ناپولیتان ایتالیاچه سی یا خود مصر عربجه سیله مغرب عربجه سی آره سننده کی فرق درجه سننده در؛ و شرق ترجه سیله غرب ترجه سی برتک لساندر، ایکی سی ده ترجه در.

حقیقت حال بو مرکزده ایکن، مبدأ افتراق اولان زماندن یعنی یدی سکز قردن بری ترجه نك بو ایکی شعبه سی سولینلر بیننده هر بر ارتباط و اختلاط کسیلوب، طرفین ادباسنک دخی، تقرب و اتحاد بدل، تباعد و تباینه چالشمه لری، و املا و صورت تحریر و افاده ده هر ایکی طرفک بستیون آیری بر طریق و اصول اتحاد ایدوب، بر برندن بستیون بیخبر بولملری، و الحاصل، سکز یوز سنه ک اهمال و تسامح و جهالت لسانمیزک بو ایکی شعبه سی وهله بر برندن آیری ایکی لسان صورته ده کوسترمکه سبب اولمشدر. اتحقق بو شعبه لرک ایکی سی ده بحق تدقیق و تعمیق اولنوب، اعتباری و غیر طبیعی اولان املا فرق دخی بر طرف ایدیلنجه، ایکی سننک بر لسان اولدیغی تظاهر ایدر.

بو ایکی شعبه نك، مبدأ افتراق قردن بری، خانغیسی زیاده تبدل و تغیر ایتمش، و خانغیسی حال اصلینده قالمشدر؛ بوراسی تدقیق اولنمقدده، عیان کوریلور، که شرق ترجه سی همان اسکی حالنده ثبات و دوام ایتمش؛ و بزم غرب ترجه منر ایسه قردن قرنه کلی تبدلاته اوغرایوب، نهایت شمیدیکی حالی کسب ایتمشدر. ایدمی، صرف بزم طرفه عائد اولان بو تبدله ترقی می یوقسه تدنی می دیه جکیز؟ ایشته اصل مسئله بونده دره. بو سؤاله و یرله چك جواب ایسه نه صرف مثبت و نه ده صرف منفیدر. بو تبدله لسانمیز من جهة ترقی و من جهة تدنی ایتمشدر. کرك تلفظده و کرك صورت افاده ده کسب ایتدیکی ظرافت و عربی و فارسی ایله السنه سائرده ن آلدیغی حسابسز کله لرله قزاندیغی وسعت شبهه سز بر ترقیدر؛ لیکن السنه تورانیه نك قاعده عمومیة اساسیه سی اولان آهنکه تبعیتی بر درجه به قدر غائب ایدوب، بو آهنکه اصلا

اویماز-کلهلر و تعمیرلر پیدا ایتدی، و خالص ترکیه اولان بیکلرجه کلهلری گوشه نسیانده براقوب السنه سارمه عرض افتقارله، عادتا بر السنه درلوسی حالته چکمی ده البته بر تدنیدر .

خلاصه دیه بیلیرز که : شرق ترکیه بی تلفظجه و صورت افادهجه بر آرزو دها قبا، و بزم غرب ترکیه من ایسه جوق دها ظریفدر؛ لکن قاعده و اساساً شرق ترکیه سی طوغری، و بزمکی ایسه غلطدر. عربی و فارسی ایله السنه اجنبیه دن آلدینی کلمات و اصطلاحات سایه سنده بزم غرب ترکیه من دها واسع ایسه ده، صرف ترکیه کلمات و تعبیراته کلنجه، چغتایجه بزمکندن جوق دها زنگیندر .

ترکیه ناک بو ایکی بیوک شعبه سنی ایجه تدقیق و مقایسه ایتدی کمزده، شو حقیقتله واقف اولورز : اولاً، ایکینسنگ ده قواعد صرفیه و نحویه لری اساساً بر و مشترک اولوب، بیلننده کی فرق بونلرک آری آری ایکی لسان عد اولنسنی موجب اوله جق درجه ده دکلدرد؛ بالعکس بر لسان اولدقلرینی اثبات ایچون اک بیوک دلیل اشبو قواعد صرفیه و نحویه اتحادیدر .

ثانیاً، املا و تلفظجه اولان فرق بر طرف ایدلکده، هر ایکینسنگ حاوی اولدقلری کلهلرک ئلشاندن زیاده سی ایکیمی بیننده مشترکدر، که بوده بر لسان اولدقلرینی گوستردر .

ثالثاً، چغتایجه ده خالص ترکیه اوله رق بر جوق کلهلر بولیورز، که بو کون استانبولده مستعمل دکل ایسه ده، جمله سی مجهول دخی اولیوب، بر طاقی دونه کلنجه یه قدر قوللایلیوردی؛ واسکی شعرا وادبامزک آثارنده بولنغله، لسان ادبیمزه داخلدر؛ بر طاقی ده آناطولیده ایوم مستعمل اولوب، یالکیز بر مقدار لری عثمانلر طرفندن هیچ قوللایله رق، چغتایجه یه مخصوص قالمشدر. بونلردن ده بعضلرینک بزم ترکیه ده مترادقلری اولدینی حاده، بعضلرینک مقابلری اولیوب، بز اولرک رینه عربیدن، فارسیدن ویا السنه اجنبیه دن مستعار کلهلر قوللایورز. بونلرک ایسه یانچیلغی و چغتایجه ده کیلرک ترکیه لکی مسلم اولدیفندن، بونلر چغتایجه نامنی ویرمک خطارد؛ بونلر خالص و صافی ترکیه کلهلردر، که بزجه اهمال اولنوب، اونودلینی حاده، شرقده کی همجنس لرمز طرفندن، یعنی ترکیه ناک بشیکی و محل اصلیمی اولان ترکستانده، حفظ اولنمشدر. بونلرک بزجه دخی موقع استعماله قونیله رق، احیاسیله، لسانمزک برقات دها کسب وسعت و استغنا ایتمی هر صاحب حیثتک آرزو ایده چکی بر ایشدر .

رابعاً، بزم غرب ترکیه مزده شرقده کی همجنس لرمزک آکلما دقلری بر جوق کلهلر موجوددر، که بونلرک اکثری السنه اجنبیه دن مستعاردر، و بعضلری تکلمه مستعمل لغات مولده دندر .

لسانمزک بو وجهله ثمتت و تفرقته سبب اولان حال ایسه، یوقاریده دیدیکمز کی، مکمل و کافه لغاتی جامع بر قاموسی و مضبوط بر صرف و نحوی اولمامسیدر .

اک غریبی شوراسی که : حاوی اولدقلری کلهلرک یوزده سکسانی اصلا لسانمزه قوللایلیان و قوللا نلننده احتیاج اولیان لغت کتابلرینه « لغات عثمانیه » نامی ویرلشدر، ده صرف ترکیه کلهلرک ضبط و تفسیری « معلومی اعلام » قیلندن عد ایدیلرک، لزومسز و فائده سز عد اولمشدر. بو فکرده بولنانلره قارشى دینه بیلیرکه : هر قوم کندی لساننک لغت لری ضبط و تفسیره محتاج اولمه ایدی، صرف عربیدن عربی یه مفسر قاموسلر، صحاحلر، لعابلر، لسان العربلر، محیط الحیطلر؛ فارسیدن فارسی یه برهانلر، فرهنگلر؛ فرانسزجه دن فرانسزجه یه بشرلر، لاروسلر، لیتلر و جوده کلزدی . هر لسانک اک مکمل واک مفصل لغت کتابی یه او لسانده و او لسانله متکلم اولانلر طرفندن ضبط و تدوین اولدینی حاده، بز نهدن، بتون عالمدن مستثنی اوله رق، لسانمزک بر لغت کتابی احتیاجندن مستغنی اوله لم ؟

لکن، مملکت مزده علوم و معارف ترقی و تعمیم ایتدیجه، عاقبت بو حقیقت دخی آکلایلوب، لسانمزک مکمل بر قاموسنه اولان احتیاجمز معارفدن بحق بهره دار اولان اولاد وطن طرفندن آرزو اولنغله

باشلادی. بر لسانك قاموسى اولسانده مستعمل كافة لغاتی جامع و او لسانده قولالیمان کلهردن عاری اولمق شرطدر. بو حالده، لسانزده مستعمل و غیر مستعمل اولان کلمات عربیه و فارسیه بی جامع اولوبده اصل ترکیه کلهردن عاری اولان لغت کتابلری لسانمزك مالی اولدیغی کبی، صرف ترکیه کلهلری حاوی اولوب ده نوجه مستعمل کلمات عربیه و فارسیه بی واصطلاحات متنوعیه بی جامع اولیمان کتابلرده لسانمزك مکمل قاموسى نظریله باقیله مازه «افرادی جامع، اغیاری مانع» تعریفی، هر خصوصده اولدیغی کبی، بو بایده دخی دستور العمل اولمق اقتضا ایدره. لسانمز ایچون ترتیب اولنه جق قاموس بو لسانده مستعمل کرك ترکی الاصل و کرك السنه سائردهن مأخوذ کلمات واصطلاحاتك جمله سنی جامع، ولسانزده مستعمل اولیمان کلهردن عاری اولمیدر.

بو یله مکمل بر قاموسه اولان احتیاجز بو کونکی کونده جمله جه مسلم، و شمدی یه قدر لسانمزك بو یله برکتابدن محرومیتی نه درجه لده بادىء تأسف اولدیغی معلومدر. آنجق بونك لزومی نه قدر بیوک ایسه، جمع و ترتیبی ده او قدر مشکل و پك زحمتلی بر سمی و اقدامه محتاجدر.

عمرمك اون ایکی سنه لك بزقمینی ضبط واستهلاک ایدن «قاموس الاعلام» ك ختامنده، لسانمزك مکمل بر قاموسنی ترتیبه سمی ایتمکلمکی خواهشکران معارفدن برچوق ذوات کرام شفهاً و تحریراً اخطار ایتمشلدزه. هر نه قدر «قاموس الاعلام» ه بیرو اولمق اوزره، کتاب مذکورک ختامندن اول «قاموس عربی» یه بدأ و مباشرت ایش ایدیسه مده، مکمل بر «قاموس ترکی» یه اولان احتیاجز «قاموس عربی» یه اولان احتیاجزدن اقدم ودها عمومی اولدیغندن، «قاموس عربی» یه دوام ایتمکله برابر، بونك دخی ترتیبی حقنده کی ابرامات واقعه یه اجابت ایتمکی وظائف حمیتدن عد ایتدم.

ذاتاً بو یله بر «قاموس ترکی» نك تحریری اسکیدن بری منویء ضمیرم اولدیغی حالده، ترتیبنده تصور ایتمکیم مشکلات جرأتمه بر سد ممانعت چکمشیدی. فکر عاجزانه مه کوره، بر قاموس ترکی، مکمل اوله بیلک ایچون، ترکی الاصل اولان کلهلرک کافه سنی جامع اولمق اقتضا ایدر؛ حالبوکه لسانمزك کلهلرینی جمع و ضبط خصوصنده شمدی یه قدر پك آز همت اولمش؛ وهر قوم و امتده لغویونک اسامی و تراجمی مجلدات تشکیل ایتمدیکی حالده، بزده بو علمه توغل ایتمکی کیسه دوشونموب، لسانمزك کلماتی هان غیر مضبوط بر حالده قالمش اولدیغندن، بو یله بر اثرک مکمایتی ممکن اوله بیلک ایچون، ترکیه ده محرر کافه آثارک تابعیه اکتفا اولموب، بو لسانک سولیندیکی ممالکک جمله سنه طول مدت سیاحت، ولسانلرینی این بیلن صنوف مختلفه اهالی ایله صحبت ایدیلهرک، انک نادرلرینه وارنجه یه قدر کافه لغات ضبط و قید اولمق اقتضا ایدر. بو ایسه بر آدمک بتون عمرینی بوگا حصر ایتسنه متوقف اولدیغی حالده، یسه وهله اولاده پك او قدر مکمل اوله میوب، بریرینی تعقیب ایده جک لغویونک تسابع مساعی وهماتیله و مرور زمانه تکمیل ایده بیلیر.

بو ملاحظه بر قاموس ترکینک ترتیبینه تشبث خصوصنده نیتمه اوتهدن بری بر سد ممانعت اولمده ایکن، بو دفعه ابرامات واقعه یه قارشى طوره میوب، «مالایدرك کله لایترک کله» کلام حکمت آمیزینه تبعیتله، «کم ترک الاول للآخر» فحواسنجه، بوندن صوگره لسانزده علم لغتله اشتغال ایده جک ادبای استقبال طرفندن قصور و نقایصی اکال اولمق امیدله، ممکن مرتبه ده والدن کلدیکی قدر مکمل اولمق اوزره، مستعیناً بعونه تعالی، اشبو «قاموس ترکی» نك ترتیبنه مباشرت ایتدم.

بزجه اهال و فراموش ایدیلوب، شرق ترکیه سنده مستعمل بولنان خالص ترکیه کلهلرک و علی الخصوص بونلردن لزومی و دکرلی اولانلرینک درجی، و بو وجهه بونلرک بزم ترکیه یه دخی قبولیه احیا و تعهیلری خصوصنه خدمت ایتمک اخص آمالم ایکن، مجرد قومیت و جنسیت محبتی تقدیر و التزامله بونلری عربی

وفارسی تعبیرات طمطراقکارانه به ترجیح ایده‌جک ذواتک هنوز ندرتی و اکثریتک بوفکره مخالف بولنمی
 قهما بوخدمتدن کنیدی محروم براقغه بنی مجبور ایتمشدر .

مع هنا ، بو قاموسک ترکی الاصل کلماتک مأنوس وادبای حاضره وسالفه طرفندن مستعمل اولانلریله ،
 کندیلری متروک اولدقلری حالده ، مشتقلری مستعمل بولنان کلمات اساسینی و احیاسی الزم اولان بعض
 متروکاتی ولسانزده مستعمل لغات واصطلاحات عربیه وفارسیه واجنبیه نک کافه‌سنی جامع اولسنه بدن
 کلدیکی قدرسی وغیرت اولنه‌رق ، اکثر لغاتک نه کبی تعبیراتده قوللانیدی ، واستعماللریک لزوم ویا
 عدم لزومی دخی شرح ایدلمش ؛ وهر لغتک معانی مختلفه‌سی اشارات مخصوصه ایله آریلوب ، ایجابنده
 مثالرله دخی ایضاح اولتمشدر .

لسانزک جملهء مشکلاتندن بری دخی عربیدن مأخوذ کلماتک دائماً لغت عربده‌کی معانی بی حفظ
 ایتوب ، اکثریا فرقلی بولملریدر . عربیده دویه ، چوله وچادیره متعلق مختلف معانیسندن صرف نظر
 اولنوب ده ، معانی اصلیه عربیه سندن یالکز بزجه لازم اولان بر ویا ایکسنی محافظه ایدنلره دیه‌جک
 یوغیسه‌ده ، کلمات عربیه‌نک برطاقمی لسانزده عربیده اصلاً حائر اولدقلری برمعنا ایله قولانیلور ، ویاخود
 عربیده هیچ مسموع اولیان بر بادن تصریف اولنیور . مثلاً « احساس ، احتساس ، استمزاج ، مدرر » کبی
 کله‌ر بو قیلندرنر . ایدمی لفظاً ویا معناً عربی اولیان و هیچ بر قاموس عربیده بولنمیان بولکله‌ر « کلمات
 عربیه » نامنی ویره‌بیله‌جکمیز ؛ بعض ذوات بویله‌رینه « لغات مولده » نامنی ویرمک ایستیورلر ؛ لکن
 معلومدر ، که لغت مولده منسوب بولندیغی لسانله متکلم اولان خلق ییننده تولد و تحصل ایدنه دینیر ؛
 یوقسه اولسانک ییانیجیلری طرفندن ایجاد اولنانلرینه « غلط » دن بشقه هیچ برصفت یاقیشه‌ماز . بز
 ترجه لغات مولده تشکیل ایده‌بیلیر ؛ لکن لغات عربیه تولیدینه هیچ بر حق وصلاحیتیز یوقدر .
 بناءً علیه ، فکر عاجزانه‌مه قالدیرسه ، بوکبی لغتک بین العوام مستعمل اولانلرینه غلط طریقله عربیدن
 مأخوذ لغات ترکیه نظریه باقلیز ؛ مجرد لسان فی وادبیه منحصر بولنانلرینی ایسه تصحیح ویا تبدیل
 ایدوب ، غلط قولانماولمیز . بونک ایچون ، بو قاموسده بوکیملرک ذکر و تفسیری صره‌سنده اووجهله ایضاحات
 ویریلوب ، تصحیح و تبدیلیری صورتی دخی اخطار اولتمشدر .

اربابنک معلومی‌درکه بو قیلدن کتابلرده منسدرجاتک کثرت ووسعتی کافی اولیوب ، حسن ترتیب
 واصلول متخذه‌نک دخی اهمیتی پک بیوکر . مثلاً عربیده فیروز آبدینک قاموسی و بونک شرحی اولان
 « تاج العروس » ایله « لسان العرب » و صرف ترجه‌کله‌ر ایچون وفیق پاشا مرحومک « لهجۀ
 عثمانی » سی علم لغتده اهمیتدن ساقط کتابلر دکلدر ؛ لکن بونلر کافه اصحاب مراجعتک دکل ، بلکه یالکز
 لغت ترتیب ایتک ایستین لغویونک ایشنه یارایه‌بیله‌جک بر اصول و ترتیبده‌دره لغتقر قولای بولنه‌بیله‌جک
 بر ترتیبده صره‌لشم اولدقدن بشقه ، معناری دخی برلرندن آریلوب ، ولایق وجهله تفسیر و مثالرله
 ایضاح اولنیوب ، قارمه قاریشیق وهسی بردن آلمشدر . بوندن ایسه آنجق ارباب اختصاص کمال زحمتله
 ونجه مشکلاتله استفاده ایده‌بیلیر . بوندن ماعدا ، لسانزک ترکی الاصل اولان کلماتی جامع اولوب‌ده عربی
 وفارسیدن مأخوذ لغات واصطلاحات مستعمله و مأنوسه‌ی حاوی اولیان بر لغت کتابی مثلاً انکلیزجه‌نک
 فرانسزجه‌دن مستعار کلماتی یعنی بولسانک همان نصف لغاتی حاوی اولیان بر لغت کتابته بگزر ، که بویله
 برکتاب ترتیبی هیچ بر انکلیز تصور بیله اینه‌مشدر . « قاموس ترکی » نه لسانزک ممتانندن اولان بو
 کبی کلمات واصطلاحاتدن محروم اولمی ، نه‌ده « لغات عثمانیه » نامیله نشر اولنان نیجه جسم کتابلر منر کبی ،
 ترجه‌ده دکل ، عربی وفارسیده بیله استعماللری اندر اولان غرائب لغات عربیه وفارسیه ایله مملو بولملیدر .
 بزجه مستعمل لغات عربیه وفارسیه‌ی جامع اولدیغی حالده ، بو کتابک « قاموس ترکی » نامیله تسمیه‌سنه
 بلکه اعتراض ایدنلر بولنور ؛ لکن لسانزک لسان ترکیدر ، بو لسانه مخصوص لغت کتابته دخی بشقه

اسم دوشونمك عبثدر. لسانزده مستعمل كلهرك جمله سی ده، هر خانگی لساندن ماخوذ اولورسه اولسون، حقیقه مستعمل ومعلوم اولمق شرطیله، ترجه دن معدوددر.

لسانزده مخصوص اولهرق السنه مختلفه یه مترجم نه قدر لغت کتابلری وار ایسه، جمله سنه مراجعت اولندیغی حالده، ایچلرند لسانمزك حال حاضرینه واحتیاج حقیقیسنه اك زیاده موافق وبحق ترجه نك لغت کتابی دیمكه شایان بوندن اون یدی سنه اول ترجه دن فرانسزجه یه اولهرق عاجزانه ترتیب ایتدیكم لغت کتابی بولدیغی ده، مقام تفخرده اولیهرق، اعترافه مجبورم.

ینه تکرار ایدرم که: لسانمزك کلمات اصلیه سی هنوز تمامیله ضبط اولندیغی کی، بزجه مستعمل لغات عربیه وفارسیه دخی لایقیله تعین ایتدیکندن، وسائر بویله مشکلاتدن طولانی، شمذیلک هر جهجه مکمل بر قاموس ترکی ترتیبی پک متمسر اولمغله، میدانه قویدیم بو اثرک دخی اودرجه ده مکملیتی ادعا ایده مم؛ لکن هر حالده لسانز ایچون دیگر لغت کتابنه احتیاج براقیه جق بر حال وصورته اولسنه فوق العاده سعی وغیرت اولندیغندن، اخلاف طرفندن اکیالی ممکن اوله بیله جک براساس برینی طوته بیله جکی، ولسانمزك تحدید وتعییننه وتصحیح غلطاتنه دخی خدمت ایده جکی مأمول قویدرم. هله بوکی مراجعت کتابلرند آرا. نیله جق کله نك قولایقله بولنوب، مغناسنك سهولتله تعینی ایچون الزم ولا بد اولان قاعده واصوله رعایت خصوصنده، یکرمی سنه دن بری لغت کتابلری ترتیبیله توغلم وبووجهله فن لغته اختصاصم یاردیمله، بو اثرک قصورسز اولدیغی ادعا ایده بیلیم. زده متداول لغت کتابلرینک چوغنده حروف هجا ترتیبنه لایقیله وتمامیله رعایت اولمقدن بشقه، اکثریا کله لر ایلك حرفلرینک حرکه سنه کوره صره لنوب، مثلا همزه مفتوحه ایله باشلایانلر آیری وهمزه مکسوره ایله بدأ ایدنلر آیری دیزلمش، وكذلك کاف فارسی کاف عربیدن آیرلمشدر؛ حالوکه حرکه لر خطمزده یازلمدیغی کی، کافک مختلف تلفظلری دخی هر وقت اشارتله تفریق اولندیغندن، وانسان معناسنی بیلیدیکی کله نك بالطبع حرکاتی دخی بیله میه جکنندن، نه ده آرایه جغنی شایروب، استفاده ایده مه سی طبعیدرم. معناری دخی کدلاک برندن هیچ بر اشارتله آیرلمسزین قارمه قاریشیق قونیلوب، خانقیلری مترادف و خانقیلری مختلف معانیدن اولدیغی فرق اولنه ماز.

اشبو « قاموس ترکی » ده لغاتک ایلك حرفلرندن صوگ حرفلرینه وارنجه یه قدر حروف هجا ترتیبنه رعایت اولندیغی حالده، حرکه لره وموهوم اشاراته رعایت اولنمامشدر؛ ومع هذا لغتلرک حرکات و اشارات لازمه ایله تلفظلری تعین اولنوب، صورت قرائتلرند شبهه وتردده محل براغلامشدر. عربی وفارسیدن مأخوذ اولان کله لر تفریق اولندیغی کی، هر لغتک اقسام کله نك خانقیسندن اولدیغی دخی مقطعات مخصوصه ایله کوسرتمش؛ وکرك اصل ترجه کرك عربی وفارسی کله لرک صورت اشتقاق ویا ترکیبی شرح اولنمشدر. معانی مختلفه کثرت استعمالرینه کوره رقمه لره صره لنوب، عین معنایی ترجمه وافاده ایدن کله لر فاصله (،) ایله، مثاللر دخی (:) نقتطین ایله آیرلمشدر. اصطلاحات علیه و فیه ایله لغتک معناسنی دیکشدرین تعبیرات مخصوصه || اشارتیه آیردیغی کی، لغتک جنسی دیکشد بکننده یعنی اقسام کله نك برندن دیکرینه انتقالی، مثلا اسم ایکن صفت اولمی، حالنده دخی =، وکله ویا خود تعبیر ایله معناسی آره سنه ده (=) اشارتی وضع اولنمشدر.

اسماء ومصادر عربیه دن الف ممدوده ایله ختام بولانلر دن لسانمزده آخزلرند کی (ء) اسقاط اولنوب، مثلا (شعراء) یرینه (شعرا) قوللایلیرسه ده، محضا اساساً همزه نك موجود اولدیغی بیلنك، ومثلا اضافت حالنده (شعرای عرب) دینله جک یرده، همزه نك اظهاریله (شعراء عرب) دیمک دها فصیح اوله جغندن، اوکا کوره قوللائق ایچون، بوهمزله یازلمشدر.

تاء تأنیثله ختام بولان اسماء عربیه عربیده دائماً یوورلاق (ة) ایله یازیلیرسه ده، ترجه ده بعضلری

(ه) وبعضری اوزون (ت) ایله قوللانلیغیندن، اشبو قاموسده بو الفته رعایت اولمشدره. بناری تعدی ایچون اولان مصادر عربیه « اولق، اولمق، ایدمک » کبی افعال اعانه ترکیه ایله ترکیلرنده لازم ومطابعت بناسنه انتقال ایتدکلرندن، بعض یکی لغت نویسلمز بنولری مثلاً « افهام = آکلامق، آکلدمق » کبی هر ایکی معنا ایله ترجمه ایتکی عادت ایتلمسه ده، بو فرق صرف ترکیه فعل اعانه دن کلوب، مصدر عربینک حد ذاتنده معناسی نه ایسه ینه او، یعنی مثلاً « کسر = قیرمه » و « انکسار = قیرله » اولدیغیندن، بز بو قاعده اساسیه رعایت ایدوب، نافله یره تطویل مقال وتشویش اذهاندن توق ایلدک .

اسماء عربیه نیک ترکیه ده مستعمل اولان جمع مکسر لرینی صره لرنده درج ایتدکسه ده، معانی وتفصیلاتی مفرد لری ماده لرینه تعلیق ایدوب، یالکنز آریجه معانی مخصوصه یه کلنلری ومفرد سز قوللانیلر لری کندی صره لرنده بیان ایدیوروز، لسانمزده مستعمل اولان فارسی وعربی تئمه لری وصف تکرک مؤنث لرینی دخی مفرد ومذکر لری صره سنده ذکر ایدیوروز .

اصطلاحات فنیه یه کلنجه : معلومدزکه هر فنک اصطلاحات مخصوصه سنی جامع آریجه جسم وبعضاً مجلداتدن مرکب قاموس خصوصیه سی واردره . بو حالده کافه فنونک اصطلاحاتی بو کتابه جمع ایتک محالدره . آنجق هر بر فنک اصطلاحاتدن بر طاقی عموجه معلوم ومستعمل، بر طاق لری ده یالکنز اوفنک منتسبین ومخصوصینه مخصوص ومنحصردر . برنجی شقندن اولان اصطلاحات بو کتابه درج اولنوب، اینکنجی شقندن اولانلرندن بالطبع صرف نظر اولمشدر .

الحاصل، لسانمزک شمذیکی حالته کوره، بو کونکی کونده ممکن اوله ییله جک درجه ده، مکمل بر لغت کتابی اولسنه سمی وغیرت اولمشدر .

نشری خصوصنه کلنجه : بونی دخی « قاموس عربی » کبی کندی حسابمه چیقارمغه قرار ویره رک، او صورته اعلان ایتدکدن، بر ایکی جزئی طبع ایتدیردکدن صکره، زمانمزده نشریات نافعه ایله ترقی وتعمم معارفه جدی خدمت لر ایفاسنه موفقیتی جمله نیک معلومی اولان « اقدام » غزته سی صاحبی جودت بک افسدی بو کتابک دخی نشرینی درعه ده ایتکه طالب اولمغه، ذاتاً محرر لیکله ناشر لیک جمع ایتک بری معنوی ودیکری مادی ایکی آغر یوکک آلتنه کیرمک اولدیغنی بیلدیکم حالده، بو کلفتیه ناچار قاتلامش اولدیغیندن، ومشار الیک بونی دخی سرعت وانتظام ومکملیت مطلوبه ایله نشره موفق اوله جغنی خدمات سابقه سی دلالتیه بیلدیکمدن، علی الخصوص مملکت مزده طاقت فرسا اولان نشری غائله سنندن قورتلق، وهمده دوام نشریه اکمالی تحت تأمینده بولندیرمق ملاحظه سیله، تکلیف واقعی همان قبول ایله، نشری وظیفه سنی کندیلرینه ترک ایلدم .

ش . ساهی

ارن کوی ۲۰ رمضان ۱۳۱۷

افادہ طابع

محصول سعی و تتبع اولان آثار جدیدہ و نافعہ سیلہ کتبخانہ ملیزی تزیین و محتاج اولدیغیز آثار مهمہ نیک بعضیلرینی وجودہ کتیرہ رک خدمات و فیرہ ابدال ایلین شمس الدین سامی بک افندی حضرتلری لسانترجه ائک زیاده محتاج اولدیغیز دیگر بر اثر قیمتداری، (قاموس ترکی) ینی ده تالیفه خامهران همت اولمشلردر. (قاموس ترکی) ناهیلہ نشر اولنان بو اثرک تعیین ماهیتی حقنده سوز سولیک زاندر. بالکز مؤلفنک نام محترمنی یاد ایتک اثرک درجه مکملیت و اهمیتی توضیحه کفایت ایدر. مشار الیه لسانترک بویله بر ائردن، بر رهبردن محرومیتی نه درجه بادیء مشکلات و محاذیر اولمقده بولندیغنی اثبات ایتمشلردر. فی الحقیقه بر لسانک انتظامی اولسانده موجود اولان لغاتک ممکن مرتبه جمع و تلفیقنه وابسته در. لسانک انتظامی اولسانک ترقی و تکملانه، لسانک ترقی و تکمیلی ده ادبیاتک ایلرینلسنه خادمدر. ادبیات ایسه معلوم اولدیغی اوزره کافل ترقیاتدر. دیمک که لسان ملینک لغتنامه سنی نشر ایتک ممالکتک ترقی و تعالیسنه خدمتدر که بوده آنجق بر همت عالیه ایله امکان پذیر اولور. شمس الدین سامی بک افندی حضرتلرنده ایسه بو همت مشکل براندازانه بالغاً مبالغ موجوددر. زاده استقصا اولان مآثر مهمه عرفانلری بو مدعایه برر برهان بلیغ الیاند.

مع مافیہ همت نه قدر عالی، غیرت نه قدر متوالی اولورسه اولسون، بو کبی آثار مهمه و جسیه نیک ساحه وجوده کلسی کذلک سعی و غیرتی کندینه رهبر اتخاذ ایش برطابعک وجودینه وابسته در. اوروپاده بیله ائک بیوک مؤلفلر طابعلرک معاونتندن مستغنی اوله مازلر. بر مؤلف — باخصوص بویله جسیم مؤلفات ومدونانده — هم خدمت تحریری همده خدمت نشری درعهده ایدرسه مشکلات تضاعف ایدر. تقسیم اعمال قانون حیرتمونی بو خصوصدهده طبیعت و الحای احواله اولان مطابقتنی کوسترییور. مؤلف تحریر ایله طابع تمثیل ایله مشغول اولمایدر. او وقت امر تحریر نقصاندن بری اوله جفی کبی کسوه طبع دخی نفیس اولور.

ایشته بو حقیقه تمسک ایدرک، علی الخصوص ممالکتزده جدیدی بر خدمت ابراز ایتک ایستیه رک (قاموس ترکی) نیک طبع و نشرنده مؤلف غیور سامی بک افندی حضرتلرینه عرض دست معاونت ایتکی مطبعه عاجزانهم ایچون بر وسیله مباحات بیلدم. بناء علیه (قاموس ترکی) نیک ناشر لکنی درعهده ایدرک بعون اه تعالی ایشته کتابک نشرینه ابتدار ایتدک.

اقدام غزته سی

صاحب امتیاز و سر محرری

احمد جودت

نسخ یازی ایله مقطعات

اسم مصدر	سمص	تثنیه	ت
اسم مفعول	سمف	تاتارجه	تا
اسم منسوب	سمذ	تأثیه مؤنث	تث
اسم اشارت	ش	تأثیه مذکر	تذ
صفت	ص	ترکجه	تر
وصف ترکیبی	صتر	ترکی قدیم	تق
صفت مؤنث	صث	ترکانجه	تک
صفت مذکر	صد	مؤنث	ت
صفت مشبهه	صش	جمع	جر
ضمیر	ض	جمع مؤنث	جث
ظرف زمان	ظز	جمع مذکر	جذ
ظرف مکان	ظم	مجهول	جه
اسم عدد	عد	چغتایجه	چ
عدد رتبی	عب	حال	ح
عربی	عر	حرف جر	حجر
غلط	غا	حرف ندا	حدا
فعل	ف	حرف ربط	حر
فارسی	فا	حرف نفی	حذ
فعل متعدی	فته	حرف تثنیه	حه
فعل مجهول	فج	ادات	د
مفرد	فد	مذکر	ذ
فرانسزجه	فر	روجه	ر
فعل مشارکت	فش	اسم	س
فعل مطاوعت	فظ	اسم آلت	سآ
فعل لازم	فل	اسم تفضیل	ستف
کنایه	ک	اسم تصغیر	ستص
لا تینجه	لا	اسم مؤنث	سث
معلوم، معروف	م	اسم جنس	سج
مصدر	مص	اسم خاص	سجخ
مضارع	مض	اسم مذکر	سذ
وهملات	مه	اسم زمان	سز
انکیزجه	نکا	اسم فاعل	سفا
ایتالیانجه	یتا	اسم مکان	سم
یونانی	یو	اسم مبالغه	سمب

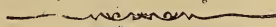
رقعه یازی ایله مقطعات

<p>تصوف (اصطلاح صوفیون) ص.و .</p> <p>طب ط .</p> <p>طباعت ط.ب .</p> <p>عسکری ع .</p> <p>عائله لسانی ع.ا .</p> <p>شعر ع.ر .</p> <p>عوام لسانی ع.و .</p> <p>فقه ف .</p> <p>فلسفه ف.ل .</p> <p>کیمیا ک.ب .</p> <p>لزومسز ل.س .</p> <p>مالیه م.ا .</p> <p>مجازا م.ج .</p> <p>منطق م.ن .</p> <p>متروک م.ر .</p> <p>معدنیات م.ع .</p> <p>فن معماری م.ع.م .</p> <p>موسیقی م.و .</p> <p>نادر الاستعمال ن.ز .</p> <p>نباتات ن.ب .</p> <p>هیئت ه .</p>	<p>ادارهء ملکیه ا.د .</p> <p>علم الارض ا.ر .</p> <p>انشا ا.ن .</p> <p>باغچوا نلق ب .</p> <p>باقیله، مراجعت و نظر اولنه ب.ا .</p> <p>بحریه ب.ج .</p> <p>فن بیطری ب.ی.ط .</p> <p>تاریخ طبیعی ت.ا .</p> <p>تجارت ت.ج .</p> <p>تشریح ت.ش .</p> <p>جغرافیا ج.م .</p> <p>جراثقال ج.ص.ر .</p> <p>فن جراحی ج.ص.ا .</p> <p>حکمت طبیعییه ح.م .</p> <p>حقوق ح.ق .</p> <p>ادبیات ا.د.ب .</p> <p>ریاضیه ر.ب .</p> <p>زراعت ز.ر.ا .</p> <p>استحکام س.م .</p> <p>فن صیدلانی ص.ف .</p> <p>صرافییه ص.ر .</p> <p>صنایع ص.ص .</p>
---	--

اشارات مخصوصه

	،	مترادف‌ری آیریر .
	؛	او معنایه متعلق تعبیراتی آیریر .
	:	مثال‌لرک باشنه قونور .
	=	عباره آره‌سنه کلن لغت ویا تعبیرله معنای آره‌سنه کیرر .
	« »	لفظی مقصود اولان کلمات و حروفی آیریر .
	رقم	معانی مختلفه یی تعداد و تصنیف ایدر .
		معنای دکیشدیرن تعبیراتی و اصطلاحات علیه و فنیه یی آیریر .
	=	لغتک جنسی دکیشدیکسنه، مثلا اسم ایکن صفت ویا فعل متعدی ایکن فعل لازم اولدیغنه علامت اولوب، آلتنده جنس جدیدینک علاقتمی وضع اولنور .
	—	بعض تفصیلات و مطالباتی آیریر .
	()	لغتک ضمن ایتمدیکی و آنجق معنای آکلاشلق ایچون ذکر یی اقتضا ایدن عباراتی احاطه ایدر .
	[]	بعض ایضاحات و ملاحظاتی ایچنه آیرر .

و و او مقبوضه ثقیله : بو، شو .

و و او مبسوطه ثقیله : یول، زور .

و و او مقبوضه خفیفه : دوز، سور .

و و او مبسوطه خفیفه : کوز، سوز .

ک کاف عربی : کیم، کار .

گ کاف فارسی : گل، گز .

گ ی ویا وکی او قونان : اکر، گوگرچین .

ک صاغر کاف : دکز، اڭ .

[۱] ه قحنه ثقیله : آره، دخی .

[۲] ی کسره ثقیله : صره، قانی .

اخطار. — هر صحیفه‌نک برنجی ستونی باشنده صحیفه‌نک برنجی ماده‌سنک ایلك اوچ حرفی، و اوچنجی ستونک باشنده دخی صحیفه‌نک صوك ماده‌سنک ایلك اوچ حرفی کوسترلمشدر، که بونلرک ایکسنه برکوز آتلغله او صحیفه‌ده نه حرفلرندن نه حرفلرینه‌دک لغتلر مندرج بولندیفی آکلاشیلیر .

قاموس ترکی

س. ترجمه ده دخی مستعمل
 الفباء عربینک برنجی حرفیدر.
 عربیده فتحه یی تقویه ایچون
 قوللانلیغنده « الف » وکندی
 باشنه متحرک ویا ساکن او قوند.
 یغنده « همزه » دینلیرسه ده، ترجمه
 ده (ا) شککنده اولاننه الف ،
 و (ء) شککنده یازیلاننه همزه
 دینلیر . برنجی شکلی ا شکل
 سر یانیندن ، و ایکنجیسی لا شکل
 عبرانیسندن مأخوذدر . اک اسکی
 شکلی براوکوز باشی رسمندن عبارت
 اولغله ، عموم السنه سامیه ده مشترک
 اولان اسمی ده بوکا دلالت ایدر .
 ترکی الاصل کله لرده یالکز باشده
 همزه کبی او قونوب ، آلتنده (و)
 ویاخود (ی) بولمازسه ، مان
 دائما مفتوح او قونور . بناء علیه
 ترکی الاصل واجتی کله لرده الف
 مفتوحه نك (نه) صورتنده تخر .
 یری عبشدر . همزه دن سوکره الف
 کلیرسه ، ایکیسی برابر (آ) شککنده
 یازیلیر . رقم کبی استعمالنده یعنی
 ابجد حسابنده (۱) عددینه
 اشارتدر .

حد . ۱ . تعجیله برابر ندا
 بیان ایدر ، یعنی سوه رنک
 و او خشایه رق چاغرمغه یارار : آ
 بابانک یاوروسی ! آ کوزمک بکی !
 ۲ . تکدیر و عتباله برابر ندایه
 دلالت ایدر : آجام ! بونصل ایش !
 آ حریف ! نه درسنگ ایتدیک !
 ۳ . اخطار و تنبیه ایله برابر برنوع
 تأسف و توکل معنا سنی تضمین ایدر :
 آ برادر ! کیمدن ایپاک مأمول
 ایدرسک ؟ آ قرداش ! بن بو ایشک
 اوله میه جغنی سوبلدی ایدم . —
 همزه ایله باشلایان اسملردن اول
 چوق دفعه بز (ی) دخی آلوب ،
 (آی) صورتنده قوللانیلیر : آی
 اوغل !
 حد . (ماده) آنه ده کندن ده
 (ممدود اولوب ، کندی باشنه قو .
 لانیلیر . بناء علیه تفریق الزمدر .)
 ۱ . تعجب بیان ایدر : آ ! بونه در !
 آ ! بونه کوزل آت ! ۲ . صبر .
 سزاق معنا سنی تضمینله برابر حدت
 و انفعاله دلالت ایدر : آ ! بو
 چوق اولدی ! آ ! بن بویله شی
 ایستم .

د . فعله التحاق ایدوب ،
 (۱ . تصدیق و تأکید بیان
 ایدر ، و مدلولک بدیهی و یا طبیعی
 اولدیغنی کوستیریر : اولور آ ؛ صا .
 تار آ ، کندی مالیدر . ۲ . صیغه
 شرطیه مخاطبانه ملحق اوله رق)
 تعجیل بیان ایدر : کلسه ک آ ؛ یازسه .
 کز آ . [غائبه « یا » قوللانیلیر :
 کلسه یا ؛ یازسه لیا .]

س . فا . صو . لس . || آب
 آب (آتشرنک ، آب آتشیپاره ،
 آب انکور ، آب طرب کبی
 تعییرل شعرا عنندنه شرابدن
 کنسایه در . || آب حیات (و
 عو . آب و حیات) آب حیوان ،
 آب زندگی = خضر (عم) ک
 ایچدیکی صوکه ایچنلری
 حیات سمرمدی یه نائل ایتدیکی
 مرویدر ؛ مح . لطیف و خفیف
 صو . || آب روان = آقار صو .
 || آب زر = آلتون صوینی .
 || عالم آب = بزم عشرت . عو .
 || آب و تاب = رونق ، طراوت ،
 تازه لک . || آب ودانه = مقدر
 اولان رزق ، قسمت ، قدر .

|| آب وهوا = بر مملکتک احوال
صحیه سی .

آبَاء { سذ. جر. عر. فد : اب. با :
اب } .

آباد { ص. فا. شن ، معمور . ||
ترکیباتده محل و مکان وبر
شیتک کثرتده بولندیغنی کوستیر :
شمس آباد = چوق کونش کورن ؛
غم آباد = کدرله مملو .

آباد { سذ. جر. عر. فد : ابد. با :
ابد } .

آبادان { ص. فا. شن ، معمور .
{ آباد کبی } .

آبادانلق { سذ. شنلک ، معموریت .
{ فارسی یاء مصدریتله .
ترکدهه آبادانی استعمالی چر -
کیندر . }

آبادی { سذ. فا. هندک دولت آباد
شهرنده اعمال اولنان بر
نوع اعلا یازی کاغدی . } دولت
آبادی دن مخفندر . }

آباقه { سذ. عم ، عمجه . مر . } احیاسی
آرزو اولنور لزوملی کلاما .
تندر . }

آبامق { فته درینغ ومنع ایتک ،
یاپاماق ، مخالفت ایتک ،
فر : Refuser . مر . } بری بوش
قالمش اولدیغندن ، احیاسی آرزو
اولنور . }

آباند پرمق { فته . } دوهی (جو -
کرتک ، ایخلامق .

آبانلامق { فل . ۱ . بیوک آدمیم
آتمق . ۲ . آدملیری
زیاده آچهرق اولچمک .

آبانمق { فل . } عر . « عبا » دن ۱ .
{ بر شیتک اوزرینه قپانمق ،
اوستنه چوکمک ، چولانمق : فلانک
اوزرینه آباندی . ۲ . صارقق ،

اکلک : پنجره دن آبانوب باقدم .
۳ . آدملیری آچمق .

آبانوز { سذ . } فا . « آبوس » دن {
اصل هنددن چیقان پک
سرت و سیاه بر آغاج || سیاهلق
وسر تلیکدن دخی کنایه اولور :
آبانوز کسملک . = ص . آبانوزدن
معمول : آبانوز اوق .

آبانی { سذ . } اییکدن صاریمتراق
دالرله ایشلمش بر نوع
قاش که صاریق و سائرده قوللا .

نیلیر : بروسه آبانسی . = ص . بو
قاشدن معمول : آبانی صاریق .

آب حیات { آب حیوان و
سائره . با : آب .

آبدار { ص . فا . } آ . داشتن . [
۱ . صولی ، تر و تازه .

۲ . رونقلی ، پارلاق . ۳ . معنیدار .
آبدارلق { سذ . ۱ . } صولایق ،
تازه لک . ۲ . رونق ،
طراوت .

آبدال { سذ . ص . } عر . « بدیل »
{ جمعی اولان « ابدال »
دن } ۱ . احمق و صافدرون . ۲ .

برشیتنه عقل یورماز قلندر مشرب
ودرویش آدم .

آبدالسی { صذ . } آبداله بکزر ،
{ احمقجه .

آبداللق { سذ . ۱ . } بداللق ، حما .
قت . ۲ . قاندرلک ،
صافدر و نلق .

آبدان { سذ . فا . } آب . دان { باغچه
{ قوغه سی ، صولامغه
مخصوص سوزکچکی قوغه . ۲ .
سیدیک قاوغی ، مثانه . لس .

آبدست { سذ . فا . } آب . دست =
{ ال صوی } نماز قیلق
ایچون بروجه شرع یوز و دیرسکه

برابر ال و یاقلری ییقامق و باشه
مسخ ایتکدن عبارت افعال طهارت ،
وضوء : آبدست آلمق . || مج . تکدیر
و تعزیر : آبدست ویرمک . || آبدست
اقتضایتمک = دوش آرمق ، احتلام .
|| آبدست بوزمق = دفع حاجت
ایتمک . || آبدستمده شههم یوقدر =
اطمنسانم واردر . { بین العوام
غسله دخی بعضاً آبدست دینلد -
یکیحون ، لاجل التفریق ، برینه
کوچک و دیکرینه بیوک آبدست
دیرلر . }

آبدستان { سذ . فا . } آبدست آلمغه
مخصوص ابریق .

آبدستخانه { سذ . فا . } آبدست -
{ خانه = آبدست اوی }
۱ . آبدست آلمغه وال و یوز ییقامغه
مخصوص موصلقلی و قورونه لی محل .

۲ . آبدست بوزه جق بر ، آیق یولی .

آبدستاسن { صذ . } آبدست آلامش ،
{ آبدستی بوزولمش .

|| مج . پرهیزسز ، محرماندن احتراز
ایتز .

آبدستلک { سذ . } اصل آبدست
{ آلیرکن کیلین برنوع
قیصه جبه .

آبراش { صذ . ۱ . } عر . « ابرش »
{ دن } آلاجه بکسکلی

(آت) . ۲ . عر . « ابرص » دن غلا .
توکسز یرلرنده اویوز کبی برعلتی
اولان (آت) = سذ . علت مذ .
کوره ، برص .

آبرو { سذ . فا . } آب . رو { ۱ .
{ یوز صوی ، یوز آقلنی ،
عرض ، ناموس . ۲ . شرف ،

حیثیت : آبرو دوکک = حیثیت
ذاتیه بی پامال ایتک . ۳ . امثال
واقرانته بادئ فخر و شرف اولان

اك كزیده لری : آبروی سلاجقه اولان جلال الدین محمد شاه .

آبگون { ص. فا. [آب-گون] صور نكننده، كوك، مائی . لس.

آبگینه { س. فا. شیشه، صرا. حی، قح. لس.

آبلا { س. ۱. بیوك همشیره . [« آغابك » ك مؤثتی حكمنده در. آناطولیده « باجی » و شرق تركه سنده « آبا » دیرلر. ۲. دائره اسكیسی، قلفه.

آبلاق { ص. [عمر. « ابلی » دن] دكرمی چهره لی كنج اریسی .

آبلوقه { س. [بتا. Blocco دن] ایتك، آبلوقه یه آلق؛ آبلوقه یی بوزمق = خط محاصره یی دلوب چكك؛ آبلوقه یی قالدیرمق = محاصره یی فصخ ایتك .

آبلی { س. [بتا. توسطیله عمر. « جبل » دن] بحر. الده طوتیلوب اونكاه یلكن قوللا نیلان ایپ. || مج. آبلی بی براقق = شاشیرمق .

آبنوس { س. فا. آبانوز. [فار. سی ترکیساتده « س » ایله یازلیدر.]

آبنوسییه { ص. عمر. بنا. فصیله « آبانوسییه = نباتاتك بر صنف مخصوصی . فر : Ébénaécés .

آبو { حد. عو. « آبونه ! » تعیردن مخفف اوله رق ادات تعجیدر.

آبورجبور { س. ص. لدتسز له رق دقتسز پیشمش عادی

یمكراه اطلاق اولنور: آبورجبور یمكار؛ آبور جبور یمیه وب اینی بسلبلی. || مج. آغز دن كن، دقتسز، عادی سوز، صاچه صیغان، هذیان : آبور جبور سوبلك.

آبوق صابوق { ص. س. دو- وصایق لارجه سنه سوبیلنیلن، مناسبتسز، هذیان قیلمدن (سوز): آبوق صابوق سوبلكه باشلادی؛ آبوق صابوق سوزلر. (صابوق « ص ابق دن مشتق اولوب، « آبوق » ایسه اتباع ایچون لس. انمزده چوق قولانیلان مهملاتنددر.]

آبونه { س. ص. [فر. Abonné] غزته ورسائل موقوته كبی نشریاته پشیندن آنچه ویرمرك برمدت معینه ایچون مشتری اولان، مشترك : فلان غزته نك آبنونه لری چوقدر؛ برساله موقوته یه آبنونه اولمق .

آبونه لك { س. ۱. بر غزته و سائر هیه آبنونه اوله، آبنونه اولانك حال وصفتی، اشتراك. ۲. بر غزته ورساله موقوته و سائر هیه برمدت معینه ایچون پشین ویرمك شرطیله تخصیص ایدلمش بدلی، بدل اشتراك : فلان غزته نك برسنه ایچون آبنونه ایکی شودر. [بونك یرنه فر. « آبنونان » استعمالی عبثدر.]

آبه { حد. [« آ » حرف ندا- سیله روم ایلی لسائلرنده « به، بره، وره، مورده » صو- رتلرنده مستعمل برادادن مركب

اوله رق روم ایلمنده زبانتددر. [ایله، به، بهی : آبه قرداش. عو. آبیاری { س. فا. [اصل معنا. ایسه ده، لس انمزده یالکز معنای مجازسیله بعض اسکی منشیان طرفندن قولانیلشدر.] یاردیم، امداد : آبیاری همتكزله = همتكز یاردیمیله، همتكز سایه سنده .

آپ { د. « آ » ایله باشلار بعضی صفتلره کیروب، مبالغه بیان ایدر : آپ آچیق = پك وبسبتون آچیق؛ آپ آكسز = اصلا خاطرده یوغیكن، بغته؛ آپ آشكار، آپ آق . [« اپ » « اوپ » و « ایپ » صورتلرنده قولانیلانك عینیدر : اپ ای، اوپ اوزون، ایپ اینجه كبی.]

آپارتمان { س. [فر. Appar- tement] ۱. برقاچ اوطن دن مركب و برعائله اقامتنه الویریشلی دائره. ۲. كرایه ویرمك اوزره بویله دائره ره منقسم عقار .

آپارمق { مض : آپاریر . فته. [تركان لغتنده] ۱. آلوب كوتورمك : چكمه نامرد كوپریندن قو آپارسون صو سنی. ۲. آشیرمق، چالوب چارتمق .

آپاز { س. [غلطی : هاباز] ۱. قیالی آوجه صیغان مقدار : بر آپاز بقدای .

آپازلامق { فل. (كبی) یلكینك زیاده شیشمسیره

روز کاری آ و جلا مشجه سنه یا -
واش کیتک .

آپازلامه } س. کینک یلکنی
} زیاده شیشره رک
یواش کیتسیله حاصل اولان
خفیف یاله .

آپاکسز } و آپاکسزین . با :
} آکسز ، آکسزین .

آپالاق } ص. ایری و تومبول
{ (کوچک چوجق) .

آپش } س. آپش و آپوش دخی
{ یازيله بیلیر . [اولفک ایچ
طرفی ، بودک ایچ یوزی .] آپش
آیرمتی ، یره کلمک = (حیوان)
چاتلامق ، باجاقلیخی آچه رق
دیکیلوب طور مق .

آپشاق } ص. ۱. آپشلی آجیق
{ (حیوان) . ۲. قوتدن
دوشمش ، یورویه مز ، تبل .

آپشدیرمق } قته . ۱. (حیوانی)
{ چوق یورمق ،
آرتق یوریمکه مجالی اولیه جق
درجه به کتیرمک . ۲. بیلدیرمق
حر و نلامق . ۳. (کچی یی) ایکی
اوجندن دمیرلیوب و یا باغالیوب
محکم قاصمق .

آپشمق } فل . (آپشمق و آپوشمق
{ دخی یازيله بیلیر .] ۱.
(حیوان) آپشلیخی آجوب چاتلايه
قالمق . ۲. بر یره دیکیلوب طور
مق ، ایلری به کیده مه مک . ۳. بر
ایشک عهده سندن کله مه مک ،
عاجز قالمق .

آپشیتق } ص. ۱. قویروغی بجا .
{ غث آره سنه آلوب
یورغون و ییلغین به حالده کیدن
(قورت و سائره) . ۲. یوریلوب
عاجز قالمش ، شاشیرمش (آدم) ،

آپول } ح. سمیز قاز کبی ایکی یانه
{ صا للانہ رق یه ریمکی
تصویر ایچون مکرر قوللانیر :
آپول آپول یوریمک .

آپیفو } س. [یتا .] ب. ۱. کینک
{ زنجیری طولایلوب دمیر
قالدیرمق اوزره حاضر بولمسی .
= ص. مج. حاضر ، تیک ، جست
و چالاک .

آت } س. [اسم دیمک اولان
{ « آد » دن تفریق ایچون
(ت) سی متحرک اولدقده (د) ه
تحول ایتمز .] ۱. پینک و قوشی
ویوک ایچون قوللانیلان معروف
چارپا حیوان مونس ، بیکیر ،
فرس ، اسب : پینک آتی ، قوشی
آتی ، یاریش آتی ، عرب آتی .
۲. بو حیوانک اتنه مش ارککی ،
ایگدیش و قیصراق مقابلی ،
حصان .] آت اوغلانی ، اوشاخی =
آرابه جی و ساییس یماغی ، اسپیر .
] مج. آت اوینامق = هنر ابراز
ایتمک .] آت بازاری = آت و سائر
حیوانات آلنوب صاتیلان محل .
] آت بالیغی = آفریقانک بیوک
نهرلنده یوزن جسیم برچار پاکه
لسان یونانیده (همپو بوتام) یعنی
ایرماق آتی دینلیر . بالیقه مناسبتی
یوقدر .] آت سولوی = سولوکک
ایشه یاراماز جنسی .] آت
سیکسی = حیوانلره یایشان
معروف معجز سیکک .] آت
قفاسی = حماقت ، بینسزک ؛ آت
قفالی ، احق ، بینسز .] آت قو .
لاغی = ماروله بکرز بر نبات .]
آت قویروغی = بر جنس نبات که
عریده امسوخ دیرلر .] آت

کستانه سی = ایری وینز بر جنس
کستانه ، که آغاجی سوس ایچون
باغچه لرده و یولرده دیکیلوب ،
بیاض ونبه چیچکسی اولور . —
چینتیجه « آد » یرینه ده « آت »
قوللانیلیر .

آتا } س. ۱. بابا ، والد ، پدر .
{ ۲. یاشلی و محترم آدم .]
آتابک = بک بابا .] قاین آتا =
قاین پدر ، زوجیندن بهرینه
نسبتله دیکرینک باباسی . =
جه آتار = آبا و اجداد ، اسلاف .
] آتار سوزی = ضرب مثل .

آتاشه } یاخود آتسه س. [فر .
{ Attaché } سفارت
معیتنده کاتب ملازمی ؛ آتاشه
میلیر = سفارت عسکری ملا .
زمی ؛ آتاشه ناوال = سفارت
بحری ملازمی . لس .

آتامق } ص. [« آتمق » دن]
{ دوشونمکسزین هرایشه
آتیلوب صوتیلان ، ملاحظه سز ،
جبری ، متهور ، صاوروق .

آتالمق } س. دوشونمکسزین
{ هر ایشه آتیلوب قال .
ریشان آدمک حال وصفتی ، ملا .
حظه سزلی ، صاوروق ، جرأت ،
تهور .

آتالمق } س. آتالمق وصفتی = بابالق ،
{ پدرلک ، ابوت .

آتالمق } ص. ۱. پدر یرینی طو .
{ تان ، پدرلک ایدن ،
بابالق . ۲. لالا ، مربی . ۳ .
ترکستانده وزیرانه و یریان
عنواندر .

آتدیرمق } قته . آتمغه سوق و یا
{ اجبار ایتمک :
قورشون ، آدم آتدیرمق . ۲ .

فیضه قیرمق، صیبر اتمن. || باموق
 آتدیرمق و سائرہ. با: آتمق.
 آتَرینہ {س. ر: } {Aθepivn} {
 کومش بالینگن ایریسی.
 آتش {س. فا.} {اصلی سربانیجه
 آتش} اولوب، فارسیسی «آذر»
 وترجہ سی «اوت» در. ۱.
 او طون و سائرہ یا تمہ سندن حاصل
 اولان حال و ماده، اوت، نار.
 ۲. حرارت، قیزغینلی: آتش
 باصدی؛ صیتمک آتشی ایتمدی.
 ۳. غضب، حدت، شدت. ۴.
 حیوانک سریع الحرکه و یک جانلی
 و اویناق اولسی. ۵. اسلحه ناریه.
 نک بردن بوشانسی: نوبت آتشی؛
 آتش تعلیمی. ۶. یانغین، حریق.
 || آتش آلمق = طویتیشمق؛ و مجب.
 بردن بره حدتلمک. || آتش
 ایتمک = تمہیر سلاح ایتمک، تفنک
 و یا طبایجه بوشاتمق. || آتش
 بہاسنه = پک بہالی. || آتش پو-
 سکورمک = زیادہ اوفکہ لئمک.
 || آتش قایغی = یانغین ایچون
 طلومہ بی طاشیغہ مخصوص بیوک
 قایق؛ و (بالتعمیم) او شکل و
 بیوککلکده قایق. || آتش ویرمک =
 یاقق؛ طویتیشدیرمق. || آتہ
 ویرمک = یاقق، احرار ایتمک؛
 مجب. فساد قاریشدیرمق. = ص.
 مجب. پک قیزغین، پک حرارتلی
 و شدتلی.
 آتش آفشان {س. فا.} {با: آتش
 آتش آنگیز {س. فا.} {آتش-
 القا ایدن، پک شدتلی.
 آتشار {س. فا.} {آتش-باریدن
 پک

شدتلی و یا حرارتلی: آہ آتشار.
 آتشار {س. فا.} {آتش - باختن
 آتشلہ اوینایان حقہ باز.
 آتش بالیغی {س. صاردلیہ یا
 کوجک بالیق.
 آتش بوجگی {س. آرقہ سندن
 لوب و وقت وقت پاریمان معروف
 بوجک.
 آتشارہ {س. فا.} {آتش-بارہ
 قیغلیم، شرارہ. || مجب. پک شدتلی
 و بہادر آدم.
 آتشارست {س. ص. فا.
 آتہ طاپان، زردشتی، گبر.
 آتشارستلک {س. آتہ طامہ،
 حال وصفی و مذہبی، اسکی ایرا-
 نیلرک زردشت طرفندن وضع
 اولمش دینی.
 آتشیجی {س. واپورده قرانک
 آتشی یاقوب اداره
 ایتمکہ مأمور آدم.
 آتشیجیلک {س. واپور آتشیجینک
 صفت و مأموریتی.
 آتشیخانہ {س. فا.} {آتش یانان
 ایر، اوجاق.
 آتشدرمق {س. آتشدیرمہ. با:
 آتشدیرمق.
 آتش زبان {س. فا.} {آتش-
 آتشلر پوسکورور کبی فوق-
 العادہ مؤثر و شدتلی سوز و یا
 شعر سویلین.
 آتش فشان {س. فا.} {یاخود آتش
 فشان. ص.

فا.} {آتش - فشاندن} آتش صا-
 چان، آتش پوسکورور: کومہ
 آتش فشان = یانار طاغ، برکان.
 آتشیگدہ {س. فا.} {آتش -
 آتش یاقدقلری معبد، آذرگدہ.
 آتشلک {س. ۱.} {آتش یانان
 طاشیغہ مخصوص قاب. = ص. ۱.
 آتہ یارار: آتشلک اودون.
 ۲. نار جہنہ مستحق: آتشلک
 آدم.
 آتشدیرمک {س. فتہ.} {آتش
 ویرمک، طوہ.
 تیشدیرمق. || مجب. ۱. زیادہ قیز-
 دیرمق. ۲. (فساد و شقاقی)
 تشدید ایتمک.
 آتشلنمک {س. فل.} {آتش آلمق،
 طویتیشمق. || مجب.
 ۱. زیادہ قیزمق، پرحدت اولمق.
 ۲. کسب شدت ایتمک، آزمق.
 آتشلی {س. ص. ۱.} {حرارتلی،
 قیزغین. ۲. جست
 وچالاک، زیادہ سرعتلی و جانلی
 (آت و سائرہ).
 آتشلک {س. فا.} {آتشلی،
 حرارتلی، قیزغین.
 آتشی {س. فا.} {آتش رنکنده،
 آجیق قزیل. = ص.
 جہنم زبانیسی. ج: آتشیان.
 آتشین {س. فا.} {آتشدن معمول
 ایمش کبی پک قیزغین
 و حرارتلی، شدید، حدید.
 آتقی {س.} {«آتمق» دن ۱.
 نسجدہ آریشک اوستنہ
 کلن و مکیکلہ آتیلان آراغاج تلی.
 ۲. کین دمتلرینی پوکسکہ آتمقہ
 مخصوص بیوک یاہہ. ۳. اوموزہ

ويا آرقه به آتيلان شال وسايره.
 آتقیلامق { فتہ . مکیکله آتی -
 یی آته رق نسج
 ایتک .

آتلاتمق { فتہ . ۱ . برینی آتلامغه
 وصییراغه سوق
 واجبار ایتک . ۲ . کچیرمک ، آشیر .
 مق ، صاومق : بر خسته لغی ، بر
 بلایی آتلاتمق .

آتلامساج { س . چوجقیرک آتلامه
 او یونی .

آتلامق { فل . [«آت» دن] ۱ .
 لامق ، صییرامق . ۲ . فیشقیر-
 مق . = فتہ . ۱ . کچمک ، اوستندن
 کچوب براقق : اوقورکن ایکی
 سطر آتلادی . ۲ . آتمق ، اوتنه .
 به کچمک : شو طاغی آتلاسهق .
 آدیم آتلامق = قوت یتدیکی
 قدر آدیم آچهرق صییرامق .

آتلامه { س . آتلامق فعلی ،
 آتلاش . بلا : آتلامق .
 آتلامه طاشی = چامورلی یولک
 بر طرفندن دیگر طرفنه کچمک
 ایچون قونمش طاش .

آتلاندرمق { فتہ . [«آت» دن]
 برینه آت قزا .
 ندرمق ، آتلی ایتک ، آته
 یاندیرمک .

آتلانغیسیج { س . دره نک اوتنه سنه
 کچمک ایچون صو-
 یک ایچمه موضوع آتلامه طاشی .

آتلاتمق { فل . ۱ . آت کبی قا .
 لقمق ، شاخلاتمق .
 ۲ . آت ایدتمک ، آتلی اولمق ،
 آته بیتمک . ۳ . کچیرمک ، اونو-
 دلمق : بو یازیدن بر سطر آتلا-
 تمشدر . || آتلانان آتلانانه =

قاجان قاجانه .

آتلاش { س . آتلامق فعلی ،
 آتلامه . بلا : آتلامق .

آتلمق { فل . ۱ . طرح ورمی
 اولمق : بوکاغد نیچون
 بورابه آتمش ؛ ۲ . اعتباردن دو-
 شمک ، نظر اعتباره آتلامق :
 آتیله حق آدم دکلدور . ۳ . ایلری به
 وارمق ، تهورله مداخله ایتک .
 ۴ . تخته کبی چاریلوب بولمک .

آتلامه { س . آتلق فعلی ، آتلاش .
 بلا : آتلمق .

آتلی { یاخود آتلو . س . صد آته
 بیتمش ، سوار ، فارس .
 || آتلی قارینجه = قارینجه نک بر
 بیوک جنسی . || آتلی قرهجه =
 چوجقیرک بیتمسنه مخصوص تخته .
 دن تکرر لکلی آت .

آتلاش { س . آتلق فعلی ، آتله .
 بلا : آتلمق .

آتاجه { س . [«آتق» دن]
 آتلیس اولنهرق قو-
 شلره صالدریلان بر جنس ییر-
 تیجی قوش . فا . باشه وعر . بوندن
 معرب باشق دینور .

آتتمق { فتہ . ۱ . بر شیئی الدن
 براقوب آز چوق فیر-
 لاتمق ، رمی : الندهکی طاشی
 آتدی . ۲ . ایچریدن طیشاری به
 چیقاروب دفع وطرده ایتک :
 اؤدن آتدیلر ؛ سوفاغه آتدیلر ؛
 اوستندن آتدی . ۳ . براقق ، ترک
 ایتک : باباسنی بر کوشه به آتمش .
 ۴ . آچق ، سرمک ، اوسته آلمق ،
 اورتمک : اوموزمه برشال آتدم ؛
 بوکیجه بر یورغان دهآ آتملی .
 ۵ . دوشورمک ، ازاله ایتک ،
 غائب ایتک : رنکینی ، توینی ، انوا .

بخی آتدی . ۶ . صاچق ، سریمک ،
 طاغیتمق : تخم آتمق . ۷ . دو-
 کک ، قومق ، وضع والقا ایتک :
 انباره ذخیره آتمق ؛ قیشلق
 کموری آتمق . ۸ . اورمق ، یا-
 پشدرمق : طوقات آتمق ؛ چفته
 آتمق . ۹ . اوزاتمق ، صونمق ؛
 ال آتمق . ۱۰ . بوشاتمق ، تشهیر
 ایتک : تفنک ، طوب ، طبانجه
 آتمق . ۱۱ . تأخیر ، تعویق ،
 امهال ایتک : صکره به ، یارینه
 آتدی . ۱۲ . عطف واسناد
 ایتک ، یوکتمک : قباحتی فلانه
 آتدیلر . ۱۳ . دوشورمک ، یا
 تیرمق : یره آتدیلر . || آدیم آتمق =
 یوریمک . || بکز آتمق = صارار-
 مق ، صولمق . || پانبوق آتمق =
 حلاج بایله پانبوغی قبارتمق . ||
 پرنددن آتمق = اغفال ایتک .
 || پوستکی آتمق = بوها باغرمق ،
 تزدیل ایتک . || تمل آتمق = وضع
 اساس ایتک . || جان آتمق =
 چوق آرزو ایتک ، تهالکله ایسته .
 مک . || چکه آتمق = جان چکشمک ،
 حالت نزعده بولمق . || حرف ،
 سوز آتمق = ۱ . طولایسیله تعریض
 ایتک . ۲ . طاقلقی ، معاشقه
 ایتک . || طاش آتمق = اعتراض
 ایتک ، عاینده بولمق . || طوبی
 آتمق = افلاس ایتک . || طیمه بی
 آتمق = چوق حد تلنوب تهور
 ایتک . || قاش آتمق = اشارت
 وغمزه ایتک . || قاشیق آتمق =
 حرصله وجوق یمک . || قباغی
 آتمق = صاوشوب قورتلوق . ||
 کوز آتمق = طمع وغبطه ایتک .
 || گوگده به آتمق = یمک . || لاف
 آتمق = کوزلهک ایتک ، لزومسز

یره چوق سويلك . || نعره آتمق = باغرمق . || يابانه آتمق = اعتبار اتمه مك ، صياممق . = فل . ۱ . اساسسز سوز سويلك ، يالان سويلك . ۲ . تفاخر اتمك ، اصلسز شيلرله افتخار اتمك . ۳ . اورمق ، ارينامق : نبضى آتيور . ۴ . آچلق ، سوكك : شفق ، طاك آتمق . ۵ . بوشاتمق ، آتش آلتى : بوتفذك آتيور . ۶ . بر شيك كنسارى قيرلوب چنتمك . ۷ . صولمق ، اوچمق : بگزي آمدى . || آتوب طوتمق = بييروا اصلسز شيلر سو- بلكله تفاخر اتمك .

آتمه { س . آتمق فعلى ، آتيش . با :

آتى { ص . عر . ذ : آتیه . [« اتیان » دن سف] . ۱ . كله جيك اولان ، اوكله بولنان ، مستقبل ، ماضى وحال مقابلى : زمان آتیده = كله جيك زمانده ؛ ايام آتیه = كله جيك كرنلر . ۲ . اوكله ، زيرده مسطور و محرر بولنان : بوجه آتى ؛ وجه آتى اوزره . || آتى الذكر ، آتى البيان = آلت طرفده ذكر و بيان اولمان . = سذ . كله جيك زمان ، استقبال : آتیده ظهور ايدمك و قوعات : آتيدن بحث اتمك ؛ آتيسى قراگلك .

آتيا { ح . عر . اوكله ، ايلريده ، زيرده : آتيا بيان اولنه . جفى اوزره .

آتيجي { ص . اين سلاح آتان ، نشان آتوب اورمهده ماهر ، ناشنجي .

آتيش { س . ۱ . آتمق فعلى وطر- زى ، آتمه . با : آتمق .

۲ . ناشنجيان . ۳ . تفاخر مقصديله سويلشمش فاحش يالان .

آتيشد پرمق { ياخود آتشدر . سوگوب صيامق ، برينك قباحترلر- ني صياهرق عتاب و سرزنش اتمك . ۲ . عجله ايله يمك .

آتيشمق { فش . ۱ . اورشمق ، طاش و سلاحله بربرينه اورمق . ۲ . بربرنى سو- گرك غاوغا اتمك .

آتيش { س . سرت و يفورت چالقا . مغه مخصوص كوچك ياييق .

آتيم { س . ۱ . اسلحه ناربه نك بوشادلسى ، آتلى ، انداخت . ۲ . قورشون منزلى ، قورشونك يتيشدىكى مسافه . ۳ . سلاحك بردفمه آتلمسيچون اقتضا ايدن باروت وسايره : بر آتيم باروت .

آثار { سذ . جم . عر . فد : اثر : با :

آتام { سذ . جم . عر . فد : اثم . با : اثم .

آتم { ص . عر . ذ : آتمه . [« اثم » دن سف] . گنهكار ، صوجل .

آج { ص . ۱ . طوق اوليان ، يمه جايع آدم و ياحيوان و قارنه صفت اولور : آجم ؛ قارنم آجدر : آج قالمق . ۲ . طويماز ، طعمكار ، حريص : نه آج آدم ! ۳ . فقير ، محتاج : آج طويورمق . ۴ . قوراقدن زياده قاورلمش : آج طويوراق . || آج آجده = آج اولورق ، بر شى يمكسزين . || آج طو- يورمق = ۱ . فقراي اطعام اتمك . ||

آج قارنه = آج ايكن ، دها برشى يمسه دن . = س . آجلى ، جوع : آجندن اولمك .

آجال { سذ . جم . عر . فد : اجل .

آجر { ص . عر . ذ : آجره . [« اجر » دن سف] . هقه . بر شيشي اجا- ريه ويرن .

آج گوزلى { ص . طعمكار ، طو- نماز ، حريص .

آج گوزليلك { س . طويمازلق ، طعمكاران ، حرص .

آجل { ص . عر . ذ : آجله . [« اجل » دن سف] . هقه . وعديه مربوط ، وعدهسى حلونده وقوع بوله جق اولان . [ضدى : عاجل] .

آجلا { ح . هقه . وعديه مربوط لنده اجرا اولتمق اوزره :

آجلاق { س . ۱ . طوق اوليانك حالى ، يمه اشتهايى مو- جب حال ، جوع : آجلاق چكمك . ۲ . قيتاق ، ققط .

آجسته { س . [بتا . Agent] . ۱ . هر اسكاههكى مأمورى . ۲ . بر شركت ويا اداره نك آخر مملكتنده . كي وكيلي . ۳ . بومأمور ويا وكيلك مأموريتي واداره خانه سى .

آجتمق { با : آجتمق .

آجور { س . برجنس خيار .

آجى { ص . ۱ . طاتيك ضدى ، مر ، تلخ . آجى علاج . ۲ . اچلمكه صالح اوليان ، طوزلى : آجى صو .

۳. طبعه خوش کلین، سرت، درشت، ناهموار: آجی سوز.
 ۴. قولاغه بدکن: آجی سس.
 || آجی آغاج = قواسیا. || آجی الماء
 ینز بر الما. || آجی بادم = آجیتراق
 وسرت قوقولی بر جنس بادم.
 || آجی چاچا = بر جنس بالیق. || آجی
 خیار = ابو جهل قارپوزی. || آجی
 مارول = هند با نوعی. || آجی
 یونجه = یونجه نك بر جنسی. = د.
 بد و ناخوش صورته: آجی آجی
 باغیر مق. = س. آجیلق،
 مرارت: آجیسی ایچنده در.

{س. [اصلی: آجیق]} ۱. آجی {درد، کدر، الم، ۲. آغری،
 صیزی، وجع، ۳. مصیبت، ماتم،
 یاس. ۴. انتقام، اوج. || جان،
 یورک آجیسی = پک آجینه جق حال.
 || قویروق آجیسی = کین. || آجی
 چیقار مق = تلافی مافات ایتمک.

{فت. ۱. آجینی موجب
 آجیمق} {اولق، آغریتمق،
 آغری و صیزی و یرمک: المی
 آجیتدم. ۲. جفاواذیت و یرمک.

{ص. آز آجی، آجی په
 آجیراق} {چالار، آجیسی،
 آجیتراق.

{فت. ۱. آجیبوب
 آجیر غنمق} {مرحت ایتمک،
 ترجم ایتمک. ۲. حمایه و تصاحب
 ایتمک. مر. [احیاسی الزمدر.]

{س. بیان تورپی دینان
 آجیر غه} {بر جنس نبات.

{س. ۱. کدر، الم. ۲.
 آجیق} {ماتم، یاس. بلا: آجی.

{فت. ۱. آج قو.
 آجیق دیر مق} {مق، آجلغه
 مبتلا ایتمک. ۲. آجلق و یرمک،

اشتها آچق.
 {فل. ماتمه بولمق،
 آجیقلا تمق} {یاسلی اولق.
 {فج. آجلق حس او.
 آجیقلمق} {لتمق: شمیدین آ.
 جیقلماز.

{ص. ۱. مؤلم، مؤثر،
 آجیقلی} {فیمع: آجیقلی حکایه.
 ۲. ماتلی، یاسلی: قادینجیز
 آجیقیلدر.

{فل. آجلق طویمق،
 آجیقممق} {آج اولق: چیوق
 آجیقدم، قارتم آجیقدی. || مج.
 چوق آرزو ایتمک.

{فل. آجی اولق،
 آجیلامق} {مرارت کسب
 ایتمک: بو صلاته لق آجیلامش.
 [ج: آجینق.] || مج. شدت و
 حدته کلوب بدخو اولق.

{س. آجی اولان شیک
 آجیلق} {حالی، مرارت، تلخی.
 || مج. سرتلک، شدت، عنف.

{ص. آجی په مائل،
 آجیتراق} {آجیجه، آجیسی.

{فل. [اصلی: آجیقممق]
 آجیمق} {۱. آغریتمق، وجبی
 موجب اولق: الم آجیور. ۲.
 کدر و تأسف ایتمک، مرحته
 کلک: شو آدمک حالنه آجیرم. ۳.
 اسپرکه مک، قیسه ماتم: امکه
 آجیرم.

«آغریق» ایله «آجیق» و
 «صیزمق» آره سندی فرق شدرکه:
 آغری دهاسالی و درن، آجی سطحی
 لکن رها مؤثر و یانجی اوور؛ صیزی
 ایسه ناشلیقه سیکرده نوبت نوبت
 کلوب یکنیدر.

{فت. مرحته کتیر.
 آجیندیر مق} {مک، آجیغه
 سوق ایتمک. رقی موجب اولق.

{فج. کدر و تأسف
 آجینمق} {اولمق: حالنه آجینیر.
 {ص. شایان مرحت،
 آجینه جق} {جالب تأسف: آ.
 جینه جق بر حاله در.

{س. [یتا. Aggio] آجقه
 آجیق} {فرقنک معاملات صرافیه سی.

{س. ۱. آناختار، مفتاح.
 آچار} {آناختار روجه او.
 لوب، اصل ترکیه سی آچار در. [۲.
 اشتها آچغنه مخصوص ترشی
 وسائره.

{فت. ۱. بشقه سی
 آچدیر مق} {واسطه سیله آچق،
 آچغه سوق و اجبار ایتمک: قیوی
 آچدیردم. بلا: آچق. ۲. بر
 دها ایشلمه مش خام اراضی یی
 سورمک. || آغز آچدیر مق =
 سونایکه مجبور ایتمک. || کوز
 آچدیر ماتم = پک صیق طوتوب
 بر شیئه مساعده ایتمک.

{س. جلا، پرداخت،
 آچقی} {لوستره.

{س. جلا و پرداخت
 آچقیجی} {و یرن صنعتکار.

{فل. ۱. قیق و کشاد
 آچلمق} {اولمق: قیو آچلدی.
 ۲. طاعلق، چکلمک، مندفع
 اولق: بلوطلر، غلبه لک آچلدی.
 ۳. تمیز لیمک: بوز آچلیور. ۴. براق
 و آجیق اولق: هوا آچلدی. ۵.
 یاراقلامق: کل، چیچک آچلدی.

۶. نشئه لیمک، انشراح درون
 پیدا ایتمک: انسان کرمکه آچلیور.
 ۷. محجوبیت و طوتوق نلقدن قور.
 تیلوب سر بستلمک. ۸. وسعت
 پیدا ایتمک: او طه آچلدی. ۹.
 اوزاغه، انکینه صالمق: واپور

آچلدی. ۱۰. بدأ ایتک، باشلا.
 مق : مجلس آچلدی. ۱۱. موقع
 بجه قونق، کچمک : سوز آچلدی.
 ۱۲. ظهور ایتک، حاصل اولق :
 ایش آچلدی. ۱۳. بوش قالمق،
 منحل اولق : فلان ما موریت
 آچلدی. ۱۴. کشف راز ایتک،
 امنیت ایدوب هر شیئی سونلک :
 بکا آچلاز. || آرا آچلق = بو-
 زبشمتی .

آچماز } ص. کتوم. = س. سطرنج
 و دامه او یونلرنده خصمی
 اضرار ایدو جک او یون، خدعه.
 آچمازلق } س. کتم اسرار،
 کتوملک .

آچق } مض : آچار. قه. ۱. قبالی
 شیشی قح و کشاد ایتک :
 قپوینی آچق. ۲. اورتیلی شیدن
 اورنی قالدیرمق : باش آچق .
 ۳. قاتلامش شیشی چوزمک :
 بوغچه، بیراق آچق . ۴. دلک،
 قازمق : دلک، قپو آچق. ۵.
 بر شیشدن موانی دفع ایدوب
 سربست براقق : یول آچق. ۶.
 طیقالی شیشن طیقاجی جیمقار-
 مق : شیشه، بوری آچق. ۷.

ککیشلمک، توسیع ایتک : اوطنی،
 باقپنی، میدانی آچق. ۸. قازوب
 حرث و زراعت ایتک، ایشلمک :
 نارله، اراضی آچق. ۹. آرهلنی

توسیع ایدوب سیرکشدیرمک :
 پارمقلنی آچق. ۱۰. یوققه حالته
 قومق : خور آچق. ۱۱. نظهر
 ایتک، تمیزلک : چاشیری آچق.
 ۱۲. جلا و پرداخت ویرمک.
 ۱۳. عمومه عائد بر بنا تأسیس
 و اداره ایتک : مکتب، تیانزو
 آچق. ۱۴. ایضاح و تفصیل

ایتک : عبارینی، سوزی آچق.
 ۱۵. درمیان ایتک : سوز، بحث
 آچق. ۱۶. امنیت ایدوب سو-
 نلک، کشف راز ایتک : بکا بر
 شی آچدی. ۱۷. چوزمک، حل
 ایتک : دوکم آچق. || آدم آچق =
 عجله ایله یوریمک. || آغز آچق =
 سونلک؛ اطالاه لسان ایتک.
 || آغز آچماق = اختیار سکوت
 ایتک. || اشتها آچق = اشتها
 کتیرمک. || ال آچق = دینلک.
 || باش آچق = بد دعا ایتک. ||
 بیراق آچق = قیام ایتک. || جیفیر
 آچق = یکی بر طرز و اصول ایجاد
 ایتک. || دفتر آچق = اعانه طو-
 پلامق. || فال آچق = تقال ایتک.
 || قپو، یول آچق = بر ایشده
 بشقه لرینه نمونه اولتی. || قلم آچق =
 یونتمق = || کوز آچق = تیقظ
 و بصیرت اوزره بولتمق، غفلت
 ایتمه مک. = فل. ۱. یابر قلاقمق :
 چیمک، آغاج آچق. ۲. براق و
 بلوطسز اولق : هوا آچق ایستیمور.
 ۳. جلالتمق. ۴. آجیغه وارمق،
 انکینه آچلق : کمی آچدی.

آچمه } س. ۱. خام طو پراقندن
 یکی نارله یه تحویل اولتمش
 یر. ۲. اصلوب یوزلمک ایچون
 قپونک بجاغنه آچیلان دلیک .

آچمهلق } کبر چیمقارمه مخصوص
 صابون و سائره.

آچمیجی } ص. ۱. آجان، کشاینده،
 فاتح. ۲. کشف و حل
 ایدن، کشف، حلال. ۳. جلا
 و پرداخت ایدن، جلاجی. ۴.
 فرح و انشراح ورن، مفرح.
 آچیق } ص. [« آچق » دن]
 ۱. قبایلنک ضدی،

مفتوح، کشاده : آچیق قپو، او،
 ضدیق. ۲. مسدود اولمیان،
 مانعسز : آچیق یول. ۳. ککیش،
 واسع : آچیق میدان، دگیز. ۴.
 اورتیسز، جیلاق، مکشوف،
 عریان : باشی، قوللری آچیق.
 ۵. سیرک، آرهلنی : آچیق آدیلمز :
 آچیق قاش. ۶. بلوطسز، براق :
 آچیق هوا. ۷. آشکار، عیان،
 واضح : آچیق سوز، عباره. ۸.
 مفرح، دلکشا : آچیق بربر. ۹.
 قویو اولمیان، بیاضه چالان :
 آچیق ماوی، پنبه. ۱۰. پرده.
 سز، غفت خصوصنده لا ابالی :
 فلان قادین آچیمقدر، آچیت
 مشربلی. ۱۱. صاحبسز، بوش،
 منحل : آچیق مأموریت. ۱۲.
 محفوظ اولمیان، استحکامسز :
 آچیق لیمان، قصبه. ۱۳. بوزوق،
 اختلافلی : فلانله آرهنز آچیمقدر .
 ۱۴. اسم تصریح اولمیان : آچیق
 بونو، پولیجه. || آچیق آغز =
 حماقت، شاشیقنلق. || آچیق ال =
 جوهر دلک، سخاوت؛ الی آچیت =
 جوهر مد، سخنی. || باشی آچیق =
 سربست، پرواسز. || آچیق صا.
 چیق = پریشان قیافتده. || آچیق
 قپو = مهمانوازلق، مسافر پر-
 ورلک. || آچیق کوز = اویانیق،
 بجریکلی. || کوزی آچیق = آرزو-
 سنمه نائل اوله میسوب حسرتده
 قالان. = ح. ۱. آشکاره، صرا-
 حه : آچیق سونلک. ۲. سسله،
 جوهر : آچیق او قومق.

آچیق } س. ۱. بر شیشک گکیش
 طرفی : دگیز آچمیجی =
 انکین : آچیققلده = انکینده. ۲.

بر شینک طیش طرفی، خارج :
 آچیتدن آدم آتماز. ۳. ما مو -
 ربتسزک، معزولیت : آچیغه
 چیقمق. ۴. وظیفه و مأموریتی
 اولیوب موقتاً ایشسز بولسان
 ضابط : آچیقئر قومیسونی. ۵.
 آچیق رنگ : آچیغه بویامق. ۶.
 حساب موازنه سننده نقصان :
 بودجه آچیغی؛ آچیغی چیقدی.
 || آچیقندن، آچیتدن آچیغه =
 ظاهر، علناً، آشکاره. || آچیغه
 اورمق، میدانه چیقارمق، کشف
 و افشا ایتک

آچیق آغز } س. بر جنس چیمک.
 آچیقلامق } فته. ۱. میدانه
 و اعلان ایتک. ۲. آچیقندن و
 آشکاره سولمک و یا باقمق. = فل.
 میدانه چیقمق، ظاهر اولق.

آچیقلاق } س. ۱. آره لق، مسا.
 فته : ایکی آغاج آره.
 سننده کی آچیقلاق. ۲. فراحاق،
 نظارت : کوکل آچیقلاقدن خو.
 شلانیر. ۳. میدان، ابنیه و سائره.
 دن خالی عرصه : اوک اوکنده
 بر آچیقلاق وارد ر. ۴. هوانک
 بلوطسز و براق اولسی : بوکونکی
 هوانک آچیقلاقی. ۵. عفت خصو.
 صننده لا ابالیلک : بو قادینک
 آچیقلاقی معلومدر.

آحاد } سذ. ج. عر. فد. احد. با:
 احد.

آخار } س. [« آق » دن مشتق
 اولوب، « اهار » املا.
 سیله فارسی به دخی کچمشدر]
 ۱. آقاق، دوزگون. ۲. پرداخت
 قوله سی.

آخارلامق } فته. پرداخت قوله.
 سی سورمک ،
 جلا ایتک .

آختاپود } س. (ر : Oυταπόδ =
 سکز آیاقلی) ۱.
 معروف بر جنس دیز حیوا.
 نیدر، که کیکسز اولوب، اوزون
 آیاقلزنده ناصیرکی قوه ماصینی
 حائر اولان دوکومرلیله قیالره
 پاییشیر. ۲. سرطانه مشابه بر
 نوع چیان : رحم آختاپودی.

آخر } ص. عر. ث. : اخری.
 [« آخر » دن سفته.] باشقه،
 غیرى، دیکر : وقت آخر =
 باشقه وقت؛ او بحث آخر = او
 باشقه بحث؛ تعبیر آخرله = باشقه
 افاده ایله.

آخ } ص. عر. ث. : آخره. [« آخر »
 دن سف.] ۱. صووک،
 صکره کی : آخر نفس = صووک
 نفس؛ آخر زمان = صووک زمان؛
 آخر زمان پیغمبری = فخر
 کائنات صلعم ائندمز. ۲. بیتن،
 ختام بولان : آخر اولدی،
 بیتدی. = سذ. ج. : او اواخر =
 صووک زمان، نهایت : او اواخر عرنده،
 او اواخر محرمده. || بر آدمک اول
 و آخری = ابتدا و صکره کی حالی،
 بدایت و نهایتی. || من اوله الی
 آخره = ابتدا سندن نهایتنه دک.
 = ح. صکره، اک صکره، طا.
 قبت : ایلدک زلفک کبی آخر
 پریشان حالی (روحی). || اول
 و آخر = ابتدا و صکره، هر وقت.
 || آخر الامر = ال نهایت، عاقبت.
 = جمذ. آخرین = صکره کیلر،
 متأخرین : اولین و آخرین .
 [« آخرین » تعبیری « اولین »

« متأخرین » تعبیری « متقدم
 مین » تعبیرینه مقابل قوللانیلوب،
 اولین و آخرین و متقدمین و متأ
 خرین دینلیر.]

آخرت } سث. عر. [« آخر » دن
 سف. ث. نسبتی : اخروی]
 او بر دنیا، عقبی، دار بقا.
 || آخرت آدمی = اهل تقوی . ||
 آخرت اولادی، قرداشی = بر
 رسم مخصوصه اولادلغه و یا
 قرداشلغه قبول اولمش آدم. ||
 آخرته کیتک = اولمک، وفات
 ایتک .

آخرتلک } ص. ۱. آخرته
 منسوب و متعلق :
 آخرتلک ایش. ۲. زهد و تقوی
 و اعمال صالحه سیله آخرتی قرانمش :
 آخرتلک آدم. = س، ص.
 اولادلغه قبول اولمش اوکسز.

آخرب } صذ. ج. عر. فد : آخر.
 با : آخر.

آخشام } س. با : آقشام.

آخلاط } س. ۱. بانی آرمودکه
 دانسه شوچک او.
 لوب ای اولمدلغه یئمز. ۲. بو
 میوه ی ویرن آغاج .

آخو } ص. [« آق » دن] اصاج
 و صقالی آق اولوب شش.
 یان حرمت و تعظیم اولان :
 آخو بابا. [یالکیز بو تعبیرده
 مستملمدر.]

آخور } س. (اصل ترکیه او -
 لوب، فارسی به دخی
 کچمشدر.] حیوانات یاتیریلان
 طام، اصطبل. || میر آخور =
 حکمدار حیوانلرینک اداره سسته
 مأمور آدم، اصطبل عامره

مدیری. || خاص آخور = حکمدار.
 رثک حیراناتنه مخصوص آخور
 و بو آخور و امور لرنیک اقامتنه
 مخصوص اداره، اصطبل عامره.
 آخور لامق { فل. (حیوان)
 آخور ده چوق
 یا توب خاملاق .

آد { س. [عن اصل « آت »
 (اولوب، تاسی حرکه اندیکی
 وقت داله تحول ایدردی. ایوم
 شرق تر جکه سنده بویله قولانیلیر.]
 ۱. اسم، نام : آدک نه در؟ ۲.
 شهرت، صیت، شان : آدی
 چیقمق = کسب شهرت، اشتهار
 ایتک. ۳. اعتبار، حیثیت. ||
 آدینی آگمق = ذکر ایتک.
 || آدینی آگمامق = قاله آمامق .
 || آدی باتمق = اونودلمق، قاله
 آلماناز اولمق. || آدی بلور سز =
 مجهول الاسم، مجهول الاحوال .
 || آدی بوزلمق = شهرت و اعتبار.
 رینه خلل کلک. || آدی چیقمق =
 اشتهار ایتک؛ بدنام اولمق. ||
 آد، صان = شهرت و اعتبار. || آد
 طاقمق = لقب قومق، تلقیب
 ایتک. || آد قومق = اسم وضع
 ایتک، تسمیه ایتک. || آد ویرمک =
 برینسک اسمنی سو بلیوب خیر
 ویرمک. || آدی وار = اسمی وار
 جسمی یوق؛ شهرت کا ذبه
 صاحبیدر .

آدا { س. با : آطه.
 آداب { سذ. جم. فد : ادب. با :
 ادب. ادب.
 آدامق { فته. برینی نذر ایتک سوق
 (واجبار ایتک .

آداش { س. ص. (اصلی « آد .
 { داش » [آدی بر ،
 مشترک الاسم، همنام، سمی .
 آداشلق { س. بر آدده بولنان
 (ایکی کشینک حال وصفی
 وینلرنده کی مناسبت، همنامی .
 آداق { س. [« آدامق » دن]
 { مقدس بر شخص و یا مقامه
 عهد اولنان شیء، نذر .

آدامق { فته. مقدس بر شخص و یا
 مقامه بر شیء عهد و نذر
 ایتک : تکیه یه قربان آدامق .
 آدسز { ص. ۱. اسمی اولیان. ۲.
 { شهرت و اعتباری او .
 ایمان، مجهول الاحوال. || آدسز
 پارمق = انسان النک باش پار .
 مقدن اعتباراً دردنجی پارمنی ،
 بنصر .

آدلامق { فته. ۱. آد قومق،
 { تسمیه ایتک. ۲. آد
 طاقمق، تلقیب ایتک .

آدلانمق { فل. ۱. نام و شهرت
 { قزاقمق. ۲. فنا لقدمه
 شهرت بولمق، بدنام اولمق .

آدلی { ص. ۱. بر آد و اسمی
 { اولان، مسمی : احمد
 آدلی = احمد نام، احمد اسمیله
 مسمی . ۲. مشهور، مشهر،
 صیت و شهرته نائل. ۳. فنا لقدمه
 آدی بیتمش. || اینی آدلی، حسن
 صیت و اعتباره مالک. || آدلی
 صانی = شهرت و شان و اعتبار
 صاحبی .

آدم { [« آدمی » و یا « بنی آدم »
 دن مخفف، و یاخود
 ابوالبشرک اسمی بوندن مأخوذ
 اولمق محتملدر.] ۱. حیوان
 ناطق، انسان، بشر، مردم : بر

آدم کلدی . ۲. انسانیتلی و سر .
 وتلی کیشی : آدم اولمه جق . ۳.
 مأمور، اوشاق، خدمتچی، تبعه :
 آدملم بوراده یوق . ۴. برینک
 یتیشدیردیک و الزام ایتدیکی،
 طرفدار، غیر تکش : او فلانک
 آدهیدر. || آدم ارزغلی = مروتلی
 انسان، مرد. || آدم اولادی =
 اصیل و تربیه لی انسان. || آدم
 اولمق = تربیه آلمق تفیض و ترقی
 ایتک. || آدم عقللی = معقول،
 مقبول، لیشه یارار. (سوء
 استعمال ایله اشیا حقنده دخی
 مستعملدر.) || آدم! آدم! آدم سن ده!
 بر ایشی استخفاف معنا سیمیه
 مستعمل تعبیردر .

آدجغز { س. [« آدجگز » یا -
 { کلیدشدر.] کوچک و فقیر
 و حقیر یا خود شایان مرحمت انسان .
 آدججق { س. [« آدججک »
 { خطا در.] کوچک و
 حقیر آدم .

آدجه سنه { ح. انسانیته یا قیشیر
 { صورتنده، انسانیتله .

آدجیل { ص. ۱. آدم بین ،
 { مرد مخوار. ۲. آدمه
 سالارویا آدمدن اورکر، غیر مأ .
 نوس (حیوان) . ۳. افراط انیستدن
 انسانک اوزرینه کان (حیوان) .

آدجیلان { ح. آدجه سنه ،
 { انسانیته یا قیشیر
 صورتنده .

آدمسز { ص. کیسه سز، یالکز،
 { معین و یاردجیسی
 اولیان .

آدمسزلق { س. کیسه سزک،
 { یالکزلق، یاردیم
 ایده جک آدملر فقدانی .

آدمی { ص. عمر. ۱. آدمیه. جم. فا.
 { آدمیان . انسانه منسوب

ومتعلق، بشری. = سذ. انسان، آدم.

آدمیت } س. ۱. آدمق، بشر.
} بت. ۲. انسانه یا پیشیر
حال، انسانیت.

آدم } س. («آتمق» دن) ۱.
} یوریمه ده بهر آیانگ
قادر یوب آنلسندن عبارت
حرکت، خطوه. ۲. بر آدم
مقداری مسافه واولچی. || آدم
آتمق = یوریمک، کیمتک؛ آیاق
تعلمی ایتک. || آدم آتلامق =
سیچرامق، پرتاو ایتک. || آدم
آدم = آغر آغر، یاواش یاواش.
|| آدم آلمق، آدمینی تک آلمق =
ملاحظه و بصیرتله حرکت ایتک.
|| آدمینی کری آلمق = ندامت و
تردوله حرکت ایتک.

آدیلامق } قته. آدمیله اولچمک،
} آدم صایمق.

آذان } سذ. جر. عمر. فد. اذن. بلا:
} اذن.

آذر } س. فا. آتش، اوت،
} ناز. لس.

آذرپرست } س. فا. [آذر-
} پرست] آتسه
طاپان، آتش پرست، مجوس،
زردشتی.

آذرگده } س. فا. [آذر-کد]
} آتسکده، مجوس
معبدی.

آذری } ص. فا. آتسه و آتش
} پرستلکه یعنی دین مجوسه
منسوب و متعلق.

آرا } ص. فا. [اصل فعل اولوب
} وصف ترکیبیده صفت
معناسنی افاده ایدر.] طونادان،
ترین ایدن، شنلندیرن: سخن

آرا = مزین سوز سوبلین. || دل
آرا = دلبر، محبوب. || مجلس
آرا = صحبت و ظرافتیه له مجلسی
شنلندیرن.

آراء } سذ. جر. عمر. فد. رأی.
} بلا: رأی.

آرا } یاخود آره. س. ۱. بین،
} میان: آرا مزده = بیغزده.
۲. فاصله، بعد، مسافه: اون
میل آراسی واردر. ۳. ایکی
وقعه بیننده کچن زمان، اثنا،
خلال: او آرا ده = او ائساده؛
آرادن بش کون کچدی. ۴.
مهلت، فرصت: آرا ویرمدی؛
آرا بولمق. ۵. فاصله، انقطاع:
آره ویرمکسزین = بلا فاصله،
لاینتقطع. ۶. مناسبت، علاقه:
آرا سوزوقدر. ۷. ایکی شیء
بیننده بوانسان محل وسائره،
مابین: قیو آراسی، آرا دیواری.

|| آرا آچلق = بوزشتمق. || آرد
آرا = تابع، دوام: آردی آراسی
کسلدی. || آرد آرادن، طولا.
یسیله، بالمناسبه. || آرا آرا،
وقت وقت، گاه گاه، احیانا.
|| آرایه آلمق، قوشاتمق، هر
طرفدن مهاجه ایتک. || آرا

آبی = ذی القعدة شهر عربیسی.
عور. || آرالینی بولمق = اصلاح
بین ایتک. || آرا باغی = برون
زاری، وتره، قونداق طاقدنه
چوجفک بجاقلری آراسنه
قونیلان بز. || بر آرا ده = برلکده،
مجموعاً؛ مشغولیتدن قورتله.

بيله جک بروقت فرصته. || آرا-
دن جیقارمق = طی و طرح و اخراج
ایتک. || آرا ده جیقارمق =
سائر ایشلر میاننده یا پوب

چکمک. || آرا صره، آرا ده
صره ده = وقت وقت، بعضاً،
احیانا. || آرا صوئومق = آرقه.
سی آرا میوب اونودلمق. || آرا ده
قالمق = مسئول اولمق. || آرا
قیو = ایکی قومشی آرا سننده
خصوصی قیو. || آرایه قومق =
توسیط ایتک. || بر آرایه کلمک =
طولایتمق، اجتماع ایتک. || آرا.
دن چکمک = مرور و جریان
ایتک. || آرایه کیرمک = توسط
ایتک. || آرایه کیتمک = نظر دقته
آلتامق، قاریشقلنه کیتمک. ||
آرا نغمه سی. بلا: نغمه. || آرا
ویرمک = فاصله ویرمک، کسمک؛
فاصله بولمق، منقطع اولمق.

آرا به } س. «عربه» صورتنده
} (تحریری غلط فاحشدر.)
درت ویا ایکی تکرک اوزرینه
یووار انسان معروف نقل آلتی،
کردونه: بینک، یوک، اوکوز،
طوب آرا به سی. || ال آرا به سی =
ال ایله ایتیان کوچک جنسی،
چکچک.

آرا به جی } س. آرا به یا پان
} صنعتکر. ۲. آرا به
سورن آدم.

آرا به جیاق } س. آرا به یا بمق
} صنعتی. ۲. آرا به
سورنک حال وصفی.

آرا تدریمق } قته. ۱. طلب ویا
} تفتیش و تجسس
ایتدیرمک. ۲. سلفندن بتر
اولوب اونو آرزو ایتدیرمک.

آرا تمق } قته. ۱. طلب ایتدیر-
} مک. ۲. بلواسطه
آرامق، تفتیش و تجسس
ایتدیرمک.

آر ارقوت { س. [نکلا - Arrow-root] اوفق چو-
 جقلره بديران مغدی برجس
 نشاسته که آمریقاد حاصل اولان
 بر کوکدن چیقار.
 آراسته { ص. فا. طوناشم،
 بزشمس، مزین،
 سوسلی.
 آراسته { س. [آنف الذکر
 لفظ فارسیدن مأ-
 خوددر] .۱ چارشینک بر
 اصنافه مخصوص قسمی: کورکچی
 آراسته سی. ۲. وقتیه اردو
 چارشینی، اردوگاهده قوریلان
 سیار چارشوی.
 آراشد پرمق { فت. نفتیش و تحری
 آراشد یرمق = طولایسیله
 ضرورب سولیمک.
 آرال { س. بربرینه قریب آطلر
 هیئت مجتمعه سی که فرا-
 نزرجه ده یونانیدن مأخوذ
 اوله رق آرشیل (Archipel)
 دینلیر. مر. (احیا واستعمالی
 الزم کوزل برکله در. بحر خوار-
 زمه بومناسبتله علم اولمدر.)
 آرالامق { فت. آره سنی آچق،
 کلدش یرمک، طاغیمق.
 آرالاشمق { فل. سیرکشمک،
 طاغلق.
 آرالامق { فل. ۱. تک و تنها
 اولمق. ۲. سیرکشمک.
 آرالاق { س. ۱. ایکی شیء بیننده-
 کی بوشلق، فاصله،
 مسافه: تخته آرالغی. ۲. برقاچ
 اوطله وسائر آراسنده کی اوفاق
 آچیقلق: قیو آرالغی. ۳. وقت،

هنکام، فرصت: آرالاق بوله مدم:
 بر آرالقده. ۴. فاصله، کسمه،
 انقطاع: آرالاق یرمک. ||
 آرالاق آرالاق، وقت وقت. ||
 آرالقده، دیگر ایشلر آراسنده.
 || آرالغه کیتک، نافله یره محو
 اولمق.
 آرالاق { ص. ۱. سیرک، آچیق،
 فاصله لی: آرالاق دیش.
 ۲. یاری قیالی: قیوی آرالاق
 ایتک.
 آرام { س. فا. ۱. دیگلمنه، سکون،
 قرار. ۲. راحت، حضور،
 استراحت. ۳. اقامت، مکث.
 || آرام ایتک = دیگلمک. || آرام
 جان، آرام دل، دل آرام = کو-
 کلمی راحتلاندیران دلبر.
 آرامساز { ص. فا. [آرام-ساختن]
 مکث و اقامت ایدن،
 مقیم، ساکن: آرامساز عز
 و اقبال = عزت و اقبال ایله مقیم.
 آرامسز { ص. راحتسز،
 تلاشلی.
 آرامسزلق { س. راحتسزلق،
 تلاش.
 آرامیش { س. فا. حضور،
 راحت.
 آرامق { فت. ۱. بولغه چالیشمق،
 تحری، جستجو ایتک:
 قاچان آتی آرایور. ۲. ایستمک،
 طلب ایتک: حقمی آرایورم. ۳.
 یوقلامق، معاینه و تفتیش ایتک:
 برینک جیبیلرینی، اوستنی آرامق.
 ۴. مأمول ایتک، وار ظننده
 بولمقی: بزده اوله شیء آراما.
 ۵. آرزو ایتک، بر شیشک
 تحصیلنه چالیشمق: سز غاوغا
 آرایورسکیز. ۶. باقق، قید

ایتمک، نظر اعتباره آلمق: بن
 اوله شیء آرامام. || آرایوب
 بولمق = ایستیه ریک بر بلایه دوچار
 اولمق. || چاره آراق = تدبیر
 دوشونمک. || کوکده آرایوب
 یرده بولمق = مأمولک خارچنده
 اوله رق قولایلقله مقصده نائل
 اولمق.
 آرامگاه { س. فا. [آرام-گاه]
 ۱. استراحت یری. ۲.
 اقامت اولنان یری. ۳. اوتو-
 ریلان یری، مسکن، مأوی،
 منزل.
 آرامه { س. آرامق فعلی. با:
 آرامق.
 آرانلمق { فح. ۱. تحری و جستجو
 اولمق. ۲. آرزو او-
 لتمق. ۳. رواج و اعتبار بولمق.
 ۴. باقق، نظر اعتباره آلمق:
 احباب آراسنده اوله شیء
 آرانماز.
 آرانمق { فظ. ۱. تحری اولتمق.
 ۲. صکره دن قیمتی
 آکلایمق. ۳. کندی کندیینه
 و ذهنناً آرامق. ۴. کندی
 اوست و باشنی یوقلایوب
 آرامق.
 آرایش { س. فا. سوس،
 زینت.
 آرایچی { س. ۱. دگیزه دو-
 شن شیلیری آرا-
 یوب جیقسارمله مشغول آدم.
 ۲. کرکده یولجیلرک اشیا سنی معاد
 معاینه یه مأمور آدم. = ص. بر
 شیئی آرارکی دو نوب طولای-
 شان: آرایچی فشنگ = بوصورتله
 طولاشان طونما فشنگی: آرا-
 یچی کوکب = شهاب ثاقب.

آرپاغ {س. مخفق «آرپا» ۱. اسكى پتپرست ترك رؤساء روحانيه سنك خسته لره او قود قلرى افسون، رقيه، سحر. ۲. ميلانى قوغوغندن چيقارمق ايجون و يا زهرينك تاثيريني ازاله ايجون او قود قلرى نيرنك. [شرقى تركجه ده افسون ايتك معناسيله «آرپاق» فعلى دخى مستعملدر.]

آرپاغان {س. يولافه مشابه بر نبات، بيان آرپه سى.

آرپاغجى {س. ۱. افسون نگر، ساحر، اوفور و وچى.

آرپه {س. حبوبات زريعهدن باشليجه حيوانلره يم ايديان معروف حبه، شعير، جو: آرپه صمان = حيوان يمى؛ آرپه اكمكى = آرپه اونندن ياييلان اكمك. || چوربه، فرك، نمچه آرپه سى = چوربه لى قيرلمش آرپه. || بينمهر آرپه سى = برجنس عادى بغدادى.

آرپه جق {س. ۱. كوز قياغنزك جق. ۲. تفنگ نامليسى ارزرنده نشان آلفه مخصوص قبارمه. || آرپه جق صوغانى = صوغانك كوچك دانلى جنسى.

آرپه جى {س. آرپه و على الاطلاق حيوان يمى صانان آدم. || مج. آرپه جى قريسى = ظهوراته تابع آدم.

آرپه صويي {س. آرپه و سائر بعض حبوباتدن چيقارييلان معروف مغندى ايجكى، بيرا.

آرپه لامق {فل. (حيوان) يمدن خسته لامق.

آرپه لىق {س. ۱. حيوان ديشلر. و بناء عليه سننى كوسترن نشان: آرپه لى سيلمش آت، پك ياشلى. ۲. طريق علمى رجالنه عيناً و يا نقداً و يريلن مخصوصات. = ص. طويراغى قوتلى (تارله).

آرت {س. [«ت» سى حركه لنجه «د» ه تحويل او- لنور. دائماً «د» ايله «آرد» يازانلر دخى وارددر.] ۱. ازلتك ضدى، آرقه، گرى، عقب، خلف، پس: آردندن كيتمك. ۲. آرقه، صيرت، ظهر، پشت، وراء. ۳. آلت طرف، مابعد: آردى كسلك. ۴. صووك، انجم: قيشك آردى. || آرت آردن = اوزاقدن، طولايديسيه. || آرتسز آراسز، آردى آراسى كسلكسز = على الدوام، على التوالى. || اوكنه آردينه باقامق = ملاحظه سزلىق ايتمك. || آرده آتمق = تاخير واهمال ايتمك. || آردىنى آلمق، كيتيمك = اتمام و اكمال ايتمك. || ايكنه آردى = بر نوع ديكيش. || آردنجه، آردى صره = عقبنده، پشده. || آر- دينه دوشمك، آردنده كرمك = تعقيب ايتمك، جستجو سنده بو. لئق و ياه بتلاسى اولمق. || آردينه قومق = امهال ايتمك. || آردينه قومامق = انتقامنى آلمق.

آرت {ص. آرقه طرفده، كرده بولنان: آرت قيو، سوقاق؛ حيرانك آرت آياغى. || ۴. آرت قول = دمدار.

آرتامق {فل. ۱. آرده قالمق، اڭ صووك بولمق. ۲.

اسكيدن باقى وزانده اولمق. ۳. اولاد فوتندن صكره ياشامق.

آرتدېرلمق {فج. ۱. تزويد ايد- كسلدلك. ۲. تصرفله بر يكديرلمك.

آرتدېرلمق {فت. «آرتيرمق» (املاسى غلطدر.)

۱. چوغالتمق، تزويد و تكثير ايتك: يوروك حيوان يمى آر- تدېرر. ۲. مزايده ده فياآتى يوكسلكمك، زياده ويرمك. ۳. حدودن زياده ايتمك، حدودى آشيرمق. ۴. تصرفله بر يكدير- مك: پاره آرتدېر يور. ۵. تعظيم و اكرام ايتمك.

آرتق {با: آرتيق.

آرتمق {فل. ۱. چوغالمق، زياده لشمك، تكثير و تزويد ايتك: بوسنه واردات آرتدى. ۲. اشتداد و ترقى ايتمك: كيتدكجه صوئوق آرتيور. ۳. فضله كلوب باقى قالمق: يكمز يتيشدى آرتدى بيله.

آرتمه {س. ۱. آرتمق فعلى. با: آرتمق. ۲. آرتان شىء، فضله.

آرتيق {ص. ۱. فضله، زياده، آرتان، كرى قالان، بقيه: آرتيق يمك = يندكدن صكره قابده قالان، نيمخورده. = س. فضله كلوب آرتان شىء: يمك آرتيغى.

آرتيق {د. ۱. دهاء، غبرى، بوندن زياده: آرتيق ايستم. ۲. ايمدى، اويله ايسه: آرتيق كيسده لم. ۳. الورر، كافي: آرتيق انصاف. ۴. اماماده: آرتيق چوق اولدى.

آرتیق { س. ۱. زیاده لك ،
آرتیق { مزید . ۲. تفوق ،
فصل ورجحان .
آرد { س. با : آرت .

آرد { دكر منك بغدادی آزر آزر
دوكن خونیی .

آردا { س. ۱. وقتیه بعض چا-
و شريك الده طودت قلمری
اوزون دكنك : آردالی چاوش .
۲. نشان ایچون دیکیلن دكنك .

آرداله { س. «آرت» دن [۱ .
قطارك الك کریسنده کی
دویه طاقیلان بیوك چاك . ۲ .
حیوانك صاغر یسنه قونیلان شیلته .

آرده { س. چیقریقچی قلمی .

آردیج { س. طاغ سرویسی ، عمرعر .
انواعی چوقدر : چالی
آردیجی ، دیکنلی ، قره ، قزیل
آردیج ، هند آردیجی . || آردیج
تخصی = بو آغاجك و یردیکي سرت
قووقولی یووارلاق بر اوفق
تخم . || آردیج صونی ، قطرانی .
|| آردیج قوشی ، صاریلی قره
طاؤق .

آردین { ح. مكرر قوللانیر :
آردین آردین = آرقه
آرقه ، کریسین کری .

آرزو { س. فا. [فارسیده «ر» سی
مكسور ایسهده ترجهده
ساكن اوقونور .] ۱ . ایستك ،
خواهش : بوایشی آرزو ایتم .
۲ . امل ، هوس ، میل : فلان
شیشه آرزوسی واردر . || آرزو
چكك = مشتاق اولق ،
اوزله ملك .

آرزوكش { ص. فا. مشتاق ،
جان و دلدن طالب :

بن اونك آرزوكشی دكلم .
آرزولامق { فته «آرزولك»
صورتنده تخم-
یری عبندر .] ۱ . جان و یوركدن
ایستك ، تمی ایتمك . ۲ . كوره-
جكي كلك ، اوزله مك ، مشتاق
اولق .

آرزولی { ص. ایستكلی ، طالب ،
هوسكار .

آرزومند { ص. فا . طالب ،
مشتاق .

آرسلان { س. قوت و صولتیه
مشهور اولان معروف
حیوان ، اسد ، شیر . || مج .
جسور آدم ، بهادر . || آرسلان
آغزی = ۱ . حوضه صو آفتق ،
مخصوص بوشكاده دلیکی طاش .
۲ . برنوع چچك كه آناسنه باباسنه
پای ورن دخی دیرلر . || آر-
سلان پنجه سی ، قویروغی =
نبات انواعی .

آرسلانجی { س. آرسلانی محلا .
فظه ایدوب باقان
ویا سیر ایتدیرن آدم .

آرسلانخانه { س. بر ویا بر قاچ
سباك دخی حفظ اولندی محلا .

آرسلانلاق { فل . ۱ . صكره-
بردن بره آلتق . ۲ . بیویوب
یکیت اولق .

آرسنیک { س. یونانیدن مستعار
[فر. Arcenie] کیم .
صیحان اوقی .

آرش { حد . [فر. Marche]
عسکر تلمینده یوری !
قومانده سی .

آرش { یاخود آرش س. منسو-
جاتده بوی ایلیکی ،

آرغاج مقابلی ، تار .
آرش { آرش س. ۱ . قولك دیر-
سكدن آشاغی قسمی ، سا-
عد . ۲ . اوکوز آراه سنك اوقی .

آرشیدوق { س. [فر. Archi-
due] باش دوقه
معناسیله آستریا وسائر بعض
خاندان حکمداری افرادینه
یریلن عنواندر . : آرشیدوشس
(Archiduchesse) . [شیوه
لسانمله ناقابل توفیق کلاندر .]

آرشین { یا آرشون . س. ۱ . پارمق
اوجسندن اوموزه قدر
اولان قول بویندن مأخوذ
معروف اولچی ، ذراع . ۲ .
بجاق آره سی ، آدیج : آرشینی
بیوك = آجیق آدیملر آنان اوزون
بجاقنی ، آرشنلری آجیق = آجیق
آدیملره چابق یوریمك . || مج .
حساب ، اولچی ، خلیه ، قوروتی .

آرشینلامق { فته . ۱ . آرشینه
مساحه ایتمك . ۳ . آجیق آدیملر
آته رق چابق چكك .

آرشینلق { ص . ۱ . آرشینه او-
چیلین ویا صاتیلان .
۲ . بر آرشین بوینده اولان .

آرغاج { س. منسوجاتده اگنه
آرشین مقابلی ، آتیق ،
آرغاجی = طاغك یاضی تپه سی .

آرغاجلامق { فته . ۱ . آرغاج
مق . ۲ . صارمق . مر .

آرغالی { س. یسان قویونی ،
طاغ قویونی ، وعل .

آرغامق { فته . صارمق ،

آرغید { س. طلاغ بلی، کچید، بوغاز. مر. آرغیدال و آرغادال دخی دینلیر. }

آرغیمق { با: آریغمق. }

آرغین { ص. «آرغیمق» دن. اسکی }
ضعیف، زبون، دوشکون، درما-
نسز: آرغین میدر طارغین میدر.

آرق { س. تارله و بوستانه صو }
آرق { آقیمتی ایچون آیلان }
یول، خرق، جدول.

آرقداش { س. «آرقه» دن. }
آرقداش { اصلی: آرقه داش. }
۱. رفیق، شریک. ۲. معاون، یاق.

آرقداشلق { س. رفاقت، }
آرقداشلق { رفیقلق، شر-
یکک. } آرقداشلق ایتمک =
رفاقت ایتمک، برابر بولمق.

آرقوری { ص. غلا: آقری }
آرقوری { اگری، بر باندن }
اوبر یانه کچن، حامیلی. || آرقو-
ری آدم = ترس آدم. || آرقو-
ریدن کلک = کج معامله ایتمک.

آرقه { س. ۱. صرت، ظهر، }
آرقه { پشت: آرقه یه آلق: آر-
قه اوستی یا تمق. ۲. کری
طرف، خلف، ورا، پس - طا-
غک آرقه سنده. ۳. یوز مقابلی،
ترس، ظهر: کاغذک آرقه سنده

بازمق. ۴. آلت طرف، صکره،
باهمد: آرقه دن کیتک، آرقه یه
قالق. ۵. حامی، التماسچی، ظهر،
شفیع: او آدمک آرقه سی یوقدر.
۶. حمایه، مظاهرت، التماس:
آرقه سز بر شیء اولماز. ۷.
بطن، نسل: آرقه دن آرقه یه =

بطناً بمد بطن. || آرقه آرقه یه
ویرمک = تعاون ایتمک، ال بر-
لکیله چالیشمق. || آرقه آرقه =
کریسین کری. || آرقه دن آر-
قه یه = کیزلیدن، بللی ایتمک سزین.

|| آرقه سی بک، قوی = اوشو-
میه جک صورتنده کیتمش. || بر
شیتک آرقه سنه دوشتمک = تعقیب
ایتمک. || آرقه سنده طولاشتمق =
تجرری ایدوب اله کچیزه که چا-
لیشتمق: بر خدمت آرقه سنده
طولاشیور. || آرقه ویرمک =
طیانمق، استناد ایتمک. = ص.
آرقه ده وکریده بولمان: آرقه
قیو؛ آرقه سوقاق.

آرقه لُق { س. بلدن یوقاریسینی }
آرقه لُق { اورتن بر نوع لباس
که یلمکک اوستنه کیلییر.

آرقه لی { س. ۱. صرتی قوی. }
آرقه لی { ۲. حامیسی اولان،
التماسلی.

آرقه لیج { س. جمال سمیری.

آرمادور { س. آتما. Arma- }
آرمادور { ۱. }
کینیک دیرک ویرن ویلکن کبی
تجهیزاتی یاپان آدم. ۲. کیده
خللاط ایلیشدر مکه مخصوص آجاج
ویا دمیر قول: آرمادور چلیکی.

آرمغان { س. هدیه، پیشکش، }
آرمغان { تحفه، برکدار.

آرمود { س. فا. «امرود» }
آرمود { دن معروف میوه، }
عریبده کثری دینور. انواعی
چوقدر: آقچه، بک، بوزطوغان،
قاوصره، قیش، مصطفی بک
آرمودی. || آرمود آجاجی، بو
میوه یی ویرن آجاج.

آرمودی { ص. آرمود شکنده }
آرمودی { اولان. }
آلتون (وغلطی آرمودیه) =
نظرلق مقاننده چوققره طاقیلان
یاصی ویوقه یازیلی آلتون.
آرموز { س. رومجه دن؟ } کبی
قایلامه لری آره سنده کی
چاتلاق.

آرمه { س. آتما. Arma. }
آرمه { کینیک دیرک ویرن و }
یلکن کبی تجهیزاتی. ۲. حکمدل.
ران ودره بکری خاندانلرینه
مخصوص بر طاقم اشارات و
رسملری حاوی لوحه. || آرمه یی
آلق = کینیک تجهیزاتی سلب
ایدوب تکنه حالنده برآقق.

آرناؤد { س. ر. - ἀρνάωδ }
آرناؤد { τρε بوده آرناؤدجه -
دن: آربان، آربر. آرنبود
صورتنده تجریری عبشدر. }
روم ایلنیک غرب جهتنده سا.
کن معروف قوم. || آرناؤد
المای = قالتاندن جهتنده چیقان
اعلا جنسی. || آرناؤد بوبری =
قرمز ی بوبر. || آرناؤد یبیری =
آرناؤد لنگ قونچه جهتنده چیقان
اوقت کله شکنده یاغلی برجنس
یبیر. || آرناؤد داریسی = دار-
ینک برجنسی. || آرناؤد ریختمی =
دکزک دینی براز طاریوب بیوک طا-
شلی بربری اوزرینه اوورتوق
صورتیله یاییلان خفین ریختم.

آرناؤدجه { س. آرناؤد اسانی. }
آرناؤدجه { = ح. ۱. آرناؤد }
لساننده: آرناؤدجه سولیک. ۲.
آرناؤددره مخصوص طرزده:
آرناؤدجه قوزی پیشیرمک.

آرناؤدلق { س. ۱. آرناؤد جنسیتی }
آرناؤدلق { و بو جنسیته منسو-

يات: آرن اوڭلغنى انكار ايتيور.
 ۲. آرن اوڭلرله مسكون مملكت،
 روم ايلينك غرب جهتي؛ قوصوه،
 اشقودره، مناستر، يانيه ولايتلىرى.
 آرنيقا { س. [يو.] *Parquiva* }
 { فر. [*Arnica*] قانى طور-
 ديرمق خاصه سنى حازر كوك،
 او كوز كوزى .

آروانه { س. بوز ديشى
 دوه . }
 آره { آره اق وسا ئره . با : آرا
 وسا ئره . }

آرى { س. [« آرىمق » دن] ۱ .
 { بال ياپان معروف سيكك،
 نخل، زنبور . ۲ . قوغان . ||
 اشك آرىسى = بوسيكك بال
 ياپماز جنسى . || اوغل آرىسى =
 تازه يتيشكى بياض بال ياپار .
 || آرى اوتى = يوكسوك اوتسك
 پنبه ويا صارى نوعى . || بال
 آرىسى = بال ياپان آرى، نخل .
 || بك آرى، آرى بكي = هر
 قوغانده قومانده ايدن ديشى
 آرى . || آرى چيچكى = بر نوع
 چيچك . || آرى قوشى = يشىللى
 صارىلى چاغرتغان برجنس قوش .
 || آرى قسوغانى = آريلر ك بال
 ياپدقلى اوقق كنبده شكلنده
 يووه . || بيان آرىسى = ايكنه مز
 وبال ياپماز آرى نوعى . || آرى
 يووه . || پك غلبه لكدن كنبه .

آريا { س. [يتا] ۶ . خلاطلرى
 { صا . ايوروب ياكسنلىرى
 اينديرمك حركتى : آريا ايتك .

آرىمق { فت . ۱ . ييقامق، يومق،
 { تطهير وتنظيف ايتك .
 ۲ . زائدى تقيج ايله تميزله مك،
 تصفيه ايتك، ساده لئتك . مر .

آرىغ { آرىغمق . با : آرىق ،
 { آرىقمق . }
 آرىق { ص . } « آرىق » دن .
 { اسكيمش ايسه ده يرينه
 قائم اولان « ضعيف » كله سنك
 مناسى بىستون بشقه اولوب،
 يرى بوش اولد يفتدن استعمالى
 الزمدر . ۱ . اتى ياغى سوزلمش،
 ضعيف، لاغر . ۲ . ساده،
 صاف، پاك، تميز، برى .

آرىقلاقمق { فت . اتسز ولاغرا ايتك،
 { ضعيفلاقمق . مر . }
 آرىقلامق { فل . و : }

آرىقلاقمق { فل . اتسز ولاغر
 { اولمق، ضعيفلامق .
 مر . } { احياسى الزم . }

آرىقلىق { س . ۱ . اتسزلك، لا-
 { غرانى، ضعيفلك . ۲ .
 ساده لك، صافلى، تميزلك . مر .

آرىقمق { فل . } « آرىغمق » و
 { « آرىغمق » دخى
 دينلر . ۱ . اتى ياغى سوز يلوب
 ضعيف ولاغر اولمق . ۲ . يو-
 ر يلوب زبون دوشمك، دوشكون
 اولمق . مر .

آرىلمق { فل . ايلشتمك، خسته-
 { لقدن قالمق، شفاياب
 اولمق، كسب افاقت ايتك . مر .

آرىمق { فل . ۱ . تميزلنك، پاك و
 { ظاهر اولمق . ۲ . ضعيفلا-
 مق، اتسز ولاغر اولمق . ۳ .
 خسته لقدن قالمق، شفاياب
 اولمق، كسب برء و افاقت ايتك . مر .

آرىمق { فط . ۱ . ييقانمق، تميز-
 { لئتك . ۲ . ساده و برى
 اولمق . ۳ . اصلاح نفس ايتك . مر .
 { ص . ۱ . چوق مقابلى، قليل،
 { اندك، جزئى : بوقفيت شسو

ماله كوره آزدنر . ۲ . سيرك،
 نادر : او يرك ياغورى آزدنر .
 = س . ۱ . آزلن، قلت : آزچو-
 غه تابعدر؛ چوغه آزه باقماز؛
 چوغى كيتدى آزى قالدى . ۲ . آز
 اولان شىء : آزله قناعت ايتك .
 = ح . ۱ . آزمقدارده : آز
 سويك؛ آزيمك . ۲ . سيرك اوله .

رق، نادرأ : بويله ايش آز دو-
 شر . || بر آز = ۰ . ۱ . آز مقدار،
 جزئيه : بر آز صو ورك .

۲ . جزئى وقت : بر آز بگله يك . ||
 بر آزدن = صگره جه : بر آزدن
 كلك . || آك آزدن = اقلى، لا اقل .

|| آز بچق = جزئيه، اهميتسز
 مقدارده؛ وكنايه طريقيه او-
 لدجه : اوندن ده آز بچق معاو-
 ماتمز وارددر . عو . || آزچوق = هر
 نه مقدارده اولورسه، چوق
 دگل ايسه آز اولسون : آدبجغز
 آزچوق اوقومش . || آزقالدى =
 همان : آزقالدى دوشيوردم . ||
 آزكره، آز دفعه = نادرأ .

آز { س . فا . حرص، طمع، طمعكار .
 { لئ . لس . }

آزاجق { ص . ح . } ياخود آزيچق
 { وطوغرىسى آزجق }
 ۱ . پك آز مقدارده : بگا آزا-
 جق اكك ورك . ۲ . پك آز
 زمان : آزاجق بگله يك .

آزاد { ص . فا . كوله لكدن ويا
 { اسارتدن قوروتش،
 معتوق : آزاد اولمق . ۲ . قيدسز،
 سربست، لا ابالى . ۳ . مكتبدن
 صالح و يرلمش : خواجه شاگردانى
 آزاد ايتدى . = س . ۱ . اسا
 رتدن قورنارمه، اعتاق : آزاد
 قبول ايتز بنده . ۲ . اطفالك

مکتبدن صالیویراسی: آزادوقتی.
|| آزادات = قیونک صاغ طرفی.

آزادگی { س. فا. «آزاده»
{ دن} هر قید دن

مبرا اولیش، سربستی، قیدسز
ولا ابالیانه یا شایبش. لس.

آزادلامق { ق. ۱. اسیر ویا
{ کوله و جاریه یی

آزاد، اعتاق ایتمک. ۲. (اطفالی)
مکتبدن صالیویرمک.

آزادلق { س. ۱. اسیر ویا
{ کوله و جاریه نک

قویویرلمسی، عتق: آزادلق کا.
غدی. ۲. سربستلک. = ص.

اعتساقه مستحق، اعتساقی وقتی
کلش: آزادلق کوله.

آزادلی { ص. س. آزاد و
{ اعتاق ایدلمش کوله

وسائره.

آزاده { ص. فا. ۱. هر قیددن
{ مبرا، سربست، حر.

۲. مبرا، عاری، سالم: بن اولیه
شیلردن آزاده می. || آزاده دل =

کوکلی بر شیشه مربوط اولمیان.
|| آزاده سر، باشنده غائله

اولمیان. { ج. فا. آزادکان.]
آزادی { س. فا. آزادلق،
{ سربستلک. لس.

آزار { س. فا. اینجیمته، تعذیب،
{ عقوبت. || دل آزار =

کوکل اینجیدن. || مردم آزار =
آدم اینجیدن. || آزار دیده =

ظلم کورمش.

آزار { س. (آف البیان لفظ
{ فارسیدن [چیشمه،

عتاب، تکدیر، سرزنش: آزار
ایشیتک.

آزارلامق { ق. تکدیر و
{ عتاب ایتدیر.

مک: بن اولاد می کیمسه یه
آزار لاتمام.

آزارلامق { ق. چیشمتی،
{ عتاب و سرزنش

ایتمک: پدرم بنی چوق آزار لادی.
آزارلامق { ف. تکدیر و
{ سرزنشه دوچار

اولنی: بن آزارلامق ایستتم.
آزارلایش { س. چیشمه،
{ عتاب، تکدیر.

آزارلایمق { ق. مقدار بنی ایند.
{ یرمک، اکسیلتمک،

نقلیل، تنقیص ایتمک: بن توتونی
آزارلایمق.

آزارلامق { فل. مقداری تنزل
{ ایتمک، اکسیلتمک، تنا.

قص ایتمک: ایشمز آزالدی.
آزادیرلمق { ف. ۱. بشقه بی
{ طرفندن تخریش

و تهمیج ایدلمک. ۲. یوز و یروبوب
شیمارلمق: یوز بوله بوله آزدیر.

لدی. ۳. یولدن چیقار یلوب
افساد واغوا اولتمق. ۴. جزئی

بر فنالق اصلاح اولنیه جق حاله
کلمک.

آزادیرلمق { ق. ۱. حرکتیه
{ کتیرمک، تخریش

و تهمیج ایتمک. ۲. یوز و یروبوب
شیمارتمق. ۳. یولدن چیقاروب

اضلال واغوا ایتمک، آیارتتمق،
صالیتمق. ۴. جزئی بر فنالنی

اصلاح اولنیه جق حاله کتیرمک:
چاشیرجی چاشیری آزدیردی =

فنا یقیقاهرق تیزلنیه جک بر
حاله کتیردی.

آزار { یاخود آزار. ح. مکرراً
{ آز مقداردن، تدریجاً،

یواش یواش: صوی آز ایچملی.

{ اکثریا مکرر قوللا نیلیر:
آز آزار بوایشی بیتیره جکر.

آزده { ص. فا. اینجیمش،
{ آزار کورمش. ||

دل آزده، آزده دل = کوکلی
اینجیمش، محزون، مکدر.

آز رغتمق { ق. آزویرمک، اسپر.
{ کهمک، دریغ ایتمک.

آزغاشتمق { ف. بو زیشتمق،
{ محاصمه ایتمک. مر.

آزغین { ص. «آزmq» دن
{ آرمش، متهور، حشا.

ری: آرمش آت.

آزغینلق { س. آرمش آدمک
{ حالی، حشاریلق،

هور.

آزما { ص. فا. «آزمودن»
{ فعلندن امر اولوب، تر.

کییایته بولنور. { دنه مش،
تجربه ایتمش: کار آزما = ایش

کورمش، تجربه دیده.
آزماق { س. ۱. طاشمش دره،
{ سیل. ۲. صو سدنیک

صویک فضله سنه یول ویرن
یری.

آزمان { ص. ۱. جنس و نو.
{ نیک ایجابندن زیاده

بیومش، پک ابری: آزمان قوچ.
۲. مختلف الجنس ایکی حیواندن

طوغمه، ملز: وان آزمانی بر
کدی.

آزمالیش { س. فا. «آزمو-
{ دن» فعلندن سمصا.

دنه مه، تجربه.

آزمسماق { یاخود آزمسماق
{ ویا آزمسماق. ق.

آز کوروب بکنمه مک، استخفاف
ایتمک.

آزمق { فل. ۱. جوئمتی، تهور و هیجانہ کلک، شمار. }
 مق = بوآدم آزدی. ۲. طاشمق، فیضانہ کلک: درمل آزمش. ۳. طوغری یولدن جیمق، طفیان ایتک. ۴. کسب شدت ایتک: روزکار آزدی. ۵. شهورق غلبه ایتک. ۶. فناشمق، التهاب پیدا ایتک: یارہسی آز- دی. ۷. قودورمق: کوپک آزدی. ۸. صارروب تمیزلنه. میه جک بر حاله کلک: بوچاشیر آزمش. ۹. مختلف الجنس ایکی حیواندن تولد و تحصل ایتک: بو قیون مرینوسله قیور جقدن آزمشدر؛ بو کوپک چقالدن آزمشدر. || دوش آزستی = احتلام اولمق.

آزموده { ص. فا. «آزهودن» }
 { فغاندن سمف. ۱. }
 تجربه اولمش، دکمش، مجرب. ۲. تجربه کورهش. || کارآز- موده = ایش کورمش، تجربه لی.

آزمه { س. آزماق فعلی. ۱. آز- مق. } = مختلف الجنس ایکی حیواندن متولد: آزمه کدی؛ وان آزمه سی؛ چقال آزمه سی بر کوپک.

آزو { س. با: آزی. }
 س. بیان مر سینک بر جنسی.

آزوت { س. یونانیدن مستعار }
 { فر. Azote } کیم. اجسام بسیطه تک بریدر.

آزوق { آزوقلامق و سائرہ. }
 { با: آزیق و سائرہ. }

آزی { یانقیری جیگمه مخصوص }
 { دوز و یاضی دیش که

آغزک ایکی طرفنده آلتلی او- ستملی اولور: آزی دیشی. || گمی آزی به آلمق = سرکشک ایتک. (مجازاً انسان حقنده دخی مستملدر.)

آزیتمق { فل. ۱. چوق اوزامق، حددن زیاده بوی پیدا ایتک. ۲. یولدن صامق، دغیان ایتک. }

آزیشدیرمق { فته. تدریجاً شدتلندیرمک: }
 غاوغایی آزیشدیردیلر.

آزیشمق { فل. ۱. تدریجاً آز- مق، کسب شدت ایتک: }
 غاوغا آزیشدی. ۲. طویشمق، غاوغا ایتک.

آزیق { یاخود آزوق، س. ۱. }
 { ییبه جک، یینتی، طعام، قوت، غذا. ۲. ذخیره، رزق، مأكولات. }

آزوقلامق { فل. ۱. عیك، }
 { تقدی ایتک. ۲. }
 ذخیره تدارک ایتک، قوت ایدتمک.

آزوقلی { ص. محتاجینه ییبه جک }
 { ویرن. آج طویوران، مطم، منم. }

آس { س. قاقم. }

آس { سذ. عرب. نبا. مر سین }
 { آغاجی. }

آسا { د. فا. } ترکیاتده تشبیه کبی، مماثل: کل آسا = کل کبی.

آسادون { سذ. عرب. نبا. چو- }
 { بان دودوکی. }

آسان { ص. فا. قولای، سهل، }
 { یسیر. }

آسانسور { س. (فر. As-en- seur) }
 مرتفع ابنیه ده خلنی یوقاری جیقاروب آشاغی ایندیرمک ایچون ماکنه ایله جیقوب اینر حجره، مصعاد.

آسایش { س. فا. «آسودن» }
 { فغاندن سمف. ۱. }
 راحت، حضور. ۲. امنیت عمومیه، صلح و رفاه عمومی: حفظ آسایش. || آسایش پرور = امنیت و صلح عمومی به خدمت ایدن. || آسایش پرورانه = امنیت عمومیه به خدمت ایده جک صورتده.

آستار { س. اسکی و شرق }
 { ترکیه ده آت، تحت، زیر دیمک اولان «آست» دن. }
 ۱. انواده یوزی تشکیل ایدن قاشک آلتنه یعنی ایچته قاپلایان بز و سائرہ: آستاری یوزندن بهالی. ۲. صیوه و بویا و سائرہ آلتنه کچیریلن قباقات. || سم. داخلی، خارجی آستار = خند فک ایکی یوزندن بهری.

آستارلامق { فته. آستار }
 { کچیرمک. }

آستارلق { ص. آستاره یازار }
 { بز، صیوه، بویا و سائرہ. }

آستارلی { ص. آستاری اولان، }
 { آستار کچیرلش. }

آستان { س. فا. ۱. اشیک، }
 { عقبه. ۲. درگاه، دربار، بازگاه. }

آستانه { س. فا. اشیک، عقبه. }
 { ۲. پایتخت، مرکز سلطنت. } [بو معنا ایله آستانوله

علم اولمشدر. ۳. بيوك تكيه.
مرکز .
آستانه لی { س. ص. استانبوللی، شهری .
آستین { س. فا. اثواب قبولی، یك، كم .
آسمان { س. فا. گوك، سما، سپهر، فلك .
آسمانی { ص. فا. ۱. گوكه منسوب و متعلق، سماوی : بالای آسمانی ۲. كوك رنكنده، آجیق ماوی : آسمانی چنبر .
آسود { س. فا. راحت، حضور، راحتنامه . تراحت . لس .
آسودگی { س. فا. راحت، حضور، استراحت، آسایش . لس .
آسوده { ص. فا. «آسودن» رفغاندن سمف . [راحتلشمس، مسترح . || آسوده خاطر = جمیت خاطره مالك . || آسوده دل = گوكلی راحت . || آسوده نشین = راحت اوتوران .
آسیا { سخ. یو. Asia } ارضك قطعات خمس سنك اك بیوك . (آسیای وسطی، آسیای غربی، آسیای شمالی کبی تعبیرات غلط دكلدر، زیرا علملر هر لسانك مالیدر .
آسیا س. فا. دكرمن . لس .
آسیاب { س. فا. صو دكرمنی . لس .
آسیب { س. فا. بلا. مصیبت . آفت . لس .
آسیده { س. (عر: عصیده دن .) اورته سنه اتلی باهینه دوكلش پرنج ویا آریه اونی نحو .

رندن عبارت عرب یکی .
آسیه { ص. ص. عر. بیا. فصیله آسیه = مرسین آغاجی قییلندن اشجار طاقی .
آش { س. س. یك، طعام : پیشمش، آشه صوئوق صو قاتمق .
|| آش اوی = مطبخ . || آق آش، اکشی آش، بغدادی آشی، سوتلی آش (غلا : سوتلاج) ، صاری آش، نازلی آش = یك انواعی .
|| آش بیرمك (و غلا : آش ارمك) = کبه قادین یمکدن تیتسینمك .
آشغی { ص. ۱. یوقاری مقابلی، سافل، تختانی، زیرین : اوک آشغی قاتی . ۲. اکسیك، نقصان، دون : بونك قیمتی آشا . غیر . ۳. آلچق، دون، بیاغی، دكر سز : آشغی آدم، آشغی مال . = س. آشغی طرف، آلت، مادون : بونارله نك آشغیسی صو . لا قدر . = ظم . آلت، تحت، زیر : بر آشغی بر یوقاری قو . شوق : آشغی ایتك . || آشا . غیده . آشغیدن، آشغی به . || آشغی آتمق = بیانه آتمق، اعتبار ایتمه مك . || آشغی آلمق = دو . شورمك ، سیقمنی . || آشغی اورمق = طرح و تنزیل ایتك . || باش آشغی = ترسنه دونمش . || آشغی دو شمك = سقوط ایتك : طرح اولتمق . || آشغی یوقا . ری = تقریباً ، اکسیك زیاده .
آشاغیلامق { فل . ۱. ایتك ، ایتك . ۲. قیمت و اعتباردن دو شمك، بیاغیلاشمق : بوغزته

بك آشاغیلامدی . = فته . قدر و اعتباردن دوشورمك .
آشاغیلی { ص. آشاغیسی اولان : یر، او .
آشام { ص. فا. [ایتك دیمك رفغاندن سمص . اولوب ترکیاتده مستعملدر .] ایچن ، ایچیحی ، شارب : می آشام = شراب ایچن .
آشتی { س. فا. باریشیقاق، صلح، مسالمت . لس .
آشچی { س. ۱. بر خانه ویا قو ناقده یك پیشیر مکله مکلف آدم، طبایخ : اركك، قادین آشچی، فرنك آشچیسی، آشچی باشی، آشچی بیاغی . ۲. مخصوص بردکانه یك پیشیروب بدل مقا . بلنده خلقه یدیرن و صاتان، عادی لوقنطه چی : آشچی دکانی .
آشچیلیق { س. ۱. آشچی صنعتی وحال وصفی : آشچیلق ظن اولندیغی قدر قولای بر صنعت دکلدر . ۲. یك پیشین یر، آشخانه ، مطبخ، آش اوی .
آشخانه { س. آش اوی، مطبخ .
آشیرمق { آشیرتمق و سائره .
آشقه { ص. فا. مفتون، شیدا، جیلدیر برجه سنه عاشق، مفتون . = ص. تر . آجیق مشربلی، اویناق، ناموسی مشكوك (قاری) .
آشقین { ص. «آتمق» دن [۱ . آشقین گچکین، متجاوز آتمش اولان : آتمش باشنی آشقیندر .

۲. > نخی تجاوز ایدن، متهور: آشقین طاشقین .

آشكار { ص. فا. آجیق، میدانه، بالی، عیان، ظاهر. || آشكار ایتك = میدانه چیقار- متی، آجیقندن یاقمق. || آشكار اولنی، میدانه چیقمتق، ظاهر و عیان اولنی. = > آجیقندن، ظاهر و عیان اوله رق: آشكار سویلدی .

آشكارا { ص. فا. عمر. آشكار، ظاهر. }
آشكاره { ص. فا. آشكار لسه. = }
آشكار، آجیقندن. }
آحال اوله رق استعمالی زیاده در: { بن آشكاره سویلدم .

آشلاق { فت. و: }

آشلامق { فت. «آش» دن []
آشلامق تیهك یدیرمك، اطعام ایتك. — با: آشلاقمق، آشلامق .

آشلق { س. «آش» دن []
آشلق، یاقتی، «آكرلات، ار- زاق، ذخیره. { چ: آشلیغ. }

آشلقچی { س. س. قه. ار زاق
آشلقچی، متعهدی. { چ: آشلیغی. }

آشلق { مض: آشار. فت. ۱. یو-
آشلق { كسك برشیتك اوستنه چیقوب اوتسه سنه ایتك: طاغی آتمن. ۲. برحد فاصلی كچمك، آتلامق، عبور ایتك: خندق، ایرماغی، دكیزی آشلق. || مج. حد معروفی كچمك، تجاوز ایتك، چوق اولمق. || باشند آشلق = پك زیاده كلك، موجب مجز و بهت اوله جق درجه ده جوغالتق:

ایشلرمز باشند آشدی. = فل. (اركك حیوان) دیدیسنه بیتك چفتاشمك: آغیر قیصراغه، بوغا اینكه آشدی .

آشمه { س. آشمتق فعلی، عبور، تجاوز. = ص. آشان، تجاوز ایدن: باشند آشمه ایشلر- مز واردر .

آشنا { ص. فا. بیلدك، طانیدق، كندیسیله كوریشیلن، یبا- نجی ضدی. || مج. واقف، معلو- ماتلی، خبیر: ادبیات شرقیه یه آشنا بر آیم. — بو معنا ایله وصف ترکیبی یه كیرر: كار آشنا= ایش بیلیر: لسان آشنا= بر لسان اجنبیه واقف. = س. تر. عو. معهود، اسمی ذكر اولنماق ایتمیلن شیئدن کنایه: آشانان کتیر دیرلیری؟ { بو حاله اشخاصه مخصوص اولیبوب اشیا یه ده اطلاق اولنور. — اصل فارسیده شینی ساکن ایکن، لسانمز ده ناطق مشهور اوله رق مکسور او قونوب، یالکز بو صوگ معنا. ده ساکن اوله رق زبانه دردر. }

آشناق { س. فا. «آشنا» دن []
آشناق، ۱. معارفه یه دلالت ایدن سلام و تمنا کبی علامت. { التفاتدن خنیقندر. } || آشناق ایتك = سلام و یرمك، تمنا ایتك، مرحبا دیمك: بکا آشناق ایتدی .

آشنایی { س. فا. «آشنا» دن []
آشنایی، ۱. بیلدك، معارفه، التفات. لسه. { آشنیدرمق و سائره. }
آشتمق { با: آشتمق و سائره .

آشوب { س. فا. «آشفتن» دن []
آشوب { قارغاشالق. — قاریشد- یرنجی وصف ترکیبی یه کیرر: جهان آشوب = عالمی قاریشد- یران. || پر آشوب = فسادله ملو .

آشوبگاه { و آشوبگه. س. فا.
آشوبگاه { اغتشاش یری، قارغاشالق محلی .

آشوری { با: آشیری .

آشی { س. «آشتمق» دن []
آشی شیئدن آلوب دیکر بر شیئه نقل اولنسان ماده. ۲. چیچك علتتك ویا دیکر بر علتك اوگئی آلمق ایچون تلقیح اولنان ماده: اینك، چیچك آشیسی. ۳. یسانی ویا جنسی عادی آغاجه جنسنه قریب بر اینی آغاجدن اوزرلان قلم ویا یاپراق آشیسی. || آشی قلی = آغاجه آشیلانمه مخصوص قلم .

آشیان { س. فا. قوش یوووه سی.
آشیان { مج. مسکن، اقامتگاه. — بو معنا ایله ترکیبانه ده کیرر: فردوس آشیان = جنت مکان .

آشیانه { س. فا. آشیان مرا-
آشیانه { دفیدر .

آشی بو یاسی { س. دیوار بو یا-
آشی بو یاسی { مقدمه مستعمل قیرمزی ویا صاری طوپراق .

آشچی { س. ۱. چیچك آشیسی
آشچی { اوران، تلقیح جدری اوران لیب ویا جراح. ۲. آغاج آشیلامق صنعتی اجرا ایدن آدم .

آشچیلیق { س. ۱. چیچك آشیسی
آشچیلیق { اوران طیب ویا

جراحی حال وصفی. ۲. آغاج
 آشیلایان آدمک صنعتی .
 } فش. «آشقی» دن [۱ .
آشیرتمق } بر شیئی بر ارتقا عتک
 اوستندن کچیرمک ، اوتیه آتلا .
 تمق . ۲ . کچمک . صاومق ،
 تمکه نی آتلامق . ۳ . دفع ایتد .
 یرمک ، بشقه سی واسطه سیله
 اورته دن قالدیزوب نابدید ایتمک .
 ۴ . چالدرمق ، سرفت ایتد یرمک .
 } س . ۱ . آشیرتمق فعلی .
آشیرتمه } با : آشیرتمق . ۲ .
 اکثر بندی ، قولان . ۳ . باشمغک
 اوست قاتی . = ص . ۱ . چالشمش ،
 مسروق . ۲ . اوستندن آتیلان .
 آشیرتمه یا شمق .
آشیرلمق } فجو . ۱ . یوکسک
 } بر یرک اوستندن کچیر .
 لمک : طاش دیوارک اوستندن
 آشیرلمق . ۲ . آتلامق ، صاولق .
 ۳ . دفع وتبعید ایدلمک . ۴ .
 چالتمق ، سرفت ایدلمک .
 } فش . «آشقی» دن [
آشیرمق } ۱ . یوکسک بر یرک
 اوستندن کچیرمک . ۲ . آتلامق ،
 کچیرمک ، صاومق : بوقضای ده
 آشیردق . ۳ . دفع وتبعید
 ایتمک . ۴ . قابوب کونورمک . ۵ .
 چالمق ، سرفت ایتمک . ۶ . حدی
 نچاوز ایتمک ، چوق ایلیری
 کیتمک .
 } س . ۱ . آشیرمق فعلی .
آشیرمه } با : آشیرمق . ۲ .
 دیگر بر شیئک اوستندن آتیلان
 ویا باغلانان شیء . = ص . چا
 لیتمش ، مسروق .
 } ص . «آشقی» دن . —
آشیری } آشری و آشوری ده

یازلیر . ۱ . حددن نچاوز ،
 پک زیاده ارلان : آشیری در .
 جهده جسور . ۲ . بر شیئک
 اوته سنده بولنان ، ماوراده
 ارلان : دگیز آشیری یر . ۳ .
 برنی آتلا یوب دیکرینی قولانمغه
 واقع اولان ، بر فاصله ایله
 وقع بولان : کون آشیری = بر
 کون اولوب ، برکون اولمیان
 او آشیری = بر اوه عائد اولوب
 برینه اولمیان . = ص . ۱ . پک ، چوق ،
 زیاده ، حددن افزون : آشیری
 حدتاندی . ۲ . فاصله ایله ، فاصله لی
 اوله رق : کون آشیری کلیور .
 = ظم . بر شیئک اوته سنده :
 دگیز آشیری اوتور یور . [چ :
 آشاری .]
آشیسنز } ص . ۱ . چچیک علتته
 قارش ی جد رسی اجرا اولنماش :
 نه قدر آشیسنز چوقلر وار ایسه
 آشیلانملی . ۲ . آشی اورلماش
 (بیانی آغاج) .
آشی طاشی } س . آشی بویاسنک
 } معدنی ، ازله مشی .
آشیق } ص . «آشقی» دن [بر
 شیئک اوزرینه آشوب
 چیقمش . = س . طوبوق کیککی
 که او بونده قولانیلوب بربری
 اوستنه قونور . — آشیتی کیککی
 دخی درلر . [اسکی املاسی :
 آشوق] || آشیق آتمق = طو .
 بوق کیککیله اویون اوینامق :
 وچ . رقابته کیریشمک . || آشینی
 پک ، حقت اوتورمق = ایثی
 راست کلک . || هب بر قویون
 آشین یز = جمله من مساوی یز .

آشیمق } فل . تمه . مجله و شتاب
 } ایتمک . — آشیدر .
 مق = تمحیل ایتمک . [چ . آشوب .
 قناق ، آشوق تورماق مستعملدر .]
آشیلانمق } فش . ۱ . چچیک علتته
 قارش ی آشی اولمق ، بالواسطه آشیلانمق :
 چوقلری آشیلانم . ۲ . آغاجه
 آشی اوردیرمق : بادم آغاجنه
 قایصی آشیلانم .
آشیلانمق } فش . «آشی» دن [
 } ۱ . چچیک علتته
 قارش ی آشی اورمق : بنم چو .
 جقلمی فلان طیب آشیلادی .
 ۲ . بیانی آغاجه آشی اورمق :
 آرمود قلنی آخالطه آشیلانملی .
 ۳ . (صو و سائر مشروباتی قیو
 ویا قارده) صوئومق : شربتی
 آشیلانمکیمی ؟
آشیلانمه } س . ۱ . آشیلانمق
 } فعلی . با : آشیلانمق .
 ۲ . یکنی آشیلانمش آغاج : باغده .
 کی آشیلانمه لری صولانملی . =
 ص . ۱ . آشیلانمش (آغاج) :
 بو کراز آغاجی آشیلانمه میدر ؟
 ۲ . بر قاب دروننده قویوبه ویا
 قاره قونوب صوئولمش : آشیلانمه
 صو .
آشیلانمق } فج . ۱ . چچیک علتته
 قارش ی آشی اولمق ،
 تلخیص جد رسی اجرا اولتمق :
 چوقلرک جمله سی آشیلاندی .
 ۲ . آغاجه آشی اورلمق : بومو .
 سنده آغاج آشیلانماز . ۳ . آشی
 ایله تلخیص اولنمش کبی تماسله ودیکر
 صورتله کچوب سرایت ایتمک :
 بو علت بزده آشیلانمه جقدر .

آشیل { ص. ۱. آش ی اورلمش،
آشیل { تلقیح جیدری عملیاتی
اجرا اولمش (آدم). ۲. این بر
جنسدن قلم اورلمغه جنسی
اصلاح اولمش (آجاج) .

آشیندیرمق { قذ. سورتورک
آشیندیرمق { او یوب چقور-
لا تمق ویا اوستندمه کی یازی و
چیخک و سائر مهینی سیلوب حک
و حذف ایتک : کثرت تداول
مسکوکاتی آشیندیرر. || برینک
قیوسنی آشیندیرمق = چوق
کیدوب کلک، اوصاندیرمق .

آشینق { فل. «آش» دن { چوق
آشینق { سورتتمکدن اولوب
چقورلانق ویا اوستندمه کی
چیقمتیلر سیلمک، ینک : قیونک
طاش بیلزیک اییدن آشینیر؛
آشینش آقچه .

آشینمه { س. سورتتمکدن ینوب
آشینمه { قازلق وسیلمک حالی.
= ص. سورتتمکدن اولمش ویا
سیلمش (شیء) .

آصپور { س. بیان زعفرانی که
آصپور { قرمز ی اولور. || مج.
پک قرمز ی بویا .

آصدیرمق { قذ. ۱. یوکسک بر
آصدیرمق { یره ایلشدیرتوب
صارقیتمق، تعلیق ایتدیرمک : بن
اثنوایی چیوی یه آصدیرمام . ۲.
آصفغه اعدام ایتدیرمک، صلب
ایتدیرمک .

آصف { س. عر. { حضرت سلیمان
آصف { نک وزیرینک اسم خا-
صندن مستع-ارددر. { وزیر :
آصف بن مدانی. — تشبیه صو-
رتیله بهض ترکیبساتده کیرر:
وزیر آصف تدبیر، که بوتقدیرده

اسم خاص مناسقی محافظه ایدر.
آصفانه { ص. فا. وزیره مذسوب
(ومتعلق ویا شایسته اولان:
حضور عالی آصفانه لرینه .

آصفی { ص. عر. ث. آصفیه. وزیره
آصفی { متعلق : امر آصفی .

آصفی { س. «آصفق» دن { ۱.
آصفی { باشلیجه کلین او طه سنده
سسوس ایچون آصیلان شیئلر،
پرده، زار، چیخک و سائر مه،
طونامه : آصفق آصفق . ۲. هدیه
ویشکش مقامنده یکی بنایه یا
آراهه آتلیزینه یاخود آدملره
آصیلان قماش و سائر مه . ۳.

آصفغه مخصوص شیء، تعلیق
اولنان ماده، آویزه . ۴. قورور-
مق ویا محافظه اولنق ایچون
آصلش میوه و سائر مه هونکی.
۵. پانتالونی اوموزدن آصیلی
طونامه مخصوص باغ . ۶. باشه
سالاندیریلیرنجیرلی مجوهرات.
|| مج. تعویق، تأخیر، امهال :
ایشی آصفقیه قومق؛ مسئله
آصفیده قالمق . || مهمم. بنائک
آلتی ییقلوب دیرکلرله طوتدیر-
لسی، بوشه واکرتی یه آلمسی:
اوی آصفقیه آلمق. || ام. مزایده
ویا مناقصه پوصله سنک عائد
اولدینی دائرده ویا بر محل
عمومیده بر مدت معینه ایله
آصیلی طورمسی : شو قدر
غروشه آصفده در .

آصفی { س. کلین او طه .
آصفی { لرینی آصفیلرله طونا-
تان آدم . ۲. پانتالون آصفیسی
پایان ویا صانان آدم .

آصفیق { فج. ۱. بریره ایلشدیر-
آصفیق { یلوب صارقیلمق، تعلیق

ایدلک : فس چیوی یه آصلماز .
۲. صلب ایله اعدام اولنق :
حیدود آصیلیر. = فل. صارقق،
اوزانسق، اکتک : پنجره دن
آصلدی. || مج. اصرارله طلب
ویا تکلیف ایتک، صاریلوب
براقامق، یایدشوب کیتمه مک .

آصامه { س. آصلیق فعلی. || مج.
آصامه { اصرار و تهنیده طلب
و تکلیف، مسلط اولیش .

آصلیق { ص. آلت تناسلی ناقص
آصلیق { اولوب تزوج و تناسله
یارامیان (قاری) ، رتقاء. =
س. بوتقصان طبیعی : آصلیق علی.

آصمق { مض. آصار. قذ. ۱.
آصمق { یوکسک بر یره ایلشد.
بروب صارقیتمق، تعلیق ایتک :
اثنوایی چیوی یه آصمقی . ۲. صا-
الاندیرمق . ۳. آصه رق اعدام
ایتمک : آصوب کسمک. || مج.
تعلیق و تعویق و تأخیر ایتک. ||
قولاق آصمق = دیککه مک، سو-
یلنیلن سوزی حسن تلقی ایدوب
اونکله عمل ایتک .

آصمه { س. آصمق فعلی. وا : آصمق .
آصمه { = ص. آصلش، آصیلی،
آویختنه : آصمه کوپری ؛ آصمه
کلید .

آصمه { س. ۱. چار طاقه آصلش
آصمه { اوزوم آجاجی . ۲. علی-
الاطلاق اوزوم آجاجی. || مج.
آصمه بودامق = مناسبتسز سوز
سویلک. || آصمه یارغی، طولمه
یایتمه یارایان اوزوم آجاجی
یارغی .

آصمه قباغی { قباغک چار طاقه
بر جنسی .

آصی { ص. بر ایشك صكرديه
ترکی، تعلیق، تعویق،
تاخیر: ایش آصنیده قالدی .

آصی { ص. تفة. فائده. کار، تمتع،
نفع. [چ. آسینگ.]

آصچی { ص. آسان، صلب ایدن
آدم .

آصیلانمق { فل. تفة. کار و تمتع
ایتمک، فائده لئمک،
منصفید اولمق. [چ. آسیغلانمق.]

آصیله جق { ص. صلب اولمغه
مستحق، پک کوتی
(آدم) .

آصیلی { ص. [«آصمق» دن] ۱ .
آصلمش طوران. معلق،
۲. صلب اولمغش،
مصلوب .

آصیلی { ص. [«آصی» دن] تفة.
کارلی، مفید، تمتعلی،
نافع. [چ. آسیغلیغ.]

آصیلش { ص. آصلمق فعلی و
طرز و صورتی. ||
مصرانه طلب ویا تکلیف،
مسلط اولیش .

آطلاس { یاخود اطلس. س. [یو.
Ατλας] جغرافییه
خریطه لری ویا بر فنه مخصوص
اشکال و رسملر مجموعه سی. —
نا: اطلس .

آطه { س. [اصلی: آداق، آداغ]
هر طرفی ص و ایله محاط
قره پارچه سی، جزیره. || آطه
چایی = ایچلمکده قوللانیلیر و
قوروسی دفع تعفن ایچسون
یاقلیلیر بر نبات. || آطه طاوشانی =
مأنوس بر جنس کوچک طاوشان.
|| یارم آطه = یالکز بر طرفی
قره یه بیتشیک آطه، شبه جزیره.

آطه لر دیزی = آطه لری
چوق دیزی که اصل ترکیبده
«آزال» دینلیر و بالتخصیص آنا.
طولی ایله روم ایلی و یونان آره.
سنده کی جزایر بحر سفید دیزی
[Mer Égée] .

آطه لی { ص. ص. آطه اها ایسندن
اولان .

آطه مسی { ص. آطه یه بگزور.
شبه جزیره حالنده،
آطه مسی بریر .

آغ { ص. قفس شکنده سیرک
اورکو، شایکه. || اوروجک
آغی = بو حیوانجغک سیکک
آولامق ایچون قوردینی زار.

|| بالیق آغی = صید ماهی یه
مخصوص آغلرک انواعی. || آغ
آتمق، براقق = بالیق صید ایچون
آغی دیزیه الفایتمک. قولانمق.

آغا { ص. [بیومک و یاشلانمق
دیمک اولان «آتمق» دن] ۱ .
بیومک، انندی. ۲. آمر،
رئیس، پک: اولوسک آغاسی.
۳. اوقویوب یازوق بیاینلره
افندی یرینه شرف عنوانیدر.
۴. اوشاغک حرمتلیجه سی، کبار
اوشاغی. || آق آغا = زنجی
اولمیان حرم آغاسی، بیاض خادم.
|| آغا بک = بیومک برادر. ||
احتساب آغاسی = ونتمله شهر
امینی. || ایچ آغاسی = اسکی وزرا.
نک ممتاز اوشاغی. || بلوک آغا.
سی = ژاندارمه یوز باشیسی.
|| حرم آغاسی = حرمه کیروب
چیقان طواشی. || دابور آغاسی =
ژاندارمه بیکباشیسی. || طمرق
آغاسی = وقتیه حبسخانه مدیری.
|| قپو آغاسی = دائرة صدارت

خدمه سندن بهری. || آغا قپو.
سی = یکپیری آغاسنک دائره سی.
|| قول آغاسی = «ز باشی ایله
بیکباشی آره سنده بر رتبه مخصوص.
صه یی حائز ضابطه، که صاغ و
صول قول آغاسی اسملرله
ایکیه منقسم ایدی، اخیراً بری
لغو اولندی. || دارالسعادة.
اشریفه آغاسی. || یکپیری
آغاسی = ملغا یکپیری اوچاغنک
باشی. [آغایان، آغاوات جمع لری
غلط در، قوللاناملی. شرق
ترک لری «آغایه» ص ورتنده
مؤثنی ده قوللانیرل.]

آغاج { س. [«آغمق» دن] ۱ .
بیومک و صاپ و دالماری
سرت نبات، شجر، درخت:
سروی آغاجی، چنار آغاجی. —
میوملرک اسملرینه مضاف اولوب
او میوملری ویرن آغاج لره
دلالت ایدر: الماء، آرمود،
کستانه آغاجی. ۲. کراسته،
تخته، اودون، خشب: آغاجدن
اسکمله. ۳. دیرک، صبریق. ||
قره آغاج، قزبل آغاج، قان
آغاجی و سائر ترکیبلرینک
جزء اوللری صره سنه !. =
ص. آغاجدن یعنی تخته و اودوندن
معمول، خشبی: آغاج تکنه .

آغاج چیلگی { س. چیلکه و
کورتلن میوه سنه مشابه لکن
اوندن بیومک کوزل رایج لری بر
میوه در .

آغاج سفتلگنی { س. ل. سو.
تالکن .

آغاج شقایقی { س. بر شقایقنه
مقابل اوله رق

کوچک بر آغاجده حاصل اولان شقایق چیمکی .

آغاجق { س. کوچک آغا. با. آغا.

آغاج قاقان { س. اکثریا آغا. جک قبوغنی غا. غالار اوزون غاغالی و قارغادن کوچورک بر قوش .

آغاج قاؤنی { س. لیونه مشابه و قبوغنی پک قالین بر میوه که رچلی اولور .

آغاج قوردی { س. آغاجلری نده یاشایان بر جنس قورد .

آغاج لاله سی { س. لاله نك آ. جنسی .

آغاجلق { ص. آغاجی چوق، آغاجلق اورمانسی (یر) : حاوی کوچک یر، کوچک قوری : اوراده بر آغاجلق وار ایدی .

آغارتیق { فت. «آق» دن [۱ . بیاضلاتیق . ۲ . تمیز .

له مک، تطهیر و تصفیة ایتمک . ۳ . صولدیرمق، رنگینی آتدیر . مق. || مج. صاج ، صقالی

آغارتیق = ۱ . اختیارلامق، چوق باشماق . ۲ . غائله و زحمتله عمر کچیرمک . || صقالی دکر . منده آغارتیق = تجربه و معلومات

کسب ایتکمزین اختیارلامق . || یوز آغارتیق = آرقداش لرك و عمومک دخی حصه دار مباحات اوله جقلری بر بارارلق ایتمک .

آغارتمه { س. قیوجیلرک قرار . مش کومشی اجزا ایله

بیاضلاتمه لری معامله صنایه سی .

آغارمق { مض: آغاریر . فل . «آق» دن [۱ . آق اولق، بیاضلاتیق . ۲ . ییقانوب

تمیز ایتمک . ۳ . صولق، رنگینی آتمق . ۴ . صاج و صفاله قیر دوشمک، اختیارلامتی . ۵ . شفق

سسولمک، طساک آتمق، صباح آچلمغه باشلامق : اورته لقی آغار . دی . ۶ . اوزاقدن بللی اولمه

باشلامق، افسنده آقسی کوز . یکیورمک . ۷ . صارارمق، بکتر آتمق . || طوداق آغارمق، خسته و ناتوان اولمقدن صارا .

روب صولق . || کوز آغارمق = چوق آغلامقدن و یا تجاوز سندن کوزده فر قالیوب علیل اولق . || مج. یوز آغارمق = بر

ایشک ایچندن یوز آق آلن آچیق چیتمق .

آغارمه { س. شفق ، فجر ، طاڭ .

آغاز { س. فا. باشلامه ، بدأ ، مباشرت : آغاز ایتمک = باشلامق .

آغالانمق { فل . آغالق طودنی طاقنوب آورت صاتمق .

آغالق { س. ۱ . آغا عنوان کرم ، فضل ، علو جناب . ۲ . مج. کبر ، غرور ، عظمت .

آغده { س. [عقیده صورتنده (تلفظی غلطدر .] تجربه ده قاریشدیریلوب تبخیر ایتدیریله رلك قویولاشتمش و لزوجت کسب ایتمش هر نوع شکر و پکمز و سائره ، معجون . || آغده

یابشدیرمق = تندن توپلری ویا باشند کلی سولک ایچون معجون استعمال ایتمک .

آغده چی { س. شکر و پکمز و سائره دن معمول لزوجتلی شکرله و معجون یابان و صاتان آدم .

آغده لاشتمق { فل . قویولا . پیدا ایتمک، آغده حاله کچمک .

آغدیرمق { فت. آتشدن قاریشد . قویولاشدیرمق، لزوجتلندیرمک .

آغسر { ص. «آغمق» دن [یگنی مقابلی وزنده چوق کان ویرندن زور قالقوب اوینادیلان، تقیل، کران : آغر یوک، آغر

طاش . || مج. ۱ . کوچ ، زور، زحمتی : آغر ایش . ۲ . پک اهمیتلی و یا مسئولیتلی : آغر مسئله . ۳ . بهالی، قیمتلی : آغر مال . ۴ . یواش، متانی، حرکتی

بطیء : آغر یوروش، آغر آدم . ۵ . وقور، حیثیتی زیاده محافظه ایدر، شایان حرمت :

آغر آدم . ۶ . وخیم، مخاطره لی : آغر خسته لق، آغر هوا . ۷ . تحمل اولنماز، کریمه : آغر

قوقو . ۸ . صیقندیلی، ثقیل الروح : آغر آدم . ۹ . طوقناقلی، کوجه کیدن : آغر سوز . ۱۰ . شیشمان، ملهم : آغر وجود . ۱۱ .

قویولای حرکت ایتمز، زور قیلدانیر : آغر دبل . ۱۲ . آز ایشیدیر، صاغرجه : قولاغی

آغردر . || آغر باشلی = پک جدی، اهمیت و وقار صاحبی . || النه آغر = نندن چابق ایش

چيگماز، ايشى بطيء. || آغز
 كلك = زور كورينك. = ۱. ۱.
 يواش، بطايشله: آغز يوريمك.
 - تكررله آغز آغز دخی
 دینلور، يواش يواش ديمكدر.
 ۲. تحمل اولنیه جق صورته
 کوتی: آغز آغز بر شیء قوقو-
 یور. = ۱. ۱. ثقت، آغراق:
 آغرنجه = نقلتجه، وزنجه. ۲.
 وقار، تمکین: آغرنی طافتمق.
 ۳. کوچ، کوچمه، انفعال:
 آغرمه کیتدی.

آغرشاق { س. ۱. ایلیک
 اکرمکه مخصوص
 ایگینک آلت طرفنده منطار
 کبی تخته ویا کمیکدن معمول
 تکرلک. ۲. یووارلاق وتو-
 مسکسی شیء: کیه قندیلی
 آغرشاغی، چادیر آغرشاغی
 (تپه سنده کی)، دیز آغرشاغی
 (دیز قپانگن کیکي). || طوموز
 آغرشاغی = برنوع بخور مریم
 کوکی.

آغرشاقلاقمق { فل. ۱. آغز-
 شاق کبی
 منطارمسی بر تومسک حاصل
 ایتک: چیبان آغرشاقلاندى.
 ۲. شیشوب یووارلاق: ۴۴
 آغرشاقلاندى.

آغزلاقمق { فت. ۱. نقلتی آر-
 تدریمق، دهها
 کران ایتک: یوکمی آغزلاقمک.
 ۲. اکرام واعزاز ایت یرمک،
 حسن قبول ایتدیرمک.

آغزلاشدیرمق { فت. ۱. دهها
 نقلتی آرتدیرمق. ۲. ایت و
 وخامتی آرتدیرمق. ۳. کوجلشد.

یرمک، دهها زور ایتک.
 آغزلاشمق { فل. ۱. دهها
 اولوق، نقلتی آرتتمق. ۲. کسب
 وخامت ایتک، وخیم اولوق:
 خسته، خسته لاق آغزلاشدی.
 ۳. وقار وتمکین پیدا ایتک،
 دهها کامل اولوق. ۴. فنا قو-
 قومه باشلامق، بوزلوق: یمک
 آغزلاشدی.

آغزلامق { فت. اکرام و
 اعزاز ایتک، حر-
 مت ایتک. = فل. ۱. یواشلامق،
 بطائت وتانی پیدا ایتک. ۲.
 تعفن ایدوب آغز قوقو آلتق.
 آغزلاقمق { فل. قیل ویا
 تمکینلی اولوق.
 = فحج. اکرام اولوق: آغزلا-
 نه جق مسافر یوزندن بلیدر.

آغزراق { س. ۱. نقلت، وزنده
 آغز شیشک حالی.
 ۲. یواشلق، بطائت. ۳. وقار،
 تمکین. ۴. آغز شیشلرک مجموعی،
 اشیاء، غلبه لک، اجمال وانقال.
 ۵. کلینه ویریان مهر معجل
 آقچه سی، کابین. ۶. کیه او-
 یقوده باصان کابوس: آغزراق
 باصمق.

آغزتمق { آغزتمق وسائر. ۱:
 آغزراق وسائر.

آغزی { س. (اصلی: آغزراق،
 آغزیغ.) [بدنک بر
 یرنده طویلان اضطراب، وجع،
 ألم، درد. (آجی و صیزی دن
 فرق واردر. ۱. آجی.) [باش
 آغزیسی، قارن، کوز آغزیسی.
 || آغزی طوتمق، قادین طوغو-
 ره جفی وقت کی آغزیلره دوچار

اولوق. || مج. ایلک کوز آغزیسی =
 ۱. انسانک عمرته برنجی دفعه
 اوله رق باشنه کن وقعه
 ویا عشق وعلاقه، ایلک ابتلا.
 ۲. ایلک دنیاپه کن اولاد. ||
 باش آغزیسی = بهوده غائله،
 صداع. || آغزیسز باش = غائله.
 سز آدم.

آغزیتیمق { فت. آغزی بی موجب
 اولوق، وجع و ألم
 ویرمک. || مج. باش آغزیتیمق =
 تصدیع وازعاج ایتک.

آغزیلی { ص. (اصلی: آغزیلی،
 آغزیغلی.) آغزیبان،
 وجعی.

آغزیتیمق { فل. (بدنک برعضوی)
 بر وجع و ألمه دوچار
 ومضطرب اولوق: باشم آغزیور.
 [فاعلی دائما بدنک بر عضوی
 اولوب، شخص اولماز. وبناء علیه
 متکلم ومخاطب دن تصریف اولماز.]

آغزیجه { س. قویولرک خسته لاق
 موسمی.

آغز { یا خود آغز. س. «آغز»
 دن] ۱. انسان و حیوا.
 ناکت یوزلرینک آلت قسمنده
 اولوب یمکه وسس چیقارمغه
 یارایان دلیک، فم، دهان. ۲.
 ایچی بوش قابلرک و سائر
 شیشلرک مدخلی، آیتق طرفی:
 تجره، دستی، فرون، مغاره
 آغزی. ۳. آلات جارحه ناک
 کسکین طرفی: قلیج، بیحاق
 آغزی. ۴. بعض آلتلرک اوچی،
 ایش کورن طرفی: آناختار،
 قلم آغزی. ۵. کیریلجک ویا
 کچله جک بربرک مبدئی، مدخل،
 باش: یول آغزی. ۶. نهرک

دکبزه دوکلدیکی یر، منصب:
 چای آغزی. ۷. کنسار، اوج:
 اوچورومک آغزی. ۸. طار
 کچه جک یر، کچید، بوغاز. ۹.
 اسکله، یناشه جق یر. ۱۰.
 حدود، سینور، شعور. ۱۱. مج.
 سوز، سولیش، لقردی:
 آغزی طاتلی. ۱۲. آغز آتمق = تفاخر
 ایتک. ۱۳. آغز آچد یرمق = سو-
 یلمکه مجبور ایتک، صیزلدی به
 سببیت و یرمک. ۱۴. آغز آچد یر.
 مامق = سونلکه فرصت و یرمه-
 مک. ۱۵. آغز آچماق = التزام
 سکوت ایتک. ۱۶. آغزی آجیق =
 شاشقین، آواناق. ۱۷. آغز آرا-
 مق = طوغریدن طوغری به صور-
 مقسزین بر تفریبه سولیدوب
 فکرینی آکلامق. ۱۸. آغز آغزه.
 ۱. مطابق، اوغون، تام تامنه.
 ۲. طولو، لبالب. ۳. آغزه
 آماق = ذکر و یا ذم و فصل
 ایتک. ۴. آغزه آلتماز = تفوه
 اولنه میه جق قدر غایظ و آغر
 (سوز). ۵. الدن آغزه = ثمره
 سعیمله کچینیر، سرمایه سز. ۶.
 آغز اوق = فالیه بارودی. ۷.
 آغزه باقمق = ۱. برینک سوزینه
 مفتون اولمق. ۲. سوزندن
 اصلا آیرلیوب اتباع ایتک. ۳. بر
 آغزدن = هب بردن، متفقاً. ۴.
 آغزی بوزمق = شتم ایتک،
 ناسزا سونلک. ۵. آغزی بو-
 زوق = غایظ کفر بازلقلر ایتکی
 اعتیاد ایدن. ۶. آغزی بوش =
 سر صاقلایه ماز، بوش بوغاز.
 ۷. آغزینی بیجاق آچماز = پک
 مکدر. ۸. آغزی بیوک = ادعایی

چوق. ۹. پارمقی آغزنده =
 مخیر. ۱۰. آغز پرسنکی = ورد
 زبان. ۱۱. آغزی پک = کتوم.
 ۱۲. آغزینی پویرازه آچمق =
 امیددی بوش جیقوب حائب
 اولمق. ۱۳. جان آغزه کلک =
 هول ودهشته دوچار اولمق ویا
 صبر توکمک. ۱۴. خلق آغزی =
 متواتر سوز، شایعه. ۱۵. درت
 یول آغزی = ایکی طریقک
 تقاطع ایتدیکی محل. ۱۶. دشمن
 آغزی. ۱۷. افترا. ۱۸. قره خبر.
 ۱۹. دشمن حدودی. ۲۰. آغزدن =
 یازی ایله اولمیه رق، سوزله،
 شفاها. ۲۱. آغزه دوشمک =
 تواترات و شایعاته مینی علیه
 اولمق. ۲۲. آغزدن دوکلک =
 سوزک یالان اولدیغی بللی
 اولمق. ۲۳. آغزنده دیلی یوق،
 آغزی واردیلی یوق = سکوتی
 وحایم، مظلوم. ۲۴. آغز سز =
 حلیم و سکوتی. ۲۵. آغز صاتمق =
 آتوب طومتق، تفاخر ایتک.
 ۲۶. آغز صویق = صالیه. ۲۷. آغزک
 صویق آقیمق = ابرند یرمک. ۲۸.
 طاوشان آغزی = بر رنگ
 مخصوص. ۲۹. آغز طومتق =
 سکوت مجبور ایتک، سولتمه مک.
 ۳۰. آغز طولوسی = آجیقندن،
 پیروا. ۳۱. آغز غلبه لکی = بوش
 کوردلی. ۳۲. آغز قیامق =
 اختیار سکوت ایتک. ۳۳.
 آغزی قره = منافق، ۳۴. قورد
 آغزی = صندیق گوشه لرنده کی
 کبی بر برینه کچن طوغرامه.
 ۳۵. آغزله قوش طومتق = فوق
 مایصور جهد ایتک. ۳۶. آغز

قوللامق = اداره لسان ایتک.
 ۳۷. آغزی گوشک = بوش بوغاز.
 ۳۸. یاورى آغزی = پارلاق پنجه رنک.
 ۳۹. آغزی یوق = بیکنانه، ساکن
 ۴۰. یومشاق آغزی = قولای کم
 آلیر (حیوان).
 ۴۱. یاخود آغیز. س. ۱. یکی
 آغز (طوغران حیوانک ایتک
 سودی، سوت باشی، لباب. ۲.
 بال ویاغک قایماغی زبده سی.
 ۳. بو ایکی ماده مک چه. املاسی
 آغوز در.)
 ۴. سیفاره طا.
 آغزلق (قیلوب ایچین زبوا-
 نه لی آلت. ۲. نفسله چالینان
 آلات موسیقیه نک آغزه کلن
 پارچه سی که اکثریا ویده لیدر.
 ۳. یتش کوفه لرینک اوزرینه
 قویلان دال ویا پراقلر.
 ۴. (رومانک برنجی
 آغستوس) ایپراطوری ائمندن
 مأخوذدر: Augustus. ۱. تقویم
 رومی شهر شمشیه سنک اساساً
 آلتنجیسی و آوروپا لیلرک شمیدیکی
 حساب سقیمه کوره طقوزنجی
 آیدر. آسیاده سر یانچمه دن
 مأخوذ اوله رق (آب) درلر.
 ۲. آغستوس بوجکی = بو آیده
 چوق اوقن جبرلاق بوجکی، وچ.
 چوق سولین گوزه زه آدم.
 ۳. ص. فا. عمر. بولاشمش:
 آغشته (آغشته خون و خاک =
 قانه و طوبراغه بولاشمش).
 ۴. آغلامق و سائره. ۵.
 آغل (آغیل و سائره).
 ۶. فت. برینی جانی آجیه.
 ۷. رق آغلامغه مجبور
 ایتک، آغلامسینه سبب اولمق:

چو جفی آغلتمايک. || جُ، چوق
تاثير ايتک. || آنار آغلتمق =
چوق ستم ايتک .

آغلا شَمَق { فش . بر لکده آغلا-
مق ، بر بريني آغلا-
تمق : بر قاچ قادين آغلا شمغه
باشلا ديلر. = فل . تشکی و تظلم
ايتک ، برينک ستمدن و يا کندی
حالنندن شکايت ايتک .

آغلما سَمَق { فل . آغلار کي
اولمق ، يالاندن
آغلامق ، تباکی ايتک .

آغلما سَمِيق { ص . دائما آغلار
کي طسوران و يا
سويلين .

آغلما ش { ص . دائما شکايت
ايدوب آغلار کي
لقردی ايدن .

آغلما مَق { فل . ۱ . کوله نك
ضدی اولان فعل
معلومی اجرا ايتک ، کوز ياشی
دو کهرک سسله و يا سسسز بکا
و گريه ايتک . ۲ . ياس و ماتم
ايتک ، اولوبه آغلامق . ۳ .

تظلم و شکايت ايتک . ۴ . يالواره-
رق ايتتمک ، تضرع و نياز ايتک .
|| آنا آغلامق = چوق زحمت
و اذيت چکمک ، پک مضطرب
اولمق .

آغلما مه { س . آغلماق فعلی ،
بکاء ، گريه .

آغلما يَش { س . آغلامق فعلی و
طرز و صورتی : بر
آغلمايش آغلادی که .

آغلما يِيق { ص . دائما آغلار کي
طوران و حالندن
متشکی اولان ، آغلماش (آدم) .

آغَمَق { مض : آغار . فل . ۱ . يوقا-
ری قالممق ، يوکسلمک ،
يوقاری به ميل ايتک : قيلدن
آغار ترازوی محبت . ۱ . تجر
و تصعد ايتک ، بخار اولوب يو-
قاری قالممق .

آغَمِه { س . « آغَمَق » دن { ۱ .
کوکب . ۲ . شهاب .

آغَمِيق { و آغَلق . بلا : آغَلیق ،
آغَمِيق ، آغَمِيق .

آغُو { س . زهر ، سم . مر . || آغو
آغاجی = زقوم آغاجی ، که
ایکی نوع اولوب ، برينه آق ،
و ديکريته قره آغودينور . || آغو
اونی = بالديران .

آغُو { حد . اوافق چوجقلى
اويالانديرمغه مخصوص
برخطاب تلطيف اولوب ، آغوجق
دخی ديرلر .

آغوش { س . فاد . قوجاق : بر
والده نك آغوش شفق .
|| دراغوش ايتک = قوجاقلامق .
|| هم آغوش = قوجاق قوجاغه
صارلمش .

آغِير { آغیرلانمق ، آغیرلق و
سائره . بلا : آغر و سائره .

آغِيز { آغیزلق . بلا : آغز و
سائره .

آغِيل { يا خود آغل . س . قویون
وسائر حیواناته مخصوص
اوستی آچیق و اطراف حیث
و چالی چرپی ايله محاط دائره ،
ماندره . [حرلی و آولی ايله
مناسبتی یوقدر .] || آی آغیلی ،
ایک هاله سی ، خرمن ماه .

آغِيلانَمَق { فل . ۱ . (سوری)
آغيله کيرمک . ۲ .

(سوری) طولانوب طوب
طورمق ، ويا (خرکله) او
حاله مدافعه ايتک . ۳ . (آی)
هاله پيدا ايتک .

آغِيلَمَق { آغَمِيق . فل . يره
يا توب حیوان کي
تیه ايتک . مر . [چ : آغنامق .]

آغِيم { آخيم . س . آياغک طوپوق
جهتنده کی بونی .

آغِيَمَلِي { آخيملی . ص . بونی يو-
کسک (آياق) .

آفَات { س . ج . عمر . [فد : « آفت »]
مصائب ، بلال ، آفات
سمائيه ، فلکه اسنادی معتاد
ارلان بيوک داهيه لر .

آفَاتلا مَق { فق . [عمر .] « آفت »
دن { صبرنی تو-
کتمک ، بيقرار ايتک . ۵ .

آفَاتلا مَق { فل . ۱ . گورلدی
پاتيردی ايتک ،
قیامتی قوپارمق . ۲ . ايستيمه رک
مهم برسر افشا ايتک ، آغز دن
قاچيرمق . ۳ . آغزینی بوزمق ،
سوگوب صائمق . ۴ .

آفَا جَان { ص . « آفت جان » دن
غدا . پک يارماز و تک
طورماز (چوجق) .

آفَا ق { س . ج . عمر . فد : افق .
بلا : افق .

آفَا ق گِير { ص . [عمر . آفاق ، فاد .
گرقتن .] اققلى
طوتمش ، عالمه يالمش ، شايح .

آفَا قِي { ص . [عمر . آفاق ام
جمعنه یای نسبت الحاء .
قیله تشکيل اولمش غلط تعبیر-
در .] هوايي ، لزومسز و اهميتسز
(سوز) .

آفت { س. ع. ر. ج. : آفات. بلا. داهیه. مصیبت. || ع. ر. عشقته
ابتلا بر مصیبت عد اولسان
کوزل. دلبر: آفت جان آفت
دوران. آفت جهان. } بویاکنجی
معنایه جمعی کلز. }

آفتاب { س. ف. کونش. شمس.
|| مج. پک کوزل شخص،
پک پارلاق جهره. }

آفتزده { س. ص. ف. ج. : آفتز.
(ع. ر. آفة. ف. ا.
زدن) بر مصیبت و علی الخصوص
حریق و زلزله کبی بر داهیه به
اوغرامش. مصاب: حریق
آفتزدکانه اعانه طوپلامق. }

آفریده { ص. ف. ا. } «آفریدن»
{ فعلندن سمف. } یارا.
دلش. مخلوق: فرد آفریده =
هیچ کیمسه. }

آفرین { حد. تحسین و تقدیر
مقامنده مستملدر:
آفرین سکا! آفرین همتنه! —
بعضاً ده استهزا طریقله تکدیر
مقامنده قوللانلییر. || آفرین
آلمق = مظهر تحسین اولمق. }

آفرین { ص. ف. ا. اصل «آفریدن»
{ فعلندن صیغه امر او.
لوب صتر. تشکیلنه کیرر }
یارادان. خالق: جهان آفرین =
دنیا بی یارادن. || آفرین خون =
آفرین اوقوبان. تقدیر و تحسین
ایدن: آفرین خوان اولمق =
تقدیر و تحسین ایتک. }

آفرینش { س. ف. ا. یاراده،
خلقت. لس. }

آفریننده { ص. ف. ا. یارادان،
خالق. لس. }

آفوروز { س. ر. } (Aporoz)
{ بر خورستیا تک کلیسایه
عدم قبولیله دیندن خارج عد
اولنسی. — آفوروز ایتک،
آفوروز اوقومق، آفوروز
اولمق. }

آفوروزلامق { ف. آفوروز
ایتک. کلیسا.
به قبول ایتمه مک. }

آفیون { س. ل. } (Opium)
{ خشخاش سودینک تصلب
ایتمسندن عبارت بر ماده منومه؛
آفیون تریاکیسی = آفیون یوتمنی
تریگیلک ایتمش آدم. || آفیون
روحی = لادوانوم تعبیر اولنان
آفیونلی اجزا. }

آق { ص. بیاض، ایض، سفید:
|| مج. تمیز، پاک، لیکه سز. || آق
آش = طاؤق کوکسی. || آق
آغا = زنجی اولیان خادم. || آق
آچقه = کومش سکه. || آق پاک،
تمیز. || آق جکر = تنفسه یارایان
جکر، رنه. کبد دیمک اولان
قره جکر مقابلی. || آق صقال =
اختیار، کویک و یا قبیله تک باشی.
|| آق صو = کوزه عارض بر
خسته لق. || آق یوز = ناموس،
عفت: یوزم آق آلم آجی قدر.
= س. ۱. آلق، بیاضلق:
آقی آق قره سی قره. ۲. بیاض
لیکه: کوزه آق دوشمک. || صقال
آقی = اختیاریق. || آق ایله
قره دینی سچمک = چوق زحمت
چکمک. || کوز آقی = کوزک
بیاض قسمی. || یورطه آقی =
یورطه تک بیاض قسمی. || یوز
آقی = ناموس، آبرو، موفقیت. }

آقا { ایران ترکلی ری بنده «آغا»
(یرینه مستعمل اولوب،
آتیق اوراده علیاه دخی اطلاق
اولنور. }

آق آصمه { س. چارطاقه صا.
(ریلیر بر جنس بیاض
کل. }

آق آغاج { س. قاین آغاجی
(انواعدن کراسته.
لک بر آغاجدر. }

آقادمیا { س. یو. } (Académie)
{ علوم و
فنون انجمنی. }

آقار { ص. دائمآ آقان، جاری،
(روان: آقار صو = ماء
جاری: آقار یاره = دائمآ جراحت
آقان جریحه. }

آقاسیا { س. دیکنلی و دیکسز،
(چیکلی و چیکسز انواع
کثیره سی اولان بر جنس آغاج.
س. هیوه سنی دوهر
یرو قبوغی دباغنده
قوللانلییر بر آغاج که اکثریا
قوملق یرلرده اولور. }

آق ایلغین { س. هیوه سنی دوهر
(یرو قبوغی دباغنده
قوللانلییر بر آغاج که اکثریا
قوملق یرلرده اولور. }

آق بابا { س. تیه سی توپسز و
(بیاض و بویننده قباچه
تولردن گردانلی اولان بر
جنس یرتیجی قوش، بسر،
کرکز. }

آق بالیق { س. کفاله مشابه بر
(جنس کول بالیقی. }

آق بکک { س. کوز بیگنه عا.
(رض اولان یرعلت.
(Albugo). }

آق پلین { س. فضیله مرکبه دن
(آجی بر نبات. }

آق تارمق { مض: آق تاریر. فته.
(۱. یردن و یا

بر قایدن دیکرینه نقل ایتک،
طاشیق. دورایتک. ۲. آریاره رق
آلت اوست ایتک. ۳. آلتنی
اوستنه کتیرمک: طامک کره.
میتلرینی آقتارمتی. || زر.
(تارله نی) آلتی اوستنه کله جک
صورتده بالله مک.

آقتارمه { س. ۱. حوله نك بر
قره یه ایندی برلکسزین برکییدن
دیکرینه نقلی. ۲. طام کره.
میتلرینک آلت اوست ایدیلهرک
یکیدن تنظیمی.

آقتریس { س. (فر. Actrice)
قیزی. «آقتور» ک مؤنثیدر.
یا خود آقیمق. فته آقسنه
سبب اولمق، جریان
ایتدیرمک، اساله ایتک. || کوز
باشی آقتمی = آغلامق.

آقتمه { س. آتک آلتندن بروننه
طوغری اوزانان بیاض
ویا پنجه لکه، صباح الحیر. || درنه
طرفلرنده کوزله مهیه آقتمه درلر.

آقتور { س. (فر. Acteur)
تیا تروارکک اویونجیسی.
س. کوتوری ایش ایچون
ویریلن اجرت، ال آمکی.

آق جگر { س. تنفسه و تصفیة
اولان عضو مهم، رنه. (قره
جگر دینان کبده قارشى بویله
نسمیه اولنور.)

آقچه { ص. بیاضمی، بیاضجه،
آقراق، آقسى.

آقچه { س. ۱. وقتيله متداول
بولنمش بر کوچک کومش
سکه، پول. ۲. نقد، پاره،
زنگینک. || آق آقچه = کومش

مسکوکات. || اوفق آقچه = بو.
زوق پاره. || آقچه ایتز، بر
آقچه = پک دگر سز. || آقچه تخته.
سی = صرافلرک پاره صایدقلری
کنارلی و بر طرفی طار و آجیق
تخته. || برکیسه آقچه = بشیوز
غروش مبلغ. || آقچه کیسه.
سی = پاره کیسه سی.

آقچه آغاج { س. بر جنس اور.
مان آغاجی.

آقچه سزلیک { س. پاره سزلیق،
زوکورتک.

آقچیل { ص. بیاضه مائل، بیا.
ضمراتق.

آق خردال { س. خرداله مشابه
بیاض دانلی بر
حیه که معالجه ده مستعملدر.

آق خشخاش { س. شروبی یا.
پیلیر بر نوع
خشخاش (فر. Diacode).

آق دیکن { س. اثماری مسهل
دیکنلی بر نبات.

آقساقق { ص. طویل ایتک،
مجر. نقصان براقق،
پیتیرمه مک.

آقساق { ص. طویل، اعرج،
لنک. (بوتعبیر «طو-
پال» دن دها عمومی، دها
اسکی و دها اساسلیدر.)

آقساقق { س. طو پاللق،
عرج.

آقسامق { فل. (اصلى اغسامق
اولوب «آغمق» دن.)

بر آياغک قیصه و یا معلول
اولسنندن سکه رک بوریسک،
طوپاللامق. || مجر. ناقص و ناتمام
قالق، ایلرله مه مک، اینی کیمه مک.

آق سگنود { س. سگنود آغا-
جنگ بر نوعی.

آق سلمن { س. کیم. حیوه ایله
قلوردن مرکب خاصه
سمیه سی زیاده بر طوز.

آقسیقون { س. (فر. Action)
شرکت و تجارت
حصه سی، سهم. (مقابلی اولد-
یفنجیون لزومسزدر. هله حصه-
دار معناسیله «آقسیقونز»
استعمالی پک عبشدر.)

آقشام { س. (تر. آق، فا. شام.
آقشام یازما ملی.) ۱.

غروب شمس وقتی، مسا، شام:
اقشام اولیور. ۲. غروب
شمس ایله یاتیله جق وقت آره-
سندکی زمان: آقشام کچ وقته
قدر اوتوردق || اقشام اولمق =
کوندوز کچوب کیجه تقرب ایتک.

|| آقشام اوزری، آقشام اوستی =
آقشام وقتنه قریب. || آقشام
ایتک = کونی پکیرمک. || آقشاملر

خیر اوله، اقشام شریفلر کر
خیر اولسون = تحیه و انتفات
تعبیری. || آقشام کونی = کونک
اوکله دن صکره کی قسمی. || اقشام

نمازی = صلوة عشا. || اقشام
یکى = اقشام و یا اوندن صکره
ینیمک عشا. = ظز. ۱. غروب
شمس وقتنده یا خود اوندن

صکره: هر اقشام کلایور. ۲.
اوکزده کی اقشام وقتی: اقشام
بزه کلایر میسکز؟ ۳. دونکی
اقشام وقتی: اقشام نزه ده
ایدیگز؟ || صباح اقشام = هر
صبح هر اقشام، علی الدوام.

آقشامچی { ص. ۱. اقشام ار-
کن یاتان. ۲. هر
اقشام مقن صورتده عشرته
دوام ایدن.

آقشاملاقمق { فته آقشامه ایر -
دیرمک آقشامه }
قدر او یالامق .

آقشاملامق { فل . ۱ . بتون
کونی برایشده }
ویا بر محله کچیروب آقشامه
ایر مک . ۲ . آقشاموقتی بریرده
قالمق ، آقشامی اوراده کچیرمک .
آقشاملاین { ظن . آقشام
وقتی .

آقشاملق { ص . آقشامه مخصوص :
بو آقشاملق یمکمز }
واردرد ؛ دها بر آقشاملق کمور
قادی .

آقشاملی { ص . هر آقشام بر
ایشه دوام ایدن .
آقشاملی صباحلی = علی الدوام .

آق صقال { س . کوی اختیاری ،
قوجه باشی .

آق صو { س . کوزله عارض
اولور بر مرض .

آقصرمق { آقصریق اصلی :
آقصرمق ، آقصرمق ، آ-
قصریق . بونله با .

آقطار { س . (عر . « عطار » دن
غلط ایسه ده محل
استعمالیده بستون بشقه اولد-
یبنندن ، بومعنی ایچون بوملائک
محافظة سی اقتضا ایدر) محله
آردلرنده ایکنه اییایمک کبی
اوفق تفک شیلر صاتان دکانجی :
آقطار دکانی .

آق طاوشان { س . بر جنس
چول صیحانی ،
یربوع .

آق عنبر { س . عنبرک بیاض
جنسی .

آق کسفال { س . کسفال بالیغنه
مشابه بر جنس

بالیق .

آق گونلک { س . آردنج آغا-
جندن طولانان
بر ضمخ .

آقلامق { فته . ۱ . آغارتمق ،
بیاضلامق تیبیض
ایتمک . ۲ . بر بیاض نشان قومق ،
بیاضله نشانلامق . ۳ . پاک ایتمک ،
تیزه چیقارمق ، یوزینی آغارتمق .

آقلاق { س . ۱ . بیاضاق ، بیاض
رنک . ۲ . دوزکون . ||
یوز آقلمی = لکه سزک ، ناموس ،
عفت .

آقلی { ص . بیاضی اولان ، بیاض
لکلمی ویا چیزکیلی : آقلی
قرهلی = بیاض و سیاه اولهرق
آلاجه .

آقلمق { مض : آقار . فل . ۱ . مایع
شیء بولندینی بردن آشا .
غزیه طوغری حرکت ایتمک ،
جریان ، سیلان ایتمک : صو
آقیور . ۲ . صیزمق ، ترشح
ایتمک : بو دستیدن صو آقیور .
۳ . (قاب) ایتمدهکی مایعی ترشح
ابتدیرمک ، طاملاتمق : بو دستی
آقیور ؛ برونم آقیور . ۴ . صو-
یک اوستننده یوزرکی قایوب
کیتمک : قایق او کمزدن آقوب
کچدی . ۵ . قینندن ، ظرفنندن
صییریلوب چیقمق : قیلج قینندن ،
ییلان قووروغندن آققی . ۶ . قاش

دیکیش یرندن چوزیلوب آیرلمق ،
پیرامق : بو قاش آقیور . ||
آغزک صوی آققی = ایرنمک .
|| کوز آققی = کور اولمق . ||
نور آققی = پک پارلاق اولمق . ||
باش آققی = آغلانمق .

آقمه { س . ۱ . آقق فعلی . جریان
سیلان . ۲ . شهاب .

آقندی { یاخود آقینتی . س . ۱ .
بر جسم مایع متمادیا
حرکتی ، سیلان . ۲ . نهر ویا دکنز
صوینک بر طرفه طوغری جریانیا :
بوغاز ایچی آقندیس . [عکسنه
آنافور دیرلر .] ۳ . بعض
امراضده بر منفدن جراحت
جریانیا ، سیلان محاملی .
|| آقندی بورنی = آقندییه
معروض بورن . || آقندییه
کورک چکمک = اولمیه جق برایشه
چالیشمق ، نافله یورلمق .

آقورده { س . [یتا . Accordo]
پیانو وسائر آلات
موسیقیه دوزنی . لس . [دوزن
دیلمی .]

آقوردهجی { س . پیانو وسائر
آلات موسیقیه .
یه دوزن ویرن اوسته ، دوزنجی .

آقونیت { س . [فر . Aeonite]
قورد بوغان
دینلن نبات که عصاره سندن
آقونیتین دینلن بر ماده سمیه
چیقار .

آقونیتین { س . [فر . Aeonitine]
ص . قورد بوغان
دینلن نباتدن چیقان بر ماده
سمیه .

آقیان { س . لوفر آزمانی دینان
ایری بر نوع بالیق .

آقیجی { ص . آقان ، جاری ،
روان .

آقین { س . [« آقق » دن] ۱ .
آقارجهسنه شدتلی و
کثرتلی حرکت ویا هجوم . ۲ .
چاپول وتالان ایچون دشمن

ملکنه تجاوز و هجوم: آقین
ایتمک. || آقین آقین = کروه،
کروه، بر برینی متعاقب و غلبه لکه،
فوجا فوج.

آقینچی { س. دشمن ملکته جا.
پول ایچون هجوم
ایدن سواری عسکری .

آقینچلیق { س. دشمن ملکته
چاپول ایچون هجوم
ایدن عسکر و باشیدیوزوقلرک
حال وصفتی و بو طرزده کی اصول
حرب و تخریب: آقینچلیق ایتمک.

آک { س. ۱. بین، دماغ. ۲.
فکر، ذهن. ۳. ذکا،
فطنت. ۴. خاطر، حافظه. هر

نه قدر بوگون بزجه متروک
ایسه ده، ذاتا مشتقاتی ده
مستعمل اولمغه. احیا واستعمالی
الزم کوزل بر لغت اساسیه در.

آکشا { ودها طوغریسی اوگا.
ض. «اؤ» ضمیر غائب
واسم اشارتک مفعول الیهیدر:
آکشا (اوگا) سوبلدم. ضرورت
وزن ایچون «آکه» صورتنده
ده بازارلر.

آکشاری { ح. اؤته یان. || آکشا.
ری بگری = اوته
بری. مر.

آکگاه { و آگه ص. فا. ۱.
معلوماتی، خیر، وا.
قف: بو سره آگاه میسک؛ بن
یوایشدن آگاه دکلم. ۲. اویا.

نیق، متیقظ، بصیرتلی. — بو
ایکنجی معنا ایله وصف ترکیبی
دخی تشکیل ایدر: دل آگاه =
قلبی متیقظ؛ آگه ضمیر = کدا.

آکگاهی { و آگهی. س. فا. ۱.
معلومات، وقوف،

خبر دارلق. ۲. اویا نیقلق،
تیقظ، بصیرت .

آکدیرمق { فته. «آک» دن
۱. برینک خا.

طریقه کتیرمک، درخاطر
ایتدیرمک. ۲. بر شیئی خاطره
کتیرتمک، اونوتدیرماق، ا. کار
ایتمک: کندیکلی خیره آکدیر.
۳. مشبه بهی خاطره کتیره جک
صورتده چوق بکزه مک:
محشری آکدیرر بر ازدحام.
[لسان تکلمده مفعول به یرینه
مفعول الیه ایله قوللا نیلوب،
مثلا: بوقاش اوگا آکدیررور،
دینیر.]

آکگرمق { و آکگرمق. و: آ.
کیرمق، آکگرمق.

آکسالامق { و آکسیلامق.
مض: آکسا.

لار. فته. تقلید ایتمک، برینک
تقلیدینی یاپه رق کندیسيله کلتمک.
= فل. صوتاریلق و مسخره لن
ایتمک. مر.

آکگسز { و آکگسزین. ح. «آک»
کسز دن. بناء علیه آنسز

بازماملی [خاطرده یوغیکن،
علی الغفله، بفتسه، ارتجالاً،
بالبداهه. || آپ آکسز، آپ
آکسزین = بسبتون غفلت او-
زره ایکن، اصلا خاطرده
یوغیکن.

آککصیرتمق { فته. آککصیرمقی
موجب اولقی،
عطسه یی جلب ایتمک، آککصیرتمی:
بو انقیه آککصیرتمیور .

آککصیردیجی { ص. آککصیر-
مونی موجب
اولان، عطسه ویرن .

مض: آککصیرر،
کصیرمق { فته. «آک» دن.

غلا: آککصیرمق. [باندن کلیرکبی
گورینن اوکسوروکه بکزر بر
شیئی برونن چیقارمق، عطسه
اورمق .

آککصیریق { س. غلا: آککصیر-
یق. [برونن
گلن اوکسوروکه مشابه برحال،
عطسه .

آکل { ص. عر. ئ: آکله. ج:
اکله. [«اکل» دن
سف [ین، شیجی.] جمعی دها
مستعملدر. [تا. حیواناتی
یدکلری شیئه کوره صنوفه
تقسیمه یارار: آکل البشر =
انسان آق ین (آدم)؛ آکل
الجراد = چکرکه ایله بسلن؛
آکل السمک = بالیقله بسلن؛
آکل اللحم = اتله بسلن؛ آکل
النبات = اوتله بسلن؛ آکل
الروام = حشراتله بسلن (حیوان).
— حیوان آکل اللحم، حیوا-
نات آکاة اللحم دینلیر .

آکلآتدیرمق { فته. بالواسطه
برینه بر بشقه سنک توسطیله بر
بر شیئی معلوم ایتدیرمک .

آکلآتق { فته. ۱. افهام،
تفهیم ایتمک، آکلایه جق صو-
رتده افاده ایتمک: بو آدمه
مقصدمی آکلآتغه چالشییورم.
۲. اوکرتمک، تعلیم، تدریس ایتمک:
درس آکلادیور. ۳. صراحة
سویلیه رک رمز و ایما ایله اشراب
ایتمک: بن یارین کلیه جکی آکلا-
دیرکبی اولدم .

آكلا دلمق { فنج افهام ابد - ذهنه القا اولمق : بوايش بگا بويه آكلا دلمدى .

آكلا ديش { س. افهام ، تفهيم ، ديشه گوره فتوى ويريلير .

آكلا شامق { فنج . منقوم و عقل ايرديرك : ايشك حقيقى آكلا شيله مدى . « آكلامقى » يرينه چكشدر .

آكلا شتمق { فش . ١ . ٢ . بريك مقصدينى آكلا - مق : طوروك برآز آكلا شهلم . ٢ . موافقت حاصل ايتك ، اوز - لاشتمق : بو ايشده آكلا شه - ميه جق مييز ؟

آكلامق { مض : آكلار . فت . « آك » دن [١ . عقل ايرديرهك ، درك ايتك ، ذهن آلتى : بو سوزك معناسنى آكلايه مدم . ٢ . تحقيق ايتك ، اوكرتمك : واپورك نه وقت كله . جكنى آكلاده گل . ٣ . طومق ، سزمك ، حس ايتك ، فرتمه وارمق : خصمك ستمن آكلا مامق خصمه ستمدر . ٤ . بيلمك ، واقف و آگاه اولمق : ايش آكلار آدم . || سوز آكلامق = فراستلى و منصف اولمق ؛ سوز آكلايان برى كلسين = سوز آكلايان يوق مى ؟ مقصدمى آكلاده ميورم .

آكلامق { فنج . آكلا شلمق ، لمق . [بوكون متروك حكمننده اولوب . « آكلا شلمقى » فعلى

برينى طومشدر .

آكلايش { س . ١ . فهم اد - ديرمه : بنم آكلايشنه گوره . ٢ . ذكاوت ، فراست ، انتقال : بو آدمك آكلايشى يوقدر .

آكلايشلى { ص . فراستلى ، شيشه عقل ايرديرر ، سريع الانتقال .

آكلمق { فنج . ١ . خاطره كتير - ايتك ، تخطر ابدلك . ٢ . ذكر اولمق ، قاله آلمق .

آكله { س . ١ . « اكل » دن عضوى بيتيرن كوتى بر ياره ، ينيجه .

آكلمق { فت . مض : آكلار . « آك » دن [١ . خا - طره كتيرمك ، نخطر ، يادايتك : او كونلرى آكيور ميسك ؟ ٢ . آغزه آلمق ، قاله كتيرمك ، ذكر ايتك : اونك آدينى آكلما .

آكگه { و آگه . با : آگاه ، آگاهى .

آكيرتمق { فت . (اشكى) باغرتمق ، ايتك . || مج . (غليظ و كريبه الصوت بر آدمى) باغرتمق .

آكيرمق { فل . [« آك » دن] حيوان) كريبه صوت ايله گكز - ندن باغرمق . || مج . صوت كريبه مركب كى باغرمق .

آكيز { س . اكين بچلديكدن بيتشيك قالان صمان اوچلرى .

آل { ص . ١ . قوبو و پارلاق نابه : آل چوخه . آل يناق .

٢ . قيزيله مائل طورى : آل آت . || آل يناق = يىناغى قر - ميزى . ايله بيتق و غاغا بورن كى ترجه قاعده سنه مخالف بر وصف تركيبيدر . [= س . ١ . پارلاق قرمىزي رنگ : او آنا آل ياقيشماز ؛ آلى پوللى . ٢ . اكثر لخصه لره عارض اولان بر نوع ييلانچق : آل باصدى . ٣ . قازينلرك يوزه سوردكارى ينه دوز كون .

آل { س . ١ . « ل » ايجه او قونور . اسم جمع اولغله جمعى يوقدر . ١ . عائله ، اولاد ، چولق چو - جق ؛ آل نبى ، آل رسول ، آل عبا = فخر كائينات (صلعم) افسدمزك عائله لرى كه حضرت نبى زيشانله جناب مرتضى و حضرت فاطمه ايله امام حسن و حسين افسديلرمزدن مركب عد اولنور . ٢ . سلاله ، خاندان : آل عثمان = سلاطين عظام عثمانيه ؛ آل بويه = ملوك بويه .

آل { س . ١ . مكر . لس .

آلا { ص . قاريشيق رنگلى ، بگكلى ، آلاجه ، منقوش : آلا بولا = بك آلاجه لى ؛ آلا كوز ؛ آلا كورمك = آلاجه كوروب اى فرق ايتمهك . [بو مقامده مدمسز همزه ايله وايجه لامله تلفظى غلط و آهنيك لسانه مفايردر .]

آلا { د . [يتا . Ala] ايتاليانجه دن ، اخوذ بعض تعبيرلرك باشنده بولنوب ، « اصولنجه ، طرزنده » معناسنى افاده ايدر ؛ آلا فرانسه = فرنك اصولنجه ؛

آلاتورقه = ترك طرزنده.

آلا { حد. هادی، هیا: آلا قوزوم، آلا آلهی! }

آلاء { سذ. ج. عر. [مفردی غیر مستعملدر.] نعمتلر، احسانلر، عطیهلر. لس. }

آلابالیق { س. آتندیسی سرت صوتوق. طاتلی صو. لرده بولنور برجنس لندی بالیق. }

آلابانده { س. [یتا. Ala banda] بولنان طولبرك بردن بوشاعسی، یاییم آتشی: آلابانده ایتمك؛ اورسا آلابانده = کمی بردن چورمك قومانده سی. || مج. شدتلی تعزیر و تکدیر: بر آلا- بانده یدی که. }

آلات { سذ. ج. عر. [فد: آلت.] با: آلت. = س. تر. فد. عو. آلت تناسل ذکور. }

آلاجبه { ص. قاریشیق رنگلی، رنگارنگ: آلاجبه قماش. || آلاجبه بولاجبه، دلی آلاجبه سی = طبع سلیمك خو- شلانیمه جغی صورتده بر برینی طوتماز پارلاق رنگلره ملون. || آلاجبه قراگلتق = اقتسام و شفقندن اول کی یاری قراگلتق، فر. Crépuscule. = س. ۱. }

قاریشیق الوان: دلی آلاجبه سی سور، انسانك آلاجبه سی ایچنده حیوانك طیشنده در. ۲. بر قاج رنگده ایلیکدن معمول بر طوقومه که آناطولینك اکثر طرفلرنده یاییلیر: ایلیك آلا- جه سی. }

آلاجبه لانتق { فط. مختلف رنگارنگه }

لکه و بول پیدا ایتمك، رنگارنگ اولقی. || کوز آلاجبه لانتق = بولانغی، این کورده مه مک. }

آلاجبه لاق { س. مختلف اللون شیتك جالی. || مج. شباتسزاق، تلون. }

آلاجبه لی { ص. مختلف اللون، رنگارنگ. || آلا- جه لی بولاجبه لی = نامطبوع صورته رنگارنگ. }

آلاچوق { س. ترك عشارینك چالی چرییدن و چیتندن مسکنلری، اوبه. }

آلار { ضم. ج. چ. آنلر و اونلر رینه ضمیر غائبك جمعنده مستعملدر. }

آلارغه { س. [یتا. Alargo] انکین: آلارغه یه چکامك. || آلارغه ایتمك = آچیغه چکامك. = حد. آچیق کل، یا قلاشمه، اوزاق! }

آلازلامق { فط. ۱. آلوده قیزارتمق و یا او- توله مک. ۲. قیزغین دمیرله یاقق، کی ایتمك. }

آلازلامه { س. سیلانچق دینان شیتك بر نوعی. }

آلازلانمق { فط. ۱. آلوده قان حرارتندن قیزیللق پیدا ایتمك. }

آلاف { سذ. ج. عر. فد: الف. با: الف. }

آلا قارغه { س. سیاه و کول رنگنده قارغه، غراب البین. }

آلام { سذ. ج. عر. فد: الم. با: الم. }

آلامانه { س. ۱. کوچك اودون (کیمیسی). ۲. بیسوک بلا لیقجی قایمی. ۳. بویله قایقلره مخصوص بیسوک آغ، ایغریب. }

آلان { س. اورمان ایچنده آچیقلق، فر. Clair-riera. }

آلان { ص. حد. قاریشیق، کو- رلدیلی، باتیردیلی: آ- لان تالان اولدیلر. }

آلاو { س. [غلا: آلو] آتشدن چیقان یالین، لهب، شعله. }

آلاولانمق { فل. [غلا: آلو ایتمك، التهاب ایتمك، شعله لئمك. }

آلاویره { س. ۱. قاریشیق، قارغشالق، هرج و مرج. ۲. بر شیتك الدن اله ویرله رك و یا آتیه لرق آقارلسی: قارپوزلری آلاویره ایله سرکیه، کره میتلری چاتینك اوزرینه آتدیلر. ۳. واپورله کور ویرمك ایچون بورده یه قو- ریلان قدمه لی اسکله. ۴. طول- مبهك جذب و دفع ایله ایشلمه سی: آلاویره لی طولومه. }

آلای { س. ۱. جماعت، گروه، غلبه لك، فوج، جم غفیر. ۲. کثرتلی مقصدار، مختلف و متعدد اشخاص و یا شیتلر: بر آلای جهلا؛ بر آلای خردوات. ۳. ددبه و داراتله اجرا اولنان رسم، موکب: بیرام آلای، صره آلای. ۴. درت طابور پیساده و یا بش بلوک سواروی عسکرندن مرکب قوت: پیساده، نظامیه، ردیف، سواروی آلای. || آلای امامی = بر آلای

عسکره امامت و وظیفه سنی ایفا
ایدن صارقلی ضابط. || آلای
امینی = بر آلای عسکرک امور
حسابیه سنه باقان ضابط که
بیکباشی مادوننده در. || آلای
بکی = وقتیه بر ایالت سپاهینک
باشی، ایوم ژاندارمه الاینک
قوماندانی. || آلای کاتبی = بر
آلای عسکرک امور تحریریه.

سنی ایفا ایدن ضابط. ||
میرالای = بر آلای عسکره
قومانده ایدن ذات که قائمقامک
مافوقسنده و میرلوانک مادوننده
بولانور و بک عنوانی حاضر در.
|| آلای آلای = کروه کروه،
فوجا فوج. || آلای اثوابی =
اونیفورمه، البسه رسمیه. || آلای

ایتمک = کلتمک، استهزای ایتمک،
ماهتابه آلمق. || آلای سنجانغی =
ایام مخصوصه ده سفائی طونامق
ایچون آچیلان رنکارنک بیاقلر.
|| آلای طوبی = ایام رسمیه ده
وتشریفات ایچون آچیلان طوب.
|| آلای قورمق = وهیماتله
اوغراشمق. || آلای گچیرمک =
برینک سوزینی دیکلر کبی او.

لوبده بشقه شیء دوشونمکه
مشغول اولمق. || آلای مالای =
هب بردن، طاقیه، پالاس
پاندراس. (آلای والا، آلای
مذکور کبی ترکیبات فارسیه
غلطاندندر.)

آلایچی { ص. هرکسه کلتمکی
سون، مستهزی.

آلایش { س. فا. ۱. بولاشیقنای،
بولاشیمه. ۲. واهی
زینت و دبدبه: دنیانک آلايشنه
الدائمق.

آلایلی { ص. ۱. دبدبهلی، مطنطن،
۲. ضمناً کلتمجهلی، استهزایی:
آماده آلایلی یازمش! || ۳.
مکتبه بدن چیمیموب، آلایدن
یعنی نپردن یتیشمش (ضابط)،
مکتبلی مقابلی.

آلب { ص. یکیت، بهادر، قهر-
مان، پهلووان. مر.

آلبورا { س. (ایتالیانجه دن ما-
خوز) ج. ۱. سرنلرک
دیرکلرک اوزرینه قالدیریلوبربط
ایدلسی. ۲. فلوقه کورکلرینک
سلاملامق ایچون یوقاری
قالدیرلسی. ۳. طالیا نلرده آغک
یوقاری آلمسیله بالیغک طو-
پلائمسی.

آلبوم { س. (لا. Albume)
فوطوغراف رسملرینی
ویا سائر تصاویر و اشکال و خا-
طراتی حاوی جزءدان.

آلپاقه { س. ۱. آمریقایی جنو-
بیده یا شارچی ایله
دوه آره سنده بر چارپا. ۲. بو
حیوانک قیلدن معمول برجنس
اینجه یوکلی قماش.

آلت { س. ۱. اوست مقابلی،
زیر، تحت: یرک اوستی ده
بر آلتی ده بر. ۲. آرقه، کری،
صووک: بو ایشک آلتی اینی
چیمیمه جق. ۳. کریده کی قسم،
مابعد، مؤخرجهت: حکایه نیک آلتی
دهاغری بیدر. = ص. ۱. آشاغیده،
بر دیکر شیئک مادوننده بو-
لنان، اسفل، تحتانی، زیرین:
آلت قات، آلت چکمه. ۲. بر
شیئه معروض بولنان: طوب
آلتی، روزکار آلتی. || آلت

آلت = بر برینک آلتنده. || آلت
آشاغی اورمق = غلبه چالمق،
یره اورمق. || آلتنه آلمق =
مغلوب ایتمک، یگمک. || آلت
اوست = یوقاریسی آشاغی و آشا-
غیسی یوقاری کله جیک صو
رتده، زیر وزیر: آلت اوست

ایتمک = چوق قاریش دیروب
زیر وزیر ایتمک. || آلت اولمق =
مغلوب اولمق، یگمک، بحثده
الزام اولمق. || آلت ایتمک =
مغلوب ایتمک، یگمک، بحثده
الزام ایتمک. || آلت باشنده =
بلا فاصله آلتنده، یاننده. ||
آلت طرف، آلت یان = متصل
اولان جهت سفلی، مابعد. ||
آلتنده قالمق = ۱. مغلوب

اولمق، یگمک. ۲. منتهدار
اولمق، بر ایلیک کوروبده قار.
شیلقه بولنه مامت. || آلتلی او.
ستلی = فوقانی و تحتانی، آشاغیسی
ویوقاریسی برابر: بو او آلتلی
اوستلی کرایه ویریلیر. || آلتلی
ممر، یول اوستنده واقع. || آلتلی
آلتنه آلمق = چوق دوگمک. || مج.

حقیر کورمک || ال آلتندن = کیزلیجه،
خفیا. || ال آلتی = معیت، توابع،
زیر دست. || بدیق آلتی = استهزای:
بدیق آلتندن کولمک. || چکمه
آلتی = چکمه آلتنده کردانک
صارقان یری، غنغب. || حصیر
آلتی، مندر آلتی = اهال، عیدم
اجرا. || صمان آلتندن صو
یورومک = اصلا بللی اولمیه جق
صورتده حیل و دسلیس قورومق.
|| طام آلتی = اوستی اورتلی یر،
بنا. || قبه آلتی = دور سابقده مجلس

محلی . || قهوه آلتی = صباح
 قهوه سیله برابر ینن یمک،
 ماخوردن عبارت اوله رق مجاله
 ینن شیء : قهوه آلتی ایتمک = بو
 یمکی یمک . || یر آلتی = بودروم،
 مخزن . — آلتہ، آلتدہ، آلتدن
 تعبیر لری ظرف مکان و حرف
 جر معناسنی افاده ایدر لر .

آلت } سٹ. عر. ج : آلات،
 ۱. برایش ایشلکده و
 یا بر صنعت اجراسنده قوللا-
 نیلان ادوات، آوادانلی : آلت
 حرب، آلات جراحیہ، آلات
 و ادوات . ۲. عضو : آلت
 معہودہ = عضو رحلیت : آلات
 تناسلیہ = ارکک و دیشی اعضاء
 تناسلی . || مج. سبب واسطہ، بر
 شیئک اجراسنہ توسط ایدن :
 خیرہ، شرہ آلت اولتی . (صو-
 کندہ کی تاء تأیث ایسده،
 ترکیده ہیج بر وقت آلتہ وآلہ
 صورتندہ قوللانماز .)

آلتلق } س. خطاطرک بازی بازار-
 آلتلق (کن کاغدی استنادایتدی-
 مک ایچون قوللاندقلری قالیجہ
 کاغذ، ال سپری .
 آلتمش } عد. آلتی کرہ اون،
 ستین، شصت، ۶۰ .

آلتمشر } عد. بہرینہ ویا بہر
 دفعہ سندہ آلتمش :
 ہپسنہ آلتمشر غروش دوشدی .
 آلتمشلامق } فل. آلتمش یا شنہ
 وارمق، آلتمشانی
 اولق، حد ستینہ واصل اولتی .

آلتمشلق } ص. ۱. آلتمش جزء
 دن مرکب، آلتمش
 مجموعی . ۲. آلتمش یا شنہ
 (آدم) . ۳. آلتمش پارہلق

(سکہ) . ۴. آلتمش (پارہ ویا
 غروش وسائرہ) ذکرندہ .

آلتمشنجی } ص. الی طقوزدن
 صکرہ اولان :
 آلتمشنجی سنہ؛ یوز آلتمشنجی .

آلتنجی } ص. بشدن صکرہ
 (کن، سادس، ششم :
 آلتنجی صنف، آلتنجی سنہ؛ اون
 آلتنجی، یوز یکریمی آلتنجی .

آلتون } یاخود آلتین . س . ۱ .
 معروف قیمتلی معدن،
 زر، ذہب . ۲. آلتون سکہ،
 لیرا، دینار، فلوری . ۳ .
 زنکینک، ثروت . = ص. آلتوندن
 معمول، زرین : آلتون ساعت،
 آلتون ظرف . || مج. پک کوزل،
 پک یولندہ : اونک ایٹی آلتون .
 || آلتون باباسی = پک زنکین
 آدم . || آلتون توزی = تبر .
 || آلتون طوبی = پک کوزل
 چوجق، نور پارہ سی . || آلتون
 قاقہ = آلتون تل و پولار قاقغلہ
 تزین اولمش، زرنشان . ||
 آلتون یا راغی = ورق .

آلتون اوقی } س. اکرلتی اوقی
 نوعندن طبدہ
 مستعمل بر نبات، اسقولو-
 پندریون .

آلتونجی } س. آلتوندن معمول
 شیئر یا بان صنعتکرہ
 آلتونی ورق حائہ کتیرن صنعتکر .

آلتون طوب } س. عنبر چیچکی،
 غازیہ .

آلتون قویروق } س. قیل دو-
 قوشک بر نوعی .

آلتون کوقی } س. پکوانہ
 دینان برجس
 کؤک .

آلتونلامق } یاخود آلتینلامق .
 فتہ آلتونلہ قاپلا-
 مق یاخود یالذیزلامق، تذهیب
 ایتمک .

آلتی } عد. یش ایلہ یدی آرہ-
 سندہ کی صائی، ستہ،
 شش، ۶ ؛ اون آلتی = ست عشر،
 ۱۶ ؛ آلتیدہ بر = سدس . ||
 آلتی اوقہ = یورغان ایچندہ
 برخی آرقہ اوستی یاتیروب اللرندن
 و باجاقلرندن طوتہرق یوقاری
 قالدیردقن صوکرہ یرہ براقہ-
 رقدن اجرا اولسان اوپون کہ
 چوجوقلر آراسندہ میزیتقیلیقی
 ایدنلرہ مجازاً موقع تطبیقہ
 قونیر . || آلتی کوشہ = مسدس
 شکلی .

آلتی پاتلار } س. روولور دینلن
 مکرر آتشیلی
 طیانجہ .

آلتی پارمق } ص. آلتدہ فضلہ
 بر پارمغی اولان
 (آدم) . = س . ۱ . پلاموط با-
 لیغناک بیوکی، طورپک نوعی .
 ۲ . یول یول برجس قاش .

آلتیشر } عد. بہرینہ یاخود
 بہر دفعہ سندہ آلتی :
 قویونلری تقسیم ایتدک جملہ مزہ
 آلتیشر دوشدی؛ آلتیشر آلتیشر
 آلوب کوتوردیلر .

آلتیلق } ص. ۱ . قیمتق آلتی
 (غروش وسائرہ) او-
 لان : بو قاشک آلتیلقی دہ وار
 یدیلکی دہ . ۲ . بوی آلتی آرشین
 وثقلتی آلتی اوقہ وسائرہ اولان :
 آلتیلق دیرک؛ آلتیلق قوزی .
 = س. آلتی غروش وسائرہ دن

عبارت، آلتی به منقسم سکه .
آلجه } ص. ۱. پارلاق قرمیزی به
مائل رنگده. ۲. آله چا-
لار طوری (آت) .

آلچاق } ص. آلچاقه، پک یو.
کسک اولیان. (اکثریا
مقام تحبیده مستعملدر.)

آلچارق } ص. دها آلچاق، آز
آلچاق، آلچاق، آلچاقه.

آلچاق } یا آلچق. (ترکی قدیمه
آلچاق) یر و طوپراق دیمک او-
لان «آل» دن یاخود «آلت»
دن. ۱. یوسکک مقابلی، دون،
پست. ۲. بونی قیصه، قصیر،

کوتاه. || مج. ۱. طبعی ونسلی
آشاغی، فرومایه، ذنی، ذلیل،
دون، پست. ۲. خسیس، پنتی،
جرمی. ۳. قورقاق، نامرد.
|| آلچاق کوکلی = متواضع، کبر-
سز. || آلچاقدن کوریشمک =
کبر ایتمه مک، تواضع کوسترمک.
|| یالیمی آلچاق = کبری قیریق.

آلچاقجه } ص. آز آلچاق، پک یو.
کسک اولیان. = ح.
دناشته، ذلت و تنزله: آلچاقجه
بالوارمق .

آلچاقلا تمق } فت. ایندیرمک،
آلچاقلا تمق } آزالتمق، تدنی
ایتدیرمک .

آلچاقلامق } مض: آلچاقلار.
فت. تمقیر ایتمک،
خوار و ذلیل نظریله باققی. =
فل. تدنی و تنزل ایتمک، آلچاقجه
تبصبص و تملق ایتمک .

آلچاقلق } س. ۱. یوسککک
مقابلی، پستی. ۲.
بوی قیصه لفی. || مج. ۱. دناست،
فرومایه لک، ذلت. ۲. مبالغه لی

خست، جریلک. ۳. قورقاقق،
نامردی .

آلچالمق } مض: آلچالیر. فل.
اگمک، ایتمک. || مج.
تنزل ایتمک، ارتکاب مذلت،
تذلل ایتمک.

آلچی } س. صاغلام بر خرج
یاپمه ده قوللانیلان
معروف بیاض توز، حبس؛
آلچی طاشی = بونک ازلمه مشی،
طاش حالنده اولانی .

آلچیلامق } فت. آلچی ایله یا-
پششدیرمق و یا
صیوامق، آلچی سورمک.

آلدامق } مض: آلدادیر. فت. ۱.
حیله و خدعه ایله
قاندیرمق، اغفال ایتمک. ۲.

اویون ایتمک، طولاندیرمق.
۳ یالان سویلک، اصلی اولیان
شیئی واقع و طوغری کبی
کچیرمک. ۴. سوزنده طورما.
مق، وعد و تعهدینی طوتامق.
(ترکی قدیمه و چغتایجه ده
«آدامق» فعلی وارددر. بزجه
متروک اولوب یرینی بولفت
طوتمشدر.)

آلدادان } ص. ۱. اغفال ایدن،
مغفل، فریبنده.

۲. یالان سویلین، کاذب. ||
احق الدادان = اینجه اینجه
یاغوب چوق ایصلادان یاغوره
اطلاق اولنور. || چوبان آلد-
دان = آلاجه طاؤق دخی
دینلن بر جنس قوش.

آلدادیچی } ص. اغفال ایدن،
مغفل، حیله کار.
۲. یالان سویلین، کاذب. ۳.
صورت ظاهره سی امئیت بخش

اولوب انسانک اعتمادینی چاب
ایدن .

آلدانج } ص. چابوق آلدانیر، هر
شیئه قولای اینانیر،
مغفل .

آلدانغیج } س. اغفال، حیله،
اویون، فریب.

آلدانمق } فظ. ۱. حیله و خدعه به
قالبق، اغفال اولنق.

۲. یاکلیش بر فیکره ذاهب اولمق،
غافل بولنق، طوغری حکم
ایده مک. ۳. یالانه اینانمق.
۴. اعتماد شایسته اولیان،
برینه اعتماد ایدوب او ساگو گمک،
مغرور اولمق .

آلدانه } س. و:

آلدانیش } س. آلدانمق فعلی.
با: آلدانمق .

آلدانیچی } ص. آلداتان، کاذب.
با: آلدادیچی .

آلدیرمق } فت. ۱. آلمغه سوق
واجبار ایتمک، قبول
ایتدیرمک. ۲. بالواسطه آلمق،
آلمغه آدم کوندرمک. ۳. اشترا
ایتدیرمک، صاتین آلمغه سوق
واجبار و یا بوکا مساعده ایتمک:
بکا شو آتی آلدیرمدیلر. ۴.

صیغدیرمق، استیعاب ایتدیر-
مک: بوقدر ذخیره نی شو
انباره نصل آلدیره جتسکز؟
= فل. ۱. اهمیت ویرمک:
حریف هیچ آلدیرمیور. ۲. تجنن
ایتمک، خیلدیرمق. || برونندن
قیل آلدیرمامق = متکبران
مخالفت ایتمک .

آلسمه } ص. [Allesta :
حاضر، مهیا. عو.

آلش } آلشقق و سائرہ بلا: آلیش
و سائرہ.

آلغنجار } س. برنوع یانی آجی
ویشنه .

آلگفته } ص. فا. ج: آلفتنگان.
عشق و سودادن شیدا
و مجنون ارلان، آشفته. = س.
تر. ناموسز قاری، فاحشه .

آلقیش } س. ال چیرپه رق و بلند
آواز ایله یاشا دیه
باغره رق ایلدین تقدیر و تحسین :
مکرر آلقیشلرله استقبال
اولندی .

آلقیشلامق } فت. ال چیرپه رق
بلند آوازله
تقدیر و تحسین ایتمک .

آلقیشلامه } و آلقیشلایش. س.
ال چیرپه رق و بلند
آوازله یاشا دیه باغره رق تقدیر
و تحسین ایتمه .

آلقیشلانمق } فحج. ال چیرپه رق
تقدیر و تحسین
اولمق، بویله بر نمایشه نائل
و مظهر اولمق .

آلگون } و آلگؤنه. ص. فا. آل
رنکنده، قویو و پار.
لاق پنبه رنکنده .

آلاق } ص. ۱. حیلہ کار، مزور،
دوباره جی. ۲. سوزنده
طورماز، دونک. || آللاق
بوللاق، اللاق ماللاق = قارمه
قاریشیق. عو.

آللق } س. ۱. قویو و پارلاق
پنبه رنک، آل رنکی. ۲.
قاینلرک یوزه سور دکبری آل
دوز کون .

آلما } س. آهنگه مغایر اوله رق
مدسز «آلما» دیدیکمز

میوه نك اسم اصلی و صحیحیدر.
با: آلا .

آلمان } س. آلمانیله، جرمانیله،
جرمان .

آلماناق } س. آلمان جنسیتی و حال
و طورى .

آلمق } مض: آلبر. فت. ۱. ال ایله
طوتوب گوتورمک، اخذ

و قبض ایتمک: یردن بر طاش
آلدى. ۲. قبول ایتمک، و یریلن
شیئی تسلیم ایتمک: چفتلکک
بو سنه لک وارداتی آلدی. ۳.
برابر گوتورمک: چولق چو.

جغنی آلوب کیش؛ سیل کو.
پری بی آلمش. ۴. تحصیل
ایتمک، ایتمک، مالک و حائز

اولق: مأموریت، رتبه،
نشان آلمق. ۵. اله چیرمک،
ضبط، قح ایتمک. ۶. صانتین
آلمق، اشتراء، مبیعه ایتمک: بر

آت آلمق ایسترم. ۷. کندینه
طوغری چکمک: قایقچی کورکی
آلدى. ۸. استیعاب ایتمک: بو
شیشه یوزدرهم صو آلبر. ۹.

چویرمک، احاطه ایتمک: اطرافنی
آلمق، اورتهیه آلمق. ۱۰.
آکلامق، فهم و ادراک ایتمک:

ذهنم آلمور، معلمی درسی کوزل
تقریر ایدیور اما کندیمی غباو.
تندن آله میور. ۱۱. تلقی ایتمک:
امرکری آلدیم. ۱۲. کسمک،
قیصمق: بویسندن بر آزالملی .

۱۳. قابل و مساعد اولمق:
بویا، جلا آلمق. ۱۴. پیدا و حا.
صل ایتمک = نم آلمق. ۱۵.
قرانمق، تحصیل ایتمک: باره

آلمق، نام آلمق. ۱۶. بر منفذ.
دن ایچنه کیرمک: کمی صوو،

فوجی هوا آلبور. ۱۷. قایمق،
یاقه لایمق، مبتلا اولمق: خسته .
لق آلمق. || آتش آلمق =
طوتیشمق، بردن پارلامق؛

و محج. زیاده حد تلنک. ||
اذن آلمق = استیذان ایتمک؛
مأذوناً کیمتک. || اطرافنی آلمق،
اورتهیه آلمق = صارمق، احاطه

ایتمک. || اله آلمق = الهه ایتمک، قزا.
نمق. || اودونج آلمق = استقراض
ایتمک. || اورنک آلمق = امتثال
ایتمک. || اوستنه آلمق = ۱. درعهده،

تعهد ایتمک. ۲. برقباحتک فاعلی
کندی اولدیغنی سونلک. || اوزرینه
آلمق = اورتهیه سو یلنیلن بر

لقریدین مقصد کندی اولدیغنی
ظن ایتمک. || اوکنی آلمق =
وقوعندن اول رفعی چاره منی
بولمق. || اولچی آلمق = ۱. اولچمک،

مقیاسنی قید ایتمک. ۲. قیاس ایتمک.
|| بورج آلمق = استقراض ایتمک.
|| بوینک اولچیسنی آلمق = کندی
مقدار و اعتبارینی آکلامق. ||

بوینسه آلمق = درعهده، تعهد
ایتمک. || پرتاو آلمق = میدان
آلوب قوشمق. || جواب آلمق =

سؤالنک جوابنه نائل اولمق؛ جواب
رد آلمق. || خبر آلمق = استخبار ایتمک،
طومق. || خیزی آلمق = کسب
سکونت ایتمک، تسکین اولمق،
یاواشلامق. || سوز آلمق = وعد

و تعهد ایستدیرمک. || صانتین
آلمق = مبیعه، اشترا ایتمک.
|| صوئوق آلمق = صوئوقدن
خسته لایمق، کندینی اوشوتمک.

|| صورت آلمق = استنساخ
ایتمک، عیننی چیقارمق. || صو.

لوق، نفس آلمق = تنفس ایتمک؛
 برآز - تراحت ایتمک. || عبرت
 آلمق = متنبه اولمق. || قان آلمق =
 حجامت ایتمک، بر مقدار قان
 آقیمق. || قیز آلمق = تزوج
 ایتمک؛ صهریت پیدا ایتمک؛
 قیز آلوب و یرمک = مصاهرته
 بولمق. || کوز آلمق = کوزی
 قاشد یرمق. || گورکل آلمق =
 تطیب خاطر ایتمک. || مسخره به
 آلمق = اکلمک، استهزا ایتمک.
 || مشق آلمق = یازی و ساژه ده
 برندن اورنک آلوب تقایده
 چالیشمق. || میدان آلمق = فرجه
 وفرصت بولمق. || یول آلمق =
 قطع طریق ایتمک، ایلریلمک.
 || آلوب و یرمک = تمقید و مؤاخذه
 ایتمک. || آلوب و یره مه مک =
 اوغراشمق.

آلن { س. باشک اوک طرفنک
 اوست قسمی، کوز و قا.
 شرک اوستنه کن جهتی، ناصیه،
 جبین، پیشانی. || مج. ۱. هر
 شینک اوک جهتی، جبهه : بنامک
 آلنی. ۲. یوز، وجهه، چهره.
 ۳. کوستریش، صورت ظاهره،
 ناصیه حال. ۴. جرأت، حیا.
 سزاق، کستاخاق. || آلنی آ.
 چیق = اوتانه جق ایشی اولمیان،
 عفیف، ناموسلی. || آلنی آق =
 قباحتیز، معصوم. || آلن تری =
 مشقتلی و ناموسکارانه سعی و عمل.
 || آلن دریبی، طهاری = حیا؛
 آلننک طهاری پاتلامش =
 حیا سز. || آلن قاریشلامق =
 تحسین ایتمک، (مقام انکارده)
 صلا او قومق : بو ایثی پایه بیه.

نک آلنی قاریشلارم. || آلن
 یازیسی = قدر، مقدرات.

آلنلق { س. ۱. قادینلرک آلنه
 المسالی سوس. ۲. ابیه نک
 جبهه سنه طاقیلان لوحه و کتابه.
 آلنی { ص. ۱. آلنی اکلی، وا.
 سع ناصیه لی. ۲. حیا سز،
 جری، کستاخ.

آلمق { فج. اخذ اولمق. = فل.
 سولینلین بر سوزی
 کندی اوستنه آلوب منفعل
 اولمق، ظنه دوشوب چاق
 متأثر اولمق : بو آدم چوق
 آلنیر.

آلو { س. اصلی : آلو، غلط
 فاحشی : علو] ۱. آتشدن
 چیقان پارلاق و مشتغل هوا،
 یالین، لهیب. ۲. مزارق اوچنه
 طاقیلان کوچک بیراق، فلامه.
 || آلو کسملک = پک زیاده غضب
 و تهور ایتمک.

آلو { س. فا. اریک. } لساغزده
 بوندن غلط اوله رق «هولو»
 بعض اریک انواعنه اطلاق او.
 لنور. شفتالو و زردالو دخی
 بوندن مرکبدر.

آلود { ص. فا. «آلودن» فعلندن
 سمص. اولوب وصف
 ترکیبی به کیرر.] بولاشیق، بو.
 لاشمش، ملوث : خون آلود =
 قانه بولاشیق؛ خواب آلود =
 اویقویه بولاشمش، اویومش؛
 مرحمت آلود = مرحمتلی.

آلودگی { س. فا. بولاشیق.

آلوده { ص. فا. «آلودن»
 فعلندن سمص.] بولاشمش،

بولاشیق : آلوده خون = قانه
 بولاشیق، عفستز، ناپاک دامن .

آلود یرمک { فت. آلو جیقار یر
 حاله کتیرمک،

طوتیشد یرمق، اشتعال ایتد یرمک.
 آلودنمک { فل. آلو جیقار مرق،
 بالینلاق، اشتعال
 ایتمک، طوتیشمق. || مج. ۱.
 کسب اشتداد ایتمک. ۲. غضبه
 کلک، حدت ایتمک .

آلهجق { س. مدیون ذه متنده
 اولان مطلوب؛ دفترک
 آلهجق قسمی. مقابلی : و یره جک.

آله جمل { س. برینک ذمتنده
 آلاجهی اولان آدم،
 داین .

آلهه { س. ذ. چ. عر. فد : اله.
 با : اله .

آلهیج { س. بیانی اریک انواعندن
 بری .

آلهیجی { ص. ۱. آلان، آخذ.
 ۲. صاتین آلان،
 مشتری، طالب : بومالک آلهیجی
 یوقدر .

آلش { س. ۱. آلمق فعلی و طرز
 و صورتی. با : آلمق.

۲. صاتین آله، مباحه، اشترا؛
 آلش و یریش = آلم صاتیم،
 اخذواعطا، دادوستاد. ۳. بر
 موقعک بر نقطه دن کورینیشی،
 نظارتی .

آلشید یرمق { فت. ۱. الفت
 ایتد یرمک،
 مألوف قیلنق، عادت ایتد یرمک :
 طوغری آدمی یالانه آلیشد یره .

مازساك. ۲، اوكرتمك، تعليم
 ايمك: هر كسي بينجيملكه آلبشدير.
 ملي. ۳. وحشتي ازاله ايدوب
 مأنوس ايمك، انسيت پيدا
 ايتديرمك: طاغده طوتيلان بياني
 حيواني ده آلبشديرمق ممكندر.
 ۴. امتزاج ايتديرمك، قولاي
 ايشليه جك حاله كتيرمك: آنا.
 ختاري كليده آلبشديرمق. ۵.
 (صحيح صويي) ملايم وايلىق
 ايمك. [بوشنجي معناده اصلي:
 «ايليشديرمق» اولسه كر كدر.]

آلبشقان {ص. آلبشمش، مألوف،
 مأنوس.

آلبشلمق {فج. الفت وانسيت
 پيدا ايدملك: دنيا ده
 هر شيته آلبشليمر.

آلبشقمق {فل. ۱. الفت ايمك،
 مألوف اولوق، عادت
 ايمك: اركن قالمقمه آلبشه مدم.
 ۲. اوكرتمك، تعلم ايمك:
 بينجيملكه آلبشملي. ۳. وحشتدن
 قورتلوب مونس اولوق: تيلكي
 انسانه آلبشماز.

آلبشيق {ص. ۱. الفت ايمش،
 مألوف: بن صوتوغه
 آلبشيم. ۲. وحشيتدن قورتا.
 ريلوب تأنيس ايدلمش، مأنوس:
 آلبشيق حيوان. ۳. عادت
 ايمش، دواملي: آلبشيق
 مشترى.

آليق {ص. «آلمق» دن [چالوق،
 مجذوب، بدلا.

آليقلق {س. چالوق، مجذوبيت،
 بدلاق.

آليقمق {فت. ۱. كرى طو.
 تمق، تعويق و تاخير
 ايمك: بن يولدن آليقودى.

۲. صاقلامق، حفظ ايمك:
 بوني سزك ايچون آليقودم.

آليم {س. «آلمق» دن [۱.
 ۲. مبايعه، اشترا: آليم صاتم=
 آليش و يرش. ۳. مرميانك
 يتيشديكي مسافه، آتيم، منزل،
 حوزه. ۴. كوزك يتيشه بيلديكي،
 كوردېكي مسافه: آليلى زاغاره
 اوزاق كورن.

آلين {آلينق، آليلى با: آلن
 وسائره

آلينغان {ص. هر شيتدن آلنان
 هر سوزى كندى
 علمنه تفسير ايدوب منفعل
 اولان.

آليويرمك {فت. ۱. بحاله آلمق،
 هان آلوب كچمك.
 ۲. على الفور صاتين آلمق، هان
 مبايعه ايمك.

آما {د. [اصلي عربى اولوب،
 مدرسز الفله در] با: اما.

آماج {س. فا. مرميان نشاني،
 هدف. لس.

آماجگاه {س. فا. نشانك قو.
 ندينى ير، هدف
 محلي، نشانگاه. لس.

آماده {ص. فا. حاضر، موييا.
 لس.

آمال {س. ج. عر. فد: امل با:
 امل. لس.

آمان {د. [اصلي عربى اولوب،
 مدرسز الفله در]. ۱. استغاثه

و فرياد مقامنده قولانيلير:
 آمان افندم! آمان اللهم. ۲. طب
 عفو ايچون مستعملدر: آمان! بر
 دها باعام. ۳. رجا و نيازه
 دلالت ايدر: آمان! كيتمه يك

بوكون: آمان! اويله سويلاه.
 ۴. صبر سزلقه حدت و انفعال
 بيان ايدر: اوف آمان!
 براق بنى. ۵. تنبيه و تحذير
 علامتيدر: آمان! چوجغه باقى.
 — جمعه خطاب اولوندقمده
 «آمانك» صورتنده دخى قو.
 للانيلير. = س. با: آمان.

آمد {س. فا. [فارسيده فعل ما.
 ضى اولوب، سصص. كبي قو.

للانيلير. [۱. كليش، كلمه،
 وصول: آمدشده = كيدوب كلمه،
 اياب و ذهاب. ۲. وقتيله دفتر.
 لرده قيد اشارتى اولوب، قيدي
 ترقين اولنانلرده «رفت» كلمه.
 سيلاه اشارت اولنوردى. [بوندن
 «آمديه» تعبير سقمي ده تشكيل
 ايدوب كرك اصطلاحنده قوللا.
 نيورلرسده، شايان قبول
 دكلدر.]

آمدجى {باب عاليده مابين
 هايونله اولان مخاره

قليك رئيسى و مجلس خاص وكلا
 باش كاتبي: آمدجى بك. اصل
 اسم رسميسى: آمديء ديوان
 هايوندر.

آمدجيك {س. آمدجى عنوان
 ونصي.

آمدى {س. فا. آمديء ديوان
 هايون. با: آمدجى.

آمدى {س. فا. كليش، وصول.
 يالكز «رسم خوش
 آمدي» تعبيرنده مستعمل او.
 لوب، صفا كلديكز ديمك مقا.
 مننده ايديان عيادته اطلاق
 اولنور، قدوم تبريكي.

آمر {ص. عر. ئ: آمره. ج:
 امر. [«امر» دن سف.]

بیوریجی، امر ایدیجی. = سذ.
 مأمورک مافوق، بیوک مأمور.
 آمیرانه { ص. فا. آمره یاقیشیر بر
 صورتده واقع اولان:
 آمرانه بر طرزله. = ح. آمره
 یاقیشیر بر صورتده، امر ایده رک:
 بو آدم دائماً آمرانه لقردی سویلر.
 آمیرزش { س. فا. عفو، مغفرت. }
 آمیریقان { س. ا-ا-ا-ا آمریقان
 کلن معروف قبایز.
 آمیناً { ح. عر. «امن» دن سف. }
 آمین و صاعلام اوله رق،
 کمال ایتله: آمیناً و سالملاً مواصلت
 ایتدیلر.
 آمیناً { ح. عر. «امان» دن فعل
 ماضی نفس متکلم مع الغیر در. }
 ایناندق، تصدیق ایدرز، اوگا
 دیه جک یوق.
 آموره { س. ایتا. ب. مایستره
 ایله ترینکت یالکنلر.
 یزک آچلسی.
 آموز { ص. فا. «آموزختن فعلندن
 سمص. اولوب صتر. تشکیلیه
 کیرر } ۱. اوکرتمش، بیلن:
 حکم آموز. ۲. اوکردن، تعالیم
 ایدن: ادب آموز.
 آمونیاق { س. [فر. Amoni-
 aque] کیم. نشادر
 روحی.
 آمیرال { س. [فر. Amirale
 (عر: امیر البحر دن)
 بحریه قوماندانی، قپودان.
 آمیراللق { س. بحریه قوماندانلی،
 قپودانلق.
 آمین { ص. فا. «آمیزختن» فعلندن
 سمص. اولوب صتر. تشکیلیه
 کیرر. } قاریشیق، ممزوج،
 حاوی، شامل: حکمت آمیز =

حکمتی حاوی، حکمتله ممزوج:
 شکر آمیز = شکرله قاریشیق.
 آمیزش { س. فا. امتزاج، ائتلاف،
 معاشرت: حسن آمیزش.
 آمین { حد. عر. [عبرتیدن]
 او یله اولسون! ربم
 قبول ایت!

آمین خوان { ص. فا. آمین اوقو-
 یان، بر شیئی تمنا.
 میله تصدیق ایدن: جمله سی
 آمین خوان اولدیلر.

آن { ض. ضمیر غائبک مجرد و
 و مفعول الیهدن بشقه احوال-
 لنده و حرروفه التصاقنده «او»
 یرینه مستعمل صورتی اولوب،
 اصلی «او» در. و «ن» یالکیز
 حسن صوت ایچون کیرر.
 بناء علیه: آنلر، آنک، آنی،
 آندن، آنسز، آنجیلین یرینه:
 اونلر، اونک، اونی، اوندن،
 اونجیلین یازمق دهاطوغریدر.

آن { سذ. عر. جزئی بر زمان، لحظه،
 دم: او آنده، بر آنده، آن
 واحده، آن غیر منقسمده، هر آن،
 هر آن وزمان. || آن بان، آنأ
 فائاً = کیتدیجه، تدریجاً، مرور
 زمانله. || الآن = ۱. شمسی،
 شمسیکی حالده. ۲. حالا، هنوز.

آن { س. فا. کوزلک، جاذبه، صبا-
 حت، ملاحظت: حسن و آن.
 = ک. بعید ایچون ش. اولوب،
 «شو بو» یرینه نادرأ آن
 و این ویا این و آن قوللاندشدر.

آنا { س. و-ا-ت-ا-بول شیوه سنجه
 غل: آنه } طوغور دینی
 امشالی افرادینه نسبتله دیشی
 انسان ویا حیوان، والده، مادر،
 ام، نینه. || مج. ۱. عزیز و

محترم قادین: خدیجه آنامز،
 مریم آنا. ۲. بر شیشک اک
 باشلی قسمی، کونوک، اساس،
 مرکز: آنا دفتر، آنا دیرک.
 || اوگی آنا = رابه، والده
 اولمیان پدر زوجه سی. || آنا بابا =
 والدین، ابوین. || آنا بابا اولا.

دی = قیمتلی، عزیز، سوکیلی. ||
 آنا بابا کونی = محشرکی غلبه.
 لکنی و اولاد آناسنی باباسنی
 دوشونه میه جک درجده مخا-
 طره لی کون. || آنادن طوغمه =
 چیریل چبلاق. || بیوک آنا =
 پدر ویا والده نک والده سی،
 جیده. || حمام آناسی = حمامده
 یناشمه اختیار قادین. || دیمیر
 آناسی = کئی دیمیرنک بیوک
 قولی. || سوت آنا = سوت
 نینه، مرضعه. || قاین آنا = زو-
 جیندن بهرینه نسبتله دیکرینک
 والده سی، قاین والده

آناج { ص. دفعاتله یاوری یتیشد.
 (یروب قارتلاشمش و آ-
 لیشیق (قاز، هندی وسائره).
 || مج. ایشلرده قوجالایوب تجربه
 حاصل ایتمش، قورناز، اوسته.

آناجلامق { فل. ایشلرده قو-
 جالیوب تجربه حا-
 صل ایتمش، قورناز و اوسته
 اولمق.

آناجلق { س. دفعاتله یاوری
 یتیشد یروب آیشمش،
 اولان حیوانک ویا ایشلرده
 قوجالایوب تجربه قزاشمق آدمک
 حالی، اوسته لق، قورنازلق.

آناختار { یاخود آنختار، س.
 (ر. Δνωξ-ήρος) آچجی ۱. آچار، مفتاح، کلید.

۲. آچغه ویا قورمغه یارایان مختلف الجنس آلت : پیانو، قانون، ساعت، ویده آناختاری. ۳. شفره حلنه یارایان جدول، مفتاح. || مج. واسطه، آلت حصول : سعی ثروتک آناختا. ریدر. || آناختار اویدمرق = جبهه ودسیسه قورمق؛ جیبنده یوز آناختار = کثرت دسایسندن کتبايه.

آناصون { یاخود آیسون. س. (ر. Anison) } راز. یانه رومی دینان بر نبات که جبهلری کوزل زایجهلی اولوب اکمه و بعض مسکراته قونور. || مصر، چین آناصون = بونک انواعی. || آناصون یاغی، رو- حی = جبه سندن چیقاریلان مایعلر.

آناتولی { سخر. (ر. Anadolı) } (شرق، مشرق) آسیانک قره دیکزه آق دیز و صمره ایله آطهر دیزی آره سنده اوله. رق شرقات وادیسنه دک ممتد اولان شبه جزیره سی، که (آسیای صغری) اسمیه معروف اولوب، الیوم ممالک عثمانیه تک ائ مهم قسمی تشکیل ایتمکده در.

آناتولیلی { ص. س. آناتولی اها. } (لیسندن اولان. (ر. Anadolı) = آنافور { یوقاری یه رجوع } دیکز- ده آق دینک یاننده ویا آلتنده اونک عکسه، اوله رق آقان صو، آقندی مقابلی.

آنالق { س. ۱. آنال حال وصفتی، (والدهک. ۲. آنایرینی طوتان قادی، آخرت آناسی.

آناناس { س. اقالیم خاردهه یتیشن بر آجاج و ویردیکی میوه که صئوبری شکل لذیذ و کوزل رایجه لیدر : آناناس شربری.

آنبار { س. (اصلی عربی اولوب، مدسزدر. ۱. ذخیره و سائره وضعنه مخصوص بیوک صنذیق. ۲. امتعه و سائره وضع و حفظنه مخصوص یر، مخزن، مغازه، دپو. ۳. کینک حمله وضعنه مخصوص یری. ۴. سفن حربیه ده طولرک صره لاندیغی قات : ایکی آنبارلی، اوچ آنبارلی کی. || آنبار امینی = آنبارچی، کمرک و سائره ده آنبارک محافظه و اداره سنه مأمور آدم. || در آنبار ایتک = آنبار قومق. || قرق آنبار = مختلف شیطری حاوی دکان و سائره. مج. معلومات مختلفه یی جامع آدم.

آنبارچی { س. کمرکده ویا دیگر بر دائره ده آنبارک محافظه و اداره سنه مأمور آدم، آنبار امینی.

آنبارچیلیق { س. آنبارچی صفت و مأموریتی.

آنبر بارلیس { س. (یو. Bérberı) } تا. لسان عوامده قادین طولرغی دینن نبات، بر بریس، زرشک.

آنتراسیت { س. (یو. Anthracite) } دن کی. معدن کورینه مشابه بر معدن که اینی یانیموب قورشون قلبی اعمالنه بارار.

آنتیپیرین { یو. : Αντιπυρίν } (ص. صیتقه یی کسمکه و اوجاع عصبیه یی تسکینه یارار یکی بر دوا، بیاض بر توز، مضاد حمی. آنتیقه { س. (لا. Antiqua) } اسکی زماندن قاله آثاره. عتیقه دن هیکل، سکه و سائره. = ص. آثار عتیقه دن معدود اولان : آنتیقه بر کاسه. || مج. پک نادیده، پک مقبول؛ واستهزا طریقیله، غریب، عجیب، تحف : آنتیقه بر آدم.

آنتیمون { س. (فر. Anti-moine) } کی. اجسام بسیطه دن بر معدن که قورشونله قاریشیم اوله رق طباعت حر و فذک اذابه سنده مستعملدر.

آنجق { د. (آنجه و آنجیلاین کبی «آن صورتی آلان» او «اسم اشارتیه «جق» اداتندن. ۱. تک، یالکز، ساده، مجرد : عبادته مستحق آنجق جناب حقدز. ۲. محضا، صرف، خاصه : آنجق تحصیل علم و تربیه ایچون مکتبه کیدیلیر. ۳. تمامی تامنه، طاره. طار، کوچ حال ایله : بو ایش آنجق اقسامه قدر بیتز؛ بو چوال آنجق برکیله آلیر. ۴. لکن، فقط، اما : آوه کیده. جکدم، آنجق هوا مساعده ایتمدی. ۵. او قدر، اونک کبی، آنجیلاین : قلندرک ایسه آنجق اولور.

آنجلیقه { س. (ر. Angelikon) } (ملک اوتی.

آنجه { ک. «آن» صورتی آنان
 اداتندن مرکب اولوب، بعیده
 اشارت ایچوندور، وقریبه
 مخصوص اولان «بونجه» نك
 مقابلدر. [اونك کبی، اونك قدر،
 اوقدر، اویله جه. مر. }
 آنچیلین { یاخود اونچیلین. ک.
 (اصلی : آنجه لین)
 اویله جه، اول صورتله، او مر-
 تبهده، اوقدر. [بعیده اشارت
 ایچون اولوب، قریبه مخصوص
 اولان «بونچیلین» ه مقابلدر.]
 مر.

آنختار { س. با : آناختار.

آند { س. [چ : آنت.] ۱. عین،
 قسم، حلف، سوکند ؛ آند
 ایچمک = عین ایتمک ؛ آند بوز-
 مق = نقض قسم ایتمک ؛ آند
 ویرمک = عین ایتدیرمک، تحلیف
 ایتمک. ۲. آداق، نذر، عهد.

آندلاشمق { فش. بربرینه عین
 ویروب آلمق،
 عهدلاشمک.

آندلی { ص. عینلی، عین و قسم
 ایش، تحلیف اولمش.

آنده { آندن یاخود اونده ،
 اوندن. با : او.

آندیز { س. ۱. آردیج نوعندن
 چالی. ۲. شهر خارچنده

واقع چاللیق یر. ۳. فاحشهلر
 بجمی اولان ناپاک محل. || آندیز
 ارنی = عربسیده قنس وزنجبیل

الشام وفارسسیده راسن دینان
 بر نبات طبی.

آندیق { یاخود آندوق. س. صر-
 تیلانک بر نوعی.

آنسز { آنسزین، آب آنسزین. با :
 آنسز } آگسز وسائره .

آنغاریه { یاخود آنقریه. س. [یو.
 Αγγαρία] که بوده

فا. « کار » دن محرفدر. [اهایله
 بلا اجرت کوردیریلن ایش، عمله
 وحیوانات و آرابه وسائره نك
 مجانا حکومت ایشنه قوللانسی،
 سخره. || مج. کوکلسز، ایستیه
 رک، واهیت ویرمکسزین : آنغاریه
 ایشلمک، دیکلمک .

آنغیت { س. قازدن بیوجک
 طوغله رنکننده بر جنس قوش .

آنغیتی { یاخود آنغیدی. ص.
 آنغیت قوشی و طوغله رنکننده
 اولان .

آنغیج { س. چیتدن دوشمه سز
 آرابه

آنغ { ص. عر. : آنغه. [« انف »
 دن سفن] ماضیده پک قریب،
 برونک اونجده اوله جق صورتده
 یقینده کچن. — اکثریا آنف الذکر،
 آنف الیازن کبی تعبیراتده بولنور
 که دمنجک ویا آزیوقاریده ذکر
 و بیان او. لسان دیمکدر. — ماده
 آنفه، افادات آنفه کبی تعبیراتده
 دخی بولنور .

آنفا { ح. عر. آزیوقاریده ،
 دمنجک : آنفا ذکر و بیان اولندیقی
 اوزره .

آنک { آنک، آنی وسائره. با :
 او.

آنقونیم { ص. [یو. Ανώγειμος]
 اسمسز، اسمی بللی و

مذکور اولمان : آنونیم شرکت
 کیسه نك نامه اولمیه رق حصه-
 دارانک جمله سنه عائد بولنان
 شرکت .

آنه { یاخود آننه. س. [چوجق لسا-
 آنده] آنده و استانبول شیوه سنده]
 آنا، والده، نینه : آنه حکم =
 آنانجم. || بیوک آنه = جده .

آنیده { طز : اوآنده، درحال،
 همان .

آنیسون { س. با : آناصون.

آو { س. ۱. قره ده وحشی حیوان
 یاخود قوش و دیکزده بالیق اورمق
 ویا طومتق ایشی، صید، قنص ،
 شکار، تحجیر : آوه کیمتک . ۲.
 آوده اوریلان ویا طوتیلان وحشی
 حیوان یا قوش یاخود بالیق : آو اورمق،
 بو طاغلر- ده جوق آو واردر. ۳.
 اله کچن شیء، طعمه، غنیمت : آینه
 کوزل بر آو کجدی. || آو آرامق =
 کلپیر شیء طلبنده بولمق. || آو آتی =
 آوده اوریلان یسان حیوانی و قوش
 آتی. [بالیغه اطلاق او- لغناز.]
 || آو قوشی = آو اولامغه آلیشیق
 آتماجه وشاهین کبی یرتیجی قوش .
 || آو کوبکی = زاغار و تازی کبی
 آو اولامغه آلیشیق کویک . || آو
 هواسی = بوصلق قارلق هوا . ||
 بالیق آوی = صید ماهی. || سورکون
 آوی = اولانه جق بیان حیوا- ننک
 اطرافنی صاروب اورتیه آلمق
 اوزره آتله و غلبه لکله ایدیلن
 شکار. || هو آوی = آتله و قوشله
 ایدیلن صید .

آوادانلق } س. صنعتگر آلات و ادواتی، مرانغوز و ساثره طاقی.

آواره } ص. فا. ۱. سرسری، مکانسز، سرکشته، سرکردان: آواره کز مک. ۲. بوش کزن، ایشسر، کوجسز، معطل: ایشندن آواره اولق.

آواره } (س. بیتا. Avara) ۱. ساحلدن آجمله. = حد. آچیل.

آواره لک } س. ۱. سرسریک. ۲. ایشسرک. (بو- نك پینه «آوارکی» استعمالی عبثدر.)

آواز } و آوازه. س. فا. ۱. سس، صدا، صوت. ۲. نداء، نعره. || مج. شهرت، صیت.

آواناق } ص. («آومق» دن [چایق آلدانیر، آلیق، صاف درون، شاشقین.

آواناقلق } س. چایق آلدانیر، آدمک حالی، آلیقلق، شاشقیناق.

آوتدیرمق } یاخود آوتدیرمق. آوتدیرمق } ق. ۱. بالواسطه

اکلندیروب اویناتمق، اغفال ایتدیرمک. ۲. (چوجنی) دادیسه هوپلاتدیروب اویناتمق.

آوتیق } یاخود آوتیق. ق. ۱. اکلندیروب اویالامق، تأخیر و تعویقه آلداتمق، اغفال ایتک. ۲. (چوجنی) صیجرا، دهرق صوصدیرمق، تسکین ایتک.

آوجی } ص. س. ۱. آو اولیان، صیاد. ۲. آوه پک حریص (حیوان): آوجی کدی. || آو- جی اونی = دم زهره دینلن

نبات. || آوجی باشی = یکپیری اوچاغنده اوتوز اوچ سگبانک ضابطی. || ع. آوجی بلوکی = عساکر خفیفه. [فر: Chasseurs]

آوجیلق } س. آو اولامغه مشغول آدمک حال وصفی، صیادلق.

آویج } یاخود آویج. س. ۱. ال آویج } آویسیله پارمق لک ایچی مجموعی، کف مشت. ۲. آویج

استیعاب ایتدیکی مقدار: بر آویج بغدادی. || آویج آویج = آویج طو لوسوله، بول بول. || آویج آویج = دیلنک، تسأل ایتک. || آویج

ایچی = ال آویسی، راحه. || آویج ایچنه آلیق = اله یکپیرمک، ضبط و حکمی آلتنده بولاندیق.

|| آویج کیدشمک = بریدن پاره کله جکنی تسأل ایتک. || آویجی یالامق = محروم قالمق. || آویج

آویجده یوق = فقر، صفرالید. || اله آویجه صیغمقامق = ضبط اولنیه جق درجه ده حشاری

و یاراماز اولق. || بر آویج = آز مقدار.

آویچلامق } یاخود آویچلامق. آویچلامق } ق. ۱. آویج ایچنه

آلیق، آویجه قاورامق. ۲. بول بول آلیق. ۳. احاطه ایتک، ایچنه آلیق: یلکن روز کاری

آویچلامق = روز کاردن شیشمک. آودلمق } یاخود آودلمق. فح. ۱. تسویق و تاخیره

اغفال ایدلمک، اکلندیریلرله زک اویالامق. ۲. (چوجق) صیجرا. دیلهرق صوصدیرمق، تسکین ایلک.

آوردن } ص. فا. («آوردن» فعلندن آور } ص. اولوب صتر. تشکیلنه

داخل اولور. [کتیرینی، حامل، صاحب، موجب، باعث: رشک آور = غبطه بی موجب: تاب آور = قدرته مالک، قادر: زور آور = قوت صاحبی، قوتلی: پیام آور = خبر کتیرین.

آورت } یاخود آورت. س. آورتهکی «ت» «د» تحول

ایدرا. [یناغاک ایچ طرفی، بوش پری. || مج. تفاقا، تکبر: آورت ایتک، صاتمق = تفاقا و تکبر ایتک.

آورتلی } یاخود آورتلی. ص. تفاقا، خرو تکبر ایدن، متکبر، آغزی غلبه لق.

آورقپا } س. م. کره ارضک قطعات خمسہ سندن بری، که اک معموریدر.

آورقپالی } س. ص. آورویا اها. لیسندن اولان.

آورپیق } ص. («آورپیق» دن [قیورپیق، مقوس، چار- پیق. م.

آورپلامق } ق. (بایی) قورمق، چارپتی. م.

آورپلمق } نظ. قیورلوق، چار- پلق. م.

آورپیق } مض: آوریر. فل. آورپیق } اگلک، قیورلوق، چار- پلق. م.

آوسترالیه } یاخود آوسترالیا. س. م. قطعات خمسہ نك اک کوچکی، فلنک جدید.

آوستریه لی { س. ص. آوستریه
اها ایسندن او -
لان، یکی فلنکلی .

آوستریه { یاخود آوستریا، سخمه،
[آلمانجه - Oster : reiche]
نجه، آوستریا و مجار-
ستن دولتی، آوستریا ایمراطور-
لغیله مجارستان قرالغی هیئت
مجموعه سی .

آوستریه لی { س. ص. آوستریا
دولتی اها ایسندن
اولان، نجه لی، آوستریا تبعه-
سندن بولنان .

آوغان { ص. گبه (اینک) .
مر .

آوغین { س. دیوار دینده صو
رکجه، مخصوص دلیک .

آوقامق { یاخود آوقیق . مض :
آوقار، آوقیر . فت .
صیقوب اوفالتمق، اوغتمق، از-
مک . = فل . اوفالتمق، طا .
غتمق . مر .

آوقیمق { با : آوقامق .

آولاق { س. ایو . [Aulak]
دره، وادی، صو
جدولی .

آولاق { س. [« آو » دن] آو
محلی، تخجیرکاه .

آولامق { فت. آو، صید، شکار
ایتمک، اصطیاد ایتمک :
طاوشان، ککلیک، بالیق آولامق .
|| مج. کوزتمک، قووالامق،
ترصدایتمک . || روز کار آولامق =
سرعتله حرکت ایتمک، باد پیا
اولمق . || سیکک آولامق = بوش
شیلرله اوغراثتمق .

آولانمق { فظ. آو ایلمک، صید
اولنمق . || غافل آو -

لانمق = غافل طاورانمق، اغفال
اولنمق .

آولانیش { س. اغفال اولنه .

آولی { س. [یو . Aulak] اوک
ویا بر دائره تک اطرافنده
دیوار ویا چیتله محاط یر، حولی .
[عربی « حول » و ترکیه « آغیل »
ایله مشابهتی تصادفی اولمق اقتضا
ایدرسه ده، امیروس لساننده
آغیل و آخوره دخی Aulak
دینلی غریبدر .

آونک { س. فا. ایسه کیرلمش
آصق : انجیر، اووز
آونکی . [لسانمز ده مستعمل

اولان « هونک » بوندن غدا .
آونمق { یاخود آونمق . فظ. ۱ .
[او یالانمق، اغفال ایلمک .
۲ . (اینک و سائره) کبه قالمق .

آووقات { س. [فر . Avocat]
حضور محکمه ده
اجرت مقابلنده برینک نامنه
دعوی، ویا حقوقی مدافعه
ایدن آدم، دعوی وکیلی . =
ص. مج. ۱ . مدافعه یه مقتدر،
چکله لی، جریذه لی .

آووقاتق { س. دعوی وکیلنک
حال و صفت و صنعتی .
|| مج. جریذه .

آویخته { ص. [« آویختن » فعلندن
سمه] آصلش، آصیلی .
س .

آویز { ص. [« آویختن » فعلندن
سمص، اولوب، صتر. له
کیرر .] آصیلان، آصیلی بولنان :
دل آویز = گوکلک آصیلی بو-
لندیغی، گؤکلگی جذب ایدن .

آویزه { س. فا. لامبه و فنار و
غاز ویا متعدد موملری

حاری اوله رق طاوانه آصیلان
بلور ویا معدنن زینت اواییسی .
آصق . || آویزه کوش = کوبه .

آه { حد. ۱ . مادی ویا معنوی
بر آجی حس اولندقده قو .
لالیلیر : آه ! باشم ! آه ! آنا .
جنم ! ۲ . ندامت و تأسف بیان ایدر :
آه ! اولدن بیله ایدم . ۳ . برینه
آجندیتمه، کدر واسف ایلدن .
یکنه دلالت ایدر : آه ! اولا .
دم ! = س. فا. ایچ چکمه، تآوه،
فغان : آه ایتمک، آه چکک : آه
سحرکاهم . || آه ایتمک = بد دعا
ایتمک . || آه طوتمق، آهه اوغرا .
مق = بد دعایه مصاب اولمق .

آها { حد. ۱ . ها ! صحیح ! کر-
چک ! ۲ . ایشته ! آل ! عو .

آهار { س. فا. [تر : آخار دن]
آق دوز کون .

آهسته { ص. فا. یاواش، آغر،
متأخر، بطیء . || مو .
یاواش و بطأئته سویلینلین (شرقی)
ویا چالینان (چالنی) . = ح .
یاواش، تأنی ایله : آهسته آهسته .

آهن { س. فا. دمیر، تیمور،
حدید . لس .

آهربا { س. ص. فا. [« آهن »
دمیر، « ربودن » قامق]
دمیری قاپان، مقناطیس .

آهنگ { س. فا. ۱ . قصد،
نیت : آهنگ سفر .

۲ . دوزن، اصوات آره سنده
توافق، مقام . ۳ . چالنی طا .
فنک اجرا ایتدیگی تقسیم، پشرو .
۴ . چالنی ایله اکلنجه، طرب .
۵ . اصوات، الوان و سائر آره-
سنده موافقت، توافق، اوینو-
نلق . ۶ . السنه تورانیه کله ربی

ترکیب ایدن هجبال آره سنده
توافق. { فر. Harmonie. }
آهنك ایتك = اكتمك. || چالغی به
آهنك ویرمك = دوزن ویرمك.
آهنكسز { ص. ۱. دوزنسز،
مقامسز. ۲. اصوات
و یا الوانی آره سنده توافق
بولنیمان.

آهنگی { ص. ۱. دوزنلی، مقا.
ملی. ۲. اصوات ویا
الوانی آره سنده توافق بولنان،
اویغون.

آهنین { ص. فا. «آهن» دن []
دمیردن معمول، حد.
یدی. || مج. پك متین وصاعلام.
آهو { س. فا. جیلان (جیران)،
غزال، ظی، || مج. ۰۱.
دلبر، محبوب. ۰۲. ایری وکوزل
كوز، چشم غزال: بنی برکوز.
لری آهویه اسیر ایتدی فلک.
|| آهو پیچه = غزال یاورسی؛ و مج.
الفت وانسیتدن محتب دلبر.

آهو طودی { قرمزی آغاج
جیلگی.

آی { س. ۱. کره ارضك بیکی،
قر، ماه. ۲. اساسا قرک
کره ارض اطرافنده بر دور
اجرا ایتسیله قیاس اولنان زمان،
سنه قریه نك و بالتعمیم سنه شمسیه.
نك دده اون ایکی قیتمندن بهری،
شهر، ماه: رمضان آیی، نیسان آیی.
۳. آی واك زیاده هلال رسم
وشكلی: آی یلدر. || مج. پك
كوزل و پارلاق شخص ویا چهره.
|| آی آغیلی = بعضاً کره قرک
اطرافنده کورین نور دائره سی،
هاله. || آی آیدیلغی، آی ایشیغی
قرک ویردیکی ضیا، مهتاب. ||

آیك اون دردی = طولو آی،
بدر. || آی باشی = ۱. شهرك
برنجی کونی. ۲. قادینلر ك عادت
كورمسی، حیض. || آی بالطه =
تبرزین. || آی پارچه سی = پك
كوزل شخص. || آی تیمور = دوغرا.
مهجی كسری. || آی چیچکی =
كونشه طوغری دوتن بیوك
واوزون صاپلی چیچك، عبد
الشمس. [كون چیچکی دخی
دینلیر.] || آی دده = اوفق چو.
جقلمك قره ویردكلی اسم.
|| آی دده یه مسافر اولمق =
آچیقده یاتمق. || آی طولمق =
خسوف اولمق. || آی طوغدی =
یكی آی، هلال. || آیه طوغ یا
طوغه یم دیمك = پك كوزل و
پارلاق اولمق. || اوج آیلر = اشهر
ثلثه كه رجب و شعبان ایله
رمضاندر. || طولون آی = غروبه
قریب آی، هلال. || سم. آی طا.
یه = هلال شكندنه طایبه.

آی { حد. ۱. آكسزین حس
اونان حیرت و تعجب و
تحاشی به دلالت ایدر: آی! شو-
راده بری وار؛ آی! سز
كلیور میسكز؛ آی! نه دیور.
۲. كدر و تأسفه و علی الخصوص
بر آغری حس اولندیغنه دلالت
ایدر: آی! پارمغ! — مكرر
دخی قوللایلیر: آی! آی!
[بو صورتده استخفاف
واستهزایی ده تضمن ایدر.] ۳.
«آ» رینه ندا ایچوندر: آی
اوغل!

آی { س. پارمقلر داخل اولمق سزین
ال و آياغك ایچی، دوز

یری: ال آیسی = كف؛ آباق
آیسی = طبان. || كدی آیسی،
كوپك آیسی = نبات جنسلی.

آیا { حد. فا. تعجب واستفهام ایله
برابرتنی وامیده دلالت ایدر،
عجا: آیا! سن بونی ارکرنه بیله.
جگمیسك؟ ...

آیات { س. ج. عر. فد: آیت.
با: آیت.

آیارتیق { ف. عمه و خدمتی
وسا ارنی) قاندریوب
یرندن آیره رق كندی ایش و
خدمته آلمق.

آیاردلمق { ف. قاندریوب یر-
ندن چیقاریله رق
دیگر بر ایشه ویا بشقه سنك
خدمته آلمق.

آیارمق { فل. بولدن شاشمق،
آزمق.

آیاز { س. «آی» دن [] قیشین
آچیق هوالی واکثریا
مهتابلی کجه لرده حکم سورن
قورو صوثوق.

آیازلا تمق { ف. کجه نك آیازینه
براقوب اوشوتك،
آیازده بكتك.

آیازلامق { فل. ۱. کجه آیازنده
اوشومك، کیوره.
مك. ۲. آیازده بکاه مك. ۳.
اوشومك، صوثوق آلمق. ۴.
نافله بکاه مك.

آیازلا تمق { ف. کجه آیازندن متأ.
ثر اولوب صوثوق
آلمق، آیاز ایشله مك.

آیازمه { س. (ر: Αἰάζωμα)
روملر عنندنه مبارک
نظریله باقیلوب زیارت ایدیان
چشمه ویا پیکار.

آیاق { س. «آمق» دن آخری حرکت اندیک وقت «ق» ی «غ» تحوّل ایدر. ۱. انسان و حیوانک یوریمسنه یارایان عضو، رجل، قدم، پای : انسانک ایکی، آتک درت آیاقی واردر. ۲. بعض اناث بیتنه و سائر مک آیاقه مشابه قسملری که اولرک اوزرنده طورورلر : اسکمه، ماصه آیاقی. ۳. قائماً طوران بعض شیشلرک یره طوقونان قسم اسفلی، قاعدلری : ستون، دیوار آیاقی. ۴. آیاق باصه جق یر، باصمق، قدمه : مردیون آیاقی؛ قرق آیاق مردیون. ۵. جای آغزی، منصب. ۶. بر کولدن آریلوب فضلّه میاهنی دکیزه کویورن نهر : درین او- خری کولنک آیاقیدر. ۷. آدم، قدم : بن بورادن آیاق آتسام. ۸. اون ایکی پارمقدن یعنی یاریم آرشیدن عبارت مسافه اولجیسی، قدم. ۹. آت یورو- یشنک نوعی. || آیاق آلتی = مر، یول اوستنده. || آیاق اوستی = آیاقده، قائماً. || آیاق اولطه سی = و تیله دشمنک آیاقلرینه باتوب یوریمسنه مانع اولمق اوزره یولک اوزرینه براقیلان دمیر دیکنلر. || آیاق باصمق. ۱۰. بر مملکته کیرمک، قدم. ۲. اصرار و تمند ایتمک. || آیاق باغی = انکل، مانع، پائیدر. || آیاق تری = طیب اجرتی. || آیاقده = قائم، قائماً، اوتور- مقسزین. || آیاق دیوانی = یکجوری ضابطاننک افراده و پردکاری

تنبیه؛ زمان قدیمده مجلس وکلانک آیاقده اوله رق عاجلاً بر قرار اتخاذ ایتملری. || آیاق سوریمک = تعلل ایتمک. || آیاق طاقی = عوام، اسافل گروهی. || آیاق طولا- شتمق = یورورکن آیاقلر بر برینه طولانمق، سرخوش کبی یوریمک. || آیاق قابی = آیاقه کیله جک شی، پاپوچ، قوندره، چاریق، پوتین، ترلک و سائره. || آیاق ماکینه - سی. = آیاقله چویریلر طباعت و دیکیش و سائره ماکینه سی. || آیاق یولی = آبدستخانه، ممشا. || آیاقه طولاشتمق = آرانمقسزین بولنمق، تصادف ایتمک. || آیاق- غه قیاشتمق = چوق یالوارمق، تملق ایتمک، عفو ایتمک. || آرت آیاق = چاریا حیواناتده کریده کی آیاقلر. || اوک آیاق = چاریا حیوا- ننده ال مقاننده اولان ایلمریکی آیاقلر. || اوک آیاق اولمق = بر ایشده مشوق اولوب دیکرلر- یخیده قاندره رق حصولنه چا- لیشتمق. || آیاق دیره مک = اصرار ایتمک. || باشدن آیاقه = تپه دن طیرناغه، سراپا. || خروس آیاقی = طبه چیقاره جق بورغو. || درت آیاق = اللری دخی آیاق کبی قو- للانه رق اوپله جه یوریمه. || ساج آیاقی = ساج و تجره آلتنه قومغه مخصوص دمیردن اوچ آیاقلی مطج آلتی. || آیاق خفافی = چوق کزوب طولاشان، کرکینچی || سوز آیاقه دو شتمک = هر قفادن بر سس چیقوق. || صاغ آیاق قابی دکل = کویوله میه جک (آدم)، شایان اعتماد اولیان. || طوموز

آیاقی = تفنکدن اوستوبی چیقار- مغه مخصوص اینجه بورغو. || قرق آیاق = حشراندن آیاقی چوق معروف برجس، هزارپا. آیاقداش { س. ۱. یول آرقداشی، آرقداش، یولداش، همپا. ۲. آرقداش، رفیق، همسلاک .

آیاقلامق { فل. آدم آتمق، یو- باصمق، چیکنه مک.

آیاقلاندرمق { فته. تحریک ایتمک.

آیاقلانمق { فل. ۱. طاوارنوب ریمک. ۲. قیام، دعوی، ادعا ایتمک، قالدیشتمق.

آیاقلق { س. ۱. جانباز نعلینی. ۲. ستون قاعده سی، کر- سی طاشی. [فر. Piédestal .

آیاقلی { یاخود آیاقلو. ص. ۱. ۲. یوکسک (حیوان). ۳. متحرک، سیار. || آیاقلی کتبخانه = مستحضراتی چوق عالم، علامه. || درت آیاقلی = چارپا .

آیت { س. عر. ج. آیات. ۱. علامت، نشان، اثر. ۲. قرآن کریمده بهر سورهنک مرکب بولندیغی جل شریفه نك بهری که متصل المعنی اولوب، ماقبل و مابعدندن تفریق ممکندر: آیت کریمه، آیات قرآنیه.

آیتمق { فته. سونلک، دیمک. مر.

آیدین { ص. «آی» قر، «تون» کیجه [۱. آیل (کیجه)، مقمر. ۲. روشن، ضیادار، منور. ۳. واضح، آشکار، باهر.

۴. مبارک، مسعود. || کوزیکز
آیدین = بر سودیکنه ویا آرزو-
سنه نائل اولانه ایراد اولنور
تبریک تعییردر.

آیدینلاق اولمق،
آیدینلامق } روشن و ضیادار
اولمق .

آیدینلق } س. ۱. آی نوری،
مهتاب، آی آیدینلغی .
۲. ضیا، نور، ایشیق، روشنایی .
۳. ضیادار یر . ۴. طام باجه-
سی، چایده کی بنجره .

آیران } س. دوگیلوب یاغی آ-
لمش ووصو قاریشدیلمش
یغورت. || آیران دلیسی = احمق،
بوک. || آیرانی شیشمک = کبر-
لنمک. (استهزا مقاننده.)

آیرانلق } س. طالاق. || آیرا-
نلق شیشمک = حدت
ایتمک عو.

آیرت } س. تفریق، تمیز؛ آرت
ایتمک = تفریق و تمیز ایتمک.
آیرتلاقمق } فت. [غلا آیقلامق]
تفریق و تمیز و
انتخاب ایتدیرمک.

آیرتلامق } فت. [غلا آیقلامق]
تفریق و تمیز
ایتمک، آیرمق. ۲. بر شیشک این
قسمتی سچمک، انتخاب ایتمک،
کزیده سنی آیرمق. || برنجی طا-
شدن آیرتلامق = پک مشوش
و مشکل بر ایشک ایچندن
چیقمق.

آیرتلاقمق } فط. [غلا آیقلا-
نمق] ۱. تفریق و
تمیز اولمق، آیرلمق. ۲. سچیلوب
انتخاب اولمق، کزیده قسمی
آلنمق .

آیرلمق } ۱. فط. ۱. تفریق او-
لمق، جدا دو شمک :
اوندن، چولوق چوجغندن
آیرلدی. ۲. بولمک، تقسیم او-
لمق : ایکی به آیرلدی. ۳. تفریق
و تمیز اولمق، فرقی و ممتاز
اولمق : کندسی آرقداشلرندن
آیریلیور. ۴. سچلمک، انتخاب
اولمق : او مخصوص آیرلمشدر.
۵. یارلمق، چاتلامق : طوداق
آیرلمق. ۶. زوجین بینلرنده کی
رابطه نکاحی فسح ایتمک :
قاریسندن، قوجه سندن آیرلدی.
۷. چکلمک، انفکاک ایتمک :
ایشندن هیچ آیرلامز .

آیرمق } ۱. فت. ۱. تفریق ایتمک .
۲. بولمک، تقسیم ایتمک :
ایکی به آیردی . ۳. تفریق
و تمیز ایتمک : اینی آدملی آیرملی .
۴. سچمک، انتخاب ایتمک :
ایچلرندن بر ایکی دانه آیره لم .
۵. یارمق، شق ایتمک : غلاصی
درده آیردی. ۶. تطبیق ایتدیر-
مک : اون قوجه سندن آیردیلمر .
۷. چکمک، انفکاک ایتدیرمک :
درسندن آیردیلمر. || کوز آیر-
مامق = چوق دقت ایتمک، دیده
دوز اولمق .

آیری } یاخسود آیرو. ص. ۱. فا-
صله لی، منقطع، آره لقلی،
منفرد : محله دن آیری بر او .
۲. کندی باشنه، مستقل : او
آیری اوده اوتور یور . ۳.
بشقه، غیر، آخر : او آیری
ایشدر. || آیری آیری = هر بری
آیری، هر بری کندی باشنه،
منفردا. || آیریجه = آیری اوله .

رق. || آیری غیری = تکلیف
و تکلف .

آیریق } س. برجنس چا اوتوق که
(کوکی پک درین و سرت
اولوب باغ و باغچه ره مسلط
اولور، و آیقلامسی پک زوردر :
آیریق اون، آیریق کوکی . ||
آیریق چیچکی = فحاق . || طو-
موز آیریقی = باتاقلقرده حاصل
اولان بر نوع ساز .

آیرپلاشمق } فط. آیرلمق، منفرد
آیرپلاشمق } اولمق .
آیرپلاشمق } فط. ۱. آیرلمق،
کمیسه به او یاماق، میان اولمق .

آیرپلیق } س. فرقت، مفارقت،
جدایی، هجران. ۲.
میانیت، مخالفت .

آیغیر } یا ایغیر. س. انخه مش طا-
مازلق آت، حصان. || مج .
آزغین آدم. || دکنز آیفیری =
باشی آته بکنزر بر حیوان بحری
که قره یه ده چیقار . || صو
آیفیری = آفریقانک بیوک نهر-
لرنده بولنور جسم بر چاربا،
جاموس بحری، ایوپوتام .

آیغیرلق } یا ایغیرلق. س. آیفیرک
حال و صفتی و وظیفه .
سی : بو آت آیفیرلق ایده مز .
|| مج آزغینلق .

آیق } یا آیقلاق، آیقلامق و سائره .
|| یا آیق و سائره .

آیلاق } ص. ایشده اولمیان، بوش
کزن .

آیلاقچی } س. معین بر ایشی او-
لمیوب، کونده لکله
ایشلین رنجبر .

آیلامق { فل. ۱. طولاشمق،
آیلامق { دورایتمک. ۲. یوقاریدن
آشاغی یه قایمق، دوشمک. مر.

آیلامق { فظ. دونمک، دور
آیلامق { ایتک. مر.

آیلمق { فظ. (بایلمش و یاسرخوش
آیلمق { آدمی) کندینه کتیر.
مک، افاقت بولدیرمق.

آیلق { ص. ۱. آیده بر وهر آی
آیلق { وقوع بولان، آیه تابع
اولان، شهری: آیلق رساله،
موقوفه = آیده بر نشر اولنانی.

آیلق { ص. ۲. بر آیده اجرا اولنان، بر
آیده قطع اولنان: بر آیلق
بول، ایکی آیلق ایش. ۳. یائی
شوقدر آیدن عبارت اولان،
ظهور و وقوعندن شو قدر آی

آیلق { اوج آیلق بر
چوجق؛ اوج آیلق ایش؛ بش
آیلق مسئله = س. بر آیلق
خدمته مقابل ویریلن اجرت،
معاش. آیلق باغلامق = معاش
تخصیص ایتک. آیلق چیموق =
معاش ویرلمک. آیلق کسلمک =
معاش قطع اولمق، عزل ایدلمک.

آیلق { ص. آیدن آیه ویریلن معاش
آیلق { مقابلنده خدمت ایدن
(مأمور و یا خدمتچی)، موظف،
معاشلی.

آیلق { فل. ۱. طولاشوب
آیلمق { یرینه کلمک، بر دور تام
اجرا ایتک. مر. ۲. بایلمه دن
و یاسکردن افاقت بولمق، کندینه
کلمک.

آیق { مض: آیار. فل. تق. ۱.
آیق { اوسته چیموق آغمق،
صعود ایتک. ۲. طولاشوب
دور ایتک. ۳. چکیلوب آیرلمق.

آینده { ص. فا. «آمدن» فعلندن
آینده { سف کلجیی، کان. خوش
آینده = کلفتسز، کلجیی کوزل. لس.

آینه { س. فا: آینه دن انعکاس
آینه { ضیا طریقیله انسانک کند.

آینه جی { س. آینه یاپان و یا صا.
آینه جی { تان آدم.
آینه لی { ص. آینه و یا آینه لرله مزین:
آینه لی { آینه لی چارش، قازینو.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیو { س. با: آئی.
آیوا { یاخود آیوه. س. معروف
آیوا { سرت میوه، سفرجل؛
اکمک، شکر، گورک، لیون،
چین آیواسی = بو میوه نك انواسی.
آیوا آغاجی = بو میوه بی ورن
شجر مثمر. آیوا چکردکی =
طوگوق پنجه رنک. آیوا
کبی = پک صا رارهش، خسته.
آیوایی یوتمق = سر خوش
اولمق.

آیقلق { س. سرخوشاقدن و یا
بایلمدن قورتمش آدمک
حالی، عقلی باشنده اولسی.

آیین { س. فا. ۱. رسم، عادت، قا.
آیین { نون، داب، اصول: آیین
قدما اوزره. ۲. مراسم مذهبی،
عبادت: آیین مجوس اوزره؛
اجرای آیین ایدرکن. شهر
آیین = شنک، دونخا.

آیینه { س. فا. آینه، کوزکو،
آیینه { مرآت. آیینه اسکندر
رومینک کویا اونکله دنیایی
کوردیکی خارق عاده بر آینه.
بو خرافاته سبیت ورن شیء
مشارا ایهک یاننده بولتمش اولسی
محتمل اولان بر خریطه و آطلس
اولسه کرکدر.

آیینه دار { س. بر سیوک آدمک
طوغله مکلف خدمتچی.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آب { سذ. عر. ج: آباء. آتا،
آب { بابا، پدر، والد: اب مشفق =
شفقتلی پدر. لااب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.
سی آیری: لااب برادر پدر.
آب عن جد = بآبادن اوغله،
نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتالز، اسلاف. — کنیه.
لرک ترکیبنده وسائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، ابی» صورتلرینه ده
آلیور، که عربیده هر برینک
محل استمالی آیری ایسه ده،
لسانمزده بلا فرق قوللانلیر:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

اِبَاءُ { سذ. عر. } ابی، یائی فغلندن
 { مص. } عدم رضا، امتناع،
 استنکاف، اجتناب: ابا ایتک =
 راضی اولماق، قبول ایتمه مک.
 [تیکسیمتک معناسنی دخی ویر-
 یورلر سده، او معنایه کن الف
 مقصوره ایله ابادر. و ترکیه ده
 غیر مستعملدر.]

اَبَائِلُ { سذ. عر. } طاغ قیرلانغی،
 { پچی صاغان، خطاف. }
اِبَاحَه { اباحت. سذ. عر. } «بوح»
 { دن مص. افعال. } مباح ایتمه،
 بر شیئک محرمیتک رفعیله
 استعمالک محیر برانلمسی: اباحه
 ایتک.

اَبَاطِیلُ { سذ. ج. عر. } فند: باطل.
 { با: باطل. } «اباطل» دخی
 یازیورلر سده، غلطدر. [

اَبَالِيسُ { ابالیس. سذ. ج. عر. }
 { فد: ابالیس. با: ابالیس. }
اِبْتِدَاءُ { سذ. عر. } «بدأ» دن
 { مص. افعال. } ۱. باشلا-
 مه، بدأ، آغاز: ابتدا ایتک =
 باشلامق. ۲. باشلانغی، باش،
 اول: ایک ابتداسی. = ظر.
 باشده، اک اول: ابتدا بوکا بر
 چاره بوله لم.

اِبْتِدَائِي { ص. عر. } ابتداییه.
 { سذ. } ۱. باشلانغیجه
 متعلق، اک اول اوله حق: مکتب
 ابتدائی = یکی تحصیله باشلایان
 چو ققلره مخصوص اولان ایلك
 واك آشاغی مکتب؛ مكاتب ابتدا-
 ئیه. ۲. كره ارضك اوائل
 خلقتنه عائد: ازمنه ابتداییه.

اِبْتِدَارُ { سذ. عر. } «بدور» دن
 { مص. افعال. } سرعتله
 تشبث، مبادرت، مسارعت،

مباشرت: برایشه ابتدار ایتک.
اِبْتِدَالُ { سذ. عر. } «بذل» دن
 { مص. افعال. } ۱. بر
 شیئک خوار قوللامسی. ۲. پک
 بول و قیمتسز، مبتذل اولمسی:
 پورتقالک بوسنه کی ابتدالی.

اَبْتَرٌ { ص. عر. } «بتر» دن صش.
 { ۱. قویروقتسز، قویروغی
 کسیک. ۲. ناقص، ناتمام. ۳.
 ذریخی قالمیان. ۴. ذکر جمیله
 نائل اولمیان. لس.

اِبْتِسَامُ { سذ. عر. } «بسم» دن
 { مص. افعال. } ظرافت و
 لطافتله کولومسه مه. نُ. { عر-
 بیده «تسم» له مرادف ایکن،
 ترکیه ده تسم بعضاً استهزا ایله
 کولومسه مک معناسنی تضمن
 ایدر، حالبوکه ابتهسامدن مطلق
 لطافت مقصوددر.]

اِبْتِصَارُ { سذ. عر. } «بصر» دن
 { مص. افعال. } قلب و ذهن
 کوزیله کورمه، بصیرت. نُ.

اِبْتِغَاءُ { سذ. عر. } «بغیه» دن
 { مص. افعال. } طلب، آرزو:
 اللهک رضاسنی ابتغاء نُ.

اِبْتِلَاءُ { سذ. عر. } «بلاء» دن
 { مص. افعال. } گرفتار و
 دوچار اولمه، دوشکوناک، مبتلا
 اولیش. { عریده معناسی دنه مه
 و امتحان در. }

اِبْتِنَاءُ { سذ. عر. } «بنا» دن
 { مص. افعال. } بر شیئک
 اوزرینه بنا ایتمه. بر شیئته
 استناد ایتمه، بحث و دعواده بر
 شیئته طیانبوب احتجاج ایتمه:
 دعوا کزی نهیه ابتنا ایدیور-
 سکز؟ — ابتناء استناداً. { لسا-
 نژده بومعناهی مجازی بی آلوب،

عریده ایسه یانی یاقمق دیمکدر.]
اِبْتِهَاجُ { سذ. عر. } «بهب» دن
 { مص. افعال. } سوخته،
 فرح، سرور.

اِبْتِهَالُ { سذ. عر. } «بهل» دن
 { مص. افعال. } تضرع و
 نیاز. لس.

اِبْجَالُ { سذ. عر. } «بجل» دن
 { مص. افعال. } تعظیم و
 تکریم معناسیله قوللانیلور-
 سده، یا کلاشدر عریده اصلا
 بو معنایه کلز. طوغریسی
 «تجیل» در.

اَبْجَدُ { سذ. عر. } اسکی الفبالده
 { هجالمه لرك آلت طرفنده
 بولنان بر عبارته نك ایلك كله سی
 وبتونك اسمیدر. عباره شودر:
 «ابجد هو ز خطی كلن سعفص
 قرشت تُخذ ضظغلا» بو الفاظ
 مهملاتدن اولوب، حروف هجا.
 نك صورت التصاقنی واصل
 صره لرینی كوسترمك ایچون
 الفباده یازیلیر؛ چونكه كرك
 عبرانی و سریانی لسانلریله سائر
 السنه سامیه ده و كرك یونان و
 قبط ولاتین لسانلرنده حروف
 هجناك صره سی تمامیله ابجد
 عباره سنه مطابقتدر. عربلر ایسه
 مجرد شكلاً مشابه اولان حروفی
 بر آرایه كتیرمك ایچون، او
 صره یی بوز مشلر سده، حروفك
 رقم کی استعمالنده ینه او صره یه
 رعایت ایتكه دوام ایتش؛ و
 بونك ایچون ابجد عباره سنه
 ایجاد مجبور اولمشلر در. برده
 «تُخذ ضظغلا» ده کی یدی حرف
 سریانیده سائر السنه سامیه ده
 بولنیوب، عربلر طرفندن ایجاد

وعلاوه اولمشدر. || ايجاد حسا.
 بی = حروفك رقم كبی اعتباریله
 بركله ویا عباره دن تاریخ ویا
 دیگر بر عدد استخراجی. || ايجاد
 خوان = هنوز ايجاد اوقویان،
 تحصیلك ابتدا سنده بولنان .

اَبْحَاثُ { سنڌ. ج. عر. فد : بحث.
 با : بحث.

اَبْحَارُ { سنڌ. ج. عر. فد : بحر.
 با : بحر.

اَبْخَرَهُ { سنڌ. ج. عر. فد : بخار.
 با : بخار.

اَبْدُ { سنڌ. عر. ج. آباد. صوکی
 اولیان زمان مستقل،
 مقابلی ازل (ابتدائی اولیان
 زمان ماضی). || الی الابد = الی
 غیر النهایه، دائماً. || ابدالآباد =
 هیچ بروقت. اصلا. || من الازل
 الی الابد = ابتدا سز ونهایت سز بر
 زمانده. || ابد مدت (طرز
 سقیم اوزره صتر.) = ابدی
 المده، صوگسز، توگنخز .

اَبْدًا { ح. عر. [جمله منفیده]
 هیچ بر وقت، الی الابد،
 الی غیر النهایه.

اِبْدَاءُ { سنڌ. عر. [« بدء » دن
 مص. افعال] یوقدن وجو-
 ده کتیرمه، ایجاد : ابداء ایتک.
 ذ. [ابراز و اظهار مناسیله
 استعمالی یا کلیشدر.]

اِبْدَاعُ { سنڌ. عر. [« بدع » دن
 مص. افعال] ۱. ایجاد،
 اختراع، خلق. ۲. مثلی نامسبوق
 بر شعر بدیع سوئله : ابداع
 ایتک .

اَبْدَالُ { سنڌ. ج. فد : بدیل. با :

اَبْدَانُ { سنڌ. ج. فد : بدن. با :

اَبْدِي { ص. عر. ث. ابدیه. [« ابد »
 دن سمنه.] صوکی اولیان
 زمان مستقبله منسوب و متعلق،
 صوگسز، زوال سز، توگنخز، جاوید :
 ابدی دوام = الی الابد دائم
 اوله جق. مقابلی : ازلی (ابتدا.
 سی اولیان). = ح. تر. هیچ بر
 وقت، اصلا.

اَبْدِيًّا { ح. عر. ابدی اوله رق،
 للابد، الی الابد.

اَبْدِيَّتُ { ش. عر. ۱. ابدی
 اولان شیئك حال و
 صفتی، دائمك، جاودانی، مؤ-
 بدك، زوال سزك. ۲. صوگسز
 زمان مستقبلك حالی : ابدیتی
 دوشوندكجه ذهن بشره وله و
 حیرت کلیر.

اِبْدَالُ { اسپرکیوب بول صرف
 استعمال ایتمه معنا سیله
 قولانیلور سده، « بذل » ماده.
 سی افعال باشندن کلدیکچون،
 و ذاتاً بذل متعدی اولوب، لزومی
 اولدیغچون، یا کلیش و استعمالی
 غیر جاؤدر .

اَبْرُ { س. فا. بلوت، سخاب. لس.

اِبْرَاءُ { سنڌ. عر. [« برء » دن
 مص. افعال] حق. بور-
 جیدن تخلیص، تبریه، آله جق
 ویره جق قالدیفنی بیان، برأت
 قزاندیرمه؛ ابرا کاغدی، ابرا
 سندی = آله جق ویره جق قالد-
 یغنه دائر ویریلن سنند. || ابراء
 اسقاط = مطلوبك بر قسمی ویا
 بترتی هبه و تنزیل صورتیله
 ویریلن ابرا. || ابراء استیفا =

مطلوبك اخذ و استیفا اولغدیله
 ویریلن ابرا. || ابراء خاص =
 دعوانك یا لکنز بر جهتنه عائد
 اولان ابراء. || ابراء عام =
 بسبتون ایشیک کسدیکنه دائر
 ویریلن ابراء سندی.

اِبْرَارُ { سنڌ. ج. عر. [فد : « برء »
 لساغزده غیر مستعملدر.]
 صالح و تقی و صاحب خیر و حسنات
 آدملر، صلحا، اتقیا، اصحاب خیر.

اِبْرَازُ { سنڌ. عر. [« بروز » دن
 مص. افعال] میدانه قومه،
 اظهار : ابراز شجاعت، ابراز
 صداقت؛ ابراز ایتک = در میان
 ایتک : اوراق مثبتیه ابراز
 ایده مدی .

اِبْرَاهِمُ { سنڌ. عر. ج. ابرامات.
 [« برم » دن مص. افعال]
 رجا و تکلیفنده اوصاندیروپ
 مجبور ایدنجیه قدر اصرار ایتمه :
 ابرام ایتک = مصرانه طلب ویا
 تکلیف ایتک .

اَبْرَشُ { ص. عر. [« برش » دن
 مص. [« صشا » بنکلی (آت)،
 آبراش.

اَبْرَصُ { ص. عر. [« برص » دن
 مص. [« صشا »] برص یعنی مسکین
 علتنه مبتلا، آبراش .

اَبْرُو { س. فا. ج. ابروان. قاش،
 حاجب عر .

اَبْرُو { [اصلی : فا. ابری = بلوت
 رنکننده، ودها طوغریسی
 چ. ابره = روپه یوزی، کورک
 قانی.] خاره کبی طالفهلی ویا
 ظمارلی (قاش، کاغد و ساژره)،
 = س. جزء و دفتر قانی یا مقی
 ایچون قولانیلان رنکلی کاغد .

اَبْر و لا مَق { فتد. سرسره کبی خا. رده لی و یا طمارلی اوله رق بو یامق.

اَبْرَه { سش. عر. ایکنه، سوزن. || فا. چچک کرده غبار طلعی میبضه ایصال ایدن میل [فر. Style]. || ص. ابره مقناطیسیه = پوصله، قبله نما ایکنه سی. || ابره هوام = آری و عقرب کبی حشرا. تک ایکنه سی، دیکنی.

اَبْرِی { ص. عر. ژ. ابریه. [ابره] ابری { دن سمنه. با. ابره سی اولان (نبات)؛ فصلیه ابریه [فر. Stylo- idées]. || س. ایکنه شکنده اولان. [فر. Styloïde].

اَبْرِیز { سذ. عر. خالص آلتون. ابریشیم { س. فا. بوکش اییک، ابریشیمدن معمول : ابریشیم پو. سکول، صحاق.

اَبْرِیق { سذ. عر. [زبازدی : ابریک.] صو دوکمه مخصوصه ولبلی و امزیکلی قاب : آبدست ابریق ؛ چای، شربت ، قهوه ابریق = هر بری بر شکل مخصوصه قابلر.

اَبْرِیقچی { ابریقچی باشی. س. ابریقچی و :

اَبْرِیقِدَار { س. فا. بیوک بردا. ابریقده وعلی الحصوص سرای هایونده لکن ابریقه و آبدست لوازمته مأمور آدم.

اَبْرِیقِدَار لِق { س. ابریقدار وظیفه سی و صفت و مأموریتی.

اَبْرَار { سذ. جر. عر. فد : بز. اَبْرَار { با : بز.

اَبْصَار { سذ. جر. عر. فد : بصر. اَبْصَار { با : بصر.

اَبْطال { سذ. عر. [« بطلان » دن مص. افعال] ۱. بطل و حکم سز براقه، رفع و لغو، قالدیرمه، فسخ : بر قانونی ابطال ایتک. ۲. باطل اولدیغنی کوس تروب اثبات ایتمه، چورو. تمه = اودعوایی ابطال ایتدی.

اَبْعَاد { سذ. جر. عر. فد : بعد. اَبْعَاد { با : بعد.

اَبْعَاد { سذ. عر. [« بعد » دن مص. افعال] اوزا قلاشد. یرمه، طرد. [« تبعید » دها مستعمل اولوب، آنجق نفی و اجلا معناسنی ده متضمندر.]

اَبْقَاء { سذ. عر. [« بقاء » دن مص. افعال] ۱. دائم و باقی ایتمه، براقه : ابقای نام ایتک = نامنی براقق، نامنک دائمًا یاد اولمسنه سبب اوله جق بر فعل خیره بولمق. ۲. یرنده براقه، کندی حالنده ترک، طوقونامه : بر عزالک اوج بیتنی چیزوب ایکسنی ابقا ایتمک. ۳. بر مأموری عزل ایتیموب مأموریتی تصدیق و یا عزلی عقبنده مأموریتنه اعاده ایتمه : مأموریتنده ابقا اولندی. || ابقاء تعین ایتک = مأموریت سابقه سنی تصدیق ایتک.

اَبْكَار { سش. جر. عر. فد : بکر. اَبْكَار { با : بکر.

اَبْکَم { ص. عر. [« بکامت » دن صش.] دیلسز، ابرسم، ابرس.

اَبْلَاغ { سذ. عر. [« بلوغ » دن مص. افعال] ۱. یتیشد.

یرمه، ایصال. (بو معناده «تبلیغ» دها مستعملدر. [۲. طولدیرمه، واردیرمه، چیقارمه، بر مبلغی بر حده ایصال : معا. شتی بش بیکه ابلاغ ایتدیلر.

اَبْلَق { ص. عر. [« بلیق » دن صش.] آلاجه. با : ابلاق. = سذ. آلا بچاق آت : ابلیق سوار. ذ.

اَبْلَه { ص. عر. [« بلاهت » دن صش.] احق، عقلسز، بدلا. || ابله پسندانه = بدلارک بکنه. جکی. || ابله فریب = آنجق حقایق آلدانه بیلیر (قباحیله). «ابلهانه» و «ابلهی» تعبیر لری قوللانیه. حق شیئر دکلدرا.]

اَبْلِیس { سذ. عر. جم : ابالیس و ابلیس { ابالس. شیطان. || مج. حیث و دساس آدم. || ابلیس طیرناغی = شیطان طیرناغی.

اَبْلِیسَانَه { ص. ح. فا. شیطانه ابلیسانه { لایق، شیطانکارانه. [« ابلیسکارانه » دیمک دها ایدر.]

اَبْلِیسْکَارَانَه { ص. ح. فا. شیطان ابلیسکارانه { نک ایشنه بکزر، شیطانجه.

اَبْلِیق { وزبازدی املیق. با : اَبْلِیق { ایلیق.

اَبْن { و بن. سذ. عر. ژ. بنت. جم : ابن { ابناء، بنی (بنو). اوغل : حسن بن علی؛ فاطمه بنت احمد؛ ابناء سبیل = یوجیلر؛ بنی آدم = آدم اوغلاری، انسانلر. || ابناء جنسمز = همجنس لری اولان افراد بشر. || ابن وقت = زمانه آدمی.

اَبْنَاء { سذ. جر. عر. فد : ابن. اَبْنَاء { با : ابن.

آبَنِيَه { س. سذ. ج. عر. فد: بناء .
با: بناء .

أَبُو { سذ. عر. } «اب» اسمك
حالت رفعي اولوب، كنيه لده
بولنور. لا: اب.

أَبَوَاب { سذ. ج. عر. فد:
باب. با: باب.

أَبَوَات { سذ. عر. } «اب» دن
آتالق، پدرلك، پدرحالی.

أَبُو جَهْل قَارِ يُوْزِي { س. عر.
حفظ وفر. Coloquinte ديتلن
آجی بر میوه .

أَبُو طِيلُون { س. خطمی انوا-
عندن بر چيچك .

أَبُو يَنْ { سذ. آ. عر. } «اب» دن
آنا بابا، والدين .

أَبَه { س. طوغورتمه صنعتی اجرا
آيدن قادين ويا طبيب، قابل،
قابله؛ ابه قادين، ابه طبيب. || ابه
اسكمله سی، ابه اوريكه سی = اسکی
جاهل اهلرك وضع حل ايدم جك
قادينلری اوتورتمغي عادت ايدند.
كلری بر اسکمله. || ابه پسيکی =
پسی اونی. || سوز ابه سی = چوق
سويلين .

أَبِهَام { سذ. عر. ج: ايهامات.
مص. افعال } قپالی و
مشكوك بر صورتده افاده: بو
سوزده ايهام واردر.

أَبِهَام { سذ. عر. } عربده مؤ-
نشد. ج: اباھيم. ال و
آياغك باش پارمغي .

أَبِهْت { سذ. عر. } بيوكلك،
عظمت، مهابت. } يالكز
صدر عالی معزوللرينه ويريلن
ايتلوردولتوغواننده مستعملدر.

أَبَهْر { سذ. عر. ت. تميز قانی
يوركدن بدنه طاغيدان

بيوك بر شريان كه آرقه بويجه
اوزانير: شريان اهر.

أَبَه كَوْجِي { س. } وغلا ابه
كوكي طبدمه مستعمل وياپراغی

سبزه كبی قوللانيلان معروف
نيات، خبازی، پتيرك .

أَبَه لِك { س. ابه صنعتی و فنی،
قباله.

أَبِي { سذ. عر. } «اب» اسمك
حالت جرده آلدیغی صورت
اولوب، كنيه لده بولنور. || با:
اب .

أَبِيَات { سذ. ج. عر. فد: بيت.
با: بيت.

أَبِيض { ص. عر. ذ. بيضاء .
«بياض» دن صش. }

آق، سفيد، بياض: بحر ابيض =
آق دكيز؛ يد بيضاء = حضرت
موسی عليه السلامك معجزه سی
اولان آق ال .

أَب { د. همزه مفتوحه ايله باشلا-
يان بعض صفتلرك باشنه
كیروب، تأکید ومبالغه بیان
ایدر: اپ اینی = چوق اینی؛ اپ
ایجه، ایجه = خیلی، اولدجه .

أَبْرَامِق { ویاپرامق. با: پیره-
مك .

أَبْرِيْمَك { مض: ابري. فل. غننه
ایله سويلك، بورندن
لقردی ایتك. مر .

أَبْسِم { ص. ۱. ديلسز، ابكم. ۲.
سسز: ايسم اولمق = سكوت
ایتك، سس چيقارماق؛ ايسم
ایتك = صوصديرمق .

أَبْسَمَلِك { س. ۱. ديلسزك،
ابكملك. ۲. سكوت،
سسزلك .

أَبْسِيْد { س. تكلرك چنبرينك
پارچه لری .

أَبْمِيْق { س. صپان دميرينك
اوجی .

أَبْوَلْت { يا آبوت. س. } فر .
(Epaulette) عسكريلرك
رتبه و صنفلرينه كوره صيرمه
واييك ويا يوكدن اوموزلرينه
طاقدقلری صحاق. || ابوت
كوپريسی = پولتی طومتق ایچون
سترهك اوموزيله ياقه سی آر-
سندنه چوخه ويا شريتدن
كوپريچك .

أَت { س. ۱. ذی روحلرك يد-
ننده كيك ايله دری آر-
سندنه كی ماده، لحم، كوست: اتی
سنك كيكی بنم. ۲. ما كولاتدن
اولان قويون، صيفير وساثره نك
اتی كه كيكله برابر اعتبار او
لنور. ۳. ميوه نك دريسيله
چكردکی آر-سندنه اولوب ين
لنيد ماده: شفتالينك اتی: اتلی
اریك. ۴. تن، بدن، وجود.
|| ات بگی = كوچك ممه صو-
رتنده طبعی قبارجق، ئؤلوله.
|| ات شفتالیسی = يارمه اولميان
واتی چكردكنه بيتشيك بولنان
شفتالی. || ات صوینی = اتی قا-
يناده رق استحصال ايتدكلری
ياغلی وقوتلی صو. || ات قنات =
يراسه جنسندن حيوانلرك اوچه
آلتلری اولان زار. || ات
قفالی = ذك اوتدن محروم، قالين
قفالی. || ات كسیمی، ات قيریمی =
خرستيا نلرك بيوك پرهيزه كيره-
جكلری كونلرده كی يورطی و
شنلكلری، آپوقريا، قرناوال. ||
ات لقمه سی = ات يمکی. || ات

میدانی = وقتله یکجیری عسکر -
ینه لحم تعیناتی توزیع و تقسیم
اولندیفی میدان و قیشله اوکی.
|| اتنه طولفون = ملحهجه، شیشمان
اولمقزین سمیز، طیقناز. || آو
اتی = آوده اوریلان حیوان و
قوش لحمی. || بالیق اتی = یاغسر
وسرت عضلاتدن عبارت ات.
|| بالیق اتلی = بدنی نارین اولد.
یعنی حالده اعضاسی اتله مستور
واتلری سرت و دوز کون او-
لان، ضعیف ولاغر اولماغله
برابر ملحم و صارقیق اتلی اولمیان.
|| دیش اتی = دیشلرک دیلرند
بولنان و دیشلر دوکلدکدن
صکره برسد تشکیل ایدن
اتلر، لسه. || قبا ات = الیتین و
بالدیر اتلری کبی قالین و یاغسر
بوتلر. || گییگ اتی = قیزلرک
بلوغه ایر دکارندهکی خفیف و
متناسب طولفونلق؛ گییگ اتنه
کیرمک = (قیز) بو طولفونلغی
کسب ایتک.

اتباع { سذ. جم. عر. [فد: تبع.
غیر مستملدر. - تابع
صفتنک جمعی زعم ایدنلر یا-
کمشلردر، زیرا «تابع» ک جمعی.
تبعه و توابع کلیر.] رینه تابع
اولوب هر خصوصده کندیسندن
آیرلیسانلر، پپرولر، طرفکیلر:
اتباع امام اعظم. = تر. اوشاقلر
و خدمتچیلر طاقعی، آدمی شرفلند.
پرن اتباعیدر.

اتباع { سذ. عر. [«اتباع» دن
مص. افعال. آنجیق بورا.
ده مصدریت معناسی مقصود
دکلدر.] برکله تک ارقه سندن

لفظا اوکا مشابه اوله رق ایراد
اولنان لفظ مهمل: آت مات،
قلج ملیج کبی؛ اتباع ایچون
ایراد اولنمش بر لفظ مهملدر
دینلیر.

اتباع { سذ. عر. [«اتباع» دن
مص. افعال.] اویمه،
تابع اولمه، برینک قول و یا
مذهب و مسلکنه امتثال، اقتداء،
اقتفا: امام اعظمه اتباع ایدنلر.
اتباع { ح. عر. اویه رق، امثالاً:
(اونک سوزینه ایتاداً.)

اتحاد { سذ. عر. [«وحدت»
دن مص. افعال.] ۱.
برلشمه، بر اولمه: بو ایکی شیء
اتحاد ایده منر. ۲. همفکر و
هرای اولمه، موافقت، اتفاق،
اشترک: اتحاد آراء، اتحاد اسلام.
|| اتحاد ایتک = متحد اولوق،
برلشک، برلکنده حرکت ایتک
اوزره قوتلری برلشدیرمک و
سوزی بر ایتک. || اتحاد منافع =
منفعتلرک بر و مشترک اولسی.

اتحاد سزلیک { س. برلک و موا-
فقت فققدانی.

اتحادی { ص. عر. ئ: اتحادیه.
برلک و اتفاقه متعلق.

اتحاف { سذ. عر. [«تحفه»
دن مص. افعال.] ارمغان
و تنسوخ و یرمه، هدیه تقدیم
وارسانی، اهدا: برچوق کوزل
شیلر اتحاف ایتدی. [«هدا»
دها مستملدر.]

اتخاذ { سذ. عر. [«اخذ» دن
مص. افعال.] ۱. ایدمه،
قبول ایتمه: بوقانونی اتخاذ ایتشدر؛
اونی دوست اتخاذ ایتدی =
دوستلغه قبول ایتدی. ۲. عد

و اعتبار، نظریله باقه: بونی بر
قاعدده: عمومیه اتخاذ ایتشدر.
۳. قوللانمه، استعمال ایتمه:
شو ایکی اوطهینی سلاملق اتخاذ
ایدورم. ۴. دوشونمه، قورمه،
توسل: بونک اوکئی آلمق ایچون
بر تدبیر اتخاذ ایتلی.

اتر { س. [Ether. فر. یو.
Aitop] کیم. تجر ایدوب
اوچغه مائل بعض کؤؤل وسائر
مایعلره ویریلان اسمدر، روح؛
اتر معطر؛ اتر کبریتی = لقمان
روحی. با: اثیر.

اتراک { سذ. جم. عر. [فد: ترک.
با: ترک.]

اتربه { سذ. جم. عر. [فد: تراب.
با: تراب.]

اتساع { سذ. عر. [«وسع» دن
مص. افعال.] گگیشلنمه،
بوللانمه، اکتساب وسعت:
دائرة نفوذی اتساع ایتدی. ۱.

اتسام { سذ. عر. [«وسم» دن
مص. افعال.] قیزغین
دمیرله درییه اوریلان تمغا ایله
تمغالانمه، متصف اولمه. یالکیز
سجیع بلاسیچون قوللانیلیر: نام
مکارم اتسامی = مکارمله تمغا.
لانمش یعنی مکارمله متصف
اسمی.

اتسیر { ص. اتی اولمیان، اتی آز،
آریق، لاغر.

اتصاف { سذ. عر. [«وصف»
دن مص. افعال.] وصفلمه، بر صفتله موصوف
اولمه: اخلاق حمیده ایله اتصاف
ایتک. [«متصف اولوق» تعبیری
دها مستملدر.]

اتصال { سنڌ. عر. جم: اتصا- لات. } « وصل » دن مص. [افعال] ۱. اولاشمه، بيتشمه. ۲. آراق فقداڻي، تماس، برينه طوقومه: اتصالي كسمك. ۳. قريت، ياقينق. || اتصالنده = تايانده، بيتشيك اوله رق. || كسب اتصالي اتمك = يان يانه كلڪ، تماس اتمك، بيتشمك. = ج. بر بنا يا عرصه واراڙينك جهات اربعه سنديكي حدودي. || ۴. بر اردوي تر- كيب ايدن فرقه لر پيننده كي طرق مخاڙه واختلاط.

اتعاب { سنڌ. عر. } « تعب » دن مص. [افعال] يورمه، يورغونلق ويرمه: سزي بيهوده اتعاب ايتدم. || اتعاب ذهن = آكلشلاز بر شيئي آكلامغه چالشمه، ذهن يورمه، قفا پا. تلاشه: نافله اتعاب ذهن ايتشم.

اتفاق { سنڌ. عر. جم. انفاقات. } « وفاق » دن مص. [افعال] ۱. اويوشمه، سوز بر اتمه، وفاق، موافقت: بو ايشده آرقداش لره اتفاق ايدمه مدك = آرازده موافقت حاصل اوله- مدي. ۲. برلكده حركت اتمك اوزره سوزلشمه، اتحاد، عهدلشمه: ايكي دولت پيننده اتفاق واردر: اتفاق تدافعي، اتفاق تعرضي = پنجيسي يالكز خارجدن وقوع بوله جق تعرض ونجاوزه قارشى طوروق، و ايكنجيسي خارجه تعرض وتجاوز دخي اتمك اوزره ايكي دولت پيننده عقد اولنان مشاركت معاهده سي. ۳. راست كلايش،

تصادف. [لسانخزده بو معنا ايله استعمالى نادر درر.] || اتفاق آرا = بر مجلس اعضاسي ويا بر هيئت افراڊي راي و فكلرل- ينك بر نقطه يه اجتماعي، جمله سنك بر رايده بولنسي، سوز برلكي: بو ايشمه اتفاق آرا ايله قرار ويرلدي. [اتحاد آرا دخي ديتلير.]

اتفاقا { ح. عر. تصادفي اوله- رق، تصادفا، راست كله، على التصادف، قضاارا.

اتفاقي { ص. عر. } « اتفاقيه. » اتفاق و اتحما. ده متعلق: معاهده اتفاقيه. ۲. تصادفي: غرائب اتفاقيه.

اتقان { سنڌ. عر. } « يقن » دن مص. [افعال] ۱. صاقيغه، اجتناب: مناهي ومحرماتدن اتقا ايتلي. [توقي ده مستعملدر.] ۲. نقوي، پرهيز كارلق، الاهدن قورقه.

اتقيا { سنڌ. عر. جم. فد: تقي. } « با: تقي. » اتقيا ۱. بلدن آشاي اينن قسمي وعلى الخصوص كوشه لري، ذبل، دامن. ۲. روبه اتكنه بگزر مختلف مواده دخي اطلاق اولنور: چاڊير اتكي. || اتمك اتمك = اتمك طولوسيله، بول

بول. || اتمك اوپمك = مقام تحيده بر بيوك آدمك اتكني اوپمك: و مج. تعصيص وتمان اتمك: ال اتمك اوپمك آليشمدم. || اتمك باغي = قادنلرك فستانلريني فراجه و چارشك آتندن كور. رتمه مك ايچون قالد يروب بله باغلا دقلري شريت ويا غيطان. || اتمك بزي = چوجق قونداغ نك بلدن آشاي كلني. || اتمك بلده = حاضر، مهيا. || اتمك سرين = قيافتي طولبي اوليان، پاساقل. || اتمك سيدل كمك = چكلمك، آراق قا. ريشمامق، قطع مناسبت اتمك. || اتمك دوشمك، صارمق = التجا اتمك. || اتكنه يايشمق = طب حايه اتمك. || طاغ اتكي = طاغ غمك اتمك شكنده كيندجكه آچاله ربي اووه ويا دره به طو- غري اوزانان قسمي.

اتكاء { سنڌ. عر. } « وكاء » دئي مص. [افعال] طيسانمه، سويكتمه، ياصلانمه: ياصديغه اتكا ايتشيدى.

اتكلك { س. ۱. بلدن آشاي صارمق اوزره كييان روبه، فيستان، تنوره. ۲. قالدنلرك صيحاقتو متوق ويا فيستانى قبارمق ايچون آتدن كييندكاري فوسته. || امامه اتكلكي = چپوق طاقنك آت طرفي.

اتكله مك { فته. ۱. برينك اتكني اوپمك رسم خوش آ- مدي ويا تيريك اتمك، رم دامن پوسى ايضا اتمك. ۲. اتكله يلاه مك، اتكي يلازه كبي

قوللانهرق هوالنديرمق . ۳ .
بول بول اتكه تولديرمق، اتك
اتك آلوب كوتورمك .

آتكلی } صد. اتكي اولان ؛ او-
} زون اتكلی = اتكلی
قالديروب بله باغلانان اسكي بر
نوع اوزون ائواب.

اتلاف } سذ. عمر. جم. اتلافات.
} « تلف » دن مص.
افعال [۱ . اولديرمه، قتل و
هلاک ائمه . ۲ . بوش يره
صرف، اسراف : پدرندن بولديغي
اوقدر مالی آز وقتده اتلاف
ايتدی . ۳ . بوزمه، محو و
خراب ائمه . ۴ . اتلاف جنين =
رحمك اچينده دولی اولديرمك
جنایتي .

آتلی } صد. ۱ . اتی چوق اولان،
} طيقناز، طولغون . ۲ .
چكردك ايله دري آره سنده كي
ينه جك قسمی چوق اولان
(میوه) . || بايقي اتلی = اتی آز
لكن صیقي و طولغون اولان .

آتتم } صد. عمر. [« تام » دن ستمف.]
} دهها ویا پك تام و مکمل،
نقصانسز، اكل .

اتتام } سذ. عمر. [« تام » دن
} مص. افعال] ييتيرمه ،
اكل، پایانه ايرديرمه : شوبنای
اتتام ايدهمدك . [« اكال » دن
فرق شوکه اكالده ييتيرمکه
برابر مکملیت دخی مقصوددر.]

آتتمك } سذ. [آتسه كوستروب
} پيشيرمك ديمك اولان
« اوتمك » دن . زبا نزدی :
اكل . [۱ . حبوبات مختلفه
اونندن معمول خورك آتشد
يا فرونده ویا تپسیده پشمشی که

انسان غدا سنك اساسيدر،
خيز، نان : بقدای، مصر ،
آرپه، چاودار اتمكي . ۲ . ييه -
جك، يمك، طعام . ۳ . چكينه جك،
معیشت و وجه معاش : اتمكی
چيقارمق . ۴ . ايش، مأموریت،
خدمت، وظیفه : بنی اتمكمدن
ايده چكسكز = مأموریتمی غائب
ایتمكسكمه سبب اوله چكسكز .
|| اتمك اوفاغی = اتمك ريزه لری،
توكندی . || اتمك ايجی = يوشاق
اولان لپی، نرمه . || اتمك قابوغی =
اوست و آلتنده كي قيتیری،
قشاره . || اتمك كبی = پك عزيز
وقيتیلی ؛ پك لازم، لابد .
|| اتمكي ديزنده = تلمسز، موقت
نعمت ویا خدمت . || اتمكسه
ياغ سورمك = آرزوسنه مع-
زیاده نائل اولمق . || پنيير
اتمك = يوان يمك . || تعين اتمكي =
عسكربله ويرين بلك اتمكي .
|| طوز اتمك حق = شكران نعمت .
|| قوری اتمك = قاتيقسز ساده
اتمك .

آتتمكچی } سذ. اتمك ياپان و
} آدم، خباز .

آتتمكچيلىك } سذ. اتمك ياپان و
} صانان آدمك
صنعتی .

اتهام } سذ. عمر. [« تهمت » دن
} مص. افعال] برينه تهمت
و قباحت اسنادی : بوندن طو-
لايی بنی اتهام ايده مز سكز .
|| هقه و قوع بولان بر قباحت و
یا جنایتك قبل الحاکمه و ظن
اوزرينه برينه اسنادی .

اتهام } سذ. عمر. [« تهمت » دن
} مص. افعال] بر قباحتك
اسنادی آلتنده بولمه، اتهام
اولمه . ذ .

اتهامنامه } سذ. فا. هقه . بر جنای-
} يتدن طولايی مضموناً
توقيف اولنان آدمه او جنایتك
اسنادی حقنده هيئت اتهامیه
طرفندن ويرين ورقه، که او-
نكله محكمه يه تسليم اولنوب،
حاکمه سنه بدأ اولنور .

اتهامی } صد. عمر. ذ : اتهامیه .
} ستمف. هقه . قبل الحاکمه
مضموناً موقوف اولانله اسناد
جرم و جنایته اوغراشان و یا
بوايشه متعلق اولان : هيئت
اتهامیه ؛ اوراق اتهامیه .

اتيان } سذ. عمر. کتيرمه، اراد :
} دلائل اتیان ايتدی .
[عريسه اصل معناسی کله،
ورود، وصول ايسه ده، ترجه -
ده او معنا ايله قوللانماز .]

اثاث } سذ. عمر. [سجز . اولد -
} يغيچون جمع کبی اعتبار
اولنوب صفتی مؤنث اراد اولنور .]
او اشیاسی، مفروشات، دو شمه :
اثاث يتيه، اثاث بيت .

اثبات } سذ. عمر. [« ثبوت » دن
} مص. افعال] ۱ . پایدار
و محکم ائمه، صاغلاملاشديرمه .
ذ . ۲ . دليل و برهان ايراييله و
سند و شاهدله صحتی ميدانه
چيقارمه : دعواسنی اثبات ايده .
مدی ؛ سويلديكسز شيعی
اثبات ايده بيلير ميسكز ؟ ۳ . وار
ائمه، موجود براقه، محو
ائمه يش : فلان کتابی محو و
اثبات طريقيله کندی نامنه

نشر ایندی، یعنی بعض یرلینی
 قالدیروب بعضلرینی برافه رق.
 ۴. میدانہ چیقارمه، اظهار،
 ابراز: اثبات هنر. ۵. بر دعوی
 ویا مسئله نك صحتنی کوسترمک
 ایچون درمیان اولسان بدیہی
 و با هر دلیل و برهان: بو
 دعواہ اثباتم یوقدر، اثبات
 ابراز ایده مم. || مد. نفی ضدی،
 منفی اولیان فعل وسائر نك
 حالی، ایجاب، تصدیق؛ ادات
 اثبات = ادات نفیک ضدی. ||
 اثبات وجود = حاضر و موجود
 اولدیغنی کوسترمک ایچون بر
 کره کورینش. [فر. Acte de
 présence] .

آش { سنذ. عر. ج: آثار. ۱.
 اثر } علامت، نشان، بر شیشک
 وجودینه دلالت ایدن حال:
 بر اثر حجت کوستردی. ۲. وجودی
 قالمش بر شیشک قالان قسمی،
 بقیه: بوراده بنا اثری یوقدر؛
 اوراده بر اسکی شهرک آثاری
 موجوددر. ۳. بر آدمک وجوده
 کتیردیگی شیء، تألیف، اختراع،
 تصنیع و اعمال: شاهنامه فر-
 دوستنک، طباعت غوثانبرغک،
 سلیمانیه جامع شریف معمار
 سنانک اثریدر. ۴. تألیف،
 کتاب: نواینک « مجالس
 النفایس » ی کوزل بر اثردر؛
 آثار اسلاف ایچنده حرزجان
 اوله جق کتیا بلر واردر. ۵.
 فعل، عمل، تأثیر: طاشده مضمیر
 اولان آتسه آب ایتمز اثر. ۶.
 اسکی زمانلردن قاله مصنو-
 عات بشریه: اسکی مصریلرک

آثاری جالب حیرتدر. ۷.
 حدیث شریف، علم حدیث،
 خبر. ۸. تاریخ، وقایع. || آثار
 عتیقه = ازمسنه قدیمه دن قاله
 مصنوعات مهمه. || آثار قیمه =
 تألیفات، محرمات. || کلیات
 آثار = بر مؤلفک مجموع تألیفاتی.
 اثر { سنذ. عر. ایز، آیاق یری.
 اثر } || مج. مسالک، کیدیش:
 صلحا و ابرارک اثرینه تبعیت ایتملی.
 انتقال { سنذ. ج. عر. } فد: نقل
 { غیر مستعمل } آغیر
 شیلر، اشیاء غبله لک، آغراق.
 ذ. || جر اتقال = ماکینه فنی،
 فن میخانیکی. [فر. Mécha-
 nique] .

آثقل { ص. عر. } « ثقیل » دن
 { سته } دهها ثقیل، دهها
 چرکین و کران جان.
 اثم { سنذ. عر. کنسناه، جرم،
 صوح. }
 آثار { سنذ. ج. عر. فد: ثمر.
 با: ثمر. }
 آثمان { سنذ. ج. عر. فد: ثمن.
 با: ثمن. }
 اثمد { سنذ. عر. کیم آتیمون،
 سورمه طاشی. }
 آشاء { سنذ. ج. عر. } فد: شئی
 { غیر مستعمل } آراء، آرائق،
 هنکام، صره: او اثناده او آراء-
 لقده؛ ایش انناسنده = ایش
 آراسنده؛ اثنای حربده = حرب
 اولورکن؛ اثنای راهده = یولده
 کیدرکن.
 اثساعشر { عد. عر. اون ایکی:
 اثمه اثنا عشر = اون
 ایکی امام.
 اثسین { سنذ. عر. بازار ایرتسی:
 اثین کیجه سی. لس. } ایکی

معناسیله عدد اوله رق ترکیده
 هجج مستعمل دکلدر. |
 آتیه { سنذ. ج. عر. فد: شاه.
 با: شاه. }
 آثواب { سنذ. ج. عر. } زبازدی:
 { اسباب } فد: ثوب. با:
 ثوب.
 آثوابچی { س. } زبازدی: اسباب.
 البسه صانان تاجر. ۲. بر
 بیوک ذاتک البسه سنه و البسه یه
 متعلق مبیعات و سپارشلرینه
 باقان مأمور، اثوابی.
 آثوابچیلیق { س. ۱. } حاضر البسه
 صانانک وظیفه و
 صنعت و تجارتی. ۲. بر بیوک
 دائره ده البسه به متعلق ایشلره
 باقق وظیفه و مأموریتی.
 آثوابلق { ص. } زبازدی: اسباب-
 یارایان، البسه لک (قاش).
 آثیر { سنذ. عر. } یو. [Athir]
 هوادن خفیف اولق
 اوزره اجرام سماویه آره لرنده
 و ساحه سماده موجودیتی
 مفروض بر جسم، که ضیا و
 حرارتی ناقلدر.
 آثیم { ص. عر. } « اثم » دن صشا.
 { کهنکار. لس. }
 اجابت { س. عر. } « جوب »
 { دن مص. افعال } قبول،
 اسعاف، بر رجا ویا دعوتک
 قبولی، موافقت: دعوته اجابت
 سنن سنیهدنذر. || امت اجابت =
 دعوت جناب نبوی به اجابتله
 قبول اسلام ایدنلر. [مقابلی:
 امت دعوت، که دعوت بیو-
 ریلوب قبول ایتمدیلر.]

اَجَارَتَيْنِ { س. ع. } س. ع. ایکی کرا
 { دیمک } دیمک اولان بو تعبیر
 اجاره معمله واجاره مؤجله
 دیمکدر. بویه ایکی اجاره ایله
 ایجار اولنان مسققات و مستغلات
 موقوفه یه اجارینلی اوقاف
 دینلور. [مقابلی: اجاره واحده.]
اِجَارَةٌ { س. ع. } س. ع. ج. اجارات.
 { ا } « اجر » دن مص.
 افعال [۱. کرا. ۲. وقفه و یا
 میری یه عائد کرا. || اجاره
 زمین = اوزرینه ابیه و باغ و سا-
 رّه یا بیلان اراضینک عشرینه مقابل
 میری یه ویریان ویرکی. || اجاره
 معمله = پشین کرا؛ اجاره مؤ-
 جله = ایلریده ویریله جیک کرا.
 || اجاره واحده = متولّی
 وقف طرفندن آی وسنه کبی
 بر مدت قصیره تعیینله مسققات
 و مستغلات موقوفه نك ایجاری .
اِجَازَاتٌ { س. ع. } س. ع. « جواز »
 { دن مص. افعال [۱.]
 اذن، رخصت، مساعده. ۲.
 علوم آلیسه ده و مشقده اجمال
 تحصیل ایدنلره لدی الامتحان
 ویریلن مآذونیت و شهادتنامه :
 اجازت ویرمک، اجازت آلق .
اِجَازَاتُهَا { س. ع. } س. ع. فا. علوم آلیه
 { و مشقده مآذون
 اولانلره معلمری طرفندن
 ویریان اذنامه، شهادتنامه .
اِجَالَةٌ { س. ع. } س. ع. « جولان » دن
 { مص. افعال [جولان
 ایتدیرمه، طولاشدیرمه. ن.]
اِجَانِبٌ { س. ع. } س. ع. ج. ع. { فد :
 « اجنب » ترجه ده غیر
 مستعمل. [اجنبیلر، یابنجیلر .

اِجْبَارٌ { س. ع. } س. ع. « جبر » دن مص.
 { افعال [زورلامه، جبر
 اتمه، قهر ارضاسی خلافه بر
 ایشه سوق : کندیسنی بوایشه
 اجبار ایتدیلر؛ ضرورت انسانی
 هر شیئه اجبار ایدر .
اِجْتِبَاءٌ { س. ع. } س. ع. « جبات »
 { دن مص. افعال [۱.]
 بچوب طولامه. ۲. جابی و
 تحصیلدارک تحصیل اتمسی. ن.
اِجْتِرَاءٌ { س. ع. } س. ع. « جرأت »
 { دن مص. افعال [
 جرأتلمه، تجاسر : اجترایتمک .
اِجْتِرَارٌ { س. ع. } س. ع. « جر » دن
 { مص. افعال [تا. حیوا-
 نک کویش کتیرمسی.] کویش
 کتیرن حیوانلره : حیوانات
 مجتره دیرلر.]
اِجْتِسَارٌ { س. ع. } س. ع. « جسارت »
 { دن مص. افعال [
 جرأتلمه، قورقویوب آتله.] بو
 کله نك عربیده اصلا بویه معنا-
 سی اولدیغندن، بو مقامده
 استعمالی پاکلیشدر. بونک یرینه
 تجاسر قوللا نلیدر.]
اِجْتِمَاعٌ { س. ع. } س. ع. ج. اجتماعات.
 { « جمع » دن مص. افعال [
 ۱. طولامه، بریره کله، بریکمه،
 یغلمه : بر چوق خلق اجتماع
 اتمشیدی. ۲. بر مجلس و یا
 هیئتک طولانلمسی، انعقاد :
 بوکون مجلسک، قومیسسیونک
 اجتماعی کونیدر. ۳. ایکی و یا
 زیاده شیئک برلکده بولنسی :
 اجتماع ضدین. || م. اجتماع سا-
 کنین = ایکی حرف ساکنک
 یان یانه بولنسی. || ه. ایکی
 سیارمه نك یان یانه کلمسی .

اِحْتِئَاءٌ { س. ع. } س. ع. « جتی » دن
 { مص. افعال [میوه طو-
 پلامه. ن.]
اِحْتِنَابٌ { س. ع. } س. ع. « جنوب »
 { دن مص. افعال [
 صاقینوب چکیمه، توق، احتراز :
 شبهه یی مؤدی ایشلردن اجتناب
 ایتلی .
اِحْتِمَادٌ { س. ع. } س. ع. « جهد » دن
 { مص. افعال [۱. چا-
 لیشوب چپالامه، بذل مقدرت،
 سسمی و غیرت.] بو معنا ایله
 جهد استعمالی مرجعدر.] ۲.
 ائمه دینک آیت و حدیث و قیاسه
 توفیقاً مسائل شرعیه یی تعیینه
 اولان جهد و سعیلری : باب
 اجتهاد سنیلرجه مسدوددر .
اِجْدَادٌ { س. ع. } س. ع. ج. ع. فد :
 جد. با : جد.
اِجْرٌ { س. ع. } س. ع. ج. ع. « أجور،
 ۱. بر ایش مقا-
 بلنده ویریلن شیء، قارشیلنی،
] بو معنا ایله « اجرت » استعما-
 لی ده مأوسدر.] ۲. بر عمل
 صالحه یا خود صبر و توکل ایله
 تلقی اولنان بر مصیته قارشى
 ویریلن مکافاة اخرویه، ثواب :
 الله اجر و صبر ویرسین. || هقه.
 اجر مثل = بر ایش ایچون اهل
 و قوف طرفندن تعیین اولنان
 اجرت، اجرت حقیقیه؛ اجر
 مسمی = مقاله و بازارقله تعیین
 اولنمش اجرت .
اِجْرَاءٌ { س. ع. } س. ع. ج. اجراءآت.
 { « جریان » دن مص.
 افعال [۱. آقیمه، اساله : صوتی
 جدوللره اجرا ایتدی. ن. ۲.
 قوه ده اولان بر ایشک نعله

اخراجی، بر قرار و یا حکم نظا-
منك تطبیق، موقع فعله قومسی،
انفاذ: حقه‌دهی قرار ده‌ا اجرا
اولندی. ۳. معامله رسمیه سی
کور بلوب بیقه، ایفا: فلان یره
مأموریتی اجرا اولندی: اجرای
ایجابی = اقتضا ایدن معامله سنك
ایفاسی. || هقه. اجرا مأه‌وری،
اجرا هیئتی = محکمه‌نك قرار لرینی
موقع فعله وضع ایله مدیوندن
آخه‌ینی تحصیل ودائنه تسلیم
وظائفله موظف عدلیه مأمو-
ری ومعیتی. = ج. اجراآت =
عملیات، تطبیقات، ایش: فلانك
اجراآتی پك اییدر.

ا ج ر ا م } سنڊ. ج. عر. فد: جرم.
} با: جرم || اجرام سما-
ئیة، اجرام علویه = سماوات و
افلاکی طولیدران اجسام،
ثوابت وسیمارات واحجار جویه
وسائره. [فر. Corps célestes].

ا ج ر ت } سڌ. عر. ج: اجبور،
} اجورات. ۱. امکه
قارشوی ویریلن آخه وسائره،
حق، کونده‌لك، معاش: اجرتله
ایشلر. ۲. برشا کردك مکتبه‌ویا
مسافرك مسافر خانیه ویردیکي
وبوکا مماثل یرلده ویریلن آخه:
اجرتله مسافر قبول ایدر خانه:
اجرت سنویه‌سی شودر. ۳.
پوسته، تلفراف، دمیر یول و
سائره‌یه ویریلن آخه: اجرتی
ویرلمه‌مش بر مکتوب.

ا ج ر ل س ز } ص. ۱. بریره ویرلیدی
} اقتضا ایدن آخه‌ینی
ویرمه‌مش یاخود بو ویریکدن
استثنا اولنمش، مجاناً قبول
اولنمش: اجر تسز شا کرد؛

اجر تسز مکتوب. ۲. آخه آ-
لیان، مجاناً ایفای وظیفه ایدن:
اجر تسز مکتوب. = ح. آخه
ویرمکسزین، مجاناً: بن واپوره
اجر تسز کیررم.

ا ج ر ت ل } ص. ۱. برایش مقبا-
} بلنده آخه آلان:
اجرتلی عمله، یازیمچی، مکتوب.
۲. بریره آخه ویره‌رك قبول
اولنمش: مکتبک اجرتلی شا-
کردانی.

ا ج ز ا } سنڊ. ج. عر. فد: جزء.
} با: جزء. = تر. [مفرد
کبی]. ۱. ادویه ده قوللانیلان
مواد مختلفه، عقاقیر. ۲.
جلد لئمه‌مش کتاب، پراکنده.
۳. بر ترکیب کیمیوی ایله وجوده
کلوب اشتمل ایتمک خاصه سنی
ویا دیکر بویله بر قوت وتأثیر
حائز بولنان شیء: اجزالی کبریت،
قاپسول وسائره.

ا ج ز ا ج ی } س. ع. عقاقیر طبییه
} صاتان و ادویه‌ینی
استحضار ایدن آدم، صیدلانی،
اسپنچار، اجزاجی باشی بر بیوک
دائره‌نك ویا بر فرقه ویا آلاک
سراجیجیسی: اجزاجی چراغی،
یماغی، شا کردی. [اجزاء
طبییه و کیمیویه‌نك وحاضر علا-
جلك یالکیز فروختیله مشغول
اولوب، اعماننه قاریشمانلره
یعنی فر. Droguiste دینلنلره
دخی اجزاجی دینله بیلیرسه‌ده،
بونلرک عطار اسمیله تفریق
دها اییدر.]

ا ج ز ا ج ی ل ق } س. اجزاء طبییه
} وادویه‌نك اعمال
وفروختی صنعتی، صیدله، فن

صیدلانی، فن اسپنچاری .
ا ج ز ا ح ا ن ه } س. اجزاجی دکانی،
} اجزاء طبییه‌نك اعمال
وفروخت اولندیغی محل،
اسپنچاریا.

ا ج س ا د } سنڊ. ج. عر. فد:
} جسد. با: جسد.

ا ج س ا م } سنڊ. ج. عر. فد:
} جسم. با: جسم.

ا ج ح ف ا ن } سنڊ. ج. عر. فد:
} جفن. با: جفن.

ا ج ل } سنڊ. عر. سبب. ترکیه
} «دن» و«ایچون» یا-
خود عربی «ل» حرف لریله
قوللانیلیر: او اجلدن = او
سبیدن: ادغام ایچون = ادغام
سببیله، ادغام ایچون: لاجل
التفتیش = تفتیش سبب ومقصد-
یله، تفتیش ایچون.

ا ج ل } سنڊ. عر. هرذی روحک
} وعلی الخصوص انسانک
مقدر اولان وقت وفاتی: اجل
کلنجه باش آغریسی بهانه اولور:
اجل قضا بر قضایه اوغراهه رق
وفات: اجل مسمی، اجل موعود =
من طرف الله معین ومقدر
اولان اجل: اجل موعودیله
ارتحال ایتدی.

ا ج ل } سنڊ. عر. ط. بوین طوتو-
} قلنی. [فر. Torticulis].

ا ج ل } ص. عر. «جلیل» دن
} سته [دها ویا پك بیوک،
جلیل وعالی، اشرف: اجل مخلو-
قات = مخلوقاتک اشرفی اولان
انسان.

ا ج ل ا } سنڊ. عر. «جلاء» دن
} مص. افعال. [طرد،
تغریب، تبعید.

اجلاس { سذ. عم. اوتورتمه،
اققاد .

اجلاف { سذ. جم. عم. [فد :
جلف غیر مستعمل.]

اسافل، اراذل، بالدیری چیلاق
کروھی. [عریبده قبا واحق
آملر دیمکدر.]

اجلال { سذ. عم. [«جلال» دن
مص. افعال] ۱. بیوته،

آغیرلامه، تعظیم، اکرام. ۲.
بیوکک، جلال، عظمت. [بو
ایکنجی معنی عریبده یوقدر.]

اجله { سذ. جم. عم. [فد : جلیل.]
با : جلیل || اجله رجال

دولت علییه = اولی صنف اولی
رتبه سنی حائر ذواته اطلاق
اونور .

اجماع { سذ. عم. [«جمع» دن
مص. افعال] ۱. طو-

پلامه. ۲. || اجماع امت = زمان
اجتهادده ائمه و فقهاء عظام ايله
کبار تابعینک امور شرعیه تک
تعینی حقنده کی اتقاقلری .

اجمال { سذ. عم. [«جمل» دن
مص. افعال] ۱. بر

سوزک تفصیلات و تفرعاتنه
کیریشمکسزین صورت عمومیه ده
و طویدن بیانی، خلاصه، تلخیص :

سوزی اجمال اتمک. ۲. حسابده
امعال اربعه دن جمع. ۳. بر
اوزون حسابدن چیقاریلان

خلاصه : آی، سنه اجمالی. ۴.
غزته لرك امور سیاسیة عمومیه .
نک حال حاضرینی خلاصه

ایده رک باشده یازدقلمی مقاله،
جمله سیاسییه .

اجمالاً { ح. عم. خلاصه طریقله،
بجملاً، مختصراً .

اجمعین { سذ. جم. عم. جمله سی،
کافه سی، باجمعهم : رضی

الله عنهم اجمعین. [یالکز بویله
دعا تعمیراتنده مستعملدر.]

اجمل { ص. عم. [«جمل» دن
سفته.] دهاکوزل، احسن :

اجمل ناس ایدی .

اجناد { سذ. جم. عم. فد : جنده
با : جنده .

اجناس { سذ. جم. عم. فد :
جنس. با : جنس .

اجنبی { ص. عم. ۱. اجنبیه .
۲. بیانجی، بیگانه : ممالک

اجنبیه، دول اجنبیه، لسان
اجنبی. = سذ. دیگر بر مملکت
ویا جنسیت و ملیته منسوب

اولان، دیگر بر دولت تبعه
سنندن بولسان آدم : اجنبیلره
مخصوص بر یر. [«اجانب»

بزجه غیر مستعمل اولان
«اجنب» ک جمع ایسه ده، بر
معناسی مشترک اولدیغندن،

بونک جمعی مقامده قوللا-
نیلیور.]

اجنبیت { سذ. عم. و :

اجنبییک { سذ. یا بحقیق، بر دولت
اجنبیه تبعیتی .

اجنجه { سذ. جم. عم. فد :
جنح. با : جناح .

اجنه { سذ. جم. عم. فد : جنین.
با : جنین .

اجنی { سذ. عم. جنی دن جن،
جن طائفه سنندن بر فرد .

اجوبه { سذ. جم. عم. فد :
جواب. با : جواب .

اجور { سذ. جم. عم. و بونک
جم. : اجورات. فد :

اجر. با : اجر .

اجوف { ص. عم. ۱. جوفاء.
۲. «جوف» دن صشف.]

ایچی بوش، قوف. || مج. جاهل
واحق، بوش. || د. عین الفعلی

یعنی ایکنجی حرف اصلسی «و»
یا خود «ی» اولان (فعل عربی).
س. [«حاجی» دن مخفف]

اجه { ص. عم. اختیار، قوجه آدم، آق
صقال .

اجهار { سذ. عم. [«جهر» دن
مص. افعال] ۱. آشکار

ایتمه، آشکار سوبیله. ۲. سسله
او قومه، جهراً قرائت .

اجهل { ص. عم. [«جاهل» دن
سفته.] دهاویا پاک جاهل

ونادان : اجهل ناس = خلقک اک
جاهلی .

اجیال { سذ. جم. عم. فد : جیل. با :
جیل .

اجیر { سذ. عم. [«اجر» دن
صشف] اجرتله ایشلین،

کونده لکجی. ۲.

احادیث { سذ. جم. عم. [فد :
حدیث.] با : حدیث .

احاطه { سذ. عم. [«حوط» دن
مص. افعال] ۱. قو-

شاتم، اطرافنی چویرمه : کوزک
احاطه ایتدیکی یرلر. ۲. معلو-
مات شامله، و قوف تام : سیاه-
سیایده احاطه سی وار ایدی .

احاله { سذ. عم. جم. : احالات.
[«حول» دن مص. افعال]

۱. بر ایشی برینه ترک، برینک
عهده سننه حمل ایتمه : بو ایشی
فلانه حاله ایدلم. [حواله کچی.]

۲. مناقصه ویا مزایده په چیقا-
ریلان بر میری ایشنک ویا بر
التزامک طالبنه ترکی معامله سی :

اعشاری، عسکرک اتنی فلانه
احاله ایستدیلر؛ اغنام ویرکیسی
احاله صورتیسه اداره اولنور.
{ مقابلی امانت. }

{ احاله } ح. عر. احاله صورتیله،
{ مزایده ویا مناقصه یه قو-
یهرق طالبنه ترک ایتمک طریقیله،
التزام یولونده: اعشار احاله
اداره اولنیور. { مقابلی امانت. }

{ احباب } سنڊ. جر. عر. فد. حبيب.
{ با: حبيب.

{ احباب } سنڊ. جر. عر. فد.:
{ حبيب. با: حبيب.
= تر. فد. دوست، محب:
اوآدم احبابمدر؛ احبابجه قو-
نیشورز.

{ احبابلق } س. دوستلق، محبت،
{ مناسبات دوستانه.

{ احبار } سنڊ. جر. عر. فد.:
{ حبر. با: حبر.

{ احتباس } سنڊ. { «حس» دن
{ مص. افتعال } ط. طو.
تله، طو توفلق: احتباس بول =
ادرار طوتله؛ احتباس صفراء
وساژه.

{ احتجاب } سنڊ. عر. { «حجاب»
{ دن مص. افتعال }
اورته، صاقلانمه، کورینمه،
کیزلنمه، نقاب وپرده وساژیه
آرقه سنه کیرمه.

{ احتجاج } سنڊ. عر. { «حجت»
{ دن مص. افتعال }
دلیل و حجت ایراد ایتمه، بر
دعوانک اثباتیچون بر شیئی
دلیل و حجت عدا ایتمه: سعديک
بر شعریله احتجاج ایدیور؛
احتجاجه صالح بر شیء بوله مدی.

{ احتجام } سنڊ. عر. { «حجامت»
{ دن مص. افتعال }

حجامت اوله، بوینوز یاپیشد-
یرهرق قان آلدیرمه: احتجام ایتمک.

{ احتراز } سنڊ. عر. { «حرز»
{ دن مص. افتعال } صا.
قیمه، چکمه، تحفظ، اجتناب:
منافقدن دائما احتراز ایتملی؛
کمال احترازه = پک زیاده صا-
قینهرق.

{ احتراق } سنڊ. عر. { «حرق»
{ دن مص. افتعال }
یانمه، طویشمه، یانوب کول
اوله: احتراق ایتمدی = محترق
اولدی. || ه. بر سیاره نک
شمسه تقری، شمسه بر برجه
بولنسی: احتراق زخل. || کیم.

بر جسمک مولد الموضه ایله
ترکبندن حصوله کلن تبدل:
احتراق ذاتی، بطی، تنفسی. ||
م. احتراق نقطه سی = اشعه
شمسک اجتماع ایستدکری نقطه.

{ احترام } سنڊ. عر. ج: احترا.
{ مات. } «حرمت» دن
{ مص. افتعال } حرمت، رعایت،
صایفی، توقیر، اعزاز، تکریم:
احترامده قصور ایتمدی؛ واجب
الاحترام = شایان حرمت. ||
احترامات فائقه، انشاده تعبیر
تحیه در.

{ احتساب } سنڊ. عر. { «حساب»
{ دن مص. افتعال }
۱. حساب صورمه، حساب
چکمه، مسئولیت. ۲. زجر،
مجازات. ۳. وقتیسه پولیس و
بلدییه وظیفه سنی ایفا ایدن واک
باشلی ایشی اصنافک اوزان و
اکیالنه نظارتدن عبارت اولان
محتسب ویا احتساب آغاسی مأ.
موریتی وداژمه سی. ۴. بو دا.

ژویه عائد رسوم. || احتساب
آغاسی، ناظری به محتسب، دا-
روغه، شهر امینی.

{ احتسابیه } س. عر. { رسوم
{ احتسابیه دن محفف }
احتسابه یعنی بلدییه عائد رسوم.

{ احتساس } س. ج. { احتساسات.
{ فن منافع الا.

عضاده فر. Sensation دینان
حالی افاده ایچون ایجاد اولنوب
لسان ادویه دخی فرجه یاب
دخول اولمش برکله ایسه ده،
عریده «حس» ماده سی افتعال
با بنسندن اصلا تصریف اولنمد.
یغندن، «حس» تعبیری بونی
افاده یه کافی دکل ایسه، «احساس»
کلمه سنی قوللانمق اقتضا ایدر. }

{ احتشام } سنڊ. عر. ج: احتشا.
{ مات. } «حشمت» دن
{ مص. افتعال } خدم وحشم کثرتی،
دارات، دبدبه، طنطنه، شکوه:
کمال احتشامله؛ احتشامات فوق
العاده سیله عوامک کوزلرخی
قاشدیردی.

{ احتضار } سنڊ. عر. { «حضور»
{ دن مص. افتعال }
اولومه حاضر اوله، حالت نزع،
جان چکیشمه: بیمار احتضارده
اجرت دیلر طیب.

{ احتطاب } سنڊ. عر. { «حطب»
{ دن مص. افتعال }
اورمان ویا باطله لقدن اودون
کسمه: اهلینک حق احتطابی.

{ احتقال } سنڊ. عر. ج: احتقا.
{ لات. } «حقل» دن
{ مص. افتعال } بیوک برآلای
ایله حرمت و تعظیم. { باشلیجه
جمی جنازه آلا بیری حقسنده

مستعملدر: نعشی احتفالات
لازمه ایله قالدیرلدی .
احتیقار { سذ. عر. [«حقارت»
{ دن مص. افتعال] ۱ .
حقارته قاتلانمه، تذلل، تواضع .
۲ . خوار وحقیر نظریله باقمه،
کوز طوتنامه : احتیقار ایتمک .
احتیقان { سذ. عر. [«حقن»
{ دن مص. افتعال]
ط . ۱ . حقنه وشیرینغه استعمالی .
۲ . بر عضوه قان بریکمه سیله
اورانک شیشوب قیزارمه سی،
تراکم دم. [فر. Congestion] .
احتیکار { سذ. عر. [«حکر»
{ دن مص. افتعال]
ذخیره وسائر محصولات طو-
بدن مبايعه وحسیله فیاتنک
ترقیسندن صکره آغر بها ایله
فروختی معامله سی، مطره بازلق .
احتیلام { سذ. عر. [«حلم» دن
{ مص. افتعال] ۱ .
دوش آزمه، اویقوده صو
اقتضا ایتمه . ۲ . بالغ اولمه، سن
بلوغه ایرمه .
احتیاء { سذ. عر. [«حمیه» دن
{ مص. افتعال] ط . مضر
یمکردن اجتناب، پرهیز .
احتیال { سذ. عر. [«حما»
{ لات.] [«حمل» دن
مص. افتعال] . ۱ . یوکلنمه،
قالدیرمه اقتدار، تحمل : ناتواندر
آنده بو تکلیفه یوقدر احتمال .
(فضولی) . ۲ . ممکن اولمه،
امکان، عقله قریب اولمه، بر
شیتک اوله بیلمسی : بو ایشک بو
کون بیتمسی احتمالی ضعیفدر؛
بوکا احتمال ویره م؛ هر احتمال
قارشی ؛ اغلب احتمال (وطوغر-

یسی) اغلب احتمالاته کوره: احتمالی
یوقدر = ممکن دکلدر؛ احتمالدر،
(وطوغریسی محتملدر، یاخود)
احتمالی واردر = ممکندر؛ احتمال
بعده = ضعیف احتمال؛ احتمال
غالب = قوتلی احتمال. = ح .
اوله بیلیر، بلکه : احتمال بواقشام
کلیرلر .
احتیواء { سذ. عر. [«حوایت»
{ دن مص. افتعال]
ایچنه آلمه، جامع وشامل اولمه،
احاطه : بوتعبیر بر چوق معانی بی
احتوا ایدر = حاوی وشاملدر .
[بعض اسملره لاحق اوله رق
فارسی قاعده سنجه بر طاقم سقیم
وصف ترکیبیلر تشکیل ایدر، که
مجرد کتابت رسمیه سی صیغفله
پایداری اولیورلر] : مکارم احتواء
مکاری حاوی (!)
احتیاج { سذ. عر. [«حاجه» دن
{ جات.] [«حوج» دن
مص. افتعال] ۱ . لزوم ضروری،
بر شیئه اونسز یاپه میه جق در-
جده باغلی اولمه . ۲ . لزوم،
اقتضا : بو مکتب ایچون بر
معلمه ده ااحتیاج واردر؛ فلان
شهرک صویه احتیاجی انکار
اولنه ماز . ۳ . یوقلق، یوقسو-
للق، فقدان، ضرورت : احتیاج
انسانی چابق اختیارلادیر . ۴ .
افتقار، عرض حاجتله احسانه
انتظار : نم کیسه یه احتیاج
یوقدر . || دفع احتیاج = لزوم
ضروریسی حس اولسان شیئی
تدارکله احتیاجدن قورتله . =
ج . نوع بشره تعیش ایچون
اقتضا ایدن شیئرلر : احتیاجات
اهالی؛ احتیاجات ضروریه؛

احتیاجات عمومیه : احتیاجات
مادیه ومعنویه .
احتیاط { سذ. عر. [«حوط»
{ دن مص. افتعال] ۱ .
ایلریده لزومی کوریلور احتمال
وملاحظه سیله تدبیرلی طاورانمه:
احتیاط اوزره بولمق، احتیاطلی
طاورانمق . ۲ . بصیرت، تدبیر،
غفلتک عکسی . ۳ . حال حاضرده
زانده کی کوریتوب آنجتی ایلریده
لزومی احتمالنه بناء ص . اقلانان
شیء : احتیاط آنچه سی، احتیاط
عسکری . ۴ . عساکر نظام .
میهنک بعدالتعلیم سلاح آلتنده
طوتلیوب، حین حاجتده آلمق
اوزره ترخیص ایدین صنفی .
احتیاطاً { سذ. عر. [«احتیاطاً» دن
{ دن مص. افتعال] ح . احتیاط طریقیله،
ملاحظه سیله .
احتیاطسز { سذ. عر. [«احتیاطاً» دن
{ دن مص. افتعال] ح . احتیاطه رعایا-
ظهور ایدیه بیله جک احواله قارشی
وقتیله تدبیر دوشومنین، غافل،
اسباب احتیاطیه دن محروم :
احتیاطسز آدمدر؛ احتیاطسز
طاورانندی .
احتیاطسز لاق { سذ. عر. [«احتیاطاً» دن
{ دن مص. افتعال] ح . احتیاطه رعایت .
احتیاطلی { سذ. عر. [«احتیاطاً» دن
{ دن مص. افتعال] ح . احتیاطه رعایت
طیه سی مکمل اولان، ایلریده
ظهور ایدیه بیله جک احواله قار-
شی تدبیر لازمه بی اجمال ایش،
بصیرتلی : چوق احتیاطلی آدمدر؛
بن دائماً احتیاطلی طاورانیرم .
احتیاطی { سذ. عر. [«احتیاطاً» دن
{ دن مص. افتعال] ح . احتیاطه رعایت
منسوب ومتعلق اولان : تدبیر

احتیاطی، عساکر احتیاطیه،
فرقة احتیاطیه .

احتیال { سذ. عر. ج: احتیالات،
« حیلہ » دن مص.
افعال [حیلہ استعمالی، حیلہ به
مراجعت .

احجار { سذ. عر. ج: فد:
حجر. با: حجر .

احد { عد. عر. ج: آحاد. ث:
احدی. بر، یک، واحد. ذ:
|| یوم الاحد = بازار کونی. =
ج: ر. بردن طقوزه قدر او.
لان رقلرکه حسابده اک صا.
غده کی خانه ده یاز بلیز .

احداث { سذ. عر. «حدث»
{ دن مص. افعال [

میدانه کتیره، ایجاد و اختراع،
یکی طرزده بر شیء وجوده
کتیره، پیدا ائمه: طوب نه وقت
احداث اولندی .

احدی { عد. ث. عر. با: احد .

احدیّت { سذ. عر. برك، جناب
{ حقك برلكی، وحدا.
نیت: بارگاه احدیته عرض منا.
جاة ابتدی .

احرار { سذ. ص. ج: فد:
حر. با: حر .

احراز { سذ. عر. «حرز»
{ دن مص. افعال [قزانه،
نائل اوله، معنویاتدن بر نعمته
مالك اوله: رتبه، مسند احراز
ایتمک .

احراق { سذ. عر. «حرق»
{ دن مص. افعال [

یاقه، آتسه آتسه، آتش ویرمه:
بر او، بر اورمان، بر آدم احراق
ایتمک. || احراق بالنار = انسانی

دیری دیری آتسه آتوب یاقه
جزای مدهشی .

احرام { سذ. عر. «حرم»
{ دن [حرم شریفه

کیررکن حجاجك بورندکری
دیکیشز ثوب که یوک و یا پا.
موق و کتندن اولور: احرامه
کیرمک. ۲. عربانک بورندکری
بیوک یوک چارشف. ۳. یره
و یا مندرک اوزرینه یا ییلان
و چارشف و یورغان کبی قوللا.
نیلان خاولی و یا خاوسز یوک
یا بیغی .

أحرى { ص. عر. «لسانمزده
{ غیر مستعمل اولان

«حرى» دن ستمف. [دها منا.
سب، دها لایق، دها شایسته
وشایان، انب: بو آدم تلطیفه
جمله دن احراذر .

أحزاب { سذ. ج: فد:
{ حزب. با: حزب .

أحزان { سذ. ج: فد:
{ حزن. با: حزن .

أحساس { سذ. عر. ج: احسا.
{ سات. «حس» دن

مص. افعال [۱. طویمه، خواص
خمسه دن بری واسطه سیله متأثر
اوله. ۲. حس واسطه سیله
درک و فهم. «حس» دن هان
فرق اولموب، «حس ایتدیرمه»
معناسنی ایسه عربیده اصلا
افاده ایتدیکندن، او معنا ایله
قوللانماالی، واصلنر اولان

«احساس» یرینه استعمال
اولمیلدر. [

أحسان { سذ. عر. ج: احسا.
{ نات. «حسن» دن

مص. افعال [۱. ایلك ائمه،

کوزل معامله. ذ. ۲. باغشلامه،
بخش، اعطا: کندیسنه کوزل

بر آت احسان ابتدی. ۳.
ویریلن، باغشلانان شیء، عطیه،
بخشش: احسان شاهانه توزیع
اولندی. ۴. لطف، عنایت،
کرم: احسان بیورک ایکی سوز
سویلیهیم. | بو معنا ایله استعمالی
ناممحلدر. || احسان علی الاحسان =
احسان اوستنه احسان. ||
الاحسان بالتمام = برشیء و یریلنجه
تمامیله، تمامیه و یرلمیلدر .

أحساندیده { ص. فا. ج: احسا.
{ ندیدگان. (عر.

احسان = ایلك، فا. دیده = کور.
مش [برینک لطف و احسانتی
کورمش، نعمته نائل اولمش
اولان، منتدار .

أحسن { صد. عر. ث: حسنی.
{ «حسن» دن ستمف. [

دها کوزل، دها یا قیشیقلی،
پک کوزل .

أحشاء { سذ. ج: عر. [فد:
{ «حشا» لسانمزده غیر

مستمیلدر [۱. انسان و یا حیوا.
نک کوکسی و قارنی ایچنده کی شیلر،
باغر صاقلرله جکرلر، یورک، طلاق
و سائره، باغر. ۲. باغرضاق .

أحصاء { سذ. عر. «حصی»
{ دن مص. افعال [صایمه،

تعداد، شمار: فضائلی ناقابل
احصاذر .

أحضر { سذ. عر. «حضور»
{ دن مص. افعال .

حضوره کتیرمه، حاضر ومو.
جود ائمه: او آدمی او کتا بلری
احضار ایتدم = کتیرتدم. (حا .

ضر لاه و تمیبه معناسیه قوللا -
 نلامیلدر. || هقه محکمه یه جلب
 ودعوت: احضار بوصله سی = برینک
 محکمه حقوقه جلب ودعوت یجون
 کوندریلن تذکره. || احضار مذ -
 کره سی = برینک محاکم جزائیه یه
 جبراً جلبی ایجون کوندریلان
 مذکره.

احضاریه { سنذ. جر. هقه. بر -
 و دعوت یجون آلتان خرج.

احقاد { سنذ. جر. عر. فد:
 حفید. لا: حفید.

احق { سنذ. عر. } «حقیق» دن
 دهها مستحق، الیق: او آدم
 جمله دن احقدر.

احقاق { سنذ. عر. } «حق»
 دن مص. افعال [حق]
 یرینه کتیرمه، اجرا ایتمه: احقاق
 حق ایتمک. دائماً «حق»
 اسمیه برابر قوللایلیر. اصل
 معناسی حق نظریله باققدر.

احقر { سنذ. عر. } «حقیر» دن
 دهها ویا پک خوار
 وحقیر: عبداحقر لری. [اکثریا
 محویت و تواضع مقامنده
 مستعملدر.]

احکام { سنذ. جر. عر. فد:
 حکم. لا: حکم.

احکام { سنذ. عر. } «حکم» دن
 مص. افعال [قوتلندیرمه،
 صاغلاملاشدیرمه، محکم ایتمه. ذ.
 لا: تحکیم.

احلاء { سنذ. عر. } «حلو» دن
 مص. افعال [کیمی. طا.
 تلیاتمه.] فر. [Dulcification].

احلام { سنذ. جر. عر. فد:
 لسانمزده غیر مستعمل

«حلم» [رؤیال، اضغاث .

احلی { سنذ. عر. } «حلو» دن
 (سنف) دهها ویا پک طابتی. ذ.
 سنذ. عر. تش. آلت تنه.
 احلیل { سنذ. عر. } سل ذکورک دلیکی،
 مجرای بول.

احمال { سنذ. جر. عر. } فد: لسانمز -
 ده غیر مستعمل «حمل»
 ۱. یوکلر، انتقال. ۲. آغر شیدلر،
 اشیاء، آغرلق.

احمر { ص. عر. ذ: حمراء. قیرمزی،
 قزیل، سرخ. ذ. || موت
 اجر = قان دوکدرک مقتولاً
 ویا شهیداً وفات.

احمرار { سنذ. عر. } «جر» دن
 مص. افعال [قیزارمه،
 قیزیلق. || ط. قریزی لککلر
 پیدا اولسنی مرجب خفیف برجلبه
 خسته لغی.] فر. [Erythème].

احمق { ص. عر. } «حمق» دن
 { صش. } عقلسنز، بدلا،
 قالین قفالی، بون. «حمقاء»
 اولان مؤنث عربسی لسانمزده
 مستعمل اولیبوب، ینه احق
 قیز دینلیر .

احمقجه { ص. آزامحق، آحمقسی،
 احمقه بگزدر. = ح.
 احقملر طرزنده، احق کبی.

احمقلق { س. بدلاق، حق،
 حماقت.

احوال { سنذ. جر. عر. فد:
 حال. لا: حال.

احول { سنذ. عر. } «حول» دن
 { صش. } شاشی. لس.

احیاء { سنذ. عر. } «حیوة» دن
 مص. افعال [۱. دیر -
 لته، جانلاندیرمه، اعاده حیات:
 قیامت کونی جناب خالق اولو -
 لری احیا بیوره جقدر. ۲. تازه

حیات و بررجه سنه شنلندیروب
 اعمار ایتمه: تمیدد اولسان دمیر
 بول خطلری آناتولی بی احیا
 ایتدی. ۳. قوت و طراوت
 ویرمه: بو یاغور باغلری احیا
 ایتدی. ۴. سویندیرمه، کوزل
 بر خیزله ویا لطف واحسانله
 تسریر: بنی احیا بیور دیکنز.

۵. یکیدن قوت و شان و شرف
 قزاندیرمه: احیای اسلام. ۶.
 او یاندیرمه، وجوده کتیرمه،
 تأسیس ویا تعمیر: بر چشمه، بر
 تکیه، بر مکتب احیا ایتدی.
 ۷. (کجه بی) عبادتله و او یقوسز
 کچیرمه: احیای لیالی ایدیور.
 || احیای موت = خالی پرلری
 آچوب زراعته صالح ایتمه.

احیا کرده { ص. ۱. احیا
 ایدلش، تأسیس
 و اعمار اولمش، وجوده کتیرلمش:
 سلیمیه قشله سی سلطان سلیم خان
 ثالث حضرتلرینک احیا کرده -
 سیدر. ۲. لطف دیده، نائل
 نعمت.

احیان { سنذ. جر. عر. فد:
 حین. لا: حین.

احیاناً { طرز. عر. } وقت وقت،
 آره صره، گاه گاه:
 احیاناً کلیرلر.

آخ { سنذ. عر. } اخوان،
 اخوة [ترکیبات عربیه ده
 اخو، اخا، اخی صورنی آلیر.]
 قارداش، برادر. ذ.

آخافه { سش. عر. } «خوف» دن
 مص. افعال [قورقوتمه،
 قورقو ویرمه، تخویف، تهدید:
 آخافه ایتمک.

آخبار { سنذ. جر. عر. فد:
 خبر. لا: خبر.

اخبار { سذ. عر. جم: اخبارات. خبر ویرمه، بیلدیرمه، آکلاتمه، معلومات ویرمه، یتیشدیرمه: وقوع حالی فلانه اخبار ایلدی.

اخبارنامه { س. فا. حقه. ۱. بر قصد معلوماتی حاوی اوله رق مرجعته ویریلن ورقه. ۲. بر مبلغک اعطاسی ویا دیگر بر معامله تک اجراسی لزومنه دائر بر دائره رسمیه دن کوندریان اخبارنامه.

اخباریه { ص. عر. ذ: اخباریه. بوله جق بر حالدن خبر ویرمکی متضن اولوب، امر ونهی ودعا و آرزو کبی معانی یه دلالت ایتین (فعل، جمله وسائره): « بن کلام، اوکله جکدر» جمله لری جل اخباریه و«سن کل، او کلایدر» جمله لری جل انشائی در.

اخباریه { سذ. عر. قاجاق اشیانی ویرنه اعطا اولانسان آچقه، مخبر اجرتی.

اخت { سذ. عر. جم: اخوات. قیز قارنداش، همشیره، خواهر. ذ.

اخبار { سذ. عر. «خبر» دن مص. افتعال [صوروب یوقلایه رق و دنه یه ریک اوکرتمه. ذ.

اخصام { سذ. عر. «ختم» دن مص. افتعال [ختام بوله، بیتمه. ذ.

اخذاع { سذ. عر. «خدع» خدعه و حيله استعمالی، حيله کارلق. ذ.

اختر { س. فا. جم: اختران. ستا. ره، نجم، کوکب. لس. || مج. بخت، طالع: بد اختر = بد بخت، طالعسنز: نیک اختر = بختیار، فرخنده طالع.

اختراع { سذ. عر. جم: اخترا. مص. افتعال [مثلث سبق ایتمه مش بر آلت و ماکنه وسائره ایجاد: تلغرافک، واپورک، طباعتک اختراعی. || مج. اصلی اولیان بر شیشک قوریلوب واقع و صحیح کبی کوسترلسی: بو حوادثی کندیسی اختراع ایتدی. || م. کیمسه طرفندن قوللانامش تعبیرلر و مضمونلر صرفی: بو شا. عرک طبع اختراع کارانه سی واردر.

اختراع، خلق، ایجاد، کشف، احداث، ابداع آرآلرنده فرق واردر: اختراع وسائط معلومه ایله و اعمال فکر سا. به سنده بولنمش بر ترتیبله ایجاد کاراته بر شیء میدانه قویق؛ خالق بسبتون یوقندن وار ایتک؛ ایجاد معدوم ویا معدوم عد اولنه جق صورتده مجهول بر شیشه وجود ویروب پیدا ایتک؛ کشف موجود ایکن انظاردن مستور و مجهول بولنان بر شیشه ظاهره اخراج ایدرهک معلوم ایتک؛ احداث یعنی بر شیء چیقارمق وینکی طرز ده بر شیء میدانه قویق؛ ابداع ایسه یکیلکیلله برابر غرابت و لطافتیله دخی جالب انظار دقت اوله جق بر شیء بولوب اورته به آتمقدرد. تلغراف، واپور اختراع اولندی؛ عالم، انسان خالق بیوردلی: کامپیولک، زراعت، تیبارت ایجاد اولندی: آمریکا، نیتون سیارسی، پلاین معدنی کشف اولندی؛ عساکر نظامیه احداث اولندی؛ فونوغراف، تالفون ابداع ایدلدی. ایجاد دها مطلق و اعم اولوب دیکرلری یرینه دخی قوللایله ییلدی.

اختر اعکارانه { ص. فا. ایجاد ویا مقتدر: بو آدمک افکار،

طبیعت اختراع کارانه سی واردر. = ح. اختراع اصحابه یا قیصر بصورته: اختراع کارانه بر طرزله.

اختراعی { ص. عر. ذ: اخترا. عیه. ایجاد و اختراعه متعلق ویا اختراع اولنمش: افکار اختراعیه، تعبیرات اختراعیه. **اختر شناس** { س. فا. نجومدن احکام چیقارمق ادعای باطلنده بولنان مخم.

اختصار { سذ. عر. جم: اختصار. مص. افتعال [سوزک قیصه کسلسی، مرامک آز سوزله افه ده سی، بر عبارده دن لزومسز ویا ایکنجی درجه ده لزومی او. لان تفصیلاتک طی: ابن خلدو. تک تاریخی اختصار ایدله مشدر: اختصار صورتیله، علی طریق الاختصار.

ایجاز و ایجادن فرق واردر: اختصار فضله تفصیلاتی چیقاروب صورت افاده بی حال طبیعیده براقق؛ ایجاز عبارده بی لزومندن زیاده وحال طبیعینسک پک مادوننده قیصالدوب زور اسلا. شیهله جق بر حالده براقق؛ ایجال ایسه یالکز خلاصه و نتیجه سی آلمقدرد. مروج الذهب اختصار، کافیه ایجاز، عوامل ایجال طریقله یازلشدرد.

اختصار { ح. عر. تفصیلاتسز؛ مختصر اوله رق، اختصار طریقله.

اخصاص { سذ. عر. «خصوص» ۱. بر آدمک بر ایشه ویا بر فن و علم و صنعته حصر مساعی و اشتغال ایدوب یالکز اونکله اشتغال ایتسی: بو طبییک امراض جلدیه یه اختصاصی واردر. [قر:

Spécialité]؛ ارباب اختصاص =
منسوب بولدقلمری فن و صنعتك
یالکزر بر شعبه سیله توغل ایدنلر.
[فر: Spécialistes] . ۲ . بر
آدمه منسوبیتده مبالغه، خصوصیت،
انقطاع، انتساب: فلان
ذاته اوتهدن بری اختصاصم
واردر.

اختصاصی } ص. عر. ث: اختصاص.
صیه. بر فنك
بهر شعبه سی با تفریق آیرججه
تحصیل اصول جدیده سنه و او
شعبه لردن بهرینه منسوب و
متعلق: بو طبیبك امراض
داخلیه حقیقه معلومات اختصاص.
صیه سی واردر.

اختصاصیون } سذ. ج. عر.
بر فنك یالکزر
بر شعبه سیله توغل و اونده کسب
رسوخ ایدنلر، ارباب اختصاص.
[فر: Spécialistes] .

اختصاص } سذ. عر. (« خصوصیت »)
« مت » دن مص. افعال]
دشنگ، محاصمه. ذ.

اختصاص } سذ. عر. (« خضب »)
« دن مص. افعال]
(طیرناق و صاچ و صقال وسا -
ژدی) بویامه: صقالنی خنا ایله
اختصاص ایدردی. لس.

اختصاص } سذ. عر. (« خضوع »)
« دن مص. افعال]
تواضع، خضوع، سرفرو. ذ. ولس.

اختصاص } سذ. عر. (« خطبه »)
« دن مص. افعال]
نکاحله ایستمه، بر قیز و یا
قادینی تزوجه طالب اولمه. لس.

اختصاص } سذ. عر. (« خطف »)
« دن مص. افعال]

قامه، قاپوب کو تورمه. لس.
اختصاص } بصر = کوز آلمه،
قاشدیرمه .

اختصاص } سذ. عر. (« خفی » دن
مص. افعال] کیزلنمه،
صاقلانمه: اختفا ایتمك .

اختصاص } سذ. عر. ج: اختلا.
« دن مص. افعال] « خلوج » دن

مص. افعال] چارنمه، چارپندی،
سگرمه: اختلاج قلاب = یورک
چارپندیسی؛ اختلاج عین = کوز
سگرمه .

اختصاص } سذ. عر. ج: اختلا.
« دن مص. افعال] « خلص »
« دن مص. افعال] چالمه، سرقت.

[اصل معناسی اصولله وال
چابقلغیه آشیرمه ایکن، بزده اک
زیاده افعال سرقته قوللانیلیر] .
اختلاس = وقت = مشاغل آراسنده

بر آرز وقت بولمه، آرائق بولمه .

اختصاص } سذ. عر. (« خلط »)
« دن مص. افعال]
قاریشوب کوریشمه، آمیزش:

اخلاقسز آدملرله اختلاط ایتمه ملی.
[اصل عربیده بو مقامده مخلا
لظه قوللانیلیر] اختلاطدن

منزع = کیمسه ایله کوریشمسنه
مساعده اولنمیان محبوس .

اختصاص } سذ. عر. ج: اختلا.
« دن مص. افعال] « خلف » دن
مص. افعال] اویمایش، اوپو-

شمامه، عدم توافق: آرازنده
اختلاف واردر، اختلاف ظهور
ایتمدی؛ اختلاف آرا = رأیلرک

بریره که مه مسی؛ اختلاف صور
والسنه = نوع بشر صورتلریله
لسانلرینک برینه اویتامسی؛
اختلاف لیل ونهار = کیمجه ایله

کوندوز آره سنده کی فرق. || مه.
اختلاف دار = ایکی کیمسه دن بری
بر دولت دیکری بشقه بر دولت
تبعه سندن اولمق .

اختصاص } سذ. عر. (« خمر » دن
مص. افعال] مایه لنوب
قاینامه، اکشیوب مایه لنمه:
خور، شراب اختمار ایتدی .

اختصاص } سذ. عر. (« خنق »)
« دن مص. افعال] بو-
غازک صیقیلوب طیقانسیله نفس
آله امامه، بوغله. ذ. || ط .

اختصاص } سذ. عر. (« خنق »)
« دن مص. افعال] بوغله، ذ. || ط .
اختناق رحم = وقتیهله رحمك
طیقانسندن منبعث ظن اولنان
وعلی الاکثر قادینلر ده ظهور
ایدن اعصابی بر حال ومرض.
[فر: Hystérie] .

اختصاص } سذ. عر. ج: اختیا.
« دن مص. افعال] « خیر » دن
مص. افعال] ۱ . سچمه، ترجیح،

انتخاب: ایچلردن بونی اختیار
ایتم. ۲ . قبول ایتمه، قاتلانمه،
راضی اولمه: ازروایی اختیار

ایتمدی؛ اهون شری اختیار
ایتملی. ۳ . ارادت، اراده جزئی،
کندیینه مالک اولوب کندی
رأی و آرزوسیه حرکت ایتمه:

اختیار الدن کیتدی؛ کندی
اختیاریه بو ایشه قرار وردی.
|| بی اختیار، بلا اختیار = ایستیه-
رک، کندینده اولمیه رق، ارادی
منضم اولمقسزین. = ج. اختیا-

رات = تقویلمرده فلان کون فلان
شیئی یاملی کبی احکام باطله .

اختصاص } س. ص. (« عربی مختار »)
« صاحب الاختیار »
تعبیرندن مأخوذ اولسه کرکدر.]
یاشلی آدم، قوجه، پیر، شیخ:

اختيار آدم، اختيار قادين، اختيارلر مجلسى. [اساسى غلط اولديغيون وقتيله لسان ادبيده قوللا نليوب، قوجه وقوجامتى كىي خالص تركجه تعبيرات ترجيح اولنوردى. مؤنثنده «اختياره» ديمك عبئدر.]

اختيار لا تمق { فته. قوجا تمق، دوچار ايتك: كثرث مشغوليت كنديسى وقتسز اختيارلا تمئدر. اختيار لا مق { فل. قوجامق، ناتوان اولمق: كوريشميه لى چوق اختيارلا مشكسز.

اختيار لق { س. قوجه لق، شينوخ، پيرى. اختيارى { ص. عر. ث: اختيار. ارادت ورضاسيله واقع اولان، مجبورى اولميان: مکتبمزده آلمانجه تحصيلى اختياريدر.

اخذار { سذ. عر. [«خدر» دن مص. افعال] ط. (برعضوك) حسنى ابطال ايمه، او بوشديرمه.

اخذ { سذ. عر. آله، ستاد، قبول، تسلّم: مکتوبكزى اخذ ايتدم: مطلوبنى تماميله اخذ ايتدى. [«آلمق» ديمك البته افسئدر.] || اخذ ثار = انتقام آله. || اخذ معلومات = صوروب اوكرئمه. || اخذ واعطاء آليش وپريش، آليم صاتم، دادوستاد. || اخذ وكرفت = ياقه. لامه، توقيف ودر دست ايمه.

اخراج { سذ. عر. ج: اجرا. اجات. [«خروج»

دن مص. افعال] ۱. چيقارمه، طيشارى يه آتمه: كنديسى مملكئتسدن اخراج ايتديلر: آغريان ديشك علاجى آنجى اخراجيدر. ۲. استحصال ايمه: چيچكار دن كوزل عطريات اخراج ايدرلر. ۳. فضله محصولات ارضيه وصناعيه يي ممالك اجنيه يه كوندرمه: بو ولايت خيلى ذخيره وپياغى اخراج ايدر. [بو معنارك هيسنى «چيقارمق» فعلى بك اعلا افاده ايتمكه لس. در.] = ج. بر مملكئتك محمولات زرعيه وسائره سندن احتياجات محليه دن فضله كلوب ممالك سائر يه كوندريلن قسمى، بر مملكئتسدن چيقوب اقمه دخوانه سبب اولان محصولات وممولات، ادخالات قابلى: بر مملكئتك اخراجاتى ادخالانته تقابل ايترسه، بالطبع ثروت عموميه سى كيتدكجه تناقص ايدر.

اخرويه { ص. عر. ث: اخرويه. اخروى { [آخرت ديمك او. لان «اخرى» دن سمن.] آخرته منسوب و متعلق: مشوبات اخرويه.

اخرويات { سذ. ج. عر. آخرته متعلق ايشلر: اخروياتله چوق توغل ايدر.

اخري { صذ. عر. ذ: آخر. بشقه، ديكر: جهت اخري، مسئله اخري. || مره بعد اخري = دفعاتله، بربرينى متعاقب بر قاچ دفعه. || نشئه اخري = حيات اخرويه، او بر كلش.

اخشاب { سذ. ج. عر. فد: خشب. [با: خشب. تخته دن معمول: اخشاب خانه، بنا.

احص { صذ. عر. [«خاص» دن باشلى: اخص آلمان، اخص اجام. [مضافك عددى معتبر اولد. يفتسدن، «اخص آلماندن» و «اخص اجامدن» ديمه لى.]

اخضر { ص. عر. ث: خضراء. [«خضر» دن صذ. ايشيل، سبز. ث.

اخطار { سذ. ج. عر. فد: خطر. [با: خطر.

اخطار { سذ. عر. ج: اخطا. رات. [«خطور» دن مص. افعال] ۱. بر شيشى برينك خاطرينه كتيرمه، تدكير: يارين درسه باشلايه جهمزى كنديسنه اخطار ايتدم. ۲. بر آدمك بيلديكى وغفله كور مديكى بر شيشى كوستروب نظر، دقتنى جلب ايمه: كيفيتى اخطار ايدن اولمدي: اخطارات خالصانه سى نظر اعتباره آلتدى.

«اخطار» ك «تديه» دن فرق بودركه: تدبيه مافوقدن مادونسه، اخطار ايسه مادونندن مافوقته ويا اقراندن اقرانه اولور.

اخف { صذ. عر. [«خفيف» دن ستمق.] دهيا ويا اك خفيف، اهون: اخف مجازات.

اخفاء { سذ. عر. [«خفي» دن مص. افعال] اكيئلمه، صاقلايه: فرارى يي اخفا ايدنلر مسئول اولور.

اخكر { سذ. فاء. آتشلى كول، كول ايله قاريشيق اينجه قور. لس.

اِخْلَاءُ { سذ. ج. عر. فد : خلیل . با : خلیل . }
اِخْلَاصُ { سذ. ج. عر. ج : اخلا- صات. } « خلوص » دن مص. افعال [۱ . طوغری و غرضسز محبت ، صدق ، خلوص قلب ، صمیمیت : عرض اخلاص ایتک . ۲ . ریاسز و صمیمی عبادت ، غل و غشدن عاری اعتقاد . || سوره اخلاص = « قل هو الله احد . . . » سوره شریفه سی که اعتقاد خالصک زبده سنی حاویدر .] اخلاصمند ، اخلاصپرور ، اخلا- صکارانه کبی فارسی اداتلر و کلمه- لرله ترکیبی قاعده فضاحته منافیدر .]
اِخْلَاطُ { سذ. ج. عر. فد : خلط . با : خلط . }
اِخْتِلافُ { سذ. ج. عر. فد : خلف . با : خلف . }
اِخْتِلاقُ { سذ. ج. عر. فد . خلتی . با : خلتی . } = فد . کبی . ۱ . انسانک یارادیلشده حائر اولدینی و یا تربیه ایله استحصال ایتدکی احوال روحیه و قلبیه ، خصال ، شمائل : اخلاق حمیده = فضائل اخلاق ، حسن اخلاق ؛ املاق ذمیمه = سؤ اخلاق . ۲ . حسن اخلاق ، اخلاق حمیده : انسان ایچون برنجی آرانه حق شیء اخلاق قدر . ۳ . اخلاق و تربیه دن بحث ایدن علم که فلسفه شعباتندندر : علم اخلاق ؛ اخلاق ایله توغل ایدن حکما . || اخلاق بوزوقلفی ، فساد اخلاق = اخلاق عمومییه عارض اولان کوتیلک . }
اِخْتِلاَقِسْمَرُ { ص . اخلاق بوزوق ، سوء اخلاقه مقارن ،

بک اخلاقسز برآدمدر . }
اِخْتِلاَقِسْمَرُ { س . سوء اخلاق صاحبی اولان آدمک حالی . }
اِخْتِلاقُ { ص . عر . ذ . اخلاقیه . اخلاق متعلق . } هر نه قدر « اخلاق » کلمه سی مفرد کبی قوللانیلیور- سده ، عربیده اساساً ینه جمع اولدیفندن ، یاء نسبی ایله اخلاق و اخلاقیه دینلک جائز اولیوب ، بو تعبیر غلط . ومع هذا مستعملدر .]
اِخْتِلاَقِیَاتُ { سذ . ج . عر . علم حث و مطالعات : اخلاقیاتله اوغراشان حکما دندر . } [بو دخی غلط مشهوردر .]
اِخْتِلاَقِیُونَ { سذ . ج . عر . علم یازان و بو علم ایله اوغراشان حکما و مؤلفین : شیخ سعیدی اخلاقیونندندر . } [بو دخی قاعده فضاحته مغایر بر تعبیردر .]
اِخْتِلالُ { سذ . عر . } « خلل » دن مه ، بوزمه ، سقظلامه ، افساد ، رخنه دار ایتمه : اختلال اسایش = اسایشک بوزلمسی . }
اِخْتِلامورُ { س . کراسته سی کو- زل جلا آغله مرانغوز لقمه استعمال اولنان و چیچکی خاشلانونب ترمک ایچون ایچیلن معروف بر آغاج که چیچکی کوزل قوقار ، شجر زیز- یفون . = ص . اخلامور آغاجندن معمول : اخلامور بر ماصه . }
اِخْتِواتُ { س . ج . عر . فد : اخت . با : اخت . }

اِخْوَانُ { سذ . ج . عر . فد : اخ . با : اخ . } مج . ۱ . صادق دوستلر ، صمیمی احبا : اخوان بیننده اوله شیء آرا نماز . ۲ . بر مذهب و یا طریقه منسوب بولسانلر : اخوان دین ؛ او بزم اخواندندر . }
اِخْوَاتُ { سذ . عر . قارنداشلق ، برادرلک . } مج . محبت ، مودت ، محالست ، صدق و خلوص . }
اِخْتِیارُ { سذ . ج . عر . } [فد : خیر] و کال ، صلحا . [صدی : اشار .]
اِخْتِیرُ { ص . عر . ذ . } اخیره . صکره . کبی ، اک صکره واقع او- لان ، صوگ : مجلسک قرار اخیری = صوگ قراری ؛ اشعار اخیره دکین = صکره واقع او- له حق اشعار زمانسه قدر ؛ مقررات اخیره ؛ قرون اخیره = تاریخک منقسم اولدینی اوج دورک اوچیجیسی . }
اِخْتِیرَا { ظز . عر . اک صکره ، وقت حاضر دن آزا ول : اخیراً آنان امره کوره . }
اِداءُ { سذ . عر . ۱ . اوده مه ، ویرمه ، تادیه : ادای دین ایتدی ؛ بورجی ادا ایتدی . ۲ . یایمه ، قیلمه ، اجرا ، ایفا : نمازینی ادا ایتدی ؛ ادای تشکر . }
 ادا ، اجرا ، ایفا ، انفاذ آره سننده فرق واردر : ادا بورج و یا بورج کبی اولان بر شیک ایفا سنده فوللا- نیلیدر ؛ دین ، نماز ، شکران اداسی کبی ؛ اجرا بر قرارک و یا فقره نظامیه تک

والحاصل مقرر بر شیتك موقع فعل و تطبیقه وضعنده استعمال اولنور: حکمه تک، مجلسك قرارین، قانون و نظامی اجرا ایتمك، اجرای عدالت ایلک کبی: ایضا وظیفه دن معدود اولان بر ایشی ایشلمك مقامنده مستمدر: ایشای وظیفه قصور ایتمك: انفاذ ایسه آلمان بر امرک یرینی بواسطه چایشیق دیتدر: امر عالیتری انفاذ ایتمد.

آدا { س. آنف الیمان لغت عری- بیه دن مأخوذ اولسه کرکدر. } ۱. طرز، اسلوب: افاه سننده کی ادا دیگر هیچ بر شاعرک سوزنده یوقدر. ۲. شیوه، ناز: دلبرک اداسی عاشقی اوصاندریر. ۳. طور، قوروم: بونک اداسی چکمز.

آدات { سش. عری. ج: ادوات. آلت، آوادانلق: آلات وادوات. } ۱. کندی کندینه معنا افاده ایتموب اسماء و افعاله ادخال و یا الحاق اولنان کوچک کله، حرف: ادات مصدریت، ادات ندا.

آداره { سش. عری. «دور» دن مه، دوندرمه، طولاشدیرمه: اداره اقداح: ماکینه ای اداره ایتمک. ۲. قوللانمه، استعمال بجرمه، چورمه، ضبط و ربط: بو قوناغی اداره ایدن اودر: ایشی، معیتنی چوق این اداره ایدیور. ۳. بر مملکت امور ملکیه سنک ایفاسی، اجرای حکومت: ولایتک اداره ایشلری والی یه عائد در: علم اداره { فر. Administration } ۴. چکنمه، تعیش: بو معاش ادا. رومه کافیدر. ۵. تصرف، عدم

اسراف: معاشنی اداره ایله قوللانیرور: اداره یه چوق باقیور: اداره ایله چکینیور. ۶. یتمه، کنایت: بو آنچه، بوقاش اداره ایتمز. ۷. رسمی بر ایشک ویا بر شرکت وسائر ایشک رویتله موظف واکثرا بر مدیرک تحت امرنده بولنان هیئت و دایره: پوسته و تلغراف، رژی، بانکه، سیغوریطه اداره سی. ۸.

بویله بر هیئتک دوام واجتماع ایدوب ایش کوردکلری محل وقوناق، دایره: اداره مه. جعت ایتملی. || ط. اداره بدینه= انسان و حیوان جسمنده تغدی و صرفیاتک صورت جریانی (فر. Économie animale.) || اداره بزى = ایکی پانبوق و بر ایشک اوله رق طیماقلی و اوجوز بر نوع کوملکک خلالی. || اداره فتیلی = یتاق اوطله سنده کجه یتان قنیدیل. || اداره مأموری = امور ملکیه ده مستخدم مأمور. || مجلس اداره = ولایت و سنجاق و قضالده و شرکت و بانکه کبی دایره لده اهالی و یا حصه داران دن منتخب اعضادن مرکب مجلس.

آداره جی { ص. اداره و تصرفه ممسک، پنتی. } چوق رعایت ایدن،

آداره خانه { س. بر ایشه باقان هیئتک اجتماع ایله ایش کوردکلری یر و دایره: بو غزته نک اداره خانه سی بشقه و مطبعه سی بشقه یرده در.

آداره لی { ص. ۱. اداره و تصرفه رعایت ایدن:

آداره لی آدمدر. ۲. اداره و تصرفه الوریشلی: صغیر آتی چوق اداره لیدر.

آدام الله { الله دائم و باقی ایتمین الله } معنا سیله مستعمل عری دعادر: آدام الله دولته.

آدامه { سش. عری. «دوام» دن مص. افعال } دائم و باقی ایتمه، دوام ایتمیرمه: حال حاضرینی ادامده ن بشقه بر شیء دوشوتمز.

آدانه { سش. عری. «دین» دن مص. افعال } بورج، او- دونج و یرمه، اقراض: کندینه آنچه آدانه ایدن یوقدر. || آدانه صندیقی = بعض دواژده مأمورینه معاشلرندن اودنمک اوزره آنچه اقراض ایتمک مخصوص صندیق.

آدانه { ح. عری. اودونج اوله رق، آدانه طریقله. }

آدانی { سش. ج. عری. فد: ادنی. با: ادنی. }

آداب { سش. عری. ج: آداب. ۱. تربیه، حسن اخلاق و اطوار مناسبه. ۲. ظرافت، نازکک. ۳. حجاب، حیا. ۴. ستری ادب و تربیه اقتضاسندن اولان یرلر، عورت: ادب یرلری. ۵. ادبیات علمی که حکایات و امثال و اخلاق ایله اشعار و لسان تحصیلنه آلت اولان صرف، نحو، معانی، لغت و سائر علومی جامعدر. || ادب البحت = علم مناظره، علم آداب. || ادب القاضی، ادب الکاتب و سائر = قاضی و کاتب و سائر آدملرک کندی مسسکلرنده

بیلری و رعایت اتملری اقتضا
ایدن اصول و قواعد .

ادبَاء { سذ. جر. عر. فد : ادیب.
با : ادیب .

ادبار { سذ. عر. «دبور» دن
مص. افعال [بخت و طبا.
لعك انساندن یوز چویرمسی،
بختسزاق، طالعسزك، اقبال
ضدی، پریشانلق .

ادبجخانه { سذ. آبدستخانه، آباق
یولی .

ادبیسز { صذ. ادب و تربیه سی او-
لیان، تربیه سز، اوتانماز،
عارسز، حیا سز. || عو. چوق
باغروب چاغران، سرت طبیعتلی،
ترس : ادب سز بر قاری .

ادبیسزجه { حذ. ادب سز لکله، بی
ادبانه : ادب سزجه
حرکت ایدیور .

ادبیسزك { سذ. ادب و تربیه
تقصانی، تربیه-
سزك، عارسزلق، حیا سزلق .

ادبلمنك { فل. ادب و تربیه
قرامتی، تربیه اولتمق .

ادبلی { صذ. تربیه لی، ظریف،
نازك .

ادبی { صذ. عر. ث : ادبیه .
« ادب » دن سمنذ [اد-
بیانه و علوم ادبیه به منسوب و
متعلق : اونك اقتدار ادیبی
مسلمدر : آثار ادبیه .

ادبیات { سذ. جر. عر. علوم
ادبیه، شعر و انشا و
قواعد لسان و لغت و اشتقاقه
متعلق علمرکه فنك غیریدر :
ادبیات عربیه، ادبیات شرقیه،
ادبیات غربیه : کتب ادبیات .

ادیون { سذ. جر. عر. فد :
ادبی. ادبیاتله توغل

ایدنلر، ادبیات منتسبینی، ادبا،
ادیبلر .

ادخار { سذ. عر. «ذخر» دن
مص. افعال [ذخیره

طویلابوب وقت غلاده یوسك
فیثاتله صاتمق اوزره بریکدیرمه.
۲. علی الاطلاق بر شیء طویلا.
یوب بریکدیرمه، جمع و حفظ:
وقت حاجت ایچون بر مقصدار
آچه ادخاری فائده سز دکلددر.

ادخال { سذ. عر. جر. ادخا.
لات. «دخول» دن

مص. افعال [۱. کیدیرمه،
صوقفه، ایجری قومه : اونی
اوه ادخال ایتورولر. ۲. بر
مملکته ممالک سائره محصولات
و معمولات و امتعه سنی کتیرمه :
انکلاتر به چوق ذخیره ادخال
اولنور. || حساب ادخال ایتك=
محسوب، داخل حساب ایتك،
صایمق. = جر. بر مملکته
ممالک سائره دن کتیریلن محصول-
لات و معمولات و امتعه،
اخراجات مقابلی : ادخالات
و اخراجات موازنه سی .

ادراج { سذ. عر. «درج»
دن مص. افعال [بو

کله بی درج معناسیله قولانانلر
وار ایسه ده، اساساً عربیده
بو معنایه کلدیکی کبی، درج لغتی
دخی مقصدی افاده ایتدیکندن،
استعمالی عبثدر .

ادرار { سذ. بول، سیدیک .
[بولغت اصل «در» دن

افعال باندن مص. اوله رق عربی
ایسه ده، عربیده سوت و یا-
غموری آقیمته معناسنه کلیر.
و فتیله دائمی صورتده آقوب

و یربان معاش و وظیفه معناسیله
دخی قولانایلدی. ایوم مستعمل
معناسنه کوره، عربیدن مأخو-
ذتی شبه سز اولمغله برابر،
ترجکه عد اولتمق اقتضا ایدر. [

ادراك { سذ. عر. جر. ادرا-
مص. افعال [۱. آکلایش،

واریش، عقل ایردیرمه، درك،
فهم، فراست : ادراك معالی بو
کوجك عقله کرکمز. ۲. ایریشه،
یتیشمه، قاوشمه، واصل اولمه :
وقت سعادت ادراك ایدنلر. ۳.
چاغنی بولمه، موسمنه یتیشمه، کچاله
ایرمه : محصولاتك ادراکی .

ادعاء { سذ. عر. «دعوی»
دن مص. افعال [۱.

حقلی و یا حق سز بر دعوا به قیام،
دعوا به قالقیشمه : ادعا ایدنه
اثبات و انکار ایدنه یمین دوشر.
۲. حق سز و اساس سز بر دعواده
بولنمه، جائز اولمدیغنی صفتی
حائز اولدیغنی درمیان اتمه و
کندیسنه عائد اولمیان بر حق
طلبه قالقیشمه : کندیسی شاعرلك
ادعاسنده در. ۳. کندیخی بیوک
و مقتدر زعم ایدنك کندی
حقننده کی فکری : او آدمك
ادعاسی پك بیوکدر. ۴. عناده،
اصرار، معنذلك : ادعا ایتم، اما
بویله ظن ایدرم .

ادعاجی { صذ. ۱. ادعاسی چوق
اولان، حائز اولمدیغنی

اوصافله تفتخر ایدن، خود بین.
۲. معنده، مصر، عنادجی .

ادعالی { صذ. اقتدار و لیاقت
دعواسنده بولنان،

کندیسه چوق کویگنن .

آدعيه { سذ. جم. فد: دعاء. با: دعا. [تشديدله قرائتی غا]. }

ادغام { سذ. عمر. م. صرف عربیده بر جنسدن یان یانه ایکی حرفك شده لی بر حرف صورتنه قونمسنه دینور: مدد- مدکبی. بو ایکی حرفدن برنجیسنه «مدغم» وایکنجیسنه «مدغم فیه» دیرلر.

آدله { سذ. جم. عمر. فد: دلیل. با: دلیل. }

ادماج { سذ. عمر. «دموج» دن مص. افعال [درج، ادخال. لس.] }

ادمان { سذ. عمر. «دمن» دن مص. افعال [کسب ملکه ومارسه ایچون بر شیئك تکرار علی التکرار اجراسی، دوام، مداومت. || م. تحصیلی مرام اولنان لسانده بر طاقم جل و ترکیباتک صور مختلفه ده تکراری. [فر. Exercice.] || ط. ادمان بدن = اعضای بدن قوتلنک ایچون ایدیلن حرکات. [فر. Gymnastique.] }

آدمه { سذ. عمر. تش. درینک آلتنده کی طبقه سی. [فر. Derme.] }

آدنی { یاخود ادنا. ص. عمر. جم: ادنی [ادنی. «دنی» دن سته.] }

۱. دها یاخود پک آشاغی و آلچق، اعلی مقابلی. ۲. دها یاخود پک دون و خوار و حقیر: ادنی بر آدم. ۳. دهها ویا پک بیاغی: قناشرک ادناسی. ۴. پک آز، جزئی، قلیل: ادنی ملاحظه ایله آکلاشیلیر. = سذ. جم. اسافل کروهی، آباق طاقتی، ارادل.

آدوات { سذ. جم. عمر. فد: ادات. با: ادات. }

آدوار { سذ. جم. عمر. فد: دور. با: دور. }

آدویه { سذ. جم. عمر. فد: دواء. با: دواء. [تشديدله قرائتی غلظدر.] }

آدهان { سذ. جم. عمر. فد: آدهان. دهن. سوریله جک یاغلر. ذ. }

آدهم { سذ. عمر. قره آت، یاغز. }

آدیان { سذ. جم. عمر. فد: دین. با: دین. }

آدیب { ص. عمر. ث: ادیبه. جم: ادباء. «ادب» دن صش. ۱. ادبلی، تربیه لی: بر طفل ادیب. ۲. نازک، ظریف: ادیب بر آدم. ۳. ادبیاتله اوغرا- شان، علوم ادیبیه منتسب بولنان: شاعر و ادیب بر ذات. = س. ادبیاتنه منسوب آدم، ادبیاتده یدطولی صاحبی عالم: ادیب کامل؛ ادباء عصر. }

آدیبانه { ص. فا. ۱. ادبلی و قیشر، تربیه لی: ادیبانه بر طوری واردر. ۲. ادبایه و علوم ادیبه اصحابنه لایق: ادیبانه مباحثاته کیریشدی. = ح. ادب و تربیه ایله ویا ادبایه یا قیشر صورتده: ادیبانه حرکت ایدبور. }

آدیم { سذ. عمر. ۱. سختیان، دباغت اولنمش دری. ۲. سطح، یوز. ذ. }

آذاء { سذ. عمر. اینجیتمه، اذیت، رنجش، جفا، جور، آزار: کیسه یه جور و اذا

ایتمه ملی. }

آذابه { سذ. عمر. «ذوبان» دن مص. افعال [اریتمه: آذابه ایتمک = اریتمک. }

آذاقه { سذ. عمر. «ذوق» دن مص. افعال [طادیرمه. }

آذان { سذ. عمر. جماعت مسلمینی نمازه دعوت ووقت صلاحی اعلان ایچون مؤذن طرفندن مناره ده وسائر بعض احوالده او قونان تکبیر وکلتین شهادت ایله دیکر کلمات معروفه: آذان او قومق، آذان ویرمک، آذان او قوندی، آذان محمدی. || اقسام آذانی، یاخود ساده آذان وقتی، آذانه = کج وقت، آقسام. }

آذغان { سذ. عمر. [مص. افعال] ۱. اطاعت، انقیاد: فرمان واجب الاذغان. ۲. عزم قلب، اعتقاد. [بو ایکنجی معنی عربیده مولداتدن اوله رق مستعملدر. بزده ذکا و فراست معناسیله استعمالی ایسه بوندن غلظدر.] }

آذکار { سذ. جم. عمر. فد: ذکر. با: ذکر. }

آذکار { سذ. عمر. «ذکر» دن مص. افعال [آذکار یرمه، خاطره کتیرمه: آذکار ایتمک = آذکارمق. ذ. }

آذکیاء { ص. جم. عمر. فد: ذکر. با: ذکر. }

آذل { ص. عمر. «ذلیل» دن سته. [دها ویا پک ذلیل و دون و آلچق: آذل ناس. }

آذلال { سذ. عمر. «ذل» دن مص. افعال [آچالته، تحقیر، تذلیل. ذ. }

<p>اراحه { س. ش. عر. [«راحت» (دن مص. افعال) را.</p>	<p>آذهان { س. س. ج. عر. فد: ذهن. با: ذهن.</p>	<p>إذن { س. عر. بر ایشده ممنو. عبت ویساغك رفمی،</p>
<p>حتلاندرمه، راحت ایتدیرمه، بورغونلق آلدیرمه: جسم و ذهنی اراحه ایتک ایچون. ن.</p>	<p>آذیال { س. ج. عر. فد: ذیل. با: ذیل.</p>	<p>رخصت، دستور، اجازت: اذن ویرمک = مأذون ایتک؛ اذن آلمق = مأذون اولمق؛ باذن الله = اللهك اذنیله. مج. قوغمه، طرد، خدمتدن اخراج: اوشا. غنه اذن ویردی. ه. حجزی بك وحق منعی اسقاط. مج. اون سکز یاشنی اكمال ایدنله تجارت ایتک ایچون ولی ویا وصیلری طرفندن ویریلن مساعده. اذن سفینه = بر سفینهك سیر وسفرایتمی ایچون ویریلن مساعدهنامه.</p>
<p>ارادت { س. ش. عر. [اراده ایله بر اولدینی حالد، لسانمزده محل استعمالی آیردر].</p>	<p>آذیت { س. ش. عر. ۱. اینجیتمه، رنجش، آزار، جفا: اذیت ایتک، ویرمک. ۲. زحمت، مشقت: اذیت چکمک.</p>	<p>غنه اذن ویردی. ه. حجزی بك وحق منعی اسقاط. مج. اون سکز یاشنی اكمال ایدنله تجارت ایتک ایچون ولی ویا وصیلری طرفندن ویریلن مساعده. اذن سفینه = بر سفینهك سیر وسفرایتمی ایچون ویریلن مساعدهنامه.</p>
<p>ارادته محل استعملی آیردر]. قلبده حس اولسان ایستک، اختیار، رضا، آرزو: انسان ارادتمده مختاردر؛ کندی ارادتیله = حسن رضاسیله.</p>	<p>آذیتلی { ص. زحمتلی، مشقتلی، چوق آغر وپوریجی: اذیتلی بر ایشدر.</p>	<p>غنه اذن ویردی. ه. حجزی بك وحق منعی اسقاط. مج. اون سکز یاشنی اكمال ایدنله تجارت ایتک ایچون ولی ویا وصیلری طرفندن ویریلن مساعده. اذن سفینه = بر سفینهك سیر وسفرایتمی ایچون ویریلن مساعدهنامه.</p>
<p>اراده { س. ش. عر. ج: ارادات. [«رود» دن مص. افعال] ۱. ایستمه، دیله، خوا. هش، مرام ایتمه. ۲. بر بیوک ذاتك امری، حکم، فرمان: نصل اراده بیورورسه کز اویله یاپهلم. اراده الهیه = امر الهی. اراده جزئیه = من طرف الله انسانك النده براغلمش اولان ایستک واختیار. مقابلی: اراده کلیه، که قدرت الهیهك النده در. اراده سنیه حضرت پادشاهی = طرف اشرف جناب ملوکانه دن شرفصادر اولان امر و فرمان. اراده علیه = مقام صدرارندن ویریلن امرعالی.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج: آذان. قو- اذن { لاق، گوش ن.</p>
<p>ارادی { ص. عر. ن: ارادیه. [«اراده» دن سمذ]. ارادته متعلق، ارادته واقع اولان، اختیاری.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>آذنب { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>
<p>اراذل { ص. س. ج. عر. فد: ارذل. با: ارذل.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>
<p>أراضی { س. ج. عر. فد: ارض. با: ارض.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>
<p>أراضی { س. ج. عر. فد: ارض. با: ارض.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>
<p>أراضی { س. ج. عر. فد: ارض. با: ارض.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>
<p>أراضی { س. ج. عر. فد: ارض. با: ارض.</p>	<p>آر { س. [اصلی: ایر، «ایرمک» (دن) ۱. ارکک، بلوغه ایرمش انسان، رجل، مرد. [قادین وچوجق مقابلی. ۲. قوجه، زوج. مج. ذکرلی آدم، بحق رجل دینکه شایسته آدم، مرد، بهادر، اهل: ار اوغلی ار. ار باشی = اوک آباق. ایش اری = بچریکلی، النندن ایش کلیر. ار سز = قوجه سز، طول. اره وارمق = قوجه یه وارمق، اولنک. اره ویرمک = (قیزی) قوجه یه ویرمک، اولندیرمک. سوز اری = سوز سویلسکه مقتدر. سو- زیک اری = سوزنده طورور، وعدینی اجرا ایدر. = ص. ارکک، ذکر: ارکشی؛ ارچی = تکه. مج. جسور، اهل.</p>	<p>إذن { س. عر. ج. فد: ذنب. با: ذنب.</p>

اراقه { سذ. عر. «روق» دن
مص. افعال [دوکمه،
آقیتنه .

ارامل { سذ. جم. عر. [فد:
«ارمله» ترجه ده
غير مستعملدر [طول قادينلر،
قوجه سز و محتاج و بيوايه نسا:
ايتام و ارامل معاشاتي .

ارايك { سذ. جم. عر. فد : اريكه.
با : اريكه .

ارائه { سذ. عر. «رؤيت» دن
مص. افعال [۱. كوسترمه،
ابراز : شهدا دن نامه سني ارائه
ايتدی . ۲. كوستروب اوكرتمه،
بيلديرمه : نه يابه جفني كنديسنه
ارائه ايتدی . || ارائه طريق
ايتك = يول كوسترمك، رهبرلك
و دلالت ايتك .

ارباء { سذ. عر. «رباء» دن
مص. افعال [نما و فائضه
آرتيرمه : اموال ايتامي ارباء
ايچون .

ارباب { سذ. جم. عر. فد : رب.
با : رب. = ص. تر. فد.
اهل، لايق و مقتدر : او آدم بو
ايشك اربابي دكلدر؛ ارباب
آدمدر .

اربعه { عد. عر. درت، چهار :
جهات اربعه، اناجيل
اربعه، قضاهاي اربعه. [يالكز
بويله تركيباتده بولنور.]

اربعين { عد. عر. قرق، چهل :
اربعين سنه = قرق

بيل. = س. ۱. كانون اول رو.
مينك ۹ دنن يعني كون دونمندن
اعتباراً قرق كون كه قره قيشدر:
اربعين فرطونه سي. ۲. ارباب
طريقتك قرق كون خلوته قيا.

نوب، عبادت و رياضتله اشتفا.
لري، چله : اربعين چيقارمق.

ارتباط { سذ. عر. [«ربط»
دن مص. افعال [۱.
بر شيئه باغلي و مربوط اوليش،
باغلاغنه، تعلق : ارتباط قلب.
۲. مناسبت، بربريني طومنه :
بو ايكي جمله آره سننده ارتباط
يوقدر .

ارتجاء { سذ. عر. «رجاء»
دن مص. افعال [اميد
ايمه، اوومه. ذ.

ارتجال { سذ. عر. «رجل»
دن مص. افعال [
دوشونمه دن و بداهه سوز و يا
شعر سويله : ارتجاله مقتدر بر
شاعر .

ارتجالا { ج. عر. دوشو-
تمكسزين، بداهه،
بر بديهه : ارتجالا بر قصيده
سويلدی .

ارتحال { سذ. عر. «رحلت»
دن مص. افعال [
دنيدان آخرته كوچه، رحلت،
وفات، اوله : ارتحال دارنيم
ايلدی : يوم ارتحالي مضبوط
دكلدر. [كوچ و نقل معناسيله
لسانزده قوللاناز .]

ارتداد { سذ. عر. «رد» دن
مص. افعال [دين
اسلامي تركله ديكر بر دينه
انتقال : ارتداد عاريني ارتكاب
ايتدی .

ارتسام { سذ. عر. «رسم»
دن مص. افعال [
رسملي و تمغالي اوله معناسيله
قوللانيليورسه ده غلط اولوب،
عربيده «آلان امره امثال»

«جناب حق تكبير» معنالندن
بشقه معناسي اولديفندن، و بو
معنارله لسانزده استعمالي ما.
نوس اولديفندن، بسبتون تركي
اقتضا ايدر. هندسه ده كي ارتسام
سطحي، ارتسام افق، ارتسام
عمودي تعبيرلري ده بالطبع يا.
كليشدر. بلكه «ترسم» جائز اوله.

ارتشاء { سذ. عر. «رشوت»
دن مص. افعال [
رشوت آلمه، رشوت قبول
و ارتكابي : ارباب ارتشاء = مرتشي
آدملر .

ارتضاء { سذ. عر. «رضو» دن
مص. افعال [راضي
اوله، موافقت : رضاي محاسن
ارتضا كي مسجع تعبيراتده
قوللانيلير .

ارتضاع { سذ. عر. «رضاع»
دن مص. افعال [
مه دن سوت اممه معناسيله قوللا.

نيليورسه ده، غلط اولوب، اصل
معناسي «يكنك صاتيوب
صاحب طرفندن و يريلن كندی
سوديني ايچمسي» در .

ارتعاب { سذ. عر. «رعب»
دن مص. افعال [
اوركه. ذ.

ارتعاش { سذ. عر. «رعش»
دن مص. افعال [
ديترمه، صارصله .

ارتقاع { سذ. عر. «رفع»
دن مص. افعال [
۱. يوكسه، يوقاري قالمه :
كوكه قدر ارتقاع ايتدی . ۲.
اكتساب علو، مرتبه عاليه
وصول، ترقی : ارتقاع قدر و
منزلت. ۳. يوكسلك، سطح

ارضدن ویا حذای مجردن
 اعتباراً یوجهلک درجه سی :
 بو طاغک ارتفاعی نه در؟ || هـ.
 شمک و سائر اجرام سماویه تک
 اسطرلاب و سائر آلاتله افقدن
 نه درجه ده یوکسک بولند.
 قلینک تعیینی : ارتفاع آلق؛
 ارتفاع تختمه سی = ارتفاع تعیینه
 مخصوص تختمه، ربع دائره.
 || ر. ارتفاع مثلث = بر مثلث
 ضلع عمودیسنک یوکسک کی؛
 ارتفاع تفاضلی، تفاضل ارتفاع.
 ارتفاعاً { ح. عر. یوکسک کی،
 ارتفاع جهتجه : ارتفاعاً.
 عا آرالنده فرق واردر.

ارتقاء { سذ. عر. } «رقی» دن
 مص. افتعال { یوقاری
 چیمه، ده یوکسک مرتبه له
 نائلت، اعتلا : بولندیغی صنفک
 اک بیوک رتبه سنه قدر ارتقا
 ایتدی. { اساساً «ترقی» ایله
 مترادف ایسه ده، استعمالده
 فرقی واردر. بلا : ترقی. }

ارتکاب { سذ. عر. } «رکوب»
 دن مص. استعمال {
 ۱. کوتی و مذموم یا ممنوع بر
 ایش، بر کنشاه ایشله : یالانی
 ارتکاب ایدیور : ارتکاب سرقت.
 ۲. رشوت آله : او آدم ارتکاب
 اتمز. { لسانمه خاص اولان
 بو ایکنجی معناده مفعولدن
 مستغنیدر. }

ارتیاب { سذ. عر. } «ریب»
 دن مص. افتعال {
 شبهه لئه، شک، تردد : ارتیابه
 محل یوقدر؛ بلا : ارتیاب.

ارث { سذ. عر. } اولن ابویندن
 و سائر اقر بادن قالان

اهوال و املاک و اشیایه قومه،
 وارث اوله، میراث یمه. { بو
 معنایله «وراثت» ده استعمالدر. }
 ۲. میراث، میراث اوله رق
 دوشن مال و حصه. { بو معنا
 ایله «میراث» ده استعمالدر. }
 ۳. ابویندن اولاده انتقال ایدن
 حال جسمانی ویا روحانی.

ارثاً { ح. عر. } میراث طریقله،
 ابویندن کچرک، با بادن
 بوله رق : بو اراضی به ارثاً
 مالک اولدی؛ ارثاً و استحقیاقاً
 بو مقامه کچدی؛ بو خصلت ویا
 عات کندیسنه ارثاً کچمشدر.

ارثی { ص. عر. } ارثیه. ۱.
 میراث منسوب و متعلق،
 میراث اوله رق قالان : زکنیکلی
 ارثیدر. ۲. میراث کبی ابویندن
 انتقال و سرایت اتمش : اونده
 ارثی بر جلد خسته لغی واردر.

ارجاع { سذ. عر. } «رجوع»
 دن مص. افعال { کروی
 چویرمه، کروی دوندیرمه :
 ایشی اصلنه ارجاع اتملی؛ آرقه به
 ارجاع نظر ایتدی = دونوب
 باقدی. || ارجاع عنان = آنک
 دیزکینی چویرمه = دیگر بر
 طرفه طوغری حرکت. || ارجاع
 کلام = سوزک ینه صده
 کتیرلمسی.

«ارجاع» ایله «اعاده» آره سنده
 فرق واردر. اصل «ارجاع» بر
 شیشک کروی به طوغری چویرلمسی،
 «اعاده» ایسه تکرار ویر ده
 یا بلسیدر. لسانمه کی استعماله کنجه :
 اکثریا «ارجاع» کروی به وحال
 اوله طوغری چویرمه ده، «اعاده»
 ایسه کوندرلمش ویا جاب ایدلمش بر
 شیشی رد ایله تکرار کوندرمه ده،
 فوت ایدلمش بر حالی تکرار اکتسابده
 و زیارت کبی ایشلرده مقابله ایتمده

قولانیلیر. بناء علیه : ارجاع کلام،
 ارجاع عنان، دین عیسویک ابتدا کی
 ساده لکنسه ارجاعی؛ واعاده صحت،
 اعاده زیارت، اعاده ثروت، هدیه تک
 کوندرنه اعاده سی دیلیر.

ارجح { ص. عر. } «راجع» دن
 ارجح { ستنف. } ده یا پک
 راجح، ده مرجح، ترجیحه
 شایان : اوده اییدر، لکن بو
 اوندن ارجحدر. ن.

ارجمند { ص. فا. محترم، معزز،
 شرفلی. }

ارجوان { وار جوانی. بلا : ار-
 غوان، ارغوانی. }

ارجبه { یا خود ارجبه، ظن-
 ارکنجه، بر آزارکن. }

ارجام { سذ. ج. رح. فد :
 رحم. بلا : رحم. }

ارجم { ص. عر. } «رحیم» دن
 ستنف. { ده یا پک مر-
 حتلی : ارحم الراحیم = مرحمتی
 چوق اولان حق تعالی حضرتلری.

ارخاء { سذ. عر. } «رخوة»
 دن مص. افعال { قو-
 یویرمه، کوشتمه، براقه، صا-
 لیویرمه : ارخای عنان اتمک =
 حیوانک دیزکینی صالیویرمک،
 آله بیلدیکنه قوشتمه براقق.

ارخاص { سذ. عر. } «رخوصة»
 دن مص. افعال { اوجوز-
 لاتمه، تنزیل فیات : ارجخاص
 ذخایر ایچون بر چاره بولوق. ن.

ارخص { ص. عر. } «رخیص»
 دن ستنف. { ده یا
 پک اوجوز. لس.

اردب { سذ. عر. } سبک قیه لک بر
 وزن که بلاد عربک
 بعض یرلنده مستعمل اولوب،
 مقداری دخی یرینه کوره
 تخلف ایدر.

اردو { و طوغریسی اوردو. س. }
 ۱. عسکر، جند، جیش، لشکر، سپاه: اردوی هایون = عثمانلی اردوسی. ۲. بر دولتک عساکر بریه سنک مما لکنه کوره منقسم بولندیقی قسملرک بهری: برنجی، ایکنجی الخ اردو؛ خاصه اردوسی = مرکزی پایتخته بولنانی. || قول اردو = اردودن کوچک تقسیمات عسکریه که بهری اوج فرقه دن مرکبدر. || اردو قاضیسی = وقتیله قا. ضیمعسکره ویریلن عنواندر. || اردو قورمق = تحشید عسکر ایتمک. || اردو لسانی = هند ده ایوم سولنیان السنه نك اك منتشری اولان «هندوستانی» که حکام کورکانیه زماننده اردوگاه و بارگاه لسانی یعنی لسان رسمی اتخاذ اولغله، بو اسمله شهرت بولشدر. || اردو مشیری = بر اردویه قومانده و اونی اداره ایدن مشیر. دیگر رتبه ده اولورسه اردو قوماندانی دینلیر. || اردو مرکزی = اردو مشیریله ارکاننک محل اقامتی.

اردوگاه { یا اوردوگاه. س. }
 یر، لشکرگاه، معسکر.

ارذل { ص. عر. ج: ارذل. }
 { «رذیل» دن سته. }
 دها ویا پک آلچق ورسوای: ارذل ناس = انسانلرک رذیل و بد نامی. || ارذل عمر = پک کوتوروم و فرتوت.

ارز { و دها طوغریسی آرژ }
 { یاخود آرژ. سذ. عر. }
 برنج. (یا لکرتیمینات پوصله رنده

ورسمی دفترلرده مستعملدر. }
 أرزاق { سذ. ج. عر. فد: }
 رزق. بلا: رزق.

أرزان { ص. فا. ۱. اوجوز، }
 رخیص. ۲. لایق، شا. }
 بان، مناسب. (اك زیاده انشاده قوللانیلیر: { الطاف وهمم علیه لرینک ارزان بیورلسی. (اصل فارسیسی «ارزانی» در.)

أرزانی { س. فا. ۱. اوجوزلق. }
 ۲. شایان و مستحق }
 کورمه: ارزانی همم علیه لرینی تمی ایدرم. { اصل فارسیده صفتک کندیسی «ارزانی» اولدیغندن بونک یاء مصدریتله اسم عد اولنهرق بو معنی ایله استعمالی غلط مشهوردر. }

أرزن { س. فا. طاری. لس. }

أرساء { سذ. عر. } «رسو»
 { دن مص. افعال } ۱. دمیرآتمه: فلان لیمانه ارسای لنکر ایتدی. ۲. صاغلاملا- شدیرمه، تقویه و تحکیم. لس.

أرسال { سذ. عر. ج: ارسا. }
 { لات. } «رسل» دن مص. افعال { کوندرمه، یوللامه: بر آدم، عسکر، ارزاق، مهمات، بر مکتوب ارسال ایلدی. (عربیده کی قویورمه، صالحیورمه وایلیچی یوللامه معنالینی لسا. نژده محافظه ایتمه مشدر. } ||

|| ارسال مثل = سوزآره سننده تصدیق و تأکید ایچون مشهور بر مثل و حکایه ایرادی. مر. = ج. بر دائره ویا مغازه و سائرهدن خارجه کوندریان مواد و اشیا وامتمه و سائره.

{ پوسته حقنده «مرسولات» قوللانیلیر. }
 أرسیز { ص. قوجه سز (قاری) }
 { طول، ارمه، بیکس. }
 أرسیز لک { س. قوجه سی اولیان }
 { قارینک حالی، طو. }
 لقی، بیکسکک.

أرش { سذ. عر. فو. ۱. سقتلنان }
 { بر عضو ایچون جارحن }
 آلنان دیت شرعیه. ۲. صا. تلدقندن صکره عیبی ظاهر اولان مالک قیمتندن بونک ایچون تزیل اولنان مقدار.

أرشاد { سذ. عر. ج: ارشاد- }
 { دات. } «رشد» دن مص. افعال } ۱. طوغری یولی کوسترمه، طوغری یوله سوق، غفلتدن ایقاظ: بو سوزوله بنی ارشاد ایتدیکز. ۲. بر عارف باللهک برینه طریقتی و قرب مولی یولنی ارئه ایتسی: خاقاهنده ارشاده مشغولدر.

أرشته { س. فا. ایلیک دیمک }
 { اولان رشته دن } خور- دن کسمه تازه او شهریه سی: ارشته چوربه سی.

أرشد { ص. عر. } «رشید» دن { سته. } طوغری یوله دیگرلرندن دها قریب وهر حال و حرکتی دها طوغری و دها مقبول اولان: اکبر وارشد اولادی.

أرصاد { سذ. ج. عر. فد: }
 { رصد. بلا: رصد. }

أرض { سذ. عر. ج: اراضی و }
 { نادراً ارضین. } لسا. نژده عربینک بویه تأنیت سماعیلرینه پک ده رعایت او-

لغیوب مذکر کبی اعتبار
 اولنور. ۱. یر، زمین، سماء
 مقابلی: کره ارض، سطح ارض.
 ۲. طوبراق، خاک، یر: بوارضک
 قوه انباتیه سی ضعیفدر. ۳.
 مملکت، یر، بقعه، خطه، دیار:
 ارض فلسطین؛ آسریقای جنو-
 بیده آتش ارضی. || ارض مقدس =
 فلسطین، قدس. || ارض اوز-
 رنده = کاغد اوزرنده اولیه رق،
 موقعنده (اولچمک وساثره).
 = ج. اراضی = زرع اولنان
 ویا اولنه بیلن یرلر، انسانلرک
 تصرفنده بولنان طوبراق:
 اراضی خراجیه، اراضی عشریه،
 اراضی متروکه، اراضی مملوکه،
 اراضی موات، اراضی موقوفه =
 طوبراغک قوانین عثمانیه کوره
 اقسام وانواعی. [ترکیبیرینک
 ایکنجی جزئه با.] || اراضی
 خالیه = صاحبسز طوبراق.
 || اراضی مبارکه = حجاز. ||
 اراضی قانوننامه سی، نظامنا.
 مه سی = اراضی حقه کده کی قوانین
 ونظامات مجموعه سی.

ارضاء { سذ. عر. «رضو»
 دن مص. افعال } اراضی
 وخنشود اتمه، کوکنی اتمه،
 قاندرمه: کندیسنی ارضا ایتدم.
 ارضاع { سذ. عر. «رضاع»
 دن مص. افعال }
 سوت امدرمه، امزیره:
 چوجنی کیم ارضاع ایتدی.
 ارضی { ص. عر. ذ: ارضیه.
 ارضه، یره ویا طوبراغه
 منسوب ومتعلق.
 ارضیه { سش. عر. کمرک انبارنده
 ویا دیگر بویه زسی

بر محله نظاماً مساعده اولنان
 مدت معینه دن زیاده قالان مال
 وامته ایچون صاحبندن آلنان
 اجرت.
 ارغات { یاخود ایرغاد. سذ. ر.
 Epγώρησις } رنجبر،
 ایسجی، یاپی عمله سی؛ ارغات
 باشی = بو عمله نک رئیس. ۲.
 کیلرده دمیر زنجیرینی طویلامق
 ویا بیلرده بعض آغر شیئر قا-
 لدیرمق ایچون زنجیرلره چور-
 دکلری افقی بو جرغات: کوممه،
 منقول ایرغات.
 ارغلامق { یاخود ایرغلامق.
 قل. و: }
 ارغلامق { یاخود ایرغلامق.
 قظ. یرنده اوینا-
 مق، قیلدامق، صالانمق.
 ارغاندی { یاخود ایرغاندی.
 سذ. یرنده اوینامه،
 قیلدامه، صالانمه.
 ارغامق { یاخود ایرغامق. فظ.
 یرنده اوینایوب
 طورمق، قیلدامق، صالانمق.
 [بو درت کلمه اسکیوب استا-
 نبولجه متروک حالته کچمشدر.]
 ارغنون { سذ. یو. Opγωνον }
 معروف بر نوع بیوک
 موسیق آتی که حاوی اولدیغی
 مختلف دودوکلره کوروکلره
 سس ویریلره رک چالینیر.
 ارغوان { سذ. فا. کوزل بر قیزیل
 رنگی اولان معروف
 بر چیچک که عرییده دخی بوندن
 معرب اوله رق ارجوان دینلیر.
 ارغوانی { صذ. فا. ارغوان
 چیچکی رنگنده، کو-
 زل وپارلاق قیزیل، ارجوانی

شراب ارغوانی .

ارفع { ص. عر. «رفع» دن
 استف. ده اوایاک یوکسک:
 ارفع جبال. ذ.

ارق { یاخود اریق. سذ. اصلی:
 اوروق و غلطی ایلق. }
 نسل، صوی، عرق: ایل ارقلری =
 اویماقلر، قبائل وعشایر، انساب.
 [عربی مترادفی کبی اولان «عرق»
 ایله ا لتباس ایتدیریلیور.]

ارق { سذ. عر. ط. اویقو-
 بزاق. }

«سهر» دن فرقی شودرکه: «سهر»
 سببسز اولوب، کندیسی تداوی یه
 محتاج بر علت اولدیغی حالده، «ارق»
 دیگر برمرض ووجعدن ایلری کوب،
 سببیک رفعیله مندفع اولور.

ارقام { سذ. ج. عر. فد: رقم.
 با: رقم. }

ارک { سذ. ایچ قلعه، بالاحصار.
 مر. }

ارکاب { سذ. عر. «رکوب»
 دن مص. افعال } پندیر-
 مه، ینسه جک حیوان ویرمه،
 کمی و آراهه کبی بر شیئه پندیرمه.
 [عربی فصیحده بو بادن بو
 معنا ایله کلیوب لغت عامیه در.]

ارکان { سذ. ج. عر. فد: رکن.
 با: رکن. }

ارگج { سذ. «ایر مک» دن
 اصلی: ایرگج = ایره جک
 آلت [اوزون صایلی فرونجی
 کورکی.

ارگیج { سذ. اصلی: ایرگیج. چ.
 ایرگیج [ایرگاج] ارکک چکی،
 تکه، کچی آغیری.

ارکک { صذ. «ایر میک» دن
 اصلی: ایرکک. چ. ایر-
 کاک [۱. انسان و حیوانک ایکی
 جنسندن برنجیسنه منسوب

اولانی، طوغورتمق و پدر اولمق
خاصه و قوتی حائز اولانی،
دیشی مقابلی، ذکر، نر: ارکک
آدم، ارکک چو جق، ارکک
کدی. ۲. کوچلی، قوتلی،
توانا: ارکک بر آدم. ۳. سرت،
قولای اکیلوب بوکیز، درشت:
ارکک دمیر، ارکک افاده. ۴.
قوجه، زوج: بو قادینک ارککی
یاننده دکایدرد؟ ۵. برجفت تشکیل
ایدن ایکی شیئن اشنه کچه جک
بر چیقندیمی اولانی و یادیکری
ایچنه کیره جک صورتده بولناتی:
ارکک قوچجه، آناختار. = س.
ارکک انسان، رجل، مرد،
قادین مقابلی: بکامه سالونلرینک
بری ارککاره و دیکری قادینلره
مخصوصدر؛ ارکک قادین هب
برلکده.

ارککجه { ح. ارکک طور و
حالنده، ارکک کبی.
ارککسینز { ص. قوجه سی و یا
دیکر حامیسی او-
له جق بر ارککی اولیان (قادین)،
بیوايه.

ارککسی { ص. طور و حالندن
ارکک بکیز (قادین).

ارککک { س. ۱. ارکک انسان
(و یا حیوانک حال
وصفتی، ذکوریت. ۲. انسان
ارکککی، رجولیت، مردی.
۳. بلوغ، سن بلوغه و وصول،
اولاد یئتدیره بیله جک بر سن
و حالده بولنه: دها ارکک اولمندن
کندیسی اولندیرمه قالدیشدیلر.
|| مج. بکیتلک، بهادرلک، شجاء.
عت، جسارت.

ارککلی { ص. قوجه سی و یا
دیکر حامیك ایدم-
جک بر ارککی بولنان (قادین).
|| ارککلی دیشیلی = ۱. ارکک
دیشی برلکده: ارککلی دیشیلی
هب هندیلری کسملی. ۲. ارکک
دیشی اوله رق چفت تشکیل
ایدن: بو طاوسلر ارککلی
دیشیلیدر: ارککلی دیشیلی قوچجه.
ارکن { ظن. [اصلی: ایر-کن،
ارکن] ایر. ایکن [سج مقابلی،
وقت یکمه دن: صباح ارکن
قالقارم؛ ارکندن، ارکن وقت؛
دها ارکندر.

ارگن { ص. [اصلی: «ایرمک»
دن ایرگن] سن بلوغه
ایروب ده هنوز اولنمه مش،
عزب، بکار.

ارگنجه { ظن. آز ارکن، چوق
ارگنجه (کچ اولیه رق: یارین
ارگنجه طاورانلم.

ارگنچی { ص. صباح ارکن قا-
لمق و یا اقسام ارکن
یاتیق و یا اوه ارکن کیرمک یا خود
اودن و یا یوله ارکن چیقتمق عادتق
اولان.

ارگنلک { س. ۱. بلوغه ایروب ده
(اولنمه مش دلیقانلینک
حال وصفتی، عزبه، بکارلق.
۲. اکثر یا اون سکز ایله یکرمی
یاشلری آره سنده قانک حرارتندن
دلیقانلیرک یوزنده چیقمان
سیویله. ۳. طول قادین بکاره
واردیغنده بکارلق حق اوله رق
و یردیکی هدیه.

ارگین { یا خود ایرکن. ص.
[«ایرمک» دن] اولمش،
یتشمش، کاله ایرمش، یانغ:

ارکین یش.
{ سذ. عر. باغ ارم. ارم ذات.
ارم { العمد = جنتدن کنابه در.
| اصل قدیم و مشهور بر باغچه نك
اسمیدر. که شامده و یا یتمده
بولمش اولدیغی سرویدر. |

ارمعان { س. فا. [تر. «آرمغان»
دن] آرمغان. هدیه.
پدشکش.

ارمک { اردیرمک وسائر. با:
ایرمک وسائر.

ارن { س. [اصلی: «ایرمک» دن
ایرن] یتیشن، واصل. ل.
= ج: ارنلر = قرب حقه و
درجه و لایته نائل اولانلر.
واصلین، کلین: ارنلرک همتهله.
= فد. کبی: ارنلر! یا هو! پیرم!

ارنب { سذ. عر. ج: ارانب.
طاوشان. لس.

ارواء { سذ. عر. [«روی»
دن مص. افعال] صو-
لامه، صوارمه، قاندرمه،
سیراب اتمه، سقی، اسقا. [اراضی
وحیوانات حقتده مستعملدر.]

ارواح { سذ. ج. عر. فد:
روح. با: روح.

اروه له مک { فت. خور یا یشما.
مق ایچون تپسی به
اون سریمک.

اره { س. فا. تخته کسه جک دیشلی
آلت، بیجق. ل. [کوچو-
کنه و یریلن دستره اسمی بوندن
مأخوذ در: دست-اره = ال
بیجقیسی.]

اره خانه { س. فا. بیجق یری،
بیجیخانه، خزار.

اریال { و اریاله. با: ریال و
ریاله.

آریب { ص. عر. ژ: اریبه.

عقلی، ذکی، زیرک، هوشیار، ذ.

آریتمک { مض. اریدر. فته. صلب و یا طوگمش حالنده

بولنان بر جسمی مایع حالنه

قومق، اذابه ایتمک: قورشونی

مومی، قاری اریتمک || مج. چوق

صعیفلامق، وجودده ات ویاغ

براقامق: غائله بیچاره یی اریتمی.

آریدلمک { فح. صلب و یا طوگمش

حالندن مایع حالنه

کچیرلمک، اذابه اولمق: قورشون،

یاغ، قار اریدلمی.

آریک { س. [اصلی: اؤرؤک =

دیش قاشدیران، یاخود

ایروک = ارکین، ایرمش. معروف

میوه که اجناسی اولوب اکثری

اکشیدر، اجاص، آلو، آماسیه،

بارداق، تره، جان، چقال،

سرفیجه، عریانی، مردم اریکی.

|| اریک آغازجی = بومیوه یی ویرن

شجر.

آریگن { ص. [«اریمک» دن]

و لطیف (میوه).

آریکه { س. عر. ج: ارایک. تخت،

پیرا = نخته زینت ویرن؛ اریکه

نشین = جالس تخت، حکم فرما.

[عرییده اصل کلین ایچون جا-

ضرلنان سدره اوونک اوستنده-

کی قبه یه دیرلر].

آریتمک { فل. ۱. صلب و طوگمش

حالندن مایع حالنه

کچمک، ذویان ایتمک: قورشون.

ایچ یاغی، قار، شکر اریدی. ۲.

مج. یاغی سوزیلوب ضعیفلامق:

بیچاره آدم غائله دن بر هفته

ایچنده اریدی. ۳. (شیش،

اور و سائره) طاغلق. ۴. (بز و

سائره) اوزیلوب آقهرق بیتمک.

|| اریوب طوگمق = شاشیرمق،

حیرتده قالمق. || یاغی اریمک،

یورکده یاغی اریتمک = عذاب و

تلاش ایچنده اولمق، و یا پاک

زیاده حدت ایتمک.

آریمه { س. اریتمک فعلی، صاب حل-

لندن مایع حالنه کچمه،

ذویان.

آرینجیک { ص. ۱. اوشن، تنبل،

کسلان. ۲. اوتانفاج،

محبوب. مر.

آریتمک { فل. وجودی اریتمش

کچی کوشه یوب تنبل

اولمق، تنبللکدن اسنیوب کرتمک.

آز { حج. فا. ترکیه ده کی «دن» و

«عن» کچی ابتدائیت معناسیله

بعض تعبیراب فارسیه ده بولنور:

از آن جمله = او جمله دن اوله رق؛

از دل و جان = جان و یورکدن؛

از سر نو = یکی باشدن؛ از قضا =

قضارا، شاید؛ از هر جهت = هر

وجهه. لس.

آزار { س. عر. بله باغلا نوب

بدنک آشای طرفی ستر

ایدن شیء، فوطه، پشمال.

آزاله { س. عر. [«زوال» دن

مص. افعال] کیدر مه،

اولدیرمک ایشی.

آزبار { س. عر. نخس بر و اشعار

معناسیله قوللانیلیور.

سه ده، عرییده اصلا بویله بر

معناسی اولیوب، آنجق «تزییر»

استنساخ معناسنه کایر.

آزباندیت { س. ایتا. Sbandito]

خیدود، قطاع طر-

یقدن شق آدم. = ص. پک ایری

بدنلی و قورقونج.

آزبر { س. فا. [«از» بر» کوکسدن

یاخود اوستدن] کتسابه

باقه دن او قومه و بوکا آلیشمه،

حفظ: درسنی ازبر ایتدی؛

ازبرینی اوکردی؛ ازبره چا-

لیشیور. = ح. کتسابه باقیهرق:

قصیده برده بی ازبر او قورم،

ازبر بیلیم. || ازبردن = کتسابه

باقیه رق: ازبردن او قومه. ||

ازبره = دوشونمه دن، دیلمه کفی

سویلیهرک: او ازبره سوز

سویلیور.

آزبرجی { ص. درسی آکلار آ-

کلاماز ازبر ایتمکی

عادت ایتمش (شاکرد).

آزبرلتمک { فته. ازبر اوکرتمک،

حفظ ایتدیرمک:

بوکتابی سزه ازبرلته جکم.

آزبرلتمک { فته. ازبر اوکرتمک،

حفظ اولمق: کونده

اون صحیفه ازبرلنیری؟

آزبرله مک { فته. ازبر اوکرتمک،

حفظ ایتمک: بر

کونده قصیده برده بی ازبرله دم.

آزدهام { س. عر. [«زجم»

دن مص. افعال]

غلبه لق، بریره چوق خلق

بریکمسی: قپوسنده بیوک بر

ازدحام کوردم؛ ازدحامدن کیره مدم.

ازدواج { سنڌ. عر. [«زوج» دن مص. افتعال] }
 ۱. چفتلشمه، چفت اوله: ازدواج طیور. ۲. اولنمه، تأهل: از-دواج ایتک = اولنک. [بویکنجی معنا ایله «تزوج» قولالمتق دهآ ایدر، زیرا «ازدواج» عربیده او معنایه کلز.]

ازدیاد { سنڌ. عر. [«زیاده» دن. مص. افتعال] }
 چوغالمه، آرتمه، تزاید: ازدیاد عمر و اقبال دولتری دعاسی .

ازدیرمک { فت. ۱. دیکری مک، سحق ایتدیرمک: بویانی ازدیروب او یله قوللانمسی. ۲. باصیلوب مغلوب و پریشان اولمنه مانع اولماق: بن آدملمی سزه ازدیرم .

ازرق { ص. عر. ژ: زرقاء. گزک رنگنکنده، مائی .

ازعاج { سنڌ. عر. ج: ازعاج مص. افعال] جان صیقمه و تعجیز معناسیله قوللانیلپورسه ده، عربیده «یرندن قویاروب آیرمق» دن بشقه معناسی اولدیغندن، استعمالز محتاج تصحیح غلطات فاحشه دندر.

ازقه { سنڌ. ج. عر. فد: زقاق. با: زقاق .

ازگی { س. کویلیره مخصوص اوغلدیلی لحن .

ازگیل { س. بر جنس کوچک دانه‌لی مشموله. [دها کوچکنه دونکل دیرل.]

ازل { سنڌ. عر. ابتدایی اولیان }
 { زمان ماضی، ابد مقابلی. }
 ازلدن، من الازل = ابتدادن، اسکیدن .

ازلمک { فحج. ۱. نوزه تحویل اولنق، دوگنک، سحق، اولنق: بو بویا ازلدن قوللا- نماز. ۲. باصلق، آغیر برشیک آلتنده قاهره و یا صیقیشهرق خردوخاش اولنق: آرابه نك آلتنده قولی ازلمش: بو پور- تقالار، قانئر ازلمشدر. ۳. مغلوب و متهور اولنق، تحمیلی مشکل بر صیقندی آلتنده پریشان اولنق: بو آرا ده او بیچاره ازلدی؛ غائله و کدردن ازیلوب کیتدی. || ازیلوب بو- زلمک = مقصدینی آجیت سویله- میوبده صیقیه ره سویلیه جک سوز بوله مامق .

ازلی { ص. عر. ژ: ازلیه. ازله سی اولیه جق صورتده قدیم، ابتداسز: جناب حقک علم ازلیسی، قدرت ازلیه سی .

ازلیت { س. عر. ازلیتک، ما- ضیده ابتداسزلق: جناب حقک ازلیتی .

ازمارید { س. ر. - مزمار }
 { ραγδὶνός = زمرد رنگنده] بورنکنده بر جنس کوچک بالیق .

ازماوله { س. بر جنس آجاج }
 { چیلکی، صاری آهوه- طودی .

ازمک { مض: از. فت. ۱. دو- گوب نوزه تحویل ایتک، قیرمق، اوفالمتق، سحق

ایتک: پرنجی ازمک. ۲. باصوب و یا صیقوب یا صیلاتحق، شکلی بوزمق: قاونی پورتقالی ازمک. ۳. صوبک ایچنده دانه لینی قیره- رق قاریشدریمق: یغورت، بویا ازمک. ۴. مج. قهر و تدمیر ایتک، چوق زحمت و اذیت ویرمک: || ازوب صونیی ایچک = ایشه یاراماز بر شیشله اوغراشمقندن کنسایه در. || لقردی نی ازوب بوزمک = نه سویلیه جکنی بیله- میوب لقردی نی آغزده طولا- شدیرمق. || معدده نی ازمک = بالمتق، باغینتق ویرمک.

ازمنه { سنڌ. ج. عر. فد: زمان. با: زمان .

ازمه { س. ازلمش شی: بادم ازمه سی، طوماتس ازمه سی .

ازمه { سنڌ. ج. عر. فد: زمام با: زمام .

ازندی { س. معده ازبیلرکی حس اولنان باغینتق .

ازتمک { فل. (معدده) بالیق، باغینتق حس ایتک: معدده ازینیور .

ازواج { سنڌ. ژ. ج. عر. فد: زوج. با: زوج .

ازهار { س. ج. عر. [فد: غیر مستعمل] چیچکر، شکوفه فل.

ازهر { ص. عر. ژ: زهراء. پک بیاض و پارلاق: ازهر اللون ایدی .

ازیک { ص. ازلمش، باصلمش، بوزوق: بر طاقم ازیک پورتقالر .

اژدر { اژدرها و اژدها. س. میلانه مشابه آنجق دوت

آیاقلی و قنادلی اولان و آغزندن
آولر پوسکور دیکنه اعتقاد
اولنان بر حیوان موهوم .

آژدها { یا ژدها . ماده
آنفیه با .

آس { س . تق . ۱ . عقل ، ذکا ،
اوص . ۲ . حس ، طویغو . ۳ .
صا غلامق ، صحت ، صفوت . ۴ .
قوقو ، رایحه . مر .

آس { یا خود آس . سذ . جر . چ :
اساس ، اساس . ۱ . تمل ،
بنیاد . ۲ . اصل ، مینا . ۳ .
برکک قاچمی قوته رفع اور
لنه جغنی مین رقمه دیکر رقم
صوولنده و بر آرز یوقاریسنده
بازیلیر : ۷۳ کبی . ۴ . اس الحر-
کات = حرکات و ترتیبات عسکرینه نک
مبدأ و مصدری اولق اوزره
اتخاذ اولنان موقع .

آساتده { سذ . جر . فد :
استاذ : با : استاذ .

آسارت { سذ . جر . [طوغریسی
همزه نک کسرله در .]

۱ . طوتساقق ، حربده طوتیلا-
نک حالی . ۲ . کولهک ، قوللق ،
برافندینک مالی اوله ، مملوکیت :
اسارتک لغوی .

آساری { واساری . سذ . جر .
ع . فد : اسپر . با :
اسپر .

آساریز { سذ . جر . ع . [«اسرار»
دن جمع اولوب . «سرك»
جمع اجمعیدر .] اوج والنده کی
چیزکیلر که بعض طولاندر-
یجیلرک غائبدن خبر و یرمک
ادعایینه استنادگاه اولور .

آساس { سذ . جر . ج : اسس . ۱ .
اساس { تمل ، بنیاد : مکتبیک
اساسی وضع اولندی . ۲ . اصل ،

حال اصلی : بوایشک اساسی
بویله دکدر . ۳ . حقیقت ، صحت :
حوادثک اساسی یوقدر . ۴ . کبی .
بر حامضله بالامتراج بر حمض
تشکیل ایدن ملح .

آساسا { ح . ع . اساسندن ،
تملندن ، اصلندن :

مسئله اساسا بویله دکدر :
دعوی اساسا چور وکدر ، بونی
اساسا قبول ایتم = یعنی تفرعائنه
کیریشمکه حاجت کورمکسزین .

آساسسز { ص . ۱ . تملز ، سقط ،
چوروک ، نا پایدار :

اساسسز بر تشبث . ۲ . اصل و
حقیقی اولیان : اساسسز حوادث .

آساسلاندر مق { قذ . ۱ . تملنی
بر

تمل اوزرینه بنا ایتمک . ۲ . صا .
غلامق ، صا غلام و محکم با غلامق .
۳ . تصحیح و تحقیق ایتمک . ۴ .

تفرعائنه بعده کیریشمک اوزره
اصل اساسلی جهتی قرارلا-
ش یرمق .

آساسلا تمق { فل . ۱ . تملشمک ،
تأسس ایتمک . ۲ .

صا غلاملا شتمق . ۳ . تحقیق ایتمک .
ص . ۱ . تفرعائتن

آساسلی { معدود و یا موقت
اولیوب ایشک اصل و اساسنه

تعلق ایدن : بوکا اساسلی بر
چاره دوشونملی . ۲ . صا غلام ،
محکم ، طیبا نیقلی : اساسلی بر
بنادر . ۳ . صحیح ، طوغری ،
محقق : اساسلی حوادث .

آساسی { ص . ع . ژ : اساسیه .
اصل و تمله متعلق ،

ذات مسئلهیه و حقیقت حاله
داغ : قواعد اساسیه ؛ تدبیر
اساسی .

آساطیر { سذ . جر . ع . فد :
اساطیر { یو . Is-topia دن

مأخوذ «اسطوره» لسانمزده
غیر مستعملدر . [خرافات ، اسکی
اقوام مشرکانه کاذب معبودلری
حقنده اولان حکایات و نقلیات
غریبه لری : اساطیر الاولین ،
اساطیر یونانیه ، اساطیر ایرانیه .

آساطین { سذ . جر . ع . فد :
اسطوانه . با : اسطوا .

نه . ۱ . سستون و دیرک یرینی
طوته جق صورتده بر هیئتک
ایلری کلنلری ، ارکان : اساطین
علما .

آسافل { سذ . جر . ع . فد :
اسفل . با : اسفل .

آساله { سذ . جر . ع . [«سیلان» دن
مص . افعال] آفتیه ،

سیلان ایتمدیره : کوز یا شلرینی
اساله ایتمدی = آفتیدی .

آسالیب { سذ . جر . ع . فد :
اسلوب . با : اسلوب .

آسامه { سذ . ع . [«اسامی»
دن غلط] عسکر و

علی الخصوص یکچیری نفراتنک
قیدی . ۱ . اسامه-بی اوقوتماز =
اهمیتی یوقدر ، کندیسنه اهمیت
و یرن اولماز .

آسامه لی { ص . اسمی دفترده
قید اولنمش ، مقید .

آسامی { سذ . جر . ع . فد : اسم .
با : اسم .

آسانید { سذ . جر . ع . فد :
اسناد . با : اسناد .

آسانت { یا اسانته . سذ . ع .
[«سوء» دن مص .

افعال] کوتیک ایتمه ، کوتی ایش
ایشله .

اسب { س. فا. آت، بیکیر، فرس: }
 صبا یوروشلی آت. عمر.
 اسباب { س. سن. ج. عر. فد: }
 سبب. با: سبب.
 اسباط { س. سن. ج. عر. فد: سبط. }
 با: سبط.
 اسبال { س. سن. عر. } «سبل» دن
 مص. افعال [یولامه
 وکوندرمه معناسیله قوللا.
 نیلیور سده، عربیده «آقیمتی
 وصارقیمتی» دن بشقه معناسی
 اولدیغندن غلطدر. استعمال
 اولناملیدر.
 اسبران { ص. فا. } اسب-ران [
 آت سورن، آت قو-
 شدیران: اسبران میدان بلاغت.
 اسب سوار { ص. فا. آت بیغش: }
 اسب سوار او-
 لهرق کیدیوردی.
 اسبق { ص. عر. } «سابق» دن
 استف. [بوندن اول کندن
 اسکی اولان، بر منصبده سا-
 بقدن اول بولنش اولانلرک
 بهری: والی اسبق؛ اسبق
 قره سی متصرفی.
 اسبوع { س. سن. عر. } یدی دیمک
 اولان «سبع» دن [هفته.
 لس.
 اسبوعی { ص. عر. } اسبوعیه.
 هفته لی، هفته ده بر
 وهر هفته واقع اولان: رساله
 اسبوعیه.
 اسپیر { س. } (یتا. Sbiro) مسلح
 آت اوشاغی، آرابه جینت
 یاننده طوران مخصوص قیافتلی
 آدم.
 اسپاتی { س. } (ر. Spatio) =
 قلیج [اسقامیل کاغد.

لرینک یونجه یازغی شکنده
 بنکاری حاوی اولانی، سیگنکی.
 اسپارچینه { س. } (یتا.) ۵.
 ۱. خلطک او-
 زرینه صارلش ایپ وکندیر.
 ۲. خلطک مرکب اولدیغی
 اوج بوی بوکه نک بهری.
 اسپارماچه { س. } (یتا.) ۵.
 دیکزک ایچنده
 بر قاج زنجیرک بر برینه قارنمسی.
 اسپازموز { س. } (ر. Spasmus) [
 سیکلره عارض او-
 لان کرینک و اختلاج.
 اسپاناق { س. } (ر. Spavaxi) [
 معروف سبزه.
 اسپانیقول { س. اسپانیولی: اسپانیه
 اها لیسندن اولان.
 اسپانیولجه { ص. } اسپانیول
 طرز و اصول ویا
 لساننده = س. اسپانیول لسانی.
 اسپاولی { س. } (یتا.) ۵. کیلر-
 ده مستعمل بر نوع
 قالین سحیم.
 اسپتالیه { س. } (لا. Hospitalis) [
 غربا خسته خانه سی.
 باشلیجه جماعات غیر مسلمیه
 مخصوص اولان لرینه اطلاق
 اولنور.
 اسپرک { س. } بر جنس جهری.
 اسپرماچت { س. } (لا. Sper-
 maceti) = بالنه
 نطفه سی. [۱. بالنه نک باشندن
 چیقان بیاض بر یاغ. ۲. تصفیه
 ایدلش یاغدن مهمول موم.
 اسپری { س. } طوغانک تربیه قبول
 ایتمز خویلی جنسی.
 اسپرلانه { س. } بر جنس کوچک
 کمی بارقه سی.

اسپنچیک { س. } با: بنجیک.
 اسپنچیار { س. } (یتا. Spezzero)
 اجزایی، صیدلانی:
 اسپنچیار دکانی = اجزاخانه.
 اسپنچیاری { س. } فن اسپنچیاری =
 اجزای جیاق، فن
 صیدلانی.
 اسپندیک { س. } یاخود اسفندیک،
 س. لورک با ایغک
 کوچکی.
 اسپیرتو { س. } (یتا. Spirito) [
 کئولی حاوی مایع،
 روح. ۲. مواد مختلفه دن چیق-
 ریلوب یا قهده و صنایعده قوللا.
 نیلان کئول.
 اسپیره { س. } قویونی یوزرکن
 دریده قالان یاغ
 چیزکی: اسپیره لی دری.
 اسپینوز { س. } (ر. Spinoza) [
 کوچک بر جنس
 اوتک قوش.
 استاتستیک { س. } (یو. Sta-
 tistik) [بر
 مملکتک نفوس واردات واد-
 خالات و اخراجات کبی موادینک
 بهر سنه منتظم صورتده قید
 و مقایسه سی علمی.
 استاد { س. } ص. فا. اوکره دیجی،
 معلم، مربی: بنم استاد.
 دمدر. ۲. بر فن وهنر ویا
 صنعتده یدطولی صاحبی: استاد
 اعظم. ۳. ماهر، صنعتنده
 مهارت کامله سی اولان، اوسته:
 استاد ایشی.
 استادانه { ص. } ص. فا. استاده یا-
 قیشیر، استاد لندن
 چیقمش، کمال مهارتله یا لیش.
 = استاد یا قیشیر صورتده،
 کمال مهارتله.

استاده { ص. فاء. «استادن»
 { دن سمف. } طورمش،
 قائم : استاده موقع تعظیم =
 تعظیم محانده طورمش (عسکر).
 استاذ { سنڌ. عر. ج. } اساتذہ،
 { فاء. «استاد»
 دن معرب } با : استاد.
 استار { سنڌ. ج. عر. } فند :
 «ستر» کسرہ ایلہ
 لسانزدہ غیر مستعمل } اورتی،
 پرده : استار کعبہ = کعبہ اور-
 تپسی. } استار بوندن مأخوذ
 دکادر، خالص ترجمہ در. }
 استاسیون { س. (فر. Station)
 { دمیر پول موقی.
 [موقف کلمہ سی وارایکن استعمالہ
 نہ حاجت؟]
 استاقوس { س. (ر. Astaxos)
 { معروف بیوک دیکز
 بوجکی کہ قیصاجلی واتی بیاض
 ولذید اولور.
 استالیہ { س. (یتا. Stalia)
 { کیلرک لیانده جمولہ
 آلمق ایچون نوبت بکلمہ لری
 مدت نظامیہ سی.
 استامپہ { س. (یتا. Stampa)
 { مرکبہ ویاقوری او-
 لہرق بریشیک اوزرینہ باصیلان
 بیوک تمغا، قالب : استامپہ اور-
 مق، باصتی.
 استانبول { سنڌ. (ر. Eiz-ty)
 { شهره = شهره } در-
 سعادت، قسطنطنیہ، پایتخت
 دولت عثمانیہ. || استانبول
 پایہ سی = استانبول قاضیلنی رتبہ
 علیہ سی.
 استاوروز { س. (ر. Stavros)
 { خاچ، صلیب، چلیپا،
 چارمیخ : استاوروز چیقارمق =

خاچ اشارتی یاقیق.
 استاوریت { س. (ر. Stavros)
 { اوم وزنده
 بر خاچ شکلی بولنان بر جنس
 دیکز بالینی.
 استباحہ { سش. عر. «بوح»
 { دن مص. استفعال }
 ۱. حلال و مباح عد ایتمہ. ۲.
 بر جماعتک قانتی ہدر ایدوب
 عموماً قتلرینہ مساغ ویرمہ.
 استبداد { سنڌ. عر. «بد»
 { دن مص. استفعال }
 کندی باشنہ وھیج بر نظام و
 قانونہ تابع اولمقسزین حکم ایتمہ.
 استبدادکارانہ { ص. فاء.
 { استبدادلہ
 اولنان، مستبدہ یاقیشیر : بر
 معاملہ استبدادکارانہ ایلہ. =
 ح. استبدادلہ، مستبدانہ.
 استبدال { سنڌ. عر. «بدل»
 { دن مص. استفعال }
 دیکشدیرمہ، بر شیئی ویروب
 یرینہ دیگر برشی ایتمہ. || ع.
 مدتی ختام بولان نقراتک یرینہ
 یکی قرعہ نقراتی کتیروب او-
 نلرہ اذن ویرمہ. || استبدال
 نقراتی = بوجھلہ اذن آلوب
 کیدن افراد عسکریہ.
 استبراء { سنڌ. عر. «برء» دن
 { مص. استفعال } اد-
 راردن صکرہ آلت تناسلک
 تطہیری. || ف. نکاحلہ آلمان بر
 ثیبہ نک حامل اولمدیغنه مطمئن
 اولی ایچون بر حیض کورنجیہ
 قدر تقریدن اجتناب.
 استبرق { سنڌ. عر. صیرمہ
 { تلارلہ مزین قاین بر
 جنس ایک فاش.

استبشار { سنڌ. عر. «بشور»
 { دن مص. استفعال }
 مژدہ آلمہ، بر خبر آلوب سوینمہ،
 بر خبری مژدہ کبی تلقی ایتمہ : سالماً
 وصور لکزی استبشار ایتدم.
 استبعاد { سنڌ. عر. «بعد» دن
 { مص. استفعال } بعید
 عد ایتمہ، احتمال ویرمیش،
 یاقیشدیرمامہ : او آدمدن بویلہ
 بر حرکت استبعاد اولماز.
 استبقاء { سنڌ. عر. «بقا» دن
 { مص. استفعال } بقا و
 دوامنی طلب و آرزو ایتمہ :
 استبقای توجہلری.
 استتار { سنڌ. عر. «ستر» دن
 { مص. افتعال } اورتمہ،
 صاقلانمہ. }
 استتمام { سنڌ. عر. «تمام» دن
 { مص. استفعال } بر
 شیک بیتیرلمسنی طلب ایتمہ :
 مکتبک نواقصنی استتمام ایچون.
 { «استکمال» دہا مستمدر. }
 استئصال { سید. عر. «ثقلہ»
 { دن مص. استفعال }
 ثقیل کوروب حضورندن خو-
 شلانمامہ، صوئوق معاملہ ایلہ
 خوشلانمدیغنی آکلامتہ : انسان
 استئصال اولندیغی یرہ بر دہا
 کیتمہ مایدیر.
 استئساء { سنڌ. عر. «ثنی» دن
 { مص. استفعال } آیرمہ،
 قاعدہ دن طیشاری براقہ :
 قانون کیمہ بی استئساء ایتمز؛
 استئذا طریقہ = قاعدہ عمومیہ.
 دن شاذ اولہرق، || بلا استئساء =
 استئساز، عمومیت اوزرہ.
 استئشاء { ص. عر. ؤ. استئانیہ.
 { استئنا وشاذہ متعلق :
 قاعدہ استئانیہ.

استجابہ { س. عر. « جواب »
 دن مص. استفعال }
 دعاتك زدا الهيده قبول اولمسي.

استجاره { س. عر. « جور »
 دن مص. استفعال }
 حابه و ملجا طلب ايمه، صبغنه.
 « اجر » دن اولان « استجار »
 ايله التباس اينديريله مليدر. }

استجازه { س. عر. « جواز »
 دن مص. استفعال }
 ۱. اجازت طلب ايمه، اذن
 ايسته. ۲. جائزه ايسته، برشر
 ايچون احسان و مكافاة طلي. ز.

استجلاب { س. عر. « جلب »
 دن مص. استفعال }
 چكمه، جلب و جذب ايمك
 سبب اوله؛ ولي نعمته استجلاب
 دعوات خيره ايمك ايچون؛
 شفقت و مرحمتي استجلاب ايتدي.

استجواب { س. عر. « جواب »
 دن مص. استفعال }
 — بونك كرك لفظاً و كرك معناً
 صحبي يوقاريدنه ذكر اولنان
 « استجابه » اولوب، استجواب
 لفظاً و معناً غلطدر. استنطاق
 بوندن مقصود اولان معنابي
 افاده يه كافي اولديغندن، قوللا.
 نلامليدر. [صوروب جواب
 آله، سويلته، استنطاق.]

استجابه { س. عر. « حوث »
 دن مص. استفعال }
 بك اسكي زمانلردن قالمه مواد
 عضويه نك شكللريني محافظه ايله
 برابر طاش حالنه چكمسي، تججر.
 [اغت مولده در.]

استجالة { س. عر. « حول » دن
 مص. استفعال }
 اوله، امكانسزاق : بو ايش مر-

تبه استحالته وارمشدر. || ط.
 و تا بر حالدن ديكر بر حاله انقلاب،
 تحول؛ استجالة رديه .

استحسان { س. عر. « حسن »
 دن مص. استفعال }
 كوزل بولمه، كوزل نظريله باقمه،
 « بكنمه : بو ايشكزي هر كس
 استحسان ايتدي .

استحصال { س. عر. حاصل
 دن مص. استفعال }
 معنا سيله قوللا نيلور سهده،
 « حصول » ماده سي اصلا استفعال
 باندن كلد يكدن، غلطدر. رينه
 تحصيل قوللا نيله بيلير .

استحضار { س. عر. « حضور »
 دن مص. استفعال }
 ۱. حضوره كتيرمه، جلب. ۲.
 خاطره كتيرمه، خاطر لامه.
 [تهيته معنا سيله قوللا نلاملي.]
 = ج : استحضارات = خاطرده
 طوران معلومات و اشعار و ساثره،
 مستحضرات .

استحقال { س. عر. « حقايرة »
 دن مص. استفعال }
 خوار و حثير نظريله باقمه : نظر
 استحقاله باقدي. [« استخفاف »
 دن قوتليدر.]

استحقاق { س. عر. « حق »
 دن مص. استفعال }
 ۱. حقلي و شايسته اوله، لياقت،
 حق ايمه : تقاعد معاشنه استحقاق
 وارددر؛ ترفيعه كسب استحقاق
 ايتدي؛ ارباب استحقاق = مستحق
 اولانلر، حق قرانمش اولانلر؛
 بالارث و الا استحقاق = هم
 ميراث صورتيه هم ده حق
 ايتديكي حالده؛ من غير استحقاق =
 حق ايتديكي حالده، مجرد بر

لطف و احسان اوله رق. ۲.
 حق ايديان مبله، ايشلمش معاش:
 سزك استحقاقكز نه قدردر؟

استحقاق { حقه قوللا نمه معنا
 دن مص. استفعال }
 عثمانيه استعمال ايتمش ايسهده،
 طوغريسي « احتقان » اولوب،
 استحقاق كله سي عريده يوقدر.

استحكام { س. عر. ج : استحكا
 دن مص. استفعال }
 اوله : استحكام و يرمك : استحكام
 بولوق. || ۴. دشمنه قارشي
 مدافعه ايچون طاش و يا طو.
 پراقدن وساثر مواددن پايلان
 قلعه، ديوار، سد، خندق و
 ساثر اسباب تدافيه. اكثر يا
 جمعي قوللانيلير : استحكامات
 جسيه = بيوك و دائمي استحكاملر؛
 استحكامات خفيفه = اوقت و موقت
 استحكاملر؛ استحكام آلاي =
 استحكامات انشاسيله مشغول
 اولان عسكر .

استحلال { س. عر. « حلال »
 دن مص. استفعال }
 ۱. حلال نظريله باقمه، حلال
 عد ايمه. ۲. حلال ايتسي طلب
 ايمه، حلاللاشمه. ز.

استحمام { س. عر. « حم »
 دن مص. استفعال }
 حمامه كيرمه، بانيو ايمه. || ط.
 استحمام الرمل = قوم بانيو سي .

استحياء { س. عر. « حياء »
 دن مص. استفعال }
 اوتانمه. حياء ايمه : بو ايشي
 ايشلمك استحياء ايتدك مي؟ || ط.
 [« حيوة » دن] ديرليقمه، باشامه.

استخاره { سذ. عر. } «خبر»
 { دن مص. استفعال }
 ایدله جك بر تشبثك خیرلی
 چیقوب چیقیمه جفنی تفأل ضمننده
 آبدست آلوب دعا او قویه رق
 رؤیایه یه ایتمه : استخاره ابتدی؛
 استخاره یه یادی؛ استخاره سی
 چیقمدی.

استخبار { سذ. عر. ج. } استخبار-
 { رات. } «خبر» دن
 مص. استفعال [اصل معناسی:
 صوروب تحقیق ایده رك خبر
 ومعلومات آلمه ایكن لسانزده:
 طومه، خبر آلمه معناسیله قوللا-
 نیلیور: مواصلتكیزی دون استخبار
 ایتم. = ج : استخبارات =
 سموعات .

استخدام { سذ. عر. } «خدمت»
 { دن مص. استفعال }
 قوللانمه، خدمته قبول، مأمو-
 ریته تعیین .

استخراج { سذ. عر. ج. } استخرا-
 { جات. } «خروج»
 دن مص. استفعال [۱. بر
 شیثك ایچندن دیگر بر شیء
 چیقارمه : عربی عبارده دن معنی
 استخراج ایتمكه مقتدر؛ كل
 یپراغندن كل صوبی دینن بر
 ماء معطر استخراج اولنور. ۲.
 نتیجه چیقارمه، استدلال ایتمه :
 بو سوز دن نه استخراج ایدیور-
 سبکز؟ ۳. بر لسانده او قودیفنی
 آكلامه، مال چیقارمه : عربیله
 استخراجی واردر. ۴. تفأل،
 نجومدن احكام چیقارمه: استخرا-
 جاتله اوغراشیور .

استخفاف { سذ. عر. } «خفة»
 { دن مص. استفعال }

خفیف واهمیتسز نظریله باقمه،
 اهمیت ویرمه ییش، خوار کورمه:
 بو ایشی او قدر استخفاف ایتمك .

استخلاص { سذ. عر. }
 { «خلوص» دن
 مص. استفعال } بر شیثی کاملاً
 ایتمكه، كندینه مخصوص ایتمكه
 چالشمه : استخلاص وقت ایتمك =
 مشغولیت آره سنده وقت بولوق.
 بر ایشه وقت تخصیص ایتمه-
 بیلك. { قورتارمه وتخلیص
 معناسیله استعمالی غلطدر.
 استفعال باندن او معنایه كزن. }

استخلاف { سذ. عر. } «خلف»
 { دن مص. استفعال }
 برینی خلف براقه، كندی برینه
 كچیرمه : وفاتیدن اول مریدا-
 نندن برینی استخلاف ایتمشیدی.
استخوان { س. فا. كمیك،
 عظم. لس. }

استداره { سذ. عر. } «دور»
 { دن مص. استفعال }
 ۱. دونه، طولاشمه، دور
 ایتمه. ۲. یووار لاق ومدور
 باخود داژروی اولمه، بو شكلی
 آلمه : استداره قر .

استداری { ص. عر. } استدا.
 { ریه. ت. } دونه رك
 و دائره تشكيل ایده رك واقع
 اولان : حرکت استداریه = باغر-
 صاقلرك بو یولده اولان حرکتی.

استداه { سذ. عر. } «دوام»
 { دن مص. استفعال }
 بر شیء ویا حالك دوام واستمرا-
 رینی طلب و آرزو ایتمه : استداه
 صحت وعافیتلری دعاسیله ختم
 مقال ایلم .

استدانه { سذ. عر. } «دین» دن
 { مص. استفعال } او دونج
 آلمه، بورج ایتمه : ادانه صند-
 یغندن استدانه یه حق اولانلر .

استدراج { سذ. عر. } «درجه»
 { دن مص. استفعال }
 ۱. درجه درجه آرتیرمه. ۲. ۲.
 جناب حرك ازباب كفر ك ترم دینی
 آرتیرمق ایچون دنیاده
 بربری اوستنه نعمتار احسانی
 وبو قییلدن اولان طالع و بخت
 وقدر: استدراجی او یغون .

استدراك { سذ. عر. } «درک»
 { دن مص. استفعال }
 یتیشمه، نائل اولمه، نائلیت.
 { آكلامه واستفهام معناسیله
 استعمالی غلطدر. }

استدعاء { سذ. عر. } «دعاء»
 { دن مص. استفعال }
 ۱. یالواره رق ایستمه، دیله مه.
 رجا ایله طلب : جناب حق-دن
 استدعای مرحمت ایلدی. ۲.
 حكومتدن رسماً و تخریراً بر حق
 ویا مساعده ویا بر معامله
 رسمیه تك اجراسنی طلب ایتمه :
 فلان ایشی نظارتدن، محكمه دن
 استدعا ایتمدی. ۳. بویله بر
 ایش ویا طلب واسترحام ایچون
 بر مقام رسمییه تقدیم اولنان
 ورقه كه تمفا ویا پولی حاوی
 اولور، استدعانا مه، عرضحال :
 استدعا تقدیم ایتمدی؛ صاحب
 استدعا = استدعایی ویرن؛ باستدعا
 طلب، مراجعت ایتمك . - جمعی
 مقامنده «مستدعیات» قوللا-
 نیلیر. لا : مستدعا .

استدعانا مه { س. فا. } بر طلب
 { واسترحام ایچون }

بر مقام رسمی به تقدیم اولاد ان
تغالی و پوللی ورقه، عرضحال .
استدلال { سذ. عر. ج: استند-
دلالت. } دلالت. «دلالت»
دن مص. استفعال [بر دلیل
وبرهانه استناد ایده رگ بر
شیدن بر نتیجه چیقارمه، دلیل
ایله آکلامه: قوللاندینی لساندن
بو ایشک عهده سندن کلامه-مه.
جکئی استدلال ایتمد .

استدلالاً { ح. عر. استدلال
طریقيله، دلیل
اتخاذ اولنان براماره دن آکلا-
یهرق: طورندن استدلالاً
جهالته حکم ایتمد .
س. فا. قیصراق ایله ارکک
مرکبدن طوغمه حیوان،
قاطیر، بغل .

استراحت { سذ. عر. «را-
حت» دن مص.
استفعال [راحتلامه، دیکنمه:
بر آزا استراحت ایتملی: استراحته
محتاجدر .

استراق { سذ. عر. «سرت»
دن مص. استعمال [
چاله، سرت. ن .

استرالیه { س. (یتا.) ج. یلکن
سرلرینک اوچلرینه
باغلی اولوب بونلری کروب
قاصمه و بریاندن بریانه چورمه
یارایان اورغانلر .

استرجاء { رجا و استرحام معنا-
سیله قوللانلر وار
ایسه ده، «رجاء» ماده سی
استفعال بابندن کلدیکی کبی، بو
معنای افاده ایدر کلمه لرده لزو-
مندن زیاده اولدیغندن، استعما-
لنه حاجت یوقدر .

استرحام { س. عر. ج: استر-
حامت. } «رحم»
دن مص. استفعال [سرحت
طاب ایتمه، یالوارمه، رجا و
نیاز ایتمه: مساعده کزی استرحام
ایلرم .

استرحامنامه { س. فا. بر رجا
و نیاز ضمننده
یازیلان مکتوب و یا تقدیم قلنان
عرضحال .

استرخاء { سذ. عر. «رخوة»
دن مص. استفعال [
گوشه مه، گوشکک و سولپولکک
پیدا ایتمه. — مختلف اعضاء بدن
اسملرینه اضافته طبده بر چوق
امراضک اصطلاحاتی تشکیل
ایدور: استرخاء قلب، استرخاء
رته کبی .

استرداد { سذ. عر. «رد»
دن مص. استفعال [
کری ایستمه، ویرلمش و یا کو-
ندرلمش بر شیشک کری چور-
لمسنی طلب ایتمه: ویریلن هدیه
استرداد اولماز .

استرزاق { سذ. عر. «رزق»
دن مص. استفعال [
رزق و نفقه تحصیلنه چالیشمه .

استرفاه { سذ. عر. «رفه»
دن مص. استفعال [
رفاهله و راحت و بولقله باشامه ن .

استرقاب { چکه مه مه و برینه
قارشی رقابتده بولتمه
معناسیله قوللانلش ایسه ده،
«رقابت» ماده سی استفعال
بابندن کلدیکیچون غلطدر .

استرقاق { سذ. عر. «رق»
دن مص. استفعال [
برخی اسپر طومه و کوله ایتمه:

حیا اله کچن دشمنلری استرقاق
ایدرلردی .

استرک { س. فا. ایو. پلا-
مرسین یاغی وضعفی،
میمه، اصطرک .

استرقماچه { س. (یتا.) ج.
بر برینه طاقش
قات قات خلاط و یا زنجیر .

استرقونگیلیق { س. ایو. -
۲۱۸۵۵ - پیوار .

لاق [۱. ازمارید دن بیوک
سیوری برونی و یووارلاجه
بر جنس بالیق. ۲. خط سریا.
نینک بر نوعی که نستوریلرجه
مستعمل ایدی .

استریدییه { س. (رو. -
ایکی قهوق آره سنده
بولنور حیوانات ناعمه دن کوچک
بر دکنز بوچکی که جییک و یا
آزبجی آتسه کوستریله رک لیونله
ینیر. || استریدییه چتالی = بونی
آچغه مخصوص قوی چتال .

استرینغه { س. (آرناؤدجه دن:
شترونغه [چیتدن
ماندره قپوسی .

استرقتیب { س. (یو. -
بوهرار = طبع
مجسم [طب. دیزلمش صحیفه رک
مخصوص دوکلمش بر مقوايه
قالبنی آلوب اونک اوزرینه قور-
شون دوکلمکه وجوده کن
یکپاره صحیفه بی ماکنه یه قو.
یهرق طبع ایتمک اصولی: استر.
توتیب اصولی، ماکینه سی. لسا.
نمزده قالب باصه سی دیه بیلیرز،
زیرا اسم یونانیسی پک اوزون
وتلفظی زوردر .

استرقتوب { س. (یو:
-
زیرا اسم یونانیسی پک اوزون
وتلفظی زوردر .

استرقتوب { س. (یو:
-
زیرا اسم یونانیسی پک اوزون
وتلفظی زوردر .

συχόπιον = مجسم بین) ایچنه قو-
نان چفته فوطوغراف رسملینه
باقفنه مخصوص چکجه لی و
اوستی آچیق دوربین .

استسعاد { سذ. عر. [«سعد»
دن مص. استفعال]
اوغورلی عد ایته، مسعود و
میفتلی نظریله باقه: قدومکزی
استسعاد ایتم .

استسقاء { سذ. عر. [«سقی»
دن مص. استفعال]
۱. صو ایتمه. ۲. یاغموور دعا-
سنه حیقمه، استطار. || ط.
بدنک مواضع مختلفه سنه صو
طویلانمه علی: استسقاء بطن،
استسقاء صدر، استسقاء کلیه،
استسقاء منصل وسائره. [فر.
Hydropisie]

استشهاره { سذ. عر. ج: استشا-
رات. [«شورا»
دن مص. استفعال] طائشمه،
برینک رأی ومطالعه سنه مرا-
جعت. متروک ترکیه سی: کنکاش.

|| استشاره او طه سی = خارجیجه
نظارتنده حقوق دول قوانینه
آشنا مشاورلردن مرکب هیئت.

استشعار { استعمال معناسیله
قولانانروارایسه ده،
عریبده «اورکمک» و «قیلانمقی»
دن بشقه معناسی اولدیفندن،
غلط اولوب، استسمالی جائز دکلدن.

استشفاء { سذ. عر. [«شفاء»
دن مص. استفعال]
شفا طلب ایته، خسته لفه علاج
وچاره آراهه: فلان معدن صو-
بندن جوارلری اهالیسی استشفا
ایدنرل .

استشفاع { سذ. عر. [«شفا»
عت « دن مص.

استفعال [شفاعت ایتمه، برینک
آرده کیرمسنی طلب ایتمه .

استشمام { سذ. عر. [«شم»
دن مص. استفعال]

۱. قوقلامه، قوقوآله، قوقو-
سندن طوعه. ۲. مج. قرینه
ایله آکلامه، اوزاقدن وطولا-
یسیله خبرآله.

استشهاد { سذ. عر. ج: استشها-
دات. [«شهادت»
دن مص. استفعال] ۱. شاهد

کتیرمه، شهادتنه مراجعت:
استشهاد ایچون بنی ده جب
ایتدیلر. ۲. دلیل وبرهان عد
ایته، اثبات دعوی ایچون ایراد:
صرف ونخوده اعظم شعرانک
سوزلیله استشهاد اولنور. ۳.
شهید اوله، احراز شهادت:

امام حسین (رضه) افندمزک
کربلاده استشهادی. [بو او-
چنجی معناده شهادت ده
فصیحدر.]

استصحاب { سذ. عر. [«حجت»
دن مص. استفعال]

یانه آله، برابر کورتورمه: برا-
درینی، کتابی استصحاب ایده رک
کیتدی. بالاستصحاب = برابر
آلهرق، ... له برلکده .

استصغار { سذ. عر. [«صغر»
دن مص. استفعال]

کوچک عد ایدوب اهمیت ویر-
مه مه، تحقیر، استخفاف: ارباب
صنعتی استصغار ایتمه ملی .

استصواب { سذ. عر. [«صواب»
دن مص. استفعال]

— قاعدة استصابه اولق لازم
کلیرسه ده، عریبده دخی بویله
اعلالسزی ده قولانیلیر. [طو-

غری بولمه، طوغریلغنه حکم
ایتمه، تصویب: رأیمی استصواب
ایتدیلر. || استصواب کرده =
تصویب ایدلمش: بو رأی
استصواب کرده ارباب شعوردر.

استطاعت { سذ. عر. [«طوع»
دن مص. استفعال]

کوج ایتمه، قدرت، اقتدار. ||
علی قدر الاستطاعه = کوج یتدیکی،
الذن کلدیکی قدر .

استطاله { سذ. عر. [«طول»
دن مص. استفعال]

اوزامه. ن. || ط. بعض اعضانک
اوزامسی: استطاله بظر، استطال-
له مرضیه .

استطباب { سذ. عر. [«طب»
دن مص. استفعال]

طیبیه مراجعت، کندینی طیبیه
باقدیرمه، تداوی ایتدیرمه .

استطراد { سذ. عر. ج:
استطارات. د.

اصل موضوع بچندن اولمیوب
بالمناسه سوزآره سنده بیان
اولنسان فقره وبویله بر فقره
ایرادی: استطراد طریقیله ایراد
اولنمشدر .

استطرادی { ص. عر. ن:
استطرا دیه .

استطراده متعلق ویا استطراد
طریقیله ایراد اولنسان: فقره
استطرا دیه .

استطلاع { سذ. عر. ج:
استطلا عات .

[«طلوع» دن مص. استفعال]
مطلع وخبردار اولغه چالشمه،
تفتیش وتحقیق: استطلاع حقایق
ایچون: استطلاعاتی یازدی .

استطلاع { سذ. عر. [«ظل»
دن مص. استفعال]

کولکه لئه. کولکه آلتنه کیرمه:
لاجل الاستظلال اورمانه
کیردیلر. ن.

استعاده { سذ. عر. «عیاذ»
دن مص. استفعال }
اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
ويا نموذ بالله والعیاذ بالله دیه رك
حق تعالانك صون وامدادینه
صیغنه.

استعاره { سذ. عر. ج: استعا.
رات. «عور» دن
مص. استفعال } اودونج آلمه،
عاریت اوله رق قوللانمه : لسا.
نمز عربیدن بر چوق کله لر
استعاره ایتشدرد. || د. تشبیه
طریقیه و مشبهه بی مشبهه یزینه
قوللانهرق ایراد اولنان طرز
بدیع که اسلاف شعرا و منشیانمز
طرفندن چوق مبالغه و سؤ
استعمال اولنهرق چیغرنندن
چیقارلشدر: زلف یزینه سنبل،
خال یزینه مسك، دلبر یزینه
ماه استعمالی کبی.

استعانه { سذ. عر. ج: استعانات.
«عون» دن مص.
استفعال } یاردیم ایسته: لطف
ربانیدن استعانه ایدرم.

استعجاب { سذ. عر. «عجب»
دن مص. استفعال }
تعجب ایتمه، حیرته قاله،
استغراب.

استعجال { سذ. عر. «عجل»
دن مص. استفعال }
عجله ایتدیرمه، بر شیك چاق
اولوب بیتمسی ایسته، تعجیل:
مکتبک کشادینی استعجال
ایدورلر.

استعداد { سذ. عر. «عد»
دن مص. استفعال }

۱. بر شیك قبول واحرازینه
اولان میل طبیعی، قابلیت:
بعض اقوامك عسکرلکه و
بعضلرینك چقیلمکه استعداد.
لری واردرد؛ بو آدمك فلان
خسته لغه چوق استعدادی وار.
در. ۲. ذکاوت، فطانت، علم
و تربیه یه قابلیت: بو چوجفك
چوق استعدادی واردرد.

استعطف { سذ. عر. «عطف»
دن مص. استفعال }
ترجم و شفقت طب ایتمه: فلان
حقنده معاوشکزی استعطف
ایدرم. [اصل معنای عربیسی
بو صورتله بشقه سی حقنده
استرحامدر.]

استعظام { سذ. عر. «عظمت»
دن مص. استفعال }
بیوته، بیوک کورمه، کوچك
بر شیئه اهمیت و یروب بیوک
کوسترمه: بو آدم خسته لغنی
دائماً استعظام ایدر. [عربیده
تعظیم و تعظم معنایرله دخی
قوللانیلیبورسه ده، ترجه ده
بوندن بشقه معنی ایله قوللا.
نلسی جائز دکلدرد.]

استعفاء { سذ، عر. «عفو»
دن مص. استفعال }
۱. عفو ایسته: استغفای قصور.
۲. بر منصب و خدمتدن عفو
اولغنی ایسته، کندی اختیاریه
انفصال: مأموریتندن استعفا
ایتدی؛ استعفا سنی یردی؛
استعفا سی قبول اولندی، اولغندی؛
استعفا سنی کری آلدی = استعفا.
دن واز چکدی.

استغفاف { سذ. عر. «عفت»
دن مص. استفعال }

محرماندن وارتمکابدن اجتناب،
عفت و ناموسله اتصاف. «عفت»
بو معنایان افاده ایتدیکندن
لزومسزدر.]

استعفانامه { سذ. فا. بر مأمو.
رك مأموریتندن
عفو اولتمسی استعدا ضمننده
و یردیکی ورقه رسمییه: استعفا.
نامه سنی تقدیم ایتدی.

استعلاء { سذ. عر. «علو» دن
مص. استفعال } یوکسله،
علو مرتبه حاصل ایتمه. «اعتلاء»
دها مستعمل اولوب، بو
لزومسزدر.]

استعلام { سذ. عر. ج: استعلا.
دن مص. استفعال } معلومات طلبچون
ما فو قدن مادونه اولنان رسمی
مراجعت: ولایت کیستی سباجقدن
استعلام ایتدی؛ استعلامه دها
جواب کلدی.

استعمال { سذ. عر. ج: استعمال
لات. «عمل» دن
مص. استفعال } قوللانمه: سلاح
استعمال ایتمک؛ شدت استعمال
ایتمک؛ بوکله یی خانگی محله
استعمال ایدرلر. || حسن
استعمال = کوزل قوللانمه، یزینه
صرف ایتمه: نفوذ و اقتدارینی
حسن استعمال ایدور. || سؤ
استعمال = نایمحل قوللانمه،
حدینی تجاوزله یولسز حرکتده
بولخه: وظیفه سنی، نفوذ حکو.
متی، امنیت سوء استعمال ایتدی.

استعانه { سذ. عر. «غوث»
دن مص. استفعال }
یاردیم وامداد ایسته، آمان و
الغیاث دیه باغره رق استمداد. || د.

ادات استغفانه = آمان وآه! کبی
مدد طلبیچون موضوع حرفلر.
استغراب { سذ. عر. «غرابه»
{ دن مص. استفعال }
تعجب ایتمه، تحیر، استعجاب:
کمال استغرابله ایشیتدم.

« استغراب » بر شیکت غریب وبام
باشقه اولسنه، و « استعجاب »
ایسه یک کوزل و فوق العاده
بکنیله چک بر حالده بولنسنه شاشیق
حقنده مستعجلدر .

استغراق { سذ. عر. «غرق»
{ دن مص. استفعال }
۱. طالمه، بر شیکت ایچنه کومله،
بر شیکله قاپلانمه. ۲. طالغیناق،
ارباب تصوفک وجد و حاله
طالب ماسوادن بیخبر اولمری،
حالت استغراقده نه یایدیغی
بیلیوردی. || د. عرییده حرف
تعریفک کیردیکی اسمک مدلولک
کافه افرادنی قاپلایه جق بر
تعمیم بیان ایتمی .

استغفار { سذ. عر. «غفران»
{ دن مص. استفعال }
جناب حقندن ذنوبک عفو و
مغفرتی استرحام ایتمه، استغفرالله
دهرک اظهار ندامت و توبه
ایتمه: توبه واستغفار ایدلم .

استغفر الله { سذ. عر. «اللهدن عفو»
{ دن مص. مغفرت طلب }
ایدرم « معناسیله دعا اولوب،
اکرام و تعظیمه قارشنی دخی
تواضع و محویت ایچون وصانکه
او سوزله کنه ایه کیرلمش ده
استغفار اولنیورمش کبی ایراد
اولنور .

استغلال { سذ. عر. «غله»
{ دن مص. استفعال }
کراسی و یا محصولی بورجه

قارشنی ویرلک اوزره اموال
غیر منقوله نك ترهینی .

استغناء { سذ. عر. «غناء»
{ دن مص. استفعال }
۱. موجودله قساعت واونی
باعث غنا اتخاذا ایدهرک بشقه
بر شیکته عرض احتیاج ایتمه مه،
قساعت. ۲. عدم تنزل، یوز
چو یوروب باقامه، ناز، کبر و نخوت.

استفاده { سذ. عر. «ج: استفاد»
{ دن مص. استفعال } ۱. فائده لئه،
قرانمه، کار ایتمه: بو چالیشمه دن
بر استفاده کز وارمیدر؟ ۲.
معناً فائده لئه، بر شیء اوکرتمه،
توسیع معلومات ایتمه: بو آدمک
صحبتندن استفاده اولنور؛ باعث
استفاده برکتابدن. || بوندن نه
استفاده اولنور = نه قزانلییر،
نه چیقار، نه حاصل؟

استفاده لی { ص. ۱. کارلی،
{ قزانجلی: استفاد }
ده لی بر ایشدر. ۲. توسیع
معلوماتی موجب، مطالعه سی
نافع: استفاده لی برکتابدن .

استفاضه { سذ. عر. «فیض»
{ دن مص. استفعال }
فیض لئه، فیض و برکت حاصل
ایتمه. [بو معنی مجازی اولوب،
اصل عرییده صو طاشیق و
وادی صو ایله طولقی معناسنی
بیان ایدر.]

استفان { سذ. عر. «استفان»
{ دن مص. استفعال } اصل معناسنی تاج او-
لوب، خرستیانلرده زوچینه
انسانای نکاحده چیچک و مجو-
هر اتدن اکیل کیدیرمک عادت
اولدیفندن، خرستیان نکاحی

معناسیله قوللانیلیر .
استغناء { سذ. عر. «فتوی»
{ دن مص. استفعال }
محکمه شرعیه ده محاصمیندن برینک
مفتی به مراجعتی .

استفتاح { سذ. عر. «فتح»
{ دن مص. استفعال }
۱. بدأ، مباشرت، ابتداء. ۲.
اصنافک اوغور صایدقلری
ایلک آیش ویریش [غنا، سفتاح]:
دها استفتاح (سفتاح) ایتمد.
|| تکییر استفتاح = نمازه باشلار.
کن او قونان تکییر .

استفراش { سذ. عر. «فراش»
{ دن مص. اشتق اولقی }
اوزره بر جاریه بی اوطه لاق
ایتمه معناسیله قوللانیلیر سرده،
عربی فصیحده اولمدینی کبی،
لفت عامیة عربییه ده دخی
«افراش» و «افتراش» قوللا.
نیلوب استفراش مسموع دکلدنر .

استفراغ { سذ. عر. «فراغ»
{ دن مص. استفعال }
قوصمه قی، غشیان: استفراغ ایتمک .

استفسار { سذ. عر. «فسر»
{ دن مص. استفعال }
صوروب آکلامه، بر شیء حقنده
تفصیلات و معلومات ایتمه:
استفسار خاطر .

استفهام { سذ. عر. «سؤال»
{ دن مص. استفعال }
آکلامه. آکلامق ایچون اولنان
سؤال. || د. ادات استفهام =
سؤاله مخصوص ادات، ترکیه ده
«می» و «عرییده» «ا» و «هل» کبی .
استفهامی { ص. عر. «سؤال»
{ دن مص. سؤاله }

منسوب و متعلق : خطاب استفهامی، جمله استفهامیه .

استقبل { س. حسابلاشمه، اویشمه : استقیل } استقیل اولدیلر . ترکیه .
یه بکزه میور . اصلی آکلاشیله .
شیاه مدی . ر. $\epsilon\sigma\tau\alpha\lambda\alpha\iota\sigma\tau\acute{o}\nu$.
(ایس توفیلیقون) یعنی دوستانه
و محبتله تعبیرندن غلط اولمی
احتمالی واردر . [

استقامت { س. ع. « قیام »
} دن مص. استفعال [۱ . طوغریلق ، درستق ، اکر یلک
ضدی : طریقک ، خطک استقا .
متی . ۲ . طوغری و ناموسکارانه
حرکت ، طوغریلق ، راستق ،
صدق : استقامتدن آیرلماملق ؛
استقامت انسانی سلامته چیقاریر .
۳ . بر شیئک بر طرفه طوغری
اوزاتمی، جهت ، توجه : فلان
سلسله جبالک استقامتی شرفدن
غربه در ، حرکت ارضک استقامتی
جنوبدن شماله ایدی .

استقبال { س. ع. « قبل »
} دن مص. استفعال [۱ . کله جک زمان ، ماضی مقابلی
و حالک غیری، آتی : استقباله
نه اوله جفنی آتجق الله بیلیر ،
استقبالدن خبر و یرمک ادعاسی .
۲ . قارشیلامه ، کلکده اولان
بر ذاتک اکرام و یا اظهار محبت
ایچون اوکنه جیقمه : پک پارلاق
بر استقباله مظهر اولدی ؛ کال
طنطنه ایله استقبال ایتدیلر :
استقبالنه چیقدیلر . || ه . شمس
و قرک یکدیگرینه مقابل
بولنسی : استقبال قر . || و .
فلک حدتک کله جک زمانه
وقوع بوله جفنی افاده ایدن

صیغه سی که لسانزده « جک »
و « جق » اداتیه ختام بولور :
کله جک ، یازه جق کبی ؛ استقبال
ماضی = کچمش زمانک ایچنده بر
آتی بیان ایدن صیغه : کلش
اوله جق کبی ؛ حکایه استقبال =
نقل و روایت اولنان بر زمان
ماضی یه کوره آتی بیان ایدن
صیغه : کله جک ایدی کبی ؛ روا .
یت ماضی = کذلک بونک مسمو-
عات اوزره نقلنی افاده ایدن
صیغه : کله جک ایش کبی . ||
استقبال قبله = قبله یه توجه .

استقبالاً { ظ. ع. ایلریده ،
} کله جک زمانده ،
آتیاً : حالاً و استقبالاً .

استقبالی { ص. ع. ا : استقبالیه .
} کله جک زمانه و یا
قارشیلامغه منسوب و متعلق :
تأمینات استقبالیه ؛ تشریفات
استقبالیه .

استقرار { س. ع. « قرار »
} دن مص. استفعال [۱ . یرلشمه ، قرار بولمه ، بر پرده
ثابت و ساکن اولمه : بر چوق
وقت سیاحتدن صکره فلان
یرده استقرار ایتدی . ۲ .
قرارلاشمه ، تامیله تقرر و تعیین
ایتمه : بونک نظمی هنوز استقرار
ایتدی . [بو معنی ایله تقرردها
مستعملدر .]

استقرارض { س. ع. ج .
} استقراضات .
« قرض » دن مص. استفعال [
فائضله آنچه آلمه ، بوج ایتمه :
استقراضسز اداره ممکن دکلدر .
[اصل عرییده بو معنایه
« اقتراض » موضوع اولوب ،

« استقراض » ایسه بوج
ایستک دیکدر . [
استقصاء { س. ع. « قصو »
} دن مص. استفعال ابر
شیئک کنهنه وارمه جالیشمه ،
درین تفتیش و تحقیق . || ط .
داخلی بر مرضک حقیقتنی آکلر .
مق اوزره آلات و وسائط
مختلفه استعمالی .

استقطاب { س. ع. « قطب »
} دن مص. استفعال .
لفت مولده [ه . استقطاب
ضیا = اشعه شمسک انکسار
طریقیه قوس قزحده کی الوان
سببعیه بعدالاتقسام بر نقطه یه
جمی .

استقطار { س. ع. « قطر »
} دن مص. استفعال [ه . بر مایمی انیقندن چکمه .
« تقطیر » دن دها طوغری و
دها فیدر .]

استقلال { س. ع. « قلة »
} دن مص. استفعال [۱ . کندی باشنه اولمه ، کیسه یه
تابع اولیوب کندی کندیینه
اولمه : استقلال قزائمق ، کسب
استقلال ایتمک ؛ « استقلالیت »
دیمک خطادور . [۲ . آرز کورمه ، آ
زیمسامه : کندیسنه تعیین او-
لنان معاشی استقلال ایتدی . ||
ص. ع. ا : استقلالیه .

استقلالی { ص. ع. ا : استقلالیه یعنی کندی
باشنه اولمه منسوب و متعلق .
استمک { استمک و ساثره . ! :
ایستک ، ایستمک و ساثره .
استکبار { س. ع. « کبر »
} دن مص. استفعال [۱ . بیوک بولمه ، بیوک کورمه ،

بیوتمه، چوق اهمیت ویرمه.
[«استعظام» دها مستعملدر.]
۲. کبر، عظمت. [«تکبر»
دها مستعملدر.]

استکثار } سذ. عر. [«کثرت»
} دن مص. استفعال [

چوق کورمه، چوغسمیه:
آلدینی معاش استکثار اولنه ماز.

استکرا } کرا ایله طوته و
} استکرا مه معنا سیله

مستعمل ایسه ده، عربیده «اکترا»
قولانیلوب، بو ماده استفعال
بایندن اصلا کلمدیکندن، غلطدر.

استکراه } سذ. عر. [«کره»
} دن مص. استفعال [

کره کوروب نفرت ایته،
تیکسیمه، ایگرمه: قیافتندن

انسان استکراه ایدر. [اصل
عربیده معناسی بر شیئی کرها
یعنی زورله و ایستیه رک یاقندن
عبارتدر.]

استکساب } «اکتساب» دن
} غلطدر.

استکشاف } سذ. عر. ج:
} استکشافات.

[«کشف» دن مص. استفعال [

کشف و تحقیق ایتمکه چالشمه،
اطراف و تفرعاتی ظاهره چیقار.

مه. || ع. دشمن اردوسنک ویا
مواقعنک احوالی آکلامغه چا.

لیشمه: استکشافات عسکریه:
استکشاف تعرضی؛ استکشاف
عادی: استکشاف خریطه سی:

استکشاف قولی.
استکمال } سذ. عر. [«کمال»
} دن مص. استفعال [

۱. بیترمه، تمام، نقصانی
کمال، تماملامه: استکمال

اسباب مدافعه. ۲. بر ایشک
نقصانمز و مکمل اولسی، کاله
ایردیرلسی: طوق و معبارک
استکمالی الزمدر.

استکناه } «اکتناه» دن غلا.
} «کنه» ماده سی بشقه
بایدن کاز.

استکلامیت } س. [یونانییدن
} مأخوذ فر. Sta-

lagmite] ار. یر آلتنده بعض
مغاره لرده مواد کلسیه بی حاوی

صوړ طاملامسندن آشاییدن
یوقارییه دیکنه اوزامش صو.

رتنده تشکل ایدن طاشلر،
مقطره تختانیه.

استکلا قیتیت } س. [یونانییدن
} مأخوذ فر. Sta-

lactite] ار. یر آلتنده بعض
مغاره لرده مواد کلسیه بی حاوی

صوړ طاملامسندن یوقاریدن
آشاغییه صاروقش صورتنده

تشکل ایدن آویزه کبی طاشلر،
مقطره فوقانیه.

استلام } سذ. عر. [«سلم» دن
} مص. افتعال [الی طو.

قندیروب اوپه رک (حجر اسودی)
زیارت ایته.

استلزام } سذ. عر. [«لزم»
} دن مص. استفعال [

بر نتیجه طبیعیه و ضوریه صو.
رتله ایجاب ایته: کیجه چوق
چالشمه کر صباح کچ قالمکزلی

استلزام ایدر.
استماع } سذ. عر. [«سمع»
} دن مص. افتعال [۱.

دیکله مه، قولاق ویرمه: درس،
وعظ، حدیث، دعوی استماع
ایتمک. ۲. دیکلیوب قبول ایتمک،

احاله سمع اعتبار ایتمک: فریادی،
نصیحتی استماع ایتمک. ۳.

ایشیتمه، مسموعی اولمه: بو بیقی
کندیسندن استماع ایتمشیدم: استماع

حوادث. [بو معنی ایله استعمالی
پک طوغری دکلدر.] ۴.

طیبیک داخلی بر مرضی آکلا.
مق ایچون قولاق وروب
دیکله مسی، استقصاء: کوکسمی

استماع ایتدی.
استمات } یاخوذ استماله. سذ.
} عر. ج: استمالات.

[«میل» دن مص. استفعال [

میل ایتدیرمه، جذب ایتمه، کو.
کل آلمه، مواعده آوومه: استما.

لتله یوزه کولدیکنه باقه.
استمداد } سذ. عر. [«مدد»
} دن مص. استفعال [

۱. یاردیم ایتمه، برینک عون
و مرجمتنه مراجعت: کمال تضرعه

لطف سبحانیدن استمداد ایتدی.
۲. دشمنه قارشلی یاردیم ایچون

بر قوماندانن و یاخوود متفق
بر دولتدن عسکر طلی: قاز.

شیسنده کی قوتک کثرتی کورنجه
استمداده مجبور اولدی.

استمرار } سذ. عر. [«مرور»
} دن مص. استفعال [

سورمه، سوروب بر دوزییه
کیتمه، دوام. [متین و مستحکم

اولمه معناسیله قولانلاملیدر.]
استمراری } ص. عر. [استمرار.

زییه سوروب کیتمک معناسنی
افاده ایدن: صیغه استمراریه =

لسانمزده (مرک) و (هرق)
اداتلریله ختام بولان صیغه فعل:
(کیدهرک) و (یازهرق) کبی.

استمزاج { مزاج کله سنك
استمزاج { لسانزده کی معنای
عامیانه سیله استعمال باندن
کتیرلسندن متولد اولان بو
لفظ بر خصوص آچقندن
تکلیفندن اول نه تأثیر ایده.
جکینی ونه صورته قبول اولنه.
جغنی طولایسیله آکلامق معنا.
سیله مستعمل ایسه ده، عربی
دکدر. لزومیه برابر غلظدر.
استمک { استنک وسائر. لا:
استمک { ایستک وسائر.

استملاک { بر ملکک منفعت
استملاک { عمومیه ایچون
جانب میریدن طوعاً و کرهاً اشتراسی
معناسیله مستعمل کوزل بر
لغت ایسه ده عربی دکدر.
« ملک » ماده سی اصلا استعمال
باندن کلیوب، « تمک » کله سنك
ده تامیله بومعنایه کلدیکی « تاج
العروس » ک مستدرکاتنده مبین
اولد یغندن، بونک یرینه « تمک »
قولالائق اقتضا ایدر.

استمنا { سنذ. عرب. « منی »
استمنا { دن مص. استعمال]
برواسطه غیر طبیعیه ایله منی بی
دو تک فعل مکروهی؛ استمنا
بالید.

استمهال { سنذ. عرب. « مهل »
استمهال { دن مص. استعمال]
مهت ایستمه. ذ.

استناد { سنذ. عرب. ج: استنا.
استناد { دات. « سنود » دن
مص. افتعال] ۱. طیانمه، اتکا:
دکنکنه استناد ایدوب
طوروشیدی. ۲. گوگنمه،
اعتماد: هر خصوصه لطف
الهییه استناد ایدرم. ۳. بر

شیئه دلیل وسند نظریله باقوب
بر دعوائی اونک اوزرینه بنا
ایتمه: علی الغفله سویلشمش بر
سوزه استناد ایدرک بر طاقم
مطالبه قالمیشدی. || ۵. استناد
خطی = عسکرک حین حاجتده
چکیلوب مدافعه ایده-جکی خط.

استناداً { ح. عرب. ۱. طیانه رق،
استناداً { گوگنهرک، اعتماداً:
فلانک حمایه سنه استناداً بوکا
جرات ایدیور؛ عفوزکه استناداً.
۲. سند ودلیل اتخاذا ایدرک:
ناینک بر یرتنه استناداً بو
سوزک جوازینی ادعا ایدیور.
استنادگاه { س. فا. طیانه جق،
استنادگاه { گوگنجهک یر،
آرقه. ظهیر: بنم استنادگاهم
آنجق جناب حقدر.

استناره { س. عرب. « نور » دن
استناره { دن مص. استعمال] نور-
لاندرمه، ضیالاندرمه، پار-
لاتمه. لس.

استنباط { سنذ. عرب. « نبوط »
استنباط { دن مص. استعمال]
بر سوز ویا ایشدن کیزی بر
معنی چیقارمه، ضمناً آکلامه:
سوزندن بونی استنباط ایدیورم.

استنتاج { سنذ. عرب. « نتاج »
استنتاج { دن مص. استعمال]
تیجه چیقارمه: سوزلرکردن
شو استنتاج اولنیور.

استنساخ { سنذ. عرب. « نسخ »
استنساخ { دن مص. استعمال]
بر نسخه سنی، صورتی چیقار-
مه، یازمه: کتاب استنساخ
ایدهرک اجر تیه تمیش ایدردی.

استنشاد { سنذ. عرب. « نشد »
استنشاد { دن مص. استعمال] برینه

شعر سویلتمه، شعر انشادینی
امر یا تکلیف ایتمه: خلیفه
استشاد ایتمه دن کنیدی بر
قصیده انشاد ایتدی.

استنشاق { سنذ. عرب. « نشق »
استنشاق { دن مص. استعمال]
ذ. آبدسته بورنه سو چکمه.

استنصار { سنذ. عرب. « نصر »
استنصار { دن مص. استعمال]
یاردیم ایتمه، استعانه، استمداد.
ذ. ولس.

استنطاق { سنذ. عرب. ج: استنطا.
استنطاق { قات. « نطق » دن
مص. استعمال] سویلتمه، سوز
سویله سنی تکلیف. || هقه. بر
وقعه عدلیه به مدخلی اولان بر
شخصه مرتب سؤالر ایرادیه
یردیکی جوابلرک قییدی:
استنطاق ایتمک؛ استنطاقه آلق،
چکمک؛ تحت استنطاقه آلق:
استنطاق مأموری = مستنطق:
استنطاق دأرهمی، قلمی.

استنطاقنامه { س. فا. هقه. مظلوم.
استنطاقنامه { نه ایراد اولنان
سؤالره یردیکی جوابلری
حاوی ورقه: استنطاقنامه بی
تهمیر ایتدی.

استنطاقی { سنذ. عرب. ذ: استنطا.
استنطاقی { قیه. هقه. استنطاقه
منسوب و متعلق: اوراق
استنطاقیه.

استنغه { س. (یتا). ب. یلکنلرک
استنغه { یوقاری قالدیرلوب طو.
پلانسی و بو حرکتک اجراسیچون
ویریان قومانده: استنغه یلکن =
یلکنی طویلا.

استنکاف { سنذ. عرب. « نکف »
استنکاف { دن مص. استعمال]

قبول ایتمه مه، رد، امتناع، اعراض، عدم موافقت: ابتدا رضا و بر مش ایکن بده استنکاف ابتدی.

استوغرافیا { س. یو. Στε- }
 { νσγγραφία }
 يك آرزو يك قیصه اشارات و خطوطله يك چایق یازیلیر بر خط، که مجلسلرده ایراد اولنان نطقلری و سائر بویله افاداتی قید ایتمکده مستعملدر، خط مختصر. — بو خطی یازانلرده (استوغراف) دینلیر.

استواء { سذ. عر. «سوی» دن }
 { مص. افتعال } مساوی اولمه، ایکی شیئک بر اولسی: استواء خطین. { بو معنی ایله تساوی ده مستعملدر. } ۲. دوز اولمه، دوزلك. ۳. اور-ته ده و تام بر درجه ده بولنمه، اعتدال. || م. خط استواء = کره ارضک ایکی قطبندن مساوی بعد و مسافده فرض اولنان خط که اعتدال ربیع و خریف کونلری شمس تام اونک اوستندن کچر و لیل و نهار بتون کره ارضده مساوی اولور. { همزه تک ضمیمه اوقرنسی غلطدر. }

استوار { ص. فا. صا غلام، متین، محکم، قوی. لس. }

استوانه { واستوانی. بلا: استوانه }
 استویج { س. قورشون بویایی }
 دینلن بیاض معدنی بر ماده که بویایقلده مستعملدر. عر: اسفیداج. || قبا استویج = بویا آستارچون استویج یرینه

قولانیلان بیاض بر طوبراق. }
 استوپو { یا استوپنی یا خوداصطوبو. س. [یتا: Stupa] نا: استورپه. }
 (عریده دخی اصطبه ویا اسطبه دینلدیکی فیروز آبادینک قاموسنده مذکور ایسه ده بونکده معرب اولدیغی ظاهردر.)

استوج { س. [یتا] جراح و مهندس آلاتی طاقی }
 و بونلری حاوی قوطی.

استورپه { س. [نکا: Storp] }
 ۱. سفائنده سیلوب سو بورمکده قولانیلان قبا کت و کنویر یا خود بوزوق خلاط پارچه سی. ۲. بر اینجه خلاطک بر اوچنه اوزری اوربلی بر قورشون پارچه سی ربط ایتمک و دیگر اوجی قبضه اتخاذ ایلمک صورتیله یاییلان آلت ضرب که اکثر باطلومه جیلر یکدیگر لرینی ضرب ایچون استعمال ایدرلر.

استوره { یا خود اوسطوره. بلا: اوستره. }

استوفاتو { یا خود اسطوفاتو. س. [یتا: Stoffato] }
 صالحلی بر نوع ات یکی.

استوفه { یا خود استیفه. س. [یتا: Stoffa] }
 جنس اییک قماش که اکثریا صیرمه لی ویا قلاپدانلی اولوب مفروشانه قولانیلیلر.

استهداء { سذ. عر. «هدی» }
 { دن مص. استفعال }
 هدایت ایستمه، طوغری بوله، طریق مستقیمه سوق اولنغی طلب و آرزو ایتمه: استهدا ایچون بر مرشد کامله مراجعت اقتضا

ایدره.

استهزاء { سذ. عر. «هزه» }
 { دن مص. استفعال }
 اکلمه، اکلمجه به آلمه، ذوقلمه: برینی، بریله استهزایتمک: برینی استهزایه آلمق.

استهلاک { سذ. عر. «هلاک» }
 { دن مص. استفعال }
 ۱. اسراف صورتیله محواتمه: بونجه میرانی آرزو وقتده استهلاک ایتمدی. ۲. قولانلره رق صرف ایتمه، بیترمه، توکتمه: قیشین استهلاک اولنان اودون.

استهلال { سذ. عر. «هلال» }
 { دن مص. استفعال }
 یکی آی کورینمه، هلال تماشایی. || م. براعت استهلال = بر کتاب ویا نطق و مقاله تک مقدمه سنده ایچنده بحث اولنه جق مرادی آکدیرر فقره لر ایرادی.

استیجار { سذ. عر. «اجر» }
 { دن مص. استفعال }
 کرا ایله طوتمه، کرا لامه.

استیدان { سذ. عر. «اذن» دن }
 { دن مص. استفعال }
 ایتمه، رخصت و مأذونیت طلب ایتمه، طایشمه: بالاستیدان، لدی-الاستیدان، عند الاستیدان = مأذونیت ایستئلدکده: بلا استیدان = رخصت ایستمکسزین، طایشمقسزین.

استیصال { سذ. عر. «اصل» }
 { دن مص. استفعال }
 کرکندن قوباروب چیقارمه، اساساً وجودینی الحاق: بوملمکتدن اشقیایی استیصاله موفق اولدی.

استیضاح { سذ. عر. ح. }
 { استیضاحات }

«وضوح» دن مص. استعمال ابر
ایشک آجیق بیان اولمغنی طلب
ایتمه بر ماده حقدنه ایضاحات
طلب ایتمه : استیضاح کیفیت
ضمننده ولایته امرنامه یازلدی؛
استیضاحات ایله اضاعه وقت
اولیور .

استیضاحاً { ح. عر. ایضاحات
طلبیچون، استیضاح
مسئله ضمننده .

استیعاب { سذ. عر. «وعب»
{ دن مص. استعمال }

۱. ایجه آله، ایجه صیفه :
تجره ایکی اوفه صو استیعاب
ایدر . ۲. طوبه قابلا،
ضبط ایتمه : بو آغاجلر بتون
باڭهین استیعاب ایده جکدر .

استیف { س [بتا. ۱. صره، نظام،
دیزی : استیفه قومق =

صره لامتی، دیزمک، ترتیب
و تنظیم ایتمک . ۲. صره نمش
شی، دیزی، منتظم یفین :
اودون، بالیق استیفی . || ۳.
کمی حوله سنک حرکتیه مانع
اولیه جق صورته ترتیب و
تنظیمی . || برینک استیفی بوزمق =
تحقیر و تزیل ایتمک . || استیفی
بوزماق = طورخی و طوریشی
اصلا دکشیدیره مکه .

استیفاء { سذ. عر. «وفا» دن
{ مص. استعمال } تامیله
وکاملاً اخذ : مطلوبی استیفا
ایتدی؛ استیفای تکالیف امریه .

استیفلمک { یاخود استیفله مک .
فت. صره لامتی،
دیزمک، استیف ایتمک : اودو .
نلری استیفلدیلر .

استیلاء { سذ. عر. «ولی» دن
{ مص. استعمال } ۱ .

اله کچیره، تحت تصرفه آله :
بر مملکتی استیلاء ایتمک . ۲ .
یایلق، قپلامق : و با بتون او
طرفلری استیلاء ایتدی . { فرا .
نسرجه ده Occupation دینان

حریر و موقت ضبط و اداره
«اشغال» ویا «حراز» کبی
مناسبتسر لغتلردن ایسه «استیلاء»
ویا «استیلاء موقت» ایله
ترجه اولنده دها مناسب اولور .

استیلاء { ص. عر. ئ : استیلاء
{ ئیه ضبط و استیلاء

متعلق : بعض مقاصد استیلاء-
ئیه سی آکلاش ایرور . || ط. بر
مملکتیه داخل اولنجه هر طرفه
سرایت و بتون مملکتی استیلاء
ایتمک خاصه سنی حائر اولان :
امراض استیلاءیه .

استیم { وغل : اسایم . س. { نکلا :
استیم { Steam } واپور ماکینه .

سنک وسائر ماکینه لک قراننده
بریکوب ماکینه یی تحریک ایدن
بوغو، بخار : واپورک استیمی
کلدی، استیمی آزدور .

استیماتور { س. { بتا. Estima-
{ tore } کمرکده امتعه

و مواد تجاریه به بیجن مأمور،
مخن، استیماره جی .

استیماره { س. { بتا. Estimare }
{ تقدیر قیمت، تخمین

قیمت، کمرکده امتعه و مواد
تجاریه به بیجمک وظیفه سی :
استیماره مأموری = مخن .

استیماره جی { س. { کمرکده امتعه
{ و مواد تجاریه به

بها بیجن مأمور، مخن، استیماتور .

استیمان { سذ. عر. «امان»
{ دن مص. استعمال }

امان دیله مه، امان دیله یرک
تسلیم اوله : استیمان ایدن ارباب
شقاوت .

استیمبوط { س. { نکلا. Steam-
{ bot } کوچک واپور، چنته .

استیناس { سذ. عر. «انس»
{ دن مص. استعمال }

انسیت پیدا ایتمه، آلیشمه، وحشت
زائل اولوب مونس اوله .

استیناف { سذ. عر. «انف»
{ دن مص. استعمال }

۱. یکیدن باشلامه . ئ : هقه .
محکمه ابتدائیه دن ویریان حکمه
راضی اولیوب، دعوی اوانک
مافوقده کی محکمه به نقل ایتمه :
استیناف دعوی ایتدی . || ۲ .
نحو عرییده بر سوال مقدره
جواب حکمنده سوز ایرادی :
واواستیناف = بوکادالات ایدن
«و» . || هقه . محکمه استیناف =
محکمه ابتدائیه تک مافوقنده
و محکمه تمیزک مادرنده اوله رق
ایکنجی درجه ده اولان محکمه،
که دعوی یی استینافاً کورور .
ولایات مراکزنده بولنور .

استینافاً { ح. عر. هقه . استیناف
{ صورتیله، ایکنجی

درجه ده محاکمه اولنق اوزره .
استینافاً رؤیت دعوی اولدی .

استینافی { ص. عر. ئ : استینافیه .
{ هقه . استینافه منسوب

و متعلق : محکمه استینافیه . ||
۲ . نحو عرییده بر سوال مقدره
جواب حکمنده بوانان : جمله
استینافیه .

استینغه } س. با: استنغه .

استیمال } س. ع. [«اهل» دن مص. استعمال] بر

شیشه مستحق واهل اوله، استحقاق، لیات: عهده استیالنه فلان مأموریت تودیع اولندی.

آسحار } س. ج. ع. فد: سحر. با: سحر.

اسحق قوشی } س. حق قوشی، مرغ شب آویز.

آسخیاء } س. ج. ع. فد: سخی. با: سخی.

آسد } س. ع. آرسلان، شیر. || اسد الله = حضرت علی

المرتضی (رضه) افندمزه ویریلن عنواندر. || له. برج اسد =

برج اثنا عشرک بشیسی، که کونش بو برجه تموز رومینک

۱۱ نده داخل اولور؛ قلب الاسد = برج اسدده برنجی

درجهده برنجیم ثابت. [فر. Régulus]؛ ذنب الاسد = ینه

او برجه ایکنجی درجهده بر نجم ثابت [فر. Denebola]؛

ظهر الاسد = ینه او برجه ایکنجی درجهده بر نجم ثابت

[فر. Geba]. || اسد اصغر = برج اسد ایله دب اکبر آرسنده

بر جمله کوبکیسه. [فر: Petit Lion]

آسدیرمک } فت. اسمسنی موجب اولق، هبوب

ایتدیرمک: پورازی بو قدر شدتله اسدیرن شمال طرفلرنده

یاغان قارلردر.

آس } س. ع. طوتسا قلق، اسیر دوشمه، اسارت. ذ.

اسر } س. ع. بر خطک ایکی منتها سندن بر سطح اوزرینه

ایندی ریلن عمودلری آره سنده کی مسافه؛ اسرافق؛ اسر عمودی.

اسر } س. ع. ط. ادراز اسر } طوتله .

اسراء } س. ع. [«سرایت» دن مص. افعال] یو.

روتمه، تمشیه. [اصل معناسی کیجه لین یورتمه اولوب،

هله غیر ذی روح حقننده عادتاً ارسال معنا سیله استعمالندن

فاحش اولدیغندن، استعمالندن بسبتون صرف نظر اولنسه

دها ایدر؛ زیرا بو معنایی افاده ایده جک متعدد لغتلمز

وارددر. } س. ج. ع. فد: اسراء } اسیر. با: اسیر.

اسرار } س. ج. ع. فد: سر. با: سر.

اسرار } س. [آنف البیان لغت عریبه دن مأخوذ اولسه

کرکردر] قنب هندی دینلن بر نباتک یاپراغی، که توتون کبی

ایچلده کیف و یروب انسانی غریب برطاقم خیالاته طالدریر:

اسرار چکمک؛ اسرار تریا کیسی.

اسرار } س. ع. [«سر» دن مص. افعال] کیزله مه،

سر طومنه، کتم. ذ.

اسرارکش } ص. فا. اسرار کیسی، اسراره مبتلا.

اسراع } س. ع. [«سرعة» دن مص. افعال] سر.

عت ایتدیرمه، چاپوقلاندیرمه، تعجیل اتمه. [«تسریع» دها

مستعمل ایسه ده، «سرعت»

ماده سی عریبه تعقیل بابتدن اصلا کله مکله، یا کلش واصلسر

اولدیغندن، لزومی وار ایسه، «اسراع» قولالاندیر. [

اسراف } س. ع. ج. اسراف. فات. [«سرف» دن

مص. افعال] لزومسز یره وفضله اوله رق مال وسائر یره صرف

و اتلاف اتمه: مالنی اسراف ایتدی؛ اسراف کلامه حاجت

یوقدر؛ اسراف حرامدر.

اسرافیل } س. ج. [عبرانیجه دن] درت ملک مقربدن

بری که قیامت کونی صورتی اوفلمکله مکلفدر.

اسرائیل } س. ج. [عبرانیجه ده] حضرت یعقوب (عم) ک لقی

اولوب، نبی مشار الیهک اون ایکی اولادندن منشعب اولان

عبرانیله دخی بو مناسبتله (بنی اسرائیل) دیرلر.

اسرائیلیات } س. ج. ع. کتابلرنده خرافات قبیلندن او.

له رق منقول بولان حکایات و تفضیلات.

اسرب } س. ع. کیم. قور. دخی دیرلرسده، اصل رصاص

قلای دیمک اولدیغندن، تفریق اقتضا ایدر. [

اسرع } ص. ع. [«سریع» دن س. ع.] س. خطهک حرکات ثلثة

اصلیه سندن بری، که آلتنده () یازیلیر. کسره نک

ترجهمده اینجه (کسره خفیفه)

وقالین (کسرہ ثقیله) اوله رق
ایکی تلفظی وارد. ایکنجیسناک
(۱) صورتندہ یازیلہ رق تفریق
اقتضا ایدر. ترکی الاصل کله.
لرده اکثریا (ی) ایله اظهار
اولنیر. تسهیل قرائت ایچون
بو (ی) بی یازمهده امساک
اولناملیدر. یالکز (بر)،
(سبز)، (بز) کبی کثرت استعما.
لله ترددہ محل براقیہ حق قدر
بلغمش بعض کلهلر مستثنادر.
عریده «ایکی اسره» تنوینک
مکسورینه دینور. || اوستون
اسره = حرکات، حرکه اشارتلی.

اسره اَمَکْ { یا اسره له مک. فت.
اسره حرکه سنی
قومق، اسره ایله اوقومق،
کسره ایله تحریک، تکسیر ایتک.
اسره اَمَکْ { فط. اسره حرکه.
سیله حرکه اَمَکْ،
اسره ایله اوقومق، کسره ایله
تحریک، تکسیر اولنق.

اسره لی { ص. اسره حرکه سیله
حرکه لغمش، اسره ایله
اوقونان، مکسور.

اسریک { ص. «اسریک» دن.
اصلی: اوسروک {
۱. سرخوش، مست، سکران. ۲.
آزغین، قیزغین: اسریک دوه.
اسریک { مض: اسریر. فل.
اصلی: اوسرومک {
۱. سرخوش اولمق. ۲. قیز-
مق، آزمق.

اسطار { سذ. جر. عر. فد. سطر.
اسطار { ا: سطر. «سطور»
دها مستعملدر.

اسطار { سذ. عر. «سطر» دن
مص. افعال [یازمه و

تحریر مناسیله قوللانلر وار
ایسهده، معنای حقیقیسی «سطر
آتلامق» و «یا کلیمش ارقومق»
دن عبارت اولدیغدن، بزجه
اولان استعمالی غلطدر. (تسطیر)
تجویز اولنه بیلیر.

اسطبل { یاخود اصطبل. سذ.
اسطبل { عر. [یو. $\alpha\sigma\tau\alpha\lambda\omicron\varsigma$]
آخور؛ اسطبل عامره [غا.] =
خاص آخور؛ اسطبل عامره
مدیری = میر آخور؛ اسطبل
عامره پالہ سی = قوجی باشلیقدن
یوقاری ومیر الامر القدن آشانی
ملکیه رتبه سی.

اسطراب { یاخود اصطرلاب.
اسطراب { سذ. عر. [یو.
 $\alpha\sigma\tau\epsilon\rho\lambda\alpha\beta\iota\omicron\nu$] وقتیله اجرام
سمایویه تک ارتضاعنی آلمقده
مستعمل بر نوع رصد آلاتی.

اسطقیس { سذ. عر. [یو. $\alpha\sigma\tau\eta\varsigma$]
اسطقیس [$\gamma\epsilon\tau\omicron\nu$] عنصر، عنا.
صر اربعه تک بهری، اصل،
جوهر. [حکمت عنیقہده
مستعمل ایدی.]

اسطوانه { سذ. عر. [ف. «ستون»
اسطوانه { دن وادده یو. $\alpha\sigma\tau\epsilon\rho\lambda\alpha\beta\iota\omicron\nu$]
۱. دیرک، عمود.
۲. ایچی بوش عمود، زیوانه.
|| س. زیوانه شکلی، دائره تک
خط مستقیم اوزره حرکتیله
کسب ارتفاع ایتمسندن حاصل
اولان شکل مجسم: اسطوانه
قائمہ؛ استوانه مائله.

اسطوانی { ص. عر. ث: اسطوا.
اسطوانی { نیه. اسطوانه شکننده
اولان.

اسعاد { سذ. عر. «سعده» دن
مص. افعال [مسعود

ایته. سعد و عیبت قزاندیره. ن.
اسعار { سذ. عر. ج. فد: سمر.
با: سمر.

اسعاف { سذ. عر. [«سغف»
دن مص. افعال] برینک
طلب ورجاسنی قبول ایله ایستد.
یکنی اجرا ایته: اسعاف مطلوب.
بی، اسعاف مستد عالی. [اصل
عریده ایش بیتیره و برینک
دعوتنی قبول معنارخی افاده
ایتمکله، بزم صورت استعما.
لزده تعیم واردر.]

اسعد { ص. عر. [«سعید» دن
ستف.] دها سعید، پک
مسعود، دها بختیار و یا عیبتلی.
اسف { سذ. عر. آجیه، کدر،
فوت اولان بر شیئدن
محزون اوله: بوگا چوق اسف
ایتدم؛ اسف ایتیک چاره سی
بولنور.

اسفا { حد. و اسفا! ایوا! یازیق!
اسفا { و اسفا که تعیر و تلافیسی
ممکن دکلدر.

اسفار { سذ. جر. عر. فد: سفر.
وسفر. با: سفر.

اسفل { ص. عر. ث: سفلی. ج:
اسفل { اسافل. «سافل» دن
ستف.] دها ویا پک دون و آچق
اولان: اسفل ناس. || اسفل
السافلین = جهنم.

اسفاحیه { ص. عر. با. فصله
اسفاحیه { اسفاحیه = اسفناق
قیبلندن اولان نباتات.

اسفنجی { ص. عر. ث: اسفنجیه.
اسفنجی { ت. سونکره مشابه
اولان: اجسام اسفنجیه.

اسفیداج { سذ. عر. [ف. بیاض
مص. افعال] دیمک اولان «سپیده»

دن معرب) کمی. استویج.
اسقفینفس (یونانیلرده موهوم بر جانورکه کویا مارین و عابرینه معماکی بر طاقم سؤالیر ایزاد ایدرهک جواب ویره مینلری یو- تارمش. اسکی مصریلر عننده قادین باشلی آرسلان شکنده بر صنم که الیوم موجود اولان بر جسمینه عربلر (ابوالهول) دیرلر.

اسقاء { سنڊ. جر. عر. «سقی» دن { مص. افعال } انسان و حیواناته یاخود اراضیه صو ویرمه، صووارمه، صولامه، اروا: حیواناتی، باغچه بی اسقا ایتدی؛ مندرس آیدین اووهسنی اسقا ایدر.

اسقا پارمه { سنڊ. (یتا.) ج. } کمی بی طویدن کرالامه.

اسقاچه { (یتا.) ج. } کمی دیر- کدک آباغی، آباغنی.

اسقارپین { سنڊ. (فر. Escarpin) } قونچسز ویا یاریم قونجلی ظریف آباق قابی، آلا- فرانغه خفیف قوندوره.

اسقارچه { سنڊ. (یتا.) ج. } کمی حوله سنک پک صیق استیف اولسی.

اسقارصق { سنڊ. (یتا.) ج. } یلسکنلری طولدیرر دیک روز کار. ۲. کینک آله- بیلدیکنه طولدیرلمتی اوزره کوتوری کرالامسی.

اسقارموز { سنڊ. (یتا.) ج. } کورک طا- قلی اوزره قایق و سنڊالک

یان کنارینه دیکنه صوقلمش تخنه چیوی. ۲. بر جنس کوچک بالیق.

اسقاره { یاخود اسقره س. } مختلف ایشلره مخصوص اولهرق آغاج ویا دمیر وسائرهن قفس ویا پارمقانی، شبکه: مطبخ اسقارمسی = کولباسدی و بالیق پیشیرمکه مخصوص قولبلدی دهر قفس؛ کمی اسقارمسی = اوستنده کمی بی انشا ایدوب برابر دکرزه ایندیر- مکه مخصوص بیوک قیزاق؛ تمل اسقارمسی = چوروک و باناقی طور اقلرده اوستنده تمل طور- دیرمغه مخصوص قونیلان آغاجلر؛ کزندی اسقارمسی = آلت قاته آید- ینق ویرمک ویا طاشلرک اوزرینه باصلماق اوزره قفس شکنده دوشمه؛ اسقاره بالیغی، وغلط اولهرق بالیق اسقارمسی = اسقا- رده بیشمش بالیق.

اسقاط { سنڊ. عر. «سقوط» } دن مص. افعال } ۱. دوشورمه، آشاغی آتمه. ۲. حذف، محا، رفع: فارسیده اکثریا اسکندرک همزهسی اسقاط اولنور. ۳. حکمسز براقه، ابطال، باشه کلسی مقدر اولان بر قضائک اوفق برحادثه ایله اولمش حکمنه چکسی: آبا- غکزی اینجیتدیکزسه ده بونکله بلکه بر بیوک قضا اسقاط اولندی. ۴. محروم ایتمه، غائب وفوت ایتمه: حقوق مدیسه دن اسقاط اولندی. ۵. موانک روچیون یعنی عذابلرینک عفو

والماسیچون بر رسم مخصوصه ویرین صدقه: اسقاط آچمه سی. || اسقاط جنین = رحمن قصادا چوجق دوشورمک ویا دو- شورتمک جنایق.

اسقارله { سنڊ. (یتا.) ج. } ۱. کمی آرمه سی نزدبانی. ۲. سفائ حریبه نک صول طر- فندهکی تشریفات نزدبانی.

اسقاله { سنڊ. (یتا. Scala) } آلات پارمق آلیشدرمق تعلیمی. { سنڊ. جر. عر. فد: سقم. } اسقام { با: سقم.

اسقاندیل { و اسقاندیل. } اسقاندیل { اسقندیل، اسقندیل.

اسقالات { سنڊ. (یتا. Searlato) } خاص بویالی پک قر- مزی و پک پارلاق بر جنس اسکی وندیک چوخه سی.

اسقره { ا: اسقاره.

اسقیریم { سنڊ. (فر. Eserime) } فالج و مچ تعلیمی، سلا- جازلق. لسه.

اسقندیل { سنڊ. (ر.) ج. } ۱. بر نوع اوینامق. ۲. علی الاطلاق او- یون کاغدی.

اسقندیل { سنڊ. (یتا.) ج. } ۱. سنی آکلامق ایچون کیلرده قوللاندق لری آلت. ۲. دکرک عمقنی اولچمه: اسقندیل ایتمک. || ج. بر شتک کنسه و حقیقتنی ویا بر ایشدهکی نیت و مقصد خفی- بی آکلامغه چالیشمه، استکنانه، یوقلامه: بن بر کره اسقندیل ایدیم.

ایدوب طاغلاماش انسان و حیوان
کیکیری، قدید. || مج. پک ضعیف
و آریق آدم.

اسکله { س. (یتا. Seala) ۸. یا.
پیلر ده یوکسک پرک

انشاسیجون موقت کراسته ایله
قوریلان صال: اسکله قورمق.

۲. دکیز قییسنده کبی و قافلرک
یناشد قلری محل که اکثریا

دکیزه اوزامش کارکیر ریختم ویا
قازقلر اوزرینه آتلمش اخشاب

صالدن عبارتدر: واپور اسکله به
یناشه مدی. ۳. ساحل بجرده

واقع و سفائتک یناشه سنه مساعد
تجار تکاه شهر و قصبه: سلانیک

کوزل بر اسکله در. ۴. بر مملکتک
اخراجات و ادخالاته و تجارت

بحریه سنه و اطه اولان لیمان
ویا قصبه، مخرج: آناطولینک

بتون قسم غریبسنک اسکله سی
ازمیردر. || مج. کینک صول

یانی: اسکله یه کل. [مقابلی:
سینجاق.]

اسکمله { س. (فر. Escabelle)
۱. درت آیاقلی و اوستی

حصیرلی اوتوریله جتی کوچک
و آرقه سز کرسی. ۲. تپسی،

صینی، شمعدان، سیفاره لوازمی
قونه جتی مختلف اشکالده کوچک

ماصه ویا سه پا. || ابه اسکمله سی =
اوریکه.

اسکی { ص. ۱. حدوث ویا وجو.
دندن بری چوق زمان

کچمش اولان، قدیم، عتیق،
دیرین، گهن: اسکی زمان، اسکی

منعدن، اسکی آدملر، اسکی شراب.
۲. شمدیکنندن اول اولان،

مقدم، سابق، سالف، پیشین:

قیدر مرق.

اسقونه { س. انکا. | مج. بریقک
یلکندلیسی، ایکی دیرکلی خفیف

بر جنس کمی.

اسکات { سذ. عر. «سکوت»
دن مص. افعال] ۱.

صوصدیرمه، سکوت ایتدیرمه:
شو چوجنی اسکات ایدک.

۲. معارضه ده الزام ایدوب
سکوته مجبور اتمه: بو دلیل

ایله کندیسنی اسکات ایتدم.
۳. قاندرمه، راضی اتمه: اونی

بش اون غروشله اسکات ایده.
بیلیرسکز.

اسکان { سذ. عر. «سکون»
دن مص. افعال] ۱.

یرلشدیرمه، مسکن و وطن
قراندرمه: اسکان مهاجرین:

فلان قریبه قافقاس مهاجر.
لرینی اسکان ایتدیلر: بدویلرک

اسکانی. ۲. اهالی قراندرمه،
اهالی یرلشدیرمکه اعمار: آنا

طولینک خالی یرلرینی اسکان
ایتملی؛ جزیره تک اسکانی بیوک

بر معموریتی منتج اولور. لازم
اوله رق یراشمک و اقامت ایتمک

مناسیله استعمالی غلطدر. بر
حرفی ساکن یعنی جزملی اوقو.

مه معناسنیده «تسکین» ایله
افاده ایتلی.]

اسکسته { س. (ر.) یووه سنی آسیلی
پنک ماهرانه یاپان صا.

ری قنادلی و چوق اوتر برجنس
کوچک قوش، عر: تنوط.

اسکلت { س. (یو. Σκελετός)
اتلری دوکلش اولدیغی

حالده هیئت اصلیه لرینی محافظه

اسقور بوت { س. (فر. Scor-
but) اوزون

دکیز سفری ایدنلر ده طوزلی
بالیق کبی قورو شیلر یه مدن

حاصل اولان مهلك بر مرض که
دیش اتلرینک دوکلسیله طهور

ایدر، داء حضر. || اسقور بوت
اوتی = رقیقی البزور دخی دینلن

بر نبات.

اسقور پیت { س. (ر. Σχορ-
πίτης) دیکنلی

اولدیغیجون عقبه بکز دیلوب
اوکا دلالت ایدن بو اسمله تسمیه

اولنمش لندیذ بر بالیق.

اسقور چونه { س. (یتا.] مج. بیوک
جنس قره کوک

که رچلی اولور.

اسقوطة { س. (یتا.] مج. بیوک
یلکندرلی قوللامغه

مخصوص ایپ.

اسقوفه { س. (یتا. Scuffa)
اورمه کلاه ویا تاقیه

که اکثریا ته سی دوریک و بو.
سکوللی اولور.

اسقومری { س. (ر.) معروف
بر جنس کرجک

و مبذول بالیق، که چیروز و تو.
تون بالیقی اسملریله قورودیلانلر

دخی انواعدندر.

اسقونجه { س. (یتا.] طوب طو.
مارینک پوستکیسی

ویا سونکری.

اسقونظه { یاخود اسقونظو. س.
Sconto) بر

سند ویا بولیچه و صورتک وعده.
سی حولدندن اول آقچه سی آلتیق

ایجون براغیلان صرافیه، قیر
دیرمه یانی. || اسقونظه ایتمک =

يکيسی اسکيسنی آراتيور؛ اسکی باغچوان. ۳. اسکیوب یرلشمش، مزمن: اسکی بر اوکسوروکم واردر. ۴. قدم قزانش، قدملی: هیئت سفرايه دائماً الك اسکيلری ریاست ایدر؛ وزرانک الك اسکيسی. ۵. حکمی کچمش، معطل: اسکی تقويم، اسکی موده. ۶. یاشلی، مسن، اختیار: اسکی آدمدر. ۷. مرور زمانله بو. زلمش، فرسوده، کهنه: اسکی اثواب، اسکی قوندره. ۸. بو. زوق، خراب، ویران: اسکی او، اسکی قلعه. = ج: اسکيلر = ۱. اسکی آدملر، قدما، متقدمین. ۲. اسکی اثواب و سائره. || اسکيدن = اسکی زماندن بری، من القديم. || باش اسکی = بر دائره امکدارلرینک الك قدملیسی. || اسکی پاپوج = دکرسز شیء: اسکی پاپوچی آلیرسک = بر شیء قزانه مازسک. || اسکی پوسکی = کهنه شیء، بیرتیق پیرتیق. || اسکی طاس اسکی حمام = حال سابقدن اصلا فرق یوقدر. || اسکی قورت = کار آزموده قور- ناز آدم، بولندیفی صنف و مسلکک کافه شعباتی بیلیر.

اسکیتیمک } فت. ۱. قولانهرق
اسکی حالته قومق،
کهنه لیمک: او اثوابی، او پوتینی
اسکیتیم؛ بو چوقق کتابلرینی
چایق اسکیتيور. ۲. قوللا-
نیهرق اسکیکه براقق: بوزیتون
یاغنی اسکیتلی. ۳. مزمن حالنه
قومق: خسته لغی اسکیتیمک اینی شیء
دکلدر.

اسکیکجه } ص. آزاسکی، اسکیمیسی.
اسکیکچی } س. ۱. اسکی اثواب
تاز آرم. ۲. اسکی قوندره ویا
اثواب یامه لیوب تعمیر ایدن
آدم، یامه چی.
اسکیدلمک } فی. ۱. قوللانیه.
رق اسکی و کهنه
حالنه قومق: کتابلر بو قدر
چایق اسکیدیلیرمی؟ ۲. قوللا-
نیهرق اسکیکه براقق: توتون
اسکیدلجه ده اینی اولور.
اسکیتیمک } واسکیتیمک، اسکیتیمک
واسکیتیمک برینه
قوللانیلیرسه ده، بو اینکینچی
صورت ده فاصحیدر. با:
اسکیتیمک، اسکیک.
اسکیک } س. اسکی اولان شیء
و یا شخصک حالی.
با: اسکی.
اسکیمیسی } ص. آزاسکی، اسکی به
بکزر، اسکیکه.
اسکیمک } مض: اسکیر. فل. ۱.
حدوشندن بری چوقق
زمان کچمک، قدیم و کهن اولمق:
شریعت موسی (عم) چوقق
اسکیدى: زیتون یاغنی اسکیدکجه
ایلشیر. ۲. مزمن اولمق: بو
اوکسوروک اسکیدی. ۳. قدم
قزائمق، قدملی اولمق: بر ما-
موریتده اسکیک بو آدمه میسر
اوله میسور. ۴. حکمی کچمک،
معطل اولمق: او موده اسکیدی:
فن کتابلری بر قاچ سنه ده
اسکیر. ۵. اختیار لامق، قوجا-
مق: او آدم ده چوق اسکیدی.
۶. بوزلمق، فرسوده و کهنه

اولمق: اثواب اسکیدی یگیتیمکه
مجبورم. ۷. خراب و ویران
اولمق: اخشاب اولر یکرمی
سنه ده اسکیر.
اسلاف } سذ. ج. فد: سلاف.
با: سلاف.
اسلام } سذ. عر. «سلام» دن
{ مص. افعال } ۱. جناب
حقک وحدانیتنه وسائر ارکان
ایمانه معتقد ومقر اولمه: کافه
انبیا اسلام اوزره ایدیلر؛ ایمان
ایله اسلام بردر: اسلامه کلیمک.
۲. خاتم الانبیاء (صلعم) افندمز
طرفندن وحی ربانی ایله اظهار
واعلان وتأسيس بیوریلان دین
مبین، دین محمدی، مسلمانق:
دین اسلام. ۳. دین اسلامی
قبول ایتمه، مسلمان اولمه: اظهار
اسلام ایتدی؛ شرف اسلامله
مشرف اولدی. ۴. ملت اسلام-
میه، هیئت مسلمین، اهل اسلام:
علمای اسلام، خلیفه اسلام، عالم
اسلام. ۵. عمو. مسلمان، مسلم:
اسلامدر؛ اسلام اولدی. || حجة
الاسلام = اعظام علماء اسلامدن
امام غزالی حضرتلرینک لقبیدر.
|| سیف الاسلام = جانب اقدس
نبویدن خالد بن ولید (رضه)
حضرتلرینه ویرلن لقبیدر. ||
شیخ الاسلام = دولت علیه عثمان-
نیه ده امور شرعیه وعلیه به
ریاست و بو خصوصه ذات
حضرت پادشاهی به وکالت ایدن
علمدان بیوک بر ذاته ویرلن
عنواندر، که تشریفات دولته
صدر اعظمدن صکره اینکینیدر.
{ آسیای وسطیده علمانک بیو-
کرینه ویریلیر بر عنوان تعظیمدر. }

اسلامی { ص. عر. ا: اسلامیه. دین اسلامه و مات معظمه اسلامیه منسوب و متعلق: ملت اسلامیه، شریعت اسلامیه، ممالک اسلامیه، حیت اسلامیه. = ج. فا. اسلامیان = مسلمانر، اهل اسلام: مفخر اسلامیان.

اسلامیت { مسلمانتی و دین اسلام معنا سیله مستعمل ایسه ده، اسلام کله سی ذاتاً مصدر و مصدریت معنا سی متضمن اولوب، بردها ادات مصدریت علاوه سی فضله اولغله، عربیده مسموع اولدیغندن، لسان ادبیده اولسون استعما. لندن توق اولغتی اقتضا ایدر. هر نه قدر اصلاح لساندن اور. کنلر بو تجویزه جهتلر آریور. لرسه ده، فرانسرل بیله بزم بو تعبیر غلطزدن یا گیشه رق، لسانلرنده مصدریت اداتیله Islamisme کله سنی تشکیل ایتمش ایکن، اخیراً عربی یه کسب و قوفله بونک مناسبتر لایکنی درک ایدنجه، بو تعبیری ترك ایدرهك، یینه Islam قوللانمغه باشلا دقلری حالده، بزم بیله رك بویله یا کلیش تعبیرل قوللانمغه اصرار من عبث اولمازی؟

اسلحه { سذ. جر. فد: سلاح. با: سلاح.

اسلم { ص. عر. ا: «سلم» دن استغ. دهها یا خود پک صاغلام و امین، اڭ صاغلام، اڭ طوغری: اسلم طریق بودر. سذ. عر. ج: اسالیب. اسلوب { طرز، اصول، نسق:

اسلوب جدید؛ بر اسلوب حکیمانہ ایلہ. || م. طرز افاده، افاده و انشاده هر منشی وادییک کندینه مخصوص طرزی که فرانسر جهده Style دینر، سلیقه: اسلوب ساده.

اسایم { سذ. استیرن غل. با: استیم.

اسم { سذ. عر. ج: اسماء، اسا. می. اصل «سمو» اولوب، مشتقات عربییه سی اوندن شکل ایدر: تسمیه کبی. ا. آء، نام: اسمکز نه در؟ || اسم سسویلك = برینک اسمنی یعنی کیم اولدیغنی خبر و یرمک. || اسم قومق = آء طاقق، تسمیه ایتمک. || اسم و یرمک = برینک نامنی سویلیوب کیم اولدیغنی خبر و یرمک. || اسمیله = آدی بیان ایدرهك. || م. صرفده کلمه نك منقسم اولد. یعنی اقسامدن بری که زمانه مقارن اولیه رق ذاتیله قائم بر شخص و یا شیئه دلالت ایدر: آدم، آرسلان، آغاج، طاش، یل، عقل، صبر کبی. صرف عربیده اعم اولوب، صفت و کنایاتی دخی جامعدر: کاتب، مکتوب، هو، الذی کبی. اسم خاص، اسم عام، اسم جنس، اسم ذات، اسم فاعل، اسم مفعول، اسم زمان، اسم مکان، اسم آلت، اسم تفضیل، اسم مبالغه، اسم منسوب، اسم تصغیر، اسم اشارت، اسم موصول = اسمک صرفده مبین انواعی. ترکیبیلرینک ایکنجی جزئیه یا. || اسم اعظم = لفظه جلال، الله اسمی. || اسماء

حسفی = جاب حقت صفاتی مبین اسملر که اهل طریقتک وردلری تشکیل ایدر. || اسمایی اوزربنه صیغراتقی = طار اتقی، کوجند. یرمک، بر قول و یا فعل ایله طارغینلغه سبیت و یرمک. || بسم الله اصلی باسم الله = اللهم اذیله: بسم الله الرحمن الرحیم، بسمه سبحانه = کذا.

اسما { ص. عر. یا اسکز آدلہ. صحیحندن اولیه رق، بر عنوانی حائر اولوب اقتضا ایدن وظیفه نی ایفا ایدمه بن و حقوقندن محروم اولان حقیقده دینلر: اسمأ مدر سردر، لیکن درس و یردیکی یوقدر: اسمأ مدیر در. [عکسی خالنده: اسمأ و رسمأ دینلر.]

اسماء { سذ. جر. فد: اسم. با: اسماء اسم.

اسماع { سذ. عر. ا: «سمع» دن مص. افعال ایشیتدیر. مه: سسمی اسماع ایدنجه یه قدر باغره جفم.

اسماک { سذ. جر. فد: سمک. با: سمک.

اسمر { ص. عر. ا: سمراء. ۱. قره یه مائل، بفسدای رنکنده [اصل ترکیه سی «قو-گور» اولوب، قومرال دید-یکمکزک دخی طوغرییی «قو-گور آل» در]: اسمر بگزلی، اسمر آتمک. ۲. اسمر بگزلی (آدم): اسمری کور میخه.

اسمرجه { ص. آز اسمر، بفسدای رنکلریه مائل.

اسمرلک { سذ. قره یه مائل رنک، بفسدای رنکی: پک

لطیف بر اسمراکی وارد در .
 { ص. اسمره چالار ،
 اَسْمَر مَسْمی } بغدادی رنگینه
 مائل .

{ ص. آدسز، آدی اولیان ؛
 اَسْمِسْمِس } اسمسز شرکت = آتونیم
 دینلن شرکت نوعی که بتون
 حصه دارانک و اصحاب سنداتاک
 مالی صایلوب، کیمسه نک فضله
 حق تصرف واستفاده سی اولماز.
 { مض : اسر. فل . ۱ .
 اَسْمَسْک } (هوا) اوینامق ،

(یل) حرکت ایتمک ، هبوب
 ایتمک ، وزان اولمق : یل ، روز-
 کار اسر. فاعل معلوم اولمغله ،
 حذف دخی اولنور : بوکون
 چوق اسییور . ۲ . آکسزین
 خاطره کلک ، خطور ، سنوح
 ایتمک : اوپله اسدی ؛ عقلنه اسر-
 سه . ۳ . بردن ظهور ایتمک ،
 چقیویورمک : دها اسمدی . ۴ .
 نصیب ، قسمت اولمق ، اصابت
 ایتمک : بو سزه نره دن اسدی ؛
 || اسوب صاورمق = حدث
 و کورلدی ایتمک . || باشده
 خلیار اسمک = قورندی غلبه
 ایتمک . || ایرنده یلر اسمک = نابود
 اولمق ، نام و نشانی قالماق .

{ س. اسمک فعلی ، هبوب .
 اَسْمَه } یا : اسمک .

{ ص. عر. ئ : اسمیه . (« اسم »)
 اَسْمِی } (دن سمنه) ۱ . آده منسوب
 و متعلق . || د. اقسام کله دن اسمه
 متعلق ؛ جمله اسمیه = یکی اسمدن یعنی
 مسند ایله مسند الپدن مرکب
 جمله . (ترکیده جمله اسمیه یوقدر ،
 زیرا فعل اسنادی مذکور
 اولدیفندن ، مثلا « انسان مخلو .

قدر = جمله سی جمله فعلیه ، و
 ادات اسناد زعم ایتدکری لفظ ،
 حدث و زمان بیان ایتمکله . تما .
 میله فعلدر . [

{ ص. [اصلی : « ایس » دن
 اَسْن } ایسن [۱ . صاغ ، صحته ،
 صحیح ، سالم . ۲ . صاغلام . ۳ .
 صاف ، خالص . ۴ . ذکی ، عاقل .
 مر . = س . قاسکو (قاغنی)
 دینلن ایکی تکرارلکی آراهانک
 یکپاره دینکلکی .

{ ص. عر. [« سنین » دن
 اَسْن } ستنه [دها یاشلی ، دها
 مسن . ذ .

{ سذ. عر. ج : اسنادات ،
 اسناد } اسانید . (« سنود » دن

مص. افعال [۱ . بر شیتی بر
 آدمه نسبت و عزو و عطف
 ایته : بو بیٹی امرأ القیسه اسناد
 ایدیورلر . ۲ . افترا ، ناحق و
 اصلمز یره عزو : حقمده بر
 طاقم اسنادانده بولندی . [بو
 معنی عربیده اولیوب ، مناسبتی
 جهتیه برنجیسندن مأخوذدر .]

۳ . احادیث شریفه نک صره سیله
 و عنعنه سیله راولیرنی بیان ایتمه .
 [یالکز بو معنی ایله جمعی اسنا-
 نید کلیر .] ۴ . د. نحو عربیده
 مسند ایله مسند الیه یعنی مبتدا ایله
 خبر یا خود حروف مشبهه بالفعل و
 سائر اسم و خبرلری آره سنده کی
 رابطه ، که لسانمزده یم ، سک ،
 در ، ایدم ، ایدک الخ یعنی اولمق
 فعلیه افاده اولنور . عربیده و
 اوندن مشتق السنه سامیه ده
 بو فعل مفقود اولوب ، ربط
 کلامدن آکلاشیلیر .

{ ص. عر. ئ : اسنادیه .
 اسنادی } د. مسند ایله مسند
 ایله آره سنده کی رابطه یه متعلق ،
 بو رابطه و مناسبتی بیان ایدن :
 فعل اسنادی ، جمله اسنادیه .

{ سذ. ج. عر. فد : سن .
 اَسْنان } یا : سن .

{ قذ. ۱ . چکوب اوزاتمق .
 اَسْنَمْتَمک } ۲ . اوصاندر مق ،
 تعجیز و تصدیع ایتمک .

{ ص. اسنه بن ، اکر یلوب
 اَسْنک } ینه طوغریلان و یا او-

زانوب ینه قیصالان ، الاستیقلی .
 = س . ۱ . اسنه مه ، خمیازه ،
 ثاب : اسنک کتیرمک . ۲ . حیوانک
 بورن و آغز باغی ، مشین خر زمه .

{ فش. وداعلاشمق ،
 اَسْنَمَشْمَمک } عافیتده قالك ديه .
 رك آیرلوق . مر .

{ یا خود ایسنلک . س . ۱ .
 اَسْنَلِک } صاغاتق ، صحت ، تند-

رستلک . ۲ . ایشمه ، شفا ، برء .
 ۳ . صاغلاملق ، سالمک . ۴ . خا-
 لصلک ، صفوت .

{ یا اسنه مک . قذ .
 اَسْنَمَمک } (« اس » دن مشتق

اولان « اسن » دن [وداع
 ایتمک ، عافیتده قالك دیوب
 بر اقق .

{ یا اسنه مک . مض : اسنر .
 اَسْمَمک } فل . ۱ . اکر یلوب طو-

غریلق و یا اوزایوب قیصالمق ،
 الاستیقلی اولمق : دوشمه تخته .
 لری اسنیوردی . ۲ . اویقو و یا
 جان صیقتدیسندن غیر اختیاری
 آغز آچمق ، خمیازه اورمق ،
 تشأوب ایتمک . ۳ . جان صیقتد-
 یسنندن اویوقلایوب طورمق ،
 گوشه مک .

اسنمه } یاخود اسنمه و :

اسنیش } یاخود اسنیش. س.
 ۱. اگر یلوب طوغر -
 له و یا اوزانوب طوبلانمه ،
 الاستیقانی. ۲. اویقو و جان
 صیقندیسندن کلن معروف غیر
 اختیاری آغز آچه ، خمیازه ،
 ثاب .

اسوار } سنذ. جر. عر. فد :
 سور. با : سور .

اسواق } سنذ. جر. عر. فد :
 سوق. با : سوق .

اسود } ص. عر. ث : سوداء .
 [«سواد» دن صش.]
 قره ، سیاه . ذ .

اسوداد } یاخود اسویداد .
 سنذ. عر. [«سواد»
 دن مص. افعال.] قرارمه ،
 سیاهلانمه || ط. اسوداد الجلد ،
 اسوداد الرئه ، اسوداد الشعر ،
 اسوداد کاذب رشین = مختلف
 امراض اسملی .

اسمهال } سنذ. عر. [«سهل»
 دن مص. افعال] یورک
 سورمه ، لبت : اسماله اوغرا -
 مق ، اسمالی اولمق ؛ اسمال ویر -
 مک ؛ اسمال خفیف ، اسمال
 شدید .

اسهام } سنذ. جر. عر. فد : سهم .
 با : سهم .

اسهل } ص. عر. [«سهل» دن
 استف.] دهآ و یا پک قو -
 لای ، ائق قولای : اسمهل طریق
 بودر .

اسی } س. [بلکه صاحب دیمک
 اولان «اصی» دن] بیوک
 برادر ، آغا بک . مقابلی یعنی
 کوچک برادر : انی . مر .

اسیر } سنذ. عر. ج : اسراء .
 [«اسر» دن صش.] ۱ .

طوتساق ، حریده دشمنک اینه
 دوشن : اسیر دوشمنک . ۲ . قول
 کوله ، بنده : اسیر بازاری . ۳ .
 مج . دوشکون ، مبتلا ، دوچار :
 اسیر عشق ، اسیر درد و محن .
 || اسیر حرب = حرب اصول و
 قواعدینه کوره موقتاً دشمن
 غالبک اسیری عد اولنان دولت
 محاصمه عسکر و تبعه سی .

اسیرانه } ص. ح. فا. طوتساغه
 و یا کوله یه یاقیشیر
 صورتده : اسیرانه بر معامله اینه .

اسیرچی } س. کوله و خلاق آلوب
 صانان تاجر .

اسیرجیلک } س. کوله و خلاق
 فروختی ، تجارتی .

اسیرگتمک } مض. : اسیرکدیر .
 فت. حفظ ایتمک .

اسیرگمک } یاخود اسیرگمک .
 مض. : اسیرگر . فت .

[اصلی : «اسره مک» و چغتای
 املاسنجه «اسرامق» ، «اسراغلا
 ماک» .] ۱ . قورومق ، صاقلا .
 مق ، حفظ ایتمک . ۲ . رحم

ایدوب ، وقایه ، محافظه ، حمایه ،
 صیانت ایتمک : الله اسیرگسین .
 ۳ . دریغ ایتمک ، آجیوب ویر -
 مه مک ، قیه مامق ، امساک ایتمک :

بن سزدن پاره بی اسیرگمک ؛
 مالنی چوق اسیرکر . || سوزی
 اسیرگمک = بول صرف ایتمه مک ،
 آزد و دوشونه رک سونلک .

اسیرگتمک } فل . ۱ . قورولمق ،
 صاقلا تمق . ۲ .

حفظ و وقایه اولتمق . ۳ . دریغ
 ایدلک ، قییماتمق : اسیرکنه جک

شیء دکلدور .

اسیرگیسچی } یاخود اسیرگه -
 ییچی . ص . ۱ .

قورویان ، صاقلایان ، حافظ . ۲ .

مرحمت ایدوب ، وقایه و صیانت
 ایدن : جناب حق اسیرگیسچدر .

۳ . دریغ ایدن ، قیه میان ، تمسک .

اسیرلک } س . ۱ . طوتساق ؛
 اسر ، اسارت . ۲ .

کوله لک ، رقیت ، مملوکیت . ۳ .
 دوشکونلک ، ابتلا .

اش } س . ص . [اسکی وچ . املاسی
 «ایش»] ۱ . بر چفت

تشکیل ایدن ایکی شیئک بهری ،
 چفتک بهر تکی : بو آتک اش
 کپردی . ۲ . بر شیئه تمامه یله

بکزر و هر جهتجه معادل او -
 لان ، مثل ، مانند ، عدیل ، همتا :

بونک دنیاده اش بولماز . ۳ .

مساوی ، اقران ، کفو : جناب
 حقک اش یوقدر . ۴ . آرقداش ،

رفیق ، زوجیندن بهری : اشندن
 آیرلشدر . ۵ . دوست ، محب ،

یار : کنندیمه وفادار بر اش
 بوله مدم . || اش ایتمک = بر تکتک

بکزرینی بولوب چفت ایتمک :
 حیوانلرمی اش ایده مدم . ||

دول اش = جنینی احاطه ایدن
 زار ، که برانکده چیقار ، مشیمه .

اشارت } سش . عر . ج : اشارات .
 [«شور» دن مص .

افعال] ۱ . یارمقله و کوز و قاش
 و سائر ایله کوسترمه ، ایما : بکا
 اشارت ایتدی ؛ بر اشارتله

آکلاتدی . ۲ . علامت ، نشان ،
 علامت فارقه : قله دن یانغین

ایچون اشارت چکیلیر ؛ کمی
 اشارت قالدپردی ؛ اشارت

مص. افتعال [طوتيشمه، پارلامه،
آلونه، يايكلانمه: آتش روز.
كاردن اشتعال ايتدى. || قابل
اشتعال = بردن طوتيشوب پار-
لايه بيلان (باروت وكبريت كبي
شيتلر) .

اشتغال { سذ. عر. ج: اشتغلا.
اشتغال } لات. [«شغل» دن
مص. افتعل [مشغول اولمه، بر
ايش ايشلمه، اوغراشمه: درسله
اشتغال ايديور .

اشتقاق { سذ. عر. ج: اشتقلا.
اشتقاق } قات. [«شق» دن
مص. افتعال] م. بر اصلدن
آيريلان كله لك بر پرليله و
اصلريله اولان مناسبتلرى و
صورت تشكلىرى؛ علم اشتقاق =
بوندن بحث ايدن علم كه علم
صرف و علم لغتله مناسبتى
واردر .

اشتقاقى { ص. عر. ث: اشتقاقيه.
اشتقاقى } اشتقاق قاعده سنه
و علم اشتقاقه منسوب و متعلق
ويا موافق اولان: قواعد اشتقا-
قيه، تدقيقات اشته قيه .

اشتكاء { سذ. عر. [«شكوى»
اشتكاء } دن مص. افتعال]
شكايت ايتمه، برينك حقسز
معامله سندن ويا بردردن يانوب
يا فله، تظلم: اهالى قوراكلقدن
اشتكا ايديورلر؛ كنديسى
مزمن بر وجه مفاصلدن اشتكا
ايديوردى. [شكايه دخى
بو معنائى افاده ايدر.] || م.
اشتكا على الحكام = محكمه رئيس
واعضاسنك حكم و قرارينه
اعتراض ايتمه .

لوندانه ادالى، سربست طورلى،
قباطين .

اشپورطه { سذ. [آرناؤدجه دن]
اشپورطه } يابوان يمى سبتى .
اشتهاء { اشتاهلائق، اشتاهلى،
اشتهاء، اشتاهسز، اشتاهسزلق .
لا: اشتها وساثره .

اشتباها { سذ. عر. [«شبه» دن
اشتباها } مص. افتعال [شبه ايتمه،
شك، ارتياب: اشتباها محل
يوقدر. || بي اشتباها، بلا اشتباها =
شبهه سز، شكسز .

اشتداد { سذ. عر. [«شدة»
اشتداد } دن مص. افتعال]
كسب شدت ايتمه، دها قوتلى
ويا دها آغر اولمه، سرتشمه،
آغرلاشمه، بيومه، آرمه: حرب،
حرارت، خسته لق اشتداد ايتدى .

اشتر { سذ. فا. دوه، جل. لس .
اشتر } سذ. عر. [«شراء» دن
اشتر } مص. افتعال] صاتين
آلمه، مبايعه، خريد: بر چوق
شيتلر اشتر ايتديلر .

اشتراك { سذ. عر. [«شركت»
اشتراك } دن مص. افتعال] ۱ .
اورتاق اولمه، اورتاق ايتمه،
بر ايشه قاريشمه، برلكده بو-
لتمه: بن بو ايشده سزه اشتراك
ايدمه. ۲. همحال اولمه، برلك،
اتحاد: يانلرنده اشتراك مذهب،
اشتراك جنسيت واردر. ||
بالاشتراك = مشترك اوله رق،
برلكده .

اشترابان { سذ. فا. دوه، جى. لس .
اشترابان } سذ. عر. ج: اشتعلا-
اشترابان } لات. [«شعل» دن

چكمك؛ اشارت قومق. ۳ .
اخطار قبيلندن و طوغريدن
اوليه رق ويريلن امر: بو ايش
كنديسنه عالم منامده اشارت
بيورلدى. || اشارت عليه = امر
مشيخت پناهى. || م. اسم اشارت =
صرفده « او، بو، شو » كبي
كو سترمكه مخصوص كناية. || م.
اشارات جبريه = جبر علامتلى.
اشاعه { سذ. ج: اشاعات.
اشاعه } [«شيعوع» دن مص.
افعال] شيعوع ايتديرمه، (بر
خبرى) يايتمه، نشر: اصلسز
حوادث اشاعه ايدنلر .

اشباع { سذ. عر. [«شبع»
اشباع } دن مص. انعال] طو-
يورمه: اشباع محتاجين. || كيم.
صويك بعض املاحى اريده.
ييلديكى مقداركه اولن زياده
قونورسه ايريموب دييده طو-
رور: اشباع حالنده، اشباع
درجه سننده. || م. اشعار عر-
بيه ده وزن و قافيه ايچون بر
كله يه (۱) كبي بر حرف علاوه سى.
اشباه { سذ. ج. عر. فد: شبهه.
اشباه } لا: شبهه .

اشبو { ش. [اصلى: «اوشبو» .
اشبو } [«اوش» ادات اشارتدر]
اشته بو، بو، شو. حال و حاضر
معناسيله ده قوللانيلىر: اشبو
ماه محررك اونجى كوني. [متروك
اولوب، يالكز كتابت رسميه ده
حفظ اولمقده در.]

اشبه { ص. عر. [«شبيه» دن
اشبه } سذ. [دها بگزدر، دها
مشابه و مماثل.]

اشبيه { ص. [آف البيان لغت
اشبيه } عربيه دن ماخوذدر. [

اشتمال { سذ. عر. جم: اشتمالات. }
 { «شمول» دن مص. }

اففعال [قاپلامه، احاطه، شامل
 وحاوی اوله: ادبیات صرف و
 نحو ولفظ عملی دخی اشتمال
 ایدبور. — کتابت اصول سقیمجه
 واکثریا سبع وقافیه بلاسیله
 دیگرگله له قاعده فصاحته منافی
 فارسی وصف ترکیبیلر تشکیکننده
 قولانیلیر: حال سعادت اشتمال
 کجی.

اشتمام { سذ. عر. } «شم» دن
 { مص. افعال } قوقلامه،
 قوقوسنی آله: اشتمام ازاره لر.

اشتمه { یاخود ایشته. حه. [اصلی:
 اوش ده] کوسترمکه،
 کوز اوکنده و حاضر یاخود
 آنفا ویا زیرده مذکور اولان
 بر شیه اشارت ایشمه یارار،
 هوذا، اینک: اشته قلم، اشته
 کاغد، یاز: اشته قلیچ، اشته
 میدان: ایشته، بنم دوشوندیکم
 بودر: اشته، انسانیت بوگا دیر.
 لر. [آلت طرفنده اشارت
 اولنان شیک اسمی اولیوبده،
 بر جمله بولندیقی وقت، فاصله
 (،) اشارتیه ایرلمسی شرطدر.]

اشتهاء { سذ. عر. } «شهوت»
 { دن مص. افعال } ۱.

ایستک، آرزو. [اصل عربیده
 معنای بوندن عبارتدر.] ۲.
 { ترکیه ده «اشتهاء» تلفظله
 یمکه ایستکی اوله، بوغاز ومعهده
 آجیقلفی: چوق اشتهم واردر؛
 اشتهم قیاندی؛ صلته اشتهایی
 آچار، اشتها ویر؛ بیوک بر
 اشتها ایله یمکه باشلادی. ۳. مح.

خواهش، حظ، آرزو: اشتها ایله

ایش کوریور؛ آمده کتاب
 اوقومغه اشتها کلیور.

اشتهار { سذ. عر. } «شهرت»
 { دن مص. افعال }

شهرت بولمه، مشهور اولمه،
 نام قزانمه: اشعاری هر جهتده
 اشتهار ایشدر؛ شجاعتله اشتهار
 ایدلردندر.

اشتهاسز { ص. } زبازدی:
 { اشتها سز } [اشتهاسز] ۱. یمکه
 ایستکی اولیان. ۲. خواهش و

آرزوسی اولیان. = ح. ۱.
 یمکه ایستکی اولقسزین، اولدیقی
 حالده. ۲. آرزوسز، خواهشسز
 اوله رق: اشتها سز ایش کوریور.

اشتهاسزلق { س. } زبازدی:
 { اشتها سزلق } اشتها سز لق [
 اشتها ققدانی، یمکه ایستکسزلک.

اشتهالی { ص. } زبازدی: اشتا.
 { هلی } ۱. یمکه ایستکی
 اولان، بوغازی، معدمسی آچیق:
 بو هوا ایله آدم دائما اشتهایی
 اولور. ۲. خواهشلی، آرزوکش:
 لقردی سولیکه اشتها لیدر.

اشتیاق { سذ. عر. } «شوق»
 { دن مص. افعال }

کوره جکی کله، اوزله مه، زیاده
 آرزو اتمه، تحسر.

اشتیر { یاخود کسره ثقیله ایله. س.
 اسپناق جنسندن معروف
 خدایی نابت برسبزه، فا. سرمه،
 عر. سرمق.

اشجار { سذ. جم. عر. } فد: شجر.
 { با: شجر. }

اشجع { ص. عر. } «شجع» دن
 { صفة } [دها یکت، پک
 جسور.

اشخاص { سذ. جم. عر. } فد:
 { شخص. با: شخص. }

اشد { ص. عر. } «شدید» دن
 { صفة } [دها ویا پک شدتی،

پک آغر، پک قوتلی، پک سرت
 ویا کوچ: اشد احتیاج = پک
 قوتلی احتیاج؛ اشد مجازات
 = مجازاتک آغری.

اشدیرمک { قه. ۱. } خفیف
 { صورتده قاز.

دیرمق، طوبراغی قاریشدر تمق.
 ۲. قوشدیرمق، تسریع ایتک.

اشسر { ص. عر. } «شریر» دن
 { صفة } [دها ویا پک شریر،
 پک شرچی، شری چوق: اشر.
 ناس.

اشسراء { سذ. جم. عر. } فد:
 { شریر. با: شریر. }

اشراب { سذ. عر. } «شرب»
 { دن مص. افعال } ۱.

ایچیره: کندیسنه چوق سوت
 اشراب ایشملر. ۲. ضمناً آکلامه،
 طولایسیله مقصدینی کوسترمه،
 ایما: بو ایشه موافقت ایتیه جکینی
 اشراب ایتدی.

اشرار { سذ. جم. عر. } فد:
 { شریر. با: شریر. }

اشراف { سذ. جم. عر. } فد:
 { شریف. با: شریف. }

اشراق { سذ. عر. } «شرق»
 { دن مص. افعال } ۱.

پارلاتمه، ضیالاندیرمه، تنویر.
 ۲. (کونش) طوغمه، طلوع.

اشراک { سذ. عر. } «شرك»
 { دن مص. افعال } جناب

حقه شریک قوشمه، تعدد آلهیه
 اعتقاد، مشرکک، شرك: حق
 تعالی اشراکی عفو ایتمز.

اشربه { سذ. جم. عر. } فد: شراب.
 { رانک ضمیله تلفظی

{ غلطدر. }

اَشْرَف { ص. عر. « شریف »
 دن ستف. آدها ویا پاك
 شرفی و عزیز، پاك محترم: انسان
 اشرف مخلوقاندر. || اشرف
 ساعت، ودها طوغریسی اشرف
 ساعات = مبارک و مسعود ساعت،
 منجمنك زعمنجه نخسدن عاری
 اولان وقت .

اَشْمِز { ص. ۱. اشی اولیان، بر
 چفتك یالکوز قالمش
 یعنی اشنی غائب ایشم تکی،
 تک. ۲. مثلی اولیان، بی مانند،
 بی نظیر .

اَشْعَار { سذ. جر. عر. فد: شعر.
 بلا: شعر .

اَشْعَار { سذ. عر. جر: اشعارات.
 « شعر » دن مص.
 افعال [تحریراً بیلدیرمه، خبر
 ویرمه: کیفیتك اشعارینه همت
 بیورلسی؛ اشعار اخیره دکین؛
 اشعارات واقعهسی نظر اعتباره
 آلمدی.] معناسنده «تحریراً»
 قیدی لسانزه مخصوص اولوب،
 عربیده علی الاطلاق اخبار و
 انباء دیمکدر. الك زیاده کتابت
 رسمیه ده مستعملدر.]

اَشْعَال { سذ. عر. « شعل »
 دن مص. افعال [شعله-
 لندیرمه، یاقه، طویشدیرمه،
 پارلاتمه: اشعال قنادیل: آتش
 اشعال ابتدی. || مج. شد تلندیر-
 مه، تشدید .

اَشْعَاء { سذ. عر. فد: شعاع.
 بلا: شعاع .

اَشْغَال { سذ. جر. عر. فد:
 شغل. بلا: شغل .

اَشْغَال { سذ. عر. جر: اشغالات.
 « شغل » دن مص.

افعال] ۱. ایش ویرمه، ایشده
 بولندیرمه، اوغراشدیرمه،
 مشغول ایتمه: بو کتابك تحریری
 کندیسنی چوق اشغال ایدبور.
 ۲. ایشدن آلیقومه، دیگر بر
 شبثله مشغول ایده رك کندی
 ایشنه مانع اوله: سزك ایشكوز
 واردر اشغال ایتمه لم. — فر.

Occupation militaire تعبير-
 ينك « اشغال عسكری » ديه
 ترجمهسی عادت اولمش ایسه ده،
 اصلا او معنایه كله مبه جكندن،
 پیرنه « استیلا » لغتتك لزوم
 استعمالی حقتده « قاموس
 فرانسوی » ده واقع اخطار
 عاجزانه اوندن صكره لغت
 یازان بعض ذوات طرفندن
 دخی تصدیق و تأكید اولمشدر.

اَشْفَاق { سذ. جر. عر. فد:
 شفتت یا خود اونك
 مترادفی شفق و دیگر شفق.
 بلا: شفتت و شفق .

اَشْفَق { ص. عر. « شفیق » دن
 ستف. آدها ویا پاك شفقتلی،
 محبتلی و مرحمتلی: اب ارحم و
 اشفقز .

اَشْقَر { ص. عر. « شقر » دن
 ص. « صش. » قوله و یا قزیل
 صاجلی (آدم) و بو طوگده
 (آت)، آل .

اَشْقَرِيق { سذ. عر. ایشقیر-
 اشقر مق { مق، ایشقیریق .

اَشْقِيَاء { سذ. جر. عر. فد: شقی.
 بلا: شقی .

اَشْقِيَالِق { سذ. خیدودلق، فساد-
 حیللق .

اَشْقِيْن { یا خود اوشقون. س.
 باغچه راوندی دینلن

نبات، رواصل .

اَشْك { س. « اشمك » دن [
 یوكه و بیتمك یارار

معروف چاریا، حمار، خر، مر-
 كب: دیشی اشك، اشك یاورسی،
 مصر، بغداد اشکی. || مج. احمق،
 عقلسز، ادرا كسز، قبا و منا-
 سبتمز آدم. || اشك آریسی = بال
 ویرمز بیان آریسی. || اشك
 ایگولی = افراط درجه سنده
 عناد. || اشك ایوینی = ایششهرك
 واوریشهرق اولنان قبا شاقه.

|| اشك بالینی = قوری مورینه.
 || اشك خیاری = بر نبات. ||
 اشك دیکنی = بیان انکیناری.
 || اشك سیگگی = آت سیگگی.
 || اشك شاقهسی = ایششهرك
 اولنان قبا شاقه. || اشك طور-
 پی = بر جنس نبات. || اشك
 قوردی، یراشکی = گیوه. || اشك
 قولاغی = اذن الحمار (نبات) .

اَشْك { سذ. فا. کوز یاشی، دمع:
 اشك تحمر = حسرتدن آقان
 کوز یاشی؛ اشك شادی = مسرو-
 ریتدن آقان کوز یاشی .

اَشْك اَفْشَان { یا خود اشك
 فشان. ص. فا.

کوز یاشی صاجان، دوکن، آغلابان.
 اَشْكَال { سذ. جر. عر. فد: شکل.
 بلا: شکل .

اَشْكَال { سذ. عر. « شکل »
 دن مص. افعال [شهبهلی
 و معلق اوله، مشكلك، كوچلك:
 بو خصوصه اشكاله اوغرامد.
 ذ. « مشكل » كله سندن دخی
 آكلا شلدیغی اوزره، تعدیه
 مناسنی افاده ایتمدیكندن،
 كوچلشدیرمه و مشكلندیرمه

معناسيله استعمالی خطادر. }
 اشكبار { ص. فا. [اشك - باریدن]
 کوز یا شی یاغدیران،
 چوق آغلیان: اشكبار اولوق.
 اشكجک { و تخفیفاً اشمک. س.
 کوچک مرکب.
 اشكجه { و اشكجه سنه. ص. ح.
 مرکبه یا قیشیر بر صو.
 رتده، قبالق و حماقتله: اشكجه
 اوینایور؛ اشكجه سنه حرکت
 ایدیور.
 اشكجی { س. مرکب سورجیسی،
 بر ویا بر قاج مرکبه
 طاش طوپراق و سائره طاشیان.
 اشكجیلک { س. مرکبه طاش
 طوپراق و سائره
 طاشمیق صنعتی، مرکب سو-
 ریجیلکی.
 اشکرین { ص. فا. [اشك - ریختن]
 کوز یا شی دوکن،
 چوق آغلیان.
 اشکیل { یاخود اشکیل. س. (عر.)
 اشکیل { «شکل» یاخود اشکال»
 دن غلا ۱. شبهه، ظن، واهمه،
 کان، وسوسه: اونک حقننده
 اشکلم وارد. ۲. مشکل، حلی
 زور مسئله، کوچک: بونده بر
 اشکل کوریورم.
 اشکاک { س. قبالق، بدلاق،
 حماقت، مناسبتسرحال
 و حرکت: اشکاک ایتدی؛ اشکاک
 لازم دکل.
 اشکالتمک { یا اشکیلتمک. فل.
 شبهه ووهه دو-
 شمک، شبهه لثمک، وسوسه اتمک:
 اونک حقننده اشکالندم.
 اشکالی { یا اشکیلی. ص. وهم و
 اشکالی { شبهه تابع، وسوسه-
 لی، موسوس: اشکالی بر آدمدر.

اشکالتمک { فل. ۱. مرکب
 تدارک ایدوب
 یتمک، مرکبلی اولوق. ۲. اشکجه
 فعل و حرکتده بولتمق، اشکاک
 اتمک: آرتق اشکلنه.
 اشکمبه { یا اشکنبه س. فا.
 اشکمبه دن [اوت بین
 حیواناک ایکنجی معدده سی. ||
 مج. قارن، بوغاز، یمک غائله سی:
 ساده اشکمبه سنی دوشونویور.
 || اشکمبه چوره سی = تطهیر
 اولتمش اشکمبه دن یا بیلان
 چوره. || اشکمبه نی طولدرمق =
 حیوان کبی چوق یمک. ||
 اشکمبه دن سوزیک = بر ایشدن
 معلوماتی اولقمزین کندیلکندن
 اویدر ووب سوزیک. = ص.
 اشکمبه شکل و بیجندنه: اشکمبه
 فنار؛ اشکمبه صورتلی.
 اشکمبه جی { س. ۱. اشکمبه
 صاتاان آدم. ۲.
 اشکمبه چوربایی یا یوب دکاننده
 صاتاان آدم؛ اشکمبه جی دکانی.
 اشکنبه جی { اشکنبه جی. با: اشکمبه،
 اشکمبه جی.
 اشکنجه { س. فا. ۱. اوائلده
 مجرمین و مظلومینه
 ویریان عذاب و عقوبت که انواعی
 اولوب مخصوص آلات ایلیسانه.
 لری ده وار ایدی: اشکنجه
 اتمک؛ اشکنجه ده اولوق؛ اشکنجه
 بو کون قانوناً ممنوعدر. ۲.
 مرانفوز قیصاجی.
 اشکین { ص. ۱. اشن، قوشان،
 چابق یورویشلی، بو-
 روک (آت) ۲. یورویشک
 یورغه دخی دینلن بر نوع
 مخصوصیله یوروین (آت). = ص.

۱. یورویش: اشکینی آجیق آت.
 ۲. آتک بر نوع یورویشی که
 فاصله سزومنتظم بر آدیلمه سرعتلی
 یورویمکدن عبارتدر، یورغه.
 اشکینجی { س. سپاهیلرک بالفعل
 (سفره قوشان صنعی).
 اشکینسینز { ص. منتظم یورویشی
 اولمیان (آت).
 اشکینلی { ص. چابق و منتظم یو-
 روین (آت)، یوروک.
 آشلشتمک { فل. ۱. اش و آر-
 فداش پیدا اتمک.
 ۲. (قوشلر و سائره) چفت
 اولوق. ۳. معادل و مشابه اولوق.
 آشلیمک { فل. (بر) قازیلوب
 چقورلاشتمق.
 اشمار { س. کوز قیریمه، رمز،
 اشارت.
 اشمم { سذ. عر. «شم» دن
 مص. افعال ۱. قوقلامه.
 ۲. خفیف صورترده و ضمناً حس
 ایتدیرمه. ۳. م. (ضمه و یا
 کسره نی) آنجق حس اولنه جق
 وتام بر هجا تشکیل ایدمه جک
 صورترده خفیف تلفظ اتمه.
 آشمک { فذ. قازمق، قازیمق،
 طیرمیقلامق، حفر
 اتمک: چقور اشمک. = فل. ۱.
 کزیمک، سورتمک، قوشتمق. ۲.
 بر خدمتک ایفاسنه و علی الخصوص
 سفر و غزایه مسارعت اتمک:
 اشن سپاهیلرک چوغنی شدت
 شتادان قیرلیدلر. ۳. (آت)
 اشکین و یورغه یوریمک.
 آشمه { س. اشمک فعلی. با:
 اشمک.
 آشمه { س. قومسال برده نبعان
 ایدن صو بیکاری.

اشنع { ص. عر. } « شنيع » دن
اشنع { سته } دها ويا پك چركين
ومنفور ومكروه .

اشتمك { فل. (حيوان) آياغيله
برى قازيمق، دفع حا-
جت ويا قاشيمق ويايم آرامق
ايچون توزى توپراغى قارىشدير.
مق: كدى، طاوق اشتمك .

اشنه { سته. عر. } تا. يوصون .

اشديه { ص. عر. } تا. فصيله
اشديه = يوصون قيلندن
اولان نباتات. { فر. Algues. }

اشواق { سن. ج. عر. } فد:
اشواق { شوق. با: شوق .

اشهاد { سن. عر. } « شهود »
اشهاد { دن مص. افعال } شاهد
كثيرمه، شاهد چيقارمه، شهادت
استيرمه : كنديسى اشهادايچون
تحكممه كيتير مشيدى .

اشهب { ص. عر. } : شهباء .
اشهب { « شهب » دن ص. }
قير (آت) . || حلب الشهباء =
خانلرى بياض طاشدن اولق
حبييله حلب شهرينه اطلاق
اولنور .

اشهر { ص. عر. } « شهير » دن
اشهر { سته } دها ويا پك مشهور
ونا. مدار : اشهر شعراى زمان .

اشهل { ص. عر. } : شهلاء. « شهل »
اشهل { دن ص. } الا، قوبو
ماوى . [مؤنثى دها مستعملدر :]
شهلا كوزلى .

اشه لملك { فت. ۱. } (طوپراق،
كول. آتش وسا.
رهنى) قارىشديرمق، خفيفجه
اشمك . ۲. آرامق، آراشديرمق،
تجرى اتمك . ۳. قيشقيرتمق،
تجريك اتمك .

اشه لمة { س. اشه لمة فعلى . با :
اشه لمة .

اشهى { ص. عر. } « شهى » دن
اشهى { سته } دها ويا پك آرزو
اولنور، پك لذتلى .

اشياء { سن. ج. عر. } فد: شىء .
اشياء { با: شىء = تر. فد. كى
۱. مفروشات وسائر اولوازى :
اشيالرى (اشيلانى) بوكون
طاشيه جفز . ۲. البسه وچاشير
ويتاق وسائر ملازم : اشيالرى
(اشياى) واپوره كوندردم ;
يكى طوتديغمز خدمتجى اشياسى
آلمغه كيتدى . ۳. يوك، جموله :
اشيا واغونى . ۴. غير ذى روح
مواد : اشخاص و اشيا حقننده
مستعملدر .

اشياخ { سن. ج. عر. } فد:
اشياخ { شيخ . با: شيخ .
اشيك { س. } « اشمك » دن [۱ .
اشيك { قيو سوگه لر ينك طيا .
نديغى آغاج ويا طاش باصامق،
عتبه، سده، آستان . ۲ . سراى
وقوناق قيو سنك اوكى، دركاه،
باركاه، دربار، آستانه . || اشيك
آغاسى = تركستانده حاجب، قيو
آغاسى . || اوده اشيكده = اوك
داخل و خارجنده . || اشيكه
چيقيمق = طشره كيمك . || ساز
اشيكى = آلات موسيقيه تالار ينك
بينديرلدىكى كوپريچك .

اص { ياخود ايص س. ۱ . صا .
اص { حب ، مالك ، افندى :
لطف اصى = لطف صاحبي ؛ اصنى
آغر ليان ايتنه كيمك آتار . ۲ .
شنلك، معموريت . [بو ايكنجى
معنائك « اصسر آطه » كى
تعبيراتدن آلمش اولملى ملحوظدر،

حالبوكه او تعبيراتك « صاحبسر،
خالى » معنا سيله استعمالى
ملحوظدر .]
اصابت { سته. عر. } « صواب »
راست كله، طوغرى وارمه،
يرينى بولمه : اوق هدفه، قور.
شون آوه اصابت ايتدى . ۲ .
طوغرى بر رآى و مطالعه ده
بولنه : سويلديكنده نادراً
اصابت ايدر؛ اصابت بيوردىكز .
۳ . دوشمه، طومه، طوقمه :
فلا نه قرعه، نزول، صاعقه
اصابت ايتدى . ۴ . مناسب و
تام وقتنده اولان ايش و فعل
و حركت : اصابت اولدى؛ اصا-
بت كه سزده بوانديكز . || اصابت
عين، اصابت نظر = كوز دكه .
|| اصابت قرين، اصابت معتاد =
دائما اصابت ايدن، صائب،
طوغرى . = ح . پك مناسب،
پك اينى، اينى اولدى .

اصابع { سن. ج. عر. } فد:
اصابع { اصبع . با: اصبع .

اصاغر { سن. ج. عر. } فد:
اصاغر { اصغر . با: اصغر .
اصاغه { قالبه دوگه و افزاغ
معناسيله چوق قوللا .
نيلور سه ده، عربده « بر شيئه
بر شكل وهيئت مخصوصه ويرمه
وقيو مجلياتى اتمه » معناسنه كلن
« صوغ » ماده سى اصلا افعال
بايندن كلد يكنندن، غلظدر.
آنجيق « صياغت » كله سنك بو
معنايه كلدىكى « تاج العروس » ك
مستدركاتنده مابين اولمغه، اصا-
غه يرينه بو قائم ايديله بيلير .

اصالت { س. ع. (كوك ديمك

۱. كوكلی و اساسلی اولمه،

رسوخ، متانت. ۲. زادكانق،

نجابت، صوی و نسب صاحبی

اوله : اصالت آنجی مدار تریه

و ظرافت اولدیغیون مقبولدر.

۳. بالذات کندی ایشیجون و

کندی نامنه حرکت، وکالتک

ضدی : اصالت طریقیله .

اصالة { ح. ع. بالذات کندی

{ ایشیجون، وکالت طریقیله

اولیهرق : هم کندی طرفندن

اصالة هم فلان طرفندن وکالة

تبریکه کلدم؛ شمدی به قدر

وکالت ایتکده ایکن بو دفعه

اصالة مأمور اولدی .

اصالتلو { و نسب صاحبی، نجیب،

اصیل. — انشاده و کتابت

رسمیه سفرایه نوسائر اجانب

کبارینه ویرلن عنواندر .

اصبع { س. ع. ج. اصابع،

{ (عربیده همزه و باک

حرکات ثلثه سیله قرانی جائز

ایسه ده لسانمزده کسره ایله

دها مستعمل اولوب، حتی اولچیده

{ «اصی» تلفظ اولنور. ۱.

پارمق، انکشت. ۲. اولچی

پارمقی، آرشینک یکر می درتده

بری .

اصح { ص. ع. «صحیح» دن

{ ص. ع. (ستف. [دها و یا پک طوغری،

اک صاعلام : اصع روایاته کوره.

اصحاب { س. ع. ج. ع. فد:

{ صاحب. لا : صاحب.

— اصحاب رسول الله (صلم)

و ساده جه اصحاب = فخر کائنات

افندمزک صحبت نبویلرینه و
رؤیتلری شرفنه نائل اولان
ذوات، صحابه : اصحاب کرام .

اصدار { س. ع. «صدر»

{ دن مص. افعال [بر

امر و فرمان و یا برات صدور

ایتدیره، چیقارمه : بر برات

عالی اصدار بیوردلی .

اصداف { س. ع. فد : صدف.

{ لا : صدف .

اصدقاء { س. ع. ج. فد :

{ صدیق. لا : صدیق .

اصرار { س. ع. «صر»

{ دن مص. افعال [آیاق

باصوب طورمه، بر فکر و

دعواده ثبات ایدوب دونمه مه.

اصرتیق { اصرمق، اصرغان و

{ سائرّه لا. ایصیرتیق

وسائرّه .

اصسز { ص. ۱. صاحبسز، اها.

{ لیسز، خالی : اصسز آطه.

۲. معموریتدن محروم، شنلکدن

عاری .

اصطبار { س. ع. «صبر» دن

{ مص. افعال [صبر و

تحمل ایتمه، قاتلانمه، دیشنی

صیقوب طیانمه. ۲.

اصطبل { س. ع. لا : اسطبل.

اصطرلاب { س. ع. لا :

{ س. ع. «صفو»

{ دن مص. افعال [

سجمه، انتخاب .

اصطلاح { س. ع. ج. :

{ اصطلاحات. «صلح»

{ دن مص. افعال [۱. بر علم

و صنعته مخصوص کله و تعبیر،

عمومجه معلوم اولان معنای

لغویسندن بشقه علمی و فنی بر
معنای متفق علیه ایله مستعمل
لغت : اصطلاح طی، اصطلاحات

ریاضیه. ۲. کنایه و استعاره

صورتیله قوللا نیلوب موضوع

لهنک غیرنده استعمال ایله مثل

حکمنه کچمش تعبیر : آذر یجا

اصطلاحنده شو معنا ایله قوللا.

نیزیر. ۳. هرکسک آکلامدینی

و تکلمده غیر مستعمل غریب و

مغلق لغت : اصطلاح پاره لامق =

بو یله لغتله قوللا تاق .

اصطلاحپرداز { ص. فا. [«ا.

{ داختن [غریب و مغلق لغتله

قوللانان، اصطلاح پاره لایان .

اصطلاحی { ص. ع. ۲ : اصطلاح

{ حیه. علوم و فنون

و صنایعه مخصوص کلمات و تعبیراته

منسوب و متعلق : بر کله تک

معنای اصطلاحیسی، تعبیرات

اصطلاحیه .

اصطیاد { س. ع. «صيد»

{ دن مص. افعال [

آولامه، آوه کیتمه : اصطیاده

چیقمشیدی .

اصعداد { س. ع. «صعود»

{ دن مص. افعال [یوقا.

ری چیقارمه، یوکسلمه .

اصعب { ص. ع. «صعب» دن

{ استف. [دها و یا پک

کوج و یا صرب : اصعب امور :

اصعب طرق .

اصغاء { س. ع. «صغو» دن

{ مص. افعال [۱. دیکاه مه،

قوللاق ویره، استماع، برینک

مطلوبنی نظر اعتباره آلوب

قبول ایتمه، اسعاف : رجایی

اصفا اولندی. ۲. ط. جگر و قلب و سایر اعضاء داخلیه نك خردیسنی و ضرباتی دیکله مه .

اصغر { ص. عر. ث: صغری. ج: اصغر } اصاغر. [« صغیر » دن سته.] دها و یا پك كوچك، اكبرك مقابلی: اصغر اولادی؛ اصاغر و اكبر = كوچك و بیوكلر. [صغار و كبار دها مستعملدر.] با: صغری .

اصفار { سذ. ج. عر. فد: صفر. اصفر } با: صفر.

اصفر { ص. عر. ث: صفراء. اصفر } [« صفرت » دن صفه] صاری، زرد: بحر اصفر = صاری دكیز. || بنی اصفر = وقتیله آرزو پالیردن مجهول بر قومه ویریان لقبدر. با: صفراء.

اصفرار { سذ. عر. [« صفرت » دن صفه.] اصفرار اوراق. ذ.

اصفیاء { سذ. ج. عر. فد: صفی. با: صفی.

اصل { سذ. عر. ج: اصول. ۱. اصول و فروعی. ۲. ذیب، كوتوك، بن. ۳. تمل، اساس، قاعده: اصلی چوروك. ۴. مبدأ، حال ابتدائی، مصدر، باش، بر شیشك چیقدیغی و بلد شلادیغی یز، منبع: بونك اصلی نزهدهدر؛ خسته لغك اصلی آكلشيله مدی. ۵. صورت و یا ترجمه اولیوب ایلك حالنده بولنان: صورتی اصلنه مطابقدر؛ ترجمه سنی بولد مسهده اصلی آرایورم. ۶. حقیقت، صحت، كركچك و واقع اوله: بوحوادك

اصلی یوقدر؛ ادعا ایتمدیكى ضرر و زیانك اصلی وارمیدر؟

۷. صوی، نسب: اصلی بللیسز؛ اصل و نسلی مجهول؛ بد اصل.

۸. بر شیشك اساسلی و باشلی قسمی، فرعك مقابلی: درایت اصل و سن و تجربه ایسه فرعدر؛ بر فنك اصول و فروعی.

۹. بر شیشك ذاتی و قدیمی جهتی: بونك اصلی بویه دكلدی.

= ص. تر. ۱. اصلی، قدیمی، ك اول و لك اسكی: اصل وطنی اوراسیدر؛ اصل اوم ییقلدی.

۲. باشلی، اساسلی، لك مهم: اونك اصل ایشی طالقاقلقدر.

۳. حقیقی، صحیح، ذاتی، طوغری: بنم اصل وظیفه م بودر؛ اصل شریکی اودر. ۴. خالص، صافی: اصل تره یاغی آراسه كز اونده بولورسكز. = د. تر. ۱. اساء، ساء، ذاتاً: كندیسی اصل قونیه.

۲. لیدر. ۲. باشلیجه، لك زیاده، علی الخصوص، محضاً: بن اصل اوكا باقیورم؛ اصل سزی دو- شونیورم. ۳. كركچكدن، صحیحاً، حقیقه: بوراده اصل ایش كورن بودر؛ اصل آكلامق ایسترسه كز. || بداصل = صویسز، فرومایه. || بی اصل = اساسسز، یالان. || عن اصل = اصلندن، اساساً، اباً عن جد: عن اصل مصرلی بر تاجر. || فی الاصل = ابتدای امرده: فی الاصل ایش اورادن باشلادی. || اصلندن، اصلنده = ابتداء، ابتدای حالنده، حال اصلیسنده: او اصلندن تاجر دكلدی، اصلنده زراعتله

مشغول ایدی. || اصل و فصل، اصل و اساس = صحت، حقیقت: بونك اصل و فصلی، اصل و اساس. سی یوقدر، بستون اساسسزدر.

|| اصل و نسل = نسب، صوی: اصل و نسلی معروف. || نه اصل، برلشهرك « نصل » ودها طووغریسی « ناصل » اولمشدر. با: ناصل. = ج. « اصول » لك معانی مخصوصه سیچون با: اصول .

اصلاً { د. عر. ۱. اساساً، عن اصل، ذاتاً. ذ. ۲. صویجه، نسب جهتنجه: اصلاً و نسللاً شرافتی انكار اولنه ماز. ۳. [جمله منفیده تنوینسز] هیچ، قطعاً، هیچ بر وقت، ابداً: اصلاً خبرم یوقدر؛ كندیسنی اصلاً كورمدم؛ اصلاً كیتمه جكم .

اصلاً تمق { اصلاق و سائرته با: اصلاً تمق } ایصلاً تمق و سائرته.

اصلاح { سذ. عر. ج: اصلا. مص. افعال } ۱. ائی برحاله قومه، ایلمشدرمه، دوزلتمه: دائره سنی اصلاحه موفق اولدی. ۲. قصور و نقایصنی اكمال و مساء و یسنی رفع ایله حال مكملیته قویمه: محاكك اصلاحنه مأمور اولدی. [بو معنا ایله لك زیاده جمعی اصلاحات قوللا نیلیر:] یمن اصلاحاتی؛ اصلاحات ملكیه، عدلیه؛ اجرای اصلاحات. = روم ایلمنك مناستر جهتنده « ائی، خوش » معناسیله صفت كبی قوللا نیلیر. || اصلاح حال = حال حاصل ایتمه: اصلاح حال

ایدرسه بر مامورته نصی
مقرر در. || اصلاح ذات البین =
بارشدرمه، آره لرخی بومه. ||
الله اصلاح ایله = محتاج اصلاح
اولانلر حقنده استهزا طریقیله
ایراد اولنور دعادر .

اصلاح چیدیر { ص. فا. } اصلاح.
{ پذیرفتن } دوزلتمه
و تعمیر قبول ایدن، قابل اصلاح:
بو حال اصلاح چیدیر دکدر.
{ بویه ایکی لسانه منسوب
آلاجه تعبیرات طبع سلیمه
خوش کلدیکنندن، قابل اصلاح
دیگ اولادر. }

اصالح { ص. عر. } صالح، دن
اصالح { سته. } دهانی، مرجح:
اصح موجود بودر .

اصلاحه الله { اصلک الله،
اصلهم الله،
اصلنا الله، اصلکم الله! } صو-
رتلرنده «الله اصلاح ایله»
معناسیله و اکثریا محتاج اصلاح
اولانلر حقنده استهزا طریقیله
ایراد اولنور دعا تعبیرلیدر .

اصیلزاده { و دها طوغریسی
اصیلزاده. } ص. فا.
ج: اصلزادکان. صویلی، اصیل،
نسب، نجیب. [«زادکان» تعبیر
ناقصی بوتک جمعندن غلط اولسه
کرکدر.]

اصلسز { ص. اصل واساسی و
اصلسز } صحت و حقیقتی اولیان،
یالان، کاذب: اصلسز حوادث
نشر ایدنلر .

اصلع { ص. عر. } «صاع» دن
{ صش. } باشنک اوک طرفی
قیلسز، باشنک اوک طرفنده
صاچی دوککش، طاسلاق .

اصلی { ص. عر. } اصلیه. [«اصل»
{ دن سمذ. } ۱. ابتدائی،
اڭ اولکی، قدیمی: شکل
اصلیسی؛ هیئت اصلیه سی .
۲. بر شیئک فروغنه و یا صو-
رت و ترجمه-نه عائد و یا عارض
اولیوب کندیسنه منسوب و
متعلق اولان، ذاتی: متن اصلیسی؛
قواعد اصلیه سی. ۳. اڭ باشلی،
اساسی: مأموریت اصلیه سی؛
خط اصلی = دمیر یول خطو-
طندن آنا خط .

اصلیق { با: ایصلیق .

اصم { ص. عر. } «صم» دن صش. }
{ ۱. صاعیر، ایشیتمز. } ۲.
سسنز، صداسز، صاعیر. ۳.
ایچی طولی اولمغله اورلدقده
طینلامیان. || ۴. صرف عریبده
مضاعف دخی دینلن وعین الفعل
ایله لام الفعلی بر جنسندن
اولان فغله دینور. || ۵. واحد
قیاسی ایله نسبت مشترکسی
اولیان (عدد و یا مقدار). ||
ط. ایچی معلول اولمغله اورلدقده
طونوق بر سس چیقاران (کو-
کس و سائره).

اصمار لامق { اصمار لامه و
ایصمار لامق و سائره .

اصناف { سذ. ج. عر. } فد:
{ صنف. با: صنف. } =
س. تر. [اصناف تلفظیله مفرد
وجمع کبی قوللانیلیر.] وقتیله
منتظم صنفلره منقسم اولان
صنعتکران و دکانجیلر طاقلری:
یورغانجی، بقال، باقیجی اصنا-
فی. || اصناف کنخداسی = هر

اصنافک حکوهتجه ایشلرخی
کورن و کندیلرینک کفالت
و سائر ایشلرینه باقان ویر-
کیلرخی طولایان آدم، که ایچلر-
ندن انتخاب اولنوب حکومت
طرفندن تصدیق اولنور. ||
اصناف لونجه سی (و طوغریسی
لوجه سی) = هر اصنافک اجتماع
ومذاکراتنه مخصوص محلی و
عقد ایتدکاری مجلس. = ص.
تر. [مفرد کبی] صنعتله و یا
دکانجیقله مشغول، کار و کسبله
کچین: اصناف آدم .

اصنافجه { ص. ح. } ۱. اصنافه
یا قیشیر بر صورتده:
اصنافجه بر عمر سوربور: اصنافجه
سویلیه لم. ۲. اصناف صره و
ترتیبیله، اصناف هیئتیه، اصناف
پیشنده: اصنافجه کیتدک: اصنافجه
دفتر آچوب اعانه طولادیلر. || ج.
تصرف و اقتصاده رعایت ایله یرک.

اصنافاق { س. دکاده و یا کونده-
لکله اولرده ایشلین
و یا دکاده اوفق تفک شیلر
صاتان صنعتکران و اهل کسبک
حال و صفت و ایثی: اصنافاق
وقتیله محقر دکا دی؛ شمدی
اصنافانه تنزل ایدن یوقدر .

اصنام { سذ. ج. عر. } فد:
{ صنم. با: صنم .

اصوات { سذ. ج. عر. } فد:
{ صوت. با: صوت .

اصوب { ص. عر. } «صائب»
{ دن سته. } دها و یا
پک طوغری، دها اصابتلی،
اڭ مصیب: اصوب افکاره تابع
اولق .

أصول { سنذ. جم. عر. فد : اصل. با : اصل. ۱ -

بر علم وفنك قواعد اصليه سندن و تطبيقاتنه كيريشمز دن اول بيلغنى اقتضا ايدن مبانيسندن بحث ايدن علم : اصول فقهه، اصول حديث. ۲. مباني، ميا. دى : اصول هندسه. ۳. ترتيب، نظام، قاعده : اصول موسيقى؛ طريقتك اصول واركانى. ۴. تر. فد. اسلوب، طرز، يول : اونك اصولى بودر؛ بو اصول ايله. ۵. يواشلاق، ملايمت، نازكانه طور : اصول ايله يزندن قالدردى. (بو معناده «اصولت» بوندن ويا «سهولت» دن غلطدر.) دها زياده يواشلاق بيان ايچون اصوله (يعنى اصول ايله) تعبيرينه اذات تصغير دخى علاوه اولنهرق «يواشجهك» معناسيله : اصوله جق دنباير. [«اصولاجق» يازماملى .]

أصوليسز { ص. ترتيب و نظامه مغاير، نظامسز :

اصولسز حرکت. = ح. نظامسز اولهرق : اصولسز سويليور.

أصولى { ص. عر. ث : اصوليه. بر علم وفنك اصولنه مطابق ويا منسوب و متعلق.

أصوليون { سنذ. جم. عر. ۱. حديثله توغل ايدن علما، بو ايكي علمك منتسبيني. ۲. طبك بر اصول مخصوصه سنه تابع اطبا. [فر. Methodistes .]

اصى { اصيتمق وساژه. با : ايصى وساژه.

اصيرمق { اصيرغان وساژه. با : اصيرمق وساژه.

أصيل { ص. عر. [«اصل» دن نسب صاحبي، نجيب : اصيل آدم.

۲. وكالت طريقيله حرکت ايتيوب اصالة و كندى نامنه حرکت ايدن : وكيك اصيلدن فرقى يوقدر.

أصيلانه { ص. اصل و نسب صا. حبنه لايق : اصيلانه بر طورله حرکت ايديور.

أصيلزاده { س. فا. [و غلطى : اصل و نسب صاحبي .

أضائه { س. عر. [«ضوء» دن مص. افعال] ايشيق ويرمه، آيدنلق ايمه. ضيا لاندير.

مه : بر موم اوطنه يي اضائه ايديوردي .

أضاعه { س. عر. [«ضباع» دن مص. افعال] غائب ايمه، محو و تلف ايمه، فوت ايتديرمه، افاته : اضاعه وقت = وقتى بوشنه كچيرمه .

أضافت { س. عر. جم. اضافات. افعال] د. مضاف ايله مضاف ايله ديننن بربرينه مربوط ايكي اسم آره سندهكى نسبت و ارتباط : اضافته او قومق؛ اضافت قاد.

عدملرى. — لسائزده اوچ نوع اضافت واردر : اضافات تركيه «اللهك قولى» و «مكتتب خوا.

جهسى» كچي، اضافت عربييه «عبدالله» كچي. اضافت فارسيه «مرد خدا» كچي، عربييه :

اضافت لاميه : فرس زيد (فرس زيد)، اضافت منيه : خاتم فضاة (خاتم من فضاة)

كچي. تركيه دهه اضافت معينه : مكتبك خواجه سى، اضافات مبهمه : مكتبك خواجه سى كچي. || تتابع اضافات، اضافات متتابعه = سوزده بر قاچ مضاف و مضاف اليهك بربرى آرقه سنه ايرادى، كه فصاحتنه منسابقدر : برى تجديد كاللاى عبوديت، و مكتبك قپوسنك ايشيكنك خارچنده كچي.

أضافه { س. عر. [لغت آفقه نك عيني اولوب، لسائزده «ة» نك اظهار و اضمايله ايكيه آيرلهرق، هر برى بر معناده قوللانيلىيور.] قائمه، ربط، علاوه، ضم، الحاق : چفتلىكنه بر قاچ تارله دها اضافه ايتدى. — عربى تعبيراتده اضافات يرينه : لدى الاضافه، عند الاضافه = اضافت حائنده .

أضافى { ص. عر. ث : اضافيه. ضم || د. مضاف ايله مضاف اليه آره سنه مكي نسبتنه منسوب، اضافته متعلق : قاعدهء اضافيه. || ه. ثقلت اضافيه = اجسام مختلفه نك حچملىرينه نسبتله اولان آغر قلىرى كه صويك واحد قياسى اتخاذا اولنمسيله ارقام مخصوصه ايله تعيين اولنور؛ آلتونك ثقلت اضافيه سى شودر.

أضوكة { س. عر. [«ضحك» لطيفه. قومديه يي ترجمه ايچون مضحكه يرينه اضوكة نك قبولى دها موافق ايدى.

أضحى { سنذ. جم. عر. [فد : اضحاة غير مستملادر.] قربانلر : عيداضحى = قربان بيرامى.

قربانلر : عيداضحى = قربان بيرامى.

قربانلر : عيداضحى = قربان بيرامى.

قربانلر : عيداضحى = قربان بيرامى.

{ یا لکز بو تعبیرده قولانیلیر. }
 { سذ. ج. عر. فد: }
أضداد { ضد. با: ضد. }
 { سذ. عر. } « ضرر »
 { دن مص. افعال } ضرر
 ایتدیرمه، زیانه اوغرا تمه:
 هجمنسلرینی اضرار ایتک ایستین
 انسان دکلدیر.
 { سذ. عر. } « ضرب »
إضطراب { دن مص. افعال }
 صیقندی، عذاب، بیوک زحمت
 واذیت: اضطراب ایچننده در؛
 باتش آغریسی کندیسنه چوق
 اضطراب ویرپور.
 { سذ. عر. } « ضرو-
إضطرار { دن مص. افعال }
 مجبور وناچار اولمه، مجبوریته،
 چاره سزلك.
 { ص. عر. }
إضطراری { ریه. مجبوریته
 تختنده اولان، اختیاری اولیمان،
 مجبوری.
 { سذ. ج. عر. فد: }
أضعاف { ضضعف. با: ضضعف. }
 { سذ. عر. } « ضضعف »
إضعاف { دن مص. افعال } ۱.
 ضعیفلاتمه، قوتنی ازاله ایتمه. ۲.
 ایکی قات و مضاعف ایتمه.
 { ص. عر. } « ضعیف »
أضعف { دن سفف. } دهاضعیف،
 اک قوتسز، پک عاجز: اضعف
 عباد.
 { سذ. ج. عر. فد: }
أضعفاث { «ضغث» غیر مستعملدر. }
 قاریشیق شیئلر، اضعفاث و
 احلام = قاریشیق رؤیالر. (یا-
 لکز بو تعبیرده قولانیلیر.)
 { سذ. ج. عر. فد: }
أضلاع { ضضعف. با: ضضعف. }

{ سذ. عر. } « ضلال »
إضلال { دن مص. افعال } ضلال-
 لته دوشورمه، طوغری یولی
 شاشیرتمه، کمره ایتمه، آزدیرمه.
 { سذ. عر. } « ضمور »
إضممار { دن مص. افعال } کیزله-
 مه، صاقلامه، اخفا، اظهار
 مقابلی: اظهاری کوچ اضماری ده
 کوچ بر درد.
 { سذ. عر. } مص.
إضمحلال { افعال } محو و
 مضمحل و نابود اولمه.
 { سذ. ج. عر. فد: }
أضیاف { ضیف. با: ضیف. }
 { سش. عر. } « طیران »
إطاره { دن مص. افعال } ۱.
 اوچورمه، طیران ایتدیرمه.
 ۲. سریعاً کوندرمه، یوللامه،
 ارسال: طرفنه بر نامه اطاره
 ادرلندی.
 { سش. عر. } « طوع »
إطاعت { دن مص. افعال }
 دیکله مه، آلمان امره کوره
 حرکت، اقیقاد، مطیع و تابع
 اولمه: ابوینه، اوامر حکومتیه
 اطاعت ایتک. || عدم اطاعت =
 اطاعتسزلق، سرکشلك،
 مخالفت. || عرض اطاعت = سر-
 کشلکدن دونوب مطیع اولمه:
 اشقیاء عرض اطاعت ایتدیلر.
 { ص. افعال }
إطاعتسز { ایتمز، مطیع اولماز،
 سرکش.
 { س. اطاعت و }
إطاعتسزلق { انقیاد ایتمه مه،
 مطیع اولمانک حالی، سرکشلك.
 { ص. بیوکلرینی دیکلر،
إطاعی { آلدیغی امره امثال
 ایدوب مخالفت ایتمز، مطیع،

منقاد: پک اطاعتلی چوققدر.
 { سش. عر. } « طول » دن
إطاله { مص. افعال } اوزاتمه.
 تمدید. || اطاله = لسان = دیل
 اوزاتمه، ناسزا سویلمه، حدی
 تجاوز ایتمه || اطاله = دال اوزاتمه،
 غصب، ظلم.
 { سذ. عر. ط. بول وفضلا.
إطام { تک طوئلسی. اقوللا-
 نلماش ایسه ده، عسرت بول
 کبی مرکباته مرجع وشایان
 قبول کوزل بر لغت مخصوصه در. }
 { سذ. ج. عر. فد: طیب. }
أطبأ { با: طیب. }
 { سذ. ج. عر. فد: طبق. }
أطباق { با: طبق. }
 { سذ. عر. } « طراوت »
إطراء { دن مص. افعال } مدح
 وثناده مبالغه، حقندن زیاده
 مدح ایتمه.
 { سذ. عر. } « طرد »
إطراد { دن مص. افعال } بربری
 آرقه سندن ومنتظم بر اصول
 و ترتیبده جریان: اطراد اوزره
 کیمتیور؛ هواده اطراد یوقدر؛
 اطراداً للباب = بابنک قاعده-
 سنه مطابق کلک ایچون.
 { ص. بر نسق و }
إطرادسز { اسلوبده کیمتین،
 هیچ بر قاعدهیه تابع اولمیه رق
 ترتیبسز کیدن: هوالر بوقیش پک
 اطرادسز کیدیور.
 { س. بر اصول }
إطرادسزلق { و ترتیبه تابع-
 اولمقسزین جریان، جریانده تر-
 تیبسزلك، قاعده سزلك: هوانک
 بویاز کی اطرادسزلقی.
 { سذ. ج. عر. فد: }
أطراف { طرف. با: طرف. }

اطرافلی { ص. ۱. آرقه‌لی، آرقه -
سی قوتلی. ۲. تفصیلا.
تلی، مفصل: اطرافلی معلومات
ویردی. }

اطرافلیجه { ص. اولدقجه تفصیلا.
تلی، خیلی مفصل.
= ح. تفصیلاتله، مفصل اوله.
رق، هر طرفنی تحقیق ایدرک:
اطرافلیجه یازک. }

اطعام { سذ. عر. «طعام» دن
مص. افعال [یمک یدیر-
مه: اطعام محتاجین. }

اطعامیه { سذ. عر. بعض خانقا.
هلرک وسائر مؤسسات
وقفیه ناک فقرايه یمک یدیرمه
مخصوص مخصصات موقوفه‌لری.
سذ. جر. عر. فد:
طعام. با: طعام. }

اطفاء { سذ. عر. «طفؤ» دن
مص. افعال [سوگندیرمه:
آتشی باصدیرمه: یانفین اطفا
اولندی. || مح. تسکین، باصدیر-
مه: اطفای نازره فساد. || ما.
اطفاء دیون = بورجک فائضیه
برابر رأس المالندن دخی سنه دن
سنه به بر مقدار تأدیسه سی.
[فر. Amortissement.] }

اطفائیه { سذ. عر. یانفین سو-
گندیرمه مخصوص
الای وهیئت: اطفائیه آلانی:
اطفائیه آراه‌لری. }

اطفال { سذ. جر. عر. فد:
طفل. با: طفل. }

اطلاس { سذ. با: اطلس. }

اطلاع { سذ. عر. جر. اطلا-
عات. «طلوع» دن
مص. افعال [مطلع وخریدار
اوله. کسب وقوف، آگاه اوله: }

کسب اطلاع ایتمک = معلومات
آلتق، واقف اولتق؛ بو باده‌کی
اطلاعاتی ناقصدر. «ایتمک»
فعل اعانه‌سیله قوللائیبوب،
«کسب» ایله ویا دیکر صورتله
استعمال اولنور. }

اطلاق { سذ. عر. «طلق»
دن مص. افعال [۱. }

صالیورمه، قویورمه، تخلیص،
تخلیه سییل: اسیرلری، محبوسینی
اطلاق ایتدیلر. ۲. عفو، صفح،
حبس وسائر جزادن قورتارمه:

اطلاق اولندی؛ اطلاقه نائل
اولدی. ۳. بوشامه: زوجه‌سنی
اطلاق ایتدی. [بو معناده
«تطلق» ده مستعملدر.] ۴.

قید وحصر دن قورتاروب عمو-
میت اوزره قولائمه، شمولند-
یرمه: بتون سیاه آدم‌لره زنجی
اطلاق اولنور. ۵. اسم ویرله،
تسمیه: کوچک کتابلره رساله

اطلاق اولنور. [تعمیم صورتیه
دردنجی معنادن مأخوذدر.]
|| اطلاق عنان = توجه، عزیمت.

|| اطلاق لسان = آغزه کلنی
سوئله. || اطلاق ید = خیر
ایشله. || علی الاطلاق = قید-سز
وحصر وتخصیص ایتمکسزین، عمو-
میت اوزره: علی الاطلاق آورو-
پایلرله فرنک دینور. }

اطلس { سذ. عر. تویسزویارلاق
دیمک اولان «طلس»

دن [یوزی اپیک وترسی پاموق
معروف برجنس قماش، اطلاس،
دیبا. || ه. فلک اطلس = هیئت

قدیمده ثوابتی حاوی اولان
فلکک اوستنده وکافه افلاکی
محیط اولان ونجومدن بسبتون

خالی زعم اولان فلک موهوم.
|| ص. خریطه مجموعه‌سی، بتون
کرده ارضک خریطه‌لرینی صره-
سیله جامع کتاب ویا علم نباتات
وحیوانات وهندسه کبی بر فنک
اشکالی مجموعه‌سی. با: اطلاس.
اطماع { سذ. عر. «طمع»
دن مص. افعال [طمع
دوشورمه، حرصلاندیرمه. }

اطمینان { سذ. عر. «طمئنان»
دن مص. افعال [

۱. امین اوله، امنیت، صاغلا-
ملق. ۲. برینه امنیت ایتمه،
وثوق، اعتماد: او آدمه اطمئنانم
واردر. ۳. شبهه وتردد ایتمه،
محقق بیله، قلباً امنیت حاصل
ایتمه: بو ایشک بویله اولدیفنه
اطمئنانم واردر. || اطمئنان قلب =
قلباً بر شیشک صحت وحقیقتنه
اینانوب اصلا شبهه وتردد
ایتمه. }

اطناب { سذ. جر. عر. فد:
چادیر اییلری، باغلیری. ذ.
سذ. عر. «طنب» غیر مستعملدر [

اطناب { سذ. عر. «طنب»
دن مص. افعال [سو-
زی ایب کبی چکوب اوزاتمه،
لزومسز تفصیلاتله وفضله سوز-
له بجئی تطویل. [ضدی:
ایجاز.] }

اطوار { سذ. جر. عر. فد:
طور. با: طور. }

اطواق { سذ. عر. فد: طوق.
با: طوق. }

اطول { ص. عر. ذ: طولی.
«طویل» دن سته. [
دها ویا پک اوزون: جناب
حق اطول عمرله معمر ایلسین. }

افتعال] ۱. نظر اهمیت آمله، اهمیت و یرمه: اسکی شعرا قافیه به او قدر اعتبار ایتزلردی. ۲. حرمت، رعایت: کنندیسنه چوق اعتبار ایدرلر. ۳. تجارتده برینک سوزینه و امضاسنه اولتان امنیت و اعتماد: از میرجه اعتباری وارددر: تجار ذوی الاعتباردن. ۴. شرف، حیثیت: اصحاب نا-موس و اعتباردن. ۵. برزماندن بدأ ایده رک صایمه: مارت ابتداسندن اعتبار ایددجکز. ۶. حقیقی اولمیه رق بر شیئه و یریلن قیمت، متفق علیه و فرضی قیمت: فرانسز لیراسنک اعتباری یکرمی فرائق ایسه ده قیمت حقیقیه سی اوندن دوندرد. ۷. فرض، تقدیر: هر طاؤق سنه ده یوز جورطه یمورطلامتی اعتبار. ریله یکرمی طاؤقدن ایکی بیک یمورطه آلتیر. ۸. عبرت آمله، بر کوتی حرکتک سوء نتیجه سنی کوره رک متنبه اوله. [عربیده برنجی معناسی اولان بو معنا ایله لسائتمزده نادر قوللانیلیر.] || حواله سمع اعتبار اتمک = نظر اهمیت آلمق، قولاق آتمق. || اعتباردن دوشمک = اعتباری غائب اتمک، آرتق معتبر و مقبول اولماق. || صاحب اعتبار = اعتباره مالک، معتبر. || نظر اعتبار = ره آلمق = اهمیت و یرمه، مقبول طومتق. || اعتبار ریله = فرض ایده رک. = ج: اعتبارات = فرضیات: اعتباراته اوغراشمق. اعتباراً { ح. ظن. عر. باشلا. یرق، بدأ ایده رک:

اولان بر شیئی یرینه کتیرمه: اعاده عافیت، اعاده ثروت. ۴. مقبله اتمه، قارشیت یاچه: اعاده زیارت اتمک. [بیلرندمه کی فرق ایچون با: ارجاع.]

اعادی { سنذ. جر. عر. فد: عدو. با: عدو.

اعاره { سش. عر. «عور» دن مص. افعال [عاریه] و یرمه، عاریته و یرمه: کتاب اعاره اتمک. [مقبلی استعاره.]

اعاشه { سش. عر. «عیش» دن مص. افعال [باشتمه، کچندیرمه: اولاد و عیالی اعاشه اتمک.

اعاظم { سنذ. جر. عر. فد: اعظم. با: اعظم.

اعالی { سنذ. جر. عر. فد: اعلا. با: اعلا.

اعانه { سش. عر. ج: اعانات. «عون» دن مص. افعال [یاردم، امداد، آنچه ایله معاونت. ۲. بر فعل خیر ایچون یا عمومی بر ایش ایچون و یا خود مصاب و محتاج بر آدم و یا بر جماعت ایچون و یریلن و طوللا نیلان آنچه: اعانه آنچه سی، اعانه دفتری، اعانه عسکریه.

اعانه { ح. عر. اعانه طریقله، بر یاردم و معاونت اولمق اوزره: مهاجرینه اعانه خانه-نی ترک ایلدی.

اعناق { سنذ. عر. «عتق» دن مص. افعال [کوله و خلاق] (آزاد اتمه، آزاد: کوله-له-نی اعتناق ایندی.

اعتبار { سنذ. عر. ج: اعتبارات. «عبور» دن مص.

|| ید طولی = (پک اوزون ال یعنی) معلومات و مهارت تامه، اقتدار تام: فقه و حدیثده ید طولی صاحبی بر آدم.

اظفار { سنذ. جر. عر. فد: ظفر غیر مستعملدر [طیر ناقلر. ن.]

اظلاف { سنذ. جر. عر. فد. ظلف [تا. بعض حیوانلرده کی چتال طیر ناقلر.

اظلال { سنذ. جر. عر. فد: ظل. با: ظل.

اظلم { ص. عر. «ظالم» دن سنذ. [دعا و یا پک ظالم و حقسز.

اظهار { سنذ. عر. «ظهور» دن مص. افعال [کو-سترمه، میدانه چیقارمه، آشکار اتمه: آنجق میدان حربده هرکس جسارتی اظهار ایده بیلیر. ۲. یلانن کوستریش، صایتش: اظهار معلومات.

اظهر { ص. عر. «ظاهر» دن سنذ. [دعا و یا پک ظاهر و آشکار، پک واضح: اظهر من الشمس = کونشدن دها آشکار.

اعاجم { سنذ. جر. عر. فد: اعجمی. با: اعجمی.

اعاجیب { سش. جر. عر. فد: اعجوبه. با: اعجوبه.

اعاده { سش. عر. «عود» دن مص. افعال [۱. کری چو یرمه، کری دوندردمه: هد-یه سنی اعاده ایندی؛ کوندردیکم آدمی اعاده ایدیکز. ۲. تکرار اتمه، بردها یاچه: اعاده محامه: بوسوزی اعاده ایتیکز.

۳. اسکی حالسه کتیرمه، فوت

حزیران استداعندن اعتباراً بش
آیده؛ بوکوندن اعتباراً درسلك
پروغرامی دكيشه جكدر.

اعتبار سزق } ص. ۱. اعتباری
كچمین. ۲. شرف و حیثیتی او-
لمیان. ۳. غیر مقبول، اعتباردن
دوشمش.

اعتبار سزلق } س. ۱. اعتبار
و حرمت و شرف
و حیثیت فقدانی. ۲. مقبول
اولمایش، رواجدن دوشمه.

اعتبارلی } ص. حرمت و رعایت
{ و شرف و حیثیته
نائل، معتبر: اعتبارلی آدم، تجار.

اعتباری } ص. عر. ۱. اعتباریه.
حقیقی و فعلی اولمیان،
متفق علیه و یا فرضی اولان:
مسكوكاتك قیمت حقیقیه سیله
قیمت اعتباریه سی آره سنده کی
فرق؛ بو بر امر اعتباریدر.

اعتدال } سذ. عر. [« عدل »
{ دن مص. افتعال] ۱.

ایکی طرفی مساوی اولمه،
تساوی: اعتدال لیل و نهار.
۲. افراط ایله تفریط آره سنده
حد وسطیده اولمه، تام لزومی
درجه سنده بولنمه، اورته حالده
اولمه: هوانك، حرارتك اعتدالی.
۳. شدت و افراط و هیجانندن
سالم اولمه، یواشلق، ملایمت:
اعتدال افكار، اعتدال مسلك.
۴. تناسب، اویغونلق، توافق:
اعتدال قامت. — اکثریا كسب،
اكتساب ایتك یا خود بولمق
فعلیله قوللانیلیر: هوالر كسب
اعتدال ایتدی؛ خسته لقی بر آز
اعتدال بولدی. || له. كره ار.

ضك دور سنویسنده شمسه
تام اورته سنی کوستره جك نقطه یه
كلسیله هر طرفنده لیل و نهار
مساوی اولمی، كه بوده هر
هر دورده ایکی دفعه اولور:
اعتدال ربیعی = ماردك ۹ نده
واقع اولانی؛ اعتدال خریقی =
ایلولك ۹ نده وقوع بولانی؛
اعتدال نقطه سی = محركك اعتدال
محلی. || حد، درجه اعتدال =
هر شیتك افراط و تفریطدن
مبرا عد اولنمی اقتضا ایدن
درجه. || عدم ایتدال = اعتدا-
لسزلق. — فرانسلرك « صوئوق
قان » تعیر مألوف لرینی، بر اصطلاح
فنی ایشده لسانمه نقلنه مجبور
ایمیش كبی، ترجمه سیحون بعض
ذوات طرفندن توصیه اولنان
« اعتدال دم » تعیری منا.
سبتسزدر، اولسه اولسه « اعتدال
مزاج » دینله بیلیر.

اعتدال السزلق } س. اعتدال
{ دن مص. افتعال] عدم
اعتدال، افراط و یا تفریط:
هوانك اعتدالسزلی.

اعتذار } سذ. عر. [« عذر » دن
{ دن مص. افتعال] بر عذر
و بر سبب و وسیله درمیان
ایدهرك و بر مانع کوسترهرك
عفو دیلمه، بیان معذرت ایتمه:
دعوته اجابت ایتدیکندن طو-
لایب اعتذار ایدیور. || اعتذار
شهادتنامه سی = معذرتی تصدیق
ایدن طیب راپورطی و یا دیگر
علم و خبر.

اعتراض } سذ. عر. ج: اعتراف
{ ضات. [« عرض »
دن مص. افتعال] بر فكر و یا

قراری قبول ایتیبور چور و تمكه
قالقیشمه، اسباب و دلائل ایستمه
و یا اوکا قارشى اسباب و دلائل
ایراد ایتمه: بو فكر كزه اعتراض
ایتكمه مجبورم؛ بیلهرك بیلیمهرك
هر سوزه اعتراض ایتك عا.
دیتدر. [عربیده بو معنایه
كلیورسه ده، معنائی كثیره سی
بیننده « برینك یولنه چالی
چرپی آتوب انكل چیقارمه »
معنایی دخی بولنوب، لسانمه.
دهكى استعمالی بوندن مأخوذ
اولسه كر كدر. « تعرض » قوللا-
ندیغمز معنایه دها قریبدر. [
صق. بر محكمه نك رأی و
قرارینه و یا خود ویرکی و سائره
حقنده بر دائره رسمیه نك قرار
وتبلیغنه قارشى بیان مطالعه
ایله تبدیل و تعدیلانی دعوی
ایتمه. || اعتراض علی الحكم = بر
محكمه نك غیاباً ویردیكى حكمه
قارشى محكوم علیهك دعویاه
قیامی. || اعتراض الغیر = محاكمه
اولنان طرفیندن بشقه بر
شخص ثالثك حقوقنه طوقنلش
اولمق ادعاسیله محكمه نك رأی
و حكمنه قارشى دعویاه قالقیشمسی.
اعتراف } سذ. عر. ج: اعتراف
{ فات. [« عرفان » دن
مص. افتعال] كندی قصور و
نقصانی و آاز چوق علیهنده
بولنان بر حالی كتم و انكار
ایتمیبور قبول و تسلیم و اقرار
ایتمه: قباحتنی اعتراف ایدیور؛
بن قصورمی، بیلدیکیمی اعتراف
ایدیورم؛ اعترافات واقعه سی
اثباته حاجت برافدی.

اعتزال { سذ. عر. « عزل »
 { دن مص. افعال } ۱.
 بر طرفه چکمه، اختیار عزلت.
 ۲. ایشدن چکمه، استعفا.
 ۳. معروف معتزله مذهب و
 اعتقادی: اهل اعتزال.

اعتساف { سذ. عر. ج: اعتساف.
 { فات. « عسف » دن
 مص. افعال } طوغری یولدن
 صاپمه، یولسزلق، حقانیتسزک:
 ادعا اولنان اعتسافاتک اصلی
 یوقدر.

اعتصام { سذ. عر. « عصمه »
 { دن مص. افعال } ۱.
 بر شیئه یایشوب صیق طومه:
 عروه و تقای اسلامه اعتصام
 اتمک. ۲. معاصی و معاییدن
 صاقیمه. ۳.

اعتقاد { سذ. عر. ج: اعتقادات.
 { « عقد » دن مص.
 افعال } ۱. اینامه، قلباً تصدیق،
 ایمان: وحدانیته اعتقاد وارد.
 ۲. بر دین و مذهبک اینامه
 جهتی یعنی معاملاندن صرف
 نظرله اساسنی تشکیل ایدن
 عقیده: اعتقاد اهل سنت. ||
 اعتقادات باطله = خرافات قبیلندن
 اصلسز شیئله اینامه.

اعتقادسز { ص. امور مذهبییه
 { اعتقادی اولمیان،
 اینامیان، ملحد.

اعتقادسزلق { ص. امور مذ-
 { هییهیه اینامامه،
 الحاد.

اعتقادی { ص. امور مذهبییه
 { اینانان، اعتقادی
 برکال اولان.

اعتکاف { سذ. عر. « عکف »
 { دن مص. افعال }

بر معبد و یا مکان مقدسده
 وعلی الخصوص حرم شریفده
 قیانوب عبادتله مشغول اولمه:
 بر سنه مکة مکرمهده اعتکاف
 ایتشیدی.

اعتلاء { سذ. عر. « علو » دن
 { مص. افعال } ۱. یو-
 کسله، یوقاری چیقمه، ارتفاع:
 بش بیک مترهیه قدر اعتلاء
 ایدن جبال. ۲. یوکسک مر-
 تبهره یتشمه، نائل درجات
 عالیه اولمه: اعتلای شان و
 شریفیون دعا ایدرم.

اعتماد { سذ. عر. « عمد » دن
 { مص. افعال } ۱. طیانمه،
 استناد. ۲. گوگنه، امنیت:
 سزه اعتماد وارد؛ اوادمک
 سوزینه اعتماد اولماز. || ۴.
 اعتماد خطی = مقاومه و حین
 حاجتده چکیلوب طیانمغه
 الوریشلی مواقع متسلسله.

اعتماداً { ح. عر. گوگنه رک،
 { استناد و امنیت ایدره رک،
 اینانه رق: سزک سوزگره اعتماداً
 بو ایشه تشبث ایتدم.

اعتمادنامه { س. بر دولت نزدینه
 { تعیین اولنان سفیره
 دولت متبوعهسی طرفندن
 ویریلن نامه که اونی تقدیم
 ایتمکه سفیر طانیلیر: فرانسه
 سفیر جدیدی اعتمادنامه سنی تقدیم
 ایتدی.

اعتناء { سذ. عر. « عنی » دن
 { مص. افعال } زیاده
 دقت اتمه، اهمیتله چالشمه،
 اهتمام، اقدام، اوزغه: بو ایشه
 اعتناء ایتلی، کمال اعتناء ایله
 چالشملی.

اعتیاد { سذ. عر. « عود » دن
 { مص. افعال } عادت
 ایدنمه، آلیشمه، الفت: هر صباح
 بر ساعت آتله کز مکی اعتیاد
 ایتشیدی. — فارسی قاعدهسی
 اوزره صتر. تشکیله استعمال
 اولنیورسدهده، بوکئی تشکیلات
 فصاحت لسانه رعایت ایدنلرک
 قبول ایدمه بیله جکگری شیلردن
 دکا-در: بر استاد حذاقت
 اعتیاد کئی.

اعجاب { سذ. عر. « عجب » دن
 { مص. افعال } تعجبیه
 دوشورمه، تعجبی موجب اولمه.
 ۳. اصل عریسده ایلیکیله و
 کوزللیکیله تعجبیه دوشوروب
 حیران ایتمه دیمکدر. }

اعجاز { سذ. عر. ج: اعجازات.
 { « عجز » دن مص. افعال }
 ۱. عاجز براقه، قارشی چیقمغه
 و یا مسابقته کیریشمکه جسارت
 ایدمه جهک بر حالده بولندیر-
 مه: آیات کریمه تک نزولی فصحای
 عربی اعجاز ایتدی. ۲. کیسه-
 تک یاپه میه جفی و هرکسی امتنا.
 لندن عاجز بر اقان خارق العاده
 شی، کرامت، معجزه: اعجاز
 قرآن: حد اعجازه وارمق.

اعجازکارانه { ص. فا. هر
 { کسی امتثال و
 مسابقتدن عاجز بر اقان، معجزه
 قبیلندن اولان: بر فصاحت
 اعجاز کارانه ایله. = ح. معجزه
 قبیلندن اوله رق: اعجاز کارانه
 بازار.

اعجال { سذ. عر. « مجله » دن
 { مص. افعال } مجله ایتد.
 یرمه، چایق یاپدیرمه. } تعجیل
 دها مستعملدر. }

اعجام { سذ. ج. عر. فد: عجم. }
با: عجم.
اعجام { سذ. عر. [«عجم» دن مص. افعال] (بحرفی) معجم ایتمه، نقطه لامه. ذ. || حروف الاعجام = حروف هجا.
اعجب { ص. عر. [«عجب» دن سذ.] سذ. [سذ.] دهها عجیب، دهها ویا یک غریب و تحف: اعجب العجايب.
اعجم { سذ. عر. ج: اعاجم. ۱. غیری. ذ. ۲. عرب اولیان، عربك سوتلین، عجمی. ۳. ایرانی، عجم.
اعجمی { سذ. عر. عرب اولیان و عربی بی این سوتلین. [اصل اسم جنس اولان لغت آتفه نك مفردیدر.] با: عجمی.
اعجوبه { سذ. عر. ج: اعاجیب. [«عجب» دن] یک عجیب و غریب شیء: اعجوبة زمان. [همزه نك فتحیه غاظدر.]
اعداء { سذ. ج. عر. فد: عدو. }
با: عدو.
اعداد { سذ. ج. عر. فد: عدد. }
با: عدد.
اعداد { سذ. [«عد» دن مص. افعال] حاضرلامه، تپیشه، برینی بر ایشه مستعد و مقتدر اوله جق حاله کتیرمه.
اعدادی { ص. عر. ذ: اعدادیه. }
حاضرلامه و مستعد و مهیا اوله جق بر حاله کتیرمکه مخصوص: مکتب اعدادی، مکتب اعدادیه = شاگردانی مکتب عالییه و دارالفنون کیره. یله جک حاله کتیرمکه مخصوص مکتب صنفی که اوچنجی صنف عد اولوب، مکتب ابتدائیه و

رشیده دن صکره کلیر.
اعدادیه { سذ. عر. مکتب اعدادی، رشیده. }
دن صکره کیریلوب علوم و فنونک مبادیسنی تحصیله و مکتاب عالیه و دارالفنون قبول اولنه. یله جک ائتداری قرانمغه مخصوص مکتب: اعدادیه، اعدادیه. عددا. دیه عسکریه، اعدادیه طیبه.
اعدام { سذ. عر. [«عدم» دن مص. افعال] یوق ایتمه، وجودینی قالدیرمه، شرعاً و قانونا اولدیرمه، قصاص: طوتیلان خیدودلری بالمحا که اعدام ایتدیلر؛ اعدام جزاسی؛ اعدامنه حکم اولندی.
اعدل { ص. عر. [«عادل» دن سذ.] سذ. [سذ.] دهها و یا خود یک و اک عادل: ملوک اسلامیه نك اعظم و اعدلی اولان حضرت پادشاه.
اعدار { سذ. ج. عر. فد: عذر. }
با: عذر.
اعدب { ص. عر. [«عذب» دن سذ.] سذ. [سذ.] دهها و یا یک طاتلی. ذ.
اعداب { سذ. ج. عر. فد: عر.] سذ. [سذ.] عرب. با: عرب. = سح. بادیه نشین عرب قبائلی. فد: اعرابی.
اعراب { سذ. عر. [«عرب» دن مص. افعال] ۱. عربیده اسماء ایله فعل مضارع آخرینک کلامده کی موقعلرینه و عامله کوره اوغرادقلری تبدل لات و بونک علمی که علم نحو ک اک مهم قسیدر. ۲. مبنی و غیر منصرف اولیوب قواعد

اعرابیه یه تابع اولان اسملک حالی: بو اسم اعراب قبول ایدرمی؟ ۳. بر عبارء عربیه یی قواعد نحو یه کوره حل ایدر. رنک تطبیقاتنی اجرا ایتمه: اعراب ایتمک.
اعرابی { سذ. عر. ج: اعراب. }
با دیه نشین عرب.
اعراض { سذ. ج. عر. فد: عرض. }
با: عرض.
اعراض { سذ. عر. [«عرض» دن مص. افعال] یوز چورمه، اجتناب: اوایشدن اعراض ایتدی.
اعراف { سذ. عر. [اصل جنت ایله جهنم آره سننده بر سد و محل.]
اعراج { ص. عر. [«عرج» دن سذ.] صذ. [صذ.] طوپال، اتساق، نك. لسه.
اعز { ص. عر. [«عزیز» دن سذ.] سذ. [سذ.] دهها و یا یک عزیز و قیمتلی: اعز احبام = احبا بمک اک قیمتلیسی.
اعزاز { سذ. عر. [«عز» دن مص. افعال] آغزلامه، باندن عربی فعل ماضیدر: اعزك الله = الله سنی عزیز ایتسین.
اعزاز { سذ. عر. [«عز» دن مص. افعال] آغزلامه، اکرام و حرمت ایتمه: کمال اکرام و اعزاز ایله.
اعزاز { ح. عر. آغزلامه، مدعوینی اعزاز ابر چالغی طاقی کتیرمشیدی.
اعزاز { عر. متمدن متعدی او. لهرق یوللامه معنا سیله

چوق مستعمل ایسه ده، عربیده
(عزم) ماده سی اصلا افعال
با بندن گلدیکندن، بسبتون
یا کلبش واصلسزدر.

اعزّه { سذ. جر. عر. فد: عزیز.
با: عزیز.

اعشار { سذ. جر. عر. فد:
عشر. با: عشر. = ما.

محصولاتک اونده برندن حاصل
اولان واردات: اعشار واغنام؛
اعشار بدلاتی = اعشار ملتزملر.
ینک تقاسیطله ویردکاری بدلر؛
اعشار احاله سی = اعشارک ملتز-
ملره ویرلسی؛ اعشار نظارتی،
اعشار مأموری، ملتزمی .

اعشاری { ص. عر. ژ: اعشاریه.
ر. رقلرک اون جزئه

وینه هر جزئک اونہ تقسیمی
قاعده سنه مبنی اولان: حساب
اعشاری؛ کسر اعشاری. ||
اصول اعشاریه = بو قاعده او-
زرنه مؤسس اولان فرانز
اوزان و مقایس و مکاییلی، متره
اصولی. [اصول اعشاری
فاطدر.]

اعصاب { سذ. جر. عر. فد:
عصب. با: عصب.

اعصابی { دها طوغریسی: عصبي.
با: عصبي .

اعصار { سذ. جر. عر. فد:
عصر. با: عصر.

اعضاء { سذ. جر. عر. فد:
عضو. با: عضو. = تر.

بر رئیسک تحت ریاستنده اوله رق
بر مجلس و یا هیئت ترکیب ایدن
افرادک هیئت مجموعہ سی وهری.
[بومعنی ایله مفرد عربیسی اولان
عضو اصلا استعمال اولمادیغندن،

هم جمع وهم ده غلط اوله رق
مفردکچی قوللانیلر: [شورای
دولت اعضا سندن؛ بلدیہ مجلسنه
اعضا انتخاب اولندی؛ اعضا لر
رئیسدن اول کلیر .

اعضالق { س. بر مجلس و یا
هیئت اعضاسنک
مأموریت و حال وصفی: انجمن
تفتیش اعضا غنه تعیین اولندی .

اعطاء { سذ. عر. [«عطا» دن
{ مص. افعال] ویرمه:
معاشنی اعطا ایتدی؛ اعطای
معلومات. || اخذ و اعطا = آلیش
ویریش، آلیم صاتم، دادوستاد.

اعطاف { سذ. جر. عر. فد: عطف.
با: عطف .

اعظام { سذ. عر. [«عظیم»
{ دن مص. افعال] بیومه،
بیوک نظریله باقوب لزومندن
زیاده اهمیت ویرمه، مبالغه:
ایشی اعظام ایتمه ملی؛ جزئی بر
ایشی اعظام ایتدی لر. [«تعظیم»
دن فرقی ظاهر در.]

اعظم { ص. عر. ژ: عظمی. جر.
{ اعظام. [«عظیم» دن

ستف. دها و یابک و اکبر:
شعرا عثمانیه تک اعظمی. || امام
اعظم = مذهب حنفینک منسوب
الیهی اولان مجتهد اعظم ابو
حنیفه نعمان بن ثابت (رضه).
|| صدر اعظم = دولت علیه عثمانیه
و کلاسنک رئیس، وکیل مطلق،
وزیر اعظم، صدر عالی.

اعظمت { سذ. عر. ر. جبرده
{ بررک دیکرتدن بیوک

اولسی، که اشارتی شو < در .
اعقاب { سذ. جر. عر. فد: عقب.
با: عقب .

اعقل { ص. عر. [عاقل] دن
{ ستف.] دها و یا پک واک
عقلنی: اعتل عقلا .

اعلا { یا خود اعلی. ص. عر. ژ:
{ علیاء. ج: عالی. [«عالی»

دن ستف.] ۱. دها و یا پک
یوکسک، اک رفیع، بالا، بلند:
بر مقام اعلایه، مرتبه اعلایه
چیتمق. ۲. معنا پک عالی و
مکرم و معزز: قدر و اعتباری
اعلا اولدی. ۳. پک کوزل،
پک اینی، نفیس، انفس: اعلا بر
سوت بولدق؛ اعلا بر سجاده
آدم؛ اعلا دن اعلا = ایسدن
اینی. || جبر اعلا = جبرک اک دقیق
مسائلدن بحث ایدن قسمی. ||
جنت اعلا = جنتک اک یوکسک
قاتی. || علی الاعلا (غذ) = اک
عالی درجه ده (شهادتنامه).
|| نه اعلا = نه اینی، فبها: کلیرسه
نه اعلا، کلزسه ایجابنه باقارز .

اعلاء { سذ. عر. [«علو» دن
{ مص. افعال] ۱. یو-
کسلتمه، یوقارییه قالدیرمه:

اعلائی لواء، اعلائی صوت. ۲.
شان و شهرتی آرتیرمه، اجلال:
اعلائی شان و شوکت، اعلائی
کلمة الله .

اعلال { سذ. عر. [«علت» دن
{ مص. افعال] ۱. صرف

عربیده افعال معتله دینلن و
حروف اصلیه سنده «ا، و، ی»
بولنان بر فعلک شکل اصلیسيله
شکل حاضرینه صورت انتقالنی
قواعد مخصوصه سنه تطبیق
ایتنه: «قال» نی اعلال ایتک .

اعلالی { ص. عر. ژ: اعلا لیه.
۱. صرف عربیده

اعلاله عائد و متعلق : قواعد اعلايه .

اعلام { سذ. جر. عم. فد : علم .
با : علم .

اعلام { سذ. جر. عم. ج : اعلامات .
[« علم » دن مص. افعال]

بيديرمه، آكلاته، افهام. || او .

رسمی بر تخریراتك آلتنه یازیلان بر مجلس و یا هیئتك قرارى :

اعلام یازمق : اعلام ایتمك . ||

حقه . محكمه نك حكم وقرارینی حاوی مهور ورقه : اعلام آلمق :

اعلامك حكمنی اجرا ایتمك : اعلام خرجی : اعلامات شرعیه .

اعلان { سذ. جر. عم. ج : اعلانات .
[« علن » دن مص. افعال]

۱ . میدانه چیقارمه، آشكار ایتمه، اظهار : اعلان

مسرت ایتمك . ۲ . اوراق حوادثله بیديرمه : اوینك صاتیق اولد .

یعنی اعلان ایتمدی . ۳ . بویله بر مقصدله اوراق حوادثه درج

ایتدیریلن و یا آیریجه نشر اولتمق اوزره یازیلان و طبع ایتدیریلن

ورقه، اعلاننامه : براعلان كوردم : بوغزته اعلاناندن چوق قرانیر .

|| اعلان افلاس = بر تاجرلك افلاسه قرار وروب بونی اظهار

ایتمی . || اعلان حرب = ایکی دولت آره سنده محاربه یه قرار

ویرلدیكنی بریرینه رسماً تبلیغ ایتملی : قطع مناسباتدن صكره

اعلان حرب اولندی .

اعلم { ص. عم. [« عالم » دن سته .
[« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

یاغور یاغنه جقدر . [یا کلبور .
سهه، ظننه كوره مقامنده

مستعملدر . [الله اعلم بالصواب :
طوغریسنی الله دها این بیلیر .

اعلیٰ { ص. عم. با : اعلا .

اعلم { ص. عم. [« عمیم » دن سته .
[« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

اعمام { سذ. جر. عم. فد : عم .
با : عم .

اعمده { سذ. جر. عم. فد : عمود .
با : عمود .

اعمی { ص. عم. با : اعما .

اعناق { سذ. جر. عم. فد : عنق .
با : عنق .

اعنه { سذ. جر. عم. فد : عنان .
با : عنان .

اعنی { ص. عم. [« عمیم » دن سته .
[« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

اعوام { سذ. جر. عم. فد : عام .
با : عام .

اعوان { سذ. جر. عم. فد : عون .
با : عون .

اعوج { ص. عم. [« عوج » دن
[« عوج » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

اعوجاج { سذ. جر. عم. فد : عوج .
با : عوج .

اعور { ص. عم. [« عور » دن
[« عور » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

دعیه ملی . [« علم » دن مص. افعال]

آعیاد { سذ. ج. عر. فد : عید. }
 { با : عید. }

آعیان { سذ. ج. عر. فد : عین }
 { (کوز) با : عین. } او

معنا ایله عیون دها مستعملدر.]
= تر. ۱. بر مملکتک ایلری
کلنلری، اشراف، معتبران :

اعیان مملکت. ۲. پارلمنتونک
مقرراتی تعدیل ایچون
اعضاسی هر دولتک نظامنه
کوره قسماً جانب دولتدن
منسوب و قسماً اشراف مملکتدن

منتخب بر مجلسی ترکیب ایدنلرک
هیئت مجموعه سی وهری : اعیاندن
فلان ذات. [بوده اعضاکی
جمع و مفردکی قوللانیلیر.]

هیئت اعیان، مجلس اعیان =
ذکر اولنان مجلس. ۳. [مفرد
کی] وقتیه قائم مقامق وظیفه.
سنی ایفا ایدن اداره مأموری :
کور یجه اعیانی؛ فلان یره اعیان
تعین اولندی .

اغارہ { سذ. عر. } «غور» دن
 { مص. افعال } چا پول

ایچون دشمن ملکنه عسکر
صوقه، الغار. ذ. — «غیرت»
دن قیصقاندیرمه معنا سیله لسا.
نمزده قوللاناز.]

آغانی { سذ. ج. عر. فد : اغنیه. }
 { با : اغنیه. }

اغبیرار { سذ. عر. } «غبیر»
 { دن مص. افعال } ۱.

توزلانمه، اوزرینه توز قونمه.
ذ. ۲. [اغبیرار خاطر دن محفف]
خاطر قاله، کوجننه : او سوز
اغبیرارینی موجب اولمش، باعث
اغبیراری اولمش؛ اغبیرار خاطر.

آغیپاء { سذ. ج. عر. فد : غبی. }
 { با : غبی. }

اغبنداء { سذ. عر. } «غذاء»
 { دن مص. افعال]

بسلنمه، غدالانمه. [تغذی دها
مستعملدر. «د» ایله اغتداء و
تغذی غلطدر.]

اغبتراب { سذ. عر. } «غربة»
 { دن مص. افعال]

غربته کیممه، اختیار غربت :
تحصیل معیشت ایچون اغبتراب
ایتدی .

اغبترار { سذ. عر. } «غرور»
 { دن مص. افعال] ۱.

آلدانمه، مغرور اولمه، گو-
گنلیه چک شیئه گوگنمه : کند.
یسلیه اولان حقوق قدیمه به
اغبترار. ۲. غافل بولنمه، غفلت
اوزره اولمه .

اغبسال { سذ. عر. } «غسل» دن
 { مص. افعال] یبقانمه،

یونمه، غسل آله .

اغبشاش { سذ. عر. ج. } اغتشا.
 { شات. } «غش» دن

مص. افعال] قار غاشالق
معناسیله کثیر الاستعمال
ایسه ده، عربیده بویله بر معنا.
سی اولیوب، معنای صحیحی : بر
حیله کارک حیللی واغفال مقصد -
ینه مبنی اولان نصیحتنه قایلدر.
ذاتاً «غش» ماده سی بر ششیئه

حیله مزجی وخالص وصافی اولد.
یش معنا سنه مبنی اولوب، بعض
مسکوکاته مغشوش دینلسی وغل
و غش تعبیری دخی بو معنایی
تأکید ایدیور .

اغبصاب { سذ. عر. ج. } اغتصاب.
 { بات. } «غصب» دن

مص. افعال] جبراً ضبط ایتمه.
اغبضاب { غضبانمه معنا سیله
 { قوللانماملی. غضب
 ماده سی افعال بایندن کلز .

اغبمام { سذ. عر. } «غم» دن
 { مص. افعال] کدرلنمه،

مغموم و مکدر اولمه. لسا.

اغبسنام { سذ. عر. } «غم» دن
 { مص. افعال] ۱. یغما

وچا پول ایتمه، غنیمت ایلمه،
حربده دشمنک اشیا واموالنی
ضبط ایتمه : محاربه ده اغتنام
اولنان حیوانات. ۲. غنیمت یعنی
زحمتسز بر قزانج نظریله باقه :
اغتنام فرصت ایتمک = فرصتدن
استفاده ایتمک، فرصتی قاچیرما مق.

اغبذیه { دها طوغریسی اغذیه.
 { با : اغذیه. }

اغبذیه { سذ. ج. عر. فد : غذاء.
 { با : غذاء. }

اغبس { ص. عر. ذ. } غراء. [«غره» -
 { دن صص. } ۱. آلننده

بیاض نشانی اولان (آت). ذ.
۲. بیاض، پارلاق، شانلی و
شرفلی. [مؤنثی دها مستعملدر :]
شریعت غراء .

اغبراء { سذ. عر. } «غراء» دن
 { مص. افعال] ۱. برنی

دیگری علیهنه تحریک ایتمه، آز-
دیرمه، قیشقیرتمه. ۲. حرصلا.
ندیرمه، تشویق، ترغیب .

اغبراس { سذ. ج. عر. } فد :
 { غرس. } بومعنا به کلز]

تازه فد انلر، یکی دیکلمش آغا جلر.
اغبراض { سذ. ج. عر. فد :
 { غرض. } با : غرض .

اغبراق { سذ. عر. ج. } اغراق.
 { قات. } «غرق» دن

مص. افعال] ۱. بوغمه، غرق
ایتمه: دشمنك سفاقتانی اغراق
ایتدی. ۲. د. مبالغه، كرك مدح
و كرك ذمده عقلاً ممكن اولوب
عاده ممكن اولميان بر شی اسنا.
دی: بوسوزده اغراق واردر.
[جمعی لسائزده بوايكنجی معنایه
مخصوصدر.]

اغراقیات { سش. جم. عر. مبا.
[لغوی سوزلر.]

اغرب { ص. عر. [«غریب» دن
[ستف.] دها ویا پك واك
غرابتلی و عجیب، پك تحف:
اغرب حوادث؛ بونك اغربی
شو كه. [اڭ غریبی دیمك البته
دها ایدر]

اغشیه { سذ. جم. عر. فد:
[غشاء، با: غشاء.]

اغصان { سذ. جم. عر. فد: غصن.
[با: غصن.]

اغضاب { سذ. عر. [«غضب»-
[دن مص. افعال] غضبه
كتیرمه، حدتاندیرمه، قیزدیر-
مه. لس.

اغفالات. { سذ. عر. جم: اغفالات.
اغفال { «غفلة» دن مص. افعال]
غفلته براقه، غفلته دوشورمه،
آلداتمه: طولاندیریمیلرك اغفا-
لاتنه قاپیله حق قدر ساده دل
دكلدر.

اغلاء { سذ. عر. [«غلاء» دن
[مص. افعال] فیات و نرخی
چیقارمه، بهالاندیرمه. لس.

اغلاق { سذ. عر. جم: اغلاقات.
[«غلق» دن مص. افعال]
۱. قیامه، سد: اغلاق ابواب. ذ.
۲. د. سوزی قاریشیق و آ كلا-
شلماز صورته سوبله، سوزك

بوخالده یعنی مغلِق اولمی:
اغلاق مقبول دكلدر. [جمعی
لسائزده بومعنایه مخصوصدر].
اغلال { سذ. جم. عر. [فد:
[غل] بوین لاله لری:
سلاسل و اغلال.]

اغلب { ص. عر. [«غالب» دن
[ستف.] ۱. اڭ قوتلی،
اڭ قوی: اغلب احتمالاته كوره.
۲. اڭ چوق، اكثر: اغلب
اشعاری غزیاندر.

اغلظ { ص. عر. [«غلیظ» دن
[ستف.] دها ویا پك قبا
و غلیظ: اغلظ شتومله، اغلظ
تعبیراتله.

اغماء { سذ. عر. [«غمو» دن
[مص. افعال] ط. بابله،
بایفیناق.]

اغماض { سذ. عر. [«غمض»
[دن مص. افعال] كوز
یومه، كوز قیامه، كوز مزلكه
كله: یوزینه اور مقصدن
ایسه اغماض ایتمك دها ایدر.
|| اغماض عین = ینه بو معنا ایله
قولاندیلیر.

اغناء { سذ. عر. [«غناء» دن
[مص. افعال] ۱. زنكین
ایتمه، زنكینلك ویرمه اجتیاجدن
قورتارمه: جناب حق فقیری
اغنا ایده بیلیر. ۲. محتاج براقا.
مه، قناعت ایتدیروب بشقه بر
شیئه احتیاج براقامه، استغنائی
موجب اوله: طمعكار بر شیئه
اغنا اولماز؛ بو كتاب شاكر-
دانی امثالندن اغنا ایدر.

اغنام { سذ. جم. عر. فد: غنم.
[با: غنم] = اڭ. قیون و
كچی و سائر حیواناتدن آنسان

ویرکی و بوندن حاصل اولان
واردات: بوسنه اغنام نه طو-
تدی؟ اعشار و اغنام اداره سی،
اغنام مأهوری.

اغنیاء { سذ. جم. عر. فد: غنی.
[با: غنی.]

اغنیه { سش. عر. جم: اغانی. شرقی،
[ترکی. ذ.]

اغواء { سذ. عر. [«غوايه»
[دن مص. افعال] یولی
شاشیرتمه، آزدیرمه، آیاتمه.

اغور { اغورسز، اغورلی. با:
[اوغور و سائره.]

اغیاری { سذ. جم. عر. فد: غیر. ۱.
[بیانجیلر، تکلیفی آدملر،
اجانب: یار و اغیار نظرنده
چرکین بر شیشدر. ۲. عر.
رقیبلر، عاشقك نظرنده دلدا-
ده سیله كوریشنلر. [دیوانلری
طولدیران كلمات معدوده دندر].

افاته { سش. عر. [«فوت» دن
[مص. افعال] فوت ایتمه،
غائب ایتمه، الدن چیقارمه، قا-
چیرمه: فرصتی افاته ایتمك.

افاخیم { صذ. جم. عر. فد:
[افخم. با: افخم.]

افاده { سش. عر. جم: افادات.
[«فید» دن مص. افعال]
۱. آكلاته، سوبله، بیان،
تقریر: حالمی افاده ایتدم؛ افاده
شفاهی = آغز دن آكلاتیش؛
افاده تخریری = یازی ایله آ كلا-
دیش. ۲. آكلاته حق یولی،
آكلاتیش، صورت تقریر:
افاده سی نقصان؛ كوزل افاده
سی واردر. ۳. درس ویرمه،
تدریس، درس تقریری، طلبه یی
درسدن مستفید ایتمه: تألیف

و افاده ايله مشغول اولوردى. **||** **افده** افاده آلق، ضبط ايتك = دعوايه تعلق اولان بر ماده حقننده برينى سويلتوب سو. يلدېكنى يازمق. **||** **افده** جبريه = علامات و اشارات جبريه ايله افهام مرام. **||** **افده** مرام = كتابك باشنه يازيلان و سبب تأليق مېن بولسان سوزلر، مقدمه، ديباجه .

افاضل { ص. جن. عر. فد : افضل. با : افضل. }

افاضه { س. عر. [«فيض» دن مص. افعال] ۱. طا. }

شيه جق درجه ده تولدېر مه، بول و ير مه [يالكنز مجازاً قو. للانيلير] : افاضه نور ايتك. ۲. فيصله دېر مه، فيض و بر كته نائل ايمه : تدرى سايله اذهان طلابى افاضه ايتدى .

افاعى { س. جن. عر. فد : افعى با : افعى. }

افاقت { س. عر. [فوق] دن مص. افعال] ۱. اوسته

كله، خسته لقدن قالمه، ايلشمه، خسته لقدن قور تلوب بسيتون اين اولنجه يه قدر آرده بكن مدت : افاقت بولمق ؛ افاقته بولنانلر يارايه جق اطمه. ۲. سرخوشلقدن و يا بايله دن قور. تله، آيله .

افشاء { س. عر. [«فتوى» دن مص. افعال] فتوى وير-

مه، فتوى ايله بر مسئله شرعيه يي حل ايمه .

افشاده { ص. فا. جن. افتادگان. [«افتادان» فعلندن

سمه.] دو شمش، دو شكون،

بيچاره. [دو شكونك معنا سيه لسائزده « افتادگى » استعمالى بك چركيندر.]

افشان { ص. فا. دوشن، دوشه. رك. يالكنز افشان و خيزان = دوشه قالقه تعميرنده نادراً مستعملدر .

افساح { س. عر. [« قح » دن مص. افعال] ۱. آچه،

قح، كشاد. ۲. باشلامه، شروع، بدأ : افتتاح كلام = سوزه باشلا. مه، سوز آچه. **||** **ف. تكبير** افتتاح = نمازه طور وركن كتير يلن تكبير .

افتخار { س. عر. [« فخر » دن مص. افعال] ۱. او-

گنه، مدار شان و شرف عد و اتخاذ ايمه، قولتوق قيسارتمه، فخر، مباحات : عثمانيلر اجداد. لر ينك غلو جنابيله افتخار ايدرلر. ۲. باعث افتخار اوله جق ذات، مدار افتخار، مابه الافتخار :

افتخار العلماء؛ افتخار الامائل و الاقران. **||** مابه الافتخار = كند. يسيله افتخار اولنان، باعث افتخار، مدار افتخار. **||** مع الافتخار = مع الممنونيه و افتخار ايدرهك. **||** نشان افتخار = سلطان محمود خان ثانى حضرت لر ينك احداث بيورد قلرى نشان على.

|| افتخار مداليه سى = پادشاه عالجه ديشان غازى سلطان عبدالحميد خان ثانى افندىر حضرتلرى طرف اشرفلرندن احداث بيو. رلمش مداليه كه صنايع مداليه سى ناميله ده معروفدر .

« افتخار » ايله « تفخر » آره سنده استعمالده فرق واردر : افتخار صورت

مشروعه و مقبولده و بئق اولنان مباحات حقه، « تفخر » ايسه ناحق يره و بر نوع كبر و غرورله كوستر بيشلى بر اوكنه حقه نده قوللا نيلير. برنجيسى مدوح و ايكنجيسى مده و مدر .

افتراء { س. عر. جن. افتراءات. [« فرى » دن مص.

افتعال] برينه يالاندن واصلى اولميان بر قباحت عزو و اسناد ايمه، بهتان، افك : كيسه يه افتراء ايمه مى؛ افتراءيه اوغرامق .

افتراجى { س. اوته كنه بر يكنه يالاندن و اصلسز

قباح عزو و اسناد ايدن، بهتانجى، مفترى .

افتراس { س. عر. [« فرس » دن مص. افعال]

(بيرتجى حيسوان) بيرتمه ، پاره لاهمه . ذ.

افتراق { س. عر. [« فرق » دن مص. افعال] ۱.

آيرلمه، فراق، هجران : افتراق احباب. ۲. طاعلمه، پراكنده اوله : افتراق عظام .

افتقار { س. عر. [« فقر » دن مص. افعال] ۱. اظهار

فقر و ضرورت. ۲. بيوك احتياج، زياده سيله محتاج اوله : لسائزك عربى يه افتقارى واردر .

افحام { س. عر. [« فحوم » دن مص. افعال] آغز چاتمه،

آغز آچدېر مامه. **||** **د. مباحه** حته ده كلياً الزام و اسكات ايمه .

افخم { ص. عر. جن. افخم. [« فخم » دن سته.] ان. ده و يا

بك بيوك و على، ده و فخماتلى : آصف افخم، افخم وزرادن .

افراخته { ص. فا. [« افراختن » فعلندن سمه.] يو-

کستمش، یوکسلدش، قالدیرمش،
قالدیرلمش .

افراد { سنڌ. جر. عر. فد : فرد .
با : فرد .

افراد { سنڌ. عر. «فرد» دن
{ مص. افعال } تک و

یالکیز براقمه، آیرمه. نُ. || د.
مفرد قولنامه، مفرد ایراد ائمه.

افراز { ص. فا. «افراختن»
{ فعلندن سمص. صتر.

تشکیلنده قوللائیلیر. { یوکسلدن،
قالدیران، رفع ایدن : سرافراز =

باش یوکسلدن، ممتاز. [همزه سز
(ف) تک کسرله دخی قوللا.

نیلوب، سرفراز دینلیر. {
{ سنڌ. عر. جر. افرازا.

افراز { «فرز» دن مص.
افعال } طویدن بر مقدار آیرمه،

تفریق : حصه سنی افراز ایتدیلر؛
اردودن بر قاج آلائی (بر

مفرزه) افراز وسوق ایتدی .
|| ط. بدنک بریرندن بر منفذ و

یا یاره دن بر شیء آقمه و آقان
شیء. [جمعی بومعنا یاله قوللائیلیر.]

افراس { سنڌ. جر. عر. فد :
{ فرس. با : فرس .

افراط { سنڌ. عر. «فرط»
{ دن مص. افعال } پک

ایلری وارمه، حداعتدالی کچمه،
مبالغه : پرهیزده افراط ایديور؛

پرهیزی افراطه وارديريور؛
افراطله کوزل؛ افراطله طمعکار؛

افراط درجه سنده محبتی واردر .
{ ضدی تفریط. } || افراط و

تفریط = بر اوجدن بر اوجه،
اعتدال دن خارج اوله رق ایکی

مباین حالك برندن دیکرینه .
|| ط. اصطلاحات یونانیسه ده

(poly, hyper, υπερ) ویا (poly, πολυ)
لفظیله افاده اولنان

معنایی ترجمه ایتک اوزره تر-
کیباته کیرر : افراط حس (Hy-

persthésie)، افراط تغذی
(polytrophie) کبی .

افراغ { سنڌ. عر. «فراغ»
{ دن مص. افعال } ۱.

قالبه دوکمه، معدن و سائر مهی
اریدوب قالبه آقیمه : طوب

افراغی. [یا کایش واصلمز او-
لان «اصاغه» یرینه بوکله تک

استعمالی اقتضا ایدر.] ۲. بر
شکل وهیئته قومه : بشقه بر

صورتیه افراغ ایتمش .
{ سنڌ. عر. فر. Franc

افرنج { دن. — بوکله قرون
وسطاده تشکل ایتکله، او

وقتلرده فرانقلرک وعلی الخصوص
شارلمانک حکمی آلتنده بولنانلره

و بالتعمیم بشون آوروپالیلره
اطلاق اولندی [فرنک، آورو-

پالی : طائفه افرنج. || ط. داء-
الافرنج = فرنکی علتی .

افرنجی { ص. عر. نُ. افرنجیه.
{ فرنکاره یعنی آورو-

پالیله منسوب و متعلق : تاریخ
افرنجی؛ السنه افرنجیه. || ط.

فرنکی علتنه متعلق : علت افرنجیه .
{ ص. فا. «افروختن»

افروخته { فعلندن سمص. —
اکثریا ترکیبانه بولنور.]

شعله لشمش، پارلامش، طو-
تیشمش : دل افروخته = کوکلی

یانیق؛ شمع افروخته = موهنی
یا قش .

افروز { ص. فا. «افروختن»
{ فعلندن سمص. صتر.

تشکیلنه کیرر.] ۱. شعله لندیرن،
پارلادان، تنویر ایدن : حسن

جهان افروز. ۲. طویتشدیران،
یاقان : دل افروز .

افریجیون { سنڌ. عر. یو. Περίγειον,
{ Périgeion, Périgée

ه. حضيض. با : حضيض .
{ یاخود فزا. ص. فا. «افزا-

ییدن» فعلندن سمص.
صتر. تشکیلنه کیرر.] آرتیران،

چوغالتان : فرح افزا، فرح
فزا = سرور آرتیران، فرح بخش.

افزایش { س. فا. آرتمه، چوغالنه،
{ تکثر، تراید : افزا-

یش بولتی = آرتمی .
{ ص. فا. چوغالان، آر-

افزود { تان، تکثر و تراید ایدن.
{ نادراً بعض ترکیبانه بولنور.]

افزون { یاخود فزون ص. فا.
{ چوق، کثیر، وافر :

افزون اولتی = چوغالتی، آرتمی؛
افزون ایتک، چوغالتتی، آر-

تدیرتی .
{ یاخود فزونی. س. فا.

افزونی { چوقاتی، کثرت : افزو-
نیء عمر و اقبالی دعاسی .

افساد { سنڌ. عر. جر. افسادات.
{ «فساد» دن مص.

افعال] ۱. بوزمه، خلل ویرمه،
برباد ائمه : دیدیکم خام میوه

معدمی افساد ایتدی : قانی
افساد اولنمش. ۲. فساد او-

غرآتمه، فتنه و قارغا شالق ایقاع
ائمه .

افسار { س. فا. یولار. لس.
{ یاخود فسانه. س. فا.

افسانه { ۱. ماصال، اصلمز
حکایه، خرافات. ۲. شهرت بو-

لوب دیلاره دوشن وقمه و حال، داستان. || افسانه پرداز= ماصال اویدیران، ماصالحی. || افسانه جو= ماصال آرایان، مل صالره اعتبار ایدن. || افسانه کو= ماصال سویلین.

اَفْسَر { س. فا. تاج، اکیل، دیهم. }

اَفْسَرده { ص. فا. با: فرده. }

اَفْسوس { حد. فا. یازبق، حیف، دریغ. ذ. }

اَفسون { س. فا. رقه، عزیمت، بوگو، سحر، آریاغ. }
[بین العوام آهنگ لسانه توفیقاً باشدهکی هزه مدلی او قونور.]

اَفسونجی { س. اوفوروجکی، رقیه خوان، بو- گوجی، سحر باز، آریاغچی. }

اَفسونجیلیق { س. اوفوروجکیک، رقیه خوانلق، بو- گوجیلیق، آریاغچیلیق. }

اَفسونگر { س. فا. افسونچی، او- فوروجکی، بوگوچی. }

اَفسونلامق { فت. رقیه او قو- یه رق و یا دیگر صورتله بوگو ایتمک، او قومق. }

اَفسونلامق { فل. بر رقیه خوان کنیدنی او قودوب بوگولتمک، او قومتق. }

اَفسونلی { ص. کنیدنی او قو- دوب بوگو ایتمش و یا بشقه سنک بوگوسی کندیسنه تأثیر ایلمش اولان، مسکور. }

اَفشاء { س. ع. ج: افشآت، « فشو » دن مص. }
افعال [۱. میدانه چیقارمه، فاش ایتمه، کتم ضدی: افشای

س. ۲. یایمه، نشر و اعلان ایتمه: افشای حوادث؛ بعض افشائله اتهام اولدی.

اَفشان { یاخود فشان. ص. } « افشاندن » فعلندن سمص. صتر. تشکیلنه کیرر. [سرین، صاچان، طاغیتان، سیلکن: زرافشان = آلتین سرین؛ دامن افشان = اتمک سیلکن.]

اَفصَح { ص. ع. } « فصیح » دن [سته.] دها و یا پک فصاحتلی، اُفصیح: افصح ادباء عرب: افصح کلام. }

اَفضال { س. ج. ع. } فد: فضل، با: فضل. }

اَفضَل { ص. ع. ج. } افاد [سته.] دها و یا پک فضیلتلی، ترجیح اولنور، مرجح: افضل صحابه کرام. }

اَفضالیت { س. ع. } دها فضیلتلی اولمه، رجحان: اهل سنت حضرت ابا بکر (رضه) ک افضلیتنه قرار ویر مشرلدر. }

اَفطار { س. ع. } « فطر » دن [مص. افعال] ۱. اوروج بوزمه، اوروج آچه: یکریمی درت ساعتده بر افطار ایدر- دی. ۲. رمضانده غروب شمسده اوروجی بوزمق اوزره ینن طعام: افطاره دعوت ایتمک؛ افطار حاضر لامق. ۳. اوروج بوزمه وقتی، رمضانده اقسام: افطارده کلدی؛ افطار وقتی. }

اَفطاراتق { ص. افطاره مخصوص، افطاره یا قیشیر: افطاراتق رجل. = س. افطاره

مخصوص چرز.

اَفطاریه { س. س. ع. } ۱. افطاره و سائره ۲. مدعوینه دیش کراسی نامه افطارده ویریلن احسان. }

اَفعال { س. ج. ع. } فد: فعل، با: فعل. }

اَفعی { س. ع. ج. } افاعی، انکرك ییلانی. }

اَفغان { س. فا. با: فغان. }

اَفغان { س. آسیای وسطیده ایران و ترکستان ایله هند آرله لنده بیوک بر قوم مسلدر، که مملکتلرینه افغانستان و سویلکدری لسانه (پختی) دینور. اقوام آریه دندر. (ع. ج. : افاغنه.) }

اَفق { س. ع. ج. } آفاق. (تر- بجه ده اجتماع ساکنین دفعیمون « ف » دخی مضموم او- قونور.) فلک مرئینک ارضه بیتشیک کبی کورین کینار لری. || ه. افق حقیقی؛ افق حسی، مرئی؛ افق صنعی = هیئت کتا.

بلرنده تفصیلاتی مبین افقک انواعی. = ج. اطراف ارض، عالم، دنیا: آفاقه یابلدی، آفاق طوتدی؛ اشفاق شاملة الآفاق. }

اَفقاً { ح. ع. } افقه موازی او- له رق، عمودینک ضدی. }

اَفقر { ص. ع. } « فقیر » دن [سته.] دها و یا پک فقیر و یوقسول: افقر فقرا. }

اَفقی { ص. ع. } ذ: افقیه. افقله موازی اولان، یوقاریدن آشاغی اولمیان، عمودی ضدی: خط افقی، استقامت افقیه؛ افقی بر وضعیتده. }

اِفَك { سَنَد. عر. افتراء، بهتان، اولمامش بر شیئی برینسه عزو و اسناد ایتمه. لس. }

اَفْكَار { سَنَد. ج. عر. فد: فِکْر. }
 { با: فِکْر. = تر. } فد.
 کبی [۱. دوشونمه، اندیشه، وسوسه: چوق افکار ایتدی؛ افکارمه طوقندی. ۲. نیت، مقصد: شوایشی یا تمغه افکارک وارمیدر؟]

اَفْکَار { ص. فا. با: فِکَار. }

اَفْکَار سَز { ص. فکر و رأی اولیان، عقلسز. عر. }

اَفْکَار سَز لِق { س. فکر و رأی ایدن محرومیت، عقلسزاق. عر. }

اَفْکَار لَاتِمَق { فل. مغموم و مکدر اولق، مراقه طوقفق. عر. }

اَفْکَار لَی { ص. ۱. فِکْر لَی او- یانیق و رأی ومطا- }

لعه بیانسه مقتدر؛ عقلی: افکارلی آدمدر. ۲. محزون، مکدر، مغموم: کندیسنی پک افکارلی کوردیکم ایچون بر شیء سویایه مدم. }

اَفْکَن { یاخود فِکَن. ص. فا. }
 { «افکندن» فعلندن سَمَص. صتر. تشکیلنه کبیر. }

دوشورن، یره آتان، بیغان، ص-الان: شیرافکن = آرسلائی یره آتمغه مقتدر؛ سایه افکن = کولیکه سالان، سایه انداز. }

اَفْکَنده { ص. فا. } «افکندن» بیقلش، دوشورلش، یره آتلش. ۲. دوشکون، بیچاره: بنده افکنده. عر. }

اَفْلَاح { سَنَد. عر. } «فلاح» { دن مص. افعال } اصلاح

حال ایدوب سلامتیه چقمغه: او آدمک افلاحی ممکن دکلدرد؛ افلاح اولیه حق، افلاح بولیمه- جقدر. [اصل عربیده معنایی مسعود و موفق اولمقدر.]

اَفْلَاس { سَنَد. عر. } «فلس» دن { مص. افعال } تج. بر

تاجر ویا صرافک تأدیاتی وقت وزمانیله ادا ایده میوب، حسا- بنی شاشیرمسيله اموال موجوده تجاریه سنک فروخت و آله جقلیره تقسیم اولنسنه راضی اولمی، مفلس اولمه، طوب آتمه: افلاس، اعلان افلاس ایتک؛ افلاسنه قرار ویرلک. }

اَفْلَاطُون { یاخود فلاطون. سَنَد. }
 { یو: Πλάτων } [

اعاظم حکماء یونانیه دن سقراطک شاگردی و آرسطونک استا- دیدر. || مج. حکیم، فیلسوف: افلاطون جهان. }

اَفْلَاطُونِی { ص. عر. }
 { طونیه. حکیم افلاطونیه اوونک مذهب فلسفیسنه منسوب و متعلق: مسلک افلاطونی، افکار افلاطونیه. = }

سَد. ج: افلاطونیون = افلاطون- نک مذهب فلسفیسنه تابع حکما. }

اَفْلَاطُونِی { ص. لایلاق ایله ار- غوانی آره سنند، }

آچیق موره چالار بر رنک: افلاطونی بر کوشک، بر چچیک. = س. بو رنک: افلاطونییه بویامق: افلاطونی بی سووم. [سبب تسمیه آکلاشمله میوب، هر حالده افلاطون حکیمه قدر

چقمگاسه، و بو اسمده دیگر بر شخصی منسوب اولسه کرکدر. }

اَفْلَاق { سَنَد. } Valak, Vala- [chie] رومانیه بی ترکیب ایدن مملکتینک بری که مرکزی بکرشدر. }

اَفْلَاقِی { س. ص. افلاق مملکتی اهاالیندن اولان. }

اَفْلَاک { سَنَد. ج. عر. } فد: فلک. { با: فلک. } افلاکیان کبی تعبیرات شایان قبول دکلدرد. }

اَفْئَاء { سَنَد. عر. } «فناء» دن { مص. افعال } یوق ایتمه، توکتمه، احاء، اتلاف: مالی افنا ایتدی: افنای عمر، افنای وجود. }

اَفْئَدِی { س. ر. } [Anḡēn] ۱. { صاحب، مالک، مولا: اوک افندیسی، اوشاغک، بانچوا- نک افندیسی. ۲. سید، چلی، خواجه. } تعظیم عنوانی اولوب، باشلیجه او قومشره و علما ایله ارباب قله مخصوصدر. آغا مقا

بلی: [احمد افندی، خواجه افندی، کاتب افندی. ۳. حاکم شرع، قاضی، منلا: استانبول افندیسی.] پاشا و بک کبی عنوانلره دخی علاوه اولنور: [پاشا افندی، بک افندی. || خاتم افندی = تعظیم ایچون هر قادینه اطلاق اولنورسه ده، صورت مخصوص- صه ده اکابر رجال دولت حرملرینه دینلیر. || دیوان افندیسی = سابقاً وزرا و سائر کبارک کاتب خصوص- صیسی و دهاطوغریسی یتون امور

تجریه لریخی اداره ایدن رسمی مأمور. || رئیس افندی = سابقاً خارجیه ناظری. = ص. تریه لی، ادیب، صاحب تمکین و وقار،

چای: افندی آدم. [غریب بر ترکیب اوله رق: افندی دن آدم دخی دیرلر.] - افندم، افندمز ترکیب لرنده «ی» نك حذفی عادت اولمشدر. || افندمز = پیغمبر ذیشان صلی الله علیه وسلم. || ذات شوکتسمات حضرت شهر یاری خلیفه جناب پیغمبری وسلطنت ساینه نك پادشاه علویت مظهر لری صفات مقدسه سنی حائز اولدقلرندن نام معالی اتمام هایونلری تحریر آ وشفاهاً زیب آور لسان و قلم اولدقجه «افندمز» تعبیر یله تجیل و تعظیم اولنور.

افندیلیز { ص. ۱. صاحبسز، سائره. } ۲. حامیسز.

افندیلك { س. ۱. صاحبلك، مالکیت: بو اوک افندیلیکی کیمه عائددر؟ ۲. افندی صفت و عنوانی: او قو. یوب یازمغه آلیشوب افندیلیکی قزاندی؛ افندیلك بکلیکدن دون دکلدرد. ۳. تربیه، وقار و تمکین، چلیبک: افندیلك بویله می اولور؟ ۴. لطف، احسان، ایلیک: بکا بر افندیلك ایتمش اوله جقسکیز.

افواج { سنذ. جم. عر. فد: فوج. با: فوج. }

افواه { سنذ. جم. عر. فد: فم یاخود فوه پک استعمال اولنماز } ۱. آغز لر، دهان لر: افواه ناسه دوشدی. ۲. آغزه مشابه دلیکر، منفذ لر: افواه ناریه = طوب لر.

افول { سنذ. عر. باتمه، غروب: شمس، زهره افول

ابتدی. لس.

آفه { س. «افندی» دن مخفف. } خداوندکار و آیدین جهت لری زیبکار نجه آغا مقامنده مستعمل اولمغله زیبکاره اطلاق اولنور: بر افه کلدی.

افهام { سنذ. عر. «فهم» دن مص. افعال } آکلامه، بیلدیرمه: مسئله نی کندیسنه افهام ایتمدم. [دها مستعمل اولان «تفهیم» دن فرقی اولما. مغله لزومسزدر.]

افیده { سنذ. جم. عر. فد: فواد. با: فواد. }

افیون { افیونکش، افیونی. با: آفیون وسائره. }

اقارب { سنذ. جم. عر. فد: مستعملدر. } یقین اقربا. لس.

اقاصی { سنذ. جم. عر. فد: اقصى. با: اقصى. }

اقالیم { سنذ. جم. عر. فد: اقلیم. با: اقلیم. }

اقامت { سنذ. عر. «قیام» دن مص. افعال } او نورمه، ساکن و مقیم اوله: بفسدادده اقامت ایدن: قیشین شهرده و یازین یالی و کوشکده اقامت خوش اولور. || ف. جماعتله نمازه بدأ اولنه جنبی وقت مؤ. ذک «قد قامت الصلاة» دیه ندا ایتمی: اقامت کتیرمک. || برینک تحت محافظه ده و محصور اولمقسزین بر یرده طور مسی کندیسنه امر وحواله اولنه: فلان یرده اقامته مأمور. - مقیم یرینه «اقامت ساز» و «اقامت کزین» کبی آلاجه تعبیر لر

استعمالی عبدر. [

اقامتگاه { یاخود اقامتگاه. س. } اقامتگاه [«اقامتگاه»] اوتوریلان یر، مسکن، مأوی: یازاق اقامتگاهی کوزل بر یالیدر: سوریه و ایسنتک اقامتگاهی شامده در.

اقامه { سش. عر. «قیام» دن مص. افعال. - اقامت ایله بر لغت اولدیغی حالده، لسانمزده معنی و محل استعمالی بستیون آیریدر.] ۱. اوتورتمه، ساکن و مقیم ایتمه، اسکان: او موقعده بر بلوک عسکر اقامه ایتمک الزمدر. ۲. قالدیرمه، قیام ایستیرمه، آیاقده طور دیرمه. ۳. میدانه قومه، ابراد، ابراز: دلائل و بینات اقامه ایتمک حاجت یوقدر. || اقامه حجت = پروستوی. || اقامه دعوی = دعوی آجه، دعوايه قالدیشمه. || اقامه صلات = نماز قیلله، نمازه اوتورمه.

اقانیم { سنذ. جم. عر. فد: اقسوم غیر مستعملدر. } اصلر، رکنلر: اقانیم ثلثه = خر. ستیانلرک اب و ابن و روح القدسدن مرکب زعم ایتمک لری الوهیت مثلته. [بالکز بو تعبیر ده مستعمل اولوب، لفویون عرب رومی اولدیغی بیان ایدیورلر، و حقیقه لاینجه یه بکز یورسه ده، اصلی بولنه مدی.]

اقاویل { سنذ. جم. عر. «قول» ک جمع الجمع یعنی «اقوال» ک جمیدر. } با: قول.

اقبال { سنذ. عر. «قبول» دن مص. افعال } ۱. طالع و بختک توجهی، مساعده سی: بو

آدمك اقبالی وارد، اقبالی
 آچیقدر. ۲. بر آدمك ایشی
 طوغری کیتمه، حالی اینی اولمه،
 نظر وتوجهده اولمه، رفاه، جاه،
 ادبارك ضدی: فلان اقبالده در؛
 تزاید عمر و اقبال دولتری
 دعاسیله مشغولم. ۳. برینه طو.
 غری دونه، یوز چویروب
 باقه، توجه: او سعادت بکا
 اقبال ایدرسه. ۴. ایستک،
 یوز چویروب باقه، آرزو: اقبال
 واری؟ اقبال بیوریلورمی؟ (بو
 صوک ایکی معناده مصدریت
 معناسی محفوظ اولوب، درندجیسی
 اکثریا ماکولات و مشروبات
 حقدنه مستعملدر.)
 اقبالپرست { ص. فا. [اقبال-
 پرستن] جاه و
 اقباله طا پارچه سنه آرزوکش
 اولان وتفیض اوغورینه هر شیئی
 فدا ایدن، حریص جاه.
 اقبالیپرستک { ص. جاه و اقبال
 حرضی.
 اقبالیسز { ص. طالعسز، بدبخت،
 ایشی طوغری کیتین.
 اقبالیسزک { ص. طالعسزک،
 بدبختلق.
 اقبالی { ص. طالی یاور، بختی
 مساعد.
 اقبالیمند { ص. فا. ۱. طالی
 مساعد، بختیار. ۲.
 جاه ورفاهه نائل، مقبل.
 آقبح { ص. عر. « قبیح » دن ستمه.
 دها ویا پک واك چرکین.
 ذ. ولس.
 اقبیباس { سذ. عر. ج: اقبیباس-
 سات. [« قبس » دن
 مص. افتعال] ۱. عاریت آله،

استعاره، استفاده: اقبیباس انوار
 معارف. ۲. بر فقره ویا کلامی
 عیناً ویا مآلاً نقل وایراد:
 احادیث شریفه نبویه دن اقبیباس
 ایتمشدر؛ بوکتابک آیات کریمه دن
 اقبیباساتی چوقدر. [اصل معنای
 لغویسی آتش یا فحق اوزره برندن
 آتش آلق اولوب، بزجه
 مستعمل اولان معنای مجاز-
 یسیدر.]
 اقبیباساً { ح. عر. ۱. استفاده
 طریقيله اخذ واستعاره
 ایده رک: مواعظ حکیمانانه سندن
 اقبیباساً اصلاح اخلاقه موفق
 اولدی. ۲. نقل وایراد ایده رک:
 سعیدینک کلمستاندن اقبیباساً
 بعض حکایات درج ایتمشدر.
 اقبیحام { سذ. عر. ج: اقبیحامات.
 [« قحوم » دن مص.
 افتعال] بلا ملاحظه وشدتله
 هجوم، صالديرمه. ذ. ولس.
 اقبیداء { سذ. عر. [« قدو »
 دن مص. افتعال] اویمه،
 تابع اولمه، برینی نمونه اتخاذا
 ایدوب کندیسینه تطبیق حرکت
 ایتمه، امثال: نمازده امامه
 اقتدا اولنور.
 اقبیداء { ح. عر. اویهرق، امثال
 وتبعیت ایده رک: شیخه
 اقتداء تصفیة درونه چالیشدی.
 اقتیدار { سذ. عر. [« قدرة »
 دن مص. افتعال]
 کوچ تمه، یاپه نیله، مقتدر اولمه،
 مقدرت، طاقت: او ایشی یایمغه
 اقتدارم یوقدر؛ او اقتداره
 مالک دکلدر؛ بو ایش اونک ید
 اقتدارنده در، درجه اقتداری
 مافوقنده در؛ صاحب اقتدار =

مقتدر، عدم اقتدار = اقتدار-
 سزلق. [ایتک واولوق کبی افعال
 اعانه ایله فعل مرکب تشکیل
 ایتیموب، اسم کبی قوللایلیر.]
 هر نه قدر بو دخی اسم کبی قوللاد-
 نیلیرسه ده، بر نوع تکلف معناسی
 تضمن ایتدیکسندن، « قدرت » دن
 فرق اولنوب، مثلاً قدرت الهیه برینه
 اقتدار الهی دینلیر.
 اقتدارسز { ص. قدر وطاقتی
 ایش کله مین، غیر مقتدر، عاجز:
 بک اقتدارسز برآدمدر.
 اقتدارسزلق { س. قدرت و
 طاقت فقدا.
 فی، قدرتسزک، عدم اقتدار:
 اقتدارسزلقی تبین ایتدی.
 اقتداری { ص. عر. ذ: اقتدا.
 ریه. کوچ واقتداره
 منسوب و متعلق. || م. فعل
 اقتداری = صرف ترکیده یاپه.
 بیلمک ویاپه مامق کبی مثبتمه
 اقتدار وینفیده عدم اقتدار بیان
 ایدن فعل.
 اقتراح { سذ. عر. ج: اقترا-
 حات. [« قرح » دن
 مص. افتعال] قریحه دن ویداهه
 (شعر ویا نطق) سویله. ذ.
 اقتراح = ج. اقتراح طریقيله یعنی
 ویداهه سویلمش اشعار وسائره،
 مقترحات: بو شاعرک اقتراحاتی
 حیرت افزادر.
 اقتران { سذ. عر. [« قرن »
 دن مص. افتعال] یاقلا
 شمه، تقرب: بو روایت حقیقته
 اقتران ایدبور. || ه. سیارات
 ایله قرك کره ارضه نسبه
 شمس ایله عین طولده بولنلری.
 [فر. Conjonction]. مقابلی:

«تقابل»، وایکی سیارہ نك بر
 تولده بولنملری «قران» در.
 || صتر. تشکیله دخی کیرر:
 خاقان معدلت اقتران = عدالت
 قرین .

اقتسام { سذ. عر. ج: اقتسا-
 } مات. [«قسم» دن
 مص. افتعال] پایلاشمه، بولشمه:
 غرما مانی بینلرنده اقتسام
 ایتدیلر .

اقتصاد { سذ. عر. ج: اقتصا-
 } دات. [«قصد» دن
 مص. افتعال] ۱. اعتدال اوزره
 حرکت، حد وسطی به رعایت.
 ۲. تصرف، اداره. || علم اقتصاد =
 علم اداره، علم ثروت. [فر.
 Économie] .

اقتصار { سذ. عر. [«قصر»
 } دن مص. افتعال]
 قیصه کسمه، اختصار، اکتفا:
 بو قدرله اقتصار ایلرم . ن.

اقتضاء { سذ. عر. [«قضاء»
 } دن مص. افتعال] ۱.
 لزوم، لازم کله: سزک کیتمه کز
 اقتضا ایدیور: چیچکلرک شمدی
 آچلمسی اقتضا ایدردی. ۲.
 احتیاج، حاجت، محتاجلق، افتقار:
 بر باغموره چوق اقتضا واردر;
 بو باغچه نك بر حوضه اقتضاسی
 درکاردر. ۳. لزوم ایتدیرمه،
 ایجاب، لازم کتیرمه: بو ایش
 سزک حاضر بولنملرکی اقتضا
 ایدیور. [بو مقامده «ایجاب»
 استعمالی ویا «اقتضا ایتدیرور»
 دغنی دهافضیح کورینور.]
 ۴. ایشه یارامه: اونک بکا
 اقتضاسی یوقدر؛ او بکا اقتضا
 ایتیز. || اقتضاسنه کوره = ایجابنه

کوره. || اقتضای حال = ایجاب
 حال .

اقتضاسیز { ص. لزومسز، مقتضی
 } اولیان، فضله .

اقتضالی { ص. لزوملی، لازم،
 } مقتضی .

اقتطاف { سذ. عر. [«قطف»
 } دن مص. افتعال]

اوزوم وسائر میوهلر دوشیرمه:
 دیکدیکی آغاجک میوهسنی اقتطاف
 ایتمهک ییتشه مدی. || مج. بر سعی
 و عملک نتیجه سنندن مستفید
 اولمه: مساعیسنک ثمراتی اقتطافه
 موفق اولدی .

اقتقاء { سذ. عر. [«ققاء» دن
 } مص. افتعال] آرقه-
 سنندن کیتمه، آردینه دوشمه،

تعقیب، پیروک: مرید هر حر-
 کتنده مرشدینه اقتقا ایتلیدر .

اقتخوان { سذ. عر. پایادیه. لس.

اقتداح { سذ. عر. ج: فذ:
 } قذح. با: قذح .

اقتدار { سذ. عر. [«قدرة»
 } دن مص. افعال] ۱.

قدرت ویرمه، مقتدر ایتمه،
 اقتدار قزاندیرمه. ۲. معیشتنی
 توسیع ایله ضرورتدن قورنارمه:
 معاشمه بر مقدار ضمیمه اقدار
 بیورلمقلم. [بو معنی عربیده
 اولیوب، لسانزده بالمناسبه،
 برنجی معنا سنندن اخذ اولمشدر.]

اقدام { سذ. عر. ج: فذ: قدم.
 } با: قدم .

اقدام { سذ. عر. ج: اقدامات.
 } [«قدم» دن مص.

افعال] ثبات ودوام ایله سعی
 ایتمه: اقدامات متوالیه سیله
 موفق اولدی. [عربیده تمامیه

بو معنایه کلیوب، معانی عربیه-
 سنندن بوکا اک یاقینی: ایلمنک
 وایلمنکه چالیشمق معنا سیدر.]
 اقدس { ص. عر. [«قدوس»
 } دن سغه] دهافیا پک
 واک مبارک و مقدس، قدسیته
 اک قریب: ذات اقدس جناب
 رسالتپناهی .

اقدام { ص. عر. [«قدیم» دن
 } سغه] ۱. دهافقدیم،
 دهافیا پک اسکی، مقدم: او
 تاریخ بریکندن اقدامدر. ۲.
 دهافارکده، دهافایلی، دهاف
 اهمیتلی، ترجیحه شایان، مقدم:
 بو ایش اوندن اقدامدر. = تر.
 ظن. اول: بوندن اقدام = بوندن
 اول، مقدا .

اقتدحجه { ظن. اولجه، آز مقدم،
 } یاقینده: اقتدحجه یازمش
 اولدیغم اوزره .

اقترار { سذ. عر. [«قرار» دن
 } مص. افعال] ۱. قرار-

لاشدیرمه، پایدار و مکین ایتمه.
 ن. ۲. دلیل ایله سویله، افاده،
 بیان: قلب ایله ایمان دلیل ایله
 اقرار. ۳. تصدیق، قبول،
 تسلیم، انکارک ضدی: جناب
 خلاقک وحدانیتنی اقرار ایدنلر.
 ۴. صاقلامیوب آچیقندن سویله،
 اعتراف: قباحتنی اقرار ایلدی.
 || صق. برکیمسه نك دیگر شخصک
 کندیسندن اولان حقنی خبر
 ویرمسی .

اقتراض { سذ. عر. ج: اقرا-
 } ضات. [«قرض» دن

مص. افعال] بورج ویا اودونج
 ویرمه: صندیقده موجود مبلغی
 طالبنه اقتراض ایتلی. با: ادانه .

اقران { سنڌ. جم. عر. [فد: «قرن» لسانمزدہ غير مستعملدر. ظن اولنديني کي «قرين» جمعي دکلدر، اونک جمعي «قرناء» در.] اشلر، ياش ويا رتبه و صنف و حالجه مساوي و مماثل اولانلر، امثال: اقران و امثالنندن کري قالمق؛ بين-الاقران = امثالي آراسنده. = تر. فد. اش، مماثل، مشابه: اوسنک اقرانک مي؟ قرانلريني دعوت ايتدي .

اقرَب { ص. عر. [«قريب» دن «قرب» (سنڌ. [دهها قريب، پک ياخود اڳ يقين. لس.]

اقرِباء { سنڌ. جم. عر. [فد: «قريب» لسانمزدہ بو معنياه کلز.] خصملر، بينلرنده قربابت و نسباً مناسب بولنانلر: اقربا بيننده اوله شيئه باقماز. = تر. فد. خصم: او بنم اقر-بامدر؛ اقربالرمي کوره جکم. [غلط مشهوري رانک قحيله در.]

اقرِبالق { س. خصمق، قربابت: بينمزدہ اقربالق واردر.

اقرِع { ص. عر. [«قرع» دن «صه» [صه.] ط. بر علتندن طولايي باشنک صاچي دوکلس اولان .

اقسام { سنڌ. جم. عر. فد: قسم. } با: قسم .

اقتشعرا { سنڌ. عر. [مص.] قيللر) اورپرمه. نُ. ولس.

اقتصا { ياخود اقتصى. ص. عر. نُ: } قصوى. ج: اقصى. [«قصو» دن صه.] اوزاقده بولندان، بيميد، ايراق: مسجد

اقتصى. = ستف. دهها اوزاقده بولندان، اڳ اوزاق، اڳ کمنار. صوڻک: مغرب اقتصى، اقصاى مشرق: اقتصى المراتب = اعلى المراتب؛ درجهٔ قصوى = صوڻک درجه .

اقتصر { ص. عر. [«قصير» دن «قتصر» (سنڌ. [دهها ويا پک قيصه:] اقتصر ايام. نُ. ولس.

اقتصى { ص. عر. با: اقصا. [عر.] بيده دائماً بويله يازيلير.]

اقتضا { ص. عر. [«قاضى» دن «قتضا» (سنڌ. [دهها فقيه، فقهده دهها عالم ودهها مقتدر: اقتضا القضاة. نُ.]

اقتباب { سنڌ. جم. عر. فد: } قطب. با: قطب .

اقتطار { سنڌ. جم. عر. فد: قطر. } با: قطر .

اقتعاد { سنڌ. عر. [«قعود» دن «قتعاد» (مص. افعال [۱. اوتور تمه، بريره اوتور مغه سوق و اجبار ايمه: خستهني صنداليهيه اقتعاد ايتديلر. ۲. بر مسند عاليء رسميه قعود ايتديرمه: قار-دينالردن بريني پاپالق صنداليسنه اقتعاد ايدرلر .

اقتقال { سنڌ. جم. عر. فد: قفل. } با: قفل .

اقتل { ص. عر. [«قتل» دن «قتل» (سنڌ. [دهها ياخود پک واڳ آز، اڳ کوچک، ادنى: اقل مجازات، اقل عباد.] اقل قليل = آزک اڳ آزي، پک آز، اڳ آشاغى.] اقل = اڳ آز، اڳ آشاغى: اقل بش کون بگه ملي.] لااقل = هيچ اولمازسه، اوندن آشاغى اولماق شرطيله: لااقل هفتهده برکره نُشر اولنه جقدر.

اقلال { سنڌ. عر. [«قلة» دن «اقلال» (مص. افعال [۱. آزالتمه، مقداريني اينديرمه.] «تقليل» دهها مستعملدر.] ۲. آز بويله. آز کوره، آز بمسامه. نُ.]

اقلام { سنڌ. جم. عر. فد: قلم. } با: قلم .

اقليم { سنڌ. عر. جم: اقليم. } (يو. Kλίμα [۱. ج.] اسکي اصول اوزره ربع مسکونک عرضاً خط استواندن قطب شماليه قدر منقسم اولدني يدي منطقه دن بهري؛ اقليم اول = خط استوايه ملاصق اولاني؛ اقليم ثانی الخ؛ اقليم سبعة. ۲. عرض، بر مملکتک عرضاً موقعي و هواجه يعنى درجهٔ حرارتجه حالى: بومملکتک اقليمي نه در؟ اقليم حاره، اقليم معتدله، اقليم بارده. ۳. مملکت، خطه. قطعه، بقعه، ديار: اقليم روم، اقليم فارس.] تا. استيناس اقليم = بر حيوان ويا نباتک اساساً ياشاديني ويا يتيشديکي اقليمک غيري بر اقليمه آليشدير يلوب اوراده دخي ياشادلسي ويا يتيشديرلسي. [فر. - Acclimation]

اقتشه { سنڌ. جم. عر. فد: قاش. } با: قاش .

اقتناع { سنڌ. عر. [«قناعة» دن مص. افعال [۱.] قناعت ايتديرمه، قناعت بخش اولسه. نُ. ۲. قانديرمه، راضى ايمه، ارضا: بزمله کلک کوج حال ايله اقتناع ايتدم.] عريمده بو معنياه کلبوب، برنجي معنا. سندن مأخوذدر.]

اَقْنوم { سنڌ. جر. اقام. اصل، ذات، عنصر، بلا؛ اقام.

اَقْوا { ص. جر. بلا؛ اقوى .

اَقْوات { سنڌ. جر. عرف. فد؛ قوت. بلا؛ قوت.

اَقْواس { سنڌ. جر. عرف. فد؛ قوس. بلا؛ قوس.

اَقْوال { سنڌ. جر. عرف. فد؛ قول. بلا؛ قول.

اَقْوام { سنڌ. جر. عرف. فد؛ قوم. بلا؛ قوم.

اَقْوم { ص. جر. عرف. [«قوميم» يا «قيم» دن سته.] دها ويا پڪ طوغرى و مستقيم.

اَقْوى { ص. جر. عرف. [«قوى» دن سته.] دها زياده قوى؛ اقواى احتمالاته كوره.

اَقْويا { سنڌ. جر. عرف. فد؛ قوى. بلا؛ قوى.

اَقْيَانوس { اقبانوسى وساڙه. بلا؛ اوقيانوس وساڙه.

اَك { س. ۱. نقصانى اڪال ايجون پارچه علاوهسى، اضافه؛ بونخته ده، بوقاشده اڪ واردر.

۲. علاوه اولنان پارچه، يامه؛ قالان تخته پارچه لرى دوشمه

تخته لرينه اڪ اولور. ۳. ياره دن قالان نشانك كنارى كه اڪ برى

آكديرر؛ يئاغنده بر اڪ كو- رينور. || اڪ اورمق = اكله مك،

پارچه علاوه ايتك. || اڪنى بللى ايتك = مهارتسزلكه و بللى اوله جق صورتده اكله مك؛ و مج. بجره-

ميوب فويه نى ميدانه چيقارمق. || اكي بليسز = ىرى بللى اوليه. جق صورتده مهارتله اكله ش؛

اڪنى بللى اتمه مك = مهارتله اكله مك؛ و مج. كيزلى برشى ياپوب كيمسه به سزديرمه مك. || اڪ ىرى =

۱. اكلان پارچه نك ياپيدشدر. لديغى ويا ديكلدبكي ىر، وصل، فصل؛ اڪ ىرى كورينور. ۲.

اويناق ىرى، مفصل، بوغوم. اَك { س. [اصلى : ايك] ۱.

[گكيشلك، عرض، پهن، بوى مقابلى؛ بو تارله نك بوى بشيوز واكئى ايكپوز آرشيندر؛

اڪنى بوئى اولجملى. ۲. قماش ومنسوجات عرضى؛ بر اڪ دن بر مندر اورتيسى چيقار. ||

اڪنجه = عرضى اولديغى قيدر؛ باغك اڪنجه ديوار چكدى. || اڪنه = عرضى اعتباريله،

عرضاً؛ چوخه نى اڪنه بيجدى. || اڪنه بويته = طولاً و عرضاً،

عريض وعميق. || اڪنى قونى = بياغى، خيلى، اولدجه؛ بوكون اڪنى قونى قيش اولدى. ||

كيمى اڪنه چكر كيمى بويته = هر برى مخالف بر صورتده چاليشيور، بر يولده چاليشلييور.

اَك { د. [مبالغه لى تفضيل علامتى اولوب، صفتلك و ظروفك باشنه كپير، و كيردىكى صفت

مفضل مهه مضاف اولور:] اَك بيوك، اَك بيوكسك، اَك كوزل؛ بو محله ده اَك بيوك او بودر؛

بو او بو محله اولرينك اَك بيوكيدر؛ لورك اَك مقبول باد ليقدر؛ لورك باليقلرك اَك مقبو-

ليدر؛ بو صباح اَك اركن قالقان، اَك اول ايشه باشلايان بن ايدم؛ اَك ايلرى كيدن، اَك كرى كان،

اَك صكره قالان اودر. اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك،

اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

== سنڌ. جر. بيوك آدملىر، مقلا. اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

« دها » اداتيله ويا اسكى شيوه اوزره « رك » و « راق » اداتى الحاقيله تشكيل اولنان عادى اسم تفضيلدن فرق شو دركه؛ او يالكز ذكر اولنان بر ويا بر قاچ شيدن،

بو ايسه عموم جنسى افرادندن ترجيح و تفضيل بيان ايدر؛ قبل دوه دن دها بيوكدر، و قبل حيوانلرك

اَك بيوكيدر، ديناير. بو سببدن « اَك » اداتيله اولان اسم تفضيلك مفضل منهى معلوم اولوب، حذف اولنسه-

بياير، اوتنه نيك ايسه حذف اولنهماز؛ دنياسده اَك بيوك آدم اودر، ديناير؛ « لکن دها بيوك » دنباغه كيدن بيوك اولديغى بيان اولنقى شرطدر.

اَك { س. بوزك رنكى، بت، بگزر؛ بغدادى اسكلى. صر. اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

اَك { ص. عرف. [«اكل» دن سته.] دها ياخود پك بيوك، اَك بيوك اعظم؛ اكبزر اولادى = اَك بيوك اوغلى. || الله اكبزر = حق تعالى حضرتلى هر شيدن بيوكدر. || شيخ اكبزر = محى الدين عربى. || خديجه الكبرى = ام المؤمنين حضرت خديجه (رضها).

ويربان رأيلرك چوغى وبونلرك
غلبه سى: بوجلسده اكثرث آرا
ايله قرار ويريلير. || اكثرث
محضه، مطلقه = مجرد و مطلق
براكثرث. || اكثرث ثلثان =
اكثرث قرانه جق طرفك اقلي
ديكر طرفك ثلثانى مقدارنده
بولنمى شرطيله مشروط اولان
اكثرث.

ا ك د ا ر { سذ. جم. عر. فد:
كدر. با: كدر.

ا ك د ي { ياخود ايكدى. ص.
۱. دعوتسز ضيافته
كيدن، طالقاؤق، كاسه ليس،
طفيل. مر. ۲. آليشيق، مانوس:
اكدى بيكير.

ا ك د ي ج { ياخود اگديش. با:
ايگديش.

ا ك د ي ر م ك { فت. تخم سرديد.
مك، زرع ايتد.
يرمك: بوتارله آرپه اكديره جكم.

ا ك د ي ر م ك { فت. [اصلى:
بر طرفه ميل ايتد يرمك. ||
فسى، كلاهى اگديرمك = كيف
چاتمق.

ا ك د ي ل ك { س. طالقاؤق،
كاسه ليسلك. مر.

ا ك ر { س. اكمك فعلندن. چ.
ا ك ر { ايكار [بينك ايچون آتك
اوزرينه قونيلان شى، سرج،
زين: آته اكر اورمق؛ تاتار،
عثمانلى، ياريم عثمانلى، فرنك،
قريم اكرى = اكر ك انواعى.
|| اكر بوشالتمق = آتك اوزرنده
بر يانه، كيلهرك اولنان سوارى
تعليمى. || اكرى بوش قالمق =
هلاك اولمق، قتل اولمق.

آجى: اگتى سوز. مر.

ا ك ت ي ل ك { با ايگتيلك. س. ۱.
گگره لك، آجيتراق
لذت. ۲. اكثى يوزيلك،
خشونت. ۳. سرتلك، ترسلك،
آجيتق. مر.

ا ك ت ا ر { سذ. عر. «كثرة» دن
مص. افعال [چوغالتمه،
آرتد يرمه. «تكثير» ده
مص. افعال [اكثرار كلام =
چوق سويله، سوزى اوزاعه،
كوزه لك.

ا ك ت ر { ص. عر. «كثير» دن
مص. استف. اك چوق، اك
زياده: اكثر خلق؛ شعرانك
اكثرى.

ا ك ت ر ي { ح. «اكثريا» دن
مص. محفف ياخود صو.
كندهكى «ى» تركجه ده ضمير
غائبدر. [اك زياده، اكثرث
اوزره، اكثريا، عموميت اوز.
ره: انسانلر اكثرث قياس
نفس ايله حكم ايدرلر.

ا ك ت ر ي ا { ح. عر. اك چوق
مص. وقتده، اك زياده،
اكثرث اوزره، على الاكثر:
شاعرلر اكثريا اوهامه تابع
اولورلر.

ا ك ت ر ي ت { سذ. عر. ۱. اك
بيوك قسم، چوقلق.
۲. بر جاعت وهيتك نصفندن
زياده سى: بو طابورده اكثرث
زيكردده در. ۳. بر مجلسده
اعضانك ويردكلرى رأيلرك قسم
اعظمى وبونلرك غلبه سى: محكمه.
ده اكثرث بنم لهمه ايدى؛ بو
كيفيت مجلسده اكثرث قزاندى.
|| اكثرث آرا = بر مجلسده

مات عاليه ده بولنانلر، رؤساء،
اشراف: اكابر امت. = سذ.
مز. با: كبرى.

ا ك ت ر ا { سذ. عر. «كراء»
مص. دن مص. افعال [كرا
مص. كرا ايله طوعه.
اصلسز و غلط اولان «استكراء»
يرينه قوللانليدر.

ا ك ت س ا { سذ. عر. «كسوة»
مص. دن مص. افعال [كس
مص. كيمه، كيمه: رسمى البسه سنى
اكتسا ايتدى.

ا ك ت س ا ب { سذ. عر. جم. اكتسا.
مص. «كسب» دن
مص. افعال [قرانه، ايدمه،
تحصيل: اكتساب معارف،
اكتساب فضائل؛ تجارته اموال
كشيره اكتساب ايتدى.

«كسب» دن فرق آجق بر نوع
تكلف و (كندى ايچون) معناسى
تضمن ايتسيدر.

ا ك ت س ا { سذ. عر. «كفاية»
مص. دن مص. افعال [كف
موجوده كافي نظريله باقوب زياده
ايسته مه، قناعت: بن بوقدرله
اكتفا ايدرم.

ا ك ت س ا ه { سذ. عر. «كنه»
مص. دن مص. افعال [بر
شيك كهنه وارمه، حقيقتى
آكلامه. — حقايق اكتناه
كبي سقيم وصف تركيبيلر
تشكيلنده قوللانليدر.

ا ك ت و ا { سذ. عر. «كى»
مص. دن مص. افعال [ك
ط. داغلانمه.

ا ك ت ي { ياخود ايگتى. ص. ۱.
گگره، آجيتراق: اگتى
يمش. ۲. اكثى يوزلى، ترشرو،
خشمين: اگتى آدم. ۳. ترس،

{سواری تعمیری.} اکر
قاشی = اکرک اوکو آرقه سنده کی
چیقندیلرکه تحتهدن اولوب مشینله
قاپلانمشدر. || اکر قالتاغی = اکرک
اخشابدن اولان قاپلانماش
ققی .

{اگر} حر. فا. ۱. شرط اداتی
{اگر} اولوب، صیغه شرطیه بی
حای جمله شرطیه به کیرر، که
صیغه مذکوره شرطیتی بیسانه
کافی اولدیغندن، بوادات زائدر،
و بونک ایچون لسانمزده بویله بر
ادات یوقدر: اگر ثوابه نائل
اولق ایسترسه کز بو ایشی یاپک؛
حیات دنیا خوش اولوردی
اگر اولوم اولسه ایدی. ۲.
کرک، خواه، ایستز: {مکرر
اوله رق} اگر عاشق اگر
صادق زیارت ایلسه برکز. {الیوم
بو معنا ایله استعمالی متروکدر.}
— نادراً هزمه سی حذف اولتوب
«گر» قالیر: گردیلر سه ک
بوله سگ اوتدن نجات. — شعرده
بعضاً جمله شرطیه نک آخرنه
الحاق اولنور: اولسه ایدی
قلک چاک کریبانی اگر.

{اگراد} سذ. ج. عر. فد:
کرد. با: کرد.

{اکرام} سذ. عر. ج: اکر.
{امات} مات. «اکرم» دن
مص. افعال [۱. آغزلامه،
حرمت، اعزاز، تعظیم: کمال
اکرام ایله، اکرامات لازمه
ایله قبول ایتدی: مسافرلرینه
اکرام ایدر. ۲. مقام تعظیم و
التفاتده برشی و یرمه: سزه نه
اکرام ایتدیلر؛ بر شربت، بر
سیغاره، بر توتون طبقه سی

اکرام ایتدی. ۳. احسان،
کرم: ذوالجلال والاکرام
اولان جناب الله. ۴. بازارلنک
خارجنده اوله رق بایع طرفندن
مقام ممنونیتده مشتری به ترک
اولنان آقچه: بکا بر اکرام
ایتمه جکمیسکرز؛ اوج لیرا اکرام
ایده بیلیرم.

{اکراه} ح. عر. آغزلامه
{صورتیله، حرمت و
تعظیم ایچون: سزه اکر اماً بو
ایشی یاپدم .

{اکرامیه} س. عر. ۱. نشانه
له رق و یرین اعانه و یا هدیه:
حرمین اکر امیه سی = حرمین
شریفینه کوندلرلک اوزره
طولفون معاشلی مأمورینک
معاشلرندن سنه ده بر کسپلن
آقچه. ۲. امور نافعه و سائره
شرکتلرینک اصحاب سندانه
ازمنه معینه ده قرعه چکدرک
مختلف مقدارلرده یردکاری مکا.
فات: بو دفعه چکیلن دمیر یول
قرعه سنک اک بیوک اکر امیه سی
فلانه دوشدی. ۳. بایع طرف
فندن بازارلنک خارجنده
اوله رق مشتری به یاخود آرده
واسطه اولانه یرین آقچه:
اللی لیرا اکر امیه آلدی.

{اکراه} سذ. عر. «کره» دن
{مص. افعال} ۱. جبراً
ورضاسی خلافتنده برایش
یایدیرمه: اکر اه ایله اوروج
بوزمه. ۲. {عربیده معنایی
بوندن عبارتدر.} ۲. ایکر نمه،
تیکسینغه، نفرت، تنفر: بوایشدن
بکا اکر اه کلدی، [بونک طو.

غریبی «استکراه» در. }
{ا ک ر ا ه ا} ح. عر. کنده سی
{ایستمدیکی حاده،
رضاسی خلافتنده، جبراً: اکر اه
اوروج بوزانه کناه یوقدر .

{اگر تمک} یاخود اگیر تمک،
بوکدیرمک، ایگدن یوک و یا موق
وسائره چکدیرمک: فقرا قیز.
لرینی طوبلا یوب پاموق اگرتمکله
مشغول اولیور .

{اگر تی} ص. «اگمک» فعلندن.
{— عر. «عاریتی» دن
اولساملی} ۱. اودونج آلمش،
قوللاننک کنده مالی اولمیان،
مستعار، عاریت: اگرتی اثواب
کیمش؛ اگرتی آلمق = استعاره؛
اگرتی یرمک = اعاره. ۲.
یرلی وثابت اولمیان، معلق کبی
طوران: اگرتی بر دیوار. ۳.
ایستندیکی وقت قونیلوب چیقا.
ربلان، مربوط اولمیان: بو
شمعدانک طبله سی اگرتیدر.
۴. طبیعی اولمیان، صنعی،
ساخته: اگرتی کوز، دیش،
صاج. = س. معلق طورمه:
بشایی اگرتی به آلمق = تعمیر
ایچون آلتی هدم ایدوب دستکلر
اوزرینه طور دیرمق. = ح.
یرلی اولمیه رق، معلق کبی:
اگرتی اوتوریور .

{اگرتیلک} س. برشیتک مستعار
{یاخود معلق و یا
صنعی اولمی: دیشلرینک اکر.
تیلیکی هیچ بللی اولماز .

{اگر چی} س. ۱. اگر پایان
{و صانان صنعیحی،
سراج. ۲. بر بیوک دائره ده

آت طاقلرینه مأمور آدم، سراج باشی .

اگرچه } یاخود گرچه . حر .
 فا. هر نه قدر، ...
 اولسه ده، واقعا ... ایسه ده:
 اگرچه اوپله ایسه ده... کرچه
 اوپله در اما... — بعضاً بونی
 «که، کیم» حرف ربطی تعقیب
 ایدر: کرچه کیم شعر دکلدرا او
 کلام، نظم شاعرده نه ممکن او
 نظام. — شعرده مؤخر کلسی ده
 جاژدر .

اگرک } ص. صولاق تارله ناک
 صوینی آقیمق ایچون
 آچیلان خندق .

اگرلی } س. بوداقلری قیورلیق
 سورن وبعضاً آغاج
 کبی بیوی بر جنس اوت:
 اکرلی ازی. (سرخسیه فضیله-
 سندن)

اگرلمک } یا اکرله مک. فته.
 (آته) اکر وطا.

قیم اورمق: آتی اکرلیدیزی؟
 اکرلمک } یا اکرلمک. فج.
 ایگ ایله بولمک،
 ایگدن چکیلوب ایلیسک یایلق:
 مرینوس یوگی پک اینجه
 اکرلیه بلیبر .

اگرلتمک } فج. (آتک) اگری
 وطاقمی اورلمق:
 دها حیوانلر اکرلیدی .

اگرلی } ص. اکر یعنی سراج
 اورلمش، اکرله قو-
 لانلان (بینک بیکیری): ایکی
 اکرلی برده بالالی آت .

اگرم } ص. عر. ج: اکر م.
 «کریم» دن ستف.
 دها ویا پک کریم، پک چومرد
 وعا ایجناب، لطف وکریمی زیاده

اولان. || سردار اکر م = بعض
 احوالده عموم اردوی هایونک
 ویا بر جهته سوق اولناننک
 عمومی قوماندانی، که سرعسکر دن
 صکره مشیرانک اک بیوی عد
 اولنوب، « رأفتلو » عنوانی
 جاژدر. || یاور اکر م = مشیراندن
 یاوران حضرت پادشاهی سلاک
 جایلنده بولنان ذوات کرام:
 یاور اکر م حضرت شهر یاری .
 (جمنده غلط ارله رق « یاوران
 کرام » دیرلر، حلبو که کرام
 کریمک جمعیدر.)

اگرمک } یا اکریمک. فته.
 ایگ ایله ایلیسک
 بولمک، (یوک و یا موق وسلا-
 ژه یی) ایگدن چکوب ایلیسک
 یایمق .

اگرمه } یا اکرمه. س. ایگ
 ایله بولمک، ایگدن
 ایلیسک چکمه .

اگرمی } ص. عر. پک کریم و
 لطف وکریم و سخاوت
 صاحبی اولان بر ذاته منسوب
 و متعلق. (انشاده مستعمل بیتیز
 توکنمز تمبیرات تعظیمکارانه
 دندر: [لظفنامه اکر میلری
 واصل اولدی؛ سوی اکر میلرینه
 تسیار قلندی .

اگره } یا ایگره. س. کچه دن بر
 نوع تکلیفی .

اگری } ص. [اصلی: ایگریک،
 ایگمک دن.] .۱ بر
 جهته میل ایدن، چاریبق، طو-
 غری ارمیان، معوج، منحنی،
 کج: اگری اودون، اگری
 یول. ۲. کمرلی، بولکش، مقوس:
 اگری قلیج. ۳. مج. قول و

فلنده صدق واستقامتی
 اولیان، کاذب: اگری آدم. ۴.
 طوغری اولیان، یالان، کاذب:
 اگری سوز. = ح. طوغری
 اولیه رق، بر یاندن، چاریبق:
 اگری کیتک؛ اگری اوتور-
 مق. = س. اکر بیک، اعوجاج:
 اگری سنی طوغری بلتمق، اکریدن
 خوشلائمق. || اگری باقق =
 ۱. کین وحدت نظریله باقق.
 ۲. شاشی اولمق. || اگری
 بوگری = هر طرفی چاریبق و
 غیر منتظم: اگری بوگری
 آغاج. || بوینی اگری = ۱.
 شایان مرحمت. ۲. برنوع چیک،
 اری زکس. || اگری چهره =
 اکشی یوز، عبوسلق. || چهره
 اگریسی = غضب، حدت .

اگری } س. بال بیتی قویارمه
 مخصوص کوچک چمکل .

اگریتمک } مض: اکریدر. فته.
 اگری ایتمک،
 اگمک: چهره اکریمک =
 عبوسلق ایتمک .

اگریجه } ص. آز اگری،
 پک طوغری
 ارمیان .

اگریچه } س. ۱. بالدرسیگیری،
 هرقوب. ۲. اکلیل
 الملك دینلن بر جنس نبات:
 اگریچه اونی. ۳. بر جنس
 سیوری سیکک .

اگریچی } یا اگریچی. س.
 ایلیک بولمک صنعتی
 اجرا ایدن آدم .

اگریلتمک } فته. اگوب بولمک،
 اگری ایتمک،
 چاریبق، مقوس و منحنی ایتمک:

تازه فدانی ایستد بگك كبی
اگر یلته بیلیرسك .

اگر یلك { س. ۱. اگری او-
{ لان شیك حالی،
چارپلق، اعوجاج، انخنا:
دكنك، یوك اگریلكی. ۲.
عدم استقامت، حمله: اگریلك
هیچ بروقت آدمی سلامتہ چیقارماز.

اگریلك { فل. اگری اولق،
{ چارپلق: بو دكنك
اگریلدی؛ قوری آغاج اگریلز.
اگریم { یا ایگریم. س. ۱.
{ اگریك آلتندہ كچه
قاپلی آغاج. ۲. صولرك چورند-
یسی، كوچك كرداب. { چغتای-
یجدهده بوكا «ایگریك» دخی
دیرلر، و «ایگریم» برج و بارو
معناسنهده كلیر. }

اگریز { با: اگریز.
اكساء { سذ. عر. «كسوة»
{ دن مص. افعال }
کییدیرمه، اثواب ویرمه: كند-
یسنه بر اثواب فاخره اكسا
ایتدی .

اكسر { س. دمیر چیوی، مسمار،
{ میخ: طبلهلی اكسر،
لوفجه اكسری. || مج. اكسری
اوینامش = عقلی یرنده اولمیان.
اكسرجی { س. دمیر چیوی
{ یاپان ویاصاتان آدم.
اكسر آتمك { فته. دمیر چیوی
{ قاقدیرمق اكسر
له میخلاتمق .

اكسر لمك { یا اكسرله مك.
{ فته. دمیر چیوی
قاقق، اكسرله میخلامق .
اكسز { ص. اکی یعنی علاوه
{ اولمش پارچه سی اولمیان،

یکپاره، بتون: دوئمه تختہ لری
اگز اولمی .

اكسز { ص. چوق اگئی وعر-
{ اگسز ضی اولمیان، طار:
اگسز قاش .

اكسز جه { ص. آظار، چوق
{ ككیش اولمیان:
اگسز جه بر تولبند .

اكسز لك { س. اگ و عرض
{ اكسیكلی، طار-
اق: بوقاشك اگسزلكی زیاده.
اكسزلك { واكسلك. با:
{ اكسزلك، اكسلك.

اكسفو { س. ودها طوغریسی
{ اوكسفو } بر طرفی
یانمش اودون وعلی الخصوص
آتش طوتیشدیرمقده قوللا-
نیلانی، كوسکی .

اكسفو لك { یا اوكسفوله مك.
{ فته. بر طرفی یانمش
اودون قویهرق (آتشی) طو-
تیشدیرمق، پارلاتمق. || مج.
قنزدیرمق، آزیتمق: فسادی
اكسولمك .

اكسه { س. باشك آرقه طرفنك
{ آلت قسمی بوینك
اوستی، قفا: اكسه کیکی، اكسه
چقوروی. || مج. كری طرف،
آرقه، آرت: اكسه سندن كیتمك .

[«آرقه» و «آرد» قوللاتمق
دها ایدر.] || اكسه یه بیتمك =
داله بیتمك، غالب و مسلط اولمق.
|| اكسه سی قالین = معند. ||
اكسه میخی = باشی عمود قفا.
رینك اوزرنده طوردیران
یوكسوك كبی كیمك .

اكسزلك { یا اكسزلك. فته.
{ ناقص واكسزلك
ایتمك، آزالتمق، قاصمق، تنقیص

ایتمك: بن توتونی اكسزلكم،
اكسزلكم: آتمك یعنی اكسزلكم.

اكسیر { سذ. عر. { یونانجه
{ سچوب خلاصه

وزبده سنی چیقارمق دیمك
اولان Εὐραπέω فعلندن مأ.
خوذ اولسه كر كدر. } وقتیلہ
كیمیاء كاذبله اوغراشانلرك خارق

العاده بر قوت و تأثیر جائر
زعم ایتمك لری بر جسم موهوم.
|| ط. بعض ادویه ایله شکر و

عطر یاندن مركب مختلف حاضر
شرو بلر كه هم مؤثر و نافع همهده
لذیذ اولق ملابسہ سیله آوروپا-
لیلرجه عربلرك معهود اكسیرینه
تشبیهاً حرف تعریفله برابر
عربیدن استعاره «الاكسیر
Elixir» اسمیلہ معروفدرلر .

|| مج. بر شیك استحصانله سبب
مجرد و مؤثر اولان ماده: اكسیر
سعادت؛ اكسیر اعظم .

اكسیرك { ص. «اكسیرك»
{ دن } ۱. بتون او-
لمیان، ناقص، ناتمام: بو كتاب
اكسیكدر. ۲. قصورلی، عیبلی،
معوب، تام و مكمل اولمیان:
بو آدمك عقلی اكسیكدر؛

اكسیرك طوغمش بر چوجق .
۳. موجود اولمیان، مفقود،
معدوم: اونك یاردیمی اكسیرك
اولسون؛ اكسرك اولدی، قوره
تلدق. ۴. دیکرندن آز و ناقص
اولان: بو اوندن اكسیكدر .

۵. وزنی تام اولمیان، ناقص
العیار: اكسیرك بر لیرا. = ح.
نقصان و ناتمام اوله رق: اكسیرك
سولنك؛ اكسیرك طارتمق. =
س. ۱. ناقص اولان شیك نقصا.

س. ۱. ناقص اولان شیك نقصا.

نی، تام اولمق ایچون علاوه سی اقتضا
ایدن مقدار: اکسیکی چوقدر؛
اکسیک طولدیرمق؛ بوکتابک
باشدن بش صحیفه اکسیکی واردر.
۲. قصور، عیب: اکسیکی
کدیکی یوقدر. || اکسیک ایتک =
کسمک، فاصله ویرمک، دوام
ایتمه مک: مکتوبلرکزی اکسیک
ایتمک. || اکسیک اولمق = اور-
تهدن قالمق، محو و نابید
اولمق، یوق اولمق: اکسیک
اولک؛ اونک ایده جکی ایلک
اکسک اولسون. || اکسیک
اولماق = صاغ و بردوام اولمق؛
اکسیک اولما = صاغ و دائم اول،
یاشا.

اکسیکسوز } ص. ۱. نقصانی
اکسیکسوز اولمان، تام، بتون؛
اکسیکسوز کتساب. ۲. عیب و
قصوری اولمان، مکمل؛
اکسیکسوز ایش. ۳. دواملی،
غیر منقطع، آردی آرقه سی
کسلین: اونک شرفیلری
اکسیکسوزدر.

اکسیکک } س. ۱. ناقص و
ناقص برشیتک تام اولمق ایچون
اقتضا ایدن مقدار: چوق
اکسیککی واردر. (اکسیکده
دینلیر. [۳. عیب، قصور،
نقصان: بونک هیچ براکسیککی
یوقدر. ۴. فقدان، معدومیت،
غیوبت: اونک اکسیککی شمدی
حس اولندی.

اکسیکامک } یا اکسیکه مک.
فت. نقصان
براقق.

اکسیلتمک } فت. با: اکسیتک.
اکسیلمک } فل. ۱. ناقص
تناقص ایتک، مقداری تنزل
ایتک: انبارک ایچنده بغدادی
کیتدجه اکسیلیور؛ پاره سی
اکسیلیدی. ۲. یوق اولمق: باری
برآدم اکسیلش اولور.

اکسیمک } مض: اکسیر. فل.
۱. نقصاناتق جا.
صل ایتک، ناقص و ناتمام قالمق.
۲. آزالمق، مقداری تنزل
ایتک. ۳. مفقود و معدوم اولمق.
[ایوم اصل اولان بوفعل یرینه
فروعدن اکسیمک دهها زیاده
قوللانیلیور.]

اکشی } ص. ۱. ذائقه نك بر
حس مخصوصه دیل
و آغزی بروشدیره رق باقان
و معتدلی خوشه کیدن، حامض،
ترش: اکشی لیمون، پورتقال،
آیران، بوزه. ۲. تخمر ایدوب
بوزیلهرق اکشیش: اکشی خور،
شراب. ۳. مج. خوشه کیتمز،
ناخوش، ترش، کولمز، عبوس:
اکشی یوز، چهره. = س. ۱.
اکشی شی، اکشیلک، حمض:
بولیوناظه نك اکشیشی آرز؛ بو
یمک اکشیشی یوق. ۲. خور
مایه سی. || اکشی آش = اریکله
اتدن یمک: || اکشی صو =
حموضتی اولان معدن صوبی.

اکشیتمک } فت. ۱. اکشی
ایتک، ترش جا.
لنه قومق، تجمیض: آیرانی
اکشیتدک. ۲. تخمره براقوب
بوزمق، باياتلاتمق: بو یمکی

اکشیتدیکز. || یوز، چهره
اکشیتک = عبوسلق ایتک.
اکشیمه } ص. آزاکشی، اکشیشی،
اکشیمترک.

اکشیلک } س. ۱. اکشی اولان
شیتک حالی، اکشی
لذت، حمض، حموضت. ۲. مج.
ترسلک، سرتک، بدخوبلق.

اکشیلک } یا اکشیله مک. فت.
اکشی
قائمق، اکشی یایمق.

اکشیلک } ص. اکشیشی اولان،
اکشی تربیه و یا
صالجه سی اولان: اکشیلک کوفته،
یخنی.

اکشیمترک } ص. اکشی یه جا.
اکشیمترک (لار، اکشیمه، آرز
اکشی.

اکشیمسی } ص. اکشی به بگزدر،
اکشیمه.

اکشیمک } فل. ۱. اکشی او-
لمق، اکشیلک پیدا
ایتک: شیره، آیران، شراب
اکشیدی. ۲. تخمر ایتک:
خور اکشیدی. ۳. باياتلاتمق،
بوزلمق: بو یمکلر اکشیدی.
۴. اکشیلک حاصل ایدوب
فساده اوغرامق: معدوم
اکشیدی. ۵. عبوس اولمق:
چهره سی اکشیش ایدی. ۶.
چوق سوریمک، بیتلمه مک:
بو ایش المزده اکشیدی. ||
باشه اکشیمک = بار و مسلط
اولوب دفع اولماق.

اکشیمه } س. اکشیمک فعلی. با:
اکشیمک.

اکک } یا اککه. س. [اصلی:
اینگاک] یناغاک آلت

بانی، چکه‌نی اورتن یر. || اٲک
 آغاچی = ضبط اولماز حیوانلرک
 اوراسنه قیصدیردقلری یاواشه.
 || صپان اٲسگی = صپان آغاچنه
 کچیریلن افقی آغاچ.
 اٲگین {ص. «اٲک» دن} اٲلی،
 {واسع، گکیش. ذ.
 = س. آچیق دگیز، دگیزک سا-
 حلدن اوزاق گکیش یری:
 اٲگینه آچلق. (غلط اوله‌رق
 «انکین» دخی یازییر. }
 اٲگینلک {س. آچیقلی،
 اٲگینلسکی.
 اٲگینلک {یا اٲگینه مک.
 اٲلق. اٲگینه
 آچلق، آچیق دگیزه چیقمق.
 اٲکل {سند. عر. مه: انسان
 ات وسبزه وحبوبات اکل
 ایدر.
 اٲکٲمک {فت. «اٲک» دن} اٲک
 اوردیرمق، پارچه
 الحاق ایتدیرمک: بوکا بر پارچه
 اکلتملی.
 اٲکلٲمک {فت. «اٲک» دن} اٲک
 اٲگنی آتیرمق،
 گکیشلٲمک، توسیع اٲمک: بو
 قاشی برآز دها اکلتملی.
 اٲکلشٲمک {فل. اٲلی اولق،
 عرض قزاق،
 توسع اٲمک.
 اٲکلشٲمک {فل. اوتورمق،
 مکٲ و آرام اٲمک.
 اٲکلک {فج. تخم سربلک، زرع
 ایدلک: برتارله هر
 سنه اکلمه‌لیدر؛ بو تارله‌یه آرپه
 اکییر.
 اٲکلٲمک {فل. فج. اصلی:
 اٲکلک} ۱. مائل

اولق، میلان اٲمک، چاربلق:
 صاغه طوغری اٲگشدر. ۲.
 بولک، چویرلک، انخنا اٲمک:
 فدان تازه ایکن اگیلیر.
 اٲکلٲمک {یا اکلٲمک. فته. پارچه
 علاوه سیه اوزاتمق، اٲک اورمق:
 اٲوابک اٲکنی، دوشمه تحتلرینی،
 باغچه دیوارینی اکلدی.
 اٲکله {س. اکلک فعلی، تخم سربله،
 زرع: بغدادک اکلٲمسی.
 اٲکلٲمه {س. ۱. اگلک فعلی،
 یره اگلٲمسی. ۲. چویرلمه:
 تازه فدانک اگلٲمسی.
 اٲکلٲه {یا اکلٲمه. س. اکلٲمک
 فعلی، پارچه علاوه سیه
 تمرد: اونک اکلٲمسی هج بللی
 اولماز. = ص. اکلٲمه یانلش،
 اٲک اورلمش: اکلٲه دوشمه، اٲواب.
 اٲکلٲه‌لی {ص. اکلٲمسی اولان،
 اٲک اورلمش، علاوه‌لی:
 اکلٲه‌لی طاوان.
 اٲکلٲجه {س. ۱. کوکل اکلند-
 یره جک، صیقلمٲسزین
 وقت کچیره جک شیء: بومسکتده
 اکلٲجه یوقدر. ۲. فائده‌سز و
 اهمیتسز شیء، ثیره‌سز ایش،
 اوبونجق، ملعبه: چوجق
 اکلٲجه‌سی. ۳. پک قولای
 ایش: اونک اٲچون او ایش
 اکلٲجه‌در. ۴. استهزیه آلنان
 کندیسیه اکلنلن آدم، مسخره:
 هر کس سنک اکلٲجه‌ک می؟
 || کوکل اکلٲجه‌سی = محبوب،
 دل آرام.
 اٲکلٲجه‌لی {ص. ۱. اکلنوب
 وقت کچیره جک

یرلری چوق: اکلٲجه‌لی شهر.
 ۲. کوکل اکلندیره جک صورتده
 اولان، جان صیقماز، اکلندیرر:
 اکلٲجه‌لی بر او یوندر. ۳. شن،
 لطیفه بیلیر، جان صیقماز:
 اکلٲجه‌لی آدم.

اٲکلندیرمک {فت. ۱. آلیقو-
 مق، کٲری
 براقق، توقیف و تعویق اٲمک:
 بوش یره بنی اوراده برآی
 اکلندیردی. ۲. آوتمق، اکلٲجه
 بولق، جان صیقندیسینی دفع
 ایدوب صفا و فراحلق و یرمک:
 شو و چوجنی برآز اکلندیرر؛
 بزلی بر طاقم او یونلره اکلندیر-
 دی؛ بو ایش بو مطالعه بنی
 اکلندیریور.

اٲکلٲلٲمک {فج. ۱. قالمق،
 وقت کچیرمک، مکٲ
 واقامت ایدلک: بر قاج کون
 اورده اگنلییر. ۲. جنبش و
 صفا ایدلک، اکلٲجه ایله وقت
 کچیرمک، تنزه اولمق: بومسکتده
 نه ایله اگنلییر.

اٲکلٲمک {فج. پارچه علاوه سیه
 بومتد ایدلک: بوبز،
 بوتخته اکلنه بیلیر، اکلٲز.

اٲکلٲمک {فل. ۱. طورمق،
 مکٲ و آرام، توقیف
 اٲمک: اوراده اوچ کون اکلندک؛
 چوق اکلٲمه. ۲. ذوق، صفا،
 جنبش، تنزه اٲمک، جان صیقند-
 یسینی دفع ایدوب اینی وقت
 کچیرمک: اکلٲمه کیدییور؛
 اقشام اینی اکلندک؛ اگلٲنه جک
 یرآریور. ۳. استهزا اٲمک،
 ماهتابه اٲلق، لطیفه اٲمک:

اكنيورميسكز؟ سز جمله اكنه-
مزسكز.

ا ك ل م ك } فل. اسكلى وگكيش
اولق، توسع ايتك:
بو قاش چكلمكه اكلنير.

ا ك ل ه } صذ. جر. عر. فد: آكل.
چوق ينسلىر، اوبورلر،
پيس بوغاز وطمعكار اولانلر.
بو وجهله مقام ذمه قوللا.
نلدیغه باقيليرسه، «ا كول»
جمعی اولان -- همزه نك ضميلة --
«ا ك ل ه» دن غلط اولقى اقتضا
ايدر.

ا ك ل ه م ك } اكله. ه. با: اكلك،
اكله.

ا ك ل ه م ك } فتد. طورديرمق،
آليقومق، توقيف
وتعويق ايتك. مر. [بونك
يرينه اكلنديرمك قوللايليور].

ا ك ل ي } ص. علاوهلى، پارچه
علاوه اولنش: اكلى
روبه، تحته.

ا ك ل ي } ياخود اكليلی، ص. تخم-
سز، اكلش، اكلش، مزروع:
بغداى اكلی بر تارله.

ا ك ل ي } ص. كنيش، عريض،
وسعتلى: اسكلى قاش،
عرصه، تحته.

ا ك ل ي } ص. بگزلى، رنكلى،
چهره لى: بغداى اسكلى.

ا ك ل ي ج ه } ص. اولدجه گكيش،
بك طار اولميان:
كايجه بر شياق.

ا ك ل ي ل } سذ. عر. تاج، فسز،
ديهم. لس. علم نيا.

تات و تشریحده تاجه بگزىر بعض
شيشلره اطلاق اولنور.

ا ك ل ي ش م ك } فل. و:

ا ك ل ي ك } س. گكيشك، عرض:
بو شياغك اكليلكى
مقبول.

ا ك ل ي ن م ك } فل. اسكلى و
گكيش اولق:
بو چايك يتاغى قيشين چوق
اكيليشير، اكيلنير.

ا ك ل } سذ. عر. جم. اكالات.
«اكال» دن مص. افعال]
كاله ايرديرمه، مكمل ايمه، تما.
ملامه، بيتيرمه: ياريم قالمش
بنايى اكال ايتدى: تداركات
سفريره يى اكاله چاليش-ور. ||
اكال تحصيل = تحصيلنه بدأ

ايديلن علم و فنك دها ايليرسنى
اوكرنك اوزره دها على بر
مكتبه ويا عملياتخانه به دوام:
اكال تحصيل ايجون آورويايه
كوندريلن طلبه.

«اكال» ك «اتمام» دن فرق
شودر كه: تمامه يالكز بيتيره
مقصود اولديغى حالده، اكالده مكمليت
مفهومی دخى مندر جدر.

ا ك ل م } سذ. جر. عر. ۱. [فد:
ا ك ل م] با. آجاج چيچكر-
ينك قابچقلى. ۲. [فد: كم]
اثواب قوللرى، يكلر. ن.

ا ك ل م ك } فتد. تخم سربمك، تخم
آتمق، زرع ايتك:
بغداى، پرنج اكمك. || مج. ۱.

صاچق، طاغيمق، سربمك. ۲.
دوشوروب غائب ايتك. || ديبنه
طارى اكمك = چوق تدقيق ايتك.

ا ك ل م ك } س. اصلى: اتمك. با:
اتمك.

ا ك ل م ك } فتد. [اصلى ايمك]
۱. بريانه ميل ايتدیر.
هك، چارپتمق: باشنى اگمك؛
سجياغى اگمك. ۲. بوكك،

چويرمك، قيويرمق، منحنى و يا
مقوس ايتك: فدانى، تلى
اگمك. ۳. مج. ارضا واقناع
ايتك، قانديرمق، مطيع ايتك:
كندريسنى اكمكه موفق اولدى.
|| آغز اگمك = استهزا ايتك.
|| باش اگمك = ۱. سرفروايتك،
مطيع اولقى. ۲. محبوب اولقى.
|| بل اگمك = فتور كتيرمك.
|| بوين اگمك = اطاعت ايتك،
خواه ناخواه راضى اولقى.
|| يوز، چهره اگمك = صومور-
مق، عبوس اولقى.

ا ك م ك ج ي } اكمكچيلىك. با:
اتمكچي وسايره.

ا ك م ل } ص. عر. [«كامل» دن
كامل] سفق.] دها ويا پك
كالى، دها مكمل: ابن سينا
حكماء اسلامك اكليدر.

ا ك م ل ي ت } سذ. عر. پك مكمل
كاملت] و قصور سز اولانك
حال و صفتى، قصور سزلىق،
مكملت: متمينك شعرده اكلتلى
مسلدر.

ا ك م ه } سذ. تخم سربمه، تخم آتمه،
زرع: چيچينيك بو مو-
سمده بغداى اكمه سى. = ص.
اكلش، اكمكه وجوده كلش:
بو چاير خداى نابت ميدر يوقسه
اكمه ميدر.

ا ك م ه } س. ۱. بريانه ميل
ايتدیرمه، چارپتمه،
ايندیرمه: سزك اودالى اگمه كر.

۲. چويرمه، قيويرمه، تقويس:
اودمير چيوغى اگمه سى قوتنه
دليلدر. || باش اگمه وسايره.
با: اگمك.

آکناف { سندن. جر. عمر. فد: کنف. با: کنف. }

آگندی { س. اگه دن چیقان اینجه تالاش: باقیر اگندیسی؛ آنچه جان اگند- یسیدر. }

آگو { با: اگی. }

آکوان { سندن. جر. عمر. فد: کون. با: کون. }

آکول { ص. عمر. } «اکل» دن او بور، یس بوغاز. «اکولانه» ویا مصدریتله «اکولی» کبی عجم قیافتنده عرب تعبیاتی قولانمقدن اجتناب ایتلی. }

آگه { س. } اصلی: اگک. چ: اکاک [معدن وسائره یوتغه مخصوص اینجه دیشلی آلت، تورپی، سوهان. }

آگه { یاخود اگک. س. } یا ناغک آلت طرفی، چکینی اور- تن قسمی. || آگه کیمی = اوست چکه. }

آگه جی { س. اگه ایله ایشلین، اگه لین ایشجی. } معدن وسائره یی

آگه لتمک { فتد. اگه ایله یونتدیرمق ویا جلا ویردیرمک: بو مقاصی اگه لتملی. }

آگه لیمک { یا اگه له مک. فتد. اگه ایله ایشلمک، اگه ایله یونتق ویا جلا ویرمک: معدنی جلالندیرمق ایچون اگه لرلر. }

آگی { یاخود اگو ویا ایگی. س. } «اگمک» دن [قبور- غه لرك اوکورغه یه مربوط

اولیسانلی، اگ آلتده کیلری، صلح، پهلو. }

آگی { س. } زبازدی «ایگک» [با: ایگی. }

آکیاس { سندن. جر. عمر. فد: کیس. با: کیس. }

آکیال { سندن. جر. عمر. فد: کیل. با: کیل. }

آگیسیج { س. } یش قویارمق ایچون آغاج دالنی و سائر شیشلری طوتوب اگمه مخصوص اوچی اگری دکنک، آغاجدن قانجه. }

آکید { ص. عمر. } ا: اکیده. [«وکر» دن صشا. }

۱. صاغلام، محکم، متین، قوتلی. ۲. صریح و قطعی: امر اکید، او امر اکیده. [برنجی معنادن استعاره اولنشدور.]

آکیدآ { ح. عمر. } ۱. متین و محکم اوله رق، صا. غلام صورتده. ۲. صراحت و قطعاً: کیفیتک سرعت انهاسنی کندیسنه اکیدآ یازدیلر. }

آگیر { س. } اصلی: ایگیر [بر جنس بیان مرسینی. }

آگین { س. } اگین بیجلدکن صکره یرده قالان صمان دیلری: اگیزیمک اوزره حیوا- نلری نارله یه صالیویرمک. }

آگیلیج { یا ایگیلیج. س. } باغ صار- ماشیغی. }

آکین { س. } «اکمک» دن [اکلش حیواناتک سور- مشی، نارله ده بیتمش حیوانات، مزروعات: یکی بیتمش، تخمه کلش، صارارمش اکین؛ اکین بیجمک. }

آگین { س. } «اگمک» دن [آرقه کیکنک اگیلیر بری: برینک اگینه بینک.] اورویا لسانلرده ینه بو معنا ایله مستعمل فر. Échine، نکا. Chine، یتا. Schiena کله لرله مشابهت لفظیه سی غریبدر. }

آگیسیج { س. } اور، تومسک، ات بکنی، سگیل. }

آگینجی { س. } اکین اکوب بیجمکله مشغول آدم، چققی، فلاح، حراث: اگینجی طاقه سی = زراع. }

آگینچیلک { س. } اکین اکوب بیجمک اوکا متفرع علم و صنعت، زراعت، فلاحت، حراثت. }

آگیندریک { س. } آرقه نک اگین تن شیء، فراجه یاقه سی، کورک وسائره نک دوریک بیوک یاقه- لری، زاغاره (ظهاره). — [فر.] «پلین» دینلن شیئه ده بو اسم پک مناسب اولدیغندن، بو بیانجی تعبیرک قبول و استعمالنه لزوم حقیقی یوقدر. }

آکیلک { ص. } اگینه مخصوص نارله، اراضی. }

آل { س. } اصلی و چ: ایل [۱. انسانک طوتق، ایشاک، آصتق کبی ایشلرده قولاندیغی ایکی عضوک بهری ید، دست: صاغ ال، صول ال.] عمومیت اوزره او موزدن طیرناق او جملینه دک و بالخاصه قول و بیلکک غیری اولان آشاغی قسمی یعنی بیلک مفضلندن اعتباراً آوجه پارمقلری شامل

اولان جهته دینلیر. ۲. آتک
 وسائر چاربارک اوک آیاقلرندن
 بهری. ۳. میون و نسناس
 انواعنک ال شکننده وال کبی
 مستعمل اولان درت عضولرینک
 بهری. ۴. آلات و اوانی
 مختلفه صانی، قول، قولپ:
 دکرم الی. ۵. بعض آلتلرک
 اوره جق و دوگه جک قسمی،
 دسته : هاوان الی. ۶. اله و آوجه
 صیغان مقدار، آوج، طونام :
 بر ال بغدادی. ۷. ال ایله ایدیان
 بر ایشک بر دفعه لغی، بر نوبت:
 بر ال طیانجه، بر ال کاغد. ۸.
 مج. اورمه، ضربه : الی آغر. ۹.
 مداخله، دخل : بوايشده اونک ده
 الی واردر. ۱۰. اقتدار، ارادت،
 اختیار : او ایش بنم المده در.
 ۱۱. تصرف، مالکیت : مال بو
 کون کیمک النده در؟ ۱۲.
 ایش، عمل : فلان جراک الی
 خفیفدر؛ فلان خطاطک الی
 بلیدر. ۱۳. نوبت، صره : ال
 کیمده در؟ ال آتمق = کیریشمک،
 تصدی ایتمک. ال آچق =
 دیلمک، سهؤل. ال آچیق =
 جو سرد، سخنی، سماحتلی؛ مسرف.
 ال آلتنده = حاضر، مهیا، ال
 آلتندن = کیزلیجه، کندیخی
 کوستر مکسزین، خفیاً. اله آلمق =
 آلمق، قزاق، کندی طرفنه
 چویرمک. اله آوجه صیغماز =
 ضبط اولماز، پک حشاری، ال
 ال آیاسی = آوج ایچنک دوز
 یری، راحه. ال اله ویرمک =
 بر برینه یاردم ایتمک، بر لکده
 چایلمق. ال اورمق = کیریشمک،

بدأ و مباشرت ایتمک. ۲. چالمق،
 چیرمق، آلقیشلامق. ۳. ال
 قومق، طوقندیرمق، باصمق.
 ال اوزاتمق = آلمغه تصدی
 ایتمک، ایستمک. ال الی اوزون =
 اقتدار و نفوذی اولان. ال ال
 اوستنده ال وار = مافوقک
 مافوق واردر. ال ال اوغشدر.
 مق = مایوس اولوب شاشیرمق.
 ال ال ایتمک = اشارت ایتمک. ال
 اله ایتمک = قزاق، کندی
 طرفنه چویرمک. ال ال یرمک،
 ایرشمک = نائل اولمق. ال ال ایشی =
 ما کینه معمولاتندن او ایوب
 ال ایله یانلش. ال ال باغلامق =
 دیوان طورمق. ال اله باقق =
 محتاج و عطیه به منتظر اولمق.
 ال ال بایراقلی = شریر، فنالقده
 مشهور. ال ال برلکی = اتفاق،
 ایشده مشارکت. ال ال بلده =
 خدمته مهیا. ال ال بوش = ۱.
 ایشسر معطل. ۲. بر شیئه مالک
 اولیان، تهی دست. ال ال پک =
 خسیس. ال ال پنجه = دیوان
 طوران، خدمته مهیا. ال ال
 چابوقلغی = حقه بازلق. ال ال،
 چریمق = ال اورمق، آلقیشلا-
 مق. ال ال چکمک = واز چکمک،
 صرف نظر ایتمک، فارغ اولمق،
 کف ید ایتمک. ال ال دکمک =
 وقت و فرصت بولمق. ال ال دن =
 ۱. نوبته و معامله صره سننه
 قونیه رق، عاجلاً. ۲. بازار و
 چارشیدن اولیه رق بالمناسبه
 طوغریدن صاحبندن آله رق :
 بو آباهی ال دن آلم؛ ال دن دو شمه
 [فر. D'occasion] . ال ال دن

چیقارمق = صاتمق، دفع ایتمک،
 تصرفندن قورتلق. ال ال دن
 چیقمق = فوت اولمق. ال ال دن
 کلک = پایله بیلک، دائره اقتداری
 داخنده اولمق : بو ایش ال دن
 کلز؛ ال دن کن. ال اله = ۱. تحت
 تصرفده. ۲. دائره اقتدار دا-
 خلنده. ۳. قزانلش، تابع، مطیع.
 ۴. حاضر، مهیا. ۵. حسابده
 جمعه اوستده کی صره به کیرمک
 اوزره آلتنده کی صره دن آرتان
 عدد. ال اله بر = ال اول حسابه
 داخل اولمق اقتضا ایدن : او
 اله بر. ال ال سورمک = بر ایشه
 بدأ ایتمک. ال ال صوبی = آبدست.
 ال ال طوقندیرمق = ال سورمک،
 قاریشمق. ال ال قالدیرمق = ۱.
 اوره جق اولمق، اورمغه تصدی
 ایتمک. ۲. دعا ایتمک. ال اله
 گچمک، کیرمک = ۱. طولتق،
 اخذ و گرفت اولمق : اله کچمی
 پک مشکل بر خیدود ایدی.
 ۲. تصرفنه موفقیت حاصل اولمق :
 قولای اله کچر بر کتاب دکلدرد.
 ال ال کسک = مألوف بر ایشدن
 واز کچمک. ال ال وارمق = ۱.
 وقت و فرصت بولمق : الم واره-
 مادی. ۲. جسارت ایتمک،
 قییمق : نصل السکر واره بیلدی؛
 ال ال ویرمک. با : الویرمک، ال
 اله ویرمک = تسلیم ایتمک، نمازلق
 ایدوب خبر ویرمک. ال ال یا-
 زیسی = ال ایله یازلمش یازی،
 مطبوعک غیری. ال ایکی الم
 یاقه سننده = آخرتده دعوا-
 جیبی یم. ال ایکی ال بوکرنده =
 مایوس و حیران. ال درت ال

= ايکي کشي طرفندن چالينير بيانو
اصولى. || درت ال ايله = کمال
تهالکله، زياده چاليشه رق :
درت ال ايله بر ايشه صارلمق.
|| خانم الی = اوفق بر آغاچک
ویرديکی معروف کوزل
قووقلی چيچیک، زهر العسل.
— بر چوق آلات وسائرته نک
اسملری «ال» اسمنه مضاف
اولغله مدلوللرینک کوچکني و
ال ايله یا اده قوللانيلانني کؤ-
ستیرلر: ال بیجھيسي، ال دکرمئي،
ال آطلاسی .

آل { با : ایل .

آل { حرف تعریف . عمر . بر
اسمک مدلولنی تعیین و
تجدید ایتکله یارایوب، لسانزده
یالکیز الحاح، الفقیر، الداعي،
الشیخ کبی بعض اسملرله بعض
ترکیبات عربیه ده و اسماء خاصه-
ده و اکثریا مضاف ايله مضاف
ایله آره سنده قوللانیلیر : المناس
فی امان الله، الحکم لله، العیاذ
بالله، الامان، الغیاث، محی الدین،
عبدالسلام کبی. — بو لفظک
همزه سی یالکیز باشده او قو-
نوب، ترکیباتده او قونمديني
کبی، « حروف شمسیه » دینان :
ت، ث، د، ذ، ر، ز، س، ش،
ص، ض، ط، ظ، ل، ن حر-
فلرندن اول لامی دخی او قو-
نیوب، آلت طرفنده کی حرف
شده لی او قونور : باب التوبه،
نور الدین، عبد الصمد، عبد-
اللطیف کبی؛ « حروف قریه »
تعبیر اولشان دیکر حرفلردن
اول لامی او قونور : من الباب
الی المخراب کبی .

آلا { ص . (اصلی : آلا) آچیق
(کؤک، آچیق مائی : الا کوز .
|| چاقور الا = کول رنگنه مائل
مائی . (یالکیز کوز حقننده
مستمهلدر .]
آلا { حه . عمر . آکاه اول،
(باقی، دیکله . (لسانزده
دائماً بر حرف ندادن اول
بولنور : [الا ای بر وبجرک
پادشاهی !

آلا { د . عمر . ۱ . استنشا بیان
(ایدر، دن بشقه، دن ماعدا،
مکر : یر قالماز اصلا دشمنه الا
بیابان عدم . ۲ . [ان - لا]
اولمدیني حالده، عکسی حالده :
مکتبه کیتلیسک والاسنی اولاد-
لقدن چیقاریرم . (بو معناده
اکثریا ووا ايله قوللانیلیر . ۳ .
تر . هله، علی الخصوص : آوی
چوق سورم الا طاوشان آوینی؛
(بو حالده مدسز « ایلله » صورتنده
تلفظ اولنور) : الا اولنک طورى .
۴ . تر . مطلقاً، همه حال : الا کله .
جکسکیز ديه اصرار ایتدی .

آلان { ظن . عمر . (ال، حرف
(تعریف . آن = زمان) ۱ .
شمدی، شمديکی حالده . ۲ .
حالا، هنوز، دهاء، شمدييه
قدر : الان اوراده در؛ الان
کلمدی .

الاستیق { ص . (فر . (Elastique)
(طویلانو ب چکیلیر،
اسنر . لس . (هله « الاستیق » ،
« الاستیقیت » کبی کولونج
تعبیرلر استعمالی عیثدر .]

الامان { حد . عمر . (ال، حرف
(تعریف . امان = م) آ .
مان، مدد : الامان ! بیچارگانه ايله
لطفک راپکان .

اللبا { ص . جن . عمر . فد : اییب .
(با : لبیب .

اللباب { ص . جن . عمر . (فد : لب =
(ایچ، مغز) عقلا، عقول :
اولو الالباب = اصحاب عقول،
عقل سلیم صاحبلىرى . (لسانزده
مفردی بو معنا ایله و جمع مفردینک
معناسیله قوللانماز .]

اللباس { سن . عمر . « لبس »
(دن مص . افعال) کیدیر .
مه : بیرامده فقرا چو جقلىرى
اللباس ایتک عادتیدر .

اللبت { ح . عمر . « البته » دن
(غلط) ۱ . مطلقاً، همه
حال : البت کله جکدر . ۲ . عاقبت،
نهایت : باشلانیلان ایش البت
بیتر؛ البت بزم المزه ده فرصت
کجه جکدر .

اللبسه { ح . عمر . (اصلی : البته)
(مطلقاً، همه حال : البته
کیدر کله جهانه .

اللبسه { سن . جن . عمر . فد : لباس .
(با : لباس .

اللباس { سن . عمر . جن : التباس
(مص . استعمال) زیاده بکزه من
شیلرک تفریق خصوصنده
حاصل اولان شبهه و تردد :
التباس واقع اولدی؛ دفع التباس
ایچون .

التجاء { سن . عمر . (« لجأ » دن
(مص . افعال) صیغیه،
برینه قاچوب کنديسندن حمایه
وتصاحب ایستمه : مرحمت الهیه یه
التجاء ایتکدن بشقه چاره یوقدر .
— « التجاه کاه » برینه مجأ
دیمک البته دهاء فصیحدر .

التحاق { سن . عمر . (« لحق » دن
(مص . افعال) قائله،

منضم اولمه، انغمام : كزیده
 قالمش اولان بلوك طابورينه
 التحاق ايتدی .
التحام { سذ. عر. [« لحم » دن
 مص. افتعال] جرأ. ياره.
 نك يكي ات پيدا ايدوب نپاتمه، ي.
 سذ. عر. جم. التزامات.
التزام { [« لزوم » دن مص.
 افتعال] ۱. كندی اوزرينه
 لازم عدايمه، اختيار : التزام
 سكوت؛ ايشه مداخله ايمه مكي
 التزام ايتدم. ۲. برينك طرفني
 طومته، طرفكبرلك ايمه :
 برى متني يي وديكرى ابوتامى
 التزام ايدهره مكا بره يه كي.
 يشديلر. ۳. ايجاب ايتديرمه،
 موجب اولمه، انتاج : تروقي
 ايني ياشامسني التزام ايتير، ياشا.
 مسني ييليز نه زنيكلير واردر.
 ۴. اد. واردات دولتدن اعشار
 واغنام كي بر شعبه يي ويا ميرى
 ياخود خصوصى بر چفتلك و
 ساثره وارداتى بدلنى مقسطاً
 ويره جكنه كفيل كوستره درك
 مقطوعاً درعهده ايمه : بر فضائك
 اعشاريني التزام ايتدى؛ التزام
 آلق؛ التزامه ويرمك؛ التزاماته
 قارشمقى. || بالالتزام = ايش
 ايدينه رك، صورت مخصوصه ده،
 راست كله دكل : بالالزام صا.
 ريغني پريشان بر حالده كييردى.
التزاماً { ح. عر. التزام طرفيله :
 اعشار التزاماً اداره
 اولنيور .
 س. واردات دولتي
التزامجى { ويا بر چفتلك وسا.
 ئره يي التزامه آلان، التزاماته
 قاريشوب بو ايشله كچين آدم،

ملتزم .
التزامجى { س. واردات دولتي
 ويا خصوص چفتلك
 وساثره وارداتى مقطوعاً او.
 زرينه آلانك حال وصفتي وايشي،
 ملتزمك .
 ص. عر. ذ. التزاميه.
التزامى { د. معنى التزامى،
 دلالت التزاميه = برى ديكريني
 ايجاب ايتديرر ايكي شيشدن
 برينك ذكريله ديكرينك قصد
 اولمى . || صيفه التزاميه =
 صرف تركيده يازملى وسوملى
 كي لزوم بيان ايدن صيفه؛
 التزاميه حال : يازميدر؛ التزاميه
 ماضى : يازملى ايدى .
التصاق { سذ. عر. [« لصوق »
 دن مص. افتعال] يا.
 پيشمه، برلشمه، قاوشمه، بيتشمه :
 ايكي دمير يول خطنك التصاقى.
 || ط. التصاق اجفان = كوز قبا.
 قلرينك يايشمه سي؛ التصاق
 مفصل = اويناق يزنده كيكلرك
 برينه يايشمسندن عبارت علت.
التصقات { سذ. عر. [« لفت » دن
 مص. افتعال] ۱. يوز
 چويروب باقمه : بزم طرفه هيج
 التفات ايتدى. ۲. دقت، اعتناء،
 احاله سمع اختيار : التفات ايله
 چوق هندسه يه (وهي). ۳.
 اظهار توجه، تلطيف، خاطر
 صورمه، تطيب خاطر، كولر
 يوزله و لطفكارانه آشنالتي :
 التفاتكزه نائل اوله مدق؛ التفات
 يوقى؟ ۴. د. سوزى مثلاً
 غايدن مخاطبه، مخاطبدن متكلمه
 چويرمكدن عبارت اسلوب
 بلاغت، سورة فاتحه ده « اياك

نعبد « آيت كريمه سند اولديغي كي .
التفتاحجى { ص. چوق التفات
 ايدن، هر كسك
 خاطريني تطيب ايدهره لطفله
 معامله ايدن، ملتفت، التفاتكار :
 چوق التفاتجى بر ذ تدر .
 س. التفات ايمه.
التفتاتسزلق { يش، عدم التفات.
 ص. فا. [التفات.
التفتاتسكار { كار [التفاتجى،
 ملتفت .
التفتاتسكارانه { ص. فا. التفاتجى
 آدميره مخصوص
 بر طور نازكانه ده واقع اولان :
 بر نظر التفاتسكارانه ايله باقدى .
 = ح. فا. كمال لتفتاتله، التفاتجيره
 مخصوص بر طورله : بنى التفات.
 تكارانه قبول ايتدى .
التفتاتلى { ص. التفاتله اولنان :
 التفاتلى معامله .
 سذ. عر. [« لقاء » دن
التقاء { مص. افتعال] برلشمه،
 قاوشمه : التقاء نهرين؛ التقاء
 بحرين؛ دجله ايله فرايك التقاء
 ايتدكرى برده .
 سذ. عر. جم. التقاطات.
التقاط { [« لقط » دن مص.
 افتعال] دو شيروب طوپلايه، و
 على الخصوص كتب مختلفه يه
 مراجعتله معلومات جمع ايمه،
 تابع : كتب توارينخن التقاط
 ايتديكي معلومات .
 سذ. عر. [« لقمه » دن
التقمام { مص. افتعال] يومه. ذ.
 سذ. عر. جم. التماسات.
التماس { [« لمس » دن مص. افتعال]
 مساوى مرتبه ده بولنان ايكي
 كسه دن برينك ديكرينه بشقه .

سی ایچون ایتدیکی طلب ورجا :
خاطره التماسه باقاز حقانیتلی
بر آدمدر .

التَّمَكُّ { فت. (اون وسائره نی)
السكدن کچیرتمک، بالوا-
سطه اله مک : بو اونی التمه دن
خور یا جماملی .

التَّوَاءُ { سذ. عر. «لوی» دن
{ مص. افتعال } صارمله،
بوکله. { لواء نصرت التواکبی
غریب وصف ترکیب لمر آتکیلنه ده
کیرر. } || ت. وجر. بعض
مواد بدنیسه تک بوکلسی : التواء
شراین .

التَّهَابُ { سذ. عر. ج : التهابات .
{ « لهب » دن مص.
افتعال } آلولنه، طو تیشمه، پار-
لامه : اسن روزکار آتشک
بردن بره التهابنه سبب اولدی .
|| ط. بر عضو مریضه فانک هجور-
میله حاصل اولان وجعلی حرارت
وشیش و قیزارمه : التهاب
قلب، التهاب رأس، التهاب شریان،
التهاب منصل، التهاب جفن،
التهاب امعاء، التهاب معدة،
التهاب رحم وسائره .

التَّهَابِيَّةُ { ص. عر. ن : التهابیه .
{ ط. آنفا بیان اولنسان
التهابیه منسوب ومتعلق : آثار
التهابیه .

التِّيَامُ { سذ. عر. « لاعم » دن
{ مص. افتعال } (یاره)
قیانوب اوکله : یاره سی التیام
بولدی .

التِّيَامُ بِذِيرٍ { ص. فا. قیانه بیلیر،
{ اوکسی ممکن (یا-
ره) . ذاتاً ترکیب سقیم اولدیغی
خالده، بر یاره حقتده قیاندی

معناسیله « التیام پذیر اولدی »
دیمک بستیون مناسبسزدر .

الْجَاءُ { سذ. عر. ج : الجآت .
{ « لجأ » دن مص. افعال }
اجبار، مضطر براقه : الجبای
ضرورته؛ الجآت زمانیه دن .
{ عریبده برینی مجأ آرامغه
مجبور ایتک، وبرینک التجاسنی
قبول ایله کندیسنی حمایه ایتک،
وجق تعالیه توکل ایلك معنا.
لرینه کلوب، بزجه مستعمل
اولان معناده استعمال اولنماز،
ایلك معناسیله بر آرز مشابهی
وار ایسه ده، ینه مناسبسزدر .

أَلْجَى { س. ال دیون .

الْجِي { س. بلا : الیچی .

الْحَاجُ { سذ. عر. { ال = حرف
{ تعریف . حاج = حاجی }
بلا : حاجی .

الْحَاحُ { سذ. عر. { « لَح » دن
{ مص. افعال } تکلیفنده
اصرار، ابرام : قالمقلم ایچون
چوق الحاح ایتدیله .

الْحَادُ { سذ. عر. ج : الحادات .
{ « لحد » دن مص. افعال }

۱. اعتقاد صحیحدن نکول، حق
تعالانک وارلقنه و وحدانیتنه
اینا مایش . ۲. { مصدریت
معناسنی تضمن ایتکسزین }
دینسزک، اعتقاد سزلق، عقیده
فسادی : اصحاب الحاد = ملحدین .

الْحَاصِلُ { ح. عر. { ال = حرف
{ تعریف - حاصل = حصول
بولان } حاصلی، خلاصه کلام،
نتیجه کلام، فی الجمله .

الْحَاقُ { سذ. عر. ج : الحاقات .
{ « لَحَق » دن مص. افعال }

قائمه، ضم وعلاوه ایتمه : او
وظیفه یی ده فلان مأموره الحاق
ایتدیله . || و. کله تک آخرینه
بر حرف و یا ادات علاوه سی :
یاء نسبت اسملره الحاق اولنور .
= ج. الحاق وعلاوه اولنسان
شیتلر : او اوک بعض الحاقات
واردر .

الْحَالُ { بلا : فی الحال .

الْحَالَةُ هَذِهِ { ظن. عر. شمدیکی
{ حالده، بو کونئکی
کونده، الیوم، حالا، هنوز :
مجددک بدوی عربلری الحاله
هذه عربینک فصیحنی سولیورلر .

الْحَانَ { سذ. ج. عر. فد : الحن .
{ بلا : الحن .

الْحَذَرُ { ح. عر. { ال = حرف
{ تعریف - حذر = صا-
قیغه } صاقین، صاقینه لم، صاقینلی .

الْحَقُّ { ح. عر. { ال = حرف
{ تعریف - حق = م } طو-
غریبی، حقیقه، بحق .

الْحُكْمُ لِلَّهِ { ح. عر. { ال =
{ حرف تعریف -
حکم = م، لله = الهکدر . } حکم
الهکدر . { توکل وتسل تعبیردیر . }

الْحَمْدُ لِلَّهِ { ح. عر. { ال = حرف
{ تعریف - حمد = شکر - لله =
الهکدر } شکر الله، جناب حقه
شکرلر اولسون : الحمد لله علی-
التمام = بیتدیکنسه الله شکرلر
اولسون؛ الحمد لله علی کل حال =
هر حالده الله شکرلر اولسون .

الْحِ { « الی آخره » تعبیرندن مقطو-
عدر، که سائرلری و یا آلت
طرفی ده بویه در دیکدر؛ وقس
عایه البواق کبی .

الدَّاعِي { بلا : داعی .

الدَّوَانُ { ياخود الدؤون ويا:

الدِّيُونُ { س. «ال» دن [اله
كچيريلن درى وغانت
ياخود يوك و قاشدن ال محفظه.
سى، اللك، الحك.] «ال ديونلك»
تيميرى غاظدر. }

الدِّيُونَجِي { س. الديون يابان و
صا تان آدم. }

الدِّ { ص. عر. [«لذيد» دن
ستف.] دها ويا پك لذتلى:
قايسى الذير ميوه در؛ ميوه مرك
الذى خرمادر. }

الزَّامُ { سذ. عر. جم: الزامات.
[«لزوم» دن مص. افعال]

۱. دولتك بر وارداتى ويا بر
چفتلك و سائره يى التزامه
ويرمه، التزام ايتديرمه. ۲.
مباحثه ده دلائل و براهين قويه
ايراديله خصمى اسكات ايمه،
مناظره ده غلبه: اوفى الزام
ايتدم؛ او مباحثه ده هيچ الزام
اولماز.

الزَّمُ { ص. عر. [«لازم» دن
ستف.] دها ويا پك لازم،
الك لزوملى، پك مقتضى: بوكون
اورايه كيدملك الزمدر.

الزَّمِيَّتُ { سذ. عر. پك لزوملى
و مقتضى اولان شئيك
حالى، صوك درجه ده لزوم و
اقتضا: بوايش الزميت تحتنده در.

[عرييده مستعمل اولميو ب
قياسله اويدورلمش بر لغتدر.]

الْأَسْتُ { س. جناب خلاقك
بشرى يارادوب «الست
بربكم» بيوردبغى زمان، ابتداى
خلقت بشر: روز الست.

الْسَّلَامُ { ح. عر. [ال = حرف
تعريف - سلام = م.]

سلام، تحيات اولسون: السلام
اى سرور اولاد آدم! السلام
اى آل ياسين! || والى سلام =
آرتقى سلامدن بشقه ديه جك
قالمدى، ايشته اوقدر: ايستتم
والسلام؛ بويله ايستتم والسلام.

السَّيْنَةُ { سذ. عر. فد: لسان.
با: لسان. }

الصَّاقُ { سذ. عر. [«لصوق»
دن مص. افعال]
بيتشديرمه، قاوشديرمه: دمير
يول، تلغراف خطلرينى الصاق
ايتك.

الصَّلَا { ح. عر. [اذانده ي «حى
على الصلا» دن مأخوذ]
ميدان اوقومه تعبيرى، كندينه
كوگن ميدانه چيقسين! ايشته
ميدان: نار عشقه تحمل ايدن
وار ايسه الصلا!

الطَّافُ { سذ. جم. عر. فد:
لطف. با: لطف. }

الطَّفُ { ص. عر. [«لطيف»
دن استف.] دها ويا
پك لطيف و خوش. ذ.

الْعِيَاذُ بِاللَّهِ { ح. الله صيغندق،
الله اسيرگسين،
معاذ الله، نعوذ بالله!

الْغَاءُ { سذ. عر. [«لغو» دن
مص. افعال] قالديرمه،
بوزمه، حكمنسز براقه، لغو و
فسخ و ابطال ايمه: مأموريتى

الغا اولندى: قانونك او ماده سنى
الغا (فسخ) ايتديلر؛ الغاى
قوأم تقديه. [عرييده كى معاد.
نيسنك برى بوگا قريب ايسه.
ده، تماميله اوييور.]

الْغَارُ { س. با: ايلغار. [بعض
لغو نومز افعال بابنك

مصدرينه اولان مشابته آلد.
نهرق بو لغتى عربى ديه قيد
ايتشلردر! }

الْغَاظُ { سذ. جم. عر. فد: لغز.
با: لغز. }

الْغَرَضُ { ح. عر. [ال = حرف
تعريف - غرض = مقصد]
مقصدم شوكة، ديه جكم شوكة،
كله لم مقصده.

الْفُ { عد. عر. جم: آلاف،
ألوف. ۱. بيك، هزار:
الف كاملده = تام ۱۰۰۰ تا.
تاريخنده. ۲. بيك سنه دن يعنى
اون قرندن عبارت زمان:
هجرت نسيويه نك الف اولى
اواخرنده، الف تايسى اواثلنده.

الْفُ { سذ. عر. [عبرانيجه دن
مأخوذدر.] القبامزك

ايك حرفك اسمى: الف ممدوده =
اوزون الف؛ الف مقصوره =
قيصه الف. عرييده يالكيز
فتحه يى تقويه ايدنه الف، و متحرك
ياخود ساكن اوقونانه همزه
دينليرسه ده، لسانمزده (ا)
شكنده يازيلانه على الاطلاق
الف دينلوب، همزه اسمى (ع)
شكانه حصر اولمشدر. || مج.
طوغرى وموزون قد، قامت
سهي. عر.

الْفَاظُ { سذ. جم. عر. فد:
لفظ. با: لفظ. }

الْفِجَاءُ { سذ. عر. ۱. حروف
هجا ترتيبى، طاقى:
الفاء تركى، الفباء عربى. ۲.
حروف هجا يى و تسجى اصولنى
حاوى رساله.

الْفَتْ { سذ. عر. ۱. آليشه،
النسيات، امتزاج: يازى

ایله الفت ایتمشدر؛ بو هوا ایله الفت ایده مدم. ۲. کوریشمه، قونیشمه، اختلاط؛ کیسه ایله الفت ایتمز؛ الفتدن قاجار. ۳. دوستلانی، محبت، وداد؛ شرط الفت ترک کلفتدر. ۴. خوی ایتمه، اعتیاد؛ توتون مضر بر شیئدر اما الفت ایدنلر واز چکه مزلر. || گرم الفت = صیتی صیتی کو- ریشن، ایچلی دیشلی. — الفتگر و الفتگری کبی تعبیرلر استعملندن احتراز ایتملی.

الْفِرَاقُ { ح. عر. } ال = حرف تعریف. فراق = آیریاق [الوداع]

الْفِیْهَ { سش. عر. } بیک بیتدن مر- قصائد عربیه بو اسمله شهرت بولمشدر. [کب قصیده.] بر چوق

الْقَاءُ { سذ. عر. } القاءات. [«لقاء» دن مص. افعال] قومه، براقه، آتمه؛ قایغی دکیزه النا ایتمک؛ نفسی تهلمکه یه القا ایتمک؛ آتش، نفاق القاء ایتمک. = ج: مضر سوززلله ذهن چورمه، اغفال، افیاد؛ بر طاقم القاءته قایلدیله؛ القاءت بدخواهانه.

الْقَابُ { سذ. ج. عر. } فد: لقب. { با: لقب. = تر. فد. اصحاب رتبه یه ویریلن عنوان، رفعتلو، عزتلو وسائر.

الْقَاحُ { سذ. عر. } «لقح» دن { مص. افعال } [آینهیر] دیشینی کبه براقه، دول آلدیر- مه. || با. انجیر و خرما کبی آغاجلرک چیکنه ارککنکنک تضحی کیدوب مثر اولسنی انتساج ایتمه. || ظاهر الالقاح، خفی

الالقاح = نباتاتک فعل القاحک صورت وقوعنه کوره تقسیملری.

الْقِصَّةُ { ح. عر. } ال = حرف تعریف. قصه = حکایه [حکایه مزه، مانحن فیه مزه کله لم، خلاصه، الحاصل.

الْكَ { س. الهجک آلت که اینجه } تحتسه دن بر دائره ایله بر یوزخی قابلایان آز چوق سیرک کتت یا ایکندن و یا قیلدن بر تولدن عبارتدر. || الکندن کچیرمک = الهمک؛ و مج. اینجه دن اینجه یه آرایوب تفتیش و تحقیق و یا انتخاب ایتمک.

الْكَ { با: اولکه.

الْكَتْرِیْقُ { س. [فر.] Électri- cité و اصلی یو.

[ἤλεκτρον] م. بعض اجسا مده هر شیئی کندیته چکمک خاصه سی، کهربائی؛ الکتریق مثبت، منفی = بو خاصه تک ایکی جهتی || آلت الکتریق = الکتریق ماکینه سی. || الکتریق حیوانی، کیمیوی. || قطب الکتریق = الکتریق مرکزی. || مقیاس الکتریق، الکتریق پیمانه الکتریق تقدیره و اولچمه مخصوص آلت.

الْكَتْرِیْقِیُّ { ص. م. } الکتریقه و الکتریق خاصه سنی حائر، کهربائی. || ط. تدویء الکتریق = الکتریق واسطه سیله تدوی اصولی.

الْكَتْرِیْقِیَّتُ { سش. عر. } م. الکتریقیت { الکتریقاشمه، الکتریقیشدرمه، الکتریق

حصولی، کهر بائیت. [لغات مولده دندر.] || قابل الکتریقیت = الکتریقیشله بیان (جسم).

الْكَجِیُّ { س. ۱. } ال ک یابان و صاتان آدم و یا قاری. ۲. چنکا نه قاریسی. = ص. مج. آچیق صاحیق و ناموسی شبهه لی (قادین).

الْكَامَكُ { یا الکهامک. فته. } الکندن کچیرمک، الهمک.

الْكَمُ صَاغِمُهُ { س. هواده اینجه } بولندی وقت ضیای شمسک بونک ذراتندن کچرکن انکسلا- ریه بو ضیایی ترکیب ایدن الواک آیرله سندن حاصل اولان رنکارنک حلقه عظیمه که کاه تک و کاه چفت اولور، قوس قزح. [عربجه ظنیه «علائم سما» صورتنده تحریری عبندر.]

الْكَشْمَكُ { فش. ۱. } ال ایله لاشتمق، ال شقاسی ایتمک. ۲. دوگشمک، مشاجره ایتمک. ۳. کوچنی دهگمک.

الْكَمَّكُ { یا اللهمک. فته. ۱. } ال طوقندیرمق، ال ایله لاشتمق، الهه قاریشدرمق. ۲. ال ایله یوقلامق. ۳. اورسملک. ۴. ال قاریشدرمق، مداخله ایتمک. ۵. ایتمق طرد و دفع ایتمک.

الْكَمَّكُ { س. اللمک فعلی. با: اللمک. } = ص. ال ایله سچلمش، برر بر آیرلمش، سچمه، منتخب؛ الله کومور.

الْكَنْجِیُّ { عب. } فرق طقوزدن صکره کن، الی نصابنه

واصل اولان : اللجی دفعه،
سنه نك اللجی هفتہ سی .
اللَّمَمَك { فحج . ۱ . ال ایله طو-
قلتی، قور جا لانمی .
۲ . اورسه لنك . ۳ . ایتلوب
طرد و دفع اولنق، قوغتی .
اللَّه { سنه . عر . [ال = حرف
تعریف . اله = معبود] خالق
کائنات اولان وجود مطلق،
تکری، رب، مولی، خدا، ایزد .
اللَّه اعلم = الله دها . ائی بیلیر،
غالباً، ظن ایدرم . || الله اکبر =
الله بیوکدر، مقام تحیره . ||
الله الله ! مقام تعجب وانفعاله .
|| الله اصلاح ایتسین ! محتاج
اصلاح بر شیء حقتده دینلیر،
|| الله انجامنی خیر ایله ! نتیجه سی
تمه کملی کورین بر ایش حقتده .
|| الله ایچون ! الله حقیچون،
قسم؛ طوغریسی، حقا . || الله
ایتمسین ! معاذ الله . || الله ایناند-
یرسون = خلاقم یوقدر . || الله
ایلیک ویرسین ! الله بلا ویرمسین !
بد دعا یتیله ترحاً دعا . || الله
بر، قسم مقامنده . || الله بر
سوز بر، سوزدن دولیه جکنی
تأمین مقامنده . || الله بلا ویر-
سین ! بد دعا . || الله بیایر = الله
اعلم، خدا عالم . || الله بول،
بولسون ! بد دعا . || الله بول
قورق = پایمه، کنهاندر . || الله بول
قورقاز = ظالم، انصافسز . || الله
سلامت ویرسین ! عزیمت ایدنله
دعا . || الله صبر ویرسین ! الله
صبر أجر احسان ایله ! بر آجی
وآفت حالنده سویلنر تسلی
دعاسی . || الله عشقنه ! الله
حقیچون ! الهی سورسه ک ! قسم .

|| الله عقلر ویرسین ! یولسز بر
حرکتده بولانلر حقتده . || الله
عمرلر ویرسین = دعا و تشکر
مقامنده . || الله قاوشدیرسون !
بر سودیکندن آیریلانه اولنان
دعا . || الله کریم ! بر محرومیت
و احتیاج حالنده سویلنر تسلی
وامید دعاسیدر . || اللهم ! ربم،
الهی ! || الله ویرسین ! بر نعمته
نازل اولانلر حقتده بیان محظو-
ظیت و اولمانلر حقتده دعادر .
|| اللهم سورسه ک ! الله عشقنه !
قسم . || آمان الله، آمان اللهم !
آمان یارب ! || الحکم لله ! امر
اللهکدر، رضا و توکل تعبیری .
|| الحمد لله = شکر الله، اتمام
دعاسیدر . || العیاذ بالله ! الله
صیغندق . || ان شاء الله = الله
ایسترسه . || بالله ! تالله ! والله !
الله حقیچون، قسم . || بسم الله =
اللهک امریله . || تجاوز الله عنه،
عن سیئاته = الله قصورینی عفو
ایتسین . || تعالی الله ! مقام
حیرتده دینلیر . || حسبنا الله =
الله بزه کافیدر . || رحمه الله (ذ)
رحمها الله (ذ)، رحمها الله (ت)،
رحمهم الله (ج) و رحمة الله
علیه، علیها، علیهما، علیهم = الله
رحمت ایله ! اولولر حقتده دعا .
|| رضی الله عنه، عنها، عنهما،
عنهم = الله راضی اولسون ! صحابه
و تابعین و سائر اعظام ملت حقتده
دعا . || سبحان الله ! مقام تقدیس
و تعجیده مستعملدر . || شهد الله =
الله شاهد مدر . || عفا الله عنه،
عنها، عنهما، عنهم = الله عفو
ایتسین . || علم الله = الله بیلیر،

قسم . || غفر الله له، لها، لهما،
لهم = الله عفو ایتسین . || قدس
الله سره = الله سرینی تقدیس
ایتسین، اولیا و صوفیون حقتده
دعا . || کفی بالله شهیداً = اللهک
شهادتی کافیدر . || ماشاء الله !
مقام تحسین و تقدیرده و نظردن
وقایه دعا . || مدد الله ! یارب
مدد ! || معاذ الله، نعوذ بالله =
اللهه صیغندق . — (« الهی »
و « الهیان » دیمه ملی؛ « الهی »
و « الهیون » دینیر . — لسان
عوامده مستعمل اولان « اللالم »
کله سی الله اعلم ترکیبندن
غلطدر . }

اللَّه مَك { الله مه . لا : للمک و
سائره .

اللِّي { عد . [اصلی وچ : الیک]
بش دفعه اون، یوزک
یارسی، خمسین، پنجاه : الی
کون، الی قیون .

اللِّي { صد . ۱ . الی اولان، ذوالید،
دستدار : انسان ایکی الی
ایکی آیاقلی و میون درت الی
بر حیواندر . ۲ . صاب و قولی
اولان : الی شمعدان .

اللَّيْشِر { عد . بهرینه و یا بهر
دفعه سنده الی : جمله سنه
الیشر غروش و یردیلر : آراهله
الیشر تحتہ قورلر .

اللَّيْلِيك { صد . ۱ . الی غروش و
سائره قیمتده اولان :
اللیک توتون . ۲ . الی عدد
ویا پارچه دن مرکب یا خود الی
شیئی حاوی اولان : اللیک
دقتر (الی یاراقلی) . ۳ . الی
باشنده اولان : اللیک بر آدم .
= س . ۱ . الی عددی . ۲ .

اللی غروش ویا پاره وسائره
قیمتندہ سکہ: بر الیایک دکر.

الم { سنذ. عمر. ج: آلام. ۱.
آغری، آچی، صانجی، وجع.
۲. کدر، درد، غم: الم چکمک =
کدر ایتک، غم یمک. || ط.
اعضاء بدن اسملرینه اضافتله
وجعلی بر طاقم امراضک اسما.
میسنی تشکیل ایدر: الم اذن،
الم معدہ.

الم { س. (اصلي: آلام) معروف
میوه که اکثریا یشیل ایله
صاری و بیاض آره- منده اولوب
بعضاً بر طرفی ویا هر طرفی
آز چوق قرمزی به مائل اولور،
تفاح، سیب: آرنأود، آماسیه، فریق
الماسی. || مج. یووارلاق شیء،
ظوب، کره جیک: کوز، چککه
الماسی. || آچی الماء، دوه،
دیکن الماسی = نباتک انواعی.
|| یر الماسی = شکلی پتاتیه
ولذق المایه بکزر معروف
بر کوز که سبزه قیلندن اولوب
اتلی وزیتون یاغلی یمکی اولور.
|| الما باش = بر جنس اوردک.
|| الما کوزک = تیلکی پوستنک بر
جنسی که کنارینه المادیی دینور.
|| بر المانک یاریسی = پک مشابه،
زیاده بکزر. || قیزیل الما = وقتیله
روما شهرینه اطلاق اولنوردی.

المالحق { س. ۱. الما ایله یابلمش.
باشی، رضعه، تفاحه.
۲. چیقندیلی کیک: یناق، چککه
الماجفی.

الماجی { س. الما صانان آدم.

الماس { س. (یو. Ἀδάμας) معروف ذی قیمت پارلاق
طاش که اک مقبول جنسنه
پرلانتہ دیرلر، جوهر، کوهر.
= ص. جوهر دن معمول ویا
جواهرله مزین: الماس یوزوک،
کوپه. || مج. پک عزیز- و قیمتدار،
پک پارلاق ودلبر: الماسم، الماس
یارم. || الماس پارچه سی = پک
پارلاق و کوزل شخص.

الماسپاره { س. فا. (الماس =
الماس پارچه سی، پک کوزل و
پارلاق شخص.

الماستراش { س. فا. (الماس =
م- تراشیدن یو-
نتمق.] جامک اک مقبولی که
الماسله ویا الماس کبی یوتلمش
ظن اولنور، بللور، قریستال.
= ص. بو حالده اولان بللور-
دن معمول: الماستراش باردق.

الماسجی { س. الماس و سائر
صانان آدم، جواهرچی.

الماسیه { س. طوکمش ات صو-
ییله شکر وسائره دن
معمول بللور کبی پارلاق و
شفاف بر طاتلی: الماسیه طباعی =
بو طاتلی به مخصوص طباق.

المالاق { س. الما آغاجلرینی حاوی
باغچه، الما آغاجی اور-
مانغی.

المالی { ص. ۱. الما ایله یابلمش.
۲. الما آغاجی چوق (یر).

المزده { ص. فا. (الم = کدر-
زدن = اورمق] درد
و کدره مصاب، آچی کورمش،
مکدر، غم دیده.

المک { یاخود اله مک. مض: الر.
فتہ الکندن کچیرمک،
الکله چالقامق، الکله مک:
اونی الرلرده صکره خور یایار.
لر. || مج. ۱. اینجه دن اینجه به
آریوب طرایه رق تجری و
تفتیش ایتک. ۲. سچمک، انتخاب
ایتک. || اینجه المک = دیننه
طاری اکک.

المک { یاخود اله مک. مض: الر.
فتہ (ایلیکی) الگه دن
کچیره رک صارمق: ایلیک المک.

المگه { س. ایلیک صارمغه
مخصوص بر قاج دکنکندن
و آغرجه بر قاعده به صاپلامش
بر میلک اوزرنده دوتر اوفقی
طوبلاب: ایلیکی المگه آلمق.

المه { یاخود اله مه. ص. ۱. الکندن
کچیرلمش، النمش: اله اون.
۲. سچلمش، انتخاب اولمش:
اله کومور.

المک { فنج. ۱. الکندن کچیرمک:
پرنج اونی بو الکله
النمز. ۲. مج. تجری و تفتیش
اولتمق. ۳. سچلمک، انتخاب
اولتمق.

الواح { سنذ. ج. عمر. فد: لوح.
با: لوح.

الوان { سنذ. ج. عمر. فد: لون.
با: لون. = ص. تر. فد.
بر قاج رنگلی، رنگارنک، آلا.
جهلی: الوان کاغد، الوان باصمه.

الوداع { ترکیب عمر. (ال =
حرف تعریف. وداع =
آیرله] الله ایصمرا لادق، الله
امانت اولک: الوداع ای خاک
حسرت، الفراق ای سنک غم!

ألف { عد. ج. عر. فد: الف.
با: الف.

ألوهيت { س. عر. «اله» دن
سمص. [تكرياق،
معبوديت: الوهيته معتد،
الوهيتي منكر.

ألويرمك { فل. [ال. ويرمك
١. يتك، كفايت
ايمك، كافي اولق: بو قدرى
بكا الورر. ٢. مناسب وموافق
اولق، اويغق، اويغون كلمك:
او بنم ايشمه الويرمز. ٣. فائدهلى
ونافع اولق، حسابه كلمك: اونك
تكليق بكا الويرمز. ٤. وقوع
بولق، واقع اولق، چوكمك،
حكمنى اجرا ايمك: ندامت
الوردى. || الويرر = كافي، يقر،
آرتق المستمز.

ألويريش { س. ١. كفايت،
كافي ووافى اوله.
٢. مناسبت، موافقت، اويغونلق.
٣. فائده، نفع، حسابه كله،
مناقمه مطابقت.

ألويريشلى { ص. ١. كافي، وافى.
٢. مناسب، موا.
فق، اويغون: او بكا چوق
الويريشلدر. ٣. نافع، مفيد،
حسابه مطابق، منافعه اويغون:
بو آليش ويريش بكا الويريشلى
چيقمدى.

ألويه { س. ج. عر. فد: لواء.
با: لواء. [تشديدله تلفظى
غلطدر.]

اله { س. عر. ث: الهه. ج: آلهه.
معبود، تكرى: اله الخلق،
اله كائنات: مريخ صائبه عندنده
حرب الهى وزهره حسن و
عشق الهسى زعم اولنوردى؛

جاهليتده عربلر آلهه متعدديه
عبادت ايدرلردى؛ حضرت
داود جناب خلاقه مجازاً اله الآلهه
نامنى ويربور.

الههاب { س. عر. «لهب» دن
مص. افعال [١. آلو-
لديرمه، طوتيشديرمه. ٢.
التهابه اوغرامه، شيشيروپ
عفتوتلنديرمه. ث.

الههام { س. عر. ج: الهامات.
«لهم» دن مص. افعال [١.
حق تعالى عبادينك قلبنه
بر شىء القا ايمه: كنديسينه بو
حقيقت الهام اولنردى؛ آئيق
الهام طريقيله هدايته نائل
اولدى. ٢. من طرف الله
برينك قلبنه القا اولنسان شىء:
بو بر الهام ربانيدر؛ سوزلردى
الهامات قيبلندندر.

الهه { س. عر. جاهليتده ديشى
زعم واعتبار اولنان بت
وضم ياخود معبوده موهومه.

الهى { ص. عر. ث: الهيه. «اله»
دن سن. [الوهيته وحق
تعالى حضرتلرينه منسوب و
متعلق، من طرف الله اولان:
امر الهى، اوامر الهيه، صنع
الهى، الطاق الهيه. — الوهيته
قائل اولديفيچيون حكيم شهير
افلاطونه لقب اولوب، افلاطون
الهى ديتلير.

الهى { ندا. عر. «اله» ايله
ياء تكلمدن مركب [رهم!
اي بنم اللهم: الهى، پادشاهلر
پادشاهى! الهى، سن بيليرسك.
= تر. حيرت وتعجب مقامنده
ايراد اولنهرق آلتنده منادى
صورتيله بر اسم بولنور: الهى

چوقق! الهى احمد بك! نه
تحفسك! ديمك.

الهى { س. تر. حق تعالى حضر-
تلاينه مناجات ونقى حاوى
قصيده كه اكثريا «الهى» تعبيريله
باشلايوب تكيه لرده او قونور:
كوزل سسله بر طاقم الهيلر
او قوديلر.

الهيات { س. ج. عر. فلسفه-
نك الوهيتدن و
الوهيته متعلق مسائلدن بحث
ايدن قسمى.

الهيون { س. سن. ج. عر. ١.
الوهيته وحق تعالىنك
وارلغنه اينا نان فلاسفه وسائره.
٢. فلسفه نك الهيات قسمىله
اشتغال ايدنلر.

الى { ح. عر. انتها بيان ايدر،
يه، به قدر، به دك، به دكين،
تا. [بعض تركيبات عربيه ده
تصادف اولنور:] الى آخره =
صوكنه دك؛ الى ماشاء الله =
اللهك ايستديكي وقته دك؛ الى
غير النهايه = صوكى اولميان
وقته دك، ابدياً؛ الى الابد = كذا؛
من اوله الى آخره = ابتدا سندن
نهايته دك؛ من الباب الى المحراب =
قيودن محرابه دك، جمله؛ الى
الآن شمدى به قدر.

ألياف { س. ج. عر. فد:
ليف. با: ليف.

أليف { ص. عر. «الفت» دن
صش. [الفت ايدن، آشنا،
محب. ث.

أليق { س. عر. «لايق» دن
ستف. [دهسا ويا بك واك
لايق ومناسب اولان: او آدم
بوايشه اليقدر.

آلیم { ص. عر. ذ: الیه. } «الم»
 { دن صش. } ۱. آغریتان،
 وجعی موجب: ضرب الیم، ضربه
 الیه. ۲. شدتلی، چوق درد
 والمی موجب: عذاب الیم.

آلیوم { طز. عر. } (ال = حرف
 { تعریف. یوم = کون } ۱.
 بو کون، بو کونکی کونده،
 الحاله هذه: الیوم موجود بو.
 لنان ذخیره؛ الیوم استعمال
 اولنان لسان. ۲. حالا، هنوز،
 شمدی به قدر: حافظک تر به سی
 الیوم شیرازده قائمدر.

آلیوی { ص. عر. ذ: الیویه.
 { «الیه» دن سمن. }
 ق. صاغری بوتلرینه منسوب
 ومتعلق: عروق الیویه.

الیسه { سش. عر. ذ: الیتین. ق.
 { صاغری بوتی.

الیه { ترکیب عر. ذ: الیه، ذ:
 { الیه، ج: الیه. } (الی
 حرف جریله ضمیر متصل غا.
 بُدن مرکب. بعض ترکیبات
 عربیه ده بولنور. [اوگا، اولره
 کندیسنه، کندیلرینه: مومی الیه،
 مومی الیه، مومی الیه، مومی-
 الیه = کندیسنه، کندیلرینه
 ایما اولنان؛ مشار الیه، مشار-
 الیه، مشار الیه = کندیسنه
 کندیلرینه اشارت اولنان؛
 مفعول الیه = اسمک «آدمه،
 دویه» کبی حالتی؛ مضاف الیه =
 ینه اسمک «آدمک، دوه نک»
 کبی حالتی.

الیها { و: }

الیهم { والیهما. با: الیه.

ام { س. } (اصلی مدله اولوب،
 { ایهام قیچیدن طولایندی
 اسقاط، و نهایت ترك اولنمشدر. }
 علاج، دوا، مداوات.

ام { ام ویم، یم. فل. } «ایمک»
 { مصدر غیر مستعملندن مضا.
 رءک نفس متکلم وحده صیفه.
 سیدر. دائماً خبر یرینی طونان
 بر اسم یا صفت و یا ظرفندن
 صکره بولنسوب، اونک آخری
 ساکن ایسه، همزه حذف
 اولنهرق حرکه سی ماقبلنه یریلیر؛
 ومتحرک ایسه «یم»، «یز»
 صورتنده قوللانیلیر.] وارم،
 موجودم، بولنورم: بنم، بورا-
 دهیم، بن اییم، بن ترکم. تصرفی
 بو وجهله در:

(مضارع)

ام	از
سك	سكز
در	درلر

(ماضی شهودی)

ایدم	ایدك
ایدك	ایدكز
ایدی	ایدیلر

(ماضی نقلی)

ایمشم	ایمشز
ایمشك	ایمشكز
ایمش (در)	ایمشلر (در)

(شرطیه)

ایسم	ایسهك
ایسهك	ایسهكز
ایسه	ایسهلر

(صیغه حالیه)

ایکن .

دیگر صیغه لری متروک اولوب،
 «اولقی» فعلندن استعاره
 اولنور. عربیده فعل اسنادی
 بولنمدیفته قیاساً، حدث وزمانی
 وفعلک کافه احوال و شرائطی حائر
 اولان بو کله لره «ادات اسناد»

نامنی یرمک علم صرفجه بیوک
 بر خطادر.

ام { سش. عر. ج: امهات. آنا،
 { نینسه، والده، مادر: ام المؤمنه.
 منین = ازواج مطهره جناب
 نبوی به یریلن عنواندر. || ام
 الحباث = شراب، مسکرات. || ام
 دنیا = مصر، قاهره. || ام الرأس =
 دماغ. || ام قرآن = سوره فاه.
 نجه. || ام القرى = مکه مکرمه.
 || ام الولد = چوق آناسی اولان
 اوطله لق جاریه. || الأم = والده
 طرفندن (قارداش)، باباسی آری:
 لام برادری، همشیره سیدر.

اما { حر. عر. } (ترکجه ده همزه
 { مدله او قونور } ۱. لکن،
 آنجق، شو قدر وارکه: بیلیر
 اما سولیز. ۲. قالدی که، کله لم،
 کلنجه: اما او راضی اولیه جقمش،
 کندی بیله چکی ایشدرد. [«که»
 علاوه سیله یک عجمانه بر شیوه
 آلیر.] ۳. ادات تعجب واعظام:
 اما یایدک! اما یازی! اما نه
 یازی! اما سس ها! اما ده
 سس! || اما بعد = کتاب و
 نطقده دعادن صکره مقصده
 کیریشله چکی وقت ایزادی معتاد
 بر تعبیردر.

اماته { سش. عر. } «موت» دن
 { مص. افعال } اولومی مو.
 جب اوله، اولو حالته قومه. ذ.

امائل { صد. ج. عر. } فد:
 { «امثل» غیر مستعمل سته. }
 اشله، امثال، اقران: اقتضار
 الامائل والاقران.

اماجد { صد. ج. عر. } فد:
 { امجد. با: امجد.

أَمَارَت { س. عر. « امر » دن }
 ۱. امیرلك، بكلك، بر
 امیر و یا بكك حال و صفتی:
 امارت مكه مكرمه. ۲. برامیر
 بایك و یا پرنسك تحت اداره سنده
 بولنان مملكت، بكلك، پرنسلك:
 بلغارستان امارتی .

أَمَارَه { س. عر. ج: امارات. علامت، نشان، اثر:
 بورادن كچمش اولدیغنه دلالت
 ایده جك هیچ براماره دسترس
 اوله مدق؛ ح. قرینه .

أَمَارَه { ص. عر. « امر » دن
 سمیه. مذكری قوللا-
 نلاز.] زیاده سیله امر ایدیجی،
 مجبر: نفس اماره = انسانه سیانی
 امر ایدن نفس و شهوتی .

أَمَاكِن { سنذ. ج. عر. فد:
 مكان. با: مكان .

إِمَالَه { س. عر. « میل » دن مص.
 افعال] بر طرفه اگمه،
 یاتیرمه، میل ایتمیره. || د.
 مقصور او قومغق لازم كلن
 حرکهك وزنه او یسون دیه غیر
 طبیعی اوله رق مدی که معیبات
 نظیمه دندر .

إِمَام { سنذ. ج: أئمه. ۱.
 نمازده کندیسنه اقتدا
 اولنان ذات، جماعته نماز قیلدیران
 ذات: فلان جامع شریفك امامی؛
 محله امامی، که جامعه نماز
 قیلدیرمغه برابر محله سی خلقنك
 بلدییه متعلق امورینی و جنازه
 و نکاح ایشلرینی ده کورور؛
 طاבור، آلائی امامی = عسکره
 نماز قیلدیرمتی اوزره بهر طابور
 والای معیننده بولنان امام که

إِمَامَلِق { س. امام صفت و وظیفه.
 سی: بو جامعه ده کیم
 اماملق ایدیور؟

إِمَامَه { س. ۱. چپوق و سیفاره-
 لفك باشنه طاقیلان کهر با
 وسائرهدن آغزلق. ۲. تسبیحك
 باشنده کی اوزون دانه که اسلیكك
 ایکی اوچی بونك ایچندن كچوب
 قامچی به ربط اولنور .

إِمَامَه جی { س. کهر با وسائرهدن
 چپوق امامه سی و
 سائر شیئر باپان صنعتکر .

أَمَان { سنذ. عر. ۱. قورقو-
 سزلق، امن، امنیت:
 امن وامان بر کالدر. ۲. عفو،
 مساعده: امان و یرمك. ۳.
 استیمان، رعی: امان ایستك.
 || الامان = عفو، مرحمت، مدد!
 || امان و یرمه مك = مساعده
 ایتمه مك، اصلا مرحمت ایتموب
 جزاسنی و یرمك. || فی امان الله =
 الله سلامت و یرسین. = حد.
 با: آمان .

أَمَانَت { س. عر. ج: امانات.
 « امن » دن] ۱.
 برینه امنیت ایدوب بر شیء
 ترك و تودیع ایتمه: بونی سزه
 امانت ایده جكم، امانت براقه.
 جفم. ۲. برینه امنیت ایدیلوب
 براقیلان شیء: امانتی اعاده
 ایدیكز. ۳. دواثر حکومتدن
 بعضیسنه و یریلن اسم: رسومات
 امانتی، شهر امانتی. || اللهه
 امانت اولك، سزی ربمه امانت
 ایدرم = اللهه ایصهارلادق .

إِمَام زَادَه { س. فا. امام اوغلی،
 بابایی امام و یا
 امام عنواتی حائر آدم .

طریق علمی به منسوب اولمغه
 برابر صفت عسکریه بی دخی
 حائر اولوب صاریق صارار و
 جبه سنده شریترلی اولور. ۲.
 امور مذهبییه ده مقتدابه و پیشوا
 اولان ذات. بو معنی ایله امام
 عنواتی الك اول حضرت علی
 (رضه) افتند مزله سبطین
 مکرمینه و امام حسین (رضه) ك
 نسلدن بربرینی متعاقب طقوز
 ذته و یریلوب، جمله سنه ائمه
 اثنا عشر دیرلر. ۳. شرع
 شریفده اجتهاد ایدوب رای
 صاحبی اولان ذواتك بهری: امام
 مالك، امام شافعی. ۴. بر علم
 وفنده سوزی سند اتخاذاو-
 لنه جق درجه ده رسوخ و ید
 طولی قزانان ذات: امام غزالی،
 امام سیویوه، ائمه نحاچه. ۵. خلیفه
 مسلمین، امیر المؤمنین. بو معنی
 ایله بو کونکی کونده یالکزر
 قوللائوب، آنجق امام المسلمین
 دینلیر. || امام اعظم = ابوحنیفه
 نعمان بن بشر حضرتلری. || امام
 اوی = مقدما قادین توفیقخانه.
 سی. || امام بایبلدی = زیتون
 یاغلی بر نوع یاظلیجان میکی .

إِمَامَت { س. عر. ۱. اماملق،
 نمازده کندیسنه اقتدا
 اولنان ذاتك حال و صفتی،
 اماملق: بو جامعه ده کیم امامت
 ایدیور؟ ۲. امور مذهبییه و
 علومده امام عنواتی. ۳. خلافت
 جلیله اسلامیه .

إِمَام زَادَه { س. فا. امام اوغلی،
 بابایی امام و یا
 امام عنواتی حائر آدم .

اولان طاققرلی. || صدیق امانی = صدیق امینسکی، صدیق کارلق. || امانات شریفه = خرقة شریف کبی وقت سعادتدن قاله آثار مقدسه که مقام خلافت عظمایه امانت حکمنده در: سلطان سلیم خان اول حضرتلری امانات تسل ایلدی. || ح. امین اتخاذ اولنان کسه نك زدینه براغیلان شیئدر.

امانة { ح. عر. ۱. امانت طر. یقیله، امانت اوله رق: بونی سزه امانة ویروروم. ۲. بر اداره رسمیه معرفتیه و بونک تحت نظارتنده، احاله تعبیر اولنان التزام صورتیه اوله رق: ولایتک اعشاری ایکی سنه امانة ایکی سنه ده احاله اداره اولندی.

امانتی { س. بر یردن بر یره ارسال اولنان اشیایی امانت صورتیه آلوب محللرینه تسلیم ایدن آدم که بعضاً کندیسى مقن صورتده کیدوب کلیر و بعضاً اورتاغنه کوندر بر: بروسه، از میر، سلائیک امانتییسی.

امانتچیلیک { س. بر یردن بر یره امانت صورتیه ارسال اولنان اشیایی آلوب تسلیم ایتک وظیفه سی: استانبول ایله بروسه آره سننده امانتچیلیک ایدیور.

امانتدار { س. امانتچی.

امانی { س. ج. عر. فد: امنیه. یا: امنیه.

امیر اطور { امپراطور بچه، امپرا. طورلق. یا: امپرا. طور وسائر.

امت { س. عر. ج: ام. ۱. بر لسانله متکلم انسانلرک مجموعی: امم قدیمه، امم متأخره، امم اسلامیه. ۲. بر بیغمبرک دین حقده دعوت ایتککه من طرف الله مأمور اولدینی جماعت: امت دعوت = دعوت اولنوبده انکارده اصرارله ایمان کتیر. مینلر: امت اجابت = دعوت اولنوب ایمانه کلنلر. || امت محمد (صلم) = فخر کائثات افندمزک دعوت بیوردقلری قوم نجیب عرب وبعده بونلره تابع اولان عجم و بربر و ترک وسائر، ملت اسلامیه.

لساتمزده غلط فاحش اوله رق بو کله «ملت» معناسیله و «ملت» لغق بونک یرینه قوللایلوب، مثلا: «امت اسلامیه» و «ملت عثمانیه» دینلیور؛ حالبوکه عکسنه دینلک اقتضا ایدر. بویله خطارک لسان ایدیدن اولسون دور طوطلسی الزمدر.

امثال { س. عر. «مثل» دن مص. افتعال [۱. بر شیئی نمونه ومثال اتخاذ ایدوب اوکا تطبیق حرکت ایتمه، اویمه. ۲. آلنان امره تمامیه انقیاد و اطاعت ایدوب اوکا کوره حرکت ایتمه: مرجع رسمیسندن آلدینی اوامرہ امتثال ایتین مأمور مسئول اولور.

امثالاً { ح. عر. انقیاد و اطاعت و تطبیق حرکت طریقیه، اویره رق، تابع اوله رق: امرکزه امتثالاً بو ایشی یایدم.

امتحان { س. عر. «محن» دن مص. افتعال [۱. ده که مه، صنایه، تجربه: جناب حق سودیکی قوللرینی امتحان ایچون کندیلرینی انواع مشاق وه صائبه

دوچار ایدر. ۲. مکتب شا. کردانک صنف آتلامفه ویا بر مأموریت طالبنک اوکا استحقاق اولوب اولدینی آکلاشلق ایچون کندیلرینه ایراد اولنان سؤالر: امتحان اولنق، امتحان ویرمک؛ امتحان ایتک، امتحانه چکمک؛ سنه امتحانی، خروج امتحانی، خصوصی امتحان؛ او مأموریتیه طالب اولانلر فلان وفلان علمدن امتحان اولنه جقدر؛ بالامتحان، لدی الامتحان، عند الامتحان تبین ایده جک درجه اقتدارینه کوره.

امتداد { س. عر. «مد» دن مص. افتعال [اوزون سورمه، اوزایوب کیمته: مذاکراتک بودرجه ده امتدادی؛ بوسنه قیش چوق امتداد ایتدی.

امتزاج { س. عر. «مزج» دن مص. افتعال [۱. قاریشه بیله، بردن زیاده جسمک قاریشوب بر جسم تشکیل ایتمی: امتزاج کیمیوی. ۲. بر برینی طوتمه، اویغونلق، موافقت: امتزاج الوان. ۳. کچینه، حسن معاشرت، اویوشمه: او آدملره امتزاج اولنماز؛ قاری قوجه آره سننده امتزاج اولمازسه برلکده یاشامق پک مشکل اولور. ۴. آلیشمه، صحتته موافق بوله: اورانک هواسیله امتزاج ایده مدم.

امتصاص { س. عر. «مص» دن مص. افتعال [۱. امه، امه رک چکمه: صوبی امتصاص ایتدی. ۲. ط. هضم

اولنان مواد مأ کوله نك طا.
 مارلر يابلسی .
امْتِعَه { سذ. ج. عر. فد : متاع .
 با : متاع .
امْتِلاء { سذ. عر. [«ملاء» دن
 مص. افتعال] ۱. طولمه :
 صهرنجک ياغورصوييله امتلاسی
 ۲. طولفونلق : امتلاء معده =
 معده طولفونلغی . ۳. ط. قان
 طورمه ، قان طولپلانمه : امتلاء
 اوعيه ، امتلاء دم ، امتلاء کليه .
امْتِناع { سذ. عر. [«منع» دن
 مص. افتعال] ۱. ایسته .
 مه ، پایمه مه ، چکمه : امضادن
 امتناع ایدیور . ۲. امکانسزلق ،
 ممکن اولمیش .
امْتِنان { سذ. عر. [«من» دن
 مص. افتعال] باشه
 قاقه ، منت : احسان بی امتنان .
امْتِياز { سذ. عر. ج. امتیازات .
 [«میز» دن مص. افتعال]
 ۱. دیکرلندن آیرلمه ، فرقلی
 اولمه ، فرق ، تفوق : بین الاقران
 امتیازی واردر . ۲. تمتلی ،
 مصرفلی ویا مسئولیتلی برایشک
 بشقه لری یا په ماق اوزره
 بر آدم ویا شرکت وهیته تخصیصی ،
 مساعده مخصوصه ، رخصت :
 دمیر یول ، واپور ، معدن ،
 فابریقه ، غزته امتیازی ؛ امتیاز
 رخصتنامه سی ، براتی . ۳. استثنا ،
 معافیت ، حقوق استثناییه :
 او خاندانک بعض امتیازاتی
 واردر . ۴. بر مملکتک کندینه
 مخصوص نظاماتله ونیم مستقل
 صورته اداره اولفق صلاحیتی ،
 مختاریت اداره ، اداره مختاره :
 بلغارستانک امتیازی . || امتیاز

نشانی = دولت عثمانیه ده پادشاه
 زمان شوکتلو سلطان عبدالحمید
 خان ثانی افندمن حضرتلری جانب
 اشرفندن ایجادیوریلان بر نشان
 عالی . || امتیاز مدالیه سی =
 بو نشانه مربوط عد اولنان
 مدالیه که آلتون وکوش جنسی
 واردر . || صاحب امتیاز = امور
 نافه دن بر ایشک ویا بر فابریقه
 وغزته وسائر نك امتیازینی حائر
 اولان آدم : فلان غزته نك صا.
 حب امتیازی .
امْتِيازلی { ص. ۱. امتیازی
 اولان ، بشقه لردن
 فرق اولنان ، ممتاز . ۲. حقوق
 استثناییه په نائل ، بعض مکلفاتدن
 مستثنا : بو عشریت امتیاز لیدر .
 ۳. صورت مخصوصه ده وبشقه .
 لری یا ماق شرطیله رخصت و
 مساعده په مظهر : کبریت فابریقه .
 سی امتیاز لیدر . ۴. مختاریت
 اداره په نائل .
امْتِيازیه { ص. عر. ث. امتیازیه .
 امتیاز و استثنا ویا
 مساعده مخصوصه په منسوب و
 متعلق : حقوق امتیازیه ؛ شرائط
 امتیازیه .
امْتال { سذ. ج. عر. فد : مثل .
 با : مثل . = تر. فد . ۱.
 مانند ، شبیه ، نظیر : بونک امثالی
 یوقدر ، امثالسزدر . ۲. نمونه ،
 بر مساعده ویا دیکر معامله
 رسمیه ده صراحت قانونیه بدل
 نمونه تطبیق واستنادکاه اوله .
 بيله جک وقعه سابقه : امثال
 یوقدر ؛ بشقه لریته امثال اولماق
 شرطیله بوکا مساعده اولنشدر .

|| امثال رقمی = برکک قاج
 مثلی اخذ واعتبار اولنلجفی
 کوسترن رقم . || ضروب امثال .
 با : ضرب مثل .
امْتالسز { ص. مانندسز ، اشی
 یوق ، بی نظیر .
امْتِله { سذ. ج. عر. فد : مثال .
 با : مثال . || د. صرف
 عربینک افعالی تصرفاتنه نمونه
 اولمق اوزره یا لکز ثلاثی
 مجردک برنجی بایندن « نصر »
 فعلنک تصریق جدوللری ؛ امثله
 مختلفه = ماضی ، مضارع ، مصدر
 کبی صیغ مختلفه دن تصریف
 اولناللری ؛ امثله مطرده = یا لکز
 بر صیغه نك غائب ، مخاطب ،
 متکلم ، مذکر ، مؤنث ومفرد ،
 تنییه ، جمع اوله رق تصریق .
امْتجاد { سذ. ج. عر. فد : مجد .
 با : مجد .
امْتجد { ص. عر. ج. : اماجد .
 [«مجید» دن سته]
 ده یا خود یک مجد وشرف و
 علو صاحبی : جد امجد حضرت
 پادشاهی ؛ افتخار الامجد
 والا کارم .
امْتجه { س. ص. [اصلی : امکجه
 یا خود همه جه] عمومک
 یاردیميله وال برلیکیله کوریلن
 ایشه اطلاق اولنور : امجه کونی ،
 امجه ایش . [«مجی» صورته ده
 دخی یازانلر واردر .]
امْتجیک { س. [«امک» دن] مه ،
 ثدی ، بستان .
امْتحاء { «محو» ماده سستی افعال
 بایندن کثیره رک ترکیه ده
 بولغنی قوللایورلر سه ده ، عربیده
 ماده مذکوره افعال بایندن

اصلا كلز؛ وذاتاً محو متعدی
اولد يغيچون، او بادن كتي رلسنه
حاجت ده يوقدر. يالكز ميم
مشده نك كسريله «انحاء» دن
مبدل انفعال بابتدن «امحاء»
وارد، كه محو و نابود اولمه
معناسنه كلير، بوده لسانمزده
مستعمل ذكلدر.

امداد { سذ. عر. [«مدد»
{ دن مص. افعال } ۱.

يارديم، معاونت، ناچار قالمش
بر آدمك يارديمه يتشمه: بكا
امداد ايتدی، امدادمه يتشده؛
سز امدادمه يتشمه ايديكز بو
ايشك ايچندن چيغه ميه چقدم.
۲. كنديندن قوتلي بر دشمن
قارشيسنده بولنان بر قوماندان
ياخود فرقيه معاونت ايتك
اوزره كوندريلن عسكر: امداد
بكايوردی؛ امداد كلدی.

امداد جي { ص. ۱. يارديم
{ ايدن، يارديجي:

الله امدادجيكر اولسون! ۲.
يارديمه كوندريلن عسكر: امداد.
جي بلوك، امدادجي عسكر.

امدادی { ص. عر. ۱: امداديه.
{ امداد و معاونته
منسوب و متعلق: فرقه امداديه.

امدی { با: ايددی.

امدير مك { فت. امكه سوق و
{ اجبار ايتك، مص

ايتديرمك، امزيرمك: چوجغه
مه، سوت امديرمك؛ ياره يي
برينه امديرمك.

آمر { سذ. عر. جم: آوامر. ۱.
{ بيورمه، بيوزوق، فرمان:

فلان امر ايتدی؛ كيتمه امر
آدم؛ امر عالی، امر نظارتناهی؛

امر سزكلدر؛ امر و فرمان حضرت
من له الامر كلدر = محركات
رسميه نك نهايتنده يازلسی معتاد
ظرافت تعميري. ۲. بر مقام
عالدين بر ايش حفته امری
حاوی يازيلان ورقة، امر نامه:
نظار تدن بر امر كلدی؛ مأمو.

ريتكر حفته امری آلديكزمي؟
[مقابلی «نهی» ايسه ده، لسا.
نمزده امر نهی مقامنده دخي
قولانليير:] بكا كيتمه ديه امر
ايتديلر، يعني بخي كيتمه دن نهی
ايتديلر. ۳. ط. طبيك ترتيب و
تتميه، رجه. ۴. د. فلك ياپ
ويا ياپسون كبي امر معناسنی
افاده ايدن صيفه سي، كه مخاطب
و غايبی اولور. عرب صرفیونی
مخاطبته «امر حاضر» ويا سا.

دهجه «امر» و غايبته «امر
غائب»، و منفيلينه ده «نهی
حاضر» و «نهی غائب» ديرلر.
|| امر الهی، اللهك امری = قدر
الهی. || امحق واقع اولوق =
وفات. || امر بالمعروف نهی عن
المنكر = شرعاً يابلسی اقتضا
ايدن ايشلری ترويچ و منهياتی
منه چالشمه. || امر حق =
وفات: امر حق وقوعنده.

|| اولو الامر = شرعاً خلقه امر
ايتكله و خلق امر لرينه اطاعتله
مكلف بولنان ذوات كه خليفه
مسلمين ايله و كيللريدن. || امر
قولى = آلدیغي امری اجرايه
مجبور بولنان و او خصوصده
رای و مطالعه بيان ايدمه مين آدم.
|| ح. امره محرر سند = بونو.

آمر { سذ. عر. جم: أمور. ايش،
{ شیء، ماده، مصلحت،

خصوص، كيفيت: بو بر امر
عظييدر؛ اسكان مهاجرين امرنده
چوق غيرتی سبق ايتشدرد؛
امور خارجيه، داخله، نافعته؛
امور سياسيه، ملكيه، عسكريه
تجاريه، بریه، بحريه. || آخر
الامر = ائك نهايت، عاقبت. ||
ابتدای امرده، اول امرده =
ائك اول. || نفس الامر = ذات
ماده، اساس مصلحت: نفس
الامرّه موافق برايش. || امور
پتیه، خصوصيه، ذاتیه = بر
مأمورك غير رسمی و كندينه
عائد ايشلری. || امور مأموره =
هر مأمورك اجرا و رؤيتيله
مكلف اولدیغي ايشلر.

أمر { سذ. جم. عر. فد: امير.
{ با: امير. ۱. ۲. پاشا عنوان.

نتی حائز اولميان فرمانلی بيوك
ضابطلر، ميرالای، قائم مقام و
بيكباشی رتبه لرنده بولنانلر:
امراء عسكريه؛ ارکان و امراء و
ضابطان. || امير الامراء = ۱.
خلفاء عباسيه زماننده آل بويه
وسليجو قيلردن امور عسكريه يه
وضبط و ربطه باقق صورتيله
بفداد ده مقيم اولانلره ويريلن
عنواندر. ۲. اليوم رتب ملكيه.
دن اصطبل عامره ايله مير
ميرانلق آره سنده بر رتبه يي
حائز اولان كيمسه كه عنوانی عزتلو
پاشادر.

امرار { سذ. عر. [«مرور»
{ دن مص. افعال] كچير.

مه: آغر طويلری بو كوپريدن
امرار ايتك تهلكه ليدر؛ امرار
وقت ايتك = وقت كچيرمك.

امراض { سذ. ج. عر. فد: مرض. با: مرض .

امرد { ص. عر. } «مرد» دن { صش. } هنوز بيق و صقالي چيگما مش، توگسز: شاب امرد = دها بيغني صقالي كله مش دليقائلي .

امرنامه { س. فا. } امر. نامه [تحريرات رسميه كه مافوقدن مادونه يازيلير: امرنامه نظا. رتياهي؛ امرنامه ساي = مقام صدارت عظمادن يازيلان محركات. — ظرافت طريقيه خصوصي مكتوبلره دخي امر. نامه ديتلوب تعبير سؤ استعمال اولنور: امرنامه عاليبرني آلد.م.

امرتمك { با: ايمرتمك .

امرود { س. فا. } آرمود. لس .

امزجه { سذ. ج. عر. فد: مزاج. با: مزاج .

امزيرمك { يا امزيرمك، فت. } (چوجغه) همه ويا صنعى امزيك امديرمك، ارضاع.

امزيك { س. } «اممك» دن [آلوب امديكي همه نك تپه سي، دوگه سي، حله. ۲. همه يه بدل چوجقلره سوت ويرمك ايجون مستعمل آغزى همه اوجي شكانده لاستيقل شيشه: سوت نينه قهريني چكمكدن ايسه چوجني امزيكه بسلك دها اييدر. ۳. چوجقلرك صوايچمه سنه مخصوص كوچك ابريق لوله سي. ۴. يكي طوغان چوجقلره تولبند ايچنه

صاريلى اوله رق امديريان شكرلى بادم ازمه سي .

امز يكللى { ص. ۱. } مدهه چو. جنبي بولنان، چوجغه همه ويرن (قادين): امزيكلى قادينلرك ايني بسلمسي شرطدر. ۲. لوله لى (ابريق و يا ديكر قاب) .

امساك { سذ. عر. } «مسك» دن مص. افعال [۱. بر شيشدن ال چكوب ضبط نفس ايمه، اجتناب، پرهيز: طعامدن، غيبتدن امساك ايتلي. ۲. وقت معيننده اوروجه بدأ ايمه و بونك موسمه كوره وقت شرعيسى: امساكدن صكره ياتدم؛ شمدي امساك قاچده در؟ ۳. يمز ايچمز آدمك حالى، بخل، خست، جمريلك: بو درجه ده امساكله آرتديريله جق آچقه اكسيك اولسون .

امساكيه { سذ. عر. } رمضانده امساك وقتلريني ميين جدوللى ورقه .

امشمك { فل. } (قوزيلر) دينه دينه سوت اممك .

امصار { سذ. ج. عر. } فد: امصار (مصر) بيوك شهرلر: امصار وبلاد. [مفردى اصل اسم خاص اولوب، بعده عربلر طرفندن هر بيوك شهره اطلاق اولمش، وبوصورتله ده جملند. يلمشدر. تائيه سي اولان «المصران» دخي كوفه ايله بصره يه اطلاق اولنوردى.]

امصاص { سذ. عر. } «مص» دن مص. افعال [امديرمه، چكارك يوتديرمه ويا

ايجرى به آديرمه: صوده حل اولمش علاجى شرينغه يه امصاص ايتك .

امضاء { سذ. عر. } «مضو» يا «مضى» دن مص. افعال [۱. يازلمش بر مكتوب وسند وسائر نك آلتنه كندى اسمنى يازمه: امضا ايتك، آتمق، قومق = امضالامق؛ سندی امضا ايتدى؛ بر توصيه نامه يازوب كنديسنه امضا ايتدير. ملي. ۲. مكتوب وسند وسا. ثره نك آلتنده يازلمش صاحبك اسمى: بو سندنك امضاسنى طانيرميسكر؛ مكتوبك امضاسنى او قويه مدم؛ وضع امضا ايتك = امضا، صاحب امضا = بر سندن وسائر ورقه يي امضا ايتمش اولان. (اصل معناسى كچيرمه واجرا و انفاذ اولوب، على الخصوص بيع وشراكي معاملاتك اجرا. سنده قوللايلير؛ سندات و سائر معاملاتك اجراسى ايسه اكثرثيا امضايه متوقف اولد. يفتدن، بو مناسبتله لغت مولده اولمق اوزره، لسانزده مستعمل معناه ده كلشدر.]

امضالاتمق { فت. } امضا ايتدير. مك، آلتنه اسمنى يازديرمق: مجلس كاتبي مضبطه مسوده لريني رئيس واعضايه امضالاتمقله مكلفدر .

امضالاتمق { فذ. } امضا ويروب نامه نك بر صورتى امضا ايدوب ويرمكله برابر ديكر صورتى امضا ايتديروپ آلمق: ايشه

قرار ویرد کسه ده دها امضا.
لاشه مدق.

امضالامق { یا امضالمق. فت.
(بر یازیلی کاغذک)
آلتنه کنندی اسمنی یاز مق،
اسمنی یازهرق قبول و تصدیق
ایتمک: یازدیغک سنندی امضا.
لادم؛ مضبطه بی امضالامق
ایستمدی.

امضالانمق { یا امضالانمق. فج.
(بر یازیلی اسم یازیله.
رق قبول و تصدیق اولنمق:
مضبطه امضالاندی.

امطار { سنڊ. ج. عر. فد: مطر.
با: مطر.

امعاء { سنڊ. ج. عر. [فد: معی
غیر مستعمل] ت. باغر.
صاقلر: امعاء دقیقه = اینجه باغر.
صاقلر: امعاء غلیظه = قالین
باغر صاقلر || ط. اختناق، استر.
خاء، التصاق، التهاب امعاء =
باغر صاقلره عائد مختلف امراض.

امعان { سنڊ. عر. [«معن» دن
(مص. افعال) ۱. مبالغه
ایتمه، بر ایشده پک ایلری
وارمه: امعان نظر = چوق و
دقتله باقمه. ۲. دقت، جهده،
اهتمام: نظر امعانه باقمق.

امک { س. ۱ چالیشمه، سعی،
(جهده: بو ایشه امکم
چکشدر؛ امک ویرمک = چالیشمق،
جهده ایتمک. ۲. زحمت، بور.
غونلق، رنج، تعب: امک چکمک؛
چوق امکله وجوده کلش بر
ایشدر. ۳. سعی حق، چالیشمه
قارشیلنی، اجرت: امکی
ویریکز.

امکان { سنڊ. عر. [«مکانه» دن
(مص. افعال) ممکن اوله،
اوله بیله جک حالده بولنمه، دائره
اقتدار داخلنده اولیش: بو
ایشک امکانی واردر = ممکندر،
اوله بیلیر؛ امکانی یوقدر = ممکن
دکلدر، اوله ماز؛ درجه امکانک
خارجنده در؛ عدم امکان = ممکن
اولمایش، امکانسزلق؛ عدم
الامکان = امکانسز، محال. (ترجکه
«امکانسز» دن ترجمه در.)

امکانسز { ص. امکانی اولمیان،
(ممکن اولمیان، محال.

[«ممکنسز» دیمک خطادر.]

امکانسزلق { س. ممکن اولما.
(یش، عدم امکان،
محال اوله: بو ایشک امکانسز لفی
معلوم ایدی.

امکدار { س. ج: امکداران.
(تر. امک - فا. داشتن
- ترکیب سقیم). امکی سبق
ایتمش، قدم و مکافاته استحقاق
قزانش مأمور، خدمتچی و
سائر: امکدار بر خدمتچیسی
واردر؛ امکداران بنسکان
میاننده.

امکدارلق { س. امکی سبق
مور و یا خدمتچینک حال و
صفتی: امکدارلقده اوندن ایلری
کیمسه یوقدر؛ اونک امکدار لفی
نظر اعتباره آلتلیدر.

امکداهش { س. امک وسعی و
(عمل آرقداشی،
امکدارلقده رفیق، قیوولداسی.

امکسز { ص. ۱. چالیشمق سزین
(وزحمتسزجه وجوده
کلن: امکسز بر ایشدر. ۲.

اوگی (اولاد): امکسز بر
اوغلی، قیزی واردر.

امکلمک { یا امکلمک. فل. ۱.
(چالیشمق، چبالامق.
ز. ۲. (اوافق چوچق) یو.
ریمکه چبالامق، دپه لیمک.

امکلی { ص. سعی و جهده وجوده
(کلن و یا حصول سعی
و جهده متوقف اولان: چوق
امکلی ایشدر.

امکن { [افعال بایندن امکان
(فعل ماضیسی اولوب شو
تعبیر عربیده مستعملدر: [مهما
امکن = ممکن اولدیغی قدر،
درجه امکان داخلنده.

امکنه { سنڊ. ج. عر. فد: مکان.
با: مکان.

امل { سنڊ. عر. ج: آمال. ۱.
(اومو، اوومه، امید: امل
ایتمک. ۲. شدتلی آرزو، حرص،
طمع: امله دوشمک؛ بر طاقم
آمالده بولنمق. || طول امل =
ناثلیتی بعید شیلر امید و آرزو.
سی، بیتمز توکمتر حرص جاه.

املاء { سنڊ. عر. [«ملاء» دن
(مص. افعال) طولدیرمه
معناسیله کثیر الاستعمال ایسه
ده، عربیده ذاتاً ثلاثی مجردی
طولدیرمق معنا سیله متعددی
اولدیفندن. افعال بایندن اصلا
بو معنایه کلز.

املاء { سنڊ. عر. ج: امالی.
(«ملو» دن مص. افعال،
ودها طوغریسی «املال» دن
مبدل) ۱. سویلوب برینه
یازدیرمه: تألیفاتی تدریس
ایدرکن طلبه سنه املا ایدردی
(ایتدیرردی دیه ملی)؛ بو

کتاب املا طریقہ یازلمشدر.
 (بو معنا ایله لسانترده پک
 مستعمل دکل ایسهده، مکتب
 وتدریس لساننده ازم اولدیغندن،
 استعمالی ضروریدر.) ۲. بر
 لسانک عباره سنی درست یازمق
 علمی: بو آدم املا بیلز؛ چو-
 جقلره املا اوکرتلی؛ املا سز
 مکتوب؛ املا یه کلک = یازیله.
 بیلک؛ املا یه کله مک = یازیله.
 مامق. [بو ایکنجی معنا عربیده
 یوقدر، لکن هر کس املا
 طریقله یعنی بشقه سنک آغزدن
 سویلدیکنی درست یازه بیلک
 ایچون، بوعله محتاج اولدیغندن،
 برنجی معنا سندن تولد وتحصل
 ایشدر. ذاتاً فصیح عربی سویلین
 عربلر بو معنایه دلالت ایده جک
 بر لغته پک او قدر محتاج دکلر-
 در، زیرا تلفظ لری حروقی
 آرمغه کافیدر؛ (س) ی (ص)
 یاخود (ث)، و (ح) ی (خ)
 یاخود (ه) یازمق اونلر ایچون
 متصور دکلدر. بناء علیه، بز
 املا یی فارسیده دخی مرعی
 اولان بو ایکنجی معنا ایله قوللا-
 نمقدن احتراز ائمه ملی، وچین
 خطنه یاقیشان « رسم خط »
 تصویرینی قبول ائمه ملیز. [محج
 املا یه کله مک = اصلاحی ممکن
 اولماق.

سنذ. جم. عر. فد:
 { **املاح** } ملح. با: ملح.
 { **املا سز** } اولیان، درست یا-
 زلامش، حروقی ناعمل یازلمش:
 املا سز بر مکتوب. = ح.
 درست اولیه رق، یا کلیش:
 املا سز یازبور.

املا سز لُق { س. املا یا کلیشغی،
 بر عباره حروفک
 ناعمل یازلسی: املا سزلق صا.
 جنبه یازی بیلکدن استفاده
 ایتدیرمز.

سنذ. جم. عر. فد:
 { **املاک** } ملك. با: ملك. = تر.
 فد. [«املاک امیری» دن
 محفف] میری به عائد اراضی:
 بوتارله، بو چفتک املا کدر.
 { **املیک** } چکیلوب مص اولنق:
 یه دوکیان سوت امیز؛
 کچینک همه سی املاک ممکن میدر؟
 { **املیق** } یاخود ایلیق. با:
 ایملیق.

ش. جم. عر. فد: امت.
 { **امم** } با: امت.
 { **اممک** } فت. تفسله چکوب جذب
 ایتک، مص ایتک: سو-
 دی بردن امه رک ایچدی؛ همه،
 طوداغنی، پارماغنی اممک. ||
 پارماق اممک = حیرته قالمق،
 پارماق ایصیرمق. || سوت اممک =
 همه ده اولق: حالا سوت امپور.
 || قاتنی اممک = نه سی وارسه آلق.

س. اممک فعلی، مص،
 { **اممه** } جذب: چوجفک سوت
 امه سی. = ص. اممکه حاصل
 اولان: اممه طلومبه = صوبی
 جذب ایده رک ویرن طلومبه.

سنذ. عر. ۱. قورقوسز-
 { **امن** } لقی، امینک، امنیت: امن
 وامان. ۲. راحتلق، استراحت،
 آسودگی، آسایش: مملکتده امن
 و آسایش برکالدر.

سنذ. جم. عر. فد:
 { **امناء** } ص. سنذ. جم. عر. فد:
 { **امین** } امین. با: امین.

ش. [ذاتاً مصدر او-
 { **امینت** } لان «امن» ه ادات

مصدریت الحاقیله حاصل اولمش
 یا کلیش بر لغت اولوب، عربی
 دکلدر] ۱. امینک قورقو-
 سزلق: تنها سواقلرده کجه
 امنیتی محافظه ایچون متصل
 قول کردیریلیر. ۲. گوگمه،
 اعتماد، وثوق: او آد مه امنیت
 چاژر دکلدر؛ بو آدم شایان
 امنیتدر؛ بن کندیسنه امنیت
 ایتدم. || امنیتی سوء استعمال
 ایتک = بشقه سنک امنیت ائمه.
 سندن بالاستفاده طولاندیرمغه
 قالمیشمق. || امنیت صندیفی =
 اوفق تفک معاملاته کیریشن بر نوع
 بانقه. || امنیت عمومی = بر مملکتک
 ضبط وربطنده و امور ضابطه.
 جه اولان امینک و آسایش.

ص. ۱. امنیت و
 { **امینت** } آسایشدن عاری.
 ۲. امنیت و اعتماد شایان اولمان:
 امنیتسز آدمدر. ۳. کیمسه یه
 امنیت و اعتماد ایتین.

س. ۱. امنیت
 { **امینت** } آسایش ققدا.
 ن. ۲. اعتماد و وثوقه شایان
 اولماش.

ص. ۱. امنیت و آسا-
 { **امینتلی** } یشی بر کال اولان:
 امنیتلی یردر. ۲. وثوق و
 اعتماد شایان، امین: امنیتلی
 آدمدر.

ش. جم. عر. ج: امانی.
 { **امینه** } [«منی» دن] ۱. اومو،
 امید، امل. ۲. آرزو، ایستک.
 ۳. مقصد، نیت، قورندی:
 تجارتجه بر بیوک ثروته نائل
 اولنق امنیه سیله دیار غربه کیتدی.

أموات { صد. سذ. جر. عر. فد: میت. با: میت. || ارا. ضیء اموات = هیچ ایشلمه مش خالی یرلز.

أموال { سذ. جر. عر. فد: مال. با: مال.

أمواه { سذ. جر. عر. فد: ماء. با: ماء ومیاه.

أمور { سذ. جر. عر. فد: امر. با: امر. = تر. فد. اهمیت وبرین ایش، وظیفه: بن اوپله شیشری امور ایتم = وظیفه ایتم، اهمیت ویرم؛ نه امورک؟ = نه وظیفهک؟ نه که لازم؟

أمور آشنا { صد. فا. جر: امور. آشنا. ایش بیلیر، کار آشنا.

أمور دیده { صد. فا. جر: امور. دیدن [ایش کورمش، تجربه لی، کار آزموده.

أمور سائق { فت. وظیفه ایتمک، اهمیت ویرمک، نظر اهمیت آلتی: ایشی آکلاتدم سه ده هیچ اومور سائمدی.

أمومت { سذ. عر. «ام» دن [والدهک، آنالقی.

أمهات { سذ. جر. عر. فد: ام. با: ام. || بر علم و فنده یازلمش اک باشلی کتابلر، که مندرجاتلری اساس و سندن حکمنده در، نخوده سیبویهک کتابی کبی.

امهال { سذ. عر. «مهل» دن مص. افعال [مهلت ویرمه، بر مدت دهها مساعده ایتمه، تأخیر وتعویق: حق تعالی

طریق مشروعدن صاپانلرک جزاسنی ویرمه ده امال ایتمز، امهال ایدر.

أمی { صد. عر. «ام» دن سذ. [یعنی والده سندن نصل طوغمش ایسه اوپله قالوب اوقویوب یازمق بیلین، اوقومامش. [او. قومق بیلکسزین کافئه علوم وحقایق لدنیه به مظهر وواقف اولملرندن طولانی فخر عالم (صلی الله تعالی علیه وسلم) افندمز حضرتلرینه وصف اولور.]

«امی» ایله «جاهل» آره سنده چوق فرق واردر: امی یالکز اوقویوب یازمق بیلیندز؛ جاهل ایسه ولو برآز اوقویوب یازمه بیلسده برشی بیلین ناداندر. هرای جاهل دکلدز؛ آنان کور طوغمش نیسه ذوات یکمشدز، که بالطبع اوقویوب یاز- مقدن محروم اولدقلری خالده، اکثر علوم وفنونده ائمه صرسته یکمشدز.

أمیال { سذ. جر. عر. فد: میل. با: میل.

أمید { س. فا. [شعرده بعضاً مییک تشدیدله اوقونور.]

اومو، اومه، امل، مأمول: امید ایتمک، امید اولتی = اومقی: امید ایدیورم، امیدم واردر؛ اومارم؛ امید کیتمک، قطع امید ایتمک = مایوس ونومید اولتی؛ امید ویرمک = اومدیرمق، مأمول ایتمد یرمک؛ امیدله یاشامق = دائماً امید ایدوب ده املنه نائل اوله مامق. || ه. امید برونی = آفریقانک منتهای جنوبنده کی برون واو جوارلردن عبارت مملکت.

أمید بخش { صد. فا. [امید ویرن، امید ایستدیرن، امل

اویاندیران: بکا امید بخش بر طاقم سوزلر سویلدی.

أمید سیز { صد. ۱. امیدنی نومید: بن بو خصوصه امید. سزم. ۲. امید ایدله مین، غیر مأمول: عجیبی عسکرله غلبه امیدسزدر. ۳. حیاتندن وخلا. صندن امید کیش، قورتلیسی مأمول اولیان، آغر خسته: امیدسز بر خسته سی واردر؛ امیدسز بر خالده بولنیور.

أمید سیزلک { س. ۱. مأمول سیت، نومیدلک: قوماندانک امیدسزلکی عسکرکده غیرتبی کسر ایتمدی. ۲. اوموله مایش، مأمول اولمایش، مأمول اولماهه: مظفریتک امیدسزلکی فکری مغلوبیتی تسریع ایتمدی. ۳. قورتلسندن امیدلرک کیش او- لسی: خسته دون امیدسز ایدی، بوکون حالنده او امیدسزلکی تخفیف ایدمک برتبدل کورندی.

أمید گاه { س. فا. [امید-گاه = اورادن برشی، اومیلان محل ومقام: بکتا امید گاهم سزسکز. [سزده در دیمه ملی.]

أمید وار { صد. فا. امیدلی، اومان، مأمول ایدن: امید وار اولتی = اومقی.

أمیر { سذ. عر. جر: امراء. «امر» دن صش. [۱. بر قوم ویا مملکتک باشی، بک، رئیس: مسقط، ریاض امیری. ۲. بیوک بر خاندانه منسوب، نجیب، اصیل ذات. ۳. تر. شریف

معنایه کلز. [امیر آخور
یاخود میر آخور. با: آخور.
|| امیرالامراء. با: امراء. || امیر
الجیش = اسکی عرب حکومتلرنده
سر عسکر، باش قوماندان.
|| امیر الحج = حجاجک ایشلرینه
نظارت ایتک اوزره جانب جلیل
خلافت عظامدن منصوب ذات.
|| امیر مکة مکرمه = مکة مکرمه
وجوارلری شرفا و ساداتله
عربانک ایشلرینه باقق و والی
ایله برلکده آسایشی محافظه ایتک
اوزره جانب جلیل المناقب خلافت
عظامدن نصب و تعیین بیوریلان
و « شریف » عنوانیسه دخی
معروف اولان شرفادن برذات.
|| امیر المؤمنین = خلیفه اقدس
اسلام. [الک اول بو عنوانی حضرت
عمر الفاروق رضی الله عنه افندمن
آلمشدر.] - فارسیده همزه نك
استقاطیله (میر) دینلوب، بو
دخی لسانزه کچمشدر. با: میر.
امیر غمق { با: ایميز غمق .
أمیک { س. [« اممک » دن]
ایمکن چورومش
یر، امه اثری، بره سی .
آمین { ص. عر. ئ: امینه. ج:
[امناء، « امن » دن ص.]
۱. قورقوسز، قورقماز، امنیت
صاحبی: بوراده کندی اومده
کبی امینم. ۲. شبهه ایتمن،
موثوقاً بیلن: ایشک بویله اولد-
یغندن امین میسکر؟ ۳. برینه
امینت و وثوق و اعتماد ایدن:
بن او آدمدن امین ایدم. ۴.
قورقاپیه حق، امنیتلی: بوراسی

امین یردر. ۵. کندیسنه امنیت
اولنه بیان، موثوق، معتمد:
کندیسی امین آدمدر؛ امین بر
آدمله کوند رکز. || آلائی امینی =
بر آلائی امور حسابیه سنه
باقان ضابطه که بیکباشینک
مادوننده در. || بلوک امینی = بر
بلوک امور حسابیه سنه باقان
کیسه که چاوشک مادوننده در.
|| صندیق امینی = وزنه دار،
صندقکار. || فتوی امینی = باب
مشیخته علمادن بیوک مأمور.
أمینک { س. امین اولان آدم و
یا محک حال وصفتی،
امینت. با: امین. || رسومات،
شهر امینکی .
ان { حج. عر. [حرف شرط
اولوب، بمض ترکیبات عر-
یهده بولنور:] ان شاء الله =
الله ایسترسه.
اناء { سذ. عر. ج: اوانی. قاب،
قنای، صحن و تنجره و دستی
کبی ظروف. [جمعی دهها
مستعملدر:] اوانی زر و سیم.
انابت { و انابه. سذ. عر. [«نوب»
دن مص. افعال] ۱.
معاصیدن توبه ایله حقه رجوع
ایتمه. ۲. بر مرشده مراجعتله
طریقته داخل اوله: فلان
ذاتدن انابه آلمشدر، اخذ انابت
ایتمشدر.
انات { سذ. ج. فد: انی. دیشلر،
قادیلر، قیزلر: انات
مکتب رشیدی، [همزه نك
ضمیله تلفظی غلطدر.]
آناجیل { سذ. ج. عر. فد:
[انجیل. با: انجیل .
آنار { اناره فعلندن و افعال با.
بندن ماضی اولوب، دعا

مقامنده اولان ترکیب آتیده
قوللانیلیر: انار الله قبره = حق
تعالی مزارینی تنویر ایتسین .
اناره { سذ. عر. [«نور» دن
{ مص. افعال] نورلاندیر.
مه، تنویر. [تنویر دهها
مستعملدر.]
انام { سذ. عر. خلق، مخلوقات،
ناس: بین الانام = خلق
آره سننده؛ سید الانام = فخر
کائنات (صلی الله علیه و سلم)
افندمن حضرتلری .
انامل { سذ. ج. عر. فد: امله.
با: امله .
انائیت { سذ. عر. [«انا» دن]
بنک، غرور، خود
بینک .
انائی { ص. [عربی «انا» دن
یا بیلش ایسه ده عرییده
مستعمل دکلدر.] کندینی بر
شیء ظن ایدر مغرور و جاهل
ویباغی (آدم): انائینک بریدر.
انائیت { طوغریبی انانیت در.
با: انانیت .
آنائیک { سذ. بنک و مغروریتله
قاریشیق جهالت و
بیاغیلق .
انباء { سذ. عر. [«نبا» دن
{ مص. افعال] خبر ویرمه،
اخبار: کیفیتک انباء بیورلسی
متمنادر .
انبات { سذ. عر. [«نبات» دن
{ مص. افعال] بیتیره،
بیتستی موجب اوله: فداتلری
انبات ایدن قوت .
انبار { سذ. عر. [فارسیدن
{ مص. افعال] جمع دکلدر.
جمعی انابیر و انبارات کلیرسه ده،

سید: امیر صوبی. [جمعی بو بزجه مستعمل دکلدن. ترکیه «آنبار» ولسان عوامده «هانبار» تلفظ اولنور.]
 ۱. ذخیره و سائره وضع و حفظنه مخصوص محل: ذخیره انباری. با: آنبار.
 آنباز {س. فا. اورتاق، شریک: حق تعالیٰ تک انبازی یوقدر.
 آنبان {س. فا. طغارجق. ذ.
 آنبرباریس {س. س. ع. با:
 انبساط {س. ع. «بسط» دن مص. انفعال] ۱. یانله، آچله: قورشون دو گلکله انبساط ایدر. ۲. ایچ آچله، فراحلامه، انشراح: انبساط خاطر، انبساط درون، انسانه بر انبساط کلیر. || ط. انبساط قلب = یورکک یا بلسنی موجب مرض.
 آنبویه {س. ع. نبا. ت. ج. ایجه بوری، بوریجق.
 آنبویی {س. ع. نبا. ج. ایجه بوری شکل و صورتنده اولان.
 آنبور {س. فا. «نبر» دن [تیشدیرمغه مخصوص دمیر اوکسو، اولچر.
 آنبوه {س. فا. گروه، جماعت، غلبهک، ازدحام. ذ. لسه.
 آنبیاء {س. ج. ع. فد: نبی. با: نبی.
 آنلیق {س. ع. «یو. Δουλιότητα» کثول و عطریات و سائره

تقطیرینه مخصوص آلت: انیقندن چکمک = تقطیر ایتک.
 انتاج {س. ع. «نتاج» دن مص. افعال] نتیجه ویرمه، موجب اوله، تولید ایتمه: معا. دنک انتشاری صنایع و تجارتک ده ترقیسنی إنتاج ایدر.
 إنتاج کرده {ص. فا. نتیجه اولان، دیگر بر شیکک نتیجه سی حکمنده اولان.
 آنتاری {س. «عرییده» غنتری» دینلیرسه ده ترکیه دن مأخوذدر. ۱. باصمه و پاتیسقه و قاشکی ایجه بر شیئدن معمول اوزون لباس. ۲. قادیئرک دوز و سوسسز لباسی: وقتیله انتاری کییلیردی. || کجهک انتاریسی = ارکک و قادیئرک کجه یاتارکن و او ایچنده کییدکری اوزون کومک.
 آنتاریلک {ص. انتاری دینان باسه او یغون: انتا. ریلک باصمه.
 آنتاریلی {ص. انتاری کین: انتاریلی بر آدم کلدی.
 آنتیاه {س. ع. «نیه» دن مص. افعال] ۱. اویاتمه، اویانیتاق. ۲. غفلتک ضدی، کوز آچیقلمی، تیقظ. ۳. ط. جو- لان دم و حرارت غریزه ایله اعصابده و حسیاتنده وقوعه کلن سرعت و شدت و تزاید.
 آنتسار {س. ع. «نر» دن مص. افعال] ۱. صا- چله، طاغله، سربله. ۲. بروندن صو چکوب پوسکورتیه. ذ.

انتحار {س. ع. «نحر» دن مص. افعال] قتل نفس، اتلاف نفس، کندی کندی اولدیرمه: مایوسیت عشقندن انتحار ایتک درجه سنه کلش.
 انتحال {س. ع. ج. انتحا. مص. افعال] لات. «نحول» دن ویا بر سوزنی بنسمه: انتحال ادبیات عالمنده سرتقدر؛ انتحال ایتدیکی آثارله تفاخر ایدیور.
 انتخاب {س. ع. ج. انتخا. مص. افعال] ۱. سجمه، اورو- ندهلمه، بر شیکک اک کزیده سنی آبروب آلمه: فلان دیواندن بر قاچ قطعه انتخاب ایتدم؛ انتخاب اولنش کتابلر. ۲. بر مجلس اداره و یا بلدییه ایچون اعضا تعیینی و یونک ایچون قانوناً ایفا اولنان معاملات: بلدییه هیتی هنوز انتخاب اولندی. ۳. طالبلرک ایچنده اک مقتدر و مستحقلرک تفریق و تعیینی: انتخاب مأمورین. || د. بیت انتخاب = بر قطعه ویا قصیدهک اک کزیده یقی.
 انتخایی {ص. ع. ذ: انتخاییه. انتخاب و انتخاباته متعلق: معاملات انتخاییه؛ او مجلسک تشکیلی انتخابیدر.
 آنترسو {س. «یتا. Interesse» مص. افعال] منفعت، استفاده. لسه.
 آنترسوجی {ص. ساده کندی سنی دوشون، منفعت چرست. لسه.
 انتریغه {ص. «فر. Intrigue» دسیسه،

حيله، خدعه، دسيسه كارانه قو-
رولش طولاب: انتريقه سز
تيازوكتابي اولماز.

انتريقه جي } يا انتريقه جي. ص.
طولاب قوران، دساس،
حيله كار.

انتراع } سذ. عر. «نزع» دن
مص. افتعال [چكوب
قوپارمه، قوپاروب آله. || فد.
تجرید. (فر. Abstraction)

انتساب } سذ. عر. جم: انتسا.
بات. «نسبة» دن
مص. افتعال [بر بيوك آدمه ويا
بر دائره و هيئت و خاندانه مر-
بوط و متعلق اولمه، ارتباط،
تعلق، منسوبيت: بو خاندانه
اسكيدن انتسابي واردر؛ طريقت
نقشبندی يه انتساب ايتدی.

انتساج } سذ. عر. «نسخ»
دن مص. افتعال [منسوجات کي ايکي طرفدن
چيزکيلي و سطرنجکلي اولمه. ذ.
سذ. عر. «نسق»
دن مص. افتعال [نظام اوزره ديزلش اولمه.

انتشار } سذ. عر. جم: انتشا-
رات. «نشر» دن
مص. افتعال [۱. ياييله، طاغله،
اورمه: بز رايحه طيبه انتشار
ايتدی. ۲. فاش اولوب شيوع
بوله، آغزله دوشمه: او قو-
عات شهرک هر طرفته انتشار
ايتدی. ۳. تعم ايمه، هر کس
حصه دار اوله جق صورتده
چوغالوب ياييله: انتشار معارف؛
علوم و فنون انتشار ايتدی.

انتظار } سذ. عر. «نظر» دن
مص. افتعال [بکلمه،
کوزله، ترقب: بهار انتظار
ايديورم؛ بهارک انتظارنده يم؛
[بکئيلن شيء اکثر يا مفعول اليه
صورتنده افاده اولنوب، مفعول به
ويا نائب فاعل کي ايرادی ومثلاً:
« بهاری انتظار ايديورم، بهار
انتظار اولنيور» دينلسي
يا کليشدر.]

انتظام } سذ. عر. جم: انتظا.
مات. «نظام» دن
مص. افتعال [يولنده ديزلش
اولمه، دوزکونلک، ترتيب: بو
ايشلرده هيچ انتظام يوقدر؛
انتظام آلتنه کيرمک؛ انتظام
بولوق؛ امور پيتيه جه بعض
انتظاماتله مشغولدر.

انتظامسز } ص. يوليله ديزله مش
ويولنه قومسيوب
قارمه قاريشيق اولان، نظام
و ترتيبی اوليان: انتظامسز براو.
سذ. بوليله
انتظامسزلق } لان شينک حالي، نظامسزلق،
ترتیبسزلك، قارمه قاريشيق حال.

انتفاخ } سذ. عر. «نفخ» دن
مص. افتعال [شيشمه،
قبارمه، شيشکينلک. || ط. انتفاخ
امعاء، انتفاخ بطن، انتفاخ
رأس، انتفاخ رحم و سائر = بو
عضورک شيشمه سي.

انتفاع } سذ. عر. «نفع» دن
مص. افتعال [قائده لئمه،
استفاده، تمتع.

انتقاد } سذ. عر. جم: انتقادات.
«نقد» دن مص. افتعال [آثار ادبيه و فنيه نك بيطرفانه

نظر تدقيق و معاينه دن چکير
لمسيله بالمحاكمه بيان مطالعه
ايدلسي: انتقاد ادبياتک الکیدر.
[بونک يرينه «نقد» دخي
قوللانيليورسده، نقد ماده سي
تفصيل باشدن کلديکندن، و
انتقاد طورورکن، ديگر لغته
احتياج اولمديغندن، بو عندي
کلمه نك ايجاديني تجویزه حاجت
يوقدر. اولسه اولسه ثلاثه

مجرد دن مصدری اولان و
انتقاده ذاتاً مترادف بولسان
«نقاد» قوللانيله بيلير. «مناقده»
تعبیری ده قارشيلقلى اولان
معارضات ادبيه ايچون يعنى
فر. Polémique ديسلن شيء
ايچون پک مناسب بر لغتندر. —
انتقاد عربيده کي معنای اصلیء
لغوييله ترجمه ده قوللانماز.]

انتقال } سذ. عر. جم: انتقالات.
«نقل» دن مص. افتعال [۱. بر يردن بر يره کچمه، تبديل
مکان، کوچمه: آنا توليدن روم
ايلى يه انتقال ايدنلر. [بو معنا
ايله «نقل» استعمالی ده ما.
نوسدر.] ۲. کچمه، سرايت،
بولاشمه: امراض ساربه اکثر يا
تماسله انتقال ايدر. ۳. ميراث
اوله رق و ياميراث کي قائله، ارثاً
کچمه: پدرندن کنديسنه برچوق
اراضی و عقارات انتقال ايتدی؛
بعض علتلر ارثاً ايويندن اولاده
انتقال ايدر. ۴. اموال غير
منقوله نك متوفی ايويندن اول-
دک نامنه کچيرلمسييله بونلرک
نامنه طاپو و وسند اعطاسی:
انتقال معامله سي، خرجی؛ هنوز

انتقالی اجرا اولنما مش. ۵.
داربقایه کیتمه، رحلت، ارتحال،
وفات. [«ارتحال» ده مستعمل
اولوب، انتقال اکثریا «داربقا»
یه مضاف اوله رق قوللا نیلیر.]
۶. سامعک متکلمک سوزندن

مقصدینی آکلامسی، صراحةً
سویلنلین شیئی ده درک و فهم
ایتمسی: بو آدمک انتقالی یوقدر؛
بردن بره انتقال ایده مدم. ۷.
سوزک، بحدک بر شیئه کچمسی:
سوز میقرو بولرک تأثیرینه انتقال
ایتدی. ۸. ط. بر مرض ویا
عضوک یر دکیشدیرمسی: انتقال
مواقع امراض؛ انتقال بول،
مثانه، مرض وسائره. || سرعت
انتقال = ضمناً وکنایه افاده
اولنان سوزدن بیله چابق و
درحال مقصدی آکلامه، حدت
ذکا، ذهن آچیقلیقی؛ سریع
الانتقال = چابق آکلار، ذهنی
آچیق. || اور. توسیع انتقال =
اراضی امیرییه و موقوفه تک اولاد
ذکور وانات بولنمدیغی حالده
محلول اولما مسیحون سکرنجی
درجه یه قدر معین اولان اقرباه
انتقال ایتمسی حقنده قانوناً وضع
اولنان اصول.

انتقام { سذ. عر. ج: انتقامات.
انتقام } [«نقم» دن مص. افتعال]
اوج، آجی چیقارمه، نار: انتقام
آلق، اخذ انتقام ایتمک = اوج
آلق، اخذ نار ایتمک، آجیسنی
چیقارمق.

انتقامچی { س. ص. انتقام آلمغه
انتقامچی } [میل، انتقام براقاز،
ذو الانتقام.

انتکاس { سذ. عر. [«نکس»
انتکاس } [دن مص. افتعال]
باش آشاغی دونمه ویا دوشمه.
ذ. || ط. انتکاس خارجی = بعض
اعضاء داخلیه تک فتق صورتنده
طیشاری یه فیرلامه سی.

انتماء { سذ. عر. [«نمی» دن
انتماء } [مص. افتعال] بر نسل و
نسبه منسوب اولمه، انتساب:
امرای حماسه انتما. [یا لکز
سجج بلاسی اولان بویه منلا
سبتسز ترکیاتده قوللا نیلیر.]

انتک { مض: اندیر. فت. (بر
ارکک حیوانی) ایکدیش
ایتدیرمک، خصیسه لرینی چیقار.
تدرق ارکک ککنی کیدرمک،
بری واطه سیله انه مک: پلجیری
ای سیرتمک ایچون انتملی.

انتها { سذ. عر. [«نهایه» دن
انتها } [مص. افتعال] ۱. نهایت
بولمه، صوکه وارمه، غایته
ایرمه: بویول زره ده انتها
بولور؛ ۲. ختام بولمه، توکمه،
یتمه: علم وفنک انتهایس یوقدر.
۳. صوکه، پایان، نهایت،
غایت، انجام: عالمک ابتداسی
اولدیغی کئی انتهایس ده اوله جقدر،
یا لکز قدرت الهیه تک ابتدا و
انتهایس یوقدر. [نهی اولنمه
معناسیله ترجمه ده قوللا نلما لیدر.]

انتهاز { سذ. عر. [«نہز» دن
انتهاز } [مص. افتعال] غنیمت بیلوب
قاچیرمامه: انتهاز فرصت ایتمک =
فرصتی قاچیرمامق. [یا لکز بو
تعبیرده مستعملدر.]

انتهائی { ص. عر. ذ: انتهایه.
انتهائی } [صوکه وختام بولغه

منسوب و متعلق: ادات انتهاییه،
صیغه انتهاییه.

انتی { سذ. عر. ج: اناث. دیشی،
انتی } [قادین، فیز. (جمعی دهها
مستعملدر.)

انجاء { سذ. عر. [«نجاه» دن
انجاء } [مص. افتعال] قورتارمه،
سلامته ایردیرمه. ذ.

انجاز { سذ. عر. [«نجز» دن
انجاز } [مص. افتعال] اجرا، اداء،
یرینه کتیرمه: انجاز وعد =
ویریلن سوزک یرینه کتیرلمسی.
[یا لکز وعد ایله قوللا نیلیر.]

انجام { س. فا. صوکه، نهایت،
انجام } [عاقبت: ایش انجامه ایر-
دی: انجام کار = ایشک صوکی،
آخر الامر؛ الله انجامنی خیرایلیه.

انجذاب { سذ. عر. ج: انجذاب.
انجذاب } [بات. «جذب» دن
مص. افتعال] چکمه، جذب و
جلب اولنمه: غیر اختیاری بر
انجذاب قلبه. || ه. اجرام سما.
ونه تک بر لرینی جذب ایتملری که
اندفاع ایله برابر اساس موازنه
کائنااتدر. [Gravitation. فر.]

انجر { سذ. عر. نبا. ایصیرغان
انجر } [اونی.

انجریه { ص. عر. نبا. فصیله
انجریه } [انجریه = ایصیرغان
قیبلندن نباتات. = سذ. ط.
ایصیرغان اوتنک تماسندن حاصل
اولان قبار جقلره مشابه جلد
خسته لئی.

انجیک { س. با: انجیک.

انجلاء { سذ. عر. [«جلاء»
انجلاء } [دن مص. افتعال] ۱.

جلی و عیان اولمه، تظاهر. ۲.
بارلامه، جلالنمه. ذ.

انجم { سذ. ج. عر. فد: نجم.
 } لا: نجم.

انجماد { طوگمه معناسيله لسا.
 نمزده استعمالی شیوع

بولش ایسه ده، «جمد» ماده سی
 انفعال بایندن اصلاکلدیکندن،
 اساسسز ویاکلش اولوب، ذاتاً
 ثلاثی مجردینک ده بناسی لازم
 اولدیغندن، خماسیدن کتیر مک
 کلفتی اختیار ایتکدن ایسه،
 «انجماد» رینه «جمود»، و
 «منجمد» رینه «جامد» دیمک
 دهسا طوغری و عربییه موافق
 اولور. شو قدرکه بوکله ل علم
 لسان و فنده بر معنایه وضع
 و تخصیص ایدلشدور.

انجمن { س. فا. مجلس، جمعیت،
 } شورا: انجمن دانش =
 آقاده یا؛ انجمن تفتیش و معاینه.
 = تر. [عوم. اوچند] بریره
 طولیلامنه، اوپک اولمه.

انجو { وانجی. با: اینجی.

انجیر { س. فا. اینجیر. با: اینجیر.

انجیل { سذ. عر. ج: اناجیل.
 } (یو. [Biblia])

حضرت عیسی (عم) ه نازل
 اولان کتاب سماوی: انجیل
 شریف؛ اناجیل اربعه = انجیلک
 حواریوندن درت کشینک
 ضبطنه کوره محفوظ اولان
 درت نسخه مختلفه سی.

انجیلی { ص. عر. ن: انجیلیه.
 } انجیل شریفه منسوب
 و متعلق: فصایح انجیلیه. = سذ.
 انجیله تابع آدم. ج: انجیلیون.

انجیلی { با: اینجیلی.

انحاء { سذ. ج. عر. [فد]:
 } «نحو» لسانمزده معنای
 لغویسیله مستعمل دکدر [طرفلر،
 جانبلر].

انحراف { سذ. عر. ج: انحراف.
 } فات. [«حرف» دن
 مص. انفعال] ۱. دونه، صایمه،
 طوغری یولدن چیقمه، بر طرفه
 میل: طریق مستقیمدن انحراف
 ایتمه ملی. ۲. دیکشمه، بوزلمه،
 فساد. ۳. قیرتلق. || م. انحراف
 ابره = پوصله ایکنه سنک میلی.

|| ط. انحراف رحم = رحمک چار.
 بللی، بر طرفه میلی. || سم.
 انحراف صرمی = اسلحه ناربه
 مره یاتنک هدف خنزدن میلی.
 || ط. انحراف مزاج = کیفسزک،
 نشئه سزک، قیرتلق. || انحراف
 مفصل = اویناق رینک چار بللی.

انحصار { سذ. عر. ج: انحصار.
 } رات. [«حصر» دن

مص. انفعال] ۱. بالکیز برشی ویا
 شخصه حصر اولنه، بر شیئه
 مخصوص اولوب بشقیه شموی
 اولامه: ازمئه قدیمه ده علومک
 رؤساء روحانییه انحصاری
 عمومک جهالته قالسنی موجب
 اولوردی. ۲. بر محصور ویا
 ماده تجاریه نک بر ملتزم ویا
 شرکتک دیدنه تسلیمی، ید واحده
 حصری، رژی: توتون، تباکی،
 مسکرات انحصاری؛ آمریقا
 ممالک مجتمعه سنک وارداتی مجرد
 کمرک ایله انحصارات حاصلاتندن
 عبارتدر. — برنجی معنا ایله ده
 انحصار اتمک دینلر سه ده، منحصر
 اولوق، منحصر قالمق تعبیر لری
 دها مانوسدر.

انحطاط { سذ. عر. [«حط» دن
 } مص. انفعال] ۱.

دوشمه، آشاغیلامه، آلچالمه:
 اراضینک انحطاطی. ۲. تدنی.
 ۳. سن کالدن صکره سن شیخو.
 خته یوز طومه: سن انحطاط
 ۴. ط. قوتدن دوشمه. ۵. بریشیش
 وسائر نهک ایتمه سی.

انحلال { سذ. عر. [«حل» دن
 } مص. انفعال] ۱. چوز.

یلوب آچلمه: عقده مشکلاتک
 انحلالی؛ قابل انحلال برسته. ن.
 ۲. ط. طاغله، بوزلمه: انحلال
 دم، انحلال عظم، انحلال ورم.

انحناء { سذ. عر. [«حنو» دن
 } مص. انفعال] ۱. اگله،

بوکله، اکرله، منحنی و مقوس
 اوله: خطک انحناسی. ۲. ط. بر
 کیمک وسائر نهک بر علتدن طو.
 لاین مقوس اولسی: انحناء
 اظفار، انحناء عظم.

انحساف { سذ. عر. [«خسوف»
 } دن مص. انفعال]

۱. (آی) طوتله، خسوفه اوغرا.
 مه، منخسف اولمه. ۲. مج. دها
 کوزل ودها بارلاق و شانلی بر
 شیء ویا شخصک غلبه سیله سوزکچی
 اولوب حکمی اولامه: او عصرده
 ابن سینانک بولسندیفی بر یرده
 دیگر علمانک انحناسی طبیعی ایدی.

انحناق { سذ. عر. [«خنق»
 } دن مص. انفعال] بو.

غله، بوتالمه، نفس طوتله.
 [اختنق کچی]. لس.

انداب { سذ. عر. [«ندب»
 } دن مص. افعال] ط.

(یاره) اوگلوب اثری قالمه،
 یری بللی اوله جیق صورتده
 قیامه. [Cicatrization].

انداخت { س. فا. ۱. آتمه، رمی. ۲. سلاح بو. شامه: یگیری پاره طوب انداخت استدیلم. ۳. ع. قورشون وکله آتمق و نشان آلمق فنی: انداخت مکتبی.

انداخته { ص. فا. } «انداختن» { فعلندن سمف. آتلمش، براغلمش: انداخته کوشه نیسان.

انداد { سذ. ج. عر. } «فد: ند» { لسانمزده غیر مستعملدر } امثال، نظیرل، شبیلم: بی انداد = امثالسز، بی مانند.

انداز { ص. فا. } «انداختن» { فعلندن سمص. آتیمی، آتان، آتمش: لنگرانداز = دمیر آتان، دمیر آتمش؛ تیر انداز = اوق آتان. || سلاح انداز = کیلمرده تفنگله مسلح و کمی خدماننده غیر مستخدم بحریه نقراتی. } بویه وصف ترکیبیلر- ده بولنور. }

اندازه { س. فا. } «هندسه» { دن غلط ظن ایتمش. سه ده، هندسه بوندن معربدر } ۱. اولچو، مقیاس. ۲. تر. آرشینک بز و باصمه و سااژه اولچمکه مخصوص کوچک جنسی که ۶۰ سانتیمتره در. ۳. مج. حساب: اندازه به کلیر = حساب به کلیر، معقول.

اندازه سبز { ص. ۱. اولچوسز، اولچمه مش. ۲. حسابسز، چوق، غیر محدود.

اندازه ملک { یا اندازه له مک. } { فت. ۱. اندازه ایله اولچمک. ۲. تخمین و حساب ایتمک، تصارلامق.

اندام { س. فا. ۱. تن، بدن، وجود: سیم اندام = کومش تنلی: کل اندام = کل تنلی. ۲. بوی، قد، قامت: اندامی غیشله موزون. ۳. فا. متک موزونلنی، بیحیم: پک انداملی. || اندام آینه سی = انسا. نک بتون وجودینی کوستره جک صورته بیوک دیوار آینه سی.

اندامسز { ص. ۱. بویسز، قیصه بویلی. ۲. بیحیمسز، لطافتدن عاری.

اندامسزلیق { ۱. بویسزلیق. ۲. بیحیمسزلیک.

انداملی { ص. ۱. بویلی. ۲. قامتی موزون، بیحیمیلی.

اند بند { ص. فا. } اندوند = پارچه: اندبند اولمق = پاره لئمق. ۲. محجوب، اوتانمش، قباحتی یوزینه اورولمقدن بکزی بوزلمش: اند بند اولدی. } عو. الکنند {

اندر { ص. عر. } «نادر» دن { ستمق. } دها ویا پک نادر و سیرک: یا قوتک خاصی اندر بر طاشسدر. = ح. پک سیرک: اندر قولانیلیر بر لغتدر.

اندر { ح. فا. ده، ایچنده: } اندر { مشکل اندره شکل = مشکلات ایچنده مشکلات: محال اندر محال = بستون امکانسز. } ترکی الاصل اسململه ترکیبی جائز اوله- میه چیغندن، «قات اندر قات» کبی تعبیرلر غلطدر. }

اندرج { سذ. عر. } «درج» اولنجه و مندرج اوله معناسیله بو مصدر و علی الخصوص (مندرج) لسانمزده کثیر الاستعمال

ایسه ده، عربیده اندراج یالکیز انقراض معناسیله مستعملدر.

اندراس { سذ. عر. } «دروس» { دن مص. انفعال } اصلا اثری قالیه جق صورته محو اوله: مدارس عتیقه نک اندراسی. } الکن زیاده سف. مندرس مستعملدر. }

اندرون { س. فا. ۱. ایچ، دا. خل. ۲. قلب، ضمیر. } بو ایکی معنا ایله درون دهسا مستعملدر. } ۳. وقتیه حرم

هایون پادشاهی دائره سی: اندرون هایون. ۴. الیوم سرای عتیقک خزینه هایون و خرقة سعادت دائره لری: اندرون هایون آغا. لری: اندرون هایوندن مخرج. } مقدا ما بو دائره یه آلتان کنجلیک مکمل صورته معلملری اولوب، ادبیات شریقیه یی و دیگر بعض علومی و کرندکرندن، اوراسی بر مکتب و مخرج حکمنده ایدی. }

اندفاع { سذ. عر. } «دفع» دن { مص. انفعال } دفع و زائل اوله، اورته دن قالیمه، مندفع اوله. } سف. مندفع دها مستعملدر. }

اندک { ص. فا. } آز، قلیل. ذ. } || اندک ساله = کوچک یاشلی.

اندکس { سذ. } «آندالوسیا - An-dalousie دن» ه. اصل اسپانیانک قرطبه و غیرناطه جهتلرندن عبارت اولان قسم جنوبیسنک اسمی اولوب، اورادن مملکتته داخل اولان عربلر طرفندن بتون اسپانیایور تکیزه اطلاق اولمشددر.

اندلسی { ص. عر. : اندلسه.
متعلق، اندلسی.

اندماج { سذ. عر. «دموج»
بر برینه کچمه، کلیدلنمه. ن. || ط.
اندماج عظام، اندماج جنین.

اندوخته { ص. فا. قازانلش،
مکتسب. ن. ولس.

اندود { ص. فا. «اندودن»
فعلندن سمص. وصف
ترکیبیلده بولنور. [سورلش،
طلا ایدلش یا خود ایشلمش:
زر اندود = آلتونله مطلا،
آلتونله ایشلمش.

اندوز { ص. فا. «اندوختن»
فعلندن سمص. وصف
ترکیبیلده بولنور. [قزانان،
اکتساب ایدن، کاسب: زر
اندوز = آلتون قزانان.

اندوه { س. فا. تاسه، قایغو،
کدر، غصه. ن. ولس.

اندوهگین { ص. فا. و:

اندوهناک { ص. فا. تاسهلی،
قایغولی، مکدر،
مغموم. لس.

اندیش { ص. فا. «اندیشیدن»
فعلندن سمص. صتر.
تشکیلنده مستعملدر. [دوشونش،
ملاحظه ایدن: دور اندیش =

اوزاق دوشونش، هر شیشی
چوق اولدن ملاحظه ایدن،
مدبر؛ عاقبت اندیش = هر ایشک
صوکتی دوشونش؛ بد اندیش =
سوء فکر صاحبی.

اندیشلیک { س. با: اندیشی.

اندیشناک { ص. فا. ۱. دوشو-
تن، دوشونجه سی
اولان. ۲. تاسهلی، مغموم،
مکدر. ۳. شبهه و سوسه ایدن،
و سوسه لی.

اندیشه { س. فا. ۱. دوشونجه،
تفکر. ۲. غم، کدر،
غائله. ۳. شبهه، و سوسه،
مراق: او آدمک حالی کندیشنجه
موجب اندیشه اولیوردی.

اندیشه سبز { ص. ۱. بر کونه
اولیان، بر شیء دوشونمین. ۲.
کدرسز، غائله سز، راحت. ۳.
و سوسه و مراق ایتین.

اندیشه سزلیک { س. ۱. دو-
شونمیش. ۲.
غائله سزلیک. ۳. و سوسه سزلیک.

اندیشه لی { ص. ۱. غائله لی. ۲.
و سوسه لی، مراق لی. ۳.
و سوسه و مراق موجب.

اندیشی { س. فا. [صتر. دن
سنی متضمن اسماء مرکبه ده
بولنور [دوشونمه، دوشونش:
دور اندیشی = اوزاق دوشونش،
دور اندیشک؛ بد اندیشی = کوتی
دوشونش، بد اندیشک.

انذار { سذ. عر. «نذر» دن
مص. افعال [نسیلچنک
وخامتيله قورقوده رق برشیدن
منع ونهی ایتمه، تبشیرک ضدی:
هر بیغمبر قومنی انذار وتبشیر
ایله مکلف بولنمشدر.

انزال { سذ. عر. «نزول» دن
مص. افعال [۱. ایندیر-
مه. [بو معنا ایله تغزیل ده
مستعملدر. [۲. منی خروجی:

انزال وقوعی.

انزروت { سذ. غلا. عزروت [
دیکنلی بر آغاجدن
چیقان قرمیزی و یا بیاض بر
نوع ضغن.

انزواء { سذ. عر. «زوی»
دن مص. افعال [بر
کوشه یه کچمه، چیکلوب قاریشما.
مه، دنیادن منقطع اوله: انزوا یه
چکلدی؛ اصحاب انزوا = زاویه
نشین اولانلر.

انس { سذ. عر. انسان، بشر،
مردم، نوع بشر. [جن
وملکه مقابیل: [انس و جن،
انس و ملک.

انس { سذ. عر. آلیشمتلق،
آلیشه، الفت، انسیت:
انس طومتقی = الفت و انسیت
ایتمک. [«انسا انس» تعبیری
قوللانیه جق شیء دکلدر. [

انساب { سذ. ج. عر. فد:
نسب. با: نسب. ||
علم الانساب و (فد. کبی) سا-
دهجه انساب = باشلیجه عربلرده
قبائلک نسللریخی و صورت تشعب
وذریتلریخی قید و حفظ ایتمک
علمی. || س. [یا کلیش اوله رق
«نسبه» ک جمعی اولمق اوزره [
لوزاریتمه جدوللرینک عددرلی.

انسال { سذ. ج. عر. فد: نسل.
با: نسل.

انسان { سذ. عر. جم: ناس. ۱.
آدم، بشر، مردم:
انسان عقل و ذکا ایله سائر
حیواناتدن ممتازدر. ۲. انسا-
نیتلی و وجدانی آدم، مردکامل:
بن اونی انسان ظن ایتدم.
= ص. تربیه لی، انسا نیتلی،

بحق انسان دینکه مستحق: او
انسان آدمدر؛ چوق انسان
جو جقدر. || انسان العين = کوز
بکی.

انسانجه { ص. انسانه یاقیشیر،
انسانیتلی، انسانیتنه
موافق: انسانجه معامله ایدبور.
= ح. انسان کبی، انسانه یل.
قیشیر صورتده: انسانجه اوتو-
روب قالمسنی ییلور.

انسانلق { س. ۱. آدملق، انسا-
نیت، آدمیت، بشریت.
۲. انسان حالی: انسانلقدر بو.

انسانی { ص. عر. ذ: انسانیه.
آدمه منسوب و متعلق،
بشری: احوال انسانیه.

انسانیت { س. عر. ۱. آدمه
یا قیشیر اوصاف و
فضائل، ایلیک، خیر خواهاق:
سزده هیچ انسانیت یوقیدر؟
بونو یایمق انسانیت اقتضاسیدر؛
انسانیت نامنه بونی یاپورم.
۲. عموم انسانلر، نوع بشر:
انسانیته خدمت ایتمک؛ انسانیت
ایچون دوشونور بر آدمدر.

«انسانیت» ایله «بشریت» آره-
سندده فرق واردر: انسانیت آدمک
اوصاف روحانیه و قلبیه سنه، بشریت
ایسه احوال جسمانیه و بدنیه سنه
عائدر. اخلاقه متعلق حاللر انسانیتدن
و منافق اعضا ایله تاریخ طبیعی یه متعلق
شیئلر بشریتدن معدوددر.

انسانیتیز { ص. انسانه یاقیشیر
اوصاف و فضائلدن
محروم، یالکز منافعی دوشو-
نوب انسانیت حسیله برشیء
یا ایمان، مروتیز، ایلیکی طوقماز:
چوق انسانیتیز آدمدر.

انسانیتیز لک { س. انسانیت
فقدان،

حسیات انسانیه و وجدانه مغایر
ویالکز منافع مادییه تابع حال
و حرکت: او آدمک انسانیتیز-
لکی معلومدر.

انسانیتلی { ص. انسانیت اولان،
انسانه یاقیشیر
اوصاف و فضائل اولان،
وجدانلی، مروتلی.

انسب { ص. عر. «نسب» دن
«سب» سته، [دها مناسب،
دها ویا پاک لایق و شایان: او
آدم بو ایشه انسبدر؛ جمله نک
انسی اودر.

انسبجه { «نسب» ک جمعی اولوق
اوزره تشریحده طوقو-
مه یه مشابه اولان تشکلات
عضویه یه اطلاق اولمش ایسه ده،
لغات عربیه ده بویله بر شیشه
تصادف اولنه مدی. بو معناده
«نسبجه» و جمعی «نسایج»
قوللانسه دها طوغری اولور.

انسداد { سذ. عر. «سد»
طبقنامه، قیامه. || ط. اعضاء
مختلفه نک اسامیسنه مضاف او-
له رق طبقا تمقدن ایلری کلیر بر
طاقم امراضه اطلاق اولنور.

انسلاب { سذ. عر. «سلب»
دن مص. انفعال [
سلب اولنمه، منسلب اولمه، محو
ورفع ایدله: انسلاب امنیت.

انسلیت { ذاتاً مصدریت معناسنی
مضمین اولان «انس»
اسمنه «یت» ادات مصدریتی
علاوه سیله تشکل ایتمش اساسسز
ویا کلیش بر لغتسدر. عربیه
اصلا قوللانماز. «انس»
و «الف» لغتلی بونک معناسنی

افاده یه کافیدر.

انشاء { سذ. عر. ج: انشاءت.
«انشاء» دن مص. افعال [

۱. یایمه، وجوده کتیرمه،
اعمال: بر او، بر کبی انشاء ایتمک.
۲. قله آلمه، ادبیات قاعده سنه
تطبیقاً و نثراً ایدیلن افاده تخریری:
شعر و انشاده یه طولی صاحبی
۳. امر و تمنی و دعا یعنی یاپ
یا بسون، یایملی، یایسه کبی وقوع
بولمامش حدث، مقابلی: اخبار.
۴. تر. علم مراسله ده کسب عمارسه
ایچون مختلف مکتوب، تذکره،
عرضخال، تبریک و تمزیه نامه،
سند، مقاله نامه و سائره اور-
نکلرینی حاوی کتاب: انشاء
جدید. = ج: انشاءت = یایی یه
ویا سفائ اعمالنه متعلق ایشلر:
انشاء آله اوغرا شتمق؛ انشاءت
دائرة سی.

«انشاء» ایله «اعمال» آره سنده
شو فرق واردر، که انشاکراسته
ایله یایسلان معمارلغسه و کیمیله
متعلق ایشلره مخصوص اولدینی حالده،
اعمال هر صورتله یایمغه و مثلاً معدندن
اوانی یایمغه دخی اطلاق اولنور.

انشاء الله { و انشاء الله تعالی. الله
ایسترسه، اللهم امری

اولورسه، معناسیله کثیر الاستعمال
دعا تعبیریدر، که استقبالدن بحث
اولنورکن قوللانلیر: یارین
انشاء الله ارکندن چیقوب
گیدرز؛ یارین کله جکمیسکز؟
— انشاء الله. — بعضاً انشاء.

المولی دخی دینلیر. [طوغریسی
«ان شاء الله» صورتده آیری
یازلمقدردر. [

انشاد { سذ. عر. «نشد» دن
مص. افعال [برینک

حضورنده كندی زاده طبعی
و یا بشقه سنك اثری اولان بر
قصیده او قومه، ایراد ائمه:
شعراء عرب اکبره انشاد ایتد-
کبری قصاید ایچون پک بیوک
جائزه لر آیرلردی .

انشائی { ص. عر. ن: انشائی. ۱.
یاپی به ویا سفائ اعمالنه
متعلق، اعمالنه عائد: مصارف
انشائی. ۲. تحریراً و نثراً ادیبانه
افاده مرام ایتک و کوزل قله
آلق علنه منسوب: قواعد
انشائی، اقتدار انشائی. ۳. د.
حدثک وقوعنی و قطعی بر وقعه
بیان ایتیب امر و نهی و تمنی
ودعا کی بر معنی افاده ایدن
کلامه منسوب و متعلق: جمله
انشائی.

انشائی { س. عر. انشائی یعنی
یاپی ایله اوغراشان
هیئت: انشائی بلوک، انشائی
ضابطی .

انشائی { با: انیشته .

انشراح { س. عر. «شرح»
{ دن مص. انفعال }
آجله، آچیقاق، فراحلق: انشراح
درون، انشراح قلب؛ دیکیز منظره-
سی انسانه بر انشراح ویرر .

انشعاب { س. عر. «شعب»
{ دن مص. انفعال }
شبهه لره آیرله، دال بوداق
پیدا ائمه، داللامه. «شعب»
دها مستعملدر.]

انشقاق { س. عر. «شق»
{ دن مص. انفعال } یارله،
چانلامه، ایکی به آیرله: انشقاق

قر. ط. اعضاء مختلفه اسامیسنه
اضافته بر طاقم علك اسملرینی
تشکیل ایدر .

انصار { س. عر. جم. عر. فد:
ناصر بومعنا ایله مستعمل
دکدر. فد: انصاری.] فخر
کائنات علیه اکمل التحیات افندمن
حضرتلرینه یاردم ایدوب دین
اسلامک تأسس و انتشارینه
بیوک خدمتتری کوریلن ذوات که
مدینه منوره اهللسندن و خزرج
ایله اوس قبیله لرندندر. صحابه
مهاجرین و انصاره منقسمدر .

انصاف { س. عر. «نصف»
{ دن مص. افعال } عدل
و حقانیتله معامله، برینک علیهنده
اولان معامله ده مبالغه و افراط
ایتیوب وجدانه توفیق حرکت
ایتمه، اعتدال اوزره حرکت .
|| انصافه کلک = حقسزلق ایتکدن
وازچمک، مرحمت ایتک. [ثلاثیسی
اولان «نصفت» دخی بومعنا ایله
مستعملدر.]

انصافسز { ص. حقسزلق ایتکده
{ طریق اعتدال دن
آیریلان، وجدانسز، طمعکار و
مرحمتسز: نه انصافسز آدمدر!

انصافسزجه { ح. حقسزلقده
{ اعتدال سزلقکه،
وجدانسزجه، مرحمتسزجه .
انصافسزلق { س. حقسزلق
ایتمه ده اعتدا-
لسزلق، وجدانسزلق، طمعکارلق،
مرحمتسزلق .

انصافکار { ص. فا. حقسزلقده
{ اعتدال طریقندن
آیرلیان، نک ایلری و ارمیوب

مرحمت ایدن، انصافی: اولدقچه
انصافکاردر .

انصافکارانه { ص. فا. حقسز.
{ لقده اعتدال
ایله و وجدان و مرحمتله واقع
اولان، منصفانه: انصافکارانه
حرکت. = ح. انصافله، عدالت
و مرحمتله: انصافکارانه حرکت
ایغلی .

انصافی { ص. حقسزلقده معتدل،
{ وجدانی، مرحمتلی:
انصافی آدم، انصافی معامله .

انصافیجه { ص. حقسزلقده آز
{ معتدل، چوق
اعتدالسز اولیان، بر آز وجدانی
و مرحمتلی: ایچیلرنده یالکیز او
انصافیجه در. = ح. اعتدال و
وجدان و مرحمتله: انصافیجه
حرکت ایدیور .

انصباب { س. عر. «صبابة»
{ دن مص. انفعال }
۱. دوکله، منصب اوله: قیزیل
ایرماق قره دیکیزه انصباب ایدر.
[«منصب اولوق» تعبیری ده
مستعملدر.] ۲. ط. اخلاطک
بدنک بریرینه دوکیلوب طویلا
نمسی. [فر. Épanchement]

انصراف { س. عر. «صرف»
{ دن مص. انفعال }
۱. چکلمه، چکیلوب کیمه. ن. ۲. د.
صرف عربیده اسملرک تام اعراب
قبول ایتسی، تنوین و جر آلیمان
غیر منصرفدن اولاملری. ۳. ط.
اخلاطک عضو مر یضدن بشقه
برعضوه سوق و اجراسی. [فر.
[Revulsion]

انضباط { س. عر. «ضبط»
{ دن مص. انفعال } ۱.

انتظام، یولنده اوله: دائره نك
ایشلرینی تحت انضباطه آلمه
چالیشیور. ۲. ضبط وربطك
یولنده اولسی، اساسی عمومینك
تأمینله امورضابطه نك انتظامی.
[اصل معنای عربی صاغلا-
ملاشمه و محکم و ثابت اولسه
مفهومندن عبارتدر.]

انضمّام { سنذ. عر. «ضم»
[دن مص. انفعال]
قاله، ضم الحاق و علاوه
اولنمه، منضم اوله: موجود
اولان راحتسزلفه بر باش آغر-
یسی ده انضمام ایتدی. || فلا نك
انضمام رأیله = اونك دخی رأبی
بو مرکز ده اولدیغی حالده،
اونك ده رضاسیله .

انطاق { سنذ. عر. «نطق»
[دن مص. انفعال] سو-
یلمه، نطقه کتیرمه: جناب حق
عبادینی انطاق ایدر. ذ.

انطبّاع { سنذ. عر. «طبع» دن
[مص. انفعال] باصله،
طبع اولنمه: رسمك انطباعی. ذ.
فلا. بر شیتك ذهنده حواس
واسطه سیله صورتیاب اولسی.
[فر. Impression]

انطبّاق { سنذ. عر. «طبق»
[دن مص. انفعال]
اویمه، اویغون و مطابق کله. ذ.

انطفّاء { سنذ. عر. «طفؤ»
[دن مص. انفعال]
سوگنمه، منطفی اوله. ذ.

انطواء { سنذ. عر. «طی» دن
[مص. انفعال] صاریلوب
دوشیرله. ذ.

انظار { سنذ. ج. عر. فد: نظر.
[با: نظر.]

انعام { سنذ. ج. عر. [حیوانات
اهلیه دیمك اولان
«نعم» ك جمعیدر.] ۱. اموال،
نعمتله. ۲. سورده انعام ایله
برابر بعض سور قرآنیه یی
حاوی مجموعه: انعام شریف .

انعام { سنذ. عر. ج: انعامات.
[«نعمه» دن مص. انفعال]
نعمت و یرمه، احسان ایتمه،
ایلك ایتمه: انعام واحسانك
متشکریم .

انعزال { سنذ. عر. [«عزل» دن
[مص. انفعال] بر طرفه
چکلمه، اختیار انفراد و عزلت
ایتمه. ذ.

انعطاف { سنذ. عر. [«عطف»
[دن مص. انفعال]
بر طرفه دوغمه، میل ایتمه،
تمایل، توجه: نظر التفاتلری
بكا انعطاف ایتدی .

انعقاد { سنذ. عر. [«عقد» دن
[مص. انفعال] ۱. باغلا
نمه، عند ایدلمه. ذ. ۲. تشکیل
اولنمه، قورلمه: مجلسك انعقادی.
[«منعقد اولق» تعبیری دهسا
مستعملدر.]

انعكاس { سنذ. عر. [«عكس»
[دن مص. انفعال] بر
یره اوروب کری دوغمه، صو-
رتك جامه یا صویه ویا دیگر
بارلاق بر شیته اوروب اوراده
کورینمسی ویا سسك بر طاغنه
ویا دیگر بر حائله چاروب اورا-
دن چیتمش کچی کری دوغمه سی،
یانقولانمسه: صورتك آینه ده
انعکاسی؛ انعکاس صدا؛ انعکاس
ایتمك = یانقولانمق، منعکس
اولق .

انف { سنذ. عر. ج: انوف. ۱.
[بورن (بورن).] ۲. مج. کبر،
غزور. || کسر انف = بورن
قیرمه، کبر قیرمه .

انفاذ { سنذ. عر. [«نفوذ» دن
[مص. انفعال] (آلتسان
امر) یرینه کتیرمه، اجرا:
امر کزی انفاذ ایتمك وظیفه مدر.

انقاس { سنذ. ج. عر. فد:
[نفس.] با: نفس .

انفاق { سنذ. عر. [«نفقه» دن
[مص. انفعال] نفقه و یروب
کیندن یرمه، بسلمه: او یتیملری
کیم انفاق ایدیور؟

انفتاح { سنذ. عر. [«فتح دن»
[مص. انفعال] ۱. آچلمه،
کشاده اوله. ذ. ۲. ط. طیقانمش
بر شیتك آچلمسی، انسدادك ضدی.

انفجار { سنذ. عر. [«فجر» دن
[مص. انفعال] ۱. شفق
سوکمه، صباح آچلمه، طاک آتمه.

۲. تش. و با. بعض محفظه لرك
وقتی حولننده کنسیدیلکنندن
آچلمسی: انفجار انکساری،
حاجزی، مصراعی = بونك انواعی .

انفراد { سنذ. عر. [«فرد» دن
[مص. انفعال] آریلوب
تک و تنها قاله. || علی الانفراد =
کندی باشنه، آری اوله رق؛
تک تک، هر بری آریجه: علی-
الانفراد کلدیله .

انفراق { سنذ. عر. [«فرق»
[دن مص. انفعال]
آیرله. ذ.

انفس { ص. عر. [«نفس» دن
[سته.] ده ویا پك قیمتی
و مقبول، پك لطیف ویا لذیذ:
آناطولینك انفس معمولاتی

خاللردر؛ آیدینه انفس اوزوم
وانجیر چیقار.

انفس { سڌ. ج. عر. فد: نفس.
با: نفس، نفوس. }

انفساح { سڌ. عر. } «فسح»
{ دن مص. انفعال }
گکیشلمه، بوللانمه. || ط. انفساح
عضوی = بر عضوک ایفای وظیفه
ایده میه جک صورتنده گکیشلیوب
بطل اولسی.

انفساخ { سڌ. عر. } «فسخ»
{ دن مص. انفعال }
بوزله، حکمسز قاله، مفسوخ
ومنفسخ اوله: قوانین عتیقه نک
انفساخ احکامی.

انفساد { سڌ. عر. } «فساد»
{ دن مص. انفعال } بو-
زله، ذ.

انفصال { سڌ. عر. } «فصل»
{ دن مص. انفعال } ۱.
آیرله، برینی ترک ایدوب کیمته:
اونک بورادن انفصالی جائز
دکلدر. ۲. عزل اوله، مأمو-
ریتندن قالقمه: صوک مأمو-
ریتندن انفصالی نه سببه مبنیدر؟
|| ت. اتصال انفصال = کیکلرک
اویناق یرلرنده کی ارتباطی.

انفع { ص. عر. } «نافع» دن
{ سفت. } دها ویا پک فائده لی،
پک مفید: انفع بر غدادر. ذ.

انفعال { سڌ. عر. ج. انفعالات.
{ «فعل» دن مص. انفعال }
۱. کوجمه، کوجه کیمته، خاطر قاله:
او آدمک بویه جزئی بر شیئدن
انفعالی = منفعل اولسی. ۲. فد.
تأثر، فعل مقابلی که روحک قبول
و مطاوعت ایتدیکی هر نوع تحو-

لات و تأثراتی شاملدر. [فر.
[Passion

انفکاک { سڌ. عر. } «فک» دن
{ مص. انفعال } ۱. آیرله،
قویارلوب آیری دوشمه: بارمفک
الذنفکاکي. ۲. یرندن آیرله،
یرینی ترک ایدوب اوراده بولنما.
مه: والینک مرکز ولا یتدن
انفکاکي؛ دکاندن انفکاک ایتمز
بر تاجر.

انقلو نزه { سڌ. فر. } Influenza
{ دن مص. انفعال } «انف»
العنز» دن [نوبتلی وشدتلی نزه
صورتنده نوظهور بر صالغین
خسته لق، نزهه مستولیه.

انقهام { سڌ. عر. } «فهم» دن
{ مص. انفعال } آکلاشله،
منفهم اوله. ذ.

انفی { ص. عر. } «انفیه» ت.
{ بورنه منسوب و متعلق. }

انفیه { سڌ. عر. } اصلنده یاسی
{ شده لی اولوب، زباززدی
شده سز در. } بورنه چکیلین
چورودلمش توتون توزی، بورن
اوتی: انفیه چکمه: انفیه قوطیسی.

انفیه جی { س. انفیه یاپان ویا
{ صاتان آدم. }

انقراض { سڌ. ج. عر. } «فد» دن
{ «نقض» لسائمزده غیر
مستعملدر } بیقلش بر بنانک
کراسته سی، بیقندی.

انقباض { سڌ. عر. } «قبض»
{ دن مص. انفعال } ۱.
چکیلوب طوپلانمه، بوزله: صو-
ؤقدن کافه اجسامده آز جوق
انقباض حاصل اولور. ۲.
صیقندی، قسوت: انقباض درون،

انقباض خاطر. ۳. طوتوقلق،
پکاک، قبضلق، لینت واسهالک
ضدی: انقباضه اوغرامق.

انقباضی { ص. عر. } «انقباضیه»
{ ط. پکککه منسوب و
ومتعلق. }

انقسام { سڌ. عر. ج. انقسا-
{ مات. } «قسم» دن مص.
انفعال } اقسامه آیرله، بولنمه،
تقسیم اولنمه: آلپ سلسله
جیالی بر جوق شعبه لره انقسام
ایدیور.

انقبضاء { سڌ. عر. } «قضاء»
{ دن مص. انفعال }
بیتمه، توکمنه، وعده و مهلتی
کله: مدتی انقبضاسنده تأدیه
اولنه جفی مصرحدر.

انقطاع { سڌ. عر. } «قطع»
{ دن مص. انفعال } ۱.
کسله، آراسی کسله، بر دوزی یه
دوامنه خلل کله. ۲. کسله،
بیتمه، توکمنه، ختام بوله:

اسکی اصولرک انقطاعی طبیعی
ایدی. ۳. هر کسدن کسیلوب
بر جهته انتساب واختصاص
ایتمه: عبد الله بن زبیره انقطاع
ایدنلردن ایدی. [عریده کثیر
الاستعمال اولان بو معنا ایله
لسائمزده اندر قوللانلیر. —

منقطع اولق تعیری انقطاع
ایتمکدن دها مأنوسدر. || ط.
انقطاع اشتها، انقطاع بول،
انقطاع عرق [تعرق دکل]،
انقطاع نفس [تنفس دکل] و
سائره = بولرک کسلسنی موجب
علل مختلفه.

انقلاع { سڌ. عر. } «قاع»
{ دن مص. انفعال } کو-

كندن قوپارلمه، سوكله. ن.
انقِهال { سنڌ. عمر. [« قهول »
 دن مص. انفعال] ط.
 بستون ضيف و مجالس دو شمه.

انقياد { سنڌ. عمر. [« قود،
 قيادت » دن مص.
 انفعال] اطاعت، رام اولمه،
 سرفرو ائمه، بوين اوزامه :
 اهالي انقياد كوستردجه كند.
 يلرني اداره ايدنلرك رفق و
 رأفتي آرتار؛ عسكرك ضابطنه
 انقيادي شرطدر.

آنك { ص. [« آنك » دن] انمش،
 ايكديش اولمش، بورلمش
 (ارلك حيوان).

انكار { سنڌ. عمر. [« نكر » دن
 مص. انفعال] ۱. طانيما
 مه، قبول و تصديق ائمه مه،
 آنامه : تكرينك وارلغني كيم
 انكار ايدم بيلير؟ ۲. (انسان)
 يابدغني ويا سويلديكني كتم و
 اخفا يله يابدم ويا سويلدم
 ديمده اصرار ائمه، اقرار و
 اعترافك ضدی : سويلديكني،
 بورجني انكار ايدور. ۳. رد
 ائمه، طانيماه. ۴. هقه مدعي
 طرفندن دعوى و اسناد ايدلن
 بر شيشي قبول ايتيوب رد ائمه.

انكاري { ص. عمر. ن : انكاريه.
 انكاره متعلق، انكار.
 ري متضمن؛ استفهام انكاري =
 اولماز مقصديه اولورمي يوللي
 سؤال.

انگبه { سنڌ. اووهلق يرك اينيش
 وچيقيشي، چقور و تبه.
 لري، غير مستوي و كوتوي پر.

انگبه لك { ص. سطحی غير
 مستوي يامري

يومري (ير).
انگبين { سنڌ. فا. [بزجه كافك ضيمله
 شهرت بواشدر.] بال،
 عسل. لس.

انگر { ص. عمر. [« نكر » دن
 سنڌ. [دها ويا پك منفور
 و مستكره : انكر اصوات. ن.

انگر { سنڌ. كنگر دينلن يياني
 انكينارك سوذندن
 چيقان ساقز. غا : چنكل
 ساقزي .

انگرك { سنڌ. پك زهرلي بر
 كوچك ييلان كه انواعي
 چوقدر، افمي : انگرك ييلاني.

انگروس { سنڌ. [Hongrois
 ويا ر. Ouryros
 دن مأخوذ] اسكي عثمانيليرك
 بچارلره ويردكاري اسمدر.

انكسار { سنڌ. عمر. [« كسر »
 دن مص. انفعال] ۱.
 قيرله، شكسته اوله : دوكمه
 دميردن معمول شيلرك انكسا.
 ره قابيلترى زياده در. ۲. قلب
 قيرله، كوچمه، خاطر مانده
 اوله : او آدمك بكا انكساره هچ
 حق يوقدر؛ انكسار قلب؛ انكسار
 خاطر. ۳. بددعا : بروالده اوغلنه
 هچ بر وقت يوركدن انكسار
 ائمز. [بو اوچنجي معنا عربيده
 يوقدر.] ۴. ه. ضياشعا لرنيك

اثيردن هوايه وهوادن صويه
 چكرنك تبديل استقامت ائملري
 قاعده سي : انكسار ضيا.
 [فر. Réfraction]

انكساف { سنڌ. عمر. [« كسوف »
 دن مص. انفعال]
 كونشك طوتلسي، كسوفه او.
 غرامه، منكسف اوله .

انكشاف { سنڌ. عمر. ج : انكشا.
 فات. [« كشف »
 دن مص. انفعال] ۱. آچلمه،
 ظاهر و آشكار اولمه، ميدانه
 چيقمه. ۲. بر حال و ياسر
 معنويك كورنمهي، تجلي .

انگشت { سنڌ. فا. پارماق، اصبع.
 انكشت بدن، بدن،
 انكشت بردهان = پارمغني ايصير.
 مش، متخير، متعجب. || انكشت
 نما = پارمقله كوستريلير، مشهور.

انگشتر { سنڌ. فا. بوزوك، يو.
 انكشتر زوك حلقه سي .

انگل { سنڌ. مانع، حائل، منع و
 يا تاخيره سبب اولان
 شيء، مشكلات : انكل اولق =
 مانع اولق، سبب منعي اولق،
 مشكلات چيقارمق .

انگلتره { سنڌ. [يتا. Inghil-
 terra] ه. اوروپا نك
 منتهاي غرب شماليسنده واقع
 بيوك جزيره نك قسم جنوبيسي
 و جزيره مذكوره نك بتونيله
 ايرلانده يي دخي حاوي اولان
 بيوك برتانيه دولتي .

انگليز { سنڌ. ص. ۱. انگلتزه
 اهاليسندن اولان آدم،
 انگلتره لي : انگلزلرك اخلاق،
 انگليز قاريسي، انگليز چوجفي .
 ۲. انگلتره به و انگليز قومنه
 منسوب و متعلق : انگليز دولتي،
 انگليز لساني .

انگليزجه { ص. انگلزلره
 مخصوص، انگليز
 طور و اصولنه تابع : انگليزجه
 رقص؛ انگليزجه قبول و
 استقبال. = سنڌ. انگليز لساني :
 انگليزجه يي اوكرندي. = ح.

<p>انگيز طورنده ويا لسانيله : انگيزجه اوينار؛ انگيزجه سويلر . انگيزلك } س. انگيزله مخصوص طور وحال . انگينار } س. [اصلي :كنگر] معروف سبزه، عمر. ارض شوک. [فرانسزرك- Arti chaut سي (ارض شوک) دن غلط اولسه کرکدر.]</p>	<p>انگمه } يا انه مه. س. انمک فعلی، اخصا . انگمش } ص. خصيه لری چيقا. ريلوب ايکديش ايدمش، اخصا اولمش (حيوان) . انگمک } ص. خصيه لری چيقا. ريلوب ايکديش ايدمک، اخصا اولتمق .</p>	<p>انگور } س. فا. اوزوم ذ. و لس. عمر. آب انگور = شراب، خر، باده، می . انگول } ص. تبل، آغر، مسکين، عاجز .</p>
<p>انه مک } با : انمک . ايناب } س. ج. عمر. فد : ناب. اينس } ص. عمر. [«انس» دن صش.] کوريشيلن آدم، آرقداش، همدم . اينشته } س. همشيره ويا خاله زوجی .</p>	<p>انوار } س. ج. عمر. فد : نور. با : نور . انواع } س. ج. عمر. فد : نوع، با : نوع . انور } ص. عمر. [«نير» دن ستف.] دها وياپک نوری، چوق پارلاق : شرع انور .</p>	<p>انگيز } ص. فا. [«انگيزتن» فلندن سمص. صتر. تشکيلنده مستعملدر.] قوپاريجی، ايراث ايديجی، قاريشديريجی : فتنه انگيز = فتنه و فساد قاريشديران .</p>
<p>انی قونی } ص. ح. [ودها طو- غریسی اگهی قونی] عريض وعميقت، کرکی کبی، لايقيله، عاداتا، خاطر ی صاييلير: بوکون انی قونی صوئوقدر؟ انی قونی کتابت اوکرتمش .</p>	<p>انها } س. دن. عمر. [«نهی» دن مص. افعال] ۱. يتيشدير- مه، ابلاغ. ذ. ۲. رسمی بر ايشک بر دائره رسميه دن مافوقه يازلمسی : ايجابی ولايتدن باب عالی به انها اولندی؛ مأمور- ریشک ترفيع ونصبي منصوب اولدقلى دائره دن نظارت عائده سنه انها اولنور .</p>	<p>انگين } با : انگين . انلی } با : اسکلی .</p>
<p>اينک } يا خود اينک. س. يير- تيجی حيوان ياوريسى : آرسلان، آبی اينکی . اينکامک } يا اينکله مک. فل. (ييرتيجی ديشی حيوان) طوغورمق، ياوريلامق .</p>	<p>انهار } س. ج. عمر. فد : نهر. با : نهر . انهدام } س. دن. عمر. [«هدم» دن مص. افعال] ييقله، هدم اولتمه، خراب وويران اوله : جسيم بر بنانک انهدامی سوقاغی سد ايتشيدی .</p>	<p>انمک } يا خود انه مک. فد. (ارکک حيوانک) خصيه لرينی چيقاروب ارککلکنی کيدر مک، اخصا اتمک، بورمق : آتی انيوب ايکديش ياپارلر .</p>
<p>اين } س. دن. ايگله، ايگلدی، زا. ری : آه وانين ايتمک . اوی } س. [اصلي : اوی، ایو، ییو. چ : اوی] ۱. نوع بشردن بهر عائله تک آری اوله رق اقامته مخصوص محل که طاش وکراسته. دن ويا تختمه دن اولور، خانه، بيت، دار، مسکن : کارکیر او، اخشاب او؛ بر قاتلی، ايکی قاتلی او. ۲. کوچک پارچه لره منقسم</p>	<p>انهمز } س. دن. عمر. [«هزيمت» دن مص. افعال] بوزلمه، مغلوب اولسه، يگله : انهمز مه اوغرايان عسکر؛ دشمنک انهمز- می. [اصل عربيده معناسی : بوزيلوب قاچق وپرينه صيفينوب مجا ايستمکدر.]</p>	<p>انمله } س. ج. ناممل. پارمق اوجی : انمله پيرای تکريم و تعظيم اولدی = يدمه واصل اولدی. [يالکز بويله تعبيردره مستعملدر.] انمودج } س. دن. عمر. [فا. نموده دن معرب] نمونه، اورنک .</p>

بر شیشک بهر قسمی، خانه: سطر نجه فیل اوی، آت اوی. ۳. بر اوده اقامت ایدنرک هیئت مجموعہ سی، حائله، فاملیا، اهل بیت، خانمان: ناموسلی او؛ معتبر او. ۴. صوی، نسل، سلاله، خاندان: روم ایلندہ قنوانوز اوغلی اوی مشهور ایدی. || او آدمی = پک تکلیفسز و محرم آدم. || او اشیا سی = اناث بیتہ، دوشمه وساثره طاقلری. || او ایشی = دکان و فابریقه ده یابلیوب اوده قادینلر طرفندن یابیلان: بو رچل او ایشیدر. || او بارق = چولق چوجق، اهل وعیال، خانمان. || او جه = بتون خانه خانی برلکده: او جه کز مکہ کیتمشیدک. || او حیوانی = آلیشیق، مأنوس حیوان، بیانی حیوان مقابلی. || او ختی = حائله افرادیله خد- متخیلر، بر اوده اقامت ایدن آدملر. || اودن، اوده = قادینلر، حرم: اوده دیکدیلر، اودن ایستیورلر. || او صاحی، صا- حبه سی = اوک بیوکی، اوی اداره ایدن، کتخد، کد بانو. || او غائله سی = چولق چوجق اداره سی ایشلری. || او قادیخی = اوه باقان و باقه سنی بیلن قادین. || او هکیمی = بر او خلقتنه دائما باقان واحوال و مزاجلرینه واقف اولان طیب. || او ییکی = اوده پشن و قادینلر طرفندن پیشیریلن یمک. || آخرت اوی = دار آخرت، او بر دنیا. || آت اوی = مطبخ. || آق او = کوجه

عشیرت؛ قره او = یرلی و متمکن عشیرت. || جام اوی = چرچوبه. نك منقسم اولدیغی کوزلرک بهری. || جان اوی = معده نك اوستی که سونج و قورقو وساثر تائزاتده اوراده بر خچان حس اولنور. || دوگون اوی = سور اجرا اولنان خانه؛ سونج و شنك خانه سی. || کوز اوی = کوزک بولندیغی چقور، خانه چشم. } ض. مفرد غائبه مخصوصدر. اق } (بن، سن، او) ج: اونلر، آنلر. عمر: هسو، فا: او، وی: اوکلدی؛ اونک اوغلیدر؛ اونلره برابر ایدی. [بو ضمیر مجردک غیری احوالده ینسه و او ایله اونک، اوگا، اونی اولتی هم قاعده هم تلفظ عمومی اقتضاسندن ایکن، مدلی الفله آنک، آسگا، آنی استعمالی فارسی (آن) اسم اشارتنه تقلیداً می یوقسه بشقه بر سببه می میندر آکلاشیله میور.] } یاخود اول. ش. مفرد غائبه اق } مخصوص اولوب، بعیده اشا. رت ایچوندر؛ قریب ایچون «بو» و متوسط ایچون «شو» قوللانیلیر. عمر: ذک، تلک. فا. آن. — بعضاً عینی معناسنه کلیر: او کون اعاده ایتمدم؛ ینه او آدم کلدی؛ حالا او اوده میسکز؟ — بعضاً مجرد تعظیم ایچون اولور: اول خدای لم یزل حقیمون! او نبی ذیشانک مبارک آغزندن؛ او کریم ابن کریم ابن کریم. — || زمانه

دلالت ایدر اسملرله ظروف زمانیه تشکیل ایدر: او آنده، او ساعت، او کون، او کیجه، او وقت، او سفر، او دفعه. بونلرک قریب ایچون مقابلاری «بو» ایله تشکیل اولنور: بو آنده، بو ساعت وساثره. || کذلک مکان بیان ایدن بعض اسملرله ظروف مکانیه تشکیل ایدر: او یر، او یان، او طرف، او جهت. || او بو، شو بو = اوتنه کی بریکی، خلق. || او قدر = او مقدارده. || او کبی = او یله، او مثلی: او کبی ایشلرده مجمله ایتمک اولماز. || او یوله = او یله، او طور و مسلکده، او کیدیش و ترتیبه. [احوال ساثره ده تصریفجه ضمیر اولان «او» دن فرق اولیبوب، جمعی دخی اونلر و یا آنلر اولور. — اسم اشارت اولان «او» نك ضمیر «او» دن تفریق اقتضا ایدر. ضمیر اولانی «بن» و «سن» مقابلی، اسم اشارت اولانی ده «بو» و «شو» مقا- بلیدر. او آدم و او آنلر کبی صفت مقامنده بر اسمله قوللانیلانی اسم اشارتدر. لام ایله «اول» استتمالی بزجه اسکیبوب متروک حکمنه کچمش؛ ویا لکز کتابت رسمیه نك «اول باده» کبی بعض تعبیراته منحصر قالمشدر.] } حد. صبر سزلق حسیلله قا. اق } ریشیق انفعال وانکسار و تحذیر بیان ایدر: او! بو ایی اولمدی؛ او! بویله اوله جقدی یا؟ — بعضاً ده مکرر قوللا- نیلیر: او او! نه یا یورسکز؟ عا.

اواخر { صند. جر. عر. فد: }
 آخر. با: آخر. =
 سذ. جر. صوك كونلر، صوك
 زمانلر: ربیع الاولك اواخرنده،
 مائه سادسه نك اواخرنده، اواخر
 عمرنده .

اواسط { صند. جر. عر. فد: }
 اوسط. با: اوسط.
 = سذ. جر. اورته كونلر،
 اورته زمانلر، اورتهلر: محرمك
 اواسطنده، اون اوچنجی قرن
 هجری اواسطنده، اواسط
 عمرنده .

اوامر { سذ. جر. عر. فد: امر }
 با: امر. [بیوروق و
 فرمان معنا سنه اولان امرك
 جمعیدر. ایش معنا سنه كلن امرك
 كی ایسه « امور » کلیر.]

اوان { سذ. عر. وقت، زمان، }
 هنكام: اوان شبا بنده.
 لس. [مدیاله آوان تلفظی غلطدر.]

اوانی { سذ. جر. عر. فد: اناء }
 لسانزده بك مستعمل
 دكلدر [قابلر، مطبخ و جای و
 قهوه و تنبیر و ساثره طاقلری:
 اوانی سیم وزر .

اوائیل { صند. جر. عر. فد: }
 اول. با: اول. = سذ.
 جر. ایلك و قتلر، برنجی كونلر،
 ابتدال: اوائل رمضانده، ایكنجی
 قرن هجری اوائلنده، اوائل
 عمرنده. [یالكزجه (اوائلده)
 قوللانیلور ایسه ازمنه قدیمده
 معنا سنی افاده ایدر .]

اوباش { سذ. جر. عر. فد: }
 « ویش » لسانزده غیر
 مستعملدر. [آشاغی خلق، آبیق
 طاقتی، چاقین گروهی، كلخان

بکری: اوباش محله .

اوبروق { ص. [« اوبرومق » دن. }
 - چ: اوبروك. [
 چقورلی، چقورلری اولان،
 انكبه لك، مجوف، مقعر: اوبروق
 بر تارله. مر.

اوبروقلق { ص. چقورلری }
 چوق، انكبه لك:
 اوبروقلق یر. مر.

اوبرولامق { یا اوبرولق. }
 فل. [چ: اوبرو.
 لماك] چقورلانمق، اولیق،
 چقور چقور اولق. مر.

اوبرومق { فل. (قویو) چو. }
 كك، بر چقور
 حالنده قالمق. مر.

اوبك { س. یقین، طوب، بلوك، }
 طاقم: خلق اوبك اوبك
 اوتور مشلردی .

اوبورق { ص. طویماز، چوق یر، }
 یمك خصوصنده طعمكار،
 پیس بوغاز. = س. طویمازلق،
 اوبورلق، یمك خصوصنده
 طعمكارلق. [آبور چوبورك ده
 اصلی اوبور چوبور اولسه
 كر كدر. با: آبور چوبور.]

اوبورلق { س. طویمازلق، یمك }
 خصوصنده طعمكار.
 لق، پیس بوغازلق .

اوبوز { یاخود:

اوبوس { س. [فر. Obus] }
 كوچك خمبره، دانه.
 || اوبوس طوی = بر نوع هاون .

اوبه { س. ۱. بر قاج بلوكه منقسم }
 بیوك و اوزون كوجبه
 چادیری، خرکاه. ۲. چادیر
 خلق، كوجبه عائله سی .

اوپ { د. « او » ابله باشلار }
 بعض صفتلر ك باشنه قو.
 نور ادات مبالغه در: اوپ
 اوزون = پك اوزون .

اوپ { س. تق. كوكس، صدر، }
 سینه. مر.

اوپدیرمك { یاخود اوپدیرمك. }
 قتا. اوپمك سوق
 واجبار و یا مساعده ایتك:
 هر كسه ایتكنی اوپدیرر: کیسه یه
 النی اوپدیرمز .

اوپرا { یا اوبره. س. [یتا. Opera] }
 منظوم و مكمل صورتده
 موسیقیه اوپدیریلوب چالنی ابله
 اوینانیلیر تیاترو اویونی: كوزل
 بر اوپرا یازدی، نظم ایتدی.
 ۲. بویله اویونلرك اجرا سنه
 مخصوص تیاترو: پارس اوپراسی،
 ایتالیان اوپراسی .

اوپش { یاخود اوپوش. س. }
 اوپمك فعلی، اوپمه،
 بوسه، قبله: گوگر جینلر بر
 طاتلی اوپشله اوپشورلردی .

اوپشدرمك { یا اؤپوشدیر. }
 مك. قتا. ۱.

اوپشمك یعنی بر برینی اوپمك
 سوق واجبار ایتك: قوشلری
 طاتلی طاتلی اوپشدرن شیء
 حس ایتدكلی عشق و شوقدر.
 ۲. باریشدیرمق، مصالحه
 ایتدیرمك: عاقبت كندیلیرینی
 اوپشدرمكه موفق اولدق .

اوپشمك { فش. ۱. بر برینی او. }
 یمك، بوسه ووروب
 آلق: طوداق طوداغه او.
 پشدیلر. ۲. باریشمق، مصالحه
 ایتك: عاقبت فلانك توسطیله
 اوپشوب آره لرنده برشیء قالمدی .

اوپیکه } یا اوفک. با: اوگک.

اوپمک } فجب. تقبیل اولمق:
طاش اوپلیری؟ الی
اوپلیر آدمدر = شایان حرمت.

اوپمک } فت. بوسه آلمق تقبیل
ایتمک: کوچک چوجو-
قلری چوق اوپمک صحت وتریه-
لرینه مضردر. || ال، آیاق،
اتک اوپمک = بو صورتله ایفا
اولنور بعضی مراسمی یرینه کتیر-
مک. || ال اوپمک = حرمت وتعظیم
ایتمک. || ال اتک اوپمک = کمال
تعظیم ایله دخول وتلقی امر راسمه-
سنی ایفا ایتمک. || اوپوب باشه
قومق = چوق معزز ومحترم
طومتق.

اوت } { اصلی: اؤگت، اووات }
ادات تصدیقدر، نم،
بلی، های های، اوپله در: بو
ایش بویله میدر؟ - اوت. [افندم
تعبیرله تعقیب اولمق ظرافت
اقتضاسندندر:] اوت افندم.

اوت } س. «ت» حرکه لندیکی
وقت دخی «د» قلب
اولماز ۱. خشکی اولمان وقیشین
یاپراق وساق دوشن نبات،
حشیش، گیاه. تازه.، یاش،
یشیل اوت؛ قوری اوت. ۲.
علاج، دوا: هکیم براوت ویردی؛
بر اوت ایچمد. [طب قدیمده
علاجلرک منحصر آباتی اولمسنده
ندر، فقط استانبول لهجه سننده
مستعمل دکلدر.] ۳. حیوانیمی،
علف: حیوانه اوت ویر. [بو مقامده
گیاه استعمالی عبندر.] || سمیز
اوت = عمر. بقلة الحماء دینلن بر

سزه که یاپراقلری قالدیجه وطعی
اکشیجه اولور. || بالقی اوتی =
بالقلری سرسم ایدوب اولامغه
مخصوص حب.

اوت } یاخود اؤد. س. «ت»
حرکه لندکده «د» اولور.]
۱. آتش، نار: کنسهاکار جهنم
اودینه مستحق اولور. ۲. یاقیبی
علاج وعلی الخصوص قیلاری
دوشورمک ایچون قوللانیلان
زرنیج: اوت طومتق. || آغز
اوتی = فالیه دلیکنه قونیلان
باروت. || اوت یالینی = آلو،
لهیب. || اوت یری، اوت طاشی =
حمامده زرنیج قوللانغه مخصوص
محل. || طوب اوتی = اسپرکیمین،
عمومه عائد اولان مالی بول
کیسه دن صرف.

اوتاد } سذ. جم. عمر. فد: وتد.
با: وتد.
اوتار } سذ. جم. عمر. فد: وتر.
با: وتر.

اوتارمق } فت. «اوت» دن]
اوتلامق، رعی ایتمک،
(چوجوق) قوزی کزدیروب
اوتلامق، بسلمک.

اوتاغ } س. و:

اوتاق } س. [ایچنده آتش یاند-
یغیچون «اوت» دن،
ویا «اوتورمق» دن مشتق
اولسه کرکدر. - «ق» حرکه-
لنجه «غ» اولور. - «غ» ایله
فارسی یه دخی کچمش اولدیغندن،
اوطریقله «اوتاغ هایون» تعبیری
غلط دکلدر.] حکمداران وسائر
بیوکله مخصوص واسع یوکسک
اتکلی وسوسلی چادیر، بیوک

خیمه، خراکه، طارم: اوتاق
قوردیلر. [«اوطه» بوندن
مأخوذ اولسه کرکدر.]

اوتاقچی } س. ۱. اوتاق دینلن
بیوک چادیرلری یایان
وصاتان، چادیرچی: اوتاقچیلر
چارشیی. ۲. اردوده اوتاق
قورمغه مکلف افرا دک بهری.
اوتان } س. حیا، محجوبیت، حجاب
لت، شرم. مر.

اوتاندرمق } فت. ۱. بشقه سنک
اوتانمسنی موجب
اولمق، حیا ومحجوبیت ویرمک:
چوجوق اوتاندرمیکز. ۲. کندی
طرفدارینک محجوبیت ونخالتنی
موجب اوله جق بر سوز سونلک
ویا ایش یایمق: او خد مته
تعینکزه توسط ایدم آما صکره
بخی اوتاندر میه سک. ۳. لطف
دیده سنی مقابله دن عاجز براقه-
جق درجه ده ایلمک ایتمک،
اکرام واحسانیه محجوب ایتمک:
بو لطف وکرمله بزی اوتاندر-
دیکز. [بو مقامده محجوب
ایتمک تعبیری دهها مستعمل و
مناسبدر.]

اوتانغاج } ص. چوق اوتانان،
بیوکلرک حضورینه
وجمیتکا هلهر جیقد یغنده کند-
ینده بر تلاش وتأثر طوبوب
قیزاران و سربست لقردی سو-
یلبه مین، اوتانه جق بر حرکتده
بولنمق سزین بلا سبب اوتانان،
محجوب، شرمنده: پک اوتانغاج
بر چوجوق.

اوتانغاجلق } س. بلا سبب او-
تاناان آدمک حالی،
محجوبیت.

اوتانغان { ص. اوتانان، اوتانفاج، محجوب . }

اوتانماز { ص. اوتانمسی اولیمان آدم، عارسز، بیحیا، کستاخ . }

اوتانمق { فل. هر نه قدر واو مقبوضه ایله تلفظ اولنورسه ده، واو مبسوطه ایله آتش دیمک اولان «اوت» دن مشتقدر. [برکوتی ایش ویا سوز- دن ویا خود بلا سبب قیزارمق، محجوب وشرمنده اولمق، خجالت چکمک : یاننه چیمغه اوتاندم؛ او سوزی سونیلکه اوتانماز- میسک؟ انسان حقی ایستمکدن اوتانیرمی؟ اوتانه جق بر شیء سویلدم؛ چو جقدر اوتانیرور. }

اوتانمه { س. اوتانمق فعلی، محجو- بیت، شرم، خجالت . }

اوتانه جق { ص. ۱. اوتانه بیلیر، قابل محجوبیت : هیچ اوتانه جق آدمه بکز یورمی؟ او اوتانه جق آدم دکلدنر. ۲. اوتا- نمفی موجب، باعث محجوبیت و خجالت، معیوب : اوتانه جق بر ایش یا یمدم. ۳. کندیسندن اوتانیلیر، تکلیفی، تکلفی معامله یه محتاج، ییانچی : او قدر تکلفاته نه حاجت؟ ایچمزه اوتانه جق کیمسه یوقدر؛ اوتانه جق بر مسافر کلسه زده یاتیره جغز؟ }

اوتانیش { س. اوتانمق فعلی و طرزی، محجوبیت، خجالت، شرم : بو نه اوتانیشدر؟ }

اوتانیق { ص. اوتانفاج، محجوب، شرمنده . }

اوتانیقلاق { س. اوتانفاجلق، محجوبیت . }

اوتدیرمک { فته. ۱. اوتمکه یعنی لحن ایله باغر- مغه و تغنی ایتمکه سوق واجبار ایتمک : خروسی، قناریه بی اوتدیر- مک. ۲. نفسله چالینان بر چالغی یه اوفله یوب چالمق : دودوکی، بو- ری بی اوتدیرمک. ۳. چوق باغره رق ویا چالوب تغنی ایده رک چینلامق، طنین انداز ایتمک : بتون کیمجه طاغلی اوتدیردی. }

اوتدیرمق { اوتری و سائره. با : اوتورمق و سائره. }

اوتری { یا اوتروز. س. خط عمر- پینک اوزرنده یازیلان حرکاتک اوچنچیبسی () که عمر- بیده u یا خود ou وترکبه ده درت درلو اوقونور واکثریا واو ایله تقویه ایدلمش اولور، ضمه. لسانمز ده تلفظنه کوره انوعی بروجه آتیدر : قالی اوترینک قالینی (ضمه ثقیله مقبوضه) : و = ou، اینجه سی (ضمه خفیفه مقبوضه) : و = u ؛ آچیق اوترینک قالینی (ضمه ثقیله مبسوطه) : و = o، اینجه سی (ضمه خفیفه مبسوطه) : و = œu . لاتین حروفیله ساده اوله رق و آلمانجه یه تطبیقاً شویله یازیله بیلیر : o, ö, u || ایکی اوتری = عربیده ضمه تنوینی () . }

اوتیش { یا اوتوش. س. اوتمک اوتیش { فعلی و طرزی، لحن، تغنی : بو نه کوزل اوتش! بو خروسک اوتشی نه تحف . }

اوتیشمک { فش. بربرینه قارشى ویا هب بردن اوتمک : قوشلر اوتشمکه باشلادیلر . }

اوتلاتدیرمق { فته. (حیواناتی) فته. (حیواناتی) رعی ایتدیروب اوت یدیرتمک : قویونلری کیمجه اوتلاتدیر یورسکز؟ }

اوتلامق { فته. (حیواناتی) کز- رعی ایتمک : قویونلری اوتلامق ایچون مرعی لازم . }

اوتلاق { س. [«اوتلامق» دن] حیواناتی اوتلانه جق یر، مرعی. ۲. اوتی چوق یر، چایر . }

اوتلاقییه { س. [غلط فاحش] میری یه عائد مرعا. لرك اجرتی، کراسی، بونلردن آلنان واردات . }

اوتلامق { فل. [نبات دیمک] اولان «اوت» دن (حیوان) کزوب یردن تازه اوت ویا پراق و سائره مک، ارتعا ایتمک : اووه نک کنارلرنده بیکلرجه قویونلر اوتلایوردی. || محج. حیوان کبی یا شامق، بر شیئدن خبری اولماق . }

اوتلامق { فته. [آتش دیمک] اولان «اوت» دن آتش اورمق، یا قق، احراق ایتمک. مر . }

اوتلامق { فل. [نبات دیمک] اولان «اوت» دن (حیوان) کزه رک یردن اوت مک، ارتعا ایتمک، اوتلامق . = فحج. (مرعی) حیوانلر طرفندن ینوب استهلاک اولمق، اوتی یمک : مرعالک جمله سی اوتلاندى . }

اوتلامق { فحج. [آتش دیمک] اولان «اوت» دن اوتلامق { اولان «اوت» دن }

یا قلمق، آتش ویرمک، احراق اولمق. مر.

اوتلق { س. نبات دیمک اولان }
اوتلق { « اوت » دن } اوتله مستوریر، چایر، مرعی. ۲. قورو اوتک بیغدیغی محل، اوت یغینی.

اوتلق { س. آتش دیمک اولان }
اوتلق { « اوت » دن } قالیه دلیکنه مخصوص اینجه باروت، = ص. کبی ده قوللانیر: اوتلق باروت = آغز اوتی.

اوتلگن { یا اوتله گن. س. }
اوتلگن { صیغیر جق نوعندن }
چوق اوتر برجنس سیاه کوچک قوش.

اوتلگن { س. هواده چوق }
اوتلگن { دور ایدر بر نوع }
کرکس قوشی، اوشاق قاپان.

اوتلمک { یاخو اوتلک. فجب. ۱. }
اوتلمک { او بونده یگلمک، مغلوب اولمق، غائب ایتک. ۲. }
اوتلمق، (قصوره) باقلامق.

اوتلمک { فجب. تغنی ایدلمک: بویله }
اوتلمک { اوتلمیری؟ }

اوتلمک { یاخود اوتله مک. فل. }
اوتلمک { سویلنیلان شیئه قو- }
لاق آصمقزین متصل اوت دیوب تصدیق ایتک.

اوتلی باغه { قره قورباغه. }
اوتلی باغه { قره قورباغه. }

اوتمق { قته. و: }
اوتمق { قته. و: }

اوتمک { یاخود اوتمک. قته. او- }
اوتمک { یونده مغلوب ایتک، }
یگمک، قزاقی.

اوتمک { مض: اوتر. فل. ۱. }
اوتمک { لقر دیسز و یالکز }
الحانله تغنی وترنم ایتک: قوشلر،

بلبل، خروس اوتمک: بو قناریه نه کوزل اوتیور. ۲.

(نفس ویا هوا ایله چالینان بر چالغی) چالینق، سس چیقار- مق: بوری اوتدی: بو قلازنته اوتیور. ۳. (ایچی بوش و مجوف شی) سس چیقارمق: بو شیشه اوتیور. ۴. عکس صدا ایله چینلامق، طنین انداز اولمق: حامک قبه سی اوتیوردی: شر- قیلردن طاغیر اوتیوردی. ۵.

بج. معناسز چوق لقر دیلر سو- یلک، چان چان ایتک: بتون کون اونوب طوردی. || بو- رسی اوتمک = نافذ الکلم اولمق.

|| قولاق اوتمک = چینلامق.
اوتمه { س. اوتمک فعلی. با: }
اوتمه { اوتمک. }

اوتو { یاخود اوتی. س. ۱. }
اوتو { ایصتمش دمیرله اثواب }
وقاشلره ویریلن پرداخت و بونک اجراسی: بو چاشیرک اوتو- سی هج ایی دکلدر. ۲. قیزغین دمیرله درینک ویاچه نک تو- کربی یا قلمق فعلی. ۳. قاشلری پرداخت ایتمه ویا توکوری یا قغه مخصوص دمیر.

اوتوچی { س. ۱. }
اوتوچی { س. ۱. }
چاشیر وقاش و ساژره یه صیحاق دمیرله پرداخت ویرن آدم: بو اوده مخصوص بر اوتوچی لازم. ۲. باچه لک توکربی قیزغین دمیرله یا قوب حاضر لایان آدم. ۳. حقیق کیمکاری یرینه قویان چیقیمیجی. (بو اوچنجی معنا ایله استعمالی بزجه متروکدر.)

اوتوجیلک { س. اوتوچی صنعت }
اوتوجیلک { ووظیفه سی. }
اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

اوتوراق { س. }
اوتوراق { دن - « ق » حرکه. }
لندکده « غ » تحول ایدر.]
۱. اوتورومه، مکک، آرام، درنک: او قیش ارضرومده اوتوراق طوتدیله. ۲. اوتوریله جق یر، اوتوریلان یر، مرکز، مقام. ۳. اوتوریله جق یر، صره، صغه. ۴. اثنای سیر و سفرده یول اوزرنده بر یرده اولنان مکک و استراحت: بش کون عسکره اوتوراق و یردی. ۵. بر شینک یره دکجک جهتی، قاعده. ۶. قایقده کورک چکیلور ایکن اوتوریلان یر. ۷. اوطه ایچنده دفع حاجت ایچون قوللا- نیلان قاب، هاوروز، لازملی. = ص. ۱. استراحت ایدن، اثنای سیرو سفرده موقتاً استراحتده بولنان: بش کون اوتوراق قالدق. ۲. ایشدن کسلش، عملماندم، متقاعد.

دینی یره دکدیرمک : قبودان
کمی بی اوتورتدی .

اوتورتمه { ص. اوتوردلمش،
یرلشدیرلمش، مو-
ضوع. || پاطلیجان اوتورتمه سی =
تکرک تکرک کسلوب صحنه
اوتوردلمش پاطلیجان ایله قیهدن
یاپیلوریمک .

اوتوردلمق { فنج. ۱. اوتورمغه
سوق واجبار
ایدلمک، اقماد اولمق : بر
صندالیه اوتوردلدی. ۲. یر-
لشدیرلمک، وضع اولمق : بو
طاش دیوارک اوزرینه اوتور-
دیله جقدر .

اوتوروش { س. اوتورمق فعلی
و طرزی : بو نصل
اوتوروش .

اوتورشمق { فل. یا تیشمق،
کسب سکونت
ایتمک : قارغاشه لق، فرطونه
اوتورشدی .

اوتورلمق { فنج. قعود ویا مکث
واقامت ایدلمک :
بوراده اوتورلماز؛ اوراده قاج
کون اوتوربله جقدر؟ بتون کون
ایشسز اوتوریلوری؟

اوتورمق { مض. اوتورور. فل.
اصلی وچ : اولتور-
مق [۱. آیاقلری طوپلایوب
مقعدک اوزرینه یرلشمک، بدنک
یانکز یوقاری قسمی قائم اوله-
جق صورتده وضعیت آلمق،
قعود ایتمک : یره اوتورمق،
صندالیه اوزرینه اوتورمق .

۲. حرکت ایتمیوب طورمق،
قالمق، مکث ایتمک، اکلنمک :
بوراده قاج کون اوتوره-
مق [۱. ایاقلری طوپلایوب
مقعدک اوزرینه یرلشمک، بدنک
یانکز یوقاری قسمی قائم اوله-
جق صورتده وضعیت آلمق،
قعود ایتمک : یره اوتورمق،
صندالیه اوزرینه اوتورمق .

۲. حرکت ایتمیوب طورمق،
قالمق، مکث ایتمک، اکلنمک :
بوراده قاج کون اوتوره-

جغز؟ ۳. ساکن اولمق،
اقامت ایتمک : بو اوده اوتو-
ریورم؛ یازین بوغاز ایچنده
اوتورور. ۴. هیچ بر ایشله
مشغول اولمیوب استراحت
ایتمک، ایشسز وقت چکیرمک :
بتون کون اوتوره جغزیه برشی
اوقوسه کز آ. ۵. چوکک، آشاغی

ایتمک : بو او اوتورمش؛ یاپیلان
ریتم بر آرشین اوتوردی. ۶.
(کمینک) دیبی صمغه طور-
غه طوقمق، قره یه کلک : آز
قالدی واپور اوتور یوردی. ۷.
(بر مایعک تورتیسی) دیبه
چوکک، سوزلمک، ترسب ایتمک :

اشباع درجه سندن زیاده کلن
املاحک فضلہ سی شیشه نک دینه
اوتورور. || آشاغی اوتور-
مق = راحت ایتمک . || اگری
اوتورمق = بی ادبانه وضعیت
آلمق . || قان اوتورمق = قان
طوپلانوب بره و قیرمزی بر
حالده کورنمک : کوزمه قان
اوتوردی. || قولوچقه اوتور-
مق = طاؤق و سائرہ پلیج چیقار-
مق اوزره یورطه لک اوزرینه
یا تمق؛ و مج. دائما بر یرده قالب
حرکت ایتمک .

اوتورمه { س. ۱. اوتورمق
فعلی. با : اوتورمق .
۲. آلتوندن بر شیتک اوزرینه
قالمش بیوک الماس ویا دیگر
طاش. ۳. سبزه اوزرینه قو-
ندیرلمش قوش باشی کباب .

اوتوری { یاخود اوتری. حجب.
اصلی : امرار واجرا
ایتمک دیمک اولان « اوتکار-

مک « دن » اوتکاری » [سبب
وعلت بیان ایدر، طولایبی،
اجلدن، بناء علی : بوندن اوتو-
ری = بوندن طولایبی، بو اجلدن
بو سبیدن، بناء علیسه؛ نه دن
اوتوری = نه سببه مبنی ؟

اوتوز { عد. اوچ کره اون،
ثلثین .

اوتوزر { عد. بهرینه ویا بهر
دفعه سنده اوتوز :
جمله سنه اوتوزر غروش و یرلدی .

اوتوزلامق { فل. اوتوز یاشنه
بالغ اولمق : او-
راده ارککار اوتوزلا مینجه
اولنزلر .

اوتوزلق { ص. ۱. اوتوز قسمدن
مرکب. ۲. اوتوز
آرشین یاخود قاریش ویا دیگر
براولچی ایله اوتوز بوندنه ویا
اکنده بولنان : اوتوزلق دیرک،
تخته. ۳. اوتوز غروش یا پاره
وسائرہ دکرنده اولان : اوتوز-
لق چوخه. ۴. اوتوز یاشنده
بولنان : اوتوزلق بر آدم. =
س. اوتوز قسمة منقسم مثلاً اوتوز
غروش ویا پاره قیمتندہ سکه
صحیحہ ویا موهومه واعتباریه :
بوکا بر اوتوزلق و یره می؟

اوتوزنجی { ص. یکریمی طقوز-
دن صکره کلن،
اوتوز درجه و مرتبه سنده
بولنان : آیک اوتوزنجی کونی؛
هجرت نبویه نک اوتوزنجی سنه
سی؛ یوز اوتوزنجی الخ .

اوتوزسز { یا اوتیسز. ص. صحیاق
دمیرله پرداخت ایدله-
مش، اوتولمنه مش (چاشیر و
سائرہ) .

اوتوش { با: اوتش .

اوتوتلمك { فت. ۱. صبحاق
دميرله پرداختايتديرمك: بو چاشيري كيمه
اوتوتلملي؟ ۲. دري وياحيوانك
توكلرخني يافتديرمق .اوتوتلمك { يا اوتوله مك. فت.
۱. صبحاق دميرلهپرداخت ايتك، اوتودن چكيرمك:
چاشيري اوتولدي. ۲. قيزغين
دميرله توكلرخني ياقوب تميزلك:
پاچهلري اوتوليوب حاضر صا.
تارلر. ۳. (چيقيق كيكي)
يرينه قومق، تجبير ايتك. (بو
اوچنخي معنا ايله استعمالی بزجه
متروكدر.)اوتوتلمه { س. اوتولمك فعلی. با:
اوتولمك .اوتوتلمك { فل. فج. ۱. صبحاق
دميرله پرداختايدلك، اوتودن چكيرمك: چا.
شيرك هپسي اوتولندي. ۲.
قيزغين دميرله توكلري ياقيلوب
تميزلك: پاچهلر دها اوتولندي.
۳. آتشدنه ويا آلوده آلازلانمق.
۴. (حيوان) قضاء توكلرخني
ياقق: بو كدي زرده اوتو-
لندي ؟اوتومه { س. آتشدنه آلازلنمش
تازه بغدادی كه بدويلرك

بك سودكلري شيندر، فريك .

اوتون { س. عفو، صغ، مغفرت.
{ بزجه متروك ايسهده،

احياسی الزم كوزل بر لغتدر. }

اوتنه { ظم. «اوت» اسم اشارتيله
{ مكان بيان ايدن «ته»

ياخود «تا» اداتندن مركب.

چ: اوتتا. ۱. اوزاقده، او-

زاقچه، محلك بيمدينه اشارت
ايچوندر، قريينه اشارت ايچون
اولان «بري» مقابلي: اوتدهاوتور؛ اوتيه كيت. ۲. دها
اوزاق، دها ايلري اولان ير:اورايه قدر بيليرم اوته سنه
قاريشمام؛ ۷۵ عرض جنوييسنكاوته سي مجهولدر. ۳. بر شينك
آرقه سننده بولنان، ماوراء:دگيزك اوته سنه چمك؛ چايك
اوته سندن كلك. = طز. زمانبميده اشارت ايچوندر، اسكي
واوزاق زمان: اوتهدن، اوتهدنبري = اسكيدن، اسكيدن بري،
من القديم. = ص. ۱. ديكر،اوزاقچه بولنان، پك يقين اولميان
بركون، بر قاج كون اول. ۲.اوبر طرفده كي: نهرك اوته
ياقه سي؛ اوته طرف. || اوتهبري = شو بو، مختلف شينلر:
اوته بري آلفه كيديوردم. ||اوتده بريده = شوراده بوراده،
مختلف يرل ده؛ اوته سننده بر-يسنده = مختلف محللرنده. || او-
ته سنه وارمق = پك ايلريكيتك، حدى تجاوز ايتك.
|| اوته سني بري ايتك = تسويهايتك، يوله ياتيرمق، اصلاح
ايتك .اوته كي { ص. ۱. اوزارق، دها
{ اوزاقچه بولنان، ديكربرينه نسبتله اوزاق اولان،
بعيده اشارت ايچون اولوبقريبه مخصوص اولان «بريكي»
مقابلدر: بريكي بيليرم لكن
اوته كي كي؟ ۲. ديكر، بشقه،

اوبر: اوته كي ايش نصل اولدي؟

اوته كي اوه نقل ايدمه جكر. ||

اوته كي بريكي = مبهم اشخاص،
خلق: اوته كي بريكي كلير .اوتني { اوتينك وساژه. با: اوتنو
وساژه .اوتنان { سذ. جر. عمر. (فد:
«وتن» بزجه غير مستعمل }بتلر، اصنام: عبادت اوتنان،
كسر اوتنان .اوج { سذ. عمر. (فا. «اوك»
{ دن معرب } ه. سياراتمحركلرينك مركزدن اك اوزاق
نقطه لري، مقابلي: حضيض. || مج.بر شينك نهايت درجه سي،
اك عالي مرتبه سي: اوج اقبالنهواصل اولمشيدي. اوج بالادخي
دينلير .اوج { س. ۱. بر شينك سيوري
{ تپه سي: ايكنه، مزراق،قازيق اوجي. ۲. كنار، طرف،
يان: دنيايك بر اوجنده، كوزك

اوجي. ۳. صوگ، غايت، منها:

اوجي اورته سي. بللي دكل. ۴.
كوشه، بورن: قره نك دكيزهكيرمش بر اوجي. ۵. باش،
تپه: ممه اوجي، چپان اوجي.۶. مج. سبب، وجه، يوز: طمع
اوجندن بلايه دوشمك. || اوجاوجه = طولاً متصل: ديركلري
اوج اوجه ديزمك. || اوجندناوجه = افراطدن تفريطه. || بر
اوجندن بر اوجه = بريانندن بريانه، بوينه. || اوجني اورته سني
بولوق = كسديرمك، قرار وير-مك. || ايپ اوجي = سررشته،
اماره، وسيله. || ايپ اوجي

ویرمک = سبیت ویرمک، بهانه
 اتخاذا اولنه جق بر حرکتده
 بولمق. || باش اوجی = یاتان
 آدمک یاصدیق طرفی، و مج. قرب،
 یان: باش اوجنه دیکمک، باش
 اوجندن آیرلماق. || اوجنی
 بولمق = حل و فصل ایتمک؛ اوجی
 بولنماز = حل و فصلی مشکل؛
 پاپانسز. || بورن اوجی = قرب:
 بورننک اوجنده در = پک یقیندر.
 || دیکک اوجنده = در خاطر
 ایدیلوب تام سویلنه جک و قتده
 قاچیریلان بر شیء حقننده ایراد
 اولنور: اونک اسمی دیکک او-
 چنده در. || اوجنی قاچیرمق،
 اوجنی آلتنده قاچیرمق = حسابی
 شاشیرمق، ضرر، افلاس ایتمک.
 || قلم اوجی = صابه طاقیلان دمیر
 قلم. || اوج ویرمک = ۱. ظهور
 ایتمک، کوز کمک. ۲. بیتمک،
 سورمک، نابت اولمق.

اوج } س. ۱. انتقام، نار: اوج
 اقمق } آلمق = انتقام آلمق، اخذ
 نار ایتمک. ۲. بحث، اوکدول،
 یادس: اوج طومق.

اوجا } یاخود اوجه س. قوبروق
 کی کیمک، ثعلبه.
 صوقومی، متعدک اوستنده.

اوجاع } سنذ. جم. عر. فد: وجع.
 با: وجع.

اوجاق } س. (بلکه «اوت» دن)
 ۱. آتش یانان یر،
 کانون: اوطه، مطبخ اوجاچی؛
 اوجاق باشندن آیرلماز. ۲. طو-
 مانک چیقمسیمون دیوارده آ-
 چلش دیکک و طامدن یوقاری
 چیقان باجه: اوجاقلری

تمیزلی؛ اوجاق سوپورکسی.
 ۳. معدنچیلرک معدن اربندکلری
 یر، قالحانه. ۴. کیرج یاقدقلری
 یر، کیرج فرونی: کیرج اوجاچی.
 ۵. طاش و معدن چیقارمق
 ایچون آجیلان چقور ویا قیو:
 طاش اوجاچی، معدن اوجاچی.
 ۶. تحت الارض اولان صو-
 یولی و لغم و سائر نهک مختلف
 محللرنده یاییلان باجه لکه آجیلوب
 قپانیر: صویولی، لغم اوجاچی.
 ۷. باغچه نک بر جنس سبزه
 زرغنه آیرلمش و اطرافی یو-
 کسلدیلوب چقور قالمش تارله سی:
 باطلیبان، خیار اوجاچی. ۸. مج.
 آتشی سوگمیز خاندان، بیوک عائله:
 روم ایلینک اک معروف اوجاقلری.
 ۹. مرتب صنف عسکری:
 بیکجیری اوجاچی. || اوجاق چکر-
 کهمسی = اوراق قوشی. || اوجاق
 خلقی = سابقده پیاده عسکری.
 [سواری یه بلوک خلقی دیرلردی].
 || اوجاغه دوشمک = اتجا ایدوب
 حمایه و صحابت ایستمک: اوجاغنکره
 دوشدم. || اوجاق سوگننیر-
 مک، اوجاغه انجیر دیکمک = بر
 عائله نک محوینه سبب اولمق.
 اوجاقچی } س. اوجاقلری سو-
 پوروب تمیزلمکله
 کچین آدم، اوجاق سوپورچی.
 اوجاقچیلیق } س. اوجاقلری سو-
 پوروب تمیزلینک
 حال و صفقی، اوجاقچی صنعتی.
 اوجاقلق } س. ۱. مطبخ آتش
 یانان یری، مطبخ
 اوجاچی. ۲. دومان چیقمق
 ایچون چاتیده آچلمش بیوک باجه.
 ۳. ابری کراسته، نمل دیرکی.

۴. سابقده ارنأ انتقال ایتک
 اوزره برینه ویر یان وظیفه
 و مالکانه. = ص. اوجاغه
 مخصوص ویا منسوب و متعلق.
 || اوجاقتی دمیر = جان قور تاران
 دمیری، بیوک لنگر.

اوجالامق } فل. اوجه کیتمک،
 یوکسکه چیقمق.
 اوجرا } یاخود:

اوجراق } ص. پک اوجده
 وکنارده بولنسان:
 اوجرا بر یردر. [عربی ظنیسه
 هجرا یازلمسی خطادر.]

اوجرمک } فل. بحث ایتمک،
 یادس طومق.

اوجشمک } فش. بریله بحث
 ایتمک، یادس طو-
 تیشتمق.

اوجک } و:

اوجگز } س. کوچک خانه،
 فقیرانه او.

اوجگیر } ص. فا. امر. اوج = م. فا.
 گرفتن = طومق [اک
 یوکسک درجه یه واصل اولان،
 اک بالایله چیقتمش.

اوجلی } ص. اوجی اولان، تپه.
 سی سیوری بولنان.

اوجمند } س. فا. «انجن» دن
 غلط { طوب، یغین،
 کومه، طوپلانمه: کلک براوجند
 اوله لم. = ص. طویلی، اداره لی،
 اوینی منتظم طوتان: اوجند بر
 قادین. [بو ایکنجی معنا هم
 «طوب و طویلی» معنا سندن
 هم ده «او» دن مشتق ظن
 اولمسندن تولد ایتشدر.]

اوجوز } ص. بدل و ثمنی آز او.
 لان، بهالی ضدی،
 رخص، اهون: ذخیره بوسنه
 پک اوجوزدر. = ۱. آزدیل
 مقابلنده، اهون اوله رق: بو آتی
 پک اوجوز آلمشکر؛ بو آدم
 اوجوز صاتار. ۲. مج. آز
 زحمتله، پک قولای: اوجوز
 قورتلدق.

اوجوزجی } ص. ۱. اوجوز
 مال صانان (ص.
 تبعی) ۲. اوجوز شیئرلر آریوب
 صاتین آلان آدم.

اوجوزلامق } یا اوجوز.
 لتمعق. فته.
 فیآتی ایندیرمک، اوجوز صاتمق.
 اوجوزلامق } یا اوجوزلمق.
 فل. اوجوز
 اولق، فیآتی تنزل ایتمک، اهون
 صاتلغه باشلامق: چیلک خیلی
 اوجوزلامش.

اوجوزلوق } س. آشاغی فیآتله
 صاتله، رخص،
 اهونیت: محصولاتک اوجوزلوقی
 فیض و برکتدندر. = ص.
 هر شیئک و علی الخصوص
 احتیاجات ضروریه تک آشاغی
 فیآتله صاتلدیغی (ر): آناطولینک
 ایچ طرفلری اوجوزلقدندر.

اوج } عد. ایکیدن صکره اولان
 صانی، ۳، ثلثه، سه: اوج
 کشی، اوج کون؛ اون اوج ۱۳،
 یکریمی اوج ۲۳، یوز اوج؛ اوج
 یوز. با: اوجیوز؛ اوج بیک = اوج
 کره بیک ۳۰۰۰ اوج آیلر =
 رجب ایله شعبان و رمضان.
 اوج آلیق = اوج آیده برایدیلن
 و اوج آیه مخصوص: اوج آلیق

حساب، اوج آلیق آتونه؛ اوج
 آلیق چوقق. || مج. اوج انبارلی
 = اوج انباری اولان، ویا اوج
 صره طوب محلی اولان حرب
 کیسی. || اوجده بر = برشیئک منقسم
 اولدیغی اوج قسم ویا حصه سندن
 بری، اتمک. || اوج قات = برشیئک
 اوج منلی، اوج اوقدر اولان:
 بو نارله اوته کندن اوج قات
 بیوکدر؛ اونک اوج قاتیدر.
 || اوج قاتلی = اوج درجه لی، اوج
 طبقه لی: اوج قاتلی براو. || اوج
 کوشه لی = اوج کوشه سی اولان
 شکل ویا جسم، مثک.

اوجپار } ص. اوجان، طیران ایدن،
 غازه تحول ایدوب هوایه
 قاریشان: اوجار روحلر، مایه لر.

اوجپاری } ص. «اوجار» دن
 اولوب، آخرنده کی «ی»
 تخصیص ایچون شاذ بر ادا دندر.
 پک حشاری، نهایت درجه ده
 چاقیقن: اوجاری چاقیقنلردندر.

اوجپاق } ص. صاربلان، صارماشان
 (نبات). طیاره

اوجپر } عد. هر برینه ویا هر
 دفعه سنده اوج: تارله.
 تک محصولندن جمله سنه اوجر
 کیله دوشدی؛ اوجر اوجر آرابه.
 لره بیندیردیلر.

اوجپرتق } یاخود اوجپورتق.
 فته. ۱. اوجغه سوق
 واجبار ایتمک ویا اوجغه سربست
 براقق، اطاره ایتمک: قوشی
 اوجپرتدی. ۲. تیغز ایندیرمک،
 غازه تحویل ایتمک: شیشه تک
 آغزینی آجیق براقه رق لقمان
 روحنی اوجرتمشله. ۳. قلیجه

اوره رق برشیئک تپه سنی آلوب
 کوتورمک. ۴. بیقوب تیغز
 ایتمک، نابید ایتمک. ۵. برشیئی
 کمال سرعتله آلوب میدانندن یوق
 ایتمک.

اوجپرتمه } یا اوجپورتمه. س.
 چوچقلرک اوجنه ایپ
 باغلا یوق روز کار یار دیمسه
 هوایه اوجپور دقلری معروف
 اویونچاق.

اوجپرمق } فته. ۱. اوجغه سوق
 واجبار ایتمک ویا
 سربست براقق. ۲. چوق مدح
 و ثنا ایتمک، عیوقه چیقمارمق.
 ۳. سرعتله کوندرمک، چاقق
 یتیشدیرمک: خسر اوجپورمق.
 ۴. چالمق، چاریمق: کتابلر منزی
 برر برر اوجپورلر.

اوجپروم } س. پک صارب و دیک
 محل، یار، یارلی یز:
 اوجپرومدن دوشمک، یووار.
 لاتمق.

اوجپروملق } ص. اوجپوروم
 و یارلری چوق:
 اوجپروملق یز. = س. اوجپرو.
 ملری چوق یز.

اوجپروملی } ص. اوجپوروم و یار.
 لری چوق (محل):
 اوجپروملی یز.

اوجپشمق } فش. ۱. برلکده و بر
 برلرینه قاریشه رق
 اوجق: قوشلر اوجپشورلردی.
 ۲. قنادلری اوره رق تلاشه
 اوجق: اوردک اوجپشور.

اوجچقومتق } یا اوجچقومتق. فل.
 اورمک، توحش
 ایتمک.

اوجچقور } س. «قور» تق.
 قوشاق دیمک اولمغه

اصلي : ايج قور = داخلي قوشاق،
يا خود اوج قور = اوجي ايشلمه لي
قوشاق اولسه كر كدر. اسكي
طرزده شلوار وايچ طونه
چكيير يلوب بلده باغلانان اينجه
قوشاق، شلوار بند .

اوجقور اوق } س. ۱. اسكي طرز-
ده شلوار و طونك
يوقاري اوجنده اوجقور چكيير مكه
مخصوص اولوق . ۲. كيسه و طور-
به نك آغزيني باغلايه جق غايطان
وباغك چكمنه مخصوص اولوق .
۳. اوجقور چكيير مكه مخصوص
اوجنده غايطانندن حلقه سي بولنان
دكنكچك .

اوجقور لي } ص. اوجقور له باغلا-
{ نير (طون و شلوار).
اوجقون } س. آتشدن اوجان
{ آتش پارچه جي،
قيغليجيم . مر .

اوجچلمك } و :

اوجچاشدير مك } قته . اوجه
{ ابلاغ ايتك :
سز باغوانلري اوجچلمشكسز .

اوجچاشمك } فل. اوج عددينه
{ بالغ اولوق : اونك
چوجقوري اوجچاشدى .

اوجچلك } ص. ۱. اوج غروش
{ وسائره قيمتنده اولان :
اوجچلك باصمه . ۲. اوج آرشين
ياقاريش وسائره بونده ويا اگنده
اولان : اوجچلك ديرك . ۳. اوج
شيدنن مركب، اوج قسمه منقسم .
= س. اوج غروش وسائره
قيمتنده صحيح ويا اعتباري سكه :
بر اوجچلك ويره مي ؟

اوجچلمق } فل. اوجچق فعلي اجرا
{ اولمق : هوا اولميان

يرده اوجچق ممكن دكلدر : قناد-
سز اوجچليري .

اوجچلمك } يا خود اوجله مك . قته .
۱. اوجه ابلاغ ايتك :
آتلري اوجچلم . ۲. اوجه بولمك ،
اوج قسمه تقسيم ايتك . ۳. اوجه
بولمك، اوج قات ايتك : خلاطي
اوجچلك . ۴. (اراضي ني) محصو-
لانك ثلثي آلمق شرطيله چفتيجي به
كرا ايله وير مك : چفتلكني
اوجچلدي .

اوجچلمه } ص. اوجه بولكش، اوج
{ قات : اوجله خلاط .
= س. ۱. برجنس اوفق بونجه .
۲. طقوزر طاشله اوينايلير
معروف اويون، طقوزجين .

اوجچلي } ص. اوج قسمدن مركب،
{ اوج بلوكه منقسم ويا اوج
نشان و علامت وسائره ني حاوي،
ثلثي = س. اسقامبيل كاغدلرينك
اوج بشكايي : قره ماچه نك
اوجچليسي، اسپايتنك اوجچليسي .

اوجچاق } س. جنت، بهشت، فر-
{ دوس . [احياسي الزم
متروكاتنددر .]

اوجچمق } مض. : اوجار . فل . ۱ .
{ هوايه قالقوب كيتمك،
طيران ايتك : قوش اوجچدي .
۲. غاز ويا بخار حالته چكوب
هوايه قالمق، تبخر، تصاعد
ايتك : بوسوت قاينا به قاينا به
اوجچدي . ۳. زائل اولوق، صيير-
يلوب كيتمك، محو اولوق : رنكي،
بكرزي اوجچش . ۴. چاليمق،
آشيرمق، نابديد اولوق : ايكي كون
كيتخانه مي آچيق براقغله كتابلر مك
ياريسي اوجچدي . ۵. ياردن، او-
چورومدن يوورالانوب دوشمك :

كوپرينك اوستندن اوجوب نهره
دوشدي . ۶. زياده قوشمق، پك
سرعتله كيتمك : هجوم قومانده سي
ويريلنجه سواريلر اوجوب كوز-
مزدن نهان اولديلر . ۷. چاقشيلقنده
پك ايلري وارمق، اوجاري
چاقين اولوق .

اوجه } س. اوجق فعلي، طيران .

اوجچي } عب. ايكنچيدن صكره
{ كلن، ۳ درجه ده
بولنان، نالك : اوجچي كون،
سوقاغك اوجچي اوي، اوجچي
رتبه دن نشان مجيدي : اون
اوجچي، اللی اوجچي، يوزا اوجچي .

اوجچيلىك } س. اوجچي درجه،
{ اوجچي اولمه :
صنفتده اوجچيلىكي قزاندی .

اوجچمق } يا اوجچمق . فل. اورمك .

اوجچورمق } اوجچوروم وسائره
{ با : اوجچورمق وسائره .

اوجچوق } س. حمدان طودا قده
{ چيقان قبار جقلر :
اوجچوق اولوق .

اوجچوقلامق } فل. (طوداق)
{ حمدان قبار-
جقلر پيدا ايتك : طودا قلري
اوجچوقلامش .

اوجچيبي } ص. اوجان، طيران
{ ايدن : قوش اوجچيبي
برحيواندر .

اوخ } د. ۱. سوينجه و بر زحمت
{ وصيقنديدن خلاص اولند-
يغنه دلالت ايدر : اوخ ! حمد
اولسون ! بوكون ايجه يم ؛ اوخ
نه كوزل روزكار اسيور ! اوخ !
نه لطيف هوا ! ۲. تلطيف ونوا .

زش وتشويق مقامنده قوللا-
نيلير: اوخ! بنم اوغلم! ۴.
بشقه سنك و على الخصوص نصيحت
ديكلمينك باشنه كلنه رغبتمنونيقي
بيان ايدر: اوخ اولسون!

اوخشامق } قه. بگزتمك، مثلى
= فل. بگزتمك، مشابه اولمق،
آكديرمق.

اوخشاش } س. بگزه يش، مثل،
{ مانند. مر.

اوخشامق } قه. ۱. سومك،
تلفيف و نوازش
ايتك: چوجقلى چوق اوخشامق
تريسه لرني بوزار. ۲. برشيته
جزئيجه بگزهمك، آكديرمق:
موسك لذتى قاوونك لذتى
اوخشار.

اوخشامه } س. تلفيف، نوازش:
{ اونك اوخشامه سى
اويله در.

اوخشامق } ب. سولمك، تلفيف
{ و نوازش اولمق:
چوجوق اوخشامغه لئز.

اوخشاش } س. اوخشامق فعل
{ و طرزى، تلفيف،
نوازش: اونك اوخشاشي تحفدر.

اود } با: اوت.

اود } س. قره جكر كياننده بولنوب
{ معدديه دوكديكى صفراء
دينلن آجى بر ماده يى حاوى
محفظه جق، صفراء، زهره، مرا-
ره قاوونى. || بچ جسارت، شجا.
عت. || اودى قوونقى، پاتلامق =
بك زياده قورقق.

اود } س. (اصلى هندجده ايد)
{ ياناركن كوزل بر رايحه نشر

ايدن معروف بر آغاج كه هنددن
كلير، اود آغاجى. عر. عود.

اوداء } س. س. ج. عر. [فد:
«وديد» لسانمزمده مستعمل
دكلدر.] احبا، اخلاء، دوستلر،
احباب، محبان.

اودتمك } قه. تأديه ايتديرمك،
{ تضمين ايتديرمك،
بدلى ويرديرمك: قيديفكئز
چامك آتچه سنى سزه اودته جكاردر.

اودشمك } ف. بربرينه تأديه
{ ايتديرمك، هر كس
بورجنى ويرمكه آله جق ويره-
جك قالماق، حسا بلاشتمق،
اونكله اوده شيرز بز.

اودلك } س. برزيانك بدلى تأديه
{ ايتمه، تضمين.

اودلك } ص. قورقاق، جبين،
{ يوركئز، زهره چاك.

اودمك } ياخود اوده مك. قه.
{ ۱. ويرمك، تأديه، ايفا

ايتك: بن بورجى اوده دم.
۲. بدلى ويرمك، تضمين ايتك:
بن قيرارسه م اودرم.

اودمه } يا اوده مه. س. ۱. ويرمه.
{ تأديه، ايفا: اونك اوده.

مه سنه قاليرسه. ۲. تضمين:
بوزيانى كيمك اودمه سى لازم
كلير؟

اودتمك } ب. ۱. ويرمك، تأديه و
{ ايفا اولمق: بو قولاي
اودنير بر بورج دكلدر. ۲. بدلى
ويرمك، تضمين اولمق: بوزيان
اودتمك اقتضا ايدر.

اودمه } س. و:

اوديش } س. بر بورج ويازيانك
{ تأديه ايفا وياخود

تضمين ايدلمسى، بونك اودمه سى
اودنيشى نه صورته اوله جقدر؟

اودون } س. [آتش ديمك اولان
«اوت» دن] ۱. يا-

نوب آتش حاصل ايتك اوزره
كئشش آغاج، خطب، هيضم:
اودون كئمك، اودون يارمق:
اودون كمور. ۲. ديرك، طياق،
دستك: قپواودونى. ۳. طياق،
ضرب: يارمازه اودون كركك،
|| بچ. اودون، ميشه اودونى =
اودون كپي آدم، تربيه سز قبا
وقالين قفالى.

اودونج } س. عيى ويا مثل اعاده
{ اولمق اوزره ويرلين

ويا آلنان آتچه وسائره، عاريت،
قرض، دين: اودونج آلمق
= استقراض، استدانه ايتك:
اودونج ويرمك = اقراض، ادانه
ايتك.

اودونجى } س. اورماندن اودون
{ كسوب نقل و فروخت

ايدن ويا بشقه لرنك قطع و نقل
ايتدكلى اودونلرى ييغوب
صاتان آدم، حطاب.

اودونجى } س. اودونجى صنعتى.

اودونلق } س. اودون بريگديرو
{ يلوب ييغولان يرو،

اودون انبارى ويا اسكله سى:
بو اوك اودونلقى كمورلكى
بوقيدر؟

اوده } س. با: اوظه.

اوده لك } ص. آجى مزاجلى
{ (آدم).

اوده مك } اوده مه، اوده يش.
{ با: اودمك وسائره.

اودیه { سذ. ج. عر. فد: وادی. با: وادی. }

اور { س. بدن انسانك مختلف یر. لنده چیانسز والتهاسز اولهرق حاصل اولان شیش، تومسك: ات اوری = طامار اوری، یاغ اوری. || آغاج اوری = اشجارده حاصل اولان تومسك. }

اورد { س. تق. خندق، اوڭی خندقلی طوبراق طایبه؛ اوربکی = استحکام محافظی؛ اور قازمق = استحکامه کیرمك. — اورخان ده بوندندر. }

اور { س. تق. یاغمه سد، صنعی حائل وحد فاصل، حواله، پرده. }

اوزا { ح. اورهجق کبی حاضر اولمه، شاهینك شکاره هجوم ایتك اوزره قبارمه سی؛ اورا طورمق. [نداکبی دخی قوللانیلوب، آوروپالیلرک هورا Hourra صداسی دخی بوندن مأخوذ در.] }

اورا { یاخود اوزرا س. تق. حدود نشانی، حدوده علامت اولمق اوزره یوکسلدیان تیه. }

اورا { ظم. محلك بعیدینه اشارت ایچوندر، اویر، او محل، اوجهت بورا مقابلی: اورا آدملی هپ اوزون بویلی اولور؛ اورانك میوله ری مشهوردر. — اکثریا حروف الصاقله برابر قوللانیلیر: اوراده، اورادن اوراجه، اورایه، اورایه قدر. — مالکیت بیان ایدن ضمائر شخصیه به اضافتی حالتده اسم }

اولوب، ینه محل وجهت معناسنی محافظه ایدر: اورام آغریور؛ اورا کزده براوفق شیش واردر؛ اوراسی مملکتک اک کوزل یریدر؛ اصل ایشك مشکلی اوراسیدر = اوجهتدر؛ اوراسنی دوشونملی؛ اورالی = اوجهتلر، او یرلر. || اورا حقده = تا اورا. ده. [بوتصفیر محلی تحدید ایچوندر.] }

اوراتمق { یاخود اوراتمق. قته. تکمیل سیلوب سوپور. مك، ییوب یتیرمك، اوراق کچمش کبی تیزلیوب اثر براقا. مق. مر. }

اوراد { سذ. ج. عر. فد: ورد. با: ورد. }

اوراده { اورادن وسائره. با: اوزرا. }

اوراق { س. [« اورامق » فعلندن] ۱. طریانك کوچکی، محصاد: بو اوراق هج کسمیور. ۲. اکین بیجه، حصاد: کویلبلر شمدی اوراقله مشغولدر. لر. ۳. حصاد وقتی، موسمی: اورا قده اوده مك اوزره پاره استقراض ایدرلر. || اوراق بوجکی = اغستوس بوجکی، جراد. || اوراق قوشی = اوراق بو. جگنك بوجکی. چرتلاق، اوجاق چکرکه سی، چرچر، چرلاق دخی انواعیدر. || اوزراق سیکیلی = آر. قه سی چوکوک اولمغله یوکه کلن (بیکیر). }

اوراق { سذ. ج. عر. فد: ورق با: ورق. }

اوراقچی { س. اکین بیجن، اورانله اکین بیجه. }

رك بونك اجرتیه کچین رنجبر. اوراقلامق { قته. اوراقله اکین اوراقله کسوب طوبلامق، حصاد ایتك. }

اورالی { ص. او مملکت، او محل اهایلیندن اولان: بو ذات اورالی میدر؟ }

اورام { سذ. ج. عر. فد: ورم. با: ورم. }

اورامق { قته. تق. ۱. طوبراقدن خندق وطایبه یا مقی. ۲. اولچوب بیجمك، ۳. اوراقله بیجمك، حصاد ایتك. مر. }

اوران { س. تق. ۱. بیجمه، بیجم. ۲. اولچی، مقیاس. ۳. بیجم، اندام، تناسب، یا قیشیق. ۴. تخمین، کشف. [ترکی باعث تأسف عظیم اوله. جق متروکاتدندر.] }

اورانسنز { ص. بیچیمسز، تناسل خنطل. مر. }

اورانسنزلیق { س. بیچیمسزلك، عدم تناسب. یا قیشیقسنزلیق، }

اورانغ اوتانغ { س. [Orang-Ou-] tang ملانی لسا. ننده بیان آدمی دیمکدر [نسناس دینان بیوک میونك انواع اربعه سندن بری که هندجینی ایله او جوارلرده کی جزایرک طاغلر نده واورمانلر نده بولنور. }

اورانلامق { قته. ۱. اولچمك. تخمین ایتك، بها بیجمك، تقدیر ایتك. ۳. تصور و تصمیم ایتك. مر. }

اورانلی { صد. بیجیلی، متناسب، انداملی، یاقیشیقی. مر. }
 اورپر مک { فل. اورکه دن توپلر قالقوب دیکلک }
 ودری ایکنه ایکنه قسارمق، افسعرار، ازبئرار ایتمک: وجودم، توپلرم اورپردی.

اورپر مه { س. اورکه دن توپلرک دیکن دیکن قالقومی }
 ودرینک ایکنه ایکنه قبارمه. سی، افسعرار، ازبئرار.

اورت { س. اورتمه، کیزلمه، ستر، کتم، اخفا. یالکز شو }
 تعبیرده مستعملدر: اورت باص ایتمک = بر قباحتی انظار عمومییه دوشورمیه رک و طویورمیه رق ستر واخفا ایتمک.

اورتاق { س. صد. «اورته» دن }
 ۱. شریک، مشترک، تجا. رتده ویا دیگر بر ایشده حصه. مند وشریک اولان آدم؛ اورتاق اولمق = عقد شرکت ایتمک، بر شرکتده داخل اولمق. ۲. بر قوجه تک متعدد زوجه لرندن هر برینه دیگرینه نسبتله اورتاق دینلیر.

اورتاقلا شمق { فل. اورتاق }
 شرکت و مشارکت ایتمک: همین اورتاقلا شیرسه ق بیوک بر دکان آچه بیلیرز.

اورتاقلا شه { یا اورتاقلاشی. ح. اورتاققله، مشترکا، بالاشترک: اورتاقلاشه بر دکان آچلم ویا بر چفتک - الهم. }

اورتاقلی { س. شرکت، مشا. رکت: اورتاقلی }

تجارتک روحیدر؛ اک بیوک ایشلر اورتاققله اولور؛ نم بو ایشده اورتاقلم یوقدر. || اور- تاقلی ایتمک = عقد شرکت، مشا. رکت ایتمک.

اورتانیجه { صد. «اورته» دن }
 اورتاده بولسان، اوسط، وسطی، اوج شینک ووسطده واقع اولانی، ایکنجیسی.

اورتانیجه { یاخود اورتانیسه. س. چاپو نیادن کله }
 بر چیچک، چاپون کلی.

اورتدیر مک { قه. ۱. اوستنه بر شیء آدییره. }
 رق ستر واخفا ایتدیرمک، صا. قلاتمق، کیزلتمک. ۲. آچیق بر شینک اوستنی قیامتق، مثلا بنایه ضام قودیرمق: دها یایی اورتدیره مدم. ۳. چقور طولدو- رتمق، قیامتق: بوچقورلری اورتدیرملی.

اورتلمک { قه. ۱. اوستنه بر شیء چکیلوب ستر }
 اولمق: دوشمه خالی ایله اور- تیولور. ۲. کیزلتمک، کتم و اخفا اولمق، میدانه چیقارلاماق.

اورتمک { قه. ۱. اوستنه بر شیء }
 چکوب کورنمز ایتمک، ستر ایتمک: حیوانه چول، خسته یه یورغان اورتمک؛ یاغور- لقی بتون وجودینی اورتیوردی. ۲. صاقلامق، کیزلمک، کتم و اخفا ایتمک. ۳. قیامتق: قیوی، پرده بی اورتدی.

اورتمک { قه. (حیوانات و محصولات) یتیشده. }
 یروب جوغالتیق، جنسلرینی

آرتدیرمق، انتشارینه سبب اولمق: ممالک عثمانیه ده مرینوس قویو- نلرینی والیوم مجهول برطاقم حیویات صناعیه بی اورتمکه غیرت اولمغیدر.

اورتمک { قه. ۱. اوستنه بر شیء آلوب ستر او- }
 لتمق: بر چارشفله، بر یاغورقله

اورتندی. ۲. یوزینه نقاب ویا یا شتی طومتق. ۳. (قیز) قاچغه باشلامق، فراجه یا شتی ویا چارشف پچه طومتق: یکی اورتمش بر قیز. = فح. کتم و اخفا اولمق، اورث باص ایدلمک.

اورتوق { اورتوقی و سائره. با: }
 اورتی و سائره.

اورته { س. ۱. ایکی اوجندن مساوی مسافه ده اولان محل ویا زمان، وسط، میان: یوک اورته سی، سنه تک اورته سی، کونک اورته سی. ۲. بر شینک بتون کنارلرندن مساوی مسافه ده یاخود اوکا قریب محل، وسط، مرکز: میدانک، اوطن تک اور- ته سی. ۳. یاری، نصف، منتصف: قیشک اورته سنی بولدق؛ ذخیره. بی اورته دن آیرملی. ۴. میدان، صحن، آره: ایشی اورته یه دوکلی. ۵. یکجوری اوچاغنده طابور، ۶. دکیز آچینی، آککین: اولو اورته. || اورته اوپونی = استکی طرزده میدانده اویتانیلان بر نوع قبا تیاترو اوپونی. || اولو اورته = آچیقندن آچیفه، طوغریدن طوغری به بر شیء سونلک ویا یا شتی، || اورته یه آلمق = هر طرفدن احاطه

و حصر یا خود محاصره ایتمک. || اورته سنی بولتی = تمدیل و تمویه ایتمک. || اورته به دوکک = هر شیئی میدانه چیقاروب حقانیت اوزره فصل دعوی ایتمک ایتمک. || اورته دن قالدیر. مق = مفقود حالنه کتیرمک. || اورته مالی = مشترک مال. || اورته یازیمچیسی = یکچیریلده بلوک امینی. = ص. ۱. آرده، وسطده بولنان، وسطی: اورته پارمق، اورته قات، اورته دیرک. ۲. متوسط، معتدل، افراط و تفریط آره سنده اولان: اورته بوی. || اورته ایلیچی = سفیر کبیرک مادوننده اولان سفیر. || اورته حالی = نه زنکین نه فقیر.

اورته لامق } فت. ۱. اورته به، میدانه قومق. ۲. هر شیک اورته سنه، وسطنه وارمق، نصفنی بولتی: قیشی اورته لادق. ۳. نصفندن، یاری یاری به بولمک، اورته سندن آیرمق: کاری ایکی اورتاق آره. سنده اورته لاملی.

اورته لامق } فج. اورته سنه، ایتمک: بوایش اورته لاندی.

اورته لاق } س. ۱. ساحه زمین، قسیمی، آفاق: اورته لاق آغاردی؛ اورته لاق قراردی؛ اورته لاقده کیسه یوق. ۲. خلق عالم، ناس: اورته لاقده بر بیوک مسرت حکم سوربور. ۳. اوطنه ویا اوک ایچی، اثاث بیتیه نک هیئت مجموعهمی: اورته لغی بر آرز

طوبلاک.

اورتی } یاخود اورتو. س. ۱. شیء، پوشیده، ستر: قاریوله، مندر، ماصه اورتییسی؛ کعبه شریفه اورتییسی = استار کعبه. ۲. خانه نک اوستنی اورتی چاتی و اوکا مائل شیئلر، یاغموور و کونشدن محافظه ایدن سپر، چارداق، سایه بان: بو بنانک دها اورتییسی یوق؛ اورتی آلتنده ایتمک. || اگر اورتییسی = غا شیه، خاشه. || باش اورتییسی = قادیسیرک یاری مستوره و بدرجه به قدر قرابتی اولان آدمله چیققلری وقت باشلرینه آلوب چکهنک آلتنده باغلا. دقلری بز، نماز بز. || یوز اورتییسی = بچه، نقاب.

اورتیجی } یا اورتوچی. ص. س. اورتیجی } اورتق، ساتر، ستار، حامی.

اورتیسز } یا اورتوسز. ص. اورتیسز } اورتیلی اولیان، اوستی آچیق، چیلاق، مکشوف: اورتیسز قاریوله، مندر، ماصه، او، آخور.

اورتیلی } یا اورتولی. ص. ۱. پوشیده: اورتیلی بر صندیق؛ اطراف آچیق و اوستی اورتیلی بر محل. ۲. کیزی، مکتوم: کیزی اورتیلی بر شیء دکلدر. ۳. قبالی، مغلغ: اوراسنی پک اورتیلی چکدی. || باشی اورتیلی ۱. باشی اورتمش: باشی اورتیلی بر قادین کلدی. ۲. مسکوت

عنه: اوایش باشی اورتیلی قالدی.

اورچین } س. ایپ نردبان. **اورچوق** } قوریلان شیء. ۲. ابه اوریکهسی.

اوردک } س. ۱. معروف صو قوشی، مرغاب، وز. انواع کثیره سی واردر: ییان، او، دکیز، کول اوردکی؛ سکلا، بی، مجار، کرزه، بوغر تلاق، اورچین، چیقیر یقچین، چین، دستره بورن، قادین، قاشیقچین، قیل قویروق، قرهجه، کروان اوردکی؛ یشیل باش، الما باش، پاتقه اوردک؛ آنغیت اوردکی = آیاقلری پک کریده اوافجق نوعی. ۲. خسته لرک يتاقدن قالمق سزین صو دوکلرینه مخصوص اوردک شکنده یعنی بوینی براوجنده یو. قاری به مائل قاب. || اوردک ادالی = یباتق. || اوردک باشی = لاجورده چالار زمردی یشیل. || اوردک بالیغی = یاصیحه بر بالق. || ایلیجه اوردکی = راحت آیشیق تنپور آدم. || اوردک محبتی = احبابک مصائبنه ساده واه واه دیمکه اکتفا. || قازیرینه اوردک آلمق = آلدانمق.

اورده } س. ج. عر. فد: **اورد پرمق** } فت. ۱. اورمغه یا مساعده ایتمک. ۲. تخریب و غارت ایتدیرمک. ۳. اهلاک ایتدیرمک.

اور دیرمک } فتہ اور مکہ
 سوق واجبار
 ایتک، بر دیکری واسطہ سیلہ
 اورمک: چوراب، آغ اور دیر-
 مک؛ دیواری اور دیرمک. با:
 اۆرمک .

اور دینق } (س. یتا. Ordino)
 تج. ۱. داینک بدمہ
 امر ایدہ جکی یرہ تادیہ اولفق
 اوزرہ یازیلان تمویل، امر
 وحوالہ. ۲. بر حوالہ قونشمتتو-
 سنک قومپانیا طرفندن دیکشد-
 یرلسیلہ کرکدن اشپایی چیقارمق
 ایچون یریلن حوالہ.

اورس } (س. اوزرنده دمیر وساژ
 معدنلری دوکدکلری
 دمیردن قالین و بر طرفی سیوری
 آلت کہ یرہ کومیلی برکو توکک
 و کوچکی بردستکاهک اوزرینہ
 قوندرلمش اولور؛ سندنان:
 دمیرجی، قیوچی اورسی .

اورسا } (یا اؤرسہ. س. یتا.)
 ۱. کینک صول طرفی،
 اسکله. ۲. کینک روز کارک
 کلدیکی طرفہ یاقین بر جہتہ
 دوندیرلسی: کمی ی اورسا ایتک.
 || اورسا آلاباندہ = بردن برہ
 صولہ دونمک. || اورسا بوجہ =
 کاه صولہ وکاه صاغہ دونہرک
 یوریمک .

اورسالامق } فل. ۵. (کمی)
 صول طرفہ،
 اسکلیہ دونمک .

اورسہ لمک } (یا اورسہ لمک.
 فتہ. ۱. اسکیتک،
 بوزمق، پڑمرده ایتک: یولجیات
 انوابی اورسہ لر. ۲. زدہ لمک،

اورمق، برہ لیوب بوزمق:
 حیوان آرقہ سندہ کتیرلسی میوہ-
 لری اورسہ لر. ۳. طاقت
 براتماق، قیریقلاق ویرمک،
 ضعف ودرمانسزافہ اوغراتمق:
 بو صیتہ بنی چوق اورسہ لدی.

اورسہ لیمک } فظ. ۱. اسکیمک،
 بوزلمق، پڑمرده
 اولمق: بو انواب اورسہ لندی.
 ۲. زدہ لیمک، اورلمق، برہ لنوب
 بوزلمق: میوہ کوفہ نک ایچنمدہ
 اورسہ لنمش. ۳. طاقتی توککمک
 قیریقلاغہ وضعف ودرمانسزافہ
 دوچار اولمق: بر صیتہ دن بو
 قدر اورسہ لیمک .

اورش } (یا اوروش. س. ۱
 اورمق فعل وطرزی،
 ضربہ: اونک اورشی آدمی سقط
 ایدر. ۲. حرب، ضرب، مضاربہ:
 آرہ لرنده بر اورش اولمش .

اورشدیرمق } (یا اوروشدیر-
 مق. فتہ. ۱.
 محاربہ و مضاربہ ایتدیرمک. ۲.
 دوگیشدیرمک، کورشدیرمک:
 قوج، خروس اورشدیربورلر .

اورشمق } فشہ. ۱. دوگیشمک،
 مضاربہ ایتک: میا-
 حشہ نہایتندہ اورشمغہ باشلادیلر.
 ۲. غوغا، محاربہ، جنک ایتک:
 مذاکرات صلحیہ نتیجہ پذیر اولہ.

میبوب طرفین ینہ اورشمغہ
 باشلادیلر. ۳. کورشمک: ایکی
 پہلوان، قوج، خروس اورشیور .

اورشمہ } (س. ۱. دوگشمہ، مضابہ.
 ۲. غوغا، محاربہ.
 ۳. کورش .

اورغان } (س. قالین ایپ، اینجہ
 خلط .

اورغانچی } (س. اورغان دینان
 اینجہ خلطلری
 یعنی قالین ایلری یاپوب صاتان
 اییشجی .

اورغون } (ص. ۱. اورلمش،
 مجروح: اورغون بر
 آدم. ۲. مصاب، دوچار: عشق
 اورغونی. || سوت اورغونی
 = سوت طوققمقدن خستہ لنمش

(چوق) . = س. ۱. یارہ،
 جریجہ: اگر اورغونی.
 ۲. سوری ایلہ تصادف اولنوب
 اطرافی صاریلہرق ایدیلن آوی،
 سورکون آوی: اورغون آوی .
 ۳. (کاغد ایوبنندہ) طالعک
 مساعدہ سیلہ ویاعجی آرقداشلرہ
 راست کلککلہ اورغون آوی
 کبی جملہک آچقہ سنی طولپلامہ:
 اورغونہ راست کلکش .

اورغونلق } (س. ابتلا، دوچار
 اولہ .

اورف } (س. (عمر) «عرف» دن
 غلط) قورقو، دہشت،
 تہدید .

اورفلیمک } (یا اورفلہ مک. فتہ.
 قورقوتیق، تہدید
 ایتک .

اورک } (س. باپی، بنا، معمارلغہ
 متعلق ایش وسوس .
 || اورک ایپی = چربی، حذا ایپی،
 دیوارجی پرسہ سی .

اورکشمک } (یا اؤرکوتمک. فتہ.
 آگسزین قورقو-
 دوب صیجراتمق: اوکلرینہ
 چیقان آت قیونلری اورکتدی .

|| آغاجی اورکشمک = اوچلرینی
 قیریبوب بوداہہرق چوق اوزامہ .
 سٹہ مانع اولمق .

۵. عشق و علاقہ یہ گرفتار اولق :
بر قیزہ اورلمش . ۶. ازلمك ،
زده لئك ، بره لئك : بومیوملر
هب اورلمش . ۷. چالئق ، ضرب
اولئق ، دوگلكمك : طاول ، تونبك ،
چاك اورلدى . ۸. بوشائقى ،
آئلق ، انداخت ايدلك : طوب ،
طبانجه ، تفنك اورلدى .

اورللك } بوفيزك صاچى قولاي
اورلئز .

اورلمه } س. اورلق فعلی ، او-
رلئش . با : اورلق .

اورلمه } س. اورلك فعلی ، او-
رلئش . با : اورلك .

اورلى } یا اوریلی . ص. اؤرلمش ،
اوركو ایدلمش : اورلی
صاچ .

اورلى } ص. بدنك بر طرفنده
بر اوری یعنی شیش
وتومسكى اولان .

اورلئش } س. با : اورده .

اورمان } س. آغاجلى چوق ،
آغاجلى بر ، بيوك
قورى ، غابه ، پيشه : معادن
و اورمان مأمورى ؛ اورمان
قولجىسى . || باظه كورمه مش اور-
مان = من القديم حال طبعه بسنده
قالوب آغاجلى بر برينه قارىشمش
وه چكلمه مش اورمان . || اورمان
كبابى = برنوع ات يكي .

اورمانچى } س. اورمان مأمو-
رلى ، باشى ، مدبرى .

اورمانلق } س. ص. اورمان كى
چوقه آغاجلى
اولان بر ، صيق چالئق : اورا-

اورگوجلى } فل . اور-
كوج كى
برتومسك پيدا ايتك ، قنبور-
لاشمق ، تومسكلمك ، تحذب ايتك .

اورگوجلى } س. اوركوجى
اولان ، تومسكى ،
محدب .

اورگولمك } یا اوركوله مك .
فتا اوركو ياقمق ،
اورمك : صاچلىنى اوركولمك .

اوركون } س. طئيان مياهده
بريكوب طوران
صولدن تمحصل كوچك كول .

اوركه } یاخود اۆريكه . س.
[« اورمك » دنى
يوقسه ر . Póxa دنى ؟]
قادينلرك بوكدكلرى يوڭ وكتن
وساثره يى طاقدقلرى تپه سى چتال
دكنك كه بللرينه صوقه رق ضول
الليله اويوگدن بر پارچه چكر
وصاغ اللليله ايكي يى چويره رك
بوكرلر ، مقتله . || ابه اوركه سى
= جاهل ابه لك طوغوردقلرى
قادينلرى اوتوردقلرى برجنس
اسكله . || اوركه طاشى = دكيز-
ده ياصى قيا .

اورلامق } فط. شيشوب اور
اولق ، تومسك
حالنه كچمك ، اور پيدا ايتك .

اورلق } مض : اوريلور . ج.
۱. دوگلكمك ، ضرب
اولئق : اوگا قولاي اورلماز .
۲. اولديرلك : محاربه ده
اورلدى . ۳. ياره لائقى ،
قورشون اصابت ايتك ، مجروح
اولق : آياغندن اورلدى .
۴. برخسته لئه طولئق ، مصاب
اولق : قولرايه اورلمش .

اوركك } ص. چابق وهر شئيدن
قورقوب بردن بره
صيحيرايان ، متوحش ، رميده :
اوركك آدم ، آت ، حيوان .

اورككلك } س. چابق وهر شئيدن
قورقوب بردن بره
صيحيرايان انسان وحيوانك خالى ،
توحش .

اوركمك } فل . ۱. آكسزىن
بر شئيدن قورقوب
بردن بره صيحيرامق : بو آت
چوق اوركر ؛ وحوشك جمله سى
انساندن اوركر . ۲. چكتمك ،
اوزا قلاشمق ، اجتناب و تباعد
ايتك : اويوندن چوق اوركرم .
۳. (نباتات) محصولى شاشمق ،
دوكك : بوشفتالى آغاجى بوسنه
اوركدى .

اوركندى } س. بردن بره چو-
كن قورقوورعشه .

اوركسوز } س. (يتا ، Orea)
استاوريت آزماني
دينن بيوك بر جنس باليق .

اورگنو } یا اؤرؤ . س. ۱. او-
رلمش صاچ ، صغيره :
صاچنى بر ، ايكي اوركو اورمش .
۲. اورلمش شئ ، شريت وساثره .
|| سيگي اوركوسى = سيگياليمافى .

اورگوج } س. ۱. دوه نك آرقه-
سندكى تومسك ،
سنام : بر ، ايكي اوركوجلى دوه .
۲. بوكا بكنزهرنوع تومسك :
آياق ، بورن اوركوجى . ۳. تپه ،
چيقتدى = طاغ اوركوجى .

اورگوجلك } س. دوه نك اور-
كوجى اوزرينه
قونيلان كوچك سمر .

ده بر اورمانق واردرد؛ اورای
اورمانق بر پردر.

اورمچك } س. با : اورومچك

اورمق } مض : اورور . فته . ۱ .
چالمق ، ضرب ایتك :
باشنه اوردی ؛ آرقه سته اوردی ؛
طوقات ، سله اوردی ؛ بیکیره ،
اوکوزه اورمق . ۲ . اولدیرمك ،
قتل ایتك : او آدمی خیدودلر
اورمشلر . ۳ . یاره لامق ، جرح
ایتك : آیاغندن اورمشلر .
۴ . اصابت ایتدیرمك : شو
قوشه اوچ کره آتدمده اوره .
مدم ؛ نشانی اوردم . ۵ . سر -
میات آتمق ، طوبه ویا قورشونه
طوتمق : قله دن دشمن کیلرینه
اوربورلر ؛ نشانه اورمق .
۶ . آتمق ، دوشورمك ، یاتیر -
مق : اونیره اوردی . ۷ . قاقق ،
صوتمق ، دق ایتك : بورایه بر
چیوی اورملی . ۸ . سورمك ،
کچیرمك : دیواره صیوه ، تختله
بو یا اورمق . ۹ . طیامق ، قو -
مق ، بایشدیرمق : بنایه دستك
اورمق ؛ چاشیره یامه اورمق .
۱۰ . حرب ایتك ، قورشون وکله
آتمق : دشمن اوکون قارشیزده
طوروب اورمدی ؛ اشقیایی
اوروب پریشان ایتدك . ۱۱ . حرباً
هجوم و تخریب ایتك ، بوزمق .
۱۲ . طاقق ، قومق : حیوانه
اکر ، دیزکین اورمق . ۱۳ .
یوکلتمك ، تحمیل ایتك : بیکیره یوکل
اورمق . ۱۴ . حسابدن اخراج
و طرح ایتك : شو اوچ رقمی اور .
[بربرینه اورمق دینلور ایسه

اووقت اعمال اربعدن ضرب
معناسنی مفید اولور . [۱۵ .
چالمق : چاڭ اورمق ، طاول
اورمق . ۱۶ . طوقتمق ، تأثیر
ایتك : کونش باشمه ، کوزمه
اوردی ؛ بو قوقو باشه اوریور .
۱۷ . تچك ، تکمه آتمق : بو آت .
۱۸ . دق ایتك : پسوینی اورمق
اورور ؛ آت اورمش .
= فل . ۱۰ . صایمق ، صالدیر -
مق ، متوجه اولمق ، طوغریلمق :
کمی قره یه اوردی . ۲ . کوستر -
مك ، کوستریش یایمق ، یالان بر
حرکتده بولتمق : دلیلکه خسته .
لغه ، بیله مزلیکه اورمق . ۳ . آلتق ،
کندینی آتمق . ۴ . چارتمق ، طو -
قتمق ؛ یاغموور یوزمه اوریوردی .
۵ . صوتمق ، کیرمك ، طالمق : اور -
مانه ، سوروییه اوردی . ۶ . طو -
یلق ، حس اولتمق ، کچمك : قارنمه
بر صانجی اوریور . || آجیغه
اورمق = میدانه چی ارمق ، آشکار
ایتك ، اظهار ایتك . || آشاغی
اورمق = تنزیل ایتك ، آشاغی
وارمق . || اوسته اورمق = ضم
وعلاوه ایتك . || اولته اورمق
= بر باندن بریانه کیدوب کله رك
طوروماق . || ایچری اورمق
= خارجه اولان بر مرض کچوب
داخلده ظهور ایتك . || باش
اورمق = مراجعت ، تصدی ایتك .
|| باشه اورمق = باش آغریسی
ویرمك . || بر آتوب ایکی اورمق
= برسوز ویا فعل ایله ایکی ایش
کورمك . || بوین اورمق = قطع
رأس ایله اعدام ایتك . || پرائقه یه ،
دمیره ، زنجیره اورمق = جزاء بونله
باغلامق ، بند ایتك . || پوسته نی

اورمق = صویمق . || دم اورمق =
ادعا ایتك ، دعواسنده بولتمق .
|| صویه اورمق = صویه کیرمك ،
صویک ایچندن کچمك .
|| طیشاری اورمق = خسته لق
خارج بدنده ظاهر اولمق .
|| قولاق اورمق = قولاق آصمق ،
استماع . || کروان اورمق = کر -
وانی صویمق . || کومور ، کون
اورمق = کومور ویا کونش
طوقتمق . || لاف اورمق = ساده
لافز نلک ایدوب ایش کورمه مک .
|| نمره اورمق = نمره آتمق ، باغر -
مق . || یول اورمق = قطع طریق ،
راهزنلک ایتك . || یوله اورمق
= یول جهتنه طوغریلمق . || یوزه
اورمق = برینک عیب و قباحتنی
یوزینه قارشى سویا یوب محبوب
ایتك .

اورمك } فته . ۱ . دستکاهده
و آرایش و آراغاجله

بایلان طوقومه قیلندن اولیه رق
ال ایله و بوکا مخصوص ایکنه لره
بایلان و اکثر یا کوز کوز
اولان بر شیء ایشلک : آغ ،
چوراب ، قانله ، حصیر اورمك .
۲ . الیافی بر قاج بلوکه تقسیمه
بو بلوکلری بربرینه کچیره رك
اورکو یایمق : صاجی اورمك .
۳ . قاش و ساژه نك دلیك
ویرتیق یرینی ایپلیکلری بربرینه
قاریشدره رق و یامه سز اوله رق
تممیر ایتك : پالتوسنی بر قاج برندن
اورمش . ۴ . یکیدن دیوار یایمق
ویا دیوارک ییقیمق یرینی تممیر
ایتك : دیوار اورمك .

اورمك } فته . با : اوزره مک .

اورمك } فته، اولنديرمك، تزويج ايتك .

اورمه } س. اورمق فعلی. با : اورمق .

اقرمه } س. اقرمك فعلی. با : اقرمك . = ص. ۱ .

اورلش، اورمك صورتيله وجوده كلش : اورمه كيسه؛ اورمه فانه. ۲. ابريشمی تربیی صورتده آتيله رق ايشلمش (نقش) : اورمه نقش، (وَرَو) نقشك ضدی. ۳. خرجه يابلش : اورمه ديوار = قوری ديوار ومولوز ديوارينك عكسی.

اورن } س. ۱. اسكي ديوار. ۲. شهر وقلعه انقاضي، خرابه، ويرانه. [احیاسی الزم مترو- كاتندرن.] || اورن كلي = بيانی نسترن .

اورنجيك } س. اسكي خرابه، آثار عتيقه .

اورنك } س. ۱. بر شيء يامق ايچون اوگه قونيلوب امتثال اولنان شيء، نمونه، مشق، مثال : فلان شيئي اورنك طوتدم؛ بو ايش، بو آدم سزه اورنك اولسون. ۲. بر شيئه امتثالا ياپيلان ايش، مانند، مثل: طبق اورنكني يامش. ۳. بر بيوك مقداره مثال اولمق اوزره كوستريلن كوچك مقدار، نمونه : ذخيره اورنكي، قماش اورنكاری. ۴. جنس، نوع، چشيد: بونه اورنك مالدر؟ اونك بزده برقاچ اورنكي واردر.

اورنگ } س. فا. تخت، سير. || اورنك زيب = نخسته

زينت وپرن، سير آرا. || اورنك نشين = جالس سير، تخت نشين.

اورنكلك } ص. ۱. نمونه واور- نك اولمغه الوريشلي،

نمونه اوله جق مقدارده اولان : اورنكلك ذخيره، قاش وساژه. ۲. نمونه اولمق اوزره حفظ ومشتيرلره ارائه اولنه رق صا. تلبان، موستره : او اثواب اور- نكلكدر.

اورتمق } فط. كندی كندينه اورتمق (اورمق، چوق كدر وتأسف وندامت ايتك .

اورو } يا اوری. س. ۱. يانی، بنا : قوری اورو، باليقتلی اورو؛ اورو باليچي = صمانلی چامورخرچی. ۲. اورمه، اوركو. ۳. ديوار، سد، بوله، احاطه ايدن وحدودی آران شيء. ۴. اطرافي ديوار وچيت ياخود ايله چويريلهرك آيرلشیر : چاير، طوزله اوروسی. = ص. ديك، قائم : قووروغی اورو = عقرب؛ اورو ديوار. مر.

اوروب } و اوروبه. با : ربع اوروبه } با. روبه.

اوروپا } اوروپالی. با : آوروپا، آوروپالی.

اؤروج } س. فا. «روزه» دن. ايله باشلاركه لری اولمديغندن، بويله لرينك باشنه داغما كله نك حرکه سيله متحرك برهمزه علاوه ايتلميله «اوروزه» وبعده «او- روج» اولمشدر. [اكثر ادیانده مرعی اولان كوندوزين ييوب

ايچمكدن اجتناب، آحيق، صوم، صيام؛ اوروج آچق، اوروج بوزمق = افطار ايتك؛ اوروج طوتمق = صائم اولمق؛ اوروج يك = صائم اولماق .

اؤروجسز } ص. اوروج طوتميان، صائم اولميان.

اؤروجلی } ص. اوروج طوتان، صائم، روزه دار.

اؤروجی } يا اؤريجي. س. قاش وصال وساژه بير- تيقلرني اورهرك تعمير ايدن آدم.

اوروش } با : اورش.

اوروق } س. [غلا، ارق، ايلق] مفرزه، قسم، بلوك، شعبه، قبيله شعبه سی: براولوسك اوروقلری.

اوروم } اوروس. [باشده كي «او» سنه مبنيدر] با : روم، روس.

اؤروچك } س. [اصلي، «اؤركك» دن «اؤركوچك»]

۱. حشراتدن معروف حيوانچق، عنكبوت، عنكبود. ۲. اوروچك آغی : شو اوروچكلری آلمی. || اوروچك آغی = بو حيوانك سينك دوزاغی اولمق اوزره ياپديني اينجه زار. || شيطان اوروچكي = تارله لرده وپانجه لرده بر آغاجدن بر آغاجه متمد اوزون واینجه اوروچك آغی اچي، لعاب الشمس، محاط الشيطان. || او- روجك قوشی = برجنس كوچك قوش. || دكيز اوروچكي = بر جنس دكيز حيوانچي.

اؤروچكلك } فط. اوروچك آغريله وتوز

طوپراقله طولوق، سوپورلمه مش اولوق .

اوزومك } فل. (كوبك) طور.
 { ديفنى يرده باغرمق،
 اولومق، خاولامق: ايت اورور
 كروان كوچر .

اوزومه } س. كوپكك طورديفنى
 { يرده باغرمه سي، اولو.
 مه، خاولامه، عوعو.

اورون } س. تق. ير، منصب،
 { موقع. مر.

اورونده ملك } فته. تق. ۱. نصب
 { وتعيين ايتك.
 ۲. تخصيص و تحديد ايتك. ۳.
 سچمك، انتخاب و اختيار ايتك.
 مر.

اورده ملك } فته. {اصلي: اوركلك}
 { ۱. دوزلتمك، تنظيم
 و ترتيب ايتك. ۲. قبا و موقت
 تعمير ايتك. مر.

اورده ليمك } فته. دوزلك، ترتيب
 { و تنظيم اولنه رق
 ميدانه كلك. مر.

اوره ملك } فل. چابق يتيشوب
 { يايلىق، كثرته حاصل
 و منتشر اولوق، تورهمك.

اوري } اوريكه. با: اورو، اوركه.

اوز } س. ۱. ايچ، لب، مغز: آغاجك
 { اوزى. ۲. ايچ، قلب، نفس.

۳. بر شيتك خالصى، اصل
 مابه سي، جوهر. ۴. زبا، قايمق،
 بر شيتك الك ياغلى و لزوجتلى
 قسمى: طوپراغك اوزى؛ اوزلى
 طوپراق. ۵. چبانك الك درينده
 بولسان قانى جراحت. ۶. تكة.

كندى، نفس، ذات: اوزم =
 كنديم؛ اوزكز = كنديكز، ذاتكز؛

اوز كوزيله = كندى كوزيله،
 رأى العين؛ اوز اوزينه = كندى
 كندينه، بنفسه، بذاته. || اوزى
 سوزى = قولى فعلنه مطابق،
 صادق. || اوزقوشى = صوجو-
 للنگك برنوعى. = ص. ۱. خالص،
 صاف: اوز دمير. ۲. طوغريدن
 طوغرى يه، حقيقى، خاص: اوز
 قرداشى، اوز اوغلى.

اوز } ص. ۱. يازار، جيد،
 { صالح. ۲. اويغون، موافق.

۳. حليم، ملايم، ياوز ضدى:
 آز اولسون اوز اولسون چوق
 اولوب ياوز اولسون. = س.
 ۱. ايلك. ۲. مناسبت، موافقت.
 ۳. صلح، صلاح.

اوزاند پرمق } فته. بر بشقه سي
 { واسطه سيله او-
 زون يايلىق، بوينه علاوه ايتك:
 بو ائوابى ترزى يه اوزانديرملى.

اوزاتمق } فته. ۱. ده اوزون
 { يايلىق، بويني آرتدير-
 مق، تطويل ايتك: ائوابى،
 باغچه ني، سوقاغنى اوزاتمق. ۲.

سورمك، ايلرى يه طوغرى
 تحريك، تمديد ايتك: ائى، آياغنى،
 دكنكى اوزاتمق. ۳. قويورمك،
 صالييورمك، اوزامغه سربست
 براقق، كهمه مك: صاج، صقال،
 طيرناق اوزاتمق؛ آغاجلىرى

اوزاتمق. ۴. سورديرمك، ده
 چوق وقت دوام ايتديرمك،
 تمديد: ايشى اوزاتمق، مأذونيت
 مدتتى اوزاتمق. ۵. لزومسز
 يره تفصيلاتله تطويل ايتك:
 سوزى اوزاتمق. ۶. اوزاغه
 سورمك، ايماد، تبعيد ايتك.

۷. صكره يه براقق، تأخير
 ايتك: بورجنگك تأديه سنى چوق
 اوزاتدى. || ال اوزاتمق = غصب
 و ضبط ايتك، اطاله يه ايتك.
 || ايبى اوزاتمق = سربست براقق،
 مانع اولمامق. || چهره اوزاتمق =
 كوچنوب منفعل و مكدر طور.
 مق. || دليل اوزاتمق = پرى
 علمنده حدندن زياده سويلك،
 اطاله لسان ايتك. || قامتى
 اوزاتمق = سركلشك ايتك. =
 فل. ۱. چوق سويلك: اوزاتمق؛
 اوزاتيمه لم. ۲. بيهوده يره
 مسئله چيقارمق، مشكلات توليد
 ايتك: آرتق اوزاتمق ايستمز.
 ۳. مدعياتى پك ايلرى يه سو-
 روب چوق مطلوبانده بولمق:
 آرتق سن اوزاتدك.

اوزادان } ص. تمديد ايدن: صاج
 { اوزادان = او كورغنه
 و ترى كه رشه سي تل تل چيقار.

اوزادلمق } بخ. اوزون سور-
 { ديرمك، تمديد و
 تطويل اولمق: سوز، ايش
 چوق اوزادلدى؛ بو قدر اوزا-
 ديله جق ايش دكل ايدى.

اوزادى } س. اوزاتمق، تمديد،
 { تطويل: اوزون اوزا-
 دى يه = پك اوزون سورهمك
 صورتمده، پك مفصل. { همان
 يالكز بوتمه بيرده مستمه لمدر.}

اوزاق } ص. ۱. زمان ويا مكابجه
 { ياقين اولميان، اوزون
 سورن، ايراق، بعيد، دور:
 عربستان بورادن اوزاقدرد؛
 او وقتلر خيلى اوزاقدرد. ۲.
 مأمول و محتمل اولميان، غير

مأمول، بعید الاحتمال: او ایشی
چوق اوزاق کوریورم. ۳.
مخالف، میان، اوماز، توافقی
ایتمز: او مال بوندن چوق او-
زاقدر. = ح. اوزاق یرده،
ایراق اولهرق: اوزاق اوتور-
یور؛ بندن اوزاق! یعنی اوزاق
اولسون، ایستقم؛ اوزاق دوشمک
= بربرندن اوزاق بولمق. =
س. بعید وایراق محل: اوزاغه
کیتمک، اوزاقدن کلک. || او-
زاقدن اقربا = آرهسی آچلمش و
اسکیش یعنی برقاچ بطن اولدن
آیرلمش خصم. || اوزاقدن باقق =
سیرجی قالمق، مداخله ایتمه مک.
اوزاقجه } ص. ح. آز ایراق
وبعید.

اوزاقلاشدیرمق } قه. ۱.
آیری وبعید دوشورمک: بو
آغاجلری برآز اوزاقلاشدیرمق.
۲. اوزاغه سورمک، تبعید
ایتمک.

اوزاقلاشمق } فح. ۱. بربرندن
دوشمک، تبعاعد ایتمک: او-
زاقلاشدق ده کوریشه میورز.
۲. اوزاغه کیتمک، بعید اولمق:
بول طولاشدیرلدیغیچون اوراسی
بزدن اوزاقلاشدی؛ او کونلر
اوزاقلاشدی.

اوزاقلاشمه } س. اوزاقلاشمق
فعلی. با: او-
زاقلاشمق.

اوزاقلق } س. ۱. مسافه ویا
زمنجه یاقین اولمیش،
ایراق، بعد؛ چارشینک اوزاقلانی

سببیه بو او بزه کلز. ۲. فرق،
تفاوت، اویمازلق: بو ایکی مال
آره سنده چوق اوزاقلق واردر.
اوزامق } فل. ۱. اوزون اولمق،
بویجه قزاقمق، تطاول
ایتمک: آغاجلر، صاچ، صقال
اوزامق؛ چوجقلر اکثریا اون
سکز یا شلرینه دک اوزارلر.
۲. زمانجه ده اوزون اولمق،
دها چوق سورمک، امتداد
ایتمک: کونلر خیلی اوزادی؛
کانون اول ابتدالرنده کیجهلر
چوق اوزار. ۳. سورمک،
سورنجه ده قالمق: بو ایش
چوق اوزادی؛ دعوا سز بر قاچ
سنه اوزایه جقدر. ۴. صکره یه
قالمق، تأخر ایتمک: بو سنه او-
زومک طاتایلشمسی چوق او-
زادی. ۵. اوزاق اولمق،
اوزاغه کیتمک.

اوزامه } س. اوزامق فعلی. با:
اوزامق.

اوزان } س. س. عر. فد:
وزن. با: وزن.

اوزان } ص. لافزن، هرزه وکیل.

اوزامق } فل. ۱. اوزون سور-
مک، بوینه کیتمک،
امتداد ایتمک: بودره اووه بویجه
اوزانیور. ۲. یاتوب اعضای
بدنی اوزاتمق، کوشیوب اوپ
اوزون یاتمق: مندرک اوزرینه
اوزانمشیدی. ۳. ال اوزاتمق،
غصب یتیله تجماوز ایتمک: او
بزم چفتلکده اوزاندی.

اوزامه } و اوزانیس. س. او-
زاتمق فعلی. با: اوزاتمق.

اوزایش } و اوزامه. س. اوزامق
فعلی. با: اوزامق.

اوزبک } س. مستقل امیر دیمک
اولوب، و قتیله چنکیز-
یلرک تحت حمایه سنده اولان
بویله بر بک حکومتی آلتنده
بولمش بر مغول طائفه سنه
ویریلن اسمدر، که بولنرک اخفادی
سرور زمانه ترکلشوب ایوم
ماوراءالنهرده قوم حاکم صو-
رتنده بولنیورلر.

اوزدک } س. ۱. آغاج کوتوکی،
کوکلرینه ویره یاقین
اولان قالین یری. ۲. اکین
صایی، اکیز. ۳. بعض نباتاتک
بالدیری. مر.

اوزدکلک } یا اوزدکله مک. قه.
تارلده دوکلش
قلمش باشاقلری طویلامق. || مج.
اوزدکلیوب بوزدکلک = اقتدا-
رینک خارچنده اولان برایشی
یا پیغمه چالشمق. ۲. تردله
طاوراتمق.

اوزدن } یا اوزدنک. س. کوبه،
دانه، آصق.

اوزر } س. ۱. اوست، فوق، هر
شیک یوقاریسی، زبر:
اوزری بوزوق، اوزره چیقمق،
اوزرندن دوکلک، اوزرمزه
آتلدی. ۲. آرقه، صرت، ظهر،
پشت: یوکی کنبدی اوزرینه
آلدی، اوزرندن آتدی. ۳.
طیش طرف، یوز، خارج،
بیرون: اوزری پک کیرلی ایدی؛
ایچنه باقدمسه ده اوزرندن اوپله
آکلاشیلدیوردی؛ مکتوبک
اوزری. ۴. اوست باش، قیافت:
اوزری تمیز. ۵. یان، برابر،
معیت: اوزرنده آقچه بولمندی؛

سلاحبرنی اوزرندن آتدی.
 ۶. عهدہ، ذمت: اوزرمزہ ترتب
 ایدن؛ اوزرینه لازم اولان؛
 بو ایش فلانک اوزرنده در. =
 حج. ۱. اوست: اوک اوزرنده
 طورمق، اوزرینه چیتمق،
 اوزرندن دوشمک. ۲. دائرہ،
 متعلق: سوق الحیش اوزرینه
 بحث آچلدی. ۳. کوره، تبعیہ،
 امتثالاً: آلدیم امر اوزرینه
 حرکت ایتدم. ۴. شرطیلہ:
 وعدہ سننده ادا ایتمک اوزرہ
 اقراض ایتش ایدم. قارشى،
 علیہنہ: دشمن اوزرینه عسکر
 سوق ایتمک. ۵. ایچون،
 لاجل، نیتیلہ، مقصدیلہ: آوہ
 کیتمک اوزرہ حاضرلانمقده در؛
 بر مکتب آچق اوزرہ اعانہ
 طویلایورلر. ۶. عزم و تصمیم
 و قرب بیان ایدر: کیتمک
 اوزرہ در = کیتسی مصمدر؛ کلک
 اوزرہ در = کلسی پک قریبدر،
 بکلنیلور؛ بیتمک اوزرہ در. ۷.
 کبی، مثللو، طرزده، یولده،
 اولوجہلہ: بالادہ بیان اولندی
 اوزرہ؛ زیرده عرض وافادہ
 اولنہ جفی اوزرہ. [بو سوک
 درت معنادہ دائماً مفعول الیہ
 صورتندہ اولہرق «اوزرہ»
 قوللانیلیر. - بو «ه» یی نفس
 کلہدن عد ایدوب، اوزری
 و اوزرنده کبی تعبیراتده
 محذوف فرض ایتمک ذہابی ده
 واردر.] || اوزرینه آتمق = عزو
 واسناد ایتمک. || اوزرینه آلق =
 ۱. درعہدہ، تعہد ایتمک. ۲.
 کندینه اسناد ایتمک آلمق،

منفعل اولق. || اوزرینه دوشمک
 = ابرام ایتمک. || اوزرینه وارمق
 = اصرار ایتمک. || بونک اوزرینه
 = بناءً علیہ، بنا برین .
اوزرلک { س. اولرده اکثر یا
 توتسی ایچون قوللا.
 نیلان بیانی سدق تخمی .
اوزقندی { بر جنس بوجک.
اوزک { س. اوکوز آرابہ سننک
 اوق. || طوغریلقندن ده
 کنایہ اولور: اوزک کبی بر آدم =
 پک طوغری و مستقیم.
اوزک { س. ۱. چکر دک، کوبک:
 ۲. چبان اوزی، سو-
 نکری، آغرشاغی .
اوزگج { س. چکیلوب آلنیر ایپ
 زردبان .
اوزگون { ص. اوزلمش، زبون،
 مقبول برجنس بالیق کہ اسمندن
 طولانی خسته لره یدیراسی نافع
 زعم اولنور .
اوزکونلک { س. ۱. زبونلق،
 لک. ۲. اذیت، عذاب، محنت .
اوزگه { ص. ۱. بشقه، غیری،
 دیکر، آخر: اوزگه
 حالتدر. ۲. بام باشقه، دیکر
 کون، ییلن و معروف اولان
 کبی دکل: اهل عرفانک بزم الفتی
 اوزگه عالمدر. ۳. بیانیجی، اغیار.
 مر .
اوزلاشدیرمق { قته. [«اوز»
 اؤ-
 یشدیرمق، موافقت ایتدیرمک،
 ایکی و یا زیاده شخص بیننده
 وفاق حاصل ایتمک، باریشدیرمق .

اوزلاشلق { فحج. اتحاد و ہوا.
 حاصل اولق: او آدم لرلہ
 اوزلاشلماز؛ اوزلا شیلہ جقسہ
 شرائطی بیلغلی .
اوزلاشمق { فشق. اویشمق،
 ایتک .
اوزلاشمہ { س. اویشمہ، موا.
 فقط، موصلہ .
اوزلشمک { فط. ۱. اوز ول
 پیدا ایتمک. ۲.
 (چبان) سونکر وقائی جراحت
 باغلامق. ۳. قویولاشمق، پختیلا.
 تمق، آغده لانمق .
اوزلک { س. ۱. بئلک، انانیت،
 غرور. [بو معنادہ
 شمدی استعمال اولنماز] ۲.
 جوهر، مادہ، لب. ۳. لزوجت،
 اوزلی و یابیشقان اولہ .
اوزلک { س. توتسی، کونلک،
 بخور .
اوزلمک { یا اوزلہ مک . قته.
 [«اوز» دن] آر-
 زو ایتک، شوق ایلہ ایستمک،
 مشتاق اولق، کورہ جکی کلک:
 مملکتی اوزلدم؛ اولادینی
 اوزلمش والہ .
اوزلمک { فل. ۱. اسکیوب بو-
 زلق، فرسودہ اولق .
 ۲. خسته و بیتاب دوشوب ضعيفلا-
 مق، درمانسز قالمق. ۳. صیقلىق،
 بر شیئی آرزو و سرام ایدوب ده
 موفق اولہ مامقندن مضطرب
 اولق: سز اوزلمک. ۴. انشای
 نقاہتده خسته لق نکس ایتمکله
 بیتاب دوشمک. || اوزوم اوزوم

اوزمك = پك زياده صيقلوب
مضطرب اولوق .

اوزلمه } يا اوزلمه . س . كورمك
آزوسى، اشتياق : وطنى
بو درجه ده اوزلمه سى .

اوزلمه } س . ايستديكىنى ياهما
مقدن مضطرب اولمه،
اوزلك فعلى . با : اوزلك .

اوزلتمك } فط . ۱ . اوز و اب
پيدا اتمك . ۲ .
(چيان) آغرشاق وقاى جرا .
حت حاصل اتمك . ۳ . آغده .
لانمق، پختيلانمق .

اوزلتمه } س . اوزلتمك فعلى . با :

اوزله مك } فت . با : اوزلك .

اوزلى } ص . ۱ . اوز و لاي اولان .
۲ . زبده و قايماغى
چوق . ۳ . لزوجتلى و يايشقان
(چامور) .

اوزمك } فت . ۱ . كروب كو .
شتمك ، سوليوك
اتمك . ۲ . يوروب صيتمق ،
جان صيتمق ، اضطراب و يرمك :
مناسبستز سوزلرله خستين
اوزمه يك . ۳ . جفا و اذيت اتمك ،
معذب ايلك : بو ايش بنى چوق
اوزدى .

اوزمه } س . اوزمك فعلى . با :

اوزمه لك } س . ۱ . ساقز اوقى ،
عوسج . ۲ . هر
درلو قوقولى اوت تخمى .

اوزن } يا خود اوزن . س . ۱ .
اهتمام ، دقت ، تكلف
|| اوزن بز = چوق دقت و

اهتمامه اولنان ترينات ، اوزنه .
رك يايلان سوس .

اوزندى } س . ۱ . اوزنمه ، جان
صيقله ، يورلمه ،
اضطراب . ۲ . عراق ، اندیشه .

۳ . اذيت ، اذا ، جفا ، عذاب :
چوق اوزندى يى موجب اولدى .

اوزنديرمك } فت . [صحیحی
واو مبسوطة

ايله در] ۱ . تكلف و اهتمامه بر
ايش ياپديرمق . ۲ . تشويق و
الحاح اتمك .

اوزنديلى } ص . ۱ . چوق كلفت
و اهتمامه يابنش .

۲ . چوق زحمت و صيقندى يى
موجب : اوزنديلى ايشدر . ۳ .
مراقى ، اندیشه لى : اوزنديلى
آدم .

اوزنگى } س . [اصل اوزانوب
قيصالمق ديمك اولان

« اوزنمك » دن] حيوانه بينلد .
كده آياقلى قومغه مخصوص
دمير باصماقلى كه قايشله اگره
مربوطدر ، ركاب . || اوزنكي به
آياق باصمق = آته بينمك . || او .
زنكى آغاسى = آته بينيليركن او بر
اوزنكي يى طوتوب يارديم ايدن
خدمتجى ، ركابدار .

اوزنگيلمك } يا خود اوزنگيله .
مك . فت . آته

اوزنكي يعنى مهميزله اوروب
سورمك .

اوزنمك } فل . [اصلى واو
مبسوطة ايله در .]

۱ . تكليف و اهتمامه چالشمق ،
اختيار كلفت اتمك : اوزنمش
ديمسينلر . ۲ . چبالامق ، اوغرا .

شمق ، حاضر لانمق : قوش ياو .
ريسى اوچغه اوزنيور .

اوزنمه } اوزنيش . س . اوزنمك
فعلى . با : اوزنمك .

اوزوك } س . يوزوك يرينه
لفتدر .

اوزوم } س . سرکه ، پكمز ، شراب
وساژه اعمالنه يارايان

وتازه و قوريسى بين معروف ميوه .
كه اوراق دانلى و صالحيم صو .
رتمده اولور ، عنب ، انگور .
هر مملكتته كوره انواع و اجناسى

پك چوقدر : چاوش ، ياننجاق ،
پارمق ، تومبالاتى ، روى نكار ،
مسكت اوزومى ؛ چكر دكسز ، رزا .
قى وساژه . || اوزوم آغاجى
= آصمه ؛ اوزوم كوتوكى ، چيوغى .
|| اوزوم صويى = شيره .

|| قورى اوزوم = زيب .
|| قوش اوزومى = پك كوچك
دانلى سپاه اوزوم كه قوريسى
فستيقله برابر بعضى بكاره قونور .
|| فرنك اوزومى = اوزومك
غبرى بر ميوه كه شروى اولور .
|| ايت اوزومى ، تيلكى اوزومى
= نيات انواعى .

اوزون } ص . [« اوز » دن]

۱ . بويى چوق اولان ،
طويل ، دراز : اوزون آدم ،
اوزون آغاج ، اوزون ديوار ،
اوزون تارله . ۲ . چوق سورن ،
چوق دوام ايدن ، مديد ممتد :
اوزون مدت ، اوزون كون ،
اوزون عمر ، اوزون يول .
۳ . چابوق ييتمز تفصيلاتلى ، مفصل :
اوزون ايش ، اوزون سوز .
= ح . چوق ، چوق وقت : او .
زون سورر ، اوزون سويله .

|| اوزون اوزادی، اوزون او-
زادی به = دور و دراز، پک
تفصیلاتی، عریض و عمیق .
|| الی اوزون = ۱. مقتدر،
نفوذی . ۲. خرسز، سارق .
|| اوزون ایتمک = ۱. نافله یره
اوزاتمی، لزومسز اوله رق چوق
سویلك . ۲. پک ایلمی به وارمق،
چوق مدعیات و مطلوبانده
بولنمق . || اوزون بویلی = طویل-
القامه . || اوزون حیوان = ییلان .
|| اوزون طومتق = چوق سورمه-
جك و یا پک مفصل و بیوك اوله-
جق صورته باشلامق .
اوزونجه { ص. برآز و یا خیلی
اوزون، اولدجه
طویل، دراز .
اوزونلق { س. ۱. اوزون اولان
شیتك حالی، طول،
درازی . ۲. برجتمك بویی، اڭ
مقابلی، طول . || اوزونلغنه =
بویجه، بوینه، طولاً .
اوساط { س. ۱. عر. فد :
وسط، با : وسط .
اوست { س. ۱. یوقاری، فوق،
برشیتك یوقاری قسمی،
بالا، آلت مقابلی : اوستندن
آلمق؛ اوستنی طولامق؛ اوڭ،
یولك اوستی . ۲. طیش، برشیتك
طیشاریسی، خارجی، سطح : یرك
اوستی؛ پورتقالك اوستی .
۳. قیاق و كوبوك کبی برشیتك
اوزرنده بولنان قسمی : پکمزك،
یوغورنك اوستی . ۴. اواب، قیا-
فت : اوستی پک پدس؛ اوستنه
باقلاز . ۵. مافوق، آمر : مأمور
اوستندن آلدینی امره اطاعت
ایلمی . = ص. ۱. یوقاری اولان،

یوقاری به طوغری بیتشیک و متصل
طرف؛ اوست یاننده = یوقاری به
طوغری یانی باشنده . || اوستنه
یوریمك = اوزرنه هجوم ایتمك .
|| ال اوستی = مافوق، آمر .
|| باش اوستنه = علی الرأس والعین .
|| باش اوستنده یری وار = اطا-
عت و حرمتم برکالدر . || تیه
اوستی = باش آشاغی . || قلوبور
اوستی = برشیتك ممتاز قسمی .
|| مکتوب اوستی = ظرفك اوزرنه
یازیلان اسم و عنوان . || یول
اوستی = ممر اولان محل و طریقه
بولنان، اوراده تصادف ایدیان
اوستره { س. یاخود :
اوستوره { س. فا. « اوستره »
مخصوص بربر آلتی، کسکین آلت
قاطعه : اوستوره اورمق، چکمك
= اوستوره ایله تراش ایتمك .
اوستون { ص. « اوست » دن [
اوست کلن، ما-
فوق، فائق : یازیده او بندن
اوستوندر؛ یارامازلقده بو
هپسندن اوستون چیقدی؛ ال
الذن اوستوندر . ۲. غلبه چالان،
غالب . || اوستون کلک = غلبه
چالمق . || اوستون کوری =
سطحی، یالاندن : اوستون کوری
سوپوردی . = س. خطك اوستنده
یازیلان حرکه لرك برنجیسی،
اسره دن بو موقعله فرق اولنان
قیحه؛ ایکی اوستون = تنویلی
قیحه؛ قالین اوستون = قیحه ثقیله؛
قیحه منخمه .
اوستونلك { س. تفوق، غلبه .

اوستونلك { س. تفوق، غلبه .

اوستونله مك } فت. قه ايله
اوقومق.

اوستونلى } ص. اوزرنده اوستون
حرکه سی بولنان،
مفتوح.

اوسمه } س. فا. «استاد» دن
۱. بر صنعتده مأذون
وماهر آدم، چراغلقدن چيقوب
کندی باشنه چالیشان صنعتکار:
دولکر، مارانغوز، دیوارچی،
بورغانچی اوسته سی. ۲. خدمتی
قادینلرک و جاریه لرک باشی، اسکسی.
۳. بر یرک کدیگی خدمتکاری،
پیشه کار: بورگی اوسته سی. ۴.
صنعت معلى، مرئی، کوستریچی:
اوسته م بکا بویله اوکرتدی: نقش،
پیانو اوسته سی. ۵. یکچیریلده
یوزباشی مقامنده اورته ضابطی.
|| کوشه اوسته سی = اصنافک کنخدا
یماغی. || حمام اوسته سی = حمامده
قادینلری اجرته یبقایان خدمتی.
= ص. ۱. صنعتده ماهر،
صنعتی مکمل صورتده بیلیر:
اوسته اولدی، اوسته چیقدی.
۲. چوق بیلیر، مهارت و تجربه سی
زیاده، آلدانماز: آرتق بوايشلرده
اوسته اولدق.

اوسته لق } س. ۱. صنعتکارک،
اصنافق. ۲. صنعتده
مأذونیت، کندی باشنه ایشلیه
بیلین صنعتکارک حالی. ۳. خدمت
مجبی و جاریه و سائره باشلر.
یک حالی. ۴. مهارت، حداقت،
تجربه: او آدمک اوسته لقی انکار
اولنه ماز. ۵. مهارت و حداقت
اثری، اینجه صنعت، مکملیت:
بوايشده بیوک براوسته لق وارددر.

اوسته لقی } ص. ۱. اوسته لقه
یعنی مهارت و حدا

قتله یا بلش، معرفتی، مصنع:
اوسته لقی ایشدر. ۲. حمله و
شیطنته دوشونلش: اوسته لقی
بر طولاب قورمشلر.

اوسته مک } یا اوسته له مک.
فل. «اوست»

دن] ۱. بر شیتک اوزینه ضم
وعلاوه اولتمق، آرتق، ازدیاد
ایتمک. ۲. باصدیرمق، غلبه
چالقی، اوسته چیققی. ۳. تکرار
دونمک، عودت و رجعت ایتمک،
نکس ایلمک: صیتمه اوسته لدی.

اوسط } ص. عر. ذ: وسطی.
ج: اواسط «وسط»

دن ص. ۱. اورته ده بولنان،
اورته ده کی، وسطی: مغرب
اوسط = مغرب اقصایه مقابل
وقتیله جزایر جهتنه دینلیردی:
قرون وسطی = قرون قدیمه و
متأخریه مقابل تاریخک اورته
زمانلری که میلاد عیسی علیه السلا
مدن استانبولک قهخه دک اولان
زمانلردر. ۲. اورته حالده بولنان،
معتدل، ایکیسی اورته سی: اوسط
امور، اوسط بر حالده در. =
س. جذ. اورته ده کی زمان،
آی یا سنه ویا قرنک اورته لری:
اواسط ذی الحجه؛ ۱۳۱۷ سنه
سی اواسطنده؛ اواسط قرن
ثالثده.

اوسطونج } س. ج. آلات ج. را.
حیه طاقی و بونلرک
محفظه سی.

اوسع } ص. عر. «واسع» دن
سنه. [دها ککیش. ذ.

اوسقور } س. نک. [پروانه.
سی قیچنده بولنان

واپور، قیچندن چرخلی بخار
کیسی.

اوسکره } س. طولانی قواطه.

اوسکوف } س. (ر. Xoxopax)

اوجی پوستکولی تا قیه که اکثریا
آق دکیز اطه لیلری کیلر.
قیرمزی یوکدن اورمه اولوب،
فسک اساسیدر.

اوش } س. شو، اشبو. مر. [چ.
اوشال، اوشول قوللانیلر.]

اوش } اوش. حد. کوپکی زجر
دفع ایچون قوللانیلر.

|| اوش کوپک دیمه مک = کنایه
طریقیه التفات اتمه مک، یوزه
باقمامق، کوپک یرینه بیله قوما.
مق. = س. اوش اوش، اوش
اوشلر (چوجق لساننده) =
کوپک.

اوشاق } س. [عر. «عشاق» دن
ظن اولنمش ایسه ده

اصل ترجه ده اوشاغ اوفاق و
کوچک دیمک اولوب، اوشاتمق،
اوشالمق کبی فعالیله برابر ایوم
چ. مستعملدر. ۱. چوجق،
طفل. [بو معنا ایله استانبولجه
مر. ۲. دلیقانی، شاب، کنخ:
روم ایلی، آناتولی اوشاغی.
۳. خدمتی، خادم، اتباع: او-
شاق بولمق، قوللانمق؛ اوشاق
اوطه سی. || اوشاق قیان = اوفاق
چوجق لری قالدیران آق بابا.

اوشاقلق } س. خدمتچیک،
اتباعق.

اوششت } با: اوش.

اوشر مک } فت. ۱. شیغمق،
طویلامق، غلبه مک
بریکدیرمک: عمله اوشر مک.

۲. صالديرمق، تسليط ايتك : دشمنه قليچ اوشرمك .

اوششمك } فش. هر طرفدن هيجوم ايدوب يينلق، قوششوب طويلانلق : قارينجهل شكره اوششديلر .

اوشقون } يا آشقين. س. بچي قولاغی دخی دينلن بر نبات .

اوشك } س. كوچك وشاق، قره قولاق نوعی .

اوشمك } فل: يينلق، طوللا. نلق، تجمع، نحمد ايتك .

اوشن } س. اوشنه، تنيلك، تكاسل = اوشن كتير- مك. استانبولجه متروك حكمنده اولوب، اوشنيكك دينور.]

اوشنج } ص. اوشن، تبل، متكاسل .

اوشندي } س. ۱. قوشندي، مهاجه، مزاحمه .

۲. غلبه لك، ازدحام. || اوشندي ايتك = بر ايشی ال برلكيله بيتيرمك اوزره هر طرفدن شتاب ايتك .

اوشندير مك } فته. كسل ویر- ايتك .

اوشنگن } ص. اوشن، تبل، كاسل. ویر .

اوشتمك } فل. ايشلكي آرزو ايمه مك، تنيلك ايتك، رهاوت وتكاسل ايتك : قالمه، كيتمكه، ايشلكه اوشندم .

اوشنيك } ص. تبل، كاسل .

اوشنيكك } س. تنيلك، تكا. سل، كسل .

اوشوتك } يا اوشيتك. فته. ۱. صوثوق حس

ايتديرمك، صوثوقدن متأثر ايتك : بوروزكار بني اوشوتدی .

۲. صوثوق آديرمق، صوثوقدن خسته ايتك : چوجوغی او- شوتيمك؛ كنديكزی او- شوتمشكسر .

اوشومك } يا اوشيمك. فل، صوثوق حس ايتك،

صوثوقدن متأثر اولق : چوق اوشويورم؛ اوشومه مك ايچون زياده كييتلي .

اوشومه } يا اوشيمه. س. صوثوق حس ايمه، صوثوقدن متأثر اوله : بو قدر اوشومه نك معناسی يوق .

اوص } س. چ. اوس [۱. عقل، ذكا، فراست، ادراك،

نظمت، هوش، خرد. ۲. ادب، تربيه، حسن حرکت. ۳. يا- واشلق، حلم. || اوص بهاسی = عقلسزلقه ايدين بر حرکتك نتیجه سی اوله رق چكيلن زبان كه ايلرسيچون عقل اوكرنمكه سبب اولور .

اوصاف } س. ج. عر. ف. : وصف. با : وصف .

اوصان } س. ييقندی، بزكينك، ملال، فتور : بگا بو ايشدن اوصان كلدی. [بو مقامده « اوصانچ » استعمالی غلط ايسه ده اوله شايعدر.]

اوصانچ } ص. ۱. بيقان، بزكين، ملول، فتور كتيرن .

۲. اوصان ويرن، ييقديران، ملال ايراث ايدن .

اوصانديرمق } فته. ييقديرمق، بزديرمك. ملال فتور ويرمك : بو ايشلر بني جانغن اوصانديردی .

اوصانديرمچي } ص. ييقديران، بزديرن، ملال وقتور ويرن .

اوصانلمق } فح. اوصان كلك، يينلق، ملال وقتور كتيرلك : اوقومقدن اوصانلاز؛ بويله ايشلردن چابق اوصانيلير .

اوصانلق } فل. ييقمق، بزكم، ملال وقتور كتير- مك، ييزار اولق : يازمقدن هيج اوصانمام آما خوشلانمديغم شيتلر اوقومقدن اوصانيرم .

اوصلانلق } فته. ۱. عقل اوكرنمك، ۲. عقلانديرمق .

تأديب و تربيه ايتك. ۳. يوشماق، حلیم و ملايم ايتك : او آدمی اوصلاته بيليرسه كز سز اوصلاته- جقسكزر .

اوصلانديرمق } فته. عقاني با- شنه كتيرنك، حسن حرکتك مجبور ايتك : حسن معامله اك آرزغين آدملری اوصلانديرر .

اوصلانلق } فل. ۱. عقل اوكرنمك، ۲. ادب

وتربيه اوكرنمك، تربيه اولق. ۳. ياواشلق وحلم پيدا ايتك، يوشماق : او چوجفك بو قدر اوصلانجغی مأمول دكلدی :

اوصلي } يا اوصلو. ۱. عقلی، ذكي، هوشيار، خردمند، فطین. ۲. تربيه لی، ادبی. ۳. يواش، حلیم، ملايم، يارمانز مقابلی : اوصلي چوجق. || اوصلي

طورمق = راحت اوتورمق، یا -
رامازلق ایتمک .

اوصلیجه } ص. اولدقجه عقلی
و تربیه لی وحلم .

اوصلیق } س. تربیه، حسن حرکت،
حلم، یاواشلق .

اوصول } اوصوللاجق . با :
اصول .

اوضاع } سذ. جم. عر. فد :
وضع. با : وضع .

اوضح } ص. عر. «واضح» دن
ستف، دها ویا پک آجیق
وایضاحلی . ذ .

اؤت } اؤت سه. تق. اوکوز، مانده،
صغیر. اوط بیلی = اسکی
ترک تقویمنده بر دورک ایکنجی
سنه سی .

اؤطورمق } فل. با : اؤتورمق .

اؤطون } سه. با : اؤدون .

اؤطه } اؤده. سه. ۱. اوک منقسم
اولدیغی بولمک بهری،
حجره : بو اوک قاچ اوطه سی

واردرد؛ یتاق اوطه سی، مسافر
اوطه سی، خدمتیجی اوطه سی،

یمک اوطه سی، صندیق اوطه سی،
۲. قلم، یازمخانه، دائره : آمدی
اوطه سی، مهمه اوطه سی، ترجمه

اوطه سی، تجارت اوطه سی .
۳. صراف، دعوی وکیللی،
طیب و سائر اصحاب معاملاتک

خانلرده و سائر عمومی محللرده
طوتدقلری اوطه ویا دائره :

فلان یرده اوطه طوتیور، او-
طه سی واردرد . ۴. کویلرده
مسافر قبول ایتمک مخصوص

و بتون کوی طرفندن اداره
اولنور اوطه ویا او : بوکویک
اوطه سی وارمیدرد؛ || بکار
اوطه لری = بکارله کرالانمق
اوزره یا نلش صره اوطه لر. ||
پر اوطه سی یرله برابر اولان
تختانی اوطه .

اؤطه باشی } سخان اوطه جیسی،
پر خاندن اوطه لرک

کرایه ویرلسنه و محافظه و اداره -
لرینه قاریشان و آناختارلرینی
حفظ ایدن آدم .

اؤطه جق } سه. کوچک اوطه .

اؤطه جی } سه. دوائر رسمیده
هر قلم و دائره تک

خدمتنی کورن وکیجه بکچیک
ایدن آدم : باب عالی اوطه جیلری .

اؤطه جیلق } سه. اوطه جی وظیفه.
سی و حال وصفقی .

اؤطه شیق } سه. دیکریله بر او-
طه ده اقامت ایدن
آدم، معجزه : او بنم اوطه -
شیغمدر .

اؤطه لق } سه. نکاحسز اوله رق
استفراش اولنان جاریه .

اؤعیه } سه. جم. عر. فد و عاء .

اؤغلامق } (اؤوالامق) فت. ال
ایله اوغوب و اوالتمق :

تارخانه نی، نشسته نی اوغلامق؛
باغی اوغلامق = کوتوکری او-
غوب قابوقلرینی دوشورمک .

اؤغان } سه. اسکی ترک مشرکرینک
الک بیوک معبودی اولوب

فضا و کائناتدن کنایه ایدی .
ایسوم چقتمایجه ده رب والله
معناسیله مستعملدر. — بولتمک

اسکی یونانیلرک اک قدیم واک
بسوک معبودی اولان و محیط
کل ویا بحر محیط معناسنده کلن
(اوغین ۱۷۶۷) ایله اولان
مشابهت لفظیه و معنویه سی پک
غریبدر. «اوقیانوس» ده بوندن
مشتقدر .

اؤغدیرمق } (اوودیرمق) فت.
ال کزدیرتوب

صیقدیرمق، دلك ایتدیرمک :
صیزلایان یرله یاغ سوروب
کوزله اوغدیرملی .

اوغر } اوغرلامق، اوغرسز و
سائر .

اوغر اتمق } فت. ۱. واردیرمق،
پکرکن بریره ایلشد .

یرمک : او طرفه آدم بوللارسه کز
بزه ده اوغراتک؛ از میره کیدن
و ابوری کلیبولی به اوغراته چقرل-

میدرد؛ ۲. دوچار و کرفتار
ایتمک : نبی درده، بلایه اوغراتد -
یکز؛ باشمی بلایه اوغراتدم .

اوغر اش } سه. غوغا، صواش .

اوغر اشدیرمق } فت. ۱. مشغول
ایتمک، اشتغال

ایتدیرمک : نبی بویله نافله ایشلرله
اوغراشدیر بورلر . ۲. غوائلی
موجب اولمق، غائله ده بولندیرمق :

او آدم بزلی چوق اوغراشدیردی .
اوغر اشمق } فل. ۱. مخاصمه،
معارضه ایتمک :

ایکی طرف عسکرلری اوکون
اقتشامه قدر اوغراشدیلر . ۲.
مشغول اولمق، اشتغال ایتمک :

باغچه ایله اوغراشیروم . ۳.
چکشمک، کشاکشده بولتمق :

آرتق بن سزكله اوغراشه مام؛
سز او آدمله اوغراشه مازسكن.
اوغرامق { فل. اصلی: «اوق»
چكرن } ۱. چكرن
بريره ايليشمك، موقتاً طورمق.
چكرن بزه اوغرايك! از مير
واپوري مدللایيه اوغرار. ۲.
دوچار وكرفتار اولوق: بر باش
آغریسنه اوغرامد؛ بلايه او.
غرامد؛ افتريه اوغرادى. ۳.
چكمك: قونيه طریقی کوتاهییه
اوغرایورى؟ ۴. فی رلامق،
چیمق: كوزلى طیشارییه
اوغرامش.
اوغری { س. ۱. اوغرانیلان
یر، یول، چیزکی،
خط، اثر: كون اوغریسی =
كونشك كوكده تعقیب ایتدیكى
یول، بروج صره سی؛ صمان
اوغریسی = مجره، كهكشان. ۲.
اوغرایوب اوران، خرسز، حرا.
می، سارق، دزد.
اوغریلامق { فل. خرسزاق
ایتمك. مر.
اوغریلاپین { ح. خرسزجه.
سنه، دزدانه.
اوغریلق { س. خرسزاق، حرا.
میلک، سرقت مر.
اوغرین { ح. خرسزجه سنه،
یاواشجه، طویلامق
تقیداتيله، یاب یاب: اوغرین
اوغرین یوریمك. مر.
اوغشدرمق { فجب. بربرینه
سوریلرلك او.
غلق، دلک ایدلك.
اوغشدرمق { (اؤویشدرمق)
فته. بربرینه سو.
رهرك اوغمق، دلک ایتمك:

الربی اوغشدرمق. || مج. ال
اوغشدرمق = حیرته قالب نه
یاپه جفنی شاشیرمق.
اوغشدرمه { س. اوغشدر.
مق فعلی.
اوقعل { س. ارلك اولاد، ابن،
فرزند، پسر، زاده: او
بنم اوغلدرد؛ بن فلانك اوغلیم؛
زال اوغلی رستم؛ آی اوغل،
اوغلم = اولادم. || اوغل آریسی =
یكى يتیشن آری. || اوغل اوتی =
بادرنج دینلن نبات. || اوغلدن
اوغله = بابادن اوغله، بطناً بعد
بطن. || اوغل اوغلی = تورون،
حفید، نیره. || اوغل ایدتمك =
اولادلغه قبول ایتمك، تبنی ایتمك.
|| اوغل بالی = تازه آرنك یاپدینی
بیاض بال. || آخرت اوغلی =
اولادلغه قبول ایدلمش آدم، او.
غلق. || ار اوغلی ار = شیعیع
ومرد آدم. || اوکی اوغل = زو.
چیندن برینه نسبة دیکرینك
بشقه آرقداشدن دنیایه گلش
اوغلی، رییب، امكسز. || ایل
اوغلی = خلق، اغیاردن آدم،
یابجی. || قجه اوغلی = دسیسه.
کار، بی صروت. || قول اوغلی = عسکر
اولادی، اوجاق زاده. [طرابلس
غریبه مرکز قضا سنده وجوار.
لرنده بر صنف اهالی که اساساً
یکچیری اولادندن اولمغه بعض
امتیازات و حقوق ووظائفه
نالدرلر. || کوبك اوغلی = شیطان
وحیله کار آدم. || هین اوغلی =
پك دساس آدم.
اوقلاق { س. کچی یاوریسی،
چیچ، جدی.

اوغلامق { فل. اوغلدی ایتمك،
کورلدیلی وقاریشیق
برسس ایشتیمك، اوغلامق:
قولانم اوغلاپور؛ قولانمه بر
شیتلر اوغلاپور.
اوغلامه { س. اوغلدی، قولان.
غله كلن قاریشیق و
کورلدیلی سسس.
اوغلان { س. ۱. ارلك چو.
جق، اوشاق، غلام،
پسر: اولادكزدن قاچی اوغلان
قاچی قیزدر؟ ۲. هنسوز تویی
كله مش كنج ارلك، دلیقانی،
شاب. || آت اوغلانی = ساییس
یماغی. || ایچ اوغلانی = وقتيله
حرمه کبر چیقار بالغ اولامش
کوک خدمتچی. || قپو اوغلانی =
قیوجوقداری یماغی؛ سفار تکرده
ترجان معوانی. || فیز اوغلان =
باکر قیز.
اوغلانچق { س. کوچك ارلك
چسوجق.
اوغلامق { فل. کورلدیلی و
قاریشیق قالین بر
سس ایشتیمك، بویله برسسه کو.
رلدی ایتمك: قولانم اوغلاپور؛
قولانمه بر شیتلر اوغلاپور.
اوغلدروق { س. دول یماغی،
بجورطه لق، مهبل.
اوغلدی { س. قولانغه كان کور.
لدیلی و بوغوق سسس:
قولانمدرن براوغلدی اکسیك
اولیور؛ آریلرک اوغلدیسی.
اوقللق { س. اوغل صفت وحق
ووظیفه سی، اولادلق،
بنوت. || کوبك اوغلغی = حیله.
کارلق، قورنازلق. عمو.

اَوْغُلُقُ { س. ص. اولادلغه قبول اولمش، آخرت اوغلی : کندی اولادی اولیوب بر اوغلنی واردر .

اَوْغُلُقُ { ب. ۱. صیقی صیقی ال کزدیریلوب باصلقی و صیقلق، دلک ایدلک : هر صباح یاریم ساعت اوغلدجه یتاقدن قالقه ماز . ۲. آوجه صقیلوب او فالدمق : ترخانه او یله اوغلامز . ۳. برشیء سوریلرک صیقی صیقی دلک ایدلمکه تمیزلک : بومنگال اوغلملدر؛ آرتق بوتپیسی ارغلامز برحاله کلشدر .

اَوْغُمَاجُ { و :

اَوْغُمَاقُ { س. تازه ترخانه .

اَوْغُمُقُ { (اَوْمُق) ق. ۱. النی کزدیروب آوجه صیقمق، دلک ایتک : صیزلیان عضوی اوغمله ایی ایدر . ۲. آوج آره سنده صیقرق اوفالمق : ترخانه اوغمق . ۳. صیقی صیقی برشیء سورهرک تمیزلک و پار- لامق : بومنگالی، تپسیری کول ایله، لیون قابوغیله اوغملی؛ تخته اوغمق . || مج. ال اوغمق = شاشیرمق .

اَوْغُمُهْ { (اَوْومِه) س. اوغمق فعلی، دلک .

اَوْغُمُقُ { فل . «اَوْغُمُق» دن غا . ازلک ، بائلیق، صیقیلوب ایچ ازلک .

اَوْغُورُ { س. (لا. Augur — اغور) اغور بازاملی . ۱. یمن، سعادت، برکت، خیر : اغور اوله، اغور کله = خیر

اوله، خیرلی اولسون؛ اوغورل اولسون = سلامته . ۲. یول : بو اوغورده بونجه فداکارقلر ایتدم = بو یولده؛ اوغورکزده جامی فدا ایدرم = سزک یولکزده . || اوغوری آچیق = طالعی . [لغت ترکیه اولدیغیچون «اغور میانم موفور . . .» کبی ترکیبات فارسیه غلطدر .]

اَوْغُورِسِرْ { ص. مینتسز، بر- مشئوم، منحوس .

اَوْغُورِسِرْلِقُ { س. مینتسزک، خیرسزلق، شامت، نحوست .

اَوْغُورْلُ { ص. مینتلی، متین، برکتلی .

اَوْغُوزُ { س. تق. [اوکوز بونک مرققیدر .] ۱. طوسون . ۲. صافدرون و بوک آدم . ۳. کویلی، صحرائی، قبا آدم . مر . ۴. ایی، حسن حال صاحبی . [شمدی بعضاً بو معناده قوللا- نیلور .] || اوغوز خان ترکرک اک اسکی حکمداری و یا اسکی حکمدار لرینک اک بیوک و مشهوری اولمق اوزره طانمشدر .

اَوْفُ { حد. کدر و تأسف بیان ایدر، و اکثریا بروجع و یا یورغونلق و مأیوسیت حس اولندقده قوللانیلیر : اوف ره!

اَوْفُ { س. (لا. Augur — اغور) اغور بازاملی . ۱. یمن، سعادت، برکت، خیر : اغور اوله، اغور کله = خیر

اَوْفُ { حد. یقئدی، بزکینک و اوصامته حالنده قوللا- نیلیر : اوف! بو فصل ایش؟

اَوْفُ آمَانُ! اَوْفُ! بَرَاقُ اللّهِ عَشَقْتَهُ!

اَوْفُ { حد. استکراه و نفرته دلالت ایدر : اوف! نه آغر قوقو! اوف! نه ملوث او طهر .

اَوْفُ { حد. بؤف کبی بر شیء سوگندیرمک ایچون اوفکی تقلید ایدر : اوف! دیوب مومی سوگندیردی .

اَوْفَاقُ { ق. ۱. دهها اوفاق بائق، کچولتک : قیاق قابه بیوک کلیور بر آرز اوفاقلی . ۲. اوفاق اوفاق قیرمق، اوغلامق، خرد و خاش ایتک : اککی اوفاندی .

اَوْفَاقُ { ص. بک اوفاق، بک کوچک، کوچوچک . تصغیری بعضاً تحجیب ایچون اولور : اوفاق بر چوچق .

اَوْفَاقُ { ص. ۱. دهها کوچک، اصغر، کهر . ۲. کوچوچک . ۳. آز کوچک، کوچکیجه .

اَوْفَاقُ { ص. ۱. بیوک مقابلی، کوچک، خرد، صغیر : اوفاق طاغ، کوی، آدم . ۲. اینجه، ریزه : اوفاق اوفاق دوگملی؛ اون اوفاق = بک دقیق و اینجه . || اوفاق تفک = کوچک جتهلی، چلمیسز : اوفاق تفک بر آدم . =

س. کوچک و اهمیتسز شیئر : اوفاق تفک آلد .

اَوْفَاقْلَاقُ { س. ۱. کوچکک، صغر : اوفاقلامق } اوفاقلامق . ۲. اوفاقلامق، اوفالمق .

اَوْفَاقْلُقُ { س. ۱. کوچکک، صغر : اوفاقلمک ضرری یوقدر . ۲. اوفاق آچه، بوزوق آچه کسورات : اوستمه اوفاقلق

اَوْفَاقْلُقُ { س. ۱. کوچکک، صغر : اوفاقلمک ضرری یوقدر . ۲. اوفاق آچه، بوزوق آچه کسورات : اوستمه اوفاقلق

اَوْفَاقْلُقُ { س. ۱. کوچکک، صغر : اوفاقلمک ضرری یوقدر . ۲. اوفاق آچه، بوزوق آچه کسورات : اوستمه اوفاقلق

یوقدر؛ اوقاقلق ایچون زحمت چکیلیور .

اوقاقلق { ص. ایچنده اوقاقلق بولنان: اوقاقلق { ایریلی اوقاقلق = ایری اوقاقلق قاریشیق ویا بربری اوستنه .

اوقالاقمق { قته. با: اوقالاقمق .

اوقالاقمق { یا اوقالاقمق، قته. اوقاقلق اوقاقلق طوغرا- مق ، باره لاقمق، ریزه ریزه ایتمک: ینیری اوقالادی .

اوقالمق { قته. دها کوچک اوقالمق { یا یاقمق، حبیبی آزالتمق، تصغیر ایتمک: اوطه لری او- فالتمشسکز .

اوقالمق { فل. دها اوقاقلق اوقاقلق، کوچک ایتمک: انسان اختیار لادجقه اوقالیر .

اوقاندی { س. قیرندی، اوقاقلق اوقاندی { پارچه لر: اکمک او- فاندیسی .

اوقالمق { فل. کوچک پارچه لره اوقالمق { انقسام ایتمک، طاقلق: بواکمک طور دیغی یرده اوقانیر .

اوقتری { س. [بو.] اکرلی اوقی، قوزغون ایتمک نوعی .

اوقر { ص. عر. [«اوقر» دن ستمق.] اوقر { دها ویا پک چوق و بول اولان. ن .

اوق { اوقاقلق و سائره. با: اوق { اوقاقلق و سائره .

اوق { ص. عر. [«وفاق» دن اوق { ستمق.] دها ویا پک موافق و اویغون. ن .

اوقق { فل. (حیوان) درین اوقق { نفس اوقی، ایچنی

چکرجه سنه صولومق . اوقق { س. [اصلی: اوقق] { حدت، غضب .

اوقق { ص. حدتلی، حدید اوقق { المزاج، مهتور .

اوقق { قته. حدت و غضبه کتیر- مک، حدتتی موجب اولوق، حدتندیر مک .

اوقق { فل. حدت و غضبه ککاک، حدتلمک، غضبناک اولوق .

اوقق { ص. حدتلی، غضبلی، حدید، غضبناک .

اوقق { فل. اوصانمه و بیقیندی اوقق { مقامنده اوق دیمک .

اوقق { فل. کدر و تأسف اوقق { مقامنده آه و اواف دیمک .

اوقق { قته. ۱. بالواسطه اوقق { اوقق، آغزله

نفس و یردیر مک. ۲. نفسله سوگندیر تمک. ۳. شیشیر تمک. ۴. نفسله چالدر مق. ۵. نفس ایتدیر مک؛ اوقق و اوقق .

اوقق { یا اوقق. مک. قته. ۱. اوقق { آغزله نفس و یرمک،

اوقق: آتسه اوقق. ۲. نفسله سوگندیر مک، اطفا ایتمک:

مومی اوقق. ۳. نفسله ویا هوا ایله شیشیر مک: قیونی، طلومی

اوقق. ۴. نفسله چالینان بر چالغی چالغی: دودوک، نی اوقق.

۵. نفس ایتمک، اوقق و اوقق- مک. = فل. زحمتله نفس

اوقق، سسله صولومق: اوقق و اوقق طور یروردی .

اوقق { یا اوقق. مه و اوقق. اوقق { س. اوقق. فعلی. با: اوقق .

اوقق { قته. ۱. آغزله نفس و یرمک: اوقق و اوقق .

۲. نفسله سوگندیر مک. ۳. شیشیر مک. ۴. نفسله چالغی .

اوقق { فل. هوا ایله طو- لوب شیشمک، قبار مق .

اوقق { فل. اسمک، هبوب اوقق { ایتمک: یل او-

فوردی. = قته. اوقق، مک، رقیه اوقق و یوب بر خسته نک یوزینه اوقق .

اوقق { س. رقیه جیلرک او- اوقق { قودق دن صکره

خسته نک اوزرینه اوقق کلری نفس .

اوقق { س. رقیه جی، اوقق { خسته لره اوقق .

یوب اوقق آدم .

اوقق { س. خسته - اوقق { لره اوقق

اوقق { س. اوقق اوقق .

اوقق { س. اوقق اوقق .

اوقق { س. ۱. یا ایله آتیلان صرمی که اوقق { اوقق سیوری دمیردن

و اوقق سی توی شکلنده اینجه و قیصه بردکنکدر، تیر، سهم:

اوقق اوقق. ۲. اوقق کپی دوز و اوزون آغاج که آلات مختلفه

اجزاسندن اولور: آرابه اوقق، صپان اوقق، کیریشله اوقق .

|| تاتار اوق = اساساً تاتارلره مخصوص زنبركلى اوق. || تعليم اوق، نشان اوق = تعليم ايتىكە و نشان اورمغه مخصوص اوق. || اوق آتيمي = اوقك قطع ايدە. بيله جكي مسافه، منزل. || اوق ميدانى = اوقله نشان اورمغه مخصوص تعليم ميدانى؛ و مج. روز. كاره معروض محل. || اوق پايدن چيقمق = ايش ايشدن كيمك. || اوق ييلانى = اوق كې ايتلان بر جنس انكرنك ييلانى. || اوق ييك = اوقله مجروح اولمق.

اوقات { سندن. جم. عر. فد: وقت. با: وقت.

اوقار { س. باشنده اوق شكندە سرغوجى بولنان چول باليقچىلى، بوتيمار، جنكجى طورنه.

اوقارمق { با: اوقلامق.

اوقاف { سندن. جم. عر. فد: وقف. با: وقف.

|| اوقاف هميون = سلاطين عظام حضراتك و قفلىرى. || اوقاف هميون نظارتى و ساده جه اوقاف نظارتى = سلاطين عظام حضراتنك اوقاف شريفه سنه و اصحاب خيرك اوقاف مضبوطه سنه و جوامع شريفه و مدارس و ساثرمؤسسات و قفيه ايشلرينه باقان نظارت: اوقاف هميون ناظرى، مجلسى، مفتشى، محاسبه. جيس، خزينه سى و ساثره. || اوقاف مضبوطه = اداره سى اوقاف نظارتنه عائد و قفلىرى. || اوقاف مندرسه = ما وضع لهلىرى مندرس اولمش و قفلىرى.

اوقسانت { ياخود اوقسانت. س. } (لا. Octant.) ج.

و ه. ۱. تمن دينن ارتقاع تحت سى. ۲. قرك سكزده برى كورينه جك موقعده بولمى يعنى درت كونلك اولمى، تمين. } اوقچى { س. اوق ياپان و صاتان } صنعتجى؛ اوقچىلر = بو اصنافك چارشيسى. ۲. اوق آنان، يايله مسلح عسكر، تير انداز، تير زن، قواس؛ اوقچى باشى = بونلرك رئيسى. سابقده بر منصب مخصوص ايدى.

اوقرامق { فل. (آت) صو } ايجون كيشنه مك.

اوقشامق { با: اوخشامق.

اوقلاغو { ياخود اوقلاوه. س. } خور آچغه مخصوص

چكمه چبوق، كه بر نوعى دكنك كې اينجه واوزون و بر نوعى ده طوقاق كې قالين و قيصه اولوب، يالكزال ايله طوتيله جق اولجلى اينجه در.

اوقلامق { فته. اوق آتمق، اوق } ياغديرمق. = فل.

اوق كې فيلامق.

اوقلق { س. اوق قوبورى، اوق } محفظه سى، جعبه، تيركش. اصل تيركجى سى: صادق.

اوقلى { ص. اوق ويا اوقلىرى } بولنان؛ اوقلى كيرى = قلم كې بيوك ديكنلرى اولوب تهلكه كورد بكننده اونلردن برى اوق كې فيرلاتان كيرى.

اوقومتق { فته. ۱. اوقومغه } سوق واجبار ويا مساعده ايتك: باشم آغر.

ديغيجون كيمسه يه سسله برشى اوقوتام؛ مكتوبى كيه اوقوتامش؟ ۲. درس ويرمك، اوكرتمك، تدريس ايتك: صباحلىرى عربى و اوكله دن صكره فارسى اوقو. ديور. ۳. تحصيل ايتديرمك، تحصيله قومق: اوغلارنى او. قومدى. ۴. اوقوبوب اوفله مك ايجون برقيه خوانه كوسترمك: چوجنى حواله يه اوغرامش اوقوتمغه كوتور يوردى؛ سن كنديكى اوقوت = عقلكى باشنه دوشير. ۵. تاقين ايتك، حيل و دسايس اوكرتمك: كنديسنى اوقوتمشلر. || برينه رحمت اوقو. تمق = اوندن بتر اولمق.

اوقوتمه { س. اوقوتمق فعلى. } با: اوقوتمق.

اوقور { ص. ۱. اوقومق بيلير: } اوقور يازار آدملره افندى دينور. ۲. اوتن، ترم ايدن: اوقور قوش.

اوقومش { ص. ۱. علم اوكر. } نمش، عالم، كامل. ۲. ريس روحانى، راهب، پاپاس.] استانبول لهجه سنده بومعناده قوللانااز. [

اوقومق { فته. ۱. يازلمش بر } شيشى كوزدن كچىروب سسله ويا سسسز قرائت ايتك، مطالعه، تلاوت ايتك: كتاب، مکتوب، غزته اوقومق. ۲. اوكرتمك، تحصيل ايتك: علم اوقو. مق؛ عربى اوقويور؛ كنجلكنده برشى اوقومامش. ۳. شرقى و تركى سويلك، ترم و تقنى ايتك: فلان كوزل اوقويور. ۴. دعوت

ایتمک، چیغرمق : قادینلر دوکونه اوقومغه کیتدیبلر. [استانبول شیوه سنده یالکز فاعل صیغه سی اولان « اوقویچی » کله سی مستعملدر.] ۵. دعا اوقویوب اولمک، اوفورکچیک ایتمک. || اذان اوقومق = اذان ویرمک. || دعا اوقومق = دعا ایتمک. || رحمت اوقومق = رحمت ویر- مک. || میدان اوقومق = مسلا- بقیه دعوت ایتمک .

اوقومه { س. اوقومق فعلی : اوقومه سی یازمه سی یوقدر. با : اوقومق .

اوقوناقلی { ص. اوقونسی قو- لای یازی و یا کتاب. } فحج. ۱. قرانت او-

اوقومتق { لفق : بو مکتوب اوقونماز. ۲. تلفظ اولمق : بو کله نصل اوقونور؟ ۳. کندینی بر اوفورویچی به اوقومتق : او- قومغه کیدیوردی .

اوقونمه { س. اوقومتق فعلی . با : اوقومتق .

اوقویش { س. اوقومق فعلی و اطرزی : کوزل بر اوقویشی واردر .

اوقویچی { ص. ۱. قاعده ایله ایدن، قراء دن اولان. ۲. شرقی وترکی سویلین، خواننده، مغنی. ۳. دعوت ایچون کیدن، دعوئچی : اوقویچی کرمک = دوکونه دعوت ایچون دور ابواب ایتمک .

اوقه { س. اصلی عر. همزه نك ضمی و قافک تشدیدیه « اقه » در. « قیه » غلطدر [

درتیوز درهمدن عبارت ثقلت وزنی : بر اوقه ایتمک، شکر. [مایعاتده مستعملدر :] بر اوقه زیتون یاغی. || یکی اوقه = بیك یکی درهمدن عبارت اوزان جدیده اوقه سی، کیلو- غرام. || اوقه هر یرده درتیوز درهم = عقل ایچون طریق بردر.

اوقه لق { ص. ۱. بر اوقه آغری- لفته اولان : اوقه- لقی ایتمک. ۲. بر اوقه استیعاب ایدن : اوقه لق شیشه، قاب .

اوقه لی { ص. ۱. آغری، ثقیل، بیسوک. ۲. اهمیتی، و قارلی، آغری .

اوقیانوس { س. یو. Ωκεανος- [بحر محیط .

اوقیانوسیا { سخ. م. کره ارد- سندن بری اولوب، آسیانک جنوب شرقیسنده واقع آوسترالیا ونام دیکرله فلنک جدید قطعه- سیله بحر محیط معتدله طاعنیق پک چوق کوچک آطه لردن مرکبدر. آوسترالیا اسمیله دخی یاد اولنور .

اوق { س. ۱. یوزه کن جهت، ایلری، قیل، پش : اوق اوقی، قیونک اوقی. ۲. کله- جک زمان، استقبال : اوقمز قیشدر. ۳. جهه، ناصیه، آلن : بر بنایی کوزلشدیرن اوقیدر. ۴. بر شیئک وعلی الخصوص بر بنانک آلنی قارشیسنده بولنان آچیقلق و میدان : قیشله نك اوقی ککیش اولمیدر. ۵.

ایلری طرف، کچن جهت، ماقبل، مابعد دیمک اولان آرقه مقابلی :

اوقی آرقه سی. ۶. باش طرف، اک ایلری ویا اک یوقاری جهت، صدر، رأس : عسکرک اوقی .

۷. حضور، پیشگاه، نزد : اوق- کئنه کوتوردیلر؛ نه یوزله اوقکئه چیقه جقسک؟ = ص. یوز طرفنه وایلری به کلن، اوکده بولنان، ایلری : اوق طرف؛ اوق دیشلر؛ اوق باغیه؛ اوق قیو. = ظم.

اوقه، اوکده، اوکجه، اوکدن = ایلری به، ایلریده، ایلریدن : اوقه دوشدی؛ اوقه طوردی؛ اوقجه کیدیوردی؛ اوقدن کیدی. = ظن. ایلری، استقبال، آتی : اوقمزده برکوک بازدها واردر. || اوقنی آردینی بیلیر = حزم و احتیاط صاحی، صایغیلی. || او-

کنی اتمق = وقوعندن اول منع ایتمک، وقوع بولماسی چاره سنی بولمق. || اوق آیانق = مشوق. || اوقکئه بافق = محجوب اولوب جواب ویرمه مک. || اوقه چیتمق = آرانغمزین بولمق، راست کلمک. || اوقه دوشمک = رهبرک ایتمک، سوق ایتمک. || اوقه قاتمق = ۱.

کوتورمک، سوق ایتمک. ۲. قوغا- لامق، تعقیب ایتمک. || اوقنی کسمک = مانع اولمق، سد چکمهک .

|| اوقه کلک = ۱. تصادف ایتمک، راست کلمک : اوقکئه کلنه صاناشیور = هر کسه. ۲. تقدم ایتمک، باشده بولمق. || اوکده کی = ۱. باشده، ایلریده بولنان : اوکده کی کیدر. ۲. کله جک، ایلریده کی، آتی، مستقبل : اوق- گمزده کی آی اوتوز بر کوندر .

اوق { س. تق. کوکس، سینه، صدر. } بکون غیر مستعمل

ایسهده، اوکسوروك، اوکسر، اوکگه کبی بر چوق مشتقاتی قوللانیلیور.

اؤڤڤ { یاخود اؤڤک یا اؤگک. سه. ۱. ذی روح سسی، آواز، صیغه، یا یغره. ۲. یوکسک سسله شرقی سویله، لحن. ۳. شهرت، صیت، نام. || اؤڤکنه کیتک = شهرت آرقه سنه دوشمک، اشتهار هوسنه دوشمک. || قوری اؤڤک = شهرت کاذبه.

اؤڤکا { یا آسکا. ض. ش. او لفظنک مفعول الییدر. با: اؤ.

اؤڤکات { ص. تق. این، صالح، غوب. [«اوت» بوندن غلطدر.]

اؤڤکارتیق { یاخود اؤڤورتیق. ایتک، شفا ویرمک، اصلاح و تصحیح ایتک.

اؤڤکارتیق { ایتلیمک، اصلاح ایتک. اؤڤکالتیق { فت. این ایتک، بره و شفا

اؤڤکالتیق { فل. این اولیق، شفا کچمک: یاره سی اؤڤکالتیق.

اؤڤکجه { ظن. اولجه، مقدمات، سویلیدی ایدم: اوڤجه اوکلدی.

اؤڤکجه ملک { فل. مسابقت ایتک. تشکل ایتش بر لفت مولده در.]

اؤڤکجه { سه. ۱. طوبوغک آرقه سی. ۲. قوندره نیک طوبوغک آلتنه کلن یری که یوکسکجه اولور:

یوکسک، آلقق اوڤکه لی پوتین. || اوڤکه آغاجی = پوتین قالبنک اوڤکه یه کلن قسمی. || اوڤکه مکیمی = کعب. || اوڤکه لری چکمک = بجله و مسارعت ایتک. || اوڤکه - سنه باصق = برینک ارقه سندن پک یاقین کیتک.

اؤڤگدوڤ { سه. خنبر کوتورمک مزده جی، ساوه جی.

اؤڤگدوڤ { سه. ۱. رهن، گرو: یاریش مکافاتی. ۳. بجه، یاد ۴ قونیلان شی: اوڤگدول آلمق = بجه، یادی قزانق.

اؤڤگدیرمق { فت. با: اؤڤکارتیق.

اؤڤگرتیمک { ۱. بیلدیکی شیخی ایتک: سکا بونی کیم اؤڤگرتدی. ۲. درس ویره رک ویا عملیاتتی اجرا ایتدیره رک برعلم و صنعت

وساثره بی قزاندیرمق، تدریس، تعلیم ایتک: اوغللرمدن برینه علم برینه ده صنعت اوکرده جکم: لسان، بینجیلک اوکرتیمک.

۳. تادیب ایتک: یاپ یاپده بن سکا اوکر دیرم. ۴. یول کوستر- مک. || عقل اوکرتیمک = یول کوه سترمک.

اؤڤگرتیمک { یا اوگره دلمک. فنج. ۱. بیلدیرمک، تعلیم و تدریس ایدمک: علم بش کونده اوکره دلمز: ذاتاً جنکاور اولان اهالی یه عسکرلک پک قولای اوکر دیلیر.

اؤڤگرده مک { یا اؤڤگورده مک { فل. [کوکس

دیمک اولان «اؤگک» دن. — غلطی: هونکوردده مک [کوکسدن سس چیقاره رق آغلامق، هونکور هونکور { که اصلی اؤگور اؤگور [آغلامق.

اؤڤگرتیمکی { سه. سه. تعلیم بیلدیکنی اوکر دن، معلم: اوکر- دیجی اوسته اولورسه شاگردان زحمت چکمز.

اؤڤگرتیمک { یا اؤڤگورمک. فل. لان «اؤگک» دن [۱. کو- کسدن برصدا چیقاره جق صو. رتده ق: ایدر کبی اولوبده

یالکیز سستی چیقاره رق ایده. مه مک: کیجه برینک اوکر دیکنی ایشیتدم. ۲. (صیغیر مقوله سی حیوانلر) کوکسدن باغرمق، بوکرمک: اینکار اوکر یورلردی.

اؤڤگرمه { یا اوگورمه. ۱. غشیان برسس چیقارمه. ۲. صیغیرک بوکورمه سی.

اؤڤگرتیمک { یا اؤڤگرتیمک. فل. تعلیم و تدریسله تحصیل اولنق، تعلیم ایدمک: برلسان قولای اوکر- نلز: برصنعت اوکر نلک ایچون عملیات کورمک اقتضا ایدر.

اؤڤگرتیمک { یا اؤڤگرتیمک. و:

اؤڤگرتیمک { یا اؤڤگرتیمک. و: و طرزى: علوم و فنونک اصول جدیده اوزره قولای اوکر نله سی،

اوكر نلشي بونلرك انتشار و تهمنه خدمت ايدور.

اوك گرنمك { فته. [كوكس ديمك اولان] «اوك» دن }

۱. كسب و قوف ايتك، آكلامق، خيبر آلمق، معلومى اولمق :

بوكون برشيء اوك گرندم . ۲ . تعليم و تدريسله آليشه رق كسب معلومات و تجربه ايتك، تعلم،

تدرس ايتك : علم، صنعت اوكر- نيور؛ علوم رياضيه يي اوكر ندى،

شمدى فرانسزجه اوكر نيور . ۳ . استفاده، اقتباس ايتك :

سزدن چوق شيئلر اوكر ندم . ۴ . توسيع معلومات و تجربه

و ممارسه ايتك : انسان ياشاد چقه اوكر نير . ۵ . تحصيل ايتك : بو

چو چوق اوكر نيمه جكدر، نافله امك صرف اولنيور . ۶ . تحقيق

و استفسار ايتك، صورت آلا- مق . ۷ . آليشمق، الفت ايتك :

آت آخورني، طاوق كومسنى اوكر ندى . (اوكر نيمك و اوكر-

نيمك قوللاندي يي حالده، ايكي سينك اساسى اولمق لازم كن «اوكر مك»

فعلى مسموع دكلدر . } اوكر نيمك { س . اوكر نيمك { فعلى .

اوگنز { اووز . س . موشموله يه اوگنز { مشابه معروف برميوه كه

زياده اولدنجه ينز . || قوش اوكر نى = ساقز آغاجى نوعدن

ايرجه ميشلى بر آغاج . اوگنز { س . آوجينك آلا قده

اوگنز { بكاديكي چييد . اوگسور مك { اوگسوروك وسا-

مك وساثره . } نه . ا . اوگسور .

اوكسوز { ص . [كوكس ديمك اولان] «اوك» دن

يعنى كنديسنى در آغوش ايدمك و ياممه و بره جك كيسه سى اوليان]

يقيم، بيكس . || اوكسوز اورغانى = آق صارم شيق دينلن بر نبات .

|| اوكسوزلر باباسى، آناسى = يقيم و بيكس لره باقان مرحتلى ذات .

|| اوكسوز باليغى = رنكسوز بر نوع قيرلانغيج باليغى . || اوكسوز پار-

مق = انسان النك باش پارمقدن اعتباراً دردنجي پارمغى، آدسز

پارمق، بنصر . || اوكسوز سو- بنديرن = جيجيلى بييجيلى شىء، آز

قيمتلى و شتافاتلى شىء . || اوكسوز اوغلان صوغانى = چييكدم، خاق

كلاب (نبات) . || اوكسوز آناسى = فقرا چوجقلر ني كوروب

كوزهدن قادين . اوكسوز لك { س . يتيمك، بيكسلك .

اوكسوز { س . يارى يانمش اودون، اوكسوز { فته . اوكسوزوك

اوكسوز { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

جعلي بر اوكسوروكله اشارت ويا استهزا ايتك، تمنح ايتك .

اوكسورمه { س . اوكسورمك { فعلى، سعال .

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك { س . اوكسوزوك

ويا «اوكسز» دن [۱. كوكل
آرزو ايتك، آرزو چكمك.
۲. تاسه لانتق، كدر ايتك. ۳.
كنديخي اوكسز وغريب كوروب
محزون اولق، غريبسك.
اوكگن } اؤيگن. س. آق جگر،
رته. || اؤگن باشي
= غرتلاق، خنجره. مر.

اؤگگور } اؤگگورده مك.
با: هونكور،
هونكورده مك.

اؤگكه } اؤگكه لئك وساژه. با:
اؤفكه وساژه.

اؤكلمك } فت. [سس ديمك
اولان «اؤك» دن [۱.
باغرتق، سس چيقارتمق.
۲. شرق سويلتمك، تغني ايتدير.
مك، اوتديرمك. مر.

اؤكلمق } فل. [غلا: اؤكق [
اي اولق، ايشلمك،
التيام بولق: اؤكلاز ياره.

اؤكلمك } يا اؤكلمك. فل. ۱.
باغرمق، چاغرمق،
سس چيقارتمق، نهره آتمق.
۲. شرق سويلك، تغني ايتك.
۳. اؤك، ترنم ايتك. مر.

اؤكلمك } فل. ۱. سسلنك،
يايفره ايتك. ۲.
چينلامق، طننين انداز اولق.
مر.

اؤگله } س. [كوكس ديمك اولان
«اؤك» دن [۱. كوك
اورته سي، نصف نهار، ظهر،
نيمروز: اؤگله اويقوسي؛ اؤگله
صبيغاي؛ اؤگله نمازي = صلوات
ظهر؛ اؤگله يمكي. ۲. اؤگله وقتي
قينلان نماز، صلوات ظهر، اؤگله

قينلندي؛ دها اؤگله يي قيلم.
۳. وقت ظهرده اوقونان اذان:
اويله اوقوندي مي؛ || اؤگله اوستي
= اؤگله دن صكره، بعدالظهر.
[«اؤگلن» و «اويله» يازماملي.]
اؤگله ين } ظر. اؤكله وقتي، وقت
ظهر ده: اؤگه ين
سلك.

اؤكلى } ص. مشهور، صيت
وشهرت صاحبي، آدلى
صانلي. مر.

اؤكمدق } ص. ۱. ابي اولماز،
چكمسي امكانسز، شفا
ويا التيام قبول ايتمز: اؤكمدق
ياره، خسته لق. ۲. صلاح وفلاح
بولماز، خيرسز.

اؤكمدقلق } س. ۱. ابي اولماز ياره
ويا خسته لغك حالي.
۲. خيرسزلق، اوغورسزلق.

اؤكماز } ص. ۱. ابي اولماز، التيام
ويا شفا قبول ايتمز: اؤكماز
ياره، مرض. ۲. اصلاح اولتماز،
فلاح بولماز، خيرسز.

اؤكشق } فل. [وغلا: واومقوضه
ايله اوتمق [۱. ابي اولق،
چكمك، شفا ويا التيام بولق.
۲. اصلاح اولتمق، فلاح بولق.

اؤكماك } فت. مدح، ثنا، ستايش
ايتك، ايسلكني درميان
ايدرك تعريف و توصيف ايتك.

اؤگمه } س. مدح، ثنا، ستايش.

اؤگندرك } س. و:

اؤگندره } س. صيان سورركن
اؤكوزلى دورتمك
ايچون قوللاييلان اوزون واوجي

ايكنه لي دكنك. [كوچوكنه
ييزلنكچ ودها اوزوننه مسستره
وآردا ديرلر.]

اؤگنمك } فط. ۱. كندي كنديخي
مدح، تمدح ايتك.
۲. تفاخر ايتك، مفتخر اولق.
۳. كندينه گوگنمك.

اؤگنو } ص. ابي، خوش، طيب،
تميز، صالح. مر.

اؤگنو } س. صو آلمق ايچون
بوزي دللكاري ير.

اؤگنو } يا ويگو. بوهو قوشنك
كدي باشلي بيوك نوعي
ويا ارلكي.

اؤگنو } يا اؤگنون. س. اوتورا-
نك اوكنه قونيلان باي،
حصه. [فر. Portion.]

اؤگنو } يا اؤنكي. س. عناده،
عنادچلق.

اؤگوت } س. نصع، نصحت،
بند، وعظ: اؤكو-
ديني آلمش = تعليم اولمش.

اؤگوتجي } ص. نصيحت ويرن،
ناصح.

اؤگونديرمك } فت. (جبو-
باني) دكر-
منده ازديروب اونه تحويل
ايتديرمك، طحن ايتديرمك:
بو بقداني دكر منه كوندروب
اوكوتديرملي.

اؤگوتلمك } يا اوكوتله مك.
فت. نصيحت وير-
مك، بند ايتك.

اؤگوتلمك } فت. (جبو باني)
دكر منده ازوب
اون بايتمق، طحن ايتك: بقداي
اوكوتلك. || مج. چوق يمك،
برچوق يمكي هضم ايتك.

اَوَكُوْتَمَه { س. ۱. اوکوتک }
 { فعلی، طحن. ۲. قیر-
 دیرلمش آشلق بغدادی وسائرہ .
 اَوَكُوْج { ص. اوکده، ایلریده
 { بولنان، سابق، مترقی.
 اَوَكُوْجِي { ص. مدح و ثنا ایدن،
 { مادح، ثناکار،
 ستایشکر.

اَوَكُوْدِيْلَمَك { ف. دکرمنده
 { از یلوب اون
 ایدمک، طحن اولنلق: بغدادی
 اتمک اولق ایچون ابتدا او-
 کودمک اقتضایدر.

اَوَكُوْدِيْجِي { ص. ازوب اون
 { یاپان، طاحن؛ او-
 کودیجی دیشلر = آزی دیشلری.

اَوَكُوْر { ص. اوکرشمش، تربیه
 { اولمش، آلیشیق
 (حیوان) .

اَوَكُوْر { ص. اوکده، ایلریده
 { بولنان، سابق، مترقی.

اَوَكُوْر تَلَمَك { ف. ۱. سحیمک،
 { انتخاب ایتمک،
 اک کزیده سنی آیرمق ویا آلمق.
 ۲. انتخابله نصب و تعیین ایتمک.
 (اوروندهلمک کبی.) مر .

اَوَكُوْر تَمَق { ف. ابی ایتمک،
 { کچیرمک، شفا ویا
 التیام قراندریمق. [اَوَكُوْر تَمَق
 واؤکدیرمق کبی.]

اَوَكُوْر تَمَك { ف. (حیوانی)
 { آلیشدیرمق، تر-
 بیه ایتمک .

اَوَكُوْر دِشْمَك { ف. (قوشو
 { حیوانی) یار-
 شمق، یارش ایتمک. = فل.
 آلیشتمق، اعتیاد ایتمک .

اَوَكُوْر دِي { ظر. دها اول،
 { مقدم: آهمدن
 اوکوردی یتیشور قیوگه اشکم.
 اَوَكُوْر غَه { س. [وغا: اؤمور-
 { غه] بل کیمی،
 عمود فقاری. || کمی اوکورغه-
 سی = کمی قبورغه سنی تشکیل ایدن
 پوسته لک اشاغی طرفدن مزبوط
 اولدقلری افق اوزون پارچه .

اَوَكُوْر ز { س. [اصلی: اوغوز]
 { انمش صیغیر ارکی
 که جفت سورمکده و آرابه
 چکمکده قوللانیلیر، ثور، کاو.

|| مح. صافدرن، عقلسنر و قالین
 قفالی آدم || اوکوز آرابه سی
 = اوکوز قوشلش یوک و کوچ
 آرابه سی؛ وقتيله قادیلرک پینوب
 سیره کیتدکلی سوسلیلری ده
 وار ایدی. || اوکوز بویندروغه

باقار کبی = نفرت و توحشه. || او-
 کوزی بویندروغه قویروغندن
 اورور = ایش بیلنر، بچریکسز.

|| بویندروق آلتنده اوکوز = مطیع،
 رام. || اوکوز دلی، لسان الثور
 دینلن نبات. || اوکوز صوئوخی
 = سته ثور. || اوکوز طامی

= اوکوز آخوری، زریبه.
 || اوکوز قولاغی = قویویلراقلی
 و سیکیری بر نبات. || اوکوز
 کوزی = آرنیقه نک برنوعی
 (نبات) .

اَوَكُوْر لِك { ص. حماقت، صاف-
 { درونلق، قالین
 قفالیلق .

اَوَكُوْش { س. مدح، ثنا،
 { ستایش .

اَوَكُوْلده مَك { فل. (حیوان)
 { خویلاقمق .

اَوَكُوْن { ح. اوکدن، ایلریدن،
 { اوکده، ایلریده: او-
 کون اوکون کیتمک. — با:
 اوکوز. || دفعه، کره: براوکون
 یمک .

اَوَكُوْن مَك { فل. ۱. یوز طو-
 { تمق، طوغریلق،
 توجه ایتمک. ۲. اقتدا و تقلید
 ایتمک .

اَوَكِي { ص. [غا: اؤوی] اوز
 { مقابلدر: اوگی بابا = اوز
 بابا اولیان آنا قوجه سی؛ اوگی
 آنا = اوز والده اولیان
 پدر زوجه سی؛ اوگی اوغل،
 قیز = زوحیندن بهرینه کوره
 دیکرینک بشقه زوج وزوجه دن
 دنیایه کلش اولادی؛ اوگی
 قارداش = اوگی بابا ویا اوگی
 آنا اولادی .

اَوَكِيك { س. کوگرچینه بگزر
 { فقط دها یوک برقوش .

اَوَكِيْمَك { فل. (کوگرچین و قوری
 { کبی قوشلر) اوتمک،
 ایتلکم، کوکسدن سس چیقارمق .

اَوَل { ش. « او » اسم اشارته
 { « ل » علاوه سیله حاصل
 اولمشر؛ شول کبی . — چوق
 قوللانامغه باشلایوب، یالکز
 مدح مقامنده و کتابت رسمیه نک
 بعض تعبیراتنده استمه مال اولنیور؛
 اول خدای لم پزل حقیقون؛ اول
 نبی ذیشانک حرمتنه؛ اولبایده.
 || اولقدر = او قدر چوق، اودر.
 جدهده .

اَوَل { س. تق. ایصلاقیر، چامور،
 { باتاقلق . مر .

اَوَل { ص. عر. ا: اولی ج:
 { اولین، اوائل. [«وأل» دن
 سته.] ۱. برنجی، ایلمک: باب

اول = برنجی باب؛ درجه اول
 = برنجی درجه؛ انسانلرک اولی
 حضرت آدمدر. ۲. اسکی،
 یکمش، قدیم: اول زمانده؛
 زمان اولده؛ اولین و آخرین
 = اسکیلر و یکیلر. ۳. تقدم ایدن،
 مقدم: او بندن اولدر.
 = س. باشلانغیچ، ابتدا، باش:
 ایشک اولی، کله نك اولنده،
 کتابک اولی، بشنجی قرن هجر-
 ینک اوائلی، اوائل رمضانده؛
 اونک اول و آخرین ییلیم.
 || من اوله الی آخره = ابتدا-
 سندن نهایته دک. = ظن.
 ۱. یکمش زمانده، مقدهما،
 ابتدالی: اول کوزل یازی یازار-
 دم صکره بوزدم. ۲. دها مقدم،
 دها یلیری، دها اسکی: او بندن
 اول بویشه باشلادی؛ بن سزدن
 اول کلدم؛ برکون، ایکی ساعت،
 اوچ سنه اول = مقدم. || اول
 امرده = ابتدا، باشده. || اک
 اول = اک ابتدا، اک باشده.
 || اول بأول = اک ابتدا، هر
 شیئندن اول. || اول و آخر = مقدهما
 و صکره، مکرراً. || اوللری =
 اولجه، مقدهما؛ زمان قدیم.

اولا { ح. عر. ۱. برنجی درجه-
 ده، برنجی اوله رق:
 اسلامک شرطلری بشدر، اولا
 کلمه شهادت، ثانیاً صوم، ثالثاً
 الخ. ۲. اک اول، ابتدا، اول
 امرده: اولابن اونی طانییورم؛
 اولا او بنم دینلی آکلماز.

اولا { ص. عر. با. اولی.

اولاتمق { فت. «اولو» دن
 ۱. بیسومک، تکبیر

وتعظیم وتقديس ایتک، حمد
 وسپاس ایتک: تکبری یی اولاتمق.
 ۲. آغرلامق، عزت واکرام
 وحرمت ایتک: مسافری اولاتمق.
 اولاتمق { فت. «اولامق» دن
 (چوزیلان بزی)
 طراغه کچیرمک: بزی اولاتمق.
 اولاخ { س. افلاق اها لیسندن
 اولان ویا روم ایلینک
 رومانلرله همجنس اولان بر
 صنف اها لیسندن بولنان آدم.
 اولاخجه { س. ماده آفده
 ذکر اولنان اولا.
 خلرک سویلدکری لسان:
 اولاخجه بوزوق لاتینجه دن
 متولد السنه دندر. = ح.
 اولاخلر لساننده ویا بونلره
 مخصوص طرز وحالده: اولاخجه
 سویلک؛ اولاخجه خوره تپک.
 اولاخلق { س. ۱. اولاخ جنسیتی
 ۲. اولاخلرله مسکون
 محل.
 اولاد { سذ. جم. عر. فد. ولد.
 با. ولد. = تر. فد. جم.
 ۱. چولق چوجق: اولاد وعیال.
 ۲. ذریت، نسل، سلاله: اولاد
 رسول (عم)، اولاد فاتحان.
 ۳. اوغل، قیز، چوجق: قاج
 اولادی واردر؛ بش اولادی،
 برارکک اولادی، بر قیز اولادی
 واردر؛ کل اولادم؛ کلک
 اولادلرم؛ اولاد ذکور = ارکک
 چوجقلر؛ اولاد اناث = قیز
 چوجقلر. || اولاد مملکت = اهالی.
 اولادسز { ص. چوجقلری اولیان،
 عقیم.
 اولادسزلق { س. چوجقلری
 اولامه، چو-
 جقسزلق.

اولادلق { س. اوغلق، بنوت:
 فلانی اولادلغه قبول
 ایتدی.
 اولادیت { س. (عربی به تقلیداً
 اولاد اسم جمعنه
 خلاف قاعده ادات مصدریت
 الحاق اولنغله تشکل ایشم غلط
 بر لغتدر) اولادلق، بنوت:
 اولادیتله مشروط = بابادن اوغله
 قالمق شرطیله.
 اولار { ض. چ. اولر، آنلر. مر.
 اولاش { س. بیتشه، بیتشیکک،
 اتصال.
 اولاشدیرمق { فت. ۱. بیتشدر-
 مک، اتصال
 ایتدیرمک، الصاق ایتک. ۲.
 کوریشدیرمک، قاوشدیرمق:
 الله سودکرکزه اولاشدیرسین.
 اولاشدیری { ح. بیتشیک او-
 لهرق، متصل،
 پیوسته.
 اولاشتمق { فل. ۱. بیتشمک، کسب
 اتصال ایتک، متصل
 وپیوسته اولمق: طاغ طاغه
 اولاشماز آدم آدمه اولاشیر.
 ۲. بیتشمک، واصل اولمق:
 مکتوب محلنه اولاشدی. ۳.
 کوریشمک، قاوشمق، ملاقات
 ایتک، ملاقی اولمق: اولادینه
 اولاشدی.
 اولاشیق { ص. ۱. بیتشیک،
 متصل، ملاصق،
 پیوسته. ۲. بیتشمش، وصول
 بولمش، واصل.
 اولاغان { ص. اولان، اوله ییلن،
 واقع، ممکن الوقوع:
 اولاغان ایشلدر.

اولاق {ص. متصل، قریب،
یتشیله یلین: ال اولاق-
غی = الک یتشیدیکی، ال آلتنده
بولنان، محاضر.

اولاق {س. ساعی، تاتار، برید،
پوسته. || ال اولاغی =
یاردیغی.

اولامق {فل. اولوالمق، بیومک.
مر.

اولام {س. طاقیم، بلوک: اولام
اولام = طاقیم طاقیم.

اولامق {فت. ۱. بیتشدرمک،
قاوشدیرمق، الصاق
ایتمک، اکلهمک. ۲. طولایه رق
باغلامق، صارمق.

اولامق {فت. (اصلی: اؤغلامق)
باغ فلیزلینک بیچلیرنی
قیرمق.

اولامه {ص. ۱. بربرینه باغلی،
مسلسل، زنجیرله. ۲.
اکلنوب اوزادیله جق، اکلهم. ||
اولامه یونجه = یرده سورینه رک
آجیلان یونجه نوعی، ذنب الخیل.

اولان {ص. «اولق» فعاندن
س. [کائن، واقع. با:
اولق.

اولامق {فل. بیتشمک، متصل
اولمق، تسلسل ایتمک،
زنجیرله بربرینه صاریلوب او-
زانمق.

اولامه {س. اتصال، تسلسل،
زنجیرله اوزانمه.

اولایچی {س. ایکی چکوب چله
ایبان ایشچی.

اولت {س. «اولک» دن [صالغین
انسان و حیوان خسته لغی:
اولت ییلی.

اولته {یاخود اولطه. س. [یتا.
[Volta] ۱. مج. کینک روز.

کاره قارشی کیده بیلک ایچون
برصاغه برصوله صابوب طولا-
شمه سی: اولته اورمق. ۲. مج.
برآشاغی بر یوقاری کزینمه.

اولته {یاخود اولطه. س. اوجنه
چنکل ایکنه طاقیلی آت
قویروغی قیلندن معمول اییکه
بالیق اولامقده قوللانیلیر.
انواعی چوقدر.

اولجه {ظ. ۱. برآز اول، اؤلجه،
مقدما. ۲. ده اول،
اوندن اقدم.

اولچر {س. آتشی قاریشدره جق
دمیر قول، گلبری.

اولچرمک {فت. (آتشی) اولچر
ایله قاریشدروب پار-
لاتمق. || مج. اغوا، افساد ایتمک.

اولچرمک {فت. بالواطه او-
چاش، چاش
اولچروب صاتین آلمق، قاش
قالدیرمق.

اولچشمک {فش. بوی اولچشمک =
ایکی کشی بربرینک
درجه سنی آکلامق ایچون میدان
مسابقه چیتمق.

اولچک {س. ۱. حیوانات اولچمه
مخصوص اولچی، مکمال.

۲. شینیک، کیله نک ربی که
ایکی قوطی به منقسم اولوب
درت اوقه دن عبارتدر.

اولچلمک {نح. ۱. اولچیدن
کچیرلمک، طول و
عرضی ویا حجمی تعیین اولتمق
[تقلت حقنده طارتلق، وزن
دینلیر]، مساحه، مقایسه اولتمق:
ذخیره اولچک ایله. منسوجات
آرشین ایله، مایعات رطل ایله
اولچیلیر: اثواب اولچلمزدن بیچلمز.

۲. مج. ایی دوشونمک، تا صار-

لانمق، موازنه و مقایسه اولتمق،
تقدیر و تخمین ایلمک: قراردن
اول ایش ایجه اولچلمک اقتضا
ایدر.

اولچمک {فت. ۱. برشینک طول
حجمی تعیین ایتمک، مساحه،
مقایسه، کیل ایتمک: تارله بی،
عرصه بی، صویک درینلکنی،
ذخیره بی، زیتون یاغنی اولچمک.
[آغزلق حقنده طارتلق دینلیر.]

۲. بیچیمه جک برشینک اولچیسنی
آلمق: ابتدا اولچوب ده اوله
بیچیلی. ۳. مج. ایجه دوشونمک،
تا صارلامق، تقدیر و تخمین،
مقایسه و موازنه ایتمک: سز بر
کره ایشی ذهنکزد ده اولچک.

|| مج. اولچوب بیچمک، ملاحظه
ایتمک. || جانی جانه اولچمک = قیاس
نفس ایده رک انصاف ایتمک.
|| کوزله اولچمک = برکوز کز-
دیروب تخمین ایتمک. || یری
اولچمک = دوشونوب یا تمق.

اولچمه {س. اولچمک فعلی، مسا-
حه، مقایسه، کیل. با:
اولچمک.

اولچوب {س. با: اولچی.

اولچوم {س. ۱. مساحه، مقا-
لیسه، موازنه. ۲.
ملاحظه، تخمین، تقدیر. ۳.
طور، ادا، روش، رفتار. ||
اولچوم ایتمک = طور وادا ایتمک،
بوی کوسترمک، بیلیچمک صا-
تمق. || اولچومنی بوزمق = طور
و رفتارنی دکیشدیرمک.

اولچوملمک {یا اولچومله مک.
فت. تقدیر و

تخمین و مقایسه ایتک، ایجه
 اولچوب بیجهرک ملاحظه ایتک.
اولچی { س. ۱. اولچمک فعلی،
 اولچمه، مقایسه، مسا.
 حه، کیل: اولچی به اولدقجه بر
 شیشک مقداری بیلنه من. ۲.
 اولچه جک آلت، آرشین، شیرت،
 کیله، شینیک، رطل و سائره:
 یانکزده اولچی وارمیدر؟ ۳.
 تقدیر، تخمین، قیاس. ۴. منا.
 سب مقدار، اعتدال. ۵. دکر،
 قدر، اعتبار. || اولچی آلتق =
 ۱. بیجه جک و یا یاپسه جق بر
 شیشک طول و عرضی و تقرعاتی
 تعیین و قید ایتک: قالفه یاپنک،
 ترزی ائوابک اولچیسنی آلدی.
 ۲. عبرت آلتق، قیاس نفس
 ایده رک متنبه اولتی: بوندن
 اولچی آلمی. || اولچیسنی آلتق =
 چاموره دوشمک، صانکه چامور-
 ده اولچی و قالی قالمق. || اولچی به
 آلتق، اورمق = اولچمک، اولچیسنی
 آلتق. || آغزا اولچیسنی = هرکسک
 حال وحدینه کوره سویلسی لازم
 کلن سوز. || بوی اولچیسنی =
 درایت درجه سی، قدر و اعتبار
 ذاتی. || بوینک اولچیسنی آلتق =
 دکری و درجه درایتی تجربه
 اولتیق. || بوینک اولچیسنی آلتق =
 درجه کفایتی آکلامق.
 || اولچیسنی بیلدیرمک = مقدارینی
 آکلامتیق، حدینی بیلدیرمک.
 || کوز اولچیسنی = تخمین.
اولچیسینز { ص. ۱. اولچلمه مش،
 مساحه ایدلمه مش،
 کورتوری: اولچیسز بازاراق
 اولماز. ۲. اعتدالسز، یحده،
 بیقیاس.

اولدقجه { ح. خیلی، ایچی، ضرر-
 سز حال و مقداره:
 اولدقجه اوقومش؛ اولدقجه علمی
 واردر؛ بوآت اولدقجه یوریور؛
 اولدقجه بر چفتلکدر. — فعل
 معنا سیچون با: اولتیق.
اولدیرمق { فت. ۱. وقوعه کثیر-
 یرمق. ۲. یتیشدیرمک، حاصل
 ایتک، وجوده کثیرمک. ۳.
 اولغون حالنه کثیرمک، کاله
 ایردیرمک: خرمارلی اولدیرمق
 ایچون ایلولده یک صیحاقت قبله
 روزکارلینک اسمسی اقتضا ایدر.
اولدیرمک { فت. ۱. اولومنی
 موجب اولتیق، امانه
 ایتک: انسانی دیرلتن اولدیرن
 جناب حقدر. ۲. قتل، اهلاک
 ایتک: آدم اولدیرمک اک
 بیوک جنایتدر. ۳. اعدام،
 قصاص ایتک: شریعت قاتلی
 اولدیرر. ۴. مج. سرتک و قا.
 تیغنی کیدیروب یو مشاتمق،
 قیرمق: صلاته نی، سبزه نی اولدیر-
 مک. ۵. مج. چوق اذا وجفا
 ایتک، زیاده سیله جان صیقتمق؛
 تاب و توانی کسمک: بویله سوزرله
 بنی اولدیرمک می ایستیورسک؟
 سیحاق بزى اولدیردی.
اولدیرمه { س. اولدیرمک فعلی،
 قتل، اهلاک، اعدام.
 با: اولدیرمک.
اولدیریمی { ص. ۱. اولدیرن،
 قاتل. ۲. مهلک.
اولسون { ح. یکی، دیدیککز
 کبی اولسنه موافقت
 ایدرم: اویله اولسون. — فعلیت
 معنا سیچون با: اولتیق.

اولسی { یاخود اولسی. ص.
 (عر. «اول» ایله خلاف
 قاعده. تر. «سی» ضمیرندن
 مرکب) سوکدن اول اولان،
 قبل الاخیر: اولسی کون = دوندن
 اولکی کون؛ اولسی سنه = یکن
 سنه دن اول اولان ییل، بیلدیر-
 دن مقدم.
اولش { یا اولیش. س. اولمک
 فعلی و طرزی.
اولش { س. بولمه، پای، قسمت،
 حصه.
اولشدیرمک { فت. پای ایتک،
 ایتک.
اولشدیری { ح. بریر، شوراده
 بوراده، سر پندی
 وسگرک اوله رق: اولشدیری
 یاغمور یاغدی.
اولشمک { فش. بولشمک، پای
 ایتک، پایلاشمق،
 اقتسام ایتک: غنیمت مالنی آرا-
 رنده اولشدیلر.
اولشیچی { ص. بشقه لرله برشیء
 پایلاشان، اقتسامه
 داخل اولان، حصه دار.
اولطه س. با: اولته
اولغون { س. «اولتیق» دن
 اولمش، یتیشمش، کاله
 ایرمش: اولغون آرمود، شفتالی.
اولغونلیق { س. اولمش و کاله
 ایرمش میوه نك حالی:
 شفتالینک بو قدر اولغونلیغی ده
 مقبول دکدر.
اولقدر { س. اوقدر، اومقداره،
 کثرتله: اولقدر یاغمور
 یاغدی که اولوقلر آلمدی؛ اولقدر
 یا واردینم حالده دیکلمدی.

اولک {ص. خانه به مخصوص و یا لایق، خانه ده یاشار، یقی : اولک حیوان.

اولک {۱. باغچه و بوستانک منقسم بولندیغی بلوکلرک بهری، تارله. ۲. بهردوغی درده تقسیم ایتک اوزره تارله ده درین سو- ریلن صیپان یولی : چقجی اگلمیجه اولک طوغری کیتمز. ۳. قرق آرشین طول و عرضدن عبارت اولان دونک ربی : بر دوئم درت اولکدر. ۴. صو مجراسی، آلاق، حرق.

اولکج {س. اصلی : یولکج « یولک » دن [تراش آلتی، اوستره. مر.

اولکر {س. اصلی : دیزی معنا. سیله اوزرگا، اوزرگو] بر شکل مخصوص تشکیل ایدن معروف یدی نېمک هیئت مجموعهی، ثریا، پروین. || اولکر دونمی، فرطونه بی = تشرین ثنی اواسطنده واقع اولان فرطونه.

اولکر {س. خاو، قطیفه و شفتالی کبی شیئرک اینجه توگی. || اولکرسز شفتالی = دراقی جنسی.

اولگون {ص. سبزوات و نباتاتک سیماقدن و یا صوسز.

اولکه {س. «الکا» یازمق عبشدر] ۱. مملکت، خطه، دیار : بو اولکه واسعدر. ۲. بردولتک حکمی آلتنده بولنان یر، قلمرو، ممالک : دولت عثمانیه تک اولکسی بک واسعدر.

اولکی {ص. [عر. « اول » ایله [تر. «کی» اداتندن مرکب]

۱. برنجی : اولکی باب. ۲. ابتدای، باشد بولنان : اولکی صحیفه ل. ۳. اسکی، قدیم : اولکی آدم لر. ۴. صو کدن مقدم اولان، قبل الاخیر : اولکی کون = دوندن اول اولان کون، ایکی کون مقدم : اولکی سنه = بیلدیردن اول اولان سنه، ایکی بیل مقدم.

اولماز {یاخود اولمز. ص. محال، امکانسز، ممتنع : او اولماز ایشدر. || اولور اولماز = راست کله، تصادفی، هرکیم ویا هر نه اولورسه : اولور اولماز آدمک ایشی دکلدر.

اولمامش {ص. ۱. وقوع بولمامش، غیر واقع. ۲. بیتشمه. مش، کاله ایرمه مش، خام : اولمامش اوزوم.

اولمدق {ص. اولمامش، وقوع اولمدق بولمامش، امثالسز : اولمدق ایش دکلدر.

اولمز {ص. ۱. وفات ایتمز، حیات اولمز] ابدیه به نائل، جاوید : اولمز بر جناب حق واردر. ۲. چوق طیانیر، طیسانیقی، متین، صاغلام : بوقاشدن اولمز اثواب یاپیلر. || اولمز اوغلی = متین، صاغلام. عو.

اولمش {ص. ۱. وقوع بولمش، کچمش : اولمش بیتشم = ختام بولوب کچن، آرتق یکیدن قاریشدیرلسی اقتضا ایتمز. ۲. بیتشمش، کاله ایرمش : اولمش شفتالی.

اولمش {ص. وفات ایتمش، متوفی، میت : اولمشلرکنزک جا- نیجون.

اولمق {فل. ۱. برحالدن برحاله کچمک، یکی بر حال پیدا ایتک، صیرورت : شراب سرکه اولدی؛ آتش کول اولدی. ۲. بر عنوان و منصب ویا حال و صفت قزاقق : مفتحش اولمق، قاضی اولمق، یوز باشی اولمق، طیبب اولمق، آدم اولمق. ۳. خبریله برابر فعل مناسبی و یروب صیرورت و تحول بیان ایدر : این اولمق = اییشمک؛ صاع اولمق = یاشامق؛ خسته اولمق = خسته لمق؛ سقط اولمق = سقطلمق؛ او یوز اولمق. ۴. عربی صفتلر و نادراً مصدر لرله افعال مرکبه تشکیل ایدر : نادم اولمق = ندامت کتیرمک؛ مأیوس اولمق = یأس کتیرمک؛ دفع اولمق = مندفع اولمق؛ فوت اولمق = ضایع اولمق؛ وفات ایتمک. ۵. فعل اعانه کبی قوللانیلوب، ترکیه فاعلرک بعض صیغ مرکبه سنی تشکیل ایدر : کیتمش اوله جم، کیتمش اولورسه، کیده جک اولدی، کله جک اولور- سه. [بو یش معناده اولمق فعل ناقص اولوب، خبر آلیر. معانی آتیه ده ایسه فعل تام لازم اولوب، خبر آلامز.] ۱. وار و موجود اولمق، کون، وجود : بوشرطک اولمسیه اولماسی بردر = وجود یله عدی؛ پاره من اولور = سه بونی آلیرز؛ یمکده طاتلی اولسه ده اولسه ده اولور. ۷. وقوع بولمق، واقع اولمق، جریان ایتک : نه اولدی؛ طیشاه ریده غاوا اولدی. ۸. جائز و مناسب اولمق، یاقیشمق، الویرمک : بونی ایکی به بولسه له

اولوری؟ بو صیحاقده شمیسه سز
 کز مک اولماز؛ بو اثواب بکا
 اولماز. ۹. یا بلق، اعمال ویا
 اجرا اولنق: ترشی بویله اولور؛
 او یله اثواب اولوری؟ ۱۰. ممکن
 وقابل اولق: هیچ اولوری؟
 دنیاده اولیه جق شیء یوقدر؛
 هر شیء اولور؛ اولور ایش
 دکلدن. ۱۱. ایرمک، یتشمک،
 کمال بولق: اوزوم اولدی؛ آر-
 مود این اولدجه نغز. ۱۲.
 کلک، واقع اولق، ظهور ایتک:
 برکون اولور میدانه چیقار.
 ۱۳. کلک، چاتمق: صباح
 اولدی؛ ایشام اولیور. || اولان
 اولدی = ایش ایشدن کچدی؛
 مضی مامضی. || اولدم اوله سی،
 اولدم اوله لی = بن کندی می بیله لی،
 عمر مده. || اولدی بیتدی =
 آرتق کچدی. || اولسه اولسه =
 نهایت، صوک احتمال اوله رق،
 بوندن زیاده اوله ماز. || اولسون
 = پکی، او یله اولسون، ضرری
 یوق. || اولورسه اوقدر = صوک
 درجه ده، بوندن زیاده اولماز.
 || نه اولدم بدلاسی = کسب ایتدیکی
 حال و ثروته مفرور اولوب تغیر
 ایدن. || نه اوله جق؟ دهانه
 ایسترسک، بوندن زیاده نه اوله
 بیلیر؛ || نه = نه اوله، نه اوله جق.
 || نه اولورسه اولسون = هر چه
 بادا باد. || هیچ اولمازسه = اقلی،
 لا اقل. — دیگر ترکیبات ایچون
 مرکباتک قسم آخرینه. بلا.

اولمک { مض: اولور. فل. ۱.
 } یا ساماز اولق، جان
 و پر مک، ترک حیات ایتک، وفات،

ارتحال ایتک، فوت اولق. ۲.
 صولق یومشامق، پڑمرده اولق:
 بو چیقکر اولمش. ۳. قوامی غائب
 ایدوب دوشتمک. ۴. پک زیاده
 صیقلق، پک شدتلی قورقو ویا
 دهشت واضطراب وزحمت
 چکمک: قورقودن، آجلقدن،
 صوسزلقدن، مراقدن اولیور.
 ۵. حکمی قالماق. || اجلسز
 اولمک = قضایه اوغرایوب وفات
 ایتک. || اولوب اولوب اوله-
 مه مک = چوق چکمک. || اولورم
 دین = مایوس. || اولورمیسک
 اولدیرمیسک؟ = تحمل اولنیه.
 جق بر معامله حقنده قوللانیر.
 || سنک ایچون، سنک یولکته اوله ییم
 = سکا فدا اوله ییم.

اولمه { س. اولق فعلی. با:
 اولق. }
 اولمه { س. اولمک فعلی. با:
 اولمک. }

اولندیرمک { فت. او بارق
 } صاحی ایتک،
 تاهل ایتدیرمک، تزویج ایتک:
 قیزی اولندیردم؛ اوغلی
 اولندیره جکم.

اولنق { فط. عربی مصدر لاله
 } بر لسه رک مطاوعت
 فعلری ترکیب وتشکیلنه یارار:
 قید اولنق، ذکر اولنق.

اولنمک { فل. « او » دن []
 } او بارق صاحی اولق،
 تاهل، تزویج، ازدواج ایتک:
 ارکک یکر می بش وقیزاون سکز
 یاشنی کچمدکجه اولنمه ملیدر؛ اولنمک
 هرکس ایچون بروظیفه در.

اولنمه { س. اولنق فعلی. با:
 اولنق. }

اولنمه { س. اولنمک فعلی، تاهل،
 تزویج، ازدواج. }

اولو { ص. [اصلی: اولوغ] بیک،
 ایری، عظیم، کبیر، بزرک:
 اولو طاع؛ اولو آغاج؛ اولو آدم.
 [بزجه یالکز بومشالر کبی
 بعض تعبیرانده قوللانیلوب،
 سائر محارده « بیک » لغتی
 استعمال اولنیور.] || اولو اورته =
 آچیقدن، آچیغه ظاهرأ، آشکاره.

اولو { ص. [اصلی: اولوک]
 } اولمش، میت، مرده:
 اولو آدم. ۲. جانسز، قوتسز،
 پک ضعیف. ۳. روحسز، گو-
 شک، تبیل، مسکین. ۴. سو-
 لپوک، صولق، پڑمرده. = س.
 اولمش آدم، جنازه، نعش:
 اولوبی قالدیردیلمی؟

اولو { یاخود اولی. صند. ج.
 } عمر. [فد. یوقدر.] صا.
 حبلر، اصحاب: اولو الالیاب
 = عقل صاحبلیری؛ اولو الامر
 = امر صاحبلیری، خلفای کرام
 حضراتیله اولنرک نامنه حکم ایدن
 امرا وقضاة وسائر.

اولوجهله { ح. [« اول » اسم
] اشارتیله « وجه »
 اسم عریبسندن و « له » حرف
 الصاقندن مرکب] او صورتله،
 او یولده.

اولور { ص. [« اولق » دن []
 } اوله بیلیر، اولق احتمالی
 اولان، ممکن، محتمل، قابل اجرا:
 اولور ایش دکلدن. || اولور
 اولماز = دکمه، راست کله، کیم
 اولورسه، نه اولورسه. || اولو-
 ریته باققی = اوله بیلیدیکی قدر
 یابوب زیاده سنی ایستمه مک.

اولوس { س. قوم، امت، عشر-
تک بیوکی: اولوس
ایلره، ایل اویمالقره، اویماق
اوروقلره تقسیم اولور .

اولوشمق { فش. (کوپکار)
بردن اورومک، ناله
ایدرجه سنه اوزون وموحش
صورتده باغشمتی .

اولوغ { ص. با: اولو.

اولوفز { س. نیلوفر چیچکی که
صوده حاصل اولور
بر نباتدر. [فر. Ménuphar]

اولوق { س. ۱. اوستی آجیق
بوری، ۲. طامسدن
این یاغور صولرینی طویلامق
ایچون طامک کنارلرینه
ط. ولاشدریرلان اوستی آجیق
چنقو بوری، ناودان، میزاب.
۳. ییو، برشیٹک اوستنده اویش
یول .

اولوقلی { ص. اویش یوللری
اولان، ییولی .

اولوک { ص. با: اوانو.

اولولامق { فت. « اولو » دن
توقیر و تعظیم ایتک،
اکرام واعزاز ایتک. مر.

اولولانمق { فل. بیوکلک صا-
تمق، تکبر و
تعظم ایتک. مر.

اولولوق { س. بیوکلک، عظمت.

اولوم { س. « اولمک » دن
وفات، موت، ممات،
اجل: اوانوم اللهک امری؛ او-
لوم دیریم = حیسات و ممات.
|| اولومنه صوصامق = ایستیره رک

مخاطره به کیرمک .

اولومحیل { ص. اولومی موجب،
باعث موت، مهلک:
اولومحیل خسته لاق .

اولومق { فل. (کوپک) اوزون
وموحش برسسه
آغلارجه سنه اورومک .

اولویت { س. عر. « اولی »
اسم تفضیلنه ادات
مصدریت علاومه سیله متشکل
لفت مولده در. [دها لایق و
سزاوار ومناسب اوله، رجمان،
تقدم: بو جهته اولویت واردر؛
فلان اولویتله مستحقدر .

اوله جق { ص. ۱. ممکن، قابل،
محتمل: اوله جق ایش
دکدر. ۲. مقدر: اوله جق
ایمش؛ انسان نه یاپسه ایش
اوله جغه واریر. || اوله جفی =
فیأتک شایان قبول مقدراری،
اویشیه بیله جک فیأت: اوله-
جفی سونلیک ده آله لم .

اولی { ص. « او » دن [اوبارک
صاحبی، متأهل، ذوالزوج،
قاریلی، قوجهلی: اولی آدم، اولی
قادرین .

اولی { یاخود اولا. ص. عر.
« ولی » دن ستمق. [

۱. مقدم، مرجع: اوله یایمقدن
ایسه بویله یایمق اولادر.
۲. دها لایق، دها سزاوار
وشایان، انب، احرا: اومنصبه
او بدن اولادر .

اولی { ص. عر. « اول » ک
مؤنثیدر [برنجی: رتبه
اولی. با: اول .

اولی { ص. ج. عر. با: اولو.

اولی { ص. عر. ث: اولیه.
« اول » دن ستمق. [
برنجی درجه به ویا ایلک زمانلره
منسوب و متعلق، اک اول وقوع
بولان: تحقیقات اولیه = بر
وقعه جزاییه حقنده اک ابتدا
اجرا اولنان تحقیقات .

اولی { ظر. « اول » صفت
عربییه سیله تر. ضمیر غائبدن
مرکب [ابتدا، ابتداری: اولی
بویله اولوردی .

اولیاء { س. ج. عر. فد:
ولی. با: ولی. = تر.
فد. ولی، ولایت و کرامت صا.
حی، قرب الهییه نائل آدم:
بوتربده بر بیوک اولیا یاتیور.
|| مج. ولی کبی حلیم وسلیم وحسن
اخلاقه مالک: بو آدم عادتا
اولیادر .

اولیات { س. ج. عر. « اول ».
« دن ستمق. ج. [بر
ایش و یاوقعاتک ابتداری، ایلک
قسمی، اصل ماده و یاوقعاتدن
اول ظهور ایدن علائم و وقایع،
مبای، مقدمات: بو ایشک
اولیاتی واردر؛ اولیاتی بیله جکه
ایشی آکلایه مازسکز .

اولیجی { ص. اولسی مقرر، قابل
موت .

اولیلک { س. اولی آدم و یا قادینک
حالی، متأهلاک .

اولین { ص. ج. عر. فد:
اول. با: اول .

اوم { واوما س. تق. کیمک وسائره.
« نك یووارلاق باشی. [اوم-
موز وسائره بوندن مشتقدر. [

اوما { یاخود اوما. س. کوچک
چوجقعلری قورقونمق

ايچون جاهلانه ايجاد اولمش
قورقونچ بر شخص موهوم، ديو
وغل يباتي کي اسمي وار جسمي
يوق شي.

اوماج { س. اصل: «اوغمت».
[دن اوغماج] تازه تر
خانه.

اوماجه { س. کسيان آغاج
[يردنه قالان کوتوک
ديي.

اوماجي { باخود اوماجي. س.
[کوچک چوققلري
قورقومتق ايچون ايجاد اولمش
مخوف بر شخص موهوم.] اوما
کي.

اومهبره { س. [يتا. Ombra =
[کولکه] جوز تقليدي
تلوينانده قويو قهوه رنگنده
بوياقمه مخصوص طوپراق بوي.

اومديرمق { فت. اميد ايتديرمک،
[اميده دوشورمک،
اطماغ ايتک: ياغمورل محصولاتجه
برکت اومديرور.

اومسانق { فل. اميد ايتک،
[اميده دوشمک،
اميده بولمق.

اومک { فل. با: ايومک.

اوملق { فح. ۱. اميد اولمق،
[مأمول ايدمک: او
آدمدن بويله براهيم او ملمازدی.
۲. بکلتمک، انتظار اولمق:
اومليان بريدن کلدی.

اومتق { فت. ۱. اميد ايتک،
[املنده بولمق، مأمول
ايتک: کيدين يارديم اوميورسک؟
۲. بکلتمک، انتظارانده بولمق:

بوکونلرده بر مکتوب اوميورم.
۳. ايناتمق، ظن ايتک: اوممام که
بوکون کلسين.

اومه { س. ۱. اومو، اميد، امل.
۲. بکلتمه، انتظار، ترقب.
۳. ايناتم، ظن.

اومتق { فل. اميده دوشمک،
[اميد وانتظارده بولمق،
اومسانق.

اومنيبوس { س. [لا. Omnibus]
[ترامواي کي بيلته
چوق يولجي آلير بيوک آرابه که
تراموايدن فرق دمير يولي
اوليوب عادي قالديرملرک او-
زرنده يوريدلسيدر.

اومه { س. ۱. اومه، اميد، امل.
۲. بکلتمه، انتظار، ترقب.

اومورغه { س. [صححي: اوگورغه]
[با: اوگورغه.

اوموز { س. [کيک باشي ديمک
[اولان 'اوم' و 'اوما' دن
مشتق اولسي لازم کليرسه ده،
ترکيده «چکين» دینلديکنه نظراً،

يو. $\mu\omega\sigma$ (اوموس) دن مأخوذ
اولسي ده محتملدر.] آرقه نك اك
يوقاريسي، بوينک ايکي طرفنده
قوللرک اوچلرينه دک متمد
اولان ير، کتف، عاتق، دوش،
تق: چکين: اوموزي اسگلي؛
اوموزينه آلمق. || اوموز او-
بشمک = مساوي وهمايه اولمق. ||
اوموز اوچرجانغي = کوپرچمک،
ترقوه. || اوموز اورمق = يارديم
ايتک. || اوموزه اورمق = ۱.
قالديرمق، اوموزينه آلوب کو-
تورمک. ۲. آرقه سني اوخشامق،
تقدير وتحسين ايتک. || اوموز

اوموزه = ازدحام. || اوموز باشي
= اوموزک اوچي، قولک اوستي،
منکب. || اوموز چکمک، قالدير-
مق = ييله مزله کلک، تجاهل

ايتک. || اوموزه چيتمق = يوز
بولمق، طاشيرمق. || اوموز
سيلکمک = مسامحه ايتک. ||
اوموزده طاشيمق = چوق حرمت
واغزاز ايتک. || اوموز کورکي

= اوچلري اوموزه متصل او-
لوب، آرقه دن آشانغي به طوغري
اوزانان کورک شکلنده ايکي
ياصي کيک که بونله باقه رق تقال
ايدنلرده وارددر. || اوموز
ويرمک = يارديم ايتک. || اوي
اوموزنده = خانه بردوش، سر-
سري. || ع. سلاح اوموزه =
تفنگي اوموزه آلمق قومانده سي.

اوموزلامق { فت. ۱. اوموزه
[اورمق، قالد-

يروب اوموزده طاشيمق. ۲.
اوموز ويروب طياتمق، يارديم
ايتک.

اوموزلوق { س. ۱. اوموزه
[مخصوص اونيفورمه
سسوسي، آپولت. ۲. اوموز

چارازي. || کمي اوموزلوق =
کيتمک باش وقچ طرفلرنده هر
ايکي يانده کي قيريم يري که جمعاً
درت اولور.

اون { س. اوکودلمش توز حالنده
[حبوبات وساژه، دقيق:
بغداي، آربه، پرنج، پتاهه اون؛
اون اتمک ييارلر. || مج. پک
ايجه دوگلمش شي: اون اوقاق.
|| اون قياتي = اون چکيلن وصا-
تيلان محل.

قن { عدد طغوزدن صکره کلن }
 { عددکه آحاددن صکره او-
 لوب عشراک برنجیسیدر، وبر
 رقیله صاغنده برصفر ایله افاده
 اولنور، عشره، ده، ۱۰ : ا و ن
 کشی، ا و ن کون؛ ا و ن بر، ا و ن
 ایکی الخ؛ یوز ا و ن، بشیوز
 ا و ن یدی. || مبالغه دن ده کنایه
 اولور: ا و ن کره سویلدم. ||
 ع. ا و ن باشی. با: ا و ن باشی. ||
 ا و نده بر = برشیئک ا و ن قسمدن
 بری، عشر. || ا و ن پارمق =
 ایکی ال؛ ا و ن پارمغ یاقه سنده در
 = حقعی ایسترم؛ ا و ن پارمغی
 قره = مفتری، نادوس شکن.
 ا و ن ا م ق { فته، بکنوب ایستمک،
 } { ترجیح واختیار ایتمک.
 مر.
 ا و ن باشی { س. ع. ا و ن نفره قو-
 } { مانده ایدن عسکرکه
 افراددن معدود اولوب نفر ایله
 چاوش آره سنده اولور. || ا و ن-
 شی طاقی = بر ا و ن باشی معیتده
 بولسان ا و ن نفر هیئت: او
 قراغولده بر ا و ن باشی طاقی اقامه
 اولنیور.
 ا و ن باشیق { س. ا و ن باشی رتبه،
 } { صفت و وظیفه سی.
 ا و ن جی { س. ا و ن استحضار و
 } { فروخت ایدن، دقیق
 تاجری.
 ا و ن ده ل ق { س. ۱. ا و نده بر اوله-
 } { رق و بریلن و یا آلنان
 اجرت: بو حلواجی ا و نده لقله
 صاتیور. ۲. محصولات ارضیه دن
 بروجه شرعی ا و نده بر اوله رق
 خزینة دولته و بریلن و یرکی،

عشر: ذخیره، زیتون، اوزوم
 ا و نده لنی.
 ا و ن ده ل قجی { س. ۱. محصولات
 } { ارضیه تک عشرینی
 طوبلایان حکومت مأموری و یا
 ملتزم، اعشارجی، اعشار
 تحصیلداری. ۲. حاصلاتک
 ا و نده بری مقابلنده چالیشان
 ایجیحی، صاتیجی.
 ا و ن ر { عد. بهربنه و یا بهر دفعه.
 } { سنده ا و ن: پارمغی تقسیم
 ایتدکلرنده جمله سنه اوز غروش
 دوشدسی؛ تختلری اوز اوز
 یوکلتدیلر.
 ا و ن گ و { یا ا و ن گ و، ا و ن گ ی.
 } { س. عناد، معندک.
 ا و ن گ و ر { ا و ن گ و رده مک. با:
 } { هونگور، هونگور.
 ده مک.
 ا و ن گ و ل { ص. عنادجی، معند،
 } { مصر. مر.
 ا و ن گ و ل ل ک { س. عنادجیق،
 } { معندک، اصرار.
 ا و ن گ ی ش م ک { فل. عناده بیتمک،
 } { معندک ایتمک،
 تعند و اصرار کوسترمک.
 ا و ن ل م ق { فته. ا و نه بولامق،
 } { اوستنه ا و ن سریمک
 و یا ا و نه باترمق.
 ا و ن ل ق { س. ا و ن قونیلان یر،
 } { دقیق انباری. || ا و ن ل ق
 صیحایی = ملوث آدم.
 ا و ن ل ق { ص. ۱. ا و ن قسمدن
 } { مرکب. ۲. ا و ن غروش
 و ساثره قیمتده اولان: ا و ن ل ق
 فانه؛ اولفندن چیقارک. ۳. ا و ن
 باشنده بولنان: ا و ن ل ق برچوجق.

= س. ۱. ا و ن غروش و سا-
 ثره قیمتده سکه حقیقه و یا
 اعتباریه: بوکا بر اولنق وار؛ بر
 اولنغه و برمریسکز. ۲. ا و ن
 پارمغی کوچک سکه: دینلیجی به
 بر اولنق و یرمز.
 ا و ن ل ی { ص. ا و ندن یابلیش و یا ا و نه
 } { بولامش.
 ا و ن ل ی { ص. ا و ن قسمدن مرکب.
 } = س. ا و یون کاغدلر.
 ی ن ک ا و ن ب ن ک ی س ی: قو په تک
 اولیسی سزده میدر؟
 ا و ن ن ج ی { ع. ا و ن درجه و مره
 } { تبه سنده بولسان،
 طقوزنجیدن صکره کلن، عاشر،
 ا و ن ج ی کون، ا و ن ج ی باب؛ یوز
 ا و ن ج ی
 ا و ن ن ج ی ل ق { س. ا و ن ج ی اولمه،
 } { ا و ن ن ج ی ن ک درجه
 و مرتبه سی: صنفنده ا و ن ج ی ل ی
 قزانه بیلیرسه ینه ابی.
 ا و ن و ت د ی ر م ق { فته. ا و ن و ت د ی س ن ی
 } { موجب اولمق،
 سبب نسیانی اولمق: ا و یونه
 اولان مراق کندیسنه وظیفه.
 سنی ا و ن و ت د ی ر یور. ۲. دها یو ک
 بر آجی کلوب ا و ن دن اول ک ی ن ک
 ا و ن و د ی ل س ن ی موجب اولمق:
 اوغلنک وفاتی باباسنی ا و ن و ت د ی ر
 دی. ۳. عفو ایتدیرمک، باعث
 عفو وصفعی اولمق: بکا صکره.
 دن ایتمش اولدیغی ایلکلر اول کی
 معامله سنی ا و ن و ت د ی ر ی.
 ا و ن و ت غ ا ن { ص. چوق ا و ن و د ا ن،
 } { ا و ن و د ی ج ی: ا و ن و ت غ ا ن
 آدمدر؛ ا و ن و ت غ ا ن طبیعتی واردر.
 ا و ن و ت م ق { مض. ا و ن و د و ر. فته.
 } { ۱. خاطر نردن چیقمق،

بلا اختیار خاطر دن چیقارمق، نسیان، فراموش ایتمک : بوکون اوریاه کیده جکمی اونوئتم؛ او قدر امکله اوکر ندیکم علوم ریاضیه بی کاملاً اونوئتم. ۲. کچمک، عفو وصفح ایتمک، آگما. مق : کسندیسندن کوردیکم حقسزلقلری کاملاً اونوئتم. ۳. اہمال و مسامحه ایتمک : وظیفه سنی اونودور آدم دکادر. اونوئتمه {س. اونوئتمق فعلی، نسیان، فراموش.

اونودولق {خ. خاطر دن چیقمق، ایتمک} چیقارمق، فراموش ایتمک : این اوکر نین درس قولای اونودولماز: سزک ایلمککز اونودیلمی؟ اونودیلمی {ص. چوق اونودان، اونوتغان.

اونیفورمه {س. [فر. Uniforme] البسه سی : ضابط اونیفورمه سی؛ رتبه اولی اونیفورمه سی؛ بیوک اونیفورمه. اوز {س. با: اوز.

اؤولامق {فل. غا: هوولا. قوشی} فیریلوب هجوم ایتمک : شاهین گوگرچینک اوزرینه اوولادی.

اؤوشدیرمق {س. دوزیر، صحرا، دشت : اؤوشمق} با: اؤوشمق و سائره.

اؤوه {س. دوزیر، صحرا، دشت : زمرد کچی کوزل و منبت : اوومل، صوسز واسع اوومل. «اوه» صورتنده تحریری ناقصدلر.}

اؤوه لامق {فت. با: اؤغلامق.

اؤوه لاق {ص. اکثریت اوزره} اؤوه لردن عبارت (یر): جزیره و عراق اووه لاق یرلردر.

اؤوه ام {سذ. جمعر. فد. و هم. با: و هم. اؤوه لک} س. با: اؤوگه لک.

اؤوهو {حد. اوکسوروک سسنی} تقلیددن عبارت استهزا تعبیریدر.

اؤویا {یاخود اؤیه. س. «اومق» دن} قادین چاشیر و اویا-بنک و سائر بعض شیئرک کنارینه ایکنه ایله یاییلان و یا حاضر آلتوب دیکیلن اییک و یا کتن و ایلیکدن اویمه لی سوس، دانسته : یاقه سی اویالی؛ اویالی یعنی. [اوروپا کاری اولانرینه اکثریا دانسته دینلوب، اویا اسم ترکیسی یرلیسنه یعنی قادیلر سزک ال ایله یایدقلری طرز قدیمنه مخصوص قالمشدر؛ حالبوکه هپسی اویا اولدیغندن، اجنبی مالیه برابر براجنبی لغتنکده ادخالنه حاجت یوغیدی.]

اؤویاجی {س. اویا ودانته یاپان} و صانان آدم و یاقادین.

اؤویار {ص. «اومق» دن} ۱. قابل تسویه : اویار ایش دکلدر. ۲. بکزر، مثل، مانند : بونک اویاری، بوگا اویار یوقدر = بی مانند، بی نظیردر.

اؤویالامق {فت. ۱. اویا ودانته} ایله ترین ایتمک،

اویا طاقق. ۲. مج. ۱. مشغول ایدوب بر شیئی اونوتدیرمق : شو چوجنی آل ده بر آرز اویالا. ۲. آلداتمق : ایکی آیدر بنی اویالا یور.

اویالاندیرمق {فت. مواعد} کاذبه ایله آلداتما. دوب وقتن چکیرمک، بوکون یارین دیه رک آلداتمق : آله. جقیلیرلی برر صورتله اویالا-ندیر یور.

اویالانمق {فج. اشغال و اغفال} اولتمق، آلداتمق. = فل. عبله اشتغال ایدوب وقتنی غائب ایتمک.

اویالی {ص. اویا ودانته طاقلمش،} اویا ایله مزین : اویالی یعنی.

اویان {س. آتک باشنه طاقیلان} سوسلر، رخت پوسکول و پوللری.

اویاندیرمق {فت. ۱. اویقوبی} قاچیرمق، ایقاپ و بیدار ایتمک : بنی یارین ارکندن اویاندیرک. ۲. مج. غفلتدن قور. تارمق، ارشاد و متنبه ایتمک : مواظ حکمت آمیز یله یر چوق آدملری اویاندیردی. ۳. علم و عرفانله تنویر اذهان ایتمک، ظلمت جهالتدن قور تارمق : مکتبلری تکثیر و تعمیم ایله ارباب صناعت و تجارتی اویاندیرمغه غیرت ایتملی. ۴. پارلاتمق، طوتیشدیرمق، اشعال و تنویر ایتمک، یاقق : شو آتشی، شو موملری اویاندیرک. ۵. اعمار ایتمک، بنا و کشاد ایتمک، معمور بر حاله کتیرمک، شنلندیرمک : بغدادده مدرسه

نظاميه ي اويانديران؛ شو مکتبی
اوياندير سهق؛ اوراده بر درگاه
اوياندير مشلر .

اوياندير پيجي } ص. اويقوي قا-
چيران، اي قضاظ
ايدن، منبه : اوياندير پيجي (علاج،
ساعت) .

اويانق } اويانقلق . با : اويانق،
اويانقلق }

اويانلامق } فت. (آته) کم و
ديزکين، باش رختي
طاقق .

اويانمق } فل. ۱. اويقودن قا.
لتمق، اويقو قاچق،

متمقظ و بيدار اولق : بو صباح
پک ايرکن اوياندم . ۲. مج. خواب
غفلتدن قورتلوب متنبه اولق،
کوز آچق، رشد و هدايته نائل

اولق : فلانک وعظ و نصيحتيله
بر چسوق آدمير اوياندى . ۳.

علم و هنر اوکرونوب ظلمت جهـ
لندن قورتلق، تمدن ايتمک :

مکتبلر سايه سنده خلق اوياندى .
۴. (نباتات) جانلانونوب سور-

مکه باشلامق : او ياغموردن
صکره چايرلر اوياندى . ۵.

(فسالق) ظهور ايتمک .
۶. شنلنک، معمور اولق،

کشاد ايدمک : اوراده بوسوک
زمانده بر درگاه اوياندى .

اويانمه } اويانيش . س. اويانمق
فعلي، تيقظ .

اويانيق } ص. ۱. اويوميان،
يقظان، بيدار : کجه

باريسي بن اويانيق ايدم . ۲.
کوزي آچيق، ذکي، مستعد :

پک اويانيق بر چوجفه بکزبور .
۳. علم و عرفانه تشوير ذهن

ايدوب غفلت وجهالتدن قور-
تلش اولان : اورانک اهالي سي
اويانيقدر .

اويانيقلق } س. ۱. اويوميان
آدمک حالي، تيقظ،
بيدارلق . ۲. ذکاوت، استعداد .
۳. غفلتک ضدی، تنبه، بصيرت .

اويخو } س. با : اويقو .

اويديرلمق } فجع. ۱. توفيق و
تطبيق ايدمک :

قانونک بر بندينه اويديرلمق
اقتضا ايدر . ۲. تسويه ايدمک،
دوزده دمک : باغچه نک هر طرفي

اويدير يلوبده صکره ديکيله جک
شيشلر ديکلميدر . ۳. ايجاد و

تصنيع ايدمک : بوخبر اويديرلمش
بر شيشه بکزبور .

اويديرمق } فت. ۱. توفيق
و تطبيق ايتمک،

اويغون کتيرمک : انوای وجوده
اويديرملی . ۲. دوزلتمک، تسويه

ايتمک، يولسه قومتی : ايشلری
اويديروب صکره راحت ايتلی .

۳. ايجاد و تصنيع ايتمک : کند-
يلکنندن برطاقم حوادث اويدير-

مش . ۴. موجب انتفاع اوله جق
صورتمده الده ايتمک : بوکتابی

زهدن اويديردیکرز . || آياق او-
يديرمق = آياق تعليمی ايتمک .

|| اناختار اويديرمق = اصل
اناختاردن بشقه براناختار ايله
کلیدی آچق .

اويديرمق } فت. بشقه سی وا-
سطه سيله اقمق،
چقورلامق، قازيتمق، حک

ايتديرمک .
اويديرمه } س. اويديرمق فعلی .
|| با : اويديرمق . =

ص. اويديرلمش، ايجاد و تصنيع
اولمش، اصلسز، يالان : اويدير-
مه برکيايه .

اوييرمک } فت. ۱. اولنديرمک،
تزوج ايتمک . مره
[تلفظی اورمک . طشره ده اليوم
بومعنايله قوللانيلور .] ۲. اتباع

ايچون چويرمک فعليله برابر
قوللانيلير مهملاندندر : اويروب

چويرمک . ۳. برشي باقمقندن
عاجز اوله رق ترددله اوته -
سنه بريسنه باقمق : الننده

اويردى چويردى طوردى .
۴. عهده سندن کلک : اويردى

چويردى ياپدى . ۵. مج. طوب .
غريجه سويله يوب طولاييسيله

آکلامق : اويروب چويرمه،
طوغريسنى سويله والسلام .

اويشديرمق } فت. ۱. اوزد-
لاشديرمق،

آره لرنده موافقت حاصل ايتمک :
طرفيني اويشديرمه چاليشور .

۲. دوزلتمک، تسويه ايتمک : بو
ايشده اويشدير يورملى .

اويشتمق } فش. اوزلاشتمق، موا-
فقت ايتمک : محاکمه

احتياج برافقسزين آرامزده
اويشدمق .

اويصال } ص. [« اويتمق » دن]
هرکسه اويان، هر

کسک فکر و رأينه تابع اولوب
مخالفت ايتمين وکندينه مخصوص

فکر و رأینی اولمان .
اويغور } س. سيوک برترك قبيله سي
که ماوراءالنهرک شمال

وشرق جهتلرنده منتشر اولوب
اک اول تمدن ايدن وخطا استعمال

ايدهرک ترکجه يي يازان بونلر

اولمغه، اسکی ترکیه اویغور
لسانی ویلیزیسی اویغور خطی نامیله
شهرت بولمدر. جنیکیز خاندن
صکره اسلامه کن مغولرله
قاریشوب (چفتای) نامی
آلمشدر .

اویغون { ص. [اویق « دن]
۱. اویار، موافق،
مطابق، تابع : افندیسنه اویغون
اوشاق؛ طبیعتنه اویغون کلک
= توافقی ایتمک . ۲. مناسب،
لایق، شایسته : پک اویغون
برایشدر . ۳. اوجوز، اهون :
اویغون بر فیأئله آلمی .

اویغونسز { ص. ۱. ایماز، نا
موافق، غیر مطاب
بق : بکا اویغونسز کلیور . ۲.
لایق اولمیان نا مناسب :
اویغونسز برایشدر . ۳. سوء
حرکسته بولنان، تریبه سز :
اویغونسز بر آدم .

اویغونسزلق { س. ۱. ایمازلق،
عدم توافقی .
۲. مناسبستزلک، ناروا فعل
و حرکت . ۳. سوء حرکت، سوء
معامله، یارمازلق : بو آدمک
اویغونسزلفی معلوم .

اویغونلق { س. مناسبست، لیاقت .

اویغه لامق { اویولتمق . با :
اویولغه لامق .

اویقو { س. [« اویومق » دن]
۱. انسان و اکثر حیواناته
هر کون و علی الخصوص کیجه لری
عارض اولسی طبیعی اولان
معروف اویوشقلق حالی، نوم،
خواب : اویقو اویومق . ۲. مج .

غفلت بصیرتسزلک . ۳. جهالت،
ظلمت جهل و نادانی : چینلیسر
اویقوده درلر . || اویقو آچلق =
اویقو سر سملکی کیتک . || اویقو
باشق = اویقو غلبه ایتمک، بلا
اختیار اویومق . || اویقو طاغلق،
قاچمق = اویقو آرزوسی مندفع
اولوب آرتق اویویه مامق .
|| اویقو کسیدیر مک = بر آرز
اویومغله اویقوینی دفع ایتمک .
|| اویقویه طالمق = درین اویومق ؛
و مج . خواب غفلته وارمق .
|| اویقویه وارمق = اویومق .
|| اویقودن قالتمق = اویاتمق .

اویقوچی { ص. اویقوینی چوق
سون، چوق اویویان .

اویقوسز { ص. اویومیان، اویو-
یه مامش : اویقوسزم ؛
بوکیجه اویقوسز قالدیم .

اویقوسزلق { س. اویومامه،
اویویه مامه،
سهر، ارق : اویقوسزلق آدمی
سرسم ایدر .

اویقولق { س. ۱. قونداقدهکی
صینیک آوجنده
بریکن پروز . ۲. قوزینک غیر تلام
غنده بولنان ایریجه بزلر .

اویکونمک { فل. متأثر اولق،
درد درون اولق .

اویلق { یاخود اویلوق . س.
بجاغک قالچهدن دیزه
قدر اولان قسم اعلاسی، فخذ ؛
اویلق کیمکی = بوقسمک کیمکی .

اویلمق { یق. فل. چقور واو-
یوق اولق : آغاجک
قابوخی اولمش ؛ پرلر سیلدن
اولمش ؛ قویونک بیلزیککی ایپدن
اویلور .

اویله { س. اویلق فعلی، چقور-
لائنه .

اویلوم { ص. اولمش، اویمه لی،
دایک دشیک .

اویله { ک. [« او » اسم اشا-
رتیله « یله » ادانندن
مرکب] تشبیه و تمثیل ایچون
بعیده اشارته مخصوصدر . [قریب
ایچون « بویله » و متوسط ایچون
« شویله » دینلیر .] اویولده،
اوصورتده، او طرزده، اونک کی
اومشلی، هکذا، چنان : اویله
آدم ؛ اویله سونلیک ؛ اویله یازمق .
|| اویله ایسه = واحداه، او
تقدیرده . || اویله جه = طبق او
طرزده . || اویله سی = اودر لوسی .

اویله { یاخود اویلین با :
اویله .

اویله لک { س. او طرز، اوصورت،
اویول : اویله لکله
اولماز ؛ اویله لکله چوق تریبه
اولماز .

اویماق { س. بر اولوسک منقسم
اولدیفی قسملرک بهری،
قبیله .

اویمق { مض. اویار . فل . ۱.
آرقه سندن کیتک، تابع
اولق، اتباع و امثال ایتمک،
اقتضا، اقتدا ایلمک : نمازده
امامه اویمق . ۲. موافقت و
مطابقت ایتمک، موافق کلک،
مخالفت ایتمک : کیمسه یه ایماز
عجائب بر آدمدر . ۳. ماستیلی
و اویسون اولق، بکزه مک،
بربرینی طومتق : بو خرج بو
قاشه ایماز ؛ آستاریوزه اویلمیدر .
۴. یاقیشتمق، کلک : بو انواب

بکا اویماز. ۵. قرارلا شفق،
متفق علیه اولق، نتیجه پذیر
اولق: او ایش اویمدی؛ بازار-
لق اویدی می؟ ۶. تام کلک،
موافق اولق: آناختار کلیده،
قیاق تجربه اویملدر.

اویتمق { مض: اویار. فت: ۱. قاز-
مق، چقورلا تمق، حفر
ایتمک: کوستبک یری او یوب
ایچنه کیر. ۲. قازیتق، حک
ایتمک: مرمری او یوب بر طاقم
چیکار و یازیلر نقش ایتمش. ۳.
بر شیئی مقمر کسوب پارچه
چیقارمق: کو ملکک یاقه سنی،
قولتوغنی اویمق. || کوز اویمق =
چیقارمق.

اویمه { س. ۱. اویمق فعلی. با:
اویمق. ۲. نخته و طاش
وقاش و سائره اوزرنه حک
ویا دلیک دشیک کسمکه اولنان
زینت: مرمر اویمه سی؛ صحیاق
اویمه لری؛ اوریتنک اطرافنده کی
اویمه لر.

اویمه چی { س. طوغرامه زینت-
نی یابان طوغرامه چی.

اوینامق { مض: اوینادر. فت.
۱. یری دیکشدر-
مک، قیلمامق، تحریک ایتمک:
دامه بیلن خانغی طاشی اوینا.
ده جغنی بیلر؛ فدانی یرندن
اوینامازسه کدها چابق بویور.
۲. او یون ایتدیرمک، او یون
اوینامغه سوق واجبار و یا
مساعده ایتمک: اوکنده شطرنج
اوینادهرق سیر ایتمکه تلذذ
اید. ۳. صیچراتمق، او یونلر
ایتدیرمک: آت اویناتمق؛ آتی،
میون اویناتمق. ۴. خوره

تیدیرمک، رقص ایتدیرمک. ۵.
تیا تروده بر او یون اجرا ایتدیر-
مک: بو اقسام فلان تیا تروده
مولیرک فلان اثرینی اویناده-
جقلردر. ۶. آلداتمق، اغفال
ایتمک، آلدادهرق یورمق: ایکی
ایتدیرمی اوینادیور. || ایچنه
اویناتمق = محو ایتمک: بو پارینی
ایچنه اوینادی.

اوینامق { س. اویناتمق فعلی. با:
اوینامق.

اوینادلمق { فج. ۱. یری دیکشدر-
لمک، تحریک ایدلمک:
دامه نک شو طاشی اوینادیله.
۲. صیچرادلمق، او یون
ایتمکه سوق اولتمق: بو آت
چوق اوینادیلوب یورلمشدر.
۳. (تیا ترو او یونی) اجرا
ایتدیرمک: بو کیجه تیا تروده
یکی بر او یون اوینادیله جقدر.
۴. اغفال ایدلمک، او بالاندیرلمق.

اوینادلمه { اوینادلیش. س. او-
ینادلمق فعلی و طر-
زی. با: اوینادلمق.

اویناش { س. معشوق، دلبر،
سوکیلی.

اویناشمق { فش. برلکده اوینا-
مق، برینه طاقله.
رق اوینامق، ملاحظه ایتمک.

اویناشمه { س. برلکده اوینامه،
ملاحظه.

اویناق { ص. ۱. اوینار، متحرک.
۲. ثباتسز، متانتسز،
متلون. ۳. شوخ، شیوه کار،
ناموسی شبهلی. = س. بوغوم،
مفصل، اویناق یری = بوغوم
یری، مفصل.

اویناقلق { س. ۱. متحرک کلک،
اوینار شیتک حالی.

۲. ثباتسزلق، متانتسزک،
تلون. ۳. شوخلق، شیوه کارلک،
آچیق مشرب.

اوینامق { فل. ۱. قیلمامق،
حرکت ایتمک: بو

طاش یرندن اویناماز، زور
اوینار. ۲. صیچرامق، هوپلا-
مق، صماغه صوله آتیلهرق
او یونلر یایمق: بو طای چوق

اوینار. ۳. بوکلک، قیرلمق،
متحرک اولق: بر آیاغی اویناماز؛

بو بیک قولاری بجاقلری اوینار.
۴. اکلنجه ایچون اولان

او یونلرک برله مشغول اولق:
بو چوق بتون کون اوینار.

۵. او یون قییلندن بوش وفانده.
سز سوسله اوغراشوب وقت

غائب ایتمک: نقاش، مارانغوز
چوق اوینایور. ۶. خلجانه

اوغرامق: یورکم اوینادی.
۷. صارصیلوب یری بر آز

دیکشدرمک: بو بنا اوینامش؛
تملینک بر طرفی اوینادی. || عقل

اوینامق = نجهن ایتمک. || کو-
لوب اوینامق = اظهار سرور

ایتمک. = فت. ۱. بر او یون
اجرا ایتمک، بر او یونله اوغراشمق:

کاغد، طاوله، دامه، شطرنج،
بیلاردو، قار اوینار. ۲. قاره

قومق، قارده غائب ایتمک:
پدرندن بولدینی میرانی کاملاً

اوینادی. ۳. تیا تروده اجرا
ایتمک: بو اقسام تیا تروده قارمنی

اوینایه جقدردر.

اوینامق { اوینامق فعلی. با:
اوینامق.

اویناللمق { فج. او یون اجرا او-
لتمق: بوراده اوینا.

نماز؛ بوایون بویله می اوینا - نیلیر؟

اوینامق { تیاترو اویونی } اجرا اولمق : طاوله یالکنز ایکی کئی آراسنده اوینانیر؛ بواقشام تیاتروده نه اوینانه قدر؟

اوینایش { س. صیجریوب اوینا - مق فعل و طرزی : بویله اوینایش بن کوردم .

اویومتق { مض : اویودور . فته . ۱ . اویقویه یاتیرمق ، اویقو کتیرمک ، تنویم ایتک : چوجنی اویوتدکمی؟ آفیونلی علاجلر آدمی اویودور . ۲ . اوصاندرمق ، جان صیقمق : بر طاقم اوژون حکایه لاله بنی اویو - تدی . ۳ . آلداتمق ، اغفال ایتک . ۴ . (برایشی) طول مدت تأخیر و تعویق ایتک ، سورنجه ده براقق : بزم ایشی بستیون اویوتدیلر . ۵ . مایا تیسسه ویا قلوروفورم ایله بر مریمک حسنی ابطال ایدوب بائتمق : کندیسنی اویومتسزین عملیات اجرا ایتدیلر .

اویوتمه { با : اویومتق . س . اویومتق فعلی .

اویودیچی { ص . اویقو کتیرن ، اویقویرن ، منوم : اویودیچی علاج .

اویور { ص . ۱ . اویویان ، ناثم . ۲ . ساکن ، راکد ، طورغون : اویور صو ، اویور ایرماق .

اویوز { س . حیواناته عارض اولان برعلت ساریبه که

پک صیق اوفق چبانلردن عبا - رت اولوب زیاده قاشینغی مو - جب اولور ، جرب ، کچیک : او - یوز اولمق = بوعلته طولمق ؛ و مج . صبر ایده مه مک ، پک صبر - سز اولمق . || اویوز اوق = کچیک اوق ، برجنس نبات . || آغاج اویوزی = اشجاره عارض اولان برعلت ، قراع . = ص . اویوز علته طوتلش ، اجرپ : اویوز کچی .

اویوشدیرمق { ف . حسنی ابطال ایدیلر رک طو - یماز برحاله کتیرمک ، اخدار ایدمک : آغریان یر برطاقم علا - جلر سورمکه اویوشدیریله بیلیر .

اویوشدیرمق { فته . حسنی ابطال ایده - رک طویماز برحاله کتیرمک ، اخدار ایتک : آغریان یری بعض روحلر سورمکه برآز اویوشدیردم .

اویوشدیریمی { ص . حسنی ابطال ایده - رک طویماز برحاله کتیرن ، مخدر : آفیون اویوشدیریمی علاجلرک بریدر .

اویوشق { یا خود اویوشق . ص . طویماز برحاله کلش ، مخدور : آغغم اویوشقدر ؛ فلجدن بریانی اویوشق حالنده قالشدر . || مج . تبتل ، بطی .

اویوشق { یا اویوشق . س . اولمسيله طویماز برحاله بولمه ، حسنزک حالی ، خدر ، اخدار :

آیاغنده اویوشقلق واردر . || مج . تبتلک ، بطائت ، رخاوت .

اویوشمق { فل . } « اویومق » دن اولوب « اویمق » دن اولان « اویشمق » فعلندن تفریق اقتضا ایدر . [حسنی ابطال اولمق ، طویماز اولمق ، قاریجه - لثمک : آیاغم اویوشدی . || مج . تبتلک و رخاوت دوجار اولمق : اویوشوب قالد .

اویوشمه { س . اویوشمق فعلی ، خدر ، اخدار . } « انخدار » اولماز ، « مخدر » ک ده معناسی بشقه در . [

اویوشوق { اویوشوقل . یا خود :

اویوشیق { اویوشیق ، اویوشقلق . با :

اویوشمق { فل . تقه . ۱ . (صو) اولمق . ۲ . (سوت) طوروب قویولاشمق ، یوغورت اولمق .

اویوق { ایچی اویوشق ، اویوشقلق : اویوق یر ، آغاج . = س . ۱ . اویوش محل ، قوف یر ، این ، مغاره . ۲ . دیش و میوه وسائره قوغوغی .

اویوق { یا خود اویوق . ص . ایله « اویمق » دن « اویوق » اولسه کرکدر . [۱ . بوستان قور - قولنی . ۲ . یایمه تیه ، تومسک .

اویوقلاشمق { فته . ایچی اویوب یوق حالنه کتیرمک .

اویوقلامق { فل . } اصلی : اویوقلامق اولسه

کرکردر. ایمیضانمق، پینکله مک:
آیاقده اویوقلایوب طوربور.

اویوقلانمق { فط. ایچی اولمق،
اولمق: آغاج اویوقلاندى.

اویونک { س. با: اویوق.

اویولغاق { فت. ۱. دیکیشه
یول ایتمک. ۲. موقت وسگرک
دیکمک، ایلیشدریمک.

اویولغه { س. پارچهلری طوتدیر-
مق ایچون موقت
وسگرک دیکیش.

اویولغه لامق { فت. موقت و
سگرک دیکیشه
پارچهلری طوتدیرمق. = فل.
ییلان کبی طالغه لانه رق حرکت
ایتمک.

اویوم { س. ۱. اویمق فعلی وطر-
زی، اویمه. ۲. اویلیش،
حفر وحک اولمش یر. || کوز
اویومی = کوزک خانه سی،
چشمخانه. = د. مکرر اوله.
رق مبالغه بیان ایدر: اویوم
اویوم اویمق = چوق وهر طر-
فنی اویمق.

اویومق { مض: اویور. فل.
اویوقوده وارمق،
اویوقوده اولمق: چوجق اویو-
دی: سزکلدیکنکرده بن اویو-
بوردم. || مج. ۱. غافل اولمق،
خواب غفلتده بولمق: هرکس
ایرلیبور بز او یوبورز. ۲.
(ایش) کری قالمق، تأخیر
اولمق، عوق و تأخیره دوشمک.

اویوملامق { فل. (آغاج)
یرلشمک، کوک
صالمق، طومتق.

اویومه { س. اویومق فعلی.
با: اویومق.

اویون { س. [« اویمق » دن]
۱. اککنک ووقت کچیر.

مک ایچون بتون وجودله ویا-
خود ال ایله متعدد آرقداش لر
بیننده اجرا اولنان شیء که چو-
جقلره و بیوکره مخصوص اوله رق

انواعی حسابسزدر، لعب، بازی،
لهسو، لابه: اویون اوینامق.
۲. یکن قزاق اوزره آقچه

قونسله رق اویناییلان اویون،
قار: ماملکنی اویونده یدی،
اویونه یردی. ۳. رقاص و جا-
نباز کبی آدملرک خلقی اککندیر.

مک ویا اجرای هنر ایتمک اوزره
بر محل مخصوصده ایتمک لری
اجرا آت: بو کجه اویون وار؛
اویونه کیتدی لر. ۴. حبله، خدعه،
اوسته قلی آلداتمه، دولاب. ۵.

تیا تروده اجرا اولنغه مخصوص
آجیقلی ویا کونج حکایه و بونی
حاوی کتاب. [بوکا اویون اطلاق

آنجیق اورته اویوننه قیاس
ایدلسنه منیدر.] || اویون
آلمق = قارده قزاقمق. || اویون

ابه سی = پیشقدم، اویونک باشی.
|| اویون ایتمک، یا مقی = حبله و خدعه
یا مقی، طولاب چویرمک. || او-
یون چیقارمق = براویون دو-

شونوب میدانه قومق. || اورته
اویونی = اسکیدن قالمه قبا
وناقص مضحکه اویونی که میدانده
واورته ده اویناییلوب سیرجیلر

اطرافنده اوتورورلر. || قلیج اویو-
نی = قلیج تعلیمی. || کاغد اویونی
اسقامیل کاغدیله اویناییلان

اویون وقارلرک انواعی.

اویونباز { ص. [تر. « اویون »
فعلندن مرکب غلط تعبیردر.]
صحرا یوب اوینایان ویا تاتالانان
(یاوری حیوان): اویونباز کدی.

|| مج. حبله و خدعه یا یان، دوباره جی.
اویونجاق { یا اویونجق. س. ۱۰.
اویونجاق { چوجق لری اککنوب
اویوناسیچون یا بلیش تحف شیء:

چوجق اویونجاقی. ۲. اهمیتسز
ولزومسز شیء، مالا یعنی: بویله
اویونجاق لرله اوغراشماملی. ۳. پک
قولای واصلا دوشونمکسزین

ویورلقتسزین یا ییلان ایش:
اویون ایچون اویونجاقدر. ۴. هر
کسک اککنجه سنه مبنی علیه
اولان آدم، کونج، مسخره،
ملعبه: بن سنک اویونجاق می یم؟

اویونجاقچی { س. چوجق لر
تجافلر یلیان وصاتان آدم.

اویونجی { س. ص. ۱. اویون
اویونجی { اوینایان آدم. ۲.
قار باز. ۳. تیا تر و آقتور
و آقتریسی. : جان باز، رقاص،
مغنی وسائر بوکی خاقی اککندیر-
مکه مخصوص لمعیاتی اجرا ایدن
ارکک ویا قیز. ۵. دولاب
چویریحی، حبله باز، محمال.

اویوندی { ص. اویور کبی طو-
ران، مسکین، تبیل.

اویونمق { مج. اویوقیه وارلمق:
بوراده اویونماز؛ بو
وقته دک اویونورمی؟

{ حد. « آی » دن مخفف اولوب
تکلمده قوللاییلر.] با: آی.

۵۱

اه } الله لفظ جلالته بدل یازیلوب،
الله او قونور.

آهالی } سنڌ. ج. عر. [فد :
« اهل » لسانمزدہ بشقہ
جلدہ قوللانیلیر. ۱. برملکتک
یرلیری، برملکتکندہ اوتورانلر،
سکنہ : آناتولی، روم ایلی،
استانبول اہالیسی. ۲. خلق،
عموم، ناس : اہالینک سہولتی
ایچون؛ اہالینک راحتتی دوشو-
غلی. « اهل » مادہ سنہدہ با.

إہانت } سش. عر. [«هون» دن
مصر. افعال] ۱. بغیرحق
تعمیر واستخفاف ایتمہ، حقسزتی،
۲ خیانت .

إہتداء } سنڌ. عر. [«هدایت»-
دن مصر. افعال] ۱.
طوغری یولہ کیرمه، رشد وهدا.
یتہ ناائل اولہ. ۲. دین اسلامی
قبول ایتمہ، مسلمان اولہ : آفر-
یقای وسطیدہ اقوام زنجیہ کل
یوم طوبدن اہتدا ایدیورلر.

إہتراز } سنڌ. عر. ج: اهترا-
زات. [« هز » دن
مصر. افعال] ۱. خفیف صورتمہ
دیترمہ، اونسادیلان برتلك بر
وقت دیترمہ سی کبی حرکت، لرزه،
رعشہ. ۲. مہ. هوانك سسدن
طائفہ لنوب نقل صدایہ واسطہ
اولسی. [فر. Vibration] .

إہترازی } ص. عر. ژ: اهترا-
زیہ. مہ. اهترزاز
دینلن خفیف دیترمکہ وطائفہ -
لائغہ منسوب ومتعلق : حرکت
اهترازیہ .

إہتمام } سنڌ. عر. ج: اہتمامات.
[«مہ» دن مصر. افعال]

زیادہ دقتلہ چالیشمہ، اہمیتلی
سعی وغیرت : بوایشہ کمال اہتماملہ
تثبت ایدلم؛ بذل اہتمام ایتمک .
سنڌ. عر. [«ہدیہ» دن
مصر. افعال] ۱. ہدیہ
ویرمہ، ہدیہ کوندرمہ :
بزہ مدینتہ منورہ دن خرماہدا
ایتدی .

أہرام } سنڌ. ج. عر. فد. ہرم.
با : ہرم .

أہریمین } یاخود اہرمن. سہ. فا.
زردشت دینتہ تابع
اولان اسکی ایرانیلر اعتقادندہ
ثنائیتی تشکیل ایدن ایکی قوتک
بری، کہ شر وظلت منبعی ایدی.
دیگری کہ خیر ونور منبعی ایدی
ایزد دینلیدی. بعدالاسلام ایزد
اسمی جناب حقہ واہریمین شیطانہ
ویرلیدی .

أهل } ص. عر. [فد. وجہ کبی
قوللانیلیر.] ۱. صاحب،
مالک، متصرف : اهل ثروت،
اهل هنر، اهل ناموس، اهل
وقوف. ۲. ساکن، متمکن : اهل
قریہ، اهل جنت. ۳. مقتدر،
بجراکلی، ارباب : بوایشک اہلیدر،
بو مأموریت ایچون اهل بر آدم
آراملی. = س. زوجیندن بہری،
قاری، قوجہ : اہلیلہ خوش
کچنمک؛ اهل وعیال = عائلہ،
فاملیا، چولق چوجق. || اهل الله =
ولی، اولیاء || اهل بیت = خانہ
خلقی، عائلہ؛ خاندان، سلالہ؛
اهل بیت نبی وسادہ جہ اهل بیت =
فاطمہ الزہرا (رضی الله عنہا)
افندمز حضرتلیرلہ زوجلری
واولاد کرامی، اولاد رسول

الله (صلعم) : محب اهل بیت .
|| اهل حال = وجد وحال صاحبی .

|| اهل خبرہ = برایش حقتندہ
معلومات ووقوف صاحبی اولا-
نلر، بعض خصوصاتک تحقیق
وحلیچون ارباب ووقوفدن متشکل
ہیئت مخصوصہ . || اهل دل =
صاحب دل، عارف باللہ. || اهل
دنیا = دنیا آدمی، دنیا
ایشلیرلہ مشغول آدم. || اهل
سنت = حضرت فخر کائنات
افندمزہ اصحاب کرامنہ عمل و
اعتقادندہ اقتدا ایدنلر. || اهل
طریق = بر طریقہ منسوب، سا-
لک. || اهل قبلہ = مسلمان. || اهل
کتاب = کتب منزله دن برینہ
اینانانلر، مسلمانلر، خرسیتیانلرلہ
یہودیلر. || اهل وقوف = ایشدن
خبر و معلوماتی اولان، کار آشنا .

إہلاک } سنڌ. عر. [«هلاک» دن
مصر. افعال] محو وناہود
وصرف ایتمہ : ماملکتی، بیکارجہ
حیواناتی اہلاک ایتدی .

أہلی } ص. عر. ژ: اہلیہ . [سمند]
آلیشیق، مونس، بیانینک
غیری : اہلی حیوان، حیوانات
اہلیہ .

أہلیت } سش. عر. [« اهل » ایلہ
ادات مصدریتدن مر-
کب [اقتدار، لیاقت، استحقاق :
اہلیتی مسلدنر؛ اصحاب اہلیتدنر.
ص. عر. [«مہم» دن
سنڌ. [دہا اہمیتلی، دہا
مہم، زیادہ اعتنائہ شایان : اہم
امور؛ تقدیم الاہم علی المہم
= اک اہمیتلی اولان ایشک عاداتا
مہملرہ ترجیحی .

إہمال } سنڌ. عر. [«مہل» دن
مصر. افعال] اہمیت ویرمہ .

مه، وظیفه‌ی اجرا ایتمه مه. مسا.
محه: وظیفه‌سنی اهما ل ایدن مستول
اولور.

اهمالجی } ص. ایشنه دقت ایتمین،
مساحه جی، دقتسز.

اهمیت } سش. عمر. [«اهم» اسم
تفضیلنه اادات مصدریت
الحاقیله متشکل لغت مولده در.
تکلمده ها ساکن ومیم شده سز
تلفظ اولنور.] مهممک، آغر لقی،
دکرلیک، شایان دقت اوله. دقت
واهتمام: ایشه اهمیت ویرمک،
نظر اهمیته آلق، مسئله نک
اهمیتنه بناء.

اهمیتسز } ص. غیر مهم، دگری
اولیمان، نظر اعتباره
آلمغه شایان اولیمان، خفیف،
عادی: اهمیتسز ایش، اهمیتسز
خسته لقی.

اهمیتسی } ص. مهم، دگری، آغر،
نظر اعتباره آلمغه
شایان: اهمیتسی مسئله، اهمیتسی
خسته لقی.

اهواء } سذ. ج. عمر. فد. هواء.
با: هواء.

اهوال } سذ. ج. عمر. فد.:
هول. با: هول.

اهون } ص. عمر. ۱. دهاخفیف،
دها ضررسز: اهون شر
ویا اهون شرین = ایکی فالفسک
اک خفیفی. ۲. دها وپک اوجوز:
اهون فیاتله صاتیلیور، بونی اهون
آلمشکسز.

اهونلک } س. و:

اهونیت } سش. عمر. اوجوز-
لق.

ای } حد. ۱. ندابه یعنی چاغر.
مغه یارار: ای دوستم؛ ای
بنم یار عزیزم؛ ای اللهم! [فارسی
ابله مشترک ایسه ده. فارسیده
همزه سی مکسوردرد.] ۲. ایجاب
اداتیر، اوت، پکی، اولور.
[بومعنا ايله آه تلفظ اولنور.]
۳. ندایه جواب ایچون قولانلییر،
افندم، نه وار: چاغردم، ای،
دیدى. ۴. سؤال واسجواب
ایچون قولانلییر: ای، صکره؟
ای، سویله باقلم. ۵. تصدیق
اداتیر: ای، اوراسی اویله. ۶.
صبرسز لقله اکتفانی آمردر: ای،
چاتم، الویرر؛ ای، آرتق چوق
اولدی. ۷. هی، یاهو: ای!
کیمدر او؟

ای } با: ایگ.

ایا } حد. فا. عمر. ای، هی:
ایا شاه خوبان.

ایاب } سذ. عمر. کری دوغه،
کله: ایاب وذهاب =
کیدوب کله.

ایادی } وایدی. سش. ج. عمر. فد.:
ید. با: ید.

ایاغ } س. فا. [تر. «آیاق» دن]
آیاقلی قدح، پیاله. عمر.

ایالت } سش. عمر. ج: ایالات. بر
والینک تحت اداره سنده
بولنان مملکت، بردولت اولک.
سنگ برنجی درجه منقسم اولدیفی
اقسامک بهری: [ممالک عثمانیه ده
ولایت اصولنک قبولندن بری
بواسم متروک حکمنه لچوب، الیوم
ممالک اجنبیه وولایات ممتازه حقتده
مستملمدر:] فرانسه برطاقم کوچک
ایالاته منقسمدر.

ایام } سذ. ج. عمر. فد. یوم.
ایام: ۱. یوم. = فد. کچی.
۱. زمان، هنسکام، دور: او
ایامده، اونک ایامنده. ۲. نفوذ،
اقتدار: ایام بولدی؛ شمدی اونک
ایامیدر. ۳. کچی یه مساعد روز.
کار: کچی ایام بولدی؛ ایام اوله!
[زبانزدی: هیاموله] کمچیلرک
دمیری آلیرکن سویلد کبری
پر سنکدر.

ایلیق } س. [زبانزدی ایلیق]
ارکک پلیچک انمشی.

ایلیک } س. خروسک باشنده کی
قیرمزی لحم زانده، خروس
طاراغی. || خروس ایلیکی = بر
نوع قیرمزی چیچک.

ایلیک } س. چاوش قوشی، هدهد.

ایپ } س. [بای مجهوله ايله آپ
اوقونور.] ۱. خاطر،
فکر، ذهن، یاد. ۲. صایفی،
اعتبار، ملاحظه. مر.

ایپ } س. باشلیجه باغلامغه یارایان
اوزون و قالینجه بوکجه
شیءکه اکثریا قینابدن اولور،
حبل، رسن، ریسمان: چاشیر
ایبی، قوغه نک ایبی، دها قالیننه
اورغان و بسبتون قالیننه خلط،
ایپدن اینجه سنه ده سیچیم دینیر.
|| ایپ اوجی = وسیله، سبب،
سر رشته؛ ایپ اوجی ویرمک =
سببیت ویرمک. || ایپه اون
سرمک = بهانه. || ایپنه باصان =
سرسم. || ایپ پاره سی ویرمک =
دفع بلا ایتک. || ایپه چکمک =
صلب ایتک. || ایپدن قوشاق =
صوک درجه ده فقر و ضرورت. ||

ایپه دیزمک = تنظیم ایتمک. ||
 ایپنی سوریمک = جزاسنی آرامق،
 مستحق جزا اولمق. || ایپ
 قاقچینی = واجب الصلب، آسیله.
 جق آدم. || ایپدن قازیقندن
 قورتلش = جنایات مکرره صا.
 حی. || ایپله قویوه اینلز =
 اعتماده غیر شایان، سوزینه کو.
 کتلز. || ایپنی قیرمش = آزغین.
 { ص. ۱. ایپ اولیمان :
 ایپسز } ایپسز قوغه. ۲. هر
 رابطه دن بری، هیچ بر قینده
 مقید اولیمان، چاققین، کلخان یکی،
 ایپسز صاپسز = سرسری، مجهول
 الاحوال، ایاق طاقی. [بونک
 اصلی یاه مجهوله ایله یعنی صایغی
 وملاحظه دیمک اولان « ایپ »
 دندر.]

ایپسید { با : ایپسید.

{ س. طود یاپراغیله بسلن
 ایپک } معروف بر بوجکک یایدینی
 پک اینجه و یومشاق تارکه
 ذی قیمت افشه و ابریشیم اعمالنه
 یارار، حریر، قز. || ایپک بو.
 جکی = ایپکی یا پان بوجک که
 ابتدا قورت وبعده کلکک حالنده
 اولور. || ایپک بوجکی تخمی =
 بو بوجکک مورطه سی. || ایپک
 چیچکی = هر رنگده چیچک
 آچار سمیز اوت نوعندن بر
 نات. || ایپک قوزه سی = ده
 چکلمه مش و بوجکک یایدینی
 کچی قوزه سنه صاریلی بولنان
 ایپک. || خام ایپک = قایناما مش
 و بیاضلا دلامش ایپک. = ص.
 ۱. ایپکدن معمول : ایپک
 قماش، ایپک منبدیل. ۲. ایپک

کچی یومشاق و پارلاق : ایپک
 صاچلر.

{ س. ایپک یتیشدیرن و
 ایپکچی } یا صاتان آدم.

{ س. [تر. ایپک - فا.
 ایپکخانه] خانه. - خانه لفظنک

ترجه اسملره بالترکب تشکیل
 ایتدینی اسماء مرکبه پک چوق
 اولدیغندن، یازیکخانه و ایپکخانه

کچی اسملره غلط نظریله باقا.
 ملیز. [ایپکک یتیشدیریلوب

تصفیه واستحضار اولندیغی محل،
 ایپک فابریقه سی.

{ ص. ایپکله یابنلش،
 ایپکلی } ایپکدن معمول، ایپکه

قاریشوق : ایپکلی قماش.
 { یا ایپله مک. فت. ایپ
 ایپلمک } صارمق، ایپله باغلامق.

{ یا ایپله مک. فت. [یاه
 ایپلمک } مجهوله اولوب همزه

مفتوح او قونمق اقتضا ایدر
 کن، رسن دیمک اولان « ایپ »
 دن مشتق ظنیله همزه مکسوره

ایله زبازددر. [۱. تخطر و
 تذکر ایتمک، یاده کتیرمک،
 خاطرلامق. ۲. صایمق، اعتبار

ایتمک، اهمیت ویرمه مک.
 { یاخود ایپک. س.
 ایپلیک } دیکمه و منسوجات

نسجنه یارایان پاموق، کتن،
 یوک، ایپک و سائره تلی، حیط،
 رشته : کتن ایپلیکی، پنبوق

ایپلیکی، یوک ایپلیکی (و غلطی
 یوک ایپکی). - اکثریا ایپک
 مقابلی اوله رق پنبوق ایپلیکنه

اطلاق اولنور : ایپلیک آلاجه.
 سی. || ایپلیک ایپلیک = تل تل،
 لیاف حالنده. || ایپلیکی بازاره

چیقمق = رسوای و مبتذل اولمق.
 || ایپلیک پینیری = تل تل بر
 جنس پینیر. || ایکنه ایپلیک =

پک ضعیف و قوری. || ایکنه.
 دن ایپلیکه = کافه تفرعات و تمانیله.
 || پنبوق ایپلیکیله باغلامق =

موقتاً بر چاره بولمق.
 { س. رسته علقی،
 ایپلیکک } دودیمانی.

{ س. ایپلیک بوکیان محل،
 ایپلیکخانه } ایپلیک فابریقه سی.

[قدیمده کورکه محکوم اولانلرک
 قونلدقلمی حبس که اوراده خللاط
 یاپارل ایدی.]

{ فل. (قاش) تل
 ایپلیککتمک } تل طا غلقی،

ایپلیکری میدانه چیقمق، بو.
 زلق، دیدمک.

{ س. کوپک، کلب، سک.
 ایت } || مح. دکرسز و اخلاقسز
 آدم : ایتک بری. || ایت الی =

آتک ایچری باصان حافری.
 || ایت اوزوی = فصیلهء بادنجا.
 نیسه دن بر نبات، عنب الذنب.

|| ایت بورنی = نسرین تخمی،
 بیانی کل تخمی. || ایت خیاری =
 ابو جهل قارپوزی. || ایت درنکی =

خارلدیسی کورلدیسی چوق او.
 لان بجم حشرات. || ایت دیر.
 سکی = آرپه جق. || ایت سورسی =

خندله جمعیتی. || ایت بوغان =
 آچی چیکدم. || ایت نشانی =
 آتک آیاغنده نامقبول بر نشان.

|| ایت یاتاغی = نا کارلر بجمی.
 || ایت بیلی = اسکی ترک تقویمنده
 بر دائره تشکیل ایدن سنه لک

اون برنجیسی. || یابانک ایقی =
 ادیسز آدم.

{ س. ج. عر. فد : یتیم.
 ایتام } { با : یتیم.

آیتدیرمک } فته. بالواسطه ایتمک،
اجبار ویا مساعده ایتمک : غاوغا
ایتدیرمک، حفر ایتدیرمک .

آیتدیرمک } فته. بالواسطه ایتمک،
قاقتق، ایلری به
سوردیرمک : بو تخته پرده بی
برآز ایلری به ایتدیرملی .

ایتشمک } فش. ۱. بربرخی
ایتمک، قاقتق، بربرینی
قاغورق اویناشیق و کورشمک :
ایتشمکدن ایش کورمه که وقتلری
یوقدر. ۲. بوغشمق، غاوغا
ایتمک : ایتشوب خرلاشیورلر .

ایتشمه } سه. ایتشمک فعلی. با :
ایتمک .

ایتسکال } سذ. عمر. « اکل »
{ دن مص. افتعال } ط.
یتنه، آشیننه، اویتله .

ایتلاف } سذ. عمر. « الفت »
{ دن مص. افتعال }
۱. کوریشمه، الفت، انسیت . ۲.

Entente لفظ فرانسویسی مقا.
منده استعمال ایدلمکه باشلا.
مشدر: فلان مسئله حقنده
بین الدول حصوله کن ایتلاف.]

ایتلیک } سه. کویکک، نابکارلق،
سو اخلاق .

ایتلیک } فج. ۱. قاقتق، ایلری به
{ سورلمک : غلبه لکدن
ایتله ایتله آز قالدی زردباندن
دوشیوردی. ۲. زورلانق،
اجبار ایدلمک، زورله سوق
اولنق : آنجق ایتلمکه ایش
کورور .

ایتلیک } مض : ایدر. فته. ۱. ایتلیک،
{ یایمق، قیبتق، فعله کتیر .

مک : ایتمک ایتمک، فنانق ایتمک .
۲. ایشلمک، یایمق، اعمال ایتمک :
تیلکی پوستندن کورک ایدرلر؛
بنانک اوستنی قبه ایتملی .

{ بومعنا ایله استانبولجه مر. } ۳.
بر فضل و حرکتده بولنق، عمل
ایتمک : ادبیز ایتدیکنی بولور؛
ایتمه دیدم سکا دیکله مدک؛ بو

آدمله فصل ایدمه جکر؟ او ایشی
فصل ایتدیکر؟ ۴. حاصل ایتمک،
طومتق، وارمق : ایکی دفعه
ایکی درت ایدر؛ اوج دفعه
بش نه ایدر؟ چقتلکک بش
سنهک وارداتی چوق پاره

ایدر. ۵. دکک، قیمتده اولق:
بو طای نه ایدر؟ اللی لیرا ایدر .

— مصادر عربیه به التحاق
ایدهرک، مصدرک بناسنه کوره،
متعدی یا لازم ویا مطاوعت
بنالی افعال مرکبه تشکیل ایدر:

جب ایتمک، دخول ایتمک،
انعکاس ایتمک کبی. — مکرر

متعدیسی « ایتدیرمک » و مجهو.
لری « ایدلمک »، « ایتدیرلمک »
دخی بویله قوللانیلیر. « اولق »،
« اولنق » محل استعمالی آیریدر .
با : اولق، اولنق. || آتش ایتمک =
سلاح بوشاتمق . || آت

اوست ایتمک = چوق قاریشیدر .
مق. || اش ایتمک = چفت یایمق .

|| امور ایتمک = اهمیت ویرمک،
وظیفه ایدتمک. || بایرام ایتمک =
بایراملاشمق، بایرام تبریکی مقا.
منده اویشمک ویا مصافحه
ایتمک. || بر ایتمک = برلشیدر،
توحید ایتمک. || بازارلق ایتمک =
صاتیلوب آلتنه حق بر شیتمک

کلمک .

بهاسنی قرارلاشیدیرمق ایچون
مذاکره ایتمک. || جهره ایتمک =
یوز ویرمه مک، عبوس طور .
مق. || خبر ایتمک = خبری کوه .

رلمک، ایشه یارامق. || سوز
ایتمک = قوللشمک، بالمذاکره
قرارلاشیدیرمق. || سوز بر
ایتمک = موافقت، اتفاق ایتمک .
|| یوق ایتمک = محو ایتمک .

ایتمک } مض : ایتر. فته. ۱. ایلری به
{ سورمک، دورتمک،
قاقتق، دفع ایتمک : ایتوب آز
قالدی زردباندن دوشور یوردی .
۲. زورلامق، سوق واجبار
ایتمک، متصل امر ایتمک : ایتلمکه
ایش کورور .

ایتمک } فته. [صحیحی « آیتق »]
دیمک، سویلمک . مر .

ایتمه } سه. ایتمک فعلی. با : ایتمک .

ایتمه } سه. ایتمک فعلی. با : ایتمک .

{ ص.] ودها طوغریسی :
ایتی } « ایتمک » یاخود « ایگتی »
کسکین، پان، قاطع، صارم :
ایتی قلیج، بیحاق. || مج. سرت،
آچی : ایتی آدم، ایتی سوز . مر .

ایتیش } سه. ایتمک و دورتمک
{ فعلی و طرزی : بر
ایتیش ایتدی که آز قالدی دو-
شیوردم .

ایتیک } ص. با : ایتی .
ایتیلیمک } یا ایتیه مک . فل .
{ کسکینلشمک، سر-
تلمشکم .

ایتیمک } فل . ۱. کسکین اولق .
{ ۲. سرت اولق، دیک

ایثار } سنڌ. عر. [« اثر » دن
 { مص. افعال] ۱. اکرام،
 اعزاز. ۲. اختیار، انتخاب.
 [متداول لغت کتا بلر مزده
 بذل سخا و تکرانه معناسی
 وریلیور سه ده، عربیده بویله
 بر معناسی اولدیغنه دسترس
 اوله مدق.]

ایجاب } سنڌ. عر. ج: ایجابات.
 { [« وجوب » دن مص.
 افعال] ۱. اقتضا ایتدیرمه،
 موجب و سبب اوله: یاغمورلک
 کثرتی اکیئرلک کثرتی ایجاب
 اید یور. ۲. اقتضا ایتمه، لازم
 کله: بزم اوراده بولمقلغمز
 ایجاب اید یور. [بو ایکنجی
 معنا یعنی لازم کبی استعمالی
 عربیده اولیوب، غلط اوله رق
 لسانمزه مخصوصدر. بو مقامده
 اقتضا استعمالی دها مناسبدر.]
 ایجابات زمانه دندر = زمانک
 اقتضا ایتدیردیکی شیلتر دندر.
 || هتمه. انشای تصرف ایچون ابتدا
 سویلتن سوز.

ایجاد } سنڌ. عر. [« وجود »
 { دن مص. افعال] وجوده
 کتیرمه، یوقدن وار ایتمه، بوله،
 کشف، اختراع: طباعتک ایجا.
 دی؛ یکی ایجاد = یکی چیتمش
 شی، اختراع جدید. || مج.
 ایجاد ایتمک = اولامش شیئی
 اولمش کبی کوسترمک، یالان
 قورمق. || ایجاد کرده = ایجاد
 اولمش: واپور استغنسونک
 ایجاد کرده سیدر.

ایجار } سنڌ. عر. [« اجر » دن
 { مص. افعال] کرایه ویرمه:
 اوی ایجار ایتمک.

ایجاز } سنڌ. عر. د. سوزی قیصه
 { کسمه، اختصار، اطناب
 ضدی: ایجاز طریقله افاده
 مرام ایتمک؛ ایجاز محل = افاده
 مرامه نقصان کتیره جک درجه
 و صورتده اختصار. مقابلی:
 اطناب عمل.

ایجام } سنڌ. عر. [« وجع » دن
 { مص. افعال] آغریتمه. د.
 ایچ } س. ۱. هر شینک ایچریسی،
 داخل، جوف، درون:

۱. اوک، مغاره نك، صندبغک ایچی.
 ۲. برشینک اورته سنده کی قسمی،
 مغز، لب، کوبک: جوز، بادم
 ایچی، اتمک ایچی. ۳. قارن،
 معده، باغر، بطن: ایچم بایلیور؛
 ایچم صانجیور؛ ایچ آغریسی.
 ۴. قلب، ضمیر، وجدان: ایچم
 قبول ایتمور؛ ایچمه طوغدی؛
 ایچی صیقیلیور. ۵. حرم
 دائره سی: ایچ آغاسی. مر.
 ۶. برشینک داخلی و کیزیلی
 یعنی کورنمز جهتی، باطن، ظاهر
 مقابلی: انسانک ایچی طیشی بر
 اولمی. || ایچ بایلق = آخلقدن
 بایغینلق کلک. || ایچ بولانمق
 = یورک بولانمق. || ایچ آلامق =
 ییه مه مک، معده قبول ایتمک.
 || ایچمه صیغدره مامق = حوصله.
 سی آلامق، قبول ایده مه مک.
 || ایچی ایچنه صیغمامق = سکون
 بوله مامق. || ایچ باغلامق = میوه.
 نك داخلده کی ینسه جک یری
 حصوله کلک: بو بادم هنوز ایچ
 باغلامامش. || ایچ سورمک =
 اسپهال اولمق. || ایچ چکمک
 = آه ایتمک، تاوه ایتمک. || ایچ

صیقلمق = جان صیقلمق. || ایچمه
 طوغتمق = الهام اولمش کبی
 خاطره کلک. || قاؤن ایچی =
 ترجیحیه مائل قوبوصاری. ||
 ایچ یاغی = باغر صاقلری قابلیان
 یاغ چنبیری. — ایچمه، ایچده
 ایچدن، ایچنه، ایچنده، ایچندن
 کبی حروف الصاقله برابر ظرفیت
 معناسنی بیان ایدر. || ایچده = ۱.
 اورته ده: اون سنه امریقالیئرک
 ایچنده یا شادم. ۲. میاننده:
 ایچمزده کونی آدم یوقدر.
 ۳. ظرفنده: یکریمی کون ایچنده
 صرفی اوکرندی. || ایچندن =
 اورته سنندن: چایرک ایچندن
 چکدی. || ایچ ایچمه = ایچریدن
 دها ایچری، یری دیکری ایچنده:
 ایچ ایچمه اوطله لی واردی.

ایچ } ص. ایچریده کی، داخلی،
 { درونی: ایچ قبو، ایچ
 قسوق. || ایچ گوگی = قاین
 پدینک اوینه النان داماد. || ایچ
 قلعه = بر قلعه نك ایچنده بولنان
 دها کوچی، نارین، بالاحصار.
 || ایچ یوز = بر شینک حقیقی.
 || ایچ کوملکی = تنه کیلن کوملک.
 || ایچ طونی = پانتالون آلتنه
 کیلن تون.

ایچر مک } یا ایچوره ک. با:
 { ایچیرمک.

ایچر ف } با: ایچری.

ایچره } س. ایچ طرف، داخل،
 { درون، طشره مقابلی:
 ایچره سی طشره سی بردر.
 = ظ. ایچنده، داخلنده،
 ظرفنده: مملکت ایچره، زمانه
 ایچره.

ایچری } یاخود ایچرف. ظم.
داخلده، داخله، درونده،
درونه : ایچری کل؛ ایچری
اوور؛ قپودن ایچری کوردی .
== ص. ایچریده کی، داخللی،
درونی : ایچری دائره = ایچ دائره.
== س. ۱. ایچ طرف، داخل،
درون : بواوک ایچریسی طیشا -
ریسندن کوزلدر. ۲. ایچ، یو.
رک، معده : ایچریم آلیور. —
حروف الصاقله ظرفیت معناسنی
آلیر : ایچریده. ایچری به،
ایچریدن .

ایچقی } س. مارانفوز آلاتندن
برآلت .

ایچقیر مق } با : هیچقیر مق .

ایچکی } س. « ایچمک » دن [
مسکرات نوعندن اوله رق
ایچیلن شی، عشرت : ایچکی به
دوشکون = عشرته مبتلا؛
ایچکی کوکسنی خراب ایتمش .

ایچگیل } و :

ایچکین } ص. ایچری به متعلق ،
داخلی، درونی .

ایچک } ص. ایچمه و ایچری به
مخصوص وعائد، داخلی .

ایچمک } ف. ۱. (مایع برشی)
یوتلق، آغزدن معده -
به ادخال اولتلق، شرب ایدمک :
صو ایچیلیر. ۲. عشرت اولتلق،
مسکرات شرب ایدمک : کوندو.
زین ایچیلیری ؟

ایچلی } ص. ۱. ایچی طولو :
ایچلی فندق . ۲. چاق
متأثر اولور، یورکی یوقته . ۳.
کین صاقلار، کیندار . ایچلی

طیشلی = تکلیفسز، لابلالی .

ایچمک } مض : ایچر. ف. « ایچ » .
{ دن [۱. (مایع بر
شیخی) آغزدن ایچری به
چکمک، شرب، نوش ایتمک :
صو ایچمک . ۲. [مفعولی محذوف
اوله رق] مسکرات ایچمک،
عشرت ایتمک : چوق ایچر؛
ایچمکدن جگرلری خراب اولمش .
۳. توتون و تنباکو یاقوب دو -
ماتی چکمک : توتون، سیغاره،
چبوق، نازکله ایچر. ۴. جذب
وبلع ایتمک، چکوب یومتق :
طوبراق اودرجه ده قوریمشیدی
که اوقدر یاغمورک صوننی چابو -
جاجق ایچدی . || آند ایچمک =
یمین، قسم ایتمک . [اسکی تعبیر] .
|| قاتی ایچمک = اجرای کین
ایدوب انتقام آلتق . || ییوب
ایچمک = عیش ونوش ایتمک .

ایچمه } س. ایچمک فعلی، شرب،
نوش .

ایچور مک } با : ایچیرمک .

ایچون } یاخود ایچین . حج. ۱.
{ علت و غایه بیان ایدر،
لاجل، برای : سزی کورمک
ایچون کلدن = کورمکه؛ هرکس
کچتمک ایچون چالیشیر . ۲.
سبیت بیان ایدر : خسته
اولدنیچون (اولدینی ایچون)
کله مدی = اولدنیچون، اولدینی
سبیدن؛ اونک ایچون اغلایور
= اوندن طولایی، اوسبیدن .
۳. لهنده، اوغورنده، یولنده :
هرکس اولاد ایچون چالیشیر؛
سزک ایچون یورلیورم ؛ اونک

ایچون حیاتی تهلکبه قودی .
۴. قسم بیان ایدر : الله ایچون؛
اولادکزک باشی ایچون . ||
نیچون (نه ایچون) = نه مقصدله ؛
نیچون کلدیکز؛ نه سبیدن، نه دن؛
نیچون اوتور میورسکز؛ || بو -
نک ایچون = بناء علیه؛ بو
سبیدن طولایی . [اکثر حروف
الصاق کبی، بودخی ضمائرک
مضاف الیهی واسملرک مجردله
امتراج ایدر : احمد ایچون،
قارداشم ایچون، بنم ایچون،
سنک ایچون، اونک ایچون، سزک
ایچون . یالکز ضمیر غائبک جمعی
مستثنا اولوب : اونلر ایچون
دینلیر .]

ایچیر مک } ف. ۱. ایچمک سوق
واجبار و یامساعده

ایتمک، اشراب ایتمک : حیوانه
صو ایچیرمک؛ خسته به علاج
ایچیرمک . ۲. مسکراتدن برشی
ویروب شرخوش ایتمک : چوق
ایچیروب بیچاره نی خسته ایتمشیر .

۳. جذب و بلع ایتمیرمک، سیندیر -
مک : بویاغدن آغزیان یره
سوروب اوغلا یه رق ایچیرملی .
|| توقات ایچیرمک = توقات اورمق .

ایچیش } س. ایچمک فعلی و طر -
{ زی : بونصل ایچیش ؟

ایچیم } س. ۱. ایچمه، ایچیش .
{ ۲. ایچیلن شیک لذتی :
بوشرابک ایچیمی آغر . ۳. بر
دفعه ده ایچیلن مقدار، جرعه ؛
بر ایچیم صو .

ایچیملی } ص. ۱. شویله و یا بویله
{ طعملی : کوزل ایچیملی،
آغر ایچیملی . ۲. لذتی، لذیذ ؛
ایچیملی شروب، توتون .

ایچین } با: ایچون .

ایخ } حد. ۱. دوه بی چو کرت مک
ایچون قولانیلیر صوتدر.
۲. خیزی نفس ویرمکی تصویر
ایدر .

ایخلامق } قه. و:

ایخلامق } قه. ایخ دیه رک دوه .
فل. { بالکز ایخلامق } ایخ دیه رک
خیزی نفس ویرمک .

اید } س. تقه. ۱. قوقو، رایجه،
بوی. ۲. ایس، سیس، دو-
مان، دخان : اید آغاجی =
توتسی ایچون وکوزل رایجه
ویرمک ایچون یاقیلان معروف
آغاج، عود آغاجی .

ایداع } سذن. عمر. [«ودیمه» دن
{ مص. افعال] هقه. کندی ما.
لنک محافظه سنی دیکره حاله ایتمک .

اید } قه. عمر. [تأیید مصدرندن
{ ماضینک مفرد مذکر غاچی
اولوب، دعا مقامنده مستعمل
بعض ترکیبات عربیه ده قوللا-
نیلیر] ایده الله = الله مؤید
ایتسین ! اید الله ملکه = الله
ملکنی مؤید و محکم ایتسین !

ایدشمک } فش. بربرینه ایتمک :
{ وداع ایدشمک = وداع .
علاشتمق : یاردم ایدشمک = بربرینه
یاردم، تعاون ایتمک .

ایدلمک } فی. اولتمق، قیلتمق، یا-
قالمی؛ کندیسنه چوق آکرام
ایدلی. با : ایتمک .

ایدیم } فل. «ایتمک» فعل غیر
{ مستعملنک ماضیسیدر :
ایدم، ایدک، ایدی، ایدک،

ایدگز، ایدیلر. یالکز و صیغ
مرکه تشکیلنده قولانیلیر :
کلیر ایدم، کلپور ایدم، کلدی
ایدم، کلش ایدم، کله جک ایدم،
کللی ایدم، کله ایدم، کلسه
ایدم. همزه نک وبعضاً یانک ده
حذفله دخی قولانیلیر : کلیر ایدم،
کلیردم؛ کلشیدم، کلشدم؛ کله-
جکیدم، کله جکدم کبی .

ایدتمک } فط. ۱. کندی کندینه
ایتمک : عادت ایدتمک .

۲. اتخاذا ایتمک : اوصولی قانون
ایدندیلر . ۳. استحصال و
اکتساب ایتمک، مال ایتمک، بر
شینک مالک و صاحب اولمق،
قرآتمق : بر چفتلک ایدندی؛ بر
خیلی کتابلر ایدندم .

ایدتمه } س. ایدتمک فعلی .

ایدی } سش. جم. عمر. فد. ید.
{ با : ید .

ایدیج } وایدیش. با : ایگدیش .

ایدیش } س. ایتمک فعل و طرزی :
{ اونک یاردم ایدیشی .

ایدآء } سذن. عمر. [«اذاء» دن مص.
{ افعال] اذیت ویرمه : ایدآء
ایتمک .

ایر } س. تقه. لحن، نغمه .

ایر } ایرن، ایرکن و سائره . با :
ایر } ار و سائره .

ایر } س. با : اگر .

ایراث } سذن. عمر. [«ارث» دن
{ مص. افعال] کتیرمه،
ایجاب ایتمه، ویرمه : اغری،
خلل ایراث ایتمک .

ایراد } سذن. عمر. [«ورود» دن
{ مص. افعال] ۱. کتیرمه،

تقل ایتمه : مثال، دلیل ایراد
ایتمک، ایراد ادله . ۲. بر ملکک
وپردیکی تمتع، محصولات وکرا
وسائردهن آلتان آقچه، کلیر :
چفتلکک، املاک و عقارک ایراد
سنویسی نه قدردر؟ ۳. کرا ویا
محصول ویرن املاک و عقار :
ایرادی واردر، ایراد صاحبیدر،
ایرادیله چکینور .

ایراق } ص. { بوکله نک برنجی
هجاسی خفیف وایکنجیسی

تقیل اولوب، آهنکه مغار اولسی
غرائیدندر. بلکه اساساً همزه نک
اسره سی تقیل ایدی. — اسکی
وچ. املاسی ایراغ در.] اوزاقده
بولنان، اوزاق، بعید،
دور : بغداد بورادن ایراقدر؛

ایراق مملکتلرده. = ظم. او.
زاق، اوزاقده، دور : بزذن
ایراق اتورویور. || اوستمزدن
ایراق = بزذن اوزاق اولسون،
الله اسیرکه سین .

ایراقلاشدر مق } قه. اوزاقلا-
شدر مق، تبعید ایتمک .

ایراقلاشتمق } فل. اوزاقلاشتمق،
{ تباعد ایتمک .

ایراقلامق } فل. اوزاغ کیتمک،
{ اوزاق اولمق، تباعد
ایتمک .

ایراقلق } س. اوزاقلق، بعد،
{ مسافه .

ایران } سخن. آسیانک بیوک بر
فرسی ایله متکلمدر. ایوم فارس،
خراسان، کرمان، آذربجان و
سائر ممالکدن مرکبدر. لسان
عوامده عجمستان دینیر. ایران
زمین دخی دیرلر .

ایرانلی { س. صد. ایران اهل یسندن
اولان، عو. عجم.

ایرانی { فا: ایرانیان. ایرانه
منسوب و متعلق و ایران اها-
لیسندن اولان: دولت ایرانه.

ایرته { س. برکون صکره کی کون:
بایرام ایرته سی = بایرامدن
برکون صکره؛ واردیم کونک
ایرته سی پنایر کونی ایدی؛
ایرته سی کون؛ ایرته یه قالدی. ||
جمه ایرتسی = یوم سبت؛ بازار
ایرتسی = یوم انشین. (بو ابکی
ترکیده «ایرته» دن «ه» اسقاط
اولنور.) — بعضاً سنه حقنده
دخی قوللانیلوب ایرته سی سنه
دینلیر یعنی برسنه صکره.

ایرته ملک { فل. ایرته یه قالمق: بر
کون کرب قالمق:

اوراده ایرته ملک مجبور اولدی؛
یمک ایرته لرسه بایاتلاشیر.

ایرتی { با: اگر تی.

ایردیرمک { فته. ایرمسنه سبب
اولق، ایرمسنی

ایجاب ایتمک، وصول ایتدیرمک،
ایصال، تبلیغ ایتمک: وقتیه محلنه
ایردیردیکز می؟ || عقل ایردیرمک
= آکلامق، فهم و ادراک ایتمک:
بویاشه عقل ایردیرمه مدم کیتدی.

ایردیرمه { ایردیریش. س. ایر-
دیرمک فعلی و طر-

زی، ایصال، تبلیغ.

ایرشدیرمک { یاخود ایریشدیر-
مک. فته. ۱۰.

یتیشدیرمک، ایصال ایتمک: مولا
چوق ییلره ایریشدیرسین. ۲.

خبر و یرمک، اخبار، انبا ایتمک،
برخبری یتیشدیرمک: بوراده
سویدلکلمزنی کندیسنه
ایریشدیرمشلر.

ایرشمک { یاخود ایریشمک. فل.
۱. یتیشمک، واصل

اولق: ایریشیر منزل مقصودینه
آهسته کیدن. ۲. اوزانوب
طوتمق، ال ویا بوی یتیشمک:
شو رافه ایریشه بیلیر میسکز؟
آیاغه قالقسه باشی طاوانه ایریشیر.

۳. (بر خیر) واصل اولق: او
کون وقوع حال کندیسنه ایرشمش.

۴. اولق، کال بولق: اوزوملر
دها ایرشمدی. ۵. تاهله الویریشلی
سنه واصل اولق، یتیشمک:
ایرشمش قیزی واردر.

ایرشمه { یا ایریشمه. س. ایرشمک
فعلی. با: ایرشمک.

ایرغالامق { با: ارغالامق.

ایرکلاک { فل. ۱۰. (صو) بریکوب
طورمق، طوروب
تعفن ایتمک. ۲. (انسان) توحش
ایدوب طورمق.

ایرکک { فل. (صو) بریکوب
طورمق، ییغلق.

ایرکن { ایرکن. با: ارکن، ارگن.

ایرکندی { س. صو و چرکاب
(صو) بریکمسی،
یغینی، طورغون صو و چرکاب
وساثره.

ایرگین { ص. یتیشمش، کال بولمش،
اولمش: ایرگین یمش.

ایرلامق { فل. شرق و ترکی
سوینک، تعفی ایتمک،

نغمه ایله او قومق. مر.

ایرلامه { س. نغمه ایله او قومه،
تغنی. مر.

ایرلاپش { س. ایرلامق فعلی
طوتمق، تغنی اصو-
لی. مر.

ایرلاپیچی { س. نغمه ایله او قویان
آدم، مغنی، خوا-
نده. مر.

ایرماق { یاخود ایرمق، آقار
صویک بیوک، طوغریدن
طوغری یه دیکزه دوکلینی، نهر:
قیزیل ایرماق کبی. (دها کوچکنه
وبر ایرماغه دوکیلنه «چای»،
دها کوچکنه «صو» و «اوزن»
وهر وقت آقیانه دره دینور. —
اوزن استانبولجه مجه وولدر.
دره بعضاً آقان کوچک صوبه ده
دینیر. بعضاً نامل اوله رق چایه
ایرماق نامی ویریلیر: یشیل ایر-
ماق کبی که بیوک ایسه ده قیزیل
ایرماغه دوکیلور.]

ایرماق { فته. تقد. آروب طاغیتق،
آقیدوب طاغیتق، پرا-
کنده و پریشان ایتمک: ای
خدا سن طوغری یولدن
ایرماغل. مر.

ایرماک { فل. ۱۰. یتیشمک، واصل
اولق: ال رافه، باش
طاوانه ایرماک. ۲. نائل و مظهر
و دسترس اولق: مرامیه
ایردم. ۳. اولق، کال بولق:
شفتایلر دها ایرمدی. سن
رشد واصل اولق، یتیشمک:
ایرهمش بر جوق قدر. ۴. ولایت
مرته سنه واصل اولق: ایرمش
برذاتدر. || آباق صوبه ایرماک

= انتباه ایتمک، متنبه اولمق. || ال
ایرمک = ال دکمک، فرصت
بولمق. || باش کوکه ایرمک =
افتخار ایتمک. || عقل ایرمک =
آکلامق، فهم و درک ایتمک :
بو ایشه عقلم ایرمدی؛ عقلی
ایرمرز = ادراکمز، قصیر العقل.

ایرمیک } س. [اصلی: «یارمق»
دن «یرمیق»] چوربه
و حلوا یا عغه مخصوص دانه‌لی
اون: ایرمیک حلوانی، چور-
به‌سی.

ایرن } س. آلت طوداق.

ایری } س. [«ایرمک» دن ایرمش،
کمال بولمش. بیوک، جشلی،
ججملی، قوجامان، جسم، ضخم:
ایری آدم، ایری بوی، ایری
دانه‌لی. || مج. سرت، درشت:
ایری سوز.

ایریجه } س. آرزو یا اولدقجه بیوک
و جشلی: ایریجه برکوپک.

ایریش } س. [«آریش» یرینه]
۱. منسوجاتک بویجه
اوزانان ایلیکری، آرزاج مقابلی،
تار. ۲. یوک آرابه سنک اوقی.

ایریشمک } ایریشدیرمک و
سائره. } سائره. } س. با. ایرشمک

ایریک } یاخود ایروک. س.
ایریش } ایرمش، ارکن یتیشن
(میوه) س. [«اریک» بو.
ندندر.]

ایریک } یاخود ایرین. س. اولفون
(یاره دن آقان یشیل و
صاری به مائل ماده، قیج،
جراحت.

ایریکنمک } فل. (یاره) جرا-
حت باغلامق،
جراحت طومق، تعقیب ایتمک.

ایریکنمه } س. یاره نک جراحت
باغلامه‌سی، تعقیب.

ایریکلکی } س. جراحتی اولان
(یاره).

ایریلشمک } فل. بیومک، جشلی
و قوجامان اولمق.

ایریلک } س. بیوکک، جش
بیوککی، جسمات،
ضخامت.

ایریلی } س. ایچنده ایریسی بولنان؛
ایریلی اوفاقلی = بیوک
کوچک قاریشیق.

ایریم } س. [«ایرمک» دن] ۱.
ایرمه، وصول. ۲. ایره-
جک مسافه. ۳. فال آچه، تقال،
استخاره. || کوز ایریمی = کوزک
کوره بیله جکی مسافه، مد بصر؛
کوزله آنجیق کور بیله بیله جک
بیوکلکده.

ایرین } س. با: ایرنک.

ایز } س. ۱. انسان و حیوان آیا-
غشک یرده قالان رسمی،
اثر، پی: نارله نک ایچنده برآدم

ایزی، برچوق حیوان ایزلی
وار ایدی. ۲. یووارلانا و

سوریلن جانسز شیئلرک یرده
قالان اثری: آرابه ایزی. ۳.
علی الاطلاق علامت، نشان،
اثر: اوراده اصلا اینیه ایزی

یوقدر. || ایزینه اویمق، باصمق
= تابع اولمق. || ایزی بلورسز =
وجودندن اثر اولیان، نابود. ||

ایزینی بولمق = اماره به دسترس
اولمق. || ایزینه دونمک = کلن

یردن عودت، رجوع ایتمک. ||
ایزینی غائب ایتمک = بر درجه به
قدر تعقیب ایدوب بیده غائب
ایتمک.

ایزبه } س. [اسلاوجه دن مأخوذ
اولوب اصل معناسی چالی
چرپیدن کلبه در.] قویتو،
خراب، پدس (یر): ایزبه یر.

ایزجی } س. ایزدن آکلایوب
ایزینی تعقیب ایده رک
خرسزی بوله ده ماهر آدم.

ایزد } س. فا. اصل زردشیلرک
ثنائیتی تشکیل ایدن ایکی
عنصر دن خیر و نور مرپسنک
اسمی اولوب، ایرانیلر بعد الاسلام
حق تعالی حضرتلرینه تخصیص
ایتملر در.

ایزلمک } یاخود ایزله مک. فته. ۱.
دوشمک، تعقیب ایتمک. ۲. تخری
و جست وجو ایتمک. ۳. سزمک،
کشف ایتمک.

ایس } س. ۱. دوامک طوقمه.
ایس } سندن حاصل اولان سیاه
ماده: موم، چیرا ایسی؛ ایس
مرکبی. ۲. یا تمقدن حاصل او-
لان قوقو: ایس قوقق.

ایس } س. با: ایص.

ایستاده } س. با: استاده.

ایستمک } فته. ۱. بشقه‌سی وا-
سطه سیله ایستمک،
طلب ایتمک. ۲. جاغرتق،
جلب و دعوت ایتمک.

ایستر } فته. ایستمک فعلی مضارعنک
مفرد غائبدر. با: ایستمک.
= حر. کرک، خواه: ایستر

او، ایستربشقه سی؛ ایسترکندی
کلسین، ایستر برینی کوندرسین.
|| ایستر ایستمز = خواه ناخواه،
طوعاً و کرهاً.

ایستَمَك { س. ۱. ارادت، اختیار؛
کندی ایستکله. ۲.
آرزو، رغبت، میل، اشتها؛
ایستک وارمیدر؟ || ایستک
ایتک = آرزو ایتک.

ایستِکلی { ص. طالع، آرزو-
کش، خواهشلی؛
ایستکلیسی دکلم.

ایستَمَمَك { یاخود استهمک. فت.
۱. دیله مک، طلب
ایتک: بری کلش باره ایستبور. ۲.
آرزو ایتک، خواهشلیسی اولمق؛
هرکس زنکین اولمقی ایستر.
۳. آرامق، جست وجو ایتک؛
کیمی ایستبورسکز؟ ۴. چاغرمق،
جلب و دعوت ایتک: سزی
ایستبورلر؛ کندیسینی محکمه دن
ایستدیلر. ۵. قصد و نیت ایتک؛
آوه کیتک ایسترم. ۶. محتاج
اولمق، لزوم و احتیاجنی حس
ایتک: محله من منتظم بر مکتب
ایستر. = فل. لزوم و احتیاجنی
اولمق، لازم اولمق: بو اوپه یه
بر آویزه ایستر. || ایستمز =
لزومی یوقدر، حاجت یوق.

ایستَمَه { س. ایستمک فعلی: با؛
ایستک.

ایستَمَلَمَك { ب. و:

ایستَمَمَك { ب. ۱. طلب اولمق.
۲. آرزو اولمق.
۳. آرامق، جست وجو ایدلمک.
۴. چاغرمق، جلب و دعوت
اولمق.

ایستَمَش { س. ایستمک فعلی و
طرزی، طلب، آرزو،
خواهش.

ایستَمَمَك { یا ایسه مک. فت. ۱. ایسه
طوتوب قرارتمق. ۲.
(محلی و سارذینی) ایس قوقومتق.
فل. ۱. ایسه قرارتمق.
۲. ایس قوقق، ایس
قوقوسنی آلمق.

ایسه { فل. ۱. ایتک مصدر غیر
مستعملندن صیغه شرطیه.
نک مفرد غایب اولوب، کون و
موجودیت بیان ایدر: بویله
ایسه؛ بتم بیلدیکم آدم ایسه.
۲. فعلک مختلف صیغه لرینه
الحاق اولنهرق صیغه شرطیه نک
مختلف زمانلرینی تشکیل ایدر،
بو تقدیرده اکثریا اختصار
ایچون همزه ویایی حذف او-
لنهرق (سه) صورتنده قوللا-
نیلیر: کلیرسه، کلدیرسه، کله-
جکسه، کلش ایسه. = حر.
۱. حالبوکه: بن اوننی بکیوردم
او ایسه صاوشوب کیتمش. ۲.
برده، بدل: قورقولی رؤیا
کورمکدن ایسه اویقوسز طور-
مق اولادر = کوره جک برده.
{ و ایسیلک . با: اصی،
ایسی } اصیلق.

ایسیک { ص. چوقورلی، چوقور-
لق، انکیبه لک، اوبروق.

ایش { س. ۱. انسانک چالیشه رق
پایدیغی شی، عمل، کار؛
ایش یایمق، ایش ایشله مک. ۲.
چالیشه، اوغراشمه، شغل،
مشغولیت: ایشم واردر؛ یازی
یازمقی ایش ایدنشدر. ۳.
امر، ماده، مهملت: بو مشکل

برایشدر؛ بونده برایش واردر.
۴. وظیفه، برآدمک یاه جنی:
اوبنم ایشمدر؛ او سنمک ایشک
دکلدر. ۵. اهمیتلی ماده، مسئله:
بوننده ایش یایدیکز. ۶. خدمت،
مأموریت، کسب و کار: برایش
آرایور؛ کندیسینی برایشده میدر؟
۷. حاجت: ایشمی کورمدی؛
ایشنی بیلیر. || ایش آدمی، اری
= لندن ایش کلیر؛ ایش کورمکه
مقتدر. || ایش اوله = ارباب
سعی و حرفته مقام نحیه ده سونیلین
دعا. مج. مناسبتسز بر حرکتده
بولساننده تکدیر ایچون توجیه
اولنور: «ایش اوله» = سانکه
ایش کورمش دیمکدر. || ایشی
اولمق = ایشی کورلمک، مقصدی
حاصل اولمق. || ایش ایچنده ایش
وار = کیزی مقاصد و دسایس
بولمق. || ایش ایشدن کچمک =
آرتق اولوب بیتمک، تممیر و
اصلاحه وقت قالماق. || ایش
باشی = ۱. حل و عقد صاحبی.
۲. برایش کورمکه مأمور آدم لک
رئیس، عمله باشی. || ایشک
باشی = کنه، منبع، اصل. || ایش
باشنده = ایشله مشغول: قزانمق
ایستین صباح ارکندن ایش
باشنده بولنمیدر. || ایشه باقمق =
ایشله مشغول اولمق، ایش
کورمک. || ایش بیتیرمک =
ایشی حسن ختامه ایردیرمک،
حل و فصل ایتک. || ایش بیلیر =
کار آشنا. || ایش بیلز = لندن
ایش کلز، غافل. || ایش چیقار.
مق = اهمیتسز شیشه اهمیت
ویروب مسئله چیقارمق، اصلسز

یره اوغراشمق و اوغراشدرمق .

|| ایش کسوتی = ایشله اوغرا -

شلدینی وقت کیلین اثواب، ایش

روبه سی ویا اوست کوملکی، || ایش

کوج = مشغولیت . || ایش کوج

ایتمک = مدار اشتغال اتخاذ ایتمک . ||

ایش کورمک = ترویج حاجت

ایتمک . || ایش کونی = تعطیلک

غیری . || ایش کوسترمک = یابه جق

ایش ویرمک . || ایشلی کوجلی =

مشغول، دغدغه لی . || ایش

یا مق = ایش کورمک، و کنایه

ایش بوزمق : اما ایش یایدیکز .

|| ایشه یارامق = برکونه قدر

و دکری اولمقی . || ال ایشی =

نقش کبی نسوانه مخصوص بعض

صنایع . || اوسته ایشی = مهارتله

یابلس، استادانه، مضع شیء .

|| ایکنه ایشی = قصناق . || بر

ایشدر اولدی = مضی ماضی .

ایشتمک } فته چیش ایتدیرمک :

آتی ایشتمک . || مجز

چوق قورقوتوق .

ایشته } یاخود اشته . د . [اصلی

{ اوشده] اشارت ادا -

تیدر، باقی، نا، هوذا، اینک :

ایشته قلم ایشه کاغد .

ایشچی } س . ص . ۱ . ایش ایشلین ،

ایشچی } ایشله مشغول آدم ،

رنجبر، عمله . ۲ . دیکیش ونقش

کبی ال ایشله مشغول قادین ویا

قیز : ایشچی قیز .

ایشچیلیک } س . ۱ . ایش ایشلین

{ آدمک حالی، رنجبرلک .

عمله لک . ۲ . دیکیشچیلیک ،

نقشچیلیک .

ایشتمک } ص . ایشی اولمان، برایشله

{ اشتغال ایتمین، بوش،

معطل؛ ایشتمک کوجمزم = بوش

وقت کچیرن، خیلاز .

ایشتمک } س . ایشله اشتغال

{ ایشتمک، عطالت .

ایشتمک } س . طوپراق قندیل .

ایشتمک } فل . ایصلیق چالمق،

{ قوش کبی اوتمک .

ایشتمک } س . طوپراق دن صو

{ دودوک .

ایشتمک } س . [قره مرجان

{ بالینی .

ایشتمک } فته . ۱ . ایش کور -

{ دیرمک، ایشله

مشغول ایتمک، چالیشدیرمق :

باغچه سنده دائما اوچ درت عمله

ایشلدر . ۲ . کچیرمک، نفوذ

ایتدیرمک : بوروزکار صوئوخی

آدمک ایلیکنه قدر ایشلدر .

۳ . جراحاتلاندیرمق، جراحنتلی

بر حالده طوتمق : یاقی برفاقچ

کون ایشلتم . ۴ . برشیئی اصلاح

ایچون اوزرینه دوشتمک : بو

بازی بی ده ایشتملی .

ایشتمه } س . ایشتمک فعلی . با :

{ ایشتمک .

ایشلیدیجی } ص . ایشلدن، چا -

{ ایشلدران : دمیر

یول خطنک ایشلیدیجی شرکتی .

ایشلمک } ص . ۱ . چوق ایشلن؛ دائما

یول، سوراق . ۲ . تجربی، ادما -

نلی، آلیشیق، سهل : ایشلمک

بازی، ایشلمک قلم . ۳ . ای ایشلر،

طیقاش ویا بوزوق اولمان :

ایشلمک چیوق، ساعت .

ایشلمک } یاخود ایشله مک . فل .

ایشلمک } ۱ . ایش کورمک؛ ایشله

اوغراشمق، مشغول اولمق :

کونده سکز ساعت ایشلر .

۲ . کیرمک، نفوذ ایتمک : صو

طوپراغک ایچنه ایشلمش . ۳ .

تأثیر ایتمک : ایچمه ایشلدی؛

صوئوق ایلیکنه قدر ایشلدی .

۴ . (ماکینه وسائر) متحرک

اولق، بوزوق و معطل اولماق :

ساعت، بارومتره، ماکینه،

دکرمن ایشلیور . ۵ . چوق

کیدیلوب کلنمک، بطل اولماق :

بو یول چوق ایشلیور؛ یکی

آچیلان دکان، غازینو ایی

ایشلیور . ۶ . جراحات باغلامق،

جراحاتلنمق، تقیح ایتمک : یاره،

چبان چوق ایشلیور . = فته .

۱ . یا مق، اعمال ایتمک : نه

ایشلیورسک ؟ ۲ . او مق، حک

ایتمک، اوهرق ترین ایتمک :

بو طاوانی کوزل ایشلشیر .

۳ . ایکنه ابله نقش ایتمک : آطلاس

اوزرینه اییکله کوزل چیچکلر

ایشلیور .

ایشلمه } س . ایشلمک فعلی . با :

{ ایشلمک . = ص . نقش

ویاحک ایشی، اویمه .

ایشلمه لی } ص . صیرمه ویا

{ اییکله نقش و تزین

اوامش .

ایشلمک } فته . ۱ . اعمال اولمق،

{ یا بلق : بو صیقا قده

ایش ایشلمز . ۲ . حفر ویا حک

یاخود نقش ایتمک : طوپراق

یومشاقدر قولای ایشلنیر؛

میسه آغاجی زور ایشلنیر؛ لا -

جورد آطلاس اوزرینه صیرمه

ایشلنیرسه کوزل کوستریر .

۳ . چالیشلمق، ایش کورلمک :

کونده سکز ساعت ایشانیر .
ایشلمه } س. و :

ایشلینش } س. ایشلمک فعلی و
طرزی . با : ایشلمک .

ایشایش } س. ایشلمک فعل و طر-
زی . با : ایشلمک .

ایشمماک } بچیش ایدلمک، صو
دوکلک : هر بره ایشمز .

ایشه مک } فل . [اصلی : « اشه .
{ لمک « دن ایشیک]

صو دوکلک، چیش ایتک، تبول
ایتمک . = فت. ادرارله ویا
ادرار یرینه چیقارمق : قان
ایشه دی .

ایشیتدیر مک } فت. طویورمق،
{ اسماع ایتک :

بوروزکارده سسکی فصل
ایشیتدیره جکسک ؟

ایشیتمز لک } س. ایشتمه مه،
{ ایشتمه یش : ایشیتمز .

لکه کلک = ایشیتمز کبی اولمق،
صاغرلغه اورمق . [ایوم استا .

نبولده ایشتمه مز لکه کلک دینیر .
ایشیتمز لئتمک } فل . ایشیتمز
{ کبی اولمق ،

ایشیتمز لکه کلک، صاغرلغه اور-
مق .

ایشیتماک } فت. ۱. طویق، قو-
{ لاقله حس ایتک . سمع،

استماع ائلمک : سسکزی ایشیتدم؛
کیجه آتیلان طوبی ایشیتدم .

۲. خبر آلمق، استخبار ایتک :
کدی ککزی دون ایشیتدم؛ برشیء

ایشیتدم مجبا صحیح میدر ؟ ۳ .
دیکلمک، قولاق آصمق : نافله
آغز کزی یور یور سکز او آدم

ایشیتمز؛ نصیحت ایشیتمز . ||
ایشیتزدن کلک = ایشیتمز کبی
اولمق، صاغرلغه اورمق . ||
لقردی ایشیتکم = معاتب اولمق،
عتابه دوچار اولمق .

ایشیتمه } س. ایشیتکم فعلی، سمع،
{ استماع .

ایشیدلمک } بچ. ۱. طویلیق،
{ مسموع اولمق : بر

سس ایشیدلدی؛ بورادن طوپ
سسی ایشیدیلیر . ۲. خبر آلمق،
استخبار اولمق، مسموع اولمق :

برسرکی کشادینه قرار ویرلدیکی
ایشیدلمشدر . ۳. دیکلمک، مسموع
ومقبول اولمق : نیم سوزم
ایشیدلدی .

ایشیدیلجی } ص. ایشیدن، سا.
{ مع، مستمع .

ایشیق } س. ۱. آیدینلق، نور،
{ ضیا : مومک ایشیقی،

نچره دن کمن ایشیق . ۲. کیجه
تنویر ایدن شیء، موم، قندیل،
لامبه : بورایه بر ایشیق کتیرک .

|| ایشیق ایتک، ایشیق ویرمک
= آیدینلق ویرمک، تنویر ایتک .
= ص. آیدینلق، منور، ضیادار .

ایشیل } ح. مکرر قوللانیه رق
{ پارلامفی وکوزلری بار-
لاده رق باقمی تصویر و تأکید
ایدر : ایشیل ایشیل ایشیق
باقق .

ایشیلاقمق } فت. پارلامق، بار-
{ لداقمق : حدتندن
کوزلری ایشیلاتدی .

ایشیلامق } فل. قراشلق ایچندن
{ ضیا ظاهر اولمق،
آرانق آرانق پارلامق، یالایمق :

شیمشک ایشیلا یوردی . || کوزلر
ایشیلامق = اثر حدت کوستر-
مک .

ایشیق } فل. پارلامق، پارلدا-
{ مق، یالایمق، لامع
وضیایاش اولمق، تلاء لؤ ایتک :
قندیل، الماس، آتش بوجکی
ایشیدی .

ایشین } س. ۱. کونشک پارلدیسی .
{ ۲. اوزاقده لمعان ایدن
ضیا .

ایص } س. با : اص .

ایصال } سن. عمر . [«وصول» .
{ دن مص. افعال [وصول
بولدیرمه، ایرشیدیرمه، یتیشدیر-
مه، اولاشدیرمه : مکتوبی
محلنه، ارزاق اردوگاهه ایصال
ایلدی .

ایصلاقمق } یاخود اصلاقمق .
{ فت. صویه باتیرمق
ویا اوزرینه صو سریمک، نمناک
ایتک، تبلیل و ترطیب ایلک :
بزی، اللری ایصلاقمق . || مج.
دوکلک، طیاق آتمق .

ایصلا دلش } س. ایصلاقمق فعلی
{ وطرزی، ترطیب،
تبلیل . || مج. ضرب، کوتک، طیاق .

ایصلاق } یاخود اصلاق . ص.
{ صویه باتیرلمش وپاصو
طوقمش، نمناک، رطیب، تر . ||
ایصلاق قارغه = مسکین .

ایصلاقلق } س. صویه بولاشمش
{ اولان شیتک حالی،
نملیک، تبلیل، ترطب : بو اوابده
برایصلاق واردر .

ایصلامق } فت. ایصلاقمق . مه .

ایصلا تمق { فط. صویه بولاشتمق، نملی اولمق، تبلل و ترطب ایتک : اناجم، الم ایصلا- ندی .

ایصلیق { یاخود اصلیق. سد. ایشقرلدینی وقت آنزدن چیقان اینجه سسس، صفیر؛ ایصلیق چالمق = بوسسی چیقارمق، ایشقیرمق .

ایصمار لامق { ایصمارلامه و سائره با : اصمارلامق وسائره .

ایصیتیق { ایصیتقه وسائره . با : اصی وسائره .

ایصیر تمق { یاخود ایصیرتمق. فته. ایصیرمهغه سوق ایتک : کوپکراه ایصیرتمق = گوپکری تسلیط ایتک. || پارمق ایصیرتمق = حیرتمه برامق .

ایصیرغان { یاخود اصرغان ص. ایصیران، دیشله صیقوب قوباران. = سا. ایصیر- غان، ایصیرغان اوقی = تمامی جلدی یاقار معروف بر نباتکه ککیشجه و اینجه بر خاوله مستور یبارقرلی واردر، انجره، قریص .

ایصیرغین { سا. ایسیلاک، حرا- رت قبارجنی .

ایصیرمق { یاخود اصرمق. فته. دیشله قوبارمق، صیقوب صیقمق، عض ایتک : المایی ایصیردم؛ کوپکالمی ایصیردی. || مج. ذم وقده ایتک. || آج ایصیرمق = زیاده حدت ایتک. || پارمق ایصیرمق = چوق تعجب ایتک، حیرتمه قالمق. || کوز ایصیرمق = طایر

کی اولمق. || یاقه ایصیرمق = یاردم ومدد ایستک .

ایصیریحی { ص. ایصیران، عض ایدن .

ایصیریق { سد. ایصیرمه اثری، دیش یاره سی. || مج. زبان، ضرر. مر.

ایضاً { ح. عر. بنه اوله، کذا، کذک، بودخی، دفعه .

ایضاح { سد. عر. ج. ایضا- حات. } « وضوح » دن مص. افعال [آچیق ومفصلاً بیان ایتمه. شبهه بر اقیه جق صو- رتمه آچیق افاده : ماده بی ایضاح ایتک؛ بوبابده ایضاحات ویرمک.

ایضاحاً { ح. عر. آچیقدن بیان وافاده ایدرهک، شبهه بر اقیه جق صورتده آچیق و مفصل اوله رق : ایضاحاً یازمق .

ایغریب { سد. ر. } [Ἰσπίδος] بیوک بالیق آغی که انواعی واردر. || ایغریب چویر- مک = اوسته لقله بردن و بیوکجه تمتع واستفاده ایتک. || ایغریب قایینی = بش چفته بالیق قایینی .

ایغل { مه. مکرر قوللانیه رق بر مایعک بول بول وسسله آقدیغنی تصویر ایدر : ایغل ایغل آقور .

ایفاء { سد. عر. } « فاء » دن مص. افعال [۱. بورج ویا وعدینی ادا ایتمه : ایفاء دین، ایفاء عهد. ۲. برایشی موقع فعله قومه، اجرا. ۳. ایش کور- مه، یایمه، ایتمه. قبیله : وظیفه سنی، خدمتنی ایفا ایتدی.] اجرا وادادن فرقیون با : اجرا .

ایق { مه. انسانک بوغلیرکن ویا بوغازی طارالمش اولدیغنی حاده صیقتمدی ایله چیقاردیغنی سسی تصویر ایدر : ایق و ییق یا تمق .

ایقباد { سد. عر. } « وقود » - دن مص. افعال [یاقه، طویشدیرمه، اشعال : ایقباد قنادیل ایتک .

ایقباظ { سد. عر. } « یقظ » دن مص. افعال [او یاندیرمه، او یقودن قالدیرمه. || مج. غفلتن قورتارمه، عقلنی باشنه طویلاتمه .

ایقاع { سد. عر. } « وقوع » دن مص. افعال [وقوع بولدیرمه معناسیله قوللانیلور- سهده، عریده دوشورمه وسا- تر معانی به کلوب بومعنایه کلز .

ایقان { سد. عر. } « یقین » دن مص. افعال [یقین بیلمه، تیقن، صاغلام بیلمش .

ایقل { مه. انسان ویا حیوانک بوغلورجه سنه وصیقتمدی ایله نفس آلمسنی تصویر ایدرهک مکرر قوللانیلیر : ایقل ایقل نفس آلیوردی .

ایقلا تمق { فته. زورلا بوب صیقته. رق ایق دیمکه مجبور ایتک، اخافه وتضییتی ایتک .

ایقلامق { فل. ۱. صیقتمدی آلمق. ۲. نفس بوکالیر کچی اغلامق. ۳. چوق زحمت ومشقت آلتنده بولتمق، یوک آلتنده ازلمک .

ایقلمدی { سد. زیاده اقباضی اولان آدمک ویا وضع حمل

ایده جك قادیك زورلامه سی .
 ایتفتمق } فل . ۱ . ثقلته صیقنوب
 شدتلی انقباض حالنده ویوضع
 جمله زورلامق .
 ایگك } سه تقو قوقو ایس ، را -
 بجه ، بوی .
 ایگك } سه با : ایگی .
 ایگده } سه اكنی بستك آغا -
 جی ویوه وچیچکی ،
 غیرا ، سنجد .
 ایگدیج } سه و :
 ایگدیش } سه انمش آت ،
 بینك بیکری .
 ایگدین } سه قوقودیمك اولان
 قش ، بوزوق ، جلق (یمورطه) .
 ایگر چین } سه قرار ویرمین ،
 متردد ، موسوس ،
 سه .
 ایگر چینلک } سه تردد ، وسو -
 سه ، وهم . سه .
 ایگرنج } سه اکراه ، ایگرنه .
 = سه ۱ . ایگرنه -
 جك ، مکروه : پك ایگرنج بر
 شیدر . ۲ . ایگرن ، استکراه
 ایدن : ایگرنج طبیعتی واردر .
 (بونك صحیحی : « ایگرنج » در [.
 ایگرنجلیك } سه ایگرنه ،
 استکراه ، اکراه ،
 مکروهیت ، تیکسینه .
 ایگرندی } سه ایگرنه ، اکراه ،
 استکراه ، مکرو -
 هیت ، تیکسینه .
 ایگرندی } سه ایگرنه ، اکراه ،
 استکراه ، مکرو -
 هیت ، تیکسینه .
 ایگرندی } سه ایگرنه ، اکراه ،
 استکراه ، مکرو -
 هیت ، تیکسینه .
 ایگرندی } سه ایگرنه ، اکراه ،
 استکراه ، مکرو -
 هیت ، تیکسینه .

تیکسیندیرمك ، اکراه واستکراه
 ایتدیرمك .
 ایگرنگیج } سه (غا : ایگرنج)
 هرشیدن ایگرن ،
 تیکسین ، استکراه ایدن : ایگر -
 نج طبیعتی واردر .
 ایگرنلمك } سه ایگرنه كلك ،
 استکراه ایدلك :
 تمیز آدمدن ایگرنلنر .
 ایگرنمك } فل . تیکسینمك ،
 اکراه ، استکراه ،
 نفرت ایتك .
 ایگرنه } سه تیکسینه ، اکراه ،
 استکراه ، نفرت .
 ایگرنه جك } سه تیکسینه کی
 موجب ، اکراه
 اولنه جق ، مستکروه .
 ایگره مك } فل . (بوغا وامثالی)
 باغرمق ، بوکور -
 مك .
 ایگریك } سه چوق باغران
 و بوکورون (حیوان) .
 ایگریم } سه با : اگریم .
 ایگرتمك } سه ۱ . ایگمه سنی مو -
 جب اولمق ، زار ونا -
 لان ایتك : پهوانلر یکدیگری
 ایگتدیلر . ۲ . محزون و مکدر
 ایتك . ۳ . عکس صدا ایله چینلا -
 تمق : بیوک طوب آتدلقه طا -
 غلری ایگلتیوردی .
 ایگده مك } فل . چینلامق ،
 طنین انداز اولمق .
 ایگدی } سه ۱ . ایگلیش ، ناله ،
 زاری . ۲ . عکس صدا ،
 طنین .
 ایگدیلی } سه صدا ویرن ،
 عکس صدا ایله اوتن ،

چینلایان ، طنین انداز .
 ایگن } فل . ایك مصدر غیر
 مستعملندن حال صیغه .
 سیدر : ۱ . اولدیغی حالده : بن
 اوندن دهها کنج ایگن دهها
 یاشلی کورنیورم . ۲ . اولدیغی
 زمان : بن اوراده ایگن اوله
 بریت یوغیدی . - مضارع
 و ماضی نقلی واستقبال صیغه .
 لرینه ده انحقاق ایدرهك ینه
 حال ویا زمان بیان ایدر صیغ
 مرکبه تشکیل ایدر ، و بو حالده
 اکثریا همزه ویاسی حذف
 اولنور : کیدرایگن (کیدرکن) ،
 کیمشش ایگن (کیمشیکن ،
 کیمشکن) ، کیدمه جك ایگن
 (کیده جکیگن ، کیده جککن) .
 ایگنجی اکن ، ثانی : ایگنجی
 قبو ، آیک ایگنجی کونی ؛ اون
 ایگنجی = ثانی عشر : یگرمی ایگنجی ؛
 یوز ایگنجی . = سه معاون .
 ایگندی } سه اوگله ایله آقشام
 آره سنده کی نماز
 وقتی ، عصر ثانی : ایگندی
 نمازی ، اذانی . || ایگندی او -
 ستی = ایگندی وقتی . || مج .
 ایگندیدن صکره = وقتسز پك کچ .
 ایگندین } طظر . ایگندی وقتی ،
 ایگندی او - تی .
 ایگنه } سه ۱ . دیکشه مخصوص
 دمیر و چلیکدن سیوری
 و آرقه سی دلیکی آلت ، ابره ،
 سوزن . ۲ . دیکن ، باتان
 سیوری شی . ۳ . آری وعقرب
 کبی بو جکارك صوقدقلری سیو -
 ری شی . ۴ . بعض ماکینه و

آلتزك سيورى وايجه جزئى:
تفك، دومن ايكنه سى. ۵.
باشه ويا كوكسه صو قلق اوزره
ايكنه به طاقيلى مجوهر: الماس
ايكنه، باش ايكنه سى. || ايكنه
آردى = بر نوع ديكيش. || مج.
ايكنه ايليك = پك ضعيف و
نحيف. || ايكنه دن ايليكه =
كافه تفرعات و تمانيله. || ايكنه
دايكي. || اولته ايكنه سى = زوقه.
|| ديكيش ايكنه سى = ديكيشه
مخصوص ايكنه. || شيش ايكنه =
چوراب اورمكه مخصوص
شيشچك. || طويلى ايكنه = آر.
قهسى طويلى و يووارلاق ايكنه
كه بر شىء كه ايلشديرمكه يارار.
|| يورغان ايكنه سى = يورغان
قابلامغه مخصوص بيوجك ايكنه.
|| ايكنه يوتمش = غايله ناتوان.

ايگنه جبك } س. مج. دومنى ربط
ايدن سيورى دميرلر.

ايگنه جى } س. ايكنه ياپان ويا
صاتان آدم.

انگنه دان } س. تر. ايكنه م. فا.
دان = ادات ظرف.

غدا. تمير. دها غلطي: ايكنه.
دانلق. طوغريسي: ايكنه لك [
ايكنه محفظه سى، تنكه ويا كميكن
اوافق استوانى محفظه.

ايگنه لك } س. ايكنه محفظه.
سى، ايكنه دان.

ايگنه ملك } ياخود ايكنه له مك.
فت. ۱. ايكنه ايله

دلك. ۲. قابلى آلق اوزره
كنارلرني ايكنه ايله دلهرك
اشارت ايتك. ۳. طويلى ايكنه
ايله ايلشديرمك.

ايگنهلى } ص. ايكنه سى ويا
ايكنه كى ايجه و
سيورى بر آلتى اولان: ايگنهلى
تفك؛ ايگنهلى قارينجه.

ايگه } وياكا. س. تف. صاحب،
مالك. مر.

ايگه ملك } فت. تقد. ۱. تحت
تصرفنه آلق، مالك
و متصرفى اولق. ۲. تملك
(استلاك) ايتك.

ايگى } عد. بردن صكره كان
صايى، ائين، دو، ۲:

ايگى كشى، ايگى ساعت؛ اون
ايگى، يكرمى ايگى، يوز ايگى.
|| ايگى يوز. با: ايگيوز. || ايگى
بيك = الفين. || ايگى آغزلى =

ايگى طرفى كسر (بيحاق و
ساژه). || ايگى چفته = درت
كوركللى قايق. || ايگيده بر =

نصف. || ايگيده بر، ايگيده
برده = پك صيق، هر وقت. ||
ايگى قات = مضاعف. || ايگى
كونده بر = كون آشيري، غبا.

|| ايگى يوزلى = ۱. ايگى طرفى
يوز (قاش). مج. مرانى.

ايگى } ياخود ايگك. يوڭ ويا
پنبوق وساژه چوروب
قيورمغه مخصوص چليك.

|| آرابه ايگيسى = آرابه اوقنك
قلمى. || صبان ايگيسى = آجاج
مخنى. = ص. ايگى طاش = دكر.
منك آلت طاى.

ايگى } س. با: اگوز.

ايگيز } س. ص. بر حملدن طو.
غمش ايگى قارداش، توأم.
|| ايگيز طوغورمق = بروضه حملده

ايگى چوجق دنيايه كتيرمك؛
مج. چوق عذاب چكمك.

ايگيز له } ص. ايگيزلى، چفته.

ايگيزلى } ص. چفته: ايگيزلى
شمعدان.

ايگيشر } عد. هر برينه ويا هر
دفعه سنده ايگى: ياره يى
تقسيم ايتديلر ايگيشر ليرا دو-
شدى؛ بو فداندلى ايگيشر
غروشه آلدم.

ايگيلك } ص. ۱. ايگى غروش.
۲. ايگى غروش قيمتنده

اولان: ايگيلك باصمه. ۲.
اوقه وساژه ثقلتنده اولان.
۳. ايگى قسمدن مركب.

ايگيله مك } فت. ايگى بايق،
اشنى تدارك ايتك.

ايگيللى } ص. ايگى شيشى حاوى و
يا ايگى شيشدن مركب.

= س. اسقامبيل كاغدلرينك
ايگى بنكاييسى: سينكك ايگيليسى.

ايگين } د. تقد. عجب، آيا: كايرمى
ايگين؟

ايگيوز } عد. ايگى دفعه يوز، ما.
تبن، ۲۰؛ بيك ايگى

يوز = ۱۲۰۰؛ ايگيوز يكرمى =
۲۲۰.

ايلى } (آل) س. ۱. خلق، ناس،
آدملر: ايل عالم. ۲. قوم،
قبيله، عشيرت: يكي ايل، اسكى
ايل. ۳. بر قوم و قبيله نك مسكن
وماواسى: تنكه ايلي، تركان ايلي.
۴. مملكت، ديار، ايلات، ولا.

يت: روم ايلي، قوجه ايلي.
= ص. يسانجى، بيكانه،
اغيسار: او بنم ايچون ايلدر؛

ایل اوئی = یسانجی یر. || ایل بکی، خانی = عشریث ریسی. — هلاکویه ایخانی، وسالاه سنه (ایلخانیه) نامی ویرلمسی بوندندر. || ایله کونه (ایل عالمه) قارشیی = یار واغیاره قارشیی. || غلط اوله. رق (ایلات) صورتدهده جعی یایوب، ایلات وعشایر دیرلرکه کوچیه طاقلری ویوروکار دیمکدر.

ایل } س. تق. ییل یرینه سنه معنا. سیه مستعملدر. با: ییل. — ییلان، ییلدیرم، ییلدیرامق کبی لغتلهکده اسکی املاسی ایلان، ایلدیرم وسائره در. ایلاد } سذ. عمر. «ولادت» دن مص. افعال } ۱. طوغور. مه. ۲. طوغورتمه.

ایلاف } سذ. عمر. «الفت» دن مص. افعال } الفت وانسیت ایتدیرمه، آیشدیرمه. ذ.

ایلمک } مض: ایلدیر. فت. ۱. بر ایله یعنی یره کوتورمک، نقل وایصال ایتمک: بونی فلان یره ایلت: شو ماصه بی بو طرفه ایلدویور. ۲. قابوب چالمق، سرتت ایتمک، آلوب کوتورمک.

ایلی } (ایلی) س. «ایل» دن } ایلی } ایلی } اصل: ایلی } بر مملکت ویا دولت طرفندن دیکری نزدیکه کوندریلن وکیل، رسول، سفیر؛ بیوک ایلیچی = سفیر کبیر؛ اورته ایلیچی = بیوک ایلیچینک

مادوننده کی ایلیچی؛ ایلیچی وکیلی = مصلحت ککنار.

ایلیک } (ایلیک) س. ایلیچی } صفت و مامورتچی، سفارت، رسالت.

ایلدلمک } بخ. کوتورمک، سوق و نقل ایلدلمک: اوتیه ایلدلمک.

ایلدیم } ص. نادم، بشیمان. در. ایلدلمک } س. ندهات، پشیمانلق.

ایلری } یاخود ایلر. ظم. (اصلی: «ایلمک» دن «ایلمکاری») اؤکده. کری مقابلی، قدام، پیش: ایلری اولتی، بولتی، اوورمق، کچمک؛ ایلری کل. = ص. ۱. ایلریده، اوکده بولنان، اوکدن کیدن: ایلری خط، ایلری قره.

غول. ۲. ده اؤکده بولنان، متقدم، سابق: او بزدن ایلریدر. ۳. ترقی ایتمش، مترقی، کچمش، اقدام اولان: صنایعه انکاتره فرانسه دن ایلریدر؛ علوم ریا.

ضیهده او بندن چوق ایلریدر. ۴. وقت صحیحدن زیاده کوسرتن (ساعت): بو ساعت چوق ایلریدر. عکسی: کری. = س. ۱. اؤک طرف، برشینک اؤکشی: کاروانک ایلری کوزمزدن غائب اولمشیدی. ۲. کیدیله جک اولان یر، اوکده بولنان مسافه:

یولک ایلریسی دوزدر؛ ایلریمز اووه در. ۳. کله جک زمان، آتی، مستقبل: ایلریمز یازدر. || ایلریده = ۱. (ظم) اوکده، باشده. ۲. (ظ) آتیده، استقبالده. || ایلریدن = اوکدن.

|| ایلری آلمق = تقدیم ایتمک. || ایلریده اولمق = یوکسکجه بر ما موریتده بولمق. || ایلری چیقمق = قارشیا لمق، استقبال ایتمک. || ایلری سور.

مک = ۱. سوق ایتمک، کوتور. مک. ۲. درمیان ویا تکلیف ایتمک. || ایلری چکمک = ترقی ایتدیرمک. || ایلری کچمک = تقدم

ومسابقت ایتمک. || ایلری کلک = نشأت ایتمک، منبعث اولمق. || ایلری کان = اعیانندن اولان، نفوذ و اقتدار اصحابندن بولنان.

|| ایلری کیمتک = ترقی ایتمک. || ایلری واروق = حدی نچوز ایتمک، چوق اولمق.

ایلریلمک } فت. ۱. ایلری کو. } سورمک، تقدیم ایتمک. ۲. ترقی و تفیض ایتدیرمک: آسری آز زمان ظرفنده کندیسینی ایلریلمدی.

ایلریلمک } یا ایلریلمک. فل. } ۱. ایلری کچمک، اوکده کچمک، تفوق، تصدیر ایتمک. ۲. اؤکده طوغری یوریمک، اوکده چیقمق. ۳. چوق ایلری کیمتک، ایلریده بولمق: بز یوله جیتدیفمز وقت او خسیلی ایلری

باشیدی. ۴. ترقی و تفیض ایتمک: ایلریلمه جک بر چوققدر؛ آسریقا. لیلر بو ص. وک زمانرده چوق ایلریلدیلر. ۵. ساعت ایلری اولمق، وقت صحیحدن زیاده کوسرتمک، چوق یوزیمک: بو ساعت ایلریلیور.

ایلشمک } ایلشدیرمک. با: } ایلشمک } ایلشمک وسائره.

ایلغار } س. ۱. باشی بوش آتک
در تله قوشمه سی. ۲.

آکسزین هجوم، آقین، دشمن
طوراغنه چاپول ایچون وقوع
بولان سواری هجومی. || ایلغار
ایتک = هجوم و آقین ایتمک.

ایلغارچی } س. چاپول ایچون
دشمن طوراغنه هجوم
ایدن باشیوزوق سواری
عسکری، آقینچی.

ایلغار لامق } فل. چاپول ایچون
دشمن طوراغنه
آقین ایتمک، آقینلیق ایتمک.

ایلغامق } فل. ۱. (آت) باشی
بوش اوله رق در تله
کیدرکی قوشق. ۲. (آتلر) قو.
شوب هر طرفه یایلیق. ۳. چاپول
ایچون آتله هجوم ایتمک، آت
قوشدیره رق هر طرفه اوروب
کچمک. مر.

ایلغیم صالحیم } س. صیحا ق مو.
سمده بخارک
چقورجه اوهرله یاصلانوب
اوزاقین صوکهی کورنمه سی،
سراب. (لازم برلفت اولدیغی
حاله استانبوله متروکدر.)

ایلغین } س. (اصلی: «ییلق» دن
ییلغین) انواع عدیده سی
اولان بر نوع اورمان آغاجی:
آق ایلغین = باشلیجه صولاق
یرلده حاصل اولان و آچیق
پنبه چیمک آجان نوعی که قدرت
حلواسنک ایسی بونک پراغنده
اولور، گزمازی؛ آجی ایلغین =
آجی کونک دینلن ضعیفی و یرن
جنسی، اتل.

ایلغینجار } س. بیانی کراو، آجی
کراز.

ایلغینلیق } س. آق ایلغین اور.
مانی، قوریلغی.

ایلیق } س. [صحیحی «ارق» ویا
«اوروق»] با: ارق.

ایلیق } س. باشی بوش کزن
آیشدیرلامش آت، خرکله.
(تاتارلر بویله رخی اتلرینی یتمک
ایچون یتیشدیررلر.)

ایلیک } ص. اولکی، برنجی، مقدم،
ابتدائی، ایلمیده کی،
صوگ مقابلی: ایلیک ایشمز او
اولدی؛ ایلیک اوغلی؛ ایلیک حرف؛
ایلیک بهار. = ح. اک اول،
اک باشده، برنجی اوله رق: ایلیک
یارادیلان انسان؛ ایلیک سولیدیکی
سوز. — بعضاً مجرد تأکید
ایچون اولور: ایلیک ابتداء = اک
اول؛ ایلیک اؤکجه = اک اؤکده.
ایلیکک } س. اولکیلیک،
برنجیلیک.

ایلیکین } ح. ابتداء، اک اول،
ابتدادن، ایلیک دفعه
اوله رق: بن ایلیکین اوله
آکلادم.

ایلیمک } قتل، ایتمک، قیلیق، یایعق،
ایشلمک. — تکلمه آز
قوللانیلوب، اسکی کتابتده
ایتمک یرینه فعل اعانه اوله رق
چوق استعمال اولنور، ومصادر
عربییه ایله افعال مرکبه تشکیل
ایدر: امر ایلیک، بیان ایلیک،
امداد ایلیک. || نیلیم = نه
ایلییم، نه یاییم؛ نیلسون = نه
ایلسون، نه یایسین؟

ایلیک } قتل. ۱. طوبایلوب طوتدر.
مق، چاتمق: ایلر طوتار؛
لباسنی کندی ایلر دیگر. ۲.

راست کلمک، تصادف ایتمک،
دوش کلمک. مر.

ایلیک } س. چوزلمی قولای
دوکوم، اکرتی دوکوم،
حلی قولای عقده.

ایلیککلمک } یا ایلیکلمک. قتل.
اکرتیدن باغلامق،
قولای چوزیلور بر دوکوم
یایعق.

ایلیکلی } ص. اکرتیدن باغلامش،
قولای چوزیله جک
صورته دوکوملنمش.

ایلیله } س. ایلیک فعلی، ایتمه، قیله،
یایجه.

ایلین } لن. حج: با: ایله.

ایلینج } س. بددعا، انکسار، لعنت.
مر.

ایلیندی } س. طوتدرمه، ایلیشد.
یرمه، دیکشیدن اول
ایکی پارچه یی بریرنه طوتدرمقی.

ایلیتمک } قتل. بددعا ایتمک، انکسار
ایتمک، قارغیمق، لعنت
ایتمک.

ایلول } س. تویم رومینک اصل
یدنجی و اوروپالیلرک
شمیدیکی ترتیب سقیمجه طقوزنجی
آینک اسم سربانیسیدر. اسم
رومیسی (سپتبر) در، که یدنجی
آی دیمکدر.

ایله } یاخود این، واختصارله: له،
لن. حج. ۱. الصاق ایچون
و واسطه و آت بیانیچون اولور،
عر. (ب) فا. (ب) کبی: ال
ایله آلمق، دکنکله اورمق،
کوزله اشارت ایتمک، قورشون
قلله یازمق، واپورله کیتمک،

آله كرمك. ۲. معیت و صحبت و برابرلك بیان ایدر، عمر. (مع) فا. (با) كبی: یارین سنكاه نازاره كیده جكز؛ بش كئی ایله كلدی؛ اكمكی پینرله یدی. ۳. طرز و اسلوب و کیفیت بیان ایدر: زحمتله یوریمك؛ قولایلقه ایش كورمك؛ كرا ایله او طو. تمق؛ معاوتله چنمك. = حر. ۱. عطف ایچون قوللانیلیر: و، ده، دخی: بن ایله سز یارین فلان یره كیده جكز = بن وسز؛ كیتك ایله كلك = كیتك و كلك، كیدوب كلك. ۲. مصدر عربی و فارسی به الحاق اولنه رق ینه عطف معنا سیله ربط كلام ایدر: تحقیقات جلیه و خفیه اجراسیله استحصال اولنه جق نتیجه نك اشعاری، كه بو افاده ایله تحقیقات اجراسی و کیفیتك اشعاری مطلوبدر؛ عربی اوله رق «بالاجرا» دخی دیناير؛ خیدودلری اخذ و توقیفله حقننده ایجاب قانونيك اجراسی. ۳. مصادر ترکیه به الحاق اولنه رق سببیت بیان ایدر: كیفسز اولغله كله میه جكئی یازمش = كیفسز اولدیفنسدن، اولدیغی اجلدن؛ قیش تقرب اتمسیله لوازم شتائیته نك تدا. ركی اقتضا ایدر. ۴. ینه مصادر ترکیه به الحاق اولنه رق مجرد ربط كلامه و یا «اولسی اوزرینه» «اولسنه بناه»، «اولنجه» كبی بر معنا افاده ایدر: طلب بیو. ریلان اوراق كوندرلمش اولغله وصولك اشعاری. ۵. ضمیره مضاف اسم مصدره الحاق

اولنه رق زمان و اولنجه، اولدیغی آنده كبی زمانجه زیاده تقرب بیان ایدر: بكنانین اوراقك كلسیله کیفیت موقع تذكرة قو. نه جقدر = كلدیكي آنده؛ سزك عزیمت ایتكزله ایش دكیشدی = عزیمت ایتدیكز آنده. تا كید ایچون (برابر) كله سی ده علاوه اولنور: بنم سونلمله برابر ایشه اهمیت ویرمكه باشلادیلر. مصادر عربیه ایله ده اولور: اونك وصولیله برابر ایشه كیریشدیله. || ایله برابر = ضدیت بیان ایدر، اولدیغی حالده، ایكن، مع: بونكله برابر = بویله اولدیغی حالده، مع هذا: كندیسی وظیفه سنی ایفا اتمش اولغله برابر قباحتی اوستنه آلدی = ایفا اتمش اولدیغی حالده — اسملك مجردینه و ضمیر واسم اشارتك مضاف. الهنه الحاق اولنوب، یالکز بونلردن جمع غائب مستنسا اوله رق مجرد حالنده قوللانیلیر: بر آدم ایله (بر آدمله)، احمدله، انسانلرله. بمله، بزمله، سنكله، اونكله، بونكله، اونلرله، بونلرله.

ایلی } ص. ایلق، صیجاچه،
پلی } صوئوخی قیرلمش.

ایلیتمق } قه. ایلیندیرمق، آز
ایصتمق } ایصتمق، ویا آز صیجاق
قاله جق صورتده صوئوتمق.

ایلیجق } یا ایلیجاق. ص. پك آز
پلیجق } صیجاق، ایلیججه.

ایلیجه } س. طبیعی صیجاق صو،
پلیجه } صیجاق معدن صوبی،
قدرت حامی. یردن قاینایاننه قاینارجه، و اوزرنده قبه و ابینه

اولورسه قابلیجه دینیر.

ایلیشیدیرمك } فحج. ربط و
تعلیق ایدلك،
چنكل و دوكمه كبی بر شیشه طوتد.
یرلق: بر یره ایلیشیدیرلر سزه
طورماز.

ایلیشیدیرمك } قه. ربط و
تعلیق ایتك،
چنكل و دوكمه كبی بر شیشه
طوتدیرمق، طاقق: نشانی
ستره به ایلیشیدیرلر؛ اثوابی
چپوی به ایلیشیدیر.

ایلیشمك } فل. ۱. ربط و
تعلیق اولنق، طا.
قبق، طاقیلوب قالمق: قوغه
قویونك ایچنده طاشه ایلیشدی.
۲. طورمق قالمق، ایلمش كبی
آریله مامق: بو آدم كیتدیگی
رده ایلیشوب قالیر. ۳. آز
طورمق، موقتاً اونورمق: سن
بر آز شوراده ایلیش بن شیمدی
كلیرم. ۴. شبهه و تردد ایتك،
تعریض ایتك: مسوده نی اوقو.
یوب بر ایکی یرنه ایلیشدی.
۵. طوقفق، ص تاشمق، تعرض
ایتك: سز اوگا ایلیشمك. ||
|| كوز ایلیشمك، كوزه ایلیشمك =
غیر اختیاری اوله رق آرامق سزین
خفینجه كورمك: كوزم بر
شیشه ایلیشدی، كوزمه بر شیء
ایلیشدی. || گؤكل ایلیشمك =
تعشق و علاقه ایتك.

ایلیشیک } س. ۱. تعلق، مربو.
طیت، ارتباط، منا.

سبت، علاقه: اونكله بر ایلیشیمك
یوقدر. ۲. انكل، مانع: ایشك
هیچ بر ایلیشیک قالمدی؛ بعض

ایلیشیکره تصادف ایتدک. ۳. حساب، آلهجق ویره جیک: ایلیشکی کیمک = حسابی قطع ایتک؛ ایلیشیک براقامق .

ایلیشیکسکز } ص. ۱. برکونه } مربوطیت و تعاقی اولمان، برشیته متوقف اولمان: ایلیشیکسز ایش: ۲. کسلمش، حل و فصل اولنش، برکونه یوسوری اولمان: ایلیشیکسز حساب. ۳. قیدسز، آزاده و لاابالی، برشیته مربوط اولمان: ایلیشیکسز آدم .

ایلیق } ص. [چ: ایلیغ] آاز } صیحاقت، صوئوخی قیرلمش، نیم کرم: ایلیق صو. [ایصیدلمش مایع وعلی الخصوص صو حفته مستعمل اولوب، مثلا ایلیق هوا دینلمز]

ایلیقلاتمق } ایلیقلاتمق. 'ا: ایلیق، ایلیق، ایلیق.

ایلیک } س. [«ایک» دن] } کیمیک ایچنده یاغه مشبه ماده، مغز، مخ. || ایلیکه ایشامک، کچک = چوق ودرین تأثیر ایتک: صوئوق ایلیکمه ایشلدی، کچدی. || ایلیک صیز. لامق = درین آغری طویمق. || ایلیک کچی = یومشاق ولذذ شیء. || مردار ایلیک = اوگورغه کیمکی ایچنده کی مغز. || ایلیک یاغی = جرویشک ایچمه سی.

ایلیک } س. [«ایک» دن] لب. } سک دوکه کیمکه مخصوص دایکی، عروه: کوملکه ایلیک آچق: ستره تک ایلیکنه چیحک طاقق .

ایلیککیمک } با ایلیکه.ک. فته دو- } کهینی ایلیکه کچیره رک اثوابی طوتدیرمق، قاوشدیرمق: ستره سنی ایلیکلدی .

ایلیککتمک } فظ، اثوابی قاوشد- } یروب دوکه لرینی ایلیککیرینه کچیرمک: ایلیککمز دن بیوکلرک حضورینه چیقلماز. = (اثواب) دوکه لری ایلیککیره کچیرملکه قاوشدیرمق: اثواب طار اولنجه ایلیککمز، زور ایلیککیر .

ایلیکلی } ص. دوکه لری ایلیکره } کچیرلمش، قاوشدیرلمش: ستره سی ایلیکلی ایدی .

ایلیق } فل. ایلیق اولمق، صو- } ئوغی قیرلمق، آاز صیحاقت قالهجق صورتده صوئومق: صو ایلیدی .

ایلیندیرمق } فته. ایلیقلاتمق، } ایلیق یاچمق، صو- } ئوغی قیروب ویا برآز صوئو- } دوب آاز صیحاقت براقق .

ایلیمق } فل. ایلیق اولمق، صو } ئوغی قیرلمق، آاز } صیحاقت قالهجق صورتده صو- } ئومق ویا آاز ایصیتمق .

ایم } س. تقد. علاج، دوا: قوجه } قاری ایمی. [ام کچی.]

ایماء } س. س. عر. [«وما» دن } مص. افعال] ۱. اشارتله آکلامته، آچیقدن سوبلکسزین افهام: کلیه جگنی بکا ایما ایتدی؛ بوحرکتی اونو ایما ایدیور. ۲. اشارت .

ایمان } س. س. عر. فد: یمین. لا: } — [فد: ترجه .

ده غیر مستعمل « این » } صاغ اللر. ز.

ایمان } س. عر. [«امن» دن } مص. افعال] ۱. اینامه: } قدره ایمانم واردر. ۲. دین حق قبول ایتمه، وحدانیت ونبوتی تصدیق ایله، قلب الیه تصدیق و دلیل الیه اقرار ایتمه: ایمان ایتک. ز. ایمانه کلمک، ایمان کتیرمک = مؤمن اولمق؛ رسول الله (صلم) افندمزه اک اول ایمان کتیرن. || مج. ایمانه کلمک = عاقبت حق تسلیم و قبول ایتک، نهایت طوغری یوله کلمک: هاه! شویله ایمانه کل .

ایمانسز } ص. ۱. الله ورسول } ص. ۲. مرحمتسز، انصافسز، } غدار. ۳. یاغسز، یاوان، قوری: } ایمانسز ینیر .

ایمانسزجه } ح. انصافسزلقله، } ص. ۲. مرحمتسزجه، غدا. } رانه .

ایمانسزلق } س. ۱. دینسزلك، } ص. ۲. مرحمتسز- } لك، انصافسزلق، غدارلق .

ایمانمق } فته. [علاج وتدیروچا- } ره دیمک اولان «ام» یا } «ایم» دن اولمق احتمالی وارددر.] قایرمق، کوزتمک، تأمین ایتک، چاره سنی بولمق. = فل. کندینی قوریمق، قایرلمق .

ایمبات } س. [یاریم روزکار } معناسیله فا. «نیم ناد» ویا دکز روزکاری مناسیله عر. فا. «نیم بادی» تعبیرلرندن غلط عد اولنمشی پک بعید وفا-

حش برخیا لدر. غروب دیمک
اولان «باتی» دن اولسی احتمال
لی دها قویدر. [اکثریا غرب
ویا غرب شمایدن اسن سرین
دکز روزکاری: ایما ت اسبور.

ایمپراطور { یاخود امپراطور. س.
[Imperator. لا.]

قرالدن دها بیوک و دها مستقل
عد اولنان حکمدار، نیم مستقل
حاکم لره دخی حکمی جاری
اولان حکمران: آلمانیه، آوستریا،
روسیه ایمپراطورلی.

ایمپراطورلق { س. ۱. ایمپرا-
طور عنوان

وصفتی: روسیه قرالاردن
برنجی ویلهام آلمانیا ایمپراطور-
لغنی اعلان ایشدر. ۲. بر
ایمپراطورک تحت حکمنده بولان
دولت، حکمداری ایمپراطور
عنوانتی حائر اولان دولت:
آلمانیه، روسیه ایمپراطورلی.

ایمپراطوری { ص. [فا. یاه
نسبت علاوه -
سیله [ایمپراطوره منسوب
ومتلق: با امر ایمپراطوری،
ذات ایمپراطوری.

ایمپراطورچی { س. ۱. ایمپرا-
طور زوجہ -

سی: آلمانیه ایمپراطورچی سی.
۲. ایمپراطورلق مقامنده بولنان
قادین: انکتره قرالیچه سی هند-
ستان، ایمپراطورچی سی عنوانتی
دخی آیشدر.

ایمدی { یاخود امدی. حر. ۱. بناء
علیه، بنا برین، بوحالده،
بویله اولدیغی حالده، فا. پس، عر.
ف، خلاصه واجماله دلالت ایدر:

ایمدی سز نه یابه جقسکز؟ ۲.
آرتق، غیری: کل ایمدی؛ ای
سویلیک ایمدی. [بو ایکنجی
معنا یله جمله نک آخرینه کلیر و
«ایمدی» یاخود «ندی» تلفظ
اولنور: کلندی. ۱]

ایمردیرمک { فت. آرزوایت بر-
مک، کوزل

ولذید برشی کوستروب برینک
اشتهاسنی او یاندیرمق، رغبت
ایتدیرمک: موسمز وقتنده
اوکوزل - ییلکاری کوستروب
ده هر کسی ایمردیرمکده معنا
وارمیدر؟

ایمرنمک { فل. کوزل ولذید
برشی کوروب اشتهایه
کلك، زیاده آرزوور رغبت اتمک:
مناو دکانتک اوکندن کچرکن
میوه لره ایمردم.

ایمز { فل. کون وصیورت بیان
ایدن «ایمک» مصدر غیر
مستعملندن مضارع منفی اولوب،
بزجه مستعمل دکل ایسه ده، چقتا.
یجده «ایماس» املاسیله قوللا.
نیلوب، دکلدرد او لماز دیمکدر.

ایمزغمق { یاخود ایمزکتمک. با:
ایمزغمق. ایمزغمق.

ایمش { فل. کون وصیورت بیان
ایدن «ایمک» مصدر غیر

مستعملندن ماضی تقلیدر: او
ایش او یله ایمش؛ آرادیمکز
آدم اوراده ایمش. — فعل
اعانه اوله رق افعال سائره نک
مختلف صیغه لینه الخاق ایدره ک
روایت ماضی، روایت مضارع،
روایت استقبال کبی صیغ مرکبه
تشکیل ایدر؛ و بوتقدیرده
اکثریا همزه سی و بعضا یاسی ده

حذف اولنور: کلش ایمش،
کلیر ایمش (کلیر یمش، کلیرمش)،
کله جک ایمش (کله جکیمش، کله
جکمش)، کللی ایمش و سائره.

ایمک { فل. کون وصیورت بیان
ایدر، اولق، اولنق. —

بوفلک مصدری و دیگر براق
صیغه سی متروک و غیر مستعمل
اولوب، «اولق» فعلندن تضمین
اولنور. صیغ مستعمله سی بروجه
آتیدر. مضارع: ایم (ام، م)
سک، در، ایز (یز، ز) سکز،
درل؛ ماضی شهودی: ایدم،
ایدک، ایدی، ایدک، ایدیکز،
ایدیلر (شمدی حکایه حال
مقامنده قوللانیلوب، ماضی
شهودیسی یرینه «اولدم»
مستعملدر). ماضی نقلی:
ایشم، ایمشک، ایمش، ایمشز،
ایمشکز، ایمشلر؛ صیغه شرطیه:
ایسه م، ایسه ک، ایسه ل؛ صیغه حالیه:
ایکن؛ صیغه وصفیه: ایدگی
(ایدوگی).

ایمن { ص. عر. [«یمن» دن صش.
یمنلی، میمنلی. د.

ایمنق { فت. فل. با: ایمانق.

آمه { س. سذ. جر. عر. فد: امام.
آمه: با: امام.

ایمزغمق { فل. یاخود:

ایمزگمک { فل. ۱. او یوقلامق،
او یقویه غلبه ایدوب
دفع ایدمه مکله یا عسزین صاللا.
نوب طور مق. ۲. (آتش)
قراروب سوگمش کبی طور مق.

ایمیک } س. باشک تپه سنده کی
یومشاق یر، بنغلداق،
یا فوخ.

این } س. بانی حیوانلرک یر آلتنده
اولان مسکنی، غار، مغاره،
کهف: آبی اینی .

این } ش. فا. قریبه اشارت ایچوندر،
بو، شو، مقابلی: آن، او. این
و آن = شو بو. ن. || بعد ازین =
بوندن صکره. || بنا برین = بناء
علیه. {همزه سنک حذفله.}

ایناق } ص. تق. ۱. سوزینه اینا.
نیلیر، معتمد، مؤمن. ۲.
مشاور، مستشار. = س. رأی،
استشاره.

اینان } س. ۱. اینانمه، امنیت،
وثوق، اعتقاد، قناعت،
یقین: اینان کلک = قناعت حاصل
اولمق، قانع اولمق؛ اینان اولسون =
اینانکر. ۲. ایمان، اعتقاد.

اینانج } ص. شایان اعتقاد، موثوق،
امین، معتمد.

ایناندیرمق } فت. ۱. اینانغه
سوق و اجبار
ایتمک، قاندرمق، اقناع، تأمین
ایتمک: بن سزی ایناندیره مدم،
الله ایناندیرسین. ۲. (یالانی)
قبول اینتدیرمک، آلداتمق.

اینانلمق } ج. صحیح نظرله باقمق،
طوغری دیه قبول
اولمق: اینانیه جق شیء دکلدرد.

اینانمق } فت. [خالص ترکیه برلفت
اولدینی حالده، برنجی
هجانسک خفیف یعنی اینجه او.
قونمسیله آهنک قاعده سنه مخالفتی
غریبدر. اساساً کسره ثقیله
ایله اوله جفنده شبهه یوقدر.]

۱. طوغری نظرله باقمق، صحیح
دیه قبول ایتمک، قبول و تصدیق
ایتمک: انسان هر ایشیتدیکنه
اینانملی. ۲. ایمان کتیرمک،
اعتقاد ایتمک، قلب ایله تصدیق
و دلیل ایله اقرار ایتمک: اللهمک
برلکنه و حضرت محمد (صلعم)
افندمزک نبوتنه اینانمق.

اینانمه } س. ۱. اینانمق فعلی،
تصدیق، قبول. ۲.
ایمان، اعتقاد، دیانت.

اینانیش } س. اینانمق فعلی و
طارزی: بونصل اینا.
نیش.

اینتی پوف } س. عو. بوش شیء،
مالایمقی، صاچه
صایان، اهمیتسز و کولنج: اینتی
پوفدن شینلر؛ اینتی پوفدن خانه.
اینجالیز } س. ترشیمی یا بیلیر برنوع
یبیان صارمساغی و یا
صوغانی.

اینجقرمق } فل. ۱. معده ده
چیقمق ایستر هوا
وار ایش کی غیر اختیاری بر
حرکت اختلاجیه کلک، ایقلامق.
۲. بوغلیرجه سنه فیقلایه رق
آغلامق. [هیچقرمق دخی
دینیر.]

اینجقریق } س. ۱. معده دن کن
غیر اختیاری حرکت
اختلاجیه که ایقلامق صورتنده
ظاهر اولوب انسانی راحتسز
ایدر، فوق. ۲. فیقلایه رق
آغلامه. || اینجقریق طوممق =
۱. اینجقریفه طوتلمق. ۲. چکمه
آتمق، فوق الموته اوغرامق.
اینجکلمک } فت. اینجه یا تمق، دها
اینجه بر صورتنه

قومق، ترقیق ایتمک: قلمی،
سسسی اینجکلمک.

اینجکلمک } فل. ۱. اینجه و یا دها
اینجه اولمق، اینجه لئمک:
بو ایپ یک اینجلیدی. ۲. بالاندن
ظرافت کوسترمک، ظرافته
اوزتمک.

اینجو } س. بلا: اینجی.

اینجه } ص. ۱. قالین مقابلی،
رقیق، باریک: اینجه بر
دکتمک. ۲. اوافق، دقیق،
خرده: اینجه اون، اینجه توز.
۳. سیوری: اینجه بورن. ۴.
مچ. ظریف، نازک، نارین: اینجه
ایش، اینجه نقش، اینجه صنعت.
۵. ذکاتلی، ادراکلی، فرا-
ستلی: اینجه ذهن. ۶. خفیف،
مختصر: اینجه دونما، اینجه قره
قول. ۷. مؤثر، کسکین: اینجه
آغری. ۸. قولاغه خفیف

کلن: اینجه سسس، اینجه
ویزلدی. || اینجه خسته لئق =
سل الرئه، ورم. || اینجه ساز =
الانورقه چاللی، طاول و سرنانک
غیری اوله رق کمان و دف و
سائرهن مرکب چاللی طاقی. ||
اینجه کسیم = چلمسز، نحیف.
= ح. ۱. اوافق و خرده او.
لهرق: اینجه دوگمک. ۲.
مدققانه: چوق اینجه صوربور.
|| اینجه دن اینجه به = یک مدققانه.
|| اینجه اله یوب صیق طوقومق =
تعمیق و تحقیق ایتمک؛ برایشک یک
المروسنه وارمق.

اینجه جک } ص. یک اینجه، یک
دقیق و خفیف: اینجه.
جک قلم، سسس، ایش. = ح.

پك اينجه اوله رق : اينجه جك دوگمك .

اينجه رَك } يا اينجرك . ص . نازك ،
باريك ، نارين ، فدان
كبي : اينجه رك بوى .

اينجه اتمك } با : اينجاتمك .

اينجه لك } س . ۱ . اينجه اولان
شيك حالى ، قالينق
مقابلي ، رقت . ۲ . اوافقق ،
خرده لك ، دقت . ۳ . نازكلك ،
نارينك ، ظرافت . ۴ . خفيك ،
كسينك .

اينجه لَمَك } فل . با : اينجلك .

اينجى } يا اينجوسه قابوغي صدف
دينن استرديه جنسندن
برحيوان بحرينك اينجندن چيقان
معروف ذى قيمت دانه لکه قا -
دينلرجه اسباب زينتدندر ، لؤلؤ ،
در : اينجى طاقق ، ديزمك .
— پك بياض و كويك كوزل
ديشلدزده كسنايه اولور . ||
اينجى چيكي = بياض و بووارلاق
بر جنس اغاج چيكي || اينجى
دانه سي = دردانه ، پك كوزل
چوجق ويا قيز . || آغزندن اينجى
صاچق = بيوك برفصاحتله كوزل
سوزلسونلك . || اينجى صوغانى =
برجنس كووك .

اينجيتمك } فته . ۱ . طوقتمق ،
ايشمك . ۲ . جان
آچتمق ، الم ورمك ، اذا وجفا
ايمك : اوصلى چوجقلر حيوانلرى
اينجيتمزلر . ۳ . خاطر قيرمق ،
دلکير ايمك : آبدال آدمدر
اينجيتمه يك . ۴ . آغريلى ويا

ياردى بر عضوه طوقنوب
آغريتق : قولى ، چيائى
اينجيتديكيز . ۵ . اورمق آغريه -
جق برحاله كتيرمك ، باره ويره
اولديغى حالده آغريتق : آندن
دوشوب قولنى ، باجائى اينجيتمش .
|| اينجيتمه بنى = سرطان على . عو .

اينجيتمه } س . اينجيتمك فعلى .
۱ : اينجيتمك .

اينجيديجى } ص . ۱ . اينجيدن
آغريدان . ۲ . اذا
وجفا ايدن .

اينجيديش } س . اينجيتمك فعلى
و طرزى . با :
اينجيتمك .

اينجير } يا خود انجير . س . فا .
[انجيردن] معروف ميوه ،
تين . كه بادنجان ، قواق ، لوب
انجيري كبي انواعى واردر :
تازه ، قورى انجير . || انجير
آغاجى = بوميوه و ورن آغاج
كه ايرى يپراقلى و چوق ايليكلى
اولور . || اينجير چكر دكى = كو -
چكلكدن كسنايه در : بر انجير
چكر دكنى طولدرماز = پك آرز .
|| اينجير قوشى = صارى صندال
نوعندن بر قوش . || فرنك ، عرب
انجيري = قاقئوس جنسندن
قبوغي ديكنلى و ايريجه چكر دكلى
بر نوع ميوه .

اينجيك } ص . خفف صورتده
اورلمش ويا قيلمش
(عضو) : قولى اينجيكدر .
= س . اينجيمش ، اورلمش بر :
قولنده اينجيكى واردر .

اينجيك } س . ساقك اينجه كيكى ،
ديزك آلتنده كيكى .

|| اينجيك يخنيسى = قوونك
ديزدن ساقك اورته سنه قدر
اولان پارچه لردن يابلمش مخودلى
يخنى .

اينديرتمك } فته . آشاغى آلدبر -
مق ، تنزيل ايتد -
يرمك .

اينديرتمك } (آنديرتمك) .
۱ . آشاغى
كوتورمك ، تنزيل ايدلمك : بو
كراسته طاغدن اينديرلمشدر .
۲ . آزالدمق ، تنزيل وتنقيص
ايدلمك : ذخيره نك نيأنى ايند -
يرلدى . ۳ . آشاغى قويورمك :
برده اينديرلدى .

اينديرمك } فته . ۱ . آشاغى
كوتورمك ، تنزيل
ايمك : طاغدن كراسته ، رافدن
اشيا اينديرمك ، ۲ . حيواندن ،
آرابه دن آشاغى آلمق : يولجىلرى
آرابه دن اينديرديلر . ۳ . آزالتمق ،
آشاغىلاقمق ، تنزيل ايمك : ايمك
فيأنتى اينديرديلر : پوسته اجر .
تلىخى اينديردى . ۴ . طرح
وتنزيل ايمك ، حسابدن آشاغى
اورمق : مصرفى اينديردكن
صكره ايرادى حساب ايملى .
|| باشندن اينديرمك = قهرلا -
نديروب نزول اصابتنه سبب
اولق . || ختم اينديرمك = ختم
ايمك . || كمى اينديرمك = يكي
يابلمش كمى يى صويه ، دكيزه
القا ايمك .

اينديريجى } (ص . آشاغى اينديرن ،
تنزيل ايدن .

اينك } س . صيفيرك ديشيسى ، بقره .

اینکچی { س. ۱. اینک چوبانی،
 سیفیر تاج. ۲. اینک
 بسلیوب سودینی صانان آدم.
 اینکچیلک { س. اینک بسلیوب
 سودینی صانان
 آدمک حال وصفی و تجارتی.
 اینکلیک { س. اینکاره مخصوص
 محل، اینک آخوری.
 اینلمک { (آنک) ب. آشای کید.
 نزل اولمقی : بو.
 رادن اینلیر .
 اینمک { (آنک) فل. ۱. آشای
 کلک، نزل، هبوط ایتک :
 کوکدن ایندی، حیوانات طاغدن
 اینور. ۲. دوشمک، سقوط
 ایتک : طامدن این صو. ۳.
 آزالقی، تناقص، نزل ایتک،
 چیتمق مقابلی، فیانی دوشمک :
 اکمک فیانی ایندی، قهوه
 ایندی. ۴. دوز اولمقی، دوشمک،
 قبارمق مقابلی : شیش ایندی.
 ۵. کسب سکون ایتک، تسکین
 اولمقی، مندفع اولمقی : صیتمه،
 آتش ایندی، حدتی ایندی.
 ۶. حیوان ویا آرابه دن یره
 آباق باصمق : انشای راهده
 صباحدن اقشامه قدر هیچ
 ایغندک. ۷. قومقی، مسافر
 اولمقی، منزل طومقی : بو اقشام
 نزهه اینه جکز؟ کلن مسافرلر
 کییک اوینه ایندیلر؟ ۸. تدنی
 وتنزل ایتمک. ۹. دوشمیک،
 ییقلقی : دیوار ایندی. ۱۰.
 نزل اصابت ایتک : یورکنه
 ایندی .

اینه { (آنمه) س. ۱. ایتک فعلی،
 نزل، تنزل. ۲. طامله،

نزل، فلج، سکتہ : کندیسنه
 اینه ایندی.
 ایننهان { ص. اوپور، اکول.
 اینی { (انی) س. کوچک قارداش.
 اینیش { (اینیش) س. ۱. ایتک
 فعلی و طرزى : بر اینیش
 ایندی که. ۲. یوقاریدن آشای به
 مائل یر، یوقیش مقابلی، مائل،
 شیو، نشیب : حیوانه اینیش ده
 زور کلیر یوقیش ده، اینیش
 ایتک. ۳. مح. انحطاط. || اینیش
 آشای = اینیشده، اینیش اینرکن.
 || اینیش یوقیش = انکیبه، دوز
 اولیان محل .

اینیشته { س. با : اینشته.
 اینیک { اینیکمک. با : اینیک و
 سائرہ.

ایولک، ایولشمک و سائرہ.
 ایوف { با : اینی و سائرہ.
 ایواء { سندن. عر. « اواء » دن
 مص. افعال [قوندیرمه،
 یرلشدیرمه، منزل و ماوی
 قزاندیرمه، اسکان. ذ.

ایوالله { حد. عر. (ای = حرف
 تصدیق - والله = قسم)
 ۱. اوت، نم، بلی، اوپله اولسون.
 ۲. تشکر ایدرم، الله راضی
 اولسون! ۳. الله اصمار لادق.
 || ایوالله دیمک = هر شیئه راضی
 اولمقی، درویشانه توکل ایتک.

ایوان { س. فا. ۱. کوشک، قصر.
 ۲. بیوک صالحه، صالون،
 دیوان : ایوان کسری = عراقده
 طیسفون خرابه لرنده اسکی ایران

حکمدارلرینک جسیم برسر ایلرینک
 ویرانه سی.

ایواه! { حد. فا. یازیق، هیهات!
 ایواه! = س. ایواهرل =
 یازیققر، تلف : ایواهرل اولسون.
 ایؤد { یاخود ایؤد. س. با : یؤد.

ایودیرمک { فن. قوشدیر.
 مق، عجله ایتدیر.
 مک. مر.

ایورمک { فت. با : ایورمک،
 اویرمک.

ایوز { س. حیواناتی صدوقوب
 قانادان مربع الشکل بر
 جنس سینگک.

ایوگن { ص. قوشان، عجله ایدن،
 عجول، شتابان. مر.

ایوگمک { س. قوشمه، عجله،
 عجولک، شتابانلق.

ایوگی { س. آجاج اوپان صنعتکرلرک
 قوللاندق لری برنوع اوقات
 بالطه، ال بالطه سی.

ایومک { فل. قوشمق، سرعت
 و عجله ایتک، شتاب
 ایتک، شتابان اولمقی. مر.

ایوی { س. قوشمه، عجله، شتاب،
 سرعت. مر.

ایویدی { ص. عجول، صاووروق.

ایویدیلک { س. عجولک، صاوو.
 روتلق.

ایویرمک { فت. ۱. قوشدیرمق،
 عجله و شتاب ایتدیر.
 مک. ۲. دوندیرمک، چویرمک.

(« اویروب چویرمک » تعبیرنده
 قوللاندیغمز « اویرمک » فعلی
 بوندن غلطدر.)

ایویک } س. قاره با تمیوب اوستنده
 ایومک } ایچون آیاقلره
 طاقیلان اوزون تخته قایدراق.
 ایهام } سذ. عر. ج: ایهامات.
 { «وهم» دن مص. افعال
 ۱. وهم ایتدیره، وهم وشبهه
 و ترده دوشورمه. ۲. د.
 ایکی معناسی اولان برکله نیک
 الک آز قوللانیلان معناسنی
 قصد ایدرک استعمالی. || ایهام
 قبیح = ادب و تربیه به مغایر بر
 معنای مجازی مرهم ایتمه.
 { یاخود ایو. ص. ۱. بکنیله.
 ایی } جک، مقبوله کچه جک صورته
 اولان، طب، جید، خوش،
 نیک: ایی ایش، ایی خوی،
 ایی آدم. ۲. فائده لی، نافع، کارلی:
 ایی ایش، ایی تجارت. ۳. کافی،
 وافی، الویرر، یتیشیر: بر اثوابه
 اوچ متره قماش ایدر: اون
 بیگ غروش ایی پاره در. ۴.
 او یغون، موافق، مناسب: بو
 اثواب سزه ایی کلدی؛ پوتین
 آیغمه ایی کلدی. ۵. صحتده،
 صحت و عاقبتی یرنده: ایی میسکز؟
 بز ایی یز لکن پدر بر آز
 کیفسزدر. || اب ایی (ایچی) =
 اولدقچه ایی: کافی، خیلی مقدارده.
 || پک ایی = چوق ایی، اعلا.
 = ح. خوش حال و صورته:
 ایی یا میسکز ایی سویلیدی.
 = س. ایی شی، بر شیئک ایی
 جهتی، ایی لک: ایی بی کوتیدن
 فرق ایتمی؛ ایی سنی آلوب کو-

تیسنی براقق. || ایی اولق =
 اییشمک، خسته لقدن قالمق،
 قورتلق. || ایی اولدی که = اصا.
 بت اولدی که... || ایی ایتمک =
 فائده ایتمک، ایی کلمک، نافع
 اولق: او علاج بی ایی ایتدی.
 || ایی ایش = (استهزا طریقله)
 بویله ایش اولورمی؟ بو نصل
 ایش؟ || اییدن ایی = تمامیله،
 بستون: اییدن ایی صباح
 ایشلیدی. || ایی ساعتده او.
 لسونلر = جنلرک و کنسایه کوقی
 آدم لرک اسملری آکلدیغنده
 ایراد اولنور دعادر. || ایی سی =
 مرجمی، اک مرجمی طریق:
 ایی سی هج قاریشما مقدر. || ایی سی
 کوتیسی = نیک و بدی. || ایی
 کلمک = او یغون اولق. || ایی کون =
 اقبال، سعادت: ایی کون احبابی =
 بر صیقندیمی اولان احبابنک
 یانه یانا شیمن. || ایی کون کور-
 مش = اولجه غنا و ثروت ایچنده
 بولنمش. || ایی کیمک = ایی بولنده
 اولق و حسن حرکته بولنمی.
 || ایی کونی = هر نه اولورسه،
 ماحضر: ایی کونی بارینه جق برای
 واردریا. || اییلر = صلحا، ابرار،
 صلاح حال اصحابی. || ایی وار-
 مق = رغماً بر ایش یا تمق: ایی
 واردمده سزه خبر ویرمدم.
 { ص. ح. بر آز ویا اولدقچه
 اییجه } ایی: اییجه در.
 اییلمک } فت. ایی یا تمق، ایی لشد-
 یرمک.

اییشدیرمک } فت. ۱. ایی
 یا تمق، ایی به
 چویرمک: کچن کونکی یاغور
 هوایی اییشدیردی. ۲. صحت
 و عافیت ویرمک، اعاده صحتی
 موجب اولق: بر آز چیقوب
 هوا آلمسی کنسیدیمی خیلی
 اییشدیردی.
 اییشمک } فل. ۱. ایی اولق،
 دها ایی اولق:
 چایرلر چوق اییشدی. ۲.
 اعاده صحت ایتمک، خسته لقدن
 قالمق: خسته اییشدی. ۳.
 بویله آرمسی ایی اولق، اصلاح
 بین ایتمک: فلانله اییشدک.
 ایی لیک } س. ۱. ایی اولان شیئک
 { حالی، جیادت، خوشاقتی.
 ۲. خیر، منفعت، فائده: بونده بر
 ایی لیک وارکه... ۳. لطف،
 کرم، احسان، معاونت: بکا بر
 ایی لیک ایتمک ایسترمیسک؟ کند-
 یسنه بیوک بر ایی لیک ایتدی؛
 چوق ایی لیک طوقندی. ۴.
 صحت، عافیت، بره: خسته
 ایی لیکه یوز طوتدی؛ الله ایی لیک
 ویرسین. ۵. حسن معامله،
 یاواشلاق. ملایمت: ایی لیکه
 قاندرملی؛ ایی لیکه سویلر سه کز
 قبول ایدر. || ایی لیک بیلیر =
 شا کر نعمت، متشکر، منتدار.
 ایی لیمک } فل. ۱. ایی لیمک، ایی
 اولق. ۲. اعاده صحت
 ایتمک، خسته لقدن قورتلق.
 ۳. اولق، کمال بولق.

ب

مکسور اوقومق اقتضا ایدر. [

حج. فار. ه، یه، ایله. ایچون:
ب } دست بدست، ید بید =

الذن اله؛ ساعت بساعت = سا.
عتدن ساعته؛ ماه بمه = آیدن
آیه؛ تا بصباح = صباحه دک؛
بختی خدا = الله حقیچون؛ بقول
فلان = فلانک سوزنجمه. [کون
بکون کبی ترکیه کلهزه ادخال
غلط فاحشدر؛ کوندن کونه
دیمی.]

حج. فا. ایله، مع: با امر عالی؛
با } با کمال حرمت و تعظیم؛ بالتغراف.
[استعمالنده هیچ بر احتیاج
اولیوب، یرینه، «ایله» قوللا
تلسی البته دهاکوزل وقاعده
فصاحتیه ده او یغوندر.]

س. عر. ب حرفک اسم
باء } عربیسیدر. باشده کی «ب»
ماده سنه با.

سند. عر. ج: ابواب. ۱.
باب } قپو، مدخل: باب مرحمت
آچیقدر. من الباب الی المحراب =
قپودن محرابه قدر، جمله سی.
۲. درکاه، دربار، مرجع
عمومی اولان بیسوک قپو:
باب دولت؛ جمله نک باشی بوبابه
باغلیدر. ۳. بیوک دائره، قپو:

(به. عر. باء) س. ترکیه
ب } الفبایک ایکنجی - رفیدر.

عبرانیجه ده و سریانیجه ده د
صورتنده یازیلوب، شکل اصلی
قیمی خانه و یا خیمه بی آکدیر.
دیفیچون، السنه سامیه ده بو
معنایه دلالت ایدن (بت)
یعنی «بت» اسمیله مسمادر.
ترکجه ده کله لک آخرنده (پ)
کبی اوقونور: کلوب، سب،
رجب. تاریخ محلتده رجب شهر
قریسنه علامتدر. ایچد حسابنده
یعنی رقم کبی استعمالنده ۲
عددینه دلالت ایدر. - عربیده
مؤنث اولوب، بر نقطه لی اولق
مناسبتیله (باء موحده)،
و نقطه سی آلتندن اولدیغیچون
(باء تختانیه) دخی دینلیر.

حج. عر. ه، یه، ایله، ایچون
ب } معنایله بعض ترکیبات

عربیده بولنور: نمود بالله =
الله صیغندق؛ بسم الله (اصلی)
باسم الله) = الهاک آدیله؛ بالله =
الله ایچون؛ مفعول به. [هممعنا.
سی اولان آتیده کی ادات فار.
سیه دن تفریق اقتضا ایدر.
عربی ترکیبات ایچده اولنجیه،
عربی اولدیغی آکلا شیلوب،

باب عالی = صدارت عظمی و
دیوان هایون ایله داخلیه و
خارجیه نظارتلرینی و شورای
دولتی حاوی دائره عالیه، باشا
قپوسی؛ باب مشیخت، باب قنوی =
مشیخت اسلامیه دائره سی، شیخ
الاسلام قپوسی؛ باب سرعسکری =
دائره عسکریه، سر عسکر قپو.
سی. ۴. برکتابک منقسم بولندیغی
اقسامک بهری، که تقسیماتک اک
بیوک اولوب، اکثریاً هر باب
بر قاق فضله منقسمدر: باب
اول، باب ثانی. ۵. افعال عر.
بیه تک صور تصریفیه سندن
بهری: برنجی، دردنجی باب؛
افعال، تفعل، استفعال بانی. ۶.
خصوص، ماده، کیفیت: اول
بابده = او خصوصده؛ بو بابده
معلوما تم یوقدر؛ او باب آخره
او بشقه ایش. ۷. کچید، بوغاز،
در بند. [بو معنا ایله ترکیه ده
چوق مستعمل اولیوب، یالکز
بعض اسماء خاصه ده یولنور؛]
باب الابواب = شروانده کی در بند؛
باب المنذب = بحر احمرک جنو.
بندمه کی بوغاز؛ باب الذقاق =
جبل طارق بوغازی. || باب
السعادة الشریفه = حرم هایون.

|| باب السعادة الشريفة آغاسی = قیزلر آغاسی، باش آغا. || باب هایون = سرای هایونک بیوک و رسمی قپوسی.

کرتک یاپ و کرتک قپو اسمری بومعنا ایله قوللاندیغندن، ایکبیسنده بومعنا ایله بالاستعمال مثلا: باب سرعسکری قپوسی دیمک خطا ایسه ده، باب بو معنا ایله و قپو ایسه معنای لئویسیله استعمال اولتورق، « باب سرعسکری دینلن دائره تک قپوسی » معناسیله « باب سرعسکری قپوسنده طوران تویجی » دنیلیرسه، بومعیرده خطا کورمهک خطا در.

باب { س. اوغور، یمن سعادت: باب طومتق = متین عد ایتک.

بابا { س. ۱. آنا، پدر، آب، ولد. (اساساً) جوجق دینله مخصوص اوله رق اکثر السنه پیننده مشترکدر. آوروپا لسانلرنده پایا تلفظ اولنور. } ۲. یاشلی و محترم آدم و بر نوع صفت روحا نیه سی اولان: حاجی بابا؛ درویش بابا. ۳. بکتاشی شیخی. ۴. باش، طوب: عصا باباسی، طرا.

بزان باباسی. ۵. زنجیرله عارض اولان صرعیه مائل بر حال عصبی: باباسی وار؛ باباسی طومتق. = ص. ۱. خیرخواه و محترم: بابا آدم. ۲. ارکک، آناج مقابلی: بابا هندسی، بابا انجیر. || آخو بابا، آغا بابا = آق صقاللی یاشلی وشایان حرمت آدم. || آق بابا. با: آق. || آنا بابا بر = لایون (قارداش). || آنا بابا کونی = کیسه تک آناسنی باباسنی آرامنه وقتی اولدیغنی و طامیدیغنی کون، محشر، بیوک مصیبت. || بابا اواجخی = اجداددن منقول

خانہ. || اوکسزلر باباسی = یتیم و بیکسره باقار خیر خواه ومنعم آدم. || بابادن بابایه = آبا عن جد، یوقاری به طوغری متسلسلاً؛ بابادن ارغله، اولاده = آشاغی به طوغری متسلسلاً. || بیوک بابا = بیوک آنا، بیوک پدر، جد. || بابا بوردی = اجداددن منتقل بیوت و املاک. || طقوز بابالی = ولدزنا؛ جن فکرتی آدم.

بابا فینغو { س. با: پاپا فینغو.

باباقوری { س. طمارلری یان کملش عقیق جنسی، عین بقر.

باباکوش { س. زهرسز و ایصاق چالار برجنس ییلان.

بابالق { س. ۱. پدرک، ابوت. ۲. آخرت باباسی. ۳. او-کی پدر. ۴. قاش پدر. = ص. طوغری و صاف، حیلہ نیتلز، معتدل فکرتی و صاف درون: بابالق آدم.

بابالی { ص. صرعه سی و برنوع جنقی اولان (زنجی).

بابایانه { ص. یاشلی ووقاری آدمه بابایانه طور، قیافت. = ح. یاشلی ووقاری آدمه یاقشیر بر صو-رتده: بابایانه کیننیور.

بابایگیت { س. یتیشمش دلیقنالی، تام قوت بدنیه سنی آلمش کنج. = ص. جسور، شجیع، دلیر.

بابایگیتلک { س. ۱. تام قوه بدنیه. ۲. کچیلک، دلیقنالیق. ۳. جسارت، شجا.

عت. || بابا یگیتک صاتمق = یالاندن جسارت کوسترمک. بابلیخانہ { س. [زبازدی: بابو-کچی فحشیات یری اولان آفتلر محلی، فحشخانه.

بابونج { س. سذ. عر. فا. « بابونه » (دن معرب) نپا. پاپادیه، افحوان. || بابونج کچی = ایت پاپادیه سی.

بات { اسکی منشیرمز « بیت بازار-ری » تعبیری قوللانمقدن ایگرن دکلر یچون قاموسی آرایه رق عربیده بوکله یی بولشلسره ده، بونک معناسی « ضعیف، احق، سرخوش » اولوب، مناسبت آلدیغنی کچی، بر آرز مناسبت آلان « بتات » کله سی ده او قدر نادر. در، که بزم بیت بازارینه قدر دوشمه سی مأمول اوله ماز. بونک ایچون بو اویدیرمه کله یی لغت کیتابلر مزدن اخراجله، سویلدیکنز کچی « بیت پازاری » یازمقدن چکمه ملییز.

باتاریه { یاخود بطاریه س. (فر. Batterie) ع. آلتی طوب ایله عسکر ولوا. زمندن مرکب طاقیم: بر باتاریه طوب. || ح. سرت معامله، شدتلی تکدیر، آلابانده: باتا-ریه یی یمک. (الکتریق منظومه. سنه، فرانسز جه ده باتاریه دینلیر. سه ده، ترجه ده دینلر.)

باتاق { ص. [« باتمق » دن. (بطاق یازماملی) ۱. بانه. جق، محو و نابدید اوله جق، قور. تارلمسی ممکن اولمیان، امدسز؛

اولوب دوام واستمرار بیان ایدر :
باغروب باتمق = باغروب یا تمق ،
طور مق .

باتمه } س . باتمق فعلی . ۱ . باتمق .

باتور } باخود باطور . س . ص .
بهادر ، قهرمان ، جسور ،

بطل . [« بهادر » دن غلط کبی
کوریندورسه ده ، اصلی « بخادور »
اولوب ، فارسی « بهادر » کده
بودن مأخوذ اولدیغی مرویدر .]

باتقی } س . [« باتمق » دن] ۱ . کونشک
باتدیغی طرف . غرب ، مغرب .

۲ . غربدن اسن روزکار . ||
باتی قره یل = غرب شمالی جهندن
اسن روزکار . || باتی لدوس = غرب
جنوبی جهندن اسن روزکار .

باتیرملق } ۱ . صوقیق ، ادخال
موره باتیرلدی . ۲ . کیردیرملک ،

حلول و نفوذ ایتدیرملک :
شیرینه نك ایکنه سی درینک
آلتنه باتیرلیدر . ۳ . غرق
ایدلک : دشمنک اوج کیسی با .

تیرلدی . ۴ . محو و غائب ایدلک :
اوقدر ثروت جزئی زمانده نصل
باتیرلدی . ۵ . افلاسه سوق و

اجبار ایدلک : او باتقه بویله
معاملاتله باتیرلدی . ۶ . انهمزه
اوغرادیلوب محو و مضمحل ایدلک :

قوماندانک درایتسز لکیله منتخب
بر الای باتیرلدی . ۷ . کلی ضرر
وزیانه اوغرادیلوب : او آدم اور -
تاقلری طرفندن باتیرلدی .

باتیرمق } ۱ . صوقیق ، بر
شیتک ایجنه ایتدیرمک ،
طالیدیرمق : صویه ، چاموره ،

باتوب چوکش } س . ۱ . باتوب چوکش
باتیقینق } شیتک حالی ، چوکوکک .

۲ . چقورلق ، درینسک . ۳ .
مفلسک ، افلاس . ۴ . ایشی خراب
اولمقلق .

باتمان } یاخود بظمان . س . مایعات
و حبوبات ایچون براولچی که

مخله کوره ایکی اوقه دن سکز
ارقه یه قدر تخلف ایدر ، من .

باتمق } مضه : باتار . فل . ۱ . بر
شیتک ایجنه صوقیق ، آشا .

غویه کیمک ، طالمق : صویه ،
یره ، چاموره باتمق . ۲ . کیرمک ،
حلول و نفوذ ایتک : آیغه ایکنه .

دیکن باتدی . ۳ . کیررکبی
حس اولمق ، آجیتمق : کوزمه

برشی باتیوز . ۴ . افقدن آشاغی
کیمک . غروب ، افول ایتک :

کونش باتدی ؛ آی باته جق . ۵ .
غرق اولمق ، دیکزک دینسه

چوکک : کمی باتدی . ۶ . محو
و نابود اولمق ، غائب اولمق :

بتون مالی ، ثروتی باتدی ؛ فلان
باتقه ده برقاچ بیک لیراسی باتدی .

۷ . افلاس ایتک ، مفلس اولمق ،
برشیشی قالماق : او آدم باتدی ؛

فلان شرکت ، باتقه باتمق اوزره در .
۸ . انهمزه اوغرایوب محو و

مضمحل اولمق : بتون بر فرقه
باتدی . ۹ . کورلمز و ایشیدماز

اولمق ، اثری قالماق : اونک آدی
باتدی . ۱۰ . طالمق ، مستغرق

اولمق : بورجه ، تره ، آل قانلره
باتمق . ۱۱ . فنا تأثیر ایتک ،

طوقمق : اونک لقردییسی بکا
باتماز . || قندیل باتوب چیممق =

سوغتمک درجه سنده اولمق . ||
چفتسایجه ده افعال معاونه دن

باتاق مال ؛ باتاق بر شرکت . ۲ .
باتیجی ، صویه بانان : قره باتاق .

= س . ۱ . باتیلان یر ، چامور -
لق محل ، وحل . ۲ . حمام حوضی .

۳ . حیوانلری صوقغه مخصوص
کوچک کول . || قره باتاق =

اوردکه مشابه صویه باتوب
چیقار برجنس صو قوشی .

باتاقجی } ص . ویرمه مک نیتله
بورج آلان ، ایشی

باتاق اولان ، طولاندیرجی .
باتاقیقیلق } س . طولاندیرجیلق ،

ایشی باتاق اولغله
هرکسکده مانی باتیران آدمک

حالی .
باتاقخانه } س . دوام ایدن ساده -
دلانی صویغه و بعضا

بستون محو ایتکه مخصوص قمار
خانه و فحشیات محلی : اوراسی

عاداتا بر باتاقخانه در .
باتاقلق } س . باتاق محلی ، باتیلان

یر ، چامورلق و بک -
لاق محل ، وحل : اوراده بر

بیوک باتاقلق واردر ؛ صیتمه نك
اوکنی آلوب هوایی اصلاح

ایچون باتاقلق لک قوریدلمسی اقتضا
ایدر .

باتاقلی } ص . باتاقلری و صولاق
یرلری چوق (محل) :

باتاقلی اوو لک تطهیری .
باتیرمق } ق . با : باتیرمق .

باتسته } س . با : پاتیسقه .
باتیقین } ص . ۱ . باتمش ، چوکش ،

چوکوک . ۲ . چقور ، درین .
۳ . ایشی خراب . ۴ . مفلس .

یره باتیرمق. ۲. کیردیرمک،
 حلول و نفوذ ایتدیرمک: ایکنه،
 شیش باتیرمق. ۳. غرق ایتمک،
 مستغرق ایتمک: قیودان کمی بی
 باتیردی. ۴. محو و نابود ایتمک،
 غائب ایتمک: مالی، ثروتی با-
 تیردی. ۵. افلاسنه سبب
 اولمق، افلاس ایتدیرمک: بو
 معاملات بانقسه بی باتیره جقدر.
 ۶. انهزامه اوغرادوب محو و
 مضحل ایتمک: تدبیرسز لکیله بر
 آلائی باتیردی. ۷. محو ایتمک،
 کلی ضرر و زیانه اوغراتمق:
 او آدمی اوغلاری باتیره جقدر.
 باتیش } س. باتمق فعلی و طرزى.
 } با: باتمق.
 باتیق } ص. باتش، چو=وک:
 } بتیق کوزلی.
 باج } س. فا. وقتیه بر یردن بر
 } یره نقل اولنان اشیا و امته دن
 انسان رسم. [معنای اصلیی
 ویرکی و خراجدر].
 باجاق } یاخود بجاق. س. ۱.
 } عمومیت اوزره قالچه دن
 طبانه قدر اولان عضوه و
 بتخصیص قالچه دن دیزه قدر
 اولان قسمه دینیر. حیواناتده
 اولک، آرت، قیج باجاق. ۲.
 اویون کاغدرلنک اوغلان رسمیی
 حاوی اولانی، فاتتی. ۳. برنوع
 آو کوپکی. || آلاباجاق = سکیلی
 (آت). || اکری باجاق، تلج
 باجاق = چاریق باجاقلی، احنف،
 || شیطانک قیج باجاقی = چفته لی
 یاراماز چوجق. || باجاق قلمی =
 اینجیک کیکنندن دودوک.
 باجاقسز } ص. باجاقلی و بونی
 } قیصه، بویسز، قصیر.

القامه .

باجاقسزلق } س. قیصه بویلیق،
 } قیصه بوی .
 باجاقلی } ص. بویلی، یوکسک. او.
 } زون، طویل القامه .
 باجناق } یاخود باجاناق و یا بجناق.
 } س. [«باجی» دن
 مشتق اوله رق اصلی: «باجیناق»
 در. عربی و فارسیدن مرکب
 «باجناح» اولدیغنی قبول و اویله
 تحریر ایتمک بیهوده کلفتدر. ا-
 بری برینه نسبتله ایکی همشیره نك
 زوجلری، عدیل: حضرت عثمان
 ذی النورین حضرت علی المرتضی
 ایله باجناق ایدیلر.
 باجناقلق } س. ایکی همشیره تزوج
 } ایتش ایکی آدم آره.
 سنده کی مناسبت و قرابت.
 باجه } س. ۱. اوجاغک توتونی
 } چکیمک ایچون طامدن
 یوقاری چیقن قسمی: زلزله دن
 بتون اولرک باجه لری ییتلدی.
 ۲. تپه بجزرسی، کلبه و طاملره
 یوقاریدن ایشیق و یرمکه مخصوص
 دلیک؛ قپودن آتسه لر باجه دن
 دوشر = آیرماز و قوغلدیغنی
 حالده ینه کلیر معجزلر حقننده
 سویلتیر؛ قپو باجه = هر طرف؛
 باش باجه دن آشمق = چوق
 بویلاتمق. ۳. صوبولی و لغم کبی
 تحت الارض شمیلرک یوقاریدن
 آچیلیر قپانیر دلیکی.
 باجی } س. ۱. بیوک همشیره، آبله.
 } ۲. قدملی و یا شلی قادین،
 آبله، قالنه. ۳. شیخ زوجسه سی:
 باجی خانم. ۴. زوجه، رفیقه.
 [زوجلرک رفیقه لرینه تواضعکا-
 رانه و یردکری اسمدر].

باحث } ص. عر. [«بحث» دن
 } سف.] بحث ایدن، بربحثی
 حاوی، برشیته دائر معلومات
 و افاده بی جامع: زراعتدن باحث
 کتاب.

باحور } سذ. عر. [«بحر» دن]
 } تموزده سنه نك اك
 صیحا ق کونلری اولان معروف
 یدی کون و بو کونلرک صیحاغی:
 ایام باحور.

باحتر } س. فا. غرب، مغرب، خا.
 } ور مقابلی. [بعضاده
 باختر مشرق و خاور مغرب معنا.
 سیله قوللانلشدر.]

باحصوص } ح. فا. [فا. با=ایله.
 } عر. خصوص = تعین]
 خصوصیه، خصوصاً، علی.
 الحصوص، هله، اڭ زیاده .

باد } س. فا. یل، روزگار، ریخ:
 } باد صبا. || باد بدست = آلی
 بوش، صفرا لید. || باد پیماس =
 پک چابق پورین، [روزکاری
 اولچن]. || باد رقتار = چابق
 پورین، سریع الحركه. [روزگار
 پوریشلی]. || باد هوا = با:
 باد هوا.

باد } یاخود بادا. فل. فا. [«بو.
 } دن » فعلندن امر غائب
 صیغه سی] اولسون، اوله،
 [بعض ترکیبات فارسیده قو.
 للائیلیر:] هرچه باد اباد = نه
 اولورسه اولسون .

بادات } س. ۱. شکرلی یرالماسی.
 } ۲. دوز طبان .

باداش } باداشتمق. با: باغداش،
 } باغداشتمق .

بادام } س. فا. بادم .

بادامی { ص. فا. بادم شکلنده: بادامی کوز. }

بادانه { س. [یتا.] دیوارله بویا شرتی: بادانه ایتک، چکمک = دیوارلی بوشرتله بیاضلاتق ویا بویامق. || مج. ۱. افراط درجهده سوریلن دوزکون. ۰۲. سطحی تعمیر، برشیئک تصور ونقایصی ظاهرده کورنیمه جک صورته یالاندن تزیینی. }

بادانه جی { س. دیوارلری بادانه صنعتله کچین آدم. }

بادانه چپاق { س. دیوارلری با- دانه ایتک صنعتی. }

بادانه لاتمق { قه. بادانه ایتدیر- مک: اوی قغنی با- دانه جی به بادانه لاتدیکز؟ }

بادانه لامق { قه. دیوارله کیرج ویا آشی بویا شرتی چکمک، بادانه اورمق: بادانه جی اولری بادانه لار. }

بادانه لی { ص. بادانه سورولش، کیرج ویا آشی بویا شرتیله تلوین اولمش: بادانه لی دیوارلر صحتله الوریشلیدر. }

بادبان { س. فا. [باد] دن، بلکن، شرع: بادبان کشای عزیمت اولمق = عزیمت ایتک. }

بادرنه { س. [یتا.] بج. خلاطک آشینته جق یرینه صاریلان بز، خلاط صارغیسی. }

بادره { س. عر. ج: بوادر. [« بدور » دن سف.] ۰۱. بداهه سویلیلوب خطادن غیر سالم سوز. ۰۲. آکسزین ظهور ایدن وقعه. }

بادم { س. فا. [بادام] دن. — اصل ترکستان افالمنده بادم یتیشمد یکندن، و آهنکه ده اومدیغندن، ترکی الاصل عد اولنه ماز.] ایچی وپک تازه ایکن قبوغی دخی ین ویاغی چیقاریلان معروف میوه که باشلیجه اوج نوعی اولوب قولای قیریلانسه دیش یاخود ساقز، سرتنه طاش بادی و آججه اولوب قرابیه سی و صابونی پاییلان جنسنده آچی بادم دینیر. || بادم آججی = بو میوه یی ویرن آجج که اقالیم معتدله اشخارندندر. || بادم ازمه سی = ازلش بادمله شکر مخلوطی. || بادم ایچی = بو میوه نک لبی، مغزی. || بادم پارمق = اجسام. || بادم حلواسی = بادمله یانلش حلوا. || بادم سویه سی = صویلیوب ازلش بادمک صوی که سوت کبی اولوب شرت یرینه ایچلیر. || بادم کورک = تیلیکی پاچه سی. || بادم یاغی = بادمدن چیقاریلان یاغ. = ص. بادم شکلنده، طولانی: بادم کوز، طیرناق. }

بادم { س. فا. [بادام] دن. — اصل ترکستان افالمنده بادم یتیشمد یکندن، و آهنکه ده اومدیغندن، ترکی الاصل عد اولنه ماز.] ایچی وپک تازه ایکن قبوغی دخی ین ویاغی چیقاریلان معروف میوه که باشلیجه اوج نوعی اولوب قولای قیریلانسه دیش یاخود ساقز، سرتنه طاش بادی و آججه اولوب قرابیه سی و صابونی پاییلان جنسنده آچی بادم دینیر. || بادم آججی = بو میوه یی ویرن آجج که اقالیم معتدله اشخارندندر. || بادم ازمه سی = ازلش بادمله شکر مخلوطی. || بادم ایچی = بو میوه نک لبی، مغزی. || بادم پارمق = اجسام. || بادم حلواسی = بادمله یانلش حلوا. || بادم سویه سی = صویلیوب ازلش بادمک صوی که سوت کبی اولوب شرت یرینه ایچلیر. || بادم کورک = تیلیکی پاچه سی. || بادم یاغی = بادمدن چیقاریلان یاغ. = ص. بادم شکلنده، طولانی: بادم کوز، طیرناق. }

بادمک { س. بوغازده کی بزلر، لوزتان، تر. سوکسوز. || بادمک علفی = التهاب لوزتین. }

بادمک { س. بادم آغاجلرینی حاوی محل، بادم آججی قو- ریلغی. }

بادنجان { س. فا. تحریفله پاطلیجان دیدیکمز معروف سبزه. }

بادغا { س. فا. [باد = یل - نما = کوستریجی] روزکارک جهتنی کوسستن آلت که اولرک

وسائر مرتفع محلاک اوستنه قونیر. }

باده { س. فا. شراب، خمر، می، صهبا. || باده پرست = شرابه طاپار، عشرته پک دوشکون. || باده نوش = شراب ایچن. || باده نوش اولمق = شراب ایچمک: فلائک نامنه، صحتنه باده نوش اولدیلر، اداره اقداح ایتدیلر. عر. }

بادهوا { س. ح. فا. [زبازدی: بداوا] پاره سز، مجانا، بلش (بلاشیء): بادهوا سرکه بالدن طاتیدر. || مج. پک اوجوز: بونی بادهوا آششکر. }

بادی { ص. س. عر. [«بدأ» یاخرد «بدو» دن سف.] ۰۱. سبب اولان، ایجاب ایدن، اقتضا ایتدیرن، موجب، علت، سبب: اخلاقنک ایلیکی بادیء ترقیسی اولدی. ۰۲. ابتدا، اول، باش: بادیء امرده = اول امرده. ۰۳. ظاهر، علنی، آشکار: بادیء نظرده. }

بادی { س. فا. [بط] دن غا.] اوردک. = ح. اوردک کبی: بادی بادی یوریمک. }

بادیا { س. آغزی یاوان طو- پراقدن بیوک قاب که کردل یرینه قوللانیلیر. }

بادیه { س. عر. ج: بوادی. چول، قیر، بیابان، صحرا، دشت. || بادیه میما = چولده جولان ایدن، بدوی. || بادیه نشین = چولده ساکن اولان. }

باذن الله { عر. ترکیب. اللهم اذنیه. }

بار { س. فا. ۱. يوك، آغزلق، ثقلت : بار اولق = يوك اولق، ثقلت ويرمك؛ باركران = آغز يوك، آغز وظيفه. ۲. دفعه، كره: هزار بار = بيك كره. ۳. يمش، ميوه: برك و بار = يپراقله يمش؛ بار آور = ميوه دار، مثمر.

بار { ص. فا. [« باریدن » فغندن { صمص. — صتر. تشكيلنه كيرر.] ياغديران، سرين، صا. چان، دوكن: اشك بار = كوز ياشي دوكن: كهر بار = جواهر سرين، كوزل سوزلر سويلين.

بار { فل. چ. وار.

بار { مه. باغرمغني تصوير ايدر: بار بار { بار باغرمق = چوق باغرمق.

باراته { س. [يتا. Berretta] ۱. يوقاريسي ككيش چكه باشلق، كميجي باشلني. ييگير. يلدره كييردي: بوستلنجي، خاصكي باراته سي. ۲. بر جنس خروس ايكي.

باراق { ص. اوزون توگلي، او. زون قيللي (چوقه، كبه ياخود آت، آوكويكي).

باراقه { ياخود براقه. س. [فر. Baraque] تخته دن موقت مسكن وساژه، كلبه، صالاش، صونديرمه: باراقه قورمق.

باران { س. فا. ياغمور، مطر.

باراني { س. فا. [و غا: بارانيه] ياغمورلق.

بارباته { [يتا. Parapetto] سسم. قلعه قورقونلي.

باربود { س. يالكوز زار ايله اويتا. نيلير بر نوع قار.

باربونييه { س. [يتا.] قيرمزي به مائل بر جنس لنيد باليق، كه بياضجه آلاجه جنسنه تكير ديرلر. بنا. بر نوع فصوليه.

بارچاق { ياخود بالچاق. س. قليج قبضه سنك الي محافظه ايمكه مخصوص سپري.

بارچه { ص. چ. بتون، جمله، ص. هب.

بارچه { س. [يتا.] بيوك صندال، سابقده جنك صندالي.

بارد { ص. عر. [« برد » دن ۱. صوثوق، سرد: ماء بارد. ۲. لطاقتدن عاري، ناخوش، صوثوق: بارد طور، معامله.

بارد { س. قاتي صمان.

بارداق { س. صو و شربت وسا. ۱. ژه ايجمه مخصوص جام و بلور و يا معدندن قولپلي و يا قولپلنر قاب، مشربه، قوپه. [اصل قلوب ديمك اولان « بار » دن مشتق اولغله اساساً قو. بلبيسنه دينليردي.]

بارداقچي { س. بارداق يايان و صاتان آدم.

بارده { س. [يتا.] فوجچي كسري و كوشتره سي كه فوجينك ايجنه كوره مقوس اولور.

بارز { ص. عر. [« روز » دن س. [سف.] ظاهر، عيان، آسكار.

بارس { س. با: پارس.

بارسام { ياخود وارسان. س. طراخونيه جنسندن و اوندن كوچك بر جنس باليق كه

شدتله چارپوب آجيسنه طيائماز. بارسامه { ياخود مارسمه. س. [ر.] كوزل رايجه لي وليون يپراغي كي ككيش يپارا. قلي برنبات، كه يره برابر اولوب، ديكليديكي يرده توسع ايدر، و نانه كي بعض يمكاره قونور.

بارش { بارشئق وساژه. با، باريش وساژه.

بارع { ص. عر. ۱. بارعه [« برا. عت » دن سف.] ۱. تام، مكممل. ۲. ممتاز، فائق.

بارغام { س. لور كه بگز بر جنس باليق.

بارق { س. عائله، خانمان: اوبارق صاحي = متاهل، اهل و عيال صاحي. [هان دائما « او » له برابر قوللايلير.]

بارقلائيق { فل. اوبارق صاحي و عيال ايدتمك.

بارقه { س. ش. عر. شيمشك، يلديرم پارلديسي.

بارقه { س. [يتا. Barca] بيوك صندال، فلوقه (فلك).

بارقه جي { س. بارقه ديتن بيوك صندالي قوللانان آدم، صندالجي، قايقچي.

بارك الله { عر. تركيب. الله ميا. رك ايتسين. مقام تحسين و تعجبده ماشاء الله و لوحش الله كي ايراد او. لنور دعادر. اكثرثيا آلتنه « زهي » كله سي بولنور: بارك الله! زهي كوكبه عال المال!

بارگاه { ياخود بارگه. س. فا. [بار = رخصت. گاه،

گه = محل] رخصتله کیريله جک
محل، کیرمک ایچون اذن ایستینلن
یر، عتبه، سده، درکاه: بارکاه
پادشاهی. || مج. بارکاه کبریا =
حضور رب العالمین.

بارکش { ص. فا.] بار = یوک.
{ کشیدن = چکمک] یوک
چکچی، یوک قالدیران، آغر
شیلر طاشیان.

بارگیر { ص. فا.] بار = یوک.
{ کرفت طومتق، قالدیرمق]
یوک طوتیجی، یوک قالدیران، یوک
طاشیان [حیواناته و حاملره و
آراهه وکی کبی شیلره اطلاق
اولنور.] = س. تر. تلفظی:
بیگیر [انمش آت، اسب، فرس.
] کرک یوک کرک پینک و قوشی
ایچون اولسون.] با: بیکیر.

بارگیرجی { س. با: بیگیرجی.

بارلام { س. اسقارموس آزمانی
بالیق.

بارمق { فت. محافظه ایتمک، امین
بریره صوقتق، باریندیر-
مق مر. = فل. چ. وارمق.

بارنمق { باریندیرمق. با: بارنمق،
باریندیرمق.

بارو { س. فا. ۱. قلعه دیواری،
صیفینه جق یر، ملجأ، سپر.

باروت { س. [یو. Πυρίτις]
{ کهرچله ایله کورکورت
وکوموردن مرکب بر ماده
مشتمله که توز حالنده اولوب
عمومیتله اسلحه ناربهده و طاش
قیرمق کبی ایشلرده قوللا-
نیلیر. || مج. چایق آتش آلیر،
حدت وشده مستعد. || بنبوق

بارودی = باروت کبی پارلار
اجزالی بنبوق. || باروت قباغی =
مهمات آراهه سی. || باروت قباغی،
کرته سی = باروت اولچیسی.

باروتجی { س. باروت پایان، با-
{ روت فابریقه حیسی:
باروتجی باشی = سابقده باروت
اعمالی متعهدی.

باروتخانه { س. ۱. باروت اعمال
{ اولنان یر، باروت
فابریقه سی. ۲. باروتک وضع و
حفظ اولندیغی یر.

باروتلق { س. باروت قودقلمی
{ قوطی وسائر، باروت
محفظه سی.

بارودی { ص. باروت رنکنده،
{ قویوزیتونی.

بارور { ص. فا. ۱. یش و یرن،
میسوه دار، مثمر. ۲. مج.
فائده یی موجب، حسن نتیجه
منجر، نافع.

بارومتره { یا بارومتره. س. بو.
Βαρομετρον دن
مأخوذ فر. Barometre دن]
هوانک ثقلتی مقایسه وتبدلات
هوائیه یی اولدن تعیین و محاک
ارتفاعی کشف ایتمک مخصوص
آلت، مقیاس الهوا، میزان الهوا.

باری { صذ. عر. «بر» دن سف.]
{ یارادیجی، خالق، آفر-
ینده. = سذ. حق جل و علا
حضرتلری: باری تعالی.

باری { د. فا. هیچ اولمازسه: ایش
{ کورمزسه ک باری کوردلی
ایته. [عو. باریم.]

باریش { س. اوزلاشمه، باریشمه،
{ ترک محاصمه، مصالحه:

باریش ایتدیلر = باریشدیلر،
مصالحه ایتدیلر.

باریشدیرمق { فت. مصالحه ابتد-
بین ایتمک، اوزلاشدیرمق. ||
مج. رنک و سائر دبی موافقت
ایتدیرمک، اویدیرمق، امتزاج
ایتدیرمک.

باریشدیرمه { س. مصالحه ایتدیر-
مه، اصلاح بین.

باریشدیرمچی { ص. باریشدیران،
ایکی محاصم بیننده
صلح ایتدیرن.

باریشمق { فش. ترک محاصمه ایتمک،
{ مصالحه ایتمک.

باریشمه { س. باریشمق فعلی، مصا-
لحه، ترک محاصمه.

باریشیق { ص. باریشمش، مصالحه
ایتمش، صلح و مسالتمده
بولنان: شمعی باریشیق قدرلر.
|| مج. اویفون، موافق، بربرینی
طونار (رنک وسائر).
= س. باریشمه، صلح، مصالحه،
مسالمت، آشتی.

باریشیقلىق { س. باریش، باریشیق،
{ صلح، مصالحه.

باریک { ص. فا. اینجه، دقیق،
{ رقیق؛ باریک مین =
اینجه بللی.

باریلک { د. باری، هیچ دکسه،
{ هیچ اولمازسه.] باری
استعمالی افصحدر. عو. باریلکم.]

باریمق { فت. تق. قورومق، عا-
فظه وحمایه ایتمک [ایوم
باریندیرمق مستعملدر.] = فل.
سپر آلتنه کیرمک، محافظه او-
لق. [ایوم بارنمق مستعملدر.]

بارپند پرمق } فت. سپر آلتنه
 و حمايه ايتك، قورومق .
 محافظه

بارنمق } فط. سپر آلتنه كيرمك،
 صوقلوب التجا ايتك،
 صيغفق، تحفظ ايتك .

باريقوم } س. [لا Barium]
 كيم. اجسام بسيطه دن
 بر جسم .

باز } ص. فا. ۱. آچيق، مفتوح .
 كشاءه : سرباز = باشي آچيق .
 ۲. [« باختن » فعلندن
 سمص. اولوب صتر. تشكيله كيرن :
 اوينايان : قارباز = قار اوينايان .

باز } س. فا. طوغان دينن بير -
 تيجي قوشكه او طومغه
 آليشديريلير .

بازار } س. فا. [باز = كرى -
 آوردن = كتيرمك .
 — غا : بازار .] ۱. آليش

ويريش، اخذ واعطا، دادوستاد :
 بازار اوله = آليش ويريش اصحا.
 بنه تحيه مقامنده ايراد اولنور
 دعداد. ۲. آليش ويريش يري
 اوستي آچيق محل كه هرگون ويا
 ايام مخصوصه بنده هر كس صا -

ته جفني اورايه چيقاروب بازارلقه
 ويا مزايده ايله ساتار، سوق :
 آت بازاری، طاوق بازاری،

باليق بازاری، چيچك بازاری،
 صالي، پنجشنبه بازاری. ۳. فيآت
 قرارلاشديروب اخذ واعطاده
 اويوشمق ايچون اولنان معارضه
 وياچكشمه، بازارلق : بازار ايتك،

بازار بوزمق. || بازار باشي =
 بازارده كه يالق كبي بروظيفه سي
 اولان آدم . || بازار بوزمق =
 نفاق قومق، اضرار ايتك . ||

بازاره قالديرمق = صاتمق، صاتمغه
 چيقارمق . || بازار قايغي =
 اجرته هر كسك اشيا سي آلوب

نقل ايدن بيوك قايق. || بازار
 كسمك = فيآت قرارلاشديرمق .
 || بازار يامق = ايش دوزلتك،

اصلاح ايتك . || شكار بازاری
 = كوتري ومقطوع بازارلق .

بازار } س. هفته نك برجي كوني كه
 وقتيله بازار قورلمغه مخصوص
 بولنش اولديغيچون بواسمه
 شهرت بولمشدر، بازار كوني،
 يوم الاحد، يكشنبه .

بازار ايرتسي } س. هفته نك
 ايكنجي كوني،
 بازار كونندن صكره كلن يوم
 الاثنين، دوشنبه .

بازار جي } س. معين كونلرده
 قوريلان بازارله
 دوام ايدوب آليش ويريش ايدن،
 باراقه قوران اصناف، اهل
 سوق .

بازارلاشمق } فش. فيآت كسمه -
 ده چكيشه رك
 اويوشمق، بازارلق ايتك .

بازارلق } س. آليش ويريشده
 فيآت كسمك ايچون
 چكيشمه : بازارلق ايتك =
 چكيشه رك فيآت قرارلاشدير -
 مق، فيآت خصوصنده چكيشمه؛

بازارلق كسمك = فيآتي قرارلا -
 شديرمق؛ بازارلق اويومق
 = موافقت حاصل اولمق؛ بازارلق -
 اويه مامق = قرار ويريله مكم .

بازرگان } س. فا. [اصلي : بازار -
 گان] تاجر، تجار،
 آليش ويريش ايدن اصناف .
 — افندي و آغا يرينه يهوديلره

اطلاق اولنور عنواندر . ||
 بازاركان باشي = سابقده شهبندر،
 تجار وكيلى . || آياق بازاركاني =
 اشيا كزديروب ساتان، صا -
 تيجي، بوغچه جي . || قورقاق بازار -
 كان = متردد آدم .

بازرگانلق } س. تجارت، آليش
 فك حال وشاني .

بازكون } بازكونه . يا : واژ -
 كو، واژكونه .

بازلاماچ } ياخود بازلاماچ . س.
 طاتليسى بول قالين
 ساج كوزله سي .

بازله } س. عز. «زل» دن سف.
 ايچنده حاصل اولان غاز وياصو
 شيشلرينك محفظه سني دلمكه
 مخصوص بوري ايچنده محفوظ
 برنوع ميل .

بازن } ياخود بازن . س. [فر .
 Basin] شالى طوقومه سي
 طرزنده طوقمش تويلى ويا
 تويسز يوشماچه بز ويا باصمه :
 تويلى، تويسز بازن؛ بازن باصمه سي .

بازو } س. فا. قولك اوموز ايله
 ديرسك آره سننده كي
 يوقارى قيمي، قراجه، عضد .

بازوبند } س. فا. [بازو = قول -
 بندن = باغلامق]
 زينت وياقوت ايچون قوله باغلانان
 كومشدن ويا صيرمه ايله ايشلنش
 ميشندن محفظه كه اكثرثيا ايچنده
 برنسخه ويا بر سورة شريفه و
 ساره بولنور .

بازي } س. فا. اويون . ذ .

بازيچه } س. فا. اويونجاق، چوجق
اويونجاعي.

باس } سذ. عر. ضر، محذور؛
بونده باس يوقدر، بر
باس كورميورم. [قوت وشدت
وعذاب معناريله لسائزده پك
مستعمل دكلدر.]

باستارده } س. [يتا. BastarJa]
بج. بر جنس كوچك

كمي، قادرغه نك كوچكي. || ع.
كمنك باشنده كي افق دريك .

باستون } س. [يتا. Bastone]
دكنك. عصا، ال دكنكي،

آلافرانغه ظريف دكنك.

باسط } سذ. عر. [«بسط» دن
سف.] ت. بر عضوي

اوزادوب آچان (عضله).

باسور } سذ. عر. مياه سيل،
قالين باغرساغك التهاي

سبيله جراحت وقان كلبي؛
قاني، بالعملي باسور.

باسوري } ص. عر. ذ. باسوريه.
ط. مياه سيله متعلق.

باش } س. ۱. انسان وحيوانات
جسمنك اك يوقاري قسمي كه

پيني وكوز، قولاق، آغز، بوزن
كبي حواس آلتلريني حاوي

اولغله بدنك اك مهم قسمدر،
رأس، سر، كله، قفا؛ انسان

باشي، آت باشي. ۲. بر شينك
اك يوقاري، تپه، ذروه،

رأس؛ طاغ باشي. ۳. اوج،
دوكه شكندنه تپه، ممه، چپان

باشي. ۴. کنار، اوج؛ كوپري
باشي، چارش باشي. ۵. بر شينك

باشلاديني ير، مبدأ، منبع؛
صوب باشي. ۶. طوب و كله

صورتنده شي*؛ بر باش شكر،
بر باش پينير، بر باش صوغان.

۷. هر شينك اوكدن اولان
كناري، قيج مقابلي: كمي باشي؛

بوشيشك باشي نه طرفه در؛
۸. يوقاري به، صدره كلن

جهت؛ يتاغك، اوطه نك، سفره -
نك باشي. ۹. مبدأ، اول،

ابتداء، باشلانفج: آي باشي،
سنه باشي، كتابك باشي. ۱۰.

چانلي حيوان عددی، رأس؛
بش باش صغير، ايكبوز باش

قويون. (رأس دها مستملمدر.)
۱۱. رئیس، آمر، برنجي؛ بلوك

باشي، آتيجي باشي. ۱۲. عقل، فكر،
ذكا. ۱۳. زبده، قيامت؛ سوت،

ياغ، بال باشي. || باش آچق =
بددعا ايتك. || باش آشاغي = ۱.

ترسنه دوغش، معكوس. ۲.
نهرك منصبنه طوغري. منابلي؛

باش يوقاري. || باشدن آتشمق
= پك زياده اولق، پك چوغالق.

|| باش آغريسي = باشه عارض
اولان آغري، صداع؛ و مج.

تعميزي موجب فائده سز ونافله
ايش، غائله. || باشي آلق =

۱. قورتلق، تنفسه وقت
بولق. ۲. قاچق، اوكنه كلن

طرفه قاچوب كيتك. || باش
اوچي = پك ياقين محل؛ باشي

اوجنده = ياني باشنده؛ باش
اوجندن آيرلدي. || باش اور-

تيسي = قادينرك باش وبوين و
گردانلريله صاچلريني اورتكلري

بز. || باش اورمق = مراجعت
ايتك. || باشه اورمق = سرسملك

ويرمك. || باش اوستنه = پكي،
علي الرأس والعين. (آته) باش

اوكرتمك = تعليم ايتك. || باش

اولق = بجرمك، باشه چيتمق.
|| باش ايتك = ۱. غلبه چالق.

۲. (حسابي) طولامق.
|| باشدن ايتك = نزول اصابت

ايتك. || باش باشه ويرمك =
محرمانه مذاكره ايتك، كيزليجه

قويشمق. || باشه باش = تمامی
تمامنه؛ حساب باشه باش كلدي.

|| باشدن باشه = بر اوجدن بر
اوجه، سراپا. || باش باغلامق =

۱. انتساب ايتك. ۲. (نبات) حبه
ويرمك؛ باشاقلانق. || باشي

باغلامق = اولنديرمك. || باش
بلاسي = باشه بلا اولان آغاريه

ومشكالتلي ايش. || باشي بوزوق
= غيرمنتظم عسكر. || باشي بوش =

۱. بوش كزن، سرسري. ۲. باغلا-
نمامش. || باشه چيتمق = ميسراولق،

موفق اولق، بجرمك. || باشدن
چيتمق = آزمق. || باشدن چيقار-

مق = آزديرمق. || باشي خوش
اولمامق = خوشلانمامق، راحت

اولمامق. || باشدن، يكي باشدن =
ابتدادن، يكيدين، ازسرتو. ||

باشدن قره ايتك = كمي تهلكه
حالنده باشي قره به اوروب

ساحله اوتورمق. || باشدن
صاومق = دفع ايتك. || باشدن

آياغه، طيرناغه = بتون، تكميل،
سراپا. || باش طاشه كلك = فلاكته

اوغرايوب ندامت ايتك. || باش
قالديرمق = سرشلك ايتك.

|| باش قالديرمامق = پك مشغول
اولق، آره لق بوله مامق. || باشه

قاقق = بايلان ايلكي بوزه اورمق.
|| باش قومق = فدا اولق، وقف

وجود ايتك. || باشه كچمك =

تصدر ایتک. || باشه کچیرمک = اوکه آلتق، یوقاری یه چیقارمق. || باشه کلمک = دوچار اولق، اوغرامق: باشه کلن چکیلمر. || باش کوسترمک = ظهور ایتک. || باش کوز یارمق = بجره مه مک، یوزه کوزه بولاشدیرمق. || باش ویرمک = چیقمق، ظاهر اولق. || باش یمک، باشک اتی یمک = برشی طلبنده اصرارله تعجیز ایتک. || باشنه = بهر: آدم باشنه = بهر آدمه؛ او باشنه = بهر اوه. || باش یرینه کلمک = راحت ایتک. || آچیق باش = باشنک تبه سندن قیلاری دوکلش، اصلع. || آغر باشلی = تمکینلی، وقور. || آچقه باشی = آچقه فرقی، اسقونطو. || آلت باشنده، اوست باشنده. با: آلت، اوست. || اوست باش = قیافت. || ایش باشی = ایشجیلرک ریسی، قالفه. || ایش باشنده = ایشه نظارت ایده جک حاده. || باطه باش = اوکن بالطه کبی دوز یعنی سیوری اولیان واپور. || بر باشدن = بر اوغوردن، ردن. || بر باشنه، یالکز باشنه = کندی کندینه، یالکز، آرقداشسز. || پک، دیک باشلی = معند. || تیمورباش، دمیر باش = کرا ایله ویا التزامه ویریلن بر ملک ویا فابریقه و سه زده ینه تسلیم ایتک شرطیله کراجی ویا ملتزمه برانیلان آلات وادوات واشیا وسائره. || عقلی باشنده = عاقل و متبصر، سرسم اولیان. || قوش باشی = ۱. اری پارچه لی قار. ۲. اوفق پارچه لی

کیاب. || قیبا باشی = اوزون سسله سویلنیر کویلی شرقیسی. || کندی باشنه = خودبخود، مستقلاً. || یانی باشنده = تاپاننده، اتصالننده.
باش { ص. ۱. رئیس، برنجی، اول: باش قوماندان، باش کاتب، باش محرز، باش امام، باش وکیل، باش چاوش، باش قازین. } کتابتده فارسی «سر»ه تحویل ایتکی ترجیح ایدنلر وارد: سرکاتب، سرمحزرکی. ۲. باشلیجه، اک مهم: باش ایشز بودر. || باش پارمق = اهام.
باشارلمق { بخ. باشه چیقارلمق، بجرلمک، تسویه اولنق. }
باشارمق { فت. «باش» دن } باشه چیقارمق، بجر- مک، تسویه ایتک، تمام واکمال ایتک.
باشاق { س. «باش» دن. اکین باشی، سنبله، خوشه: باشاق باغلامق، طومتق = (اکین) باشاق حاصل ایتک، باشاقلانمق. }
باشاقچی { س. اوراق زماننده دوکیلوب تارلاده قا- لان باشاقلری طوبلایان فقیر، کسمیک طوبلایان، خوشه چین. }
باشاقلانمق { فل. (اکین) باشاق حاصل ایتک، باشاق طومتق، باغلامق. }
باشاقلی { ص. ۱. باشاغی اولان (اکین)، باشاق طومتش. ۲. باشاق رسمنده (اوق). }

باشبوغ { س. عساکر غیر منتظمه قوماندانی. مر. }
باشترده { س. اسکیدن برنوع حرب کمیسی. با: باستارده. }
باشتنه { س. اراضی امیریه دن باطاپو ارنای انتقال ایدن تارله. }
باشیغز { س. کوچک چبان اوجی. }
باشیچی { س. قویون باشلرینی پیشیزن ویا صانان آدم. } = ص. ایشک باشنده بولنان، آسر: بیک ایشچی برباشچی.
باشسزلق { ص. ۱. باشی اولمان، پیسر. ۲. آسری اولمان، آسر طانیان، رئیسز. }
باشسزلق { س. باشی ورئسی اولیان هیئتک حالی. }
باشقه { «باش» دن، کندی باشنه، باشلی باشنه } ۱. دیگر، غیر، آخر، سائر، اوزکه: باشقه آدم، باشقه ایش، باشقه یرده، باشقه دفعه. ۲. باشقه درلو، دیگر کون، فرقلی: او ایش باشقه در. || باشقه سی = دیگر، غیر، دیگر بری؛ باشقه لری = دیگر لری، دیگر آدملر. || . . . دن باشقه = استثنایان ایدر: غیراز، سوی: بندن باشقه بونی هرکس ایشیتدی؛ بوندن باشقه یوقدر. || باشقه باشقه = آری آری، منفرداً.
باشقهجه { یا باشقهجه. ح. ۱. باشقهجه (آریجه، آری اوله رقی، منفرداً، مستقلاً: او باشقهجه کلدی. ۲. مخصوصاً، رأساً،

صورت مخصوصه ده : سزك
ايچون باشقه جه كتيرده حكيم .

باشقه لاشتمق } يا بشقه لاشتيق .
باشقه لاشتمق } فل . باشقه درلو
اولتي ، ديشمك ، تغير ايتك ،
ديكر كون اولتي : بن كورميه لي
بو آدم باشقه لاشتمش .

باشقه ليق } س . مغايرت . اختلاف ،
مخالف .

باشلا تيمق } فت . ۱ . بدأ ايتديرمك :
اوراغي بيتيرديلر بو
كون خرمنه باشلاته جنم ؛ جغرا -
فيا درسنه باشلاتدم . ۲ . (چوجفي)
مكسبه ويرمك ، تحصيله بدأ
ايتديرمك : چوجفي مكسبه
باشلاتدي .

باشلامق } فت . « باش » دن ،
بدأ ومباشرت ايتك ،
شروع ومباشرت و آغاز ايتك :
ايشه ، درسه ، يكمه باشلادي ؛
دها باشلامدق .

باشلامه } س . بدأ ، مباشرت ،
آغاز ، شروع .

باشلانعيبيج } س . ۱ . بدأ ومبا .
شرت ايتمه ، افتتاح ،
مبدأ . ۲ . مقدمه ، دياجه .

باشلانلمق } ج . بدأ ايدلمك :
بورادن باشلانيلير .

باشلانتمق } ج . بدأ ايدلمك ، مبا .
شرت اولتمق ، بو
ايشه باشلاندي ؛ يارين درسه
باشلانمق . = فل . باش
پيدا ايتك ، باش باغلامق ، يو -
وارلانتمق ، مدور اولتي : لا -
خنه باشلانمغه باشلادي .

باشلانمه } س . ۱ . بدأ ومباشرت
اولتمه . ۲ . باش باغلامه ،
مدور اولمه .

باشلايش } س . باشلامق فعلی
وطرزی ، بدأ ، مبا .
شرت .

باشلايشي } ص . باشلايان ، بدأ
ومباشرت ايدن .

باشلق } س . ۱ . رياست ، سرکرده .
لك ، آمریت . ۲ . تقه .
(چ : باشليغ) رئيس ، آمر .

باشلق } س . ۱ . باشي ياغوردن
محافظه يه مخصوص ياغور -
لغه مربوط ويا آيري اورتي ،
قو قولته : قاپوت ، مشمع باشني .
۲ . حربده باشي اوق و قليچدن
محافظه يه مخصوص سپر ، طوغلغنه ،
مغفر ، خود . ۳ . ديرك باشي ،
ته لك . ۴ . آت ك باشي و اكسه سني
محافظه يه مخصوص قليف .

باشلي } يا باشلو . ص . ۱ . باشي ،
ته سي اولان . ۲ . يوار .

باشلي } لاق ، طوپ ، مدور : باشلي
لاخنه . ۳ . اساسلي ، اهميتلي ؛
اك باشلي ايشمز . ۴ . ايلري كلن ،
باشه كچن ، تمهيز : بللي باشلي .
۵ . سينله اوليان ، طوروقلامه :
باشلي اولچك . || باشلي باشنه
= كسندی باشنه ، مستقلاً . ||
بيوك باشلي = عقللي ، ذكي .

باشليجه } ياخود باشلوجه . ص .
اك اهميتلي ، اك اساسلي ،
اك معتنا : سعدينك باشليجه تا .
ليقاتي كلستانيله بوستانيدر . =
ح . اك زياده ، اك اول : او باد
شليجه بو ايشله مشغول اوله جقه . ر .

باشماق } ياخود باشمق . س . آياق
قابي ، خف ، كفش ،
پاوش .

باشماقجي } س . آياق قابي ياپان
آدم ، خفاف .

باشماقلىق } س . وقتيله سلطانلك
تخصيصاتي ، خاص
آرپه ليق .

باشتمق } فل . [« باش » دن]
قارشي طورمق ، ديك
كلك ، معندلك ايتك .

باشه } ياخود يشه . س . ايلري
كلن ، تمهيز .

باشاريق } س . ۱ . چولها دستكا .
هنك اياقلفي . ۲ .
پيانو اياقلفي كچي چفته اياقلق .

باشامق } ياخود بصامق . س .
مرديون پله سي ، قدمه :
قرق باشامق مرديون ؛ باشا -
مق طاشي .

باشان } س . قره باشان = آغر -
لق ، كابوس .

باشدي } س . ۱ . ات صوتي ويا
قيمه يله پيشمش سبزه :
باشدي ، قباق باشديسي : كول باشدي
= اسقرده پيشن ات ، برزوله .
۲ بر شيك اوزرينه باشان :
قاش باشدي = قاشك اوزرندن
كچه جك صورتده باشه مائلاً
باغلانان عصابه ؛ دال باشدي =
آغر ليله آغاجك دالني باشديره .
جق صورتده ايري كراز و
سآره .

باشديرمق } ف . ۱ . باشديرمق ،
آلتنه قوموق ،
ازديرمك : آصمه ياراقلري فو -
چي ايچنه باشديريلير . ۲ . طبع
ايتديرمك : بو كتاب ايلك
دفعه اوله رق باشديريايور . ۳ .
سوگنديرمك : يانغين باشديرلدي .

باشديرهق } فت . ۱ . بالواسطه
باشمق ، ازديرمك :
بو طوراي آياقله باشديرملي .

۲. بالواسطه باصمق، طبع
ایتدیرهك: بر اوقاق كتاب
باصدیردم. ۳. سوگندیرمك،
اطفا ایتك: یانغینی باصدیردیلر.
۴. غلبه چالمق، كچمك، تفوق
ایتك: حيله كارلقده آرقداشلیرنی
باصدیردی. ۵. اورت باص
ایتك، صاقلامق، مسكوت عنه
كچیرمك: اونك قباحتری
باصدیردیلر.

باصدیرمه } س. ۱. باصدیر-
مق فعلی. با:
باصدیرمق. ۲. طوز وچمنله
باصدیربولوب ایسده ویاكونشده
قوریدلمش ات: قیصریه باصدیر-
مه سی. || مج. باصدیرمه سی
چیقارمق = چوق دوگمك.

باصره } ص. عر. ث: باصره
{ «بصر» دن سف. [كو-
رن، کوریمی: قوه باصره =
کورمك خاصه سی.

باصرغتمق } فل. آغراق باصمقله
{ مضطرب اولمق، كا-
بوسه طولمق.

باصره } س. عر. ۱. کورمك
{ قوتی، رؤیت خاصه سی،
قوه باصره. ۲. کوز، عین،
چشم.

باصریق } س. اتکاری طاشله
{ باصدیرلمش آلقاق
چادیر.

باصقی } س. ۱. باصوب صیقه.
{ جق، تضییق ایده جك
شی، منکنه، جندره، معصره.
۲. صیق، تضییق: باصق آلتنده
اولمق. ۳. باصان، آغراق ورن
شی: صبان باصقیسی. ۴. قالب،
تمغا.

باصقیح } س. زردبان (مردیون)،
باصامق، سلم.

باصقیچی } س. تولبند اوزرینه
{ قالب باصان.

باصقین } ص. ۱. آغر، ثقیل.
۲. باصوب كچن، غا.

لب، فائق، اوستون: بو هپسی
اوزرینه باصقین چمقدی. =
س. آکیز هجوم، بردن. باصوب
غافل طومعه، شبغون. || باصقین
ویرمك = هجوم ناکهانی به او.
غرامق، قباحتی ایشلرکن طولمق.

باصلمق } فح. فل. ۱. آياقله
{ چيكنمك، پامل اولمق:
باصلمش طوپراق. ۲. ازمك،
صیقای، تضییق اولمق: او-
زوم، زیتون، انجیر باصدی.

۳. هجوم ناکهانی به اوغرامق،
طولمق: دشمنی کیجه باصمشلر. ۴.
طبع اولمق، دستکاهه وضع
وتمشیل اولمق: فلان کتاب یکیدن
باصیلور. ۵. سوگندیرمك،
اطفا اولمق: یانغین، آتش
باصلدی. ۶. تسکین اولمق،
کسب سکون ایتك، طورمق:
روز کار باصدی. ۷. تمغا و
قالب اولمق: بو تولبند اینی
باصیلیر.

باصلمه } س. باصلمق فعلی. با:
{ باصلمق.

باصلی } ص. باصلمش، تمغا و
{ قالب اورلمش و یا طبع
اولمق، مطبوع: باصلی تولبند،
کتاب.

باصلش } س. باصلمق فعلی و
{ طرزی: بو فصل
باصلش؟

باصمق } مض: باصار. فت. ۱.
{ آياقله چيكنمك، پامل

ایتك: بورایه باصمایك. ۲. آغر.
لق ویرمك، تضییق ایتك:
صندیك ایچنده اشیایی باصهرق
یرلشدرملی. ۳. قالب اورمق:
تولبندی باصمق؛ مهر باصمق. ۴.
طبع وتمشیل ایتك، دیزلمش ویا
لیطوغرافیا طاشنه کچیرلمش
یازی بی ماکنه و دستکاهه
کاغده کچیرمك: کتاب، غزته

باصمق. ۵. بردن بره هجیوم
ایتك، آکیزین اوستنه وارمق:
كچ وقتده مسافرلر باصدیلر.
۶. قباحتی ایشلرکن اوستنه
واروب طومق: بر قلمزك اوینی
باصمشلر. ۷. قولوچقه اوتورتمق:
برطاؤق باصدم. ۸. اورمق،
قومق: ال باصمق. ۹. اورمق،
ضرب ایتك: طایاق باصمق. ۱۰.

یاتیروب بوغزالامق، ذبح ایتك:
صیغیر باصمق. = فل. ۱. آياقله
طورمق: ایکی باشنده چوجق ده
دها باصمور، یکی باصمغه باشلا.
بور. ۲. چوكمك، اوتورمق:
بو بنانك بر طرفی باصمش. ۳.
كلك، طومق، مسلط ارمق،
غلبه ایتك: آتش باصدی،
حرارت باصدی، وبقو باصدی،
آغراق باصدی. || آياق باصمق.
۱. کیتك، اوغرامق: بر دها
اونك اوینه آياق باصمجهنم. ۲.
اصرار ایتك: کیتمه مکه آياق
باصمور. || آغر باصمق = ۱. یاواش
بوریمك. ۲. اهمیتی کوسترمك.
|| آغراق باصمق = کابوسه طو-
تلق. || آل باصمق = لحوسه لره

مسلط اولان بر نوع ییلاخچه
طوتلق. || آی باصمق = آی
باشی طوتقم، تجن ایتمک. ||
آیاقلر یره باصماقم = چوق
سویمک. || ال باصمق = مین
ایتمک. || ایز باصمق = ایز تعقیب
ایتمک. || باغره باصمق = قوجا
قلامق. || بام تلنه باصمق =
حدتلندیرمک. || چوروك تخنه یه
باصمق = شهلی و محاطره لی
ایشه کیریشمک .

باصمه } ۱. باصمق فعلی. ۲.
بیاض طوقونوب بده
رنک و چیمکاری باصلش پنوق
اینجه منسوجات: انکلیز باصمه
سی. ۳. طباعت، طبع: حرو-
فات باصمه سی = تیوغرافیة؛
طاش باصمه سی = لیطوغرافیة؛
قالب باصمه سی = استره توتیب.
= ص. باصلش، طبع اولمش،
مطبوع: باصمه کتاب. یازمه
مقابلی. || باصمه قالب = عیناً
صورتی چیقارلمش، طبق طبقنه
تقلید؛ فاعل ویا عاملنک اثر
ذکاسی منضم اولیان ایش.

باصمه جی } ۱. س. ۱. تولند او-
زیرینه قالب باصان
آدم. ۲. مطبوعه جی. ۳. باصمه
یابان وصاتان آدم.

باصمه جیباق } س. باصمه جی صنعتی.
با: باصمه جی .

باصمه خانه } س. طبعمخانه، مطبوعه،
دار الطبع .

باصمیش } س. باصمق فعلی و
طرزی. با: باصمق .

باصمق } ص. ۱. آچاق و صیقندیلی:
باصمق باصیق او؛ بو اوک

آشاغی قاتی پک باصیقدر؛
طاوانی باصیق. ۲. طار: باد.
صیق آلن. ۳. پلتک: باصیق
دیل. = د. پلتک: باصیق
سوینک .

باصیقلق } س. ۱. آچاقلق،
ارتفاع اکسیککلی،
۲. پلتکک: دیل باصیقلملی .

باطل } ص. عر. ۱. باطله
[« بطلان » دن سف.]
۱. صحت و حقیقته مغایر، غیر
صحیح، حق مقابلی: دین باطل،
اعتقادات باطله. ۲. بوش،
یهوده، نافله: فکر باطل .

باطن } ص. عر. ۱. باطنه. [« بطن »
دن سف.] ایچ، داخلی،
کیزی، ظاهر مقابلی: حواس
باطنه. = سذ. عر. ۱. ایچ یوز،
داخل: باطنی ظاهرینه بکزدمز.
۲. سر، راز: باطنه واقف= اهل
عرفان؛ اهل باطن= اسرار الهیه یه
واقف عارفلر .

باطنأ } ح. عر. ایچ یوزدن،
داخل، سرا .

باطنی } ص. عر. ۱. باطنیه. ۱.
طنیه. ۲. سرو حقیقته منسوب
ومتعلق، ظاهری مقابلی: آیات
کریمه نك معنای باطنیسی؛ حقایق
باطنیه یه واقف . || باطنیه =
مذاهب باطله و ضالهدن بریدر.
صفات الهیه یی تشکیک ایدرلر.
کویا آیات کریمه نك معانی
باطنه سنی کندی زعمرلنجه اخذ
ایدوب معانی ظاهره سنی ترك
ایتدکاری ایچون بو نام ایله یاد
اولنورلر .

باطی } س. با: باتی .

باعث } ص. عر. ۱. باعثه. [« باعث »
دن سف.] سبب، موجب:
عشرت باعث مونی ولدی،
موتنه باعث اولدی .

باغ } س. [اصلی: باغو] ۱.
باغلا یه جق شیء، بند، قید،
ربط، رابطه: دیز باغی، اکین
باغی، صاج باغی. ۲. صاران
شیء، صارغی، لفافه، وثاق:
کوز باغی، بوین باغی، یاره
باغی. ۳. بوغچه، اوچلری
باغلا نئق شرطیله بر شیئی
قاپلیوب صاران شیء: یاتاق
باغی. ۴. باغلامش شیء، دمت،
دسته: اوت، اکین باغی. ۵.
مناسبت، علاقه، رابطه. || او-
کوز باغی= قاینامش اخلامور.
|| دیز باغی جوزلمک، گوشه-
مک = چوق قورقمق. || کوز
باغی = غفلت .

باغ } س. فا. باغچه، روضه،
بوستان، فردوس؛ باغ
بهشت = جنت، روضه رضوان .

باغ } س. [آنف الیمان لغت
فارسیه دن، ویا بواصل
ادلوب فارسیسی بوندن ما-
خوذدر.] ۱. اوزوم آغاجلریخی
حاوی محل: باغه کیرمک، باغ
بکچیسی. ۲. اوزوم آغاجی،
کروم: باغ دیکمک، باغه عارض
اولان علت. || باغ بوزومی =
باغ اوزوملرینک طویلاشمی و
بونک موسمی .

باغان } س. ۱. حده ایرمهدن
دوشن یاورى، دوشوک،
جین ساقط. مر. ۲. اولو
طوغان قوزینک دریسی .

{ بوندن منقول اوله رق فا. باغانه. }
 باغبان { س. فا. باغبوان، باغچه بکچیسسی. }
 باغچی { س. بر باغه باقان و باغ اداره ایدوب اوزوم یتیشدیر مکله مشغول اولان آدم، باغه باقق صنعتی بیلان آدم: باغچی معاشی؛ فلان ایی باغچیدر. }
 باغچیلیق { س. باغه باقان ایشی و صنعتی: باغچیلیق ایدیور؛ باغچیلیق نازک بر صنعتدر. }
 باغچوان { س. باغچه به باقان، بر باغچه اداره ایدن، باغچه به باقق صنعتی بیلان آدم: قوناغک باغچوانی؛ فلان آدم ایی باغچواندر. }
 باغچوانلق { س. باغچوان ایشی و صنعتی، باغچه به باقق و چیچک، آغاج و سبزه یتیشدیر مک علمی: بزده باغچوانلق ایدیور باغچوانلقده مهارتی واردر. }
 باغچه { س. فا. «باغچه» یازماملی [کوجک باغ، کوجک روضه و بوستان. (بو معنا ایله ترکیده قوللانلیوب فارسی باغ یرینه مستعملدر.) = تر. چیچک و اشجار مثمره و غیر مثمره یی و سبزه و ساثره یی حاوی و اکثریا اوه متصل محل، روضه، باغ، فردوس، بوستان، چیچک باغچه. سی، سبزه باغچه سی. || حیوانات باغچه سی = موزه قییلندن اوله رق حیوانات مختلفه دن برر ایکیشر نمونه یی حاوی محفوظ محل. || نباتات باغچه سی = نمونه اولقی اوزره نباتات مختلفه یی حاوی

باغچه. || مملکت باغچه سی = اها لینک تفرجه مخصوص بلدییه عائد مزین و مفرح عمومی باغچه. }
 باغچه لک { ص. باغچه لری چوق (یر) }
 باغچه ملی { ص. باغچه سی اولان: باغچه ملی ار، کوشک. }
 باغداش { س. دیزلی بوکوب بالدیرلی خاچواری طوبلایه رق اوتورمنله آلنان وضعیت: باغداش قورمق = بو وضعیتده اوتورمق. }
 باغداشتمق { فل. ۱. دیزلی بو. کوب بالدیرلی خاچواری طوبلایه رق اوتورمق، باغداش قورمق. ۲. اویتمق، مطابق کلک. ۳. اویشتمق، اوزلاشتمق. }
 باغدالامق { فل. کوریشده خصمک باغانی کمدی باغایله صاروب یتیمق. }
 باغدامق { ق. بر برینه کچیره رک باغلامق، تعقید و تلفیف ایتک. }
 باغمر { س. ۱. قره جکر. ۲. هر شیتک ایچی ویا اوکی: طاغک، یاک باغری. || باغری آییق = پریشان حال. || باغره باصمق = قوجاقلامق. || باغری قره، باغری یانیق = کدر دیده، محزون و مکدر. }
 باغمر { مه. [وزبازدی: بار] باغمرغی تصویر و تأکید ایچون مکرر قوللانلییر: باغمر باغمرمق. }
 باغمر تلاق { س. بر نوع یابان (اوردکی، قطا، صو چولغی. }
 باغمرتمق { ق. باغمرغه واضاب ایددرک باغمرسنی موجب اولق. }
 باغمرحق { س. یوک آرابه سنک چنال یری. }
 باغمرحق { س. (اصلی: باغداق) بشیکده کی چوجک باغری اوزرینه قونداغنی باغلا. یان قاشدن اکلی باغ. ۲. عادت کورمش قادیئرلک طو. تندقلری بز. }
 باغمردان { ص. باغمرتمنی موجب اولان: دوه باغردان = یک دیک و چامورلی یوقیش. [طاشلق اولورسه نعل دوکن دینلیر.] }
 باغمرساق { س. [یاخود باغرساق] و اوزون و طولاشیقلی ایچی بوش عضو، معاء، روده. || باغرساق قازندیسی = اختیار چوجنی، تکنه قازندیسی ایدیب باغرساغی = اک آشاغیده کی قالین باغرساق. }
 باغمرش { باغمرشمق. || باغمریش، باغمرشیمق. }
 باغمرمق { فل. باغردن، ایچریدن سس چیقارمق، هایقر. }
 باغمرمق { ص. صحه، نهره اورمق، (حیوان) اوگر مک، بوگر مک، باغروب چاغرمق = یاغره و کورلدی ایتک. || یوزه باغمر. }
 باغمرمه { س. باغمرمق فعلی، صحه، نهره، بوکر مه، اوکر مه: سرخوشلرک، اوکوزک باغمرمه سی. }
 باغمریش { س. باغمرمق فعلی و طرز یی، نهره، صحه: بو باغمریش نهدر. }
 باغمریش { س. باغمرمق فعلی و طرز یی، نهره، صحه: بو باغمریش نهدر. }

باغمرشیمق { س. باغمرمق فعلی، صحه، نهره، بوکر مه، اوکر مه: سرخوشلرک، اوکوزک باغمرمه سی. }
 باغمریش { س. باغمرمق فعلی و طرز یی، نهره، صحه: بو باغمریش نهدر. }

باغریششق } فش. برلکده و بر
 { آغزندن باغرمق،
 یایغزه و شیون قوبارمق:
 قادیلر باغریشمغه باشلادیلر.

باغستان } س. فا. باغچه لك و باغلق
 } یر.

باغشش } س. باغشلانان شی،
 { بخشش، هبه، عطیه.
 [فا. بخشش ایله مناسبتی درکار
 اولوب، لکن خانقیمی خانغیسندن
 مأخوذ اولدیغی کسدره مدك.]

باغشلامق } فت. ۱. بخشش و
 { عطیه ویردیرمك.
 ۲. عفو و صفح ایتدیرمك.

باغشلامق } فت. ۱. قارشیلقنز
 { ویرمك، عطیه و
 احسان ایتك، بخش ایتك:
 كندیسنه برهقتك باغشلادی.
 ۲. آله جفندن واز چكمك،
 صرف نظر و ترك ایتك: بر
 چوق آله جفم واردی لکن با-
 غشلادم. ۳. مجازاة و انتقام
 ایستمدن كچوب عفو و صفح
 ایتك: قباحتی باغشلادی. ۴.
 (جناب حق) آلامق، باشامق:
 نه كوزل چوجق الله باغشلا-
 سین، آناسنه بااسنه باغشلا سین.

باغشلامه س. و:

باغشلاپش } س. ۱. باغشلامق
 { فعلی، بخش، انعام،
 احسان. ۲. عفو، صفح، مغفرت.

باغشلاپچی } ص. ۱. باغشلا-
 { یان، احسان و
 انعام ایدن. ۲. عفو ایدن،
 مغفرت صاحی، غفور، رحیم.

باغشلامق } فت. ربط و بند ایتدیر-
 { مك: دنكلی باغلا-

تدیكز می؟

باغلامق } فت. [اصلی: باغمق]
 ۱. ایپ اووكا مشابه

شیئلری طولاشدیروب ربط
 ایتك، دوکوم یایمق: ایپی
 باغلامق؛ ایپی چپوی به باغلامق.

۲. ایپ اووكا مشابه بر شیئله
 بر شیئی دیكزینسه ویا بر قاج
 شیئی برانكده ربط و بند ایتك:

دمت باغلامق؛ آغاجی هرکه
 باغلامق؛ حیوانی قازیفه باغلا-
 مق؛ برینك اللرینی، آیقلرینی

باغلامق. ۳. صارمق، صارغی
 پکیرمك: باشنی، کوزینی، یاره نی
 باغلامق؛ باشنه مندیل باغلامق.

۴. طاقق، آصمق، قوشامق،
 قوشامق: بله قلیج باغلامق. ۵.
 قپامق، سد و بند ایتك: قپویی،

صویك مجراسیتی باغلامق. ۶.
 حاصل ویدا ایتك، ایدمك:
 اكين دانه، تخم باغلادی، سوت

قایماق باغلادی؛ صولر بوز
 باغلامش؛ یاره جراحه باغلا-
 دی. ۷. قاوشدیرمق: اللرینی

باغلیوب دیوان طورمق. ۸.
 تخصیص و تعیین ایتك: برینه
 معاش، آیلق تعیینات باغلامق.

۹. یایمق، تشکیل ایتك: صف
 باغلامق. ۱۰. طویلاوب بوغچه
 و دنك ایتك: اشپایی باغلامش؛

یتاقلری باغلامشلدی. ۱۱.
 یرانغه وزنجیره اورمق: مجرمینی
 باغلامق اصولی ابطال اولندی.

|| باش باغلامق = بریره منسوب
 و مربوط اولمق، انساب ایتك.
 || باشنی باغلامق = ۱. بر ایشله

مقید ایتك، آواره لكدن قور-

تارمق. ۲. اولندیرمك. || بل
 باغلامق = عزم و حصر همت
 ایتك: خدمت كزه بل باغلام.

|| پنبوق ایپلیکیله باغلامق =
 موقت بر تدبیر و چاره بولمن. ||
 صاغلام قازیفه باغلامق = صاغلاملا.

شیدیرمق. || طاتلی یرنده باغلا-
 مق = حسن نتیجه ویرمك. ||
 كوز باغلامق = سحر و بوکو

ایتك. || كووكل باغلامق =
 علاقه و تعشق ایتك. || یلكن
 باغلامق = (كمی) عزیمته حاضر-

لانمق.

باغلامه } س. ۱. باغلامق فعلی.
 { نا: باغلامق. ۲. بو-
 زوق و طنزوره نوعندن تللی
 چالغی.

باغلان } یاخود بقلاك. س. آنفیت
 { کچی قنادلری قیرمزلی
 بر نوع قاز.

باغلامق } فی. ربط و بند وقید
 { اولتمق. با: باغلامق.
 = فل. ۱. طوتلق، آیريله ما.

مق: بو ایشه باغلاندق. ۲.
 مجبور و مربوط اولمق، تعهد
 آلتنه کیرمك. || بصیرتی باغلاندی
 = غافل طاوراندی.

باغداق } س. با: باغرداق.

باغلی } یا باغلو. ص. ۱. ربط و
 { قید و بند اولتمش، مربوط،
 مقید: هرکه باغلی آغاج؛ قازیفه

باغلی آت. ۲. سد و بند اولتمش،
 مسدود: باغلی قپو، کچید. ۳.
 منوط، معلق، متوقف: بونك

آكلاشلمسی لقتلرینك ییلنسنه
 باغلیدر. ۴. معامله زوجیه به
 غیرمقتدر || الی آیاغی باغلی =

ایستدیکنی باه میان. || باشی
 باغلی = نشانی، نکاحی. || بصیرتی
 باغلی = غافل. || دیلی باغلی =
 دیلسز، ابکم. || کوزی باغلی =
 امی، یخبر .

باغمق } فته. ۱. فته. باغلامق. ۲.
 { ایتمق کبی } بوگو وسحر
 ایتمک، افسونله مک: کوز باغمق.
 باغه } س. ۱. قورباغه و قاپلوباغه
 { انواعدن حیوانات مختلفه تک
 اسم عمومی سیدر: قاپلوباغه
 (قاپلوباغه)، فورباغه، طاش
 باغه (طوسباغه)، اولتوباغه،
 یشیل باغه وسارمه. ۲. قاپلوبا.
 غه جنسندن بعض دکیز حیوانلرینک
 قیوغی که صدف کبی، لکن
 سیاهمی ودها یومشاق اولور.
 = ص. بوباغدن معمول: باغه
 طراق. محفظه و ساره .

باغی } س. آریاغ، بوگو، افسون.
 باغی } ص. عر. ن: باغیه. «بغی»-
 { دن سف } عاصی، سرکش،
 طریق حقدن عدول ایدن:
 فته باغیه .

باغیانہ } ص. بغی وسرکشله
 { ایدیان: حرکت باغیانہ .
 = ح. بغی وسرکشله: باغیا.
 نه حرکت ایدیور.

باغیلق } س. بغی، حقدن عدول،
 { سرکشک .
 باقا } س. با: باغه .

{ یا بقاناق. س. قیون و
 باقاناق } کچی و صغیر کبی حیوا-
 ناک چتال طیرناغی .

باقدیرمق } فته. ۱. باقمه سرق
 { واجبار و یا مساعده

ایتمک: حرم طرفنه آچلدیغیجون
 او بخره دن باقدیرمازلر. ۲. خد.
 مت ایتدیرمک، ائی اداره ایتدیر.
 مک: بو آته ائی باقدیرملی. ۳.
 طیبیه کوسترمک: سز کندیکزه
 باقدیرک .

باقر } یاخو باقیر س. ۱. قیرمزلی
 { یه مائل معروف معدن که
 اوانی مختلفه اعمالنه وقلای وسا.
 زه ایله بالترک پرچ و طونج کبی
 معادن مرکبه تشکیله کیرر،
 نحاس، مس. ۲. باقردن اوانی،
 مطح طاقلری: باقرلری قلایحی
 یه ویرمک: باقر طاقی. ۳. باقر
 پاسی، زنگار: بوسخنلر باقر
 اولمش؛ بویمک باقر چالمش .
 = ص. باقردن معمول: باقر
 لکن: باقر آقچه = سکه نحاسیه،
 فلس احمر: باقر قاپلامه. || باقر
 پاسی = باقره اکشی برشیء طو-
 قندقده حاصل اولان یشیل
 پارس که اصطلاح کییاده کبریت
 نحاس و بین العموم کوز طاشی
 دینلوب، سم قاتلدیر. || باقر
 چالمق = زنگار حاصل ایدوب
 سم اورمق. || باقرطاشی = مالا -
 کیت. || باقر طوزی = زاج
 قبریس .

باقر اراج } س. باقردن قولیلی قاب:
 { قویو، کوب، سوت
 باقر ارجی .

باقرچی } س. باقردن قابلر یابان
 { صنعتکر، صفار.
 باقرش } باقشمق. با: باقیش،
 { باقیشمق .

باقلا } س. { ینه بومعزاده اولان
 { عر. «باقلاء» دن. سبزه

دیمک اولان « بقله » دن ظن
 اولنسی خطادر. [معروف سبزه
 که ارکن یشیوب فاصولیه یه
 مشابه ایری دانه لری اولور،
 وتازه ایکن قبوغیله برابر، قو-
 روسنکده دانه لری ینیرو حیوا.
 نات ایچون پک مفیدر، فول:
 ساقز باقلاسی = اک ائی جنسی؛
 انکایز باقلاسی = پک اوزونی .
 || آجی باقلا، یهودی باقلاسی
 = قبط فولی. || هند باقلاسی =
 انفییه قودقلری کوزل قوقولی
 بر تخم که هنددن کلیر. || باقلایی
 ایصلاقمق = سکوت ایتمک، کتوم
 اولمق؛ آغزنده باقلا ایصلائماز
 = بوش بوغازدر. || باقلایی
 چیقارمق = هر شیء سرنیک .
 || باقلا چیچکی = آجیق یشیل .
 || باقلا دوکک = فاله باقتی .
 || باقلا قیری = آتک باقلار نکنی
 آکدیرر قیر طوشکی .

باقلاوه } س. با: باقلاوا .

باقدادق } س. خرمنده قبوقدن
 { چیقان چوروک دانه:
 بورچاق باغداغی .

باقلمق } س. نظر و مشاهده
 { اولمق: بورادن دکیزه
 باقلیر. ۲. نظر اعتباره آلمق،
 دقت اولمق: احباب بیننده اویله
 مراسمه باقلماز؛ برباقیله باقلیرسه
 و (ساده جه) باقلیرسه بودها
 اییدر. ۳. خدمت اولمق، ادا-
 سنه سعی و اهتمام اولمق: بو
 حیوانه ائی باقلیمور؛ بو چسو-
 جقلره باقلمق اقتضا ایدر. ||
 یوزینه باقلماز، یوزینه باقلیرشیء
 دکلدیر = پک چرکیندر .

باقلوا } س. ۱. خوردن جوز، بادم و یا قاقمه یا پیلان معروف طاتلی : یانیه، شام باقلواسی. ۲. باقلوا دیلمیری شکلی، معین شکلی. = ص. باقلوا شکلنده، معین شکلنده پارچله منقسم.

باقق } مض: باقار. فت. ۱. کورمک اوزره کوزلرینی عطف وتوجیه ایتمک، نظر، نگاه ایتمک: نزه به باقورسک؟ شوگا باق؛ باقدم که کوریمیم. ۲. اعتبار ایتمک، نظر اعتباره آلتق: سز بزم قصورمزه باقایک. ۳. تابع اولق، تتبع ایتمک، اومیق: اوردک قازه باقورق چاتلار؛ ایراد صاحبلیرینه باقورق مصارف قیوسنی اوقدر آچمایک. ۴. دقت واعتنا ایتمک، کوزلی آچق: باقک بولده برشی چیقماسون. ۵. مطالعه و تدقیق ایتمک: درس باقیور. ۶. خدمتی کور. مک: بو حیوانه کیم باقیور؛ این باقسله کوزل برآت اولور. ۷. اعاشه وانفاق ایتمک، بسلمک، یکیندیرمک: چولق چوجفنه این باقیور؛ قاریسنه باققدن حاجدر. ۸. تداوی ایتمک: بو خسته به کیم باقیور؟ هروقت باقان طیب کیمدر؟ ۹. دنه مک، معاینه ایتمک: باقدهن آلتناز؛ برایی کون بنده طورسون باقهدمه ایشمه کلیرسه آلیرم؛ یکه باقق ۱۰ آرامتی، طومتی و یا آلتق اوزره نحری و معاینه ایتمک: اوه باقغه کیتدیلر؛ قیزه باقیورلر. ۱۱. (خسته نی)

زیارت ایتمک: خسته به باقق شرطدر؛ خسته باتیورده کیدوب باقغه وقت بوله مدم. ۱۲. منوط ومتوقف ومعلق اولق: بویله ایشلر طبیعتنه باقار؛ آرتق او- راقی درایته باقار. || آغزه باقق = برینک سوزینه اهمیت ووروب تابع اولق. || اکری باقق = کین وغرضنی اظهار ایتمک. || ایشنه باقق = کندی ایشله مشغول اولوب بشقه شیئه قاریشماق. || ای باقق = دقت ایتمک. || درت یانه باقق = کال احتیاطله حرکت ایتمک. || فاله باقق = فال آچق. || باقه قالمق = شاشقین شاشقین باقق، تحیر. || یان باقق، یان یان باقق = کینله، نظر خصوصتله باقق. || یوزه باقق = التفات ایتمک: یوز- مه باقدی = التفات ایتمدی. || یوز یوزه باقق = اوتانه جق بر ماجرا اولماق.

باقق } فظ. ۱. کندی اوستنه ویا اطرافنه باقق: با- قنوب طور بوردی. ۲. شاشیر- مق، شاشه قالمق: باقنوب طورما.

باقی } ص. عر. ۱: باقیه. [« بقاء باقی (دن سف) ۱. دائمی، سرمدی، فنا بولماز: دنسافانی آخرت باقیدر. ۲. فالان، آرتان.] هر نه قدر قالمق مفهومنی متضمن ایسه ده، ینه قالمق فعلیله قوللانیلیر: [حسابدن باقی فالان مقدار؛ ازمنه قدیمه نك آثار باقیه سی. = س. فالان مقدار ویا مبلغ، آلت طرف، مابعد

باقیسی معلوم اوله مدی. = ح. آرتق، بوندن بشقه، آخر: باقی دعا.

باقیچی } ص. باقان، خدمت ایدن، برایشه تقید ایدن. = س. فاله باقان آدم، فالچی، رمال.

باقچیلیق } س. فالچیلق، رمالق. **باقیش** } س. باقق فعلی و طرزى: بونصل باقیش.

باقیشلی } ص. بدرلو باقیشی او- لان: آهو باقیشلی. **باقیشمق** } فش. بربرینه باقق.

باقیم } س. ۱. باقه، باقیش، نظر. ۲. مطالعه، تأمل. ۳. پرو- رش، تیمار. ۴. وجهه، جهت، صورت: بر باقیمه = من جهة.

باقملی } ص. ای باقمش، سمیز (حیوان).

باک } س. فا. قورقو، خوف، بیم، احتراز. لس. || بی باک = قورقیان، احتراز ایتمن، امین، سالم.

باکره } یا باکر. سش. عر. قنز اولان قیز. (لفت مولده اولوب، فصیحی بانک کسر یله «بکر» در.)

باکوره } سش. عر. موسمندن اول ییتیشن میوه، ترفنده. **باکی** } ص. عر. [« بکاء » دن سف.] آغلیان، کریان. **بال** } س. ۱. آرینک یا بدیغی معروف طاتلی ماده، غسل، انکبین، شهد: آری بالی؛ سوزلمش بال؛

کومج بالی = سوزامه مشی . ۲ . آ
 غاجرک قندی و یشلرک قویولمش
 عصاره سی . = طاتلی، لذیذ .
 || بال پتکی = قرصه، عساله . || بال
 قباغی = قیشین بنبر برجنس ایری
 وقویو صاری قباق . || بال قوشی
 = برجنس قوش . || بال موسی
 = بال اریدلکده آریلان ماده
 که موم یا مقده وسائر ایشلرده
 قوللانسیلیر، شمع . || بال موی
 قوشی = برجنس قوش . || پنبوق
 بالی = بیاض بال . || دلی بال =
 بیان آریسنک یا بدینی بال . ||
 سیاه بال = قامش صوینی .
 || ککیک بالی، کهر یا بالی = بلوری
 و براق جنسی . || میان بالی = بو-
 یان . || اوجنی بولده یاغه باله
 ویر = ایشک ایچندن چیمه بیلیر .
 سهک چیق .

بال { سذ . عمر . کوکل، قلب، خاطر؛
 خلوص بال = خلوص قلب؛
 حضور بال = راحت، جمعیت
 خاطر؛ فارغ البال، اندیشه سز .
 || مافی البال = قبلده مضر اولان
 نیت، مافی الضمیر .

بال { س . فا . ۱ . قناد، جناح؛
 پروبال = کدا؛ شکسته بال =
 قنادی قیریق؛ بال کشا = قنادی
 آچمش، اوچان . ۲ . قول، بازو .
 || بال ویال = قول وکردن، قد
 وقامت .

بالا { س . یاورى، پچه، چوجق .
 مر .

بالا { ص . فا . یوکسک یوقاری،
 زیر وپست مقابلی، عالی،
 رفیع : قد بالا = یوکسک بوی .
 || بالا پرواز = کندینی اولدیغندن

یوقاری طوتوب تفساخر ایدن
 || رتبه بالا = رتبه اولی صنف
 اولی ایله وزارت بیننده بررتبه
 رفیعه : رتبه بالا رجالندن .
 = س . قد، قامت بوی . || دو-
 بالا = ایکی قات .

بالاخره { ح . عمر . صوکره،
 بعده، نهایت، عاقبت :
 بالاخره نادم اوله حق .

بالا بان { یاخود بلبان . س .
 بلغارجه دن مأخوذ
 اولوب لسان مذکورده آتی یه
 دیرلر [۱ . کزدیریلوب اوینا .
 دیلان آتی : نه طولیلا ندیکیز ،
 بالا بان می اوینا بور ؟ ۲ . ایری
 جته لی انسان ویا حیوان : بالا-
 بان آدم، طوغان . ۳ . بیوک
 طاول طوقاغی .

بالا بانلا شتمق { فل . و :

بالا بانلا شتمق { فل . ۱ . ایریشمک
 و شیشمان اولمق . ۲ . لقردی بی
 آغزده چیکنیوب سرخوش کبی
 سوتلیک .

بالا تر { ص . فا . دها ویا پاک
 یوکسک و رفیع، اعلا .

بالا اتفاق { ح . عمر . ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - اتفاق = اویشمق [
 اویشهرق، اتفاق واتحاد برله،
 متفقاً، متحداً : پینلنده بالاتفاق
 بوایشه قرار ویرمشلر .

بالا لر { س . اینجه تخته، پداوره .

بالا اشتراک { ح . عمر . ب
 حرف جر - ال =
 حرف تعریف - اشتراک =

اورتاقلق [اورتاققله، اورتاقلا-
 شه، اورتاقلق ابده رک، برلشهرک :
 اصناف پینلرنده بالاشترک بر
 فابریقه آچدیلر .

بالا التزام { ح . عمر . ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - التزام = ایش ایدمه [
 ایش ایدینه رک، صورت مخصوص .
 صده، قصد و نیتله : بالتزام بو
 ایشی بو قدر اوزاتدی .

بالبداهه { ح . عمر . ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - بداهت = دوشومنه دن
 و بردن بره یا پمق [دوشومنه کسزین،
 درحال، آئیده، بداهه، ارنجالا :
 بالبداهه شو قطعه بی سوبلیدی .

بالتمام { ح . عمر . ب = حرف
 جر - ال = حرف تعریف -
 تمام = بتون [تمامیه، تکمیل،
 بتون : مطلوبی بالتتمام آلدی .

بالجمله { ح . عمر . ب = حرف جر -
 ال = حرف تعریف - جمله
 هب [هب، بتون : بالجمله اسباب
 سفریه بی تدارک ایتدیلر .

بالچاق { یاخود بارچاق . س . قلیج
 قبضه سنک سپری .

بالچیق (یا بالچق . س . ۱ . یابیشقان
 و آیانغی طوتار چامور،
 اوزلی طوپراق، چوملکچی و
 لوله چی چاموری، صلصال . ۲ .
 علی الاطلاق چامور . || بالچیق
 خرما [ص . کبی] = زنبیل ایچنده
 باصلش طوب خرما .

بالخیر { ح . عمر . ب = حرف جر -
 ال = حرف تعریف - خیر
 ایلیک [ایلیکه، ایلیکه، خیر .
 لیسيله : الله موفق بالخیر ایلیه .

بالداق } س. قلیج قولانک حلقه - سی.

بالدران } یاخود بالدران. س. آغو اونی، شوکران، طعما. || صو بالدران = رزنه. || کوچک بالدران = تفت (نبات).

بالدرغان } س. حلتیت، انکدان (فر. *Assa foetida*).

بالدفعات } ح. عمر. (ب = حرف جر - ال = حرف تعریف. دفعات = کرم ل) دفعاتله، مکرراً.

بالدیر } س. ۱. ساق بوتی، قبا اتی. ۲. ساق، دیز ایله آیاغک بیلکی حکمنده اولان اویناق یری آرہ سنده کی عضو؛ بالدیر سیکیری = وتر عرقوب؛ بالدیر کیکاری = عضو مذکوری ترکیب ایدن ایکی کیمک، عظمین ساق، دودوک قلبی ایله اینجیک. || بالدیری چپلاق = اسافلدن آدم، آیاق طاقی، اوباش. || قایش بالدیرلی = چیویک. || بالدیری قرہ = شعر الغول، کربزه، پرسیا و شان (نبات).

بالدیراق } س. ظون و شلوار. پاچه سی، بالدیره کلن یری.

بالدیران } بالدیرغان. با: بالدران، بالدرغان.

بالدیز } س. زوجہ نک همشیره سی.

بالذات } ح. عمر. (ب = حرف جر - ال = حرف تعریف. ذات = اوز) کندیس، وکیل تعیین وارسال ایتیمه رک: بالذات قالقوب زیارتمه کلدی؛ محکمه یه

بالذات کیتدی.

بالش } س. فا. یوز یا صیدیغی. ذ. و لس.

بالصره } س. یا پراقلرک اوزرنده حاصل اولان برنوع قدرت حلواسی که اشجارک بر مرض مخصوصدن تولد ایدر.

بالضروره } ح. عمر. (ب = حرف جر - ال = حرف تعریف. ضروره = مجبوریت) ایستر ایستمر، بالمجبوریه، ناچار.

بالطبع } ح. عمر. (ب = حرف جر - ال = حرف تعریف. طبیعت = طبیعتله، ذات مصلحت اقتضاسنجیه: چو جق اینی بسلتزسه بالطبع ضعیف قالیر.

بالطه } س. ۱. اودون و سائرہ کسمکه مخصوص صابلی آلت قطع، فاس، تبر. (بیوکنه ناجاق دیرلر). ۲. بالطه یه مشابه سلاح، تبر. || آشچی بالطه سی = ات کسمکه مخصوص اگلی و قیصه صابلی بالطه. || اگر بالطه سی = اگره طاقیلان قیصه صابلی سلاح، تبرزین. || بالطه باش. با: باش. || بالطه آصمق = مسلط اولمق. || بالطه صابی = معاوز، یارداق؛ بر بالطه یه صاپ اولمق = برایشه یارامق. || بالطه یی طاشه اورمق = بیلیه رک بر آدمک یوزینه قارشسی کندیسنه طوقته جق سوزسونک. || بالطه کورمه. مش، بالطه کیرمه مش = هیچ کسمکه مش، بودانماش، حال طبیعیسه ده (اورمان)؛ و مج. ال طوقنماش (ایش). || بالطه ایله یونش = قبا، ناتراشیده (آدم). || حجامت

بالطه سی = حجامت ایتکه مخصوص کوچک آلت جارحه. || مرانفوز بالطه سی = تختہ کسمکه مخصوص کوچک بالطه شکنده آلت.

بالطه چی } س. ۱. سرای خدمه. سنک بر صنف مخصوص. صی. ۲. بالطه ایله کیدن حریق مامورلی.

بالطه لامق } فت. ۱. بالطه ایله کسمک: بو اورمانی هیچ بالطه. لامامشله؛ بو آغاجی بالطه لاملی. ۲. بیتمق، دویرمک، خراب ایتک: اسکی اوی بالطه لادیلر. ۳. قیروب کپیرمک، بر باد ایتک. ۴. حجامت ایتک.

بالطه لق } س. اها لینک محروقات احتیاجا تیجون اودون کسمه لرینه تخصیص اولمش و رسمدن مستتنا کوچک اورمان و قوربلیق.

بالطه لی } ص. یولدن موانعی کسوب دفع ایتک ایچون بالطه یی حامل (عسکر).

بالغ } ص. عمر. ذ: بالغه. «بلوغ» (دن سف). ۱. ایریشمش، واصل: سنی یتشه بالغ اولدی. ۲. سن رشد و بلوغه واصل اولان: ایکی اوغلندن یری بالغ و دیگری صیدر؛ جاریه بالغه. ۳. واران، بر مقداری بولان (مبلغ): معاشی اوچ بیک غروشسه بالغ اولدی. ۴. نهایت مرتبه یی بولان، قاتق، کامل: حکمت بالغه، قدرت بالغه. ۵. س. یکنون، مجموع. || بالغاً مابلغ = مع زیاده، فراخ فراخ.

بالغم } س. با: بلغم.

بالفعل {ح. عر.} ب = حرف جر -
 ال = حرف تعریف - فعل =
 ایش [فعلاً، حقیقه، قوده و
 یا اعتباری اولیه رق: بالفعل
 خدمت عسکریه ده بولنانلر.

بالق { بالتحیل و سائرہ. بال: بالیق
 و سائرہ.

بالقان { س. صارب و مسلسل ویا
 اورمانله مستور طاع،
 سلسله جبال. = سخ. روم ایلی
 قطعه سنی غربدن شرقه شق
 ایدن سلسله جبال که بوکا اضلا.
 فتلہ قطعه مذکورہ یہ بالقان
 شبه جزیرہ سی دینور.

بالقانلق { ص. بالقانلری حاوی،
 طاغلق: بالقانلق بر
 پردر.

بالقون { س. [Balcon]
 اوستی آجیق و ککیشجه
 شهنشین.

بالکلیه {ح. عر.} ب = حرف
 جر - ال = حرف تعریف.
 کایت = عمومیت. بتونلک [بتون
 بتونہ: کلیاً.

بالاندیرمق { فتہ. ۱. بال کبی
 طاتلی ایتمک.
 ۲. قویولاشدیروب لزوجت پیدا
 ایتدیرمک. ۳. مج. جوق مدح
 و کوزل توصیف ایدوب ایمرند.
 یرمک: تعریف ایدرکن او قدر
 بالاندیردی که آغز مژک صوینی
 آیتدی.

بالایتمق { فظ. ۱. بال کبی طاتلی
 طاتلیلاشمق.
 ۲ (میوه نك) عصاره سی
 چیقوب طوگمق، لزوجت پیدا
 ایتمک، جیوقلاشمق.

بالله {ح. عر.} ب = ادات قسم -
 الله = لفظه جلال [حق
 تعالی حقیقون؛ بالله العظیم،
 بالله الکریم.

باللی { ص. بال ایله یابلیش، بال
 سوراش، معسل.

بالماء {ح. عر.} ب = حرف جر -
 ال = حرف تعریف - ماء =
 صو کیم. صوینی ویا مولد المائی
 حاوی ترکیبات کیمیویہ اصطلاح.
 حاتنه کبره رک یونانی Hydro
 تعبیری ترجمه ایدر: بالماء حط
 مض حدید کیانوس [Acide
 ferrocyanhydrique] .

بالمشاهده {ح. عر.} ب =
 حرف جر - ال =
 حرف تعریف - مشاهده =
 کورمه [کوره رک، ماینه ایدہ.
 رک، رأی العین کورمکله.

بالمناسبه {ح. عر.} ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - مناسب = م [بر مناسبتله،
 بر تقریبله.

بالمواجبه {ح. عر.} ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - مواجبه = یوزلشمه،
 یوزلشدیرمه [یوزلشهرک، یوز.
 لشدیره رک، روبرو.

بالنه { س. [Baleine] ۱.
 قادیرغه بالینی که بالیق
 دبمکله برابر مہلی حیواناندندر،
 قیطاس. ۲. بو حیوانک ساز
 کبی اوزون کیکلری که فیل
 دیشی کبی مواد مختلفه اعمالنه
 یارار. ۳. بونک اینجه و یاصی
 پروازلری که قادین اثوابنک
 کوکسنی دوز طوتدیرمق ایچون

ایچنه دیکیلیر و قورسه یہ قونور.
 { س. [Balo] ۱. آلا.
 بالقو } فرانغه رقص: بالو اونسا.
 مق. ۲. رقص ایتمک اوزره
 اولنان عمومی ویا خصوصی
 اجتماع، و بونک ایچون اولنان
 دعوت و جمعیت: بواقشام فلان
 یرده بالو واردر؛ بالویہ کیتمک؛
 بالو و یرمک = بالو جمعیتی تشکیل
 ایدوب دعوت ایتمک؛ ماسکلی
 بالو = مدعوینک یوزلری تقابلی
 کیتمک مجبور اولدقلری قپالی
 رقص؛ آجیق بالو = نقابسز
 کیدیانی.

بالواسطه {ح. عر.} ب = حرف
 جر - ال = حرف
 تعریف - واسطه = آرایه کیرن [
 برینی آرایه قویهرق، برینک
 توسطیلہ، طوغزیدن طوغری یہ
 اولیهرق: بالواسطه کندیسنه
 مراجعت ایتدم.

بالون { س. [Ballon] ۱.
 هوادن خفیف بر غاز
 قونیلہ هواده یوقاری یہ قالقان
 مخترعہ که مذکور غازی حاوی
 بیوک و خفیف بر محفظه ایله
 اوکا مربوط آدملرک اوتورمسنه
 مخصوص صندال کبی بر سبتدن
 مرکبدر، سفینة الهواء. ۲.
 چوجق اویونجاغی قبیلنددن
 غازله مملو هواده طورور لا.
 سبتقدن طوب.

بالونجی { س. بالون قوللانان،
 بالونله هوایه قالقان
 آدم.

بالونجیق { س. بالون اعمال و
 استعمال ایدنک

صنعتی؛ بالونله هوايه قالمق فنی.
بالیق } یاخود بالنی. س. دکیز و کول ونهرلرده هوایرینه صو ايله تعیش ایدر حیوانات مختلفه نك اسم عمومیسیدر، سمک، ماهی: دکیز بالینی، طاتلی صو بالینی. — بالیق جنسندن اولیوب مهلی اولدقلى حالده صویک ایچنده یاشایان بعض حیواناته دخی اطلاق اولنور، قادرغه بالینی کبی. || آت بالینی = صو آغیری. || آطه بالینی = قادرغه بالینی. || آنی بالینی = فرانسجه ده Phoque دینلن برجنس حیوان بحری. || آق، آلابالیق = برنوع بالیق. || بالیق آوی = صید ماهی؛ بالیق آو جیسی = بالیقچی. || بالیق اتلی = نارین اولدیغی حالده اعضاسی اته مستور واتی صیق (شخص). || بالیق اوقی = باهیزهره دینلن برجنس نبات؛ بالیقلى صید ایتمکک مخصوص بر ترکیب. || بالیق صیرتی = اورته سی یوکسکجه محذب یول. || بالیق نفسی = اسپر محبت. || بالیق یاغی = مورینه بالیغندن چیقان و سمیرمک ایچون ایچیلن یاغ.
بالیقچی } س. بالیق طونان و صاتاان آدم، بالیق آو جیسی، صیاد.
بالیقچیل } س. طورنه انواعندن بالیقله بسلیئر برنوع قوش، بوتیمار، ابو الحزین، سیدطر.
بالیقچیلتی } س. بالیقچی صنعتی، صید ماهی.
بالیقچین } س. بالیق بر جنس کوچک دکیز قوشی.

بالیقخانہ } س. ۱. بالیق حفظنه مخصوص بیوک لیوار. ۲. صید ماهی امینتک اداره - خانه سی.
بالیقلامق } فل. (سیکیر) بالیق کبی کیرینوب صیراق.
بالیقلاوه } یا بالیقلاغه. س. دکیز ویا کولک بالیق یا - تاغی اولان جهتی، ساحلی.
بالیقتمق } فل. بالیق پولی کبی پارلدامق.
بالین } س. فا. یا صدیق. = تر. اسکمله یرینه قولانیایر یورارلاق یا صدیق.
بالیوز } س. غایت ایری چکچ. بالیوز } س. یاخود:
بالیوس } س. [فر. Bailli] وقتيله آوروپا دولتك سفرا و بیوک قونسلوسلریله جنرال و امیرال کبی کبراسنه ویریلن اسمدر.
بالیه } س. [یتا. Balla] بزه صا. ریلی صیق باغلامش امتعه تجاریه دنکی.
بالیه صزی } س. [ه وجدی اولان مسماردر. غلط فاحش اوله ورق «بالیمز» یازیلوب، هر شیئی فارسی و عربی براسمله تسمیه یی مدار ظرافت عد ایدن کهنه کتابک بری طرفندن «عسل نیمخورد» دیه ترجمه اولندیغی مشهوردر] اسکی برجنس طوب.
بام } د. «با» ايله باشلایان بعض صفتلرک باشنه کلرب مبالغه

بیان ایدر: بام باشقه = برشیته بکزه مزه.
بام } س. فا. طام، چاقی. نر. ولس.
بام تلی } س. [فا. «بامه» دن مأ. } خوددرکه صقال دیمکدر] ۱. آلت طوداغک آلتنده کی قیلار. ۲. سازک اک قالین سس ویرن تلی. || بام تله باصمق = حد تلندیرمک.
بامیه } س. عن اصل سوداندن کله معروف سبزه: آماسیه بامیه سی = قوریسی یئن برجنس کوچک دانه لیبی. || هند میه - سی = لیف قباغی نوعندن بر نبات.
بان } سذ. عر. صورقون سوکو. دی، صفصاف: بان آغاجی. || بان اوقی یاخود باک اوقی = فارسیده «بنک»، عربیده اوندن مأخوذ اوله ورق بنج و فرانسز. جهده دخی Beneg دینان بر نبات طی، که تخمی سرسمک ویرر.
بان } س. وقتيله اسقلاوونیه و مجا. رستان جهتلرنده سنچاق بکیرینه و کوچک برنسلرینه ویریلن عنواندر. ایوم او جهتلرده بعض یرله (بانات) یعنی بانلق نامی ویریلیور.
بان } د. فا. «جی» معنا سیله بعض اسماء فارسیه یه التحاق ایدوب، اسماء مشتقه تشکیل ایدر: باغبان = باغچی، پاسبان = بکچی کبی.
بانبل } س. قره یازیلی قرصی اوج بر کوچک بوجک، اوج اوج بوجکی، زروح. || بانبل اونی = سیکیل اونی.

باندربول { س. (فر. Banderole) } تحت انحصارده بولنان
 توتون و سائره پاکتلیزیه
 یاپشدریلان تامغالی کاغذ .
باندیره { یاخود باندیره . س. (یتا. Bandiera) اجنبی بایرا-
 غی، سنجایی : فرانسز باندیرهلی
 بر کیمی . || بر اجنبی دولتک
 باندیره سی آلتنه کیرمک = او
 دولتک تابهینتی قبول و تحت
 حمایه سنه دخول ایتک .
بانده { یاخود باندو . س. (یتا. Banda) } اینجه ساز و یا
 عسکری موسیقه طاقی : بر
 بانده موسیقه .
باندیرمق { فته . صولی شیئک
 ایچنده براقوب ایصلا .
 دهرق یومشامق .
باندیرمه { س. پکنز ایچنده
 باندیرمش جوز صو-
 جوغی .
بانقر { مه . هونکور هونکور
 آغلامغی و سس و کوردلی
 ایله اولان سائر افعالی تصویر
 ایچون مکرر قوللائیلیر : بانقر
 بانقر آغلادی .
بانقنوط { س. (نکا. Bank-note) }
 بانقه قائمه سی، هر
 مملکتده ملی بانقنه تک آقچه مقا-
 منده تداول ایتک اوزره چیقار-
 دینی مختلف مقدار و قیمتلی
 قائمه تقدیه .
بانقه { س. (فر. Banque) . ایتالیانجه .
 دن عد ایتک خطادر،
 زبرا ایتالیانجه سی بانقو Banco
 در. } بیوک شرکت و یا اداره
 صرافیه : عثمانلی بانقه سی؛ بانقه
 معاملاقی .

بانک { س. فا. سس، صدا. آواز .
 ذ. || بانک نماز = اذان .
بانکر { س. (فر. Banquier) }
 بانقه صاحبی، بر بانقه اداره
 ایدن بیوک صراف .
بانمق { فته . صولی شیئه باصدیروب
 یومشامق : اتمکی ات صو-
 یته بانمق .
بانو { س. فا. بیوک قالدین، خاتون،
 خانم . ذ. }
بانیه { یا : بانیقو .
بانی { ص. عر. « بناء » دن سف. }
 بنا و تاسیس ایدن، مؤسس :
 چلبی سلطان محمد خان حضرتلی
 بحق بانی ثانی دولتدر .
بانیقو { یا بانیه و یا بانه . س. (یتا. Bagno) }
 ۱. حمام، صویه
 کیرمکه مخصوص طبیعی و یاصنی
 محل، صیحاق، صوثوق، کو-
 کوردلی، چلیکلی بانیقو؛ بانویه
 کیرمک . ۲. حمامه کیرمه،
 استحمام : اطبا هر صباح بانیقو
 ایتکی توصیه ایدیلورلر؛ کوکورد،
 کپک بانیقو ای کلیدور . —
 تعیم صورتیله صویک غیری
 حتمدهده مستعملدر : قوم بانیقو-
 سی، کونش بانیقو . ۳. استخمامه
 مخصوص قاب : چنقودن بانیقو،
 جوجق بانیقو .
باؤباب { س. (سودان السنه .
 سندن) آفریقایی
 وسطیده یتیشیر برجنس آغاج .
 که کره ارض اشجار موجوده .
 سنک اک بیوکیدر .
باؤبابیه { ص. عر. نیا . فضیله
 باؤبابیه « آنفا » ذکر

اولنان آغاج جنسندن اولان
 اشجار .
باولی { یا باولو . س. ۱ . آرجیلرک
 کوپکارنی آیشدیرمق
 ایچون قوللانقلری توگدن
 ساخته قوش . ۲ . آلیشیق طوغان
 یاورسی .
باولمق { فته . (زاغاری) باولی
 ایله تربیه ایتک .
باه { س. عر. شهوت .
باهر { ص. عر. : باهره .
 « بهر » دن سف. } ۱ .
 ظاهر، عیان : آثار باهره؛ علا-
 مات باهره . ۲ . پارلاق، کوزل .
باهنامه { س. فا. شهوت انکیز
 تعریف و رسملری
 حاوی مستهجن مجموعه .
باهی { ص. عر. : باهی . شهوته
 منسوب و متعلق : قوه
 باهی .
بای { س. فا. (تر . بک » دن
 مأخوذ اولسی نحمدلر }
 زنکین، غنی، مقول، توانکر :
 بای و کدا = زنکین فقیر جمله سی .
بایان { یاخود بیات . ص. ۱ .
 اسکیوب طراوتی غائب
 اتمش، تازه نک ضدی، بیات
 اکک . ۲ . اسکی، موده سی کچمش،
 آرتق قوللائناز : بیات مال،
 اشیا . ۳ . طاسز، لذتسز، صو-
 ثوق . || دکان بایادی = اسکیدن
 دکانده قالب صائیلان قوراده
 اشیا .
بایاتلامق { فته . براقوب اسکیتک :
 صونی بایاتلامالی .
بایاتلامق { فل . بیات اولمق،
 اسکیب تازه لکی

وطراوت و لطافتی کچمک، بایا -
غیلا شمتق : بو اتمک بایا تلامش .

بایاغی } ص با : بیاغی .

بای حال } ح . عر . [ب
= هر خانگی - حال = م] هر

خالده ، بهمه حال ، هر نصل اولسه .

بایر } س . آز ایندشلی بر ، سطلح
مائل ، طائرک اتکرنده کی

بایرلرک جمله سنی باغه تمویل
ایتمشلردر . || بایر قوشی = بایرچین

دخی دینان بر جنس قوش .

|| قرق بایر = حیوانات مجتره نك
او چنجی معده سی . || بایر طوربی =

بهاری وایری بر نوع طورب .
و مج ، قبا و تربیه سز آدم .

بایراق } یاخود بیراق . س . او -
زون برصاپک اوچنه

مربوط و دولتک علامت
مخصوصه سنی حاوی رنگ مخصوص .

صده مربع ویا مستطیل الشکل
بز ، علم ، رایت ، باندیره : عثمانلی

بایراغی ، فرانسر بایراغی . (الده
طوتیلان ویا طوتیله بیله مخصوص

اولوب ، بریره صانجیلان بیوکنه
سانجاق ولواء درلر . [۲ . اسکی

تعبیرات عسکریه ده] طابور :
بر بایراق عسکر . || بایراق آچق

= عسکر طولیلامق . || بایراق
آلتی = خیمه کاه ، اوردو کاه . ||

بایراق طونانمسی و آلائی بارا -
قلری = کیلرک شنک کونلر نده

آچدقلری مختلف اللون پارچهلر .
|| بایراق عسکری = نفیر عام .

بایراقدار } یا بیراقدار . س .
[تر . بایراق - فا

داشتن = طومق . ترکیب سقیم .

طوغریسی تلمدار] ۱ . عسکرده
بایراغی حامل اولان نفر یا چا -

وش ویا ضابط . ۲ . جنکاور
وحر به کیدر برقیله نك رژیسی :

اشقودره مالیسورلر نك بایرا -
قدارلری .

بایراقلی } ص . بایراغی حامل
اولان : اجنبی بایراقلی

برکمی . || الی بایراقلی = علی
و مشهور ادبیز .

بایرام } یاخود بیرام . س . بر
دینده مبارک عدالونان

کون ، عید : شکر بایرامی =
عید فطر ؛ قربان بایرامی ، حا -

جیلر بایرامی = عید اضحی ؛ مو -
سویلرک قامش ، خورسز بایرامی .

|| مج . مسرت ، شنک ، شهر آیین :
بایرام ایتمک = اجرای شهر آیین

واظهار مسرت ایتمک . || قره
بایرام = یأس و ماتم کونی .

بایراملا شمتق } فش . ۱ . بربرینه
بایرام تبریکی

ایتمک ، معایده ایلمک . ۲ . تبریک
عید مقامنده اویشتمک .

بایراملق } ص . بایرامه مخصوص :
بایراملق اثواب . =

س . بایرام هدیه سی ، بخششی .
بایرچق } س . گوندرک اوچنده کی

بایرچق } باغ .

بایرچین } س . بایر قوشی .

بایرهمسی } ص . بایره بکزر ، آز
مائل : بایرهمسی بریر .

بایرهمق } فل . [« بای » دن]
زنکین اولمق ، وسعت

و قدرت حاصل ایتمک : یوقسول
بایرسه چنغانی بایرماز .

بایصونغور } س . برجنس بریر -
تیجی قوش .

بایبع } ص . عر . [« بیع دن سف »]
صاٹان ، صاییحی ، بیع

و فروخت ایدن .

بایغین } ص . ۱ . بایلش ، کندیندن
کچمش ، مغشی ، بیخود .

۲ . کوشک . مجالسز ، جانسز .
۳ . صولوق ، فرسز ، سولپوک .

۴ . تخمور ، مستانه (کوز) .

بایغیندی } س . ایلمک بوجکار نك
چالی یه چینه میوب

قوزه یا په ما ملری

بایغینلق } س . ۱ . بایلش وکند .
سندن کچمش آدمک

حالی ، غشی . ۲ . کوشکک ، مجا .
لسزاق . ۳ . اکثر یا آچلقدن

کلن برکونه معده کوشککی . ۴ .
صوسزلق .

بایقال } س . تانارستانده بولنان
بیان قیصراغی .

بایقره } یا بقره . س . کرکس
نوعندن بر تیجی بر قوش .

بایقوش } س . قوقوماو قوشی ،
بوم .

بایلمتق } فت . ۱ . بایلشی موجب
اولمق ، کندیندن کچیر -

مک : آیغانی کسمک ایچون کندیسینی
قلور و فورمله بایلمتدلر ؛ بزى کو -

له دن بایلمتدی . ۲ . صولدرمق :
بو چیککاری کونشده بر اقوب

بایلمشکسر

بایلمدی } امام بایلمدی . با : امام .

بایلق } س . ۱ . زنکینک ، وسعت
و قدرت . ۲ . دول یئاغی ،

رحم .
بایلمق } فل . ۱۰ . کندینی غائب ایتمک ،
کندیندن کچمک ، غشی

اولمق : کوموردن بایلشیدى .

۲. صولق = بوجیکر بایلشدر.
 ۳. چوق سومک، خوشه کیتک:
 بو آتک یورویشنه بایلیرم. ۴.
 چوق کولمک، یورلق، وسائره دن
 کنایه اولور: کوله دن بایلدق؛
 یوریمه دن بایلدم؛ صورزلقدن
 بایله جنم. [بريله استمزا ایچون
 «آمان بایله یم» ترکیبه ده قوللا-
 نیلیر.]

بایله { س. بایلق فعلی. لا: بایلق.

بایمق { فته. ۱. درمان براقامق،
 درمانسز براقسق. ۲.
 افسانه و افسونله آلداتمق، بوگو
 ایتک مر.

بیر { س. فا. قیلانه مشابه واوندن
 بیوک و پک بیرتیمی برجانورکه
 هندستانده و آفریقا ده بولنور.
 پوستی پول پول اولوب، کوزل
 پوستکی اولور.

بیرلتمک { فل. ببرکی قوریلوب
 قیابارمق. «بیرلتمک»
 ديه تلفظ اولنور.]

بیرک { س. ۱. کوچک چوجق.
 ۲. و مج. چوجق مشربنده

اولان. ۲. چوجق اویونجاغی
 قیلندن یا مه چوجق ویا کلین
 وسائره و مج. چوق سوسلی: صانکه
 بر بیک. || بزدن بیک = برایشه
 یاراماز خیرسز آدم. || صقاللی
 بیک = سنجه بیوک و عقل وتدیر-
 جه طفل حالنده اولان آدم. ||
 کوز بیک = کوزک اورته سیکه
 ایچنده باقان آدمک رسمی کور-
 ریشور، قره العین، مردمک
 چشم؛ و مج. پک عزیز و سوزکیلی
 شخص: آ کوزمک بیک. [تجیب
 تعبیریدر.]

بِت { س. چهره رنگی، بکز:
 کندیسنده بت بکز قاللا.

مشیدی. = ص. لا: بد.

بت { س. لا: بیت.

{ س. فا. [زبانزدی: بوت]
 بت { مشرکک عبادت ایتدکاری

رسم ویا هیکل، صنم، وثن. ||
 مج. ۱. دلبر، پک کوزل شخص.
 ۲. لقردی بیتلز وطور وادادن
 محروم اوله رق جانسز بت کبی
 طوران آدم.

بتاریه { س. لا: باتاریه.

بتاق { بتاقلق. لا: باناق وسائره.

بپرسست { س. ص. فا. [بت = صنم،
 پرستن = طایق. —
 زبانزدی: پوت پرست.] صنمه
 طایان مشرک، عبده اوئاندن
 آدم، وثنی.

بپرسستلک { س. بت و صنمه طا.
 پان آدمک حالی و
 دین و اعتقادی، شرک، کفر.

بپراش { س. فا. بت و صنم اویوب
 پراش [پایان آدم.

بسخانه { س. فا. [بت = صنم- خانه
] = او] بپرسستلک عبادت
 ایتدکاری اوئانه مخصوص بنا،
 بپرست معبدی.

بتخصیص { ح. عر. اب = حرف
 جر - تخصیص =
 خصوصیلک [باخصوص، علی
 الخصوص، هله.

{ ص. فا. «بتدر» دن مخفف]
 بت { دهاکوتی، دهافنا: اوایی
 دکلدی، بو اوندن بتدر. =
 س. دهاکوتی حال: بترنه
 اوغرامق؛ الله بتردن صاقلا سین.

بت { س. سذ. عر. کیمه، قطع. د. ||
 بت { جر. بتراعضو = اعضا

بددن برینک کسلی عملیاتی.
 بتیرمک { بتشدریمک، بتشک و
 سائره. لا: بیتیرمک و
 سائره.

بتسگده { س. فا. [«بت = صنم-
 گد = خانه» بتپرستلک
 عبادتخانه سی، بتخانه.

بتنامه { ح. عر. [مذکر ایچون] و:
 ح. عر. [ب = حرف جر-
 تمام = بتون. ها = اونک.

بتون، تکمیل، هپ.
 — مؤنث و جمع ایچون.] تمامیه،
 بتون، تکمیل، هپ.

بتک { فل. لا: بیتک.

بتول { ص. عر. ارککار دن
 منقطع (قاین). — بو
 صفتی حائر اولدیغیچون حضرت
 مریم (عم) و نساء ملت اسلامیه
 بیننده ممتازیتی حسیلله حضرت
 فاطمه الزهراء رضی الله عنهایه
 اطلاق اولنور.

بتون { یاخود بؤتون. ص. ۱.
 هب، جمیع، جمله، کافه،
 تکمیل: بتون عالم، بتون خلق،

بتون انسانلر، بتون کون. ۲.
 یاریم ویا پارچه اولمیان، تام:
 بتون برقیون، بتون المیا،
 بتون صایی = عدد تام. ۳.

بیکاره، صوم: مرگردن بتون
 برستون. ۴. انگیز، بیکساره
 کبی چورلر، دیک و سرت:

بتون اندام، بتون خوی. =
 س. مجموع، تکمیل: قویونک
 بتوننی آلق. = ح. مجموعاً کافه
 تمامیه، هب. [اکثریا مکرر:]
 او بتون بتون باتدی: ایشمز
 بتون بتون خراب اولدی. ||
 بسبتون (بؤس بؤتون) = کاملاً،

تماميله، كلياً. || يتون بتونه =
كاملاً، اساساً، كلياً.

بتونلمك } يا بتونه مك. فت.
اكسيك و نقصاني
يرينه كتيروب تماملاق، تكميل
ايتك.

بتوى } با: يتوى.

بتى } بتيك، بتيكجى. با: بتى و
سائره.

بث } سذ. عر. ۱. طباغيمه،
صاچه، نشر. ۲. اظهار،
فاش اتمه. [بث شكوى تعبيرى
بو ايكنجى معنا ايله اوله بيلير، كه
او حالده بث و شكوى دينلسى
غلطدر. ياخود «انما اشكوبنى
وحزنى الى الله» آيت كريمه سندن
حزن و كدر معنا سيله مأخوذ
اوله رق «بئى شكوى» يعنى حزن
و كدردن شكايه تعبيرندن غلطدر.
هر حالده تحريفه اوغرامش بر
تعبيردر.]

بثر } سذ. عر. و:

بثره } سذ. عر. ج: بثور. ط. بر
نوع كوچك سيويجه. ||
بثره رديه، بثره خيمته = چيقديغى
يرى قانغرن ايدر مهلك بر
سيويجه.

بج } سذ. [مجارجه دن] وقتيله
ويانه شهرينه ويريلن اسمدر.
|| مج اوردكى = مرجان كوزلى
سياه بر نوع اوردك. || مج
طاوغى = هندی ايله سوكون
آره سنده برجنس طير مانوس كه
اصل یرى سودان اولوب،
استانبوله ويانه دن كتيرملكه بو

اسمله شهرت بولشدر، غرغره.
[فر. Pinta de] || مج لاوله -
سى = اوردكك صيوانلى نوعى.

بجا } ص. فا. = ب = حرف الصاق.
جا = ير [يرنده اولان، منا.
سب، لايق، شايسته. || ناججا =
مناسبتر، ناجمل، ناسزا.

بجاق } س. با: باجاق.

بجائش } س. فا. [اصلى يانك
فتخيله بجائش يعنى اونك
يرينه معناسيله بزجه مستعمل
و كنيه دفترنده كى قيددن مستعار
بر تعبير اولوب فارسيله قوللا -
نلاز] ايكي مأمورك مبادلّه
مأموريت ايتسى، كندى طلبليله
هر برى ديكرينك يرينه نصب
اولنسى: بجائش اولدى، بجائشى
اجرا اينلدى.

بجبد } س. عصا فیردن كوچك بر
قوش كه اوتنسى بو كله به
بكرز: بجبد قوشى.

بجرتك } فت. ۱. اجرا و تسويه
ايتديرمك، برينك
ايشنى بديرتك. ۲. قتل ايتدير -
مك: طوتيلان خيدودلى
بجرتمش.

بجركمك } ج. ۱. حسن تسويه
اولنقى، موفقيته اجرا
۲. مج. قتل و اعدام اولنقى.

بجركمك } فت. ۱. كوزللكه
اجرا و تسويه ايتك،
حسن تسويه به موفق اولقى:
بو ايشى بجره بيله جكميسكر؟ او
آدم بر ايش بجره ميور. ۲. مج.
قتل و اعدام ايتك.

بجريك } س. حسن تسويه، مو -
فقيت، كار كذارلقى.

بجريكسينز } ص. النندن ايش
اوله ماز، عاجز.

بجريكسينزلك } س. النندن ايش
كلاه مهه، بر
ايشه موفق اوله مامه، عجز.

بجريكلى } ص. النندن ايش كلير،
طوتديغى ايشده
موفق اولور، كار كذار.

بجريكلى } س. ۱. آشيق كمكينك
آلتنده بولنور بر كوچك
كميك. مر. ۲. بو كميكه اوينا.
نيلان بر زار اويونى.

بجربيلغان } س. آتك ياغنده چيقان
اوگلاز بر چاتلاق و
ياره. = ص. ۱. بويله بر ياره سى
اولان (آت). ۲. اوگلاز،
مهلك (ياره).

بجربين } س. خيار ارمنى، قناء برى،
سولوكلى بنجار (نبات).

بجقاق } س. با: بجقاق.

بججكمك } بجقى، بجميم. با: بججكمك
وسائره.

بججوق } ياخود بيق و يا بو جوق.
س. «بججكمك دن» [
ياريم، نصف، نيم: بر بججوق،
بش بججوق. [دائماً بر عدد
تامله برابر قوللا نيلوب، يالكز
قوللا نلاق ايجاب ايتديكنده
ياريم دينلير.] || آرز بجقى، يارى
بججوق = جزئيجه، بر مقدار. عو.

بججار } سذ. ج. عر. فد: بجر.
با: بجر. [بجرور، بجار و
بجر كوي.]

بَحْث { سنڌ. عمر. ج: ابحاث. ۱. بر شئء حقتنه اطرافيله سوز سويلوب حقيقي آراشدير- مه: مدنيت اسلاميه دن بحث ايديوردك؛ فنونك ترقيات اخيره سندن بحث آچلدي. ۲. سوز منازعه سي، معارضه، مباحثه: بو آدم بحثي چوق سوپور؛ بعض اعتقادات حقتنه بحثه كيريشديله. ۳. بر ماده حقتنه كي تفصيلات، مسئله: حكمت طبيعيه ده صدا بحثي؛ عقايدده قدر بحثي. ۴. بر ادعا اوزرينه سوزي طوغري چيقان طرفندن قزائلق اوزره بر مكافات تعييني، اوكدول: بويله اولديغنه بحث ايدر؛ بحثي قزاندني؛ بحثه كيرشتم. ۱. بودردنجي معنا لسائمه مخصوصدر. }

بَحْر { سنڌ. عمر. ج: بحور، البحار، بحر } ۱. دكيز، دريا، يم: بحر سفيد = آني دكيز؛ بحر سياه = قره دكيز؛ بحر احمر = قزيب دكيز، شاب دكيزي. ۲. بيوك نهر ويا كول: بحر نيل، بحر جيحون: بحر آرال. ۳. د. شعر وزني: بحر رجز، بحر رمل. ۴. م. ج. مكتسبات عليه وفتيه. سنك پايان وكنساري اولميان، متجر آدم: ابن سينا بر بحردر. || بحر محيط = بيوك دكيز، طيش دكيز، اوقيانوس. }

بَحْرَان { سنڌ. عمر. ۱. ط. خسته. وقتي ويا مخاطره لي صدمه سي. }

۲. م. ج. بر ايشك تهلكي و قاريشيق بر حال پيدا ايتسي: فرانسه ده بحران وكلا دوام ايتكدهدر؛ تجارت ايشلري بر بحران اچيندهدر. }

بَحْرِي { ص. عمر. ۱. بحريه. ۱. دكيزه منسوب و متعلق: نباتات بحريه؛ بحري حيوانلر. ۲. كمچيلكه و فن ملاحته يا خود سفاش حربيه دن مركب دونمايه منسوب و متعلق: فنون بحريه، عساكر بحريه. }

بَحْرِي { س. دكيز اوردكنسك بر نوعي. }

بَحْرِيْن { سنڌ. ت. عمر. ايكي دكيز (عربلجه مستعمل او- لان بو تبير دن مقصد بحر متوسط يعني آق دكيزله بحر عمان يعني بحر محيط هندي مقصود اولديغي مفاخرندر.) سلطان البرين و خاقان الجرين. || ج. جزيرة العربك شمال شر- قيسنده و بحر فارسده بر ساحل و جزيرهدر. }

بَحْرِيَه { س. ش. عمر. (« امور بحريه » بحريه دن مخفف) دواتك دونما و عساكر بحريه سي و بولره متعلق ايشلر: بحريه نظارق، بحريه ناظري، انكلتره. نك بحريه سي قوتليدر. }

بَحْسَب { د. عمر. (ب = حرف ج. حسب = اعتبار، نظر) اعتباريله، نظريله، جه، جهتجه: بحسب الرتبه = رتبه جه؛ بحسب الاعراب = اعراجه. (بويله تركيات عربيده بولنور. }

بَحْق { ح. عمر. (ب = حرف جر. حق = م) حقيله، لايق

وجهله، تماميله، كركي كسي: وظيفه يي بحق ايفا ايتليدر. }

بَحْقِي { ح. فا. (ب = د. قسم. حق = م) حقيجون: بحق خدا = الله حقيجون. }

بَحْكَم { ح. فا. (ب = حرف ح. حكم = م) حاكميله، حكميله: بحكم قدر = قور حاكميله. }

بِحْمَدِ اللّٰهِ { ح. عمر. (ب = حرف جر. حمد = شكر. الله = م) الله شكر اولسون، اللهم عون و عنايتيله: بحمد الله بوكونه يتيشدك. }

بِحُور { سنڌ. ج. عمر. فد: بحر: ما: بحر. }

بِحَار { سنڌ. عمر. بوغو: بخار ماكينه سي = بوغوايله ايشلر ماكينه؛ بخار كيسي = بوغو ايله ايشلر ماكينه ايله يورور كسي، واپور. }

بِحْت { س. فا. طالع، قسمت، اقبال: بحيثي وار ايش؛ بحيثي يوقدر؛ بخت سياه = قره طالع؛ بدبخت = طالع سز؛ نيك بخت = طالهي ياور؛ بخت بيدار = اويانتيق يعني ياور طالع؛ بخت خواب آلود = اويومش يعني نامساعد طالع. }

بِحْتَسِر { ص. طالع سز، طالهي ياور و مساعد اولميان. }

بِحْتَسِرْلِق { س. طالع سزك، عدم مسا. عده سي. }

بِحْتَلِي { ص. طالهي مساعد و ياور، مسعود. }

بِحْتِيَار { ص. فا. بختلي، طالهي ياور، مسعود. }

بختیارلق } س. طالع مساعدا لکی، مسعودیت.

بخش } س. فا. ۱. باغشلامه، هبه، احسان: بونی بکا فلان بخش ایلدی. ۲. عفو: بوقباحی بکا بخش ایدیکنز.

بخش } وبخشا. ص. فا. [مصص. بخش } اولوب صتر. تشکینه کیرر] ۱. باغشلیان، هبه واحسان ایدن، ویرن، موجب اولان: صفابخش = صفا ویرن: تسلی بخش = تسلی ویرن. ۲. عفو ایدیچی: خطابخش.

بخشا } ص. فا. ماده آنفیه بلا.

بخشایش } س. ۱. باغشلاش، احسان، عطیه. ۲. عفو، صفح.

بخشیش } س. [تر. «باغشش» دن بخشیش } ماخوذ اولسی ملحو. ظدر. [باغشش، احسان، عطیه، خدمه هه وایش آدملرینه اجرت مقرردهن فضله اوله رق ویریلن آچه: خدمتی به بخشش ویرمک.

بخششده } ص. فا. باغشلیان، احسان ایدن.

بخل } س. س. ع. خسیسلاک، ناکسلاک.

بخود } خودبخود. یا: خود.

بخور } س. ع. [زنانزدی غلط بخور.] اوله رق بانک ضمیه در.]

توتسی، کونک: بخور یاقق. || بخور مزیم = کونکه طوز آغز. شاغی دینلن برنبات.

بخوردان } س. فا. توتسی یاقغه مخصوص قاب. «دان» فارسیده ادات ظرفیت

اولدیغندن. ینه بومعاده اولان «لق» اداتنک علاومه سیله بخور. دانلق دیمک غلطدر. } بخورلامق } فت. توتسیلک.

بخورلق } توتسی یاقغه مخصوص قاب، بخوردان. } بخیل } ص. ع. [«بخیل» دن صش.] خسیس، ناکس، جری.

بد } ص. فا. ۱. کوتی، فنا، ردی. ۲. چرکین، ناخوش، صوثوق: بدقوقو. = س. کوتیلک، فناقی، شر: نیک وبدی فرق ایتک. [برجوق وصف ترکیبیلر تشکینه ده کیرر، که باشلیجه لری صره. لرنده ذکر اولنه جقدر.] || بد رنگ = آچیقله قویو آراسنده کیرلیسی رنگ.

بد } س. س. ع. آرله، تباعد، بد } صرف نظر: لابد = ترکی محال، الزم، لازم غیر مفارق.

بدآ } س. ع. باشلامه. شروع، بدآ } آغاز: ایشه، یازی به بدآ ایتک.

بدآیین } ص. فا. [بد = کوتی.] آیین = رسم وعادت [رسم وعادتی وآیین ومنه هه کوتی.

بدآختر } ص. فا. [بد = کوتی.] طالعی کوتی، بدبخت.

بدآصل } ص. فا. [بد = کوتی.] اصل = صوی [کوتی صویلی، فرومایه.

بدآندیش } ص. فا. [بد = کو.] تی. اندیشیدن = دو. شونمک [کوتیلک دوشونن،

هرکسک کوتیلکینی دوشونن وآرزو ایدن، بدخواه.

بدآوت } س. ع. حضارت نشینک. کوجبه لک.

بدآهت } یا بداهه. س. ع. ۱. بدیهی یعنی ظاهر وعیان ودلیل واثباتدن مستغنی اوله: بداهته قارشی سوز سویلغز. ۲. بردن بره وآگسزین سوز سویله: برده هه، بالبداهه = آگسزین ارتجالاً.

بدآهه } ح. ع. بردن بره، آگسزین، دوشونمکسزین: بداهه بریت سویلدی.

بدآیت } س. ع. ۱. باشلامه، بدآ، مباشرت: برایشه بدایت ایتک. ۲. اول، ابتدا: بوایشک بدایت ونهاتی. || محکمه بدایت = دعاوینک ایلک دفعه ورأساً کورلدیکی محکمه که قضا. لرده وقضا حکمنده اولان محلارده اولور. [بونک ارستنده محکمه استیناف وانک فوقنده محکمه تمیز واردر.]

بدآیه } ح. ع. محکمه بدایت معرفتیه وایلک دفعه اوله رق: بودعوی بدایه رؤیت اولنوب حکم اولنقدن صکره استیناف اولمشدر.

بدآیبع } س. ج. ع. فد: بدایبع. یا: بدایعه.

بدآبخت } ص. فا. [بد = کوتی.] بخت = طالع [طالعی کوتی، طالعسر.

بدآبختلق } س. بختلرلق، طالعک بدآبختلق } مساعده سزلسکی.

بَدْبُو { ص. فا. [بد = کوتی - بو = قوقو] کوتی قوقولی، فنا قوقان .

بَدْبِین { ص. فا. [بد = کوتی - کسک کوتیلکینی کورن و آرایان.] لسان سیا-بیده فر. Pessi-miste کله سنک ترجمه سی اوله. رق قولانیسور که هر حالی فنا کورمه مائل دیمکدر. [

بَدْچِهْرَه { ص. فا. [بد = کوتی - چهره لی، چهره سز .

بَدْحَال { ص. فا. [بد = کوتی - حال = م] حالی کوتی، کوتی حاللی، فنا برحاله بولنان، دوشکون .

بَدْخُو { یا بد خوی. ص. فا. [بد = کوتی - خوی = طبیعت، اخلاق] کوتی خویلی، فنا طبیعتلی، کوتی آلیشش، خوئسز .

بَدْخَوَاه { ص. فا. [بد = کوتی - خواستن = ایستمک] هرکسک کوتیلکینی ایستین، کیمسه نک ایلاکینی آرزو ایتمین، غرضکار .

بَدْخَوَاهَلِق { ص. هرکسک کوتی - ایدن آدمک حالی، غرضکارلی .

بَدْدَعَا { ص. فا. [بد = کوتی - دعا = م] برینک علمینده اولنان دعا، معکوساً دعا: برینک بد دعاسنی آلمق، بد دعاسنه اوغرامق .

بَدْر { سذ. عمر. طولون آی، اون درت کیمه لک آی. || ه. مکّه مکرمه ایله مدینه

منوره آره سنده بر محل که مشهور برغزاه نبونک محل وقوعه یدر: اصحاب بدر = بوغزاده بولنان صحابه .

بَدْرَقَه { س. فا. [اصلی: «بدره»] یعنی یولک بیوک اولوب تعریب اولمشدر. [رهبر، قولاً. غوز، یول کوستریجی، دلیل.] رانک کسریله قرائتی غلطدر. [

بَدْرَبَان { ص. فا. [ابد = کوتی - سوز سویلین، هجو ایدن، ادبسر .

بَدْسَتَان { س. [اصلی: بزستان، زبانزدی: بدستن] قیمتلی اقبشه واسطه و مجوهرات و ساثره آلیش و یریشنه مخصوص اورتیلی و محفوظ چارشلی .

بَدْسِیرَت { ص. فا. [بد = کوتی - سیرت = اخلاق] کوتی اخلاقی، اخلاقسز .

بَدْعَت { سذ. عمر. ۱. حادث اولان شیء. ۲. دینه متعلق اولوب زمان سعادتدن صکره حادث اولان شیء: بدعت حسنه، بدعت سیئه .

بَدْفَرَجَام { ص. فا. [بد = کوتی - فرجام = انجام] انجام. می کوتی، صوکی فنا .

بَدْفِعَال { ص. فا. [بد = کوتی - فعال = ایشلر] ایشی کُوتی، فنا ایشلر .

بَدْکَار { ص. فا. [بد = کوتی - کار = ایش] ایشی کوتی، فنا. لقدم بولنان .

بَدْگَرْدَار { ص. فا. [بد = کوتی - گردار = طبیعت] کوتی طبیعتلی .

بَدْگَمَان { ص. فا. [بد = کوتی - گمان = کان = ظن] ۱. فنا لق دوشوش، هرکسک فنا لقدم بولنان، بد خواه. ۲. هر ایشده برفتاق کورن، موسوس .

بَدْگَو { ص. فا. [بد = کوتی - کفتن = سویلک] هر کس حقیقده کوتی سوز سویلین، فصال، ذمام .

بَدْگَوَهَر { ص. فا. [بد = کوتی - اصل و اساسی و مایه سی کوتی .

بَدْل { سذ. عمر. ج: بدلات. ۱. برشینک یرینی طونان ویا طوته بیان، یرینه کچن: برده ایکی بیکیره بدلدر. ۲. قارشلیق، عوض، برشینک یرینه و یریان: مالی غائب ایتدیکسزه بدلنی و یرمهک مجبور سسکسز. = ح.

بدل اوله رق، یرینه: خون دل نوش ایدرم باده کاکسونه بدل. ابدل عسکری = تبعه غیر مسلمه نک

عسکرلک خدمته بدل و یردکری و یرکی. || بدل شخصی = بالذات عسکرلک ایتک ایستمنلرک علی-

الخصوص ردیفلک وظیفه سنی ایفا ایچون معاشله کند ییر- لرینه کوندردکری آدم. || بدل نقدی = خدمت عسکر یهدن

قورتلق ایچون و یرلین معین مبلغ- || تعیین بدلی = عسکر- یرله تعیینات یرینه و یریان آنچه.

بَدْلَا { ح. عمر. بدل اوله رق، بدل صورتیه، عیناً و شخصاً تعبیرینک مقابلی: تعیناتی

عیناً یوقسه بدلاً می آلیورلر؛ خدمت عسکر یهدنی بدلاً ویا شخصاً ایفا ایتک .

بَدَجِي } س. عسکريلک تعيinat
 } پوصله ليني آلوب صا-
 ته رق بوندن استفاده و تجارت
 ايدن آدم.

بَدَجِيْلِيك } س. عسکريلک تعيinat
 } پوصله ليني آلوب
 صاآق ايشي و بوندن اولنسان
 تجارت.

بَدَلِقَا } ص. فا. [فا. بد = کوتي -
 } عر. لقا = صورت] صو-
 رتي کوتي و چرکين .

بَدَلِيك } س. ۱. کوتيلک، چر-
 } کينلک. ۲. سرتلک، تند
 معامله .

بَدَن } سنذ. عر. ج: ابدان ۱.
 } گوگده، جسم، تن : انسا.
 نك، حيوانك بدني. ۲. جسمك

قول و بجاقي و باش کبي آريجه
 فرعلرندن بشقه قسم مرکزي سي،
 آخاچک دال و بوداقدن بشقه
 اولان قسمي، کوتوک، کوکده. ۳.

قلعه بدني، بارو. ۴. کنديلک،
 نفس، ذات، شخص : کوپرينك
 مصارفني بدنندن و يردی. || بدن
 ديواری = بناك درت طرفنه
 ياپيلان قالين ديوار .

بَدَنَان } ح. عر. بدنيه، جسميله،
 } شخصاً، ذاتاً، نقداً و بدلاً
 مقابلي : بدناً خدمت ايتدی .

بَدَنَام } ص. فا. [بد = کوتي - نام =
 } آاد] کوتي آاد قزانان،
 کوتيلکده شهرت بولان، کو-
 تيلکله اسمي ياد اولنسان : بو
 حرکاتيله بدن نام اولدی .

بَدَنَزَاد } ص. فا. [بد = کوتي -
 } نژاد = نسل] صوئي
 کوتي، بد اصل، فرومايه، صويسز.

بَدَنُقُوس } س. [ر. Περνός =
 } خروس] اورمان خرو-
 زي، بيان طاوغي .

بَدَنِهَاد } ص. فا. [بد = کوتي - نهاد
 } طبيعت، خوی] . کوتي
 طبيعتي، فنا خويلي .

بَدَنِي } ص. عر. ذ: بدنيه. جسمه
 } مذ-وب و متعلق، جسماني .

بَدُوْح } سنذ. عر. مکتوب ظرفلری
 } اوزرينه يازلسی و ظرفه
 باصيلان مهره قازديرلسی معتاد
 مجهول الاصل بر لفظدر. اساساً
 مکاتبات و مراسلاته موکل بر
 معبود موهوم و يا ملک اسمي
 اولديغي مروی، و هند و چين
 شاعری مشهور (بودا) اسمندن
 غلط اولسی مظهوندر .

بُدُوْق } ياخود بديق. س. آرت
 } آياقلى قيصه و اوزون
 بويلى بر جنس صيرتلان. =
 ص. بودور، کوچک .

بَدْوِي } ص. عر. ذ: بدويه. با-
 } ديده ده يعنى چوله خيمه
 ايله قونوب کوچه رك ياشايان،
 مدني و حضري مقابلي : اقوام
 بدويه. = سنذ. بوالده ياشا-
 يان آدم .

بَدْوِيَّت } س. عر. باديه و چوله
 } چادير آلتنده ياشايان
 و قونوب کوچن خلقك حالي،
 خيمه نشينك، حضريت و مدنيت
 ضدی .

بَدِيد } ص. فا. و :

بَدِيدَار } ص. فا. کورينور، مشهود،
 } ظاهر، عيان .

بَدِيْع } ص. عر. ذ: بديهه. ۱.
 } نمونه و امثالي اوليان برشيء

خلق و ايجاد ايدن : بديع السموات
 و الارض. ۲. نمونه و امثالي
 اوليان نو ايجاد، يكي، کورله-
 مش، نادیده : نظم بديع، صنع
 بديع. = سنذ. د. کلامك لفظي
 و معنوی صنايع و تزئيناتندن
 بحث ايدن علم .

بَدِيْعَه } س. عر. ج: بدايع. نا-
 } ديده و نظر تحسینی جالب
 نو ايجاد شیء : مدنيت حاضره نك
 بدايعی .

بَدِيْهَه } س. عر. آ گمزين و دو-
 } شومعه دن سويلينان کوزل
 سوز، حاضر جوابق : بر بديهه =
 بدهاء، ارتجالاً .

بَدِيْهِي } ص. عر. ذ: بديهه.
 } دليل و اثباته محتاج
 اوليه جق درجه ده ظاهر و عيان
 اولان : کائنات بر صانفك يد
 قدرتندن چيقديغي بديهيدر.
 مذ-مقدمات يقينيه دن مرکب
 اولان قياس .

بَدِيْهِيَات } س. عر. مذ. دليل
 } و اثباته محتاج اوليه جق
 صورته ظاهر و عيان اولان شيلر،
 امور بديهيه : بديهياته قارشي
 سوز سويلك عبثدر .

بَذَر } سنذ. عر. ج: بذور. ۱.
 } تخم، اکیله جک دانه. ۲.
 کتن نخمی : بذر ياغي. ۳. کتن
 تخمی ياغي : بذر ايسی مرکب .

بَذَل } سنذ. عر. حسن رضا ايله
 } و برمه، اسپرکه مکسزين و
 بول بول صرف ايتمه، دريغ
 ايتمه مه : مالني بذل ايتدی؛ بذل
 جان، بذل وجود ايتدی؛ بذل
 همت ايتمه. [ابذال ديمه ملي.
 غلظدر.]

د. فا. استملا بیان ایدر،
 اوزره، علی. [بعض ترکیبات
 فارسیهده مستعملدر.] بروجه
 بالا = یوقاریده مسطور اصول
 اوزره؛ بر معتاد = معتادی اوزره؛
 بر طرز نوین = یکی اسلوب
 اوزره؛ بر موجب... = موجبجه.
 || بر طرف = آبری، مستننا،
 مندفع، شویله طورسون.

س. فا. ۱. کوکس، سیننه؛
 سیمین بر = کومش کوکسلی.
 (کومش کبی) — از بر و برابر
 دخی بوندندر. ۲. یش، میوه؛
 درخت بی بر = میوه سز آغاچ؛ بر
 آور = میوه ویرن مئمر.

ص. فا. [«بردن» فعلندن
 امر اولوب، صتر. تشکیکنه
 کیرر] ایلدن، کوتورن، آلان؛
 دلبر = کوکل آلان؛ کبوتر نامه
 بر = مکتوب کوتورن گوگرچین.

عد. صایینک ال ک کوچکی و
 ایلکی، احد، واحد، یک؛ بر
 آدم، بر او، بر طاش. = د.
 ۱. تنکیر بیان ایدر، عربیده کی
 تنوین و یا بعض کلهسی و فارسیده
 اسمایه التحاق ایدن (ی) کبی؛
 بر آدم که نصیحت قبول اینمز؛
 بر ایش که اله دکلدرد. ۲. افغالک
 اوللرنده، «برکره» دن مخفف
 اوله رق، لزوم افاده ایدر؛ بر
 کیدهلم. = ص. ۱. تک، وحید؛
 الله بردر. ۲. مساوی، مماثل،
 فرقیز؛ ایکیزی بردر؛ هب بر.
 ۳. [جمله منفیهده] هیچ بر، اصلا؛
 بر درلو قانیور؛ بر وجهله راضی
 اولدی. ۴. مبالغه بیان ایدر؛ بر
 کیدش کیتدی که. = ظن. بر

وقت، بر زمان، حیناً؛ بر وار
 ایش بر یوغیش. || بر آز =
 آزیجی، آزوقت؛ بر آز اتمک،
 بر آز صو؛ بر آز بکله یگ. || بر
 اوغوردن = هب بردن، دفعة. || بر
 یکی = بر قاچ، آز و غیر معین
 مقدارده؛ بر ایکی قوش او ردیلر؛
 بر ایکی طاش آتمش. || ایکیده
 برده = پک صیق، چوق دفعه، هر
 دائم. || بر بر = مفردات و تفصیلا.
 تیله، بر بر صایه رق؛ قباحتر.
 نی کنندیسنه بر بر سویلدم.
 || بر برینه، بر برینی، بر برینک =
 مبادله، مشارکتله؛ بر برینی
 کوردیلر؛ بر برینه خبر دیردیلر؛
 بر برینک ایشنی کورورلر. ||
 بربری اوستنه = جمله سی بر و
 مساوی عدد اولنه رق، علی.
 السویه؛ بو آتلری بربری اوستنه
 یکر میشر ایرایه آلدق. || بره بر =
 اصلا یا گلساز، پک مؤثر؛ بو
 علاج فلان خسته لغه بره بر
 کلیر. || بر چوق = خیلی، خیلی
 مقدار، کثیر، متعدد؛ بر چوق
 کتاب طویلامش. || بر درلو =
 ۱. بر نوع؛ بو بر درلو اوتدر.
 ۲. [جمله منفیهده] هیچ بر
 وجهله؛ بر درلو راضی اولیور.
 || بردن = بردفعهده، بر لکده،
 برابر؛ بر بازداق صوبی بردن
 ایچدی؛ جمله سی بردن کلدیلر.
 || بردن بره = آکسزین، وهله؛
 بردن بره قالقوب کیتدی. || برده =
 همده، شورایی ده وار که، و
 لوکه؛ برده اوسزه خبر و برمه
 مجبور دکلدرد؛ برده خبر ویر.
 مهش نه اولور. || بر دهه =
 بر کره دهه، تکرار؛ بر دهه

سویلیک؛ بونی بردها یامایک.
 || بر زمان = بروقت، وقتیله. || بر
 قاچ = غیر معین مقدارده، بر
 مقدار، بعض؛ بر قاچ آدم کلدی؛
 بوگا بر قاچ غروش ویرک. || بر
 کره، بر دفعه = ۱. مره، تاره؛
 بن لقردی بی بر کره سویلرم؛ سن
 بردفعه کیت. ۲. وقتیله، کونک
 برنده؛ بر کره کیمشیدم؛ بردفعه
 کوریشدم. ۳. هله؛ سن بردفعه
 وظیفه کی ایفایت...؛ بن بر
 کره سویلیله ده ایستره سک
 دیکه مه. || برله = ۱. آئیده،
 درحال؛ بنی کوردیکی برله
 قالقوب کیتدی. ۲. واسطه سیله؛
 علم هندسه برله اثبات ایتدی.
 [بو ایکی تعبیر اسکیشدر.]
 || بر نیجه = مقداری اهام ایدر؛
 بر نیجه آدم لر. || نیجه بر = نه
 وقته دک، دهانه قدر؟ [اسکیشدر.]
 || بر وقت = وقتیله، اسکی زمانده؛
 بر وقت انسانلر مغاره لرده
 بارینیر لردی. || بری، بریسی =
 تنکیر بیان ایدر، کیم اولورسه؛
 قیویه بری کلش سزی ایستیور؛
 بو کون بریسی کوردم.

س. سذ. عمر. ۱. قره، بحر
 بر (مقابلی؛ بر و بحرده، بر الشام،
 [هرنه قدرلسانمزده شام ساحلنه
 بریه الشام نامی ویریلورسهده
 بو استعمالز شایان تصحیح بر
 خطادر. بریه چول معناسندر.
 بریه الشام خطه شامک جزیره
 العربیه ملاصق اولان محله رینه
 اطلاق اولنور. || م. بر جدید =
 آسریقا و آسترالیا قطعه لری؛
 بر عتیق = قطعات ساثره ارضیه.
 س. سذ. عمر. تقوی، عمل صالح،
 بر (اطاعت.

برء { سذ. عمر. خسته لادن قالمه،
برء { ایلمشمه، شفاء افاقت: کسب
برء وعافیت ایتمک .

برء { ح. عمر. قره دن، قره طر.
برء { یقیله، بجرأ مقابلی: استانبو.
لادن حلبه برأ کیتدی .

برء { ص. فا. ۱. برلکده بولنان:
برء { اونکله برابر ایتمک . ۲.
مساوی: سن اونکله برابر
دکلسک؛ سن کندیکی اونکله

برء { طوئیورسک؟ ۳. بر
حذاده اولان: قایق صوایله برابر
ایدی. = ح. برلکده: برابر

کلدک؛ برابر اوتوریوز. = س.
رفاقت، برلک، معیت: اونک بر.
برنده در؛ برابرنبه کلدی .

برء { فش. برابر کلک،
برء { بر حذاده ویا
مساوی اولتی .

برء { س. ۱. مساوی اوله،
برء { تساوی، مساوات.
۲. بر حذاده اوله. ۳. موازنه،
معادله .

برء { فت. تسویه ایدوب
برء { بر حذابه کتیرمک
ویا مساوی ایتمک .

برء { سذ. عمر. ج. بروات. رتبه
برء { ونشان ویا بر امتیاز ویر.
لدیکنی مصدق اولان فرمان؛

کمی براتی = کمینک نابعتنی مبین
اولان کاغد. || لیهه برات = فخر
کائنات (صلعم) افندمزه نوتک
حضرت جبرائیل واسطه سیله تبلیغ
بیورلدینی کیجه که شعبانک اون
بشنه مصادفدر .

برء { س. فا. ارلک قارنداش،
برء { اخ. || مج. دوست، محب.

برء { ص. فا. قارداشلغه
برء { منسوب و متملق:
برادرانه معامله. = ح. قار.
داشجه: برادرانه کوریشوروز .

برء { س. بر نوع واریلی
برء { کسری .

برء { سذ. عمر. [« برء » دن
برء { سمب.] صو و شربت و
سائرینی صوئوتومه مخصوص قاب،
قارلق .

برء { س. [بتا.] بم. یلکن
برء { سر نلرتی چویرمک
ایچون ایکی اوجلرینه هر بوطایب؛
براسیه ایتمک = بوایپلری چکه.

رک یلکن سرنی چویرمک .

برء { سذ. عمر. حسن و جمال
برء { و علم و شجاعت و سائر
اوصاف ممدوحه اقران و امثاله
تفوق. || براعت استهلال. با:

استهلال .
برء { ج. ترک اولنق .

برء { س. ۱. ترک اولنان
برء { شیء، بر طرفه آیلوب
ایشه یارامیان شیئر. ۲. دکنزک
ساحله آتدینی قوم وطاش و
سائره. ۳. لیمان محافظه سیچون
اوکنه آتیلان قیالر و طاشلر
ییفینی .

برء { س. [بتا.] بم. طوبی
برء { ضبط ایچون قویروغنه
طاقیلوب کمینک بورده سنه باغلا.
نان خلاط .

برء { سذ. عمر. معراج حضرت
برء { نسبویده من طرف الله
رکوب جناب نبوی به تخصیص
بیوریلان دابة فوق العاده سمائیه .

برء { ص. عمر. [« برق » دن
برء { سمب.] ۱. پک پارلاق،

لمعه دار. ۲. بولانیق اولمیان،
طورلمش، صاف: براق صو؛
بلوطسز، آچیتق: براق هوا.
[بوایکنجی معنی ترکیه به مخصوص-
صدر.]

برء { فت. ۱. ترک ایتدیر-
برء { مک، ترک ایتمک
سوق و اجبار ایتمک: او اووی
براقنی ایستمدم اما براق دیر دیلر .

۲. آتدیرمق، القا ایتدیرمک:
بو مکتوبی پوسته به براق دیرکز .

۳. تطلیق ایتدیرمک: کندیمی
قاریسندن منون ایدی اما
والده سی براق دیردی .

برء { س. بولانیق اولمیب
برء { صاف و آچیتق اولان
صو ویا هوانک حالی: بوصویک،
بوکونکی هوانک براقنی نه
کوزل .

برء { ج. با: براغلق .
برء { مض. براقار یا خود بر.
برء { غیر فت. ۱. الدن آتمق،
آرتق طوتماق، الدن چیقار .

مق: الکنده کی طاشی براق؛
آتمک دیرکیننی براقدی؛ دکنکی
اوده براقدم. ۲. ترک ایتمک،
واز چکمک، فراغت ایتمک: آوو .

قاتلنی براقدی؛ بن او اووی
براقدم؛ اونیتی چوقدن براقدم .

۳. قومق، وضع والق
ایتمک: شولیمانک اوکنه براقچ
طاش براقیلی؛ بوکوله بر آز
بالیق تخمی براقق اقتضا ایدر .

۴. حفظ اولنق اوزره بریره
ویا برینه تسلیم و امانت ایتمک:
چولوق چوجفکنزی کیمه براقه .

جقسکز؛ پاره کزی باقعه به

براقك. ۵. بوشامق، تطليق
 ايمك: فلان آدم قاريستي براقش.
 ۶. مساعده ايمك، ممانعت ايمه.
 مك: چوققلرى كندى باشلرينه
 كز مكه براقاملې؛ براقك يازى
 يازيم؛ بنى براقك كيديم.
 ۷. ابقا وادامه ايمك: انسان
 بودنياده اين نم براقلى؛ معمار
 سنان برچوق مصنع آثار
 براقشدر. ۸. اهمال و مسامحه
 ايمك، باقامجق: بوباغچه يى، بوچو-
 جقلرى نيچون بويله براقشكز؟
 ۹. صالحوييرمك، قويوييرمك:
 او زوملرى دوشيردكن صكره
 باغله قويونلرى براقشق ضرر
 ايمز. ۱۰. كار و يرمك، استفاده
 ايتديرمك: بوايش برشى براقاز؛
 اعشار التزاي سزه برشى براقدي-
 مى؟ || آج براقق = ۱. يمك
 و يرمه مك، آچلق جزاسنه دو-
 چار ايمك. ۲. اين بسله مك،
 طويورمامق. || آرا براققى =
 آرائق و يرمك، وقت براققى.
 || آرقهيه براقق = كچمك، مسا.
 بقت قزاقق. || اوسته براقق =
 كرى و يرمك، رد و اعاده ايمك.
 || صقال براقق = صقال قويوير-
 مك، ارسال لحيه ايمك. || كار
 براقق = مفيد اولق، استفاده لى
 اولق.

برسان { ص. فا. كسن، كسيجي،
 بران } كسكين: تيغ بران =
 كسكين قليچ.
 برانداز { ص. فا. } «برانداختن»
 صتر. تشكيلنه كيرر. [يوقارى به
 آتان، دفع و برطرف ايدن:
 موانع برانداز = انكللرى بر-

طرف ايدن، دافع الموانع.
 برانده { س. [يتا.] س. سقن
 حرييه ده عسكريك آصمه
 يتاغى، صالحيق.
 برانغار { س. [اصلى مغولچه در.]
 اردونك صاغ قولى،
 ميمنه. [مقابلي اولان صول
 قوله يعنى ميسره يه جوانغار
 ديرلر.]
 برانى { ص. عر. [«بر» دن
 سمن.] ۱. صحرا و قيره
 منسوب و متعلق، يبانى. ۲. خار-
 جى، ظاهرى. ۳. احكام شر-
 عيه يه و اوامر و مناهيه رعایت
 ايمين، قيود مذهبيه ايله مقيد
 اوليان. [بواوچجى معنا تركيه يه
 مخصوصدر.]
 براوق { حد. [يتا. Bravo]
 آفرين! نس.
 براهيمه { س. س. ج. عر. فد: بر.
 هن. با: برهن.
 براهين { س. س. ج. عر. فد: بر.
 هان. با: برهان.
 براى { د. فا. غايت بيان ايدر،
 ايچون، لاجل، مقصديه:
 براى تنزه = تنزه ايچون، لاجل
 التنزه.
 برايا { س. س. ج. عر. فد: بريه.
 با: بريه.
 برائت { س. س. عر. ۱. برى و
 وارسنه اوله، بر ايشه
 ذى مدخل اولمامه: برائتى اثبات
 ايمك. ۲. معاف و مستثنا اوله،
 معافيت، استثنا. ۳. حق. بر
 دعوانك نتيجه سننده پاك و
 ايلديشكسز چيقمه: برائت قزاندى.
 || برائت ذمت = ذمتمنده برشى =

تبين ايتيش، برى الذمه اوله.
 برباد { ص. فا. [بر = ادات استعمال-
 باد = هوا] ۱. هوايه
 اوچش كې پریشان. ۲. خراب،
 ويران، تلف اولمش. = تر.
 ۱. پيس، ملوث: برباد آدم: اوستنى
 باشنى برباد ايتدى. ۲. كوتى، فنا.
 بربادلق { س. س. ۱. پریشانلق،
 خرابلق. ۲. پيسلك،
 ملوثلك، تلويث.
 بربارس { س. با: امبرارس.
 برباق { س. قناره يه يى دينلن بر
 جنس تخم.
 بربر { س. تراش ايمك و صاج
 كسمك صنعتنى اجرا ايدن
 آدم. [طرز قديم او زره اجراى
 صنعت ايدنلره بواسمى تخصيصله
 يكي اصولده اجرا ايدنلرينه
 «بروكار» ديمك عيئدر.] ||
 كوهزه بربر = چوق سويلين.
 بربر { س. آقريقانك مصدرن ماعدا
 اولان سواحل و اقطار
 شماليه سننده ساكن بولنان بيوك
 برقوم كه اليوم عربلره مخلوط
 بولنور: بربر قومى، بربرلسانى.
 بربرجه { ص. بربر قومنك طرز
 و اصول ويا لساننده
 اولان. = ح. بربر لساننده
 ويا بربرلره مخصوص طرزده:
 بربرجه سويليك. = س. بربر
 لسانى: بربرجه تك خانفى السنه
 زمره سندن اولديغى هنوز
 تحقق ايتدى.
 بربرستان { س. س. ه. بربر قوميله
 مسكون ير، بربر
 ممالكى.

بَرَبَرِي { ص. عر. ذ: بربريه. بربر }
قومنه منسوب و متعلق: ممالك بربريه.

بَرَبَط { س. عر. قپوز ولاغوته }
دينان چالني.

بَرِيَا { ياخود برپاي. ص. فا. آياقده، قائم. }

بَرْت { س. صاج و صفالي دوشورن }
كل نوعندن برعلت.

بَرْتَر { ص. فا. دها يوكسك، دها }
رفيع، اعلا. لس.

بَرْتَمَك { با: پرتمك. }

بُرْج { سذ. عر. ج: بروج. ۱. }
قلعه چيقنديسي و قله سي،

طاييه. ۲. منفرد قلعه، حصار، قله. || ه. سماده مدار شمك

منقسم اولديني اون ايكي قسمك بهري، كه حاوي اولديني ثوبتك

و ضعيتيله بر رسم و شكل مخصوص كوستروب اواسمه اسميه اولنمشدر:

برج حمل، برج ثور، برج ميزان، برج عقرب ككي. [آورويا

لسانلرنده كي Bourg و Bourg

تعبيرلري بو لفظ عربيدن مأخوذدر.]

بَرَجَا { ص. فا. يرنده، مناسب؛ }
[نابرجا = مناسب دكل، مناسبستيز، مجلسز. || پابرجا =

ثابت قدم. }

بَرَجَسْتَه { ص. فا. مصرع برجسته = }
متين و لطيف اولان

مصرع: اكر مقصود اثرسه مصرع برجسته كافيدير.

بَرَجِيك { يا بريچك. عد. يالكز }
بر، بر دانه چك.

بَرَجِيْس { س. فا. مشتري سيا. }
ره سي.

بَرَخَانَه { س. فا. [زبازدي: بار. }
خانه [خانه] بيوك وغير منتظم قوناق و دائره.

بَرَخَاي { ص. ياراماز، خايلاز، }
هايطة.

بَرَخَوَرْدَار { ص. فا. سمي و همتنك }
ثمره سني اقطاف

ايدن، بر عمل خيرك مكافانته نائل اولان: بر خوردار اولسون؛

بر خوردار اول اوغلم.

بَرَخَوَرْدَارِيق { س. سمي و همت }
و عمل خيرك ثمره و مكافانته نائليت.

بَرْد { سذ. عر. صوتوق، سرما. }
|| برداليجوز = قوجه قاري

صوتوغني كه ايلك بهارك ايام معدوده سنده وقوع بولور.

بَرْد { سذ. عر. ياغان طولو. ذ. }

بَرْدَار { ص. فا. [بر = ادات استعمال. }
دار = صلب آغاجي [دار

آغاجنه چكلمش، مصلوب. || بر دار ايتك = صلب ايتك.

بَرْدَار { ص. فا. [بر = ميوه. }
دار = ادات تملك [يمئلي،

ميوه دار، مئمر.

بَرْدَاق { س. با: بارداق. }

بَرْدَوَام { ص. فا. [فا. بر = ادات }
استعمال. عر. دوام =

دائم اوله [دوام اوزره بولنان، سورن، دائم، باقي: صحت و

عافيتده بردوام اولق. }

بَرْدَوُش { ص. فا. [بر = ادات }
استعمال. دوش = آموز [

اوموزلك اوزرنده اولان؛ خانه بردوش = اوي اوموزنده، اوموزنده كي سجاده و ياپوستكيدن

عبارت، سرسري. }
برده } بردها. با: بر.

برده { سذ. عر. عربلك اوستدن }
كيدكلري بر نوع لباس،

خرقه. || قصيده برده = اعظم شعراء عربدن كعب بن زهيرك

حضور نيوده او قوديني «بانث سعاد» قصيده مشهوره سي كه

نزد جناب نبيده فوق العاده مقبوله چكمله، كندسي برده

سعادت ليني دوش مقدسلرندن چيقاره رق شاعرك صيرتنه

آتملرله، قصيده مذكوره بو اسمله شهرت بولمشدر. بعده

او كا تقليدا نظم اولنان ديكر بر خيلي قصايدنه دخي بو اسم

ويرلمشدر.

بَرْدَر { عد. بهرينه بر ياخود بهر }
دفعه سنده بر: پارديني تقسيم

ايتديلر برر ايرا دوشدي؛ برر مجيديه چاليشيورلر؛ شا كرداني

برر بر امتحان ايدرلر؛ برر ايكيشر كوتورديلر.

بَرَزَخ { سذ. عر. ۱. ايكي شي }
آره سنده كي فاصله و

خط واصل. ۲. ارواح امواتك قيامته قدر طوره جقلري محل كه

دنيا ايله آخرت آره سنده فرض اولنور. ۳. هب. ايكي قره يي بربرينه

ربط و ايكي دكيزي بربرندن تفريق ايدن طارديل: پانامه

برزخي. ۴. هج. عذابي محل، جهنم: — بو معنا ايله مجازاً صفت

كبيده قوللائيير: برزخ ير.

بَرَش { سذ. كتن يابراغيله يابلش }
آقونلي شروب.

{ سذ. عر. آبراشلق عاتی. }
بَرَص { — بو علتہ مبتلا اولانہ
ابرص دیرلر .

{ ص. فا. [فا. بر =
بَرَطْرَف { ادات استعلا - عر.

طرف = م] اورته دن چیمش،
مندفع، زائل : بر طرف ایتمک =
اورته دن قالدیرمق، دفع ایتمک .
= ح. شویله طورسون : لطیفه
بر طرف .

{ ح. فا. [فا. بر = ادات
بَرَعکس { استعلا - عر. عکس =

ترس] ترسنه، عکسنه، خلافنه،
بالعکس : کندیسینه قدر جاهل
ایسه اوغلی بر عکس او قدر
عالدر .

{ س. فا. قار. تلج. لس.

{ سذ. عر. شمشک.
بَرَق { الکتریق معنانه دخی
کتیریلوب، ایران وهنده تلفرا.
فده « نار برق » دیرلر .

{ یاخود بورقات. س. تق.
بُرَقْت { ۱. هیکل، بت، صنم.
۲. بخانه، نکارخانه .

{ ص. فا. [فا. بر = ادات
بَرَقَرار { استعلا - عر. قرار = م]

قرارلی، مقرر، یرلشمش، دواملی،
دائم : حال حاضرنده بر قرار
اولق .

{ س. فا. باپراق، ورق : برك
بَرَك { کل = کل یاپراغی؛ کل صد
برك = بر نوع کل؛ برك وبار =
باپراق ومیوه. || بی برك ونوا
= الده آوجده یوق .

{ ص. تق. ۱. پک، قاتی،
بَرَك { سرت. ۲. صاغلام، متین،
محکم. = ح. پک، صاغلام

اوله رق. [« پک » لفظی بونک
مخفی اولسه کرکدر.]

{ سذ. عر. [لا. Volcan
بُرکان { دن] یانار طاغ، کوه
آتش فشان .

{ ص. عر. ئ : برکایه. ینار
بُرکانی { طاغه منسوب ومعلق :
علام برکایه .

{ سذ. عر. ج : برکات.
بَرکَت { ۱. نعمت، احسان الهی،

موهبه سبحانیه. ۲. بوللق،
فیض : بو سنه ذخایرده چوق
برکت واردر. ۳. مبارکک،
میمت، سعادت : فلان ذاتک صحبته

برکتیله، دعا کزک برکتیله. ۴.
آزی، چوق یرینه کچه جک صو-

رتده تقدیس الهیه مظهریت :
حلال قرانیان ماله برکت

یوقدر. || برکت ویرسین = ۱.
حمد اولسون، الله شکرلر

اولسون، هله، باری : برکت
ویرسین هوا بلوطلی ایدی یوقسه

صیحاقدن بایلیردق. ۲. آنان
برشیه ایچون دعا مقامنده ایراد

اولنور. جوابنده « برکتنی کور »
دیرلر .

{ ص. برکت و میمنتی
بَرکَتسز { اولیان، مقدار کافیده

اولدیغی حالده کفایت ایتمیوب
خیری کورلین : آلتک تریله

قرانلیدیچون برکتسز برپاره در.
{ س. میمنتسزک ،

بَرکَتسز لک { خیرسزاق، مقدا-
ری کافی اولدیغی حالده خیری

کورنمین : بو پارهده بربرکتسز-
لک واردر .

{ ص. ۱. فیض و برکتی
بَرکَتلی { اولان، بول، مبدول :

بو سنه ذخیره پک برکتیدر،
برکتلی سنه. ۲. میمنت وسعاده
مظهر، میمنتی. ۳. آزی چوق
یرینه کچه جک صورته خیری

کوریان : حلال قزانیلان مال
دائما برکتیدر .
بَرکَتسَمک { فت. تق. پکتک، قا-
وتحکیم ایتمک .

{ س. فا. [عواجیه زباززدی :
بَرگُذار { باگذار] یادگار اولق

اوزره ویرلین هدیه : بوقوطی
بکا فلانک برکذاریدر : بوده
بندن سزه برکذار اولسون .

{ ص. فا. سچلمش ،
بَرگَزیده { منتخب، مختار .

{ ص. فا. ترسنه دوغمش،
بَرگَشته { معکوس، ترس : بخت

برگشته = طالع معکوس ومنخوس .
{ فل. تق. پکشمک ،

بَرکِشمک { قاتیشیق .

{ س. تق. پکک، قاتیلق،
بَرکِک { سرتک .

{ برکدیرمک. ایکی او، ایکی
بَرکِمک { بریکدیرمک .

{ سذ. عر. صو برکتسینه،
بَرکِه { حوض، کولجک .

{ بجز بریره کتیریلوب
بَرلشدیرمک { بر حالنه قولق،
توحید ایدلک : ایکی او، ایکی

تارله برلشدیرلدی .
بَرلشدیرمک { فت. ۱. بریره

توحید ایتمک : ایکی دکانی بر-
لشدیروب بیوک بر دکان حالنه

قودی. ۲. اویشدیرمق ،
موافقت ایتمک : ایکی کوی

اهالیستی برلشدیروب یولی یابدیردی.

برلشمک { فل . ۱ . بر اولق ، اشتراك واتحاد ایتک :

ایکی شرکت برلشوب بر فابریقه یابدیلر . ۲ . بریره کلک ، طوپلانق :

بو کون بلدیہ دائره سنده برلشوب برقرار ویره جکاردر . ۳ . اویشمق ، اتحاد ایتک :

متمهدلر برلشوب مزایدهده آرتیرمیورلر .

برلشمه { س . برلشمک فعلی . با : برانمک .

برلک { س . ۱ . بر وتک اولمه ، احدیت ، وحدانیت : اللہک برلکی حقیقون . ۲ . اجتماع ، اتحاد .

|| آغز ، دیل ، سوز برلکی = سوز بر اتمه ، متفق الکلم اولمه . || ال برلکی = مشترکا

چالیشمه ، سہی مشترک : ال بر . لکیله شو ایشی ینتیرم . = ص .

۱ . اویشمش ، متفق ، متحد : اونلر برلک اولمشلر . ۲ . بر

غروش و سائرہ قیمتده اولان . ۳ . بر اوقه و سائرہ آغزلغنده وبا بر آرشین و سائرہ بوینده اولان .

برلمک { یا برله مک . فت . ۱ . بر یا بقی ، توحید ایتک . ۲ .

بردر دیه ادعا ایتک .

برله { د . [بر . ایله] با : بر .

برلی { س . اسقامبیل کاغدلرینک و دوومینه وزار و سائرہ تک . بر پولیسی : قسوبه تک برلیسی بندهدر .

برنا { س . فا . کنج ، دلیقانی .

برنجی { عب . بر درجه سنده او . لان ایتک ، اول ، اولکی :

آیک برنجی کونی ؛ سو قاغک برنجی اوی : اون برنجی ؛ یوز برنجی و سائرہ . || مج . ۱ . بر

خصوصده اک باشده بولنان ، اک ایلری اولان : بو آدم نشا .

نجیلقده ، خطاطلقده ، موسیقیده برنجیدر . ۲ . اک باشلی ، اک مهم : شمعی برنجی ایشمز شودر .

برنجیلک { س . برنجی اولق حق ، اک باشده بولنه :

صنفده برنجیاسکی کیم قراندی ؟ برلس { سذ . عر . یاخود :

برفوس { سذ . عر . ۱ . عر بلرک اوستدن کیدکلی بر

لباس که پک گکیش و مربع الشکل اولوب ، یوقاریدن ایکی

اوجنده قول یرینی طوتار ایکی دلیکی و باشلی واردر . ۲ . قا .

دینلرک قیلرده و تفرج یرلنده اوسته کیدکلی بر نوع یلدرمه .

بروف { یاخود بری با : بری . بروات { سذ . جر . عر . فد :

برات . با : برات . بروج { سذ . جر . عر . فد : برج .

برودت { سذ . عر . صوئوقلی ، هوانک شدت برودتی . || مج .

مناسباتده کی صوئوقلی ، مخاصمه ، منافرت : آره لرنده برودت واردر .

بروز { سذ . عر . میدانہ جیقمه ، ظهور .

بروش { س . [Broche] قادیلرک کوکسه و یا باشه

طاقدقلری مجوهراتلی بیوک ایکنه .

بروشمق { بروشدیرمق و سائرہ . بروشمق { با : بورشمق و سائرہ .

بروقم { س . [یو . Brouillon] یعنی پس قوقودن مأخوذ

فر . [Brogne دن] کیم . اجسام بسیطه دن بری .

برون { س . با : بورن . بره { س . اورمه و اینجیتمه اثری

اوله رق بدنک بر طرفنده حاصل اولان چوروک .

بره { حد . عو . ای ، هی ، یاها ! روم ایلی السنه سنده

مختلف صورده قوللانیلیر بر لفظدر .

برهان { سذ . عر . جر : براهین ، دلیل ، اثبات ، حجت .

|| مذ . مقدمات یقینده دن مرکب اولان قیاس .

برهلمک { فت . ۱ . اوروب چو . اوله حق صورته اورمق : یو .

زینی برهلمشلر . ۲ . (میوه و سا . ثرہنی) اورمق ، زدهلمک ، چو .

ریتک : اریکلری سبتک ایچنده چوق صالایوب برهلمش .

برهکنمک { فظ . ۱ . اورلمقدن چورومک ، چوروک

و بره پیدا ایتک : بتون یوزی بره لشمش . ۲ . (میوه) برشیئه

طوقتمقدن اوریلوب بر طرفی زده . لکم : شقتالی بره لشمش .

برهمن { سذ . جر . عر : براهمه . برهمن { (هندجه دن) ۱ . هندو .

لرک اک قدیم دینی اولان (براهما)

مذهبه تابع آدم . ۲ . هندو
 و جوسی رئیس روحانیسی .
 بر هسه } ص. فا. چبلاق، آچیق،
 یالین: برهنه سر = باشی
 آچیق: برهنه پا = یالین آیاق .
 بر هو } ص. هوایه کیتمش، او-
 چورلمش، نابود .
 بر ی } یا خود برؤ ظم. بو طرفده
 یاقینده، دها یاقین، اوته
 مقابلی: بری کل؛ بریده طور؛
 بری یه کل؛ بریدن کچ. || اوته.
 ده بریده، اوته یه بری یه، اوته -
 دن بریدن = اوزاق و یاقین
 مختلف محللر. = ص. یاقینده
 بولنان، بوجهته اولان، قریب،
 اوته مقابلی: بری طرف. =
 س. یاقینده و بوجهته اولان یر:
 بریسی اوته سندن گکیشدر. =
 ظز. ... دن بری = بروقتدن
 باشلایه رق استمرار بیان ایدر،
 دن اعتباراً: اوج سنه دن بری
 کوریشمدک؛ او کوندن بری خسته.
 یم: کوریشه لیدن بری = کوریشد.
 یکمز وقتدن اعتباراً. || اوته -
 دن بری = اسکیدن بری، من
 القديم .
 بر ی } ص. عر. [« برات » دن
 } ص. ۱. قورتلش، سالم،
 عاری، آزاده: هر خسته لقدن
 بریدر. ۲. پاک، منز: جناب
 حق کوزله کورمکدن و قولاقله
 ایشتمکدن بریدر. ۳. هیچ بر
 تعلق و مدخلی اولیان، برات
 قرانان. || بری الذمه = ذمتنده
 برشی اولیان، تبریه ذمت ایدن.
 بر ی } ص. عر. ن: بریه، قره یه
 } منسوب و متعلق، بحری

مقابلی: بری و بحری تدایره
 تشبث ایتدی؛ عساکر بریه .
 بر یان } س. فا. کباب .
 برید } س. فا. تاتار، پوسته، اولاق.
 بریزوله } س. [بتا. کولباصدی.
 بر یق } یا خود ابریق. س. [نکا.]
 } ایکی (پرووا و غیراندی)
 دیرکلی و ایکیسی ده قابا سورتا
 یعنی دونامش اولان کمی .
 بر یکدیر ملک } ج. جمع واد-
 } خار ایدلمک،
 طویلاقم: معاشله پاره بریکدیر-
 ملک زوردر؛ قرق سنه ده
 بریکدیر یان کتابلر .
 بر یکدیر مک } ق. جمع وادخار
 } ایتمک، طویلا-
 مق، تحشید ایتمک: اداره ایله
 خیلی آقچه بریکدیر مشیدی؛
 اوینه بر طاقم تیللر بریکدیر مش؛
 حدوده عسکر بریکدیر بورلر .
 بر یکمک } فل. [واحد دیمک
 } اولان « بر » دن]
 ۱. طویلاقم، بریه کلک،
 اجتماع، تراکم ایتمک، بیغلق:
 اعانه دن برخیلی آقچه بریکدی؛
 اورایه بر چوق آدملر بریکمش .
 ۲. تحشد ایتمک: حدودده
 عسکر بریکدور. ۳. شیشمک .
 بر یکمه } س. ۱. طویلانمه، تجمع،
 } تراکم. ۲. محشد. ۳.
 شیشمه .
 بر یکندی } س. بریکمکدن حاصل
 } اولان شیء، بیفیلان
 مقدار .
 بر یکی } یا خود برؤکی. ص. بو
 } طرفده کی، یاقینده کی،

اوته کی مقابلی: بریکی اوته کندن
 یسوکدر. || اوته کی بریکی = هر
 کیم اولورسه، هر کس .
 برین } ص. فا. بوکسک، رفیع:
 } قصر برین .
 بر یه } س. عر. چول، صحرا،
 } بیابان: بریه الشام = شام
 چولی .
 بر یه } س. عر. ج: برابا، خلق،
 } ناس، انسانلر، انام: خیر
 البریه = انسانلرک ایسی او-
 لان خاتم الانبیاء (صلم) افندمز .
 بر یه } س. عر. قره عسکری،
 } قوه بریه، بحریه مقابلی:
 انککتره نک بریه سی بحریه سندن
 چوق دوندر .
 بز } س. [اصلی عربی اولوب
 } شده لیدر.] پنبوق و یا
 کتندن معمول بیاض طوقومه که
 انواعی اولوب باشلیجه چاشیر
 و چارشف و کیسه و ساژه اعمالنه
 یارار، کرپاس: یرلی بز، آسریقان،
 طرزون بز. || آیاق بزى =
 آیاق سیله جک بز. || ال بزى =
 چوققلرک الیرینی سیلمک مخصوص
 بز. || تخته بزى = تخته اوغدقلری
 و یقانمش تخته لک اوزرینه
 یایدقلری بز: || چوجق بزى =
 قونداق بز لرینک بهری. || سفره
 بزى = ترازه نک اوستنه آچیلان
 اورتی، و وقتيله سفره نک آلتنه
 یاییلان یاییغی. || نماز بزى = قا-
 دینلرک نماز قیلدقلری وقت باشلرینه
 اورتدکلى بز. || بز چوزمک
 = بزى دستکاهدن چیقارمق؛
 وچ. کیدوب کلک .
 بز } س. [اصلی: بیض یعنی مورطه
 } اولسه کرددر] پونشده و

قولتوق آتی وقاصیق کبی یرلرده
بولنان متحرک دانلر، غده.

بز { ضمیر متکلم مع الغیر یعنی
بن } « بن » ضمیر نیک جمعیدر

سویلین ایله رفیقلرندن کنایه در،
نخن، ما: بز کلدک، بزم ایشمز،
بزه سویلدلر، بزى کوردیلر،
بزدن قاچیدیلر، بزمله کلدی؛

بزجه = بزه کوره؛ بزبز = بز
اولمقزین. || بز بزه = بز کندیمز،
بز کندى آرامزده، بشقه سنى
قاریشدیر میهرق. — بعض

دفعه (لر) علاوه سیله مکرراً
جمعلوب بزم کبی آدملر (ابنای
جنهمز) مناسبى افاده ایدر:

بزله دوشمز. || بزده = بز
مملکتده. || بز مکیسی = حال و
کارمز.

بزادی { س. اصلى: بیجاده }
کوچیل یاقوت، بازل
(ذی قیمت طاش).

بزاز { سذ. عر. «بز» دن سمى. }
بز وسائر منسوجات صا.
تان تاجر.

بزازستان { یاخود بزستان. با:
بدستان. }

بزديرمک { فته. بیقیدیرمق، او.
صانديرمق، تصدیع
وتنفیر ایتک. }

بزر { سذ. عر. ج: بزور. سبزه
وچیک تخمی. } حبسوانه
مخصوص اولان «بزر» دن
تفریق اولمیدر. }

بزرک { ص. فا. ج: بزركان.
بیوک، اولو، عظیم. کبیر.
= س. بیوک آدم. }

بزرگوار { ص. فا. بیوک مرتبه لی،
عالی، جلیل القدر، }

فاضل: شیخ بزکوار سمدى
شیرازى.

بزستان { یا بزازستان. با:
بدستان. }

بزک { س. «بزه مک» دن [سوس،
زینت، آرایش، زیب. }

بزک { س. کلینلری تزین
بزجی { ایدوب کبیدیرن قادین،
مشاطه. }

بزگین { ص. «بز مک» دن [بزمش،
بیقشمش، اوصامش، فتور
کتیرمش، مایوس. }

بزلامق { یا ییزلامق. فل.
[اصلی: بوزاغیلامق]
(اینک و امثالی) طوغورمق،
یاوریلایمق. }

بزلامک { س. اصلى: ییزلانمق
[یا: ییزلانمق. }

بزلیه { یا ییزلیا. س. دانه سی و تازه
ایکن قبوغی دخی ین
نخوده مشابه معروف سبزه. }

بزم { س. فا. صحبت و محبت مجلسی،
عیش و عشرت جمعی: بزم
الفت، بزم عشرت، بزم وفا. }

بزم { ض. بز ضمیر نیک مضاف
الیهدر: بزم ایشمز، بزم
کله مز، بزمله برابر. }

بزمک { فل. بیقتمق، اوصاتمق،
فتور کتیرمک، ییزار
ومتتفر اولمق: جاعمدن، دنیادن
بزدم. }

بزمک { یا بزمک. فته. طوناتمق،
سوسلندیرمک تزین
ایتمک. }

بزمگاه { و بزگه. س. فا. [بزم =
مجلس. گاه = محل] صحبت
وعیش و عشرت ایچون طولیلا.
نیلان محل، مجلس عشرت یری. }

بزمکی { ص. بزه متعلق اولان،
بزم تحت تصرفزده بولنان:
سزک اینسککز بزمکندن زیاده
سوت و یریور. }

بزن { س. ۱. سوس، زینت،
زیب. ۲. صنیعه، کلفت،
غیر طبیعی حال؛ اوزن بزن =
اوزنه رک کلفتله ایدیلن ساخته
زینت. }

بزنمک { فط. سوسلنمک، تزین
ایتمک. }

بزیقجی { ص. [غلطی: مزریقجی]
او یونده حیلله یاپان،
حیلله باز. }

بزیقتمق { فل. ۱. صیقلمق، طار.
لقده بولتمق. ۲. تز.
ویراتده بولتمق. مر. }

بزیک { فر. Besique } بر نوع
کاغد او یونی. .

بس { د. باء مفتوحه ایله باشلار
بعض ترکیه صفتلرک باشنه
کیروب تأکید و مبالغه بیان
ایدر: بس بللی. }

بس { ح. فا. الویرر، کافی. }

بس { یاخود بؤس. د. باء مضمومه
ایله باشلار بعض ترکیه
صفتلرک باشنه کیروب تأکید
ومبالغه بیان ایدر: بس بتون
(بستون). }

بسا { س. [آرناؤدجه دن] ۱.
آرناؤد عهد ویمانی: بسا
ویرمک = تعهد ایتمک. ۲. قان
کودن خصملر آره سئنده عهد
ویمانه عقد اولنان متارکه:
ینلرنده ایکی آیلق بسا واردر. }

بساآین { سذ. ج. عر. فد: بستان
با: بستان. }

بَساریه } س. طالیانلرده بیوک
خلاطلرک باغلاندیغی
قازیق.

بَسِاط } سذ. عر. دوشمه، کلیم،
خالی، سجاده.

بَسَات } سذ. عر. شجاعت، جسارت،
بیکیتک، بهادرلک : ابراز
بسات ایتدی.

بَسَاط } سذ. ج. عر. فد:
بسیط. با: بسیط.

بَسْتُون } ص. ح. با: بتون.

بُستان } سذ. عر. [فا. «بوستان»
(دن معرب) با: بوستان.

بَسْتَه } ص. فا. [«بستن» فعلندن
سمغ] باغلانمش، باغلی،
مربوط: دل بسته = مربوط
القلب. = س. بر شرق ویا
منظوم تیاترو اوپونک مقام
و آهنکی. مقابلی: گفته.

بَسْتَه کار } س. فا. شرق و تیاترو
(منظومه لرینه مقام
و آهنک اویدیران موسیق شناس.

بَسْرِیک } یاخو بَسْرِیک. س. خفیف
و سریع یوروشلی بر
جنس همین دوه سی.

بَسْرِیک } یاخود بصریق. ص.
جیلیز، جانسز و اوناغاج.

بَسَط } س. عر. یاغمه، سرمه، دو-
شتمه، آچه: بسط مقال
ایتمک = سوز آچق: بسط
مقدمات ایتمک = مقدمات سرد
ایتمک: کر بزکاه آچق.

بَسَلَمَک } فت. اعاشه و انفاق ایتدی-
مک: اختیارک کندنی
اولادینه بسلامتی طبعیدر.

بَسَلَمَک } فت. ۱. ییوب ایچه جکنی
تدارک ایتمک، اعاشه

و انفاق ایتمک: چوقاق چوققنی
بسلامک ایچون چالیشیور. ۲.
سمرتمک، تاواندیرمق، تسمین
ایتمک: قازلی گمزدن اول
بسلی. ۳. یتشیدیرمک، اداره
ایتمک: چفتلکنده حیوانات
بسلیور. ۴. قالینلاشدیرمق،
قبارتمق، آلتنی طولدیرمق: آلتنی
پنبوقله بسلامک.

بَسَلَمَه } س. ۱. بسلامک فعلی. با:
بوسلمک. ۲. بوغازی
طوقلفنه طوتیلان و آخرتاک کبی
انخاز اولسان خدمتی قیز. ۳.
آلتی طولدیرلمش شی.

بَسَلَمَک } فط. ۱. ییوب ایچمک،
تعیش و تغدی ایتمک:
بو آدم این بسلیور: اتله بسلامک.
۲. سمرمک، تاوانلتمق: هندیلر
جوزله بسلیور. ۳. قبارمق،
شیشمک، قالینلاشمق.

بَسَلَمِیش } س. انفاق، تغذیه.

بَسَلَمَه ییجی } ص. انفاق و تغذیه
(ایدن، مغذی: فاصو-
لیه بسلیجی برسبزه در.

بَسِم } عر. ترکیب. (اصلی: باسم
= آدیله) بسم الله = اللهم
آدیله: بسمه سبحانه = حق تعالای.
نک آدیله.

بَسَمَلَه } سذ. عر. «بسم الله الرحمن
الرحیم» جمله شریفه سی:
بسمه ایله ایشه کیریشدم: بسمله
خوان = بوجله شریفه نی اوقویان،
بدا و مباشرت ایدن: بسمله خوان
اوله رق = بسمله اوقویورق.
|| بسمله دیمک = باشلامق. || بسمله
چکمک = بسم الله جمله شریفه سنی

اوقومق.

بَسَمَلَه } س. حیوان سهرده جک پر:
بسی به قومق = سمرتمک.

بَسِیْط } ص. عر. ن: بسیطه، ج:
بساط. «بسط» دن
صف. [۱. دوز، عارضه سز.
۲. آچیق، واسع، گگیش. ۳.
مرکب اولمیان، ساده: اجسام
بسیطه.

بَسِیْطَه } سذ. عر. ارتفاع تحته سی:
بسیطه شمشیه، بسیطه
قطیبه، بسیطه اقیبه، بسیطه لیلیه
= بو آلتک انواعی.

بَسِیْلَه } یا بسیاز. ص. مخصوصاً
سهردلش، تاواندلش،
پرورده: بسیلی قاز، بوزاغی.

بَسِیم } ص. عر. «بسم» دن
(صش. کولر یوزلی.

بَش } عد. درتدن صکره کن
عدد، خمس، پنج، ۵: بش

بَش کئی، اون بش، بکرمی
بش، یوز بش. || بش بیق =
موشموله تک برجنی، دونکل.

|| بش پارمق = چاقور دیکنی، عر-
فج، بکمون (نبات). || بش
پنجه = حیوانات بجریه دن بر دگیر

بوجکی. || بش چفته = اون کوزکله
چکیلور فلکه. || بشده بر = بش
قسمده برقم، خمس، پنجیک. ||

بش قارداش = سله، توقات. ||

بشی بریده = بش لیرالقی یه نی
بشیوز غروشاق آلتون سکه.

بَشَارَت } سذ. عر. مزده، برایی
خبر تبلیغی. (بانک تخمیه

مستعمل ایسه ده، غلط اولوب،
مفتوح الباء بشارت حسن و جمال

دیمکدر. [

بَشَارَت { س. [آنف الذکر
لفت عربیه دن غلطدر]
یکی چیقمه غریب شیء بدعت
قیحه، اعجوبه .

بَشَاشَت { س. ع. کولر بوز لیلک:
اظهار باشاش ایتمک .

بَشَاق { س. با: باشاق .

بَشَر { عد. هر برینه و یا هر
دفعه سنده بش: موجود
آخهینی تقسیم ایتدکارنده بشر
لیرا دوشندی؛ بشر بشر صایلی .

بَشَر { س. ع. حیوان ناطق،
بشر = آدم، انسان، مردم؛ نوع
بشر = انسان جنسی؛ ابو البشر =
حضرت آدم (عم)؛ سید البشر =
فخر عالم (صلم) افندمز. ||
علم البشر = انسانک احوال طبیعیه
سندن بحث ایدن علم که علم اللسانله
برابر کشفیات جدیده دندر .

بَشَرَه { س. ع. ت. درینک
طبقة خارجیه سی. ||
بشرة داخلیه، بشرة مخاطیبه
بدنی داخلأ اورتن غشاء مخا.
طینک طبقة خارجیه سی .

بَشَرِی { س. ع. مزده .

بَشَرِی { ص. ع. ا: بشریه.
بشری { انسانه منسوب و متعلق:
احوال بشریه .

بَشَرِیَّت { س. ع. انسانلق،
بشریت { انسانک حال طبیعیسی:
بشریت ایجاباتدندر .

« بشریت » ایله « انسانیت »
آردهسنده چوق فرق وارد: بشریت
انسانک هر درلو احوال طبیعیه سنه،
انسانیت ایسه الکر فضائل وکالات
روحانیه سنه عاندر؛ مثلا نسیان،
خوف، اشتها، شهوت کبی حاللر
بشریت؛ کرم، سخاوت، وفای عهد،

قناعت کبی حاللر ایسه انسانیت
مقتضیاتدندر. الحاصل بشریت
تاریخ طبیعییه، انسانیت ایسه اخلاقه
متعلقدر .

بَشَقَه { بشقه لاشمق و سائره. با:
باشقه و سائره .

بَشَک { ص. ۱. بش (غروش
وسائره) فیتنده اولان:
بشک باصمه. ۲. بش (آرشین
وسائره) بوینده اولان: بشک
دیرک. ۳. بش جزء دن مرکب
ویا بشه منقسم، خماسی. = س.
بش غروشلق و یا پاره لق سکه:
بر بشک و یردی .

بَشَمَه { س. بش قات ایتمه،
تخمیس .
بش (ص. بش پول و سائره سی
اولان، خماسی، تخمس. =
س. او یون کاغدر لینگ بش
بنکلیسی: قوپه نک بشلیسی .

بَشَمَک { با: باشمق .

بَشَمَه { س. چیقریقچی دستکاهنک
کوتوی: دلیکلی بشمه .

بَشَنَجِی { ع. دردنجیدن صکره
بشنجی (کن، بش درجه سنده
اولان، خامس، پنجم: بشنجی او،
بشنجی فصل، بشنجی کون؛
اون بشنجی، یوز بشنجی الخ .

بَشَوَش { ص. کولر یوزلی معناسیله
« بشاشت » دن اسم
مبالغه اولق اوزره قوللانیلیور.
سهده، عربلرجه مسموع اولد.
یغندن، لغت مولده دکل، عادتا
غلطدر .

بَشَرِی { ص. ع. [« بشارت » دن
بشیر { ص. ش.] اینی بر خبر کترین،
مزده یتیشدیرن، مزده جی؛
بشیر نذیر = تبشیر و تهدیده ما .

مور بیوریلان خاتم الانبیاء
(صلم) افندمز. [کوزل و
کولر یوزلی معناریلله لسانمزده
قوللانماز .]

بَشِیک { س. [اسکی ترکیده صا.
للامق دیمک اولان
« بيشمک » دن] کوچک چو.
حققرلی یاتوروب صا لایله رق
اویوتد ققرلی معروف کروت،
مهد، کهواره. || اجل بشیکی =
مخاطره لی و علق اسکله وسائره .

بَشِیکَجِی { س. بشیک یابان طو.
غرامه جی .

بَشِیوز { ع. بش کره یوز،
خستما، پانصد: بشیوز
کشی، بشیوز غروش .

بَصَارِیق { با: باصاریق .

بَصَدِیرِمَق { بصدیرمه. با:
باصدیرمق وسائره .

بَصَر { س. ع. ج: ابصار. ۱.
کورمه، رؤیت. ۲. کوز،
عین، چشم، دیده. ۳. چشم
حقیقتله کورمه، قلب کوزی .
|| اولوالابصار = بصیرت صاحبقرلی،
کوروب آکلایانلر. || علم البصر
= رؤیتک احوال و حقایقندن
بحث ایدن علم، [فر Optique].

بَصَرَه { س. ع. عراق عربده وشطک
اوزرنده واقع ولایت
مرکزی مشهور شهردر که علما
سی وقتیله ادبیات عربیهده
کوفیونه قارشلی برمسلك مخصوص
اتخاذ ایتملردی. || بصره ضمنی =
برجنس ضمنع .

بَصْرِی { س. ع. ج: بصر.
یون. بصره اهاالیسندن

ويا ادبيات عربيه ده كوفيونه
قارشى بر مسلك مخصوص اتخاذ
ايدن بصره علماسندن آدم.
بَصْرِيّ { ص. عر. ذ: بصريه.
رؤيته ويا علم البصره
متعلق .

بَصَل { سذ. عر. صوغان . ذ.

بَصِير { ص. عر. « بصر » دن
بصير { ص. ش. « كورن، كو-
رچي، يينا . ۲. كوروب آكلا-
يان، قلب كوزيله كورن، بصيرت
صاحي .

بَصِيرَت { سذ. عر. قلب كوزيله
كورمه، كوروب كنه
وحقيقتنه وارمه: بصيرتله باقق،
بصيرق باغلا: ق = غافل طاورا-
تمق .

بَصِيرَتِسْمِ { ص. قلب كوزي قبالي،
چشم حقيقتله كورمز،
غافل .

بَصِيرَتِسْمِ لِك { سذ. قلب كوزيله
كورمه، پيش،
غفلت .

بَصِيرَتِي { ص. قلب كوزيله كورن،
هرشيتك اصل و
حقيقتي آكلايوب تدبيرلي طاو-
رانان .

بِضَاعَت { وبضاعه . سذ. عر.
بضاعه . ۱. سر-
مايه: قليل البضاعه = سرمايه سي
آز: بي بضاعت = سرمايه سز.
۲. تحصيل اولمش علم، معلو-
مات .

بِضَاعِي { سذ. عر. فد:
بضاعت . با: بضاعت .

بِطَّ { سذ. فا. قاز. لس.

بِطَّارَس { سذ. بر نوع اگرتلي
اوتي .

بِطَّارِيَه { سذ. با: باتاربه .

بِطَّاق { بطاقتق، بطاقتي . با: با-
تاق وسايره .

بِطَّال { ص. عر. « بطالت » دن
حكمسز، حكمدن
[سمج] ۱ .

ساقط، بوش: بطال اوراق.
۲. ايشلر، معطل: بطال بر
دكرمن . ۳. قولاي قوللانيله .

مه حق قدر بيوك، خنطال:
بطلال كوپ. [بومعنا تركيه
مخصوصدر. - قهرمان وهادر
معناسيله لسائزده قوللاناز.]

= سذ. برايشه متعلق حكمسز
اوراق: بطالني لف ايتك؛ بطلده
حفظ ايتك. || بطلال ايتك،
بطلال چكملك (يعني اوستنه
« بطلال » كله سني يازمق) =

حكمسز براقق، حكمسز اوراقه
قائمق . || بطلال كاغد = طولی ۸۲
وعرضی ۵۷ سانتيره اولان طبع
كاغدی .

بِطَّالَت { سذ. عر. ايشسزلك،
ايشلرلك، عطالت .

بِطَّالَتِي { سذ. عر. بطي اولمه، آغر-
لق، ياواشلق، آغر
طاوراغنه، سرعت ضدی .

بِطَّرِيق { سذ. عر. با: بطريق .

بِطَّش { سذ. عر. ۱. عنف و
شدتله طوتوب قائمه و
ياقه لامه . ۲. قوت، شدت، غلبه .

بِطَّلَان { سذ. عر. ۱. حقسزلن،
حق ضدی، باطل و
بوش اولمه: تثليثك بطلان . ۲ .

معطل وحكمسز اولمه . || ط. بطلان
حس = بر عمليات اجراسيچون
حسك ابطالي، بر عضوك
موقتاً حسدن محروم ايدلسي .

بِطَّمان { سذ. با: باتمان .

بِطَّن { سذ. عر. ج: بطون . ۱.
قارن، شكم . ۲. صوی،
سالله، نسل .

بِطَّنِي { ص. عر. ذ: بطنيه . تش.
قارنه منسوب ومتملق .

بِطُّون { سذ. عر. فد: بطن .

بِطِّي { ص. عر. « بطائت » دن
آغر حركتلي،
ياواش، سريع ضدی، كج . ||
بطي الهضم = كج هضم اولنان .

بِعْبَارَتِيهَا { حذ. عر. كندى عباره-
سيله، صورت افاده .
سني تفيير ايتكسزين، عيأ:
فلان كيتابدن بعبارتها بر قاج
ققره نقل ايتشدرد .

بِعْث { سذ. عر. ۱. كوندرمه،
يوللامه، ارسال . ۲. حق
تعالانك بر نجي خلق دين
حقه دعوته مأمور بيورمسي .
۳. ديرلتمه، احيا، يوم قيامتده
موتانك احيا سي: بعث بعدالموت؛
يوم البعث = قيامت كوني .

بِعْثِي { سذ. عر. طرف الهيدن
بر پيغمبرك وبا خصوص
پيغمبرم افندمز حضر تليريك
خاتي دين حقه دعوته مأمور بيو-
لسي: بعثت نبويه .

بِعْد { ظز. صكره . بعض تركيبات
عربيه ده بولنور: بعدالظهر =

اوگله دن صكره؛ بعد الطعام =
يمكن صكره . || بعد ذا، بعد
ازين = بوندن صكره . || بعدما،
من بعد، فيما بعد = اوندن صكره،
بر دها . || بعده = اوندن صكره،
مؤخرأ . || بعد بعد = بر چوق

وقت صکره، نه دن صکره.
 || مابعد = صکره سی، آلت طرف.
 [بوسوک تعبیرده و امثالنده
 «د» ساکن او قونور.]

{ سذ. سر. ج: ابعاد. او.
 بعد { زائق، بعید اوله، قرب
 ضدی: اون فرسخ بعدنده؛
 بعد مسافه = مسافه و آرائق
 اوزاقنی. [بعد و مسافه دیمه ملی.]

{ ک. عر. بر طاقم، بر قاج،
 بغض { بر مقدار: بغض آدلر
 بو فکرده بولنورلر؛ بغض اشیا
 آله جنم؛ بغض کیده لم بغض زده
 بوراده قاله لم. [غلط اوله رق
 بعضی کبی قوللانیلوب: بعضیسی،
 بعضیلری دینلیر. اکثریا جمه
 مضاف اولوب، زعم اولندیفی
 کبی، «بعض شیء» و «بعض
 حکیم» دینلر. مع هذا بعض
 کره، بعض دفعه، بعض کیجه،
 بعض سنه کبی زمانه دلالت
 ایدن تعبیراتده مفرده اضافتی
 جائزدر.]

بو لغتک عربیده معناسی و صورت
 استعمالی فرق ایدر؛ لسان مذکورده
 اسم کبی قوللاندیغنده «کل» مقابلی
 اوله رق جزء و قسم دیکدر؛ کنایه
 کبی قوللاندیغنده ایسه «بری»
 معناسی افاده ایدر؛ مثلاً: عربلر
 (بعض الشعراء) دینکاری وقت
 «شاعرك بری» معناسی مقصود
 ایدرلر؛ بز ایسه (بعض شعرا) تعبیرندن
 «برطاقم شاعرلر» معناسی چیقاریرز.

{ ظن. بعض کره، کمی
 بعضاً { وقت: بعضاً او قور بعضاً
 یازار.

{ یاردیمیه معناسنه ترکیب
 بعون { عربییدر: بعون الله
 تعالی = حق تعالی تک یاردیمیه،
 عون و عنایتیه.

{ ص. عر. ذ: بعیده. [«بعد»
 بعید { دن ص.ش.] اوزاق، اوراق،
 دور: بغداد شامدن بعیدرز؛
 اقطار بعیده سیاحت ایتمک.
 || مح. احتماله قریب اولمیان،
 غیر مأمول، غیر منتظر: او
 آدمدن بویله بر معامله بعید
 دکدر. || بعید الاحتمال = احتمالی
 قوی اولمیان، غیر محمل.

{ بعینها ح. عر. ب =
 بعینه { حرف جر. عین = کنندی.
 ه، ها = ضمیر غائب [عینیه،
 اولدیغی کبی: او فقره یی بعینها
 درج آتمش.

{ س. با: باغه.

{ سذ. ج. عر. فد: باغی.
 بغات { با: باغی.

{ سذ. ج. عر. فد: بغل.
 بغال { با: بغل.

{ ح. فا. [فا. ب = ادات
 بغایت { الصاق - عر. غایت =
 صوڪ [صوڪ درجه ده، پك،
 زیاده: بغایت ذکی برچوجق.

{ ح. عر. آگیزین، بردن
 بعینه { بره، بکنلمدیگی حالده:
 بقتة ظهور ایدیوردی.

{ سذ. ص. عر. بغداد
 بغدادی { شهرینه منسوب و
 متعلق ویا بغداد اهالیسندن،
 بغدادلی. = تر. طار تحته
 پروازلردن یا تیش و اوستی
 صیواءش بولمه و طاوان.

{ س. با: باغداش.

{ سذ. ج. رومانیه یی ترکیب
 بغدادان { ایدن و مملکتین اسمیه
 دخی شهرت بولان ایکی خطه تک

بری، که اصل اسمی مولداویادر.
 دیکری افلاقدر.

{ س. با: بزغداي.
 بغدای

{ بفرصق، بفرمق و ساژه.
 بغر { با: باغر و ساژه.

{ با: باغشلاق.
 بغشلاق

{ سذ. عر. سومه مه، بری
 بغض { حقتنه کیزلی و قلی عداوت
 حس ایتمه، کین، نفرت، خصومت:
 بغض ایتمک، بغض و کین باغلامق.

{ سذ. عر. ج: بغال. طاير،
 بغل { استر. لس.

{ س. فا. قولتوق. لس.
 بغل { س. فا. قولتوق. لس.

{ سذ. عر. ۱. آرزغینلق،
 بغی { سرکشک، حدی تجاوز.
 ۲. حقتن عدول.

{ ح. عر. [ب = حرف جر -
 بغیر { غیر = دیکر] سلب وانکار
 معناسیله بعض ترکیبات عربیده
 بولنور: بغیر حق = حقسنز،
 حقسنزلقه.

{ سذ. عر. بولندیفی حالده
 بقاء { قاله، دوام، ثبات. زوال
 بولما، فنا مقابلی: بقا بولمق =
 دائم و ثابت اولمق؛ بقاء تو.
 جهاتلری = توجهرینک دوامی.
 || داربقا = آخرت، دارفناضدی.

{ س. یاوشان نوعندن
 بقا بونغه { بر دیکن.

{ سذ. ج. عر. فد: بقعه.
 بقاع { با: بقعه.

{ سذ. عر. «بقل» دن
 بقال { سمیه [ذخیره و آکولاته
 متعلق شیشلر صائان اصناف.
 [اصل عربیده معناسی سبزه چی

اولوب، عربستانده اكثر ياسبزه و ذخيره بر دكانده صا تلديني مناسبتله، بالآخره يالكز ذخيره صا نانله دخي اطلاق اولمش، و بزجه بو معناه حصر ايدلمشدر. بقال دكاني = بقالخانه.

بقالخانه { س. بقال دكاني.

بقالرا { س. (يتا.) ب. قج آلتنده اولان طوب

دليكري .

بقاللق { س. بقال صنعت و تجارتي: بقاللق ايدبور .

بقام { يا خود بقم . س. ۱. قمرزي بويا آغاجي كه برازيله دن كلير . ۲. خاص اوليان هر درلو بويا.

بقايا { س. ج. عر. فد. بقيه. بقايا { با: بقيه. || ما. تحصيل اولته ميوب ايرتسي سنه يه قالان وركي و واردات. || ع. قرعه بقاياسي = قرعه اصابت ايدوبده سلاح آلتنه آلملري تاخير اولنان افراد.

بقرا { س. عر. صيفير، اوكوز، بقرا { اينك، مانده جنسلى .

بقراج { س. با: باقراج .

بقراطى { ص. عر. ث: بقراطيه. بقراطى { ابو الاطبا عد اولنان حكيم يوناني بقراط يعنى هيپو- قراتك اصول طبنه موافق و متملق اولان .

بقراطيون { س. ج. عر. ابو- بقراطيون { الاطبا بقراط حكيمك اصول طبابته تابع اولان اطبا .

بقعه { س. عر. ج: بقاع . ارض بقعه { قطعه سي، مملكت، خطه.

ط. بقعه قرنيه = كوزه عارض اولان بياض لكه، مسافر .

بقلاق { س. با: باغلان .

بقله { س. عر. سبزه، سبزوآت. بقله { لسائزده فول معناسيله مستعمل اولان لفت معلومه بوندن اوليوب، عربيده دخي فول ديمك اولان « باقلا » كله سسندندر، و بناء عليه اويله يازلسي اقتضا ايدر . [

بقليه { ص. عر. با. فصيله بقليه = سبزه فيلندن اولان نباتات .

بقم { س. عر. (معر بدر) با: بقم { بقم .

بقيه { س. عر. ج: بقايا . ۱. آر- بقيه { توب قالان شي: ذخيره بقيه سي . ۲. آلت طرف، كرى طرف، مابعد: بقيه احوالى معلوم دكلدر . ۳. محو و نابود اولان برشيئك باقى و موجود قسمي: براسكي معبدك بقيه سي. || بقية السيوف = برمحاربهده مغلوب طرفدن قورتلوب ضاغ قالانله. = ج. با: بقايا .

بگ { س. ۱. بيوك، رنگين، باى، بگ { ايلرى كان آدم . ۲. باش، رئيس: عشيرت بكي . ۳. حاكم، امير، والى، پرنس: سيسام، قره طاغ بكي . ۴. آمر، ضابطه، قوماندان: الاى بكي، سنجاقي بكي . ۵. بعض اسكى خاندانله منسوب افرادله پاشا زاده لره و صنف عسكريده قائم مقام و ميرالاي رتبه لرني حائر اولانله واجني كبراستنه و يريلن عنوان اولوب، اسميه

لاحق اولور: على بك، حسن بك، قائم مقام بك، قونسلوس بك. ۶. آشيق. كيكنك درت يوزندن برى . ۷. اسقامبيل او بوننده كاغذك برلىسي: قوپه بكي . || آرآى بكي = آر برك قولاغوزى . || آغا بك = بيوك برادر . || آلاى بكي = ژاندارمه آلاينك قوماندانى كه ميرالاي رتبه سنه معادل رتبه ينى حائر در . || بك باليغى = مرسين نوعى . || بك بوركى = پيغمبر چيكنك بروعى . || بوى بكي = كوچك عشيرت آغاسى . || چيچك بكي = چيچك قباچه سي . || روم ايلي بكار بكي = مير ميرانقله وزارت آره سنده بر رتبه ملكيه ينى حائر آدم . || قوپا، ماچا بكي = كلخان بكي . || كلخان بكي = سو- قاق چايقيني، خيلاز و در بدر چوچق .

بگ { س. تنده و على الخصوص بگ { يوزدهكى طبيعى بنك، خال، شامه . || ات بگى = قبارمه صو- رتنده بك، كوچك اور . || بك دوشمك = لكه پيد اولمق: كوزينه بك دوشدى: اوزومه بك دوشمك = لكه صورتنده اولان بر خسته لفه اوغرامق .

بگا { ض. ضمير شخصينك مفرد بگا { متكلمى اولان « بن » لفظنك مفعول اليه در: بگا وير- دى: بگا سويلدى . [ضرورت وزن ايجون « باسه » صور- تنده ده يازيلير .]

بگاء { س. عر. آغلامه، ناله، بگاء { گريه .

بكار { س. ص. عر. « بكر » دن بكار { غلط . فارسى ظنيله « بيكار »

يازملى خطادر. ۱. اولئە مش،
 زوجه سى اولميان آدم: بكار آدم،
 بكار كېي ياشامق: (نادرا اولئە.
 مش قىز حقئە مستمىلدەر.]
 ۲. طشرەلى اولوب بريىوك
 شەردە برايشلە مشغول اولەرق
 عائە سز ياشايان آدم: بكار او.
 طەلى؛ بكار لرك چاشىرىنى
 يىقامق .

بكار } س. با: بىكار .

بكار ت } س. عر. قىزلق. ارلك
 (تقرب ائىمە مش قىزك
 حالى. [بومعنا ايله « بكر »
 استىمالى غلطدر.]

بكار لىق } س. اولى اولميان
 (آدمك حالى، اولئە.
 مش ارلك ويا قىزك حالى: بكار لىق
 اوليلىكن اى دكدر .

بكام } ص. فا. [ب = اءات
 { الصاق - كام = مرام]

نائل مرام، آرزو ايتدىكئە
 دسترس اولان، مسعود، بختيار .

بكتاش } ص. تق. اقران، كفو،
 { معادل . || حاجى
 بكتاش طوزى = حاجى بكتاش
 ولى، (قدس سره) تربه سى
 جوارلئە چىقان براق و بلورى
 بر جنس قيا طوزى .

بكتاشى } س. ص. حاجى بكتاش
 { ولى به منسوب طر.
 يقتئە بولئەن آدم، بكتاشى
 درويشى، باباسى = بو طرىقك
 درويشى، شىخى؛ بكتاشى اوزو -
 مى = اوزومك بر نوعى . || مج.
 قىدسز، رند .

بكتاشيلىك } س. بكتاشى طرىقى
 { و بو طرىقتە

منسوبيت .

بگجك } س. و:

بگجگىز } س. كوچك بك؛
 { بگجكم. (تحييد و
 تحقير مقامئە قوللايمىز.]

بگجى } س. بر شىئى بگيىوب
 { محافظه ايدن آدم،

محافظه جى، حارس، ديدبان،
 قوروجى؛ محله بگجيسى = گىجە
 سوقاقلردە طولاشوب امنيت
 عموميە به باقان وجنازه ودوكون
 كېي وقوعانئە اھالىنىك خدمتئە
 نە لئان آدم؛ كوشك، يالى، قوناق
 بگجيسى = بوش بولئان بولە بر
 دائرە نى بگيىوب محافظه ايدن آدم؛
 قورى بگجيسى = قورىجى؛ كو.
 شك بگجيسى = يانغىنى خبر ويرمك
 ايچون قلئە بگكىنلر .

بگجىلىك } س. بگجى صفت و
 { خدمتى .

بكر } بكار ت يرئە مصدرىت يعنى
 { قىزلق معناسيله قوللايپور .

سەق دە، بو لغت عربىدە صفت
 اولوب، اصلا مصدرىت معناسئە
 كلد بكندن، غلطدر. ازله؛ بكر
 تعبيرى دخى بالطبع غلط اولوب،
 بكار ت وازاله؛ بكار ت دىتمك
 اقتضا ايدر .

بكر } ص. عر. بوزلامش، ارلك
 { (كورمە مش (قىز)، قىز
 اوغلان. || فكر بكر = دئا اول
 كىمە طرفئەن افادە اولئامش
 فكر. || بكر مضمون = باخصوص
 شەردە بشقە برى طرفئەن
 سويلئامش مضمون .

بكره } س. عر. مقره؛ اوج
 { بكرەلى = اوج مصوره نى

بردن بوكن (چىقريق) .

بكرى } ص. (صباح دىمك او.
 لان « بكره » دن يعنى

صباح دن عشرتە دوام ايدن.]
 عشرتە مبتلا، ايچكى به دوشكون،
 سرخوش .

بكر يلىك } س. عشرتە ابتلا،
 { ايچكى به دوشكونك،

سرخوشاق .

بگىز } س. ۱. چەرە، يوز، روى،
 { وجە : دكيزك بگىزى =
 روى دريا. ۲. يوز رنىكى : بگىز
 آتمق، اوچق، بوزلق = يوزك
 رنىكى اوچق، صارارمق .

بگىز ادە } س. ص. ۱. بك اوغلى،
 { پدى ريس ويا امر
 اولان. ۲. صويلى، اصيل، نجيب،
 كشى زاده .

بگىز ادە لك } - صويلىق،
 { اصالت، نجابت،

كشى زاده لك. || مج. مسرفلك،
 تاملئىزجه حركت، هوپەلىق .

بگىز تىمك } ق. ۱. بر شىئى دىكر
 { بر شىئە مشابه و

ومائل ايتمك، تشابه وتمثيل
 اتمك : بابيله جق شىئى اور نكنە
 بگىز تىلى. ۲. تقليد وتنظير ايتمك،
 عينى ياقق : فلانك رسمى يابوب
 چوق بگىز تىدى؛ يازىسنى بىمكە
 بگىز تىدى. ۳. ياكىلوب بر شىئى
 دىكر بر شىء ظن ايتمك، ياكىله.
 رق ظن ايتمك : سزى فلانە
 بگىز تدم. || بر شىئە بگىز تىمك = نە
 صورتە اولورسە تسويه ايتمك،
 بروجه تسويه دوشومتك .

بگىز تىمە } س. بگىز تىمك فعلى،
 { تشابه، تمثيل. =

ص. تمثيل و تنظير صورتيه ياباش،
تقليد.

بَكْزِ دِلْمَكْ } ب. ۱. اويد.
يرلق، تشبيه

و تمثيل ايدلك: بويازی اصلنه
بکزديله مشدر. ۲. تقليد
ايدلك. ۳. باکله شقله بشقه ظن
اولئق: آرائيلان بر آدمه بکز.
دلدی. || برشيته بکزدلک = نه
صورتله اولورسه تسويه اولئق.

بَكْزِ دِيشْ } س. بکزتمک فعلی،
تشبيه، تمثيل.

بَكْزِ مَكْ } فل. برشيته مشابه
و مسائل اولئق: قو.

رت کويکه بکزر برحيواندر؛
بويازی مشقه هچ بکزميور.
|| برشيته بکز مک = اولدجه
شايان قبول اولئق: بويازی بر
شيته بکزميور؛ سمدی برشيته
بکزدی.

بَكْزِ مَهْ } س. و:

بَكْزِ دِيشْ } س. مشابهت، شبيهه
و نظير اولمه.

بَكْ } يا خود بَنَكْ. س. بَكْ
کي لکه، پول؛ بَكْ بَكْ

= بَكْ کي لکه پولاری اولان:
بَكْ بَكْ باصمه، آت.

بَكْ کَلْمَكْ } فط. بککلبیدا
ایتمک، لکه لَمَكْ،

پول پول اولئق: کتابلر رطو.
بتدن بککلنیر.

بَكْ کَلْمِي } ص. لکلی، پوللی:
بککللی باصمه، یوز.

بَكْ تَدِيرْمَكْ } فذ. بککلمکه بشقه.
لرینی بکلمکه

مجبور ایتمک، انتظارده قومق:

عفو ایدرسکزر بککتدیردم.

بَكْ تَمَكْ } فت. ۱. بکلمکه سوق
واجبار ایتمک، انتظار

ایتدیرمک: بنی چوق بککتمک.
۲. بکچی قومق، ترصد ایتدیر.
مک: چایری بککتمک؛ قیشین
کوشکی تکیه بککتورسکزر؟

بَكْ شَمَكْ } فش. مشترکاً و بر.
لکده بکلمک: بر

چوق خلق بککشیورلردی.

بَكْ لِكْ } س. ۱. بک صفقی و عنوان.
نی. ۲. زادکانلق، اصلا.

لت، نجابت. ۳. بر بکک تحت
اداره سنده بولنان حکومت،
ایالت ممتازه، امارت، برنسک:
بلغارستان، سیسام بککلی.

بَكْ لِكْ } ص. حکومته و دولته
عائد، میری: بکک اراد.

ضی = اراضی امیریه؛ بکک کمی
= حرب سفینه سی. || بکک =
بیوک و کنیش کبه.

بَكْ لِكْ جِي } س. رئیس دیوان
دیمک اولان

« بیتکیجی » دن غلط اولسه
کر کدر [دیوان هایون قلنک
رئسی. غلط بر ترکیله: بککجی
دیوان هایون دینیر.

بَكْ مَمَكْ } یا بکلمه مک. فت. فل.
اصلی « بک » اولان

« بک » یعنی قوی و صاعلام
لغتن [۱. قورومق، محافظه
وصیانت ایتمک، یاننده طوروب
نظارت ایتمک: چایری، اورمانی
بکلمک؛ طاغلی قوروقو بکک.

۲. انتظار ایتمک، منتظر و مترصد
اولئق: برینی بکلیورم؛ مسافر
بککک. ۳. اومئق، مأمول

ایتمک: بن سزدن بونی بکلمزدم.

بَكْ مَمَهْ } س. ۱. قورومه. محافظه،
صیانت. ۲. انتظار،

ترصد. ۳. نوبت و ترصد محلی.

بَكْ مَمَمَكْ } ب. ۱. انتظار اولئق:
کونش آلتده بککلنیر.

۲. اولئق، مأمول ایدلمک: او
آدمدن هر ایلمک بککلنیر.

بَكْ مَمَمَكْ } ب. انتظار اولئق:
بو کونکی پوسته ایله

جواب بککلنیر.

بَكْ مَمَمِشْ } س. ۱. بکلمه، انتظار،
ترصد. ۲. قورومه،

محافظه، صیانت.

بَكْ مَمَمِجِي } ص. ۱. انتظار
ایدن، منتظر. ۲.

محافظه و صیانت ایدن، محافظه.
جی، محافظ.

بَكْ مَمَمِي } یا خود بکلم. ص. ۱. تننده
(و علی الخصوص یوزنده

طبیعی بر کوچک لکسی اولان،
خالدار. ۲. لکلی (اوزوم و
سائره).

بَكْ مَمَمِي } س. بگنمه. || خنکار
بکندی: بکندی = ۱. بر نوع

صاری چیچک، که ماویسنه بک
بکندی دینیر. ۲. قیزارتمه
ویا تنجره کبابی ایله یاپیلور بر نوع
باطلیجان میکی.

بَكْ مَمَمِي مَمَكْ } فت. ۱. برینه
بکنه جکی بر

شیء کوسترمک ویا بر چوق
شیلرک ایچنده برینی انتخاب
ایتدیرمک: او آدمه اثواب
بکندیرمک نه قدر زور؛ سو-

رینک ایچنده قویون بکندیرمک.
۲. قبول و تقدیر و استخسان
ایتدیرمک، مقبوله کچه جک بر

ایش یا مق: یازیمی بکندیرمدم؛
خدمتچی افندیسنه ایشنی بکنند.
یرمکه چالشمیلدر.

بگنلمک { بگن: قبول و
استحسان اولمق،

مقبوله بکلمه: یازیمی بگنلدی؛
سسی بکنلدی. ۲. سچلمک،
انتخاب اولمق، ترجیح ایدلمک:
بر سورینک ایچنده آنجق اوج
درت قویون بکنلدی؛ ایکیندن
خانغیسی بکنلدی؟

بگنمزلك { س. و غلا: بگنه.

استحسان ایتمه، خوشالنامه:
بن یمک حقننده بکنمزلك ایتم.
۲. عدم تنزل، صاینامه، کیمسه
بی بکنمیش.

بگنمک { قن: ۱. اینی بولمق،
قبول و تقدیر و

استحسان ایتمک، پسند ایلمک:
بو چچکک قوقوسنی بکنمدم؛
یازیمی چوق بکنندیلر. ۲.
سچمک، انتخاب ایتمک، خوشه
کیدنی آروپ آلمق: سوروی په
کیرکده ایستدیککز قدر قویون
بگنک؛ بر مغازه ده چوراب
بکنیوردی. ۳. تنزل ایتمک،
صایمق: آدم بکنیور؛ کیمسه بی
بکنمز. اکندیخی بگنمش = خود
پسند، مغرور.

بگنمه { س. و:

بگنیش { س. ۱. تقدیر، قبول،
سچمه، انتخاب، اختیار، ترجیح.

{ ص. ج. عر. فد: ابکم.
بکم { با: ابکم.

{ س. نق. ظاهرلك، آشکارلق،
بل { بداهت. بزجه بو کون
متروک ایسه ده، بللی، بلیرمک،
بلله مک کبی مشتقانی مستعمل
بر کلمه اساسیه در. }

{ س. [اصلی: بیل] ۱. بدنک
بل { اورته سی، قوشاق باغلانان

یری، کوکس ایله قارنک آره سی،
خصر، میان: بله باغلامق؛ اینجه
بل؛ بلم آغریور. ۲. انسان و
حیوانده قارنک آرقه سی، صاغری
ایله اوموزل آره سننده کی محلی،

صلب: بلی بوکلش؛ بو آتک بلی
دوشو کجه. ۳. یوکک طاغاک ایکی

ذروه سی آره سننده کی مقوس
قسمی ویا آچماقجه اولان کچید
وبوغازی. طاغ بلی و بیلان دخی

دینلیر. ابل آغریسی = وجع قطنی.
ا بل باغلامق = عزم قوی و حصر

مساحی ایتمک: خدمتکزه بل
باغلام. ا بل بوکلک = اختیار.

لقدن قنبورلا شمق. ا بل بو-
کک = چوق یورمق، یا فتوره

دوشورمک: بوغالله بلنی بوکدی.
ا بل صوئولفی = سیلان محاطی.

ا بل کیمکی = عمود فقاری. ا بل
ویرمک = اگلك، مقوس اولمق.

{ س. [اصلی: بیل] آیاقله با.
بل { صهرق یره بانیرمغله طورای

قازمقدمه مستعمل باغچوان و
باغچی آلتی. انواعی وارد در:

آرناؤد، ساقز، بوستان بلی،
کورک بل.

{ س. عر. [جمی قوللا.
بلاء { نلیوب، «بلا یا» ایسه

«بلیه» نک جمعیدر. ۱. غم، کدر،

اندوه، تاسه. ۲. آفت. ۳. آدمک
نه یاه جفنی بیلدیکی آغر وصیقند.
بلی ایش ویا شخص. ۴. آغرلق،
ثقلت، صقندی، مشکلات. ۵.

جزاء، مجازات، استحقاق اولنان

عقوبت: بلا سنی بولدی. ا بلا به
اوغرامق = ایستیمه رک بریله منا.

زعه په کیریشوب باشنه صیقندی
جلب ایتمک؛ بلا به اوغرامق =

مخاطره لی و غائله لی بر ایشه
صوقق. ا باش بلا سی = دفعی

مشکل غائله، مزعج آدم.

{ د. عر. [ب = حرف جر.
بلا { لا = حرف نفی] اادات سلب،

سز، سزین، بی، بفر: بلا سلب =
سببیز؛ بلا تأخیر = کری په

براقفسزین، درحال؛ بلا فاصله =
آراقفسز، آراق ویرمکسزین؛

بلا مدت = مدتی معین اولمیه رق
[بونک صحیحی بلا مده ایسه ده،

بلا مدت صورتنده استعمال
اولنیور. امثالی ده بویله در.]

بالابان { س. با: بالابان.

{ س. ج. عر. فد: بلد.
بلاد { با: بلد.

بلادت { س. عر. حماقت، قالین
قفالیلق.

بلا زده { ص. فا. [عر. بلا =
مصیبت - فا. زده =

اورلمش] مصیبتنه دوچار،
آفت زده.

بلازیک { س. با: بیلزیک.

{ س. عر. یتیشدیرمه،
بلاغ { ایصل. ز.

بلاغت } س. ع. م. مرامک
 حسن صورته و دوز-
 کون و مصنع سوزله افاده سی.
 فصاحت دخی بلاغتک شراطندن
 اولغله، هر کلام فصیح بلیغ
 دکسه ده، هر کلام بلیغک فصیح
 اولسی شرطدر.

بلاکش } ص. فا. [ع. بلا =
 محنت - فا. کشیدن =
 چکمک [محنت و مشقت چکن،
 محنتکش.

بلالی } ص. ۱. مشکلات واذیت
 و صیقندی بی موجب،
 مشکل : بلالی بر ایشدر. ۲.
 بر آشفته جبراً و تهدیدله کندینی
 دوست طوتدیران حشاری آدم:
 بر بلالیسی وارددر.

بلاهت } س. ع. م. ابهالک، حماقت،
 بونلک.

بلا یاء } س. ج. ع. م. ف. بلیه.
 با : بلیه.

بلبل } ح. حیرتله، شاشقین شا-
 شقین : بل بل باقی.

بلبل } س. [ترکیه و فارسیده
 مشترکدر] نیسان و مایسده
 ارکی کوزل بر سسهله اوتق
 معروف قوش، عندلیب، هزار:
 بلبل اوتیور؛ بلبل کبی خوش
 الحان اله ترنم ایدیور. [کویا
 کله تعشقیله و دیکندن جفا
 کورمسيله اسکی شعرا مزه سر-
 مایه اولمش ایسه ده، بلبل کلدن
 دکل اصل دیکندن و دیکنلی
 چالیلقردن خوشلانیر.] || بو-
 قلیجه بلبل = بلبله بکزر کوچک
 بر قوش. || چشم بلبل = رنگلی
 و تحریرلی شیشه.

بلبلاییه } مرکب بالیفته و آختاپوده
 بکزر بر حیوان بحری.
 بلجیقیه } سنخ. [فر. Belgique.
 بلجیقا یازماملی] م.
 آوروپای غریبه الیوم مستقل
 کوچک بردولت تشکیل ایدن
 معمور و مدنی بر مملکت.

بلجیقیه لی } س. ص. بلجیقیه اها-
 لیسندن اولان.

بلد } سنخ. ع. ج. بلدان، بلاد. ۱. بر،
 مملکت، خطه. ۲. قصبه، شهر؛

بلدامین (البلدالامین) = مکة
 مکرمه. || شیخ البلد = طرابلس
 غریبه سابقا بلدیة ریسی.

بلدان } سنخ. ج. ع. م. ف. بلد.
 با : بلد.

بلده } س. ع. م. قصبه، شهر،
 مدینه؛ بلدة طیبه = مدینه
 منوره.

بلدی } ص. ع. م. ف. بلدیة. [«بلد»
 دن سنخ.] ۱. شهر و قصبه
 منسوب و متعلق. ۲. شهر و قصبه

اها ایسندن اولان، شهری، بدوی
 و یا کویلی اولیسان. ۳. یرلی،
 محلی : مرض بلدی. ۴. بلدیة
 اداره - سنه منسوب و متعلق :
 مجلس بلدی، نظامات بلدیة.

بلدی } س. [لغت آتفه عربیه دن
 مأخوذ] یرلی قماش،
 چیت بزی.

بلدیپر } بلد پرچین. با : بیلدیپر
 و سائره.

بلدییه } س. ع. م. بر شهر و یا قصبه-
 نك سوقاقرلیله سائر امور
 عمومی سنه و تنظیمات و سائر
 احتیاجاتنه باقان اداره : بلدیة
 نظاماتی، بلدیة ریسی، مجلس بلدیة،

بلدیة دائره سی.

بلر تمک } فت. ۱. ظاهر و عیان
 ایتک، آجوب کوستر.
 مک. ۲. (کوزلی) چوق
 آجوب حیرت و یا حدتله باقی :
 کوز بلر تمک.

بلر مک } فل. [ظاهر و آچیق
 دیمک اولان «بل» دن]
 ۱. ظاهر و آشکار اولق، میدانه
 چیقیق. ۲. (کوزل) حدت و یا
 حیرتله چوق آچیلوب باقی.

بلسان } سنخ. ع. م. پلسنک آغا-
 جی.

بلسم } سنخ. ع. م. کیم. پلسنک
 یاغی.

بلسمی } ص. ع. م. ف. بلسمیه.
 پلسنک یاغنه
 منسوب و متعلق و یا اونکله
 مرکب. || با. فصیلة بلسمیه
 = پلسنک آغاجی نوعندن اشجار.

بلش } ص. ح. [ع. «بلاشی» دن
 غلط] اجز تسز، مجانا،
 باد هوا، جابا : بونی بلش آلدیم؛
 بلش آت قصورلی اولور.

بلطفه } ح. [ب = حرف جر.
 لطف = کرم - ه = اونک]
 حق تعالانک لطف و کرمیله :
 بلطفه تعالی بر چوجم دنیاسیه
 کلدی.

بلع } سنخ. ع. م. ۱. یوتمه : بلع
 ایتدی = یوتدی. ۲. ایتک،
 جذب و مص ایتک : طوبراق
 صوی بلع ایتدی.

بلعوم } سنخ. ع. م. غیر تلاق.

بلغا } سنخ. ج. ع. م. ف. بلیغ.
 با : بلیغ.

بُلغار } یاخود بولغار سه اساساً
بُلغار } اورال طاغلری جهتنده
ساکن اقوام تاناریه دن ایکن
بعده روم ایلی جهتنه کلوب
اسلاوا شمش برقوم معروف:
بلغارلر، بلغار قومی، بلغار
لسانی.

بُلغارجه } یاخود بولغارجه. ص.
بُلغارلساننده واونلرک
طرزواصولنده اولان: بلغارجه
کتاب، خوره. = ح. بلغار
لساننده ویا بلغارلره مخصوص
طرزواصولده: بلغارجه سوتلک؛
بلغارجه خوره تپک. = سه.
بلغارلرک سوبلدکری لسان:
بلغارجه جنوبی اسلاولسانلردن
معدود در.

بُلغارستان } سغ. م. اکثریت
اوزره بلغارلره
مسکون اولان یرکه روم ایلینک
شرق جهتنده طونه مجراسیله
بالقان سلسله جبالی آره سننده
اولوب، دولت عثمانیسه یه تابع
بر امارتدر.

بُلغم } سذ. عر. (یو. Φλέγμα)
اخلاط اربعه تک بری، بالغام.

بُلغمی } ص. عر. ذ. بلغمیه. ۱. ط.
اخلاط اربعه دن بلغمه
منسوب و متعلق: مزاج بلغمی.
۲. بالغام رکنکنده، کهریاکچی
طالغلی طاش.

بُلغور } ص. با: بولغور.

بُلک } س. اوزرندن یول چکن
تپه.

بُلک } بلکی، بلکچ. با: بیلک
وساژره.

بُلکه } و:

بُلکیم } ح. [عر. بل. فا. که و
{ تر. کیم] احتمال، محتمل،
اوله بیلیر، اوملیر: بلکه بواقشام
کلیر؛ یارینه قدر بلکیم یاغمور
یاغار. = حر. اولی بالطریق،
حتی: اونو یالکیز ساثر احبا.

سنه دکل بلکه اقباسنده ترجم
ایدر؛ قوت ایله دکل بلکه علم
ایله غلبه چالنور. (لسان عوامده
غلط اوله رق « بلکه لکم » ده
دیرلر.)

بُللمک } فت. ۱. بیلدیرمک، او.
کرتک، ذهننه قومق:
چوجغه الفبائی بللمک. ۲. آشکار
وبللی ایتمک، میدانه جیقارمق:
قلبنده کینی بللتمور.

بُللمک } فت. بل ایله قازدیرمق:
باغی بللندیکیزی؟

بُللمک } یاخود بللمک. فت.
{ ظاهر دیمک اولان
« بل » دن [۱. اوکرتنک،
ذهنه قومق، ضبط و حفظ ایتمک:
درسی بللندیکیزی؟ ۲. ظن
ایتمک، برزهایده بولتمق: بن اوله
بللشدم.

بُللمک } یاخود بللمک. فت.
{ معروف بانچوان آلتنک
اسمی اولان « بل » دن [بل
ایله ایشلمک، قازمق: باغی بللمک
اقتضا ایدر.

بُللمه } س. آتک بلنی اورتمک
اوزره اگرک آلتنه قونیلان
فانیله.

بُللمه } س. اوکرتنه، ضبط و حفظ.

بُللمک } بلی. اوکرتنک، ضبط و
حفظ اولتمق: بودرس
قولای بللتمور.

بُللمک } بلی. بل ایله ایشلمک،
قازلمق: قوراقلقدن باغلر
بللنهمور.

بُللو } بللوسز. با: بللی، بللیسز.

بُللور } س. [عر. « بلور » دن
اوده یو. Βύρροδεν] دن
نجف طاشی کچی شفاف و پارلاق
طاش و بوکا تقلیداً یاپیلان خاص
جام، الماستراش.

بُللمک } بللمه. با: بللمک،
بللمه.

بُللایش } س. اوکرتنه، ذهننه قومه،
ضبط و حفظ ایتمه.

بُللی } ص. ظاهر، آشکار، عیان،
میدانده اولان، بدیهی:
بویله اوله جفی بللی ایدی؛ ذکا.
وقی آلتنک وسعتندن بللیدر.
|| بللی ایتمک = اظهار ایتمک،
کوسترمک: خصوصتقی بللی ایتمور.
|| بللی باشلی = معروف، معتبر.
|| بسبللی = پک آشکار.

بُللی } ص. شویله ویا بویله بل و میا.
{ نی اولان: اینجه بللی.

بُللیسز } ص. ۱. معلوم اولان،
مجهول، غیر معین:
کیدوب کیتیمه جکی بللیسزدر.
۲. فرق اولنه ماز، غیر مشهود،
ناپدید: بابک خرابه لری بللیسز
اولمشدر.

بُللمک } با: بیلک.

بُلند } ص. فا. یوکسک، رفیع،
عالی: بلند آواز ایله =
یوکسک سسله؛ بلند پایه =

مرتبه سی عالی؛ بلند همت = عالی همت.

بلوت } یاخود بلوط. با: بولوت.

بلور } سذ. عر. ج: بلورات. بلور. با: بلور.

بلورسز } ص. ۱. بلای اولیان، فرق اولناز، بلایسز. ۲. ابی فرق اولناز = ظاهر

وعیان اولیان، شبهلی، مشکوک.

بلوری } ص. عر. ۱: بلوریه. بلوردن ویا بلوره متعلق: اجسام بلوریه.

بلوط } سذ. عر. ۱. میشه آغاجی. ۲. پلاموط.

بلوطیه } ص. عر. بنا. فصیله بلوطیه = میشه آغاجنه مشابه نباتات.

بلوغ } سذ. عر. ارکک چوجک ارکک المسی، ارککک سننه ایرمسی: بلوغه، سن بلوغه ایرمک.

بلوک } س. با: بؤلوک.

بلی } د. اوت، های های. [فار-سیدن مأخوذ اولوب شرق جهتلرنده قوللانیلیر.]

بلیک } ص. عر. [«بلادت» دن صش.] عقلسز، احمق، بوک.

بلیغ } ص. عر. [«بلاغت» دن صش.] ۱. حد کفایه ده اولان، چوق، وافر: حسن ظن بلیغ.

۲. بلاغته یعنی دوزکون ومصنع عباره ایله افادهٔ مرام ایدن: شاعر بلیغ. ۳. بلاغته افاده اولان، دوزکون ومصنع: کلام بلیغ، مکتوب بلیغ.

بلیک } یاخود بلین ص. [آجیق دیمک اولان «بل» دن]

کوزلرینی آچوب باقه قالمش، شاشقین، متحیر.

بلیکمک } یاخود بلینک فل. ۱. کوزلری آچوب شا.

شقین شاشقین باقق، شاشه قالمق. ۲. او یقودن صیجریه رق قالقوب اطرافه شاشقین شاشقین باقق.

بلییه } سذ. عر. ج: بلیات. بلا، مصیبت، مشکلات.

بلم } د. باء مفتوحه ایله باشلار بعض صفتلره ادخال اولنهرق مبالغه بیان ایدر: بم بیاض.

بمعناه } بنه اومعنايه ماليله مستعمل ترکیب عربیدر.

بن } ص. [ضمیر شخصینک مفرد متکلمیدر] انا، من. مضاف الیهی: بنم، مفعول الیهی: بنگا، مفعول بهی: بنی؛ بندن، بنسز، بنجه. ظرافت ایچون بوضمیرک یرینه: بنده کز، قولکز، ثناکا. رکن، مخلصکز، داعیکز تعبیرلی. ده قوللانیلیر. || سنلی بنلی = تکلیفسز، لالابالیانه؛ سنلی بنلی کورشمک بریله انشای مصاحبه ده سن، بن دینله جک قدر تکلیفسز بولنق.

بن } سذ. عر. [«ابن» دن بن مخفف] اوغل، ولد، زاده: حسین بن علی.

بن } س. فا. ۱. دیب، تمل. ۲. آلت طرف، آشاغی، قیج: بی سروبن = باشسز، قیجسز. ۳. کوک، کوتوک. ۴. آغاج: کلبن = کل آغاجی. || بی سروبن = باشی صوکی بلایسز؛ بی سروبن لافلر

سویلك = مناسبتر سوز سویلك.

بنا } سذ. عر. ج: ابنه. ۱. یایی یاغه، تاسیس: بر بیوک مکتب. ۱. ایتدی. ۲. طیامه،

اسناد، بردعوی ویا مسئلهی بر شیتک اوزرینه قوندیرمه: بودعوی نه به بنا ایدیورسکز؟ [بوایی معناده مصدرتی محافظه ایدر]. ۳. یایی، معماری اثری اولهرق دیوارجی ودولکرمعر.

فتیله وجوده کلش مسکن وسائره، هر نوع اثر معماری: کوزل بر بنادر؛ کارکیر، اخشاب بنا: ابنیه عالیه؛ ابنیه امیرییه. ۴. د. فطک معنا جهتجه تنوعی، متعدی یا لازم یاخود مطاوعت وسائره اولسی. ۵. سفائک اخشاب قسمی، تکنه سی؛ بنا امینی = سفائت تکنه لرینک انشا آتته نظارت ایدن مأمور. || بنا برین = بونک اوزرینه، بناء علیه.

بنا } سذ. عر. [«بناء» دن بنا سمب.] یایی یاغتی صنعتیله یکین آدم، معمار، قلعه. ۱.

بنا } ح. عر. طیانه رق، استناد ایدره رک، مینی ومستند اوله. رق: بوسایه بناء = بوسایه مینی او. له رق، بوسیدن طولانی؛ بناء علیه، بناء علی ذلك = بونک اوزرینه، بوندن طولانی.

بنات } سذ. ج. عر. فد: بنت. با: بنت.

بنادر } سذ. ج. عر. فد: بندر. با: بندر.

بناگوش } س. فا. قولاغک آشا. غی صارقان یومشاق قسمی که کوبه آصیلان پردر، قولاق توزی. عر.

بنام { ص. فا. ب. ادات الصاق. بنام } نام = آد [۱. آدی، مسمی. رستم نامیله بنام بر آدم. ۰۲. مشهور، شهر، نامدار: شاعر بنام.

بنان { سذ. عر. پارمق، پارمق اوجی: مشار بالنان = پارمقله کوستریلیر، مشهور، ممتاز.

بنت { سذ. عر. ج: بنات. قیز، کریمه، دختر: زینب بنت علی. || بنت عنب، بنت العنب = شراب، خر. || ه. بنات نعلش = دب اکبر جمله کوییه سنده بولنان یدی نجم ثابت.

بنج { سذ. عر. فا. « بنجک » دن معرب } بالک اونی و تخمی دینان بر نبات طی که منوم و کوز بیکنی آجرق خاصه سنی حائزدر.

بند { س. فا. ۱. باغلامه، ربط، قید: بند ایتمک = باغلامق. ۲. کندی حکمی آلتنه آلمه، آریله میه جق و هر خصوصه تابع اوله جق صورتده جلب ایتمه: کندینه بند ایتمک. [بواکی معناده مصدریت افاده ایدر.] ۳. باغ، رابطه، قید: بند آهنین. ۴. بو. غوم، مفصل، بوغماق: قامشک بندلری. ۵. قانون و قواعد کتا. بلرنده رقم مختنده و یا رقمز فقره، ماده: ایکنجی فصلک بشنجی بندی. ۶. یوکسکدن صو. بی آقیمق ایچون پایلان کورلی و یا دوز صو بولی یا خود صوینی بریکدیرمک ایچون پایلان سد. ۷. غزته و امثالی. اوراقه درج اولنان مقاله، بحث: بند مخصوص؛ بند یازمق. ۸. د. مختلف القوا.

فی بر قاج قسمدن مرکب بر منظومه تک هر قسمی نه پاینده عیناً تکرار و یا همقافیه اوله رق ایراد اولنان بیت که برنجی تقدیرده منظومه به « ترجیع بند » و ایکنجی تقدیرده « ترکیب بند » دیرلر. = ص. ۱. باغلايان، ربط و قید ایدن [بومعنا ايله صتر. تشکیله کیرر:] دیوبند = دیو. لری باغلايان، پایند = آباق باغلايان، یاز، بوقاغی. ۲. باغلايش، باغلی مربوط، مقصد: [کذا صتر. تشکیله کیرر:] زنجیر بند = زنجیره باغلی.

بندَر { س. فا. عر. ج: بنادر. بندَر } تجار تکاه اسکله: از میر بیوک بر بندردر.

بندَرک { س. فا. [لغت آنفه. نك مصغریدر.] ۱. کوچک اسکله. ۲. بوغاز ولیمان آغزلرنده پایلان کوچک قلعه [« مندرک » لغتی بونک غلطیدر. با: مندرک.]

بندَرگه { و بندرگه. س. تجا. بندَرگه } رنگاه اسکله. « کاه » و « که » علاوه سی زانددر. [س. فا. ج. فد: بنده. با: بنده.] بندهکان یازمق خطاددر. [

بندگی { س. فا. بندهک، قولق، عبودیت.] بندهکی یاز. ماملی. [

بندَه { س. فا. ج: بندگان. [« بستن » فعلدن سم.] ۱. باغلی، طوتساق، اسیر. ۲. کوله، قول، عید: بنده درم خریده = آنچه ايله صاتین آلمش کوله؛ بنده دیرینه = اسکی قول.

۳. منتسب، منسوب، مخلص، تابع: او فلانک بنده سیدر. || بنده خانم = قولکیزک اوی، اوم. || بنده زاده م = قولکیزک اوغلی، اوغلم. || بنده کز، بنده لری = قولکیز، چاکر لری، بن؛ برا. در بنده کز. = ج. بندگان = طوغریدن طوغری به خدمت شاهانه ده بولنانلر.

بندَه پَرور { ص. فا. [بنده = قول. پروریدن = بسلمک] منسوبینی قایروب قیض ورفا. هلهینه چالیشان، منم.

بندَه پَرورانه { ص. فا. منسو. بدینی قایران افندی به منسوب و یا شایسته اولان: الطاف بنده پرورانه. لری.

بندَه پَروری { س. فا. بنده پر. ورك، کندی منسوبینی قایره.

بندَه لِك { س. قولاق، کولهک، عبودیت.

بندَه نواز { ص. فا. [بنده = قول. نواختن = اوخشامق] کندی منسوبینی اوخشایوب تلطیف و تسریر ایدن.

بِنصِر { سذ. عر. اورته پارمقله کی پارمق، آدسز پارمق، بوزوک پارمقی.

بِنغِلدِاق { س. بکی طوغمش چو. جفک قفاستک یومشاق اولان اوست طرفی که تپه سیله آلتی آره سنده در، یا فوخ.

بِنغِلدِاق { فل. خفیف صو. رتده اوینایوب دپتره مک.

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } « بشفه »
بَسْمِشِح { دن معرب } منكشه،
بشفه .

بَسْمِشِح { سذ. فا. } منكشه دینلن
بَسْمِشِح { كوزل رایجهلی كوپك
چچك .

بَسْمِشِح { سذ. فا. عمر. } بئج وتر. بان
بَسْمِشِح { دینلن نبات و تخمچی كه
آفیون كبی او یوشدیران
مکیفاتنددر .

بَسْمِشِح { بنگلی، بنگلنمك. } با. بلك
بَسْمِشِح { وسائره .

بَسْمِشِح { ص. بنگ تریاکیسی .

بَسْمِشِح { سذ. تریاکیلك بوتدقلری
بَسْمِشِح { بنگ معجون .

بَسْمِشِح { سذ. كندی نفسنه چوق
بَسْمِشِح { اهمیت ویرنك حالی، انا -
نیت، غرور، كبر .

بَسْمِشِح { ضمیر شخصینك مفرد
بَسْمِشِح { متكلمی اولان « بن »
لفظنك مضاف الیهیدر } تملیک
و منسوبیت بیان ایدر : بئم اوم ،
بئم ایشم، بئم اوغلم، بئم کیتمه .

بَسْمِشِح { فت. تصرف و تملك
بَسْمِشِح { ایتك، برشی حقتنده
فضولاً بئدر ادعاسنده بولنق :
بندن آلدیفی كتابی بنسهدی ؛
هر كسك اشعارینی بنسه یور .

بَسْمِشِح { بندیرمك و سائره . با :
بَسْمِشِح { بئنمك و سائره .

بَسْمِشِح { ضم. تملیک بیان ایدر ضمیرك
بَسْمِشِح { مفرد متكلمیهیدر ؛ بئمکی،
بئمكینك، بئمكینه، بئمكینی، بئمكیلر
الخ : سزك آتکز اییدر اما
بئمکی ضعیفدر .

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } « ابن دن »
بَسْمِشِح { اوغلق، اولادلق .

بَسْمِشِح { ضمیر شخصینك مفرد
بَسْمِشِح { متكلمی اولان « بن » ضمیر.
بئنك مفعول بهیدر : بئی كور -
دی ؛ بئی بیلیر میسكز ؟

بَسْمِشِح { سذ. جم. عمر. } « ابن » لفظنك
بَسْمِشِح { جمع مذكّر سالمی اولان
« بنون » لفظنك حالت جری
اولوب، لسانزده دائمًا مضاف
قوللا نغله، تثنیه نونی ساقط او.
لور . بعض قبائل و خاندانلر
اسامیسنده بولنور : [بئی
اسرائیل = اسرائیل اوغلری ؛
بئی امیه = امویلر .

بَسْمِشِح { سذ. فا. تمل. اساس .
بَسْمِشِح { سذ. عمر. } یایی، بنا .
بَسْمِشِح { سذ. عمر. } وجود بناسی،
بَسْمِشِح { ذی روح بدنك حال طبیعیسی
و صورت تشكلی : بنیه سی
صاغلامدر ؛ قوی البینه = بنیه سی
قوتلی ؛ ضعیف البینه = بنیه سی
ضعیف .

بَسْمِشِح { سذ. قرینه اشارت ایچوندر،
بَسْمِشِح { بعیده ایچون اولان « او » مقابلی،
هنا، این : بو آدم، بو طاغ، بو
ایش، بو کتابلر، بو، بونك، بوگا،
بونو ؛ بونلر، بونلرك، بونلره،
بونلری ؛ بونده، بوندن، بونكاه،
بونكچون . || شو بو = اوته بری،
اوته کی بریکی ؛ شوندن بوندن =
اوتهدن بریدن، هر شیئن -ن . ||
بونه = بوصل ایش ؟

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } « ابو » دن مخفف
بَسْمِشِح { اولوب بعض کنیه لرده بولنور،
پدر، آتا، بابا : بو علی سینا =
ابو علی بن سینا ؛ بو العجب =
عجب، غریب ؛ بو الهوس = هوسه

تابع ؛ بو الفضول = فضولی، بوش .
یاخود بوی . سذ. فا. قوقو،
رایجه : عنبر بو = عنبر کی قوقان ؛
خوشبو = كوزل رایجهلی . || بو .
امید : بوی وفا = وفادارلق
امیدی .

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } جوز بو = كرچك
بَسْمِشِح { هندستان جوزی .

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } قبوده بگلین
بَسْمِشِح { آدم، قپوچی . } باشلیجه
مكتب قپوچیلرینه دینیر . -
فارسی قاعده سنجه جمعی « بوابان »
دخی قوللا نیلیر . [

بَسْمِشِح { سذ. قپوچیتق : فلان
بَسْمِشِح { مكتبك بوابانی مختلدر .

بَسْمِشِح { سذ. جم. عمر. } فد : بادیه .
بَسْمِشِح { با : بادیه .

بَسْمِشِح { سذ. عمر. } هلاك، محو اولمه .
بَسْمِشِح { دار البوار = جهنم .

بَسْمِشِح { سذ. جم. عمر. } فد : باقی .
بَسْمِشِح { یا لکتر شو تعبیرده
مستملدر : وقس علیه البواقی =
قالا نلری ده بوگا قیاس ایت .

بَسْمِشِح { صذ. عمر. } « بول » دن سمه .
بَسْمِشِح { چوق ایشه ین .

بَسْمِشِح { سذ. } (هتدجه دن مأخوذ)
بَسْمِشِح { هتدذن واو جهتده کی آطه .
لردن کلن یاتیجی برجه که توزی
یمکه قونور، فلفل، قره بو بر دخی
دینلیر . اصل ترکیجه سی اصی اوت .
|| قرمز ی بو بر = آرنائود بو بری ؛
یشیل بو بر = بونك تازه سی . ||
طوز بو بر = بهارات ؛ بوچ . لذت .

بَسْمِشِح { یاخود بوگوردك . سذ .
بَسْمِشِح { برجنس بلبل .
بَسْمِشِح { سذ. } صحیحی بوگورك . [
بَسْمِشِح { با : بوگورك .

نوبَرَمَلَك { فت. بوبر صاجق. ||
بج. يافق. }

نوبَرَكِي { ص. بوبر صاجلش: بو
كولباصدى چوق بوبرلى.
|| بج. چوق بهالى. }

نوبَرِيَه { س. اكليل جبل دينلان
|| برجنس نبات. }

بوت { س. ۱. باجنگ بوقاريسى،
قالين طرفى، فخذ، ران:
برقوبون بودى؛ كدى نه بودى
نه؟ بوت كبايى. ۲. ياغسر لوب
ات: بوت كبايى. || قادين بودى
= قيمه ويمورطه ايله يايسلان بر
نوع يمك. كوكرجين بودى
دخى دينير. }

بوتلق { س. زرهك بوده واولغه
|| كان قسمى. }

بوته { س. فا. قويوجى قاليبي. }

بوتين { س. با: بوتين. }

بوجا { ياخود بوجى. س. دوبرمه،
دونديرمه، آقتارمه، نقل:
بوجا اتمك = بردن چوپروب
آقتارمق. }

بوجاق { س. كرشه، زاويه، گنج:
|| بر بوجاغه طيقلق. || اوجى
بوجاغى يوق = يك واسع. || بو-
جاق بوجاق = هر طرف. || كوشه
بوجاق = هر طرف. }

بوجرغاد { س. ارغادلك آغر
|| شينلرى قالديرمق
ايچون مانيوله ايله دونديردكلى
برآت. || كمى بوجرغادى =
طائفه لك دمير آدقلى بويله
برآت. }

بوجك { س. كوچك حيوان،
|| حشرات انواعى، هامه. }

[Insecte] || آتش بوجكى
= قيمندهكى فوسفورى آرائق
آرائق بارلادان معروف سينكك كه

مايسده ظهور ايدر، شبتاب. ||
آغستوس بوجكى = اوراق قوشى،
جرجر. || اكين بوجكى = اكينه
مساط اولان بر جنس يت.

|| اوزون بوجك = ميلان. || اييك
بوجكى = اينك ياپان معروف
بوجك، دود القز. || بوق بوجكى
= خمنفا. || تسبيح بوجكى = قفشه.

|| حمام بوجكى = حاملرده بولنان
بر جنس ايريجه بوجك، قاكرك.
|| خانم بوجكى = قرهلى قرمزىلى
اوچار كوزل بر كوچك بوجك.

|| خرسزلك بوجكى = خرسزلى
تخرى ايدن. || سوموكلى بوجك
= ساليا نفوزك قبوقسى.

|| قودوز بوجكى = ذروح (غا:
قوندوز.) || ماميس بوجكى =
كللى بوزان كوچك بر يشيل

وجلا بوجك. || بوجك قبوغى =
يشيل ايله ماوى آره سنده كوزل
ويارلاق بر رنك.

بوجكلكمك { فل. (اكين، ذخيره
|| وساړه) بوجك پيدا
ايمك، بوجكردن استيلا اولنه.
رق بوزلق، بيتلمك. }

بوجكلى { ص. بوجكى اولان،
|| بوجكلى پيدا ايدنه رك
بوزلمش اولان (ذخيره وساړه). }

بوجور { ص. بودور، اوافق نفك.
|| س. (بلغارجه دن)
بوجوق (ولادت عيسى (عم)
بورطيسى؛ بوجوق قيريمى =
اوزمانكى ات كسىي. }

بوجه { س. و:

بوجى { س. با: بوجا.

بوجوق { ياخود بوجق. با:
|| بچوق. }

بوخو { س. با: بوهو.

بود { س. فا. وارلق، وجود. ذ.

بوداتمق { فت. ۱. آغاجلك ويا
|| اصمه وبانگ بوداقلربنى
كسديرمك. ۲. كسديرمك،
قيصالتق. }

بوداق { س. (اصلى: بوداچق)
|| كوچك بوداق. }

بوداق { س. (اصلى: بوداق) ۱.
|| اينجه وكوچك دال،
غصن، شاخ. ۲. آغاجده و
تخته ده بوداق اثرى، كوزى،
عقده. || بوداق اوزى = تازه
سوركون. || ديش بوداق = بر
جنس اورمان آغاجى، لسان
العصافير. || كوزينى بوداقدن
اسيركه مه مك = هر شينه قارشى
قوشمق. }

بوداقتمز { ص. ۱. بوداقلرى
|| اولميان (آغاج). ۲.
بوداق يرلى وعقده لى او-
لميان دوز (تخته وكراسته). }

بوداقلاتمق { فظ. ۱. بوداقلر
|| سورمك، فروع
واغصان پيدا ايمك، دالاتمق:
آغاج بوداقلاندى. ۲. چتاللا-
شوب مشكل اولمق، پوروز-
لمك: ايش بوداقلاندى. }

بوداقل { ص. ۱. دال و بوداغى
|| اولان (آغاج). ۲.
بوداق يرلى وعقده لى او.

لان (تخته و کراسته) . ۳ .
تفرعات و مشکلاتی چوق اولان:
دالی بوداقلی برایش .

بودالا } بودالاق و سائره . با:
} بودلا و سائره .

بودامق } فتد . اصل: بوغدا .
} مق (آجاج و باغک)
فضله بوداقلری کسمک ویا بودا .
قلربی قیصالتمق : آجاج ، باغ
بودامق . || مج . آصمه بودامق =
بوش لقردی سونلک .

بودانتی } س . بودایچینک کسدیکی
} آجاج و باغ بوداقلری ،
کسلش بوداقلر مجموعی .

بودانمق } مج . بوداقلری کسمک:
} بو باغ دها بوداندا .
مشدر = فل . بر ایشه اعتنا
ایله صارلمق ، اهمیتله کیرشمک .

بودایچی } س . آجاج و باغلرک
} بوداقلربی کسمک
صنعتیله کچین آدم .

بودجه } س . (فر . Budget) بر
} سنهک واردات و مصا .
رفک موازنهسی : فرانسهک
۱۹۰۰ سنهسی بودجهسی ؛
بودجه آچیغی = وارداتک مصارفه
تقابل ایده مه مسیله قارشیلتمز
قالان مصارف مقداری ؛ بودجه
آچیغی قیامق = بو آچیغه قار .
شیلق بولوق .

بودروم } س . (یون . πρόδρομον)
} بر آلتنده کمرلی بویوک
مخزن ، که کیلار ویا زندان کچی
قوللانیلیر .

بودالا } ص . [عر . « بدیل » ک
} جمعی اولان « بدلاء »
دن که « ابدال » ک (مراد فیدر)

عقلسز ، احق ، بوک ، ابله . پاره
بدلاسی = پاره دن بشقه برشی
دوشونین .

بودلاججه } ص . ۱ . احمقجه ،
} ابهاناه : بدلاججه بر
حرکتده بواندی . ۲ . آزامق ،
آحمقه بکزر ، پک عقلی اولیمان :
بدلاججه بر آدمدر . = ح . احمق
واری ، احمققله ، ابهاناه : بدلاججه
حرکت ایدیور .

بودالاق } س . احمق ، حماقت ،
} بلاهت : اونک بودلا .
لفی آشکاردر : بر بودالاق ایتدی .

بودور } ص . پک قیصه بویلی ،
} بویسز ، آچق و قالینجه
بویلی : بودور آدم ؛ بودور آجاج .

بودورلق } س . قیصه بویلیق ، بو .
} یسزلق ، آچالق .

بودوصلامه } س . مج . کینیک
} ایکی باشنده کی
اوموزلق دیرکلرکه اوگورغه
بونلره ربط اولنور : باش
بودوصلامهسی ، قیج بودوصلا-
مهسی . || بودوصلامه دمیری =
قایفک آلتنده باشدن قیجه قدر
اوزانان دمیر لاهه .

بور } س . اصلی ضمه مقبوضه
} ایله عربیدر [۱ . ایشلمکه
غیر صالح و غیر مستوی یر ،
شوره زار ، چوراق یر . ۲ . بو-
لانیق صویک قابده برافدیغی
پاس : بور (وغلطی بورا) باغلا-
مق ، بورجه فوقی .

بور } س . (فر . Bore) کیم . اجسام
} بسیطه دن بر جسم معدنی .

بور } س . (یو . Βορέας) شمال
} روزکاری ، پوراز] بردن

بره ظهور ایدن فرطونه ، پک
شدتلی روز کار : بورا چیمق ،
قویق ، پاتلامق = ظهور ایتک ؛
بورایه طوتلق . || مج . پک شدتلی
تکیدر و تعزیر .

بور } س . بو محل ، بو یر : بورا
} آدمیری چالیشقان اولور ؛

بورانک میوهسی مبدولدر ؛ بو-
رایه براقه چیمیسکیز ؛ بورالری ده
کورمش اولدق . - اکثریا
ضمیره مضاف اوله رق قوللا .

بوزاکر } نیلیر : بورام آغریور ؛ بوراکر
} قرارمش ؛ بوراسی : چوق او-
جوزلقدر . || بوراسی ، بورالری =

بو حال ، بو صورت ، بو کیفیت :
اصل بوراسی مطلوبدر ؛ بورا .
لرخی ایجه آکلاملی . = ظم .
[حروف الصافله ویا مفعول

ایله صورتنده] محل قریبه
اشارت ایچوندن ، هاهنا ، اینجا :
بورایه کل ؛ بوراده قال ؛ بورا .
دن کجدی ؛ بوراجه ییلیموز .

[محل بیمده اشارت ایچون
« اؤرا » و متوسط ایچون
« شورا » قوللانیلیر .]

بورغان } س . بورام بورام دو-
} نهرک قار ویا یاغمورله
قاریشیق اسن شدتلی روز کار ،
فرطونه : بر بوراغانه طوتلدق .

بوراق } س . (عر . « بورق »
} دن . بورده . فا . « بوره »
دن . Borax صورتنده اورویا
لسانلرینه ده کچمشدر . [کیم .
آلچی طاشی ، تکار معدنی .

بوراق } ص . زراعته غیر صالح ،
} (شوره زار) یر .

بورام } ح . دونوب طولاشه رق
} شدتله وهواده قاصرغه

کسي بر نوع کر دابلر تشکیل
ایده رک یاغنی تصویر ایده رک
مکرر قوللانیلیر: بورام بورام
قار یاغیوردی: بورام بورام
دومان چیقیوردی. || بورام
بورام ترلک = افراطله ترلک.

بوران } س. بوراغان. بلا بو.
} راغان.

بورانجه } س. صیغیر دیلی انوا.
} عندن بر نبات.

بورانچینه } س. [یتا.] مقره
} دیلنک برنجدن او.
لان زیوانه سی.

بورانی } س. برنجه قادری سیق
} اسپناق ویا دیگر سبزه
یککی. [ما مون خلیفه نك تزوج
ایتدیکی بوران دختک جهازندن
اولان مشهور اینجیلی یشیل
خالیه رنگجه بکز دیکچون بو
اسمله تسمیه اولمشدر.]

بورانیجه } س. [بلغارجه دن]
} روم ایلی چاپلرنده
قوللانیلان بیکساره کوتوکن
معمول تکنه کسي بالیقی قایفی.
بورترمق } یا پورتارمق بلا:
} بورتمق.

بورتلاق } س. طوموز یاوریسی.

بورتلاق } ص. طاشلق، چا.
} قیللق (یر).

بورتلماق } فل. (بوز) بورشمق،
} بورتوق بورتوق
اولوق.

بورتمق } فته. بورشدیرمق، صو.
} مورتمق.

بورتون } س. ساقده طوب
} طاشیر بیوک حرب

مأثونه سی .

بورج } س. اعاده اولمق اوزره
} فائضله ویا فائضسز آلنان

آچمه، ویره جک، دین، قرض؛
بورج آلمق، ایتک = استقراض
استدانه ایتک؛ بورج ویرمک =
اقراض، ادانه ایتک، ویا بور.
جنی اوده مک؛ بورجه کیرمک،
باتمق = چوق بورج ایتک،
مستغرق دیون اولوق. || مج.
وظیفه، وجیبه؛ بوین بورجی =
وظیفه ذمت.

بورج } س. دیگر آغاجلرک او.
} زرنده بیتن بر نبات، که
مخمنه مجار اوزوی دینلوب،
اوکسه معجوتی یاغنده قوللا.
نیلیر، دلوق.

بورج } س. [عر.] «برج» دن
} اوده یو. Πύργος دن |
بلا: برج.

بورجلاتمق } فط. بورجه کیر.
} مک، بورجه
باتمق، بورجلی اولوق.

بورجلی } یا بورجولو. ص. ۱.
} یون، غریم، ویره جکللی. ۲.
} مجبور، مکلف: بو ایشی یاغنه
بورجلی یم. ۳. منت آلتنده
قالمش، منتدار: او آدمه قارش
بورجلی قالدق.

بورچاق } س. صیغیرله یدیریلن
} یووارلاق دانله حیو.
بات نوعی، جلابان: آق بورچاق،
قره بورچاق = بونک جنسلی.

بورچاق } ص. و:

بورچوک } ص. بورلمش، بو.
} کاش، لوله لوله:

بورچاق، بورچوک صاج = جمعد.

بورچین } س. کیمک دیشیسی.

بوردا } یاخود بۆرده. س. [یتا.]
} Bordo [مج. کیمک باش
یانی؛ بوردا ایتک = یان یانه ینا.
شمق، رامیه ایتک .

بوردهغان } س. قولوچقه.

بوردرمق } فته. (ارکک حیوا.
} (نی) ایتک، ایکدیش
ایتدیرمک .

بورسه } (فر. Bourse) صرافلرله
} اوراق تقدیه و تحویلات
آلیش ویریشی ایدنلرک طویلا.
نوب معامله ایتدکلی محل
مخصوص که امور صرافیه و هر
نوع اوراق تقدیه نك مرکزی
ورایجلرینک محل تعیینیدر:
پارس بورسه سی؛ بورسه جد.
ولی، بوصوله سی = تحویلات و
مسکوکات و سائر نك هر کو.
نکی رایجی کوسرتیر جدول؛
بورسه قوه یدیری = طرف حکو.
متدن بورسه ده بولنان مأمور.
بورشدیرمق } یاخود بروشد.
} یرمق. فته. ۱.
بر شیئک دوز کونلکنی بوزوب
غیر منتظم صورتده قات قات
وقیرمه لی ایتک، اوتیسنی بوز.
مق: کاغدی، قاشی بورشدیر.
مق. ۲. خوشلانامه علامتی
اوله رق (بوزی) طوبلایوب
قات قات ایتک، عبوسلق کو.
سترمک: یوزخی بورشدیردی.
۳. (دیلک) طوبلایوب چکامسنی
موجب اولوق: بو شروب دیل
بورشدیربور.

بور شقق { یاخود برو شقق. س.
ص. تر. «بور شقق»
دن مأخوذ روجه دن [دیل
بورش دیران شراب.

بور شقق { یا برو شقق فل. ۱.
چکیلوب طوبلانغتی،
تقبض ایتمک: اختیار لقدن یوزی
بورشמש. ۲. اوتیسی دوزلکی
بوزیلوب قات قات و قیرمه قیرمه
اولقی، سولپومک: کاغد، ثواب
بورشدی. ۳. قورویوب طو-
پلانغ، صولقی: چیچک بورشدی.
۴. (دیل) اکشی برشیئدن قا.
شوب طوبلانغرق چکلمک:
اریکدن دیلم بورشدی.

بور شمه { یاخود برو شه. س.
بور شقق فعلی. ۱:
بور شقق.

بور شوق { ص. یاخود:

بور شیق { ص. ۱. چکیلوب طو-
پلانغ، تقبض ایتمش:
بور شیق یوز. ۲. اوتیسی و
دوز کونلکی بوزلمش: بور شیق
کاغد، قماش.

بور صوق { س. یشیل آغاج انوا-
عندن بر آماج طراق
سروی.

بور صوق { بور صومق. ۱: پور-
صوق، پور صومق.

بورغانه { س. [یتا]. بجز خلطک
قالینغتی اولمکه مخصوص
دایکلی تخته.

بور غاج { س. و:

بور غاجق { یاخود بور غاشیق.
س. قاریشیق وطو-
لا شمش شی*.

بور غاجلانغق { فط. بورشوب
قارمه قارشیق
اولقی.

بورغو { س. ۱. دونه رک تخته و
سائره دلمکه مخصوص
آلت. بیوکنه و مقوس اگر تی
برصاهله دوندیریلن نوعنه مثقب
(مثقاب) دیرلر. ۲. طپسا و
سائره جیقارمغه مخصوص وینه
دوندیریلرک قوللایلان آلت.
|| ویده بورغوسی = ویده چویره.
جک آلت که اوجی یاصیجه بر
دمیر قلمدن عبارتدر، طورنه
ویده.

بورغول { س. [غا. بولغور]
قائناذیلوب قورو-
دلقدن صکره قیردیریلوب برنج
یرینه پلاو پیشیرمه یارایان
بوغدای: بورغول پلاوی.

بورغولامق { فته. ورغو ایله
دلک.

بورغومق { یا بورغومتق فته.
عضوک برینی بوروب
اینجیتمک.

بورقلمق { یا بورغولمق فل. و:

بورقمق { فل. ۱. (عضوک بری)
بوریلوب اینجیتمک:
قول، آباق بورقمق. ۲. (بغای)
دکرمنده قیریلوب بورغول
اولقی.

بورقولق { ص. بورلمش، اتمش،
ایکدیش اولمش (آت).
بورق { س. «بورمق» دن [خور:
دن ویا یوفته دن یاپیلوب
ایچنه قییمه یاپینیر ویا سبزه و سائره
قونقله تپسیده ویا طاووده پیشن
یمک انواعی: پینیرلی، قییمه لی
بورک، صو بورکی، پوف بورکی،

صیغاره بورکی، تاتار بورکی.
بورک { س. تق. بووارلاق و کورکنز
باش قابی، قلیاق. || بک
بورکی = قاتمرلی خروس ایسکی
(چیچک).

بورکچی { س. بورک پیشیروب
دکاننده ویا سوقاقده
صانان آدم.

بورکچیلک { س. بورک پیشیروب
صانان آدمک صنعتی.

بورلمق { فل. بجز. ۱. بوکک،
چویرمک، التوا ایتمک.
۲. دونمک، طولانغق: ایپ
آیاغنه بورلدی. ۳. چویریلوب
اینجیتمک: قول، آباق بورلق.

بورلمه { س. بورلمق فعلی. ۱:
بورلمق.

بورمهق { فته. ۱. دوندیروب
بوکک. قیویرمق:
بییق بورمق. ۲. پارمق آره-
سندنه قیویروب قوپارمق، صیقیمق
جیمدیکلمک: اتنی بوردی. ۳.
قیویروب اینجیتمک: قولنی، آیا-
غنی بوردی. ۴. انه مک. ایکدیش
ایتمک، اخصا ایتمک: آتی بورمق. ۵.
دلک، ثقب ایتمک. ۶. سانجیتمق:
قارم بوریور. || بورن بورمق
= بکنمه مک، استخفاف ایتمک. ||
بییق بورمق = قورلمق. || دیل
بورمق = (ککره شی*) دیلی
بورش دیرمق. || طوداق بور-
مق = آغلیانه جق اولمق. || قول
بورمق = غلبه چالمق. || قولاق
بورمق = اخطار وایقاز ایتمک.
|| بوره بوره اوینامق = پار-
مقملری چاپاره کبی اویناده رق
رقص ایتمک.

بورمه } س. ۱. بورمق فعلی،
 } چویرمه، دوندیرمه،
 قیویرمه. ۲. انه مه. ایکدیش
 ایتمه. ۳. بورلش شیء شکلی،
 شکل حلزونی. ۴. ویده لی اکسر،
 ویده. ۵. معده ویا باغرضاقلر
 بورلیورمش کبی قارنده حس
 اولنان شدتلی وجع. ۶. موصلق،
 لوله. ۷. آچلش خموری قیویره.
 رق یابدقلری بر نوع خور طاد
 تلیسی که صارینی بورمه دخی
 دینیر. = ص. ۱. بورلش،
 قیویرلش، قیوریق: بورمه
 صاریق. ۲. بورلش کبی حلزون
 شکلنده، حلزونی، بورمه لی:
 بورمه مناره، دیرک. ۳. انمش،
 ایکدیش: بورمه آت.

بورمه لی } ص. بورلش و قیویر-
 } لمش کبی حلزون
 شکلنده: بورمه لی دیرک، مناره،
 صاریق.

بورن } س. [نونک تحریکی حا-
 } لنده ظاهر اولدیغی کبی
 اصل «ر» ساکن اولوب، مجرد
 اجتماع ساکنین دفعیون ماقبلنه
 تبعاً مضموم او قوندیفندن،
 «بورون» وهله «رون»
 یازلمسی غلط فاحشدر. [۱.
 یوزک اورته سننده ایکی قاشک
 آره سندن آغزک اوستنه دک
 وایکی یشاق وکوزک بیننده
 اوزانان و تنفسه وقوقلامه یارار
 ایکی دلیکی اولان چیقندیلی
 عضو معلوم، انف، بینی. ۲.
 اوج: قلمک بورنی، مومک بورنی
 کسمک. ۳. دکیزک ایچنه کیرمش
 وطاغلق طاشلق قره اوجی،

رأس: بوز بورن. [آچفسنه
 دیل دیرلر.] ۴. مج. کبر، غرور،
 نخوت: بورنی بیوک = متکبر.
 || ایت بورنی = یسانی کل. ||
 بورن اوقی = انقیهه. || بورنی
 اوچنده = پک یاقین، تاقارشیننده،
 یانی باشنده. || بورن بورنه =
 باش باشه، یاقیندن قارشلی قار-
 شییه. || بورن پرده سی = بورنک
 ایکی دلیکی آره سننده کی زار.
 || بورندن دوشمک = چوق بکزه.
 ملک: قیخ دیمش بورنندن
 دوشمش = بویننه چوق بکزین
 خنده مستملمدر. || بورن سور-
 تمک = آچقجه سنه صوقلق، کاسه.
 لیسلك ایتمک. || بورن شیشیرمک
 = تکبر ایتمک، کبرلیمک. || بورن
 قانامق = بورندن قان کلک؛ مج.
 قان دوکلک. || بورن قبارمق
 = تکبر ایتمک. || بورن قننادی
 = بورن دلیکاریک قیاقلری. ||
 بورندن کلک = بر حضور
 وانبساط عقیننده بر عکس حال
 کوروب زحمت چکمک: آنا-
 مدن امیدیکم سوت بورنندن
 کلدی. || چیچکی بورننده = پک
 نازه (میوه). || طانه بورنی
 = یر آلتنده نباتاتک کوکلرینی
 کسر مضر بر بوجک. || قارغه بو-
 رنی = منقاری بر نوع چنکالی
 قیصاج.

بورناز } ص. بیوک و منقاری الشکل
 } بورنی اولان (آدم).

بورندروق } س. و:

بورندوق } س. سرت آتلی
 } تیمار ایدرکن ضبط

ایتمک ایچون بورنلرینی صیقمغه
 مخصوص نخته قیصاج.

بورندی } س. [«بورمق» دن]
 } باغرضاقلری بورار
 کبی قارنده حس اولنان شدتلی
 وجع، بورمه.

بورلس } س. با: برنوس.

بورلساق } س. صغیر و دوه.
 } لری ضبط ایچون
 بورنلرینه اوردقلری نخته
 قیصاج.

بورلسز } ص. بورنی دوشوک
 } ویا پک کوچک و باصیق
 اولان.

بورلسزلق } س. بورنی دوشوک
 } ویا پک کوچک و
 باصیق اولان آدمک حالی.

بورنی } ص. ۱. بورنی اولان:
 } بیوک، کوچک، باصیق
 بورنی. ۲. سیوری اوجی او-
 لان، اوجلی. ۳. مج. کبرلی،
 متکبر، عظمتلی.

بورنمق } فل. (قارن) باغز-
 } صاقلر قیورلیورمش
 کبی شدتله صانجیمق.

بورنمک } فط. با: بورونمک.

بورنوز } س. با: برنوس.

بوروزن } با: بۆری،
 } بۆری زن.

بوروش } س. [«بورمق» دن] باغز-
 } صاقلری قیوروب قوپاریر
 کبی شدتلی قارن آغزیسی، بو-
 رندی، بورمه.

بوروش } یا بورش. س. [«بور-
 } مق» دن] قارنک شدتله

وباغصاقلر قیوریلوب قویاریلیر
کچی صانجیسی، بورندی .
} ص. [«بوروق» دن] ۰۱
بوروق } بوریلوب اینخیمش :
بوروق قول . ۰۲ . آغز بورو-
شدران .

} س. [« بوروق » دن]
بوروم } بورمه، قیوروب قو-
پارمه . = ح. قیوروب قو-
پارمغی تصویر ایدر : بوروم
بوروم قویارمق .

} س. ۰۱ . بۆرؤمه . قاتلامه ،
بوروم } قاتلايش . ۰۲ . بۆرلمش ،
قاتلامش شی : بر بوروم قایماق .
} س. قوزه کچی بو-
بورومجک } ماقاتلمش شی .

} فت. [اصلی : بۆرگؤ-
بورومک } مک] ۰۱ . صارمق ،
لف ایتک : باشنی بر تول ایله
بورودی . ۰۲ . اطرافنی آلمق ،
احاطه ایتک، قایلامق : اورته لغی
سیس بۆرؤدی ؛ دومان کوز-
لرمی بۆرؤدی .

} س. ۰۱ . عجله ، باشدن
بورؤمه } صاومه، اهمیت ویر-
مکسزین چابق بیتریورمه . ۰۲ .
باشی اورتیلی، قیالی، ایضاحات
وتفصیلات ویرمکسزین طویدن
افاده .

} بورونسز، بورونساق
بورون } وسائره . با : بورن و
سائره .

} س. ۰۱ . اییک بوجکی
بورونجک } قوزمسنک تلی، خام
اییک . ۰۲ . بویله اییکدن مھمول
ایجه بز .

} فط. ۰۱ . اورتمک ،
بورونمک } صارمق : احرامه
بوروندی . ۰۲ . باشمق طوتمق :
خاعلم بوروندیلمی ؟

} و بوره . با : بؤرا و بورا .

} یاخود بۆرؤ . س. ۰۱ . ایچی
بوری } بوش استوانه، انبویه :
قورشون، دمیر، صاج بوری ؛
صوبه بوریمی . ۰۲ . دیلسز و
پرده سز اوله رق نفسله چالینان
برچالغی آلتی که حلزوننی شکل بر
معدن بوریدن عبارتدر : بوری
چالمق ؛ یوف بوریمی . || مج .
بوش، صاچه، معناسز شی . ||
بوری کچی اوتمک = کور سسلی
اولق و یا معناسز و مناسبتسز
سویلمک . || آجاج بوریمی =
استرامونیه . || بوری چیچکی =
ترنجی بوری کچی بر چیچک که،
چارطاقه چیقار و دیواره طیرمانیر .

} س. فا . حصیر، نطع . ذ .
بوریا }
} یا بوروزن . س. تر .

} بوری زن } بوری . فا . زدن =
اورمق ، چالمق . غا . تعبیر .
زبانزدی : بؤرازان [عسکره
قوماندانک تعلیمات و تنبیهاتی
تبلیغ، ومثلا یمک، اویقو و
سائره وقتلینی اعلان ایچون
بوری چالمق مکف اولان و
میدان حربده قوماندانک یانندن
آیرلیان چاوش و یا نفر .

} س. [یسا .] مج . پاپا
بورپناه } فینفونک یاچه ایچی .

} س. [یسا] مج . مایستره
بورپسه } و غایه یلکنلیننی چکن

ایپ . || بورینه پاته سی = یلکنلرک
ایکی اوجنه باغلانوب اورته سیندن
بورینه په طوئدیریلان خللاط .

} س. صوئوقدن طوگمش
بوز } صو، جمده، یج : قار بوز، ||
مج . پک صوئوق شی . || بوز
باغلامق ، طوئتمق = اوستی
طوگمق . || بوز بوجکی = برجنس
بوجک . || بوز چوزلمک = بوز
ایریمک . || بوز چیچکی = برنوع
قلیه اونی . || بوز کچی ات = پک
یاغلی . || بوز کسملک = پک زیاده
صوئومق .

} ص. طوپراق و دوه توبی
بوز } رنکنده اولان، اغبر : بوز
عبا . || بوز بقال = آردیج قوشنه
بکزر بر جنس بهار قوشی . ||
بوز طوغان = ۰۱ . طوغانک بر
جنسی . ۰۲ . طوغان باشلی چوماق،
طوپوز . ۰۳ . برنوع آرمود .

} س. با : بۆزه .

} فل . بوز رنکنی آلمق ،
بوزارمق } بوز رنکنده کؤ-
رنمک : قیزاروب - بوزارمق =
اوتامه دن و یا دیگر بر سبیدن
بکز متلون و متغیر اولقی

} یاخود بوزاغو و یا بزاق .
بوزاغی } س. ایشک کؤچک
یاوریسی، هنوز سوتدن کسمله مشی
[کسلمشه طانه دیرل] ، مجل .
— فیل، کرکدان، زرافه کچی حیوا .
ناتک یاوریلمینه ده اطلاق او-
لنور . || بوزاغی بورنی = آرسلان
آغزی دینان چیچک بیانیسی .

} فل . [زبانزدی :
بوزاغیلامق } یزلامق] (اینک
وامثالی حیوانات) یاوریلامق ،

طوغورمق: ايشك، مانده بو. زاغیلادی.

بوزاغیلیق { س. ۱. اوتلاق و چایرك دردیچی و صوك دفعه بیلمسی. ۲. اوج سنه ایشلنیوب حیوان یایلان تارله؛ بوزاغیلیق بوزمق = بو صورتله ترك اولمش تارلهینی آچق.

بوزان { ص. اخلال وفسخ ایدن. } با: بوزمق. || او یون بوزان = خویر، آرقداشلرینه اویماز (آدم). || خاطر بوزان = خاطر صایماز، خاطر شکن. || دوزن بوزان = هادم اللذات.

بوزجه { ص. ۱. بوز رنگنه ایشلمه مش، خام وچایلیق حالنده (طوبراق). || بوزجه آطه = جزایر بحر سفیددن (تندوس) جزیره سی.

بوزخانه { س. (تر. بوز. فاه. خانه) یاز ایچون قیشدن بوز صاقلادقلری ویا ماکنه ایله یابدقلری، بوزلق.

بوزدکله مک { فل. بوزیلوب او تورمق.

بوزدیرمق { ق. ۱. بالواسطه سوق واجبار ویا مساعده ایتمک، اخلال ویا تحریب ایتمیرمک: بن یایدیم ایشی کیمسه یه بوزدیرم. ۲. آنچه تبدیل، اوفاقلغه تحویل ایتمیرمک: برلیرا بوز. دیره جنم.

بوزراق { ص. بوز رنگنه چالار، بوزجه.

بوزشدیرمق { ق. آرالینی آچق، اخلال

بین ایتمک: محبتی چکه میوب بزى بوزشدیرمق ایستورلر.

بوزشتمق { ف. آرا آچلیق، محبت مبدل منافسه اولمق، آرایه برودت کیرمک: اول چوق احباب ایدک اما صکره بوزشدمق.

بوزشمه { س. آرا آچله، محبتک برودته مبدل اولسی.

بوزشوق { یاخود بوزشوق. ص. آره سی آچلمش، حسن مناسباتده اولیان، بریله آره سنه برودت وخلاف کیرمش اولان: فلانله برسبیدن طولانی بوزشوق ایدک.

بوزشوقلق { یا بوزشقلیق. س. آرا آچقانی، برو. دت، منافرت، قطع مناسبات: آرالنده بر بوزشوقلق واردر.

بوزغون { ص. ۱. بوزلمش، پر. ۲. یشان، خراب.

مغلوب. منهزم: بوزغون عسکر. = س. ۱. بوزلمه. پریشانلق، خرابیت، خرابی. ۲. مغلوبیت، انهزام. || بوزغون ویرمک = صیتمق، مغلوب وپریشان اولمق. بوزغونلق { س. ۱. پریشانلق، خرابی. ۲. مغلوبیت، انهزام.

بوزلانمق { فل. ۱. بوزنده بوز (طومق، اوستی طو. شتمق: حوض بوزلانندی. ۲. (آینه ویشه) طومانانمق، رطوبت حسینله شفافلی غائب ایدوب بوزلی کبی کوریمک: صراحی بوزلانمش.

بوزلق { س. بوز حفظ ویا اعمال اولنان محل، بوز محلی، بوزخانه.

بوزلمق { فل. ۱. دوز کونلکی غائب ایتمک، متغیر اولمق:

بوکتاب بوزلدی؛ باغچه باقلامه. دن بوزلمش. ۲. خراب وویران اولمق، ییقلمق: دیوارلر بوزلمش. ۳. معطل وبطال اولمق، ایشلر وقوللانماز اولمق: ساعت بو.

زلدی. ۴. فنا بولمق، محو ونابود اولمق، فسخ و لغو اولنمق: او اصول شمدی بوزلدی.

۵. کوتیلمک، فسالشمق: بو چوجفک تربیه سی بوزلدی؛ یاغوردن یوللر بوزلشدر. ۶. چوریمک، تمفن ایتمک ویا کشیمک:

بوات، بومک بوزلمش. ۷. مغلوب و منهزم اولمق، بوزغون ویرمک: دشمنک فلان فرقه سی بوزلدی. ۸. غیر مأمول، ترس بر جواب آلمغه محجوب وشرمنده اولمق: زواللی چوجق او جوابدن بوزلدی. ۹. ضعیفلامق، بکر صولمق: خسته. لقدن چوق بوزلمش.

بوزلمک { فل. ۱. چکیلوب طو. پلانمق، اکتزاز ایتمک:

سیکیرلری بوزلدی. ۲. بورشتمق: دریسی بوزلمش. ۳. طویلانوب دوشیرلمش اوتورمق: برکوشه یه بوزلدی. ۴. چکیلوب کوتلمک: کوزلری بوزلمش.

بوزلمه { س. بوزلمق فعلی. با: بوزلمق.

بوزلمه { س. بوزلمک فعلی. با: بوزلمک.

بوزلی { یاخود بوزلو. ص. ۱. باغلامش: بوزلی کول، دره. ۲. صوئومق ایچون ایچنه بوز قونمش: بوزلی صو، شربت.

۳. اوزری بوز کبی اولوب
شناغلنی غائب ایش: بوزلی جام،
بارداق. ۴. اوزرنده آق لکه -
سی اولان : بوزلی الماس،
زمره د.

بوزمق { فتہ: ۱. دوزگونلکنی ازاله
ایتمک، متغیر ایتمک :
اوطه یی دوزلتشم کیم بوزدی؟
۲. خراب و ویران ایتمک : باغچه نک
دیوارینی بوزمشر. ۳. معطل
و بطلال ایتمک، ایشلن برحاله
کتیرمک : ساعتی بوزدی. ۴.
ازاله و فسخ و لغو ایتمک: او اصولی
بوزدیلر. ۵. افساد، اخلال
ایتمک : تربیه سز آملرله کو -
ریشمه سی اخلاقنی بوزدی؛
یاغمور بوللری بوزمش. ۶.
طوقتمق، ضرر ایتمک : خام میوه -
لر انسانی بوزار؛ شکر معدنی
بوزار. ۷. کری آلمق، نقض
ایتمک : یمینی، بازارلنی بوزدی.
۸. مغلوب و منهزم ایتمک :
دشمنک بر فرقه سنی بوزدی.
۹. غیر مأمول برترس جوابله
محبوب ایتمک : هرکسک
اوکنده آدمی بوزمق اینی شیء
دکادر. || آبدست بوزمق = دفع
حاجت ایتمک. || آغز بوزمق
سوگمک، شتم ایتمک. || استیفنی
بوزمق = امور ایتمک. || اوروج
بوزمق = افطار ایتمک. || باغ
بوزمق = اوزوملری طولامق.
|| تارله بوزمق = آچق، ایشلمک.
|| لطیفه یه، شقه یه بوزمق = جدی
صورتده باشلامش برسوزی
لطیفه یه چویرمک. = فل.
۱. چیلدیرمق. ۲. چیلدیره جق

صورتده برشینک اوزرینه
دوشمک : بوآدم آتیله بوزه -
جقدر.

بوزمک { فتہ: طولایوب صمیمق،
طارالتمق، قبض ایتمک :
طوره به نک آغزینی بوزمک. ||
مچ. آغز بوزمک = بکنمه مک، حظ
ایتمه مک.

بوزمه { س. ۱. بوزمق فعلی، افساد،
بوزمه (اخلال، فسخ. ۲. بوز -
یلوب برحالدن دیکر برحاله کیمه.
|| بوزمه دوشمک = غیر مأمول
ترس بر جواب آله رق محبوب
و شرمنده اولمق.

بوزمه { س. بوزمک فعلی. با :
بوزمک }
بوزمه جی { س. تعمیر جی، اسکیمی،
مرمت جی.
بوزمه لی { ص. طولایونوب چیکلیبر
یری اولان، قشایی
بوزیلرک یا بلش: بوزمه لی کیسه،
انواب.

بوزن { ح. عمر. وزنده معنا -
سیله باشلیجه لغت کتا -
بلرنده مستعمل ترکیب عربیدر:
کاتب بوزن فاعل.

بوزندی { س. بوزلش برشینک
قالان اقسامی، دو -
کندی، انقراض، خرابه : براسکی
معبدک بوزندیسی.

بوزوق { ص. ۱. بوزلش، فسلا -
ده اوغرامش، مختل:
بوزوق یول، بوزوق اخلاق.
۲. ایشلر، معطل، بطلال: بو -
زوق ساعت، بوزوق پیانو.
۳. بیقلش، خراب، ویران:
بوزوق دیوار. ۴. ترتیسز،
نظامسز: بوزوق دوزن. ۵.
اکشیمش، قوقش، یغز حاله

بوزوم { س. بوزمه، افساد،
تخریب. || باغ بوزومی =
اوزومک دوشیرلسی.

بوزوججه { س. بر جنس کر -
تنکله.

بوزه جی { س. تخمر ایشم داری
خورندن معمول اکشیمی
بر مشروب.

بوزه جی { س. آنفأ بیان اولنان
بوزه یی یاپان وسو -
قاقلرده کردیروب صاتان آدم.
بوس { س. عادی آغا جلدن آقان
ضعف.

بوس { س. فا. اویمه، بوسه :
بوس { بوس ایتمک = اویمک =
ص. اوپن. (صتر. تشکیله کیرر):
دست بوس = ال اوپن؛ پای
بوس = آیاق اوپن.

بوستاغان { س. قارپوز بیچیمنده
قاب.

کلش، بوزوق یمک، ات،
پینیر. ۶. اوافق مسکوکات حا -
لنده (آغجه) : بوزوق پاره.

|| بوزوق آدم = اخلاقسز. || باشی
بوزوق = ۱. غیر منتظم عسکر.
۲. عسکر اولیمان، عسکرینک
غیری. || چیچک بوزوغی = چیچک
علتندن یوزی دلیک دیشک
اولان، چوپور. || عقیده سی
بوزوق = اعتقادسز.

بوزوق { س. پرده سز بر نوع
طنبوره : بوزوق
چالمق.

بوزوقلق { س. ۱. بوزوق
شینک حالی، خلل.
۲. اوافق آغجه، اوافقلی: بوزو -
قلق یوق.

بوزوک { س. ۱. چکیلوب بوزلش
شیء.

بوزوم { س. بوزمه، افساد،
تخریب. || باغ بوزومی =
اوزومک دوشیرلسی.

بوزوججه { س. بر جنس کر -
تنکله.

بوزه جی { س. تخمر ایشم داری
خورندن معمول اکشیمی
بر مشروب.

بوزه جی { س. آنفأ بیان اولنان
بوزه یی یاپان وسو -
قاقلرده کردیروب صاتان آدم.
بوس { س. عادی آغا جلدن آقان
ضعف.

بوس { س. فا. اویمه، بوسه :
بوس { بوس ایتمک = اویمک =
ص. اوپن. (صتر. تشکیله کیرر):
دست بوس = ال اوپن؛ پای
بوس = آیاق اوپن.

بوستاغان { س. قارپوز بیچیمنده
قاب.

بوستان } س. فا. (ممرنی : بستان)
 باغچه، چچك باغچه سی.
 = تر. ۱. سبزه باغچه سی. ۲.
 قاون قارپوز : بوستان اكمك،
 بوستان تارله سی. || بوستان
 قورقولنی = اوپوك؛ قوشلری
 قورقومق ایچون بوستانلره
 وتارله ره قونیلان قوقله؛ بح.
 قالبی قیافتی رنده ایشه یاراماز
 آدم.

بوستانچی } س. ۱. بر سبزه
 باغچه سنی اداره
 ایدن آدم، سبزه باغوانی. ۲.
 سابقده اساساً خاص باغهل
 محافظلری ایکن بعده سرای
 هایون محافظه سنه مأمور اولمش
 بر صنف عسکره منسوب آدم؛
 بوستانچی باشی = بو صنف
 عسکرک رئیس که شهرک ضابطه
 امورینه ده باقاردی.

بوستانچیلق } س. سبزه با-
 نچوانلی.

بوسکی } با : بوسکی.

بوسوی } س. ص. عرب. با : بو-
 سنیاق.

بوسنه } سخ. روم ایلینک منتهای
 غرب شمالنده آوستریا
 ممالکیله و صریبه و قره طاغله
 محاط بر ایالت عثمانیه که هر سکی ده
 حاوی اولوب، مرکزی (بوسنه
 سرانی) در.

بوسنیاق } یاخود. بوثناق. س.
 ص. بوسنه لی، بوسنه
 اهاالیسندن اولان.

بوسنیاقچه } یاخود بوشناچه.
 ص. ح. بوشناقلرک
 لساننده و اولره مخصوص

طرز و اسلوبده : بوسنیاقچه سو-
 نلک، خوره تک. = س. بوشناق
 لسانی.

بوسه } س. فا. اوپه، قبله.

بوسه گاه } س. فا. اوپيله جک
 یر.

بوسی } س. فا. اوپمه، اوپمکک؛
 دست بوسی = ال اوپمه؛
 دامن بوسی = اتک اوپمه : ایغای
 رسم دست بوسی اتمک.

بوش } ص. ۱. ایچنده کیسه ویا
 بر شیء اولمیان، خالی،

تہی : بوش او، بوش قاب. ۲.
 ایچی بوش، قوف، اجوف :
 بوش جوز، مفاره. ۳. معنایز،
 بیهوده، نافله، واهی : بوش
 لقردی، بوش ایش. ۴. ایشیز،
 مشغولیتیز : بوش کر مک، بوش
 وقت. ۵. مشتریز، کراجیسز،
 طوتلماش : بوش او، بوش
 آرابه. ۶. تطلیق اولمش، بو-
 شامش : قوجه سندن بوش
 دوشدی. ۷. دقتسز، غافل :

بوش بولندم. || الی بوش = ۸.
 مشغولیتیز. ۲. زو کورت،
 تہی دست. || باشی بوش = ۱.
 باشی بر یزه باغلانماش، بوش
 کرن. ۲. بینسز، عقلسز. || بوشه
 آلق = اگر تی به آلق، معلق
 طومتق. || بوش بوغاز = سر
 صاقلايه ماز، کوه زه. || بوش
 بوگور = اک آشایکی بوگور.
 || بوشنه، بوش بوشنه = بیهوده،
 نافله. || بوم بوش = بسبتون
 خالی. || بوشه چیمق = دسترس
 و ظفریاب اوله مامق، بیهوده
 یورلق. || بوشده = ایشیز، معزول،

آچیقده. || بوش طور مق =
 مشغول اولماق، راحت طور-
 مق. || بوش قالمق = خالی اولق.
 || بوش کرنک باش قالفه سی =
 سرسری آدم. = ح. بوشنه،
 نافله، بیهوده.

بوشاتمق } فت. تطلیق ایتدیرمک،
 مق : نهایت قاریسنی بوشاتدیلر.

بوشادلمق } ب. تطلیق ایتدیرمک :
 قازن والده سی طرف-
 فندن بوشادلدی.

بوشاتمق } فت. ۱. بر شیشک
 ایچنده کینی چیقاروب
 بوش بر اراق، تخلیه اتمک : اوی
 بوشالتدیلر : شوکاسه بی بوشالت.
 ۲. آقتارمق، بر قابدن دیکرینه
 دوکمک : شو سودی بشقه بر
 قابه بوشالتلی. ۳. (تفنک و
 طبایحه) آتمق : بر تفنک بوشا-
 لتدی. ۴. (حیوان اگر ویا
 سمرخی) آتمق، دویرمک : بوآت
 اکرینی بوشالتمش.

بوشالمق } فل. ۱. بوش و خالی
 حمام بوشالدی. ۲. آقق، دوکمک،
 منصب اولق : قزیل ایرماق
 قره دیکزه بوشالیور. ۳. یا بلق،
 منتشر اولق : بتون بندلرک
 صوی اووهه بوشالدی.

بوشامق } فت. (قاری بی) برا-
 قق، تطلیق اتمک :
 قاریسنی بوشاددی.

بوشاتمق } فل. ۱. قوروتلق،
 رهابولق : محبسدن
 بوشاندی. ۲. کثرت و شدتله
 دوکمک، آقق، یاغق :
 بر یاغور بوشاندی؛ بورندن

قان بوشاندی. ۳. (سلاح)
پاتلامق، قضاء آتش آلق؛
بلنده طبانجه سی بوشندی. ۴.
تطلیق اولنق: او قادین قوجه.
سندن بوشانمش. ۵. (طولمش
آدم) جوشمق، ایچنده نه وار
ایسه سویلوب تشق صدر
ایتمک: صبر ایتدی ایتدی نها.
یت بر بوشاندی که.

بوشلاقی } براقق، ال
چکمک، فراغت ایتک، ترک واهمال
ایلمک.

بوشناق } بوشناقچه، بوشنیاق،
بوشنیاقچه.

توص } مرادق اولنق اوزره
بوی بوسی یرنده.

توصلاقمق } فل. بویلاقمق: بو.
یلانوب بوصولندی.

توصلی } ص. بویلی { بولکه یه
اتباع اولنور: } بویلی
بوصلی بر دیقانلی.

توصه } س. [بتا.] بو. غومنه
زنجیری نی ربط ایدن
خلاط یا زنجیر: لنگر پوصه سی.
۲. سر نلری دیرکلره ربط ایدن
آصق زنجیری. || کمی یی بوصه
ایتمک = باشدن وقیعدن قره یه
باغلامق.

توغ } س. (اسلاوجه دن) رئیس،
آمر، باش، سالار. || باش
بوغ = سر کرده.

توغا } س. صغیر آغیری، طوسونک
بیوک. — کییک، صغین
وبونلره مائل حیوانلرک آغیر.
لرینه ده اطلاق اولنور. || بوغا
طاغی = آناطولینک قسم جنوبی

وشرقیسی طولاشان (طاوروس)
سلسله جبالی که غلط اوله رق
(بلغار طاغی) دیرلر. || قره بوغا
= مانده آغیری. || بوغا یارغی
= قارنی یاریق، بذر قطونا
(نبات).

بوغاجه } س. [غا. بوچه] برجنس
بورک؛ قوری بوغاجه.

بوغاجه چی } س. بوغاجه دینلن
بورکدن پیشیروب
صاتان آدم.

بوغاز } س. [«بوغق» دن] ۱.
آغزک منتهاسنده کی طار
یرکه نیلن شی بوتیلیرکن اورا.
دن کچوب معدیه کیدر، غرتلاغک
یوقاریسی، حلقوم، کلو. ۲. بونک
طیش طرفی، بونک اوکمی،
کردان: تلکی پوستنک بوغازی.

۳. هر شینک طار وبوغوق
یری: شیشه نک بوغازی. ۴.
ایکی طاغ آره سنده کی طار کچید،
مضیق، دربند، عقبه: کولک
بوغازی. ۵. ایکی قره آره سنده کی
طار دکیز: استانبول بوغازی،
جبل طارق بوغازی. ۶. چای
آغزی. منصب: مندرس بوغا.
زی. ۷. مح. یسه جک، آزیق،
قوت، یم: آتک بوغازی؛ او
یالکز بوغازینی دوشونور؛ بو.
غازینی چیقارمق = یسه جکنی
قزاق. ۸. بوغاز خسته لغی،
بوغازک شیشمه سی، خناق: بوغاز
اولنق. || بوغاز آلق = ککره
اولوب بوغازی یا قق و اینجیمک.
|| بوغاز ایچی = خلیجک و علی.
الخصوص استانبول بوغازینک
ایکی سالی. || بوش بوغاز = سر
صاقلاماز. || پیس بوغاز = اوبور،

اکول، یمکه طیانه میان. || بوغاز
بوغازه کلک = غوغا ایدوب
دوکشمک، مشاجرہ ومضاربه یه
کیریشمک. || بوغازدن کچمه مک =
غائب اولان بر سودیکنی دوشو.
نهرک یالکز یمکه قییه مامق. ||
بوغازینه صارلق = اوستنه هجوم
ایتمک، قارشی طورمق. || صیق
بوغاز ایتمک = قیصدیروب اجبار
ایتمک. || بوغازه طورمق = یوته.
مامق، یارامامق. || بوغاز طقوز
بوغوم = سویلیه جکنی دوشونمکدن
کنایه. || بوغاز طوقلغنه = یالکز
قارنی طویورمق ایچون، اجر تسز
ایشلمک. || بوغاز کسن = صو ایله
برابر حصار.

بوغاز لامق } فت. (حیوان)
کسمک، ذبح ایتمک.

بوغاز لایان } س. باتاقچی یری،
باتاقخانه.

بوغازلق } س. کورکدن بوغاز
صارغیسی.

بوغاصی } س. ۱. آستار. ۲.
آستارلق بز، اینجه
آمریقان بز.

بوغاق } س. تق. بوغاز خسته لغی.
بوغان } ص. تخنیق ویا غرق
ایدن. یا: بوغق. || ایت
بوغان = آجی چیکدم. || قورت
بوغان = برجنس نبات.

بوغچه } س. [«بوغق» دن] —
اصلی «بوغ» اولوب،
اونک مصغریدر. [۱. درت
کوشه سی بریره کلوب باغلامق
اوزره اشیا صارمغه مخصوص
درت کوشه لی قاش. ۲. بویله
برقاشه صارلمش هدیه لک قاش

و ساژه. ۳. درد کوشه‌لی
شال. ۴. سچمه ووافق دنک
صورتنده توتون.

بوغچه‌چی } س. بوغچه ایله اشیا
کزدیروب صانان قاری.

بوغچه لامق } فته. بوغچه صار-
مق، بوغچه ایچنده
استیف ایتک، پاکت یاپمق.

بوغدهای } یاخود بغدادی. س.
{ بوغوملی و باشلی اولسی
مناسبتیله «بوغومق» دن ۱. اتمک
یاپمغه ونوع بشرک غداسنه یاریان
حیو باتک باشایی، حنطه،
قمع، کندم. انواعی چوقدر.
۲. مثقال ۷۲ ده بر جزئی،
حبه (وزن). || بوغدهای باشی =
باشاق، سنبله. || مصر بوغدهای
= قلبک، قوقوروز.

بوغدی پرمق } فته. بوغازنی صیقیدر-
{ مق، اخناق ایتدیر-
مک.

بوغرتلاق } س. غرتلاق آغزی،
{ خنجره. || بوغرتلاق
قوشی = چیل انواعندن بر قوش که
برجنسی صو چولفنه بکزر.

بوغشمق } فش. ۱. بربرینک بو-
{ غازینه صاریله رق
حیوانلرکی کورشمک و اویناشتمق.
۲. چکشمک، مناقشه ده بولمق.

بوغلمق } فل. ۱. بوغاز طیقانغله
{ نفس آله مامق : قوش
پلازندن بوغلدی. ۲. صوده
غرق اولمق : دیکزه دوشوب
بوغلدی. ۳. مج. زور نفس آلمق،
نفس آلمه ده زورلق چکشمک :
بوطار او طه ده بوغیله جفز. ۴.
مج. چوق صیقلمق، ایچ صیقلمق :

بو یرده انسان یالکز لقدن
بوغیلیر.

بوغماجه } س. بوغازی طیقارکی
{ اولان بر نوع شدتلی
اوکسوروک : بوغماجه اوکسو-
روکی.

بوغماق } س. بوغوم یری، مفصل،
{ عقده؛ بوغماق کیمکاری =
مفاصل.

بوغماقلی } ص. بوغوم و مفصلری
{ اولان، ذو المفاصل :
بوغماقلی کیمک، قامش. = س.
طویفاره بکزر کوزل اوتر بر
قوش.

بوغمق } فته. ۱. ال ایله ویا ایپ
{ و ساژه ایله صیقمق،

تضییق ایتک. ۲. بوغازنی
صیقوب نفس آلدیر مامق، اخناق
ایلك : ایپله بوغدیله. ۳. صویه
طالدیروب اتلاف ایتک، غرق
ایلك : کدی بی دیکزه آتوب
بوغدی. ۴. مج. طاره کتیروب
ایچنی صیقمق، تضییق ایتک،
بوگا لیمق. ۵. طالدیرمق،
مستغرق ایتک : بورجه بوغدیله.
۶. قاریشدیرمق، بللی اولیه -
جق صورتده بشقه برشائه مزج
ایتک : لاقردی به بوغدی. ۷.
(سسی) بوغوق چیقارمق :

سسنی بوغیوردی. || بر قاشیق
صوده بوغمق = پک زیاده کین
وخصومت کوسترمک : اونو
بواسه بر قاشیق صوده بوغه جق.

بوغموق } س. کردانلق، قلاده.
{ س. بوغمق فعلی، اخناق،
بوغمه } تضییق، غرق. || بوغمه
بوغمه = بوغوق بوغوق، متمادی

اولیوب کسلیله یینه باشلار
(یاغور و ساژه).

بوغناق } ص. بوغوق، محتبس،
{ کسک، آراقلی، صاغناق
ضدی. (یاغور و ساژه).

بوغندی } س. ۱. بوغله، اختناق.
{ ۲. صیقله، اضطراب.
فل. بوگالمق، اضطراب
بوغعمق } و خلیانده اولمق.

بوغوی } س. قانیایان صودن و
{ ایصینوب قورویان ایصلاق
شیلردن قالقان صولی هوا،
بخار؛ بوغویه اوتورمق = بخار
حامی استعمال ایتک.

بوغوخانه } س. قوزه بوچکاری
{ بوغمه مخصوص فرون.

بوغور } یاخود بوخور ویا بوغور.
{ س. ۱. دوه آفری. ۲.
قیزغین دوه.

بوغور سیمق } فل. ۱. (دیشی
{ دوه) قیزمق، بو-
غوره طالب اولمق. ۲. (ارکک
دوه) قیزمق، کوپورمک.

بوغوق } ص. ۱. بوغاش؛ مخنوق.
{ ۲. بوغلقده اولان بر
آدمک بوغازندن چیقار ویر
آلتندن کلیرکی صاف و آجیق
اولیمان (سس) : بوغوق بر
سس کلیوردی : بوغوق بوغوق
باغیوردی.

بوغولانمق } فل. بخارله اورنمک،
{ بخاردن بر یرده
طومتق : جاملر بوغولانمش.

بوغوش } س. ۱. بوغوش، صیقلمش
{ ۲. کیمیکرک اویناق
یری، مفصل : پارمق ک بوغوملری.
۳. قامش و ساز کی نبالرک
دوکومی، عقده : ساز بوغومی.
۴. ایکی مفصل ویا عقده آرا.

سندھ کی کیمک ویا قامش قسمی،
قصبہ: بر بوغوم قلم؛ قامشلری
بوغوم بوغوم کسمک .

بوغوملی { ص. ۱. مفصل ویا
عمدہ لری اولان:
بوغوملی قامش . ۲. بویندہ
حلقہ صورتندہ لکھی اولان:
بوغوملی قومری .

بوغون { س. ۱. اعضای بدن
بوغاغی، فضیلہ، بند:
آوی بوغون بوغون ایتک =
بوغماق یرلندن کسمک . ۲. قبه
وطاوانلرک یوقاریسندہ بوغو
ودومان چکمه مخصوص دایک .

بووق { س. ۱. انسان ویا حیوان تر-
سی. قذورات، غایط، نجس .
۲. پیسلک، مردارلق . ۳. مجر.
کوتی بر حرکتک نتیجہ سی، ضرر .
|| بووق بوچی = خنفسا دینان
بر جنس بوچک . || دمیر بووق
= جروف . || شیطان بووق =
حلتیت، بالدرغان . || قاز بووق =
ترشہ رنگنک آچیغی .

بوواقغی { یاقواقغو . س. ۱. کوستک،
زنجیر، پرانفہ، بند،
قید: بوواقغی اورمق = زنجیرلمک،
پرانفہ اورمق . ۲. آتک آیاغنه
اوریلان بند، پایواند .

بوواقغیلا مق { فتہ. بوواقغی اور-
مق، پایواندہ
باغلامق .

بوواقغیلق { س. آتک آرت آیا-
قلرینک بیلسکی کہ
بوواقغی اوریلان یردر .

بوواقغیلی { ص. بیلمکری بیاض
اولان (آت) .

بوقال { س. (فر. Bocal) آغزی
ککیش و بونی قیصہ

شراب وسائرہ شیشہ سی .
بو قلمون { سذ. عمر . ۱. دریمی
انواع رنگلر ابراز ایدر
برجنس کلر، قیسا کلری . ۲.
جانفس کی چورلدجہ بشقہ بر
رنگ کوسترن قماش . ۳. مجر.
ثباتسز و متلون الطبع آدم .

بو قلیجہ لبیل { س. کسکین او-
تشیلی بر جنس
کوچوک قوش .

بوک { ص. اصلی: بوک کہ بوگا-
مق، بوگاتی بوندندر]
احق، شاشقین، آبدال، آواناق،
غبی .

بوکا { ش. [قریبہ اشارت ایچون
اولان « بو » کنایہ سنک
مفعول الیہیدر .] نا: بو .

بوکار { س. ۱. بیکار .

بوکاک { ص. بوگامش، عتہ کتیر-
مش، معتوہ، فرتوت:
بوکاک بر اختیار .

بوکاقلق { بوگامش آدمک حالی،
عتہ، فرتوتلق .

بوکا لمتق { فتہ. ۱. شاشیرمتق، عقلنی
آلمق، آیقلا لمتق . ۲.
طومان وسائرہ ایله نفسی کسمک،
بوغمتق: طومان بزی بوگالندی .

بوکالمق { فل. ۱. شاشیرمق،
آیقلا لمتق، سرسم
اولوق . ۲. طومان وسائرہ دن
نفس طوتلق، تنفس ایدمہ -
مک، وشلق: طومان دن بوگالذق .

بوکامق { فل. ۱. عتہ کتیرمک،
اختیارلقدن چوجق
کی اولوق . ۲. آیقلا شمتق،
سویدلیکنی بیلدن اولوق .

بوکدیرمک { فتہ. ۱. قیوبرتمق،
چویردوب دو -
شیرتمک: کاغدی، بزی. بوکدیر-
مک . ۲. اگدیرمک، مقوس
ایتمک: فدانی، تلی بوکدیرمک .
۳. اگرتمک، تقیتیل ایتدیرمک:
کتی بوکدیروب ایلیک یاپدیر -
مق .

بوگری { یاخود بوگوری . ص.
اکری، معوج .] یالکز
« اکری » صفتنه اتباعاً قوللا .
نیلیر:] اکری بوگری بر آجاج .

بوگریلمک { فتہ. اکری لیمک،
اکری بوگری
یاغق .

بوگریلک { س. اکریلک، اعو -
جاج: اکریلک بو -
کریلک .

بوگریلی { ص. اکری، اعوجاجلی:
اکریلی بوگریلی .

بوگسیمک { یاخود بوگسمنک .
فل. احق اولوق،
آیقلا شمتق .

بوکلک { س. آیقلاق، شاشیقنلق،
حماقت، بلاهت .

بوکلیمک { فل. ۱. اکریلک،
بورلمق، تقیتیل او -
لمق: ایپ ال ایله بوکیلیر . ۲.
اگلمک، انخنا واعوجاج پیدا
ایتمک: نختہ بوکیلیر؛ بلی بوکلدی .
۳. صانجیدن قیوبرلمق . التواء
تقلص ایتمک، ایکی بوکلک =
بوکیلوب ایکی قات اولوق .

بوکلوم { س. ۱. بوکلش و قیو -
یرلمش شیئک تشکیل
ایتدیکی حلقہ، قیوریم: بیلان
بوکلوم بوکلوم قیورلمش . ۲.
قات: ایکی بوکلوم = ایکی قات ،

{ يا بۇكۇ. ص. بوكش،
بۇكلى } قيويرلش. = س. پك
ايرى و آناختارلى برنوع قلازنته.

{ فت. ۱. قيويرمق،
بۇكك } اكرتمك، تفتيل ايتك :

۲. چوروب ديو-
شيرهك : بزى، كاغدى بۇكك.

۳. قانلامق، قيرمق : كاغدك
بركوشه سنى بۇكك. ۴. اكمك،

اكريلتمك، مقوص و منحنى ايتك :
فدانى، تلى بۇكك. || بل بۇكك

= چوق يورمق، قنور ويرمك.
|| بوين بۇكك = تظلم و افتقار

ايتك، مظلوم طورمق. || طو-
داق بۇكك = آغلامق. || قول

بۇكك = غلبه چالمق، مغلوب
ايتك .

{ س. بۇكك فعلى. با : بۇكك.
بۇككه } = ص. بوكش (شىء) .

|| قيجرى بۇكه = ديرمه چاتمە،
مستحيل و باشدن صاومه .

{ قارغه بوكن. س. هند
بۇكن } باقلاسى ديان برجه كه

هند ياغي اوندن چيقار. || قار-
غه بوكن طوزى = استريقتين

ديتن اجزا .

{ س. ۱. بۇكك اثرى،
بۇكسدى } دوكوم، عقده. ۲.

بۇكرك ياپيلان ديكش. ۳.
بۇكه قرنديسى .

{ فل. ۱. قيويريلوب
بۇكتمك } ياتمق، زيبارمق. ۲.

صانچيدن قيويراتمق. ۳. (صو)
ايركاوب بريره طويلاتمق .

{ س. ۱. بۇكه، باغلامه،
بۇگنو } عقده، جعد. ۲. سحر،

افسون : بۇكو ياتمق = سحر ياتمق،
باغمق؛ بۇكوبى بوزمق = سحرى

ابطال ايتك .

{ س. سحار، سحر باز،
بۇگنوجى } آرايغجى .

{ س. سحارلق،
بۇگنوجيلك } سحر بازلق، آراي-
غچاق .

{ ياخود بوگر س.
بۇگنور } جنب، پهلو. || الى بو-

كرنده قالمق = عاجز و محروم
قالمق. || طاغك بۇكورى = يانى.

|| بوش بۇكور = ككرك آلتى،
شاكله، صقله .

{ س. ۱. طود كپى
بۇگنور تلمن } اوافق بر ميوه

ويرير ديكئلى بر چالى؛ بۇكور-
تان آغاجى. ۲. بۇك ميوه سى،

طودى .

{ فت. ۱. اتى محافظه
بۇگنور تلمك } ايچون ياريم

پشيرمك. ۲. سبزه يى آتش
اوزرنده بر آز اولديرمك .

{ ياخود بو بردك.
بۇگنور دك } س. برجنس بلبل.

{ س. سم. ياندن
بۇگنور دكن } اوران خار جى

طايبه و استحكام .

{ س. [غا : بۇرك]
بۇگنور ك } بۇكورك ايكى طرف-

فنده ادرارى طويلايوب مشا-
نيه ويرن ايكى غده، كايه .

{ ياخود بۇگنور لجه.
بۇگنور لجه } س. كوچك و يووا.

رلاججه دانه لى برجنس فاصوليه.
{ ص. اوزون، طويل

بۇگنور لى } (آت، صيفير و
ساثره) .

{ فل. (صيفير و
بۇگنور مك } مانده و دوه كپى

حيوان) باغمق .

{ ياخود بۇگرى.
بۇگورى } با : بۇگرى .

{ س. ۱. بۇكك فعلى،
بۇكوم } غزل، تفتيل. ۲. بر

دفعه ده بۇكيا بۇك و ساثره
مقدارى : بر بۇكوم بۇك .

{ فت. (تق. بۇكون،
بۇگونله مك } بۇكات = سد [

صوبك اوكنه سد چكوب صو-
بى ايركديرمك، طورديرمق .

{ و بۇگك. س. ۱. صيفير
بۇگه } و ساثر حيواناتى صوقوب

قودورمشه دونديرن برجنس
سيكك، ماوى سينك، نعره؛

بۇگكك صوقشه دونمك = آز-
مق، قودورمق. ۲. برجنس

زهرلى اوروجك، رتيللا .

{ س. بوم بوم او-
بۇگه جك } روجكى .

{ س. با : بۇگه .

{ س. بۇكك فعلى و طرزى،
بۇكيش } غزل، تفتيل .

{ ص. بۇكش، بۇكلكه
بۇكيسى } يايئش .

{ ص. ۱. گكيش، واسع :
بۇل } بول قوندره؛ بول ميدان.

۲. چوق، مبذول، وافر : آنا.
طوليدنه يمش بولدر؛ بول صوغانله

پشمش يمك. = ح. اسيركه ميه.
رك، بذل و اسرافله : بول طو-

تمق. || بول بول = فراخ فراخ،
مع زياده . || بول باچه = شاپشال،

بيجيمسز. || بول طوغرامق = ۱.
بذل و اسراف ايتك. ۲. مج. بر

چوق شىء و عد ايتك : اما بول
طوغرايورسك. || بول كيسه دن =

بشقه سفك مالندن سماحت كوستره .

رك. || سوزى بول = كوه زه .
 بول } سئذ. عر. ۱. ايشه مه،
 چيش؛ بول ايتك = ايشه مك.
 ۲. سيديك، ادرار، چيش.
 || ط. بول اسود، بول سكرى،
 بول لبن، بول معسل = ادرارك
 تغيرينى موجب امراض مختلفه .
 بولا } س. عجبه قارىسى، ينكه.
 مر .

بولاشديرمق } فت. ۱. سور-
 مك، ياپشيد-
 یرمق، آلوده ايتك : يوزينه
 چاموره بولاشديرمق. ۲. كير-
 ملك، تلويث ايتك : اوستنى باشنى
 چاموره بولاشديرمش. ۳. بر
 علت ساريه يه مبتلا اولانلره
 اختلاط ايتدیرمك : خسته يي
 آرميه رق بتون يولچيلرى بو-
 لاشدیرمشلر. || ايكي ال ايله
 قره بولاشدیرمق = افترا ايتك،
 لكهدار ايتك چالشمق. || يو-
 زينه كوزينه بولاشدیرمق =
 بجره ميوب تلويث ايتك .

بولاشمق } فل. ۱. سورمك،
 بايشمق : خورالرينه
 بولاشمش. ۲. كيرلنك، لكه لئك،
 آلوده و ملوث اولمق : يوزى
 كوزى چاموره بولاشمش. ۳.
 برعلت ساريه يه دوچار اولانلره
 اختلاط ايتك : شبهه لى يردن
 كلنلره كوريشه رك بولاشدى.
 ۴. (علت ساريه) كچمك،
 سرايت ايتك : خسته لق بزده
 بولاشدى. ۵. كيرشمك، تثبت
 وتصدى ايتك، صارلمق، ال
 سورمك : براهشه بولاشدى.
 ۶. قارىشمق، صاناشمق، طافلق :
 اولنر تربيه سز آدملردر سن

اونلره بولاشما.
 بولاشمه } س. بولاشمق فعلى.
 با : بولاشمق .

بولاشمق } ص. ۱. برشى سو-
 رلمش، بايشمش،
 آلوده. ۲. لكلى، كيرلى، ملوث.
 ۳. برعلت ساريه يه طوتولش
 آدملره اختلاط ايتش : فلان
 يردن كلنلر صهيجه بولاشمق عد
 اولنور؛ بولاشمق مملكيت. ۴. باك
 وبرى اوليان : بولاشمق بر
 آدمدر. = س. ۱. باپشان
 وسوريلن شىء، لكه، لوث.
 ۲. علت ساريه. ۳. كيرلى وييقا-
 نماش مطبخ اوانيسى : بولاشمق
 ييقامق؛ بولاشمق صويى = بو
 قابلك ييقانمه سندن چيقان پيس
 صو، چركف؛ بولاشمق بزى
 = ييقانان قابلى سيله جك بز .

بولاشمق } س. ۱. بولاشمش
 شينك حالى، آلوده-
 لك، لوث، كير، مردارلق. ۲.
 برعلت ساريه يه مبتلا اولانلره
 اختلاط .

بولاق } س. يردن بولانه بولانه
 چيقان صو، عين،
 قايناق، پيگار. || آلاق بولاق
 ياخود آلاق بوللاق. با :
 آلاق. || بولاق اوقى = ترمه .

بولالمق } فط. بولالمق، كيكيشلمك،
 توسع ايتك .

بولاماج } س. اون، شكروباغ ايله
 پيشيريلير بر نوع يتك .

بولامق } فت. ۱. سورمك،
 ياپشيديرمق، صيوا-
 مق : ايتك باغ بولامق. ۲.
 لكه لئك، كيرلنك، تلويث ايتك :
 فانه، چاموره بولامق. ۳. با-

تيرمق : بالينى اونه بولامق؛
 بريخى توزه، طويراغه بولامق.
 بولامه } س. بر جنس طويراقله
 بولانديره رق يابدقلىرى
 قويو بكهز .

بولاندى } س. معده نك قارىشوب
 غثيان ايدم جك
 اولمى : بولاندى كليور .

بولانديرمق } فت. ۱. مظلوم
 تيره ايتك، فرق
 اولنه ميه جق صورته قارىشدير-
 مق : فرطونه هوايى بولاندير-
 دى. ۲. (صو وساژه يي)
 قارىشديروب ديننده كى چوكندى
 وچامورى قالدیرمغله براقلنى
 كيديرمك، اكدار ايتك : قو-
 يونلر دره يي بولانديرديلر. ۳.
 (معده يي) قارىشديروب غثيان
 ايتديره جك اولمق، بولاندى
 كيتيرمك : ايجديكم شربت
 معده يي، ايجمى بولانديردى .
 || مج. معده بولانديرمق = وسوسه
 وسؤ ظنه دوشورمك : بو ايش
 بنم معده يي بولانديريور .

بولانديرمچى } ص. ۱. قارىشيد-
 ساژه نك براقلنى كيديرن. ۲.
 ممدى قارىشديروب غثيانه
 استعداد ویرن، معده بولانديسى
 كتيرن : بولانديرمچى بر شربت .

بولانمق } فل. ۱. قارىشوب مظلوم
 وتيره اولمق، قارامق،
 براقلنى وصافلى غائب ايتك :
 هوا بولاندى؛ ذهنم بولاندى .
 ۲. صو وساژه آلت اوست
 اولوب ديننده كى چوكندى و
 چامور ايجنه قارىشمغله صافلق
 وبراقلنى غائب ايتك، تكدم

ایلك : حیوانلرك چكمنسندن نهرك
صوبی بولاندى. ۳. (معده)
قارشوب غشیان ایده جك اولمق،
ایچ دونمك : بوشور بدن آدمك
معدهسى بولانیر. ۴. (ذهن،
كوز) ابی فرق ایتمز اولمق :
ذهن، كوزم بولاندى. ۵.
(كوزه) قان اوتورمق : صاغ
كوزم بولاندى. || مج. معده
بولاتمق = وسوسه وسوؤظن
حاصل اولمق .

بولانمه } س. بولاتمق فعلی. با :
بولاتمق.

بولانی } ح. صالنی بولانی = اوردك
كسی ایكى یانه ساللانهرق
وتجتر ایده رك (یوریمك) .

بولانیق } ص. ۱. قاریشیق،
صاف و براق اولمان،
متكدر، تیره : بولانیق صو =
چامورلی؛ بولانیق هوا = بلوتلی
وسبسی. ۲. ابی سچه مین،
مشوش : بولانیق ذهن، كوز.
۳. رونقیز، فرسز، صلوق =
بولانیق بگز. ۴. قانلی، قان
اوتورمهش : بولانیق كوز. ||
بولانیق صوده بالیق اولامق =
فرصتدن استفاده ایتمك .

بولانیقلق } س. ۱. قاریشقلق،
براقلمك ضدی ،
كدورت، تیرکی. ۲. ابی سچه.
۳. مشوشلك : ذهن، كوز
بولانیقلقی. ۴. فرسزلك، رونقیز.
لق : بگز بولانیقلقی. ۴. قان
اوتورمه : كوزنده بر بولانیقلق
واردر .

بولدوغ } س. [نكل. Bulldog]
آلت چكهمسی ایلری به

اوزامش و چاریق دیشلی،
آچیق قیصه باجاقلی بر جنس
كوبك .

بولدیرمق } فت. ۱. بولمغه سوق
واجبار ویا مساعده
ایتمك، بالواسطه بولمق، آراتدیروب
الهچیرمك : غائب اولان حیوانی
خدهچیلره بولدیرملی؛ آراتدیروب
دمسهده بولدیرمدم. ۲. تدارك
ایتدیرمك : خستهك ایستدیكنی
بولدیرمغه غیرت ایتدی .

بولدیرمك } فت. ۱. آرتوب
بولوك بولوك ایتدیروب .

مك، اقسامه تقسیم ایتدیرمك :
محصولاتی اون حصه به بولدیروب
شركابه قرعه ایله توزیع ایتدی.
۲. فاصله چكدیروب آرتمق :
صالونی اورته سندن بولدیروب
ایكى اوطنه پایدی. ۳. كسدیرمك،
قطع ایتدیرمك : قلیجه بولدیردی .

بولدیق } ص. ۱. بولنور، موجود،
حاضر. ۲. بولمش،
جاری، معمول به .

بولشدیرمق } فت. ۱. ملاقات
ایتدیرمك، بر
آرایه كتیرمك ویا كله لرینه
سبب اولمق : مادام كه چكینمیورلر
كندیلرینی بولشدیرماق اقتضا
ایدر. ۲. آرایوب اله چكیرمك،
تدارك ایتمك : بولوب بولشدیروب
ملی .

بولشدیرمك } فت. مقاسمه ایتدیروب
مك، پایلاشدیروب .
مق : تمتی حصه داران بیننده
بولشدیرملی .

بولشمق } فش. ۱. بر برینی بولمق،
بر آره به كلك، كو .

رشمك، ملاقات ایتمك : كندیسیله
بولشمق میسر اوله مدی. ۲.
بر برینه راست كلك، تصادف
ایتمك، راستلاشمق : نزهده بو-
لشمق ساوغا ایدرلر .

بولشمك } فش. پایلاشمق، مقاسمه
شیشی حصه ره تقسیمه توزیع
ایتمك : برلكده چالیشوب محصولی
بولشیرلر .

بولغاری } س. كوچك بر جنس
طنبور، ساز .

بولغو } س. « بولمق » دن ۱.
عقل ایله بر شیشی بولمق
استعداد و اقتداری، ادراك :
بو آدمه اولدجه بولغو واردر .
۲. آكلایش، عرفان، وجدان .
۳. كشف، اختراع، ایجاد .

بولغور } س. [غا. طوغریسی :
بورغول] با : بورغول .

بولك } یاخود بولوك. با : بولوك .

بوللاتمق } فت. ۱. گكیشلمك،
توسیع
ایتمك : بوجبهك قولرینی بوللاتمق .
۲. مبذول ایتمك، چوغالتمق،
توفیر ایتمك : عسكرك ما كولاتینی
بوللاتدیلر .

بوللاشمق } فل. ۱. گكیشلمك،
توسیع ،
اتساع ایتمك : ضعیفلاشمق ایچون
بتون ائوابلرم بوللاشمق كبی
كلیور. ۲. بول و مبذول اولمق،
چوغالمق، توافر ایتمك : بو سنه
میوهلر بك بوللاشدی . ||
معدهك، بوركك، كوزك
بوللاشمه سی = توسیع معده، توسیع
قلب و توسیع عین دینان علتلر .

بوللاق } صد. قاریشیق، ممزوج،
مشوش. بالکر «آلاق»
بوللاق } تعبیرنده مستعملدر.
با: آلاق.

بوللایمق } ۱. گگیشلنمک،
اگلنمک، توسع ایتمک:
سوقاقلر بوللاندى. ۲. میذول
ویض وبرکتلی اولمق: ذخیره
بوللاندى.

بوللق } ۱. س. ۱. گگیشلک، اگیلک،
وسعت: سوقاقلرک، انوا.
بک بوللانی. ۲. چوقلق، کثرت،
فیض وبرکت: بوسنه محصولاتده
بوللق وارددر. || بوللقده بیومک
= اسراف وسفاخته آلیشمق.

بولمق } مض: بولور. فته. [چ.
لساننده اولمق یرینه فعل
اسنادی کی قوللانلیر.] ۱.
آرایه رق ویا تصادفی برشیته
ناائل ودسترس اولمق: بانجهده
کوزل برچیچک بولدم؛ فلان بر
دیفینه بولدی. ۲. غائب اولمش
برشیثی تکرار اله کچیرمک:
غائب اولان آتی بولدیلر؛ دو-
شوردیککز پاره یی بولدیکز می؟
۳. وارمق، واصل اولمق، ادراک
ایتمک: یتیمی بولدی؛ صاغقله
بهاری بولهلم. ۴. ناائل ودسترس
اولمق، ظفریاب اولمق، حاصل
ایتمک: شفا، افاقت بولمق. ۵.
اوغرامق، دوچار وکرفتار
اولمق: بلاسنی بولمق؛ تدنی بولمق؛
انسان ایتدیکنی بولور. ۶.
تدارک ایتمک: زه بر آزیتمک
بولمق. ۷. راستلامق، تصادف
ایتمک، راست کلک، کوریشمک:
دون فلانی بولدم. ۸. کشف،
ایجاد، اختراع ایتمک: قریستوف

قولومب آمریقایی، کوتمبرغ
طباعتی بولدی؛ فلان یکی بر ما-
کینه، بر اصول بولدی. || آرا-
لرینی بولمق = تألیف بین ایتمک.
|| آرائق بولمق = فرصت دوشو-
رمک. || آرایوب بولمق، آرادیفنی
بولمق = مستحق اولدیفنی جزایه
اوغرامق. || اللهدن بولمق =
غضب الهی به دوچار اولمق.
|| وجود بولمق = وجوده کلک،
موجود اولمق. || وقوع بولمق =
واقع اولمق، کچمک. || یرینی
بولمق = یرینه کلک، اجرا اولتمق.
|| یوز بولمق = یوز ویرمک،
حسن معامله دن آزمق.

بولمک } مض: بولر. فته. ۱. پار-
چهره وحصه لره آرمق،
تقسیم ایتمک، بولوک بولوک ایتمک:
محصولی بشه بولدیلر. ۲. کسمک،
آرمق، فاصله لاندیرمق: اوطنی
ایکی به بولدی؛ تارله یی اورته سندن
بولدی. ۳. آرمق، تفریق
ایتمک: صاحتی، صقالنی بولور.
۴. کسمک، بیجمک، ایکی پارچه
ایتمک: برقلیجله ایکی به بولدی.

بولمه } بولمق فعلی. ۱. بولمق.
بولمه } ۱. س. ۱. بولمک فعلی، آرمه
تقسیم، تفریق. ۲. کسمه،
قطع، فصل. ۳. بریوک یردن
بولنوب آیرلمش یر، مقصوره.
۴. بنانک ایچنی اوطنه لره ویا
دیگر بر یری اقسامه آیران
فاصله لرک بهری، آرا دیواری.
۵. اوطنه، تقسیمات: بواوک
قاچ بولمه سی وارددر؟

بولندی } ۱. س. ۱. بولنش شیء،
بولمه، تقسیمات. ۲.

بولن، تقسیم ایدن شیء، آرائق
دیوار وسائره، حاجز. ۳. بوله
وآرائق دیواری انتقالی.

بولندیرلمق } بجز موجود وحده
ضر اولسنه دقت
ایدلک، احضار وتهیته ایدلک:
اوکی شیتلر دائما اوده بولند-
یرلمق اقتضا ایدر.

بولندیرمق } فته. موجود وحاضر
اولسنه دقت ایتمک،
احضار وتهیته ایتمک: شرکت
موقفلرده یولجیلر ایچون دائما
آرایه بولندیرر.

بولسنلمق } فل. ۱. موجود اولمق،
تدارک اولتمق. ۲.
امداده یتیشلمک.

بولنماز } ۱. س. ۱. اله کچمسی بحال، نایاب،
مفقود: بولنماز برمال
دکلدر. ۲. نادر، کمیاب، نادیده:
بولنماز برکت تابدر. ۳. اعلاء
انفس، ممتاز: بولنماز آدمدر.

بولنمز } ۱. س. تقسیم اولنماز، ناقابل
تقسیم، لاینجزا: بولنمز
پارچه = جزء لاینجزا.

بولمق } بجز. ۱. آرائنه رق ویا
تصادفا اله کچیرمک:
بانجهده برچیچک، یولده بر چاقی
بولندی. ۲. غائب اولان شیء
بالتخری اله کچیرمک: دوشور-
دیکم چانطه بولندی؛ چالینان
اشیاسی بولنه مدی؛ قاچان آت
بولنه حقدر. ۳. میدانه چیقا-
رلمق، کشف اولتمق: بردیفینه
بولندی؛ آمریقا قریستوف
قولومب طرفندن بولنمشدر.
۴. ایجاد و اختراع اولتمق، وجو-
ده کتیرمک: واپور ودمیر بولک
بولنمی کره ارض اوزرنده

اختلاطی نه قدر تسمیل ایتدی؛
 ورمه بر چاره بولنه.دی. ۵.
 تدارك ایدلك: بر آزیمك
 بولندی می؟ بر آراهه بولنسه
 قولای کیدایر. = فل. . حا.
 ضر وموجود اولق، واراولق:
 صباحلری اوده بولنور؛ بو اوده
 بیهك برشی بولناز؛ مذاکره.
 ده سزده بولنمیسکز. ۲. امداد.
 ده یتشمك، یاردم ومعاونت
 ایتك: او آدم بکا دائماً بولنمشدر؛
 برصیقمدیلی کوننده دوستنه
 بولنمیان آدمه دوست دینلز.
بولنمك { بول. فل. ۱. آیرلق،
 (تقسیم اولنق، پاره لالنق،
 انقسام، تجزیه ایتك: تتمع حصه.
 داران بیننده بولنور. ۲. آیرلق،
 تفریق اولنق؛ بو او ایکی یه بولنه
 بیلیرسه ده اوچه بولنه منز.
بولمه { س. ۱. وار اولمه، وجود،
 موجودیت: صندیقده
 دائماً بر آزی پاره بولنمسه سی شرطدر.
 ۲. حاضر اولمه، حضور: ولیمه
 جمعیتده بولنمه کزی آرزو
 ایدرم. ۳. اله چیرمه، تدارك:
 امراض مستولیه یه بر چاره بولنمه.
 سی انسانیتیه بیوک بر خده تدر.
 ۴. کشف، اختراع، ایجاد:
 آمریقانك، تلغرافك بولنمه سی.
بولنمه { س. آیرمه، انقسام، تجزی.
بولنیش { یا بولنش. س. ۱. بو-
 لنیش، لئمه، موجودیت، وجود،
 حضور. ۲. حاضر اولمه. ۳.
 اله چکه، اله چیرمه. ۴. کشف،
 اختراع، ایجاد.
بولوت { یا خود بلوط، س. (ت
 حرکت لئجه د اولور.)

دکیزلردن هوایه قالقوب روز.
 کارله تبدیل مکان ایدن ویاغور
 ویا قار حالنده یه این بوغوکه
 بعضاً اقلزری قابلا یوب اشمه
 شمک سرورینه بر درجه یه قدر
 حائل اولور، سحاب، ابر، میغ؛
 بولوتلره قدر، بولوتلر ایچنده =
 پك یوکسك. || بولوتدن نم
 قایمق = هر شبیدن آلتق. || بولوت
 کبی = زیاده سیله سرخوش.
بولوتلالتق { فط. ۱. بولوت
 قابلانق، بولانمق: هوا، اور-
 تعلق بولوتلانندی. ۲. لکه لئک:
 قاش بولوتلانندی. ۳. اوزرینه
 دومان و بوغو طور مغله شفا.
 فلنی غائب ایتك: آینه، جام
 بولوتلانندی. ۴. (کوز) اینی
 کوره مه مک، دومانلی کورمک:
 صاغ کوزم بولوتلانیور.
بولوتلی { ص. ۱. بولوتله قاپلا
 (نمش، بولانیق: بولو-
 تلی هوا. ۲. لکه لی (قاش).
 ۳. دومانلی، غیر شفاف: بولوتلی
 آینه، جام. ۴. اینی کورمز،
 دومانلی کورور، بولانیق
 (کوز).
بولولك { س. «بولك» دن.
 (غلا: بولك) ۱. پاره.
 لائمش بر-پیشک هر بر پارچه سی،
 قطعه، قسم، جزء. ۲. پای،
 حصه، سهم: بش بولولکه آیرمق.
 ۳. دیوار، چیت، پرده کبی بر
 حاجزله آیرلمش بنا وسائره قسمی،
 اوطه، دائره: بو اودرت بولولکه
 آیرلمشدر. ۴. بر بیوک جماعتدن
 آیرلمش جماعت، فرقه، طاقم،

طاقمه، فئه، حزب، زمره:
 طوبلانان آدملر بش بولولك
 اولمشیدی؛ بولولك بولولك کادیلر.
 ۵. علی الاطلاق جماعت، سوری،
 گروه، فوج: بر بولولك خلق
 کلدی. ۶. مملکتک بر قسمی،
 جهت، طرف. ۷. اورته دن
 بولنمش صاچک بر طرفه طرائمش
 قسمی: صاچنی ایکی بولولك
 ایتمش. ۸. ۵. بر طابور پیاده
 ویا بر آلائی سواری عسکرینک
 منقسم بولندیی اقسامک بهری که
 علی العاده یوز نفر دن مرکب
 و بر یوزباشینک قومانده سنده در:
 فلان طابورک برنجی، ایکنجی
 بولولک؛ بولولك ضابطانی. || بو-
 لولك غاسی = ژانداره وضبطیه
 یوز باشیسی. || بولولك امینی =
 بولولك حسابانته باقان ضابط.
 || بولولك باشی = یکچیری اوجاغنده
 یوز باشی یه معادل ضابط؛
 حامللرک ایلرو کلنلرندن بری.
بوله { سش. عمر. [لفت مولده]
 کیم. سیدیکدن چیقاریلان
 بر ماده مخصوصه.
بولیچه { س. عو. یهودی قادینلر-
 یته ویریلن عنواندر،
 قوقونه ومادامه کبی.
بولیش { س. ۱. بولق فعلی و
 طرزى. ۲. عقل ایر-
 دیرمه، فهم، ادراک: او آدمک
 بولیشنه شاشیورم. ۳. کشف،
 اختراع، ایجاد.
بولیشلی { ص. عقل ایردیرمه
 مقتدر، مدرک،
 فراستلی.
بولیشمق { بولیشدیرمق، بو-
 لیشلیق وسائره. نا:
 بولوشمق وسائره.

د. «بو» ایله باشلار بعض
بوم } صفتلره داخل اولوب مبالغه
وتأکید بیان ایدر: بوم بؤش،
بوم بؤز.

بوم } س. سذ. عر. بايقوش.

بوم } س. فا. ير، مملکت، زمین.

بومبار } س. فا. «مبار» دن
بومبار } ۱. قویون وساژه نك
قالین باغراضی که طولدیر یلوب
صوجوق پایلیبر. ۲. بو باغر.
صاغك جگر قییه سی ورنجه
طولدیر یلوب طاوه ویا تپسیده
پیشمشی.

بومبارده } س. يتا. Bombar-
[da] بومبارده } ایکی دیرکلی
بر نوع سفینه.

بومبارلق } ص. بومبار طو.
بومبارلق } لدرمغه مخصوص
(قییه وساژه).

بومبه } س. يتا. بومبه } کمینک
بومبه } قیچنده یاتان بیوک سرن.
بونامق } بوناق وساژه. بنا.
بونامق } بوکامق وساژه.

بونجوق } یاخود بونجوق. س.
بونجوق } [تق. بوجك قابوغی]

حیوانلرك یولارینه ونظره
قارشى چوجقلرك تاقیه لرینه
طاقیلان جامدن مختلف اللون
واکثریا ماوی دلیکلی دانه،
خرز، خصمه، خرمهره؛ قاطر
بونجوغی؛ نظر بونجوغی. —
قادین اثوابنه طاقیلیر سیاه و
کویچک لری ده واردر، حبه.
|| بونجوق علتی = چوجق
حواله سی.

بونجه } ک. «بو» اسم اشارتیه
بونجه } «جه» اداتندن مرکبدر.

بو قدر، بو درجه ده، چوق،
کثیر: بونجه زماندن بری؛ هر
کون بونجه کشفیات نافعه
وجوده کلیور.

بونجیلان } ک. اصلی: بونجه.
بونجیلان } لین] ۱. بو قدر،
بو مقارده: بونجیلان ایشک
اهیتی یوقدر. ۲. بوبله، بو
طرزده، بو حالده: بونجیلان
آدم. [قریب ایچون اولوب
مقابلی اونجیلان در. اسکیشدر.]

بونک } ش. بو اسم اشارتک
بونک } مضاف الیه در. بنا: بو.

بونوق } س. يتا. [آچیق حواله،
پولجه.

بونور } یاخود بونور. س. دیشی
بونور } حیوانك طوغورمسی.

بونى } ش. «بو» اسم اشارتک
بونى } مفعول بهیدر. بنا: بو.

بوہ } یاخود بووه. س. بنا:
بوگه.

بوہو } س. بايقوشک بیوک، طا.
بوہو } وق وساژ طیوره مساط
بیرتیجی بر قوش که کبجه وقتى
«بوہو» کبی بر سسله اوتر،
فا. کوف.

بوقى } س. ۱. اوزوناق، طول:
بوقى } بوینی اگنی اولچمک؛

بو عرصه اگنز ایسه ده بوینی
چوقدر. ۲. یوکسکک، ارتفاع:
آغاجک بوینی. ۳. بدنک اوزو.
نلمی ویوکسکک، قد، قامت:
بوینی اوزون، بوینی قییه آدم؛
آدم بوینی. ۴. تام و مناسبت قامت،
قدموزون: بر قادینده بوینی
اولزسه کوزللیک ده کوریتیز.

۵. حجم، بیوکک درجه سی:
صانديغی صنديقلر براقچ بویدر.

۶. بر عشرتک منقسم بولندیغی
اویساقلرک بهری: بوینی بکی.
|| بوینی آتمق = (چوجق) اوزا.
مق، بوینی حاصل ایتک. || بوینی
آتمق = ۱. تام بوینی بولمق،
لزومی درجه ده اوزامق. ۲.
قامتک اولچیسینی آتمق، بوینی
اولچمک. || بوینی اوزون = ۱.
اوزون، طویل، مدید: بوینی
اوزون کونلر. ۲. اوزاق، بعید:
بوینی اوزون یر. || بوینک او.
چلیسنی آتمق = حد و دکرینی
آکلامق. || بوینه برابر = آدم
برینی اوزونلغده. || بوینی بوس =
قد و قامت، موزون اندام، یال
وبال: بوینی برصی یرنده. || بوینی
بوینی = مختلف اوزونلغده: بوینی
بوینی آغاجلر. || برقاریش بوینی =
پک قیصه قامت. || بوینجه =
۱. اوزونلق جهتندن طولاً:
تارله یی بوینجه اولچمک.
۲. قامتله برابر، اندام اوزو-
نلغده: بوینجه بر کورک کیمیش.
|| بوینجه اولاد = یتیمش بوینی
آلمش. || بوینجه قابینی باصمق =
قویاً تمهد و تکفل ایتک. || بوینی
چکمک = (چوجق) اوزامق،
بویلاقمق، بوینی پیدا ایتک. ||
بوینی سورمک = اوزامق، بویلا-
تمق. || بوینی کویسترمک = ابراز
لیاقت ایتک. || بوینه = بوینجه،
طولاً: عرصه یی بوینه اولچمک؛
ک بوینه آغاج دیکمک.
|| بوینی یرمک = (نهر) آدم
بوینی درینلککنده اولمق. ||
آدم بوینی = متوسط القامه بر
انسانک قامتی اولچیسى: بر، ایکی

آدم بوننده بر آغاج؛ بر بچق
آدم بوننده صو واردر. ||
آشامی، آلقاق بوی = قصیر
القامه؛ اورته بوی = متوسط
القامه؛ اوزون بوی = طویل القامه.

{ س. اوزون آياقلى بر جنس }
{ بوی } زهرلی اوروجك، رتيلا.
{ بوكا بوگه لك دينمى ياكشدر. }

بوی { س. فا. نا: بو.

{ س. اصلى: بوياغ } ۱.
{ بویا } رنك ويرهك اوزره اجسام

واشيايه سوريلن ويا اشيا اونك
ايچنه باتيريلان نباتى ويا معدنى
مايع ويا مخلوط، لون، صبغ،
فام؛ ياغلى، طوقساللى، صولى
بویا، خاص بویا. ۲. اجسامك
اشعه شمك بر طاقنى بلع ايله
بر طاقنى عكس ايتدير مكدن
كورينشده آلد قلى صور
مختلفه نك بهرى، رنك، لون،
كونه. || بویا آتمق = صولمق. ||
آشى بویا = بویامهده مستعمل بر
جنس صسارى و قيرمزى طو.

پراق. || بویا آغاجى = قبوغى
دباغلرجه مستعمل بر نوع قاين
آغاجى. || بویا آلمق = بویا آتمق،
قابل تلوين اولمق. || بویا اور.
مق = بویامق، بویا سورمك.
|| صسارى بویا = جهرى. || قره
بویا = يالكز سياهله نلوين او.
لشمس، قره قلم. || كوك بویا =
چيويت.

{ فت. بویا سورديرمك،
{ بویا آتمق } بالواسطه تلوين ايتك:
اوى كيه بویانديكز؟ چارشافى
قرمزى يه بویاندى.

{ س. بویارك انواعى تهبشه
{ بویاجى } وفروخت ایدن واشيا
ومواد مختلفه ي بویامق صنعتيله
ونقاشلقه اشتغال وتميش ايلين
آدم: بویاچیدن بویا آلمد؛
اوى بویا تمق ايچون بر بویاجى
آرايورم. || بویاجى كوی = بویا.
چينك بویانى وضع ايتديكى كوك؛
مح. پك چابق وقولای ياپيلان
باصمه قالب و باشدن صاومه
ايشدن كنهاه در: بویاجى كوی.
مى بو!

{ س. بویا صساتان ويا
{ بویاچيلق } بویايان ونقاشق ایدن
آدمك صنعتى: بویاچيلق ايديور؛
بویاچيلق پك لزوملى بر صنعتدر.

{ س. بویاجى دكانى ويا
{ بویاخانه } فابريقه سى.

{ ب. تلوين ايتديرمك.
{ بویا دلمق }

{ س. اسلازجه دن } قبل.
{ بویار } التمح روم ايلي اقوامنك
اصلا وزادكاننه اطلاق او.
لوردى: افلاق بویارلرى.

{ ص. بویا سورلمش،
{ بویا سز } بویا اورلماش، غير
ملون: بویاسز قماش، او.

{ فت. بویا ايله اورتمك،
{ بویا لامق } لكلك.

{ ص. بویا سورلمش، تلوين
{ بویالى } اولشمس، ملون، مصبوغ:
صارى، يشيل بویالى بر او؛ بو.
يالى اثواب؛ بویالى صاج.

{ فت. بویا سورهرك ويا
{ بویاه مق } بویا يه باتيره رق بر رنك
ويرمك، تلوين ايتك: اوى،
اثوابى، صاجى بویامق. || كوز
بویامق = آلد اتمق اغفال ايتك،

سحر كى بر طور حيله كارانه ايله
كوتى شيشى ايني كوستروب اغفال
ايتك.

{ س. بویامق فعلى، تلوين.
{ بویامه } = ص. ۱. بویا تمش،

فورچه ايله قلمكارى تلوين اولشمس.
۲. غير طبيعى، ساخته، حيله لى.

{ س. میان آغاجى، شجر.
{ بویان } السوس. || بویان بالى،
بویان كوكى = میان. || آجى بویان
= آبدست بوزان. || طاتلى بویان
= عرق السوس.

{ ب. بویا اورلمق، تلوين
{ بویا تمق } ايدلك: آراهه بویاندى؛
اخشاب بنالر خارجا ياغلى بویا
ايله بویانير. = فط. بویا سو.
رلك، لكه لئك، تلويث اولتمق،
آلوده اولمق: فوطوغرافيا ايله
اوغراشانلرك اللرى بویا تممق
ممکن دكدر؛ قانه بویا تمق =
مقتول اولمق.

{ س. عربیده حله
{ بوی اوقى } دينان بر نباتكه
تخمنده بوی تخمى ديرلر.

{ ص. بوی شريكى، بر
{ بويداش } بويده اولان.

{ ص. قيصه بویلى، قصير.
{ بویلسز } القامه.

{ س. قامت نقصان،
{ بویلسزلق } قيصه لى: بویسزلق
نه فنا شى!

{ فت. اوزاتمق، بوی
{ بویلا تمق } قزانديرمق.

{ فت. ۱. او.
{ بویلا شد پرمق } زاتمق، بویلا.
نديرمق. ۲. بوی بوی تفريق
وترتيب ايتك.

{ فل. بوی پيدا ايتك،
{ بویلا شتمق } بویلا تمق، اوزاتمق.

بقیلا مق } فت. ۱. بوی قراندر-
 مق، اوزاتمق. ۲.
 بوینه اولچمک، طولاً مساحه
 ایتک. = فل. بوینه کیتمک،
 اوزاتمق .

بقیلا تمق } فل. بوی پیدا ایتک،
 اوزاتمق .

بقیله } ح. [« بواسم اشارتندن
 قریب یچون اولوب،
 بعیده اویله ومتوسطه شویله
 دینیر.] بودرلو، بونک کچی، بو
 طرز واسلوبده، هاگذا، چنین:
 بویله یاب؛ بویله سویله. = ص.
 بو حال وصفته اولان، بونک
 کچی: بویله آدم؛ بویله هوا. ||
 بوندن بویله = بوندن صکره،
 فیما بعد. || شویله بویله = ۱.
 ایکسی اورتسی، اولدجه. ۲.
 هر نه صورته اولورسه .

بقیله جه } ح. عینله بو طرزده،
 طبق بو صورته:
 بویله جه سویله جکم .

بقیله لك } س. بو طرز، بو
 اسلوب، بو کیدیش:
 بویله لکله ایش کورلر .

بقییلی } ص. ۱. بوی اولان، قد
 وقامت صاحی: اوزون
 بویلی؛ اورته بویلی؛ قصه بویلی.
 ۲. اوزون، قد بالا صاحی:
 بویلی آدم.

بقیین } س. [« بوی » دن اولغله
 « بیون » یازلسی خطدار] ۱.
 بوی تماندن اولان عضوه
 باشی بدنه ربط ایدر، اوکنه
 بوغاز وآرقه طرفنه اکسه
 دیرلر، عنق، رقبه، کردن:
 انسان، دوه، قاز بونچی؛ بوی

کیکری. ۲. بعض قابلرک طار و
 اوزون اولان یوقاری قیمی:
 شیشه، صراحی، دستی بونچی.
 ۳. مج. ذمت، تعهد، ضمان،
 مسئولیت، راجع اوله: کنهای
 بویغه. || بون آقسی = صارغی،
 شال. || بوینه آلمق = درعهده
 ایتک، ضامن اولمق. || بون
 اگمک، بونک = تظلم ایتک .
 || بونی اگری = محتاج. || بون
 اورمق = اعدام، سیاست ایتک،
 ضرب عنق ایتک. || بون او-
 زاتمق = تسلیم اولمق. || بونی
 اینجه، بونی قیلدن اینجه = مطمع،
 هر امره تابع. || بون باغی =
 ۱. طسمه، کردنپند. ۲. بوینه
 ویا کوملک یا قه سنه باغلانان
 قاشدن معروف قلاده. || بون
 بوران = صاری آسمه یه بکزر
 بکسکی برقوش، شقراق، کوچکن.
 || بون بورچی = وظیفه ذمت،
 وجیبه، فریضه. || بون بیتک =
 داله بیتک، زبون بلوب مسلط
 اولمق. || بون چنبری = کوپر یچک
 کیکلر بونک اوستنده کی چوقور.
 || بون قاشیق = اوتاتمق، خجل
 اولمق. || بون کسمک = انقیاد
 و اطاعت ایتک، تابع اولمق،
 سرفرو ایتک. || بون ویرمک =
 مزایع ورام اولمق .

بقییندروق } س. جفت سورن
 و آراهه چکن او-
 کوزلرک بوینه کچیریلن آج چر-
 چوه که بویله بوینه اوستنه موضوع
 اولان اغاجنه صاپانک و آراهه نک
 اوقی مر بو طدر. || مج. تحکم،
 قهر، تسلط: بویندروق آلتنده

اولمق = تحکم چکمک، قهر
 کورمک .
 بقیینلق } س. بوینه صاریلان
 شی، صارغی.
 بقیینوز } س. ۱. بعض حیواناتک
 باشنده طیرناق کچی بر
 ماده دن آز چوق اوزون و
 قیوریق جفت عضوه که تدافع
 وتعرض ایچون سلاحرلیدر،
 قرن، شاخ: اوکوز، قوچ، کیک
 بوینوزی. — بو جکرده دخی
 اولوب متحرکدر. ۲. بوینوزدن
 معمول بوری که اکثر یا جلب
 ودعوت علامتی اولمق اوزره
 چالینیر، نفیر، صور. ۳. حجات
 ایدنلرک قانی چکمک ایچون
 قوللاندقلری بوینوز حقه. =
 ص. بوینوزدن معمول: بوینوز
 کاسه، قاشیق. || بوینوز آجی
 = ارغوان. || بوینوز اونی =
 چوبله. || بوینوز چکمک =
 حجات ایتک. || قوچ بوینوزی =
 یونجه انواعندن، اکیلل الملک.
 || قوری بوینوز = حجامتسز
 یاپیشدیریلان بوینوز یاشیشه دن
 حقه: صیزی به قوری بوینوز
 چکمک. || کچی بوینوزی =
 خروب. || کیمک بوینوزی = بر
 نبات طی.
 بقیینوز سز } ص. بوینوزی اولیان:
 بوینوز سز کچی، اینک.
 || مج. بوینوز سز قویون = حلیم
 ومسکین آدم.
 بقیینوزلی } ص. بوینوزی اولان:
 اوزون بوینوزلی،
 قیوریق بوینوزلی. || مج.
 زوجسی ناموس سز، اولان.

۱. یا خود بزینونه. س. قایقرده
 بقینه } دومن برینه قولایلان
 یاریم کورک؛ بوینه پاله سی. ||
 بوینه اورمق = قایغی بوینه ایله
 چویرمک.

حد. (به، بره، وره، موره،
 موری صورتلرنده روم ایلی
 لسانلری پیننده مشترک برلفت
 عامیانه در [هی! بهی! یا هو!
 به قارداش! به جانم! به آدم!
 — «آ» حرف نداسیله مرکب
 «آبه» صورتنده قوللانییر:
 آبه جانم!

به { حج. فا. با. ب.

ترکیب عر. ژ: بهاء، ت: بهاء،
 به { ج: بهم. ب = حرف جر - ه
 = ضمیر متصلک مفرد مذکر
 غایبی [اوگا، اونکله، اونده:
 محکوم به = اوگا حکم اولمش؛
 معمول به = اونکله عمل اولنان،
 مرعی، مستعمل.

س. فا. قیمت، دکر، ثمن،
 بهاء { فی: بونک بهاسی نه در؟ بو
 سنه ذخیره نک بهاسی چوقدر،
 یوکسکدر؛ دون بها ایله صاتمق.
 || بهایه جیقمق = قیمتی آرتمق.
 || بهادن دوشمک = اوحوزلامق.
 || آتش بهاسنه = پک یوکسک
 فیشاتله. || اوص بهاسی = برخطاء
 واقمدن درس آله. || قان بهاسی
 = دیت. || یوق بهایه = پک او-
 جوز، هان بجانا. || بی بها = بها
 تقدیر اولنه میه حق درجه ده
 قیتمدار.

س. سن. عر. حسن و جمال و
 بهاء { ظرافت: حسن و بهاده بی
 مانند.

ترکیب عر. با. به. || فهبا.
 بها { با: فهبا.

ص. ص. فا. ج: بهادران.
 بهادر { ترکیده دخی بخادور و
 باتور قوللانیلوب ایکسی پیننده کی
 مناسبت ظاهر ایسه ده، خانغیسی
 خانغیسندن مأخوذ اولدیغنی
 کسدره مدک [یکیت، جسور،
 دلاور، قهرمان، بطل.

ص. فا. یکتیجه، دلا-
 بهادرانه { ورانه، قهرمانانه: بر
 طور بهادرانه ایله؛ بهادرانه بر
 یوروشی واردر. = ح. جسور
 آدمله یاقشیر صورتده، یکتیجه:
 بهادرانه یوریمک.

س. یکیتک، دلاورلک،
 بهادرلک { قهرماناق.

س. فا. ایلک یاز، فصل
 بهار { ربیع، ایلک بهار: موسم
 بهار. || بهار آچق = آغاجلر و
 چیچکار آجیلوب بهار اولمق. ||
 صوگ بهار، کهنه بهار = کوز،
 خزان، فصل حریف. || هر دم
 بهار = هر دم تازه (چیچک).

س. سن. عر. ج: بهارات.
 بهارات { (عریده صاری پایادیه
 معناسنه اولوب لسانمزده معنای
 آتی ایله کثیر الاستمالدر: [
 دارچین و قرانفیل کی کوزل
 قوقولی و حار حبه لکه بعض
 ما کولات و مشروبانه قاریشد.
 یریلیر: عربلر یملکله چوق
 بهارات قورلر.

ص. بهارات قونمش (بمک)
 بهارلی { (وساژه): طوزلی بهارلی
 کوفته.

س. فا. به اردن عربی
 بهاریه { قاعده سنجه متشکل غلط

بر تعمیر در [فصل ربیعک توصیفنی
 و بالمناسبه بر ذاتک مدحنی متضمن
 قصیده.

بها لاشمق { فل. و:

فل. قیمت و فیاتی
 بهالاشمق { جیقمق، ترقی اتمک:
 ذخیره بهالاندی.

ص. فیاتی یوکسک، آغر
 بهالی { قیتملی: بو سنه میسوله
 بهالیدر.

س. فا. ۱. وسیله، سبب:
 بهانه { فلان خصوصی عرض اخلاصه
 بهانه اتخاذ ایتدم. ۲. اصلسز
 عذر، ساخته اعتذار: ایشنه
 دوام ایتمک ایچون بهانه آرا-
 یور؛ اجل کلدی باش آغریسی
 بهانه. || بی بهانه = قصورسز، نقصا.
 نسز، عذرسز.

س. سن. ج. عر. فد: بهایم.
 بهایم { با: بهایم.

س. فا. [به = اینی - بودن =
 بهبود { اولمق] ایلک، صاغلق.

س. سن. عر. شاشمه، شاشه
 بهت { قاله، شاشقیلنی، حیرت.
 [بانک ضمیله غلطدر.]

س. سن. عر. برینه یالاندن
 بهتان { برشیء اسناد ایتمه، افک،
 افترا: بگا بهتان ایتشلر.

ص. اصلسز یره برینه
 بهتانچی { برشیء اسناد ایدن،
 افتراجی، مفتری.

ص. فا. و:

ص. فا. اک ای، اعلا،
 بهترین { انفس. ز.

س. سن. عر. کوزلک، حسن
 بهرجت { و بها. [بعض یکی اغتلمزده
 بوکله یه مسروریت معناسی دخی

ویریلور، وواقعا «بتهج» ماده -
 سی او معنایه ده کاپورسه ده،
 «بتهج» لغتی اصلا مسروریت
 معناسنه کلز.]
 { ک. فا. } ب = ادات الصاق -
 { هر = م. اصل فارسیده هر
 برینه دیمک اولوب، لسانزده
 غلط اوله رق قوللانسیله.] هر،
 هر بر: بهر کتابک تجلیدیچون
 اون غروش ایستیور.] بهرینه،
 بهر یچون کبی تعبیرانده « ه »
 ساکن او قو نور.]
 { س. فا. پای، حصه، قسمت،
 بهره } نصیب: علدن بهره سی
 یوقدر. || بهره آلمق = نصیبی
 اولق، حصه یاب اولق. || بی
 بهره = نصیبسز، محروم.
 { ص. فا. حصه و نصیبی
 بهره دار } اولان، حصه دار: علم
 و تریه دن بهره دار آدم.
 { ص. نصیبسز، محروم:
 بهره سز } علدن بهره سزدر.
 { ص. فا. نصیبی اولان،
 بهره مند } حصه دار، بهره دار.
 { س. فا. اوچاق، جنت،
 بهشت } فردوس، بهشت آشیان =
 جنت مکان، فردوس مقر.
 { ص. فا. جنته منسوب و
 بهشتی } متعلق، جنتک.
 { س. فا. طوغاجی الیونی.
 بهله }
 { ص. عر. ن. بهیه. «بهاء»
 بهی } دن صص. کوزل، حسن،
 جمیل: هدیة بهیه = کوزل هدیة:
 تلغراف و پوسته نظارت بهیه سی.
 [ناظری رتبه بالادن دون
 رتبه ده بولنان نظارت و اداره لره
 ویریلیر عنواندر.]
 { حد. هی! ای! به! } اکثریا
 بهی } حدت و انفعال مقامنده

قوللانسیلیر:] بهی آدم!
 { س. عر. س. بهایم. درت
 بهیه } آیقلی حیوان، چاربا.
 { س. عر. حیوانلق،
 بهیمیت } حیوانیت.
 { ص. فا. ابی، اعلا، مستحسن:
 بهین } آیین بهین.
 { د. فا. نفی و سلب معناسیله
 بی } اسملرک باشنه کیرر: بی ادب =
 ادبسز؛ بی اصل و اساس = اصل
 و اساسی اولمیان؛ بی امان = امانسز؛
 بی بهره = نصیبسز؛ بی پروا = پروا -
 سز؛ بی تاب = طاقتسز؛ بی حضور
 = راحتسز؛ بی خبر = خبرسز، معلو -
 ماتسز؛ بی شک، بی کان = شبهه سز؛
 بی نوا = نصیبسز؛ بی وایه = مجلأ سز.
 [بیداد و بیوایه کبی برلکنده ده
 یازیلوب مرکب لغتله عد اولنور.]
 { س. فا. چول، صحرا، بریه،
 بیابان } || بیابان نشین = چولده
 ساکن. || بیابان نورد = چوللرده
 طولاشان.
 { بیاتلاق. ن. با: بیات و
 بیات } ساثره.
 { ص. مو. موسقیده بر مقام
 بیاتی } اسمیدر.
 { بلا اختیار. ج. فا.
 بی اختیار } کندی ایستکسزین،
 ارادتی منضم اولمقسزین.
 { ص. فا. ادبسز، تریه -
 بی ادب } سز.
 { ص. فا. ادبسزجه،
 بی ادبانه } ادبسز لکله ایدیان:
 برطور بی ادبانه ایله. = ج.
 ادبسزجه سنه: بی ادبانه او تورمق.
 { س. عر. ا. آتلق،
 بیاض } سفیدلک، بیاضلق: کو -
 زک، یورطه نک بیاضی. ۲.
 مسوده نک تمیزه چکلمسی: بیاض

ایتمک، بیاضنه چکمک = تبیض
 ایتمک = ص. تر. آق، ابیض،
 سفید: بیاض کاغد، چیچک.
 [عربیسی آقلفی معناسیله اسم
 اولدیندن، بویله صفت کبی قوللا.
 نلمسی غلط مشهوردر. آق لغت
 ترکیه سنک استهمالی البته
 مرجمدر.]
 { فت. آغارتمق، بیاض
 بیاضلا تمق } یامق: شو مرمر -
 لری اوغورق بیاضلانملی.
 { فط. آغارمق، بیاض
 بیاضلا تمق } اولق: آمریقان
 بزلی قوللانده قجه بیاضلانیر.
 { س. آق، بیاض: قارک
 بیاضلق } بیاضلنی.
 { ص. و:
 بیاضمتر اق }
 { ص. آز آق، آقه جا.
 بیاضمسی } لار، بیاض کبی کو -
 رینور.
 { یاخود بیاغی. ص. ۱.
 بیاغی } عادی، خاص اولمیان،
 عوام کاری: بیاغی کاغد. ۲.
 آشاغی، دون: بیاغی آدم؛ یک
 بیاغی مال. = ج. عادات، دوزجه:
 بتم بیاغی صیتمم واردر. —
 مبالغه و تأکید ایچون «باس»
 اداتی آلیر: باس بیاغی بر
 آدم.
 { س. ۱. عادیلک، عدم
 بیاغیلق } تمیز: بوکاغدک، بویازینک
 بیاغیغنی میدانده در. ۲. آشا -
 غیلق، دونلق: بو آدمک بیاغیغنی
 ایلك سوزندن آکلاشیلیر.
 { ص. امانسز، امان ویرمز،
 بی امان } برجمتسز.
 { س. عر. ۱. آکلامه،
 بیان } آچیق سویله، افاده، افهام:

مراستی بیان ایلدی؛ شفاهاً،
تحریراً بیان ایتک. ۲. ادله
ایرادیله اثبات ایتمه. ۳. د.
بلاغتک تشبیه واستعاره و مجاز
و کنایه کبی اقسامندن بحث ایدن
قسمی: علم بیان. ۴. (صرف
عربیده) ادغامک عکسی، اظهار،
ادغامی لازم کنن کله تک ادغامسز
استعمالی. || عطف بیان = معطوف
علیهی ایضاح و یا تأکیده یارا.
یان معطوف: اخذ و گرفت کبی.

بی آنباز } ص. فا. شریکسز.

بی باک } ص. فا. قورقوسز، قورقماز.

بی بهره } ص. فا. نصیبسز، محروم.

بی پایان } ص. فا. صوکسز، تو.

بی پروا } ص. فا. برشیئدن چکنمز،
صاققماز، لایالی.

بیت } سن. عر. ج: بیوت. او،

خانہ، دار، منزل، قوناق،

مسکن. || بیت الله، بیت الحرام

= کعبه معظمه. || بیت المال =

وقتیله خزینه مالیه؛ الیوم ورثه.

سی معلوم و حاضر اولیان متوف.

لرک اموالی و بوکا مائل اموال

عمومیه بی حفظ ایدن صندیق

و اداره. || اهل بیت. با: اهل.

بیت } سن. عر. ج: آیات. ایکی

مصراعدن عبارت شعر

قسمی: بریت سونلک، او قومق؛

بعض آیات ایراد ایتک.

بیت } س. تمیزلکه رعایت ایتمین
آدملرک اوستنده و باشنده

وطاوقرله سائر حیوانانده حاصل
اولان و ایصیردینی یری قاشیند.

یران کوچک برجنس بوجک،
قله، کوله: بیت طومق؛ باش
بیتی، طاوق بیتی. || بغدادی بیتی
= بغدادیه حاصل اولان برکو.
چک بوجک، سوس. || تختنه
بیتی = تختنه آرالقرنده بارینیر
متعفن و معجز بوجک، بق، تختنه
قوروسی. || چیمک بیتی = چیمکار.
ده حاصل اولان کوچک بر
بوجک، فرعه، قراد. || قاصیق
بیتی = کنه، ققام. || قولاق بیتی
= قولاقه قاچان چتال قویروقلی
بر بوجک، عقربان. || کاغد بیتی
= کاغدی و کتابلری دلوب خراب
ایدن گوگه، عنه. || بیت اوقی
= بیته قارشوی قولانیلان نبات،
حشیشه القمله. || بیت پازاری
= چارشینک اسکی ملبوسات
صاتیلان یری. [بات پازاری
یازمقده معنا یوقدر.] || بیت
یذکی = کیزی عیب.

بیتاب } ص. فا. قوتسز، قدرتسز،

یورغون، یتکین: ایکی

ساعت قوشدقدن صکره بیتاب

دوشدی.

بیتراق } ص. غا: بیتراق و بو.

بکی یتوب یوزینی بستون اور.

تهجک صورتده صیق اولان.

|| بیتراق اوقی = دمیر دیکن.

|| دمیر بیتراق = اسکی جنسک

آلاتندن اوله رق دشمنک آیاغنه

باتمق اوزره یولک اوزرینه برا.

غیلان اوچ کوشلی دمیر دیکن.

|| قوزی بیتراغی = برنوع نبات،

غانز. || بیتراق کبی قاینامق =

بک صیق و ازدحاملی اولق.
|| بیتراق کبی = دالار اوزرنده

بک چوق میوه اولسی.

بیتراقلی } ص. دالی بوداقلی.

بیترملک } فج. ۱. صوگه ایر.

ایدملک: باشلانیلان مکتب دها

بیترله مدی. ۲. محو و هلاک

ایدملک: اوملاکت قحط و غلادن

بیترلی.

بیترملک } قه. [اصلی. بیتدیرملک]

۱. صوگه ایردیرملک،

تماملق، آتام و کمال ایتک: بن

ایشمی بیتردم. ۲. محو و هلاک

ایتک، زبون و انسا ایتک، قوت

براقماق: بوصیتمه نبی بیتریور.

بیترملک } قه. [اصلی: بوتدیر.

مق] تخمک فلیزنلوب

طوپراقدن طیشاری چیتمسنه

سبب اولق، اثبات ایتک: بو

یاغور اکیان تخملری چاق

بیتره جکدر.

بیترمه } س. آتام، کمال = ص. د.

کو توری، کسمه، مقطوع.

بیتریم } س. ۱. بیترمه، آتام، کمال.

۲. صوگ، آخر، انجام،

پایان.

بیتشیدیرملک } فج. بربرینه طو.

قنه جق صورتده

یا قلاشدرملق: شو ایکی ماصه

بیتشیدیرملرسه براوزون سفره

اولور.

بیتشیدیرملک } قه. بربرینه طو.

قنه جق صورتده

یا قلاشدرملق، یناشدیرملق،

اتصال ایتدیرملک: شو ایکی

ماصه بی بیتشیدیرملی.

بیتشمک } فل. بربرینه طوقنه.

جق صورتده یا قلا.

شوق، متصل و ملاق اولق،

قاوشمق: واپور ریخته بیتدی؛
 یاره نك آغزی دها بیتشمدی.
 بیتشیک } صد بر برینه طوقنه -
 جق صورتده یا قلا -
 شمش، قاوشق، متصل، ملاصق،
 پیوسته: واپور اسکله به بیتشیک
 ایدی.

بیتسکین } صد بیتش، محو و خراب
 اولمش، حال و طاقتی
 قلاماش: او بیتسکیندر.

بیتسک } یاخود بیتله مک. قته.
 بر آدم و یا حیوانک
 بیتلرخی آیقلا یوب قیرمق.

بیتسک } فط. کندی بیتنی
 آیقلا یوب قیرمق:
 کونشده اوتوروب بیتلنیوردی.

بیتلی } صد. اوستنده بیت بولنان،
 کله سی اولان، پاس.

بیتسک } فل. ۱. صوگه ایرمک،
 تمام اولمق، پایانه وار -
 مق، ختام بولمق: پایغه باشلا -

دقلمی جامع شریف بیتدی؛
 یازدیکنز مکتوب بیتدی می؟
 ۲. توکنک، قالماق: مرکب

بیتدی؛ قندیلک یاغی بیتدی. ۳.
 محو و خراب و مضحمل اولمق،
 پریشان اولمق، فنا بولمق،

بوزلمق: محاربه ده دشمن فرقه سی
 بیتدی. ۴. قاله قالمق. ۵. یو -
 ریلوب قالمق، فتور کتیرمک:

صباحدن بری اوغراشه اوغراشه
 بیتدم. ۶. استهزا ایله حیرت
 ایتک، شاشمق: سویلدیکی شعره

بیتدم. ۷. نهایت درجه ده
 سومک: شوکوزل آته بیتدم.
 بیتسک } فل. تخم فیلزئوب طول

پراقدن طیشاری به
 چیقمق، نابت اولمق: اوت بیتر؛

اکینلر بیتدی.
 بیتسک } قته. نق. یازمق، کتب و
 تحریر ایتسک. [الیوم

چفتسایجه ده مستعملدر. اصل
 کتب و تحریر معناسنه بولفت
 موضوع اولوب، یازمق ایسه
 اصلی یایمق و بسط و تبسیط
 ایتک معناسنه موضوع، واستعاره
 تحریر معناسیله مستعملدر.]

بیتسک } س. بیتسک فعلی. با:
 بیتسکه } بیتسک.

بیتوت } س. عر. [«بت» دن]
 بر پرده کیجه نی کچیره،
 کیجه یاتمه، کیجه قونوب مسافر
 اولمه: او کیجه فلا نك اونده
 بیتوت ایتدک.

بیتوی } صد. بشون، یکپاره،
 تکمیل. = ح. بر دو -
 زیه، بوینه.

بیتلی } س. نق. یازی، تحریر،
 بلی (کتابت).

بیتسک } صد. بیتش، محو و خراب
 اولمش، فنا بولمش،
 امیدسز.

بیتسک } س. نق. مکتوب، یازلمش
 شیء، محررات، نامه.

بیتسکچی } س. نق. یازیچی، کاتب،
 محرر، منشی، مکتوب -
 بچی. [بککچی بوندن غلط
 اولسه کرکدر.]

بیتسرخان } س. دمیر دلیکاری
 جلا و پرداخت ایتسکه
 مخصوص دیرچی آلتی.

بیتساره } صد. فا. چاره سز، چاره.
 سی قلاماش، زوالی،
 دردمند، مسکین: نه یایسون
 بیچاره؛ بیچاره بر آدمدر؛ بیچاره
 قالد.

بیتساق } س. [«بجمک» دن]
 کسه جک آلت که خنجرک
 کوچکی و چاقینسک بیوکیدر،

سکین. انواعی واردر: آشچی
 بیخانی، بانجوان بیخانی، جراح
 بیخانی، قصاب بیخانی. || بیخاق
 بیخانه = بیخاقلری چیقاره رق
 بر برینه هجوم ایتمه: بیخاق بیخانه
 کلابلر. || آغزنی بیخاق آچاز =

پک مایوس و مکدر. || بورن
 بیخانی = اوعیه جی آلتی. || یان
 بیخانی = قیننده اولدینی حالده
 سلاح مقامنده بله آصیلان
 بیخاق، جنبیه، جامیکه. [ایکی
 طرفی کسر جنسنه قامه دیرلر.]
 || بیخاق یاره سی = سختیاندنه و
 آباق قابنده چاتلاق.

بیتساقچی } س. بیخاق یابان و
 صانان آدم.

بیتسیدیرمک } قته. ۱. بالواسطه
 کسیدر.

مک، یاردیرمق، شق ایتدیرمک:
 تخته بیجیدیرمک. ۲. (ترزی به
 اثواب) یابدیرمق، اولچی
 آلدیروب کسیدیرمک، قطع
 ایتدیرمک: بر قات اثواب
 بیجیدیره جکم.

بیتسره نك بیسوی،
 بیتسچی } تخته یاران معروف
 دیشلی آلت، منشار؛ اوک بیجقیسی =

اوکدن قوللا نیلان اینجه سی؛
 آرت بیجقیسی = صکره دن قوللا.
 نیلان قالینی. || شام بیجقیسی =
 طراقیجی آلتی. [بلکه صحیحی:
 «شانه بیجقیسی» در؛ زیرا فا.
 «شانه» طراق دیمکدر.]

بیتسچی } س. بیجقی ایله تخته
 یاران آدم.

بیچلمک { ب. ی. ۱. بارماق، بھقی
ایله شق ایدمک :
چام تختہ سی قولای بیچیر. ۲.
کسک قطع اولمق : پانتالون
بویله بیچلمز : اثنای بیچلدی.
۳. اوراقله کسک، حصاد
ایدمک : اکینلر دما بیچلمدی؛
چارک اوقی بیچلدی. || بیچلمش
قدان = تامینله حائنه مناسب،
انسب، الیق .

بیچمک { فت. ۱. کسک، قطع
ایتمک : کسرم بیچرم
دیه هر کسی قورقودور. ۲.
یارمق، بولمک، شق ایتمک :
تختہ بیچمک. ۳. (اواب و
سائرہ) اولچوب کسک : اواب
بیچمک. ۴. (اکین و سائرہ)
اوراقلامق، حصاد ایتمک : اکین
اوت بیچمک. || اولچوب بیچمک =
ملاحظه وتدبیر ایتمک. || بول
بیچمک = بذر و اسراف ایتمک.
|| بها بیچمک = قیمت تخمین ایتمک.
|| پای بیچمک = قیاس ایتمک،
عبرت آلمق. || کسوب بیچمک =
حل و فصل ایتمک .

بیچمه { س. بیچمک فعلی. با :
بیچمک. = ص. بیچلمش،
بیچمکله وجوده کلش؛ سرن
بیچمه سی = سرنی بیچمکله حاصل
اولان اوزون دوشمک تختہ .
{ ص. فا. امثالسز، شر-
بیچون } یکسز، بینظیر. (صفات
الهدندر.)

بیچجی { س. ۱. اواب بیچین
آدم، مقاصدار. ۲.
اکین بیچین آدم، اوراجقی .

بیچیم { س. ۱. بیچمک طرز و
صورتی. ۲. اواب شکل

و صورتی : بو بیچیمده ستره؛
پانتالونک بو بیچیمی؛ اسکی،
یکی بیچیم. ۳. طرز، صورت،
اسلوب. ۴. مطلوبه موافق
صورت، اندام، تناسب اعضا:
بو آدمک، بو آتک بیچیمی کوزل.
۵. اوراق و قتی، حصاد موسمی.
|| بیچیمته کتیرمک = اویدیرمق،
حسن صورت و یرمک .

بیچیمسز { ص. شکل و اندامی
چرکین، یا قیشقسز،
غیر متناسب : بیچیمسز آدم، آت،
اواب .

بیچیملی { ص. شکل و اندامی کوزل،
یا قیشقیلی، متناسب :
بیچیملی آدم، آت، اواب .

بیچاصل { ص. فا. بر شیء حاصل
ایتمک، نمره سز، نتیجه.
سز، فائده سز .

بیچسد { ص. فا. حدسز، غیر
محدود، چوق .

بیچساب { ص. فا. حسابسز،
چوق .

بیچضور { ص. فا. راحتسز .

بیچسخ { س. فا. کوک، اصل. لز .

بیچسرد { ص. فا. عقلسز .

بیچواب { ص. فا. او یقوسز،
او یوماز، او یانیق .

بیچود { ص. فا. کندیینه مالک
اولیان، کندیندن کچمش،
مدھوش .

بیچدار { ص. فا. او یانیق، یقظان.
|| بخت بیدار = یاور و
مساعد طالع .

بیدریغ { ص. فا. دریغ ایدمین،
اسیرکنین، مبدول،
مصروف : همم علیه لرینک
بیدریغ بیوراسی .

بیذیق { سذ. عر. فا. پیاده «
{ دن معرب } شطرنج
او یوننده پیاده طاشی .

بیذین { ص. فا. دینسز، ایمانسز،
کافر .

بیرنجی و سائرہ { بیرنجی و سائرہ. با : بر، برنجی
بیر } سذ. عر. قویو، چاه .

بیرا { یاخود بیرہ. س. [بتا. Bira]
آرپه صوبی دینلن مسکر.
|| بیرا آتمکی = بیرا مایه سیله
یا بیلان کوچک و خاص آتمک .

بیراخانه { س. بیرا بیچمکله مخصوص
یر .

بیراق { بیراقدار و سائرہ. با :
بیراق و سائرہ .

بیرام { بیراملق، بیراملاشتمق. با :
بیرام و سائرہ .

بیرون { یاخود بیرون. س. فا. طیشا.
ری، خارج : درون و
بیرونی = داخل و خارجی .

بیز { س. قوندره جی و سراجلرک
ایکنه یی بیزجه جکاری یری
دامکله مخصوص تختہ صابلی سیوری
دمیردن آت. || پک سیوری
وباتار شیئندن ده کنایه اولور :
بیز کبی، بیز کچمز .

بیزار { ص. فا. بیقمش، اوصانتش،
فتور کتیرمش .

بیزبان { ص. فا. دیلسز، لسانسز،
ابکم .

بیزلامق { فل. با : بوزاغیلامق .

بیزرنک { ص. فا. اکلمین، سر-
عتلی، سربیع .

بیزلانغیج { بیزلنگیج. ب: بیز-
 بیزموت { س. [فر. Bismut] ص. قابض بیاضمتراق
 برتوز.
 بیزوال { ص. فا. زوالسز، دام،
 باقی.
 بیسامان { ص. فا. ثروتسز، سر-
 مایهسز،
 بیسان { ص. فا. امشالسز، پنظیر،
 بیمانند.
 بیسروپا { ص. فا. باشسز آیاقسز،
 پریشان حال.
 بیشک { ص. فا. شبهسز، ریسیز.
 بیشکیب { ص. فا. صبرسز، صبری
 توکمش.
 بیشمار { ص. فا. صایسیز، حسا-
 بسز، چوق.
 بیضاء { ص. عر. با: ایض.
 بیضه { س. عر. میورطه.
 بیضی { ص. عر. ث: بیضیه. میور-
 طه شکننده، طولانی
 مدور: بیضی الشكل.
 بیطار { س. عر. و:
 بیطار { س. عر. آت وسائر
 حیوانلرک امراض وتدا-
 وینه وتیاریلی اصوله واقف
 آدم.
 بیطرف { ص. فا. هیچ بر طرفی
 التزام ایتمین. || هق.
 بیطرفاق = معاملات دولده دولتین
 ویا دول مختلفه آراسنده آچیلان
 محاربهیه عدم اشتراک.
 بیطراق { یاخود بیطراق. س.
 آت وسائر حیوانلرک
 امر تدای و تیاریلی علم و

اصولی: بیطراق بیلیر؛ بیطراق
 ایدیور.
 بیطره { یاخود بیطرت. س. عر.
 بیطراق علم وفقی: فن
 بیطره.
 بیطری { یاخود بیطاری. ص.
 عر. ث: بیطریه، بیطا-
 ریة. بیطارافه منسوبومتعلق:
 فن بیطاری؛ علوم بیطریه.
 بیبع { س. عر. صاتمہ، فروخت.
 ص. عر. مالی ماله دکشمکدر.
 بیبع فاسد، بیبع صحیح، بیبع لازم
 وسائر = بیبع فقهده کی اوعای.
 بیبعث { س. عر. برینک حاکیتی
 تصدیق وعرض تابعث
 وصدقت ایته. که اصل قاعده
 اسلاجیه مصافحه صورتیله اجرا
 اولنور.
 بیغایه { ص. فا. صوگسز، پایانسز،
 چوق.
 بیغرض { ص. فا. غرضسز، خالص.
 بیفائده { ص. فا. فائدهسز، غیر
 نافع.
 بییق { س. با: بییق.
 بیقدیرمق { فت. اوصاندیرمق،
 بزدیرمک، تنفیر
 ایتمک: مملک اصولسزلکی شا-
 کردانی درسدن بیقدیرر.
 بیقرار { ص. فا. ۱. قرارسز،
 ثباتسز، ناپایدار، فانی.
 ۲. راحتسز، آرامسز، مضطرب.
 بیقندی کلک، او-
 بیقلمق { صائلق: هر کون بر
 درلو تمک یمکدن بیقلمیر.
 بیقلمق { فل. اوصانمق، اوصانج
 کتیرمک، بزکم، متنفر
 اولتق، کلک کلک: ایشدن بیقمد؛

بویاشایشله انسان عمرندن، جا-
 نندن بیقرار.
 بیقندی { س. اوصانج، بزمه، بقمه،
 بیقندی { نفرت، کلک: آدمه
 بیقندی کلیر.
 بییک { س. شرق جهتلرنده بک برینه
 قوللایلیر. با: بک.
 بییک { عد. اون کره یوز. دردنجی
 خانه ده یازیلان رقم، الف،
 هزار، ۱۰۰۰: بییک کشی، بییک
 سنه، بییک بر، بییک ایکوزالی؛
 ایکی بییک ۲۰۰۰، اوج بییک
 ۳۰۰۰ الخ. || مج. بک چوق:
 بک کره سسویلدم؛ بییک یاشا.
 بییکار، بییکلرله، بییکلرجه = بک
 چوق. || بییک دره دن صوکتیر-
 مک = واهی عذرلر درمیان
 ایتمک. || بییک جان ایله = کمال
 آرزو ایله، ازجان ودل. || بییک
 کوز اوق = محموده، ستمونیا
 (نبات).
 بییکار { ص. فا. ایشسز، مشغو-
 لیتسز. — عزب دیمک
 اولان وعر. «بکر» دن مأ.
 خوذ بولان «بکار» لغت تر.
 کیه سنک بییکار یازلمسی عبندر.
 با: بکار.
 بییکار { یاخود بوکار. س. یردن
 تبعان ایدن صو، برصو-
 یک چیقیدنی یر، منبع: بییکار
 باشی.
 بییکام { ص. فا. مرامنه نائل اولما-
 مش، خانب، خاسر.
 بییکانگی { س. فا. بییانجیاق،
 بییکانه لک.
 بییکانه { ص. فا. بییلدک اولمیان،
 بییانجی، یاد.
 بییکاه { ص. فا. وقتسز، نامناسب
 وقتده اولان.

بیگباشی } س. اساساً بیک کشیدن
 { مرکب اولان برطابور
 عسکره قومانده ایدن ضابط .
 بیگباشلیق } س. برطابور عسکره
 { قومانده ایدن ضا.
 بطک رتبه وصفتی : فلانہ بیگبا.
 شلیق ویرلدی، بیگباشلیغه تر-
 فیع اولندی .

بیگر } عد. هریرینه ویا هر دفعه-
 { سنده بیک : موجود آنچه پی
 تقسیم ایتدکنرنده بیگر غروش
 دوشدی؛ طولانان عسکری
 بیگر بیگر سوق ایتدیلر .

بیگران } ص. فاکنارسز، پایانسز،
 { غیر محدود، حسابسز .
 بیکس } ص. فاکمیسسز، حامیسز،
 { طول ویتیم .

بیکسلیک } س. کیمسز، مزلیک، جا-
 { میسزلیک، طوللق و
 یتیمک .

بیکلیک } ص. ۱. بیک غروش
 { وسائرہ قیمتند اولان :
 بیکلیک بریکیر . ۲. بیک آرشین
 وسائرہ بوینده ویا بیک قیه
 وسائرہ آغرلنده اولان . =
 س. بیک درهم یعنی ایکی یچق
 اوقه استیعاب ایدر شیشه : بر
 بیکک زیتون یاغی .

بیگمان } ص. فاکشبه سز، شکسز،
 { مسلم .
 بیگناه } ص. فاکناهنز، صو-
 { سز، قباحسز، مظلوم،
 معصوم .

بیگنجی } عب. بیک درجه سنده
 { اولان : هجرت نبویه .
 نک بیکنجی سنه سی .

بیگیر } س. انمش آت، ابگدیش،
 { فرس، اسب : بینک، یوک،
 آرابه، بوستان، دکرم، سقا

بیگیری . || آغانک بیگیری =
 منجاسر، کستاخ . || بیگیر سو-
 ریجیسی = کرا بیگیری سوروب
 آرقه سندن کیدن آدم . « بار-
 کیر » لفت فارسیه سندن مأخوذ
 اولدیغی قبول اولنسه بیله، او
 املا ایله، یازمق کلفتته حاجت
 یوقدر . }

بیگیریچی } س. بیگیر سورجیسی،
 { بینک ویا یوک بیگیری
 بسلیوب کرایه ویرن آدم، کرا
 ایله بیگیر ایشلدن آدم .

بیل } س. با : بل .

بیلاردق } س. [بیتا. Billardo]
 { اوستی کتاری وچوخه
 دوشهلی مستطیل بر ماصه که
 اوزرینه موضوع فیل دیشی
 طولیرینه مخصوص قامش
 دکشکرله اوریلر ق مختلف او-
 یونلر اوینانیلیر . بو اوینلر ده
 بیلاردو نامی ویریلیر : بیلاردو
 کتیرده جکم؛ بیلاردو اوینار-
 میسکز؟ بیلاردو بیلیر میسکز؟

بیلارزیک } س. با : بیلزیک .

بیلان } س. ۱. بوکسک بوغاز،
 { طاغ صیرتنک آلتیمجه لکن
 ینه مرتفع بر بلندن کچن یول .
 ۲. آتک بوغازینه اوریلان
 گولپسر .

بیلت } س. [Billet] تیاترو
 { وواپور ودمیر یول واغو-
 نی کبی بریره کیره بیلک ایچون
 ابرازی اقتضا ایدن مطبوع
 کاغذ که اجرت مقابلنده آلتوب
 اجرتک ویرلمش اولدیغنه علامتدر :
 بیلک آلتق؛ بیلتی کوسترمک .

بیلتچی } س. تیاترو وواپور و
 { دمیر یول و سائرہ
 مدخلنده بیلک صاتان یاخود
 بیلتری طولایان ویا یوقلامه
 ایدن مأمور : واپور بیلتچیسی .
 بیلتمک } قه. برآلت قاطمه پی
 { بیلکی طاشنه سور-
 دیروب کسکین ایتدیرمک،
 تشحید ایتدیرمک : بیچارلی
 بیلتملی .

بیلدیر } یاخود بولدر . ظر . کچن
 { سنه، برسنه اول : بیلدیر
 بوقدر صحیاق اولدی؛ بیلدیر
 کیتدی ایدم .

بیلدیرچین } س. صوک بهاره
 { یاقین صید ایدلین
 انی بک لذیذ بر قوش، که چوللق
 ویلویه مشاهدیر، سلوا . ||
 بیلدیرچین اونی = هنددن کلیر
 بر زهرلی نبات . || بیلدیرچین
 قولاغوزی = ارککی .

بیلدیرملک } ۱. آکلادلق،
 { اعلام وافهام ایدلمک،
 ۲. اشعار وانبا اولمق : بروسه
 جهتنده کوزل یاغورلر یاغدیغی
 مخلندن بیلدیر بیلور .

بیلدیرمک } قه. ۱. آکلامق، خبر
 { ویرمک، اعلام و
 افهام ایتمک . ۲. اشعار وانبا
 ایتمک : ایشک صورت جریانی بکا
 بیلدیردیلر؛ کیت آکلاده بزه بر
 مکتوبله بیلدیر . || حدیثی بیلدیرمک
 = دکرنی آکلامق، غالب کلک .

بیلدیرمه } س. و :

بیلدیریش } س. ۱. آکلامه، خبر
 { ویرمه، اعلام، افهام .
 ۲. اشعار، انباء .

بیلدیک } ص. ۱. بیان، معروف،
بیانچی اولیان، معارفه-
لی، آشنا: بیلدیکدر؛ بیلدیک
چیتمق. ۲. بیان شیء، معلوم:
بیلدیکنی یاپسون؛ بیلدیکندن
شاشیمور. || بیلدیکنی یاتمق،
کری برافامق = اجرای عداوت
ایچون صرف مقدور ایتک.

بیلزیک } س. [اصلی: ییلک یو-
زوی] ۱. قادیسزک
سوس ایچون بیلکیرینه طاقدقزلی
حلقه که آتون، کومش، الماسلی
ویا سرجه دن اولور، سوار،
معصم. ۲. قویونک آغزینه قو-
نیلان یکپاره دلیکلکی طاش،
طاش حلقه. ۳. طویک قالین
چنبری. || آیاق بیلزکی = عرب
قاریلرینک آیاقلرینه طاقدقزلی
حلقه، خطلال.

بیلشیمک } فش. بربرینی ییلک ویا
اوکرتمک، طانیشمق،
معارفہ لی چیتمق ویا معارفه
پیدا ایتک: کیم اولدینغیزی
بربروزه صورده رق بیلشمدک.

بیلک } س. قول ایله ال آره سنده
یعنی دیرسکدن آشاغی
اولان اویناق بری، رسغ، معصم.
|| آت بیلکی = بوقاغلیق. || آیاق
بیلکی = رسغ القدم. || بیلک
ظماری = نبض. || (چشمه صوبی)
بیلک کبی آقق = بول آقق.

بیلکجه } س. بیلکه طاقیلان
بند، کولچیه، مقطره.
بیلگی } یا بیلگؤ. س. معلومات،
اوقوف، علم، معرفت.

بیلگی } یا بیله گئی، بیلگؤ. س.
آلات قاطعه بی بیله جهک
آلت، مشحد؛ بیلگی چرخ =

بیلکه مخصوص چرخ؛ بیلگی
دمیری = قصاب مصادی؛ بیلگی
طاشی = بیلکه مخصوص معروف
طاش؛ بیلگی قایشی = بربرلرک
اوستره لری بیلدکری قایش.

بیلگیج } ص. بیلکی طاسلایان،
عالمک ادعاسی، ص. اتان، عالم
اولق ادعاسنده بولنان.

بیلگیجلیک } س. بیلکی طاسلامه،
عالمک ادعاسی، معلو-
مات فروشلق، جهل مرکب.

بیلگیملک } س. علامت، نشان،
اماره.

بیلگیملی } ص. معلوماتلی، وقوفلی،
عالم.

بیلجه } س. بشقه لرینه حل
ایتدیرلک اوزره سو-
یلنلین مغلغ شیء، معما، لغز،
یا کلتاج.

بیلمدیک } ص. ۱. بیلین: بونی
بیلدیک کیمسه قالدی.

۲. بیلنلین: بیلدیکمی اوکرتمک
ایسترم. ۳. بیله یش، جهل:
بیلدیکنی بیلز.

بیلمز } ص. بیلین، جاهل، نادان:
حدینخی بیلز = حد ناشناس؛
ایلیک بیلز = شکر ناشناس،
نانکور.

بیلمز لک } س. بیله یش، جهل؛
حد بیلز لک = حد نا-
شناسی؛ ایلیک بیلز لک = شکر
ناشناسی. || بیلز لکه کلک
[بیله مز لکه دیمه ملی] = تجاهل
ایتک.

بیلمک } ق. ۱. بر شیء حقیقه
وقوف و معلوماتی اولق،
واقف اولق: بو ایشک بویله

اولدینغی بیلیم؛ او آدم مهئدسلکی
ابی بیلیم. ۲. اوکرتمک، کسب
وقوف و معلومات ایتک: سزک
کلدیککزی بیله مدم، صکره دن
بیلیم. ۳. طانیق، آشناسی
اولق، آشنا چیتمق: سزی
بیله مدم؛ بو آدمی بیله جکم کلیور.
۴. خاطره کتیرمک، یاد و تحظر
ایتک: شمدی بیلیم. ۵. ظن
و اعتقاد ایتک، بر فکر و ذهابده
بولنق: بن سزی کیتمش بیلیمور.
دم؛ بن اونی دوست بیلیموردم؛
هرکس سنی عالم بیلیمور. ۶.
[صیغه التزامیه دن اول فعل
اعانه صفتیه] مقتدر اولق:
یازه بیلک = یازمه مقتدر اولق؛
کیده بیلک = کیتمکه مقتدر اولق.
— منفیسی یازه مامق، بیله مه مک
کبی اولور. ۷. طانیق، مشغول
طوتیق: بن سزی بیلیم. ۸.
شبه لکم، عزو و استاد ایتک:
بن اوندن بیلیم. ۹. متشکر
و منتقدار اولق: ایلیک بیلیم
آدمرد؛ او آدم ایلیک بیلز. ||
ابی بیلک = مطمئن اولق. || بیلان
بیلیم = اربابنه معلومدر. || چوق
بیلش = حیلہ کار، الدائمز. || کند-
نخی بیلک = ادیب و تربیه لی اولق:
کندینخی بیلیم آدمرد؛ کندینخی
بیلز آدم = تربیه سز، نادان. ||
کندینخی بیله مک = باغبین یاتمق.
|| کندی بیلیم، سز بیلیمسکز =
فصل ایسترسه یاپسون، فصل
ایسترسه کز یاپک. || بیلهرک =
عمداً، قصداً؛ بیلهرک = قصدی
اولیه رق، ایستیمه رک. || بیلش
اول = معلومک اولسون.

بیلَمَك { یاخود بیلَه مک . فتہ آلات
 قاطعہ یی بیلکی طاشنہ
 ویا چرخہ طونوب کسکین ایتک .
 تشحید ایلک : بیحاق ، قلیج بیلک ؛
 دیش بیلک = یمک حاضر لائق .
 بیلَمَه { س . بیلک فعلی ، علم ،
 وقوف ، معلومات .
 بیلَمَه { یا بیلَه مہ . س . بیلکی طاشنہ
 سوزوب کسکین ایتہ ، تشحید .
 بیلَمَه لک { ص . بیلنن ، نامعلوم ،
 طائلیان ، مجهول .
 بیلَمَمَك { ف . ۱ . معلوم اولقی :
 بولفور . ۲ . طاشلق ، معروف
 اولقی : بو آدم بوراجہ بیلنمور .
 ۳ . مقبولہ کیمک ، شکرانہ
 قبول اولمق : بنم خدمتم
 بیلندی ؛ دنیادہ ایلک بیلنمور .
 بیلَمَمَك { ف . فط . بیلکی طاشنہ
 ویا چرخنہ کیریلوب
 کسکین اولقی ، تشحید ایلک : بیجا
 قلم بیلندی ؛ اوستره اولہ بیلنم .
 بیلَه { ح . ۱ . برابر ، معاً : اونکلہ
 ولو : برچوجق بیلہ بونی آکلار ؛
 شمدی کلسہ بیلہ فائده سی یوقدر .
 بیلَه سنجَه { ح . برابرندہ ، معیتندہ ،
 بر لکدہ : بیلہ سنجہ
 کیتدی .
 بیلَه کی { بیلَه مک وسائرہ . لئ : بیلکی ،
 بیلک وسائرہ .
 بیلَه ییچی { س . آلات قاطعہ یی
 خندہ بیلکہ کچین ایشچی .
 بیلیش { س . بیلہ ، واقف اولہ ،
 وقوف ، آکھلق .
 بیم { س . فا . قورقو ، خوف .
 لس .
 بیمار { ص . فا . خستہ ، مریض ، معلول .

بیمار خانہ { س . فا . ۱ . خستہ خانہ ،
 دارالشفاء ، بیمارستان .
 ۲ . دارالشفاء ، بیمارخانہ .
 بیمارستان { س . فا . خستہ خانہ ،
 دارالشفاء . [عربیدہ
 دخی قوللا نیلوب عباسیلر زما .
 نندہ خستہ خانہ ل بو ناملہ یاد
 اولنوردی] .
 بیججال { ص . فا . مجالسز ، قدرتسز ،
 درمانسز .
 بیحبابا { ح . فا . چکسکسزین ، بی
 پروا ، بلا تقید .
 بیعنا { ص . فا . معناسز ، مناسبتسز .
 بیغز { ص . فا . بینسز ، عقلسز ،
 بوش قفالی .
 بیمکان { ص . فا . ۱ . مکانسز ، لا .
 ۲ . سرسری .
 بیمت { ص . فا . ایتدیکی ایلکی
 باشہ قاقاز .
 بین { سذ . عر . آرا ، آراق ، میان :
 بینلری آچلدی . = ظم .
 آرادہ ، آراہ : بیغز دہ تکلیف
 یوقدر = آراہز دہ ؛ بینکرہ کیر
 مک ایستم . — بو معنا ایلہ
 عربی ترکیساتدہ دخی بولنور :
 بینسا = آراہز دہ ؛ بین الناس =
 خلق آراسندہ ؛ بین العلماء =
 علما بینندہ ؛ بین النوم والیتظہ =
 او یقو ایلہ او یانقلق آراسندہ .
 || بین بین = ایکسی اورتہ سی .
 || مابین = آرادہ اولان شیء . —
 لا : مابین .
 بین { س . ۱ . انسان و حیوا نائک
 باشی ایچندہ کی بیاض مادہ کہ
 سیکیر لک مرکزی اولملہ حس
 وشعور محاسدر ، مغز : انسان
 بانی ، قویون بینی ، بینی طاغلق .
 ۲ . مجز . عقل ، شعور ، فہم ،
 ذکا . || بین براقسامق = ذہن

بورسوق ، شاشیرتمق . || بین
 دلنک ، صارصلق = کوردیدن
 مضطرب و سرسم اولقی . || بینہ
 کیرمہ مک = آکلایہ مامق . || بین
 طاغلق = عقل پریشان اولقی .
 بین { ص . عر . ئ : بینہ . آچیق ،
 بین { آشکار ، واضح ، بدیہی . لا :
 بینہ .
 بین { ص . فا . [« دیدن » فعلندن
 سمص . اولوب صتر . تشکیلہ
 کیر] دوربین = اوزاقدن کو .
 رن (آلت) ؛ خردہ بین = کوچک
 شیرلی کورن (آلت) .
 بینا { ص . فا . کورن ، کورچی
 بصیر : چشم بینا = کورن
 کوز .
 بینام { ص . فا . اسمسز ، نامی بلایسز ،
 مجهول .
 بیندیریش { س . بیندیرمک فعلی
 و طرزى .
 بیندیرمک { فتہ . ۱ . بینمکہ سوق
 واجبار ویا مساعده
 ایتک ، ارکاب ایتک : آتنبہ
 بیندیرمک : او کندی آتنبہ
 کیمسہ یی بیندیرمز . ۲ . کھی و
 آراہ کھی بر واسطہ نقلیہ یہ
 قویمق ، ادخال ایتک : عسکری
 کھی یہ ، آراہ لہ بیندیردیلر . ۳ .
 (ساعتی) ایلری سورمک .
 بیندیرمہ { س . و :
 بیندیریش { س . بیندیرمک فعلی
 و طرزى .
 بینسز { ص . عقلسز ، بیغز ،
 سبکمغز .
 بینسز لک { س . عقلسز لقی ،
 حماقت .
 بیصیب { ص . فا . نصیبسز ،
 بہرہ سز .

بَلْمَطِيرُ { ص. فا. امشالسر، بجا- نند. }

بَلْمَكُ { ص. بلمكه مخصوص، اكر ويا پالان اوريلوب ركوبه تخصيص اولئش: بلمك آت، ا-تر. || بلمك طائى = اوسته جيقيله رق حيوانه بلمكه مخصوص سد، پاىكاه، معرج . }

بَلْمِكْشَمَكُ { فل . (ديشلر) بربرينه بلمك، ارتجام اتمك . }

بَلْمَلْمَكُ { بلمك ركوب ايدلك: آت اوله بلملمز: كمى به نه وقت بلمله جكدرد . }

بَلْمَمَازُ { ص. فا. (زبازدى بانك قچيله در) نماز فيلميان، نمازى ترك ايدن . || بلمماز عذرى = غير مقبول عذر، بهانه . || ايكى جامع آراسنده قالمش بلمماز = نه پابه جفنى شا شيرمش آدم . }

بَلْمَمَكُ { فل . ۱. حيوانك اوسته جيقه، ركوب اتمك، سوار اولمق: آت، استره، دوه به بلممك . ۲. كمى و آرابه كى بر واسطه نقليه به كيرمك، راكب اولمق: آرابه به، كمى به، دمير يوله بلمدى . ۳. بر شيمك اوسته جيقه: ديوارك اوسته بلمدى . ۴. بر حال و صورت آلمق: ايش عناده بلمدى. || دالنه بلمك = تضيق اتمك، مسلط اولمق. || كوپله بلمك = بر حدت اولمق . }

بَلْمَمَكُ { ص. فا. طوزسز، لذتسز . }

بَلْمَمَهْ { س. بلمك فعلى، ركوب. = ص. ديكر بر شيمك }

اوسته بلمن، بلمه جك صورتده ياباش . }

بَلْمَوُ { ص. فا. نصيبسز، بيمره، محروم، فقير . }

بَلْمَوْتُ { س. عر. ۱. آرائق، فاصله . ۲. فرق، اختلاف، مخالفت، ضديت . }

بَلْمَسَهْ { س. عر. ۳. بلمت. بر- دان، حجت، سند قوى . }

بَلْمَهَيَهْ { ص. فا. صوگسز، پايانسز، بيغايه، توگسز . }

بَلْمَهْمَا { ح. عر. ايكيسى آراسنده: بلمهماده اويشديلر . }

بَلْمِيَازُ { ص. فا. احتياجى ولمان، محتاج اولميان، مستغنى . }

بَلْمِيَجِيْ { س. ص. آت بلممه ده ماهر آدم، فارس، سوار . }

بَلْمِيَجِيْلِكُ { س. آت بلمك مهارتى، فروسيت . }

بَلْمِيَشُ { س. ۱. آت بلمك فعلى و طرزى . ۲. وقتيله }

آت بلمدىكى وقت كميان رسمى قيافت . ۳. علمك بعض مراسمده كيدكارى ككيش جبه . }

بَلْمِيَوَاهْ { ص. فا. ملجاسز، پناهسز، حاميسز . }

بَلْمِيَوْتُ { س. عر. ۳. فد: بيت . }

بَلْمِيَوْتَمَكُ { ق. ۱. بومسنه خد. مت اتمك، يتيشدير . }

مك، تربيه اتمك، بلمك: بو چوجنى بن بيوتدم . ۲. اولد- يغندن زياده بيوك كوسترمك، اعظام، مبالغه اتمك: ايشى بيوتديلر . ۳. اهيقت اولمديغى حالده بيوتمك: غاوغايى بيوتديلر . }

بَلْمِيَوْجَكُ { ص. ۱. آز بيوك، بك بيسوك اولميان . ۲. اولدقجه بيوك: بيوجك بر اودرد . }

بَلْمِيَوْدَمَكُ { بلمك بيه اولمق: بو چوجق كيمك طرفندن بيودلدى؟ ۲. اعظام و مبالغه ايدلك: بو ايش چوق بيودلدى . }

بَلْمِيَوْرَمَقُ { ق. بر استعدا و يا غدى عائد اولديغى مقامه تقدمله اوزرينه حواله اشارتى چكدير. مك، حواله ايتد بلمك: عرضحاكى بيورتده بورايه كاتير . }

بَلْمِيَوْرَدِيْ { س. و: }

بَلْمِيَوْرَلْدِيْ { س. ۱. مقام صدا- رتن يازيلان بر نوع امرنامه كه ديوان يازيسيله يازيلوب باشنده او مقامك بيوك مهرينى حاويدر . ۲. بر والى و يا ديكر بر مقامدن يازيلوب صاحب مصلحتك النسه ويران آجيق امرنامه . ۳. قول اغايى رتبه سنه قدر ترفيع رتبه ايدن ضابطانه مرجعلرندن ويران توجهنامه . }

بَلْمِيَوْرَلْمَقُ { بلمك فرمان اولمق . ۲. ايدلك، اولمق، يابلق (مقام تعظيمده بو فعالر يرينه مستعملدر): ارسال بيورلمق، تنبيه بيورلمق . }

بَلْمِيَوْرَلْمَهْ { س. و: }

بَلْمِيَوْرَلْمِشُ { س. بيورلمق فعلى و طرزى . }

بَلْمِيَوْرَمَقُ { ق. ۱. امر اتمك، كيم بيوربور؟ ۲. آمر و حاكم اولمق، تحت امر و حكمنده طو. تمق، اداره اتمك: وقتيله بصره و موصلده بغداد واليسى بيو- روردي . ۳. سولمك، ديمك }

{ تمظيم و ظرافت تمبیری } نه
 بیوردیکز؟ ۴. کیتک، کلک،
 تشریف ایتک { کذا تمظیم و
 ظرافت تمبیری } : بیورک کیدهلم؛
 نه وقت بیوردیکز؟ ۵. یمک،
 تناول ایتک : بیورک؛ بیور-
 میورسکز. ۶. آلتق، اخذ و
 قبول ایتک : (بر شیء تقدیم
 ایده رک) بیورک. ۷. ایتک،
 یایمق، ایلک. { مقام تمظیمه بو
 افعال معاونه یرینه قولانیلیر } :
 تحریر بیورمق؛ ارسال بیور-
 مق؛ تنبیه بیورمق؛ زحمت
 بیورمیک .

{ ۱. س. بیورمق فعلی،
 بیورمه } { امر، حکم، تشریف.

{ ۲. س. امر، فرمان،
 بیوروق } { حکم. || بیوروق
 طومتق = امره تابع اولمق. ||
 بیوروق قولى = امر قولى .

{ ۱. ص. امر ایدن،
 بیورپچی } { امر، حاکم. ۲.
 ایشی باشقه یرینه امر وحواله ایدن.

{ ۱. ص. فا. وفاسز، صداقتسز،
 بیورفا } { دونک، سوزنده طورماز.

{ ۱. ص. فا. وقتسز، منسا.
 بیورقت } { سبتسز وقتده اولان،
 ناهشکام، ناعوسم .

{ ۱. ص. فا. وقوفسز،
 بیورقوف } { معلوماتسز، بیخبر .

{ ۱. ص. ۱. حجبی چوق بر
 بیورک } { طوتان، طول وعرض
 وارتماعی چوق اولان، کوچک
 ضدی، یری، اولو، کبیر، عظیم،
 جسم، ضخم، بزرک، مه : بیورک
 طاغ، بیورک او، بیورک حیوان،
 بیورک ارماق. ۲. قدری یوکسک،

قوت واقصداری چوق، جلیل،
 عالی، فخم، رفیع : الله بیوکر؛
 بیورک آدم، بیورک خاتم، بیورک
 اسکندر؛ بیورک بر خاندانه
 منسوبدر. ۳. یاشلی، قوجه،
 کبیر، مسن : او بندن بش یاش
 بیوکر؛ بیورک عمجه، بیورک
 اوغلی. ۴. گگیش، واسع،
 بول : بیورک باغچه، نارله، دیکز؛
 بیورک دلیک. ۵. چوق، کثیر،
 وافر، بول : بیورک ثروته قوندی؛
 بیورک نفوذی واردر. ۶. قوتلی،
 شدتلی، قوی، شدید : بو اونک
 ایچون بیورک سعادتدر؛ بیورک
 مسرتی واردر. ۷. غلبه لکلی،
 جمعیتلی، کثرتلی، طنطنه لی،
 دبدبه لی : بیورک بر اردو، بیورک
 آلائی، بیورک برکروه، بیورک
 دوکون. || بیورک آنا، بیورک بابا،
 بیورک پدر = پدر ویا والده نک
 بیورک والده = پدر ویا والده نک
 والده سی، جده. || بیورک آنا،
 عقاللی، ذکی. || بیورکدن بیورکه =
 ورته یننده سن اعتبارله
 انتقال. || بیورک سوز = انانیتلی
 ومفتخرانه سوز. || بیورک سونلک
 = تفاخر ایتک، انانیتله سونلک. ||
 کوچک کویک بیورک آغاسی =
 عنوانلی، آورتلی آدم. = س.
 ج. ۱. اعاظم، اکبر، افخم،
 اجله، رجال : بیورک دک دوشو-
 نه جکی ایشدر؛ بیورک دک یانته
 وارمق. ۲. یاشلیلر، سن کماله
 واصل اولانلر : چوجقلر بیورک دک
 مجلسنده اوتورمازلر، بیورک دک
 سوزنی دیکلرلر .

{ ۱. فته. بیورک ایتک،
 بیورک کتسک } { بیورمک. { تصحیح
 لغت اولیوب، یرینه بیورمک
 قولانغلی. }

{ ۱. س. ۱. حجباً بیورک
 بیورک } { اولان شپتک حالی،
 ایریک، اولوق، جسمات،
 ضحامت : بو طاغک، بو آغاجک
 بیورکلی. ۲. قدر واعتبار کثرتی
 علو، کبر، عظمت، فخامت : حق
 تمالانک بیورکلی؛ غزالینک
 بیورکلی. ۳. یاشلیق، سن کمال،
 شیخوخت : چوجقلر دایما بیورکلی
 آرزو ایدرلر. ۴. کگیشک،
 وسعت : باغچه نک، دیکزک، دلیکک
 بیورکلی. ۵. چوقلق، کثرت :
 ثروتک بیورکلی. ۶. شدت،
 قوت : بو آجینک بیورکلی. ۷.
 غلبه لک، کثرت، دبدبه : بو
 آلایک، بو دوکونک بیورکلی.
 ۸. کبر، عظمت، غرور : بیورکک
 صاتیور .

{ ۱. فط. کنديني بيورک
 بیورک کتسک } { کوسترمک، عظمت
 صاتمق .

{ ۱. فل. ۱. بیورک اولمق،
 بیورمک } { حجبم وجرمی آرتمق :
 اوستنه برقات دها چیمقلجه او
 خیلی بیودی. ۲. نشو ونما
 بولمق : بو آغاج بیودی. ۳.
 یاشلامق، سنی ترقی ایتک، قو-
 جامق : اونک چوجغی بیودی.
 ۴. بوی آتمق، اوزاتمق :
 انسانلر اکثریا اون سکز یاشنه
 قدر بیویوب صکره بر قرارده
 قالیرلر. ۵. جاه ورتبه و قدر
 واعتبارجه ترقی ایتک : سز

بیودیکز آرتق بزمله کوریشمکه
 تنزل ایتمزسکن. ۶. گنکیشلمک،
 بولاشتمق، توسع ایتمک: اوطنه،
 باغچه، حوض، بیودی. ۷. شدت
 وقوت و اهمیت کسب ایتمک، شدتی
 آرتقی: غاوغا، بیودی. ۸.
 چوغالمق، تکثیر ایتمک: ثروتی چوق
 بیودی. ۹. تربیه اولتمق: انسان
 زرده بیورسه اورانک اخلاقیله
 متخلق اولور. || طاغده بیومک
 = تربیه سز و قبا اولمق. || کوزه
 بیومک = اعظام اولتمق، چوق
 اهمیت ویرلمک: نصلسه بو ایش
 سزک کوزکزه چوق بیودی.
 بیومه } س. بیومک فعلی. وا:
 } بیومک. = ص. بیو-
 مش، تربیه اولتمش.
 بیون } بیوندروقی و سائره. با:
 } بوین و سائره.
 بیوه } ص. فا. طول، ارمه.

بیوه زن } س. فا. طول قادین.
 بیهمال } ص. فاشی و مثل و نظیری
 } اولمیان، بیانند.
 بیهمتا } ص. فا. اورتاغی و شریکی
 } اولمیان.
 بیهمر } ص. فا. هیچ برهنر و معر-
 } قتی اولمیان.
 بیهمگام } ص. وقتسز، ناهنگام،
 } مناسبستز و قنده واقع.
 بیهوده } ص. فا. نافله، بوش،
 } فائده سز: بیهوده ایش،
 سوز. = ح. فا. نافله یره،
 بوش یره: بیهوده یوردلق.
 بیهوش } ص. فا. عقی غائب ایتمش،
 } شاشقین، سرسم.
 بلیق } س. ارکک انسانک اوست
 } طوداغی اوزرنده بیتمش
 قیلار، شارب، سبله: بلیق چیقمق،
 بیهی کلک: قره بلیق، صاری
 بیهی، آق بیهی. — بعض
 حیواناتده ده اولور: کدی،

آرسلان بیهی. || آق بیهی =
 بیهی آغرمش (اختیار). ||
 بیهی آتی = استهزا: بیهی آلتندن
 کولمک = استهزا ایتمک. || بالیق
 بیهی = بالینه نک آغزندن چیقان
 ساز کبی شیء. || بش بیهی =
 موشموله نک ایری نوعی. || پاله
 بیهی = بیهی پاله کبی اوزون
 و سرت. || تر بیهی = بیهی یکی
 چیقمش. || طاوشان بیهی = بر
 جنس اوت.

بلیقسز } ص. بیهی اولمیان، هنوز
 } بیهی چیقماش.
 بلیقلا تمق } فل. بیهی کلک، بیهی
 } اولمق: ارککار علی-
 العاده یکر می یا شلرنده بیهیقلانیرلر.
 بلیقلی } ص. بیهی اولان: آق، صا.
 } ری، قره بیهیقلی = بیهی بو
 رنکارک برنده اولان: تر بیهیقلی
 = بیهی یکی کلکش؛ قرانته بیهیقلی
 = بیهیقله قیر سرپمش اولان.

پ

پ } په. س. الفباى تركينك او -
 چنجى حرفى اولوب، السنه
 ساميه ده بوصدا موجود اولد.
 يفتدن، اصل عربى حروفى
 مياننده موجود اولديغى حالده،
 ابتدا ايرانلى كندى لسانلىچون
 ايجاد ايتكله، « پاي فارسى »
 تسميه اولمش؛ وبعده تكرار
 طرفندن دخى قبول ايدلمشدر.
 اوچ نقطه لى اولديغنه نظراً
 « پاي مثله » دخى ديتلير. اجد
 حسابنده بالطبع یرى اوليوب،
 « پ » اعتبار، و ۳ عد اولنور.
 پا } ياخود پاي. س. فا. آياق، رجل،
 قدم. || پاهجاي = آياغى برنده،
 ثابت. || پاهرنه = يالين آياق.
 || پابسته = آياغى باغلى. || بر پا
 = آياق اوستنده. || پانهاده =
 آياق باصمش.

پا بند } س. فا. با: پابند.

پابوچ } پابوش. با: پابوچ.

پاپا } (پتا. Papa) قتوايك -خ.
 ستيانارك اك بيوك رئيس
 روحانىسى كه زعملرنجه حضرت
 عيسانك وكيلى اولوب، روماده
 قائمدر. ريم پاپا = روما پاپاسى
 تعميرندن غلطدر.

پاپا } س. « پاپاس » دن مخفف [
 روم پاپاسلرينك اسملى باشنه
 قونور عنواندر: پاپا نيقوله،
 پاپا يانى.

پاپا ديه } س. قويون كوزى ديتان
 اورته سى صارى وكنار.
 لرنده كى يپراقلى بيض بر
 چيچك كه خاشلا نهرق صويى
 كوكسى يوشاقچون ايجيلير،
 پابونه، بابونج، اقحوان. || صارى
 پاپاديه = اطرافنده كى يپراقلى ده
 صارى نوعى، صينير كوزى.
 || ايت پاپاديه سى = ديكر بر نوعى،
 بابونج كلبي.

پاپاره } س. ساده صوايله خاشلامش
 پينيرلى تريت. || مج. يوان
 ولدتسز شى. || پاپاره سنى يمك
 = تكدير ايشيتك.

پاپاز } س. ودهاطوغريسى: پاپاس.
 با: پاپاس.

پاپازى } س. برنوع كوملكك بز،
 فابريقه بورومچكى.

پاپاس } س. (ر. Παππας)
 روم رئيس روحانىسى،
 راهب، قسيس. || پاپاس اوتى
 = بيت اوتنه مشابه بر نبات. ||
 پاپاس باليغى = برجنس كوچك
 قيا باليغى. || پاپاس ينجيسى = زيتون
 ياغلى و صوغانلى باليق ينجيسى.

پاپاس } س. (فر. Paille se)
 دن غلط] آياقلى سيلمك
 ايجون قيو اوكنه قونيلان توكلى
 حصير.

پاپاسلق } س. پاپاس صفت ووظيفه.
 سى، خرسيتيان رياست
 روحانىسى، راهبلك، رهبانيت.

پاپاغان } س. (پتا. Pappagallo)
 طوطى قوشى، بىغاء، دره.
 || مج. سوبلديكى بيلز، آكلا -
 مقسزين از برلين.

پاپا فغغو } س. (پتا.)
 ديركك اوچنجى بلكنى.
 پاپوشجى } پاپوشجى. با: پاپوش،
 پاپوشجى.

پاپوره } س. ايكي چفت اوكوزله
 چكيان آغر صپان.

پاپوش } س. فا. ۱ = آياق - بو.
 شيدن = كيمك. — زبازز.

پاپوش } س. دى: پاپوش ۱. اوچك سز باشماق،
 تركك، پانتوفل. ۲. على الاطلاق

آياق قابى. || اسكى پاپوش = دكر.
 سز شى. || تخته پاپوشى = اوك

ايجنده كييلن آياق قابى، تركك،
 شيب شيب. || ايكي آياغنى بر پابو.

شه صوقوق = زياده صيقه مقى،
 مضطرب ايتك. || پاپوشى طامه

آلتوق = اعتباردن دو شمك. ||
 پاپوشدن آشاغى = محقر. || پا.

پوش از ماریدی = از مارید بالغنک
یا صی ویوک نوعی. || قلیج پاپوشی =
قلیج قینک آشاغیبی. || پاپوشسز
قاچق = طار قورتلق .

پاپوشچی { یا پاپوشچی . س . ۱ .
آیاق قابی پاپان صنعتی .
۲ . بعض عمومی محلدرده خلقک
پاپوشلرینی بکلین آدم .

پاپوشچیلق { یا پاپوشچیلق . س .
۱ . پاپوش یایمق
صنعتی . ۲ . عمومی بر محله خلقک
آیاق قابلرینی بکلین آدمک
وظیفه سی .

پات { د . ۱ . یاصی بر شیله او -
رلدقده چیقان سسی تقلید
ایدر؛ پات کوت = اورمه، ضرب .
۲ . آکسزین، ناکهان : پات دیه
برسی کیوررسه .

پات { ص . یاصی ، باصیق : پات
بورن .

پات { س . ۱ . آستر انواعندن یاصی
چایر چیچی . ۲ . بوچیچک
رسمنده الماس ایکنه . || سرای
پاتی = بوستانی انواعندن . || فرنک
پاتی = صاریبی، عین صفا . || مور
پات = قاسم چیچی .

پاتانه { یا خود پاتانس . س . آمریقا .
دن چیتمش معروف یر
الماسی نوعی که مواد مغذیه دن
اولغله، بغدادی اولیمان شمال
جهتلرنده اتمک یرنی طوتار .

پاتاقلامق { فت . ۱ . پات کوت دیه
(دوگدک . ضرب اتمک .
۲ . عجله ایله وواستندن سوپور -
مک : شو او طهینی پاتاقلا بک .

پاتر { پاتردامق . با : پاتیر وسائره .

پاترونه { یا خود پترونه . س .
(یتا .] بح . بحریه ارکا .

ننک ایکنجیسنه، بحریه فریقته
وویس آمیراله وقتیله ویرلن
عنواندر .

پاتره { مه . چاتره پاتره = برلسانی
(این سویدله . یوب یالان
یا کلش سویدله : ترجه چاتره
پاتره سویدور .

پاتریسه { س . بح . غایبه وپافنغو
(چپوقلرینک چارمیخ
خالطی .

پاتسقه { س . فر . باتسته Batiste
(دن غلا .] آوروپا کاری
اینجه دوزکون بیاض بز .

پاتقه { ص . بورنی یاصی و باصیق
(اولان ، پات بورن . =
س . غاغاسی قاشیق شکنده ودر .
کهای کورک یاییلان برجنس
دکیز اوردکی .

پاتلامق { فت . ۱ . سسله چاتلامق ،
(تضییقله یاردیرهق :

طلومی باصوب پاتلاتدی؛ چپانی،
شیشی پاتلاتدی . ۲ . آتش
آلدروب سسله طوتیشدرمق ،
تضییقله هوایه آتمق : قننک ،
طوب ، فشنک پاتلامق . ۳ . یار -
مق ، چاتلامق : پوتینی پاتلاتدی .
۴ . چیقارمق ، فیرلامق : کو -
زینی پاتلاتدی . ۵ . مج . چوق
معذب اتمک ، پک زیاده ایچ
صیتمق : آدمی پاتلاتیور . || کو -
زینی پاتلامق = شدیداً مجازات
ایتمک .

پاتلامش { ص . ۱ . پاتلامش ، چاتلا -
(مش ، یارلمش ، چاتلامق ،
یاریق : پاتلامق پوتین ، پاتلامق
طاؤل . ۲ . طشره اورممش ،
فیرلامش ، چیقندیلی : پاتلامق
کوز . = س . ۱ . پاتلامه ،

چاتلامه ، یاریق ، چاتلامق : بو -
تینک ، طاوولک بر پاتلامغی واردر .
۲ . بردن بره ظهور : پاتلامق
ویرمک = آکسزین ظهور اتمک ،
چیقویورمک .

پاتلامق { فل . ۱ . سسله چاتلا -
(مق ، تضییقله یارلمق :

طلوم ، شیش ، چپان پاتلامق .
۲ . آتش آلوب سسله طو -
تیشتمق ، تضییقله هوایه آتمق :
طوب ، قننک ، فشنک پاتلامق .
۳ . یارلمق ، چاتلامق ، شق اولمق :
طاول ، پوتین پاتلاتدی؛ تخم ،
طهور جق پاتلاتدی . ۴ . بوک بر
صیقندیدن هلاک اولمق : پاتلامق ،
پاتلاسون . ۵ . چیتمق ، فیرلامق ،
طیشاری اوغرامق : کوزی
پاتلاتدی؛ شیشه نک طیبه سی
پاتلاتدی . ۶ . مج . چوق صیقلمق ،
چوق حدت اتمک : اوف پاتلا -
یه جقم ! ۷ . چوق ییوب ایچمک .
۸ . بردن بره و آکسزین ظهور
ایتمک ، قویمق : بر بوره پاتلاتدی .
|| اود پاتلامق = چوق قورقمق :
اودم پاتلاتدی . || قباق بائنه پاتلا -
مق : مضر نتیجه کورمک ، آجیبینی
چکمک . || پاتلامدک یا ! صبرایت ،
بکله معناسیله تعزیر تعبیریدر .

پاتلامه { س . پاتلامق فعلی . با :

پاتلانغیچ { س . قامشدن ویا
(بوکلش کاغددن تفنک
کبی پاتلار چوقق او بونجاغی .
|| آغز پاتلانغیچی = غیجری ساقز .

پاتلایش { س . پاتلامق فعلی و
(طرز ی : بر پاتلایش
پاتلادی که . با : پاتلامق .

پانته { س. [پاتا. Patenta] ۸. }
 اصنافه اجرای صنعت
 ایچون ووبابده معین اولان
 رسم و ویرکی بی ویرملری ایچون
 اعطا اولنان تذکره، اصناف
 تذکره سی، پانتهه اصولی.
 ۲. ایجاد و اختراع اولنان ویا
 انحصار صورتیه اعمالی مرام
 اولنان بر ایش ایچون ویریلن
 برات، امتیاز. ۳. تابعیت وحمایه
 تذکره سی: فرانسز پانتهه سنی
 آلمش. ۴. سفاینه حرکت
 ایتدکری یرک احوال صحیه سی
 حقهده ویریلن تذکره؛ تمیز
 پانتهه = خسته لق اولدیغنی مبین
 صحیه تذکره سی؛ بولاشیق پانتهه
 = خسته لق اولدیغنی کوستریر
 صحیه تذکره سی.

پانتهه لی { ص. بردولت اجنبیه نک
 تابعیت وحمایه سی آلتنده
 بولندیغنی مبین تذکره سی اولان.

پاته دق { ح. و.
 ۱. ح. بردن بره، آکشرین،
 ناته دن } ناکهان: پاته دق، پاته دن
 برمسافر کلیر.

پاتیر { مه. کورلدیلی آتاق سسنی
 تقلید و تصویر ایدوب
 اکثریا مکرر و تآکید ایچون ده
 «کوتور» تعبیر یله برابر قولالانیلیر:
 پاتیر پاتیر مردیوندن ایندی؛
 پاتیر کوتور اینوب چیقیورلردی.

پاتیر داتق { فت. سسلندیرمک،
 کورلدی و پاتیردی
 ایتدیرمک: آیاقلرنی پاتیر داده رق
 یور یوردی.

پاتیر داتق { فل. یور ویشده کو.
 رلدی و پاتیردی

ایتمک، آیاقله کورلدی ایتمک:
 بر قاج چوجق باشمک اوستنده
 پاتیردایوب طور یورلردی.

پاتیردی { س. ۱. خیزلی یوریمکدن
 حاصل اولان کورلدی،
 آتاق سسی: مردیوندن بر پا-
 تیردی ایشیتدم؛ بر پاتیردی ایله
 ایجری کیردیله. ۲. شمانه،
 کورلدی: پاتیردی کوتوردی
 اکسیک دکلدیر. ۳. قارغاشلق،
 عربده، آشوب. || آتاق پاتیر-
 دیسی = خصمی قورقوتق ایچون
 یالاندن کوستریلن صولت: آتاق
 پاتیردیسنه پاپوش براقق = بوبله
 ساخته بر نمایشدن قورقوب
 قاجق.

پاتیر دیلی { ص. کورلدیلی، شمانه-
 لی: پاتیر دیلی برایشدر.

پاچارز { یا پچارز. ص. [«چاپارز»
 دن مقلوب اوده فا.
 «چپ وراست» دن مأخوذدر،]
 آر قوری. با: چاپارز، چاراز.

پاچاوره { یا پچاوره. س. برشیء
 سیلکه ویا ال یاقامق
 ایچون صحیاق شیئلری طومتفه
 یارایان اسکی بز وکام و سائره
 پارچه سی: آشجی پاچاوره سی.
 || مج. ۱. اسکی کیرلی و بورشوق
 اثواب و سائره. ۲. قیمتسز و
 اعتبار سز شیء: پاچاوره به دوندیر-
 مک = کپازه ایتمک. ۳. پک
 متبذل فاحشه. || یاغلی پاچاوره
 = یانغین ایقاعیچون طوتیشدیر یلوب
 دشمنه آتیلانی. || پاچاوره بینلی
 = عادی فکری.

پاچاوره جی { یا پچاوره جی. س.
 سوقا قلرده و مز-
 بلرده پاچاوره و بز و سائره

پارچه لری طولی یوب کاغد
 فایره لینه یتیشدیرمک اوزره
 صاتان آدم.

پاچوز { س. کفال انواعندن
 ایریجه بر نوع بالیق.

پاچه { س. ۱. [اصلی فارسی
 اولوب آتاق دیمک او-
 لان «پا» نک مصغریدر.]
 باجاغک آلت طرفی، دیزدن
 آشاغیسی. ۲. شلوار و پانتالون
 کبی اثوابک باجاغک اوراسنه
 کان یری، آتاق کچه جک دیکار یله
 اوست طرفی: پاچه سی بول،
 یرتیق شلوار. ۳. قویون، کچی
 و صغیرک آیریجه صاتیلان دیزدن
 آشاغی آتاق و بالدیرلی. ۴.
 بو آیاقلردن پاییلان یمک.

پاییلان کورک: الما، زردوا، سمور،
 و اشاق پاچه سی. || پاچه کونی =
 دوکونک صوک کونی یعنی کردکه
 کیرلیدی کونک ایرتسی که پاچه
 یمکی یدیرلمسی عادتدر. || پاچه لری
 صیفامق = حاضر لانه ق؛ چایه
 وارمازدن پاچه لری صیفامق =
 پک ایلردن حاضر لانه ق. || بول
 پاچه = قیافتسز، شاپشال. ||
 طاشان پاچه سی = بر جنس
 یونجه. || یاقه پاچه اولق = بو
 غشقم، دوگشمک.

پاچه جی { س. ۱. کچی و قویون
 و صغیر پاچه لرینی
 اوتولویوب کر دیره رک صاتان
 آدم. ۲. پاچه یمکی پیشیروب
 مخصوص دکاننده صاتان آشجی؛
 پاچه جی دکانی.

پاخسا { س. ۱. صندوق کیر بیجی.
 ۲. کیر بیج دیوار.

{ س. پاپرا قلی صالحیم آغا. }
 پاد { جنك كینه مشابه وچیگی }
 صاری بر جنس آغاج، بیانی
 سنامکی .

{ س. فا. مكافات، اجر. = ص. }
 پاداش { تر. آیاقداش، یولداش . }

{ س. فا. زهره قارشی }
 پادزهس { ایچیلن علاج، آغونك }
 تأثیرینی احیا ایدن شیء، دافع السم .

{ س. فا. حکمدار لر }
 پادشاه { حکمداری، بیوک }
 حکمدار: پادشاه آل عثمان .

{ ص. فا. پادشاهه }
 پادشاهانه { لایق و سزا اولان: }

پادشاهانه بر سرای. = ح. }
 پادشاهه لایق بر صورتله: }
 پادشاهانه معامله ایتدی .

{ س. پادشاه عنوان }
 پادشاهلق { و صفی: قانونی }
 سلطان سلیمان خان حضرتلری }
 قرق سکز سنه پادشاهلق ایتدی .

{ ص. فا. پادشاهه }
 پادشاهی { منسوب و متعلق: }

فرمان پادشاهی. = س. فا. }
 پادشاهلق، حکمدارلق: قانونی }
 سلطان سلیمان خان قرق سکز سنه }
 اجرای پادشاهی ایتدی. ذ .

{ س. فا. پادشاهه . }

{ مه. پارلامنی تصویر ایدر: }
 پار { پارپار پارلایوردی. پاریل }
 پاریل دخی دینلیر .

{ س. [یتا.] بح. کمی }
 پاراپت { سپرلکی، کوپشته سی . }

{ س. [فر. Paraton- }
 پاراقور { سپر صاعقه . }

{ س. [یو. - Παρά }
 پاراعراف { γράφος دن ما. }
 خود فر. Paragraphe دن [

بند باشنه قونیلان [چ اشارتی،
 « بند » دیمك اولادر .

{ س. [یتا.] کمینك }
 پاراكت { حرکتی درجه سنی }

تعیینه مخصوص آلت که مقرر به
 مربوط بر اییک اوجنه باغلانمش
 بر تخته پارچه سنندن عبارت
 اولوب، کمی یورورکن تخته یی
 دکیزه بر اقبیرلر، وبر وقت معینده
 مقرر دن جوزیلن اییک طولیه
 کمینك سرعت حرکتی درجه سنی
 تعیین ایدرلر. || پاراكت اولته.
 سی = متعدد ایکنه لی اوزون بر
 اولته .

{ س. [فر. Paravent }
 پاراوان { قیونك خارجنه ویا }

داخنه وضع اولنان قاتلانیر
 منقول تخته پرده که رنگلی
 کاغد یا خود قماش قابلی چرچیوه .
 لردن مرکبدر .

{ س. قودوز حیوان. [آ. }
 پارپول { ناطولیده قوللانیلور. }

{ فت. اوقوش صو }
 پارپولامق { ایله قودوزه }
 افسون یایمق .

{ س. قالقان یاورسی }
 پارپه { (بالیق) . }

{ س. [فا. «پاره» دن] }
 پارچه { پاره، قطعه، شقه، بو . }

لوک: اتمك پارچه سی؛ بز،
 کاغد پارچه سی. || مج. اهمیتسز
 وعادی شخص: کاتب پارچه سی؛

اصناف پارچه سی. || بر پارچه =
 ۱. بر قطعه، بر بولوک؛ بر
 پارچه کاغد. ۲. آز مقدار، آز
 شیء، بر آرز، جزئی: بر پارچه

صو، بر پارچه يمك. ۳. آز
 وقت، بر آرز: بر پارچه بکایک؛
 بر پارچه کزیمک. ۴. آز ییجق،

جزئیجه: بر پارچه کیف سزم: بر
 پارچه صیقلدم. [غیر جسمانی و
 قطعه لره ناقابل تقسیم شیتلرده
 استعمالی نامحمل وعامیانه در.]

|| پارچه پارچه، بیک پارچه =
 بر چوق قطعه لره منقسم اوله.
 جق صورتده قیریق، ریزه
 ریزه: باردق المذن دوشوب
 پارچه پارچه، بیک پارچه اولدی.
 || الماس پارچه سی = بک کوزل
 وپارلاق شخص: الماس پارچه سی
 بر چوق . || ابی بر پارچه = ابی
 جنس قماش پاره .

{ ص. اکلی اولمیان، }
 پارچه سنز { بتون، یکپاره، اکسز . }

{ فت. قیر دیروب }
 پارچه لامق { پاره پاره ایتد . }

برمک: بر اتمکی پارچه لاندی
 ده کوپکله آتد بردی .
 { فت. قیروب پاره . }

{ فت. قیروب پاره . }

مق، پارچه پارچه ایتمک، اوافق
 اوافق کسمک: قربان اتی پار .

چه لایوب طاغیتدی .
 { فل. پارچه پارچه }
 پارچه لامق { اولق، طوغرا اتمق، }
 اوافق اوافق قیرلق ویا کسمک:
 قماش ایوله پارچه لاندقدن صکره
 نه ایشه یارار؟ || مج. چوق چا .
 لیشوب چابالامق، اوته به بری به
 قوشوب چوق اوغراشمق:
 زواللی آدم بزه اکرام ایتمک
 ایچون پارچه لاندی .

{ ص. پارچه سی اولان }
 پارچه لی { ویا پارچه لردن مرکب }

بولنان، یکپاره اولمیان، اکلی .
 || مج. طوقنه جق برشیء: بوسو .
 زیکرز پارچه لی دوشدی .

{ س. [فر. Pardessus }
 پاردهسو { یازلق اینجه پالتوکه }

باشلیجه سترمی توژدن محافظه
ایچون سوقاقده کیلیر.
پاردی } س. اقسؤ. || پاردی او-
دی = برنوع سازلق.
پارس } و پاریسی. با: فارس و
فارسی.
پارس } س. فا. قاپلان نوعندن
ییرتیجی برحیوان.
پارسا } س. ص. فا. زاهد، عابد،
متقی، اهل تقوی. لس.
پارسال } ص. اسکی یوسکی و بیر-
تیق (انواب و سائره):
پارسال بر جبهه.
پارسه } س. [یتا]. ۱. اعانه و
بخشش جمعچون کز-
دیریلوب حاضرده تقدیم اولنان
طبق ویا تپسی: پارسهیی کز-
دیرمک، طولاشدیرمق. ۲. بو
صورتله جمع اولنان آتجه: پارسه
طوبلامق.
پارکه } س. [فر. Parquet]
اوافق و مختلف صورده
موضوع تخته پارچه لرندن مرکب
مزین دوشمه.
پارل } یاخود پاریل. مه. چوق
پارلامقی تصویر ایدهرک
مکرر قوللانیر: پارل پارل
پارلامق = لمعان ایتمک.
پارلا اتمق } فت. ۱. پارلاق ایتمک،
پارلاق اتمق ویرمک،
لمعان ایتدیرمک، پارلایه جق
درجه ده اوغوب سیمک ویا بیقا.
مق، جلا ویرمک: پوتینی، تخته-
لری، قلیجی پارلا اتمق. ۲. ضیا
ویرمک، ایشلدا اتمق، تنویر ایتمک:
بش موم اوطنی کوزل پارلا-
تیوردی. ۳. برشینک پارلاق
ویا بیاضلغنی کوسترمک، پارلاق
ویا بیاض برشی ابراز وارانله

ایتمک: دیشلرینی پارلا تدی؛
کدی قرانلقده کوزلرینی پار-
لا تدی. ۴. طو تیشدیرمق، آلو-
لندیرمک: شو آتشی پارلا تملی.
|| اوزنکی پارلا اتمق = میدانه آتمق،
آت سورمک. || کوز پارلا اتمق
= حدت ویا تهویر ایتمک.
پارلا توریق } س. [یتا. Parla-
torio] مکالمه محلی،
تحفظخانه لرده بولاشیق آدملری
سویلتکه مخصوص دائره.
پارلاق } ص. ۱. پارلایان، مجلا،
مصیقل، لامع: پارلاق
پوتین، تخته، قلیج. ۲. ایشیللی،
ضیادار، منور: پارلاق اوطنه،
هوا. ۳. شفاف، براق، صاف:
پارلاق صو، جام. ۴. کوزه
چاربه جق صورتده کوزل و
شانلی: پارلاق بر غالبیت. ۵.
نفوذلی، شانلی، معتبر، متحیز،
سوزی یکر: شمعیکی حاده اک
پارلاق اودر.
پارلاقلق } س. ۱. پارلامه،
جلا، لمعان: پوتینک،
تخته نك، قلیجک پارلاقلی. ۲.
ایشیق، ضیا، نور: صالونک
پارلاقلی درجه کفایه ده ایدی.
۳. شفافاق، براقلق، صافلیک:
صویک، جاملرک پارلاقلی. ۴.
کوزه چاربه جق صورتده حسن
وجال: بوقادینک پارلاقلی. ۵.
نفوذ، شان، اقتدار، اعتبار،
تحیز: اونک پارلاقلی چوق
سورمدی.
پارلامق } فل. ۱. مجلا اولوب
ضیایی چوق عکس
ایتدیرمک، لمعان ایتمک: پو-
تینلر، تختهلر، تفنک پارلایور-

دی. ۲. ضیا ویرمک، ایشلدا مق،
نور صاچق: موم، لامبه،
کونش پارلایوردی. ۳. ضیادار
ومنور اولمق: آویزه لرک کثرتندن
صالون پارلایور. ۴. طو تیشمق،
یا تمق، مشتعل اولمق: آتش بردن
بره پارلادی. ۵. نفوذ و
حیثیت و اعتبار قزاقق، تمیز و
تحیز ایتمک: میدانی بوش بولوب
پک چاقق پارلادی. ۶. بردن
بره حدت ایتمک، غضب ملتبه
اولمق: پک قولای پارلامق
عادیتدر. ۷. قوش) فیروبولوب
اوچق. = فت. آو اوزرینه
(طوغان) آتمق.
پارلامق } س. [یتا. Parlamento]
مکالمه و مکالمه
محلی.
پارلامه } س. پارلامق فعلی. با:
محلی.
پارلایش } س. پارلامق فعلی و
پارلایش } بر پارلایش
پارلادی که. با: پارلامق.
پارلدا مق } فل. نوبت نوبت پار-
لامق، لامق، تششم و
تلاء لؤ ایتمک، ششمه پاش اولمق،
یالا ییق: شمشک پارلادی.
پارلدی } س. ۱. پارلده، ششمه،
تلاء لؤ، لمعان، لمعه:
کونشک، پرلانتنه نك پارلایی؛
شمشک پارلایی. ۲. جلا، پار-
لاق: پوتینلرینک پارلایسندن
بلیدر.
پارله } س. [یتا. ب. ۱. بوک
پالامار مقره سی. ۲. چوق
دیلی مقره.
پارمق } س. ۱. انسانده و بعض
حیوانانده ال و آیاغک

متهاسنده انقسام ایتدیکی شعبه -
 لرك بهری که انسانده بش
 عدد در، اصبع، بنان،
 انگشت: ال، آباق پارمقلری،
 باش پارمق، شهادت پارمقی،
 اورته پارمق، آدسز پارمق و
 یوزوک پارمقی، سرچه پارمق
 = انسان الزك بش پارمغنك
 اسملیدر. ۲. برتكرلكك مره-
 كزندن چنبرینه قدر اوزانان
 چبوقلرك بهری: تكرلكك ایکی
 پارمقی قیلدی. ۳. پارمقلق
 دینان و ایکی یا اوچ یرلردن
 قوشاقله باغلامش تخته یاخود
 دمیر چبوقلردن مرکب اولان
 بوله نك بهر چپوخی: بو پار-
 مقلغك بر قاق پارمقی دكیشدر-
 ملیدر. ۴. طاغ تپه سنك سیو-
 ریسی. ۵. مساحه و طول
 اولچیسنده قدامك ۱۲ و آر-
 شینك ۲۴ جزئنده بر جزئی که
 ۱۲ خطدن عبارت عد اولنور:
 بر قدامله یدی پارمق؛ بر آرشینه
 اون سکز پارمق. ۶. قویو بر
 مایعه باتیرلقده بر پارمغك آدیغی
 مقدار: بر پارمق بال، یاغ. ۷.
 محب. مداخله، دخل، مشارکت:
 بو ایشده اونك پارمقی واردر.
 آد نر پارمق = یوزوك پارمقی،
 بنصر. || آغزه بر پارمق بال
 چالمق = طاتلی و یا نافع بر شیء
 کوستروب آداتمق، اطماع ایتك،
 امیده دوشورمك. || آلتی
 پارمق = ۱. النده فضله بر
 پارمقی اولان یعنی پارمقلردن
 بری چفت بولنان آدم. ۲.
 چبوقلی بر جنس قماش. ۳. پا-

لاموت بالیغنك ایری جنسی. ||
 اورته پارمقی = انسان النك
 اورته دهكی اك اوزون پارمقی،
 وسطی. || اون پارمقی یا قه سنده
 = دعوا و شكایت و برینی شدیداً
 مسئول طوتمقدن کنایه در. ||
 باش پارمق = الك آریجه بولنان
 قالین و قیصه پارمقی، ابهام. ||
 بش پارمق = ۱. آختاپود نوعندن
 دكیز بوجکی. ۲. چاقر دیکنی
 دینان بر جنس نبات. || پارمقی
 آغزنده = متحیر، شاشه قالمش.
 || پارمق اصولی = شعرك مفاعیله
 تطبیق اولمیه رق آنجق هجبارك
 عددینه اعتبار اولنور بوزونی که
 اصل ترکیبه یاقیشیر وزندر. ||
 پارمق اوجی = امله، سرانكشت.
 || پارمق اوزومی = اوزون دانلی
 بر جنس اوزوم. || پارمق ابصر-
 مق = تعجب ایتك، متحیر اولمق،
 شاشه قالمق. || پارمق حسایی =
 حسابی پارمقله یامه. || پارمق
 قاریشدرمق = مداخله ایتك. ||
 پارمقله کوسترملك = مشهور
 و متعارف و ممتاز اولمق، مشار
 بالبنان اولمق. || سرچه پارمق =
 انسان النك اك كوچك و کنارده
 بولنان پارمقی، حنصر، || شهادت
 پارمقی = باش پارمغك قارشینده
 بولنان پارمق، سبابه.

پارمقچی { س. جیتریقچی اصنافندن
 منی چویرن صنعتچی.

پارمقلامق { فته. ۱. پارمق طو-
 قوند بریق، پارمق
 سورمك. ۲. دورتمك، تحریك
 واغوا ایتك.

پارمقلاق { س. تخته و یا دمیردن
 صره چبوقلردن عبارت
 بوله و حائل: بالقون، بنجره،
 باغچه پارمقلقی.

پارقوله { س. [پتا. Parola = سوز]
 عسکر نوبخیلرینك و
 سائرلرینك بر برلرینی طنائیق
 ایچون ینلرندنه متفق علیه اولان
 سوز. اصل ترکیه سی: اوران
 یسا.

پاره { س. فا. ۱. پارچه، قطعه. ۲.
 عدد، قطعه: بش پاره
 طوب؛ یکرمی پاره کمی. || پاره
 پاره = پارچه پارچه، قیریق،
 منکسر، بیرتیق بیرتیق. || هزار
 پاره = بیك پارچه. || يك پاره
 = بر پارچه دن عبارت، اکسز،
 بتون.

پاره { س. [آنف البیان لغت
 فارسیه دن] ۱. غروشك
 قرقده بر جزئی که وقتیله اوچ آغچه یه
 منقسم ایدی. ۲. آغچه، نقد،
 مسكوكات. || اوقاق، بوزوق پاره
 = كوچك مسكوكات، اوقاقاق،
 بوزوقاق. || پاره ایتك = رواجی
 اولمق، معتبر اولمق، قییمی اولمق.
 || پاره ایله دكل = باد هواکی،
 پك اوجوز. || پاره بوزمق =
 بیوك سکه بی كوچكاره تحویل
 ایتك. || پاره قیرمق = چوق
 پاره قزاقاق. || پاره کسمك =
 ضرب سکه ایتك. || پاره میدان
 کورمك = پشین پاره صایمق. ||
 چیل پاره = یکی تداوله چیمش
 پارلاق سکه.

پاره سبز { ص. آغچه سی و مال و
 ثروتی اولمیان، زو-
 کورت، مفلس.

پاره سزلق { سه. آچه و ثروت
فقدان، زوگورتك،
پاره قيتلغى، مفلسك .

پاره لامق { فقه. [پاره لثمك يازمق
عبتدر] پارچه پارچه
ايتديرمك: وقتيله مجرملرى
ييريغى حيوانلره پاره لامق
عادت ايدى .

پاره لامق { فقه. [پاره ملك ياز-
مق مناسبتسزدر]
۱. پارچه پارچه ايتك، يارمق،
افتراس ايتك: آرسلان طاوشانى
درحال پاره لادى. ۲. ييرتمق:
اٹواڭى براك ايجنده پاره لادى.
|| مج. برلسانى پاره لامق = باشنى
كوزيڭى ياره رق چاتره پاتره
سويلاك .

پاره لامق { فظ. ۱. پارچه
پارچه اولمق، يير-
تمق ويا قيرلمق، طاغتمق: چاليلر-
دن اٹواڭز پاره لاندى؛ بو طاش
طوگدن پاره لانير. ۲. آچه و
نقد پيدا ايتك، ثروت قزانق.
|| مج. چوق چاليشوب چيلاامق،
فداى نفس ايتك: مسافره
اكرام ايچون پاره لانيرلر .

پاره لق { ص. ۱. شو قدر پاره
ايدر، شو قدر پاره
قيمتنده اولان: بر پاره لق = بر
پاره دك كرنده، پك اوجوز؛
ايكى پاره لق = ايكى پاره ايدر
پك دك سزو عادى: ايكى پاره لق
بر آدم. ۲. شو قدر پاره قيمتنده
سكه: بش پاره لق، اون پاره لق،
يكرمى پاره لق .

پاره لى { ص. آچه و نقدى اولان،
زنكين، ثروت صاحبي:
پاره لى آدمدر .

پازار { سه. [طوغرىسى: بازار]
با: بازار .

پازند { سه. فا. زردشتك اثرى
وجوسيلرك كتاب مقدسى
اولان «زند آوستا» نك
پهلوى لساننده تفسيرى .

پازوال { ديكيجيلرك ديزه كر-
دكلى قايش .

پازواند { سه. [فا. «پاسبان» دن
غدا.] چارشى بكجيسى .

پازوند { سه. [فا. «بازوبند» دن
غدا.] قوچاق، بازوبند .

پازى { سه. يياني پنجار، سلق
(سبزه) . || قره پازى
= سرمق .

پاس { سه. ۱. معدنلرك رطوبتدن
طوتدقلى كير، صءاء،
ژنك: دمير پاسى، باقىر پاسى .

۲. معادنك غيرى اجسام اوزرينه
قونان و حاصل اولان كير، وسخ:
ديل پاسى، ديش پاسى. || پاس آچق
= پاسى كيدىروب تيزلك و جلا-
لانديرمق. || پاس طوتمق =
پاس پيدا ايتك، پاسلامق. ||
يئيكلى پاس = معدنى يئوب دليك
دشيك ايدن پاس، قارنججه لئمه،
معدن قارنججه سى .

پاس { سه. حفظ، محافظه. ذ.

پاسا پورت { سه. [يتا. Passa
porte] مرورتنده
كره سى، ممالك اجنبيهه كيدنلره
ويريان يول تذكروه سى .

پاساق { سه. كيرلى و بيجيمسز
اٹواب .

پاساقلى { سه. كيرلى و بيجيمسز
قياقلى، چياچول، صاء-
لقيم صاچاق .

پاسبان { سه. فا. كجه بكجيسى،
نكهبان [زبازدى:
بازواند] .

پاستاو { ياخود پاستال. سه.
[مجارجه دن] اوچى
يالدزنى جوخه طوبى: پاستاوه
بازارلق = طوبدن .

پاسته { سه. [يتا. Pasta] خوردن
مختلف شكل و تركيده
طاتلى قرايه: بادملى، چوقولا-
تهلى پاسته .

پاسته { سه. چركسلره مخصوص
برنوع دارى ايرمكى .

پاسته حى { سه. خوردن طاتلى
قرايه لر يايوب صاء-
تان آدم؛ پاسته جى دكانى = بويله
قرايه لر و طونديرمه وساتره
يئكه مخصوص دكان .

پاسقاليه { سه. [ر. Πασχαλιή,
Πάσχα] دن اوده
عبرانيجه «فصح» دن خرستيانلرك
بايرامى كه حضرت عيسى (عم) ك
صعودى كونه مصادفدر؛ كو-
چك پاسقاليه = مولد عيسى
(عم) كونه مصادف بايرام.
|| پاسقاليه چيچكى = برجس
بودور لياق. || پاسقاليه يمورطه
سى = خرستيانلرك سيوك پاسقاليه
ده قرمىزه بويادقلى يمورطه .

پاسقاليه لق { ص. پاسقاليه كونه
مخصوص: پاسقاليه-
لق اٹواب .

پاش { سه. فا. [«پاشيدن» فعلندن
سم.] اولوب صتر تشكىلنه
كيرر [صاچان، سرين، طاغيدان:
زرپاش = آلتون سرين؛ كهر
پاش = جواهر سرين .

پاشا { سه. [اصلى: باش اغا. فا.
«پاى شاه» دن مأخوذ

سیغاره، توتون. || پاکت ایتمک = باغلابوب صارمق .

پاکدامن { ص. فا. } [اتکی تمیز]
اهل عفت وعصمت، معاصی و عیوبدن بری .

پاکدامنک { س. عرض، نا. }
عصمت .

پاککلاتمق { فت. تطهیر ایتدیرمک، تمیزلتمک . }

پاککلامق { فت. } « پاکله مک »
استانبول شیوه سیدر .

اناطولیده اصل زبازدی : « پاکلا- مق » در . ۱ . تمیزمک، تطهیر ایتمک : اوک هر طرفی پاکلادی .

۲ . تمیزه جیقارمق، تبرئه ایتمک : کندیسنه تعلق اولدیغندن اونی پاکلامق ایستور . ۳ . بوشالتمق، سیلوب سوپورمک، تکمیانی آلوب کورتورمک و یایمک : بزم برهفته لقی ذخیره مزی برکونده پاکلادیلر .

۴ . ایشنی پیتیرمک، مجرمک، اعدام ایتمک : اوپله مشهور بر جانی اله کچجه پاکلاملی .

پاککلاتمق { تطهیر اولتمق : ییقا- مفضله پاکلانیر شی دکلدر . ۲ . تبرئه ذمت ایتمک، بری الذمه چیقمق . ۳ . خسته لقدن قور- تلمق، ایبلشمک . }

پاککلق { س. استانبول شیوه سننده }
پاککلق { پاککلق دینیر . ۱ . تمیزلتمک، طهارت، نظافت : پاکلق حفظ صحت ایچون الا لازم شیتلردندر .

۲ . لکسزک، عیب و نقصاندن برائت، صفوت : اونک قلوبنک پاکلاغنه (پاکککنه) اعمالی شاهددر .

سی، طولهمسی وسائره = بوسبزه- دن یاییلان یمک انواعی . ||

پاطلیجان انجیری = انجیرک ابری ومور برجسی . || پاطلیجان چیچکی = طاطول، دیکن الماسی .

پاغوریه { س. } [Παγοῦρη]
پاکچ انواعندن بر جنس چغانوز .

پاقته { س. ۱ . سوس ایچون آتک راختلرینه وسائره شیتلره دیکینن ویا میخلانان مختلف شکل معدن لوحه جکی ویا باشلی چیوی، شمس، قباره .

۲ . زمین رنکنک غیری بر رنکده بیوک بنک؛ پاقته پاقته = بویله بنکارله طونانمش . ۳ . بر بیوک خرابطه یی ترکیب ایدن قطعهرک بهری : یکرمی پاقته دن مرکب بر آناطولی خرابطه سی نشر اولندی . ۴ . دهرجیلرک ویده ییولرینی آچقی ایچون قو- لاندققری بر جنس حده .

پاک { ص. فا. } [تر. زبازدی : باق]
۱ . تمیز، طاهر، مطهر : انسانک اوستی باشی پاک اولمی؛ آق پاک (باق) = جم بیاض و تمیز . ۲ . لکسز، عیب و نقصاندن بری، صافی، خالص، حمله سز، غل وغشندن مبرا : بنم قلم پاکدر؛ نظر پاک، خاطر پاک . ۳ . مبارک، مقدس، عزیز : حجازک خاک پاک . ۱ . پاک ایتمک = ۱ . تمیزلتمک، تطهیر ایتمک . ۲ . بوشالتمق، تخلیه ایتمک، سیلوب سوپورمک .

پاکت { س. } [فر . Paquet]
برلکده باغلامش ویا کاغده صارلمش اشیا دمقی، دسته، بوغچه : بر پاکت چوراب،

اولسی بعیددر [دولت عثمانیه ده وزرایه واساساً مناصب عالیة سقیه وملکیه اصحابنه ویریلن عنواندر . وقتیله بر وایکی اوچ طوغلی اوله رق اوچ صنفه منقسم ایدی . ایوم ملکیده ده : وزیر، روم ایلی بکر بکی، میرمیران ومیرالامرا اسملریله درت؛ و عسکریده ده مشیرک، فریقک ومیرلوالق اسملریله اوچ رتبه اصحابنه ویریلور : احمد پاشا، محمد پاشا، ناظر پاشا، والی پاشا، متصرف پاشا، مشیر پاشا، فریق پاشا، لوا پاشا؛ قیودان پاشا، قوماندان پاشا . || پاشا قیوسی = باب عالی .

پاشالق { س. ۱ . پاشا عنوانی، حائزینه پاشا عنوانی ویریلن رتبه : فلانه پاشالق ویرلدی . ۲ . برپاشانک تحت اداره سننده بولنان مملکت .

پاشالی { ص. وقتیله پاشا خدمتده بولنانلره اطلاق اولنور- دی ؛ پاشالی قیافتی .

پاشمقی { پاشمقی . با : باشمق پاکسز . }

پاصدیرمه { س. با : باصدیرمه .

پاطلیجان { س. } [فا.] « باتنکان- دن [خیار و قباغه مشابه مور رنکده معروف برسبزه که یمکک انواعی احضاره یارار ؛ بوستان پاطلیجانی = قالین و بوورلاق جنسی؛ کمر پاطلیجانی = اوزون ومقوس جنسی : فرنک، طوماته، یمورطه پاطلیجانی = دیکر انواعی؛ پاطلیجان اوتورتمه سی، قیزارتمه

اولسی بعیددر [دولت عثمانیه ده وزرایه واساساً مناصب عالیة سقیه وملکیه اصحابنه ویریلن عنواندر . وقتیله بر وایکی اوچ طوغلی اوله رق اوچ صنفه منقسم ایدی . ایوم ملکیده ده : وزیر، روم ایلی بکر بکی، میرمیران ومیرالامرا اسملریله درت؛ و عسکریده ده مشیرک، فریقک ومیرلوالق اسملریله اوچ رتبه اصحابنه ویریلور : احمد پاشا، محمد پاشا، ناظر پاشا، والی پاشا، متصرف پاشا، مشیر پاشا، فریق پاشا، لوا پاشا؛ قیودان پاشا، قوماندان پاشا . || پاشا قیوسی = باب عالی .

پاشالق { س. ۱ . پاشا عنوانی، حائزینه پاشا عنوانی ویریلن رتبه : فلانه پاشالق ویرلدی . ۲ . برپاشانک تحت اداره سننده بولنان مملکت .

پاشالی { ص. وقتیله پاشا خدمتده بولنانلره اطلاق اولنور- دی ؛ پاشالی قیافتی .

پاشمقی { پاشمقی . با : باشمق پاکسز . }

پاصدیرمه { س. با : باصدیرمه .

پاطلیجان { س. } [فا.] « باتنکان- دن [خیار و قباغه مشابه مور رنکده معروف برسبزه که یمکک انواعی احضاره یارار ؛ بوستان پاطلیجانی = قالین و بوورلاق جنسی؛ کمر پاطلیجانی = اوزون ومقوس جنسی : فرنک، طوماته، یمورطه پاطلیجانی = دیکر انواعی؛ پاطلیجان اوتورتمه سی، قیزارتمه

اولسی بعیددر [دولت عثمانیه ده وزرایه واساساً مناصب عالیة سقیه وملکیه اصحابنه ویریلن عنواندر . وقتیله بر وایکی اوچ طوغلی اوله رق اوچ صنفه منقسم ایدی . ایوم ملکیده ده : وزیر، روم ایلی بکر بکی، میرمیران ومیرالامرا اسملریله درت؛ و عسکریده ده مشیرک، فریقک ومیرلوالق اسملریله اوچ رتبه اصحابنه ویریلور : احمد پاشا، محمد پاشا، ناظر پاشا، والی پاشا، متصرف پاشا، مشیر پاشا، فریق پاشا، لوا پاشا؛ قیودان پاشا، قوماندان پاشا . || پاشا قیوسی = باب عالی .

پاشالق { س. ۱ . پاشا عنوانی، حائزینه پاشا عنوانی ویریلن رتبه : فلانه پاشالق ویرلدی . ۲ . برپاشانک تحت اداره سننده بولنان مملکت .

پاشالی { ص. وقتیله پاشا خدمتده بولنانلره اطلاق اولنور- دی ؛ پاشالی قیافتی .

پاشمقی { پاشمقی . با : باشمق پاکسز . }

پاصدیرمه { س. با : باصدیرمه .

پاطلیجان { س. } [فا.] « باتنکان- دن [خیار و قباغه مشابه مور رنکده معروف برسبزه که یمکک انواعی احضاره یارار ؛ بوستان پاطلیجانی = قالین و بوورلاق جنسی؛ کمر پاطلیجانی = اوزون ومقوس جنسی : فرنک، طوماته، یمورطه پاطلیجانی = دیکر انواعی؛ پاطلیجان اوتورتمه سی، قیزارتمه

پاکیزہ { ص. فا. ۱. تمیز، طاہر،
 نظیف. ۲. لکسز،
 بری، خالص، صافی: پاکیزہ
 صفات .

پال { س. بر جنس کو کرچین .

پالا { یاخود پالہ. س. (روحہ
 ظن اولنیورسہدہ، روملر

ترجہ کی قوللائورل. بوجہت
 السنہ سنندہ مستعمل الفاظ
 مشترکہدن اولوب اساساً آرنہ.
 وُدجہ اولسی ملحوظسدر. ۱.
 یاصی قلیج انواعی: پالا چکمک =
 بالایی چیقارمق، اورمق، قو.
 للاثمق، پالاجالمق = بوشنہ یورلمق.

۲. کورکک یاصی یری واو
 شکلدہ یاصی بعض آلتلر: پالا
 صالامق = تک کورک اوینادہرق
 قایق یوروتمک. ۳. قلیجلامہ
 قونان یاصی کیریش و سائر
 کراستہ. = ص. پالا دینلن قلیج
 شکلدہ یاصی ومقوسجہ: پالاییق.

پالاز { س. (تق. وچ. یوری و
 چوجق دیمک اولان

«بالا» دن مشتق اولوق محتملدر،

صو قوشلریلہ کو کرچین کی
 دیگر بعض طیورک پیلیجی:
 قاز، اوردک، کو کرچین ہندی

پالازی. = ص. سمیز، یاغلی،
 پومبول. || قوش پالازی =
 اکثریا چوجقلرہ مسلط اولوب

نفس یولنی طیقامغلہ کلیمتہ
 ہلاکلرینہ سبب اولان مستولی
 بر بوغاز شیشی مرضی، کہ اخیراً

فرانسہدہ دوقتور (رو) طر.
 فندن آشی ایلہ چارہسی بولنہرق
 ہر سنہ ملیونلرچہ اطفالک
 حیاتی قورتارلمشدر. [فر.

[Diphthérie] .

پالازلامق { فط. (طیور یاو.
 ریبی) سمیرمک،
 سمن پیدا اتمک .

پالاستوریہ { س. (یتا. ۱.
 طولی طوبی سو.

کوب تمیزلمکہ قوللائیلان
 پچاورہلی ویا بورغیلی صیریق.
 ۲. طوپک یو، ار لاغنه قونیلان
 صیق، کلہ صیقسی .

پالاسقہ { یا پلاسقہ. س. (بجار.
 جہدن) ۱. فشنگک،

فشنگ وضعنہ مخصوص کومش
 وتونجیدن یاخود کاوسالہدن
 محافظہ کہ قایشلہ آرقوری آصیلیر
 ویا بلہ باغلانیر. ۲. سواری
 چانظہسی. ۳. طوب خرتوجی
 قونیلان چانظہ .

پالاسقہلی { ص. س. آفناً بیان
 اولنان فشنگک ویا

چانظہنی حامل سواری ویا
 پیادہ نفر ویا چاوشی .

پالالاق { س. یاصیلغنہ و قلیجلامہ
 وضعیت: کیریشلری پا.

لاغنه قومق .

پالامار { س. (یتا.) کیلری
 قرہیہ باغلامقہدہ ویا

زنجیر رینہ لئکرہ ربط ایتمکہ
 مستعمل قالین خلط. || پالامار
 کوزی = کمینک باشندہ وقیچندہ
 پالامار کچمکہ مخصوص دمیر

یلزیکلی دلیک. || مج. پالاماری
 قوپارمق = صاوشمق .

پالاموت { یاخود پالاموط. س.
 (بلکہ عر. «بلوط»

دن. — آخرندہ کی «ت» حر.
 کہ لئنجہ «د» تبدیل اولنور.

۱. بر جنس میشہ ایلہ سائر
 بعض آغاچلرک ویر دکلری یش

کہ کستانہ قبیلندن و آجیہ
 اولوب کاوسالہ اعمالندہ قوللائیلیر.
 ۲. بو میوہ نک داغندہ مستعمل
 قبوغی. ۳. بو میوہی ویرن
 میشہ جنسی: پالاموت آغاجی .

پالامود { یاخود پالاموط. س.
 (ر. Παλαμύδι)

ایرجہ معروف بر نوع بالیق کہ
 مبذول اولوب آتی قباچہ وغیر
 مقبولدر. بر جنسی: چنکناہ
 پلامودی؛ بیوجکی: طوریق؛
 دہا بیوی: آلتی پارمق؛ بطالی:
 زندان دن، پچوطہ. آلتی پار.
 مغک طوز لیسنہدہ لا کردہ
 دیرلر .

پالان { س. [فارسیدہ سمر
 دیمکدر.] اکثریا بینک

مرکب واسترہ وبعضاً آتہ اوریلان
 قاشسز ویومشاق اگلی بر نوع
 اگر: مرکبہ پالان اورمق .

پالاندوز { س. فا. پالان دیکن
 ویاپان. [اصل فار.

سیدہ سمرچی دیمکدر.]

پالاندیز { س. زائق طاشی،
 چشمہ نک موصلق

طاشی .

پالانتقو { س. (یتا.) مج. کیلردہ
 آغریوک قالدیرمق

ایچون خلطی بربرینک ایچندن
 کچیرلمش جوق دیلی چفته مقرہ.
 پالانتقہ { س. [بجار جہدن] ۱.

آجاج وطوپراقلہ یابلس
 وخذق جویرلمش حصارجق.
 ۲. بویلہ بر حصارلہ محاط واروش .

پالاورہ { س. (یتا.) مج. حرب
 (کمیسنگ طوپ انبارینک

اوستندہ وکوکرتہ نک آلتندہ.
 کی ایکنجی قات. || پالاورہ جی =

اوپدیرمہ شیلر سویلین، آتوب
 طوتان .

پالتو } یاخود پالطو. س. [فر. پالتو (Paletot) اوستدن کیمین قیش لباسی.

پالدم } س. [فا. پاردم = قوپروق آتک } آتی] اگر قوزغونی که آتک قویروغی آلتندن کچیریلوب اگری آرقه دن ربط ایدر.

پالطو } س. با : پالتو.

پالوده } س. فا. [تر: زبازدی : پالوده] نشسته وشکرله یاییلوب صوئوق یین پلته.

پالوزه } س. با : پالوده.

پالهنک } س. فا. [اصلی : پالا-هنک] هنک آتله قولانیلان وآته چکدیریلن برجس بیوک کند.

پالی } س. هندستانک دکن قطعه - سنده وسرنیدیب جزیره - سنده تکلم اولنور بر لساندر، که هندک السنه جدیده سی میاننده (سانسکری) لسان قدیم ادیسنه اک زیاده مناسبت و مشابهتی اولوب، (بودا) مذهبنک کتابلری ده بولسانده محرر بو - لغله، بو مذهبه تابع اولانلرک لسان مقدسی عد اولنور .

پالیوش } س. [بلکه اصلی : پالا-شیش] قیصه وایکی طرفی کسکین طوغری قلیج ویا شیش، قضاطوره.

پامال } س. ص. فا. با : پامال.

پامبوق } و پاموق. [اصلی : فا. پامبوق] «پنبه» دن «پنبق» ویا «پنبوق» .

پانابر } یاخود پناپر. س. [یو. پانابر (Παννύπιος) سنده ده

بر ویا ایکی اوچ دفعه بر محل مخصوصده قوریلوب برقاچ کون دوام ایدن بیوک بازار : اوزونجه اووه، سلیوری، بالیکسری پانابری. — لسان یونانیده معنای لغویسی مجمع واجتماع اولوب، اساساً بت وبتخانه زیا-رتندن عبارت اولدیغی حالده، زواره تجارت دخی مساغ اولدیغندن، ککیده رک صرف تجارت اجتماعلرینه یعنی بازارله تخصیص ایدلمشدر. اسکي یونا- نیلرک پانابر اصولی عینله قبل الاسلام عربلرده دخی جاری ایدی .

پانبوق } س. با : پنبوق.

پانتالون } یاخود پانطانون. س. [فر. Pantalon] آلا-فرانغه قیافتنده طار وایکی باجاغنک بهری یوقاری به قدر آبری دوز کسوه. [فرنکلر ایچ طونته-ده وعلی الاطلاق بلدن آشاغیسی اورتق لباه بونامی ویررلر .]

پانچار } یاخود پنچار. س. ترشیشی ایپیلان وعصاره سی شکر اعمالنه یارایان ایچی پک قرمزی معروف سبزه، سلق. — اصل ترکیه سی « چوغندر » یاخود « چوکوندور » اولوب، بولغت ایرانیلر طرفندن دخی قبول ایله، فارسیده «چغندر» و «چکندر» دینیر. || قزیلقدن ده کنایه او- لور : پانچار کسملک = پک زیاده قیزارمق؛ و مج. پک زیاده محجوب اولمق .

پانچور } یاخود پنچور. س. [فر. پانچور (Abat-jour دن غلا] طرز جدید اوزره پنچرده قفسی که

آچیلیر قیابیر افق طار تخته لردن مرکب اولوب، قفس خدمتی کوردکدن بشقه، اوطنک ضیا-سنده ایجابنه کوره تنقیص ایدر ویا بسبتون قراشلق یاپار .

پانچورلی } ص. پانچوری یعنی قفسی اولان (پنجره، او) .

پاندومیمه } یاخود پانطقمیمه. س. [یو. Πανδομιμη] — فرانسزجه به تقلیداً «پاندومیم» دیمک کولنج بر مقلد لکدر، زیرا فرانسزلر دخی بولغتمک وامثالثک آخرنده کی صاغر ۵ یی بسبتون مسکوت بر اقیوب، اوستنده کی حرفله برهجا تشکیل ایده جک صورتده تلفظ ایدرلر . [لاقر-دیسز ویا لکتر اشارتله اوینا- نیلان مضحکه ویا اضحوکه : پاندو-میمه به کیتک؛ پاندومیمه سیراتک. || مج. پاندومیمه اوینامق = لسان بیله مکدن هپ اشارتله افاده صرام ایتک .

پانژهر } س. [فا. «پادزهر» دن غلا.] با : پادزهر .

پانطالون } س. و :

پانطالون } س. با : پانتالون .

پانطومیمه } س. با : پاندومیمه .

پانهاده } ص. فا. [پا = آیاق. قومش، آیاق باصمش، داخل، وارد، اصل : پانهاده میدان امتحان اولدی. لس .

پانییه } س. [یتا.] مج. قایق باغلا. یه حق قیج ایی .

پای } ۱. حصه، نصیب، بهره،
قسمت. ۲. قسم، بولوك،
پارچه، سهم: بونی بش پای یا پاك.
۳. مح. تكدير، تعزیر. || پای
ایتمك = بولشمك، مقاسمه ایتمك. || پای
بیچمك = قیاس، مقایسه ایتمك:
كندیدن پای بیچمك = قیاس
نفس ایتمك. || دیکیش پای =
بیچین انوایدن دیکیشه کیرمك؛
اوزره فضله براغیلان قماش.
|| پای ویرمك = چوجق ابوینده
قارشو غیر مناسب سوزسونلك.
پای } یاخود پا. س. فا. با: پا.

پایان } س. فا. ۱. صووك، آخر،
نهایت، انجام، غایه: بوایش
پایانه ایردی. ۲. اوج، کنار:
ساحه سماك پایانی یوقدر. || بی
پایان = صووكسز.
پای انداز } ص. فا. } پای =
ایاق - انداختن =
آتمق } آباق آتان، آباق آتمش،
آباق باصمش: میدان حربه پای
انداز شجاعت اولدی. = س.
بربوك ذاتك ممری اوزرینه
دوشنن چوخه وقطیفه وسائر.
پایانسیز } ص. ۱. صووكسز، نهایتسز،
بیپایان، توکمز. ۲. او-
جسز، کنارسز، نامتناهی.

پایبند } س. فا. } پای = آباق - بستن
= باغلامق. — تر. زبانز -
دی: پایواند } آت وسائر
حیوانلك یورومه لرینی ایچون
ایکی ویا چفت اوله رق درت
آیاغنه آتیلان باغ.

پاییتاق } ص. اکری باجاقلی،
احضف. = س. } فا.
پیاده دن معرب «بیداق» دن
سطرنچك پیاده طاشی. || پایتاق
یولی = کچی یولی، پاتیقه.

پاییت } س. فا. بر دولتك حکمدا.
رینك اقامت ایتدیکی
شهر، کرسی، حکومت، مقر
حکمدار، مرکز سلطنت، دار -
الخلافه: دولت عثمانیه نك پاییتخی
استانبولدر.

پایدار } ص. فا. } پای = آباق -
داشتن = طومق آثابت،
قائم، ایجه یرلشمش، سورکلی.
پایدارلق } س. ثبات، قیام،
یرلشمه، سررکلیك.
پایدوس } س. [یو. Πόσος =
موقت تعطیل، استراحت: پایدوس
ایتمك = موقت تعطیل ایتمك؛
پایدوس وقتی = ایشك تعطیل
ایدلدیکی زمان، استراحت ساعتی.
۲. بعض عوارضدن طولانی
یانی وسائر ایشلرینك تعطیل
اولنسی: پارمسی توکندیکیچون
یانی بی پایدوس ایتمك مجبور
اولدی. = حد. رنجبرله تعطیل
واستراحت وقتی اعلان ایچون
رنجبر باشی طرفنندن یوکسك
مسئله ایدیلن اخطار: پایدوس!

پایدوس } س. } پایبیلده و
سائر سبجی } سائر چوق عمله
چالیشدیریلان یرلده بولنك
استراحت وقتلرینی یوکسك
مسئله اعلان ایدن رنجبر.
پایزن } س. فا. } پای = آباق - زدن =
اورمق } آیاغنه پرانغه
اورلمش جانی. || پایزن قیافتلی =
پژمرده وقورقوج قیافتلی.

پایلاتمق } ق. تکدیر و تعزیر
ایتمق } ایتدیرمك: بن چو-
جقلمی کیمسه یه پایلاتمام.
پایلاشدرمق } ق. بولدیرمك،
مقاسمه ایتدیر -

مك: باشلری آلدقلری چاپولی
یلاشدرمق ایستیموردی.
پایلاشتمق } ف. بولشمك، مقا.
سمه ایتمك: چالدقلری
اموالی بینلرنده پایلاشتمغه وقت
بوله ماملردی.

پایلامق } ق. ۱. پای وحصه
ویرمك. ۲. پاینی و
مستحق اولدیجی جوانی ویرمك.
۳. تکدیر و تعزیر ایتمك، آزار-
لامق.

پایمال } یاخود پامال. س. فا.
} پای = آباق - مالیدن =
سورمك } آباق آلتنه آله،
چیکمه: یا: مال ایتمك = آباق آلتنه
آلوب چیکمك؛ مح. رعایت
ایتمه مك، خوار قوللامق. =
ص. آباق آلتنه آلوب چیکمکش؛
مح. محقر، خوار و ذلیل.

پاینده } ص. فا. ثابت، برقرار،
دوامی: دولت اوقبالی
پاینده اولسون. = س. تر.
دستك، طیاق، یرندن اوینامش
بر شبتك دوشمه مسی ایچون قو-
نیلان طیاق: پاینده اورمق.

پایواند } س. فا. پایبند دن غا.
} آتک آیاغنه اوریلان
باغ، کوستك.

پایه } س. فا. ۱. رتبه، مرتبه،
جاه و منصب درجه سی.
۲. طریق علمی اصحابنه ویریلن
رتبه: آناطولی، روم ایلی
پایه سی؛ حرمین پایه سی؛ از میر
پایه مجردی.

پایه لی } ص. بر رتبه علیه سی
} اولان: حرمین پایه لی =
حرمین پایه سنی حائر.

پایغان } س. با: پایغان.

پيگی { ص. با: پيه .

پيگيلمک { فل. ککه مک، تلاشله
پيگيلدی بی ککه ایوب
سویله مه مک .

پيه { ص. دیلی طوتوق، کله لری
سویله میوب ایلك حرف لرینی
تکرر ایتدیرن، لکننت لسانی
اولان. { اصل « پ » حرفنی
تکرر ایتدیرنلر حقنده موضوع
اولوب، بعده تعمیم اولمشدر.
« ککه » لفتی ده اساساً « ک »
حرفنی تکرر ایتدیرنلر ایچون
موضوعدر. بعد التعمیم ککه
پیه دن دها قوتلیدر. }

په لک { وپیگیلک. س. دیل طو.
تقانی، لکننت لسان،
ککه لک .

په لمک { فل. په لکه سونلک،
لکننت لسانله تکلم ایتمک .

پت { یاخود پت. مه. خفیف و
یاواش سسی تصور و تقلید
ایدر، و مکرر یاخود چیت ادا.
تيله برابر قوللانیلیر: پت پت
یورویه ریک کلدی؛ چیت پت
یوق = هیچ سس صدا و کورلدی
یوقدر .

پالوشقه { س. { مجارجه ویا
اسلاوجه اولسه
کر کدر } ظالغ فشنک .

پتیه { س. ۱. قوشبازلرک
قوشلری جب ایچون
ایسه باغلیوب اوتدیردکاری
جیغرافغان. ۲. چرنیق دینلن
طالیان قایغنک آنجی بر آدم
پینه جک قدر کوچکی .

پتاوی { س. باناویه جزیره سنندن
کلن برجنس آغاچ قاونی .

پتر { یاخود پتیر. مه. خفیف
وسرعتلی حرکتی تصویر
و تقلید ایده ریک، مکرر اوله رق
قوللانیلیر: پتر پتر یور یوردی .

پتر پتر یوریمک = نازک اندام
برقادینک سبکروانه یورویشی.
یاخود پوزاق. با: بو.
پتراق { تراق .

پتر داتمق { فت. پتردی ایتدیر.
مک: شو کاغدرلی
پتر داتمک .

پتر داتمق { فل. پتردی ایتمک،
خفیف سسله اینجه
کورلدی ایتمک: یا براقلر روز.
کاردن پتر دایوب طور یوردی .

پتردی { س. خفیف کورلدی،
اینجه پتردی: یا براقلرک
پتر دیسی .

پتک { س. ۱. آرلرک یووه سی
حکمنده اولان آلتی کو.
شلی موم تکرر لکی، بالی آلمش
کومج. ۲. بو شکلده مختلف
شیتلر قطعه سی، تکررک: بر
پتک آفیون .

پتل { س. هند جهتلرنده دیش و
طوداقلرینی قرارتمق ایچون
چیکندکاری بر نبات، تنبول.
[فر. Bétel]

پتیر { س. { فا. پتکیر دن } قیلدن
الک .

پتیه { س. { یتا. } تمک خاولیسی،
مقرمه، کوچک پیشکیر .
پچوپه { س. پالامود بالیغندک
ایری جنسی .

پچه { س. قادینلرک سوقاقده یوزه
اورتدکاری قفس کبی سبرک
اورتی، طوتوق، نقاب، لئام، برقع .

پچه { س. فا. ج: پیگان. ۱.
یاوری، انسان و حیوان

یاورسی، کوچکی. ۲. چوجق،
اوغلان، غلام. || مغ پچه =
مجوسی چوجخی، میخانه جی
چراغی، دلبر. عر .

پخته { ص. فا. ۱. پشمش، پیشکین.
۲. مج. تجربهللی، کار آاز.
موده. || ناخسته = خام، تجرب به سز .

پختی { س. فا. « پخته دن » قویبو.
لاشمش مایع: قان پختیسی.
|| دگیز، پختیسی = نجم بحری
دینلن شفاف بر حیوان بحری .

پختیلا تمق { فت. و:

پختیلا شدیرمق { فت. قان و
مایعی قویولا شدیرمق، پختی
حالنه قویوق .

پختیلا شمق { فظ. و:

پختیلا تمق { فظ. مایع } قویبو.
لاشمق، طوگمق،
پختی حالنه کچمک: قان پک چابق
پختیلانیر .

پختیلانمه { س. قویولا شمه، طوکه:
قائک پختیلانمه سی .

پداوره { س. { ر. Πέταρον }
۱. کره میت آلتنه چانی
اورتیسی یا بیلان اینجه تخته. ۲.
قو طچیلرک قوللاندرلی اینجه
چام تخته سی که قولای بوکیایر .

پدر { س. فا. آتا، بابا، اب، والد:
پدرک، افندی، پاشا
(پدرکز)؛ پدر مرحوم؛ پدر
بزرگوار، پدر عالیقدر. || بیوک
پدر = بیوک بابا، جسد. || قائن
پدر = قاین آتا، زوجیندن بهرینه
نسبه دیکرینک پدری .

پدرانه { ص. فا. بابایه یا نبشیر،
بابایه لایق و مناسب:

بر طور پدرانہ ایلہ؛ شفقت پدرانہ سنی کوستردی. = ح. بابایہ یاقیشیر صورتدہ، بابا کچی: کندیسنہ پدرانہ نصیحت ویر۔ دی؛ طلبہ سنہ پدرانہ معاملہ ایدیور.

پَدْر لِك { س. آتالق، بابالق، ابوت: او آدم بکا پدر۔ لك ایتشدر.

پَدْرود { س. فا. وداعلاشمه: پدرود ایتک = وداعلا۔ شمع. ذ.

پَذیر { ص. فا. «پذیرفتن» فماندن سمص. اولوب صتر. تشکیله کیر} ۱. قبول ایدن، آلان، بولان: ختام پذیر = ختام قبول ایدن، ختام بولان. ۲. قبول ایده بیلیر، مستعد: اصلاح پذیر = اصلاحی ممکن؛ تربیه پذیر = تربیه مستعد، قابل تربیه.

پَذیرا { ص. فا. قبول ایدن، قابل: پذیرای ختام اولمق = ختام بولمق.

پَر { مه. اوچغی یاخود سرعتله دونمکی ویا یاغمی تصویر و تقلید ایده رک اکثریا مکرر قوللانلیر: پر پر اوچغی؛ پر پر یاغق؛ پر پر ایدوب اوچه ماز.

پَر { س. فا. قناد، جناح. اکثریا مرادقی اولان «بال» ایلہ برلکده قوللانلیر: پروبالی دو۔ کلش برقوش. = ص. فا. اوچان، اوچچی، طایر: شب پر = کیجه اوچان. ذ.

پَر { ص. فا. طولی، مملو. ذ. — مرکب صفتلر یعنی وصف ترکیبیلر تشکیل ایدوب طولیلق وکثرت بیان ایدر: پر خون =

قان ایلہ طولی؛ پرغضب = غضبی زیاده؛ برعناد = عنادی چوق. س. سفائنه قرانتنه دن پراتیقه { ویریلن تذکره که کیتدیکی یره اونی ابراز ایتدجه یولچی و حوله چیقاروب آله ماز.

پَر اچول { س. [یتا]. ۱. دینکل اوستنده اولیان آصمه آرابه. ۲. کمی اکریمی دینان برنوع سفینه.

پَر ازوانه { س. قلیج و بیچاق و سائر نک قبضه ایچنه کیرن قسمی.

پَر اصبه { س. [ر]. معروف سبزه، کراث، کندنه. || بیان پرابصه سی = پنبوق اونی دخی دینان بر جنس نبات. || یر پرابصه سی = حشیشه الکاب دینان بر جنس نبات.

پَر اکنده { ص. مجموع و منتظم لئیمان، طاغنیق، طارمه طاغین، متفرق، پریشان.

پَر امه { باپره مه. س. [ر]. ایکی کور کلی یعنی برچفته لی آغز قایق.

پَر آن { ص. فا. اوچچی، طایر.

پَر ائقه { س. [یتا]. ۱. وقیله زندانده مجرمک آیاغنه اوریلان کوتوک تومروق. ۲. مجرملرک آیاغنه اوریلان نچیرلی حلقه: پرائقه یه اورمق. ۳. پرائقه یه اورمق جزاسی، کورک جزاسی: پرائقه یه محکوم.

پَر ائقه بند { ص. فا. پرائقه یه او۔ رلمش، پرائقه لی.

پَر ائقه لی { ص. پرائقه یه اورلمش، آیاغنده پرائقه اولان.

پَر پی { س. ییلان صوقه سنه علاج ظن اولنان برجنس معدن کوموری، ییلان طاشی. قورت بوغان و امثالنه دیرلر.

پَر پیت { ص. اسکی پوستکی، قو۔ راده. = س. آنقره نک بیاغی شایاغی.

پَر ت { س. بره لئمه. || پرت مرت = بره لئمش.

پَر تاب { س. فا. و:

پَر تاو { س. فا. ۱. آتله، صیحرامه. ۲. آتلی ایچون آلنان خیز و برقاچ آدیم کیردن قو۔ شه رق ایدیلن قصد: پرتاو آلمق.

پَر تمک { قه. بره مک، کیجه طو۔ فتمسزین آنی اینجیتمک، بورقق.

پَر تمک { فط. بره لئمک، بورقلمق.

پَر تو { س. فا. ضیا، نور، شعاع، پارلاقلق.

پَر تو آفشان { ص. فا. [پرتو = ضیا۔ افشاندن = صاچق] او:

پَر تو آنداز { ص. فا. [پرتو = ضیا۔ انداختن = آتمق] ضیا

و نور نشر ایدن، ضیادار، منیر.

پَر تو سوز { س. فا. [پرتو = ضیا۔ سوختن = یاغق] —

تر. زبازدی: پرتاوسز [کونشه طوتلقده شعاغلی برنقطه یه جمع ایتمکه آلتنه کلن شیئی یاقان جام که اشیا یی نظرده بیوتمکه کوچک یازیلره و مطبوع خریطه و کتابلره باغنه یارار. [فر.

{ Loupe

پَر پی { س. اسکی اشیا، ملبوسات ویتاق و سائر مازمه اسکیسی؛ پرتی قالدیرمق =

اشیایی طوپلابوب طاشیمق، کوچ ایتک، قاچق. || پری پرتی (وغا: پیل پرتی) = اسکی پوسکی اشیا. || خرتی پرتی = ایشه یار. ماز اسکی پوسکی شیئر.

پرتیق { ص. اسکی ویرتیق، فرسو. ده، پارچه پارچه : یرتیق پرتیق.

پرجم { س. ۱. وقتیه باشلرینی تراش ایدنلرک تپه ده بر اقدقلمی صاج. ۲. حیواناتک اکسه لری صیرتنده بیتوب او. زانان و قالین قیلردن عبارت اولان صاچلری، یله : آت، آرسلان پرچی. || جوان پرچم = قندیل چیچی انواعدنن بر چیچک، حشیشه الره. || دکیز پرچی = تک قبوقلی بر نوع دکیز بوجکی.

پرچین { س. ۱. جیوینک اوپر طرفه چیقان اوچنک یاصیلاندریسلیله ویا ویده لی جیوینک آرقه سنه صمون کچیر. لمکه صاغلاملاشدیرلمسی: برچین ایتک. ۲. مج. علی الاطلاق تحکیم وتقویه، صاغلاملاشدیرمه. || سرچین پرچین = محکم صورتده میخلاتمش ویا باغلامش.

پرچینلمک { فته. ۱. (جیوی بی) اوچنی کوت ایدوب یاصیلاندرمقله صاغلاملاشدیر. مق، پرچین ایتک. ۲. (علی-الاطلاق) صاغلاملاشدیرمق، تقویه و تحکیم ایتک.

پرچینلی { ص. پرچین اولمش، نعلنک قولاقلی اکسری.

پرچاش { س. فا. جنک، غاوغا، نزاع، جدال.

پرچاشجو { ص. فا. غاوغا آرایان، نزاعجی.

پرداخ { س. فا. «پرداخت» دن لاققی، پارلامه: پرداخ ایتک = پارلاتمق، جیلا ویرمک. ۲. تراشدن صکره اوستره تک آشا. غیدن یوقاری به سورلسیله قیلرک اک قیصه دیبلرینک دخی آلتسی. || پرداخ ویرمک = ۱. جیلا ویرمک، پارلاتمق. ۲. مج. تکدیر و تعزیر ایتک، پایلامق.

پرداخته { ص. فا. ۱. تنظیم و ترتیب اولمش، دوزلدلمش. ۲. مجلا، پارلاق، پرداخلی. ۳.

پرداخجی { س. تحته و معدن ویاسختیاندن معمول شیئرله جلا ویرن ایشجی.

پرداخسز { ص. صحیحی: پر-داختسز [داخسز] جلاسز، جلا اولمامش، پارلادلمامش.

پرداخلامق { فته. جیلا ویرمک، پرداخ ایتک، پارلاتمق.

پرداخلی { ص. پارلاق، جلالی، مجلا، پرداخ اولمش.

پرداز { ص. فا. [«پرداختن» فعلندن سمص.] دوز-لدیجی، ترتیب و تنظیم ایدن، مصلحت پرداز = ایش کورن. || اصطلاح پرداز = اصطلاح یارالایان. || کار پرداز = ایران دولتی طر-فندن منصوب شهیندر.

پردده { س. فا. ۱. قپو و پنجره به آصیلان اورنی: پنجره، قپو پرده سی. ۲. بریری آرمق و کوریمسنه مانع اولتی ایچون آصیلان چارشاف واحرام وسائره: پرده چکمک. ۳. یوزه آصیلان

اورق، نقاب، پچه: یوزندن پر-ده بی قالدیردی. ۴. ایکی یری بر بردن آیران شی، بوله، حائل، حاجز، آرازاری: بورن پرده سی. ۵. موسیق آلتلرینک قولنده کی حلقه لکه هر برینه پارمق طو-قونجه بشقه برسس چیقار: ساز پرده سی؛ اوست پرده = اک یوکسک سس چیقاران. ۶. مقام، آهنگ، موسیق سسنگ حال طبیعی سی: چیقار نغمه م سمایه پرده پرده. ۷. مج. عرض، ناموس، غفت: اهل پرده = ناموسلی، اهل عرض. || تحته پرده = تحته دن اکرتی بوله. || کوز پرده سی = غفلت. || پرده بیرتلق = عرض و ناموس لکه دار اولتی، نامو-سسزلق میدانه چیقمق. || اوست پرده دن باشلامق: آغز بوزمق.

پرده جی { س. و:

پرده دار { س. فا. [پرده = م-بربوک ذاتک قپوسسنده بکلین و کیرمه مآذون اولانلره پرده بی قالدیران قپو جی، حاجب، پرده جی،

پرده دارلق { جی صفت و خدمتی. س. پرده جی و قپو.

پرده سز { ص. ۱. پرده سی و اور-سز قپو، پنجره. ۲. مج. نامو-سسز، عرضسز، عفتسز، حیاسز.

پرده سزلیک { س. ناموسسزلق، حیاسزلق، عدم عفت.

پرده لیمک { فط. اوستنه پرده چکمک، پرده لی اولتی.

پرده لی { ص. ۱. پرده سی اولان: پرده لی پنجره. ۲. زار

ایله احاطه اولمش. ۳. عرضلی، ناموسلی، عقیف: پرده لی قادین. پرس } مه. تأکید ایچون ترس لغتته اتباعاً قولانیلیر: ترس پرس.

پرستیشکارلق } س. و: پرستیشکاری } س. فا. عبادت درجه سنده محبت، مفتونیت، دوشکونلک.

پارچه. ن. پرکاله باش } س. یووارلاق تحتہ دستره. پرکل } ویرکلک. با: پرکار، پر. پرکل } کارلامق.

پرست } ص. فا. «پرستن» فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیلنه کیرر [طایان، طاپینان، عبادت ایدن: خدا پرست = الله طایان؛ آتش پرست = آتیشه طایان؛ بت پرست = صنه طایان. || مج. چوق سون، مفتون ومیتلاسی اولان، پرستش درجه سنده محبتی اولان: می پرست = شرابه وعشرته دوشکون؛ اقبال پرست = نائل جبه اولقی انماکی.

پریش } س. فا. «پرسیدن» فعلندن [صورش، صور. مه، سؤال: پریش خاطر ایتک = خاطر صورمق.

پرکنده } س. کوجک بریق نوعی (کمی). پرکی } س. [یتا.] بیرتیجی بر جنس کول بالیقی. || دکیز

پرسنک } س. فا. «پارسنک». پرسنکی } دن که ترازینک اکسیکنی اجمال ایچون برکوزینه قونیلان طاشدر. [مدار کلام اولقی اوزره سوز آره سنده مناسبتی مناسبتر ايراد و تکرار اولان «افندم، افندمه سویلیهم، اوزامیه لم» کئی تعبیر: لاقردینک پرسنکی. || دیک پرسنکی = ورد زبان.

پرکیسی = بونک دکیزده یاشار بیوک جنسی.

پرستار } س. ۱. خدمتی، قول، بنده. ۲. بسله، خلایق.

پرلاق } س. طوغان وسائر بیر تیجی قوشلری جلب ایدوب طومتقی ایچون قفسله طیشاری براقدقلری قوش، موصطره. کو چوکنه چیغرافغان ودکنکه باغلیسنه پتالیه دیرل.

پرکار } س. فا. [تر. زبازدی: چیزمکه مخصوص آچیلیر قبانیر ایکی باجاقدن عبارت مهندس آتی: پرکار اورمق؛ پرکارله اولچمک، چیزمک. || مج. باجاق: پرکاری آچیق = باجاقلری اوزون و آدیملری بیوک؛ پرکاری آچق = باجاقلرینی آچوب بیوک آدیملر آتہرق چاقق پوریمک.

پرلامق } فل. (کوجک قوش) اورکوب اوچق.

پرستیش } س. ۱. طاییفه، طایمه، عبادت: آتیجی جناب خلاقه پرستش اولنور؛ کندیسنی پرستش درجه سنده سوپور. ۲. فوق الحد محبت، دوشکونلک، مفتونیت: او آدم کتا بلره پرستش ایدیور.

پرلاتنه } س. یاخود:

پرکارلامق } فته. پرکارله اولچمک } ویا چیزمک. || مج. تاصارلامق، ترتیب وتخمین ایتک.

پرلاتی } س. [یتا. Brillante] چوق صفحه لی ویک پارلاق اعلا الماس، کوهر در. خشان. = ص. پرلاتنی طاشندن معمول یعنی پرلاتنی طاشیله مزین: پرلاتنی یوزوک، کوبه.

پرستیشکار } ص. فا. ۱. طایان، ایدن. ۲. پرستش درجه سنده سون، دوشکون، مفتون.

پرلانغیج } س. قاجیلاندقده اوتہ رک دونر فیر.

پرگال } یاخود پرگل. با: پرکار.

پرلامق } فل. (قوش یورسینی) اوچغه چبالامق، امکله مک.

پرستیشکارانه } ص. فا. عبادت درجه سنده سونه لایق وشایسته: براطاعت پرستیشکارانه ایله. = عبادتله ویا عبادت درجه سنده برحبتله: کتا بلرینه پرستیشکارانه باقیور.

پرماق } پرماقلق وسائرہ. با: پارمق وسائرہ.

پرگاله } س. فا. پارچه، پاره: پرگاله پرگاله = پارچه

پرچمه } س. [یتا.] بح. اینجه رک خلطاء، یدک خلایق.

پر نار } س. [ر. - Περνάρ, Περνάρ] — زبازدی: پرنال.

میشه آغاچی انواعندن چالی؛
 پرنار کوموری = بو چالیدن
 یایلان کومورکه اک مقبولیدر.
پرناراق } س. پرنار چالیرلیله
 لیلی که اک مقبول کچی مرعایدر.
پرنال } و پرنالقی. با : پرنار و
 پرناراق.
پرنج } س. [فارسی ایله املاسی
 مشترک ایسهده فارسیده
 (پ) و (ر) مفتوح اوقو-
 نور.] حبوباتدن معروف بیاض
 حبه که صولاق یرلده حاصل
 اولوب اک زیاده انسانک بسلمسینه
 مدار اولان ذخاژدندر، عر.
 ارز، اصل ترکیه سی : دوگو و
 قوقلیسی چلتیک در : پرنج دانه.
 سی، پرنج چوربه سی، پرنج اونی.
پرنج } س. باقیرو قالایدن مرکب
پرنج } صاری معدن که اوانی و
 ادوات اعمالنده چوق قوللا.
 نیلیر، تونج. = ص. بو معدندن
 معمول : پرنج منغال.
پرنججی } س. ۱. پرنج صا تن
پرنججی } تاجر. ۲. باقیره قاللا-
 یدن مرکب مخلوط معدنی ایشلیوب
 بوندن اوانی مختلفه باپان و دو-
 کن صنعتگر.
پرنده } ص. فا. اوچیچی، اوچان،
 طائر، طیار. ۱.
پرنده } ص. چرخ کبی دو نهرک
 قیلان طاقله : پرنده آتق =
 بو صورتله طاقله قیلقی. || اونک
 یاننده پرنده آت ماز = اوکا قارش
 برشی : یاه ماز.
پرنده باز } س. فا. چرخ کبی دو-
 نهرک طاقله قیلان
 اویونچی .

پرنیان } س. فا. بر نوع قیمتی
 ایک قماش .
پروق } س. [یتا.] یکپاره آرمودی
 الماسه اطلاق اولنور : پرو
 کوبه .
پروا } س. فا. ۱. قورقو، خوف :
 کیمسه دن پرواسی یوقدر.
 ۲. چکنمه، اجتناب، احتراز :
 پرواسز سو یلرم. ۳. قید،
 تکلف، تقید، غائله : هیچ پرواسی
 یوقدر. || بی پروا = پرواسز، قید-
 سز، لایالی.
پرواز } س. فا. اوچه، طیران،
 اوچش : هوالده پرواز
 اتمک. || بلند پرواز، بالا پرواز =
 یوکسکارده اوچان، وچ، آتوب
 طوتان، پک یوکسکدن دم اوران.
پرواز } س. ۱. بر شیتک اطرافنه
 میخلانان تخته که اکثریا
 بوللی و اویمه لی اولور. ۲. آینه
 ولوحه کبی شیتلرک کناری،
 چرچیومنی تشکیل ایدن قورنیش.
 ۳. اثواب و سجاده و ساژره
 کنارلرینه دیگر رنگده ویا
 دیگر قماشدن اوله رق چکیلن
 یول .
پرواسز } ص. ۱. کیمسه دن قورقیان
 و احتراز و اجتناب ایتمن،
 جری، جسور. ۲. قیدسز،
 لایالی، بی پروا. = ح. قور-
 ققسزین و چکنمکسزین، قیدسز و
 مبالاسز، لایالیسانه : پرواسز
 کیروب چیقیور .
پرواسزلق } س. ۱. قورقوسزلق،
 احتراز سزلق. ۲.
 قیدسزلق، مبالاسزلق.
پروانه } س. فا. ۱. کیمه کلبکی که
 ایشیق اطرافنه دویمکی

سور، کپنک. ۲. چرخ یاپراغی :
 واپور چرخنک بر پروانه سی قیریق .
 ۳. یاپراقلی و یا یلمکنلی چرخ :
 واپور، دکر من پروانه سی .
پروتستان } س. [فر. Protestant]
 پاپانک ریاست روحا-
 نیه سنی و عز یزلی و صغملری و
 ورهبانیتی طائیماز و بونلره قارش
 پروتستو یعنی اقامه حجت ایتکله
 ظهور ایتمش بر خرستیان مذهبنه
 تابع آدم : پروتستانلر ساژر
 خرستیانلرک ایناندلری شیتلرک
 چوغنه اینانمازلر لکن ایناندقلری
 شیتلرده خیلی متعصبدرلر .
پروتستانلق } س. ماده آفنهده
 تعریف اولنان
 خرستیان مذهبی که آوروپانک
 شمال غربی جهتلرنده و آمریقای
 شمالیده منتشردر .
پروتستو } س. [یتا. Protesto]
 ۱. حق. برینک منافعی
 علیهنده ویرلن قراری طا.
 نمدیفنی رسماً بیان ایتسی، حقوقه
 بغیر حق مداخله اولندیفنی ویا
 خلاف مقاوله بر حرکت وقوعنی
 ادعا ایتسی، اقامه حجت :
 پروتستو اتمک. ۲. بویله
 بر قراره قارش
 ویرلن رسمی
 بیاننامه : پروتستوسنی ویردی .
 [بویکنجی معنا ایله پروتستونامه
 دخی دینیر.] || بویلیجه بی پرو-
 تستو اتمک = قبول ایتوب رد
 ایتلک .
پرور } ص. فا. «پروردن» فعلندن
 سمص. اولوب صتر. تشکیکنه
 کیرر.] ۱. بسلیچی، بسلین، آغاشه
 ایدن، نفقه ویرن : فقر پرور بر
 آدم. ۲. تربیه ایدن، یتیشدیرن،

تفیض و ترقی ایتدین : بنده پرور؛
 معارف پرور. ۳. حائز، متصف :
 مراسم پرور = مرتحتی حائز، مر-
 حتمه متصف.

پَروردگار { س. کافه مخلوقاتی
 بسین ویتشیدین
 جناب حق حضرت تری .

پَرورده { ص. «پروردن» فعلندن
 سمف. ۱. بسلمش،
 اعاشه و تغذیه اولنان : نان و
 نعمتیه پرورده اولمش. ۲. تربیه
 اولمش، یتشیدیرلمش : او فلانک
 پرورده سیدر.

پَرورش { س. فا. ۱. بسلمش،
 بسلمه، تغذیه، بسلمه،
 غذا : آرسلان آولادینی
 حیوانلرک ایتیه پرورش بولور.
 ۲. تربیه، یتشیدیرمه، ترقی و
 تفیض : والده سنک آغوش
 شفقتنده پرورش بولمشر.

پَرورشیاپ { ص. فا. پرورش
 = تربیه. یافتن =
 بولق [تربیه کورن، تربیه او -
 ننان : بدرنک مکتب عرفاننده
 پرورشیاپ اولمشر.

پَرورز { س. با : پوروز.

پَروسییه { س. ص. آلمانیه ممالکنک
 الک شمال شرق قسمی که
 ایوم برقراللق تشکیل ایتدیکی
 حالده، آلمانیه ایمپراطورلغنک ده
 مرکزی اولوب، قرالی آلمانیسا
 ایمپراطوری عنوانتی دخی حائزدر.

پَروسییهلی { س. ص. پروسییه
 اهالیسنندن اولان،
 پروسیان .

پَروقه { س. فر. Perruque }
 اکرتی صاج که آوروپاده
 ایوم طاس قفا اولانلر ووقتیله

هرکس قورایدی : پروقه قوللانمتی.
 پَروقهلی { ص. ۱. باشنده اکرتی
 صاج بولنان، اکرتی
 صاج قوللانان. ۲. نیلی (قوش).

پَروقکار { س. فر. Perruquier }
 اصل معناسی پروقه
 یعنی اکرتی صاج یاپان و صانان
 اولوب، هرایکی صنعتک برآدم
 طرفندن اجراسی مناسبتیه ایوم
 آلافرانغه بربره اطلاق اولنور،
 که ایشی تراش ایتک و صاج
 کسمکدن یعنی عادتا بربرلکدن
 عبارتدر. بناء علیه بربر دیمک
 دها فصیحدر. || پروکار دکانی =
 آلافرانغه بربرخانه، بربردکانی .

پَروقکارلق { س. آلافرانغه بربرلک.

پَرقوه { س. ایتا. Prova } دنه مه،
 تجربیه : اثوابی پرووه
 ایتک = اکرتی دیکلمش اثوابی
 کیموب نصل کله جکئی دنه مک؛
 تفنکی پرووه ایتک = دنه مک
 ایچون بوشاتقی .

پَرقوه { س. ایتا. Prua }
 کینک باش طرفی : پرووه
 دیرکی، یلکنی .

پَروین { س. فا. اولکر دینلن یدی
 نجهک هیئت مجموعه سی، ثریا.
 پَره بولی { س. ۱. بالدن چیقاریلان
 کوزل قوقولی سباه
 برماده، بال مومی یاغی. ۲.
 آریلرک قوغانی صیوادقلری ماده،
 دوال .

پَرهسه { یاخود پرسه. س. حذا
 ایی، افقی اولچی و تسویه
 آلتی : پرسه یه آلمق = حداسنی
 تعیین اینک، افقی تسویه ایتک.
 || مج. ۱. حال، درجه، صره،
 کرته : ایش بپرهمسه یه کدکدن

صکره. ۲. ملاحظه. تخمین :
 پرسه یه آلمق = تخمین و ملاحظه
 ایتک .

پَرهنس { یاخود پرنس. س. فر. }
 [Prince] خاندان حکمدار.
 ری اعضاسندن اولانلره اوروپاده
 ویریلن عنواندر. نسواندن اولور
 ایسه (پرنسس) دنیایر .

پَرهیز { س. فا. ۱. خسته لقدمه
 میکلرک آغزلر ندن اجتنابله
 طبییک تعیین ایتدیکی میکلرله
 قیاعت ایتمه : پرهیز ایتک : پرهیزی
 بوزمق. ۲. خرسیتیانلرک ایام
 مخصوصه ده ات و یاغ کچی شیئر
 یمکدن اجتنابلری : پرهیزه کیرمک؛
 بیوک پرهیز = پاسقالیه دن اولکی
 قرق کونلک پرهیز. ۳. مج.
 محرماندن اجتناب، تقوی : او
 آدمک پرهیزی یوقدر؛ دیلده
 پرهیز = راست کانی سولیلش،
 هر شیئی سولیلکدن توفی؛ پرهیزی
 بوزمق = آغزیننه کانی سولیلک .

پَرهیزچی { ص. چوق پرهیز ایدن
 یاخود دائمًا پرهیزی
 توصیه ایدن آدم .

پَرهیزکار { ص. فا. محرماندن
 انقا و اجتناب ایدن،
 متقی، اهل تقوی .

پَرهیزکارلق { س. محرماندن
 توفی و اجتناب،
 تقوی .

پَری { س. فا. جنک پک کوزل
 فرض اولنان بر طاقفه سی
 وعلی الخصوص انانی؛ پری کچی =
 پک کوزل؛ پری پیکر = پری
 صورتتی؛ پری رخسار، پری
 رو = بناغی؛ بوزی کوزل؛ پری
 زاد = پری زاده، کوچک پری،
 کوزل طفل || پری علتی = پریچک
 دخی دینلن بر اعصاب علتی، بر
 نوع صرعه .

{ ص. پک اسکی، پڑمردہ و پری } یرتیق: پری پرنی = اسکی پوسکی شیئر .

{ س. ۱. کلید دہلی. ۲. پریچیک } پری عالی دخی دینان بر نوع صرعہ .

{ ص. فا. ۱. طاغینق، پَریشان } طاغلمش، مجموع اولیان، پراکنده: اوراق پَریشان، زلف پَریشان. ۲. منتظم و مرتب اولیان، قاریشیق، قارمہ قاریش: اوطہ سی، کتابری پَریشان بر حالہ ایدی. ۳. مکدر، مغموم، الم زدہ: پک پَریشان .

{ ص. فا. حالی غیر پَریشان حال } منتظم و المناک، آجینہ جق حالہ اولان .

{ س. و: پَریشانلق }

{ س. فا. ۱. طاغینق، پَریشانی } طاغلمہ. ۲. عدم انتظام، ترتیبسزک، قاریشیق. ۳. مغمو- میت، محزونیت، الم واضطراب .

{ س. [بتا.] ارپرادہ پریما دونا } برنجی آفتریس .

{ ص. فا. ۱. بوروشمش، پڑمردہ } بوروشوق: پڑمردہ کاغد. ۲. صولمش، آب و تاب و رونق کیمش: پڑمردہ چپک .

{ سکی پوسکی، پس ویرتیق: قیافتی پک پڑمردہ .

{ ح. فا. ایمدی، بو حالہ، پس } بناء علیہ. [ترکان شیوہ- سندہ جوق مستعمل اولوب، ایوم لسان ادیدن معجوردر.]

{ س. فا. کری، آرقہ، ماوراء: پس } پس پردہ دن = پردہ آرقہ- سنندن؛ پیش و پسی صایمق =

اوکنی آرقہ-نی دوشونمک .

{ ص. فا. ۱. آلچتی، دون، پست } آشاغی. ۲. یاواش، یاواش سسلہ سویلنیمان .

{ س. فا. ۴. مہ، ثدی. ذ. پستان }

{ س. فا. دورشک، یتاق. ذ. پستتر }

{ مہ. صاچہ، صاچہ پستنگران } صابان: پستنگران بر طاقم سوزل .

{ س. یاخود: پستیل }

{ س. یش ازمہ سنک پسدیل } یوققہ حالندہ قورو- دلشی: قایسی، اریک پسدیلی .

{ س. فا. ۱. اوغل، ارکک } پسر } اولاد. ۲. اوغلان، غلام، ارکک چوجق. ذ. ولس .

{ یاخود پستیوس. س. پستقپوس } [Eπίσκοπος] بر ایالت اہالی عیسویہ سنک امور مذہبیہ سنہ ریاست ایدن باش پاپاس، مترہ پولید؛ باش

پستقپوس = پستقپوسک بیوکی .

{ س. پستقپوس دا. پستقپو پسخانہ } [رہ سی، قونانخی .

{ س. ۱. پستقو- پستقپوسلق } پوس پایہ سی و صفت و ماوریت روحانیہ سی .

{ س. فا. صکرہ کی، کریدہ . پسین } کی، مؤخر. لس .

{ س. فا. «پست» دن غلا. پس } ۱. آلچتی، آشاغی. ۲. یاواش، سسز، یاواش سسلہ اولان .

{ س. دیش کیری، دیش پستک } پایی .

{ ص. فا. ۱. کری قالمش، پسجانده } کریدہ بولنان. ۲. آرتمش، آرتق، بقیہ .

{ س. فا. بکنہ، تقدیر، پسند } تحسین: بو ایشکزی ہر کس پسند ایدی. = ص. فا. [صتر. تشکیلتہ کیر] ۱. بکنن، تقدیر و تحسین ایدن: خود پسند = کندینی بکنمش؛ مشکل پسند = زور بکنن، بر شی بکنین. ۲. بکنیلن، بکندیک: عوام پسند = عوام طرفندن بکنیمان، عوامک بکندیکی .

{ ص. ح. فا. [صتر. لردہ پسندانہ } بولنور } عوام پسند = نہ = عوامک بکنہ جکی یولده اولان؛ خود پسندانہ = کندینی بکنمش کی .

{ ص. فا. بکنیش، پسندیدہ } مقبول .

{ س. طوپراق قندیل کہ پسوس } ایچندہ طوک یاغیلہ بزدن فتیل یا قلیور .

{ س. اصل: پسیک } کدی، پس } ہرہ، کرہہ .

{ س. چوجق لسانندہ } کدی ویا کدی یاوریسی .

{ س. کدی اونی، چاتیق } اہہ پسیکی = کدی اونی، چاتیق اونی، ناردین بری .

{ س. ۱. پستقو- لیغی = دلیل بالیغنه و قالقان یاو .

{ س. فا. صکرہ کی، کریدہ . پسین } کی، مؤخر. لس .

{ س. فا. «پش» دن غلا. پس } بعض البسہ نک یا نلرنہ

{ س. فا. «پش» دن غلا. پس } بعض البسہ نک یا نلرنہ

{ س. فا. «پش» دن غلا. پس } بعض البسہ نک یا نلرنہ

{ س. فا. «پش» دن غلا. پس } بعض البسہ نک یا نلرنہ

{ س. فا. «پش» دن غلا. پس } بعض البسہ نک یا نلرنہ

علاوه اولنان مثك الشكل بار-
چهره دیرل: انتاری پشی.
{ س. فا. «پس» دن غا. }
پش { آرقه، آرت، عقب: پشنه
دوشمك؛ پشنده طولاشمق،
كز مك = آرقه سنده. طولاشمق،
تعقیب ایتك.
{ س. فا. آرقه، ظهر؛ پشت
پشت { بر دیوار حیرت = حیرتله
آرقه سنی دیواره طیامش، متخیر.
پشختنه { س. فا. پشختنه دن
پشختنه { غا. كه اوك تخنه سی
دیمكدر. } ایش یرنده اوكه قو-
نیلوب اوسقی ماصه كبی قوللا-
نیلان چكجه؛ صرافلرك اوكلرینه
آلوب پاره صایدقلری آقچه تخنه سی.
پشمال { س. فا. «پشمال» دن
پشمال { غا. كه آرقه سیله چك
دیمكدر. } ۱. بیوك خاوی،
حمام خاویسی، بیوك سیله چك.
۲. حمامده ویا ایش ایشلركن
بله باغلانان فوطه. || پشتمل قو-
شامقی = اوسته چیمق. || پشمالق =
اعتبارلی بر دكانك مشتریسنه
مقابل بر مستأجر ك دیکرندن
آلدیغی اكرامیه.
پشمالچی { س. بیوك خاوی ویا
پشمالچی { فوطه یابان ویا صا-
تان آدم.
پشرو { س. [اصلی: فا. پشرو =
پشرو { اوكدن كیدن } ۱. مو.
بسته لردن اول و تقسیمدن صكره
چالینان نغمه: پشرو چالمق؛
سوزناده پشرو اولماز = ناقص
آلتله اثر تكمل. كوسترله مز. ۲.
پهلوانلرك طوشمدن اول كسو-
تلرینه اورهرق یابدقلری نمایش.
|| ع. بر قوغان ایچنسنده آیتلان
متعدد مرعی، شربل نوعی.

{ یاخود پشطوو. س. } پشطو { pistola } طباخچه. || بخ.
پشطوی طقوز پاتلار = پك
حدیدالمزاجدر.
{ س. [اصلی: فا. پش
پشكش { كش = اوكه چكینان }
هدیه، تحفه، آرمغان. || پشكش
چكمك = اولیه جق بر شیئی
تكلیف ایتك: كویا مكافات ویر-
مك.
{ س. [اصلی: فا. پش كیر
پشكیر { = اوكه طوتیلان } ۱. اصل
یمك یركن وقتيله پشته یرنه
دیزلرك اوزرینه آنلان مشترك
اوزون بز. ۲. خاوی، پچتسه،
مقره ۴.
پشم { س. فا. یوك، پیاغی. د.
پشمان { پشمانق. با: پشیمان
وساژه.
پشمك { پشكین وساژه. با:
پشمك وساژه.
پشمه { س. چیقریقیجی دستكاهنك
اوكنده اولان دمیرلی تریز.
پشمینه { ص. فا. یوكدن معمول،
س. یوكدن
خرقه، صوف: صوفیلره مخصوص
قبا وسوسسز اثواب؛ پشمینه
پوش = بویله اثواب كین.
پشك { س. فا. «پشوانك» دن
پشك { غا. } ۱. قافله وكاروانك
اوكنه دوشن، اوكدن كیدن آدم.
۲. كاروانك باشنه دوشوب یول
آچغه آلیشیق حیوان.
پشه { س. فا. سیوری سبكك. د.
{ س. [اصلی: فا. پشه.
پشه كار { كار } اورته اوینلرنده
قاوقلی ایله محاوره ایدره رك اوپوتی
آچان اوپونجی؛ حقه بازپشه کاری

= حقه بازله محاوره ایدن اوپونجی.
پشیز { س. فا. آقچه، پول. د:
پشیمان { ص. فا. ندامت كتیر.
پشیمان اولمق = ندامت كتیرمك.
پشیمانلق { س. ندامت، ایلدملك:
پشیمانلق { پشیمانلق فائده اتمز؛
صوك پشیمانلق = تعمیری ناقابل
برایش ایچون چكینان فائده سز
ندامت.
پشین { ص. [اصلی: فا. پشین
پشین { ۱. ویره سی به ومؤجل
اولیان، معجل: پشین پاره ایله
صاتمق. ۲. اوكدن واقع اولان:
پشین جواب. ۳. ایشلدجه ویربان
(اجرت وساژه): اجرتی پشیندر.
۴. ایشلزدن وحق اولمازدن
اول تأدیه اولنان: او كراسنك
اوج آیلغی پشین ویربله چكدر.
= طز. ح. ۱. اوكدن، اولدن،
ایش اولمازدن اول: بن سزه
پشین سویلدم. ۲. ایشلدجه: او
اجرتی پشین آلیور. ۳. ایشلز-
دن، اوكدن: اوك اوج آیلغی
كراسنی پشین ایستور. —
{ «پ» نك اوج نقطه سی میدا.
نده طوروركن، بولفتی عربی
ظنیه «پشینا» وجمنده «پشینات»
دیمك خطای فاحشدر.]
پشینجی { ص. پشین پاره ایله
پشینجی { و تقدأ آلیش ویریش
ایدن، ویره سی به آلیش ویریش
ایتمین.
پصریق { ص. طوق، مسكین،
بجریكسز.
بطاقه { س. [عربی: بطاقه دن غا.]
بطاقه { قیمت و فیائی مین اوله رق
اشیا واقشه به ربط ایدیلن بوصله،

یافته . (فر. Etiquette)

پطریق { س. یو. Πατριάρχ } روم وارمنی

کلیسای نیک بیوک رئیس روحا - نیسی، که روملرک استانبولده، قدسده، اسکندریه و آنطاکیهده اوله رق درت اولوب، اک بیوکری استانبول پطریقیدر: ارمنیلرکده: استانبولده، اچیزنده و سیمسده اوله رق اوج اولوب اک بیوکری (قنوقیوس) دینن اچیزینک کیدر. ارمنی قنوقیلرک باش پستقوسلرینه و پروتستانلرینک رئیسنده پطریق نامی ویریلیور. - توارخ عربیسه ده بو عنوان روم رؤسای عسکریه سنه ویر - یلیور، که لا. Patricius دن مأخوذدر.

پطریقخانه { س. بر پطریق اداره خانه سی و مقری : روم، ارمنی، ارمنی قنوقی پطریقخانه سی .

پطریقلک { س. پطریق صفت پطریق و مسندی. با: پطریق.

پک { ص. ۱. سرت، قانی، صلب، درشت: یر پک ایدی. ۲. قوی، محکم، متین، صاغلام: قارنی طوق صرتی پک = اپی کیمش. ۳. مرحتمز، آجیماز: پک یورکلی = سختدل، سنفکدل. ۴. طیانیر، جفاکش: پک جانلی. ۵. دوتمز، معذب، عنود: پک باشلی. = ۱. چوق، زیاده، غایت، صفتلرک باشنه کیروب مبالغه بیان ایدر: پک اپی، پک کوزل، پک یوردم. ۲. سر - عتله، خیزله، خیزی اوله رق: پک یوریمک، پک قوشمق. ۳.

یوکسک سسله، بلند آوازه، باغره رق: پک سونلک. ۴. شدت و قوتله: پک اورمق. ۵. صاغلام صیق، متانتله: پک دیکمک. || الی پک = خسیس. || پک پک = چوق چوق، نهایتله: پک پک اولسه بش اون غروش ویره بیلیر. پکشمک { فت. ۱. سرتلشدر - مک. قانیلاشدر مرق. ۲. صیقلامق، برجین ایتک، تحکیم و ترصین ایتک.

پکسجه { ص. ح. ۱. زیادهجه، چوقجه. ۲. خیزلیجه، یوکسکجه سسله: پکجه سونلک. پکسیماد { س. قانی اکمک، سفرده طیانمق و خقیف اولمق ایچون مخصوصاً چوق پشیریلن اکمک، غالتله.

پکیشدیرمک { فت. ۱. سرتلشدر - شدر مرق. ۲. صاغلاملماق، تحکیم و تقویه ایتک.

پکشمک { فل. ۱. سرتلشمک، قانیلاشمق. ۲. صیقشمق، طیقانمق.

پکک { س. ۱. سرتلک، قاتیلیق، صلات. ۲. شدت، قوت. ۳. صاغلامق، متانت. ۴. قبض (غلا. قبضاق)، انقباض. ۵. خسیسلیک، خست.

پکمز { س. قانیادیلوب قویولاشمش ویا زیاده طات پیدا ایتمش شیره. که طشره لرده شکر و بال یرینه طانیلیمکار اعمالنده قوللانیلیر.

پلاترینه { س. کفال بالیفنک ییو - جک برجسی.

پلاتنه { س. (اسپانیولجه دن) آق آلتین. که یی کشف اولنمش قیمتلی بر معدندر.

پلاچقه { س. [آرنایودجه دن، اشیا دیکمکدر.] چاپول، غنیمت، یغما.

پلاچقه جی { س. چاپولجی، یغما. سکر.

پلااس { یاخود پالاس. مه. پلاس پاندراس = بالدیبرکولدیبر.

پلااس { س. فا. عبا و چول کبی قبا واسکی اشیا.

پلااسپاره { س. فا. عبا و چول پارچه سی: بوزنیاده بر پلااسپاره ایله قناعت ایتشیدی.

پلاقه { س. [یتا.] دکنز اورته سنده یایسی بیوک قیا. || پلاقه عیار = عیار تخته سی، دمیرجیلرک ساج ییراقلرینی دوزلتمک ایچون قوللانمق مسطح چلیک.

پلاکی { س. [ر.] زیتین یاغیله و صوغانله پشمش بالیق، که صوئوخی یعنی طوکمش صالحه - لیسیده اولور: کفال پلاکیسی.

پلامار { و پلاموت، پلامود. با: پالامار و سواتره.

پلان { س. [فر. Plan] ۱. یابیله - جق برینا و سواتره نک شکلی، رسمی. ۲. ترتیب، قورندی: محاربه پلانی. || نج. تدبیر.

پلانچته { س. [فر. Planchette] مساحه تخته سی.

پلانغه { س. با: پالانغه.

پلانقه { س. [یتا.] ۵. بیوک مقره.

پلانکته { س. [یتا.] زنجیرله باغلامش چفته کله.

پلانییه { س. یایسی و اوزون ما - رانغوز رنده سی، دمیر رنده.

پلاو { س. فا. [هندجه دن] برنج و یاغله پدشن معروف یمک. برنج یرینه بورغول و قسقس

کبی شیلرک پيشمشنه واتليسنده
اطلاق اولنور: بورغول بلاوی،
اتلی پلاو؛ عجم پلاوی = اتله
پیشیریانی.

پلاوره { س. [یتا]: با: پالورا .

پلاپر { س. کولدرده بالیق یایمق
ایچون آتیلان آغاج
دالاری .

پلتک { ص. دلی ایصیره رق سویلر
کبی و «ر» یی «ل» و
«س» ی «ث» کبی تلفظ ایدره رک
سولین، بوصوتله لکنت لسانی
اولان: او آدم پلتکدر؛ دلی
پلتکدر. = ح. بودرلو تلفظ
ولکنتله: پلتک سویلیور.

پلتکک { س. دلی ایصیره رق
سویلر کبی و «ر» و
«س» ی «ل» و «ث» کبی تلفظ
ایته، بوصورتله سویلنک لکنتی:
دیلنده بر آز پلتکککی واردر .

پلتککک { فل. و:

پلتکککک { فل. پلتک سویلک،
پنتک کبی تلفظ ایتمک.
|| مج. زیاده تلاشدن دیل طو-
لاشمقی، طوغری سویلیه مه مک.

پلته { س. فا. «پالوده» دن محرف
{ صو و شکر و نشسته ایله
پاییلان معروف طوگدیرمه
طاتی. || صو پلته سی = طاسز
شی. = مج. پک کوشک،
متانتسز.

پلسنک { س. بلاد خارده بیتین
سیاه بر بیوک آغاج که
کراسته سی ویاغی قولانیلیر،
پلسان؛ پلسنک یاغی.

پلنک { س. فا. قیلان.

پلیج { س. طائوق وسائر طیورک
یاوریسی؛ پلیج جیقارمق =
قلوچقه یاتمق. — پک تازه
ولطیف شیدن دخی کنایه اولور:
پلیج کبی.

پلید { ص. فا. پیس: مردار، ملوث،
ناپاک.

پلین { س. صونی دافع حما و مقوی
عد اولنان آجی و کوزل
رایجه لی بر نبات که عرییده یونا-
نیدن استعاره افسنطین دنایر؛
آق، قره پلین؛ صوغلجان. کرید
پلنی = بونباتک انواعی.

پناه { س. فا. ۱. صیغنه، اتجا،
تکیه. ۲. صیغینه جق یر،
ملجأ، تکیه کاه: الاهدن بشقه

ملجأ و پناهم یوقدر. = ص. فا.
[صتر. تشکیله کیر] بر شیئک
ملجأ و متکاسی، رکنی، عمادی،
حامیسی: رسالتیناه = رسول
اکرم علیه الصلوة والسلام
افندمز؛ خلافتیناه = خلیفه اعظم
حضر تلی؛ نظار تیناه = ناظر؛
عدالتیناه = عادل.

پناهگاه { یاخود پناهگه. س. فا.
صیغینه جق یر، ملجأ،
متکا.

پناهی { ص. فا. [صتر. ده بونلور]
بر شیئک رکن و عماد و
حامیسی اولان ذاته منسوب و
متعلق: زمان سعادت نشان جناب
رسالت پناهیده؛ جانب عالی
نظار تیناهیلرینه.

پنایر { س. فا: پنایر. — پینیری
بوصورتده یازمق عیشر.

پنبوق { یاخود پامبوق ویا یا.
موق. س. فا. «پنبه» دن
بز و باصمه وسائر انواع منسوجات

و ایلیک و قیتیل و سائر اعمالنه
وشلته و یا صدیق کبی شیلر
طولدرمغه یارار نبق یومشاق
و خفیف بر ماده، قطن، پنبه:
پنبوق بز، ایلیکی. || پنبوق
آغاجی، اوقی = پنبوغی و یرن
نبت. || پنبوق آتمق = خلاجلا-
مق. || پنبوغنی آتمق = دیدیکامک،
صاورمق. || پنبوق ایلیکیله
باغلامق = موقت بر چاره بولمق.
|| پنبوق بالی = بیاض بال. ||
پنبوق بالیغی = آق ینیر بر جنس
جامکوز. = ص. پنبوقدن
معمول: پنبوق بز؛ پنبوق
ایلیکی.

پنبوقچی { س. پنبوق صاتان
تاجر، پنبوق تاجری.

پنبوقلی { ص. یوزله آستاری آر-
سنده پنبوق تولدیرلمش
(اثواب و سائره): پنبوقلی خرقة.
= س. بو صورتله پنبوق
تولدیرلمش چوجق بز؛ چو-
جغک آیاقلرنی پنبوقلی به صارمق.

پنبه { س. فا. پنبوق. ن. ولس.

پنبه { ص. [آنف البیان لفظ فار-
سیدن] کل رنکنده، آجیق
آل: پنبه یناق. || توز پنبه سی =
دها آجیقی.

پنبه زار { س. آلتی پنبوقله بو-
بوروجک بر نوع اینجه کوملکک بز.

پنبه مسی { ص. آجیق آل رنکنه
چالار.

پلتاقیل { س. [Πεντάουλλον]
بش یاراقلی بر جنس
چچک، بش پارمق.

پننی } ص. خسیساکدن پژمرده
پننی } حال کزن .

پنمیلیک } ص. خسیساکدن پژمرده
پنمیلیک } طوران آدمک حالی،
زیاده خست .

پنمیلیه مک } فل . خسیساکدن
پژمرده و مسکین
اولق .

پننج } عد. فا. بش، خسه. ن.

پنجاه } عد. فا. الی، خمین. ن.

پنجره } س. اوطنه و صغه و
سائر نک ضیا و هوا
آسییون دیواره آچلمش اکثریا
مستطیل الشکل دلیک که چرچیوه
وجام و پارمقلق و قفس یاپانجورله
محفوظدر، روزن، طاقه: پنجره یی
آچق، قیامق؛ پنجره دن باقق .

پنجشنبه } س. فا. (تر. زبازدی:
پنجشنبه } پرشنبه) هفته نک بشنجی
کونی، جمعه دن اول کی کون،
یوم الحدیس: پنجشنبه کونی؛
پنجشنبه دن پنجشنبه یه .

پنچک } س. اسرناک حال و شاننی
و صاحب لرینک مالکیت
حقنی مبین تمسک که عتقنامه
ایله ابطال اولنور .

پنچکلی } ص. پنچک دینان رقیت
تمسکیله صالمش (کوله)،
خلایق (: پنچکلی کوله = بنده
حلقه بکوش .

پنچمین } ص. فا. بشنجی
پنجم } خامس. ن.

پنجه } س. فا. [پنجه غلظدر] ۱
ال آیاسیله بش پاره نی
هیئت مجموعه سی: پنجه آتمق .
۲ حیوانات مفترسه نک اوک

آباقلرینک پارمقلریله طبرناقلری،
مخلب، چشکال: آرسلاک پنجه .

سندن قورتلق مشکدر. ۳ .
م. قوت، سطوت، صولت،
تسلط: شیرل پنجه قهرمدن او .

لورکن لرزان. ۴ . پنجه ایله
اورلمش کبی بیوک لک، یافته:
یناقلری پنجه پنجه اوامش. ۵ .

اسکی شرق حکمدار لرینک امضا
یرینه اللریخی قرمز ی بویابه
بولایوب کاغد اوزرینه باصمه
لرندن حاصل اولان شکل،

طغرا. || آرسلان، آبی، قورت
پنجه سی = نیات انواعی. || ال
پنجه طورمق = دیوان طورمق .
|| پنجه آتمق، پنجه یه چکیرمک =

قایمق، غصب ایتمک. || پنجه آل
عبا = اهل بیت جناب نبوی یی
ترکیب ایدن بش ذات محترمه

اشارت اولق اوزره تصویر
اولنان آچیق پنجه شکلی. || چا.
قیر پنجه = غاصب، زوربا، الندن

بر شی قورتلهماز، قوتلی مرتکب.
پنجه لشمک } فش. پنجه پنجه یه
کلوب طویشمق،

مبارزه ایتمک .

پنجه لملک } ق. ۱. ال اوزا دوب
آلمق، یاقه لامق، غصب
ایتمک، قایمق. ۲. ص. چکمک .

پنجه لی } ص. ۱. قوتلی، زورلی .
۲. غاصب، مسلط .

پند } س. فا. اوکوت، نصع،
نصیحت: پند ایتمک؛ پند
ویرمک؛ پند پدران سنی دیکلمک .

پندار } س. فا. صامعه، ظن. ن.

پندنامه } س. فا. نصایحی حاوی
کتاب و رساله و یا خود

ورقه: پندنامه عطار .

پنجان } س. قان قنجانی، حجامت
پنجان } هاونی .

پنهان } ص. فا. [«پ» نک ضمیله
غلظدر] کیزلی، خنی، مخفی .

پنیال } س. [پتا.] شیش، میج،
آرناؤد شیشی .

پنیر } س. فا. پنیر. ن.

پو } حد. توکورمکی تصویر ایدر
تحقیر اداتیدر، تو! آؤف!

پوپله } س. بعض اوردکارک اینجه
توکی که شلتیه و یاصدقی

طولدر مقدمه قوللانیلیر. = ص.
بو توک ایله طولدرلمش و یا هر
نه صورتله اولورسه قبا و یومشاق
(یتاق و ساثره): پوپله (پوفله) یتاق .

۱. (س. پتا. Poppa) ۱ .
پوپه } کمینک آرقه سی، قیچی . ۲ .
کمی یه آرقه دن کلن روز کار .

|| پوپه سرنی = قیج طرفنده کی
سر نلرک بری. = ص. آرقه دن
کلن، موافق (یل): پوپه روز .

کار. = ح. موافق روز کارله،
روز کاری آرقه دن آله رق: کمی
پوپه کیدبور .

پوت } س. ۱. قیرمه، بروشوق .
۲. دیکیشده ایکی طرفدن

بری زیاده کر یلوب دیکری
کوشک براغملغه حاصل اولان
شیش: پوت یایمق. || پوت قیر .

مق = سوزی نامجمل سونلک،
مناسبتر سوز سونلک، ایستیه .
رک حاضر و نندن برینه طوقته جق

برسوز سونلک. || ایش پوت
کلک = ترس کیتمک. = ص.
قیرمه لی، پوتلی .

پوت } س. ۱. نهر معبرلرنده
قوللانیلان کوچک صال .

۲. صیغیر طامنك نخنه دوشمه سی .
پوت } س. اوج درت تل ایپکن
بوکلش ایلیک .

پوت } س. (اصلی : فا. بت) با :
بت .

پوتالونبه } س. (وغا : پتالامبه)
هند چینیده یتیشن

بر آجاجک ضمعی اولان بر نوع
صاری بویا، کوتالونفه . || پوتا-

لونبه یپراغی = طیده مستعمل
یاپراق .

پوتراق } ص. زیاده پوتلی، قیر-
مهلی. — با : پتراق .

پوتره } س. (اسلاوجه دن) ۱ .
روم ایلنده طاغدن طاغه

تفشکه ویریلن اشارت وخب،
طاغ خبری . ۲. نفیر عام .

پوتلامق } فل. (اصلی : بوتلا-
مق، زیرا اسکی ترکیجه ده

بوته وبوداغ یوری دیمکدر . [
(دیشی دوه) طوغورمق،

یاوریلماق .

پوتور } ص. بوروشمش، قیرمهلی
(پوتلی. = س. ۱. قیر-

مهلی و بوروشق شیء : طاماغک
پوتوری . ۲. قیننده قیرمه لری

چوق بجاقلری صیق کسوه :
پوتور کیمیک .

پوتورلی } ص. پوتور کین .

پوتوق } ص. پوتلی، قیرمهلی
(وککیش .

پوتوقلامق } فط. بوروشمق،
پوت اولمق .

پوته } س. فا. ۱. قال ایچون یعنی
(معدن دوکمک ایچون طو-

پراقدن معمول ظرف . ۲. نشان
طبله سی یریشه دیکیلن دستق و

سائر، نشان پوته سی .

پوج } س. ۱. قویروق صوقومی ;
پوج کیمکی . ۲. ایشه یارا-از،

بوش شیء . || ایش پوج اولمق =
خیری کورلمه مک . بوش چیقمق .

پوجا } س. بچ. کینک صاغ یانی،
(سنجاج طرفی . || اورصه

پوجا = صاغه صوله، براوته یه بر
بری یه، صاللانهرق : اورصه

پوجا کیتک .

پوجالامق } فل. بچ. کمی بی صا-
غه دوندیروب روز-

کاری قیجه یاقین آلمق . || بچ.
سرخوش کبی سنده مک، اورصه

پوجک } س. قره مان قویوننک
(ایری قویروغندن صار-

قان پارمق کبی اینجه سی .

پود } س. فا. منسوجانک اکنه
(آتیلان ایلیک، آراج،

آرش دیمک اولان تار مقابلی :
تار پود .

پودوق } س. یکی طوغمش دوه
(یاوریسی .

پور } ص. و :

پورت } ص. غیر مستوی، پورتوک،
(طاشلق (یر) .

پورتقال } س. (منشأ اصلیمی
(اولان پورتکیز اسمیله

مسامدر [معروف میوه، نارنج؛
چین پورتقالی = ماندارینا؛ قان

پورتقالی = ایچی قیرمزی نوعی .
|| پورتقال آغاجی = بومیوه بی

ویرن آغاج .

پورتقالاته } س. پورتقال شربتی .

پورتقالی } س. پورتقال رنگنده .
(ترنجی دیمک دها
طوغریدر . [

پورتگیز } س. پورتغال و
پورتوگالیا دخی

دینان مملکت که اسپانیانک غربنده
وبحر محیط اطلاسی ساحلنده در .

پورتگیزجه } ح. پورتگیز-
لیبرک اصولنده

ویا پورتگیز لساننده : پورتگیز-
جه سه سویلک . = س. پورتگیز

لسانی : پورتگیزجه بی اوکرندی .

پورتگیزی } س. ص. پورتگیز
(مملکتی اها لیسندن
اولان .

پورتوک } ص. غیر مستوی و
(طاشلق (یر) . = س.

بر شیئک اوزرنده حاصل اولان
قبار جقلر : دیکل پورتوکی .

پورچوک } ص. قیوریق، قیو-
رلمش : پورچوک

صاج . = س. صاج قیوریقی، لوله،
توده، جمده . || کچی پورچوک =

کچینک پک کوچک ویوقاری
قیورلمش قیوروغی .

پورسلان } س. (فر . Porce-
(laine) ۱ . چین ،

فغفوری . ۲. تلغراف تلنی دیرکله
اختلاط ایتدیرمه مک ایچون دیرکه

میخلانان قیجان شکنده چین .

پورصوق } س. تیلکی جسا-
(متنده وحشی بر

حیوان که تنها یرلده طوبراغک
ایچنه قازدیغی دلیکارده یاشار

وبعضاً مزارلری قاروشدیرر،
زرب، اشغار .

پورصوق } ص. بوروشق، صار-
(قیق، سولپوک، کو-

شک : پورصوق یمش . || بوز-
سوق آردیج = یای یاپدقلری بر

آغاج .

پورصومق { فل. کوشیوب صا. ررق و بوروشمق.

پورفوز { س. ۱. بیر تیلان و قیریلان شیئک بیر.

تلدیغی ویا قیرلدیغی یرده قالان تفتیکلننه، غیر مستوی کنار:

پوروزینی قالدیرمق، دوزلمتک. ۲. یازی یازار ویا برشیء یویارکن

اطرافه صیجریان طامله لر. ۳. قدحده قالان شراب وسائره

بقیه سی. ۴. مچ. انیکل، مانع، مشکلات، عوایق. ۵. نقصان،

قصور.

پورفوزسین { ص. ۱. قیریق و بیرتیق اثری اولمیان،

دوز، مستوی: یوروز سز کسلش. ۲. مچ. نقصانسز، قصو.

رسز، سالم.

پوروز لئمک { فل. ۱۰. پوروز پیدا ایتمک،

تفتیکلنمک. ۲. مچ. مشکلات پیدا ایتمک، مشکلمک.

پورفوزلی { ص. ۱. پوروز و تفتیکی اولان، دوز

و مستوی اولمیان: پوروزلی تخته، قماش. ۲. مرکب ویا یویاسی

اطرافه صیجریا یوب لکه لئمش: پوروزلی یازی. ۳. مچ. نقایص

و مشکلاتی اولان، دوز و سهل اریلمیان: پوروزلی ایش.

پوزش { س. فا. معذرت، عذر، اعتذار: پوزش پذیر =

معذرتی قبول ایدن. پوزینه { س. فا. میون، شبک. ن.

{ یاخود پوص. س. ۱. پوس { هواده یره طوقنه جق

صورتده آلچاقدن پیدا اولان

دومان، سیسک خفیف: هواده پوس واردر؛ پوس یاغمتی. ۲.

میوه لک اوزرنده حاصل اولان ضمع. ۳. آغاچ لمرک کوتوک و

دالرنده حاصل اولان یوصون وقبوق. ۴. یایراق لک اوزرینه

قونان اورومچیک آغی و تورت ووجک یووه سی. ۵. همه نک

امزیک اوزرنده حاصل اولان قبوق.

{ س. فا. اوپمه، تقبیل، پوس: پوس { پوس ایتمک = اوپمک.

پوسات { س. ۱. اسلحه، زره آلاتی. ۲. آت طاقی، راخت.

۳. آلات و دوات طاقی. || پوسات چالقامه = باشیبوزوق

طاقفه سی قاپسز کز مک.

پوساتچی { س. اورته اویوننده شقشق و تخنه قلیچ

کی آلاتله مسخره لقی ایدن صویتاری.

پوساتلی { ص. زره کیمش: زرهلی، جبه جی.

پوساریق { یاخود پوصاریق. س. چولده اوزاقدن صو

کی کورینن دومان، سراب، ایلغیم صالحیم.

پوست { س. [دری دیمک اولان فا. «پوست» دن] ۱.

دری، جلد: آرسلان پوستی، کییک پوستی. ۲. اوزرینه او-

تورمق ایچون توگیله برابر قورودلش ویا دباغت اولنمش

دری. ۳. مقام، منصب، مسند: پوسته کچمک. ۴. شیخک مقامی،

مشیخت: مرکز افندی پوستی. ۵. عادی کورک، قویون و

سائره دریسندن غوجوق. || پوستنی چیقارمق، پوستنه صمان

طولدیرمق = اولدیرمک. || پوستی سرمک = یریره چوق اوتورمق.

= ص. [زبازدی: پوس] ۱. قیللی دریدن معمول: پوست

قالپاق. ۲. پوستکی کبی قبا: پوست بیبق.

پوستسال { س. قونجسز کینیش مست. || مچ. سورنوک

قاری. پوستکی { س. قیللری اوستنده

بولنان حیوان دریسی. || پوستکی آتمق = یوها چاغرمق.

|| پوستکی بی سرمک = چوق اوتورمق. || پوستکی صایدیرمق

= برینی دلی یرینه قویوب عبثله اشغال ایتمک. || پوستکی سنی صو-

دن چیقارمق = تخیز ایتمک. || بو- ستکی سنی چیقارمق = شدتله

دولمک = ص. کوشک، سولپوک: بوت دکل پوستکی.

پوست نشین { ص. بر مشیخت منامنده قائم، بر

درکاهک مقام مشیختی احراز ایتش: فلان تکیه نک پوست نشینی.

پوسته { س. [یتا. Posta] تانار یاخود واپور و

دمیربول قطاریله متنن کونلرده ایصال اولنان اوراق و مکاتب

وسائره: ادرنه پوسته سی بوکون کلیر، آروپا پوسته سی دها

کلدی. || مچ. مخاره، موارد، مناسبت، کیدوب کله: پوسته یی

کسمک = قطع مناسبت ایتمک، کیدوب کلکدن واز کچمک.

|| پوسته پولی = پوسته یه ویرلن مکتوب وسائره یه یایشدیریلان

وویرندن اجرتی آلنان پول.

|| پوسته چانطه سی = پوسته ایلہ
 نقل اولنان اوراق چانطه سی. ||
 پوسته واپوری = مقن صورتده
 ایشلوب پوسته بی نقل ایدن
 واپور. || پوسته و تلغراف نظارتی
 = بوا یکی واسطه مخبره به نظارت
 ایدن دائره. || شهر پوسته سی
 = شهرک ایچنده ایشلین پوسته.
 || ع. سلامه ویا قره غوله چیقان
 اوفق بولوک عسکر.
 پوسته اچی } س. پوسته بی نقل
 ویا ایچندن چیقان
 اوراق توزیع ایدن.
 پوسته خانه } س. پوسته مکتوبلر.
 نیک ویرلدیکی و
 کلنلرینک تقسیم و توزیع اولندی
 محل، پوسته اداره خانه سی.
 پوستین } س. فا. کورک، فروه.
 ز.
 پوستورمک } فته. ۱. آغزله
 پوفلیه رک بر
 شیک اوزرینه صو یاغدرمق:
 صو پوستورمک. ۲. شدتله هوا به
 صیجر ادوب طاغیتق: وزوو طا.
 غی کولر آتشلر پوستوروردی.
 = فل. ۱. کری دفع اوله دشمن
 پوستورددی. ۲. صو پوفرکچی
 شدتله کولمک. ۳. (چای)
 فیشنریمق، کوپورمک. || آتش
 پوستورمک پر حدت اولتی.
 پوستورمه } ص. ۱. صو یک
 قطراتی کبی طا.
 غنیق: پوستورمه بک؛ پوستور.
 مه داللی قاش. ۲. بول یغیش،
 قیرمه لی و دوشوک؛ پوستورمه
 شلوار = قیرمه لی پاچه لری آیاغک
 اوزرینه دوشن. ۳. هواده
 پاتلایوب طاغیلان: پوستورمه

فشنگ. = س. پوستوریلن شیء.
 فوران: ینار طاغ پوستورمه سی.
 پوستورکول } س. ایلیک یا اییک
 یاخود صیرمه و تلدن
 یوقاریسی طوب و آشاغیسی
 طاغنیق آصق، شنکوله: فس
 پوستورولی؛ صیقا پوستورولی. ||
 مج. مشکلات، موانع.
 پوستورولندیرمک } فته. ۱.
 طاقت. ۲. مج. مشککلندیرمک،
 شعبه لندیروب کوجلشدیرمک.
 پوستوروللی } ص. ۱. پوستورولی
 ایله مزین. ۲. مج. موانع و
 مشکلاتی چوق، داللی بوداقلی.
 || پوستوروللی بلا = بلا میرم.
 پوستورسکی } ص. معناسنی تأکید
 ایچون اسکی صفتنه
 اتباعاً قوللانیلیر: اسکی پوستورسکی =
 کبته.
 پوستور } مه. پیسلکه دلاک ایدر
 کلهر صره سنده اتباعاً
 قوللانیلیر.
 پوسته } س. فا. «پوسته» دن غا.
 اوپش، اوپمه، تقیل:
 پوسته آلمق = اوپمک؛ پوسته ویر-
 مک = اوپدیرمک.
 پوش } ص. فا. [صتر. تشکیلنه
 کیر] ۱. کیین، لابس،
 کیغش: خر قه پوش = خر قه کیین؛
 سمه پوش = قره لر کیغش. ۲.
 کیین، ملبوس: سر پوش = باشه
 کیین شیء؛ پاپوش = آیاغه کیین
 شیء. ۳. اورتن، ستر ایدن:
 عیب پوش = عیب اورتن.
 پوشش } س. فا. اورتن، اور-
 تهجک شیء.

پوشو } یاخود پوشی. س. وقتله
 عسکر یلرک کیمیدکاری
 خفیف صاریق.
 پوشیده } س. فا. اورتن، پرده:
 کعبه شریفه نک پو-
 شده سی.
 پوص } پوصات، پوصاریق. با:
 پوس و سائره.
 پوصله } س. ۱. خاطرده قالسی
 ویا برینه اخطاری صرام
 اولنان برشیء یازلش کوچک
 کاغد، کوچک تذکره، ورقپاره:
 پوصله یازمق، کوندیرمک،
 براقق، لف ایتمک؛ بر پوصله به
 قید ایتمک = اونودلماق ایچون
 بر کاغد پارچه سنه قید ایتمک.
 ۲. بر حساب و آیش ویریش
 خلاصه سنی حاوی کاغد: پوصله
 سنی کوندیرک پاره سنی ویره میم.
 پوصله لقی } ص. پوصله و کوچک
 تذکره یازمغه
 مخصوص: پوصله لقی کاغد.
 پوصتمق } فل. ۱. چوکم، سینمک.
 ۲. پوس چوکم، اور.
 ته لغی خفیف سبس قاپلامق.
 ۳. پوصویه یاتمق، کین قورمق.
 پوصو } یاخود پوصی. س. دشمنه
 بقته اورمق اوزره
 صاقلانیلوب بکنیان کیزلی بر،
 کین، کینکاه: پوصو طومتق،
 پوصویه یاتمق.
 پوصوال } یاخود پوزوال. س.
 ینمچیلرک اولچیسی.
 پوصولان } س. [یتا.] ایتالیاده
 چیقار برجنس چمتو.
 پوصوله } س. [زبانزدی: پوصله
 یتا. Bussola] کره
 ارضک قطب متناطیسینک
 جذیبه دائماً شماله طوغری دونی

بر ابره واسطه سیله جهاتی تعیینه
ود کیزل ده کیلرک یولنی کوستر-
مکه یاریان آلت. || مج. پوصوله یی
شاشیرمق = نه یاه جغنی بيله میوب
حیرتده قالمق .

پوصه } س. ۱. صوبی ویا یاغی
} آلمان شیئرک قالان
مواد صلبه سی: اوزوم، زیتون
پوصه سی. ۲. مایعاتک دینه
چوکن تورقی، چوکهکک: شراب،
زیتون یاغی پوصه سی .
پوصه لامق } فل. طوروب تو-
} رتی حاصل ایتمک،
طورلمق. ترسب ایتمک.

پوصی } س. با: پوصو.

پوغاچه } س. با: پوغاچه .

پوغامه } س. طوبی یوقاری قا.
} لدرمغه مخصوص آلت.

پوغور } پوغور سیمق. با: بوغور
} وسائره .

پوف } مه. بردن اسن ویا بردن
} چیقان هوایی تصویر و
تقلید ایدر: پوف پوف اسیور-
دی. || پوف بورکی = طاوه ده
قیزارمش ایچی بوش و شیش
قوری بورک .

پوف } مه. دوشن یومشاق بر
} شیشک و یا پاتلایان بر
شیشک چیقاردیغی صدایی تصویر
وتقلید ایدر: پوف دیه یه
دوشدی؛ پوف ایدوب پاتلادی.

پوف } ۴۰. خفیف صورتده اسن
} روزکاری ویا اینجه او-
فلکی تصویر وتقلید ایدر: پوف
پوف روزکار اسیوردی؛ پوف
دیهرک مومی سوندیردی .

پوف } مه. نفرت واستکراهه
} دلالت ایدر: پوف! نه
کوتی قوقو .

پوفتری } س. آوجی ایصلینی .

پوفکر مک } قت. پوفنک، سسله
} فلیهرک پوسکورمک .
فلیه رک پوسکورمک .

پوفلامق } فل. قوف ویا یو-
} مشاق بر شیشک
چیقاردیغی سسله دوشمک ویا
پاتلامق .

پوفلک } یاخود پونله مک. قت.
} نفسله اوفلیه رک سو-
گندیرمک ویا صوفوئومق : مومی،
یمکی پوفلک .

پول } س. [عر. « فلس » ک مأ.
} خذی اولان بو. « اوبو-
لوس » دن اولسی بعیددر] ۱.

معدندن یو وارلاق پارلاق
لوحه جق که صیرمه وتل ایله قا.
ریشیق اوله رق اثواب وسائره
ایشلکه یارار. ۲. الک کوچک
سکه: جیننده پاره سی پولی
یوقدر؛ پاره ایله پول ایله دکلدرد.

۳. دغه پکیریلن اوکا مشابه
یاصی وداثروی معدن لوحه.
۴. ویده وجیواته صیقیشدیره-
جق صومون: پرچین پولی. ۵.
طاوله ناک کیک یا بونوز و آ-
بنوس کبی شیتدن طاشی: طاوله
پولی. ۶. بالیق مستور اولدیغی
سرتجه و داثروی لوحه جکار،
حرشف: بالیق پولی. ۷. رسم
مقامنده پوسته یه ویریلن اوراقه،
غزته لره، اعلانلره، سندات و
مثلا بریردن کچن شیتلره یاخود
ای صو ایله طولدیریلان فو-

چیلره وخالصل بر رسمه تابع
مواده یا پشدیریلان مطبوع کو-
چک کاغذ پارچه سی: پوسته پولی
غزته پولی، سند، عرضحال پولی.
۸. وقتیله مکتوب ظرفتی یا-
پشدیرمه مخصوص ضغلی کاغذ
خمورندن یو وارلاق شی. ۹.
یو وارلاق بکک، لکه: قاشک
زمینی لاجورد اولوب بیاض
پوللری واردرد. || پول پول =
بکک بکک .

پول } ص. اوفلیه رک شیشیریلن
} عادی شیشه یه وصف اولور:
پول شیشه .

پولاد } س. فا. چلیک .

پولادخانه } س. چلیک فابریقه-
} سی، چلیک یا پیلان سر.

پولجی } س. ۱. پوسته وسندات
} وسائره پولی صانان آدم.
۲. پوسته خانه ده مکتوبلره پول
یا پشدیران ویا پوللرک صرفه
نظارت ایدن مأمور .

پوللق } یاخود پهلوق س. هندیجه
} « پلوق » دن مأخوذ
اولوب آز تغیرله اکثر السنه
بیننده مشترکدر. [بر قاج چفت
اوکوز ویا مانده ایله سوریاور
آغر و متعدد دیر صایان .

پوللی } ص. ۱. کوچک معدن
} پوللریله تزین اولنمش:
تلی پوللی. ۲. حرشف دینان
کوچک صفحه جکارله مستور:
پوللی بالیق. ۳. بکسکی: بیاض
پوللی ماوی باصمه .

پولفسکون } س. جوان سوزگی
} دینان نبات .

پولیدیه } س. یو. [Πολιτική
} امور سیاسییه، منا .

سبات سياسيه، سياسيات. اصل يونانیده : علم مدنی و اداره مملکت ديمکدر. } عو. مدارا، يوزه کوله، تملق : چوق پوليتيکه بيلير آدمدر. || پوليتيکه مأمو- ری = بعض ولايانده قونسلو- سلرله اولان مناسبات و مخبرانه مأمور آدم .

پوليتيکه جي } ص. تبصص ايتمکي (ويوزه کولمکي ايني بيلير (آدم) .

پوليتيقي } ص. ن: پوليتيقيه. سيما. سی و سياسيه يرينه قوللايلير غا. تعبيردر .

پوليتيچه } س. يتا. بريرده برصرافه (و تاجره ويريلن آتچه نك ديكر بريرده اونك اورتاغی ويا مخبري طرفدن تأديه اولنمسيچون ويريلن سند، چك : پوليتيچه چكمك = بويله برسنده آتچه كوندرمك؛ پوليتيحي قبول ايتمك = كندی نامنه كلن پوليتيچه نك ناطق اولديغی آتچه نك تأديه سنی درعهده ايتمك؛ پوليتيحي رد ايتمك : قبول ايتمه مك .

پوليتيچه جي } س. ايکي مملکت آلوب و یرن واهالی به فاحش فاضله آتچه اقراض ایدن غدار سراجه جي .

پوليس } س. (يو. دن مأخوذ (فر. Police دن) شهرک ايچنده ضبطوربط وجرم وجنايت ايشلرينه باقان مأمورين وافراد هيئت، ضابطه : پوليس نظارتي ؛ پوليس قوميسري ؛ پوليس نفری .

توماطه } س. (فر. Pomade) يارلره و صاچه سوريلن

ياغلی مرهم و معجون : پوماطه سورمک .

پوماق } س. روم بلنده بلغار لسانيله متکلم اولان بر جماعت مسيله .

پومبول } ص. سمیز و طومبالاق (چوجق) .

پوتال } س. (يتا.) واپورده اينجه دمير ستون .

پونج } س. (نکا. Punch) روم ويا قوناق ايله ليمون و صبحاق صودن مرکب مسکر وايصيديجي مشروب .

پونچجی } س. ماده آفنده بيان اولتان مشروبي ياپوب ساتان آدم؛ پونچجی دکانی = پونج ياپلوب ساتيلان و ايجيلن محل مخصوص .

پونزه } س. (يتا.) مرمر اوغمه، دمير و تخته تميزلمکه مخصوص سونکر طاشی .

پونطو } س. (يتا. Puntو = نقطه) طباعت حروفنك حجتي يعنى يوقاريدن آشاغی به سطرک كندشلكيني تشكيل ایدن بوینی اولمهكه مخصوص مقياس، نقطه : سکز پونطولق، اون پونطولق حروفات .

پوه پوه } حد. تقدير و تحسین و آلقیش ادا تيدر : پوه پوه نه قدر يکيت = س. آلقیش، قولتوق : بن اويله پوه پوهه کليم .

پوهو } س. با : بوهو .

پويان } وپويا. ص. فا. قوشان، سرعتله يوروين . || مج. طالمش : وادیء شقاوتده پويان .

پويرا } س. تکرلکک اورته سنده پارمقلرک صوقلديغی اطرا .

فی دلیکلی آغرشاق .

پويراز } س. (يو. Πορεία) شمال روزکاری . || آغزی پويرازه آتچق = نافله بکيوب بر تيء قزانه مامق .

پويرازلامق } فل. (روزکار، اولق، پويرازه دونمک، شمالن اسمکه باشلامق : هوا پويرازلادی .

پويرالق } ص. س. تکرلک پويرا. يشری ياقمه مخصوص کونکار کراسته سی .

په په } حد. تحسین و آلقیش ادا. (فی اولوب، اکثريا استهزا طريقيه قوللايلير : په په ماشا الله !

پهلو } س. فا. يان، ايگی .

پهلوان } س. فا. ۱. کورشجي، کشتيکير : يوسف پهلوان، حسن پهلوان . ۲. جسور، يکيت، قهرمان، دلاور. || پهلوان تکیه سی = کورش تعلیمخا نه سی . || پهلوان صلاطه سی = زيتون یا- غيله سرکدن عبارت صلاطه . || پهلوان ياقیسی = قودوزلی کسکين ياقی .

پهلوانانه } ص. فا. قهرمانه شا- يکيته، يکيتجه : برطور پهلوانانه ايله. = ح. قهرمانلره ياقشير بر صورتله، قهرمانانه : پهلوانانه حرکت ايدبور .

پهلوانلق } س. ۱. کورشچيلک . ۲. يکيتک، قهرمانلق .

پهسله } س. ۱. يان، ايگی . ۲. کورک . ۳. مزار صندوقه سنک يان طاشی .

{ وپھنا. ص. فا. کڻڪيش،
پھن } اٽڪلي، واسع. = س. اڪ،
کڻڪيشلاڪ، وسعت.

{ س. فا. } غا: مھنڪير
پھنگير } وپلنڪير } تختہ نڪ اٽڪي
آلمغہ مخصوص طوغرامہ جي آلتی.

{ س. صائين بر شيئہ طالب
پي } اولان آدمڪ بعدہ مبايعہ دن
جايمہ جفنه رهن مقامندہ اولق

اوزرہ صا تانہ پشين ويرديڪي
آڇہ: پي ويرمڪ. || پي سور-
مڪ، اورمق = مزايده ايلہ صا-
تيلان بر شيئہ مقابل پي ويرمڪ.

{ س. فا. } «پاي» دن مخفف [
پي } ايز، آرت، عقب؛ پي درپي =
بربري آرقہ سنندن، بربري
متعاقب، آزر آزر، تدریجاً.

{ ح. فا. } بربري متعاقب،
پيائي } تدریجاً.

{ س. فا. } ۱. بايان يورون
پياده } آدم، راجل. ۲. ۳. بايان
کيدن عسڪر: پياده آلائي؛ پياده
نفری؛ پياده تعلیمنامہ سی. ۳.

خفيف برجفتہ قايق. ۴. شطرنجده
اوڪ صرہ دهڪي طاشلرڪ بهري،
بيدق. ۵. مچ. بهرہ سز،
معلوماتسز: بوئلده پياده در.

{ س. فا. } صوغان: پيازلی
پياز } کباب. = تر. زيتون ياغلی
وسرکلی فاصوليه خاشلامہ سی:
فاصوليه پيازی.

{ س. } پيازا. [Pizza] ۱.
پياسہ } ميدان، آچمقاي، کزيله جک
ير، تفرجکاه: پياسہ ده کزینور.

دی. ۲. کزيمہ، کزيمه، تفرج:
پياسہ ايتمڪ. ۳. تج. چارشى
ميداننده کچن فيآت، رايچ،
نرخ: بوکون پياغيتنک پياسہ سی

يدی غروشدر. ۴. مسکوکات
واسهام وتحويلات وسائرہ قيمتي،
بورسہ رايچي: پياسہ چوق
بوکسکدر.

{ س. } پياطاہ } پياطاہ [Piatta] يمڪ
طباغی.

{ س. فا. } قدح، شراب باردا-
پياله } غي؛ پياله نوش = قدح چويرن،
عشرت ايدن، ميخوار.

{ س. فا. } پيغام کي [خبر،
پيام } آخر طرفدن کلن معلومات؛
پيام آور = خبر کتيرن؛ پيام بر =
خبر کتيرن، پيغمبر.

{ س. } پيا؛ بلکه «ياض»
پيانتقو } يعني «بوش» ديمڪ او-
لان Bianco دن.] ۱. قرعہ

چکوب اصابت ايدہ جک شيئہ
راضی اولق شرطيلہ معين مقدار
آڇہ ويرمڪدن عبارت معاملہ:
پيانتقو چکمڪ؛ پيانتقوبہ قومق.

۲. دمير يول وسائر امور نافعہ
شرکتلرينک اسهام اصحابي منفعتنہ
چکد کلري قرعہ: بوکون دمير
يول پيانتقوسى چکيله جکدر.

{ س. } بر شيشی قرعہ به
پيانتقوحي } قوياں، پارہ طوليا-
بوب ويرنلرہ قرعہ چکديرہ رک
اصابت ايدنہ تسليم ايتمڪ اوزرہ
کزديرن آدم.

{ س. } پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }

{ س. } پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }

{ س. } پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }
پيا. پيا. } پيا. پيا. } پيا. پيا. }

۲. هر شيئڪ اوفاعی، نا تمام وتقصان
قالشی، اصل ونسلنہ بکزه ميني.
۳. آغاچک کوکندن بيتن
سورکون.

{ ص. فا. } طولاشيق، بوکوملي.
پيچ } پيچ اندر پيچ = پک طولا-
شيق، قارمه قاريشيق، قيو-
ريغلي. || پيچ وتاب = اضطراب.

{ ص. } پک طولاشيق،
پيچاپيچ } قارمه قاريشيق، قيوريم
قيوريم.

{ س. فا. } طولاشيق، بوکوم،
پيچيش } قيوريم.
پيچيده } ص. فا. قاريشمش، بوکوش،
قيورلمش؛ پيچيده موی
= صاچي قيورلمش.

{ س. } مایمون ياوريسي.
پيچين } پيچين ييلى = اسکی ترک
تقومنده دورک طقوزنجي سنہ سی.

{ ص. فا. } ظاهر، آشکار،
پيدا } موجود وميدانده اولان؛
پيدا اولق = ظاهر اولق، ظهور
ايتمڪ. || پيدا ايتمڪ = حاصل
ايتمڪ: باشقہ برطور پيدا ايتدی.

{ ح. فا. } پي درپي: با:
پيدارپي } پي.
پيده } س. ر. [Пир] معروف
پياى اكمڪ، يوققہ حالنده
اكمڪ.

{ س. } پيده دينن يوققہ
پيدهحي } ايتمڪي بايان وصاتان آدم.
پير } س. فا. ۱. قوجه، ياشلى آدم،
اختيار؛ پيرفاني = پک ياشلى
وضعيف اختيار. ۲. برطريقتک
واضعی ويا منسوب الیہی:
محمد بهاء الدين حضر تلى طريقت
نقشبندينک پيريدر. ۳.
اصنافدن بر طائفه نڪ منسوب

{ س. } پيده دينن يوققہ
پيدهحي } ايتمڪي بايان وصاتان آدم.
پير } س. فا. ۱. قوجه، ياشلى آدم،
اختيار؛ پيرفاني = پک ياشلى
وضعيف اختيار. ۲. برطريقتک
واضعی ويا منسوب الیہی:
محمد بهاء الدين حضر تلى طريقت
نقشبندينک پيريدر. ۳.
اصنافدن بر طائفه نڪ منسوب

{ س. } پيده دينن يوققہ
پيدهحي } ايتمڪي بايان وصاتان آدم.
پير } س. فا. ۱. قوجه، ياشلى آدم،
اختيار؛ پيرفاني = پک ياشلى
وضعيف اختيار. ۲. برطريقتک
واضعی ويا منسوب الیہی:
محمد بهاء الدين حضر تلى طريقت
نقشبندينک پيريدر. ۳.
اصنافدن بر طائفه نڪ منسوب

المهی عد اولنان ذات : حضرت نوح (عم) کهیحیرک، حلاج منصور حلاجرک پیریدر. || پیر اول ! آفرین سکا ! معناسیله اکثریا مقام استهزاده مستعملدر. || عر. پیرمغان = میخانه جی و محج. مرشد.

پیرا { ص. فا. } «پیراستن» فعلندن کیرا طونادیچی، تزین ایدن : بلاغت پیرا = بلاغته زینت و یرن، بلوغ.

پیراسته { ص. فا. طونادلمش، مزین. }

پیرامن { س. فا. و : }

پیرامون { س. فا. چوره. اطراف. ز. }

پیرانه { ص. فا. اختیارلره یا قیشیر صورته اولان، اختیار. لره لایق : برطور پیرانه ایله. = ح. فا. اختیارلره لایق بر صورته : پیرانه حرکت ایدیور.

پیراهن { س. فا. کوملک، قیص. لس. }

پیرایش { س. فا. طونامه، زینت و یرمه، تزین. }

پیراینده { ص. فا. طونادیچی، زینت و یرچی. لس. }

پیرایه { س. فا. طونامه، زینت؛ پیرایه بخش، پیرایه ساز = زینت و یرن. }

پیرپیری { ص. اصنافدن وارباب حرف و صنعتدن او- لان. || محج. ارباب علم و ظرافتدن اولمیان، عادی و قبا (آدم). || پیرپیری قیافتی = وقتیله اصنافه مخصوص بولنمش طار ائواب.

پیرو { ص. فا. } [پی = آرقه - رفتن = کیدن، تابع، منسوب : متأخرین علما سعدالدین تفتازانی به پیرو اولمشدر.]

پیروگی { س. } [وغلا : پیروھی] خوردن ایچنه آز پینر قونمش برنوع یمک، تانار به رکنک قیمه سز و یغور تسزی.

پیرولک { س. } برینک آرقه سی صره کیمته، تابعیت، اقتدا. پیروھی { س. با : پیروگی. }

پیره { س. } [تق. بزورگه] چوق صیحرار و انسان و حیوانلری صوقوب معذب ایدر حشر اتندن معروف کوچک حیوان، برغوث. || پیره اوقی = قارنی یاریق نوعی (بات).

پیره زن { س. فا. قوجه قاری. لس. }

پیره کمک { فل. ۱. پیره طولوق. مق. ۲. پیردلیخی آتقلا. ۳. محج. و سوسه یه دو شمک، خویلاق. }

پیره لی { ص. پیره سی اولان، اوستی باشی پیره طولومش. }

پیره هن { س. فا. کوملک، قیص. } [پیراهن کبی.]

پیش { ص. ۱. تمیز اولمیان، کیرلی، کیریه، وسیج، ناپاک، مردار : پیش آدم، پیش ائواب، پیش یر. ۲. مقبول و مرغوب اولمیان، بکنلیه جک صورته اولان، چرکین، کوتی : پیش بر اعتیاد. ۳. عیبلی، معیوب، مستهجن : پیش لقردی. || پیش آغز = غلیظ شتم، کفر بازلق. || پیش بوغاز = او بور، اکول.

پیلست { حد. کدی پی زجر و طرد ایتمده قولالسیلیر. } پیسلیتمک { فت. پیس ایتمک. تلویث ایتمک : بوراسنی کیم پیسلسدی ؟ }

پیسلیک { س. ۱. تمیز اولمیان شخص و یا شیئک حالی، ناپاکلک، مردارلق، لوث : بو آدمک، بو ائوابک پیسلیکی. ۲. پیس شیء، نجاست : تمیز لمدیکندن هر درلو پیسلیک موجود ایدی.

پیسلیک { یا پیسنله مک. فت. کیر. لیمک، پیس و بر باد ایتمک. = فل. دفع حاجت ایتمک : سوراق گوشه لرینه پیسلیک شدیداً یاساغر. }

پیسلیتمک { فظ. ۱. پیس اولوق، کیر لیمک، اوستنی باشنی پیس ایتمک : دمیچیلک ایدن آدم البته پیسلسنیر. ۲. اوستنه ایتمک : جوجق پیسلسدی. }

پیش { س. فا. اوک، ایلری، حضور : پیش و پسنی فرق ایتمز آدم = اوکنی آرقه سنی تمیز ایده مین. = ظم. فا. اوکده، اوک، ایلریده، قبل : پیش نظر = کوز اوکنده. }

پیشانی { س. فا. آلن، جبین، جبهه. لس. }

پیشتمه { س. فا. با : پیشتمه. }

پیشمدار { س. فا. } [پیش = اوک- داشتن = طومتق] عسکرک اوکن کیدن بولوقی، دمدار مقابلی.

پیشدی { س. } طوبله اوبنایلان بر نوع اویون.

پیشرمک { پیشتمک. با : پیشیر- مک و سائره. }

پیشرو { ص. فا. [پیش = اوک] رفتن = کیتک] اوکدن کین. با: پیشرو.

پیشقدم { س. فا. [پیش = اوک] قدم = آباق] تکیه مقابلارنده اوک آباق اولان آدم.

پیشکار { س. فا. [پیش = اوک] کار = ایش] با: پیشکار.

پیشگاه { س. فا. [پیش = اوک] گاه = محل] حضور: پیشگاه عالیترینه [اکثریا ظرف اوستنه یازیلیر.]

پیشکش { س. فا. با: پیشکش.

پیشگیر { س. فا. با: پیشگیر.

پیشکین { ص. [«پیشک» دن] اینی پیشمش، پیشمه.

سی تام و قصورسز: پیشکین اتمک، پیشکین طوغله. ۲. اولمش کاله ایرمش، خام اولمیان: پیشکین قاؤن، اوزوم. ۳. مج. تجر به کورمش، خام و عجی اولمیان، مجرب، کار دیده، کار آزموده: پیشکین آدم.

پیشمک { فل. ۱. آتشدہ یاخود فرونده ویا قاینایان

صویک ایچنده طوتیلوب خاملفی کیتک، ینه جک حاله کلک، طج اولئق: اتمک، ات، جوربه پیشدی. ۲. مخصوص فرونده قیزدیریلوب لازم اولان قوام و متاتی کسب اتمک: طوغله، کر میت، دستی پیشدی. ۳.

(میوه) اولق، کاله ایرمک، خاملفی کیدوب ینه جک حاله کلک: اوزوم، خرما، آرمود پیشدی. ۱. حرارتدن ویا تر

وادرار کبی یاقیحی بر صو و-ا. ژه دن قیزاروب سیویولجهرل

چمقارمق: جوجوغک باجاقلی پیشمش. ۵. مج. تجربہ حاصل اتمک، کار آزموده اولق، ایشلر- ده آلیشوب عجمیلکدن قورتلق:

انسان ایش کورمکه پیشر. ۶. تذکر اولنوب تقرر اتمک، قرار بولق. || پیشمش آش = اولمش

بیشمش، مقرر ایش. || پیشمش آشه صو قاتمق = ایش بوزمق. || سیگه سیگه پیشمک = آهسته آهسته پیشوب طج ایچنه ایشمک.

پیشمه { س. پیشمک فعلی، طج.

پیشوا { س. فا. بر طائفه نک رئیس، مقتدا بی، آمری.

پیشورمک { پیش-ورتمک. با: پیشیرمک.

پیشه { س. فا. ۱. صنعت، حر- فت. ۲. ایش، عمل، کار.

۳. عادت، خوی، طبیعت. [صتر. تشکینه کیرر:] شقاوت پیشه = ایشی شقاوت اولان، شقاوتی عادت و طبیعت ایدنمش اولان.

پیشہ کار { ص. فا. ۱. صنعتکار، حرف و صنعت صاحبی. ۲. حقه باز واورته اوپوننده اوسته مقلدی. با: پیشکار.

پیشیرتمک { فت. طج ایتدیرمک: پیششده قوزی پیشیرتمک؛ آشیجی به بالیق پیشیرتدم.

پیشیرمک { فت. ۱. آتشدہ یا فرونده ویا قاینایان صو ایچنده طوتوب ینه جک

قوامه کتیرمک: اتمک، کولبا. صدی، جوربه، قهوه پیشیرمک.

۲. آتشدہ و مخصوص فرونده قیزدیروب یاقق: طوغله، کر- میت پیشیرمک. ۳. (میوه بی) کاله ایردیرمک: بو صبحاق روز.

کار خرمایی پیشیره جکدر. ۴. یاقق، یاره اتمک، سیویولجهرل

چیقازمق: تر جوجغک قاصقلرینی پیشیرمش. ۵. مج. قرار لاشدیر-

مق، بجرمک، تسویه اتمک: خرسزلر آرالرنده ایشی پیشیرمشلر.

پیشیرمه { س. پیشیرمک فعلی، طج.

پیشیریم { س. بر دفعه پیشه جک مقدار: بر پیشیریم مافارنه من قالمش؛ بر پیشیریم قهوه بولک.

پیشیش { س. پیشمک فعلی و طرز واصولی: اتمک دستی ایچنده کوزل بر پیشیشی اولور.

پیشیشک { س. تر و حرارتدن بدنک قاصیق و قولتوق آتی کبی بعض یرلرنده و خصوصاً چوجقلرنده حاصل اولان یاره و قیزارقلق.

پیشیم { س. ۱. پیشمک فعلی و طرز، پیشیش، طج. ۲. بر دفعه ده پیشن مقدار، پیشیریم.

پیشین { ص. فا. اولکی، اسکی، قدیم. — با: پیشین.

پیغام { س. فا. خبر. (پیام کبی.) پیغاه بر { یاخود پیامبر. س. فا. پیغمبر { س. فا. ج. فا. پیغمبران. پیغمبر { طرف الهیدن خبر

کتیروب اوامر و نواهی الهیهی
تبلیغ ایدن ذات، نبی، رسول.

پیغمبری } ص. فا. بر نبی و رسول.
له و علی الخصوص

پیغمبر من (صلم) افندمزه منسوب
و متعلق : امر پیغمبری. —
(پیغمبرك معنا سیله یعنی یاء
مصدریتله لسانمزه استعمالی
فصاحتیه منافیدر. }

پیغوله } س. فا. کوشه، زاویه،
بوجاق : پیغوله نشین،
پیغوله کرین = بر کوشه یه چکیلوب
اختیار عزلت ایدن.

پیک } س. ۱. خبر و مکتوب کو.
توروب کتیرین، پیک اجل =

عزرائیل. ۲. ه. بر سیاره نك
اطرافنده دونن سیاره : قر
ارضك پیکیدر؛ مشتری و زحل
سیاره لریك متعدد پیکاری
واردر. || مج. هر حرکتنده برینه
تابع اولان.

پیکار } س. فا. جنك، جدال،
حرب. لس.

پیکار } س. [اصلی : «بوگامق» دن
«بوگار». زبانه زدی ده بویه

اولدیغیچون «پیکار» یازلمسی غلط
محضدر.] ۱. یردن قاینایه رق
چیقان صو، ینبوع، عین،
قاینارجه. ۲. بر صویك چیقدیغی
یر، صو باشی، منبع. || پیکار
باشی = سر چشمه، صو باشی.
|| کوزك پیکاری = کوزك بورنه
یاقین اولان اوچی که یاشك
بریکوب آقدیغی یردر.

پیکان } س. فا. اوئك اوچنده کی
سیوری دمیر.

پیکر } س. فا. یوز، چهره،
صورت، بکز : پری پیکر
= پری چهره لی، غایت کوزل.

پیکه } س. قهوه خانه لرده و سائر
بعض محللرده دیواره
ملاصق تخته دن قوری قنابه،
دکه، مصطبه : قهوه پیکلرنده
یا توب قالفاردی.

پیکه } س. [فر. Piqué] ۱. قبارمه
بککلی و قالیجه بز. || ۲.
اسقامبیل کاغلرندن بر نوعی.

پیل } س. فا. فیل. ذ. || پیل تن =
فیل وجودلی، ایری و
قوتلی آدم.

پیلبان } س. فا. فیلی، فیل چو.
بانی و سورمجیسی.

پیلشمك } فش. بازارلقده او یو.
شوب بابع ایله مشتری
پیننده امنیت حاصل اولتی ایچون
طرفیندن پی ویریلوب آلمق.

پیلمك } یا پیله مك. فته. بر شیئی
بازارلق ایدوب بایقی
تأمین ایچون قیمتك بر مقدارینی
پشین و یرمك : آتی بکنبرسه
بوکون پیله جك ده بر قاچ کون
صکره آله جقدر.

پیلنمك } ج. بازارلقی کسیلوب
پی ویرمك : بو مال
پیلندی آرتق صائیه ماز.

پیم } ص. فا. [صتر. تشکلیته کبرر]
اولچین، اولچیجی : بادیمیا =
روزکاری اولچن، پك چاق کیدن.

پیمان } س. فا. عهد، معاهده؛ پیمان
شکن = عهدینی بوزان،
سوزنده طور میان.

پیمانه } س. فا. عمر. قدح، شراب
بارداغی. [اصل معنا بی.

اولچی اولوب اکثر یا میخانه لرده
شراب اولچی یرینی طوتان قابله
ایچلدیکیمیون قدح معناسنی
آلمشدر. }

پینس } س. [ر. Πίνος]. ج :
Πίνος] میدیه قیلندن
بیوك بر دکنز بوجکی.

پینك } وینگی. س. او یوقلامه،
ایمیزغانه، نفاس.

پینككامك } یا پینككه مك. فل.
او یوقلامق، ایمیز.
غانق، یا قسزین او تورلدیغی
رده راحتسز اوله رق مسکین
مسکین او یوقلامق.

پینیر } س. فا. «پنیر» دن. پنایر
صورتنده یازلمسی عبشدر [

سوتدن چیقاریلان و بر مایه ایله
قاتیلاشدیریلان ماده که هر یرده
بر ویا بر قاچ درلوسی یاییلوب
انواع کثیره سی واردر : آرنأؤد،
چایر، دبل، صالاموره، طولوم،
قاشر، قاشقوال، کله، کیرلی خانم،
فلنك، لور پینیری. || پینیر
شکری = آغده شکرینك
بايادی که پینیر کبی یومشاق
اولور.

پیوست } س. فا. [صتر. تشکلیته
کبرر] اولاشمه،

اتصال : دست کرم پیوست =
کرمه متصل یعنی کرمه متصف
اولان ال.

پیوسته } ص. فا. ۱. اولاشمش،
متصل. ۲. دائمی،
متصل. = ح. فا. دائمًا، متصل. ذ.

پیوند } س. فا. اولاشمه، اتصال،
تعلق.

ت

ت { ته، تاء. س. [عر. س.]
 الفباى تركينك دردنجى حر-
 فى. اصل شكلى بر خاچ شكندن
 عبارت اولوب، اسم اصلى او-
 لان « تاو » دخى خاچ ديمكدر، كه
 عربسى « تواء » در. السنه
 اجنبیه الفبارنده كى شكل حاضرى
 دخى شكلى اصلسىن آكدير-
 يور. بعده عربلر سرعتله يازار-
 كن خاچك ايكى باجانى برلشد.
 يرهك **لا** يازمشلر؛ ومؤخراً
 بو شكلى آلمش اولان (ه) دن
 تفريق ايجون اوستنه ايكى نقطه
 علاوه ايشلر؛ و نهايت (ت)
 شكلى آلوب (ب) دن وعر-
 بى به مخصوص اولان (ث) دن
 آنجق نقطه ايله فرق اولمشدر.
 مع هذا حالت وقفده (ه) او-
 قونان تاء تأنيث ينه اسكى
 شكنده يازلقده قالمشدر. فارسى
 و تركى الاصل كله لرده ايسه
 يالكنز (ت) شكلى مستعملدر.
 عربده ايكى نقطه لى اولسنه بناءً
 « تاء مثناة »، و نقطه لى او-
 ستن اولسى اعتباريله « تاء
 فوقانيه » دخى دينلير. اسكى
 ترتيب اصليده يعنى ايجاد ترتيبنده
 صوك حرف اولوب، عربى به

مخصوص اولان « تخذ ضنغ »
 حرفلى علاوه اولندقدم، يكرمى
 ايكنجى حرف قالمش؛ و ايجاد
 حسابنده ٤٠٠ رفته علامت
 اولمشدر. تركى الاصل كله لرك
 صوكنده كى « ت »، حرکه لنجه،
 اكثرثيا « د » اولور: آرت، آرده
 آردى؛ قورت، قوردك، قورده
 كى. بزم غرب تركيه، مزك املاء
 سقيمنده قالين حرکه لى (ت) لر
 اكثرثيا (ط) ايله يازيليور،
 حالبوكه (ط) نك تلفظى عربى به
 مخصوص اولوب، تركجه ده (ط)
 بولنديفنندن، بوامالار ياكليشدر:
 مثلاً طاش، طوز، اوطورمق،
 طابق كى كله لرك، چغتايجه ده
 اولديغى كى: تاش، توز، اوتو-
 رمق، تابق يازلمسى اقتضا ايدر.
 ت { د. عر. حرف قسم اولوب،
 تركجه ده يالكنز لفظه جلال
 ايله برابر واكثرثيا تأكيد ايجون
 « والله » و « بالله » ايله برابر قو-
 للايلير: بالله تالله.
 ت { د. فا. [تر. زبازدى: ته]
 ١. انتها بيان ايدوب « ب »
 ادات فارسى سيله ياخود تركجه
 مفعول ايله و بعضاً فضله اوله-
 رق « قدر » ياخود « دك » كله.

سك ده علاوه سيله قوللايلير:
 تا بصباح = صباحه دك؛ تا قيامت =
 قيامته قدر؛ تا بغداده، بغداده
 قدر؛ تا حشره دك؛ تا كوكلى
 اولنجه به قدر بلكدم. ٢. غايه و علت
 بيان ايدوب، اكثرثيا « كه » اداتيله
 برابر قوللايلير، و « تا كه » ياخود
 « تك » تلفظ اولنور: آجيق ياز.
 دم تا كه هر كس قولاي آكلا.
 سين؛ تك (تا كه) هر كس آكلا.
 سون ديه آجيق يازدم.
 تاء { س. فا. قات. [يالكنز تركيبا-
 تده بولنور:] دو تا = ايكى قات؛
 يكتا = برقات، تك، فريد.
 تاء { س. عر. « ت » حرفك اسم
 عربسى، ته؛ تاء فوقانيه و تاء
 مثناة دخى دينلير. بو صفتلر يو-
 قاريدن ايكى نقطه لى اولديغنه
 مبنيدر.
 تاب { س. فا. ١. طاقت، قوت،
 مجال: تاب و توانم قالدى؛
 بى تاب = مجالسز؛ تاب آور = قدر-
 تى يتن، مقتدر؛ تاب آور مقاو-
 مت اولمق = مقاومته مقتدر او-
 لمق. ٢. رونق، نور، ضيا: تاب
 رخی. ٣. طراوت، تازه لك: آب
 و تاب. = ص. فا. [صتر. تشكيله
 كير] پارلايان و يا پارلادان،

نور افشان: شب تاب = کبچه پار-
لایان، آتش بوجکی؛ عالم تاب =
عالمی تنویر ایدن.

تابان { ص. فا. پارلاق، ضیاء دار،
منور: ماه تابان = پارلاق
آی؛ روی تابان = پارلاق یوز.

تابان { س. با: طابان.

تابدار { ص. فا. پارلاق، ضیا
دار، منور.

تابستان { س. فا. یاز، صیف. لس.

تابش { س. فا پارلامه.

تابع { ص. عر. ث. تابعه. ج:
«تبعه، توابع، تابعین.

[«تبع» دن سف.] ۱. برینک
آرقه سی صره کیدن، تبعیت و
اقتفا ایدن: فقهاء عظام ائمه
مذاهبه تابع اولشدردر. ۲.

اطاعات و اتقیاد ایدن، مطیع،
منقاد: باویره قراللی آلمانیه ایر-
طورلغنه تابعدر. ۳. د. نحو عر-
ییده ما قبلنک امرای آلان
(کله). = ج. با: تبعه، توابع
و تابعین.

تابعین { س. ج. عر. فد. لفظاً
«تابع» ایسه ده، سمذ.

صیغه سنده «تابعی» قوللانیلیر،
فخر کائنات (صلم) اقدمزک
صحبتنه نائل اوله میوب، صحابه
کرامدن بر ویا بر قاچ ذاتله کو-
یشن و بر واسطه ایله نقل احادیث
شریفه ایده بیلن ذات: تابعین
کرامندندر. || تبع تابعین = تا-
بعیندن ذواتله کوریشوب ایکنجی
درجه ده واسطه ایله نقل احادیث
شریفه ایدن ذات.

تابناک { ص. فا. پارلاق، ضیاء دار،
منور.

تابنده { ص. فا. پارلایان، ضیا
دار و نور نشر ایدن.

تابوت { س. عر. ۱. میت نقلنه
مخصوص صندوق. [میت
ایچنده اولورسه، هیئت مجموعه-
سنه نعلش دیرلر]. ۲. بنی اسرا-
ئیلک حضرت موسایه نازل او-
لان و صایای عشره نبی وضع ایتد-
کری صندوق، تابوت سکینه.

تابولغنه { یاخود طاوولغه. س.
قرمزی اوزلی سرت بر
آغاجدر، که صاب و دکنک یا بقله
و کوکی طبعده قوللانیلیر، قزیل
عنا ب.

تأیید { س. عر. [«ابد» دن
مص. تفعلیل] ابدلندیرمه،
ابدی حالته قومه، الی غیر النهایه
دوام ایتدیرمه، باقی براقه:
بو فعل خیربله نامنی تأیید ایلدی.

تاپه { س. با: طپه.

تات { س. اسکی ترکلرک کندی
حکملری آلتنده بولنان برلرده
اسکی ایرانی و کردلره ویردکلری
اسم اولوب، مقام تحقیرده قوللا-
نیلردی.

تاتار { س. عن اصل ترک اقوامندن
بر کوچک قومک اسمی او-
نوب، بونلر چنکیز عسکرینسک
پیشدارلری بولندیفندن، عموم
مغولره تاتار نامی ویرلمش، و
بعده مغوللر ترکلره قاریشمغله،
شرق و شمال جهتلری وعلی-
الحصوص دشت قیچاق و قریم
و قزان ترکلرینه تاتار دینلشدر.

|| تاتار اوق = نا: اوق. || تاتار
بورکی = قییملی و بغورتلی اوفق

خور پارچه لرندن عبارت یمک.
|| تاتار قالباغی = کناری کورکلی
قالباغی، شوباره. || تاتار قالتاغی =
اکرک بر نوعی.

تاتار { س. مکتوب نقل ایدن
سریع الحركه ساعی، پو-
سته، قاصد، برید. [وقتیله بو
خدمتی سرعت مشی ایله مشهور
اولان تاتار افرادی ایفا ایتد-
کلرندن، بو معنایه تخصیص او-
نمشدر.]

تاتار حق { س. سیوری سیککه
بکرر لکن اوندن
کوچک و سسز موزی بر
سیککچک.

تاتاری { ص. ۱. پدشمه ه و یا
پک آرزیشمش (ات).
۲. مکتوب نقل ایتمک آلیشد-
یرلمش، پوسته خدمتی ایفا ایدن
(کوکرچین). [تاتاری کوکر-
چین دیمک «کبوترنامه بر»
دیمکدن البته ایدر.]

تأثیر { س. عر. ج: تأثرات.
[«اثر» دن مص. تفعل]

۱. برشیشک تأثیری آلتنده
بولنه، تأثیرینی حس ایتمه، طویمه:
خسته لقدن، صو ثوقدن تأثر
ایتمک = متأثر اولمق. ۲. حزن
و کدر طویمه، محزون و مکدر
اوله، آجیقلی برشیشک تأثیرینی
حس ایتمه: تأثرات قلبیه نی تصویر
ایتمک. [عربیده بویکی معنادن
هیچ برینی افاده ایتموب، برینک
ایزینی تعقیب ایتمک معناسنه
کلدیکندن، بولفت دخی نابجمل
قوللانیدیفمز الفاظ عربیه جمله-
سندندر. تأثر ایتمکدن زیاده
متأثر اولمق قوللانیلیر.]

تأثیر { سذ. عر. ج: تأثیرات .
 { « اثر » دن مص. تفعیل }
 ۱. علامت و نشان براقه، اثر
 اتمه، ایجنه ایشله: ایچدیکم علاج
 تأثیر ایتدی. ۲. حزن و کدر
 ویرمه، محزون و مکدر اتمه، یورکه
 ایشله: بوسس بکا تأثیر ایدیور؛
 بر طاقم تأثیرات الیه ایله متأثر اولدی.

تاج { س. فا. تعرب بدخی اولنه رق
 { ج. عر. تیجان کلیر } ۱. حکمدار.
 لرک باشنه کیدیکلری مرصع
 شیء که تخت ایله برابر حکمدارلق
 علامتیدر، اکلیل، افسر، دیهم.
 ۲. بعض مشایخ و درویشانک
 کیدیکلری سر پوش. ۳. کلینلرک
 باشه قودقلری مرصع زینت. ۴.
 بعض قوشلرک طراق رسمنده کی
 سرغوجی. || تاج سر = باش تاجی،
 پک معتبر و محترم شیء. || تاج کیمیک =
 تئوج ایتمک، تاج کیمیه رسمی اجرا
 ایتمک.

تاجانمق { فط. تاج کیمیک، رسم
 { تئوجی اجرا ایتمک .

تاجدار { ص. س. فا. [تاج = م.
 { داشتن = طوتمق، مالک
 اولق] تاج کین، صاحب تاج،
 حکمدار .

تاجدارانه { ص. فا. حکمداره
 { لایق و شایسته
 اولان. = ح. فا. حکمداره
 یا قیشیر صورته .

تاجداری { ص. فا. حکمداره
 { منسوب و متعلق :
 اراده سنه جناب تاجداری. =
 س. فا. حکمدارلق .

تاجر { سذ. عر. ج: تاجار .
 { « تجارت » دن سف. [
 تجارتله مشغول آدم، بازارکان.

{ لسان تکلمده اکثریا جمی
 مفرد برینه قولانیلوب، مفردی
 ایسه باشلیجه سختیان تجارینه
 تخصیص اولتمشدر .

تاجلامق { فط. تاج کیدیرمک،
 { تئوج ایتمک .

تاجلانمق { فط. تاج کیمیک،
 { تئوج ایتمک .

تاجلی { ص. ۱. باشنده تاج اولان
 { تاج کین، تاجدار. ۲.
 باشنده سرغوجی اولان (قوش).

تاجچیک { س. ترک ممالکننده سا.
 { کن اولان ایرانیسلره
 ویریلن اسمدر .

تاججیل { سذ. عر. { « اجل » دن
 { مص. تفعیل [مهلت ویرمه،
 بروقت معینه قدر تأخیر، تعجیل
 مقابلی .

تأخیر { سذ. عر. ج: تأخیرات.
 { « آخر » دن مص. تفعیل [
 کری قاله، صکره یه قاله، تقدم
 مقابلی: عزیمتم تأخیر ایتدی .

تأخیر { سذ. عر. ج: تأخیرات.
 { « آخر » دن مص. تفعیل [
 کری یه، صکره یه براقه، کچیکدیر-
 مه: امتحانی بر هفته ده تأخیر
 ایتدیلر؛ بر خبر آنجه یه قدر
 عزیمتکزی تأخیر ایدک. || بلا
 تأخیر = صکره یه براقه قسزین. سر-
 یعا و عاجلا .

تأدیب { سذ. عر. { « ادب » دن
 { مص. تفعیل } ۱. ادب
 و تربیه کسب اتمه: انسان جو-
 جتلفننده تأدیب ایتلیدر. ۲.
 ادب و تربیه قاعده سنه ربابه
 اوتانمه، حیا اتمه: استاد مک
 حضورنده بحشه کیریشمکدن
 تأدیب ایتدم. [بو ایکنجی معنی
 عربیده اولیوب، لسانمزده برنجی

معنادن استعاره قولانیلیر.
 عربیده برده ادبیات علمی تحصیل
 معناسنه کلیر.]

تأدیبا { ح. عر. ادب و تربیه قا-
 { عده سنه رعایت ایدهرک:
 تأدیبا حضور کرده جواب ویرمدم.

تأدیب { سذ. عر. { « ادب »
 { دن مص. تفعیل } ۱.

ادب و تربیه اوکرتمه، تربیه
 ویرمه: اولادینی تأدیب ایتدی.
 [بومعنی ایله تربیه دهامستعملدر.]
 ۲. مخالف قانون حرکت ایدنلر
 حقنده احکام لازمه نک تطبیق.
 ۳. توبیخ و تکدیر: تأدیب شرعی =
 شرعاً اقتضا ایدن تکدیر، خفیف
 مجازات .

تأدیبا { ح. عر. ۱. ادب و تربیه
 { اوکرده رک ویا اوکرتمک
 مقصدیله. ۲. توبیخ و تکدیر
 ایدهرک .

تأدیبی { ص. عر. ذ: تأدیبیه.
 { « تأدیب » دن سذ. [
 توبیخ و تکدیره منسوب و متعلق:
 مجازات تأدیبیه .

تأدییه { سذ. عر. ج: تأدیبات.
 { اداء » دن مص. تفعیل [
 اوده مه، بوج ویرمه، ادا اتمه:
 بتون بورجلری تأدییه ایتدم.

تار { س. فا. ۱. تل، ایلیک: تار
 { زلف = صاج تلی؛ تارتار =
 تل تل. ۲. طوقومه ده مستعمل
 آرش، بود مقابلی: تار بود.
 || تار عنکبوت = اوروجک آخی.
 = ص. فا. قرا کئق، مظلم:
 شب تار. { « تاریک » ده
 مستعملدر.]

تاراج { س. فا. یغما، غارت،
 { چاپول .

تارامق { قه. با: طرامق.

تارتمق { قه. با: طارتمق.

تارچین { س. با: دارچین.

تارك { ص. عر. } «ترك» دن
{ سف. } اراقان، ترك ایدن،
واز چکن؛ تارك دنيا = دنيا دن
ال چکوب منزوی اولان.تارله { ياخود ترلا. س. } «تارا»
{ مق «دن» } ۱. حسابات
وساژه اکیلن محدود ومعین
طوپراق، مزرعه: بوغداي،
آرپه، پرنج تارله سی؛ تارله بی،
تارله ده ایشلمک. ۲. باغچه نك
بر نوع سبزه ویا چیمک اهلک
اوزره آیرلمش پارچه سی، که
اکثریا اوفاق برسد ویاخندقله
یاخود لوانظه وساژه ایله محاط
اولور: چیمک، سبزه، باغچه
تارله سی. || تارله آچق = خام و
یا چالیق و طاشلیق یری کیریز.
مه ایدوب تارله یه چوپرمک.
|| تارله صیحانی = قیر صیحانی، فاره.
نك یسوک، حرذون. || تارله
قوشی = عر. قنبره دینلن بر
کوچک قوش. || سرغوجلی تارله
قوشی = آلا طورغای، عر. قبه.تارم { س. فا. یوکسک طام وقبه.
|| مج. کوک، سما.تارمار { یاخود تارومار. ص. فا.
} قارمه قاریشیق، طاغنیق،
پراکنده، پریشان: زلف تارمار.
تاره { س. عر. کره، مره، دفعه.
ذ. }
تارّه { ح. عر. برکره ویا بعض
کره، احیاناً. || تارّه بعد
اخری = دفاتله، بربرینی متعاقبدفعه، مکرراً، مره بعد اخری.
{ ایوم استعمال دن ساقطدر. }
تاریخ { س. عر. ج: تواریخ.
{ اصل عر. «تاریخ».«ارخ» دن مص. تفعلیل ۱. بر
وقعه نك وقوع بولدیغی ویا بر
مکتوب و ساژنه نك یازلدیغی
وقت، کون و آی و سنه سی: بو
مکتوبک تاریخی نه در؟ نه تاریخده
یازلمشدر؟ تواریخ مختلفه ایله
ورود ایشدر. ۲. بووقتی تعیین
ایدن رقم و یازی که مکتوب و
ساژنه نك نهایتده ویا ابتداسنده
یازیلیر: تاریخ آتمق. ۳. حر و فنك
جمله سی ویا برطاقی ایجد حسابله
جمع اولندقده مجموعی بروقه نك
سنه سی کوسترن بیت یا مصراع
ویا جمله و ترکیب و بویله بر بیت
ویا مصراعی حاوی قطعه: تاریخ
سویلك. ۴. وقایع ماضیه نك
ضبط و نقل و روایتی فنی و بوفته
متعاقب کتاب: تاریخ یازمق،
تاریخ اوقومق، تاریخ درسی
ویرمک؛ تاریخ عمومی، تاریخ
خصوصی؛ تاریخ قدیم = قرون
قدیمه و قایعنی نقل ایدن؛ تاریخ
متوسط = قرون وسطی تاریخی؛
تاریخ اخیر = قرون اخیر تاریخی؛
تاریخ معاصر = عصر (قرن)
حاضر تاریخی؛ ابن اثیرک،
طبرینک تاریخی؛ کتب تواریخ.
|| تاریخ طبیعی = نباتات، حیوا-
نات، معادن و علم الارضدن
بحث ایدن علم عمومی.تاریخسیر { ص. تاریخی آتلامش،
یازدیغی وقت یعنی
کون و آی و سنه سی قید اولنما-
ش: تاریخسیر بر مکتوب آلم.تاریخی { ص. تاریخی یازلمش، وقت
تاریخی } تخریری قید اولنش:
۸ محرم سنه ۱۳۱۸ تاریخی بحر.
یراقی آلم.تاریخی { ص. عر. ذ: تاریخیه.
علم تاریخیه متعلق:
جغرافیای تاریخی سطح ارضک
احوال ماضیه سنندن بحث ایدن
علم که تاریخه عائد بر جغرافیادر؛
وقایع تاریخیه = تاریخه متعلق
وقعه لر.تاریک { ص. فا. قراکلی، مظلم،
تیره.تاز { س. فا. قوشمه، سرعت.
{ مراد فی اولان «تک» ایله
برلکده و عطف تفسیر صو-
رتنده قوللانیلیر: تک و تاز.تازگی { س. تازه لک، طراوت.
ز.تازنه { یاخود تارزنه ویا تازیانه.
س. طنهور و لاوطه مضرابی،
زخه.تازه { ص. فا. ۱. یکی کسالمش،
تازه } بایاتلامش، بروشمامش،
طری، طراوتلی: تازه شفتالی،
تازه صلاته. ۲. قوری اولیمان،
یشیل: تازه بامیه، تازه اوزوم.
۳. یکی، مجدد، نوحودث: تازه
خبر. ۴. کنج، کورپه: تازه قیز.
تازه لشمک { فل. ۱. تازه اولقی،
تازه لک پیدا ایتک،
کسب طراوت ایتک. ۲.
کنج لشمک، کنجک پیدا ایتک
ویا کنج کبی کوریتک: سمیروب
تازه لشمش.تازه لک { س. ۱. تازه اولان
شیتک یعنی قوری و
بیات اولیمانک حالی. ۲. کنجک،
کورپه لک.

تازەلەمك } ياخود تازه له مك. فته. ۱. تازه ياپمق، تازه لك و برمك، كسب طراوت ايتدير. مك. ۲. يكيلىتمك، تجديد ايتمك، برشيئي تكرر ويكيدن ياپمق: شو نازكەيي تازه ملي.

تازە لىمك } فط. ۱. تازه اولمق، كسب طراوت ايتمك: بو ياغموردن چايرل تازه لىندى. ۲. يكيلىتمك، تجدد ايتمك، تكرر ايتمك: نازكەلر تازه لىندى. ۳. كنجلىشمك: كنديسى سميروب عادتا تازه لىنش.

تازى } س. پك انجه ونجيف بر جنس زاغاركه باشليجه طاوشان آويته بارار. [اصلى فا. اولوب عرب زاغارى ديمكدر.]

تازى } س. ص. فا. عرب، عربى، عرب قوم و جنسىتنه منسوب: اسب تازى = عرب آق: زبان تازى = لسان عربى.

تازيانە } س. فا. ۱. قامچى، قير. باج. ۲. طنبور وامثلى چاغيلرك تالرينه طوقونمغه مخصوص كيمك ويا بوينوز پار. چه سى. [غلا: تازنه. ۳. مج. واسطه، آلت، سبب: تازيانة تشويق.

تازپلامق } فل. تازى كبي قورى وضعيف اولمق.

تاس } د. «ت» ايله باشلار بعض صفتلر باشنه قونوب تاكيد ومبالغه بيان ايدر: تاس تمام = بستون تمام، تام تامنه.

تاس } س. با: طاس.

تاسارلامق } فته. با: تصارلامق.

تاسس } تملشمه و برلشمه وتشكل معناسيله اسماعزده قوللا. نيليور. عريده ايسه «اس» ماده سى تفعل باندن كلز.

تاسع } عب. ۱. تاسعه. طقوزنجى، نهم: باب تاسع، درجه تاسعه. || تاسع عشر = اون طقو. زنجى.

تاسيعاً } ح. طقوزنجى اوله رق، طقوزنجى درجه ده.

تأسف } سذ. عر. [«اسف» دن مص. تفعل] كدر ايمه، آجيمه: بوگا چوق تأسف ايتدم؛ بيان تأسف ايتمك = تأسف ايتديكىنى كوسترمك.

تاسلاق } با: طاسلاق.

تاسمه } ياخود تاصمه. با: تصمه.

تاسه } س. كدر، غم، قايقو، درد، اسف: تاسه چكمك = اسف ايتمك؛ تاسه سنى چكمك = غمى چكمك، قيدنده اولمق؛ تا. سه سى! اونك وظيفه سى مى؟

تاسه سز } ص. غمى، قايقوسز، لاقيد، برشيئي وظيفه ايتز.

تاسه سزلق } س. غمى سزلق، قا. يغوسزلق، قيد. سزلق.

تاسه لائىمق } فل. قايقولائىمق، كدر لىتمك، مغموم ومكدر اولمق.

تاسه لى } ص. قايقولى، مكدر، مغموم.

تأسيس } سذ. عر. ج. تأس. سياسات. [«اس» دن مص. تفعل] تملشديرمه، تمل آتمه، باقمه، قورمه: بر مکتب

تأسيس ايتمك: بناى دولتى تأسيس ايدن. = ج. قورلمش، بايلش ابنيه وداثره لر، مؤسسات: تأسيسات نافعه؛ تأسيسات وقفيه، خيريه.

تأقق } تأقلىق. با: طاقق و تأقق } ساثره.

ناقيه } با: طاقيه.

تاك } تاكيق، تاكلامق. با: طاك وساثره.

تاكيد } صاغلاماشمه و تقويه و تحكيم اولمغه معناسيله لسانعزده قوللا نيليور سه ده، عريده «اكد» ماده سى اصلا تفعل ماده سنندن كلز.

تاكيد } سذ. عر. [«اكد» دن مص. تفعل] ۱. صاغلاماشديرمه، تقويه و تحكيم ايمه. ۲. اولجه يازلوب اجرا اولمىنان ويا جوابى كين محررات رسميه يي تكرر يازمه، تكرر ايمه: تاكيد ايتديلر. ۳. م. نحو عريده بركله يي صاغلاماشديرمغه يارا. يان كله كه اعراجه برنجيسنه تابع اولور: تاكيد لفظى = عين لفظك تكررندن عبارت اولان؛ تاكيد معنوى = لفظى باشقه معناسى مشترك بركله دن عبارت بولنان.

تاكيداً } ح. عر. ۱. صاغلاماشديرمه، تقويه و تحكيميله. ۲. اولجه يازلوب ثمره سى كورلمىنان محررات رسميه يي تكرر ايدهرك، مكرراً: تاكيداً يازديلر.

تالاز } ياخود تالاس س. [يو. دكيزديمك اولان. $\Theta\alpha\lambda\alpha\varsigma$]] $\sigma\sigma\alpha$ دن مأخوذ ظن اولمش

ایسه ده، بعید در. ۱. طالع
موج. ۲. اپک کبی یا ضویوم شاق
شیئٹرک قاریشوب قبارمه سی،
قباریق .

تالان لانتق { یا طلاسلا نمتق .
فل. ۱. (د کیز)
وساثره (طالع لانتق، تموج ایتمک .
۲. (قویونلر) سوری ایله
یورورکن متموج بر صورت کوستر-
مک. ۳. (اپک وساثره) قبارمق .

تالاش { س. با : تالاش، تلاش .
تالامق { فت. یغما وغارت ایتمک .
مر .

تالان { س. فا. یغما، غارت،
چاپول .

تالان { ص. « آلان » صفتنه
اتباعاً قولاً نیلیر : آلان
تالان = قارمه قاریشیق .

تالم { س. عر. « الم » دن مص.
تفعل [کدرلنه، اسفلنه،
تأسف : بوکا چوق تالم ایتدی .

تالی { ص. عر. ؛ : تالیه . [« تلو » .
تالی { دن سف] ۱. صکره دن

کلن، برشیئٹک آرقه سی صره
کیدن، تابع، اخیر، مقدم ضدی :
صنف تالی . ۲. قرآن کریمی
تلاوت و قرأت ایدن، قاری .
۳. مذ. قضیه نک ایکنجی قسمی،
مقدم مقابلی . ۴. ع. ردیف
عسکرینک ایکنجی صنفی، صنف
اخیری : ردیف تالی طابوری،
مقدم طابوری .

تالیف { س. عر. جم : تألیفات .
[« الفت » دن مص.
تفعل] ۱. اوزلاش دیرمه،
باریش دیرمه : آرالینی تألیف
ایتدی . ۲. جم و ترتیب و تدوین

و تحریر ایتمه : بر صرف، برلفت
کتابی تألیف ایتدی . ۳. جم
و ترتیب اولمش کتاب، اثر :
قاموس فیروز آبادینک تألیف دیر .
|| تألیف بین = آرالینی بوله،
باریش دیرمه . = جم. مؤلفات،
آثار : اونک تألیفات عیدیه سی
واردر .

« تألیف » ایله « تحریر » آره سنده
فرق شوردکه : تألیف قریحه دن یازلمیوب
جم و تلفیق و ترتیب اولسان، و تحریر
ایسه قریحه دن یازیلان کتاب حقنده
مستعملدر؛ مثلاً بر صرف ویا لغت
کتابی حقنده تألیف، و صرف مطالعاتی
حاوی بر کتاب حقنده تحریر دینک
اقتضا ایدر . « نظم » ایسه منظوم
آثاره مخصوصدر .

تالیف کورده { ص. فا. تألیف
اولمش، جمع و
ترتیب و تحریر اولمش، مؤلف،
اثر : کافیه ابن حاجبک تالیف کور-
ده سیدر .

تام { د. « تا » یا خود « ط » ایله
باشلار بعض صفتلره کیروب
تأکید و مبالغه بیان ایدر : تام
طاقیر .

تام { ص. عر. ؛ : تامه . [« تمام »
تام { دن سف] ۱. بتون، نقصا.
نسز، اکسیکسز : جزء تام :
معلومات تامه . ۲. مکمل : کامل :
تام انسان . = ح. تمامه یله، بلا
نقصان : تام بر سنه در .

تامل { س. عر. [« امل » دن
مص. تفعل] اطر ایلجه دو-
شونمه، ملاحظه، دوشونوب ط-
شیمه، تدقیق و مطالعه : ایثی ایجه
تامل ایدوب ده او یله قرار ویر-
ملی؛ بلا تامل = دوشونمکسزین .

تاملیس { ص. ایثی اولدن دو-
شونمه یین، ملاحظه
و تفکر ایتمین .

تاملیسز لک { س. دوشونمه ییش،
عدم ملاحظه و
تفکر .

تأمین { س. عر. جم : تأمینات .
[« امن » دن مص. تفعل]
۱. امنیت ویرمه، قورقوسنی
رفع ایتمه . ۲. صاغلاملاش دیرمه،
شک و شبهه بر اقامه : اولادینک
معیشتنی، کندی حالی تأمین
ایتدی . = جم. امنیتی موجب
اولق اوزره کوسترین کفیل،
ویریلن سوز ویا امانت بر اغیلان
آچقه وساثره : تأمینات ویردی،
کوستردی؛ تأمینات آچقه سی .

تأنی { س. عر. [« انی » دن
مص. تفعل] یاواش کیتمه،
یاواش حرکت ایتمه، یاواشلاق،
کیکیمه : بو قدر تأنی ایله ایش
کورلمز .

تأیث { س. عر. [« اث » دن
مص. تفعل] (برلفظی)
مؤث قوللانمه، مؤث صیغه .
سندن کتیرمه : عربی اسماء مؤ
نشه نک عربی صفتلرینی تأیث ایتمک
شرطدر؛ تذکیرو تأیث قاعده لر ی .

تأیسی { س. عر. [« انس » دن
مص. تفعل] آلیش دیرمه،
انسیت ایتدیرمه : بعض حیوانلرک
تأیسی قولایدر .

تاو { س. بلکه فا. « تاب » دن [
۱. ایشلنه جک بر ماده یه
ویریلن حرارت، رطوبت، صلا-
بت وساثره درجه سی، چاغ،
نصاب، قوام : دمیر تاونده
ایشلنیر . ۲. طبع اولنه جق
کاغده، او توله جک چاشیره،
توتونه وساثر شیئلره پوسکور-
دیان صو : تاو ویرمک . ۳.

مجر. سیزلك، طولفونلق : تاو
 لانمق = سميرمك، طولمق، توکی
 دوزلوب پارلامق. || تاوینی قا-
 چیرمق = وقت مناسبتی فوت
 ایتک. || تاوه کتیرمک = لزومی
 درجه ده ایصیتقی. || تاو ویرمک =
 ایصلاقمی، نملندیرمک .

تاوان { یاخود طاوان س. اوسقنک
 یعنی چاتیسنک آنتنه و
 ایچ طرفنه میخلانان تحتہ لکه
 منتظم وسوسلی بویالی بر سطح
 تشکیل ایدوب چاتینک چرکینلکنی
 اورتر و صوٹوقدن محافظه
 ایدر. || آغز طاوانی = طاماق .
 || تاوان باشه چکک، باشه بیلق =
 پک اوتانه جق و مناسبتسز برسوز
 ایشیتکدن محبوب ومتأثر اولق.

تاوانلامق { قه. بر اوویا او طه
 تاوان کچیرمک .

تاواخانه { س. فا. «تالخانه» دن
 ۱. فقرانک تیار محلی،
 مجلاری اولان صحیاق یر. ۲.
 آتشله تسخین ایدیان چچیکک،
 صوبه لی چچیکک، || تاواخانه کبی =
 قارمه قاریشیق، آلت اوست،
 غیر منتظم .

تاواسامق { فل. اصلی : تاو
 صاومق] تاوی
 کچمک، رواج ورغبتنه ویا کرمی
 وانهما کنه خلل کلک. صوٹومق :
 بازار تاوسادی .

تاوالاتمق { قه. تاو ویردیرمک،
 صو سیردیرمک،
 ایصلا تیرمق : توتونی، کاغدی
 تاوالاتیکز می ؟

تاوالاتمق { قه. تاو ویرمک، لزومی
 درجه ده ایصیتقی
 ویا نملندیرمک : دمیری، کاغدی

توتونی تاوالاتمق .
 تاوالاتمق { قه. تاوه کتیر-
 مک، سمیرتمک،
 (حیوانی) طولفون و توکی
 دوز کون برحاله کتیرمک : چایر
 حیوانی تاوالاتمق .

تاوالاتمق { فظ. ۱. تاوه کتیر-
 مک، لزومی درجه ده
 تسخین ایدلمک، قوامه کتیرمک :
 دمیر ایشلمک ایچون تاوالاتمق
 اقتضا ایدر. ۲. ایصلاقمی، نملنک
 اوستنه صو سیریک : کاغذ طاو-
 لاتمقجه باصلماز. ۳. مجر. سمیرمک،
 طولمق، توکی دوزلوب پارلامق :
 اک ضعیف حیوان دخی چایردن
 تاوالاتمق .

تاوالاتمق { س. با : طاوله .

تاوالاتمق { ویا تاوولو. ص. ۱. تاوینی
 بولش، قوامنه کلش،
 لزومی درجه ده ایصیتش ویا
 ایصلاقمش : تاوالاتمق، توتون،
 کاغذ. ۲. مجر. سمیز، طولفون.
 تاوالاتمق برآت .

تاوه { س. ۱. باغ اریدوب بالیق
 وکوفته کبی شیلر قیزارغنه
 مخصوص یاصی واوزون قولبلی
 مطبخ آلتی. ۲. تاوه ده پیشمش
 یمک : جکر تاوه سی، بالیق تاره سی .
 ۳. بعض معدنیاتی اریتد کلمری
 اوزون صایلی آلت : قورشون
 تاوه سی. ۴. کبرج قاریشیدرقلری
 بیوک تکنه : کبرج تاوه سی. ۵.
 طوزله ده دکیز صوینی چکوب
 تبخر ایشیدر کلمری اولسکارک
 بهری : طوز تاوه سی. || قویروغنی
 تاوه صاپنه چویرمک = تأدیب
 ایتک.

تأویل { سذ. عر. ج : تاویلاوت.
 [« مال » دن مص.
 تفعیل] معنای ظاهر بسندن بشقه
 بر معنی ایله تفسیر ایته : مجرم
 موجب اتهام اوله جق سوزلرینی
 شمعی تاویله قالدیشیور .

تأهل { سذ. سر. ج : تأهلات.
 [« اهل » دن مص.
 تفعل] اولنمه، تزوج، اولنوب
 او بارق صاحبی اوله : او هیچ
 تأهل ایتدی .

تأیید { ص. عر. ۱. تأییه. [« توبه »
 دن سف.] توبه ایدن،
 توبه کار : تأیید اولمق .

تأیید { سذ. عر. [« اید » دن
 مص. تفعل] قوتانمه، صا-
 غلاملاشمه : انسان معلومات تأید
 ایتدی .

تأیید { سذ. عر. ج : تأییدات.
 [« اید » دن مص. تفعیل]
 قوتلندیرمه، صا غلاملاشدیرمه،
 تأکید ایته : بوخبر اولسکی، مسمو-
 حاتی تأیید ایدیور. = ج. معا-
 ونت، یاردم : تأییدات الویه .

تأیب { س. فا. صیتمه، جا. ذ. || تب
 زده = صیتمه به طوٹلش.
 || تب لرزه = صیتمه دیرمه سی .

تأیبعه { سذ. ج. عر. [« تبع »
 اسم خاصنک جمیدر.]
 اسکی ین ملوک .

تبادر { بردن بره ذهنه کلک
 [« مناسیله قوللانلر وار
 ایسه ده، « بدور » ماده سی اصلا
 تفاعل باندن کلدیکندن یا کیشدر .

تبادل { بودخی دیکشمه و ترامپه
 [« مناسیله قوللانلش ایسه-
 ده، « بدل » ماده سی تفاعل
 باندن اصلا تصریف اولنمدیفندن،
 مبادله دیملی .

تبار { سذ. عر. هلاك، محاوله .
تبار { س. فا. صوى، نسل، نسب:
تبارك { عربى. مبارك ايتسين
تبارك { معنايله دعا تعبيرى او-
لوب، لفظه جلال ايله برلكده
قوللا تيلير: تبارك الله! = الله
مبارك ايتسين، ماشاء الله!

تباشير { سذ. عر. ۱. مژده،
تباشير { بشارت. ۲. هر شيك
قدومنى خبر ويرر كچى اولان
اوائلى: تباشير صبح = صباحك
يكي آچلغه باشلاديني وقت، اوائلى.
تباشير { س. فا. (تر. زبازدى:
تباشير { تبشير} ۱. كيرچ و آلچيدن
دها يوشاق و خاص معروف بر
بياض ماده كه سياه تخته لوحه سى
اوزرينه يازى يازمقده دخى
قوللا تيلير. ۲. مذكور تخته
اوزرينه ويا عادى تخته وديواره
يازى و رقم يازمغه مخصوص و
قورشون قلمى كچى مستعمل تباشير
پارچه سى. || اتمكچى تباشيرى =
چنكانه بورچى. || تباشيره پينير
باقيشلى = اوافق برشيدن منفعت
بكلين، حرص؛ دقتسز. و مجر.
شاشى. || تباشير تخته سى = تباشيره
يازمغه مخصوص سياه تخته.

تباعد { سذ. عر. «بعد» دن مص.
تباعل { تفاعل } اوزا قلاشمه، بر-
برندن اوزاق دوشمه.
تياه { ض. فا. محو و خراب اولمش،
تياه { مضمعل: او آدم عشرتدن
تياه اولدى. = س. فا. محو،
خرابيت، اضمحلال: قار تياهنه
سبب اولدى.
تباين { سذ. عر. جم: تباينات.
تباين { «بين» دن مص. تفاعل }

۱. ايكي شى * آره سنده كى تضاد
و بربرينى جرح ايمه: بوكتابك
مندرجاتى آره سنده تباين واردر.
[مباينت دها مستعملدر.] ۲.
مشترك بر رقله تقسيمى ممكن
اوليان ايكي رقم آره سنده كى
مناسبت ۷ ايله ۹ كچى .

تجليل { س. عر. «يجل» دن مص.
تجليل { تفعيل } بيومه، آغرلامه،
تعظيم، تكريم. [بو معنى ايله
«اجمال» قوللا تامملى، ياكليشدر.]
تيجر { سذ. عر. «بجر» دن مص.
تيجر { تفعيل } بر شيك ايچنه
طالبه، يك دريك وارمه، كنهه
يتيشمه: علوم و فنونده تجر
ايدنردندر.

تبخار { سذ. عر. جم: تبخرات.
تبخار { «بخار» دن مص. تفعيل }
۱. بوغولانه، بوغويه تحول
ايمه، (صو) قاينا بوب بوغو
اولمه، آغمه: دكيز صولرى
صيحاقدن تبخرايدوب بلوطلرى
تشكيل ايدرلر. ۲. توتسيلنه.
[هرنه قدر اساساً بخار و بوغو
معناسنى متضمن ايسه ده، بوبادن
عريده يالكز بوايكنجى معناه
كلير، كه بزجه استعمالى نادر و لزو-
مسزدر.]

تبخير { سذ. عر. «بخار» دن مص.
تبخير { تفعيل } ۱. بوغو چيقارتمه،
قاينا دوب بوغويه تحويل ايمه:
صوبى تبخير ايتدى. ۲. توتسيلنه.
۳. بعض بولاشيق اشياينى علل
سارينه نك اوكنى آلتق اوزره
(نه نوو) ماكنه سندن كچيرمه .

تبخيل { سذ. عر. «بخل» دن
تبخيل { مص. تفعيل } برينه خست
وناكسلك عزو واسنادى . ذ.

تبدل { سذ. عر. جم: تبدلات.
تبدل { «بدل» دن مص. تفعيل }
دكيشمه، بشقه حال و صورت
كيرمه، تغير، تحول: بو سواقق
بسدتون تبدل ايمش؛ بوا سكله نك
بتون مامورلرى تبدل ايتدى.

تبديل { سذ. عر. جم: تبديلات.
تبديل { «بدل» دن مص. تفعيل }
دكيشديرمه، بشقه بر شكل و
صورت قويمه، تغير، تحويل:
تبديل مسلك، تبدل قيافت،
تبديل مكان، تبدل لسان ايتك.
|| تبدل هوا = صحتجه كوريلن
لزوم اوزرينه هوا سى دها اينى
برمحله نقل مكان ايمه: تبدل
هوايه كيتدى؛ تبدل آب و هوا
ايچون اذن آلدى.

تبديل { ص. «آف البيان لفظ
تبديل { عربيدن مأخوذ } منكر
بر قيافته و كيم اولديغنى
بللى ايتكسزىن كزن: تبدل
چيتمشيدى؛ تبدل كز يوردى.
= س. متكرراً كزوب ضبط
وربطه باقان مأمور، پوليس
خفيه سى. || تبدل خصكىسى
= اصطلح عامره سايسلرينك
باشى.

تبديل { ح. عر. دكيشديره رك،
تبديل { دكيشديرمه صورتيله:
فلانه تبدلاً اوچنجى رتبه دن
مجيدى نشانى ويرلدى = معنى جائز
اولديغى دردنجى رتبه سى يرته.

تبدير { سذ. عر. جم: تبديرات.
تبدير { «بذر» دن مص. تفعيل }
طاغيتمه، سرپمه، اسراف: مانى
تبدير ايتدى.

تبر { س. فا. ۱. بالظه، فأس.
تبر { ۲. بعض درويشلرك طا.

شیدقلری هلال رسمنده و بر
صاپه یکیرلمش آلت چارحه وسلاح.
{ سنذ. عر. توز حالنده آلتین
تبر } ویا علی الاطلاق آلتین کو-
پله سی.

{ سنذ. عر. با: تبری.

{ سنذ. عر. «برد» دن مص.
تبرد } { تفعل } صوتومه: تبرد ایتک
صوتومق. [اصل عرییده معنا-
سی صوتوق صویه کیرمکدر.]

{ سنذ. فا. ۱. بالظه ایله
تبردار } { مسلح عسکر ویا خدمه،
بالظله نفر: تبرداران طائفه سی.
۲. تبر دیتلن ودرویشلر طرفندن
قوللانیلان اوجی هلال رسمنده
بالظنه ی حامل آدم.

{ سنذ. عر. جم: تبرعات.
تبرع } { «بروع» دن مص. تفعل }
بلا مجبوریت وکندی رضاسیله
ویرمه، وقف وخیراهه اموال
ترکی: فلان مالی وقفه، جامعه
تبرع ایتدی.

{ ح. عر. بلا مجبوریت و
تبرعا } { کندی آرزوسیه ویره-
رک: فلان مالی تبرعا مکتبه
براقندی؛ تبرعا للوقف ترک
ایلدی.

{ سنذ. عر. «برکت» دن
تبرک } { مص. تفعل } یمن وبرکت
عد ایتمه، اوغور صایمه: ماماویه
زماننده قسطنطنیه یه سوق
اولنان سریه مسلمین حضرت
خالد بن ایوبی مجرد وجودیله
تبرک ایتک ایچون کتیرمشلردی.

{ ح. عر. یمن وبرکت عد
تبرکا } { ایده رک، اوغور صایه-
رق: تبرکا ایشه جمعه کونی
باشلانلدی.

{ سنذ. عر. «براء» دن
تبری } { مص. تفعل } اوزا قلاشمه،
اوزاق طورمه، چکلمه، تولی
مقابلی. [بعض طارق و منذاهب
اصحابی اهل بیت نبوی یه غدر
ایدنلره لعن و نفرین ایتک
خصوصنه بونای ویررل.]

{ سنذ. عر. «برودت» دن
تبرید } { مص. تفعل } ۱. صوتومه،
صوتوقلفنی آرتیرمه: صوتی قارله
تبرید ایتلی. ۲. محب. منا-جاتی
کوشتمه، محبتی آزاتمه، صوتومه:
بو معامله سی بنی کندیسندن
تبرید ایتدی.

{ سنذ. عر. جم: تبریکات.
تبریک } { «برکت» دن مص. تفعل }
یکی برشی ایچون مبارک اوله
دیه دعا ایتمه ویا شایان تقدیر بر
ایش ایچون صاحبنی تحسین ایتمه:
دنیا یه کن اوغلکنزی، کریهه-
کزک نکاحنی، عید سعیدکنزی
تبریک ایدرم؛ بو ایشدن طولانی
حقیقه شایان تبریکسکر؛ بو
ایشکز تبریکه شایاندر؛ عرض
تبریکات ایدرم.

{ سنذ. عر. [اصلی: تبره.
تبرییه } { «برائت» دن مص. تفعل }
۱. برینی برشبهه وقباحتدن
بری ایتمه، مدخلی اولدیغنی اثبات
ایتمه: محکمه کندیسنی تبریه
ایتدی. ۲. بورجدن قورتارهه.
|| تبریه ذمت ایتک = ایلدیشی
اولدیغنی اثبات ایتک، بری الذمه
چیقمق.

{ سنذ. عر. دفع، تسکین: نزاعی
تبیس } { تبیس ایتک.

{ سنذ. عر. «بسم» دن
تبسم } { مص. تفعل } کولسمه: تبسم

ایتمک = کولسمک.

{ سنذ. کوچک سینی، برایی
تبسی } { کشیلمک یمک، عشرت و
مزه طاققری، قوهه فچجانلری،
چای وشریت طاققری وسائر
بوکی شینلر وضعنه مخصوص
یاصی و آزکنارلی مختلف الشکل
قاب: یمک تبسیسی، قوهه تبسیسی
وسائر. || تبسی قورومق = بزم
عشرت ترتیب ایتک.

{ فل. فا. صیتمه
تبسیرمک } { دیمک اولان «تب»
دن } [صیچافدن و صیتمه دن طو-
داقلر قبارومق.

{ فت. «تبس» دن }
تبسیمک } { تبس ایتک، دفع و
تسکین ایتک.

{ فط. دفع و تسکین او-
تبسیمک } { لفق: یانغین تبسیندی.

{ سنذ. عر. جم: تبشیرات.
تبشیر } { «بشر» دن مص. تفعل }
مژده ویرمه، باعث ممنونیت بر
خبر تبلیغی: سزی تبشیر ایدرم؛
بو خبری کندیسنه تبشیر ایتدم.

{ سنذ. عر. جم: تبصبصات.
تبصبص } { «بصبصه» دن مص.
تفعل } [آلچاقچه یالوارمه، تملق:
تبصبص ایتک.

{ سنذ. عر. «بصر» دن
تبصر } { مص. تفعل } دنقله باقوب
کنهنه وارمه.

{ سنذ. عر. «بصر» دن }
تبصره } { انسانک فراستی آر-
تیروب ماهیت اشیا ی آکلامغه
آلت اولان قوت.

{ ح. عر. تابع اوله رق، او-
تبعا } { یه رق، تبعیت ایده رک.

{ سنذ. جم. عر. [فد: تابع]
تبعه } { بر دولتک تحت حکمنده

بولنان اهالی : فرانسه تبعه سی، تبعه دن = عثمانلی تابعیتده بولنان. [لسانزده بعضاً مفرد کبی دخی قوللائیلورسه ده، اکثریامفردی « دن » ادا تیله افاده اولنور: فرانسه تبعه سندن بر آدم.]

تبعیت { سئ. عر. } اصل لغت عربیه اولمیوب، تیخ صفتنه یاء مصدریت علاوه سیله تشکیل اولمشدر. [تابع اوله، اویمه، پیروک : او فلانہ تبعیت ایدیور .

تبعیه { ح. عر. غا. } او بهرق، تابع تبعیه { اولهرق، پیروک ایده. رک : او قاعده به تبعیه .

تبعید { سئ. عر. } [بعد دن ص. تبعید { تفعلیل } اوزاقلاشدیرمه، اوزاغه سورمه، دفع ایتمه .

تبل { س. قیوریم، قات، بورشوق. تبل { س. سئ. عر. } « بور » دن تبل { مص. تفعل. لغت مولده } بللورلشمه، بللور کبی منتظم صورتده طوگمه : تبلر ایتمک .

تبلش { س. } [و غا : تبلرش] تبلش { بر برینه کچمش، قاریشمش، قارمه قاریش. } تبلش اولوق = برینه حارض اولوب متماداً تصدیع ایتمک .

تبلیغ { سئ. عر. } تبلیغات. تبلیغ { « بلوغ » دن مص. تفعلیل } یتیشدیرمه، ایریشدیرمه، کورمه، نقل و ایصال : بو خبری، سلاممی تبلیغ ایله؛ دولت متبوعه سی طرفندن ایده جک بعض تبلیغاتی وارددر. || حق بر مذکره یی ویا اعلامی علاقه دارانه ایصال ایتمه .

ترب { سئ. عر. } « بنو » دن تلبی { مص. تفعل } اوغلغه قبول ایتمه، آخرت اوغلی تخاذ ایتمه : فلانی تبنی ایتمشیدی .

تبول { سئ. عر. } « بول » دن تبول { مص. تفعل } ایشمه، صو دوگمه. || ط. تبول حماضت، تبول دم، تبول سکر، تبول قیغ، تبول معسل = دراره تغیر کتیرر امراض مختلفه .

تبوب { سئ. عر. } « باب » دن تبوب { مص. تفعلیل } با بلره تقسیم ایتمه . ذ.

تبه { ص. فا. با : تباہ . تبیان { سئ. عر. } آجیق افاده و تبیان { بیان ایتمه . ذ.

تبین { سئ. عر. } « بیان » دن تبیین { مص. تفعلیل } میدانه چیقمه، کورینوب آکلاشله، ثبوت بولمه، دیگر دلیل و اثباته محتاج قالامه : اونک برائی ویا ذی مدخل اولدیغی تبین ایتمدی. [اکثریا محکمه تدقیقاتی اوزرینه قوللائیلیر.]

تبیض { سئ. عر. } « بیاض » تبیض { دن مص. تفعلیل } ۱. بیاضلاتمه، آغارتمه . ذ. ۲. (بر مسوده نی) بیاضه چکمه، تمیز اولهرق صورتی آلمه، استسناخ ایتمه. [بو ایکنجی معنی عربیده اولمیوب، بزم کتابتیک بیضه ایجادندن چیقمشدر. تمیزه چکمه دینسه ده ایدر.]

تبین { سئ. عر. } « بیان » دن تبیین { مص. تفعلیل } آجیق افاده و بیان ایتمه . ذ.

تبدیر مک { فت. ۱. } شدله برندن تبدیر مک { اوینا دوب آتمق،

فیلاتمق : آتیلان طوپک شدتی رافده کی شیشلری تبدیردی . ۲. کری به پوسکورتک، شدتله کری به چکلسمنی موجب اولوق : بو باروت تفنکی تبدیرر .

تپر تمک { تپر تمک . با : دپر تمک . وسائره .

تپشمک { فش. ۱. } (حیوانلر) تپشمک { بر برلینه چفته آتمق، اورشتمق . ۲. نزاع، فاواغایتمک، خرلاشتمق، بر برینی چکمه مک . تپسک { با : تبه مک .

تپک { فت. } (حیوان) ۱. چفته آرت آیاقله اورمق : ساییسی آت تمپش . ۲. مج. قیتمی بیلمه مک، اله کچن نعمتک قدرینی آکلما. مق : سعادتتی، نعمتی تبدی. = فل . ۱. (اسلحه ناریه) بوشا. نیرکن کری به چکمه مک : بو تفنک چوق تپر . ۲. کری دونمک، نکس ایتمک، یکیدن ظهور و اشتداد ایتمک : صیتمه، یاره تبدی. || حورا تپک = اوینامق رقص ایتمک .

تپه { س. } [غا : تکمه] حیوانک تپه { آرت آیاغیله اورمسی، چفته، لکد، رفا س : تپه اورمق، آتمق؛ تپه آلتنه آلمق = آیاق آلتنه آلوب تپه اورمق. || تپه کچه = طوقو. مقسزین یالکز دو کیکله یابدق لری قبا کچه، قار کچه سی، دیک .

تپندیر مک { فت. } زیاده قیز تپندیر مک { دیروب حدتدن تپنه سنی موجب اولوق .

تپسنگو { یا تپسکی . س. ۱. } قالین تپسنگو { قالتاق بلله سی . ۲. اسکی

اگر قولانی. (اسکی ترجمہ وہ
 قلاتاغہ تینگو آغاجی دیرل.)
 تپمک } فل. ال و آیاقرینی او.
 رهرق و یرہ چارپهرق
 صیچرامق، حدتدن کنندی
 یردن یرہ آتہرق چیرہتمق .
 تپمہ } س. ال و آیاقرینی اورہرق
 صیچرامہ، حدتدن کنندی
 یردن یرہ اوروب چیرہتمہ .
 تپہ } یادہ. س. ۱. تومسک یر،
 کوجک طاغ، تل : اووئک
 اورتہ سندنہ بر تپہ وار ایدی؛ بر
 سرہ تپہل اوزانیوردی. ۲.
 اوج، ذروہ، بر شیٹک اک یو.
 قاریسی، بالا: طاغک تپہسی؛
 منارہ نک تپہسنہ چیقمق. ۳.
 انسان و حیوان باشنک اوجی،
 اک اوستی: تپہسنہ اوردی. ۴.
 بعض طپورک باشلری اوستندہ کی
 قبا و طوب نوک، خو تو ز کبی
 سوس: بو قوشک کوزل تپہسی
 واردر. || تپہ آتمق = او فکھ لئمک.
 || آجی تپہدن چیقمق = چوق
 آجی چکمک. || تپہ اوستی = باش
 آشاغی، سرنکون. || تپہسی او.
 ستی دونمک = رجعت قہقریہ ایله
 رجوع ایتک. || تپہ جامی = تاوان
 وقبہ دن آیدینلق و یرن باجہ.
 || تپہ دن طیرناغہ = باشدن آیاغہ،
 سرتابا. || قان تپہ یہ صیچرامق =
 زیادہ حدت ایتک. || تپہ کوزہ
 یوقاری باقان.
 تپہ جاک } س. کوجک تپہ .
 تپہ لئمک } یادہ لئمک . فتہ . ۱.
 اہلاک ایتدیرمک . ۲.
 دوکدیرمک .
 تپہ لک } یادہ لک . س. قاغوق
 و فس کبی باشہ کیلن

شیٹک تاپہسنہ دیکیلن دوکھ
 ویا پافتہ کہ اکثر یا صیرمہ و اینجی
 ایله طونامش اولور .
 تپہ لئمک } یادہ لئمک . فتہ . ۱. اہلاک
 ایلک . (اصلی تپہسنہ
 اورہرق اولدیرمکدر.) ۲. اینجہ
 دوکک .
 تپہ لمہ } س. ۱. اولدیرمہ . ۲. اینجہ
 دوکھ .
 تپہ لمہ } ص. ۱. تپہ تشکیل ایدہ.
 جک صورتدہ اولدیرمش،
 طوروقلو، طوروقلامہ، مالا
 مال . ۲. تومسک ، اوبک، طا.
 شقین، یغین .
 تپہ لئمک } یادہ لئمک . فحہ . ۱. اولد.
 یرلک . ۲. دوکک . =
 فل. آرقہ اوستی یا توب ایکی یانہ
 چالامق، چیرنوب طوروق .
 تپہ لی } یادہ لی. ص. باشندنہ
 قبا و طوب نوک، خو طوز،
 سرغوج کبی بر سوسی بولنان
 (قوش) : تپہ لی طاوق .
 } یاخود تپہ . س. یاغارکن
 } سیس کبی اورتہ لئی قپایان
 یک صیق قار: تپہ یاغیوردی؛
 تپیدن کوز کوزی کورمہ یوردی .
 تپیر } س. فا. «تپکیر» دن غلا.
 قیل اک .
 تپیر لئمک } فتہ. اینجہ الہمک .
 (اصل معناسی: قیل
 الکلہ الہمک اولہ جقدی.)
 تپیر } سذ. عر. [«تبع» دن
 تصابع } مص. تفاعل] بلا فاصلہ
 بر بری آردندن کلہ، تعاقب؛
 تتابع اضافات = بر قاچ اضافتک
 بلا فاصلہ تعاقبی، کہ منافی فضا.
 حتردر .
 تپیر } سذ. عر. جم: تابعات.
 تدبع } [«تبع» دن مص. تفعل]

بر شیٹک آرقہسنہ دوشوب هر
 طرفنی آراشدیرمہ، آرقہسنی
 بر اقیہرق اطراطلیحہ تدقیق و
 تحقیق ایتہ : ادبیات عربیہ دہ
 چوق تابعی واردر؛ تبعاتلہ
 اشتغال ایدر. (باشلیجہ علوم
 و تألیفات حقنہ مستعملدر.)
 تپترہ } یاخود کترہ. س. بز طوقور.
 کن پنوغنی چریشلدر کبری
 بیاض ساقر، کپترہ، یبانی اژدر
 دیکنی .
 تپترہ مک } با: دپترہ مک .
 تپتسیمک } با: تیکسیمک .
 تپتمہ } سذ. عر. جم: تلمات «تمام»
 دن مص. تفعلیل. ایکنجی
 «ت» نک ضمیله غلطدر.] بر
 شیٹک نقصانی اکمال ایدن ویا
 اکمال ایچون علاوه اولنان شی،
 بر شیٹک مکمل اولمسیچون وجودی
 شرط اولان شی: بو جالفی دہ
 طاقک تمہ سیدر؛ یا پیلہ جق ایش
 تتامیلہ یا بلیدر .
 تپتمہ } سذ. عر. [«تمام» دن
 مص. تفعلیل] تماملامہ، پتیرمہ،
 اکمال. [«تمام» دہا مستعملدر.]
 تپیر } سذ. عر. [«تاج» دن
 تصویح } مص. تفعلیل] تاج کیمہ،
 کندی باشنہ تاج قویمہ، آوروپا
 حکمدار لرینک قعود لرینی متعاقب
 علناً و رسماً تاج کیمہ آیین
 و آلا لیری: روسیہ ایمپراطور.
 لری تتوج رسمی موسقوہ دہ
 اجرا ایتکی عادت ایدنمشلدر.
 تپتویح } سذ. عر. [«تاج» دن
 مص. تفعلیل.] تاج
 کیمدیرمہ، برینک باشنہ تاج قویمہ .

تیز } ص. تیز مزاجی، خوئیز،
تیز } یاناز، تنکدک، خدمتی زور
ایدیلیر، زور ممنون اولور،
مشکل پسند : خسته لغنده چوق
تیز اولور .

تیزلک } س. تیز مزاج، خوئیز-
لق، تنکدلاک، مشکل
پسندلاک : اونک تیزلکی چکمز؛
خسته لغنده برتیزلک چیقاریر .

تیزلیمک } فل. تیز مزاج و خو-
ئیز اولوق، مشکل
پسندلاک ایتمک، برشیء بکنمز
ورشیئدن ممنون اولماز برحاله
کلاک : بو آدم نه قدر حلیم ایسه
خسته لغنده او قدر تیزلیمیر .

تلیک } ص. ۱. جابق طاورانیر،
تیز حرکتلی، جست و
چالاک : پک تلیک آدمدر؛ تلیک
طاورانمق . ۲. نازک، ظریف :
تلیک ایش .

تلیک } س. تفنک و طبانجی بی بو-
شاعق ایچون چکیان و
قالدیریلان زنبورک : تفنک
تلیکی؛ طبانجی نیک تلیکی چکمک .
|| اوست تلیک = تفنک و طبانجی
زنبورک نیک چکامک او زره یوقاری
پردیه قالدیرلمی : تفنکی اوست
تلیکده طور یوردی؛ مج. افراط
حالده، آتش آلفه مهیا برحالده .
|| تلیکی بوزمانمق = هیچ قلدانما
مق، تلاش ایتمک .

تلیکک } س. سرعت حرکت، چا-
بق طاورانمه، جستک،
چالاکلاک : بویله ایشلرده بر آز
تلیکک لازم .

تلیگی } ص. سولرکن «ت» حرفنی
دیلنده تکرار ایدن پیه،
بوصورتله لکنتی اولان .

تلیک } سذ. عر. [ثبات] دن
تلیت } مس. تفعل [ثبات کوستر-
مه، طیانه . ذ .

تلیب } سذ. عر. [ثقب] دن
تلیب } مص. تفعلیل [دلّه، دلیک
آجه . ذ .

تلیت } سذ. عر. [ثقل] دن
تلیت } مص. تفعلیل [آغرلاتمه،
آغرلنی آتیرمه . ذ .

تلیث } سذ. عر. [ثلک] دن
تلیث } مص. تفعلیل [۱. اوچه
ابلاغ و یا تقسیم . ۲. شرابی بر
ثلث تیخز ایدمه چک قدر قاینامه .
۳. اقایم ثلثیه یعنی الوهیتک
حاشا اوچ عنصر دن مرکب
اولدیغنه اینانمه : اهل تلیث،
اصحاب تلیث = اقایم ثلثیه
اینانان خرسینانلر .

تلیسه } سذ. عر. و. صرف عر-
تلیسه } بیده مفرد ایله جمع آره-
سندله اوله رق ایکی شخصه دلالت
ایدن صیغه که (ان) و (ین)
حرف لایله ختام بولور .

تلیج } سذ. جر. عر. فد : تاجر .
تلیج } با : تاجر .

تلیجرب } یا خود تجاریب . سذ. جر.
تلیجرب } عر. فد : تجر به . با :

تلیجارت } سذ. عر. ۱. محصولات
تلیجارت } ارضیه و معمولات صنایع
عیه و سائر امول مختلفه بی بر
یردن دیکر بر یره نقل و یا عین
یرده حفظ ایدمه رک ایکی مملکت
و یا ایکی موسم و زمان آره سندله کی
فیآت فرقتدن استفاده ایتمه،
بازرکانلق : تجارت ایدبور؛ تجا-
رتله مشغولدر . ۲. معاملات تجا-
ریه دن ایدیلن استفاده، تمتع :

بوسنه ذخیره دن خیلی تجارت
ایتدک . — ترکیبات عربیه ده
«تجاره» صورتسده ده قوللا-

نیلیر : لاجل التجاره از میره
کیتدی . || تجارت و نافع نظارتی
= امور نافع ایله امور تجاریه تک
طرقنی تهمله سمی ایدن دائره
دولت . || تجارت مکتبی = تجارتک
متوقف علیهی اولان علومک
تحصیلنه مخصوص مکتب . || تجا-
رت محکمه سی = تجار دعاویسنک
رؤیتنه مخصوص محکمه .

تجارتگاه } س. ص. فا. (عر. تجارت
تجارت) = م . فا. گاه = محل
تجارت محلی، تجارت اجراسنه
الویریشلی یر : از میر کوزل بر
تجارتگاهدر، تجارتگاه بر
اسکله در .

تجارتلی } ص. ۱. تجارتی اولان،
تجارت اجراسنه الویر-
یشلی : بو ساحلده کی قصبه رک
جمله سی تجارتلی یرلدر . ۲.
تجارت براقیر، تجارنه الویریشلی،
تمتعلی، استفاده لی : ممالک عثمانیه-
نک اکثر محصولاتنی چوق
تجارتلیدر .

تجاری } ص. عر. ذ : تجاریه .
تجاری } تجارت و تجاره و بازر-
کانلره منسوب و متعلق : امور
تجاریه، معاملات تجاریه .

تجاسر } سذ. عر. [جسارت]
تجاسر } دن مص. تفاعل [جسا-
رتلغه، جرأئله : بو ایشه تجاسر
ایتدم . [اجتسار] کبی .

تجالس } بجانست معناسیله قوللا-
تجالس } نیلیورسه ده، عربی
اولیوب، بجانست دخی مقصدی

افاده كافي اولديغندن، ايجادنده مجبوريت بو قدر.

تجاوز { سذ. عر. ج: تجاوزات. }
 { «جواز» دن مص. تفاعل }
 ۱. اوت سنه چكمه، آشمه، آلامه: آلتش ياشني تجاوز ايتمشدر؛ حدودي تجاوز ايتدي. ۲. حدی چكمه، تعرض، بشقه سنك حقه نطقه: سز تجاوزده بولند يكر؛ تجاوز ابدن حقسزدر. ۳. چكمه، مسابقت قرانمه، دها ايلري وارمه: ياريشده او جله سني تجاوز ايتدي. ۴. ديك بر دولتك حدوديني مرورله اولكده سنه كيروب حرب ايتمه، تعرض، تدافع ضدی: طرفيندن خانغيسي تجاوز ايتدی؟ اعريده عفو و مسامحه معناسني دخي بيان ايدوب: «تجاوز الله عن سيئاته» دعاسنده بو معنی ايله مستعملدر.

تجاوز كارانه { ص. فا. تجاوز و تعرضه واقع او- لان: تجاوز كارانه حر كاتده بولندي. }

تجاوزي { ص. عر. ذ: تجاوزيه. }
 تجاوز وتعرضه منسوب ومتعلق: حر كات تجاوزيه ده بو- لندی؛ تدافعي وتجاوزي اتفاق عقد ايتدیلر.

تجاهل { سذ. عر. [«جهل» دن مص. تفاعل] ييلز كي كوسترمه، يالاندن ييلز لكه كلك. د. تجاهل العارف = معلوم اولان شيئي بر نكته ادبيه مبنی غير معلوم كوسترمكدر.

تجبر { سذ. عر. [«جبر» دن مص. تفاعل] كبر وجبروت پيدا ايتمه.

تجبير { سذ. عر. [«جبر» دن مص. تفاعل] جبر. قيريق ويا حقيق كيكي تعمير ايتمه: تجبير عظام.

تجدد { سذ. عر. [«جد» دن مص. تفاعل] يكيلمه، يكي اولمه، تازه لئه: موسم بهارده طبيعت تجدد ايدر.

تجديد { سذ. عر. [«جد» دن مص. تفاعل] يكيلته، يكي ايتمه، تازه لئه: ائوابني تجديد ايتدي. || تجديد هوا = اوطنك هواسني دكيشديروب تازه لئه.

تجذير { سذ. عر. [«جذر» دن مص. تفاعل] ر. برعدك جذريني چيقارمه، جذريني بولوب آلمه.

تجربه { سذ. عر. ج: تجارب. }
 { «جرب» دن مص. تفاعل }
 دنه مه، صنامه، آزمايش: تجربه ايتك = دنه مك؛ تجربه قلم = قلمی دنه مه، آزمايش خامه.

تجرّد { سذ. عر. [«جرد» دن مص. تفاعل] ۱. صوتيه، چبلاق وعاری اولمه. ۲. هر شيئدن بوش و تهی اولمه. ۳. كافه علائق و ماسوادن كچوب جناب حقه انتساب: ارباب تجرد. ۴. او- لغيوب مجرد ياشامه. || بنا. تجرد اوراق = ياپراقلك دوكلسي.

تجرع { سذ. عر. [«جرع» دن مص. تفاعل] جرعه چكمه، برنفسده تكلفه صوتي اچمه.

تجريد { سذ. عر. [«جرد» دن مص. تفاعل] ۱. صوتيه، تعريه ايتمه. ۲. بر طرفه طوتمق، آير مق. ۳. ماسوایي قلب وذهندن اخراج و تبعيله جناب

حقه ربط قلبايتمه: اهل تجريد.

تجریم { سذ. عر. [«جرم» دن مص. تفاعل] برندن جريمه آلمه، جزای نقدی به وزيانه اوغرايمه: كنديسي تجريم ايتدیلر. [لغت مولده صفتيله بومعنايه كلوب، معانی اصلیه عرييه سي بشقه در.]

تجزیه { سذ. عر. [«جزء» دن مص. تفاعل] تجزی ديمه ملی. [اقسامه انقسام ايتمه، اجزايه بولنه، طوغرايمه، اوفالنه. }

تجزیه { سذ. عر. [«جزء» دن مص. تفاعل] اقسامه تقسيم ايتمه، اجزايه بولمه، طوغرايمه، اوفالته: بر جسمی تجزیه ايتك.

تجسد { سذ. عر. [«جسد» دن مص. تفاعل] جسد و جسم وجود پيدا ايتمه، گوگده لئه: رحمة جنينك تجسدي.

تجسس { سذ. عر. ج: تجسسات. }
 { «جس» دن مص. تفاعل } ۱. يوقلامه، آراشديرمه، تحقيق و تدقيق ايتمه. ۲. بر شيتك ايج يوزيني آراشديروب سرائرينه واقف اولمغه چالشمه: دشمنك احوالي تجسس ايچون تبديل آدملر كوندرلدی. ۳. تجسس قولى = دشمن اردوسنك احوالي تحقيقه مأمور عسکر قولى.

تجسم { سذ. عر. [«جسم» دن مص. تفاعل] ۱. جسم وجود پيدا ايتمه، روحانی برشيء موقتا و صورتا جسم حاصل ايتمه: برپري تجسم ايدوب اوكنه چيقدی؛ صانك حيت دينيه تجسم ايتمشده او آدمك صورتی آلمشدر. ۲. كورينه، كوزك اوكنه كله: خيا

لی کوزمک اوکنده تجسم ایدیور .
 تجسیم { سذ. عر. « جسم » دن
 مص. تفعل [وجودیور-
 مه، وجودی کوسترمه : خیالده
 تجسیم ایدیورم .

تجفف { سذ. عر. « جف » دن
 مص. تفعل [قورومه. ذ.
 تجفیف { سذ. عر. « جف » دن
 مص. تفعل [قوروتومه. ذ.

تجلا { سذ. عر. با : تجلی .

تجلد { سذ. عر. ۱. یالاندن و
 تکلفه جسارت کوسترمه .
 ۲. عناد و سرکشک ائمه .

تجلی { سذ. عر. ج : تجلیات .
 « جلاء » دن مص. تفعل [۱. کورینه، عیان و ظاهر اوله،
 ظهور، بروز . ۲. قدرت و اسرار
 الهیه نك اشخاص و اشیاده آثاری
 کورینسی : ناصیه سنده نور سبحانی
 تجلی ایدیوردی . ۳. لطف الهیه
 مظهریت، طالع، قدر : بنم تجلیم
 بویه ایمش .

تجلید { سذ. عر. « جلد » دن
 مص. تفعل [(کتابی)
 دیکوب قاب پگیرمه، جلدله :
 بوکتابلری تجلید ایتدیره حکم .
 تجمع { سذ. عر. « جمع » دن
 مص. تفعل [طوپولانمه،
 بیغلمه، بریکمه .

تجمل { سذ. عر. ج : تجملات .
 « جمال » دن مص. تفعل [سوس، زینت، زیب و زیور .
 = ج. زینت و دارات ایچون
 اختیار اولنان آغر قیمتی اشیا .

تجن { سذ. عر. « جن » دن
 مص. تفعل [دلیرمه، چیلدیر-
 تجن { سذ. عر. « جن » دن
 مص. تفعل [دلیرمه، چیلدیر-

مه، مجنون اوله : تجن ایدی .
 تجنیس { سذ. عر. « جناس » دن
 مص. تفعل [جناس
 قوللانمه، ایکی معنالی سوز سوزیله .

تجوید { سذ. عر. « جودت » دن
 مص. تفعل [قرآن کریمی
 مد و قصر و سائر قواعد قرآنیه
 رعایتله او قومق علمی : تجوید
 او کرئمک، بیلک : قرآن کریمی
 تجویدله او قومق .

تجوین { سذ. عر. « جواز » دن
 مص. تفعل [جائز کورمه،
 جواز و یرمه، منع ائمه مه،
 مساعده ائله .

تجویف { سذ. عر. « جوف » دن
 مص. تفعل [اویمه،
 اویوق حالتله قویمه . ذ.

تجهاز { سذ. عر. « جهاز » دن
 مص. تفعل [حاضرلانمه،
 مالزمه بی تدارک ائمه .

تجهیز { سذ. عر. ج : تجهیزات .
 « جهاز » دن مص. تفعل [لوازمی تدارک ائمه،
 ارزاق و اسلحه و سائر مهماتی
 استکمال ایدوب حاضرلانمه،
 تهیئه : عسکرک، دونمانک، کلینک
 تجهیزی . || کیم. آلات و ادوات
 و مواد معمول بهانک تهیئه سی،
 استحضار . || تجهیز میت = جنازه .
 نك مالزمه سنی تدارک و تهیئه ائمه،
 جنازه بی مالزمه سیله حاضر لایوب
 قالدیرمه .

تجهیل { سذ. عر. « جهل » دن
 مص. تفعل [برینه جهل
 اسناد ائمه، جهالته حکم ائله،
 جهالتی یوزینه اوره : عالم آدم
 کندی جهانی علمنه غالب کور .
 دیکیحون باشقلرینی تجهیله وقت
 بوله ماز .

تجاشی { سذ. عر. « حشی » دن
 مص. تفاعل [قورقوب
 چکنه، احتراز، اجتناب : بواشدن
 تجاشی ایدیور .

تخالف { سذ. عر. « حلف » دن
 مص. تفاعل [عقه خصمینک
 ایکی سنده بین و یرله، ایکی سنک
 بین ائتمسی .

تخاها { سذ. عر. فد : تحیه . با :

تحت { سذ. عر. آلت، آشاغی،
 زیر، فوق مقابلی : یرک
 فوق و تحتی . = ظم. تحتنه،
 تحتنده، تحتندن = آلتنه، آلتنده،
 آلتندن . — اضافت فارسیه
 ایله اکثریا مجازاً قوللانلیر : بو
 مملکت فلان دولتک تحت حکمنده .
 در = حکمی آلتنده؛ بوایش تحت
 تذکرده در = تذکر آلتنده،
 دردست تذکر؛ الآن تحت محاکمه .
 دهر، تحت محاکمه به آلتندی .
 — آخری مفتوح اوله رقاضا .
 فت عربیه ایله ده قوللانلیر :
 تحت الارض = بر آلتنده؛ تحت
 البحر = دیزی آلتندن؛ تحت الجلد
 = دری آلتندن . || تحت الحفظ
 = محافظه آلتنده اوله رق، محفو-
 ظاً : موقوف سارقلری تحت الحفظ
 کوندر دیلر .

تحتانی { ص. عر. ذ : تحتانیه . ۱. تحت
 یعنی آشاغی به منسوب
 و متعلق، آشاغیده بولنان، فوقانی
 مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
 ۲. د. نقطه سی آلتدن اولان
 (حرف) : باء تحتانیه . ۳. ه.
 اصول قدیمه ده فلک شمسک
 دروننده بولنان و حقیقتده کره
 ارض ایله شمسک آره سنده بولنان

(سیاره)، زهره و عطارد .
 تَحْمٌ { سذ. عر. [« حتم » دن مص. تفعل] ازم و واجب اوله . ذ .
 تَحْجُرٌ { سذ. عر. [« حجر » دن مص. تفعل] طش اوله، طاش کبی قاتیلاشمه : موادعضویه بیکلرجه عصرلر یرآلتندد قلوب هوا آمازسه هیئتله تَحْجُر ایدر.
 تَحْدُثٌ { سذ. عر. [« حدوث » دن مص. تفعل] حدوث و ظهور ایته و وقوع بولمه معناسیله قوللا نیلیورسه ده، معنای عربیسی بوندن پک اوزا قدر. یرینه « حدوث » قوللائق اقتضالیدر.
 تَحْدُرٌ { سذ. عر. [« حدر » دن مص. تفعل] بر سطح مائلده آق هرق ویا یووارلانه رق ایته، انحدار . ذ .
 تَحْدِیثٌ { سذ. عر. [« حدوث » - دن مص. تفعل] ۱. نقل وروایت ایته . ذ . ۲. احادیث شریفه نقل وروایت ایته . ۳. تشکر نی ایفا ایته : تحدیث نعمت ایتمک . [اصل معنایی : انسان کوردیکی ایلیکی هرکسه سویلکدر .]
 تَحْدِیدٌ { سذ. عر. [« حد » دن مص. تفعل] ۱. سینور قومه، حدود تعیین ایته : تحدید حدود ایتمک . ۲. تعریف و تعیین ایته، ابهام و تعمیمدن قورتارمه، تخصیص : لطفنی یالکز برطاقم آدملره تحدید ایدیور.
 تَحْذِرٌ { سذ. عر. [« حذر » دن مص. تفعل] صاقینه، حذر ایته، احتراز . ذ .

تَحْذِیرٌ { سذ. عر. [« حذر » دن مص. تفعل] صاقینه دیره، حذر ایتدیرمه . ذ .
 تَحْرُزٌ { سذ. عر. [« حرز » دن مص. تفعل] و :
 تَحْرُسٌ { سذ. عر. [« حرس » دن مص. تفعل] صاقینه، قورونمه . ذ .
 تَحْرُکٌ { سذ. عر. [« حرکت » دن مص. تفعل] ۱. قیلدانه، حرکت ایته، اوینامه . ۲. (حرف) حرکه انه، بر حرکه ایله اووقونمه .
 || ط. تحرك اعصاب = سیکیرلرک اوینامسنی موجب برعات . (فر. Nervomotilité) .
 تَحْرِیٌ { سذ. عر. ج : تحریات . [« حری » دن مص. تفعل] آراشدیرمه، بر شیئک ایدسنی ویا لازمنی بولق ایچون آریوب تحقیق و تدقیق ویا انتخاب ایته : آثار عتیقه، معادن، کتب قدیمه تحریسیله مشغولدر؛ معا. دنجبه اجرای تحریات ایچون مأذونیت آلدی. [جمعک « ی » سنی شده لی او قوماملی .]
 تَحْرِیرٌ { سذ. عر. ج : تحریرات . [« حر » دن مص. تفعل] ۱. یازمه، کتابت : بونسخه مؤلفنک ایله تحریر اولمشدر .
 [ال ایله یازلمش کتابلرک نهایتنده « حرره الفقیر . . . دهرک مستسخ کنندی اسمنی یازمق عادتدر .] ۲. (کتاب) تألیف و ترتیب ایته، قلمه آاه : ایلمق قواعد عثمانیه بی مرحوم فؤاد وجودت پاشالر مشترکاً تحریر ایتمشدر . ۳. قید، دفتر، کچیر .
 مه : تحریر املاک = هرکسک

تصرفنده کی املاکک دولتجه قیدی؛ تحریر نفوس = کذا اشخاصک قیدی. = ج. [تر. فد کبی] پوسته ایله کوندربان رسمی مکتوب : انغرافله افاده اولنه ماز تحریرات یازملی. [شهرک ایچنده کوندربلنه تذکره دینلیر . بر فرقی ده تحریراتک تختیم، و تذکره نک ایسه امضا اولمشدر .]
 || تحریرات قلبی = الویه و قضا .
 لده محارباته مخصوص قلم که ولایت و نظارتک مکتوبی قلمسه معادلدر . || تحریرات مدیری، کاتبی = بوقلمی اداره ایدن مأمور، متصرف ویا قائم مقامک رسمی باش کاتبی . [سنجاقده مدیر، و قضاده کاتب دینلیر .]
 تحْرِیرٌ { ح. عر. یازی ایله، آغزندن دیمک اولان شفاهاً مقابلی : تحْرِیرٌ افادهٔ مرام ایتدی؛ تاریخ امتحانی تحْرِیرٌ و یردیلر .
 تحْرِیصٌ { سذ. عر. [« حرص » طبعنی او یاندیرمه، حرصلاندر . مه : بیوک برتمع کوستره رک کندیسنی تحْرِیص ایتدی .
 تحْرِیضٌ { سذ. عر. ج : تحْرِیضات . [« حرص » دن مص. تفعل] قیشقیرتمه، تشویق، تحْرِیک، ترغیب : برطاقم اشعار قهرمانانه ایله بهادراتی حربه تحْرِیض ایدیوردی .
 تحْرِیفٌ { سذ. عر. ج : تحْرِیفات . [« حرف » دن مص. تفعل] ۱. بر اسم ویا عباره نک حروفنی تنبیر و تقدیم و تأخیره سقطلامه، بوزمه : امم قدیمه

بربرلینک لسانی بیلدکلرندن
اسماء خاصه یی چوق تحریف
ایتمشلردر. ۲. برکتاب عباره.
سنی تغییر و تغایط ایتمه: اسکی
کتب سمائیة نیک برچوق تحریفانه
اوغرادیفی مظنوندر.

تحریریک { سذ. عر. ج: تحریکات.
«حرکت» دن مص.
تفعیل [۱. اویناتمه، قیلداتمه،
حرکته کتیرمه: واپورک چرخنی
تحریریک ایدن بخاردر. ۲. ساکن
و عاطل اولان شیئی فعل و
حرکته کتیرمه، تأثیر: غضبنی،
جمیتی، غیرتتی تحریریک ایلدی.
۳. قیشقیرتمه. ۴. د. (بر
حرفی) حرکه لنسیرمه، حرکه
قومه و یا حرکه ایله او قومه:
«صبر» و «عقل» کی عربی
مصدرلرک عین الفعائی تکلمده
خفیف و صاغرجه برکسره ایله
تحریریک ایتک لسانیزک شیومه سی
اقتضاسندندر.

تحریریل { سذ. عر. «تحریر» دن
«غدا» [چیزیک، چیزکی،
نقش: تحریری قایلن = قایلن چیز-
کیلی، نقشلی.

تحریریلی { ص. «تحریری» دن
«غدا» [چیزیکلی، چیزکیلی،
منقش: تحریریلی کوز، اینجه
تحریریلی.

تحریریم { سذ. عر. ج: تحریمات.
«حرمان» دن مص.
تفعیل [۱. دیانته مبارک و مقدس
عد ایدوب تقریبی منع ایتمه. ۲.
۲. ف. حرام ایتمه، دیانته ممنوعیتی
قرارلاشدیروب اعلان ایتمه:
شریعت اسلامیة مسکراتی تحریم

ایتمشدر؛ خمرك وجه تحریمی
سکریدر؛ تحریم ایدن اجتناب
ایتلی (= محرماندن).

تحریمه { سذ. عر. نمازده افتتاح
تکبیری.

تحریمی { ص. عر. ذ: تحریمیة.
«تحریم» دن سمذ [ف.
برشیئی حرام ایتک فعلنه منسوب
و متعلق؛ کراهت تحریمه =
صراحتة تحریم اولنماش ایسه ده
مکروهیتی حرام درجه سنده
اولان شیء.

تحرزن { سذ. عر. «حزن» دن
مص. تفعیل [محزون و مکدر
اوله. ذ.

تحرزین { سذ. عر. «حزن» دن
مص. تفعیل [محزون و
مکدر ایتمه، تاسه لاندیرمه. ذ.

تحریر { سذ. عر. ج: تحسرات.
«حسرت» دن مص. تفعیل [

حسرت چکمه، چوق آرزو
ایدیلوب اله چکیریله مین شینته
یانوب یاقله، عدم حصولنه و یا
فوتنه تأسف و تلافیف ایتمه.

تحریر { سذ. عر. «حس» دن
مص. تفعیل [قلباً حس

ایتمه و طویمه معناسیله قوللا-
نیلیورسه ده، اصل معنای
عربیسی بر خبر طویوب مطمئن
اولمه در. احتساس ایسه هیچ
یوقدر.

تحرسین { سذ. عر. «حسن» دن
مص. تفعیل [کوزل بو-
لوب تقدیر ایتمه، آفتیشلامه،
مدح و ثنا ایتمه: یازیسنی کورنلر
تحسین ایتدیلر. || تحسین خوان
= تحسین و آفرین اوقویوان،

تقدیر ایدن: شعرینه عالم تحسین
خوان اولدی. || تحسین کرده
= تقدیر اولنمش، بکنکش: شعری
تحسین کرده ارباب ادراکدر.

تحششد { سذ. عر. ج: تحششات.
«حشد» دن مص. تفعیل [

برلکده حرکت و یا بربرلینسه
معاونت ایتک اوزره عجماله
طوبلانسه، بریکمه، بیقله:
حدود قربنده عسکر تحششد
ایدیور؛ بو تحششاتک اسبابی
آکلاشیله مدی. [باشلیجه عسکر
حقنده مستعملدر.]

تحششید { سذ. عر. ج: تحشیدات.
«حشد» دن مص. تفعیل [

(عسکر و سائره) طوبلامه،
بریکدیرمه، بیغمه، جمع ایتمه:
فلان دولت حدودینه عسکر
تحششید ایدیور، تحششیداتله
اوغراشیور.

تحششیه { سذ. عر. «حشی» دن
مص. تفعیل. — «ی»

سنی شده لی اوقوماملی. [اساساً
کتابک کنارینه یازیلان و برکله
یا فقره و بحث حقنده تفصیلاتی
حاوی اولان حاشیه لر تحریری،
کتابک بو صورتله بعض یرلرینی
شرح ایتمه، هامش و درکنار
ضمی: بعض کتابلر تحششیه یه
محتاجدر.

تححصل { سذ. عر. ج: تحصیلات.
«حصول» دن مص.

تفعیل [حصول بولمه، حاصل
اولمه، وقوعه کله، نتیجه صو-
رتیله پیدا اولمه: بو قدر مسا-
عیدن نه تححصل ایتدی.

تححصن { سذ. عر. «حصن» دن
مص. تفعیل [۱.

نیلر، که بشقه سنه تجاوز و تعرض
نیتند اولمقسزین مجرد کندینی
تعرضات محتلمه قارشی محافظه
ومدافه ایچون تدبیری طاو.
راعتدن عبارتدر .

تَحْفُظُ حَافِظَةٍ { س. فا. بولاشیق
حفظخانه } بر یردن کنلرک
قرانته بکلدکاری محل، که اختلا.
ظدن منسوع اولوب، محافظه
آلتند بولنور .

تَحْفُظُ کارانه { ص. فا. کندینی
محافظه ومدافه
ایتمک مقصدینه مینی اولان :
بر طاقم تدابیر تحفظکارانه
تشبث ایتدی. = ح. کندینی
محافظه ومدافه مقصدیله : تحفظکار.
کارانه حرکت ایدیور .

تَحْفَلِقُ { س. ۱. غراب، عجیبک :
ایشک تحفلی زرده ...
۲. لطفه، شاقه، کوله جک شیء :
بر طاقم تحفلقر یاییوردی :
تحفلق اولسون دیه سویلیورم .

تَحْفَه { س. عر. ج. تحف. ۱.
هدیه، آرمغان، پیشکش .
۲. هدیه لک غریب و مقبول
شیء، نادیده مال. [جمعک لسا.
نمزده آلدیقی معنای مخصوص
بو ایکنجی معنا سندن مأخوذر .
نا : تحف .]

تَحْقِيقُ { س. عر. [« حق » دن
تحقیق] مص. تفعل [صحیح و حقیق
اولدیقی ظاهر اولمه، میدانه
چیقمه : مثونیک یدنجی سفری
نایله ایادیء تداوده بولسان
منظومه تک حضرت مولانک
اقوالندن اولدیقی تحقیق ایتمه.
مشرر .

تَحْقِیرُ { س. عر. ج. تحقیرات.
تحقیر } [« حقارت » دن مص.

تَحْصِیلُ اِرْزَاقٍ { س. تحصیلدار
مأموریت و
وظیفه سی : اعشارده تحصیلدار.
لق ایدیور : تحصیلدار لغه تعیین
اولندی .

تَحْصِیلُ { ص. عر. ن. : تحصیلیه .
ویرکی ویا ایراد وسا.
ژره جمع وجباتنه منسوب و متعلق :
وظائف تحصیلیه .

تَحْصِیلِیَّةٌ { س. عر. موظف او.
لمیان تحصیلدار لره
تحصیل ایتدکاری آقچه دن ویرلن
حصه، تحصیلدارلق حق، پایی :
یوزده ایکی تحصیلیه ویرپورلر .

تَحْفٌ { س. ج. عر. فد : تحفه .
نا : تحفه .

تَحْفٌ { ص. [آنف الیمان لفظ
عریبیدن] ۱. غریب،
عجیب، کوراه مش، نادر و امثالسز :
تحف ایش : تحف بر حیوان .
۲. کولنج، اکلنجه لی، مضحک :
تحف آدم، تحف حکایه . ۳. منا .

تَحْفٌ { س. عر. ج. تحف . ۱.
سبتسز، بجل عجایب : تحف ایش .
۴. تعجب، غرابت : تحفمه
کیتدی = استغرابی موجب
اولدی. = ح. غریب و کولنج بر
صورته : تحف سویلیور : تحف
اولدی : تحف ! = غریب ! عجائب !

تَحْفِجِیُّ { س. هدیه لک اوفاق
تفک سوسلی شبئلر
صانان آدم، چوراب، مندیل،
طباقه کبی شبئلرک صاتلدیقی
سوسلی بر دکانک صاحبی : او.
راده بر تحفجی دکانی واردر .

تَحْفِظُ { س. عر. [« حفظ » دن
مص. تفعل] صاقمه،
قورنمه، کندینی محافظه ایتمه .
تعرض مقابلی اوله رق قوللا .

قاعه وحصاره قپانمه، استحکام
ایچنه چکلمه، اطرافنده موقت
استحکامات انشا ایله مدافعه سنی
تأمین ایتمه : عساکر شجیعۀ
عثمانیه پلونه کبی هر استحکامدن
عاری بر یرده مکمل صورته
تحصن ایتشلر ایدی .

تَحْصِیلُ { س. عر. ج. تحصیلات.
[« حصول » دن مص.
تفعل] ۱. حاصل ایتمه، حصوله
کتیرمه، اله چیرمه، قزانمه :
بوندن نه تحصیل ایتدیکز ؟ [بو
معناده « حاصل ایتک » تعبیری
دها مستعملدر.] بر مأموریت
تحصیلنه چالیشیور . ۲. ویرکی

ویا ایرادی طوللامه، صاحبی
نامنه ارباب ذمتدن آله : اعشا.
رک، اغنامک تحصیلی، چفتلکک
وارداتی تحصیل ایلدی . ۳.
علم ومعلومات کسب ایتمه، او.
قویوب اوکرنمه، توسیبع معلو.
مات ایتمه : اوغلارم الآن مکتبه
تحصیل ایدیورلر : تحصیل ایله،
تحصیل علم ایله مشغولدرلر :

اکمال تحصیل ایچون آرووپایه
کیتشددر : او آدمک تحصیلی
یوقدر، تحصیلی نقصاندر. =
ج. واردات دولتک جمع وجبا.
یتی : تحصیلاته کرمیء تام ایله
چالیشیور : تحصیلات قومیسونی .

تَحْصِیلْ دَارُ { س. فا. دولتک ویر.
کیلرینی ویا بر صاحب
ایرادک وارداتی طوللامه مأ.
مور آدم : بو ایشه بر تحصیلدار
تعیین ایتلی : تحصیلدار لره تنبیات
اکیده ویرلشددر. || س. تحصیلدار =
تحصیلدار لک باشی، باش تحصیلدار .

تفعل [حقارت ایتمه، خوار و حقیر نظریله باقمه، اهمیت ویر- میوب ذلیل کورمه: فقرایی تحقیر ایتمک ارباب کرمک شا- نندن دکلدرد؛ دنیاده کیسه به نظر تحقیرله باقاملی .

تحقیر آمین { ص. فا.] عر. تحقیر = م. فا. آمین = قار- یشدیرمق [حقارت قاریشدریجی، خوارزقله قاریشقی: تحقیر آمیز بر نظره باقدی؛ تحقیر آمیز معامله ده بولندی .

تحقیق { سذ. عر. ج: تحقیقات. } [«حق» دن مص. تفعل]
 ۱. بر شیشک حقیقتنی آرامه، صحیح اولوب اولدیغنی میدانه چیقارمه: سز بو مسئله نی تحقیق ایدیکر؛ تحقیق کیفیت ضمننده بر هیئت کوندردلی. ۲. بر شیشک صحیح و حقیقی اولدیغنی میدانه چیقارمه، ادله مقنعه ایله اثبات ایتمه: بو تحقیق اولمش بر مسئله در. = ج. بر شیشک صحت و حقیقتنی میدانه چیقارمق ایچون اولنان تحریات و تدقیقات، آراشدیروب صورمه ل: اجرای تحقیقات ایچون بر مأمور مخصوص کوندردلی؛ تحقیقات لازمه نك اجرایی. || هقه. تحقیقات ابتدایی = مواد جزائیسه ده مظنون علیه ک اتهامی و یا محاکمه سی ایچون خفياً و منفرداً اجرا اولنان معاملات.
 تحقیق { ح. عر. حقیقه، صحیحاً، } کرجکدن: حق تعالی حضرت تبری تحقیقا زمان و مکاندن مزهدر .

حاکم کسمله تحکم ایتمک؛ برینک تحکمی چکمک .

تحکم { سذ. عر.] «حکم» دن تفعل [اصاغلاملامه، متین و محکم ایتمه معنا سیله قولانیلیور. سه ده، غلط اولوب، عرییده اصلا بومعنا به کلز. بومقامده « احکام » قولانیلی. || هقه. حکم نصب ایتمه: بودعوانک فصلیچون رضاء طرفینه فلانی تحکم ایستدیلر. || تحکم حال = برشیدک بولندیغنی حالده بقاسنی التزام .

تحلل { سذ. عر. ج: تحللات. } [«حل» دن مص. تفعل] کیم. حل اوله، اجزایی آیرله.
 تحلی { سذ. عر.] «حلی» دن مص. تفعل [طوانامه، زینتنامه: مجوهراته تحلی قادیترله یا قیشیر .
 تکلیف { سذ. عر.] «حلف» دن مص. تفعل [هقه. عین و برمه، عین ایستیرمه: شاهدلی تکلیف ایستدیلر .

تحلیل { سذ. عر. ج: تحلیلات. } [«حل» دن مص. تفعل] کیم. بر جسم مرکبک اجزایی آیرمه: تحلیل کیمیوی، تحلیلات کیمیویه. || تحلیل خرده یینی = بر جسمده کی میقروبلری تحقیق ایتمه. [فر. Microchimie]
 تحلیله { سذ. عر.] «حلی» دن مص. تفعل [طوانامه، بزه مه، تزین . ن .

تحمض { سذ. عر.] «حمض» دن مص. تفعل [اکشیه، اکشیدک پیدا ایتمه .

تحمیل { سذ. عر.] «حمل» دن مص. تفعل [۱. بر یوکی

اوسته آله، یوکنمه. ۲. آغر برشیته قاتلامه، سس چیقارمیه. رق چکمه: آلام و محن دنیویه به قارشی صبر و تحمل ایتمک اقتضا ایدر .

تحمل { ص. صبر و تحملی اولمیان، } حمل ایدمه، میان .

تحمل سز لک { س. صبر سزلق، } تحمل ایدمه، میان .

تحمل کداز { ص. فا.] عر. تحمل م. فا. کداختن .
 ارتک [صبر و تحملی محو ایدن، صبر و تحمله مجال براقیان .

تحمی { سذ. عر.] «حمی» دن مص. تفعل [صاقینه، برهیز ایتمه . ن .

تحمید { سذ. عر. ج: تحمیدات. } [«حمد» دن مص. تفعل [حمد و ثنا ایتمه، شکر ایتمه .

تحمیس { سذ. عر.] «حمس» دن مص. تفعل [و:

تحمیس { سذ. عر.] «حمص» دن مص. تفعل [(قهوه و سائره) قاؤرمه . ن . = تر. قهوه نك قاؤریلوب دوگلدیکی و صاتلیدیغنی محل، حاضر دوکلش قهوه صاتیلان دکان .

تحقیق { سذ. عر.] «حق» دن مص. تفعل [حماقته نسبت ایتمه، حماقت عزو و اسناد ایتمه . ن .

تحمیل { سذ. عر.] «حمل» دن مص. تفعل [۱. یوکنمه، حمل ایتمه: اشیا سنی بر استره تحمل ایددی. ۲. احاله ایتمه: بوایشی ده اوکا تحمل ایستدیلر .

تحنیط { سذ. عر.] «حط» دن مص. تفعل [۱. (میتی)

تحکم { سذ. عر.] «حکم» دن مص. تفعل [حکم سورمه،

بخوراه تواسيله. ۲. حيوانات جثه.
زینی قورومه .

تَحْوَل { سذ. عر. ج: تحولات.
[« حال » دن مص. تفعل]
بر حالدن بر حاله کچمه، دكيشمه:
موسم تحویل ایتدی .

تَحْوِيل { سذ. عر. ج: تحویلات.
[« حال » دن مص. تفعیل]
حالدن بر حاله قومه، دكيشدیرمه،
تبدیل: نثری نظمه تحویل ایتدی .

تَحْوِيل = تر. بوج سندی، تمسک،
وعلی الخصوص خزینة مالیه نك
بورجنه مقابل ویریلن سندات.
[آنونیم شرکترک جیقار دقلری بر

نوع سند اته ده « تحویلات » دینلیر.]
تَحِيَات { سذ. عر. ج: فد. تحیه.
[با: تحیه .

تَحِيْر { سذ. عر. ج: تحیرات.
[« حیرت » دن مص. تفعل]
حیران اولمه، حیرتده قاله، شاشه
قاله .

تَحْيِيْر { سذ. عر. [« حوز » دن
مص. تفعل. — تحوز اولمق
اقتضا ایدرکن، بعض امثالی کبی
واوینک یایه تبدیلیله تحیز اولمشدر.]
یر طومه، بر مقام مخصوصی
اولمه، حرمت و اعتباره نائلیت:
او آدم ایتدیکی ایلکارله مملکتنده
تحیز ایشدر .

تَحْيِيْه { سذ. عر. ج: تحیات.
[« حی » دن مص.
تفعیل] برینه حیاء الله یعنی
الله عمر ویرسین دیمه، سلام،
آشنالی، دعا .

تَخَالَف { سذ. عر. [« خلف »
[دن مص. تفاعل] بر برینه
او ایماه، بر برینه ضد اولمه .

تَحْت { سذ. فا. ۱. حکمدارلرک رسماً
[او تور دقلری بیوک صندا.
لیه یاخود قولتوق، مقام، سریر:

تحت سلطنت، تحت عالی عثمانی.
۲. مح. حکمدارلق: تحته نائل
اولمق .

تَحْتِرَوَان { سذ. فا. [تحت = م -
[روان = متحرک] کبار
رجالک و قادیلرک و علی الخصوص
خسته لرک نقلنه مخصوص سدییه
کبی بر محفه که ایکی استر و یا
درت حال طرفندن قالدیریلوب
کوتوریلور .

تَحْتِگَاه { سذ. فا. ۱. تحت محلی،
[تحتک قورلدیغی یر .
۲. پایتخت، بر حکمدارک مقری
اولان شهر .

تَحْتِشِيْن { صذ. فا. [تحت = م -
[نشستن = اوتورمق]
تخته اوتوران، جالس سریر
حکومت، مسند حکمداریده بولنان .

تَحْتِه { سذ. [فارسیدن] ۱.
[صفحه حاننده بیلمش آ
غاج، دوشمه و قاپلامه و سائر یه
مخصوص یوقفه کراسته. ۲.

آغاج، کراسته، خشب. ۳. لوحه،
صفحه: رسم تخته سی، یازی
تخته سی، دمبر تخته، باقیر تخته .

۴. کورک طولومنک یاریسی:
بر تخته کورک. = ص. آغاجدن،
خشبندن، کراسته دن معمول:
تخته قاشیق، تخته قلیج، تخته بنا .

|| آچه تخته سی = صرافلرک پاره
صایغه مخصوص لوحه سی که
بر طرفی آجیق و اطراف سا.
رئه سی پروازله محاط اولوب کو .

شہ سی کسبک و مستطیل بر
شکل مخصوصده در. || اوتوراق
تخته سی = قایقده اوستنه اوتو .
ریلور پیکه کبی تخته. || ارتقاع
تخته سی = کولشه معروض اولد .

یعنی حالده کولکه نك وضعیتیله

و موسمه کوره بعض حسابلرله
ساعتی کو ستر مکه مخصوص آلت،
بسیطه. || بر تخته ده = بشین و دفعة:
پارہ سنی بر تخته ده صایدم، ویردم .

|| تخته ییتی، تخته قوروسی =
معروف متفنن موذی بوجک،
بق. || تخته یاپوشی = اوک ایچنده
کییلن ترک، پانتوفل. || تخته
پردہ = ۱. قبونک طیشنده و یا
ایچنده قوللا نیلان قشاش قاپلا .

مه لی آجیلیر قیانیر چرچیوه لردن
مرکب پردہ. ۲. تخته دن اکر تی
و موقت بوله: قغوشی بر تخته
پردہ ایله ایکی یه بولمک. ۳. بر عرصه
اطرافنه و یا دیوار اوزرینه
چکیلن خائط، تخته حواله. ||

جدول تخته سی = طوغری چیز
کیلر چیزمکه مخصوص کنشاری
مستقیم تخته. || چوروک تخته یه
باصمق = شبه لی و مخاطر مه لی ایشه
کیرمک. || حساب تخته سی =

آچه تخته سی. || دامه، سطرنج
تخته سی = بو او یونلری اوینا مه
مخصوص سطرنجلی ترسیم اولمش
تخته. || سبزه، فیده تخته سی =

بوستانده سبزه فیده سی یتیشد .
بر مکه مخصوص یاصدیق. || منفل
تخته سی = منفلک آلتنه قونیلان
صاری تنکه قابلی تخته سین. ||

یازی تخته سی = مکتبده شاگردانه
تابشیرله یازی ورقم یازدیریلان
سیاه تخته دن لوحه .

{ سذ. فا. [تحت = م -
تخته پوش] پوشیدن = اورتمه]
طام اوزرنده دوشمه لی یرکه
باشلیجه چاشیر سر مکه مخصوص
اولور: چاشیری تخته پوشده
قورومتق .

تخمیم { سذ. عر. «ختم» دن مص. (تفعل) مهر باصمه، مهرله : مکتوبی تختم ابتدی. «مهر» فارسی اولدیغیچون بونک یرینه «تمهر» دیمه ملی.]

تخجیل { سذ. عر. «خجیل» دن مص. تفعل] اوتاندر. مه، محجوب ایتمه. ذ.

تخدر { سذ. عر. «خدر» دن مص. تفعل] (قادین) اورتته، تستر ایتمه. ذ. [عضو اویوشمی معناسیله «خدر» ماده. سی بوابدن کلز.]

تخدیر { سذ. عر. «خدر» دن مص. تفعل] (قادینی) اورتوب قاجیره، ستر.

تخدیش { سذ. عر. «خدش» دن مص. تفعل] طیر- مالا مه، طیرناقله اینجیتمه. || مج. تحریک، تهییج : تخدیش اذهان ایتمک = ذهنری تحریک و تهییج ایتمک.

تخریب { سذ. عر. «خراب» دن مص. تفعل] خراب و یران ایتمه، بیقوب بوزمه، معموریتی احیا ایتمه : جذکیز نیجه معموره لری تخریب اینجیددی.

تخشع { سذ. عر. «خشوع» دن مص. تفعل] تواضع ایتمه، کندینی آشاغی طوتوب کبر و غروردن اجتناب ایتمه. ذ.

تخشش { سذ. عر. «خشونت» دن مص. تفعل] خشونت کوسترمه، سر تلشمه، قاتیلاشمه. ذ.

تخصص { سذ. عر. «خصوص» دن مص. تفعل] خصوصی و مخصوص اولمه. «اختصاص» دها مستعملدر.]

تخصیص { سذ. عر. «تخصیصات» دن مص. تفعل] بریشی یرینه ویا برجهته

مخصوص و معین ایتمه، حصر و تعیین ایتمه : کندیسنه بر اوپه تخصیص ایتمدیلر؛ چایرک بر پار چه سفی آتلیرینه تخصیص ابتدی. || بالتخصیص = مخصوصاً، آیریجه، آیره رق. = ج. بر شخص ویا دأره و هیئته تعیین ایدلمش معاشات و معینات و مصارف سائره، مخصصات : معارف نظارتنک تخصیصات سنویه سی. «مخصصات» دها طوغریدر.]

تخصیب { سذ. عر. «خضب» دن مص. تفعل] بو- یامه.] باشلیجه صاچ و صقال حقنده مستعملدر.]

تخطر { سذ. عر. «خطر» دن مص. تفعل] کتیرمه و خاطره کله معنا. لرله قوللانییورسه ده، عرییده معناری بستون بشقه اولد. یغندن، یا کلیشدر.

تخطیط { سذ. عر. «خط» دن مص. تفعل] چیز کبلرله تعیین و تحدید. || تخطیط اراضی = اراضینک احوال و اشکال خارجه سندن بحث ایدن علم، طوغرافیا.

تخطئه { سذ. عر. «خطاء» دن مص. تفعل] خطایه نسبت ایتمه، خطا و غلط عزو و اسنادی، یا کلیشنی چیقارمه : بنی، بنم سوزمی تخطئه ایتمک ایستیمور.

تخفیف { سذ. عر. «خفت» دن مص. تفعل] ۱. خفیفلمه، آغرلغنی آزالتمه : یوکنی تخفیف ابتدی. ۲. قولایلاشدیرمه، تسهیل، تهوین : یازین درس لری تخفیف ایتملی؛ تخفیف مجازات.

تخلص { سذ. عر. «خلوص» دن مص. تفعل] ۱. خلاص

اولمه، قورتله. ذ. ۲. شمرده بر مخلص قوللانمه : قانونی سلطان سلیمان خان حضرت لری «محیی» تخلص بیورلردی.

تخلف { سذ. عر. «خلاف» دن مص. تفعل] آرقه ده بر اغلله.] بو معنا ایله لسانتزه پک مستعمل اولمیوب، سهوا عدم اصابت، دکیشه، تخالف و اختلاف یرینه قوللانیلیر.]

تخلق { سذ. عر. «خلق» دن مص. تفعل] بر خوی و طبیعتله متصف اولمه : اخلاق حمیده ایله تخلق ایتمک.

تخلی { سذ. عر. «خلاء» دن مص. تفعل] تنهایه چکلمه، یالکز قالمه. ذ.

تخلیص { سذ. عر. «خلاص» دن مص. تفعل] قورتارمه، خلاص بولدیرمه : کندیسنی عذابدن، بوجردن، محبسدن تخلیص ایتمدی. || تخلیص کریبان = یاقه یی قورتارمه، قورتله. || تخلیصیه اداره سی = دکرز قضا زدکانتی تخلیص ایچون تشکیل اولنان اداره، جان قورتارانلر. || تخلیصیه مدالیه سی = تخلیص جان ایدنلره ویرلک اوزره مآثر عالیة حضرت پادشاهیدن اوله رق ۳۱۰ سنه سنده احداث بیورلشدر.

تخطیط { سذ. عر. «خط» دن مص. تفعل] ۱. قاریشدر- مه، برشیتک خالصلکنی بوزمه جق صورتده ایچنه بشقه شینلر مزج ایتمه. ۲. تشویش ایتمه، بوزمه.

تخلیف { سذ. عر. «خلف» دن مص. تفعل] برینی خلف براقه، کندی یرینه ترک ایتمه.

تخلیل { سذ. عر. «خل» دن مص. تفعل] کیمه، اکشیمه،

اکشیک پیدا ایتدیره.

تخلیه { س. ع. [« خلاء » دن مص. تفعل] ۱. بوشالنه،

بوش براقه، بر بناء و سائر نك اچنده آدملى و اشياى آلوب بوش براقه : اوى تخلیه ایتدی. ۲. بر شهر ویا قلعه و مملکت اچنده کی عسکر و اسلحه و هومات حربیه بی آلوب دشمن غالبک دخولنه مهیا براقه : فلان قلعه بی تخلیه ایتدیلر. || تخلیه سبیل = بر محبوسى قویورمه، سر بست براقه : تخلیه سبیلنى استعدا ایتدیلر.

تخم { س. فا. [تر. زبازدی تو- تخم (خوم)] ۱. نباتاتک چچکدن

صکره و یردکری دانه. که : طو- پراغه کوملجه، کندی جنسندن بر نباتک یتسنه سبب اولور، بذر، چکر دک. بر طاقلر نك کندیلری و بر طاقلر نك قشرلى انسان و حیواناته مأکل اولور؛ بغدادی، مصر، نخود، فندق، بادم، و شفتالی، الماء قاؤن ایکنجی نوعدندر. ۲. انسان و حیوانک تخمی حکمنده اولان نطفه، دول : او آدمک تخمی یوقدر؛ بو آتک تخمی آلمی. ۳. بعض بوجلرک تخم شکنده کوچک یورطه لری : بیت تخمی = سرکه؛ چکر که تخمی. || تخم آتق = تخم اکک.

تخمیر { س. ع. [« خر » دن مص. تفعل] مایه لندیره،

اکشیمه : شراب، خور تخمر ایتدی.

تخمه { س. ع. [« و خم » دن] ط. معده طولغونلغی، معده

فسادی، هضمسزلق.

تخمیر { س. ع. [« خر » دن مص. تفعل] مایه لندیره : شرابی، خوری تخمیر ایتک.

تخمیس { س. ع. [« خس » دن مص. تفعل] ۱. بر شیبی بش قات ویا بش کوشه لی ایته.

۲. بر شاعرک بر غزلنی آلوب هر بیتدن اول دها اوج مصراع ایرادیه بشر مصراعلی قطعه لردن مرکب بر غزل تخمس ترتیب ایته : شاعر باقی سلطان سلیمان خان حضرت تلی نك غزل مشهورینی تخمیس ایتدیلر.

تخمین { س. ع. [« خمن » دن مص. تفعل] ظن و قیاسله حکم ایته،

کسمکسزین آشاغی یوقاری بر مقدار و تقریبی بر حال بیان ایته : بوتارله نك بونی بشورز آرشین تخمین ایدیورم؛ اوزاقدن کور- ایتدیلر؛ بو او طه نك مفروشاته نه قدر قاش کیده جکنی تخمین ایدک. || تخمین کرده = تخمین ایدلمش.

تخمیناً { ح. ع. [« تخمیناً » قرق یوقاری : بر تارله تخمیناً قرق دونمدر؛ بو انیسه یه تخمیناً بش بیک کر میت کیدر.

تخمینی { ص. ع. [« تخمینیه » تخمینیه منسوب و متعلق،

تخمینه مبنی، تخمین ایله واقع اولان : حساب تخمینی، مقدار تخمینی، قیمت تخمینیه.

تخویف { س. ع. [« تخویف » قورقومه، اورکومه،

تهدید.

تخیل { س. ع. [« خیال » دن مص. تفعل]

وهم و خیال ایله تصور ایتمه، اصلسز بر شیئه ذهنده وجود و یرمه وهم و خیاله طالمه، خیالاته اویومه، قورندی : انسان تخیلاته طالنجه حقیقتی کوره منز.

تخییر { س. ع. [« خیر » دن مص. تفعل] ایکنی شیء

آراسنده برینی سچمکه مختار براقه، ایستدیکنی سچمکی تکلیف ایته : بن مالی ایکنی بلوک ایدوب ایستدیکنی آلمه ده کندیسینی تخییر ایتدم.

تدابیر { س. ع. [« تدبیر » فد : تدبیر.

تداخل { س. ع. [« دخول » دن مص. تفاعل] ۱. بربری اچنه کیرمه.

۲. بر معین پاره ویا بورج تقسیمطی و یرله دن دیکرینک ایشله سی، تأدیاتک تأخری، منتظم صورتده جریان ایتمه می : تداخله قالمق، تداخله ینمک = وقت وزمانیله و یرله میوب بریکمک.

تدارک { س. ع. [« درک » دن مص. تفاعل] غلط مشهور اوله رق

رانک کسر یله زبازددر. [آراشد. یروب بوله، الده ایدوب حاضر بولندیره، تهیسه، استحضار : قیشلق ذخیره سنی تدارک ایتدی؛ مهمات حربیه نك تدارکیله اشتغال اولنیور؛ بر طاقم تدارکانه مشغول ایدی؛ تدارکات سفریه، حربیه.

تدارکلی { ص. اقتضا ایدن

نیله تهیسه و استحضار ایتمش اولان :

انسان سفر ایچون دائماً تدارکلی
طاواراً تملیر .

تدافع { سذ. عر. } « دفع » دن
مص. تفاعل [۱. بر برنی
دفع ایتمه، ایتمه، قاقشمه. ن.
۲. کندینی محافظه ایدوب
خصمک تعرضنه مقابله ایتمه،
تعرض وتجاوز ایتمکزین کندنی
یرینی محافظه قارشى طورمه.
(بو معنا لسانزده تعرض و
تجاوزه مقابل و تحفظه مرادف
اولهرق اصطلاح اولشدر.]

تدافعی { ص. عر. ن. : تدافعیه.
تدافع و تحفظه منسوب
ومتعلق، تعرض و تجاوز صو-
رتنده اولیوب مجرد خصمک
واقع اولان تجاوزاتنه مقابله
اساسنه مستند اولان : تدافعی
حرکتده بولمغه قرار ویر مشلدر؛
ینلرنده تدافعی و تعرضی بر
اتفاق عقد ایتمشلدر .

تداول { سذ. عر. ج. : تداولات.
« دول » دن مص.
تفاعل [الدن اله کر مه، طو-
لاشمه، قوللانله، موقع استعمالده
بولمغه : بو مملکتده خانفی آنچه
تداول ایدیور؟ کچن سنه تداوله
چیقاریلان قوائم تقدیه، بانق
نوتلر؛ اوزان و مقایس جدیده
دها موقع تداوله قونما مشدر.
(عربیده متعدی اولدیغی حالده،
لسانزده لازم اولهرق استعمالی
شایع اولشدر.]

تداوی { سذ. عر. } « دوی »
دن مص. تفاعل [بر
علاج ویا تدبیر طی استعمالیه
کندنی کندیننه باقمه، کندنی
کندیننه معالجه ایتمه، کندیننه

باقه : لاجل التداوی آورو پایه
کتیدی؛ وجع مفاصله قارشى
دکیزده استعمال یله تداوی ایدنلر
واردر. || ط. تداوی بالضد،
تداوی بالما، تداوی بالمثل و
سائره = مداواة اصول مختلفه سی.

« تداوی » بو وجهله کندنی کندیننه
باقه معناسنه مخصوص اولوب، لسان-
نمزده متعدی اولهرق « مداواة »
یرینه قوللانندی یا کلیشدر؛ « تداوی
ایچون کوندریان طبیب » دیمک طو-
غری اوله ماز؛ « تداوی ایچون
کوندریان خسته »، « مداواة ایچون
کوندریان طبیب » دیمک اقتضا ایدر .

تدبیر { سذ. عر. ج. : تدابیر.
« دبور » دن مص.
تفعیل [۱. بر ایشک عاقبتی
دوشونهرك اسباب حصول و
موفقیتنه تشبث : تدبیر امور
ایتمک؛ تدبیره قصور ایتمه ملی.
۲. بر ایشک موفقیت پذیر
اولسیچون دوشونلمش طریق:
کوزل بر تدبیر قورومش؛ بر
طاقم تدابیر حکیمانه ایله موفق
اولدی. || حسن تدبیر = این دو-
شونیهرك قوریلان طریق.
|| سوؤ تدبیر = این دوشونه میهرك
ایدیلن یا کلیش تشبث. || تدبیر
منزل = وقتیه اداره بیتیه معنا.
سیله قوللانیهرق اداره بیتیه
قواعدندن بحث ایدن علمه علم
اولمش ایسه ده، اداره بیتیه ویا
اقتصاد بیتی دیمک بلکه ده
مناسبدر .

تدبیرسز { ص. ایشک صوکنی
دوشومین و ایشک
صوکی اینی چیتهمق ایچون اقتضا
ایدن اسبابه توسل ایتمین، غافل:
بو ایشده تدبیرسز طاواراندی.
= ح. ایشک صوکنی دوشو-

تدبیرسز، بلا تدبیر : انسان
تدبیرسز هیچ بروقت ایشنده
موفق اوله ماز .

تدبیرسزلك { ص. ایشک صو-
کنی دوشونیمش،
اقتضا ایدن اسبابه توسل ایتمیش،
غفلت : تدبیرسزلك دائماً ندامتی
منتهج اولور .

تدبیرلی { ص. ایشک صوکنی دو-
شونت و موفقیت ایچون
اقتضا ایدن اسبابه توسل ایدن : تد-
بیرلی آدم دائماً موفق اولور؛
انسان ایشنده تدبیرلی طاوارا-
نملیر .

تدرس { سذ. عر. } « درس »
دن مص. تفاعل [درس
آلمه، درس اوقومه، اوکرتمه،
تلم : تدرس سنی تدریس سنی
تعقیب ایدر .

تدریج { سذ. عر. ج. : تدریجات.
« دروج » دن مص.
تفعیل [درجه درجه یعنی باصا-
مق باصا مق ایلریله یا خود
ایلریلتمه، آزر آزر حرکت :
انسان هر ایشه تدریج ایله
آلیشیر؛ تدریج ایله قزانیلان
مالک قیمتی بیلنیر. || بالتدریج =
تدریج ایله؛ تدریجاً، درجه درجه،
یواش یواش، آزر آزر .

تدریجاً { ح. عر. درجه درجه،
بالتدریج، آزر آزر،
یواش یواش : اک کوچک مأمو-
ریتدن باشلایهرق تدریجاً اعلا
المناصبه واصل اولدی؛ تدریجاً
علاج دها اینی تأثیر ایدر .

تدریجی { ص. عر. ن. : تدریجیه.
تدریجیه واقع اولان،
یواش یواش اجرا اولنان : استیناس

تدریجی، الفت تدریجیه = یواش
یواش آلیشمه .

{ سذ. عر. جم: تدریسات.
تدریس } « درس » دن مص.
تفعل [درس ویرمه، درس
اوکرته: ا کمال تحصیلدن صکره
تدریسه اشتغاله باشلادی؛
تدریسات نافه سیله مملکتنه
بیوک خدمتله ایتدی؛ نحوی
بر اصول مخصوصه ده تدریس
ایدیور .

{ دفن معناسیله قوللانلر
تدفین } وار ایسه ده، « دفن »
ذاتاً متعدی اولوب، تفعل
بایندن اصلاً کلدیکندن، غلطدر.
قوللانلما ییدر .

{ سذ. عر. جم: تدقیقات.
تدقیق } « دقت » دن مص.
تفعل [۱. اینجلمه، اوفالته،
اوافق اوافق قیروب ازمه. ۲.
۲. اینجه دن اینجه یه آراشدروب
صوره رق حقیقتی میدانه جیمار-
مه، اینجه دن اینجه یه تحیقی ایته:
کیفیتی بالاطراف تدقیق ایتک؛
اجرای تدقیقات ایتک .

{ سذ. عر. « دمار » دن
تدمیر } مص. تفعل [محو وهلاک
ایته: اشقیایی قهر وتدمیر ایتدی.
{ سذ. عر. جم: تدریسات.
تدریسی } « دنائت » دن مص. تفعل [
آشاغی ایتنه، تنزل، آشاغیلامه،
ترقی مقابلی: ذخیره نك فیاتی
تدنی ایتدی: یونانستانده تجارت
نقطه سندن ترقی کوریلور ایسه ده
ادبیاتده تدنی واقع اولدیغی ظا-
هر در: امریقالیلرک ترقیاتنه مقابل
اسپانیالیلر تدنی ایتکده در.
{ عربیده اصل بومعنایه کلیوب،

متعدی اوله رق برینه دنائت
عطف واسناد ایتک معناسنه
مخصوصدر. [

{ سذ. عر. « دور » دن
تدویر } مص. تفعل [۱. چویر-
مه، دوندیرمه: تدویر چرخ
ایتک. ۲. یووارلاق ومدور
یاخود دائروی ایته: تدویر شکل
مربع .

{ سذ. عر. « دیوان »
تدوین } دن مص. تفعل [۱.
متفرق اشعار وسائره بی جمع
ایدوب بر دیوان ترتیب ایته:
یزیدک اشعارینی تدوین ایتشلردر.
۲. مرتب ومنظم بیوک کتابلر
جمع وترتیب ایته: نیجه مجلدات
تدوین ایتشدی .

{ سذ. عر. « دهش »
تدهیش } دن مص. تفعل [
دهشته دوچار ایته، شاشیرته،
اورکوته .

{ سذ. عر. « دهن » دن
تدهین } مص. تفعل [یاغ ویا
پوماده کبی کوزل قوقولی بر
شیء سورمه: صاچلرینی تدهین
ایتشدی .

{ سذ. عر. « دین » دن
تدین } مص. تفعل [۱. بر دینه
تابع اوله: دین اسلامه تدین
ایتدی. ۲. دیننده ثابت ومتین
اوله، احکام دینه سنه تمامیله
رعایت ایته: تدین بشقه وتمصب
بشقه در .

{ سذ. عر. جم: فد:
تذاکر } تذکره با: تذکره .

{ سذ. عر. « ذنبه »
تذذب } دن مص. تفعل [قرار-
سزلق، تردد، انتظام سزلق،

قاریشقیق: بر حال تذبذبده بو-
لیئور .

{ سذ. عر. آگمه، خاطره
تذکار } کتیرمه، یاد ایته: تذکار
ماضی. [تانک کسریله تلفظی
غلطدر.]

{ سذ. عر. جم: تذکرات
تذکر } « ذکر » دن مص. تفعل [
۱. خاطره کتیرمه، در خاطر
ایته: یکمشی تذکر ایتدی. ۲.
بر قاچ کشی مجالس قوروب بر
ایش ایچون لقردی ایته، مذا-
کره: بوایشی تذکر ایتدیله؛
ایش موقع تذکره قوندی .
{ بو ایکنجی معنی عربیده او-
لمیوب، شوری دینایر.]

{ سذ. عر. جم: تذاکر.
تذکره } « ذکر » دن. — کافک
فحیمه قرائتی غلطدر. [۱. یاد
ایتک و سیله اولان کاغده، بو.
صله، ورقه. ۲. بر شهرک ایچنده
بولسان دوائر رسمیه ویا افراد
پیننده تماطی اولنان محررات:
تذکره یازمق؛ تذکره سامیه =
منام صدارت عظمادان یازیلان
تذکره؛ تذکره جواویه = جواباً
یازیلان ورقه. ۳. نفوسه و
اصناف وسائره ویران رسمی
کاغده: تذکره عثمانیه = تابعیت
تذکره سی؛ اصناف تذکره سی =
پانتت؛ مرور تذکره سی = پاسا.
پورت؛ کزک تذکره سی = برمالک
کمرک رسمی ویرلدیکنی مبین او-
لان پوصله. ۴. بر علم وفنه
دائر ماحضردن معلومات مختصره.
ینی حاوی رساله، آچنده. ۵.
بر صنف مشاهیرک مختصر آتراجم

احوالی و بعض اقوال و مناقبی
حاوی کتاب: تذکره الشعراء،
تذکره الاولیاء و سائر.

تذکره جی { سد. قدیمه دعاوی
و خلاصه سنی ضبط
و تحریر ایدن مأمور.

تذکره لك { ص. تذکره یازمغه
که تقریر لکدن کوچک و پوصله.
لقدن بیوک اولور.

تذکیر { سنذ. عر. «ذکر» دن
{ مص. تفعل } ۱. خاطره
کتیرمه، در خاطر ایتدیره. ۲.
برکله بی مذکر قولنامه: تذکیر
و تأیث قاعده لری.

تذلل { سنذ. عر. ج: تذلات.
{ «ذلت» دن. مص. تفعل }
کندینی خوار و حقیر کوسترمه،
ذلته قاتلامه، تنزل.

تذلیل { سنذ. عر. «ذلت» دن
{ مص. تفعل } تحقیر ایتمه،
خوار و ذلیل ایتمه: خست صاحبی
تذلیل ایدر.

تذهیب { سنذ. عر. «ذهب» دن
{ مص. تفعل } آلتین
ورق سورمه، یالیزلامه: بر
کتابی تذهیب ایتمک = طرز قدیم
اوزره یالیزله تزیین ایلمک.

تذهیبچی { سد. کتابلری یالیز-
لامغه مشغول اولان
آدم، مذهب.

تذیل { سنذ. عر. «ذیل» دن
{ مص. تفعل } ذیل علاه
ایتمه، اکلّه، برکتابه ذیل یازمه:
شقایق نعمانی بی برقاچ ذت
بر برینی متعاقب تذیل ایتمشلدرد.

تر { سد. حرارتدن انسانک بدنی
{ مص. تاشع ایدن صو،
عرق: تر دوکک. || آلن تری
= سعی، امک. || آباق تری = طبییه

ویریلن ویزیتسه اجرتی. || تر
آلیشدرمق = ترینی قورومتق.
|| تردوشکی = لحوسه نک یاتیرلدیغی

دوشک. || تردوکک = ۱. ترمک.
۲. محجوب و مضطرب اولمق.
|| قان تراچنده قالمق = پک زیاده

ترایوب یورلمق. || صد. ثوق تر
دوکک = مناسبتسز برقول ویا
فصلدن محجوب اولمق. || تره
یا تمق = مخصوص ترمک اوزره
صیحا ق شینلر ایچوب و آیاقلری
صیحا ق صویه قویوب زیاده
اورتمک.

تر { ص. یکی ترمش، یکی چیتمش:
{ تر بلیق = هنوز چیتمش بییق؛
تر بیقلی.

تر { ص. فا. ۱. یاش، رطوبتلی،
{ ایصلاق: چشم تر = یاش،
ایصلاق کوز. ۲. تازمه، طراوتلی:
کل تر، میوه تر، رخسار تر.

تر { د. فا. تفضیل اداتی اوله رق
{ فارسی صفتلره الحاق اولنور:
خوشر = دها اینی؛ بالاتر = دها
یوکک؛ کتر = دها دون. —
مبالغه ایچون «ین» دخی علاوه
اولنوب، بوضورتله تشکل ایدن
اسم تفضیل مفضل منه مضاف
اوله رق قوللانلییر: کترین عباد.

تر { د. تاء مفتوحه ایله باشلار
{ بعض ترکیجه صفتلرک باشنه
کیروب مبالغه بیان ایدر: ترمیز.

تر { یاخود تیر و تیریل. مه. دیتره.
{ مکی تصویر ایدر. واکثر یا
مکرر قوللانلییر: تتر، تیرتیر،
تیریل تیریل تیرتیروردی.

تراب { سنذ. عر. ج: اتره. طو.
{ پراق، توز: آیاغنک
ترابی م.

ترابی { ص. عر. ذ: تریابه. طو.
پراغه منسوب و متعلق:
عملیات تریابه.

تراجیم { سش. ج. عر. فد: ترجمه.
{ با: ترجمه. [جیمک
ضمیله قرائتی غلطدر.]

تراخی { سنذ. عر. «رخوة» دن
{ مص. تفاعل } کوشه مه،
کوشک و سست اولمه، ایشده
غیرتسزلک واهمال و تائی کوستر.
۴۰. { مصدر کبی یعنی ایتمک و
ایلمک ایله پک قوللانلیوب، اسم
کبی قوللانلییر.]

ترادف { سنذ. عر. «ردف» دن
{ مص. تفاعل } ۱. بربری
آرقه سندن کیتمه، بر برینی تعقیب
ایتمه: رحمت ایله برکتک ترادفی.
۲. ایکی ویا زیاده لفظک
برمعنایه کلسی: بو ایکی کله آره.
سنده ترادف واردرد.

ترازوی { سد. فا. [تر. زبازدی:
{ ترازوی] ۱. معروف
طارق آلتی که اورته سندن بر
عموده مربوط ویا معلق موازی
بر جیوغنک ایکی اوجنه تعایق
اولتمش ایکی معدن صفحه دن
عبارت اولوب بونلرک برینه
طارتیسه جق شیء و دیکرینه
درهم واقفه علامتلی وضع
اولنور، میزان. ۲. ج. موازنه،
اعتدال. || ترازویه اورمق =
تأمل ایتمک. || ترازو دیلی =
ترازونک اورته سنده اولوب بر
طرفه میلی کوسترن دیلجک؛
و ج. ایستدیکی طرفه دونن شیء.
|| ترازو کوزی = کفه. || حذا
ترازوسی = بر سطح حذا سنک
طوغری اولوب اولدیغنی تعیننه

مخصوص آلت که ایچی صو ایله
طولی و برآز هوایی حاوی بر
شیشه بوریدن عبارتدر. || صو
ترازوسی = آقار صویک میلانی
قومتی غائب ایتمه مسیحون صو
یولنک مختلف مجلارنده بوریلر
یوقاری یه قالمق اوزره یاییلان
قله .

تراش { س. [فارسیدن] ۱. اوستره
تراش { دینلن آلت مخصوصه ایله
قیلارک دیندن قازلمسی، حلق:
تراش ایتمک، تراش اولق. ۲.
تراش ایدیله جک قیلار، ایچی
تراش آرمه سنده بیتن توك:
تراشی کیش؛ تراشی آغارمش.
۳. یوزک تراش اولنان یری.
|| دیکنه تراش = خام تکلیف.
= ص. تراش اولمش، صقانی
تراش ایتمش: تراش بر آدم.
[عربی کبی قوللانورق مطروش
دیمک عبیدر.]

تراش { س. فا. [«تراشیدن»
[فعلندن سمص.] اوستدن
وسطحی صورتده یوتمه. =
ص. فا. ۱. اوستدن وسطحی صو
رتده یونتان، یونته رق دوزلتن.
[صتر. تشکیلنه کیر:] قلتراش =
قلم یونتمه مخصوص جاق؛ سمتراش
[زبانزدی: صو تراش] حیوان
طیرناغنی یونته جق آلت. ۲.
یونتمش: الماس تراش = الماسله
یونتمش بللور.

تراشیده { ص. فا. ۱. تراش
شیده برون = تراش اولمش بییق.
۲. یونتمش، سطحی یونیلهرق
دوزلمش. || ناتراشیده = یونتا-
مش، تریه سز، قبا.

تراضی { سذ. عر. [«رضاء» دن
مص. تفاعل] بربرینی راضی
ایتمه، طرفین آرمه سنده رضا.
لاشمه؛ بالتراضی = رضاء طرفیناه.
تراطوقور { س. فسندیق و یا جوز
ایچی از مه سیله ایتمک
ایچی و سرکه و صارم ساقدن یا.
پیلان صالحه که بعض یمکره و
صلاته لره علاوه اولنور.

ترافع { سذ. عر. [«رفع» دن
مص. تفاعل] بربری علیهنه
دعوی ایدهرک محکمه یه مراجعت.
[«مرافعه» دها مستعملدر.]

تراکم { سذ. عر. [«رکم» دن مص.
تفاعل] بریکمه، طولیانه،
بیغله: تراکم ایدن صولر؛ عمله نک
کونده لکری تراکم ایتمشیدی.
|| ط. تراکم دم = برعضوه قان
هجوم ایتمه.

تراکیب { سذ. ج. عر. فد:
ترکیب. با: ترکیب.

ترامپتیه { س. [فر. Trompette]
چفته چوماقله چالینان
کوچک طاول که عسکره قو-
مانده ایچون قوللانیلیر. [فرانسز-
جهسی بوری دیمک اولدیغی
حالده، سهواً (تامبور) یرینه
آلمشدر.]

ترامپتیه جی { س. ترامپتیه دینلن
کوچک طاؤل چا-
لان نفر.

ترامپه { س. [یتا. Tramuta?]
مبادله، برمالک دیکر بر
مال ایله مبادله اولنمسی: فایتونی
برقوبه ایله ترامپه ایتدم.

ترامپه جی { س. مالی بشقه مال
ایله ترامپه ایدهرک
تجارت ایدن آدم، اسکی اثواب
ویا دمیره قارشی اوافق تفنک

شیتلر صاتان سيار صاتیجی.
تراهوای { س. [نکله. Tram -
یول اوزرنده حیوانله تحریک
اولنور عمومی آراهه: تراموای
آراهه سی، تراموای یولی.

ترانسپورت { س. [فر. Transport.]
لیطوغرافیاده یازی
ویارسمک اجزالی کاغذ واسطه سیله
برطاشدن دیکرینه نقلی، نقل .

ترانسیت { س. [فر. Transit]
تجار مالنک برانجی
مملکتندن کلوب دیکر برانجی
مملکتنه کیتنک اوزره براونجی
مملکتدن کیمسی: ترانسیت مالی،
ترانسیت تجارتی .

ترانه { س. فا. نغمه. آغنک، مقام:
ترانه سحر = صباح نغمه سی.
|| ترانه پرداز = نغمه زن .

تراورس { س. [فر. Traverse]
دمیر یولک (رای)
دینلن طولانی دمیرلی آلتنه
عرضاً قولیلان آجاج و یا دمیر
طبان .

تراویج { س. ج. عر. [فد:
ترویجه غیر مستعملدر]
رمضان کیچهرلی یاتسی نمازینی
متعاقب جماعتله قیلنان یکرمی
رکعتک نماز که حضرت عمر
(رضه) ک زمان خلافتنده
عادت اولمشدر: تراویج قیلق،
تراویجه کیتنک، تراویج نمازی .

ترپوش { س. فا. «سرپوش» دن
معرب «طرپوش» دن [
اوافق فس، مزین طاقیه.

ترپه { س. عر. [شعرده بعضاً
فارسی عادی اوزره «ترت»
صورتنده قوللانیلیر.] ۱. بر

آدمك مدفون بولنديني طو-
 پراق، مزار، مرقد. ۲. كبار
 ومظنه كرامك مرقدلى اوزر.
 ينه تأسيس اولنان بناكه اكثرثيا
 زيارتكاه اولور: جنتكمان سلطان
 سليم خان حضرتلرنيك تربيه سى.
 تربيه دار { س. فا. كيار ويا مظنه.
 دن بر ذانك تربيه سى
 خدمتى كورمكه موظف آدم.
 تربيه دارلق { س. تربيه دار خند.
 مت ووظيفه سى، بر
 تربيه باقغه مأمور آدمك حالى.
 تربيه { س. عر. «ربيع» دن
 تببيع { مص. تفعليل } ۱. درده
 ابلاغ، درتقات ايمه. ۲. درده
 تقسيم، درت پای ايمه. ۳. ر.
 درت كوشه لى يايه، طول وعر-
 ضنى بر حساب ايمه: دائره نك
 تربيه. ۴. بر عددى كندينه
 ضرب ايمه كه اوستنه كوچك بر
 ۲ رقمى يازمغه افاده اولنور:
 ۸ كى كه ۶۴ ديمكدر. ۵. له.
 قمرك درتده برى يعنى نصف
 دائره كورينه جك منزله بولنمى كه
 برويا اوج هفته لق اولمسيدر؛
 برنجيسنه تربيه اول، وايكنجيسنه
 تربيه اخيرديرلر. ۶. بر قطعه نك
 هر مصراعنه اوج ويا هر بيتنه
 ايكنى مصراع علاوه سى: فلان
 شاعرك بر غزلى تربيه ايتدى.
 تربيه { ح. عر. ر. مربع اوله-
 رق، طول وعرضنى
 حساب ايدهرك: تارله يى تربيه
 اولچمك: بو اراضى تربيه يكرمى
 كيلومتره در.
 تربيه { س. عر. «ربو» دن
 مص. تفعليل. — شعرده
 نادراً فارسى عادتى اوزره «تر-

بيت» قوللايلير. ۱. بسليوب
 يتيشديرمه، بيومه: حيوانات،
 ايكن بوجكى، طيور بيتيه، فدان،
 چيچك تربيه ايدبور. ۲. علم و
 ادب اوكرتمه، تأديب، تعليم،
 تهذيب اخلاق: چوجقلىرني ايني
 تربيه ايتدى؛ قيزينه اصل تربيه
 ويره جك والده سيدر؛ چوجق
 ايلك تربيه يى عائله سنده كورور.
 ۳. آليشديرمه الفت ايتديرمه،
 تأليس، تعليم: آينى، مامونى
 تربيه ايدرلر: تربيه اولمش ات.
 ۴. ادب اوكرتمه سنه مدار او-
 لمق اوزره خفيف صورتده جزا
 ويره، تأديب: بو چوجق پك
 چيغرندن چيقدى، تربيه ايتتر.
 ۵. بعض بيمكاره ييمورطه وليمون
 ياخود سركه وصالجه وسايره
 علاوه سيله لذت ويرهلمى: چور-
 به يى، بليجى، بخنى يى تربيه ايتك.
 تربيه { س. «آنفه البيان كلمه» عر-
 ييه دن مأخوذ } آرابه
 بيكيزنيك ديزكيني.
 تربيه جى { ص. تربيه ايدن، مرنى: سن
 نم تربيه جيم دكلسك.
 تربيه سز { ص. ۱. تعليم و تربيه
 تربيه سز آدم. ۲. تربيه اولمامش:
 تربيه سز چوربه.
 تربيه سزلك { س. تعليم و تربيه
 وادب فقدانى.
 تربيه كرده { ص. فا. تربيه او-
 فلان استادك تربيه كرده سيدر.
 تربيه لى { ص. ۱. تعليم و تربيه و
 ادبى يرنده اولان:
 تربيه لى آدم: جوق تربيه لى جو-
 جقدر. ۲. تربيه دينان ييمورطه
 وليمون صالحه سى علاوه اولمش:
 تربيه لى چوربه.

تربيه { س. عر. «رتوب» دن
 مص. تفعليل } ۱. صره لاهمه،
 صره سنده اولمه، صره سى كله.
 ۲. تعلق ايتمه، عائد اولمه،
 ايجاب واقتضا ايمه: عهده مه تر-
 تب ايدن وظيفه؛ بوندن بكا بر
 كونه مسؤليت ترتب ايتمز.
 ترتب { س. عر. ج: ترتيبات.
 مص. تفعليل } «رتوب» دن مص.
 تفعليل } ۱. صره لاهمه، صره سنه
 قويه، ديزمه، تنظيم: صفلى،
 اشياى، درسلى ترتب ايتك.
 ۲. حاضر لاهمه، تهيه: برضيات
 ترتب ايتدى. ۳. متفرق اجزايى
 بر يره كتيروب تركيب و تشكيل
 ايمه: هر برى بر ساز ييلير بر
 قاچ آدم طوپلايوب بر باندو مو-
 سيقه ترتب ايتمش. ۴. اصول،
 نظام، طرز: بو ترتب اوزره.
 ۵. نيت، قورتى، تصور: بنم
 بو بونده بر ترتيب واردر. ۶.
 طاقم، صنف، فصل: اسهامك
 برنجى، ايكنجى تربيه. ۷. ط.
 بر طبيك بر خسته يى مداوات
 صره سنده قوللاندينى معالجات
 وتدبهاتك مجموعى: فلان طبيك
 تربيه بكا پك ايني كلىدى. (فر.
 Traitement } ۸. بر علاجك
 اجزاء مختلفه مقاديرندن صورت
 استحضار و تشكيل: بو علاج فلان
 طبيك، بو شروب فلان اجزاء-
 جينك تربيهيدر. (فر. Formule)
 ۹. ط. قورشوندن دوكه حرو-
 فاتك طبع ايچون بر يره كتيريلهرك
 صره لاهمه، مرتبايشى، مرتبك:
 ترتيب مهارته متوقف بر صنعتدر.
 ۱۰. بردن دستكاهه قونيلان
 ديزلمش صحيفه لر مقدارى: سكره،

اون آتی، اونوز ایکی صحیفه‌لک
ترتیب؛ بوکتاب قاچ ترتیب او-
لور؛ || ص. خط ترتیب = بر قو-
سدن محوره چکیلن خط مستقیم.
[فر. Ordonnée]

ترتیبی { ص. ۱. هر شیئی صره-
سنه قویوب کوزل
تنظیم وترتیب ایتمکی بیان. ۲.
دائماً ترتیبیلر و تصورات و قورو-
ندیلرله اوغراشان.

ترتیب ساز { ص. فا. [عر. ترتیب
= م. فا. ساختن =
یا معنی] ترتیب یا بیچی، ترتیبله
اوغراشان، ترتیبی.

ترتیبسز { ص. ترتیب و اصول و
نظامی اولیان، نظامسز،
اصولسز، غیر منتظم: پک تر-
تیبسز بر اودر.

ترتیبسز لک { س. نظامسزاق،
اصولسز لک، عدم
انتظام: بو اوک ترتیبسز لکی بو-
یله کیدیور.

ترتیبگر ده { ص. فا. [عر. ترتیب
= م. فا. کرده = اید-
لش] ترتیب و تنظیم ایدلمش،
قورلمش: بو اصول فلانک تر-
تیبگرده سیدر.

ترتیبلی { ص. ۱. نظام و ترتیبی
برنده، منتظم: پک تر-
تیبلی بر اودر. ۲. اولدن قور-
لمش، صورت مخصوصه ده دو-
شونلش: بو سرفقتک ترتیبلی بر
ایش اولدینی ظاهر درر.

ترتیبیه { س. عر. حروفانک دیز-
لمسی حق و مرتب اجرئی
اوله رق مطبعیه به ویریان آقچه:
بهر فورمه نك ترتیبیه سی یوز
اللی غروشدر.

ترتیل { سذ. عر. [«رتل» دن
مص. تفعیل] (قرآن
کریمی) حسن صوتله و اصول
وقاعده ایله قرائت و تلاوت ایتمه.
ترتیل { س. لا: طریل.

ترجمان { سذ. عر. [«ترجه»
دن] بر لساندن دیکر
بر لسانه چویروب مقصدی
آکلادان آدم، دیلماج: بر بر منک
لسانی یئلدی کمز ایچون ترجمانه
آکلاشفه مجبور اولدق. || م.
بریک مقصد و مرانی آکلاشفه
ویا بر شیئی تصویر و افاده به
آلت و واسطه اولان: فلان
غزته فلان ذاتک ترجمان افکا-
ریدر: ترجمان حقیقت. [جمیک
ضمیله دخی لغت اولوب، بزجه
بو صورت دها مأنوسدر.]

|| ترجمان دیوان هایون = حضور
معالی نشور حضرت پادشاهی به
چیقان سفرا کی بعض ذواته نزد
هایون شاهانه ده ترجمانلق
ایدن و باب عالیده ترجمه به
متعلق اوراق رسمیه به باقان
ذات. || سفارت ترجمانی = دول
اجنبیه سفارترلی معیننده کی
ترجمان. || ولایت ترجمانی = والی به
ترجمانلق و ولایتک قونسلوسلرله
اولان مخابراتی اداره ایدن
مأمور.

«ترجمان» ایله «ترجم» آره سنده
شوفوق واردکه: «ترجمان» آغزندن،
«وهرترجم» ایسه قلمله ترجمه ایدنه دیرلر.

ترجمانلق { س. ترجمان و وظیفه و
مأموریتی: سزه کیم
ترجمانلق ایتدی؟ ولایت ترجا-
لغی.

ترجمه { سذ. عر. ج: تراجم.
جمیک کسر یله ده لغت

اولوب، ضمیله غلطدر. [۰۱. بر
لساندن دیکر بر لسانه چویر مه،
نقل: سعدینک کلستانخی عربی به
ترجه ایتمشدر؛ حرفیاً ترجمه =
هیج بر کله سنی براقسزین: مآلاً
ترجمه = یالکز مآلی آلوب دیکر
تعبیراته افاده. ۲. بر آد مک
سرکذشتی، احوال مخصوصه سنک

تاریخی، سیرت. [لسانمزده بو
مقامده یالکز ترجمه نادر قوللا-
نیلوب اکثریا ترجمه حال دینایر.]
|| ترجمه قلمی، اوطنه سی = باب
عالیده خارجیه نظارتنه ملحق
قلم که سفارترله واقع اولان
مخابراتک فرانسه جه دن ترجمه به
ترجمه سیله موظف اولوب، ترجمان
دیوان هایونک تحت اداره سنده
بونور. = ج. سرکذشتلر، سیر،
تراجم احوال: تراجم مشاهیر:
تراجم شعرا.

ترجمه حال { س. فا. ج: تراجم
احوال. مشاهیردن
ویا عموماً مأموریندن بر ذاتک
احوال مخصوصه سی: تاریخی، سیر-
تی، و اثنای مأموریتده کی احوالی:
فلان شاعرک ترجمه حالنه دسترس
اوله مدم؛ مأموریندن ترجمه حال
ورقه سی ایستیر.

ترجمی { سذ. عر. [«رجاء» دن
مص. تفعیل] ۱. اومه،
امید ایتمه، امل. ۲. یالوار مه،
رجا، نیاز.

ترجم { سذ. عر. [«رجحان»
دن مص. تفعیل] بر
شیئی دیکرندن اوستون طوتمه،
دها زیاده بکننه: علمی ماله
ترجم ایتملی. || ترجمه بلامرجم =
سببسز و وجهسز ترجمه.

ترجمه { سذ. عر. [«رجوع»
دن مص. تفعیل] کری

ترجم { سذ. عر. [«رجوع»
دن مص. تفعیل] کری

ترجمه { سذ. عر. ج: تراجم.
جمیک کسر یله ده لغت

چوپر مه، دوندیر مه، تکرار
ایته. نُ. || د. ترجیع بند. با:
بند.

تَرَحُّمٌ { سذ. عر. } «رحم» دن
تَرَحُّمٌ { مص. تفعیل } آجیه، مر-
حمت ایته، مرحمته کله: حاله
ترحم ایندی.

تَرَحُّمًا { ح. عر. آجیه رقی، آجیمقدن
تَرَحُّمًا { طولانی، مرحة: حاله
ترحمًا مساعده ایتملی.

تَرَحِيبٌ { سذ. عر. ح: } ترحیبات.
تَرَحِيبٌ { «رحب» دن مص.
تفعیل } برینه مرحبا دیوب
آشنالی ایته ویا راحتلاندیر مه.

تَرَحِيمٌ { سذ. عر. } «رحم» دن
تَرَحِيمٌ { مص. تفعیل } رحمت ویرمه،
رحمة الله علیه دیمه: مونای
مسلمینی ترحیمه یاد ایتمک شرطدر.

تَرَحَانَةٌ { س. اکشیش سوت ویا
تَرَحَانَةٌ { یوغورت ایله اوندن وبعضاً
اتصوبی علاوه سیله دخی یاییلوب
بعد التخمر قورودیلهر رق توزه
تحویل اولمش بر ماده که قیشین
پیشیر یلوب چوربه سی یاییلیر:
ترخانه چوربه سی.

تَرَحِیصٌ { سذ. عر. } «رخصت»
تَرَحِیصٌ { دن مص. تفعیل }
رخصت ویرمه، مساعده ایته،
مأذوناً اوینه کیمتنه مساعده
ایته: فلان سنه افرادینخی ترخیص
ایتدیلر.

تَرَحِيمٌ { سذ. عر. } «رحم» دن
تَرَحِيمٌ { مص. تفعیل } بر اسمک بر
ایکی حرفتی حذفله تلفظی قو-
لایلاشدیروب تهوبن ایته:
« عبدالله » دن « عبدل » یایمق
کبی.

تَرَدَامَنٌ { ص. فا. } تر = یاش -
تَرَدَامَنٌ { دامن = اتمک } ناموسسز،

عفت وعصمتدن بری، بولاشیق،
ملوث.

تَرَدُّدٌ { سذ. عر. } «رد» دن مص.
تَرَدُّدٌ { تفعیل } ۱. کیدوب کله،
برینک یانسه دوام و مواظبت:

فلان ذاته تردد ایدردی. || بو
معنا ایله بوکون آزقوللائیلیر. ۲.
قرار ویرمه بیش، قرارسزلق:
بو ایشده تردد کوستریور. ۳.

ط. صیتمه ویا دیگر برخسته لغت
نوبته کلسی، تکرری. || بی تردد،
بلا تردد = تردد ایتمکسزین، دو-
شونمکسزین، هان قرار ویرهرک.

تَرْدِيفٌ { سذ. عر. } «ردف» دن
تَرْدِيفٌ { مص. تفعیل } آردی صره
یورتمه، تعقیب: بو مصراعی
دیگر بر مصراعه تردیف ایتمش.

تَرْدِيفًا { ح. عر. آردی صره یو-
تَرْدِيفًا { ریده رگ: دیگر بر مصراعه
تردیفاً بو مصراعی ایراد ایتمشدر.

تَرْدِیْلٌ { رذیل ورسوای ایته
تَرْدِیْلٌ { معناسیله لسانمزده کثیر
الاستعمال ایسه ده، بو معنا
عرییده ثلاثی مجردله ویا «ارذال»
ایله افاده اولنوب، بوماده اصلا
تفعیل بابندن کلز.

تَرْدِیْلَانٌ { ص. فا. } تر = یاش - زبان
تَرْدِیْلَانٌ { = دیل } حاضر جواب.
{ قله دخی وصف اولور. }

تَرْدِیٌّ { س. } فارسیدن معرب
تَرْدِیٌّ { «درزی» دن } اثواب
بیچوب دیکن آدم، خیاط؛ تری
چراغی؛ تری ذکائی. || تری
قادین = دیکیشچی. || زنه تریزیسی
= قادینلره مخصوص اثواب دیکن.

|| تری کندی سوکوکنی دیکمز
= انسان کندی ایشنی کندی
کوره مز.

تَرْدِیْلَانَةٌ { س. تری ذکائی، بکک
تَرْدِیْلَانَةٌ { اثوابک دیکلکی محل.

تَرْدِیْلِکٌ { س. تری صنعتی: تر-
تَرْدِیْلِکٌ { زیلک ایتمک؛ تریلک
پک نازک بر صنعتدر.

تَرْسٌ { س. } ۱. یوزک ضدی،
تَرْسٌ { ظهر، آرقه: باصمه نک،
کاغذک ترسی. ۲. بر آلتک کسز
وایشلز طرفی، کربسی: قلیچک،
بالطه نک تری. ۳. بر شیئک
آشایغیدن یوقاری یه ویا کریدن
اوکه استقامتی، عکس، خلاف.

۴. بعض حیواناتک وعلی الخصوص
قوشلرک وکوجک حشراتک
پیسلسکی: پیره ترسی؛ سیکک
ترسی. || ترسی دونمک = بوزلقی،
منفعل اولمق؛ ایشی راست کیتامک.

|| ترسنه دونمک = کریسن کری
کیتک، عودت ایتمک. || ترسندن
او قومق = طولایسیله آکلامق.

تَرْسٌ { ص. } ۱. یوزی آرقه و آر-
تَرْسٌ { قهسی یوز اوله حق صورته ده
دونمش، معکوس: ترس کورک،
ترس پانتالون. ۲. آشایغیسی
یوقاری و یوقاریسی آشایغی دونمش،
آلت اوست: فوطوغراف آینه-
سنده ایشیانک ترس صورتی
کورینور. ۳. طوغری اولمیان،
طوغری کیتین، معکوس: ترس
یول، ترس یازی. ۴. ضد،
مخالف، مباین: ترس ایش.
۵. شامتی، ناساز، مشعوم:
تجارتیه باشلادی، فقط ایشی
ترس کیتدی. ۶. بد خوی،
معند، کیمسه یه اویماز: ترس بر
آدمدر؛ ترس طبیعتی واردر.

۷. سرت، تند، ناموافق، رد
ایله: ترس جواب، ترس سوز.

تَرْسٌ { قهسی یوز اوله حق صورته ده
دونمش، معکوس: ترس کورک،
ترس پانتالون. ۲. آشایغیسی
یوقاری و یوقاریسی آشایغی دونمش،
آلت اوست: فوطوغراف آینه-
سنده ایشیانک ترس صورتی
کورینور. ۳. طوغری اولمیان،
طوغری کیتین، معکوس: ترس
یول، ترس یازی. ۴. ضد،
مخالف، مباین: ترس ایش.
۵. شامتی، ناساز، مشعوم:
تجارتیه باشلادی، فقط ایشی
ترس کیتدی. ۶. بد خوی،
معند، کیمسه یه اویماز: ترس بر
آدمدر؛ ترس طبیعتی واردر.

۷. سرت، تند، ناموافق، رد
ایله: ترس جواب، ترس سوز.

ایله: ترس جواب، ترس سوز.

|| ترس طرفندن قالمق = ایشی راست کله مک. = ح. ۱. یو. زندن اولمیه رق، آرقه سی یوز ویا آتی اوست کلک اوزره: کورکنی، چورانی ترس کیدی. ۲. عکسنه، خلافته، طوغری اولمیه رق: حیوانه ترس بینک. ۳. آشاغیدن یوقاری یه، معکوساً: ترس یازمق، کتابی ترس طومتق. ۴. شامته، ناساز کارانه: تجارقی ترس کیدیور. ۵. سرتلکله: ترس سویلک، ترس باقمق.

ترس { س. فا. قورقو، خوف، یم. لس. }

ترسا { س. فا. خرسیان، نصرانی، عیسوی؛ ترساپچه = خر- ستیان چوجخی. }

ترسان { ص. فا. قورقان، خائف؛ ترسان ترسان ترسان = قورقه قورقه، قورقه رق. }

ترسانه { س. (وغلطی: ترسخانه. عر. «دارالصناعه» دن محرف لا. «دارسنا» دن [سفاش حریه نك اعمال اولندیغی بحریه فابریقه لری و امور بحریه نك محل اداره سی: ترسانه عامره. }

ترسانه لی { ص. بحریه لی، ترسانه- یه مامور و علی الاطلاق عساکر بحریه صنفنه منسوب: ترسانه لی برضا بط. }

ترسب { صویک دینه چوکه قوللانلییورسه ده، بوماده تفعل بابندن کلیوب، ثلاثی مجردی ده بو معنای افاده ایتدیکندن، «رسوب» دیمک دها طوغریدر. }

ترسلیک { س. ۱. ترسنه دونمش، اولان شیئک حالی،

معکوسیت. ۲. طوغری اولما- یش، اکر یلک: بویولک، بویاز- ینک ترسلیکی. ۳. ضدیت، مخالفت، ماینت: بویاشک ترسلیکی. ۴. شامت، اوغورسزاق: تجارته باشلادی، فقط ایشنده برترسلاک وار. ۵. صکتی طبیعت، خویمسزاق: بو آدمک ترسلیکی. ۶. سرتلک، درشتلک: جوابک ترسلیکی.

ترسلمک { یا ترسله مک. فت. ۱. سرت جوابله ردایتمک، درشت سوزله بد معامله ایتمک: کندیسینی سببسز ترسلدی. ۲. (حیوانات) سردارلق. }

ترسلممک { فل. بدخویلق و خشونت کوسترمک، سوء معامله ده بولمق: بو آدم دائماً ترسلنیر. }

ترسناک { ص. قورقان، قورقاق، خائف. }

ترسی { س. لوفر قدر بر جنس بالیق، تیرخوس آزمانی. }

ترسیم { سذ. عر. «رسم» دن مص. تفعل [چیزمه، رسمنی یاممه، رسم و شکافی چیقارمه: بر بنانک شکافی، خر- یطه سنی ترسیم ایتمک. }

ترش { ص. فا. اکشی؛ ترش رو (تعبیری دخی بوندندر. }

ترش { سذ. عر. «رشح» دن مص. تفعل [صیزمه، مسامندن اوافق اوافق ظالمهلر حالنده چیقمه، ترله: دستیدن صو ترشح ایدیور؛ بدنندن تر ترشح ایدیوردی. }

ترشه { ص. آچیق یشیل رنکننده: ترشه بر او، ترشه بویا-

لی او. = س. آچیق یشیل رنکی: ترشه یه بویامق.

ترشی { س. فا. «ترش» دن. «ترشی» «ترشی» یازما ملی. } بعض سبزه و میودلرک طوزلی صو ویا سرکه ایچنده قورلمشی، که یمک آره سننده اشتها آچق، اوزره ینیر: لاخنه ترشینی، خیار ترشینی؛ ترشی قورمق. || مج. ترشینی قورمق = چوق صاقلایوب قوللانماق. = ص. مج. پک کوشک وسست، کچدش: ترشی اولدی.

ترشیجی { س. ترشی قوروب صا. تان آدم: ترشیجی دکاتی. }

ترشیجیاق { س. ترشیجی صنعتی: ترشیجیاق ایدیور. }

ترشلیق { ص. ترشی یاممه مخصوص ویا الویریشلی: ترشلیق خیار، باطیجان. }

ترشتمق { فل. ترشی اولق، توزلی صو ویا سرکه ایچنده اکشیمک. }

ترصد { سذ. عر. ج: ترصدات. «رصد» دن مص. تفعل [کوزتمه، بکلمه، دقتله انتظار: ترصد فرصت ایتمک. }

ترصیص { سذ. عر. «رصاص» قورشو نلامه، قورشونه تحویل. || ط. ترصیص الاسنان = چو- روک دیشلرک قورشونله طولدیلمسی. }

ترصیص { سذ. عر. ج: ترصیصات. «رصع» دن مص. تفعل [مجوهرات قاقه رق تزین ایتمه: برقلیحی، قوطی بی، نشانی ترصیص ایتمک. ۲. د. ایکی فقره بی

ترکیب ایدن الفاظک قارشیلقلی
وزن و قافیجه توافقتدن عبارت
صنعت لفظیه: منحصر در سوزلرم
اوصافکّه * منتظر در کوزلرم
الطافکّه کبی .

ترصین { سذ.عر. } «رصات» دن
{ مص. تفعیل } صا-
غلاملاشدیرمه، متین و محکم
ایتمه .

ترضیه { سذ.عر. } «رضاء» دن
{ مص. تفعیل } ۱. راضی
و خشنود ایتمه . ۲. بر تجاوز
و تحقیره دوچار اولان آدمک
عفوینی رجا و نیاز ضمننده ایدیلن
معامله ندامت کارانه : فلانی
ایستیه رک تحقیر ایتمش اولدیغکز-
دن کندیسنه ترضیه ویرمه کز
اقتضایدر؛ ترضیه طلبنده اصرار
ایدیور . ۳. صحابه کرام و ائمه
و سائر اعظم ملوک اسملینی یاد
ایتدیجه «رضی الله تعالی عنه»
دعاسنی اوقومه .

ترطیب { سذ.عر. } «رطب» دن
{ مص. تفعیل } ایصلاتمه،
رطوبتلندیرمه : اوراقی ترطیب
ایلدی || ترطیب لسان = کوزل
برشیء سویلمکله صانکه دیلی
طراوتلندیرمه : ثنا و محمد تکزله
ترطیب لسان مصادقت ایتم .

ترغیب { سذ.عر. } «رغبت» دن
{ مص. تفعیل } رغبت
ویرمه، آرزو ایتمدیرمه : تا-
لیقات فصیحه سهله خلقی مطالعهیه
ترغیب ایتمشدر .

ترفنده { ص.فا. } تر. زبازدی :
{ تورفانده } موسمندن
اول یتیشن میوه و سبزه به اطلاق

اولنور: ترفنده انکیینار، آرمود.
|| صووک ترفنده = موسمندن
صکره یتیشنی .

ترفیع { سذ.عر. } «رفع» دن
{ مص. تفعیل } ۱. یوقاری
قالدیرمه، یوکسلتمه : بنایی بکرمی
بش متره به قدر ترفیع ایتمدی.
۲. رتبه ویرمه، رتبه سنی بر
درجه یوقاری چیقرمه . ۳. رتبه
آلمه، رتبه سنی دکیشدیروب بر
درجه یوقاری چیتمه : بررتبه ده
اقلی ایکی سنه لک قدم قزانمده
ترفیع ایده مه مک نظامی اقتضا-
سندندر . { بو اوچنجی مقامده
استعمالی لازم کبی کوریندور-
سهده، حقیقتده ینه متعدی
اولوب، مفعولی «رتبه» اسمندن
عبارت، و معلوم اولمغه، محذوف
اولور : ترفیع ایتمک = ترفیع
رتبه، رتبه سنی ترفیع ایتمک
دیلمکدر . }

ترفیعا { ح.عر. } رتبه سنی ترفیع
ترفیعا { ایدبله رک، ترفیع رتبه
ایتمک صورتیسه : فلان ضابط
ترفیعا فلان یره نصب اولندی.
مقابلی : رتبه حالیه سیله .

ترقیق { آرقداش ایتمه و معیتنه
قائمه معناسیله لسانمزده
کثیر الاستعمال ایسه ده، عربیده
«رقق» ماده سی تفعیل باندن
اصلا کلز، و آرقداشلق معناسنی
ده مفاعله و تفاعل بابلرنده آلیز؛
بناء علیه صورت استعمالز، اصل
نظر اغتباره آلنیرسه، خطادن
سالم دکلدر .

ترقیه { سذ.عر. } «رفه» دن
{ مص. تفعیل } بوللتمه یا

شاتمه، رفاهیتنه یا شامسنی تأمین
ایتمه : معاشنه بر مقدار ضمیمه
ترفیحی استعدا ایتمش .

ترقیب { سذ.عر. } «رقوب»
{ دن. مص. تفعیل } بکلمه،
کوزتمه، انتظار : ترقب فرصت =
فرصت کوزتمه .

ترقوه { سذ.عر. } کوبریجک
{ کیککی .

ترقی { سذ.عر. } «رقی» دن مص. تفعیل
۱. یوقاری قالتمه، یوکسلمه :
بلوطلره قدر ترقی ایتمدی . ۲.

آرتمه، چوغالنه، یوقاری چیتمه :
ذخیره نک فیائی ترقی ایتمکده در .
۳. ایلرینله، ایلری کیتمه، جاه و

منصب و رفاهیت آرتمه : استعداد
طبیعیسی جهتله آرز وقتده چوق
ترقی ایتمدی . ۴. علوم و فنون
و حضرت و مدنیتده ایلری کیتمه :

اورانک اهاالیسی صنایعه چوق
ترقی ایتمدیله؛ عریلر وقتیه
علوم ریاضیه ده خیلی ترقی
ایتمشدردی؛ آوروپا لیلرک فنون
و صنایعه کی ترقیات بحیر عقولدر .

ترقی پرور { ص.فا. } ترقیه خد-
{ مت و یا یاردیم ایدن،
ترقی طرفداری .

ترقی شیکن { ص.فا. } ترقینی
علیه بنده بولنان، مانع ترقی .

ترقیق { سذ.عر. } «رقة» دن
{ مص. تفعیل } ۱. اینجلمه
و یا اینجه دوگمه . ۲. یومشاتمه،
رقتیه کتیرمه . ۳. ناز کانه
افاده ایتمه .

ترقیم { سذ.عر. } «رقم» دن
{ مص. تفعیل } ۱. رقم ایتمه،

رقله اشارت ایتمه. ۲. یازمه،
تحریر: ترقیم جوابنامه به ابتدار
قلندی.

ترقیقین { سنڌ. عرب. «رقن» دن
مص. تفعیل. — اصل
معناسی: بویامق، یازمق، چیز.
مک در.] یازلمش بر اسم ویا
رقمی بوزمه، چیزمه ویا حکمی
اولدیغنه دلالت ایدر بر اشارت
وضع ایتمه: قیدی ترقیقین ایتمه =
مقید بولندیقی دفتردن اسمنی
چیزمک.

ترک { سنڌ. عرب. ۱. براقه، قو.
یورمه، صالیورمه: آتتی
اوراده ترک ایتدی. ۲. واز
یکمه، صرف نظر ایتمه: او عادی
ترک ایتدی؛ بن توتونی ترک
ایتدم. ۳. بوشامه، تطلیق:
قاریسنی ترک ایتدی. ۴. باقاهه،
اهمال: اوینی، اوینی ترک ایتمش.
|| ترک ادب = ادبه مقایر حرکت.
|| ترک جان = فدای جان. || ترک
حیات = اولوم، وفات. || ترک
دنیا = دنیادن واز چکوب اختیار
عزلت و انزوا ایتمه. || ترک دیار
= اغتراب، اختیار غربت. || ترک
وترک = هر شیئی ترک ایدوب
آنجق حق تعالی ایله مشغول
اولمه. || موقعنی ترک ایتمک =
انسانای محاربه ده بر قوماندان
بولندیقی محلدن انشکاک ایتمک.

ترک { س. ج. عرب. اتراک. اساساً
آسیا قطعه سنک شمال غربی
جهتده منتشر بر بیوک امت که
اورادن تواریخ مختلفه ده جهانگیر
لکله و کشور کشاله جنوب و
غربه طوغری یا یله رق آورو پانک

دخی شرق جنوبی جهتلرینه
صوقمشلردر. شعبات مختلفه یه
منقسم اولوب، قبل الاسلام
(اویغور) و الیوم (چغتای) و
(عثمانلی) شعبه لری لسان ادبی یه
نائل اولمشلردر.

ترکب { سنڌ. عرب. ج: ترکیبات.
«رکوب» دن مص. تفعل [
مربک اولمه، بر قاج جزئک بر-
لشمه سندن حصوله کله: وقتیه
عناصر بسیطه دن زعم اولنان
صو وهوا دخی بر قاجر عنصر-
دن ترکب ایدیورلر.

ترکستان { س. فا. قوشوب هجوم
ایده رک چاپول و غارت
ایتمه. ذ.

ترکجه { ص. ترک امتنه منسوب
و متعلق و بونلرک طرز و
اصولنه موافق: ترکجه طور و
حرکت، ترکجه لسان. = ح.
ترک لساننده: ترکجه سونلک.
= س. ترک لسانی، لسان
ترکی: ترکجه کوزل بر لساندر؛
ترکجه یی اونوتدی. || ترکجه یی
غائب ایتمک = شاشیرمق.

ترکجه لشدیرمک { ق. ۱. ترکجه.
یه چویر-
مک، ترکجه یه ترجمه ایتمک: اک
مشهور تواریخ عربیه یی ترکجه.
لشدیرمکه همت ایتلیدر. ۲.
یا کلیدش ویا مفلق بر ترکجه ایله
یازلمش بر شیئی طوغری و
ساده ترکجه یه چویرمک: تلماق
ترجمه سنی ترکجه لشدیرمک
اقتضا ایدر.

ترکجه لشمک { فل. ۱. ترکجه یه
چویرمک، ترجمه
اولمق. ۲. اینی ترکجه یه تحویل

اولمق، تصحیح ایدمک: بو کتاب
ترکجه لشمکه محتاجدر.

ترکستان { سنڌ. عرب. ترکلرک وطن
اصلی اولان مملکت
واسعه که الیوم بخارا، خیوه،
خوقند خانقلرینی و تاشکند و
قیرغیز جهتلرینی حاوی اولوب
قسم اعظمی روسیه یه تابعدر.

ترککش { س. فا. «تیرکش» دن.
— اصل ترکجه سی:
صاداق، صاغداق.] اوق قوبو-
ری، کنانه.

ترککشدیرمک { ق. ترک ایتمک،
ترک جنسیتنه
ادخال ایتمک.

ترککشمک { فل. ترک اولمق،
ترک جنسیتنه دخول
ایتمک.

ترکلیک { س. ۱. ترک جنسیتی.
۲. ترک مملکتی: آنا.
طولی ترکلیکدر.

ترکمان { یا خود ترکن. س. ترک
امتی شعباتندن بر بیوک
قوم که اساساً کوچیه حالنده
باشایوب، آذربایجان و عراق
جهتلرنده ساکن اولانلر دخی
بو قومک افراندنر، و فضولینک
اشعار یله شهرت بولان شیوه
لسان ترکمانلرک لهجه سیدر.

ترکه { س. عرب. [رانک فحیله
غلطدر.] اولن آدمک
بر اقدیقی شیشلر، متروکات،
مخلفات.

ترکی { س. اگرک آرقه سنده
باغلانان شیء، فترک؛ ترکی
باغی = ترکی بی باغلامغه مخصوص
طوقه لی قایشلر؛ ترکی چانطه سی
= ترکی یرنده اوله رق اکره

مربوط چانطه؛ ترکیه آستق،
 آلمق = ترکی قایشلریله باغلامق.
 ترکی { ص. عر. ئ: ترکیه. ترک
 امتنه ویا لسانته منسوب
 ومتعلق؛ لسان ترکی، صرف ترکی،
 قواعد ترکیه .

ترکی { س. عن اصل ترکاره مخصوص
 لحنده شرقی، علی الاطلاق
 شرقی: ترکی چاغرمق سونلک =
 تغنی ایتمک. || برینک ترکیسنی
 چاغرمق = غیرتنده اولمق .

ترکیب { سذ. عر. ج: ترکیبات.
 ترکیب } « رکوب » دن مص.
 تفعلیل [۱. برقاچ شیئی براشد.
 یروب مزوج برشیء وجوده
 کتیره: بومجونی بش اون
 اجزادن ترکیب ایدرلر؛ ایکی
 اسمدن براسم ترکیب ایتمک.
 ۲. برقاچ جزء ویا عنصرک قا.
 ریشمسندن وجوده کلن جسم
 مرکب: ترکیب کمیوی؛ بر تر.
 کیب مخصوص قوللائور. ۳. بر
 قاچ کله دن مرکب فقره: ترکیب
 سقیم = قاعدیه مغایر ترکیب.
 || ترکیب بند. با: بد. || ترکیب
 کلام = ربط کلام .

ترکیبی { ص. عر. ترکیبه متعلق
 ویا ترکیبه حاصل اولان.
 || وصف ترکیبی = لسان فارسیده
 ایکی کله دن مرکب کله: ماهرو
 (ماه - رو)، دلخراش (دل -
 خراش)، نیکمرد (مرد - نیک)
 کبی .

ترکیشمک { فل. و :
 ترکیمک { فل. « ترکی » دن
 بر برینک آردندن
 کلک، تعاقب ایتمک .

ترل { یاخود تیریل. با: طریل .
 ترلا { س. با: تارله .

ترلتمک { نغ. تر دوکمه سنی موجب
 اولمق، تر دوکدیرمک،
 تعریق ایتمک: چای صیباق هواده
 آدمی ترلتیر. || مج. چوق یور.
 مق، معذب ایتمک .

ترلدیجی { ص. تر دوکدیرن،
 تر دوکمه کی موجب
 اولان، معرق: ترلدیجی علاج .

ترلک { س. ۱. اساساً قوندره.
 نک ایچندن وچورا بسز
 کیسلن خفیف آیاق قابی. ۲.
 علی الاطلاق تحتیه پایوجی، پانتوفل .

ترلمک { یاخود ترله مک. فل. ۱.
 تر دوکمه، بدنک مسا.
 ماتندن نم ترشح ایتمک، عرق
 ریز اولمق. ۲. اوستنه صو و
 نم قونمق، نملنک: جاهلر، دستی
 ترلدی. ۳. (بییق) یکی چیقماق،
 تازه بیتک: هنوز بییغی ترلمش.
 ۴. مج. چوق یورلمق، قان تر
 ایچنده قالمق: بو ایشی کورنجه یه
 قدر ترلدم. ۵. اوتامق، محجوب
 وشرمنده اولمق، صیتلق: تر.
 ایوب طور یوردی. || قان تر.
 له مک = چوق یورلمق، غرق
 عرق اولمق .

ترلی { ص. ترلمش، اوستنده تر
 بولنان: ترلی ایکن صو
 ایچمه ملی؛ ترلی ترلی صو ایچمش
 = پک ترلی ایکن، تری اصلا
 قوریمق سزین .

ترمسی { س. ۱. بیانی فسئیق
 آغاجی. ۲. بو آغاجله
 ساقز آغاجندن وچام آغاجی
 انواعندن چیقان برنوع یاغ ویا

نفت، که طبه و صنایعده و علی
 الخصوص بو یا حیقلده مستعملدر.
 ترمق مَتره { س. یو: Θερμός
 { μέρων دن } هوا
 ویا صویک درجه حرارتنی
 تعیینه مخصوص ایچی حیوه ایله
 مملو جامدن آلت، میزان الحراره.
 لس.

ترمه { س. برجنس بیان تورپی.
 ترهیم { سذ. عر. « ترمه » دن
 { مص. تفعلیل [۱. مرمت
 و تعمیر ایتمه. ۲. جمر. (قیریق
 کیمی) ای ایتمه .

ترن { س. (فر. Train) دمیربول
 آراهلری قطاری. [قطار
 کله سی طور ورکن شیوه لسانزه
 اصلا اویمایان برلغت اجنبیه نک
 استعمالنه نه حاجت؟]

ترنج { س. عر. فا. « ترنج » دن
 معروف آچیجه برجنس
 پورتقال که مایسده یتیشیر، و
 باشلیجه شرتی ایچیلیر؛ ترنج
 شرتی. [عربیده بوکا نارنج
 دینلوب، ترنج ایسه آغاج قاونونه
 دیرلر.]

ترنجی { ص. ترنج و پورتقال
 رنکنده. = س. پور.
 تقال رنکی .

ترنم { سذ. عر. ج: ترنمات.
 « ترنم » دن مص. تفعل [
 کوزل ویواش برسسله تغنی
 ایتمه: قوشلر ترنم ایدیوردی .

ترویج { سذ. عر. « رواج » دن
 { مص. تفعلیل [۱. رواج
 ویره، قیمت و اعتبارنی آرتدیر.
 مه: مانی ترویج ایچون بر طاقم
 شعشعلی اعلانلر نشر ایدیور .

٢. كپيره ، انفاذ ايمه : سو-
 زيني ترويج ايجون.
 ترويق { سذ. عر. «روق» دن
 مص. تفيل } طور لتوب
 براق وصاف ايمه. ن.
 ترويه { سذ. عر. «روي» دن
 مص. تفيل } صولامه،
 بول صو ويرمه، اروا. || يوم
 الترويه = قربان بايرامي عارفه سندن
 اول كي كون يعني ذي المحبه ك
 سكرنجي كوني.
 تره { س. اصل ترونازه ديمكدر }
 صلته يرينه ين آزيانجى
 طار واوزون بياپراق، جرجير،
 قره. || تره اوتى = صلته يه
 وكبابه قونان پك انجبه براوت كه
 دره اوتى دينير. || صورته سى =
 تره نك برنجى. || فرنك تره سى =
 لاتين چچكي. || تره ياغى = تازه،
 طوزلى وطوزسز ساده ياغ.
 ترهات { سذ. جر. عر. «فند»
 مص. تفيل } «ترهه» لسانمرده
 مستعمل دكلدر. — زبانتزدى
 رانك ضميله در. [صاچه صاپان
 سوزل، هذيان، هرزه، عبث
 سوز، مالا يعني: ترهات ديكلمكه
 وقم يوقدر.
 ترهيب { س. «رهب» دن
 مص. تفيل } قورقوتمه
 وتخويف وتهديد معناسيه قوللا
 نيليورسه ده، عربده «ارهاب»
 او معنايه كابوب، تفيل بابندن
 «ترهيب» اصلاكلز.
 ترهيبى { ص. ن: ترهيبه. (اساساً)
 غلط اولان لفت آنفه.
 دن سمن. } صق. مجازات ترهيبه =
 افعال جنائيه ك استلزام ايتديكى
 جزاي قانونى.

ترياق { سذ. عر. فا. «ترياك»
 دن معرب } ١. مقدمه
 زهره و بعض امراضه قارشى
 استعمال ايتدكارى برجنس همچون:
 ترياق فاروق = بونك مشهور بر
 تركيبي. ٢. على الاطلاق ياد زهر.
 ٣. آفيون.
 ترياقى { ص. با: ترياكى.
 ترياك { س. فا. با: ترياق.
 ترياكى { ص. فا. ١. آفيون استعمالنه
 ٢. ائوس، آفيونكش. ٢.
 مكيفات استعمالنه آيشيق:
 قوهه ترياكيسى. ٣. مج. خويسز،
 ترس، تتيز.
 ترياكياك { س. ١. آفيونكشلاك،
 آفيونه ابتلا. ٢.
 مكيفاته آيشيقاق و دوشكوناك.
 ٣. خويسزاق، ترسلك، تتيزلك.
 ترييد { س. عر. «تريد» دن
 اولوب، فا. دخى تانك
 قحيله «تريد» ديناير. } ات
 صوينه طوغراشمش امك. || صوينه
 ترييد = ياغسز ياوان ولدنسر ترييد؛
 و مج. مقالنده برشى آمدن: صو-
 ينه ترييد كچيندك. = ص. مج. پك
 اختيار و ضعيف، پك لاغر و
 مجالسز اختيار، پير فاني: بيجاره
 ارتق ترييد اولمش.
 ترييز { س. ٩. ائوايك پشنه واتكنه
 اكلتن اگسز پارچه. ٢.
 اگسز نخته.
 ترييل { ياخود تيزيل. مه. ديترمىكى
 تصوير ايدر واكثريا
 مكرر قوللا نيلير: صو ثوقدن
 ترييل ديتريوردى.
 ترييلده مك { يا تيريلده مك. فل.
 ديتيره مك، اوشو.
 مك: صو ثوقده ترييلده يوب

طور يوردى.
 ترينسكت { س. [بتا.] مج. پرووه
 دركناك برنجى سرنى
 و بوسر نه باغلانان يلكن.
 تتر { ص. ح. فا. «تيز» دن }
 ١. سرع، مستعجل، چابق،
 سريعاً، عجله: تركل. ٢. صبر-
 سز: تتر جانلى. || تزالدن = عجله
 و سهولته. || اينه تتر = حارات،
 الى چابق. || تتر جانلى = صبر سز.
 تراحم { سذ. عر. [«زحم» دن
 مص. تفيل } كثرث و غلبه
 لكه طوليانمه، ييغله، غلبه لكه
 برينك اطرافنى آلمه، ازدحام.
 ترايد { سذ. عر. ج: ترايدات.
 مص. تفيل } «زياده» دن مص.
 تفائل } آرمه، جوغالمه، زياده-
 لشمه: ثروتى ترايد ايتدى.
 «ازدياد» دن برآز فرقى وارد:
 «ترايد» اكثريا بريكند و ييغامغله
 و «ازدياد» ايسه نشوونما ويا ترفى
 ايله آرتان حقدقه قوللا نيلوب، برنجيسى
 تكسز، واكسجيسى ايسه ترق و اشتداد
 معناسته تقرب ايدر. بنساءً عليه
 «ازدياد عمر» و «ترايد ايام»
 دينلمك اقتضا ايدر.
 تربير { سذ. عر. [«زير» دن
 مص. تفيل } دهاطوغريسي
 «تيرزه» در. [يازمه، تحرير.
 اصل عربده معناسى: صورت
 چيقارمه و استسناخدر. لسانمرده
 سؤ استعمال اولنيور. }
 تترك { س. ١. اينك ترسى، مائس:
 تركله صواغمش ديوار: ترك
 تونسيبى. ٢. اودونى قيت برلر-
 ده محروقات يرينه قوللا نلق
 ايچون قورودلمش فشق قالى:
 ترك ياقق. ٣. بيوك پارچه صو-
 رنده صپان ويا بلدن چيمش
 طوپراق: تارله نك تركر نى
 قيرمق.

تَزْكَاهُ { س. فا. «دستگاه» دن }
تَزْكَاهِدَار، تَزْكَاهَلَامِق
وسائره با: دستگاه وسائره.
تَزْكَكِي { ص. ١. اينك ترسيميله
لاغمش: تَزْكَكِي ديوار. ٢. مج.
سرت: تَزْكَكِي هوا.

تَزْكَيَه { س. عر. «ذكاء» دن
مص. تفعليل ١. باك وعييز
ايتمه، معايبدن اظهار وتبريه:
تَزْكَيَه نفس. ٢. برينك احوالني
كندبسنی طائیانلردن تحقیق ایله
حسن حال امحاسبندن اولدیغنی
میدانه چیقارمه: تَزْكَيَه ایتك;
میتي تَزْكَيَه ایتك = بعد التکفین
جنازده حاضر بولنان جماعت
مسلمیندن میتك احوالی صور.
مق. ٣. مالک زکاتی ویرمه.
|| هف. تَزْكَيَه شهود = بردهواده
شاهد لرك عادل اولوب اولمد.
قلربی محکمه نك تحقیق ایتسی.
|| تَزْكَيَه سی بوزوق = حسن
احوالنه کیمسه شهادت ایتیه چك
صورتده سو حال صاحبی. ||
تَزْكَيَه سینی دوزلتمك = احوالی
اصلاح و تصحیح ایتك.

تَزْزَل { س. عر. «زلزله» دن
مص. تفعليل [صاللانمه،
صارصله: یروزی تزلزل ایتدی.
|| ط. تزلزل اسنان = دیشلرك
صاللانسی.

تَزْوُج { س. عر. «زوج» دن
مص. تفعليل [اولتمه، نکاحله
قاری آلمه، زوجه ایدتمه: فلان
تزوج ایتدی؛ فلان قیزی ویا
فلان قیزله تزوج ایتدی.] اناث
حقدنه قوللانما میدر.]

تَزْوِیج { س. عر. «زوج» دن
مص. تفعليل [برارکک

ویا قیزی) اولندیرمه: فلانی
تزوئج ایدیورلر.] چفتلندیرمه
وچفت واش ایتمه معناسیله لسا.
نمزده قوللانماز.]

تَزْوِیْر { س. عر. جم: تزویرات.
تَزْوِیْر { «زور» دن مص. تفعليل
١. ساخته لندیرمه، یالان قا.
ریشدیرمه. ٢. طولاندیرمه،
حیل و دسایس قوللانمه: بر
طاقم تزویراتله کندبسنی قاندر.
مش، صومش.

تَزْهَد { س. عر. «زهد» دن
مص. تفعليل [زهد و تقوایه
طالمه، زاهد اولمه.

تَزْهَر { س. عر. «چچکلنمه»
معناسیله جمعیت طبیئه
عثمانیه طرفندن طب و نباتات
فنلرنده اصطلاح اتخاذا اولتمش
ایسه ده، بوماده اصلا تفعل
بانندن کلدیکنندن، یا کیشدر؛
«ازهار» ویا «استزهار»
دینلک اقتضا ایدردی.

تَزْهَر { س. عر. جم: تزینات.
تَزْهَر { «زین» دن مص. تفعليل
سسولتمه، زینتلمه: اورته لق
چچکلرله تزین ایتشدی؛ تزیناته
اهمیت ویرمز.

تَزْیِد { س. عر. جم: تزیدات.
تَزْیِد { «زیاده» دن مص. تفعليل
آرتدیرمه، چوغا لتمه، زیاده.
لشدیرمه: مالنی تزید ایتدی.

تَزْیِیْف { س. عر. جم: تزییقات.
تَزْیِیْف { «زیف» دن مص.
تفعليل [١. ساخته و قلب نظرله
باقه، چوروتمه: بر تألیفی، برینك
فکر و مطالعه سنی تزییف ایتك.
٢. اکلتمه، مسخره یه آلمه.

تَزْیِیْن { س. عر. جم: تزیینات.
تَزْیِیْن { «زینت» دن مص. تفعليل

سوسلمه، سوسلندیرمه، زینتلند.
یرمه: اوینی کوزل مفروشاتله
تزین ایتمش؛ علم و ادب له تزین
ذات ایتك؛ تزیناتی چوق سور.
تَسْأَل { س. عر. «سؤال» دن
مص. تفعليل [دیلغه،
دیلغیلمک ایتمه: تسأل ایده چك
درجه ده ضرورته دوچار اولشدر.

تَسْمَاحُ { س. عر. «سماحت»
دن مص. تفعليل [مسامحه
معناسیله قوللانما یورسه ده،
اصل معناسی بربرینه قارشی و
مقابله مسامحه ایتمه و بربرینك
قصورینه باقامه در. || بر لفظی
موقع اصلینك غیریده برعلاقه
ویا قرینه بولمندن استعمال ایتمه.

تَسْأَوِی { س. عر. «سوی»
دن مص. تفعليل [بر
ومساوی اولمه، برابر و بر در.
جهده بولمه: تسأوی لیل و نهار.
س. عر. جم: تسبیحات.

تَسْبِیْح { «سبحان» دن مص.
تفعليل [١. سبحان الله دیهرك
حق تعالی حضر تلرینی تزیه و
تقدیس ایتمه. ٢. اذکار و او.
رادی صایمق ایچون حاضر لاشمش
دانه لر دیزیسی: تسبیح چکمک.

[بونك اصل اسم عربسی «سبحه»
اولوب، آلت تسبیح اولمق منا.
سبته لسا عنزده تسبیح دینلشدر.]
|| تسبیح آغاجی = تسبیح دانه لرینه
مشابه واپلیکه کچیریلوب تسبیح
کبی قوللانما یورسه دانه لر ویرر بیوک
بر آغاج، آزاد درخت. || تسبیح
بوچکی = تسبیح دانه سنه بکزر بر
بوچک، قنقشه.

تَسْبِیْع { س. عر. «سبع»
دن مص. تفعليل [یدی یه
ابلاغ، یدیلشدیرمه.]

تسريع } سرعت و عجله ايندیرمه
 تسريع } معنا سيله قوللا نیلیورسه.
 تسريع } ده. «سرعة» ماده بی عریده اصلا
 تفعلیل با بندن کلدیکندن غلطدر.
 تسطیح } سذ. عر. «سطح» دن
 تسطیح } مص. تفعلیل [۱]. بر شیئی
 سطح صورتنه قویمه، یاضی ودوز
 ایتمه، دوز لئمه. ۲. ر. دیکر بر
 شکلی سطح صورتنه قویمه، سطحه
 تحویل: کره بی تسطیح ایتمک.
 تسطیر } سذ. عر. «سطر» دن
 تسطیر } مص. تفعلیل [سطرلر
 تشکیل ایده حک صورتنه یازمه،
 علی الاطلاق یازمه، تحریر: بر
 مکتوب تسطیر ایتمی.
 تسع } عد. عر. طقوزده بر، طقوز
 تسع } جزئده بر جزء.
 تسعين } عد. عر. طقسان. ذ.
 تسقیه } سذ. عر. «سقی» دن
 تسقیه } مص. تفعلیل [۱]. صو
 ویرمه، صو وارمه، اسقا. ۲.
 صولامه، اروا. «اسقا» کبی. [.
 تسکره } سذ. عر. ۱. خسته بر آدم
 تسکره } ویا قیریلر آغر بر شیء
 نقلنه مخصوص ایکی آدم طرفندن
 قالدیریلر قوللی تختنه. ۲. طاش
 وطوپراق و سائره نقلنه مخصوص
 و آرقه سنده کی ایکی قول ایله بر
 آدم طرفندن سوریلور بر تکر.
 لکلی کوچک آراهه.
 تسکیت } سذ. عر. «سکوت» دن
 تسکیت } مص. تفعلیل [صو صدیرمه.
 تسکیت } «اسکات» کبی. [.
 تسکون } سذ. عر. «سکون» دن
 تسکون } مص. تفعلیل [۱]. یاتشدر.
 تسکون } مه، طور دیرمه، سکون پیدا

و یا سخره مشابه بر قوله مفتون
 ایتمه: تسخیر قلوب ایتمیدی.
 تسخیر } سذ. عر. «سخر» دن
 تسخیر } مص. تفعلیل [ضبط و
 استیلا ایتمه: اورا لرنی ضبط و
 تسخیر ایتمی.
 تسخین } سذ. عر. «سخن»
 تسخین } دن مص. تفعلیل [ایصیتمه،
 قیز دیرمه: آتسه کوستروب بر
 آرز تسخین ایتملی.
 تسدید } سذ. عر. «سد» دن
 تسدید } مص. تفعلیل [خیر و صلاحه
 طوغری توجیه ایتمه: نیاتنی
 تسدید ایتمک.
 تسدیس } سذ. عر. «سدس»
 تسدیس } دن مص. تفعلیل [۱.
 آلتیه ابلاغ و یا تقسیم ایتمه.
 ۲. بر شکلی آتی گوشه لی یایمه.
 ۳. بر قطعه نک هر ییتنه
 ایکی بیت الحاقیله آلتیشر مصراعلی
 فقره لر یایمه. ۴. بو وجهله
 تسدیس اولمش شعر، مسدس.
 ۵. ایکی نجمک آره سنده
 ۶۰ درجه مسافه بولنسی.
 تسری } سذ. عر. «سری» دن
 تسری } مص. تفعلیل [او طهلق
 ایتمه، او طهلق کبی قوللامه.
 «غلط اولان «استفراش»، بدل
 قوللا نیلیدر. [.
 تسریب } سذ. عر. «سروب»
 تسریب } دن مص. تفعلیل [یوللامه،
 سوق ایتمه. [اکثریا عسکر
 حقدده مستعملدر: [بر مفرزه
 تسریب ایتمی.
 تسریر } سذ. عر. «سرور» دن
 تسریر } مص. تفعلیل [سویندیر.
 ۴. سرور ایتمه: بو خبرله بنی
 تسریر ایتمدیکز.

تسرى } سذ. عر. «ستر» دن
 تسرى } مص. تفعلیل [اورتمه، صا.
 قلامه، کیزلئمه، قیانه. [باشلیجه
 قادی نرک ارکککردن قاچه لری
 حقدده قوللا نیلیر: [نسوان
 مسلین تستر ایدرلر.
 تستی } سذ. عر. «تستی»
 تستی } سذ. عر. «تسجدات»
 تستی } «تسجده» دن مص.
 تفعلیل [مقام تعطیله یوزی یره
 سورمه، یره قیانه: حضور رب
 العالمینده تسجد ایتمی. ذ.
 تسجیع } سذ. عر. «تسجیعات»
 تسجیع } «تسجیع» دن مص.
 تفعلیل [کلامی آخر لری لفظاً بر.
 برینه اویغون فقره لره تقسیم،
 تسجیع قوللامه: یازدیغنی تسجیع
 ایدیور: تسجیع ایله اضاعه وقت
 ایدیور.
 تسجیل } سذ. عر. «سجل»
 تسجیل } دن مص. تفعلیل [۱. بر
 دعوانک حکمه دفترینه قیدی:
 دعوانی تسجیل ایتمی. ۲. رسمیت
 ویرلک ایستیلن بر شئیک
 دفتر مخصوصنه قیدی: امتیازی
 تسجیل ایتمی. [تسجیل وقف
 بر وقف قابل فسخ اولیان وقف
 اولدیغنه حکم ایتمک.
 تسجیلین } سذ. عر. «سجین» دن
 تسجیلین } مص. تفعلیل [زندانه
 قومه و حبس ایتمه معنا سيله
 قوللا نیلیورسه ده، ثلاثی مجردی
 بو معنایه کن «سجین» ماده سی
 تفعلیل با بندن کلئجه، منمناسی
 بسبتون دکیشدیکندن، بو
 استعمالر محاج تصحیح غلط اتنددر.
 تسحیر } سذ. عر. «سحر» دن
 تسحیر } مص. تفعلیل [سحر یایمه

ایتدیرمه: اورته لغی تسکین
ایتدی؛ هیجانی تسکین ایتمک.
۲. د. (بحرفی) ساکن یعنی
جزمله او قومه.

تسلسل { سذ. عر. «سلسله» دن
تسلسل { مص. تفعل } زنجیرله،
زنجیر کبی بر برینه اولاشوب
کیتمه، بلا اقطاع ابا عن جد
ویا بابادن اولاده انتقال ایله
سوروب کیتمه: اخلاق ملیه
بطندن بطنه تسلسل ایدر.
|| ا.م. قاعده تسلسل = مأمورینک
صره ایله نائل ترقی اولملری.
|| م.م. دور وتسلسل = دعوی ایله
دلیک بر برینه مربوط ومعلق
اولسلیله دعوانک حل وفصل
اولنقتسزین سوروب کیتمه سی.

تسلط { سذ. عر. «سلطه» دن
تسلط { مص. تفعل } ۱. مسلط اوله،
فضولاً برینک باشنه حاکم کیلوب
راحت بر اقامه: قانون سایه سنده
کیمسه کیمسه یه تسلط ایدمز.
۲. برینی صوگ درجه ده را.
حتسز ایتمه؛ پیشنی بر اقامه: باشمه
مسلط اولدی.

تسلی { سذ. عر. «سلم» دن
تسلی { مص. تفعل } تسلیم اولان
شیئی اخذ وقبول ایتمه: فایزقه.
دن اسله یی تسلیم ایچون برضابط
کوندرلدی.

تسلی { سذ. عر. چ: تسلیات.
تسلی { «سلم» دن مص. تفعل }
برآیی یی قسماً اونوتدیره جیق
ایلیک ویا نصیحت، آووله: دل
غم دیده سی بر آرز تسلی بولدی؛
نافله تسلی ویرمه، بر شیکله تسلی
بوله میورم؛ انسانی مصیبتنده
تسلی اتملی: متسلی اولمغه محتاجدر.
[نادراً «تسلا» صورتده
قولانیلیور.]

تسلی آمیز { ص.فا. (عر. تسلی =
تسلی آمیز } . فا. آمیختن = قار.
یشدیرمق [و:

تسلی بخش { ص.فا. (عر. تسلی = م
تسلی بخش { فا. بخشیدن = باغشلا.
مق [تسلی ویرن، تسلی بی موجب.
تسلی پذیر { ص.فا. (عر. تسلی = م.فا.
تسلی پذیر { پذیرفتن = قبول ایتمک]
تسلی قبول ایدن، قابل تسلی.

تسلیت { سذ. عر. [«سلو» دن
تسلیت { مص. تفعل] تسلی ویر-
مک: محتاج تسلیتدر؛ تسلیت ایتدم.

تسلیح { سذ. عر. چ: تسلیحات.
تسلیح { «سلاح» دن مص.
تفعل] سلاحلاندیرمه، سلاح
ویرمه: عسکرینی کوزل تسلیح
ایتشدر.

تسلیط { سذ. عر. [«سلاطه» دن
تسلیط { مص. تفعل] مسلط ایتمه،
صا تا شدیرمه: کلبی خنزیره تسلیط
ایتمک.

تسلیم { سذ. عر. چ: تسلیات.
تسلیم { «سلم» دن مص. تفعل]
۱. الدن اله ویرمه، ایلیشیک بر اقیه
جق صورتده اعطا ایتمه: پاره نی
کندیسنه تسلیم ایتدم؟ مالی کیه
تسلیم ایتدیکیز؟ ایشته امانت سزه
تسلیم. ۲. مقاومتدن امیددی
کسوب کندینی ویا رقالعه وموقعی
دشمنه ترک ایتمه، رمی ویرمه،
عرض مطاوعت ایتمه: اوچنجی
ناپولیون کیتلی بر عسکرله پرو-
سیه لیلره تسلیم اولدی؛ بازن می
تسلیم ایتدی. ۳. کندینی اللهم
ارادته ترک ایتمه، رضا، توکل:
تسلیم وتوکلدن بشقه چاره یوقدر.
۴. قبول واعتراف ایتمه، مخالفت
ایتیوب تصدیق ایتمه: وحدانیتی

تسلیم ایتمه جک هیچ بر عقل سلیم
صاحبی یوقدر؛ بن بونی تسلیم
ایده مم. [سلام ویرمه وسلامته
چیقارمه معناریله لسانزده
قولانماز.] || تسلیم روح، تسلیم
جان = وفات، ارنحال. = چ:
ویرله جک بر مبلغ کلبی یه محسوباً
جسته جسته ویریلن مبالغ ومفر-
دات: یکرمی بیگ غروشدن
اون یدی بیگ غروش تسلیماز
واردر. || تسلیم طاشی = بکتاشی
درویشلرینک تسلیم وتوکل
علامتی اوله رق حامل اولدقلری
بلغمی طاش.

تسلیمیت { تسلیمک اوچنجی معنا.
تسلیمیت { سیمله قولانیلیور.

واقعا مصدره اذات مصدریت
علاوه سیمله یته او معنایی چیقارمق
عبث اوله جفی کبی، بویله بر تعبیر
عریده دخی اصلا مسوع اولد.
یفتندن غلط ایسه ده، لسانزک
تصرفاتی صره سنه کیرمشدر: عرض
تسلیمیت ایلمک.

تسلی یاب { ص.فا. (عر. تسلی = م-
تسلی یاب { فا. یافتن = بولمق] تسلی
بولان، قابل تسلی.

تسلیم { زهر لئه. و:

تسلیم { زهرله معناریله قوللا-
تسلیم { نیلیورسده، ایکبسی ده
عربی دکلدز. «سم» ماده سی
عریده تفعل وتفعل بانندن
کلز. ثلاثی مجردینک معلوم
ویجهولی بومعناری افاده یه
کایسدر.

تسلیم { سذ. عر. [«سم» دن
تسلیم { مص. تفعل] سمیرتمه،
یاغلامه: قازلی تسلیم ایدوب
اوله کسلی.

تسمیه } س. ع. [«سمو» دن
 { مص. تفعل [آد قومه،
 اسم ویرمه: یکی طوغان چوغنی
 فصل تسمیه ایتدیکنز؟ مملکتکنز-
 ده بونصل تسمیه اولئور؟

تسوید } س. ع. [«سواد» دن
 { مص. تفعل [۱. قرارمه،
 سیاهلامه. ۲. مسوده یازمه،
 بعده تمیزه چکلمک اوزره قره-
 لامه: برعزخال تسوید ایتدی.
 ۳. قره لامه، مسوده: بونک
 تسویدی طور یورمی؟

تسویل } س. ع. ج: تسویلات.
 { «سؤال» دن مص.
 تفعل [چرکین بریشی کوزل
 کوستره رک اغفال ایتمه. [اک
 زیاده جمعی مستعملدر.]

تسویه } س. ع. [«سوی» دن
 { مص. تفعل [۱. بر و
 مساوی ایتمه، برابر ایله. ۲. دوز
 و مستوی ایتمه: سطحی تسویه
 ایتلی. ۳. حل و فصل و رؤیت ایتمه:
 بو ایشی تسویه ایدکنز؟ تسویه
 امور. ۴. ویرمه، اعطاء اوده-
 مه: آله جفنگک تسویه سنی استدا
 ایتشد: تسویه دین ایتک. || تسویه
 تراییه = دمیربول کدرکاهنک
 و بوکا ممائل ایشلرک طوبراغنی
 دوزلتمه، فر. Terassement.

|| صورت تسویه = بر مسئله نک
 حلی ایچون اوزلاشمه، فر.
 Arrangement. [اصطلاحات
 سیاسییه دن اولوب، امور ساژره
 ده دخی قوللانیلیر:] ایکی
 شریک آره سنده بر صورت تسویه
 بولندی.

تسمیل } س. ع. ج: تسهیلات.
 { «سهولت» دن مص.

تفعل [قولایلاشدرمه، قولای
 وآسان ایتمه: تحصیل تسهیل
 ایتک؛ تسهیلات کوسترمک.

تسیار } س. ع. [سار، یسیر
 { فعل اجوفدن مصدر
 اولوب، عرییده اکثریا لازم
 یهنی کیتمه و یوریه معناسنه و
 نادراً متعدی اولدیفی حالده،
 لسانزده دائماً متعدی یعنی
 تسیرر مقامنده قوللانیلیر. —
 تانک کسریله غلطدر [کوندرمه،
 ارسال، بعث: برکتاب تسیر
 ایتدی.

تسیب } مسیبلک یعنی اهل و
 { تسامح معناسیله قوللا-
 نیلورسه ده، بوماده تفعل باندن
 اصلا کلید بکندن، یا کلیشدر.
 مسیبلک دیملی.

تسییر } س. ع. [«سیر» دن
 { مص. تفعل [کوندرمه،
 یوللامه، ارسال. لسه.

تشیبه } س. ع. [«شبه» دن
 { مص. تفاعل. [بکرشمه،
 بربرینه بکرمه، مشابهت.
 [«مشابهت» ده مستعملدر.]

تشاجر } س. ع. [«شجر» دن
 { مص. تفاعل. [اودونله
 اورشمه، مشاجره، مضاربه.
 [«مشاجره» ده مستعملدر.]

تشارک } س. ع. [«شرك» دن
 { مص. تفاعل. [اورتاق
 اولمه، اورتاقلق، مشارکت.
 [«مشارکت» ده مستعملدر.]

تشاعر } س. ع. [«شعر» دن
 { مص. تفاعل. [شاعرلک
 اداسانده اولمه، زورله شاعر
 اولمه، شاعرلک ادعایی: شعرا

آزالدیجه ارباب تشاعر چو-
 غالمده در.

تشاکل } س. ع. [«شکل» دن
 { مص. تفاعل. [شکل و
 صورتجه بر اولوب بکرشمه.

تشاکی } س. ع. [«شکوی» دن
 { مص. تفاعل. [بربرینه
 شکایت ایتمه، حالاشمه. ذ.

تشام } س. ع. [«شأم» دن
 { مص. تفعل [اوغورسز
 نظریله باقمه، اوغورسز و مشئوم
 ع- ایتمه، تفاعل و تین مقابلی:
 قادینلر طاوغنک اوتمه سندن
 تشام ایدرلر.

تشبث } س. ع. ج: تشبثات.
 { «شبث» دن مص. تفعل [

(ایشه) یابیشمه، صارلمه، کمال
 اعتنا ایله بدأ و مباشرت ایتمه:
 برکتاب تألیفنه تشبث ایتدی؛
 برطاقم تشبثات نافعده بولنیور؛
 بن ده ایشه تشبث ایتدم. || هقه.
 بر فعل جزائینک اجرا ستمه باشلا-
 یوبده اسباب مانعه حیولتیه
 موقع فله قویه مامه.

تشبه } س. ع. [«شبه» دن مص.
 { تفعل [کندی بکرشمه
 اوزنمه، زورله بکرشمه چالشمه:
 بر قومه تشبه ایدن او قومدن
 معدوددر.

تشبیب } س. ع. [«شباب» دن
 { مص. تفعل [ر. شعر
 ایله بر قادینک حسن و ملاحظتی
 مدح ایتمه، و یا هر نهیه دائر او-
 لورسه بر قصیده یه بر کوزلک
 اوصافیه و کنجک عشق و علاقه-
 لرینک ذکر یله کیریشمه.

تشبیه } س. ع. ج: تشبیهات.
 { «شبه» دن مص. تفعل [

بکز تمه، قیاس ایتمه : جسور آدمی
 آرسالانه تشبیه ایتمک؛ اسکی ادبانه
 افاده لرخی تشبیهاته بوغمش لدر.
 تشبیهت { سذ. عر. } « شتات » دن
 { مص. تفعیل } اقسام و
 شعبات کثیره به آیرله، چتاللامه،
 متفرق و مشکل اوله : بو ایش
 چوق تشبیهت ایتدی .

تشبیهت { سذ. عر. } « شتات »
 { دن مص. تفعیل } اقسام
 و شعباته آیرمه، طاغتمه، تفریق،
 چتاللامه : ایثی بو درجه ده
 تشبیهت ایتمک مشکلاتی موجبدر.

تشجیع { سذ. عر. } « شجاعت »
 { دن مص. تفعیل } جسا-
 رت و شجاعت ویرمه، غیرته کتیر-
 مه : بر نطق بلیغ ایله عسکری
 تشجیع ایلدی .

تشجید { سذ. عر. } « شجذ » دن
 { مص. تفعیل } ۱. سیو-
 ریلمته، کسکینلندیرمه : قلیجی
 تشجید ایتمک. ۲. مج. اویاندیرمه،
 قوت و تأثیرینی آرتدیرمه : تشجید
 اذهان ایتمک .

تشخص { سذ. عر. } « شخص »
 { دن. مص. تفعیل } ۱.

تشخص صورتنه کیرمه، مجسم
 صورتده کوریمه، مجسم : فضیات
 کوزمک اوکنده تشخص ایتدی.
 ۲. تفریق و تعیین و تشخیص
 اولمه، تعین ایتمه : خسته لق
 هنوز تشخص ایدمدی. ۳. برینک
 شخصی خاطره کتیرله : تشخص
 ممکن اوله مدی. || مذ. بر شینک
 دیکرندن مشارکت قبول ایتمه-
 جک صورتده ممتاز اولسی .

تشخیص { سذ. عر. } « شخص »
 { دن مص. تفعیل } ۱.

جسم و صورت پیدا ایتدیرمه :
 فضیلتی تشخیص ایتمک. ۲. آیرمه،
 سچمه، فرق و تعیین ایتمه، طایفه :
 سزی چوقدن کورمدیکم ایچون
 بردن بره تشخیص ایدمه مدم.
 || ط. تشخیص امراض = خسته-
 لغک جنس و نوعنی فرق و تعیین
 ایتمه : فلان طبیب تشخیص امراضده
 یک حاذقدر؛ طبابتک اساسی
 تشخیص امراض مسئله سیدر،
 برکوره مرض تشخیص اواندی می،
 مداواتی قولایدیر. { فر. Diag-
 nostique } .

تشدد { سذ. عر. } « شدت » دن
 { مص. تفعیل } شدت کسب
 ایتمه، دها قوتلی وسرت اوله :
 حرب، نفاق، مرض تشدد
 ایتدی. « اشتداد » کبی. }

تشدید { سذ. عر. } « شدت » دن
 { مص. تفعیل } ۱. شد-

تلندیرمه، شدت و قوت ویرمه :
 بر آرز صوتوق آلتانم خسته لغی
 تشدید ایتدی. ۲. صاغلاملا-
 شدیرمه، محکم و متین ایتمه :
 روابط محبتی تشدید ایچون. ۳.

د. عربیده بر حرفی جفت او-
 قومه و اوستنه بونک علامت
 مخصوصه سی اولان () شده نی
 یازمه : « تقویه » لفظنک یاسنی
 تشدید ایتمک اقتضا ایتمز. ۴.
 مذکور شده علامتی () :
 شده لی کله لرك تشدیدینی یازمق
 قراننده سهواتی مؤیددر .

تشریع { شرع شریفه توفیق حر-
 کت معناسیله قوللائیلور-
 سهده، عربیده « شرع » ماده.
 سنک تفعیل بانندن تصریفی اصلا
 مسموع دکلددر .

تشرف { سذ. عر. } « شرف »
 { دن مص. تفعیل } برحرمت
 و شرفه نائل اوله، شرفلمه : قدوم
 عالیکنزله تشرف ایتدک؛ یارین

تشرف ایدر سهک (یعنی قدو-
 مکزله بزنی مشرف ایدر سه کز.)

تشریح { سذ. عر. } « شرح » دن
 { مص. تفعیل } ۱. ت-

بر اولو بدننی ویا بر عضوینی
 اصول وقاعده سنه توفیقاً کسوب
 پارچه لره آیرمه : تشریح بشر،
 تشریح حیوان، تشریح رنه،
 تشریح عین، تشریح قلب، تشریح
 کبد، تشریح مفاصل. ۲. ابدان
 و اعضانک کسبلوب اقسام طبیعه-
 سنه آیرلسندن و صورت ترکیب
 و تشکلیرنک میدانه قونمه سندن
 بحث ایدن فن که علم طبک اسلا-
 سیدر : تشریح اوقوقو؛ تشریح
 کتابلری؛ علم تشریح. ۳. مج.
 برماده نی مدققانه و مفصلاً حل
 و فصل ایتمه : هرجهتی کوزلجه
 کوستروب آکلامه : مسئله نی
 تشریح ایتدی. || با. تشریح نباتی
 = نباتک اقسامه تفریقیله هر
 طرفلرنک تدقیق .

تشریحخانه { سذ. عر. } تشریح عملیا.
 مخصوص صله که مکاتب طبیعه ده
 و بیوک خسته خانه لرده بولنسی
 شرطدر .

تشریح { طرف اشرف حضرت
 پیغمبریدن مذهبه متعلق
 اولان اوامر و نواهی بیان بیو-
 رلق. } نظریات حقوق اداره جه
 بوکله وضع قانون معناسیله
 قوللائاتی ایستلمش ایسه ده، عر-
 بیده بویله بره معناسی یوقدر. }

تشریف { سذ. عر. } تشر-
 یفات. } « شرف » دن

یولی اسکیشمرده آنقره وقونیه
خطلرینه شعب ایدیور؛ بوايش
جوق شعب ایتدی .

{ شعل } سذ. عر. « شعل » دن
طوتيشمه، آلونله . ذ.

{ شعیب } سذ. عر. « شعب » دن
آیرمه، داللاندرمه، چتاللاشدر-
مه: ایشى بو قدر شعیب اتمه ملی .

{ تشعیل } سذ. عر. « شعل » دن
طوتيشدیرمه، آلولندیرمه . ذ.

{ تشقی } سذ. عر. « شفا » دن مص.
اولمه، افاقت. ۱. شفا بولمه، اینی
سکونت لمه، انتقام آلمله،
حرصنی آلله. || تشقی صدر
= انتقام آلهرق یورک صوتومه .

{ تشقیه } آف البیان مصدرک
قوللائیلورسه ده، اساسسز اولوب
« شفا » ماده سی اصلا تشقیل
بابندن کلز .

{ تشکر } سذ. عر. ج: تشکرات.
« شکر » دن مص. تشقیل
شکر اتمه، بر ایله که قارشى شکر
وسپاس ایدوب منتد اراق کوستر-
مه: کوردیکم نعمتله مقابل
تشکر اتمک بور جمدرد؛ تشکر
ایدرد؛ عرض تشکرات ایتدی .

{ تشکل } سذ. عر. ج: تشکلات.
« شکل » دن مص.
تشقیل [۱. بر شکل مخصوص آلله،
بر شکل وهیته کیرمه، بر شکل
مخصوصده تجسم اتمه، تحصل:
کره ارض تدریجا تشکل اتمشدر؛
بر وبحرک تشکلات متواله سنی

{ تشریفاتی } س. کبرا ورجال دو-
لته رتبه ومقاملرینه
کورده صره لرینه ورتبه ونشانلرک
توجیهاتنه نظارت وتشریفات
دائره سنه ریاست ایدن ذات:
تشریفاتی دیوان هایون = تشر-
یفات عمومیه ناظری؛ تشریفاتی
صدارت عظمی = صدارت تشر-
یفاتیجیسی؛ تشریفاتی خارجیه
= خارجیه تشریفاتیجیسی .

{ تشریق } سذ. عر. « شرق » دن
مص. تشقیل [باصدر-
مه نك كونشده قورودلمسی . ذ.
|| ایام التشریق = عربان قربان
اتلرینی قوروتدقلری مناسبتله
ذی الحجبه نك اون برنجی، اون
ایکنجی واون اوچنجی کونلرینه
اطلاق اولنور .

{ تشریک } سذ. عر. « شرک »-
« دن مص. تشقیل [اور-
ناق اتمه مناسیله قوللائیلور-
سه ده، عرییده بومعنايه اصلا
تقرب اتمدیکندن، یرینه « اشراک »
قوللانسه ده طوغری اولور .

{ تشرین } س. [سر یا نجه دن مأ-
خوذ اولوب اصلی تانك
کسر لهدر. [تقویم شمسی رو-
مینک مارتدن اعتباراً سکزنجی
وظقوزنجی آیلرینک اسمی اولوب
برنجیسنه تشرین اول [Octobre]
وایکنجیسنه تشرین ثانی [No. 2
vembre] دینیر .

{ تشعب } سذ. عر. ج: تشعبات.
« شعب » دن مص.
تشقیل [شعبه لره آیرمه، دال
وبوداق پیدا اتمه، داللانمه،
چتاللاشمه: سلجوقیلر خاندانی
تشعب اتمشیدی؛ آناطولی دمیر

مص. تشقیل [۱. شرفلندیرمه،
شرف ویرمه. ذ. ۲. کندی
قدوم وزیرتیه برینی ویا بر محلی
مشرف اتمه: تاریخ هجری فخر
کائنات (صلح) افندمزک مکة
مکرمه یی ترکه له مدینه منوره یی
تشریف بیوردقلری سنه دن بدأ
ایدیور. [بومعنايله دائماً مفعول
پهله ربطی، وشرف وقدسیت
ذاتیسه سی ده ا بیوک اولان بر
محل حقنده قوللائه سی اقتضا
ایدر.] ۳. کیمه، کله، قدوم،
ورود، عزیمت: نره یه تشریف
ایدیورسکز؟ تشریفکنز نره یه؟
[لسانزه مخصوص ومعنايه
اصلیسندن بسبتون آیرلمش اولان
بو معناده مفعول الیه ایله ربطی
آرتق ضروری حکمنه کچوب
مثلا « نره یی تشریف ایدیور-
سکز؟ » دیمک عبث اولور.]
|| تشریف هایون مدیریته = سرای
هایون جناب ملوکانه مأموریت
عالیه لرندن بریدر. = ج.
تشریفات = کبرا ورجال دولته
رسمی وکلرده و آلای و
معایده لرده وحضوره چیقه .
چقلری وقت صره و صنفلرینه
وسفرانک صورت قبوانه ورتبه
ونشانلرک توجیهاتنه نظارت ایدن
دائره: تشریفات داخلیه، تشر-
یفات خارجیه؛ تشریفات بحریه =
دول مختلفه یه منسوب بکک
سفینه لر آراسنده اجرا اوانان
تشریفات، وسائره. || مج. مراسم،
تکلیفات: آرتق تشریفاتله یی
کوریشه جکز؟

{ تشریفاتی } س. و:

علم الارض ارباني آثار موجوده
ايه تعين ايدبورل؛ بريكن صو-
لردن اوراده بر كول تشكىل
ايتشدر. ٢. تركيب وتشكيل
وعقد اولنه؛ بر جمعيت عليه تشكىل
ايتدى؛ بوجلس يدى اعضادن
تشكىل ايدمچكدر.

تشكىلى } سذ. عر. جم: تشكيات.
تشكىلى } «شكوى» دن مص.
تفعل [شكايات ايمه، اشتكا:
فلاندن تشكى ايدبورل.

تشكىلى } سذ. عر. جم: تشكيات.
تشكىلى } «شكل» دن مص.

تفعل [١. بر شينئه بر شكل
وصورت ويرمه، بر شكل وهينئه
قومه، بر شكل مخصوصده اوله رق
وجوده كتيرمه: دكيزك اوزرنده
يوزن بوز قيارلى بر يره كلنجه
بلوردن بيوك بر قلعه تشكيل
ايدرل. ٢. تركيب ايمه، حصوله
كتيرمه، وجود ويرمه: طويل-
نوب بر مجلس تشكيل ايتديلر.
= ج. ترتيبات، تنظيمات،

اجراآت، اصلاحاته متعلق اجرا-
آت: ولايت اصولى تشكياتنده.

تشمير } سذ. عر. «شمر» دن
تشمير } مص. تفعل [صيفامه:
تشمير ساق = پاچه لرى صيفامه؛
تشمير ساعد = يكلرى صيفامه.
|| مج. حاضر لانه، كمال غيرتله
تشبث ايمه: بوايشه تشمير سا-
عد ايتدى.

تشنج } سذ. عر. «شنج» دن
تشنج } مص. تفعل [ط. سيكيزك
چكيلوب بوزلمسى، اسپازموس.

تشنجى } ص. عر. ا: تشنجيه.
تشنجى } ط. سيكيزك چكيلوب
بوزلمسنه واسپازموسه منسوب
ومتعلق.

تشنگى } س. فا. صوصامه،
تشنگى } عطش. لس.

تشنه } ص. فا. جم: تشنگان. ١.
تشنه } صوصامش، صوسز،
عطشان. ٢. مج. پك هوسكار
و آرزوكش: تشنگان معارف؛
ذاتاً كنديسى تشنه. || تشنه دل =
جان و بوركدن آرزوكش. || تشنه
لب = طوطاغى قورومش، پك
صوصامش.

تشنيع } سذ. عر. «شعاع»
تشنيع } دن مص. تفعل [پك
معيوب و چركين نظريه باقمه،
تعيب و تقبيح ايمه: طعن و تشنيع
ايمك.

تشوش } سذ. عر. «شواش»
تشوش } دن مص. تفعل [قارشيمه،
قارمه قارش اوله: ذهمنده
بر تشوش واردر.

تشوش } سذ. عر. «شوق» دن
تشوق } مص. تفعل [شوق و
آرزو كوسترمه: كمال تشوقله
بزه اشتراك ايتدى.

تشويش } سذ. عر. جم: تشويشات.
تشويش } «شواش» دن مص.
تفعل [قارشيديرمه، قارمه قا.
ريشيق ايمه: تشويش ذهن ايمك؛
ايشلرى تشويش ايمك.

تشويق } سذ. عر. جم: تشويقات.
تشويق } «شوق» دن مص.
تفعل [شوق و غيرته كتيرمه،
شوق و آرزوسنى آرتديرمه،
ترغيب: هر كسى بو خيرلى ودولته
نافعايشه تشويق ايچون كنديسى
اوڭ آياق اولدى: اجراى تشويقا.
نده قصور ايتدى.

تشهد } سذ. عر. «شهادت»
تشهد } دن مص. تفعل [نمازده
قعدهده شها ديتنى حاوى اولان

«التحيات» دعاسنى او قومه.
تشهير } سذ. عر. «شهرت» دن
تشهير } مص. تفعل [١. شهر-
تلنديرمه، مشهور ايمه، شهرت
قوزانديرمه: غزته لر كنديسى
تشهير ايتديلر. ٢. بر جرم و
جنات صاحبنى عبره لى لسا ايرين
جمع ناس اولان بر يره چيقاروب
كوسترمه: قبل الاعدام
كنديسى تشهير ايتديلر. ٣.

سركى به وضع ايدوب عمومه
كوسترمه، انظار عامه به وضع
واعلان ايمه: معمولات محليه ينى
تشهير ايملى. ٤. قينندن سلاح
چكمه، صيرمه، سلاح قوللانمه،
سلاحه طاو رانمه: تشهير سلاح
ايتدى.

تشيطان } سذ. عر. «شيطان»
تشيطان } دن مص. تفعل [شيطنت
ايمه، ابليسكارانه حر كنده بولنمه.

تشيع } سذ. عر. «شيعه» دن
تشيع } مص. تفعل [شيعى المذهب
اوله، شيعيله التحاق ايمه.

تشديد } سذ. عر. (بر بنا و
تشديد } سا ازمى) يوكتلوب
متين و محكم ايمه: تشديد قلاع
وابنيه ايمك، روابط دوستانه ينى
تشديد ايتدى.

تشيع } سذ. عر. «شيع» دن
تشيع } دن مص. تفعل [بر بردن
آريلوب كيدن بر آدمى ويا جنازه
والاى و كروانى كچيرمه، حرمة
بر آرزى برلكده كيمه، استقبالك
مقابلى: مسافر لرى تشيع ايتدك؛
حجاجك تشيعنه كيمتشيدك.

تصاحب } سذ. عر. «صحبت»
تصاحب } دن مص. تفعل [
صاحب چقمه، حمايه و محافظه

ایتمه، طرفدارلق ایدوب مداء.
فعهده بولنمه. [بو معنا لسانمه
مخصوص اولوب، عربیده آر-
قداشلق ایتمکدن بشقه معناسی
یوقدر.]

تصادف { راست کله و آرامقیزین
بولمه معنا سیله قوللا.

نیلیورسهده، عربیده بو ماده
تفاعل باندن کلیوب، «صدفه»
و «مصادفه» قوللانیاور. | بالتصا-
د ف و علی التصادف تعمیر لری
ده عربی نقطه نظرندن بالطبع
غلطدر.

تصادفا { ح. عرب. غلا. راست
کله، صدقه.

تصادفی { ص. عرب. غلا. راست
کله واقع اولان،
صدفه به مبنی و متعلق اولان.

تصادم { سذ. عرب. جم. تصا-
دمات. [«صدم» دن
مص. تفاعل] چارپشمه، طوقشمه.
[«مصادمه» کبی.]

تصارلامق { یاخود تاصلرامق.
فت. قورمتی، تصور

ایتمک، ذهنده حاضرلامق، تر-
تیبنی ایتمک: براو تصارلامشیدم؛
بن اونی بشقه یولده تصارلامشیدم.

تصارلامه { یا تاصلرامه. س.
قورمه، تصور،
ترتیب.

تصارریف { سذ. جم. عرب. فد:
تصریف. بلا: تصریف.

تصانیف { سذ. جم. عرب. فد:
تصنیف. بلا: تصنیف.
[تصنیفات کبی.]

تصاویر { سذ. جم. عرب. فد:
تصویر. بلا: تصویر.

تصحیح { سذ. عرب. جم. تصحیحات.
[«صحت» دن مص.

تفعل [۱. صحتنی اعاده اتمه،
ایلمته، افاقت کتیرمه: تصحیح
مزاج ایتمک. ۲. یا کلیشی طو-
غریلمته، دوزلمته، خطاینی صوابه
تبدیل ایتمه: مسوده بی، مکتوبی
تصحیح ایتمک: افکارینی تصحیح ایتمدی.

تصحیف { سذ. عرب. [«صحف»
دن مص. تفعل]

یا کلیش یازمه، عباره سنی یا کلمته،
تغلیط، تحریف: او کتایبی
مستسخلر چوق تصحیف ایتمشلردر.

تصحیف ایله تحریف آره سنده فرق
وارد. تصحیف هم معنایی هم ده
لفظی تغییر ایتمکدر، تحریف ایسه
لفظی تغییر ایدوب معنایه طوقونما قدر.

تصدیر { سذ. عرب. [«صدر»
دن مص. تفعل] باشه

کچمه، اک باشده اوتورمه، اوکدن
وایلریدن کچمه: بو آدم تصدیری
چوق سور، داتما تصدیر ایتمک ایستر.

تصدق { سذ. عرب. جم. تصدقات.
[«صدق» دن مص.

تفعل [صدقه ویرمه، صدقه اوله رق
ویرمه: مالی تصدق ایتمدی.

تصدی { سذ. عرب. [«صدق» دن
مص. تفعل] تشبث،

ابتدار، عزم قوی ایله مباشرت
ایتمه: مداواته تصدی ایتمک.

تصدیر { سذ. عرب. [«صدر» دن
مص. تفعل] ۱. باشه

قومه، باشه کچیرمه، برشیئله بدأ
ایتمه: حافظ شیرازی دیوانی
یزیدک بریت مشهوریله تصدیر
ایتمشدر. ۲. صدور ایتمک،
صادر اولسنی موجب اولتی:
فرمان عالی تصدیری.

تصدیع { سذ. عرب. جم. تصد-
یعات. [«صداع» دن

مص. تفعل] ۱. باش آغریتمه،

باش آغریسی ویرمه: تصدیع
ایتمک؛ تصدیع سر ایتمک. ۲. مج.
تعجیز ایتمه، راحتسز ایتمه:
تصدیعدن احتراز ایدرم.

تصدیق { سذ. عرب. جم. تصدیقات.
[«صدق» دن مص.

تفعل، اگر چکندیرمه. کر چک اولد-
یعنی سوبیله، برینک سوزنی صحیح
چیقارمه، تأکید ایتمه: اوده نبی،
بتم سوزی تصدیق ایتمدی؛ هر

سوزی تصدیق ایتمم. | | | | دو-
لجه نظر اعتباره آله جق بیانا تک
بر صورت رسمیه ده تأییدی.

|| ادات تصدیق آوت کبی تصدیقه
دلالت ایدن ادات. = جم. سذ.
بلا: تصور.

تصرف { سذ. عرب. جم. تصرفات.
[«صرف» دن مص.

تفعل [۱. مالک و صاحب اولمه،
تمک ایتمه: بوای کیم تصرف
ایدیور؟ کیمک تصرفی تحتنده در؟
۲. اداره ایله قوللانمه، اداره
ایتمه، عدم اسراف، اقتصاد:
تصرفه رعایت ایتمک. ۳. برقادینه
معامله زوجیه ده بولنمه.

تصرف لامق { بلا: تصارلامق.

تصریح { سذ. عرب. جم. تصریحات.
[«صرح» دن مص.

تفعل [آجیق صورتده افاده
ایتمه، صراحت ویرمه، شبهه و
تردده محل براتیجه جق صورتده
آجیق افاده ایله و تفصیلات لازمه
ایله افاده ایتمه: مسئله نی تصریح
ایتمی؛ تصریحات لازمه ویرمک.
سذ. عرب. جم. تصا-
صریف. ریف، تصرفات.
[«صرف» دن مص. تفعل] ۱-
کیف مایشاء تحویل واداره:

تصرف { سذ. عرب. جم. تصا-
صریف. ریف، تصرفات.

[«صرف» دن مص. تفعل] ۱-
کیف مایشاء تحویل واداره:

تصريف امور. (جناب خلاقك
افعال ازليه سى حقنده مستعمل
اولوب، برنجى جمى دخى بومعنايه
مخصوصه صدر. [٢. د. صرف
قاعده سنجه افعال وسائر اقسام
كلمه نك صيفه لانه سى، صيفه لانه،
چكمه: قال فعلى تصريف ايدك؛
ليس فعلى هر صيفه دن تصريف
اولنماز؛ سايبويه اسمى تصريف
قبول ايتز. (صرف عربيه
باشليجه افعال حقنده مستعمل
اولوب، اسماء حقنده اعراب
استعمال اولنور. مع هذا اعرابلى
ناقص اولان اسملره «غير منصرف»
ديئلسى صرف وتصريفك اعم
اولديفته دليلدر. ايكنجى جمى
بومعنايه مخصوص صدر.]

تصريف (سذ. عر. ج: تصعبات.
تصعب) (« صعوبت » دن مص.
تفعل) كوجاشمه، كوجلك پيدا
ايمه. ن.

تصريف (سذ. عر. ج: تصعبات.
تصعب) (« صعوبت » دن مص.
تفعل) يوكلمه، قالمه. (يردن
قالتوب هوايه قاريشان بخار
وعفون حقنده مستعملدر.]

تصعب (سذ. عر. ج: تصعبات.
تصعب) (« صعوبت » دن مص.
تفعل) كوجلشدير، مشكل ايمه:
ايشمى تصعب ايتدى؛ تسهيلات
كوستره جكده ايشمى برچوق
تصعبات اوغراتدى.

تصعيد (سذ. عر. [« صعود ».
تصعيد دن مص. تفعل] كيم.
بعض اجسامك اتيق ويا ديكر
بر آلتله قيزدير يلوب بخير ايدلسى.
[فر. Sublimation]

تصغير (سذ. عر. [« صغر » دن
تصغير مص. تفعل] ١. كوچو.

لتمه، اوفالتمه. ٢. د. براسم ويا
صفتى مصغر صورتنده قوللانه،
كه تركجه ده « جك، جق » فار.
سيده « ك » اداتنك الحاقيله
وعربيه عين الفعل ايله لام الفعل
آراسنه ساكن بر « ي » ضم
ايتكله اولور: الجك، آدجق،
مردمك، طفيل كبي؛ تصغير قاعده.
سى؛ تصغير بجئى. || اسم تصغير
= بوجهله تشكيل اولمش اسم
مصغر.

تصفي (صافيلتمك وصافى اولقى
تصفي) معنايله عربى ذكادر.
صفاء ماده سى اصلا تفعل بابندن
كلز.

تصفیح (سذ. عر. [« صفح » دن
تصفیح مص. تفعل] ١. يا صيلاتمه،
صفحه و يوفقه حاله قوميه:
معدنى تصفي ايتك. ٢. ال
چيرمه، ال اورمه.

تصفير (سذ. عر. [« صفر » دن
تصفير مص. تفعل] ١. صارار-
تمه، صارى به بويامه. ٢. ايصليق
چاله. ن.

تصفيف (سذ. عر. [« صف ».
تصفيف دن مص. تفعل] صره-
لامه، ديزمه، صف صف ترتيب
ايمه: عسكرى تصفيف ايتدى.

تصفيه (سذ. عر. [« صفو » دن
تصفيه مص. تفعل] صاف و
خالص ايمه، تميزله: مشروباتى،
شكرى، طوزى تصفيه ايتك؛
تصفيه قلب = يوركى غل وغشدين
باك ايمه. || ما. تصفيه ديون
= بورجلرك حساباتى تميزليوب
فأضلرني ويرمه.

تصليب (سذ. عر. [« صلب » دن
تصليب مص. تفعل] ١. قاتيلاشمه،

صلب وقاق اولمه: جيوه نك
تصلي. ٢. مج. صلوات ومئات
پيدا ايمه. ٣. ط. بعض اعضاء
بدنك اسباب مرضيه دن طولابى
قاتيلاشمه سى: تصلب اهر، تصلب
جلد، تصلب دماغ، تصلب رته،
تصلب عظم، تصلب غدد. تصلب
قلب وسائر ه.

تصليب (سذ. عر. [« صلب » دن
تصليب مص. تفعل] ١. خاچه
كرمه، چارميخه كره ك اعدام
ايمه. ٢. خاچ حيقه ارمه. ٣.
قاتيلاشديرمه.

تصليبه (سذ. عر. [« صلوة » دن
تصليبه مص. تفعل] عليه الصلوة
والسلام ويا صلى الله عليه وسلم
دعاسنى وقومه: نام جناب
رسالتپناهى ذكر اولسندقه
تصليه اقتضا ايدر.

تصمه (سذ. با: طسمه.

تصميم (سذ. عر. ج: تصميمات.
تصميم) (« صم » دن مص. تفعل]
قرار قطعى ويرمه، قطعياً قرار.
لاشديرمه، عزم قوى: يارين حركتى
تصميم ايتدم.

تصمغ (سذ. عر. [« صمغ » دن
تصمغ مص. تفعل] تكفله كندينه
چكى دوزن ويرمه. ن.

تصنيع (سذ. عر. ج: تصنيعات.
تصنيع) (« صنع » دن مص. تفعل]
١. اويديرمه، يايه، ياقيشديرمه.
٢. يالاندن اويديرمه، ايجاد،
ساخته اوله رق يايه: بو حوادنى
كنديسى تصنيع ايتشدر. ٣.
جرم. اكسيك اولان برعضوك
تخه و قواچوق وسائر ه دن ساخته.
سنى اويديروب طاقه: تصنيع الاذن
تصنيع الاف وسائر ه.

تصنیف } سنڌ. عربی: تصانیف - تصانیف } نیف، تصانیفات.

{ «صنف» دن مص. تفعیل [۱. صنف صنف ایتمه، صنفله وطاقله آرمه، صره لامه: حیوا. ناتی تصنیف ای دن مشاهیر طبیعیوندن (لینه) در. ۲. کتاب جمع و ترتیب ایتمه، تألیف: بر لغت کتابی تصنیف ایتشدرد؛ چوق تصنیفی واردرد؛ تصانیف عدیده سیله مشهوردر.

{ «تحریر» صرف قریمه دن یازیلان «تصنیف» فن کتابلری کبی جمع و ترتیب اولنان و «تألیف» ایسه ایکیمی آرسنده اولان کتابلر حقنده مستعملدر.

{ سنڌ. عربی: تصورات. تصور } «صورة» دن مص. تفعیل [۱. ذهنده صورت ویر- مه، فکر آقورمه، بر فکر پیدا ایتمه: تصورم طوغری چیقمدی؛ بن بواشی باشقه صورتده تصور ایتشیدم. ۲. ذهن و خیاله کتیرمه، تخیل: اطرائی آغاجلرله محاط بر بیوک میدان تصور ایدیکز. ۳. نیت، ترتیب، مقصد: او یله بر تصورم وار ایدی آما صکره واز کچدم؛ انسان هر تصویرینی اجرا ایده- مز. = ج. مذ. علم منطقک قضایانک ذهنده حصولندن و نظریاتدن بحث ای دن قسمی: تصورات اوقویور. مقابلی: تصدیقات = قضایانک ذهنده تصویریه برابر ایجاب و یا سلب صورتیه حکم و اسنادندن بحث ای دن قسم.

{ ص. عربی: تصویریه. تصویری } «تصور» دن سنڌ.

ذهنده قورمه و فکر و خیاله منسوب و متعلق، نظری، فعلی و عملیک غیری: امر تصویری؛ امور تصویریه.

{ سنڌ. عربی: تصوف. تصوف } «تصوف» اولان «تصوف» دن ودها طوغریسی. حکمت دیمک اولان «صوفیا» دن حال و وحدت و فنا کبی احوال معنویه حصر همت ایدنلرک مسلك و طریق: تصوف کتابلری؛ تصوف یازمق؛ اهل تصوف: ارباب تصوف؛ جمله طرق علیهک اساسی تصوفدر.

{ سنڌ. عربی: تصویب. تصویب } «صواب» دن مص. تفعیل [طوغری بولمه، بر فکر و فعلک طوغری و مصیب اولدیغنی بیان ایتمه: برینک فکرنی، سوزنی، ایشنی تصویب ایتک. || قرین تصویب، تصویب کرده= تصویب اولنش.

{ سنڌ. عربی: تصویر. تصویر } «صورة» دن مص. تفعیل [۱. بر شینک صورتی چیقارمه، رسمنی یاچمه، ترسیم: بر موقعی، بر بنیانی تصویر ایتک. ۲. ترسیم ایدر- جه سنه کوزل تعریف ایتمه: فردوسی شاهنا مهده ایرانیلرله تورانیلرک محارباتنی کوزل تصویر ایدیور. ۳. صورت، رسم: تصویرگری کوردم. [برنجی جمی اصل بو معنا ایله قولانیلیر.]

{ س. رسم و تصویر. تصویرچی } یا یان آدم، رسام.

{ س. با: تاسه. تصه }

{ سنڌ. عربی: تضاد. تضاد } «ضد» دن مص. تفاعل [۱. بر برینه ضد اولمه، بر برینک عکسنه اولمه، اختلاف: آرملرنده تضاد واردرد. ۲. د. عبارده بر برینه ضدایکی معنای جمع ایتمه.

{ سنڌ. عربی: تضاعف. تضاعف } «ضعف» ایکی قات اولمه، بش اون سنه ظرفنده سرمایه سی تضاعف ایتدی؛ اکدار و آلام تضاعف ایتدی.

{ سنڌ. عربی: تضرر. تضرر } «ضرر» دن مص. تفاعل [متضرر مه، ضرر دیده اولمه.] «متضرر اولق» تعبیری یعنی اسم فاعلی ده مستعملدر.]

{ سنڌ. عربی: تضرع. تضرع } «ضروع» دن مص. تفاعل [کندی آنچالده رق کمال تذلل و خشوع ایله یالوارمه: حق تعالیانک عفو و مرحمتنی تضرع ایدرم؛ کمال تضرع ایله استرحام ایدرم؛ سنان پاشانک تضرعانی.

{ سنڌ. عربی: تضعیف. تضعیف } «ضعف» دن مص. تفعیل [ایکی قات ایتمه، بر اوقدر ده آرتدیرمه: بر مبلغی تضعیف ایتک؛ مشغولیتمی تضعیف ایتدیلر.

{ سنڌ. عربی: تضلیل. تضلیل } «ضل» دن مص. تفاعل [طوغری بولدن چیقارمه، آزدیرمه،

آيارتمه] «اضلال» دها مستعملدر.

تَضْمَنُ } سنڌ. عمر. [«ضمن» دن
تَضْمَنُ } مص. تفعل [۱. حاوی
وشامل اوله، سائر شئثلر ميا.
تنده بر شيدنی دخی احاطه ایتمه:
چفتلك باغی دخی تضمن ایدبور؛
یوكلامك تضمن ایتدیکي معانی.
[سنڌ. «متضمن» دها مستعملدر.]
۲. [«ضمان» دن] کفیل اوله:
تکفل، تعهد: بکا فلان تضمن
ایتدی. ۳. [«ضامن اولمق»
تعبیری دها مستعملدر.]

تَضْمِينُ } سنڌ. عمر. چ: تضمینات.
تَضْمِينُ } [«ضمن، ضمان» دن
مص. تفعل [۱. مسببی اولدیغی
ضرر وزیانی اوده مه: آرابه نك
جامنی قیران یولجی تضمین ایتمه
مجبوردر؛ ایتدیکسز خساراتی
سزه تضمین ایتدیره جکاردر. ۲.
۳. باشقه سنك منتخب و مشهور
بر سوزنی یا خود بر مصراع
ویتنی ویا بر ضرب مثلی کنندی
سوز ویا شعرینه درج ایتمه.
|| هقه احکام حقوقیه ده: بر مقاوله
اجرا ایدلدیکندن طولانی ادعاو-
لنان ضرری و ابراث اولنان نقصانی
وبر کیمسه نك محروم ایدلدیکی تجارتی
اوده مه. = ج. بر دولت مغلو-
به نك دولت غالبه به حرب مصارفه
قارشیلیق اوله رق ویردیکی مبالغ:
تسالیه محاربه سی نتیجه سنده یونان
دولت عثمانیه به تضمینات ویردی.
|| تضمینات حربیه = کذا.

تَضْمِينُ } سنڌ. عمر. [«ضیق» دن
تَضْمِينُ } مص. تفعل [طار لاشمه،
صیقیشمه. — مختلف اعضاء
یدنك اسملرینه اضافتله اصطلاح

حات طیه دن بر چوق امراض
اسملرینی تشکیل ایدر که جمله سی
صیقیشمتی و طار لاشمقدن
منبعثدر، تضیق امعاء، تضیق
اوعیه، تضیق فوهات قلب،
تضیق قصبات، تضیق مراه،
تضیق مجرای بول، تضیق معده،
تضیق مناخر و سائر ه

تَضْمِيعُ } سنڌ. عمر. چ: تضییعات.
تَضْمِيعُ } [«ضیاع» دن مص.
تفعل] برا قوب غائب ایتمه،
باقامغله ضایع اولسنه سبب
اوله، تلف و زیان: مالی، وقتی
تضییع ایتدی.

تَضْمِيقُ } سنڌ. عمر. چ: تضییقات.
تَضْمِيقُ } [«ضیق» دن مص.
تفعل] ۱. طار لاشدیره مه،
صیقیشدیره مه: یا یا قالدیر ملرینی
توسیع ایتمه که شوسه نی تضیق
ایتدیلر. ۲. صیقیشدیره مه، اجبار
ایتمه: بر سنند یازوب کندیسنی
مه رلمکه تضیق ایتمش. ۳. صیقندی
واضطراب ویرمه: آله حقا-یلر
کندیسنی چوق تضیق ایدبور-
لر؛ اسکی زمانده مجرملری چوق
تضیق ایدرلردی؛ او قدر تضییقا-
ته انسان طیانه میوب، خلاف
واقع اقرارده بولنغله کنندی
کندیلرینه افترا ایدنلرده
اولوردی.

تَطَابِقُ } سنڌ. عمر. [«طبق» دن
تَطَابِقُ } مص. تفاعل [بررینه
اویغون کله، اویمه، مطابق اوله:
رایلر منك تطابقی.

تَطَاوُلُ } سنڌ. عمر. [«طول» دن
تَطَاوُلُ } مص. تفاعل [۱. اوزانمه،
اوزامه، اوزون اوله: تطاول
لیل = کیمه نك اوزامه سی. ۲.

[«تطاول ید» دن مختصر] ظلم،
تمدی، غصب.

تَطَاوِيرُ } سنڌ. عمر. [«طیران» دن
تَطَاوِيرُ } مص. تفاعل [۱. اوچشمه،
اوچشوب طاغله. ۲. کیمه بعض
اجسام مایعه وصلبه نك حرارتله
ویادیکر صورتله غاز حالنه
کچیرلسی. [فر. Volatilisation]

تَطْبِيبُ } سنڌ. عمر. [«طب» دن
تَطْبِيبُ } مص. تفعل [اجرای طب.
بت ایتمه، هکیمک ایتمه، طبابتله
مشغول اوله.

تَطْبِيقُ } سنڌ. عمر. چ: تطبیقات.
تَطْبِيقُ } [«طبق» دن مص. تفعل]
۱. اویدیره مه، مطابق و موافق
ایتمه، باقیشدیره مه: ظرفی مظر و فه
تطبیق ایتك. ۲. اویدیره مه،
بکرتمه، تمثیل: آلدیغی امره
تطبیق حرکت ایدبور؛ هر بر
فعل و قولی سنن سینه به تطبیق
ایتمه کچالیشیور. ۳. قارشیلار
شدیره مه، مقابله، مقایسه: چیقار-
دیغی صورتی اصلنه تطبیق ایتدی.
۴. بر قاعده و قانونی اجرا ایتمه،
موقع فعله قومه: نظامی تطبیق
ایتك؛ قواعد صرفیه و نحویه نی فصا-
حت و بلاغته یازلمش بر کتابه تطبیق
ایتك اقتضایدر. ۵. تا. معادنك
طبقه طبقه وضعیتی. || تطبیق
حرکت = امتثال. || تطبیق مهری
= معاملات رسمیه ده معتبر طو-
تلق اوزره رسماً تصدیق و انمش
و ایجابنده تطبیق اولمق اوزره
دفتره باصلش مهر رسمی شخصی.
= ج. اجراآت، عملیات. قوانین
و قواعدك موقع فعله وضعی:
صرف تطبیقاً سز اوکر نلز؛ قوا.

نین موضوعه نك تطبيقاته اعتنا اولنيور .

تَطْبِيقًا { ح. عر. ۱. اويديره رق، تطبيق و توفيق ايده رك:

احكام شرعيه يه تطبيقاً حركت ايدويور. ۲. توفيق حركت ايده رك، امتثالاً: آلاديم امره تطبيقاً فلان يره كيده جكم. ۳. اويغون و مطابق اوله رق: صرف و نحو و بلاغت قواعدينه تطبيقاً يازملي.

تَطْبِيقِي { ص. عر. ۱. تطبيقيه. تطبيقه منسوب و متعلق: كتب تطبيقيه.

تَطْطِيلُ { دلاغك شيشمه سي مرضنه تعلم اولمق اوزره جمعيت طيبه عثمانه طرفندن ايجاد اولنمش ايسه ده، بونك ذاتاً عربيه اسمي اولوب طابك ضميمه «طحال» دينايد يكدن، بوايجاد حاجت يوقدر .

تَطْحِينُ { سذ. عر. «طحن» دن مص. تفعل [او كومه، اون

بايمه: بندايك تطحيني. || ط. تطحين الحصاصه = مثانده حاصل اولان طاشرك بر آلتله تطحين ايديلوب بلا عمليات دوشورلسي.

تَطْرُقُ { سذ. عر. «طرق» دن مص. تفعل [يول بوله، حلول ايمه: تطرق خلل.

[عربيه طرق ماده سي تفعل باندن كلد يكدن غلطدر.]

تَطْفُلُ { سذ. عر. «طفل» دن مص. تفعل [طالقا و فلق

وكاسه ايسلك ايمه، بلا دعوت ضيافته كيمته .

تَطْلِقُ { سذ. عر. «طلاق» دن مص. تفعل [۱. بوشامه،

براقه، آيره: قاريسي تطايق ايتدي. ۲. ديشي خرما و انجبر

وسائره آغاجلرينه ارككارينك چيكني آصمغله مثر ايمه .

تَطْمِينُ { مطمئن ايمه و تأمين معنا. سيله قولانيليورسه ده،

طوغري دكلدر. اطمئنان ربا. عيدر، تفعليل باندن كلز .

تَطْوِيلُ { سذ. عر. ج: تطويلات. مص. تفعل [«طول» دن مص.

تفعل [اوزاتمه: تطويل مقال، تطويل كلام = سوزي اوزاتم؛ لزومسز تطويلاتله املاي صحايف ايتك .

تَطْهِيرُ { سذ. عر. ج: تطهيرات. مص. تفعل [«طهر» دن مص. تفعل [

تميزله، تميز و پاك ايمه، پاكلامه: اوي، ائوئي، يوركي تطهير ايتك؛ تطهيراتله اوغراشمق .

تَطْيِيرُ { سذ. عر. ج: تطيرات. مص. تفعل [«طيران» دن مص. تفعل [

فال شر عد ايمه، تشأم ايمه: زمان جاهليتده عربلهر شيدن تطير ايدرلدي؛ تطيراته چوق اهميت ويرلردي .

تَطْيِيبُ { سذ. عر. ج: تطيبات. مص. تفعل [«طيب» دن مص. تفعل [

خوشلانديرمه، خوش ايمه، لطفله معامله ايمه: تطيب خاطر ايتك = كوكاني آلمق، كوكاني خوش ايتك، تاطيف ايتك .

تَطَاهُرُ { سذ. عر. «ظهور» دن مص. تفعل [۱.

بربرينه قارشى كوريمه، ظهور ايمه: ايكي دولتك دونخالي

تظاهر ايتدي. ۲. بربرينه آرقه و يرمه، يارديم ايدشمه:

انسانلر دائما تعاون و تظاهره محتاجدرلر .

تَطَالُ { سذ. عر. «ظل» دن مص. تفعل [كوكلكه لئه،

كوكلكه آلتنه كيرمه .

تَطَلُّمُ { سذ. عر. «ظلم» دن مص. تفعل [تعديدن شكاي

ايمه، اظهار مظلوميت ايمه: تظلم حال ايتك = حالندن شكاي ايتك .

تَطْيِيلُ { سذ. عر. «ظل» دن مص. تفعل [كوكلكه لئه.

يرمه، كوكلكه آلتنه آلمه: كلوب چكلري تظليل اچون يولك ايكي طرفته آغاج ديكمشلردى .

تَعَادِي { سذ. عر. «عدو» دن مص. تفعل [آرا آچله،

خصومت، دشمنك .

تَعَارُضُ { سذ. عر. «عرض» دن مص. تفعل [بربرينه

مخالف و مابين وضد اولمه، تباين، تخالف .

تَعَارُفُ { سذ. عر. «عرف» دن مص. تفعل [بربريني

طانيه، طائيشمه .

تَعَاضُدُ { سذ. عر. «عضد» دن مص. تفعل [بربرينه

آرقه و اووموز و يروب يارديم ايدشمه، تعاون .

تَعَاظِي { سذ. عر. «عظا» دن مص. تفعل [بربرينه

ويرمه، ويرشمه، مبادله: مقالله صورتلريني تعاطي ايتدبلر؛ تعاطي افكار؛ تعاطي اقداح .

تَعَاقِبُ { سذ. عر. «عقب» دن مص. تفعل [بربري

آرقه سندن كيمته، بربريني تعقيب ايمه: ليل و نهار تعاقب ايتدجك؛ مشكلات تعاقب ايدويور .

تَعَالَى { سذ. عر. «علو» دن مص. تفعل [يوكلمه،

علو شان و منزلت پيدا ايمه .

تعالیٰ { اسماء الله برابر مقام دعا ده ذکر اول نور عربی فعل ماضی اولوب، یوکسک اولسون دیکدر: الله تعالی، حق تعالی و تقدس. || تعالی الله سبحان الله! }
تعامل { سذ. عر. ج: تعاملات. «عمل» دن مص. تفاعل [معامله، بر ایشک علی- العاده صورت اجراسی. || حق. بر قومک جمله سی ویا اکثری نزدنده مدت میدده جریان ایدن معامله. || تعامل قدیم = اسکیدن بری معتاد اولان معامله و صورت اجرا که قانون کبی معتبردر. }

تعامی { سذ. عر. «عمی» دن مص. تفاعل [کورمز لکه (کورمه مز لکه) کلمه، یالاندن کورلک صامته. }

تعاون { ند. عر. «عون» دن مص. تفاعل [بر برینه یاردم ایتمه، یاردم ایدشمه: جمعیت بشریه تعاون اساسی اوزرینه مستنددر. }

تعاهد { سذ. عر. «عهد» دن مص. تفاعل [تعهد و معاهده معنایله نادر استعملدر. }
تعجب { سذ. عر. ۱. یورغوناق. ۲. زحمت، مشقت، اذیت: تعجب چکمک. }

تعبد { سذ. عر. «عبد» دن مص. تفاعل [تکلفه عبادت و قولاتی ایتمه، عبادتله توغل. }

تعبس { سذ. عر. «عبس» دن مص. تفاعل [یوزا کشیتمه، عبوس الوجه اولمه. }

تعبیر { سذ. عر. ج: تعبیرات. «عبور» دن مص. تفاعل [۱. افاده، بیان: بونی نصل تعبیر ایدرلر؟ قائم تعبیراتلرکی حیوان. ۲. بر معنا افاده ایدن

سوز، جمله، ترکیب، فقره: کوزل بر تعبیر قولاندی؛ باشقه بر تعبیره افاده ایتدی. ۳. اصطلاح: تعبیرات فنییه. ۴. دوش یورمه، رؤیا تفسیری: تعبیر رؤیا؛ رؤیایی تعبیر ایتدیرمک. || حسن تعبیر = تریبه وادبه موافق و مناسب سوزله افاده ایتمه. || سوء تعبیر = ادب و تریبه به مخالف و مناسبتسز سوزله افاده.

تعبیرچی { سذ. رؤیا تعبیر ایدن مص. معبر. آدم، معبر. }
تعبیرنامه { سذ. فاه. رؤیا تعبیرینه دایر کتاب. }

تعبییه { سذ. عر. «عبو» دن مص. تفاعل [(عسکری) برلی برینه قویوب حاضر لومه، ترتیب ایتمه. || تعبیه الجیش = عسکری فن حرب اقتضاسیجه ترتیب اتدن بحث ایدن علم. [«طایبه» تعبیری دخی اشیو تعبییه دن غلطدر. }

تعجب { سذ. عر. «عجب» دن مص. تفاعل [شاشه قاله، تحیر، استغراب: تعجب ایتمک؛ تعجبه قالمق؛ شایان تعجب = استغرابه شایان؛ باعث تعجب = موجب حیرت و استغراب. }

تعجیز { سذ. عر. ج: تعجیزات. «عجز» دن مص. تفاعل [۱. عاجز براقمه، برینک عجز و اقتدار سز لغتی موجب اولمه. ۲. راحتسز ایتمه، راحتسزلق ویرمه، مناسبتلی مناسبتسز کیدوب کلکله ویا مطالب و ابراه مات مصره ایله راحتسز ایتمه: هر کسی تعجیز ایتده معنایوقدر. [بویکنجی معنا عربیده اولیوب،

لسانزده هان غیر مستعمل اولان برنجی معنادن مستعاردر.]

تعجیل { سذ. عر. «عجله» دن مص. تفاعل [عجله ایتدیرمه، صیقیشدیرمه، چابک اولسنی ایستمه: یمکی تعجیل ایدیورلر. }

تعجین { سذ. عر. «عجن» دن مص. تفاعل [یوغورمه، خور پاچه. [هر نه قدر «عجن» ماده سی عربیده تفاعل بانندن کلیورسه ده، خور ایشلری معنا. سیله سمه. صیغه سنده «معجنات» تعبیری مستعمل اولدیغندن، پک ده غلط عد اولنه ماز.]

تعداد { سذ. عر. [تعدید کبی تفاعل بانندن مص.]

۱. صایمه، صایی، شمار: تعداد ایتمک = صایمق؛ تعداد کلز = صایی به کلز، صاییله ماز: تعداد اغنام = رسملری آله جق قو- یونلرک صایلسی. ۲. بر بر ذکر ویسان ایتمه: فضائلی نا قابل تعداددر. || «صرف» ترکیب تعدادی = اسماء اعداددن تشکل ایدن کلمات.

تعداد { سذ. عر. «عد» دن مص. تفاعل [بردن زیاده، بر قاج اوله: تعدد عوالم = الملرک متعدد اولسی؛ تعدد ازواج = بر دن زیاده یعنی بر قاج قاری آلمه. }

تعدی { سذ. عر. ج: تعدیات. «عدو» دن مص. تفاعل [۱. اوتیه کچمه، تجاوز. ۲. حق و عدل و انصاف حدینی تجاوز، ظلم، غدر: جنکیز و تیمورک تعدیاتی نوع بشرایچون بر لکه در. ۳. عرف و عادت و قانون حدودینی تجاوز، بوحودودک خارجنده حرکت: تعدی اخلاق، تعدیات اخلاق = اخلاقه مغایر

حرکات. ۴. ۵. فعلک بیان ایتدیکي حدتک بر ویا ایکی مفعوله تجاوزی: تعدی الی مفعول واحد = حدتک بر مفعوله تجاوزی اتمکی یدم کبی؛ تعدی الی مفعولین = حدتک ایکی مفعوله تجاوزی: اتمکی احمده ویردم کبی. لسانمزده بونلرک برنجیبی مفعول به وایکنجیبی مفعول الیه اولغله آیرلقلرندن، عربیده اولدیغی کبی، تعدینک بر ویا ایکی مفعول آله رق ایکی قسمه آیرلسنه احتیاج یوقدر.

تعدیل { سذ. عر. ج: تعدیلات. }
 [« عدل » دن مص.]
 تفعل [۱. عدل وحقایتته موافق و طوغری اتمه، طوغریلته: میزان، محکمه حکمی تعدیل اتمک.]
 ۲. افراطدن و تفریطدن قور- تاروب لزومی درجه سنده بولند- یرمه، اعتدال قراندر یرمه، حد اعتداله ارجاع مقصدیله دیکشد- یرمه.

تعدیه { سذ. عر. } [« عده » دن مص. تفعل] ۱. چکیرمه، تجاوز ایتدیرمه. ۲. ۳. بر فعلی متعدی اتمه: ترکیه ده افعال لازمه یی تعدیه ایچون اصل فعله اکثریا « دیر » اداتی علاوه اولنور: اتمک، ایتدیرمک کبی. || ادات تعدیه = بر فعل لازمک متعدی اولسیچون علاوه اهلان ادات مخصوصه.

تعدر { سذ. عر. } [« عذر » دن مص. تفعل] ۱. عذر درمیان اتمه، اعتذار. ۲. ممکن اولماه، زور اوله.

تعدیب { سذ. عر. ج: تعدیبات. } [« عذاب » دن مص.

تفعل [عذاب واذیت یاخود مجازاة ویرمه: تعدیب اتمک.]
 تعدیر { سذ. عر. } [« عذر » دن مص. تفعل] ۱. عذرل درمیان اتمه، وسیله و بهانه آراهه.

تعرض { سذ. عر. ج: تعرضات. }
 [« عرض » دن مص. تفعل]
 ۱. صاناتمه، طاقله، حقه، تجاوز. ۲. دشمنک طوپراغنه ککروب برنجی اوله رق حربه کیرشمه و حربه سببیت ویرمه، تدافع مقابلی: طرفین مخاصمیندن تعرض ایدن خانغیسیدر؟

تعرضی { ص. عر. ذ: تعرضیه. }
 تعرض و تجاوزه منسوب و متعلق، تدافعی و تحفظی مقابلی: تعرضی حرکت، حرکت تعرضیه. }
 تعرفه { غلط اولوب، طوغریسی تعرفه در. }

تعری { سذ. عر. } [« عری » دن مص. تفعل] ۱. صویمه، عریان اوله. ۲. بر شیئدن بری و تبی اوله: فضائلدن تعری ایتشدر.

تعریب { سذ. عر. } [« عرب » دن مص. تفعل] عرب بلشدیرمه، عربیه ترجمه ویا بر (کله یی) عربیه ادخال و قبول اتمه: « فرسخ » ی فارسی « فرسنگ » دن تعریب ایتشدر؛ حنین بن اسحق بر چوق کتب حکمییه یونانیه یی تعریب ایتشدر.

تعریض { سذ. عر. ج: تعریضات. }
 [« عرض » دن مص. تفعل] طولایسیله طوقته جق سوز سویله، آچیقندن اولیه رق طوقته: بر سوزله بکا تعریض

ایتمک ایتدیر؛ بونکا تعریضدر. }
 تعریضاً { ح. عر. } طولایسیله بو سوزی بکا تعریضاً سویلدی.

تعریف { سذ. عر. ج: تعریفات. }
 [« عرفان » دن مص. تفعل] ۱. اطرافیله بیان ایده. رک آکلامه، علائم و اشارات مخصوصه سنی تفصیل ایده رک بیلدیرمه: اوینی بکا تعریف ایتدی؛ بر یک تعریف ایده یم؛ تعریفله انسان هر یری بوله بیلیر.

۲. بر علم وفنه متعلق بر ماده یی افرادی جامع و اغیاری مانع اوله جق بر عباره ایله آکلامه: صرفه ماضی یی تعریف ایدک؛ جغرافیه ده نهری فصل تعریف ایدرسکز؟ ۳. بو صورتله بر ماده علیه ویا فنیه یی توصیف ایدن عباره: منطقک تعریفی نه در؟ ۴. ۵. عربیده بر اسمی حرف تعریف ادخالیه ویا دیکر بر اسم معرفه مضاف اتمکله تحدید و تعیین اتمه، تنکیر مقابلی: تعریف و تنکیر قاعده لری. || حرف تعریف = عربیده اسملرک مدلولنی تعیین اتمک مخصوص « ال » حرفی.

تعریق { سذ. عر. } [« عرق » دن مص. تفعل] ط. ترلقمه، تره یاتیرمه.

تعریه { سذ. عر. } [« عری » دن مص. تفعل] صویمه، چبلاق اتمه.

تعزیر { سذ. عر. } [« عزیر » دن مص. تفعل] توبیخ و تنکیر اتمه. || حد شرعی دوننده تأدیب.

تَعَزِيه { س. عر. «عزاء» دن
مص. تفعل [بر خصمی
وفات ایدنه تسلی ویرمه، باشک
صاغ اولسون دیمه، بورسمک
ایفاسی: فلانی تعزیه ایتک،
تعزیه به کیتک.] فارسی اصولی
اوزره «تعزیت» دخی قوللایلیر. }

تَعَزِيه نَامِه { س. فا. تسلی ایچون
مص. یازیلان مکتوب،
تسلی مکتوبی: بر تعزیه نامه
یازدی، کوندردی. }

تَعَسْرُ { س. سن. عر. «عسر» دن
مص. تفعل [کوجاشمه،
کوج اوله: ایش تعسر ایتدی. ذ.
سن. عر. «عسر» دن
مص. تفعل [کوجلشدیر-
مه، مشکل ایته.] «تعصیب»
دها مستملدر. }

تَعَسُقُ { س. سن. عر. «عشق»
دن مص. تفعل [عاشق
اوله، عشق وعلاقه ایته: تعشق
ایتک. }

تَعَشِيرُ { س. سن. عر. «عشر» دن
مص. تفعل [۱. اونه
ابلاغ ویا تقسیم ایته. ۲. محصو-
لا تک عشرینی، اونده لغتی آلمه:
زیتون محصولاتی دها تعشیر
ایتیلر. }

تَعَصْبُ { س. سن. عر. «عصب»
دن مص. تفعل [۱.
برینه طرفدارلق وغیر تکشلاک
ایته. ذ. ۲. کندی دین و ملیتی
صوک درجه ده التزامه دیگر
بر دین و ملیته بولنلره بغض
و کین و خصومت کوسترمه:
تعصب تمدن و ترقی به مانعدر؛
دیانت نه قدر ممدوح ایسه تعصب
او قدر مذمومدر.] بوکله

عر بیده باشلیجه برنجی معنا ایله
وعصیت ملیه معناسیله مستعمل
اولدیغندن، ممدوح؛ ولسا تمزده
ایسه اک زیاده ایکنجی معنا ایله
یعنی آوروپا لیلرک Fanatisme
تعبیر ایتدکری مآل ایله قوللا-
نلدیغندن مذمومدر. }

تَعَصْبُکَارُ { ص. فا. تعصبه متصف،
مص. تعصب. }

تَعَصْبُکَارَانَه { ص. ح. فا. تعصبه،
مص. متعصبانه، اهل
تعصب طور واصولنده. }

تَعَصِيرُ { س. سن. عر. «عصر»
دن مص. تفعل [اوزوم
وزیتون کبی میوه لری صیقوب
صونی آله. }

تَعَطْرُ { س. سن. عر. «عطر» دن
مص. تفعل [کوزل قو قو ل
سورمه. ذ. }

تَعَطْفُ { س. سن. عر. ج. تعطفات.
مص. تفعل [«عطف» دن مص.
تفعل [آخیمه، شفقت و مرحمت ایته. }

تَعَطِيرُ { س. سن. عر. «عطر» دن
مص. تفعل [کوزل قو-
قو ایله رایحه دار ایته: تطعیر
مشام ایتک. }

تَعَطِيلُ { س. سن. عر. «عطل» دن
مص. تفعل [۱. ایشسنز
براقه، معطل ایتمه، ایشسنز حاله
قومه: بر فایرته یی، بر غز نه یی
تعطیل ایتک. ۲. ایشسنز لک،
موقتاً ایشی براقه: بوکون
تعطیلدر؛ بایرامده قاچ کون
تعطیل ایده جکر؟ کونده ایکی
ساعت تعطیل واردر؛ تعطیل
وقتی. ۳. طور دیرمه، کسمه:
تعطیل تأدیات؛ حرکتانی تعطیل
ایتک. || مکتب تعطیلی = مکتب

درس لر ینک تعطیل اولندیغی
مدت که سنه تک الک صیحا ق آلبری
اولان تموز و آغستوسده اولور.

تَعَطِيلَانَمِه { س. فا. بر غز ته تک
یعنی مین اوله رق دائره عائد-
سندن کوندریلن امر رسمی. }

تَعْظُمُ { س. سن. عر. «عظم» دن
مص. تفعل [بیوکک صا-
مه، عظمت، کبر. }

تَعْظِيمُ { س. سن. عر. ج. تعظیيات.
مص. تفعل [بیومه، آغرلامه،
حرمت و اکرام ایته: کندیسنه
چوق تعظیم ایتیلر؛ عرض
تعظیيات ایتک. }

تَعْظِيْمًا { ح. عر. حرمت و اکرام
ایدهرک، احترام مقصدیله:
تعظیماً آیاغه قالدی. }

تَعْفُنُ { س. سن. عر. ج. تعفونات.
مص. تفعل [«عفونة» دن مص. تفعل [
چوریوب قوقه، اش قوقه، کو-
تی قوقو نشر ایته: تعفن ایتک
= فنا قوقق؛ سواققلرده بر طاقم
تعفونات حاصل اولیوردی. }

تَعْقِيْبُ { س. سن. عر. ج. تعقیبات.
مص. تفعل [«عقب» دن مص.
ویاکله، آردی صره ورود:
قیشی بهار تعقیب ایدر؛ یونس
بالغی اکثریا کیلری تعقیب ایدر.
۲. قوغالامه، آرقه سنه دوشمه:
فراریلری تعقیب ایتک؛ تعقیب
اشقیای ایلک، تعقیباته دوام ایتک.
۳. آرقه سنی براقیه رق دوام
ایتک: تحقیقاتی تحریاتی تعقیب
ایتلی. }

تَعْقِيْدُ { س. سن. عر. ج. تعقيدات.
مص. تفعل [«عقد» دن مص. تفعل [

۱. دوکومله، دوکوم باغلامه.
۲. عباره بی معلق و گرفت یاقه:
تعقید لفظی، تعقید معنوی.

سنڌ. عر. «عقم» دن
تعقیم { مص. تفعل } ۱. عقیم و غیر
مثر اتمه، ثمره سز و تیجه سز
براقه: سعینی تعقیم اتمه که چالیشدی.
۲. ط. مقروب دینان حیوانی محقر.
دن تجرید اتمه. فر. Sterilisation.

سنڌ. عر. ج: تعلقات.
تعلق { «علق» دن مص. تفعل }
۱. اصلی اوله، اصله. ن. ۲.
ج. ایلیشیک، مناسبت، ارتباط،
منسویت: بوایشک بکا تعانی
یوقدر؛ او آدمک سزه تعلق
وارمیدر؟ = ج. { متعلقات
یرینه } اقربا، خصم، منسوبین:
او آدم بزم تعلقا ننددر.

سنڌ. عر. ج: تعللات.
تعلل { «علة» دن مص. تفعل }
وسيله و بهانه آرامه، یالاندن
بهانه لاله برایشدن قاچمه: بورجی
ورمه مک ایچون هرکون بردرلو
تعلا ایدیور.

سنڌ. عر. «علم» دن مص.
تعلم { تفعل } اوکرمه، بالامه،
او قویه رق و درس آله رق تحصیل
ایتمه: علوم ریاضیه بی دارالفنونه
تعلم ایدی؛ علوم طبیه بی معلم
تعلم ایدی.

سنڌ. عر. ج: تعلیقات.
تعلیق { «علانی» دن مص. تفعل }
۱. آصمه: آو یزه بی تاوانه
تعلیق ایدی؛ کوکسنه مدالیه
تعلیق اتمشیدی. ۲. مربوط
و معلق و مشروط اتمه، برایشی
دیگر برایشک وجود و حصوله
باغلی کوسترمه: بکابورجی اولان

آچهنک اعطاسنی حاصلاتک ادرا.
کنه تعلیق ایدیور. ۳. تأخیر،
تعویق: او ایشی کله جک سنه یه
تعلیق ایتدیلر. ۴. { مصدریت
معناسندن عاری اوله رق } باشلیجه
ایران و هند جهتلرنده و بزجه
طریق علمی محرراننده مستعمل
خط معروف که پک دلکش برطرز
ده یازیلوب براقچ نوعی واردر:
خط تعلق = ج. بر کتابک
بعض محلرخی ایضاح و تفصیل
مقصدیله کننارینه و یا آیریجه
بر رساله ده یازیلان ملاحظات
و مطالعات: کتب تدریسیه بر
چوق تعلیقاتی واردر.

سنڌ. عر. ج: تعلیلات.
تعلیل { «علة» دن مص. تفعل }
علت و سبب و بهانه کوسترمه.
|| و. حسن تعلیل = صحیح و نفس
الامرہ مطابق اولیوب فنظمنه.
سدبلی و لطیف دوشن علت و سبب،
که شعرده و تشبیهات و استعارانده
چوق واقع اولور.

سنڌ. عر. ج: تعلیلات.
تعلیم { «علم» دن مص. تفعل }
۱. اوکرمه، بلاتمه: جناب حق
حضرت آدمه اشیانک اتملرخی
تعلیم ایدی. ۲. او قومه، درس
ورمه، تدریس: چو جقلمه علوم
و فنونی قولایجه تعلیم اتمک ایچون
اصول لازم. ۳. مشق و یا
ادمان ایله آلیشدرمه: برینه
یازی، قانون، شرق تعلیم اتمک.
— بو معنا ایله اوکرمه مقامنده
دخی قوللانیلوب: یازی، قانون
تعلیم ایدیورم دینلیر. ۴. { مصد.
ریت معناسندن تجرد ایدره رک }
منتظم عسکرک اوکرندیکی یو.
رویش و سلاح استهمالی وسائر
حرکات عسکریه: تعلیم اوکرنمک؛
آیاق، سلاح، آتش تعلیمی؛ پیاده،
سواری، طوبچی تعلیمی. = ج.
برینه شفاهاً و یا تجریراً و یریلن
تنبیهات، خط حرکتی مبین
اواصر: آلدینی تعلیماته کوره
حرکت ایده جکدر؛ سفرادول
متبوعه لرندن تعلیمات بکایورلر.
تعلیمچی { س. عسکره تعلیم او-
تعلیمخانه { س. فا. عسکرک تعلیم
اوکرنمسنه مخصوص
محل و میدان.

تعلیمی { ص. ۱. تعلیم اوکرنمش،
تعلیمی { معلم (عسکر). ۲.
تعلیمات و تنبیهات آلمش، خط
حرکتی باشده لری طرفندن
اوکرنلش (آدم): اوکند-
یلکسندن سوللیور، تعلیملیر.

تعلیمنامه { س. فا. ۱. بر مأموره
و یریلن تنبیهاتی حاوی
ورقه: کندیسسنه تعلیمنامه ویز-
لمشدر. ۲. عسکر تعلیمی رسا-
له سی: پیاده تعلیمنامه سی.

سنڌ. عر. «عمد» دن
تعهد { مص. تفعل } قصد و نیت
ایتمه، بیله رک و ایستیه رک بر
ایش یاقه: بوقتل ایشنده تعهد
یوقدر؛ تعهد جنایتک جزاسنی
تشدیده سبب اولور.

سنڌ. عر. «عمد» دن
تعهد { مص. تفعل } قصد و نیت
ایتمه، بیله رک و ایستیه رک
رک، آکسزین تحدث ایدن بر
حدث و غضب اوزرینه اولیه رق:
تعهداً قتل ایتدیکی تبین ایدی.

سنڌ. عر. ن: تعهدیه.
تعهدی { قصد و نیتله و ایستیه رک

وبيله رك وحق اوله دوشونوب
ترتيب ايتمكه واقع اولان (جرم
و جناسيت): بو قتلك تعمدي
اولديني دها تبين ايتدى .

تعميم } سذ. عر. [«عموم» دن
تعميم } مص. تفعل [عمومه وجهيه
عائد اوله، خصوصيتدن چيقوب
جملهيه يايلاه، عمومي اوله: بو
عادت بو مملكتده تعمم ايتدى.
[عريده باشليجه «عماه» دن
صاريق صارمه، و «عم» دن
ععجه اوله معنارينه كليز .]

تعمير } سذ. عر. [«عمد» دن
تعمير } مص. تفعل [وافتيز ايمه.
تعمير } سذ. عر. ج: تعميرات.
تعمير } [«عمار» دن مص. تفعل]
بوزوق بر شيئي دوزلتمه، ويران
بر شيئي معمور ايمه: اوى تعمير
ايتمك؛ اوجه بعض تعميرالته
اوغراشيورم. [اصل ابنيه و
املاك كبي ويرانق و معموريت
قبول ايدن شيئر حقنده استعمال
اولتمق لازم كليزكن، مجاز امرت
معناسيله هر شئ حقنده قوللا.
نيلىر. حتى تعمير قلب دخي دنيلىر، كه
قيرلمش قلبه تسلى و يرمك ديمكدر.
— «اعمار» دن فرق ظاهر در .]

تعميق } سذ. عر. ج: تعميقات.
تعميق } [«عمق» دن مص. تفعل]
١. درينلشد يرمه، درين قازمه:

تعميرى برايكي آرشين دها تعميق
ايتمك اقتضا ايدر . ٢. يك درين
وكهنه واره جق صورتده آرا-
شديروب اطرافيله تحقيق و تدقيق
ايمه: علم كلامه متعلق مسائلي
اسلاف علما چوق تعميق ايتمشلدر؛
بو خصوصده بر چوق تعميقاتده
بولنمشلدر .

تعميم } سذ. عر. [«عموم» دن
تعميم } مص. تفعل [بر ايشي
خصوصيتلكن چيقاروب عمومه
عائد وشامل ايمه، عمومي ايمه،
شموللنديرمه: معارفى تعميم ايتمك
= عموم مستفيد اوله جق صو-
رتده نشر ايتمك .

تعميماً } ح. عر. عمومه عائد اوله-
تعميماً } جق صورتده [بر نظارت
ودائرة رسميه دن عموم ملحقاته
يازبلان و امرا حقنده مستعملدر :]
داخليه نظارتدن تعميماً بر امر
نامه يازلدى .

تعميه } سذ. عر. [«عمي» دن
تعميه } مص. تفعل [١. كورلتمه.
٢. قبالى بر صورتله و ايما
طريقيله افاده. ٣. د. ابجد
حسابيله افاده اولنان بر تارخك
اكسيكيني طولديرمق و يا فضله-
سنى طى ايتمك ايچون ايراد اولنان
رض و يما .

تعميد } سذ. عر. [«عياذ» دن
تعميد } مص. تفعل [نظره وسائر
آفاته قارشى محافظه ظن و اعتقا.
ديله آصيلان نسخه و جمائل كبي
شيئر، حرز .

تعميد } سذ. عر. [«عياذ» دن
تعميد } مص. تفعل [نظره وسائر
آفاته قارشى محافظه ظن و اعتقا.
ديله آصيلان نسخه و جمائل كبي
شيئر، حرز .

تعميد } سذ. عر. [«عياذ» دن
تعميد } مص. تفعل [نظره وسائر
آفاته قارشى محافظه ظن و اعتقا.
ديله آصيلان نسخه و جمائل كبي
شيئر، حرز .

تعميد } سذ. عر. ج: تعمو-
تعميد } مص. تفعل [«عوض» دن
مص. تفعل [١. بر شيئك ديكر

بر شى يرينه اقامه سى، بدل
ويرمه. ٢. دا. بر وارداتك
ايلريده يرينه قومق اوزرم
ما وضع لهك غييره به صرفى:
مطبعة ولايتك وارداتى هنوز
تحصيل اولنه مديفتدن مصارف
ضروريه سى تعويض طريقيله
ولايت صند بفتدن تسويه اولنيور .

تعويضاً } ح. عر. ما. تعويض
تعويضاً } طريقيله، ايلريده
وارداتندن توقيف اولتمق شرطيله .

تعويق } سذ. عر. [«عوق» دن
تعويق } مص. تفعل [كرى براقه،
آليقومه، كيكديرمه، تأخير:
قرارك اجراسنى تعويق ايلدى .

تعهد } سذ. عر. ج: تعهدات. [«عهد»
تعهد } دن مص. تفعل [١. درعهده
ايمه، اوزرينه آلمه، اجراسنه
سوز و يرمه: بوايشي فلان تعهد
ايتدى. ٢. د. برمغزءه عسكريه
ويا دائرة رسميه نك ارزاق ولوا.
زمنى تدارك و اعطاء ايتمكي درعهده
ايمه. ٣. پوستيه و يربان مكاتب
وسائر نك محلته ايصالى تاامين
اولتمكه ايكي قات اجرت مقابلنده
اولور .

تعهدلى } ص. بوسته خانه ن ايكي
تعهدلى } قات اجرت آلتنه رق
وصولى تاامين و تعهد اولنان
(مكتوب وسائر): تعهدلى
مكتوب .

تعيش } سذ. عر. [«عيش» دن
تعيش } مص. تفعل [ياشامه،
يكنمه، معيشت: ضرورتله تعيش
ايتمك: دنياده تعيش يك مشكلدر .

تعيش } سذ. عر. [«عين» دن
تعيش } مص. تفعل [١. عيان و ظا-
هر اوله، ميدانه چيتمه: قدرت

الهیة طبیعتک هر ذره سنده تعین
ایدر. ۲. خاص و معین اوله،
تخصیص و تحدید اولمه: خسته.
لغی هنوز تمامیه تعین ایتمدی.
۳. اعیان صره سنه کجه، کسب
اعتبار و حیثیت ایتمه: بولسون
یارب تعین ناسزالردن بری.
[بو اوخچی معنا عربیده اولیوب
لسانمک مختراعاندندر.]

تعین { سذ. عر. } «عیب» دن
تعییب { مص. تفعلیل [عیلامه،
تقیح ایتمه، عیب و عار عد ایتمه،
تقدیر ایتمه مه: بوحرکتکیزی تعیب
ایتدیلر؛ کیسه بی تعیب ایتمه ملی.
} سذ. عر. ج: تعینات.
تعین { «عین» دن مص. تفصیل [
۱. معین و مخصوص ایتمه، آیره،
تخصیص ایتمه: ملاقات ایچون
کون تعین ایتلی. ۲. بر منصب
وماورینه یرلشدیره، نصب:
برقا تمقا ملغه تعین اولندی؛ بو
مکتبه بر علم ثانی تعین ایده جگر.
در. ۳. تر. [مصدریت معناسنی
غائب ایده رک] عسکر یله وسائر
بعض مأمورینه معاشدن بشقه
ما کولات وسائر مه متعلق
ویریلن شیئر، ارزاق: معاش
و تعین شوقدر طوتار؛ تعیننی
هر آی آلیور؛ ات، اتمک تعیننی؛
[ج. باشلیجه بو معنا ایله مستعملدر]:
تعیناتی واردر.

تعیننجی { س. ص. تعین ورن،
تعینات توزیعنه مأمور
آدم. }

تغافل { سذ. عر. } «غفلة» دن
تغافل { مص. تغافل [بیلز لکه کله،
قصد او یا لاندن غفلت کو سترمه.
} و تغذیه. سهوا تغذی
تغذی { و تغذیه برینه قوللانیور؛

حالبوکه تغذی عربیده قوشاق
یککی یمک و تغذیه قوشاق یدیرمک
دیمکدر که لسانمده غیر مستعملدر.
تغذی { سذ. عر. } «غذاء» دن
تغذی { مص. تغفل. تغذی غلطدر [
بسلمه، غذالنه: چوجق اذ زیاده
والده سنک سودیله تغذی ایدر.

تغذیه { سذ. عر. } «غذاء» دن
تغذیه { مص. تغفل تغذیه غلطدر.]
بسلمه، غذالامه: چوجق لری سوت
ویومورطه کبی شیئرله تغذیه
ایتلی.

تغریب { سذ. عر. } «غربت» دن
تغریب { مص. تفعلیل [برنی
مملکتندن چیقارمه، غربته
یوللامه ویا کوتورمه، طرد،
تبعید.

تغریر { سذ. عر. } «غرور»
تغریر { دن مص. تفعلیل [هرک.
مشرتی آلداتمه.

تغریم { سذ. عر. } «غرام» دن
تغریم { مص. تفعلیل [اودنسی
لازم اولان شیئی اودتمه.

تغزل { سذ. عر. } «غزل» دن
تغزل { مص. تغفل [۱. غزل
سویله. ۲. حسن و جمالنی شعر
ویا نثرله مدح ایده رک برقادینه
طاقله.

تغش { سذ. عر. } «غشاة» دن
تغش { مص. تغفل [اورتیمه،
بورومه. ذ.

تغشیه { سذ. عر. } «غشاء» دن
تغشیه { مص. تفعلیل [اورتمه،
بورومه. ذ.

تغضب { سذ. عر. } «غضب»
تغضب { دن مص. تغفل [غضبلنه،
غضبه کله. ذ.

تغفل { سذ. عر. } «غفلة» دن
تغفل { مص. تغفل [غافل طاو.
رأعه، غفلتده اولمه.] ظن اولند.

یغی کبی «تغافل» ایله مترادف
دکدر؛ زیرا تغافل یا لاندن غفلت
کو سترمک دیمکدر.]

تغلب { سذ. عر. } «غلبه» دن
تغلب { مص. تغفل [غالب کلوب
زورله غضب و تحکیم ایتمه: ارا-
ضیسنه باشقه لری تغلب ایتشلردر.

تغلف { سذ. عر. } «غلاف» دن
تغلف { مص. تغفل [ط. تغلف
اهعاء = باغر صافلرک بر برینه کچمسی
علتی.

تغلیب { سذ. عر. } «غلبه» دن
تغلیب { مص. تغفل [و. بر منا.
سبت و تعلقدن طولانی برلفظی
دیگر لفظ و معنایه دخی شا.
ملا استعمال ایتمه: پدر ایله
والدیه «ابوین» دینلمسی کبی.

تغلیط { سذ. عر. } «غلط» دن
تغلیط { مص. تغفل [۱. یا کایش
چیقارمه. یا کلیشاق عطف واسناد
ایتمه: کتابی تغلیط ایتک ایستمش.
۲. یا کاشمه، تشویش ایتمه: ذهنی
تغلیط ایتدیکر.

تغلیظ { سذ. عر. } «غلیظة» دن
تغلیظ { مص. تغفل [اقبالاشدیره.

تغلیق { سذ. عر. } «غلق» دن
تغلیق { مص. تغفل [قیامه، کلید.
له: تغلیق ابواب. ذ.

تغلیج { سذ. عر. } «غلیج» دن
تغلیج { مص. تغفل [نازلانمه. ذ.

تغلیب { سذ. عر. } «غشاء» دن
تغلیب { مص. تغفل [۱. زنگین
اوله، مال و ثروت نائل اولمه. ذ.
۲. غنا کتیره، محتاج اولمامه،
قناعت و اکتفا. ذ. ۳. الحان
ایله اوقومه، ایرلامه، نغمه ایتمه:
کوزل تغنی ایدبور.

تغیر { سذ. عر. } «غیر» دن
تغیر { مص. تغفل [تغیر
۱. دکیشمه، باشقه درلو و دیگر

کون اولمه، باشقه لاشمه، تبدل ایتمه: رنگی تغیر ایتدی؛ او آدم بیونجه بسبتون تغیر ایتمش؛ بو اینیه ده برطاقم تغیرات کور یورم. ۲. رنگ دیکشمه، دیگر کون اولمه: بکزی تغیر ایتدی. ۳. بوزله، فساده اوغرامه: بوات تغیر ایتدی.

تغییر { سذ. عر. ج: تغیرات. } «غیر» دن مص. تفعل [۱. باشقه لاشدیرمه، دیکشدرمه، دیگر کون ایتمه: تغیر رنگ، تغیر مسلك ایتمک؛ تغیراته او- غرامق. ۲. بوزمه، افساد: حرارت اتی تغیر ایدر.

تغ { وقفه. با: دف و دغه.

تفاح { سذ. عر. الما، سیب.

تفاحر { سذ. عر. ج: تفاحرات. } «فخر» دن مص. تفاعل [برینه قارشنی فخر ایتمه، اوگونه: شعرا اوته دن بری تفاحر ایتمکی سومشدر.

تفاریق { سذ. ج. عر. فد: } تفاریق { تفریق. } ظن ابتدکاری کبی «تفرقه» نک جمی دکدار. با: تفریق. — تر. زبازدی: تفاریک [اوافق تفک شیتلر، آز قیبتلی هدیه لر.

تفاسیر { سذ. ج. عر. فد: تفسیر. } با: تفسیر.

تفاضل { سذ. عر. } «فضل» تفاضل { دن مص. تفاعل [۱. فضل و کرم و فضیلتده مسابقه ایتمه: بربرلیشه قارشنی تفاضل نیتیه. ۲. مقدار فضله سی، فرقی. } ص. عر. ذ: تفاضلیه.

تفاضلی { سذ. عر. } ایکی رقم آراسنده مقدارجه اولان فرقدن متولد نسبت: حساب تفاضلی.

تفاعیل { سذ. ج. عر. } فد: تفاعیل ضده مصراعک مفاعیل ایله تعیین اولنور اقسامه تقسیبی.

تفأل { سذ. عر. } «فال» دن مص. تفاعل [۱. فال خیر عد ایتمه، اوغور صاعمه: عربلر آتک بعض علامتلیله تفأل ایدرلر. ۲. فال آچمه، فال آتمه: بعض دیوانلردن تفأل ایدرلر.

تفاوت { سذ. عر. } «فوت» دن مص. تفاعل [ایکی شیء آراسنده کی فرق، برینک دیگر دن فرقلی اولمی: عرب آتیه انکیلز آتی آراسنده چوق تفاوت واردر. ج. تفاوت عرضین = ایکی محک محک عرضی بیننده درجه جهتمدن فرق. ج. تفاوت طولین = ایکی محک طولی بیننده ساعت جهتمدن فرق.

تفتیش { سذ. عر. } «فتح» دن مص. تفاعل [۱. آچمه، کشاد. ذ. ۲. تر. زبازدی: تفتیک [معدنه انشراحی، معدنی آچان ککیرمه: بوعلاج تفتیح ویرر.

تفتیش { سذ. عر. ج: تفتیشات. } تفیش { «فتش» دن مص. تفاعل [آراشدیرمه، برشیتک طوغریسنی بولق ایچون هر طرفنی آرایوب تحقیق و تدقیق ایتمه: عسکرک احوالی تفتیش ایتمک؛ طبع او- لنه حق کتابلری معاینه و تفتیش ایتمک؛ ولایانجه اجرای تفتیشاته مأمور اولدی. || انجمن معاینه و تفتیش = معارف نظارتنده تدقیق و لقاته مأمور هیئت. || تفتیش عسکری قومیسونی مأمور واحوال عسکرینه نک محور لایقنده جریان ایدوب ایتمدیکنی تحقیقه

مأمور هیئت عسکریه. || محکمه تفتیش = اوقاف هایون نظارتنده باب مشیخته مر بوطحکمه شرعیه. = تر. [«تفتیش مأموری» تعبیرندن مختصر] عو. مفتش، تفتیش و تحقیق مأموری: بر تفتیش کوندر دیلر. [پولیس تشکیلاتندن اول ضابطه ده «تفتیش» ما- مورلری و ارایدی که آنلره یالکزجه «تفتیش» دینلردی.

تفتیشی { ص. عر. ذ: تفتیشیه. } تفتیش و تحقیقه منسوب و متعلق: معاملات تفتیشیه، اوراق تفتیشیه.

تفتیک { سذ. عر. } «فتک» دن مص. تفاعل [(پنوق) آتمه، (یوک) طرامه، آچمه. ذ.

تفتیک { سذ. عر. } «فتک» دن مص. تفاعل [(پنوق) آتمه، (یوک) طرامه، آچمه. ذ. قیل: آتقره جهتمدن و آناطو- لینک سائر بعض محللرندن خیلی مقدار تفتیک چیمار. ۲. قویونک بهارده قیریلان اینجه و بومشاق یوکی. ۳. یاره ایچون اسکی کتن بزندن یاپیلان نساله: مجروحلر ایچون تفتیک حاضر لامق. ۴. تفتیک قیلارینی ویرن کچی جنسی: آتقره ولایتمده شو قدر بیک کچی و شو قدر بیک تفتیک موجود- در. = ص. ۱. تفتیک قیلارینی ویرن جنسه منسوب، بوجنسدن اولان: تفتیک کچی. ۲. تفتیک قیلارندن معمول: تفتیک شال، تفتیک چوراب.

تفتیکلیک { فل. اینجه ندی } پروزلنوب سوکلک، ایلیکاری آیرلق: بوقاش چابق تفتیکلیک.

تفتیل { سذ. عر. } «فتل» دن مص. تفاعل [بوکمه، اگیرمه. ذ.

تفتین { سنڌ. عمر. } «فتنه» دن
تفتین { مص. تفعل } فتنه دوشور-
مه، فساد القا ائمه : تفتین قلوب
واذهان .

تفحص { سنڌ. عمر. ج. : تفحصات .
تفحص } «فحص» دن مص.
تفعل [اطرافيله آراشد يروب
تفتيش و تحقيق ائمه : او آدمك
احوالني ايجه تفحص ايتدي ؛
اجراي تفحصات ائمك .

تفحص { سنڌ. عمر. } كومور دمك
تفحص { اولان «فحم» دن } كومور
كومورلشمه، كومور كسله .
{ لغت مولده . }

تفجر { سنڌ. عمر. ج. : تفجرات .
تفجر } «فجر» دن مص. تفعل [
اوگونه، قورلمه، برفضل وهنر
ويا تمیزی مداركبرو غرور
اتخاذ ائمه : دنياده هيچ برشيئله
تفجر ائمه ملي .

تفرج { سنڌ. عمر. } «فرح» دن
تفرج { مص. تفعل } ۱. آچله،
فرحلامنه، انشراح : تفرج ايچون
كز مكه چيمشيدى . ۲. اكلنمك
ايچون واقع اولان كزمنه، سير :
دكيز قيلرنده تفرج ائمه كده
اولان اهالي .

تفرجگاه { ياخود تفرجگه، س.
تفرجگاه } فا. [عمر. تفرج = م
- فا. گه، گه = محل] اكلنمك
ايچون كز مكه مخصوص ير، اكلنجه
برى، سير برى : بوشهرك تفر-
جگاهلرى چوقدر .

تفرد { سنڌ. عمر. } «فرد» دن
تفرد { مص. تفعل } ۱. تك وتنها
اوله، هر كسدن آربولوب يالكرز
قاله . (بو معناده زمانمزده قوللا-
ناز كيدر .) ۲. امثالسر وبى
نظير اوله : ابن سينا عصرنده

حكيماتده تفردي ائمشيدى . ۳.
كندى باشنه اوله، كسب استقلال
ائمه : روم سلچوقيلرى ابتدا
ايران سلچوقيلرينك عاملارى
ايكن بعهده تفردي ائمشلردى .

تفرس { سنڌ. عمر. } «فراسة»
تفرس { دن مص. تفعل } چهره
وسيا علامندن كمال فطانت
وذكا ايله آكلامه، سزمه : او
آدمك تفرسى چوقدر .

تفرع { سنڌ. عمر. ج. : تفرعات .
تفرع } «فرع» دن مص. تفعل [
۱. داللانمه، دال و بوداق پيدا
ائمه . ۲. بر چوق فروع واقعا-
مه آيرله، داللانمه، تشعب : سلچو-
قيلر خاندانى بر قاچ دولته تفرع
ائمشيدى . ۳. بر فرع حالنده
اوله رق بر اصلدن آيرله : قونيه
دمير يول خطى آناطولى خط
كبيرندن تفرع ايدبور . = ج.
بر اصلدن آيريلان كوچك شعبه
وفرعلر، اصل واساسه آز مد-
خلى اولان تفصيلات، ايكنجى
درجهده اهميتى اولان احوال :
اصل مسئله يه باقم ده تفرعانه
اوغراشميملم .

تفرغ { سنڌ. عمر. } «فراغ» دن
تفرغ { مص. تفعل } ۱. فارغ اوله،
بر ايشى بيتيروب قورتله . ۲.
صاين آلنان بر ملكك فراغ
معامله سنى اجرا ايتيرمه يعنى
اسكى صاحبنه فراغ ايتديروب
كندى نامنه چويرمه .

تفرق { سنڌ. عمر. } «فرق» دن
تفرق { مص. تفعل } ۱. طاغله .
تفرقه { سنڌ. عمر. } ۱. آيرله، آيرباق،
تفرقه { اتفاقسزلى : آره لرينه
تفرقه دوشدى، كبردى . ۲.

[مصدر بت معنا سندن مجرد او-
لهرق] غزته صحيفه لندن بوينه
بر چيزكى ايله آربولوب بر حكايه يه
ويا علمى بر بحثه تخصيص اولنان
قسم : غزته تفرقه لريني او قومغله
مشغولدر .

تفریح { سنڌ. عمر. } «فرح» دن
تفریح { مص. تفعل } [فرحاندير .
مه : قلبى تفریح ايتدى .

تفريد { سنڌ. عمر. } «فرد» دن
تفريد { مص. تفعل } ۱. صو.
دنيدان آربولوب يالكرز الله ايله
مشغول اوله : اهل تفريد . ۲.
هر الكتر يقاتد يرلمى مرام اولنان
شيئى ناقل الكتر يقيق اجسامدن
آيرمه، تجريد : تفريف تلر يني
تفريد ايتلى .

تفريش { سنڌ. عمر. ج. : تفريشات .
تفريش } «فرش» دن مص.
تفعل [۱. دوشمه، دوشتمه،
يايمه : سجاده سنى چمنك اوزرينه
تفريش ايدوب اوتوردى . ۲.
بر محلك زميننى دوشتمه، برشيئله
اورتمه : سرديون اوكنى مرمرله
ويك اوطه سنى چينى ايله تفريش
ايتدى ؛ يئمكخانه يه چينى تفريش
ايتلى ؛ مسافره اكرامائ يولى
اوزيره چوخه تفريش ايتديلر .

۳. بر خانه ويا قوناق وداثره نك
مفروشاتى تدارك ايدوب يرلى
يرينه قومه، دوشتمه : يكي بيتن
قوناغى ده تفريش ايتديلر ؛
تفريشانى ده ايتيمدى .

تفريط { سنڌ. عمر. } «فرط» دن
تفريط { مص. تفعل } حد اعتدا-
لك مادوننده قاله، افراط سدى :
هر ايشده افراط و تفريط مذ-
موم اولوب اعتدال دن ايني شئ
بو قدر ؛ افراط دن تفريطه دوشمكدن
احتراز لازم .

تفریق } سذ. عر. ج: تفاریق.
 { « فرق » دن مص.
 تفعل [۱. آرمه، آری قومه:
 سوویدن بش قویون تفریق
 ایتدی. ۲. آری طومه، سچمه،
 تمیز: اولادمدن هیچ برینی
 دیگراندن تفریق ایتم؛ دین
 ومذهب تفریق اتمکسزین جمله
 تبعیه بر نظرله بافق. = ج.
 لا: تفاریق. || مجلس تفریق =
 مجلس اداره اعضای منتخبه سنک
 انتخابی ایچون عقد اولنان مجلس.
 ی. ش. } سذ. عر. [« فسخ » دن
 تفسیح } مص. تفعل [ط. چوریوب
 دوکله.
 } سذ. عر. [« فسر » دن
 تفسیره } مص. تفعل [ط. ۱.
 طیبیک خسته نك ادرارینه باقی،
 ادراری معاینه ایتسی. ۲. خسته-
 نك طیب طرفندن معاینه او-
 ننان ادراری. [اصطلاحات
 جدیده طیبه دن اولیوب، اسکیدن
 اطبای عرب بیننده مستعملدر.]
 } سذ. عر. ج: تفسیرات،
 تفسیر } تفاسیر. [« فسر » دن
 مص. تفعل [۱. شرح و بیان،
 ایضاح و تفصیل: بر سوزی
 تفسیر ایتک. ۲. قرآن کریمک
 عباره سنی شرح و ایضاحله ایجاب
 ایدن تفصیلات و مطالعاتی بیان
 ایتمه و بوکا دائر کتاب یازمه:
 قرآن کریمی تفسیر ایتمه مقتدر؛
 آیت کرسی یی تفسیر ایتشدرد.
 ۳. [مصدریت معنا سندن مجرد
 اوله رق] قرآن کریمک شرحی،
 بتون مصحف شریفک و یا بر
 یاخود بر قاچ سوره شریفه نك
 شرحنی حاوی کتاب: تفسیر
 یاز مغله مشغولدر؛ تفسیر کبیر؛

زحشر نيك تفسیری. [بو معنا
 ایله جمی تفاسیر کبیر.] ۴. قرآن
 کریمک معانی شریفه سی و اعرابی
 و اسباب تنزیل و سائر متفرعاتی
 علم مخصوصی: تفسیر او قویور؛
 تفسیر تدریسیله مشغولدر؛ علم
 تفسیر. || د. عطف تفسیر =
 نچوده بر کله نك مجرد معطوف
 الیهک مناسنی تفسیر و ایضاح
 ایچون مترادفه عطف اولنسی
 و بو صورتله عطف اولنان کله
 یعنی معطوف: قتل و اعدام،
 اخذ و گرفت کبی.

تفصیل } سذ. عر. ج: تفصیلات.
 { « فصل » دن مص.
 تفعل [اطرافیه و هر جهتنی
 آری اوله رق بیان ایتمه، او-
 زون اوزادییه ایضاح ایتمه:
 مسئله یی تفصیل ایتدی؛ تفصیلات
 لازمه سیله بیان ایتک؛ بو باده
 تفصیلات و یرمک.

تفصیلاً } ح. عر. تفصیلات و
 { ایضاحاته، مفصلاً:
 مسئله یی تفصیلاً یازمشدر.

تفصیل } سذ. عر. [« فضل » دن
 مص. تفعل [۱. شرح و بیان،
 دیکرلردن افضل و مرجع طومه،
 ترجیح. || د. اسم تفصیل = مقایسه
 و ترجیح بیان ایدن صفت که عر-
 بیده « افعل » و زننده اولوب،
 لسانزده « دها » و « اک »، اسکی
 ترجه ده « رک » و « راق »،
 فارسیده دخی « تر » و « ترین »
 اداترلیله افاده اولنور: اکبر،
 دها بیوک، اک بیوک، بیوکرک،
 بزرکتر، بزرکترین کبی.

تفقد } سذ. عر. ج: تفقدات.
 { « فقد » دن مص. تفعل [

حاضر اولیان برینی آریوب صور-
 مه: بزى تفقد ایتدیکنز؛ حالی
 تفقد ایتدی؛ حقمده اجرای
 تفقدات ایتدم.

تفه } سذ. عر. [« فقه » دن
 تفه } مص. تفعل [علم فقه او-
 کرمه، فقهده ید طولی صاحبی
 اوله، فقیه اوله: کندی مطالعه
 و اقدامی سایه سنده او کوچک
 مملکتده مکمل صورتده تفقه
 ایتمه موفق اولدی.

تفک } مه. اوافق صفتنه اتباعاً
 { قولالنیلوب اونک مناسنی
 تأکید ایدر: اوافق تفک = ۱.
 کوچک پایلی. ۲. کوچک و اهمیتسز
 ایشلر، اوته بری، شوندن بوندن،
 خردوات. [مصغری: تفه جک:
 اوافق تفه جک.]

تفکر } سذ. عر. ج: تفکرات.
 { « فکر » دن مص.
 تفعل [دوشونمه، فکر ایتمه،
 ذهن یورمه، اعمال فکر ایتمه:
 انسان تفکر ایدرسه حیات
 دنیانک اهمیتتی اولمدیغنی آکلار؛
 درین درین تفکره، بر طاقم
 تفکراته طالمشیدی.

تفک } یاخود توفنک. س. باروتله
 { پاتالیوب ایچنده کی قور-
 شونی فوق العاده برسرعت و
 شدتله و قیزغین اوله رق اوزاغه
 آتمه اتلاف ایدر اسلحه ناریه.
 دن الده و اوموزده طاشینیر
 معروف بر سلاح که یکی ایجاد
 اولوب انواعی واردرد: قتیلی،
 چاققی، قابسولی، ایکنه لی، آر-
 قه دن طولار، مکرر آتشلی
 تفنک: تفنک آتق، بوشاتق،

انداخت ایتک. || تفنک پاتلامق
= حربه باشلامق، محاربه ظهور
ایتک. || تفنک پاتلامق سزین
= بلا حرب.

تفنگ کجی } س. ۱. تفنگ اعمال
تفنگ کجی } ایدن صنعتجی. ۲.
برطابور ویا آلایده تفراتک
تفنک نرینی اصلاح وتعمیره مأمور
وبوصنعته آشنا ضابط. ۳. تفنگکه
مسلم محافظه مأموری ویا نقر. ۴.
سرای هایبونده بکچیک وظیفه.
سنی ایفا ایدن مأمور، سلاحشور؛
[« تفنگی » دخی دنلیر. جمعی
(تفنگیان) در : تفنگی بلوکی]
تفنگجی باشی؛ تفنگجیلردن بری.
۵. وقتیه بریالنتک امور ضا.
بطه سنه مأمور آدم لکه تفنگجی
باشی دینان رئیسری آلا ی بکی
وظیفه سنی ایفا ایدردی. [غلط
فاحش اوله رق جمعی « تفنگجیان »
صورتنده قوللانیرل.]

تفنگخانه } س. تفنگ وضع و
تفنگخانه } حفظنه مخصوص
محل. [سلاحخانه دهامنا سیدر.]
تفنگکلیک } س. سلاح چایسی.

تفنگ } س. دن. [« فن » دن
تفنگ] مص. تفعل [۱. بر شینک
انواع واقسامنده کسب مهارت
ایتمه، وانواعی تیله، هزار فن
اوله : علوم و معارفده تفنگ
ایتمشدر. ۲. فنونده ید طولی
صاحبی اوله، فنونی اوکرتمه :
دارالفنونه کیروب تفنگ ایلدی.

[« فن » عربیده نوع ودرلو
دیمک اولوب، لسانزده کی معنایی
متضمن اولدیفندن، تفنگ لغتک
ده ایکنجی معناسی لسانزده
مخصوصدر. مع هذا برنجیسيله

مناسبتی وارددر.]

تفنگ } س. دن. [« فوق » دن
تفنگ] مص. تفعل [اوسته چیمه،
باشقه لردن اوستون اوله : علم
وهنرده جمله یه تفوق ایتدی.

تفنگ } س. دن. جم. تفوهات.
تفوه } [« فوه » دن مص. تفعل]
آغزه آله، سویله، تلفظ ایتمه :
برطاقم سوزلر تفوه ایتمشدر؛
بووله سوزلر تفوهندن اجتناب
ایتملی. = جم. مناسبتلی منا.
سبتسز سوزلر، دیدی قودی،
داعیء مسئولیت سوزلر : بعض
تفوهانده بولنمقدن ناشی تحت
مسئولیته آلمشدر.

تفویض } س. دن. [« فوض »
تفویض] دن مص. تفعل [احاله
ایتمه، بریزک عهده سنه ویره :
بوایش فلانه تفویض اولمشدر؛
انسان هرایشنی جناب حقه
تفویض ایتملیر.

تفنگجک } ص. تفنگ صفتک
تفنگجک } مصغری اولوب « اوفاد
جق » صفتنه اتباعاً قوللانیلیر :
اوفاجق تفه جک = پک کوچک
یاپیلی وظریف ونازک : اوفاجق
تفه جک بر قیز.

تفهیم } س. دن. [« فهم » دن
تفهیم] مص. تفعل [تکلفله و آزر
آزر آکلامه، فرقنه وارمه :
مسئله یی تفهیم ایتدی.

تفهیم } س. دن. جم. تفهیمات.
تفهیم } [« فهم » دن مص. تفعل]
آکلامه، افهام : کیفیتی کندیسنه
ایجه تفهیم ایتدم.

تفیض } س. دن. جم. تفیضات.
تفیض } [« فیض » دن مص. تفعل]
فیض بوله، ایلریله، ترقی ایتمه :
علم وهنر اوکرتوب ایشنه دوام

ایدن البته تفیض ایدر. [عر.
بیده فیضان ایدوب طاشمه و
یاپیله معنا سنه کلوب، بزجه
مستمعل اولان بو معناسی ایسه
بجازی عد اولنه بیلیر.]

تقابل } س. دن. [« قبل » دن
تقابل] مص. تفاعل [۱. قارشی
قارشی به کله، راست کلمه، یوز
یوزه کلمه : ایکی اردو تقابل
ایدوب حربه کیریشدیلر. ۲.
قارشیلیق اوله، بر شینک قارشیلیق
وبدل یرینی طومنه : ایتدیکم
خدمت وقتیه کندیسندن کور.
دیکم ایلیکه تقابل ایتیور.

تقارب } س. دن. [« قرب »
تقارب] دن مص. تفاعل [بر.
برینه یا قلاشمه، بر برینه یاقین کلمه.

تقاریر } س. دن. جم. [« تقریر »
تقاریر] با : تقریر.

تقسیم } س. دن. جم. [« قسمة »
تقسیم] با : تقسیم.

تقاص } س. دن. [« قص » دن
تقاص] مص. تفاعل [اودشمه،
حسابلاشمه، آله حق ویره جک
قالمامه، صایشمه : تقاص اولدق.
|| عو. تقاص تقوص ایتک =
آله جغنی ویره جکنه حساب ایتمه.

تقاصر } س. دن. [« قصر » دن
تقاصر] مص. تفاعل [قصور
ایتمه، بر ایش کورمه اقدار
وار ایکن کورمه مه. ن.

تقاضا } س. دن. [« قضا » دن
تقاضا] مص. تفاعل [تأدیة دین
ایچون مدینونی صیقیشدیرمه،
تضییق. || عو. سر زنش : بنله
تقاضا ایتدی.

تقاطر } س. دن. [« قطر » دن
تقاطر] مص. تفاعل [طامله طامله
آقه، طاملامه.

تَقَاعُ } سذ. عر. [«قطع» دن
 { مص. تفاعل] بربرینی
 کسمه، بربرینک اوستندن چکمه:
 ایکی دمیر یول خطی تقاع ایتمک.
 [عربیده بربرندن کسلیوب قطع
 مناسبت معناسنه کلکه، بزم صو-
 رت استعمارز عنیدیر.]

تَقَاعِدُ } سذ. عر. [«قعود» دن
 { مص. تفاعل] اختیاریلق
 ویا بر سقطلق سبیله خدمت
 ووظیفه سنی ترکله تخصصاتنک
 بر قسبیله استراحتنه چکمه : بر
 ضابطک تقاعدی؛ تقاعد معاشی؛
 تقاعد صندیغی؛ تقاعد اولوق.
 [لسان عوامده «متقاعد»
 رینه صفت کبی ده قوللانیلیر:
 تقاعد بر ضابط.]

تَقَاعِدُكَ } سذ. [تقاعد لفتی متقا-
 { عد رینه قوللانغله
 اصل تقاعد معناسی غلط فاحش
 قیلندن اولان بو تعبیر سقیمله
 افاده اولنور] بر مأمور ویا
 ضابطک تقاعد اولسی؛ تقاعد-
 لکنی استدعا ایتمش؛ تقاعدلکی
 اجرا اولندی.

تَقَاعِدِيَه } سذ. عر. تقاعد
 { معاشی.

تَقَاوِمُ } سذ. ج. عر. فد. تقویم.
 { با: تقویم.

تَقْبِضُ } سذ. عر. [«قبض» دن
 { مص. تفاعل] ۱. طوپلا-
 نوب چکمه، بوزله. ۲. ط.

قبض اولمه. [ایکنجی معنا ایله
 «انقباض» ده مستعملدر.]

تَقْبِضُ } سذ. عر. [«قبول» دن
 { مص. تفاعل] قبول ایتمه،
 آله، اوستنه آله. ذ.

تَقْبِيعُ } سذ. عر. ج. تقبیحات.
 { «فج» دن مص. تفاعل]
 چرکین کوره، بکنمه مه؛ بوحر-

کتفی هرکس تقبیح ایتدی.
 } سذ. عر. [«قبه» دن مص.
 { تفعیل] اوبته، بوس ایتمه،
 بوسه : حجر اسودی تقبیل ایتمک.
 } سذ. عر. [«قدس» دن
 { مص. تفاعل] پاک و مبارک
 اولمه، دیانه معزز و محترم اولمه:
 کعبه نك قدوسی.

تَقْدِسُ } فع. عر. : تقدست. [آنف
 { الیمان مص. صدر دن فعل
 ماضی مفرد غائب] پاک و مبارک
 اولسون، معزز اولسون. [دعا
 مقاهنده ترکیبات عربیه ده
 مستعملدر :] جناب حق تقدس
 اسمه، تقدست ذاته.

تَقْدِمُ } سذ. عر. [«قدم» دن
 { مص. تفاعل] ۱. ایلری
 چکمه، ایلریده بولنه. ۲. زمانجه
 ویا درجه ورتبه جه ایلری بولنه،
 اوکده بولنمه : باقینک نایس دن
 برقرن تقدیمی وارددر؛ فضولینک
 عصری شعراسنه تقدیمی مثبتدر.

۳. تشریفاتجه اوکدن چکمه ویا
 دها یوقاری اوتورمه حقی :
 قاضیمسکرلر اوائلده وزیریه تقدم
 ایدرکن بعده وزرائک تقدمنه
 قرار ویرلشددر. ۴. مه. بر مضر تک
 ازاله سنی اخطار ایتمه. || حق

تقدم = بر شایئه هرکس دن اول
 تثبت ایدلدیکی ایچون احراز
 اولنان حق و شرف.
 } سذ. عر. [تقدیم کبی
 { تفعیل] باندن مص. [

مافوقه تقدیم اولنان شیء،
 ویرین هدیه ویا برکدار : فلان
 ذاته بر تقدمه ناچیزانه اولمق
 اوزره.

تَقْدِيرُ } سذ. عر. ج. تقدیرات.
 { «قدر» دن مص. تفاعل]

۱. قدر، حکم ازلی، جناب
 حنک هر شیء حقدنه کی قرار
 ازلیسی : تقدیر خدا قوه بازو
 ایله دوتمز؛ تدبیر دائماً تقدیره
 موافق کلز. ۲. قیمت بیجمه، بها
 تعیین ایتمه : کتابی، کتابک قیمتینی
 صحافلر تقدیر ایده بیلیر. ۳. بر
 آدمک قدر و هنرنی آکلایوب
 اعتراف ایتمه، قدر شناسلوق؛ محویت
 ایچنده یاشایان ارباب کلی تقدیر
 بیوک بر مزیتدر. ۴. بکنه، تحسین
 ایتمه : بر آدمک خدمتی تقدیر
 اولنمازسه غیرتنه خلل کلیر. ۵.
 فرض، احتمال، اعتبار، صورت

حال : اوانتقدیرده؛ بالفرض
 والتقدیر؛ بونی یایدیغی تقدیرده
 بن ده مقابله ایدرم؛ علی کلی-
 التقدیرین = هر ایکی احتمال
 کوره. ۶. د. ۱. عبارده بر لفظ
 ویا حالک ذهنه تصوروی : بو بر
 سؤال مقدرک جواییدر. ۲.
 ظاهرده اولیمان بر اعراب وسلا-
 ره نك محلا فرض اولنمی : بر
 لفظی، ویا اعرابی تقدیر ایتمک.

تَقْدِيرًا } عر. ۱. قدر
 { و بها بیجه رك، قدر
 و دکرینی آکلایه رق و اعتراف
 ایده رك : خدمتی تقدیراً ترفیعنه
 قرار ویردیلر. ۲. د. تقدیر
 صورتیله، لفظاً اولیه رق، محلاً :
 بواسم تقدیراً منصوبدر.

تَقْدِيرِي } ص. عر. : تقدیریه.
 { ۱. قدر الهی به منسوب
 و متعلق، قدر اقتضا سندن او-
 لان : احکام تقدیریه. ۲. د.
 لفظی و ظاهر اولیوب محلی و
 اعتباری اولان : بواسمک
 اعرابی تقدیریدر.

تقدیس } سذ. عر. ج: تقدیسات.
 تقدیس } «قدس» دن مص.
 تفعل [۱. پاك و مبارك عد
 ائمه، معزز و مقدس طومنه،
 قدسیت و یرمه: بتون اهل
 اسلام كعبه شریفه بی تقدیس
 ایدر. ۲. حمد و شكر و ثنا ائمه:
 جناب حق تقدیس ایتك. ۳.
 مج. پك زیاده حرمت و اکرام
 ائمه، تعظیم ائله: بعض اقوال
 حکیمانانه سندن طولایی حضرت
 مولانای تقدیس ایدردی.

تقدیم } سذ. عر. ج: تقدیمات.
 تقدیم } «قدم» دن مص. تفعل [۱.
 اوکه پگیرمه، ایلری به سور-
 مه، بر شیئی دیگرندن اول
 بولندیرمه: بسمله بی حمدله به
 تقدیم ایتك اقتضا ایدر؛ تقدیم
 الالم علی المهم = پك مهم اولان
 ایشی عاداتا مهمندن اول یاقی.
 ۲. برینك و علی الخصوص بر
 بیوك ذات حضورینه بر شیء
 کوتورمه، ویرمه: رئیس افندی به
 بر مکتوب، بر هدیه تقدیم
 ایتدم. ۳. بر آدمی دیگر برینك
 حضورینه چقاره رق کوریشد-
 یرمه، توصیه ائمه: یارین کلکیز
 سزی خوشلاننه جفکیز بر ذاته
 تقدیم ایدیم؛ سزه برادری
 تقدیم ایدرم. || تقدیم و تأخیر =
 بر عبارته نك بعض یرلرینی یوقا.
 ری به آلوب دیگرلرینی آشاغی به
 آنه رق تغییر و تصحیح ائمه.

تقرب } سذ. عر. } «قرب» دن
 تقرب } مص. تفعل [۱. یافلاشمه،
 یاقین کلمه، یاناشمه: بکا تقرب
 ایتدی. ۲. وقتی یاقین اوله،
 قریب الوقوع اوله: رمضان
 شریف تقرب ایدور.

تقرح } سذ. عر. } «قرح» دن
 تقرح } مص. تفعل [ط. یاره اوله،
 یاره ایچنده قالمه: تقرح جلد،
 تقرح معده و سائره.

تقرر } سذ. عر. } «قرار» دن
 تقرر } مص. تفعل [۱. یرلشمه،
 بر یرده قرار و ثبات بولمه: بر
 چوق زمان طولاشدقن صکره
 فلان یرده تقرر ایتدی. ۲.
 قرار لاشمه، قراری ویرلمه،
 هنوز تحت مذاکره و تردده
 اولامه: نه کونی حرکت ایده جگمز
 دهانقررا ایتدی؛ اعشارك احواله سی
 الآن تقرر ایتدی. ۳. ط. مر-
 ضك بدنك بر یرینه حصر اولنسی،
 فر. Localisation.

تقریب } سذ. عر. ج: تقریبات.
 تقریب } «قرب» دن مص. تفعل [۱.
 یاناشدیرمه، یافلاشدیرمه:
 شوماصه بی دیواره تقریب ایتلی.
 ۲. بر مقداری تمامله تعیین ایده-
 میوب آشاغی یوقاری اوله رق
 تخمین ائمه: او آتک قرق لیرایه
 آلدن دینی تقریب صورتیله سو-
 یلدی. ۳. [مصدریت معناسندن
 مجرد اوله رق] مناسبت، وسیله،
 بهانه: تقریبی بولوب سویلدی؛
 بالتقریب ایشی آچدی؛ بر تقریب
 ایله صاوشدی؛ [بو مقامده «ایله»
 سز استعمالی «بر» لفظنك
 مفتوح اوله رق فا. حرف الصاق
 اعتبارا و ائمنسندن ایلری گلش غلط
 بر تعبیردر، و یاخود «بالتقریب»
 تعبیر عریسندن غلطدر؛ حالبوکه
 عریده بو صوك معنا ایله قوللا
 نماز.]

تقریباً } ح. عر. آشاغی یوقاری،
 تقریباً } تمامیله اولیه رق، تخمیناً:
 بو بئانك تعمیراتی تقریباً اون بیک

غروش و محتاجدر؛ تقریباً الی
 یاشنده در.
 تقریبی } ص. عر. } تقریبیه.
 تقریبی } آشاغی یوقاری اوله رق
 بیان اولنان، تمامیله معین و مخصوص
 اولیان، تخمین.
 تقریر } سذ. عر. ج: تقریرات،
 تقریر } تصاریر. [«قرار» دن
 مص. تفعل [۱. یرلشدیرمه،
 یرینی تعیین و تخصیص ائمه. ۲.
 ثابت و محکم ائمه، صاغلا.
 ملائمه. ۳. آعزذن افاده و
 بیان ائمه، آکلامه، اوزون او-
 زادی به تعریف ائمه: مدرس
 طلبه به درسینی تقریر ایتکله
 مشغول ایدی؛ فلان معلمك
 تقریری پك کوزلدر؛ فلان ایسه
 عالدرا ما هیچ تقریری یوقدر. ۴.
 بر ایشی رسماً و تحریراً بیان ائمه.
 [فر. «راپور» کله سنك ترجمه.
 سیدر]: قیودانك تقریری. ۵.
 سیاسی نوطه: سفر اوایشی باب
 عالی به تقریر ایتشلر. ۶. بر ایشی رسماً
 و تفصیلاً بیان ایتك اوزره یازیلان
 انهاروم بطریقخانه سنك بر تقریرینه
 جواب یازلدی. || تقریر شفاهی =
 بر خصوصه دائر سفرانك امضا-
 سز اوله رق و یردکلری محرر
 نوطه. تقریر رمضی = امضالی اولمق
 اوزره و یرین بویله بر تقریر.
 [اك زیاده بطریقخانه و سفار-
 تخانه انهارینه اطلاق اولنور.
 — تقاریر جمعی بومنايه مخصوص-
 صدر.] ۷. فراغ املاکده مال
 صاحبنك مأمور رسمی حضور.
 نده کی افاده سی: تقریرینی و یرمك
 ایچون پاره سنی آلدی. ۸. دوائر
 مرکزیه دن یالکیز مهر ایله
 محتوم اوله رق صدارته کوندربلن
 محرات.

تقریر لک } س. اوزرینه تقریر یا
تقریر لک } زیلان بر یا پرافتی یو-
جک کاغد.

تقریض } سذ. عر. ج: تقریضات،
تقریض } تقاریض. [« قرض »
دن مص. تفعیل] ۱. بر تالیفی
منثور و یا منظوم بر مقاله
مخصوصه ایله مدح و ثنا ائمه :
یازدینی کتابلری مشاهیر ادبایه
تقریض ایتدیرمک عادتیدر.
۲. بر تالیفک مدحی حقنده
یازیلان منثور و یا منظوم مقاله که
او کتابک باشنه و یا آخرینه درجی
حادث اولمشدر.

تقریظ } تقریض ایله مترادفدر.

تقرح } سذ. عر. [« قرح » دن
تقرح } مص. تفعیل. — لغت مو-
لد.] ه. الکم صاعمه شکلی
کوسترمه، ضیای شمسی حل ایدوب
رنکاری آری آری و الکم
صاعمه صره سنده اراز ائمه :
تقرح خاصه سنی حائر اجسام.

تقسیط } سذ. عر. ج: تقاسیط.
تقسیط } [« قسط » دن مص.

تفعیل [قسم قسم و هر قسمی بر
مدت معینه مرورده مؤجلاً تأدیبه
اولنه جق مبلغک بهر قسمی : اعشار
بدلاتی ملتزم آلئی تقسیطده
ویررل؛ تقاسیط مقررده ایله تأ-
دیبه اولنه جق دین.

تقسیم } سذ. عر. ج: تقسیمات.
تقسیم } [« قسم » دن مص.

تفعیل] ۱. بوله، پارچه لره آیر
مه : بیک غروشی اوچ کشی یه
تقسیم ائتمک؛ حاصلاتک حصه داران
بیننده تقسیمی؛ بنایی بش دائره یه
تقسیم ایتدی. ۲. آقار صویک
مصوره لره آیردینی محل، صواق.

۳. حسابده اعمال اربعه نیک
دردنجیسی که مثلاً بر مبلغک بر
قاج حصه یه بولمه سندن عبارتدر،
اولشدرمه : ۷۴ ی ۹ ه تقسیم
ائتمک. ۴. مو. چالغیملرک یا لکزر
بری طرفندن اجرا اولنان فضل :
بر تقسیم یا بق. || تقسیم اراضی =
اراضینک تقسیم و تعیین و خر-
یطه سنک اخذی علمی که باشلیجه
مثلاثه مستنددر. [فر. Gédés-
sie]. || تقسیم غرما = بر مد-
یونک مالنک داینلر بیننده تقسیمی.
|| تقسیم میاه = آقار صولرک آیر-
لدینی صرت و ارتفاع که بر طرفنک
صولری برجهته و بر طرفنک کیلر
او برجهته آقوب کیدر : تقسیم میاه
خطی. = ج. بر بنانک بولمه لری،
دائر لره صورت انقسامی : بواوک
تقسیماتی چوق ایدر.

تقسیم } سذ. عر. [« قشع » دن
تقسیم } مص. تفعیل [ط. توآورده،
بلغم چیقارمه.

تقشیر } سذ. عر. [« قشر » دن
تقشیر } مص. تفعیل [صوبمه،
قبوغنی چیقارمه.

تقصیر } سذ. عر. ج: تقصیرات.
تقصیر } [« قصر » دن مص. تفعیل]

۱. قیصالته. ن. ۲. بر ایشی نقصان
یا مه، اقتدار و ارایکن و یا اقتدار-
سزلقدن قصور ائمه : ایشای
وظیفه ده تقصیر ایتدی. ۳. مه.
مسامحه ایله قانون جزا خلافنده
حرکت ائمه. = ج. قباحت،
صوح، و علی الخصوص من طرف
الله بر بلایه اوغرامتی منج صوح
وکناه : بنم تقصیراتم نه در؟ هب
بزم تقصیراتم زدر.

تقطیر } سذ. عر. ج: تقطیرات.
تقطیر } [« قطر » دن مص. تفعیل]

۱. طامله طامله آقیمه، طاملاته.
۲. انبقدن چکمه : دکیز صوینی
تقطیر ائتمک.

تقطیع } سذ. عر. ج: تقطیعات.
تقطیع } [« قطع » دن مص. تفعیل]

۱. کسمه، پارچه پارچه ائمه، پار-
چه لره تقسیم. ۲. م. شعری تابع
اولدینی بجره کوره تقاعیله آرمه،
هر بر پارچه سنی فاصله ایله او قوره.

تقفیه } سذ. عر. [« قفاء » دن
تقفیه } مص. تفعیل [کلامی و یا
شعری) قافیله لی ایراد ائمه، قافیله
او بدیرمه.

تقلب } سذ. عر. ج: تقلبات.
تقلب } [« قلب » دن مص. تفعیل]

۱. دوئمه، بریاندن بریانه جویرمه،
آلت اوست اولمه. ۲. دکیشمه،
باشقه قابله کیرمه، تبدل، تحول،
دیگر کون اولمه : تقلب احوال،
تقلب زمان. = ج. تبدلات،
تحولات، انقلابات : بنم غیبوئمه
شهر او قدر تقلباته اوغرامش که
سوقاقلری بولمه ده زحمت چکدم.

تقلد } سذ. عر. [« قلده » دن مص.
تقلد } تفعیل] ۱. حائل و یا کردا.
نلق کبی بوبنه صارمه، آصمه، طا-
قمنه، قوشاشمه : تقلد سیف = قلیج
قوشاشمه، طاقمنه. ۲. اوستنه
آلمه، درعهده ائمه : امور حکو-
میتی تقلد ایلدی.

تقلص } سذ. عر. ج: تقلصات.
تقلص } [« قلوص » دن مص. تفعیل]

ط. برعضوک چکیلوب طوبلانمه.
سی : تقلص حدقه وسائره.
تقلیب } سذ. عر. ج: تقلیبات.
تقلیب } [« قلب » دن مص. تفعیل]

۱. دوندیرمه، جویرمه، آلت
اوست ائمه. ۲. بر شیک شکل و
قالینی دکیشدیرمه.

تقلید } سنذ. عر. ج: تقلیدات.
 { «قلد» دن مص. تفعیل [طاقه، آصمه، قوشامه:
 ۱. تقلید جمائل، تقلید سیف. ۲. بر-
 ینک فعل و حرکتک و یاشکل و
 صورتک عینی یامه، بکز مکه ویا
 بکز تمکه چالشمه: فلان شاعر
 نفعی یه (یاخود نفعی بی) تقابده
 چالیشیور؛ فلان محرر کیسه یه
 تقلید ایتمکسزین کندینه مخصوص
 بر طرز افاده اختیار ایتمشدر.
 { مفعول الیه و مفعول بهله ار-
 تباط ایدوب، آنجیق معناجه بر
 آز فرقی وارددر: مفعول الیه
 ایله اقتدا؛ و مفعول بهله بر شینک
 ساخته سنی ویا استهزا طریقیه
 طبقی یایق معناسنه تقرب ایدر.]
 ۳. بر شینک ساخته سنی یامه:
 اک مشهور فابریقه لک معمولاتی
 تقلید ایتمشدر؛ برینک امضاسنی
 تقلید ایتمک. ۴. برینک افعال
 و حرکتک عینی یامه رق کند بسله
 اکلمه، نمسخر ایتمه: هر کسی
 تقلید ایدر، هر کسک تقلیدینی
 یاپار؛ بر کوریشده تقلیدینی
 آلمش. ۵. { مصدریت معنا-
 سندن مجرد اوله رق [مصنع بر
 شینک، بر هنر و معرفت اثرینک
 ساخته سی: انکلیز چاقیلرینک
 تقلیدی چیقمشدر؛ تقلیدی او-
 جوزدر. = ص. تر. تقلید صو-
 رتیه یابلیش، ساخته: تقلید کومش.
 { ص. عر. ذ: تقلیدیه.
 } تقلیدی { تقلیده پایلان. ف. حجت
 و سندن ایتمکسزین قبول ایدان:
 ایمان تقلیدی = مقلد ایمانی.
 { سنذ. عر. «قاة» دن
 تقلیل { مص. تفعیل [آزاتمه،

ایندیرمه، تنقیص: مقذارینی
 تقلیل ایتمک.

تَقْوَا { سنذ. عر. با: تقوی.

تَقْوَى { سنذ. عر. «قوس» دن
 تَقْوَى { مص. تفعیل [یای کبی
 اگری و کمرلی اولمه: کیمیک
 تقوسی.

تَقْوَى { سنذ. عر. «وقایه» دن
 تَقْوَى { اللهدن قورقوب منهایدن
 چکنمه، توقی، پرهیز کارلق،
 زهد. || اهل تقوی = پرهیز کار
 و متقی آدم یاخود آدم لر. «اهل»
 اسمی مفرد و جمع کبی قوللانیلیر.

تَقْوَى { سنذ. عر. «قوت» دن
 تَقْوَى { مص. تفعیل [قوتلمه،
 قوت پیدا ایتمه، امیدادله قوتی
 آرتمه. ذ.

تَقْوِیْت { سش. عر. با: تقویه.

تَقْوِیْس { سنذ. عر. «قوس»
 تَقْوِیْس { دن مص. تفعیل [یای
 کبی اگری و کمرلی ایتمه.

تَقْوِیْم { سنذ. عر. ج: تقویم.
 { «قوم، قیام» دن مص.
 تفعیل [۱. طوغریلمه، دوزلمه،
 یوانسه قومسه، ترتیب، تنظیم:
 تقویم وقایع. ۲. ممالک و بلدانک
 طول و عرضنی ویا سیارات و
 ثوابتک حرکات و مواقعی کوستر-
 مه و بونلری کوسترن رساله و
 کتاب یاخود جدول: تقویم البلدان،
 تقویم الافلاک. ۳. بهر سنه یه
 مخصوص اوله رق هر کونک
 شمس و قمر و سیارات طلوع و
 غروبنی و سائر احوال هیئتی و
 لیل و نهارک و اوقات خمسسه تک
 ساعات و دقیقه لرینی کوستریر

رساله که ام اسلامیه بیننده
 اسکیدن بری ارباب هیئت طر-
 فندن ترتیب و انشری معتاد
 اولوب، اخیراً بواصول دخی
 اوروپاده کسب مکملیت ایتمشدر:
 تقویم سال. || حسن تقویم = اک
 کوزل نظام و ترتیب و شکل و
 صورت، که آیت کریمه دن مأ-
 خوذ اولوب، صورت و خاقت
 بشر حقنده مستعملدر. || مج.
 اسکی تقویم، کهنه تقویم، کچن
 سنه تک تقویمی = ایشه یاراماشی.

تَقْوِیْمِحِه { س. فا. کوچیک تقویم
 رساله سی.

تَقْوِیْه { سش. عر. «قوت» دن
 تَقْوِیْه { مص. تفعیل [۱. قوتلند.

یرمه، قوت و یرمه، قوتنی آرتدیرمه:
 ایکی طابور دهاکوندره رک
 فلان موقعده کی عسکری تقویه
 ایتملی؛ چوققلره بسلیچی شینلر
 یدیره رک بدلرینی تقویه ایتمک
 اقتضا ایدر. ۲. تأکید و تصدیق
 ایتمه: سوزکزی تقویه ایچون
 بر مثال کتیره حکم. [فا. اصولی
 اوزره «تقویت» صورتنده
 دخی قوللانیلیر.]

تَقْوِیْه { ص. عر. ذ: تقیه. ج: انقیاء.
 تَقْوِیْه { «وقایه» دن صش. — اصل
 یاسی مشدد ایسه ده مخفف قو-
 للانیلیر. [اللهدن قورقوب منا-
 هیدن اجتناب ایدن، پرهیز کار،
 اهل تقوی.

تَقْوِیْه { سنذ. عر. «قیح» دن
 تَقْوِیْه { مص. تفعیل. — لغت مولده.
 در.] ط. ایریکلمه، ایریک پیدا
 ایتمه: یاره سی قیح ایتدی؛ قیح
 دم، قیح عین، قیح کلیه و سائره.

تقیید } سذ. عر. ج: تقیدات.
تقیید } [«قید» دن مص. تفعیل]
۱. باغلامه، مربوط و معلق
اوله. ۲. چالیشمه، چپالامه،
ایش ایدینوب اوغراشمه، اوستنه
دوشمه: وظیفه سنه تقید ایتیمور;
تقیدات متمایده ده بولمق.
تقیید } سذ. عر. ج: تقیدات.
تقیید } [«قید» دن مص. تفعیل]
قید و شرطله باغلامه، مشروط
ومقید ایتمه، شرط قومه: سیغور-
طه شرکتلی حریرقرده اینیه تک
تضمینی بر چوق قیودله تقید
ایتمشدر: نظامنامه لرینه بر چوق
تقییدات درج ایتمشدر.
تک } ص. ۱. جفت مقابلی: تک
تک } دیز کین: تک طباخه: تک می
جفت می؟ ایکی، درت، آلتی
عددرلی جفت وبر، اوج، بش
عددرلی تکدر. ۲. بر جفت
تشکیل ایدن ایکی شیئک بهری:
آراهه آتلیرنیک بر تکی خسته در;
بونک تکی زرده؟ تکدی بوله مدم
جفت ایدیم. ۳. بر، واحد:
بر تک کتابم وارد. ۴.
یالکز، تنها: بیوک بر اوده تک
وتها او تورمقدن انسانه وحشت
کلیر. ۵. اشسز، وحید، یکتا:
او آدم بو مملکتده تکدر،
تکلردندر. ۶. راحت، ساکن:
او آدم تک طورماز، || تک باشنه =
کندی باشنه، یالکز، کندی
کندی، کیسه یاردم ایتمکسزین.
|| تک توک = سیرک، نادر: تک
توک بولنور: تک توک مسافرلر کلیر.
تک } حر. [فا. «تاکه» تعیرندن
تک } غلط اولمق احتمالی وارد.]
تاکه، مقصدیله، مجردشو مقصدله،
محصاً، اولسونده: تک کلسین ديه
کندیسنه یازی باز دیره جغمی

سویلدم: تک چاقق یازلسون ديه
یازینک کوزلاکینه اهمیت ویرمدم;
تک کلسین ده کچ کلسین.
تک } سذ. فا. قوشمه، سکیرتمه،
تک } سرعت. اکثریا مرادفلری
اولان «تاز» و «بو» ایله برابر
قوللا نیلیر: تک و تاز، تک و بو
ایتمک = طورمیوب قوشمق.
تکاپو } سذ. فا. ۱. اوتیه بری یه
تکاپو } قوشه رق تحری و جستجو
ایتمه، سعی و تعب. ۲. طالق و قلق
ومداهنه طریقیله برینک هر
فعل و قوائی تصدیق ایدوب
قاؤق صاللامه.
تکاکر } سذ. عر. [«کثرت»
تکاکر } دن مص. تفاعل] ۱.
چوغالنه، تعدد. [تکثر کی].
۲. چوققلنه تفاخر ایتمه، بنده
سندن زیاده وارد ديه برئی
حقننده برینه قارشى ادعا ایتمه.
تککاف } سذ. عر. [«کثافة»
تککاف } دن مص. تفاعل]
صیقلاشمه، قویولاشمه، کثافت
پیدا ایتمه.
تککسر } سذ. عر. [«کسر» دن
تککسر } مص. تفاعل. — لغت
مولده] هر. تککسر ضیاء مختلف
نقطه لردن کلوب بر نقطه یه انکاس
ایدن ایکی شعاعک بر برینک
تأثیرینی کسر ایتمی.
تککسل } سذ. عر. [«کسل» دن
تککسل } مص. تفاعل] تنبلك
ایتمه، اوشمه، قیدسزلق، اهمال:
ایفای وظیفه ده تککسل ایتمک.
تککلیف } سذ. ج. عر. فد:
تککلیف } تکلیف. با: تکلیف.
تککبد } سذ. عر. [«کبد» دن
تککبد } مص. تفاعل. — لغت
مولده.] ط. تککبد رنه = آق
جکرك قره جکر صورته کیر.

مسنی مؤدی بر مرض. [فر.
Hépatisation].
تککبر } سذ. عر. [«کبر» دن
تککبر } مص. تفعیل] کبرلنمه،
تعظم، بیوکک ادعاسی: تکبر
ایتمک.
تککبیر } سذ. عر. ج: تکبیرات
تککبیر } [«کبر» دن مص. تفعیل]
جناب حقک عظمتنی یاد و ذکر
ایله «الله اکبر» دیمه: تکبیر
کتیرمک، آلمق = الله اکبر دیمک;
تکبیر افتتاح = نمازه شروعده
کتیریلن تکبیر.
تککبیر خوان } صذ. فا. [عر.
تککبیر } م. فا.
خواندن = اوقومق] تکبیر او-
قویان، تکبیر کتیرن: جمله سی بر
آغزدن تکبیر خوان اولدیلر.
تککثر } سذ. عر. [«کثرت» دن
تککثر } مص. تفعیل] چوغالنه،
چوغه بالغ اوله: حیواناتک تکثری.
تککثیر } سذ. عر. [«کثرت» دن
تککثیر } مص. تفعیل] چوغالنه،
چوغه بالغ ایتمه: حیواناتی تکثیر
ایتمک. || تکثیر سواد ایتمک =
نافله یره چوق یازی قره لامق.
تککثیف } سذ. عر. [«کثافت»
تککثیف } دن مص. تفعیل] ۱.
قویو وصیق یاپمه، برمایی قویو-
لاشدیرمه، منسوجات و ساثره نی
صیقلاشدیرمه. ۲. شفاف بر
جسمی غیر شفاف ایتمه، شفافلغنی
کیدیرمه. || تکثیف خزینه سی =
ماکنده فعلنی اجرا ایدن استیمی
صوحالنه کتیرمکه مخصوص آلت
که چرخمیلر پیننده انکابزجه سی
اولان قوندنسر لفظی تععم ایتمشدر.
تککدر } سذ. عر. [«کدر»
تککدر } دن مص. تفعیل] بولامه،

صافلغی غائب ایتمه. || تکدر خاطر = مکدر اولمه.

تکدیر { سذ. عر. ج: تکدیرات. } «کدر» دن مص.

تغیل ۱. بولاندیرمه: تکدیر ماء ایتک. ۲. کدرلندیرمه،

کدر ویرمه: تکدیر خاطر ایتمه. ۳. آزارلامه، تعزیر: برقباحتی

ایلك دفعه ارتکابنده تکدیر الله اکتفا ایتلی؛ تکدیر ایتک؛

تکدیر ایشیتک؛ تکدیر یمک.

تکدیری { ص. عر. ذ: تکدیریه. مه. مجازات تکدیریه =

قباحت نوعندن اولان جرملرک استلزام ایتدیکی خفیف جزا.

تکذیب { سذ. عر. } «کذب» دن مص. تغیل [یالان

عزو و اسناد ایتمه، یالان چیقار- مه: بنی، بنم سوزمی تکذیب

ایتک استتور؛ غزتله لک نشر ایتدکلری حوادی رسماً تکذیب

ایتدیله: اوغرتیه بوکون یازدیغی یارین تکذیب ایدر.

تکر { مه. ج: تکر و مک = دور- مک، چویرمک، یووارلا-

مق؛ و تکر و مک = یووارلاق، مدور دیمکدر [یووارلانمغی

تصویر ایدوب «مکر» مهملیله اتباع اولنور: تکر مکر یووار-

لاندی؛ تکر مکر اوچورومدن آشاغی به دوشدی.

تکر { س. با: تکیر، تکفور.

تکرار { سذ. عر. } «کر» دن مص. تغیل [بر ایشی

بردها بایمه، اعاده ایتمه: بر سو- زی، بر رجایی تکرار ایتک؛

بر تعبیرک بر مقاله ده بر قاج دفعه تکراری فصاحتیه منافیدر.

|| تکرار علی التکرار = دفعاتله

تکرار ایدهرک. || بتکرار = بر ده، تکرارله. = ح. تر. ینه، بر ده دفعه: تکرار کلدی.

تکرار لاتمق { فت. بردها یایدیر- مق، تکرار ایتد-

یرمک: درسنی تکرار لاتمق: تکرار لامق { فت. بردها یایمق،

بو سوزی تکرار لامایک؛ بو تعبیری چوق تکرار لامشسکر.

تکرار لاتمق { ف. بر دهها ایدمک: بر سوزک بو قدر صیق

تکرار لاتمی ای برشیء دکلدر. سذ. عر. ج: تکررات.

تکرر { «کر» دن مص. تغیل [

بردها اولمه، بردها وقوع بولمه، تکرار لاتمه: بو کله عباره ده

چوق تکرر ایدبور؛ برقباحتک تکرری مجازاتک اشتدادی

داعیدر. || مه. مجرمک محکومیتدن صوکره بر جرم ده ایشلمی.

تکرلک { س. (تق. یووار- لاتمق دیمک اولان

«تکورمک» دن] ۱. برده یووارلانرق یورون دائروی

شیء که اکثریا محورلندن مر- بوط بر جفت اولور: آراهه تکر-

لیکی. ۲. تکرار که بکزر دائر- وی شیء: پینیر تکرارکی؛ بر تکر-

لک بال مومی. || مح. درت کوشلی تکرلک = یوریمز ایش.

تکرلیمک { یا تکرله لک. فت. یووارلامق، یووار-

لاق شیئی تحریک ایدوب یو- ریمک: آراهه یی تکرلک. || مح. دفتسز لکه صایویرمک، قاجیر-

مق: لقردی تکرلک. س. صاچه صیان مقدمه،

تکرله { مصال تکرله یی.

تکرلیمک { فظ. یووارلانمق، یووارلانرق یور-

یمک یاخود دوشمک: اینیش آشا. غی تکرلندی؛ اوچورومدن

تکرلنوب کیتدی. س. دکرمنک اسم صحیحیدر.

تکری { یاخود تاگری ویا طاکری وغل. طغری.

س. [سما وشفق دیمک اولان «تاک» دن] الله، مولی، خدا،

تق. اورغان، چالاب: تکرینک قوی. || تکرینک کونی = بتون

کون. سذ. عر. } «کر» دن مص. تغیل [تکرار-

لامه، تکرار ایتمه، بردها بایمه ویا سونله: بر سوزی تکریر

ایتک. } «تکرار» دن فرق یوق کبیدر. فقط بعض کتب

ادبیه ده «تکریر» حسن تکرار معناسنده قوللانشدر که بوحالده

تکرار، غیر مقبول، تکریر ایسه مقبول اولمش اولور. }

تکریلق { س. الوهیت. = ص. متعلق، الهی: تکریلق سوز =

طوغری و انصافی سوز. سذ. عر. ج: تکر-

تکریم { یمت. } «کرم» دن مص. تغیل [تعظیم و حرمت ایتمه،

بیوته، اولولامه: جناب حق بنی آدمی تکریم ایتشدر.

تکریمایا { ح. عر. حرمت و تعظیم ایدهرک، حرمت و تعظیم

مقصدیله. سذ. عر. } «کر» دن مص. تغیل [قیرله،

شکست اولمه. }

تکسیب { سذ. عر. } «کسب»
 { دن مص. تفعیل }
 قزاندرمه، کسب ایترمه. ن.

تکسیر { سذ. عر. } «کسر»
 { دن مص. تفعیل } قیر-

مه، شکست. عریده بناسی
 تکثیر ایچون اولوب، لسانزده
 ایسه تکثیر قصد اولمندیغندن،
 و «کسر» افادهٔ مرامه کافی
 اولدیغندن لزومسزدر. || ط.
 تکسیر الحصات = مئانه طاشلرینک
 مئانه داخنده آلت مخصوصه ایله
 قیرلسی.

تکفل { سذ. عر. } «کفل»
 { دن مص. تفعل } کفیل
 وضامن اوله، کفالت ویرمه،
 تعهد ایتمه : او آدمک بوآقینی
 ویره جگنه بن تکفل ایدرم .

تکفور { یاخود تکیر . س.
 } حاکم، آمر : تکفور
 طاغی، تکفور سرائی، از نکمید
 تکفوری. [اثنای قحده آنا-
 طولی وروم ایلینک بعض طر-
 فلرنده حکم سورمکده بولنش
 والیرله اطلاق اولنوردی،
 و او وقتلر دن قاله بعض اسماء
 خاصهده بولنیور.]

تکفیر { سذ. عر. } «کفر»
 { دن مص. تفعیل } کفره
 نسبت ایتمه، کفر عزو و اسناد
 ایتمه، برینک بر سوز و یا فعلنه
 اسنادا کفرینه حکم ایتمه .

تکفیل { سذ. عر. } «کفل»
 { دن مص. تفعیل } هقه.
 کفیل کوسترمه، کفالت ایترمه.

تکفین { سذ. عر. } «کفن»
 { دن مص. تفعیل } (او-
 لونی) کفته صارمه، کفته: میتی
 تکفین و تجهیز ایتریلر .

تکگل { س. دیکممش شیئی یاتیشد-
 } یرمق ویا ایچنه طولدر-
 بلان پنبوغی طور دیرمق ایچون
 کچیریلن قبا دیکیش : خره نک
 تگلی .

تگللی { س. اگرك آلتنده
 } حیوانک صیرتنه اور-
 تیلان کچه که پنبوقلی کبی تکگلنش
 اولور، فا. نمذین، عر. بردهه.

[تکسزیننه «اکریم» دیرر.]
 { سذ. عر. } «کاس»
 { دن مص. تفعل } تکاس -

تکاس { لغت مولده } کیم. کیرجه تحول
 ایتمه، کیرج حالنه کچه : اجسام
 عضویه نک مرور زمانله تکاسی.

تکاس { سذ. عر. ج. } تکفالت.
 { «کافه» دن مص.

تکاس { تفعل } ۱. بر زحمته، زحمتی بر
 ایسه قاتلامه : بو قدر تکلف نه
 حاجت؟ ۲. اوزنمه، ایچی مجرای
 طبیعیسنده براقیه رق کوستریشلی
 بر حاله قومق ایچون یوریلوب
 جبالامه : بو شعرده تکلف
 واردر؛ تکلف ایله یاپلش بر
 ایش اولدیغی ظاهر در. ۳.

کوستریش، ساخته طور و حر-
 کت، اوزنیش : طور وحالنده کی
 تکلف پک صوؤقدر. || بی تکلف،
 بلا تکلف = اوزنمکسزین، طبیعی
 اوله رق .

تکلمک { فته. تکل اوردر-
 } مق، ایلیشدیرتمک،
 قبا وسیرک اوله رق دیکدیرمک :
 شو خره قبی تکلمتلی .

تکلمک { یا تکلمه مک . فته .
 } تکل اورمق، طو-
 ندیرمق، ایلیشدیرمک، قبا و
 سیرک دیکمک : ما کینه ایله

دیکمزدن اول تکلمک اقتضا ایدر.
 تکلمک { فته. تکل اورمق،
 } طو تدیرمق، ایلیشد.
 برمک، قبا وسیرک دیکمک : خره
 تکلمک اقتضا ایدر .

تکلم { سذ. عر. } «کلام» دن
 { مص. تفعل } سوبله،
 لقردی ایتمه : فصیح عربی تکلم
 ایتمک پک زوردر؛ فرانسهجه بی
 بیلورسه ده تکلم ایچون ملکسی
 یوقدر؛ بش لسانده تکلم ایدر-
 یور .

تکلیس { سذ. عر. } «کاس»
 { دن مص. تفعیل } کچی.
 کیرجه چورمه، کیرج حالنه قومه.

تکلیف { سذ. عر. ج. } تکلیفات،
 { تکالیف } «کافه»

دن مص. تفعیل } ۱. برندن
 زحمتی و دیکری حقتده نافع بر
 ایش ایستمه، بویه برایش ویا شر-
 طک قبوانی یوکتمه : بگا یاه میه-
 جغم برایش تکلیف ایدیور؛ بو آغر
 بر تکلیفدر؛ بگا بو تکلیفی ایتمک،
 بونی تکلیف ایتمک. ۲. ییاجچی
 اولنان معامله، یاقین و لایالی او-
 لیانله یاقیشیر رسمی و تعظیمی
 یاخود احترازیلی معامله : تکلیفله
 قبول ایتمک، آرامز ده تکلیف
 یوقدر. ۳. شریعت ویا نظام دو-
 لتک هرکسه مترتب قیلدیغی وظیفه
 ویا تأدیسه سی امر ایتمکی مبلغ،
 ویرکی. (بومعنا ایله اکثر یاجچی
 تکالیف قولانیلیر.) تکالیف
 امیریه، تکالیف شرعیه. || تکلیف
 مالا یطاق = طاقت کتیرلیه جک بر
 شیتک تکلیفی، آغر وناقابل اجرا
 تکلیف. || خام تکلیف = منا-
 سبتسز و آغر تکلیف .

تَكْلِيفِسْزِ { ص. آره ده تكليف
اوليان، رسمي و
تعظيمي معامله ايدلسى اقتضايتمين،
ايچلي طيشلى، لا ابالى؛ كنلر
هب تكليفز آدملر ايدى؛
تكليفز احبابمدن برى؛ پك آز
وقته كنديسيله تكليفسز اولدق.
= ح. تعظيمي معامله واحتراز
واجتابه محل اولقسزبن، لا اباليا.
نه: بن اونلرله تكليفسز كور-
بشورم.

تَكْلِيفِسْزِجِه { ح. آره ده تكليف
و تعظيمي واحتراز.
لى معامله به حاجت كورلمكسزبن:
كنديسيله تكليفسزجه كوريشو-
رز.

تَكْلِيفِسْزِ لِك { س. تكليفسز
معامله، لا
اباللك: بوقدر تكليفسزلك نه دن
نشأت ايدبور؟ احباب بيننده
تكليفسزلك اولمازسه احبابلى
يوق ديمكدر.

تَكْلِيفِ لِي { ص. ۱. تكليفه و
تعظيمي واحترازلى
معامله ايله كوريشمهسى وياقبول
اولئسى اقتضا ايدن، ياقين اقربا
واحبادن ولا اباليا نه كوريشنلر.
دن اوليان، يانجى: تكليفلى بر
مسافر كليرسه اوتانه جفز. ۲.
تكليف و تعظيمه اجرا اولئنان:
بكا بويله تكليفلى معامله ايتك
ياقيشيرى؟

تَكْلِيل { سذ. عر. [« اكليل »
[دن مص. تفعل] بر-
ينك باشنه تاج ويا يابراق و
چيچكدن برداژه قومه، تويج.
[سذ. عر. ج: تكملات.
[« كال » دن مص. تفعل]

كاله ايرمه، كال بوله، مكمل او.
له: انسان تحصيل علم و معارفه
تكمل ايدر.

تَكْمَل { سذ. عر. [« كون » دن
مص. تفعل] پوصى به
ياتمه، پوصى طوتمه.

تَكْمَه { س. [« تمه » دن غلط]
[۱. حيوانك آرت آياغيله
اورمهسى، چفته آتمسى: تكمه
اورمق، تكمه آتمق. ۲. انسا.
لك آياقه اورمى: بر تكمه آتوب
يره آندى؛ قارننه بر تكمه
اوروب باغيغن دوشوردى.

تَكْمَه لِمَك { ياخود تكمه له. مك.
[فت. تكمه آتمق،
تكمه ايله اورمق: خروسى آت
تكمه ماش؛ كنديسنى آياق آلتنه
آلوب تكمه لى.

تَكْمِيل { سذ. عر. ج: تكميلات.
[« كال » دن مص.

تفعل] ۱. كاله ايرديرمه، كال
بولديرمه. ۲. بىترمه، پايانه
ايرديرمه. اكمال و اتمام ايمه:
تحصيل ايتدى؛ بوكون
صرفى تكميل ايدوب نحوه باشلا-
يه جفم. || تكميل ثلئين = اوتوزى
طولديره رق، تام اوتوز حساب
ايدرك. [هلال كوريله مديكى
وقت شهر عربى نى تام اوتوز
كون حساب ايتك حقنده قوللا-
نيلير: [هلال كوريله مديكى تقد-
يرده تكميل ثلئين ايله فلان كون
بايرام اوله جقدر. = ص. تر.
بتون، هب، جميع: تكميل عالم
بيلير: تكميل ايشلر مز بويله در.
[س. ۱. بكمپاره آچاجدن
[ويا تخته دن مختلف
الشكل قاب: خور، چاشير،

چامور تكنهسى. ۲. چشمه صو-
ينك دوكلديكى واكثر يا حيوانلرك
صواچدكلى طاشدن بيوك قاب:
چشمه تكنهسى؛ طاش تكنه.
۳. كهى و قايغىك ديرك و يلكن
وسائر تجهيزاتدن صرف نظرله
ياكز ظرف و جسمى: بوكينك
تكنهسى پك اسكيدر؛ او وا-
پورك تكنهسى صاغلامدر
اما ما كينهسى ايشه ياراماز. ۴.
ظنهور و بوزوق كى موسيق آتلىر.
ينك سسنى چينلا تمغه يارايان
نصف كره شكنده مجوف قسملرى.
|| تكنه ده خمور = حاضر ايش.
|| تكنه قازنديسى = اختيارق
اواننده تولد ايدن ضعيف و
چيليز اولاد.

تَكْنِيَه { سذ. عر. [« كنيه » دن
مص. تفعل] عرب اصولى
اوزره برينه كنيه قومه، ابو
فلان ياخود ابن فلان كنيه سنى
تخصيص ايمه: اكثر صحابه كرامى
فخر كائنات (صلم) افندمز تكنيه
بيور مشلردر.

تَكْفُور { ياخود تكفير. س. با:
تكفور.

تَكْوُن { سذ. عر. ج: تكونات،
[« كون » دن مص.
تفعل] وار اوله، وجود بوله،
حصول، تشكل، وجوده كله. ||
ط. بدن انسانده حاصل اولان
مواد مختلفه اساميسنه اضافله
بونلرك وجود بولميرنه علم اولور:
تكون اسنان، تكون حصات،
تكون دم، تكون قيح و سائر.
|| نا. تكون جبال، تكون نبات
وسائر.

تکونین } سذ. عر. ج: تکو-
ینات. [«کون» دن
مص. تفعل] ۱. واریتمه، وجوده
کتیرمه، وجود ویره، حاصل
ایتمه. ۲. خاتی، خلقت، یارا.
دیش، آفرینش: توراتک تکونین
بجی = عالمک صورت خلقتندن بحث
ایدن برنجی سفری .

تکله } سذ. کچینک ارککی، تیس؛
بیانی تکه = طاغ کچینسک
ارککی. || تکه بورنی = کمرلی و
بیوک بورن. || تکه صقالی = بر
جنس نبات، لحیة التیس. || دکیز
تکه سی یاخود ساده جه تکه =
استاقوز جنسندن چکرکه بیو-
کلکننده اوکا شبیه بر حیوان
بحری که صاغ ایکن همان شفاف
اولوب، پیشدیکنده قرمزیه
مائل بیاض اولور، قاریدس.
یاخود تکه له مک. فل.
(کچی) آز مق .

تکه لیمک } فل. ۱. (ارکک
کچی) هجوم ایتمک،
آزغینلق ایتمک. ۲. مج. دنی آدم
زنکین اولوب بورنی بیومک، نه
اولدم بدلاسی اولمق .

تکیر } ص. سیاه بگک یاخود
چیرکیلرله قاریشیق کول
رنکننده: تکیر کدی، قیلان.
|| تکیر اوردکی = بورنکده بر
جنس اوردک. || تکیر بالینی
= باربونیته تک کوچکی .

تکین } ص. [«تک» دن] ۱.
بردانه، یکتا، یکانه، بی
مثل، بی مانند. ۲. بوش،
اجنبیدن خالی: بو او، بو آدم تکین
دکدر = بوش دکدر، جن طائفه.

سندن خالی دکدر، جنلر مسلط
اولشدر .

تکیه } سذ. عر. ج: تکیا.
[«وکاء» دن] ۱. طیانمه،
استناد، اتکا: ملک دنیا اوزرینه
تکیه (اتکاء) جائز دکدر.
۲. بلکه «تکیه کاه» دن مختصر
برشیخک تحت ریاست و اداره سنده
درویشان طائفه سنک استناد
ایتدکری و ذکر و مقابله و چله
ایله اوغراشدقلمی دائرة مخصوصه
صه، خانقاه، درگاه، زاویه.
[لسانزده اکثریا و جمعی دائما
بوایکنجی معنا ایله قوللایلیر] .
یاخود تکیه گه. س. فا.
طیانه جق بر، استنادگاه.

تکیه نشین } ص. فا. عر. تکیه = م.
فا. نشستن = اوتور-
مق [تکیه ده اوتوران، تکیه ده مقیم
وساکن: تکیه نشین درویشلر .

تل } سذ. ۱. اوزون و اینجه شیء،
صاب، تار: صاج تلی. ۲.
آلتون یا کومش و یاخود باقیر
وساثره دن ایلیک کبی اینجه
دوکلش شیء که کلین سوسی اولور
ونقش ایشلمه ده قوللایلیر: کلین
تلی؛ صیره، قلاپدان تلی؛ تل
ایله ایشلمش. ۳. چلیک تلردن
مختلف قالینلقده بوکلش اوزون
خلاط: تل ایله باغلامق. ۴.
طنبور وقانون کبی آلات مو-
سیقیه تک هر بری بشقه بر سس
چیقاران تاری. = ص. ۱.

تلدن معمول، تلدن اورلمش:
تل قفس، تل چیت. ۲. تل کبی
اینجه و اوزون: تل قطایف، تل
مانره. || تل تل = هر بر تلی

آیری اولان: بیغی تل تل طو-
ر بوردی. | تلر طاقمق = سونمک
اظهار سرور وشادی ایتمک:
سبب اولانلر تلر طاقسون
[مقام تعریض و اغبرارده
قوللایلیر.] || تل قیرمق = پوت
قیرمق، خطا ایتمک. || تل کاری
= تل حالنده کوشی تحتنه دن
مواد مختلفه اوزرینه قاقه رق
یا بیلان مصنع تزینات: تل کاری
باستون، سیغاره لق، طبانجه .
|| شماته تلی = طوقلدقده چوق
سس چیقاران پک اینجه برجنس
صاری تنکه که وقتیه طاوانلرک
اویمه لری ایچنه قونوردی. || هر
تلدن چالمق = هر ایش حقنده
معلوماتی اولمق، هزار فن اولمق.

تل } سذ. [«تلغراف» دن مخفف.
عوام تلغراف اسمنده
«تل» لفظی و واسطه نقلک
تلدن عبارت اولدیغنی کوره رک،
بواسمی «تل» لفظندن مرکب ظن
ایله سهو ابوصورتله قوللایلیر] .
۱. تلغراف: تل اورمق، تل
چکمک = تلغراف کشیده ایتمک.
۲. تلغرافنامه، تلغراف: فلاندن
برتل کلدی؛ برتل آلدیم .

تل } سذ. عر. ج: تلال. تیه .
تلاتین } سذ. اسکیدن بری روسیه-
ده یا بیلان بر نوع صاغلام
ویومشاق سختیان که رایجه مخصوصه
صه سی واردر. = ص. بو سختیا.
ندن معمول: تلاتین چیزمه .

تلاحق } سذ. عر. [«لحوق»
دن مص. تفاعل] بر
بری آرقه سندن کلوب بر اشمه،
بر برینه قائمه: علوم و فنونک

ترقیاتی آنجق تلاحق افکار
سایه سنده حاصل اوله یلمشدر.

تلاش { س. [ع. «تلاشی» دن]
۱. اضطرابله قاریشیق
مجله: چوق تلاش ایندی: تلاش
ایتمک. ۲. کورلدی، پاتردی:
اوک ایچنده بر تلاش وار.

تلاشی { س. [ع. «لاشی» دن]
اصل معناسی قدر و
اهمیتدن دو شمه اولوب، لسانمز.
ده بعضاً تلاش معناسیله قوللا.
نیلیر: با: تلاش.

تلاصق { س. [ع. «لصوق» دن]
مص. [تفاعل] پایشمه،
اولاشمه، بر برینه بیتشیک اوله.

تلاطم { س. [ع. «لطم» دن]
مص. [تفاعل] (طالغول)
بر برینه چارپمه: تلاطم امواج.

تلافی { س. [ع. «لفاء» دن]
مص. [تفاعل] تعمیر، فوت
اولان شیئک برینه کتیرلمسی:
تلافی مافات = واقع اولان بر
زیانه قارشلی بر آرز استفاده ایتمه.

تلاقی { س. [ع. «لقاء» دن]
مص. [تفاعل] بر برینه
اولاشمه، ملاقی اوله، برلشمه،
ملاقات: تلاقی احباب.

تلال { س. [ع. «للال» دن]
مص. [تفاعل] با: تل.

تلال { س. با: دلال.

تلاء لؤ { س. [ع. «لؤلؤ» دن]
مص. [تفاعل] بارلدامه.

تلامذ { س. [ع. «تلامذ» دن]
مص. [تفاعل] با: تلید.

تلامیذ { س. [ع. «تلامیذ» دن]
مص. [تفاعل] با: تلید. [تاناک
کسر یله غلطدر.]

تلاوت { س. [ع. «تلاوت» دن]
مص. [تفاعل] با: تلید.

تلاوت قرآن. [باشلیجه قرآن
کریم حننده مستعملدر.]

تلبس { س. [ع. «لباس» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
انواب تلبس ایتمشیدی. لس.

تلبه { س. [ع. «تلبه» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
اونکاه طوغانی کری چاغررلر.

تلبیس { س. [ع. «تلبیس» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
تفعل [بر شیئک عینی ستر واخفا
ایدهرک ساخته لندیرمه، حیله،
ساخته کارلق: بر طاقم تلبیسات
بایلسانه ایله.

تلبیه { س. [ع. «تلبیه» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
شرفندن اولدیغی اوزره «لیک»
دیبه ندا، وعلی الاطلاق مناسک
حجی مسارعتله ایفا ایتمه.

تلبیک { س. [ع. «تلبیک» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
تلبیکسز { س. [ع. «تلبیکسز» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
تلبیکسز ایش.

تلبیکلی { س. [ع. «تلبیکلی» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
اولیمان: تلبیکلی حساب.

تلبیم { س. [ع. «تلبیم» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
برده جناب پیغمبری تلبیم ایله
مشرف اولدق.

تلبم { س. [ع. «تلبم» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
پیدا ایتمه، ات حاصل ایله، اتله
اورتله: تلبم عظم.

تلخ { س. [ع. «تلخ» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
میوه

تلخگام { س. [ع. «تلخگام» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
آجی، هرشی کندیسنه آجی کلن،
مایوس، مضطرب: تلخگام ایلمدی
فراقک نبی.

تلخناک { س. [ع. «تلخناک» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
خوش اولان.

تلخی { س. [ع. «تلخی» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
لس.

تلخیص { س. [ع. «تلخیص» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
۱. خلاصه ایتمه، مفصل یازلمش
بر شیئک الک اهمیتلی بر لرینی آ
لوب خلاصه افاده ایتمه. ۲.
مقام صدارتدن حضور هایونه
عرض اولنه حق مصالحک خلاصه
ایدلمسی و بووجهله خلاصه ایدلمش
تقریر.

تلخیصچی { س. [ع. «تلخیصچی» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
ودها فصیحی:

تلخیصی { س. [ع. «تلخیصی» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
اوله حق مصالحی خلاصه ایتمک
مأمور ذات بو وایشله مشغول
قلک ریسی: تلخیصی دیوان هایون؛
تلخیصچی افندی.

تلذذ { س. [ع. «تلذذ» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
لذت طویمه، حظ ایتمه، ذوقه

تلذذ { س. [ع. «تلذذ» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
کیتمه: قبا شقالردن آنجق تربیه.
سز آدملر تلذذ ایدر؛ مطالعه یه
آیسان آدم باشقه بر شیئندن،
بر شیئله تلذذ ایتمز؛ تلذذات
نفسانیه، تلذذات روحانیه.

تلذج { س. [ع. «تلذج» دن]
مص. [تفاعل] کینمه: یکی
لذت طویمه، حظ ایتمه، ذوقه
پادشکان اوله.

تَلَس { صد. اسکوب تلاری میدا. نه چیمش (قاش وسائره).
 تَلَسَقُوب { س. [يو- Tηλεσ-
 { κός } دور بین،
 رصد. لس.
 تَلَسَمِيك { یاخود تله سیمک. فل.
 (قاش) اسکوب
 تلاری میدانه چیمق، تفتیکمک.
 تَلَطُف { سذ. عر. چ: تلطفات.
 [« لطف » دن مص. تفعیل]
 لطف و ظرافتله معامله ایته: دو-
 ستلره تطف و دشمنلره مدارا ایتملی.
 تَلَطِيف { سذ. عر. چ: تلطیفات.
 [« لطف » دن مص.
 تفعیل] ۱. لطف واحسان ایته،
 بر ایلك ایتمکله کولکلی آلمه:
 فلانک رتبه و یا نشانله تلطیفی
 انها اولمشدر. ۲. ط. یومشامه،
 یومشاده حق بر علاج قوللامه.
 تَلْعَب { سذ. عر. [« لعب » دن
 مص. تفعیل] اوینامه. لس.
 تَلْعِين { سذ. عر. [« لعن » دن
 مص. تفعیل] لعن اووقو-
 مه، لعنتله: ابلیسک تلغینی آده
 سجده ایتمدیکندن طولاییدر.
 تَلْعَراف { س. [يو- Tηλέγραφ-
 { γος } ۱. تفرید او-
 لنش بر تالك الكتریقنلدر لمسیله
 بر طاقم اشارات مخصوصه و یا
 حروف مقطعه تحریک و طبع
 ایدیلرک بعد و مسافه نك اصلا
 تأیری اولمقزین، آن واحد ده
 بر خبرک بر مملکتدن بر مملکته
 نقلنه آلت اولان اختراع معروف
 که بدایع اخیره نك الك مهملرنددر،
 دور نویس، تار برقی: شمعدی
 کزه ارضک هر طرفنده تلغراف
 وارددر؛ تلغراف خطی، تلغراف
 تلی، تلغراف دیرکلری، تلغراف

مأموری، مدیری؛ تلغراف و
 پوسته نظارتی؛ حجازه بر تلغراف
 خطی تمديد اولنیور. ۲. تلغرافله
 نقل اولنان خبر و بونک یازلدیغی
 کاغذ، تلغرافنامه: بر تلغراف
 چکدی، کشیده ایتمدی؛ تلغراف
 کسدی. [« تلگرام » لغت فرا-
 نسویه سی لسان غمز ده مأنوس
 اولدیفندن، بو ایکنجی معناده
 اونک استعمالی معلومات فروشانه
 بر مقلد لکدر. — « تلغراف »
 ده کی « تل » لسان یونانیده اوزاق
 وبعید دیمک اولوب، ترکیه « تل »
 ایله مناسبتی اولدیفندن، تلغراف
 و تلغرافنامه یرینه « تل » استعمالی
 عیثدر. [تلغراف چیچکی = تل
 ایله آصیلی بر صاقسیده بیتوب
 دالری آشاغی صارقان صارما.
 شیق قیلندن بر نبات.
 تَلْعَرافِجِي { س. تلغراف مأمور.
 ری. عر.
 تَلْعَرافِجِيَلِق { س. تلغراف چکمک
 علم و صنعتی.
 تَلْعَرافِخَانَه { س. فا. تلغراف دا-
 کینه لری موضوع اولوب مأمور-
 لری معرفتیهلر مخبره اولمغه
 مخصوص دائره.
 تَلْعَرافِنامه { س. تلغرافله کلن
 خبری حاوی او-
 لوب تلغرافخانه دن ویریلن ورقه
 مخصوصه: بر تلغرافنامه آلدن.
 [عامیانه: تلغراف و تل، ومعلو-
 مات فروشانه: تلگرام دخی دیرلر.]
 تَلْعَرافِي { صد. تلغرافه منسوب
 اولنان: امر تلغرافی، عرضحال
 تلغرافی. [سقیم بر تعبیر اولوب،

هچ اولمازسه مؤنث اوله رق
 « تلغرافیه » دیمکدن احتراز
 اولمغیلدر.]
 تَلْف { سذ. عر. چ: تلفات. ۱.
 محو، هلاک، یوق ایته،
 اولدیرمه: منتهی بی قطاع طریق
 تلف ایتمیلر؛ مالی، عمرینی بو
 یولده تلف ایتمدی. ۲. بوزمه،
 خراب ایته: بو ائواب هر کون
 کیلمیرسه چابق تلف اولور. =
 چ. قتل اولنان اشخاص، کبرن
 حیوانات و یا ضایع اولان اشیا
 ومواد: چین محاربه سنده طر-
 فیندن تلفات نه به بالغ اولدی؟
 بوزلزله دن نفوسجه تلفات یوقدر؛
 وباء بقری او جهنده چوق تلفاتی
 موجب اولمش؛ باتان واپورده
 اموال تجاریه جه خیلی تلفات
 وارددر. [تلفات ویرمک = عسکر-
 جه ضایعاته اوغرامق: انکلیزلر
 ترانسوال محارباتنده خیلی تلفات
 ویردیلر.
 تَلْفُظ { سذ. عر. [« لفظ » دن
 مص. تفعیل] بر حرف و
 یا کله بی مخارج مخصوصه سندن
 و یا بر صورت مخصوصه ده سوتله:
 بز « ث » و « ذ » ی عربلر کبی
 تلفظ ایدهمیز؛ بو حرفلرک عر-
 بیده بشقه بر تلفظلری وارددر؛
 انکلیزجه نك قواعدی پك قولای
 ایسه ده، تلفظی پك زور اولوب،
 بر اجنبی هچ بر وقت بو لسانی
 انکلیز کبی تلفظ ایدهمز.
 تَلْفُون { س. [يو- Tηλέφωνον]
 الکتریق واسطه سیله سسی
 اوزاغه ایشیتدیرن بر آلت که
 بدایع اخیره دندر، دور شنو،
 ناقل صدا: تلفونله مخبره ایتمک.

تلفیق { سذ. عر. } « لفق » دن
 { مص. تفعیل } برلشدیرمه.
 بریره کتبروب اولاشدیرمه:
 مشاهیر شعرائک اشعار منتخبه سنی
 جمع و تلفیق ایله بر مجموعه نشر
 ایتشدیر.

تلقین { سذ. نر. } « لقب » دن
 { مص. تفعل } لقبلامه، لقب
 اتخاذ ایته. نر.

تلقیات { سذ. عر. } جم: تلقیات.
تلقی { « لقاء » دن مص. تفعل }
 ۱. آله، قبول ایته: بعض اوامر
 و تدبیهاتی تلقی ایتمه کیتدی.
 ۲. بر صورتله قبول ایته و یا
 بر کونه نظرله باقه: و بر دیکیز
 خبری نصل تلقی ایتدی؟ بز بونی
 کندیلرینه بر سهولت اولقی اوزره
 دوشو ندکسه ده کندیلری این
 تلقی ایتدیلر.

تلقیب { سذ. عر. } جم: تلقیبات.
 { « لقب » دن مص. تفعیل }
 لقب قومه، لقبلا ندیرمه: فتح
 کائنات (صلعم) افند مز عم زاد
 ده لری جعفر بن ابی طالبی طیار
 تلقیب بیورمشدر.

تلفیح { سذ. عر. } جم: تلفیحات.
 { « افح » دن مص. تفعیل }
 ۱. دیشی خرما و یا انجیر و سائره.
 یه ارککنک چیچکنی آصمه: خرما.
 لر تلفیح اولمازسه میوه ویرمز.
 ۲. با. آنلامه، آشی اورمه:
 ادریس آغاجنه ویشنه تلفیح ایتلی.
 ۳. ط. چیچک علتنه قارشلی بوغانه
 طولمش بر آدمک و یا اینک ممه.
 سنده چیچقان چپانک جراحتی بو.
 علندن محافظه سی قصد اولنان
 آدمک قانه قاریشدیرمق عملیاتی،
 که برنجیسنه تلفیح جدری، و

ایکنجیسنه تلفیح بقری دینلیر.
 — میقروبلرک کشفندن بری
 اکثر علله قارشلی تلفیح اصولی
 تعیم، و انواعی تکثر ایتکده در.
تلقین { سذ. عر. } جم: تلقینات.
 { « لقن » دن مص. تفعل }
 ۱. برینه برشی آکلادوب ذهننه
 قومه، تعلیم ایدوب قبول ایتدیر.
 مه: بو فکری سزه کیم تلقین
 ایتدی؛ سودان جنوبی مشرکلر.
 یه دین مبین اسلامی تلقین ایدنلر
 واردر. ۲. میت دفن اولندقدن
 صکره امام طرفندن مزارک
 باشنده کلمات معلومه تک تکراری:
 امام تلقین ایدوردی؛ تلقین میت.
تلک { یاخود تلک } و یا تلکی.
 { س. طاؤقره و سائر حیوا-
 ناته مسلط اولان و پوستندن
 کورک انواعی یاسیلان کوپکدن
 کوچک و کدیدن بیوک معروف بر
 بیرتیجی حیوان، که حیلله کارلقله
 شهرتی اولوب حقتنده بر چوق
 مصالر منقولدر، اعلب، روباه.
 || مج. حیلله کار و دساس آدم.
 { بومعنا ایله صفت کبی ده قوللا-
 نیلیر: } تلکی حریف. || تلکی قو-
 یروغی = ۱. خاطره کتیرلمسی مضر
 شی. { مبنی علی الحکایه در. }
 ۲. اوزون صالحلملی بر نوع اوزوم.
 || طاش تلکیسی = قزیل توپلی بر
 جنسی. || کومورجی تلکی = قو-
 للری سیاه جنسی. || تلکی طر-
 ناغی = سالب.

تلکیشدیرمک { فق. ایلشدر-
 مک، تلکی }
 پنجه سی کبی بر قانجه ایله طو تدرمق.
تلکیشمک { فل. (حیوانلر)
 طیرمالاشوب بو.
 غشمق.

تلک { س. ۱. حیلله کارلق،
 خدعه، دسیسه. ۲.
 تلکی مجعی اولان اوفاق قورلیق،
 چاللیق.
تللمک { یاخود تلله مک. فق. ۱.
 تل ایله تزین ایتک، تلار
 طابق: تلایوب پوللاق. ۲.
 مطلقا تزین ایتک، سوسلندیر.
 مک: شو عباردی بر آرتلملی.
 || مج. تلایوب - للاق = بر طاقم
 زینتلر و علاولر ایله بر شیتک اصانی
 کیزلیوب ساخته بر شکل ویرمک.
تللمدیرمک { فق. ۱. تل طابق،
 تل ایله تزین ایتک. ۲.
 تل ایله ایچنی تمیزمک. ۳.
 (چبوغی) پارلاق، تو تدرمک.
تللممک { لفق، سوسلنک: تلایوب
 پوللاندی.
تللی { یاخود تللی. ص. ۱. تلر
 طاقمش، تل ایله تزین اولمش:
 تللی کلین. ۲. قبا بر صورتده
 سوسلندیرمش، چیچیلی بیجیلی:
 تللی پوللی. || تللی بک = دلشمن
 هوپا.
تللمک { شا کردلک ایتک معناسیله
 قوللانیلورسه ده، عربیده
 بوماده رباعی اولوب، درجه و
 و تدحرج بابلردن « تلنده » و
 « تلند » و زلرنده کلیر، تفعل
 با بندن کله مز.
تللمیج { سذ. عر. } « ملج » دن
 { مص. تفعیل } م. متکلم
 بر ضرب مثلدن و یا بر شعر و حکایه
 مشهوره دن اخذ کلمات و معانی
 ایدرک ایما و کنایه طریقله کلامنده
 تضمین ایدوب، تصریح ایتمه مه:
 بوسوزده تللمج واردر.
تللمیذ { سذ. عر. } جم: تللمیذ،
 تللمیذ. ۱. شاکرد.

طاب : سقراطك تلامذه سی؛
قونفوجیونك تلیذلی. ۲.
چراغ، قلفه. ۳. تابع، پیرو،
اصحاب : حضرت عیسانك تلامذی.

تلیع } سنذ. عر. ج: تلیعات.
[« لمعان » دن مص. تفعیل]
۴. بر مصراعی بر لسانده و دیکری
دیکر بر لسانده بیتلردن مرکب
شعر سوبله : سعیدنك كوزل
تلیعاتی وارد ر.

تلون } سنذ. عر. ج: تلونات.
[« لون » دن مص. تفعیل]

۱. رنگدن رنگه چکمه، رنگ
دکیشدیرمه. ۲. دونكك، ثبا.
تسزاق، سوزنده و برحاده
طورمایش، قرارسزاقی : او-
آدمده بوتلون وار ایکن کند-
یسلیله ایش کورلك ممکن
دکلدر؛ تلون مزاج.

تلوه } س. قهوه طورطیسی، فنجان
[« جزوه نك دیننده او توران
تورنی.]

تلویث } سنذ. عر. ج: تلویثات.
[« لوث » دن مص.
تفعیل] ۱. بولاشدیرمه، کیر-
لتمه، مردار و ملوث ایتمه : او-
ستنی باشنی تلویث ایتمی. ۲. مج.
بوزمه، تسویه سی مشکل اوله جق
برحاله کتیرمه : او آدم ایشمزی
تلویث ایتمی.

تلوین } سنذ. عر. ج: تلوینات.
[« لون » دن مص. تفعیل]
رنگ ویرمه، بویامه : اوینی قر-
مزی به تلوین ایتمی.

تلهب } سنذ. عر. [« لهب » دن
مص. تفعیل] آلونغه،
طوتیشمه، بارلامه، التهاب.

تلهف } سنذ. عر. [« لهف »
دن مص. تفعیل] فوت
اولان. بر شیئه ندامتله تأسف
ایدهرك آه و این ایتمه : اوینه
واشیاسنه آچیورده یانان کتا.
بلرینه تلهف ایدیور.

تلهبیب } سنذ. عر. [« لهب »
دن مص. تفعیل] آلو-
لندیرمه، طوتیشدیرمه.

تلیاین } سنذ. عر. [« این » دن
مص. تفعیل] ۱. یومشا-
تمه. ۲. لیت و ملایمت ویرمه،
دفع طبیعی بی تسهیل ایتمه.

تیم } یتدی و تمام اولدی معناسیله
[« تمام » دن عربی فعل ماضی
اولوب کتتابك آخرنده یازلق
اسکی بر عادتدر. تم الکتتاب و
تم الکتتاب بعون الملك الوهاب
دخی دیرلر.

تتمائل } سنذ. عر. [« مثل » دن
مص. تفاعل] بکزه، بکز-
یش، مشابته. ۲.

تتمائل } سنذ. عر. ج: تتمال.
[« با : تتمال.]

تمادی } سنذ. عر. [« مدی » دن
مص. تفاعل] اوزامه،
سورمه، دوام ایدوب چوق
وقت بقا بوله : تمادی عمر و
اقبال دولتلیری دعاسیله مشغولم.

تمارض } سنذ. عر. [« مرض »
دن مص. تفاعل] یالاندن
خسته اولمه، ساخته خسته لی کو-
سترمه : ایشنه کیتمه مک ایچون
تمارض ایدیور.

تماس } سنذ. عر. [« مس » دن
مص. تفاعل] بر برینه دکمه،
طوقمه : او قدر یاقین او تورمشلر-
دی که دیزلی تماس ایدیوردی.

تماشا } س. فا. ۱. باقوب سیر
[ایتمه، نظر، مشاهده :
جانبازلرك او یونلرینی، نباتات
باغچه سن، موزیه ی تماشایتمک.
۲. کزه، تفرج : بتون شهر
اهالیسی تماشایچون شهرک خا-
رجنه جیتممشلردی. || شایان تما-
شا = سیره لایق و مستحق.

تماشاگاه } س. فا. سیر و تفرج
[« تیاترو » به ده دنله بیلیر
زیرا تیاترو لفظ یونانیسنك معنای
لغویسی دخی بودر.]

تماشالق } س. سیر یری.

تمام } سنذ. عر. ۱. بیتمه، ختام،
[بیترمه، اکیال : کتاب تمام
اولدی؛ بنایی تام ایتمم. ۲.
کاله ایرمه، تکمیل، کاله ایردیرمه،
اکال، نقصانك ضمی : شمعی
تحصیلی تمام ایتمی؛ بر قنطار تمام
اولقی ایچون بش او قه اکیسیدر.
= ص. تر. ۱. بیتمش، اکیال
اولمش : بو او تمام دکلدر؛ بو
کتاب تامدر. ۲. نقصانسر، مکمل
تام، بتون : بدر تمام = تام اون
بش کونك آبی. ۳. حاضر، مهیا،
هر بر تدارکی بیتمش : قطار تامدر.
۴. او یغون، موافق، نه ناقص
نه زائد : بو اثواب سزه تمام
کلدی. = ح. پک اعلا، مناسب :
تمام او یله یاپارز. || تمامیله، تمامه،
بتمامها = بسبتون، کاملاً. || ناتمام
= بیتمه مش، ناقص. || س. تمام
جیب، تمام مماس، تمام قاطع، تمام
عددی.

تماماً } ح. عر. بتون اوله رق،
[بتون بتون، کلیاً، بالتمام،

نام و نقصانسر اوله رق : فلاندن
مطلوبایمی تماماً اخذ ایلدم .
تَمَامَلَاتَمَق { فتا . ۱ . تمام ایتدیرمک ،
نقصاننی ا کمال ایتد -
یرمک ، اکیسکینی طولدیرتمق :
اکیسک ویردیکی شویاغنی بقاله
کوتور تماملات . ۲ . بیتیرتمک ،
ا کمال واتمام ایتدیرمک : یاریم
پراقدیغی شودیواری قلفهیه
تماملاتمی .
تَمَامَلَامَق { فتا . ۱ . تمام ایتمک ،
نقصاننی ا کمال ایتمک ،
اکیسکینی طولدیرمق : نیم مطلوب -
بمی تاملامایسکیز . ۲ . بیتیرمک ،
ا کمال واتمام ایتمک : آرتق بو
کون شوکتانی تاممایه لم .
تَمَامَلَامَق { فل . ۱ . تام و
نقصانسر اولمق ، ا کمال
ایدلمک ، اکیسکی طولدیرمق :
نیم مطلوبیم تماملانندی . ۲ . بیتیر -
لمک ، تمام و ا کمال ایدلمک : قاز -
دیرمقده ولدیغیم قویو تماملانمدی
کیتدی .
تَمَامَی { ص . عر . ۱ . تمامیه . نقصان
ا کالته مخصوص و متعلق .
تَمَامِیَّت { س . مصدره ادات مصدر -
ریت علاوه سیله تشکیل
ایدلمش اولان بولفت غریبه
عربی دکلدرد . واقعا « تمام »
کله سی لسانمزده صفت کبی دخی
قوللانلیغندن ، بوعتبارله مصدر -
ریت اداتی آله بیلیرسه ده ، بو
تقدیرده ترکیه برکله عد اولتمق
اقتضا ایتدیکندن ، ادات مصدر -
ریتی ده ترکیه اولمق لازم کلیردی .
یعنی « تَمَامَق » دینله بیلیردی .
تَمَامَق ، بتونک ، برشیک هیئت
مجموعه سنک محافظه سی : تمامیت

ملکیه = ملکجه بتونک (فر .
Intégrité territoriale) : بحاج
رستان حکومتک تمامیت ملکیه سی .
تَمَائِل { سذ . عر . ج : تمایلات .
« میل » دن مصد . تفاعل [
۱ . بر طرفه اگلله ، چاربله .
۲ . بر طرفه ویار آرمه دیکرندن
زیاده میل و بخت کوسترمه ،
طرف فیکرک ایتمه : افکار عتیقه به
تمایلی واردر ؛ تمایلاته تابع اولان
آدم منصف برحاکم اوله ماز .
|| ط . تمایل رحم = رحمت چاربلدی
علق .
تَمَتُّع { سذ . عر . ج : تمتعات .
« تمتع » دن مصد . تفاعل [
کار ایتمه ، فائده کورمه : زیتون
تجارتندن بوسنه خیلی تمتع ایتدم ؛
بوندن خیلی تمتعاتمز واردر .
[معنویانده قوللانماز .] || تمتع
ویرکیسی = هرکسک قزانجیله
متناسب اوله رق دولته ویردیکی
ویرکی ، اصناف ویرکیسی . || حصه
تمتع = بر شرکت حصه سنه اصابت
ایدن کار . (فر . Dividendo)
تَمَال { سذ . عر . ج : تمائیل -
« مثل » دن [صورت ،
رسم ، تصویر : دیوارده تمثال کبی
قالدی . || تمثال مجسم = هیکل .
تَمَثَّل { سذ . عر . « مثل » دن
تَمَثَّل { مصد . تفاعل [بر شکل و صو -
رته کیرمه ، بر شکل و صورتده
تجسم ایتمه : شیطان بر بیلان
صورتنه تمثال ایتدی . (عربیده کی
معانی سائره سیله لسانمزده قو -
للا نلاز .]
تَمَثَّل { سذ . عر . ج : تمثیلات .
تَمَثَّل { « مثل » دن مصد . تفاعل [

۱ . بکزتمه ، تشبیه : بوایشی
فلان شیشه تمثیل ایدیورم . ۲ .
بر شیک مثالی ، صورتنی یاتمه ،
عیننی چیقارمه ، بر کتاب و یا
رسم و شکاک طباعت و فطوغرافیا
وسائر وساطله نسخهلرینی تکثیر
ایتمه : بوکتاب ایلك دفعه طبع
و تمثیل اولندی ؛ بو فلان کتابک
ایلك تمثیلدر . [هر نه قدر
« طبع » ایله مترادف و عطف
تفسیر مقامنده قوللانلیورسه ده ،
حسب الاحتیاج فرانسزلرک
Tirage تعبیرله افاده ایتدکلری
معنایه حصر اولنه بیلیر ؛ چونکه
معلومدرکه علی الخصوص « استرو -
تیپ » اصولنده بر طبعک بر قاج
تمثیلی اولوب ، مثلاً طبع اول
تمثیل رابع دینله بیلیر .] ۳ .
[مصدریت معنا سندن مجرد
اوله رق] مثال ، مثال مقامنده
ایراد اولنان سوز : طورک سزه
بر تمثیل کتیره ییم ، بر تمثیل ایله
آکلاده ییم ؛ بو بر تمثیلدر .
تَمَجِّید { سذ . عر . « مجد » دن
تَمَجِّید { مصد . تفاعل [۱ . اولولامه ،
آغزلامه ، مجد و عظمتنی اعتراف
واعلا ایتمه ، تعظیم و تکریم : نام
اقدس جناب نبوی بی تمجید
ایتمک . ۲ . مصدریت معنا سندن
عاری اوله رق] تعظیم یولنده
صباح اذانتندن صکره مناره لرده
او قونان دعا : تمجید او قومق .
|| تمجید پلاوی = هر وقت تکرار
ایدلوب او صانیج ویرن شیء .
[امامک برینه هر سخوردده
ایصیدوب ویردکلری عینی بور -
غول پلاوندن کنیایه در .]

تَمْدَحُ { سَنَد. عَر. } «مَدَح» دَن
تَمْدَحُ { مَص. تَفْعَل } اَكْنَدِي كُنْد-
يَنِي مَدَح اَيْتَم، اَو كَمْتَم.

تَمْدَنُ { سَنَد. عَر. } «مَدْنِيَّة» دَن
تَمْدَنُ { مَص. تَفْعَل } ۱. شَهْرِي
و مَدْنِي اَوْلَم، بَادِيَه دَه چَادِيَر
آلْتَنْدَه يَاشَامَقْدَن يَعْني بَدْوِيَت
حَالِنْدَن وَاَز چُكُوب بَر شَهْر و
قَصْبَه دَه سَاكِن اَوْلَم، حَضْرِيَت
حَالَنه چُكْمَه، حَضْرِي اَوْلَم. ۲.

مَعَارِف و صَنَائِع و سَاثَر شَعْبَات
مَدْنِيْتَمَه اَيْلَرِيْلَمَه، تَرْقِي اَيْتَمَه:
آوْرُوْبَايَلِر بُو صَوْك بَش آلْتِي
قَرْزَنَه تَمْدَن اَيْتَمَشَلِر دَر؛ جَاپُو-
نِيَه لَيْلِرِك بَر دَن بَرَه تَمْدَن لِرِي
بَاعَث حَيْرْتَدَر.

تَمْدِيدُ { سَنَد. عَر. } «مَد» دَن
تَمْدِيدُ { مَص. تَفْعِيل } ۱. چُكُوب
اَوْزَاْتَمَه، اَوْزُون اَيْتَمَه، تَطْوِيل:
اَيْچِي تَمْدِيد اَيْتَمَك؛ بَاغْچَه دِيوَارِيَنِي
سَا حَلَه قَدَر تَمْدِيد اَيْتَمَدِي؛

دَمِير يُولِي تَمْدِيد اَيْتَمَدِيلِر. ۲.
سُورْدِيرَمَه، سُورْمَسْنِي مَوْجِب
اَوْلَمَه، بَر مَدْت مَعِينَه يَنِي دَهَا-
اَوْ-
زُون اَيْتَمَه و يَا بَر مَهْلِي دَهَا
اَيْلَرِي يَه سُورُوب تَأْخِير و تَعْوِيق
اَيْتَمَه: مَدْت مَأْذُونِيْتِي، رَخْصَتِي
بَر آي دَهَا تَمْدِيد اَيْتَمَدِي؛ اَوْ
دِيْنَك اَيْفَاسْنِي مَارْدَه قَدَر تَمْدِيد
اَيْتَمَدِير مَكَه چَالِيَشِيوَر. ۳. بَر
حَرْف اَمْلَايِي اَوْزُون اَوْقَوْمَه،
چُكْمَه، مَدْلَه اَوْقُوِيَش: «آمِين» ك
اَلْف و يَاسْنِي تَمْدِيد اَيْتَمَلِي.

تَمْرُ { سَنَد. عَر. } خَرْمًا. ذُ. خَرْمًا
تَمْرُ { آغَاچْنَه اَطْلَاقِي جَاثُر اَوْلِيُوب،
نُخْل دِيْنَلِيَر. } || تَمْر هِنْدِي
[زَبَانَزْدِي: دَمِير هِنْدِي] = عَن
اَصْل هِنْدَدَن چِيْقَمَه اَوْلُوب

تَمْرِيْقُ { سَنَد. عَر. } [مَرْق] دَق
تَمْرِيْقُ { مَص. تَفْعِيل } يِيرْتَمَه. د.

تَمْسَاحُ { سَنَد. عَر. } ج: تَمَاسِج-
لَرْدَه و بِلَاد حَارَه دَه يَاشَارَكِر.
تَمْسَاحَه جِنْسَنَدَن جَسْم بَر يِيرْتَمِجِي
حِيْوَان كَه دَر يَسْنَك زَرَه كَمِي
قَاتِي اَوْلَمَسِيْلَه و كَابَه حِيْوَانَانَدَن
مَسْتَمْنَا اَوْلَهْرَق چِيكِيَكْرَن اَوْسْت
چُكْمَه سَنِي اَوْيَنَاتَمْسِيْلَه مَشْهُور دَر
فَارَسِيْدَه «تَمْسَك» دِيرَلِر، تَر-
كُجَه سَنَه دَسْتَرَس اَوْلَنَه مَادِي.

تَمْسُخْرُ { سَنَد. عَر. } «مَسْخَرَه»
تَمْسُخْرُ { دَن مَص. تَفْعَل } مَسْخَرَه لَق
اَيْتَمَه، بَر يَنِي مَسْخَرَه يَه چُوِيَرُوب
اَسْتَهْزَايَه آلَمَه.

تَمْسُكُ { سَنَد. عَر. } «مَسْك» دَن
تَمْسُكُ { مَص. تَفْعَل } ۱. طَوْتَمَه،
يَايِشَمَه، صَارْلَه: فَنْدَه كَمِيْسَه نَك
سُوْزِيْنَه بَا قَلِيُوب مَجْرَد دَايِل و
اَثْبَاتَه تَمْسَك اَوْلَنُور. ۲. بَر دِيَن
اَيْچُون دَايْنَك اَلْتَمَه مَدَار اَسْتِنَاد
اَوْلَق اَوْزَرَه مَدِيُون طَرْفَنَدَن
وَرِيْلَن سَنَد: بَر تَمْسَك يَاز مَهْر لَه يَم-

تَمْسُكْنُ { سَنَد. عَر. } «مَسْكَنَة»
تَمْسُكْنُ { دَن مَص. تَفْعَل } مَسْكِن
اَوْلَمَه، مَسْكِنَلَشَمَه.

تَمْسُشُ { سَنَد. عَر. } «مَشَق» دَن
تَمْسُشُ { مَص. تَفْعَل } [مَشَق] آلَمَه و
يَازْمَه مَعْنَا سِيْلَه قَوْلَا نَا نَلِر وَاَر
اَيْسَه دَه، عَرِيْبَه اَصْلَا بُوِيْلَه بَر
مَعْنَا يَه كَلْدِيَكْنَدَن، تَرْكُجَه مَشَق
آلْمَق و مَشَق يَازْمَق دِيمَك بُوِيْلَه
يَا كَايِش اَصْطِلَا حَبْر دَا ز لَقْدَن
اَلْبَتَه اَيْدِر.

تَمْسُشِيْتُ { سَش. عَر. } و:

يَمْنَدَه و سَاثَر بِلَاد حَارَه دَه دَخِي
يَتِيْشَن بَر آغَاچ كَه حَشْبِي حَقِيْقَه
دَمِير كَمِي سَرْت و آغَر و مِيوَه سِي
مِيخُوش و مَسْهَل اِرْلُور: تَمْر
هِنْدِي (دَمِير هِنْدِي) شَرِيْتِي.
= ص. تَمْر هِنْدِي آغَاچِنْدَن
مَعْمُول: تَمْر هِنْدِي صَايِلِي قَلْمَتْرَاش
[بُو مِيوَه و آغَاچَه آوْرُوبَا لَسَا.
نَلِرْنَدَه دَخِي عَر بَسْدَن مَأْخُوذ
اَوْلَهْرَق Tamarin دِيرَلِر.]

تَمْرُدُ { سَنَد. عَر. } «مَرْوَد» دَن
تَمْرُدُ { مَص. تَفْعَل } قَارْشِي طُورْمَه،
دِيَك كَلْمَه، عَنَاد، مَعْدَلَك، سَر-
كَشَلَك: شَرَع و عَقْلَك تَنَسِيْب و
تَجْوِيز اَيْتَمَدِيكِي شَيْئَلِرَه قَارْشِي
تَمْرُد بِيُوك بَر جَهَالْتَدَر.

تَمْرُصُ { سَنَد. عَر. } «مَرْصَرَه» دَن
تَمْرُصُ { مَص. تَفْعَل } [طَو دَا قَلْرَك
بِلَا اَخْتِيَار دِيْتَرَمَه سَنَدَن عِبَارَت
مَرْضَه كَه اَكْثَرِيَا هَذِيَانَلَه مَرَاْفَق
اَوْلُور.

تَمْرِيْنُ { سَنَد. عَر. } ج: تَمْرِيْنَات.
تَمْرِيْنُ { «مَرَاْنَة» دَن مَص. تَفْعِيل }
۱. تَكَرَّر اَيْتَمَدِيرَه اَيْتَمَدِيرَه
آلِيْشَدِيرَمَه، شَا اَكْرَدَانِي اَوْقُو-
دَقْلَرِي عِلْم و فَنَك قَوَاعِدِيَنِي
تَطْبِيْقَه آلِيْشَدِيرْمَق اَيْچُون
كَنْدِيلِرِيْنَه بَر چُوق مَثَالَلِر تَكْلِيْف
اَيْتَمَه، اَدْمَان: صَرْف و نَحْو عَر-
بِيْدَه طَلْبَه نَك تَمْرِيْنِي شَرْطَدَر.
۲. بُو وَجْهَلَه آلِيْشَدِيرْمَق اَيْچُون
طَلْبَه يَه تَكْلِيْف اَوْلَان مَثَالَلِر و
بُو مَثَالَلَرِي حَاوِي كِتَاب: تَمْرِيْنَات
صَرْفِيَه، تَمْرِيْنَات رِيَاضِيَه.

تَمْرُشُ { سَنَد. عَر. } «مَرْق» دَن
تَمْرُشُ { مَص. تَفْعَل } ط: يِيرْتَمَه،
آچْمَه، پَارَه لَانَمَه: تَمْرَق رَحْم،
تَمْرَق رَه، تَمْرَق طَحَال، تَمْرَق قَلْب.

شمسیه } س. عر. « مشی » دن
 مص. تفعلیل [یورتمه، یو-
 رتمک سوق ویا یوریمسنی تسهیل
 اتمه، ایلریلمته، ایلری به کوتور-
 مه : قیوجه اولان ایشلرمی تمشیه
 ایده جک بر آدمه محتاجم؛ نظمی
 دائره سنده ایشمک تمشیه سندن
 باشقه بر شی ایستیمورم.

تعمدن } س. عر. « معدن »
 مص. تفعلال. — لغت
 مولده [مه. معدن اوله، معدن
 حالنه کچمه : بعض اجسام مرور
 زمانله تعمدن ایدر.

تغما } یاخود ظامغه. س. [اصل
 ترکیه اولوب فارسی به ده
 کچمشدر. لسانتزرده زبازدی :
 دامغه.] ۱. بر جسمک اوزرینه
 بر نشان و علامت باصمق اوزره
 قوری یاخود مرکب و بویا ایله
 وصوئوق یاخود قیزغین اوله رق
 قوللانیلان مورکبی دمیر یاخود
 پرنج ویا تخته وسائرده دن آلت :
 تغما اورمق، تغما باصمق؛ حیوانه
 قیزغین تغما ایله نومرو باصمق. ۲.
 بویله بر آلتله اوریلان نشان و
 علامت : آلتون تغما، قزیل تغما،
 قبار مه تغما، قور شون تغما؛ او
 حیوانک صاغریسنده بر تغما وار.
 در؛ رسمی محررات کاغدینک با-
 شنده تغما اولور. || آلتنده تغما.
 سی یوق = باطنی مجهول. || تبه
 تغمائی = چو جفک باشی تبه سنده کی
 یومشاق یر، بنغداق.

تغماچی } س. کومروکده قورشون
 تغما اورمغه ما مور آدم.
 تغماسیز } ص. تغمائی اولمیان، تغما.
 لانماش.

تغمالامق } ف. تغما اورمق، تغما
 ایله نشان ایتک : ترا-
 موای حیوانلرینی آلدقلمی وقت
 تغمالارلر.

تغمالی } ص. تغمائی اولان، تغما-
 لانمش.

تتمکن } س. عر. « مکانة »
 دن مص. تفعل [یرلشمه،
 یر طومته، قطعياً ساکن اوله :
 فلان یرده بولنیورسه ده دها
 اوراده تتمکن ایتدی.] عربیده
 باشلیجه مقتدر و متصرف اولمق
 و تأکید و تقویه بولمق معنالیینه
 کلدیکی حالده، لسانتزرده کی استعما-
 لی « مکان » دن اشتقاقی ظننه
 مستنددر.]

تتمکین } س. عر. « مکانة »
 دن مص. تفعلیل [۱.

آغراق، وقار، ثبات، متانت،
 خفت مزاج مقابلی : بو آدمک
 تمکینی چوق خوشمه کیدیبور؛
 وقار و تمکین صاحبی بر آدمدر.
 ۲. ط. علتک بر یرده یرلشمه سی.
 [فر. Localisation]

تمکینلی } ص. آغر، وقارلی، ثبا-
 تلی، متانت صاحبی :
 تمکینلی آدمدر.

تمک } س. ر. (Θεμελίον)
 کارکیر بنا و دیوارک صاغلام
 طوپراق بونجه به قدر طوپراغک
 ایچنه صوقیلان قسمی و بونک ایچون
 یرده قازیلان چقور، اس،
 اساس، بنیاد. [اصل ترکیه سی :
 قویوق.] ۲. مج. برایشک اولی،
 اصلی، اساسی : بو ایش تملندن
 چور و کدر. ۳. ثبات، بقاء، دوام،
 متانت : تملی، تملسز ایش. ||
 تمل آتمق = تملی یا تمق، وضع اساس

ایتمک. || تمل دیرکی = اخشاب
 ابنیه ده تمله طیابان آنا دیر کلرک
 بهری، و اوجاقلی. || تمل طاشی
 قومق = بر بنایه بدأ و مباشرت
 ایتک. || تمل طومتق = یرلشمک،
 تمللشمک، پایدار اولمق؛ تمل طو-
 ته مامق = یرلشمه مه مک، پایدار و
 باقی اوله مامق. || تملندن = اصلندن،
 اساساً.

تملسز } ص. ۱. تملی اولمیان :
 تملسز بنا اوله ماز. ۲.
 اصلسز، اساسسز. غیر صحیح، یا
 لان، کاذب : تملسز خبرلر. ۳.
 ثباتسز، بقباسز، فانی : دنیائک
 جاه و ثرونی تملسزدر.

تملق } س. عر. « ملق » دن
 مص. تفعل [یالتاقلا نمه،
 تبصیص، مداهنه، طالق و اوقاقی :
 تلق انسانه یا قید نماز بر خلصت
 زمیمه در.

تملک } س. عر. « ملک » دن
 مص. تفعل [صاحب و مالک
 اوله، برملکی تحت تصرفنه آله :
 فلان چقتلکی تملک ایتدی.] یا-
 کلش اولان « استملک » یرینه
 دخی قوللانیله بیلیر. }

تملکشد یرمک } ف. یرلشدر-
 مک، ثابت و باقی
 ایتک، تأسیس و تأمین ایتک :
 او عملکتهده امنیت و حسن اداره نی
 تملکشد یرمکه چالیشیور.

تملکشمک } ف. یرلشمک، تمل
 طومتق، باقی و دائم
 اولمق : او آدم فلان مکتب
 معلمکننده تملکشدی طوردی.

تملکشمک } فل. تمل طومتق، تقرر
 ایتک : یا یییلان ریختم
 دها تمامیه تملکشدی.

تمللی } ص. ۱. تملی و بنیادی او-
 لان، اساسلی: درین تمللی
 بر بنا. ۲. ثباتلی، ثابت، باقی:
 دنیانک جاه و مالی تمللی دکلدرد.
 ۳. دائمی، دواملی، سوزکللی،
 موقت و تصادفی اولیان: تمللی بر
 ایش طومتلی؛ تمللی بر باغچواغز
 وار ایسه ده یتشدرمه مدیکندن
 کونده لکجی دخی طوتارز. ۴.
 اسکی، قدیم، من القدیم مؤسس:
 اورانک تمللی بر مکتبی واردرد.

تملیح } سنذ. عر. [« ملخ » دن
 مص. تفعل [۱. طوزلا-
 مه، طوز قومه ویا طوزه و صا-
 لاموره یه یا تیرمه. ۲. و.
 سوز آره سنده کوزل بر مضمون
 ودلنشین بر تعبیر ایرادن دن عبارت
 صنعت ادبیه .

تملیک } سنذ. عر. [« ملک » دن
 مص. تفعل [برینی بر ملک
 و ماله مالک و متصرف ایتمه، برینه
 بر ملک قراندرمه: او باغچه یی
 بکا جزئی بر بدل مقابلنده تملیک
 ایتدی.

تمن } یاخود تؤمن. س. فا. با:
 نومان.

تمنی } سنذ. عر. [« منیه » دن
 مص. تفعل — اصلی « تمنی »
 اولوب، بزجه ایسه « تمنی » نک
 محل استعمالی بدستون آیرلمشدر. [
 سلام و تحیه و آشنالق یاخود تشکر
 مقامنده مختلف وضعیترله صاغ
 الی آرزوق آشاغنیه ایندیردکن
 صکره آغزه طوقدیروب باشک
 اوزرینه قومق حرکتی، که
 اتککزی و یاخا کپا بکزی او بوب
 باشک اوزرینه قورم دیمکدن
 کنایه در: کندیسنه تمنا ایتدم؛

تمنای آلمدی = قباله ایتدی.
 || قنذیللی تمنا = پک یردن پاییلانی.
تمنی } سنذ. عر. چ: تمنیات.
 [« منیه » دن مص. تفعل .
 — لغت آتفه نک عینی ایکن محل
 استعمالی آیرلمشدر. ۱. ایستک،
 آرزو، طلب: تمنی ملاقات، تمنی
 محال. ۲. آرزو اولنان شیء،
 مطلب، مطلوب: تمنیسی حاصل
 اولدی. ۳. دعا، رجا، نیاز:
 موفقیتکزی تمنی ایدرم.

تموت } سنذ. عر. [« موت » دن
 مص. تفعل. لغت. ولده،
 آنجق ثلاثی مجردی لازم اولد-
 یغندن پک طوغری دکلدرد. [جرأ.
 برعضوک ویا بدنک بر پارچه سنک
 چوریوب اولو حالنه کچمسی.
 [Mortification. فر.]

تموج } سنذ. عر. [« موج » دن
 مص. تفعل [طالغالانمه،
 چالغانمه، قاریشوب طالغهل
 قالمه: دیکیز تموج ایتدی، تمو-
 جه کلدی.

تموز } س. [سریانیجه دن مأخوذ
 اولوب عربی و فارسیده
 دخی قوللانیلیر. [سنه شمسیه.
 نک مارتدن اعتباراً بشنجی آیی و یاز
 اولان اوج ایک اور تانجه سیدر:
 تموز آینده؛ تموز صیغای.
 [اصل اساطیرده یونانیلرک
 (آدونیس) تسمیه ایتدکری
 و قمرک معشوق زعم ایلدکری
 دلیقانی برچو بانک اسمدر. اسم
 یونانیسیله اولان مشابهنه لفظیه
 سیده ظاهر اولوب، یونانیلرک
 بومصالی سوریه لیلردن استعاره
 ایش اوله جقلمی آکلشیلیر.]

تمول } سنذ. عر. [« مال » دن
 مص. تفعل [مالدارو زنگین
 اولمه، مال ایدنمه: تجارتله آرز
 مدت ظرفنده تمول ایتدی .

تمویه } سنذ. عر. چ: تمویهات.
 [« ماء » دن مص. تفعل [
 ۱. ط. و کیم. صولاندرمه،
 صو علاوه ایتمه. ۲. یالدر لاتمه.
 ۳. مج. اساساً حقسز بر ماده یی
 فصاحت و بلاغته افاده و تصویر
 ایدوب حقلی کبی کوسترمه .

تمهید } سنذ. عر. چ: تمهیدات.
 [« مهد » دن مص. تفعل [
 ۱. یایمه، دوشتمه، بسط ایتمه.
 ۲. دوزلتمه، تسویه ایتمه. اصلاح
 و تنظیم ایتمه .

تمهیر } قوللاندرمز بو لغت غربیه
 فارسی « مهر » ی عربی ظنیه
 تفعل باندن کتیرمک کبی جاهلاننه
 بر حرکتدن متولد اولوب، شایان
 استعمال دکلدرد .

تمهیل } سنذ. عر. [« مهیل » دن
 مص. تفعل [مهلت ویرمه.
 [« امهال » ده مستعملدر.]

تمیز } ص. [عر. « تمیز » دن غلط]
 ۱. پاک، نظیف، طاهر:
 تمیز آدم؛ تمیز اثواب. ۲. بیقائمش،
 کیرلی ویاغلی مقابللی: تمیز چاشیر،
 تمیز طبق. = ح. پاک اوله رق،
 نظافت و طهارتله: تمیز بیوب
 اچیور؛ تمیز سوپورور؛ تمیز یقار.
 [بومعانی ایله عر. کبی « تمیز
 یازمق اصلا جائز دکلدرد.]

تمیز } سنذ. عر. [« میز » دن مص.
 کبیر [تفعل [اقران و امثالندن
 آیریلوب بالاتر بر حال و موقعدمه
 بولنمه، فرقلی اولمه، سچلمه:

بن الاقران تمیز ایتدی؛ علم وهنری باعث تمیزی اولمشدر .

تمیزجه { ص. اولدجه پاك و نظيف .

تميز آتمك { فت. باكلاتمق، تطهير وتنظيف ايتديرمك : باواولنه تميز لتلی .

تميز لك { س. پاكق، (پاكلك) نظافت، طهارت: خسته لر ايجون تميزلك هر علاجلدن مؤژردر؛ تميزلكه رعابت ايتك شرطدر .

تميز لمك { يا تميزله مك. فت. ۱. پاكلامق، تنظيم و تطهير ايتك : بو اوى يوقايردن اشاغويه قدر كوزلجه تميزلك اقتضا ايدر. ۲. برشايك بتوتنى آلوب كوتورمك ويا يوب يتير- مك، سوپور يويرمك : برطبله يكي ايكي كشي تميزديلر .

تميز لمه { س. پاكلامه، تنظيم، تطهير .

تميز آتمك { فط. جف. پاكلاتمق، تنظيم و تطهير اولمق : برايكي صابونه تميزلنه جك شئء دكلدر؛ بو شععدان آرتق تميزلنر برحاله كلمشدر .

تميز ايججى { ص. پاكلان، تنظيم و تطهير ايدن .

تميز { سذ. عر. «میع» دن تميع { مص. تفاعل } برجسمك مایع حالنه كچمسی . || ط. تميع دم = قانك ايجلمسى .

تميز { سذ. عر. «ماء» دن تميه { مص. تفاعل } ط. صولامه : تميه دم = قانك صولانمسی .

تميز { سذ. عر. «ميز» دن مص. تميز { تفصيل } ۱. آرمه، سچمه، فرق اتمه، تفريق : خير وشرى، خطا و صوابى تميزه مقتدر .

۲. ايني كوتيدن فرق ايتمك خاصه وقوق، قوه ميمزه : بو آدمده تميز يوقدر؛ ارباب تميز .

۳. هقه. بردعوانك اوچنجي و صوك درجه ده رؤيتى، اك عالي محكمه- دن كچمسی : دعوايى تميز ايتدى؛ ايشى تميزه كيتدى . ۴. د. نحو عربيده اسماء اعدادك ومبهم برمعا افاده ايدن اسملك مدلولانى حصر وتعيين ايجون منصوب ومنكر اوله رق ايراد اولنان اسم : عشرون درهما = يكرمى درهم، و رطل زيتا = بر رطل زيتون ياغى تعبيرلرنده درهما و زنتا اسملى كى . || هقه. محكمه تميز، (و سابقاً) ديوان تميز = اوچنجى واك عالي درجه دهكى محكمه كه دعوالر بدايت واستيناف محكمه لرندن صكره اورايه نقل اولنور .

تميز ا { ح. عر. هقه. محكمه تميز معرفتيله، تميز صورتيله : تميزاً رؤيت دعوى ايتك ؛ دعوا. سى تميزاً استانبولده رؤيت اولمقده در .

تن { س. فا. وجود، گوگده، بدن، جسم : تنده جان طور ورايكن . = تر. جسم انسانينك سطح خارجيسى، ات. درى : فانه يى تنك او زرينه كيميلى؛ تن رنگى .

تناس { سذ. عر. «نداد» دن تناس { مص. تفاعل } طاغله، پراكنده و بریشان اوله . { يالكز شو تعبیرده مستعملدر : [يوم التناد = قيامت كوني، روز محشر .

تنازع { سذ. عر. «نزع» دن تنازع { مص. تفاعل } طويتشمه، چكيشمه . [«منازعه» و «نزع» دها مستعملدر . [

تناسب { سذ. عر. «نسبة» دن تناسب { مص. تفاعل } ارباب بربرينه قارشى مناسب اولمه، بينلرنده اويغونلنى وتوافق بولمه، بربرينى طوتمه، ياقيشمه : تناسب اعضا = بدن وچهره يى تركيب ايدن عضولرك بربرينه اويغون اولمى؛ تناسب الفاظ = برعباره يى تركيب ايدن لفظلرك بربرينه اويغون اولمى . || س. تناسب عددى؛ تناسب هندسى .

تناسبى { ص. عر. ن. تناسبيه. س. حسابيه } حسابده اعداد بيننده كى تناسبه منسوب ومتعلق .

تناسخ { سذ. عر. «نسخ» دن تناسخ { مص. تفاعل } ۱. روحك برجسمدن ديكرينه و بعضاً انساندن حيوانه و برعكس حيواندن انسانه كچمسی (اعتقاد باطل) : تناسخ ارواح؛ او فرقه تناسخه قائلدرلر . ۲. ثا. بعض حيوانلرك قورتدن كلك حالنه كچمك كى تبديل صورت ايللرى .

تناسخى { ص. عر. ن. تناسخيه .

تناسخى { ج. تناسخيون . ۱. بنا. سخ ارواحه منسوب ومتعلق ويا معتقد اولان : فلان آدم تناسخى تناسخيوندن ايدى . ۲. ثا. اييك بوجكى كى حيوانلرك تبديل صورتته متعلق : قواعد تناسخيه .

تناسل { سذ. عر. «نسل» دن تناسل { مص. تفاعل } نسل يتيشده يركله اورمه، تولداتله تكثير : نوع بشر آنجق تناسل ايله قائمدر؛ حيوانات اهليه نك تناسلنه چوق اهميت و پرلك اقتضا ايدر . || آلات تناسل = آلات معهوده ذكور واناك . || تناسل غير

متجانس = جنسری آیری ایکی حیوانک چقلشدر بلسلیه ملز بر جنس یتیشدر بلسلی .

تناسلی { ص. عر. ذ: تناسلیه. تناسلی } نسل یتیشدر مکه منسوب ومتعلق: آلات تناسلیه = ذکور واناث آلات معهوده سی.

تناظر { سذ. عر. } « نظر » دن تناظر { مص. تفاعل } ۱. بر برینه قارشی بولمه، بر برینه باقه. ۲. م. ایکی زاویه وسائر مک قارشی قارشی یه بولنسی.

تسافر { سذ. عر. } « نفرة » دن تسافر { مص. تفاعل } ۱. بر بردن اورکوب قاچه، بر بردن نقرت ایتمه. ۲. م. بر گه یی ترکیب ایدن حر و فک ویا بر عباره یی تشکیل ایدن کلماتک بر بردن اور کر چه سنه اویغونسز و غیر متناسب اولسی وبو وجهله اوکله ویا عباره مک زور تلفظ اولوب قولاغه چر. کین کلسی: تنافر حروف، تنافر کلمات.

تناقص { سذ. عر. } « نقص » تناقص { دن مص. تفاعل } آزالمه، اکسیله: ذخیره کیتدجه تناقص ایدیور. || ط. تناقص جمی = صیتمه مک دوشمه سی؛ تناقص دم = قانک آزماسی؛ تناقص قوت = قوتدن دوشمه.

تناقض { سذ. عر. ج: تناقضات. تناقض } « نقض » دن مص. تفاعل [انسانک برسوزی دیگر برسوزنی چور یتمه سی، برسوزی دیگرینه اویتماسی، مبیانت، تبا. ین: سوزلرنده تناقض واردر؛ بو کتاب تناقضاتله ملودر.

تساور { ص. فا. } « تن = بدن - آور. تساور » دن = کتیر مک، مالک او.

للق { وجودلی، ایری. } انسان حقنده مستعملدر. }

تناول { سذ. عر. } « نول » دن تناول { مص. تفاعل } آلوب یمه ویا ایچمه: بر آرتقوه آلتی تناول ایتدی؛ بر شربت تناول ایتدی.

تساهی { سذ. عر. } « نهایت » دن تساهی { مص. تفاعل } یتمه، توکنمه، ختام بولمه، نهایته وارمه.

تنباکو { س. } « زبازدی: توبیکی. تنباکو » یتا. توتون دیمک اولان Tabaco دن [نارکیله ایله ایچیان توتون نوعی که ایران وسائر محلدن کلیر: تنباکو ایچمک.

تنباکوجی { س. تنباکو صاتان آدم. }

تنبلیت { سذ. عر. } « نبات » دن تنبلیت { مص. تفاعل } بیا، یتمه، یردن حیتمه: تنبت اشجار.

تنبلی { ص. } فارسیده ده مستعملدر [۱. اوشنن، اوشنکن، اوشنچ، کسلان: تنبله ایش بیور سکا عقل او کرتسین. ۲. ایشده آغر طاورانان، بطیء، آغر یو. رین: تنبل حیوان.

تنبلیخانه { س. فا. } بتون سکانی تنبل اولان خانه، مأ. مورلری ایش کورمن دائره، تنبلار جمع و ملچلی: اوراسی بر تنبلانهدر.

تنبلیشمک { فل. تنبل اولقی، تنبل آیشمق. }

تنبلیک { س. ۱. اوشنچلک، او. شن آدمک حالی، کسل. ۲. آغراق، بطاقت.

تنبلیت { و تنبلی. با: تومبلیتی.

تنبلی { سذ. عر. } « نبوة » دن تنبلی { مص. تفاعل } نبوت و پیغمبر.

لك دعواسنه قالقشمه.

تنبور { و تنبوره. با: طنبور، تلبور } طنبوره.

تنبول { س. فا. } هندلیرک دیش و طبوداقرینی قرارتمق ایچون چیکندکاری بر جنس یازاق.

تنبلیه { سذ. عر. } « نبه » دن مص. تلبیه { تفاعل } ۱. اویاغه، اویقودن قالقمه. ۲. غفلتدن قورتلنه، برینک اخطار و ایقاظیله عقتی باشنه طوبلامه. [« اتباه » ده مستعملدر. }

تنبیه { سذ. عر. ج: تنبیهات. تنبیه } « نبه » دن مص. تفاعل [۱. اویاندرمه، ایقاظ، بیدار ایتمه، اویقودن قالدیرمه. ۲. غفلتدن قور تارمه، عقتی باشنه کتیرتمه. ۳. شدیداً امر ویا نهی ایتمه، بر ایشک اجرا ویا ترکی توصیه وامر ایتمه: بر یره کیتمه مسنی تنبیه ایتدم؛ بن کلنجیه قدر ایشه باشلاماملرینی کند.

تنبیه تنبیه ایتدم؛ باغچه یه کیسه یی صوقماق اوزره باغچوانه تنبیهات ویرملیسکز. [« تنبیه » مافوقدن مادونه اولور.] ۴. ط. سیکیرلری تمیح ایدوب حسیاتی اویاندرمه: قهوه تنبیه خاصه سنی حائرذر.

تنپور { ص. فا. } « تن = بدن - پر. تنپور » وردن = بسلیک [بدنی اینی بسلیک قید و غائله سنده بو لنان، ییوب ایچمکله وکندی کیف وراحتیله مشغول، کندی راحتتی هر شیئمه ترجیح ایدن.

تنپورلک { س. } کندی بدننه وییوب ایچمسیله راحتته دوشکون آدیمک حالی.

{ بونك یرینه فا. «تپوری» استعمالی عیشر. }

{ سد. (فر. Dentelle) دانتله. تلمسه (منديل، اثواب و ساثره اطرافنه دیکیان تزینات خیاطیه. [غلط لغت عامیانه در. — با: دانتله. }

{ سد. (یتا. Tenda = چادیر، تلمه پرده. — فا. اوروجک آغی دیمک اولان «تندنه» دن ما. خود عدا تمک بعیددر. [کونش و یا محوردن محافظه ایچون قپو و پنجره اوکنده، قایقده، واپور کوکرتنه سنده و یا باغچه و ساثره ده آجیلان سایه بان که یلسکن بزندن و یا قنایچه دن اولور: تنته آچق.

{ سد. عر. [«نتف» دن تلمیف (مص. تفعل) ط. علاج واسطه سیله قیلیری دوشورمه.

{ سد. آتشدنه یمک یشیرمکه تجره مخصوص باقیردن قاب؛ دوکمه تجره = دمیردن مهمولی؛ طوبراق تجره = کووچ. || تجره حوایچی = ات، سبزه، بهارات و ساثره. || تجره کبابی = بر نوع ات یمکی، برنوع قیزارمه. || تجره یووارلامش قباغنی بولمش = بری یرینه او یغون ایکی آرقداش و یا قاری قوجه حفته استهزا طریقله قولایلیر.

{ سد. عر. [«نخچه» دن تخمش (مص. تفعل) بوغازده بر شیء قالمش کی یا لاندن و خفیف صورتده او کسورمه: جماعتک تخنجی واعظک و عظنی دیکلمکه مانع اولیوردی.

{ سد. فا. سرت. شدتلی، شدید، سد (قانی: تند باد = سرت روز- کار، قاصرغه؛ تند خو = سرت

طبیعتلی؛ تند رو = یوزی قانی، سرت چهردلی.

{ سد. ص. فا. [تن = بدن. تندرست (درست = طوغری، صحیح، سالم. [وجودی صاغلام، صاغ و سالم، صحت و عافیتده بولنان، بدنی هر نوع علل و اسقامدن سالم اولان: تندرست آدم.

{ سد. س. فا. صحت بدن، تدرسی (صاغلامتی، وجودک هر نوع علت و سقطادن سالم اولسی: کمال صحت و تندرستی ایله معمر اولک.

{ ودها طوغریسی: تاندیر. تندور (س. ۱. اوافق فرون.

۲. ال و آباق ایصیتقه مخصوص اوستی قپالی کوچک منغال. ۳.

قیشین تئبل واری ایصیتق اوزره اوطه تک اورتنه سننه موضوع بر منغال ایله اونک اوزرینه قومش بر قفس و بونک اوزرینه آچلش پک کگیش بر یورغان و یا کبه دن عبارت وسطه تسخین که منغلاک اطرافنه طوبلانوب آقارینی منغاله طوغری اوزادان آدملر یورغان و یا کبه بی اوستلرینه چکمکه ایصیتیرلر؛ تندور یورغانی، کبه سی = ذکر اولنان یورغان و یا کبه. || تندور کبابی = اوستی اورتیله رک بوغو ایله یشن برنوع کباب. ال تندوری = ال ایصیتغه مخصوص، ایچی سیجاق صو ایله مملو یورلاق.

{ سد. آنفاً تعریف تندور نامه (اولنان تندورک آلتنده پنسکین تئبلردن برینک او قویوب و یا سویلوب دیکر- لرنک دیکلدکاری مصال؛ و مج.

اصلسز فصلسز شیء، ترهات. { سد. عر. [«نزول» دن نزول (مص. تفعل) ۱. ایتمه، آشاغیلامه، ترقی مقابلی، تندی: ذخیره فیاتنسک تنزلی؛ فلان ما- لک رواجی تنزل ایتدی. ۲. کوکل آلچاقلی، کبرسز لک، کندی- نی رتبه و حیثیتی درجه سندنن آشاغی طومه: او بزمله قونیشمغه تنزل ایتیمور؛ فقیر خانه بی تشریفه تنزل بیورورسه کز.

{ ح. عر. کوکل آلچا قلیله، کبرسز لک، درجه سی بالاتر ایکن مجرد بر معامله لطفیه اوله رق: تنزلاً بزه تشریف ایدرسه کز.

{ تنزور و تنزونی با: تنسخ.

{ سد. عر. [«نزّه» دن نزّه (مص. تفعل) اککنک ایچون کروب طولاشمه، تفرج: تنزه ایچون سیاحت ایدیور؛ بر تنزه واپوری واردر.

{ وژ: تنزهت. بری و او زاقدر نزّه (یا خود بری و منزّه اولسون مناسیله حق تعالی حضرتلری حفته مستعمل عربی تعبیرانده بولنور فعل ماضیدر: تنزهت ذاته عن العجز والنقصان.

{ سد. عر. جم: تنزیلات. تنزیل (نزول) دن مص. تفعل [۱. اینسیرمه، آشاغیلامه: بر مالک فیاتنی تنزیل ایتک؛ تنزیل فیاتله صاتمق؛ فیاتنجیه تنزیلات ایتک. ۲. سمدان ایتکله افهام اولنان وحی، قرآن کریم. ۳. اعمال اربعه دن طرح، آشاغی وارمه: دیدن اوچ تنزیل ایدنجه درت قالیر.

تَنزِيه { سذ. عر. ج: تنزيهات. }
 «تَزْهَة» دن مص. تفعیل [قبایح و نقایصدن بری ائمه، تبریه: نفسنی تنزیه ائتمک. ۲. حق تعالی حضرتلرینک کافئه نقائصدن و اوصاف بشریه دن منزله اولدیغنه اینانوب بونی اقرار و اعتراف ائمه: جناب حق تنزیه ائلمک.]

تَنَسِیح { سذ. عر. فا. تن = بدن. }
 «سَخَّخُوش» یوقسه تر. غریب و عجیب دیمک اولان «تَاكْ» دن مشتق «تَاكْشُوع» دن می مأخوذ؟ [۱. نادر و کیاب و نفیس شیء، تحفه، تفاریق. ۲. اشکال مختلفه اوزره معمول کوزل قوقولی خور قرصی.] بو معنا ایله تر. زبازدی «تَنزُوه» اولوب، بو قرصک لوننه نسبتله قویو نفتی بده «تَنزُویی» دیرلر.]

تَنَسِیم { سذ. عر. } «نَسِیم» دن مص. تفعیل [هوا تنفس ائمه. ذ.]

تَنَسُوخ { و تنسوخی [زبازدی:] تنزوه، تنزویی] یا: تنسخ. }

تَنَسِیب { مناسب کورمه و تصویب }
 «معناسیبه قوللانیلور.» سه ده، عربیده «نسبه» ماده سی تفعیل بایندن اصلاکدی بکنندن، یا کلیشدر .

تَنَسِیق { سذ. عر. ج: تنسیقات. }
 «نَسِیق» دن مص. تفعیل [۱. نظامنه قومه، تنظیم ائمه، صره لومه، دور لئمه، حسن نظامه قومه، اصلاح: امور عدلیه بی، امور عسکریه بی تنسیق ایلدی، تنسیقات عسکریه ایله مشغول اولیور. ۲. م. بر مو.

صوفه برچوق صفتلر صره لانسی، تنسیق الصفات .

تَنَشِیر { سذ. عر. فا. } «تَنشُوی» دن اولوی بیقادقلری درت آیاقلی تخته کروت، صالاجق. مغسل: تنشیره کلمک = اولمک. }

تَنَشِیط { سذ. عر. } «نَشِاط» دن مص. تفعیل [شنلند. یرمه، کیملندیومه: تنشیط خاطر ایچون.]

تَنَصِیر { سذ. عر. } «نَصِرَان» دن مص. تفعیل [خرسیان اولمه، دین عیسوی بی قبول ائمه: هندستانده تنصیر ایدن برهنیلر یوق حکمنده در.]

تَنَصِیر { سذ. عر. } «نَصِرَان» دن مص. تفعیل [خرسیان ائمه، دین عیسوی بی قبول ایتدیرمه: میسیونزلر عبده اوانانی تنصیره چالیشیرلر.]

تَنَصِیف { سذ. عر. } «نَصِف» دن مص. تفعیل [یاری یاری به بولمه، مساوی ایکی قسمه تقسیم: واردات صافیه بی تنصیف ائتمک شرطیله . }

تَنظِیر { سذ. عر. } «نَظَر» دن مص. تفعیل [۱. بکزومه. ۲. م. بر شعرك نظیره سنی و تقلیدی بی یاپمه.] عربیده بسبتون باشقه معناله کلدی بکنندن، بزجه صورت استعمالی عنیدیرلر.]

تَنظِیف { سذ. عر. ج: } تنظیفات. } «نَظَافَة» دن مص. تفعیل [تمیزله، پاکلامه، برحلاک پدساکنی رفع ایدوب تطهیر و تصفیه ائمه: باغچه بی تنظیف ائتمکله مشغولم. = ج. شهرک سو قاقلرینی و هر طرفنی تمیز

طومتق و سو پروندیلری قالد. یرتمق وظیفه سی که بلدی نه نک جمله وظائفندندر: تنظیفات مدیری، تنظیفات آرابه لری .

تَنظِیم { سذ. عر. ج: } تنظیفات. } «نَظْم» دن مص. تفعیل [۱. صره لومه، صره به قومه، دیزمه: اینخیلری تنظیم ائتمک. ۲. نظام و یرمه، نظامنه قومه، دور لئمه: باغچه بی، سالونی تنظیم ایدبور. ۳. ترتیب ائمه، قلمه آلمه، نثرأ ویا نظماً یازمه: بر لایحه، بر قصیده، بر مضطه تنظیم ایتدی. ۴. تنسیق، اصلاح: امور عسکریه بی، اداره مالیه بی تنظیم ایتدیلر. = ج. امور ادا. ره نک منتظم بر حاله وضعی و بونک ایچون اتخاذا اولنان تدابیر و اجرات، و اصلاحات، تنسیقات: تنظیمات عسکریه: تنظیمات ملکیه.]

|| تنظیمات خیره = والد ماجد حضرت پادشاهی جنتمکان سلطان عبدالحمید خان حضرتلری زماننده مرحوم رشید پاشانک عر ضنبه اجرا اولنان اصلاحات اساسیه که کلخانه فرمان هایو نییله اعلان اولنوب، تبعه نک تأمین جان و مال و ناموسی وقانون حضورنده جمله نک مساواتی اساسی اوزرینه مؤسسدر .

تَنعِیم { سذ. عر. ج: } تنعمات. } «نَعْمَة» دن مص. تفعیل [ناز و نعمته یاشامه، نعمت ایچنده بولئمه: از باب تنعم.] اکثر یا مصدریت معنا سندن مجرد او. لهرق قوللانیلیر.]

تَنسِف { سذ. عر. } «نَسَب» دن [جا.] دیر ایچی، چادیرک اتکار سی

قازيقله باغلا دقلرى ايليرك بهرى .
 ييٲى { سذ. عر. } «نفره» دن
 سمر { مص. تفعيل } ١. ايلرگنه،
 تيكسيته، اكراه ايتمه : او آدم
 زيتون ياغلى يكلردن تنفر ايدر .
 ٢. نفرت ايتمه، چكمنه، قاچه :
 بو ايشدن تنفر ايتدم .

ييٲى { سذ. عر. } «نفس» دن
 نفس { مص. تفعيل } ١. نفس
 آلمه، صولوق، صولوق آلمه :
 بورنى طقامش اولد يغندن آ .
 غزندن نفس ايد يوردى . ٢ .
 موقتاً ايشنى براقوب استراحت
 ايتمه . يورغونلق آلمه : شاكر .
 دانك اوكله وقتى بر ساعت تنفسه
 ماذو نيتلىرى واردر . || تنفس
 او طهسى = دوائر رسميه و شركت
 وساٲره دائره ملنده استراحت و
 بريله كوريشمكه و مكتبلرده طلبه
 ايچون درس خارجنده استراحت و
 مخصوص او طه، تنفسخانه .

ييٲى { سذ. عر. } تنفس = م .
 تنفسخانه { فا. خانه = او } دوائر
 رسميه و شركت وساٲره دوا .
 ژنده مامورينك استراحت و
 امور خصوصيه ايچون بريله
 كوريشمكه مخصوص او طه، تنفس
 او طهسى .

ييٲى { سذ. عر. } «نفره» دن
 سفير { مص. تفعيل } ايلر نديرمك،
 استكراه و نفرت ايتدريمه .

تنقيح { سذ. عر. } تنقيحات .
 تنقيح { «نقح» دن مص. تفعيل }
 ١. بر شيك فضل و لزومسز
 قسملرني چيقاروب اختصاصاره
 برابر اصلاح و تميز ايتمه . ٢. بر
 دائره مامورين و خدمه سنك
 عددي و يا معاشريني آزالدهرق ،

ايراد و مصرفي آراسنده موازنه
 حاصل ايتمه : اجراى تنقيحات
 ايتك ؛ تنقيحات اخيره دهه معاشنك
 بر ربي تسلى .

ييٲى { ادبيات جديده دهه فرانسز .
 سفيراد } لك Critique ديدكلرى
 و واخذة ادبيه معنا سيله قوللا نلغه
 باشلامش ايسه دهه، عرييده
 «نقد» مادهسى تفعيل بايندن
 كلديكندن، بونك يرينه «انتقاد»
 و «تنقاد» قوللا نلسه دهه طو .
 غرى اولور .

ييٲى { سذ. عر. } «نقصان»
 تنقيص { دن مص. تفعيل } آزالتمه،
 ايندريمه .

ييٲى { سذ. عر. } «نقط» دن
 تنقيط { مص. تفعيل } ١. حروفه
 نقطه وضع ايتمه، نقطه لاهه .
 ٢. عبارته ك جمله و كلاملرني
 ايجاب و محنته كوره اشارات
 مخصوصه ايله آيرمه، بزم خطمز .
 ده نو ايجاد اولان بو اشاراتي
 قوللا نلته : اصول تنقيط . [فر .
 Punctuation] .

ييٲى { سذ. عر. } «نقايه» دن
 تنقييه { مص. تفعيل } عرييده معنا .
 سي ايقلايوب تميزله ايلكن، لسا .
 نمزده سهواً «حقنه» و «احتقان»
 يرينه استعمال اولنور . بلاحقنه،
 احتقان .

تنگ { ص. فا. طار، ضيق .

تنكار { س. فا. كيم. بورق دينان
 تنكار { معدن، قوي بوجي اهمي .

تنگ دست { ص. فا. } تنك = طار .
 تنگ دست { دست = ال } زوكورت .

تنگ دستی { س. فا. } زوكورتك .

تنگدل { ص. فا. } تنك = طار .
 تنگدل { دل = يورك } يوركي
 طار، مضطرب .

ييٲى { سذ. عر. } «نكر» دن
 تنكر { مص. تفعيل } كنديني
 بيلدريمه مه، تبديل اولمه، تبديل
 كز مه .

تنگناي { س. فا. } ١. طارلق،
 صيقندي، اضطراب .

٢. طارير، صيقندي بر، محل ضيق .
 ييٲى { س. فا. } ١. اوستي فلايلامش
 تنگنه { اينجه دمير صفحه . ٢ .

تنكه دن معمول قاب، قوغه،
 ابريق وساٲره : صو تنكسي،
 زيتون ياغى تنكسي . غاز تنكه .
 سي . = صو تنكدن معمول :

تنكه ابريق، تنكه جزوه . || صارى
 تنكه = اينجه پنج صفحه سي و يا
 يالديزلانمش تنكه . || آغزى تنكه
 قابلي = بك صيحاك يمه محتمل .

ييٲى { سذ. عر. } تنكدن مختلف
 تنكه جي { قابل و قوطى وساٲره
 اعمال و يا لهيلوب تعمير ايدن
 صنعتكر .

ييٲى { ص. تنكه قابلي، بر طر .
 تنكلى { فنده تنكه سي اولان :
 تنكلى صنديق .

ييٲى { س. فا. } ١. طارلق . ٢ .
 تنگى { زوكورتك .

تنكيج { نكاح قيمي و اولنديرمه
 تنكيج { معنا سيله لسانزده قوللا .
 نيليورسه دهه، عرييده مستعمل
 دكلدر .

ييٲى { سذ. عر. } «نكر» دن
 تنكير { مص. تفعيل } ١. مجهول
 و طانيليان حاله كتير مه، تبديل

ايتمه . ٢. د. عرييده براسمي
 نكره يعني حرف تمرير سز قو .
 لائمه، تعريف مقابلي .

تَنكِيل { سَنَد. عر. ١٠. اوزاقلاشدير -
مه، تبعيد: اشقياني
دفع وتنكيل ايتدى. ٢. امثاله
عبرت اوله حق بر مجازات ويرمه.
تَنَمِيق { سَنَد. عر. [«نمق» دن
مص. تفعليل] كوزل يازمه،
حسن خطله تحرير. [لسائزده
على الاطلاق يازمه معنا سيله
قوللا تيلير.]

تَنُور { سَنَد. عر. [فارسيدن معرب.
تندور دخي بوندندر.]
١. فرون. ٢. علل مستويله
ميقروبلرخي اتلاف ايچون قو-
للانيلان نو ايجاد آت، اتوو
(Étuve).

تَنُور { سَنَد. عر. [«نور» دن
مص. تفعليل] پارلاوه، منور
وضيادار اولمه. نر.

تَنُورَه { سَنَد. عر. مولوى در-
ويشليرينك سماع اثنا-
سنده كيينكاري گكيش اتكالى
بر نوع لباس، اتكلك.

تَنُوع { سَنَد. عر. [«نوع» دن
مص. تفعليل] بر قاچ چشيد
اولمه، چشيد چشيد اولمه: حرو-
فك تنوعى السنه نك تحصيلنه
مانع اولمقده در.

تَنُومِنْد { ص. فا. وجودلى، جئه-
لى، ايرى.

تَنُوير { سَنَد. عر. ج: تنويرات.
[«نور» دن مص. تفعليل]
آيدنلانديرمه، ضيالا نديرمه:
اوطه يي مومله تنوير ايتك;
سواقلرك غازله تنويرى؛ تنوير
مصارفى.

تَنُويرِى { ص. عر. ن: تنويره.
اوى ويا سواقلرى
ضيالا نديرمق ايشنه متعلق،
مصارف تنويره.

تَنُويم { سَنَد. عر. [«نوم» دن
مص. تفعليل] اويومه،
اويقوبه وارديرمه.

تَنُوين { سَنَد. عر. [«نون» دن
مص. تفعليل] م. عربى
اسمرك آخرنده بر حرکه ايله بر
نون ساكن صورتنده اوقونان
ايكى حرکه: (ن)، (ن)، (ن):
رَبُّ، رَبًّا، رَبِّ كَيْفِي.

تَنُهَّا { ص. فا. ١. يالكز، تك،
وحيد: كمنديسنى تنهيا بولدم؛
تنهيا قالدق. ٢. بوش، خالى:
تنهيا يرده، تنهيا بر او. = س. فا.
بوش ير، خالى محل: تنهاده او-
تورمق. = ح. يالكز اوله رق:
تنهيا اوتوربور، تنهيا كيدبور.

تَنُهَّالِشْمَق { فل. ١. يالكز قالمق،
منفرد اولمقى. ٢.
خالى قالمق، بوشالمق، غلبه لك
چكياوب بوش قالمق: اورته لق
تنهيا لاشدى.

تَنُهَّالِق { س. ١. يالكز لق، انفراد:
تنهيا لق (تنهيا لق انسانه وحشت
كتيرير. ٢. خالى و بوش ير،
عزله تگاه: تنهيا لقمده اوتور معنى
سور. = ص. خالى، بوش،
كيمسه نك بولمديغى، ايبصز:
تنهيا لق بر ير در.

تَنُهَّالِين { سَنَد. عر. ١. بيوك ييلان،
سئين (اژدها. ٢. ه. سماده يدى
برج بويجه اوزانان خفيف بر
بياضلق. [كهكشان ديه ترجمه
ايدنلريا كلشلر در: تنين كهكشانك
غيرى اولوب، اوندن كوچك و
خفيفدر.]

تَنُهَّالِوب { حد. توكورمكدن كناية او-
لوب تحقير وترذيل ايله برابر
تكديره دلالت ايدر: تو سكا!

تو سنك يوزينه!

تَوَالَت { س. [فر. Toilette]
يوز يقياوب طرانه
وكيغمه ايشلرى: توالت ياقق؛
دها توالتنى ياقدم. || توالت
طاققى = آينه، طراق، فورچه
وسائز بوايشه يارار ادواتدن
مركب طاقم.

تَوَاب { ص. عر. [«توبه» دن
سمب.] عبادينك توبه سنى
قبول ومسالغه ايله غفو ايدن
(جناب حق).

تَوَابِع { سَنَد. جم. عر. [فد:
تابع.] - «تبعه» دخى
«تابع» ك جمع ايسه ده، استعمالده
بو ايكى جمع آره سنده فرق وار-
در. ل: تبعه [١. بر آدمه تابع
اولوب آرقه سى صره كيدنلر. ٢.
بر آدمك فكر وذهابنه تابع
اولانلر. ٣. خدمه، عون، يار-
داقملر. ٤. ملقات، لواحق، بر
مركزه مربوط و تابع اولان
يرلر. ٥. م. نحو عرب بيده ما.
قيلنده كى اسمك اعرايله معرب
اولان معموللر.

تَوَاتُر { سَنَد. عر. ج: تواترات.
[«وتر» دن مص. تفاعل]
١. بر خبرك آغزدن آغزه باييلوب
شروع بولمى، انتشار ايتمى:
بويله بر شىء وقوعنه دائر بر
تواتر واردر؛ شويله بر وقعنه
تواتر اولنور. || ٢. كذب وزره
انتفاقلرى عقلاً جائز اولميان
چعتك خبرى.

تَوَاتُرًا { ح. آغزدن آغزه باييله.
[رق، آغزدن آغزه نقل
اولنوب انتشار ايدهرك: بو خبر
تواتراً شايع اولدى.

تَوَارِثُ { سذ. عر. } «وراثه»
 { دن مص. تفاعل } ۱. میرانه قونمه، ارثاً متصرف اولمه؛
 اخلاف اسلافدن بر چوق معلو-
 مات توارث ایدرلر. (عربیده
 اصل اولان بو صورتله لسانج-
 ده آز قوللایلیر. } ۲. میراث
 قالسه، ارثاً یکمه، میراث کبی
 انتقال : اسلافک علوم و فنونده کی
 کشفیات و تحقیقاتی اخلافه
 توارث ایدر .
تَوَارِدُ { سذ. عر. ج. : تواردات .
 { «ورود» دن مص. تفاعل } ۱. بربری آرقه سندن
 کله، هر طرفدن کلوب بریکمه.
 توارد ایدن خبرلره کوره. ۲.
 ۳. ایکی شاعرك تصادفاً و بربرندن
 خبرلری اولمسیزین عین مالده
 و یا عین الفاظله بریت و یا مصراع
 سونملری : بو مصراعده فلان و
 فلان شاعر بینده توارد واقع
 اولمشدر؛ اشعار عربیه ده توا-
 ردات چوقدر .
تَوَارِي { سذ. عر. } «وراء»
 { دن مص. تفاعل } بر
 شیئک آرقه سنه صافانوب کوزدن
 نهان اولمه : آی بلوطلرک آرقه
 سنه تواری ایتدی .
تَوَارِيحُ { سذ. ج. عر. فد :
 تاریخ. با. تاریخ .
تَوَازُنُ { سذ. عر. } «وزن» دن
 { مص. تفاعل } طاریده
 بر اولمه، وزنده بر کله، دنک
 اولمه : واردات و مصارف آره.
 سنده توازن حاصل ایتک .
 { «موازنه» ده مستعملدر. }
تَوَازِي { سذ. عر. } «وزی»
 { دن مص. تفاعل } .

ایکی خطک الی غیر النهیه بر برینه
 تماس ایتمهک شرطیله یان یانه
 اوزانسی : توازی خطین .
تَوَاضِعُ { سذ. عر. } «وضع» دن
 { مص. تفاعل } آلقاق
 کوللیک، کبرسزلک، محویت :
 چوق تواضع ایدیور، کوستریور.
تَوَاضِعُ کَارَانَه { ص. ح. فا. کبر.
 { سزلکه، آلقاق
 کوللیکله : بر معامله تواضعکا-
 رانه ایله قبول ایتدی؛ تواضعکا-
 رانه معامله ایتدی .
تَوَافُرُ { سذ. عر. } «وفور» دن
 { مص. تفاعل } چوغالسه،
 بریکوب آتمه، تکثر، تزاید :
 توافر مال و ثروت .
تَوَافُقُ { سذ. عر. } «وفق» دن
 { مص. تفاعل } بر برینه
 اویمه، اویغون کله، موافق اولمه :
 افعالی اقولنه توافق ایتیمور؛ بو
 تکلیفکیز نیم آرزومه توافق
 ایدیور .
تَوَالِي { سذ. عر. } «ولی» دن
 { مص. تفاعل } بربری آر-
 قه سندن کله، آراسی کسلیکسیزین
 دوام ایتمه، بربرینی ولی ایتمه :
 بو کونلرده توالی ایدن یاغمورلر؛
 توالی ایدن الطاف و عنایاتکیز.
 اعلی التوالی = آراسی کسلیکسیزین،
 بربرینی متعاقب : علی التوالی
 ورود ایدن تنبهات .
تَوَامٌ { سذ. عر. } : توأمان . ۱.
تَوَامٌ { ایکیز : بو ایکی برادر تو-
 أمدر. ۲. مح. اش، مماثل. —
 «همم مکارم توأم» کبی عربی کله-
 لرک فارسی قاعده سنجه ترکیبندن
 متولد وصف ترکیبیلر طبع سلیم
 اصحابک قبول ایده جکاری شیء
 دکلدر .

تَوَانُ { س. فا. کوچ، قوت، طا-
 قت. — اکثر یا مترادفی
 اولان «تاب» ایله برابر قوللا-
 نیلیر : بنده تاب وتوان قالمدی.
تَوَانَا { ص. فا. کوچلی، قوتلی :
 توانا بر دلیقانی .
تَوَانِگَرُ { ص. فا. زنکین، مالدار،
 { سش. عر. کنهه و قباحتمدن
 توبه } رجوعله جناب حقه توجه
 ایتمه، ایشلمش بر کنهه و قباحتمدن
 نادم اولوب بردها یا پامغه عهد
 ایتمه : کنجکلده چوق خواریده لقی
 ایتمش ایسه ده بعده توبه ایتمش
 ایدی؛ توبه ایتدم عاریت
 ویرم، کتاب؛ توبه لر اولسون!
 بردها یا پام؛ توبه لر توبه سی!
 توبه نصوح = توبه صادقه .
تَوَبَه شِکْنُ { ص. فا. عر. توبه = م-
 { فا. شکستن = قیرمق }
 ۱. ایتدیکی توبه یی بعده بوزان :
 رند توبه شکن . ۲. هر کسک
 توبه سنی بوزان، توبه بوزدیران :
 بهار توبه شکن .
تَوَبَه کَارُ { ص. فا. توبه ایتمش، بر
 { کنهه و قباحتمدن رجوع
 ایتمش، توبه لی : فاسق توبه کار؛
 توبه کار قاری .
تَوَبَه لِي { ص. توبه ایتمش، برایشی
 { بردها یا پامغه عهد و
 عین ایتمش : توبه لی یم حیوانمی
 کیمسه ویره م .
تَوَبِيحُ { سذ. عر. ج. : توبیحات .
 { «وبخه» دن مص. تفاعل }
 آزار لامه، تکدیر، تعزیر :
 کند یستی شدیداً توبیح ایلدی؛
 توبیحات شدیدله اجرا ایتدی .
تَوْتٌ { س. فا. عر. طوت دیدیکمز
 { میوه، عروفه. } «عر توت»

وفا. «تود» دخی دینلیر. }

توتدیر مک } فتہ. ۱. تومہ سنی موجب اولتی، دو-

مان چیقارتقی: لودوس روز- کاری بو اواجی دائما توتدیرر. ۲. دودو کدن سس چیقارمقی. || یاقوب توتدیر مک = زیادہ یاقق، یاقوب کول ایتمک.

توتی } سذ. عر. [«وتر» دن مص. تفعل] ص. کرلہ.

توتسی } س. رایحہ طیبہ نشریحون یاخود معالجه ویا افسون نیتیلہ دومان چیقارہ جق صورتنہ یاقیلان شیء، بخور: توتسی ویر- مک؛ توتسی یاقمق.

توتسیلیمک } فتہ. بخور یاقدیر- مق، توتسی ویر- دیرمک: شو او طہ لری توتسیلیملی.

توتسیلمک } فتہ. بخور یاقق، توتسی ویر مک، تبخیر ایتمک: بو او طہ بی توتسیلمک اقتضا ایدر؛ نظرہ قارش شی جو- جقلری توتسیلیرلر.

توتسیلیمک } فظ. کندی کندیکنہ توتسی ویر مک، کندی تبخیر ایتمک: نزلہ یہ قار- شی کونامکہ توتسیلمک فائدہ لیدر.

توتمک } فل. ۱. دومان چیقار- مق، دومان ویا بخار

نشر ایتمک: یکی سوگندیرمیش اولدقلری اودونلر حالا توتیور- دی: آتشدن یکی ایندیرلمش اولان تجرہ توتیوردی. ۲.

(اواجق وسائرہ) دومان چکہ- میوب او طہ نک ایچندہ نشر ایتمک: بو اواجق، بو صوبہ توتیور. || کوزدہ توتمک = زیادہ آرزو اولمق، کمال تحسرلہ آرزو اولمق:

پاچہ بورکی کوزمدہ توتیور؛ بلغراد اورمان مسیرہ سی کوزندہ توتیوردی. || یاقوب توتمک = کمال سوز وکدازلہ تشکی ایتمک.

توتن } یاخود دؤدن. س. اوچرو- مہ آتیلوب صوبی دومان وبخارہ تحویل ابدن شلالہ. (نوروج سواحل غربیہ سندہ کی خلیجیلرہ دوکیلن انہار کبی.)

توتون } س. ۱. یانان بر شیتدن یوقاری یہ قالقان سیاهمی غاز، دومان، دخان: توتونی طوغری چیقمق = ایشی یولندہ اولمق. ۲. یاقیلوب دومان تنفس ایدیلن معروف یابراق کہ آمریقاندن کله در، دخان: یکبجہ، هاوانہ، بوغجہ توتونی؛ سرت، یاواش، طوقوناقلی توتون. || توتون ایچمک = توتونی یاقوب دومان تنفس ایتمک، توتون قولانمق.

|| توتون بالیغی = دومانده قورو- دلش بالیق باصدیرمہ سی. || تو- تون طقبہ سی = حیددہ طاشیق اوزرہ توتون قودقلری قوطی.

توتونجی } س. ۱. توتون صا. ۲. بر بیوک قوناق ویا دائرہ دہ توتون ایشلرینہ وچیقارہ و چیوق طاققلرہ ما مور آغا.

توتونجیلک } س. توتون صانان آدمک ایش و صنعتی، توتون تجارتی.

توتونلمک } یا توتونلہ مک. فتہ. دومانہ آصمق، دو-

ماندہ قورومتق، توتسیلمک.

توتیا } سذ. عر. کیم. چنقو- معدنی.

توتیق } سذ. عر. [«وثوق» دن مص. تفعل] محکم ایتمہ، صاغلاملاشدیرمہ: توتیق عہد.

توج } س. با: تونج.

توجه } سذ. عر. ج: توجہات. [«وجه» دن مص. تفعل]

۱. یوز چورمہ، طوغریلہ، بر یرہ طوغری حرکت ایتمہ: شرقہ طوغری توجہ ایتدی. ۲. کله، یناشمہ، تقرب ایتمہ، نصیب و میسر اولہ: طالع کندیسنہ توجہ ایتدی. ۳. [مصدریت معنا سندن مجرد او- لہرق] میل، محبت، حسن نظر:

بکا توجہلری واردر: توجہکزی، توجہاتکزک بقاسنی رجا ایدرم. سذ. عر. ج: توجہات. [«وجه» دن مص. تفعل]

توجیہ } سذ. عر. ج: توجیہات. ۱. یوزی بر جہتہ چورمہ، دوندیرمہ: یوزینی سمایہ توجیہ ایتدی. ۲. طوغریلتمہ، بر آدمہ سوز ونظر وسائرہ آتمہ: توجیہ خطاب، توجیہ کلام، توجیہ عتاب.

۳. معنا ویرمہ، تفسیر، تاویل: شو سوزی، فلان معاملہ بی شویلہ توجیہ اید یوردی. ۴.

رتبہ ویا منصب ویرمہ: فلانہ رتبہ خامسہ، فلانہ ناحیہ مدیرتی توجیہ بیوردی؛ توجیہات ملکبہ، توجیہات عسکریہ، توجیہات علیہ.

۵. ایکی جہتلی وبری برینہ مابین ایکی معنالی برسوز استعمالی. سذ. عر. [«وحشہ و وحش» دن مص. تفعل] ۱. وحش

حس ایتمہ، یالکیز لقدن قورقمہ. ۲. وحشی حیوانلر کبی اورکمہ، بر شیتہ آلیشہ میوب امنیتلر لکله

باقه. [عربیده کی معانیسی
فرقلیجهدر.]

توخوم } توخوماق. با: تخم،
تخملك.

توحید } سذ. عر. جم: توحیدات.
[«وحدة» دن مص.

تفعیل] ۱. بر قاج شیئی بر ایتمه،
بر لشدیره: توحید دیون، توحید
افکار. ۲. بر عد ایتمه، بر نظریله
باقه، بر لکنه اینانمه: توحید
باری تعالی، توحیده قائل اولمه،
۳. لا اله الا الله ترکیب شریفنک
تلفظ و تکراری: ذکر و توحیده
مشغولدر. || اهل توحید = باری
تعالی نك بر لکنه اینا ناندر،
موحدین.

توحیش } سذ. عر. [«وحشة»
دن مص. تفعیل] اور-

کوتمه، اورکوب قاچسنی موجب
اولمه: حیوانه دکنک کوسترمه
توحیش ایدرسک.

تودیع } سذ. عر. جم: تودیعات.
[«ودع» دن مص.

تفعیل] ۱. براهه، امانت ایتمه،
تسلیم: بو چکنجه بی سزه تودیع
ایدیورم: اوغلارمی مکتبه تودیع
ایتدم. ۲. وداعلاشمه، الهه
اصمارلادم دیمه. [بو ایکنجی
معنا ایله لسانمز ده استعمالی
نادردر.]

تودیعا } ح. عر. براهه رق، اما.
نت و تسلیم ایدرهک:

اوغلرینی مکتبه تودیعا کندیس
عزیمت ایتمش: کتابلرمی فلانه
تودیعا سزه کوندریورم.

تورات } سذ. عر. [عبرانیجه:
توره = قانون، شرع]

حضرت موسی (عم) ه نازل

اولان کتاب سمائی که لسان
عبرانیده محرر و اسفار خمسه دن
مرکبدر: تورات شریف.

توران } سذ. م. اسکی ایرانیلر
طرفندن ترکستان و تا-

نارستان جهتلرینه و بریلن اسمدر.
[ص. عر. ذ: نورانیه.

توران] توران قطعه سنه یعنی
ترکستان و تاتارستان جهتلرینه

منسوب و متعلق و بو یرلرک
اهالیسندن اولان. [علم اللسان
و علم البشر منتسبینی طرفندن
او جهتلردن چیتمش اولان
اقوام والسنه زمره سنه اطلاق
اولمشدر، که ترکرله ترکیه دخی
بوزمره دندر.] اقوام تورانیه،
السنه تورانیه.

توربه } س. با: طوربه.

تورپ } س. با: تورپ.

تورپ } یاخود تورپی. س. معدنی
تورپ } رندملکه و پرداخلاهغه

مخصوص چلیک آلت که اگه کبی
چیزیکلی اولیوب قیصه و سیو-
ری ایکنه لی اولور، مبرد. || آ-
غز تورپسی = قبا جلابه مخصوص
نوعی. || بالیق صرتی، صیحیان
قسویروغی تورپو = بو شکلرده
اولان نوعلری.

تورپیل } س. [فر. Torpille]

بح. حرب سفائننی پا-
ره لاق اوزره الکتریق و ا-

سطه سیله تحت البحر آتیلان بیوک
مرمی. || تورپیل سفینه سی یا

خود تورپیلوز = بو مریمی بی اتمه
مخصوص سربیع الحرکه و کوچک

بر نوع ماکنه لی سفینه.

تورپیلماک } یا تورپوله مک. فذ.
تورپی دینان چلیک
آلتله دوزلمک و یا پرداخلامق.

تورش } تور شیچی. با: ترشی،
ترشیچی.

تورع } سذ. عر. [«ورع»
دن مص. تفعیل] منبآتدن

پرهیز و توقی ایتمه، ورع و توقوی
صاحی و پرهیزکار اولمه.

تورم } سل الرنه علت مهلکه سنه
دوچار اولمه معنا سیله لسان

عوامده قوللانیلیورسه ده، اولا
عربیده و لسان فتنه «ورم»
بو خسته لک اسمی اولمیوب،
شیش دیمکدر، ثانیاً «ورم»
ماده سی عربیده اصلا تفعیل
بانسندن کلز. بو حالده لفظاً و
معناً غلطدر.

توروزاقتی } س. طیرمانیرکو-

زل قوقولی بر
نبات.

توره } س. [عبرانیجه دن مأخوذ].
قانون، نظام، یاساغ. مر.

با: طوره.

توره دی } ص. [«توره مک»
دن] ۱. توره مش،

دیرمه چاتمه، اوته دن بریدن
طویلامش: توره دی بر خلق،

توره دی آدملر. ۲. اصلی نسلی
اولدیفی بلیسز، چاپقین مقوله سی،

توره دینک بریدر. ۳. عاصی: توره-
دی اولمق ایستیور. [استانبول

لهجه سنده «تورودی» دنیلیور.]

توره لامق } فذ. نظام و قانونه
توریه ایتمک. مر.

— با: طوره لامق.

توره مک } فل. ۱. اوته دن
بریدن طویلا نوب

وجوده کلک، درمه چاتمه صو-

رتيله تشكىل و ظهور ايتك : فلان
 محله بر اشقيا چته سي توره دي؛
 بر طاقم سر سربلر توره مش.
 } سذ. عر. « وراثت »
 توريث { دن مص. تفعليل } و-
 رثي تعين ايمه، وارث اولق
 اوزره نصب ايمه : اولمز دن
 اول فلاني توريث ايتدي.
 } سذ. عر. « ارخ » دن
 تورخ { مص. تفعليل. — عربده
 تاريخ صورتنده ده مستعملدر.
 تاريخ آيمه، يازبان بر شيك
 آلتنه سنه و آي وكونني قيد و
 اشارت ايمه : مکتوبني ياكليش
 تورخ ايتش، تورخ ايمه مشدر.
 } س. قارغه
 تورپس قوشي { جنسندن بر
 نوع قوش .
 } سذ. عر. « وري » دن
 توريه { مص. تفعليل } ١. كيزله.
 مه، مرامني ستر و اخفا. ٢.
 م. بر قاج معناسي اولان بر
 كلهك استعما ليله اك بعيد معنا.
 سنك قصد ايدلسي.
 } س. ١. اينجه اون حالنده
 توز { طوپراق كه روز كارله هوايه
 ده قالقار، غبار، ريك: توز طو-
 پراق، توز دومان؛ توز اولق؛
 توز قالمق. ٢. هر شيك
 اينجه سي، اون حالنده بولتاني :
 صمان توزي، شكر توزي، قيوجي
 توزي. ٣. ص. اينجه غبار حالنده
 علاج كه كاغد پارچه لرينه صاريلى
 اولوب اكثر يا صو ايله يوتيلير،
 سفوف : هر ياريم ساعته بر
 توز آلملي. = ص. اون حالنده،
 اينجه دو گلش : توز شكر؛ توز
 علاج. || آياق توزي = يكي ورود،

وصول : آياغك توزيله بني كور-
 مكه كلدي = وصوليله برابر.
 || توز آجاي = قواق. || توز
 آلق = سوپوردكن صكره
 اناك بيتيه اوزرينه قونان توزي
 سيلكوب تميزلك. || توز ايتك =
 يوروركن توز قالديرمق. || توز
 دومان = قراردي. || توزي دو-
 مانه قاريشد يرمق، توزي طو-
 پراغه قالمق = چوق عجله و شتاب
 ايتك. || توز قوپاران = چوق
 روز كارلي (محل). || اوزرينه
 توز قونديرماق = هيج بر عيب
 و قباح قبول ايمه مك.
 } س. { غلطي : توز. } شقاق
 توز { كوشه سي، شقاق طرفندن
 قولاغه بيتشيك محل : قولاق
 توزي.
 } س. با : طوز.
 } فل. توز حالنه كير-
 توزارمق { مك، توز اولق .
 } س. ١. توز حالنده
 توزاق { شى. ٢. قوش يلكنك
 اينجه سي، بويلا.
 } فل. توز قالديرمق،
 توزارمق { توز ايتك .
 } س. توزلي محل، هوايه
 توزان { قالقار توزي چوق ير .
 } و توزومق. فل. توز
 توزارمق { قالديرمق، توز ايتك .
 } [توزامق كبي .]
 } فل. توز كبي ياغمق،
 توزلاشمق { حبسه مك .
 } فته. توز قونديرمق،
 توزلامق { اوزرينه توز ايمك :
 شو كاغدي توز لايمك؛ بوراسني
 كيم توزلادي؟

توزلاشمق { فط. توز اولق، او-
 زرينه توز قومق،
 اغبرار ايتك .
 } ص. توزله قاريشق و يا توز-
 توزلق { دن محافظه به مخصوص.
 = س. بالديري توزدن محافظه
 ايدن چوخه پاچه لق كه اگرتي
 ويا يوتوره بيتشيك اولور : توز-
 لق كيميك؛ يوتور توزلني. ||
 خرمان توزلني = خرمانك ديبنده
 قالان توزلي طوپراقلي بفسدي
 و آربه وسايره .
 } ص. توزي اولان، توزه
 توزلي { بولاشمش، اوزرينه توز
 قومش .
 } س. ١. توز كبي اينجه
 توزندي { شى. ٢. اينجه ياغمور،
 چيپسندى .
 } سذ. عر. ٣. توزيعات.
 توزيع { « وزع » دن مص.
 تفعليل } طاغيتمه، هر كسه حصه-
 سني و يرمه، تقسيم، آيري آيري
 تسليم : توزيع مكاتب = پوسته
 ايله كلن مکتوب بلرك اصحابنه
 تسليمي؛ توزيع مكافات = بعد-
 الامتحان مکتب شاگرداننه
 مستحق اولدقلري مكافاتي يدا
 بيد و صورت علنيه و رسميه ده
 اعطا ايتك رسمي؛ غزته نك تو-
 زيمي = آونه لره ايصالي و ايستينلره
 فروختي، طاغلسي، معاش و
 تعيناتك توزيبي = اصحابنه
 اعطاسي. اعداد توزيعيه = برر
 ايكيشر كبي عددر .
 } س. اينجه توگك، او لكره :
 توس { يوزنده توسي توگي يوق .
 } [اكثر يا بو صورتله توگك كله.
 سيله برلكده قوللايلير.]

توس { حید. حیوانی کری تو.
سکورمه ده قوللانیر.

توسط { سذ. عر. ج: توسطات.
[«وسط» دن مص.

توسط { تفعل [آرایه کبریه، وساطت
ایتمه، میانجیلق: کندیلرینی با-
ریشدیرمه توسط ایتدی.

توسع { سذ. عر. [«وسعت»
دن مص. تفعل [گگیشلتمه،

گگیش وواسع اوله. [عریده.

توسیم { سذ. عر. [«وسم» دن

توسیم { مص. تفعل [تنک او-
زربنه باروت وسائر ایله نشان

و علامت ایتمه. ن. [اسم قومه
معناسیله دخی قوللانیر وار

ایسه ده «اسم» ک اصلی «وسم»
اولیوب، «سمو» اولغله، او

معناده «تسمیه» رینه بو لغتک
استعمالی غلط فاحشدر. — بر

موسمه یتشمه معناسی ایسه
عربییه مخصوص اولوب لمانز-

ده اصلا مانوس دکلدر. [

توشه { س. فا. آزیق، کفاف
نفس، رزق.

توشیح { سذ. عر. ج: توشیحات.
[«وشاح» دن مص.

توشیح { تفعل [۱. سولندیرمه، تزیین.
اصلی مجوهراتلی قوشاق قو-

شایمه. [۲. ن. [مصد ریت
معناسندن عاری اوله رق [چفته

قافیه.

توسل { سذ. عر. [«وسیله» دن
مص. تفعل [بر شیشی

وسیله اتخاذا ایتمه، صارله، اعتماد
ایتمه: روحایت نبویه به توسل.

توسلا { ح. عر. وسیله اتخاذا
ایده رک، صاریله رق،

اعتماد ایده رک: بو حدیث شریفه
توسلا شو حرکتده بولندم.

توسن { س. فا. عر. ابی وسرت
آت: برتوسن باد پیما.

توسیط { سذ. عر. [«وسط»
دن مص. تفعل [آرایه

قومه، واسطه اتخاذا ایتمه، وسا-
طت و توسط ایتدیرمه: اونو بو

ایسه ارضا ایتمک ایچون کندیسنه

سوزی چکن برینی توسیط ایتملی.

توسیع { سذ. عر. [«وسعه»
دن مص. تفعل [

توسیع { گگیشلتمه، گگیش وواسع
ایتمه، بولاشدیرمه: بو اوطه یی

دها بر ایکی آرشین توسیع ایتملی؛
مرخصک دائره ماذونیتنی توسیع

ایتدیلر. || توسیع انتقال. با:
انتقال. || توسیع حدود= سینور-

لری کگیشلدوب الکه یی بیوتمه.

توسیم { سذ. عر. [«وسم» دن

توسیم { مص. تفعل [تنک او-
زربنه باروت وسائر ایله نشان

و علامت ایتمه. ن. [اسم قومه
معناسیله دخی قوللانیر وار

ایسه ده «اسم» ک اصلی «وسم»
اولیوب، «سمو» اولغله، او

معناده «تسمیه» رینه بو لغتک
استعمالی غلط فاحشدر. — بر

موسمه یتشمه معناسی ایسه
عربییه مخصوص اولوب لمانز-

ده اصلا مانوس دکلدر. [

توشه { س. فا. آزیق، کفاف
نفس، رزق.

توشیح { سذ. عر. ج: توشیحات.
[«وشاح» دن مص.

توشیح { تفعل [۱. سولندیرمه، تزیین.
اصلی مجوهراتلی قوشاق قو-

شایمه. [۲. ن. [مصد ریت
معناسندن عاری اوله رق [چفته

قافیه.

توسل { سذ. عر. [«وسیله» دن
مص. تفعل [بر شیشی

وسیله اتخاذا ایتمه، صارله، اعتماد
ایتمه: روحایت نبویه به توسل.

توسلا { ح. عر. وسیله اتخاذا
ایده رک، صاریله رق،

اعتماد ایده رک: بو حدیث شریفه
توسلا شو حرکتده بولندم.

توسن { س. فا. عر. ابی وسرت
آت: برتوسن باد پیما.

توسیط { سذ. عر. [«وسط»
دن مص. تفعل [آرایه

قومه، واسطه اتخاذا ایتمه، وسا-
طت و توسط ایتدیرمه: اونو بو

ایسه ارضا ایتمک ایچون کندیسنه

اسمه مضاف اوله رق لسان یو-

نایدیه. [«Γραφία, Graphie»
لفظیله افاده اولنان اصطلاحاتی

تشکیل ایدر: توصیف الامراض=

Nosographie، توصیف الا-

عصاب= Neurographie وسائره.

توصیه { سذ. عر. [«وصاء» دن
مص. تفعل [۱. وصیت

براقه، اولمزدن اول بعد الموت
اجرا اولنه جق ایشلری تعیین.

[عربیده اصل اولان بو معنا
ایله بزرجه پک استعمال اولماز.]

۲. ایصهارلامه، سپارش: فلان
ایشی شویله یاپمه سنی کندیسنه

توصیه ایلدم. ۳. بر آدمی ینه
توصیه ویا توصیه نامه دینن بر

مکتوبله ویا شفاهاً برینه تقدیم
ایدوب حقنده معاوضتی طلب و

التماس ایتمه: کندیسنی خاطرلی
صاییلر بر ذات طرفندن توصیه

اولندیفندن، فلانک توصیه سیله
کلدیکندن بر مأموریتیه تعیینی

مأمولدر. ۴. برینی تقدیم و
التماس ایچون یازیلان مکتوب،

توصیه نامه: کندیسنی بر توصیه
کتیرمشیدی. [شعرده نادراً

«توصیت» صورتنده قوللانیلر.]

توصیه نامه { س. فا. برینک
تقدیمتی وحقنده

التماسی حاوی مکتوب، التماس
تذکره سی.

توضیح { سذ. عر. ج: توضیحات.
[«وضوح» دن مص.

توضیح { تفعل [آ-یق بیان ایتمه، آچه:
مسئله یی توضیح ایتملی. [«ایضاح»

دها مستعملدر. [

توطن { سذ. عر. [«وطن» دن
مص. تفعل [یرلشمه، بر

توطن { سذ. عر. [«وطن» دن
مص. تفعل [یرلشمه، بر

توصیف { سذ. عر. ج: توصیفات.
[«وصف» دن مص.

توصیف { تفعل [اوصاف وصفاتی ذکر
وتعداد ایتمه، تعریف: پارس

شهرینی اوزون اوزادی به تو-
صیف ایدیوردی. || لسان فنده

عربی قاعده سی اوزره دیگر بر

یری وطن اتخاذا یتمه : موقتاً
فلان برده بولنان مهاجر لرك
زده توطن ایده جكارى دها
تقرر ایتدی .

توظیف { سذ. عر. [«وظف»
دن مص. تفعیل] برینه
وظیفه و مخصصات تعیین ایتمه .
توعید { سذ. عر. ایلریده اوله جق
بر مجازاتله قورقومسه,
تهدید .

توغ { س. فا. اوائلده پاشارله
رتبعلرینه کوره بر وایکی
واوچ عددنده اوله رق و بریان
آت قویروغی قیلندن سرغوج :
بر، ایکی، اوچ توغلی پاشا .

توغل { سذ. عر. [«وغول» دن
مص. تفعیل] برایشله زیاده
مشغول اولمه، پک ایلرسته وار-
مه : ادبیاتله توغل ایدیور؛ فقهه
ایله توغلم یوقدر .

توغله { س. [زبازدی : تووله.
لا. Tagula] فرونده
پلشمش کیربج : توغله دن دیوار؛
توغله فابریقه سی. = ص. توغله.
دن معمول، طوغله ایله یاپلش :
توغله دیوار .

توف { حد. توکورمکی تصویر
ایدوب زجر و تحقیر علا-
متیدر : توف سکا! [«تو» و
«تفو» دخی دینلیر.]

توفنك { با : تفنك .

توفیر { سذ. عر. [«وفرة» دن
مص. تفعیل] چوغالتمه،
تکثیر و تربید ایتمه .

توفیق { سذ. عر. ج : توفیقات.
[«وفوق» دن مص. تفعیل]
۱. اویدیرمه، موافق و مطابق
کتیرمه : حرکتنی نظامه توفیق

ایتمك؛ قانونه توفیق حرکت ایتمك .
۲. [مصدریت معنا سندن مجرد
اوله رق] هدات ربانیه، عون
الهی : توفیق رفیق اولدجقه
انسان منزل مقصوده وارمه ماز؛
ومن الله التوفیق .

توفیقاً { ح. عر. اویدیره رق،
تطبیق ایده رك : قلد .
نونه توفیقاً حرکت ایدیور .

توق { ص. با : طوق .

توقات { س. ا «ت» تحریك او-
لندقه «د» اولور.]

۱. ال ایچی . ۲. ال ایچله او-
ربلان سله : توقات اورمق،
آتمق، ویرمك . ۳. ال ایچی
کبی آتیق و سرعالتی دره .

توقا تلامق { فت. توقات آتمق،
توقات اورمق .

توقوع { سذ. عر. [«وقوع» دن
مص. تفعیل] بکلمه، امید
وانتظار ایله، امل و آرزو ایتمه .

توقف { سذ. عر. [«وقوف»
دن مص. تفعیل] ۱. طور-
مه، مکک ایتمه، اکلمه : اوراده
بر قاج کون توقف ایتدی . ۲.
مربوط و معلاق اولمه، تعلق ایتمه :
بو ایشه قرار ویرلسی سزك
حاضر بولمكزه توقف ایدر .

توقاق { با : طوقاق .

توقی { سذ. عر. [«وقایة» دن
مص. تفعیل] صاقتمه، چکتمه،
احتراز .

توقیت { سذ. عر. [«وقت» دن
مص. تفعیل] بر شیتك
وقت و ساعتنی تعیین ایتمه .

توقیر { سذ. عر. [«وقار» دن
مص. تفعیل] اعزاز و

تعظیم ایتمه : مسافر لرینی توقیر ایدر .
توقیع { سذ. عر. [«وقوع»
دن مص. تفعیل] — لسا .
نمزده مصدریت منه سنی محافظه
ایتمور . ۱. برات و فرمانلره
کشیده قیلندان نشانه پادشاهی .
۲. اشبو نشانه بی حاوی فرمان
و برات عالی : توقیع رفیع هایون .
توقیعچی { س. و :

توقیعی { س. فا. فرامین و پروات عا-
لیه یه توقیع دینان نشانه
پادشاهی بی چکن مأمور : توقیعی *
دیوان هایون .

توقیف { سذ. عر. ج : توقیفات.
[«وقوف» دن مص.
تفعیل] ۱. طور دیرمه، مکک
ایتدیرمه : کندیسنی اوراده بر
قاج کون توقیف ایتدیلر . ۲.
آلیقومه، تأخیر، تعویق : سزك
کاغدرلی ناظر پاشا توقیف ایتدی .

۳. حکم صدورینه قدر مظنون
علیهی توقیفخانه ده آلیقومه .

توگ { س. ۱. انسان و حیوانك
تنی اوزرنده بیتن شیء*
قیل، صاج، یلك، اولكر، توس :
یوزنده توك بیتمه مش = قیل،
صقال، بییق؛ باشنده توك بوق =
صاج؛ آتک توکی = طونی؛ قوش
توکی = یلكی؛ یناقلرنده توك وار =
اولكر . ۲. بعض منسوجات
و میوه و ساثره اوزرنده کی خاؤ :
سجاده، خاؤلی، شفتالی توگی .
|| توكلر اوتك = اوشومك .
|| توكلر اور پر مك = اوركك*
ارتعاش ایتمك . || دیلده توك
بیتمك = برسوزی چوق سولیوب
تكرار ایتمك ده دیکلمه مك . || دوم

توكى = آچيق قهوه رنگى. || صيچان
 توكى = قويو قير رنگى. || توكى دوز-
 مك = حيوانك طونى ايلشك؛ و
 مج كسب وسعت ايتك، اوستى باشى
 دوزلك. || توك قلم = نقاش
 فور چەسى .

توكتمك } فتە بديتمك، تكهيملى
 } صرف واستهلاك ايتك:

اونلر قيشلق ذخيره يي شمديدن
 توكتمديلر. || صفرى توكتمك =
 افلاس ايتك. || نفس توكتمك =
 يهوده يره چوق سويلك .

توكجگيز } س. اينجه و قيصه
 } توكك .

توكورمك } توكوروك. || توكور-
 } مك وساژه .

توكگيز } ص. توگى اولميان،
 } قيلسز: باشى توگگيز =
 اصلع؛ يوزى توگگيز = امرد .

توكسه مك } فل. بر شيشه چار-
 } پوب سورجك،
 قايوب آسماق .

توكل } سذ. عر. [« و كل » دن
 } مص. تفعل] امورى
 ارادة الهييه ترك وحواله ايله
 حكم قديره راضى اولمه: اللهه
 توكل ايتدم؛ ارباب توكل .

توكلمك } فط. توگى چيتمق،
 } بديق صقئالى كلك:
 ارككلر اكثرا يكرمى ياشلرندە
 توكليرلر .

توكلى } ص. توگى اولان، بدنى
 } توك ايله مستور: مائو-
 نلرك بدنى توكلى ويوزلرى توكسز
 اولور .

توكلى } ص. ا. دوكلى .

توكلى } ص. ح. [« توكل » دن
 } اولوب، اصلى كافك

ضميله ايسهده، زبازدى فتح ايله
 در.] يهوده، نافله، مقصدسز،
 راست كله: او توكلى بو قندير
 زحمته قاتلاندى؛ بن توكلى
 سويلدم؛ توكلى دكل = مقصدسز
 دكلدر، بر مقصد واردر .

توكمه } س. ا. دوكمه .

توكمز } ص. يئتمز، چوق، كئير،
 } ينهايه، بيغايه: الله تو-
 كئمز عمرلر احسان ايلسين .

توكتمك } فل. بيتك، قالماق،
 } تماميله صرف واستهلاك
 اولئق: حيوانلرك صماني توكتمش .

توكورمك } فتە. ١. آغزدن تو-
 } كروك ويا بالغمى

آتمق، بالغم چيقارمق: چوق
 توكور يور ميسكز؟ ٢. آغز دن
 بر شيشى چيقاروب آتمق: خرمايى
 ييوب چكر دكئى توكوردى .
 || قان توكورمك = توكوروركن
 قان چيقارمق، توكوروكله قان

كللك؛ و مج. چوق زحمت و الم
 چكمك. || توكوردكئى يالامق =
 ايتديكى وعددن نكول ايتك،
 ويرديكى سوزى كرى آلمق .
 || يوزه توكورمك = ششيدأ
 تكدير و تحقير و ترذيل ايتك .

|| آتاغى توكورسه م صقالم، يو-
 قارى توكورسه م بئيم = تعيب
 ايديله جك آدملرك يياغجى اولد .
 يغنى ايتا ايدر .

توكوروك } س. ١. آغزدن تو-
 } كوربان شىء، بالغم

ويا عادى آغز صونى: توكوروك
 حقهسى. ٢. آغزده حاصل اولان
 صو، آغز صونى: آغز مده تو-
 كوروك قالمدى: آغز مك توكو-

روكى قورودى. || آغز ده تو-
 كوروك قورومق = چوق سويلك
 وينه ديكلته مه مك. || توكوروكى
 يويتمق = ايمرتمك. || توكوروك
 اونى = برجنس نبات .

توكيل } سذ. عر. [« وكالة » دن
 } مص. تفعل] وكيل تعين

ايمه، برنى وكيل ايمه، وكيل
 طايجه: ايشلر مى كورمك ايچون
 فلانى توكيل ايتدم .

تول } س. [فر. Tulle] پك اينجه
 } وسكرك بز، تولبند .

تولبند } ياخود دولبند. س. بك
 } اينجه وسكرك بز، تول،
 غاز .

تولد } سذ. عر. ج: تولدات.
 } [« ولادت » دن مص. تفعل]

طوغمه، دنيايه كله، ولادت:
 ١٢٥٠ تاريخنده تولد ايتشدر؛
 تولدينك تاريخنى معلوم دكلدر .
 || تش. ه. ط. حصول، ظهور:
 تولد حرات، تولد اسنان وساژه .

= ج. طوغمه دن وجوده كلن
 انسان ويا حيوانات مقدار و
 كئرتى: قويونلرمك بو سنه كى
 تولداتى اين چيتمدى؛ آسرىقا
 اهاليسى يالكرن هها جرتله دكل
 تولداندن دخى آرتيور .

تولغه } سذ. ا. طولغه .

تولك } س. ١. طاوق وساژه
 } طيورك تونه دكارى
 صيريقلر، كومس تونكى. ٢. مج.
 مليأ. مأرى، صيغينه جق محل ٣ .

توله مك } فل. (قوش) بهار
 } موسنده توك دوكلك،
 توكلى دوكيلوب جاولاق قالمق .

تولى } ياخود تولا. سذ. عر.
 } [« ولى » دن مص. تفعل]

۱. برینه یناشمه، تقرب. ۰۲.
برینی دوست طومته، اظهار
محبت و قربیت ایتمه. [بو معنا
ایله «تبرا» یه مقابل قولانیلوب
اهل یت نبوی یه محب و معین
اولانلره، و تبرا ایسه مخالفلرینه
تطبیق اولنور.]

تولیت { یاخود تولیه. سذ. عر.
[«ولی» دن مص. تفعل]

۱. برینی متولی ایتمه، بر وقفه
متولی نصب ایتمه. ۰۲. متولیلک،
متولی صفت و وظیفه سی: تولیت
براتی.

تولید { سذ. عر. [«ولادت»
دن مص. تفعل] ۰۱. طو-

غورمه، دنیا یه کتیرمه: هر کسی
بر آنا تولید ایتشد. ۰۲. طوغور-
تمه، طوغور مقده اولان برقادینه
ویا بر دیشی حیوانه یاردیم ایتمه،
ابهک ایتمه: فلان قانینی خاننی
ابه تولید ایتدی؟. ۰۳. مج. و جو-
ده کتیرمه، حاصل ایتمه، سبب
اوله، سببیت ویرمه: بومستله یی
تولید ایدن اودر.

توم { س. [تق. تیم = قبه لی شیء]
[یومری، طوبوشی، طومالاق.

تومار { س. فا. دوریلوب بویکله.
رک استوانی شکافی آلان
اسکی زمان دفتری.

تومان { س. [زبانزدی: تومن]
۰۱. بیوک کومه. ۰۲. اون

بیک آحاددن عبارت مقدار: بر
تومان عسکر = (سابقده) فرقه.
۰۳. ایرانده اون بیک آنچه یعنی
اللی غروش قیمتده آلتون سکه.
|| میر تومان = ایرانده فریق.
|| تومان تومان = بیکرجه.

تومباز { س. دوه.

تومباق { س. با: طومباق.

تومبک { یاخود دمبک. س. ۰۱.
[اوافق یومری: طوبراق

تومبک. ۰۲. بر طرفی آجیق و بر
طرفی کرکین دری ایله قپالی
باقیردن معروف تومبک، دربو-
قه (دربکه). ۰۳. تومبک شکنده
صاقسی: بشیک تومبکی.

تومبلی { س. [بالتحریف «تبلت»
صورتنده فارسی یه ده

کچمش و غرایبدن اوله رق اورا-
دن بو صورتده لسانمه عودت
ایتشد. ۰۱. یوک بیغینی، بو-
غچه لاشمش اشیا که آت یوکنیک
ایکی دنیکی آراسنه آتیلیر. ۰۲. او-
زیرنه سایسک بندنیک خفیف یوک.

تومبلیک { س. [زبانزدی: دو-
نبلک] [آغزی کرکین

دری ایله قپالی کاسه شکنده
بر آلت که ایکی دکنکله اوربله رق
چالینیر: تومبلیک چالمق. || مج.
عقلا تومبلیکی = عقلاق ادعا سنده
بولنور کولج جا هل. شو.

تومسروق { با: طومسروق.

تومسک { س. یومری شیء،
[محدبیر، اوافق کو-

مه: بل کیمکنک تومسکاری.
= ص. بو شکله اولان: تو-
مسکیر.

تومسلیک { فل. یا صری یومری
[اولق، قنبورلا شقی،

سطحی تحدب ایتک: تومسلیدی.
توملیک { فل. یومری اولق،
[قنبورلا شقی، طومالقی.

تومک { فل. شیشیک، اورلا شقی،
[تومسکلنک.

تونج { س. باقیر ایله قلایدن سر-
[کب مخلوط معدن، پرنج.
= ص. تونجدن معمول: تونج
طوب.

تونس { سذ. ص. آفریقانک ساحل
[شمالیسنده جزایر ایله

طرابلس غرب آره سننده بر
مملکت که وقتیه (قارتاج) و
بعده (افریقیه) اسمله معروف
ایدی. اصل مرکزی اولان
شهرک اسمیدر: تونس امارتی؛
تونس فسی = بیوک و قالین جنسی.

تونسلی { س. ص. تونس اهلایسندن
[آدم.

تونک { یاخود دونک. س. طاوق
[وسائر طیور بیتیه نک او-

زیرنه چیقوب تونه دکلی صیریق:
تونکده خروس کبی

تونکله مک { فل. (طاوق و
[سائر] تونک دینان

کومس صیریخی اوزرنده طور مق.

تونل { س. [نکل - تونل صو-
[رتنده تلفظی غلط اولغله

برابر شیوه لسانمه مغایر در].
۰۱. دمیریولک بر آلتندن کچن قسمی:

بو دمیر یول خطنک تونلاری
چوقدر. ۰۲. ما کینه ایله تحریک
ویا قایشله جر اولنور آرابهل

ایشلتدیرلک اوزره بر آلتندن
آچیلان بول: غلطدن بک اوغلنه
تونل ایله اوچ دقیقهده چیقیلیر.

۰۳. بر آلتندن افقی اوله رق آ-
چیلان هر نوع اویوق.

توهیم { سذ. عر. حج: توهیات.
[«وهم» دن مص. تفعل]

ظن و کبان ایتمه، وهم تابع اوله،
بی اساس و ناجمل شبهه یه تابع
اوله: بنم کندیسنک = لهنده

بولند یعنی توهم اتمشیدی .
توی { تویلی، تویلمک وساژه .
 با : توگ وساژه .
تویج { سئذ. عر. [« تاج » ک
 { مصغری] بنا . چچکک
 یشیل اولان خارجی قسمندن
 ماعداسی که دائراً مادار ملون
 یا پراقتلری اولوب بر کوچک
 تاجی آکدیرر . تویج جرسی ،
 تویج مغغری ، تویج شفوی کبی
 انواعی واردر .
تیه { س. فا. دیب، قعر : نه چاه = قو-
 یونک دیبی . ذ .
تیهاجم { سئذ. عر. ج : تهاجات .
 [« هجوم » دن مص. قفا .
 عل] برلکده و بردن هجوم
 اتمه ، هر طرفدن قوشوب طو-
 پلانجه ، اوششمه : اپی کونده لک
 ویرلدیکی خبر آنجه رنجبر لر
 اورایه تهاجم ایتدیلر ؛ قازک یینه
 تهاجمی .
تیهافت { سئذ. عر. [« هفت » دن
 { مص. تفاعل] بر بری
 اوستنه آتمه ، تهاجم : تهافت حکما .
تیهالک { سئذ. عر. [« هلاک » دن
 { مص. تفاعل] کال آرزو
 وهوسله آتمه ، تهلکینی دوشو-
 تمکسزین بر شیئه طالمه ، بر برینی
 ایتوب چیکسینه جک صورتده
 قوششمه : خلق کال تیهالکه بو
 ایشه صارلدیلر .
تیهاون { سئذ. عر. [« هون » دن
 { مص. تفاعل] اهمیت ویر-
 مه ، مهسه مهیش . ذ .
تیهجج { سئذ. عر. [« هجد » دن
 { مص. تفاعل] ۱ . کیجه او-
 یومیوب نماز قیلمه . ۲ . کیجه وقتی
 قیلنان نافله نمازی .

تیهججی { سئذ. عر. [« هجاء » دن
 { مص. تفاعل] هجامله ،
 حروف هجایی بر برینه اوره رق
 او قومه .
تیهید { سئذ. عر. ج : تهیدات .
 [« هودود » دن مص .
 تفعیل] ایلریده اجرا اولنه جق
 بر مجازات ایله قور قوتمه : حبس
 ایله ، سلاحله تهیدایتدی ؛ تهیدید
 ایده رک حاضر لادینی سنندی
 کندیسنه امضا ایتدیرمش ؛
 ایقاع تهیدیده مقتدر .
تیهید آمیز { ص. فا. [عر .
 { مص. تهیدید = م .. فا .
 آمیختن = قاریشدمرق] تهیدید
 قاریشدیران ، تهیدیده قاریشیق ،
 قور قودیمیجی : تهیدید آمیز بر طاقم
 سوزرله اجبار ایتدی .
تیهیدیه { سئذ. عر. [« هدیه » دن
 { مص. تفاعل] هدیه ویرمه ،
 بخش اتمه ، باغشلامه . [« اهدا »
 دها مأنوسدر .]
تیهذیب { سئذ. عر. [« هذب »
 { دن مص. تفاعل] دو-
 زلمه ، تسویه ، تمیزله ، اصلاح و
 تطهیر : تهذیب اخلاق = اخلاق
 تمیزیوب اصلاح اتمه . [هان یا-
 لکز بو تعبیرده مستعملدر .]
تیهیز { سئذ. عر. [« هیز » دن
 { مص. تفاعل] اینجه صورتده
 دیرمه ، لرزان اولمه ، لرزه .
 [« اهتراز » دها مأنوسدر .]
تیهیز { سئذ. عر. [« هیز » دن
 { مص. تفاعل] اینجه و
 دواملی صورتده دیرتمه ، لرزان
 اتمه ، اهترازه کتیرمه : سازک
 تلرینی تهیز اتمک ؛ سیکیر لری
 تهیز ایتدی .

تیهکم { سئذ. عر. [« حکم » دن
 { مص. تفاعل] ظاهر اجدی
 حقیقه هزلدن عبارت بر صورتله
 استهزا اتمه : تهکم اینجون بو
 فقره بی درج ایتدی .
تیهلکه { سئذ. عر. [« هلاک » دن]
 { مص. تهلکه } هلاکی موجب اوله-
 بیله جک حال ، خطر ، مخاطره :
 تهلکهیه کیرمک ؛ کندینی ، جانی
 تهلکهیه قومق .
تیهلکه لی { ص. تهلکه سی اولان ،
 { هلاکی موجب او-
 له بیلن ، مخاطره لی ، خطرناک :
 تهلکه لی ایش ؛ تهلکه لی یول .
تیهلیل { سئذ. عر. ج : تهلیلات .
 [« لاله الا الله جمله شریفه سنی
 تلفظ اتمه : تسبیح و تهلیل ایله
 مشغول ایدی . || تهلیل خوان =
 تعبیر شریف مذکوری او قو-
 یان : طرق علیه درویشانی نعشک
 اوکنده تهلیل خوان اوله رق
 کیدبورلردی .
تیهتم { سئذ. عر. ج . عر. فد : تهمت .
 { با : تهمت .
تیهتم { سئذ. عر. ج : تهتم . [« وهتم »
 { دن] برینه اسناد اولنان
 سوچ ، ایشلیدی ظن وهتم
 آلتسده اولوب هنوز تبین و
 تحقق اتمه مش جرم ، قباحته ،
 سوچ : بنم تهتم نه در ؟ اونک بر
 کونه تهتمی وارمیدر ؟ بر تهتمله
 توقیف اولنش . || هقه . اسناد
 تهمت = اتهام . || تهمت ظاهره =
 اثباتدن مستغنی اوله جق صو-
 رته آشکار و میدانده اولان
 تهمت .
تیهتمسیر { ص. بر کونه تهتمی و
 { سوچ و قباحتی اولمیان ،
 بیکناه ، بری الذمه .

همین { ص. ۱. اتهام اولنش،
همین { بر جرم وقیاحت ایشلمش
اولمی ظن آلتنده بولنان. ۰۲.
سوجلی، قباحتی، متهم.
همین { س. ص. فا. مشهور قهر.
همین { مان ایرانی رس-م زالك
لقبی اولوب، دلیر وقهرمان معنا.
سیله دخی قوللانیلیر، اما
قوللانما ملیدر.

تهنیت { یا تهنیه. س. عر.
تهنیت { «هن» دن مص.
تهنیت { تبریک، تسعید: تبریک
وتهنیتی متضمن بر نامه یازدی.
تهنیت { س. عر. «هود» دن
تهنیت { مص. تفعل [یهودی اولمه،
دین یهودی قبول ایتمه.

تهور { س. عر. «هور» دن
تهور { مص. تفعل [صوکنی دو-
شومعه دن بر ایشه صالیرمه،
غضب وشدتله هجوم وجرأت:
تهورله سوزه قاریشدی؛ تهو-
رندن کوزلری قراردی.

تهوین { س. عر. ج: تهوینات.
تهوین { «هون» دن مص.
تهوین { ۱. قولایلاشدرمه،
خفیفلمه: انسان ایشنی ممکن
مرتبده تهوین ایتمکه چالیشمیدر.

تهوین { ۲. فیاتنی تزیل ایتمه، اوجوز-
لاتمه، اهون ایتمه: آناطولی
دمیر یولی استانبولجه ذخیره
تهوین ایتمدی. [بو ایکنجی معنا
ایله عربیده مستعمل اولمیوب،
بوکا بدل: آلچالتمه واهمیتدن
دوشورمه معنا سیله قوللانیلیر.]

تهی { ص. فا. ۱. بوش، خالی:
تهی { تهی بر خانه ده. ۲. هج. علم
وهزندن عاری، بوش، پدیره:
او آدم تهی دکلدیر. ۳. تهی دکل =

سببسر، حکمتسر: بویله کیجه لین
کلسی تهی دکلدیر. || تهی دست =
الی بوش، زوکورت.

تهیج { س. عر. «هیجان» دن
تهیج { مص. تفعل [هیجانه کله،
جوشه کله: بر طاقم مؤثر شر-
قیلردن ترحم ایتمدی؛ او شرقیلر
تهیجی موجب اولدی.

تهیج { س. عر. «هیجان» دن
تهیج { مص. تفعل [هیجانه کتیر-
مه، جوشه کتیرمه: بویله شرقیلر
انسانی تهیج ایدر.

تهیه { س. عر. «هیئه» دن
تهیه { مص. تفعل [حاضر لاهمه،
حاضر ایتمه، تدارک ایتمه: لوازم
سفریه یی تهیه ایتملی.

تیا ترو { س. بو. Θέατρον =
تیا ترو { تماشا گاه [۱. صورت

مخصوصه ده ترتیب ایدلش منشور
ویا منظوم و فحیح یا خود مضحک
عبرت انکیز و اکثریا تاریخه
مستند حکایاتک موقع تماشا یه
وضعنه و مجسم صورته ده اجرا
وارائه سنه مخصوص بنا که صحنه
دینلن بر قسمی اجرا آته و اونک
قارشیننده کی میدان ایله صرهلر
وحجرهلر سیرجیلرک اوتور مسنه
مخصوصدر: اوروپا شهر لرینی
تزیلن ایدن اینیه عمومیه تک بر
جنسی ده تیا ترو لر در. ۲. بو
اینیه ده موقع تماشا یه قونیلان
حکایه ویا وقعه، او یون: بر تیا ترو
یازدی؛ ادبیاتک اک مهم اقسا.
مندن بری ده تیا ترو در.

تیبیت { س. ج. چینک منتهای غرب
تیبیت { جنویسننده اوله رق هیمالایه
سلسله جبالنک شمالنده و ترکستان
شرقینک جنوبنده واقع یک مرتفع بر

مملکت واسعه در. = س. بو
مملکته مخصوص کیچیلرک بومشاق
ونفیس قیلندن معمول شا.
لی یه تقلیداً با پیلان پنبوقدن
پارلاق آستارلق بر نوع بویالی
بز. [بومعنا ایله زباززدی: دیت.]
تیبیس { س. عر. «بیس» دن
تیبیس { مص. تفعل [قوروقمه،
قورولامه.

تیبی { س. با: تپی.
تیبیت { حد. یاواش و تذبذبه بر حر-
تیبیت { کتک سستی تقلید ایدر:
تیبیت = پیتیر پیتیر.

تیجان { س. ج. عر. فد: تاج.
تیجان { با: تاج.

تیر { س. فا. اوق، سهم. || تیرانداز،
تیر { تیرکش، تیرزن = اوق آتان،
اوق چکن، اوقله اوران. || تیر
قضا = سهم قضا، اوق کبی اصابت
ایدن قضا و قدر. || شعر ده
محبوبه تک کیچیکندن ونظرندن
دخی کنایه اولور.

تیریل { و تیریل. مه. دیتره مکی تصویر
تیر { ایدوب مکرر قوللانیلیر: تیر
تیر دیتره مک، تیریل تیریل دیتره
یوردی.

تیرامولا { س. [یتا]. ج. خلاط
تیرامولا { چکمه: تیرامولا ایتمک.
تیر پدین { س. و:

تیرپید { س. کوچک باغچوان
تیرپید { قازمه سی.

تیرخوس { س. [ر]. آتش بالیخی،
تیرخوس { سار دله.

تیردان { س. فا. [تیر = اوق -
تیردان { دان = ادات ظرفیت] و:

تیرکش { س. فا. [تیر = اوق -
تیرکش { کشیدن = حکمک] اوق

تيفوس { س. يو. Typhos فر. تيفوس } ط. قره حما.
 تيفوس { س. سن. عر. ج. تيفوسات. تيفوس } «يقظ» دن مص. تفعل [١. اويآتمه، بيدار اولمه، اويقو. دن قالمه. ٢. مح. عبرت كو. زيني آچه، انتباه: تيقظ ايتك.]
 تيفوس { س. سن. عر. «تيفوس» دن تيفوس } مص. تفعل [تاميله واسا. سآ ييله، اصلا شبهه ايتمه چك صورته اوكرتمه، كسب وثوق واطمئنان ايتمه: جناب خلاقك وحدانيتي تيقن ايتدم.]
 تيكسيمك { ياخود ديكسيمك. تيكسيمك } فل. [غلطي: تيكسيمك] معدنه ياديرغامق، ايكرنك، ييه جكدن اكراه و استكراه ايتك: فادينلرك اكثرى هر شيدن تيكسينرلر.
 تيكه { س. پارچه، يامه، ليمه: تيكه تيكه } پارچه پارچه. [صفت كهي ده قولانيلير.]
 تيمار { س. ١. بر خسته به ياخود ياره سته ويا حيوانه ايديلن خدمت، بونلره باقه: خسته يي تيمار ايتك = باقو؛ آني تيمار ايتك = تيزليوب خدمتي كور مك؛ مجروحك ياره سني تيمار ايتك = ديكشيدن يارب باغلامق. ٢. ايشلك، باقو، خدمتي كورمك: سز بو باغني تيمار ايتمه مشسكز. ٣. خلا. يقلرك تبديل هوا ايجون موقتاً بر يره چيقمه لري، تبديل هوا: فلان قالفه تيماره چيقدى. ٤. وقتيله سپاهيله مالكانه ويربان اراضى اميره كه حربه سوقنه مجبور اولدق لري معين المقدار عسكروه مقابل او اراضينك

تيزه { س. (زبازدى: تزه) والده. تيزه } نك همشيره سى: تيزه سنه كيتدى؛ تيزه سنك اوغلي، قيزى.
 تيس { س. سن. عر. ارلك كچي، تيس } نك. ن.
 تيسر { س. سن. عر. «يسر» دن تيسر } مص. تفعل [١. قولايلاشمه، قولاي اولمه، كسب سهولت ايتمه. ٢. نصيب و ميسر اولمه، موفقيت پذير اولمه.]
 تيشه { س. فا. كسر، معروف تيشه } دولكرا آلي. [«تيشه» فرهاد «تغير معروفنده تيشه نك كردن زياده قازمه وكونك معنا. سيله مناسبتي واردر.]
 تيسغ { س. فا. قليج، سيف. تيسغ } س. [آنف الذكر لفت تيسغ] فارسيه دن [١. ديكچي وسراج آلاتدن ياصى واكري ايكنه ويا بيز. ٢. بعض چيچكدرده اولان آلت تايت.] تيسغ ايكنه = نقش آلي.
 تيسغاله { س. شجر العشر دينان تيسغاله } آغاجدن چيقان برنوع ضمع، اشخر.
 تيسغيند { ص. فا. [تيسغ = قليج. تيسغيند] بندن = باغلامق } دلج باغلايان، قليج قوشانان.
 تيسغدار { ص. فا. [تيسغ = قليج. تيسغدار] داشتن = طوموق، طا. شيق } قليج طاشيان، قليجه مسلح.
 تيسغن { ص. فا. [تيسغ = قليج. زدن = تيسغن] اورمق } قليج اوران چيكن.
 تيسغلامق { فل. (ياره) كسكين تيسغلامق } كسكين بر آغري ايله آغريمق.
 تيسغيمك { س. با: تفيك. تيسغيمك }

قوبورى، اوق محفظه سى.
 تيره { س. پنبوق ايلييك: تيره. تيره } ايله ديكمك: يورغان تيره سى = يورغان قاپلا دقلىر قالين جنسى. = ص. پنبوق ايليكدن معمول: تيره چوراب.
 تيره { ص. فا. قراكلق، بولانيق، قره، مظلم: تيره روان، تيره دل = فنا يوركلق؛ تيره بخت = طالع سز.
 تيرپل { ص. زوكورت، قوقوز، تيرپل } پاره سز.
 تيريز { س. با: تيريز. تيريز } ص. فا. ١. كسكين، قاطع، حديد: تيسغ تيز = كسكين قليج: تيز چشم = كوزى كسكين، حديد البصر. ٢. چابق، سريع، مستعجل: تيزيا = آياغى چابق؛ تيز رفتار = چابق يورويشلى. ٣. صبر سز: تيز جانلى.
 تيز { ح. ظن. فا. [تر. زبازدى: تيز] نر } ١. چابق، سرعته، سريعاً، بحاله: تيز كل. ٢. صيق: تيز تيز نفس آلق.] تيز الدن = على طريق الاستعجال.
 تيز آب { س. فا. [تيز = كسكين. تيز آب] ص. ص. تر. زبا. نزدى: كذاب } كيم، حامض كبريت، صرمرى و ليطو جرافيا طاشلريني حاك ايدن معروف ياقچي صابونلر صو.
 تيزگين { س. با: ديزگين. تيزگين } س. فا. «تيزى» به [مرجحدر. ١. كسكينك. ٢. چابلق، سرعت. ٣. صبر سزاق.]
 تيزلماك { فل. بحاله ايتك، صبر. تيزلماك } سزاق و استعجال ايله حركت ايتك.

عشرینی اخذ واستیفا ایدرلردی:
تیمار وزعامت اصحاب بدن؛ تیمار
صاحب؛ تیمار اصولی .

تیمارچی { س. ۱. تیماره یعنی
عشرینی آدیغی اراضی*
امیریه یه مالک سپاهی. ۲. بر
خسته خانه ده مجروحین و خسته.
لرک یاره لرینی باغلابوب دکیشدیرن
جراح یماعی، جراح لغت عادی
ایشلرینی کورن خدمتچی .

تیمارخانه { س. «تیمار» دن مر-
کب ویا «بیمارخانه»
دن غلط] مختل الشهور اولانله
مخصوص خسته خانه، دارالشفاء.
|| تیمارخانه قاجقینی = دلی، دلجه
حرکت ایدن .

تیمارخانهچی { س. دارالشفاء
مدیر یا خود ما.
سور ویا خد متجیسی، مجانی
ضبط واداره تیمکله مکلف آدم،
کلانی .

تیماری { ص. عر. ئ: تیماریه.
[تعبیر سقیمدر] سپا-
هیلرک تیمار اصلونه منسوب و
متعلق: اراضی* تیماریه .

تیمار { س. سن. عر. [قصه و نیت
تیمار] دیمک اولان «تیمار» دن فر.
صویک قیطلغی حالنده تیمز طو-
پراق و سائره یه اللرینی سوره ک
آبدست و غسل آله: تیمار تیمک.

تیمار { س. سن. عر. [یعن] دن مص.
تیمار [تفعل] یمن وسعادت عد
ایتمه، تبرک ایلمه: تین ایچون
اوستنده برانعام شریف طاشیور.

تیمار { ح. عر. یمن وسعادت عد
تیمار [ایدهرک، یمن نیت و مقصدیله:
تیماراً هر صباح قصیده برده یی
قرائت ایدردی .

تیمور { یاخود دمور و تیمورچی و
سائره. با: دمیر و سائره .

تیمی { یاخود تیمی. س. ۱. زنجیلرک
بابا باق کبی بر او یونی. ۲.

بر نوع بوجک ایصرمه سندن
حاصل یومری .

تین { س. سن. عر. اینجیر. || شجر
التین = اینجیر آغاجی .

تیدقه { س. طورنه بالیغی حجمنده
لذیذ بر بالیق .

تیلوروز { ص. مسکین، سومسوک،
چلیسز، قلیقسز. عو.

تیسون { س. پوستی یازلق اینجه
کورک اعمالنه یارار کور-
چک بر حیوان؛ قویو تیسون =
سنبجاب؛ قزیل تیسون = خرما
صیحانی .

تیه { س. سن. عر. چول، صوسز
قوری صحرا. = سخ. م.

مصر ایله شام آره سنده طور.
سینایی حاوی شبه جزیره ده
واقع چول که بنی اسرائیل او-
راده حضرت موسی (عم) ایله
یولرینی شاشیروب قرق سنه
طولاشمشرلردر .

ث { نه س. (ع.ر. ثاء. سث.)
 الفباى عثمانىك بشنجى حر-
 فى اولوب، عربيدن مأخوذ
 كلمات مخصوصدر. لسانمزده عر-
 بیده كى پلنك مخرجيله تلفظ او-
 لنه ميوب، (س) كى اوقونور.
 بو حرف، عربىنك غيرى اولان
 السنه ساميه قديمه ده دخى
 مفقود اولغله، حروف اصليه سا.
 ميده بولميوپ، خ، ذ، ض، ظ،
 غ حرزويله برابر يعنى «تخذضظغ»
 حروفى مياننده عربلر طرفندن
 ضم و علاوه اولمشدر. اصل
 ابجد صره سنده يكرمى اوچنجى
 حرف اولوب، رقم كى استعمال
 لنده ۵۰۰ عددينه اشارتدر.
 اوج نقطه لى اولق مناسبتيله
 « ثاء مثله » دخى ديتاير.
 ثاء { سث. عربث حرفنك اسم عر-
 بيسيدر؛ ثاء مثله = اوج
 نقطه لى ثاء. (تادن تفریق ایچون.)
 ثابت { ص. عر. ث: ثابته. ج:
 ثوابت. } « ثبات، ثبوت »
 دن سف. [۱. يرنده طوران،
 بر يرده قائم، بر قرار، پايدار،
 غير متحرک، يرلى : دکر منک آلت
 طاشى ثابتدر؛ بن عزمده،
 فکر مده ثابتم. ۲. ثبوت بولمش،

تحقق ايتش، مثبت، محقق، ظن
 و وهم اوزرينه مبنى اولمیان:
 بو حقيقت فناً ثابت اولدى.
 ۳. عماده دائماً بر يرده كو.
 رينوب يردكيشدير مين نجم،
 سياره نك غيرى : نجوم ثابته.
 || ثابت قدم = پايدار، ثباتلى،
 دواملى، اصلاً آريمان : ويرديكى
 سوزده ثابت قدم قالدی. =
 ج. ثوابت = نجوم ثابته، سيارات
 ديتان نجوم معدوده نك غيرى
 اولان نجوم غير محدودده كه هر
 برى كندى باشنه بر شمدر.
 ثار { سذ. عر. [اصلى : ثار] اوج،
 انتقام : اخذ ثار ايتك = اوجنى
 آلق، انتقام آلق.
 ثاقب { ص. عر. ث: ثاقبه. جث:
 ثواقب. } « ثقب » دن
 سف. [۱. بر ياندن بر يانه دلن،
 دليك آجان، دلوب چكن. ۲.
 پك پارلاق، مضى : نجم ثاقب:
 شهاب ثاقب.
 ثالث { ص. عر. ث: ثالته. } « ثلث »
 دن سف. [اوچنجى، ايكنجيدن
 صكره كلن : باب ثالث = اوچنجى
 باب؛ رتبه ثالته = اوچنجى رتبه.
 || ثالث عشر = اون اوچنجى.
 || شخص ثالث = طرفينك غيرى

اولوب بر مناسبتله ايشه قاريشان
 ويا آرايه كيرن آدم.
 ثالثاً { ح. عر. اوچنجى اوله رق،
 اوچنجى درجه ده : اولاشو،
 ثانياً شو، ثالثاً شو اوله جقدر.
 ثالثه { سث. ۱. رتب ملكيه نك
 اوچنجيسى، خامسه و رابعه.
 دن صكره ويربانى، رتبه ثالته:
 فلان تاريخده ثالثه آلدی. ۲.
 دقيقه نك آلتشده بر جزئى اولان
 ثابته نك منقسم بولندينى آلتش
 جزئى بهرى : بش دقيقه ايكي
 ثابته ویدی ثالته.
 ثامن { ص. عر. ث: ثامنه. } « ثمن »
 دن سف. [سكرنجى، يدنچيدن
 صكره كلن : باب ثامن = سكرنجى
 باب.
 ثامناً { ح. عر. سكرنجى اوله رق،
 سكرنجى درجه ده.
 ثانی { ص. عر. ث: ثانية. } « ثنى »
 دن سف. [ايكنجى، برنجيدن
 صكره كلن : جلد ثانى = ايكنجى
 جلد؛ رتبه ثانية = ايكنجى رتبه.
 || ثانى عشر = اون ايكنجى.
 ثانياً { ح. عر. ايكنجى اوله رق،
 ايكنجى درجه ده : اولاشو
 شونى ياپملى، ثانياً شونى.
 ثانیه { سث. عر. ج: ثوانى. ۱.
 رتب ملكيه دن ايكنجى

عد اولنور بررتبه که ثالثه ايله اولی
ثانیسی آره سنده اولوب، ثانیه
صنف ثانیسی و متمایز اسم لریله
ایکی صنفه منقسمدر. ۲. ساعت
دقیقه، سنک منقسم اولدیغی آلتمش
جزئیک بهری: اون دقیقه یدی
ثانیه سوردی.

ثبات { سذ. عمر. یرنده طورمه،
ثابت و برقرار اولمه، یا.
یدارلق، یرندن و یا سوزو و
عهدندن اوینامامه: دشمنک مهـ.
جهانته قارشی ثبات کوستردی؛
سوزنده ثبات ایتمدی؛ و او آدمک
ایشده ثباتی یوقدر؛ بی ثبات
ثباتسز.

ثباتسز { ص. ایشنده دوام ایتمین،
سوزنده طور میان،
متلون: ثباتسز آدمدر.

ثباتلی { ص. ثابت، پایدار، مداوم؛
ایشنده، سوزنده ثباتلی
آدمدر.

ثبوت { سذ. عمر. قید، تحریر، یا
زوب ضبط ایتمه: ثبت
دفتر ایتمک = دفتره قید ایتمک.

ثبوت { سذ. عمر. تحقق، محقق
و مثبت اولمه، میدانه
چیقمه، شبهه و تردده محل بر اقیهـ.
جق صورتده ظاهر اولمه، تقرر
ایتمه: بو ایش ثبوت بولدی؛
دعواسی ثبوت بوله مدی. [عین
فعلک مصدر لری اولدقلری
حالده، «ثبت» و «ثبات» دن
فرقی ظاهر در.]

ثمن { سذ. عمر. [ثانک قحیله ده
اجازدر.] قایلنلق، ایچی بوش
ظرف و استوانه کبی بر شینک
قایلنلقی: طوپک ثمنی = استوانه
سنک قایلنلقی.

ثخانت { سذ. عمر. ۱. قایلنلق.
۲. صیقلق. ذ.

ثدی { سذ. عمر. جم: ثدایا. مهـ.
بستان. ذ.

ثدی { ص. عمر. ذ: ثدییه. ۱. تشـ.
مهیه منسوب و متعلق.
۲. مه شکنده: ثدی الشکل.

ثراء { یاخورد ثری. سذ. عمر.
۱. طوپراق، تراب، خاک؛
تحت الثراء = یر آلتنده؛ طاب
ثراه = طوپراغی تمیز اولسون،
الله رحمت ایلیمه. ۲. یر، ارض،
زمین: این الثراء والثریا.

ثرب { سذ. عمر. تشـ. باغراضاقلری
احاطه ایدن ایچ یاغی.

ثروت { سذ. عمر. ۱. زنکینلک،
مالدارلق، سامان: ثروت
صاحبی = مالدار. ۲. مال، ملک،
زنکینلکی تشکیل ایدن حیوانات
واراضی و ساثره، ماملک. || اصحاب
ثروت، اهل ثروت = اغنیاء،
زنکینلر. || ثروت عمومیه، ثرـ.
وت مملکت = بر مملکتک محصوـ.
لات زرعیه و معمولات صناعیه
و ساثره سنندن عبارت عمومی
زنکینلک. || علم ثروت = مؤخرأ
«اقتصاد» تسمیه اولنان علم که بر
مملکتک ثروت عمومیه سنندن و
صورت استحصال و اداره سنندن
بحث ایدر. — ثروت ملل تعبیری
شایان قبول دکادر.

ثروت { سذ. عمر. جم: ثرقه.
ثبات: ثرقه.

ثقب { سذ. عمر. جم: دلمه، مثقبه
کینک دلمه.

ثقبه { سذ. عمر. تشـ. دلیک.

ثقل { صذ. جم: ثقل.
ثقل: ثقل.

ثقلت { سذ. عمر. ۱. آغزلق،
اوقه ثقلتی واردر؛ قور شو نک
ثقلتی زیاده در. ۲. صیقتدی،
اضطراب: هواده بر ثقلت وارـ.
در؛ او آدمک قونیشمه سی انسانه
ثقلت کتیرر. || مه ثقلت اضافیه =
اجسام بسیطه نک بر بر لرینه نسبتله
و صویک کی واحد قیاسی اعتبار
اولنه زق آغز لقلرینک درجه سی:
آلتونک، کومشک، باقیرک ثقلت
اضافیه سی. || ثقلت رأس، ثقلت
صدر، ثقلت لسان = بو عضوله

ثری { سذ. عمر. [عربیسه مؤـ.
نشدر.] یا: ثرا.

ثریا { سذ. عمر. سماده منازل
قردن اولان معروف کواـ.
کب هیئت مجموعه سی، اولکر،
پروین.

ثعبان { سذ. عمر. پک بیوک ییلان،
اژدر، اژدها.

ثعلب { سذ. عمر. جم: ثعالب.
تیلکی، روباه. لس. || طـ.
داء الثعلب = توگلرک دوکله سنندن
عبارت مرض، صاچ قیران.

ثغور { سذ. جم: عمر. [فد: ثغر]
لسا نمزده غیر مستعملدر [

سینورلر، حدود. [باشلیجه ممالک
اسلامیه ايله ممالک غیر اسلامیه
آره سننده کی حدوده و بو حدود
جوار لرنده کی ممالکه اطلاق
اولنور.]

ثقل { سذ. عمر. ۱. طور تی. ذ.
ط. نجس، قدورات.

ثقلی { ص. عمر. ذ: ثقلیه. ط. طور.
قیه و یا قدوراته متعلق:
مواد ثقلیه.

ثقلن { سذ. عمر. ط. ناصور.

ثقات { صذ. جم: عمر. فد: ثقه.
ثا: ثقه.

ثقب { سذ. عمر. جم: دلمه، مثقبه
کینک دلمه.

ثقبه { سذ. عمر. تشـ. دلیک.

ثقل { صذ. جم: عمر. فد: ثقل.
ثا: ثقل.

ثقلت { سذ. عمر. ۱. آغزلق،
اوقه ثقلتی واردر؛ قور شو نک
ثقلتی زیاده در. ۲. صیقتدی،
اضطراب: هواده بر ثقلت وارـ.
در؛ او آدمک قونیشمه سی انسانه
ثقلت کتیرر. || مه ثقلت اضافیه =
اجسام بسیطه نک بر بر لرینه نسبتله
و صویک کی واحد قیاسی اعتبار
اولنه زق آغز لقلرینک درجه سی:
آلتونک، کومشک، باقیرک ثقلت
اضافیه سی. || ثقلت رأس، ثقلت
صدر، ثقلت لسان = بو عضوله

بر آغراق عارض اولسنی موجب امراض .

ثقلین { سذ. آ. عر. [فد : «نقل»]
 { سائمزده قوالانماز [انس و جن، دنیا ایله آخرت، انسان ایله حیوان، عرب ایله عجم یاخود آخر شیشله خفیف شیئر : سید الثقلین = فخر کائنات (صلم) افندمز. [شمعی باشلیجه بو تمیر- ده مستملدر.] شیخ الاسلام ابوالسعود افندی به دخی «مفتی الثقلین» عنوانی ویرلمش ایدی.

ثقه { سذ. عر. جم. ثقات. [«وثوق»]
 { دن [اعتماد، اطمنان، امنیت، وثوق : ارباب ثقه = اعتماد و وثوقه شایان اولانلر.] بو تمیرک غلط فاحش اولدیغنی ادعا ایدنلر لغتک بو مه ناسندن غفلت ایتشلر در؛ حتی عربلر «اخوئقة» ده دیرلر.] = سذ. عر. وثوق و اعتماد شایان آم، معتمد، امین : حدیسه ثقه در، ثقاتنددر.

ثقیل { ص. عر. ذ. ثقیله. جم. :
 { ثقله. [«ثقله» دن صش.]

۱. آغر، کران، وزنی چوق : قورشون اکثر معادنندن ثقیلدر.

۲. صیقندیلی، جان صیقان، کران جان : پک ثقیل آدمدر؛ انقل الثقلادر = کران جانلرک

کران جانی . ۳. چرکین : بو سوز پک ثقیل دوشر؛ ثقیل چهره لی . ۴. تلفظی آغر و قالین اولان، خفیف مقابلی : حرکه ثقیله.

ثلاثون { یاخود ثلاثین. عد. عر. }
 { اوتوز. ذ. } ثلاثه { یاخود ثلثه. عد. عر. }
 { اوج، ۳ : مذاهب ثلاثه = اوج مذهب .

ثلاثی { ص. عر. ذ. ثلاثیه. [«ثلاثه»]
 { دن سمد.] ۱. اوچلی، اوچ شیشدن مرکب : ثلاثی الاوراق = اوچ یابراقلی . ۲. د. (صرف عربیده) حروف اصلیه سی اوچ اولان (فعل) : فعل ثلاثی : افعال ثلاثیه ؛ ثلاثی مجرد = اصلی اوزرینه اوچ حرفلی قالمش (افعال) : ثلاثی مجرد بابری آلتیدر؛ ثلاثی مزید فییه = اوچ اولان حروف اصلیه سی اوزرینه بر یا ایکی ویا اوچ حرف علاوه سیله متشکل (افعال) : ثلاثی مزید فییه بابری رباعی و خماسی و سداسی اوله رق ۱۲ در.

ثلث { عد. عر. اوچده بر، بر
 { جسم ویا مقدارک اوچ قسمدن بری : کونک ثلثی مطا. لهیه حصر ایتشدر. = سذ. عر. نسخ خطنه بکزر معروف بر جنس قالین یازی .

ثلمان { عد. عر. آ. ایکی ثلث،
 { اوچده ایکی : کونک ثلثا. نی اویقو واستراحتله کچر؛ ثلثان اکثریتله = اکثریتی تشکیل ایدنلرک اقلیتده قالانلرک هیچ اولمازسه ایکی مثلی اولسی شر- طیه اولان اکثریت .

ثلج { سذ. عر. قار، برف. ذ. }
 { ظن. عر. صکره، بعد. [بعض ترکیبات عربیده بولنور :]
 ثم التدارک = تدارکدن صکره یعنی ایشک وقوعندن صکره دوشولنش : بو ثم التدارک بر وسیله در .

ثمار { سذ. جم. عر. فد. ثمر. }
 { با : ثمر .

ثمان { ص. عر. عثمانیه. عد. عر. سکر؛
 { صحن ثمان = رتب علیه دن بر رتبه .

ثمانون { وثمانین. عد. عر. }
 { سکسان. ذ. } ثمر { سذ. عر. جم. ثمار. و }
 { سذ. عر. جم. ثمرات. ۱. ثمره { یش، میوه، نباتات و اشجار. }
 رنک تخمیرنی حاوی اوله رق وپردکاری ماکول ویا غیر ماکول دانه . ۲. فائده، نفع، کار : بو ایشدن بر ثمره کورمدم . ۳. حاصل، نتیجه : بو سعبک ثمره سنی البته کورورسکرز .

ثمن { عد. عر. سکرده بر، سکرز
 { جزء ده بر جزء : نجا رنک ثمننی بکا ویرمک شرطیه مقاوله ایتدک .

ثمان { سذ. عر. جم. ثمان. بها،
 { قیمت، بدل. [اکثریا جمعی مفرد یرینه قوللانیلر] اثمانی اعاده ایدوب مالی گری آلدی . « قیمت » و « بها » بر شبتک حقیقی دگری . « ثمن » ایسه صانان ایله آلان آراستده تقرر ایدن بدلدر .

ثمین { ص. عر. ذ. ثمینیه. [« ثمن »]
 { دن صش. [قیمتدار، بهالی، ذی قیمت : در ثمین .

ثناء { سذ. عر. جم. ائیه. [« ثنایا »]
 { ایسه « ثنیه » نک جمعیدر.] مدح و تعظیم ایله وصف و تعریف : سزی چوق ثنا ایتدی؛ ثنا کرده بولندی .

ثناخوان { ص. فا. [عر. ثنا =
 { مدح - فا. خواندن = او قومق] برینک مدحنی او قو- یان یعنی مدحنده بولنان، مدح : و صاف چنکیز سلاسه سنک ثنا خوانیدر .

ثناکار { ص. فا. } [عر. ثنا=مدح]
 { فا. کار = ادات فاعلیت }
 مدح و تعظیمه وصف و تعریف
 ایدن، دائماً مدح و ثنا سنده بو-
 لئان: ثنا کارکز = مخلصکر. [ما-
 فوقدن مادونه ایراد اولنور
 ظرافت تعبیریدر.]

ثناکارانه { ص. فا. و: }

ثناکاری { ص. فا. دائماً برینک
 { مدح و ثنا سنده بو-
 لئان آدمه منسوب وعائد، مخلصا.
 نه، مخلصی: عربیضة ثنا کارانه؛
 طرف ثنا کاری یه. [متکلمدن
 کنایه در.]

ثناور { ص. فا. } [عر. ثنا=مدح.
 { و: ادات فاعلیت }
 مدح و ثنا ایدن، برینک ثنا سنده
 بولئان، ثنا کار. [بودخی ثنا کار
 کبی ما فوقدن مادونه خطاباً
 متکلمدن کنایه در:] ثناورلی =
 مخلصری .

ثناورانه { ص. فا. و: }

ثناوری { ص. فا. برینک مدح
 { و ثنا سنده بولئانه
 متعلق وعائد، ثنا کارانه، مخلصی.
 [متکلمدن کنایه در:] اشعارات
 ثناورانه مه جواباً؛ طرف ثنا.

وری به ارسالی .

ثنایا { س. ج. عر. فد: ثنیه.
 { بلا: ثنیه .

ثنائی { ص. عر. ث: ثنائیه. ۱.
 { ایکی قسمدن مرکب و یا
 ایکی جهتلی، ایکیلی، ایکیلاک.
 [علم نباتات اصطلاحاتنده چوق
 قوللائیلیر.] ۲. د. حروف
 اصلیه سی ایکی اولان (کله) .

ثنوی { ص. عر. بر خالق خیر
 { ایله بر خالق شر تصور
 ایدن (طائفه) .

ثنویه { س. ج. عر. ثنا: ثنایا. اوڭ
 { درت دیشلر .

ثواب { س. عر. ۱. بر عمل
 { خیره قارشی من طرف
 الله احسان اولئان مکافاة:
 ثوابه نائل اولتی، ثواب قزاق.
 ۲. حق تعالی تک رضاسنی داعی
 ومکافات اخرویه یه شایان عمل
 خیر: ثواب ایشلمک؛ شو یقیمه
 اعانه ایتک ثوابدر .

ثوابت { س. ج. عر. فد: ثابته.
 { بلا: ثابت .

ثوابلی { ص. مکافاة اخرویه سی او-
 { لان، حق تعالی تک رضا-
 سنی داعی، خیرلی: ثوابلی بر
 ایش یا عقی ایسترمیسکر؟

ثواب { س. ج. عر. فد: ثابته.
 { پک پارلاق نجوم. بلا:
 ثاقب .

ثوب { س. عر. ج. اثواب،
 { ثیاب. کبییه جک شیء روبه،
 جامه. [جمعی ده مستعمل او-
 لوب مفرد کبی ده قوللائیلیر.]

ثور { س. عر. ج. اثوار،
 { ثیران. ۱. اوکوز، بوغا، کاهو.
 ۲. ه. اوکوز شکلی ابراز ایدر

بر برج که شمک منازلندن او-
 لان بروج اثنا عشرک بری
 اولوب کونش نیسان آینده بو
 برجه کیر. || سته ثور = اوائل
 نیسانده آلتی کون که فرطونه لر یله
 معروفدر. || عین الثور = جبار
 بر جنک پارلاق برکوبی. || لسان
 ثور = ککیش یا پراقلی بر نبات .

ثیاب { س. عر. ج. ثوب.
 { بلا: ثوب .

ثیب { ص. عر. ج. ثیبات. بکر
 { اولیان، بکاری ازاله او-
 لئمش (قادین)، کرک اولندکدن
 صکره طول قالمش و کرک
 اولئمکسزین بکارتنی فوت ایش
 انا نه اطلاق اولنور. [«ثیبه»
 دیمک خطادر.]

ثول { س. عر. ج. ثایل. ات
 { بکی، سیگل .

ج

{ جیم. س. [عربی] سده ش. }
 ج { الفیای عثمانینک آلتنجی حر. }
 فی اولوب، جیم فارسی (ج) یه
 مقابل جیم عربی دخی دینلیر.
 حروف سامیه قدیمه الفبا سنده
 اوچنجی حرف اولوب، ابجد
 حسابنده ۳ رقمه علامتدر.
 تاریخده جادی الاخریه و(جا)
 صورتنده عادی الاولایه علا.
 متدر. لسان عبرانیده اسمی
 (جل) و سرانیده (جل)
 اولوب، ایکسی جل یعنی دوه
 دیمکدر، که بوده شکنک دوه
 بوینه مشابهنه مبیدر. شکل
 عبرانیسی و سرانیسی در.
 || جیم قارنده بر نقطه = جاهل.
 ج { جادی الاولی شهر عربسنه
 ج { علامتدر.
 ج { و جای. س. فا. یر، محل، مکان،
 ج { موقع: جابجا = یر یر، موقع
 موقع، بعض مواقعده: جابجا
 آتش یا قشردی؛ جای ملاحظه =
 ملاحظه یری، دوشونیله جک
 شیء. بعض وصف ترکیبیلرده
 بولنور: بوسه جای = اوپه جک
 یر؛ جانشین = برینک یرینه اوتو.
 ران، وکیل، قائم مقام.
 جابجا { ظم. ماده آتفه یه با. }

{ سذ. عر. قیریق و چیقیق }
 جابر { کیمک باغلابوب یرینه قویان
 جراح، قیرتجی، چیقیقچی. (زور-
 لایجی معناسیله قوللاناز. }
 جابه { یاخود جیبا. س. مجاناً و
 بدلسز یریان شیء. = ح
 مجاناً، بدلسز: جابه و برمک = مجاناً
 و برمک؛ بدن جابه!
 جابی { سذ. عر. } «جیایه» دن
 { سف. } اوقاف اجاره لرینی
 و وقتیهل زکاتی تحصیل ایدن
 تحصیلدار.
 جابیلک { س. اوقاف اجاره لرینی
 طوبیلان تحصیلدارک
 وظیفه و مأموریتی.
 جاثلیق { س. (یو. Kαθολικός)
 باش پستقیوس، بطریق.
 جاجیق { س. یوغورتله خیار ویا.
 خود دیگر برسزده دن
 یابنش صلاته.
 جادالوس { ص. «جادی» دن }
 { آغز غلبه لکیله هر
 کسی الزام ایدوب ناحق یره حق
 قزانان، شارلاتان: پک جادالوس
 آدم؛ جادالوس قاری.
 جادالوسلق { س. آغز غلبه.
 حق قزانه و سوزینی کپروب
 نفوذینی یوریتنه، شارلاتانلق: }

او آنجق جادالوسقله ایش کور-
 مک ایستور.
 جادو { س. ص. فا. بوکوجی، سا-
 حر، سحر باز. — با:
 جادی.
 جادوانه { ص. ح. فا. سحر بازه
 لایق اولان ویا لایق
 صورتده، سحر بازانه. ن.
 جاده { سذ. عر. اولویول، شا.
 هراه، طریق سلطانی:
 بغداد جاده سی.
 جادی { س. فا. «جادو» دن }
 ۱. عوامک اعتقاد جا-
 هلانه سنجه کویا مزاردن چیقوب
 کیچرلی بر صورت مخوفه ده و
 جن کبی کزن خیال، وامپیر،
 قره قونجوس. ۲. مج. بدخوی
 وبدلقا قوجه قاری، مجوزه.
 جاذب { ص. عر. ن: جاذبه. «جذب»
 دن سف. } ۱. کندیته
 طوغری چکن، جذب و جلب
 ایدن، جالب: اجرام سماویه تک
 جمله سی جاذب و دافعدر. ۲.
 جاذبه سی اولان، آدمک کوکلتی
 چکن، جلب محبت ایدن: پک
 جاذب کوزلری واردر.
 جاذبه { سذ. عر. «قوة جاذبه»
 ویا «خاصة جاذبه» دن }

مختصراً ۱. انسانك كوكاني جذب
ايدن خاصه، دلربالق: او قدر
كوزل دكل ايسهده فوق العاده
بر جاذبه سي واردر. ۲. ديكر
بر جسمي كندينه طوغري چمك
قوت و خاصه طبيعيه سي: كو-
نشك جاذبه سي؛ مقنا طيسده كي
حاذبه.

جاذبه لي } ص. خاصه جاذبه سي
اولان، هر كسك كو-
كافي چكن، جلب ايدن، دلربا،
دلکش، سوييلى: پك جاذبه لي
بر قيزدر.

جار } مه. فائده سز باغروب چا.
غرمفي و كوزه ليكي تصوير
ايدر، و اكثرثيا مكرر قوللا.
نيلىر: بتون كون جار جار ايدوب
آغازي طور ميور. = س. صدها،
آواز، ندا: جار چكدير مك=
دلال چاغرتقى، منادى واسطه.
سيله اعلان ايتك.

جار } س. اوچوروم، يار. مر.
جار } س. «ازار» دن قادينرك
بورندكلى دركى چارشف:
بر ايكللى جاره بورمش.

جار } ص. سده. عر. ژ: جاره. ج:
جيران. «جوار» دن بر
خلاف قاعده متشكل سف [قو-
گشوى، همسايه. ذ. || جار الله=
مجازاً بيت الله دينلن كعبه شريفه
جوارنده معتكف اولان.] مشا-
هير علمدان زمخشريك لقيدرو.

س } ص. عر. ژ: جاره. «جر»
جار } دن سف. ۱. چكن، سو-
روكلين. ذ. ۲. د. (نحو عريده)
حرف جر: جار مع المجرور=
حرف جر ايله آلتنده كي اسم

مجرور كه عرب نحو يونى يونى
بر اسم حكمنده تاويل ايدرك
خبر وسائره اعتبار ايدرل.
جار جار } ص. لزومسز يره چوق
سويلين. گوزه، آغزى
طورماز.

جار جي } س. دلال، منادى.

جار ح } ص. عر. ژ: جارحه.
«جرح» دن سف.]
۱. جرح ايدن، ياره لايان،
ياره آچان: جارح ايله مجروح
ضابطه مركزينه سوق اولندي؛
آلت جارحه، اسلحه جارحه.

جار س } ص. ياغره جي، گوزه،
تريه سز كورلديجي.

جار سليك } س. ياغره، كوزدك،
تريه سزك.

جار سلتك } فل. ياغره و كوزه-
لك ايتك، ادب سزك
وشماته ايتك.

جار طه } س. [عر. «ضطره»
دن] يالنه. عو.

جار لامق } فل. ۱. جار جار
ايتك، چوق سويلك،
كوزه لك و لافزنك ايتك. ۲.

دلالق ايتك. ۳. دلال وا.
سطه سيله اعلان ايتك، دلال
چاغرتقى.

جار ليق } س. ۱. دلال واسطه.
۲. يرليغ، منشور. مر.

جار لي } ص. عر. ژ: جاريه.
«جريان» دن سف.]

۱. آقان، آقيجي، روان: ماء جا-
رى = آقار صو، آب روان. ۲.

چمكده اولان، حاضر، حال:
ماه جارى، سنه جاريه. ۳. تدا-
ولده بولنان، متداول، مستعمل،

معتبر: اصول جاريه، نظام جارى؛
حكيمى جارى اولق. || حساب
جارى = ايكي مؤسسه ماليه و يا
ايكي كيمسه آراسنده فائض و رأس
المالارى حساب ايدلك اوزره
جرباز ايدن قار شيلقلى حساب.

جاريه } س. عر. ج: جوارى.
«جريان» دن سف.]

۱. خلاق، آنچه ايله صاتيلوب
آلتان خدمتجي قيز: بر جاريه
آلدى. ۲. اساساً حربده اسارته
كرفتار اولمش و يا صاحب اولى
طرفندن صاتيبله رق معامله زوجيه
ايچون آلتمش قيز: جاريه سندن
بر اوغلى واردر. (عريده برنجي
معناسى على الاطلاق قيزدر. يانك
تشديديله قرائتي غلظدر.]

جازم } ص. عر. ژ: جازمه. جته
جوازم. «جزم» دن

سف. ۱. جزم ايدن، كسنن،
قطعيماً قرار ورن. ذ. ۲. د.

[نحو عريده] فعل مضارعى
مجزوم ايدن: حرف جازم؛
حروف جازمه. || اعتقاد جازم=
هيج شبهه و تردد بولنميان اعتقاد
قطعى.

جاس } د. «جا» ايله باشلار بعض
تركبه صفتلك باشنه

كيروب مبالغه بيان ايدر: جاس
جاولاق.

جاسوس } ص. سده. عر. ج:
جواسيس. «جس»

دن سمب. ۱. شره دائر اخبار
واسرارى كيزليجه اوكرنوب خبر
ويرن كيمسه. ۲. دشمن طرفندن بر
دولتك احوال عسكريه سنى و قوتى
اوكرنك اوزره تبديل قيافته

آرشین که ۲۴ پارمقدر، ذراع معماری. || جامجی معجون = پنجره جاملینک کنارلرینه سو-ریلن معجون که استویج وسولو-کنله یاپیلیر.

جامد { ص. عر. ژ: جامده. ج: جوامد، جامدات. }
 «جمود» دن سف. [۱. طو-گمش، طوگوق.] اصلر و غلط اولان «منجمد» رینه بونی قوللانعلی. [۲. نشو ونما بولیمان، طاش کبی: اجسام جا. مده: جامداتدن بر جسم. ۳. د. غیر منصرف واشتقاقی او-لمیان (اسم ویا فعل).]

جامدان { س. فا. با: جامه-دان. }

جامدان { س. چاراز دوکله لی و خر جلی بر جنس قیصه بلك که پوطور وفرمله کبی اسکی قیافتله کیلیر. }

جامع { ص. عر. ژ: جامعه. ج: جوامع. } «جمع» دن سف. [۱. طوبولایان، جمع وتأ-لیف ایدن: بو مجموعه نك جامعی کیمدر؟ ۲. ایچنه آلان، شامل، حاوی: بتون قواعد صرفیه ونحویه بی جامع برکتابدیر. || جامع الکلم = ۱. الفاضلی آرز معناسی چوق سوز. ۲. قرآن کریم. || کلام جامع = حکمت وموعظه بی شامل سوز. || مسجد جامع = جمعه نمازی قیلنان بیوک جامع شریف. }

جامع { س. س. عر. ج: جوامع. } «جمع» دن سف. [۱.] «مسجد جامع» دن مختصر [

جالس { ص. عر. ژ: جالسه. } «جلوس» دن سف. [اوتوران: جالس تحت سلطنت اولدی.]

جالوت { س. س. عر. ژ: جالوت. } عبرانیجه: Go-liath (بنی اسرائیله مسلط اولوب حضرت داود (عم) ایله محاربه ایتش جبا-بره دن بری که بک زیاده ایزی واوزون بویلی اولدیفتندن، اسمی حسامت بدنده ضرب مثل حکمنه کچمشدر. }

جام { س. فا. ۱. بارداق، قح. } مشربه، کاس: جام می = شراب قدحی. || جام جم = ایران اساطیرنده شرابک موجدی و مریسی عد اولنان جک ونام دیکرله جمشیدک سحر آمیز قدحی که آیینه اسکندر کبی موهومات شاعرانه دندر. }

جام { س. ۱. چاقیل طاشلرینی اریدوب دوکدرک یایدقلری معروف جسم شفاف، صرچه، زجاج، شیشه: جام پارچه سی. ۲. پنجره چرچیوه رینه طاقیلان صرچه طبقه سی: پنجره نك جا-ملرینی طاقق: پنجره لرده جام قالدی. = ص. شیشه دن، صر-چه دن، جامدن: جام طباق، جام کوزلاک. || جام کوبکی = یشله مائل ماوی. || جام کوز = ۱. طمعکار، حریص. ۲. کوپک با-لیغنگ بر جنسی. }

جامجی { س. ۱. پنجره جاملرینی طاقق صنعتی اجرا ایدن آدم. ۲. جام صانان، جام تجارتی اجرا ایدن آدم. || جامجی آرشینی = جامجیلرک قوللانقلری

اونک اولسکه سنه ویا اردوسنه صوقلش، یاخود کندی وطنی علمنده بویله بر خدمت خاشنه ودنائتکارانه ده بولمق اوزره دشمن طرفندن قزانلش آدم، چاشیت. }

جاسوسلق { س. جاسوس صفت وخدمتی: دشمنه جاسوسلق ایتک = جاسوس اولق. }

جاعل { ص. عر. ژ: جاعله. } «جعل» دن سف. [یاپان، ایدن.] یاخود جاو. س. تکرلرک چنبرندن پوریاه واصل اولان پارمقلرینک بهری، تکر-لک میلی. }

جاغل { د. غلبه لکلی اوغلدی بی تصویر ایدر: جاغل جو-غل. } خقیفته جیغل دیرلر. [

جاغلامق { فل. غلبه لکلی او-غلدی ایتک: حمامه بر چوق خلق بریکمش جاغلامق یوب طور یورلردی. } خقیفته جیغلامق و جیغلدی، جیولدی دیرلر. [

جاف جاف { س. و: }

جاف جوف { س. آغز غلبه لی، شتافاتی سوز. } یا جاف جافلی. ص. شتافاتی، مشمع، مظطن. }

جاق { جق، جک، جاق. با: جاق. }

جایب { ص. عر. ژ: جابه. } «جلب» دن سف. [جلب ایدن، کندینه طوغری چکن، جذب ایدن: جالب مرحمت، جالب نظر دقت. }

معبد مسلمین، مناره‌ی و منبری
 بیوک مسجد شریف که ایچنده
 خطبه او قونور: فلان شهرک
 شو قدر جامع شریفی و شو قدر
 مسجدی واردر؛ جوامع شریفه
 مناره‌لری تنور اولمشدر؛ سلاطین
 جامعی = لا اقل ایکی مناره‌ی اولان
 و علی الاکثر سلاطین عظام بنا
 کرده‌سی بولنان جامع شریف. ۲.
 احادیث شریفه نبویه‌ی بر اصول
 مخصوصه ده و عنعنله‌یله برابر
 حاوی کتاب: جامع کبیر، جامع
 صغیر.

جامعیت { س.ش. بر شیتک حاوی
 و محیط اومسی.

جامکان { س.فا. ۱. جامله
 احاطه اولنش و یا
 اورتلش بر. ۲. تحفجیلرک دکا.
 تک اوکنده نمونه‌ک اشایی
 معرض تماشایه وضع ایتدکاری
 جاملی دولاب: جامکانده کی اور-
 نکاری صاتا زلز. ۳. حمامک
 مدخلنده ممتاز جه مشتریلرک
 صوینوب کیمنه سنه مخصوص
 اوله رق جاملی چر چیوه‌لرله بو-
 لنش حجره‌لر: جامکانده سو-
 یندم. ۴. سزه و سازه تخمیرنک
 صوؤقدن محافظه آلتنده اکلر-
 یجون آلتی طوپراق و اوستی
 جاملی چر چیوه ایله اورتیلی
 اوزون و آلتق صندیق: جامکان
 ایچنده اکیلیر. ۵. جاملی بوله:
 جامکانله آیرلشدر.

جاملق { س. ۱. جاملی چر چیوه-
 لرله بولنش بر، جاملی
 بوله، یا لکر بر قسمی آچیلوب
 قیانیر جاملی بیوک قپو و یا بنجره:
 صوبه جاملی. ۲. چیمک قیشلا-

غی، کوچک لیونلق.

جاملی { ص. جامی اولان، جام
 طاقلمش: جاملی قپو.

جاموس { سند. عر. [فا. «کاو-
 میش» دن معرب] مانده، صو صیغیری. ۱.

جاموقه { س. س. ب. یلکنلرده
 صره صره قاصندی که
 روز کارک شدتته کوره یلکنک
 بر مقداری اولنرله طویلانوب
 قاصیلیر.

جامه { س. فا. روبه، اثواب،
 لباس، چاشیر، ملبوسات.

جامه خواب { س. فا. یتاق. ۱.

جامه‌دان { س. فا. ۱. اثواب و
 چاشیر وضعنه مخصوص
 صندیق و یا بیوک چانطه، صحا-
 ری. ۲. یتاق وضعنه مخصوص
 بیوک خرج.

جامه‌شوی { س. فا. چاشیر ییقا.
 یان، چاشیر جی. ۱.
 ۱. «چاشیر» لغت ترکیه‌سی
 بوندن غلطدر اعتقادیله بولغتی
 شو صورت غریبه‌ده یازانلرده
 واردر. ۱.

جامه‌گاه { س. فا. اثواب و چا.
 شیر بری و یا اوطنه.

جان { س. فا. ۱. انسان و حیوانک
 صی، صوینوب کیمنه جک محل. ۱.

جان { مابه الحیاتی اولان و جسم
 ایله برابر شخصیتی تشکیل ایدن
 امر معنوی که اولومله جسمدن
 آیریلیر، روح: تنده جان وار
 ایکن. ۲. یاشایش، حیات: جا.
 ننی فدا ایدر. ۳. کوکل، یورک،
 قلب، دل: جانم ایستیور؛ جانی
 ایستیور؛ جانندن سو یور. ۴.
 قوت، قدرت، زور: سنده

هیچ جان یوقیدر؟ ۵. مج. روح کبی
 سو کیلی و عزیز، دوست، محب:
 جانم = دوستم، عزیزم؛ جانم
 برادر، جانم افندم = رجا ایدرم
 مقامنده. ۱. جان آتمق = ۱. پک
 زیاده آرزو ایتک، کال تهاکلکه
 ایستک. ۲. زور قورتلق،
 کوجله کندینی قورتارمق. ۱. جان
 آجیتق = وجعی موجب اولق.
 ۱. جان آجیسی، یورکر آجیسی =
 پک آجیه جق شیء. ۱. جان آزار =
 جان نخییدن. ۱. جان آلمق = اولدر-
 مک، قتل و یا ماته ایتک. ۱. جان
 آله جق بر یرایشک الک مهم و نافع
 جهتی: مسئله تک جان آله جق بری او-
 راسیدر. ۱. جان آور. ۱. با: جان اور.
 ۱. جان اوی = معدنه تک اوستی که
 مرکز حسیاتدر. ۱. جان باز. ۱. با:
 جانباز. ۱. جان بخش = جان با-
 غشایان، جان باغشلا رجه سنه
 انسانی ممنون و دلشاد ایدن،
 فراحتق ویرن. ۱. جان جکر =
 سویشیر احبا: بوراده هب جان
 جکرز. ۱. جان چکشمک = احتضار
 ده اولق. ۱. جان چیمق = اولمک،
 تسلیم روح ایتک: جان چیمماز.
 دن ترکه یازیلیرمی؟ ۱. جان خراش =
 صسانکه جانی طیرمالار جه سنه
 تمهیج ایدن، طیانله جق صورته
 کدر ویرن. ۱. جاندن، جان و
 یورکدن = کال خواهش و آرزو
 ایله، جدی بر محبتله. ۱. جازبا =
 کوکل قیان، دلربا ۱. جانسیار =
 جانی فدا ایدن، فدا کار؛ جانسیا.
 رانه = فدا کارانه. ۱. جانستان =
 کوکل آلان، دلبر، دلربا. ۱. جا-
 نسوز = جان باقان، چوق کدر

واسف ویرن. || جان صیقمق =
 صیقمندی بی موجب اولمق،
 اضطراب ویرمک؛ جان صیقمق =
 مضطرب اولمق. || جاننه صوصامق =
 کندینی تملکیه آتمق. || جانفرساء =
 جامک طیسانه میه جنی. || جانفزا =
 جان باغشالیان، فرحفزا، || جان
 قالماق = چوق کولمکدن بایمق؛
 کوله دن کیمسه ده جان قالمدی،
 کیمده جان قالدی؟ || جان قور.
 تارمق = هر کس کندی جانی
 تخلیص غائله سنه دوشمک؛ جان
 قورتاران یوقی؟ || جان قور-
 تارانلر = تخلیصیه هیئت. || جان
 کداز = جانی اریدرجه سنه بیزار
 ایدن. || ایکی جانلی = کبه قادین.
 || جانلی جناسه = غایتله لاغر
 وضعیف. || جان ویرمک = ۱.
 دیرلتمک، احیا ایتک؛ جناب
 حق بر آوج طوپراغه جان ویر-
 دی. ۲. اولمک، وفات ایتک،
 تسلیم روح ایلک. ۳. کج. پک
 زیاده آرزو ایتک؛ زتکینلک =
 ایچون جان ویریور. || جان هولیه =
 ایچ اوینایه رق، کمال خجانه. ||
 جانه یاقین = سومی، قانی صحیاق.
 || جان جانه باش باشه = اطرافه
 باقغه میدان اولمامق صورته
 کثرت ازدحام، غلبه لک. || جان
 یولداشی = رفیق.
 } سن. عر. جن طاقه سی:
 } انس و جان.
 } سن. یشیل ایکن
 } یشیر کوزل بر
 جنس اریک. (وجه تسمیه سی
 آکلاشیه مدی.)
 } سن. فا. ۱. معشوقه،
 } محبوبه، دابر. ۲. صو.

دلاده اهل دل اولان وجود
 مطلق، محبوب العارفین؛ جانی
 جانانه تسلیم ایتدی.
 } سن. فا. «جان آور»
 } یاخود «جانور» دن [جاناوار
 ۱. بیرتجی وحشی حیوان؛ طوقلا-
 ندن اولمکی غریب جاناورلر. ۲.
 طومرز، خنزیر؛ جاناور رسمی.
 ۳. کج. پک غدار و قبیحی آدم؛
 او انسان دکل عادتا بر جاناوردر.
 } سن. بیرتجی حیوان
 } صفت و خصلیتی.
 } ص. فا. [جان = روح.
 } آوردن = کتیر مک
 جانلی، روحلی، ذی روح. =
 سن. حیوان. — با: جاناور.
 } سن. عر. ج: جوانب.
 } ت: جانین. «جنب»
 دن [یان، طرف، جهت، سو:
 او جانبدن؛ اونک جانبدن؛ جا-
 نبیندن = هر ایکی طرفدن؛
 جوانب اربعه = درت طرف؛
 فلانک جانب عالیبرینه = سوی و-
 لالریته. — «جانب سنی الجوانب»
 کبی ترکیبات معنا سزدر؛ اولسه
 اولسه اسم تفضیل ایله «جانب
 اعلا الجوانب» دینله بیلیر. || این
 الجانب = چکینمسی قولای، حلیم.
 } سن. فا. [جان = روح-
 } باختن = اویناسق. ۱.
 تهلکه لی او یونلرده بولمغله سانکه
 جانیه اوینار آدم؛ ایپ جانبازی =
 ایپده اوینایوب محاطره لی مه-
 رتئر کوسترن او یونجی؛ آت
 جانبازی = آتله او یونلرک انواعی
 اجرا ایدن مهارتلی آدم. ۲.
 آت اوینادوب تعلیم و تربیه ایته.
 ده ماهر بینجی و آت آلوب صا.

تمغله مشغول آدم؛ جانبازدن
 بر آت آدم؛ جانبازلرک لینسه
 دوشن آت آلماسز. ۳. کج. قور-
 ناز، حیله کار.
 } سن. ۱. ایپده ویا
 } آت او زرنده او-
 یونلرک انواعی اجرا ایدن آدمک
 مهارت و مشغولیتی. ۲. آت آ-
 لوب صاعمه تجارتنی، آت مطره.
 ۳. کج. حیله کارلق،
 قورنازلق.
 } سن. فا. ع. اردونک
 } بریاننده اولان فرقه
 ویا مفرزه. [پیشدار ودمداره
 مقابل.]
 } ص. عر. ت: جانیه. ت.
 } بر یانه منسوب و متعلق.
 } فر. Latérale
 } جانزبا، جانسیار،
 } جانستان و سائره
 با: جان.
 } ص. فا. [جان = روح-
 } داشتن = طومق [جانلی،
 ذی روح، دیری، حی.
 = سن. وقتیه ضبط و ربطه و
 محافظه اسایشه مأمور آدم، ضبطیه
 نفری. [عساکر ضبطیه نک
 تشککنده بونلره ویریلن «جاندار»
 اسمی بوندن اولوب، فرانسنزجه
 «ژاندارمه» دن غلط دکلدرد.
 ایوم مستعمل اولان بولفت
 اجنبیه یه مستحق ترجیدرد.]
 } ص. ۱. جانی اولمیان،
 } بیروح، بیجان، جانی
 چیتمش، اولو: جانسز بریلان؛
 جانسز بدن. ۲. جانلی اولمیان،
 غیر ذی روح؛ جانلی و جانسز
 نهدر اسملر وار ایسه. ۳. پک

ضعيف و كوشك، قوتسز: جانسز بر آدم .

جانسز لقي { س. ۱. روح فقدا. ني. ۲. ضعف، كوشكك، قوتسزك: بو جانسز. لقله حالم نه اوله جق؟

جانسئين { ص. فا. (جا = ير. نشستن = اوتورمسق]

يرينك يرينه اوتوران، وكيل، قائم مقام: او فلانك جانسئينيدر .

جانغل { مه. جانغل جونفول = چاتره پاتره، طسانغل طونفول .

جاننجي { س. تق. مشاوره، كنكاش. س. } جاننر سا { جاننزا. با: جان .

جاننفس { س. انجيه پارلاق و اكثر يا ايكي رنگ ابراز ايدر اييك قاش. = ص. بو قاشدن يابلس: جاننفس فيستان .

جانلاندير مق { فت. ۱. جان يلتمك: حضرت عيسانك بر او. لي بي جانلاندير مش اولديغي مرويدر. ۲. آيلتمق، كندينه كتيرمك: لقمان روحني قوقلا. تمغه درحال كنديسني جانلاندير. دي. ۳. تازه حيات ويرمك، شنلنديرمك، رواج ومعاملاتني آرتديرمق: دمير يول خطلري آناطولوني، آناطولونيك تجارتنه جانلانديردى .

جانلانتمق { فل. ۱. ديرلك، ايكي ساعت اولو حالنده قالدقن صكره جانلاندى. ۲. آلتق، كندينه كللك: بر قذح روم اچمكله جانلاندى. ۳. تازه

حيات بولق، شنلنك، رواج بولق: ايشلين واپورلرك كثرني سايه سنده اورانك تجارتنه جانلاندى؛ اصول تدريسسه آشنا معلمك تكثرني سايه سنده مكتبيلرمز جانلاندى .

جانلي { ص. ۱. جانلي اولان، ذى روح، زنده: جانلي حيوا. نه اذيت ويرمك كنهايدر. ۲. قوتلي، زورلي: جانلي چوجق. ۳. معنالى، تأثيرلي: جانلي سوز.

جانوار { س. با: جاناوار .

جانور { ص. فا. جانلي، ذى روح، حيوان. = س. فا. حيوان .

جانني { ص. سذ. عر. ث: جانيه. } « جننايت » دن سف. [قانوناً معين اولان افعال جنايه نيك فاعلى، جننايت مرتكبي: جانيلركي پراقتسه يه اورلمق؛ بونك بايدغي ير جاني ده يايماز .

جاو { س. با: جاغ .

جاو جاو { س. تلوه ايله يابلس ساخته قهوه .

جاويد { ياخود جاويد. و: } ياخود جاويدان .

جاويدان { و: } جاويدانه { ياخود جاويدانه. و: } ياخود جاويدانى .

جاويدانى { ص. فا. دائمي، باقى، سمردي، ابدى: حيات جاود، جاودانه، جاودانى حيات سمرديه .

جاورس { س. بغدادى آراسنده بيتن بر جنس دارى، قره جه دارى .

جاوشير { س. او پوپونا قس. ضمى .

جاولاق { ص. ۱. چيلاق، آ- چر چيلاق. ۲. توگسز، طلاق: باشي جاولاق = طاس قفالى، اصلع .

جاولاقق { س. ۱. چيلاقق. ۲. توگسزك، طلاق سلاقلق .

جاومق { فل. (اوق) نشاندن شامتمق .

جاويد { جاويدان، جاويدانه و جاويدنى. با: جاود و ساژه .

جاه { سذ. عر. (فا. « گاه » دن) ۱. منصب، مقام، اعتبار: چم جاه = جمشيد قدر عالي مقام. ۲. حرمت: بجاه سيد المرسلين = فخر كائنات (صلعم) افندمرك حرمتنه. || حب جاه = منصب و مسند حى .

جاهد { ص. عر. [« جهد » دن سف.] جهدوسى ايدن. ۲. } ص. عر. ث: جاهله. جه: جاهل { ص. عر. ث: جاهله. جهله. } « جهل » دن سف. [۱. بيلمين، بيلمز، نادان، بخبر: جاهل آدم. ۲. اوقومامش، علدن محروم، امي: شو چوجنى اوقودوب جاهل بر اقايك. ۳. تر. عر. كنج، تجربه سز، عجمي: او جاهل بر چوجقدر .

جاهلانه { ص. فا. جاهله ياقيشير، غيرت جاهلانه. = ح. جاهلكله، جاهلجه سنه: پك جاهلانه حركت ايتدى .

جاهلك { س. ۱. بيلزلك، نا- دانلق: جاهلك عفو .

اولئماز بر قصور در. ۲. علدن محرومیت، او قوماش آدمک حلی. ۴. عو. کجھلاک، عجمیلک، تجربہ سزلاک: جاھلک اثری.

جاھلی { ص. عر. ن: جاھلیہ. متعلق: غیرت جاھلیہ. ۲. ظہور اسلامدن اولکی کفر وضالات دورینہ متعلق: شعراء جاھلیہ.

جاھلیت { س. ۱. جاھلک، جاھل، نادانی: جاھلیت علامتیدر. ۲. ظہور اسلامدن اولکی حال، خلقک کفر وضالاتدہ بولندقلری زمان: زمان جاھلیتدہ؛ جاھلیت شعراسی. [باشلیجہ عربلر حقندہ مستملدر.]

جایی { س. فا. بلا: جا.

جاید پرصق { ف. واز پکیرمک، دوندیرمک: کند- یسنی او فکردن، اونیتدن جایدردم.

جاپر { مه. مکرر قوللانیلہ رق بر شتیک سرعت و شدتله یاندیغنی ویا بیر تلدیغنی تصویر ایدر: جابر جابر یاندی: جابر جابر یرتدی.

جاپر { ص. عر. [«جور» دن سف.] جور وادیت ایدن. ن.

جاپر دامق { فل. ۱. یانان ویا سس چیقارمق، جابر جابر یانمق ویا بیرتلق. ۲. آجیلوب چانیرکن آجی بر سس چیقارمق: قپو جاپردامق.

جاپر { ص. عر. [«جواز» دن سف.] ۱. ایشله سندن

بأس اولمیان، اجراسی امر ویا نہی اولمیب مجاز اولان، مسا. عدلی، رخصتلی: عذر حالندہ نیتله نماز قیلق جاژدر. ۲. ممکن، قابل: جاژدر کہ بوکون کلسین.

جاہ { س. ج. جواژ. [«جواز» دن سف. ن.] تقدیم او- لنان بر شعره ویا دیکر بر تقدیمہ به مقابل ویریلن عطیہ: بر مکیلر شعراہ پک آغر جاژدر ویرلردی.

جایع { ص. عر. ن: جایعہ. [«جوع» دن سف.] آجیقان، آج. ن.

جایگاہ { س. فا. [جای = یر- گاہ = مقام] مقام، محل، محل مخصوص.

جایگیر { ص. فا. [جای = یر- گرتن = طومق] یر طوتان، یرلشن، مقرر، پایدار: یینمزده جایگیر اولان وود مصافات اقتضاسنجہ.

جایق { فل. واز چکمک، دونمک، صرف نظر ایتمک: بن او نیتدن جایدم: بازارلقدن جایدی.

جَب { س. بلا: جیب.

جَب { س. س. س. عر. ۱. قویو، صهرنج. ن. ۲. وقتیلہ زندان لپی قوللانیلان چقور، صوسز قویو.

جبار { ص. عر. ج. جبارہ. [«جبر» دن سم.] ۱. قوت و قدرت و عظمت و جبروت صاحبی. [صفات الہدندر.] ۲. قوہ جبریه استعمال ایدن، جبر و غصب و ظلم ایدن: جنکیز خان جبار بر آدم ایدی: تیمورلنک

جبارہ دن ایدی. ۳. ه. برج نورک قربندہ بیوک بر کوکب ثابت. [فر. Orion]

جبارانہ { ص. ح. فا. جبارہ یا قیشہ جق صورندہ.

جبال { س. ج. عر. فد: جبل. بلا: جبل.

جبان { ص. عر. [«جبان» دن صف.] قورقاق، یورکسز، اولدک.

جبانَت { س. عر. قور قاقق، جبارتسزلاک.

جَبائت { س. عر. اوقاف وار- دانک [و عر. ییدن نقل] لسانزدہ دخی هر نوع وارداتک] تحصیل، جابلیک.

جَبخانہ { س. [اصلی «جبه خانہ» = زره و سائرہ حفظنہ

مخصوص محل] ۱. باروت و سائر اسلحہ ناریہ لوازمک وضع و حفظ اولندیغنی یر: جَبخانہ نک محافظہ سنہ مأمور: ۲. اسلحہ ناریہ لوازماتی: جَبخانہ آرابہ سی، جَبخانہ صنیدیغنی.

جبر { س. عر. ۱. زور، قهر، زورلامہ: استعمال جبر ایتدی: جبر ایلہ مانی آلدی:

جبر نفس ایتک = کندینی زورلہ ضبط ایتک. ۲. قیریق ویا جیقیق کیککی باغلا یوب یرنہ کتیرمہ، یابدشدر مہ. ۳. علی الاطلاق تعمیر، مرمت، اصلاح. ۴. حسا.

بک دقیق قواعدندن و علی- الحصوص معادلہ و تفرع تندن بحث ایدن علم کہ علوم ریاضیہ- دن اولوب هندسہ و ہیئت و سائر فنونہ الزمدر: جبر عادی = بو علمک مبادیسی: جبر اعلا =

بونك اك دقيق مسائلندن بحث
ايدن منتها سي. || جبر خاطر =
خاطري قبريلان بر آدمك كوكلني
آله || جبر مافات = فوت اولان
پر شيئه بدل بشقه بر شيء قزا.
نوب متسلي اوله .

جبراً { ح. عر. زورله، قوه جبريه
استعمال ليله، رضا سني
استحصال ايتكسزين : مالفى جبراً
الندن آلدی، يازديغي سنندی
کنديسنه جبراً امضا ايتديردی.
جبرائيل { ياخود جبريل. سنخ.
[عبرانيه دن] کرو.
بيون دينان ملائكة مقرينسك
بری اولوب، رسل كرامه من
طرف الله وحي تزيل وتبليغ
ايتكله موظفدر .

جبروت { سنذ. عر. كبر، عظمت،
جلال. [الله مخصوص
اولوب، انسانه ياقشمد يغيچون،
عباد حقنده آنحق ذم نيتيله
قوللا نيدير.] || عالم جبروت =
لاهورت، ملكوت السماء .

جبره { يا جبره. س. صويي آلنان
اوزوم وسائر ميوه پو.
صه سي، جبره راقيسي = اوزوم
پوصه سنك تقطيرندن چيققان
دوز راقی .

جبري { ص. عر. ژ: جبريه. [«جبر»
دن سمنذ.] ١. زورله اجرا
اولنان، جبراً ياديريلان : جبري
بر معامله؛ معامله جبريه. ٢.
علم جبره منسوب و متعلق : اشا.
رات جبريه. ٣. اراده جزئيه
منكر اولان جبريه مذهبنه
منسوب وتابع. بو معنا ايله ج:
جبريون .

جبريل { سنخ. با : جبرائيل .

جبريه { س. ش. عر. اراده جزئيه
انكار ايدن بر مذهب .
جيس { سنذ. عر. [يو.]
آلچي طاشي .

جبل { سنذ. عر. ج : جبال. طاغ.
|| ج. جبل طارق = سبته
بوغازي و بو بوغازك اسپانيه
جهتنده كي شهر مستحکم كه انگيز.
لرك الندهدر. [مشهور طارق
بن زيادك اسميله سمادرو.] ||
جبل لبنان = سوريه ده مستقل
و ممتاز بر سنجاك كه بيروت شهري
اطرافندهدر. || جبال متسلسله،
سلسله جبال = زنجير كي اوزا.
نان طاغرل صره سي : قافقاس
سلسله جبالي .

جبلت { س. ش. عر. ياراديش،
خلقت، طينت، نهاد،
طبيعت، خوی : بر آدمك جبلي
كوتی اولورسه تربيه ايله اصلاح
اولنه ماز. [جبليت دینه ملي.]

جبل لوقوم { س. مور بر جنس
ياقوت .
جبلي { ص. عر. ژ: جبليه. [«جبل»
دن سمنذ.] طاغه منسوب
ومتعلق .

جبلت { ص. عر. ژ: جبليه. [«جبلت»
دن سمنذ.] خلقي، طبعي،
يارادليشده اولان : بو حال او
آدمده جبليدر .

جبه { س. ش. عر. عليه قيافتنده
بينش آلتنه كييلان اوستلك
لباس كه طارجه اولوب بونك
قيصه سنه آبدستلك ديرلر .

جبه { س. فا. زره، جوشن،
پوصات .

جبه پوش { ص. فا. زره كين،
زره زرهلي (عسكر) .

جبه جي { س. اسكي عثمانلي ار.
دوستك زرهلي صنفنه

منسوب عسكر: جبه جي باشي =
بو صنفك رئيسي .

جبه خانه { س. فا. با : جبخانه .

جبه لي { جبه لوز. س. ١. تيمار
اصحابك يدك كو نور.
دكلى مسلح و زرهلي عسكر.
٢. قافله يي محافظه يه مأمور
سواری .

جبه { س. عر. ١. آلن، ناصيه:
جبه سي = آلني سورن.
٢. بر بنا وسائر نك اوڭ طرفي،
آلني : قيشله نك جبه سي شرقه
متوجهدر. ٣. س. اردونك اوڭ
طرفي، اوڭده كي قسمي؛ جبهه
حركاتي، مدافعه سي، هجومی .

جبه { ص. عر. ژ: جبهيه. [«جبهه»
دن سمنذ.] آلتنه منسوب
ومتعلق .

جبه { س. عر. ج : جبار .
جهر. قيريق تخته سي .

جبين { سنذ. عر. آلن، ناصيه،
جبهه : چين جبين = آلن
بروشقلى .

جبين { صذ. عر. [«جيانت» دن
صش.] قورقاق، يوركسز،
اودلك .

جبين { س. سيوري سينك و
نانارجق كي صوقوب يا.
قهرق راحتسز ايدن اوافق
سيك. كلرك اسم عموميسيدر .

جبينك { س. ١. سيوري سينك
وامثالی مو ذياتدن
محافظه ايچون يتاغك اوستنه
آچيلان تولدن اورق، ناموسيه.
٢. سيوري سينك وسائر مو.
ذيات مجھي اولان سوپروندياك
وباتاقلق محل .

جَهَّ { سہ گوگدہ، بدن، جسم،
جہہ } قالب : عظیم الجثہ = ایری
گوگدہلی .

جَهَّلی { صہ گوگدہ سی بیوک،
جسیم، ایری .

جَحْد { سذہ عمر، انکار، بر شیشی
بیلدیکنی بیان و دعوی
ایدیش . || مہ (صرف عربیدہ)

جَحْد مطلق، جَحْد مستغرق =
لم ولسا حرفلریلہ منفی اولان
فعل مضارع کہ ماضیء منفی معنا .

سنی افادہ ایدر . (« جَحْد »
مادہ سندن عربیدہ مصدر او .
اولان « جَحْد » کلمہ سنی صفت

مشبہ عد ایدوبدہ، یهودا بن
یعقوب (عم) ہ منسوب « یہو -
دی » نک عجمجہ سی اولدینی

معلوم اولان « جہود » و بونک
ترکجہ غلطی اولان « چیقیت »
تعبیرلرینی بوندن غلط صامیق

بیوک بر اثر جہالتدر .
جَحْجِیم { سذہ عمر، جہنم، ظامو ؛
نار جَحْجِیم .

جَد { سذہ عمر، جہ : اجداد . پدر
و یا والدہ نک پدری، بیوک
پدر، بیوک آنا، ددہ . || جداعلا =

برسلالہ نک بائی اولان ذات : سلا .
طین عثمانیہ نک جداعلاسی سلطان
عثمان خان غازی حضر تلیدر .

|| جد مجد = سلالہ جہ، اسکیدن
ساللہ انتقال ایدہ رک . || ابا عن
جد = بابادن بابایہ، ارثا .

جَد { سذہ عمر، ۱ . چالیشوب
جَد { جبالامہ، جہد، سعی،
غیرت . ۲ . جدیلک، ہزلک ضدی .

جَد { حہ عمر، کرچکن، حقیقہ ،
ہزل و لطیفہ طریقہ
اولیہرق، جدی اولہرق : او

آدم جداً عالمدر .

جَدَا { صہ فا، آیری، آیرلمش، فر -
قتہ دوچار، آیریلغہ دو .

شکون : احبا و اقر باسندن،
وطنندن جدا دوشدی .

جَدَا { سذہ عمر، ۱ . دیوار،
حائط . ۲ . تہ، ایکی ایری
آیران زار، حجاب .

جَدَا { سذہ عمر، (« جدل »
دن مصہ مفاغله) ۱ .
غاوغا، جنک، محاربه : عمرینی

جنک وجدال ایلہ کچیردی . ۲ .
شدتلی مباحثہ، منازعہ، نزاع :
آرالزندہ بر جدال آچلدی .

جَدَاو { سہ آتک ایکی اوموزی
آرہ سی، ایکی اوموزینک
باشی : جد او یارہ سی = یاغر .

جَدَاوِل { سذہ جہ عمر، فدہ :
جدول . با : جدول .
جَدَرِی { سذہ عمر، طہ چیچک
علتی : جدریء کاذب

صو چیچی : تلقیح جدری =
چیچک علتہ مبتلا بر آدمک
چیچاندن آلمش جراحتلہ اولنان
آشی . (اینکدن اولورسہ تلقیح
بقری دینلیر .)

جَدَاع { سذہ عمر، جہرا : بون و
قولاق کبی بر عضوک
قطعی .

جَدَل { سذہ عمر، بحثدہ غاوغا
ایتمہ، نزاع، منازعہ : علم
جدل = منطقہ تطبیقاً مباحثہ و
معارضہ علمی، علم آداب البحت .

جَدَوَل { سذہ عمر، جہ : جد اول .
۱ . طبیعی و یا صنعی
صو آرقی، قنال : سویش جدولی .
۲ . چیزکی وصرہ لری اولان و

خانہ لہ منقسم دفتر و یا کاغذ :

بر جدول چیز مک . || جدول
تختہ سی = طوغری چیزکیلر چیز -
مکہ مخصوص دوز تختہ .

جَدَّہ { سہ عمر، بیوک آنا، بیوک
والدہ، پدر و یا والدہ نک
والدہ سی .

جَدَّی { سذہ عمر، ۱ . کچی یاو -
ریسی، اوغلاق . ۲ . شہ .
بروج اثنا عشر دن بر برج کہ
شمس بوکا کانون اولک طقوزندہ

کیرر . || مدار جدی = بو برجہ
موازی اولہرق سمادہ وارضک
اوززندہ بر خط مفروض کہ اقا .

ایم حارہ ایلہ جنوب جہتندہ کی
اقالیم معتدلہ بی آروب = کونشک
جنوبہ طوغری اک آشاغی بہ

واردینی درجہ بی کوستریر .
مقابلی : مدار سرطان .

جَدَّی { صہ عمر، ڈ : جدیدہ . جہ :
جدیات . حقیقی، صحیح،
ہزل و لطیفہ قبیلندن اولیمان :

جدی آدم، جدی سوز . = جہ :
جدی و مهم افعال و اقوال : جدیاتلہ
اوغراشیور .

جَدَّید { صہ عمر، ڈ : جدیدہ . ۱ .
یک، قوللانلماش، نو،
مجدد : لباس جدید . ۲ . ظهور
وحدوشدن چوق وقت کچمہ مش،
نو ظهور : کشف جدید .

جَدَّیر { صہ عمر، (« جدور » دن
صشہ) لایق، شایان،
شایستہ، سزاوار .

جَدَام { سذہ عمر، مسکین علی .
جَدَب { سذہ عمر، کندنہ چکمہ،
جاب، نفسلہ چکمہ : او

طرفہ طوغری بر قوۂ معنویہ
جذب ایدیور، طلومبہ صوی
جذب ایدر .

جذبہ } سذ. عر. اهل حال او-
 لانرك من طرف الله جذب
 اولتهرق استغراق ووله وحيرته
 ظالمه لری، مجذوبیت : جذبہ حا-
 لنده سو یلدیکنی بیلز .

جذُر } سذ. عر. ج: جذور.
 ۱. كوك، اصل، بیخ. ۲.
 . كندی مثلنه ضرب اولتمغله
 بر عدد حاصل ایدن رقم، مثلا
 ۳ عددی ۹ عددینك جذ-
 ریدر؛ جذر مربع = بو وجهله
 بر کره ضرب اولتان رقم؛ جذر
 مکعب = ایکی دفعه ضرب اولتمغله
 بر عددی حاصل ایدن رقم،
 مثلا ۳ رقمی ۲۷ عددینك
 جذر مکعبیدر؛ جذر تام = بو
 وجهله کندی کندیته ضرب او-
 لتمغله بر عددی حاصل ایدن
 رقم؛ جذر اصم = کسر سز اوله-
 رق عدد مطلوبی حاصل ایده-
 مین رقم، مثلا ۱۳ عددینك
 جذر تامی اولیوب بونك جذ-
 رینه جذر اصم دیرلر .

جذع } سذ. عر. نبا. اشجارك
 ساقی .

جذور } سذ. ج. عر. فد. جذر.
 با: جذر .

جذوه } یاخود جزوه. س. قهوه
 پیشیرمه مخصوص قولی
 اوزون معروف کوچك قاب:
 جذوهی سورمك = قهوه پیشیر-
 مك اوزره بونی آتشه قومق .
 [«ذ» ایله یازلسی عرییده
 آتش قوری ویاری یاغمش او-
 دون دیمك اولان «جذوه»
 دن مأخوذ اولسی احتمالنه مینی
 اولسه کرکدر .]

جذیر } سذ. عر. [«جذر»
 { مصغری] نبا. اینجه كوك،
 كوك دالی .

جبر } س. ۱. اوچوروم، چوقور،
 یار، جار. ۲. قلعه اطرافنده
 قازلمش خندق .

جبر } مه. خفیف کورلدی بی تصویر
 { ایدوب مکرر قوللانیلیر:
 جبر جر ایتمك = چوق سو یلک .

جبر } سذ. عر. ۱. چکمه، سو-
 جبر { روکله : آرابه بی بیکیر، صبا-
 نی اوکوز جرایدر. ۲. کندیته
 طوغری چکمه، جذب، جلب:

جبر منفعت. ۳. طلبه علومك
 شهر ثلثه ده امامت و وعظ
 وسائر بوکبی وظائف ایفا ایده رك
 نفعه لرینی طویلامه لری . [بو

معنی عرییده اولیوب ایکنجی
 معادن آلمشدر.] ۴. د. [نحو
 عرییده] اسمك احوال اریعه .

سنندن بری که علامتی حرکتی
 اعرابه کسره وحر فلی اعرابه
 (ی) در. [کوفیون عننده

«حفض» دینلیر. — جری ایجاب
 ایدن عامله «جار» وقبول ایدن
 معموله «مجرور» دیرلر.]

حروف جر = [نحو عرییده]
 داخل اولدقلری اسمی مجرور
 ایدن حرفلر که با، من، الی، علی،

ل، ك، عن وسائره در. [حروف
 الصاق دخی دینلیر.] || جرائقال =
 ثقتلرك جر ورفعتندن وسائر

احوالندن بحث ایدن فن که
 علوم ریاضیه دن معدود در .
 [لفظ یونانی ایله «فن میخانیکی»
 دخی دینلیر.]

جرباب } سذ. عر. طغارجق.
 ذ. || نبا. و. طوربه

کبی محفظه لره اطلاق اولنور .
 جرات } سذ. عر. یکیتك، جسا-
 رت. قورقیه رقیلری یه

آتمه : قارشیی طور مغه جرات
 ایتدی؛ قارشیسنده لقردی
 سو یلکله جرات ایده میور . ||

جرات یاب = جسارت ایدن، طاو-
 رانه بیلن : بنی مدافعه یه جرات یاب
 اولدی .

جراتلی } ص. جسور، یکیت،
 طاورانه بیلن : جراتلی
 آدم .

جراحی } سذ. عر. [«جرح» دن
 سمب.] یاره لره وامراض
 خارجیه یه باقان و عملیات اجرا
 ایدن طیب. [فر. Chirurgien]

جراحی } سذ. عر. ۱. یاره .
 { طب عربی اصطلاح .

جراحی تازه بیحاق یاره سی کبی
 جراحی سز اولان یاره یه مخصوص
 اولوب، جراحی تلیسنه «قرحه»

دیرلر.] ۲. جراحی علمی، فن
 جراحی. [هر ایکی معنی ایله
 لسانمزده چوق مستعمل دکلسه-
 ده شایان استعمالدر.]

جراحی } س. ایریک معناسیله
 { لسانمزده کثیر الا-
 استعمال ایسه ده، عربی اولیوب،

لفت آتفه دن غلطدر. || جراحی
 باغلامق = ایریک طوتمق،
 اریکلنك، ایشلکله باشلامق .

جراحی } فل. (یاره)
 { جراحی باغلامق }
 مق، ایریک طوتمق، ایشلکله
 باشلامق .

جراحی } ص. ایریکلی، ایشلر
 { جراحی } (یاره) .

جَرَّ اَحْلَقَ } س. جراح فن و
 صنعتي، فن جراحی،
 جراحت : جراحق بو صوك
 سنه لده چوق ترق ايتدی؛
 كويلرده جراحق ايدور .
 جِرَاحِي } ص. عر. ا: جراحيه.
 جراحته يعنى فن جرا.
 حيه و جراحغه منسوب و متعلق :
 عمليات جراحيه، فن جراحی.
 [جيگ قحى وراء مشده ايله
 قرائتي غلطدر.]
 جَرَاد } س. عر. [ايم جنسدر.]
 ١. چكر كه. ذ. ٢. مج.
 يغماكران كروهى : جراد
 منتشر. || جراد البحر = تكه
 دبنان دكيز حيوانجى. بوكا قتادلى
 برنوع بالق ديدنلرده واردر.
 جَرَّار } س. عر. [« جر » دن
 سمب.] ١. مطلقا پاره طو-
 پلامق ايچون كندينه برقيافت وير-
 مش ديلنجى. ٢. مج. عارسز وقو-
 غلقله كيتمز ديلنجى. = ص. سورو-
 كلديكى ارزاق و مهمساتى چوق
 اولان، كثر تلى، غلبه لكلى :
 جيش جرار، لشكر جرار .
 جَرَّارَلِق } س. جرار ايشى ،
 ديلنجيلىك : جرارلغى
 صنعت ايدمشدر .
 جِرَامَتَه } س. [يتا. Girante]
 مج. بويچيه يى دور و
 حواله ايدن شخص .
 جَرَّاء } س. ج. عر. فد :
 جريدده . با : جريده .
 جِرَام } س. ج. عر. فد : جريمه .
 با : جريمه . [زغم
 اولنديغى كى « جرم » ك جمى
 دكلدر.]
 جَرَب } س. عر. اويوز عاتى .
 ط. جرب الاجفان،

جرب العين = كوز قپا قلربنك
 ايچ طرفنده چيقان سيويولجه ل؛
 جرب الامعاء، جرب الكليه =
 باغرضا قلرده و بوكر كلرده
 چيقانلرى .
 جَرَبَه } س. عر. بو لغت عر-
 بیده حيله كارلق، عيار-
 لق وقور نازلق كى مذموم بر
 معنى ايله مستعمل اولديغى حالده،
 لسانمزده بجرىكليك و ناطقه
 پردازلق كى ممدوح بر صورتله
 استعمال اولينور : او آدمك
 چوق علمى يوغيسه ده جربزه سى
 قوتيله هر ايشده موفق اولور .
 جَرَبَزَه لى } ص. ناطقه لى، بجرىكلى :
 جربزه لى آدمدر .
 جَرَبُوغَه } س. ١. بر جنس چول
 ٢. مج. جيليز چوجق .
 جَرَبِى } ص. عر. ا: جرييه . ط.
 اويوزه منسوب و متعلق .
 جَرَتَاوِى } ص. بوش شيلرله
 تفخر ايدن .
 جَرَتَلَاتَمَق } ص. ياخود جرتلاتمق .
 فته بر بوجك وسا-
 ئره يى جرت ايتدير و بوتد بر مك .
 جَرَتَلَاق } ص. بوش شيلرله تفخر
 ايدن، خود پسند .
 جَرَتَلَامَق } يا جرتلامق . فل.
 ١. بوجك كى جرجر
 اتمك، زرتلامق، اتمك . ٢.
 مج. كوزه لك اتمك .
 جَرَجَر } مه . با : جر . = ص.
 اوراق بو جكى . = ص.
 مج. كوزه، چوق سوبلر .
 جَرَح } س. عر. ١. ياره لاهه :
 ايچاقله جرح ايتدى؛
 جرح و قتل ايله متهم . ٢. چو-
 ريمه، رد ايمه، قبول ايمه مه :
 دعواسنى، شاهديغى جرح ايتدى .

جَرَحِى } ص. عر. ا: جرحيه .
 ياره لامغه متعلق : علائم
 جرحيه .
 جَرَدُوَال } س. اوزون واوجى
 دميرلى جريد .
 جَرَدُوَالِى } ص. جردوال دينان
 اوزون جريدله
 مسلح (عسكر) .
 جَرَدَه جِى } س. حجاج قافله سنى
 محافظه يه مخصوص
 مزراقلى عربان عسكرى .
 جَرَس } س. عر. حيوانك بوينه
 اصيلان چنغراق .
 جَرَعَه } س. عر. بر بوتوم ايچيله جك
 شىء و على الخصوص باده .
 جَرَلَاق } ص. باتار و آجى سسلى
 كوزه . = س. ١. او-
 جاق چكر كه سى . ٢. بر نوع قارغه .
 جَرَلَاتَمَق } جرتلامق . با : جر-
 تلامق، جرتلاتمق .
 جَرَلَاتَمَق } فل. زرتلامق، باتار
 و آجى بر سسله كو-
 زه لك اتمك، طاسنز درلانتق .
 جَرَلَايِق } س. قورده اولور كو-
 چك بر او قوشى .
 جَرَلَدَامَق } فل. كوزه لك اتمك .
 جَرَم } س. عر. ج : اجرام .
 [جيگ ضميمه قرائتى
 غلطدر.] ١. غير ذى روح
 جسم : اجرام فلكيه، اجرام
 سمائيه = كوكده ثوابت و سيارات
 و پسكر و سائر اجسام . ٢. بيوكلك،
 حچيم : جرمى نه قدردر ؟
 جَرَم } س. عر. [بوئك جمى
 مقامنده « جريمه » نك
 جمى اولان « جرام » قوللا-
 نيايور.] قباحت، كناه، سوج :
 بيم جرم نه ايدى كه بو قدر
 چكيورم ؟ || هقه . قانون جزانك

امرايتديکني يا پاماق ونهيايتد-
يکني يا پمق صورتيه ايدلن
حرکت که جنایت، جحه، قباحته
منقسمدر.

{ سذ. عر. آيرله، انفکاک.
جرم } [يالکز قوللائيوب «لا»
ايه برابر استعمال اولنور:]
لاجرم = شهه سز، البته، مطلقاً.
{ سذ. عر. مه. معدن
جروف } پوصه سي.

{ ص. عر. } « جرأت » دن
جرى { صش. } [جرأتلى، کوزى
قورقاز، جيسارتلى، يکيت:
بر مرد جرى.] جرئ اللسان:
سربست سوز سويلين.] جرئ
القلم = سربست يازان.

{ ياخود جرا. فل. } «جر-
جرى» { يان « دن ماضيتک مفرد
مذکر غائبى اولوب « آقدى »
معناسيله يالکز شو تعبيرده
قوللانيلير.] ماجرى = کچن، وقوع
بولان شي، وقعه، کچمش:
پينلرنده بر ماجرى اولمش؛
اولنرک بر ماجرالى واردر.

{ سذ. عر. ۱. آقسه، آ-
جريان } قندى، صويک جريانى؛
آناطوليده جريان ايدن قزىل
ايرماق؛ جريان هوا.] بو دخى
ترکجه دکلسده «قوراندر» دن
اهوندر.] ۲. کچمه، مرور،
کذر: زمانک جريانى؛ جريان
ايتکده اولان توموز آينده. ۳.
وقوع، واقع اوله، حدوث:
آرالرنده برمنازعه جريان ايتمش؛
وقوعاتک صورت جريانى.

{ سذ. عر. ۱. عربستانده
جريب } مستعمل برنوع اولچک.
۲. طول وعرضى ۶۰ آرشين

اراضى اولچيسى.

جرىحه } س. ياره معناسيله لسانمزده
قوللائيوب، مجروح
معناسيله جرىحه دار دخى دينليور.
سده عرييده ياره يه چيمک ضيمه
« جرح » و « قرحه » دينلوب،
« جرىحه » لغتى اصلا مسموع
دکلدر.

{ س. کوى وچوکان اويونى،
جريد } وقتيله آتله و اوجى دانز
مزر اقلرله اوينانيلان اويون:
جريد اوينماق.] هج. فاره لر
جريد اوينايور = بو حيوان
مضرك کثرتدن کنياهدر.] اصل
عرييده ياپراقسز خرما آغاجى
ديمک اولوب، آکلشلد يفته کوه-
ره بو اويون ابتدا اويله دالرله
اوينانيليرمش.]

{ سش. عر. ج. جرائد.
جريدده } ۱. وقتيله خراج
تحصيلدارلينک اراضيتک مساه-
حه سنى يازدقلىرى کاغد يادفتره
دينلردى، که بو کونکى احتياجه
کوره آورو ياده مرعى اولان
« قاداستره » يه تطبيق و تخصيصى
پک مناسيدر. ۲. مؤخرأً وقايح
مهمه يى قيد ايتدکلىرى ورقيه
اطلاق اولنوب، بو مناسبتله
مملکتمزده ايلک ظهورنده
غزتيه بو نام ویرلمش ايسه ده،
بو کون هان متروک اولوب،
يالکز بعض غزته لر اسملرينک
ترکيبنه کيرر: جريده عسکريه،
جريده بحريه، جريده طبيه کي.
۳. دواتر رسميه تک بعض بيوک
دفترلرینه اطلاق اولنور.

{ س. اوفاق يا قر سکه،
جرپى } فلس احمر.] آوستريانک

وقتيله بورالرده متداول بولمش
بويله برسکه سي اسمندن مأخوذدر.]
{ سش. عر. ج. جريمه } « جرم » دن صش. ۱.
— تر. زبازدى: جرمه.] ۱.
صوح، قباحته، کناه. ۲. [لغت
مولده] جزای نقدى، تقمين:
جرم: سنى چکمک.

{ ياخود جيز. د. ات واوکا
جز } مشابه شيثلرک يا نارکن
چيقاردىنى سسى تصوير و تقليد
ايدر: يورمک جز ايتدى.] جز بز
کبابى = اسقرمه آزيشن بريان.

{ سذ. عر. ج. اجزاء.
جزء } « جزؤ » يازلق اقتضا
ايتز.] ۱. برکک مرکب اولد.
يغنى اقسامدن بهرى، کل مقابلى.
۲. قسم، پارچه، بونوک. ۳.

قرآن کريمک منقسم اولديغى
اوتوز اجزاء شريفه تک بهرى:
عمم جزئى، تبارک جزئى. ۴. ال
يازيسيه محرر کتابلرک بهرى،
اون يپراق يعنى ۲۰ صحيفه دن
عبارت بلوکلىرى. ۵. کتب
مطبوعه تک بر دفعه ده طبع
اولنان سکر يا اون آلتى و ياخود
اوتوز ايکى صحيفه سي و ياخود
پارچه پارچه نشر اولنا نلرينک
بهر پارچه سي: جزء جزء نشر
اولنيور؛ قاچنجى جزئى چيقدى؟
|| کيم. جزء فرد: جرمى ترکیب
ايدن وهر برى آيرى اولوب مجرد
قوة جاذبه و دافعه يارديميله بربرينى
طوتهرق بيتشیک کي کورينن
ذراتک بهرى.] جزء لايتجزى =
فلسفه قديمده هر جسمک آراتق
تقسيم قبول ايدمه جک درجه يه
واران ذره صغيره سي. = ج. با:

اجزاء. || اجزاء شریفه = قرآن کریمک اوتوز جزئی .

جزء { سنڌ. عرب. (عربیده کرک } ابی وکرک کونی قارشیلیق

معناسنه کلوب مکافاة یرینه دخی استعمال اولنورسه ده، لسانزده یالکز کوی تیلکه قارشیلغه حصر اولمشدر. [١. جرم وقباحت و جنایت صاحبنه کرک دنیاده و کرک آخرتده ایدیان مقابله، عقوبت، عذاب : جزا و یرمک = مستحق اولانک جزا-نی ترتیب واجرا ایتک؛ الله جزاسنی ویر- سین = بد دعا؛ جزاسنی بولمق، جزایه اوغرامق، جزا چکمک، جزا کورمک = جزایه دوچار اولمق؛ جزای سزا = استحقاق اولنان جزا؛ قانون جزا = مجازات دزچانخی تعیین ایدن قانون؛ محکمه جزا = محکمه جنایت، ججه وقباحت افعالنه باقان محکمه؛ جزا نقدی = برقباحت قارشی صاحبنک ویرمکه قانوناً مجبور اولدیغی آنچه، جرمیه؛ روز جزا = قیامت کونی، محشر کونی. ٢. د. بری دیکرنه ملق اولان ایکی جله دن مرکب کلامک ایکنجیسی که «جواب» دخی دینلوب دیکری «شرط» تسمیه اولنور: «خبر ویرسه کر کلیم» کلامنده «کلیم» جمله سی جزا و «خبر ویرسه کر» جمله سی شرطدر.

جزاء { ح. عرب. جزا اوله رق، مجازاة اولمق اوزره.

جزار { سنڌ. عرب. [«جزر» دن { سنڌ. عرب. [قصاب. = صد مج. غدار، خونخوار.

جزالاندیرمق { فته. جزا ویر- جزا، مک، مجازانه

اوغرامق، محکمه جبه جزاسنی تعیین ایتک .

جزالایتمق { فل. جزا کورمک، جزایه اوغرامق .

جزائر { س. ش. ج. عرب. فد : جزیره. بل : جزیره. = فند. م.

آفریقی شمالیده وقتيله مغرب اوسط دینن و مغرب اقصى ایله تونس آراسنده واقع اولان مملکت و بونک مرکزی اولان شهر. || جزایر بحر سفید = آطه لر دکنزده کی عثمانلی آطه لر کی نه بو زامله بر ولایت تشکیل ایدورلر .

جزدان { س. فا. [اصلی : جزء اوراق وضمنه مخصوص کتاب قانی شکننده ویا چانظه به مشابه اشکال مختلفه ده محفظه، که حجمه کوره جیبده ویا الده طاشینیر .

جزر { سنڌ. عرب. بحر محیط ایله طوغریدن طوغری به اونکه اختلاطده بولنان دکنز لده کره قرق تا تیرهله دکنز صوینک هر کون ارتفاع کسبيله قره به طوغری اوزاند قدن صکره اینوب کری به چکلیمی. [مقابلی اولان اوزاتمق فعلنه «مد» دینیر: [دکنزک مد و جزری .

جزر { م. ات. اوکا مائل شیئرک شدتله یانارکن جیقار دقلری سسی تصویر و تقلید ایدر: جزر جزر یاندی .

جزردامق { فل. یانارکن ویا قیناریرکن جزر جزر ایتک، جزر جزر یاتمق ویا قینارمق .

جزل { سنڌ. عرب. د. عروضده «متفاعلن» جزئک در- دنجی حرفی اسقاط وایکنجیسی اسکان اولنه رق «مفتعلن» قالمسی و بویله جزئلردن مرکب وزن : بحر جزل .

جزلایتمق { فته. جز ایتدیره رک یا قیق .

جزلامق { فل. جزایده رک یاتمق .

جزم { سنڌ. عرب. ١. کسمه، قطع. ٢. قطعياً قرار لاشدیر- مه، قرار قطعی ویرمه، قویاً عزم ویت ایتمه : بو سنه حجه کیمکی جزم ایتدم. ٣. د. نحو عربیده فعل مضارعک آخری ساکن اولمه، مجزوم اولمه، حالت جزم. [بونی ایجاب ایدن عامله «جازم»، وقبول ایدن معموله یعنی مضارعه «مجزوم» دیرلر. [٤. سکون وحرکه سزک علاقی اولان (°) اشارتی .

جزوه { س. لا. جذوه. «جزوه» [املاسی مرجعدر. [

جزیره { س. ش. ج. عرب. جزایر. هر طرفی صو ایله احاطه اولنش قره، آطه: ردوس، ساقز جزیره سی؛ جزایر بحر سفید، جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

جزیره { سنڌ. عرب. جزایر بحر محیط: جزایر خالدات = فساربه آطه لر ی. = سخ. م. دجمله ایله فرات بحرا- لر ی آرالرندکی خطه واسعه که دنیانک اک منبت یری ایکن هان خالی وخراب برحالده بو- لنیور. || شبه جزیره، نیم جزیره = یاری آطه، یالکز بر جهتمدن

قره به متصل آطه: بالقان شبه
جزیره سی، موره شبه جزیره سی.
|| جزیره العرب = عرب شبه
جزیره سی. (عربیده شبه جزیره.
یهده اکثریا جزیره درلر.)

{ س. قویروق یاغنک قیقر-
جزیق } داغی. — ص. جیزلایان،
حس ایدن، حساس.

{ ص. عر. ژ: جزیه. «جزل»
جزیل } دن مش. } چوق، بول، کثیر.

جزیه } س. عر. ویرکی، خراج.

جزیه گذار } ص. فا. (عر. جزیه =
ادا ایتمک) ویرکی ویرن، خراج
باغلی، تابع.

{ ص. عر. ژ: جزیه. جته:
جزئی } جزئیات. «جزء» دن
سمند. ۱. بر شیک بتونه عاند
اولیوب خصوصی اولان: کلی
و جزئی. ۲. آزمقدارده، پک آرز:
جزئی مصرفله، جزئی همتله وجوده
کلیر. ۳. مف. معناسی تصور اولند.
یغنده مشارکت قبول ایتمین: زید
و عمرو کبی. = جته. اوافق تفک
واهمیتسز شیئر: جزئیاتله اوغرا-
شیور؛ جزئیات قبلندن.

{ ح. آز مقدار، پک آرز،
جزئیجه } اهمیتسز صورتده: قو-
لی جزئیجه زده لشمس.

{ س. عر. یکیتلک،
جسارت } جسورلق، جرأت:
بو ایشه جسارت ایده م؛ اونک
شجاعت و جسارتی ملومدر.

{ فل. جسارت
جسارتلکمک } آلمق، جرأت
پیدا ایتمک، قورقو واحتراز
زائل اولوب سربستلک کلک.

{ ص. جرأ و جسارت
جسارتلی } اولان، یکیتلک
زی قورقاز.

{ س. عر. دینلدم
جسامت } دن ایبوکده، ابریلک:
بو بنانک جسامتی. (ایشک و
مسئله نك جسامتی کبی اهمیت
معناسیله معنویانده استعمالی
نا بخلدر.)

{ ص. بیوک، ایری،
جسامتی } جسم: خیلی جسامتی
بر بنادر.

{ یاخود چسبان. ص. فا.
جسبان } یاقیشیر، لایق، شایسته،
سزاوار: حامله چسبان بر ایش
بولنه مدی.

{ س. فا. آرامه، آرشد.
جست } یرمه. ژ. || جست و جو،
جستجو = آراشدیروب صورمه،
تفتیش و تحقیق: هر طرفده
جست و جو (جستجو) ایتدیلر؛
جست و جوی حقیقتله مشغول.

{ ص. فا. الی و آغی جابق،
جست } سریع الحركه، تتيك:
{ مترادفی اولان «چالاک» ایله
برابر قوللانیلیر: } جست و چالاک
بر کنج ایدی.

{ ص. فا. صیچرامش، آتلا-
جسمه } مش. ژ. = س. فا. صیچرا-
مه، آتلامه، بردفمه ده کی آتلامه.
ژ. || تر. جستجه جستجه = آزر
آزر، درجه درجه، تدریجاً.

{ س. عر. چ: اجساد.
جسد } انسان و یا حیوان بدنی،
گوگده، تن. (عربیده اولدیغی
کبی علی الاطلاق جسم یعنی ابعاد
ثلثه سی اولان شیء معناسیله
لسانزده قوللانماز.)

{ س. عر. کوپری، بل،
س } قوس. جسراطر = متحرک
کوپری (فر. Pont-volant)
|| جسر معلق = آصمه کوپری.
(فر. Pont-levis)

«قطره» دن فرقی وارد: «جسر»
هر نوع کوپری یه و «قطره» ایسه
یالکنز کرلر اوزرینه اولان کارکیرینه
دینیر.

{ س. عر. چ: اجسام.
جسم } ۱. انسان و حیوان بدنی،
گوگده، جسد، تن: جسم ناتوام.

۲. ابعاد ثلثه سی اولان هر بر
شیء، جرم: جسم صلب، جسم
مایع، اجسام سماییه. || جسم
لطیف = حواس خمسه ایله طوتلاز
جن و ملک کبی غیر مرئی شیء.

{ ح. عر. جسم اعتباریله،
جسم } جسم اوله رق، بدنیجه:
جسماً بو اولندن کوچک ایسه ده
عقلاً دها بیوکدر.

{ ص. عر. ژ: جسمانیه.
جسمانی } («جسم» دن سمند.)
۱. بدنه منسوب و متعلق،
معنوی و روحانی مقابلی: آلام
جسمانیه و روحانیه. ۲. ملل غیر
مسلمه نك روحانی دینلن هیئت
مذهبییه و رهبانیه سنه تعلق
اولیان: امور جسمانیه و روحانیه؛
پطر یقنانه نك مجلس روحانی و
جسمانیسی؛ پاپادن حکومت
جسمانیه نزع اولنوب یالکنز
حکومت روحانیه سی قالدی.

{ ص. عر. ژ: جسوره.
جسور } («جسارت» دن ص. ش.)
جسارتلی، یکیت، یورکللی، دلیر:
پک جسور آدمدر.

{ س. جسارت، یکیتلک،
جسورلق } یورکللیک: بو محا-

رہدہ جسور لہنی کوستردی .

جسیم } ص. عر. ژ: جسمہ .
 («جسامت» دن صفہ)
 ۱. وجودی، کوگدہ لی، اری:
 جسم بر دوه . ۲. بیوک، عظیم،
 کیر: جسم بر طاغ . ۳. بیوک،
 اہمیتی: جسم بر ایش: جسم
 بر تجارت ایتدیلر .

جص } سذ. عر. کیرج، آچی .

جعبہ } سذ. عر. اوق قبوری،
 ترکش .

جعد } سذ. عر. قیو بر جق صاج .

جعفری } ص. عر. ژ: جعفریہ .
 («جعفر» دن سمنہ)

امام جعفر صادق بن زین العابدین بن امام حسین بن علی بن ابی طالب (رضہم) مذہبنہ انتساب دعواسندہ بولتان اہل تشیع و مذہبیری: مذہب جعفری .

جعلی } ص. عر. («جعل» دن
) سمنہ — یا پمہ تعبیر ندن

لفظاً مترجم اولوب عریبہ مستعمل دکدر. [یا پمہ، ساخته، اوبدیرمہ، صحیح و صمیمی اولیان: جعلی بر محبتہ، جعلی بر ظرافت کوسترمک ایستبور .

جفا } س. سرفوج، چلنک، کلین
 چلنکی. مر .

جغتای } یاخود جغتای. س. تر.
 (کستان و ماوراء النہر

یعنی بخارا و خیوہ خا نقلریاہ تاشکنند و سمرقند جہتلرندہ

ساکن قومہ و اورالردہ سو۔ یلنیلوب یازبلان شرقی ترک لسا۔

نہ ویریلن اسم اولوب، اورالردہ بدری طرفندن منصوب حاکم

بولنش اولان جغتای بن چنکیزک

نامنہ منسوبدر. جغتای لسانی

اسکی اویغور لساننک خانی او۔ لوب، ۶۰۰ دن ۹۰۰ تاریخلر۔

یندک ادبیاتی مکمل بولنش و او وقتدن املاسی و قواعدی

تقرر ایتشدر .

جغتایجہ } یاخود جغتایجہ. ص.
 (جغتای لسان وطر۔

زندہ اولان: جغتایجہ لسان، کتاب، شعر. = س. جغتای

لسانی، ترکیء شرقی، یکی اویغور لسانی. = د. جغتای لسانندہ

ویا طرزندہ: جغتایجہ سولنک. جغرافیہ } ص. عر. ژ: جغرافیہ .

جغرافی } (یونانیدن) جغرافیہ فننہ منسوب و متعلق: انجمن

جغرافی: تحقیقات جغرافیہ. = سذ. عر. ج: جغرافیون .

جغرافیہ فنیلہ اشتغال ایدن، بو فنک متخصصی، جغرافیہ علما

و مؤلفبندن اولان: جغرافیء شہیر ادرسی: مشاہیر جغرافیون۔

ندن اصطخری . جغرافیایا } یاخود جغرافیہ. سذ.
 (یو. Γε-)

جغرافیایا } (ωγραφία = تحریر الارض) کرء ارضک احوال سطحیہ و

طبیعیہ و ریاضیہ و مدنیہ سندن بحث ایدن علم کہ بروجہ آتی

اقسام و انواعہ منقسمدر: جغرا۔ فیای ریاضی، جغرافیای مدنی،

جغرافیای تاریخی، جغرافیای قرون قدیمہ، جغرافیای قرون

متوسطہ، جغرافیای قرون اخیرہ (حاضرہ). بزده الیوم

بو فن نافع پک کری اولوب، اقسام مختلفہ سندنہ صدرہ شفا

ویرہ جک آثار تألیف و ترجمہ

اولنہ مامشدر . جغز } د. بلا: جق .

جغز } د. بلا: جق . جغلائی } جاغلائی، جیولدی. بلا:

جغلائی } جیولدی . جف } فل. عر. (فعل ماضی

مفرد مذکر غائب اولوب، لساننزدہ یالکز شو تعبیردہ

مستعملدر: [جف القلم = بلا تأنی بر شیئی یازیورمک و یا

سویلیویورمک، بلا ملاحظہ حکم ایتک .

جفء } سذ. عر. ۱. فراق و ہجرانندہ براقہ، و فاسزلق:

عشاہہ وفا یرینہ جفا ایدیور . ۲. جور، اذا، رنجش: بو قدر

جفایہ تحمل اولغاز. || جفا پدشہ = جفا ایتکی صانکہ صنعت ایدمش،

جفا کار. || جفا دیدہ = جفا کورمش، فراق و جور و اذیت

چکمش اولان . جفا کار } ص. فا. (عر. جفا =

م. فا. کار = ایش) ایشی جور و جفا ایتکدن عبارت او۔

لان، جور و جفا ایدن: ای یار جفا کار .

جفا کش } ص. فا. (عر. جفا = م. فا. کشیدن = چکمک)

جور و جفا چکن، اذا و جفایہ دوچار اولان: عاشق جفا کش .

جفت } و جفتہ. ص. س. فا. بلا: جفت، جفتہ .

جفر } سذ. عر. (صحیحی جیمک قحیلہ در) ارقام و حروف .

ورہ وزلہ افادہ اولنور بر علم موهوم کہ حضرت علی یہ اسناد

اولنور. (تلفراف رموزاتیون

فرانسز جه دن آلدیغنز « شفره »
کله سی بولفظ عمریدن مستعاردر.
جِفره { شفره لی. با: شفره،
شفره لی. }

جِفری { صد. عمر. ن: جفر به. علم
جفره منسوب و متعلق.
جَفَن { سنذ. عمر. ج: اجفان.
جَفَن { سنذ. کوز قباغی. }

جِق { جفنز. د. تقیل هجاردن
جِق { مرکب اسمله لاحق اوله رق
مصفر لرینی تشکیل ایدر: اوغلا.
نجق، اوغلا نجفز. } خفیف هجا.
لردن مرکب اولان اسملرده
« جک، جکز » قوللانیلیر. }

جِق { جک. د. ادات انتها اولوب،
جِق { « یه دک، یه قدر » معناسنی
افاده ایدر: صباحه جق = صباحه
قدر، صباحه دک؛ شهره جک =
شهره قدر، شهره دک. — یالکز
دخی قوللانیلردی: جق بو قدر =
تا بو قدر، بو قدره وارنجبه.
{ ایوم متروکدر. }

جَک { د. ماده آتفه یه با.

جَک { جکز. د. با: جق، جفز.

جِگَر { س. فا. } اصلی: جگر {
جِگَر { اصل فارسیده بزم قره
جگر دیدیکمز عضو داخلی یه
مخصوص اولوب، لسانمزده آق
چکره دخی تشمیل اولنه رق،
بو ایکی عضو « قره » و « آق »
صفتلرله بربرندن آیرلمشدر: آق
جگر = رنه؛ قره جگر = کبد.
|| جگر آغزه کلک = قوروقوب
اورکمک. || جگر اوق = دیکز
قطایی. || جگری برآچه ایتز =
دکر سز آدم. || جگر پاره، جگر

کوشه = پک سوکیلی شخص. || جان
جگر = سسویشن احبا: بوراده
هب جان جکرز. || جگر یانمق =
چوق کدر ایتک.

جِگَر جی { س. قیون و صغیر
جگر لرینی و یورک و
بومبار کز دیروب صاتا ن آدم.

جِگَر سوز { صد. فا. } جگر = م.
جِگَر سوز { سوخت = یاقق }
جگری یاقان، پک آجیقلی، دل سوز.

جَل { فل. } « جلال » دن فعل
جَل { ماضی مفرد منکر غائب
اولوب، جلیل و عزیز اولسون
معناسیله آتیده کی دعا تمبیراتنده
قوللانیلیر: } جل جلاله، جل
شانه، جل و علا. { حق سبحانه
و تعالی حقنده. }

جَلَاء { سنذ. عمر. مملکتندن آیرله،
غربت. }

جَلَاء { سنذ. عمر. پارلاقلی، پار.
جَلَاء { لاته، پرداخت، لوستره:
مواد معدنیه یه، تخته یه، مرمره،
سختیانه و سائر شیئله جلا
ویریلیر. || جلا بختش = جلاویرن،
پارلادان. }

جَلَاب { سنذ. عمر. فا. } کلاب {
جَلَاب { دن معرب. کل = م. آب =
صو } ۱. کل صوینی. ۲. ط.
مسهل کبی قوللانیلان برشروب.
{ فر. Julep بوندن مستعاردر. }

جَلَا جی { س. مواد مختلفه یه جلا
ورنک و سائر سووره رک پار.
لادان ایشجی. }

جَلَاد { سنذ. عمر. } اصل معناسی:
جَلَاد { قیر باجیمی در } اعدام یله
محکوم مجرمینک و زمان قیدمه
عرفاً قتلی اقتضا ایدنلرک قتلنه

مأمور آدم، سیاف. || مج. پک
مر حتمسز آدم.

جِلَادار { صد. فا. } عمر. جلا =
پارلاقلی. فا. داشتن =
طوتمق } جلالی، پارلاق.

جِلَادَت { س. ش. عمر. بیکتک،
بهادرک، منانت. }

جِلَاسین { صد. جست و چالاک و
بیکت، الی چابق و
بجریکلکی. }

جِلَاسینلک { س. جست و چا.
لاکک و بیکتک،
بجریکلکی. }

جِلَال { سنذ. عمر. بیوکک، اولو.
لق، عظمت، رفعت شان.
} باشلیجه عظمت الهیه حقنده
مسته ملدر: } ذوالجلال والا کرام؛
جل جلاله. }

جِلَالَت { س. ش. عمر. بیوکک،
عظمت، رفعت شان.
} « جلال » کبی. } ل.

جِلَالی { صد. عمر. ن: جلالیه.
} { سمذ. } ملوک سلجوقیه
ایراندن سلطان جلال الدین
ملکشاهک زماننده نظام الملکک
همتیله تصحیح و اصلاح اولنان و
۴۷۱ تاریخ هجریسندن بدأ ایدن
تقویم شمسی، که موقع فعله قونمش
تقویم لک طوغریسی یعنی
اک زیاده هیئته موافق اولانی
بولمغله، احیاسی آرزو اولنور:
تاریخ جلالی، آذار جلالی، شهرور
جلالیه. }

جِلَالی { صد. ۱. چابق پارلار،
سرت طبیعتلی: } جلالی
آدم. ۲. عاصی، سرکش. { علی-
الخصوص اون برنجی قرن هجری
اواثلنده آناطولیده ظهور ایتش

اولان برزمره به اطلاق اولنور. }
جلالی { ص. پارلادلمش، پارلاق،
 پرداختلی .

{ س. ۱. تق. ارک، ایلری.
جلاو { مر. ۲. آنک باشلی،
 یولاری .

{ س. تر. جلاو = یولار.
جلاودار { فا. داشتن طومر. —
 تعبیر سقیم. | یدک آتی یولارندن
 سوق ایدن ساییس، یدگی .

{ جلین. د. تشبیه و تمثیل
جلین { بیان ایدن حالر تشکیلنه
 یارار: او جلیان = او یله جه، او
 مثلی؛ بونجلین = بویله جه، بو
 مثلی. با: جه .

{ سن. عر. ۱. چکمه،
جلب { کندینه طوغری کونور-
 مه، جذب: هر کسک محبتی

جلب ایتدی؛ جلب قلوب. ۲.
 کتیرمه، یازوب کوندرمه:
 بغداددن بر طای جلب ایتدم؛
 ایستدیککز کتابلری درسعادتن

پوسته ایله جلب ایده ییلیرسکز.
 ۳. دعوت، احضار: کندیسنی
 محکمه دن جلب ایتدیلر؛ متعهد-

لرک مجلسه جلبی اقتضا ایدر. ۴.
 هقه. مظنونک و یا شاهدک محکمه به
 دعوت و احضار یچون یازیلان
 مذکره و پوصله، دعوتنامه:
 کندیسنه جلب یازلدی؛ بر جلب
 کلدی .

{ س. | لغت آفقه عربیه دن
جلب { ماخوذ | کسبله جک حیوا-
 نات و علی الخصوص قویون سو-

ریسی جلب ایله قصابلره صاتان
 تاجر. | لسان عوامده جلبی
 دینلوب، جلب و سوق ایدیچی معنا.
 سی دوشونیلورسه بلکه بودها

طوغریدر. — وقتيله سورى
 ایله اسیر سوق واسیرجیلره
 فروخت ایدن اشرف مخلوقات
 تجارینه ده بو نام ویریلیدی. |
 || جلب دوه سی = کسمیلوب اتی
 ینکه صالح کنج دوه .

{ سن. عر. ۱. کوملک.
جلباب { ۲. عربستانده قادیلرک
 کیدکلری بر نوع فزاجه. ذ.

{ س. فا. | عر. جلب =
جلبنامه { دعوت. فا. نامه وورقه |
 برینی محکمه به دعوت ایچون
 یازیلان مذکره: جلبنامه یا
 زلدی؛ بر جلبنامه آلدیم .

{ س. | بلکه اصلی: جلد
جلبند { بند یعنی دری یاخود
 مشینله باغلی | بیوک جزء دان،
 اوراق وضعنه مخصوص متعدد
 کوزلره منقسم جزء دان شکنده
 چانظه که قولتوق آلتنه آلنیر .

{ س. کم قایشی، قایش یولار.
جلبه {

{ سن. عر. ۱. دری. ۲.
جلد { مشین. ۳. کتاب قابی: بو
 کتابک جلدی اسکی. ۴. (مصد-

ریت معناسیله) کتابک دیکلوب
 قاب کچیرلمسی: بو کتابی جلد
 ایتلی. ۵. بر بیوک کتابک منقسم
 اولدیغی اقسامک بهری، مجلد:
 بش جلد دن مرکب بر کتاب،
 تفسیر کبیرک دردنجی جلدی.

{ صوک اوج معناسی عربیده
 اولیوب، ترکیه به مخصوصدر.
 دردنجیسی یرینه عربیده «تجدید»
 و بشنجیسی یرینه ینه تفعیل با-
 بندن سف. اوله رق «مجلد»
 قوللانیلر. || ط. جلد خسته لئی =

طوزلی بالغم کبی درینک اوز-
 رنده ظهور ایدن مرض .

{ ص. تجلید اولنماش، غیر
جلدسنز { مجلد: جلدسنز کتاب.

{ قته. (کتابه) قاب
جلد لیمک { کچیرمک، تجلید ایتد-
 یرمک: بو کتابلری مجلده و یروب
 جلد لیملی .

{ یا جلدله مک. قته.
جلد لیمک { (کتابه) قاب کچیر-
 مک، تجلید ایتک: او مجلد کتا-
 بلری پک فنا جلدلدی .

{ قته. (کتابه) قاب
جلد لیمک { کچیرلمک، تجلید او-
 لیمق: بو قدر کتابلر بر کونده
 جلد لیمز .

{ ص. تجلید اولنمش، مجلد:
جلدلی { جلدلی کتاب .

{ یاخود جیوغاز. س. آرا.
جلغار { به به یوقیشده علاوه
 اولنان اوکوز چفتی .

{ ص. ۱. بوزوق، قوقش،
جلیق { چالقاشمش، ایگدین (یمور-
 طه). ۲. اورغون، چوروک:

جلیق اریک. ۳. چوق ایشلر،
 چوق صولانمش و ایریکلنمش:
 جلیق یاره. ۴. مج. بوش، یهوده،
 غیر متمر، فائده سز: او ایش
 جلیق چیقدی .

{ س. | عر. «جلد قفا»
جلقاوه { دن | ۱. قوردک
 اکسه سندن یابیلان کورک. ۲.
 قفا سنک توگی پارلاق بر جنس
 قورت .

{ سن. عر. ۱. اوتورمه،
جلوس { قعود. ۲. بر حکمدارک
 تخته کچمسی، تخت نشین اولسی:
 جلوس هایون حضرت پادشاهم .

۳. پادشاهك يوم جلوسنه
مصادف اولان كون : جلوس
هايون دونماسي، شنلكي .

جلوه { سٚ. عر. ۱. دلبرانه وضع
و حرکت، ناز: جلوه طبيعى
اولديغي وقت نه قدر شيرين ايسه
جعلی اولديغي وقت ده او قدر
صوتوق و طامتز اولور. ۲. بر
صورت حسنه و لطيفه ده ظهور:
شويله بر حال جلوه نما اولدی.
۳. تجلی : جلوه زبانيه. [عر.
بيده كلينك داماده ايلك كو-
رينه سي و دامادك كلينه يوز
كوريمي و يرسي معناليه قوللا
نيلوب، هر نه قدر مناسبت
ظاهر ايسه ده، لسانزده كي محال
استعمالی بسبتون باشقه در.]

جلوه ساز { ص. فا. [عر. جلوه =
م. فا. ساختن = ياپمق]
جلوه ايدن، جلوه كر، نازنين .

جلوه كار { ص. فا. [عر. جلوه =
م. فا. كار = ايش]
جلوه ايدن، جلوه لي، نازنين .

جلوه گاه { فا. [عر. جلوه گه. س.
فا. گاه، گه = محل.] تجلی و
ظهور محلی : الطاف سبحانيه نك
جلوه كاهي .

جلوه گر { ص. فا. جلوه ايدن،
جلوه سي يا قيشان،
جلوه لي، نازنين .

جلوه نما { ص. فا. [عر. جلوه =
م. فا. نمودن = كو-
سترمك] جلوه كوسترن؛ جلوه
نما اولوق = ظهور و تجلی ايتك.
[ص. عر. ٲ : جلوه.] «جلاء»
جلی { دن صش. ۱. آچيق، ظا.
هر، آشكار، عيان، ميدانده

اولان : خفي و جلی صورتده
تحقيقات اجرا ايتلی. ۲. او-
زاقدن اوقونه حق صورتده
قالين (يازی) : خط جلی ايله
يازلمش. [بو ايكنجهي معنا عر-
بيده اوليوب، برنجيسندن
آلشمدر. پارلاق و روشن معنا.
سيله ده لسانزده قوللا نماز.]

جلیس { ص. عر. جم : جلساء.
[«جلوس» دن صش.]
برلكده اوتوران، رفيق، همدم،
همنشين : جلیس انيس = انسيٲلی
همدم .

جلیل { ص. عر. ٲ : جليله. جم :
[«جلال» دن
صش.] بيوك، عظيم، رفيع،
عالی، قدری بيوك و مرتبه سي
يوكسك : رب جليل؛ داخليه
نظارت جليله سي، ايدن ولايت
جليله سي. [انشاده وزير و مشير
رتبه سنده بولنانلره مخصوص
اولوب، مثلا نظری ويا واليسي
بو رتبه دن دون رتبه ده بولنان
نظارت و ولايته نظارت جليله
و ولايت جليله دينليوب، بهيه
ويا عليه دينلير.] = جم. رتبه
اولی صنف اولی و اونك فوقنده
رتبه يی حائز ذوات : اجله رجال
دولت عليه .

جلاين { با : جلاين، جه .

جم { سٚ. عر. طوب، مجموع :
جم غفير = يك غلبه لكلي جماد
عت. [يالكز بو تعبیر ده
مستعملدر.]

جم { س. فا. حكمدار، ملك، شاه.
[اصل «جشيد» كبی ايران
قديمك اساطير و خرافاتنده مو-

هوم بر حكمدار اسميدر، كه
يونانيلرك (بافخوس) ی كبی
شراب و عشرت دخی موجدی
عد اولنور.] آين جم = اسكي
ايرانيلرك عشرت و جنبشله اجرا
ايتكاری بر آين مذهبي كه كویا
جشيد طرفندن وضع اولشمدی.
جماد { سٚ. عر. جم : جمادات.
حيات ونشو و نماسی اوليان
جسم، نبات و حيوانك غیری .

جمادی { سٚ. عر. صحیحی جيمك
ضمی و دالك فحيله در.]
شهور قریه عربيه نك بشنجيسيله
آلتنجيسنك اسمی اولوب، برنجيسنه
« جمادی الاولی » و ايكنجيسنه
« جمادی الاخره » ديرلر.
[ذال معجمه ايله و مذكر
اعتباريله « جمادی الاول » و
« جمادی الآخر » استعمالی
غلطدر.] || عو. جم. جمادی
الاول = سوابق احوال : بن
اونك جمادی الاولی بيليرم .

جماع { سٚ. عر. [«جمع» دن،
مص. مفاعله] چفتلشمه،
مقارنت، مجامعه .

جماعت { سٚ. عر. جم : جماعات.
[«جمع» دن] ۱. بر
يره طوبلانمش انسانلر، گروه،
طاقم، بولوك : اوراده بر جماعت
وار ایدی. ۲. بر امامه اويوب
نماز قیلان مسلمانلر هيٲتی : جماعته
كوره امام. ۳. بر مذهبه تابع
و بر هيٲت تشكيل ايدن اهالی :
ادرنه نك روم، ارمني، بلغار
جماعتي، جماعت اسلاميه؛ جماعات
غير مسئله. || صوك جماعت =
جامع شريفك ايچنه صيفه ميوب
ايكي قپوسی آره سنده نماز قیلانلر؛

صوك جماعت یری = جامع
شريفك ايچ و طيش قپوسی آرہ۔
سندھ کی اور تیلی محل .

جمال { سذ. عر. کوزلك، حسن،
یوز کوزلاکی .

جماهير { سذ. ج. عر. فد:
چهور. با چهور .

جُمجُمہ { سذ. عر. تس. باش
کاسہ سی .

جُمجُمہ { یاخود جُمجُمہ . سد.
کوجک ونفیس برجس
قارپوز .

جمرہ { سذ. عر. ج. جرات . ۱.
یا نتمش کمور پارچہ سی،
قور. ذ. ۲. شباطدہ تدریجاً
حاصل اولان حرارت. [اوج
دوری اولدینی زعم اولنہ رق،
کویا برنجیسندہ جمرہ هوایہ،
ایکجیسندہ صویہ، اوچجیسندہ
طوپراغہ دوشر.] ۳. مناسک
حجدن وادی منادہ طاش
انداختی. ۴. ط. پک التهابلی بر
جیبان .

جمری { ص. پک خسیس، بانی،
مسکین .

جمع { سذ. عر. ج. جوع، اجمع.
۱. طوپلاہ، بریکدیرمه،
دوشیرمه، بیغمہ : بر چوق
کتابلر جمع ایتش؛ صرف
ایتمہ رک بر خیلی نفود جمع
ایتدی. ۲. بردن حاوی و جامع
یاخود مالک و متصرف اولمہ :
سیف ایله قلمی جمع ایتش؛ او
آدم فضائل دنویہ و اخرویہ
جمع ایتشد. ۳. د. عریبده
ایکیدن و ترکیه و فارسی ایله
تثنیہ سی اولمیان السنہ سائرده
بردن زیادہ اشخاصه دلالت

ایدن کله (اسم، صفت، کنایه،
فعل): آدملر، کلدیلر، بز، مردان،
رجال کله لری جعدر؛ [بو معنی
ایله ج: جوع دخی قوللائیلر.]
جمع مذکر؛ جمع مؤنث؛ جمع
سالم = قاعدۀ «ون» و «ین»
علاوه سیله تشکیل اولنان جمع
عربی که باشلیجه صفتلرہ مخصوص.
صدر: مسلون، مؤمنین، عالین
کبی؛ جمع مکسر = مفرد صیغه.
سنگ کسر و تبدیلیه تشکل ایدن
جمع عربی: کتب، رجال کبی؛
جمع الجمع = ذاتاً جمع اولان بر
صیغه نك جمعی: مصارفات کبی که
«مصرف» ک جمعی اولان «مصا.
رف» ک جمعیدر؛ اسم جمع =
عریبده مفرد اولدینی حالده
جمع معناسی ائده ایدن اسم که
«ة» علاوه سیله مفردی تشکیل
اولنان، زیرا او وقت اسم جنس
دینلیر؛ جمع قلت = طقوزدن
آشاییه مخصوص اولان جمع
عربی؛ جمع کثرت = طقوزدن
زیاده یه مخصوص اولان جمع
عربی؛ منتهی المجموع = بر عربی
اسمک مختلف جملردن اک زیادہ
اشخاصه دلالت ایدنی. ۴. د.
حسابده اعمال اربعه نك برنجیسی
که بر قاچ عددک طوپلانوب
بر عدد تشکیل اتمہ سندن عبا.
رتدر، قره جمله = ج. «اجمع»
یا لکز «باجمهم» تعیر عر.
بیسنده قوللائیلر که طوبی و
جمله سی دیمکدر .

جمعاً { ح. عر. ۱. اعمال اربعه دن
جمع قاعدہ سیله، جمع ایتک
طریقيله: ۳ و ۵ و ۸ که جمعاً ۱۶ .

۲. طوپدن، جمله دن، هب .

جمعه مندیر مک { فتہ. (برکله یی)
جمع یاقیق، جمع
صیغه سنی تشکیل ایتک: ترکیه ده
اسملری جمعلندیر مک ایچون
آخزلرینه «لر» علاوه ایتک
اقتضا ایدر .

جمعه لیمک { فل. (کله) جمع
اولیق، جمع صیغه سنه
نقل ایدلمک: ترکیه ده اسملر
«لر» علاوه سیله جمعلنیر .

جمعه { سذ. عر. هفته نك آلتنجی
کونی که جماعتله قیلنیر بر
نماز مخصوصی اولوب جماعت
مسلمینک طوپلانیدینی کون
اولغله بویله تسمیه اولمشدردن:
جمعه کونی، جمعه نمازی. [قبل
الاسلام «عروبه» دینلردی.]
جمعه ایرلسی { سذ. هفته نك بدنجی
وصوک کونی، یوم
السبت .

جمعه لوق { ص. جمعه کوننه ویا
جمعه سلامتی آلاینه
مخصوص: جمعه لوق اونفورمه .

جمعیّت { سذ. عر. ج. جمعیات.
۱. طوپلیلق، بر یرہ
جمع اولمہ ویا مجموع بولمہ،
پرشانلق مقابلی. ۲. هیئت، جماعت:
جمعیّت بشریه، جمعیّت بشر. ۳.
علوم و فنونه متعلق مباحث و
تدقیقاتده بولمقی مقصدیلر تشکیل
ایتش هیئت و مجلس، انجمن:
جمعیّت علمیہ، جمعیّت طیبہ، جمعیّت
جغرافیہ. ۴. اکنجہ ایچون بر
یرہ طوپلانان خلق، دوکون:
نکاح، ولیمہ، ختان جمعیّت؛ بو
اوده اقسام جمعیّت وار ایدی.
۵. د. سوزک بر قاچ جهتدن
مشابہت و مناسبتی جامع اولسی،

جمعیت کلام. ۶. صو. ذهن و خاطرک یا لکز اللهله مشغول اولسی، ماسوادن کچوب وحدا. نیتیه حضری: اهل سلووک جله سنه جمعیت میسر اوله ماز. || جمعیت خاطر = ذهن و فیکرک پریشان اولیوب طویلی اولسی: جمعیت خاطر اولدقجه انسان ذهناً چالیشه ماز.

جمعیت = { س. فا. } (عر. جمعیت = جمعیتسگاه { طویلانمه. فا. گاه = مکان } طویلانمه یری، طویلا نیلان یر، جمعیت محلی.

جمعیت = { ص. ۱. طویلی، طا. جمعیتلی } غنیق و پریشان اولیان: جمعیتلی بر حاده یا شایبور. ۲. د. وجوه عدیده ایله مناسبت و مشابهتی جامع (سوز).

جمل { س. ج. عر. فد. جله. جمل } با: جله.

جمله { س. ج. عر. ج. جمل. ۱. جمعه، مجموع، طوب، بریکمش مقدار، مقدار ویا مبلغ مجموع. ۲. بتون، هب، جمع: جله احبأ کلدی؛ جله مز اوراده ایدک. ۳. د. معنا افاده اید. جک قدر کله دن مرکب سوز، کلام جزئی که لسانغزده بر فعل ایله بر، ایکی ویا اوچ اسمدن مرکب اولور؛ عریسده «جله»

اسمیه «و» جله فنیله «اوله رق ایکی یه منقسم اولوب، برحیسی مبتدا و خبر نامرلیله ایکی اسمدن مرکبدر؛ جله ابتدائیه، جله شرطیه، جله معترضه و سائره. ۴. ه. بر شمس ایله اطرافنده کی سیاراتدن و اونلرک پیکرندن مرکب طاقم و هیئت: جله شمس. || جله کویکیه = بروج

اثنا عشر کبی بر شکل و صورت ابراز ایدن کواکب ثابته مجموعی که هر بری بر حیوان ویا ماده به تشبیه ایله اونک اسمیله تشبیه اولنور. || بالجمله = هب، بتون، تکمیل. || فی الجملة = الحاصل، خلاصه کلام. || از جمله، از آن جمله = جمله دن بری. || جمل حکمیه = وعظ و نصیحت و حقیقتنه متعلق حکیمانه سوزلر، امثال.

جملة { ح. عر. هب، بتون، کافه، جمیعاً }

جناسستیق { س. یو - Γυμναστική } اعضای بدن آلیشیدیروب قوتلندیرمک ایچون اجرا اولنان زورلی او. یونلر، ادمان بدن.

جمع { س. ج. عر. فد. جمع. جمع } با: جمع.

جمهور { س. ج. عر. ج. جاهیر. ۱. خلقی، ناس، عموم، نام: مدبر امور جمهور. ۲. طاقم، گروه، هیئت: جمهور فقها، جمهور حکماء. ۳. جمهوریت صورتیله اداره اولنان هیئت: آمریکا جاهیر مجتمعه سی.

جمهوری { ص. عر. ژ. جمهوری. ۱. جمهوره منسوب و متعلق اولان.

جمهوریت { س. عر. اغت } مولده [بر رئیس منتخبک تحت ریاستنده بولنان هیئت: اسویجره جمهوری.

جمع { ص. عر. [جمع] دن جمع } ص. [بتون، هب، کافه، جمله: جمع عالم، جمع خلق، جمع زمانده، جمع علما.] اکثریا بو صورتله فارسی قاعده سنجه

مضاف قوللانیلوب، مفرده و جمعه اضافتی جائز اولمغله، عین معنا ایله «جمع فنده» و «جمع فنونده» دینلیر، و برنجی مثاله «هر بر» معناسنی افاده ایدر. } جمعیاً { ح. عر. جمله، بالجمله، بتون، تکمیل، هب.

جمیل { ص. عر. ژ. جمیل. [جمال] کوزل: اوصاف جمیل. || ذکر جمیل = ۱. ایساکله یادایتیه، مدح: ذکر جمیلکز یکدی. ۲. مکتب امتحانلرنده مکافات مستحقی اولمیانلرک ایلریده بولنانلرینه مکافات مادوننده اوله رق و یربان ورقه مطبوعه.

جمیله { س. عر. [جمال] دن جمیله } ص. [محضاً برینک خاطرینی خوش ایتک ایچون ایدیان حرکت: فلانه جمیله اولوق اوزره بو ایشی یاپیور.

جن { س. س. عر. ۱. انس یعنی طائفة بشرک غیری اوله رق کورینمز اجسام لطیفه دن عبارت بر جنس مخلوقات، اجنی: انس و جن. ۲. یک ذکی و فطین شخص: جن کبی بر چوجوق؛ جن فکری. || جن طومق = چیلدیر مق، مجنون اولوق: فلانی جن طومقشدر = نجنن ایتشدر. || ایچنده جن اوینامق = بوم بوش اولوق.

جناب { س. عر. اصل معنایی جانب و جهت ایسه ده، لسانغزده یا لکز تعظیم تعبیری اوله رق حضرت کبی فارسی ویا ترکی قاعده سی اوزره مضاف قوللانیلیر: جناب حق، جناب

رسالت مآب، جناب خلافتپناهی،
 سفیر جنابلری. [ذاتکمزیرینه
 جنابکمز استعمالی فصاحتہ منا.
 فیدر.] || علو جناب = محافظۃ
 شرف و حیثیت، عدم تنزل،
 مجد و کرم. || علی جناب = شرف
 و حیثیتی محافظہ ایدن، خسایسه
 تنزل ایتمن، مجد و کرم صاحبی.
جَبَابَت { سش. عر. غسل اقتضا
 ایستدیرن حال. = ص.
 تر. بو حالده اولوب ده هنوز
 غسل ایتمه مش اولان که شرعا
 ناپاک عد اولوب نمازه یناشه.
 ماز و قرآن کریمی مس ایده مز.
 [شتم و تعزیر تعیری اوله رق
 دخی قوللانیر.]
جَبَات { سش. جر. عر. فد: جنت.
 نا: جنت.
 { سشد. عر. جر. اجنبه.
جَبَاح { ۱. قوش قنادی، پر،
 بال. ۲. قول، بازو. ۳. اردو
 قولی؛ صاغ جناح، صول جناح،
 = ت. جنحاین = ایکی قوللی یعنی
 ظاهر و باطنی و یا دنیا و آخرتی
 معمور اولان. [ایکی قنادلی
 معناسیله ده مؤثه غزاسنده
 مبارک قوللری کسایوب شهید
 اولدقدن صکره جنتده اچدیغی
 جانب نبودن تبشیر بیوریلان
 عم زاده رسالتپناهی حضرت
 جعفر طیاره لقب اولشدرد.]
 || باجنح = اصلی « باجیناق »
 اولان « باجناق » ک جهلای
 کتاب طرفندن ایجاد اولمش
 املائی سقیمیدر.
جَنَازَه { سش. عر. تکفین و
 تجهیز اولنوب تابوته
 یاتیرلش اولی: بر جنازه کپور؛

جنازه نمازی؛ جنازه آلائی.
 { سشد. عر. « جنس »
جِنَاس { دن مص. مفاعله [ص.
 لفظاً و یا معناً بربرینه مشابه
 ایکی کله نیک هر ایکی طرفه احتمالی
 اوله جق صورته قوللانسی.
جَنَان { سشد. عر. یورک، قلب.
 { سش. جر. عر. فد: جنت.
جِنَان { نا: جنت.
 { سش. عر. فد. ۱. انسانک
جِنَايَت { نفسنه یا خورد اعضاسنه و یا
 مال و یا عرضنه تعلق ایدر فعل
 ممنوع. ۲. عذقه مجازات ترهیدیه بی
 استلزام ایدن فعل: جنایتله اتهام
 اولندی؛ جنایت محکمه سی.
جِنَايَتِکَار { ص. فا. جنایت دینلن
 آغر جرمی ایلشتن،
 جانی.
جِنَايَتِکَارَانَه { ص. فا. ح. برجا.
 نی یه یا قیشیر
 حال و صورتده.
جَنَب { سشد. عر. ت. یان، یان
 طرف، قولتوق آلتنک
 آشاغیسی، پهلو. || ط. ذات
 الجنب = یان زارنده صر طو.
 پلانمقدن عبارت مرض. [فر.
 Pleurésis].
جَبَان { ص. فا. قیلدانا، متحرک.
 = ح. قیلدانه رق.
جِنَبز { س. و:
جِنَس { س. و:
جِنَسِستَرَه { س. قیل یولغه و باتان
 دیکن وسائرہ بی طو.
 توب چیقارمغه مخصوص ماشه
 شکنده اووجی پک دوز آلت.
جَبش { س. فا. [اصلی بانک
 کسر یله در.] ۱. قیلدانه،

حرکت. ۲. ذوق، اکلنجبه: بو
 اقسام جنبش ایده جکلر: جنبش
 ایچون قیره چیقلدی.
 { سش. عر. یان طرفه آ.
جَمِیلَه { صیلان بر نوع اکری
 قما و یا خنچر.
جَمَّت { سش. عر. جر: جنات،
 جنان. ۱. باغچه. [بومعنی
 ایله لسانمزده پک قوللانماز.] ۲.
 آخرتده مؤمنین وصلحا واصحاب
 خیره من طرف الله موعود اولان
 مکان معنوی که فرح فرا باغچه
 و کوشکر صورتده تعریفله
 تفهیم بیوریلور، اوچحاق، فر.
 دوس، بهشت: جنته کیتک =
 ارتحال ایتمک. ۳. مج. پک مزین
 و مفرح مکان: اوراسی جنتدر.
 || جنت قوشی = ۱. آوسترالیا
 جهتلزنده بولنور پک کوزل توکللی
 بر قوش. ۲. پک کوچک یا شده
 و معصوم اوله رق وفات ایدن
 چوجق.
جَمَّت { سش. عر. « جن » دن
 { مص. جن طوتمه، دلیلک.
جَمِیَلِک { ص. جنته مستحق، شا.
 یسته فردوس، صلحادن:
 جنتلک بر آدمدر.
جَمِیَلِی { ص. جنته نائل اولان،
 مرحوم.
جَمِیَلِسْکَان { ص. فا. [ترکیب سقیمله
 متشکل صتر.] مکانی
 جنت اولان، جنته نائل، فردوس
 آنیان، مرحوم و مغفورله.
 [اسلاف سلاطین عظام حقده
 مستملمدر:] جنتمکان قانونی
 سلطان سلیمان خان.
جَنَحَه { سش. عر. [فارسی « گناه »
 دن معرب اولان « جناح »

دن مشتق لغت عاميه اولوب،
عربلرجه چيگ کسريله مستمدر.
صق. مجازات تأديبيه يي مستلزم
اولان فعل .

٦. جنبد { سنڊ. عر. ج: جنود، اجناد.
عسکر، سپاه، لشکر. [جمي
دها مستمدر:] جنود ظفر
نمود حضرت پادشاهي .

جنڊره { س. يو. Kull-vardos =
استوانه } ١. چاه سير
اوتولمکه مخصوص ايکي آخاج
استوانه دن عبارت آلت: جنڊره يه
قومق؛ جنڊره دن کچير مک. ٢.

مجلد لکده و سائر صنايعده
مستعمل باصقي و پرداخت ما.
کينه سي. ٣. قالين اوقلاوه:
جنڊره باقلواسي = يوفقه لري بو

جنڊره ايله آچيلير باقلوا نوعي.
٤. طار دره، بوغاز. ٥. مچ.
صيق و طار محل: جنڊره يه قو-

مق = تضيق آلتنه آلمق. || صو
جنڊره سي = فر. Presse hydro-
lique دينان فوق العاده قوتلي
تضيق آتلي.

٦. جمڊي { سنڊ. عر. ١. عسکري،
افراد عسکريه دن آدم.
٢. وقتيله مصرده سواريلره
اطلاق اولنوردی، سپاهي. ٣.

بينچيلاکده ماهر آدم، فن فرو-
سيتي ايي بيلير عسکر. [بو معني
ايله لسائمز ده چيگ کسريله
زبانزددر.]

٦. جنبد يگ { س. سواريلرک قوشو
اويوني .
جنرال { س. [فر. Général]
١. اجنبي عسکر لرينک
مشير و فريق و ميرلوا رتبه سنده
بولنان ارکانه و يرلين عنواندر.

٢. عمومي، باش، سر: جنرال
قونسولوس = باش شه بندر.
{ سنڊ. عر. ج: اجناس.
جنس } [يو. Iévos] ١. حيوا.

نات و نباتات و سائر نك منقسم
بولنديني اقسامك بهري که
انواعه منقسم بولنور؛ مثالات
اجناسي حيوانتدن بر جنس و
عرب آتي جنس فر ساك انواع.

عندن بر نوعدر: آنچق چوق
دفعه جنس نوع و نوع جنس
يرينه قوللايلير: عرب جنسندن
برآت. ٢. صوي، نسل، عرق: بو

طاي فلان قيصر اغك جنسندنر.
٣. قوم، قيله: آرنأؤد، چرکس
جنسي. ٤. درلو، نوع: بو جنسندن
اشيا قالمدي. ٥. [صرفده] ام

و فعلق تذکیر و تأنيث. = ص.
تر. اي صويدن: جنس آت؛
جنس کوپک .

{ س. نق. سيوري سيگک،
جناس } جين .
{ ص. عر. ث: جنسيه.
جنسي } جنسه منسوب و متعلق.

٦. جنسيت { س. عر. بر قوم و
قبيله يه منسوبيت،
منسوب بولنيلان قوم و قبيله:
عرب جنسيتي؛ بينلرنده جنسيت
اشتراکي واردر .

{ س. فا. حرب، محاربه:
جنگ } جنک وجدال ائناسنده؛
جنک آچلدي؛ جنک ايتديلر .

{ ص. فا. [جنک = حرب.
جنکاؤر] آوردن = کتير مک }
جنکجي، جنک ايمده ماهر،
جنک آيشيقي، طبعاً جسور
و حرب و ضرب ايله مالوق:
قافقاس اقوامي جنکاؤر آدملردر؛

چرکسلر جنکاؤر بر قومدر .
جنکاؤر لک { س. حرب و ضربه
آيشيقي و ماهر
آدمک حالی: آرنأؤدر لک جنکا-
وراکي غير منکردر .

{ ص. فا. [جنک = حرب.
جنکجو } جستق = آرامق }
حرب آرايان، حرب ايچون
وسيله يه منتظر .

{ ص. جنک ايدن،
جنکجي } جنک آيشيقي و
مائل، جنکاؤر، محارب: جنکجي
آدمدر .

{ س. آسمه نك صو کرده دن
جنسکل } سورديکي اوافق صالحيلر.
جنسکاشمک { فش. جنک ايمک،
محاربه يه کيريشمک .

{ س. قيميگيم کبي اوافق
جنسگه } آتش قوري .
{ سنڊ. عر. جهات اربعه
جنوب } اصليه نك بري که شرقه
متوجه اولانک صاغ طرفنه
دوشر، شمال مقابلي؛ جنوب
روزکاري = لودوس .

{ سنڊ. عر. جنات اوله،
جنوب } شرعاً غسله محتاج او-
لوبده غسل ايمه مش اولمه:
جنوب حالنده قرآن کریمی مس
ايمک جائز دکلدر. = [جانب] ک
دخي جمعي ايسه ده لسائمزده
پک مستعمل دکلدر.]

{ ح. عر. جهات اربعه
جنوباً } اصليه دن جنوب جهتندن
اوله رق، جنوب طرفندن: خدا.
وندکار ولايتي جنوباً قونيه
ولايتله محدوددر .

{ ص. عر. ث: جنوبيه.
جنوبي } جنوب جهتنده بولنان:

آمریقای جنوبی، ممالک جنوبیه.
[مقابلی: شمالی.] شرق جنوبی =
شرق ایله جنوب آره سنده کی
سمته طوغری اولان؛ غرب
جنوبی = غرب ایله جنوب آره.
سندھ کی سمتہ طوغری .

جنود { سنڌ. جم. عرف. فد: جنڊ.
با: جنڊ.

جنون { سنڌ. عرف. مجنون اوله،
جنت.

جنويز { س. اسکی جنوه حکومتی
واھالیسی: جنويزلردن
قاله؛ جنويز دونھاسی .

جی { ص. عرف. ژ: جنیہ. جن
طائفہ سنہ منسوب ومتعلق.
سنڌ. عرف. جن طائفہ سی
افرادندن، اجنی .

جنین { سنڌ. عرف. رحمہ کی جو-
جق، دول. اسقاط

جنین = چوجق دوشورمه.
جنین ساقط = رحمدن دوشو-
ریان چوجق .

جو { سنڌ. عرف. سھو اکوڪ دینلن
وھوایی حاوی اولان بو-
شلفی، فضا؛ جو هوا = هوا
پوشافی: جوھواده اوچان قوشلر .

جو { س. فا. آرپہ، شعیر. ن.

جو { س. فا. «جستن» دن
سمص. [آرامہ، آراشدیر-

مه: جست وجو. [یا لکتر بو
تعبیرده مستعملدر.] = ص. فا.
آرایچی، آرایان: جنگجو = حرب
ایستین، حربہ وسیلہ آرایان.
[صتر. تشکیلاتنه کیرر.]

جواب { سنڌ. عرف. جم: اجوبہ.
جواب ۱. سؤالہ قارشی سو-
یلنیلن سوز، صورمه مقابلی:

جواب آلقی؛ جواب ویرمک؛
بو سوز سؤالہ جواب دکلدر.
۲. عدم قبول، رد: استعدا
ایتدمسہ ده جواب ویرلدی .

۳. جوابی حاوی مکتوب، جواب
یولنده یازیلان مکتوب، جوا-
بنامہ: یازدمسہ ده دھا جواب
آلدم، بو مکتوب اشعارمک
جوابیدر. || جواب رد = قبول
ایتد مک یولنده ویریلن جواب .

|| جواب یازمق = بر سؤال
تحریری یه قارشی تحریراً جواب
ویرمک. || حاضر جواب = بلاتردد
جواب ورن؛ بداهة جوابہ
مقتدر. || سؤال جواب = استجواب،
استنطاق؛ سؤال جواب طر-

زنده = مکالمہ صورتده، بر
طرفده سؤاللری وقارشیسندہ
جوابلری یازمق صورتیلہ.
|| جواب ناصواب = طوغری
اولیان، یا کایش جواب .

جواباً { ح. عرف. جواب اوله رق،
جواب مقامنده: سؤالہ
جواباً شو تحریراتی آلدیم؛ جواباً
شویله یازدم .

جوابسز { ص. جوابی ویریلن:
بم اشعارم جوابسز
قالدی .

جوابلی { ص. جوابی اولان، جوا-
بی ویریلن: سؤاللی
جوابلی = سؤال وجوابی اولان؛
جوابلی تلغرافنامه = جوابنک ده
اجرتی ویرلمش تلغرافنامه .

جوابنامہ { س. فا. [عرف. جواب =
م. فا. نامه: مکتوب]
جوابی حاوی مکتوب، جواب
یولنده یازیلان مکتوب: مکتو-
بمک جوابنامہ سی کلدی؛ جوا-

بنامہ عالیگری آلدیم .

جواد { ص. عرف. «جود» دن
صش. [جومرد، سخی،
کریم .

جوار { سنڌ. عرف. یاقین یر، قرب،
اطراف: شهرک جوار-
لری بک کوزلدر؛ اوم چارشینک
جوارنده در. = ص. تر. قریب،
یاقین، قومشی: اونک اوی بزہ
جواردر .

جوارى { سش. جم. عرف. فد:
جاریہ. با: جاریہ .

جواز { سنڌ. عرف. جائز اولمه،
منوع اولمامہ، امر ویا
نہی اولنمویب ایشلمہ سی وترکی
مساوی اولمه، مساعده: تخمر ایتد-
مش اوزوم صوبینی اچمده ده جواز
واردر؛ شریعت غرای اسلامیہ
مسکرات شربنه جواز ویرمز؛
جواز شرعی = شرعاً جائز اولمه .

جوامع { سنڌ. جم. عرف. فد:
جامع. با: جامع .

جوان { س. فا. [تر. زبازدی
جیمک کسریلہ در.] کنج،
تازہ آدم، دلیقانی، شاب، برنا؛
نو جوان = بک کنج دلیقانی .

جوانب { سنڌ. جم. عرف. فد. جا-
نب. با: جانب .

جوانبخت { ص. فا. [جوان =
کنج - بخت = طالع.]
طالعی کنج، بختی بیدار، بختیار .

جوانلن { س. کنجک، شباب .

جوانمرد { ص. فا. [جوان =
کنج - مرد = ار] جو-
مرد، سخی، کریم .

جوانمردک { س. و:

جوا نمردی } س. فا. جو مرداك، سخاوت، كرم.

جواهر } سنڌ. جم. عر. فد: جوهر. با: جوهر.

== فد. تر. قيمتلى طاش، الماس: جواهر طاقتى، جواهرله طو-
نامتقى. == ص. تر. الماسدن معمول ويا الماسله مزين=جواهر يوزوك. || جواهر يمور طلامق= مناسبتر سوزلر سويلك.

جواهر جى } س. الماس وسائر ذى قيمت طاشلر

و بونلرى حاوى ترينيات ياپان و صانان آدم: جواهر جيلرده آراملى.

جواهر جيلك } س. جواهر جى صنعت و تجارتى.

جوايز } س. جم. عر. فد: جائزه. با: جائزه.

جو جوتمك } فت. طاتيلانديرمىق، شكرتمك. مر.

جو جوك } ص. ۱. طاتلى، لذيذ. ۲. كورپه، پك تازه

ولذيذ. مر. = س. ۱. صقالك بام تلى. مر. ۲. صوغانك اورتهسى.

جو جومك } فل. طاتيلانتمق، لذتلك. مر.

جو ججه } ص. پك قيصه بويلى (انسان وسائر)،

بودور: جو ججه آدم، جو ججه آجاج، جو ججه قالمق.

جو د } سنڌ. عر. جو مرداك، سخاوت، ال آچيقلنى: جو د وكرم صاحى.

جو دام } س. سفلى آدم.

جو دت } س. عر. ايلك، جيد اوله، جيات، خالص

وصافى و قصور سرز اوله: جو دت

قريحه، جو دت فكر.

جو ر } سنڌ. عر. حق سزاق ايدوب اينجيمه، اذى، جفا، ستم:

جو ر ايتك: جو ر و جفا. جو ر } س. بر نوع كوچك و باغركان آتماه.

جو راپ } مه. و:

جو رپه داق } مه. بردن بره چاموره باتغنى

تصوير ايدر: جو رپ، جو رپه- داق با تاقلغه صاپلاندى.

جو ر جونبه } س. ۱. سرخوش او يونى، بايغرهلى

و كولنج خوره: جو ر جونبه تمك؛ جو ر جونبه هواسى. ۲. غاوغا،

كورلدى پاتردى، رذالت: جو ر- جونبه يه قالمق، چيمق، جو رپ- مك.

جو رنال } ياخود ژورنال. س. (فر. Journal) ۱.

بر مأمورك مشهوداتى ميين او لهرق ويرديكى مذكره، كوچك

لايحه، راپورط: پوايس جو ر- نالى. ۲. تحقيقات خفيه يي ميين

ورقه: جو رنال ويرمك.

جو رنالچى } س. ص. قلمرده مأمور- رينك موجود ويا

ناموجود اولديغنى دفترينه قيد ايدن مأمور.

جو روم } س. طوپلانوب كلمه: باليق جو رومى.

جو ز } سنڌ. عر. [تر. زبازدى: جو ز] قوز دينلن معروف

ميوه. || جو ز آجاجى = قوز آجاجى. || ط. جو ز بوا = كوچك

هندستان جو زى. || جو ز مائل = طاطولله. || جو ز مقبى = قارغه

بوكن. || جو ز هندى = بيوك هندستان جو زى.

جو زاء } سنڌ. عر. له. بروج ائنا عشرك بريدر كه

ايكيز ايكى آدم صورتنده تصوير اولنوب، شمس بوكا ميايسك طقو- زنده داخل اولور.

جوش } س. فا. قاينامه، جو شمه، غليان، خروش: جوشه

كلك = جو شق؛ جوش و خروش = جوشمه، غليان.

جوشش } س. فا. قاينامه، غليان، جو شمه.

جو شقون } ص. ۱. جو شمش، طاشقين، فيضان

ايتش (نهر وسائر). ۲. جو شمش، غليانه ككش، متهور:

جو شقون آدم. جو شقونلق } س. ۱. جو شوب نهر وسائر نك حالى، طاشقينلق.

۲. جو شمش آدمك حالى، جو ش- شش، تهور.

جو شمق } فل. [فا. «جوش» دن] ۱. طاشمق، فيضان ايتك: طاغلرده قارلر ك

ايريسندن دره لر جو شمشيدى. ۲. هيچان و تهوره كلك: جزئى

بر سبيله او درجه ده جو شان آدم امور تجاربه ده بولنه مز.

جو شن } س. فا. زره.

جو شنپوش } ص. فا. [جوشن = پوشيدن = زره. كيمك] زره كين، زرهلى.

جو ع } سنڌ. عر. آجلق، كر- سينگى. || جو ع الكلب = طويمق تيلز آجلقدن عبارت بر

مرض.

جَوَعان { ص. عر. } « جوع »
 { دن صش. } آج، کر-
 سینه، جایع. ذ.
 جَوَف { سذ. عر. ۱. ایچ، داخل،
 درون، اورته، ۲. قوف،
 اویوق.

جَوَلاَن { سذ. عر. } طولاشمه،
 کیدوب کله، دوران:
 قانک بدن ایچنده جولانی؛ جو-
 لان دم.

جَوَلاَنگَاه { س. فا. } عر. جو-
 لان = طولاشمه -
 فا. گاه = محل [طولاشیلان یر،
 کیدوب کائن محل: اورالی
 آوچیلرک جولانگاهیدر.

جَومبَه { س. ۱. طیشاری به فیر-
 لامش یر، نومسک. ۲.
 دیوارک حداسندن طیشاری به
 چقمش پنجه که ایچنه اتوریلوب
 اوچ طرفدن سوقاغه باقیلیر.

جَومَرَد { ص. فا. } « جوانرد »
 { دن غلط. } الی آچیق،
 سخنی، سخاوتلی؛ ناکس ایله
 جو مردک حس بی بریره چیتار.
 جَومَرَدِک { س. ال آچیقلی،
 سخاوت، جود.

جَوَنبَور { مه. بر شیک صویک
 ایچنه دوشدیکنده
 چیتاردینی سسی تقلید و تصویر
 ایدر. || جانبور جونبور =
 کورلدی و پاتیردی ایله، قارمه
 قاریشیق.

جَوَنبَور دَاق { فل. ۱. واریل
 و طولوم ایچنده
 صو اوینایوب جانبور جونبور
 ایتک. ۲. چوق کورلدی و
 پاتردی ایتک.

جَوَنبَور دِی { س. ۱. صویک
 ایچنه دوشن بر

شیک ویا چالتانان صویک چیتار-
 دینی سس. ۲. کورلدی، پاتیردی.
 جَوَنبَول { وجونبولدامق. با:
 جونبور و جونبور-
 دامق.

جَوَنبَه دَاق { مه. بردن بره صو-
 یه و یادردین بریره
 دوشن شیک سسی تقلید و
 تصویر ایدر: جونبه داق دو-
 شدی.

جَوَنبَه لَاق { س. بیوک طاقلاق.
 || جونبه لاغی
 آتمق = وفات ایتک.

جَوَهَر { سذ. عر. } جم: جواهر.
 { فا. } « کوهر » دن

معرب [۱. کندی نفسیه قائم
 اولان شیء، ذات، عرض مقابلی.
 ۲. طینت، جبک، مایه اصلیه:
 جوهرنده قابلیت اولورسه تربیه-
 سی قولای اولور. ۳. خاصه،

استعداد طبیعی، جبلی دکر: بو
 آتده جوهر واردر. ۴. الماس
 وسائردهن ذی قیمت طاش. ۵.
 قلیچک نامایسنده کی منویش و
 خارلی طالفه لر. ۶. اجمد
 حسابنده نقطه لی حرف. || جو-

هر فرد = بر جسمی ترکیب ایدن
 غیر قابل انقسام اجزاء صغیره تک
 بهری.

جَوَهَر دَار { ص. فا. } عر. جو-
 هر = م. فا. داشتن =
 طومتق [۱. خاصیتی اولان، ذات
 و مایه سی مقبول اولان. ۲.

استعداد و قابلیت طبیعی سی:
 لنان. ۳. الماس وسائر ذی
 قیمت طاشلرله مزین = تیغ جو-
 هر دار. ۴. د. (اچمد حسابنده)
 یالکز نقطه لی حرفلی حساب

اولنان: تاریخ جوهر دار.
 جَوَهَر فُرُوش { س. فا. } عر.
 { جوهر = م - فا.
 فروختن = صاتمق } جواهر صا-
 نان، جواهرچی.

جَوَهَرِی { ص. عر. } ذ: جوهریه.
 ۱. اصل و مایه و
 طینته منسوب و متعلق. ۲.
 الماس وسائر ذی قیمت طاشلرله
 متعلق. ۳. یالکز نقطه لی حر-

فهری حساب اولنان (تاریخ).
 کوهرین. = سذ. عر. جواهرچی.
 { یاخود جو. س. فا. آقار
 جوی } صو، نهر، دره، جای.

جَوِی { یاخود جو. ص. فا. } با: جو.

جَوِی { ص. عر. } ذ: جویه. جو
 { جوی } هوایه منسوب و متعلق:
 علائم جویه؛ جویات جویه.

جَویا { ص. فا. } و:

جَویان { ص. فا. } آرایچی، طالب.

جَویسار { س. فا. } نهر، دره،
 آقار صو.

جَوِیز { س. با: } جوز.

جَوِین { ص. فا. } آرپه دن یابلس:
 { نان جوین = آرپه اتمکی. ذ.

جَه { د. } الحاق اولندیکی کله
 { خفیف هجاردن مرکب
 اولورسه، بو اداتک «ه» سی ده
 خفیف، و ثقیل هجاردن مرکب
 اولورسه، بودخی ثقیل اوقونور [۱.
 جهت و اعتبار بیان ایدر:
 یا شجه بن اوندن بیوکم = یاش
 جهندن، یاش اعتباریله؛ اهلیتجه
 او جمله دن ایلریدر. ۲. کوره،
 نظرآ، قالیرسه: بنجه = بکا قالیر-

سه، فکر بجه؛ اولرجه = اولره
 كوره. ۳. طرز و اصلول و یا
 لسانه دلالت ايدر: اويلهجه =
 او طرزده؛ تركه = ترك طرزنده
 و یا لساننده؛ عسکرجه = عسکر
 اصولنده. ۴. صفتلره و یا حالاره
 الحاق اولنده رقی آزلقی و تصغیر
 بیان ايدر: كوزلجه = آز كوزل،
 كوزلك؛ اوزونجه، یاواشجه.
 ۵. تشبیه و تمثیل بیان ايدر:
 آدجه حرکت ایدیور؛ حیوانجه
 معامله. ۶. اسملره و اسماء اشا-
 راته الحاق اولنده رقی مقدار
 بیان ايدر: ذرهجه = ذره قدر؛
 بونجه آدم؛ شونجه زمان. ۷.
 اصل فعله ایکی صورتله التحاق
 ایدوب زمانه دلالت ايدر ایکی
 صیغه تشکیل ایدرکه محل و
 صورت استعما لرلیله معنالی
 صرف کتابلرنده مصرحدر:
 کلنجه = کلدیکی آنده؛ کلدکجه =
 هر کلدیکی وقت. — بو اداته
 بعضاً «سنه» یاخود «لین،
 لاین» و یا «جک» اداتی دخی
 علاوه اولنور: آدجهسنه حر-
 کت ایدیور؛ بویلهجهسنه سوبلر-
 سکز؛ آدجه لین، آدجیلاین،
 بونجیلین، اونجیلاین؛ یاواشجه جق.
جهات } س. ج. عر. فد. جهت.
 } یا: جهت.
جهاد } س. عر. «جهاد» دن
 } مص. مفاعله ۱. دین
 اوغورنده محاربه. ۲. نشر دین
 و اعلاى کلمة الله ایچون سعی.
 [مصرده ایوم حرب و امور حربیه
 و عسکریه معناسیله قوللانیلوب،
 حربیه دائرهسنه جهادیه دیرلر.]
جهار } س. عر. «جهار» دن
 } مص. مفاعله [سسله و

علناً سوبله و یا اوقومه، جهار.
جهار } یاخود چار. عد. فا.
 } درت، اربعه؛ جهار یار =
 صحابه رسول الله (صلم) دن
 وعشرة مدبیره دن درت ذات که
 اک کزیده لری اولوب بر برینی
 متعاقب مقام خلافت اسلامیه یه
 کچمش و خلفاء راشدین نامیله
 شهرت بولمشلردر: ابابکر صدیق،
 عمر الفاروق، عثمان ذی النورین،
 علی المرتضی (رضهم).
جهاراً } ح. عر. یوکسک سسله،
 } آچیقدن، علناً، جهراً:
 جهاراً سوبلك، اوقومق.
جهارشنبه } س. فا. یا: چار-
 } شنبه.
جهاز } س. س. عر. ج: اجهزه.
 } ۱. برایشده لازم اولان
 آلات و ادوات طاقی، آلات
 جراحیه و سائر طاقی. ۲.
 کلینک پدری اوندن قوجه سی
 اوینه و برابرنده کتوردیکی
 البسه و اشیا و طاقلر. [لسائزده
 اک مستعملی بو اولوب زبازدی:
 جهیز.] ۳. جنازه نك قالدیر-
 لمسیچون اقتضا ایدن کفن و سائر
 مالزه. || جهاز آلایی = کلینه
 ویرلن جهازی آچیق اوله رقی
 پدری اوندن قوجه سی اوینه کو-
 تورن قطار. || جهاز خلایفی =
 کلینک جهاز میاننده و جهاز دن
 معدود اولقی اوزره کوتوردیکی
 جاریه.
جهاز لامق } فت. [زبازدی:
 } جهیزله مک] ۱.
 کلینه جهاز ویرمک، کلینک جهاز-
 زینی تدارک و احضار اتمک. ۲.
 (بر فقیره) محتاج اولدیغی مهمات

ولوازی ویرمک.

جهالت } س. عر. بیلزک،
 } نادانلق، علم ووقو-
 فدن محروم وهر معلوماتدن
 بیخبر اولمه: نوع بشرک قسم
 اعظمی الآن ظلت جهالتده بو-
 لنیور.

جهان } س. فا. ۱. ارض و سما
 } و ما فیهان عبارت اولان
 عالم، کائنات، دنیا. ۲. کره
 ارض، یر یوزی، زمین. || ایکی
 جهان = دنیا و آخرت.

جهان آرا } ص. فا. [جهان م
 } آراستن = طونا-
 تمق] عالی ترین ایدن، عالمه
 زینت ویرن.

جهان آفرین } ص. فا. [جهان =
 } م. آفریدن = یا-
 راتمق] عالی یارادان (حق
 تعالی حضرتلری).

جهان آفروز } ص. فا. [جهان =
 } م. افر وختن =
 پارلاتمق] عالی پارلادان، عالمه
 نور و ضیا ویرن.

جهانبان } ص. س. فا. عالی حفظ
 } و حراست ایدن،
 حکمدار، پادشاه.

جهانبانی } ص. فا. حکمداره
 } منسوب و متعلق، شا-
 هانه: فرمان جهانبانی.

جهانپناه } ص. فا. عالمک طیا-
 } ندیغی، عالمیانک
 ملبی.

جهانتاب } ص. فا. [جهان = م.
 } تافتن = پارلاتمق]
 عالی پارلادان: آفتاب جهانتاب.

جهاندار } ص. س. فا. عالمک
 } صاحب و متصرفی،
 حکمدار.

جهانداري } ص. فا. حکمداره
 منسوب و متعلق، شاهانه.

جهانديده } ص. فا. [جهان = م-
 دیدن = کورمک] چوق دنیا کورمش، چوق یاشا-
 مش و کزمش اولان.

جهانگیر } ص. فا. [جهان = م-
 گرفتن = طومتق] دنیایی ضبط ایدن، بیوک فاتح،
 اسکندر، چنکیز خان و تیمور-
 لنگ کبی آزمدت طرفنده بر چوق
 ممالک ضبط ایله دائره حکومتی
 توسیع ایدن حکمدار.

جهانگیرانه } ص. ح. فا. دنیا-
 بی ضبط ایدن بیوک فاتحله یا قیشیر بر طور
 و صورتله.

جهانگیرلک } س. دنیایی ضبط
 ایدن بیوک فا-
 تحلرک حال و صفتی.

جهاننا } س. فا. [جهان = م-
 نمودن = کوسترمک] ۱. دنیایی
 کوسترن خریطه و یا جغرافیه. ۲. چاینگ اوزرنده
 هر طرفه نظارتی اولان آچیق
 تراجه.

جهانیان } س. فا. چ. دنیا اها-
 لیبی اولان انسانلر.

جهت } س. ع. چ. جهات.
 «وجه» دن [۱. طرف، یان : اوجهدن کلدی؛ فلان جهته
 طوغری کیتدی. ۲. یر، محل، خطه، سمت : آناطولینک او
 جهتلرنده بوزوق بر ترجه سو-
 یانیور، یا غمور جهت جهت یا غدی =
 سمت سمت. ۳. صورت، باقیم،
 نظر : بر جهدن حق وارد بر

صورتله، بر باقیمه کوره؛ هر
 جهته = هر صورتله. ۴. سبب،
 موجب : بو جهدن ناشی = بو
 سیدن طولانی؛ مبتدی لکی
 جهتیله = سببیله. ۵. وسیله،
 بهانه : جهت رجحان. ۶. اوقا-
 فجیه اولان وظیفه، معاش :
 امامت جهتی؛ خطابت جهتی. ||
 جهات قلبی = اوقاف همایون نظا-
 رتنده جهتلره و وظیفه له باقان قلم.
 || جهات اریعه = درت طرف؛
 صاغ، صول، اوک، آرقه. ||
 شش جهات = آلتی طرف : جهات
 اریعه ایله آلت و اوست. || من
 جهة = بر جهته، بر باقیمه کوره.

جهد } س. ع. چالشمه، چیا-
 لامه، سعی، اقدام : چوق
 جهد ایتدیسده موفق اوله -
 مدی : جهد و اقدام؛ جهد و
 غیرت.

جهر } س. ع. آچیقدن و یو-
 کسک سسله (سویله و یا
 اوقومه).

جهرا } ح. ع. آچیقدن، علنا،
 یوکسک سسله : جهرا
 سویلک، اوقومق.

جهره } س. ۱. پنبوق و ایپک
 صاردقلری صایلی یینی.
 ۲. بر جهریه صاریلان بورو-
 نچک مقداری.

جهری } س. صاری بویا کوی.
 || آلا جهری. (وغلط :
 الی جری) = جهرینک بر نوعی.
 [فر. جهرینک اسمی اولان
 Alizari بوندن مأخوذ اولسه
 کرکردر.]

جهری } ص. ع. ا. جهریه.
 علنی و یوکسک سسله

واقع اولان .
جهسنه } د. صبی، صورتیه :
 آدمجه سنه = آدم کبی،
 انسانیتله؛ کوز لجه سنه = کوز-
 لکله .

جهل } س. ع. بیلزلک، علمسز-
 لک، نادانلق : هر شینک
 علمی جهلندن اییدر. || جهل
 مرکب = بیلله مکله برابر بیلدیکنی
 ده بیللیوب کندینی عالم ظن ایتمه.

جهلا } ح. ع. بیللیرک، بیلکسز-
 ین، بیلله مکله، جهل و نا-
 دانقله.

جهلا } س. ج. ع. و :
 س. ج. ع. فد : جاهل.

جهله } با : جاهل.

جهم } س. ع. [عبرانیجه دن.
 اصل قدس قریبنده حیوا-
 نات لاشه لرینی و اعدام اولسان
 مجرملری آتدقلری بر دره نک
 اسمی ایدی.] آخرتده کنه کار-
 لک عذاب کوردکاری محل،
 طامو، دوزخ.

جهمک } ص. جهنمه مستحق،
 عذاب جهنمه لایق.

جهمک } س. حمامک آتش یانان
 یری.

جهمی } ص. ع. جهنمه مستحق،
 جهنم عذابنه لایق.

جهود } س. فا. «یهود» دن.
 غلطی : چفوت. [یهود
 طائفه سندن آدم، یهودی. || مج.
 عنادجی و غرضکار آدم .

جهول } ص. ع. [«جهل» دن
 سمب.] پک جاهل و نادان.

جهیز } س. [ع. جهاز دن غلط]
 با : جهاز.

جی } د. [التحاق ایتدیکی کله نك
 خفیف و یا ثقیل هجالی اولد.
 یغنه کوره «ی» سی اینجه ویا
 قالین او قونور. [اسمله و اصل
 فعله لاحق اولوب یاپان وصاتان
 معناسنی افاده ایدر: آوجی = آو
 ایدن، بالیقچی = بالیق طوتان؛
 اتمکچی = اتمک یاپان وصاتان؛
 صاتیچی = سواقده اوته بری کر.
 دیروب صاتان آدم؛ بیله بیچی =
 بیحاق و سائره بیله ن آدم. [هر
 اصل فعله «جی» اداتی علاوه
 اولنمه یغندن مثلاً کاش ترجمه.
 سنده «اولتی» دن «اولیچی»
 دیمک وهر اسم فاعل عربی بی بو
 ادانله ترجمه ایتک عبندر.]

چیات } س. [عربی لغتدرده
 بولمویوب بونک یرینه
 «جودة» قوللانلیغندن اوبد.
 یرمه اولسه کرکدر. [ایلك،
 کوزللك، تمزلك: چیات هوا =
 هوانک ایلكی.

چیاق } مه. بیوک قوشلرک باغر-
 مه سنی تصویر و تقلید ایدر:
 قوشلر چیاق باغریشیمور-
 لردی؛ ضرب کبی بر مامله
 شدیدله به اوغرایان چوجقلر
 حقتندهخی سویلنیر: چوجنی چیاق
 چیاق باغرتدی = س. چایلاق.

جیب } سندن. عر. ۱. یاقه، یاقه
 آچیقلمی: باشنی جیب مر-
 قبه یه چکدی = استمراقه واردی.
 ن. ۲. [تر. زبازدی: جب [
 اثوابک اوته بریسندنه آچقه،
 مندیل، اوراق و سائره وضعنه
 مخصوص اولهرق یاپیلان کیسه.
 [اساساً عربلر یاقه آچیقنک کو-
 کسه کلن قسمنی بوایشه قوللاند-
 قلریمون بو اسمله تسمیه اولمشدر.]

جیبندن = کیسه سندن، کندی
 مالندن؛ جیبی دلیک = زوکورت،
 الی بوش. ۳. ر. بر قوسک بر
 اوچندن بدأ ایله دیگر اوچندن
 مرکزه متمد نصف قطره ایندیر-
 یلن خط عمودی، فر. Sinus؛
 تمام جیب = نصف قطرک جیبک
 ملاقی اولدیغنی نقطه دن مرکز
 قدر اولان قسمی. ۴. ت. بدنک
 ات ویا کیکنده واقع بعض جو-
 فلرینه اطلاق اولتور. || جیب
 هایون = مابین هایونجه تادیبه سی خز-
 ینه خاصه یه حواله اولنمیان مصا.
 رفه مخصوص و سرقنالق مقامنه
 مربوط دائره؛ جیب هایون
 کاتبی = بو دائره نک رئیس.

جیچوز } مه. عو. فقدان بیان
 ایدر: پاره لر جیچوز.
 جیب } ص. [چوجق لساننده]
 جیبی } ای، کوزل، مقبول،
 قاقا مقابلی: جیبی بک، قاقابک.

== س. چوجق آلدانه حق فیمتسز
 وشتافاتی سوس: جیبی بیچی.
 جیبیلی } ص. چوجق آلدانه حق
 صورتده فیمتسز وشتا-
 فاتی سوسلرله مزین: جیبیلی
 بیجیلی شیئلری سور.

جیبید } ص. عر. ن: جیبده.
 «جودة» دن ص. [ای، خوش، نیک، لطیف: آثار
 جیبده.

جیران } سندن. جم. عر. فد. جار.
 با: جار.

جیران } س. [زبازدی: جیلان]
 کییک انواعندن کوچک
 اینجه بجاقلی و پاک خفیف و چوق
 سکر دیجی بر حیوان بری، غزال.
 جیروق } س. [یتا.] بر سندن ویا
 حواله نک آله جقلی طرفندن

دیگری نامنه چو برلمسيله ظهر-
 یته بوکادا اثر شرح و برلمسی: سندن
 یمی فلانجه جیرو ایتمش.
 جیز } جیزلامق، جیزردی و سا-
 ره. با: جز و سائره.

جیش } سندن. عر. عسکر، جند،
 لشکر، سیماه، اردو.
 || س. سوق الحیش = حرکات
 عسکریه دن بحث ایدن فن.
 [فر. Stratégie]

جیفه } س. عر. لاشه، لش.

جیفه خوار } ص. فا. [عر. جیفه =
 مک] لاشه بین، لاشه ایله بسلانن
 (حیوان و قوش).

جیل } سندن. عر. ج: اخیال. ۱.
 انسان گروهی، طائفه،
 قوم. ۲. نسل، بطن: جیلا بعد
 جیل.

جیل } د. ۱. اسمایه لاحق اولوب
 عداوت و بیحیک بیان
 ایدر: آدجیل، طواشناجیل. ۲.
 نسبت و قریت و سبیت بیان
 ایدر: اولو جیل = اولومی ووجب؛
 آجیل = بیاضه قریب.

جیلان } س. با: حیران.

جیلانز } ص. ضعیف، نارین،
 چیلسز، قوتسز: پک جیلانز
 بر چوجق.

جیم } س. [عر. ش.] ج حرفنک
 اسم عربی و ترکیسیدر. با: ج.

جیمبا قوقه } ص. عو. بیچیمسز
 وچیمسز اکری بو-
 کری قامتلی (آدم).

جیمجیمه } س. با: جمجمه.

جیمناستیق } س. با: جمناستیق.

جین } د. [یاسی ایجابنه کوره
 خفیف و یا ثقیل اوتونور.]

اسلمه الحاق اولنه رق نسبت
بیان ایدر: بالیقین، سیککچین،
طهورچین، کوکرچین.

جیناق } س. بیرتیجی حیوانات
بجه وطیرناغی.

چوادره } س. ب. کینک باش
طرفنده یاتان دیرک.

چپواطه } س. [یتا.] آرقه سی
ایری باشلی و اوچی
صومون کچمک اوزره ویده لی
آز چوق قالین اکسره که باشلیجه
پوترلاری ودمیر تخه لری بربرینه
ربط ایتمکه یارار.

چيو جيو } س. ۱. یومرطه دن
یکی جیمه مش قوش ویا

طاؤق یاورسی، کوچک پلج و
یالاز: چيو جيو چیمارتمش. ۲.
اوافق قوشلرک ویا پیلچرک او-
تشمه لری. ۳. چوق سسلر،
ویزلی، کورلدی، غلبه لک.

چيو جيو } ص. ۱. ویزلی،
کورلیدی، سسلی:

پک جيو جيو لری بریر. ۲. جانلی،
روحلی، غلبه لکلی، کرما کریم:
بازارک اک جيو جيو لری وقتی.

۳. صیحاغ، حرارتلی، قاینایان:
صیحاغ اک جيو جيو لری وقتنده.

چيوش } س. س. ج. ع. فد: جیش.
با: جیش.

چيولدامق } یاخود جيو لده مک.
فل. (اوافق قوشلر
ویا پیلچر) اوتشمک: جيو جيو اتمک.

چيولدی } س. اوافق قوشلرک
ویا پیلچرک اوتشمه سی،
چيو جيو اتمه لری.

چيوه } س. فا. «ژپوه» دن
معروف معدن که چوق

آشاغی صوئوق درکه لرند
صلب حالنه کچوب ساثر وقتلرده
مایع اولور و بریرده طور-
میوب چوق حرکت ایدر، زبیق،
سیماق.

چيوه لک } س. ۱. جانلی و اویناق
(یاوری: دوه جيوه لکی.
۲. یکچیریلده خدمت و ملازمت
ایدن دلیقانیلی.

چيويق } ص. زیاده صولی و
بولاشقان: چيويق قار،
چامور. = ح. اکثر یا مکرر
اوله رق لزوجللی و بولاشقان بر
شیئی، تصویر ایدر: الاری یاغ
ایچنده چيويق چيويق.

چيويقلامق } فته. لزوجللی بر
شیئی آوج ایچنده
صیقه رق قاریشدرمق: فوجینک
ایچنده یاغی جيو يقلا یوب طو-
ریوردی.

چيو يقلامق } فح. (لزوجللی
شیء) آوجلانه.

چيو يقلامق } چا. مور باصیله باصیله
جيو يقلامش. چا.
چمیردامق، چمیردی. فا:
چایر، چایردامق، چایردی.

{ چیم، جیم فارسی سے الفبا }
 { چ } ترکیک یدنجی حرفی اولوب،
 عربیده وسائر السنه سامیہ ده
 مخرجی مفقود اولدیغندن، ابتدا
 ایرانیلر کندی لسانلریچون
 ایجاد، وبعده ترکر دخی قبول
 ایتشلردر. بومناسبتله «ژ» و «گ»
 کی «فارسی» صفتیله تفریق
 اولمشدر. ابجد حسابنده ج
 کی اعتبار اولنور.

{ چابالامق } یا جبالمق. فل. ۱.
 { ال آتاق اوینادوب }
 دپرتمک: چامورک ایچنه دوشمش
 چابالایوب طور یوردی. ۲.
 چوق چالیشمق، اوغراشمق، سعی
 وجهد ایتک: درسه چابالایور.

{ چابالامه } س. چابالامق فعلی.
 { نا: چابالامق. }

{ چابالامق } فل. ال آتاق اوینا.
 { دهرق دپرتمک. }

{ چابالایش } س. چابالامق فعلی
 { و طرزی. }

{ چابق } ص. ح. نا: چابوق.

{ چابک } ص. فا. سریع، خفیف،
 { چابوق: چابک دست =
 الی خفیف، اینه چابوق؛ چابک
 یا = آتاقی خفیف، سریع حرکت.

چابو جاقق } ح. و:

{ چابو جاق } ح. پک سرعتله، سر-
 عتله و کورلدیسزجه،
 علی العجله: چابو جاق حیوانلری
 حاضر لایوب بیندیلر؛ چابو جاقق
 بر آزیسه جک تدارک ایدوب
 قهوه آلتی ایتدک.

{ چابوق } یا خود چابوق. [فا. «چا-
 بک» دن ودها طو-
 غریبی فارسیسی بوندن ما-
 خوددر.] سریع، عاجل، عجله لی،
 خفیف: الی، اینه چابوق؛ آیاغنه
 چابوق؛ چابوق اولک = سرعتلی
 طاورانک، کچ قالما بک. = ح.
 سرعتله، عجله، سریعاً: چابوق
 بکدی؛ چابوق کل؛ چابوق چابوق =
 عجله ایله. || چار چابوق = پک
 سرعتله، درحال.

{ چابوقلق } س. سرعت. عجله. || ال
 { چابوقلقی = حقه ازاق.

{ س. ۱. مجسم بر شیتک
 چاپ } قالینلی واستوانی و ایچی
 بوش شیتلرک داخل قطری
 اولیسی: یکر می بش سانیتمته
 چاپنده بر طوب؛ کراسته چاپی =
 دیرک وسائر قالینلی. ۲. مج.
 جرم، حجم، جثه: ایری چاپده

بر آدم. || بنا چاپی = وقتیه اینه
 نظارتی طرفندن ویریلن تذکره
 که یاپینک نه بیوککده اوله جفنی
 مبین ایدی.

{ ص. پاساقلی، بول پاچه،
 چاپاچول } چولپسه، بیچیمسز،
 قیافتسز.

{ چاپار } س. تاتار، اولاق.

{ چاپارز } س. [فا. «چپ راست»
 دیمکرد] انکل، مانع، حائل،
 عائی: سزک بچیکه کر ایشمه
 چاپارز ویردی.

{ س. ممانت، مشکلات،
 چاپارزلق } موانع.

{ ص. انکلی، موانع
 چاپارزلی } و مشکلاقی اولان:
 پک چاپارزلی بر ایشدر.

{ س. [ر.] چوق
 چاپاری } ایکنه لی اولطه.

{ یاخود چپاق. س. ۱. کوز-
 چاپاق } دن آقوب کنار لرنده و
 کیرییکرده بریکه رک قورویان
 شیء: کوز چاپاغی. ۲. دوکه
 دمیر و سائر ننگ اطرافنده
 قالان پوروز. || چاپاق بالینی =
 ایری پوللی یاضی بر جنس کول

بالیغی. [اصل صفت اولوب، سریع وآقیبی دیمک ایسه ده، بو کون او معنی ایله استعمال اولماز.]

چاپا قلاتمق { فل. (کوز) چا- یاق طومق، کوز- دن آقان صو آقوب کنارلرنده وکریپیکرده قورمق: صباحرلی کوزلم چاپاقلانیور.

چاپاقلی { ص. چاپاغی اولان (کوز).

چاپان { س. تانار، اولاق. [چاپار (کمی).]

چاپاناق { یاخود چپاناق. س. قاقچیراش مال، قاقچق مال.

چاپاول { س. چاپق عسکری، آقینچی، ایلفارجی.

چاپراز { س. فا. «چپ راست» دیمکدر [۱. آرقوری ایلیکان ویا بو وضعیتده دوکله لری بولان قاوشدیرمه یلک، ایکی یانی یافته لی صالته: آشچی چاپرازی. ۲. آرقوری طاقیلان فشنکاک، سلاحی وپلاستقه. ۳. چیرکیلری ایکی طرفدن آرقوری تقاطع ایدن اکه: مرانغوز چاپرازی. ۴. دستره نک دیشلرینی اکهکه مخصوص آلت: بیجق چاپرازی.

چاپرازلامه { ص. آرقوری صو- رتنده اولان، چا- پراز شکننده اولان: چاپراز- لامه فشنکاک.

چاپراشمق { فش. آرقوری وجم. یلی پکن ایکی شیء قاوشوب کچمک و تقاطع ایتک: بالاقه ایله باله قایشی کوکسنده چاپراشیوردی.

چاپراشیق { یاچپراشق. ص. آر- قوری وضعینده او- لوب بربرینه قاوشان: چاپراشیق قایدلر.

چاپراق { یاخود شاپراق. س. عسکر اگرینک اور- تیس. ص.

چاپقچی { س. یغما قصدیله دشمن طوراغنه آتله کیروب هر- طرفنه هجوم ایتمه، آقین. ص.

چاپقچیچی { ص. آقینچی، چاپو- لچی. ص.

چاپقیلامق { فل. آقینچیاق ایتک، یغما نیتیه هر طرفه آت اویناتمق.

چاپقین { ص. ۱. چوق بورین، چوق قوشان. ص. ۲. آجیق اشکین کیدن (آت). ۳. هر طرفه قوشوب بربرده دیکیش طوماز، سرسری، دربدر. ۴. خوورده، سفیه، زندوست، عشرت وقمار کبی مهمیاته منیمک: اوچاری چا- پقین = سفاهتمه حد و اعتدالی اربان. || محله چاپقینی = محله سنی آت اوست ایدن یاراماز چوقچ، کلخان بکی.

چاپقیناق { س. چاپقین آدمک حالی، سفاهت، یولسزلق، خووردهلق.

چاپیلی { ص. ۱. بر درلو چایی و قطری اولان: بیوک، چاپلی تفنک. ۲. چایی بیوک، قالین: چاپلی کراسته.

چاپمق { فت. (آت) قوشدیرمق، سرعتله یورتمک. = فل. ۱. قوشمق، سرعتله اوته یه بری به صالمق. ۲. آقین وایلفار ایتک. ص.

چاپوت { س. [«ت» سی حرکه لنجه «د» اولور] ۱. لباس پار- چه سی، طونک آغنه وکوملک

واستارینک پشنه کاکن منک الشکل پارچه: طون چابودی. ۲. پاجاو- ره، یامه، پلاسیپاره.

چاپول { س. [«چایمق» دن] دشمن طوراغنی باصان آقینخیلرک ایتدکبری یغما وغارت، دشمن طوراغندن انسان مال، غنیمت: چاپول ایتک = نهب وغارت ایتک.

چاپولچی { س. ص. دشمن طوراغنه آتله هجوم یغما یعنی ایلفار ایدوب یغما وغارت ایدن، آ- قینچی، یغما کر.

چاپوللامق { فت. ایلمار وآقین ایتک، دشمن طو- پراغنده یغما کرک ایتک.

چاپوللامق { فل. یغما مال قازانمق، غنیمت ایدنمک.

چاپه { س. [آرناؤدجه دن] ۱. بر طرفی دوز و بر طرفی چتال باغچوان قازمه سی: چاپه اورمق = چاپه ایله اوستندن قازوب مضر اوتلری آسقلایق، چاپه لامق. ۲. خرج قاریشدیرمغه مخصوص بیوک کلبری. ۳. مح. قولاقلی دمیر، لنگر: کمی چاپه سی. ۴. بحریه لیلرک اونفورمه لرنده وسائر بحریه یه متعلق ایشلرده کی لنگر رسمی.

چاپه چی { س. ۱. چاپه ایله چالیشان عسکرینک برصنق. ۲. ییکجیری. ۳. باغی کیمه چاپه لاتیورسکر؟

چاپه لامق { فت. چاپه اوردیرمق، چاپه ایله قازدیرمق: باغی کیمه چاپه لاتیورسکر؟

چاپه لامق { س. [«چابلامق» دن تفریق اقتضا ایدر.]

چاپه لامق { س. [«ت» سی حرکه لنجه «د» اولور] ۱. لباس پار- چه سی، طونک آغنه وکوملک

چاپچی { س. آقینجی، سورجی.

چات { ۱. ۴م. اورمه وضر به سسی.

دی. «چات چوت» دخی دینلیر.

۲. قپوچالیمه سی کبی برسسی تصو.

یر و نقلید ایدر: چات قپوچالندی.

۳. باتلامه، چاتلامه: چات ایتمک =

چاتلامق، باتلامق. ۴. زمان ومکا.

نجه سکر کلمکه دلالت ایدوب «بات»

مهمله سیله برابر قولانیلیر: چات

بات بولنور؛ چات بات وقوع بولور.

تک توك کبی.

چاتاق { ص. بربرینه چاتم، چا.

تشمش، گرفت. = س.

ایکی طاغک بربرینه چاتوب دره

پیدا ایتدکری یر.

یاخود چتال. س. ۱. ایکی به

چاتال. آیرلمش دال وسائر.

۲. ایکی دیشلی یابه وسائر آلتلر.

۳. آلافرانفه یمک یمده قوللا.

نیلان یادرت ویاوچ دیشلی معدن

آلت که قاشیق ویاچاقله برابر یر

طاقم تشکیل ایدر: چاتال بچاقله

یمک یمک. = ص. ۱. اوجی ایکی به

آیرلمش: چاتال دال، چاتال یول،

چاتاللاشد پرهق { یاچتاللاشد.

چاتالاندیرهق. یاچتاللاشمق. بلا:

چاتاللاشمق { یاچتاللاشمق.

چاتالاندیرهق { یاچتاللاشد.

ایکی به آروب چاتال ایتمک: دمیر

یولی فلان یرده چاتالاندیرهق.

۲. مج. مشکوک ومشوش ایتمک:

بو حال ایثی چاتالاندیرهق.

چاتاللاشمق { یاچتاللاشمق. فط.

چاتال اولمق، تشعب ایتمک: آنا.

طولی دمیریولی اسکیشهرده چاتاللا.

نیور. ۲. مج. مشکوک ومشوش

اولمق: شمدهی ایش چاتالاندی.

چاتاللق { س. ۱. برشیتک ایکی به

چاتاللق { آیریلوب چاتال اولسی،

چاتال اولان شیتک حالی، تشعب:

یولک چاتالغی. ۲. مج. مشکو.

کیت، تشوش: مسئله نک چاتا.

لغی.

چاتالمق { س. بغدادی نارله سنده

چاتالمق { بیتن برنوع مضر دانه.

چاتدیرهق { فط. ۱. اورشدر.

چاتدیرهق { مق، مصادمه ایتد.

یرمک: آرابه نی دیواره چاتدیر.

ثعبان حیوانی صیقوب کیمکارنی

چاتر چاتر قیردی.

چاترداتمق { فط. چاتر چاتر ایتد.

شینی سس چبقاره جق صورته

صیقمق، بیتمق ویا یاقق: دیشلر.

ینی چاترداندی: یاغین تخته لری

چاترداتیوردی.

چاترداتمق { فل. کورک برشیء

حدتندن دیشلری چاتردایوردی؛

تختلر چاتردایه رق بیقیلیور ویا

یانیوردی.

چاتردی { س. کورک برشیتک

یانارکن ویا صیقیشدرلدیغی وقت

چیمقاردیغی سس وایتدیکی کور.

لدی: دیشلرک، تختلرک، کیمکارک

چاتردیسی.

چاتره پاتره { ۴م. برلسانی شیوه.

چاتره پاتره { سزویالان پاکاش

سویلیکی تصوریدرمتتا بعادتندن:

چاتره پاتره ترجه سویلیور.

چاتشدرهق { یاچتیشدرهق.

چاتشدرهق { فط. ۱. اوج او.

جه قاوشدیرهق، ایلشیدیرمک،

بربرینه ربط ایتمک. ۲. طو.

قشدیرهق، مصادمه ایتدیرمک.

چاتششق { فط. ۱. قاوشمق،

چاتششق ایلشیمک، اوج اوجه

ربط اولمق. ۲. طوقشتمق، بر

برینه چاتمق، مصادمه ایتمک.

۳. (کوپک واکا مماثل حیوا.

نلر وبوچکار) چفتلشمک.

چاتتی { س. ۱. چاتیلان وقور.

چاتتی { یلان شیتلر. ۲. آرقو.

ری باغلانان شیء: آن چاتقیسی =

قاش باصدی.

چاتر { وچتر. ۴م. کراسته وودیش

چاتر { وکیمک کبی کورک شیتلرک

کورلدیسنی تقلید ایدوب مکرر

قولانیلیر: بنا چاتر چاتر یقلدی؛

چا تېملىق } س. چفت او كوزلرېنى
بربرېنه باغلايان آغاج
كه بويندروق او كا كچمشدر .

چا تېمىن } ص. بر زىنكىن ويا
بيوگه آدمه انتساب
ايمش اولان : فلانه چاقينددر .

چا تىلا تىق } فت. ۱. بر شيشى
پارچه لرى بستون
آيريه جق درجه ده شق ايتك ،
چاتلاق حالنه كتيرمك : بو بار .

داغى كيم چاتلادى ؟ دكنكى
چاتلانددم . ۲. صيقنديدن ويا
چوق يمكدن پالايله جق درجه يه
كتيرمك : آدمى چاتلتمايك . ۳.

چوق حسدينى موجب اولقى ،
حسدن پك مضطرب ايتك :
خصنك موفيقىنى سويليه سويليه
حريف چاتلانددم . ۴. (آتى)

چوق قوشديروب تلف ايتك :
آتى چاتلادى . || طوپوق چا .
تلامق = چوق قوشمق .

چا تىلاق } ص. پارچه لرى آيريه .
جق درجه ده قيريق ،
منشق ، ياريق : چاتلاق بارداق ،
دكنك . = س. بر شيشك چاتلا .
ديغى ير ، ياريق : شو بارداغك
بوراسنده بر چاتلاغى واردر ؛
چاتلاغى بلليسدر .

چا تىلامق } فل. ۱. چات ايده رك
بيوك سسله يارلق ،
آيرلىق : طلوم چاتلادى . ۲.
پارچه لرى آيريه جق صورته
قيرلىق ، يارلىق : بو بارداق چا .
تلامش . ۳. (طالغه وساژه)
قيرلىق ، پاره لامقى . ۴. (حيوان)
چوق يوريمكدن تلف اولقى :
ياري يولده آتى چاتلادى . ۵. م .
حسدن حدتن ، صيچاقدن

وساژ اضطرابدن تلف اولقى
درجه سنه كلك : حسدجيلر چا .
تلاسين ؛ صيچاقدن چاتلايه جقز .

۶. چوق آغلامقدن تلف اولقى
درجه سنه كلك : شو چوق
چاتلايه جق مه ويرك . ۷. چوق
آغرىمق واضطرابده بولمق :

باشم چاتلايور ؛ فارم چاتلايه جق .
|| آن طامارى چاتلامق = حيا
وحجاب قالمق ، عارسز اولقى .
|| طاش چاتلامق = ۱. چوق
صوئوق اولقى . ۲. اوليه جق

شىء اولقى ، امر محال وقوع
بولمق : طاش چاتلاسه بو باغچه
اوقدر محصول ويرمز . || چاتلاسه
پاتلاسه = هر نه ياپسه .

چا تىلامه } و :
چا تىلايش } س. چاتلامق فعلى .
وطرزي .

چا تىلاق } فح. ۱. قورلمق : چار .
دائق چاتلدى . ۲. آ .
پشوب قاله قالمق . ۳. حيوانك
باجاقرلى آيريلوب هلاك اولمق .

چا تىق } فت. ۱. قورمق ، كراسته
وساژه يى بربرېنه ربط
ايدوب طورديرمق : چارداغى
چابوجاق چانديلر . ۲. اوج او .
جه قاوشديرمق ، ايليشديرمك :
ديكيش چاتمق . ۳. (عسكر)
تفنكارى اوج اوجه ايليشديروب
طورديرمق . ۴. حيوانه يوك
يوكلمك ، حمل ايتك . = فل . ۱ .
اورمق ، چارمق ، مصادمه ايتك :
ديواره چاندى . ۲. اوغرامق ،
دوچار وكرفتار اولمق : بلايه
چاتدى . ۳. دوش اولمق ، راست
كلك ، تصادف ايتك : برميراث

يدى به چاندم . ۴. (كمى) مصا .
دمه ايدوب باتمق . ۵. (موسم)
وميعاد) ياقلاشمق ، تقرب ايتك :
بهار چاندى . ۶. انتساب ايتك ،
طالنا وقلقه يارانوب برينك تو .
جهنى قرانمق : او فلانه چاتمدر .
|| باش باشه چاتمق = مشاوره ايتك .
|| قاش چاتمق = قاشلرى اينديروب
يوز اكشيتمك . || كيف چاتمق =
كيف يتيشديرمك .

چا تىمى ۱ . س . ۱ . چاتمق فعلى . ۱۱ .
چاتمق . ۲ . موقت صورته
ايليشديريلوب طورديرلمش كرا .
سته . ۳ . موقت وقبا صورته
ديكلمش پارچه لر . ۴ . دوشمه لك
برنوع ايپكى قشاش : اسكدار
چاتمى . = ص . موقت صورته
ايليشديرلمش . || ديرمه چاتمى =
اوتهدن بریدن طولانمش غير
منتظم شىء : عسكرى هب ديرمه
چاتمى ايدى .

چا تى } س . ۱ . چاتلمش يعنى بربر .
ينه ربط اولنمش كراسته .
وساژه دن قورلمش شىء ، طا .
سلاق . ۲ . بنى اورتن كرميتلى
طوتان مائل اورتى كه چاتلمش
كراسته دن يانلشدر : او ك چا .
تيسى ؛ تلمدن چاتى يه قدر ؛ چاتى
آتى = چاتى ايله طواوان آرمى .
م . مسكن . ۳ . بدن انسانك
قفس حكمنده اولان كميكلىرى
هيئتى ، قديد ، اسكك .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چا تىق } ص . ۱ . اوچلرندن ملا .
صق ، قاوشوق . ۲ . بر
برينه ملاصق ، فاصله سز : چاتيق
قاشلر . ۳ . بورشديريلوب اكشيد .
لمش ، عبوس : چاتيق چهره .

چاچه } س. { اسکی ترکیده « چا
چاق } چاق « یا بلق و قوشه-سق
دیمکدر. } که یچی. || آجی چایه غیر
ما کول بر جنس کوچک با لبق.

چادر } یا خود چادر. س. کوجبه-
لرک خانه سی مقامه نده او.
لوب اردو کاهلرده عسکر لرک
و بکچی و قورویچی کبی آدم لک دخی
موقت اقامتگاهی که قالین بزدن
یا خود کچه و یا دریدن اولوب
اکثریا مخروطی الشكل و بعضاً
مستطیل اولور، و بر دیرکده قو-
ریلوب اتکاری ایپ پارچه لیه
قازیشله باغلانیر، اوپه، خیمه،
خرکاه، چتر: چادر قورومق؛
چادرده یا تمق. انواعی اولوب،
اک بیوکنه اواناق و کوجیکنه چرکه
دیرلر. نانار چادرینه آلاچیق،
ترکان چادرینه دریم، قالچیه
و کلیمدن بایلاننده اوپه دینلیر.
[فا. چتر چادر دن ماخوذدر.]
|| چادر آتی = سفر، اردوگاه.
|| چادر چیچی = شکلی چادره
بکزر بر چیچک. || چادر اوشاغی =
معالجه ایچون استعمال اولنور
بر نوع ضغم.

چادرچی } س. چادر یایوب صا.
|| تان آدم؛ چادر جیلر =
چادرچی اصنافنک چارشیمی.

چار } عد. فا. درت: چارسو،
چار جهت: درت طرف،
جهات اربعه؛ چار چشمه = درت
کوزله؛ چار ابرو = درت قاش،
بیغی یکی ترلمش دلیقانی، با:
چهار.

چار } س. { روسجه: Czar که
بوده « قیصر » دن ماخوذ
روسیه امپراطوری.

چار } س. فا. چاره دن مخفف او.
لوب یا لکز « چار ناچار »
تعبیرنده مستعملدر که ایستر
ایستمز دیمکدر.

چار } مه. چابوق صفتیه قوللا-
نیلیر ادا ت ا کیددر: چار
چابوق = چابو جاق.

چارپا } س. فا. [چار = درت.
پا = آتیاق] درت آتیاقلی
حیوان.

چارپاره } س. فا. [چار = درت.
پاره = پارچه. — تر.
زبانزدی: چالپاره } رقص ایدر-
کن پارماقره طاقوب چالدنلری
زیل.

چارپدیرمق } فت. ۱. اوردری-
مق، صدمه ایتد-
یرمک: روزکار پنجره نك قناد-
ینی خیزله دیواره چارپدیردی.
۲. چالپیرمق، غصب ایتد یرمک:
اشیایی آچیقده براقوب چارپدیر-
دیکز. ۳. اکریلتمک، چارپق
یا تمق: نزول آغزینی چارپدیر-
مش. ۴. اوینا تمق، خلیجانه کتیر-
مک: آکسزین ایشیتدیکم بر
سس یورکمی چارپدیردی.

چارپشدرمق } فت. ۱. اور-
طوقوشدیرمق: قیونک قنادلرینی
چارپشدرمق. ۲. طوشدیر-
مق، مضاربه و مقاتله ایتدیرمک،
مصادمه ایتدیرمک: ایکی عشیرتی
چارپشدیروب کندیبسی سیرجی
قالدی.

چارلشمق } فش. ۱. اورشمق،
طوقوشتمق } مصادمه
ایتمک: پنجره قنادلری روزکار دن
چارپش-وردی. ۲. طوشتمق،

مضاربه و مقاتله ایتمک: ایکی مفرزه
بر برینه راست کلوب چارپشدیلب.
چارپشمه } س. ۱. اورشمه، طو-
طوشمه، مضاربه و مقاتله.

چارپشیق } ص. ۱. بری برینه
چارپش، چارپش، قارپشیق،
چارپشیق. ۲. چارپشیق، اکری-
۳. بری برینه بیتمش (دیش).
۴. دوزکون و منظم اولمیان،
چتره فیل (لسان).

چارپشک } فل. ۱. اکریلوب بو-
بو دیرک: بو دیرک چار-
پلدی. ۲. یوزینی بروشدیروب
منفعل اولمق، متغیر اولمق: بو
سوزی ایشیدنجه چارپلدی.
۳. جن طومتق، جن شربنه او-
غرامق: کیمجه آغاجلرک آلتنده
طولا شمه چارپلیرسک. ۴. نزو-
لدن اولدیغی کبی اعضای بدن دن
بری اکریلک، یرندن اوینا تمق،
طوتماز اولمق: آغزی، الی،
آیاغی چارپلش.

چارپلمه } س. چاربلق فعلی. با:
چاربلق.

چارپلش } س. چاربلق فعلی و
پلش چارپلدی که.

چارپق } فت. فل. ۱. شدتله
اورمق، تصادم ایتمک:
آت خیزله کیدرکن دیواره چار-
پدی؛ روزکار یوزمه چارپبور-
دی. ۲. اوروب یره دوشور-
مک، بیقتمق: چارپوب کچدی.
۳. زورله آلمق، چالوب چرپمق،
قایوب کیتمک: عشیرت کویک قو-
یونلرینی چارپدی. ۴. باشه اور-
مق، باش آغزبسی و یرمک، صداع

کتیرمک: بوسرکه بکا چاریدی.
 ۵. اورمق، دیتره مک، خلجانه
 کلک: یورمک چارپیور. ۶. خیزله
 تحریک اولنه رق بریره اورمق:
 قیو، پنجره قنادی روزکاردن
 چارپیوردی. || کوزه چارمق =
 نظردقی جلب اتمک: روماده اک
 اول کوزه چارپان سنت پیرکلیسا.
 سیدر. || کون، کونش چارمق =
 کونش آلتنده چوق طورمقدن
 ویا کرمکدن سرملنوب خسته.
 لامق.

چارپمه } س. ۱. چارمق فعلی.
 } با: چارمق. ۲. ضربه،
 صدمه، مصیبت. = ص. اوره.
 رق قاقغله یا بلش، قیارتتملی:
 چارپمه کومش معمولات.

چارپندی } س. ۱. شدتله اوینا.
 } مه، شدتلی حرکت،
 خیلان: یورک چارپندیسی. ۲.
 دیکیز صورلینک اوفاق لکن
 زیاده اوینار طالغه جقتلر حالنده
 حرکتی: پویازک طالغتلری
 بیوک دکسهده چارپندیسی پک
 زیاده در.

چارپنق } فل. اورنمق، شدتله
 } اوینامق، خلجانه کلک:
 توزلک ایچنده چارپنوب طور-
 یوردی.

چارپیق } ص. ۱. اکریلوب بو.
 } کلش، برطرفه مائل،
 طوغری اولیان، اکری
 بوکری: چارپیق دیرک، او-
 دون. ۲. بر طرفه مائل، غیر
 منتظم: چارپیق دیوار: چارپیق
 عرصه. ۳. چارپلش، نزوله
 اوغرامش ویا جن طوتمش:
 چارپیق آدم. ۴. ترس، او-
 غورسز: چارپیق آیاق.

چارداق } س. با: چارطاق.

چارسو } س. با: چارشی.

چارشب } ودها طوغریسی:

چارشف } یاخود چارشاف.
 } س. فا. «چادرشب»

دن اولدینی مطنوندر [۱.
 یتاغه سریلین و یورغانه قاپلانان
 بزدن اورنی: یتاق چارشی،
 یورغان چارشی. ۲. قادینلرک
 تستر ایتدکاری جار: ایپک
 چارشف.

چارشنبه } یاخود چهارشنبه.
 } س. [فارسیدن] هفته.

نک دردنجی کونی، یوم الاربعاء:
 چارشنبه کونی، چارشنبه بازا-
 ری. || چارشنبه قاریسی = جادو،
 موهوم بر جن؛ و مج. صاچی
 طرائفامش، مخوف قیافتلی
 قادین. || ایک صوک چارشنبه-
 سی = نحوسته مطنون کون؛
 طقوز ایک صوک چارشنبه سی =
 نحوست محضه. عو. طقوز ایک
 صوک چارشنبه سی بر آرایه کلک =
 هر ایش بر آرایه کلوب طور-
 پلامق. عو.

چارشی } یاخود چارشو. س.
 } فا. چارسو (= ددرت

طرف) دن اولدینی مطنوندر [۱.
 ایکی طرفی دکان و اوستی اور-
 تیلی یاخود آچیق اخذ واعطا
 محلی، بازار، سوق. || چارشی
 آغاسی = چارشی محافظلی. || چار-
 شی خلقی = اهل سوق. || چام
 چارشی = ددرت طرفدن، تربیعاً.
 || ایچی چیفیت چارشیمی = نیت
 خالصه سی اولمایان، حیله کار.

چارطاق } یا چارداق. س. فا.
 } چار = ددرت - عر.

طاق = کرا] ۱. ددرت کمر تشکیل
 ایدن اوفاق کوشک و رواق
 اوستی. ۲. اوسته صارماشیقلی
 آغاج و نباتلر صارملق اوزره
 بر قاق دیرک و قفسدن یا بلش
 سایه بان. ۳. ددرت دیرک او-
 زرینه چالی چرپیدن یا بلش
 باغچوان و بکچی قلبه سی. ۴.
 آصمه و آصمه قباغی و سائره
 صارملق ایچون قورلمش قفس:
 آصمه یی چارطاغه آلیق.

چارق } و چارقه. با: چرخ و
 } چرخه.

چارم } عب. دردنجی، رابع.

چارمیخ } س. فا. [چار = ددرت-
 } میخ = چوی. - تر.
 زباززدی: چارمق] مجری خاچه
 کرمک ایچون قورلمش صلیب
 شکنده دار آغاجی، صلیب: چار-
 میخه کرمک. مج. سفینه نک
 دیرکاری باشندن اشاغی به این
 قالین ایپلر: جوادیرا چارمیخی.

چارناچار } با: چار.

چاروب } س. فا. سوپورکه.
 } س.

چاره } س. فا. ۱. طریق تسویه،
 } سبب اصلاح، واسطه
 تخلص: چاره بوله مدی؛ اجله
 چاره یوقدر. ۲. تدبیر: بر چاره
 دوشوملی. ۳. مدد، یاردیم:
 بکا بر چاره بولک. ۴. علاج،
 دوا: بوخسته لغه چاره یوقدر. ||
 نه چاره! = نه یاغلی، ایستر
 ایستمز راضی اولملی.

چاره جوی } ص. فا. [چاره = م
 } جست = آرامق]
 چاره آریان، تدبیر تحرپسندمه
 بولان:

چاره ساز { ص. فا. } چاره = م -
 ساختن = باقمق [چاره
 یابان، چاره و تدبیر دوشوون،
 بولان : قادینغزك خسته لفته
 کیمسه چاره ساز اولدی .

چاره سز { ص. ۱. } چاره و تدبیری
 اولیان، چاره سی بو -
 لنه میان : بو چاره سز بر خسته -
 لقدر . ۲. لابد، ضروری، الزم :
 قدشین آتش باقمق چاره سزدر .
 ۳. بیچاره، محتاج، ضرورته
 بولسان : پك چاره سز قالدی .
 = ح. ضروری و لابد اوله رق،
 مطلقا، همه حال : بوکون چاره -
 سز کیدیله جکدر .

چاره سز لك { س. ۱. } تدبیر و
 علاج فقدانی و
 امکانسزلی، عجز، اضطرار .
 ۲. بر شیک ضروری و لابد
 اولسی . ۳. بیچاره لك، ضرورت،
 احتیاج .

چارچی { س. } (روسجه دن) رو -
 سبه ایمراطورچیجه سی .

چارچق { س. ۱. } کویلرک کیدیلگری
 آباق قابی که سپیلنه، ش
 صیغیر در یسندن اولوب کنار -
 لرنده کی دیکرینه کچیریلن دری
 شیرتلره و یا قینابله آباغه باغلا -
 نیر . ۲. چاریق تقلیدی اوله -
 رق باغلاملی خفیف اسقارین .
 ۳. طوپ آراهه سنک تکرارکنه
 اینیشده . قونیلان پاپوش . ||
 آرنأود چاریبی = تلایدن اوجی
 سیوری و قیوریق پوسکوللی
 وسوسلی خفیف آباق قابی . ||
 چاریبی چیقارمق = نازکشتمک،
 کویلک حالندن قورتلتی . ||
 دمیر چاریق = چوق طیانیقلی
 آباق قابی .

چارچقچی { س. } چاریق یابان
 وصاتان اصناف .
 چاریک { س. فا. } چار = درت یک =
 بر . تر. زبازدی :

چیرك { ۱. } درتده بر، ربع، برالمازک
 چاریکی . ۲. ساعتک درتده بری،
 اون بش دقیقه : هر چاریکده بر
 حب آلمی؛ بر ساعت بر چاریکده
 کیدیلیر . ۳. مجیدیه دینن کومش
 سکه نك درتده بری که بش غرو -
 شلق بر کومش سکه در : بونی
 بر چاریکه آلدیم .

چاریکلك { ص. } بر مجیدیه چار -
 یکی قیمتده اولان .
 بش غرو شلق : چاریکک چیغاره
 پاکتی .

چاسار { س. } (قیصر دن غلط) وقتيله
 المانیه ایمراطورینه ویر -
 یان هنواندر .

چاشنی { س. فا. } تر. زبازدی :
 { جشنه } ۱. لذت، طات.
 ۲. یمک طارینه باقمق ایچون
 آغزه آلنان مقدار، لذت نمونه سی :
 چاشنیسه باقمق .

چاشنیگیگر { س. فا. } چاشنی = لذت -
 { کر قین = طوموق }
 وقتيله بیوک دائره لده یمکرك
 لذتسه باقان آدم . = ج. فا.
 چاشنیگیران = سابقده ضیافتلرده
 سفره خدمتی ایفا ایدن بر صنف
 عسکر .

چاشپت { یاخود چاشوت . س. }
 جاسوس .

چاشپتلامق { فل. } جاسوسلن،
 تجسس ایتک .

چاشپتلق { س. } جاسوسلق : تجسس .

چاغ { س. ۱. } زمان، وقت، اثنا،
 هنکام، موسم : کل چاغی،

صبح چاغی . ۲. یاش : یکر می
 چاغنده بر دلیقانی؛ اورته چاغده
 بر آدم . ۳. بوی، قد، قامت،
 تناسب، لزومی درجه سیمزک :
 دمیر تاونده انسان چاغنده
 یاراشیر .

چاغ { یاخود چاق . د. } تا، حتی، جه،
 دکین : چاغ اورته ده، چاغ
 بو قدر، چاغ اقسامه دک . صر .

چاغ { س. فا. } جاه (= قویو) دن
 غلط] بولاشیق چوقوری،
 لانغم، صویولی .

چاغان { س. } قالین وقوی دوه
 کوسنکی .

چاغر تغان { س. } با : چیغرتغان .

چاغر تمق { فت. } چاغرمغه سوق
 واجبار ویا مساعده
 ایتک، باغرمق .

چاغر شمق { فش. ۱. } بر برینه
 چاغرمق . ۲. هپ
 بردن چاغرمق، هایقروب یا یفا -
 ره ایتک : بری وفات ایتدیکندن
 قادینلر چاغر شیورلردی .

چاغرغان { ص. } چوق چاغران،
 یا یفا ره جی . = س.
 چوق باغیر صاقصاغان جنسندن
 بر قوش .

چاغر لمق { ج. } باغرمق، ندا اید .
 ملک : او یله چاغر لماز .

چاغر مق { فت. ۱. } باغرمق، ها -
 یقرمق، بلند آوازله
 ندا ایتک : او قدر چاغرمایک؛
 باغروب چاغرمق ۲. یوکسک
 سسله او قومق، تغنی ایتک : ترکی
 چاغرمق . [دعوت ایتک معناسنی
 افاده ایدن « چیغرمق » فعليله
 قاریشدر لاملیدر .]

چاغرمه } س. ۱. باغرمه، ها -
سويله، تغي . } يقرمه، ندا. ۲. تركى

چاغرئيش } س. باغرمه، ها يقرمه،
ندا، صحيحه، بلند آواز. }

چاغل } ۴۰. صويك قاينا يوب
فيشقرمه سنى تقليد ايدمرك
مكرر قوللايلير: صولر چاغل
چاغل آقيور، چاغل ايلوردى . }

چاغللا } س. يشيل قبوغيله برابر
ارلان خام بادم وساير
بوكمي ميوه: چاغلل بادى . }

چاغلار } س. قباله وسدلره چار-
يوب طبقه طبقه يرلدن
كوبورهرك دوشن صو، شلاله،
چاغل ايان . }

چاغللامق } و چاغلدامق. فل.
(صو) قاينا يهرق
وكوبورهرك وطاشلره قيساره
چارپهرق دوشمك ويا كوبورهرك
طاشمق: طاغلرده صولر چاغلار . }

چاغللامه } س. چاغللامق فعلى .
با: چاغللامق . }

چاغللايان } س. صنعى ازلهرق
كوبورهرك و سس
ايدمرك آقان صو، صنعى شلاله .
[Cascade] }

چاغللايش } س. چاغللامق فعلى
وطر زى . }

چاغللايق } يا چغللايق. س. يردن
مسئله قاينا يهرق نبعان
ايدن صو، قاينا رجه . }

چاغلدامق } فل. با: چاغللامق . }

چاغلدامى } س. طاشلره قباله ويا
سدلره چار يوب قاينا-
يهرق دوشن صويك چيچه رديفى
سس: صولر كا چاغلديسى بلبلارك
شاقرديسنه منضم اويوردى . }

چاغلى } ص. ۱. بر درلو قامتى
وتناسى اولان: پهلو ان
چاغلى بر آدم. ۲. تسدرست،
سميز، تاولى . }

چاغوس } س. [۰.] دكيز ينجيى . }

چاق } د. تاحقى، دك، جه: چاق
بوقدر؛ چاق صباحه دك.
با: چاغ. [اسكيمشدر.] }

چاق } ۴۰. قاقه و چكيجله اورمه
كبي فملارك سسنى تقليد
وتصوير ايدر: چاق چوق، چاقر
چوقور . }

چاقال } س. با: چقال . }

چاقالوز } س. چاقل طاشلردن
عبارت مرميات آتان
برنوع طوپ . }

چاقدير مق } ۱. ققدر مق،
مختلا ق، صوقق:
بورايه بر جيوى چاق- يرهلى؛
قازيق چاقدير مق . ۲. مج .
ايچيرمك، عشرت ايتديرمك:
كنديسسنه چوق چاقدير مشلر . }

چاقر } ياخود چاقر. ص. ماوى
چيزيكلى الارنكندمه،
ماوى تحريللى جيل: چاقر كوزء
عين زرقاء . = س. پنجه سى ايرى
وبك كسكين بر جنس طوغان .
|| چاقر پنجه = طوتديفى براقاز،
هر شيدن استفاده ايدر، شديد
البطش، حريص . || چاقر ديكى =
برجنس نبات، عرفج برى . || چا-
قر قنات = قنادلرى تحريللى بر
نوع اوردك . }

چاقر } س. شراب، خمر، مى، باده .
مر . || چاقر كيف [و طو-
غريسى: چاقر كفى] = دوشميه جك
درجه ده سرخوش، يم مست . }

چاقر جي } س. قوش آوند چا-
قرى طوتان آدم: چا-
قر جي باشى = بونلرك رئيسى . }

چاقشدير مق } فل. مسكرات
ايمك، ايجوب كيف يتشديرمك:
اوتورمش چاقشدير يوردى . }

چاقشتمق } ف.ش. بر برينه چكوب
كيتلنك، طاقق . }

چاقشپير } س. ۱. اينجه قاشلى
اوزون برنوع شلوار .
۲. طورك آياغنده كى توگك . }

چاقشپيرلى } ص. ۱. چاقشپير
دينان شلوارى كين .
۲. آياغى توگلى (كوكرجين
وسايره) . }

چاقل } ياخود چاقيل. س. ايرماق
و دكيز كنارلر نده صويك
چالقا يوب يوارلا تديفى افاق
طاشلركه مختالف رنگرده اولوب
او اوكلرينك و باغجه يوللريك
تفريشنه يارار: چاقل دوشه -
مك؛ چاقل طاشى . || چاقل ييده-
سى = قيزغين چاقل اوزر نده
يشمش ييده . }

چاقلداق } س. ۱. صو دكرمنى
اوست طاشنك اوزر-
ينه طوقته رق غير منقطع بر چا-
غلدى چيقاران تحته پارچه سى .
۳. دكرمن شكانده و دوندكجه
كورلدى ايدر بر چوقق اويو -
نجياغى . ۳. كچكى وساير بعض
حيواناتك وراسى اطرافنده كى
قيلره آصيلوب قورويان قيغ . }

چاقلدامق } فل. چاقل طاشلر-
ينك كورلديسى كى
بر كورلدى ايمك: جوزلر چوال
ايچنده چاقلدا يوردى . }

چاقلىدى } س. چاقل طاشلىرىلە
 (اونلرە مائىل شىئىلرەك
 تحريك اولندوقدە ابتدكارى كۈ-
 رلىدى : جوزلرەك چاقلىدىسى .

چاقلىق } س. چاقل دوشمنش ويا
 بريكمش محل .

چاقلىق } ۱. قازبغە
 باغلامق . ۲. ميخلائوب
 يرلشمك : چىنكانه خروزی كىي
 آياغندن چاقلىير .

چاقماق } ياخود چاقق وياچىماق .
 س. ۱. چاقە جق آلت ،

چاقاق طاشنه اوروب قىغلىم
 چىقارەرق قاوى ياقان چاچك
 آلت ، زند . ۲. چاقاقلى تىنكك
 زىركى . || چاقاق طاشى = چاقا-
 قە اولردوقدە قىغلىم چىقاران
 وچام اعمالنه يارايان پارلاجقە
 طاش ، قند . || چاقاق قاوكىسە-

سى = بونلرەك وضعنه مخصوص بر
 شكل مخصوصدە كىسە . = ص.
 چاقاق كىي مقوس شىكندە
 اولان : چاقاق پاپوش ؛ چاقاق
 باشلى قايق .

چاقماقچى } س. چاقاق ياپان صنعتىيى ؛
 چاقماقچى } چاقماقچىلر = بو اصنافك
 چارشىسى .

چاقماقسىز } ص. بر ايشە ياراماز
 (طبائحوه و تفنك)
 = س. شمدى قوللانيلان كىيوى
 كبرىتە وقتىلە بو اسم وىرلمشدى .

چاقماقلى } ص. چاقاق طاشى و
 زىركەشە آتش آلير
 (اسكى تفنك) : چاقماقلى تفنك كە
 قىتلىيدن صكرە وقايسولويدن
 اول ايجاد اولمشدر .

چاقمق } فت . ۱. قاقق ، قاقەرق
 صوقق : اكسر ، قازىق
 چاقق . ۲. قازىق قاقوب حيوانى
 اوكا باغلامق : اتى چايرە چاقدى .

۳. زىركى چكوب چاقماغى
 چاقق طاشنه اورمق : تفنك ،
 زىركى ، چاقاق چاقق . ۴. قبول
 ايتدىرمك ، كچىرمك ، وىرمك :
 قلب آقچەنى چاقدى . ۵. ايصير-

مق ، (ديش) كچىرمك : ديش
 چاقق . = فل . ۱. پارلامق ،
 بردن برە اماان ايتك : شىمشك
 چاقىور . ۲. برىرنە كچمك ،
 چىشمك : ديشلر چاقق . ۳ .

اچوب كيف يتىشىدىرمك :
 اقشاملرى چاقىور .

چاقمە } س . ۱ . چاقق فعلى . ۲ :
 چاقمە } چاقق . ۲ . اوروب چاقمە
 يابلىش قىيوجىي ايشى : ارلك
 چاقە = بونك قبارتمە لىسى ؛ دىشى
 چاقە = بو ايشك چقورلىسى يعنى
 قبارتمە نك تىسى . ۳ . بو ايشە
 قوللانيلان قىيوجىي قالىي .

چاقمەجى } س. قالب چاقمە كۈ-
 (مشك اوزرىنە قبارتمە
 اشكال ياپان قىيوجىي .

چاقى } س. آچىلوب قىبانان و
 طىرناق ، فلم وسائره كىمكە
 مخصوص اولان كوچك جيب
 بىخاچى . [فارسىدە « چاكى »
 دىنلرسەدە ترچكەدن ماخوذ
 اولسە كر كدر .]

چاققىش } س . ۱ . چاقق فعلى و
 طرزى . ۲ . شىمشك .

چاققىم } س . و :

چاققىن } س . شىمشك ، برق .

چاك } ص . فا . يارىق ، يىرتىق ،
 چاتلاق : چاك ايتك = يىرتمق ،
 پارەلامق : برده ناموسنى چاك
 ايتدى ؛ كرىبان چاك = ياقەسى

يىرتىق ، كدر و ماىوسىتىندن
 ياقەسى پارەلامش ؛ چاك چاك =
 پارچە پارچە . = س . يىرتىق
 ير : چاك كرىبانمىن = ياقەمك
 يىرتىغىندن .

چاك } س . توخ وسائره دن مەمول
 } مخروطى الشكل بر آلت كە
 اچىندە معلق اولان طوقاغاك
 صاللانوب كىنارىنە اورمىسەلە
 سىس چىقاربر ، چىنغراغاك بىوكى ،
 جرس ، ناقوس : دوه چاكى ،
 كلىسا چاكى ؛ چاك چالمق . ||
 چاگنە اوت طىقماق = محو ايدوب
 سىنى كىمك . || چاك قەسى =
 كلىسا چاكك تەلىقنە مخصوص
 بوسكك قە . || قولاغە چاك چالمق
 = چوق باغرمق ، تىكرار تىكرار
 سونلك .

چاك } مە . بېھودە برە چوق و
 بلا فاصلە سونلىكى وىكە
 يارىشىدىروب كوزەلك ايتكى
 تصوير ايدەرك مكرر قوللا-
 نىلير : بتون كون چاك چاك
 ايتكىدن ايشنە باقغە وقتى يوق كە .

چاكر } س . فا . قول ، كولە ، عبد .
 } [انشا اسانندە ظرافت
 تەبىرى اولەرق متكىمدن كىنايە
 قوللانيلير :] چاكر لىرى = بندە-
 لىرى ، بندە كز ؛ معروض چاكر
 كىنە لىدر كە = بندە كزك معروض
 دىمكدر كە انشادە مسند صدارتدە
 بونان وزرايە خطاباً يازىلور
 تەبىرات رسىمە دندىر .

چاكرانە } ص . فا . قولە و كولە يە
 منسوب و متعلق ويا
 شايستە . [ظرافت تەبىرى اولەرق
 متكىمدن كىنايە اولور :] معروض

چا کرانه مدر؛ عریضه چا کرانه م.

چا کر پَرور { ص. فا. [چا کر = قول. پروردن = بسلک] قولرینی بسلیوب قایران، بنده پرور. [ظرافت تعبیری او. لهرق مخاطبدن کنایه اولور.]

چا کر پرورانه { ص. فا. و:

چا کر پَروری { ص. فا. قولرینی بسلیوب قایران کریم ومنم ذاته منسوب ومتعلق ویا شایسته: نم چا کر پرورانه. لری، چا کر پروریلری.

چا کر خانه { ص. فا. قول و بنده نك یعنی متکلمک اوی، بنده خانه، فقیرخانه: چا کر خانه به تشریف بیورور. سه کز.

چا کر زاده { ص. فا. [چا کر = قول. زاده = طو. غمش] قول و بنده نك یعنی متکلمک اولادی: چا کر زاده. کنزی تقدیم ایدیورم.

چا کر لک { ص. قوللق، کوله. لک.

چا کر نواز { ص. فا. [چا کر = قول. نواختن = اوخشامق] قولرینی اوخشایوب تاطیف ایدن. [ظرافت تعبیری اولهرق مخاطبدن کنایه اولور. — نسبت بیان ایدن «چا کر. نوازانه» و «چا کر نوازی» صفتلری دخی انشا انساننده بعضاً قوللانییر.]

چا کر ی { ص. فا. قول و بنده به منسوب و متعلق. [متکلمدن کنایه اولور:]

معروض چا کریدر؛ سوی چا کر ی به ارسال بیورلسی. چا کلق { ص. کایسا چا کلق. اصلدینی محل، چا کلقه سی.

چال { ح. ۱. بر اسمدن اول قوللانیلهرق اونک طور. میوب حرکت ایتدیکنه ومتصل اوینا. مقدمه بولندیغنه دلالت ایدر: چال چکله = متصل چکله اوینا. دان، طور مقسزین سویلین، چوق سویلر، کوزه. ۲. کدکک بر اسمدن اول اولهرق شدتله قاعنه دلالت ایدر: چال یاقه اتمک = بطش و شدتله یاقه لامق، یاقه سندن قاعق.

چاللا { یا خود چال. ح. بر اسمدن اول قوللانیلهرق اونک متصل و شدتله پروراسز اولهرق استعمالنه دلالت ایدر: چاللا قلیج = متصل قلیج چالهرق، بلا پروا قلیج اوینادهرق؛ چاللا قیرباج = شدتله و متصل قیرباج اوردرق.

چالاپ { ص. با: چلپ.

چالان { ص. ۱. ایصیران. ۲. = س. چیان. || چالان اوقی = ایصیرغان اوقی. مر.

چالاک { ص. سریع الحركه، چالاک. مس. [فا. «چا. لاک» بوندن مأخوذ اولسه کر کدر.]

چالاک { ص. فا. سریع الحركه، الینه و آياغنه چابوق، خفیف. [اکثریا مترادفی اولان «جست» ایله برابر قوللانییر:]

جست و چالاک برکنج. چالپاره { ص. فا. «چارپاره» دن] خوره تپرکن زیل کبی چاللق اوزره یاره قلمه طایقان تخته جقلمه شقشاق.

چالپاره { ص. بر نوع دکیز بوجکی. || یهودی چالپاره سی = بونک لکلی ورنکلی نوعی.

چال چکله { ص. با: چال.

چال دیرمق { فت. ۱. اور دیرمق، ضرب ایتدیرمک، چال دیرمق: یره چال دیرمق. ۲. بر موسقه آتی اویناتمق: طاول، چاک، پیانو چال دیرمق. ۳. اور. دیرمق، دق ایتدیرمک: خد. نتیجی یه قپونی چال دیرمق. ۴. سرت ایتدیرمک، قاپدیرمق، اینی محافظه ایدمه میوب چالیمسنه سببیت ویرمک: آخو رک قیوسنی آچیق براقهرق آتی چال دیردی.

چالیشدیرمق { یا چالیشدیرمق. ۱. سعی ایتدیرمک، چالالاتمق: بوایشه نه کندیسسی چالیشیور ونه ده بزى چالیشدیر یور. ۲. ایشلتمک، ایش ویرمک، ایشده قوللاناتمق، استخدام اتمک: هر کون اون اون بش عمله چالیشدیر یور. ۳. اوقوتمق، تحصیل ایتدیرمک، تحصیل ایله اوغراشدیرمق: یازک صحیاق آیلرنده چو جقلمی چالیشدیرمق صحتلرینه مضردر؛ اوغانی آلمانجه به چالیشدیر یور.

چالشقان { یا چالیشقان. ص. [اصلی: چالشقان] ۱. چوق چالشقان، سعی وغیرت ایدن، مقدم: چالشقان آدمدر.

۲. چوق ایشلین، چوق ایش کورن: چالشقان رنجبر. ۳. درسنه و تحصیله مداومت ایدن: چالشقان طلبه.

چالشیلق } یاخود چالیشلق. فج. اولمق: نه قدر چالشسه بوایش اولماز. ۲. ایش ایشلنک: صیبا. قده چوق چالشلماز. ۳. درس و تحصیله مداومت اولمق: کنجلیکنده چالیشیرسه صکره ندا. مت چکلمز.

چالشمق } یاخود چالیشمق. سیمی غیرت ایتک: فلان ایشی کورمه که چوق چالشمسه ده مو. فق اوله دم. ۲. ایشلک، ایش کورمک، اوغراشمق: انسان کونده سکز ساعت چالیشلیدر. ۳. درسه اهتمام و تحصیله دوام ایتک، اوقوبوب یازمق: شاگردان چالیشیرسه معلمرینه ده هوس کلیر.

چالشمه } س. چالشمق فعلی. با: چالشمق.

چالغی } س. «چالمق» دن. اسکي ترکیه سی: چالاول. ۱. موسیقی آلتی، ساز: پیانو کوزل برچالغیدر. ۲. موسیقی، آهنگ، نوا: چالغی چالمق: چالغی یی سوریه یسکیز؟ ۳. موسیقی طاقی، ساز طاقی، خواننده و سازنده لر: فلان اوده چالغی واردر.

چالغیچی } س. چالغی چالان، بر آتخا ایدن آدم، سازنده، مطرب.

چالغیچلیق } س. برساز چالان آدمک صنعتی، سا.

زندهک، مطربک.

چالقامق } فت. ۱. (چوجنی) سوتدن خسته ایتک.

۲. (کمی) ذخیردی اصلادوب بوزمق. ۳. (قلوچنه طاقی) یومورطه یی براغوب صوقومتی.

چالقار } س. ۱. معده بوزار شی. ۲. مسهل. ۳.

پنبوق قوزه سنی اظهاره مخصوص سیت طولاب، چرچر، قوشکینارار.

چالقامق } فت. ۱. صالایوب قاریشدیرمق، صا.

ورمق: بوغدای قالمورک ایچنده چالقامق. ۲. (برقانی) تمیزلک ایچون ایچنده صو اولدیغی حالده خیزله صالایوب قاریشدیرمق: بارداغی چالقا؛ علاج شیشه سنی چالقاملی. ۳. آغزک ایچنده صوینی تحریک ایتک، غرغره ایتک: آغزی چالقامق. ۴.

(مده بی) دوندیرمک. ۵. (یایله) کمی یی صارصمق. ۶.

(کمی) صارصمق: واپور بزی بتون کون چالقادی طوردی.

۷. (قلوچنه طاقی) یومورطه یی اوینادوب اوستلرینه و طور.

۸. قیغانه لئق یومورطه یی دوکک: یومورطه یی ایجه چا.

لقاملی. ۹. یاقده سودی دو.

کک. ۱۰. (بوزوق سوت) چوجغه طوقنوب ضعیفلاقمق:

شو چوجنی سوت چالقامش.

= فل. (اویونجی) رقصده دنه لئک، کوبک آتمق.

چالقامه } س. چالقامق فعلی. با: چالقاندی

س. ۱. چارپندی، نلاطم: دکیز چا.

لناندیسی. ۲. معده بوزوقلغی، سورمه. ۳. یومورطه کبی بر شیتک بر قالمق ایچنده دوکله سی و بویله دوکیان شی. || قالمور چالقاندیسی = قالمورک اوستنده قالان چورچوب.

چالقاق } فل. ۱. صالانمق، حرکت ایتک، قار.

یشمی: غلبه لک چالقاندی. ۲. طالع له لئمق، تموج ایتک، موج اورمق، طلازلانمق: دکیز چا.

لقانیوردی. ۳. آلت اوست اولق: کمی چالقانسور: معده م چالقاندی. ۴. یورورکن ایکی یانه صالانمق: چالقانه رق یو.

ریوردی. ۵. (یومورطه) بوزلمق، جلق اولق: چالقانمش یومورطه.

چالمق } فت. ۱. اورمق، چارپمق: قلمجی، قلمج چالمق. ۲.

یره دوشورمک، آتمق: یره چالیدی. ۳. برشیتک بر پارچه.

سنی کیمک، چلمک. ۴. طاؤل و تونبک کبی بر شیشنه اوروب سس چیقارمق: طاؤل، ترانپته

چالمق. ۵. علی الاطلاق چالغی اوینامق: پیانو، قانون، فلار.

ننه، بر هوا چالمق. ۶. بر برینه اورمق، چیرمق: ال چالمق. ۷.

اورمق، دق ایتک: قیوی چا.

لمق. ۸. اوغرایلامق، چیرمق، سرقت ایتک: آتمی چالیدیلر. ۹.

آلمق، قالمق: عقل چالمق = مفتون ایتک. ۱۰. بر مایعه جزئی طوز و یا چوربه یه اون قاتمق. ۱۱. طاتیدرمق، لذتی

طویورمق: آغزبنه بال چالمق.

۱۲. سوپورمك، تميزلك :
 نوزى چالمق. ۱۳. اويناتمق،
 صاللامق، تحريك ايتك، قوللا-
 نتمق : كورك، صوبه چالمق.
 ۱۴. بورشديرمق : ديلي چالمق.
 = فل. ۱. آز بگزهمك،
 تقرب ايتك، مائل اولمق : يشيله
 چاليور. ۲. برشيئك لذتى وير-
 مك : ايس چالمق، باقر چالمق.
 ۳. طوغرى سويليوب چتره فيل
 سويلك ويا ديكر برلسان آكد-
 یرمق : ديلي چاليور؛ ديلي رو-
 مجه يه چاليور. ۴. ساعت وساز
 وسائرہ) اورمق : بوساعت طو-
 غرى چالميور؛ بو بيانو پك ابي
 چاليور. || مجھ آغز ينه برپارمق
 بال چالمق = مواعد كاذبه ايله
 آومتق. || دودو كى چالمق =
 موفق اولمق، نائل مرام اولمق.
 || طوبوق چالمق = بوروركن
 طوبوقلى بربرينه طوقديرمق،
 چامور آتمق. || هر تلدن چالمق =
 هزار فن اولمق. || هوا چالمق =
 سام اورمق. || چال چكە. ||
 چال. || چال ياقه ايتك = ياقه-
 سندن قاممق، قاورامق. || چاله
 قامچى، چاله قليچ، چاله كورك
 وسائرہ = متصل قامچى، قليچ،
 كورك وسائرہ صاللاهيرق. ||
 جالا.

چالمة } ۱. چالمق فعلى. ||
 چالمق } ۲. صاريق، عمامه.
 = ص. ۱. صيوامه اولمىوب
 اوتە سنده برسندە برطاقم ايشله
 چيچكلى اولان (صاريق وسا-
 ئرہ). ۲. قاقە صورتيله اولميرق
 ايشانئش (معدن ايشيا).

چالمق } ۱. فظ. ۱. اورلمق،
 ضرب اولتمق، چاربلق،
 ۲. يره اورلمق. ۳. تحريك ويا
 ضرب اولنه رق سس چيقارمق :
 چاك، طاول چالمق. ۴. (موسيقى
 آلتى) اويناتمق، اجرا اولتمق :
 پيانو، دودك، عود چالمق.
 ۵. سس ويرمك، سس چيقارمق،
 (سس) واصل اولمق : قولانغمه
 چالندى. ۶. دق اولتمق، اورلمق :
 قپو چالندى. ۷. قابلق، سرت
 اولتمق : كيجه بتون اشيائى
 چالئش؛ چالئنان آت بولندى.
 ۸. برشيئك لذتى ويا قوقوسنى
 ويرمك : ايس، باقير چالمق .

چالى } ۱. اصلى : چاليق { آغاج
 ايله اوت آره سنده واكثريا
 ديكنلى نبات. || چالى چرپى = چالى
 قىلندن شيئلر، خاروخس، خاشاك :
 چالى چرپيدن برقله. || قره چالى
 = چالينك بر نوعى. || چالى فاصوليه.
 سى = چالى يه صاريان فاصوليه
 نوعى. || چالى قاواق = سيدجى
 قاواغى؛ شجر الحور. || چالى قوشى
 = آرى قوشنك بر نوعى، شقراق.
 چاليشمق } چاليشديرمق وسا-
 ئرہ. || چالشمق
 وسائرہ .

چالچق } ۱. «چالمق» دن }
 چالچق } طرفه مائل، چاربيق :
 آغزى، بورنى چالچق. ۲. دو-
 نمش، اوينامش، بوزلمش : رنكى
 چالچق = صولمش؛ عقلى چالچق
 شيفته، بودالا. ۳. طوغرى
 يوريمىوب يان يان كيدن : چالچق
 آت. ۴. اسمى چيزلمش، مطرود :
 دفتردن چالچق سپاهى. || چالچق
 قوشى = چالى قوشى. || چالى.

= س. قوين اويوزى .
 چالچق } ۱. چالى ايله ملامو مستور،
 چالچق } فوندهلق : چالچق برير.
 = س. چالى ايله مستور ير، چالى
 اورمانى : اوراده بر چالچق
 واردر .

چالچم } ۱. «چالمق» دن }
 چالچم } كسكين طرفى، آغزى.
 ۲. طور، مشوار، رفتار. ۳. سا-
 خته طور، قورمه : چالچمندن
 چكلمز؛ چالچم صاتمق. || چالچمه
 كتيرمك = بيخيمنه اويديرمق .

چالچن } ۱. چاقاق. صر.
 چام } ۱. چام چارشى = فرطولايى،
 تريبعه .

چام } ۱. ديكندن عبارت اولان
 چام } ياراغنى قيشينده دوكلز
 آغاج جنسى كه اكثريا يوكسك
 و صوفوق يرلده اولوب انواع
 كئيره سى واردر وهوابى تصفيه
 ايتكله باغچهلرده دخى يتيشدير-
 يابر : آق، صارى، قره، آلا،
 چرالى چام، قطران چانچى،
 قومسال چامى. || چام اوزى = صا-
 رى چام تخته سى، صارى اوت.
 || مجھ چام دويرمك = بيوك بر قبالق
 ايتك. || چاملر بارداق اولمق = اسكى
 حال ديكشمك. || چام ساقى = چام
 آغاجلرندن چيقان رچينه، راتنج.
 || چام فستىنى = چام آغاجنك ميوه.
 سى، تخملىرىنى حاوى قوزلاغى.
 چاماريوا } حد. (تيا) مجھ آرمه يه
 چاقمق قوماندە سى.
 چاماشير } ياخود چاشير. (فا.
 چاماشير } «جامه شوى» دن ظن
 اولنيور } اثواب آلتنده كييان
 كوملك، طنون وسائرہ : چاماشير

يقمامق؛ تمز، کيرلى چاماشير؛
چاماشير تىكهنه سنى، لىكىنى، قازانى،
سپىدى . || چاماشير آغاسى،
اوسته سى = وقتيله بىوك دائره لرده
چاشيره نظارت ايدن خدمتى .

چاماشير چى } ياخود چاشير چى .
س. مخصوص دكا .

نده چاماشير بيقايان آدم؛ چامد
شير چى قارى = دكانده واولرده
اجرتله چاماشير بيقايان قارى
ويا بىوك برقونا قده يالكز چاماشير
بيقامغه مخصوص خدمتى قارى .

چاماشير چىلق } يا چاشير چىلق .
س. چاماشير

بيقامه صنعت و شغوليتى؛ چامد
شير چىلق ايدبور .

چاماشير خانه } س. چاماشير بيقا .
مغه مخصوص

محل : بو اوك چاماشير خانه سى
يوقدر .

چامچاق } ياخود چمچاق . س. آغا .
چدن قولپلى صوقابى .

چاملىق } س. چام آغاجلىنى حاوى
اورمان . || س. آرناؤد .

لنگ جنوب غربى قىسمى كه چام
دينان آرناؤد قوميله مسكوندر .

چامور } س. ۱. صوايله قارشوب
بولاشير وايچنه باتيلير

طوپراق : صولى چامور؛ صيو-
يشيق، ياپيشقان چامور؛ سوقاقلر
چامور اولمش؛ چاموره باتمق،
بولاشمق؛ لوله چى، چوملكچى
چامورى = لوله ويا چوملك ياتمغه
يارايان چامور . ۲. كرك چاموردن
عبارت و كرك كبرچ ايله قوم ويا
خراساندن مركب اولسون ديوار

خرچى؛ اورك چامورى = خرج؛

چامور تىكهنه سى . || م. چاموره

دوشمك = خاك مذلتده قالمق .
|| چامور صيوامق = اتهام ايدهر ك

لكهدار ايتمك . || چاموره بولا -
شمق = ناموسسىز و حياسنز آدم لره

اوغراشمق . || چاموره طاش
آتمق = ادبسه صاتا شوب آغزىنى

آچديره ق . || چاموردن چيئار -
مق = مشكل بر حالدن قورتارمق .

چامور لامق } ق. ۱. چامور
سورمك، چامو -

رله صيوامق . ۲. (صولر) چامور
كتيروب ليمان و منفذ وسائر يى

طولديرمق . ۳. م. اتهام ايتمك،
لكه لك : ايكي ال ايله چامور لادى .

چامور لىق } س. ۱. چمورله مملو
ويا مستورير : اوك

او كنده بر چاءوراق واردر؛
او كولك كنار لرى چامور لقدر .

۲. پاچهر لرى چاموردن محافظه
ايچون كييلير قورچهر لى ويا طوقهر لى

مشين ويا مشمع نوزلق : چيزمه م
اولمديغدن پوطينك اوزرينه

چامور لىق كييورم .

چامور لى } ص. چامورى اولان،
چاموره بولاشمش :

سوقاقلر يك چامور ليدر .
چاموقه } س. آترينه باليغنك .
كوجكى .

چامبىج } ص. ۱. اوافق تذك .
۲. خرچين . = س .

۱. قورى اوزومك اوافق دانه .
لىسى . ۲. اوافق كوز بىكى .

۳. سيماهى آز و بياضى چوق
كوز . مس .

چان } س. بلا : چاك .

چاناق } ياخود چناق . س. يايوان
طوپراق قاب، طوپراق دن

يك قابى، قصعه؛ چاناق چوملك =

اوانى، سفال . || چاناق اوزنىكى =
اسكى بيم ككيش اوزنىكى .

|| م. چاناق طومتق = ديلامك .
|| باش چاناغى = قفا كيكى . ||

ديليجى چاناغى = كشكول . || قان
چاناغى = قانله طولى، قيب قمرى

كوز .

چاناقلىق } س. م. سفاش دير -
كابرنيك باشلرينه طو -

غرى ياييلان تراچه مسى ير كه
بعض خدمايه مخصوصدر .

چانطه } س. (تق. جونتاي) مشين
ويا قاش قابلى و آچيلوب

قاپانان يوقارى طرفى دمير پارواز -
ندن معمول طوربه ايله چكجه

آراسنده محافظه كه مختلف بيو -
كلكدنه انواعى اولوب، اثواب و

چاشير، اوراق، ييه جك، آقچه
وسائر طايشيغه يارار : يول چا -

نطه سى، اوراق چانطه سى، پاره
چانطه سى . || م. چانطه ده

ككياك = مهيا ويا تداركى قولاي
شى .

چانغال } س. ۱. طاقمش فضله
شى . ۲. اولمش قويونك

ديكر قويونه امدير يان ياوريسى .
چانغر } ۴۰. بر برلينه طوققان

دمير پارچه لرنيك كوردل -
يسى كې تا موزون بىوك بر

كوردلدى يى تصوير و تقليد ايدر؛
چانغر چوانغور .

چانغر دامق } فل. بر برلينه
طوققان دمير پار -

چه لرنيك كوردلدى كې بر كو -
ردلدى ايتمك .

چانغر چى } س. بر برلينه چار -
پان دمير پارچه لرنيك

کورلدیسی کبی ناموزون ویویک کورلدی.

چانغل } مه. ناموزون وقباسی تقلید ایدر: چانغل چو- نغول سویلور.

چاودار } س. حبوباتک اوزون واسمر دانهلی برجنسی که آمکی اپی پیشیرملک شرطیله لذیذ اولورسهده اکثریا خور کبی قالیر.

چاوش } س. [باشی سرغوجلی دیمک (؟) اولان «سیاوش» ویا «کیاوش» دن اشتقاق ادعا اولور] ۱. وقتیه دیوان وسائر دواؤردولت معیتنده ویا حکمداران خدمتنده بولنان یاور و محضر کبی ضابطلره دینلیر.

دی. تاریخ عثمانیده چاوشان وچاوش بانی منصلبری خیلی اهمیتی اولوب، چاوش باشی دعاوی نظاری وظیفه سنی کوروردی.

۲. ایوم سالک عسکریده اونبا. شیدن یوقاری وملازم تائیدن آشاغی بر درجه در: چاوشلر وباش چاوشلر ضابطاندن عد اولمیوب افراد دن معدود ایسه لرده، نفراتک کرک تعلیم و تربیه سنده وکرک حربه سوقنده

اهمیت وخدمتلیری چوقدر؛ پیاده، سواری چاوشی. || امر چاوشی = اوامر واوراق تبلیغ وایصالی خدمتیه قوماندانک معیتنده یولنان چاوش. ۳. عمله و- سائره نک باشلری. || چاوش

اوزومی = وقتیه بر چاوش طر- فندن چبوغی طائندن استانبوله کتیرلمش ایری دانهلی کوزل بر نوع اوزوم. || چاوش قوشی = قیرلی قوشی، اببیک قوشی: هدهد.

چاوشلق } س. چاوش رتبه و وظیفه سی: پیاده، سواری چاوشلغی؛ باش چا- وشلق.

چاولی } س. تربیه اولماش شسا- هین وطوغان یاورسی. [تربیه اولمشنه بولی دیرلر.]

چاون } س. حیوان دریسندن ویا آلت تناسلندن یا بلش قریاج.

چاه } س. فا. ۱. قوبو، بئر. ۲. چوقور، تحت الارض زندان. || چاه نسیانه آتمق = اونوتقم.

چای } س. طوغری بدن د کیزه وا- صل اولمیوب دیگر برنهره یعنی بر ایرماغه دوکیان نهر؛ د کیزی کچوب چایده بوغلق = یویک مشکلاته غلبه چالوب کو- چکی اوکنده عاجز قالمق؛ چایه وارمازدن پاچه لری صیوامق = وقت ولزومندن اول حاضر لانتقم.

چای } س. [چینجه دن] خاشلانه. رقصینی ایچین معروف یایراق: چای ایچمک، پدشیرمک؛ چای طاقی، ابرینی، بارداغی، قنجان، قاشیغی. || آطه چایی = دیش اوتی دینلن برنبات. || آلپ چایی = آلپ طاغلارنده چیقوب مسهل کبی قولانیلان برنبات.

چاپر } س. ۱. کرک طبیعی وکرک صنعی یعنی تخمنی ا کککله اوت یتمکه مخصوص یرکه اکثریا صوآلتنده بولنور، و محصولی او- لان اوت یا بهارده ایچنده باغلانان حیوانلره یشیل یدیریلیر ویاخود بیچیلوب قیش ایچون قو- ریدیلیر، مرع، مرغ، طبیعی

چایر؛ صنعی چایر؛ حیوانلری چا- یره چیقمارمق، باغلامق. ۲. چایرده حاصل اولان اوتک تازه- سی، یشیلی: حیوانه چایر یدیر- مک. || چایر اوتی = چایردن وقتسز کسلیوب آتله یشیل یدیر- یلن اوت. || چایر پدشیری = بر جنس تازه پدشیر. || چایر صوئوغی = چایر صومنده یعنی مایس ابتدا- لرنده اولان برودت. || چایر قوشی = طویغسار انواعسندن بر قوش.

چاپر } مه. بلا: چایر.

چایر لامق } فته. (حیوانی) چا- یره چیقمارمق، چا- یر یدیرمک.

چایر لاق } ص. یشیل اوتله مستور، اوت بیتن (محل): چایر لاق بر یردر؛ اوراسی هب باغلق چایر لقتدر.

چایلاق } یاخود چیلاق. س. معروف برجنس اوچی قوش. || مج. قپاروزجی، طعمکار، کدا چشم. || چایلاق فرطونه سی = اکثری قیش ابتدا لرنده وقوع بولان فرطونه.

چایلاق } فل. بلا: چایلاق.

چایان } س. بلا: چایان.

چایوق } س. بلا: چایوق.

چاپ } ص. فا. صول؛ چپ وراست = صاعه صوله.

چاپار } چپارز، چپاری و- اثره. بلا: چاپار وسائره.

چاپاق } چپاقلانمق وسائره. بلا: چاپاق وسائره.

چپ انداز { ص. فا. [معنای
 چپ انداز] لغویسی : صول
 آتان [حبله کار، مکار، دساس.
 چپر شمک { یاخود چپراشمق .
 فش. ۱. بر برینه
 یکمک، چیتشمک، چپراز اولق.
 ۲. صیغشمق، کینتمک، شدتلمک.
 چپر شیمک { یاخود چپراشقی.
 ص. بر برینه یکمش،
 طولاشیق، کرفت، پچاپچ.
 چپکن { س. [اصلی : چاقان]
 قولاری یاریق اولوب
 اکثریا صارقیدیلان خرچلی
 صالته : صیرمه لی چپکن.
 چپل { ص. قویو، کشیف، بولا-
 نیق : چپل هـ = قارلی.
 = س. ۱. قاریشیق فرطونه.
 ۲. چامور موسمی. ص.
 چپلاق { ص. ۱. کیمغه مش، صو-
 یش، عاری، عریان،
 برهنه : چپلاق آدم؛ انسان چپلاق
 طوغار. ۲. توگی دوککش،
 توگسز : چپلاق قویون. ۳.
 طونادلامش، سوسسز، ساده.
 ۴. طاقسز، طاقی اورلامش :
 چپلاق آت. ۵. برشیتی اولیمان،
 پک زوکورت، الی بوش. || باله-
 یری چپلاق = فرومایکان و
 اراذل طاقی، آیاق طاقی.
 || چپلاق ایتک = صویمق؛ چپلاق
 اولق = صویمق. || چیر چپلاق،
 چیریل چپلاق، چیرلاق چپلاق =
 بسبتون عاری وبرهنه.
 چپلاقاق { س. ۱. چپلاق اولانک
 حالی، کیمغه مش ویا
 صویمش اولسه، عریانلق،
 برهنه لک. ۲. زینت ویا طاقدن
 عاری اولانک حالی، ساده لک.

چپلمک { ص. ۱. فرطونه لی، شد-
 تلی (هوا). ۲. قارلی،
 قار یاغه جغنی کوستیر (هوا).
 ۳. چامورلی، باتاق، چیویق
 (موسم).
 چپور { ص. نا : چوپور.
 چیه { ح. « چوره » لغتیه برابر
 { قوللانیر : [چیه چوره =
 اطرافنده، دائراً مادر.
 چیسج { س. بر یاشنده یکجی. [فا
 رسیده «چیش» دینلوب،
 ایکسی آره سننده کی مناسبت
 ظاهر ایسه ده، خانغیسی اصل
 اولدینی بلایسزدر.]
 چپیل { ص. کوزلی چاپاقلی :
 چپیل آدم.
 چیت { مه. پک خفیف بر سسی
 تقلید و تصویر ایدر : چت
 پت یوریمک. «چتر» دخی دینلیر :
 چتر پتر یورور.] = س. پک
 خفیف سس : اوقدر خلق طو-
 پلاندینی حالده چت یوغدی؛
 کیمسه چت ایتدی.
 چناری { س. بر ایسکه اوج
 پنبوقدن مرکب بر نوع
 یرلی قماش.
 چنایق { س. لسانی چتر فیله اولان
 روم ایلی ترکارینه ویرلن
 اسندر.
 چنجال { س. نا : چاتال.
 چنیر { مه. نا : چت.
 چتر { چتر دامق، چتردی. نا :
 چتر وچتر و سائره.
 چتر { س. فا. « تر. » چادر « دن
 ماخوذ اولسه کرک [چادر،
 خیه.

چتر فیل { س. ص. ح. روم ایلی
 خلقنک و چرکس لک
 سویله لری کبی ترجه بی یا کیش
 وبوزوق برشیوه ایله سویله :
 دلی چتره فیلدر؛ چتره فیل سو-
 یلور.
 چتلاتمق { فت. پارمقلری ویا
 آتشدن طوز و سبند
 کبی برشیتی چتر دامق، پاتلاتمق :
 قیغلیم چتلاتمق .
 چتلامق { فل. چکیلن پارمق
 یاخود آتشدن آتیلان
 طوز و سبند ویا صحرا یان قیغلیم
 کبی شیء پاتلایوب سس چقارمق.
 چتلاتمق { چاتلاتمق و سائره. نا :
 چاتلاق و سائره .
 چتلیق { س. ساقز آغاجنک ویردیکی
 قرمزی میوه، بر نوع
 مرلنکج .
 چمتلیک { س. کوچک دانه لی وتک
 چکر دکلی سیاه ولدیز
 بر میوه. || چمتلیک آغاجی = بو
 میوه بی ویرن آغاج که مرلنکج
 انواعندندر .
 چمتله { س. [« چاتال » دن ویا
 « چمتک » دن] یازی نیلین
 اتمکچی و سائر اصفانک طوتد-
 قلری حساب آلتیدر که طولاً
 ایکی یه آیرلمش بر چپوقدن عبارت
 اولوب، ایکسی برلشدر یله رک
 اوزرینه بچاقله اسکی لاتین رقلرینه
 مشابه رقلر ویا ساده جه کرتیکر
 چنتیلیر، وبری کندیسندند دیکری
 ده آلیش ویریش ایدن آمدنه
 قالیر؛ چتله طومتق .
 چیه { س. [آرانوؤدجه دن] ۱.
 بولوک، کروه، طاقم، بر
 ریسک اداره سی تحتندنه بولان

ہیت : خیدود چتہ سی . ۲
عسکر بولوکی ، مفرزہ . ۳
چاپولجی و آقینجی طاقم : برطاقم
چتہل حدودی تجاوز ایتدی .

چتہ } یاخود چتہ . سہ ایکی اوج
چتہ } پارمق اکنده طار و او -
زون تختہ ، شیشہ ، پارواز .
چتہ جی } سہ بر چتہ ایله ایلری
چتہ جی } کچن عسکر ، طیعمہ
عسکری .

چیتق } با : چاتیق ، چیتیق .

چینک } چتینک ، چتینلشمک . با :
چیتین وسائرہ .

چیح } سہ حبوبات یغینی ، ذخیرہ
چیح } کومہ سی : نیسان یاغار صاب
اولور ، مایس یاغار چیح اولور .

چچارقون } یاخود چاچارون . صہ
چہ چوق سہولین ، کوزہ ،
شارلتان ، لافزن ، چاک چاک
ایدن .

چچن } سہ بلاد قافقاسدہ جنسیجہ
چچن } چرکسلرہ قریب بر قوم .

چدیك } سہ وقتیلہ قادیلرک و
طریق علی رجانک ینہ
اورنکدہ قوندرہ ایچندہ
کییدکاری صاری مستکہ آتی
دخی صاری مشیندن اولور .

چدیگی } سہ چدیك دینلن
چدیگی } صاری مست وقور -
ندینی یابوب صاتان خفاف .

چیر } یاخود چیر وچریل . ۴۰
چیر } « چیلاق » صفتندن اول
کلوب مبالغہ بیان ایدر : چرچیلاق ،
چریل چیلاق = بسبتون عاری
وبرهنہ ؛ ہیچ برشییء اولمتسزین .

چرا } سہ فا . اولاق ، مرعا . ذہ

چرا } یاخود چیرا . سہ [بلنکہ
چرا } « چراغ » دن [چام آغانک
ساقزلی ویاغلی یری کہ پارچہ لری
آتش یاغنه وکویلدرہ تنویر
ایچون موم وقتدیل یرینہ
قوللانیدر . || چرا آغانجی = چام
آغانک چرالی جنسی کہ چرالی
دینان قالین وچیکدنه دینان ایچہ
تختہل بوندن چتہار . || چرا
قومق = طوتیشدیرمق ، چرالا -
مق .

چراغ } سہ فا . قندیل و موم و
چراغ } مشعلہ کبی واسطہ تنویر :
چراغی یا قق .

چراغ } صہ [غت آنفہ فارسیہ دن .
چراغ } — تر . زبازدی : چراق]

۱ . اوچاق و قندیلہ یعنی او بارقہ
مالک اولمش ، نعمت و احسانہ
ویا وظیفہ و معاشہ یاخود بر
مأموریتہ نائل اولان : فلان
مأموریتہ چراغ بیوردلی ؛

بشیوز غروش معاشلہ چراغ
بیورلمسی . ۲ . خدمتدن عفو
اولنہرق اوندہ اوتورمق اوزرہ

تقاعد معاشنہ نائل اولان :
یوز غروش معاشلہ چراغ
بیورلمش حملہ جیلردندر ؛ آرتق

اختیيارلادی چراغ اولمسینی
ایستایور . ۳ . بیوک نعمت و
احسانہ نائل اولان : بنی چراغ می
ایتدیکن ظن ایدپورسکز ؟

چراغ } یاخود چراق . سہ صنعت
چراغ } اوکرتمک مقصدیلہ بر
اوستہ نک معیت و خدمتدہ
بولنان کنج ، شاگرد ، تلید :
مارانفوز ، اجزاجی چراغی .

چراغلق } سہ ا . نعمت و احسان
چراغلق } و وظیفہ و مأموریتہ

نائیت . ۲ . تقاعد ، اوہ چکیلوب
استراحت اتمہ . ۳ . تقاعد معاشی .
۴ . شاگردک ، تلیدک : بر
مارانفوزک یا نندہ چراغلق
ایدیور .

چراق } و چراقلق . با : چراغ ،
چراغلق .

چراققان } سہ [اصلی : چراغقان]
چراققان } ۱ . اوزرندہ مشعلہ
یا قیلان قله ویا دمیر دیرک . ۲ .
بالیقچیلرک صوکنارندہ قور -

دقلری پلہ . || سوسام چراقانی
= یغین اورتہ سندہ مرکوز دیرک .
|| مجہ . چراقانه چیمقم = زیادہ
قیمق ، پرغضب اولوب فیزلامق .

چراققہ } سہ اوزرینہ قندیل و موم
چراققہ } قوردقلری دمیر یاہہ .

چراگاہ } یاخود چراگاہ . سہ
چراگاہ } فا . اولاق یری ، مر -
حالق محل . ذہ

چرالامق } فتہ . ۱ . چرا قومق ،
چرالامق } طوتیشدیرمق ، یا قق ،
آلوندیرمک . ۲ . مجہ . افساد
واغوا ایتک .

چراموز } سہ بالیقچیلرک آتش
چراموز } بالیقی ایچون اوزرندہ
چرا وفوندہ یا قدقلری اسقارہ .

چرب } صہ فا . سمیز ، یاغلی . ذہ ||
چرب } چرب زبان = فصیح اللسان .

چریدیرمق } فتہ [« چاریدیر -
چریدیرمق » مق] « فعلنک لفظاً
ومعناً مخفی] ۱ . یاواش اور -
دیرمق . ۲ . کنارندن آز کسیدیر -
مک . ۳ . تمیز صو ایله یقآتمق ،
برصودن کچیرتمک ، قصارلا تمق .
۴ . بویاہہ باتیرلمش ایسلہ چیز -
دیرمک ، نشان یایدیرمق ، چربی
اوردیرمق .

چرپشدرمق { فت. ۱. اینجه اورمق. ۲. ناغده اورورکبی چابق چابق ودقتسر یازمق.

چرپشدرمه { س. عجله ایله و دقتسر یازلمش یازی.

چرپششق { فل. قاتلرینی اوروب اوینامتی، قاتلرینی اویناده رق حرکت و خجلانده اولمق.

چرپلمق { ۱. برمقدارکسملک، ککوشه وکنارلری آلمق. ۲. تنقیح اولمق. ۳. قوشک قنادی) کسملک.

چرپمق { فت. «چارمق» فلنک لفظاً ومعناً مخففیدر ۱.

یاواش و آزاورمق. ۲. اوچلرندن آزکسوب یومق. ۳. (زی) صویه اورمق، تمیز و صوتوق صو ایله و صابونسر ییقامق: یعنی چرپمق.

۴. بویایه باتیرلمش ایله تخمه یه طولانی خط چیزمک، نشان، چرپی اورمق. ۵. (قوش قاتلرینیک) اوچلرینی کسمک، اوچلرینی قیربق.

چرپندی { س. ۱. اوینامه، خجلان، طپش: یو- رک چرپندیسی. ۲. ساحلده دکنزک یالادینی قومسال ویا چاقلق.

چرپتمق { فل. ۱. اوینامتی، دپتره مک، خجلانه کلک. تلاشه دوشمک: یورک چرپتمق. ۲. (قوش قاتلرینی اویناده رق تلاش ایتک: بر قوش چرپنوب طور یوردی.

چرپی { س. ۱. آغاچلردن کسپیلن دال و بوداقلر مجموعی،

آغاج قیرپندیسی: چالی چرپیدن برقله. ۲. تخته بیچنلرک بیچتی یرلرینی اشارت ایتدکلری ایپکه بویایه باتیروب ایکی اوچلرینی ایلیشیدر دکن صکره اورته.

سندن قالدیروب قویورمهکله چیزکی یاپارلر. ۳. چرپی ایله اشارت اولنان یرلرک بیچتی ایله یارلمسی: بو طومروغنی بش چرپی یه آیرملی؛ برغلاصدن درت چرپی چیقار. ۴. مچ، نخین، حساب، ترتیب: چرپی یه کلک، اویمق. || چرپیدن چیتمق = حدی تجاوز ایتک. || چرپی طومتق = موازنه ایتک، حذا بولمق.

چرپیچی { س. یازمه یمنیلری باصلدقن صکره تمیز صویه اوروب چرپتمق صنعتیله مشغول آدم، قصار: چرپیچی چاری.

چرپت { س. صنعی بر سطح مائله چیئوب این حیوانه چکده یریان طوملی صو طولابی.

چرپتلاق { س. قارغه، غراب،

یاخود چیرچیر. س. ۱. چرچر { دائمی صورتده وکسلز بر اینجه سس چیقاران شیء. ۲. اینجه بر سسله چاغلایه رق آقان صو. ۳. اوت چکرکه سی. ۴. آغزی طورماز، کوزه، چوق سویلر. ۵. خورجیلرک قیصه وقالین اونلاغوسی، مردانه؛ چرچر کوزلمه سی = برنوع کوزلمه. ۶. ایچنده پنپوق قوزده سی آرتدقلری سبت.

چرچی { س. ۱. اوفاق تفک شیئر صانیان اشیا. ۲. بویله

اشیا صانان تحفیی، چرچیچی. } س. اوفاق تفک شیئر چرچیچی { صانان تحفیی، ییله و ر.

چرچیوه { یاخود چرچوه. س. } فا. «چارچوبه» دن اولدینی ظن اولنیور. ۱. جام یاخود آینه ویا طبله دینلن اویملی تخته طاقلمه مخصوص طوغرامه قفسی: پنجره، قپو، آینه، لوحه، رسم چرچیوه سی = قورنچ. ۲. باصمه چی دستکاهی. || چرچیوه کاغدی = جام یرینه چرچیویه طاقیلان یاغلی کاغد.

چرچیوهلی { ص. ۱. چرچیوه سی } اولان: چرچیوه- لی رسم، لوحه. ۲. کناری جدولی، حاشیه لی، کنارلی.

چرخ { س. فا. تر. زبازدی: چاروق } ۱. دوتن پروانه لی تکرک: واپور، دکرم، طولاب چرخ. ۲. بر ماکینه تک دونر تکرلکی که اکثریا ماکینه بی دوندیرن آلتدر: طباعت ماکینه. سنک چرخ. ۳. هر نوع تکر- لکلی ماکینه، دونه رک ایشلین آلت: بیلکی چرخ؛ چرخه (چارقه) طومتق؛ چرخدن (چار. قدن) چکرک. ۴. هیئت قدیمه ظن باطنجه بربری ایچنده دور ایدر افلاکدن مرکب کائنات، فلک، افلاک: چرخ کردان، چرخ کردوز. ۵. عمر، بخت، طالع، فلک: ای چرخ دون. || چرخ فلک = ۱. بر ماکینه و طولابه تشبیه اولنان سما. ۲. مچ، طالع، بخت: آه! ای چرخ فلک!

۳. یاقلدته دونه رک آتشلر

پوسكوردور دائرؤى بر نوع
طوانا: فشنكى. ۴. بر نوع صار.
مشيقلى نباتك چيكي. || چرخى
بوزلق = ايشنه خلل كلك.

چرخى } س. [زبانزدى: چار.
چرخى } قى] ۱. بروا بورك
ماكينه سنى ويا ديكر برما كينه يني
اداره ايدوب ايشلدن آدم:
واپورك چرخيى؛ چرخيى
باشى = برما كينه يه باقارلرك برنجيى.
۲. برما كينه نك تكرلكنى دوند.
برن ايشجي: طباعت ماكينه سچيون
برما كينيست ايله بر چرخي لازم.
۳. تكرلكلى بيلكى ايله بيجاق
وساژه بيله يني آدم.

چرخى } س. [زبانزدى چار.
چرخى } قى] ۱. واپور
وساژه ماكينه سنى اداره ايدن
آدمك وظيفه سنى: چرخيلى قيو.
دانقندن دون عدا اولنور. ۲. بر
ماكينه نك تكرلكنى ويا بريلكى
چرخنى چويرن ايشجينك ايشى
وحال وصنعى .

چرخلى } ص. دوز بر تكرلكى
ويا پروانه لى چرخى
اولان: چرخلى ماكينه .

چرخه } س. فا. [تر. زبانزدى:
چارقه] ۵. عساكر
خفيفه نك صف ايلريسنده حركت
دوريه ايله ايتدكلى تعام: چرخه
جنكى = بو صورتله اولسان يعنى
ايلريده كى قراوللرك ايتدكلى
حرب: چرخه طوبى = بو تعليم
وجنكه مخصوص خفيف طوب .

چرخه جى } س. وقتيله اردونك ايلر.
چرخه جى } ايسنده حركت دوريه ايله
جنك ايدن خفيف عسكر، قراول.
چرخه لاشمق } فش. ۱. ايكي
اردونك ايلرى

قراولارى حربه طولشمق .
س. يمكدن معدود اولميه رق
چرز } يمك آره سنده ويا قهوه
آلتنده يني رچل، پينير، خاويار،
صارديله، يمش كى شيشلر، مزه .
چرز } فل. وقتسز آزشى
چرز } يسوب اشتهايى
كسديرمك .

چرك } س. فا. كير، پاس، پيسلك،
مردارلق .
چركاب } س. فا. [چرك = پيس .
آب = صو. - تر. زبا.
تردى: چركف] بريكمش پيس
صولر، مردار صو، بولاشيىق
صولرى. با: چركف .

چركس } س. بلاد قافقاس اقوام
اسلاميه سندن اولوب
اليوم اكثر افرادى ممالك عثمانيه ده
ممكن بولنان جسارت و ذكاوتله
ممتاز بر قوم و بوقومه منسوب آدم .

چركسجه } ح. ۱. چركسلك
طرز و اصولنده ويا
لسانلرنده: چركسجه خوره تيمك؛
چركسجه آته بينك؛ چركسجه
سويلك. = ص. چركسلك طرز
واصولنه مطابق. = س. چركس
لسانى: چركسجه نك خانى السنه
زمره سنه منسوب اولديغى هنوز
تحقق ايتدى .

چركف } س. فا. «چركاب» دن
محرف] بريكمش پيس
صو، تعفن ايتمش بولاشيىق
صوبى. || مج. ادبىز و تربيه سز
آدم: چركفه طاش آتمق = تربيه سز
آدمله بولاشمق .

چركه } س. چنكانه لرك كى كپى ايكي
ديركلى خفيف اوبه؛ چركه
چريى = چنكانه لر؛ چركه قبا

طايسى = جسارت صاتان چنكانه .
چركين } ص. [اصلى فا. «چرك» دن
يعنى كيرلى] ۱. كوزل
ضدى، قبيح، زشت: چركين
آدم؛ چركين قيز؛ چركين بوزلى.
۲. كوتى، بكنيله جك، مذموم،
ردى، بد: چركين ايش؛ چركين
خوى. = ح. كوتى، فنا: چركين
ايتمش؛ چركين سويلدى .

چركينهجه } ص. آز چركين: شيرينجه
چركين: چركينه بر
قيز .

چركينسماك } فته. چركين بواق،
چركين عدايتك،
چركين كوروب بكنمه مك .

چركينه سماك } فته. چركين ايتك،
چركين كوستر .
مك، چركينلك و يرمك: تريه
نقصانى كوزل بر قيزى چركينه لئك
قوتنى حائرر .

چركينلشديرمك } فته. چركين
ايتك، چر .
كين كوستر مك، چركينلك و يرمك:
پك چركين دكلدر لكن اوقيافت
كنديسى چركينلشدير يور .

چركينه لشمك } فل . چركين
اولق، چر .
كينلك پيدا ايتك: كوچك ايكن
اولدجه كوزل ايدى لكن بيودجه
چركينلشيور .

چركينلك } س. ۱. چركين اول .
ناك حالى، كوزلك
مقابلى، قبيح، زشتى. ۲. كوتيلك،
فناق، ردائت .

چركينلماك } ياجر كينه مك. فل .
چركين اولق، چر .
كينلشمك. = فته. چركين عدايتك،
ذم و قبيح ايتك .

چِر كِينَلَمَمَك } فط. چركين اولق،
چِر كِينَلَك } چركينلک پيدا
ايمك : كويلى قيافته كيرنجه
چيركينلدى .
چِر نِيَق } س. [باغاره دن] ايكي
باشى چاليق طاليلان ويا
ذخيره قابنى .
چِر وَتَه } س. [يتا.] سياه صاريق .
چِر وَقَه } س. قمرى قناتلى كول
خمسيسى (باليق) .
چِر وِيش } س. اريدلش صيغير ياغ
واتى؛ چر وِيش ياغى =
بوماده ايله ساده ياغدن مركب
مخلوط وعادى ياغ .
چِر ي } س. { اصلى : چيريك =
دبرى، جانلى [عسكر،
جند، جيش، لشكر، سپاه . ||
چرى باشى = وقتيله سر كرده،
باشبوغ، سالار، سر چشمه معنا.
سنده قوللانيلير ايديه ده اليوم
يالكرز قبطيلرك مختارى حكمنده
اولان رئيسلرينه دينير. || يكي
چرى (يكچيرى) = وقتيله تشكيل
ايدلش معلوم اولان عسكر
اوجاغى كه اوائلده دولتك
تأسيس وتوسعه چوق خدمت
ايمش ايكن، بيمده چيغرندين
چيقوب لغوينى ايجاب ايتدير.
مشدر. با: يكچيرى.
چِر لِيَش } س. صارى زبناق كوكى
اونندن ياييلان بر
معجون كه مجلدلر ويا بوچچيلر
طرفندن مقوى ووشين ياپيشدير.
مقده وسائر ايشلرده قوللانيلير.
قوله استعمالى مرجعدر. ||
چر يش چاناغى ياپيشان و

طاسز شى .
چِر لِيَشَلَمَك } فط. چر يش سور -
مك، پر يشله يا -
پيشد يرمق .
چِر لِيَشَلَمَك } فح. چر يشله يا -
پيشد يرمق : كتاب
قابى بويله مى چر يشلنير؟
چِر لِيَشلى } ص. چر يش سور لمش،
چير يشله ياپيشد يرمش.
چِر زِمَه } با: چيزمه .
چِر س } چسك، چسندى . با:
چيس } چيس وسائر .
چِر سَبان } يا خود حسان . ص. فا.
مناسب، لايق، شايسته.
چِر سَت } يا خود حست . ص. فا.
سريع الحركه، چويك.
{ اكثر يا مترادفى اولان «چالاك»
ايله برلكده قوللانيلير : چست
وچالاك بر دليقنابلى .
چِر شِم } س. فا. كوز، عين، دیده :
چشم } چشم حسرتله باقى =
حسرت كوزيله ؛ نور چشم =
كوزك نورى؛ چار چشمه = درت
كوزله، يعنى صبر سز لنگه انتظار .
چِر شِمَه } س. فا. ايجيله جك ماء
جارى آفان ير، كه يا
داغى آقار ويا خود خزينه و
موصلى اولور، واكثر يا مر -
مردن معمول ومصنع اوله رق
خير اندن معدود بولنور: چشمه دن
صواچمك، طولد يرمق؛ قورى
چشمه = صويى كسلش؛ چشمه
حيوان = آب حيات چشمه سى .
چِر شى } يا خود چيشنه . س. [فا.
چيشى } «چاشنى» دن] . ۱ . طات،
لدت . ۲ . يمكك طات وطوزينه

باقه . دگمه : چشنيسنه باقى . ۱ :
چاشنى، چاشنيكبر . ۳ . ضربخانه ده
تعيين عيسار : چشنى مأمورى .
۴ . بر قاچ قيرن انتخاب اولنه رق
جلبلرجه حد وسطى تعيينى : يكي
طو تيلان چشنى به كوره . ۵ .
بر قاچ جنس دقيقك قارشدير لمسيله
اتمك بيلره كوستربلن اتمك
عيارى : شمعى چشنيده اناطولى
اونى دخى واردر .
چِر شِنِيَلَمَك } فل . يمك وسائر .
نك لذنى يرينه
كلك، طادى طوزى قومانده
اولوب لذتلى اولمق .
چِر شِنِيلى } ص. اجزالى، قاپسوللى
{ تفنك } : چشنيلى تفنك .
چِر شِنِيَت } س. نوع، جنس، اور -
نك، درلو، مابه سى بر
اولوب رنگى ويا چيچكلى مختلف
اولان : بوباصمه نك بر قاچ چشيتى
واردر؛ باغقه چشيتى يوقيدر؟
چشيت چشيت = كونا كون .
چِر طَنَه } يا خود چتانه . س. [طونه
ساحلنده بر قصبه اسمندن
مأخوذدر.] صندال شكل و
جسامتنده واپور، استقبوطك
كوكچى .
چِر طَالَه } يا خود چاغله . س. يشيل
قبوغيله برابر اولان خام
بادم؛ ويا بوكا بكرز ديكر
ميوه .
چِر طَانَه } س. چنكى دنجكى، بر نوع
چالپاره .
چِر طِغَت } س. با: چيغيت .
چِر طِيَتى } س. چنكيز خانك تورونى
چفتاي خانك اسمنه
نسبتله ماوراء النهر جهتلرنده

ساکن ترک قومنه وسویلدکلی
شرق ترکیه سنه ویرلن اسم
اولوب، «اویغور» اسمی رینه
کچمشدر: چغتای قومی، چغتای
لسانی.

چغتایجه } ص. چغتای قومنه
منسوب ویا شایان
اولان: چغتایجه لسان، عادت.
= ح. چغتای قومی طرز و
اصولنده ویا لساننده: چغتایجه
معامله ایدیور؛ چغتایجه قو-
نیشیورلر. = س. چغتای لسانی،
شرق ترکیه سی: چغتایجه اویغور-
جه ناک خلفیدر.

چغیر } چغرمق و سائره. با: چغیر
و سائره.

چغت } ص. [فا. جیم عربینک
ضمیله اولان «چغت دن»]
تک اولیان، ایکی مساوی عدده
تقسیمی ممکن اولان: چغت عدد،
رقم. = س. ۱. برطاقم تشکیل
ایدن ایکی شیء، زوج، چغت:
بر چغت کوکرچین: بش چغت
قوندره. ۲. بر چغت یعنی طاقم
تشکیل ایدن ایکی تکک بهری،
اش: بو آتک چفتی کبردی؛
چفتنی بوله مدم. ۳. صیان چکن
ایکی اوکوز طاقمی، قوشی:
چغت سورمک. ۴. بر ارکک
ایله بردیشینک تشکیل ایتدکلی
طاقم، زوجین. || چغت اولتی =
اشنی بولوب برچغت تشکیل ایتک.
|| چغت ایتک = اشنی تدارک
ایدوب چغت یا تمق. || چغت
چیوق = تارله و باغ ایشلری،
زراعت، امور زرعیه: چغت
چبوقله اوغراشمق. || چغت

سورمک = حراثت ایتک، صیان
استعمالیه اراضی بی ایشلمک.

چفت } س. ماشه و چیمیس کبی
ایکی صایلی آت: قو-
یو یوچی، ساعتی چفتی.

چفتیجه } س. ۱. اوکوز چفتیله
صیان سورهرک طوپرا-
غی ایشلین آدم، زراع، حراثت:
کویلدرک قسم اعظمی چفتییدر.
۲. کندی مالی اولیان بر
چفتلکده معین اجرت آلتی
مقاوله سیله ایشلین آدم: چفتلکدن
هم ملک صاحبی هم ده چفتیجه بحق
استفاده ایدیور.

چفتیلمک } س. اوکوز چفتیله
اراضی بی ایشلمک
صنعتی، زراعت، حراثت:
چفتیلمکله چوبانلق تمیش بشرینک
اک باشلی رکنلیدر.

چفتلشدیرمک } فتنه. ۱. چغت
اشنی بولوب چغت یا تمق: آرابه
آتلرینی چفتلشدیرمدم. ۲.
حیواناتی ازدواج ایتدیرمک،
سفاد ایتدیرمک: بو کوپکی
چفتلشدیروب یاورلرینی آلتی؛
قویونلری خانفی آیده چفتلشد-
یریرلر؟

چفتلشمک } فتنه. ۱. (برتک)
اشنی بولوب چغت
اولتی: کوکرچینک اشنی اولور-
سه بردها زور چفتلشیر. ۲.
(حیوانات) ازدواج ایتک،
سفاده کیرمک: اکثر حیوانات
سنه ده برکره چفتلشیرلر؛ ائی بر
قیصراق جنس بر آتله چفتلشینه
البته کوزل برطای وجوده کبیر.

چفتلشمه } س. حیوانانک ازدوا-
جی، سفاد: قویونلرک
چفتلشمه وقتی.

چفتلک } س. چفت سوروب
محصولات یتیشدیرمک
مخصوص محل، بر صاحبک تحت
تصرفنده بولنان متعدد تارله-
لرله باغ و اورمان و مرعا و
سائره مجموعی که عمله ایله و یا خود
اورتاقلاشه ایدنان و چفتلکک
مخصوص خانه و یا قبه لرنده
اقامت ایدن چفتیلر معرفتیه
ایشلیر: کهنیک قیچنده چفتلکک
ایچنده.

چفته } ص. ایکی قات، ایکیلی،
ایکی یانلی، قاتمرلی، مثنی:
چفته مردیون؛ چفته قناتلی قپو؛
چفته جام. = س. ۱. قایفک بر آدم
طرفندن چکیلن ایکی کورکی:
بر چفته. ایکی چفته، درت چفته.
۲. ایکی نامیلیلی آو تفنکی: آو
چفته سی. ۳. آتک آلننده غیر
مقبول و اوغور صابناز چغت
نشان. ۴. حیوانانک ایکی آرت
آیاغیله بردن دهه سی: قاطر
چفته آتمق. ۵. مج. قاطیرک چفته
آتمه سی کبی ضرر ویرمه.

چفتهلی } ص. ۱. آلننده چغت
نشانی اولان (آت)،
اوغور سز، مشئوم. ۲. ایکی
آرت آیاغیله بردن اوران: چفتهلی
استر. ۳. مج. حیله کار، دسیسه-
کار، علاق: چفتهلی آدم.

چفوت } یاخود چفیت. س. [فا.
«جهود» دن، اوده
عمر. «یهودی» دن که یهودا بن
یعقوب (عم) ه نسبتله در [بنی
اسرائیل سلاله سنه ودین مو-

سوی به منسوب آدم، یهودی، اسرائیلی.

چفوتلق } یا چفیتلق . س . ۱ .
یهودیلق، یهودی جنسیت و مذهبی . عو .

چفوطه } آلتنه قونیلان چار .
چوه .

چقال } یاخود چاقال . س . [فا .
شفال] کویکه مشابه
یانی بر حیوان که اکثری سو-
ری ایله کزر و چوق یاغره
ایدر لر ، ابن آوی . || چقال
اریکی = اریکک الکادی واکشی
جنسی، یانی اریک .

چقریق } س . با : چقریق .

چقماق } س . با : چاقاق .

چقماق } چقمارق و سائره . با :
چقماق } چقماق و سائره .

چقور } ص . س . با : چوقور .

چقین } س . با : چیقین .

چک } (س . نکا . Chèque) قطعی
انفاد، آجیق و اودنسی
ضروری بانقه حواله سی، پولیجه .

چکچک } س . درت تکررلکلی
ال آرابه سی .

چکدری } س . کورکله چکیلن
قایک انواعندن بری که
وقتیه محاربه لده و تجارتده دخی
قوللانیلیردی .

چکدیرمک } فت . ۱ . نقل ایتد-
یرمک، طاشیتق :

بو طاشلری اوتیه چکدیرملی .
۲ . سوروکلتک، یکه رک یو-
ریتک، آرابه یی ایکی آته چکدیر-

ملی . ۳ . چیقمارتق، چکدرک
سوکدیرمک : بر چوروک دیش
چکدیره حکم . ۴ . کورک اویاتاق،
کورکله یوریتک : کورک چکدیر-
مک . ۵ . تحمل ایتدیرمک،
تحمیل ایتک، اذیت ایتک : بو
خسته لق بکا چوق چکدیردی .

چکدیرمه } س . ۱ . چکدیرمک
{ فعلی . با : چکدیرمک .

۲ . کورکله یوریدیلیر بر دیرکلی
بیوک اوطون و سائره قایغی .

چکدیری } س . با : چکدری .

چکدرک } س . ۱ . میوه نک ایچنده-
کی تک ویا متعدد نخم،
نواة : شفتالی، اریک، قارپوز،
اوزوم، آیوا، اینجیر چکدرکی .

۲ . دانه، قیراط (وزن) : ایکی درهم
بر چکدرک آغرلغنده . || چکر-

دکدن یتیشه = برایش یا صنعتده
تا کوچکاکندن وابتدا چراغلق
ایده رک آلیشمش اولان : چکر-

دکدن یتیشه مطعه جی . || ایکی
درهم بر چکدرک = غایت سوسلی
وشیق کرن .

چکدرکیمز } ص . چکدرکی او-
لیان : چکدرکسز
اوزوم، نار و سائره .

چکدرکلتمک } فظ . چکدرک
پیدا ایتک، قار-
تلاشیق : پاطلیحان، خیار چکر-
دکلندی .

چکدرکلی } ص . چکدرکی اولان :
بر، چوق چکدرکلی
میوه .

چکدرمک } یاخود چکدرمه مک .
فل . ایچنده چکدرک
اویسار کبی سس چیقمارق،

طیقیردامق، چتردامق .

چکدردی } س . ایچنده چکدرک
اویسار کبی سس
چیقارمه، طیقیردی، چتردی .

چکدرگه } س . [اصلی «چوکک»
«چوکار تغه» ،
چوغورتغه] بولوت کبی چو-
کوب مزروعاتی وبتون نباتاتی

خراب ایدر اوچیجی بر حیوانچق،
جراد، ملخ، چکدرگه دو شمک =
ظهور ایتک . || اوت چکدرگه سی =
حسبان . || اوجاق چکدرگه سی =
صرصر . || اوزاق چکدرگه سی =
آغستوس بوجکی . || چایر چکر-

گه سی = چرچر، چرلاف . || کیجه
چکدرگه سی = آغستوس بوجکی .
|| چکدرگه نخچی = بو حیوان مضرک
یره کومدیکی یومورطه سی .
|| چکدرگه قوشی = صیغیرجق قوشی .

چکشدیرمک } فت . فنا لغنی
سویلیک، فصل
وغیبت و مذمت ایتک : آدم
چکشدیرمک بک کوتی برخویدر .

چکشدیرمه } س . فصل، غیبت،
مذمت .

چکشدیریش } س . فصل و غیبت
و مذمت طرزی :
اونی بر چکشدیریش چکشدیر-

دی که . . .

چکشیمک } فش . طو یتشمق، غاوغا
ایتک، معارضه و
مجادله ایتک : چکشیمه چکشیمه

بازارلق ایتدیلر . = فل . جان
چکشیمک = حالت نزعده، احتضار .
ده اولق .

چکشیمه } س . طو یتشمه، غاوغا،
منازعه، مجادله . || جان
چکشیمه = حالت نزع، احتضار .

چِڪَمَزَن } ص. تحمل اولغاز، پڪ
آغر ويا معجز: چڪمز

برحالی، بر طبیعتی وارد. —
معانی سارہ سیچون نا: چڪمك.

چِڪَمَك } ج. ۱. سورو ڪئمك،
طاشينق، جر اولفق:

بو آراه بر آتله چڪيله بيلير. ۲.
تحمل اولفق، باشه ڪمك:

چوق زحمت چڪلدى؛ بونك ده
طوری چڪمز. = فل. ۱. بر

ڪناره ڪيتمك، ازوا، اختيار
عزت ايتمك، بر شيبه قاريشما.

مق: ڪنديسي چڪلمش، بر طرفه
چڪلمش؛ چفتلكه، اويته چڪلدى.

۲. طولامق، بوزمك، تقبض
ايتمك: بو قماش ايصالنجبه

چڪيلير. ۳. ڪرلمك، تور ايتمك:
اسپازموسدن تامارلى چڪلدى.

۴. ڪريلسك، ڪرى يه طوغرى
رجعت ايتمك، دونوب ڪلتن

طرفه طوغرى ڪيتمك: دشمن
عسڪرى چڪلدى؛ ڏيڙچڪلدى؛

صولر چڪلدى. ۵. دفع اولق،
مندفع اولق، زائل اولق:

چڪرڪه چڪلدى؛ خسته لى
چڪلدى. ۶. طاغلق، هر برى

بر طرفه ڪيتمك، انصراف ايتمك:
غلبه لك چڪلدى؛ مدعوين

چڪلديلر؛ هر ڪس چڪلدى ڪدن
صوڪره.

چِڪَمَكَه } س. چڪمك فعلی. نا:
چڪمك.

چِڪَڪَير } ص. تحمل اولنور، قابل
تحمل: چڪاير خسته لى

دكل.
چِڪَمَجَه } س. [«چڪمك» دن]

۱. ماصه ويازيخانه نك
چڪمكله آچيلير كوزى: اوراق

يازيخانه سنك چڪمجه سنده حفظ
ايدبور. ۲. چڪاير كوزلى اولان

كوجك صديق ويا طولاب. ۳.
بر كوزلى ودرت آياقلى كوجك

يازيخانه. ۴. چڪمه سز ووافق
تفك واڪثريا قيمتلى شيئر وضعنه

مخصوص كوجك صديق: اوراق.
پاره، مجوهرات چڪمجه سي. ۵.

چڪيلوب تكرار قونور ويا آچيلير
قيتاير ڪوپرى. ۶. فرطونه

ظهورنده ڪيلرڪ چڪلديكى كو.
چك ليمان، محفوظ قوى.

چِڪَمَك } فت. ۱. بر اوچندن
طوتوب اوزاتمق: شو

ايبي چك؛ هر برى بر اوچندن
چڪيوردى. ۲. ڪندينه طوغرى

جذب وچاب ايتمك: صرافلر اوقا.
قلقى چڪرلر. ۳. سورو ڪايوب كو.

تورمك، جرايتمك: آراه چڪمك.
۴. نفسله جذب ايدوب يومتق،

بلع ايتمك: صويي، توتوني
چڪلدى. ۵. بر شيشى صوڻلمش

اولديني بردن چيقارمق: قلمچي
قينندن چڪمك؛ بيجاق چڪمك؛

دبش چڪمك. ۶. قيودن (صو)
چيقارمق: صو چڪيور. ۷.

آيافدن ڪيلن بر شيشى ڪيميك:
چيزمه يي، پوتيني، يانظالوني

چڪلدى. ۸. اوكنه چيقارمق،
تقديم ايتمك: ڪنديسنه كوزل بر

آت چڪلديلر؛ بر چوق هديه لر
چڪلدى. ۹. ڪوكل آلق، جذب

ايتمك: بو يرل آدمى چڪر. ۱۰.
منع وزجر ايتمك، قورتارمق:

شو چوججى قاردن، عشرتدن
چڪملى. ۱۱. تحمل ايتمك، او.

غرامق، مصاب اولق: زحمت

چڪمك؛ خسته لى چڪمك؛ زيا.
ننى بن چڪيورم. ۱۲. بويته

ويا دائراً مدار يايلان بر شيشى
يايق، قورمق، بنا ايتمك، تمديد

ايتمك: ديوار، سد چڪمك:
اطرافنه خندق چڪمك. ۱۳.

ڪرمك، ياييق، آصق: پرده
چڪمك. ۱۴. چيزمك، چيزهرك

اوزاتمق، تمديد ايتمك: چيزكى،
خط چڪمك. ۱۵. يازمق، رسم

ايتمك: صغ چڪمك. ۱۶. سور.
مك، قومق، ياپيشديرمق: بويك،

آستار، دوزگون، راستيق
چڪمك. ۱۷. (حيوانى) ديشي به

آشيرمق: عرب آفيريخي مجار
قيصر اقلرينه چڪملى. ۱۸. ترازو

وقطار ايله طارتق: شو چوالى
چك باقلم قاچ اوقه در. ۱۹.

سوق ايتمك، يورومتك: عسڪر
چڪلدى. ۲۰. (ضيافت) وير.

مك، ڪشيده ايتمك، ضيافته
دعوت ايتمك: فلانه برضيافت

چڪلدى. ۲۱. (تلفراف) اور.
ديرمق، ڪوندرمك، ڪشيده

ايتمك: برتلفراف چڪمك. = فل.
۱. طارالمق، بوزمك، چڪمك:

فانله يقانجه چڪر. ۲. زحمت و
مشقته ودرد و ڪدره دوچار

اولق: جوق چڪدم، بنم چڪد.
يكمى دنياده ڪيمسه چڪمه مشدر.

۳. بڪره مك، آكد برمق: صو.
ينه چڪمك؛ باباسنه چڪيور. || او.

موز چڪمك = بيلز لڪه ڪمك، تجا.
هل ايتمك. || ايچ چڪمك = آه ايتمك،

تاوه ايتمك. || ايچ چڪمك = ڪوكل
ايستمك، آرزو. || لان.

ايچم چڪيور. || ال چڪمك = واز

چكمك، صرف نظر ايتمك، آرتق قارىشماق: بن او ايشدن ال چكدم، المى چكدم. || قولاق چكمك = تربيه ايتمك. || چكه مه. مك = حسد ايتمك، برينك فضائل و محسناتنه تحمل ايده مه مك. || كورك چكمك = قايق يورومتك اوزره كورك قوللانمق: آقندى. يه كورك چكمك = بهوده يور. لمق، تيجه سز برايشله اوغراشمق. چكمن } س. ۱. چيكن. ۲. يا- } غمورلق. ۳. بول شلوار.

چكمه } س. ۱. چكمك فعلى. ۱ا: } چكمك. ۲. چكىلن ويا چكلمش شى. ۳. ماصه ويازيخانه و طولاب كې شيدلر ك طيشارى به چكلمكه آچيلير كوزى: يازيخانه. مك چكمه سنده در. ۴. ايش ايشلر كن اوستدن كييان ككيش پانتالون ويا شلوار وساژه. = ص. موزون ومنتظم: چكمه بورن.

چكمنك } فل. اجتناب و احتراز } ايتمك: كنديسى كيتمك ايستيورسده سوز اولسون ديه چكنيور: فلاندىن چكنيور. چكه } س. ۱. آغزك آلتنده اتمك } كيكلرينك برلشدكارى ير، ذقن، زخمدان. ۲. بچ. باش بودوسلامه نك آلتنده كى نها. يتدن ايلرى به طوغرى چيقان ديرسك. || ۳. بچ. كوزه لك، چوق سويله، بهوده لاف: بو آدمده نه چكه وار! || چكه آلتى = غيبغ. || چكه آتمق = حالت نزعده اولمق. || چكه او- يناتمق = او بورلق ايتمك، چوق

يكم. || چكه حالمق = چوق سو- نلك. || چال چكه = يورلقسزى متصل سويلر آدم. || چكه سى دوشوك = آغزى طور ميوب متصل سويلر فرتوت آدم. || چكه ياريشد يرمق = لقردى ياريشنه چيقم ش كې چوق سويلوب طور- مامق. || چكه يورمق = نافله يره چوق سونلك.

چكه مزلك } وغا: چكه مه مزلك. } و محسناتى تحمل ايده ميش، حسد، محاسده.

چكى } س. ۱. طارقى، وزن. } ۲. درت قنطار دن عبارت وزن كه اودون وطاش وساژه طار تيسنده قوللا نيلير؛ چكى طاشى = بو وزنه مخصوص درت قنطار نقلتنده يونتمش طاش. ۳. بچ. نظام، ترتيب، موازنه: او چكى يه كلز. || چكى دوزن = سوس، زينت، تزين: كندينه چكى دوزن و برمش = سوسلتمش. و بچ. كندىنى طولامش.

چكيج } س. بر طرفى قاقغه } مخصوص طوقاق و ديكر طرفى چيوى چكمكه مخصوص اوله رق چتال آت: دولكر چكيجى، يورغانجى چكيجى، طا- شجى چكيجى. || جنك چكيجى = اسكى بر آلت حرب، مطر قه.

چكيجخانه } س. بر قاج بوز قنطار } نقلتنده چكيجلرى حاوى فابريقه.

چكيش } س. چكمك فعلى وطر- } زى. با: چكمك.

چكيك } س. چكيك قوشى = تارله } قوشى.

چكين } س. اوموز باشيله بوين } آره، ي، عاتق؛ چكينه

آلمق = اوموز لاممق، اوموزه اورمق؛ چكين اوينا تمق = اوموز چكمك، بيلز لىكه (بيله مزلكه) كلك: چكين شالى = اوموز شالى، آرقه يه آلمان شال.

چل } يا خود چيل. ص. ۱. بياض } ويا قير رنگه بكمكلى اولان، آق بكمكلى: چل طاوق، چل آت. ۲. يكي، پارلاق: چل آقچه، چل ليرا، مجيده. = س.

۱. بياض لىكه، يوزده حاصل اولان بياض لىكل: يوزنده چل واردر. ۲. آق بكمكلى رنگ: آينه چلى. ۳. برص، آبراشاق. ۴. بكمكلى برجنس ككليك؛ چل ياوريسى كې طاغلق = پك بريشان بر حاده طاغيلار حقتده ايراد اولنور.

چلاچه } س. دباغنده قوللا نيلان } بويالى اجزا.

چلب } يا خود چالاب. س. معبود، } مولى، خدا. (بوكله نك } اصلى «چلبا» اولوب وقتيله برطاقم سريانىلر تركستان و غولستانه دخولىله، اورانك اقوامنه خط سريانى تعليم ايتدكارى سرده، بواسمه اوراچه معلوم اولوب، معبود معنا سيله قوللانلشدر. اوندن اول «تكرى» ديرلردى كه بوده چينجه دن مأخوذ اولوب، اصل تركجه سى «اوغان» در.) } يا خود چر بر. س. بوغورت چلبير } و يومورطه ايله يايلىر بر نوع يمك.

چلبى } س. «چلب» دن) ۱. افندى، } آغا، بك، مولى. ۲. او قومه بيلن: افندى. ۳. وقتيله شهزادگان حضراتنه ويريلير عنوان اولوب، سلطان محمد خان اول حضر تلىنه

بعد الجلوس دخی لقب کبی قالمشدر.
۴. ایوم قونیه ده مولانا حاضر.
تلیزک پوست نشیننه ویریلن
عنواندر: چلبی افندی. = ص. تر.
بیله و نازک: چلبی آدمدر .

چلبیلیک } ۱. افندیلیک. ۲. تر.
} بیه، نازک، ظرافت.
چلبیلیک } ۱. قبوغی ایچمنده
} اولوب دوکله مش پرنج.
۲. پرنج تارله سی .

چلدر } یاخود چلدر. مه. مکرر
} قوللانله رق پارلاق کوز.
لرله باققی تصویر ایدر: چلدر
چلدر یوزمه باقوردی .

چللیک } یاخود چللیک. سه. یوزده
} حاصل اولان آق لکه لر:
یوزینه چللیک دوشمش .

چللمنک } یا چللمنک. فط. آق
} لکه لر پیدا ایتک، چل
اولق .

چلمک } فته. «چالمق» فعلنک
} (خفیق) ۱. اورمق چار.
یعنی: ال، قسات، فالج، چلمک.
۲. دوشورمک، یره اورمق.
۳. کسمک، ذبح ایتک. ۴. قامق،
چارمق. ۵. سلب ایتک: عقل
چلمک .

چلنک } سه. جواهرله طونادلمش
} (سرغوج: باشه چلنک
طاقق .

چله } ۱. ابریشیم و صیرمه وسا.
} (زه دمق. ۲. پای کیریشی،
وتر، زه .

چله } سه. قرق دیمک اولان
} «چهل دن» اهل طریقک
چکدکاری قرق کونلک ریاضت.
|| هج. مشنت، اذیت، زحمت .

چلیپا } سه. فا. خاج، صلیب .

چلیک } ۱. قیصه کسلمش دال،
} سرت دکنک. ۲. کوک
صالمق اوزره یره کومیلن آجاج
بوداغی، پارچه سی: چلیکدن
یتیشمه. ۳. چوجقارک اویندقلری
معروف برا یونده چوماغه اور.
مه یارایان دکنک: چلیک چوماق
اویونی. ۴. هج. خللاط باغلامق
ایچون آجاج و معدندن معمول
برآلت .

چلیک } سه. قوت و متاتی عملیات
} مخصوصه ایله آرتدیرلمش
دمیر، پولاد. = ص. چلیکدن
معمول، پولادی: چلیک بیحاق .

چلیم } سه. ۱. طور، ادا، چایم.
} ۲. اندام، جثه، وجود.
چلیمسز } سه. اندامسز، ضعیف،
} آریق، اوافق تفک
پاییلی .

چلیمی } سه. انداملی، جثه لی .

چلینگیز } سه. کلید و آناختار
} و بونلره مماثل دمیر.
چللیک اینجه ایشلری بیایان
صنعتکر .

چلینگیزلیک } سه. کلید و آناختار
} و بونلره مماثل اینجه
دمیر آتله یایمق صنعتی .

چماشیر } چماشیرجی، چماشیر خانه.
} (یا چماشیر و سائر .

چمبالی } یا چمبالو. سه. (بو. Cymbale,
} (Kümbözü) زیلی
دف. [یکی ظهورنده پیانو به دخی
بواسم و برلمشیدی.]

چمحاق } سه. صاپلی آجاج قاب،
} آجاجدن برنوع بیوک
کفچه .

چمچه } سه. چمچه بالیقی = یاصی
} برنوع بیوک بالیق .

چمدیک } سه. ۱. یارمق اوچلریله
} صیقمه. ۲. یاهوقلی
اوزرینه برنوع دیکش .

چمدیکامک } یا چمدیکامه مک .
} فته. یارمق اوچلر.
یله برینک اتی صیقمق .

چمدیکامه } یا چمدیکامه مه. سه. بار.
} مق اوچلریله برینک
اتی صیقمه .

چمرنمک } فل. صویه کیرمک
} اوزره پاچه لر ی
صیفا یوب حاضرلایمق: صونی
کورمزدن چمرنمه ملی. || هج. برایشه
جدی صورته تشبیه حاضرلا .
نمق، تصدی ایتک .

چمرنمه } سه. چمرنمک فعلی .
} (یا: چمرنمک .

چمشیر } سه. طراق و قاشیق کبی
} شیشلر اعمانه و حکه یارا .

یان و یاز قیش با پراغی دوکمز
قیصه بر آجاج. = ص. چمشیر آغا.
چندن معمول: چمشیر قاشیق.
|| کل باشه چمشیر طراق = مستحق
اولیمان شخص اوزرنده کی سوس
حقنده ضرب اولنور مثلدر .

چمشیرلیک } سه. ۱. چمشیر آ-
} غاچلریله مستور یر،
چمشیر اورمانلی. ۲. چمشیر
آغاچلریله تریین اولنمش باغچه .

چمقیرمق } فل. بعض حیوانلر
} و علی الخصوص قوشلر
دفع طبیعی ایتک، بیسلیک: داغما
مارتیلر چمقردقلریچون اوراسنک
تمیز طورمه سی ممکن دکلدر .

چمک } فل. ۱. صویه طالبوب
} چیقمق، صویه کیروب
بیقنمق. ۲. طولانوب باتمق،
کوملک: یارمقلر اته چمک .

{ س. فا. ۱. آغاچ و چيچكاري }
 چمن { حاوی چایر، باغچه نك او-
 توریله جق كولكلك چایری .
 ۲. یشیل و قیصه اوتله یعنی چیمله
 مستور یر، یشیلک : چنك
 اوزرینه اوتورمق. ۳. باغچه ده
 و یول کنارلارنده چنكک یا مق
 اوزره قیصه اوتله مستور بر
 یردن اوت و وکوکریله برابر
 کسیلوب نقل اولنان تزکالر .

{ س. [یتا. Cimento]
 چمنق { قومله قاریشیق اوله رق
 خرج و صیوه کبی قوللانیلوب
 پک چابوق طونار و رطوبته
 قارشى چوق طیانیر برطوپراق که
 انواعی اولوب فوجی ایچنده
 صاتیلیر: فرانسز، انکلیز چنتو-
 سی: چنتو دوشتمک .

{ س. فا. چمنله اورتلش یر،
 چمنزار { چنكک، یشیلک.

{ س. چمنله اورتیلی، چمنرله
 چمنك { مزیل محل: باغچه نك بو
 طرفی چنكک یا به جیم .

{ یاخود چین. مه. معدن
 چن { کبی سرت بر شیئک سسنى
 تقلید و تصویر ایدر؛ چن چن
 اوتمک = ایچی بوش اولوب طنین
 انداز اولمقدن کنایه در .

{ س. [فارسی ایله مشترک
 چنار { ایسه ده فارسیسی چیمک
 قحیمله در] غایتله بیوک و اوزون
 دالی غیر مثر و عمری چوق بر
 آغاجدر، عربیده دلب دینلیر .
 چنارلق { س. چنار آغاجلری
 چنار { حاوی محل، چنار
 اورمانی .

{ چنارلق. با: چاناق و
 چناق { ساثره .

{ س. [اصلی فارسیدر] ۱.
 چمبر { داژه، دف و قالبورکبی
 شیئرک تختهدن اولان محیطی،
 داژه سی. ۲. فوجی و تکرلک
 کبی شیئرلی تقیه ایدوب
 طاغملری منع ایچون احاطه
 ایده جک صورتده کچیریلن
 دمیر ویا تخته حلقه و داژه:
 فوجی، تکرلک چمبری. ۳.
 بوین ویا آلنه باغلانان یعنی:
 چمبر باغلامق. ۴. صم. بر
 دیرک و ستونه کچیریان دمیر
 حلقه ویا حلقه شکنده پاییلان
 قبارتمه داژه: چمبرلی طاش.
 ۵. اسکی هیئت شناسان اعتقاد
 باطنجه فلک داژه سی: فلکک
 چمبردن کچمک = تجریبه دیده
 اولوق، فلکک کرم و سردینی
 کورمش اولوق. || بوین چمبری
 = تر قوه کیکلری، فا. چمبرکردن.
 = ص. قیچی مدور (اودون
 قاینی:) چمبر قایق .

{ یا چمبرله مک . فته.
 چمبرلمک { چمبر کچیرمک، داژه
 و حلقه ایله احاطه و تقویه ایتک.
 چمبرلی { ص. چمبری اولان، چمبر
 دینلن داژه و حلقه لری
 بونان: دمیر چمبرلی فوجی؛
 چمبرلی دیرک.

{ ف. فل. ۱. دیش دیش
 چمنك { اولوق، کدمک: چاق
 چنتلدی. ۲. اینجه اینجه طو-
 غرامق: صوغان چنتلوب بعده
 قاوریلیر .

{ فته. ۱. دیش دیش
 چمنمک { ایتمک، کدمک، کدیك
 حالنه قومق، کرتمک: قلیچی
 چمتدی. ۲. اینجه طوغرامق:

صوغانی چنتوب قاوردی .
 چمتیان { س. طشره لرك بعض
 جهتلرنده کوبلی قادیئرلک
 کیدک لری، اوزون پک ککیش
 شلوار .

{ س. ۱. اوفاق کدیك،
 چمتیک { چتله دیشی. ۲. ج.
 عیب، قصور .

{ یاخود چنتیکه مک.
 چمتیکلمک { فته. کرتمک، دیش
 دیش یا مق، چنتمک .

{ ک. فا. بر قاج، بعض: چند
 چند { روز مقدم = بر قاج کون
 اول؛ چند قطعه = بر قاج پارچه .
 || هر چند = هر نه قدر. لسه .

{ ک. فا. اوقدر، اودرجه .
 چندان { ده، اومرته ده: چندان
 مقبول دکلدیر. لسه .

{ س. صاچ اوزادان (نات).
 چندر { س. چانک و کوچکی،
 چنغراق { حیواناتک بوننه طا-

قیلانی، خدمتچیلری جلب ایچون
 تحریک اولنهرق چالینانی و سائر
 بو کبی ایشلرده قوللانیلانی و
 برده کوچک قوزیلره و کدی
 یاوریلرینه طاقیلانلر کبی پک
 کوچکی: چنغراق چالمق، چنغراق
 صالامق، چنغراق طاقق. —
 قالین سسلیسنه چونتورداق
 دیرلر .

{ س. چغراق .
 چنغرداق { س. چغراق کبی
 چنغردامق { فل. چنغراق کبی
 اوتمک، چنغر چنغر ایتک .

{ س. چنغراق کبی
 چنغردی { کسکین سس، چنغر
 چنغر ایته .

چنگ } س. فا. ۱. پنجه، انسان
 } ویرتیجی حیوان پنجه سی.
 ۲. معروف بر موسیقی آلتی که
 فر. Harpe درلر.

چنگال } س. فا. ۱. بیرتیجی
 } حیوان ویا قوش پنجه.
 سی. ۲. چنگل.

چنگانه } س. قدیمآ هنددن طرد
 } اولنه رق بر طاقی
 ترکستان و روسیه طریقله و بر
 طاقی ده مصردن بحرأ اورویایه
 انتقال ایله هر طرفه یابلیش او.
 لان کوجیه بر قومک بزجه
 مستعمل اسمیدر، قبطی، الگ و
 قالبور یاغله، آبی و مایمون
 اویناغله، دمیرچیلک و چالغیمیلقه
 و علی العموم عارسزاق و حیاسز.
 لقله مشهوردرلر. = ص. ۵۵.

۱. عارسز، حیاسز. ۲. پک
 خسیس، آلیاق. || چنگانه
 آختاپودی = لم نابت. || چنگانه
 بورجی = بقاله قصابه و بوکبی
 اصافه اولان اوافق تفک بورجلر.
 || چنگانه پالامودی = پالامود
 بالینگ عادی و اوافق برجسی.
 چنگانه جه } ح. ۱. چنگانه لره
 } یا قیشیر صورته.

۲. پک عارسزجه، حیاسز لقله.
 ۳. پک زیاده خسته، وقار و
 حیثیت کوزتمکسزین. ۴. چنگانه
 لساننده: چنگانه جه سويلک.
 = س. چنگانه لرك سويلدکری
 لسان: چنگانه جه السنه آریانه
 جمله سندر.

چنگانه لک } س. ۱. چنگانه
 } جنسیتی: اونک چنگا.
 نه لکی سیاسندن بالیدر. ۲.
 ۳. عارسزاق، حیاسزاق.

پک زیاده نجل و خست.
 چمگل } س. فا. «چنگال» دن
 } ۱. دمیردن آصیلی و

برشی آصمغه مخصوص بیوک
 قانجه: قصاب چنگلی، کلوب.
 ۲. قانجه، اوجی اکری دمیر. ۳.

قدیمده بعض مالکده اشکنجه لی
 اعداملردن چنگله آصمق جزاسی:
 چنگله کلک: بوضورتله صلب او.
 لئق. || چنگل ساقزی = یانی ساقز،
 کنکر. || چنگلی طاقق = آصلق،
 بر ایشه یابیشوب آرتق ایرلامق.

|| قویو چنگلی = قویویه دوشن
 قوغه و سائر موادی طوتوب
 چیقارمغه مخصوص آلت که ایپه
 طاقلی بر بیوک یاخود دمیردن
 بر حلقه یه مربوط متعدد کوچک
 چنگلدن عبارتدر. = ص.
 چنگل شکل و صورتنده اولان:
 چنگل بورن.

چنگللمک } یا چنگله مک. فت.
 } ۱. چنگلی طاقق،
 چنگله آصمق. ۲. چنگل جزای
 قدیمله اعدام ایتمک.

چمگلی } ص. اوجنده چنگل
 } بولنان، اوجی چنگل
 شکنده اولان، قانجه لی.

چنگه } س. کویلرده کلینی قار.
 } شیلارکن دف چاله رق
 سویلدکری بر مقام مخصوص که
 «یار یار» نقراتیله سویلنیر.

چنگی } س. دف چاله رق و شرقی
 } سویلیه لرك کوبک آصمق
 کبی او یونلرک انواعی اجرایدن
 رقاصه که باشلیجه چنگانه قیز.
 لردن اولور: چنگی قولی، طاقی.

چنلامق } یاخود چینلامق و:

چنگلک } یاخود چینله مک. فل.
 } چن جن ایتمک، اوتتمک:
 قوللا غم چنلیور. || قوللا غی
 چنلسین = بر غائبدن بحث اولندیغی
 سردهه ایرادی معتاد دعا تعبیر.
 یدر.

چنله } یاخود چینلامه. س. چن
 } چن ایتمه، اوتتمه، اوغلامه:
 قوللا چنله سی = اصلی اولمدیغی
 حاده قوللا غه کلن ظنین، او.
 غلدی.

چمنه } س. با: چنجه.

چوال } س. چوبات و اون و کو.
 } مور و بوکا مائل شبتلر
 وضعنه مخصوص اوله رق قبا یوک
 وقیناب و یا ینبوق منسوجاتندن
 معمول بیوک کیسه: اون، شکر،
 صابون چوالی.

چوالدوز } س. (تر. چوال. فا.
 } دوختن = دیکمک [
 و زبازدی:

چوالدیز } س. ذاتا غلط اولان
 } لغت آنفهن دن غلط [
 چوال و اوکا مائل چول و سائر
 دیکمه که مخصوص بیوک ایکنه که
 اکثریا اوجی یاصی و اکریجه
 اولور.

چوب } س. فا. دکنک و تخته
 } پارچه سی.

چوبان } س. فا. شبان و چوبان [
 } حیوانات اهلیه یی کز.
 دیروب اولادان آدم، راعی:
 قویون، کچی، صیغیر چوبانی.
 || چوبان آرمغانی چام ساقزی =
 هدیه ناچیز. || چوبان آدادان =
 قیرلانغییدن بیوجک بر قوش،
 آلاجه طاوق. || چوبان ایکنه -

سی، بوسکولی، دکنکی، دودوک، سوزجی، طراخی، ظفار جفی، طولنی، مناره سی = نباتات اجناس مختلفه سی. || چوبان کوبی = سوری بی بکمه مخصوص کوبک. || چوبان مرهمی = ترمنقی و موم یاغی و سائرہ ایلہ یا پیلان بر نوع مرهم. || چوبان یلدیزی = زهره.

چوبانجه } صد. چوبانله مخصوص ویالایق صورته.
چوبانلق } س. چوبان صنعت و وظیفه سی: کویده چو. باناق ایدیور؛ قویون، صیفیر، خرکاه چوبانلی.

چوبوق } یاخود چوبوق س. ۱. او. باغ چوبوغی = کولکشوب کوتوک اولوق اوزره یره دیکیلن دال. ۲. توتون ایچمکه مخصوص ایچی دلیک دکنک که بر او جنده امامه دینان آغزاق و دیگر او جنده توتونک وضع اولندیفی لوله بو لنور: چبوق ایچمک، چکمک = چوبوقله توتون ایچمک. ۳. کهنک آنا دیرکاری اوستنده اولان دیرکار. ۴. معدندن استوانی اوزون پارچه، معدن دکنکی: بر چبوق چلیک، دمیر چبوغی. ۵. قاش اوزرنده صوبه دن طار یول: ماوی زمین اوزرنده سیاه چبوقلری واردر. || چفت چو. بوق: نا: چفت.

چوبوقچی } س. ۱. وقتیلہ چو. تونه متعلق ایشلره باقان خدمتی، توتونچی؛ چوبوقچی باشی. ۲. چو. بوق یابان صنعتکار، زیوانه چی.

چوبوقلامق } فته. دکنکه اوره. رق دوزلنک ویا توزنی سیلکمک.

چوبوقلق } س. توتون چوبوقلری بی قومغه مخصوص او. زون طولاب.

چوپ } س. ۱. صمان اووت و سائرہ پارچه جکی: کو. زمه بر چوپ کیردی. ۲. دکنک ونخته و سائرہ پارچه سی: بر چوپله قاریشدیره لی. ۳. سو پروندی: دو کیله جک چوپ وار میسدر؟ || چوپ آتلاماز = تکلفچی، سرا. قلی. || اوزوم چوپنی = اوزوم صالقمینک دانهلری بندکدن صکره قالان صاپی. || چوپ چانان = مقدر، قسمت ویرن. || چورچوب = اوته بری سو پرند بک شیلر، خس و خاشاک. || سو گندی رمه چوپنی = بر نوع چوجق اویونی. و مج. = برایشی باشدن آتمق، اهمیت ویر. مامک. || نانه چوپنی = پک ضعیف آدم.

چوپچی } س. قپو قپو کزوب اولردن سو پرونتیلری آلهرق شپړک خارجه طاشیان بلدیہ خدیمچیسی.

چوپره } س. ۱. تق. بالیق قیلچی. ۲. صیق چالایق و سائر صارم شیق شیلر. || چوپره بالیغی = طاش بالیغنه مشابه قیلچی چوق بر یووارلاق بالیق.

چوپلک } س. ۱. سو پروندی، سو پروندی یه متعلق شیلر. ۲. سو پروندی آتیلان محل، مذبله.

چوپلمه } س. بوینوز اوتی، طانه قیران؛ آق، قره چوپله = بونبانک جنسلری.

چوپلمسک } فط. قوش کی جزئی قیرندی یمک، جزئی بر شیله قناعت ایتک.

چوپور } س. ۱. یوزده کی چیمک بوزوغی. ۲. یوزده قیر. مزى لکالر. = ص. ۱. یوزی چیمکدن دلیک دشیک اولمش، چیمک بوزوغی. ۲. یوزده قیر. مزى لکالری اولان.

چوپورلی } ص. یوزی چیمکدن دلیک دشیک اولمش، چیمک بوزوغی.

چوپورینه } س. ازماریده بکرر الی درهمک برجنس بالیق.

چویره } ۱. یاخود چوتوره. س. آغاجدن یاصی بارداق.

چویره } ۲. روم کی قیزدی ریجی بر مایع قونان وائئای سیاحتده طاشینان آغاجدن یاصی و آغزنی طار قاب. || چوتره بالیغی = یاصی بورنلی اوافق مرجان.

چوتور } ص. ۱. یاصی. ۲. یاصی بورنلی.

چوتوره } س. نا: چوتره.

چوتوق } س. یر اوستنده کی آغاج کونکی، طیشاری قالمش کونک.

چوجق } یاخود چوجوق. س. به، یاوری } ۱. طفل، صبی: ارکک چوجق، قیز چوجوق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فنی: اینی چو. حقدر. ۳. مج. هوپا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه یرمین. || چووق چوجق = عائله، اهل بیت. || چو. چق اویونجفی = چوجق لک اوینا. مه سنه مخصوص تخف شیء، ملعی صبیان؛ و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چۆجھجغز } س. و:

چۆجھجق } س. كوچك چوجق.
{ اكثريا تحييب
ايچون قوللايير. }

چۆجھجبه } ص. ح. چوجقلمه
ياقشيره حال و صو-
رتده: چوجھجبه حركت ايديور.

چۆجھجق } س. ۱. چوجق حالى
و زمانى، طفوليت،
صباوت: چوجھجقلمده پك ياراماز
ايدي. ۲. هوپا مزاج، تاملسىز
حركت.

چوچور } ياخود چورچور. س.
قيارده بوانوردىكنلى
و چركين بر باليق؛ چ-وچور
آزمانى = لايينه .

چۆخه } ياخود چوقه. س. خاص
بوكدن منسوج معروف
قماش: قرمزى، سياه چوخه .
|| چوخه چيچكي = بر نوع چيچك.
= ص. چوخه دن معمول: چوخه
اثواب.

چۆخه جى } س. چوخه يايان و
صانان آدم.

چۆخه دار } س. با: چوقدار.

چۆر } س. اينجه چوب؛ چور
چوپدن بر او = پك چوروك و
خفيف كراسته دن.

چۆراب } س. آياغه كييلن يوك
ويا پنبوقدن اورمه
شئ: فانله، تيره چوراب؛ قونجلى،
قونجىز چوراب. || چوراب
اورمك = چوراب ياقق؛ و مج.
حيله و دسيسه قورمق. || چو-
راب سوكونى = متسلسلا وقوع
بولان، توالى ايدين شئ.

چۆرابجى } س. ۱. چوراب
پان. ۲. چوراب صانان، چو-
راب تجارى .

چۆراق } ص. محصولات و يرمز،
شوره، قيراج: چو-
راق ير .

چۆراقلىق } س. چوراق ير،
قيراج ير، شوره زار.

چۆرانىق } م. ۱. چورا-
نىقو چوبانىقو = هپ
برابر، قيو قيامه جه .

چۆربه } ۱. ياخود چۆربا. س. يمك
ابتداسنده قاشيقله ايچيلن
صولى صيچاق يمك كه انواع
كثيره سى اولور: پرنج، شهربه،
ترخانه، اشكنبه، مرجك، قو-
لاق، دوكون چوربه سى: تريه لى
چوربه = ليمونلى و يورطه لى؛
ساده صويه چوربه = خسته لره
يديرين يوان پرنج چوربه سى .
|| چوربه طاسى، كاسه سى =
چوربه وضعنه مخصوص قاب. ||
چوربه كى قاراشتمق = پك آلت
اوست اولق، قارغاشلق زيا-
ده لشمك.

چۆربه جى } يا چورباجى. س.
۱. بر كويده مسافر
طويوران متحيز، مختار، قوجه
باشى، آق صقال. ۲. طشره ده
خرستيانلرك ايلرى كلنى، مغازه و
دكان صاحى. ۳. يكيير يلرده چور-
به سى بر قزانده پيشن بر طاقك
ضابطى، يوز باشى به معادل
ضابط.

چۆربه لىق } ص. چوربه ياقمه
مخصوص، چوربه به
يارار: چوربه لىق ايرميك.

چۆرپه } س. طباغ طوموزى
ياوريسى .

چۆرتق } س. دكرمن طاشنه دانه
دوكن ديترك خونى .

چورتون } س. ۱. اوستى قبالى
آعاج اولوق. ۲. قا-
لين طلومه آعاجى .

چورجال } س. چاقاقلى طوپك
زنبرك ايبى .

چورچار } ص. بهوده صرف
اولنان، ضايغ، تلف،
هدر، يازيق: او قدر كاغدى
چوجقلم چورچار ايتديلر .

چۆردك } س. ۱. غايه سرنلر-
نى يوقارى قالديران
دونامار .

چۆردوك } س. منبه و مقوى
عد اولنان كوزل
قوقولى بر اوت: چوردوك اوتى .

چۆرك } س. ۱. اوافق قانفال
شكندنه دكرمى ويو-
مشاق اتمك؛ ياغلى چورك؛
قنديل چوركى . ۲. چورك
شكندنه مواد مختلفه قانفالى: بر
چورك قورشون، باقير وساثره .
|| چورك اوتى = چورك و اتمك
اوزرينه اكيلن سياه بر كوچك
حبه، حبه السوداء .

چۆركنمك } فل. چورك كى
اولق: چوركشمش بر ييلان .

چۆرندى } س. ۱. صولرك دو.
نوب دور ايمسى،
كرداب، كريوند . ۲. مختلف
حبوباتى چويروب قاربيشدرمغه
حاصل اولان ذخيره مخلوطى .

چۆرتمك } ياخود چورتمك.
۱. ياش بربرده

براقغه بر جسمك اليافنى طوميه -
 جق حاله كئيرمك، افساد ايتك :
 بوميوملرى چوروتمشسكز . ۲ .
 ذم وقدح ايتك، اعتبارينى بوز -
 مق : زواللى آدمى بسبتون چو -
 روتديكز . ۳ . بر دعوى ويا
 بختى دلائل ايراديله جرح و
 ابطال ايتك : بوكي دلائل ايله
 دعواى چوروته مزسكز . ۴ . بر
 مبلغى اعتبارى بوزوق بر يره
 ويرهرك تهلڪيه قومى : او پا -
 رهنى سز بوشنه چوروتديكز .

چورودمك { ياخود چوريدمك .
 } . ۱ . ياش برده

براغيلوب اليافى طوتماز حاله
 كئيرمك ، افساد اولمق : بو
 قاؤنلر بيله بيله چورودلمش . ۲ .
 ذم وقدح ايديلهرك اعتبارى
 بوزلمق : بويله سوزلرله معتبر بر
 آدم چورودلمز . ۳ . دلائل
 ايراديله بردعوى ويا بخت جرح
 و ابطال اولمق : نيم دليلم اويله
 قولاي قولاي چورودلمز . ۴ .
 بر مبلغ اعتبارى شهبهلى بر يره
 براغيلهرق تهلڪيه قومق : او
 پاره بيله بيله چورودلدى .

چوروفك { ص . ۱ . رطوبتلى بر
 } برده طورمقدن

اليافى طوتماز اولوب صولانمش
 وتغفن ايتش : چوروك ميوه ،
 چوروك تخته . ۲ . اعتباره غير
 صالح ، مجروح ، مردود : چو -
 روك سوز ، چوروك دليل ،
 چوروك دعوى . ۳ . كوكنليه -
 جك ، صاغلام و امين اولميان .
 ۴ . تحصيل واستردادى غير
 مأمول ، باطابق : آله جقلىرىنك

چوغنى چوروكدر . || مج . چو -
 روك تخته = تهلڪه ، مخاطره : بن
 چوروك تخته يه باصمام . || چوروك
 چاريق = لاشى ، قيمتسز ايشه يارا .
 ميه جق حالده . = س . بره ، بره لشمش
 ير : قولنده بر چوروكى واردر :
 قاؤنك چوروكنى آيقلامق .

چوروكلك { س . ۱ . ياش ير -
 } ده طورمقدن

اليافى طوتماز اولوب تغفن ايتش
 اولان شيتك حالى : ميوه نك ،
 تخته نك ، قاشك چوروكلكى . ۲ .
 بر دعوى ويا بختك التزامه غير
 صالح اولسى ، مجروحيت ، مر -
 دوديت : بوسوزك ، بودعوانك
 چوروكلكى ميدانده در . ۳ . بر
 مطلوبك تحصيل واستردادى
 غير مأمول اولسى ، باناقلىق :
 ويره سينك چوروكلكى مثبتدر .
 ۴ . سوپروندى و لاشه كپي
 شيتلرك چورومك اوزره
 آندلقلى چوقور ، مزبله : چو -
 روكلكه آتمق . ۵ . جننازه لرك
 بربرى اوستنه آندلقلى فقرا
 مقبره سى ، عمومى ومشترك قبر .

چورومك { ياخود چوريمك
 } فل . ۱ . ياش برده

طورمقدن اليافى بوزيلوب
 طوتماز اولمق ويومشايوب تغفن
 ايتك ، تسخ ايتك : بوميومل
 چورودى ؛ بو ديركار چورو -
 مش . ۲ . بره لئمك ، مورارمق ،
 زده لئمك : بدنى ير ير چورو -
 مش . ۳ . التزامه غير صالح ،
 مجروح و مردود اولمق : بزم
 دعوامز چورودى . ۴ . صيقند -
 يلى بر برده چوق طورمقدن
 محو و خراب اولمق : محبسده

چورودى . ۵ . اعتباردن
 دوشمك . ۶ . تحصيل واستردادى
 غير مأمول اولمق ، باتمق : او
 آدمه ويرديكمز پاره چورودى .

چوره { س . ۱ . اطراف ، جوار ،
 } كنارل . ۲ . اطرافى

قيويريلوب اويا ويا نقش ايله
 تزئين اولمقش توليندندن يعنى :
 صيرمهلى چوره . || چپه چوره =
 فيرطولايى ، دائراً مادار .

چوريمك { با : چوروهك وسائر .
 }

چوز { س . بومبار ياغى . مر .

چوزديرمك { بر شيتك باغنى
 }

بوزديروب آچديرمق ، حل وفصل
 ايتديرمك : دوكوى ، پاكى ،
 بوكى چوزدير . ۲ . ايليكنمش
 اثوابى آچديرمق ، دوكه سنى
 ايليكندن ويا قوپچه سنك ارككنى
 ديشيسندن چيقارتمق : شو
 چوجفك يلكنى ، پوتينى چوزديرك .

چوزگن { ص . و :

چوزگون { ص . چوزلمكه ،
 } اريمكه باشلامش ،

يوشماق (قار) .

چوزگى { يا چوزكوك . س . چوز -
 } مه پنبوقدن چار -

شافلق بز ، مطلقاً صوپهلى چار -
 شافلق طوقومه .

چوزلمك { ج . ۱ . دوكوم و
 } باغ آچلمق : بودو -

كوم چوزيله ميور ؛ بوكلر چو -
 زلدى مى ؟ ۲ . ايليكنمش ويا
 قوپچه لانمش بر اثواب آچلمق :
 نه قدر صيحات اولسه كوكس

چوزمك عادت دكلدر؛ بوتوزلق
چوزمكده چيقماز. ۳. اريمكه
باشلايوب كوشمهك، يوشماق؛
بوزل چوزلدى. ۴. تجم. مشكل
برمستله حل و فصل اولمق .
چوزلمه } س. و :
چوزلش } س. جوزمك فعلى و
طرى. ۱. : چوز-
لك .

چوزمك } ۱. دوکوم و باغ
وسائره يي آچق، حل
ايتك : شو دوکومى چوزمه دم؛
دهبا دنكلىرى چوزمك. ۲.
اوانك دوکمه وقويجه سنى چيقا-
روب آچق : کوکسكزى چوزك؛
صيقاقده ستره يي چوزملى. ۳.
اورلش بر شيشى تل تل ايدوب
آچق، سوکمك : چورايى، صايچى
چوزمك. ۴. بز ايليك وتلارنى
يوماق و قلمردن چيقاروب چنكلره
طا قهرق اولامغه حاضرلامق :
بز چوزمك. ۵. (حيوان جينينى)
دوشورمك، اسقاط ايتك . || پا-
بانده يي چوزمك = طوره مامق،
قالقوب كيتمك .

چوزمه } س. چوزمك فعلى. ۱. :
چوزمك .

چوزمه } س. ايسك بر نوعى :
چوزمه چارشف .

چوزوك } ص. ۱. دوکوم و باغى
آچلش، حل اولمش :
چوزوك ايلپر، دنكلر، بوغچه لر.
۲. دوکمه وقويجه سنى آچلش،
ايليكانه مش : ستره سنى چوزوك
ايدى. ۳. اريمكه باشلامش،
كوشه مش، يوشماش :
چوزوك بوزل .

چوش } حد. مركي طورديرمق
ايجون قوللايلوب، حر-

كت اباهانده بولنان آدم حقنده
دخى مستعملدر .
چوغالمق } فته. چوق ايتك، آر-
تد بر مق، تكثير
ايتك : سزكتابلرى چوغالمشسكز .
چوغالمق } فل. چوق اولمق،
آرتمق، تكثير و ترايد
ايتك : ايشلرمن چوغالدى؛ انسا-
لك اولادى چوغالديجه غائله سى
آرتار .

چوغالمه } س. چوق اولمه، آرتمه،
تكثير، ترايد .

چوغان } ياخود چوقگن . س.
آغده يي و اثنوايى آغار-
تمق ايجون قوللايلان ورجل و
حلوايه قونان بر نوع كوك .

چوغور } س. پنجار. مر. (سهاو)
هاوجه ده ديرلر . {

چوغورچق } س. غلط اوله رق
صيفيرچق ديد-
يكمز قوشك اسم صيحييدر، كه
اصل معناسى چكر كه قوشيدر .

چوق } ص. ۱. مقدهارى زياده
اولان، آزمقايلى، بول،
كثير، وافر، بسيار : چوق كتابى
واردر : بوسنه چوق محمولات
اولدى. ۲. فضله، زياده، لزو-
مندن آرتق : بويك بزه چوقدر .

== ح. ۱. پك، زياده : بويكى
چوق س-ورم؛ چوق ابي؛ چوق
اوشودم؛ پك چوق. ۲. هر وقت،
دفعاتله، پك صيق : بزه چوق
كليردى؛ بو حال بزه چوق اولور .
== ۱. بويك مقدار، چوقلق،
كثرت : چوقدن ممنون اولميان
آزى ده بولماز. ۲، بر شيشك
قسم اعظمى، اكثرى، اكثريت :
انسانلرك چوغى آلايشه مفتوندر؛

وقتيزك چوغنى يهوده ايشلرله
كچيريرز. ۳. چوق وقت، طول
مدت، خيلى زمان : او وقتدن
چوق كچيدى؛ چوق اولدى. || آز
چوق = نه قدر ممكن اولورسه،
چوق اولمازسه آزاوسون، ممكن
مرتبه. || آزه چوغه باقماق =
اولوريله راضى اولمق . || چوق
چوق = نهايه النهايه، اولسه او-
لسه : چوق چوق يش كون كچه .
جكدر. || چوقدن = خيلى زماندن،
اسكيدن. || چوق شىء = غريب
شىء، تحف ايش. || چوق كره،
چوق دفعه = دفعاتله، مراراً .
|| چوق گورمك = چوقسامق،
چوق عدايدوب باقشيديرماق،
چكهمه مك. || «نه وار نه چوق»
تعبيرنده «چوق» تفأل مقصديله
«يوق» يرينه قوللايلير .

چوقاق } ياخود چوقه . س. مرسينه
بكرز سياه بريوك باليق .

چوققال } س. ۱. زره، جبهه،
درع : آت چوقالى. ۲.
سرلانمش چوملك، صو و شراب
وسائره وضعنه مخصوص طو-
پراقدن قولايلى قاب .

چوققجه } ص. ح. آز زياده،
زياده جبهه، اولديجه :
چوقجه ياغمور ياغدى؛ صويى چو-
ججه ايجدم .

چوققدار } س. (اصلى : چوقه-
دار) دارياخود چوخه دار]
اياق خدمتنده بولنان چوخه
البسلى ياخود چوخه دن اولان
پرده مك خارجنده امره منتظر
بولنان خدمه كه وقتيله بر صنف
مخصوص تشكيل ايدرلردى .
|| قيو چوقدارى = اليوم باب

عالیده ولایات قپو کتخدالینک
 معینده بولنوب والیرک بعض
 سپارشرینی اجرایدن مأمورلر.
 چوققدارلق } س. چوققدار خد-
 مت ووظیفه سی.
 || تپوچوققدارلق = تپوچوققداری
 خدمت ووظیفه سی. ماده آتفه به
 با.

چوققراق } فل. قاینایان قران
 کبی چوققراق
 ایتک، طاقردامق.

چوققسامق } وچوققسیمق. فت.
 چوقق کورمک،
 چوق عد ایدوب تسیب اتمک،
 استکنار ایتک، قیبه مامق.

چوققسیمق } وچوققسیمق. فط.
 چوق کوروب
 کندی نفسندن اسیرکمک.

چوققسیمق } وچوققسیمق. با:
 چوققسامق وچو-
 قسامق.

چوققلق } س. ۱. برشیئک چوق
 اولسی، کثرت، وفرت،
 زیاده لک، بوللق: ذخیره نک چو-
 قلغی فیاتک تترانی موجب اولیور.
 ۲. غلبه لک ازدحام: نروده چو-

قلق اوراده ۰۰۰ = ح. چوق
 کره، چوق دفعه، صیق: او بزه
 چوققلق کلیور: اومال بوملاکتده
 چوققلق بولنمور. [بو معنا ایله
 باشلیجه جمله منفیه ده قولانیلیر.]

چوققمار } س. ۱. ایری وطوبار-
 جنک چوماغی. ۲. [زبازدی:
 چومار] ایری باشلی چوبان کویکی.
 ۳. بوینوسز قویون نوعی،
 چومار، چومان.

چوققماق } س. و:

چوققان } س. با: چوماق وچو-
 مان.

چوققتق } فت. تق. دریک قازمق.
 [چوققور بوندندر.]

چوققور } ص. اوئیش، مقعر،
 دریک. عمیق: چوققور
 بوستان، چوققور اووه، چوققور
 کوز. = س. ۱. اوئیش یر، دلیک،

حفره: چوققور قازمق، چوققور
 طولدیرق، آغاج دیکمک ایچون
 چوققور آچق. ۲. دریک قازلمش
 بئر، قویو، چاه: چوققور قازیور.
 ۳. مزار، قبر: بر آياغی چو-

قورده. ۴. بدنک بعض یرلرنده
 بولنان اوفاق چوکوک یر: چکه
 چوققوری = چاه زنجندان: کوز
 چوققوری = چشمخانه: یاناق چو-

قوری = بعض آدملرده کولرکن
 یاناقده حاصل اولان چوققور؛
 اگسه چوققوری وسائره. || بر
 آياغی چوققورده = مزاره کیرمسی
 زمانی تقرب ایتمش پک اختیار آدم.

چوققورلاقمق } فت. درینکشدیر.
 قازمق: حوضی بر آردها چو-
 قورلاقمی.

چوققورلاشمق } فط. و:

چوققورلاقمق } فط. چوققوره با-
 تمق، دریکلشمک،
 چوکمک: کوزلری چوققورلا-
 شمش، چوققورلاشمش.

چوققورلق } س. ۱. اویوقلق،
 چوکوکمک: کوزلر-
 ینک چوققورلغی. ۲. دریکلک،
 عمق: بو عرصه نک چوققورلغی
 قیمتتی آزالتیور. ۳. چوققورلری
 و حفره لری چوققور: اوراده

رچوققورلق واردر. = ص. چو-
 قور و حفره لری چوققور: چو-
 قورلق بر یر.

چوققوشمق } فش. (قوشلر) غاغا-
 اوریشوب اویناشمق، غاغا غاغایه
 طوئیشمق، دیدشمک.

چوققولاقله } س. (یتا. Cioccolata)
 لان قاقاؤ دانه لری اونندن معمول
 مغذی بر نوع شکرله.

چوققوشمق } فت. (قوش) غاغایله
 اورمق، غاغالامق.

چوققه } س. با: چوخه.

چوقکاری } س. صورغو داریمی.

چوکان } س. فا. جرید اوپوننده
 حیوان اوستندن طوی
 طوتوب آلمغه مخصوص اوجی
 اگری دکنک.

چوکدیرمک } فت. و:

چوکرتمک } فت. با: چوکرمک.

چوکرتمه } ص. دکنک دیننه ایند-
 یریلوب اوستنه بالیقلر
 کلدکن صوکره کوشه لرندن
 طوتیلوب بردن قالدیریلان آغه
 وصف اولور: چوکرتمه آغ.

چوکرتمک } فت. ۱. (دوه بی)
 دیز اوستنه دو.

شورمک، ایخلامق. ۲. اوروب
 اوتورتمق، قاقوب یرلشدیرمک.
 ۳. ایندیرمک: باشنه یومروق
 چوکرتمک.

چوکشماک } فل. هر طرفدن
 بردن کابوب چو-

كك، طویلانوب ایتمك : قوشلر
تارله یه چو كشدیلر .

چو كك } س. نهرلك طاشدقلمنده
اودولده براقده قلمری
تورنی، چو كندی .

چو ككلك } فل. با : چو كلك .

چو ككك } فل. ۱. ایتمك، قومق،
هوادیه ویا صوده بولنان
توز و ساثره دیبه طور مق .

۲. چوقورلاشمق، دوشمك،
باتمق، ایتمك : تولدیریلان طو .

پراق، ریختیم چو كدی . ۳. باصمق،
قاپلامق : سیس، دومان، پوص
چو كدی . ۴. اختیارلایوب ضعیفلا .

مق، قوتدن دوشمك . || اوستنه
چو كك = آلتنه ألمق . || بل چو كك =
بل ایکی قات ألمق، فتوركتیرمك .

|| دیز چو كك = دیز اوستنه او .
تورمق، دیزلری یره قویوب
اویله طور مق .

چاقوكن } س. چرید اویوننده طوینی
طومغه مخصوص اوجی
اگری دككك، چوكان، صولجان .

[فا. «چوكان» ك بوندن اولسی
محممدر .]

چو ككن } س. با : چوغان .

چو كندر } یاخود چوغندر .
س. پنچار، یركوی،
وسهوا هاوچ . س .

چو كندی } س. دیبه چوكن شیء،
تورنی، رسوب .

چو ككك } فل . ۱. آشاغی
ایتمك، طور شمع،
ترسب ایتمك . ۲. (دوه) دیز
چو كك .

چو ككو } س. چارشافلق صدوهلی
پنبق بزی .

چو ككوج } س. چكیچ دیدیكمنز
آلتك اسم اصلیسیدر .

چو ككور } س. ۱. اكين ایچنده
دیکن . ۲. غایت ایری كان .

چو ككورچی } س. ۱. باسو برینی
طوتان ایری كانی
چالان چالغیبی . ۲. طنوره شا .
عری، عاشق .

چو ككوش } یا چو ككیش . ۱. چو .
كك فعلی و طرزى .

با : چو كك . ۲. اختیارلایوب
قوتدن دوشمه، هرم .

چو ككوك } ص. چو ككش، باتمش،
چوقورلاشمش ،
اگلمش، باتیق : چو كوك كوز،
بل، اوموز . || چو كوك قوشی =
برجنس قوش .

چو ككرك } س. ودها طوغریسی :

چو ككلك } س. سوزیلوب صوبك
دینه طوران چامور،
لوله جی و چولهكجی چاموری،
سوزلمش بالیق .

چو كك } س. قزملق و صوسز اووه،
بیابان، بریه، بریان : سبیر
چولاری، عربستان چولی . =

ص. صوسز و نیسانسز، قیراج :
چول یر .

چول } س. ۱. قیلدن معمول قبا
منسوجات انواعی : چولدن
حرار . ۲. قیلدن ویا یو كدن
چوان اورتیسی : آته چول اور .

تمك . || مج. چول طوتماز = ۱. دوا .
مسز، ثباتسز . ۲. هر شیئی چابق
ضایع ویا خراب ایدن، قدر بیلز .

چولاق } ص. ۱. بر قولى سقط
ویا اكسیك اولان،

اشل، اجنم : چولاق آدم .

۲. سقط، بوزاش، چارپلش :
چولاق قول، ال . (یا لکز قول
واله وصف اولور) = س. قول
ویا الی سقط یاخود اكسیك
اولان آدم .

چولاقلق } س. قول ویا ال
سقطلمنی یاخود
اكسیكلی، شلل، جنم .

چولیا } ص. [فا. «چولاهه یا» .
[دن] ۱. برآیاغی سقط
اولان : چولیا آدم . ۲. بوروركن
ابتدا صول آیاغی آتان، آیاق
اعتباریله صولاق : چولیا آدم،
آت . ۳. مج. بجریکسز، الی
یاقشیسز و آیاغی طولاشیر :
بك چولیا بر آدم .

چولتاری } س. بالان اورتیسی .

چولق } یاخود چولوق . مه .
[دائما «چوچق» لغتیه
برابر قوللائیر متتباعا تندر :
چواتق چوچق = اولاد و عیال،
اهل بیت، چولق چوچق صاحی =
او بارق صاحی، عائله بابایی .

چولكك } س. كرداب . مر .

چوللامق } فل . ۱. غایت بیوك
طالغه لر قینك
اوزرنده چاتلامق .

چوللامه } ص. اوستی خورله
اورتیسه رك پیشن
یمكراه اطلاق اولور .

چوللامق } فط . ۱. چول اور .
تمك، چول ایله
اورتمك . ۲. بر شیمك اوستنه
چول كی قیتمق، آباتمق : چانطه .
سك اوزرینه چوللاندی . ۳ .

جبر ایتمک، مسلط اولمق؛

چولوق } س. معروف قوش که
صوڪ بهارده اولانیر،
بقاچه، یلونهك بیوکی. || صو-
چولوقی = بوکا بکزر بر جنس
صو قوشی.

چوللک } ص. چول و بیابانی چوق
اولان، بیابانلق: چوللک
بر یردر .

چوملک } س. چوملک دیدیکمز
شیتک اصلی و صحیحیدر.

چولوق } م. با: چولوق.

چولها } س. فا. « جولاه دن»
دستگاهده ایشلین، بز
وسائر منسوجات طوقویان،
طوقویچی، نساج. || صو چو-
لهاسی = بر جنس بالیق .

چومار } س. اصلی: چوققار
ایری باشلی چوبان
کوپکی .

چوماق } س. اصلی: چوقاق
باشلی ایری و طو-
پارلاق دکنک. ۲. ایری و
آغر باشلی صو پادن عبارت
حرب آلتی، طوپوز .

چومز } س. مدرسهده طلبه
و مدرسه خدمت ایده رک
علم از کترن شاگرد، طلبه یاماغی .

چوملک } س. اصلی: چولمک
چولکلدن یعنی سوزلمش
چاموردن معمول طوپراق قاب
وعلی الحصوص آتسه قونمغه
مخصوص اولانی، طوپراق تجره .
|| چنناق چوملک = طوپراقدن
اوانی. || چوملک حسابی = جاهل
ایشی، جاهلانہ ایش. || چوملک
کبابی = چوملکده پیشن بر نوع
قیامه ..

چوملکچی } س. طوپراقدن
چنناق چوملک کبی
اوانی یابان وصاتان آدم .

چوملک } فل. چمک، دیزلری
طویلابوب قالچله لر با.
لدیرلره طوقنه جق صورتده
معلق طورمق: اتکلرینی طو-
پلابوب چوملدی .

چومور } س. تق. شالغ.

چون } ح. فا. ۱. کبی، هثللی.
ن. ۲. ناصل، نیجه. ن. ۳.
ع. چونکه، مادام که: چون

دکلسک واقف صنع ازل.
|| چون وچرا = فصل و نیحون،
اسباب وعلل. || بی چون = امشا-
لسز، بی مانند، بینظیر .

چونگول } س. اوافق باناقلق،
چامورلی کوچک
کول .

چونکه } حر. فا. ۱. سبب وعلت
بیان ایدر، اولدیفیچون،
اولدیفندن: کیده م چونکه
خسته م. ۲. مادام که: چونکه
بیلیورسک سوبله. [ادات توقیت
اوله رق استعمالی شیوه لسانزه
منافیدر.]

چویان } یاخود چویگان ویا
چویکن. س. تق. دو-
گلگه مش دوکمه دمیر .

چویت } یاخود چوید. با:
چویت .

چویتمک } فت. ۱. دوندیرتمک،
بری واسطه سیله

چویرمک و دوندیرمک: شیش
کبابی متصل چویرمک اقتضا
ایدر. ۲. او بر یوزی کورینه.
جک صورتده آلت اوست
ایتدیرمک: اوصحیفه یی چویرت.

۳. اطرافنی احاطه ایتدیرمک،
دائرأ مدار قوشاندیرمق: باغه
دیوار چویرتلمی. ۴. بالواسطه
کری دوندیرمک، اعاده ایتدیر-
مک: اوشاغنی کوندروب
کندیسنی یاری یولدن چویرتدی.

چویرلمک } ف. ۱. دوندیرلمک،
دور ایتدیرلمک:

کباب آتسک قارشیسنده چویر-
لمکله پیشر. ۲. آلت اوست
اولمق، او بر یوزی نظر اوکنه
کتیرلمک: او یپراق چویرینجه
اوبر بجه کچیلر. ۳. احاطه او-
لمق، دائرأ مدار صارلمق: بو
باغه دیوار چویرلمیدر. ۴.
کری دوندیرلمک، اعاده ایدلمک:
یاری یولدن چویرلدی. ۵. بو-
زلمق، نقض ایدلمک، کری آلمق:
ویرلین سوز چویرلز .

چویرلمک } فت. ۱. دوندیرمک:
کبابی چویرملی،

صو دکرمی، بخار واپور چر-
خنی چویرر. ۲. آلت اوست ایتمک،
اوبر یوزینی اوسته کتیرمک:
یپراغی چویر. ۳. اطرافنی آلق،
احاطه ایتمک، دائرأ مدار طو-
لاشدیرمق: باغه دیوار چویرملی.

۴. کری دوندیرمک، اعاده
ایتمک: کندیسنی یاری یولدن
چویردیلر. ۵. بوزمق، باشقه
حاله قومق، دکیشدیرمک: لقر-

دیسنی چویردی. ۶. کری آلمق،
نقض ایتمک، بوزمق: مقاوله یی
چویردی. || آیاق قابنی چویر-
مک = کیتیکه دعوت ایتمک،
نزا کتله قونمق. || چهره یی چویر-
مک = یوز اکتیتمک. || کری
چویرمک = اعاده ایتمک. || یوز

چویرمک = التفات ایتمه مک، واز کچمک، صرف نظر ایتمک .

چویرمه { س. ۱. چویرمک فعلی. با: چویرمک. ۲. شیشده دوندیر یله رک کباب او- لمش قوزی وسائره. = ص. چویر- یله رک یابنش (کباب) وسائره.

چویرندی { س. ۱. حیوانات مختلفه قاریش دیر یلوب چویر- لملکه وجوده ککش مخلوط ذخیره. ۲. صولرک دونمسی و دوندیکی یر، گرداب. گریوند.

چویرنمک { فل. اوته بری قو- شوب طولانمق، تک وپو ایتمک .

چویره { س. با: چوره.

چویریش { س. چویرمک فعلی و طرز ی. با: چویرمک.

چویک { یاخود چیویک. ص. ۱. متین، صاغلام. ۲. چا. بوق حرکتلی، سریع الحركه، جست وچالاک .

چه { ک. فا. [تلفظ: چی] نه: چه فائده = نه فائده: چه حاجت = نه حاجت، چه گونگی = نه درلولاک، کیفیت: چه کونگی. احوالی = احوالناک صورت و کیفیت. - بعض مرکب ادوات فارسیه ده دخی بولنور: کرچه = هر نه قدر.

چه { د. فا. ادات تصغیر اولوب، بو معنا ایله فارسی اسمله ملحق اونور: باغ-باغچه کبی .

چه { س. فا. قویو، چوقور. با: چه چاه .

چه { یاخود چهلی. س. ص. جهستان اها ایلسندن اولان، بوملکتده ساکن اولان قوم که شمال

اسلاولرندندر: چه قومی، چه لسانی .

چهارد { عد. فا. درت، اربعه. (چار کبی. چیک کسریله غلظدر.) چهاریار = صحابه کرامدن خلفاء راشدین (رضوان الله علیهم).

چهارشنبه { س. با: چارشنبه.

چهجه { ص. چه قومنه مخصوص طرز و اصولده ویا چه لساننده اولان: چهجه شرق، چهجه برکتاب. = ح. چه طرز و اصول ویا لساننده: چهجه خوره تیمک؛ چهجه سوبلک، یازمق. = س. چه لسانی: چهجه شمالی اسلاولرندندر .

چههره { س. فا. ۱. یوز، وجه، صورت: کوزل چههره؛ چههره سنی کوسترمک. ۲. مج. عبوسلق، اکشی یوز، طارغینلق: چههره ایتمک = یوز اکشیتمک. || چههره زوکوردی = چرکین .

چههل { عد. فا. قرق، اربعین. ذ.

چهلی { س. ص. جهستان اها ایلسندن اولان، بو همیالی .

چههیز { س. با: جهاز.

چیان { س. [اصلی: «چاغنامق» دن «چاغان»] بیوک و دریمی سرت قیصه آقایی و قویو رنگلی بر جنس قرق آقایی. چیان اوتی = برنوع اوت، اضراس الکاب. || ییلان چیان = زهرلی حشرات اجناسی .

چیانچق { س. بر جنس نبات، شجره التنین .

چیبان { س. با: چیبان.

چیت { س. ۱. بر جنس بز. ۲. چالی و دکنک و قامش کبی شیتلردن اورلمش موقت بولمه: چیت چویرمک: چیتله بولمک. || آرابه چیتی = صمان آرابه سنک یا لرننده کی سبت قناد .

چیتاری { س. مرجان بالیغنه مشابه یوز درهملک آلاجه بر بالیق .

چیتشمک { ف. بر برینه کجوب بکشمک، کلید لئمک، چیت کبی صارماشمق .

چیتلمنیک { س. با: چیتلمنیک.

چیتمک { یاخود چیتلمک. قه. الدهه صیقیشدیروب او- غلایه رق ییقامق .

چیتمیمک { س. اوزوم صالحتمک کوچک طاللی، فرعی .

چیتی { س. چنتیک، اوافق کدیک.

چیتیه { س. منتظم یونلش آغاج تریز .

چیتیق { ص. چاتیق، صیق، بور- شوق: چیتیق آلن، قاش، چههره. || چیتیقی اوتی = ابه پسیمی .

چیتیک { ص. با: چیتین.

چیتیممک { یا چیتیمه مک. قه. با: چیتیمک .

چیتیلی { ص. اوافق چنتیکی او- لان: چیتیلی قانون .

چیتین { یاخود چیتین. ص. ۱. چیتین (سرت، قاتی، صعب، سخت: چیتین طاع؛ چیتین یول؛ چیتین جوز. ۲. عنادجی، معند،

سرت : چیتین مزاج ؛ چیتین آدم .
۳. زور، کوچ، مشکل : چیتین
ایش .

چیتیناشمک } فل. زور اولق ،
مشکالمشک .

چیتینلک } س . ۱. سرتک ، قانلیق ،
صعوبت . ۲. عناد .
حیلق ، سرتک ، معندلک .

چیچک } س . ۱. اشجار و نباتاتک
میوه و تخمدن اول ویر .

دکاری رنکارنک و اکثری کو-
زل قوقولی یارافلر مجموعی که

نباتاتک آلات تناسلی حاویدر ،
زهر ، لاله : آی چیچکی ، آیوا
چیچکی ، قاسم چیچکی و سائره . ۲ .

قاش و سائره اوزرینه رنک و بویا
ایله یاخود نقشله یعنی خرج و صیرمه

ایله و یاخود او مقله ایدین سوس :
باصمه ، خالی چیچکی ؛ جوهره چیچکی :

مرمره اویش چیچکر . ۳ . انسا-
نک بدنی اوزرنده پورتاق چیچک

کبی چیمانلر آچان معروف مرض
مستولی که آشی ایله چاره سی

بولمشدر ، جدری : چیچک علی ؛
چیچکه طوتلق ؛ چیچک بوزوغی .

۴ . مج . علاق ، حیلله باز : نه چیچک
اولدیفنی یلیریز . ۵ . بعض شیلرک

زبده سی : کوکرت چیچکی . || چیچک
آچق = طمور جقلری آجیلوب

(آچاق) چیچکله اورتلک :
بادملر چیچک آچدی . [یالکرز

آچدی دخی دینیر .] || چیچکی
بورننده = پک تازه ، یکی قوبارلمش .

(خیار و قباق کبی اوچنده چیچکی
بولنان شیلردن مأخوذدر . [

و پورتقال کبی میوه لک چیچکریله
سائر چیچک انواعندن قطریله

استحصال اولنان ماء معطر . || صو
چیچکی = چیچک غلتنک بر نوع

خفینی که صو ایله طولی سکرک
برطاقم قبار جقلر چیتارمغه ظهور

ایدر ، جدری کاذب .
چیچک کچی } س . ص . چیچک کر-
دیروب صانان

آدم : چیچکچی قیز .
چیچک کلک } س . ۱ . چیچک
تارله سی ، باغچه نک

چیچک یتیشدیر مکه مخصوص یری .
۲ . چیچک وضعنه مخصوص سوسلی

صاقسی که ماصه نک اوزرینه و
بیوکلری صالونک بر طرفه قو-

نور . ۳ . قیشین چیچک صا-
قسیلرینی باریندیرمغه مخصوص

جاکان . ۴ . اسکی طرزده او-
طه لرده قپونک یانلرنده متمدد

اوافق حجره لر ویا محراب کبی بر
محل که اساساً چیچک وضعنه

مخصوص ایدی .
چیچک کلنمک } فل ، چیچک بیدا
ایتمک ، چیچک

آچق ، تهر ایتمک : آچاچلر
چیچکندی .

چیچک کلی } ص . ۱ . چیچکاری
اولان : چیچکلی

آچاق . ۲ . بویا یاخود نقش ویا
اویمه چیچک رسمنده اشکالی وسو-

سی اولان : چیچکلی باصمه ، طاوان ،
جوهره ، ستون .

چیچمه } یاخود چیچمه . س . تق . پدر
همشیره سی ، خاله . [خاطر .
ده طوتلمسی الزم متروکاتنددر ،
زیرا « خاله » لفظی هم ترکیه
دکلدر . همده عربیده بزم قو-

للاندیفمز معنایه کلیوب ، تیزه
دیمکدر . }

چیدام } س . تق . ۱ . صبر ، تحمل .
۲ . نبات ، قرار .

چیدامق } فل . تق . صبر و تحمل
ایتمک ، آجی یه طیانق ،
قانلامق .

چیداملی } ص . تق . صبری ، طیا-
نیقلی ، متحمل .

چپر } وچیریل . مه . با : چر .
چپر } س . سیاه برجنس کوچک
قوش .

چپریمق } چپریمق ، چپریندی .
با : چریمق و سائره .

چپرچپر } س . مج . زنجیر دونامه لی
دمیر پلانغه .

چپرچپیل } س . مج . بیوک فو-
جیلری قالدیرمغه
مخصوص قانجه لی زنجیر ویا خلط .

چپرک } س . با : چاریک .

چپرکله مک } فت . یکی طوغان چو-
جقلرک قوللرینی ،

باچاقلرینی قارشولقلی چکمک .
چپرگی } س . فا . بچریک ، مهارت ،
حداقت . نو .

چپرگز } س . [ر . Τρίπος .
تق . قورومق دیمک

اولان چپریمک (؟) دن اولمی
بعیددر ، زیرا کله نک شکلی ده

روجه در . [اسقومری بالیفنک
قوریدلمشی . || مج . پک قوری
وضعیف شخص .

چپیره } ص . فا . مهارتلی : چپیره
دست = الی یاقیشیر ، الندن
ایش کلیر .

چپیز } س . فا . شیء . یالکرز « ناچیز »
و « ناچیزانه » تعبیرلر نده

مستملمدر. با: ناچیز، ناچیزانه.
 چیز دیرمک { فت. ۱. قلم و یا دیگر بر شیشه بر
 چیزی چکدیرمک: شو تخته نك
 اوزرینه بر شکل چیزدیرملی.
 ۲. حذف ایتدیرمک، اوزرینه
 بر چیزی چکدیروب قیدی ترقین
 ایتدیرمک: اسمی دفتردن چیز-
 دیردیلر.

چیزگی { س. کرک قلله ترسیم
 اولنش و کرک اویوق
 و یا قباریق صره، خط: بودفترك
 سیاه و قرمزنی چیزکیلری واردرد؛
 آلن چیزکیسی. || چیزکی چاقیسی =
 آغاجه اشارت ایتکه مخصوص
 مرانغوز چاقیسی.

چیزمک { ف. فل. ۱. چیز کیلر
 و خطلر پیدا ایتک،
 سیوری بر شیء سورلمکله بوینه
 طیرمالانمق: بو کاغذ قولای
 چیزلیور؛ بو آینه چیزلمش.
 ۲. چیزکی چکله رك حذف وتر-
 قین اولنق: اونك اسمی دفترده
 چیزلیدی.

چیزلمه { س. و:

چیزلش { س. چیزمک فعلی. با:
 چیزمک. چیزمک.

چیزمک { فت. ۱. چیزی چکمک،
 خط ترسیم ایتک: شو
 دفتری چیزملی. ۲. سیوری
 بر شیء سورلمکله بوینه طیرما-
 لامق: ایکنه یوزمی چیزدی.
 ۳. حذف و ترقین ایتک: اونك
 اسمنی دفتردن چیزدیلر. || یازوب
 چیزمک = یازی ایله اوغراشمق.
 || یان چیزمک = صاوشمق.

چیزمه { س. ۱. چیزمک فعلی،
 چیزیش. ۲. چیزی،

یول، خط. ۳. تارله چیزیکی،
 صابان یولی، آرق.

چیزمه { س. قونچی دیزه قدر
 و یا دیزدن یوقاری
 چیمه جق قدر اوزون آباق قابی که
 باشلیجه بولجیلقدسه و حیوانه
 بندلکده کیلیر، چکمه، موزه:
 چیزمه کیمک، چیزمه نی چکمک.
 چیزمه لی { ص. چیزمه کیمش،
 آغاغنده چیزمه سی
 اولان. || صاری چیزمه لی محمد
 آغا = مجهول اولوب علامت
 فارقه سی اولیان و بحق تعریف
 اولنیا شخصدن کنایه در.

چیزی { س. و:

چیزیک { س. چیزمک ایزی،
 چیزمکدن حاصل او-
 لان اثر، خط، یول: بو آینه نك
 بر چیزی واردرد؛ سودانلرک
 یاناقلرنده کی چیزیکار؛ چیزیک
 چیزیک = یول یول.

چیزیک { ص. چیزلمش، چیزکیسی
 اولان: چیزیک بر آینه.

چیزیکلی { ص. و:

چیزیلی { ص. چیزلمش، چیزکیلری
 اولان: چیزیکلی، چیزیلی
 بر آینه.

چیزس { س. قدرت حلواسی.

چیزسکین { س. و:

چیزسندی { س. و:

چیزسیمک { فل. با: چیزسکین،
 چیزسکندی و چیزسیمک.
 چیزسندی { س. ایشه مه، تول؛ چیزش
 ایتک = ایشه مک؛ چیزشی

اولوق، کلک = ایشه یه جکی کلک.
 اصل ترکی قدیمده چیزش =
 دفع حاجت، و چیزشک = دفع حا-
 جت ایتک دیمکدر.]

چیزشیک { س. طاوشان یاو-
 ریسی.

چیزش { س. ۱. طاغدن یووار-
 لانان قار کومه سی. ۲.
 قامش و سائرمدن یوسک چیت.
 ۳. چادیر بولمه سی. ۴. یوسک
 سس، کورلیدی، یایغره.

چیزش { س. یوزرکن خشردی
 ایدن بر نوع ایرماق بالیغی،
 قره مرسین.

چیزش { یاخود سیفاره. س.

چیزش { اسپانیا بولجه دن افشک
 کی کاغده صارلمش توتون که
 بر اوجی یا قله رق دیکر اوچندن
 چکیلوب ایچیلیر. || فرنک چیزش
 ره سی = قیلماش توتون یاپرا-
 قلرینک صارلمسیله وجوده کلش
 بیوک چیزش. || بوکا چیزش و
 کاغدلیسنه چیزش دیمک، لسا.
 نمزده عادت اولمد یغندن صرف
 مقلد لکدر. || چیزش اسکمله سی =
 چیزش طبله سیله کبریت و سائر
 مازمه یه مخصوص کوچک سهپا.
 || چیزش طبله سی = چیزش نك
 کولنی دو که که مخصوص کوچک
 طبق. || چیزش قو طوسی =
 چیزش وضعنه مخصوص جیبده
 طاشیر قوطی.

چیزش { س. چیزش ایچمکه
 مخصوص آغزلق.

چیزش { فت. ۱. بری واسطه-
 سیله دعوت ایتک:
 بنی مجلسه چیزش دیلر. ۲. با-

غرمق، تصبیق ایدوب باغرمغه
 مجبور ایتک.
 چغیرتمه } س. دیلسز برنوع او.
 چاق دودوک.
 چغیرشتمق } فش. [«چاغرشتمق»
 چیرینه قوللانیلیور]
 ۱. بریرینه چاغرمق. ۲. هپ
 برلکده و برآغزردن باغروب
 چاغرمق: قادینلر چیغیرشدیلر.
 چیغیرغان } یاخود چیغیرتغان. س.
 دیگر قوشلری جلب
 ایتک اوزره اوتدیریلن آوجی
 قوشی، پرلاق.
 چغیرلمق } ق. دعوت ایدلمک.
 چغیرمق } ق. ۱. دعوت ایتک،
 جلب واحضار ایتک:
 کندیسنی ضیافته، محکمه یه
 چیغیردیلر: دینه چیغیرمق =
 دعوت ایتک. ۲. سسائتمک،
 چاغرمق. [بوایکنجی معنا ایله
 استعمالی و فیق پاشا مرحوم
 غلط عد ایدیورسه ده، «چغ»
 سس و صدا دیمک اولدیغنه و
 دیگر مشتقاتنک ده معنارینه
 باقیلیرسه، اصل معناسی بو
 اولمق اقتضا ایدر.]
 چیغیرمه } س. دعوت، جلب،
 احضار.
 چیغیریق } س. برنوع آلا قارغه.
 چیغیلدی } س. قاریشیق حیوان
 سسلری، حیوانات
 کورلدیسی.
 چیغلق } س. فریاد، فغان، غریو،
 شیون.
 چیغیت } یاخود چیگییت. س. ۱.
 قابوقلی چکردک، پنبوق

و سائره تخمی. ۲. یوزدهکی
 چیل لکسی.
 چیغیر } یا چیگیر. س. ۱. چیغ
 دینان قار کومه سنک
 قارک اوزرنده یووارلانیرکن
 یردهکی قارلری برابر آلهرق
 آچدیغی یول، چیغ ایزی. ۲.
 یول، طریق. ۳. مج. طرز،
 اسلوب، دأب، تعقیبی معتاد
 اولان طریق. || چیغیر آچق =
 یکی بر طرز واسلوب ایجاد ایتک:
 ادبیاتمزده یکی بر چیغیر آچلدی.
 || چیغیرندن چیغیمق = معتاد و
 معروف اولان دأب و طریق
 ترک ایتک، صاپق، انحراف ایتک.
 چیقار } س. ۱. منفعت شخصیه:
 اونک بو ایشده مطلقا بر
 چیقاری واردر؛ او یالکیز
 کندی چیقارینه باقار؛ بو بنم
 چیقارمه کلز، اویماز. ۲. باشه
 چیقار، حسن نتیجه ویرر:
 سزک طوندیفکیز یول چیقار
 یول دکلدیر.
 چیقارتمق } ق. ۱. اخراج ایتدیر-
 مک: کیزلدیکی مال
 مال مسروق کندیسنه چیقارتمق
 ممکن اوله مدی. ۲. یوکستدیر-
 مک، یوقاری یه نقل ایتدیرمک:
 شوکر میتلری رنجبرله ظامک
 اوستنه چیقارتملی. ۳. تأثیر
 ایدوب عمل ایتدیرمک: بومسهل
 بر قاج دفعه چیقار تیر. ۴. آدیر-
 مق، استحصال ایتدیرمک: بو
 چیقارک صونیی، بو سودک
 یاغنی چیقارتملی.
 چیقارتمه } س. ۱. چیقارتمق.
 فعلی. با: چیقارتمق.
 ۲. ایصلادیلررق بر سطحه یا-

پیشدیرلقده اوستندهکی ضمغلی
 رسم اورایه نقل اولنان کاغذ.
 چیقارلمق } ق. ۱. طیشاری یه
 آلمق، اخراج او-
 لمتق: ارکندن اودن چیقارلدی؛
 طولابدن بر کتاب چیقارلمش.
 ۲. دفع و طرد اولمتق، قوغلق:
 مکتبدن چیقارلدی. ۳. آلمق،
 استحصال اولمتق، صونی ویا
 زبده سی آلمق: بو چیقارلردن
 کوزل صو، بو سوتدن یاغ
 چیقاریلیر.
 چیقارمق } ق. ۱. طیشاری
 آتمق، اخراج ایتک:
 اونی اودن چیقار دیلر؛ آتی
 آخوردن، اثوابی طولابدن،
 آچیه یی چکیمجه دن چیقارمق.
 ۲. چکیمک، سوکوک، یولق:
 دیش، آغاج، قیل چیقارمق.
 ۳. کوسترمک، عرض ایتک،
 میدانه ویا برینک اوکنه قومق:
 قیزی کورنجیلره چیقارمق؛
 بکا چوچقلرینی چیقاردی. ۴.
 یوکستتمک، یوقاری یه ایتتمک،
 قالدیرمق: کندیسنی اوست قاته
 چیقار دیلر؛ شونی یوقاری یه
 چیقار. ۵. خلاصه سنی ویا صونیی
 آلمق، استحصال ایتک: منکشه-
 نک صونیی، سودک یاغنی چیقار-
 مق. ۶. ایجاد و اختراع ایتک:
 زراعت ایچون برچوق ماکنه-
 لر چیقارمشلر. ۷. نشر ایتک،
 میدان انتشاره قومق: فلان
 پک نافع بر کتاب چیقاردی.
 ۸. پیدا ایتک، اتخاذ ایتک: او
 بر عادت چیقاردی. ۹. نتیجه
 آلمق، استنتاج، استنباط ایتک:
 بوندن نه چیقاریورسکز؟ ۱۰.

حاصل ایتك، يتيشدیرمك، وير-
 مك: آناطولی چوق ذخیره
 چیقاره بیلیر؛ عربستان دنیانك
 اك كوزل آتلیخی چیقاریر؛
 عشاق كوزل خالیلر چیقاریر.
 ۱۱. وجوده كتیرمك. يتيشدیر-
 مك: بو مكتب چوق مشهور
 طالمیر چیقارمشدیر. ۱۲. اوقو-
 مق، سوكمك، حل ایتك: بو
 یازی بی چیقاره مدم. ۱۳.
 صویقم، سلب، نزع ایتك:
 فسنی، اثوابی، چیزمه سنی چیقار-
 دی. ۱۴. اوغرامق، طولوق:
 چیمك، قراموق چیقارمق. ||
 آجی چیقارمق = ۱. انتقام آلمق،
 اخذنار ایتك. ۲. تلافی مافات
 ایتك. || ایتكنی چیقارمق =
 ییه جكنی قرانمق، كچینه جك ایش
 بولمق. || ایتكنی طاشدن چیقار-
 مق = چوق سعی و اقدام ایتك.
 || الدن چیقارمق = ۱. صاتمق.
 ۲. فوت و ضایع ایتك. || او-
 یون چیقارمق = اوین بولمق،
 ایجاد ایتك. || ایش چیقارمق =
 مسئله و مشكلات احداث ایتك.
 || باشدن چیقارمق = آزدیرمق،
 اغوا ایتك. || بلیچ چیقارمق =
 (طاوق) میورطه دن جیوجیو
 استحصال ایتك. || دیش چیقار-
 مق = ۱. جوجق دیش پیدا
 ایتك. ۲. چوروك ویا آغران
 دیشی چكیمك. || دیل چیقار-
 مق = استهزا ایتك. || ذوقنی
 چیقارمق = صفاسنی سورمك،
 لذتی طاتمق. || سس چیقارمق
 = سونلك؛ اعتراض ایتك؛ سس
 چیقارماق = راضی اولمق. ||

صو چیقارمق = قویو ویا دره-
 دن صو طولدیرمق. || طاش
 چیقارمق = غالب كلك، اوست
 چیقتمق. || قوقوسنی چیقارمق =
 بجره میوب مشكلاته صارمق.
 || كوز چیقارمق = كور ایتك؛
 و مج. بوزمق، بر باد ایتك.
 || معنا چیقارمق = معنا ویرمك،
 بر سوز ویا ایشدن بر مقصد
 استدلال و استخراج ایتك. ||
 یا كلیش چیقارمق = یا كلیش بو-
 لوب تصحیح ایتك. || بوجك چیقار-
 مق = ایك بوجکی بسله مك.
 چیقیره } س. آولا قلدی كرفت
 چالی }
 چیقیره لق } س. كرفت چالیری
 چوق }
 چیقیریق } س. ۱. قیودن صو
 ایلهدوندیربان دولاب كه بر محور
 اوزرینه طولانیر. ۲. ایلیك
 صارمغه مخصوص دوزر كوچك
 چرخ كه بوده بر محور اوزرینه
 دوزر. ۳. بعض اصنافك ینه
 بوكا قریب شكلده چرخلری.
 چیقیریقچی } س. چیقیریق و اوکا
 مائل آغا جیدن } مختلف شیئر یان طوغرامه جی.
 چیقیریقچیماق } س. چیقیریق و
 سائر یان طو- } غرامه جینك صنعتی و ایشی.
 چیقیشدیرمق } ق. ۱. يتيشد-
 یرمك، ایصال، } ابلاغ ایتك: پاره چیقیشدیره-
 مدم. ۲. چاره سنی بولمق؛
 تدارك ایتك، استحصالیك:
 لوازم سفریه بی چیقیشدیره مدی.
 ۳. ختامه ایردیرمك، انجمه
 ایصال ایتك.

چیقیشمق } فل. ۱. کیریشمك،
 قوت و اقتداری فو- }
 قنده بر ایشه بولاشمق، تصدی
 ایتك: بن بوایشه چیقشهمام-
 ۲. بالغ، واصل اولمق، وارمق:
 بریکدیگمز آقچه بر قاچ یوز
 لیرایه چیقشمدی. ۳. يتيشمك،
 کافی اولمق، كفايت ایتك: پاره مز
 چیقشمدی. ۴. حدت ایدوب
 آزارلامق، پایلامق، تعزیر
 ایتك: بكا چیقشمغه حتمکز بوقدر:
 سز كندیسنه بر آرز چیقشك.
 چیقلمق } فل. ۱. طیشاری به
 نقل ایدلك، خروج } ایدلك: بو هواده اودن چیقلماز.
 ۲. بوله کیریشمك، عزت ایدلك،
 حرکت اولمق: یارین قاچده
 جیمه جقدر. ۳. یوقاری کیدلك،
 صعود ایدلك: بو مردیوندن
 اوست قاته چیقار؛ بو طاغك
 تپه سنه چیقيله ماز.
 چیقیمق } فل. ۱. ایچریدن طیشا-
 ری به وارمق، خروج } ایتك: اودن چیقیدی؛ آت آخو-
 ردن جیمه جقدر. ۲. یوكسلك،
 یوقاری قالمق، صعود ایتك:
 اوک اوست قاتنه چیقیدی؛
 مردیوندن چیقیموردی. ۳. میدا-
 نه كلك، بروز و ظهور ایتك،
 كورنمك: بزه چیقمدی. ۴. طلوع
 ایتك، طوغمق: كوش، آی
 چیقیدی. ۵. ویرلك، اعطا او-
 لقمق: معاش، احسان، عطیه
 چیقیدی. ۶. ختام بولمق، كچمك،
 مرور ایتك: مارت چیقوب
 نیسان کیردی؛ چیقان آی.
 ۷. شایع اولمق، طولمق، انتشار

ایتمک : بر لقردی، بر حوادث چیمدی. ۸. نشر اولمقی، موقع انتشاره قونمق : بر کتاب، بر غزنه چیمدی؛ فلان غزنه صبا. حاری چیقار. ۹. ایجاد واختراع اولمقی : یکی بر اصول چیمدی؛ یک سهولتی برماکینه چیمدی. ۱۰. برینک ویارهیئتک حضور. ینه وارمق : ناظر پاشایه چیمدم؛ محکمه یه چیمدی. ۱۱. رفع ونزع اولمقی، سلب اولمقی : فس باشند، چیزه آباقدن چیقار؛ بو اواب قولای چیقماز؛ بو یوزوک بارمغدن چیقار. ۱۲. استحصال اولمقی، زبده سی آلمقی : چیمکدن صو، سوتدن یاغ چیقار. ۱۳. نتیجه آلمقی، استنتاج، استنباط اولمقی : بوندن نه چیقار؟ بویله سوز- لردن برشی چیقماز. ۱۴. آرمقی، یوکسلیک، ترقی ایتمک : ذخیره- نك فیاتی چیمدی. ۱۵. بهالا- تمق، بهاسی آرمقی : بحاربه سبیلله انکلیز امتمه سی چیمدی؛ پنوق چوق چیمدی. ۱۶. مال اولمقی، شو قدر آقچه ایله وجوده کلک : بو او قاچه چیمدی؛ شو قاشدن برقات اواب قاچه چیقار. ۱۷. تحقق ایتمک، طوغری او- لدیغی تبین ایتمک : بنم سوزم چیمدی؛ او آدمک دیدیکی چیمقه- چقدر. ۱۸. ظهور ایتمک، کورینمک، نه اولدیغی آکلاشلق : آدقلری کلبن نصل چیمدی؛ کلن آتلا اینی چیممادی؛ اوایش مأمول ابتدیکمز کبی چیممادی. ۱۹. باشه چیممق، موقیقی

منتج اولمقی : سندیقهلرک طو- تدقلری یول چیقماز؛ او چیقار اییش دکلدر. ۲۰. کفایت ایتمک، یتیشمک، کافی اولمقی : بر اواب بش آرشین قاشدن چیقارمی؟ بو قازمیردن بر بانتالون چیقماز. ۲۱. منتهی اولمقی، وارمق نهایت اولمقی : بو یول نزه به چیقار؟ ۲۲. کورا اولمقی، پاتلامق، آققی، سقظالتمق : کوزی چیمدی؛ کوزلرم چیمسون ! (یمین) . ۲۳ (عضو) برندن اوینامق، (کیمیک) مفصلدن آیرلمق : قوی چیممیش. ۲۴. صادر اولمقی : امر چیمدی. ۲۵. بیتمک، نابت اولمقی : اکیئلر یکی چیممغه باشلادی؛ بیغی یکی چیمیور. ۲۶. (رنگ، بویا) زائل اولمقی، صولمق : بو بویا چیقارمی؟ بو قاشک رنگی چیقار. || آد چیممق = فنالقمه شهرت بولمق؛ بد نام اولمق. || آرادن چیممق = مندفع و زائل اولمق. || اصلی چیممق = صحتی تبین ایتمک : او حوادثک اصلی چیممادی. || الدن چیممق = فوت و ضایع اولمق. || اوسته چیممق = ابرازمه هارت ایتمک. || باشند چیممق = آزمق. || باشه چیممق = موفق و میسر اولمق. || باشه باش چیممق = یکا یک کلک، تمام تمامه یتیشمک. || پاره دن چیممق = پاره صرفنه مجبور اولمق. || جان چیممق = وفات ایتمک؛ و محج. چوق زحمت و مشقت چکمک. || خاطر دن چیممق = اونودمق. || قارشی چیممق = قارشیلانمق. || کوزدن

چیممق = کوزدن دوشمک، صو- نومق. || یولدن چیممق = قطار ویا تراموای یولندن طیشاری فیرلامق. || یوله چیممق = یولچی اولمق عزم راه ایتمک. || قوقوسی چیممق = طولیق .

چیممه } س. ۱. چیممق فعلی. ۱ا.
چیممق } چیممق. ۲. چیممقی،
طیشاری یه چیممیش شیء، دیرسک.
۳. جومبه، شهنشین. ۴. حما-
مدن چیقارکن اقتضا ایدن خاوی
وسیلله جک طاقمی. = ص. ظهور
ایتمش، ایجاد اولنمش : یکی چیممه
یکی ایجاد.

چیممندی } س. ۱. حدادن طیشا.
چیممندی } ری یه چیممیش شیء،
بورن، دیرسک : دیوار اوراده
بر چیممندی یاپیور. ۲. یازی
سپردن طیشاری یه چیممیش
تصحیح ویا علاوه عباره سی : مسو-
ده نك هیچ چیممندیسی یوغیدی؛
تبیضده چیممندیلری اونوتماک.

چیممندیسز } ص. ۱. حدادن
چیممندیسز } طیشاری چیممیش
یرلری اولیان، دوز : چیممندیسز
بر دیوار. ۲. سپردن طیشاری
چیقارلمش علاوه و تصحیح عبا-
ره لری اولیان : چیممندیسز بر
مسوده.

چیممندیلی } ص. ۱. حدادن
چیممندیلی } طیشاری یه چیممیش
بورن و دیرسکاری اولان :
چیممندیلی دیوار. ۲. سپردن
طیشاری چیممیش تصحیح ویا علاوه
عباره لری بولنان : چیممندیلی
یازی، مسوده. || چیممندیلی کیر-
ندیلی. ۱. حدادن طیشاری
چیممیش ویاچری کیرمیش یرلری
اولان : چیممندیلی کیرندیلی بر

دیوار. ۲. چیقوب کیریله چک
یرلری، قیو و کیدلری چوق او-
لان: چوق چیقندیل کیرندیلی
یر او.

چیقش } س. ۱. چیقوق فعلی و
طرزی. با: چیقوق.
۲. تکدیر، تعزیر، چیقشمه:
بکا بر چیقیش چقشدی که. ۳.
آتک صولتی، پرتاو.

چیقش } س. ۱۰. طیشاری چیقش،
فیلامش، یرندن اوینا-
مش. ۲۰. مفصلندن اوینامش
(کھیک، عضو). || دیلی چیقش =
احق، آلیق. = س. کھیک و
عضوک مفصلندن اویناوب چیقمه.
سی: قولنده چیقش واردر؛
چیقش صارمق = تجیر ایتک:
چیقش تخته سی = حییره.

چیقش } س. مفصلندن اوینا-
مش چیقش عضوری
یرینه اعاده ایدوب اصلاح و تعمیر
ایدن عملی جراح، اوتوچکی.

چیقش } س. ۱. کوستریش. ۲.
پرتاو، صولت. ۳. شد-
تلی تعزیر، تکدیر، توبج.

چیقش } س. ۱. باغ، بوغچه، پا-
کت. ۲. برکیسه یه مو-
ضوع ویا بر پارچه بزه صاربلی
آغچه، صره، بدره.

چیک } ص. ۱. پدشمه مش، آتش
و یا قاینار صوابله استحضار
اولئامش، فی، ناچخته: چیکات،
چیک سبزه. ۲. ابی پدشمه مش،
آز پدشمش: چیک آتک. ۳.
اولئامش، کاله ایرمه مش، خام:
چیک آرمود. ۴. تجر به کور-
مه مش، آلیشامش، خام، ناچخته،
عجی: بو آدم پک چیکدر. ۵. بد،

تقیل، لطافتسز، صوئوق: چیک
رنک. ۶. ایشلنه مش، حال
طبیعیسنده، خام: چیک طوبراق.

|| چیک چیک یمک = بیوک بر حرص
و کین کوسترمک: عسکر من
دشمنی چیک چیک یمک ایستوردی.
} س. صیقاقدن تخرله هوا.
چیک } یه قالقان نمک کیجه سر-
ینلکنده غایتله اینجه بر صورتده

یره یاغمه سندن حاصل اولان
رطوبت که جایر ویا پراقرک او-
زرنده اوافق اینجی ظامله لری کبی
کورینور، نداء، ژاله، شبمن:
چیک یاغش؛ چیکدن اوستمز
ایصلاندی.

چیکتای } س. جزیره و شام
جهتلرنده بولنور کو-
زل بر جنس بیان اشکی، کور.

چیکدام } س. با: چیکده.

چیکدم } س. بیاض و صاری و
پنبه چیکلی انواعی بو-
لنار بر نبات و کوی، اوکسز
اوغلان صوغانی، عتر، خلّاح.
|| آجی چیکدم = وحواح. —
ماویسنه ایت بوغان دیرلر.

چیکدنه } س. اساساً قره دیکزک
بو اسمله مسمی اسکاه-
سندن کلن چیرالی تخته که باشلیجه
اخشاب ابنیه نک طیشاریسی قاپلا-
مه ده استهمال اولنور.

چیکده } س. عناب (وغلطی:
ختاب) اسم عربیسیله
معروف قیزلجه مشابه و قبوغی
سرت بر جنس میوه. — بیوک
وپک قرمنی اولان بوستانی نو-
عنده « چیلان » دیرلر.

چیکره مک } یاخود چیکریمک.
فل. تقه اوقسو

قاچق، اوویوه مامق، سهره ویا
ارقه اوغرامق. [احیاسی آرزو
اولنور یری بوش قالمش مترو-
کاندندر.]

چیکسکین } یاخود چیسکین. س.
۱. پک اینجه چیک،
آز وخفیف شبمن. ۲. اینجه و
کونش کورنجبه اریوب نابید
اولان قراغی.

چیکسنمک } فل. اوویوه مامق،
اوقسو سز قالمق،
سهر ویا ارق عاتنه اوغرامق.

چیکسندی } س. چیک کبی پک
اینجه یاغور.

چیکسه مک } یاخود چیکسکیمک
و چیسیمک. فل.
۱. چیک یاغمق. ۲. چیک کبی
پک اینجه یاغور یاغمق، توزار.
مق.

چیکلک } س. ۱. پدشمه مش اولان
شیک حالی: بو ااتک
چیککی میدانددر. ۲. اولئامش
و کاله ایرمه مش میوه نک حالی،
خالمق. ۳. تجر به سزک،
عجمیلک.

چیکلک } یاخود چیلک. س.
یرله برابر اوافق بر
نباتک و یردیکی پک لذیذ و کوزل
قوقولی معروف میوه، که انوا.
عی اولور: طاغ چیلکی = بونک
یبانیسی که لذت ویراچه جه جهل سینه
فائقدر؛ فرنک چیلکی = یری
دانلی مایخوشجه سی؛ چیکلک فدانی،
کوی: چیکلک تارله سی؛ چیکلک
رجلی، شرونی، طوگدیرمه سی.
|| آجاج چیلکی = شکلا چیلکه
وطوده مشابه اولوب کوچک بر
آجاج اوزرنده حاصل اولان

قرمزی و كوزل راجه‌لی بر میوه، آهو طودی .
چيگنمك } فته. ۱. آياق آلتنده
 ازديرمك، آياقده
 باصديرمق : ايشلمش تارله بی
 كيسه يه چيگنمه ملی. ۲. يشرمش
 اكيني قاردن اول ياتيرمق،
 باصديرمق : اكينلری چيگنتملی.
 ۳. مج. ازديرمك. ۴. ديشله
 ازديرمك : چوجقلمه يه جكاريني
 چوق چيگنتمكه سعی ايتلی .
چيگنمك } ياخود چيگنه مك.
 } فته. (تق. چيقتامق)
 ۱. آياقده باصق، آياق آلتنده
 ازمك، پايمال اتمك : چايری
 چيگنه ملی؛ آت آياغمی چيگنندی.
 ۲. قهر و تضيق آلتنه آلمق،
 ازمك : تيمورلنكك عسكری
 كچديكي يرلك اها ليسنی چيكنيوب
 مضحل ايتدی. ۳. يمك اوزره
 آغزه آلتان شيشی ديشله قيروب
 ازمك : پلاوی چوق چيگنندن
 يوتماملی. || چيكنيوب كچمك =
 برينك يانندن كچوب ده اوغرا.
 مامق، زيارت ايتكسزين كچوب
 كيمك. || لقردی بی چيگنمك =
 واضح وعيان سويليوب آكلا.
 شيليه جق بر صورتده تلفظ
 اتمك : لقردی بی چيگنميك كه
 سويلد يككزی آكلايه يم .
چيگنميك } س. بعض والده و
 } داديرلك كندی
 آغز لنده چيگنندكدن صكره
 چيقاروب كوچك چوجقلمه
 ويردكاری يمك : چوجغه چيگنمك
 ويرمك هم نظافت هم صحت
 نقطه نظرندن پك مضر بر
 حادثر.

چيگنمك } ياخود چيگنه
 نمك. ج. و :
چيگنمك } ج. ۱. آياقده با.
 } صلق، آياق آلتنده
 ازلمك : قازيلان يرلر بويله
 چيگنندكدن، چيگنندكدن صكره
 نه ايشه يارار؟ ۲. قهر و تضيق
 آلتنه آلمق : حرب زماننده
 دشمن اردوسنك ممری اوزرنده
 بولسان يرلك اها ايسی البته
 چيگننيلير. ۳. آغز ده ديشله
 قيرلوب ازلمك : يمك نه قدر
 چوق چيگننير، چيگننيليرسه
 او قدر قولای هضم اولور .
چيگيت } س. با : چيغيت .
چيگير } س. با : چيغير .
چيلك } چيلمك، چيلنمك . با : چل
 } وسائره .
چيلاق } س. با : چايلاق .
چيلان } س. عناب واصل تركه
 } چيگده ديلنن ميسوه نمك
 باغچه لده يتيشديرلن تريبه .
 ليسی كه ايری وپك قرمزی اولور .
چيلك } س. با : چيگلك .
چيم } س. ۱. چن اوتی، باغچه لـ
 } ده يول كنارلرینی وبعض
 او توريله جق يرلری اورتمكه
 مخصوص قيصه وصيق چاير اوتی.
 ۲. بعض طاش و آغاجلرك او -
 زرينه پيدا اولان يشيلك،
 يوصون .
چيم } س. الفبايمك بدنجی حرفی
 } اولان «ج» كه چيم عربی يه
 ايكي نقطه ده ا علاوه سيله ابتدا
 ايرانيلر طرفندن ايجاد وبعده

تركار طرفندن ده قبول اولمغله،
 «چيم فارسی» دخی دينير .
چيما } س. [يتا .] . ۱. علی
 } الاطلاق خلط اوجی .
 ۲. كمی بی يناشديروب باغلامق
 اوزره باشدن، فيچدن و بوردادن
 ويريلان پالامارل : چيما آتمق؛
 چيما بی طوتديره مامق .
چيماجی } س. واپورده واسكاه ده
 } چيما بی آتوب طومتق
 وظيفه سيله موظف طائفه : وا -
 پورك چيما جيلری .
چيمبار } ياخود چهار. س. فا.
 } چينبر = بروشقلری كيد .
 يرن [چوله لارك طوقودقلری
 بزى كروب دوزلتمك ايچون
 قولاندقلری آلت كه ايكي اوجی
 طرناقلی ياصی بر دمير صوبه دن
 عبارتدر .
چيمچك } س. بر نوع سرچه .
چيمديك } چيمديكمك وسائره .
 } با : چديك وسائره .
چيملنديرمك } فته. اكله جك
 } تخم و چكرده .
 كلری ويا ديكيله جك باغ چيو -
 قلرینی فلنز قوبويرنجيه قدر
 موقتاً طوپراق ويا قوم ياخود
 صويك ايچنده بولنديرمق :
 آغاج چكر دكلرینی، بوستان
 تخمی، باغ چبوقلرینی چيملندير -
 مك .
چيملنمك } فل. (تخم، چكر -
 } دك، باغ چبوغی و
 سائره) اكيلوب ديكلمزدن
 اول موقتاً طوپراق يا قوم ويا
 صويك ايچنده طورديريلوب فلنز -
 لنمك : باغ چبوقلری، قارپوز

نخی، آجاج چکر دکاری ابتدا
چیلنوب بعدہ دیکلملی.

چین { ص. صحیح، صادق: چین
صباح = صبح صادق. یا-
لکز بو تمبیرده مستعملدر. }

چین { س. فا. ۱. قیورم، بوکوم،
جمعد: چین زلف. ۲.
بورشوق، بورشمه: چین جبین =
آلن اُورشوغی؛ چین ابرو =
قاش چاتیقانی. = ص. طولایلا-
یان، دوشیرن، جمع ایدن:
خوشه چین = باشاق طولایان؛
خرده چین = قیرندی طولایان.

چین { س. م. آسیا قطعه سنک
قدم شرقیسی تشکیل ایدن
بیوک بر مملکت، که برفاچ یوز
میلون اهالی بی جامعدر. نفس
چیندن بشقه سیاست بوکا ملحق
اولان مغولستان، تیت، مانچور-
یه، ترکستان شرقی دخی بو
اسمک مدلوله داخل اولور.
عربیسی (صین) در. || چین
ماچین تعبیر عامیانه سنده کی
ماچین (مانچوریا) دن غلط
اولسه کرکدر.

چیناقوپ { س. لوفرک کوچکی
اولان برجس بالیق.

چینجه { ص. چینلیلرک طرز و
اصولنه موافق ویا
اونلره منسوب و متعلق: چینجه
لسان، یازی، کتاب. = ح.
چینلیلرک طرز و اصول ویا

لساننده: چینجه سونلک، رقص
ایتمک، یازمق. = س. چین
لسانی: چینجه یی اوکرتمک پک
زورددر.

چینراریا { س. وغلطی.

چینرالییا { س. [یتا] بیان قرانفیلنه
بکزر برنوع چیچک.

چیمهق { س. [یتا. Zinco] اجسام
بسیطه دن توتیا دیتان
معادن و بونک لوحه سی که تنکه
کبی مختلف قابل اعمالنه یارار.
= ص. چیمقودن معه-ول:
چیمقو لکن.

چینلی { س. ص. چین اهالیسندن
اولان: چینلیلرک عادتی؛
چینلی بر صنعتکر.

چینی { س. ۱. چینده اعمال او-
لنان اعلا جنس اوانیء
ترایه. ۲. دیوار یوزخی قاپلا.
مغه مخصوص صیرلی منقش لوحه-
چقرکه اعلا جنسی وقتیله کوتاهیه-
ده یاییلردی. ۳. اوزری مینالی
طوغله: چیتی صوبا، چینیلی کو-
شک = چینیلرله قاپلانمش معروف
کوشک که الیوم موزه در.

چیودرِمک { فته. (اوق) هد-
فدن شاشیرتمق،
اصابت ایتدیرمه مک.

چیورمک { چیورتمک، چیور-
ندی. یا: چیورمک
وسائره.

چیوغار { س. زراعت چفتی، طو-
پراغی ایشلیکه مخصوص
اوکوز چفتی.

چیوغه { س. صیغیر بونوزی.

چیومک { فل. (اوق) هدفدن
شاشمق.

چیوی { س. تخته وسائره میخلا-
مغه و قاقلمنه مخصوص
اوجی سیوری و آرقه سی باشلی
دمیر، میخ: تل چیویسی = قابله دو-
کلشی، قارفیجه؛ دمیر چیوی =
اکسر، مسمار؛ نعلینچی چیویسی =
دمیردن اوفاق چیوی. || چیوی
دیش = طقوز یاش دیشی.

چیویت { یاخود چیغیت وغلطی:
چوید. س. هنده و
یننده حاصل اولان برناتدن چیقا.
ریلان قوبوماوی بویا، که صاریلغی
غائب ایتدیرمک ایچون آرمقدار-
ده چاشیره ده قونور.

چیویلمک { فته. چیوی فاقد-
یرمق، میخلامق.

چیویلمک { یا چیویله مک. فته.
چیوی ایله میخلامق.

چیویلمک { فته. چیوی ایله
میخلامق. = فل.

چیورمه { س. بریرده ایلشوب قالمق، کیکمک.

چیپر { مه. یانغی تصویر ایچون
«حیار» دن مخفندر:
چیپر چیپر یانمق.

ح

{ حا. س. [عر. سھ] الفبامزك
 ح { سکزنجی حرفی اولوب، عر-
 بیدن مأخوذ کله لره مخصوصدر.
 خ ایله ه آره سنده اولان مخرجی
 السنه سامیه یه مخصوص اولمغه
 ترکیه ویا اجنبی برکله تک بو حرفله
 یازلمسی اصلا جائز اوله ماز. شکل
 عبرانیسی آ و شکل سریانیسی هه
 در، که بو شکلک ترک عربی (ح) ایله،
 یونانی 2 ایله ولاتینجه 2 ایله اولان
 مشابه تلمری ظاهر در. لسان
 یونانیده حروف صوتیه صره سنه
 یکمشدر. حروف سامیه تک ترتیب
 قدیمنده ینه سکزنجی حرف او-
 لوب، ابجد حسابنده دخی 8 رفته
 معادلدر. نقطه سز اولسی حسبله
 « حاء مهمله » دخی دینلیر .
 حاء { سھ. عر. ح حرفنک اسم
 عریسیدر. حاء مهمله دخی
 دینلیر .
 ح { سذ. عر. [« حج » دن
 حاج { سف.] موسم معینده مرا-
 سم مخصوصه سیله کعبه شریفه یی
 زیارت ایتمش آدم. اکثریا حرف
 تعریفله قوللانیلیر: الحاج. سائر
 احوالده « حاجی » صورتنده
 قوللانیلیر. با: حاجی. || حاج الحر-
 مین = ایفای حج شریف ایتدکن.

صکره روضه مطهره جناب
 رسالتپناهی بی ده زیارت ایتمش
 اولان .
 حاجات { سھ. جم. عر. فد: حاجت.
 با: حاجت .
 حاجب { سذ. عر. [« حجاب » دن
 حاجب { سف.] ۱. قپوچی، پرده.
 دار. ۲. اسکی ملوک اسلامیه ده
 باش ماینجی ویا وکیل مطلق ووزیر
 اعظم وظیفه سنی ایفا ایدر بیوک
 مأمور. ۳. قاش. بو معنا ایله
 ج: حواجب، ت: حاجبین. ۴. ط.
 آره زاری .
 حاجت { سھ. عر. ج: حاجات،
 حواج. ۱. احتیاج،
 لزوم، اقتضا: بوقدر تفصیلاته
 نه حاجت؟ بویله تکلفاته حاجت
 یوق. ۲. محتاجلق، ضرورت .
 ۳. لازم و ضروری اولان شیء:
 انسانک برچوق حاجتلمی واردر.
 || دفع حاجت = انسانک محتاج او-
 لدیفی شیئی اده ایتمش. || قضاء
 حاجت = دفع طیبی . || قاضی
 الحاجات = هر حاجتی دفع ایتدیرن
 جناب حق حضرتلمی. || حواجب
 ضروریه = انسانک ضروری او-
 لهرق محتاج اولدیفی مأکولات
 ومشروبات وملبوسات کبی شیئلر.

[عربی ترکیباتده « حاجه » صو-
 رتنده قوللانیلیر:] دند الحاجه،
 لدی الحاجه = لزومی حالنده.
 حاجتمند { ص. فا. احتیاج و
 ضرورتی اولان، محتاج.
 حاجز { ص. عر. [« حیز » دن
 سف.] ۱. آران، بوان،
 تفریق ایدن. ۲. تئ. بدنک
 ایچنده بعض او بوقلمی آران
 بوله زارلینه اطلاق اولنور؛
 حجاب حاجز = کومسی قازندن
 داخل آران بیوک زار.
 حاجه { سھ. عر. با: حاجت .
 حاجه { سھ. عر. [« حج » دن سف.
 ت.] حجه کیمش قادین،
 ایفای حج ایتمش خاتون: حاجه
 خانم.
 حاجی { سذ. عر. ج: حجاج.
 [« حاج » دن غلط] موسم
 مخصوصده کعبه شریفه یی زیارت
 ایدوب ایفای حج ایتمش آدم:
 حاجیلری کوتورن واپور کلدی؛
 حجاج مسلمینک رکوبنه مخصوص
 سفینه. || حاجی اوقی = برنوع
 نبات، قان قورودان. || حاجی
 بابا = ایفای حج ایتمش اختیار و
 محترم آدم. [اکثری حاجی

اولمق ملابسه سیله علی الاطلاق
عربله و بالخاصه یاشیلرینه
دینیر. } حاجیلر بایرامی =
قربان بایرامی، عید اضحی. ||
حاجی خواجه = ایفای حج ایتمش
متدین و متقی آدم. || حاجی
یا تمراز نه درلو آتسه ثقلتک
اولدیفی طرفه دونوب آیاق
اوستی طوران او یونجق. ||
حاجیلر یولی = صمان اوغریسی،
مجره، کهکشان.

حاده } ص. عر. ژ. حاده. «حدث»
حاده } دن سف. ۱. سیوری،
اینجه او جلی. ۲. کسکین، قاطع،
صارم. ۳. سرت، پک مؤثر.
۴. شدتلی و التهابلی (مرض،
یاره، چبان.) فر. Aigu || ص.
زاویه حاده = قائمه دن دها طار
اولان زاویه. مقابلی: منفرجه.
حادث } ص. عر. ژ. حادثه.
حادث } «حدوث» دن سف. ۱.
یکی ظهور ایدن ویا وقوع
بولان، میدانه چیقان: بر مسئله
حادث اولدی. ۲. قدیم اولمان،
صکره دن وجوده کلش، مخلوق:
حالم حادثدر. ۳. یکی، نوظهور.

حادثه } سش. عر. ج: حوادث،
حادثه } حادثات. [لغت آنفه نك
مؤنیدر] ۱. وقعه، واقعه،
وقوع بولان حال و کیفیت،
ماجرا: حادثات دهر. ۲. ط.
بر مرضك امتدادی ائناسنده
ظهور ایدن حال، مرضك
تصادفاً بشقه بر رنگ آلمی،
عارضه. = ج: حوادث =
اخبار، وقوعات، یکی وقوع
بولش ایشلر: بكونكي غزته.

لرده هجج حوادث یوقدر، حوادث
داخلیه، حوادث خارجیه.

حاده } سش. عر. «حده» یازلمسی
حاده } غلطدر [اریمش معدنی
دوکوب تل یا مغه مخصوص
دلیکلی صفحه صورتنده آلت. ||
حده. حاده تدقیقندن کیرمك =
اینجه دن اینجه یه تحقیق ایتك.

حاده خانه } س. «حده خانه» ص.
حاده خانه } رتنده یازلمسی غلطدر [
ترسانه نك عملیات مکتبی حکمنده
اولان بر فابریقه سی که اینجمنده
مخصوص تعالیم ایچون آلتان
صدیان بلوکاری افرادی چا.
لیشدر یایلر.

حادی عشر } عب. عر. اون برنجی.

حاذق } ص. عر. ژ. حاذقه. ج:
حاذق } حذاق. «حذاقت» دن
سف. [ماهر، مهارتلی، علم ویا
صنعتنده وقوف و معلومات تامه.
سی اولان: طیب حاذق؛ حذاق
اطبان = طبیلرک اکماهر لرندن.

حاذقانه } ص. ح. فا. [تعبیر سقیم]
حاذقانه } حذاقانه، ماهرانه: پک
حاذقانه اجرای عملیات ایتدی.

حاره } ص. عر. ژ. حاره. «حرا.
حاره } رت» دن سف. ۱. صیحاق،
حرارتلی، قیزغین، ایصی: منطقه
حاره = خط استوانك ایکی جهتنده
بولنان منطقه لکه هواری دائماً
صیحاق اولوب یاز و قیشلری
یوقدر؛ ممالک حاره = صیحاق
یرلر. ۲. یاقیجی، حرارت ویرن:
بهارات حاره.

حارق } ص. عر. ژ. حارقه.
حارق } «حرق» دن سف. یا.
قان، یاقیجی. ژ.

حارقه } سش. عر. آتش، نار.

حازم } ص. عر. ژ. حازمه.
حازم } «حزم» دن سف. حزم و
احتیاط صاحبی، بصیرتلی.

حاس } ص. عر. ژ. حاسه.
حاس } «حس» دن سف. حس
ایدن، طویان، طویجی، طویغولی.

حاسد } ص. عر. ژ. حاسده.
حاسد } «حسد» دن سف. حسد.
جی، قیصقانان، حسود.

حاسر } ص. عر. ژ. حاسره.
حاسر } «حسرة» دن سف. حسرت
چکن، محروم و خائب قالان،
مراومه نائل اوله میان.

حاسه } سش. عر. ج: حواس.
حاسه } «حس» دن سف. ژ. [

انسان و سائر حیواناتده کی طویغو
خاصه سی؛ حواس خمسسه = کور.
مک، ایشتمک، قوقو، لذت و
طوقنغله طوقنغندن عبارت او.
لان بش حس.

حاسیت } سش. عر. طویمق خاصه.
حاسیت } سی، طویجی اولانك
حالی، طویغوللیق.

حاشا } د. عر. نفی و استثنا و
حاشا } تبعیده دلالت ایدر؛
اولیه، الله کوسترمسین، بزدن
اوزاق: حاشا، بن سزك
حقکزده اوله لقردی سونلدم؛
حاشا حضوردن؛ حاشا عن المجلس.
[منفور و مکروه برشیء سویلنه.
چکی وقت قولانیلیر.]

حاشیه } سش. عر. ج: حواشی.
حاشیه } «حشی» دن سف. ژ. ۱.
بر کتاب ویا ورقة نك کننارینه
یازیلان و اینجمنده کی برکله ویا
فقره یی ایضاح و تفصیل ایدن
عباره، هاش، درکنار. ۲.

ينه بونك طرز جديد اوزره
 صحيفه نك صوكنه ده اينجه
 يازى ايله يازيلاني. ۳. بر متن
 ويا شرح مغنى يرليني شرح
 وايضاح ايدن وهر بخته «قوله»
 تعبيري له كيريشن كتاب: عربى
 صرف ونحو كتابلى اوزرينه
 برچوق شرحلر وحاشيه لر يا.
 زلمشدر. [دها سيرك اولانلرينه
 «تعلقات» ديرلر.]

حاشيه لى } ص. صحيفه لرك كنار.
 لرنده ويا آلترلرنده
 ايضاحاتى حاوى عباره لرى او.
 لان: حاشيه لى بر كتاب.

حاصل } ص. عر. ئ: حاصله. ج:
 حاصلات. [«حصول» دن
 سف]. ۱. حصول بولان، وقوعه
 ويا وجوده كلن، پيدا وظاهر
 اولان: بوندن نه حاصل اولور؟
 بوقدر مشقتدن بر فائده حاصل
 اولدى. ۲. بيتن، يردن چيقان،
 نمو ايدن: چكردكدن حاصل
 اولان آغاجلر. ۳. نتيجه مقامنده
 اولان، استنتاج و استنباط او.
 لنان: حاصل كلام = نتيجه كلام،
 خلاصه كلام. ۴. ثمره، اقتطاف
 اولنان شى: عمرمك حاصلى =
 اولادم. ۵. حسابك اعمال
 اربعه سندن آلنان نتيجه: حاصل
 جمع، حاصل طرح، حاصل ضرب،
 حاصل تقسيم. || حاصلى، الحاصل،
 حاصل كلام = نهايت، فى الجملة،
 خلاصه كلام. || حاصلى تحصيل
 اتمك = بهوده يورلق. = سه.
 ج: حاصلات = زراعت وساير
 مساعينك وريدىكى ثمره، ايراد:
 تارله نك بو سنه كى حاصلاتى؛

چفتلكك، فابريقه نك، قوبونلرك
 حاصلاتى؛ پوسته، تلغراف،
 واپور حاصلاتى. || حاصلات
 صافيه = مصارف واقعه چيقدقن
 صكره حاصلاتك صرف تمتع
 قالان قسمى؛ حاصلات غير صافيه
 = مصارف تنزيل اولمق سزىن
 عموم حاصلات.

حاصلاتلى } ص. حاصلات ويرا.
 دى اولان، ايني
 واردات و يرن: اوچتلك چوق
 حاصلاتلدر: حاصلاتلى برايشدر.
 حاصلاتلى } ص. فائده سز، ثمره.
 سز، غير مثمر، بوش:
 حاصل سز ايش.

حاصلاتلى } فل. (اكين ويا
 چوقچ) بوى آ.
 توب اوزاتمق.

حاضر } ص. عر. ئ: حاضره. ج:
 حضار، حاضر و ن.
 [«حضور» دن سف]. ۱. موضوع
 بحث اولان محله موجود او.
 لان، بالذات بولنان، قائم،
 فائب ضدى: بولقردى اولور.
 كن اوده حاضر ايدى؛ حاضر
 بولنانلره خطاباً سويلدى؛
 حضاره خطاب ايتدى؛ حاضر
 بالمجلس = مجلسه موجود بولنان.
 ۲. تدارك ايد بولوب كوز اوكنده
 بولنان، مهيا، آماده: كافه لوازم
 سفر يه حاضر در. ۳. هر جهتي
 اكال وهر لوازى تدارك او.
 انوب بر ايش ايچون مهيا او.
 لان: بن حاضر؛ آراهه ده
 حاضر اولدى؛ تمك حاضر در.
 ۴. يابليش و ديكلمش حالنده
 صائيلان، ايصمارلامه اوله رق

ياديرليمان: حاضر اثواب، البسه؛
 حاضر پوتين. ۵. شمديكى، حال:
 حال حاضر = شمديكى حال. — فر.
 Statu quo يعنى ابقاء ماكان
 على ماكان دمك اولان ولسان
 سيبا سيده قوللانيلان تعبيرك
 ترجمه سنده ده «حال حاضر» تركيبى
 استعمال ايدلمكده در. || ۱.

امر حاضر = صرفده امر صيغه.
 سنك مخاطبى: ياپ، ياپك كچي.
 [عريده غابلىنى بشقه صيغه
 صورتنده آروپ، «امر غائب»
 تسميه ايدرلر.] || حاضر اتمك =
 حاضر لاق، تهيه اتمك. || ۵.
 حاضر اول، حاضر طور! [وغلط:
 خاص طور] ديكر بر قومانده
 تلقيسنه حاضر بولمق قومانده سى.
 || حاضر جواب = درحال مناسب
 جواب بولوب سويلر سريع
 الانتقال آدم؛ حاضر جوابلق =
 حاضر جوابك حالى. || حاضر
 قونمق = ميراث صورتيله امكسز
 ثروته مالك اولمق. = ح. ذاتاً،
 تام صره سيدر: حاضر كلش
 ايكن شو ايشى ده كوره لم؛ حاضر
 قلم المزده ايكن فلانده برمكتوب
 يازه لم. = سذ. ج. حضار =
 مجلسده حاضر بولنان آدملر،
 جماعت.

حاضر جى } س. ديكلمش مهيا
 [اثواب صائان آدم،
 قپامه جى].

حاضر جيلق } س. ديكلمش مهيا
 [اثواب صائانك
 صنعت و تجارتى].

حاضر لاق } فت. حاضر ايتدير.
 مك، تهيه ايتدير.

مک : حیوانلری ارکندن حاضر- لاتیلی .

حاضر لامق } فته . حاضر اتمک ، تهیه اتمک : آتجی-
یه سوبلیک یمکی حاضر لاسون .

حاضر لامق } فط. لوازمی تدارک
ایدوب مهیا اولق :
بن یولجلیق ایچون حاضر لانیورم .
= فته تهیه ایدمک، حاضر بولند-
یرلق : یمک حاضر لاندی می ؟

حاضر لوق } س. برایشه مهیا اولق
ایچون اقتضا ایدن
لوازم، تدارکات : یولجلیق ایچون
حاضر لوق کوریور .

حاضر لوب } س. قبوغی ایچنده
صوده پیشوب
قائلاشمش یومورطه . = صفت
کبی دخی قولانیلوب : حاضر لوب
یومورطه دینلیر .

حافر } سن. عر. آت کبی حیواناتک
طیرناق قابلی آیاغی، سم .

حافظ } ص. عر. ث. حافظه . ج :
حافظین، حفاظ . «حفظ» .
دن سف. ۱۱. صاقلایان : قورویان،
محافظه و صیانت ایدن : حافظ
مطلق، جناب خیر الحافظین = حق
تعالی حاضر تلی . ۲. قرآن کریمی
حفظ ایدوب از بردن او قویه بیلن :
حافظ قرآن، حافظ کلام . || حافظ
کتب = برکتخانه ده کتابلری حفظ
وحسن اداره ایدوب مطالعه اتمک
ایستینلره ورن آدم . || قوه حافظه =
انسانده کی خاطر لامق خاصه سی .

حافظه } س. عر. «حفظ» دن
{ سف. ث. } انسانده خاطر-
لامه خاصه سی، قوه حافظه : او
آدمک حافظه سی پک زیاده در .

حاکم } ص. عر. ث. حاکمه . ج :
{ حکم } حکام . «حکم» دن سف. [

۱. حکم ایدن، آمر، غالب : قوم-
کم، ملت حاکمه . ۲. اوستده بولنان،
حواله سی اولان : قلعه شهره حاکم
ایدی ؛ نقطه حاکمه . = سن. عر .

۱. احکام شرعیه نک اجر او تطبیقنه
مأمور فقیه، قاضی : حاکم الشرع ؛
حاکم افندی ؛ مفتش حکام = مقدا
حاکمک تفتیشنه مأمور منلا .

۲. والی، آمر، عامل، بر مملکتک
اداره سنه مأمور وکیل اولان
ذات : مملکتک حاکمی . ۳. حکمدار
امیر، خان : بخارا، خیوه، افغان
حاکمی . || حاکم حقیق، حاکم مطلق =
حق جل وعلا حاضر تلی .

حاکمانه } ص. ح. فا. حکم ایدرهک،
{ حاکمیت و آمریت طور
و طریقه : حاکمانه بر طوره ؛ حاکمانه
امر ایدوردی .

حاکمک } س. ۱. آمرک حاکمیت،
{ حکم و امر ایتمه . ۲ .
قاضیلق، نائبک .

حاکمیت } س. عر. حاکمک،
{ آمریت . — حقوق
دولده ولسان سیاسیده بردولتک
ممالکی واهالیسی اوزرنده کی
اقتداری ، فر. Souverainité

حاکمی } ص. عر. ث. حاکمی .
{ «حکایه» دن سف. [نقل
و حکایه ایدن : لیسلا ایله مجنون
افسانه مشهورینی حاکمی بر رساله
ایدی .

حال } سن. عر. ج : احوال .
{ ۱. اولیش، بولیش، صو-
رت، هیئت . کیفیت : نه حالده سکز ؟
کندیستی فنا بر حالده کوردم ؛
اونک حانی کوز کوزک اوکنه کنیرک ؛
او بنانک او وقتکی حالیه شمیدیکی

حالی آره سنده چوق فرق واردر .

۲. شمیدیکی زمان، وقت حاضر،
ماضی ایله استقبال آراسی : استقبالی
حاله فدا ایتمه ملی . ۳. مجال، قوت،
طاقت : حالم قالدی ؛ بیچاره نک
آیاقده طوره حق حالی یوقدر .

۴. مشکلات، صیقندی، غائله :
بوایشی کورنجیه قدر باشمه حال
کلدی . ۵. صوفیونک موقتاً مظهر
اولدقلری جذبیه : وجد و حال
صاحبی . ۶. درد، کدر، الم :
هر کسک حالنی بر الله بیلیر .

۷. (صرف ترکیده) احوال
اسمک بهری : مجرد، مفعول به
حالی . ۸. (کذا صرف ترکیده)
زمان حاضر ده جریان ایتمکده
اولان حدیثه دلالت ایدن فعل
صیغه سی : کلیور، کیدیور کبی .

۹. (نحو عرییده) ایدرهک معنا-
سنی بیان ایدن صفت که منصوب
او قویور : جائتی زیدراجلا (= زید
بکاپورویه رک کلدی) کبی . || اهل
حال = وجد و حال صاحبی، اهل
دل . || حال آشنا، حالدن آکلار =
ارباب حاجتک حالنه آخیر وکنند
بیرینه معاونت ایدر آدم . || او-
حالده = اوتقدیرده، او یله اولورسه .
|| همه حال = هر فصل اولسه، مطلقا .
|| حال بوکه = شو قدر وارکه،
او یله ایکن : جام طیشاری چیقمی
ایستیور حالبوکه طیب دها
مساعده ایتمیور . || حال بویله ایکن =
بویله اولدیغی حالده . || بیان حال =
انسانک بولندیغی حال وکیفیتی
افاده ایتمی، افاده مرام، عرض
حاجت . || در حال = او آتده، آئیده .
|| سه حال = رفاه، ترفه . || شمیدیکی

ایتمک، دیکشمک، باشقه بر حاله
چکک: بو حال ایله حاللانديغيمز
وقت. ۲. سمه حال پیدا ایتمک،
حالی اییلشمک. ۳. اثنا ذی کزده
کندندن چکمک.

حالی { ص. عر. ئ: حالیه. [مذ-
کری لسانمزده تحریف و
تحقیقه « حال » صورتنده قوللا-
نیلور. با: حال.] شمديکی،
حاضر: سنه حالیه.

حالییا { ح. عر. شمديکی زمانده،
شمديکی حالده، الحاله هنده.
حامد { ص. عر. ئ: حامده.
[« حمد » دن سف.] حمد
وشکر ایدن.

حامض { ص. عر. ئ: حامضه.
ح: حامضات. [« حمض »
دن سف.] ۱. اکشی، اکشیتک،
ککیره. ۲. کیم. مولد الجوضه
ایله مواد مختلفه نك ترکیبندن چیقان
برماده که اساس دینن بر جسمه
بالتربک « حمض » تعبیر اولنان
ترکیبات مختلفه کیمویه بی وجوده
کثیر: حامض آزوت، حامض
بور، حامض تفاح، حامض حدید،
حامض حل، حامض فحم، حامض
قلور، حامض کبریت، حامض
نحاس وسائر. [کیمیا اصطلاحنده
مثلا « حامض فحم » ایله « حامض
فحمی » آره سنده فرق اولوب،
برنجیسنه فر. Acide carbonique.
وایکنجیسنه Acide carboneux
دیرلر.]

حامضیت { س. عر. ۱۰. اکشیک،
ککیره لک. ۲. کیم.
بر جسمک حامض اولسی.

حامل { ص. عر. ئ: حامله. [« حمل »
دن سف.] ۱. یوکلای، یو-

حاضر: سال حال = بوسنه؛ ماه
حال = بو آی؛ سنه حالیه = بوسنه.
حالا { ح. عر. شمديکی حالده،
حال حاضرده: حالا و
استقبالا = شمديکی وکله جیک
زمانده.

حالا { ظر. [لغت آفئه عربیه دن]
۱. شمدي، الان، الیوم:
حالا درسعادنده بولنان. ۲.
دها، هنوز، الی الان: حالا
صبح اولدی؛ کوندر دیکمز آدم
حالا کلدی. ۳. شمدي، سابقا نك
ضدی: حالا فلان بر محاسبه جیسی
بولنان.

حالات { س. عر. جم. عر. فد. حا-
لت. با: حالت.

حالت { س. عر. جم. حالات. ۱.
حال، صورت، کیفیت،
هیئت: باشمه بر حالت کلدی. ۲.
تقدیر: او حالتده، بعض حالاتده.
۳. ف. (نحو عربیه) اعرابک
اوج صورتک بهری: حالت رفع،
حالت نصب، حالت جر. || الحاله
هنده = شمديکی حالده، بو کونکی
کونده، فی یومنا هذا. || حالت
تزع = جان چکیشمه، احتضار.
|| ط. حالات نادره = نادر الو-
قوع احوال مرضیه.

حالداش { ص. حال آرقداشی،
همحال: اونکه حالدا-
شز.

حالا شتمق { فشد. [حالشمک باز-
مق عبثدر] بر برینه
حالی ودرد وکدر لرینی سولیوب
شکایت ایتمک، درد لشمک،
حسجال ایتمک: کلک حاللاشم.

حالا تلمق { یاخود حالتمک. فط.
۱. بر یکی حال پیدا

حالده = بو کونکی کونده، الیوم.
|| حال صورمق = برینک نصل
اولدیغنی استفسار ایتمک، خاطر
صورمق. || عرض حال = ۱. حالی
عرض وافاده ایتمه. ۲. برایش ایچون
بر مقام رسمییه تقدیم اولنان
استدعا ویا بر ذاته ویریلن استر-
حاننامه. [بو ایکنجی معنا ایله
بتیشیک اوله رق « عرضحال » باز-
یلیر. با: عرضحال.] || علی حاله =
کندی حالنده، بولندیغنی حالده.
|| علی کل حال = هر حالده، هر نصل
اولسه. || فی الحال = آئیده. || کندی
حالنده = خارج از وظیفه ایشلره
قاریشماز، ساکن واصلی آدم.
|| لسان حال ایله = دلیل ایله سو-
یلدیکی حالده حالی سولر کبی اولمه.
|| نه حال ایسه، هر نه حال
ایسه = هر نه صورتله اولدیسه.
|| هر حالده = هر نصل اولسه. —
« حالده » تعبیری برفوع فعل اضا-
فییه ملحق اولوب، ۱. شرط و تقدیر
بیان ایدر: اوکلدیکی حالده بزده
کیدرز. ۲. مباینیت وضدیت بیان
ایدر: اونلر بزای دعوت ایتد-
کری حالده بز مقابله ایتمک.

حال { ص. عر. ئ: حالیه. [اصلی:
« حالی ». — ناجی مرحوم
بونى « حلول » دن سف. و مشدد
عد ایتمش ایسه ده، هم مخفف
استعمالی هم مؤنثک « حالیه »
اولسی هم ده عربی لغت کتابلرنده
« حلول » ماده سنده اوله بر کله
بولنجیوب، « حول » ماده سنده
ایسه « حالی » کله سنک ینه بو
معنی ایله بولمنسی او ذهابک بطلا-
تی اثبات ایدیور.] شمديکی،

کشمش، اوستنده بریوک بولنان.
 ۲. حائز، اوزرنده بولنان : او-
 خنجی رتبه دن برقطعه عثمانی
 نشانی حامل بولنان. ۳. کو-
 تورن، طاشیان، نقل ایدن :
 حامل عریضه، حامل ورقپاره.
 ۴. صاحب، متصرف : تحویلا-
 تک حاملری. ۵. کبه : بوقادین
 حاملدر؛ حامل قیصرآق. ۶. عهده
 سنده برپولیچه بولنان. {عربی
 قاعده سنجه بو. عا ايله مؤنث
 اولدیغی حالده یننه مذکر کبی
 «ه» سز قوللانیورسه ده، لسا.
 تمزده «حامله قادین» دینلیر. }
 — کیمیا وتاریخ طبیعی اصطلاحنده
 یو. phore ولا. fére اداتلیرنی
 ترجمه ایده رک مرکبات تشکیل
 ایدر : حامل اشعار = Pilifère و
 حامل اناء Técephore کبی .
 حامللاً {ح. عر. اوستنده اولدیغی
 حالده، طاشیه رق، کو-
 تورهرک، نقل ایده رک : ایجاب
 ایدن امرنامه بی حامللاً عزیمت
 ایتدی.
 حاملله {ص. عر. کبه (قادین).
 [عرب فصاحتجه حامل
 دیمک اقتضا ایدرسه د، لسا تمزده
 بوصورت مستعملدر.]
 حامی {ص. عر. ئ: حامیه. [«حما.
 یه» دن سف.] صاحب
 چیقان، حمایه ووقایه ایدن : او-
 تک حامیسی یوقدر.
 حاوی {ص. عر. [«حوایه» دن
 سف.] شامل، محیط،
 ایچنه آلان، قاپلایان : بولفت
 کتابی لسانمزده مستعمل کلمات
 اجنبیه بی دخی حاویدر؛ یکریمی
 لیرایی حاوی برکیسه.

« حاوی » ابله « جامع » وه شامل»
 آراسنده فرق واردر : « حاوی » ایچنده
 بر ویا برقاچ شیء بولنان، « جامع » بر
 چوق شیکلر بر یره جم ایدن، « شامل »
 ده اصل حاوی اولدیغی شیئن باشقه
 دیگر بر ویا برقاچ شیکلر دهها احاطه
 ایدن حقننده مستعملدر؛ مثلاً : بو
 چفتلک یکریمی بش تارله بی حاویدر؛
 یکریمی بش تارله ابله برقاچ باغ وچایر
 ومرعاری جامعدر؛ یاننده کی اورمانی
 دخی شاملدر دینیر. حاوی یرینه
 « محتوی » دخی قوللانیلیر؛ چونکه
 افتعال بایندن ده یننه متعدیدر.
 حاویه {س. قلابیلرک لهیملک
 ایچون آتسه ایصیدوب
 او حیلله قلاهی آلدقلری چکچ
 رسمنده آلت. [عرییده بویله بر
 لغته تصادف ایتمک. ترکه ایسه
 (ح) ايله یازلامسی اقتضایدر.]
 حاء {ص. عر. [«حیره» دن
 سف.] شاشیرمش، شاشه
 قالش، حیرتده بولنان، متحیر.
 حائز {ص. عر. [«حوز» دن
 سف.] مالک، صاحب، طا.
 شیان، حامل : حائزاهیمت؛ فلان
 رتبه ونشانی حائزدر.
 حایط {س. عر. جم. حیطان.
 [«حوط» دن سف.]
 دیوار، جدار.
 حایل {ص. عر. [«حول» دن
 سف.] ایکی شیء آراسنده
 واقع اولوب برندن دیگرینک
 کورنمسنه ویا اختلاطلرینه مانع
 اولان : آغاجلر حائل اولدیغندن
 کوشکدن دکیز کورنیمور؛
 قپالی هواده بلوطلر کونشه حائل
 اولور.
 حب {س. عر. [عرییده اسم
 جنس اولوب فد. حبه او-
 لور. با. حبه.] یووارلاق بر
 دانه صورتنده تهیه اولنوب یو-
 تیلان علاج : حب آلق، حب یو-

تمق. || مج. حی یومتق = آلد-
 نوب متضرر اولوق، ینتمک، محو
 اولوق. || نبا. حب السلاطین،
 حب الملوک = کنه اوق؛ حب سو-
 داء = چورک اوقی وسائره.
 حب {س. سذ. عر. سوکی، محبت؛
 حب اهل بیت = آل نبی
 محبت؛ حب جاه = منصب سوداسی.
 حباب {س. عر. صویک او-
 زربنه یاغور طاملادخه
 حاصل اولان قبارجق که هوا
 ايله طولی اولوب صویک اوزرنده
 یوزر. [شاعر لرمره سرمایه
 اولان کلمات معدوده دندر.]
 حبا {ح. عر. نه کوزل،
 ته قدر لطیف، زهی!
 حبدا یاغچه پادشه روی زمین!
 [نغمی.]
 حبار {س. عر. جم. اخبار. بنی
 اسرائیل عالمی وعلی الاطلاق
 بر قومک عالم وفقیمی .
 حبس {س. عر. ۱. بر مجری
 کوریلنجیه قدر قاچماق ایچون
 بر یره قپامه، محبس آتمه، اسجین؛
 فلانی حبس ایتدیلر، حبس او-
 لندی؛ بش آی مدتله حبسنه
 قرار یرلیدی. ۲. طوته، ضبط
 اتمه، قویورمه مه : ادراری چوق
 حبس ایتمک اینی دکلدر. ۳.
 استفاده اولمیه جق بر حال و
 موقعده بولنسیر مه، بیهوده
 یره آلیقومه : بو قدر پاره بی
 بوشنه حبس ایتمکدن ایسه
 ایشتمک دهها فائده لیدر. ۴.
 قپالی بر یرده طوته، بویله بر
 یرده بکتمه : کله چکنه سوز
 ویرمش اولدیغندن بنی بتون

کون اوده حبس ایتدی. = تر.
 س. حبسخانه، محبس، زندان:
 حبسه آتدیله، حبسه در. = تر.
 ص. حبس اولمش، محبوس:
 اوچ آیدن بری حبسدر. || کوز
 حبسی = نظارت آلتنده بولمه.

حبسخانه } س. مهمملرک حبس
 و توقیفنه مخصوص
 محفوظ محل، سجن، محبس:
 حبسخانه مدبری؛ حبسخانه عمومی.

حبش } سخند. م. ۱. نوبه نك
 جنوب بنده و یمك قار.

شیسنده اوله رق آفریقاده بر
 کوچک مملکتدر، که اهالیسی
 زنجی اولدق قری حالد زیاده اسم
 و بتون آفریقاده مستتنا اوله رق
 اکثریت اوزره خرسیتیاندرلر.
 [حبستان دیمه ملی.] ۲. حبش
 اهالیسندن اولان و یا اولرک کي
 سیاه ایله بیاض آره سنده قویواسم
 رنگنده بولنان آدم: حبش بر
 کوله، بر جاریه. [طوغریسی
 حبشی در.]

حبشی } ص. غر. ژ: حبشیه.
 حبش مملکتی اهالیسندن
 و یا بولره منسوب و متعلق
 یا خود بولرک رنگنده اولان:
 حبشیلر زنجی دکدر؛ لسان حبشی.

حبط } س. غر. مباحثه ده اسکات
 ایتمک معناسیله قولانیلیور.
 سه ده معانی عربیسی باشقه در.

حبل } س. غر. کبه لک، حمل.

حبل } س. غر. ۱. ایپ، اور.
 غان، رسن. ۲. ت. و با.

ایپ کي بعضی رابطه لره اطلاق
 اولنور. || حبل متین = عروء

وتقی، واسطه سلامت. || حبل
 موهوم = دایماً حاصل اوله حق
 کي کورینوبده کیتدجه اوزا.
 قلاشان مقصد. || حبل الورد =
 اکسه ده کی قالین سیکیرلر. —

تحت البحر دوشدیان تلغراف
 خطنه فر. اوله رق ویردی کمز
 (قابلو) اسمی «حبل» اسم
 عربیسندن محرف اولدیغندن،
 بز قابلو یرینه حبل دیه بیا یرز.

حبوب } وحبوبات. ش. ج. غر.
 فد: حبه. بلا: حبه.

حبور } س. غر. سویخ، سرور،
 مسروریت.

حبه } س. غر. ج: حبوب و
 بونک ج: حبوبات. دانه:

حبه بی قبه یا عمق = مبالغه
 ایتمک؛ بر حبه، حبه واحده =
 هیچ. [منفی جمله لره.] || حبه
 السوداء = چورک اونی. = ج.
 ذخیره، بغدادی، آره، چاودار
 کي محصولات.

حبیب } ص. غر. ژ: حبیبه. ج:
 احباب، احباء. [«حب»

دن ص. ش.] سویان، سوکیلی،
 محبوب، دوست. || حبیب الله =
 حق تعالی لک سوکیلیسی اولان
 فخر کائنات (صلیم) افندمز.

حبس } د. غر. بیله، اودرجه ده،
 بردرجه ده که بن کیسه بی

دیگم حقی سزی ده. بعض
 دفعه تا کید ایچون «بیله»
 اداتی دخی علاوه اولنور: حتی
 کوزمله کورسهم بیله اینتام.

حس } س. غر. تشویق، ترغیب،
 قیشقیرمه. ژ.

حس } س. غر. ذی الحجه آنده
 حجج } مکه مکرمه ده مناسک و

مراسم معاده ایله کعبه شریفه بی
 زیارت و طواف ایتمک رسمی که
 شرائط خمسۀ اسلامندرن: ایفای
 حج شریف ایتمک. || امیر الحج =
 صرء هایونی و برآ کیدن حجاجی
 شام طریقيله مکه مکرمه یه
 سوق و قافلله یه ریاست ایدن
 مأمور مخصوص.

حجباب } س. غر. ۱. برده،
 حائل. ۲. اوتاعه،

محبوبیت. || تس. حجاب حاجز =
 کوکس ایله قارن آره سنده کی
 زار؛ حجاب شمسی = جنینی احاطه
 ایدن زار.

حجابلی } ص. ۱. برده لی،
 مستور. ۲. عصمتلی،

عقیف.
 حجاج } س. غر. ج. غر. فد: حاج،
 حاجی. بلا: حاجی.

حججاز } س. غر. م. جزیره العربک
 غرب شمالی قسمی که
 حرمین شریفینک بولندیفی خطه
 مبارکه در. || مو. بر مقام مخصوص.

حججازی } ص. غر. ژ: حجازیه.
 حجاز خطه مبارکه.

سنه منسوب و متعلق و یا اورانک
 اهالیسندن اولان.

حججام } س. غر. حجامت یا جمعی
 صنعت اتخاذایدن جراح،
 حجامتی.

حججامت } س. غر. بدنک بر
 طرفنی یاروب اوزرینه
 بوشوز قویه رق قان چکمک
 عملیاتی که وقتيله معمول به
 اولوب، ایوم متروکدر: حجامت
 ایتمک، حجامت اولوق.

حججامتچی } س. غر. حجامت یا بان
 یعنی بوشوز یا

پیشدیره رق قان آلان جراح ویا برر، حجام .
 حجت } س. ش. عر. ج. : حجج .
 حجت } ۱. دلیل، برهان: ایراد
 حجت ایتمک. ۲. فر. بر حکمی
 حاوی ویا بر تصرفی مؤکد اوله.
 رق محکمه شرعیه جانبدن
 ویریلن ورقة رسمیه: یندنه
 حجت شرعیه واردر؛ با حجت
 متصرف اولدیفی ملک .
 حجاج } س. ش. ج. عر. فد: حجت .
 حجاج } با: حجت .
 حَجْر } س. عر. فر. بر سبب
 حَجْر } قانونیدن طولانی برینک
 کندی مالنی تصرفدن منع
 اولنسی .
 حَجَر } س. س. عر. ج. : احجار .
 حَجَر } طاش، سنک : حَجَر نَجْر =
 طاش اودون، دکر سز و اقتدار .
 سز آدم. || حَجَر اسود = کعبه
 مکرمه نک قیوسی باندنه دیوار .
 ده بولنان سیاه حَجَر سمائی که
 مناسک حجه تقییلی شرطدر .
 || مع. حَجَر توتیسا = اصطلاح
 کمیویده فحمت توتیا دینن بر
 معدن. || حَجَر الجو = هودان
 دوشن طاش. || حَجَر سمائی =
 فضاده منفرد ویا مجتمع صورته
 دور ایدر مختلف جسامته
 طاشلر. || حَجَر فتیله = طاع کتی .
 = ج. احجار قیمه، ذی قیمت
 احجار = جواهر انواعی .
 حَجَر } س. عر. قوجاق، آغوش:
 حَجَر } والده سنک حَجَر تریبه سندن
 چیقدیفننده .
 حَجَر } ص. عر. ذ: حَجَر ویه .
 حَجَر وِی } « حَجَره » دن سمنک
 ت. ط. اوافق حَجَره لری و او .

یوققلری اولان. [فر. Cel-
 lulaire] .
 حَجَرَه } س. ش. عر. ج. : حَجرات .
 حَجَرَه } ۱. کوچک اوپه، او-
 طه جق. ۲. خاقاهده ددکانه
 مخصوص اوپه لرك بهری. ۳.
 تیاترو وحام وبانیه وسائر عمو-
 می محلارده آریجه اوتور مق
 ایستینلره مخصوص کوچک
 اوپه، لوجه. ۴. اسکی طرزده
 اوپه لرك قیو طرفنده قنادسز
 کوچک طولاب که بار داق و
 سائره وضعنه مخصوص ایدی .
 || ت. تا. مواد عضویه نک
 ایچنده آری کوچکی شکانده
 اولان اوافق دایکلر .
 حَجَز } س. س. عر. هقه. برندن
 حَجَز } اولان مطلوبک استیفا سنی
 تأمین ایچون بر مال ویا ملکئی
 محکمه معرفتیه رهن حکمنه
 قویوب ضبط ویا فروختنی طلب
 ایتمک معامله سی .
 حَجَلَه } س. ش. عر. کلین اوپه سی،
 حَجَلَه } کردک. [ذاتا محل بیان
 ایتدیکندن، « حَجَلَه گاه » دیمک
 عبثدر.]
 حَجَم } س. س. عر. بر جسمک
 حَجَم } بیوکسکی، جرم، حشه،
 جسامت : حَجَمی بیوک، نقلجه
 بوندن خفیف ایسه ده حَجَمه ده
 بیوکلر .
 حَجَمًا } ح. عر. جرجه، حشه
 حَجَمًا } جهتجه، جسامتجه: آغر
 ایسه ده حَجَمًا کوچکلر .
 حَجَه } س. ش. عر. [مص. بناء صره]
 حَجَه } بر کره حج ایتمه، بر دفعه
 حجه کیمه. || حجة الوداع = فخر
 کائنات (صلعم) افندمزنک صوگ

یعنی ارتحاللرندن بر قاچ ماه
 ماه مقدم ایضا بیوردقلری حج
 شریف. || ذی الحجه = حج مرا-
 سمنک ایفا اولدیفی آی که عربی
 سنه قریه نک صوگ آیدر .
 حَجِيف } س. س. عر. ط. قارن
 حَجِيف } غورلدیسی .
 حَجِیرَه } س. ش. عر. ج. : حَجیرات .
 حَجِیرَه } « حَجیره » دن ستنص .
 ت. تا. کوچوچک دلیک و
 اویوق .
 حَد } س. س. عر. ج. : حدود. ۱.
 حَد } سینور، ثغر، ایکی دولت
 الکلرینک ویا ایکی خطه وایانک
 تماس ایتدکری محل. [بو معنا
 ایله اکثریا جمعی قوللانیلیر.]
 ۲. درجه، مرتبه : حد اعجاز =
 فصاحتک معجزه یه تقرب ایدن
 درجه سی. ۳. انسانک قدر و
 منزلتی، حقیقی پایه سی، دکری:
 حدینی بیلیر آدمدر؛ انسان حدینی
 تجاوز ایتمه ملی؛ بنم حدم دکلدر؛
 حدم اولیه رق. ۴. بر قباحت
 ارتکاب ایدنک کندیسنه مانع
 تکریر و باشقه لینه باعث عبرت
 اولوق اوزره شرعاً ویریلن تا-
 دیب، شرعاً معین اولان مجازاة
 تهریبیه : حد شرعیسنی ویرمک؛
 یالان شاهدک حد شرعیسی
 نه در؟ ۵. تعریف منطقی. ۶.
 مه. قضیه یی ترکیب ایدن ایکی
 قسمک هر بری : حد اکبر،
 حد اصغر. ۶. س. جبرده بر
 تناسب ویا معادله یی ترکیب
 ایدن اقسامک بهری. [فر.
 Terme] . || برینه حدینی بیلدر-
 مک = جزای سزاسنی ویرمک .
 || حسدن زیاده، بی حد = پک

چوق. || حید ذاتنده = ذاتا، طبعا، فطره.

حَدَاثَت { س. ع. یکیلک، تازه. لک، کجیلک : حدائت سن = یاش کوچکلکی .

حَدَاد { س. ع. } « حدید» دن { س. ع. } دمیرچی. ئ.

حَدَائِق { س. ع. ج. ع. } فد: حدیقه. { با : } حدیقه .

حَدَب { س. ع. } و :

حَدَبَه { س. ع. } قانبور، یومرو .

حَدَبَلَّت { س. ع. } قانبورلق، یومرولق .

حَدَت { س. ع. } کسکینلک، شدت، سرتلک : حدت مزاج . ۲. اوگکه، غضب، تهور: حدتی غالب؛ حدتله جواب ویر- دی. || پرحدت= اوگکهلی، غضبناک .

|| ط. حدت باصره، حدت سامعه، حدت شامه و سائره= بو حسلرک زیاده لکی و کسکینلکی .

حَدْتَلْدَنْدِرْمَک { فت. اوگکه لندیر- مک، غضبه کتیرمک .

حَدْتَلْمَک { فل . اوگکه لئمک، غضبه کلک .

حَدْتَلْی { ص. اوگکهلی، غضبناک، پر حدت .

حَدْت { س. ع. } یکی ظهور، یکی وقوع . ۲. د. اقسام کله دن فعلک بیان ایتدیکی حال که اوله ویا یایمه کبی بر معنادن عبارتدر: فعل زمانه مقارن حدت بیان ایدر بر کله در.

۳. د. ابدست و غسلاک تجدیدینی ایجاب ایتدیرن حال ووقعه .

حدسین { ص. غیر معین، حد و حسابی اولیان، چوق.

حَدَقَه { س. ع. } کوز بیکی، کوزک قره سی، انسان العین، مردمک چشم .

حَدَقِ { ص. ع. } کوز بیکنه ویا قره سنه منسوب و متعلق .

حُدُوث { س. ع. } وقوع بوله، واقع اولمه، ظهور، جریان : بر وقعه حدوث ایتدی .

حُدُود { س. ع. } فد: حد. { با : } حد .

حَدِيث { ص. ع. } ئ: حدیثه. « حدت» دن ص. ع.]

۱. یکی، جدید، نوظهور: حدیث السن = کسج . ۲. سوکره دن ظهور و حدوث ایدن، قدیم اولیان. [بو معنا ایله «حدت»

دها مستعملدر.] = س. ع. ج: احادیث. فخر کائنات (صلم) افسدمزک مبارک کلامی ویا بر فعل و حرکتی: حدیث شریف:

علم حدیث؛ طلب حدیث ایچون بر چوق وقت سیاحت ایتدی؛ نقل احادیث شریفه .

حَدِيد { ص. ع. } ئ: حدیده . «حدت» دن ص. ع.] ۱.

اوگکهلی، حدتلی، تیز، غضوب: حدید المزاج = حدتی غالب، چابقی قیزار . ۲. شدتلی، شدید، کسکین . = س. ع. دمیر (تیور)، آهن .

حَدِيدِي { ص. ع. } ئ: حدیده . متعلق ویا دمیردن معمول .

حَدِيقَه { س. ع. } ج: حدائقی. آغاجلی باغچه، اشجار

مثمره یی حاوی باغچه، آغاجلق؛ حدائق خاصه = سرای هایون باغچه لری .

حَدَاء { س. ع. } ۱. قارشیلق، دیدیکم بنا مکتبک حداسنده در .

۲. سطحک مستوی و مستقیم اولسی، استقامت، دوزلک: حداسنی بولقی؛ بر حدایه کتیر- مک . ۳. تسویه آلتی، چربی پره سی .

حَدَائِق { س. ع. } مهارت، فن و صنعتنده معلومات حدائقی مسلمدر. [باشلیجه اطبا حقدنه مستعملدر .]

حَدَر { س. ع. } صاقیمه. احتراز: حیلله کار آدمله اورتاللق ایتمکدن حذر ایتملی. || الحذر = صاقین، زنهار .

حَدْف { س. ع. } کیدیرمه، طی، سیله: کله ناک بر حرفنی، حرکه سنی، نقطه سنی حذف ایتمک .

حَر { س. ع. } صیحاقلق، صیحاقلق، اصلیق. « حرارت» دها مستعملدر.]

حَر { ص. ع. } ئ: حره . ج. حرار. حر { کوله و اسیر اولیان، کندنی نفسنه مالک و ایستدیکی حرکتی اجراده بخیر اولان، آزاد. = س. ع. آزاد آدم. = ج. حر و کریم آدملر .

حَرَات { س. ع. } « حرارت» دن { س. ع. } طوبراغی ایشلیوب اکین اکسکه مشغول آدم، اکینچی، چققیچی .

حَرَاتٌ } س. عر. اکیخیلیک، چقیخیلیک.

حَرَاتٌ } س. عر. ۱. صیحا، نشک، هوانک حرارتی. ۲. صوسزاق، عطش: طوزلی یملکر آدمه حرارت ویرر؛ حرارتمی سوگندیره میورم. ۳. صیتمه نک ویردیکی صیحاقلق، یانمه، آتش؛ اقشام چوق حرارتی وار ایدی؛ حرارتی قرق درجه یه چیمدی.

|| حرارت بین = فر. Pyroscopie و Thermoscope دینان حرارتی تعیینه مخصوص آلت. || حرارت غریزه = بدن انسانده کی طبیعی و داخلی صیحاقلق. || کیم. حرارت مجرده = فر. Chaleur libre؛ حرارت مفرده = فر. Diacaussis. || حرارت نویس = حرارتک درجه سنی قید ایدن آلت، فر. Thermometre. — عربی ترکیباتده «حراره» صورتی آلیر: میزان الحراره = ترمومتره.

حَرَاةٌ } س. عر. صاقلامه، بکلمه، قوریمه، حفظ، محافظه: یولرک حرارستی دربندهات مأمورلرینه عائد ایدی.

حَرَاةٌ } س. عر. وقتیه دشمن سفائن و یانغین القا ایتکه مخصوص کمی.

حَرَامٌ } ص. عر. ۱. استعمالی اولیان: کافه مسکرات حرامدر؛ شریعت اسلامیه قان ایچمکی حرام ایتشدرد. ۲. طوقلمسی و تجاوزی ممنوع، معزز، مقدس، مبارک: بیت الله الحرام، مسجد

حرام، بلد حرام، محرم الحرام. || حرام اولسون = ایچه سینما. سون: بکا بوندن صکره اکلنجه حرام اولسون. = سذ. عر. شرعاً استعمالی ممنوع اولان شیء، حلال ضدی: حرام یتک؛ حرامدن اجتناب ایتک.

حَرَامٌ زَادَةٌ } س. فا. (عر. حرام طوغمش) نامشروع اختلاطدن تولد ایتش.

حَرَامِیُّ } س. حرام ماله ال او. زادن آدم، خرسز، اوغری، خیدود، قطاع طریق.

حَرَامِیْلُکٌ } س. خرسزلق، خیدود. لقی، اوغریلق.

حَرَبٌ } سذ. عر. ج: حروب. غاوغا، جنک، محاربه: حرب ایتک، حربه کیتک، حرب زمانی. || ارکان حرب، ارکان حربیه = فن حربی اینی بیلوب محاربه نک ترتیبی یاپان و موقعلری تعیین ایدن متفقن ضابطان و امرا؛ ارکان حرب ضابطی، ارکان حرب رئیس. || اعلان حرب = بر دولتک دیکر بردولته مخاصماته کیریشمکه مهیا اولدیفنی رسماً تبلیغ ایتمی. || بلاحرب = محاربه ایتکسزین: فلان یره بلاحرب داخل اولدیلر. || دار الحرب = محاربه نک وقوع بولدیفنی یر. || دیوان حرب = عسکریلرک امور عسکریه دن طولانی محاکمه لرینی کورن محکمه عسکریه: دیوان حرب عرفی = اداره عرفیه زماننده عسکرک غیرینه دخی حکمی جاری اولان فوق العاده محکمه عسکریه. || صف حرب =

محاربه ائناسنده عسکرک تشکیل ایتدیکی صره. || فن حرب = عسکرک و محاربه اصوللردن بحث ایدن علم. || میدان حرب = جنک اولنان محل، جنکک وقوع بولدیفنی یر: بر ضابطک جسارتی میدان حربده آکلا. شلیبر. || یاور حرب = محاربه زماننده وکرك وقت حضرده قوماندانک معیتنده اوامرینی اجرايه مهیا بولان ضابطک علامت فارقه اولق اوزره قور. دون طاقار.

حَرَبًا } ح. عر. جنک ایله، محاربه پروسیه لیلر حرباً پارسه داخل اولشلردرد.

حَرَبَاءٌ } سذ. عر. ۱. بوقلمون دینان کبر جنسی. ۲. کونشک بلوطلره عکس ایتسندن حاصل اولان رنگار. [فر. Parhélie].

حَرَبِیْگَاهٌ } س. فا. جنک میدانی، محاربه محلی.

حَرَبِیْهٌ } س. عر. قیصه مزراق، سونکی.

حَرَبِیْجِیُّ } س. قیصه مزراقله عسکر.

حَرَبِیُّ } ص. عر. ۱. حربیه. محاربه و جنکک یاخود عسکرلرکک منسوب و متعلق: امور حربیه، مهمات حربیه، فنون حربیه؛ مکتب حربیه = اصلی: مکتب فنون حربیه؛ ارکان حرب = بلاحرب. || حربی یر = حرباً ضبط اولنوب عسکرله اداره و تأمین اولنه بیلیر مملکت.

{ س. چاقاقلی و قایسولوی }
 حَرْبِي { تفنگ و طبایحی آغازدن
 طولدیروب فشنگی باصدیرمغه
 مخصوص دمیر چپوق .

{ س. س. ع. } « امور حر-
 حَرْبِيه { بیه » دن مختصر } ۱.

حرب و عسکر ایشلرینه باقان
 دائره دولت : حربیه دائره سی =
 سر عسکرلک ؛ حربیه نظری =
 سر عسکر . ۲. { « فنون حربیه »
 دن مختصر } فنون عسکریه تک

تدریس اولندیغنی وضابط
 یتیشدیرمکه مخصوص مکتب عالی :
 حربیه مکتبی ؛ حربیه اعدادیه سی .

{ س. ع. } چفت سورمه ،
 حَرْت { ناراله ایشله .

{ س. ع. } ۱. امین یر ،
 حَرَز { م. امین ، مجا . ۲. آفاتدن

محافظه و تأمیننه واسطه اولان
 نسخه و طلسم کبی شیء . || حرز-
 جان = جانی تأمین ایدن طلسم .

{ ص. ع. } ص. نبا . فصلیه
 حَرْشِيه { حرشفیه = انکینار
 فدانی قییلندن دیکنلی نباتات .

{ س. ع. } طمع ، آج
 حَرْص { کوزلیک ، شدتلی آر-

زو ، شدت وانها کله بر شیدک
 اوزرینه دوشمه ؛ حرضنی یگه-
 مدی ؛ حرضله پاره لادی .

{ فت. ۱. بر-
 حَرْصانْدِيَرْمَق { ینک حرض

و طمعنی او یاندریمق ، انهما کله
 آرزو ایتدیرمک . ۲. قیزدیرمق .

{ فل. ۱۰. چوق آرزو
 حَرْصانْمَق { ایتمک ، انهما کله

طمع ایتمک . ۲. قیزمق .

{ ص. ۱. چوق آرزو
 حَرْصِلِي { ایدن ، طمعکار ، حریص .

۲. قیزغین .

{ س. ع. } س. ع. ج. : حروف ،
 حَرْف { حروفات . ۱. بر الفبایی

ترکیب ایدن و اوقویوب یازمغه
 آلت اولان اشارت لک بهری :

حروف عربیه ؛ لاتین حرفلری ؛
 حروف صوتیه = حرکتلی همزه

صوتی چیقاروب کندی کندی نه
 اوقونه ییلن حرفلر ؛ حروف

صامتیه = حرکت یرینی طوتان بر
 حرف صوتی یه ملاقی اولدقجه

اوقونه میان حرفلر ؛ حروف

مجمعه = نقطه لی حرفلر ؛ حروف
 مهمله = نقطه سز حرفلر . ۲. یازی

دیزوب کتاب باصمغه مخصوص
 قورشوندن دوکمه حروف اشکالی .

{ بو معنا ایله اکثریا جمع الجمع او .
 لان « حروفات » قوللانیلیر :

حروفات باصمه سی = بویله حرفلرله
 اجرا اولنان طبع ، طاش باصمه .

سی مقابلی . ۳. کله تک تصریف
 اولتماز و کندی کندی نه قوللا-

نماز اقسامی که اکثری برر
 حرفدن عبارت اولدقلری منا-

سبتله بویله تسمیه اولتمشدر :

حرف جر ، حرف الصاق ،
 حرف ربط ، حرف شرط و

سائر . ۴. مج. سوز ، کلام ،
 یازیلی شیء ؛ جامع حروف =

بحرر ، مؤلف . ۵. رمز ، اشا-

رت ، ضمناً طوقان سوز ؛
 حرف آتمق . || حرف بحرر ،

حرفی حرفنه = کله بکلمه ، حرفیاً ،
 عیناً ، اصلندن ایرلمق سزین : فلان

کتابی حرف بحرر ، حرفی
 حرفنه ترجمه ایتدی ؛ سویلد-

یککزی حرف بحرر ، حرفی
 حرفنه کندیسنه تبلیغ ایتدم . ||

حرف واحد = { جمله منفیه ده }
 هیچ بر حرف ، هیچ بر سوز ؛
 کندیلکمدن حرف واحد
 سویلدم .

{ س. ع. } س. ع. ج. : فد ؛ حرفت .
 حَرْف { با ؛ حرفت .

{ ص. فا . } ص. فا . { ع. }
 حَرْف اَنْداز { حرف = م . فا .

انداختن = آتمق { سوز آتان ،
 رموزاتله طوقاقلی سوز سویلین ،
 طاقیلان .

{ س. حرف آتمه ،
 حَرْف اَنْدازلق { رموزاتله سو-

یلینن طوقاقلی سوز ، طاقله .

{ س. ع. } س. ع. ج. : حرف .
 حَرْف { صنعت ، کسب و کار ؛

ارباب حرفت = صنعتکاران ،
 اصناف .

{ ص. فا . } ص. فا . { ع. } حرف
 حَرْفِکْیَر { م . فا . کرفتن =

طومتق { هر ایشده عیب آرایان ،
 عیب جو ، معارض ، اعتراضچی .

{ س. ع. } س. ع. ج. : یاقه . ذ.
 حَرْق { « احراق » ده مستمهلدر .

{ یا خود حرقه . س. ع. }
 حَرْقَت { ط . یاقه ، یاقه ، یانینق ،

ایصیق ؛ حرقه البول = بل صو-
 ثوقلفی .

{ س. ع. } س. ع. ج. : قالچه
 حَرْقَه { کیمی .

{ ص. ع. } ص. ع. ج. : حرقه . ط.
 حَرْقِي { قالچه کیمکنه متعلق .

{ س. ع. } س. ع. ج. : فد ؛
 حَرْکات { حرکت ، حرکت .

{ س. ع. } س. ع. ج. : حرکت ؛
 حَرْکَت { ۱. قییلدانه ، دپرنه ،

اونامه ، سکونک ضدی ؛ هوا
 اوقدر را کدر که یاراقلر هیچ

او قدر را کدر که یاراقلر هیچ

حرکت ایتیمور. ۲. ایش ایشله،
 پر ایشده بولمه، عمل، اجرا:
 فصل حرکت ایده حکمی بیلیمورم،
 خط حرکتی تعیین ایتلی. ۳.
 طرز، طور، معامله، کیدیش،
 روش: يك فنا حرکت ایتدی؛
 حرکتی بکنمدم؛ يك کستاخانه
 حرکتده بولندی. ۴. یوله
 چیمه، عزیمت، عزم راه:
 صباحین استانبولدن حرکت
 ایدوب ایشام ادرنیه واصل
 اولدق؛ یوم حرکتدن اعتباراً
 معاشی ایشله. ۵. ایشلک و یورمک
 کبی ادمان جسمانی، عطالت
 ضدی: حرکت صحت ایچون از.
 مدر؛ اطبا حرکتی توصیه ایدوب.
 رلر. ۶. جوش-قونلق، تلاش:
 میدان حربده بر حرکت و اریدی.
 ۷. طریق علینک بر پایه سی: حرکت
 داخل، حرکت خارج. || حرکت
 ارض = زلزله. || حرکت اختیاریه،
 ارادیه = ایستیه رک حرکت؛
 حرکت غیر اختیاریه = ایستیه رک
 حرکت. جمر. حرکت جانبیه،
 حرکت دائمه، حرکت دوریه،
 حرکت زاحفه، حرکت مائله،
 حرکت متناوبه، حرکت مرکزیه،
 حرکت مستدیره، حرکت مستقیمه،
 حرکت منعکسه = بر جسمک حرکتی
 انواعی. || ه. حرکت اضافیه =
 کره ارضک دوئمهمندن دور ترکی
 کورینن سمانک حرکت صوریه سی.
 || حرکت مقرنس سما = یکرمی
 درت ساعتمده اجرا و لئان
 حرکت مرثیه. || ع. عسکرک
 اثنای حربده کی حرکت و معامله -
 سی: حرکت تدافویه؛ حرکت

تعرضیه؛ حرکت بلانی؛ ایلری
 حرکت؛ رجعت حرکتی. || بلا
 حرکت = قیلدا تمسزین، یزندن
 اوینا تمسزین. — عربی ترکیاتده
 «حرکه» صورتنده قوللائیلیر:
 سریع الحرکه = حرکتی سرعتلی؛
 بطی الحرکه = حرکتی تأنیلی.
 حرکه { سش. عز. ج: حرکات.
 حروف صوتیه سی اولمیان
 خط عربیده حروفک نه درلو
 اوقونه جفتی کوسترمکه مخصوص
 اشارت که خطک اوستنده و یا
 آلتنده یازیلوب، اصل عربیده
 قحه، کسره، ضمه اوله رق
 اوچدر: (َ)، (ِ)، (ُ).
 حرکه سز اوقونمه سی اقتضا ایدن
 حرفک اوزرینه ده سکون و
 جزم دینان (°) اشارتی قو -
 نور، که حرکه نک ضدیدر.

حرکه سبز { ص. ۱. حرکه سی
 اولمیان، حرکه ایله
 اوقونمیان، ساکن (حرف).
 ۲. حرکه سی یازیلی اولمیان:
 حرکه سز یازی اوقومغه دها
 آلیشمدی.

حرکه لندیر مک { فته. بر حرفه
 و یا حرکه ایله اوقومق، تحریک
 ایتمک: ایلمک حرفنی اسره ایله
 حرکه لندیره ملی.

حرکه لیمک { فط. حرکه آلمق،
 حرکه ایله اوقومق،
 تحریک اولمق: ترجمه کله لک
 آخزنده کی (ت) حرفی حرکه لنجه
 اکثر داله تحویل و لئور.

حرکه لی { ص. ۱. حرکه ایله او -
 قونان (حرف)،
 متحرک: کله نک ایلمک حرفی

حرکه لی اولمق اقتضا ایدر. ۲.
 حرکه لری یازیلی بولنان (یازی):
 چوقچله اوقوتدیر یله جق ایلمک
 قرائت کتابی حرکه لی اولمیدر.
 حرم { سذ. عز. ۱. دخولی هر
 کسه مساغ اولمیان معزز
 و محترم یر؛ حرم شریف = کعبه
 شریفه و جوارلری. ۲. اسلام
 اولرینک قادینله مخصوص دایره -
 سی: حرمه در؛ حرمه کیردی.
 مقابلی: سلامتی. ۳. زوجیه،
 حملیه: حرمی ککند یسندن
 یاشلیدر؛ ایکی حرمی واردر.
 || حرم آغاسی = حرمه کیر
 چیقار خادم آغا. || حرم هایون =
 سرای هایونک حرم دایره سی.
 =. حرمین، حرمین شریفین =
 کعبه شریفه ایله روضه مطهره
 جناب نبوی و یونلری حاوی اولان
 مکه مکرمه ایله مدینه منوره؛
 خادم الحرمین الشریفین = خلیفه
 اسلامه ویریلن عنوان مفخرت
 اولوب، اک اول یاوز سلطان
 سلیم خان حضرتلری جانبندن
 احراز بیورلمشدر. || حرمین
 پایه سی = رتب علمیه دن بری.

حرمان { سذ. عز. محروم اولمه،
 محروم ملق، محرومیت،
 حائب و خاسر اولمه.

حرمت { سش. عز. ۱. شرف،
 حیثیت: بو مبارک گو -
 نک حرمتته. ۲. رعایت، اعتبار،
 اکرام، اعزاز: مسافره حرمت
 ایتمک شرطدر. ۳. بر شینک
 شرعاً حرام اولسی، حراملفی:
 شرایک حرمتی.

حرمة { ح. عز. رعایت و اکرام
 مقصدیله: ککند یسندن
 حرمة قیام ایتدیلر.

حُرْمَتْسِرْ لَك { س. رعایتسزلك، حرمت و اعتبار
ایتمیش : بزم عادت مزجه بیوكلرك
یاننده باش آجیق بولمقی حرمتسز.
لك صایلیر.

حُرْمَتْلِي { حرمتلو. ص. ۱. شرف
و حیثیت و اعتبار صا.
حی، شایان حرمت و توقیر. ۲.
مُج. بیوك، اوقه لی. ۳. اذ.
پستقوس و متره پولیدلره ویریلن
عنوان رسمیدر : سالانیک روم
متره پولیدی حرمتلو افندی.

حُرْمَتْلِيْجِه { ص. استخفاف او.
لتمیه حق جسماننده،
اولدقجه بیوك، اوقه لیجه.

حُرْمَسْرَاي { حرمتسرای. س. حرم
دائرة سی.

حُرْمِيْن { سذ. ذ. عر. فد : حرم.
با : حرم.

حُرُوْب { سذ. ج. عر. فد :
حرب. با : حرب.

حُرُوْر { سذ. عر. [« ح » نك
ضمیله ده لغتدر] ص. صیما.
قلغك مایة اصلیه سی، فر. Calo-
rique.

حُرُوْف { سذ. ج. عر. جمع
الجمعی : حروفات. فد.
حرف. با : حرف.

حُرُوْفَات { سذ. ج. عر. [« حرف »
ك جمع الجمیدر] قور.
شوندن دوكلش طباعت حرفلی؛
كوجك، بیوك، تعلیق، رقعه
حروفات؛ حروفات باصمه سی =
طیبوغرافیا. مقابلی : طاش باصمه.
سی، لیطوغرافیا.

حُرُوْن { ص. عر. ۱. طوغری
كیتمز، كمدن آكلاماز،
خویسز (آت). ۲. مُج. معند،
عنادجی.

حُرُوْنْلُق { س. ۱. آتك خویسز.
لغی، كمدن آكلامیوب
طوغری كیتمه سی. ۲. مُج. معند.
لك، عنادجیلق، سر كشلك.

حُرِي { ص. عر. لایق، سزا،
مستحق. [سشف. اولان
احری ده مستعملدر.]

حُرِيْت { سذ. عر. اسیر و كوله
اولیوب كندینه مالك
و مستقل اولمه، آزادلق : حریت
شخصیه؛ حریت مذهبییه.

حُرِيْر { سذ. عر. ایك.

حُرِيْرِي { ص. عر. ذ. حریرییه.
۱. ایسكدن معمول :
اقشه حریرییه. ۲. تا. ایك كبی
یومشاق.

حُرِيْص { ص. عر. طعمكار، بك
زیاده آرزو ایله طالب :
حریص مال.

حُرِيْف { ص. سذ. عر. [« حر-
فت » دن صش] ۱. صنعت
آرقداشی، همسلك. ۲. عشرت
و جنبش آرقداشی. ۳. تر. زبا.

حُرِيْف { نردی : هریف] عادی و بیسای
آدم، حقیر و نادان شخص : آ
حریف ! ۴. آدم، شخص نالك،
اوته کی : حریف سزه آچیقندن
سنویلیور سزا كلامیورسكز؛
حریف سزه خبر ووردی نه قباحتی
وار؟

حُرِيْفَانِه { ح. اصنافجه، جنبشه
كیدن اصناف كبی هر
بری مصرفك حصه سنی ویره رك.
[« عارفانه » صورتنده یازلمسی
تصحیح نیتیه تغلیطدر.]

حُرِيْق { سذ. عر. ابنیه نك طو-
تیشوب یاغمه سی، یانغین :

حُرِيْق و قوع بولدی؛ حریق اطفا
ایتك .

حُرِيْقَزْدِه { ص. فا. ج. حریقزد.
[عر. حریق =
یانغین. فا. زدن = اورمق] یانغینه
اوغرامش، یانغین ویرمش، یا-
نغیندن مصاب : حریقزد كانه اغانه
طویلامق .

حُرِيْم { سذ. عر. ۱. هر كسه
دخولی ممنوع مصون و
محترم یر : حریم خاص = بر بیوك
ذاتك خاص دائرة سی. ۲. حرم،
حرم دائرة سی.

حَزَار { و حزارن. با : خزار و
خیزران.

حَزْب { سذ. عر. ج. احزاب.
۱. طائفه، طاقم، فرقه،
كروه. ۲. بولوك، قسم : حزب
قرآن = قرآن كریمك منقسم او-
لدیغی آلمش قسمك بهری. ۳.
ورد كبی مداومت اوزره قرائت
اولنان شی .

حَزْم { سذ. عر. متین و طوغری
رأی و نیت. عزم قوی. ذ.

حَزْن { سذ. عر. ج. احزان. و :

حَزْن { سذ. عر. ج. احزان.
كدر، غم. مغمومیت : بو
هوا، بو سس انسانه حزن
ویرر.

حَزْنْ آمِيْز { ص. فا. [عر. حزن =
غم. فا. آمیختن =
قاریشدیرمق] و :

حَزْنْ آوْر { ص. فا. [عر. حزن =
غم. فا. آوردن =
كتیرمك] و :

حَزْنْ آفْزَا { ص. فا. [عر. حزن =
غم. فا. افزایدن =
آرتدیرمق] و :

حزن انگیز { ص. فا. [عر.]
 حزن = غم - فا.
 انکھتن = قویارمق [حزن مو -
 جب، حزن کترین، حزن ویرن:
 حزن آمیز بر منظره، حزن آور
 بر حال، حزن انگیز بر آهنگ،
 حزن افزا بر حکایه .

حزیران { س. [سریانیه دن] سنه
 شمسیه رومیه نك در -
 دنجی آبی که موسم صیفک ایلک
 آیدر. اسم رومیسی (یونیوس)
 در.

حزین { ص. عر. ث: حزینہ .
 [« حزن » دن ص.] ۱.
 حزن و کدره دوچار، حزنلی،
 مغموم، مکدر، متأسف: کند -
 یسنی پک حزین کوردم. ۲. حزن
 و کدره دلالت ایدن، حزنلی:
 حزین بر چهره سی، بر باقیشی
 وارد. ۳. حزن و کدری مو -
 جب و مؤدی اولان: حزین بر
 منظره، حزین بر مقام، بر موقع.
 = ح. حزن و کدرله، محزون
 و مغموم اوله رق: حزین حزین
 باقیوردی؛ چوبان حزین حزین
 قوال چالیوردی.

حس { س. عر. ۱. حواس خمسہ.
 نك بر یله اولنان درك،
 طویغو: تم اوزرنه بر شیء
 یوریدیکنی حس ایتدم. ۲.
 مح. طولا یسیله آکلامه،
 ضمناً ادراك: بن اولنرك کله -
 جکربنی حس ایتشیدم. [ابطال
 حس = طویغونك بطل ایدلمسی،
 طویورمامه: قلورو فورم ایله
 خسته نك حسنی ابطال ایتک. [حس
 درونی، حس قلبی = یورکه طوغان
 طویغو: بیانغو اکرامیه سنی قرانه -

جغمی بر حس درونی ایله آکلا -
 مشیدم. [حس مقدم = برشیک
 وقوعدن اول اوندن خبر ویرن
 بر تأثر قلبی، حس قبل الوقوع.
 فر. Prèssentiment

حساب { س. عر. ح: حسابات.
 ۱. صابی، صایمه، صا -

بی یه متعلق معامله: پاره مزی،
 آلوب و پردیکمزی حساب ایدم.
 ۲. مح. تخمین، ملاحظه: بنم
 حسابمه کوره؛ حسابم طوغری
 چیقارسه. ۳. دفتر طوتمه، آله -

حجق ویره جکک و آلتوب صرف
 اولنائک قیدی: حساب طوتار.
 ۴. آله حجق ویره جکک، آتقیه
 متعلق مناسبت: کند یسیله بر
 حسابمز وار ایدی؛ بنم اونکله
 هیچ بر حسابم یوقدر. ۵. صا -

بی یه متعلق قواعد و معاملاتدن
 بحث ایدن علم که علوم ریاضیه نك
 الفبائی حکمنده در: علم حساب؛
 حساب او قومق، حساب او کرتمک.
 [ابجد حسابی، حساب جمل =

معروف ابجد هوز الخ جمله لری
 صره سنجه یعنی حروفک سربانی
 و عبرانی لسانلرنده کی اسکی ترتیبجه
 رقم اعتبار اولنملریله بر عباره دن
 بر عدد استخراجی. [بالحساب =
 حساب ایدرهك، حساب اولنه رق.
 [بی حساب، حسابسز، چوق،
 لایعدولایخصی. [یارمق حسابی =
 پارمقله اولنان قبا و جاهلانه
 حساب. [حساب طوتمق = آله حجق
 ویره جکی ویا مقبوضات وصر -
 فیاتی دفتره قید ایتک. [حسابہ
 چکمک = برندن حساب ایستیوب
 مسئول طوتمق. [حساب ذهنی =

چوققلره ازر بدن او کر دیان
 حساب. [حسابہ کک = ۱. او -
 یق، توافق ایتک: بنم حسابمه
 کلیر، کلز. ۲. صایله بیلک،
 صایله بیله جک مقدارده اولق:

اونک مال و ثروتی حسابہ کلز.
 [علی الحساب = حسابدن اول،
 حساب کورلدکده محسوب اولنلق
 اوزره جسته جسته ویرین آنچه:
 ایشلین آتقدن علی الحساب ایکی بوز
 غروش آلمشدر. [عند الحساب،
 لدی الحساب = حساب اولندقده،
 حساب کوریلنجه. [یوم الحساب،
 روز حساب = قیامت کونی،
 محشر کونی .

حسابچی { ص. حسابنی ایی بیلن،
 حسابله صرف ایدن،
 اداره لی، مسک .

حسابسز { ص. بحساب، صا -
 یسنز، لایعدولایخصی،
 پک چوق: حسابسز مالی وار
 ایدی. = ح. حساب ایتکسزین،
 یتیشوب یتیشیمه جکنی اولدن
 حساب و تخمین ایتکسزین: حسا -
 بسز صرف ایدیور.

حسابلا شمق { فش. آله حجق ویره
 روب ایلشیک کی کمک .

حسابلامق { فت. تقدیر و تخمین
 ایتک: ملاحظه ایتک.

حسابلی { ص. حساب و تقدیر
 اولنش: دوشونلش.

حسابی { ص. عر. ث: حسابیه.
 ۱. حسابہ منسوب
 و متعلق: معاملات حسابیه؛ قوا -
 عد حسابیه. ۲. تر. حسابنی بیلیر،
 اداره لی، مسک .

حساس { ص. عر. [« حس » دن
 سمب.] چوق طویان،

زیاده حس ایدن، حسی غالب:
عصی آدملر حساس اولور؛ قلبی
حساسدر .
حَسَب { سِذ. عر. دکر، قدر،
قیمت ذاتیه: انسانک کنندی
قدر و دگری، نسب مقابلی: بو
آدمک حسب ونسی واردر.
[بویه برابر استعمالرلی مترادف
اولملری ذهاب باطلنه سببیت
ویرمشدر.]

حَسَب { ح. عر. اقتضاسنجیه،
کوره، جهتیه، بناء:
حسبالزوم=لزومه بناء؛ حسب-
الموسم=موسم اقتضاسنجیه؛ حسب-
القرابه=قرابت جهتیه؛ حسب-
المسلك=مسلك بناء؛ حسباللا-
یحجاب=ایحجاب کوره. || حسب حال=
برینه بیان حال ایله کنندیسندن
عقل و رأی صورمه، طائشمه:
سزکاه حسب حال ایده.م. || عر.
ضمائر متصله به مضاف اوله رق:
حسی، حسبنا، حسبک کبی تعبیرلر
بکا، بزه سکا کافیدر معناسیله
قوللائیلیر: حسبی الله، حسبنا الله،
حسبک الله.

حَسَب { سِذ. عر. اعتبار. «ب»
حَسَب { حرف جر یله برابر
« بحسب » قوللائیلیر که اعتباریله،
کوره، جه دیمکدر: بحسب ال-
عراب=اعراب اعتباریله، اعرابجه.
— تر. « ایله » ویا « جه » ادا.
تیله دخی قوللائیلیر: اقربالقی
حسبیله، حسبججه = مناسبتیله،
جهتیه .

حَسَب { ح. عر. لفظه جلال ایله
حسبیه } برابر قوللائیلیر: حسبه
لله = مجرد الله رضاسیچون، غرض
و عوض تحتنده اولیه رق .

حَسَب { ص. ح. عر. قارشیلقسز،
حسبی } عوضسز، رضاء لله اولان،
بجائاً: حسبی ایش، حسبی چالشیور؛
حسبی محاربه به کیدنلر (=کوکلی
اوله رق) .

حَسَد { سِذ. عر. باشقه سنک نعمت
حسد } وفضیلتی چکه میوب زوا-
لی آرزو ایتمه، قیصقانه، کزنی:
حسد ایتمک .

حَسَد جی { ص. حسدایدن، قیصقا-
حسد } نان، حسود .

حَسَدَه { ص. ذ. ج. عر. فذ: حاسد.
حسدَه } با: حاسد .

حَسْرَت { س. عر. ۱. اله چکه .
حسرت } مین ویا فوت ایدیلن
برنعمته تأسف ایدوب یاغمه وایچ
چکمه: حسرت چکمه = محروم
اولوب تأسف و تاوه ایتمک. ۲.
اشتیاق، کوره چکی کلک: اهل
وعیالک حسرتنی چکیور؛ حسرت
یار ایله دلخون اولدی. — تر.
صفت کبی دخی قوللائیلوب،
حسرت اولق و حسرت قالمق
دینلیر: بو سنه اوزومه حسرت
قالدق .

حَسْرَت { ص. فا. ج: حسر-
حسرت } تر دکان. [عر.
حسرت = م - فا. زدن = اورمق]
محرومیت ویا اشتیاق دوشکونی،
حسرتیه دوچار .

حَسْرَت { ص. عر. حسرت =
حسرت } م - فا. کشیدن =
چکمه [حسرت چکن، نائل
اوله مدینفی ویا فوت ایتدیکی بر
نعمته تأسف و تاوه ایدن، مشتاق .

حَسْم { سِذ. عر. ۱. کسمه، قطع.
حسم } ۲. فصل، حل: حسم
دعوی. ذ.

حَسَن { سِذ. عر. ج: محاسن.
حسن } ۱. کوزلک، جمال: حسن.
و جمال، حسن و بها. ۲. ایملک،
مقبولیت. || حسن اخلاق = اخلاق
ایملکی، اخلاق فاضله. ضدی سوء
اخلاق. || حسن اداره = کوزل
اداره ایتمه. || حسن تدبیر =
کوزل تدبیر. || حسن تعبیر =
مستحسن ویا صوتوق بر شدیک
کوزل وادبه موافق بر تعبیرله
افاده ایدلمسی: مزار بورنی برینه
مسار بورنی دینلمسی کبی. || حسن
توجه = محبتله قاریشیق تحسین
و تقدیر: حقمده کی حسن تو-
جه کزک منتداری.م. || حسن
حال = اینی حال، صلاح: حسن
حال صاحبی = صالح. || حسن
حرکت = اینی حرکت، اینی معامله-
ده بولنمه، مقبول طرز وطور.
|| حسن ختام = خیرلیسیله پایانه
ایرمه؛ حسن ختام ویرمک =
خیرلیسیله بیترمک. || حسن خط =
اینی یازی، قاعده به مطابق یازی
یازمه: حسن خط صاحبی =
خطط؛ حسن خط معلمی، درسی.
|| حسن صورت = کوزل صو-
رت، صورت حسنه. || حسن
ظن = بری حقمنده اینی فکرده
بولنمه، کنندیسینی اینی ظن ایتمه:
اونک حقمنده هر کسک حسن
ظنی واردر. || حسن قبول =
اینی قبول ایتمه، اکرام و تعظیله
قبول ایدیش: حسن قبوله
مظهر اولدی. || حسن معامله =
کوزل معامله، ایملکه معامله
ایتمه. || حسن نظر = توجه،
محبتله تحسین. || حسن ویرمک =

کوزلشديرمک. || حسن يوسف
پسند يانیسی دینلن چيچک .

{ ص. عر. ث: حسنه. کو-
حسن } زل. جیل، خوب: وجه

حسن = کوزل یوز؛ اعمال حسنه =
کوزل ایشلر .

{ ص. عر. } [مذکری
حسنة } یوقدر.] کوزل (فادین)،
حسن و جمال صاحبه سی .

{ س. ج. عر. فد:
حسنة } حسنه. ثا: حسنه .

{ س. عر. ج: حسنة.
حسنة } کوزل ایش، اپی ایش،
عمل صالح، خیر، ضدی: سنئه،

سیئات: حسنة سیئاتنه غالبدر .

{ ص. عر. ث: حسنه، جمن:
حسی } حسنیات. کوزلکه

منسوب و متعلق. = چشم کوزل
ایشلر، خیرلر، امور خیره .

{ ص. عر. ذ: احسن.
حسی } دهها کوزل، کوزل،

رعنا: حسنی بر قیز؛ اسماء حسنی =
حق تعالیانک اسملری که ورد

کبی او قونور. ثا: اسم .

{ سخند. ت: سبطین مکر-
حسین } مین امام حسن و امام
حسین (رضهما) افندیلمز .

{ ص. عر. حسدجی،
حسود } قیصقناج. [« حسده »

ظن اولندیغی کبی بونک جمی
اولیوب « حاسد » ک جمعیدر.]

{ ص. ح. فا. حسد.
حسودانه } جیلکله، حسدجی یه
یا قیشیر صورتده، قیصقانه رق .

{ ص. عر. ث: حسیه. طو-
حسی } یغویه متعلق، طویغوی ایله

درک اولنان: حسی بر تأثرله؛
تأثرات حسیه .

{ س. ج. عر. طویغویه
حسییات } متعلق خاصه لر، طو-
یغو تأثراتی: حسیات قلییه؛

حسیاتی غالب .

{ ص. عر. } [« حسب »
حسیب } دن ص. ش.] ذاتی ذکر

وقدری اولان، مزیت شخصیسه
صاحبی: حسیب و نسیب بر آدم .

{ ص. } [آشاغی خلق
حشاری } دیمک اولان عر .

« حشاره » دن اولسه کرکدر
یاراماز، راحت طورماز، سرت،

خرچین، ضبیطی مشکل: حشاری
آدم، آت .

{ س. سرتک، خر-
حشاریلق } چینلق، راحت طور-
ماز و ضبیطی مشکل اولان آت

ویآدمک حالی .

{ س. عر. } [« حشیش »
حشاش } دن] بیان بنکی .

{ ص. عر. اسرار ایچن،
حشاش } اسرار کبی مخدر شیشلر
قوللانان .

{ س. عر. ۱. طویلامه،
حشر } بر یره بر یکدیرمه . ۲ .

قیامت کوننده امواتک بالاحیا
عملرینه باقلق ایچون بر یره

جمعلری: شهدا ایله حشر اولوق.
۳. امواتک حشر اولنجه جفی

زمان، قیامت: حشره دک قیامت
قدر؛ روز حشر = قیامت کونی .

|| حشر ونشر = محشر کونی اموا-
تک طویلانوب طاغملری. || ج .

اونلرله حشر ونشر اولسون =
اونلرله اوغراشسون، نه یاپارسه

یاپسون. || حشر اندر حشر =
محشر کبی غلبه لکدن کنایه

اسکیش بر تعبیردر .

{ س. ج. عر. } [فد.
حشرات } « حشره » لسانزده

مستعمل دکلدر.] بوجک ویلان
چیمان قییلندن اولان کوچک

ویرده سورینور حیوانچقلر، هوام .
|| ج . ذکر سز و مضر آدملر .

{ ودها طوغریسی حشا-
حشری } ری. ثا: حشاری .

{ س. عر. آت تناسل
حشفه } ذکورک باشی .

{ س. عر. معیت خاقی،
حشم } اتباع، متعلقات: خدم و
حشمی چوق .

{ س. عر. خدم و اتباع
حشمت } کثرتندن متحصل اولان
عظمت، هیبت. — اجنبی حکمدار .

رانه عنوان اولور: ذات حشمت
ما بلری .

{ حشمتلو. ص. عظمت و
حشمتلی } هیبت صاحبی، حشمت
مآب. اجنبی حکمدار لره عنوان

اولور: حشمتلو آلمانیا ایپراطو-
ری حضرتلری .

{ س. عر. ۱. طولمه،
حشو } طولدیرمه، طولدیریلان
شیء . ۲. قیریله جق شیشلرک

آره لرینه قونیلان صمان و پنوق
کبی شیشلر . ۳. سوز آره سنده

سویلنیلن فضلّه و معناسز لقردیلمر .
۴. تشه جکر یورک و باغرساق

وبین کبی اعضاء داخلیه تک صو-
رت انتساجی .

{ ص. عر. ث: حشویه.
حشوی } ۱. بر شیشک ایچنه

طولدیریله جق ویا قیریله جق مواد
آره سنه قونیه جق شیشلره منسوب

و متعلق . ۲. ج . لزوم سز، معنا-

سز، فضله (سوز و سائره).
 ۳. تشاء داخله به متعلق.
 حشویات } سز، ج. عر. سانکه
 سوزک بوش یرلینی
 تولد یرمغه مخصوص «شئ»
 و «شو» کبی فضله ولزومسز
 لقر دیلر.

حشیش } سز. عر. ۱. قوری
 اوت. ۲. اسرار
 دینلن و توتون و تبا کویله ایچیلن
 مکیفاتدن مضر بر ماده نباتیه.
 حشیشیه } سز. عر. اوت، نبات.
 اسماء مختلفه به مضاف
 اوله رق برچوق نباتاتک اسملرینی
 تشکیل ادر: حشیشه الجرب،
 حشیشه الخنازیر و سائره.

حصاة } سز. عر. ۱. طاش،
 چاقیل. ۲. ط. مئانه
 وقره جکر و بوککریک و سائر
 اعضاء داخله ده حاصل اولان
 طاش: حصاة المئانه، حصاة الکبیه،
 حصاة الرحم و سائره.

حصاد } سز. عر. ۱. اکین بیجمه:
 کویلیلر شمدی حصاده
 مشغولدرلر. ۲. اکین بیجمی وقتی،
 اوراق موسمی: حصاده اوده مک
 اوزره بورج آلدی.

حصاد } سز. عر. «حصاد» دن
 سمب. [اکین بیجمی،
 اوراقی.

حصار } سز. عر. «حصر» دن
 مص. مفاعله [۱. قوشا.
 تمه، اطرافنی آلمه. ۲. اطرافنی
 استحکامی محل، مستحکم یر،
 قلعه. || بالا حصار = ایچ قلعه.

حصافت } سز. عر. متین رأی،
 طوغری مطالعه.

حصانت } سز. عر. بر موقع
 طبعی و یا صنعی متین
 و مستحکم اولسی.

حصبه } سز. عر. ط. قیزاموق.

حصص } سز. عر. ۱. صیقیشد.
 یرمه، محدود بر یرک ایچنه
 آلمه، تزییق: دشمن عسکرینی
 فلان یره حصص ایتدیلر. ۲. محدود
 و معین ایتمه، عمومیتدن جبقاروب
 بر قسم و یا مقداره تخصیص ایلمه:
 او آدم معاونتی کسندی اقرباسنه
 حصص ایدیور. ۳. یالکز بر شیئه
 صرف استعمال ایتمه: بوایشه
 حصص افکار، حصص مسامحی، حصص
 اوقات ایتشدور.

حصص } سز. عر. ط. ۱. پکاک،
 انقباض. ۲. ادرار طو.
 تلمسی، احتیاس.

حصص } سز. عر. ج: حصون.
 قلعه، مستحکم یر، حصار.

حصول } سز. عر. وجوده کله،
 پیدا اولمه، حاصل اولمه:
 حصول بولمق، حصوله کلک.

حصول پذیر } ص. فا. [عر. حصول =
 پذیرفتن = قبول ایتمه] ۱. قابل
 حصول، حصولی ممکن، حاصل
 اوله بیلیر. ۲. حصول بولمش،
 حاصل اولمش: حصول پذیر
 اولدی = حاصل اولدی.

حصون } سز. عر. ج. فد:
 حصن. با: حصن.

حصص } سز. عر. ج: حصص.
 حصصه } بولانن بر مالدن هر کسه
 دوشن پای، نصیب، بهره. ||
 قصه دن حصه = بر حکایه و مثلدن
 آلتان عبرت و نصیح و پند.

حصه دار } ص. فا. ج: حصه دار.
 حصه صاحبی،
 حصه سی اولان، بهره دار. =

حصه دار } ص. فا. بر شرکتته آتچه و یروب
 مشترک اولانلرک بهری: حصه.
 داران مجلسی.

حصه لسمک } فش. پایلاشمق،
 بر مال مشترکی
 بولوب هر کس حصه سی آلمق.

حصه لی } ص. حصه لری اولان،
 حصه لره منقسم، حصه.
 داران بیننده مشترک: حصه لی
 مال، چقتاک.

حصه مند } ص. فا. حصه سی او.
 لان، بهره مند.

حصه یاب } ص. فا. حصه بولان،
 نصیب و بهره سی
 اولان.

حصیر } سز. عر. اینجه سازدن او.
 رملش یره سر مک مخصوص
 دوشمه: طرابلس حصیری، قبا
 حصیر، حصیر دوشه لی. || حصیر
 اوتی، سازی = حصیر اور مک
 یارایان ساز. || حصیر سوپورکه.
 سی = اوک ایچنده اورته لغی سو.
 پورمه مک مخصوص سورغودن
 سوپورکه.

حصیر جی } س. حصیر یاپان و
 صاتان یا خود او طه.
 لره دوشه سین آدم.

حصیر لامتی } فت. حصیر دو.
 شتمک.

حصیرلی } ص. ۱. حصیر دو.
 شیشه و سائره. = س. حصیره
 ۲. حصیره قاپلامش، حصیر قاپلی
 ودها طوغری سی سیدته اورلمش
 یوک داغجانه.

حَصِيل { س. [عر. «حاصل» دن. حیوانلره یشیل یدیرلن آرپه اکیفی.

حَصِين { ص. عر. [«حصن» دن حَصِين { ص. ح. [متین، محکم، مستحکم : حصن حصین.

حَضَار { س. ح. عر. فد : حا. حَضَار { ص. ح. با : حاضر.

حَضْر { س. عر. ۱. کوی و حَضْر { قصبه ده اوده ساکن اولا.

نلرک حالی، کوچبه لکک عکسی. ۲. سفر و حربک عکسی، صلح، آسایش، استراحت زمانی : وقت حضرده یوز بیک عسکر بسلنوب وقت سفرده اوچبوز بیکه ابلاغ اولنور؛ حال حضر = صلح و آسایش حالی.

حَضْر { ف. عر. [«حضور» دن حَضْر { ماضی مفرد مذکر غائب اولوب یا لکنز شو تعبیرده مستعملدر. [ماحضر = حاضر بو.

لنان شیء، حاضر والده نه وار ایسه، نه بولندیسه.

حَضْرَت { س. ح. عر. [«حضور» دن حَضْرَت { [«حضور» دن حَضْرَت { اوک، حضور، پیشگاه : حضرت امیره عرض حال ایتدی. — بو تعبیر بو صورتله مفعول ایله مقادنده قوللانقدن تدریجاً بالتمیم حضور معناسدن تجردله صرف تعظیم تعبیری اوله رق و فارسی ویا ترکیه قاعده سنجه مضاف حالنده قوللانغه باشلامشدر؛ «جناب» کبی و محله کوره اوندن دها قو.

تایدر : حضرت اللهه یا واردم؛ حضرت الله آجیدی. [بو ایکی متالاک برنجیسی طوغری و طیبی

وایکنجیسی ایسه اوکا قیاسأدر. — اضافت فارسیه ایله دها زیاده تعظیمه دلالت ایدوب، اکثریا ذوات مقدسه حقنده، و اضافت ترکیه ایله باشلیجه رجال سیاسیه حقنده قوللانیلر. «جناب» دخی بوله در؛ [حضرت الله، حضرت رسول الله، حضرت عمر، حضرت امام اعظم، پاشا حضرت تلی، فلان افندی حضرت تلی؛ [جمعی ایسه دائما اضافت ترکیه ایله ولسانمزده سهواً تثنیه مقامنده دخی قوللا نیلیر؛ [ائمة اثناعشر حضراتی، وزراء عظام حضراتی، سبطين اکرمین حضراتی. — حضرت تکز و جنابکز کبی مخاطبه استعمالی مقبول دکدر.

حَضْرِي { ص. عر. ئ : حضریه. حَضْرِي { ۱. کوی و قصبه ده ساکن و مقیم اوله رق پاشایانلرک اصول معیشتنه منسوب و متعلق، بدوی عکسی، مدنی : عمر حضری، تعیش حضری، معیشت حضریه. ۲. سفر و حربک غیری اولان صلح و آسایشه منسوب و متعلق، سفری مقابلی : ترتیب حضری؛ عسکرک مقدار حضریسی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

حَضْر { س. عر. ۱. حاضر حضور { اوله، موجود بولغه، غیاب ضدی : سزک مجلسده حضور کز الزمدر. ۲. اوک، پیشگاه : فلانک حضورینه چیقدی؛ حضورینه کیمه بی قبول ایتور؛ حضور کرده ترک ادب ایتدی.

چیقدی؛ حضور درسی = رمضا. نده محضر پادشاهیده ویریلن درس و اولنسان سؤال و جواب و معارضه علمیه. || حاشا حضور.

دن = حضور کردن اوزاق او. لسون. [مکروه و معیوب بر سوز لفظنه مجبوریت الویر.

دیکنده حسب الظرافه قوللانیلر. [حَضِيض { س. عر. ۱. اک آ اوج مقابلی. ۲. شه. بر سیاره ناک شمسدن اک اوزاق بولندیغی محل؛ و هیئت قدیمه ده شمس و قمر و سیار راتک کره ارضه اک قریب بو.

لندقلری تقطه. فر. Périgée. مقابلی : اوج.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی. حَطَاب { س. عر. اودونجی.

حَظِيرَه } س. ع. ج. حظاير.
 [نقطه حمانك تبديليه
 سهواً «حظيره» دخى قوللايلير.]
 اطرافى ديوار ويا چيته احاطه
 اولمش مزارستان وسايره.

حَظَاظ } س. ج. ع. فد. حا.
 فظ. با : حافظ.

حَظَر } س. ع. طويراغى قازمه،
 حَفَر } قازمه ايله يري آچه، اشه ۴۰:
 قو يو حفر ايتك؛ تملارك حفرى.

حَفْرَه } س. ع. قازلمش چقور.

حَفْرِيَات } س. ج. ع. قازمغه
 { متعلق ايشلر، عمليات
 ترايه، باشليجه آثارعتيقه و
 معادن وسايره تحريسيچون يري
 قازمق عملياتى : بابل خرابه لرنده
 هنوز لايقيه حفریات اجرا او-
 لئاماشدر.

حَفْض } س. ع. د. نحو عريده
 { جر مقامنده قوللايلير.
 با : جر.

حَفْظ } س. ع. ۱. صاقلامه،
 قورومه : بوكتابى اى
 حفظ ايديكز؛ بو كاغذك اوراقده
 حفظى اقتضا ايدر. ۲. حمايه،
 صيانت، محافظه : الله حفظ ايله.
 ۳. خاطرده طومعه، اونوتماهه :
 بو سوزى حفظ ايديكز. ۴.
 قرآن كريمك ازبر اوكرنلىسى :
 حفظه جاليشور. || تحت الحفظ =
 محافظه آلتنده، قاچماسون ديه
 ضبطه وساير مسلخ آدميره ترفيق
 طريقيه : تحت الحفظ فلان يره
 كوندرلدى. || حفظ صحت = طبا.
 بتك محافظه صحت قواعدندن
 وقبل الوقوع امراضك اوكنى
 آلىق اصولندن بحث ايدن علمى.

حَفْظ } ف. ع. [« حفظ » دن
 ماضى مفرد مذكر غائب
 اولوب، بعض دعا تعبيرلر نده
 ضمائر متصله ايله ولفظه جلال
 ايله برابر قوللايلير:] حفظنا الله =
 الله بزي صاقلاسوز؛ حفظك الله =
 الله سنى صاقلاسون .

حَفْظَه } س. ج. ع. فد. حافظ.
 { با : حافظ . — انسانك
 اعمالنى يازمغه موكل ملائكه :
 حفظه كرام .

حَفِيمِد } س. ع. ج. : احفاد .
 { اولاد اوغلى، تورون .
 = ج. اخلاف، ذريت : بز دخى
 او اجداد كرامك احفادى يز .

حَفِيرَه } س. ع. ج. : حفاير.
 { قازلمش ير، چوقور.

حَفِيْظ } ص. ع. صاقلايان،
 { محافظه ايدن، حافظ :

حفيظ الله ! = الله صاقلاسون
 (صاقلاييجيدر). (يالكرز بو
 تعبيرده مستعملدر.]

حَق } س. ع. ج. : حقوق.
 { ۱. طوغريلق، طوغرى
 وكرچك اولان شىء، باطل مقابلى :
 حق بودر؛ حق سويللى. ۲. عدل،
 عدالت، حقانيت، انصاف : حقدن
 آيرلاملى؛ احقاق حق ايتك.
 ۳. بر آدمه عائد اولان شىء،
 آله حق : بو آچه بنم حقمدر؛
 حقمى ويرمديلر؛ حقى ايستور؛
 حق صريح . ۴. بر فعل و عمل
 وزحمتك اجرى : امك حق،
 آياق حق . ۵. بر آدمك سببق
 ايتش امكنه مقابل مستحق او-
 لدينى اجر مادى ويا معنوى :
 والدينك، مملك حق يك بيوكدر.
 ۶. پاى، حصه : مقاص حق =

مقاص پاينى، آتش حقى. ۷. عدالت
 وحقانيت محضه اولان ويا طو-
 غرى اولوب باطل اولميان جناب
 خالق : حق تالى؛ حق جل وعلا؛
 - بناب حقدن ديلىم. || بر اسمه
 مضاف اوله رق « ده » ادات
 الصاقيله برابر دائر و متعلق معنا.
 سنى افاده ايدر : اونك حقدنه
 بر طاقم سوزلر اولدى؛ بو خصوص
 حقدنه بعض تفضيلات ويردى؛
 بوسزك حقكرده خيرلى اولدى.
 || حق اولق = طوغرى سويلك،
 سوزى طوغرى وحقلى اولق :
 حقكر وارد = طوغرى سو-
 سويليورسكز؛ بونى يامغه، ايستمكه
 حقم يوقيدر || حق ايتك =
 استحقاق قرائمق، نائل اولدينى
 بر اجر و مكافاته تقابل ايدر بر
 خدمتمده بولنق : سز بورتبه ينى،
 بو نشانى حق ايتديكز. || حق
 ايچيون = قسم تعبيرى : الله،
 پيغمبر حقيچون. || حقدن كلمك =
 غلبه چالوب انتقام آلىق ويا
 جزاى سزاسنى ويرمك. || حق
 قزائمق = حقلنى چيتمق. || حق قوشى =
 اسحاق قوشى. || حق اوران = پنبه
 قوسرى. || حق ويرمك = تصديق
 ايتك. || حقنى يمك = آله جفى
 انكار ايدوب ويرمه مك ويا
 فضلى تسليم ايتمه مك؛ او آدمك
 حتى يمز = فضل و دكرى ناقابل
 انكار در. || حق يولى = طريق
 حق، راه خدا. || الحق = طو-
 غريسى، حقا. || بحق = حقيله، مستحق
 اوله رق. || بغير حق = حقسز
 يره، حقانيته مغاير اوله رق .
 || ناحق = حقسز، بغير حق .

|| صوحق = قادینلر همانده
 صرف اولنان صو ایچون ویریلن
 پاره. = ج. ۱. هرکس حقندن
 وآله حقندن و عدالتدن بحث
 ایدن علم، شریعت، فقه، قانون:
 علم حقوق، مکتب حقوق. ۲. قانون.
 نك جنایانه متعلق اقسامندن و یا
 فقهك اعتقادات و معاملات مذ.
 هیه قسمندن صرف نظرله صرف
 آله حق و بره جگه متعلق قسمی:
 محکمه حقوق. ۳. احبالباق، دو-
 ستلق، هر برندن دیگرینه چکمش
 ایلیک و خدمت حقلری: نیمزده
 اسکی حقوق واردر؛ اونکله
 حقوق پک اسکیدر .
 } ص. عر. ن: حقه. ۱. طو-
 } حق { غری، کرچک: بو سوز
 حقدرد؛ دین حق. ۲. عدالت
 و حقانیته موافق، حقلی، مستحق.
 } حقا { ح. عر. طوغریسی، الحق؛
 } حقا که = طوغریسی بوکه .
 } حَقَارَات { س. عر. حرمتسزلك،
 اعتبارسزلق، عدم
 تعظیم، خوار و حقیر کورمه،
 ذلتله معامله ایتمه: فقری سببیه
 برآدمه حقرات ایتمک انسانیته
 شانندن دکلدرد. || حقرات کور-
 مک، چکمک = تحقیر ایلمک،
 حرمتسز معامله یه دوچار اولمق.
 } حَقَانِیَّت { س. عر. لغت مو-
 } حَقَانِیَّت { لده در [حقه مقارن
 معامله، حقه رعایت ایتمه، عدالت،
 انصاف .

} حَقَانِیَّتِیَّتْ { س. عدالتسزلك،
 انصافسزلق.

} حَقَانِیَّتِیَّتْ { ص. عدالت و انصافه
 مقارن، عادل، عاد.

لانه: حقانیتلی آدم؛ حقانیتلی
 قرار .

} س. ج. عر. فد: حقیقت.
 } حَقَائِق { با: حقیقت .

} ص. فا. [عر. حق =
 } حَقِیرَسْت { م. فا. پرستن طایبق [

۱. حق تعالی حضرتلرینه عبادت
 ایدن، یالکزد الله طایبقان.
 ۲. حق و عدالتی و طوغری بی
 پرستش درجه سنده سون، طو-
 غریدن آیرلیان .

} سذ. عر. کیزی عداوت،
 } حَقِد { کین، غرض .

} ص. ۱. طوغری اولیان،
 } حَقْسَز { باطل، چوروک: بوسو-
 زکز، بوفکر حقسزدر. ۲. بر

دعوی و یا مسئله طوغری بی
 التزام ایتمین، اکری و چوروک
 طرفی التزام ایدن: سز حقسز-
 سکز: او حقسز چیقیدی. =

ح. طوغری یه و عدل و انصافه
 مطابق اولیه رق، بغیر حق:
 حقسز سویلیورسکزد. || حقسز
 یره = بغیر حق، ناحق یره .

} س. ۱. اکریلک،
 } حَقْسَزْلِق { بطلان، طوغری او-
 لمایش. ۲. عدالتسزلك، انصاف-
 فسزلق .

} ص. فا. [عر. حق =
 } حَقِّ شِنَاس { م. فا. شناختن =

طایبق [طوغری بی و عدل
 و انصافی طانیان و تسلیم ایدن،
 محق، حقه رعایت ایدن .

} ص. ح. فا. محقانه،
 } حَقِّ شِنَاسَانَه { عاد لانه، حقه
 رعایت ایده رک .

} س. طوغری بی
 } حَقِّ شِنَاسْلِق { و عدل و انصافی

فرق ایتمه، بونلره رعایت .

} ص. فا. [عر. حق =
 } حَقِّ کِذَار { م. فا. گذاشتن = ادا

ایتمک [حق ادا ایدن، حقندن
 آیرلیان .

} حق کوی . ص. فا.
 } حَقِّ کَو { [عر. حق = م - فا.
 کفتن = سونک [طوغری سو-

یلین، حق تسلیم ایدن .

} فش. بربرینه حقلی
 } حَقِّ لَشَمَق { ویره رک آله حق

ویره جک قالماق .

} فته. حقندن کلک،
 } حَقِّ لَامِق { غلبه چالمق .

} ص. ۱. حقه مقارن، طو-
 } حَقْل { غری، کرچک، صحیح .

۲. عدل و انصافه مقارن، عاد-
 لانه، منصفانه. ۳. آله جنی

اولان، مستحق. ۴. قولی و یا
 فعلی طوغری و عدالته موافق

اولان: سز حقلیسکر؛ بودعواده
 کیم حقلی چیقیدی؟ حقلی بی

حقسزدن فرق ایتملی .

} س. عر. ط. ۱. احتقان
 } حَقْمَه { آلتی، شریفه. ۲. احتقان
 ایدیان علاج .

} سذ. ج. عر. فد: حق.
 } حَقُوق { با: حق .

} س. عر. ۱. کوچک یووار.
 } حَقَه { لاق و اکثریا یکپاره

قوٹی. ۲. یازی یازمق ایچون
 مرکب و یا لعل قونان ظرف:

یازی حقه سی؛ حقه طاقی. ۳. حقه-
 بازک ال چابقلغیه او یروب چو-

یردیکی قوٹی. || توکروک حقه سی =
 خسته لک توکورمک اوزره

یانلرنده بولندیردقلری قاب .

حقیقه باز { س. فا. [عر. حقه =
 حقه باز] م. فا. باختن = اوینامق]
 ال چاقغلیله بر طاقم حقه لر وسائر
 شیئرلر اووروب چویره رك او بونلر
 و معرفت لركو سترن آدم. || مج. حیله.
 كار، طولاندير چیجی .
 حقه بازلق { س. ال چاقغلیله او.
 حقه بازلق } یونلر یابان آدمك
 حال و صنعتی. || مج. حیله كارلق،
 طولاندير چیجیلق .

حقیقیر { ص. عر. ث: حقییره. [حقا.
 حقیقیر] رت « دن ص. ح.] قدر
 و دكری اولیان، خوار، دنی،
 محقر، ناچیز، حرمت و اعتبار او.
 لئیمان. — تواضع و محویت مقا.
 منده دخی قوللائیلر: بو عبد
 حقیقیر؛ بو فقیق حقیقیر .

حقیقیرانه { ص. ح. فا. قدر و دكری
 حقیقیرانه } اولیان بر آدمه متعلق
 و یا شایسته اولان یا خود اوله.
 رق. — بو دخی تواضع و محویت
 مقامنده مستعملدر: عریضه
 حقیرانه؛ حقیرانه افاده حاله
 جرات ایلرم .

حقیق { ص. عر. ث: حقیقه. ج:
 حقیق } احقواء. [«حق» دن ص. ح.]
 حقیق، مستحق، بر شایسته حق
 اولان، لایق، حری، سزا .

حقیقیه { س. عر. ج: حقایق.
 حقیقیه } ۱. بر شایسته طوغریسی،
 اصل، کنه، ماهیت: بو ایشك
 حقیقیه آكلاشیله مدی؛ حقیقت
 حال. ۲. مجاز و تشبیهك غیره،
 اصل، معنای اصلی: مجاز حقیقیهك
 کوپریسیدر. ۳. كائناات و طبیعت
 والوهیت حقنده كافة تشبیهات
 و مجازاتدن عاری و ظاهر اولان
 طوغریلیق: شریعت، طبیعت،

معرفت، حقیقت. ۴. تر. صدا.
 قت، وفادارلق، حقوق شناسلق:
 او آدمك حقیقی چوقدر. = ح.
 صحیح، صحیحاً، طوغریسی:
 حقیقت بو بنا پك كوزل اولدی.
 — تعبیرات عریبه ده « حقیقه »
 صورتنده قوللائیلر: فی الحقیقه =
 كر چكدن، صحیح.

حقیقیه { ح. عر. صحیحاً، كر.
 حقیقیه } چكدن، محق: او حقیقه
 بیوك آدمدر؛ او آدم حقیقه
 اوسته در.

حقیقیه سنر { ص. وفاسز، محبت و
 حقیقیه سنر } حقوقده ثابت قدم
 اولیان.

حقیقیه سنرلك { س. وفاسزلق،
 حقیقیه سنرلك } محبت و حقوقده
 ثابتسزلق.

حقیقیه { ص. صداقتی، صادق،
 حقیقیه } طوغری، وفادار:
 چوق حقیقتی آدمدر.

حقیقیه { ص. عر. ث: حقیقیه.
 حقیقیه } [« حقیقت » دن سنم.]
 صحیح، طوغری، اصلی، ساخته
 و یا مجازی اولیان: حقیقی یاقوت،
 معنای حقیقی.

حك { س. عر. ۱. قازیمه. اویمه،
 حك } معدن و طاش و تخته و سائر
 اوزرینه دمیر قلمله چقور و یا
 قبارتمه اشكال و سائر اویمه:
 مهر، حروفات قالی حك ایتمك.
 ۲. بریازی و سائر بی چاقی و
 قلمتراش و سائر ایله قازیره رق
 حذف ایتمه: شو نقطه بی حك
 ایتملی.

حكك { س. عر. [«حك» دن
 حكك] سم.] معدن و چشمیر
 و سائر اوزرینه چلیك قلمله یازی

ورسم و اشكال مختلفه اویق
 صنعتی بلوب اجرا ایدن آدم.
 فر. Graveur .

حكاكلق { و یا حكاكلك. معدن
 حكاكلق } و سائر اوزرینه
 چلیك قلمله اویق صنعتی: حكاكلق
 طباعته لازم بر صنعتدر .

حككام { س. عر. ج. عر. فد. حا.
 حككام } كم. با: حاكم.

حكاكایت { س. عر. و:

حكاكایه { س. عر. ج: حكاكایات.
 حكاكایه } ۱. نقل ایتمه، بر وقعه و

سرگذشتی صره سیله آكلاتمه،
 روایت: باشنه كلنلری بزه برر
 برر حكاكایه ایتمی. ۲. حقیق و یا
 اویدیرمه و اكثر یا حصه قایمغه
 مخصوص سرگذشت و وقوعات،
 قصه، مثل (مصال): بر طاقم حكاكایاتی
 حاوی کتاب: كوزل حكاكایه لر چو.
 جقركلر اخلاقی تصحیح ایدر. ۳.

فر. رومان دینلن اوزون سرگذ.
 شت كه اساساً اخلاقه خدمت
 ایتمك شرطیله انواعی واردر:
 حكاكایه تاریخیه، حكاكایه فاجعه، حكا.
 یه مضحكه: حكاكایه كتابی. || علی
 طریق الحكاكایه، حكاكایه طریقیله =
 بر كونه مطالعات علاوه ایتمكسزین،
 مجرد نقل و روایت صورتیله.
 || مبنی علی الحكاكایه = بروقه و
 حكاكایه مستند و اوندن مأخوذ
 تعبیر كه مأخوذ عنهی اولان حكا.
 یه ییلندجه آكلاشماز.

حكاكایه جی { س. ص. حكاكایه لر
 حكاكایه جی } آكلاتمی و سرگذ.
 شتلر نقل ایتمكی سون آدم، مصا.
 لچی، راوی، ناقل.

حكاكایه نویس { س. ص. فا. ج:
 حكاكایه نویس } حكاكایه نویسان.

{ عر. حكايه = م.. فا. نويشتن =
يازمتق [حكايه كتابلری يازان
محرر، رومان محرری، فر. Ro-
mancier .

{ سذ. عر. ج: احكام.
حكّم } ۱. حاكمك، حكومت،
آمریت: فلانك حكمی جاريده؛
فلانك حكمی آلتنده در. ۲. امر،
اراده، قومانده: حكّم ايتمك؛
حكمی كچمك؛ حكمی نافذ اولمق؛
فلانك حكمیله حركت ايديور.
۳. قرار، بردعوی ويا مسئله بی
ديكيوب ايجه تحقيق و محاكمه
ايت- كدن صكره حل و فصلچيون
ويرين قرار قطعی و نتیجه، ايجاب
قانونك تقرری: حكّم ويرمك؛
محكمه نك حكمی؛ بش سنه مدته
حبسنه حكّم اولندی. ۴. قوت،
اهمیت، نفوذ: اونك حكمی يو.
قدر. ۵. تأثیر: حرارت حكمی
اجرا ايديور؛ قيشك حكمی كچدی.
۶. منزله، مثابه، مقام: قاش پدر
دخی پدر حكمنده در. ۷. اقتضاء،
ايجاب: قانون حكمنجه؛ قاعده
ظرافت حكمنجه. || حكمی اولمق =
قوتلی و نافذ اولمق. || حكمنده
اولمق = مثابه سنده بولمق. || حكّم
سورمك = ۱. حاكم اولمق، حكو-
مت ايتمك. ۲. جاری اولمق. || حكمی
كچمك = ۱. امری نافذ و جاری
اولمق. ۲. قوت و تأثيری زائل
اولمق. = ج. ۱. اوامر، ارا.
دات: احكام الهیه. ۲. نظامات،
قوانین: احكام عدلیه، احكام
دينیه. ۳. نجومدن و سائر علائم
طبیعیه و سمايیه دن چيقارلمق
ايستينان معنار، استخرجات،

غائبدن خبر ويرمه لر: احكام
چيقارمق؛ مخملمك احكامی. || ج.
غريب و كونج حكملر: احكام قور-
مق.

{ سذ. عر. طرفينك فصل
حكّم } دعوا ايچون رضاليله
حاكم اتخاذا ايتدكری كيمسه:
حكّم نصب ايتمك؛ حكّم قومسونی.
{ سذ. ج. عر. فد: حكمت.
حكّم } ۱. حكمت.
{ ح. عر. حكّم جهتييله،
حكّماء } حكمنده و مثابه سنده او-
له رق: تيزه حكّماء والده در =
والده حكمنده در. ذ.
{ سذ. ج. عر. فد:
حكّماء } حكيم، با: حكيم.
{ سذ. عر. ج. حكّم. ۱.
حكمت } حكيمك، حكيم آدمك
حالی، عتل كامل ايله علم عالی:
لقمانك حكمتی. ۲. فلسفه
علی و شعباتی: حكمت الهیه،
حكمت طبيعیه، حكمت رياضیه،
حكمت عملیه. ۳. سر خفی، نه
اولدينی آكلاشماز سبب و حقیقت:
بونده بر حكمت واردر؛ حكمت
الهیه. ۴. حقیقت و اخلاقه متعلق
قيصه سوز، مثل: حكّم سليمان.
= حد. غريب شیء! عجائب!
بونده بر سر وار: حكمت!
|| حكمت حكومت = حكومتك
اجرا آتی تحتنده کی سبب حقیقی.
|| حكمت طبيعیه = اجسامك احوال
طبیعیه سنندن بحت ایدن علم كه
كيميا ايله توأم عد اولنور. فر.
Physique .

{ ح. عر. حكمت آمیز } حكمت = م. فا. ح. عر.

آيختن = قاريشمق [حكمتله قار-
يشمق، حكيمانه: حكمت آمیز
سوزلر = اقوال حكيمانه.

{ ص. فا. حكمت
حكمت شناس } واقف حكمت.

{ س. فا. ج: حكمدار.
حكمدار } ران. [عر. حكّم =
امر، حكومت. فا. داشتن = مالك
اولمق [حكّم و امر صاحبی اولان
ملك، شاه، پادشاه: حكمدار
اعظم؛ آور و پا حكمدارانی.

{ ص. ح. فا. حكمدار.
حكمدارانہ } ره مخصوص ويا
لايق و سزاوار بر حال و صورتده:
حكمدارانہ دارات و شكوهله؛
حكمدارانہ حركت ايديور.

{ س. ملكك، شا.
حكمدارلق } هلق، بادشا-
هلق، سلطنت: قرق سنه حكمدار.
لق ايتدی.

{ ص. حكمداره
حكمداری } منسوب و متعلق:
با امر حكمداری. - س. حكمدار.
لق: اجرای حكمداری.

{ س. فا. عر. حكّم =
حكمران } حكومت. فا. را-
ندن = سورمك [حكّم و سلطنت
سورن، حاكم، حكمدار.

{ ص. حكّم سورن
حكمرانی } ذاته منسوب و
متعلق. = س. حكّم سورمه،
حكمدارلق. || حقوق حكمرانی =
فر. Suzeraineté دينان اصطلاح
سیاسينك ترجمه سيدر.

{ ص. حكّم و قوت و
حكّم سبز } تأثيری اوليان، كآن

لم يكن اولان : قوانين مفسوخه
حکمزدر.

حکمی { ص. بر حکم وامری
حکمی { حاوی اولان : حکمی
بر تحریرات.

حکمنامه { س. فا. بر حکمه و
هیئتک حکم و قرار-
ینی حاوی ورقه، حکمی حاوی
کاغذ.

حکمیات { س. ج. عر. فلسفه-
یه متعلق حکمیانه
سوزلر.

حکومت { س. عر. ۱. بر
مملکتی اداره ایتمه:
بش سنه حکومت سوردی،
اجرای حکومت ایتدی. ۲. بر
مملکتده حکم سورن و اونی اداره
ایدن هیئت، دولت : فرانسه،
بخارا، هندستان حکومتی. ۳.
اصول اداره : حکومت مستقلة.
۴. هیئت اداره : حکومته
مراجعت ایتمک؛ حکومت
قوانغی. || حکومت مرکزیه =
پایتخته کی حکومت. || حکومت
محلیه = طشره ده کی حکومت
هیئتی، ولایت، سنجاق و یا قضا
هیئت اداره سی. || حکومت قو-
ناغی : دوائر حکومتیه مخصوص بنا.
حکیر { س. ۱. قاشک بارلاق
ایپک یولاری. ۲. یول
یول ایپکی قاش .

حکیم { ص. سذ. عر. ج. :
حکماء. } « حکمت »
دن صش. ۱. فوق العاده
عقلیه و اخلاق حسنه سیمه ممتاز
آدم، فیلسوف : لقمان حکیم،
حکماء یونان. ۲. حکمت و فلسفه
مختصی. ۳. کافه علوم و فنونه

واقف آدم، عالم، علامه : حکیم
ذو فنون. ۴. فن طب منتسی،
طیب، دو قنور. [بونک « حکیم »
یازلسی عبشدر.] || حکیم مطلق =
جناب حق حضرتلری.

حکیمانه { ص. ح. فا. حکیه
لا یبق و سزاوار حال
و صورتده : حکیمانه طور و حال؛
حکیمانه سوزلر؛ حکیمانه حرکت
ایتمک.

حل { سذ. عر. ۱. چوزمه، نقد
مقابلی : عقدیه، دو کوی
حل ایتمک. ۲. قاریشقی بر ماده یی
و یا مشکل بر مسئله یی فصل ایتمه،
قرار و نتیجه ویرمه : بر مسئله
جبرییه حل ایتدی؛ دعوا مزنی
کیم حل ایده چکدر؟ ۳. شبهه
و تردده محل بر اقیه جق صورتده
ایضاح و تفصیل ایتمه : بر معنائک
حلی؛ مقامات حریرینک اک مغلط
یرلرینی حل ایدیور. ۴. اریتمه،
اذابه. [بو معنا ایله « تحلیل »
لغتی قوللا تمق دهاطوغریدر.]
۵. کیم. بر جسمی کیمیا قاعده سنجه
مرکب اولدیغی اجزایه تجویل ایله
ترکیبی بوزمه. [کذک طوغر-
یسی « تحلیل » در.] || حل و
عقد = اداره، رتی و فتیق : حل
و عقد امور || حل و فصل =
عطف تفسیردر : دعوانی حل
و فصل ایتدی .

حلاج { سذ. عر. } « حلج » دن
{ سمب. } [پنبوغ آتان
صنعتی؛ حلاج دکانی .

حلاجی { فت. (پنبوغی)
حلاجی آتدیرمق :
شو شلتیه یی حلاجی تملی .

حلاجی { فت. (پنبوغی)
حلاجی آتمق، آتوق، آتوق
قبارتمق : حلاجی پنبوغی اوقه
ایله حلاجی لرلر .

حلاجی { س. پنبوغی آتمق
صنعتی، حلاج صنعتی .
سذ. عر. ۱. شرعاً
استعمالی : آتون و غیر

منوع شیء، حرام ضدی : تجا-
رتدن اولسان استفاده حلالدر؛
انسان اهل و عیالی حلل ایله
بسلیدر. ۲. نکاحی و مشروع
زوجه زوج : انسان حلالک
غیرینه نظر شهوتله باقاملیدر.
|| حلال ایتمک = حلال اولسون
دیهرک بر شیئی ترک ایدوب
حقتدن وازچکمک. = ح. حلال
اوله رق، حرام اولیه رق : حلال
قرانلش مال .

حلال { ص. عر. } « حل » دن
{ سمب. } [پک زیاده حل و فصل
ایدن، مشکلاتی حل و فصل ایتمه ده
پک ماهر : حلال مشکلات = مشکل
کشا .

حلالزاده { ص. فا. عر. حلال =
م. فا. زادن = طو-
غمق [حلال طوغمش، مشروع
و نکاحی ابویندن دنیا یه کلش،
ولد زنا اولمیان .

حلالاشمق { فش. بر برینه حقی
حلال ایتمک، ابدیا
مفارقت ایتمک اوزره بر برینه
کچمش حق وار ایسه حلال
ایلمک .

حلالیق { ص. تزوجی حلال او-
حلالیق { لان، شرعاً تزوج
ایدیله بیلن؛ حلالغه آلمق = تزوج
ایتمک .

حلالی } س. ص. زوجہ.

حَلَالِي } س. ص. ۱. آریشی بو۔
رئوچک و آردغاجی پنبوق

بورشقی یرلی بز: حلالی بز.

۲. یالیزی باقیردن ویا مشین

قابلی تختهدن محافظه سی اولان

بیوک ساعت، اسکی زمان ساعتی:

حلالی ساعت. ۳. حلالی بزدن

مهمول: حلالی کوملک.

حَلَاوَات } س. ص. ۱. طاتلیق،

شیرینلک: بویمکده،

بو شیرتده حلاوت یوق. ۲.

طات، لذت، ذوق: بوسوزده

هیچ برحلاوت یوقدر.

حَلَاوَاتِجِش } ص. فا. (عر.)

حلاوت = طاتلیق

فا. بخشیدن = باغشلامق [طاتلیق

ویرن، طاتیلاندیران، لذتی

آرتدیران.

حَلَاوَاتِلِي } ص. ۱. طاتلی، شیرین،

حلو. ۲. لذتی، لذت.

حَلَزُون } س. ص. ۱. قابوقلی

سوموکللی بوجک و

سوموکللی بوجک قابوغی. ۲.

سوموکللی بوجک قابوغی

شکلی، ساعت زنبرکی کبی

کیتدجه طارلاشان دائره شکلی.

۳. انسان قولاغنک خارجی

بورسی. ۴. جمر. واپورک

قیچده کی چرخ، اسقرو.

حَلَزُونِي } ص. عر. ۱. حلزونیه.

سوموکللی بوجک

قابوغی شکننده اولان، کیتدجه

طارلاشیر دائره شکننده بولنان.

حَلْف } س. ص. ۱. آند، یمین،

قسم.

حَلْفَا } یاخود حلفه. س. ص. عر.

مغرب طاغلرنده و سائر

بعض یرلده خدایی ثابت اوله.

رق حاصل اولان اوزون و قا.

لین بر جنس اوت که یافندن

ایک تقلیدی شیئر نسج اولنور.

حَلَق } س. ص. ۱. بوغاز: حروف

حلق = مخرجلری بوغازدن

اولان ا، ح، خ، ع، غ، ق، ه

حرفلری.

حَلَقُوم } س. ص. ۱. بوغازک

معدده یولی اولان دلیکی.

|| راحت حلقوم = راحت لوقوم

دینان معروف شکرله.

حَلَقَوِي } ص. عر. ۱. حلقویه.

حلقه ویا

حلقه لی شکل و صورتده اولان؛

فضیله حلقویه = نباتاتک برفضیله

مخصوصه سی.

حَلَقَه } س. ص. ۱. اورتیه سی بوش دائره،

اییدن، تلدن ویا معدندن

اوافق قانغال ویا دائره: قولاق،

پارمق، قپو حلقه سی؛ حلقه

حلقه = دائره دائره، قانغال

قانغال، بر قاق حلقه تشکیل

ایده جک صورتده صارلمش. ||

حلقه بگوش، قولاغی حلقه لی =

آزاد قبول ایتمز کوله: بنده

حلقه بگوش.

حَلَقَه لِي } ص. ص. ۱. قانغالری

اولان، برچوق دائره.

لر تشکیل ایده جک شکل و

صورتده بولنان.

حَلَق } و حلقومی. ص. عر. ۱. ۲:

حَلَقِي } حلقویه، حلقومیه. ۲.

بوغازه منسوب و متعلق.

حَلْم } س. ص. ۱. طبیعت یاواشلفی،

طبیعتده یومشاقاق و صبر

و تحمل، حدت و غضبک عکسی:

حلم افراطی مسکندر.

حَلْم } س. ص. ۱. ج: احلام. ۱.

حَلْم } رؤیا، دوش، عالم معنی. ۲.

رؤیاده غسله محتاج اوله، دوش

آزمه، احتلام.

حَلْمَه } س. ص. ۱. ش. عر. ۱. ش. مه باشی.

حَلْو } ص. عر. ۱. حلو. [حانک

فخیمه ده جائزدر. ۱.

طاتلی، شیرین. ۲. لذت، خوش.

حَلْوَا } یاخود حلوی. س. (عر.)

حَلْوَا } س. [اون یاخود نشاسته

وشکر ویاغدن و سائر صورتده

بایلوب انواع کشیره سی اولان

طاتلی: ایرمیک، طحین، قوز،

کتن حلواسی. || قدرت حلواسی =

من. || حلوا جمعیتی، صحیحی =

حلوا پیشیروب یمک ایچون مقدا

ویرین ضیافت و جمعیت.

حَلْوَاجِي } س. حلوا پیشیروب

دکاننده ویا سوقاقده

کزدیره رک صاتان آدم. ||

حلواجی قباغی = یری بر جنس

قیش قباغی.

حَلْوَاخَانَه } س. حلوا و سائر

پیشیرمکه مخصوص

گکیش و آزدین تجره ویا

قران، قوشخانه ک بیوک.

حُلُول } س. ص. ۱. اصل معنای

حلول، قونمه و بر منزله

اینه در. ۱. کیرمه، دخول، بر

شیتک ایچنه کچمه. ۲. کلوب

چامه، وصول: حلول شتا،

رمضان شریفک حلولی. ۳.

تناسخ اعتقاد باطلجه بر روک

و یا بر جسم لطیفک بر بدنه

کیرمسی، تجسم. || ح. حلول

داخلی، حلول خارجی = مایعات

وغازلرک حیوانی و نباتی زار.

لرك آراسندن اوتيه پچملى كه يوناني دن مأخوذ اوله رق فر. Exosmose و Entosmose ديناير.

حلولي } سنڌ. عر. ج: حلوليون. الوهيتك تجسمي اعتقاد باطلنده بولنان آدم.

حلولي } سنڌ. عر. با: حلوا.

حلوليات } سنڌ. عر. ج: طائلي ميكلر وشكرله ل، طائلي شينلر.

حله } سنڌ. عر. ج: حلال. ۱. بر نوع روبه كه جتنده كييله جكدر. ۲. اوج طلاقه ترك اولنان زوجته نك تكرار نكاحي قصد اولندوقده ايرتسي كون تطلق ايمك شرطيله بر ديكرينه نكاح اولنسي.

حلي } ص. عر. ث: حليه. مسائل حلي فنيه نك حل وفصلنه متعلق: هندسه حليه = بوفنك فر. Géométrie analytique دينان شعبه سي.

حلي } سنڌ. عر. ج: حليه. با: حليه.

حليل } سنڌ. عر. [«حلال» دن صش. قوجه، زوج.

حليله } سنڌ. عر. [«حلال» دن صش. قاري، زوج.

حليم } ص. عر. ث: حليمه. [«حلم» دن صش. طبعي، ياواش، يومشاق، سرت وحدتلي اوليان.

حليه } سنڌ. عر. ج: حلي. ۱. سوس، زينت، زيب. ۲. صفات حسنه، صورت حسنه.

۳. فخر كائيات (صلم) افندمرك اوصاف مباركسي وبوندن بحث ايدن كتاب: حليه خاقاني.

حما } ياخود جمى. سش. عر. ج: حيمات. ۱. صيمته، نوبت. ۲. عور. تيفوس، حمى تيفو. ئيديه. || حمى صفراء = صارى صيمته؛ حمى متردده، حمى محرقة، حمى مرزغيه، حمى نفاسيه وسائر = صيمته نك انواعي.

حمار } سنڌ. عر. اشك، مركب.

حمارات } ص. [اصلي مجهول] كبير، جربدهلى: حمارات قادين.

حماست } سنڌ. عر. جبيل شجاعت، جسارت فطريه.

حماقت } سنڌ. عر. احقاق، بدلا. لقي: حماقت ايندى.

حماقي } ص. ج. عر. فد: احق. با: احق.

حمال } سنڌ. عر. [«حل» دن سبب.] اجرت مقابلنده آرقه سنه يوك طاشيان آدم: كرك حمالي، حال باشي، حاللر كئنداسي. || مج. قبا وتريه سز آدم: حال كبي بر آدم. || صيريق حمالي = آغر يوكلى درت ويا آلتى وزياده كشي صيريقه قالد. يران حاللرك بهري. || حال قطا. رى، كيسى = يوك طاشيمه مخصوص دمير يول قطارى وكى.

حماللق } سنڌ. حال صنعت وصفتي. || مج. قبا ايش وفكر وحال.

حماليه } سنڌ. عر. حال اجرتي، بر يوك واشيانك طا. شيمه سي اجرتي.

حمام } سنڌ. عر. گوگرچين. ذ.

حمام } سنڌ. عر. يقانه جق ير: صبحاق حمام؛ دكيز حمى؛

حمامه كيرمك. || حمام بوجكى = حمام ملرده ياشار بر نوع بوجك. || قدرت حمى = صبحاق معدن صوبى، ايلجه، قاپليجه.

حمامجي } سنڌ. برحمام اداره ايدن آدم.

حمامي } سنڌ. عر. حاجي.

حمامه } سنڌ. عر. گرگرچين، قومري.

حمامل } سنڌ. عر. ج. فد: «حميله» غير مستعملدر. ۱. او. موزدن آرقورى آصيلان باغ: قليج، نشان حمامي. ۲. نسخه، طلسم.

حماملي } سنڌ. عر. ج. ۱. مربع يلكنلرك ويا سرنلرينك وسط قسمي. ۲. يلكنك آلت ياقه سنك صارلمسنى تسهيل ايدن سلويه.

حمايه } سنڌ. عر. قورومه، صيا. نت، صحابت: بو مكتب فلانك حمايه سي تحتنده در.

حمد } سنڌ. عر. ۱. مدح، ثنا، ستايش. ۲. شكر، شكران، تشكر. [يالكر جناب حق حقنده مستعملدر:] حمد اولسون = الله شكرل اولسون. || الحمد لله = ثنا وشكر جناب حقه مخصوصدر، شكر الله. [بو تعبير اك زياده بر ايشك و نمك ختامنده و كتابلرك اولنده دعا مقامنده قوللايناير.] || بحمده الله، بحمده تعالى = اللهك عنايتيله. || الحمد لله = شكرل اولسون. || حمداً ثم حمد = بيك كره شكر.

حمدله } سنڌ. عر. [«الحمد لله» جمله شريفه سندن مختصر]

کتابك باشنده « الحمد لله رب العالمين » جمله شريفه سني ايراد ايمه .
 { « بسمله » به ده لا . }
 { صده عر . ذ : احمر . قر . }
 { حمراء } مزی ، قزیل ، سرخ .
 || الحمراء = قزیل سرای ، اندلسك
 غرناطه شهر نده عربلردن قاله
 مشهور اينه مصنعه .
 { يا حمرت . سده عر . قزیللق ، }
 { قرمزباقی . ذ . ط . ییلا . }
 نجق عاتی .
 { سذ . عر . اکشيلك ، }
 { حمض } ککره لك . ذ . || کیم . بر
 حامضك بر اساسله تركبندن
 حاصل اولان ماده کیميوه که
 اصطلاح کیميوهده « حمض » لفظنك
 اساسك اسمنه اضافيله تعبیر او .
 لنور : حمض آتیمون ، حمض
 باریوم ، حمض توتیا وسائره .
 || حمض اول = وجه مذکور او .
 زره بر حامضك بر معدنله تركبندن
 حاصل اولانی . || حمض ثانی = بر
 حامضله بر حمض اول تركبندن
 حاصل اولانی . || حمض ثالث =
 بو صورتله اوچنچی درجه ده
 مرکبی .
 { سذ . عر . احقاق ، بدلاق ، }
 { حمق } بوکک ، عقلسزلق .
 { صده عر . } « احق » مؤ .
 { حمقاء } نئیدر [عقلسز و بوک
 (قادین) . ذ .]
 { « احق » ك جمعی اولوق
 حمقاء } اوزره لسانزده قوللا .
 نیلورسه ده ، « احق » ك جمعلری
 میاننده « حاق » اولوب ، « حمقاء »
 یوقدر . بناء علیه اویله یازلق
 اقتضایدردر . بعضلری ده « حمق » ك
 جمعی اولوق اوزره قبول ایتمیلر .

سده ، عربیده « حقیق » صفتی
 هیچ یوقدر .
 { سذ . عر . ج : احمال . }
 { حمل } ۱ . یوک ، بار ، آغرلقی :
 انتقال واحمالی اوراره براقیدلر .
 ۲ . کبهك ، حمل : قادین حملی
 اثناسنده کندینه دقت ایتیلدردر .
 ۳ . عزو ، اسناد ، قوندیرمه :
 بن اقسامکی باش آغریسنی دو .
 نکی یورغونلغه حمل ایتدم .
 ۴ . یوکاتمه ، احاله ایمه ، برایشی
 برینه ترك و تکلیف ایمه : بو .
 ایشیده سزه حمل ایده جکزر .
 || وضع حمل = طوغورمه ، تو .
 لید . || ط . حمل کاذب = قادینك
 حامل ایش کبی شیشمه سنی مو .
 جب خسته لوق .
 { سذ . عر . قوزی . ذ . }
 { حمل } || له . برج حمل = بروج
 اثنا عشرک بری که کونش اوکا
 مارت آینده کیرر .
 { سده عر . صالدرمه ، آتله ، }
 { حملة } هجوم ، صولت : دشمنك
 اوزرینه بر حملة حیدرانه ایتدی ؛
 حملة اولاده .
 { صذ . ج . عر . فد : حامل . }
 { حملة } لا : حامل . — حملة قرآن =
 قرآن کریمی آکلایه رق حفظ
 ایش اولانلر .
 { سه . فلک لرك قیچدن }
 { حملة جی } برنجی او تور اغنده
 کورک چکن آدم : حملة جیلر = سرای
 هایونه مخصوص قایق لرك قا .
 یقجیلری .
 { سده عر . اکشيلك ، }
 { حموضه } ککره لك . || کیم . مولد .
 الحموضه = اکثر اجسامی ترکیب
 ایدن عناصر بسیطه نك باشیلر .

ندن بریدر ، فر . Oxygène .
 { ص . عر . } « حمل » دن
 { حمل } تحملی زیاده اولان ،
 چوق تحمل ایدن .
 { سده عر . کمی یوک ، بر }
 { حمولة } کینک طاشیدینی اشیا .
 { عربیده علی الاطلاق یوک }
 دیمکدر . [حموله سندی = بر
 سفینه به تحمیل اولنان اشیا ایله
 مرسلک ومرسل الیهک وسائره .
 نك اسملرینی مبین ورقه رسمیه .
 || حموله طونه سی = بر کینک
 طاشیه بیله جکی یوکک مقداری .
 { ص . عر . ذ : حمويه . }
 { حموی } ط . صیتمه به منسوب
 ومعلق : علائم حمويه .
 { سده عر . لا : حما . }
 { حمیت } سده عر . انسانك
 { حمیت } مملکتی وعائله وتعلقاتی
 تجاوز وحقارتدن حمایه ومحافظه
 ایتمی غیرتی . || حمیت جاهلیه =
 حق وحقیقته وشرع شریفه قارشی
 اعتقادات باطله یی محافظه
 ایتک غیرت جاهلانله سی . [قوللا .
 ندیفمز « تعصب » برینه اصل
 Fanatisme ترجمه سی اشبو حمیت
 جاهلیه در .]
 { حمیتلو . ص . حمیت صاحبی ، }
 { حمیتلی } ارباب حمیتدن اولان .
 || ان . عسکریلرده ملازم رتبه .
 سنده واوندن دون وملکیه ده
 اوکا معادل رتبه ده بولنالره
 ویریلن عنواندر .
 { ص . فا . ج . حمیتندان . }
 { حمیتمند } حمیت صاحبی ، ارباب
 حمیتدن اولان ، حمیتلی : حمیتندان
 اهالی طرفندن ویریلن اعانه لر .

حَمِيمٌ مَمْدَانَةٌ } ص. ح. فا. حَمِيْلِي
 آدمه یا قیشیر سو.
 رتده، کمال حمتله .

حَمِيدٌ } ص. عر. ذ: حمیده. [«حمد»
 دن ص.ش. ۱. مدحه شایان،
 ممدوح: اخلاق حمیده، اوصاف
 حمیده؛ حمید الحِصَال = هر خوبی
 ممدوح اولان. ۲. حمد و ثنایه
 سزاوار اولان حق جل و علا
 حضرتلری: رب حمید .

حَمِيرٌ } سَخَذ. وقت جاهلیتده یمن
 جهننده ساکن بولنان و
 تبایعه دینن دولتی تشکیل
 ایدن عرب متعربدهن بر قوم، که
 لسانلری عربینک بر شعبه سی
 اولوب، (مسند) دینن حروف
 مقطعه دن مرکب خط مخصوصله
 آثاری باقیدر .

حَمِيرِي } سذ. ص. عر. ذ: حمیریه.
 آنف البیان حمیر قومنه
 منسوب و متعلق ویا بو قومک
 افراددن اولان: حمیریلرک
 لسانی حقنده هنوز تخریات
 مکمله اجرا اولمامشدر .

حَمِيْوِي } ص. عر. ذ: حمیویه.
 ط. پرهیزه متعلق:
 تدابیر حمیویه. = سذ. ج. عر:
 حمیویون = پرهیزه جوق اهمیت
 ویرن، پرهیز طرفدارای اولان
 اطبا، فر. Diétistes .

حَمِيَّةٌ } سذ. عر. «حمت» کله سنک
 ترکیبات عربیه ده آلدینی
 صوزندر: حسب الحمیه = حمت
 اقتضاسنجه .

حَمِيَّةٌ } سذ. عر. ط. خسته نک
 طیب طرفندن تحدید
 اولنان اغذیه ایله فناعت ایدوب
 او حدودک خارجنه چیمه ماسی،

پرهیز.
 حَمَاءٌ } سذ. عر. قینه، صاج و
 صقاله وقادینلرک بارمقلرینک
 اوچلرینه سور دکلری معروف
 صاریمتراق پنسه بویا و بونک
 اساسی اولان توز. || شجر حناء =
 یپراغندن بو توز استحصال
 اولنان آغاج که حجازده وسائر
 اقالیم حاره ده یتیشیر، قینه
 آغاجی .

حَنَابِلَةٌ } سذ. ج. عر. فد: حنبلی.
 با: حنبلی .

حَنَانٌ } سذ. عر. بک مرحمتلی
 و رؤف و رحیم اولان
 جناب حق: یا حنان!

حَنْبَلِي } ص. عر. ذ: حنبلیه. ج:
 حنبلی حنابله. اهل سنت مذا.
 هب اربعه سنندن امام حنبلینک
 مذهبنه ویا امام مشارالیهک
 کندیلرینه تابع ویا بو مذهبه
 منسوب و متعلق اولان: مذهب
 حنبلی، فقه حنبلی: حنابله مقیسی .

حَنْجَرَةٌ } سذ. عر. قش. غیر تلاق
 باشی، رأس قصبه، فر.
 Larynx. || ط. التهاب حنجره =
 غیر تلاق باشنک التهابندن عبا.
 رت علت که فر. Laryngite
 دینلیر .

حَنْجَرِي } ص. عر. ذ: حنجریه.
 قش. غیر تلاق باشنه
 متعلق .

حَنْظَةٌ } سذ. عر. بوغدای، قمع،
 کندم .

حَنْظَلٌ } سذ. عر. ابو جهل قار.
 پوزی، آجی خیار، ایت
 خیاری .

حَنْفَاءٌ } صذ. ج. عر. فد:
 حنیف. با: حنیف .

حَنْفِيَةٌ } ص. عر. ذ: حنفیه. ۱.
 حنفی اهل سنت ائمه اربعه سنک
 سر افرازی ابو حنفیه امام اعظم
 حضر تلرینه منسوب و متعلق:
 مذهب حنفی. ۲. مشار الیهک
 مذهبنه تابع ویا منسوب اولان:
 فقه حنفی. — بو معنا ایله اسم
 دخی اولور: حنفیلر ممالک اسلام
 میه نک اکثر جهاتنده منتشر درلر .

حَنْكٌ } سذ. عر. قش. آخر طا.
 وانی، طاماغ .

حَنْكِيٌّ } ص. عر. ذ: حنکیه.
 قش. ط. طاماغه منسوب
 و متعلق .

حَنْوُطٌ } سذ. عر. ۱. اسکی
 مصریلرک یابدقلمی کبی
 میتک جسمنی بر طاقم اجزالرله
 چورومیه جاک حاله کتیرمه.
 [«تحنیط» ده مستعملدر.]
 ۲. بر اولونک طول مدت طا.
 یانوب چورومه مسیخون قوللا.
 نیلان اجزالر .

حَنِيفٌ } ص. عر. ذ: حنیفه.
 حنفاء. ۱. دین حقه تابع
 اولان، شرک و ضلالتی ترکله
 وحدته یانان. ۲. بعثت نبویه دن
 اولجه عرب ایچنده وحدت الهیه
 اعتقادیه معتقد اولانلره واؤن
 پرستلکک بطلاننه حکم ایدنلره
 دینلیر، قس بن ساعده کبی .

حَنِينٌ } سذ. عر. ایگله، زاری،
 آه، اینن .

حَوَاءٌ } سذ. عر. حضرت آدمک زوجة
 طاهره لری .

حَوَاجِبٌ } سذ. ج. عر. فد:
 حاجب. با: حاجب .

حَوَادِثٌ } سذ. ج. عر. فد:
 حادثه. با: حادثه .

حَوَارِيٌّ } ص. عر. ج: حوا.
 ریون. با: حواریون .

حَوَارِيُونَ { سنڌ، ڄ، عر. [فد: دڪلدر.] حضرت عيسى (عم) ڪ ۱۲ عددنڌه اولان اصحاب و انصار و عونه و تلامذه سي، ڪه انجيل شريفڪ نسخ مختلفه سني ضبط، ودين مسيحي بي نشر ايتشلدر. || ط. حواريون مر. همي = بر نوع مرهم، فر. Do. décafarmacum .

حَوَاس { سڌ، ڄ، عر. [فد: حاسه. با: حاسه.

حَوَاشِي { سڌ، ڄ، عر. [فد: حا. شيه. با: حاشيه.

حَوَافِر { سنڌ، ڄ، عر. [فد: حافر. با: حافر.

حَوَالِه { سڌ، ڄ، عر. [حوالات. ۱. برينڪ عهدہ سنه

براقه، ترك، تفويض، حاله: اوراجه اولان ايشلرمڪ رؤيتي فلانہ حواله ايتدم. ۲. صالدر- مه، صوگمه، اورمه: ڪنديسنه بر قليج بر مزراق حواله ايتدي. ۳. بر مبالغ تاديہ سني بر شخص نائنه چويرمه: فلانده اولان آلاجفي سزه حواله ايتدم. ۴. بر مبلغ تاديہ سنڪ بر شخص نائنه چويرلمه سي امر رسميسي، حواله نامه: سلانيڪ ولايتنه بر حواله آلم. ۵. استدعانا مه لرك وسائر مصالحه متعلق اوراق رسميه نڪ تقديم اواندقري مقامدن عائد اولدقري دائره يه ڪوندرلمسي وبوني مشعر اوراق مذڪوره نڪ بر ڪوشه سنه ايديلن قيد و اشارت: عرضحالي، اورا. قي محاسبه يه حواله ايتديلر؛ بو عرضحالك حواله سي يوقدر،

حواله ايتديرده ڪتير. ۶. [مصد- ريت معناسي متضمن اولمقترين] نظارته مانع اولان شيء، حائل: او ديوار دڪيز طرفندن حواله اوليور. ۷. ديكر بر بنا ويا استحڪامڪ اوستندن بولنوب حاڪم اولان ويايچنه باقان بنا ويا استحڪام: تيه دهڪي قلعه شهره حواله اوليور؛ سلامتي حرمه حواله اولمايلدر. ۸. بر بنا ويا استحڪامڪ بر محله حاڪم اولسي ويا ايچنه باقه سي: او تيه نڪ استحڪامته حواله سي واردر؛ سلامتك حرمه حواله سني ڪسمڪ ايچون بر تخته پرده چڪديرملي.

۹. بر عرصه اطرافنه ويا ديوار اوزرينه ياپيلان مانه: بورايه بر تخته حواله ياپيلدر. ۱۰. مسلط، دادانوب راحتسر ايدن شيء: بر طاقم قارنجبه لر ڪيلاره حواله اولوب بر شي قوديرميورلر. [بومعنايله صفت ڪي ده قوللانيلير.] ۱۱. چوجقلره عارض اولان صرعه نوعي: چوجغه حواله ڪلدي؛ چوجق حواله يه طوتلدي.

حَوَالَةٌ { ح. عر. حواله طريقه، بر تاديه نڪ بر شخص نائنه چويرلمه سي صورتيله: مطلوبو- بات متداخله سني حواله سلا- نيڪدن آلدی؛ مطلوبونڪ نصفي تقدأ و نصف ديڪري حواله ویرلدي.

حَوَالِهِي { ص. ۱. بر محله حا- ڪيت ويا نظارتي او- لان ويا ديكر بر محلك حاڪميت و نظارتي تحتندہ بولنان: بو استحڪام، بو او حواله ايدر. ۲. يو-

ڪسڪ: آرابه يي حواله لي يوكشدر. ۳. تاديہ سي بر شخص نائنه حاله اولنديفني مشعر شرحي اولان: حواله لي بر سندن. ۴. صرعه علتنه مبتلا: حواله لي چوجق. حواله نامه { سڌ، فا. بر ميلهڪ تائنه ويا مناسبتي اوليان بر دائره يه حاله اولنديفني مين امر نامه: آيدن ولايتي ايچون بر حواله- نامه آلدی؛ بائنه حواله نامه يي قبول ايتدي.

حَوَالِي { سنڌ، ڄ، عر. [فد استعمال اولناز] اطراف، جوار، نواحي، چيه چوره او- لان يرل: بو حواليسه هيچ باغمور ياغما دي؛ او حوالينڪ اهليسي پڪ چايشقان اولور؛ حوالیء شهرده.

حَوَائِج { سڌ، ڄ، عر. [فد: حاجت. با: حاجت.

حَوْت { سنڌ، عر. بيوك بايق. || ه. برج حوت = بروج اثنا عشردن بری شمس شباط آينده داخل اولور.

حَوْر { سڌ، عر. [اصل عربيده «احور» صفت مشبهه.

سنڪ مؤنثي اولان «حوراء» ڪ جمعي اولوب، ڪوزلري ايري و سياهي پڪ سياه بياضي پڪ بياض قيزلر ديڪدر. لسائزده مفرد ڪي واڪثريا تفريده دلالت ايدن ياه نسبتله «حوري» قوللانيلير. [اهل جننه موعود اولان حسني قيزلرڪ بهري، حوري. || حورالعين = ايري ڪوزلرينڪ سياهي پڪ سياه

و بیاضی پک بیاض قیزل و یا پرلر .

حوری } س. ع. ماده آنفیه با .

حوزه } س. ع. بر شینک داخل دائره سی، دائره سنک ایچی، حدودینک داخلی : فلان ملکتی حوزه تصرفنه، حوزه اداره سنه آلدی .

حوصله } س. ع. « حصول » [دن] ۱. قوش قور- صاغی، طاشاق. ۲. معده. ۳. ب. درجه استیعاب واستعداد، قابلیت ذهنیه : بوشی حوصله مه صیغیور، بونی حوصله مه صیغیره میورم = آکلایه میورم؛ حوصله سی طار = استعدادی ناقص. ۴. ت. قارنک آلتنده صاغری کیکلرینک تشکیل ایتدکاری محفظه که رحم دخی ایچنده بولمغله انانده دهها گگیش اولور .

حوصلی } ص. ع. ژ. حوصلیه . ت. آنفای بیان اولنان حوصله مه منسوب و متعلق .

حوض } س. ع. سوس ایچون و صو بریکدیرمک ایچون باغچه و یا حویلده بابلش مختلف و سعتده صو جو قوری که کرج خراسانله صیوانمش و اکثری اطرافی مرمرله و صنعی شلاله و فسقیه لاله مزین و کوزل بالیقلرله اوردک و سائرینی و صو چیچکرینی حاوی اولور .

حوضلا تئق } فل. (صو) بریکوب حوض تشکیل ایتک .

حول } س. ع. ۱. قوت، قدرت : لاحول و لاقوة

الابالله العلی العظیم = قوت و قدرت آنجق جناب حقه مخصوصدر . ۲. سنه، سال. ن. ۳. اطراف، چوره. ج. حوالی دهامستعملدر . — « آولی » دیدیکمز دخی، یونا. تیدن و یا ترکیه « آغیل » دن مأخوذ دکلسه. بوندن اوله بیلیر. } س. با : آولی و خاوی .

حویصل } س. ع. ج. حویصل } س. ع. ۱. یصلات. [« وصله » دن ستص.] ط. جلد آلتنده اولان بر طاقم قیارجققر؛ حویصلات عرقیه، حویصلات هوائییه. } س. ع. ج. حویصلات. حویین } « حیوان » دن ستص. [کوزله کورینمز کوچک حیوان، میقروب: حویینات بسیطه = Pro-tozoaires حویینات قییمه = ایریکک ایچنده کی حیوانجققر: حویینات منویه = نطفه ده کی حیوانجققر، بزیرات نطفه .

حی } ص. ع. ژ. حییه. ج. احیاء. } دیری، زنده. جانلی، حیانده اولان. — صفات الاهدن دخی اولوب : جناب حی لایموت دینلیر. } ح. ع. دیری اوله رقی، حیایی } جانلی، اولدیر مکسزین؛ مقابلی میتا : خیدودلرک بری حیاً و دیکرلری میتا طوتلدی .

حیاء } س. ع. ۱. اوتانم، خجاء. } ل. شرم، محجوبیت: حیاء ایماندرن؛ حضرت عثمان بن عفان (رضه) صحابه پیننده حلم و حیاء ایله متصف ایدیلر. ۲. عار، ناموس، ادب .

حیاء } ف. ع. (بعض ع. دعا) تعبیراننده مستعمل ماضی مفرد مذکر غائبدر [یاشاتسون:

حیاک الله = الله سنی یاشاتسون! الله عمرلر ویرسین!

حیات } س. ع. دیریک، جانلیق، صاغلاق، یاشایش، زندگی، عمر : حال حیاننده، مدت حیا. تنده؛ حیات و مماتی بر. || آب حیات. با : آب. || حیات جاودانی = عمر سرمدی .

حیاتبخش } ص. فا. (ع. حیات = فابغشایدن = باغشلاق) عمری آتیران، پک مفرح و دلکش .

حیاتی } ص. ع. ژ. حیاتییه، یاشا. } یش و عمره منسوب و متعلق. = سن. ج. حیاتیون = فلسفه ده روحیون ایله عضویون مسلکری آره سننده بر مسلک مخصوصه تابع فلاسفه که بونلر حیاته بر موجودیت مخصوصه ویرلر، فر. Vitalistes .

حیادید } خیدودک جمی اولمق اوزره قوللانیش ایسه. ده، اولا خیدود کله سی عربی اولدیفندن بویله بر جمی اوله ماز، و ثانیاً بولغت عربی اولدیفیچون او لسانه مخصوص اولان (ح) ایله یازیله میوب، (خ) ایله یازلمق اقتضا ایدر. آرتق لسانمزک بویله آثار جهالتدن تطهیری زمانیدر .

حیاسز } ص. اوتانماز، عارسز .

حیاسزلق } س. اوتانمازلق، عارسزلق .

حیاط } س. (ع. دیوار دیمک) اولان « حیاط » ک. ج. مکسورالحاء « حیاط » دن مأخوذ اولسه کر کدر. [اوستی قپالی آولی، سواقاق قپوسیه نردبان

آرہ سندھ کی آرہ لق، طاشلق .
 حَیثُ { سذ. عمر. اعتبار. ایا لکز
 «من» حرف جر یلہ برابر
 عربی ترکیبندہ بولنور: [من
 حیث المجموع = مجموعی اعتباریلہ،
 جماعاً .

حَیثُ { سذ. عمر. ذکر، اعتبار،
 حیثیت (قدر، شرف: حیثیت
 ذاتیہ؛ اصحاب حیثیت؛ رتبہ سنک،
 صفت عسکر یہ سنک حیثیتی
 محفظہ ایتک .

حَیثُ { ص. ذکر و قدر و
 حیدرینسز { اعتباری اولیان،
 اعتبارسز: پک حیثیتسز آدمدر .

حَیثُ { ص. ذکرلی، قدر و
 حیدرینلی { اعتبار صاحبی، محترم .

حَیثُ { سذ. عمر. اصل معنایی
 حیدر { آسران اولوب، حضرت
 علی المرتضیٰ (رضہ) افندمرہ
 لقب اولمشدر؛ وکنایہ پک جسور
 وشجیع معناسیلہ قولانیلیر .

حَیثُ { ص. فا. جناب حیدر
 حیدرانہ { کرارہ شایستہ بر
 جسارتلہ واقع اولان: برصوت
 حیدرانہ ایلہ هجوم ایتدی .

حَیثُ { سذ. عمر. درویشانک
 حیدریہ { کیدکاری قولسز و
 اوموز باشلرنده مثلث الشكل برر
 پارچہ سی اولان برنوع قیصہ
 لباس کہ خرقة نك آلتنہ کیلہ رك
 آبدستک یرینی طوتار .

حَیثُ { حیدرولق. با: خیدود،
 خیدود { خیدودلق .

حَیثُ { ص. عمر. شاشہ قالمش،
 حیران { شاشقین، حیرتدہ قالان،
 متخیر؛ حیران اولق = شاشہ
 قالمق، متخیر اولق؛ حیران
 حیران باقہ قالمق = شاشقین

شاشقین باقوب طورمق .

حَیثُ { سذ. شاشقینق، حیرت .

حَیثُ { سذ. عمر. شاشقینق،
 حیرت { شاشہ قالمق: حیرتدہ

قالمق، حیرتہ طالمق = شاشہ
 قالمق، متخیر اولق؛ حیرتدہ
 براقق = هرکسک حیرتدہ قالمسی
 موجب اولق، باعث حیرت
 اولق .

حَیثُ { ص. فا. { عمر. حیرت
 حیرت افزا { = شاشقینق - فا.
 افزاییدن = آرتدیرمق [حیرتی
 آرتدیران، باعث حیرت .

حَیثُ { ص. فا. { عمر.
 حیرت انگیز { حیرت = شا -

شقیلق - فا. انکیختن = قوپارمق [
 حیرت ویرن، شاشیرتان، باعث
 حیرت .

حَیثُ { ص. فا. { عمر. حیرت
 حیرت بخش { م - فا. بخشیدن =

باغشلامق [حیرت ویرن، شا -
 شیرتان، موجب حیرت .

حَیثُ { ص. فا. ج: حیرتزدکان.
 حیرت زده { عمر. حیرت = م - فا.

زدن = اورمق [حیرتہ دوچار
 اولمش، شاشہ قالمش، متخیر .

حَیثُ { سذ. عمر. موقع، طرف،
 حیرت { میدان: حیز - صولہ کلک =

حاصل اولق. || تہ. حیز مشک
 = کوکسی داخل ایکی غیر مساوی
 قسمہ ایران زار .

حَیثُ { یاخود هزارن. سذ.
 حیرران { اقالیم حارده حاصل

اولان اوزون یاراقلی بر جنس
 قامش کہ اورالده قلبہ و چیت
 یامغہ و قلبہ لری اورتمکہ و
 صندالیہ و سائرہ اعمالنہ دخی
 بارار .

حَیثُ { سذ. عمر. قادینلرہ بہر
 حَیثُ { آی عارض اولان حال
 کہ رحمدن قان آقہ سنی موجب
 اولور، عادت، آی باشی .

حَیثُ { سذ. ج. فد: حائط.
 حیطان { با: حائط .

حَیثُ { سذ. عمر. حقسزلق،
 حیف { جور، غدر، یازیق. ذ.
 = حد. یازیق! ہیہات! ایواہ:
 حیف صد حیف!

حَیثُ { حد. فا. یازیق! واہ!
 حیفاً { ایواہ! - «کہ» اداتیلہ دہ
 قولانیلیر: حیفاکہ او قدر امکی
 بوشہ کیدوب هج بر استفادہ
 ایدہ مدی .

حَیثُ { سذ. ج. عمر. فد: حیلہ.
 حیل { با: حیلہ .

حَیثُ { سذ. عمر. آرہ یہ کیرمہ:
 حیلولت { بعض موانع حیلولت
 ایتدی .

حَیثُ { سذ. ج: حیل. ۱.
 حیلہ { آلدادہ حق طرز و ترتیب،

اویون، مکر، خدعہ: بکا حیلہ
 یابدی؛ اویونده حیلہ ایدیور .

۲. ساخته کارلق، برمالک خالصیت
 وصافیتی بوزہ حق شی، قیمتسز

برشی قاریشدریمہ: اورالده
 چیقان سادہ یاغہ حیلہ یامسہ ل،

حیلہ قاریشدریمسہ ل امثالسز
 اولور؛ بوسرکہدہ حیلہ واردر .

[عربییدہ اکثریا چارہ وتدبیر
 معناسیلہ قولانیلیرسہ دہ، لسا -

نمزدہ او معنا ایلہ اصلا قوللا
 نلماز .]

حَیثُ { ص. فا. { عمر. حیلہ = م -
 حیلہ باز { فا. باختن = اوینامق [

حیلہ یایان، حیلہ کار، مکار، دو -
 بارہ جی .

حیله جی } ص. حیله یاپان، حیله
قوللانان، مکار.

حیله ساز } ص. فا. [عر. حیله =
م. فا. ساختن = یاچق]
حیله یاپان.

حیله سنز } ص. ۱. مکر و حیله
ایمز، طوغری : حیله.
سنز آدم. ۲. حیله قاریشدرلما.
مش، صاف، خالص : حیله سنز
زیتون یاغی.

حیله کار } ص. فا. حیله باز، حیله جی،
حیله یاپان، مکار، دو-
باره جی : یک حیله کار آدم؛ حیله.
کارله ایشه کیریشن البته آلدانیر.

حیله لی } ص. حیله قاریشدرلمش،
ساخته، قاریشیق، صاف
وخالص اولمیان : حیله لی یاغ،
زیتون یاغی.

حین } س. عر. ح. : احیان.
حین، زمان، وقت، هنکام : حین
حاجشده = لزومی وقتشده؛ حین
استراحتده = استراحت زماننده.
|| حینامن الاحیان = [جمله منقیه-
ده] هیچ بر زمانده. = بلا :
احیاناً.

حیوان } س. عر. ح. : حیوا-
نات. [«ی» نك فتحیه

دخی جائز اولوب، شعرده وزن
اقضا ایتدیکنده اولبه قوللانیلیر]
۱. جانلی شیء، انسانله برابر هر
ذی روح : حیوان بری، حیوان
بحری، حیوان ناطق = انسان؛
حیوانات اهلیه = صاحبلی وایشه
یارار حیوانلر. ۲. انسانک غیری
اولان ادراکسز جانلی شیء، یمیه :

او انسان دکل حیواندر؛ انسانک
حیواندن فرقی مجرد عقل وادرا-
کیدر. ۳. یوک قالدیران و آرابه
چکن وینلن حیوان، بیکیر،
استر، مرکب و سائره : حیوانلره
یم ویرمک؛ حیوانلری چایره
چیقارمق. ۴. مح. عقلسز واد-
راکسز انسان، احق : حیوان-
میسک؛ [بو معنا ایله صفت کبی
دخی قوللانیلیر :] حیوان حریرف.
|| حیوان نباتی = سونکر کبی یاری
نبات و یاری حیوان اولان بر
صنف مخلوقات.

حیوان } س. عر. دیریلک، صا-
غلق، حیات، زندگی :

آب حیوان = آب حیات.

حیوانجه } ص. ح. حیوان کبی،
عقلسز لقله، ادراکسز : حیوانجه
اوتورش؛ حیوانجه معامله اید-
پور؛ حیوانجه سنه = حیوان کبی.

حیوانلق } ص. حیوان حال و
صفتی، ادراکسز لک،
عقلسزلق : حیوانلق لازم دکل.

حیوانی } ص. عر. ن. : حیوانیه.
حیوانه منسوب و متعلق،
عمومیت اوزره ذی روحلره ویا
عقل وادراکدن محروم اولان
بهایمه منسوب : حیس حیوانی؛
مواد حیوانیه.

حیوانیت } س. عر. ۱. حیوا-
نلق، ذی روح حال
وصفتی : حیوانیت خصایصی. ۲.
عقل وادراکه و انسانیتته تعلق
ایتمیوب انسانک حیواناتدن اولمسی
صفتیله اولان حالی : بو آدمک
حیوانیتی غالب؛ شهوت حیوانیت
مقتضیاتندندر.

حیه } س. عر. ح. : حیات. ییلان،
مار.

خ

{ خی. س. } (ع. خاء. سش.)
 { الفباء ترکیبک طقوزنجی

حرفی اولوب، استانبول شیوه -
 سنده «ه» کی تلفظ اولنورسه.
 ده، اصل مخرجی بوغازدن اولوب،
 «ق» ک مخرجنه قریبدر؛ وتر-
 بجه ده چوق دفعه «خ» «ق» ه
 و «ق» «خ» یه قلب اولنور؛
 اویقو- اویخو، یوقسه- یوخسه،
 قانفی- خانفی کی. عربیدن ماعدا
 السنه سامه ده بولنماقله، اساساً
 حروف سامیه ده مفقود اولدیغی
 حالد، «مُخذ ضغط» حروفی
 میاننده عربلر طرفندن «ح» نک
 اوستنه برتقطه وضعیله علاوه
 اولمشدر. ابجد حسابنده ۶۰۰
 رقمه معادلدر.

{ سش. ع. } حرفنک اسم
 { عربیسیدر. اوستدن نقطه.
 سی اولقی حسیبله «حاء معجمه»،
 «حاء منقوطة» و «حاء فوقانیه»
 دخی دینایر.

{ ص. فا. } چیگمک دیمک اولان
 { «خاییدن» فعلندن سمص.
 اولوب صتر. تشکیلنه کیرر [
 چیگنین: شکر خاء شکر چیگنین،
 شکریین و یا شکر کی طاتلی سوزلر
 سویلین: طوطیء شکر خاء؛ ژاز

خاء صاچه صاپان سوزلر تفوه
 ایدن.

{ سذ. ع. } خواتم. ۱.
 { مهر، امضایرینه مکتوبک
 صوکنه باصلق اوزره صاحبنک
 اسمی محکوک تمغا، که اکثریا بر
 حلقه یه مربوط اولوب یوزوک
 کی پارمغه یگیریلیر: وضع خاتم =
 وضع مهر. ۲. یوزوک: الماس
 خاتم. ۳. مهر کی برشبهءک اک
 صوکنده بوانان، اک صکره کی:
 خاتم الانبیا = پیغمبرانک اخیری
 اولان فخر کائنات (صلم)
 افندمنز.

{ ص. ع. } خاتم. ۱. خاتم. { ختم }
 { دن سف. } ۱. مهرلین،
 مهر باصان. ۲. بیتیرن، ختم
 ایدن: خاتم قرآن.

{ سش. ع. } صووک،
 { انجم، عاقبت، پایان: خاتم
 چکمک = بیتیرمک. ۲. بر کتابک
 ابواب و فصولندن صکره صوکنه
 علاوه اولنان مقاله که اکثریا
 مندرجاتنک خلاصه و نتیجه سی
 حکمنده در، فاتحه و مقدمه مقا.
 بلی: خاتمۂ کتاب، خاتمۂ الکتاب.
 { ص. فا. } (ع. خاتم =
 { م. فا. } کشیدن =

{ چکمک } خاتم چکن، بیتیرن،
 اجمال ایدن: خاتمۂ کش اولقی =
 بیتیرمک.

{ خادون، قادن، قادین. }
 { فارسیده مستعمل
 اولوب، تعریبله «خواتین» صو-
 رتسنده جمعنی ده قوللا نیرلر. [
 اعتبارلی قاری، قادین، خاتم،
 بانو، سیده.] بوکون «قادین»
 صورتنده دخی مستعمل ایسه ده،
 «خاتون» دخی دهاز یاده حرمت
 و بر نوع التزام قصد اولندقده
 استعمال اولنور: [خاتون کیمسه یه
 دردینی آکلاده میور.] اوزل
 خاتون اوقی، کوزل عورت اوقی =
 بیتا. بلادونه دیدکاری چیمک که
 نباتات طبیه دندر .

{ س. کوچک ویا آز }
 { اعتبارلی قادین، قاد-
 ینغز.

{ س. } (ارمنجه دن) حضرت
 { عیسانک کویا صلب او-
 لندیغی چارمیخه تقلیداً خرستیبا.
 نلرک مقدس عهد ایتدکاری
 بر برینی عموداً قطع ایدر ایکی
 خطدن عبارت شکل، صلیب،
 چلیبیا، استاوروز؛ خاج چیقار مق =
 خرستیبا نلرجه کندی آلن
 و کوکس لرنده ال ایله خاج رسمنی

قله برابر ظرف مکان معناسنی
افاده ایدر : خارجه، خارجه،
خارجدن = طیشاریده، طیشا-
ری، به، طیشاریدن .

خارجا } ح. عر. طیشاریدن،
طیش طرفنده، طیشدن :
اوی خارجا وداخلا بویامتی .

خارجی } ص. عر. ث : خارجیه،
۱. طیشاری به ویا

طیش طرفه منسوب ومتعلق،
طیش، داخلی مقابلی : قسم خار-
جیسی؛ جهت خارجیه سی؛ تردینات
خارجیه . ۲. ممالک اجنبیه به

ودول اجنبیه ایله اولان منا-
سببته متعلق : امور خارجیه؛
تحریرات خارجیه . ۳. برمکتیده
یا توب قالمیه رق ویوب اجمیه رک

یالکز درس آلمق ایچون کو-
ندوزین دوام ایدن (شاکرد)،
نهای : مکتبک ایکیوز داخلی
ویوز خارجی شاکردی واردر .

۴. حضرت علی المرتضی (رضه)
افندمزه قارشلی عصیان یدنلر
مذهبنه تابع آدم. (بومعنی ایله
اسم کی دخی قوللانیلوب جمعی :
خوارج کلیر .)

خارجیه } س. س. عر. « امور
خارجیه » دن مختصر {

دول اجنبیه ایله اولان مناسبات
سیاسیه و کرک اجنبیلرک داخل
مملکتده کرک تبعه تک ممالک
اجنبیه ده کی امور تجاریه و حقوقنه
باقان نظارت : خارجیه نظارتی،
خارجیه ناظری .

خارزار } س. فا. دیکنک، دیکنی
چوق یر .

خارق } ص. عر. ث : خارقه .
بیرتان، یاران، شق ایدن .

(انسانی) انه مک .

خار } و خاریل . مه . بول وسربست
آقان برشیئی تصویر ایدر رک
مکرر قوللا نیلیر . نا : خاریل .

|| خارگور = کوپلرک خارلدیسی
کبی کسلز مجادله و منازعه : او
اوده خارگور اکسیک دکلدر .

خار } س. فا. دیکن : خاروخس =
چالی چربی .

خارا } س. فا. مرمر، رخام .
— لسانزده مرمر کبی
طالغلی قاش و کاغدرله ویرد-
یکمز « خاره » اسمی ده بوندندر .

خارج } ص. عر. ث : خارجه .
[« خروج » دن سف.]
طیش، طیشاری، بر شیئک
طیشاریسندنه بولنان، بیرون،
داخل مقابلی : حسابدن خارج؛

خارج ازامکان . = سنه . ۱۰ بر
شیئک طیش طرفی، طیشاریسی،
جهت خارجیه، بیرون : بو اوک
خارجی داخلندن کوزلدر .

۲. اجنبی مملکت، بردولتک قلمروی
خارجنده اولان یرلر : استانبوله
شکر خارجدن کلیر . || ص. خارج
قسمت = حساب اعمال اربعه سنددن
تقسیمده مقسومدن مقسوم علیک
بهر عددینه دوشن مقداری مبین
عدد؛ مثلاً ۲۰ عددنی ۵ عد-
دینه تقسیم ایتدی کمزده بولد-
یغمز ۴ رقمی خارج قیمتدر .

|| خارج از مملکت = حقوق دولجه
حقیقه بر مملکتده ایکن حکماً بشقه
مملکتده عدالتمق : سفرا خارج
از مملکت امتیازنی حائر درلر .

|| صر. خارج عن مرکز = مرکز-
دن طیشاری به مائل قوت، فر-
Excentrique . = حروف الصا-

یا مق؛ خاچی صویه آتمق = یوم
مخصوصنده بر آیین مخصوصله
بو فعلی اجرا ایتک؛ قزیل خاج =
صلیب اجر . نا : صلیب .

خاچلامق } فت. چارمیخه کر مک،
خاچ شکننده برتخته .

یه میخلاهه رق صلب ایتک : خر-
ستیانلر یهودیلرک حضرت عیسانی
خاچلاد قلمینه معتقد درلر .

خاچواری } ص. صلیب شکننده
اولان، عمود آبر-

برینی اورته سندن قطع ایدر ایکی
خط مستقیم صورتنده اولان،
صلیبی الشکل : خاچواری یول .
= ح. صلیب شکننده اوله رق :
ایکی یول اوراده خاچواری
تقاطع ایدیور .

خاخام } س. اسرائیلیرک دینجه
عالی وباشی، کاهن : باش
خاخام، خاخام باشی = اسرائیلیرک
مذهبه الکبیرک ریسلری، رئیس
الکهنه .

خاخاملق } س. اسرائیلیرده
امور مذهبه ریاستی،
کاهنک .

خادم } ص. س. عر. ث : خادمه .
ج : خادم، خدمه . [« خدم-
مه » دن سف.] خدمت ایدن، خدم-
تمجی، خدمتکار : ارتک منافعه

خادم اولوق ایستقم . || خادم الحر-
مین الشریفین = مکّه مکرمه ایله
مدینه منوره به نسبتله خلیفه اسلام-
مک آلدیغی عنوان تواضع کارانه .

در .

خادم } س. [لغت آنفه عربیه دن]
آلت تناسلی قطع اولمش

ارکک، طواشی : خادم آغا . ||
خادم ایتک = آلت تناسلی کسمک،

یا کز شو تعبیرده مستملدر:
خارق عاده، خارق العاده = عاده.
اللهک خارجنده اولان، خلاف
عادت و طبیعت، معجزه و کرامت
قبیلدن اولان .

خارِقه { س. ع. ج. : خوارق.
۱. خارق العاده شیء،
عاده اللهک خارجنده و طبیعتک
فوقنده اولان غریب شیء : بر
خارقه ظهور ایتدی؛ خوارقه
ایناقمه چوق مائدر. ۲. خارقه
عد اولنه جق درجه ده فوق -
العاده شخص، دها : ابن سینا
بر خارقه ایدی .

خارِل { یا خود خاریل. مه. بول
بول و سربست آقان صو
وسائره نی و بوکا تقلیداً بر شئیک
بولقه جریاننی تصویر و تقلید
ایدر، و اکثریا مکرر قوللائیلیر.
باغچه ده - صولر خاریل
آقیور؛ طامارلده قانک خارل
خارل جولان ایتدیکی طویلیر؛
خاریل خاریل سونلک = بیوک
بر سربستلکه و فاصله سز لقردی
ایتمک .

خارلامق { خارلامق، خارلدی.
با: خیرلامق و سائره.

خاره { س. [فا. مرمر دیمک او-
لان «خارا» دن]. ۱.
قاش، کاغد و دمیر و سائره او-
زرنده کی متموج چیز کیلر . ۲.
مرمر کی طالعلی و متموج قاش
و یا کاغد. = ص. بوبله بر قاشدن
معمول : خاره فیستان، خاره
اثواب .

خاره لَمَمک { فط. خاره کی طا.
لغلی و متموج او-
لق : صودن کتابک صحیفه لری
خاره لَمَمش؛ دکز خاره لنیور.

خازِن { سذ. ع. [«خزانه» دن
سنه]. ۱. خزینه دار، خزینه
امینی، خزینه محافظی. ۲. علی-
الاطلاق محافظ، بکایچی .

خاسِر { ص. ع. ر. ث. : خاسره .
[«خسار» دن سنه].
ضرر و زیانه دوچار اولان،
متضرر، خسار دیده .

خاشاک { س. فا. سوپرندی،
چوب : خار و خاشاک،
خس و خاشاک = چور چوب .

خاشردامق { فل. با: خیشردامق .

خاشِع { ص. ع. ر. ث. : خاشعه .
[«خشوع» دن سنه].
الچاق کوکلی، متواضع .

خاشِعاً { ح. ع. ر. خشوع و توا-
ضعله، تواضعکارانه .

خاشلاقمق { فته. قاینار صویه
طالديرمق و یا او-
سنه قاینار صو دوکدیرمک :
چاماشیری، چایی خاشلاقمق .

خاشلامق { فته. ۱. قاینار صویه
طالديرمق و یا او-
سنه قاینار صو دوکدک : چای، یو-
مورطه، مقارنه خاشلامق .

۲. ایستیه رگ قاینار صو دوکوب
یاقق : قولی فنا حالده خاشلادم .

۳. قارینجه و بوجک کی حشرات
ایصیروب یاقق : قارینجه لر

اکسه می خاشلادیلر . ۴. زیاده
تکدیر و تعزیر ایتمک، شدیداً

پایلامق : کندیسنی فنا حالده
خاشلادی . ۵. کلکی ضرر و زیانه

اوغرامق، باتیرمق : اور تاغم
اوله جق آدم بنی خاشلادی .

خاشلامه { س. ۱. خاشلامق
فعلی. با: خاشلامق .

۲. ساده صوده خاشلامش ات:

کندیسنه خاشلامه دن باشقه بر
شیء یدیر میورلر .

خاشلاقمق { فل. ۱. قاینار صویه
طالديرمق و یا او-
سنه قاینار صو دوکدیرمک پیشمک :

جای خاشلاندی . ۲. اوستنه
قاینار صو دوکدیرمک یا مق :

آتشده کی ابریق دویر بکله باله-
پرلری خاشلامش . ۳. بیوک

ضرر و زیانه اوغرامق : قارده
خاشلاندی .

خاشه { س. [ع. «غاشیه» دن
محرف] اگر اورتدی کی
اکثریا صیرمه یافته لر له مزین
اولور .

خاص { ص. ع. ر. ث. : خاصه .
[«خصوص» دن سنه].

۱. بر آدمه و یا بر شئیته مخصوص
و معین اولوب عمومه شعولی
اولیان، خصوصی، مخصوص :

بو طبیعت او آدمه خاصدر .
۲. عوامه عائد اولوب ممتاز بر
صنفه عائد اولان : مجلس خاص =

و کلاء دولتدن متشکل مجلس
مخصوص . ۳. بر حکمدارک ذاته
مخصوص اولان : خاص اردو،

عساکر خاصه؛ خاص آخور =
حکمداره مخصوص آتلیک بو-
لندیفی محل، اصطبل عاصره؛

خزینة خاصه = حکمدارک املاک
واموال مخصوصه سی اداره سی؛
حدائق خاصه = سرای باغچه -

لری، خاص باغچه؛ خاص اوطله =
وقتیله سرای همیونده برنجی
صنفتدن اولان اغازره مخصوص

محل . ۴. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۵. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۶. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۷. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۸. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۹. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۱۰. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

۱۱. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص اتمک، خاص
کومش . = سذ. ع. ر. ج :

خواص. ممتاز و مستثنا صنف و بو صنفه مخصوص خلق، عام و عوام مقابلی: خاص و عام، خواص و عوام = عموم خلق.

خاصکی { س. وقتيله سراى ها. يون خدمت خاصه سنه مأمور اولان بوستانچی صنفی و ضابطانی.

خاصه { س. ش. ع. ج: خصایص. برآدمه و یا شیشه مخصوص اولان حال، قوت، تأثیر: او آدمک بر خاصه سی (= برخصلت مخصوصه سی) وارد: کهربانک جذب خاصه سی. || بالخاصه = صورت مخصوصه ده، مخصوصاً، آریجه.

خاصه { س. ش. ع. ج: عساکر خاصه « دن مختصر» حکمدارک ذاته مخصوص اردو: خاصه اردوی هایونی، خاصه مشیری.

خاصه { س. ۱. خاص بر جنس باتیسقه. ۲. بر جنس اییکلی قاش.

خاصه { ح. ع. آریجه، مخصوص. صاً، صورت مخصوصه. ده، بالخاصه: خاصه سزک ایچون دم.

خاصیت { س. ش. ع. ج: بر شیشه خاص و مخصوص او. لان حال وقوت و تأثیر، بویله بر قوت و تأثیری اولمق فضیلتی: بو بنابده تلین خاصیتی وارد: بو میوه نك بر خاصیتی وارمیدر؟ بو آدمک هیچ بر خاصیتی یوقدر.

خاضع { ص. ع. ن: خاضعه. « خضوع » دن سف. تواضع ایدن، متواضع، خاشع کبی. ل. ص.

خاطر { س. ع. ج: خواطر. « خطور » دن سف. ۱. انسانک دوشونمه و حفظ ایتمه قوتی، فکر، ذهن، عقل، قوه حافظه: او وقعه خاطر. مده در؛ سن خاطر مه کتیر؛ خاطر مدن یکدی؛ خاطر ده قالمق؛ خاطره کلمک، خاطر دن چیقمش = اونودلمش. ۲. کوکل، قلب، دل، حس و طویغو قوتی: خاطر م قالدی = کوجندم؛ خاطر یایمق = کوکل یایمق؛ خاطر قیر. مق. ۳. صایغی، رعایت: سزک خاطر کر ایچون، اونک خاطری بیوکر؛ او آدم خاطره باقاز؛ بن خاطر ایچون لقردی سولیم. خاطر صایمق. ۴. کیف، حال: خاطر صورمق؛ خاطر کر ایچی؟ || خاطری صایلیر = اهمیتلیجه، خییلی بیسوک. || خاطر قالمق = کوجنمک، منفعل اولمق؛ خاطر کر قالمسون سزک اوغلكز ده يك چالیشقان دکلدرد. || جمعیت خاطر = انسانک عقل و فکری یرنده و طویلی اولمه. مقابلی: خاطر پریشانلی = فکر و عقلک طبا. غنیق و قاریشیق برحاله اولسی. || در خاطر ایتمک = خاطره کتیرمک، خاطر لاقمق. || صفای خاطر = حضور قلب، کوکل را. - تلغی. || مرعی الخاطر = خاطری صایلیر، سوزی پکر. || خاطر صورمق = بر خسته و لحوسه به حاله مناسب مأکولات و مشروب. تدن برشی کتورمک و یا کوندرمک.

خاطر شناس { ص. ق. ا. ع. ج: خاطر شناسی. ۱. خاطره کلن شیء، سانحه: بر خا طره اولمق اوزره سولیبورم.

شناختن = طایبق [خاطره رعایت

ایدن، کیسه نك خاطرینی قیر میان. خاطر شناسانه { ح. ق. ا. خاطره رک، کیسه نك خاطرینی قیر م سزین.

خاطر شناسلق { س. و: خاطر شناسی { س. ق. ا. خاطره کیسه نك کوکلنی قیر مامه.

خاطر لاقمق { ق. ب. نك خا. در خاطر ایتمک: سز خاطر. لاتیمه ای دیکز بسبتون اونو. ده جقدم.

خاطر لاقمق { ق. ب. نك خا. او وقعه یی پک کوزل خاطر لا. یورم؛ او یله برشیء سولیدیککنزی هیچ خاطر لامیورم.

خاطری { ص. خاطری صایلیر، پکر: کندیسی خاطر لی آدمدر. خاطر مانده { ص. ق. ا. ع. ج: مادنن = قالمق [خاطر لی قالمش، کوجنمش، منفعل.

خاطر نشان { ص. ق. ا. ع. ج: خاطر نشان = طورمق [خاطر ده قالان، خا طره طوران: او حال الان خاطر نشاندر.

خاطر نواز { ص. ق. ا. ع. ج: خاطر نواز = اوخنامق [خاطر اوخشیایان، کوکلنی خوش ایدن.

خاطره { س. ش. ع. ج: خاطرات. « خطور » دن سف. ن. ۱. خاطره خطور ایدن شیء، فکره کلن شیء، سانحه: بر خا طره اولمق اوزره سولیبورم.

۲. خاطرده قالمش شیء، یاد داشت، یادگار: خاطرۀ عهد شباب.

خاطرِف { ص. عر. ژ: خاطره. ۱. سرعتله چکرکن بردن بره قاپوب کوتورن. ن. ۲. کوز قاشدیران: برق خاطرِف.

خافِق { سنڌ. عر. [«خفقان» دن { سنڌ] سف] مفردی لسانخزده قوللانئاز. = ت: خافقان، خا- فقین = شرق و غرب. = ج: خوافق: جهات اربعه: شرق، غرب، شمال، جنوب: آفاق.

خاقان { س. اصل چین حکمدار- لرینک عنوانی اولوب، بعدنه مغول وناتار و ترک بیوک خانلرینه دخی اطلاق اولمشدر. «قآن» بونک محر فیدر. «خان» ایله دخی مناسبتی درکاردر. هر حالده خاقان خانلر خانسه و حکمدارلر حکمدارینه دینلوب شهنشاه مقامندهدر. [تعربسه «خواقین» صورتنده جمعی ده قوللانیلیر.]

خاقانی { ص. عر. ژ: خاقانیه. خا- قانیه } قانه منسوب و متعلق سلطانی، شاهانه: دفتر خاقانی = املاک عمومیه تک مقید اولدقلری دفاتر و بونلره نظارت ایدن امانت؛ حدود خاقانی = ممالک شاهانه حدودی.

خاِک { س. فا. ۱. طوپراق، توز، خاک } تراب: خاک پای = آياغک ترابی، توزی. ۲. مزار، مرقد، طوپراق: فلانک خاکنه حرمة. || خاک ایله یکسان = طوپراقله برابر، بیقلش، اثری قالمش: تیمورلنک برچوق بلاد معموره دی

خاِک ایله یکسان ایلدی.

خاِکپا { و خا کپای. س. فا. } خاکپا { = طوپراق - پای = آياق }

آياغک طوپراغی، توزی، یاخود آياغک باصددیغی طوپراق، یر. [مفعول ایسه صورتنده جناب و حضرت کبی تعظیم تعبیری او- لهرق قوللانیلیر:] خا کپا یکره کلام، خا کپا یکره تقدیم ایتدم. [بوندن یا کیلهرق و معنای حقیقیسنه واقف اولمیهرق جهلا: «خا کپا یکر کلدیکز» صورتنده دخی قوللانوب، تعظیم یرینه تحقیر ایتش اولورلر.]

خا کدان { س. طوپراق یری، دنیا، کره ارض.

خا کسار { ص. فا. طوپراقله برابر، ذلیل، حقیر. } تواضع تعبیریدر: [بنده خا کسارلری. س. فا. کول، رماد. } خا کستر { لسا.

خاکی { ص. فا. ج: خاکیان. } طوپراغه منسوب و متعلق و یا طوپراقدن عبارت اولان، دنیا آدمی، بشر.

خال { سنڌ. عر. ج: احوال. ۱. والدہ قارنداشی، طایی. ۲. بدنده و علی الخصوص یوزده سیاه بکک، بک.

خالد { ص. عر. ژ: خالده. جند: خالدين. ج: خلدات. } «خلود» دن سف: دائم، دائمی، سرمدی. || ه. جزایر خالذات = عربلرک قناریه آطه لرینه یر- دکاری اسم اولوب، اووقت بو جزایر ربیع مسکونک اک غربی نقطه سی ظن اولمغله، مبدأ طول اتخاژ اولمشلردی. شمذیکی

مختلف طولاردن ایسه بویله بر نقطه تک عموماً قبولی البته مرجعدر.

خالص { ص. عر. ژ: خالصه. } «خالص» دن سف. [قاریشیق و ساخته اولمیان، صافی، تمیز، غل و غش-دن عاری، طوغری، حیلہ سز: خالص یاغ، خلص کومش، قلب خالص، محبت حاصله.

خالصاً { ح. عر. خلوصه، طو- غیر یقله، برکونه سؤ نیتله اولمیهرق، خالصانه: بن سزه خالصاً سویلیورم.

خالصانه { ح. فا. خلوصه، طو- غیر یقله، برکونه غرض و عوض تحتنده اولمیهرق: خا- لصانه رأیمی بیان ایتدم.

خالصیت { س. عر. خالصک، صافیلک، خلوص، طوغریلق، حیلہ سزک: نیم سو- زمک، قلبیک خالصیتی ظاهردر.

خالطه { س. کوپیکره طاقیسلان، بوین حلقه سی، طاسمه، طوق.

خالق { ص. سنڌ. عر. ج: خالقین. } «خالق» دن سف. [یارا- دان، یارادیجی، آفریننده: خالق عالم، خالق زمین و آسمان.] (اسماء الله بندر.) || خیر الخالقین، احسن الخالقین = مفروض یارا- دیجیلرک اک ایسی، اک کوزلی اولان خلاق مطلق.

خالقیت { س. عر. یارادیجیلق، یاراتیق حال و صفتی: خالقت مجرد حضرت الله عا ند و مخصوصدر.

خاله { س. عر. [طایب دیمک او - لان «خال» ك مؤنیدر.]

والده نك همشیره سی، تیزه. = تر. «ه» نك قهقه قفیله صورتده یعنی «حالا» تلفظیله [پدرك همشیره سی، عمه. (غریبدرکه تیزه دیمك اولان بولفت عربیه نك معناسنی بووجهله دكیشدیروب متروك حالنده براقدیغمز «چیچه» لغت ترکیه سی یرینه قوللانیوروز.]

خالی { ص. عر. ذ: خالیه. [«خلاء» دن سف.] ۱. بوش، تهی،

ایچنده بر شیء اولیان: خالی بر او، خالی صندوق. ۲. صاحبسز، ایصسز، کیمسه سز، تنها: خالی بر، خالی صحرا رده. ۳. بر شیئدن عاری، مستننا، بری: بوحرکتی بر سبیدن خالی دکلدرد؛ ایکی شقك برندن خالی اوله ماز. ۴.

مشغولیتسز، اشتغال اولنمیان، بوش کچیریلن: خالی بروقتکزدده؛ بنم هیچ خالی وقتم یوقدر؛ ایام خالیه ده. ۵. آچیق، منحل:

خالی بر، مأموریت. || ... دن خالی اولوق، طورموق = یایما- مق، ایتمه مگ: چالشمقدن بر کون خالی اولماز، طورماز. || خالی یرلر، اراضیء خالیه = صا- حبسز وایشلمه مش یرلر، اراضیء موات.

خالی { یاخود قالی. س. او- کولی خالی } اوطه کلیمی: خالی دو- شتک؛ عشاق، کوردوش خا- لیس. = ص. خاوی، اولکر- لی: خالی سجاده.

خالیا { ح. عر. بوش اوله رق: او ی خالییا براقشدر.

خالچی { س. خالی یاپان وصا- تان ویاخود دوشدن؛ خالیچیلر = خالیچی اصناف.

خالچیجه { یاخود خلیچه ویا قلیچه. س. کوچك خالی، اولکر- لی کایم، سجاده.

خام { ص. فا. ۱. پیشمه مش، چمک: خام ات. ۲.

اولمامش، کاله ایرمه مش: خام میوه. ۳. آچلامش، تجربه سز، عچی: خام آدم. ۴. ایشلمه مش، آچلامش، خالی: خام طوپراق، خام اراضی. ۵. راحتیه آیشتمقدن زحتمه غیر متحمل: اوتورمقدن پك خام اولدم، وجودم خام آلیشدی. ۶. ایشلمه مش، حال طبیعیسنده بولنان: خام اشیاء، خام دمیر، خام شکر. ۷. بوش، بیهوده، مناسبسز، عبث: خام تکلیف؛ خیال خام، طمع خام.

خام { مه. خام خوم = دیرلانمه؛ خام خوم ایتمک؛ خام خلط = بیچیمسز، شابشال.

خامس { عر. ذ: خامسه. بشنجی، پنجم: باب خا- مس، دفعهء خامسه، رتبهء خامسه.

خامساً { ح. عر. بشنجی اوله. رق، بشنجی درجه ده.

خامسه { س. عر. [«رتبهء خامسه» دن مخفف] بشنجی رتبه که رتب قلیه نك اک دونیدر.

خاملامق { فل. طول مدت راحتیه آیشتمقدن زحتمه طیابماز اولوق: ات آخور- ده طورمغه خاملار.

خاملق { س. ۱. چیکلک. ۲. میوه نك اولما مش حا-

لنده بولنمی. ۳. تجربه سزك، عجمیلک. ۴. راحتیه آیشتمقدن زحتمه طیابماز اوله.

خاموش { ص. فا. صوصان، ابکم، ساکت: خاموش اولوق = سکوت ایتمک، لقردی سوبله مک.

خامه { س. فا. قلم، کلک.

خامه ران { ص. فا. [خامه = قلم- راندن = سورمک] قلم سورن، قلم اوینادان: خامه ران اولوق = یازمق.

خامه گدار { ص. فا. قلمه یازلمش، محرز، مکتوب: خامه گدار وصف و تعریف اولدی.

خان { س. امیر، حاکم، حکمدار: بخارا، خیوه، هرات خانی. — سلاطین عثمانیه اساهیسنه الحاق اولنور: سلطان عثمان خان غازی. || خان خانان = خانلر خانی، ملوک تیموریه زماننده هندستانده بررتبهء مخصوصه عنوانی ایدی.

خان { س. س. ج: خانات. کرک طریق اوزرنده و کرک شهرک ایچنده یولچی و مسافر و بیانچیلرک قونمه لرینه و اقامت لرینه مخصوص و یاخود تجار وارباب کسب وکارک ایش کوردکاری و اشیای تجاریه یی وضع و حفظ ایتمکاری اوطه. لری حاوی بیوک اینه: یولچی خانی، تجارت خانی، بکار خانی؛ خان کبی = بیوک وانتظام ونظا- فتدن عاری او.

خانجی } س. برخان اداره ادب و
قونان مسافر لری قبول
و خدمت لری ایفایدن آدم .

خانجیلق } س. خانجی صنعت و
مسلك و وظیفه سی:
خانجیلان ایدیور .

خاندان } س. فا. ۱. بیوک سلا-
له، اصیل و بیوک عائله:
خاندان نبوت = اهل بیت رسول
الله (صلم)؛ خاندان آل عثمان =
سلاله عثمانیان. ۲. بریده
خانه سی معروف و مسافر لره
آچیق مكرم و اصیل آدم. [بو
معنی ایله س. وص. کبی و مفرد
و آخرنده کی «ان» ه باقیله رق،
سهواً جمع کی قوللا نیلیر:] او
خاندان آدمدر؛ بو مملکتک
خاندانندندر .

خاندانلق } س. ۱. اصالت، بیوک
برسلاله یه منسویت.
۲. قپوسی کلنه کچنه آچیق او-
لمتلق؛ مسافر پرورلک، مكرم ملک:
او آدمک خاندانلی انکار اولماز.

خانیق } ص. عر. « خنق » دن
سفا. [بوغان.] ا. یا.
خانیق الذئب = قورت بوغان؛
خانیق الکلب = چیدم؛ خانیق
النمر = بر نبات طی.

خانقاه } س. عر. جم: خواق.
[فا. « خانگاه » دن
معرّب] تکیه، درگاه، بر شیخ
تحت ریاستنده اوله رق درویشان
محل اقامت و ذکر و عبادتی.

خانگی } ص. فا. اوه منسوب
و متعلق، اوده باشار،
بیتی، اهلی.

خانلق } س. ۱. حاکمک، امارت،
حکمدارات؛ بخاراده بر

خیلی سنه خانلق ایتدی. ۲. بر
خانک تحت اداره سنده اولان
حکومت و مملکت: بخارا خانلی،
خیوه خانلی.

خانم } س. [« خان » اسم ترکی سنک
مؤشیدر. بویله « م » علا-
وه سیله مؤنث تشکیلی قاعده سی
ترجده ده بعض کلمانه مخصوص او-
لوب، بیك (بك) مؤنثی اولقی
اوزره « بیکم » لغتی دخی آسیای
وسطیده مستعملدر.] ۱. قاد-
ینلره ویریلن شرف و حرمت و
تعظیم تعبیریدر، سیده، سقی،
بانو: فاطمه خانم، زینب خانم،
والده خانم، همشیره خانم، خانم
افندی، خانم قیز، کوچک خانم،
بیوک خانم. — جمعی حرمة قادینلر
مقامنده دخی قوللا نیلیر: خانم لره
مخصوص قاره. ۲. زوجه، حلیله:
فلانک خانمی، پاشانک بیوک خانمی.
|| خانم الی = کوزل رایجه لی بی-
ضمسی بر چیچک و اونی ورن کوی-
چک آغاج. || خانم بوجکی = کل
غنجه لرینی کسن سیاه بگنکی
قرمز ی بر کوچک بوجک. || کیرلی
خانم = بر نوع یومشاق و بیاض
تازه پنبیر.

خانمان } س. ۱. خاندان، سلاله،
اهل بیت. ۲. خانه خنقی
و اشیا سی: خانمانم خراب اولدی.

خانه } س. فا. ۱. او، بیت، دار،
مسکن: بوشهرک قاج خانه-
سی واردر؟ خانه سی مسافردن
خالی اولماز. ۲. کوچک اقسامه
منقسم بر شیءک اقسامنک بهری:
دامه، طاوله، قاصه خانه سی. ۳.
رقلرک صاغدن صوله معتبر اولان
صره و درجه لرینک بهری: آحاد،

عشرات، مات، الوف خانه سی.
۴. دیگر براسه الحاق اولنهرق
اونک مدلولنک محل وقوع و
حصولنی و یا مکاننی کویستر اسماء
مرکبه تشکیل ایدر، که التحاق
ایتدیکی اسمک قاعده فارسی و یا
عربی اولسی لازم کلیرکن، مستثنا
اوله رق ترجه دخی اولور: کتبخانه
دار الکتب، خسته خانه = بیمار-
ستان، طوبخانه = طوب دوکیان
محل، باروتخانه = باروت فابریقه-
سی، یازمخانه = یازی یازمغه
مخصوص ماصه، دولخانه = خانه
عالیکز، بنده خانه = خانه عاجزی
و سائره. || خانه بردوش = اوی
اوموزنده، اوموزنده کی کلیدن
عبارت، سرسری. || خانه خراب =
اوی ییقلمش، اوسز، پریشان حال.

خاوی } س. اینجه توك، اولکر، بو-
روز: آیوا، قطیفه، سجاده
خاوی؛ خاوی دوکلك.

خاور } س. فا. مشرق. [سهواً
« باختر » یرینه مغرب
معناسیله ده قوللا نیلیر.]

خاوره } س. بلا: هاوړه.

خاوی } ص. اینجه توگی و اولکری
اولان: صیق خاوی
قطیفه؛ خاوی قماش. = س. اکثریا
توگی یاپیلان سیله جک: ال خاو-
لیسی، آبدست خاویسی، هام
خاویسی، یمک خاویسی، آیاق
خاویسی.

خاویار } س. مرسین بالینی یو-
مورطه سندن یاپیلان
سیاه ولد یذیر مائه مغذیه که رو-
سیه دن چیقار. || قرمز ی خاویار =
مورینه بالینی یومور طه سندن

پایلان عادی جنسی که قرمز-
یمتراق اولور.

خای } ص. فا. چیکنن. بلا: خا.

خایب } ص. عر. [« خبیة » دن
[سف.] نائل مرام و موفق
اوله میان، محروم، بیبهره .

خایباً } ح. عر. محروم و بیبهره
[اوله رق، مرامنه نائل
اوله رق: خایباً عودت ایتدی.

خایف } ص. عر. [« خوف »
[دن سف.] قوروقاق.

خایلاز } خایلازلق، خایلازلا-
[نق. بلا: خیلاز وساژه.

خائ } ص. عر. چ: خونہ.
[« خیانة » دن سف.]

خیانت ایدن، طوغریقلته حرکت
ایتموب غدر و حیله ایله ایشلین،
امنیق سؤ استعمال ایدن، کور-
دیگی ایلیکه قارشى کفران نعمت
ایدن: خائ آدم هیچ بر وقت
خیر کورمز؛ خائ مملکت، خائ
دولت = مملکتنه و دولتنه قارشى
اهانت ایدن .

خائسانه } ح. فا. خائجه سنه،
[خیانتله .

خائینیک } ص. خیانت، انسانک
[کوردیگی ایلیکه و یا
دولتی منافعه قارشى حرکت
واضاره سعی ایتمی .

خایه } س. فا. ۱. یومورطه. ۲.
[زبازدی: خایا خصیه.

خاییده } ص. فا. ۱. چیکننش.
۲. کوچک چوجقلره
ویرین چیکننش بکه تشبهاً
باشقهری طرفندن سویلنوب
کیازه اولمش (سوز و تعبیر):
برطاقم تشبهاً خاییده قولانیور.

خَبَائَتْ } س. عر. کوتیلک، یا.
[رامازلق، فنا لاق،
خایلازلق: اجرای خبائت ایتدی؛
طپنتنده مرکوز اولان خبائتی
اظهار ایتدی .

خَبَاز } س. س. عر. [« خبز » دن
[سمب.] اتمکجی؛ خبازان =
اتمکجی اصنافی .

خَبَائَتْ } س. س. چ. عر. [فد:
[« خبیثه » غیر مستعمل]

کوتیلک، یارامازلق، ناسزا
ایشلر. || ام الخبائت = سکری
حسیله هر فنا لاق مصدری
اولان شراب .

خُبْتُ } س. س. عر. خبائت. بلا:
[خبائت .

خَبَاب } یاخود قباب. س. جانباز
[آياقلى، فر. Échasses .

خَبَابِي } ص. ایشسز، کوچسز،
[قایغوسز، بر ایشله
مشغول اولیان احمق و خایلاز .

خَبَر } س. عر. چ: اخبار. ۱.
[بروقعه نکتبلیغی، بر حادثه دن
حاضر بولنمیانلره ویرین معلو-

مات، نبأ، پیغام، حوادث،
اصل ترجمه سی: صالحیق: میدان
حربدن خبر کلمدی؛ او ایشدن
بزه خبر ویرن اولدی؛ برشیء
اولورسه بن سزه خبر ایدرم.

[ناجی مرحوم حقسز اوله رق
« ایتک » فعلیله استعمالنک
اسکیوب متروک اولدیغی بیان
ایدیور.] ۲. علم، وقوف،
معلومات، بیلگی: فندن، صنعتدن
خبری یوقدر؛ بو ایشدن خبرم
اولدی. ۳. حدیث شریف،
فخر کائنات (صلم) افتد مزله
صحابه کرامی وقوعات و ماجرا.

تمق، مالک اولوق] بر ایشدن
خبر و معلوماتی اولان، خبیر،
معلوماتی، واقف، آگاه: وقتیه
خبردار اوله مدم؛ بنی ایشدن
خبردار ایدیکز .

خَبَرْدَار } س. خبر ویرن، خبر
[کترین آدم .

خَبَرْدَار } ص. فا. [عر. خبر =
[م - فا. داشتق = طو-

لرندن و مبارک کلاملرندن خبر
ویرن علم شریف: خبرده وارد
اولمشدر. ۴. م. نخوده مبتدا
و مسند الیه دینن بر اسمه اسناد
اولنان صفت، مسند: «الله اکبر»
و «الله بیوکدر» دینلدیکنده
الله مبتدا و اکبر، بیوک خبردر.

۵. م. حدیثک وقوعی بیان
ایدن فعل و یا جمله، مقابلی: انشا.
|| بی خبر = بر ایشدن خبر و
معلوماتی اولیان، وقوفسز،
معلوماتسز، قافل. [« باخبر »
تعبیری قولانیله حق قدر
صوتوقدر.] || علم و خبر = ۱.

بر شیثک اخذ و قبض اولندیغی
مبین سند رسمی. ۲. محله امامی
و یا بر هیئت رسمیه طرفندن
بر شیثی مبین اوله رق ویرین
ورقه رسمیه. || قره خبر = برینک
و فاتق حقتده اقرباسنه ویرین خبر.

خَبَرْت } س. عر. برایش حقتده
[معلومات مکمله، بر
ایشک کنه و حقیقتنه وارمه،
وقوف و تجربه؛ اهل خبرت =
برایش حقتده مکمل وقوف
و معلومات و تجربه سی اولانلر .

خَبَرَجِي } س. خبر ویرن، خبر
[کترین آدم .

خَبَرْدَار } ص. فا. [عر. خبر =
[م - فا. داشتق = طو-

تمق، مالک اولوق] بر ایشدن
خبر و معلوماتی اولان، خبیر،
معلوماتی، واقف، آگاه: وقتیه
خبردار اوله مدم؛ بنی ایشدن
خبردار ایدیکز .

خَبَرْکَشْمَک } ف. ش. بربرینه خبر
[کوندرمک، بربرینه
معلومات ویرمک .

خَبْرَه { س. ع. ر. : خبرت .
 اهل خبره یرینه سهواً
 « اهل قبله » ، « قبله ناما » یرینه ده
 « خبره نامه » دینلر و بونی لغت
 کتابنه ده قید ایدنلر واردر .
 { ص. ع. ر. : خبریه . م. بر
 خبری } حدیثک وقوعندن خبر
 و یرن (فعل و جمله) : فعل خبری ،
 جمله خبریه . مقابلی : انشائی .
 { س. ع. ر. : اتمک ، نان ، نه ، ولسه .
 خبرت }
 { س. ع. ر. : یا کله ، خطا .
 خبرت } { س. ع. ر. : خبر و معلوماتی اولان ،
 اصل معناسی کورجه .
 سنه اوکئی کورمیه رک باصوب
 یوریه در . }
 { ص. ع. ر. : حبیثه .
 خبرت } { « خبث » دن ص. ش. }
 ۱. کوئی ، فنا ، فاسد ، ردی :
 ارواح خبیثه = مضر اولان جنلر .
 ۲. خباثت ایدن ، مفسد ، یارا-
 ماز ، نابکار .
 { ص. ع. ر. : « خبر » دن ص. ش. }
 خبرت { خبر و معلوماتی اولان ،
 معلوماتی ، آگاه ، واقف ، خبردار .
 { س. ع. ر. : ۱. بیتمه ، تو .
 خبرت } { کتمه ، پانه ایرمه ، تمام .
 ۲. صوک ، نهایت ، پایان : ختام
 بولوق ؛ ختامه ایرمک = بیتمک ؛
 ختام و یرمک = بیتیرمک . || حسن
 ختام = کوزللاکله تیرمه ، صا-
 غلقله اتمام واکمال . — بومقامده
 « ختامه مسک » جمله عربیه سی
 دخی قوللائیلیر .
 { ص. ف. ا. : خبرت }
 ختامیدیر { بیتمه - فا . پذیرفتن =
 قبول ایتمک } بیتن ، ختام بولان :
 اوایش ده بوکون ختامیدیر او-
 لدی . [نامعمل بر تعمیردر ، زیر

اصل معناسی بیته بیلیر و قابل ختام
 اولوب ، او محله قوللائلق ایجاب
 ایدردی .]

{ س. ع. ر. : عامیانه سنت
 حسان } دیدیکمزعمایات که بلوغدن
 اول ارکک چوققلرک عضو
 رجلتیلرینک ته سنی اورتن درینک
 کلمه سندن عبارتدر : ختان
 جمعیتی ، ختان دوکونی ، چوجفی
 ختان ایتک .

{ س. ع. ر. : سنتیچک ، چو-
 ختانت } جقلمی سنت ایدن
 جراحک صنعتی . [استعمالنه
 احتیاج واردر .]

{ س. ع. ر. : ۱. مهرله ، مهر
 حتم } باصمه . [چوق قوللائیلور-
 سه ده ، یرینه مستعمل اولان
 « تمهیر » یا کلیش اولدیغندن ،
 ختم و تختم دیمک ضروریدر .]
 ۲. بیتیرمه ، توکتمه ، پایانه ایر-
 دیرمه : ختم کلام ایتک = سوزی
 بیتیرمک ، سوزه نهایت و یرمک .
 ۳. قرآن کریمک تلاوتی اتمام
 واکمال ایتمه ، ابتدا سندن نهایتنه .
 دک او قومه : رمضان شریفده
 قرآن کریمی ختم ایده جکم ؛ بر
 ختم ایندیره جکم . ۴. قرائت
 درسی مقامنده قرآن کریمی
 او قویوب بیتیرمه : برسنده ختم
 ایتدی ؛ ختم قرآن ، ختم کلام .
 { س. ع. ر. : س. ع. ر. : قارنک کو-
 حمله } بک ایله قاصیق آره سنده کی
 قسم اسفلی .

{ ص. ع. ر. : ۱. خثلیه . ط . قار-
 حلی } نک کو بک ایله قاصیق آره .
 سنده کی قسم اسفله منسوب
 و متعلق .

{ س. ع. ر. : اوتامه ، محجو-
 حجات } بیت ، شرم .

{ ص. ف. ا. : اوغورلی ،
 حجسته } مبارک ، مسعود ؛
 حجسته فال ، حجسته طالع = فال
 و بختی مسعود و مبارک .

{ ص. ع. ر. : « خجاک » دن
 حجل } اوتامش ، محبوب ،
 شرمنده . [« خجیل » دیمه ملی]
 { س. ش. ع. ر. : اوتامه ،
 حجت } خجالت . ذ .

{ س. ع. ر. : چ . خدود .
 حد } یا سگاق ، رخ .

{ س. ف. ا. : ۱. الله ، تدار
 خدا } رب : خدای لمیزل حقیچون !
 بحق خدا ! ۲. افندی ، صاحب
 [بومعنا ایله یا لکن بعض تر-
 کیم تده بولنور :] کد خدا
 (کتخدا) = او صاحبی .

{ ص. ف. ا. : خدا =
 خدا پرست } الله - پرست = طا-
 بحق [الله طابینان ، الله عبادت
 ایدن ، موحد .

{ ص. ف. ا. : خدا = الله-
 خدا داد } دادن = یرمک [الله
 و یردی ، الله و یرکیسی ، عطاء الله ،
 احسان الهی قبلندن اولان :
 بر استعداد خدا داد ایله .

{ س. ع. ر. : فد . خادم .
 حدام } [« خدمه » کی .] لا :
 خادم — جنجی خواجهرک طو-
 پلایوب کویا کندیلرینه خدمت
 ایتدیردکری جنره دخی اطلاق
 اولنور : خداملی خواجه .

{ س. ف. ا. : صاحب ، مالک ،
 خداوند } افندی . ذ .

{ س. ف. ا. : آمر ،
 خداوندگار } حاکم ، حکمدار .
 — سلاطین عظام عثمانیه نک
 او چخیسی اولان جنتمکان سلطان
 مراد خان اول حضرتلرینه لقب

اولوب، مشار الیهک شهزاده- لکارنده والیهک ایستدگری بروسه ملقات ومضافاته یعنی اسکی بیتنیه خطه سنه ده علم او- لمشدر: جناب خداوندکار غازی؛ خداوندکار ولایتی. [«خنکار» تعبیری دخی بوندن مختصر ومحرف اولسه کرکدر.]
خدا یگان { و خدا یگانه. س. فا. ۱. پادشاه عظیم الشان، سلطان السلاطین، شاهنشاه. ۲. حق تعالی حضرتلری. ۱. }

خدای { ص. فا. ۱. حق تعالی حضرتلرینه منسوب ومتعلق اولان، عبادة الله حصر همت ایدن. ۲. کندیلکنندن اولان، طبیعی، صنی وانسان یاییسی اولیان: خدای نابت = اکلمکسزین کندیلکنندن بیتن؛ خدای نابت اولتر؛ و بچ. هیچ بر تریبه کور- میوب حال طبیعیمنده قالان ویا کندیلکنندن یتیشن: خدای نابت بر آدم؛ خدای نابت بر فیلسوف. }

خد { سذ. جر. عر. ط. بر عضوک } اویوشمه سی؛ خدر البنان = پارمق او جلرینک اویوشمه سی؛ خدر عمومی = بتون بدنه عارض اولان اویوشمه حالی. }

خدشه { سذ. عر. ذهن طرفا- لانه، وسوسه، قوجمه. }
خدعه { سذ. عر. آلداعه. او- یون، دولاب، حيله. }
خدعه کار { ص. فا. و: }

خدعه گر { ص. فا. آلدادیجی، طولاب چویرن، حيله کار، حيله باز. }

خدم { سذ. جر. عر. فد: خادم. با: خادم. }

خدمت { سذ. جر. عر. فد: خدمت. با: خدمت. }
خدمت { سذ. عر. جر: خدمت. [زبازدی: خدمت. ۱.] }

برینک ایشنی کورمه، کبار و اغنیا واختیارلرله چوجقلرک بالذات کورمه میه جکاری ایشلرینی کورمه: افندیسنه، اویوشنه خد- مت ایتمک؛ چوجغک خدمتمتی کورمک. ۲. بر انسان ویا حیوان ونسباتک نشو ونما بو- لمسیچون اقتضا ایدن ایشلر: بو آتک خدمتی کورلمیور؛ بو باغچه خدمت ایستر. ۳. بر او ویا دائره ده کورلمسی اقتضا ایدن ایشلر: بو اوک خدمتی بر آدمله کوربله مز؛ بو قیزی ای خدمت ایدیور. ۴. ایش، وظیفه. ما- موریت: بر خدمتمه قوللایق؛ خدمتمه کیتدی؛ خدمتمه در. ۵. وظیفه عسکریه. عسکرک: خدمت عسکریه، خدمت موظفه، خدمت ردیفه، خدمت احتیاطیه؛ بالفعل خدمتمه بولسان افراد. ۶. وقتيله حضرت وجناب کبی تعظیم تعبیری اوله رق اک زیاده طریق علی اصطلاحنده قوللا- نیلردی: خدمت ابی السعوده جیقیدی؛ طاشکوپری زاده خد- متتک درسنه دوام ایتری. (بو صورتله استعمالی ایوم بستیون متروکدر.) || خدمت ایتمک، خدمت کورمک. خدمتمه بو- لایق، خدمتمه قوللایق. }

خدمه { سذ. جر. عر. فد: خادم. (خدمت وخدام کبی.) - آریجه برداره رسمیه تک خدما- تنی کورن آدملرکه اوطه جی وچاوش قبیلندن اولوب کندیلر- یته مخصوص قیافتلری ده واردر: باب عالی خدمه سی. || خدمه خاصه، خدمه شاهانه = بعض خدمات شاهانه ده بولنوب صفت عسکریه بی حائز بولنان برصنف مخصوص که موسیقیه افراديله برابر بر اداره ده بولنورلر. }

خدمتچی { سذ. خدمت ایتمک مخصوص ذکور ویا }

اناندن آدم: بوملمکنده خدمتچی بولمق پک مشکدر؛ قاچ خد- متچیکز واردر.؟ = ص. خدمت ایدن، خدمت ایتمک وظیفه سیله موظف: خدمتچی قیزی. }

خدمتچیلک { سذ. خدمتچی ایشنی ومسلک وصفتی: اولادینی بسلمک ایچون خد- متچیلک ایتمکه مجبور اولدی؛ قونانلرده خدمتچیلک ایدیور. }

خدمتکار { سذ. فا. خدمتچی، برینک خدمتمنده بولنان آدم. }

خدمتکارلق { سذ. خدمتچیلک، بولنان آدمک حال و صفت و مسلکی. }

خدمتک { سذ. فا. اوق. عر. }
خدمتچی { سذ. عر. اویون، حيله، مکر، خدعه. }
خدیبو { سذ. فا. ۱. وزیر، آصف: ۲. مصر والیسنه ویرین عنواندر: خدیو مصر. }

خدیبوانه { ص. حذ. فا. بر وزیر ویا مصر والیسنه }

منسوب و متعلق و یا شایسته او-
لان : حضور عالی خدیوانه لرینه؛
عظایای خدیوانه؛ خدیوانه یا-
شایور.

خدیوی { ص. عر. ذ: خدیویه.
«خدیو» لغتی بالتعریب
عربیده دخی قوللانلیغندن
یا کیش عد اولتماز } بر وزیر
و یا مصر و الیسنه منسوب و
متعلق : جانب عالی خدیویلرینه؛
اداره خدیویه.

خدیویت { س. عر. } كذلك خدیو
معرب اولدیغندن
یا کیش عد اولتما لیدر. مصر
و الیلکی، مصر و الیسنک صفت
و مسندی و تحت اداره سنده اولان
یرلر : مسند خدیویته کچمشدر؛
خدیویت مصریه تک مقدار
اهالیسی.

خذلان { س. سن. عر. } معاونت
قالب ضعف و فتوره
دوچار اوله.

خذه { ص. سن. عر. } فد : خاذل
= لسانزده قوللانماز آر-
قد اشلرینی ته که ده بر اقوب قاچان
نامرد آلقلر، ارادل، ادانی،
بوش آدملر.

خر { س. فا. اشک، حمار، مرکب.

خر { مه. کوپک کندیسنه نیشان
دیگر بر کوپکه و یا آدمه
مقام تهدیده دیشلرینی کوستره-
رک ایتدیکی خردلی بی تقلید
و تصویر ایدر. || خرکور =
منازعه، مجادله، کوپک رک خر-
لدیسی کبی غاوغا.

خر { یا خود خیر. مه. کوکسندن
چیقان قیصیق و بوغوق

سسی تقلید و تصویر ایدهرک
اکثریا مکرر قوللانلیر: نزه-
دن کوکسی خرخر ایدیور. || خر
چیقارمق = منازعه چیقارمق .

خراب { س. سن. عر. } ویران اتمه،
ویرانلق، بیقمه، بوزمه،
معموریتک ازاله سی : کراجیلر
اوی خراب ایتدیلر؛ محاربه
جریان ایتدیکی یرلری خراب
ایدر. { تخریب کبی. } = ص.
تر. ۱. بوزلمش، بیقلش، ویران،
معمورک ضدی : خراب بر او،
خراب بر مملکت. ۲. سرخو-
شلقدن حالی دیگر کون اولوب
پژمرده و بیتکین اولان : مست
خراب اولمش. || خانه خراب =
اوی بیقلش، هر طرفی ویران،
ایشی بر باد، پریشان .

خرابات { س. سن. عر. } «خرابه»
تک جمعی ایسه ده، او
معنا ایله قوللانلیوب، مفرد کبی
استعمال اولنور { میخانه، میکده،
مداوملرینی خراب ایدن عشرت
و سفاهت یری. عر.

خراباتی { ص. فا. ج. } خراباتیان.
خراباتی ۱. میخانه مداومی،
بکری، سرخوش و پژمرده حال.
۲. ایته کچن آقچه بی عشرت
و سفاهت یولنه اسراف ایدوب
کندینه و اوینه بارفته باقیان
سفییه .

خراباتیانه { ص. ح. فا. } خرابا-
تیجه، خراباتیلکله،
اسراف و سفاهت و سرخوشقله.

خراباتیلک { س. سرخوشلق، پژ-
مرده لک، سفیلانه
اسراف و سفاهت.

خرابه { س. عر. ۱. } ویرانه،
اسکی ابنیه ییقندیس،
بوزلمش معموره آثار باقیه سی :
تدمر، بعلبک خرابه لری. ۲.
مجب. پک خراب و یاری ییقیق او :
بر خرابه ده اوتور یوردی .

خرابه زار { س. فا. } ویرانه لری
چوق بر، ویرانه لک :
بغداد اداره عثمانیه کچدیکنده
بر خرابه زار ایدی .

خرابه نشین { ص. فا. } عر.
خرابه = ویرانه - فا.
نشستن = اوتورمق { ویرانه ده
اوتوران، بر ویرانه تک برکوشه -
سنه صیفینوب اوراده بارینان
فقیر .

خرابیت { س. عر. } اوبدیر-
مه بر لغت اولوب،
عربیده خراب مصدر اولمغه،
ادات مصدریت الحاق عبثدر [
ویرانلق، خرابلق، بر بنا و یا
معموره تک ییقیق دوشوک حا-
لنده بولتمسی، اندراس : پومپه بی
شهرینک خرابیتی .

خراج { س. سن. عر. } «خروج» دن
۱. ویرکی، جزیه. ۲.
وقتیله تبعه غیر مسلمه تک بدل
عسکری مقامنده ویردکلری
شخصی ویرکی. || خراج کسمک =
خراجه باغلامق، خراج تأدیه -
سنه، مطلقا برشی ویرمکه بریسنی
مجبور ایتک .

خراج { س. سن. عر. } «خروج» دن
ط. بدتک مختلف یرلرنده
چیقان چیبان .

خراج { س. بر مالک مزایده یه
چیقارلمسی، مزادده صا.

تلمی. — دلالارک : خراج مزاد!
 باغرمه لری بومعنا ایله در. (کله
 عربی ایسه ده، عربیده بویله بر
 معناسی یوقدر، مکرکه چیقدی
 دیمک اولان فعل ماضی «خرج»
 دن غلط اوله.]

خر اجمعی } س. وقتیله تبعه غیر
 مسله دن خراج نا.
 میله آلتان شخصی ویری بی
 تحصیله مأمور آدم، خراج
 تحصیلداری.

خر اجگذار } ص. فا. [عر. خراج
 = م. فا. کذاریدن
 = ادا ایتک] خراج ویرن، خرا-
 جه کسملش، جزیه کذار.

خر اخر } س. ج. عر. فد:
 خرخره. با: خرخره.

خر ار } س. [عر. «غراه» دن]
 بیوک چووال.

خر از } س. با: خزار.

خر ازه } س. صغیر اودنده حا-
 صل اولان بونجق کبی
 قاتی شیء که صاریغه علاج زعم
 اولنور.

خر اسان } س. توغله توزیله
 کیرچدن مرکب
 صاغلام بر خرج که چمتونک
 ایجادندن اول اونک پینه قو-
 للا نیلردی. [اساساً ایرانک
 خراسان خطه سنده استعمال
 اولندیغندن، بوسمله شهرت
 بولمشدر.] || قره خراسان =
 عن اصل خراسانده یاپیلان
 مقبول طبان قلیج.

خر اسانی } س. اسکی قیافتده
 صاریقدن طاشقین
 خواجکان قاوغی که اسکی مزار

طاشلرنده امثالی چوق کوریلور.
 خراش } ص. فا. [«خراشیدن»
 دن سمص. اولوب صتر.
 تشکیلنه کیر] طیرمالایان، قا.
 شیان : دل خراش = یورک
 طیرمالایان، قلبی اینخیدن؛ خاطر
 خراش = خاطر طیر مالایان،
 وسوسه بی موجب.

خر اط } س. سنذ. عر. [«خرط»
 دن سمب.] چیقریقچی.

خرافات } س. ج. عر. [فد:
 خرافه اندر استعمال
 اولنور] ادیان کاذبه قدیمه اعتقا.
 دات باطله سندن قالله خارق العاده
 حکایات غریبه، اساطیر: اسکی
 مورخلر اخبار صحیحه بی بر
 چوق خرافاتله قاریشیدیره رق
 بویله شیئرله طبعاً مائل اولان
 عوامه قبول ایتدیرمشلردر.

خرام } س. فا. [«خرامیدن»
 فعلندن سمص.] صالانمه،
 صالینه رق ناز وادا ایله یوریمه :
 خرام ایتک. || خوش خرام = ناز
 وادا ایله صالانهرق یوریمی
 لطیف اولان.

خر امان } ص. فا. صالانهرق
 ناز وادا ایله یوریمین :
 خرامان اولقی = بو صورتله
 یوریمک. || خرامان خرامان =
 صالینه صالینه.

خر بقی } س. سنذ. عر. نیا. چوبله ؛
 خربق ایض = آق چوبله ؛
 خربق اسود = قره چوبله .

خر بنده } س. فا. [خر = اشک.
 بنده = قول — تر.
 زبازدی : خرمانده] اشکچی،
 قاطرچی، مکاره جی. [وقتینله
 اردو معینده کی مکاره جیلره

دینیردی.]

خر یوشته } س. فا. اشک
 صیرتی دیمک اولان
 «خریشت» دن] بایلق صیرتی
 شکلنده چاتی .

خر په } س. با: آریاغ.

خر تاوی } س. سپاهیلرک بیکیری
 کچه سنه معادل اوله.
 رق کیدکلی طوپارلاق کچه
 کلاه.

خر تلاب } س. [عر. «قطب»
 دن غلط] قوجه میشی .

خر توج } س. [فر. Cartouche
 دن] طوپ فشنکی؛
 خرتوج چانطه سی = خرتوج وضعنه
 مخصوص اوله رق طوپ آراهه
 سنک آرقه سنده کی صندیق .

خر تی } مه. دائماً «رتی» لغتیه
 برابر قوللانیلیر : خرتی
 رتی = اسکی پوسکی اشیا .

خر ج } س. سنذ. عر. ۱. صرف،
 بوزمه: ویردیککز آقچه بی
 تکمیل خرج ایتدم؛ و آقچه نک
 تکمیلی خرج اولدی می؟ ۲.

[مصدریت معناسندن عاری
 اوله رق] صرف اولنه جق آقچه،
 مصرف، خر جلق : چوق خرج
 کیدبور. ۳. بر معامله رسمیه
 ایچون ویریلن رسم : محکمه
 خرجی، انتقال خرجی، اعلام
 خرجی. ۴. تر. برشیک اعمالنه
 یاریان مواد، کراسته : اوسته -
 لرك خرجی قالدیغندن بوش
 طور یورلر؛ یمک خرجی. ۵. دیوار
 اورمکه وصیوه وسائرجه یاریان
 کیر ایله قوم ویاخراسان یاخود
 چامورله صمان وسائره مخلوطی:

دیوار خرجمی، صیوه خرجمی؛
 خرج یا بمق. ۶. اثوابه سوس
 ایچون انواع اشکالده دیکیلن
 غیطان و سائره : قادین لبـا.
 سلرینه خرج قومق بوسنه موده
 اولدی: آوروپادن حاضر خرج
 کلیر. || خرجمی اولق = ایشی او-
 لمق، لندن کله بیلمک : بو ایش
 اونک خرجمی دکلدر؛ بو یوکی
 قالدیرمق نیم خرجم دکلدر؛ او
 آته بیتمک سنک خرجک می؟
 || خرج راه . بلا : خرجه راه .
 || خرج عالم، خرج عام = هرکسه
 کوره الوریشلی، هرکسک قو-
 للانه بیله جکی : اییکلی اثواب
 خرج عالم دکلدر. || وکیل خرج،
 وکیلخرج = بر بیسوک قوناقدنه
 مصرف ایتمک مأمور آدم . ||
 خرجمی ایچندن جیمتمق = آیریمه
 مصرف ایتمک حاجت اولماق .
 خرج { سـد. عـر. شـیندن بیوک
 هکبه .

خرجامق { فتـ. [عـر. «خـرج»-
 { دن } ۱. صرف ایتمک،
 بوزمق : اوقدر آتجه بی برکو-
 نده خرجمادی؛ چوق پاره خر-
 جایور . ۲. برینی بالالترام تهلمک
 یه صوقق .
 خرجامق { فلـ. مصرف ایتمک،
 { مصرفه کیرمک بزى
 کوزل اکندیردی اما کندیدی
 چوق خرجمادی .

خرجه راه { سـ. فـا. [عـر. خـرج =
 { مصرف - فـا. راه =
 یول [یول مصرفی، بر مأمور ویا
 ضابطک مأموراً بر یردن بریره
 کیتسیچون رتبه و معاشیله و قطع
 ایده جکی مسافیه کوره رسماً

ویریان آتجه : حرکت ایتمک
 ایچون خرجه راهنی آلدی؛ خر-
 جراه نظامنامه سی .

خرجلیق { سـ. مـصـارف عـادیـه یه
 مخصوص آتجه : خر-
 جلغم بوق؛ خرجلغی قالدی. || جیب
 خرجلغی = اوافق تفک شخصی مصا-
 رفه مخصوص آتجه : چوققلره بش
 اون غروش جیب خرجلغی ویرملی .

خرجلی { صـ. ۱. کـیرج و قوم
 خلیطه سیله یابیش : خر-
 جلی دیوار. مقابلی : قوری دیوار .
 ۲. غیطان و سائرده دن چیچکارله
 مزین : خرجلی فیستان، فرمنه .
 ۳. مصرفلی، چوق مصرفله وجو-
 ده کلن : خرجلی یمک .

خرجمی { صـ. خـرج عام اوله بیان،
 { عـادی، او جـوز : خرجمی
 اتمک = اتمک عادی و او جـوز
 نوعی .

خرچینک { سـ. فـا. یـنکچ . نـ.

خرچین { صـ. پـک عـنادجی و تـیز،
 { سـرت، تـرس، بـدخـوی :
 پک خرچین برچوجنی واردر .

خرچینلق { سـ. عـنادجیلق، تـیز-
 { لک، سـرتلک، تـر-
 سلک : بوقادینک خرچینلغی تحمل
 اولنور شیء دکلدر .

خرخره { سـش. عـر. جـ : خـراخـر .
 { طـ. خـرلدی .

خرد { سـ. فـا. عـقل، فـکر، ذـهن .
 { بی خرد، یـخرد = عـقلـمز .

خرد { صـ. فـا. کـوچک، اوفـاق،
 { صـغیر . || خردخاش، خرد
 مرد = پارچه پارچه : آینه یی بر
 یومروقله خرد خاش ایتمدی .
 || خرد سال = کوچک باشده،
 صغیر السن .

خردال { سـ. [عـر. «خـردل»
 { دن } ۱. مـعروف یا-
 قیچی حبه، قیچی؛ خردال دانه سی =
 پک کوچک شیدن کنابه در . ۲.
 دو گلش خردال معجوننی که یمکده
 اته سوریلور : فرانسه، انکلیز
 خردالی. || خردال لاپه سی، یا-
 قیسی = صانجیان یره بابشدریلان
 لاپه ویا یاقی یعنی دوککش خردال
 ایله صیوانمش کاغد : خردال
 یاقیسی قومق . کردیرمک .

خردال { سـد. عـر. خـردال . ۱ :

خردالیه { سـ. [زبـانزدی : خر-
 { دایله } خردال ایله
 تریبه اولمش شیرده که خردال قوتیله
 تخمر ایتمکسزین طیبانه بیلیر .

خردمند { صـ. فـا. جـ : خـرد-
 { مندان. عـقـالی، عـاقل .

خردمندانه { صـ. حـ. فـا. عـاقل-
 { نه . عـالیمه .

خردوات { سـ. جـ. فـا. [فـد :
 { خـرده } ۱. اوفـاق

تفک شیلر، اهمیتیز شیلر، اوته
 بری . ۲. دمیردن کهنه آلات
 وادوات : سواقاق کوشه لرنده
 خردوات صانانلر؛ خردوات
 دکانی .

خردواتجی { سـ. خـردوات صـا-
 { تان آدم . بلا : خر-
 ده جی .

خرده { سـ. فـا. ۱. اوفـاق شیء،
 { اوفـاق پارچه، ریزه : باقیر
 خرده لری . ۲. اینجه و دقیق
 معنی، نسکته، کیزلی معنی، مضمون .
 = صـ. فـا. ۱. اوفـاق و قـرنـیدن
 عبارت اولان : خرده اینجی . ۲.
 پک اینجه و کوچک : خرده یازی .

خرده بین { سـ. فـا. [خـرده = او-
 { فـاق - دـیدن = کـور-
 ۳۷

مك (كوزك كوره ميه جكي درجه ده كوچك شينلری و بوحالده اولان حويناقى كورمكه مخصوص آينه: خرده بينله باقى؛ خرده بينله آنجىق كوريله بيلير. فر. Microscope. = ص. فا. اك كوچك و دقيق شينلری كوره بيلن، مدقق، فهم وادراكى پك كسكين: مدقنى خرده بين.

خرده بينانه { ص. ح. فا. مد. عقيقه ايله: تحقيقات خرده بينانه؛ خرده بينانه تدقيقى ايتدى.

خرده بيلی { ص. فا. خرده بينله كوچك: حيوان خرده بينى، حو- ينات خرده بينى. (عربى اوله ميه- جفندن، مؤثنده «خرده بينيه» ديمه ملي. [

خرده جى { س. اوافق تفك شينلر ويا كهنه دمير آلات وادواتى صانان آدم، خردواتجى، چرچى.

خرده جيلك { س. خردوات صا. و حال و صفتى.

خرده چين { ص. فا. [خرده = طوبلاماق [ريزه و قيرندى طو- پلايان، دوكلين قيرنديلرى طو- پلايان فقير.

خرده دان { ص. فا. [خرده = بيلك [نكته و دقايق آكلايان، دقايق آشنا.

خرده فروش { ص. فا. [خرده = فروختن = صامق [اوافق تفك شينلر .

شينلر صانان، چرچى، طبله كار. خرده گير { ص. فا. [خرده = طومتق [سوزك ايچنده كيزلى معانى آرايه رق اعتراض ايدن. خرده ليمك { فط. اوافق، پار- چه پارچه اولمق. خرس { سذ. عر. ط. ديلسز- لك.

خرستيان { س. ص. [Xpiston دين عيسى (عم) ه تابع اولان، عيسوى، نصرانى: خرستيانلر، خرستيان قوملر.

خرستيانلق { س. عيسويت، نصرانيت، دين عيسى: خرستيانلق عالمى.

خرستيانى { ص. ذ: خرستيانيه. دين عيسيه منسوب و متعلق، نصرانى، عيسوى. (غلط تعبير اولوب، يرينه نصرانى ويا عيسوى استعمالى مرجحدر.)

خرسز { س. [بلكه «خيرسز» دن بحرف [باشقه لر ينك مالى چالان آدم، اوغرى، سا- رق، دزد. — آشيق او يوننده بر صايى. || خرسز مالى = مال مسروق. || خرسز ياشغى = خر- سزلى قبول و مال مسروق لر ينى حفظ ايدن آدم و منزل. || دكيز خرسزى = قورصان. || آت خرسزى = اوستى باشى خفيف، ديم ديزلاق؛ هايظه.

خرسز لامة { ح. خرسز جه- سنه، كيزليجه، اوغريين.

خرسزلىق { س. خرسز حال و سرت: خرسزلىق ايتمك.

خرسند { وخرسنده. ص. فا. قنا. عتكار، قانع.

خرطوم { سذ. عر. ۱. فيل طاقيلان مشين يلاستيق ويا صيق بز بورى.

خرق { سذ. عر. يارمه، ييرتمه. ذ.

خرقه { سذ. عر. ۱. بز و قماش پارچه سى. ذ. ۲. در- ويشلرك كيدى كلرى اوست لباسى. ۳. جبهه آلتنه ويا كيجه لك انتارىسى اوستنه كييلن ديزه قدر ويا دهها قيمه پنبوقلى لباس. || خرقه سعادت، خرقه شريف [طوغرىسى شريفه] = امانات مباركه دن اولان برده شريفه جناب نبوى .

خرقه پوش { س. ص. فا. [عر. شيدن = كيمك] خرقه كين، درويش.

خرگاه { س. فا. كبرا چاديرى، اوتاق .

خرگله { س. فا. [تر. زبازدى: هرگله] ۱. بينمكه و بوك طاشيمه آلبشمامش آت و قيصراق وستر و مركب سوردسى: چفتلكنده خرگله سى و اردر. ۲. بوحالده بولنان يعنى آلبشما- مش حيوان، سورى حيوانى: خرگله در بينمكه كلز. ۳. مج. تربيه دن بسبتون محروم آدم. ۴. برايش كورمنز خدمه غلبه لكى: اونده برسورى خرگله و اردر .

خرگاه { س. فا. با: خرگاه .

خرل { خريل. مه. با: خاريل.

خرلا شمع } فش. بربرینه «خر»
ایدن کوبکار کبی
غاوغا ایتک، چکه مه من لکدن
بربریه اوغرا شمع .

خرلامق } فل. ۱. «خر» ایتک،
کوکسدن سسله نفس
آلق ویا اویقوده خورلدامق.
۲. سببیز یره غاوغا ایتک،
راحت ویرمیوب منازعه چیتار.
من ایسته مک .

خرلدا شمع } وخرلدامق . ۱ :
خرلا شمع } خرلا شمع، خر-
لامق .

خرلدی } س. ۱. اوپورکن ویا
اویاینقلده کوکسدن
ویا کتزدن سسله نفس آله،
خورلدامه. ۲. سببیز غاوغا،
تزع .

خرلدیچی } ص. سببیز غاوغا
ایدن، مزذعه چی .

خرم } ص. فا. ۱. سوینجلی،
مفرور. ۲. مفرح، دلکشا.

خرما } س. فا. ۱. معروف اقالیم
حاره میوه سی، تمر.
۲. خرما شکننده خور طالمیسی.

خرما آغاجی = بومیودی ویرن
آغاج. نخل. || خرما طورسی =
خرمانک رکنی آکدیرر ات
طونی. || طرابزون خرمانسی = چوق
چکردکلی خامی آغز بوروشدیرر
برمیوه و بونی ویرن آغاج .

خرمان } س. فا. «خرمن» دن
۱. حبوباتک صماندن

آیرلمیچون ایدیلن عملیات : بو
یاغموور خرمانه مانع اولیور؛ خرمان
وقتی کچور. ۲. بو عملیات ایچون
یعنی دوگمکه حاضر لاشمش اکین
دمتلیری بجومعی. ۳. اکینلرک
دوگمسیچون حاضر لاشمش داژوی

میدان : خرمان جفتلک اورته.
سنده اولیدر؛ خرمانده اوتور.
یوردی. ۴. اکینلرک خرمانده
دوگله سی موسمی : خرمانده او.

دهمک اوزره بورج آلدی .
۵. هر برندن برر دانه آلتوب
برطاقم یایلق اوزره آیری آیری
صره لاشمش کتاب جزئلیری ویا
توتون یارقلری وسازره : کتابی
خرمان ایتک. || خرمان آراهیسی =

یکی ایجاد اولمش خرمان ماکینه.
سی. || خرمان دوگمک = دانلرینی
آیرمق اوزره اکینی خرمانده
دوگمک. || خرمان صاورمق =

دانه لره قاریشیق اولان اینجه
صمانی آیرمق ایچون کورکله
هوایه آتوب روزکارلاندیرمق .
|| خرمان صوگئی = توز طورپراقله
قاریشیق حبوبات. || خرمان
کیله سی = بیوک اولمک. || خرمان

یری = خرمان دوگمکه مخصوص
داژوی میدان. || طوغله خرمانی =
طوغله پاییلان یر .

خرمانچی } س. ۱. حبوباتی خر.
مانده دوکوب صا.
ورمغه مشغول آدم. ۲. توتون
یارقلرینی خرمان ایدن عمله.

خرمانلاق } فته. هر برندن برر
دانه آتوب طاقم

بایمقی اوزره بر شبتک اجزاسی
طاقم طاقم ایتک، خرمان ایتک :
کتابک جزئلیری، توتون یا پرا-
قلرینی خرمانلاق. = فل .
(حیوان) بردآره اوزرنده
دونوب قوشمق .

خرمن } س. فا. خرمان. با :

خرمه } س. فا. «خر» مرکب
خرمه } (- مه ره = بونجوق)

قاطیر بونجوغی .

خروات } س. اصل آوستریاک
خرواتستان خطه سی
اهالیسنک اسمی اولوب، دالما.

چیسه، اسلاوونیه وقرده طاغ
اسلاولرینه دخی اطلاق اولنور.

خرواتجه } ص. ح. خروات
طرز ویا لسانده :

خرواتجه سولیک؛ خرواتجه
شرقی، لسان. = س. خروات
لسانی : خرواتجه اسلاو السنه .
سندندر .

خروب } وخرنوب. سذ. عر.
فاصولیه وباقلا شکننده

اولان معروف سیاه میوه، کچی
بویونوزی. || خروب آغاجی = بو
میوه نی ویرن آغاج که اقالیم
معتدله تک اصیباقلرنده یتیشیر .

|| خروب شرتی = بو میوه تک
قوروسی قاینادلمغه پاییلان شرت .

خروج } سذ. عر. جیقمه،
طیشری جیقمه :
خروج ایتدی = چیتدی .

خرقس } یاخود خوروز. س.

خرقس } فا. «خروس» دن
۱. طاؤق جنسنک ارککی :

خروس اوتمک. ۲. چاققلی
سلاحک چاققی تیه سی : طابانجه .

نک خروسنی قالدیرمق. ۳. قپو
زهرکنک منسدالی . || خروس

آیاغی = فشک سوکه حک بورغو.
|| خروس اوتمک = صباح اولمق .

|| خروس اوغلی = چیلغین . ||
خروس ایسکی . با : ایسک . ||

خروس یومورطه سی = اوفق
یومورطه . || خروس عقللی =
نه یابدیغنی ابی دوشومین .

خرقسدیمیه } س. کلینیک بالیغه
بکزر یتیز برجنس
بایلق .

خَرَوْسَجِقْ } س. بیان تره سی
 خَرَوْسَلَمَقْ } فل. خروس کبی
 خَرَوْش } س. فا. شماته، کورلای،
 و خروش.
 خَرَوْشَان } ص. ح. باغروب شماته
 تلاشلی.
 خَرِيد } س. فا. صاتین آله،
 مباحه. ذ.
 خَرِيدَار } ص. آلیچی، مشتری،
 طالب.
 خَرِيدِه } س. عر. چ: خرائد.
 ۱. بکر قیز. ۲. دلینه.
 مش اینچی، درنا گفته.
 خَرِيْمَه } س. آرزین حیوانلرک
 آغزینه و آیینک طو.
 داغنک اوستنه، کچیرلن دمیر حلقه.
 خَرِيْطَه } س. عر. [یونانیدن]
 ۱. بر مملکتک احوال
 جغرافیه سنی مصور رسمی: خز-
 یطه بریه؛ خریطه بخریه؛ خریطه
 مجسمه = قبارتمه؛ خریطه السماء =
 نجومک مواقع و صورینی کوستیر
 خریطه. ۲. مشیندن کیسه و
 طوربه، طغارجق. || مج. بو
 خریطه ده یوغیدی = مأمول و
 و متصور دکلدی.
 خَرِيْف } س. عر. کوز موسمی،
 خزان.
 خَز } یا خود خبز. س. ۱. سرعت،
 چاهلق: خزله یوریمک. ۲.
 شدت، قوت: خزله اورمق.
 ۳. پرتاو، هجوم قصدی: خز
 آلق. || خزینی آلق = حرص و
 شدتی تسکین ایتماک؛ خزینی

آله مامق = حرصنی، شدتی تسکین
 ایده مه مک، نفسنی ینه مه مک.
 خَزَان } س. [ترکیه ایسه «خزار»
 یازلسی غلطدر. — اصلی
 مرکبله دوزر دکرمن دیمک او-
 لان فا. «خراس» دن محرف
 «خراز» اولسه کرکرد؛ ذاتاً
 بو صورتده قوللانلییر.] تحته
 و کراسته بیچمکه مخصوص صو
 ایله تحریک اولنور پیوک بیچی.
 خَزَان } س. فا. کوز موسمی،
 صوک بهار، خریف. ||
 مج. صاراوب وصوله وقتی،
 اختیارلق سنی.
 خَزَانْدِيْدِه } ص. فا. کوز مو-
 سمی کورمش، صا.
 راروب صولاش.
 خَزَانَه } س. عر. [خانک قحیله
 غلطدر] خزینه. || خزانه
 الکتب = کتبخانه.
 خَزَائِن } س. عر. فد: خز-
 ینه. لا: خزینه.
 خَزَع } س. عر. جمر، کسمه،
 یارمه، عملیات. کسپلن
 محک اسمنه اضافله بر جوق
 اصطلاحات مرکبه تشکیل ایدیور.
 خَزَف } س. عر. طوپراقدن
 معمول چنناق چوملک
 کبی شیئر.
 خَزْفِيْه } س. عر. چنناق چوملک
 کبی طوپراقدن معمول
 شیئر و بونلری یایمق صنعتی،
 فر. Céramique.
 خَزْنَه } خزنده دار. لا: خزینه،
 خزینه دار.
 خَزْنِيْه } س. عر. چ: خزائن.
 [تر. زبازدی: خزنه.]
 ۱. آنچه وضع و حفظ اولسان
 یر، وزنه، صندیق: خزینه

دولت، خزینه مالیه. [مالیه
 نظارتنه یا لکتره «خزینه» دخی
 دینیر.] ۲. ذی قیمت شیئر حفظنه
 مخصوص محفوظ یر، دپو. ۳. آثار
 صویک ویا یاغور صویسک بر-
 یکوب حفظ اولندیفی یر. صهرنج،
 دپو؛ صوخزینه سی دخی دینیر.
 ۴. طوپ و تفنک باروتسک
 قوندیفی یر. ۵. مدفون مال،
 دفینه. ۶. اریک بریکن یر.
 ۷. تقود و سائر ذی قیمت شیئر.
 دن عبارت یوک. ۸. وقتیه
 اون آلتی بیک غروش مقداری.
 || خزینه خاصه = ذات حضرت
 پادشاهی به عائد املاک و اراضی
 و سائر نک واردات و مصارفی
 دائره سی. || خزینه کتخداسی =
 اندرون هاپونده کی ذی قیمت
 اموال و اشیاک حسن محافظه
 و اداره سته مأمور ذات.
 خَزْنِيْه دَار } س. فا. [تر. زبازدی:
 خزنادار] بر خزینه-
 نک اداره و محافظه سته مأمور
 آدم.
 خَزْنِيْه دَارْلِق } س. [زبازدی:
 ینه دار وظیفه و مأموریتی.
 خَس } س. فا. چوب: خس و
 خَشَاكْ = چورچوب؛ خار
 و خس = چالی چرپی.
 خَسَار } س. عر. و:
 خَسَارَت } س. عر. چ: خسا-
 رت. رات. زیان، ضرر:
 چوق خساره اوغزادی؛ چوق
 خسارت اولدی.
 خَسَارْدِيْدِه } ص. فا. [عر.
 خسار = زیان. فا.

دیدن = کورمک [زیان کورمش،
 ضرره اوغرامش، متضرر.
 حَسْت { سَه. عر. خسیسک، بخل،
 ناکسک، جبریک، خست
 طبع = طبیعتده کی ناکسک.
 حَسَه { ص. فا. ج: خستگان.
 صحیحی یرنده اولیان، بر
 علت و مرضه دوچار اولار،
 مریض. اصل ترکیه سی: صایری؛
 خسته اولق، دوشمک، یا تمق =
 خسته لاتیق.
 حَسَه خانَه { س. فا. خسته لرك
 قبول و تدایوی او.
 لندیفی عمومی محل، بیمارستان:
 سیار خسته خانه = محاربه ده نقل
 اولمغه الوریشلی خیف و متحرک
 خسته خانه.
 حَسَه دَل { ص. فا. قلابی مریض،
 مجروح الفؤد، درد.
 مند.
 حَسَه لاندیرمَق { فت. خسته
 ایتک، خسته.
 لغی موجب اولق: دونکی روز-
 کار بنی خسته لاندیردی.
 حَسَه لَاتَمَق { فل. خسته اولق،
 خسته دوشمک:
 صوئوق آلوب خسته لاندیم.
 حَسَه لَق { س. مرض، علت؛ جلد
 خسته لغی، سیکیر
 خسته لغی، قلب خسته لغی؛ ص.
 لغین خسته لق = عمومی وساری
 مرض. [«خسته لک» یازماملی].
 حَسَه لَقَلی { ص. اوستندن خسته-
 لغی اکسیک اولیان،
 خسته مزاج.
 حَسَه مِرْجَاج { ص. فا. مزاج و
 طبیعتی خسته لغه
 مائل، بک صیق خسته لانان،
 خسته لقی.

حَسْر { سذ. عر. و:
 حَسْران { سذ. عر. خسار، خسارت،
 زیان، ضرر.
 حَسْرَو { س. فا. حکمدار، شاه.
 حَسْرَوَانَه { ص. ح. فا. شاهانه.
 حَسْوَف { سذ. عر. آیک طو-
 تلمسی؛ خ-سوف کللی،
 خسوف جزئی؛ خسوف واقع
 اولق = آی طوتلقی. — کونشک
 کینه کسوف دیرلر.
 حَسِيس { ص. عر. ن: خسیسه.
 «خسته دن صش. ۱»
 بخیل، ناکس، جبری. ۲. آچاق،
 دنی، دون، عادی، تيمتسز: مواد
 خسیسه.
 حَش { مه. جانفس کی شیلرک
 تحریک اولاندقجه چیقار-
 دقلمی سسی تقلید و تصویر
 ایدرک مکرر قوللانیلیر:
 حش حش ایتک.
 حَشَب { سذ. عر. [ج. ضمه ایله
 خشب و خشبان کلیرکن
 بزغلط اوله رق «اخشاب» قوللا-
 نیورز] آغاجک اودون قسمی،
 کراسته سی، اصلی: جوز آغاجک
 خشبی پک اینی جلا آیر.
 حَشْت { س. قالین و قیصه حربه،
 ال مزرانغی.
 حَشْت { س. فا. کیرج، طوغله.
 حَشْخَاش { سذ. عر. معروف
 نبات که باشنده اولان
 تخملمی طیده منوم کبی قوللا-
 نیلیر، و بونلرک قبوغنی چیزمکه
 آفیون دینلی قیمتدار ماده طیه
 استغراج اولنور. || آقی حَشْخَاش =

بونک برنوعی. || حَشْخَاش بری =
 کلینجک چیچی.
 حَشْخَاشِيَه { صش. عر. با. فصیله
 قییلدن نباتات.
 حَشْمَر { س. قاؤن و قاربوزک سرت
 قالان بیض قیمی.
 حَشْمَر { مه. سرت بعض قاشلرله
 سائر شیلرک اوینادقجه
 چیقاردقلمی سسی تصویر و
 تقلید ایدر: حشر حشر ایتک.
 حَشْمَر دَامَق { فت. سرت برقاش
 ویا کاغد وسائرہ بی
 اوینادهرق حشر حشر ایتدیرمک.
 حَشْمَر دَامَق { فل. سرت برقاش
 و کاغد وسائرہ
 اوینادقجه حشر حشر ایتک.
 حَشْمَر دِي { س. سرت برقاش و
 کاغد وسائرہ مک و با-
 خصوص زواحفک اوینادقجه
 چیقاردیغی سسس، حشر حشر ایتمه.
 حَشْمَعَه { سش. عر. ولادتندن اول
 والدہ سی وفات ایتکله
 قارنی یاریله رق چیقاریلان
 چوچق که مشهور قیصر دخی
 بو طرفله دنیاہ کلشیدی.
 حَشْمَك { ص. فا. قوری، یابس.
 حَشْمَكْسَال { س. فا. قوراقلق و
 قحط و غلا سنه سی.
 حَشْمَل { مه. سرت و قیصیق سسی
 تقلید و تصویر ایدرک
 مکرر قوللانیلیر: کوکسی حشل
 حشل ایتک.
 حَشْمَلَمَق { حشلامه وسائرہ. دا:
 حشلامق و سائرہ.
 حَشْمَلَمَق { فل. و:

خَشَلْدَامَق { فل. سرت و قیصیق }
 برسس چیقارمق :
 کوسکی خشلدايور .
 خَشَم { س. فا. غضب، حدت .
 خَشْمَنَک { ص. فا. حدتلی،
 غضبناک .
 خَشْنُوْد { ص. فا. راضی و ممنون :
 خشنود ایتک، اولمق =
 راضی و ممنون ایتک، اولمق .
 خَشْنُوْدَلِق { س. و :
 خشنودی { س. فا. رضا و ممنون-
 نیت. } «خشنودیت»
 دیته ملی .
 خَشْوَع { س. س. عر. تواضع،
 کوکل آچاققلنی .
 خَشْوَنَت { س. عر. سرتلک، قا-
 تانی، درشتلک : خشو-
 نت طبع = طبیعت سرتلکی .
 خَشَّيْن { ص. عر. } «خشونه» دن
 سرت ، قاتی ،
 درشت ، نامالیم .
 خَشَّيْه { و خشیت. س. عر. قور-
 قو، خوف .
 خِصَال { س. ج. عر. فد : خصلت .
 خِصَابِص { ص. عر. } «خشونه» دن
 خاصیت . با : خاصیت .
 خِصَائِل { س. ج. عر. فد :
 خصلت . با : خصلت .
 خِصَلَت { س. عر. ج. خصال ،
 خصلت . طبعیت ، خوی ،
 خلق : خصلت مخصوصه ؛ خصا-
 ثل ممدوحه ؛ خصال ذمیه .
 خِصْم { س. عر. ج. خصوم .
 دهما مستعمل اولان
 «خصماء» ایسه مرادفی اولان
 ولسانزده قوللائیان «خصیم» ک

جمعیدر . } ۱ . دشمن ، عدو ؛
 خصم جان = اک بیوک و شدتلی
 دشمن . ۲ . دعواده یا اود او-
 یون و کورش و یاریش و سائره-
 ده قارشلی طرف ، مخالف .
 خصم { س. اصلی آکلاشیله مدی }
 خصم { اقربا و متعلقاندن اولان :
 خصم اقربایی چوق ؛ او بنم
 خصمدر .
 خصْمَاء { س. س. ج. عر. } فد .
 «خصیم» لسانزده غیر
 مستعمل اولوب ، «خصوم»
 یرینه «خصم» ک جمعی کبی
 قوللائیان . با : خصم .
 خِصْمَلِق { س. دشمنلک ، خصومت ،
 عداوت .
 خِصْمَلِق { س. اقربالقی ، قرابت .
 خصم { س. عر. ج. : خصو
 خصات . ۱ . خاص و
 مخصوص اوله ، عموم مقابلی ،
 مخصوصیت ، بر شخص و یا شیئه
 حصر : عمومندن مخصوصه نقل
 کلام ایده لم . ۲ . ایش ، ماده ،
 کیفیت : بو مخصوصده ؛ وقوع
 حالک تحقیق و اشعاری خصو-
 صنه همت بیورلسی . } جمعی بو
 معنا ایله قوللائیان . ۳ . محکمه یه
 کیتمکه عذری اولان آدمک
 اقرار و تقریر و یا شهادتی دیکمک
 اوزره کندنی طلب و استد-
 عایی اوزرینه جائ محکمه دن
 مأوراً خانه سنه کوندریلن
 هیئت : خصوص کوندرلدی ؛
 خصوص کتیردی . || با خصوص ،
 علی الخصوص ، خصوصیه = هله
 هپسندن زیاده ، خصوصاً .
 خصوصاً { ح. عر. ۱ . خصو-
 صی اوله رق ، بالخاصه ،

خاصةً ، آریجه . ۲ . هله ، علی
 الخصوص .
 خصوصی { ص. عر. } : خصو-
 صیه . ۱ . عمومیه
 عائد اولیبوب بر شخص و شیئه
 و یا بر هیئته عائد اولان : بو
 رقص جمعیق عموموی اولیبوب
 خصوصی اولمغه یا لکز مدعوین
 کیره یلییر . ۲ . ذاتی ، شخصی ،
 وظیفه رسمیه یه عائد اولیبوب
 شخصه و ذاته عائد اولان :
 خصوصی بر مکتوب یازبورم ؛
 تنفس وقتنده امور خصوصیه -
 سیاه اوغراشیر ؛ بعض امور
 خصوصیه سنی تسویه ایچون
 رخصت آلدی .
 خصوصیت { س. عر. ۱ .
 خصوصیت } خصوصیلک ، عموی-
 می اولیبوب خصوصی اولان
 شیئک حال وصفی : بو تخریراتک
 خصوصیتی شیوه سندن بلایدیر .
 ۲ . بر آدمک شخصی و ذاننه
 منسوب و مربوط اوله ، منسو-
 بت ، اختصاص : اوداته اسکیدن
 خصوصیتیم واردر . ۳ . یرینه
 مخصوص اوله ، آریجه بر حالده
 بولنه : او آدمک خص-
 رصیت احوالی واردر = کندینه مخصوص
 حال وطوری .
 خصوم { س. عر. ج. } فد :
 خصم . با : خصم .
 خصومت { س. عر. } خصمق ،
 خصومت { دشمنلک ، عداوت :
 خصومتی ص قلابوب یالاندن دور-
 ستان کوستریور . || اعلان
 خصومت = ایکی دولت آردسنده
 اعلان حرب .

خَصِي } سنڌ. عمر. رجلیتی نزع
 } اولمش آدم، خادم.
 خَصِيه } سڌ. عمر. ۵: خصيتين.
 } خابه.
 خَضَاب } سنڌ. عمر. برشيئي بويلا.
 } مق اچون حاضر لامش
 ترکیب، بويلا. ۵.
 خَضِر } سڌ. حیات سرمدي به نا.
 } مثل اولان الياس ني (عم) ك
 لقبيدر: خضر الياس. || خضر
 الياس كوني = خرستيانلرجه جر.
 جس ني (۴م) ه مخصوص كون
 كه نيسانك ۲۳ نجی كوني اولوب
 تشرین اولك ۲۶ سنده کی « روز
 قاسم » ايله برابرسنه ی هان مساوی
 ایکی قسمه بولرلر. اصلی یشیلک
 كوني معناسیله «روزخضر» اولسه
 کرکدر، زیرا تام آغاچلرک یأرلا.
 قلانیدی واورته لک یشیلندیکی
 موسمدر.
 خَضْرَاء } صڌ. عمر. ذ: اخضر.
 } با: اخضر.
 خَضْرَت } سڌ. عمر. کیم. یشیلک:
 } حضرت اوراق = یأرلا.
 قلرده کی یشیل رنگ.
 خَضْوَع } سنڌ. عمر. تواضع،
 } خشوع.
 خَط } سنڌ. عمر. جم: خطوط. ۱.
 } چیزکی، چیزیک: بر خط
 چکمرک، چیزمک. ۲. یازی:
 خطتعلیق، خطنک: حسن خط =
 کوزل یازی: حسن خط خواجه.
 سی. ۳. بر صره و چیزکی صو.
 رتنده شیء: دمیربول، تلفراف
 خطی: خط کبیر = آنا دمیر
 بول: آنا طولی خط کبیری. ۴.
 بر چوق نقطه لرک بر برینه
 ملاصق صره لانه سندن حاصل

اولان چیزکی: خط مستقیم، خط
 منحنی، خط عمودی، خط افقی.
 ۵. م. کره ارض خریطه سنده
 چیزیلی بولسا، طول و عرض
 مفروض چیزکی خط استواء،
 خط نصف النهار. ۶. عمر.
 کنجیلرده یکی چیقمه به باشلایان بیدیق
 وصال. || ۷. آتش خطی = میدان
 حربده سرمیانک دشمنه واصل او.
 لدیفی آکلاشیلان مسافه باشنده کی
 صره که عسکر اوراده طوروب
 قورشون آتمه باشلار. || اجتماع
 میاه خطی = صولری بر یره طو.
 پلانان بر اراضی حوضه سنی احاطه
 ایدن ارتفاع نقطه لرنک تشکیل
 ایتدکاری دائره. || تقسیم میاه
 خطی = اراضینک اک مرتفع نقاطی
 صره سی، که صولری مخالف ایکی
 جهته طوغری آقار ایکی مائله یی
 بر بندن تفریق ایدر. || خط
 حدود = ایکی دولت آرده سنده کی
 حدودک تشکیل ایتدیکی چیزکی.
 || حط حرکت = برآموره تعامیم و
 تعیین اوونک خارجنه چیقمامسی
 تنبیه اولنان وظیفه. || خط دست =
 بر یوونک ذاتک کندی الیه یازدیغی
 شیء: روسیه اینراطوری المانیا
 اینراطورینه خط دستیه برنامه
 یازدی: مؤلفک خط دستیه محرر
 کتابک قیمتی پک بیوکر. || عمر. خط
 سبز = کنجیلرک صفالذن اول یاگ.
 قلرنده بیتن اینجه توك. || خط
 شریف، خط هایون = اساساً
 سلاطینک خط دستیه محرر و بر
 خصوصک اجزاسنه دائر صادر
 اولوب آلائی الیه رسماً و علناً
 باب عالیده او قونان فرمان:

کلتخانه خط شریفی؛ اصلاحات خط
 هایونی.
 خَطَاء } سنڌ. عمر. ۱. یا کیش،
 } یا کیشاق، غلط: بونده
 بر خطا وارد؛ بوکتابک خطاری
 صوابندن زیاده. ۲. یا گله، سهو،
 ایستیه رك اولنان قصور: خطا
 ایتدم. ۳. قباحت، کنه، جرم:
 اخطارده بولند مسه خطایی
 ایتدم؛ کندی اختیار مزله ایتد.
 یکمز فناقلری قدره اسناد ایتک
 خطادر. ۴. ف. قصده مقرون
 اولیه رق ایشلنمان فعل. || خطا
 صواب جدولی = بر کتابک
 اینجیده واقع اولان یا کیشلری
 و تصحیحلریخی حاوی جدول که
 کتابک صوکنه علاوه اولنور.
 خَطَاء } ح. عمر. یا کیش اوله رق،
 } یا کیشاقله، سهواً.
 خَطَّ آوَر } ص. فا.] عمر. خط =
 } یازی. فا. آوردن =
 کتیرمک] صقال ویدیغی یکی نیتکه
 باشلامش (کنج).
 خَطَاب } سنڌ. عمر. ۱. برینه
 } سوز سوبله، سوزی بر
 آدمه سوبله، توجه کلام: بکا
 خطاب ایده رك سوبلیدی؛ سزه
 خطاب ایدلین سوزی نیچون او.
 ستکزه آلیورسکز؛ ۲. بر جماعته
 توجه کلامه سوبیلین نطق. ۳.
 (صرفه) فعل و ضمیرده غائب
 و متکلمک غیر ی اولان ایکنجی
 شخص استعمالی که سوزی
 دیکلیندن عبارتدر. || خطاب
 عزت = من طرف الله بر آدمه
 سوز سوبله. || فصل الخطاب =
 بر کتاب و یا خطبه نک باشنده
 بسمله و جمله وصوله الیه دعادن

صکره « اما بعد » تعبیریلہ مبنی
دلہہ کیریشمہ .

خطاباً { ح. عر. برینک یوزینہ
سوئیہ رک، توجیہ کلام
ایدہ رک : بو سوزی بکا خطاباً
سوئیدی .

خطابت { س. عر. ۱. خطیبک،
جامعہ خطبہ ایراد
ایدن خطیبک وظیفہ ومسلسکی :
یکی تأسیس اولنان جامع شریفک
خطابتی کیمہ توجیہ اولندی؟
۲. فصاحت وسلاستہ نطق
ایراد اتمہ .

خطا بخش { ص. فا. (عر. خطا=
بخشیدن = باغشلامق) واقم سہو
وقباحترلی عفو ایدن : جناب حق
خطا بخش وجرم پوشدر .

خطا پوش { ص. فا. (عر. خطا=
سہو وقباحت - فا. بو.
شیدن = اورتمک) واقع اولان
سہو وقباحترلی اورتن .

خطاط { س. عر. جم : خطاطین.
{ « خط » دن سمب. ۱.
کوزل یازی وعلی الحصوص ثلث
ونسخ کبی یازیلر یازان آدم، حسن
خط صاحبی : بو لوحہ یی خانفی
خطاطہ یازدیردیکز؟ ۲. حسن
خط معلی .

خطاطلق { س. ۱. کوزل یازی
{ وعلی الحصوص ثلث و
نسخ کبی یازیلر یازمق مہارتی،
حسن خطہ مالک اولہ. ۲. حسن
خط مملکتی .

خطایا { س. جم. عر. فد : خطیئہ.
{ لا : خطیئہ. [ظن اولند.
یغی کبی «خطا» نک جمعی دکسہدہ
او مقامدہ قوللائیلور.]

خطباء { س. س. ج. عر. فد :
{ خطیب. لا : خطیب .

خطبہ { س. عر. ۱. جمعہ ویارام
{ نمازلرنده خطابک قرائت
ایلدکبری بعض آیات کریمہ واحاد -
یت نبویہ ایلمہ مزین وبعض نصایح
دینیہ یی محتوی جمل جملہ درکہ خلیفہ
حضر تلیرینک اسمنی ودعاسنی دہ
حاویدر : کندی نامنہ خطبہ او.
قوتقمق = سکہ ضرب ایتمک کبی
سلطنت وحکومت علامندندر .

۲. کتابک ویابر نطق ومقالہ نک
باشندہ کی مسجع ومنثور عبارہ :
کتابنہ کوزل برخطبہ یازمشدر :
کتابنک خطبہ سنی باشقہ سنہ
یازدیردی .

خطار { س. عر. تہلکہ، مخاطرہ،
{ امنیتسزک ؛ پر خطر =
تہلکہ سی چوق، تہلکہ لی .

خطار ناک { ص. فا. قورقولی، مخا.
{ طرہ لی، تہلکہ لی،
امنیتسز : بر راہ خطار ناک .

خطف { س. س. عر. قاقمہ، جن
{ وشیطانک قاپوب کو -
تورمسی .

خطمی { س. عر. ابہ کومجنہ
{ مشابہ واوندن بیوک
معروف بر چیچک کہ قوروسی
خاشلانہرق کوکسی یومشاتمق
ایچون ایجیایر .

خطور { س. عر. خاطرہ کلہ،
{ در خاطر اولئمہ : خاطر -
مہ، ذہنہ خطور ایتدی .

خطوط { س. س. ج. عر. فد :
{ خط. لا : خط .

خطوہ { س. عر. جم : خطوط.
{ ۱. آدمیم. ۲. اولچی عد.
اولنان اعتباری آدمیم .

خطہ { س. عر. مملکت، بر، بقعہ،
{ قطعہ : خطہ یمانہ = یمن
قطعہ سی .

خطیب { س. عر. ۱. جامعہ
{ خطبہ اووقیان وبوظیفہ
ایلمہ موظف بولنان آدم. ۲. فصا.
حت وسلاستہ ایراد نطق ایدن .

خطیر { ص. عر. ڈ : خطیرہ.
{ « خطر » دن صش.]
۱. مخاطرہ لی، وخیم : طریق
خطیر. ۲. بیوک، عالی، شانلی،
مہم : امر خطیر .

خطیرہ { سہوا « خطیرہ » برینہ
{ قوللائیلر. لا : خطیرہ .

خطیل { س. طاش دیواری تقویہ
{ ایچون ہر برایکی آرشین
ارتقاعندہ چکیان کراستہ وی
طوغلہ طبقہ سی .

خطیئہ { س. عر. جم : خطایا.
{ ۱. پاکلیش، سہو .
۲. صوح، قباحت. جمعی دہا
مستمعل اولوب، «خطا» نک
جمعی مقامندہ قوللائیلر.]

خفاء { س. عر. ۱. کیز لیلک،
{ بر شینک کیزی وسر ومحرم
اولسی. ۲. کیزی شی، سر .

خفاش { س. عر. یاراسہ، کیجہ
{ قوشی، شبیرہ .

خفاف { س. عر. اتر. زباززدی :
{ قواف] آباق قابی انواعی
صاتان آدم. (الیوم اسکی طرزدہ
وقبا آباق قابلری ویاخود ترلاک
وامثالی کبی شینتیرک خضرلرینی
صاتانلرہ تخصیص اولئمفلہ
قرندرہ جیدن فرق اولتور.] ||
خفاف ایشی = اوجوز صاتلق اوزرہ
یک آشاشی کراستہ ایلمہ پالش عادی
آباق قابی : عادی ایش .

خَفَاءُ { س. ج. عر. فد : خفيه .
 خَفَاءُ { ل. ا : خفيه .
 خَفَّتْ { س. عر. ۱ . خفيف شيئك
 خَفَّتْ { حالي ، يندليلك ، آغراق
 مقابلي . ۲ . وقارسزاق ، تمكينسز-
 لك . || خفت مزاج = هو ياق .
 || خفت مشرب = عفتسزك ،
 آجيقلاق . || عقلنه ، شمورينه
 خفت كبتيرمك = چيليرمق .
 خَفَّتَانِ { س. س. عر. ۱ . عن اصل
 زرهك آتسده كييلن
 بنبو قولي لباس . ۲ . اوستدن
 كييلير اوزون وككيش لباس كه
 اكثر ثيا مقام تلطيف والتفاده
 كبرا طرفندن اصحاب استحقاچه
 كيدريلير ويا اوستلرينه آتيلير ،
 قفتان .
 خَفْمَةٌ { ص. فا . او يومش . ذ .
 خَفَضَ { س. عر. م . نحو عريده
 خَفَضَ { اعرابك حالت جري .
 [« جر » دها مستعملدر .]
 خَفَقَانَ { س. عر. ط . يورك او-
 خَفَقَانَ { ينامه سي ، چارپندي .
 خَفِيَ { ص. عر. ذ : خفيه . [« خفاء » .
 خَفِيَ { دن ص. [كيزلي ، صاقل ،
 جلي مقابلي : خفي وجلي .
 خَفِيَ { س. ح . عر. كيزلي اوله رق ،
 خَفِيَ { كيزليدن : خفياً سويلدي ،
 خفياً كلدي .
 خَفِيَّاتٍ { س. ج. عر. كيزلي
 خَفِيَّاتٍ { ايشلر . اسرار : خفيات
 امور .
 خَفِيفٌ { ص. عر. ذ : خفيفه .
 خَفِيفٌ { [« خفت » دن ص.]
 ۱ . آغر اولميان ، يني ، سبك :
 بنبو ق اك خفيف اجسامدندر .
 ۲ . جدي ومهم اولميان ، آغر-
 لغى اولميان : خفيف آدم : خفيف

مزاجلي ، خفيف مشربلي .
 || سم . استحكامات خفقه = حرب
 زماننده على العجمله يايلان موقت
 ۱- استحكاملر .
 خَفِيَّةٌ { س. عر. [امور خفيه] دن
 خَفِيَّةٌ { مختصر [تحقيقات خفيه
 ايشلرنده متتكرراً استخدام اولنان
 پوليس مأموري .
 خَلَّ { س. عر. سر كه .
 خَلَاءٌ { س. عر. ۱ . بوشلق .
 خَلَاءٌ { ۲ . بوش ير ، تهى مكان ،
 برشيء حاوى اولميان فضاء ،
 تهالق ، بوشلق . ۳ . هواسى
 آلمش ير . ۴ . انسانك تمهالقمه محتاج
 اولدغى آبدستخانه ، آياق بولى .
 خَلَّاجِلٌ { س. ج. عر. فد :
 خَلَّاجِلٌ { ل. ا : خلال .
 خَلَّاصٌ { س. عر. قورتله ، رها :
 خَلَّاصٌ { خلاص اولمق ، بولمق =
 قورتلماق ؛ خلاص ايتك = قور-
 تارمق : بنى بو اذيتدن كيم
 خلاص ايدم جكدر ؟
 خَلَّاصَةٌ { س. عر. ۱ . بر شيك
 خَلَّاصَةٌ { اك روحلى و قوتلى
 قسمي ، پوصه سي و فضله شيشلرى
 چيقارلدندن صكره قالان كز-
 يدسه ، زبده : سوت خلاصه سي ،
 ات خلاصه سي . ۲ . اوزون بر
 بحث ومقاله نك آز سوزله افاده
 اولنان . ففهمي ، نتيجه : مضبطه .
 نك خلاصه سنى چيقارملى ؛ بو-
 عرضحالى خلاصه ايتلى . || خلاصه
 كلام = نتيجه كلام ، الحاصل .
 خَلَّاصَةٌ { ح. عر. مختصراً ، خلا-
 خَلَّاصَةٌ { صه طريقه ، آز سو-
 زله : مقصدى خلاصه يازملى ،
 افاده ايتلى .
 خَلَّاصَةٌ جِي { س. بعض دواژده
 خَلَّاصَةٌ جِي { ويرلين استدا

نامه لرك خلاصه سنى چيقارمه
 مأمور كاتب .
 خَلَّاطٌ { س. قالين ايپ ، كمي ايچي ،
 ب. ج. ثابت آرمه خلاطى =
 درت قول ايله بر فتيلدن تشكيل
 اولنان بومه بوكومى قطرانلى
 خلاط .
 خَلَّافٌ { س. س. عر. ۱ . قارشى ،
 خَلَّافٌ { ضد ، عكس : خلاف
 طبيعت ، خلاف حقيقت ؛ خلافى
 التزام ايتك . ۲ . مغايرت ، مخالفت ،
 اختلاف ، ضدت : بو ايكي شئ
 آره سنده خلاف واردر ؛ بو
 سوزده خلاف يوقدر ؛ آره -
 لرينه خلاف دوشدى . ۳ . يالان ،
 كذب ، دروغ : خلاف سويلم ؛
 خلاقم يوقدر . || خلافته = ترسنه ،
 عكسنه ، قارشى اوله رق . || خلاف
 العاده = اصول وقاعده يه قارشى ،
 عادت خار جنسه اوله رق .
 || خلافتكبر = عكسنى ضد بنى التزام
 ايدن ، مخالف . مقابلي طره كبر .
 خَلَّافًا { ح. عر. عكسنه ، ترسنه .
 خَلَّافَتٌ { س. عر. ۱ . خاتم الانبياء
 خَلَّافَتٌ { (صلعم) افندمزه وكاله
 عموم اهل اسلامه امامت و آمرت
 وشريعت اسلاميه يي حمايه ايتك
 وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلام
 ميه ؛ خلافت كبرى . ۲ . خليفه
 اسلامك دائره ومدت حكومتى :
 حضرت ابا بكر ك خلافتى ؛ خلا-
 فت عباسيه نك حدودى يك
 واسع ايدى . — عربى تركيباتده
 « خلافة » صورتنده تولانيلىر :
 دارالخلافة = مركز خلافت ،
 خليفه اسلامك پايختنى .
 خَلَّافِيَّاهُ { ص. فا . عر. -لا-
 خَلَّافِيَّاهُ { فت = م - فا . پناه =

طیانه جق بر [خلافت اسلامیہ۔
نک اعتماد کاھی اولان (خلیفۃ
اسلام) : خلافتیناہ افندمز .

خَلَاقِیَنَاهِی } ص. فا. خلافت
اسلامیہ نک اعتماد.

کاھی اولان ذات اقدسہ منسوب
ومتعلق : ذات حضرت خِلا-
فتیناہی؛ عتبۃ سنیۃ جناب
خلافتیناہیلرینہ .

خَلَاقِ } ص. عر. [« خلق » دن
سمی] مبالغہ ایله -لق

ایدیحی، چوق یارادان : خلاق
عالم. [صفات اللہندر.] || خلاق
المعانی = معانی و نکانی یارادیر-
جہسنہ بولوب قوللانان شاعر
بلیغ .

خِلَالِ } سذ. عر. ۱. آرہلق،
آرہ [زمان حقندہ :]

او خلالده = او آرہلقده؛ خلال
رمضانانده = رمضان ایچنده .
۲. دیش وقولاق قاریشدی-
جق شیء که کمیک یا بیونوز و
یاخود باغه وساژهدن اولور .

خِلَالِی } سذ. جم. عر. فد : حلیل .
با : خلیل .

خَلَاقِ } سذ. جم. عر. [فد .
« خلیقه » پک مستعمل

دکلدر [یارادلمش ذی روحلر
وعلی الخصوص انسانلر، مخلوقات .
= تر. فد. جاریه، حربده طو-
تلش ویا صاتین آلمش قیز ویا
قادین : چرکس خلیاق، عراب
خلیاق، خلیاقلر .

خِلْجَانِ } سذ. عر. دیرتمه، اوینا-
مه، چارنجه . [باشلیجه

یورک اوینامه سی حقندہ قوللا-
نیایر :] خلیجانہ اوغرادم، خلیجان
قاب .

خَلَاقِ } سذ. عر. جم : خلاخل .
عر ب نسا سنک آیاقلرینہ
طاقدقلری بیلزیک .

خَلْدِ } سذ. عر. ۱. بقا، سرمدیك .
۲. جنت : خلد برین .

خَلْدِ } ف. عر. [تفعیل بائندن
ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، دعا مقامنده بعض
تعبیرات عربیهدہ بولنور] دائم
وباقی ایتسین : خلدہ الله؛ خلد
الله ملکه .

خَلَطِ } سذ. عر. ۱. قاریشدی-
یرمه، مزج : اجزایی خلط

ایتمک . ۲. مناسبتمس سوز سوبله،
هذیان ایتمه : آرتق خلط ایدیور .

خِلَاطِ } سذ. عر. جم : اخلاط . طب
قدیمده بدن انسانده فرض

اولنان درت عنصرک بهری که:
دم، بلغم، سودا و صفرادن عبا-
رت ایدی . [جمعی ده مستعملدر.]

خِلَطِی } ص. عر. ذ : خلطبه . ط .
اخلاط اربعه یه ویا برینہ

منسوب ومتعلق .

خِلْعَتِ } سذ. عر. حکمداران
ووزرا طرفندن برینہ

حرمت و مکافات برینہ کییدیریلن
قافتان : خلعت فاخره؛ خلعت
کییدیرمک .

خَلْفِ } سذ. عر. جم : اخلاف .
۱. صکرهدن کلن، برینک

برینہ قائم اولان، سلف مقابلی :
سلف ایله خلف = بر مأموریتده
اول بولنش اولان آدمله بعدہ
اونک برینہ نصب اولنان؛ فلان
مأ. وریتده بکا خلف اولدی؛
عزل اولدیسه ده، خلفی بکیه-
جکدر . ۲. ذریت، نسل، اولاد
واحفاد : بز او شانلی اجدادک

اخلاقی دکلییز؟ || خیر الخلف =
خیری اولاد، پدرینی خیرله یاد
ایتدیرمکه سبب اولان اوغل .
|| ناخلف = خیرسز اولاد . || خلفاً
عن سلف = سلفدن -لقه، نسللاً
انتقال صورتیله .

خَلْفِ } سذ. عر. سوزده طور-
مامه، نقض : خلف وعد .

خَلْفَاءِ } سذ. جم. عر. فد : خلیفه .
با : خلیفه .

خَلْفِی } ص. عر. ذ : خلیفه . تم .
آرقیه وکری یه منسوب
ومتعلق .

خَلْقِ } سذ. عر. ۱. یاراتمه، یارا-
دیش : جناب حق کائنانی

خلق ییوردی . ۲. ایجاد،
اختراع، افترا، قورمه : بویله
سوزلر خلق ایتمکه مقتدردر .
۳. انسانلر، جمعیت بشریه،
عموم : خلق راحتسز دکلدر، خلقه
ایلیک ایتمک؛ خلق ایشیتدی . ۴.
جماعت، گروه، غلبه لک : برچوق
خلق طو پلانمشیدی . || خلق
عالم = بتون انسانلر . || بین الخلق =
عموم آرہسنده .

خَلْقِ } سذ. عر. جم : اخلاق .
خلق خلی اولان خوی، طبیعت،

سرشت : خلق حسن = کوزل
خوی . = جم. ۱. هر انسانک
متصف اولدیغی اینی ویا کوتی
خویله = اخلاق حمیده = ممدوح
خویله؛ اخلاق ذمیمه = مذموم
خویله . ۲. فلسفه نک اخلاقدن
بحث ایدن قسمی و خوی و
طبیعتده متعلق اولان احوال
بشریه : اخلاق درسی؛ اخلاق
کتابلری . ۳. اپی خویله، انسانی

معناً و حقیقهٔ تزیین ایدن فضائل : طلب ده هر شیءدن اول اخلاق آرانمیلدر؛ و حشیلرده اخلاق آرانمیلی. || اخلاق عمومییه = بر جماعته عادت حکمنه کچمش طبیعتلر : اخلاق عمومییه بی فساددن محافظه ایتک الزمدر.

خَلْقاً { ح. عر. یارادیلدشجه، یارا. }
 { دیایش جهتیله، صورتا، بدناً : فلان پدرینه یالکز خلقاً بکزیور .

خَلْقاً { ح. عر. طبیعتجه، اخلاق }
 { جهتیله : امام حسین (رضه) اوندمن خلقاً و خلقاً جد اقدس لرینه مشابه ایدیلر .

خَلِقت { س. عر. ۱. یارآتمه، یارادیش، آفرینش : خلقت عالم؛ خلقت بشر. ۲. یارا. دأشده اولان حال، خلقتی طبیعت : او آدمک خلقتی اولیلدر؛ ساحت او آدمه بر خلقتدر .

{ ص. عر. ث : خلقیه . }
خَلقی { خلقتجه یعنی یارادیلدشه منسوب و متعلق، یارادیلدشه اولان، جبلی : تواضع زورله اولاز انسانده خلق اولیلدر .

{ س. عر. بر حال و }
خَلْقیت { ن. یك خلقی و جبلی اولسی : فضائلک خلقتی مختلف فیلدر. } « ملقت » رینه استعمالی غلطدر. {

{ س. عر. ۱. آچیلدق، }
خَلل { بوشلق، رخنه. ذ. ۲. بو. زوقلق، فساد. اکسیکک، نقصان : عقله خلل کایر، خلل کتیرر : سزک حاضر بولنماکیز ایشمزه خلل ویردی، خلل ایراث ایتدی. }
خَلل پذیر { ص. فا. } عر. خلل = (م. فا. پذیردنن = قبول

{ ایتک } نقصان و فساد قبول ایدن، ناقص، بوزوق : بونجه سنهک حقوق خلل پذیر اولدی.

خَلوت { س. عر. ۱. تنهاییه }
 { س. عر. ۲. الکز قالیه : خلوت ایتک = بیسون یالکز

طورمق و یابرله تنها قونیشمتی اوزره یالکز قالوب کیسه بی ایچرییه آلاماق. ۲. تنها بر، بوش محل : خلوته چکلمک. ۳. عبادت و ذکر و ریاضت و مراقبه ایله مشغول اولدق اوزره تنها بر حجره یه قیامته : خلوته کیرمک؛ خلوت ایتک. ۴. حمامک بر قورونه لی و یالکز بر آدمک بیقنامه سنه مخصوص بولمه سی : حمام خلوتی. ۵. مؤ. زیاده صحیقادن کنایه : بو او طه خلوت اولمش؛ بوراسی حمام خلوتی .

خَلوتخانه { س. فا. خلوت محلی، }
 { خانوته مخصوص حجره .

خَلوتسرای { س. فا. تنها چکیلوب }
 { اوتورمه مخصوص کوشک .

خَلوتگاه { س. فا. } عر. خلوت = محل [تنهالق محلی، خلوته مخصوص یر .

خَلوتگزیین { ص. فا. } عر. خلوت = تنهالق .

فا. گزیدن = سچمک] اختیار خلوت ایدن، تنها چکیلوب عبادت و ذکر و مراقبه ایتکی اختیار ایدن .

خَلوتنشین { ص. فا. } عر. خلوت = تورمق] خلوتده یعنی تنهالقده اوتوران : زاهد خلوتنشین .

{ ص. س. } یاه نسبتک تاه **خَلوتی** { تأییده الحاقی جائز اوله میه . جغندن غلط بر تعبیردر . } خلوته زیاده اهمیت و یرن طریق مخصوصه منسوب : طریق خلوتی درویش خلوتی : خلوتیلرک کسوتی .

{ س. عر. دائمیک، بقا، }
خُلود { دوام، سرمدیک .

{ س. عر. ۱. خالصک، }
خُلوص { صافلق، طوغریلی، }
 یالان و حیلهدن خالی اولمه : خلوص محبت، خلوص نیت، خلوص قاب. ۲. صمیمیت، محبت صمیمه : خلوصله نماز قیاتی؛ او آدمده خلوص یوقدر. ۳. چاته، یارانته، مداهنه : محضاً خلوص ایچون اوله سویلیور؛ خلوص چاقق . || عرض خلوص ایتک = محبت صمیمه سنی ابراز ایلک. — اقران بیننده تحیه و سلام تعبیردر .

{ ص. فا. ۱. بر آدمه }
خُلوصکار { محبت صمیمه سی او- }
 لان، محب خالص. ۲. خلوص چاقان، مداهن .

{ ص. ح. فا. ۱. }
خُلوصکارانه { محبت صمیمه ایله، }
 ۲. مداهنه ایله، خلوص چانه ورق .

{ س. ۱. محبت }
خُلوصکارلق { صمیمه ابرازی. ۲. }
 مداهنه جیلک، طالق و قاتی .

{ ص. عر. حسن اخلاق }
خُلوق { صاحی، اینی خونلی و هر کسله کچنیر اولان : پک خلوق آدمدر .

{ س. عر. ۱. قوی، }
خُلایع { کورفر. ۲. بوغاز، قال : خایع قسطنطنییه = استانبول، پیشکا- هندن کاغد خانه یه طوغری کیدن

کورفزی؛ خاج فارس = بصره کورفزی .
 خلیفه } یاخود قلیچه . سه کوچک خالی، کلیم، سجاده .
 خلیطه } سث . عمر . ابکی شیئدن معدندن مرکب ماده : آتیمون ایله قورشون خلیطه سی .
 خلیع العذار } ص . عمر . جاقین، ادبسر، آتیق مشرب .
 خلیفه } سذ . عمر . ج : خلفاء . ۱ . وکیل، خلف، برنک یرینه کچن آدم . ۲ . فخر کائنات (صلم) افسدسزک وکیلی اوله رق امام المسلمین و حامی شریعت محمدیه اولان ذات : خلیفه رسول الله : خلیفه اسلام . ۳ . باب عالی اقلامندن برنده کاتب بولنان ذات : حاجی خلیفه = کاتب چلبینک لقی . [بو معنا ایله الیوم یالکز جمعی مستعملدر :] مکتوبی صدارت خلفاسندن . ۴ . [تر . زبازدی : قلفه] با : قلفه . || خلفاء راشدین = اک اول اجرای خلافت ادن صحابه کرامدن درت ذات که ابوبکر صدیق ، عمر فاروق ، عثمان ذی النورین و علی المرتضی حضراتیدر . || سرخلیفه = باب عالی اتلامندن برنده کی کاتبسزک باشی و اک قدمیلیری : فلان قلده سرخلیفه اولدی .
 خلیل } ص . عمر . ذ : خلیله . ج : محب ، یار : خلیل الله ، خلیل الرحمن = حضرت ابراهیم (عم) ک لقییدر .
 خم } ص . فا . بولکش ، کرلی : ابروی خم } خم . = ۱ . بولکوم قیورم :

خم زلف . ۲ . کمر ، قبه .
 خم } ص . فا . کوب : خمی = شراب خم } کونی .
 خمزار } سذ . عمر . عشرتدن صکره کان باش آغریسی و سبر . سملک .
 خماسی } ص . عمر . ذ : خماسیه . ۱ . د . (صرف عربیده) بش حرفدن مرکب (کله) : فعل خماسی ؛ افعال خماسیه . ۲ . با . بش یاراغی یادانه سی ویا گوشه و سائره سی اولان (نبات) : خماسی الاوراق ، خماسی البزور ، خماسی الوریقات و سائره .
 خمیره } ص . (زبازدی : قومباره) ۱ . دمیردن ایچی بوش وملو بیوجک مرمی که محاربانده هاون طویپله آتارلر . ۲ . طوپراقدن یوورلاق ظرف که ایچنه آچه آتمی ایچون برطر . فنده یاریقی اولوب چوققلر پاره بریکدیرمک ایچون قوللانیرل و نهایتنده اونی قیره رق آچه یی آلیرل .
 خمیره جی } ص . محاربه ده دشمن هاون طوینی قوللانان عسکر .
 خمیره خانه } ص . ۱ . خمیره یاپیلان بککک فابریقه . ۲ . خمیره جیلر قیشله سی .
 خمیرخانه } ص . فا . ۱ . شراب کوبلیرنک ویا فوجیلیرنک قوندیقی کیلار . ۲ . میخانه .
 خمخیم } ص . س . بورندن سویلین ، بورنی سقط اولغله سسی خم خم ایدر کبی چیقان .
 خمخملامق } فل . خم خم ایدرک سویلک ، بورندن

سویلک .
 خمخملق } س . بورندن و خم خم ایدرک سویلینک حالی .
 خمیر } سذ . عمر . (عربیده مؤنث ده اولور) شراب ، باده ، می . || ط . خمیر طی = ادویه ایله مزج واستحضار اولمش و علاج کبی ایچیان شراب .
 خمیری } ص . عمر . ذ : خمیره . ط . شرابه متعلق : ادویه خمیره .
 خمسه } سذ . عمر . بشده بر ، بر شیشک بش جزء ده بر جزئی .
 خمسه } عد . عمر . [مؤنثی « ه » سز ایسه ده لسانزده او صورتده قوللانماز .] بلادخمه ، اوقات خمسه ، حواس خمسه . = س . بش قعدن مرکب اثر منظوم : خمسه نظامی ؛ نوعی زاده نک خمسه سی . || خمسه آل عبا = اهل بیت جناب نبوی . || خمسه مبارکه = بش پارمق . [ال ایله یمک یمکدن کنایه اوله رق استهزا طریقله قوللانیرل .]
 خمسی } ص . قره دکیزده کثرتله چیقار بر جنس کوچک بالیق .
 خمسمین } عد . عمر . الی . ذ . = س . قیشین اربعین دینان قرق کونندن صکره کلن الی کونلک موسمی .
 خمور } س . (عمر « خمیر » دن [اون واوکا مشابه بر شیشک صو ویا دیگر بر مایعله قاریشدرلمه سندن حاصل اولان یومشاق ماده ، عجین ، معجون : خور طوتوق ؛ خمور یوغورمق . ۲ . آتمک خورینه قوتیلان مایه :

خورسز آتمك . ۳ . مج . اصل ،
 مایه ، جوهر ، طینت : اونك خوری
 كوتی . || خور آچق = یوفقه پایق .
 || خور ایشی = خور ایله پایلان
 بورك كبی یمكار . || خور ایشنه
 قاریشمق = انسان بچره مبه چکی
 و وظیفه سی خارجنده ایشله
 کیریشمك . || بر خور ایتك =
 مختلف شیئری برلكده قار-
 یشدیرمق . || خور نخته سی =
 خور آچقه مخصوص نخته . =
 صد . بیشمه مش ، یوشاق : خور
 آتمك .

خورجی { س . ۱ . بیوك دائره .
 (رده آشییلرك یالکز
 خور ایشلرینی یایی . ۲ .
 فرونده
 آتمك خورینی یوغوروب حاضر-
 لایان آدم .

خورسز { س . مایه سز (آتمك) .
 || خورسز بایرامی =
 اسرائیلرك خورسز آتمك یدكلی
 بر عید مخصوصلری .

خورلامق { فته خورله قایلا-
 مق ، معجونلامق :
 تنجیره نك آغزینی خورلاق .

خیازه { س . فا . ۱ . اسنه مه :
 (خیازه چككم = اسنه مك .
 ۲ . طور و معامله استنقال .

خیدیه { ص . فا . اكریش ، بو-
 كلكش ، قنبور ، كمرلی :
 قد خمیده .

خیر { س . عر . ۱ . خور . ۲ . مایه .

خمیس { س . عر . پنجشنبه كونی :
 (یوم الخمیس . ذ .

خندق { س . ج . عر . فد :
 (خندق . فا : خندق .

خنزیر { س . ج . عر . فد : خنزیر .
 (فا : خنزیر .

خناس { س . عر . شیطان .

خناق { س . عر . (نونك تشد .
 (یدله غلظدر } ط بوغاز
 خسته لغی .

خناق { ص . عر . ذ : خناقیه . ط .
 (بوغاز خسته اغنه منسوب
 و متعلق .

خساییت { س . عر . بر فردك هم
 (اراكك هم دیشی
 اولسی . نباتانده ده واقع اولور .

خسی { ص . عر . ۱ . هم اراكك
 (هم دیشی اولان . ۲ . نبا .
 اراككك و دیشيك علائقی جامع
 (نبات) .

خنج { ص . طولی ، مملو . دائما
 (مكرر و فارسی ایمش كبی
 اراده بر الفله قولانیلیر : خنجا .
 خنج = طوب طولی .

خنجر { س . فا . « خنجر » دن .
 (معربی : خنجر) اوجی سیو-
 ری ایکی طرفی كسكین قابه بکزر
 بیچاق .

خندان { ص . فا . كولن ، شن ،
 (مسرور ؛ خندان خندان =
 كوله رك ، كوله كوله .

خندق { س . عر . ج : خندانق .
 (تر . زبازدی هندك]
 شهر و قلعه نك ویا تارله وسارده .

خندق { ص . فا . مانع اولمق
 اوزره قازیلان چقور : خندق
 قازمق ، چككم ، خندقله احاطه
 ایتك .

خنده { س . فا . ۱ . كوله ، ضحك .
 (۲ . استهزا ، اكلتمه .

خنزیر { س . عر . ج : خنازیر .
 (طوموز . || مج . پدس وقتی
 یوركلی ، غدار ، خاش .

خنزیرلق { س . طوموز طبیعتی ،
 (غدارلق ، خاشك .

خنزیره { س . عر . دیشی طوموز .
 (|| مج . نپس و كوتی
 طبیعتی قاری ، خاشنه و غداره .

خنصر { س . عر . كوچك پارمق ،
 (سرچه پارمقی .

خنك { ح . فا . نه موتلی ، طوبی ،
 (زهی . ذ .

خنك { س . فا . قیرآت . ذ .

خسكار { س . (« خداوندكار » .
 (دن محرف] ۱ . حكمدار ،
 پادشاه ، سلطان . ۲ . اولیاء كرام
 مدن بعض ذواته دخی اطلاق
 اولنور : پیر خسكار ، ملاخسكار .

خوی { س . فا . با : خوی .

خواب { س . فا . اویقو ، نوم :
 (خواب و راحتق ترك
 ایتك .

خواب آلود { ص . فا . اویقو آلوده .
 (ص . اویقوسی كلكش ،
 اویوقولایان ویا اویقودن یکی
 قالقوب دهسا لایقیله كوزلرینی
 آچامش .

خوابگاه { س . فا . اویقو محلی ،
 (یتاق و یتاق اوطه سی .

خواتین { س . ج . عر . فد :
 (تر : دن معرب خاتون .
 فا : خاتون .

خواجگان { س . ج . عر . فد :
 (خواجه . فا : خوا-
 جه . = تر . فد . وقتیه باب

خواجگان { س . ج . عر . فد :
 (عالی افلام افندیلرندن بر رتبه
 مخصوصه یی حائز آدم : خواجگان
 دیوان هایون ، خواجگان رتبه سی .

خواجگانلق { س . وقتیه باب
 (عالی انلاهی افند-
 ق

یلرینه ویریلن بیوجک بررتبه اولوب، ایوم رتبه خامسه یه معادل کبدر .

خواجگی { س. تاجر : بدستانده خواجگی } خواجگی .

خواجه { س. فا. ۱. افندی، آغا، چلبی، سید، صا. حب : خواجه هر دوسرا = دنیا

و آخرت سیدی اولان فخر کائنات (صلم) افندمز. ۰۲. تز. زبازدی = خوجه] معلم، مدرس، استاد : مکتب خواجه سی، جغرا. فیه، حساب، حسن خط خوا. جه سی. ۰۳. صاریقلی افندی، ملا : خواجه افندی، خواجه قیافتی .

خواجه لک { س. زبازدی : خوجه لق] ۰۱ .

افندیلک، صاحبک. ۰۲. معلک، تدریس و وظیفه سی : دارالفنونده برخواجه لک آلدی. ۰۳. علیا قیافتی، طایبه و منلا صفتی .

خوار { ص. فا. تر. زبازدی : خوار { خور } حقیر، ذلیل، اعتبار سز .

خوار { ص. فا. « خوردن » خوار { فعلندن سمص.] بین، بیجی، آکل : مردم خوار = آدم بین، آکل البشر .

خوارج { سذ. ج. عر. فد : خوارج { خارجی. با : خارجی .

خوارزده { یاخود خورارده. ص. خوارزده { سفیه، چاپقین، مالی ذوق و صفا و سفاهتمده صرف ایدن .

خوارده لق { س. چاپقینلق، سفا. خوارده لق { هت، ذوق و صفا و سفاهت یولنده مسرفک .

خوارزم { سذ. م. بحر خزرک خوارزم } شرق جهتنده واقع خطه مشهوره که ایوم خیوه خانلقی تشکیل ایدیور .

خوارزمی { ص. عر. خوارزم خطه سی اها ایلسندن ویا بو خطه یه منسوب و متعلق اولان .

خوارق { سذ. ج. عر. فد : خوارق { خارقه. با : خارنه .

خواسنگار { ص. فا. ایستکلی، طالب .

خواص { سذ. ژ. ج. عر. فد : خواص { خاص. خاصه. با : خاص، خاصه = فد. کویا خروفندن و سائر شینلردن احکام جیقار. مق معرفتی : اهل خواص = بو معرفته وقوف ادعا سنده بولنانلر .

خواطر { سذ. ژ. ج. عر. فد : خواطر { خاطر، خاطره. با : خاطر، خاطره .

خواقین { سذ. ج. عر. فد : خواقین { ترکیه دن معرب خاقان. با : خقان .

خوال { یاخود قوال. س. چیزمه خوال { بورنک قالبی .

خوان { س. فا. ۱. سفره، ماصه، یک تراپزه سی. ۰۲. یک، طعام، نعمت .

خوان { ص. فا. « خواندن » فعلندن خوان { سمص.] اوقویان : قرآن خوان = دعا اوقویان .

خواننده { ص. س. فا. ج. خوا. خواننده { ننگن. ۱. خوش الحان ایله شرقی و ترکی سولین . ۲. اجر تله شرقی سولین .

خواه { ص. فا. « خواستن » خواه { فعلندن سمص.] ایستین،

آرزو ایدن : خیر خواه = هرکس ایلکنی آرزو ایدن ؛ بد خواه = هرکس کوتیلکنی آرزو ایدن . = س. ایستک، آرزو : دل خواه = کولک ایستکی . = د. کرک، ایستر : خواه کافر خواه مؤمن . || خواه ناخواه = ایستر ایستمز ؛ طوعاً و کرهاً .

خواهر { س. فا. قیز قارداش، خواهر } همشیره. لس .

خواهرزاده { س. فا. همشیره. خواهرزاده } زاده، یکن. لس .

خواهش { س. فا. ایستک، خواهش } ایستش، آرزو .

خواهشگر { ص. فا. ایستکلی، خواهشگر } آرزو کش، طالب .

خوب { ص. فا. ج. خوبان. کو. خوب } زل، حدن، جمیل : روی خوب = کوزل یوز . - وصف ترکیبیلرده = کیرر : خوب رو = کوزل یوزی ؛ خوب صورت = صورتی کوزل ؛ خوب سیرت = سیرتی کوزل . = س. ج. محبوبلر، دلبرلر .

خوپ { خوپسا، خوپساله. ا : خوپ } هوپ و سائره .

خورد { س. فا. کندی : خود بخود خورد } کندی کندینه .

خود { س. فا. باش زرمی، مففر. خود } لس .

خودان { س. لسان نور نوعندن خودان } برنیات که کوکی سبزه کبی یومورطه ایله یتیر .

خودبین { ص. فا. یالکز کندیخی خودبین } کورن. مغرور، متکبر، انانیتلی .

خودبیلک { س. غرور، انانیت. خودبیلک } س غرور، انانیت .

خوردیسند { ص. فا. کندی }
بکنمش، مغرور.

خوردرای { ص. فا. کندی رأی }
وفکر به ایش کورن.

خور { ص. فا. « خوار » دن }
{ حقیر، ذلیل، مبتذل :
خور طومتق، قوللایمق = کو-
زتمه مک، دقت ایتمه مک؛ خور
باقق = استحقار ایتمک؛ خوره
کلمک = طیانقلی اولق .

خور { ص. فا. « خوردن » فعلندن }
{ سمص. } بین، آکل : کوفته
خور = کوفته بین. [خوار کنی.]
{ مه. اوپورکن چیقاریلان }
{ سسی و بول بول آقان
شیءک صداسنی تقلید وتصویر
ایدر : خور خور اوپومق؛
خور خور آقق.

خور { س. کونش، شمس : خور }
{ و ماه .

خورا { س. (ر. Xωρός) رقص :
خورا تیمک .

خوراطه { س. (ر. Xωρατῆς)
شاقه، اکلیجه، لطیفه،
مزاح .

خوراطه چی { ص. شاقه چی،
لطیفه و مزاحی
سون .

خورتلامق { فل. ۱. (یابان
خورت { حیوانی) خورت
خورت ایدوب سسلیتمک . ۲.
عوام زعنجبه کنهاکار آدم
مزارده جادی اولوب خورت
خورت ایتمک، مزار عذابی
چکمک .

خورج { س. فا. خرج .

خورد { س. فا. یه، ینتی .

خورشید { س. فا. کونش،
شمس .

خورلامق { فت. خوار و حقیر
طومتق و یاقوللایمق .

خورلامق { فل. اوپورکن بو-
غازدن قالین سسله
خورخور ایتمک .

خوردامق { خورلدی . فا :
خورلدامق } خورلدامق، خورلدی .

خورلق { س. حقارت، ذلت .

خورقوز { س. فا : خروس .

خوره { س. فا : خورا .

خوریات { و غلطی : خویرات، ص.
{ ر. Xωριότης }
کوبلی، قبا: الی برشیئه یا قشما یان،
برشیئی کوزل محافظه ایتمکی ییلین .

خوریاتلق { خویراتلق، س. کو-
یلیمک، قبالق، تر .
بیه سزلاک .

خوش { ص. ح. فا. ۱. ابی، طیب:
دون هوا پک خوش ایدی .

۲. تر. غریب، تحف : اونک
خوش براسمی وارددر. || خوش
کلدیگز = صفا کلدیگز، یکی کلن
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدق. || خوش کورمک =
باقامق، طارلامق. || بر خوش
{ طوغریسی « بهوش » ولسه
کرک } = برنوع باغینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || کولکنی،
خاطرینی خوش ایتمک = تطیب
خاطرله ارضا واقتناع ایتمک .

خوشا { ح. فا. نه اینی! نه کوزل!
زهی!

خوش آمد { س. فا. خوش =
{ ابی. آمد = کلاری }
خوش کلدیگز تحیه سی .

خوش آمدی { س. فا. برینه
خوش کلدیگز

دیمک رسمی : ایفای رسم خوش
آمدی .

خوشاب { س. فا. خوش =
{ ابی. آب = صو. —
تر. زبازدی : خوشاشاف } بول
صو و شکرله بیشمش قوری یش
که صوئوق اوله رق بیکک آخرنده
بوکا مخصوص کیکیش قاشیقله
ایچیلیر: اریک، ویشنه خوشایی، خو-
شاب قاشینی، کاسه سی. || خوشابک
یاغی کسلیک = بوزلمق، بر جواب
بوله مامق، محجوب اولق .

خوشاف { س. فا : خوشاب .

خوشبو { ص. فا. خوش = ابی-
بو = قوقو } ابی قوقان،
کوزل قوقولی .

خوشبجه { ص. ح. ایبجه، کوزلجه،
ضررسز .

خوشحال { ص. فا. فا. خوش =
{ ابی. عمر. حال = م }
حال ووقتی ابی، مسعود، بختیار .

خوشگوار { ص. فا. لذیذ و
مضمی قولای .

خوشلاشمق { فل. ایبلیک حس
ایتمک، حظ وتلدذ
ایتمک .

خوشلاندرمق { فت. ۱. بمنون
ایتمک . ۲. حظ ایتدیرمک .

خوشلامق { فل. ۱. بمنون و
خشنود اولق . ۲ .
حظ ایتمک : بووقودن هیچ خو-
شلا نام .

خوشلیق { س. فا. ۱. ایبلیک، کوز-
لیک . ۲. تر. غریبلیک،
تحلق . ۳. نشئه سزلاک : بوکون

بر خوشلفکز وارد. [بومعاده
 دائما «بر» کله سیله برابر قو.
 لانا: یغندن، «بیهوشی» دن
 غلط اولسی ده ملحوظدر.]
 خوشمریم { س. ط. و سز تازه
 پنیرله پایلان بر
 نوع یمک .

خوششوا { ص. فا. [خوش = ابی-
 نوا = مقام] کوزل
 صدالی، کوزل الحانلی.

خوششود { ص. فا. با: خشنود.

خوشه { س. فا. باشاق؛ خوشه
 چین = باشاق طوبلایان.

خوطوز { س. [اصلی: تق. قو-
 تاز] ۱. قادینسارک
 کندی صاچلرندن و یا یعنی وسارته
 ایله یابدقلری باش سوسی و کسوه.
 سی: خوطوز کیمش؛ خوطوزی
 یاقیشدیرمش. ۲. یایوان قوش
 تپه سی. ۳. ابنیه ده پایلان بر
 نوع ترینات .

خوطوزلی { ص. ۱. خوطوز
 کین (قادین). ۲.
 باشنده ککیش تپه سی اولان
 (قوش) .

خوف { س. عر. قورقو: کمال
 و دهشته. [لسا.

نمزده مصدریت معناسیله «خوف
 اتمک» صورتده استعمالی غر-
 یدر. [|| بین الخوف والرجاء =
 قورقو ایله امید آراسنده. || ط.

دیگر اسمله اضافته Phobie
 تعبیر یونانیسیله افاده اولسان
 اصطلاحاتی ترجمه ایدر: خوف.
 الرطوبه = Hygrophobie؛ خوف.
 الضیاء = Photophobia؛ خوف-
 الماء = Hydrophobie کبی

خوفا { ح. عر. قورقودن، قور-
 قهرق: خوفاً. من الله =
 اللهدن قورقهرق.

خولان { س. ۱. طوبلایان آغاجی.
 ۲. جهری عصاره سی.

خولیا { س. یو. Μελαγχολία
 ληλία. معربی: مالخلیا و
 اختصاراً خلیا. [قورندی، خیا.
 لات. [اصل معناسی اخلاط
 اربعه دن سوداء در.]

خون { س. فا. قان، دم: خون
 شهدا.

خون آشام { ص. فا. [خون =
 قان - آشامیدن =
 ایچمک] سفاک.

خون آلود { ص. فا. [خون =
 قان - آلودن = بو-
 لاشمق] قانه بولاشمش، قانلی.
 خوناب س. فا. و:

خونابه { س. فا. [خون = قان -
 آب = صوو] ۱. صولی
 قان، قانلی صو، صو ایله قان قار-
 بشیق. ۲. قانلی کوز یاشی.

خون آفشان { ص. فا. [خون =
 قان. افشاندن =
 صاچق] قان صاچان، قان سرین.

خونبار { ص. فا. [خون = قان -
 باریدن = یاغمق] قان
 یاغدیران.

خونبها { س. فا. [خون = قان -
 بها = قیمت] قان بهاسی،
 دیت.

خونخوار { ص. فا. [خون =
 قان - خوردن = یمک]
 قان ایچن، قانله طویمیان، سفاک،
 ظالم.

خونخوارلق { س. قان دو کککه
 طویمایش، سفا-
 کلک .

خوزیز { ص. فا. [خون = قان -
 ریختن = دو مک] قان
 دوکن، سفاک .

خوزیزلک { س. قان دو کیمیک،
 سفاکک، غدار -
 لق.

خونه { ص. ج. عر. فد: خائن.
 با: خائن.

خونی { س. یو. [Xωνίον] آ.
 غزی طار قابله مایعات
 دو کده مستعمل آت که یوقا-
 رسی گیکیش و آشایسی طار
 اولور.

خونی { ص. فا. قانلی، قان دو-
 کمه مائل، قاتل.

خونین { ص. فا. قانله ملع، قانلی.

خوی { س. فا. [و نادراً: خو]
 ۱. خلق، طبیعت، جبلت،
 سرشت: خوی چتماز. ۲. عادت،
 معناد: فلان شیئی خوی ایتمشدر.
 ۳. کوتی آیشمه، سوء: خویلی.
 خویار س. با: خاویار.

خویرات س. با: خوریات.

خویسز { ص. ابی خوبی اولیان،
 کوتی خوبلی، خرچین.

خویسزلق { س. کوتی خوی،
 خرچینلق.

خویش { س. فا. ج: خوبشان.
 و:

خویشاوند { س. فا. اقربا،
 تعلقات. ز.

خویلاقمق { فط. ۱. کوتی
 خوی پیدا اتمک،
 خرچین اولق. ۲. طارلق،
 کوچمک، منفعل اولوب حدت
 اتمک: بو وزدن خویلانیر.

خزینگی } ص. کوتی خوی وعادتی
 } اولان، خرجین : خو-
 بلی آدم، آت.

خیار } سذ. عر. ج: خیارات.
 } برایشی یایوب بیامهده
 سربست ومستقل اوله، مخیرک.

خیار } س. (اصلی فارسی اولوب تر-
 } کجه وعرییدهده مستعملدر)
 سبزه ابله میوه آره سنده معروف
 بر یشیلک که قباقدن اوزونجه
 اولوب صالحاته وترشسی اولور:
 لانه، روس، جاپون خیاری.
 [ظرافته صالحاته لوده دینیر.]

خیار حقیق } س. خیار رسمنده
 } اوله رق عارض اولان
 بر شیش.

خیار شنبّر } سذ. عر. وغلطی:

خیار شنبّه } س. میوه سی طیده
 } مستعمل بر جنس
 نبات.

خیاط } سذ. عر. { «خیط» دن
 } سمب. [دیکیشجی، ترزی.

خیاطه } سذ. عر. ۱. دیکیشجی،
 } ترزیلک. ۲. جبر. کسلیوب
 یاریلان بر عضوک پایشمق
 اوزره دیکامسی: خیاطه الامعاء،
 خیاطه الاوتار وسائره.

خیال } سذ. عر. ج: خیالات.
 } ۱. بر شخص ویا شیئک

انسانک فکر وذهنده تجسم
 ایدن صورتی: خیالی بر دم
 خاطرمدن چیممور. ۲. اصل
 وحقیقی اولانسرین تجسم ایدن
 صورت موهومه: خیال کور-
 مک: خیال کبی کوزک اوکندن
 کچمک. ۳. کولکه کبی آز و

مشوش صورته کورینن ویا
 خاطره کان شیء: خیال کبی کو-
 رینور؛ خیال میال کورپورم؛
 خیال کبی خاطر مه کلیور. ۴.
 بر شیء ویا شخصک صوبه وآینه
 وسائره انعکاس ایدن صورتی:
 صوده کندی خیالی کورمش.
 ۵. قورندی. [بونک صحیحی
 (خ) نک کسر یله در. هله
 مصدریت معناسیله خیال ایتمک
 کبی استعمالی ایوم غریب و
 متروکدر. نخیل دیمک ده
 مأنوسدر.]

خیال } س. [آف البیان اسم
 } عرییدن مأخوذ] پرده
 آرقه سنده وشمه اوکنده دری
 ویا مقوادن رسملر اویناده رق
 گولکدرینی سیر ایتدیرمکدن
 عبارت اویون که اک مهم شخصی
 اولان «قره کوز» اسمیله ده
 معروفدر: خیال اویناتمق. ||
 خیالی فنار = فر. Lanterne
 magique دینیلن عجائب رسملر
 کوسترن فنار.

خیالات } سذ. عر. اصلی اولدینی
 } حالده کوزک اوکنده
 تجسم ایدن موهوم صورت:
 خیالت کوردی.

خیالچی } س. خیال دینلن کولکه
 } اویوننی اوینایان آدم.

خیالی } ص. عر. ئ: خیالیه. وهم
 } وخیاله منسوب ومتملق.
 = س. تر. خیال دینلن کولکه
 اویوننی اوینادان آدم، خیالچی.

خیام } سذ. ج. عر. فد: خیمه.
 } بلا: خیمه.

خیانت } سذ. عر. ۱. کندیسنه
 } اولنان امنیت واعتمادی

سوء استعمال ویا وعد و تعهدینی
 نقض ایله حیلله کارلقده بولمه.
 ۲. کندی دولت ومملکتی علیهنده
 دشمنه خدمت ایتمه، -ائتک:
 اسکی رومالیلرک آغر مجاراتی خیا.
 نته تخصیص ایتلمدری. - عوام
 لساننده خائن و فاسز معناسیله
 صفت کبی دخی قوللائیلیر: پک
 خیانت آدمدر.

خیانتکار } ص. فا. خیانت ایدن،
 } خائن.

خیانتکارانه } ص. ح. فا. خیا-
 } نته، خائنانه.

خیانتلیک } سذ. عو. ۱. خائتلیک،
 } خیانت. ۲. وفاسز-
 لئق، -سوزنده طورمایش. ۳.
 حیلله کارلق، غدارلق.

خیر } سذ. عر. ۱. ایلیک، اینی
 } ایش، شر مقابلی: خیر
 ایشلیک. خیری طوفیق. ۲.
 فائده، منفعت: خیر ایتمک؛
 خیری کورلمک؛ خیری اولوق.

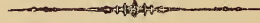
۳. باشه چیممه، هشر ومننج
 اوله، بر حسن نتیجه یه وارمه،
 موفقیت: اکدیگمز تخم خیر
 ایتمدی: بو چو جق خیر ایتمیه.
 جکدر. || خیر سویلک = خیری
 سوز سویلک. || خیری قالماق =
 آراتق ایشه یاراماق، قوللا.
 نلار حاله کلک. || خیرینی کور-
 مک = استفاه ایتمک، مستفید
 اولوق؛ خیرینی کور = یکی صائین
 انسان شیء حقتنده دعا در؛
 استهنزا طریقله ده قوللائیلیر:
 آراهه بو حاله کلکدن صکره
 خیرینی کور. || خیری یوق،
 اونده خیر یوقدر = آراتق ایشه
 یاراماز. = ص. ۱. اینی، خیری:

خیر الامور = ایشلرک اکی ایسی؛
 فعل خیر = ایش. ۲. فائده لی.
 نافع، مفید. ۳. مبارک، مسعود،
 اوغورلی: صباح شریکیز خیر
 اولسون. || خیر خبر = ایشی خبر،
 خبر - نیر. || خیر دعا = ایلیک
 ایچون اولمان دعا، دعای خیر،
 بد دعا مقابلی. = ح. ایلیک
 مناسیله تفالاً «یوق» مقامنده
 قوللانیلیر: درسکزی حاضرلا-
 دیکریمی؟ - خیر، دهها حاضر-
 لایمه-دم: خیر افسدم. [بونک
 «خایر» یازلمسی پک عبشدر.]
 خیرات { ش. ج. عمر. [فد.
 «خیره»] لسانمزده
 مستعمل دکلدرد. ثواب ایچون
 یابیلان شیئرلر، وقف ایشلری،
 مؤسسات خیریه، جامع ومدرسه
 وکوپری وچشمه کچی عمومیک
 ایشنه یاریه جق تأسسات: فلانک
 خیراتی چوقدر، جوق خیرات
 براقشدر. - لسان عوامده
 مفرد کچی ده قوللانیلیر: بر خیرات
 یابدی.
 خیر اندیش { ص. فا. [عمر. خیره
 ایلیک فا. اندیشیدن =
 دوشونمک] ایلیک دوشونن،
 بد اندیش مقابلی.
 خیر خواه { ص. فا. ج. خیر خوا
 هان. [عمر. خیره
 ایلیک فا. خواستن = ایستمک]
 برینک ویا هر کسک ایلیکنی
 ایستین وهر کسی ایشی کورمکی
 سون: خیر خواه آدمدر؛ سزک
 خیر خواهکیز در؛ خیر خواهان
 دولتدن.
 خیر خواهانه { ص. فا. برینک ویا
 هر کسک ایلیکنی

آرزو ایدنه مخصوص ویا شایان:
 افکار خیر خواهانه؛ نصح خیر
 خواهانه. = ح. فا. خیر خوا-
 هلقه، برینک ویا هر کسک ایلیکنی
 ایستیهرک: بن سزه خیر خواهانه
 سوبلیورم.
 خیر خواهلوق { س. و:
 خیر خواهی { س. فا. خیر خوا-
 ایلیکنی ایستمه.
 خیر سمن { ص. ۱. کیمسه به خیری
 وایلیکی طوقنمیان.
 ۲. خیر کورمین، هیچ بر ایشده
 موفق اوله میوب استفاده ایتین:
 خیر سز آدم. ۳. خیری کورلمین،
 باباسنه آناسنه فائده سی اولمیان:
 خیر سز اولاد.
 خیر لاشمق { ف. بر برینه خیر-
 ایشی کور دبه رک
 بر صانیشه قرار ویرمک، بیتیرمک.
 خیرلی { ص. ۱. ایشی، منفعتلی،
 نافع: خیرلی ایش. ۲. مباد.
 رک، مسعود، اوغورلی: خیرلی
 اولسون! ۳. کندینه وسائر لینه
 منفعتی طوقنان: خیرلی اولاد.
 خیره { ص. فا. ۱. بولانیق،
 طونق، قاریشیق، مشوش:
 خیره چشم. ۲. شاشقین. حیران،
 مهوت: خیره سر، خیره رأی.
 ۳. بهوده، عبث: خیره کو.
 خیره کتمک { فل. بولانمق،
 قرارمق: کوز-
 لری خیره لندی.
 خیری { ص. عمر. ۱. خیره به.
 ایلیکه اوغور وسعادته
 منسوب ومتعلق: تنظیمات خیره به،
 شرکت خیره به.
 خیز { س. ۱. سردت: خیزله یو-
 ریمک. ۲. شدت: حدت:

خیزنی آلق، خیزنی آله مامق:
 خیزله اورمق. ۳. یوکسک سس،
 باغرمه: خیزله سوبلیک. ۴. پر-
 تاو: او خیزله کلوب دیواره
 چاربدی: خیزنی آله مدی.
 خیز { ص. فا. [«خاستن» فعلندن
 ۳. اولوب صتر. تشکیکنه
 کیرر.] قالقان: سحر خیز = صباح
 ارکن قالقان.
 خیز آب { س. فا. طالع، موج، ز.
 خیزان { ص. فا. قالدان، قاتقهرق:
 ایتان و خیزان = دوشه
 قاتقه.
 خیزران { س. تحریفله هزارن
 دینان بر جنس اقالیم
 حاره قامشی که صنداله وسائر
 یابیلیر.
 خیزلی { ص. ۱. سرعتلی، سریع:
 خیزلی یوروش. ۲. شد-
 تلی، شدید: خیزلی اوریش.
 ۳. یوکسک سسلی: خیزلی سو-
 یلیش. ۴. پرتاوی: خیزلی
 هجوم. = ح. ۱. سرعتله: خیزلی
 یوریمک. ۲. شدتله، شدیداً:
 خیزلی اورمق. ۳. یوکسک
 سسله: خیزلی سوبلیک.
 خیشوم { سذ. عمر. ۱. بورن
 دلینکک یوقاریسی،
 دریگ یری، ککیز.
 خیط { سذ. عمر. ایپلیک، تیره.
 ۱. تل شکلنده
 مواد عضویه، لیف.
 خیطی { ص. عمر. ۱. خیطیه.
 ۱. تل صورتنده
 اولان: خیطی الشکل.
 خیل { سذ. عمر. ج. خیل.
 ۱. آت. ۲. سواری

طاقی . ۳ . مج . گروه ، طاقم . سرخیل = رئیس ، سرکرده .	یازدی . خیمیدن خیلی = چو- قدن چوق ، بلغ مایلف .	خیمه گاه } س . فا . چادیر لر قو- رلمش محل .
{ خیلازلق ، خیلازلانق . } با : خیلاز و سائره .	خیملیجه } ص . ح . چوققه ، ایجه .	خیمه نشین } ص . فا . [عر . خیمه = چادیر - فا . نشستن =
{ ص . [«خیل» لفظ عر- } بیسنک معنای مجاز بیسیله	{ س . ش . ج . عر . فد : خیمه . } حیم } با : خیمه .	اوتورمق [چادیرده اوتوران ، کوجیه .
یاء نسبتدن مرکب اولسی مظنوو- ندر [چوق ، کثیر ، بر چوق :	{ و خیم خیم . با : خم .	خیمه نشینلیک } س . چادیرده اوتو- ریش ، کوجه لک .
خیلی زمان کجندی ؛ خیلی قاعه لر ضبط ایسدی ؛ خیلی کتابلر	{ س . ش . عر . ج : حیم ، خیام . } خیمه } چادیر .	{ س . ج . عر . فد : خیل . } حیول } با : خیل .

دال. س. [عر. سش.] الفبای
 ترکیک اوننجی حرفی اولوب،
 ترتیب اصلی اولان اجدصره سنده
 دردنجی حرفدر. شکل عبرانیسی
 ۶ وشکل یونانیسی Δ اولوب،
 لاتیجه ده D صورتی آلمشدر، که
 جمله سنک بر اولدیغی ظاهردر.
 ترکی الاصل بعض کله لرده ت کبی
 او قونور: آقندی، کورلدی،
 ایتدی، کیتدی کبی. ینه ترکی
 الاصل کله لرده قالین حرکتلی
 (د) لر بزم عثمانلی یعنی غرب ترجه.
 سی املاسنده ناحق یره (ط)
 یازیلور: طاغ، طورمق، آطه،
 او طون کبی. شرق ترجه سنده
 بو مناسبتسزک یوقدر. اجد
 حسابنده ۴ رقمه معادلدر.

دء { سذ. عر. خستهلق، مرض.
 } — امراض مختلفه یمه مناسبتی
 اولان برطاقم اسمایه اضافتله
 برچوق اصطلاحات طبیه تشکیل
 ایدر: داء الاسد، داء الثعلب،
 داء الفیل وسائره.

دء { سذ. عر. عادت، اصول،
 قاعده، آیین: دء دیرین
 اوزره.

دء { سش. عر. ج: دواب.
 حیوان، یوک و بینک حیوانی،

چاربا. || دابة الارض = قیامتده
 دجال ایله برابر ظهور ایدمک
 بر حیوان مخصوص.

داخل { ص. عر. ث: داخله.
 } [« دخول » ذن سف.] ۱.
 کیرن، دخول ایدن: شهره داخل
 اولدی. ۲. برشیک ایچنده بو.
 ثنان: داخل حساب = محسوب؛
 داخل بالمجلس = مجلسده حاضر.
 = سذ. عر. ۱. برشیک ایچر.
 یسی، ایچ طرف، ایچ: داخل
 شهر: بواوک داخلی خارچندن کو.
 زلدر. ۲. بردولتک اولمکسی،
 خارچ مقابلی: حاصل اولان ذخیره
 داخلده صرف اولن قدن صکره
 خیلی مقداری ده خارجه چیقار.
 ۳. رتب علیه دن بررتبه مخصوصه:
 ابتدای داخل.

داخل { ح. عر. ۱. ایچر ایدن،
 } ایچدن: اوی داخل بو.
 یا تمامشدر. ۲. اولمک ایچنده
 اوله رق: دولت مشار الیها داخل
 اصلاحات و ترقیاتله اوغراشمق
 ایچون برهدت صلح و اسایشی
 محافظه ایتک ایستیور.

داخل { ص. عر. ث: داخلیه. ۱.
 } ایچه ویا ایچری به نسوب
 و متعلق: کوسمده داخلی بروجع

حس ایدیورم. ۲. عائله عائد،
 محرم، خصوصی: اونک داخلی بر
 راحتسزلی واردر؛ مصارف
 داخلیه سی چوقدر. ۳. بردولتک
 کندی اولمکسنه منسوب و
 متعلق: امور داخلیه؛ حوادث
 داخلیه؛ نظام داخلی. || نظامنامه
 داخلی = براداره رسمیه ویا تجار.
 ربه نک صورت تشکیله وظائفی
 حقنده تنظیم اولنان نظامنامه.
 } سش. عر. [« امور
 داخلیه » داخلیه دن مختصر]
 دولتک کندی اولمکسنه متعلق
 ایشلرک یعنی مرکز و ملحقات
 امور اداره سنک تمشیتنه مأور
 نظارت و دائره: داخلیه نظارتی،
 داخلیه ناظری، مکتوبچیسی.

داد { س. فا. ۱. عدل، عدالت:
 } اجرای عدل و داد ایتک.
 ۲. اشتکاء، تظلم. ۳. فغان،
 فریاد: داد و فریاد. = حد. فریاد!
 ایوا: داد لندن کولک فریاد
 لندن کولک!

داد { س. فا. ۱. ویرکی، عطا،
 } احسان: داد خدا = الله ویر.
 کیسی. ۲. ویریش، صایتش،
 اعطا: دادوستاد = آیش ویر.
 یش، اخذ و اعطا.

دادار } س. فا. عادل مطلق اولان جناب حق .

داداتق } دادانديرمق. با: طادا. (نمق وسائره .

دادخواه } ص. فا. [داد=عدالت-خواستن = ايستمك] عدالت طلب اي دن .

دادر } س. فا. قارنداش، برادر.

دادرانه } ص. ح. فا. برادرانه، قارنداشجه .

دادگر } ص. فا. و :

دادكستر } ص. فا. [داد=عدالت-كستردن = دوشتمك] عادل .

دادده } ص. فا. و برلمش. ن. || قرار-داده = قرارى و برلمش ، مقرر. [بوتركيب اسم كچي قوللا-نيلوب، برمزايده وسائره حقنده «ترادادهسى و برلدى» ديتليور-كه غلط فاحشدر.]

دادى } س. چوجغه باقغله موظف قادين خديجي، لالا مؤ-تى، دايه : چوجقى داديسى؛ شو چوجفى داديسنه ورك؛ دهها داديسنك قوجاغندن چيقمامش .

داديلق } س. چوجغه باقان دادى قادين داديلق ايدبور: داديلق زور بر وظيفه در .

دار } سذ. عر. [عربيدمه مؤشدر. متعدد جملى و ارايسه ده، لسائزده هچ برى بو معنارله قوللاناز.] ۱. يتك بيوكى، برقاچ دائره يى حاوى مسكن، قوناق . ۲. محل، مكان، مقام : داردنيا، دار آخرت. || دارالاستحضار . رات = كيميا اجرا آئيله عمليات

جراحيه وسائره به مخصوص دائره ويا قوغوش فر. Labouratoire

|| دارالامان = امنيت محلى . || دار بقاء = آخرت . || دار الحرب = محاربه موقعى واهل اسلام حكمنده اولميان يرلر . || دار الخلافه = مركز خلافت عظماء اسلاميه . || دارالسعادة الشريفة اغاسى = معلوم اولان مأوريت جليله . || دار-السلام = ۱. جنت . ۲. وقتيله بغداد شهرى . || دارالسلطنه = پايتخت . || دار الشفقة = يتيم چوجقرك تعليم و تربيه سنه مخصوص محل . || دار شوراي عسكرى = مجلس عسكرى . || دار فنا = دنيا . || دار الفنون = بعض تدريسات عاليه به مخصوص مكتب : || دار المعلمين، دار المعلمات = معلم و معلمه يتشديرمكه مخصوص مكتب . || دار الملك = پايتخت . || دار الولاده = حامل فرا قادينلرى طوغور تغه مخصوص خسته خانه . = ت. || دارين = دنيا و آخرت .

دار } س. فا. اعدامه محكوم اولانلرى آصمق ايجون ديكيسان ديرك : دار آغاجى؛ بردار = دار آغاجنه چكلمش، مصلوب؛ بردار ايتك = آصمق .

دار } ص. فا. [«داشتن» فعلندن سمص. اولوب، وصف تركيبي تشكيينه كيرر] طوتان، صاحب، مامك : دفتردار = دفترى طوتان؛ خزينه دار = خزينه جى؛ مالدار = مال صاحبي، زيكين .

دار } س. فا. حرب، غاوغا. «كبر» مرادفيله برابر عطف تفسير صورتده قوللانيلير : اثنای دار

و كيرده = غاوغا صره سنده .

دار } ص. با : طار .

دارا } س. فا. [ايران قديم ملو-كندن اسكندر ك مغلوبى اولان دارانك اسم خاصندن مأخوذدر] حكمدار، ملك .

دارات } س. فا. دبدبه، شكوه .

دارباز } س. رطوبتلى تارله، صو-لاق ير .

داربازنى } ص. طو براغى صولاق (تارله) .

دارچين } س. فا. [زبازدى : نارچين] بهار اتدن معروف قابوق كه يا قيجي ولدني اولوب، توز حالنده قوللانيلير .

دار قلمق } س. فا. قره بوره مشابه معروف بهار .

دارلق } دارلتمق . با : طارلق وسائره .

دارمه طغان } با : طارمه طغان .

دارنده } ص. فا. طوتان، طاشيان، صاحب، مالك. ن .

دارو } س. فا. علاج، دوا. ن .

دارى } س. [اصل تق. تاريخي كه اولوب اوده طرميقلامق وزرع ايتك ديمكدر] حبوباتك تكرارجه اسكيدن اك معروفى اولان اوافق دانه لى ذخيره، ارزن : آرنائود داريسى، بوز دارى . || ديننه دارى اكمك = چوق تدقيق ايتك، اوزون اوزادى به صورت مق. || داريسى باشكزه =

باشقه سنك نائل اولديغي برهمنته
نائيتي دعا مقامنده قوللائيير. كه
بوته كلينك باشنه داري دوكله
عادتنن ايلري كلير .

{ سن. ت. عر. دنيا ايله
دارين } آخرت : دارينده باعث
سعادت اولور .

{ س. فا. } تر. زبازدي :
داستان } دستان { ۱. حكايه. مصال,
سركدشت. ۲. بروقه ويا حالي

حكايه ايدن عاميانه منظومه .
|| ديللرده داستان اولوق = بين -
الانام شهرت بولوق، اشتهار ايتك .
{ د. اسملك صوكه الحاق
داش } اولنهرق رفاقت و مشاركت

بيان ايدر : يولداش = يول شريكى ؛
آرقداش (آرته داش) = رفيق ؛
وطنداش = بر مملكت اولادى ؛
آداس (آدداش) = همدم ، سمى .
{ فارسيدنه « طاش » صورتنده
مستعملدر . }

{ ص. عر. } « دعاء » دن سف. [
داعى } ۱. دعا ايدن ، دعاچى : دا.
عيكز ، داعيلرى ، داعى . { علما

صنفتنك بنده كز و بنده لرى
مقامنده قوللانقلرى تعبیردر . [
۲. جب و دعوت ايدن ، سبب
اولان : بوايش داعىء مستوايت
اولور .

{ س. عر. سبب ، موجب ،
داعيه } باعث .

{ س. فا. } ۱. قيزغين دميرله
داغ } اوريلان : تغا ، نشان : داغ
اورمق . ۲. مداوات ايچون قيز.

غين دميرله اوريلان ياقى ، كى .
۳. اثر براقان ياره ، جرمجه : داغ
درون = يورك ياره سى ، اونودايه .
جب قى آجى .

داغ { داغلى . با : طاغ و سائره .
داغدار } ص. فا. ۱. قيزغين
دميرله تمنا لامش . ۲.

ياردلى ، جريه دار .
داغستان } سخ. م. قافقاسه نك
معروف مملكتى كه
قديمآ آلبانيا ديتليردى . { طا -
غستان يازماملى . }

{ فت. ۱. قيزغين دميرله
داغلامق } تمغا اورديرمق ، تمغ -
لامق . ۲. قيزغين دميرله مداوات
يرينه ياقديرمق ، كى ايتديرمك .

{ فت. ۱. قيزغين دميرله
داغلامق } تمغا اورمق . ۲. قيز -
غين دميرله ياقق ، كى ايتك .

{ داغلىق } طاغلىق .
داغلىق } طاغلىق .

{ ص. قيزغين دميرله تمغا
دانلى } اورلمش ، تمغالى . — با :
طاغلى .

{ ص. عر. } ۱. دفعه .
دافع } « دفع » دن سف. [۱ .
دفع ايدن ، ايتوب اوتيه سورن ،
صاوان ، جالب و جاذب ضدى . ۲ .

ط. كپيرن ، صاوشديران : دافع
الحى = صيتمه نى صاوشديران ؛
دافع العقونه = عقونته قارشى .
{ Anti , Avti } ادات يونانيه -
سنى ترجمه ايدر . [۳ . ه. اوتيه

ايتن ، جاذب ضدى : قوهء دافعه :
اجرام سماويه نى محركلرنده طور -
ديران قوهء جاذبه ايله قوهء دافعه در .

{ س. طاوق اسمنك صو -
داقوق } رت اصليه سى اولوب ،
تقوم قديم تركيده دائرهء سنينك
سكزننجى سنه سى .

{ س. عر. } د حرفنك اسم
دال } مشتركى اولوب ، نقطه سز

ارلديفته بناء « دال مهمله » دخى
ديتلير . || م. د حرفى كى قتيور
وايكي قات اولان : قابتى دال
اولمش .

{ ص. عر. } ۱. داله . { « دلا -
دال } ات « دن سف. } دلالت ايدن :
هر سوزى علم و عرفانه دالدر .

{ س. بوداغك بيوكى ، آغاك
دال } ايلك و يرديكى شعبه لر كه بو -
نلرك ايكنجى درجه ده اولان
شعبه لرته بوداق ديتور ، سخ ،
غنصن : دال صالمق : دال بوداق

پيدا ايتك . || دال باصدى = آغا .
جك داللىخنى اكر ايلته جك قدر
بول (كراز و سائره بوهد) . || دال
بوداق صالمق = م. ج. تشعب و تفرع
ايدوب چوغالمق . || بردالده طور -
مامق = شيات ايتمه مك ، ماعون
اشتهالى اولوق . || دال دن داله =
نياستزاق ، تلون .

{ ص. دالقاوق ، دالقاچ . با :
دال } طال و سائره .

{ ياخود دالى . س. ۱. آرته ،
دال } صرت ، ظهر : دالنه ييتمك =
اجبار ايتك ، مساط اولوق ، يو -
كلنك . ۲. كرى ، آرته : داليدن
كلك = تعاقب ايتك .

{ فت. با : طالوق .
داللامق } داللامق .

{ فت. ۱. دال بو -
داللانديرمق } داق پيدا ايتد -
يرك ، داللى بوداقلى ايتك . ۲ .
شعوب و فروع تقسيم ايتك ،
تشعب و تفرع ايتديرمك . ۳ .
م. بيودوب مشكلنديرمك ،
اعظام و تصعيب ايتك .

{ فط. ۱. دال بوداق
داللامق } پيدا ايتك ، داللى بو -
داقلى اولوق : بوندا نلر نه كوزل
داللاندى . ۲ . شعوب و فروع

انقسام ایتک: سبریا دمیریول
خطی ایلریده چوق داللاه.

جقدر. ۳. مشکل اولوق، تصعب
ایتک: بومستله یك داللاندى.

داللی { س داللی اولان: داللی
آناج. || داللی بوداقلی =
داللی بوداقلی چوق، متشعب؛
و مج. مشکل

دالی { س. آرقه، کری. با: دال.

دالیا { س. فر. Dahlia دینیلان
چیچک انواعی.

دالیا { س. برشی ساتیلیر ایکن
واحد قیسی اعتبار اولان
عدده وصولنده سویونیر: دالیا
اون؛ دالیا یوز؛ دالیا بیک.

دالیان { س. با: طالیان.

دالیه { س. عر. (لغت مولده)
۱. ت. دودها طوغر.

یسی ل حرف یونانیسی شکنده
اولان، فر: Deltoide. ۲. ص.
نیل نهریله ساثر اتهار عظیمه نك
منعبلرنده دكيزك ایتمه اوزاند.
قلمی مئك الشکل قطعه ارضیه،
فر. Delta.

دام { س. فا. ۱. طوزاق: دام
دورمق. ۲. آغ. ۳. مج.
یرینی اغفال ایچون قورلمش حیله
وخدعه: دام تزویر.

دام { س. با: طام.

دام { فل. عر. « دوام » دن
ماضی مفرد مذکر غائب او.

لوب، بعضی تعمیرت عریبه ده
بولنور. مؤنثنده « دامت » دخی
قوللائیلیر [دامت و باقی اولسون:
دام مسلکه = ملکی دامت اولسون؛
دامت سعاده = سعادت بر دوام
اولسون، مادام = دامت و باقی او.
لدجه، بولندجه. با: مادام.

داما { س. با: داوه.

داماد { س. فا. ۱. کریمه نك و یا
کریمه مقامنده اولان بر.

درزاده و همشیره زاده کبی بر
قیزك قوجه سی، گریگو (گریگی)،
صه: دامادله قاش پدر: فلان
داماد مدر. ۲. صهریت حضرت
پادشاهی شرفنه نائل اولان: داماد
پاشا لر حضرائی.

داماسقو { س. یتا. Damasco =
دمشق (دمشق شام) اس-ا

دمشق یعنی شام شهرنده پایلوب
الیوم آوروپادن کلن ایکی یوزلی
ایک و یا یوک و کتن قاریشیق
دوئمه لک قاش. = ص. بو قا.
شدن یا بلش: داماسقو پردهلر.

دامان { س. فا. با: دامن.

دامغه { دامغه لامق. با: تمغا
وساثره.

دامن { س. فا. اتک، ذیل.

دامن بوس { ص. فا. اتک اوین.

دامن بوسی { س. فا. اتک اوپمه،
اتک اوپمک رسمی.

دامن درمیان { ص. فا. ۱. اتک
قالدیروب بلنه باغلامش، حاضر،
مهیا. ۲. برایشه جدا تثبث
ایدن: دامن درمیان غیرت
اولدی.

دامنکش { ص. فا. [دامن =
چکمک] اتکنی چکن، اتکلیری
طوبلایان، برایشه قاریشیمان.

دامنگیر { ص. فا. [دامن =
اتک. کرفتن = طو.
تمق] برینک اتکمه صاریلان،
استمداد ایدن.

دامه { س. (فر. Dames) آلتش
درت خانیه منقسم برتخته.

ده اون آلتشردن اوتوز ایکی
طاش ایله اوینانیلان معروف بر
اویون: دامه اوینامق. || داوه
چیتمق = بو او بونده بر طاشی
خصمک طرفنده کی منتها صریه
ایصال ایدرهک ممتاز بر حاله کچیر.
مک. || دامه تختسی = بو او یو.

نک اویناوه سننه مخصوص ۶۴
خانهلی تخته: و مج. سطرنج شکلی.

|| دامه طاشی، پولی = داوه او.
ینامده مستعمل طاش و یا تخته
وکیمک و بوینوز و ساثره دن
پول که ایکی رنکده اوله رق
اون آلتشردن اوتوز ایکی عدد.

نده اولور. | دامه دیمک. ۱. بیتیر.
مک، ختامه ایردیرمک. ۲. آرتق

دها ایلری به کچه مه مک. قالمق:
یوقوشی چیقدی، دامه دیدی.
= حد. دامه! آرتق بیتدی!

دان { د. فا. اسماء فارسیه و یا
عربییه ملحق اولوب ظرفیت

بیان ایدر: نمکدان = طوز قو.
طیسی، طوزلق؛ جزء دان = جزء
وکاغد وضعنه مخصوص جلد بند.

— غلط فاحش اوله رق ترکی
الاصل کله لره ده الحاق اولنوب،
چوق دفعه مرادق اولان « لق »
ادات ترکیه سی ده علاوه اولنور:

«ایکته دانلق» کبی.
{ ص. فا. « دانستن » فعلندن
{ صمص. اولوب، صتر. تشکیانه
کیرر [بیلن، بیلیر: سخندان =
سوز بیلیر؛ نکتهدان = نکتته
بیلیر؛ نادان = بیلن، جاهل.

دان { ص. فا. بیلن، بیلیر، عالم،
دان { معلوماتی.

دان { ص. فا. بیلن، بیلیر، عالم،
دان { معلوماتی.

دان { ص. فا. بیلن، بیلیر، عالم،
دان { معلوماتی.

داندینی (مه. کوچک چوجقري، صیغراتمقده و بعضاً تمسخرده قوللانیلیر: داندینی بیک هوپالا! = ص. هوپا: داندینی بیک = هوپا آدم.

دانش { س. فا. بیادگی، علم، معلو. مات، عرفان. || انجمن دانش = علوم و فنون مجلس و جمعیتی. آقادیما معناسیله قبول اولنهرق و قتیله بواسم و مقصدله ارباب علم و عرفاندن مرکب بر هیئت تشکیل اولمشیدی.

دانشمق { فل. با: طائشتمق.

دانشمند { ص. فا. ج: دانشمندان. ۱. علم و عرفان صاحبی، بیلیکچ، عالم. ۲. تر. و قتیله نائیک معیتنده معارنک و وظیفه سنی ایفا ایدر فقیه که نایب ملازم و نازدی ایدی.

دانشور { ص. فا. بیلیکچ، عالم. ز.

دانق { سذ. عمر. فا. «دانک» دن) و:

دانک { س. فا. درهمک آلتیده بری اولتی اوزره اسکی بر وزندر.

داننده { ص. فا. بیان، معلو. ماتلی، واقف: داننده

سر و آشکار اولان جناب حق. س. فا. (تر. زبازدی: دانه { نانه) ۱. حبه: بغدادی دانه.

س. ۲. تخم، اکیلان حبه: دانه اکمک، سرپمک. ۳. اسلحه نارویه طولدریریلان مرمی، قورشون، کله. ۴. تر. عدد، مقدار: بر

دانه جوز: بش دانه قارپوز. [بونک بالکیز دانه حالنده اولان غیر ذی روح شیئلرده قوللا-

نله سی اقتضا ایدرکن، غلط فاحش اوله رق هرشی حقدنه استعمال ایله، مثلاً: اوج دانه اولاد، بوز دانه قویون، بر دانه حوض دینلیور. بویله سوء استعمالدن

توقی اصلاح لسان ایچون الزمدر. || دانه دانه = دانه لری آیری آیری اولان، طوب و قاریشیق او-

لمیوب، اجزاسی فرق و تمیز او- لنان: دانه دانه بر پلاو پیشیریر؛ سوزلرینی دانه دانه سویلر.

|| دانه یه کلک = اکین باشاق باغلاق، تخمه کلک.

دانه چین { ص. فا. [دانه = م-چیدن = طویلامق] دانه طویلا- یان، دوکندی حالنده طاغینق اوافق تفک شیئلردن استفاده ایدن.

دانه لیمک { یادانه لندیرمک. فته. دانه (دانه ایتدیرمک: شو نارلری کیمه دانه لتملی!

دانه ملک { یادانه له مک. فته. دانه دانه . ایتک: ناری دانه ملک .

دانه لندیرمک { فته. با: دانه لتمک.

دانه لی { ص. ۱. دانه لری اولان، طاشی دانه لی اولور. ۲. دانه لری بر بردن آیری و طاغینق اولان: دانه لی پلاو.

دانیارقه { سذ. ص. آوروپا ممالک شمالیه سنندن بالطیق دکیزیه بحر شمالی آره سننده بر کوچک شبه جزیره ایله متعدد آطه لره مستقل بر کوچک دولت تشکیل ایدیور: دانیارقه لسانی.

دانیارقه لی { ص. س. دانیارقه اها لسنندن اولان.

داو { س. آفریقاده بولنور استره داو } مشابه و طونی بیاضله تکبیر اوله رق چبوقلی کوزل و سرع- الحرکه بر جنس بیان حیوانی، حمار وحشی، فر. Zèbre

داو { س. فا. سطرینج و دامه ایله کاغد اویونلر نده نوبت: داو حق بنم ایدی.

داودی { ص. عمر. حضرت داود (عم) ک مبارک صداسنه مشابه قالینجه و پک خوش و مؤثر (سس): مؤذن داودی برسسله اذان و یردی.

داور { س. ۱. حکمدار، ملک. ۲. حاکم، والی، وزیر. ۳. حاکم مطلق اولان حق تعالی حضرت لری.

داورانمق { فل. با: طاورانمق.

داورانه { ص. فا. و:

داوری { ص. فا. از. حکمدار و یا و متعلق: جانب عالی «داورانه لرینه»، داوریلرینه.] محررات رسمیه ده وزیریه خطاباً «داوری» و «داورانه» قوللانیلیر.]

داؤل { س. با: طاؤل.

داؤلومبار { س. یانندن چرخلی اوزرینی ستر ایدن نصف دائره شکننده کی محفظه لر.

داه { حد. آتی سوروب یورومه ده قوللانیلیر، دی! هایدی! || داه ایتک = حقارتله قوغمق. عمر. || داه داه. با: داهداه.

داهداه { یاخود داه داه. س. [چو- تکبیر، مدلی. ۲. آت تقلیدی اویونجی: داهداهه بیتمش بیک.

داهی { ص. عر. ژ: داهیہ. «دهاء»
{ دن سف. } و:

داهیہ { صد. عر. ج: دهات.
{ آخرنده کی «ه» مبالغه

ایچوندر [خارق العاده ذهن
و ذکا و فطانت صاحی، فرید
عصر، نادره زمان: ابن سینا بر
داهی، برداهیہ ایدی؛ معاویہ
دهاة عربدن ایدی. { فرانسز-
لرک Génie لغتیه افاده ایتدکاری
معنایی افهام ایچون ضروری الا-
ستعمال و تعمیمی الزم بر لغتدر.
— مصدر اولان «دهاء» لغتتک
صفت اوله رق بومعنا ایله استعمالی
خطادر. غنی و زنده «دهی»
ایسه عربیده بومعنا ایله مستعمل
ایسه ده، لسانجده استعمالی لزو-
مسز و غیر مأنوسدر. }

داهیہ { س. عر. ج: دواهی.
{ «دها» دن سف. } .

مصیبت، آفت.
دایاق { دایاق و سائرہ. بلا: طایاق
{ و سائرہ .

دائر { ص. عر. ژ: دائره. «دور».
{ دن سف. } ۱. دور ایدن،

دوین، طولاشان. ۲. تر. بر
شیء حقنده اولان، متعلق، باعث:
ادبیاتہ دائر برطاقم مباحث یازدی؛
بوکتاب نهیه دائردر؟ یوللرک
تعمیرنه دائر قونیشیورز.

دائر { ح. عر. دونه رک، طولا-
{ شہرق، احاطه ایدہ رک.

|| دائراً مادار = چہ چوره، اطرا.
فنی کاملاً طولاشہرق؛ شہره
دائرأ مادار خندق چویردی.

دائرۆ { ص. عر. ژ: دائرۆیه.
{ چوره و دائره شکنده:

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرہ { س. عر. ج: دوائر.
{ «دور» دن سف. } .

۱. بر نقطه مرکزیہ بی آز
چوق اوزاقدن احاطه ایدوب
هر بری مرکزدن متحد بر مسافه ده

بولنان خط منحنی، که لسان فنده
«محیط دائره» دخی دینلیر.

۲. مذکور خطک داخلنده قالان
یووارلاق محل که کره نک رسم

مسطحی حکمنده در. ۳. بیوک
بر قوناق و سائر بنانک منقسم

اولدیی اقساک بهری که بر قاچ
اوطه و سائرہ دن مرکزدر: مسافر.

خانه ده بردائرہ کرالادی. ۴. امور
دولتی اداره ایدن شعبانک بهری

وهرینک اقلام و مجالس و سائرہ سی
حاوی اینیه سی: صدارت، داخلیه،

خارجیه دائره سی؛ دوائر حکومت.
۵. بلدیہ شعبانک بهری، بر بیوک

شهرک هر قسمتک بلدیہ سی: دائره
بلدیہ؛ برنجی، ایکنجی دائره؛ دائره

چاوشلری. ۶. بر اداره رسمیه نک
تختنده بولنان بر: قونیه ولایتک

دائرہ سی پک و اسعدر؛ اوراسی
بزم قضا منک دائره سندن خارجدر.

۷. بیوک او، قوناق: فلانک دائره.
سی بیوکر؛ بودائرده بش آتی

سفره چیقار؛ دائره خلق. ۸. مج. بر
امر معنویتک حکمی جاری او.

لدیجی محل: فلانی حدی دائره سنه
ارجاع ایتک؛ دائره ادب و تربیه

ایچنده سوز سوبلک. || دائره
الشمس، دائره البروج = شمسک

مداری، فر. Ecliptique. || ط.
دائرة التهبیه = برجیان و سائرہ

التهبانک تمتد اولدیی برکه بردائرہ
تشکیل ایدر. || س. دائره تأثیر =

مریاتک واصل اوله بیلدیکی مسافه.
|| س. ربع دائره = دائره نک درتده

بری که بر زاویه قائمه تشکیل
ایدوب دائره نک قوسی بر ضلعی

یرینی طوتار. || محیط دائره =
دائرہ بی احاطه ایدن خط منحنی.

|| نصف دائره = دائره نک
یارسی. || دائره ارتفاع، دائره
السموت = برجرم سماوی ایله

راصدک سمت رأسی نقطه سندن
مرور ایدن دائره لر. || دائره طول =

دائرة الشمسک قطبلرندن مرور
ایدن دوائر عظیمه. = ج. اداره

امور دولت شعباتی: دوائر
عالیه.

دائرہ { س. { آنف البیان لغت
{ عربیه دن } خواننده لر

طرفندن ال ایله بالینان معروف
چالغی، دف.

دائم { ص. عر. ژ: دائمه. «دوام»
{ دن سف. } دوام ایدن، دوام

اوزره اولان، اکسیک و منقطع
اولیان، سورکلی: دور دائم؛

سعادت دائمه. = ح. هر وقت،
متمادياً، بلا فاصله، دائماً: دائم

ایلر ظاهر و باطنده تقلیب امور.
دائم { ح. عر. دوام اوزره، علی

{ الدوام، هر وقت، بر دو-
زی به: صباحلری دائماً ارکن

قالقارم.

دائم { ص. { «دائم» دن سمت.
{ اولمق اوزره ایدورمه

بر لغت اولوب عربی دکلدرد. {
۱. دائم، دوام اوزره بولنان،

باقی، سورکلی: بوصیحاتی دائمی
دکلدرد موققدر؛ بنم ضعفم

دائمیدر. ۲. دوام و ملازمت
ایدن، اکسیک اولیان: اودائمی

دائم { ص. عر. ژ: دائرۆیه.
{ چوره و دائره شکنده:

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

دائرۆ بریر؛ دائرۆی الشکل.

مسافر لردندر؛ بوروز کار بورا - ده داغیدر .

دای { ص. عر. «دین» دن سف. }
دای { بورج ورن، اقراض ایدن، مقرض، آله جقلی، مدیون مقنا - بلی : دائلر کندیسنی صیقیشدیر - یورلر .

دایه { س. فا. دادی، بر ویا بر قاج چوجغه باقغه مخصوص خدمتچی قاری. «دایه» بوندن ایسه ده محل استعمالی باشقه در. }

دایی { س. با : طایی .

دب { س. سنز. عر. آبی، خرس. || ه. }
دب { دب اکبر، دب اصغر = سمانک شمال جهتنده مجموعری بوجیوانک صورتی ابراز ایدر ایکی واسع جمله کوییه .

دباغ { س. سنز. عر. «دباغه» دن دباغ { سمب. تر. زبازدی : طباق }
دریلری سیلابوب مشین وسختیان وکارساله وسائرہ یابان صنعتکر : دباغ اوسته سی، چراغی، عمله سی .

دباغت { س. عر. حیوان دریلرینی سیلابوب مشین وسختیان وکارساله وسائرہ اعمالی صنعتی : دباغت اک نافع ولازم صنعتلر - دندر .

دباغخانه { س. ودها طوغریسی :

دباغخانه { س. فا. [تر. زباز - دی : طبانخانه.] دریلر سیلابوب مشین وسائرہ اعماله مخصوص کارخانه وقابریقه : دباغخانه لرك شهرک داخلده یولنسی حفظ صحت و نظافت قاعده منه منافیدر .

دبدبه { س. عر. ۱. پاتردی، کتوردی. ۲. طنطنه، دارات، حشمت : کمال دبدبه و داراتله شهره داخل اولدی .

دبدبه لی { ص. طنطنه لی، حشمت و داراتله اولان .

دبدیرمک { فت. دپرتک .

دبر { س. سنز. عر. قیج، مقعد، سفره .

دبستان { س. فا. مکتب، مدرسه : دبستان عرفان .

دبوس { س. سنز. عر. طوپوز. ۲ .

دبوی { س. [فر. Dépôt] اسلحه والبسه عسکریه انباری : دبوی مأموری .

دبه { س. سنز. عر. دیی یووارلاق دبه { باقیر قاب، برنوع باقراج : باغ، بال دبه سی .

دبه { ص. برنوع فتنه مبتلا .

دبه لک { س. فتق نوعی، ادر .

دبه لیمک { فل. آرقه اوستی یا - توب ایکی یانه جبالامق .

دبیر { س. فا. کاتب، منشی .

دپرتک { فت. برندن اوینامق، صیحرآمق، تحریک ایتمک .

دپرشدیرمک { فت. قیلداتمق، جد وجهد ایله تحریک ایتمک، حرکته کتیرمک .

دپرشمک { فل. قیلداتمق، اوینا - مق، حرکته کلک، جبالامق .

دپرتک { فل. قیلداتمق، حرکته کلک، اهتزاز ایتمک، جبالامق .

دپره مک { یا دپرمک . فل. قیلداتمق، حرکت و اهتزاز ایتمک، جبالامق. (دپرتک دها مستملدر.)

دپتمک { دپشمک، دپتمک و سائرہ - لا : تمک و سائرہ .

دپوزیتو { س. [بنا. Deposito] دپوزیتو { ۱. زهن، ودیمه :

ابتدیکی استقراضه قارشى جفتلکنى دپوزیتو بر اقدی. ۲. تأمینات، ضمان : متعهدک بشیوز لیرا دپوزیتو بر اقه سی شرطدر .

دپه { دپه لک، دپه لک و سائرہ . نا : دپه { تپه و سائرہ .

دپتمک { دپتمک، دترک و سائرہ . لا : دپتمک و سائرہ .

دئار { س. سنز. عر. عربیده اوست لباسی دیمک اولدینی حالده، السانزده یالکنز فارسى قاعده - سی اوزره وصف ترکیبیلرده بولنه رق کثرت و بولوق معناسیله قوللانیلیور . قوللانیلمسی البته خیر لیدر : آثار صحت دئار = صر - حمله طولی اثرلر .

دجا { س. سنز. عر. قراکلی، ظلمت .

دجاج { س. سنز. عر. طایق جنی .

دجال { سخ. قیامتده ظهور ایده جک بر شخص کذاب ومضرکه حضرت عیسی (عم) جانبدن قتل اولنه جقدر . خرسقیانلرجه « مخالف عیسی » معناسیله (آنتیخریست Ante-christe, Αντιχριστος) اسم یونانیسیله معروفدر .

دخان { سډ. عمر. ج: اډخنه. ۱. دو مان. ۲. توتون: انحصار دخان = توتون انحصاری، رژیمی .

دختر { سډ. عمر. کریمه. || دختر دختر (رز: صمه نك قیزی یعنی شراب. عمر.

دخول { سډ. عمر. ۱. کیرمه، قا ریښمه، مداخله: بواښده نیم هج دخلم یوقدر. ۲. نفوذ. تأثیر: مدنیت جدیده نك تولدنده عربلك چوق دخلاری وارد. ۳. واردات: ابرد، خرج مقابلی. : تعریض، اعتراض: اعتادمه دخل ایديور.

دخمه { س. فا. مزار، مرقد، تربه. د

دخول { سډ. عمر. کیرمه، داخل (اوله: ساعت بشده شهره دخول ایتدی .

دخولیه { سډ. عمر. ۱. تیاترو و بولوکی عمومی برسير محانه کیرمه ایچون ویران اجرت لوجه اجرتندن باشقه تیاترونك بش غروش دخولیه سی وارد. ۲. بعض اشیای تجا. ربه دن برمیکنده حین دخوللرنده آنسان رسم: اولجه نوتوندن دخولیه آلنیر ایدی.

دخی { حر. (اسکی و چفتایچه (اسلاسی: داغی [هم، کدلك: بونی بن دخی نیلیورم؛ بوندن دخی آکلاشلیور. مختصر اوله رق « ده » صورتنده ده قوللانیلیر: بونی بن ده نیلیورم. — وقتیهله عاداتا حرف عطف اوله ق « و » معنا سیله وجهه نك

باشنده ده قوللانیلیردی: دخی بیروح ایکن قالب آدم. — «دها» یرینه ده وقتیهله « دخی » قوللا. نیلیردی: بر دخی بونی یامه پك. || ودخی = همده. برده .

دخیل { ص. عمر. («دخول» دن (صش.) یرینه النجا ایدن: فلانه دخیل اولدی. د. || دخیلک = سکا النجا ایتدم .

دده { س. ۱. بیوک پدر، جد: (بابایی و دده سی. ۲. طریق بابایی، قدملی درویش و غلی. الخصوص طریقت مولویه شیخ و درویشی. (بو معنا ایله فارسی ظن اولنه رق سهواً جمی «دکان» دخی اولور. }

ددر { س. فا. قپو، باب؛ در سعادت = سعادت قپوسی، پایخت سلطنت سینه اولان استانبول. سهواً « درعلیه » دخی دینلیر.

ددر { حجه. فا. ظرفیت بیان ایدر، (ده، ایچنده: در انبار = انبارك ایچنده: در انبار ایتك = انباره قومق؛ درکنار = کنارده، ها. مشده: درکنار ایتك = هاشده یازمق؛ درپیش = اوکده؛ در آغوش = قوجاقده: در خاطر = خاطرده: در خاطر ایتك = خاطره کتیرمك. (یالکز بویه ترکیبات فازسیه ده بولنور. }

ددر { ص. فا. («دریدن» فعلندن (سمصه اولوب، صتر. تشکیله کیرر. (یرتیجی، یرتان، یاران: پرده در = پرده بی یرتان: صفدر = دشمن صفلی بی یاران .

ددر { فل. (ایک مصدر غیر (مستهملنك یعنی فعل اسنادینك

مضارع مفرد غائبی اولوب، جمی: درلر. — دالك كسره سی ملحق اولدیگی کله نك صوك هجاسنك حرکه سنه کوره قالین ویا اینجه اوقونور: نره: در: ؟ و بوراده در کبی. — منفیسی: دکلدر، دکلدرلر یا خود دکلدرلر. [الله بیو کدر؛ اجرام سماشیه حساب سزدر. — « وار » کله سیله برابر موجودیت بیان ایدر: بوراده شکر واردر. بونك منفیسی: « یوقدر »: بوراده شکر یوقدر.

ددر { سډ. عمر. ج: درر. اینجی، (لؤلؤ؛ در ناسفته = دلنه مش اینجی؛ و ج. کیمسه طرفندن سویلنه مش سوز؛ در یتیم = بر صدفده تک بولنسان و بنابرین بیوک و مقبول اولان اینجی دانه سی .

ددر آغوش { س. فا. (در = ادات جاق. — مصدریت معنا سیله قوللانیلیر (قوجاقلامه، صارمه: در آغوش ایتك = قوجاقلامق، صارمق .

ددراز { ص. فا. اوزون، طویل: (عمر دراز. د. = ح. دور و دراز = اوزون اوزادی به، اگنی قوگنی، بر تفصیل. (طول و دراز دیمك عبدر. }

ددر اعه { سډ. عمر. ج: در اریع. (اوست لبایی، فراجه، بیئش. د.

ددر انقومان { س. (عمر. «ترجان». فر. Drogman دن [ترجان، دیل اوشاغی .

دِ رَاغُون { س. [فر. Dragon] }
 عسکری : دراغون آلای. || مج. پاره سز.
دُرَافِشَان { یاخود درفشان. ص. فا. [در = اینجی - افشانندن، فشانندن = سریمک]
 اینجی سرپن، اینجی کبی مقبول سوزلر سویلین.
دُرَاق { یاخود دراکی. س. [عمر - بیده قایصی دیمک اولان « دراغن » دن غلط اولسه کرکرد. } اولکر سز شقتالی جنسی.
دَرَاک { ص. عمر. [« درک » دن سمی.] چوق درک و فهم ایدن، آکلایشلی. ن.
دَرَانِبَار { ص. فا. [در = ادات انباره قونمش، مخزنه وضع اولمش : دنکاری درانبار ایتک. سنذ. جر. عز. فد : درهم. با : درهم.
دِرَايَت { س. عمر. ذکا، معلو. مات، علم و تجربه، بجزیکلیک، اقتدار : ارباب درا- یتن؛ درایتنه بناء کندیسنه فلان منصب توجیه اولندی؛ یالکز قدمه باقلیبوب اک زیاده درایته اعتبار اولماید.
دِرَايَتْسِر { ص. ذکا و معلومات و تجربه سی اولیمان، اقتدار سز، بجزیکسز.
دِرَايَتْسِرْلِک { س. ذکا و معلو. ققدانی، اقتدار سزلق، بجز- یکسز لک.
دِرَايَتْلِي { ص. ذکا و معلومات و تجربه سی اولان،

مقدر، بجزیکلی .
دَرَبَار { س. فا. [در = قیو - بار = بر بیوک ذاتک قیوسی اوکی که مرجع ارباب حاجتدر : دربار سعادت قراره (استانبوله) مراجعت ایتدی .
دَرَبَان { س. فا. قیوچی، بواب.
دَرَبَدَر { ص. فا. قیو قیو کزن، سرسری .
دَرَبَدَرْلِک { س. قیو قیو کزنک حالی، سرسریلک.
دَرَبَنْد { س. فا. [در = قیو بندن = باغلامق، قیماق. - عربی زعمیله « دربندات » صو- رتنده غلط جمی ده قوللانیلیر.] طار کچید، بوغاز. = جم. حدود. دهکی بوغازلر = دربندات محافظی.
دَرَبَنْدَجِي { س. بر بوغاز و کچیدک محافظی .
دَرَبِيش { ص. فا. اوکده اولان، حاضر، کوز اوکنده بولنان : دربیش ایتک = کوز اوکنده طومتق، نظر مطالعیه آتق.
دُرْت { عدد. اوچ ایله بش آره- سنده کی عددی، ایکی دفعه ایکی، اربعه، چهار؛ درت یوز، درت بیسک؛ اون درت، یکرمی درت؛ درتده بر = ربع || درت آتاق = اللری دخی آتاق قوللانهرق (یوریمک). || درت آتاقلی = چاربا (حیوان). || درت ال = ایکی کفی طرفندن چالینان پیانو اصولی. || درت الله یاپیشمق = کمال غیرت و اهمیتله تثبت ایتک. || درت

باش = جهات اربعه، هر طرف، هر یان. || درت قاش = بیینی یکی ترملکه درت قاشلی کبی کورپن کنج، چار برو. || درت کوزله بکمه مک = صبر سز لقله انتظار ایتک، شدت انتظارده بولمق. || درت کوشه = مربع الشکل. || درت نعل = طولی دیزکین، حیوانی قوشدیره رق. || درت یاننه بافتق = شاشیرمق. || درت یول آغزی = ایکی یول ویا سوقاغک خاچواری تقاطع ایتدیکی یر .
دُرْتَلِک { ص. ۱. درت قیه و سائره وزننده اولان : درتک بر نایق. ۲. درت غروش و سائره قیمتنده اولان : درتک باصمه. ۳. درت قاریش و آرشین و سائره بوی ویا کنده اولان : درتک دیرک، تخته. ۴. مج. عو. اهمتسز، اعتبار سز، پاره سز بولسز : هایدی شورادن درتک ! = س. درت غروش و سائره قیمتنده سکة صحیحه ویا اعتباریه : بوکا بر درتک ویره می ؟
دُرْتَلِي { ص. درت بکک و سائرده سی اولان. = س. درت بککلی اوبون کاغدی : قویه تک درتلیسی بنده در .
دَرَج { س. عمر. ۱. صوقه، ادخال ایتمه، آرایه صقیقشدیرمه : یازه جفکز مکتوبه شونی ده درج ایدک؛ او قاعده بی کتابنه درج ایتمه مشدر. ۲. بر مقاله ویا فقره بی غزته یه قویوب نشر ایتمه : بوحوادثی غزته یه درج ایتدیر، فلان غزته درج ایتشیدی .

درج { سذ. عمر. جواهر قو. طیسی، حقه شکننده کوی. چک قوطی. }

درجه { سذ. عمر. ج: درجات. ۱. یوقاری یه چبقه جق }

بصامق: بر درجه یوقاری چیقدی. [ضدینه یعنی آشاغی ایننه «درکه» دینیر. ۲. دائره نك منقسم او- یعنی ۳۶۰ قسمك بهری كه زوایا وسائره بی اولچمكه یازار: ۳۵ در- جهلی بر زاویه. ۳. میزان الحراره. نك منقسم اولدیغی اقسامك بهری كه صفردن یوقاری وصفردن آشاغی اولوق اوزره ایکی طاقم ایسه ده، صفردن آشاغی اولانلره «درکه» دینلیرسه، صفردن یوقاری ویا آشاغی قیدینه حاجت قالماز: مصرده حرارت. ۵ درجه یه قدر چیقار: بترسبورغده برودنك ۲۵ دركه دن آشاغی دوشدیكي اولور.

۴. مرتبه، پایه: مجد وشرفك درجات عالیه سنه واصل اولدی. ۵. مقدار، رتبه: بودرجه فضل وعرفاتی واردر: بر درجه ده خسته دركه النی ویا نتمغه اقتداری یوقدر. || درجه درجه = یواش یواش، تدریجاً، بر درجه: درجه درجه یوكسله رك بو مرتبه یه واصل اولدی.

درحال { طنز. فا. افا. دره. ادات ظرفیت. عمر. حال = زمان [آنیسه، همان، وقت غائب ایتكسزین: بونی ایشیدنجه درحال قالقوب ایتیدی.

درخت { س. فا. آغاج. شجر. : . درخش { س. فا. پارلامه، ضیا، زواللی، بیچاره. }

درخشان { ص. فا. پارلاق، ضیا. دار، منسور: در درخشان = پارلاق اینجی.

درخور { ص. فا. لایق، مناس. سب. لس. }

درد { س. فا. ۱. كدر، آجی، غصه، ناسه: بنم دردلم چوقدر: درد درون. ۲. زحمت، اذیت، مشقت، رنج. ۳. یوركي ازن امچ صیقندیسسی: بوايش بكا درد اولدی.

دردانه { س. فا. اینجی دانه سی. مج. پك كوزل و سو- کیلی چوجق. }

دردر { عد. بهرینه ویا بهر دفعه. سنده درت: آنچه بی تقسیم ایتدكرنده جمله سنه درددر لیرا دوشدی: درددر در در آرابه. لره ییندیروب کوتوردیلر.

دردزلی { ص. دردی بریده: دردزلی شمعدان. }

درد دست { س. فا. [در = ادات ظرفیت - دست = ال] الیه ایتمه، طومه، اخذ و توقیف: جنایتی ارتكاب ایدنلری درد دست ایتدیلر. = ص. الیه بولنان، یابلتمده ویا رؤیت ایدلمكده او- لان: او ایش درد دستدر؛ درد دست تحریر اولان اوراق.

دردلشمك { فش. بر برینه درد وكدردلری سو- یلیوب حسب حال ایتك.

دردلی { ص. ۱. درد وكدردی اولان، مفهوم، محزون، مكدر. ۲. مزمن بر علت و مرضی اولان، علیل، مریض. }

دردمند { ص. فا. ج: درد مند. درد وكدردی اولان، زواللی، بیچاره. }

دردمندانه { ص. ح. فا. محزون. و مكدر آدمه. مخصوص طرز و حالده. }

دردناك { ص. فا. دردلی، كدرلی، محزون، مكدر. }

دردنجی { عد. درت مرتبه. سنده بولنان، اوخنجی ایله بشنجی آره سننده اولان، رابع: دردنجی کون، دردنجی باب. }

درد { سذ. ج. عمر. فد: در. با: در. }

دردبار { ص. فا. [عمر. درر = اینجیلر - فا. باریدن = یاغاق] اینجیلر یاغدیبران، اینجی کبی سوز سولین.

درد { س. قوری دیوارك طاب. شری آره لرنده کی یارقلری خرجله طولدیروب ماله نك او- جییه چیز کیلر چككم عملیاتی: باغك دیوارلری درز ایتك: درز ایدلمش دیوار.

دردنجیر { ص. فا. [در = ادات ظرفیت - ننجیر = م] ننجیرده، ننجیره باغلی: درزنجیر ایتك = ننجیره باغلامق، ننجیره اورمق. }

دردزی { سذ. ص. عمر. ج: دروز. شامده جبل دروزده و متفرق اوله رق بعضی محللرده ساکن بر قوم که عرب مستقر به دندر. }

دردزی { سذ. عمر. تری. با: درس { سذ. نسر. ج: دروس. صحیحی رانك دخی قحیله. در ا بر علم و فنك تحصیلچون هر کون آلتان تعلیم: درس آلتق: درس ویرمك، درس

کورمک؛ درسه چالیشمق. || مج.
او کرتمه، القا، تلقین: بو درسی
سکا کیم ویردی؛ کنیدیسنه درس
ویر مشلر در. || ابی بردرس
ویرمک = تنبیهات و اخطارات
شدیده ده بولمق. || درس عام =
مدرس لارک جوامع شریفه ده
علی العموم مراجعت ایدن طلبیه
ویر دکاری درس؛ درس عام
خواجهرلی = بویله درس ویرن
مدرسلر.

ص. فا. ۱. صحتی یرنده،
درست { صاع، صحیح، سالم:
تندرست = بدنی صاع و سالم.
۲. طوغری، خطاسز، صحیح:
درست برکله سویلیه مز؛ املاسی
درست دکدر. = ح. طوغری
و خطاسز اوله رق: درست
سویلک، یازمق.
ص. فا. { ودها درستی:
درستی { درستلک } ۱. صحت،
سلامت، صاغلاق. ۲. طوغریلق،
خطاسزلق.

ص. فا. { س. فا. { عمر. درس =
در سخانه { م. فا. خانه او، محل }
درس یری، درس ویرمک
مخصوص قفوش: بو مکتبک
در سخانه لری طاردر.

ص. فا. { ص. فا. { عمر. درس =
در سخوان { م. فا. خواندن = او.
قومق [درس او قویان، شاگرد:
فیلان ذاتک دار الترییه سننده
در سخوان اولمشدر. { مترادفی
اولان « سبسخوان » ده
مستعملدر.]

ص. فا. ۱. سرت،
درشت { قاتی، قبا: درشت طاش،
کاغذ. ۲. طوقتا قلی، سرت،

ترس: درشت سوز، جواب.
ل. ولس.

{ سذ. عمر. ج: دروع.
درع { عمریده مؤنث اولوب،
مذکری قادین کوملکی دیمکدر. }
دری ویا تلدن زره، جیه.
{ ظز. فا. { فا. در =
در عصب { ادات ظرفیت - عمر.
عقب = آلت طرف، آرقه { آر.
قوسی صره، عقبنده: در عقب
کنیدیسی کلدی.

{ س. فا. { فا. در =
در عهده { ادات ظرفیت. عمر.
عهده = م. } عهده سنه آلمه، تعهد
ایتمه، اوستنه آلمه: بو ایسی کنیدیسی
در عهده ایتمدی.

{ س. فا. بایراق، سنجاق،
درفش { علم. || درفش کاویانی =
مشهور کاوه نک دریدن اولان
او گلکنندن عبارت و مجوهراته
مرصع بایراق که اسکی ایرا.
نیلرجه رسمی و مقدس بر علامت
ایدی.

{ سذ. عمر. آکلامه، تفهم:
درک { اویله دقیق مضمونلری
درک ایده بیله جک آدم دکدر.

{ ص. فا. { در = ادات
درکار { ظرفیت. کار = ایش }
ایشده بولنان، ایشک ایچنده
اولان، ظاهر، عیان، آشکار:
بو ایشک بویله اوله جینی درکار
ایدی؛ بنم سزه اولان مخالصتم
درکاردر.

{ یاخود درگه. س. فا.
درگاه { در = قیو. گاه = محل،
مقام } ۱. قیو محلی، قیو اوکئی،
دربار، بیوکارک مرجع عمومی
اولان قیولری: درگاه عالی قیو

چوقد ارلری. ۲. تکیه، خانقاه:
تشی درگاهی.

{ س. فا. { در = ادات
درکنار { ظرفیت. کنار = م }
کنارده بولنان، بر یازینک
کنارینه یازلش مطالعه و افاده،
هامش، حاشیه: درکنار ایتمک:
بر درکنار یازمق: بادرکنار
بیان ایتمک.

{ س. عمر. ج: درکات. ۱.
درکه { آشاغریه این باصامق،

درجه نك ضدی: جنتک درجه.
لری وجهنك درکه لری واردر.
۲. میزان الحراره نك تحت الصفر
اولان درجه لری که عدد لری
بیودکجه حرارنك او نسبتده
آزالدیننه دلالات ایدرلر: بو
مملکتده میزان الحراره یازین
۴۰ درجه به قدر چیقار، و
قیشین ۲۰ درکه به قدر اینر.
[لسان عربینک یو وسعتی سا.
یه سننده اصطلاحزده فوق الصفر
و تحت الصفر تعبیرلرینه حاجت
اولیبوب، بونرک معنالری
«درجه» و «درکه» اغتیرلیله
آیری آیری افاده اولنور.] درکه
امواج = ایکی طالعغه بیننده حاصل
اولان حفره.

{ س. فا. با: درگاه.

{ یاخود دوزلوق. س. زبا
درلوق { نزدی: توزلوق، اصلی:
توزلوق. } ۱. نوع. جنس،
چشیت: بر درلو حیوان؛ بو
قاشک بر باشقه درلوسی ده
واردر. ۲. بر قاج نوع وچشیدی
اولان شی؛ کنیدیسنده با سمنک
درلوسی واردر. ۳. یمق قانی:

بش درلودن عبارت ساده بر ضیافت ویردی، ۴. لکده پیشمش مختلف سبزه لاله اتدن عبارت یمک: پنج درلوسی؛ درلو یخنسی. = ص. بر نوع و صورتده اولان، کونه: بودرلو آدم؛ او درلو ایش؛ نه درلو یازی؛ || درلو درلو = نوع نوع، چشیت چشیت. || بر درلو = [جمله منیفهده] هیچ بر وجهله، وجهاً من الوجود: بر درلو قاندره مدم. [درلو بدرلو] تعبیر سقیم قوللانما ملی. [درم] س. فا. [کرک بونک و کرک معرب «درهم» ک یو. *δραχμή* دن اولدیغی بعض لغویون التزام ایشلر سهده، مذکور لفظ یونانینک فا. «درم» دن مأخوذ اولدیغنده یونانلر متفق اولوب، ذاتاً یو- نان قدیمده اک زیاده ایران مسکوکاتی قوللاندیغندن، بونک اصل واساسی فارسیدر. اوزاندن اولان معروف «درهم» دخی یو اساسدندر. [۱. شمدیکی آنچهیه کوره درت بش غروش قیمتنده وفرانسه معادل اسکی برکومش سکه ایدی. ۲. آنچه، تقود.] || درم خریده = آنچه ایله آلمش، صاتین آلمش: بنده درم خریدلری.

درمان } س. فا. ۱. چاره، تدبیر، واسطه تسویه: بوکا بر درمان بولمی؛ درمانی یوقدر. ۲. علاج، دوا: دردی ویرن درمانی ده ویرر؛ اطبا بوخسته لغمه درمان بوله مدیلر. ۳. قوت، قدرت، طاقت: بنده هیچ

درمان قالدی؛ یوریمکه درمان یونیبی؛ آیاقلرمده درمان قالدی.

درماندگی } س. فا. عاجزک، عجز. ن.

درمانده } ص. فا. ج: درمانده. گن: چاره سز قالمش، عاجز، عجز وقتور کتیرمش، بیچاره: مددرس درماندگن = عجزه نک امدادینه یتیشن.

درمانسز } ص. ۱. قوت و طا. قتی اولیمان، ضعیف، یتکین. ۲. چاره سز، ضروری: بودرمانسز بر دردر. ۳. علاج و دوا-ی اولیمان: درمانسز بر درده اوغرادای.

درمانسزلق } س. ق. تسزک، ضعف، یتکینک: وجودمده، قوللرمده بر درمانسز- لئی طویبورم.

درمک } درمه و سائر. با: دیرمک و سائر.

درمیان } ص. فا. [در = ادت ظرفیت - میان = اور- ته، بل] اورتده، آراده بولنان. ن. || درمیان ایتک = آراه سور- مک، ایراد و بیان ایتک: بر طاقم واهی عذرلر درمیان ایدبور.

درن } س. ع. ۱. تس. نبا. اور. ۲. ط. ورم. سل الرئه.

درنده } ص. فا. [راء مشدده ایله ده قوللانیلر] بیر تیجی، یرتان، مفترس: شیردرنده.

درنک } س. با: دیرنک.

درنگ } س. فا. ۱. تأنی، تأخر، یاواشلق. ۲. مکث،

آرام، قرار، استراحت. ن.

درنی } ص. ع. ن: درنیه. ط. ورم چیماننه منسوب و متعلق، سل الرئه به متعلق.

درو } س. فا. اکین بیجمه، حصاد. ن.

دروازه } س. فا. شهر و قلعه لغویونیزک زعمی کبی سوقاق قیوسی دکلدر. [

دروُد } س. فا. دعا، تحیه، سلام. ل.

دروس } س. ج. ع. فید: درس. با: درس.

دروغ } س. فا. یالان: ارتکاب کذب و دروغ ایتک.

درون } س. فا. ۱. ایچ، ایچ و بیرونی معمور؛ درون خانه ده = اوک ایچنده. ۲. قلب، یورک، ایچ: آتش درون.

درون بین } س. فا. [درون = مک] بدن انسانک بوغاز و بون و دبر کی بعض منفذلرندن ایچریه باقمه مخصوص دور- بین و خرده یینه مشابه بر آت، فر. Endoscope.

دروند } س. فا. دربنددن غنط] با: دربنده.

درونی } ص. فا. ۱. ایچ طرفه منسوب و متعلق، ایچلاک. ن. ۲. یورکه منسوب و متعلق، قلبی: درونی برحبتله سو بور.

درویش } س. فا. ج: درویشان. فقیر و محتاج آدم.

درویش } ن. ۲. طرق علیه دن برینک شیخنه انتسابله زی مخصوصه کیره رک خانقاهده خدمت و چله

وریاضته اشتغال ایدن آدم :
 طریقت مولویه درویشانی. =
 ض. ایشی حقه توکل ایدن صاف
 قناعتکار و متواضع : درویش
 آدمدر. — عنوان کبی اسمی
 خاصه نك باشنده قونور : در-
 ویش احمد، درویش علی.

درویشانه { ص. فا. درویشله
 مخصوص ویا لایق
 اولان، درویشله یاقیشیر صو-
 رته اولان : قیافت درویشانه؛
 درویشانه سوز. = ح. فا. ۱.
 درویشله یاقیشیر حال و صو-
 رته : درویشانه یاشایور. ۲.
 کمال توکل و تواضع و صافرونلکله.

درویشلیک { س. ۱. درویش
 حال و صفت وزی
 و قیافتی : درویشلیک هرکسک
 خرجی دکلدرد. ۲. توکل و
 تواضع و صافدرونلق : نیم در-
 ویشلکم اوله شایله مانعدر.

دره { س. ۱. ایکی طاع آره سنده کی
 اوزون چوقور، وادی :
 او اوزون درملده بیکارجبه
 قویونلر اوتلار. ۲. یالکز
 قیشین آفار کوچک چای : درده
 صو ایچمک. || دره اونی = بر
 نوع رازیه که صلاحیه قو-
 نور. || دره بکی = وقتیه بر قاچ
 کوبه حکمی چکن متنفذ آدم.
 || دره تیه = دوز اولمیان بر،
 انکبه. || دره دن تیه دن = اوت-
 دن بریدن. || بیک دره دن
 صو کتیرمک = بهانهلر ایراد
 ایتک، تمایل ایتک. || سواق،
 طام دره سی = یاغمور صولرینک
 آقه سنه مخصوص چقورجه بر.

دره { س. ۱. عر. اینجی دانه سی،
 دردانه.

درهم { س. ۱. عر. ج. درهم
 [فا. «درم» دن] ۱.
 اوقه نك درتیوزده بر قسمی؛
 یکی درهم یاخود درهم اعشاری
 = یکی اوقه دینلن کیلونک بیکده
 بر قسمی که اسکی درهمک تقریباً
 برثلیدرد؛ درهمله = مج. آز؛ مقابلی
 اوقه ایله. ۲. عربلرک اسکی بر
 کومش سکه سی که تقریباً بر
 فرائق قیمتند ایدی. بلا : درم.

دری { س. [اصلی : تریک] ۱.
 انسان و حیوانک اتی
 ستر وتون بدنی احاطه ایدن
 قبوق، جلد، پوست : دری
 صییرلق، صویلق؛ دریسنی
 یوزمک. ۲. حیوانک یوزلمش
 وقوروداش وهنوز سپیلنمه مش
 جلدی، کون : مملکتزدن آورو-
 پایه خیلی مقدار دری جیقار؛
 دری تجاری. ۳. میوه نك
 قیوغی، قشر : کرازک دری سی
 پک قولای صویلار؛ اریکک
 دری سی جیقاریلیرسه دیشلری
 قاشدیرماز. || بردری برکیک =
 اتسز، ضعیف، لاغر.

دری { ص. فا. [قپو دیمک اولان
 «در» اسم فارسیندن
 اولدیغی حالده عربی اعتبارله
 مؤثی «دره» دخی اولور]
 اسکی فارسینک دربار حکمدا-
 رانده سویلینلن فصیحنه اطلاق
 اوانسور : فارسی دری؛ لغت
 فارسیه دریبه.

دری { ص. ۱. عر. ث. دربه. اینجی
 کبی پارلدايان، پارلاق،

شعشه دار : کوبک دری.
 دریا { س. فا. دیکز، بحر : دریادل =
 قلی دیکز کبی واسع او-
 لان : قپودان دریا = وقتیه بحریه
 ناظرینه ویریلن عنواندر.

دریچه { س. فا. کوچک قپو،
 قپوجق.
 دریده { ص. فا. بیرتلش، بیر-
 تیق. ۱.

دریغ { س. فا. اسیرکه، قییه مامه :
 همتکززی دریغ بیورما-
 مکزی رجا ایدرم. = حد.
 یازیق، حیف : دریغ ! بنی
 اولدورور بودرد. || بی دریغ =
 اسیرکینن، بذل اولنان :
 همتکززی بی دریغ بیورک.

دریغا { حد. فا. یازیق، حیف،
 واسفا!

دریگ { یاخود درین. ص. [اصلی
 تریک] ۱. عمق زیاده
 اولان، عمیق : دریگ قپو؛
 اوراده صولر چوق دریگدر.
 ۲. چوقور، قویتو : دریگ
 اووه. ۳. مج. زیاده طالینان :
 دریگ اویقو؛ دریگ دوشونمه.
 ۴. کنهنه واره جق صورتده
 اطرافلی و تفصیلاتلی، اینجه :
 دریگ. طالعات، دریگ تحقیقات.
 = س. دریگک، عمق : دریگدن
 بر سس کلپوردی؛ پک دریگه
 کیتدی. = ح. دریگ اوله رق،
 عمیقاً : دریگ طالمق، دریگ
 دوشونمک.

دریگلمک { فته دریگلمکنی آر-
 تیدرمق، تعمیق
 ایتک : شو قویویی بر ایکی قو-
 لاج دها دریگلملی.

د ر ی ک ل ش م ک { فط. درېک و
 عمیق اولق،
 درېکلی آرتق، تعمق ایتک:
 یاره ایشلدنجه دریکلشیر .
 د ر ی ک ل ک { س. عمق : بو قیونک
 دریکلی چوقدر .
 د ر ی ل م م ک { فط. دری باغلامق،
 دری ایله اورتمک:
 یاره دریلندی .
 د ر د { س. فا. خرسز، اوغری،
 حرامی، سارق. ن.
 س. فا. [دز = قلعہ .. دا
 د ز د ا ر { شتن = طومتق، محافظه
 ایتک [قلعہ محافظی.] اسکی
 تعبیر در .
 د ز د ز { یاخود دیز دیر. س.
 ویزردی، اووآندیریجی
 اکورلدی .
 د ز ل ا ت م ق { یاخود طزلاتق. فت.
 آجی اووآوند.
 ۱. یریجی برس جیقارتق،
 ویزرداتی. ۲. فیرلاتق، قا.
 چیرمق. ۳. اورکومتک .
 د ز ل ا ق { یاخود طزلاق. ص.
 طاسلاق، چبلاق .
 د ز م ا ن { یاخود دیزمان. ص.
 قورجامان، ایزی وقبأ،
 زییر .
 د س ا ت ی ر { سذ. ج. عر. فد:
 دستور. نا: دستور.
 د س ا س { ص. عر. دسیسه کار،
 کیزلی حیلرله آلداتمه
 چایشان .
 د س ا ل ی س { سذ. ج. عر. فد:
 دسیسه. نا: دسیسه.
 د س ی ق و ت { س. (یو. Δεσπότις)
 روم پستقوسى، متره.
 پوایدی .
 د س ی ق و ت خ ا ن ه { س. روم پستقوسنک
 دائره ومقری .
 د س ی ق و ت ل ق { س. روم پستقو-
 سلفی .

د س ت { س. فا. ال. ید. || در.
 دست نا: دردست .
 د س ت ا ر { س. فا. صاریق، عمامه.
 د س ت ا ر ب ن د { ص. فا. صاریق
 باغلايان، طریق
 علمییه منسوب .
 د س ت ا ن { س. نا: داستان .
 د س ت ا و ی ز { س. فا. [دست = ال
 - آویختن = اصلق]
 اوافق هدیه .
 د س ت ب و س ی { س. فا. [دست = ال.
 بوسیدن = اوپمک]
 ال اوپمه رسم وآیینی : ایفای
 رسم دستبوسی .
 د س ت س ر س { ص. فا. [دست = ال ..
 رسیدن = یتشمک]
 ال یتیشن، نائل، موفق : مرآمنه
 دسترس اوله مدی .
 د س ت س ر ه { س. اصلی. فا. دست
 اره = ال بیجقیسی. تر.
 زباززدی : نستره [ال بیجقیسی،
 ال ایله قوللانیلان کوچک
 بیجق . || زمین دستره سی = یو-
 وارلاق کسمکه مخصوص دستره .
 اقیل دستره سی = اینجه نخته دن
 اویمه چیقارمق ایچون اوافق بیجق .
 || دستره بالیغی = اوزون بورنلی
 بر جنس بالیق .
 د س ت ت ک { س. بر دیوار و سانی
 یاخود بر آغاجی قائم
 طور دیروب تقویه ایتک ایچون
 اوریلان طایق : دستک اورمق :
 دستکاه طومتق .
 د س ت ت گ ا ه { س. فا. [دست = ال.
 کاه = محل . - تر.
 زباززدی : تزگاه] ۱. چولها-
 لک بز وسائره طوقودقلری
 آت. ۲. ارباب حرف و صنعتک
 دکانلرنده اوکارنده بولنان نخته
 وماصه که اونک اوزرنده ایش

کورورلر. ۳. قهوه جی ومیخانه.
 جی کپی اصنافک بیوک ماصه لری
 که مشروبات وسائره اورادته بیته
 اولنور و آنچه اورایه ویریلر،
 بوفه . ۴. قره ده انشا اولنان
 کیلرک اوتوردلمسنه مخصوص
 کراسته دن ترتیبات : آلمان دستکاه.
 هلرینه سیارش اولنان سفاش . ۵.
 ارباب حرف و صنعتک قرلاند .
 قلری بیوک آت طاقی : طورنه
 دستکاهی؛ حاده دستکاهی .
 د س ت س گ ا ه ج ی { س. [زباززدی :
 دستکاهده ایشلین چولها و
 سائره . ۲. آغاجدن دستکاه، قیو
 چیقربی، دولاب وسائره کپی
 شیئر اعمال ایدن .
 د س ت س گ ا ه د ا ر { س. [زباززدی :
 تزکاهداری] بر
 غازینوویخنه وسائره ده دستکاهی
 اداره ایدن ارسته و یا باش چراغ .
 د س ت س گ ا ه ل ا ق { فت. [زباززدی :
 طوقنه جق بزوسائره یی دستکاهه
 قوق . || مج. حاضر لاق، تهیته
 ایتک .
 د س ت س گ ی ر { ص. فا. [دست = ال .
 کرقتن = طومتق]
 دوشنک الی طونان، یاردنجی،
 معین .
 د س ت س م ا ل { س. فا. [دست = ال .
 مالیدن = سملک] ال
 سیله ک، یاغلق، مقرره .
 د س ت س م ا ی ه { س. فا. [دست = ال -
 مایه = بضاعه، سرمایه]
 سرمایه .
 د س ت س م و ر { س. فا. [ال دیک
 اولان « دست » ایله
 «ور» ایدندن مرکبدر. تعریب
 دخی اولنهرق عرییده دالی

مضموم او قونور، وجمی « دسا- تیر » کلیر. ۱. حکم و نفوذی جاری اولان وزیر: دستور مکرم، دستور اعظم. ۲. دین زردشتک رئیس روحانیسی و پشواسی. ۳. بیوک دتر، مرع اولان دفتر کبیر. ۴. قاعدۀ اساسیه، بر علم و فنده قواعدک تطبیق اولندی بی قاعدۀ کلیه ویا مثال عمومی: حساب، جبر دستوری. ۵. قوانین دوات عثمانیه بی جامع کتاب، قوانین مجموعیه سی. ۶. رخصت، اذن، مأذونیت. = حد. دستور! = اذن و یرک چکلم، مساعده ایدک، آچیلک. بو معنا ایله جن و پریره خطاباً دخی قوللا نیلوب، قرا- کلقده بر یره کیریله جکی وقت دستور! دینلیر. || دستور العمل = هر فعل و حرکت اوکا تطبیق اولتمق اوزره نمونه اتخاذ اولان قاعده و نظام ویا تعلیمات.

دسته { س. فا. ۱. ال، طونام، باغ، دمت: بر دسته چیچک؛ بر دسته قاشیق. ۲. صاب، قبضه: خنجر، بیحاق دسته سی. ۳. هاووالی. ۴. بم. کمی دمی آتقده صالوب زنجیرک ارزرینه بیغه سی که زنجیرک زیاده کرلمستی موجب اولور: دسته ایتک. || دسته موره = بم. قاین و اطرافی دمی چنبر ایله محاط ایکی دیکلی برکوتوک. دسته سنگ { س. فا. بویا و مخصوص بوورالاق و سرت طاش.

دستی { س. فا. [تر. زبازدی: دستی { سستی } طوپراقدن صو

وسائر مایعات و ضمنه مخصوص قولیلی قاب: صو، پکمز، یاغ دستیسی.

دستیار { ص. فا. یار دیمجی، معین. ذ.

دستیاری { س. فا. یار دیم، معاونت.

دسگره { س. فا. [تر. زبازدی: دسگره { تسکره } خسته ویا قیریله جق اشیا یا خود طاش و طوپراق و سائره تله، مخصوص ایکی کشی طرفندن قالدیریلر تحتیه.

دسم { سند. عر. یاغ. ذ.

دسمی { ص. عر. ث: دسمیه. یاغه متعلق ویا یاغ قییلندن اولان: ماده دسمیه.

دسیسه { س. عر. ج: دسائس. حیلله، خدعه، کیزی اوپون، دولاب: دسیسه یا مق: انواع دسائسه آلداتمق.

دسیسه کار { ص. فا. دسیسه جی، حیلله کار، دسائس.

دسیسه کارلق { س. دسیسه - کارلق، دسائسلی.

دسیسه لی { ص. حیللی، دسیسه ایله یاپیلان.

دشت { س. فا. ۱. اووه، صحراء، قیر. ۲. بیابان، چول.

دشمن { س. ص. فا. [تر. زبازدی: دشمن { دشمنان } عدو، خصم. اصل ترکیه سی: یاغی، یاو.

دشنام { س. فا. سوکمه، طعن. ذ.

دشوار { ص. فا. کوچ، زور، صعب. ذ.

دعاء { سند. عر. ج: ادعیه. ۱. جناب حقه یالوارمه، نیاز:

الرینی قالدیروب دعا ایدوردی. ۲. برینک ایلیکی ایچون جناب حقه یالوارمه: دعا کرله مشغولم. || خیر دعا، دعای خیر = برینک لهنده اولنان دعا. || بد دعا = برینک علیه بنده اولنان دعا: بد برینک بد دعا سنه اوغرادی.

دعاجی { ص. برینک خیر دعا، سنده بولنان، ثنا کار: دعاجیکرم.

دعا گوی { س. ص. فا. ج: دعا گوی { دعا کویان. [عر. دعا = م. فا. کفتن = سو یلک [دعاجی، دعا ایدن، و قفندن مخصوص وظیفه یه مقابل دعا ایتکله مکلف فقرادن آدم: دعا کویان وظیفه سی.

دعاوی { س. ج. عر. فد: دعاوی { دعوی. با: دعوی.

دعوا { با: دعوی.

دعوا جی { س. بر محکمه یه مراد جمعته دیگر برندن دعوی ایدن آدم، مدعی؛ مشتکی.

دعوا جیلق { س. بر محکمه یه مراجعتله برندن دعوی ایتمه، مدعیلک.

دعوالی { ص. ۱. حقنده دعوی او دعوالی بر چفتلکدر. ۲. ادعایی بیوک، مدعی: دعوالی آدم.

دعوت { س. عر. ج: دعوات. [عربی تعبیر ایتده «دعوه» صورتنده قوللا نیلیر. ۱. جذب، جلب، بر شیئک حصول ووتو. غنه سببیت ویرمه: پرهیز ایتمه. مکله خسته لفی دعوت ایتدیگر.

۲. چاغرمه، جاب، بریده
بولغنی تکلیف ایتمه: کندیسنی
محکمه یه دعوت ایتدیلر؛ دین
اسلامه دعوت ایتدی: کندیسنی
دوولویه دعوت ایتدیلر. ۳.

ضیافته چاغرمه، اکرام و حرمت
مقامنده بیکه کیتمه سنی تکلیف
ایتمه: فلان ذات بزى دعوت
ایتدی؛ فلان ضیافته سزى ده
دعوت ایتدیلر؟ ۴. حرمت
واکرام قصدیله ویریلن یمک،
ضیافت: مکمل بردعوت ویردی؛
فلانک دعوتنده بولدیگرمی؟ بو
اقتشام دعوت واردر. ۵. دعا،
نیاز: دعوات خیریه لایله مشغول؛
مستجاب الدعوه = دعاسی نزد
الهیده اجابت بیوریلان. [بو
معناده یالکز جمعی و آنجنی
بویله تعبیرات عریبه ده مفردی
مستعملدر]

دَعْوَتَجِبِي {س. بر ضیافته کیتکی
تبلیغ و تکلیف ایتمه،
مأمور آدم، مدعوینه دعوتلی
اولدقلرینی خبر ویرن آدم: فلان
ذاتدن دعوتجی کلدی.

دَعْوَتَلِي {ص. س. بر ضیافته
چیغرمش، مدعو:
فلان ضیافته دعوتلی میسکر؟
قاج دعوتلی وار ایدی.

دَعْوَتِيَّة {س. ع. [قاعده ع.
بیهیه مغایر تشکیل
اولمش غلط بر لغتدر.] ۱.
دعوت ایدن خدمتجی یه ویریلن
مخمش. ۲. ص. برینی محکمه یه
جلب ایچون یازیلان ورقه.

دَعْوِي {س. ع. ج. دعاوی.
۱. مدافعه حقوق ایچون
محکمه یه مراجعت: فلان سزدن

دعوی ایتمش: بيم عليهم
دعوايه قالمش. ۲. بر محکمه
حضورنده اولسان محاصمه و
مرافعه: حقوق محکمه سنده بر
دعواهی واردر. ۳. علوم ریا.
ضیهه وسائرده حلی تکلیف
اولنان مسئله: بو دعواوی کیم
حل ایده بیلیر؟ ۴. انسانک حائز
اولدیغنی صفت و فضیلتی حائز
اولدیغنی درمیان ایتمی، ادعا:
هیئتمده ید طولاسی اولدیغنی
دعوی ایدیلر: حریف علامه لک
دعواسنده بولنیور. [دعوی
وکیلده هرکسک دعواسنی حضور
محکمه ده تمشیه ایتمکی اجرت
مقابلنده درعهده ایدن قانون
شناس آدم، آوقات.

دَعْدَعْتُهُ {س. ع. کوردلی پا.
تردی، بیهوده تلاش
واضطراب، باش آغریسی: ترك
دغدغه حیات ایلدی.

دَف {س. س. ع. [تر. زبازدی:
تف] اکثریا خواننده لک
الده طوتوب پارمقلریله چالدقلری
آلت موسیقی که برطرفی دری ایله
قابلاش و آرالرینه بربرینه
چارپار پرنجیدن پوللر طاقش
تخته دن بر چنبردن عبارتدر،
دازه: دف چالمق.

دَفَاتِر {س. ع. ج. ع. فد: دفتر.
با: دفتر.

دَفَائِن {س. ع. ج. ع. فد: دفینه.
با: دفینه.

دَفَاتِر {س. ع. ج. دفاتر. [فار.
دفتر] سیدن اوده بو. -دفتر،

دفتر (= ایکی قنادلی) دن [۱. ۱.
معاملات تجاریه و ایراد و مصرف
و خاطرده قالمسی مرام اولسان

حسابات وسائرهنك قید و تخریرینه
مخصوص جدوللی بیاض کتاب:
دفتره یازمق، دفتره قید ایتمک،
دفتره کچیرمک. ۲. حسابات و یا
اسامی ورققلری حاوی کاغذ،
پوصله، ایسته: یمک دفتری،
حساب دفتری. ۳. یازی یازمق
اوزره برلکده دیکلوب کتاب
شکانه قونمش بیاض اوراق:
شاکردانه مخصوص یازی،
مشق دفتری. [آنا دفتر =
یومیه دفترنده قید اولمش
حساباتک قالدیرلوب جنسنه
کوره محل مخصوصلرینه قید
اولندقلری بیوک دفتر. [دفتر
اعمال = انسانلرک حسنات و سیئاتدن
کافه عمللرینک قید اولندیغنی
دفتر معنوی. [دفتر امینی =
دفترخانه ناظری. [دفتر خاقانی =
هرکسک املاک و اراضیسینک
مقید بولندقلری دفاتر و بونلری
حفظ و اداره ایدن و فراغ و
انتقال ایشلرینه باقان دائرة
دولت، دفترخانه، ویرکو امانتی:
دفتر خاقانی امانتی. امینی.

دَفْتَرخانَه {س. فا. املاک و عقار
واراضی عمومیه نك

مقید بولندیغنی و فراغ و انتقال
ویرکی ایشلرینه قاریشان دائرة
دولت، دفتر خاقانی، ویرکو اما.
نتی؛ دفتر خانه ناظری = دفتر
خاقانی امینی، ویرکو ناظری.

دَفْتَردار {س. فا. ۱. دولتک
داردات و مصارفی

دفترینی طونان. بو معنا ایله
وقتیه مالیه ناظرینه دینیردی:
دفتردار شق اول، دفتردار شق

ثانی. ۲. الیوم بر ولایتک امور مالیه سنه مأمور ذات. [سنخاقلر. ده کیلره محاسبه جی، وقضالرده. کیلره مال مدیری دینیر.]

دَفْتَر دَارَلِق { س. ۱. وقتیله مالیه بر ولایتک امور مالیه سنه اداره ایدن ذاتک صفت ووظیفه سی؛ بنهاد دفتردارلنی فلانه توجیه اولندی. }

دَفْع { سنذ. عر. ۱. اوتیه ایته، قاقه، جذب و جلب ضدی؛ اجرام سماویه بی یرلی یرنده طو. تان جذب و دفع قاعده سیدر. ۲. صاومه، منع صاوشدیرمه؛ بو علاج صیغه بی دفع ایدر؛ اویله مضر بر آدمی هر یردن دفع ایدرلر. لازم بنا سیمله « اولق » فعلیله ده قوللانیلیر؛ هله بورادن دفع اولوب کیتدی؛ حمد اولسون باش آغری بی دفع اولدی؛ دفع اول = یقیل، اکسیک اول! ۳. ویرمه، اعطا، صرف، خرج. [بو معنا ایله لسانمز ده مصدری پک مستعمل اولمیوب، اسم مفعولی « مدفوعات » قوللانیلیر.] ۴. اورته دن قالدیرمه، احایته، بر طرف ایته؛ احتیای جاتی دفع ایتمک؛ غائبه بی دفع ایتدی. ۵. هقه مدعی علیه طر. فندن مدعینک دعواسنی دفع ایده جیک بر دعوی اقامه سی. || دفع حاجت = آبدست بوزمه. } دفعه { س. عر. ج. دفعات. کره، مره، کز، نوبت. بر دفعه = بر کره؛ بعض دفعه = بعض کره؛ بو دفعه = بو کره؛ دفعه اولاده = یرنجی کرده، ابتدا. || دفعاتله،

بالدفعات = مکرراً، مرة بعد اخرى. = ح. ینه، کذا، ایضاً. دفعه { ح. عر. ۱. بردفعه ده، بردن، تدریجاً مقابلی؛ بورجنی دفعه ویردی؛ دفعه ویره مزسه تدریجاً ویر سین. || دفعه بعد اخرى = مکرراً، دفعه تله. }

دَفْن { سنذ. عر. طوبراغک ایچنه صوقه، کومه، مزاره قومه؛ جنازه نره یه دفن اولنه جقدر. }

دَفَنَه { س. [بو. Δόρυη] بایرا. قلمی کوزل قوقار وشنلکلر. ده تزییناته یارار طفلان جنسندن معروف کوچک آغاج، شجر الفار. }

دَفَه { س. [زبازدی : تفه] ۱. اکرک ایکی طرفنده کی یو. وارلاق اتکی. ۲. دف کی یو. وارلاق وداژروی شی. ۳. چولها دستکاهنک طراغک قورلدیغی یایی. ۴. ایچکی طولایی، چرخ. ۵. چرخه صارلمش بیوک اییک طورده سی که بر اوقه دن زیاده کلیر؛ اوج دفعه اییک. ۶. ورق وباقر وسائره بایراقلری دسته سی. }

دَفَه جی { س. [زبازدی : تفه جی] بریکینه کیز ایجه یاره اقراض ایدن مرابجه جی؛ دفعه جی یه بورجی واردر. }

دَفَه لَی { ص. [زبازدی : تفه لی] دستکاهک دفعه سنه چوق قوت ویریلرک طراق زیاده باصلغله صیق طوقمش (بز وسائره). }

دَفین { ص. عر. [« دفن » دن ص.] کوملش، کومیلی، دفن اولمش، مدفون؛ قونیه ده دفین خضاک عطرناک بولنان

حضرت مولانا. } دفعینه { س. عر. ج. دفائن. یره کوملش مال و آقچه؛ دفعینه آرامق، بولق. || ب. بک قیمتدار ویا معلوماتلی اولوب آجق خا- رجدن کوسترشی اولمیان، کیزلی قدر و دکرلی اولان آدم ویا مال؛ اوبر دفعینه در. }

دَق { سنذ. عر. چاله، اورمه؛ دق باب ایتمک = قیو چالمق. [یالکزر بوتعبیرده مستعملدر.] }

دَقَائِق { س. عر. ج. فد؛ دقیقه. [یا؛ دقیقه.] }

دَقَّت { س. عر. ۱. اینجه لک، اینجه ده دوشونمه ویا باقه، کمال اهتمامه ملاحظه ویا نظر ایته؛ دقتله باقق، او قومق، یا عقی. ۳. اهمیت ویرمه، اهمیت چالشمه؛ یازی یه دقت ایت؛ مز بو ایشه دقت ایتمه مشکک. }

دَقْتَسِر { ص. ۱. ایشنه اهتمامه ایش کورمک قیدنده اولمیان؛ دقتسز آدم. ۲. دقت واهتمامه یا بلامش، کلیدی کوزل یا بلش؛ دقتسز یازی، یمک. }

دَقْتَسِر لَک { س. ایشه دقت و اغینقله وکلیدی کوزل ایش کورمه؛ دقتسز لکن ایلری کلش خطا؛ بودقتسز لکله طوغری ایش کورمک ممکن دکلدر. }

دَقْتَلِی { ص. ۱. هر ایشنده اهتمام ایدن، سهو وخطا وقوع بولماسنه غیرت ایلین؛ چوق دقتلی آدمدر. ۲. دقت واهتمامه یا بلش؛ دقتلی ایش، دقتلی یازی. }

دَقْتِليجِه } ح. اولدقجه دقت و
اهتمامله : شونى دقتليجه
يازك .

دَقِيْق } ص. عر. ئ: دقيقه .
{ «دقت» دن ص.ش. اينجه ،
اوافق ، نازك ، ظريف ، كورلمى
ويا طولبى و ايشلمسى مشكل ،
اينجه دن اينجه : پك دقيق ايش ؛
فكر دقيق ؛ ملاحظات دقيقه .
= سن. اون : برچوال دقيق .

دَقِيْقَه } س. عر. ج: دقائق . ١ .
اينجه فكر و ملاحظه ،
نكته . [بومعنا ايله باشليجه جمى
مستملمدر :] رياضياته متعلق بر
طاقم دقائق بيان ايتدى ؛ دقائق
امورله مشغولدر ؛ دقائق اكتناه
= دقائق امورله واقف . ٢ .
زمان مقياسى اوله رق بر ساعتك
منقسم اولديغى آلمش جزئدن
بهرى : بش دقيقه سوردى ؛
بر دقيقه ده اولور . ٣ . دائره
درجاتيله سائر مقياسلرده بهر
درجه نك منقسم بولنديغى
جزءلرك بهرى كه بولرده ثانيه .
له منقسمدر .

دَقِيْقَه سَنَج } ص. فا. [عر. دقيقه =
نكته . فا. سنخیدن
طارتمق] و :

دَقِيْقَه سَنَاس } ص. فا. [عر .
دقيقه = نكته .
فا. شناختن = طابق] اينجه
ايشلىرى و نكته لرى آكلايان ،
دقائق امورله اشتغاله مقتدر .

دَقِيْقِي } ص. عر. ئ: دقيقه . اون
{ قيلندن ويا اونى حاوى
اولان : فاصوليه وپاتانه كمي مواد
دقيقه .

دَاك } حج. ادات انتها اولوب
زمان و مكانده قوللايلير ،

حتى ، الى ، تا : اقسامه دك چا .
ايشدم ؛ شهره دك يانمزده ايدى ؛
اولنجيه دك بونى اونو تيمه جنم .
[«دگين» دخى قوللايلير .]

دَاك } س. ١ . درلو ، نوع . طرز .
٢ . مقدار ، درجه ، مرتبه .
٣ . اعتنا ، اعتبار ، صايغى . ٤ .
تجربه . [متروك اولوب يالكز
قوللايلير . مع هذا الزم بر
كلمه اساسيه اولوب ، مشتقانى
مستملمدر .]

دَاكَايِن } س. سن. ج. عر. فد :
دكان . بلا : دكان .

دَاكَايِن } س. سن. عر. ج: دكاكين .
[تركجه ده تخفيفله قوللا-
يلير .] ١ . اوافق تاجرلرك صا-
ته جقلى اشياني اينجه قويدقلى
محل مخصوص كه او كى آجيق
بر حجره دن عبارتدر : تحفجى ،
باصمه جى ، فسجى دكاني . ٢ .
بعض صنعتكارلرك ايشلدكلى
وايدقلى شيشلى صائدقلى
محل مخصوص كه ينه اوصورتده
در : دميرجى ، باقيرجى ، مراغوز
دكاني .

دَاكَايِن جِي } س. بر دكانده اوتو-
روب اشيا صانان
كويچك تاجر .

دَاكَايِمَك } فت. تجربه ايتديرمك :
[درس كتابلرينى معلمله
دگتمدكجه تدريسلىينه قرار
ويرمه ملي .]

دَاكَايِرْمَك } فت. ١ . طوقندير-
مق ، تماس ايتدير
مك : صوئوقى دميرى تنه
دگديرمه ملي . ٢ . اولاشديرمق ،
واردديرمق ، ايصال ايتديرمك :
شومكئونى محلنه دگديركز .

٣ . قيتنى بولديرمق ، تقدير
ايتك : بو آتى اللى ليلا دگديرن
آنچق طونك كوزللكيدر . ٤ .
سوزى طوقنديرمق ، ايما و
تعريض ايتك : او سوزى بكا
دگديرمك ايتدى .

دَاكَايِر } س. [«دگمك» دن] ١ .
قيمت ، بهاء ، ثمن : بونليچك
دگرى نه در؟ بونك دگرينى
تقدير ايتلى . ٢ . قدر ، اعتبار ،
حيثيت ، شرف : او آدمك دگرى
چوقدر ، هيچ دگرى يوقدر .
٣ . اهليت ، لياقت ، اقتدار :
هر كسه دگربنه كوره حرهت
اولنور ؛ مأموريت هر كسك
دگريله متناسب اولميدر . =
ص. ١ . فلان قيمتده اولان ،
شوبهاده بولنان : جهان دگر ،
دينارلر دگر برلطفدر ؛ يوز ليلا
دگر بر آتدر . ٢ . مقابل ، معا-
دل ، شايان ، شايسته : زحمتي
دگر بر ايشدر .

دَاكَايِرْسِز } ص. ١ . دون قيتلى ،
بهاى آشايى ، رواه
جيز : دگرسز مال . ٢ . قدر
و اعتبارى اولميان ، حينئسز :
دگرسز آدم . ٣ . اهليت و لياقتى
اولميان ، نا اهل : دگرسز صنعتكار .
رك ايشيده دگرسز اولور .

دَاكَايِرْسِز لِك } س. ١ . دون
ذخيره نك بوسنه كى دكرسزلكى
چنتك اصصاينى بك متضرر
ايتدى . ٢ . اعتبارسزلىق ، شرف
و حيثيت فقدانى : او آدمك بضاعه .
جه دكرسزلكى آكلاشلىدى .
٣ . لياقت و اهليت فقدانى ،

لياقتسزلك، نا اهللك : معلمكه
تعينندن صكره دگر سزلكي
تئين ايتدى .

د گِر گِلى { ص . ١ . قيتلى، بهالى :
ذخيره بوسنه خبلى
دگر ليدر . ٢ . قدر و - يثيق
اولان، معتبر، شرفلى : دگرلى
آدم . ٣ . اهليت و اياقت صاحبي،
درايتلى : دگرلى بر مأمورد .

د گِر مَك { فته : با : دكديرمك .

د گِر مَن { س . دوز و چرخ ديمك
اولان «تكر» دن .

«دكرمان» يازمه ده معنا يوقدر
١ . بغدادى و سائرهنى او كوتمكه
مخصوص آلت و ماكينه كه انواعى
اولوب، اك مدروفى صو ويل
وقول ايله دونتى و ايجاد اخير
اوله رق بخارله تحريك اولنانيدر،
كه بوكا تعبير سقيمله «فابريقه»
دينلك عادت اولمشدر، آسياب،
طاحون، رخى : ال، بخار،
حيوان، صو، يل دكرمى؛
دكرمن دره سى = صوتيك يولى؛
دكرمن طاشى = تكرلكى . ٢ .
الده دونديريله رك قاورلمش قهوه
و قره بوبر و سائرهنى توزه
تحويل ايتمكه مخصوص آلت :
قهوه، بوبر دكرمى . ٣ . زيتون
و سائرهنى ازوب صوتيى آلفسه
مخصوص ماكينه، ممصره :
زيتون دكرمى .

د گِر مَنجِى { س . بر اون دكر .
منفى اداره ايدن
آدم، طحان .

د گِر مَنجِيَلِك { س . دكر منجيناك
صنعت و وظيفه سى .

د گِر مَمَلِك { ص . صو ويا
يل دكدره نلى

چوق محل . ص . جزاير بحر سفيدده
ايكى آطه اسميدر . كوچك دكر منلك،
بيوك دكر منلك .

د گِر مِى { ص . «تكر» دن } ١ .
داژوى : دكرمى چهره . ٢ .
اكثى بويى بر، مربع، تربيعى :
بردكرمى توليند .

د گِر مِيَلِك { س . ١ . يووارلاق،
مدورلك، داژوى

شكل و صورت : چهره دكر .
مياكى . ٢ . اك ايله بوى بر
اوله، مربع شكل : بوكلميك
دكرمياكى تام دكلدر .

د گِر مِيَلَمَك { فل . يووارلاق
ويا اكي بويى بر
اولتى : سميروب يوزى دكر .
ميايندى .

د گِر مِز { ياخود دگيز . س . ١ .
كِر } كِر ارضك صو ايله
مستور يرلى، بحر، يم، دريا :
اولو دكر = بحر محيط؛ آق
دكر، قره دكر و سائرهنى . ٢ .
طالغه، تلاطم امواج، فرطونه :
بوكون دكر واردر؛ بحر عمانده
ايلاك بهارك صو كارنده چوق
دكر ياپار . ٣ . بيوك كول ويا
نهر، دريا : خزر، آرال دكرى،
نيل دكرى . || آجيق دكر =
اگگين . || آطه لر دكرى =
آطه لرى چوق دكر، آرال . ||
دكر آشبرى = دكر ك اوته سنده
واقع . || دكر اوتى = ١ . قعر
درياده بيتن اوتلر . ٢ . قبا
طورمقله شلته و قنابه دوشمه سى
طولديرمغه مخصوص طوره جا .
لنده صاتيلىر بر جنس اوت . ||
دكر انكينارى، پرچى، ديكنى

د ك ز اوق انواعندن . || اولوق
د ك ز = ١ . روزكار طور دقدن
صكره بر وقت دوام ايدن
تلاطم . ٢ . انكيننده اسن روز -
كارك تاثيريله ساحله كلوب
چاتلا ميان طالغه . || دكر
طوتمق = كينك يالپه سندن ايچ
بولانوب مضطرب اولوق : بحرا
سياحت ايتمكه آيشانلرى دكر
طوتماز . || دكر قط بى = اوكسو -
روكه قارشى و كوكسى يومشامق
ايچون حاشلانوب ايچيلير برجنس
دكر اوتى كه قوروسى تل قطا -
يفنه بكرز، جكر اوتى . || دكر
قويونى = آبى باليغى . || دكر
قييسى = ساحل، يالى . || دكر
كوپوكى = خفيف و بياض برطاشكه
مرانفوزاقده و سائرده قوللا -
نيلير . || درت يان دكر كسلك
= حيرتده قالب نه باه جغتى
شاشيرمق . || دكره قاتمق = دكره
جمقمق، برليماندن حركت ايتك .

د گِر لِك { س . صو يك كيرمه -
سنه مانع و طيشارى
آقه سنه يول ويرر شيو تحتكه
قايفك كئارنده اولور . -
بالتعميم بنجره نك آلت سوگه سنك
طيشاريسنده كى شيو نخته يه ده
دينير .

د گِر سِز { ص . «دك» دن } ١ .
اهميتسز، عادى، اعتبار -
سز . ٢ . طارغينان كوسترن،
طبيعتمسز .

د گِر سِز لِك { س . ١ . اهميتسزلك،
عاديلك، اعتبار سز -
لقى . ٢ . طبيعتسزلك، طارغينانق
كوستره .

د ك س ز ا ت م ك } فل . مناسب سزك
يا ت م ك ، ناسزا
ويا قيشق سز حركته بولمق .

د ك ش } يادگيش . س . ١ . برشيء
و يروب يرينه ديكر بر
شيء آله ، تبديل ، نحويل . ٢ . بر
مالك ديكر بر مال ايله دكيشد .
يرلسى ، مبادله ، تراپيه .

د ك ش د ي ر م ك } فته . ١ . برشيء
ديكر برشيء آلمق ، تبديل ايتك :
آلترى ، آرابه يي دكشدير دم .
٢ . برشيء براقوب بگيشنى قو .
لالامق ، يگيلتمك : او طه نك بتون
مفروش اتني دكشديره جكم ؛ بوكون
چاشير دكشدير مى . ٣ . باشقه .
لاقمق ، تغير ايتك : طبيعتى
بسبتون دكشدير مش .

د ك ش م ك } فل . ١ . تبديل ايتك :
بو آت ك ا ك ر ي
دكشمش . ٢ . باشقه لاشمق ، باشقه
درلو اولمق ، تغير ايتك : اسپر تويه
صوقا تنيجه رنكي دكشير ؛ بو آدمك
طبيعتى بسبتون دكشدي ؛ هوا
دكشيور . ٣ . چاشير دكشدير م ك ،
تميز چاشير كيمي ك : سز دكشد .
يكز مى ؟ = فته . دكشدير م ك ،
تبديل ويا مبادله ايتك : بو آنى
نه دكشيريم نه صا تارم ؛ بونى
دنياده برشيئه دكشم .

د ك ش م ه } س . ١ . تبداء ، تغير ،
تغير : هوانك دكشمه سى .
٢ . چاشير تبديل ايمه ، تميز چاشير
كيمه : چاشير بي قانه جفندن بوكون
دكشمه كز اقتضا ايدر .

د ك ش ي ج ي } ص . دكشن ، تبديل
و تغير ايدن :
دكشيچي رنك .

يا دكشور . ص . باشقه .
د ك ش ي ر } لاشان ، تبديل و تغير
ايدن ، غير ثابت : چابقي دكشير
بر رنكدر .

د ك ش ي ك } ص . ١ . دكشمش ،
تبديل ايتمش ، متغير .
٢ . مبادله ايدلمش .

د ك ش ي ك ل ك } س . ١ . باشقه .
لاشمه ، تبديل ،
تغير . ٢ . مبادله ، تراپيه .

د ك ل } د . نفي ادانى اولوب
١ . فعل اسنادى يه داخل
اولور : دكلم ، دكلسك ، دكلدر ،
دكاز ، دكلسكز ، دكلردر ؛ دكل
ايدم (دكلام) ، دكل ايدك الخ .
— غائب صيغه لرنده بعضاً فعل
اسنادى حذف اوانوب يالكرز
بو ادات قالير : او آدم دكل
(= دكلدر) ، اونلر اوراده دكل
(= دكلردر) . ٢ . ايكي سيئيدن
بريني نفي وديكريني اثباته يارا-
يوب حرف ربط كبي وعربلرك
« لا . . . بل » اداتربله افاده
ايتدكارى معنا ايله قوللا نيدير :
اونى سويلين بن دكل سزسكز ؛
دكل يازمهغه او قومغه بيله اقتدا .
رى يوقدر .

د ك ل ه م ك } فته . « دك » دن .
غلطى : دهله م ك [

١ . اعتنا ووقت ايتك . ٢ . صا-
يتمق ، اعتبار ايتك . [متروك
ايسه ده ، الزم بر لغتدر .]

د ك ل ي } يا دكلاؤ . ص . ١ . بر درلو .
د ك ل ي } بر نوع : نه دكلى = نه درلو ،
ناصل . ٢ . بر مقدار ودرجه ده
اولان : نه دكلى = نه مقدارده
نه درجه ده ، نه قدر . ٣ . اعتنالى ،
دقتلى ، معتنا . ٤ . صاييلير ، اعتبا

رلى ، معتبر . مر .

د ك م ك } فل . ١ . طوقمق ، تماس
ايتك : ايصالق كوملك

تمه دكدى . ٢ . چارپمق ، راست
كلك ، اصابت ايتك : قراكلقره
الم سرت برشيئه دكدى . ٣ . او-
لاشمق ، وارمق ، واصل اولمق :
كوندر ديككز مکتوب يرينه
دكدى . ٤ . منتهى اولق ، نهايته
واروب طورمق : قوغه قيونك
دينه دكدى . ٥ . يتيشمك : باشم
قومه دكدى . ٦ . تاثير ايتك ،
تاق ايتك : آييسى جانم دكدى ؛
صوئوق يورمه دكدى . ٧ . طو-
قمق ، ايليشمك ، راجع وعاؤد
اولمق : او آدمك بكا ايلدي
دكدى . ٨ . اصابت ايتك : كوز ،
نظر دكك = اصابت عين . ٩ . بر
بها وقيمتده اولنى : بو كتاب اون
غروش دكر . ١٠ . مساوى
ومقابل اولمق ، قارشىلىق اوله .
ييلك ، تقابل ايتك : ايتديكمز
استفاده چكديكمز ز حتمه
دكدى . || ال دكك = اختلايس
وقت ايتك ، بوش وقت بولوب
ياپه ييلك : ايتديكمز مسوددى
يازمهغه الم دكدى . || بائى طاوانه
دكك = تفاخر ايتك .

د ك م ه } س . دگمك فعلى . نا :
دگمه } دگمك . = ص . اولور
اولان ، عادى ، راست كله ، تصادفى ،
هر كيم ، هر نه اولورسه : بو ايش
دكه آدمك خرجى دكلدر ؛
بويله يازى دكه كاغد اوزرينه
يازيلا ماز . || دكه ده = مشكوك ،
غير محتمل ، بعيد الاحتمال .

د ك ن ك } س . « دگمك » دن [
١ . يوروركن طيانه جق

انچه صوبه، عصا، باستون: ال
دکنکی؛ دگنگه طیاق؛ دگنگه
یوریمک. ۲. دگنگه دوگمه،
ضرب، صوبه، طیاق، کوتک:
او سرزله متنبه اولماز دکنک
ایستر.

دگنگجی { س. قانچیلرک ،
حمارک اون باشیسی .
دگنگلی { ص. النده دکنک
روین : دکنکلی قواس. || مج. الی
دکنکلی = دیزس، یاراماز .
دگنگمک { ج. با : دگه نلک .

دگه مک { فت. « دك » دن [صنامق، تجر به ایتمک :
شو علاجی برکه دگه ملی ؛
کوجنی دگه ک ایستور ،
دگه نلمک { ج. صناعتق، تجر به
بودگمش، دگه نش برعلاجدر .

دگین { د. ادات اتهما اولوب
« دك » دن دها قو .
تلیدر، الی، حتی، تا : صباحت
دگین کوز قپایه مدم؛ سرکلجهیه
دکین بن بکلیه جکم؛ استانبولدن
ادرنهیه دکین هب دوز یرلردر .

دل { س. فا. یورک، کوکل، قاب :
جان و دلدن = خلوص قلبه،
خالصانه؛ صفای دل = کوکل
صفایی .

دل { س. با : دلیل .

دل آرا { ص. فا. [دل = کوکل -
آراست = طوناتمق]
کوکلی ترین ایدن یعنی خوشلا.
ندیران، دلبر .

دل آرام { یادلارم. ص. فا. [دل =
کوکل - آرام = راحت]

کوکل راحتق، کوکلی راحتلاند -
یران، دلبر .
دل آزار { یادلازار. ص. فا. [دل =
کوکل - آزردن =
انحیتمک] کوکل انجی - ریجی،
خاطر بوزان .

دل آشوب { س. فا. [دل = کوکل -
آشفتن = فساده
دوشورمک] کوکلی فساده
دوشورن .

دل آگاه { ص. فا. [دل = قلب -
آگاه = عارف] قلبی
عارف، صاحب بصیرت .

دل آویز { ص. فا. [دل = کوکل -
آویختن = اصلتی] کوکل -
کک آصلدیقی، کوکلی آصیلی
طونان، دلبر .

دل آک { س. س. دن. عر. « دك » دن
سمب. تر. زبازدی : تلاق]
حامده مشتریلی اوغشدیروب
کیسه سورن ویقایان خدمتیجی .

دل آکک { س. [زبازدی : تلا -
قلق] حامده مشتری -
یلری اوغشدیروب کیسه سورن
ویقایان خدمتیجینک حال وصف
ووظیفه سی : حامده دلا کک
ایدور .

دل لال { س. دن. عر. ناز، عشوه .

دل لال { س. دن. عر. « دلالت » دن
سمب. تر. زبازدی : تلال]

۱. بر شیتک صانیله جغنی ویا بر
اعلان و تنبیهی چارشی وپازار
محلرنده بلند آوازه هرکسه
طویوران آدم، منادی : دلال
چاغرتیق؛ دلال قومق. ۲. املاک
وعقار و حیوانات و ساژه بیع
وشراسنده بایع ایله مشتری
آره سنده واسطه اولوب بازارلی

کسدرن آدم : عقار دلالی؛
دلاله مراجعت ایتمک .

دلالت { س. عر. ۱. بول کو -
سترمه، قولوغوزلاق،
رهبرلک : بکا فلان ذاتک یانسه
دلالت ایتمکزی رجا ایدرم .
۲. دلیل و علامت اوله، ایما :
بوسوزی تام الشعور اولدیغنه
دلالت ایدور .

دلالت { س. [زبازدی : تلالق]
دلالت حال وصف
ووظیفه سی : دلالتی ایدور . با :
دلالت .

دلالتیه { س. عر. دلالت واسطه -
سیله صاتیلان بر شیء
ایچون بایع و مشتری طرفندن
دلاله یوزده ایکیشر نسبتنده
ویریان اجرت، دلالت حق .

دل اور { ص. س. فا. ج. دلا -
آوردن = کتیرمک، طاشیق]
یورک طاشیان، یورکلی، جسور،
دلبر، قهرمان : عثمانلی دلاوران .

دل اورلک { س. یکیتمک، جسا -
رت، دلبرلک ،
قهرمانلق .

دل اول { س. ج. عر. فد : دلیل .
با : دلیل .

دل باز { ص. فا. [دل = کوکل -
باختن = اویناتمق] کوکل
اکسدرن، قول و فعلی لطیف
وخوش اولان .

دل بر { ص. فا. [دل = کوکل -
بردن = کوتورمک] کوکل
آلان، جذب قلوب ایدن،
محبوبه، معشوقه .

دل برانه { ص. ح. فا. محبوبه
و معشوقه یه یاقیشیر صو -
رتده : دلبرانه برورویشی واردر .

دِلْبَسْتَه } ص. فا. [دل = کوکل - بسته = باغلی] کوکلی برینه باغلی و مربوط، عاشق، مبتلا.

دِلْبَسَنَد } س. [زبانزدی: تولند] پک اینجه قماش، تول.

دِلْپَنْدِر } ص. فا. [دل = کوکل - پذیرین = قبول ایتمک] کوکاک قبول ایده جکی، مقبول.

دِلْپَسَنَد } ص. فا. [دل = کوکل - پسندنیدن = بکنمک] کوکل بکنندیکی، بکنیله جک.

دِلْیَمَک } ص. فا. [دل = کوکل - تیزک = طار] کوکلی طار. رامش، مضطرب، مغموم.

دِلْجَو } ص. فا. [دل = کوکل - جستن = ایستمک] کوکاک ایستدیکی، آرزو اولسان، مر- غوب.

دِلْخَرِاش } ص. فا. [دل = یو - رک - خراشیدن = طیرمالامق] یورکی طیرمالایان، زیاده بیجیح.

دِلْخَوَاه } س. فا. [دل = کوکل - خواستن = ایستمک] کوکل ایستکی، آرزوی نلب: بر وجه دلخواه.

دِلْخُون } ص. فا. [دل = یورک - خون = قان] یورکی قانلی، پک مکدر و مغموم.

دِلْدَادَه } ص. فا. [دل = کوکل - دادن = ویرمک] کوکل ویرمش، عاشق، مبتلا. = س. تر. طولومبه جی مقوله سی آدم لمرک عاشقنی دعواسیله بر صورت مخصوصه ده باشلرینه باغلا دقلری بویالی مندیل.

دِلْدَار } ص. فا. [دل = کوکل - داشتن = طارتمق] برینک

کوکلی ضبط آلتنده طوتان، محبوبه، معشوقه.

دِلْدَل } س. س. ع. فخر کاشات (صام) افندمزله مخصوص بر استرکه بعمده حضرت علی (رضه) افندمزله بخش بیور - اشیدی.

دِلْدِرْمَک } ف. دلمکه سوق و اجبار ویا مساعده ایتمک، ثقب ایتدیرمک: بر مارا - نفوز چاغروب شوتخته نی بر قاج یرندن دلدیرملی؛ بوقیزک قولا - غنی دلدیرمدیکرمی؟

دِلْرُبَا } ص. فا. [دل = کوکل - ربودن = قایمق] کوکل قاپان، کوکل آلان، هر کسی کندینه عاشق و مقتون ایدن، دلبر.

دِلْرِیش } ص. فا. [دل = یورک - یریش = یاره] کوکلی یاره لی، مجروح الفؤاد.

دِلْسَاز } ص. فا. [دل = کوکل - ساختن = یایمق] کوکل یاپان، لطف ایله معامله ایدن.

دِلْسِتان } ص. فا. [دل = کوکل - ستادن = آلمق] کوکل آلان، کندینه مقتون ایدن.

دِلْسُوخته } ص. فا. [دل = یورک - سوخته = یانمش] یو - رکی یانیق.

دِلْسوز } ص. فا. [دل = یورک - سوختن = یایمق] یورک یاقان، پک آجیقلی و مؤثر: وقعۀ داسوز کر بلا.

دِلْشَاد } ص. فا. [دل = کوکل - شاد = مسرور] کوکلی سونجلی، مسرور القاب.

دِلْشِکار } ص. فا. [دل = یورک - شکار = آز] یورکلر

آولایان، جذب قلوب ایدن.

دِلْشِکَاف } ص. فا. [دل = یورک - شکافتن = دلمک] یو - رکبری دلن.

دِلْشِکِستَه } ص. فا. [دل = یو - رک - شکسته = قیر - یق] یورکی قیریق، مکسور - الفؤاد.

دِلْفِرُوز } ص. فا. [دل = کوکل - فروزانیدن = پارلا - تمق] کوکلی پارلادان، سویند - یرن.

دِلْفَرِیب } ص. فا. [دل = کوکل - فریفتن = آلداتمق] کوکلی آلدادان، اکلندیرن.

دِلْفِکَار } ص. فا. کوکلی دلیک و مجروح اولان.

دِلْفِین } س. ع. [بو. ۷. ۸. ۹] معروف بر حیوان بحری. || ه. سماده بر جمله کوکیه.

دِلْق } س. ع. درویشانه مخصوص اسکی و یامه لی خرقة.

دِلْقِیوش } ص. فا. [ع. دلق = کیمک] اسکی و یامه لی خرقة کین (درویش).

دِلْک } س. ع. اوغمه، اوغشد. یرده.

دِلْگِداز } ص. فا. [دل = یورک - کداختن = ارتیک] یورکی اریدن، یورکک طیانه. میه جخی.

دِلْکِش } ص. فا. [دل = کوکل - کشیدن = چکمک] کوکل کل چکن، جذب و جلب ایدن.

دِلْکِشَا } ص. فا. [دل = کوکل - کشادن = آچق] کوکل کل آچان، قابسه فراحیق و یرن، مفرح.

دلگیر { ص. فا. [دل = کوکل - کرفتن = طومق] ۱. قلبه یرلشوب چابق اونودلماز، مؤثر. ۲. خاطرلی قالمش، کو. جنش: بکا دلگیردر.

دلرده { ص. فا. ج: دلردگان. [دل = قلب - مرده = اولی] قلی اولی، تأثیرات معنویه. دن بیخبر، طویغوسز.

دلک { فت. بر شئیك ایچنه دلیك آچق، بریاندن بر یانه و یاخود یالکز بر یانده رخنه و چقور آچق، ثقب ایتمک: تخته بی، طوپراخی، کاغدی، قیزک قول. غنی دلک؛ قورشون آغاجی دلوب کدی؛ طوپراخی دلوب صو آرامق. || ایشی دلک = ایچ یوز. ینه واقف اولق. || قولاق دلک = ایقاظ ایتمک.

دلله { س. دلک فعلی، ثقب. = ص. دلنش، دلکاه یاباش.

دلشین { ص. فا. [دل = یورک - نشستن = اوورمق] یورکده طوران، یرلشن، پک خوشه کیدن، لطیف = بر طرز دلنشینده.

دلتمک { فل. دلیک پیدا ایتمک، دلیکی اولمق: قوغه دلندی؛ چپیان دهسا دلندی.

دلواز { ص. فا. [دل = کوکل - نواختن = اوخشامق] کوکل اوخشیان، خوشه کیدن، لطیف، مرغوب.

دلو { سذ. عر. ۱. قوغه، قو. یودن صو چکد کوری قاب. ۲. ه. بروج اثنا عشردن بری که حوت ایله جدی برجلری

آراسنده اولوب شمس شباطده بو برجه کیرر.

دلوف { دلورمک، دلولاک. با: دلی وسائر.

دلی { ص. [تق: تیلبه] ۱. عقل و شعوری یرنده اولمیان،

چیلغین، مجنون، دیوانه. مجذوب، مختل الشعور. ۲. آرزغین، قول و فغانده پرواسز. ۳. دوشکون، مبتلا، بر شیشه زومندن زیاده محبت و ابتلا حاصل ایدن: کتاب، آو،

ایون دلیمی. ۴. هر شئیك یبا - نیسی، تریبه سزی، سرت و مضری:

دلی بال. ۵. با: دلیل. || دلی آلاجه سی = بر برینی طومتاز

پارلاق رنکاردن مرکب. || دلی اورمان = پک صیتی و آرمش اور-

مان. || دلی ایرماق = زیاده شدتله آقان و طغیانی قوتلی نهر. || دلی

دومان = پک سرت و صایفیسز معامله لی آدم. || دلی صاچه سی =

معناسز و مناسبتسز سوز. || دلی طولی = رابطه سز. || دلی قانلی.

با: دلیقانلی. || زیردلی، قزیل دلی بسبتون مجنون و آرزغین آدم.

|| نه اولدم دلیمی = نائل اولدینی جاه ایله پک زیاده غرور پیدا

ایدن. || دلی یه پوستکی صایدیر- مق = عبثله اشغال ایتمک.

دلیجه { ص. ۱. دلیمی، دلی کبی حرکت ایدن. ۲. هر

شئیك یبانیسی، تریبه سزی، مضری، آرزغینی: دلجه منظار،

طوغان، بال، ایرماق. = س. بغدادی و علی الخصوص چاودار

اکینی ایچنده بیت خسته تلی سیاه بر دانه که ایتمک ایچنده

ینجه بر نوع سکر و سزمک

ویرر، ارقان، آرغو، کولچر. = ح. دلی کبی، مجنونانه: دلجه اوینا یور.

دلیر { س. ص. فا. جسور، شجاع، بیکیت.

دلیرانه { ص. فا. جسارت و شجاء. عقله ایدیلن، یکنجه:

برطور دلیرانه ایله؛ دلیرانه سوز. = ح. جسارت و شجاء عقله،

بیکیت آمده یا قیشیر صورتده: دلیرانه سول یور.

دلیرتمک { فت. ۱. چیلدیرتمق، مجنون و دیوانه ایتمک.

۲. مج. چوق قیزدیرمق. ۳. عشق و سودایه مبتلا ایتمک.

دلیرمک { فل. ۱. چیلدیرمق، دلی اولمق، مجنون ایتمک.

۲. مج. چوق قیزمق، زیاده حدت ایتمک. ۳. عشق و سودایه

مبتلا اولمق.

دلیشمن { ص. دلجه طورلی، طور و حرکتسنده لا

ابالی و سربست اولان: دلیشمن بر آدم.

دلیقانلی { س. ۱. بلوغه ایرمش شاب، کنج: بر دلیقانلی

کوردم؛ کوپک دلیقانلیلری او- ینا یورلردی. ۲. بیکیت، جسور،

بابا بیکیت.

دلیقانلیلق { س. ۱. کنجک، شاب. ۲. جسارت،

بیکیتک، بابا بیکیتک.

دلک { س. دریک چقور و یابر- یاندن بر یانه آچلش رخنه،

سوراخ؛ ثقب: طوپراقدمه بردلیک آچق؛ بو کاغده، باصمه ده

دلک واردر؛ ایکنه دلکی؛ صیحان دلکی؛ قولاق، بورن دلکی. =

ص. دلنش، دلیکی، مثقوب :
 دلیک بر قوغه؛ دلیک دیشیک =
 هر طرفی دلنش. || قولاغی دلیک =
 آکلایشلی، ایش بیلیر، آگاه.
 } ص. دلیکی ویا دلیکاری
 } اولان، دلنش، مثقوب:
 دلیکی نخه، کاغه، طاش.

دلیل { سذ. عر. ج: دلائل،
 ادله، ادلاء. [«دالات»
 دن صد.] ۱. قولاغوز، رهبر،
 یول کوستریجی: چوله یول
 بولقی ایچون دلیله احتیاج وارد.
 [بو معنا ایله اوچینی جمی کلیر-
 سهده. لسانزده نادر الاستعمال.
 لدر.] ۲. بر دعوائی اثباته
 یارایان شیء، سند، برهان: بو
 دعویاه بر دلیل کتیرملی؛ بونی
 اثبات ایچون دلیلکزر وارمیدر؟
 دعواسنی دلائل قویه ایله، ادله
 مقتمه ایله اثبات ایتدی؛ ایراد
 ادله = دلیلار کتیرمه. ۳. نشان،
 علامت: بو سوز عقل و ذکاوتنه
 دایلد.

دلیل { س. لغت عربیه آفنهک
 } عنی اولوب، زبازدی:
 دلی [اسکی عساکر عثمانیه بر
 صنف خفیف سواری عسکری، که
 باشلیجه وظیفه لری اردویه قو-
 لاغوزلانی ایتک ایدی.

دلیلک { س. ۱. دلی آدمک حال
 و صفتی، جنون، جنت.
 ۲. غیر معقول فعل و حرکت ویا
 سوز: بن دلیلک ایتدمده اوغلمی
 مکتبه کوندرمدم.

دلیم { س. با: دلیم.
 } س. فا. ۱. صولق، نفس.
 دم { ۲. ۱. آن، زمان، لحظه:

یاد ایت او دملری؛ هر دم = هر
 آن؛ دم بدم = آن بان، آنافانا.
 ۳. برشیئه منسویت ادعایی:
 دم اورمق = ادعاسنده بولمق:
 موسی بنده دم اوربور. || دم
 بسته = ساکت. || هر دم تازه =
 برجنس چچیک. || دم چکمک =
 عشرت ایتک. || دم جیتارمق =
 دودوک اوفله مک. || دمنده =
 تاونده.

دم { سذ. عر. ج: دماء. قان،
 خون.
 } سذ. عر. ج. عر. فد: دم.
 دماء { با: دم.
 } ظز. فا. آن بان، هر
 دمادم { دائم.

دمار { سذ. عر. هلاک، محو. ذ.
 } سذ. عر. قفانک ایچنده کی
 دماغ { بین، مغز. || مج. عقل،
 شعور: مختل الدماغ = مختل
 الشعور.

دماغ { س. با: طماق.
 } س. فا. تس. یانک آرقه
 دماغچه { طرفیده کی قسمی که
 آریجه بر کیسه داخلنده در.

دماغی { ص. عر. ذ: دماغیه.
 } س. ط. یانه منسوب
 و متعلق.
 دمبدم { و دم بسته. با: دم

دمبک { س. با: تونبک.

دمت { س. ر. Δεμάτιον }
 } ۱. اکین باغی، بر پرده
 باغلانمش بیجامش اکین. ۲. بر-
 لکده باغلانمش چچیک وسائره،
 دسته: بر دمیت چچیک، بر دمیت
 چالی. || دمیت باغلامق = دمیت
 دمیت باعق.

دمتمک { یا دمتمله مک. فذ.
 } دمتمله تقسیم ایتک،
 دمیت دمیت باغلامق.

دمدار { س. فا. [دم = قوروق -
 داشت = طاشیق] ۴.
 اردونک آرقه سندن کی دویب
 آرقه طرفنی محافظه ایدن صنف،
 پیدشدار مقابلی.

دمدمه { سذ. عر. ۱. حررتلی
 } سوز سویله. ۲.
 استیصال.
 دمساز { س. فا. آرقداش، رفیق،
 همدم. ذ.

دمشق { سذ. ص. الیوم غلط
 } اوله رق شام دیدیکمز
 واصل شام خطه سنک مرکزی
 اولان شهرک اسمیدر. دمشتی
 شام دخی دینلیر.

دمشقی { ص. عر. دمشق شام
 } شهرنده یابیلان اعلا
 قلیج و بیحاق وسائره نامایلرینه
 اطلاق اولنور.

دمع { سذ. عر. ج: دموع. کوز
 } یاشی، اشک. ذ.
 } ص. عر. ذ: دمعیه. تس.
 دمعی { ط. کوزباشنه منسوب
 و متعلق.

دمگزار { ص. فا. [دم = نفس -
 } کنذاریدن = کچیرمک]
 وقت کچیرن، یاشایان، امرار
 اوقات ایدن: نی چاله رق دمگزار
 اوایور.

دمل { سذ. عر. ط. قان جیبانی.
 } دوز و تیمور. با: دمیر.

دموع { سذ. ج. عر. فد:
 } دموع. با: دموع.
 } ص. عر. ذ: دمویه. ط.
 دموی { اخلاط اربعدن قانه

منسوب و متعلق: مزاج دموی؛
 دموی آدم = قانی غالب و مزاجی
 دموی.
 دمیده } ص. ف. یتشم، سور-
 } مش؛ نو دمیده = یکی
 یتشم، یکی سورمش، نورسته.
 دمیر } یاخود دمور ویا تیمور.
 } س. ۱. معروف سرت
 معدن، که کره ارض اوزرنده
 پک مبدول اولوب، کافه معادن دن
 زیاده قوللانیر، و هر نوع آلات
 وادوات اعمالنه یارار، حدید،
 آهن. ۲. کمی بی بر برده طور.
 دیرمق ایچون زنجیره قعر
 درباه براغیلان چنک شکلنده
 آغر دمیر آلت، لنگر، مرسی؛
 دمیر آتمق = لنگر انداز اولمق.
 || دمیر آلمق = دمیر قالدیرمق.
 || دمیر اوزرنده = دمیرلی. || دمیر
 طرامق = روز کارک شدتیه
 دمیرک قعر دریاده سورنمی.
 || دمیر پری = مرسی. || اوجاقلی
 دمیری = کیملرده احتیاطاً بو-
 لذیریلان اک بیوک دیر. || کوز
 دمیری = سفائنک دایما قوللانند-
 قلمی دمیرلر. || طونوز دمیری =
 کینک قیچ طرفندن باشنی چور-
 مک ایچون آتیلان کوچک دمیر.
 || دمیر رسمی = بر لیمانه دمیرلک
 ایچون اعطاسی مجبوری اولان
 مبلغ. ۳. بر آلتک دمیردن اولان
 قسمی، ناملی: قلیچ، بیچاق، صیان
 دمیری. ۴. پرانغه، زنجیر: آیا.
 غنه دمیر اوردیلر؛ دمیره اور-
 مق. ۵. دمیردن معمول آلات
 وادوات مختلفه: قپو دمیری، او-
 جاق دمیری. || آق دمیر = چکیجه
 دوگلش دمیر؛ قره دمیر = قابه

دوگلش دمیر؛ ارکک دهیر =
 سرتی؛ دیشی دمیر = یومشاغی.
 || دمیر قاپان = مقناطیس. || دمیر
 قپو = انهارده سفائنک یکمسنه
 مانع قیالق سد وشلاله. || دمیر
 قیری = دمیرک رنکنی آکدیرر
 آت طونی، دمیری قیر. = ص.
 ۱. دمیردن معمول: دمیر قاربوله؛
 دمیر قپو؛ دمیر یول. ۲. مج. دمیر
 کبی سرت قانی یاخود طیائینیلی؛
 دمیر باش؛ دمیر چاریق.
 دمیر باش } س. کراهه ویریلان
 } چفتلک و فابریقه و
 سائرده کراچی طرفندن قوللا-
 نیلوب مقاوله ختامنده عینله صا-
 حبنه رد اولنسی شرط اولان
 آلات وادوات و حیوانات وسا-
 ئره. || مج. دیکشمز وداعی شیء.
 = ص. کندی دیدیکندن دونمز،
 معند.
 دمیر جی } یا دهورجی و یاخود
 } تیمورجی. س. دمیری
 ایشلیوب مختلف آلات وادوات
 یایان صنعتیکر، حداد، آهنگر؛
 دمیرجی دکانی؛ دمیرجی کوروی.
 دمیر جیلک } س. دمیر ایشلیوب
 } اوندن مختلف آ-
 لات وادوات یایمق صنعتی،
 دمیرجی صفت وایشی: دمیرجیلک
 هر مملکتک اک زیاده محتاج
 اولدینی بر صنعتدر.
 دمیری } ص. (دمیر لغت ترکیه-
 } سننه عربی یاه نسبت
 الحاقیه متشکل غلط برکله در [
 دمیر رنکنه چالار قیر (آت):
 دمیری بر چفت آت؛ دمیری قیر.
 دمیر یول } یاخود تیمور یول.
 } س. (دمیردن یول

معناسیله صفت موصوف اولد-
 یغندن، اضافتله «دمیر یولی»
 دیمک خطادار [اک بیوک واک
 نافع کشفیات جدیده دن اوله رق
 یره سرلمش دمیرلک اوزرینه
 بخارله تحریک اولنور بر ماکنه
 ایله بونک جر ایتدیکی متعدد
 آراهه لردن عبارت سریع الحركه
 واسطه نقلیه: دمیر یول ایله
 کیتمک؛ آناطولی دمیر یولی؛ دمیر
 یول موقی.
 دمین } ظن. بر آاز اول، مقدا:
 } دمین بریسی کلوب سزی
 ایتدی؛ دمین بوراده ایدی.
 دمینجک } ظن. پک آاز اول:
 } دمینجک بوراده
 ایدی.
 دن } حجب. (التحاق ایتدیکی کله نك
 دن هجارینه کوره (د) ک
 فتحه سی خفیف ویا ثقیل تلفظ
 اولنور) ۱. ابتدا بیان ایدر:
 استانبولدن ادرنه قدر؛ اودن
 چیقتمق؛ کوکدن دوشمک؛ بردن
 قالمق. ۲. مرور و عبور بیان
 ایدر: بورادن کچدی؛ قره دن
 کلدن؛ دکیزدن کیده حکم؛ اوکدن،
 آرقه دن، یاندن کید یوردم.
 ۳. فاعلیت و صدور وحدوث
 بیان ایدر: بو ایلیکی سزدن
 بیلیرم؛ بو مکتوب کیمدن کلدی؟
 بو خبر نره دن چیقدی؟ ۴.
 سببیت و علت بیان ایدر: صیتمه
 دن مضطربدر؛ حمادن وفات
 ایتدی؛ جهالتندن اوله سویلیور؛
 یاغمسور یاغمدیغندن اکیئلر
 یاندی؛ بو ایش نه دن یوبله
 اولدی؟ ۵. بر شیتک نه دن
 معمول اولدینی کوستیر: طا.

شدن بر کوپری؛ تخته دن
 ۶. کلیت و جزئیت یعنی بر
 کلدن جزء اولد بغه دلالت ایدر؛
 علمان بر ذات؛ تجار دن ایکی کشی.
 ۷. افضلیت بیان ایدر یعنی مفضل
 منه کیرر؛ صانون یشاق او طه سندن
 بیوکدر؛ بوندن ایی شیء اولماز.
 ۸. زمانجه سبق وابتدا بیان
 ایدر: بن اولدن بیلیردم؛ بو
 ایش اسکیدن بویله در؛ اولر
 دوندن کلدی؛ یازیدن بزحاضر.
 لانه لم؛ مسوده چوقدن حاضر در.
 ۹. طرز واسلوب بیان ایدر؛
 طوبیدن = مجموعاً؛ آچیقندن =
 ظاهراً؛ بردن = دفعه، بردفعه ده؛
 اگ آزدن = اقلی؛ کیزلیدن = خفياً؛
 تملدن = اساساً؛ باشدن = رأساً؛
 یکیدن = مجدداً. از سر نو؛ از بر.
 دن = از بر اوله رق. || بردن بره =
 آکرتین، بفته. || دن بشقه =
 دن ماعداء، غیر از. || دن طو-
 لایی، دن ناشی، دن اتوری =
 سببیه. || دن یانه = دائر متعلق.
 || بوندن بویله = ایلریده، فیما بعد،
 بعد ازین.

دَنایِیر { سذ. جر. عر. فد: دینار.
 } با: دینار.

دَنائَت { سذ. عر. اچاقاقی، عا-
 } دیک، ذکت، آشاعلیق:
 دنائت طبع.

دَناسِکار { ص. فا. دنی و اچاق
 } طبیعتی.

دَناسِکارانه { ص. ح. فا. اچاقچه،
 } اچاققله ایدیلن:
 بو یک دناسکارانه بر حرکتدر؛
 حتمده یک دناسکارانه هامله ده
 بواندی.

دَنبال { س. فا. قویروق. ذ.
 } س. فا. ۱. قویروق. ۲.
 دَنباله { آرقه، عقب. ذ.
 } و دَنبک. با: تومبک،
 دَنبک { تومبک.
 } ص. با: دینج.

دَندان { س. فا. ۱. دیش، سن.
 } ۲. به، ت، ن، س سکی
 حرفلک دیشه مشابه اولان
 چیقندیسی: ی دن اول ایکی
 دندانی سین قوللانیر.

دَندانه { س. فا. ۱. دیش دانه.
 } سی. ۲. چرخ وسائر
 دیشی.

دَنس { سذ. عر. کیر، پاس،
 } مردارلق. ذ.

دَنک { س. فارسیدن } ۱. حیوانه
 } یوککن یوکک نصفی، بر
 طرفنه قونیلان مقداری: یوکک
 بر دنگی. ۲. صبیق باغلانوب
 مربع الشكل بر حجم تشکیل
 ایدن تجار اشیاسی، باییه:
 دنکاری کرکه چیقارمق. ۳.
 درهک درنده بری، داتق.
 ۴. مج. موازنه: قایفک دنگی.

دَنک = ص. ۱. موازنه لی، متوازن:
 بو ایکی چوال دنگ کلیور. ۲.
 مساوی، مماثل، اش، کفو:
 او سزه دنگ اوله ماز: قاری
 قوجه دنگ اولمیلدر.

دَنگِل { س. با: دیتکیل.

دَنکاشَمک { فل. دنگ اولق،
 } موازنه حاصل
 اتمک، توازن اتمک.

دَنه مَک { فق. با: دگه مک.

دَنی { ص. عر. ذ: دنیه. «دنائت»
 } دن صش. اچاق، دون،

دَنیا { سذ. عر. اصل «ادنی»
 } اسم تفضیلنک وؤثیدر } ۱.
 عالم، آخرته نسبتله شمعی با-
 شادانغمز عالم کائنات: دنیا فانی
 آخرت باقیدر. ۲. سماواته و
 سائر اجرام سماوییه نسبتله کره
 ارض: کائناتک وسعت وعظمتنه
 نسبتله دنیا بر ذره دکلدر. ۳.
 دنیاده یاشامق ایچون اقتضاً
 ایدن شیئر، ثروت، سامان،
 ماملک: او آدم دنیاچه اییدر،
 دنیاسی اویفوندر. || اهل دنیا =
 بو دنیا ایچون چالیشان، آخرته
 حصر مساعی ایتین. || تارک
 دنیا = دنیا ایشلرندن ال چکمش
 آخرت آدمی. || دنیا آدمی =
 دنیا ایشلرنی و دنیاده یاشامق
 ایی بیلن و دنیا ایشلرله مشغول
 اولان آدم: دنیا آدمیدر. مقابلی:
 آخرت آدمی. || دنیایه کتیرمک
 = طوغورمق: او قاری ایله
 اوچ چوجق دنیایه کتیردی.
 [حیوانات حقنده قوللانماز.]
 || یکی دنیا = آمریقاویا اوسترالیه.

دَنیا پَرست { ص. فا. [عر. دنیا]
 } م. فا. پرستن =
 طابختی [دنیایه طابینه حق درجه-
 ده اهمیت و پروب آخرتی اصلا
 دوشومین.

دَنیا دار { ص. فا. دنیا ایشلرله
 } مشغول اولوب ثروت
 وسامان صاحبی اولان. ذ.

دَنیالیق { ص. دنیایه مخصوص ویا
 } شایان: دنیالیق آدم =
 دنیا آدمی. = س. مال، ثروت:
 دنیالی نصلدر؟

دَنِيك } س. الجافلق، دنانت.

دَنِيوِي } ص. عر. ن: دنيويه.
{ «دنيا» دن سمن، بو

عالمه منسوب ومتعلق: بونك
دنيوي واخروي مكافاتي واردر.

{ عبد. فا. ايكي: دوجهان =
دو } ايكي عالم، دنيا و آخرت؛ دو
نيم = ايكي ياريم، اورته دن بولنش.

دَو } س. با: ديو.

{ سنځ. عر. چ: ادويه. ۱.
دَوَاء } علاج، دارو، معالجه: بو

مرضك دواسي پرهيزدر؛ ادويه
نباتيه؛ ادويه كيميويه. ۲. مج.
چاره، تدبير، درمان: دردمه
كيسه دوا بوله مدي.

{ سځ. چ. عر. فد: دابه.
دَوَاب } با: دابه.

{ سځ. عر. تر. زبازدي:
دَوَات } ديوت } يازي يازمق

اوزره مركب و قلم قونه جق
پري اولان معدندن بر شكل
مخصوصه آلت كه بلده طاشينير.
[يا لكر مركب وضعنه مخصوص
اولاننه حقه دينير.]

دَوَاتِجِي } با: ديوتيجي.

{ سنځ. عر. ط. باش
دَوَار } دونه سي.

{ ص. عر. [«دور» دن
دَوَار } سم. [چوق ويادامادون،

دؤرايدن، گردان: جسم دوار.

{ ياخود دوواق ويا طواق.
دَوَاق } س. كلينك ويا يكي طو.

غمش چوجنك باشنه طاقيلوب
يوزيني اورتن تولدن وتللي سوسلي
اورتي: كلين، چوجق دوواخي.

دَوَاقِي } ص. باشي ويوزي دوواقله
اورتلش: دوواقلي كلين.

{ س. آري قوغاننده حا.
دَوَال } صل اولان جروف.

{ س. آلتی مقوا ايله بسلي
دَوَال } اوزري صرمه لي ايشابه.

{ سنځ. عر. ۱. دائم اوله،
دَوَام } سورمه، كسلمه مه: دوام

عمر واقبال؛ ايكي كوندن بري
ياغمور دوام ايديور؛ حركت
ارض بش ثابته دوام ايتدي؛

بوراده بوسجياق چوق دوام
ايتز. ۲. ثبات، مقادياً اشتغال:
انسان مسلكينده دوام ايتليدر؛

هر ايش النندن كلير لکن
دوامي يوقدر. ۳. ملازمت،
برمأ موربته ويا بر ايشه انتسابله

كيدوب كلمه: اوغلكر نرديه
دوام ايديور؟ فلان قلمه، فلان
داثريه دوام ايديور؛ قماره،

آوه، تياترويه دوام ايتديكيني
ايشيتدم. || بر دوام = دائم،
س-ورن، غير منقطع: عافيتي

بر دوام اولسون. || على الدوام =
مقادياً، بلا فاصله، دائماً، بر
دوزيه: على الدوام مطالعه

ايله مشغولدر.
دَوَامَسَز } ص. ۱. سورمين،

{ چوق سورمز، سو-
رکسز، بقاسز، موقت: بوموسمه
صوتوق دوامسزدر؛ دنيا نعمتي

دوامسزدر. ۲. ايشنه مداومت
ايتين، مقادياً چاليشميان، ثباتسز:
النندن ايش كليرسه ده دوا-

مسزدر. ۳. محل مأموربته
هركون كيمين، دائماً ايشي
ووظيفه سي باشنده بولميان:
دوامسز اوليهه ايدي تقضي

ايدمه جكدي.

دَوَامَسَزَلِق } س. ۱. سورمه،

سزاق: دنيا نعمتليرينك دوامسزلفي

انتكار اولنه ماز. ۲. ثباتسزاق،

على التوالى چاليشمامه: دوامسزلفله

انسان هيج پرايشه موفق اوله ماز.

۳. محل مأموربته هركون كيه مه،

دائماً ايش ووظيفه نك باشنده

بولمامه: اوچوجنك دوامسزلفي

مانع تقضي اولدي.

{ ص. ۱. سورر، سو-
دَوَامَلِي } ركلي: بر قاچ كون

دواملي ياغمور ياغدي؛ دواملي

بر باش آغريسي. ۲. ثباتلي،

ايشنده مقادياً چاليشان: ايشنده

دوامليدر. ۳. مأموربته هركون

كيدن، دائماً ايش ووظيفه سي

باشنده بولنان: مأمورينك،

طلبه نك اك دوامليسي اودر.

{ ص. ح. فا. ۱. قوشان سر-
دَوَان } عتله يوروين. ۲. قو-

شهرق، سرعتله. ۳.

{ سنځ. چ. عر. فد:
دَوَاوِين } ديوان. با: ديوان.

{ سځ. چ. عر. فد: داهيه.
دَوَاهِي } با: داهيه.

{ سځ. چ. عر. فد: دائره.
دَوَائِر } با: دائره.

{ ص. عر. ن: دوايه. ط.
دَوَائِي } علاجه منسوب ومتعلق.

{ د. دال مضمومه ايله
دَوْب } باشلار تركي الاصل بعض

صفتلرك باشنه كيروب مبالغه
وتأكيد بيان ايدر: دوب دوز =
دوم دوز.

{ س. كفاله بکزر سيوري
دَوْبَار } بورنلي وقارني بيوك بر
جنس بايتق.

دوباره } س. فا. [دو = ايکي -
 باره = کره] طاوله اويو.
 ننده ايکي زارکده ايکي بککلی
 کلسی. || مج. حيله خدعه، اويون:
 بکا دوباره ايتدی.

دوباره جي } ص. حيله کار، دساس،
 دسيسه کار.

دوبه } س. ۱. بيوک، عريض
 والی دوز اوله رق عمل
 اولان ویدکده چکيلوب آغر
 حمله نقلیاتنده قوللانيلان
 مراکب. ۲. شمادره کبی
 هر طرفی قیالی وایچی بوش
 حجم سیاح که بر صره اوله رق
 دیکزه القا اولنه رق لنگر انداز
 اولدقدن صکره اوستلرینه کو.
 پری قوریلور: کویری دوبه سی:
 دوبه لر اوزرینه کویری.

دوبلین } س. باش طرفنه کلن
 ایلیکلرینک اوجلری
 کسلش ویر جافنس ایله باغلامش
 اینی پوسکول. مج. بر خلطک
 ایکی اوجی بیننده کی قسمی.

دوت } س. با: توت، طوت.

دوتا } ص. فا. ایکی قات، بولکش،
 قنبور، قنבורی چیمش.

دوتدری } ص. عو. طوره میوب
 دائما اوت، چوق
 سوبلر، کوزه: دوتدری لیللا =
 کوزه قاری.

دوچه } س. [يتا. Doge] اسکی
 ونديک و جنویز حکومتی
 رئیس.

دوچار } ص. فا. [فارسیده او
 مقبوضه ثقيله ایله او -
 قونور] اولاشمش، جاتمش، دو -
 شکون، مبتلا، گرفتار: بر بلايه

دوچار اولدی؛ مهک بر مرضه
 دوچار اولمش.

دوچه } س. عر. اولو آغاج.

دود } س. عر. قورت. || دود
 قز: دود حریر = اپک بوجکی.
 || دود وحید، دود شریطی = قارنده
 حاصل اولان اوزون صولجان،
 فر. Tania.

دود } س. فا. دومان، دخان.

دوداق } س. با: طوداق.

دوداه } س. فا. «تابده» دن [
 ایپک تلارینی تیمزین
 ایشیمی.

دودمان } س. فا. خاندان، عائله،
 سلاله.

دودو } یاخود طوطی. س. خانم،
 قادین. (اسکی تعبیر اولوب

الیوم باشلیجه ارمی انائنه و علی -
 الحصوص بونلرک طرز قدیمده
 بولنان یاشیلرینه اطلاق اولنور.]

دودوک } س. [اصلی: «توتک».
 دن «توتک»] ۱. نفسله

چالینه رق اینجه برسس چیقاران
 معروف ساز: دودوک چالمق،

اوفله مک: انوای اولور: چوجق،
 چوبان، کمیچی دودوکی. ۲. واپور

ودمیریول لوقوموتینی کبی ماکینه.
 لرک بخارله سس چیقاردقلری

بوری: واپور دودوک چالدی.
 ۳. اوزون وایچی بوش شی:

دودوک کیکی، دودوک مقرنه سی.
 || مج. دودوکی چالمق = مستفید

اولتی، قزاقق. = ص. زیوانه
 کبی ایچی بوش؛ و مج. عقیلسز،

اجوف، بوش (آدم). || دودوک.
 || بوش حریف [استهزا ایچون
 قوللایلیر] .

دودوک چالان } س. دودوک چالان
 ویا یایان وصاتان
 آدم.

دور } س. عر. چ: ادوار.
 (جمعی بالکزر ۸ نجی و ۹ نجی
 معنا ایله مستعملدر.] ۱. دوغمه،

برشیتک کندی محوری اوزرینه
 حرکتی: دور ارض؛ واپور چر -

خنک دوری. ۲. برشیتک اطرافنه
 طولاشمه: حجاج کعبه شریفه تک

اطرافنی دور و طواف ایدرلر.
 ۳. بر مملکتک هر طرفنی کروب

طولاشمه، سیاحت: ولی ولایت
 دوره چیقدی؛ قائم مقام قضاسنی

دور ایتکده در. ۴. بعض طرقة
 منسوب درویشانک دونه رک

ایتکلری ذکر و سماع. ۵. آفتار -
 مه، بر شیتک بر قابدن ویا بر

محلدن دیکرینه نقلی: ذخیره بی
 کمیدن مخزنه دور ایتدیلر؛ بو

اشیاینی صندیقدن دولابه دور
 ایدک. ۶. بر شیتک دیکرینه

تسلیمی: سلف کافه دفاتر
 واوراقی خلفنه دور ایتکه

مجبوردر: صندیفک موجودینی
 کیمه دور و تسلیم ایتدیکز؟ ۷. بر

بلوک ویا طاقیم عسکرک تفتیش
 و محافظه امنیت ایچون طوللا -

شمه سی: دور قولی؛ دوره
 چیقتمق. ۸. [مصدریت معنا سنی

محافظه ایتیه رک] زمان، عهد،
 عصر: جتتمکان قانونی سلطان

سلیمان خان حضر تلرینک دوری؛
 فتوحات دوری. ۹. بر زمانک

منقسم اولدیغی اقسامک بهری:
 بعض اقوام قدیمده بر قاج سنه

بر دور تشکیل ایدردی؛ ذات.

الرئنهك اوج دورى واردرد؛ بو خسته لغك برنجى دورى تهلكه. ليدر. || دور ابواب = قپو قپو كزوب طولاشمه. || دور زمان، دور فلك = طاع، قدر. || دور محاسبه = معرول مأمورك خلفنه حساب ويوروب تبرئه ذمت ايتمه سى. || دور وتسلسل = دعوانك دليله ودليك دعوايه تلعنى ايتمه سيله قضيهك دونوب طولاشوب ينه اسكى حالته كلهر كحل اولنه مامسى. || دور دائره سى = سج. سفينه نك مختلف سرعت و مختلف دومن زاويه سيله رسم ايده بيلديكى دائره. دور } ص. ح. فا. اوزاق، بديد. دور } || دورادور، دور و دراز = اوزون اوزادى يه . دوران } سذ. عر. ۱. دونوب طولاشمه، جولان: قانك دوانى. ۲. آغز دن آغزه كز مه، تداول: دوران ايدن بر حواذته كوره؛ اويله بر سوز دوران ايدور. ۳. [غلط او- لهرق واو ساكنه ايله] دور، فلك، طالع. دور آنديش } ص. فا. [دور = او- دوشونمك] هر شيشى اوزاقدن يعنى چوق اولدن دوشون، هر ايشك تيجه و عواقبى اوكدن ملاحظه ايدن مدبر. دور آنديشليك } س. هر شيشى اوكدن دوشو- نوب نتايح و عواقبى ملاحظه ايمه. دور بين } س. فا. [دور = او- اوزاقدن كورمكه مخصوص يعنى مواد مرثيه نى بيودور جاملرى

حاوى اولمغه اوزاقدنه كى شيشى ياقين كوسترمك خاصه سنى حائز آلت معروفه كه فرانسزجه لسان يونانيدن استعاره - Telescope دينلير. = ص. اوزاقدن كورن، هر ايشك تيجه سنى اوكدن آكلايان. دورپى } س. با تورپو. دورت } عد. با: درت. دورتش } س. ۱. دورتمك ۲. تشويق، ترغيب، تهنج، اغوا. دورشدرمك } يرخى متعاقب ۱. بر- دورتمك: حيوانى دورشدرمك. ۲. زورله برايش ياپديرمق، متصل اجبار و تشويق ايتك: شمديكى خدمتجبار آنجق دور- تشديرمكه ايش كورورلر. دورشدمك } فش. بربرينى دو- نظر دقتى جلب ايجون بربرينى دورتمك: مستهزى آدملردر جزئى بر قصور كور ديلمى مان دورتمكه باشلارلر. دورتمك } س. حيوانلرى قيصه اوكندره. دورتمك } ق. تق. تورتمك] ۱. دورتمك (حيوانى) سيورى بر دكنكاهه صانجهرق يورمكه مجبور ايتك: اشكى دورتملى كه يوروسين. ۲. ايتك، ايلرى يه سورمك. ۳. تشويق و ترغيب واغوا ايتك، زورله برايش ياپديرمق.

دورتمك } ق. يقيديرمق، يو- وارلاقمق، باش آشاغى چويرتمك: شو- دستى نى چو- جقزله دورتمه مكه باقك. دور تيجى } ص. دورتن، تشويق و ترغيب و يا اغوا ايدن. دوردر } دوردنجى. با: ددر، دردنجى. دورشمك } فل. برايشه مدا- ومت وسى واقدام ايتك. دورك } س. آغزى يايوان قاب. دورمك } ب. يقلق، دوشو- رلك، باش آشاغى يه چويرمك، يوارلاقمق: نجره دورلدى. دورمك } ب. قاتلامق، صارلمق، لف و طى اولتمق: قاش دورلدى. دورلو } س. با: درلو. دورمك } ق. دن [يقمق، دو- شورمك، بر يانه ياتيرمق، باش آشاغى چويرمك: فوجى نى، آغاجى دورمك. || چام دور- مك = پوت قيمق، خلط و خطا ايتك، قبائله مناسبتيز بر شى سويلك. دورمك } ق. قاتلامق، صار- مق، لف و طى ايتك: قاشى دورمك. دورنويس } س. فا. [دور = يازمق] تلغرافه و يريله بيلير اسمدر.

دور { ص. فا. [دو] ایکی - رو = یوز } ایکی یوزلی، سرائی.
 دوروم { س. ۱. قاتلامه. قاتلامه، دیوشیمیره، بوکوم. ۲. قاش و سائره نك قاتلامه یری، قاتلانیدی یرده کی چیزکی : دورومی بوزلاماش = قاتلامه یرلی بللی، دهایی، چوق قولانلامش. ۳. بر کره قاتلامه مقداری، لوله : بردوروم قایماق. || دوروم دوروم = بوکوم بوکوم. دوری { ص. با : طوری. دوری { ص. عر. ا : دوریه. دوری { دونوب طولا شمه منسوب و متعلق : حرکت دوریه. دوریک { ص. چویرلوب قاتلامه، نمش یاتیرلمش، یاتیق : دوریک طوداق، یاقه، قول. دوریم { س. چورلمه، قاتلامه، بوکله، احننا. دوریه { س. عر. طریق علمی به مخصوص بر پایه دوریه موالیسی. دوز { ص. [توز] ۱. اینیشی یوقیشی و چقوری تیهسی اولیان، مستوی، مسطح : دوز یر، دوز یول. ۲. دوزلمش، تسویه اولمش، پروزی اولیان : دوز تخته، دوز کاغد، دوز دیوار. ۳. طوغری، مستقیم، خط مستقیم تشکیل ایدن : کاغذک برکناری دوزدر. ۴. ساده، زینتسز : دوز ایش، دوز قاش. ۵. دوریک و قیو-ریق اولیان، دیک : دوز یاقه. || دوز آباق = یوقیشی و نردبانی اولیان، سطحده بولنان. || دوز

طبان = طبانی اویوق و مقعر اولیان. || دوز صو = دکرک مساوی عمقده اولان یرلی. || دوز دوز، دوزم دوز = بسبتون مستوی و طوغری. = س. ۱. دوز و مستقیم یر، اینیش و یوقیشک غیری اولان یر یاخود یول : بر کره دوزه چیقلم. ۲. آئیسون و ساق و دیگر بر مخلوطی اولیوب ساده اوزوم جبره سندن چیقاریلان راق : دوز ایچمک؛ اردک دوزی. || آباق دوزه باصتی = مشکلات بر طرف اولوب ایش قولایلا. شمع. = ح. سطح مستوی اوزره و طوغری اوله رق : دوز باصتی، دوز کیمک. دوز { ص. فا. [دوختن] فملندن سمص اولوب، صتر. تشکیلنه کیر [۱. دیکچی، دیکن : پالاندوز = پالان دیکن، پالانچی. ۲. دیکمه آلت اولان : چوالدوز = چوال دیکمه یاریان بوک ایکنسه، چووالدیز. ۳. دیکلمش : زر دوز = آلتینسه دیکلمش، آلتین تل ایله نقش اولمش. دوزاق { با : طوزاق. دوزتمک { فت. ۱. دوز و مستوی ایتمک، پروزینی قالد-یروب طوغریلتمق، دوزله مک : باغچه یی، یولی، تخته یی دوزتمک. ۲. یوانه قومق، تنظیم و ترتیب ایتمک، دوزلتمک : شو اوطه یی دوزتملی. دوزجه { ص. ساده، حادی، پروزسز و مشکلاتسز

یاخود زینتسز : دوزجه ایش، آدم، یازی. = ح. ساده چه، ساده لکله، بلا تکلف، طوغریدن : دوزجه سویلییم : دوزجه حر-کت ایدیور. = س. ایشک ساده و تکلفسز اولان طوغری جهتی : دوزجه سنی ایسترسه کز بونی یکیدن باجملی. دوزخ { ص. فا. طامو، جهنم : دوزخ قرار = جهنمده قرار و مکان بوله جق، جهنمک. دوزخی { ص. فا. جهنمه منسوب و یا شایسته اولان، جهنمک. دوزدلمک { ج. دوز و مستوی ایدلمک، تسویه ایدلمک. دوزدیجی { ص. ۱. دوزو تسویه ایدن، طوغریلتان. ۲. تنظیم و ترتیب ایدن، یولنه قویان. دوزگون { ص. ۱. دوزدلمش، مستوی : دوز کون یول، دوز-کون تخته. ۲. یولنه قونمش، مرتب، منظم : دوز کون ایش، دوز کون باغچه. = س. قادینلرک یوزلرینه سوردکلری آق و قزیل : دوز کون سورمک. دوزگونجی { س. ۱. قادینلرک یاری یاپان و ساتان آدم. ۲. کلینه دوز کون سورن قادین. دوزگونلی { ص. آق و قزیل بویامش : دوز کونلی بر قادین. دوزلتمک { فت. ۱. دوز و مستوی ایتمک، تسویه ایتمک : شو یولی دوزلتملی. ۲. یولنه

قومق، ترتیب و تنظیم ایتمک: شو او طه یی کیم دوزلته جکدر؟
 ۳. پوروزینی واکریلکنی کید-
 یروب دوز و طوغری ایتمک:
 بو تخته لری دوز لئلی. ۴. تصحیح
 و اصلاح و تعمیر ایتمک: بو طاقلری
 دوزلتمک اقتضا ایدر؛ بو اثوابی
 دوزلته دن کیهه مزسکن.

دوزلک { س. ۱. دوز و مسطح
 اولان شیئک حالی،
 استوا: زمینک دوزلکنی آ.
 کلامق ایچون آلت تسویه قو-
 للائلی. ۲. طوغریلق، عدم
 اعوجاج، استقامت: بو تخته نیک
 دوزلکی بلیدر. ۳. ساده لک،
 تکلفمزلک: عباره نیک دوزلکی
 مقبولدر. ۴. اینیشیز یوقیشیز
 یر، مستوی و مسطح یر: او یو-
 قشدن صکره بر درز لکه
 چیقیلیر.

دوزلمک { ج. ۱. دوز و مستوی
 ایدلک، تسویه اولئق:
 آلتیز زمین دوزله من. ۲.
 ترتیب و تنظیم اولئق، بولنه
 قومق: تجارتیز دوزله جکدر؟
 ۳. اصلاح و تصحیح و تعمیر اولئق:
 اثواب، مسوده دوزلدی.

دوزلمک { یاخود دوزله مک.
 فته، دوز و مستوی
 یایمق، تسویه ایتمک: زمینی
 دوزللی.
 دوزلتمک { ج. دوز ایدلک،
 تسویه اولئق: یول
 دوزلندی می؟

دوزمک { فته. ۱. یایمق، ایشلک،
 قیلق: بر کتاب دوز-
 دی. [بو معنا ایله استانبولجه
 استعمالی متروکدر.] ۲. ترتیب

و تنظیم ایتمک: طاقم دوزمک؛
 او دوزمک. ۳. وجوده کتیر-
 مک، ایجاد و اختراع ایتمک،
 یالاندن قورمق: بو حوادثی
 کندیبی دوزمشدر.

دوزمه { ص. یالاندن ایجاد و
 اختراع اولنش، تصحیح او-
 لیان، ساخته: دوزمه سوز.

دوزن { س. ۱. نظام، ترتیب:
 بو او طه یه دوزن و یرملی؛
 بوراده دوزن بوقدر. ۲. آتمک،
 آلات موسیقیه نیک قوریلوب کو-
 زل چاله جق حالده اولسی، آقور.
 ده: بو سازه دوزن و یرملی؛
 بو پیانونک دوزنی بوزوق. ۳.
 اویدیرمه سوز، صنیهه: بو
 صرف کندی دوزنیدر.

دوزنیز { ص. ۱. نظام و تر-
 تیبی اولیان: دوزنیز
 او. ۲. آهنکسز، آقورده سز:
 دوزنیز ساز.

دوزنیزلک { س. ۱. نظا-
 مسزلق، ترتیبیز-
 لک: بو اوک دوزنیزلکی. ۲.
 آهنکسز لک، آقورده سزلق:
 پیانونک دوزنیزلکی چالغه مانع
 اولیور.

دوزنلی { ص. ۱. ترتیبی، منتظم:
 دوزنلی او. ۲. آهنک
 و آقورده سی یرنده، قورلمش:
 دوزنلی ساز.

دوزینه { س. [بتا. Dozzina]
 اون ایکی پارچه دن عبا-
 رت طاقم، دسته: بر دوزینه
 قاشیق، خاولی؛ بونک دوزینه سی
 قاچه؛ دوزینه ایله آلق، صا-
 تمق.

دوست { س. فا. ج. دوستان.
 ۱. سویان آدم، محب،
 یار، صدیق: دوست نصیحی.
 ۲. عمر. معشوق، معشوقه،
 محبوب، محبوبه. ۳. صو. محبوب
 حقیق و معشوق العارفین اولان
 وجوده مطلق. ۴. تر. غیر مشروع
 زوج و یازوجه، فر. مترس: بر
 دوست طومش.

دوستانه { ص. فا. دوستقله وا-
 قع اولان، صدق و
 محبته مبنی و یاشایسته: بعض
 اخطارات دوستانه ده بولندی.
 = ح. فا. دوستلغه یا قیشیر
 صورتده، دوستجه سنه: سزه
 دوستانه سویلیورم.

دوستجه { ص. ح. دوست کبی،
 دوسته یا قیشیر صو-
 رتده: دوستجه معامله، سوز؛
 سزه دوستجه سنه سویلییم.

دوستدار { ص. فا. برینی دوست
 طوتان، محب. ذ.

دوستلق { س. دوست حالی،
 محبت: بکا دوستلق
 کوستریور؛ اونک دوستلغنه
 کوکنلیر.

دوستی { س. فا. دوستلق. ذ.

دوسه { س. مح. اسکله به نشان
 و سائر بر محله آبورده
 اولان کیسره کیروب چیقق
 ایچون وضع اولان اسکله.

دوش { س. رؤیا، واقعه، عالم
 معنی: دوش کورمک =
 رؤیا کورمک. || دوش آزمق =
 رؤیا ده صو اقتضا ایتمک، احتلام
 اولق.

دوش { س. ۱. اوغرامه. دوچار
 اوله، ابتلا: یوقسه نره دن

دوش اولوردم بوخیال خامه
بن . ۲ . تصادف، راستلامه :
دوش کلک = راستلامق، راست
کلک.

دوش } س. قابورغه آلتی، بوش
بوکور : دوش انی.

دوش } س. فا. اوموز، کتف.
|| خانه بردوش = اوی او-

موزنده یعنی اوموزنده کی کلیم
ویا پوستکی ایله راسته کلن یره
یاتان قلندر وسرسری .

دوش } س. [فر. Douche]
تداوی بالماء انواعندن

اوله رق یوقاریدن سرپندی صو-
رتنده صوئوق صو دوکته و
یوکا مخصوص اولان سوزجکی
آلت : دوش ایتک؛ بر دوش
صاین آلتی .

دوشتمدیرمک } فته . ۱ . تفریش
ایتدیرمک،

زمینی قاپلاتمق، یره سردیرمک ؛
حولی به مالطه دوشتدیره جکم؛
طاشلرک اوزرینه تخته دوشتدیر-
مک ایسدر . ۲ . مفروشانه
تجهیز ایتدیرمک، مفروشاتی
ترتیب ایتدیرمک : قوناغی کیمه
دوشتدیردی؟ بتون اوطله لی
یرلی قاشلرله دوشتدیردم .

دوشتمک } فته . ۱ . زمینی قاپلا-
مق، یره سرمک،

تفریش ایتک : یمک اوطله سنه
چینی دوشتمک تمیزلک ایچون
الزمدر . ۲ . مفروشاتی ترتیب
ایتک، مفروشاته تجهیز، تفریش
ایتک : یکی یاپدیردیفکر قوناغی
دوشتدیکزمی؟ صالونی آلا فرا-
نغمی دوشته جکسکز؟ ۳ . (یناق
وساژره) سرمک، یاقمق : بزم

یاتاغمی دوشتدیرمی؟ بکا یالکز
بر شلته دوشتسینلر .

دوشتمک } یاخود دوشورتمک .
فته . آشاغی به بر-

قدیرمق، آتدیرمق، اسقاط
ایتدیرمک : کندیسنی اورکودوب
النده کی کاسه بی دوشورتدی؛
چوجق دوشورتمک = برکبه
خانوک جنینی زمانندن اول
تولید ایتدیرمک، اسقاط
ایتدیرمک .

دوشتمک } یاخود دوشورتمک .
فته . ۱ . طوبلامق،

جمع ایتدیرمک : ایتکاری، سر-
لمش چاششیری دوشورتملی . ۲ .
قاتلامق، صاردیرمق : قاشلری،
بزی دوشرتدیکزمی؟ ۳ . میوه
ومحصول طوبلامق، اقتطاف
ایتدیرمک : آرتق اوزومی دو-
شورتملی .

دوشورمک } یاخود دوشورمک .
فته . ۱ . آشاغی به

براقق، ایتدیرمک، اسقاط ایتک :
کاسه بی الندن دوشروب قیردی؛
آغاجدن میوه دوشورمک . ۲ .
دوشمه سنی موجب اولق، سبب
سقوطی اولق : بو چوجنی کیم
دوشردی؟ او بی دوشردی .
۳ . تصادف ایتدیرمک، راست
کتیرتمک، ایقاع ایتک : طالع
بیوک اکرامیه بی بکا دوشردی .
|| اعتباردن دوشورمک = اعتبارینی
قیرمق . || چوجق دوشورمک =
اسقاط جنین ایتک . || صره .
سنی دوشورمک = مناسبت کتیر-
مک . || کوچک دوشورمک =
محجوب ایتک، مقابله دن عاجز
براقق .

دوشورمک } یاخود دوشورمک .
فته . ۱ . طوبلامق،

جمع ایتک : ایتکاری دوشردی؛
چاششیری اییدن دوشورملی . ۲ .
قاتلامق، صارمق : شوخالی بی
دوشرک : ائوابی دوشروب صند-
یغه قودی . ۳ . یش ومحصول
طوبلامق، اقتطاف ایتک :
اوزومی دوشورملی؛ دوشورله جک
میوه وارمیدر؟

دوشورمه } س. دوشورمک فعلی .
لا : دوشورمک .

دوشورمه } س. ۱ . طوبلامه،
جمع . ۲ . قاتلامه،

صارمه . ۳ . اقتطاف . ۴ . اوت-
دن بریدن طوبلامش غیرمنتظم
عسکر : دوشورمه عسکری . [بو
دردنجی مقنا ایله صفت کیم ده
قوللانیلوب : دوشورمه عسکر
دینلیر .]

دوشوریم } یا دوشوریم . س. ۱ .
دوشورمک فعلی، طو-

پلامه، جمع . ۲ . برکرده جمع
اولان مقدار : بردوشوریم اوزوم .
دوشش } س. فا. [دو = ایکی -
شش = آلتی] ۱ . طاوله
اویوننده ایکی زارک ده آلتی
بککلی طرفلری اوسته کله سی .
۲ . مج . راست کله، اینی تصادف .

دوشش } یاخود دوشیش . س.
دوشش } [« دوششک » دن]

۱ . دوشمه، سقوط . ۲ . تصادف،
راست کله .

دوششک } س. ۱ . یاتاق : کند-
یسنه مکمل بردوشک

یابدیلر . ۲ . ینسوقلی یومشاق
شلته نک آلتنه ،رینان یوگله
طولی قباشلته . ۳ . ۵ . اسقارموز .
لرک نهایت سفلاسنی تشکیل ایدن

ياريم دوشكاري اومورغيه
 ربط ايجون اومورغنهك اوزر.
 ينه آرقوري وضع اولنان آچاچر.
 } دوشكالي { س. ۱. اوتوراقلي،
 ثابت. ۲. ب. زياده
 عريض وبو سبيله يالپه سي آز
 (كمي). مقابلي : نارين ياپيلي .
 } دوشكون { ص. ۱. دوشمش،
 ساقط، آشاغويه
 صارقش، دوشوك. ۲. سعادت
 حالي، رفاهيتي غائب ايتش :
 اصالتی وار ايسه ده دوشكوندر.
 ۳. مبتلا، دوچار، افتاده :
 توتونه، عشرته چوق دوشكوندر.
 } دوشكونليك { س. ۱. دوشمش
 اولانك حالي،
 دوشوكلك. ۲. سعادت حال و
 رفاهيتدن صكره محروميت. ۳.
 ابتلاء، دوچار اولمه : عشرت
 دوشكونلكي پك فنا در .
 } دوشمك { فل. ۱. يوقاريدن
 آشاغويه بردن بره
 وبلا اختيار ايتك، سقوط ايتك :
 طامدن بر كرमित دوشدي؛
 پنجره دن بر شيء دوشدي .
 ۲. يوقاريدن ايتك، هبوط، نزول
 ايتك : پنجره دن بره دوشدي . ۳.
 يوروركن ياخود طوروركن
 ييقلوب بره ياتمق : دوشوب قولني
 اينجيتدي؛ حيواندن دوشدي :
 آز قالدی دوشيوردم؛ چوجفه
 باقك دوشمسين . ۴. ييقلمق،
 دورلك، منهدم اولمق : باغچه
 ديوارينك بر طرفي دوشدي؛
 بو آچاچ بر كون دوشه جكدرد.
 ۵. ياتمق : بوكيجه ايبي ياتمور
 دوشدي؛ طاغله قار دوشمش
 اولمليدر. ۶. قيمتجه آشاغيامق،

دني ايتك، اوجوزلامق، قيمتي
 اولمامق : ذخيره چوق دوشدي؛
 پياچه كيتدكجه دوشيور. ۷. درجه
 ومقداري ياخود شدتي آزالمق،
 خفيفلنمك، تنزل ايتك : صيحاچ،
 صوئوق، روزكار دوشدي؛
 صيمتسي دهها دوشمدي؛ حدتي
 دوشنجه حقسزلغني آكلادي .
 ۸. قوتي زائل اولوب ضعيفلامق،
 قوتدن دوشمك : زواللي قادين
 اوقدر اختيار دكلسه ده چكدكي
 آجيلردن چوق دوشدي؛ آرتق
 بو صوك زمانده چوق خسته دو-
 شدی. ۹. ثروت واعتباريني غائب
 ايدوب فقير اولمق : دوشمش برعائليه
 منسوبدر؛ مقدمابك معتبر برناجر
 ايكن زيانه اوغرايوب دوشدي .
 ۱۰. اوغرامق، مصاب اولمق،
 طولتمق : بلايه دوشدم؛ ايل آغز-
 ينه دوشمك. ۱۱. تصادف ايتك،
 واقع اولمق، وقوع بولمق، ظهور
 ايتك : كون دوشركه چوق
 آليش ويريش اولور؛ بعمضاً اويله
 دوشر؛ ايشم دوشرسه كاليرم؛
 اورادن يولكز دوشرسه زه
 اوغرايك؛ كوي يولاك صاغنه
 دوشر. ۱۲. اويتمق، ياقيشمق،
 عائد ومناسب اولمق : سويلنك
 بكا دوشمز اما سويليه جكم؛ بيم
 علميمده بولتمق سزه دوشرمي؟
 اويله ديمك دوشر. ۱۳. قاتلمق :
 كروانك اوكنه، آرقه سنه، پشنه
 دوشدي؛ اوكرن مدوشدي؛ يوله
 دوشدك. ۱۴. ضعيفتمق، التجا
 ودخالت ايتك : اوخاغنه، اتكنه،
 آياغنه دوشدي. || آردينه آرقه-
 سنه دوشمك = تعقيب ايتك،

آرقه سني برافامق. || آشاغوي
 دوشمك { فت. } = تنزيل ايتك.
 || اتدن دوشمك = آريق ولاغر
 اولمق، ضعيفلامق. || الدن، آيا-
 قدن دوشمك = طاقسنز قالمق،
 كوتوروم اولمق. || اوستنه دو-
 شمك = مسلط اولمق، چوق
 اوغراشمق. || حسابدن دوشمك =
 تنزيل ايتك. || طامدن دوشمك =
 مناسبتمز وقتده وصره سي دكل
 ايكن برشيء سويلنك. || كوچك
 دوشمك = محجوب اولمق، مقابله
 ايدمه مك. || كوزدن دوشمك =
 نظر وتوجهي غائب ايتك. || دو-
 شوب قالمتمق = برابر ياشامق
 رفاقت ايتك. || دوشه قالمه =
 دوشوب قالمه رق، زحمتله .
 } دوشمك { ياخود دوشمه مك .
 فت. } (بوكور ديمك
 اولان «دوش» دن) ۱. ياتمق،
 آچمق، يره سرمك : كلیم، حصير
 دوشمك. ۲. زهيني بر شيئله
 قاپلامق : قالديرم، مرمر، چيني
 دوشمك. ۳. براوطه و ياداره نك
 دوشمه سني دوزمك، تفریش
 ايتك : بيكي ياپديرديم اوي دهها
 دوشه يه مدم، يرلي قاشلرله
 دوشه يه جكم .
 } س. دوشمك فعلي، دوشمه
 } دوشمك = تصادفي،
 راست كله، الدن صاتين آلنان :
 دوشمه بر آرابه بولوب اوجوز
 آلدن : الدن دوشمه = كذا .
 } يادوشمه مه . س. ۱. او-
 } دوشمه { طه وسائرته نك زميني
 قاپلامان نخته وسائرته : طاواندن
 دوشمه يه قدر؛ نخته، مرمر

دوشمه. ۲. بر اوږه ویا داږه
تفریش اولسان اشیا، مندر،
یا صدیق، قنابه و سائر، مفرو-
شات: بوتونانگ دوشمه س پک
منتظم؛ دوشمه دوزمک حسن
طبیعته متوقفدر. ۳. بر کمینک
طریق سیرندن روزکار ویا آفتینک
تأثیریه بر طرفه دوشمی.

دوشمه لی } ص. مفرو شاتی او-
شعلی او؛ آلا تورقه، آلا فرانغه
دوشمه لی.

دوشمنک } فل. ۱. یا بلق، او-
زانتق، انبساط ایتک.
۲. خسته لانونب یا تاغه یا تمق،

اسیر فراش اولقی: بر قاچ آی
آیا قده کزدکن صکره عاقبت دو-
شدی. ۳. سوزی تفصیل ایتک،
اطرافیه اکلانتمق، بسط و تمهید
ایمک: بر طاقم اوزون حکایانه
دوشندی. ۴. کیرمک، قویلق:
یوله دوشندی. = ج. ۱. مفرو-

شانی دوزدلمک، تفریش اولتمق:
یکی یا پیلان قوناق دها دوشمندی.
۲. زمینی قابلا تمق: یا یا یوللری
چمتو ایله دوشنه جکدر؛ حولیک
سرمرلی دوشندی.

دوشمنک } دوشندر مک. دوشنجه
وسائر. } با: دوشو-
تمک وسائر.

دوشوت } ص. سقط، علی، ال
وایاق کبی بر عضوی
قصورلی.

دوشورمک } دوشورتمک.
با: دوشورمک
وسائر.

دوشوک } ص. ۱. دوشمش، یر-
ندن چیقوب اکسیک

اولمش: دوشوک دیش؛ دوشوک
کرمیت. ۲. آشاغی یه صارقش:
دوشوک ایتک. ۳. وقتسز طو-
شمش، قضاء رحمن چیمش:
دوشوک چوجق = جنین ساقط.
۴. قصورلی، ناقص، اوستنه
وآتنه طوتماز وایماز: عباره نک
شوراسی دوشوکدر؛ دوشوک
یرلینی تصحیح ایتلی.

دوشوکلیک } س. ۱. صارقه،
صارقان شینک
حالی: بو ایتک دوشوکلیکی شو
اوابی چرکینلشدیر یور. ۲. قصور،
تقصان، رابطه سزاق: بو عباره نک
دوشوکلیکی ظاهر در.

دوشوم } س. اعشار جیلرک اکین
یغینلرینی تمغالا دقلری
تخته تمغا.

دوشونجه } یا خود دوشنجه. س.
۱. دوشونمه، افکار،
اندیشه: سزک بر دوشونجه کز
واردر.

دوشوندرمک } فت. ۱. دو-
شونمکی مو-

جب اولقی، باعث تفکری اولقی:
بو چوجک تریبه سی بنی چوق
دوشوندر یور. ۲. باعث غائله
واندیشه اولقی، غائله صوقق:
سزی بوقدر دوشوندرن نهدر؟
دوشونلمک } ج. تفکر و ملا-
حظه ایدلمک،
نظر تدقیق و مطالعه دن کچیرمک:
دوشونیه جک ایشدر.

دوشونمک } فل. فت. ۱. طا
شینق، تفکر ایتک،
فکر و ملاحظه ایتک: نه دوشو-
نیور سکر؟ ۲. اوزون اوزا-
دی به مطالعه و تدقیق ایتک،

اعمال ذهن ایتک: دوشونمه دن
سویله؛ سز بو ایشی ابی دوشو-
ندیکزمی؟ ۳. خاطره کتیرمک،
در خاطر ایتک، فکر اولقی:
بن برشیء دوشوندم. ۴. افکار
ایتک، غائله چکمک، کدر ایتک:
خسته چوق دوشونور.

دوشونمه } س. و:

دوشونیش } س. ۱. دوشونمک
حظه، مطالعه، اندیشه. ۲.
غائله، وسوسه، طالغینلق.

دوشومهک } دوشومه. با: دوش-
شمک، دوشمه.

دوشیرمک } دوشیرتمک، دو-
شیرمه یا خود
دیوشیرمک وسائر. با: دوشر-
مک وسائر.

دوشیزه } س. فا. قیز اوغلان
قیز، باکر، بکر. لس.
دوشیش } س. با: دوشش.

دوغ } س. قره دوغ = چاودار
دلجه سی.

دوق } س. یاکن بزینک جنس
اعلاسی.

دوقتور } س. [فر. Docteur]
آوروپاده بر فتنده
مأذون اولانلره ویریلن عنوان
اولوب، مثلا طبده حقوقده،
عقائده دوقتور دینلدیکی
حالده، بزجه یا لکز اطبایه
تخصیص اولمشدر: دوقتور
بک، دوقتور فلان ائندی. [مأ-
ذونیت امتحانی معناسیله لسانمزه
«دوقتورا» تعبیرینک استعمالی
عیشدر.]

دوفه } س. [يتا. Duca. —
 فرانسز جه يه تقليداً
 لسانزده «ق» ايله ناقابل توفيق
 اولان واو خفيفه ايله «دوق»
 ومؤننه «دوشس» وبيوك
 دوقه يرينه «غراندوق» و«آر-
 شيدوق» ديمك عبسدر.]
 آوروپاجه بر اصالت عنواني
 اولوب، بو عنواني حائر اولانلر
 وقتيله بيوجك يرلده حكيم
 سوردكارندن، حاكم معناسني
 دخي مضمندر: پالمه دوقه سي؛
 روسيه و آوستريا خاندانلري
 بيوك دوقه لري .

دوقه ليق } س. ۱. دوقه عنواني
 واصالتي: كنديسنه
 دوقه ليق توجيه اولندي، دوقه
 لفي حائر. ۲. بر دوقه نك
 تحت اداره سنده اولان ير:
 اوراسي بر دوقه لقدر؛ آلماناده
 بر قاچ دوقه ليق واردر .

دوگتمك } دوگتمك. يا: توگتمك،
 توگتمك .

دوگنج } ياخود دوگگوج. س.
 صوئوق صو ايله و
 صابونسز بيقادق لري چاشيري
 دوگك لري طوقاق، چاشير
 طاقتاق .

دوگدي } س. ۱. اورمغه و
 دوگمه مخصوص
 طوقاق ويا چكيج. ۲. كسر و
 بالطه كي آلات جارحه نك آرقه-
 لرده كي طوقاق: نجاق دوگديسي .

دوگديرمك } فته. ۱. بر مايي
 بر قابدن طيشا.
 ري يه ويا ديكر بر قابه چويرتمك،
 صب ايتديرمك: خدمتجي يه

صو دوگديروب كنديم بيقرارم؛
 بونك صوبني دوگديرميك لازم
 اوله جق. ۲. اريمش بر معني قابله
 بوشالتديرمق، سبك ايتديرمك:
 بوزوق بوريلري يكي بدن دو-
 كديرملي؛ حروفات دوگديرمك.
 ۳. صولي بر خموري قاشيميله
 قيزارمش ياغك ايچنه قوديروب
 پيشيرتمك: لقمه دوگديرمك.
 ۴. صاچديرمق، سرپديرمك،
 يره طاغيتديرمق: شو طاوقلره
 بر آزار په، باغه كوكورت دو-
 كديرملي. ۵. يسانه آتديرمق،
 طوپلادوب ويا سوپوردوب
 طيشاري يه آتديرمق: شو كو-
 لري، سوپورندي ي، كورديني
 دوگديرمك. || صو دوگديرمك =
 بول ايتديرمك: چوجغه صو
 دوگديرديكزمي؟

دوگديرمك } فته. [«ك» «ي»
 «و» كجي او قو.
 نور.] ۱. ضرب ايتديرمك،
 بريني دوگمه امر ويا مساعده
 ايتك: بن چوجق لري كيمسه يه
 دوگديرم. ۲. بر شينه طوقاق
 ويا ديكر بر شينه اورديروب قير-
 ديرمق يا ازيديرمك ويا دانه لريني
 آيرتمق: بغداي، مصر، شكر دو-
 كديرمك. ۳. قورشون ويا كله
 آتديرمق: او قله لري كيلره دو-
 كديرملي. ۴. = فورطنه ده
 كمي سير ايتك و بوجه ليوب
 روزكارك اوكنه دوشمك ممكن
 اولمديغي زمانلرده روزكاره باش
 ويرمك.

دوگكش } ياخود دوگكوش. س.
 دوگك فعلي. يا: دوگك.

دوگكش } ياخود دوگكوش. س.
 ۱. دوگمه، ضرب. ۲.
 دوگكشه، مضاربه. ۳. اوروب
 ازمه، سحق. ۴. طوبه طومته.
 دوگكشديرمك } فته. غاوغا ويا
 كورش ايتد-
 يرمك: قوچ، خروس دوگكش-
 يرمك .

دوگكشمك } فته. بر بريله غاوغا
 ويا كورش ايتك،
 مضاربه ايتك: قوچلر، خروسلر
 دوگكشور .

دوگكلك } فل. ۱. مايع ويا حبو-
 بات قيبيلندن بر شيء
 بولنديغي قاب ويا محلدن طيشا.
 ري چيقوب آقق: دستيدن
 صو، فوجيدن ياغ، چوالدن
 بغداي، صمان دوگكدي؛ يره
 دوگكني طوپلامق. ۲. دوشمك،
 سقوط ايتك: ديشلري، صاچي
 دوگكدي؛ قوراقلدن آغاجلردن
 بتون ميولر، يابراقلر دوگكدي.
 ۳. نهر منتهي ومنصب اولمق:
 طونه قره دكيزه دوكلير؛ ميخا-
 ليج كولنك فضله مياهي مرمره يه
 دوكلير. ۴. چيقارلمق، سوق
 وتحشيد ايدلك: حدوده، قره يه
 بر چوق عسكر دوگكدي. ۵.
 تهالكله هجوم، مهاجمه ايتك،
 اوستنه دوشمك: بتون خلق
 سوقاغه دوكلش؛ شمدي هر كس
 فوطوغرافيه يه دوگكدي. ۶.
 منقلب اولمق، منجر اولمق:
 مودا چارشغه دوگكدي. ۷.
 اريدلمش معدن وسائره قابله
 افراغ اولتمق: قورشون ايله
 آنتيمون خيلطه سندن حروفات
 دوكلير. ۸. زياده اسكيمك

خراب و ویران اولق : اوایل
دوکلیمور .
دوگلمک { ج. [کافي « و » کبی
(اوقونور) ۱ . او-
رلق، ضرب اولنق : او قدر
کوچک چوجق دوکلیمی؟ ۲ .
هاوانده و یا دیگر برآلتله
قیرلق، ازلمک، سحق ایدلمک :
بو هاوانده کتن تخمی، اوتہ-
کنده ایسه شکر دوکلیر . ۳ .
طوبه و یا قورش، نه طوبلق :
بو قلعه دکیدن دوکله من، قره-
دن دوکله بیلیر .
دوگلمک { ج. [کافي « ی » کبی
(اوقونور) باغلامق،
دوگله لنک، عقد اولنق . مر .
دوگله { س. دوکک فعلی . با :
دوگلمه { س. دوکک فعلی . با :
دوگلی { یاخود توگلی . ص. هب،
بتون . مر .
دوگمک { فت. ۱ . بر مایعی یاخود
(حبوبات کبی بر شیئی
بولندی قاب و یا محلدن طیشا-
ری یه و یا دیگر بر قابه بوشالتمق،
صب ایتمک : صو دوگمک؛ شرابی
فوجی یه دوگمک . ۲ . دوشور-
مک، اسقاط ایتمک : آغاجلرک
بر طاقی کوزده یا پراقلینی
دوکر، بر طاقلی دوکر؛
خسته لق بتون صاچی دوکدی .
۳ . صاچق، سربمک، امکک :
طاوقلره یم دوگم . ۴ . آقیتق،
اساله و اراقه ایتمک : کوز یاشی
دوگمک . ۵ . بدنده سیویله کبی
شیئر چیقمارمق : وجودینک
هر طرفنده بر طاقم چیبانلر

دوگمش . ۶ . کمی و یا دمیر یول
وسائرہ ابله چیقارمق، سوق
وتحشید ایتمک : انکلیزلر هندستانه
بر چوق مهندس دوکدیلر؛
فلان دولت حدودینه عسکر
دوکیور . ۷ . ارمش معدن و
سائرہنی قابله افزاغ ایتمک :
حروفات دوگمک؛ طوب دوگمک .
۸ . صولی خوری قاینار یاغک
ایچنه و یا صحیاق صاچک اوزرینه
آقیدوب بعض ینه جک شیئر
استحضار ایتمک : لقمه، قطائف
دوگمک . ۹ . توك و خاوکبی
شیئی غائب ایتمک : بو قطیفه
چابق خاوینی دوکر؛ حیوانلر
بو موسمده توکلرینی دوکرلر .
۱۰ . طیشاری آتمق : شو-
صوی، شوسو پرندی بی دوگمک .
|| ج. یاغنه صحیاق صو دوگمک =
حسن قبول ایتمک . || تر دوگمک
= ترمک . || صو دوگمک =
ایشه مک، تبول ایتمک . || قان
دوگمک = محاربه یه کیتمک؛ فدای
جان ایتمک . || کوز یاشی دوگمک =
آغلامق . || یوز صوی، آبرو
دوگمک = کندی حیثیتی پامال
ایدوب ذلتله یالوارمق .
دوگمک { فت. [کافي « و » کبی
(اوقونور) ۱ . اورمق،
ضرب ایتمک : تحصیل و یا تربیه
ایچون چوجقلمق دوگمک فائده
یرنه ضرری موجبدر . ۲ .
هاوانده و یا دیگر برآلتله او-
رهرق قیرمق و یا ازلمک، سحق
ایتمک : کتن تخمی، شکر، پرنج،
مصر دوگمک . ۳ . بر معدنی قیز-
دیروب اورهرق ایشلمک : دو-

کلمش دمیر . ۴ . قاقق، اورمق،
چالمق : قیوی دوکدی . ۵ . طوبه
و یا قورشونه طومتق : او تپه دن
قلعه نی دوگمک مکندر .
دوگمک { فت. [کافي « ی » کبی
(اوقونور) باغلامق،
ایلیکلمک، دوگمه مک . مر .
دوگمه { س. ۱ . دوگمک فعلی . با :
دوگمک . ۲ . قابه دوگمش
عادی دمیر . = ص. ایریدیلوب
قابله افزاغ اولنغله یا بلش :
دوگمه دمیر، دوگمه قاریوله .
دوگمه { س. دوگمک . فعلی .
با : دوگمک . = ص.
قیزغین حالنده چکیچله اوریلهرق
یا بلش : دوگمه دمیر .
دوگمه { س. بزجه متروک
(دن) ۱ . اوابی قاوشد برمق
ایچون قارشیننده کی ایلیکه کچکه
مخصوص معدندن، کیمکدن،
صدفدن وسائر ذی قیمت شیئرلر دن
و یا خرج و قانشدن یووارلاق
یاخود یاصی و یا مستطیل دانه :
کوملک، ستره، قول، یا قه دوگمه .
سی . ۲ . باش، طوب، اوافق یووار-
لاق شیء : ممه دوگمه سی . ۳ .
اوافق اور، یومری، چیبان .
دوگمه جی { س. معدنلری ایریدوب
(قابله افزاغه مختلف
شیئرلر یان صنعتکر، دوکوجی :
پرنج دوگمه جیسی؛ حروفات دو-
گمه جیسی .
دوگمه جی { س. دوگمه یان و یا
صاتان آدم .
دوگمه جیلک { معدنلری ایریدوب
(قابله افزاغ ایتمکله
مختلف شیئرلر یا تمق صنعتی .

دوگمه لَمَك } يادوكمه له ملك. فته.
 } دوگمه يي ايليكه
 پكيره رك (اثواب وياچاشيري)
 قاوشدير مق: كوملكي، ستره يي
 دوگمه لى.

دوگمه لى } ص. دوگمه سى اولان،
 } دوگمه ايله ايليكان
 (اثواب وساژه).

دوگن } س. خرمانده اكيى دو-
 } كسكارى چاقاق طاشلى
 آلت.

دوگندى } س. ۱. دوكلش پرا-
 } كنده شئ: بغداى،
 طاش دوگنديسى؛ ذخيره بيتوب
 يالكر برآز دوگندى قالمشدر.
 ۲. دكيزك طالفه لرني كسمك
 ايچون ساحلك برآز ايلر بسنده
 مخصوص دوكلش ويا طبيعى حاله
 پرا كنده طاشلر: ليمانك او كنده
 بر دوگندى واردر.

دوگنمك } فط. كندى او ستنه
 } دوگنمك: صباحلرى
 صوئوق صو دوگنمكى عادت
 ايدنمشدر. || صوينوب دوگنمك=
 استراحت ايچون صوينوب لا ايا.
 لپانه بر حال و قيا فته او تور مق.

دوگنمك } فل. با: توگنك.

دوگنمك } فط. كندى كندينه
 } اور مق، كمال ياس
 وندامتندن كندى باشنه وكو-
 كسنه ويا ديزلرينه اور مق:
 دوكونوب طور بوردى.

دوگوف } س. با: دوگوى.

دوگور } س. ۱. بربرينه نسبتله
 } زوجينك پدرلى: او
 بيم دوگورمدر؛ دوگورينه مسا-
 فر كيمش. ۲. دوكونده كوگيه

پدرلك ايدن آدم. (استانبولجه
 متروك اولوب، آناطوليله اليوم
 مستعمل ومقابلي اولمامله،
 واجبالاستعمال بر لغتدر.)

دوگوز } ياتوكوز. ص. ۱. بتون،
 } تام. ۲. قوتلى، توانا. مر.

دوگوش } ودقوش. س. با:
 } دوگش ودقوش.

دوگوم } س. اريتمه، اريدوب قابله
 } دوگمه، سبك، اذابه.

دوگوم } س. (متروك اولان
 } «دوگمك» دن ايكى

ايب وساژه نك برلكده باغلامه.
 سندن حاصل اولان باغ، عقده:
 دوگوم بايق؛ دوگوم چوزمك.
 || بح. پارا كته نك سحيمي اوز-
 رنده مسافه يي كوسترن تقسيمات
 نسيه. || كور دوگوم = چو-
 زلسى زور باغ.

دوگومخانه } س. معدندن مختلف
 } آلات واوانى سبك
 ايتمكه مخصوص فابريقه، فر.
 Fonderie: حروفات دوگو-
 مخانه سى.

دوگوملِك } يا دوگومه ملك.
 } فته. دوگوم باهرق

باغلامق: شو ايكى ايبى برلكده
 دوگوملى.

دوگوملى } ص. دوگومى اولان،
 } دوگومه باغلامش.

دوگون } س. (اصلى: «توك»
 } تركلر اوكون خانه وخيمه لرني
 بايراق يرينه توكلرله طونادر-
 لردى. حالا چغتسايجه ده توك
 بايق و توى كوني دينير. } بر
 آدمك اولنديكى ويا بر چوجفك
 طوغديغى ويا سنت اولديغى كون

اجرا اولنان شنك، وليمه، سور،
 جمعيت: فلاك دوكوننده؛ دو-
 كون بايق؛ سنت دوكونى=ختان
 جمعيتى. || بح. دوكون اوى =
 كورلدبلى و غلبه لك محل.

دوگه } س. كنج اينك، دها طو-
 } غورمامش اينك.

دوگه سيمك } فل. (بوغا) دوگه
 } واينك آرايوب
 آزمق.

دوگى } يا دوگوى. س. ديگده
 } دوگمش پرنج. (دوگله.
 مشنه چلتيك دينير. پرنج ايسه
 فارسيدر.)

دول } س. ۱. رحك ايچنده كى
 } ياورو، جنين. ۲. صوى،
 نسل، اوروق، عرق. || دول
 آلمق = جنس آفيره قيصر اق
 چكوب طياخى آلمق. || دول
 اشى = صووك، مشيه. || دول
 دوش = تناسل. || دول ياتاغى =
 رحم.

دول } ص. با: طول.

دول } س. ج. عر. فد: دولت.
 } با: دولت.

دولاب } س. عر. ج: دوالب.
 } طولاب. با: طولاب.

دولبند } يا خود تولبند. س. بك
 } اينجه وسگرجه بياض
 بز، صاريقلى بز. || بح. بك
 بياض شئ: دولبند لاله.

دولت } س. عر. ج: دول.
 } ۱. بخت، طالع، سعادت:

دولت واقبال ايله. ۲. جاه
 ونعمت، ثروت وسامان: دولته
 نائل اولمق. ۳. مستقلا اداره
 اولنان حكومت و اولكسى:
 دولت عثمانيه؛ اوستريا، فرانسه

دولتی؛ وکلای دولت؛ امور دولت.
 ۴. حکومت سورن سلاله،
 خاندان حکمداری : دولت
 سلجوقیه، دولت عباسیه. || نه
 دولت ! = نه سعادت، نه بختیا -
 رلق ! [عربی تعبیراته «دوله»
 صورتده قوالانیلیر : صاحب
 الدوله]

دولتخانه { س. فا. [عر. دولت =
 م. فا. خانه او] بر
 بیوک ذاتک ویا تعظیماً مخاطبک
 مسکنی، قوناخی : دون دولتخا -
 نهرینه کیتده مسهده کندیلرینی
 بوله مدم؛ یارین دولتخانه ده -
 میسکر؟

دولتلی { یادولتلف. س. ۰۱. دنیوی
 ویاخرویی بخت وسعادت
 ویا جاه ونعمت صاحبی : نه دولتی
 آدم ایدی. ۲. ان. وزرا ومشیرانه
 ویریلن عنواندر : دولتلو پاشا
 حضر تلی. صدراعظمده : فحامتلو
 دولتلو؛ معزز لارینه : ایتلو دولتلو؛
 شیخ الاسلامده : دولتلو سماحتلو؛
 سرعسکر لره : دولتلو عطفوتلو؛
 دارالسعادة الشریفه آغالرینه :
 دولتلو عنایتلو؛ شریف حضر -
 تلیرینه : دولتلو سیادتلو؛ شهزاد
 دکان حضراتنه : دولتلو نجابتلو
 عنوانلری ویریلیر .

دولک { س. ۰۱. قاؤن وقارپوز
 کلکی، بوستان بوزوی
 اوافق یمش. ۲. تکرلکک مر -
 کزنده کی آغرشاق. ۳. علی -
 الاطلاق یومری شیء. || آجی
 دولک = ابوجهل قارپوزی .

دولگر { س. فا. دروگر [دن]
 اینه تک قپو وپنجره دن
 ماعدا اخشاب قسملرینی یاپان

صنعتکر، نجار. || دولگر بالیغی =
 بر جنس بالیق. || بجم. دولگر
 باغی. خلاطک برنوع باغی .

دولگرلک { س. اینه ایشلر -
 یله مشغول اولان
 آدمک صنعتی .

دولنگیج { یا دیولنگیج . س. طو -
 یغار و قویروق صا -
 لان جنسی .

دولو { س. با : دوولوق .

دوله { س. عر. با : دولت .

دولی { ص. عر. ث : دولیه . دولته
 منسوب ومتعلق : مناسبات
 دولیه .

دوم { د. « دو » هجاسیله باشلار
 بعض ترکیه صفتلرک باشنه
 قونوب مبالغه و تأکید بیان
 ایدر : دوم دوز .
 عر. فا. ایکنجی : باب دوم .
 دوم { ز .

دومان { س. ۰۱. آتشدن قالقان
 سیاه هوا، توفون،
 دخان، دود : آتیشک دومان
 کوزلرمزی کور ایتدی؛ دوما.
 نده قورومتق. ۲. هواده کی
 سیس، پوس : اورتالغی بردومان
 قایلادی. ۳. اینجه توزک هوایه
 قالمه سندن حاصل اولان بولا -
 نیلقق : توز دوماندن کوز کوزی
 کورمزدی. ۴. میوه وچچکلرک
 وصیحاق هواده صوتوق برمایبی
 حاوی قابلرک اوزرینه قونان
 اینجه بوغو : دومان اوستنده =
 تازه کسلش. || توزی دومانه
 قاتمق = چوق قوشمق، زیاده
 مجله ایتک .

دومانلاق { ق. ۰۱. دومان
 ویرمک، دومانه
 طومتق یا آصمق. ۲. بولاندیر -
 مق، قرارتمق. || قسانی دوما.
 نلاق = سرخوش اولق .

دومانلاق { فط. ۰۱. دومانده
 طورمق، دوما -
 ندن قرارمق. ۲. بولانمق،
 قرارمق : کوز دومانلاق =
 قراوب کورمه مک .

دومانلق { ص. دومان قاپلامش،
 دومانلچنده اولان،
 سیسلی : هوا دومانلق ایدی .

دومانلی { ص. دومان وسیس یا
 پوصی یاخود بوغوسی
 اولان : دومانلی هوا، طاغ،
 چچک، میوه .

دومن { س. کینک استقامتی
 دوزلتن وایستیلن طر -
 فه چویرن آلت که قیچلرنده صویک
 ایچنده حرکت ایدر برقاچ یارچه
 آغاجدن عبارت اولوب کینک
 اوستندنال یا طولاب ویا ما کینه
 ایله چویردیلیر : دومن طومتق،
 قوللا تمق. || مج. دونهنده = اک
 کربده . || دومن نفری = بر
 صنفک اک کریسنده بولنانی .
 || دومنی اکری = چارپوق قو -
 یروقلی آت. || طایبسی دومنده =
 قوه الظهیری اولان .

دومنجی { س. کینک دوهمنی قو -
 للان آدم .

دومنجیلک { س. دومنجی ایشی و
 وظیفه سی : کیده دو -
 منجیلک ایتک قولای شیء دکلدر .

دون { ظ. [تق. تون = کیه،
 تونا کون = کیه دن اولکی
 یعنی دونکی کون] ایچنده بو -

لنیلان کوندن اول کی کون،
امس، دیروز: دؤن کوردم؛
دؤن زرده ایدیکز؟ || دؤن
کیجه = بوندن اول کی کیجه.
|| دؤن دکل اول کی کون. =
س. دونکی کون: دوندن خبرم
وار ایدی؛ دوندن بری کور -
مدم؛ دونه کلنجه به قدر بیلزدم.
} ص. عر. ۱. آلچاق، دنی،
دؤن } ذلیل: دهر دؤن. ۲. آ.
شاغی: دؤن رتبه، دؤن فیات.
۳. آلتده، آشاغیده اولان؛
مادون = آلتده بوانان، مافوق
مقابلی.

دؤنان } یا دؤن. س. ص. اوج
یا شنی چن آت و دوه کبی
بیوک، وایی یا شنی کین قویون
وچی کبی کوچک حیوانلره اطلاق
اولنور.

دؤن دیرمک } فته. ۱. دور ایتد.
یرمک، تحریک
ایتمک، چویرمک: چرخ، فیر -
لداغی، طولابی دوندیرمک. ۲.
کری یه چویرمک، ارجاع ایتمک:
کنندیسنی یاری یولدن دوندیر -
دیلر. ۳. ایچی طیشنه ویا اوکبی
آرقه سنه چویرمک، تقلیب ایتمک:
بو مندری دوندیرمیلی.

دؤنش } یا خود دؤنوش. س.
کری کله، عودت،
رجوع: حجدن دؤنشده قد -
سدن کچمک املدر؛ سیردن بو
قدر ارکن دؤنشکزه بر معنا
ویره مدم.

دؤنشدیرمک } فته. کزینوب
آرامق، تحری
ایتمک.

دؤنشین } ظن. دؤنرکن، عود -
تده: قلدن دؤنشین
سزه اوغرام.

دؤنک } ص. سوزندن دؤنر،
عهنده طورماز، ثبا -
تسر، متلون: پک دؤنک آدمدر.

دؤننگل } س. موشموله دینلن
میوه، که ازکیلدن
بیوک وبش بیقدن کوچکدر.

دؤنکک } س. سوزندن دؤن
آدمک حالی، عهد -
نده طورمامه، ثباتسزلق، تلون:
اونک دؤنککی معلوم.

دؤنکی } ص. برکون اول واقع
اولان: دؤنکی یمک:
دؤنکی حوادث. || م. پک ییکی،
قدیمی اولیان: او دؤنکی آدمدر.
|| دؤنکی کون = بو کوندن اول
اولان کون.

دؤنکی } س. م. ماکنهل درو -
نده قرغانه صو ویر -
مک وستینه صوینی آتمق ایچون
قولانیلان طولومبه .

دؤنلیمک } ف. ۱. دور و جولان
اولنق: سماعده بر
قاعدده ایله دؤنلیر. ۲. عودت
ورجمت اولنق: اورایه کید -
یلیرسه اقسامه دؤنله ییلیرمی؟
۳. نکول ایدلمک، سوزدن ویا بر
طرف کیرلکدن جائلق: بر طر -
یقتسه کیرلکدن صکره دؤنلک
اولماز.

دؤنم } س. «دؤنمک» دن [طول
وعرضی قرق آدیم و یا
معماری آرشیندن عبارت اراضی
اولچسی که درت اولسه منقسمدر:

بو تارله اللی دؤنمدر. || یکی دؤنم،
اعشاری دؤنم: طول وعرضی
یوز متره دن عبارت اراضی او -
لچسی، هکتار.

دؤنمش } ص. قوقش، اکشمش،
بوزوق: دؤنمش یمک.
|| کوزلری دؤنمش = حدت ویا
دیگر بر تأثر دن کوزلری طیشا -
ری یه فیرلایوب جیلغینه دؤنمش.
|| سودی دؤنمش = بر تأثر دن
سودی چالقامش (قادین) .

دؤنمک } فل. ۱. کنددی محوری
اوزرینه ویا بر مرکز
اطرافنه حرکت دوریه ایتمک،
دور ایتمک: کره ارض بکرمی
درت ساعتده بر کره کنددی
محوری اوزرینه وسنه ده بر کره
کونشک اطرافنده دؤنر؛ مولوی
درویشلری بر حرکت منتظمه ایله
دؤنرلر؛ بو تسکرلک دؤنمیور.
۲. آرقه یه طوغری کری بکک،
عودت ایتمک: فلان یه کیدوب
اقشام دونه جکم؛ بو واپور مدا.
نییه قدر کیدوب اورادن ینه
بورایه دؤنر. ۳. دکشمک، دیگر
کون اولق، تحول وتغیر ایتمک:
اونک ایشی دوندی؛ عقلی،
سودی دوندی. ۴. اسکی دیننی
براقوب دیگر بردینله تدین
ایتمک: چینک دونغان دینلن
اهالیسی یاقینده دؤنوب دین
اسلامی قبول ایتمشلردر: آرنأؤد -
لرک بر قسمی اثنای فتحده
وبرطاقلری چوق صکره دو -
نمشلردر. ۵. جائیق، نکول ایتمک،
سوزینی وعهدینی طوتماق:
سوزندن دؤنمک. ۶. برینی ترک

ایدوب طرفگیر لکنندن چیمق:
 صوکره لری نلئو پتره دن دو -
 نملشردی . ۷ . بر حال کسب
 ایتمک، بکره مک، بر حرکتده
 بولمق: ارسلانه دوندی = غایت
 شجاع علی حرکتده بولندی؛ صویه
 دوشمش صحیحانه دوندی. || باش
 دونمک = دواره اوغرامق. ||
 سوزندن دونمک = عهدندن نکول
 ایتمک. || صوی دونمک = نسل
 بوزلق، قاریشمق، اصالت و جنس
 فوت ایدلمک. || کوز دونمک =
 زیاده حدت ویا تلاشدن کوزلر
 قرارمق.

دو نمه } س . ۱ . دونمک فعلی، دور.
 } ۲ . عودت، رجعت . ۳ .
 تحول، تغیر . ۴ . دین دیکشدر -
 مه، اهتدا، ارتداد . ۵ . نکول.
 || باش دونمه سی = دوار . = ص.
 دینندن دوشمش، مهتدی: چینک
 دونمه لینه شرق ترجه سیله دو -
 نغان دیرلر.

دو نتما س . با : طونما .

دو نوش } دؤنوشین . با : دؤ -
 } نش، دؤنشین .

دو نوم } س . ۱ . دور، دوران،
 } جولان . ۲ . رجعت،
 عودت . ۳ . کره، دفعه، نوبت .
 ۴ . با : دو نم . || گون دؤنومی =
 کونشک یاز ابتدا سنده شمالدن
 وقیش ابتدا سنده جنوبدن خط
 استواید طوغری رجعتی وکیچه یا
 کوندوزک بیومکه باشلامه سی:
 کون دؤنومی فرطونه سی .

دو وللقو } س . [یئا . Duello]
 بر معامله تحقیریه به دو .

چار اولان آدمک خصمنه تکلیفیه
 آرلر نده واقع اولان مبارزه:
 دو وللو ایتمک: دو وللو یه دعوت
 ایتمک؛ دو وللو یه چیمق .

دو ه } س . [اصلی : تیوه] یوک
 } طاشیان ویدنلن وات وسو -
 دی یئن معروف بیوک حیوان
 که عربستان و آفریقای شمالی ایله
 ترکستان و ایران صحرا لر نده کثرتله
 بولنوب بحق چول سفینه سی
 دینلشدر، جل، ابل، شتر: بر
 اور کوجلی، ایکی اور کوجلی
 دوه؛ دوه آیغری = بنجور؛ دوه
 یاورسی = بؤدوق . || اولیا دوه -
 سی، تکرری دوه چکی = صاف
 آدم . || دوه باغردان = طاشلق
 یوقیش . || دوه بوخی = بو حیوا -
 نک بوخی کی مباین وضعینده
 متصل ایکی کمر شکنده . ۵ .
 طلومبه لک ایکی طرفه اوسقرو لی
 مقوس باقر بور یلری و بونک
 امثالی بور یلر . || دوه توگی =

۱ . بو حیوانک قیلندن معمول .
 ۲ . آچیق بوز ویا قهوه رنکنده .
 || دوه تیاری = دقتسز، اوستون
 کوی ایش . || دوه دؤشلی =
 قارینسز (آت) . || دوه دیشی =
 برجنس نار . || دوه دیکنی = بیان
 انکی ناری . || دوه طبانی = بنجور
 مریم دینلن نباتک بر نوعی . || دوه .
 ده قولاق = دیگر بر شیئه نسبت
 جزئی ولا شیء حکمنده اولان .
 || دوه یورویشی = یاواش لیکن
 غیر منقطع ودوامی یورویش ویا
 ایش . = حد . یوق دوه! منا .
 سبستز سوزه قارشی استهزا
 تعبیریدر .

دوه جی } س . ۱ . دوه سور یسی
 کز دیروب اولاتان
 آدم، دوه چوبانی، شتر بان . ۲ .
 دوه سور یجیسی، کرا ایله ایشلدر
 دوه لری اولان آدم، ساربان .

دوه قوشی } س . آفریقاده یاشار
 } و بدنک آغر لقیله
 توکلرینک آزلغندن اوچه میان
 جسم بر قوش، که قتاد لرینک
 توکلری تربیه اولنه رق شابقه
 تربیننده قولالغله پک قیتلدر،
 نعامه؛ دوه قوشی توگی، یومور -
 طه سی .

دویت } یا خود دیویت . س . [عر .
 } «دوات» دن] یازی یاز .

مغه وبلده طاشیمغه مخصوص اسکی
 طرزده برحقه که معدندن او -
 لوب مرکب و قلم وضعیچون بیتشیک
 بر یوروسی ده واردر . با : دوات .

دویتی } یا دیوتیجی . س . دیویت
 } یابان ویا صاتان آدم .

دویتدار } س . با : دواتدار .

ده } حج . [خفیف هجالی کله لر
 } عقبنده قحیه خفیفه، و ثقیل
 هجالی کله لر ده قحیه ثقیله ایله
 او قونور] ۱ . ظرفیت مکانیه
 بیان ایدوب سکون معناسنه
 مخصوص صدر . اوده او تور یور؛
 اوده در . [حرکت وانها معناسی
 مفعول ایله افاده اولنور:
 اوه کیتدی، کیردی کبی] ۲ .
 ظرفیت زمانیه بیان ایدر: بیلده
 بر کلیر؛ کونده ایکی کره یمک
 یر؛ دوشده = عودت زماننده،
 دوزکن؛ خرمانده = خرمان زما -

نده. ۳. عدد نسبي افاده ايدوب
 كل بيان ايدن رقه الحاق او.
 لنور: ايكيده بر = نصف؛ اوچده
 ايكي = ثلثان. ۴. فائض ونما افاده
 ايدوب رأس المال بيان ايدن
 رقه الحاق اولنور: يوزده بش،
 يوزده طقوز. ۵. عند، يان،
 خانه، مملكت، قوم، ملت معنا.
 سني تضمن ايدر: اونك آنچه سي،
 اوراق بنده در = يانمده؛ نيم چاقيم
 سزده ميدر؛ = عند كرده؛ بش كو.
 تدن بري بزده مسافر در = خانه.
 مزده؛ عسكرلاك بزده ارثيدر =
 مملكت مزده، قوم مزده، ملت مزده.
 ۶. « اولقي » و « وار » فعليله
 مالكيت و تصرف، و « اولماق »
 و « يوق » تعبيريله عدم مالكيت
 وعدم تصرف بيان ايدر: بنده
 ايكي آت وارد در = نيم ايكي آتم
 وارد در، ايكي آته مالكيم؛ هر
 كسده پاره اولسه؛ اونده پاره
 يوقدر؛ انسانده پاره اولماق نه
 كوجيدر. ۷. تركه مصدره
 الحاق اولنهرق فعل اسنادي ايله
 برابر استمرار و سوركلك بيان
 ايدر: اونلر شمدي كل كده در =
 كليسورلر؛ بر مكتوب يازمقده
 ايدم. [اسم مصدرله اولديغي
 وقت بو معنايي افاده ايتيوب
 « خصوصنده » معنا سني تضمن
 ايدر: كيتمه ده باس يوقدر؛ ياز.
 مهده مهارتي وارد در كبي.] ۸.
 صله صيغه سننه الحاق اولنوقده
 زمان بيان ايدهرك صيغه مذ.
 كوره ايله برابر آريجه برصيغه
 اعتبار اولنه ييلير: بورايه كلد.

كده قونيشوروز؛ كلديكنده،
 كلديك كزده باقاروز؛ بن كلديكمده
 سز يوق ايديكز. [تركان شيوه.
 سنده بومعنا ايله اسم فاعله الحاق
 اولنور: كلنده، كيدنده كبي، كه
 كلد كده و كيتد كده ديمكدر.]
 || آياقده = قائم. || الهه = با: ال.
 || بيكده بر = پك سگرك، پك
 آز.

ده } حر. [« دخي » و « دها »
 دن مخفف. — الحاق اولند.
 يغي كله يه كوره قچه سي خفيف
 و يا ثقيل او قونور.] ۱. عطف
 ايجوندر، و، هم، دخي: كيتدم
 ده كلدم؛ كيده يم ده كوره يم؛
 كلك ده كورورسكز. ۲. ضم و
 علاوه بيان ايدر، دها، كذلك:
 بر كرده كيدك؛ بن كيده جكم
 سزده كلك؛ او قور هم يازارده.
 || برده = ۱. شوراسيده واركة:
 برده علم يالكرز دنيا ده چكنمك
 ايجون اوليوب تربين ذات ايجون
 لازمدر. ۲. ولو كه، اولسه بيله:
 برده اويله ديمشم بوندن نه
 چيقار؟ || سن ده، آدم سن ده،
 آمان سزده! براقك، اهميت
 و يرميك.

ده } ياخود دي. حد. ۱. ها.
 } يدي! ها! يا: ده ايمدي =
 ها يدي ايمدي! ده ده! = يا يا!
 ده } عبد. فا. اون، عشر: ده
 } ساله = اون سنه لک، اون
 ياشنده.

دها } د. اساساً « دخي » ايله بر
 } اولوب، اصلي: « تاق » در [۱.
 مقدار و يازمان علاوه سنه
 دلالت ايدر: بر آرز دها و يرك؛

بر ساعت دها بكه يك؛ ييتيرمكه
 دها بر انكي سطر قالدی؛ ايكي
 كون دها كچرسه بر آي اوله حق.
 ۲. باشقه، زياده، آرتق: دها
 وارميدر؟ آرتق دها يوقدر؛
 دها نه وار؟ دها نه لر! ۳.
 صفتلرك باشنه كيروب تفضيل
 بيان ايدر: بو اوندن دها بويوك،
 او بوندن دها كوچكدر؛ دها
 عالم = اعلم. ۴. تكرر، كذلك،
 ايضاً: بر دها كيتسين = بر كره
 دخي؛ بر دها يامه. = ظر.
 حالا، هنوز، الآن، الى الآن،
 بو آنه دك: دها كلدي؛ دها بو
 راده ميسكز؟

دهاء } سنذ. عر. خارق العاده
 } ذكا و فطنت، فر. Génie.

دهات } سنذ. جر. فد:
 } داهي. با: داهي.

دهان } س. فا. آغز، فم. ذ.
 } انگشت بر دهان =
 پارمفي آغزنده، متخير.

دهر } سنذ. عر. ج: دهور. ۱.
 } زمان، اوزون مدت، دور،
 هنگام، ابد: الى آخر الدهر.
 ۲. جهان، عالم، طبيعت، حيات
 دنيا: دهر دون.

دهره } س. فا. [تر. زبازدي:
 } طهره] دستره كبي ديشلي
 واکري بودامه بيخاغي.

دهري } ص. عر. ذ: دهر به.
 } دور زمان و طبيعته
 متعلق، طبيعي. ذ. = سنذ. عر.
 ج: دهر يون. حوادث دنويه يني
 طبيعته حمل و اسناد ايدن ملحد،
 آخرته اينانيمان آدم، فر.
 Matérialiste.

دِهش { س. فا. و پر مه، اعطاء، احسان. ذ. }

دَهشَت { س. عر. قورقونج بر شئ، ويا بيوك بره لکه }

او کنده شاشوب قاله، دوچار خوف وتلاش اوله، اور کهه: انسانه دهشت کلیر؛ ذهنلره دهشت ویرر.

دَهشَت اَنگیز { ص. فا. (عر. فا. انکیختن = قوپار مق [قور- قوب اور کهکی موجب، اور کو- دن، قورقونج: دهشت انگیز بر اوچوروم. }

دَهشَتلی { ص. قورقونج، اور کو- دیر، پک مخوف: دهشتلی بر منظره، بر فروطونه. }

دِهقان { س. فا. ۱. کویلی، چقیجی. ۲. کوی محتا- ری. (عربی یه دخی کچمکه، «دهاقین» صورتنده جمع عر- بیسی ده واردر. [

دِهلیز { س. فا. و: دهالیز (فارسیدن معرب) سوقاق قیوسيله زردبان آره سنده کی آره- لق، خیاط. || تش. قولاغک ایچنده بولنان جوف، فر. Vestibule. }

دَهْم { ع. فا. اونجی، عاشر. ذ. }

دُهَن { س. عر. چ: ادهان. سوريله جک یاغ. }

دَهَن { س. فا. با: دهان. }

دَهْناء { س. عر. واسع و صوسز اووه، صحرا، چول. }

دِهور { س. چ. عر. فد: دهر. با: دهر. }

دِی { یاخود ده. حد. هایدی! ها! || دی دی، ده ده = یایا، اوله یا. — دیمک فمانک ده امریدر. }

دِیار { س. چ. عر. فد: دار. مملکت، خطه: بودیارده عادت بویله در؛ دار و دیارندن اوزاق دوشمش؛ دیار آخزه کیتمک. }

دِیار { س. چ. عر. فد: دار. مملکت، خطه: بودیارده عادت بویله در؛ دار و دیارندن اوزاق دوشمش؛ دیار آخزه کیتمک. }

دِیار بکر { چ. دیار بکر = جزیره خطه- سنک قسم شمالیسی که مرکزی آمد (قره آمد) شهریدر. بزرجه غلط اوله رق شهره ده بو اسم ویریلیر، دمشقه شام دینلد- یکی کبی. }

دِیار { س. عر. کیمسه، شخص. ذ. }

دِیاقوز { س. (ر. Δίακος) بر متره بولیدک معیتنده بولنان کنج راهب که متره بولیدک ملازمی عد اولنور، شماس. }

دِیان { ص. عر. « دین » دن سمد. [مکافاة و مجازاتی بحق ویرن. (اسماء حسنادندر. [

دِیانَت { س. عر. دیندارلق، احکام دینه یه تمایله رعایت: اصحاب دیانندن بر ذاتدر. }

دِیانَتکار { ص. فا. و: احکام دینه یه رعایت ایدن، دیندار، متقی. }

دِیب { س. ۱. برشیتک الکردیک و آشاغی یری، آلتی: دیکزک دیبی = قعر دریا؛ قویونک برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبی؛ دِیبه دوشدی؛ دِیبه چوکدی. ۲. بر قاب و سائر نک خارجدن آشاغی یه کان یوزی: تجیره نک، جزوه نک، بارداغک دیبی. ۳. آغاج و دیوار کبی شیتلرک آشاغیسی، کوتوک، بن، کویک، تمل: آغاجی دینندن کیمک؛ دیوارک دیننه اوتورمق؛ موم کندی دیننه اشیق ویرمز؛ دیب قارپوزی = کوکنه یاقین چیقانی که تخمی اکلکه الویر- بشلیدر. ۴. برشیتک الکریمی، ال آرقه طرفی: صحنه نک دیننده بر قپو کورینور. ۵. مقعد، دبر، اوتوراق یری. ۶. مج. اصل، اساس. || دیننه داری اکلک = تعمیق و تحقیق ایتمک، کنهنی آرامق. || طیر ناغی دیننده = پشین (آقچه). || قران دیبی = محاللی و سائر بعض یتلرک قرانک دیننه یایشوب خوش و مقبول بر قوقو آلان قسمی؛ و مج. او- لادک ال کوچکی. = ص. بر شیتک آلتنده واک آشاغیسنده بولنان: دیب بلغصاق = بومبار؛ دیب دیش = اک کریدم آزی دیشلری. }

دِیبیا { س. فا. و: دیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

دِیبیاچ { س. عر. ۱. کتابک نقشلره مزین و مذهب اولان ایلک صحیفه لری. دیبیدر مک { فت. دیمکه سوق و اجبار ایتمک، دیمکه برافق، سو یلتک: کندینه }

۲. کتابک مبنی علیہی اولان
بحثه کیرشمزدن اولکی مقاله
ابتدائیہ سی، مقدمه: دیباجه -
الکتاب .

دیبجک } س. توفنکک چرخدن
آشاغی اولان دینی
تشکیل ایدن آتاج که اک قالین
قسمیدر: توفنکک دیبجک طرفی.

دیبسنز } ص. ۱. اصلنز، اساسنز،
بی اصل، بی اساس، یالان.
۲. ثباتنز، دوامنز.

دیبک } س. طاش ویا آتاجدن
بیوک هاون، قمهوه، پرنج
دیکی .

دیپلومات } س. ۱. یو. Δίπλωμα
= λωμάτις = چفته
کوزلی { امور سیاسیہ و مناسبات
دولیه ایله مشغول آدم و بو فنده
پک ماهر اولان : بیسمارق کبی
بر دیپلومات نادر یتشیر؛ رشید
پاشا بحق دیپلومات ایدی.

دیپلوما تاق } س. امور سیاسیہ
ایله اشتغال ایدنلرک
مساکی و بو فنده کی مهارت.
|| مج. حیل و دسایس، قورنازلق.

دیپلومه } س. (یو. Δίπλωμα)
بر علم و فن و صنعتده
و علی الخصوص طبده بالامتحان
اثبات لیاقت ایدنلره اونو اجرا
ایچون ویریلن مآذونیت کاغدی،
شهادتنامه: دیپلومه سنی آلوب
اجرای طبابت ایده جکدر؛
دیپلومه سز کیسه اجرای طبابت
ایده سز .

دیپلومه لی } ص. شهادتنامه لی،
{ مآذون: دیپلومه لی
طیب .

دیپوزیتو } س. با: دیپوزیتو .

دیت } س. عر. جن: دیات، جنایت
فی النفسده مقتولک نفسنه
و جنایت فی مادون النفسده مجرو -
حک عضو مجروحنه بدل جا -
نینک اعطاسنه شرعاً مجبور
اولدینی مال، قان هاسی، خونها.

دیترتمک } یاخود دترتمک. قه.
دیترتمه سنی موجب
اولتی، چوق قورقوتنی، رعشه یه
دوچار ایتک: سرتلکیله هرکی
دیترتمشدر.

دیترشمک } فش. هب برلکده
وردن قورقوب
دیترمک: مملک سرتلکندن
بیچاره شاگردان دیترشورلردی.

دیترک } ص. ۱. الی ویا بتون
{ اعضای بدنی دیتراولان،
صارصاق، سرتش. ۲. حلزون
تل اوزرینه پیندرلککه دائماً
دیتر (الماس). || دیترک اوتی =
بر جنس طاع اوتی.

دیترماک } یاخود تترمه مک. فل.
{ ۱. صیق صیق و بلا
فاصله اوینامق، ارتعاش ایتک،
لرزه ناک اولتی: صیتمه دن دیتر -
یوردی: اللری دیترر. ۲. مج.

چوق قورقتی، رعشه دار اولتی:
شاگردان معدن دیتریورلر.
۳. چوق او شومک: قیشک
اورته سنده پالطوسز دیتریور.

|| اوزرینه دیترمک = برینه چوق
رقت و محبتی اولوب زیاده دقت
ایتک: باشقه اولادلری اولمد -
یغندن قاری قوجه او چوجک
اوزرینه دیتریورلر. || یرکوک
دیترمک = بیوک بردهشت واقع
اولتی .

دیترمه } س. دیترمک فعلی،
{ رعشه، لرزه .

دیتمک } قه. ۱. لیلیف آرمق:
بزی، قشاشی دیتمک.
۲. (پنبوق و سائرینی) آتمق،
طرامق. ۳. (قوش) غاغاسیله
پارچه پارچه قویارمق: قارغه
لشی دیتمک .

دیجور } ص. فا. قارا سلق، مظلم:
{ شب دیجور .

دیدار } س. فا. ۱. یوز، چهره،
{ وجه: عرض دیدار ایتک:
دیدارینی کورمکه مشتاقم. ۲. کر -
رمه، رؤیت، ملاقات: دیدار
یاره نائل اولتی.

دیدشمک } فش. بربرینی دیتمک،
{ بربرینک اتی قو -
پارمق، غاوغا ایتک، یکدیگرینی
راحتسز ایتک: قوشلر دیدشور -
لردی؛ نه دیدشورسکرز .

دیدتمک } فل. پاره لایرجه سنه
{ جد و جهد ایتک.

دیده } س. فا. ج: دیدگان. کوز،
{ عین، چشم: تور دیده =
کوزک نوری؛ دیده اشکبار =
کوز یاشی دوکن کوز .

دیده } ص. فا. کورمش. (صتر.
{ تشکیلنه کیرر: [جهان
دیده = عالمی کورمش، چوق
کرمش ویا یاشامش. ج: جهاند -
یدگان .

دیدهبان } س. فا. ۱. بکچی،
{ محافظ، قولچی. ۲.
نوبت بکلبن، قره قول .

دیدهبانلق } س. بکچیلک، محال.
{ فظلق، قولچلق .

دیدیرگین } ص. یرینی بکتمز،
{ کندی یرینی غائب
ایدوب دیگر محللری یادرغایان:
دیدیرکین اولتی = سرسری اولتی.

خسیس دیدیرمه مک ایچون ایچی
فدا کارلق ایتدی؛ او کیمسه یه
آمان دیدیرمز .

دیدیی قوددی } س. اصل «دیمک»
و «قومق» فلار.

ینک ماضیلریدر. ۱. قیل و
وقال، کفت و کو. ۲. نماملق،
سخنچینلک .

دیدیی قوددی چچی } ص. دیدیی قو.
دی بی سور،
تمام، سخنچین .

دیدیلک } ص. سویلنیش، مقول:
او آدمک دیدیکی
دیدیکدر = سویلیدیکی سوز بچق
سویلنیش بر سوز اولوب دونمه.
سی محالدر، سوزی سوزدر .

دیر } س. عر. ۱. مناستر، صو.
معه، کلیسا. ۲. عر. میخانه،
میکده .

دیرسک } س. ۱. قول ایله بیلک
(کینکار ننگ محل التصا -
قنده کی بوکوم، صرفق: الری دیر -
سکه قدر یقامق. ۲. اورته سندن
بوکوملی و یا بر یره طیامننه
مخصوص کراسته: بر دیرسک
طیامق. ۳. کوشه، زاویه: یول
اوراده بر دیرسک تشکیل
ایدیور. ۴. ما کینه و سائره
چویرمه مخصوص اورته سندن
بوکوملی قول. ۵. دیرسک
باشی = کمی آلتنک بردن بره یو.
قاری به طوغری انحنای پیدا
ایتدیکی محل .

دیرک } س. ۱. دوز و اوزون
آغاج که اخشاب اینده ده
کوشه لره قونور: آلتلیق،
سکزلک دیرک، میشه دیرکی؛
چادیر دیرکی. ۲. کیده یلکن

سر نلرینی طومتق اوزره عموداً
دیکیلن آغاج که آلتنده کی قالین
پارچه سنه انادیرک دینیر: بر،
ایکی، اوچ دیرکلی کمی. ۳. اینده ننگ
بر طرفنی طومتق اوزره آغاج
ویا طاشدن ستون، عمود: مرمر
دیرکک اوزرینه قورلمش کمرل؛
دیرکک آره سی. ۴. بچ. پک اوزون
بو یولی آدم. || کوکک دیرکری
آلتنق = قیامت خرابی اولق،
چوق، یاغور یاغوق .

دیرکک } س. دیرکری چوق
ویا هر طرفی دیرکله
محاط یر .

دیرکلی } ص. دیرک و یا ستونلری
اولان: اوچ دیرکلی
کمی؛ دیرکلی بنا. = س. بر یو -
زنده دیرکک رسمی اولان بش
فراقلق بر کومش سکه که
وقتیه سیلپتین دولتی مسکوکا.
تندن اولوب، شرقده پک منتشر
ایدی، ریال .

دیرلانتق } فل. مناسبتسز و
لزومسز چوق سوز.
لر سسویلوب معجزلک ایتک:
آرتق دیرلانووب طورما .

دیرلتمک } یاخود دیرلتمک. فت.
۱. حیات ویرمک،
حیاته اعاده ایتک، احیا ایتک:
اولولری دیرلتمک. ۲. سرتلشد -
یرمک، قاتیلاشدیرمق، سولپو.
کلیکنی کیدیرمک: بو چیچکری
صویه قومغه دیرلته ییلر سکز.
۳. بچ. اعمار ایتک، شنلند یرمک:
جزیره نی دیرلتمک ایچون فرات
ودجله دن بر چوق جیدولر
آچق اقتضا ایدر .

دیرلک } س. ۱. حیات، یاشایش،
عمر: دیرلکنه ختام
ویرمک. ۲. یاشامق ایچون
لازم اولان شیء، نفقه، معاش،
معیشت: دیرلک دوزمک. ۳.
برلنکده یاشایش، کچنمه، معاشرت:
برلنکده دیرلک ایتک .

دیرلکسز } ص. معاشرتی مشکل،
امتزاجسز: دیر -
لکسز آدم .

دیرلمک } یاخود دیرلمک. فل.
۱. جانلانتق، حیاته
کلک: محشرده اولولر دیرله.
جکدر. ۲. (سولپوک شیء)
سرتلشمک، قاتیلاشمق: بو چیچکر
آرتق دیرلمز. ۳. بچ. قوت و
طراوت کلک، جسارت آلمق،
جانلانتق، تازه حیات بولمق:
بو خبری آلنجه دیرلدی .

دیرلمک } بچ. [ده رلمک] طویلانتق،
(دیوشیرلمک، جمع و تحشید
ایدلک، اقتطاف اولنق: بر
خیلی آدملر دیرلمش؛ اوزوملر
دها دیرلدی .

دیرلمک } یاخود دیرلمک [درله -
مک] و:

دیرمک } فت. [درمک] طویلا -
مق، جمع ایتک، دیو -
شیرمک .

دیرمک } یاخود دیره مک فت.
(کروب سرتلشد یرمک،
قوتلی باصوب طیامق: آباق
دیره مک .

دیرمه } س. [درمه] طویلامه،
(دیوشیرمه؛ جمع، تحشید،
اقتطاف. = ص. اوته دن بریدن
طویلانوب بر یره کتیرلمش. ||
دیره چاتمه = ۱. اوته دن بریدن

دیوشیریلوب چاآشدیرلمش چالی
 چریدن عبارت: دیرمه چآمه
 او. ۲. اوتهدن بریدن طولپلا.
 نمش غیرمنتظم هیئت؛ دیرندی،
 دیوشیرمه: اونك عسکری هب
 دیرمه چآمه ایدی.
 دیرن } ساورمغه مخصوص قالین
 یا به.

دیرندی } س. (درندی) ۱. اوتهدن
 بریدن دیریلوب دیو.
 شیرلمش عادی شیئر، دیرمه
 چآمه شیء. ۲. اوتهدن بریدن
 دیوشیرلمش غیرمنتظم وایشه
 یاراما عسکر.

دیرنك } یا درنك. س. ۱. اكنجه
 ایچون واقع اولان
 طولپلانمه، جمعیت، جنبش انجمنی.
 ۲. دو کون، ولیمه، جمعیت.
 ۳. طاول وزورنا ایله اوینانیلان
 عادی رقص و بالو: بر طاقم
 کیمییلر و کومورجیلر کیجه یاریسنه
 قدر دیرنکده اوینامش. || قار-
 غه دیرنکی = جمع اسافل.

دیرنمك } فل. طبانمق، قوتلی
 طاورانمق، دیک و
 قارشى طورمق، مخالفت ایتمك.

دیری } ص. (اصلی: تیریک) ۱.
 جانلی، بر حیات، حی،
 زنده: بو هندی بی دیری می
 یوقسه کسلمش می آلدیکز؟
 ۲. مج. اینی پدشمه مش، چیک: بو
 ات پک دیریدر؛ پلاوگ دانه لری
 دیری قالمش. ۳. سرت، درشت =
 دیری سوز. ۴. قوتلی، جانلی،
 او یانیق: دیری بر دلیقانلیدر.

دیرلیسه } س. مج. (یتا.) مجموعیتله
 بر شیشك بر اوچنی

بر طرفنه چکمه: طویلری
 دیرلیسه ایتمك = قویروقلربنی
 چکوب آغز لربنی هدهفه توجیه
 ایتمك. || روزکار دیرلیسه سی =
 بر کرته دن دیکرینه تدریجاً
 چکمی.

دیرلیتمك } دیریلک. با: دیرلتمك
 دیرلک.

دیریلک } س. ۱. جانلیلق،
 حیات، یاشایش. ۲.
 سرتك، درشتك. — با: دیرلک.

دیریم } س. حیات، یاشایش:
 اولوم دیریم دنیاسی.

دیرین } ص. فا. و:

دیرینه } ص. فا. اسکی، قدیم،
 قدیمی: داب دیرین =
 عادت قدیمه؟ بنده دیرینه = اسکی
 قول، عبد قدیم.

دیز } س. باجاق ایله بالدیر کیمیکر-
 نیک محل التصاق، رکه،
 زانو: دیزه قدر چامور وار
 ایدی؛ چایک صوینی حیوانلرک
 دیزینه قدر کلیردی. || دیز
 اوزره، دیز اوستنده = دیزلری
 یره قویهرق. || دیز باغی = دیزک
 آلتنده ویا اوستنده چوراب
 وسائره بی طوتدیرمغه مخصوص
 باغ. [انکاتره ده پک معتبر بر
 نشاندر.] || دیز چوروتمك =
 تحصیله سعی و دوام ایتمك. || دیز
 چوکك = دیزلری یره قویهرق
 اوتورمق ویا مقام تعظیمه بر
 دیزی یره قویهرق اکلك: دیز
 چوکوب درس دیکلیوردی؛
 حضورنده دیز چوکدیلر. || دیز
 دیزه = دیزلر تماس ایده جک صور-
 نده یان یانه. || دیز قیاغی، آغر

شاغی = دیزک اوک طرفه کی طاسی،
 رضغه. || ایتمکی دیزنده اولمق =
 حقوقه رعایت ایتمه مک، وفاسز-
 لق ایتمك، طوز ایتمك حق نیلمه.
 مک. || دیزلرینه قیامق = آیاقلربنه
 صاریلوب یالوارمق. || دیزلرینک
 باغی چوزلمك = قوررق عاجز
 و درمانده قالمق، هیچ بر شیء
 دیه مه مک. || دیزی دینده = دائماً
 برلکده، برابر: چوجغنی دیزی
 دینده بیوتدی.

دیزدیرمك } ق. ۱. صریه
 قودیرمق، صره.

لا تمق: فنارلری حوضك اطرا-
 فنه دیزدیرمشیدی. ۲. مرتبه
 دوکمه حروفاتی صره لاده رق
 یازی ترتیب ایتمدیرمك: بوکتانی
 آکلار بر مرتبه دیزدیرملی.

دیزگه } س. دیز باغی، دیزک
 اوست ویا آلت طر-

فنده باغلانان چوراب باغی. صر.
 دیزگین } س. حیوانک آغزیننه
 چکیریلن که باغلی
 قایش که اونکله بینجی حیوانی
 اداره ایدر، عنان: دیزکیننی
 چکمك، قویورمك. || تک دیز-
 گین = آغزی بوزوق (آت).

|| طولو دیزگین = ارخای عنان
 ایدره ک حیوانی آله بیلدیکنه
 قوشدیرمق. || دیزکیننی چکمك =
 پک ایلری یه کیدنره مانع اولمق:
 دیزکیننی چکدیلر.

دیزلک } س. دیزه قدر اولان
 قیصه بر نوع طون که
 اوستدن وآلتدن کیلیلر: دیزلک
 کییور.

دیزلمك } فل. ج. ۱. صره لا-
 تمق، صره یه قوتمق،

بر صره تشکیل ایتمک : یولک اوز-
رنده دیزلدیلر. ۲. دوکه حرو-
فات صره لانونب طبع اولتمق
اوزره یازی ترتیب اولتمق:
بوکتابدن قاچ فورمه دیزلدی؟

دیزلمه } س. و :

دیزلیش } س. ۱. صره لانه، بر
{ صره تشکیل ایتمه.
۲. دوکه حروفاتک صره لانونب
طبع اولتمق اوزره یازی تر-
تیب اولتمسی : تعلیق حروفاتک
دیزلهسی، دیزلیشی پک زوردر.
دیزمان } ص. ایری، قوجامان،
زیر.

دیزمک } فت. ۱. صره لاسمق،
{ صره یه قومق، سلسکه
چکمک : صاقسیرلی حوضک
اطرافنه دیزه لی. ۲. دوکه
حروفاتی صره لایوب یازی ترتیب
ایتمک : بر مرتب کونده قاچ
صیفنه دیزه بیلیر؟ || قورشونه
دیزمک = بر عسکری بی بر بلوک
عسکرک مر میاتی اوکنه قویوب
قانوناً اعدام ایتمک.

دیزمه } س. ۱. صره لانه، صره یه
{ قومه، تصنیف : اینجی
دیزمه. ۲. دوکه حروفاتی صره-
لانه، ترتیب : بو مرتبک دیز-
مه سی فرقلیدر.

دیزی } س. ۱. صره لانه، نظام،
{ سلاک : تسبیح، اینجی
دیزیسی. ۲. صره لانهش، بر
صره تشکیل ایدن شیء : بر
دیزی اینجی.

دیزلیش } س. دیزمه. با : دیزمه.

دیزیلی } ص. ۱. صره لانهش،
{ صره لی، سلسکه چکامش :

دیزیلی عسکر؛ دیزیلی صاقسیرلر،
اینجی. ۲. ترتیب اولتمش : دیزیلی
صیفه لر.

دیزیلش } س. با : دیزلیش .

دیش } س. ۱. انسان و حیوانلرک
{ آغزنده کی کمیک دانه لرکه

کسوب قویارمغه و ایصیروب
یمکه یارار و اکثر حیوانانانده
مدافعه و تعرض سلاحی یرینی ده
طوتار، سن، دندان : دیش
چیقمق = بیتمک؛ دیش چیقار-
مق، چکمک؛ دیش دوشمک،
دوکلک؛ اوک دیشلر = ثنایا؛
آزی دیشلری = اضراس؛ کو-

پک دیشلری = انیاب؛ دیب
دیشی = کنارده کی آزی دیشلری؛
سوت دیشی = چوچقلرک موقت
دیشلری؛ عقل دیشلری = یکرمی
باشلرنده چیقان کنار دیشلری؛
دیش اتلری = لئه. ۲. چرخ و
دستره کبی چنتیکلی شینلرک هر
چنتیکی، دندانه : طراغک بر قاچ
دیشی قیریق؛ چرخک دیشلری
اکریلش. ۳. بعض لبرلرک اینجه
واوزون دیلملری، بو شکلده
اولان دانه : صارمساق دیشی؟
دیش دیش قار. ۴. قاب کنا.

رنده و آلت جارحانه ک آغزنده
حاصل اولان چنتیک : صمنک
کناری دیش دیش اولمش؛
بو چاقینک بر دیشی وارددر.
|| دیش اوتی = آطه چایی. || دیش
بادمی = دیشله قیریلیر اینجه قبوقلی
ساقز بادمی. || دیش بوداق =
معروف بر جنس غیر متمر اور-
مان آغاجی. || دیش بیله مک =

حروصلانتمق، یمکه حاضر لانتق.
|| دیش بوغدانی = ۰۱. چوجق دیش
چیقارمق اعتقادیله قاینادیوب
طاغیلان بوغدای. ۲. عاشورا
باییلان ایری بوغدای. || دیش
طیبی، حکیمی = دیشلره باقان
طیبب متخصص، دیشجی. || دیش
کوسترمک = مقاومته حاضر لانونب
تهدید ایتمک. || دیش پکیرمک =
تعرض ایتمک، برشیء یا تمق : او
دیش پکیره میور. || طاقه، یا بعه
دیش = صنمی اسنان؛ دیش
طاقق. || فیل دیشی = عاج. || اینر
دیشی = اختیارلرک سکسان طقسان
باشنده چیقاردقلری دیش .

دیش } دیشاری. با : طیش،
{ طیشاری .

دیشجی } س. دیش خسته لقلرینه
{ باقان و چور و کارینی
طولدیروب یا خود چیقاران
ویا بعه دیشلر طاقان طیبب
متخصص و یا متطب و بربر،
دیش طیبی .

دیشچیلک } س. دیش چکمک
{ صنعتی و دیش طب-
بق : دیشچیلکده مهارتی وارددر.

دیشسز } ص. دیشی اولیمان،
{ دیشلری دوکلش .

دیشسز لک } س. دیش فقدانی.

دیشلک } ص. کدیک، چنتیک.

دیشلمک } یا دیشله مک. فت.
{ دیش پکیر مک،

ایصیرمق : کوپک بالدی برینی
دیشلدی .

دیشلمک } یا خود دیشلمک. فل.
{ دانهک، یارلسق،
دلک دیشک اولوق .

دیشلمک } دیش پچیرمک، ایصیرلق .

دیشلی } ص. ۱. دیشی اولان: دیشلی چرخ. ۲. مج. ضرری طوقنور، ضرر ایرانه مقدر .

دیشمک } یاخود دشمک. فت. یارمق، دلمک: چیبانی دیشمک .

دیشی } ص. ۱. انسانده و حیوانانده ارکک مقابلی، انشا، ماده: دیشی کدی؛ دیشی هندی. ۲. بری برینه کیر بر چفتدن عبارت آلات و ادواتک دیکرینی اخذ وقبول ایدن تکی: دیشی قویچه؛ دیشی آناختار = دلیکلی. ۳. یومشاق، ملایم = دیشی دمیر؛ دیشی سوز.

دیشیک } بادشیک. ص. دلیکلی، دلتمش: دلیک دیشیک = هر طرفی دلتمش.

دیشیلی } ص. دیشیسی اولان: ارککلی دیشیلی = ارکک دیشی ایله برابر.

دیعدینی } ص. «ر» حرفنی «غ» کبی تلفظ ایدن بیکی.

دیک } ص. ۱. آشاغیدن یوقا. ری یه طوغری عموردی وضعیتده بولنان: دیک آجاج، دیوار؛ دیم دیک. ۲. پک صارب: دیک یوقیش، دیک قیا. ۳. تیز، سرت، یوکسک، پک: دیک سس. ۴. طوغریدن طوغری یه ودقتلی وحدید: دیک باقیش. ۵. خشین، خرچین: دیک مزاج. ۶. آشا-غیدن یوقاری یه، قیللرک دیکنه: دیک تراش. || دیک روزکار = سفینه نک یولنه مقابل جهتدن اسن

مخالف روزکار = ۱.۰. آشاغیدن یوقاری یه: دیک چیممق؛ دیک تراش اتمک. ۲. صیق، طوغر-یدن طوغری ودقت وحدتله: دیک باقق. ۳. سرت، دناد ومخالفته: دیک سونلک. || دیک کلک = قارش کلک، مخالفت اتمک. || دیکنه، دیک دیکنه = ۱. ضد-ینه، عکسنه. ۲. ترسنه: دیکنه تراش اتمک.

دیک } س. ۱. سکون، راحت. ۲. دوزلک، موازنه، دنک. [متروک ایسه ده، دیکمک، دیکلمک، دگیز وسائر مشتقاتی مستعملدر.]

دیکدیرمک } فت. ۱. آیاقده اقامه، نصب، رکز ایتدیرمک: بر طاش، بر دیرک دیکدیرمک؛ سنخاق، موم دیکدیرمک. ۲. کولکشمک اوزره یره قودیرمق، غرس ایتدیرمک: آجاج، باغ دیکدیرمک. ۳. ایکنه وایلیکله خیاطت ایتدیرمک: چاشیر دیکدیرمک، سوکوک دیکدیرمک.

دیکدیرمک } فت. ۱. طور-کار یاغسوری دیکدیردی. ۲. تسکین اتمک، راحتلاندرمق، آسوده اتمک: اذهانی دیکدیر-مک. ۳. سوگندیرمک: مومی دیکدیرمک.

دیگر } ص. فا. باشقه، آخر: دیکر ایش، دیکر آدملر؛ دیکری = باشقه سی، آخری؛ دیکرلری = باشقه لری.

دیگرگون } ص. باشقه درلو، طرز آخرده، متمیز:

حالم دیکر کون اولدی. دیکسینمک } یاخود تیکسینمک. وغلطی تیتسینمک. فل. بر یمکدن اکراه کلک، استکراه اتمک، معده یادرغا-مق: بو یمکدن دیکسیندم.

دیکسینه } یاخود تیکسینه و تیتسینه. س. یمکدن اکراه کله، معده یادرغاهه: بو یمکدن بکا دیکسینه کلدی.

دیکیک } س. باغ هرکی.

دیکیمک } ج. ۱. آیاقده طور-دیرلق، اقامه ورکز ایدلمک: دیرک، طاش، سنخاق، موم دیکیمک. ۲. غرس ایدلمک: چام آغاجی بو موسده دیکلیر. ۳. ایکنه وایلیکله خیاطت اید-لمک: بزم اثواب دهاد دیکلمدی؟ = فل. آباق اوزره طورمق ویا قالمق، قائم اولق، دیم دیک طورمق، طوروب کیتمه مک: قارشیمه دیکلدی؛ اوکنده دیکلوب طوردی.

دیکلمک } یاخود دیکله مک. فت. ۱. ایشتمک او-

زره قولاق ویرمک، استماع اتمک: چالنی، شرقی دیکله مک؛ قپودن دیکله دی. ۲. قولاق آصمق، قبول اتمک، اصفا ایلک: سوز، نصیحت دیکلمک؛ وقتيله اخطار ایتدمسه ده دیکلمدی.

دیکلمک } فل. طورمق. حر-کت اتمک.

دیکلمه } س. دیکلمک فعلی. با: دیکلمک.

دیکلمه } س. دیکلمک فعلی. با: دیکلمک.

دیکلندیرمک } فته. ۱. سکو-
 تسکین ایتک. ۲. راحت ایتدیر.
 مک، یورغوناق آلدیرمق:
 وجودی دیکلندیره حکم. ۳.
 سوگندیرمک: مومی دیکلندیر-
 مک. || قالی دیکلندیرمک =
 اولمک، وفات ایتک.

دیکلنمک } فل. ۱. سکونت
 (بولوق، طورمق.
 ۲. راحتلامق، استراحت ایتک:
 بر قاج کون دیکلنه حکم.

دیکلنمک } فل. قالفوب دیک
 طورمق، اورپریمک:
 توپلری دیکلندی.

دیکله مک } با: دیکلمک.

دیکلی } ص. دیکلمش، رکر او-
 لشمش: دیکلی طاش،
 دیرک، موم. || بر دیکلی آغاجی
 یوقدر = هچ برملکه مالک دکلدر.
 || دیکلی طاش = بعض اقوام قدیمه
 دن قاله عمودی آثار. [فر.
 Pierre druidique]

دیکلیمچی } ص. دیکلین، سا-
 مع، مستمع.

دیکمک } فته. ۱. آیفاده طور-
 دیرمق، رکر واقامه
 اتمک: برطاش، بردیرک، سنخاق
 دیکمک؛ شمعدانه موم دیکمک.
 ۲. کولکشمک اوزره یره قومق،
 غرس اتمک: آجاج، فندان
 دیکمک. ۳. قانی باش آشاغی
 چوپروب ایچمک: بردستی صوبی
 دیکدی. ۴. ایکنه وایلیکه
 درز وخیاطت اتمک: انواب،
 چاشیر، سوکوک، یاره دیکمک.
 || سوزی دیکمک = دیکجه سویله
 مک، طیامتق. || کوز دیکمک =
 طمع اتمک، مطمع نظر دقتی اولمق.

دیکمک } فل. ۱. طورمق،
 کسکمک، سکونت و
 انقطاع بولوق: یاغمور، روزکار
 دیکدی. ۲. راحتلامق، استرا-
 حت اتمک.

دیکمه } س. ۱. دیکمک فعلی. با:
 دیکمک. ۲. بو. یوک آلوب
 و برمک و سائر جراثقال خدمت لرنده
 قولالتمق اوزره اغاجدن قوریلان
 ماچونه.

دیکمه } س. دیکمک فعلی. با:
 دیکمک.

دیکن } س. ۱. بعض نباتاتده
 بولنان سیوری و بانار
 ایکنه، شوک، خار: کل دیکنی،
 چالی دیکنی. ۲. دیکنلری چوق
 اوت و یا چالی. ۳. آری وعقرب
 کبی حیوانات ایکنه سی. ۴. مج.
 مانع، انیکل، حائل. || اشک
 دیکنی = بیان انکیزاری. || اولمز
 دیکن = بیان مرسینی. || بوغا
 دیکنی = چوبان قالدیدان. || پیغمبر
 دیکنی = دوه الماسی. || چاقر
 دیکنی = بش بارمق. || دوه دیکنی =
 مگیلان. || سنخاق دیکنی =
 عوسج.

دیکنلی } ص. دیکنی چوق اولان:
 دیکنلی چالی.

دیکچی } ص. س. اسکی وبالخاصه
 اسکی قوندیره دیکمکه
 کینن، یامه چی.

دیکچیلک } س. اسکی شینلر
 دیکمک صنعتی،
 یامه چیلق.

دیکیش } س. ۱. دیکمک فعلی
 و صنعتی، خیاطت:
 دیکیشله کچینور. ۲. دیکله جک
 شی: دیکیشم واردر؛ دیکیش
 دیکمک. ۳. مج. رابطه، علاقه،
 ایلشیک. || دیکیش پانی = پچینان

انواب و سائرده دیکیشه کیرمک
 اوزره براغیلان فضله. || دیکیش
 طوتدیرمق = ۱. ایلشیمک. ۲.
 ثبات بولوق، دوام اتمک: او
 بر یرده دیکیش طوتدیرماز.
 || دیکیش قالمق = آز قالمق،
 هان هان.

دیکیشچی } س. دیکیش دیکن
 قالدین.

دیکیم } س. دیکمه، دیکیش،
 خیاطت.

دیکیمخانه } س. بکک انواب
 و سائره نک دیکدیکی
 محل.

دیل } س. ۱. انسان و حیوانانک آغز-
 ندکی معروف عضو کغدایی
 - تمغه و باغرمغه وبالخاصه انسانده
 تکلمه یارار، لسان، زبان: انسان
 دیلی، قویون دیلی. ۲. انسانلرک
 تکلم ایتدیکلری لهجه لرک بهری،
 لغت، لسان، زبان: دنیاده
 بیکارجه دیلار سویلتیر؛ ترجه
 اسکی و ککیش بر دیلدر.
 ۳. مختلف آلات و ادواتک او.
 زونجه ویاصی و اکثریا اوینار
 قسملری: ترازی، دودوک کلید
 دیلی. ۴. دیزک ایچنه اوزانمش
 اوزون، قوملق و اوستی دوز
 و آچلاق قاره پارچه سی. (طاغلق
 و طاشلاق اولانته بورن دینیر.)
 ۵. مج. غیبت. مذمت، فصل:
 الله دیندن قورتارسون.
 || آغزی وار دیلی یوق، آغز-
 نده دیلی یوق = سس چیقارماز،
 متحمل، معصوم، محجوب. || ادرنه
 دیلی = باشلیجه بوشهرده پایلان
 صیغیر دلی باصدیرمه سی. || ادیل
 آلی = طاؤقره عارض اولان بر

خسته لقی، قورباغه جق. || دیل
 اوچنده اولقی = حاضر سویانه -
 جك قدر خاطره كلوب ینه
 قاقچق : اونك آدی دیلك او -
 جنده در. || دیل اوزاتمق = حدك
 خارجنده اوله رق برینك علمبنده
 سویلك، اطالده لسان، زباند -
 رازلق ایتمك. || دیلی اوزون =
 ادبسنز. || دیل اوغلانی = وقتیه
 ترجان یماغی. || دیل باغلامق =
 سكوته مجبور ایتمك، اسكات
 ایتمك. || دیل بالیغی = یاصی بر
 جنس بالیق. || دیل بورمق،
 دیل چیقارمق = اكلتمك، استهزا
 ایتمك. || دیل پینیری = اوزون
 پارچه لی بر جنس نازه پینیر.
 || دیل طومتق = دشمنك احوالی
 سویلته جك اسیر طومتق. || دیلی
 طومتق = حفظ لسان ایتمك، هر
 شیء سویلشدن احتراز ایلمك.
 || دیلره دوشتمك = سوؤ شهرت
 بولمق، کوتیلكله اشتهار ایتمك.
 || صیغیر دیلی = اوزون یابراقلی
 بر نبات، لسان الثور. || قایش
 دیلی = حذله نك تعبیرات محصو -
 صه لری. || قوش دیلی = ۱. كله.
 لرك هر هجاسی آره سنه دیگر
 بر همجا ادخال وتكرار ایده رك
 ویا دیگر بر صورتله سویلتمك
 وییلنر طرفندن آكلاشلامق
 اوزره بر قاچ كشی آره سننده
 متفق علیه اویدیرمه لسان.
 ۲. دیش بوداق تخمی. || دیلرده
 كرمك = فسالقله شهرت بولمق.
 || دیلی كسمك = صوصمق، اختیار
 سكوت ایتمك. دیله كلك = ۱.
 سوء شهرت قازاتمق. ۲. سویلك.
 || كوپك دیلی = قزیلق اوقی

|| كوچك دیل = بوغاز ده یوقا.
 ریدن آشاغی یه صارقان كوچك
 ات پارچه سی، لهات.
 } س. اناك عضو تناسلی
 دیلاق } ایچنده کی دیلك، بظر.
 } ص. } تر. دیل = لسان
 دیلباز } فا. باختن = اوینامق.
 دلبازه تقلیداً تعبیر سقیم [سوز
 بولوب طاتلی طاتلی سویلین
 مقابلی : پیسیریق.
 } س. ۱. كوچك دیل،
 دیلچرك } دیل شكندنه كوچك
 آلت. ۲. دیلاق، بظر.
 } ص. } س. ۱. لقردی
 دیلیسز } سویلیه مر، ابکم، لال:
 دیلسز بردیلنجی؛ صاغر و دیلسزلر
 مکتبی. ۲. سكوتی، ساكت،
 سس چیقارماز، حلیم : دیلسز بر
 چوجق.
 } س. لقردی سو -
 دیلسزلك } یله مینك حالی، ابکم:
 دیلسزلك نه زور شیء.
 } س. ۱. آرزو، تمی، رجا:
 دیلك } سزدن بردیلکم واردر.
 ۲. ایستك، مطلوب، خواهش:
 دیلكنی یرینه كتیرمك.
 } فش. ۱. سویلتمك،
 دیلشتمك } مكمله، مصحبت
 ایتمك : هنری وار ایسه كلسون
 دیلششم. ۲. اجنبی دیلیله
 قوگشقق.
 } فل. ۱. دیله كلك،
 دیلشتمك } دیل پیدا ایدوب
 سویلك : بریقق باشنده اوقدر
 دیلشتمك! ۲. دیلی آچیلوب چوق
 سویلك. ۳. ادبزللك ایتمك.
 ۴. دیلره دوشتمك، مذموم و -
 مدخول اولمق.
 } ص. چوق وایی سویلر:
 دیلی } يك دیلی برچوجق.

دیلباج } س. ترجان .

دیلمك } فته. اوزون اوزون
 یارمق، دیلم دیلم
 كسمك : قارپوزی دیلی.

دیلمك } یاخود دیلمك. فته.
 ۱. ایستمك، آرزو
 ایتمك. ۲. آرامق، ایستمك، طب
 ایتمك : دیله نه دیلرسهك .

دیلمنجی } س. ص. ۱. آوچ
 آچوب راست كلندن
 آچه وسائر ایستین فقیر و محتاج
 آدم، سائل. كدا : قیویه بردیلنجی
 كلدی. ۲. مج. هر شیء ایستمدن
 اوتانیمان عارسز و طمعكار : اوپك
 دیلنجی بر آدمدر.

دیلمچيك } س. ۱. دیلنجی حال
 و صفقی، سؤال،
 سائللك : عاقبت دیلمچيك ایتمكه
 مجبور اولدی. ۲. مج. عارسزلق،
 طمعكارلق .

دیلمدیرمك } فته. دیلمكه مجبور
 ایتمك، دیلنه جك
 حاله كتیرمك : بو اسرافات بر
 كون كندیسنی دیلمدیره جكدر.

دیلممك } فل. دیلمچيك ایتمك :
 او كسز چوجق سو -
 قائلرده دیلمكه مجبور اولدی. =
 فته. دیلیرجه سنه ایستمك، بوبله
 ایستیرهك اله كچیرمك : بن اونی
 دیلندم سزه فصل ویرهیم .

دیلمك } فته. نا : دنلك .

دیلمیم } س. اوزونلغنه كسلش
 پارچه، طبیعی بوبله پار -
 چهره منقسم بر شیشك بهر
 یارچه سی، علی الاطلاق پارچه،
 قطعه : بر دیلم قارپوز، پورتقال

دیلیمی، بر دیلم اتمک؛ دیلم دیلم کسمک.

دیمک } ۱. سولیک، آغز دن بر سوز چیقارمق:

نه دیدی؟ یازین کل دیدی، بن برشی دیمدم؛ سزک دیدیکیزی آکلادق. ۲. اسم ویرمک، نام طاقق، تسمیه اتمک؛ بوکا نه دیرلر؟ سز بوکا نه دیرسکز؟ عربیده آته نه دیرلر؟ همیالایه دیدکاری سلسله جبال. ۳. نقل وروایت اتمک؛ اویله دیرلر؛ اقشام کلدی دیورلر. = فل. معنا ویرمک، بر معنایه کلک؛ یو سوز نه دیمک؟ فارسیده اسب آت دیمکدر. || دیمک او- لیورکه = یعنی، بوندن شو آکلشیلورکه؛ دیمک اولیورکه سز درسه دوام ایتیه جکسکز. || نه دیمک؟ نه دیمک اولسون؟= او فصل اقردی؟ اویله شی می اولور؟ || یوق دیمک = ردایتمک، قبول ایتمه مک.

دیمومت } سش. عمر. داتمک، دوام، سورمه؛ دیمو- مت عمر و اقبالکیز ایچون دعا ایدرم.

دیمه } س. دیمک فعلی. بلا؛ دیمک.

دیمی } س. [ر.] ورویلکنه طو- قوشمش پنبوق ویا یوک قماش ویا بز وشیاق و سائره.

دین } سذ. عمر. ج. ادیان. اللهه عبادت و معنویاته اعتقاد خصوصنده هر ملتک طوتدیفی یول: دین اسلام، دین مبین، دین حق، دین باطل؛ دنیاده پلک چوق ادیان واردر. || یوم.

الدین = قیامت کونی.

دین } سذ. عمر. ج. دیون. ختامنده اودتمک اوزره فائضله ویا فائضسز آلمش آقچه: دینی چوقدر؛ دیونه مستقر قدر. || دیون عمومیه = دولتک عموم دیونه قارشی تخصیص ایلدیکی وارداتی قبض واداره ایدن دائرة مخصوصه.

دینا } ح. عمر. دینچه، دین اعتبار. ریله، دین نقطه نظرندن: قار دینا و عقلاً مذمومدر.

دینار } سذ. عمر. ج. دنانیر. اسکی بر آلتین سکه که تقریباً بر چاریک لیرا قیمتنده ایدی؛ دینار ودرم = آقچه.

دینپور } ص. فا. [ع. دین = م. فا. پروردن = بسلک] دینه خدمت و مظاهرت ایدن.

دینپناه } ص. فا. [ع. دین = م. پناه = ملجا] دینک طیاندیغی، دینه رکن واستنادگاه حکمنده اولان؛ پادشاه دینپناه.

دینج } ص. وجودی صاغلام، قوتدن دوشمه مش، توانا، تندرست؛ خیلی یاشلی ایسه ده دینچدر؛ دینج بر آت آرایورم.

دینچلمک } س. صاغلاملق، توا- ناتی، تندرستلک.

دینچلمک } فل. صاغلاملاشتمق، توانا و تندرست اولتی.

دیندار } ص. فا. احکام دینییه حقیله رعایت ایدن، دینک اوامر و نواهیسنه تابع بولنان، متدین: دیندار آدمدر.

دیندارانه } ص. ح. فا. دیننه رعایت ایدن آدمه

مخصوص ویا یاقیشیر صورتده؛ بر معامله دیندارانه ده بولندی؛ دیندارانه حرکت ایدیور.

دیندارلق } س. احکام دینییه اوآدمک دیندارلغی معلومدر. دینداری } س. فا. دیندارلق. ن.

دینسز } ص. هیچ بر دینله متدین اولمان ویا دینک احکامنه رعایت ایتین، ملحد: دینسز آدم. || مج. مرحمتسز، اللهمدن قورقاز.

دینسزلك } س. هیچ بر دینله تدین ایمیش، دینسز آدمک حالی، الحاد: دینسزلك بتون عالمده مذمومدر؛ دینسز- لکه اتهام اولمشدی، || مج. مرحمتسزلك، غدارلق.

دینشکن } ص. فا. [ع. دین = م. شکستن = قیرمق] دینی قیران، دینک ملهنده بولنان.

دینشکنانه } ص. ح. فا. دینی ایده جک صورتده؛ بر طاقم اقوال دینشکنانه ایله؛ دینشکنانه حرکت اتمک.

دینلیمک } ف. ۱. سولیمک؛ اویله ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.

جکدر؟ ۲. اسم قونق، تسمیه اولنقی: تلغراف دینلن یکی ایجاد. ۳. نقل وروایت اولنقی: هندستانده ینه وبا ظهور ایتدی دینلیور.

دیمک } ف. ۱. سوز سولیمک؛ بوکا برشی دینه مز؛ اوکا نه دینیر؟ ۲. اسم ویرمک:

آمریقادہ بولنان برجس حیوانہ
آپاغہ دینیر.

« دینک » ایله « دینک » آراستہ کی
فرق ظاهر در: « دینک » عادتاً مجهول
اولوب نائب فاعل آلیر؛ « دینک »
ایسه کیدمک و کاخک کبی نائب فاعلی
دغما محذوف مجهول لردن اولوب برابر
ذکر اولنان اسم مفعول ایله حائنه
ایراد اولنور: بو شویله دینیر؛ بوکا
شویله دینیر.

{ ص. عر. ۱: دینیه. دین و
دینی } مذهبہ منسوب و متعلق:
امور دینیه.

{ یاخود دیه. د. ۱. کویا،
دیو } سوزده، دهرک، صانکه:
بوکون درس یوقدر دیو بنی
مکتبه کیتمکن آلیقودی. ۲.
ظنیله، ادعاسیله، بانه سیله: بن
امکدارم دیو کوشده او توروب
هیچ برایش کورمک ایستیمور.
{ س. فا. } [تر. زبازدی: دو]
دیو { شیطان، جن، عفریت. } دیو
آینه سی = اشیایی بیودن آینه؛
کندینی دیو آینه سنده کورمش =
کندینی بویک ظن ایتمه، مغرور،
خود بین اولمه.

{ س. فا. } [تر. زبازدی:
دیوار { دووار } کرک بناک بر
طرفی تشکیل ایتمک و کرک بر
محل احاطه ایتمک و یا بولمک ایچون
طاشدن و یا طوغله و کیرپچدن
سد، جدار، حائط: اوک درت
دیواری؛ باغچه دیواری؛ آره
دیواری؛ قوری دیوار = خر -
جیزی؛ دیوار چکمک = دیوارله
احاطه و یا تفریق ایتمک.

{ س. دیوار و کارگیر
دیوارچی } اینیه یاپان صنعتگر:
دیوارچی اوسته سی.

{ س. دیوار و کارگیر
دیوارچیلق } اینیه یاپان آدمک
صنعتی و مسلکی.

{ سذ. عر. ۱: دیوان.
دیوان } { فارسیدن معرب } ۱.
بیوک مجلس، مجلس عالی: دیوان
قولمق. ۲. اوللری مراسمات
ایچون قوریلان مجلس عالی:
دیوان همایون؛ آمدی دیوان
همایون = وقتیه بو مجلس عالی
باش کاتبی؛ ایوم باب عالی دن خاکپای
شاهانه به عرض اولنان خصو -
صاتی تقدیم وارساله و ارادات
سنیه بی تلقی به مأمور اولان
قلمک رئیس. ترجمان دیوان همایون =
حضور هایونده ترجمانلق وظیفه.
سنی ایضا ایدن ذات. ۳. بر
شاعراک اشعارینی قافیه لینه کوره
حروف هجا ترتیبیله جامع اولان
مجموعه: دیوان باقی، دیوان نابی،
دواوین شمران. } دیوان آفندیسی =
وقتیه وزرائک رسمی و خصوصی
باش کاتبی که امور تحریر به -
لرینی اداره ایدر حادی. } دیوان
تمیز = مقدا هر ولایت مرکزنده
بولنان محکمه تمیزه ویرلن
اسمدر؛ دیوان تمیز رئیس. } دیوان
حرب = عسکریلری محاکمه ایتمک
اوزره قورلمش عسکری محکمه
فوق العاده سی؛ دیوان حرب
عرفی = قانون عرفی تحتنده بولنان
مملکتده امور سیاسته دن واسا.
یش و انضباطه متعلق ایشلردن
طولانی مضمون اولانلری محاکمه
ایتمک اوزره قورلمش محکمه
عسکریه. } دیوان طورمق =
ویرله جک و امری اخذ و تاتی ایچون

آیاق اوزره اللرینی قاووشد یروب
طورمق. } آیاق دیوانی = فوق -
العاده احوالده مجالته قوریلان
مجلس.

{ س. فا. قافیه اعتباریله
دیوانچه } حروف هجا ترتیبجه
مرتب کوچک مجموعة اشعار.

{ س. فا. اوطلر آره -
دیوانخانه } سنده کی واسع صو -
فه، صاله.

{ ص. فا. ۱. دلی، مجذوب -
دیوانه } ۲. آبدال، آلیق.

{ س. ۱. دلایلک. ۲ -
دیوانه لاک } آبداللق، آلیقلق.

{ ص. عر. ۱: دیوانیه.
دیوانی } دیوانه منسوب و متعلق:

مناصب دیوانیه. } خط دیوانی =
دیوان هایونده فرمان و براتلرک
تحریرینه مخصوص کوزل و
کرفتلی بر نوع یازی. = سذ.
خط دیوانی.

{ س. ص. عر. قاریسنک
دیووث } نامو سسز لغتی چکن
غیرتسر و آچاق آدم.

{ س. قاریسنک ناموسسز -
دیووثلق } لغتی چکمک آچاق لغتی.

{ با: دیور مک } دیور مک

{ با: دوشیر مک } دوشیر مک

{ سذ. ۱: دین. فد: دین.
دیون } با: دین.

{ س. با: دویت، دوات -
دیویت } با: دویت.

{ با: دیو. } با: دیو.

{ س. فا. تاج، اکلیل -
دیهم } س. فا. تاج، اکلیل.

ذ

{ ذل. س. [عر. ذال. سش.]
 { الفباى تركينك اون برنجى
 حرفى اولوب، عربيدن مأخوذ
 كلساته و بر قاچ فارسى كلهيه
 مخصوصدر. عربيده يونانيلرك
 Δ حرفى كچي پلتك بر تلفظله
 اوقونور سه ده، تركيه ده بو
 سس مقفود اولديفنندن، لسانمزده
 «ز» كچي اوقونور : ذهن،
 لذت، ختامپنير كچي. اسكى
 اقوام ساميه دخى بو مخرجى
 غائب ايتمش اولدقلرندن، عبرانى
 وسريانى الفبا سنده موجود
 اوليوب، «تخذ ضظغ» حروفى
 مياننده عربلر طرفندن ضم
 اولمشدر. اصل ابجد صره سنده
 يكرى بشججى حرف اولوب،
 (د) حرفته مشابهت شكله.
 سندن طولايى، اونك صره سنه
 كچيرلمشدر. ابجد حسابنده
 ۷۰۰ رقمه معادلدر. اسكى
 اصول اوزره مختصر تاريخلرده
 ذى الحجهيه و «ا» ايله برابر
 ذى القعدةيه علامتدر.
 { ش. عر. بو، شو. [يالكر
 { بعض تعبيرات عربيه ده بو.
 لنور : [بعد ذاء = بوندن صكره؛
 كذا، هكذا = بويله، بونك كچي .

{ ص. عر. دائماً مضاف اوله رق
 { قوللايلان «ذو» صفتنك
 حالت نصبي اولوب نادراً لسا.
 نمزده بو حالده قوللايلير : يا
 ذالجلال والاكرام .
 { سش. عر. ج : ذوات.
 { [لسانمزده اكثر يا غلط
 اوله رق مذكر اعتبار اولنور.]
 ۱. كندى، نفس : بالذات
 كلدى = كنديسى؛ ذات مسئله =
 مسئله نك كنديسى. ۲. اصل،
 جوهر، عين، صفت مقابلى :
 اسم ذات = بر ذاته دلالت ايدن
 اسم، صفتك غيرى. ۳. معتبر
 ومعزز شخص : ذات كبرياء = جناب
 حق؛ ذات رسالتپناهى؛ ذات
 شاهانه، ذات علىء حضرت
 پادشاهى؛ ذات صدارتپناهى و
 سائره؛ ذاتك، ذات علىاكر،
 ذات عاليبرى؛ فلان بك خلو
 بر ذاتدر؛ اوبله ذواتله كوريشمكى
 هر كس آرزو ايدر. || بالذات =
 كنديسى، وكيل وساطتيله اولميه.
 رق : بالذات كيدوب زيارت
 ايتدى. || ذات البين = ايكي ويا
 زياده شخص بيننده كي مناسبات :
 اصلاح ذات البين ايتك = آره.
 لريني بولمق. || حد ذاتنده =

عارضى اولميه رق : اوحد ذاتنده
 متيندر .

{ صش. عر. [«ذر» صفتنك
 { مؤنثي] صاحبه، متصرفه،
 مالكة، حائزه، اهل : ذات الزوج =
 قوجهلى (قادين). || ط. مختلف
 اعضاى بدنه مضاف اوله رق
 اونلرك التهايدن عبارت انواع
 امراضك اصطلاحات فينه سنى
 تشكيل ايدر : ذات الجنب = يان
 زارينك التهاى؛ ذات الرئة = آقى
 جكر التهاى؛ ذات الكبد =
 قره جكر التهاى؛ ذات السكليه =
 بوكرك التهاى؛ ذات المشانه =
 مشانه التهاى وسائره. || ثا.
 حيوانات و نباتات اصطلاحاتنده
 دخى كترتله بولنور : ذات
 الشدايا = ممهلى حيوان، ذات
 البطون وسائره || ه. ذات
 الكرسى = صور كواكبدن برى.
 [فر. Cassiopee] .

{ ح. عر. ۱. حد ذاتنده
 { اوله رق، طبيعى وجبلى او.
 له رق : ذاتاً ضعيف ايدى بو
 خسته اق كنديسى بسبتون دو.
 شوردى. ۲. كنديلكندن،
 مخصوص اولميه رق : او ذاتاً
 چارشى به كيده جكدى بن ده

بعض شیئر ایصماریلام .

ذاتی { ص. عر. ذ: ذاتیه. ۱.

منسوب و متعلق، عارضی اولیان:

فضل و کرم اونده ذاتی بر

خصلتدر؛ مکارم ذاتیه سی اقتضا.

سنجه. ۲. ذات و شخصه مخصوص،

خصوصی، شخصی: بعض مصالح

ذاتیه سنک تسویه سیچون مأذوناً

مملکتیه کیتدی. || ط. خسته نک

ذات و شخصه مخصوص حال،

فر. Idiologique. = ح. تر.

ذاتاً، کنسیدیلندن، طبیعی او.

لهرق: ذاتی موسیقیه استعدادی

وار ایدی.

ذاتیات { سش. جم. عر. ذات و

صات، شخصیات: ذاتیاتله او.

غراشتمق اینی شیء دکلدنر.

ذاکر { ص. سن. عر. (ذکر) دن

ذکر و ورد و تسبیحه مشغول.

۲. تکیه ده الهی اوقویان آدم.

ذال { سش. عر. «ذ» حرفنک

اولسی مناسبتیه ذال معجمه

دخی دینلیر.

ذالک { ش. عر. با: ذلک.

ذاهب { ص. عر. [«ذهاب»

کیدن. ۲. بر فکر وظنه

اوایان، صاپان، قائل اولان: او

بویله بر فکره ذاهب اولدی؛

بن سزک کلیه جککزه ذاهب

اولدم.

ذاهل { ص. عر. [«ذهل»

اهالچی، مسیب.

ذائقه { ص. عر. ذ: ذائقه.

طادان، لذت طویان: قوه

ذائقه = لذت طویمق حاسه سی.

ذائقه { سش. عر. حواس خسته دن

لذت طویمق حاسه سی،

قوه ذائقه.

ذباب { سن. عر. سیکک، مکس.

ذبح { سن. عر. ۱. بوغازلامه،

۲. قربان کسمک: ذبح قرابین.

ذبحه { سش. عر. ط. قوش پالازی:

ذبحه حاتقه؛ ذبحه کاذبه.

ذبحیه { سش. عر. قصابلرک کسد.

رسم.

ذبیح { ص. عر. [«ذبح» دن

کسیله جک: بزجه ذبیح حضرت

اسماعیل (عم) در.

ذخائر { سش. جم. عر. فد: ذخیره.

ذخیره { سش. عر. جم: ذخائر.

اوزره تدارک و انباره وضع او.

لنان مأکولات: ذخیره تدارک

ایتمک؛ ذخیره انباری.

ذراع { سن. عر. ۱. انسانک

منی اوجنه دک اولان طول،

آرشین. ۲. یکریمی درت پارمغه

منقسم اولان آرشین؛ ذراع

معماری؛ ذراع اعشاری = متره.

ذروه { سش. عر. تیه، طاغک

ذروه جبل.

ذره { سش. عر. جم: ذرات. پک

کوچک پارچه، بر آرپه نک

یوزده بر جزئی. || ذره قدر،

ذرهٔ ما = هیچ، اصلا.

ذریه { سش. عر. جم: ذریات،

اولان [ذره] دن [نسل، صوی،

اولاد و احفاد، بر آدمک صلبندن

کلن ابنای جنسی: اونک ذریتی

قالدی؛ هرکس ذریه بر ارقق

و وظیفه سیله اولتمک مجبوردر.

ذریعه { سش. عر. جم: ذرایع.

مناسبت، سبب: ذریعهٔ حسنه.

ذقن { سن. عر. جم: اذقان، چکه،

کمیکنک برلشدیکی بر، زخندان.

ذکاء { سن. عر. [«ذکوات»

سرعت انتقال، زیرکک، فطا.

نت: اصحاب ذکادن بر آدم.

ذکوات { س. ذکا یرینه قوللا.

اولیوب، غلطدر. «ذکاء»

دعبل.

ذکر { سن. عر. جم: اذکار. ۱.

یاد، تذکار. ۲. آغزه آلمه،

اسمی بیان ایتمه، شفاهاً و یا تحریراً

تصریح اسم: بر شاعرک اسمی

ذکر ایتمکسزین شعرینی نقل

ایتمه ملی؛ اونی مورخین صره.

سنده ذکر ایتمش؛ زبورده

حضرت موسی (عم) ک اسمی ذکر

اولفیور. ۳. بیان، افاده: اونی

یوقاریده ذکر ایتمک؛ بونک

ذکر یکریمی. ۴. تسبیحه و

مختلف صورته اسماء حسنائی

سویله، ورد چکمه: هر نمازدن

صکره بر ساعت ذکر ایدر؛ در.

ویشلر شمعی ذکرده درلر.
 { یالکز آغزله اولیوب قلب و
 ذهنکده اللهم مشغولیتی شرط
 اولدیغنه بولفتک معنای اصلیبی-
 ده شاهددر. — جمعی باشلیجه
 بو معنا ایله مستعملدر.] ٥ .
 مدح، ثناء، ستایش، ایلیکله یاد:
 سزک محاربهٔ اخیرده یارارقلر.
 کزی ذکر ایدیورلردی. || ذکر
 جمیل = ١. مدح، ثناء، ستایش،
 مدح و ثنا ایله اسمی یاد اولمیه:
 کچن کون فلان برده ذکر جمیلکز
 کیدی. ٢. مکتب شاگردانه
 توزیع مکافاة صره سنده مکافاته
 مستحق اولیوب ده بسبتون
 محزون براغلرلی ده تجویز او-
 لنمایا نره ویریان مطبوع برکاغده
 مکافات استحقاقنه تقریبی کوستیر.
 ذِکْر { سندن. عر. ج: ذکور.
 ذِکْر { ١. ارکک، انسان و حیوا.
 نک ارککی: [بومعناده مفردی
 زبانزد دکلدرا] بو وقفک تولیتی
 اولاد ذکوره انتقال ایدر. ٢.
 عضو رجلیت، آلت تناسل ذکور.
 ذِکْوَر { سندن. عر. ج: فد: ذکر.
 ذِکْوَر { با: ذکر.
 ذِکْوِی { ص. عر. ث: ذکیه.
 ذِکْوِی { «ذکاء» دن صش.]
 ذهنی کسکین، سریع الانتقال،
 فطین، زبرک: بک ذکی چوققدر.
 [تمیز و طاهر دیمک اولان «ذکی»
 ایله التباس واقع اولمالیدر.]
 ذُل { سندن. عر. و:
 ذُلَّت { سش. عر. آلچاقق، مذ-
 لیت، لذت، دنائت، فرومایه لک:
 انسان کندینی ذله، ذلته القا
 ایتمه ملی؛ ذل و دنائتله، ذلته

بایله حق ایش اکسیک اولسون.
 ذَلِک { ش. عر. [عربیده کافی
 مفتوح ایسه ده، لسانمزده
 ساکن اوقونوب، یالکز بعض
 تعبیرات عربیده مستعملدر.] بو،
 شو: مع ذلک = بونکله، شونکله
 برابر؛ کذلک = بونک کبی، بویله،
 ایضاً؛ بناءً علی ذلک = بوکا بناءً،
 بونک اوزرینه.
 ذَلُول { ص. عر. «ذلة» دن سمب.]
 مطیع، یاواش، رام. ذ.
 ذَلِيل { ص. عر. ث: ذلیله.] «ذات»
 [دن صش.] آلچاق، دنی،
 فرومایه، خوار، حقیر.
 ذِمَّ { سندن. عر. برینک کوتیلکنی
 سویلله، عیلامه، یرمه،
 چکشیدیرمه، قدح، هجو: فلان
 آدمی ذم ایتدی؛ انسان یارینی
 اغیارینه ذم ایتمه ملی؛ آغزی
 ذمه آلیشیدیرماملی.
 ذِمَام { سندن. عر. کندی طرفنی
 حمایه ووقابه وظیفه و مجبو-
 ریتی: اونک ذمام اداره سی تحتنده
 بولنیورلر.
 ذِمَام { ص. عر. «ذم» دن سمب.]
 چوق ذم و قدح ایدن،
 فصال، چکشیدیرمیجی.
 ذِمَامِج { سش. ج. عر. فد: ذمیمه.
 با: ذمیمه.
 ذِمَّت { سش. عر. ج: ذم.
 ١. حمایه، تصاحب، وقایه
 مجبوریتی، برینک امنیتنی تعهد:
 اهل ذمت = بر دولت اسلامیه-
 نک تحت تابعیت وحمایه سنده
 بولنان اهل کتاب یعنی خرسیتیان
 ویهودیلر. ٢. عهد: فلانک
 ذمتنده شو قدر آله جفم واردر؛
 صندوق آقچه سندن ذمتنه پاره

کچیرمش؛ بواش بنم ذمتده در،
 بنم واجبهٔ ذمتدر. ٣. بر آدمک
 کندی عهده سنه کچیروب تأدییه-
 سنه مجبور اولدیغی آقچه، دین،
 بوج: سابق وزنه دارک بر
 خیلی ذمتی چیمقدی؛ خزینیه
 ذمتی واردر. || تبریهٔ ذمت =
 عهده سنده بر شیء اولدیغنی،
 بری الذمه اولدیغنی بالمحاسبه و یا
 بالمحاکمه اثبات ایتمه: او تبریهٔ
 ذمت ایتدی؛ تبریهٔ ذمت مضبطه-
 سی = بر مأمورک حین انفضالنده
 برکونه ایلیشکی اولدیغنی مبین
 یدینه ویریلن مضبطه. — عربی
 تعبیراته «ذمه» صورتنده
 قوللانیلیر: بری الذمه = تبریهٔ
 ذمت ایتمش، ایلیشیکسز.
 ذِمَم { سش. ج. عر. فد: ذمت.
 با: ذمت.
 ذِمِّي { سندن. ص. عر. ث: ذمیمه.
 «ذمت» دن سمب.]
 دولت اسلامیه نک تحت تابعیت
 وحمایه سنده بولنان غیر مسلم،
 رعیه، رعایا. [عربلر زماننده
 قوللانیلوب، ایوم بک مستعمل
 دکلدرا.]
 ذِمِّيْم { ص. عر. ث: ذمیمه.] «ذم»-
 [دن صش.] ذم و قدحه
 مستحق، بکنیلده جک، مذموم،
 معیوب: اخلاق ذمیمه.
 ذِمِّيَه { سش. عر. ج: ذمائم. مذ-
 نوم شیء، کونی خلق
 وحصلت ویا فعل و عمل، سؤ.
 ذَنْب { سندن. عر. ج: ذنوب.
 کناه، اثم، صوج: ذنب
 چوقدر؛ جناب حقدن ذنوبک
 عفونی دیلرم.

ذَنَبٌ { سذ. عر. ج: اذئاب. قویروق، دم، دنباله: نجم ذوالذنب. || ذنب الاسد = اسد برجنك } کوکبی. || ذنب الدجا. جہ = دجاجہ صورتک بہ کوکبی. || ذنب قیطس = قیطس صورتک } کوکبی.

ذُنُوبٌ { سذ. ج. عر. فد: ذنب. صذ. عر. ث: ذات. ج. ذ: ذوی. ج. ث: ذوات. } مضاف قولانیلوب، بعضاً حالت جری اولان «ذی» و نادراً حالت نصی اولان «ذا» صورتندہ بولنور. } صاحب، مالک، متصرف، حائر: ذوالوجهین = ایکی یوزلی؛ ذالجلال = جلال صاحبی؛ ذی شان = شانلی؛ ذوی العقول = عقلیلر، انسانلر؛ تجار ذوی الا- عتبار = معتبر تاجرلر. || علوم ریاضیہ و تاریخ طبیعی و سائرہ اصطلا- حائندہ چوق قولانیلیر: ذوستة الوجوه = اون ایکی یوزلی؛ ذو اربعة الاضلاع = درت ضلعلی؛ ذو وجوه کثیرہ = چوق یوزلی؛ ذوالازهار الظاهرہ = آشکار چیچکلی؛ ذوالایادی الاربعہ = درت الی و سائرہ. — بواصطلا- حانک اکثری ذاتاً ستم ترکیب و پک اوزون اولوب، یرلینتہ مثلا: سداسی الوجوه، رباعی- الاضلاح، کثیر الوجوه، ظاهر الازهار، رباعی الایدی یا خود چار دست کبی مختصر و طوغری اصطلاحات ترتیب و قبولی اقتضا ایدر.

ذَوَابِهٌ { سذ. عر. ج: ذواب. } پرچم، زلف، کیسو:

کوکب ذوالذؤابه = نجم کیسودار.

ذَوَاتٌ { سذ. ج. عر. فد: ذات. با: ذات. } ذوات

ذُوَالْفِقَارِ { سذ. عر. اصل } معنای قیورغہ لی در { فخر کائنات (صلم) افندمزک مشهور برقلیحی کہ بدر غزاسندہ اول حضرتہ کچوب، ارتحال نبو- یرلندن اول حضرت علی المرتضی (رضه) افندمزہ اعطا بیور- لمشیدی.

ذُوَالْقَرْنَيْنِ { سذ. عر. مشهور } اسکنندہ و یرلمش اولان لقبدر.

ذُوَالْمَعَاشِينِ { ص. عر. ایکی } یاشایشلی { تا. هم قردهده هم دکیزده یاشایہ بیان حیوانلرہ دینیر، فر. Amphibie.

ذُوَالْوَجْهَيْنِ { ص. عر. ث: ذات. ایکی } الوجهین. ایکی طرفلی، ایکی یوزلی، ایکی صو- رتلہ استعمال اولنہ بیلیر.

ذَوَائِبٌ { سذ. ج. عر. فد: ذوابه. با: ذوابه. } ذوابان

ذَوَابَانٌ { سذ. عر. اریمه: ذوبان ایتمک = اریمک. } ذوق

{ سذ. عر. ۱. طامته، ذوق ناصلدرد؟ ۲. حواس خمسہ دن بری کہ آغزله طو- یبلیر، قوۃ ذائقه. ۳. لذت طویمه، متلذذ اولمه، حظ، محظوظیت، خوشلانمه: شو بنا، شو سوز، شو بیت، شو یازی ذوقه کیتدی؛ بونده نه ذوق واردرد؟ بونک بر ذوق وار- میدرد؟ ۴. اپنی کوتیدن فرق و تمیز ایتمک خاصۃ طبیعیہ سی

واقصداری، حسن طبیعت: او آدمده الله ایچون ذوق واردرد. ۵. کلنجہ، جنبش، طرب، کیف، صفا: سن ذوقه باق؛ او حریف ذوقزی بوزدی؛ ذوق و صفاسیلہ مشغول آدم؛ ذوق ایتمک. ۶. اکلتمہ، استہزا: برینی ذوقه آلق. || ذوقته باقق = ذوق و صفاسیلہ مشغول اولوب ایشہ قاریشماق. || ذو- قنی چیقارمق = بحق صفاسنی سورمک: اورانک ذوقنی او چیقاردی. || ذوق چیقتمق = بحق صفاسنی سورمک، لذتی طویلق کز مہ نک بوبله ذوق چیقماز. || ذوقه کیتمک = خوشه کیتمک، موجب حظ و ممنونیت اولمق، بکنمک: بوسوز ذوقه کیتدی. || ذوقته مجبور = ذوق و صفایہ دوشکون.

ذَوَقْلَنْدِيرِمَاكٌ { فت. استہزا } ایتدیرمک، باعث استہزا اولمق: هر کسی کندیسیلہ ذوقلندیر یور.

ذَوَقْلَانِمَاكٌ { فل. اکلتمک، استہزا } ایتمک: سز بمنلہ ذوقلنیور میسکز؟

ذَوَقِيَابٌ { ص. فا. عر. ذوق = لذت. فا. یافتن = بو- لمق } لذت بولان، متلذذ اولان: او آدم بوبله شیئلردن ذوقیاب اولور.

ذَوَقِيَاتٌ { سذ. ج. عر. ذوق } وکلنجہ بہ متعلق شیئلر.

ذَوِيٌّ { صذ. ج. عر. فد: ذو. با: ذو. } اصلی «ذوین» اولوب، «ذوون» جمع سالنک

اسکی اصولده والیوم طارحلا درده کی تاریخلرده «ذ» ایله افاده اولنور.

ذی القعدة { س. ع. تقویم
عربیده شهر
قریه نك اون برنجی آیدر. اسکی
اصولده تاریخده «ذ» حرفیله
افاده اولنور.

ذئاب { س. ع. جم. ع. فد: ذئب.
با: ذئب.

ذئب { س. ع. جم: ذئب. قو.
رت دینلن بیر تیحی حیوان که
قویونلره و سائر حیوانات اهلیه یه
مسلط اولور، گرک. الله. صور
کواکبدن بری، فر. Canis
lupus.

ذیل { س. ع. جم: اذیال،
ذبول. ۱. اناک، دامن.
۲. طناغ اتکی، پیرامن کوه.
۳. تاریخ و تراجم احوال کبی
مواده متعلق کتابلرک مابعدی
اولق اوزره بعده بشقه لری
طرفدن یازیلان کتاب: «فوات
الوفیات» عنوانلی کتاب ابن
خلکانک «وفیات الاعیان»
عنوانلی اثرینک ذیلیدر؛ «شقائق
نعمانیه» یه بربرینی متعاقب بر
قاچ ذیل یازلمشدر. ۴. مکتوب
و تحریرات و موادقانونیه نك آلتنه
یازیلان شیء، هامش، علاوه،
ضمیمه.

ذیلاً { ح. ع. ذیل و علاوه او.
لهرق، هامشده: ذیلاً
جواب یازمق.

اولنیلیر. «فکر» ایسه ایکسنده
برینه قوللانیلیریلیر.

ذهماً { ح. ع. ذهنیه، ذهنله،
قوه مفکره ایله، آغزله
وقلمه اولیهرق: ذهنأ حساب
ایتمک؛ ذهنأ او قومق؛ ذهنأ
چالیشمق = او قویوب یازمق کبی
مشغولیت ذهنیه.

ذهنی { ص. ع. ذ: ذهنیه. ذهنه
وقوه مفکره یه منسوب
ومتعلق اولان، ذهنله واقع او.
لان: حساب ذهنی = کوچک چو.
جقلره ازربردن اوکر دینلن اعمال
اربعه نك اک باشلی قاعده لری؛
مشغولیت ذهنیه = عقل و فکرجه
اشتغال، او قویوب یازمغه متعلق
ایشلر.

ذھول { س. ع. ۱. قصداً
اونودور کبی اولمه، مسا.
مح: اونک ذکرندن ذھول
ایتمشدر. ۲. کثرت مشغولیت
سببیله یا کلوب اونومه: ذھول
اثریدر.

ذی { ص. ع. «ذو» کله سنک
حالت جری اولوب، لسانمزده
بعضاً بوصورتده ده قوللانیلیر:
ذی شان = شانلی؛ ذی قیمت =
قیمتلی؛ ذی الید = متصرف،
واضع ید. با: ذو.

ذی الحجه { س. ع. تقویم ع.
بیده شهر قریه نك
اون ایکنجی و صوک آبی اولوب،
حج شریفک بو آیده ایفا اولنمی
مناسبتیله بواصمله نسیمه اولنمشدر.

مجروریدر. لسانمزده دائماً حالت
جزده و مضاف اولهرق قوللا.
تلفله «ن» سزاستعمال اولنور.

ذهاب { س. ع. [ذالك
{ کسریله غلطدر} ۱.
کله دیمک اولان ایاب مقابلی، شد،
رفت: ایاب و ذهاب = کیدوب
کله، آمد شد، آمد رفت. ۲. بر
فکر وظنه تابع اولمه، صامعه،
بر فکر وظنه بولنمه، ظن،
اعتقاد: بم ذهابم یا کلیش
چیقدی.

ذهب { س. ع. [عربیده مؤ.
نث دخی اولور] آلتین،
زر.

ذهبی { ص. ع. ذ: ذهبیه. آلتینه
منسوب و متعلق ویا
آلتیندن معمول، زرین.

ذهن { س. ع. جم: اذهان.
۱. قوه مفکره، دوشونمه
و آکلامه قوت و استعدادی:
ذهنی آچیق، ذهنی مشغول. ۲.
خاطر، قوه حافظه: ذهنده قالمدی؛
بوکون او قودیفنی بکرمی سنه
ذهنده طوتار.

«ذهن» ایله «عقل» آره سنده
فرق وارد؛ بو آدمده عقل وارد
و بو آدم عقلیلیدر دینلیدی کالده،
ذهن وارد و ذهنلیدر دینلر؛ و اونک
ذهنی آچیقدر ویا قبالیدر دینلیدی
کالده، عقلی آچیقدر ویا قبالیدر
دینلر. دیمک اولیورکه عقل حد
ذاتده ذکا و فطانت معناسی افاده
ایدوب صفت قبول ایچر، حالبوکه
ذهن آچیق کبی بر صفتله موصوف
اولدقیسه بر شیء افاده ایچوب،
صفتله کوره فطانت وغبواتنه اطلاق

{ ری . س . } [عر . راء . سث .]
 الفباى تركينك اون ايكنجى
 حرفى اولوب، اصل السنه ساميه
 الفباسنك صرمسى اولان ابجد
 ترتيبنده يكر منجى حرف اولغله،
 رقم كجى استعمالنده ۲۰۰ عد -
 دينه دلالت ايدر. شكل عبرا -
 نيسى ۶ اولوب، شكل عربيسيله
 اولان مشابهتى دركادر. اصل
 تركجه كله لك باشنده بولمىوب،
 تركجه ده بو حرفله باشلا ر لغت
 بولمديغندن، تكرار السنه سائر -
 دن مأخوذ بويله كله لك باشنه
 برهزه ادخال ايله، مثلا: « روم »
 يرينه « اوروم »، « روس » -
 ينه « اوروس »، « رجب »
 يرينه « ارجب » ديرلر. تار -
 يخلرده ربيع الآخرة و « را »
 صورتنده ربيع الاوله اشار -
 تدر.
 اسكى طرز اوزره تاريخلرده
 ربيع الاول شهر عربيسنه
 اشارتدر.
 { سث . عر . } « ر » حرفنك
 اسم عربيسيدر. نقطه لى
 « ز » دن تفريق ايجون، نقطه سز
 معنايسيله راء مهمله دخى ديناير.
 { سث . عر . } سز . جم : روابط.
 { « ربط » دن سث . ذ . }

— تر . بين العوام زبازدى : را -
 بوطه .] ۱ . ايكي شيشى بر برينه
 باغلايان ايب وسايره، باغ، بند :
 بونى طوتديره جق بر رابطه
 لازم . ۲ . مناسبت، علاقه : رابطه
 محبت؛ تأكيد روابط مخالصت .
 ۳ . منسويت، انتساب : درو -
 يشك شيخه اولان رابطه سى .
 ۴ . نظام، ترتيب، اصول، منا .
 سبت : بو ايشده، بو آمده
 رابطه يوقدر . [جمى لسانزه
 مخصوص اولان بو صوك معنا
 ايله قوللا تلامز .] ۵ . عبارده كى
 جمله لرى بر برينه باغلايان ادات :
 بو ايكي جمله آراسنده بر رابطه
 ايستر .
 { ص . } زبازدى : را -
 رابطه سز [بوطه سز] مناسبتسز،
 نظامسز، ترتيبسز : پك رابطه سز
 آدم؛ رابطه سز بر دائره .
 { س . } مناسبتسز لك،
 رابطه سز لى [نظامسز لى]، تر -
 تيسز لك : او آدمك رابطه سز -
 لغى معلوم .
 { ص . } زبازدى : را -
 رابطه لى [بوطه لى] ۱ . ترتيبلى،
 منتظم، يولنده : رابطه لى سوز .
 ۲ . مناسبتلى، قول و فعللى يولنده،
 سوزيخى وايشنى بيلير : رابطه لى
 آدم .

{ ع . ب . } عر . ذ : رابعه .
 رابع { دردنجى، چهارم : باب
 رابع؛ سلطان مصطفى خان رابع؛
 رتبه رابعه . || رابع عشر = اون
 دردنجى .
 { ح . } عر . دردنجى درجه .
 رابعاً { ده، دردنجى اوله رق .
 { سث . عر . } « رتبه رابعه »
 رابعه { دن مختصر } رتب قلميه نك
 اولادن اعتباراً دردنجيسى كه
 ايكنجى رتبه عد اولنوب، خا -
 مسه دن صكره آلنير .
 رابه { سث . عر . } اوگى آنا . ذ .
 راپورت { ياخود راپورط و
 مقلدانه راپور . س .
 [فر . Rapport] ۱ . تحقيق ويا
 معاينه اولنان برشى حقتنده
 تحقيقات و مشهوداتى حاوى وير -
 يلن تقرير، لايحه، مذكرة :
 پوليس قوميسرى راپورتى تنظيم
 ايتدى؛ راپورته بيان ايتدى .
 « با راپورط » ديمه مى . ۲ .
 تداوى ويا تبديل هوايه محتاج برما .
 مورك دائره مائده سنه تقديم ايتك
 اوزره طبييدن آلديغى مذكرة .
 [لسانزده بو معنارى افاده ايدر
 متعدد لغاتمن اولديغى حالده، بو
 لغت اجنيه نك استعمالنه افتقارمن
 غريبدر .]

راتنج { سذ. عر. رچنه، چام سافزی. }

راتنجیه { صث. عر. نبا. فصیلہ راتیجیه = سافزی آغا- جبر نوعی. }

راجح { ص. عر. ژ: راجحه. } [« رجحان » دن سف.] دیگرندن اولی واقدم، ترجیح اولنور، مرجع: راحت خصوص- صنده واپور دمیریوله راجحدر.

راجع { ص. عر. } [« رجوع » ایدن، کری دونن. ن. ۲. طو- قتان، تعلق و نسبتی اولان، متعلق، دائر: بوایش بکا راجع دکلدر؛ او آدمی بن توصیه ایتدیکم ایچون ایلکی ده کو- تیلکی ده بکا راجعدر. ۳. و. نخوده بر شخصدن کنایه اولان ضمیره اطلاق اولنور: بوضمیر کیمه راجعدر؛ ترکیه ده ضمیر مابده دخی راجع اولور.

راجل { ص. عر. } [« رجل » دن وفارس.] یا، پیاده: راجل سز: فن کیمیا ده راجلدر.

راجلا { ح. عر. } یا یا اوله رقی، یو- رویه رکی: راجلا کلدی.

راجی { ص. عر. } [« رجا » دن سف.] رجا ایدن، نیازمند.

راحت { سث. عر. } ۱. دیکگمه، استراحت: سز راحت ایدک؛ بر ساعت راحت ایده مدم؛ آرتق راحتتی بولدی. ۲. اضطراب سزلق، خائله سزلك، اسایش، رفاه: را- حت ویرمدی؛ راحتکز یرنده می؟ = ص. تر. ۱. اضطراب سز، خائله.

سز، آسوده، مستریح: راحت میسکز؟ ۲. او یغون، قوللا- نیشلی، راحتی موجب، قوللا یلقه قوللا نیلیر: پالان اگردن دها راحتدر. = ح. تر. ۱.

آسوده و مستریح اوله رقی، استراحتله: راحت اونورک؛ یایی آراهه ایله راحت کیدیلیر. ۲. سهولت و قوللا یلقه: بو آنا- ختار چوق راحت ایشلر؛ بو طلومبه ایله صو پک راحت چیقاریلیر. || راحت راحت بول بول، فراح فراح: اقسامه قدر اورایه راحت راحت کیدیلیر.

راحت حلقوم { س. یعنی «بو- لوقوم» نشاسته و شکرله و بعضا بادم و فستیق و یا قیماق و سائر ایله یاییلان بر نوع لزوجتلی شکرله.

راحتسز { ص. ۱. آسوده و مستریح اولیان، طارلق و اضطراب ده بولنان: سز اوراده راحتسز سکز؛ سزی راحتسز ایتدک؛ کچه وقتی کیمسه یی راحتسز ایتمه مک ایچون خسته- لغمی صاقلام. ۲. راحت قو- للانلیان، استهمالی اضطراب و صیفندسی یی موجب اولان، او یغونسز: چرکس اگری را- حتسز در؛ چادیر راحتسز بر مسکندر. ۳. کیفسز، نامزاج، مضطرب: راحتسز اولدیغیچون اودن حقیقه مدی: کندیسینی خیلی راحتسز کوردوم.

راحتسزلق { س. ۱. آسوده و مستریح اولما،

اضطراب: مسافر لک کثرتی او صاحبک راحتسز لغنی موجب اولور؛ طار ائواب دائما راحتسز- لق ویرر. ۲. کیفسزلك، نامزا- جلق، خفیف خسته لقب: سزی نشته سز کور یورم بر راحتسز- لغکیزی واردر؟ راحتسز لغنی نه ایدی؟

راحتلتمق { فل. ۱. راحت آسوده حال و غائله سز اولمق: او غائله سندن قورتلوب راحتلا- ندی. ۲. دیکگنک، یورغو نلق آلمق، استراحت ایتمک: چوق یورلدم بر ایکی ساعت راحتلا- نه جغم. ۳. کسب سکونت ایتمک: اورته لق راحتلاندی.

راحتلق { س. ۱. استراحت، آسوده لك: اورته لقدم راحتلق واردر؛ او راحتلقی سوز بر آدمدر. ۲. او یغونلق، موافقت: بو قیافتک راحتلقی انکار اولماز.

راحتله { سث. عر. } یوک حیوانی: راحله بند عزیمت، راحله ران عزیمت اولمق = یوک حیواننه یوک باغلا یه رقی و یوک حیوانتی سوره رکی عزیمت ایتمک.

راحم { ص. عر. } ژ: راحه. ج: س. } [« رحم » دن س.] رحم ایدن، مرحمتلی: ارحم الراحمین = مرحمتیلرک الک مرحمتلیسی اولان حق تعالی حضرتلی.

راحه { سث. عر. } ال آهسی، آوج ایچی، کف.

راده { سث. عر. } ۱. درجه، رتبه، مرتبه، کرته: بر راده ده

یورلدم که لقردی سولیکه مجالم
یوقدر: لقردی سولیه میه جک
راده ده یورغونم؛ یورغونله ده
بر راده یه قدر تحمل اولنور.
۲. تقریب، تقریبی مقدار و یا
زمان: سنی قرق زاده لرنده در=
قرق صورلنده؛ ساعت بش
راده لرنده؛ سنوی وارداتی بش
آلتی یوز لیرا راده سننده در.
[عرییده فائده ومنفعت معنا.
سندن بشقه برده آراهه اوقی
معناسته کلیر. لسانزده کی استهما.
لنک وجهی آکلاشیله مدی.]

راز } س. فا. سر، کیزلی شیء: راز
راز } درون، راز دل = قلبه
محفوظ سر؛ کشف راز = افشای
سر؛ راز آشنا = واقف اسرار؛
راز نهان = کیزل سر.
رازقی } س. ص. رزاقی دخی دینان
اطلاق اولنور: رازقی اوزوم،
اوزومی.

رازی } ص. عر. ژ: رازیه.
رازی } «ری» دن سمن: [ایرانک (ری) شهرینه منسوب
ومتعلق ویا بو شهرک اها لیسندن
اولان، ریلی: فخر رازی.
رازی } ص. فا. سره (اسراره)
منسوب ومتعلق، سری.
[شاعر مخالصی اولور.]

رازیانه } س. فا. [تر. زبازدی:
رزنه] دره اوقی نو.
عندن بر نبات که خیار ترشینه
قونور.

رأس } سذ. عر. ج: رؤس. ۱.
رأس } باش، قفا، سر: علی الرأس
والعین = باش اوستنه. ۲. تپه،
اوج: رأس جبل. ۳. برنجی،

باش، رئیس: شهر مزده کی قفله.
لرک رأسی اودر. ۴. دکیزه
کیرن طاغلق و صارب قره پار.
چه سی، بون: رأس اخضر =
یشیل بون. ۵. باشلانغیج،
ابتدا، باش: رأس سینه = پیل
باشی. ۶. جانی شیء عددی:
یوز رأس قویون؛ بر قاج بیگ
رأس خرکله. ۷. الک یوقاری
مقام، صدر، باش: رأس کارده
بولنسان = آمر؛ رأس اموره
چکلر. || ر. رأس زاویه =
زاویه تک یوقاریده کی کوشه سی؛
رأس مخروط = مخروط تپه سی؛
رأس منشور = منشورک باشی.
|| ما. رأس المال = سرمایه،
اقراض وادانه اولنسان آنچه تک
کنندسی، فائضندن باشقه اولانی.
|| مسقط رأس = بر آدمک طو.
غدیقی بر، وطن: شیراز سعیدینک
مسقط رأسیدر. || برأسه =
کندی باشنه، آیرجه، مستقلاً.

رأساً } ح. عر. ۱. کندی باشنه،
کنندیلکندن، خودبخود:
بو ایشی رأساً کوردی. ۲.
کیسه یه تابع اولمق سزین، مستقل
اوله رق، کندی باشنه: او رأساً
مأموردر. ۳. جواب ویا شرح
وسأره اولیه رق: بن استعلامه
حاجت بر اقیوب: رأساً یازدم؛
اسکی متنلری شرح ایتمکدن
ایسه بوفنده رأساً بر کتاب یازملی.
۴. بر مأمور ویا هیئت و محکمه.
تک وظیفه سی ایجاب اتندن اوله رق
بر معامله یی بالذات ایفا ایتمی که
فر. D'office تعبیرینک ترجمه.
سیدر.

رأس المال } سذ. عر. (مالک
باشی) فائضی محسوب
اولیمان اصل مال، اقراض و
استقراض ایدلمش آنچه تک
کنندسی، سرمایه.

راسپه } س. دمیر و تخمه یی قازیمق
ایچون مثلک الشکل و صا.
پلی بر چلیک آلت: راسپه
ایتمک = قازیمق. || راسپه طاشی =
کمی کو کرته لرینی تمیزلکاری
یومشاق سونکر طاشی.

راست } ص. فا. ج: راستان.
راست } ۱. طوغری، مستقیم:
ره راست = طوغری بول، طریق
مستقیم. ۲. صاغ، عین، صول
مقابلی: چپ و راست = صول
صاغ، صاغ صول. ۳. حقایق،
حق، محق، طوغری: سخن
راست = طوغری سوز. = س.
۱. طوغریلق، استقامت حقایق.
۲. طوغری و مستقیم آدم:
ره راستان = طوغریلرک یولی.
۳. مو. بر مقام مخصوص اسمی.

راست } س. لغت آنفه فارسیه.
راست } دن [۱. تصادف،
اصابت. ۲. موفقیت، توفیق.
|| راست کتیرمک = موفق ایتمک:
الله ایشکزی راست کتیرمین.
|| راست کلک = تصادف ایتمک،
تصادفاً بولمق، ملاقی اولمق:
بو کون فلانه راست کلدم؛
کنندینه راست کلیرسه م سویلرم.
|| راست کله = تصادفی، علی.
التصادف، اتفاقاً.

راستق } س. فا. «راستق» دن [
راستق } قاشه سوردکاری معنی
قره بویا، وسمه: راستق چکمک =
قاشلره را-تق قومق. || راستق

طاشی = آنتیون دینان معدن.
 || راستق مرکب = ثابت مرکب.
راستگو { ص. فا. [راست =
 طوغری - کسفتن =
 سویلک } طوغری سویلین،
 یالان سویلن، صادق.
راستلامق { فت. تصادف اتمک،
 تصادفاملاق اولتی،
 راست کلک: بو کون فلانی
 راستلام.
راستی { س. فا. طوغریلق. لس.
راسخ { ص. عر. ج: راسخین.
 [«راسوخ» دن سف] ۱.
 ثابت، متین، صاعلام. ذ. ۲.
 بر علم وفنده وعلی الخصوص
 علوم دینیه ده ید طولی صاحی
 اولوب بونک کنه وحقایقنه واقف
 اولان: علماء راسخیدن برذات.
راسم { ص. عر. [«راسم» دن سف]
 [رسم یابان، ترسیم ایدن. ذ.
راسمه { س. عر. رسم، عادت،
 داب: راسمه تبریکی
 ایفا اتمک. [عرییده بو معنا
 «مرسوم» لغتیه افاده اولنور. که
 مفردی بزجه اشبو «راسمه»
 لغتیه تبدیل اولندیغی حالده،
 جمعده بزجه دخی «راسمات»
 قوللانیوب، «راسم»، یعنی
 «مرسوم» ک جمع قوللانیلیور.]
راشد { ص. عر. ج: راشدین.
 [«رشد» دن سف] رشد
 صاحی، طوغری یولدن کیدن،
 هادی: خلفاء راشدین = انفاس
 مقدسه نبویه دن استفاضه انوار
 هدایت اتمش اولان چهاریار
 کزین یعنی ابابکر، عمر، عثمان،
 علی (رضهم) افندیلمر مکه بربرینی

متعاقب اجرای خلافت ایشلر در.
 [مفردنده «رشید» ده
 مستعملدر.]
راشی { ص. عر. [«رشوة» دن
 [سف] رشوت ویرن، بر
 مرتضی به حقسز و غیر مشروع
 ایشنی کوردیرمک ایچون آقچه
 وهدیه ویرن.
راصد { ص. عر. [«رصد» دن
 [سف] ۱. دقتله باقوب
 بکلین، کوزه دن. ذ. ۲. اجرام
 سماویه و علائم جویه یی مشاهده
 و معاینه ایچون رصد قوللانان.
راضی { ص. عر. ذ: راضیه.
 [«رضا» دن سف] ۱.
 رضا ویرن، موافقت ایدن، مانع
 اولمیان، خشنود: صاحی راضی
 اولدی. ۲. رضا و ممنونیتی مو-
 جب: عیشة راضیه. ذ.
راضه { ص. عر. [«رض» دن
 [سف] از یچی: آلت
 راضه = طوقاق کبی از یچی
 آلت که طب قانونی اصطلاحا-
 تندن اولوب سهواً (راضیه)
 قوللانیلیور.
راطب { یاش و نملی معناسیله
 جمعیت طیبه عثمانیه
 قوللانش ایسه ده، طوغریسی
 «راطیب» در.
راعِد { ص. عر. ذ: راعده.
 [«راعِد» دن سف] کرلین،
 کوك کورلمه سی سسنی چیقاران. ذ.
راعی { ص. سذ. عر. [«رعی» دن
 [سف] بر حیوان سورسی
 کودوب اوتلادان، چوبان،
 صیغیر تاج. || مج. بر قومک ریسی
 ویا بر مملکتک مدیر و محافظی. ذ.
راغ { س. فا. اصل معناسی طاغ
 [اتکی اولوب، باغ و باغچه-

لرک الك کوزلری طاغ اتکنده
 بولنانلری اولدیغندن، کوزل
 باغچه مقامنده «باغ وراغ»
 صورتنده قوللانیلیر.
راغب { ص. عر. ذ: راغبه.
 [«رغبه» دن سف]
 رغبت کوسترن، ایستکلی، طا-
 لب، آرزو مند.
راف { س. فا. [«رف» دن]
 ۱. دیواره قانئا میخانمش
 تخته که اوزرینه اوته بری وضعنه
 یارار: رافه قومق؛ رافک
 اوزرنده استیف اتمک. ۲.
 طولابک قاتلرینی تشکیل ایدن
 تحتهلرک بهری، صره: بو طو-
 لابک رافلری اگر تیدر. ۳.
 اوته بری قونمق ایچون بر ابکی
 ویا اوچ درت صرملی اگر تی
 و آجیق طولاب که ابکی حلقه
 ایله دیواره آصیلیر. فر. Étagère.
رافت { س. عر. آحیمه، اسیر.
 گمه، لطف و مرحمت.
رافیلو { ص. ان. مرحمتلی معناسیله
 سردار لره ویریلیر عنوان.
 ندر: دولتلو رافتلو.
رافدان { س. عر. [«رفدان»
 دن] قبوغیسه برابر
 صوده آز پیشمش یومورطه.
رافضه { س. عر. [ترک دیمک
 سف. ذ.] شیعیلردن بر فرقه در.
رافضی { ص. عر. ذ: رافضیه.
 [«رافضه» دن سف]
 فرق شیعیه دن رافضه فرقه سنه
 منسوب.
رافضیلک { س. رافضی مند-
 هی، رافضیلرک
 اعتقادی.

رافع { ص. عر. ث: رافعه. [«رفع»
 { دن سف } قالدیران، یو-
 کساتن. [اسماء حسنادن ده
 معدود در:] یا رافع. || تس.
 کوز قیاغی کبی بعض عضوری
 یوقاری قالدیرمغه یاریان (عضله
 وسیگیر).

راقم { ص. عر. ث: راقه. [«رقم»
 { دن سف } یازان، چیزن،
 رسم و تحریر ایدن: راقم حروف =
 پوحر فلری یازان. [اکثر یا محرر لر
 و خطاط لر بو تعبیر له کنندی شخصلر.
 بی صرام ایدر لر.] = سن. عر.
 بر نقطه نك بر سطح معروفك
 حذا سندن درجه ارتفاعی. فر.
 Cote.

راقی { س. [عر. «عرق» دن
 { غلط] کثول انواعندن
 قوتلی بر مسکر؛ جبره، اوزوم
 راقیسی، دوز راقی = اوزوم
 جبره سندن چیقاریلان جنسی؛
 صمان راقیسی = پك عادی وقبا
 جنسی؛ ساقز راقیسی = مصطکی
 قاریشدرلمش نوعی؛ راقی سیسقه.
 سی = راقیدن مستسق اولمش.

راقچی { س. ۱. راقی یا پان و
 { صانان آدم. ۲. راقی
 ایچمکی عادت ایدنمش آدم، راقی
 تریاکیسی.

راقچیلق { س. ۱. راقی یا پان
 { و صامق ایسی. ۲.
 راقی تریاکیلیکی.

راکب { ص. عر. ث: راکبه.
 { «رکوب» دن سف. [۱. بینجی، بیسن، بینش،
 سوار: بر اسب صیبارفتاره
 راکب اولدینی حالده. ۲. حر-
 کت ایدوب کیدن بر شیشه،

بر واسطه نقله کیرن و یا کیرمیش
 اولان: سفینه به، آراهیه، دمیر
 یول قطارینه راکب اولق.

راکبا { ح. عر. بیندیک، بینش
 { اولدینی حالده، سوار
 اوله رق: بر عرب آتیه، کمی به،
 آراهیه راکبا عزیمت ایتدی.

راکد { ص. عر. ث: راکده.
 { «رکود» دن سف. [حرکتسز،
 طورغون، ساکن:
 ماء راکد = طورغون صو؛
 پك راکد بر هوا ایدی.

راکع { ص. عر. [«رکوع»
 { دن سف.] نمازده رکوع
 ایدن، رکوع حالنده بولنان:
 راکع و ساجد.

راکعا { ح. عر. رکوع ایتدیک
 { حالده، رکوع حالنده:
 راکعا سلام و یرمک.

رام { ص. فا. مطیع، تابع،
 { منقاد، سرفرو ایدن: او
 مملکتی ضبط و اهالیسی رام
 ایلدی؛ بتون خلق فرمانده
 رام اولدیلر.

رامپه { س. [یتا.] ی. ایکی
 { کینک یا خود بر کمی ایله
 دیگر بر شپیک تماش ایده جک
 صورتده یان یانه یتاشمی
 وضعیتی، قارن قارنه کله لی:
 رامپه ایتک = یاناشوب تماش
 ایتک؛ واپور ریخته رامپه ایتدی.

رامپه چی { س. وقتیه محاربه ده
 { رامپه ایدلکده
 دشمن سفینه سنه کیرن جنکاوران.

رامشگر { س. فا. چالنجی، سا-
 { زنده، مطرب، لس.

رامی { ص. عر. [«رمی» دن
 { سف.] مرمیات آتان،
 انداخت ایدن.

ران { ص. فا. [«راندن» فعلندن
 { سمص. — صتر. تشکیلنه
 کیرر.] ۱. سورن، سورنجی،
 سوق ایدن، یوریدن، اوینادان:
 اسپران = آت سورن؛ خامه ران =
 قلم اوینادان. ۲. اجرا و انفاذ
 ایدن، سورن: حکمران = حکم
 سورن، حکم ایدن.

ران { س. فا. اولیق، فخذ. ث.

رانده { س. ی. کیملرک میزانه
 { دیرکنک کریسنده کی یان
 یلکنی.

رانزه { س. ی. کیملرده عسکرک
 { یا تمسی ایچون الابدنه.
 لرده بری بری اوزرینه یابیلان
 یتاقلقلر.

راوند { سن. عر. کوکی طیده
 { مستعمل معروف بر نبات
 که اک ای جنسی چینه چیقار:
 راوند چینی؛ راوند کوکی.

راوی { ص. عر. ث: راویه.
 { چ: روات. ج. فا: را-
 ویان. [«روایه» دن سف.]
 نقل و روایت و حکایه ایدن،
 حدیث و شعر و اخبار تاریخیه
 و سائره نقل ایدن، ناقل: بو
 حدیث شریفک راویسی، رواتی
 ثقاتندرز؛ راوی دیورکه؛ راویان
 اخبار.

راه { یا خود ره. س. فا. ۱. یول،
 { طریق = ره راست = طو-
 غری یول؛ مصارف راه = یول
 مصارفی. [مصارف راهیه «
 دیمکدن اجتناب ایتلی.] ۲.
 مسلک، اصول، آیین: راه محبت.
 || خرج راه = رسماً بر مأموریته
 کوندربان مأمور و یا ضابط

ویریلن یول مصرفی. || شاه
راه = جاده، طریق سلطانی.
|| همراه = یولداش .
راهب { سنڌ. عمر. ج. رهبان.
مناسرتده و صومعهده
اونوران خرسندان اخروی
آدم، کشیش، تارک دنیا .
راهبر { و راهزن و راهنما. با:
رهبر، رهزن، رهنا .
راهبه { س. عمر. [لغت مولده]
مناسرتده اونوران خر.
ستیان اخروی قیز، تارک دنیا .
راهوان { س. فا. « راهوار »
دن غلط] .۱. بینجی بی
صارصمقیزین سرعتله یو.
روین آت واستر یورویشی : بو
آتک کوزل راهوانی واردر.
۲. بو نوع یورویشله یوروین
آت : بر راهوان آلق ایسترم .
= بو نوع یورویشله یوروین :
راهوان آت. = ح. بر نوع یو.
رویشله، راهوان اوله رق : بو
استر راهوان یورپور .
رای { سنڌ. عمر. ج. آراء .
۱. کورمه، کوریش،
نظر، مشاهده : رای العین =
کندی کوزیله کوره رک. [بو
معنا ایله یالکیز بو تعبیر ده
مستعملدر.] ۲. فکر، مطالعه،
بر ایش حقهده دوشونه تیجه .
سی اوله رق سیولنیان سوز
و درمیان اولنان چاره و تدبیر:
رای ورمک = بیان مطالعه
ایتک؛ هرکس رأینی بیان ایتسین؛
بو یابده سزک رأیکز نه در؟
بو ایش رأیکزه محولدر. || رای
طویلاق = بر مجلس اعضاسنک
بر ایش حقهده آیری آیری فکر.
لرخی صورتوب قیدایتک. || اتفاق

آراء، اتحاد آراء = بر مجلس ویا
محکمه اعضاسنک کاملاً برفکرده
بولنسی؛ اکثریت آراء = اعضادن
قسم اعظمک برفکرده بولنسی؛
اختلاف آراء = بر مجلس اعضاسنک
باشقه باشقه افکارده بولنوب
اتحاد ایده مهملری؛ ثلثان اکثر.
یت آراء = اقلی ایکی ثلث نسبتده
اولان اکثریت آراء .
رایت { س. عمر. ج. : رایات.
سنجاق، لوا : رایات اسلام
او کده تموج ایدیوردی .
رایج { ص. عمر. ژ. : رایجه .
[« رواج » دن سف. دها
طوغریسی رایج] .۱. رواجی
اولان، کچن، سوریلن، سورو.
ملی : رایج مال .۲. خاق بیننده
قوللانیلان، متداول، رغبت
عمومیه یه مظهر : رایج آچه .
= سنڌ. عمر. رواج، کچن فیات،
اعتبار، دکر : بونک رایجی
وارمیدر؛ رایجی نه در؟ ذخیره.
نک رایجی .
رایجه { س. عمر. ج. : رواج .
[« روح » دن سف. ژ.]
قوقو، بوی. [لسانمزده یالکیز
ای قوقولر حقهده مستعملدر]
کاک، یمکک رایجه سی؛ کوزل بر
رایجه، بر رایجه طیبسه نشر
ایدیور .
رائش { ص. عمر. ژ. : رائشه .
[« ریش » دن سف.]
رشوت آلان ایله ویرن آره سنده
واسطه اولان .
رائی { ص. عمر. ژ. : رائقه .
[« روق » دن سف.]
ساده، صاف، خالص، سلیس :
بو بیت فردوسینک اشعار
رائقه سننددر .

رایگان { ص. فا. ۱. بدلسز،
قارشیلقتسز، باد هوا .
۲. مح. میذول : همم علیه لرینک
رایگان بیورلمسی .
رائی { ص. عمر. ژ. : رائیه . (ر)
حرفنه منسوب و متعلق :
قصیده رائیه = (ر) قافیله
قصیده .
رب { سنڌ. عمر. ج. : ارباب. [زبا .
رب] نزدی : راب [۱. افندی،
مالک، صاحب، متصرف، اهل :
رب الدار = او صاحبی؛ رب
المال = مال صاحبی؛ ارباب
عقول = اهل خرد؛ ارباب ناموس =
ناموسلی آدملر .۲. کاشانک
صاحب و مالکی اولان جناب
حق : ربم ! سن مرحمت ایله .
-- بومنا ایله بین العوام عربی
یاء مشکمه مضاف حالنده دخی
قوللانیلیر : ربی یه امانت اولک!
امان یاربی ! ربی ! نه یاپه یم؟
ربا { سنڌ. عمر. فائض، تمه، گذشته .
ربا { ص. فا. [« ربودن » فعلندن
ربا] ص. ص. ص. ص. تشکیله کبرر .]
قاپان، قاپجی : دلربا = کوشل
قاپان، پک کوزل و دلبر؛ کهربا =
صمان قاپان = قیل و چوپلری
جذب ایدن معروف ذی قیمت
صاری طاش؛ آهزبا = دمیری
جذب ایدن متناطیس طاشی .
رباب { سنڌ. عمر. کانه ایله چالنیلر
بر ساز .
رباط { سنڌ. عمر. ۱. باغ، رابطه .
ژ. ۲. متین بنا . ژ .
۳. تکیه و کاروانسرای کبی کلوب
یکنلرک قونمه سنه مخصوص مو.
قوف بنا. || ت. اعضایی ربط
ایدن بعض سیکرلر .

رَبَاعِي { ص. عر. ژ: رباعیه. ۱. م. }
 (صرف عربیده) حروف
 اصلیه سی درت عددیده اولان
 ویا اوچدن عبارت اولان حروف
 اصلیه سنه بر حرف ضم ایدلمش
 اولان (فعل): «درج» و «اکرم»
 کبی؛ رباعی مجرد درتدن عبارت
 اولان حروف اصلیه سندن
 مرکب فعل، درج کبی؛ رباعی
 مزید فیه = حروف اصلیه سی اولان
 درت حرفه بر ویا ایکی حرف
 دخی آرتغله بش ویا آلتی حرفلی
 اولمش فعل: «تدرج» و
 «احرنجم» کبی. ۲. م. تا. با.
 درتلی: رباعی الوجوه = درت
 یوزلی؛ رباعی الاضلاع = درت
 ضاعلی؛ رباعی الاجزاء = درت
 جزئی؛ رباعی الازهار = درت
 چیچکلی؛ رباعی الاسنان = درت
 دیشلی. [«ذو اربعة الوجوه»
 وسائرہ تعبیرندن اصح و اوکا
 مرجحدر.] = سذ. عر. ج:
 رباعیات. م. درت مصراعلی یعنی
 ایکی بیتدن مرکب قطعه = بر
 رباعی سوبلیدی؛ عمر خیامک
 رباعیاتی.

رَبَاعِي { ص. عر. ژ: رباعیه. [«رب» }
 (دن سمنه.] حق تعالی
 حضرت تلیزه منسوب و متعلق،
 الهی: قدر ربانی؛ مقدرات ربا.
 نیه. = سذ. عر. ج: ربانیون.
 قلب و فکرینی الله ربط و حصر
 ایتمش آدم، عارف بالله، واصل
 بالله.

رَبِيع { سذ. عر. ج: ارباع. ۱. }
 { کار، فائده، تمتع. ۲. فا. }
 نض، نما، گذشته. ژ.

رَبِيع { سذ. عر. ۱. باغلامه، }
 { ایلشدیرمه: حیوانک یو. }

لارخی قازیغه ربط ایتدی؛ او
 ماده یه متعلق کابه اوراق مضبطه.
 یه ربط ایتلی. ۲. م. جمله لری
 حروف وادوات لازمه ایله بر
 برلینه باغلا یه رق یولیه صره.
 لامه، نظام، ارتباط: بو عباره.
 نك ربطی یوانسده دکلدرد؛ بو
 فقره بی ربط ایتلی؛ یازدیغی
 شیئک ربطی بوزوقدر، ربطنه
 باقلی. ۳. حصر و تخصیص و
 تعلیق: قلبنی الله ربط ایتمش.
 || ضبط و ربط = مملکتک نظام
 و اسایشی: ژاندارمه قوماندانی
 مملکتک ضبط و ربطنه نظارت
 ایدر.

رَبِيع { سذ. عر. درتده بر، بر }
 { شیئک درت قسمندن بر }
 قسمی، چاریک: ربع معاش =
 معاشک درتده بری. || ربع
 دائره = بر دائره نك درتده بری
 اولان مثل قائم الزاویه که ۹۰
 درجه دن عبارت اولوب هیئتده
 مقیاس یرینی طوتار، ربع
 تحتی سی، فر. Quadrant. || ربع
 مسکون = کره ارضک بتون نصف
 جنوبیسیله نصف شمالیسنک دخی
 آمریکا طرفنده کی یاریسی کشف
 اولنمازدن اول بتون قسم مسکو.
 فی زعم اولسان و عند المتقدمین
 معلوم اولان چاریکی. بو اعتقادله
 او وقت ارض، عالم، دنیا معنا.
 سیله دخی قوللا نیلیر دیسه ده،
 بوکون استعمالنه محل قائم شدرد:
 یونک ربع مسکونده امثالی بو.
 لنماز. = تر. [زبازدی: او.
 روب.] ۱. غروشک درتده
 بری، اون پاره لق سکه: اوج

غروشله بر ربعه آلدیم. ۲. یاریم
 آرشینک درتده بری یعنی آر.
 شینک سسکرده بری که اوج
 یارمقدن عبارتدر: بش آرشین
 اوج ربع.

رَبِيعِيه { سذ. عر. (تر. زبازدی: }
 { رویه [اسکی آتونک چار. }
 یکی که تقریباً اون غروش قیمتده
 بر سکه ایدی. — الیوم هند.
 ستانده متداول یاریم مجیدیه دن
 بیوجک کوهش سکه. || ربعیه
 چیچکی = اوکوز کوزی. || ربعیه
 صوغانی = کرید لاله سی نوعی.

رَبِيعِيه { سذ. عر. کهنده باغی، بویه }
 { آتیلان حلقه، ایلک. }

رَبِيعِيه { سذ. عر. «رب» ایله ضمیر }
 { متصلک جمع متکلمی اولان }
 «نا» دن مرکب اولوب «ربمز»
 دیمک اولدیغی حالده، لسانخزده
 یالکز «رب» معنا سیله قوللا.
 نیلیور. [بزم و جمله کائناتک ربی
 اولان حق تعالی حضرت لری:
 ربنا حقیچون.

رَبِيعِيه { سذ. عر. ۱. افند بک، }
 { مالکیت. ژ. ۲. نکر. }
 یلق، الوهت.

رَبِيعِيه { سذ. عر. «رب» ایله یاه }
 { متکلمدن مرکب اولوب، }
 «ربم» دیمک اولدیغی حالده،
 لسانخزده «رب» مقامنده ده
 قوللا نیلیور. [نکر، الله:
 آمان یاربی! سزی ربی یه امانت
 ایدرم.

رَبِيعِيه { سذ. عر. اوکی اوغل، }
 { امکنز. ژ. }

رَبِيعِيه { سذ. عر. اوکی قیز. ژ. }

رَبِيعِيه { سذ. عر. ایلیک یاز، بهار. }
 { ربیع الاول = شهر

قرية عربية نك او حبيسي، كه
 وقتيله سنة قريه نك اكسيكي تضمين
 اولونوركن بهارك ابتدا سنه تصا.
 دف ايدر مش. || ربيع الآخر
 شهر قريه عربيه نك دردنجي-كي كه
 بوده اساساً بهارك اوخريشه
 تصادف ايدر مش. || تقطه
 ربيع = ايلك بهارك مبدئي.
 { ص. عر. ١: ربيع. ايلك }
 { بهاره منسوب و متعلق. }
 { س. ج. عر. فد: رتبه. }
 { با: رتبه. }
 { ص. باهلي، رفيع الدر. }
 { انشا لساننده }
 بطريقه ويرين عنواندر. []
 { س. عر. ج: رتب. ١. }
 { صره باصا مق. درجه، }
 پايه. منزلت: علم و عرفانده بر رتبه
 عاليه نائل اولدى. ٢. مقدار،
 قدر، درجه: بورتبه چالشمقى.
 { بو معنا ايله اليوم پك استعمال
 اولنيور. } ٣. اركان و مأمو-
 رين دولته ويرين شرف و اعتبار
 درجه سى، پايه: رتب ملكيه،
 رتب عسكريه، رتب عليه؛ رتبه
 اولى، رتبه بالا؛ رتبه آلتى،
 ويرك.
 { ص. رتبه سى اوليان. }
 { رتبه لى } اصحاب رتبه دن.
 { س. فر. Retraite } هقه.
 { بر پوليه نك اعاده حسا. }
 بنى ده حاوى حامل طرفندن
 كشيد اولمش يكي پوليه.
 { س. عر. بيرتيق و ياريق }
 { يابيشد يروب نهمير ايمه. }
 || رتق و رتق = اداره: رتق و رتق
 امورده مقتدر.

رتقاء { ص. عر. آلت تناسلى }
 ناقص اولغله توليده غير
 صالح (قادين)، اصلق.
 { س. عر. زهرلى و ايرى }
 { رجنس قير اورومجكي. }
 { س. عر. ط. مفاصلده و }
 { سائر جهات بدنده حاصل }
 اولان وجع و التهاب روماتيزمه.
 { س. عر. ١. امل، اميد، }
 { اوهمه: خوف و رجا بيننده. }
 ٢. [زبازدى رانك كسر بله]
 يالوارمه، نياز: بو ايشى كور-
 مه كرى رجا ايدر م؛ بو رجاى
 قبول ايدد جكسكن.
 { ص. ١. يالواران، رجا }
 { و نياز ايدن. ٢. بر- }
 يچون توسط ايدوب رجا ايدن،
 شفيق.
 { س. عر. ج. عر. فد: رجب. }
 { با: رجب. }
 { س. عر. شهر قريه }
 { عربيه نك يدنجيسى. }
 { س. عر. اوستون او- }
 { لمه، افضاليت، مر- }
 جحلق: صوبه نك منقاله رجبانى
 غير متكردر؛ ادعاى رجبان =
 افضاليت دعوا سنده بولنمه؛
 اسباب رجبان = ترجيح سبب
 اولان جهات. [« رجبانيت »
 ديمه مى.]
 { س. عر. د. عر. وضده }
 { مفاعيلى بر مصرا عده اوج }
 كره « مستغلقن » دن عبارت
 وزن: بحر رجز.
 { س. عر. ١. كرى دو- }
 { نه، كرى يه يعنى كلتن }
 طرفه طوغرى حركت: يارى يو-
 لدن رجعت ايتدى. ٢. ف. زو-
 جك تطلين ايتدىكى زوجه سنى

كرى آلمه سى. || ع. خط رجعت =
 اردونك ايجابى حالنده كرى يه
 طوغرى چكيله چكى محل و طريق؛
 خط رجعتى تا عين ايتك: دشمنك
 خط رجعتى كسمك. || رجعت
 قهقرى = آرقه سنى دوغنيه رك
 كرىسن كرى كيمه.
 { س. عر. ط. صار صله، }
 { رجبان } خيطان، تزلزل.
 { س. عر. ج: رجا. }
 { بلوغه ايرمهش ارلك آدم، }
 ار. ف. ٢. مج. اهل، مقتدر:
 بو ايشك رجلي دكلدر. =
 ج. ايلرى كلنلر، اعيان = رجال
 دولت؛ اجله رجال دولتدن.
 { س. عر. ج: رجل. }
 { آياق، قدم، پاى. ف. }
 { س. عر. ١. طاشلامه، }
 { طاشله اورده: رجم شيا- }
 طين. ٢. ف. متهمى بلنه قدر
 طور اراغه كوموب طاشلامغه
 اعدادم جزاسى.
 { س. عر. ١. كرى دو- }
 { نه، عودت، رجعت: }
 يارى بولدن رجوع ايتدى؛ ما
 نحن فيهمزه رجوع ايدم. ٢.
 جايمه، سوزندن دوغمه، سوزنى
 كرى آلمه: او آدم سوزندن،
 وعدندن رجوع ايتز.
 { س. عر. ارلكك، }
 { رجو ايت } ارلك.
 { ص. عر. } « رجم » دن
 { ص. } [طاشلامش، طا- }
 شله قوغلمش، رجم اولمش: شيطان
 رجم.
 { س. } [Ricetta]
 { طبيك خسته يه تسبب }
 ايتدىكى علاجلارك تركيباتى و

صورت استعمالی مبین اوله رق
 ویردیکی پوصله : رچته یازمق ،
 رچته ویرمک .
 رَجَل { س. شکرله قینادلش
 میوه طائیلی : چیلک ،
 کل ، ویشنه رچلی .
 رَچینه { س. [Resina] چام
 کبی بعض آغاجلرک ویر-
 دکاری ساقز .
 رَچینه‌لی { ص. ساقز قونمش
 (شراب وسائره) .
 رِحال { سذ. جر. عر. فد : رحل .
 با : رحل .
 رَحَل { سذ. عر. ج : رحال . سمر .
 پالان : شد رحال ایتک =
 عزیزته حاضر لائق .
 رِحَلت { سذ. عر. ۱ . کوچ
 نقل مکان ، انتقال . ۲ .
 عزیزت ، حرکت ، سفر . ۳ . اوله ،
 وفات : رحلت ایتدی ؛ رحالی
 تاریخنده دک .
 رَحله { سذ. عر. اوزرنده او قو-
 نان ویا استنساخ اولان
 کتاب وحقه وسائره قونمق
 اوزره اوکه آننان تحتهدن طار
 و آلیاق ماصه : دیرسکری رحله
 مطالعه و تدریسدن آیرلدی .
 رَحِم { سذ. عر. آجیه ، اسپرکه ،
 مرحت : حاله رحم ایتدی ؛
 رحمی چوق بر آدمدر .
 رَحِم { سذ. عر. ج : ارحام . ۱ .
 دُول یاناغی : رحم مادرده
 ایکن . ۲ . قرابت ، خصمق .
 || صلّه = رحم = اقربا و تعلقاتی
 زیارت و تقدد . || ذوی الارحام =
 آ طرفندن اقربا .
 رَحِم { فت. عر. (بعض دعا تعبیرات
 عربیه سننده بولنور فعل
 ماضی مفرد مذکر غائبدر . }

رحمت ایلسین ، ایلیه : رحمه الله =
 الله اوکا رحمت ایلسین .
 رَحْمَان { ورحمن . ص. سذ. عر .
 [«رحمة» دن صش .] عبادینه
 رحم وشفقتی زیاده اولان حق
 جل و علا حضرتلری : جانب
 رحاندن .
 رَحْمَانِ { ص. عر. ذ : رحمانیه .
 جناب حقه منسوب و
 متعلق ، جناب حقدن کلن وبناء
 علیه خیره مستند ، شره مستند
 اولان شیطانی مقابلی : فکر
 رحمانی دائماً فکر شیطانی به
 غلبه ایدر .
 رَحْمَت { سذ. عر. ۱ . اسپرکه ،
 مرحت . ۲ . حق تعالانک
 موتایه رحم ایدوب کنناهلرینی
 عفو بیورمسی : الله رحمت ایلیه !
 [عربی ترکیباند «رحمة» ص-
 رتنده یازیلیر :] رحمة الله علیه !
 رحمه الله رحمة واسعة = الله غنی
 غنی رحمت ایلیه . [رحمة الله علیه
 رحمة واسعة دیمه ملی .] ۳ . تر .
 ج . حق تعالانک عبادینه مر-
 حمتنک بر علامت ظاهره سی
 اولان نافع یاغفور : رحمت
 دوشدی ؛ رحمته طولدق .
 رَحْمَتِک { ص. و :
 رَحْمَتِک { ص. رحمت الهیه به مظهرتی
 رَحْمَتِک { دعا اولنان ، رحمته محتاج
 و مستحق ، مرحوم : رحمتلی پدرم .
 — اسم کبی ده قولانیلیر : رحمتلی
 بویه شیدلردن خوشلانمازدی .
 رَحْمَتِک { ص. عر. رحمته منسوب
 رحمتی و متعلق .
 رَحْمَتِک { ص. عر. ذ : رحیمه . ط .
 رَحْمَتِک { ص. عر. ذ : رحیمه . ط .
 دُول یاناغنه منسوب و

متعلق .
 رَحِیق { سذ. عر. صاف و معطر
 شراب .
 رَحِیل { سذ. عر. کیتنه . کوچه .
 عزیزت ، رحلت . ذ .
 رَحِیم { ص. عر. ذ : رحیمه . [«رحمة»
 آدیان ، مرحتلی .] هم جناب
 حقه هم عبادینه ، رحمان ایسه
 یالکز جناب حقه اطلاق اولنور .
 رَحِیمانه { ص. فا . مرحتلی ذاته
 منسوب و متعلق . [انشا
 لساننده مقام تعظیمده مخاطبدن
 کنایه اولور :] جانب عالی
 رحیمانه لرینه .
 رُخ { سذ. فا . یاساق ، خد ، عذار .
 رُخ { سذ. عر. ۱ . عرب مصالارنده
 مذکور پک جسیم بر طیر
 موهوم ، سیرغ . ۲ . شطرنج
 اویوننده بر طاش .
 رَحَاء { سذ. عر. ۱ . بولاتق ،
 گگیشک . ۲ . گوشک ،
 سولپوکک ، رخاوت . ذ .
 رَحَام { سذ. عر. صرمر طاشی ،
 سنک خارا .
 رَخَاوت { سذ. عر. ۱ . گوشک ،
 سولپوکک . ۲ . تنبلک ،
 تکاسل ، عدم تقید ، اهماسزلق ،
 اهل ، تسامح .
 رَخْت { سذ. فا . ۱ . آت طاقی .
 ۲ . یول لوازی . ۳ .
 مفرشات وسائر خانه طاقلری .
 ۴ . پنجره و قیو قنادلرینی چر .
 چیمویه ربط ایدن منتشه طاقی .
 رَخْتِلامِق { فت. (آته) رخت و
 طاقم طاقق .
 رَحْمَتِک { ص. عر. رخت و طاقله تزین
 و تمجید اولمش (آت) .

رَخْمَانُ { س. آت غاشیه سنک }
 رَخْمَانُ { صیرمه لی غیطانی؛
 رختوان آغاسی = آتک رختلرینه
 باقان ساییس.
 رَخْسَارُ { س. فا. و. }
 رَخْسَارَهُ { س. فا. ع. عمر. یا کاقی،
 خمد، عذار، رخ؛
 رخسار یار.
 رَخْسُودَهُ { ص. فا. [رخ = یا گاق -
 { سودن = سورمک]
 یا کاغنی و یوزینی سورن، سور-
 مش: رخسوده آستان نیاز
 اولوق = یوزینی ایشیکنه سورمک
 رجا ایتک.
 رَخْشُ { س. فا. ع. عمر. پک یوروک
 { و کوزل آت: بر رخش
 صبا رفتارنه سوار اولمشیدی.
 رَخْشَانُ { ص. فا. و. }
 رَخْشَمَنْدَهُ { ص. فا. بارلاق: تابان،
 { لامع: نجم رخشان.
 رَخْصَتُ { س. ع. اذن، مأذون-
 { نیت، اجازت، مس-
 عده: رخصت آتی، ایستک،
 ویرمک؛ رخصت رسیمه.
 رَخْصَتْسِزُ { ص. ح. اقتضا ایدن
 { رخصت رسمیه بی
 حائز اولمان و یا حائز اولمقسزین:
 اومکتب رخصتسزد؛ رخصتسز
 مملکتنه کتیدی.
 رَخْصَتْسِی { ص. رخصت رسمیه بی
 { حائز، اذنی، مأذون.
 رَخْصَتْنَمَاهُ { س. فا. رخصت
 { رسمیه بی حاوی
 ورقه، اذنامه، اجازتنامه.
 رَخْنَه { س. فا. ۱. کدیک، ییقیق
 { و بوزوق پر، فرجه. ۲.
 مح. خل، زیان.

رَخْنَه دَارُ { ص. فا. ۱. کدیک
 { و ییقیقی اولان. ۲.
 مح. خلل پذیر، تقصاتی اولان.
 ۳. متضرر، زیانه دوچار: بو
 ایشدن اک زیاده رخنه دار
 ارلان بنم.
 رَخْنِیصُ { ص. ع. عمر. ث: رخصه.
 { «رخص» دن صش.]
 او جوز، اهون. ذ.
 رَخْ { س. سذ. ع. ۱. کری چورمه،
 { ۲. ایتوب اوتیه آهه، دفع:
 یاغلی شیئر صوینی رد ایدر.
 ۲. قبول ایتمه، عدم قبول،
 ابا: هدیه بی، رجایی رد ایتدی؛
 رد ایله جواب ویردی. ۳.
 طاینامه، انکار ایتمه: اوغلنی رد
 ایتدی. ۴. چورومه، جرح
 ایتمه: دلیلنی، شاهدینی رد
 ایتدی.
 رَدَاءُ { سذ. ع. بعض درویشلرک
 { شال کبی اوموزلرینه
 آندقلری و احتیاجه کوره سخجاده
 و یورغان کبی ده قوالاندقلری
 یوک قماش.
 رَدَانَه { س. مح. یلکن و تنته لره
 { آجیلان اوافق دلیکاره
 کچیریان دمیر و پرنج حلقه.
 رَدَائَتُ { س. ع. ۱. کوتیلک،
 { فناتی، فساد، خبائت.
 ۲. ط. خسته لقی و یاره آزعینلی.
 رَدْفُ { سذ. ع. ۱. کری،
 { آرقه: ذ. ۲. د. [عروضده]
 قافیه نك روی دینان صوک
 حرفندن اول کن «ا، و، ی»
 حرف مدی.
 رَدْفِی { ص. ع. عمر. ث: ردیفه.
 { «ردائت» دن صش.] ۱.
 کوتی، فنا، فاسد، یاراماز. ۲.
 ط. آزعین.

رَدِیْفُ { ص. ع. عمر. ث: ردیفه.
 { «ردف» دن صش.] ۱.
 صکره دن، آرقه دن کن. ذ.
 ۲. نظامیه صنفندن صکره
 کچیان صنفه منسوبکه بوصف
 حین حاجتده سلاح آلتنه آلتیر:
 صنف ردیف؛ عساکر ردیفه.
 = سذ. ۱. بوصفنه منسوب
 عسکر و یا ضابط و نفر: ردیف
 آلانی؛ ردیف بیکباشیسی؛
 ردیفلری طولایلورلر. ۲. د.
 قافیه دن صکره اوله رق هر
 بیتک آخرنده تکرر ایدن کله.
 رَدَائَتُ { س. ع. عمر. ۱. آچاقاقی،
 { دنائت، ناسزا فعل و حر-
 کت: بن او رذالتی قبول ایتم.
 ۲. اوتانه جق و کولنه جک ایش،
 عار، عیب، مسخره لقی: پک
 رذات اولدی.
 رَدَائِلُ { س. ح. عمر. [فد:
 { «رذیله» لسانمزده غیر
 مستعملدر. زعم اولندیفی کبی
 «رذاله» ک جمعی دکلدرو.]
 آچاقچه و اوتانه جق ایشلر، ناسزا
 و معیوب افعال و حرکات.
 رَدَائِلُ { ص. ع. عمر. ث: رذیله. جم:
 { ارذال.] «رذاله» دن
 صش. — «اراذل» جمعی زعم
 اولندیفی کبی بونک اولیوب
 «ارذل» کدر.] ۱. آچاقاقی،
 دن. ۲. کولنه جک و عییلانه جق،
 رسوای، مسخره: رذیل آدم.
 ۳. آشاغی، بایاغی، ناسزا:
 افعال رذیله.
 رَزُّ { س. فا. اوزوم آچاقی، آسه،
 { باغ کوتوکی، کرم. ذ. || مح.
 ع. دختر رز = (اوزوم آچاقک
 قیزی) شراب، خمر، باده، بی.

رَزَق { ص. عر. } «رِزْق» دن
 { سبج. } [کافه مخلوقات
 رزقی وین جناب خلاق: جناب
 حق رزاقدر.

رَزَق { ص. س. عر. } «رازق» -
 { دن غلط } قوروسی مشهور
 بر جنس اوزوم: رزاقی اوزوم،
 رزاقی اوزومی.

رِزَانَت { سش. عر. } آغراق، منا-
 { نت، حدیث، اهمیت: }
 رزانت رأی؛ رزانت فکری.

رِزْق { سذ. عر. } ارزاق.
 { ۱. قوت، آزیق، نفقه، }
 معیشت: قاریخه بیله رزقی
 تدارک ایدر. { ۲. من طرف الله هر
 کسه مقسوم و مقدر اولان نعمت:
 رزق مقدر، رزق مقسوم.
 ۳. بیه جک ایچه جکه متعلق مواد،
 ذخیره، مأکولات. } بو معنا
 ایله اک زیاده جمعی قوللانیلیر: [
 ارزاق عسکریه؛ ارزاق تدارکی؛
 ارزاق انباری.

رَزْم { س. فا. } غاوغا، جنک،
 { حرب. لبس. }

رَزْمِگَاه { س. فا. } رزم = حرب
 { -گاه = مکان } حرب
 میدانی.

رَزْنَه { س. عر. } «رازانه» دن [
 { دره اونی نوعندن معروف
 نبات که بیانیسی و بوستانیسی
 اولور. || صو رزنه سی = صو
 بالدیسانی.

رَزَه { س. } قپو قناتلرنی
 { سوکویه تعلیق ایدن دمیر
 چنکله که منتهیه یرنی طوتار.
 ۲. قپونی قپانی طوتغه مخوص
 خارجدن و داخلدن قوللانیلیر
 دمیردن ساده زنبک.

رَزَه مَلَك { یا رزله ملک. فته.
 { قپویی } رزه ایله
 قیامق.

رَزِین { ص. عر. } رزینه.
 { «رزانت» دن ص. }
 آغر، متین: رأی رزین صاحبی.

رَزْی { س. } [فر. Régie] توتون
 { ومسکرات کبی محصولات
 و سائره انحصاری و بونلری
 انحصار و تعهد آلتنه آلان
 شرکت و اداره: توتون رژیسی =
 انحصار دخان اداره سی.

رَس { ص. فا. } «رسیدن» فعلندن
 { سمس. اولوب صتر. تشکیله
 کیر. } [۱. یتیشن، ایریشن:
 مدد رس = امداده یتیشن،
 معین؛ دسترس: الی یتیشن، نال؛
 فریاد رس = فریاد و استمداده
 یتیشن.

رَسَا { ص. فا. } یتیشن یا خود
 { یتیشدیرن: مژده رسا =
 مژده یتیشدیرن، مژده جی،
 مېشر. }.

رَسَالَت { سش. عر. } «رساله»
 { ایله بر لغت اولدیقی
 حالده، لسانمزده محل استعماللری
 بسبتون آیرلشدر. } [رساله.]

۱. ایلمیک، سفارت، ایلمچی
 و سفیر صفت و مأموریتی. } بو
 معنا ایله اییوم سفارت
 مستعملدر. } [۲. پیغمبرلک، من
 طرف الله عبادینی دین حقه
 دعوته مأمور نبی مرسلک حال و
 شانی: اول بلبل باغ رسالت. } ۳.
 هرقه. تصرفده دخلی اولمق سزین
 برینک سوزینی دیکره تبلیغ ایتمه.

رَسَالَتِیَاه { س. ص. فا. } عر.
 { رسالت = پیغمبرلک -

فا. پناه = مجأ } پیغمبرلک مجئی
 اولان فخر کائنات (صلام): رسا-
 لتهناه افندمز.

رَسَالَتِیَاهِی { ص. فا. } مجأ نبوت
 پیغمبرمز افندمز مه منسوب
 و متعلق: هجرت رسالتیناهی؛
 جناب عالی رسالتیناهیدن.

رَسَالَه { سش. عر. } رسا. رسال.
 { ۱. مکتوب، نامه: رساله
 تبریکیه؛ رسا. بلیمه. } بو معنا
 ایله لسانمزده پک استعمال او-
 لیمور. } [۲. اساساً مکتوب
 صورتنده یازیلان کوچک کتاب،
 بر مسئله و یا علم و فنه دائر مختصر
 تالیف: منطقه بر رساله
 یازمشدر؛ مسائل فقهیه یه دائر
 رسا. عیدیه سی واردور.] رساله
 مخصوصه = منحصرأ بر مسئله
 فنیه حقنده یازیلان رساله [فر-
 Monographie].

رَسَام { سذ. عر. } «رسم» دن
 { سبج. } رسم یاپان، رسم
 و تصویر یایمق صنعتی بیان
 و اجرا ایدن آدم، مصور.

رَسَامَلِیق { س. } رسم و تصویر
 { یایمق صنعتی: رسا-
 ملقده مهارتی واردور.

رَسَان { ص. فا. } یتیشدیرن، کو-
 { تورن، ایصال ایدن.
 [صتر. تشکیله کیر:] مژده
 رسان = مژده کوتورن، مېشر؛
 شرف رسان = شرف، کتیرن.

رَسَائِل { سش. ج. عر. } فد: رساله-
 { لا: رساله.

رَسَائِق { سذ. عر. } رساتیق.
 { فا. } «روستا» دن
 { مغرب } کوی، چنتاک.

رُسْتَخِينُ { س. فا. قیامت، محشر. ا. }
رَسْتَه { ص. فا. قورتلش، رها بولمش. ن. }
رُسْغ { س. ع. ت. ال و آباق آياسنك آرقه سی : رسغ- اید، رسغ القدم . }
رُسُول { س. ج. ع. فد: رسول. رسول : با : رسول . }
رَسْم { س. ع. ج. رسوم . رسوم [بزجه غیر مستعمل اولان = « مرسوم » ك جچی بولسان « مراسم » دخی بعض معانیده بونك جچی یرینه قوللانیلیر .]
 ۱. یازمه، چیزمه : رسم خط .
 ۲. اثر، نشان، علامت : رسمی قالمش .
 ۳. شكل، صورت، هیئت : خاچ رسمی، مهر سلیمان رسمی .
 ۴. ترتیب، پلان، طاسلاق : یاپیله جق مكاتبك رسمی چیزمك .
 ۵. بر انسان و یا حیوان یاخود موقع وسائر نك كاغد اوزرینه ال ایله یاپیلان شییهی، تصویر، تمثال : رفاتلك یابدیغی رسملر مشهوردر .
 ۶. تصویر یا مق فن و صنعتی : رسم اوکرنیور؛ رسم معلمی .
 ۷. فوطوغرافله آلنان تصویر، فوطوغراف : رسمی آلدیره جم؛ فلان فوطوغراف كوزل رسم آلیور .
 ۸. طرز، ترتیب، اصول نسق : بورسمده یاپیلیر .
 ۹. عادت، طور : رسم دوران فلك .
 ۱۰. آلاى، دأب، آیین : مكاتبك رسم كشادی؛ عسكرك كچید رسمی .
 [بومعنی ایله جچی یرینه « مراسم » قوللانیلیر :] معایده مراسمى .

۱۱. دولتجه ودوات نامنه اید. یلان حرکات وسویلتیلن سوز : رسمك خارجنسده قونیشیوروز؛ من غیر رسم یازدی .
 ۱۲. ویركى، بر مالدن میرینك آلدیغی حصه، تكلیف، باج : كرك رسمی، طوز رسمی؛ بجرأ نقل اولنان امته دن كرك رسمی آلنیر . [بومعنی ایله جچی « رسوم » ك جچی اوله رق « رسومات » دخی قوللانیلیر .]
 || رسم سلام = ۱. عسكرك ما فو- قه اجرا ایتدیكى مراسم تعظیمیه .
 ۲. بر كینك دیکرینه قارشى ایفا ایتدیكى مراسم تعظیمیه .
رَسْمًا { ح. ع. ۱. دولت نامنه، دولت طرفندن، دولتجه مقبول اوله جق صورتده و مراسم معتاده ایله : خارجه ناظری ایشى قابتولره رسمأ یازدی؛ بکی كان سفیر یارین رسمأ قبول اولنه حقدرد (= صورت رسمیه ده)؛ بن رسمأ سوبلیورم .
 ۲. مجرد عادت یرینی بولسون دبه، جدی اولیه رق، صورت ظا- هره ده : رسمأ حسن قبول كوستردیسه ده ممنون اولدیغی آكلام .
 { س. رسم یایان، ال ایله رسمجی } ویا فوطوغرافله رسم چیقاران، رسام، فوطوغراف .
رَسْمِسْز { ص. ۱. اشكال و رسمسز کتاب؛ رسمسز سیاحتنا. مه دن بر شیء آكلاشلماز .
 ۲. رسمی معاملاتله اولمیان، مراسم و تکلیفاتدن عاری؛ رسمسز عامله .

رَسْمَلِی { ص. اشكال و تصویراتی رسملی } اولان : رسملی کتاب، غزته .
رَسْمِی { ص. ع. ر. رسمیه . ۱. دولت طرفندن و یادوات نامنه اولان : اعلان رسمی، توجیهات رسمیه .
 ۲. آلايله و دأب و آیین مخصوصله اجرا اولنان : معایده رسمیه، استقبال رسمی .
 ۳. مجرد عادت یرینی بولسون مقصدیله اجرا اولنوب جدی و صمیمی اولمیان : رسمی بر سوز سوبلیدی .
 ۴. م. (صرف عربیده) املا ایچون یازیلوب او قومیان (حرف) .
 || غیر رسمی = دولت نامنه و رسمأ اولمیان : غیر رسمی بر تحریرات یازلیدی .
 || نیم رسمی = بسبتون دوات نامنه اولنوب بر درجه یه قدر رسمیتی اولان : برلینك نیم رسمی غزته لری .
 || هاء رسمیه = کله نك صوکنده اولوب فتحه بی تقویه ایدن « د » حرفی : بنده کله سننده کی « ه » کبی .
 « هاء سکتیه » دخی دینلیر .
 || هندسه رسمیه = سطحی رسملر دن بحث ایدن هندسه، هندسه جسمه نك غیرى .
رَسْمِیَات { س. ج. ع. رسمى رسمیات } ایشلر، معاملات رسمیه : رسمیاتله اوغراشمه لم .
رَسْمِیَّت { س. ع. رسمیک رسمیت } صفت رسمیه : سوبلیدیکی سوزلرک رسمیتی بیان ایدیور؛ سوزینه رسمیت ویرمك ایستیور .
رَسْن { س. فا. ۱. اید، اورغان رسن } ۲. خلاط .

رَسَبِنْد { ص. فا. [رسن = خلاطه - رسبند = باغ = بند] مح. خلاطه ساحله باغلی : کمی رسبند ایکن .
رَسَوای { ص. فا. رذیل . مسخره ، معایب اشتهار ایتش : رسوای علم اولدی .

رَسوب { سذ. عر. مایعاتک دیننده طوران مواد کثیفه ، تورتی ، تلوه ، چوکنندی .
رَسوخ { سذ. عر. ۱. صاغلا . ماق ، متانت . ۲. بر علم وفک کهنه وصول ووقوف : فقهده اصحاب رسوخنددر .

رَسول { سذ. عر. ۱. ایلیچی ، سفیر . [بو معنايله قوللانماغه باشلامشدر .]
۲. پیغمبر ، مرسل ، نبی ، تر . یو . لاواج : رسول الله = نبی الله ، من طرف الله عبادینی دین حقه دعوت ایچون بعث بیورلمش اولان انبیاء عظامک بهری و بالخاصه پیغمبرم محمد مصطفی (صلم) افندمنز . ۳. فر تصرفده دخلی اولقسزین برینک سوزینی دیکره تبلیغ ایدن .

رَسوم { سذ. عر. ۱. فد : رسم . ۲. رسم : با : رسم . بونکده جمعی : رسومات . با : رسومات . مح. رسوم طونهسی = کینک حوله وضعنه ویولجی اقامتنه مخصوص انبار وقاره لرینک درجه استیعابی که لیانلرده وقتالرده بوکا کوزه رسم اعطا اولنور .

رَسومات { سذ. عر. ۱. جمع [« رسم » ک جمع الجمیدر .] ۱. اموال مختلفه ناک میری به عائد ویرکیلری . ۲. [مفرد کبی] کهرک اداره سی ،

که مقدا طوز و صیدماهی و سائر رسومی دخی شامل اولدیغندن بواهمله نسمیه اولدمشدر : رسومات امانتی ، امینی ، دائره سی ، مأمورینی .

رَسومی { ص. عر. ۱. رسومیه . ۲. [عمر ییده یاء نسبت جمع صیغه سنه الحاق اولتمدیغندن یا کلیدشدر .] کهرکه اوکا متفرع رسوم و تکالیفه منسوب و متعلق : جمعیت رسومیه = رسومات مجلسی ؛ قوانین رسومیه .

رَسید { س. فا. [اصل فارسیده « یتیشدی ، ایریشدی » معنا سیله فعل ماضی اولوب ، وقتیه دفته بوکله ایله قید اولندیغندن ، « رفت » مقابلی اوله رق علم اولمشدر .] اقراض اولنان بر مبلغک اعاده سیله قیدینک ترقینی ، حذف ، الحاق : دفته دن رسید ایتدی ؛ نامی رسید اولندی .

رَسیده { ص. فا. یتیشمش ، ایریشمش ، واصل ، کمال بولمش : رسیدۀ دست تعظیم اولدی = مشحون تعظیم اولان یدمه واصل اولدی ؛ رسیدۀ ختام = ختامه واصل اولاش . || نورسیده = یکی یتیشمش . || نارسیده = یتیشمه مش ، ایرمه مش .

رَش { سذ. عر. ۱. سریمه ، پوسکور . ۲. [تمه . ذ .]

رَشادَتلو { ص. ان. خاکی طوغری یوله سوق وارشاد وظیفه سیله موظف اولان مشایخه ویران عنواندر .

رِشاش { سذ. عر. ۱. یارشاشه . ۲. [سذ. عر. سرپندی . ذ .]

رَشته { س. فا. ۱. ایلدیک ، خیطه ، تیره . ۲. مح. رابطه ، علاقه ، واسطه : رشتۀ محبت ؛ رشتۀ حیاتی قطع ایتمک . ۳. تر . [زبازردی ارشته] اوده یایلان تل شعریه : رشته چور . به سی . || سر رشته = ایپ اوچی ، وسیله . || رشتۀ آستانه = مح. سچیم ، اسپاولو .

رَشح { سذ. عر. ۱. صیزمه ، ترمه . [ترشح دها مستمدر .]
رَشحه { سذ. عر. ۱. رشحات . ۲. دستی کبی برقابدن چیقان صیزندی ، ترمه .

رُشد { سذ. عر. ۱. طوغری یوله کیتمه ، طوغری یولی بولمه . ۲. طوغری دو . شونمه ، عقل و تمیز صاحب اوله : اصحاب رشدنددر . ۳. بالغ اولمه ، بلوغ : اثبات رشد ایتمک ؛ سن رشد .

رُشدی { ص. عر. ۱. رشديه . ۲. بالغ و سن رشده واصل اولان چوققلره مخصوص : مکتب رشدی ؛ مکاتب رشديه = ابتدائیدن صکره و اعداد ایدن اول اولان مکتب که مبادی علومک تدریسنه مخصوصدر .

رُشدیه { سذ. عر. ۱. مکتب ابتدا . ۲. مکتب صکره و مکتب اعداد ایدن اول اولان مکتب رشدی : رشديه مکتبینه کچدی ؛ رشديه درس لرندن امتحان ویره . بیلیر . [« مکتب رشديه » تعبیری اضافت قاعده سنه مبنی اوله بیلیر .]

رَشك { س. فا. ۱. قیصقانه ، حسد ، غبطه . ۲. حسد و غبطه یی موجب ، محسود .

رَشَكْ اَوْرَ { ص. فا. حسد و غبطه يي موجب، محسود: رشك آور امثال واقران. }
[حسد جي ديه ترجمه ايدنلر ياكشلر در.]

رَشْمَه { س. زنجير دن كم .

رُشَوْت { سش. عر. بر مأموره حقلی ويا حقسر براهيم كورديرمك ايجون ويريلن اجرت وهديه: رشوت ويرمك، آلمق، يمك، رشوتله ايش كورديرمك.

رُشَوْت { س. [اصلي مجهول] س. جو. ۱. آرمه نك اقسام و تفرعائيك كيمه احتياطاً بولنديريلان يدكلكي: رشوت يلكن. مقابلي: ثواب. ۲. كيمه احتياطاً بولنان سرن و چوق وكوندرلر ك استيف او. لندقرى محل .

رُشَوْتَجِي { ص. رشوت قبول كورن. ايدن، رشوتله ايش كورن.

رُشِيد { ص. عر. [« رشد » دن صش.] ۱. طوغرى بولده كيدن، استقامت اوزره -ركت ايدن. ۲. عقل ودر ايت و حسن حركت صاحبي، مالي حسن اداره يه مقتدر، اسرافدن متوق. ۳. سن رنده واصل، بالغ، عاقل .

رُشِيدِيَه { سش. عر. نشاسته و شكرله ياپيلان برجنس طابلي .

رُشِيم { سذ. عر. [« رشم » دن سستص.] بنا. تخمك اصل مائه انباتيه سي اولان واكثريا ايكي مصراعك اورته سنده بو. لنان دانه جك، فر. Embryon .

رُصَاد { سذ. عر. [« رصده » دن سمب.] رصده ديلان آلتله

اجرام سماييه يه باقان اهل هيئندن آدم، فلكي .

رِصَاص { سذ. عر. ۱. قور- شون. [اسرب، رصاص اسود.] ۲. قالاي. [قصدير، رصاص ابيض.]

رِصَانَت { سش. عر. صاغلاملق، متانت، محكمك .

رِصَانَتِي { ص. صاغلام، متانتلي، محكم، رصين .

رِصَد { سذ. عر. ۱. كوزتمه، بكامه، پوصى طومنه. ۲. اجرام سماييه يي دور بينله معاينه ايمه. ۳. اجرام سماييه يي سير و معاينه يه مخصوص دور بين ويا ديكر آلت: رصده آيه باقق .

رِصَدخانَه { س. فا. اجرام سما- يه يي آلات مخصوص .

صه ايله و بيوك يرلى دور بينله سير و معاينه ايمكه مخصوص بنا: پارس رصدهخانه سي؛ نصير الدين طوسينك هلاكويه ياپديرديني رصدهخانه .

رِصَدگاه { س. فا. ۱. كوزدوب بكامه مخصوص محل . ۲. رصدهخانه .

رِصَدِي { ص. عر. ۱. رصديه. كواكي سير و معاينه ايمكه مخصوص ويا بوكا منسوب و متعلق: آلات رصديه؛ تدقيقات رصديه .

رِصِيْف { ص. عر. ۱. رصيفه. [« رصف » دن صش.]

صاغلام، محكم، متين، صاغلام صورتده بنا ايدلمش .

رِصِين { ص. عر. ۱. رصينه. [« رصانت » دن صش.] صاغلام، متين، محكم .

رِضَا { سذ. عر. ۱. خشنودلق، ممنونيت: الله رضاسيچون!

۲. قائل اولمه، موافقت، عدم مخالفت: بوايشه رضا كر وار- ميدر؟ رضاء طرفين = هر ايكي طرفك موافقتي. ۳. ايستك، اراده، اختيار، طوع: كندى رضاسيله كيتدى. ۴. قدر الهى يه سرفرو ايمه، توكل: انسان ايجون دياده رضا وتو- كلدن باشقه چاره يوقدر. || رضاء لله = الله رضاسيچون: عوض مقلا بلنده اوليه رق مجرد الله راضى اولسونديه، ثواب ايجون. || رضا ويرمك = راضى اولمق، موافقت ايمك .

رِضَا جو { ص. فا. [عر. رضا = مق] برينك رضاسنى طلب و آرزو ايدن، راضى ايمكه چالیشان .

رِضَادَادَه { ص. فا. [عر. رضا = م- م- فا. دادن = ويرمك] رضا ويرمش، راضى اولمش، قائل .

رِضَاع { سذ. عر. سوت اممه. [ارضاع يرينه امزمره معناسيله قوللاعاملى .]

رِضَاعِي { ص. عر. سوت اممه متعاق، سوتدن اولان (قربان): ولد رضاعي = سوت اوغل .

رِضْوَان { سذ. عر. خشنودلق، رضوان الله عليه = الله راضى اولسون! رضى الله عنه!

رِضْوَان { سذ. عر. جنتك محافظي و قيوجيسى اولان ملكك اسميدر؛ روضه رضوان = جنت، بهشت .

رضی { فل. عمر. } بعض دعا تعبیرا.
رضی { تنده مستعمل فعل ماضی در }
راضی اولسون : رضی الله عنه =
الله اوندن راضی اولسون.

رضیع { سذ. عمر. } «رضاع» دن
{ صش. } سوت قارنداش،
سوت برادر.

رطب { ص. عمر. } رطبه. تازه،
{ یشیل، یاش (یمش). }
|| رطب و یابس. = یاش قوری؛
و مج. مناسبتلی مناسبتسز. || رطب
اللسان = لسانی تازه لندیرن،
کوزل بر شی سویلین .

رطل { سذ. عمر. } تقریباً اوقه.
{ نك ثلثه معادل آسکی }
مایعات اولچیسسی، ایتره . ۲. عمر.
شراب قدحی، پیاله.

رطوبت { سذ. عمر. } یاشق،
{ تملیك، اصلافتق : بو }
چاشیرده بر آرز رطوبت حس
ایدیورم . ۲. هواده و یا ابنیه نك
ایچنده کی نم : هواده رطوبت
واردرد؛ بو اوک هیچ رطوبتی
یوقدر. || میزان الرطوبه = هوا.
ده کی صو بخارینك مقدارینی
اولچمکه مخصوص آلت، تقاضلی
ترمو متره، ایفرو متره .

رطوبتی { ص. ۱. یاش، ایصلاق :
{ رطوبتی چاشیرکیمک }
صحته پک مضردر . ۲. رطوبتی
اولان، یابس اولمیان، تمناک :
رطوبتی هوا؛ رطوبتی او .

رطیب { ص. عمر. } رطبه، ۱.
{ یاش، ایصلاق . ۲. تازه،
یشیل.

رُعاف { سذ. عمر. } ط. بوزن
{ قانامه . }
{ سذ. چ. عمر. } فد. رعیه.
{ با. رعیه . }

رَعَايَت { سذ. عمر. } ۱. کوزتمه،
حفظ : رعایت حقوق،
رعایت منافع، ۲. صایمه، صایمی،
اعتبار : او عاده شمعی رعایت
ایدن یوقدر؛ حقوق قدیمه مزه
رعایت ایتمیور . ۳. حرمت،
اکرام، تعظیم، آغزلامه : بو
مملکتده مسافره چوق رعایت
ایدرلر.

رَعَايَتِسْزَلِك { س. حرمتسزلك،
اعتبار سزلق، }
حرمت و تعظیم ایتمه ییش، صا.
یغیسزلق : اونك حقنده رعایتسز.
لكده بواندیلر؛ ارباب فضل
وهنزه رعایتسزلك جائز دکلدر.

رَعَايَتِكَاَر { ص. فا. حرمت و
اعتبار ایدن، مکرم. }

رَعَايَتِكَاَرَانِه { ص. ح. فا. حر.
مت و اعتبارله : }
رعایتکارانه معامله؛ رعایتکارانه
قبول ایتمدیلر.

رَعَايَه { ح. عمر. صایه رق، حر.
مت و اعتبار ایده رك : }
حقوق قدیمه مزه رعایه هر معا.
ملهسنه تحمل ایتم؛ سننه رعایه
سسمی چیقارمدم.

رُعْب { سذ. عمر. } قورقو، خوف،
دهشت .

رَعْد { سذ. عمر. } کوک کورلمه سی :
برق ورعد .

رَعْد اَنْداز { ص. فا. } عمر. رعد =
{ کوک کورلمه سی . }
فا. انداختن = آتمق [کوک کور.
لمه سی کبی شدتلی سس چیقاران،
کورلین .

رَعْشِه { سذ. عمر. } دیترمه، قورقو
{ و یا صوئوقدن دیتره ییش، }
اورکه : بر رعشه ده دوچار اولدم؛

بتون وجودمه بر رعنه یایدلی.
رَعْشِه دَار { ص. دیتره بن، اورکن، }
{ رعشه ده گرافتار . }

رَعْنَا { ص. } اصل عمریده «ارعن»
{ صفت مشبهه سنك مؤنثی }
اولوب، احمق و دوشونمهدن
آغزیننه کلنی سویلر قالدین
معناسنه مخصوص اولدینی حالد،
لسانمزده شبهه سز «رعن» فعلنك
سوسلنوب کوزلشمك معناسنه
دخی کلمسی مناسبتیه، محل استعمالی
بسبتون دکیشدر بر آشدرد. [
کوزل، لطیف، پارلاق، رونقلی :
دلبر رعنا، سرو رعنا. || کل
رعنا = یاری قرمز یاری صاری
کل، که شعرا عنده پک
مقبولدر. = ح. پک این، پک
اعلا : رعنا بیلسرکز؛ رعنا
معلومکزدر.

رَعِي { سذ. عمر. } ۱. اوتلامه،
{ حیواناتك مرعاده اوت }
یمه سی : او با پرلرده بر جوق قو.
یونلر رعی ایدیورلردی . ۲.
اوتلامه، کوتمه، حیواناتی مرعاده
حفظ ایدوب بسله : چوبانلر قو.
یونلرینی رعی ایتمکه مشغول
ایدیلر . ۳. تز. عرض اطاعت
ایتمه، تسلیم اولمه، رعایا حکمنه
کچمه : قلعه ضبط اولنجه بتون
او جوار اهاالیسی کلوب رعی
ویردیلر. { تعبیر قدیمدر . }

رَعِيَه { یاخود رعیت . سذ. عمر. }
{ چ. رعایا . ۱. سوری، }
اوتلادیلان حیوانات سورلیسی،
بر چوبانك کوتدیکی حیوانات.
۲. بر حکمدارك حکم واداره سنه
تابع اولوب تکالیف امیرییه ویرن
خلق، زیردستان، برایا دینان

ارباب سیفدن اولیوب محافظه لری دولتته عائد بولنان تبعه : رغبه نك، رعایانك حقوقی محافظه ایتمك . || رعیت پرور = رعایاسنه ای باقان .

رَغَائِبُ { س. ج. ع. ف. د. : رغبه . بلا : رغبیه . || لیله رَغَائِبُ = فخر کائنات (صلعم) افندمن حضرتلرینك رحم مادره دوشونکوری لیله مبارکه یه مصادف کیجه که رجیک ایلك جمعہ کیجه سیدر .

رَغَبَتُ { س. ع. ا. ایستك، رَغَبَتُ { آرزو، خواهش، میل : رغبت ایتمك، رغبت کوسترمك؛ رغبت وارمیدر؟ = آرزو بیو- ریلوورمی، ایستك وارمیدر؟ ۲. قبول، حسن قبول، حسن تلقی، اعتبار : یازدیفی کتابلر رغبت عمومیه یه مظهر اولدی؛ او بیجم مجوهرات رغبتدن دوشمشدر .

رَغَبَتِیْمِزُ { ص. ۱. خواهشی اولمیان، رَغَبَتِیْمِزُ { ایستكسز . ۲. رغبت عامه یه مظهر اولمیان، غیر مقبول، رواجسز .

رَغَبَتِیْمِزُ لِكْ { س. ۱. ایستكسز- فقدانی . ۲. عدم مقبولیت، اعتبارسزلیق : بو قبیلدن ملالر حقتده بو رغبتسزلك دوام ایتمکجه .

رَغَبَتِیْ { رغبتاف . ص. ۱. ایستکلی، رَغَبَتِیْ { خواهش و میل و آرزو- سی اولان : بن بومالك رغبتلیسی دکلم . ۲. حسن قبوله مظهر، مقبول . ۳. اذ. و قتیله رتبه سز غیر مسلمله و یریلیر عنوان ایدی .

رَعْدُ { س. ع. رغاه، و عت، رَعْدُ { سهولت . ذ .

رَغْمٌ { س. ع. رغینه و عنادینه حرکت، نسبت : حسودلرک رغمنه؛ علی رَغْمِ العَدُو = دشمنك عنادینه .

رَغْمًا { ح. ع. عنادینه، ضدینه : خسیسدر صدقه و یرمز دینلره رَغْمًا هرکسدن زیاده و یردی .

رَغْمِیْهٌ { س. ج. ع. رغائب . ۱. رغبت و آرزو اولنه حق شیء . ۲. بـیرك و یک مقبول عطیه و احسان . ذ . || لیله رغائب . بلا : رغائب .

رَفَادَهٌ { س. ع. ج. یاره لرك اوزرینه قونیلان قاتلا- نمش بز، باصق .

رَفَاقَتُ { س. ع. ۱. آرقداشلق، شریکلك، معیت : رفا- قتنده برآدم و ارایدی؛ رفاقتنده ایکی کاتب بولنیور . ۲. یول آرقداشلقی، یولداشلق : فلان یره کیده حکم بکا کیم رفاقت ایتمك ایستر؟ اونك رفاقتی پک ایدر . [ترکیبات عربیه ده «رفاقه» صورتسده دخی قوللانیلیر :] حسب الرفاقه .

رَفَاهٌ { س. ع. رفاه و :

رَفَاهَتٌ { س. ع. رفاهت و :

رَفَاهِیْتُ { س. ع. یاشاشده بولاق و قولایلق، وسعت حال، اتساع معیشت : کمال رفاهله یاشامق : خلقمزك اسایش و رفاهیتی برکالدیر .

بو اوچ لغتدن برنجیسی اولان «رفاه» فیروز آبادنك «قاموس» نده بولنماغله، بعض لغویونمز عربی اولدیغنه حکم ایتملرسه ده، «محیط

الحیط» ده لیشجی بابدن «رفه» فعلنك مصدری اولاق اوزره مقید اولدیغنه باقیلیرسه، اوده عربیدر . «رفاهیت» ه غلط دینلر دخی اصابت ایدمه مشلردر؛ چونکه بو کلمه دخی قاموسده واردر .

رَفَتْ { س. ف. ا. ۱. کیتمه کیدیش، عزیمت، حرکت : آمد و رفت = کیدوب کلمه . ۲. ترقین قید . [اصل فعل ماضی اولوب، دفترلرده «شد» کبی «آمد» مقابلنده قوللانماغله، لسان رسمی یه کیرمشدر .]

رَفَّتَارٌ { س. ف. ا. کیدیش، یوروش، حرکت : رفتار نازکانه .

رَفْقَةٌ { ح. ف. ا. کیت کیده، کیده کیده، کیده- رك، تدریجاً .

رَفِیْهٌ { س. «رفت» لغت فارسیه- سندن عربی قاعده سی اوزرینه تشکیل اولنمش لغت سقیمه در. شایان استعمال دکلدیر . کمرک اصطلاحنده اخراج اولنان اموال دن آلتان رسم، «آمدیه» لغت سقیمه سنك مقابلی .

رَفْدَانٌ { س. ع. رفدان یومورطه .

رَفْضٌ { س. ع. ۱. ترك . ذ . ۲. رافضیلک .

رَفْعٌ { س. ع. ۱. قالدیرمه، یوکسایمه، یوقاری یه چیقارمه، اعلا : رفع لوا، رفع صدا ایتمك . ۲. قالدیرمه، لغو و فسخ ایتمه : او اصولی رفع ایتمدیلر . ۳. نزع : رتبه سنی رفع ایتمدیلر . ۴. [نحو عربیده] اعراب دینان اسمک احوال اربعه سنك برنجیسی که اکثریا ضمه ویا (و) و (ا) ایله اولور . و بو حالده بولنان اسمه مرفوع دینلیر . || ج. ا.

رفع زوائد = یاره نك چوروك
اتلر نك قطع وازاله سی. || س. بر
عددك قوتنی تزید ایتمه.

رفعت { سش. عر. یوکسك، علو،
علم و هنرله انسان رفعت
قزاینر.

رفعتلو { ص. ۱. علو و رفعت صا.
[حی ۲. از. رتبه ناله
اصحابنه و بیكباشیلره ویریلن
عنواندر.

رفیق { سذ. عر. یا و اشلق، طا.
تیلانی، ملایمت: رفیق ایله
معامله ایتك.

رفیقا { سذ. چ. عر. فد: رفیق.
یا: رفیق.

رفیع { ص. عر. ئد رفیعه. [«رفیعه»
دن صش.] یوکسك، بو.
جه، عالی، بلند: قصر. رفیع؛
رتبه رفیعه؛ رفیع الدرجات =
قدر و اعتباری عالی اولان.

رفیق { سذ. عر. چ. رفیقا.
[«رفیق» دن صش.]

۱. آرقداش، یولداش، همپا:
ابتدا رفیق دوشونملی صکره
طریق. ۲. اورتاق، شریك:
رفقاسنه طانیشمه دن بر شیء
دیهمدی. ۳. یارداق، یاماق،
معاون: مجلسك امور تحریریه.
سنی اداره ایچون بر رفیقه
محتاجدر. ۴. قوجه، زوج، آر-
قداش: قادینه رفیقنك زوده
اولدیغنی صورملی.

رفیقه { سش. عر. ۱. آرقداشلق
یا اورتاقلق ویا یارداقلق
ایدن قادین. ۲. قاری، زو-
جه: رفیقه همشیره کر.

رفیه { ص. عر. [«رفاهه» دن
صش.] بولوق و راحتله
پکینن، باشایشی و کچنمه سی فراح
اولان.

رق { د. با: رك.

رق { سذ. عر. قوللق، مملوكت.
ص. عر. قول، مملوك، عبد.

رقاب { سش. چ. عر. فد: رقبه.
با: رقبه.

رقابت { سش. عر. ۱. ایش و
صنعتده ویا علم و هنرده

امثالنه تفوق ایتك و اونره
رغمأ قزائم غیرتی: فابریقه لر
پیننده کی رقابتدن مشتربلر
استفاده ایدر. ۲. رقیبلك،
دیكرینك طالب و هوسکاری
اولدیغی شیئه طالب و هوسکار
اولوب مسابقته چالشمه: بن
اونره قارشى رقابته کیریشه م؛
عشاق پیننده کی رقابت. ۳.
قیصقنامه. — تعبیرات عربیده
«رقابه» صورتنده قوللانیلیر:
حساب الرقابه.

رقاص { ص. عر. ئد: رقاصه.
[«رقص» دن سمذ]

خوره تین، اوینایان، رقص
ایدن. = سذ. عر. چالار سا.
عتك ما کینه سنك حرکتتی
تعذیله مخصوص اوله رق معادن
مختلفه دن مرکب کفچه شکلنده
آلت که ساعت ایشلدکجه افقی
حرکتده بولنور.

رقامیو { [رتبا. Ricambio] ما.
س. قبول ایدلیه رك پرو.

تستو ایدلمش پولیچه نك عکسنه
کشیده ایدلی.

رفباء { سذ. چ. عر. فد: رقیب.
با: رقیب.

رقبه { سش. عر. چ: رقاب. ۱.
بوین، عنق، کردن. ۲.
مح. مالکیت، حق تصرف: مالک
رقاب الامم. ۳. کوله، خلایق،
اسیر: اعتاق رقبه = قول و جاریه
آزادی.

رقت { سش. عر. ۱. اینجه لك،
یوفقه لقی. ۲. مح. آجیه،

شفقت، متأثر، متأثر اوله، رحم:
رقت قلب؛ کندیسنه رقت
کلدی، کندیسی رقته کلدی =
رحم ایتدی، متأثر اولدی.

رقت آمیز { ص. فا. [عر. رقت =
رحم .. فا. آمیختن =
قاریشدرمق] و:

رقت انگیز { ص. فا. [عر.
رقت = رحم - فا.

انکیختن = قویارمق] رحم و شفقتی
موجب، مؤثر، آجیقلی: رقت
آمیز بر حکایه، رقت انگیز بر
وقعه.

رقتلی { ص. ۱. رحم و شفقتی
اولان، مرحمتلی: پك
رقتلی آدمدر، رقتلی یورکی وار-
در. ۲. ترجم و تأثری موجب،
مؤثر: رقتلی بر حکایه.

رقص { سذ. عر. خوره تپه،
اوینامه، صیچرامه، خو-
ره: سوینجندن رقص ایتك
باشلادی.

رفعه { سش. عر. چ: رفع. ۱.
بز و قماش پارچه سی، یامه.

۲. پوصله و منذ کره یازمغه
مخصوص اوافق کاغد، ورقپاره.
۳. منذ کره، استعدانامه، عر-
ضحال: بر رفقه تقدیم ایتدی.
۴. تر. [اوچنجی معنادن ما.
خود] محاکم شرعیه اوراقتدن

ماعداهر نوع اوراق رسميه
تخريزنده مستعمل معروف بر
جنس يازى كه چابق يازيلير .
[بو صوك معنايله زبازدى
رانك كسريله در .]

{ سذ. عر. ج: رقوم، ارقام .
رقم } ۱. يازمه، يازى، تخريز،
يازى ايله قيد و اشارت: رقم
ايتك = يازمق، قيد و تخريز
ايتك. ۲. عددلى قيد و
تخريزه مخصوص اشاراتك بهرى:
۷ رقمى، ۸ رقمى؛ ارقام هنديه =
آوروباليلرك ارقام عريمه ديد.
كارى و اونلرك عربلردن عر.
بلرك ده هنديلردن اخذ ايتمش
اولدقلرى ۱، ۲، ۳ الخ. اشا.
راقى. ۳. حساب علم و قواعدى:
رقم بيلك، اوكرنمك. || رقم
دوكمك = حساب ايتك. || رقم
قويمق = نومرو وضع ايتك .

{ ص. فا. } عر. رقم = م.
رقم زده } فا. زدن = اورمق [۱ .
يازاش، محرر، مقيد. ۲. مذ.
كور، ذكر و بيان اولنان .
رقم زن } ص. فا. } عر. رقم = م. فا.
{ زدن = اورمق [يازان،
چيزن، قيد و اشارت ايدن .

{ ص. فا. } عر. رقم =
رقم ككش } م. فا. كشيدين =
چكمك [رقم چكن، يازان،
چيزن .

{ ص. عر. ژ: رقيه. [«رقم»
رقمى } دن سمن. [اعداد اشارا.
تنه و حسابيه منسوب و متعلق .
{ سذ. ج. عر. فد: رقم .
رقوم } با: رقم .

{ سذ. ص. عر. ج: رقيا.
رقيب } ج. فا. رقيبان. [«رقابه»

دن صش.] ۱. ديكريله عين
شيئه طالب و خواهشكر اولان،
بر محبوبه يه دلانده اولان عاشقلك
يكديكرينه نسبة بهرى. ۲.
بر ايش و صنعت و يا علم و هنرده
امثالنه مسابقتله اونلرى چو-
ريده رك ايلرنلك ايستين: اطبا
اكثريا بر برلرينه رقيب اولورلر.
{ سذ. عر. } «رق» دن
رقبت { مصدريت اسميدر [قوللق،
كوله لك، جاريه لك، عبوديت:
تأكيد روابط رقيت ايتك .

{ ص. عر. ژ: رقيه. [«رقت»
رقيق } دن صش.] ۱. اينجه،
يوفقه، نارين. ۲. آزادسز كوله
و جاريه. ۳. مج. مرحتلى، چابوق
متأثر اولور: قلب رقيق .

{ سذ. عر. سحر باز و اوفو.
رقيه } روچيلرك او قودقلرى
شىء، افسون: رقيه او قومق .

{ ص. فا. } عر. رقيه =
رقيه خوان } افسون. فا. خواندن =
او قومق [رقيه و افسون او قو-
يان، افسونكر، اوفوروچكى .

{ د. } اينجه هيجالى الفاظده،
رك } و «رق» قالين هيجاليلرنده
۱. اسكى شيوه ده صفتله ملحق
اولوب تفضيل بيان ايدر: كوز-
لك = دها كوزل؛ آفرق = دها
بياض. ۲. ينه صفتله ملحق
اولوب تصغير بيان ايدر: كو-
جورك = كوچوچك. [صوكننده كى
كافك حذفيه.]

{ س. فا. } طامار: رك جان =
رگى } جان طامارى. ۱. ژ.

{ سذ. عر. ۱. اوزنكى:
ركاب } تخريك ركاب عزيمت
ايتدى. ۲. خاكپاي [على الخصوص

تشریف شاهانه ائماننده تقديم
اولنان معروضات حقننده
مستملمدر: [ركاب هايوننه عر.
ضحال تقديم ايتك .

{ س. فا. } عر. ركاب =
ركابدار } اوزنكى - فا. داشتن =
طومتقى [وقتيله كبرا آته بينتركن
اوزنكيلرني طوتان آغا .

{ سذ. عر. ۱. كوشكك .
ركاكت } ضعف، قوتسزلك. ۱.
۲. سويليشده نقصان، طوغرى
سويليه ميش، طوتقونلق: ديانده
ركاكت واردر؛ ركاكت لسان.
۳. ربط كلامده نقصان،
ربطسزلىق، سلاست ضدى: ياز.
ديغى شيتلرده ركاكت اكسيك
دكلدر .

{ سذ. عر. ديز، زانو. ۱. }
ركبه

{ سذ. عر. ديكمه، صا-
ركن } پلامه، يره صاپايوب
قائماً طورديرمه، قورمه: ركز
لوا؛ بر ستون ركز ايتك؛ ركز
خيام = چادير قورمه .

{ سذ. عر. ج: ركعات.
ركعت } [رانك كسريله غلطدر.]
نمازده بر قيامله بر ركوع و بر
سجودى متضمن حركت: ايكن
ركعت نماز قيلدم؛ اوكله نمازى
قاچ ركعتدر؟

{ سذ. عر. ج: ارکان.
ركن } ۱. بر شيتك اك صاغلام
و محكم طرفى، تمل ديركى، كوشه،
استنادگاه: ركن كهبه مباركه،
بر بنسلك ركئى. ۲. ستون،
عمود. ۳. مج. بر هيئتلك اك
اهميتلى واك قوتلى افرادينك
بهرى: او آدم بو مملكتمك

رکنیدر؛ ارکان دولت = وکلا و بیوک مناصبده بولنان رجال.
 = ج. ع. ضابطان وامرادن یوقاری اولان رجال عسکریه، مشیرانه فریقان ومیرلوالر. [امرا میرالابلرله قائمقام ویکباشیلر، ضابطان دخی قول آغازیلله مادوندهکی فرمانسرضا بطلردر.]
 || ارکان حرب، ارکان حربیه = حرب زماننده اردونک سوق-الجیش وتعمیه الجیش فنلرنجه ترتیب وتنظیمه وطیوغرافیا فننه توفیقاً تعیین مواقعه وصلاح زماننده دخی سوقیات وترتیبات عسکریهیه نظارت ایدن هیئت مخصوصهیه منسوب ارکان وامرا وضابطان که بونلر مکاتب حر-بیهده سائر ضابطاندن بر قاچ سنه زیاده اوقورلر : ارکان حرب دائرهسی، هیئت، ضابطانی.

رکوب { س. ع. ۱. بیمه، آتیه رکوب ایتمک؛ رکوب وتزوله مقتدر = کندی کندینه آتیه یدنوب اینه بیلیر، یعنی پک باشلی ویا معلول اولیان. ۲. آراهه وکی کی متحرک بر واسطه نقله کیرمک : آراهیه، کمییه، دمیر یول قطارینه رکوب ایتمک.

رکود { س. ع. طوره، طورغون وراک-اوله. رکوع { س. ع. نمازده اللری حرکتی : رکوعه وارمق؛ رکوعده اوقونه جق دعا.

رکیک { ص. ع. ۱. رکیکه. [«رکاکت» دن ص. ۱. ضعیف، کوشک، سست.

۲. لساننده رکاکتی اولان، درست سویلیه مین : رکیک اللسان .

ر { س. س. ع. ط. کیمیک چو-ریم { ریمه سی : رم الاسنان، رم المناخر.

رم { س. فا. اورکه، رعشه : رم کرده = اورکوب دیترهین، رعشه دار.

رمح { س. ج. ع. ف. رمح. رماد { س. ع. کول، آتش کولی، خاکستر.

رمادی { ص. ع. ۱. رمادیه. رنکنده اولان : لون رمادی، مواد رمادیه .

رمال { س. ج. ع. ف. رمل. رمال { س. ع. «رمل» دن سم. [قومک اوزرینه بر

طاقم اشارتله ایده رک ویا دیگر صورله غیبدن خبر ویرمک ادعاسنده بولنان طولاندریجی، کذاب .

رماللق { س. رمل یعنی قومک اوزرنده برطاقم اشارتله ایتمکله ویا دیگر صور مختلفه ایله غایبدن خبر ویرمک ادعاسی وبو ادعاده بولنان آدمک حال وشانی، یالانچیلق، طولاندریجیلق.

رمان { س. ع. نار میزه سی.

رمانی { ص. ع. ۱. رمانیه نار چیچی رنکنده. || بنا. فسیله رمانیه = نار آغاجی جنسندن اثجار .

رمایت { س. ع. اوق وقور-شون وکله کی مرمیات

آتمه، مرمیات آتمق فنی اندا. خت. [فن حربده « انداخت » یرینه بولغناک استعمالی شایان توصیه در.]

رمح { س. ع. ج. رمح. { س. ع. ۱. رمح، قارغی، سونکی، نیزه.

رمحی { ص. ع. ۱. رمحیه. بنا. رمحی { س. ع. ۱. رمحی، کبی سیوری وکسکین .

رمد { س. ع. ط. کوز خسته. رمحی { ل. ع. فر. Ophthalmie .

رمز { س. ع. ج. رموز. رموزات. ۱. اشارت، اش-رتله مرام آکلامه، ای-ا.

۲. بر مرام افاده ایدن رسم وشکل وسائر، معما. || رموز کیمویه = فن کیمیاده حروف مقطعه وارقالله افهام مرام اصولی .

رمضان { س. ع. شهر ع. بیه نک طفونجیسی که شریعت اسلامیده اوروج آیدر.

رمل { س. ع. ۱. حیات بقیه. رمق { س. ع. ۱. رمق، نفس آله جق درجهده حیات : بن کیتدیکنده بدننده بر رمق قالمشیدی . ۲. مجزئ مقدار : ایشک بوزلمسنه رمق قالدی. || سد رمق = حیاتدن جزئ مقدار محافظه ایده جک و آبلقدن او-لمیه جک قدر بیه جک .

رمل { س. ع. ج. رمال. رمل { ق. ع. ۱. رمل، لسه.

رمل { س. ع. ۱. رمل. رمل { ص. ع. هر مصرعی درت « فاعلاتن » دن مرکب شعر

وزنی : بحر رمل . ۲ . قومه
 بر طاقم اشارتلا ایتکه غیبدن
 خبر ویرمک ادعای، رمالمق.
 رموز { سذ. چ. عر. فد : رمز.
 با : رمز. } جمع الجمی
 « رموزات » دخی قوللائیر. {
 رمه } س. فا. سوری، ن.
 رمه { سذ. عر. آمه، انداخت،
 رمی } تفنک بو شتمه .
 رمیده { ص. فا. اورکش، مر.
 تعش. ن.
 رمیم { ص. عر. ن. رمیه. } «رم»
 دن صش. } ط. چوریش،
 بوزوق (کمیک) .
 رنان { ص. عر. } «رن» دن سمب. {
 ص. چوق سس چیقاران،
 ایکلدهن، چینلایان، طنین انداز.
 رنانت { طوغریسی «رنین» .
 با : رنین .
 رنج { س. فا. زحمت، اذیت،
 اضطراب.
 رنجبر { س. فا. } رنج = زحمت -
 بردن = چکمت [تارله و
 باغچه ده و یاخود یابی وسائر
 ایشلرده قازمق وطاش طوبراق
 طاشیمق کبی ایشلرده استخدام
 اولنان کونده لکچی، عمله :
 رنجبر قوللامق، رنجبر یومیه سی؛
 رنجبر باشی = برایشده چالیشان
 رنجبر لک رئیس .
 رنجبر لک { س. تارله و باغچه و
 یابی وسائر ده قاز-
 مق وطاش طوبراق طاشیمق کبی
 ایشلرده مستخدم کونده لکچینک
 ای شی و حال و صنعتی، عمله لک :
 یایلرده رنجبر لک ایدیور.
 رنجش { س. فا. اینجیمه، اینجید.
 بش، زحمت و اذیت ویرمه .

رنجور { ص. فا. خسته، مریض،
 نامزاج. ن.
 رنجه { س. فا. زحمت، اذیت،
 مشقت.
 رنجیده { ص. فا. اینجیمش، آذر-
 ده، معذب. } رنجیده
 خاطر = کوچمش، منفعل.
 رند { س. ص. فا. چ. رندان. ۱.
 عشرت و سائر شیلردن
 احتراز ایتمز لا ابالی آدم، خرا-
 باتی. ۲. ظاهراً لا ابالی وغیر
 محترز کورینن و اهل دل آدم :
 رندان صفا .
 رندانه { ص. ح. فا. لا ابالی و اهل
 دل آدم لره یاقیشیر حال
 و صورتده اوله رق : رندانه یا شا-
 یش؛ رندانه حرکت ایدیور.
 رندلک { س. لا ابالی لک، خرابا-
 لیک.
 رنده { س. } فارسیدن [۱. تخته.
 لری یوننتوب دوزلتمکه
 مخصوص معروف مارانغوز آتی که
 تخته ایچنه کچیر بلوب یالکز آغزی
 جزئی طیشاریده قالمش کسکین بر
 لامه دن عبارت اولوب انواع
 مختلفه سی وارد. ۲. پینیر، صو-
 غان و سائر شیثلری اوفاق اوفاق
 طوغرافنه مخصوص تنکه دن
 اوچلری چیقندیلی دیکلری حاوی
 معروف مطبخ آتی. } رنده
 انقیه سی = بسبتون توز حالنده
 اولیوب رنده دن کچمش کبی
 اوفق ریزه لردن عبارت انقیه.
 } رنده رجلی = آجاج قانونک رنده.
 نمشندن یا بیلان طاتلی.
 رنده لک { ق. رنده دن کچیر-
 مک. رنده ایله
 دوزلتمک و یا طوغرامق : تخته -

رنی، صوغانی رنده لک.
 رنده لک { ف. رنده دینان
 آتله دوزلتمک و یا
 طوغرامق : بو تخته، بو توتون
 بویه رنده لکز.
 رننگ { س. فا. ۱. اشیا واجسا-
 مک کونشک بعض شعا.
 عریخی بلع و بعضلری رد ایتملریله
 نظرده کوستر دکلری صورک
 بهری، لون : قیرمزی، صاری،
 ماوی رنگ. ۲. مج. صورت،
 طرز: خسته لک رنکی دکیشدی.
 ۳. مج. حیله، مکر. } رننگ آتمق =
 صولمق. } رننگدن رنکه کیر-
 مک = صیق صیق رنکی دکیشمک؛
 و مج. ک زیاده صیق } رننگ
 ویرمک = ۱. بر رنکه صوقق؛
 ۲. مج. آکلاتمق، بللی ایتمک :
 رنک ویرمه مک = کیزله مک، بللی
 ایتمه مک. } رنکی بوق = برحاله
 طورماز، آکلاشماز. [اصل تر-
 کجه سی «بت» میدر، یوقسه بونک
 چهره به مخصوص اولسبله، باشقه
 بر لغت و رنمیدر؛ آکلاشیله
 مدی.]
 رنکارنگ { ص. فا. بر قاج
 رنکارنگ } رنکارنگ اولان،
 آلاجه.
 رنکسیر { ص. ۱. رنکی اولیان،
 صولمق. ۲. مج. حالی
 آکلاشلیان .
 رنکارنگ { یاخود رنکارنگ مک.
 ق. رنک ویرمک.
 رنکارنگ { ف. رنک آلمق،
 بر رنکه کیرمک.
 رننگلی { ص. بر رنکی اولان،
 بیاضک غیری .

رَنگین { ص. فا. ١. رنکی اولان، پارلاق رنکلی. ٢. مج. کوزل، لطیف، مزین. ٣. مصنع و مزین (عباره، سوز): برمصراع رنکین.

رَو { ص. فا. [« رفتن » فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیلنده بولنور.] ١. کیدن، یورون: تیز رو = چابک کیدن؛ راهرو = یولده کیدن، یول آلان. ٢. کیتدیکی، یوردیکی، قلمرو = قلمگ یورودیکی، حکم سوردیکی یر، اولکه.

رَو { یوز، وجه، چهره: روی زیبا = کوزل چهره. ٢. سطح، یوز: روی زمین = سطح ارض، یر یوزی؛ روی دریا = سطح بحر. || آبرو = یوز صوینی. || رو براه = متهی عزیمت. || رو برو = یوز یوزه. || خو برو = کوزل یوزلی. || دو رو = ایکی یوزلی، صرائی. || رو کردان = یوز چورن. || رو مال = یوز سورن؛ یوز سورمه.

رَو { ص. فا. [« رویدن » فعلندن سمص. اولوب ترکیاتده بو- لنور] بیتن، نابت: خود رو = کندی کندینه بیتن، خدایی نابت.

رَو { ص. فا. لایق، مناسب، جاژ: روا کورمک: تجویز و تنسیب ایتمک. || ناروا = غیر جاژ، نامناسب.

رَوایط { س. ج. عر. فد: را- بطه. با: رابطه.

رَواة { س. ج. عر. فد: راوی. با: راوی.

رَوایب { س. ج. عر. فد: را- تبه. با: راتبه.

رَواج { س. ج. عر. ١. سوروم، این سوریلن شئیک حالی، اعتبار: بوسنه ذخیره نك رواجی وارد. ٢. تداوله بولنان قیمت و بها: آنچه رواجی؛ بومالک چار- شیده رواجی نه در؛ [بوابکنجی معناده « رایج » دخی قولانیلیر.]

رَواجسبز { ص. سورومسز، سو- رلین.

رَواجسزلق { س. سورومسز- لك، سورلمیش.

رَواجلی { ص. سوروملی، این سوریلن، اعتبارلی (مال).

رَوافض { س. ج. عر. فد: رافضی. با: رافضی.

رَواق { س. ج. عر. اوستی اورتیلی واوکی آجیق یر، کمر آلتی، سوندیرمه، صاچاق آلتی، چارطاق. || نه رواق = طقوز چارطاق یعنی قبه سما.

رَواقی { ص. س. ج. عر. روا- حکماء یوناندن اساساً مدرسه نك اوکنده کی صا. چاق آلتنده تدریس و تدرس ایدن برصنف حکمایه اطلاق اولنور که رئیسلی (زنون) در، فر. Stoiciens.

رَوان { ص. فا. کیدن، یورون، آقان، جاری: آب روان = آقار صو، ماء جاری. || تحت روان = ایکی استره تحمیل اولنان بر نوع محفل. = روح انسانی. || روح روان، روح و روان = برنجی تقدیرده کیدیحی اولان روح معناسیله صفت موصوف،

وایکنجی تقدیرده عطف تفسیردر. رَوابخَشش { ص. فا. و: رَوابخَششا { ص. فا. [روان = جان- بخشیدن = باغشلامق] جان باغشلايان، تازه حیات ورن، پک مفرح و دلکش.

رَوانه { ص. فا. کیدن، یورو- ین: روانه اولق = کیتمک، یورومک.

رَوانی { س. [اصلی فا. « روغنی » یعنی ساده باغله یا بیان] تبسیده پشیر ایرمیک یاخود او- ندن بر طاطلی که انواع کثیره سی اولور.

رَوایت { س. ج. عر. روایات. ١. بر خبر و کلام و سائره نقلی، حکایه: صحابه نك اکثری احادیث شریفه روایت ایتشلدر؛ فلان بزه بر طاقم خبرل روایت ایتدی. ٢. نقل و روایت اولنان حکایه و خبر، افواه ناسه دوشن سوز: اوپله بر روایت دوران ایتش؛ بر روایت ایشیتدم. ٣. بر ماده حقیقده بر آدم و یا بر طاقم آدملر طرفندن نقل اولنان صورت وقوع: بوبابده شوپله بر روایت دخی وارد؛ دیگر بر روایت کورده شوپله اولمش.

رَوایح { ودها طوغریینی « روا- یح. با: رایحه. س. ج. عر. فد: رایحه. با: رایحه.

رَوباه { یاخود روبه. س. فا. تیلکی، ثلمب. د.

رَوبراه { ص. فا. و: رَوبرو { ص. ح. فا. با: رو.

روبہ { س. [روبا. Roba. زبا - زدی : اوروبه] ۱. کييله جك شيء، اثواب، البسه : برقات روبه ياپديردم. ۲. اثواب وچاشير وياتاق وسائره مه متعلق اشيا : روبه لريني آريجه بر آرابه - يه يوكا تمش. ۳. قادي نرلك اوده كيد كلري بتون اثواب، انتاري، كيجه لك : بوقاشدن كوزل روبه يابيلير.

روبہ لُق { ص. قادين اچون اوده كيملك اوزره بتون اثواب وانتاري اعمالنه مخصوص ويا لايق : روبه لُق قماش.

روبيه { س. [اصلي : ربعيه. زبازدی : اوروبه] ۱. وقتيله آلتون چاريكي. ۲. هند - ستانك تقريباً ۱۴ غروش قيمتنده بر كوش سكه سي. [Roupie].

روح { س. عر. [ارواح. انسانده وحيوانا - تده كي ماده حيايه، جان : بنده روح وار ايكن : روحنه رحمت اولسون ! ۲. حركت، فعاليت، قوت : بوآدمده هيج روح يو - قدر. ۳. تأثير، مؤثرلك : بو عباره پك سونوكدر بر آز روح ويره جك تعبيرات بولمي. ۴. بر ماده نباتيه وسائره دن چيقاريلان خلاصه كه اكثر ياك خفيف و طيار بر مابيع حالنده اولور : نانه روح، آفيون روح، لقمان روح، نيشادر روح، طوز روح. || روح الله = حضرت عيسى (عم). || روح الامين، روح القدس = حضرت جبرائيل.

روحاني { ص. عر. [روحانيه. «روح» دن سمن.] ۱.

جانه منسوب ومتعلق : انسانك احوال جسمانيه وروحانيه سي. ۲. صرف روحن عبارت اولوب جسمي اولميان، مادي اولميان، معنوي، روح قيلندن اولان : او روحاني بر خالدر، شخص روحاني. ۳. امور مذهبيه و آخريته متعلق : خرسيتيانرلك رياست روحانيه سي. = س. عر. [روحانيون. صرف روحن عبارت اولان عالم لاهوت سكاني، جسم لطيف، ملك : روحانيلره قاريشمق ؛ زمره روحانيون.

روحاني { ص. عر. [روحانيه. «روح» دن سمن. - رانك ضميمه قرائتي غلطدر.] لطيف ودلكش، كوزل منظره لي وهوادار : روحاني بر محلدر.

روحانيت { س. عر. [۱. روحا - عبارت اولانك حالي. ۲. ارتحال اتمش بر ذاتك موجوديت رو - حانيه سي، عالم ارواحده موجو - دتي : اولياء عظامك روحانيتندن استمداد اتمك. ۳. اديان ساژده رؤساء مذهبك حالي.

روحپرور { ص. فا. [روحه قوت حيات بخش : روحپرور بر مقامله ترنماز اولدي.

روحسز { ص. جانسز، قوتسز، تأثيرسز.

روحلانديرمق { فت. جانلاندير - مق، قوت و تأثيريني آرتديرمق.

روحلامق { فل. جانلامق، قوت و تأثيري آرمق.

روحلي { ص. ۱. جانلي، ذي روح، برحيات. ۲. مج. قوتلي، تأثيرلي.

روحي { ص. عر. [روحيه. جانه منسوب ومتعلق : احوال روحيه.

استعمالده «روحاني» دن فرقي وارد : «روحاني» معنويانده، «روحي» ايسه ماديان وطلب و فلسفه مه متعلق خصوص - صائده قوللائيدير.

رودبار { س. فا. [چاي، آقار صو، نهر. لس.

روده { س. مج. [خلاطك دولاب اوزرنه صاريلوب تشكيل ايتديكي يوماق.

روز { س. فا. [كون، كوندوز، يوم، نهار : روز وشب = كيجه كوندوز ؛ روز افزون = عمري اوزادان، حيات بخش ؛ روز جزا = قيامت كوني، محشر. || روزمره = هر كونيكي : مصارف روزمره.

روزگار { س. فا. [زمان، وقت، عهد، هنگام.

روزگار { س. [الفت آنفة فارسيه دن ماخوذ اولوب، ترجه اولمديغي ظاهر ايسهده، فارسيده اصلا متضمن اولمديغي ومعناي اصليسيه هيج مناسبتني اولميان بر معنايه نقلي غريبدر.] يل، ريح، باد : پوراز، لودوس روزكاري ؛ شدتلي، خفيف روزكار. || مج. پوصله كرتلري ؛ روزكار آتلي ؛ روزكارك اسديكي جهتك مقابلي ؛ روزكار اوستي = روزكارك اسديكي طرف. || رو - زكار پاي = ع. مريماتك حين طيراننده روزكارك تأثيريله واقع اولان انحرافي.

روزگاری { ص. چوقیل آلان، روزگار روزگار معروض: روزکاری بر پردر.

روزمره { ص. با: روز.

روزن { س. فا. پنجره. ذ.

روزنامه { س. «روزنامه» مصغری [هرکونکی وقوعات ویا مصارفی یازمغه مخصوص ال دفتری، کوچک یومیه.

روزنامهچی { س. بعض دوا. «تُرده روزنامه» دینان یومیه دفتری طوتان محاسبه کاتبی، محاسبه چی.

روزنامه { س. فا. (روز = کون - نامه = یازلمش شی) هرکونکی واردات و مصارف ویا وقوعاتک قیدینه مخصوص دفتر، یومیه. ۲. هرکونکی وقایحی ضبط و نشر ایدن ورقة، غزته، کونده لک غزته. ۳. تقویم. روزنامهچی { س. تقویم ترتیب ایدن.

روزه { س. فا. اوروج، صیام. ذ.

روزه { س. (فر. Rose) یاصی الماس طاشی، عادی الماس، فلنک.

روزه خوار { ص. فا. (روزه = اوروج - خوردن = یامک [اوروجی بین، اوروج طوتیمان.

روزه دار { ص. فا. (روزه = اوروج داشتن = طومتق [اوروج طوتان، صائم.

روزی { س. فا. رزق، قوت، آزیق.

روزی رسان { ص. فا. رزق یتشیدرن، رزاق.

روزینه { ص. فا. کونده لک، یومی. ذ.

روس { س. [زبازدی: اوروس] روسیه اهالیسندن، روسیه لی: روسلر، روس قومی.

روس خیاری = چوق صویه محتاج اولمیان بر جنس خیار. سن. چ. عر. فد: رأس. روس { با: رأس. = فد. تر. ۰۱.

روس کوچک رتبه توجهنی مبین اولان فرمان و پراته بدل مقام صدارت عظمادن ویریلن محررات رسمیه. ۲. علمیه رتبه سی، پایه: رؤس آلق.

رؤساء { سن. چ. عر. فد: رئیس. با: رئیس.

رؤسپی { س. فا. [تر. زبازدی: اؤرؤسپی] زانیه، قخبه، فاحشه، آلفته.

روستا { س. فا. کوی، قریه، پفتلک. ذ.

روستایی { ص. فا. کویه منسوب ویا مخصوص وشایان، کوبلی. ذ.

رؤستوقبولی { ص. «روسپی اوغلی» دن غلط. — زبازدی: اوروستوقبولی. [حیله کار، مکار، عیار.

رؤستوقبوللیق { س. حیله کار. لئ: مکارلق، عیارلق.

روسجه { ص. روسلرک طرز و حالنه موافق ویا لسانلرنده اولان: روسجه خوره، شرقی، کتاب. = ح. روسلرک طرز و حال ویا لساننده:

روسجه یاشامق، سوبلک. = س. روسیه ایلرک سوبیلدکری لسان: روسجه اسلاو السنه سی زمره سندنر.

روسلاشدرمق { فته. روس جنسیتنه صو. قق، روس ایتمک.

روسلاشتمق { فل. روس جنسیتنه اولوق: لاپونیه لیلر کوندن کونه روسلاشتمده در.

روسسياه { ع. فا. و:

روسسیه { ص. فا. [رو = یوز - سیاه، سیه = قره] قره یوزلی، معیوب، رذیل.

روسسیه { س. م. آوروپانک شرق مملکت واسعه که بر ایمراطورلق صورتنده اداره اولنور: روسیه دولتی، روسیه ممالکی، اقوامی.

روسسیه لی { ص. س. روسیه ده بولنان، روسیه اهالیسندن او - لان، روس.

روش { س. فا. ۱. کیدیش، یوروش. ۲. طرز، اسلوب: بو روشله. ۳. حرکت، جریان: روش احوال = احوالک صورت جریانی.

روسن { ص. فا. ۱. آیدین، ضیا. دار، منور: قدومکرله کلبه احزانمزی روشن ایتدیکنز. ۲. ظاهر، عیان، آشکار: بو حقیقت کون کبی روشندنر. || روشن دل، روشن ضمیر = قلبی منور، نور حقیقتله لمعه دار. || دیده لر روشن = کوزلر آیدین.

روسنایا { ص. فا. آیدین، منور،
روسنایا ضیادار.

روشنایی { س. فا. آیدینق. لس.

روضة { س. عر. ج: ریاض.
باغچه، صوبی وچنی بول
باغچه. || روضه رضوان = جنت،
فردوس. || روضه مطهره =
فخر کائنات (صلعم) افندمزك
مدینه منورهده مرقه مقدسلی.

روظه { س. بح. کمینک طریق
سیری؛ روظه ویرمک =
کمی به مطلوب اولان جهت
کیتمی ایچون یول ویرمک.

روغن { س. فا. اراک ضمیه
غلطدر. [باغ، دهن،
سمن: روغن ساده = ساده باغ؛
روغن زیت = زیتون باغی.

روغن { س. فا. «روغنی» دن [دن]
آیاق قابی اعمالنده قوللا-
نیلان معروف پارلاق سختیان.

روغلامق { ق. ق. (سختیانی)
پارلامق، جیلا
ویروب پارلاق حالنه قومق.

روغنی { ص. جلالی، پارلاق
(سختیان).

روغنی { س. فا. تر. زبازدی
اراک ضمیه روغنی یا-
خود روغن [آیاق قابی اعمالنده

مستعمل پارلاق دری. (روانی
دیدیکمز طاتینکده فارسیمده
اسمی «روغنی» و «روغنی»
اولوب، روانی بوندن مأخوذدر.]

روغنی { ص. عر. «رأفة» دن
سمی. [زیاده سیه مر-
حتلی واسیرکیچی. (اسماء حسنا-
دندر.]

روقه { (روجه دن [اوزون
قیورجق یا پراقلی برنوع

صلاطه.

روکت { (فر. Roquette)
تخلیصیه هیئتلرنده ایپ

سوق ایتمک ایچون قوللانیلان
بر نوع فشنگ، بیوک هوائی
فشنگی: محاربه روکتی = محاربه لرده
قوللانیلان برنوع مریمی؛ اشارت
روکتی = عادی هوائی فشنگ.

روگردان { ص. فا. (رو = یوز-
کردانیدن = چویر-
مک [یوزینی چویرن، میل
ورغبت ایتمین: بر شیددن رو-
کردان اولق = اجتناب ایتمک.

روم { س. بواسم عن اصل روما-
لیسره ویریلوب، بعده
روماک ایکی به انقسا مننده
(بیزانس) جهته منحصرقالمشدر.

آسیای وسطی خلقی ایوم آنا-
طولی به یونای اغلاق ایدیورلر؛
«منلای روم» و «جلال الدین
رومی» کبی تعبیرلر بوعتبارله در.

بزجه ایسه بو اسم یالکنز یکی
روم جنسیتنه مخصوصدر: روم
قومی، روم قاریسی، روم لسانی؛
روم مذهبی = شرق کلیساسی،
اورنودوقس مذهبی. || روم ایلی =
ممالک عثمانیه تک آوروپاده کی
قسمی.

روم { س. (فر. Rhum) چاؤ-
داردن و شکر قامشیه
سائر بعض مواد دن تقطیر
واستحصال اولنان سرت برمسکر.

رومال { یاخود رویمال. ص. فا.
(رو، روی = یوز-
مالیدن = سورمک [یوز سورن:
سده روضه مطهره به رومال
اولق.

رومالی { س. فا. یوز سورمه. ن.

رومالی { س. عن اصل روما
شهرینک وبالتمیم

بتون ایطالیانک اهالی قدیمه سی.
رومان { س. رومانیه دینلن افلاق
وبغدان اهالیسندن آدم.

رومان { س. (فر. Roman) قو-
رلمش اوزون حکایه و
بویله بر حکایه یی حاوی کتاب:
آلکساندر دومانک رومانلری.

رومانجه { رومانیه دینلن افلاق
وبغدانه بوملک کتیرک
اهالیسنه منسوب ومتعلق: رو-
مانجه قیافت، شرقی، چالغی.

رومانلرک طرز و اصول
= چ. رومانلرک طرز و اصول
ویا لساننده: رومانجه خوره
تیمک، سوبلک، یازمق. = س.
رومانلرک سوبلکلری لسان:
رومانجه لاتین السنه سنندندر.

رومانچی { س. رومان دینلن
حکایه کتابلرندن
یازان محرر.

رومانیه { سخ. ص. مقدمامملکتین
دینلن افلاق ایله بغدا.
نک هیئت مجموععه سی: رومانیه
قرالغی.

رومانیه لی { س. رومانیه اها-
لیسندن، رومان.

روجه { ص. روم قوم وجنسیتنه
منسوب ومتعلق: روجه
یازی، لسان. = چ. روم طرز
واصول ویل لساننده: روجه
قونیشمق، یازمق. = س. روم

لسانی: روجه اسکلی یونان
لسانک غلطیدر؛ روجه یی او-
کرنه مدم.

روملاشد پرمق { ق. ق. روم
جنسیتنه اد-
خال ایتمک.

روملا شَمَق { فط. روم جنسیتنه
کیرمک، روم او-
لمق.

روملق { ص. اھالیسی روم ارلان:
اوراسی روملقدر. =
س. روم جنسیتی: اونک رومانی
لسانندن بلیدر.

رقمؤر کور { س. [فر. Re-
morqueur] کمی
چکن واپور.

رومی { ص. عر. ژ: رومیہ.
۱. وقتیلہ روم دینان
آناطولی و روم ایلیہ منسوب
ومتعلق ویا بویرلک اھالیسندن
اولان: جلال الدین رومی،
اسکندر رومی. ۲. روم جنسیتنه
منسوب و متعلق، روم: لسان
رومی، قواعد رومیہ.

روندہ { ص. فا. کیدن، یورین.

رونق { سذ. عر. پارلاق، کو
زلک، لطافت، طراوت،
زینت: رونق بہار، رونق جمال.

رونق افزا { ص. فا. [عر. رو-
نق] پارلاق، فا.

افزاییدن = آرتدیرمق [برشیک
پارلاقلفی وزینت و لطافتنی آر-
تدیران، کوزلشدیرن.

رونقلی { ص. پارلاق، کوزل،
لطیف، مزین.

رونما { ص. فا. و:

رونمون { ص. فا. [رو = یوز-
نمودن = کوسترمک]
یوز کوسترن، ظہور ایدن،
میدانہ چیقان: بعض احوال
غریبہ رونما، رونمون اولدی.

روی { س. فا. با: رو. | روی
نکار = ۱. بر نوع زنبق

چیچی. ۲. پنہ رنکدہ کوچک
دانہ لی بر جنس اوزوم.

روی { سذ. عر. و. قافیہ نک.
حرف اخیری.

رویا { سذ. عر. اویقودہ کو-
ریلن شی، دوش، واقعہ،
عالم معنی: رؤیا کورمک؛ رؤیا.
سندہ کورمک؛ رؤیا تعبیر ایتک؛
رؤیایہ کیرمک = رؤیادہ کورینک:
فلان ایش بو کیجہ رؤیامہ
کیردی.

رؤیت { سذ. عر. ۱. کورمہ،
کوریش: رؤیت ہلال =
یکی آبی کورمہ. ۲. نظارت،
ادارہ: امور بیتہمی رؤیت
ایدہجک کیسہم یوقدر. ۳. باقہ:
دعواسی فلان محکمہ دہ رؤیت
اولنیور؛ دعواسنی ہنوز رؤیت
ایتمدیلر.

رؤیت { سذ. عر. برایشک ہر
جہتنی لایقیلہ تفکر
و مطالعہ ایتہ، بصیرت، رأی
سدید و صائب: اصحاب رویتدن.

رہ { س. فا. با: راہ.

رہا { س. قورتلہ، قورتلش،
خلاص: رہا بولمق = قور-
تلق، خلاص بولمق.

رہابین { سذ. عر. جد. فد:
رہبان. با: رہبان.

رہاوی { س. فا. «رہا» یعنی
اورفہ شہرینہ منسوب [
۱. صندوقی. کوچک چالغی. ۲.
مقامات موسیقیہ دن بری.

رہایاب { ص. فا. [رہا = خلاص
یافتن = بولمق] خلاص
بولان، قورتولان: رہایاب
اولمق = قورتلق، خلاص بولمق.

رہب { سذ. عر. [ھانک قحیلہ دہ
لغتندر] قورقو، خوف.

رہبان { سذ. عر. جد: رہابین.
کشش، قرہ باش، خر-
ستیانلقدہ تارک دنیا.

رہبان { سذ. عر. جد. فد:
رہاب. با: راہب.

رہبانیت { سذ. عر. راہبک،
کشیشلک، ترک دنیا
و مجرد اولہرق یاشایش: اسلا-
مدہ رہبانیت یوقدر.

رہبر { ص. فا. [رہ = یول- بر
دن = کوتورمک] یول
کوسترن، قولاغوز، دلیل.

رہبرلک { سذ. قولاغوزلقی، یول
کوسترمہ، دلالت:
رہبرلک ایتک.

رہسرو { ص. فا. [رہ = یول-
رقتن = کیتمک] یولہ
کیدن، یول آلان، یولجی، سالک.

رہزن { ص. فا. با: راہزن.

رہگذار { یا رھگذر. سذ. فا.
[رہ = یول- گذشتن =
کچمک] یولک کچدیکی بر، کچید،
ممر، آباق آتی.

رہن { سذ. عر. بر مالک اوندن
استیفاسی ممکن اولان
بر حق مقابلندہ موقوف
طوتلسی، طونو، اوگدل، گرو:
رہن یراقق.

رہنما { ص. فا. [رہ = یول- نمودن =
کوسترمک] یول کوسترن،
قولاغوز، دلیل.

رہیاب { ص. فا. [رہ = یول-
یافتن = بولمق] یول
بولان، کیرہ بیان، فرصت بولہ
بیان: رہیاب دخول اولدی =
کیرمکہ فرصت بولدی.

رَهین { ص. عر. ۱. رهن برا-
 { غلش، ترهین اولنش.
 ۲. قرین، مقارن : رهین تصو-
 یب بیوریلورسه = قرین تصویب
 اولورسه؛ بوایش رهین ثبوت،
 رهین ایقان اولدی .
ریاء { سذ. عر. ایکی یوزلیک،
 یالاندن کوسترش، مرا-
 ئیلک : ریا ایچون اولنان عبادتک
 خیری یوقدر .
ریاح { سذ. جر. عر. فد : ریخ .
 با : ریخ . (عربده مؤ-
 ندر .
ریاحین { سذ. جر. عر. فد :
 ریحان با : ریحان .
ریاست { سذ. عر. ۱. باش اولمه،
 رئیسک بر مجلس ویا
 هیئتک رئیسکی : او مجلسه کیم
 ریاست ایدیور؟ ریاست کیمدهدر؟
ریاستپناه { ص. فا. [عر. ریا-
 ست = باشلق - فا.
 پناه = ملجأ] ریاستک ملجئی،
 رئیسکک رکئی، ریاست مقامنده
 بولنان .
ریاستپناهی { ص. فا. ان. رئیسه
 منسوب و متعلق :
 ذات عالی ریاستپناهی، جانب
 سائی ریاستپناهیله .
ریاض { سذ. جر. عر. فد : رو-
 ضه : با : روضه .
ریاضت { سذ. عر. نفسی قیرمه،
 زهد و تقوی مقصدیله
 راحت ولذایدن اجتناب و پر-
 هیزله قناعتکارانه یاشایش :
 ریاضت ایتمک ؛ اصحاب ریاضتدن .
 || ریاضت بدنیه = تعلیم، حرکت،
 جناستیق .
ریاضی { ص. عر. ث : ریاضیه .
 حساب وهندسه وهیئت

کبی علوم حسابیه و حقیقیه
 متعلق : علوم ریاضیه = سذ.
 عر. جر. ریاضیون = علوم ریاضیه
 ایله توغل ایدن آدم، علوم ریاضیه
 منتسب و متخصصی : مشاهیر
 ریاضیوندن .
ریاضیات { سذ. جر. عر. علوم
 و حقایق ریاضیه :
 ریاضیانله اوغراشمق .
ریاکار { ص. فا. ایکی یوزلی،
 مرئی، کوسترش ایچون
 یالاندن تقوی و یاخلوص کوسترن .
ریاکارانه { ص. ح. فا. ریاکار-
 لقله، مرئیلکه،
 ایکی یوزلیکله : ریاکارانه حر-
 کت .
ریاکارلق { سذ. ایکی یوزلیک،
 مرئیلک، یالاندن
 کوسترش .
ریال { سذ. [اسپانیولجه دن]
 یکریمی بش غروشلق بر
 اسپانیوه و آستریا کومش سکسی .
ریاله { سذ. مقدما بحریه میرلوانسه
 ویریلان اسمدر .
ریان { ص. عر. صویه قانش،
 سیراب .
ریب { سذ. عر. شبهه، شک،
 گمان .
ریح { سذ. عر. جر. ریاح . (عر-
 بیده مؤنشدن) ۱. یل،
 روزکار، باد . ۲. ط. بدنک
 بعض طرفلرنده عضلاتده و
 مفصلرده حاصل اولوب بین-
 العوام یل تعبیر اولنان صیزی :
 ریخ طیار، ریخ صدر، ریخ مفصلی .
ریحان { سذ. عر. جر. ریاحین .
 فسلکن دینان کوزل
 قووقولی نبات .

ریحانی { ص. عر. خط ریحانی =
 فسلکن کبی سطرلی
 طولدیران برنوع مزین دیوانی خط .
ریخته { ص. فا. دوکلیش، آتیش ز .
ریخیم { سذ. فا. شهر ساحلنده
 و ایمان کنشارنده دکیز
 طولدیریلوب اوستی تسویه اولنان
 پرکه سفائیک قارن قارنه یانا .
 شمه سنه مساعده اولور، رصیف .
ریز { ص. فا. [ریختن] فعلندن
 سمص . [دوکن، آقیدان،
 صاچان، سرین : خونریز = قان
 دوکن؛ اشکریز کوز یاشی دوکن؛
 شرفریز = شرف صاچان : یتیشدیرن .
ریزان { ص. فا. دوکین، آقان،
 جاری : ریزان اولتی .
ریزه { سذ. فا. اوافق پارچه،
 قیرندی، صاچندی : ریزه
 ریزه اولمش = سذ. تر. جر.
 لازستان متصرفلنک مرکزی .
ریزه چین { ص. فا. [ریزه = او-
 فاق پارچه - چیدن =
 طوپولامق] اوافق پارچه لر و
 دوکین قیرندیلی طوپولایان :
 خوان نعمتندن ریزه چین اولدی .
ریسمان { سذ. فا. ایپ، خلاط،
 رسن .
ریش { سذ. فا. یاره، جریحه،
 قرچه = ص. یاره لی،
 جریحه دار، مجروح : دلریش =
 یورکی یاره لی، مجروح الفواد .
ریش { سذ. فا. صقال، لویه .
ریش { سذ. عر. [عربیده مؤ-
 نث دخی اولور] قوش
 توکی .
ریشخند { سذ. فا. بلیق آلتنده
 کوله، استهزا .

بر منصب مخصوصك صاحبي -
 || رئيس الكتاب، رئيس افندى =
 مقدا خارجيه ناظرى وظيفه -
 سنى ايفا ايدن صاحب منصب ۲ -
 بر هيئت و مجلسى تركيب ايدن
 اعضا نك باشى، برنجيسى: رئيس
 مجلس، رئيس حكومت، محكمه
 رئيسى ۳. كمى قپودانى: احمد
 رئيس؛ قوجه رئيس = تجار كميلر -
 نده قپوداندىن صوكره الك قدملى
 ضابط، قپودان معاونى. || رئيس
 روحانى، رؤساء روحانيه =
 جماعت غير مسلمه يه مذهبه رياست
 ايدن باش راهب ورهبان. ||
 ليمان رئيسى = ليمان دائره سنىك
 وليمانه متعلق ايشلرك مديرى كه
 بحريه امرا وضابطاندىن اولور -

رىغه } س. بر جنس ياصى باليق
 كه قوريسى مشهوردر.
 رىوى } ص. عمر. ۱: رثويه. ت.
 ط. آق جكره منسوب
 ومتعلق .

رىبه } س. عمر. ۲: رثين. ت.
 ط. آق جكره. || ط. الم الرنه،
 ذات الرنه، سل الرنه و سائره =
 آق جكره عارض اولان امراض
 مختلفه .

رىكس } س. عمر. ۳: رؤسا.
 ريكس } [« رأس » دن ص. ش.]
 ۱. باش، امر، بر طائفه يه حكم
 و رياست وارنى اداره ايدن آدم:
 رئيس قبيله، رئيس جماعت: رئيس
 العلماء = دائره مشيخت اسلاميه ده

رىشه } س. ۱. صياق، پوسكول.
 ۲. اينجه كوكلر، صياقلى
 كوك .

رىق } س. عمر. محبوبه نك آغز
 صويى .

ريك } س. فا. ۱. قوم رمل.
 ۲. [تر. زبازدى: ريخ]
 قورومتق ايچون يازى يه آتيلان
 توز .

ريكدان } س. فا. يازى يى قو.
 رومتق ايچون قوللا.
 نيلان توزك قونديغى اوستى
 دليكلى قاب. [ريكدانلق ديمه مى.]

رىم } س. وقتيله لسان عوامده
 روم شهرينه ويريلن اسم
 اولوب پايانده ريم پاياديرلردى .

ز

{ زه . س . (عر . زاء . سث .)
 ز } ترکیه الفبائک اون اوچنجی

حرفی اولوب، اصل الفبای سر-
 یانی و عبرانی صره سنده یعنی
 ایجاد ترتیبینده یدنجی حرف
 اولغله، رقم کبی استعمالنده ۷
 عددینه اشارتدر. شکل عبرانیسی
 7 و شکل سریانیسی 1 اولوب
 بونلرک شکل عریسیله اولان
 مشاهتتری ظاهر در. یالکز
 عریبنده «ر» حرفیله التباسنه محل
 براغلامق ایچون اوستنه برتقطه
 قوتمشدر.

{ یاخود زای . ص . فا . } «زا»
 ز } «بیدن» فعلندن سمص. اولوب
 صتر. تشکیکنده بولنور { طو-
 غوران. ز .

{ سث . عر . (ز) حرفنک اسم
 زاء } عریسیدر. نقطه لی اولدیفته
 بناء «ر» حرفندن تفریقاً
 «زاء مجحه» و «ذ» حرفندن
 تفریقاً «زاه هوز» دخی دینلیر.

{ سن . عر . حامض کبریت
 زاج } ابله دیردن حاصل اولان
 و اصطلاح کیمیویده کبریتیت
 حدید دینلن ماده نك تجارتده کی
 اسمیدر. || زاج قبریس = حامض
 کبرینله باقر دن مرکب کبریتیت

نحاس، کوز طاشی.

{ ص . عر . } «زجر» دن
 زاجر } [منع ونهی ایدن. ز .

{ ص . عر . ث : زاحفه .
 زاحف } [«زحف» دن سف .
 تا . ییلان کبی قارنی اوزرینه
 سورینه رک یورون : حیوان
 زاحف : حیوانات زاحفه .

{ سث . عر . ج : زواحف .
 زاحفه } تا . ییلان کبی قارنی او-
 زرینه سورینه رک یورون
 حیوان .

{ ص . فا . } «زادن» فعلندن
 زاد } سمص. اولوب، صتر. تشکیلا-
 تنده بولنور { طوغمه، طوغمش،
 متولد : پرزاد = پریدن طوغمش؛
 نوزاد = یکی طوغمش. || مادرزاد =
 آنادن طوغمه یعنی آنادن طو-
 غدقده اوکریان : لسان مادر
 زاد = بر آدمک بو صورتله او-
 کرونوب بیلدیکی لسان، لسان
 اصلی .

{ س . فا . آزیق، قوت. توده،
 زاد } ییه جک، رزق .

{ فل . عر . ث : زادت .
 زاد } [«زیادة» دن فعل ماضی
 مفرد مذکر غائب اولوب، دعا
 مقامنده قوللانیلان بعضی تعبیرات

عریبه ده بولنور { زیاده او .
 لسون، آرتسون : زاد عمره =
 عمری آرتسون؛ زادت فضائله =
 فضیلتلری آرتسون .

{ س . ج . فا . فد : زاده .
 زادگان } با : زاده = تر . فد .
 اصیل، اصیل زاده، نجیب : او
 آدم زادگاندر . (زادگاندنر .
 دیمک اولادر .)

{ س . اصالت، نجات،
 زادگانلق } صوی .

{ ص . فا . ج : زادگان .
 زاده } [«زادن» فعلندن سمص .

۱ . طوغمش، مولود . (اکثریا
 صتر. ده بولنور : { مردم زاده =
 آدمدن طوغمش؛ پری زاده =
 پریدن طوغمش : حلال زاده =
 حلال بر اجتماعدن طوغمش؛ حرام
 زاده = ولدزنا . ۲ . مج . حصوله
 کش، حاصل، متکون : زاده
 طبع = طبیعتدن طوغمش، حاصل
 اولمش. || کنشی زاده اتعیبرقیم] =
 اصیل . || بک زاده = مج . چاقین،
 کلخان بکی . = س . فا . اوغل، ابن،
 ولد : شیخ زاده = شیخک اوغلی .
 = ج . با : زادگان .

{ س . ۱ . اصالت، نجا .
 زاده لک } بت، کبارزاده حالی .
 ۲ . مج . هوپالاق .

زار { س. ۱. اینجه پرده ویا اورتی: دیواره زارچکمهک.
 ۲. پر عضو داخلی قاپلایان ویا ایران اینجه دری: بورن زاری، قولاق زاری. ۳. بعض میوه وسائر محصولات نباتیهک پک اینجه اولان ایچ قبوغی: پورتقال، نار، صوغان زاری.
 || پنبه زار = پنبوقدن پک اینجه بر نوع بز، تول.

زار { س. طاوله وسائر اویونلرده قوللانیلان کیمک وسائر هدن مکعب الشکل کوچک شیء که آلتی وجهنک هر برینه بردن آلتی به قدر نقطه لری یازیلوب آتلدقده ارسسته کلن نقطه لری عددینه کوره اوینانیلیر واکثریا چفت قوللانیلیر، کعبتین: طاوله زاری. || مج. زار آلمق = اوستون کلک، غلبه چالمق. || زار طومتق = حیلہ ایتک.

زار { ۴۰. زور لغتیله برلکده قوللانیلیر: زار زور بو ایشی کوره چکر = ایستر ایستمز، طوعاً وکرهاً.

زار { ص. فا. ۱. سسله آغلیان، ایکلین، نالان: بلبل زار، عاشق زار. ۲. ضعیف، در-مانسز: جسم زارم. = س. سسله آغلامه، ایکله، فغان، ناله: زار ایتک. = ح. زار زار = سسله آغلابه آغلابه، ایکلیه ایکلیه، فغان و ناله ایله: زار زار آغلابدی. [بین العوام زاری زاری دینلیر.]

زار { د. فا. بعض اسملره التحاق ایدوب مکان بیان ایدر: کلزار = کل یری؛ لاله زار =

لاله یری؛ کار زار = جنک یری، میدان حرب؛ خرابه زار = ویرانه لک.

زارع { ص. سذن. عمر. ج: سف. } اکلین اکن، زراعتله مشغول آدم، چقمچی، رنجبر. [جمعی دهامستعملدر.]

زارغنه { س. اوزون بور نلی وماوی کیمکی بیلان } بالیغنه بکرز برجنس بالیق. س. فا. سسله آغلامه، } زاری { ایکله، ناله، فغان: فغان وزاری ایتک. = تر. ح. زاری زاری = زار زار یرینه تعبیر عامیانه در: زاری زاری آغلامق.

زاغ { س. فا. قارغه، غراب. } قلیج و بیجاغه بیله مکله } زاع { ویریلن جلا، قیلاغی.

زاغلامق { قته. قلیج و بیجاغه } قیلاغیلامق. بیله مکله جلاویرمک،

زاغغوس { س. طبور صائده دن قوش. با: چاغغوز. } شاهین نوعندن بر

زال { س. فا. یاشلی وآق صقاللی آدم. = سجن. } ایرانی لری قهرمان شهیری رستمک پدری.

زانغر { زانغردامق. با: زانغر، زانغردامق. } زانغردامق.

زانو { س. فا. دیز، رکبه: زانو بزین. زانو زن، زانو زده = دیز چوکن، دیز چوککش. } دیز، دیز، رکبه: زانو

زانی { س. ص. عمر. ئ: زانبه. } [« زناء » دن سف.] زنا ایدن ارکک ویا قادین، فعل

زنایی ارتکاب ایدن.

زایویه { س. عمر. ج: زویایه. } آ: زاویتین. ۱. کوشه،

بوجاق. ۲. بر زاهدک عبادتله مشغول اولمق اوزره چکلدیکی تنها خانه ویا کلبه، کوچک تکیه و خانقاه: بر زایویه سی واردر؛ زایویه سنده عبادتله مشغولدر؛

زایویه نشین = زایویه ده اوتوران، منزوی. ۳. س. ایکی خطک تلاقیسندن حاصل اولان شکل؛ زایویه قائمه = ایکی خطدن بری دیکرینه عموداً ایتمکله تشکل ایدن زایویه که نام ۹۰ درجه وسعتنده در؛ زایویه حاده = زایویه قائمه دن طار اولان؛ زایویه منفرجه = زایویه قائمه دن کنیش

اولان زایویه؛ زایویه مجسمه = ایکی خط یرینه ایکی سطحک تلاقیسندن متشکل اولان کوشه؛ زایویتین متبادلتین = ایکی خطک تقاطعندن حاصل اولان قارشیلقی ایکی زایویه. || بوصله زایویه سی = انحراف عارضیدن تجرید و تصحیح اولنان زایویه.

زاهد { ص. س. عمر. ئ: زاهده. } ج: زهاد. [« زهد » دن سف.] زهد وتقوی ایله مشغول، عابد، متقی.

زاهدانه { ص. ح. فا. زاهده. } یاقیشیر حال و صورتده، زاهدجه سنه زهد و تقوا ایله: زاهدانه طور و حرکت؛ زاهدانه سویلیور.

زاهدک { س. زاهدک حال } وشانی، زهد.

زاهس { ص. عمر. } [« زهور » دن سف.] پارلاق، لامع،

درخشان: نجم زاهر. لس.

زَاهِق { ص. عر. [«زهوق» دن
بحو و مضعمل
اولان. ن. }

زَايِحِه { س. فا. [عر. «زایح» دن
نجومك بر وقت معیندهك
مواقع وهیئتی كوسترر جدول. }

زَايِد { ص. عر. ن. زائده. ج:
[«زیاده» دن - ف.] }

۱. آران، آرتدیریلان، الحاق
و علاوه اولمش، منضم: حرف
زائد، حروف زائده. ۲. فضله،

لزومدن زیاده، لزومسز: بو
مصرف زائددر؛ مصارف زائده.

|| - ر. قطع زائده. فر. Hyperbole
دینان شکل هندسی. || ط. لطم زائده

منافع الاعضا فنجه بر وظیفه سی
اولیمان فضله ات. = ح. ر.

ضم وعلاوه به دلالت ایدن + اشا.
رتنی تفسیر ایدر: ۳ + ۲ = ۵

اوج زائد یکی مساوی بش. =
ج. ۱. صکره دن ضم وعلاوه

اولمش شیئرلر ویا حرفلر: بو
کله نك زوایدی یوقدر. ۲. فضله

ولزومسز شیئرلر: بو عباره ده طی
اولنه جق بر جوق زوائد واردر.

زَايِع { ص. عر. ج: زوار. [«زیا»
ر. «ر» دن سف.] زیارت

ایدن، تیرك مقصدیله كورمكه
کیدن: زائر کعبه. = سنه. ج.

زیارت ایچون بر مقام مقدسه
کیدن آدلر: مقامات مبارکده بهر

سنه بر جوق زوار طوبلانیر.
{ ص. عر. ن. زائله. [«زول»
ر. دن سف.] ۱. زوال بولان،

باقی ودائم اولیمان، موقت، فانی:
نعمت دنیا زائلدرد. ۲. کچن،

سرور ایدن، سابق: مسئله

زائله ده؛ محاربه زائله ده ابراز
شجاعت ایدنلر.

زَب { یاخود زیب. مه. ۱. بردن
بره و آکسزین یاخود

مجهول و غیر مأمول بر طرفدن
چیقویورمکی تصویر ایدر: زب

بر آدم چیقویوردی. ۲. مکرر
قوللانیه رق صیچرامنی تصویر

ایدر: زب زب صیچرامغه باشلا.
دی. || زب زب طاشی = چوچقرك

اوینادققری اوفاق یو وارلاق
طاشلر.

زَبَارْمَق { یا زب بارمق. فل. کوتی
زب بارمق } حالده صیزمق، یا تمق،

کبرمك، اویومق: هایدی یه ده
زار. [تحقیر و بد دعا مقامنده
قوللانیلیر.]

زَبَان { س. فا. ۱. دبل، لسان.
زبان } ۲. لغت، لهجه: زبان

فارسی.

زَبَانْدِرَاز { ص. [زبان = دبل -
دراز = اوزون] اطاه.

له لسان ایدن، حدی تجاوزه
ذم وفضل ایلین.

زَبَانْدِرَازْلِق { س. و:
زباندرازی } س. فا. اطاله

زباندرازی } لسان، حدی
تجاوزه ذم وفضله جرأت.

زَبَاتَرْد { ص. فا. [زبان = دبل -
زدن = اورمق] لغردی

آره سننده قوللانیلان، دیلك
آلیشده بی، مألوف و متداول

(سوز): آینه لغتی بزجه آینه
صورتنده زبانه زددرد.

زَبَانِه { س. فا. ۱. ترازوی دلیلی
کسی آلات مختلفه نك دبل

شکلنده جزئی. ۲. آلو، یالین؛

زبانه کش = آلونن، آلوی چیقان.
زَبَانِي { سنه. عر. اهل جهنمی
جهنمه دفع ایتمكه مأمور
اولان ملائكه. }

زَبْد { سنه. عر. ۱. تره یاغی، قا.
بماق. ۲. ص. سرهملرده
قوللانیلان پوماده کبی شیء. }

زَبْدِه { س. عر. ۱. برشیتك اك
کزیده و منتخب قسمی. ۲.
خلاصه، نتیجه: او مقاله نك زبده.

سنی آلمی.

زَبْر { ح. فا. اوست، اوسته، او.
استده: زیر وزبر = آلت

اوست؛ زیر دست = ال اوستنده
بولنان، آصر، حاکم، زیر دست

مقابلی.

زَبْرَجْد { سنه. عر. زمرده مشابه
یشیل رنگلی اسکی بر
بر نوع ذی قیمت طاش که ایوم

اعتباردن دوشهدرد.

زَبْقِين { س. بعض بیوک بالیققری
اورمه مخصوص سیوری
واکثریا چتلالی بر نوع حربه:

زبقینه بالیق اورمق.

زَبْل { سنه. عر. سوپروندی. ن.

زَبْلَاتْمَق { یا زبیلاتمق. فته.
صیچرامتق، هوپلا -
تمق: چوچغنی زبلماتمق.

زَبْلَامَق { یا زبیلامق. فل. صیچرا -
مق، یوقاری یه طوغری
زب دیه آتلق، هوپلامق.

زَبْلَلَايِي { ص. پك ایری وقور -
قونج، پك اوزون بو -
بلی، ازباندیت. عو.

زَبْر { سنه. عر. [اصل معنایی
یا زلمش شیء. نامه. مکتوب
در] حضرت داود (عم) ه وحی

اولئان کتاب سماوی که نبی مشار الیهک الهیلرله مناجاتلرینی حاوی اولوب، «مزامیر داود» اسمیله ده معروفدر. لسان عبرانیده منظوم اولوب، هان هرلسانه ده ترجمه اولئمشدر.

زبون { ص. فا. ضعیف. قوتسز، ناتوان : زبوندر، چوق زبون دوشدی.

زبون { س. [زبازدی : زبین] ۱. وقتیله قفتان آلتنه کییلن قیصه پنوقلی. ۲. ایوم قونداقده کی چوققلره کوملکک اوستنه نیتن یرینه کیدیریلن یازن وسائردهن قیصه وقوللی جاکت.

زبونکُش { ص. فا. [زبون = قوتسز. کشتن = او. لیدریمک] قوتسز ومدافعهدن عاجز بولدیفی آمده مرحت ایتمن.

زبونکُشلیک { س. ضعیف ومدافعهدن فعهدن عاجز آد. ملره مسلط اولمق خصلتی.

زبونکُشی { س. فا. زبونکُشلیک.

زبونلامق { فل. ضعیف وقوتسز مق. دوشمک، ضعیفلا.

زبونلق { س. قوتسزلیک، ضعف، درمانسزلق.

زبیب { س. قوری اوزوم. س. قوری اوزوم.

زیر { یا زبیر. ص. ۱. زبایه رق چیلنججه حرکت ایدن، پرواسز حریف. ۲. کوجلی قوتلی، ایری یاری.

زُجاج { س. صیرجه، جام، شیشه. ذ.

زجاج { س. عر. [« زجاج » دن سمب.] حاجی، شیشه وجام یاپان آدم.

زُجاجه { س. عر. جام، شیشه، صیرچه.

زُجاجی { ص. عر. ذ: زجاجیه. کیم. جام و صیرچه قیلندن اولان : مواد زجاجیه.

زجر { س. عر. ج: زجور. ۱. منع، نهی. [اصل عربیده حیواناتی سسله ویا ال وشارتله قوغوب اوزاقلاشدیرمه معناسنه کایر.] ۲. زورلاوه. اجبار، کرها برایشه سوق. ۳. آنفاریه کبی مشقتلی ایشده قوللانه، بعض ارباب جریمک خدمات شاقهده استخدای کبی معامله.

۴. جور، اذیت. [صوک اوج معناسی لسانزه مخصوصدر.]

زجرا { ح. عر. ۱. منع ونهی قوه جبریه ایله، جبراً. ۳. ترفیع ایتمک وخدمات شاقهده استخدام اولمق اوزره مجازاة قصدیه : قرعه سی اصابت ایتمککنده اجابت ایتموب بقایا قالان افراد بعده زجراً عسکره آلنیر.

زجریه { س. عر. [لغت مولده] که مقصد وضعی استعملالرینک بر درجه یه قدر منعیدر : زجریه کومروکی.

زُحاف { با : زعاف.

زحاف { س. عر. م. عروضده بر حرفک اسقاطیله وزنک تبدیلی.

زحف { س. عر. تا. ییلان کبی حشراتک قارن اوزرینه

سورینه رک یوریمی.

زُحل { س. عر. سیارات کبیره نیک آلتنجیسی و رصده سزکو.

ریندرلینک اک اوزاغی اولوب مشتری دن صکره کایر. فارسیده کیوان دیرلر.

زُحمت { س. عر. ۱. صیقندی، اذیت، محنت، راحتسز.

لق : یولده چوق زحمت چکدک. ۲. زور، قولایلق ضدی : بو ایش چوق زحمتله وجوده کلشدر. ۳. یورغونلق، تعب :

سزه زحمت اولدی. || زحمت اولمق = یورغونلق و مشقتی موجب زحمت اولمسون. || زحمت ایتمک = یورلمق، راحتسز اولمق :

سز زحمت ایتمک؛ بوشنه زحمت ایتمدیکز. || زحمت چکمک = اذیته کیرمک، محنته دوچار اولمق. || زحمت چکیدریمک = صیقندی چکیدریمک، محنت ویا ضرورتمه برافقی، تسهیلات کوسترمه مک. || زحمته صوقق، زحمت ویرمک = یورمق.

زُحمتسز { ص. ۱. صیقندی واذیتی اولمیان : پک زحمتسز

بر ایشدر. ۲. زور اولمیان، قولای، سهل : بو بول اوته کندن دها زحمتسزدر. ۳. یورمیان : زحمتسز بازارلق. = ح. زحمت چکمکسزین، یورلمقسزین : زحمتسز قازانیلان آقچه نیک قدری بیلنیز.

زُحمتسزجه { ح. زحمت و مشقت چکمکسزین، قو.

لایحاجق : بو ایشده زحمتسزجه موفق اولدق.

زَحْمَلِي { ص. ۱. اذيت و مشقت حاصل اولان : بنم ايشم پك زحمتليدر. ۲. يوران، يور. غونان و يرن، اتعاب ابدن : زحمتلي يول، زحمتلي صنعت. ۳. قولاي حاصل اوليان، زور : زحمتلي بر ايشه كيريشدك.

زَخَّار { ص. عر. [« زخر » دن سمب.] پك طالفه لي و متحرك، جوشقون و طاشقين : بجر زخار.

زَخَّارِف { سنڊ. جر. عر. فد : زخرف. با : زخرف.

زُحْرُف { سنڊ. جر. عر. چ : زخارف. يالديز، پك پارلاق لکن قيمتيز سوس، زينت کاڙبه. ذ. [« منزخرفات » دها مستعملدر.]

زَخْم { س. فا. با : زخمه.

زَخْمَقُورِدِه { ص. فا. [زخم = ضربه، ياره. خور. دن = يمك] ۱. برضريه اوغرا.

مش، مصاب، دوچار. ۲. ياره لي، مجروح.

زَخْمِدَار { ص. فا. [زخم = ياره. داشتن = طومق] و :

زَخْمَاك { ص. فا. ياره لي، مجروح.

زَخْمَه { س. فا. ۱. اورمه، ضرب، ضربه. ۲. ياره، جريجه :

زخمه خنجر. ۳. تاللي چالغيلرك تارينه طوقمغه مخصوص بونوز و نوک و ساثر دن بويجك، تازيانه، مضراب. ۴. اوزنكيلرك آصلديغي قايش.

زَد { ص. فا. [اورمق ديمك او- زدن] لان « زدن » فعلندن سمص. اولوب، « زبازد » کبي نادر

بعض ترکيآنده بولنور. [با : زبازد.

زَدِه { ص. فا. جر. زدگان. [« زدن » فعلندن سمف. ترکيآنده بولنور.] اورلمش، اوغرامش، مصاب، دوچار، کرقتار :

مصيبت زده = مصيبتيه اوغرامش؛ حريرزدگان = يانفين و يرمش اولانلر. || سرزده = باش کوستر. مش : سرزده ظهور اولدي.

زَدِه لَمَّك { يا زده له مک. فت. ۱. چوروتک : سپدي صاللايه رق ايچنده کی ميوه لری زده لمشلر.

۲. ضرر و خساره دوچار ايتک، رخنه دار ايتک : محاربه دائما تجارتي زده لر.

زَدِه لَمَّك { جف. فل. ۱. اورلمق، بره لَمَّك، چورومك :

بو ميوه لر زده لَمَّش. ۲. ضرر و خساره دوچار اولمق : تجارتي چوق زده لندی.

زَر { س. فا. ۱. آلتين، ذهب، آلتين مسکوکات، نقد : سيم و زر.

زَر { ياخود زير. مه. ۱. سو- رکلي و اوصانديريجي بد بر سسي تقليد و تصوير ايدر : بتون کون زر زر ايدوب طوردي.

۲. مبالغه و تاکيد اداتي او- لوب بعض صفتلرك باشنه کيرر : زر زوب = عقلسز و مناسبتسز آدم.

زَرَّاع { سنڊ. جر. عر. فد : زارع. [با : زارع.

زِرَاعَت { س. عر. اكينچييك، چفتچييك، محصولات متنوعه يتيشديرمك اوزره

طوپراغك ايشلمه سي و اوکا متفرع ايشلر : زراعتله مشغول اولمق : فن زراعت ؛ زراعت مکتبي ؛ اهل زراعت.

زِرَاعِي { ص. عر. ذ. : زراعيه. فن زراعتله منسوب و متعلق : فن زراعي ؛ قواعد زراعيه.

زِرَافَه { س. عر. بويي اوزون و اوک اياق لری يوکسک معروف بر جنس حيوان که باشليجه آفريقاده ياشار. بين العوام تحريفله (زورناپا) دينير.

زِرَانْدُود { ص. فا. [زر = آلتين آلتين سورلش، يالديز لَمَّش، آلتينله مجلا.

زِرَاوَنْد { س. فا. بر جنس نبات طبي. فر. Aristoloché.

زِرِيَّاف { ص. فا. [زر = آلتين - بافتن = طوقومق] آلتينله يعني صيرمه ايله طوقومش.

زِرْپ { مه. و :

زِرْپَادَاق { مه. بردن بره، آگسز - ين، مناسبتسز و غير مأمول بروقتده : زرپ چيقدی؛ زرپاداق کير يويردي. عو.

زِرْتَار { س. فا. ۱. آلتين تل، صيرمه. ۲. مج. کونش شعاعي.

زِرْتَارِي { ص. فا. آلتين تله و صيرمه ايله ايشلمش ويا طوقومش.

زَرْد { ص. فا. صاري. ذ.

زَرْدَالُو { ياخود زردالی. س. فا. زرد = صاري - آلو = اريك. — تر. زبازدی :

زرده لي [شكلاً اريكه و لذتجه

قابضی به مشابه معروف میوه که
مایسده یتیشیر؛ زردالو آغاجی =
بومیوهی ویرن آغاج.

زرددشتی { ص. فا. زرددشتک
ایجادى اولان اسکی
ایران دینه تابع آدم، آتشپرست،
مجوی .

زردوا { یاخود زرداوه. س.
دریسندن کورک یا.
پیلان معروف بر جنس کوچک
چارپا .

زردوز { ص. فا. [زر = آلتین -
دوختن = دیکمک] ۱ .
آلتین و صیرمه ایله ایشلین و
نقش ایدن، سیمکش. ۲. آلتین
تل و صیرمه ایله ایشلمش، صیر-
مهلی : زردوز بالان.

زرده { س. فا. زعفرانه پیشیریلن
طاطلی برنوع پرنج میکی که
دوکونلرده پلاوله برابر اکللی
عادتدر .

زرده چاؤ { س. فا. « زرده .
چوب» دن محرف.
غلطی : زرده چال [بویا کبی
قوللانیلان وزعفرانه بدل زر-
دهیه دخی قونیلان بر جنس
صاری کؤک .

زرده چوب { س. فا. زرده چاؤ .
با : زرده چاؤ .

زرزوات { س. فا. «سزوات»
[دن غلط] یمکده
قوللانیلان یعنی ات و یاخود
زیتون یاغبله پیشیریلن نباتات
انواعی، باطلیحیان، بامیه، طو-
ماتس، قباق، لاختنه، صوغان
کبی شیئلر .

زرزوآتجی { س. «سزواتجی»
[دن غلط] سو-

قافلرده کردیره رک ویا دکاننده
زرزوات صاتان اصناف؛ زر-
زوآتجی دکانی .

زرزوآتجیلیق { س. زرزوات صا-
ئان آدمک صنعت
وتجارتی : زرزوآتجیلیق ایدیور .

زرزوب { ص. دلشمن، منا.
سبتسز، زرلاق .

زرزوبلق { س. دلشمنک، منا.
سبتسزک، زرلاقق .

زررشک { س. فا. انبر باریس
دینان نبات معروف .

زرع { س. سن. عمر. ۱. تخم حاجه،
اکه : بغدادی زرع ایتک .
۲. اکیلوب بیتمش حبوبات،
اکین .

زریشان { یاخود زرافشان.
ص. فا. [زر = آلتین -
فشاندن، افشاندن = صاچق]
آلتین صاچان، سرین .

زررق { س. سن. عمر. ۱. وقتبله صو-
فیلرک کبییدکبری ماوی
اثواب؛ زرق پوش = بویله اثواب
کیین. ۲. مج. ریا، مراایک .

زرکار { ص. فا. [زر = آلتین -
کار = ایش] آلتین ویا
صیرمه ایله ایشلمش، آلتین ایشی .

زرکاری { ص. فا. « زرکار »
[دن] آلتین ویا صیرمه
ایله ایشلمش، صیرمهلی : زرکاری
البنسه .

زرگر { س. فا. آلتینی ایشلین،
آلتیندن شیئلر یاپان
آدم، قیوجی .

زرگگون { ص. فا. [زر = آلتین .
کون = رنگ] آلتین
رنکننده، آلتین رنکلی .

زرل { یا زریل. مه. بول آقنی
تصویر ایدر : زرل زرل

تر آقق .

زرلاق { ص. نافله یره زردلی
ایدن، نامعقول سو-

یلین، زر زروب. = س. چوق
اوتن برجنس بوجک، چرلاق .

زرلامق { فل. و :

زرلدا مق { فل. زیاده سسله
وزر دماق، طور-

میوب زردلی و کورلدی ایتک،
درلامق : اشک کبی زرلایوب
طوریور .

زرلدی { س. ۱. زیاده سسله
اولسان ویزلدی، کو-

رلدی، دیرلدی. ۲. نزاع،
غایغا : او اوده زردلی اکسیک
دکدر. || قاین آنا زردلیسی =
صالاندیچه چوق سس چیقاریر
بر نوع چوجق او یونجخی .

زرلشان { س. فا. [زر = آلتین -
نشان = م] قلیج وسا-
ره اوزرینه قاقه آلتینه ایشلمش
یازی وسائر .

زرنیخ { س. فا. صیحیان اوتیله
کوکورتدن مرکب بر
مخلوط که قیلاری دوشوزمک
ایچون قوللانیلیر، زرنیق. بوکا
زرنیخ اصفر دخی دیرلر. || زر-
نیخ احمر = سرور دینان زهرلی
مخلوط .

زرنیق { س. فا. « زرنیخ » دن [صیحیان اوتیله کوکورتدن
معروف بر مخلوط که قیلاری
دوشورمهده قوللانیلیر .

زروا { س. زردهلی و صارمساقلی
پاچه. || مج. صاچه صیان
سوز؛ زرویه چویرمک = پک
قاریشدیر وب کولج حاله قومق .

زرو الامق { فل. يك مناسبتر
و كوئنج بر صورتده
سوئلك : آرتق اوده زرو الامقه
باشلادی. عو.
} سه. فا. [تر. زبازدی
زره { رانك سكونيله در] ۰۱
اسلحه جاره و او قدن محافظه
ايچون وقتله تلدن ويا كاوسا.
له دن معمول كييدكلى ثوب،
درع، جوشن. ۰۲. حرب كميلينه
كله تاثير ايمه مك ايچون قاپلانان
چليك لوحه .
زرهپوش { ص. فا. [زره = جوشن.
اوشيدن كييمك]
جوشن كين، زرهله كنديني
محافظه ايدن .
} ص. ۰۱. زره كين،
زرهلى { زرهله كنديني محافظه
ايدن : زرهلى عسك. ۰۲. كله
تاثير ايمه جك صورتده قالين
چليك لوحه ايله قاپلامش
(كى) : زرهلى سفينه. = سه.
چليك قاپلامه ايله قاپلامش
حرب سفينه سي : فيلو بش
زرهلى ايله اون اخشاب سفينه دن
مركب ايدى . || زره قوشاق =
سفن حرييه جديده نك صو
خطى خداسنه قاپلانان چليك
لوحه لر .
} ص. فا. [رانك تشديديله.
زرين { ده جاؤردر] ۰۱. آلتيندن
معمول، آلتين، زرين كلاه =
آلتين كلاهلى، آلتيندن تاجى
اولان. ۰۲. آلتين كى، آلتين
رنكندنه : زلف زرين. || زرين
قدح يا خود ساده جه زرين = كوزل
قو قولى بر جنس صارى چييك،
} ص. فا. چركين، قبيح،
زشت { كريه. نر .

زعاف { ص. عر. [زبازدى زحاف]
۱. درحال اولدين،
آينده هلاك ايدن. نر. ۰۲. جزا برده
يرلدين متشكل بر صنف عسك.ر :
زعاف عسك.رى. ۰۳. جزا برده كى
زعاف عسك.رينك كييدكلى
بيچيه. ده يعنى آلتى اوستى بر
ككيشلكده فس : زعاف بيچى
فس .
زعامت { سئ. عر. بيوك تيمار :
اصحاب زعامت .
} سنذ. عر. صفران
زعفران { دينان نبات معروف
كه صارى يه بويامه يارار .
} ص. عر. صفران
زعفرانى { رنك نسنده، آچيق
صارى .
} سنذ. عر. ناحق يره ظن،
زعم { ظن باطل : اونلرك زعمنجه
... [عربيهده على الاطلاق ظن
معناسنى افاده ايدر.]
} سنذ. عر. فد : زعيم.
زعماء { با زعيم .
} سه. عر. ج : زعماء.
} « زعامت » دن صشا .
بيوك تيمار صاحبي، تيمارجى .
[اسكيدن بعض قونسولوسلره
دخى بونام ويريلىدى.]
} يا خود زاغر. سه. او
زعار { كوپكى، آوى بولوب
چيقارمغه مخصوص كوپك .
} سه. ۰۱. آوكوپكارينك
زعارجى { حفظ و اداره سننه
مأمور آدم. ۰۲. بيكچى اوجا.
غنده بر صنف مخصوص، زغار.
جى باشى = بونلرك ضابطى .
} سه. [عر. « ظهاره »
زعاره { دن غلط] طيشدن قابلى
ياقه كوركى، اگيندرك .

زفاف { سنذ. عر. كوگى وكلينك
كردگه كيرمى : زفاف
كيجه سي .
} سنذ. عر. چام آغاچندن
زفت { و معدن كورندن چيقان
معروف سياه ماده كه قانى او.
لوب آتشنده ارير. || مج. سياه
وقرا گلنى و آجيلقندن كنياه او.
لور : زفت قراكلق، بوئيك،
دكل زفتك پكى !
} فته. زفت سورمك،
زفتلمك { زفله قاپلامق و
طيقامق : يره صوقيله جق قاز.
يقلى، قازانك ديبنى زفتلى .
} فحج. زفته طلا ايدلك،
زفتلمك { زفت سورمك : قلابق
طيشاريدن زفتلير. = فل.
[تحقير و بد دعا مقامنده] حرام
يك .
} ص. زفت سورلمش، زفته.
زفتلى { طلا ايدلمش .
} سنذ. عر. ط. نفس ويرمه .
} مقابلى : شهيق = نفس آله .
} سه. توتون آغزلق و چيوغى
زفير { داخلنده حاصل اولان
سياه وپك آجى ماده. || مج. قرا.
گلنى و آجيلقندن كنياه اولور .
} ص. يك سياه ويا قرا .
زفيرى { گلنى : زفيرى قرا گلنى .
} سنذ. عر. ج : ازقه .
} تر. زبازدى : سواق
شهر و قصبه اينده ايكي طرفى
اولرله محاط يول. با : سواق .
} سنذ. عر. ۰۱. ميوه سي
زقوم { آجى بر جنس آغاح، آغو
آغاجى. ۰۲. جهنده حاصل اولوب
آجى ميوه سي اهل جهنه يديريله :
جك آغاح : شجره زقو

زكاه { سذ. عر. صافلق، صفوت، خالصلك، صلاح حال. }
[« زكاه » ايله التباس ايتديرمه- ملي.]

زكاه { سش. عر. مال ونقدك شرعاً پاكلكي وحلاللحي تايمين اولنق ايچون سنهده قرقده بربنك تصدق ايدلسي : مالنك زكاتي ويرمك. }

زكام { سذ. عر. نزله : زكامه طوتلق؛ زكاي اولق. }

زكاهلي { ص. نزله يه طوتلش، نزله لي. }

زكي { ص. عر. ذ. زكيه. } « زكاه » دن صش. [صاف، خالص، صلاح حال صاحي. }

زل { س. [فارسيدن] پارمغه ويا دائره نك چنبرينه طاقيلان چفت پوللر وصاللانرق چالينان كوچك چاك : زل چالق، زل ايله اوينامق. || زل زورنا = بك سرخوش. || زلسز اوينامق = سونينجن اهتزازه كلك. || زل طاقتق = سويتك، اظهار شادمانى ايتك. || زل كبي، زل چالق = بك بوش و آج : قارنم زل كيدير، زل چاليور. }

زل { سذ. عر. ۱. قايمه، آياق ۲. مج. خطا، سهو. }

زلازل { سش. مج. عر. فد : زلزله. با : زلزله. }

زلال { سذ. عر. ۱. صاف و خالص و خوشكوار صو. ۲. كيم. يومورطه آق كبي ماده كيميويه. فر. Albumine. }

زلالي { ص. عر. ذ. زلاليه. كيم. يومورطه آق قيبيلندن اولان. }

زلام { ص. زوكورت، پاره سز. }

زال { سذ. عر. اوينامه، ديترمه، حركت. }

زاله { سش. عر. علائم ارضيه معلومه دن طولايي طويرا. نك ديترمه سي، حركت ارض : زلزله اولق، وقوع بولق. }

زلغيد { س. قورقونمه، تخويف، تهديد، ته زير : زلغيد. ويرمك = تهديد ايتك. }

زلف { س. فا. محبوبه صاحي و على الخصوص يوزك ايكي طرفنده صارقان صاج بولوكلري. || زلف عروس = فاصوليه جنسندن كوزل چيچكلى برنبا. }

زلفي { ص. يوزنك ايكي طرفنده صاج بولوكلري اولان. || زلفي بالطه جي = سراي هميون خدومه سندن برصنف مخصوص. }

زلفه { س. بوض شيتلرك تپه سنده كي پوسكولجك : بايراق زانه سي، الف زلفه سي. }

زلوييه { س. برنوع طاتلي خور. }

زلوه { ياخود زبوله. س. چفت او كوزنك بويندروقدن چيقه ماسيچون طاقيلان چوماق. }

زمام { سذ. عر. مج. ازمه. ۱. اداره : زمام اموري يدينه آلدی. }

زاممدار { ص. س. فا. [عر. زمام = يولار - فا. دا - شتن = طومتق] يولاري طونان، اداره ايدن : زمامدار امور. }

زمان { سذ. عر. مج. ازمنه. ۱. وقت، هسكام، چاغ : او وقتدن چوق زمان كچدى. }

۲. دور، عهد : سلطان سليمان خان - ضرترلينك زماننده.

۳. مهلت، مهل، امهال : امان زمان ويرمدی. ۴. موسم :

كل زماي. ۵. م. صرفه ماضي و حال واستقبال كي زمانه مقارن حدث بيان ايدن صيغه لر. || او زمان = او وقت. || بر زمان = ۱. بروقت، بر مدت. ۲. وقتيله، اسكيدن. || جيمع زمانده، هر زمان = هر وقت، دائماً. || زمان زمان = وقت وقت، كاه كاه. || كل زمان كيت زمان = مرور زمانه، كيت كيده. || هيچ بر زمان = هيچ بروقت، اصلا. || زمان وزمين = مناسبت، مناسبت دوشورمه.

زمانا { ح. عر. وقت اعتباريله، وقتيله : او ايش فلان ايشدن زمانا مقدمدر. }

زمانه { سش. عر. ۱. دور، دو- ران. ۲. زمان حاضر، شمده. يكي زمان، دهه : زمانه چوجي. ۳. بخت، طالع، فلک : زمانه اقتضاسي. }

زمانی { ص. عر. ذ. زمانيه. زمانه منسوب و متعلق : احوال زمانيه. }

زمرد { سذ. عر. و : زمردي ص. فا. و : }

زمردي { سذ. عر. (تر. زبازردى ميم ساكنه وراء مخففه ايله در.) معروف يشيل ذى قيمت طاش. — مج. بك يشيل شيدن كنباه اولور : چايرلر زمرد اولمش : زمرد كبي. }

زمردي { سذ. عر. و : زمردي ص. فا. و : }

زمردين { ص. فا. زمردر نكنده، زمرد كبي يم يشيل. }

{ س. عر. ۱۰. جماعت: زمرة }
 { اهل اسلام. ۲. صنف: }
 اطبا زمرة سندندر. ۳. جنس،
 نوع: زمرة حیوانات.
 { سخن: کعبه شریفه نك یاننده }
 { مشهور بر قیوکه صوبی }
 مبارک اولوب ممالک اسلامیه نك
 هر طرفه نقل اولنور.
 { س. عر. تغنی، ترم، }
 { ترانه، مزامیر داود }
 (عم) یو مقامات زندگی او قویان
 خطیبرلک ترانه سی.
 { س. فا. قیش، شتا. ن. }
 { س. عر. زمان. ن. }
 { س. عر. قدشک اک }
 { صوئوق وقتی که کانولر- }
 ده اولور: زمهریر فرطونه سی.
 || زمهریر ظرفی = قیش مو-
 سمندنه اینجه اثواب کین.
 { س. فا. ۱. یر، ارض: }
 { روی زمین = یر یوزی، }
 سطح ارض. ۲. قاش و سائرده نك
 چیچکارندن صرف نظرله بتونی
 قاپلایان رنگ و بویا که چیچکار
 اولنک اوزرینه یاییلیر: او قاشک
 زمینی صاری اولوب چیچکاری
 قرمز ویشیل ایدی: مور
 زمین اوزرینه ماوی یولاری
 واردر. ۳. طرز، ادا: نوزمین
 بر شعر. ۴. مال، مفهوم: بو
 زمینده برشی یازملی. || زمین
 دسترسی = دائره صورتده
 کسه که مخصوص دستره. || زیر
 زمین = یر آتی، تحت الارض.
 || زمین وزمان ایله = مناسبت
 دوشوره رک.

{ س. فا. [زمین = یر - }
 { زمیندار } داشت = طومق [}
 هندستانده بر مملکت حاکم و
 والیسی.
 { س. فا. جم: زنان. قاری، }
 { زن } قادین، مرثه؛ پیره زن =
 قوجه قاری.
 { ص. فا. جم: زنان. [«زدن» }
 { فعلندن سمص. اولوب صتر. }
 تشکیله کیر. ۱. اوران:
 شمشیریزن = قلیج اوران، قلیج
 چکن. ۲. کسن، قطع ایدن:
 رهن = یول کسن، قطع طریق.
 ۳. باصان، ضرب ویا طبع ایدن:
 سکه زن = سکه ضرب ایدن. ۴.
 چکن، آنان: لافزن = لاف آمان؛
 نمره زن = نمره چکن.
 { س. عر. غیر مشروع }
 { مجامعت. [ارکک و قادین }
 حقتنده قولانیلیر: [زنا ایدن
 ارکک و قادینک حد شرعیسی.
 || ولد زنا = غیر مشروع مجامعتدن
 متولد، حرام زاده، بیچ.
 { وزنادیق. س. عر. جم. عر. }
 { فد: زندیق. ن. }
 { س. عر. جم: زنانیر. [ر. }
 { Zωάριον = قوشاق }
 وقتیله خرستیان کشیشلرینک
 اسباب ریاضتدن اولمق اوزره
 چبلاق تک اوزره قوشاندقاری
 قیلدن قبا و سرت قوشاق.
 { س. فا. زنای ایدن، زانی. }
 { س. زانیسک، نا. }
 { ص. فا. [ترکیبانه بولنور.] }
 { اوره رق: طعنه زنان ایلری به }
 طوغری کیتدی = سوگو رک.
 = س. جم. ن. زن.

{ ص. فا. [تر. زبائزدی: }
 { زنانه } [زننه] قاین طائفه سنه
 منسوب و متعلق ویا مخصوص.
 { س. جم. عر. فد: زنار. }
 { ن. }
 { س. فا. [«زنبرک» دن] }
 { تحریکه ویا صیقیشدیرهغه }
 یارایان دمیر یای: ساعت زنبرکی،
 قیو زنبرکی. = مه. تأکید
 ایچون «زهر» کله سنه اتباعاً
 قولانیلیر: زهر زنبرک بر جواب
 یازدی = پک آجی، پک سرت.
 { ص. ایشلمک ویا }
 { صیقیشدیرمق ایچون }
 دمیر یایی اولان: زنبرکی ساعت،
 قیو.
 { س. عر. سوغانلی واوزون }
 { صابلی بیوک وکوزل }
 ریجهلی بر چیچک اک معروف
 جنسی بیاضدر.
 { س. عر. اشک آریسی. }
 { س. فا. [«زنبور» }
 { مصغری ن. }
 { س. قایش وقاش و معدن }
 { کبی شیشلرده پارچه سنی }
 قوپارهرق دلیک آجغه مخصوص
 آلت که مقاص کبی صیقیشدیرلمغه
 ویا اورلمغه ایشلر: زنبه اورمق،
 زنبه ایله دلمک.
 { س. زنبه اوران، چوخه }
 { کنارلرینی و سائر شیشلر }
 زنبه ایله دلوب طونادان آدم.
 { فته. زنبه اوردیرمق، }
 { زنبه لامق } زنبه ایله دلدیرمک:
 شو اورتی زنبه جی به کوندروب
 زنبه لاملی.
 { فته. زنبه اورمق، }
 { زنبه لامق } زنبه ایله دلمک:

نفس آلق ایچون فسک تپه سنی
زنبله لار لر.

{ سنڌ. عمر. ج: زنبیل.
زنبیل } حوايج يومية وسائر اشيا
طاشيق ایچون حصيرکي اورلمش
یوقاریسی ککیش و آشاغیسی
طار قاب.

{ سنڌ. زنبیل یان و
زنبیلجی } صاتان آدم.

{ ص. النده ویا آرقه سنده
زنبیلی } زنبیل طاشیان: زنبیلی
علی افندی.

{ ص. سنڌ. } زن = قاری.
زنیاره } پاره = پارچه. — تر.
زبانزدی: زانیارا. ۱. نامشروع
صورتده مناسبت زوجیه ده
بولنان آدم. ۲. قادینلرک
آرقه سنه دوشن، وبوکا منهمک
آدم.

{ سنڌ. عمر. آفریقاده ساکن
زنج } اولان و قیورجق قیصه
صاچلریله، وسائر اشکال معلومه
ایله فرق اولتان سیاهی لیرک اسم
جنسی اولوب، مفردینه «زنجی»
دیرلر: طائفه زنج، بلاد زنج.

{ سنڌ. عمر. } فا. «زنگار»
زنجار } دن معرب] با: زنگار.

{ سنڌ. عمر. قادینلرک صا.
زنجبه } غریلرینی قبارتمق ایچون
فیستانک آلتنده باغلاقلری
شیء که فر. تورنور (Tournure)
اسمیله معروفدر. [مستعمل دکل
ایسه ده لسائزده اسمی اولد.
یفندن شایان استعمالدر.]

{ سنڌ. عمر. هندستاندن
زنجبیل } کلن بهارندن بر بهار
درکه بین العوام زنجبیل دینلکه
معروفدر.

{ سنڌ. البسیه کنار او-
زنجف } لهرق دیکلن کورک،
کورکدن صیوان.

{ سنڌ. عمر. } [زانزدی
زنجیره } «ز» و «ج» ک کسر یله در.]
حیوه ایله قورشوندن مرکب
قرمز یویا، سولکن، سورور.
فر. Minium.

{ سنڌ. عمر. } «زنجبیل» دن]
زنجفیل } هندستاندن کلن بها-
راتدن معروف بر بهارکه قیز-
دیریحی و معدویدر.

{ ص. عمر. } ژ: زنجیه.
زنجی } آفریقا سیاهلرینه و
مماکتلری اولان سودانه منسوب
ومتعلق: لسان زنجی، طوائف
زنجیه. = سنڌ. عمر. زنج طائفه.
سندن آدم، سیاهی، غلط
فاحش اولهرق «عرب» یاخود
«عرب» دیدیکمز قره آدم:
بر زنجی، بر زنجیه کوردم.

{ سنڌ. فا. } [تر. زبانزدی
زنجیر } زانک کسر یله در.] ۱. بر
برینه کچمش حلقه لردن متشکل
دمیر اپ و باغ، سلسله: زنجیره
باغلامق، کمی زنجیری. ۲.
مجمرلرک آباغنه و یا بونینه
باغلاقلری دمیر باغ، پرافته:
زنجیره اورمق = زنجیره باغلا-
مق: زنجیره مستحق. ۳. آتین
وکومش وسائر قیمتلی بر معدندن
مختلف اشکالده حلقه لردن مرکب
ساعت وسائر باغی، قوردون:
ساعت زنجیری. ۴. زنجیر کبی
بربری آرقه سنده صره لانتش
مسلسل شیء، سلسله: حساب
زنجیری. بومعنا ایله صفت کبی ده
قوللانیلوب: زنجیر حساب

دینایر.
{ سنڌ. فا. } مفتوح الزاء
زنجیر } زنجیردن مأخوذ.] ماده

آفیه. با.
{ ص. فا. } [زنجیر = م
زنجیر بند } - بستن = باغلامق]
زنجیره باغلی، زنجیره، پرافته
اورلمش.

{ یا زنجیره مک. فتد.
زنجیر لمک } ۱. زنجیره اورمق،
زنجیره باغلامق. ۲. زنجیر کبی
یوقاریدن آشاغی صره لامق:
حسابی زنجیر لمک.

{ فل. زنجیر کبی یو-
زنجیر لیمک } قاریدن آشاغی
صره لامق، تسلسل ایتک: بو
حساب کوزل زنجیر لیمشدر.

{ ص. ۱. زنجیری ا
زنجیرلی } لان. ۲. زنجیره باغلی،
زنجیره، پرافته یه اورلمش.
۳. زنجیر کبی یوقاریدن آشاغی
صره لانتش، مسلسل، متسلسل:
زنجیرلی حساب.

{ سنڌ. فا. } چکه؛ سیب
زنجندان } زنجندان = المایه مشابه
اولان محبوسه چکه سی، چاه
زنجندان = چکه ناک اورته سنده کی
چقور. عمر.

{ سنڌ. عمر. } ۱. چاقاق.
زند } ۲. ت. الک قوله بیتشدیکی
یر، بیلک، بیلک کیککی.

{ سنڌ. فا. } دین مجوسک واضعی
زند } اولان زردشتک براقدفی
کتاب که مجوسیلرک کتاب مقدسی
ودستورلری حکمنده اولوب،
اسکی ایران لساننده محرر متذک
ناآم بر نسخه سی بولمغه آرو-
پایلر طرفندن طبع ولسانلرینه

ترجه اولمشدر. (زنداوستا)
اسمیه دخی معروف اولان بو
کتابک پہلوی لسانده کی ترجمه
سیده (پازند) اسمیه معروفدر.
— کتاب مذکورک محرم
بولندیغی اسکی ایران لسانه ده
(زند) نامی ویرلشد، که بو
لسان فارسیدن زیاده هندک
(سانسکری) دینان لسان
قدیمنه مشاهد.

زندان { س. فا. اسکی زمان کی
قراکلی و مددهش محبس،
سجن. — پک قراکلی و جان
صیقهچی محلدن کنایه دخی اولور:
بوراسی زندان؛ زندان کبی بر
اوطه .

زندانچی { س. زندان محافظی،
حبسینه مأموری.

زنداوستا { س. فا. زردشتک
کتابی که مجوسیرک
مذهبه دستورالعملیردر. زند
دخی دینلیر. با: زند.

زندگان { س. ج. فا. فد: زنده.
با: زنده.

زندگانی { س. فا. ۱. دیرلیک،
حیات. ۲. یاشایش،
معیشت، تعیش. لس.

زندگی { س. فا. دیرلیک، جانلیق،
حیات.

زندوست { ص. فا. (زن-قاری
— دوست = محب)
قادینلردن خوشلانان، زنیاره.

زنده { ص. فا. ج: زندگان.
۱. دیری، جانلی، برحیات،
یاشایان. ۲. مج. روحلی، جانلی،
چویک. ۳. صحتی یرنده، تندر-
ست، دینج. || زنده دل = قلبی
دیری، حیات معنویه ایله برحیات
اولان، اهل دل .

زندیق { ص. ع. ج: زنادیق،
زنداقه. الوهیت و آخرته
اینانیمان، منکر، ملحد، دینسز.
زندغر { مه. شدتله دیتریوب سس
چیقارمغنی تقلید و تصویر
ایده رک مکرر قولانیلیر: زنغر
زنغر دیتریوردی، طوپک سسندن
جاملر زنغر زنغر اوینادی .

زنغر دایمق { فته. سسله و شدتله
دیترتمک: آرابه نک
سرعتله مروری جاملری زنغر-
داندی .

زنغر دایمق { فل. شدت و سسله
دیتریوب اوینامق:
صیتمه دن ایکی ساعت زنغردا-
یوب طوردم؛ دیشلم زنغردا-
یوردی .

زنغردی { س. شدتله و سسله
دیتریوب اوینامه:
صوتوقدن دیشلرینک زنغردیسی
ایشیدیلیردی .

زنغل { زنغلدایمق و سائره. وا:
زنغر، زنغردایمق و سائره.

زننگ { س. فا. ۱. پاس، دمیر
و باقییر و سائره پاسی.
۲. با: زنج .

زنگار { س. فا. باقییر پاسی قیلندن
اولان کوز طاشی، کبر-
یتیت نحاس. [معربی: زنجار.]

زنگبار { س. ج. قردلر مملکتک
ساحل شرقیسندن عبا-
رت اولان زنجبار مملکتی.

زنگی { س. فا. سیاه آدم، سیاهی،
زنجی .

زنگین { ص. بای، مالدار، تمول،
غنی، توانگر: زنگین
آدم: زنگین بر حائله .

زنگینجه { ص. آز و یا اولدجه
مالدار .

زنگینلیک { س. مالدارلیق، تمول،
غنا، ثروت: زنگینلیک
چوق قزاقغله اولیوب حسن
اداره ایتمکه اولور .

زنگینلمک { یا: زنگینه مک. فل.
بایر مق، مالدار
اولق، استحصال مال و ثروت
ایتمک .

زنه { س. [فا. « زنان » دن]
۱. قادین جنسی، طائفة نساء
اناث: زنه ایچون ترلک صاتیور؛
زنه درزیسی. ۲. اورته او یو-
ننده قادین قیافتنه کیرن ارکک
اویونجی: زنه یه چیقتمق. ۳. قاد-
ینلره مخصوص اثواب و سائره .

زهار { یاخود زینهار. حض. صا-
قین! آمان!

زنه جی { س. قادینلره مخصوص
اثواب صاتان آدم .

زنه لیک { س. ۱. قادینلیق. ۲.
اورته اویوننده قادین
تقلیدی .

زوار { س. ج. ع. فد: زائر.
با: زائر .

زوال { س. ع. ۱. زائل اوله،
فنا بواه: دنیا زوال
بولور، آخرت باقیدر. ۲.
آشاغیلامه، تنزل، تدنی:
رومالیرک فتوحاتی اسکی یونان
مدینتک زوالنه سبب اولدی.
۳. قباحت، صوج، مسعولیت:
ایلیچی یه زوال یوق. ۴. کونشک
نصف النهار خط مفروضندن
غربه طوغری ایتمه سی، میلی:
زوال وقتی = نصف النهار؛ قبل

الزوال = نصف النهار دن اول؛
بعد الزوال = نصف النهار دن
صكره. || سريع الزوال = چوق
طایانه میان، چابق محو و خراب
اولان (اشیا).

زوال پذیر { ص. فا. } ع. زوال =
قبول ایتمک [محو - فا. پذیرفتن =
ایدن، فناسی ممکن ویا قولای،
بقاسز: علم و کمال زوال پذیر
ذکدر.

زوال سز { ص. زائل اولماز، محو
طیاسیقلی، باقی: علم زوال سز بر
ثروتدر.

زوالی { ص. ۱. بیچاره.
۲. مسکین، عاجز،
اقتدار سز.

زوانه { س. فا. « زبانه » دن [

مه سنک کچیرلیدی ایچی دلیک
میل. ۲. مفره نك مرکزندن
کچیریلن و اوکا مشابه میل. ۳.
دکرمن طاشنک اورته سنده قطب
یرینی طوتان قازیق ۴۰. بر برینه
کچن ادواته آچیلان دلیک.

زواهر { س. ج. ع. فد: زهره
۱. زهره. [ازهار کبی.]

زوایا { س. ج. ع. فد: زاویه.
۱. زاویه.

زواید { س. ج. ع. فد: زا.
۱. نده قوللائماز.] ۱.

فضله و لزوم سز شیئر: زواندی
طی ایدوب اختصار ایتملی. ۲. و.
حروف اصلیه اوزرینه آرتدیرلمش
حرفلر: افعال سداسیه نك زوا.
ندی اوچ حرفدن عبارتدر.
۳. هقه، مبیع ویا مهونده میوه
کبی صوکره دن حاصل اولان
شیئرلر.

زوج { س. ع. ج. ازواج.
۱. زوجین. ۱. چفت،

اش، ایکی شیئدن مرکب طاقم.
۲. بر چفت تشکیل ایدن ایکی
شیئک بهری، اش. ۳. قوجه
وقارینک بهری، حلیل، حليله،
چفت: زوج بتول، ازواج مطهره
جناب نبوی؛ زوجین آره سنده
حسن امتزاج. [حليله به علامت
تأییدله « زوجة » دخی دینلده.
یکندن، لسانمزده زوج اکثریا
قوجه معناسیله قوللائیلیر.]

زوجیه { س. ع. ج. زوجات.
قاری، حنيله: زوج ایله
زوجیه بیننده حسن امتزاج
شرطدر.

زوجی { ص. ع. ۱. زوجیه قاری
قوجه به متعلق: محبت
زوجیه.

زوجیت { س. ع. قوجه لق،
قاریلق، قاری قوجه
حال و کیفیتی: یکریمی یا شنندن
آشاغی بر کنج زوجیت وظائفی
تقدیر ایدمه.

زوجین { س. ع. ۱. قاری قو-
جه: زوجین آره سنده
برودت کیرمش.

زود { ص. فا. چابوق، سریع.
۱. چابوق، تیز، سریعاً.

زور { س. [فارسیدن مأخوذ]
۱. زحمت، راحتسزلیق:

معهه سنندن زوری وارددر.
۲. کوچلک، عسرت، اضطراب،
مشکلات: سیدیک زوری =
عسرت بول. ۳. مجبوریت،
اضطراب، جبر: نه زوری وارددر،
زورم نه؟ ۴. قوت: بشون
زورینی ویردی. || زور ایله =
جبراً.

زور { ص. [بوده فارسیدن مأخوذ
۱. اولسه کرک] ۱. کوچ،

مشکل، صعوبتلی: زور ایش،
زور درس. ۲. زحمتلی، مشقتلی:
رنجبرلک بک زوردر؛ زور وظیفه.
= ح. ۱. کوچ، صعوبتله: بن
بو درسی زور اوکر نیرم؛ بو
ایشی زور یاپار. ۲. غیر مأمول
صورتده، آنجق، طار طارینه:
اقشامه قدر یورودیکمز حالده
منزله زور یتیشدک؛ بو یازی بی
بو کون زور یتتیریرم. || زار
زور = طوعاً و کرهاً، ایستر
ایستمز. || زور زورینه = آنجق،
کوچ حال ایله.

زور { س. فا. ۱. قوت، کوچ،
۲. مکنت: زور بازو. ۲.
جبر، عنف.

زور { س. یالان، کذب، اصلسز
۱. وساخته ایش: شاهد زور =
یالان شاهد.

زورانی { ح. [اروم شیوه سنه
۱. طبیعاً تشکیل اولمش
عامیانه بر لغتدر.] ایستیه رک،
زورله، جبراً، کرهاً: زورانی
یاییلان ایش البته ایی اولماز؛
زورانی کیده جکسک دیدی.

زوربا { ۱. زوربه.
۱. زوربه بر لغتدر.] ایستیه رک،
زورله، جبراً، کرهاً: زورانی
یاییلان ایش البته ایی اولماز؛
زورانی کیده جکسک دیدی.

زورباز { س. فا. بدن و قوللرینک
۱. قوتیه آغر شیئر
قالدیرمق کبی اوینلر یایان جانباز.

زوربه { ص. ۱. زورله معامله
۱. ایدن، قوه جبریه ایله
قابوب اوره رق حقه رعایت ایتیم،
غاصب، جبار. ۲. یاراماز، راحت
طورماز، حشاری.

زور به لق { س. زورله معامله،
قوة جبريه ايله قابوب
اوردرق حقه رعایت ایتمینک
حالی.

زورق { سذ. عمر. قایق، صندال؛
زورق سوار = قابغه
بیغمش. || ت. با. قایغ تکنه.
سنه بکزر بمض او یوقلره اطلاق
اولنور.

زورلامق { فذ. زورله ایشلتیک،
اجبار ایتک، چوق
ابرام ایتک: بو بانیه نك انشاسنی در.
عهده ایتک بئی چوق زورلادیلر.

زورلی { ص. قوتلی، قسوی،
کوجلی.

زورمند { ص. فا. قوتلی، زور-
لی، کوجلی.

زورنا { س. فا. «سرنا» دن {
کسکین و آجی بر سس
جیقاران و اکثریا طاول ايله
برابر اوله رق او فلیه رگ چالینان
معروف چالغی. || مج. مناسبستز
وصوتوق سوزلره چوق کوه
زه لک ایدن آدمدن کنایه او-
لور. || ذیل زورنا = مسست لا-
یعقل، کنسیدی بیغ سرخوش.
|| طاوئل زورنا ايله = کورلدیلی
شعشه ايله.

زورناجی { س. زورنا دینان
معهود چالغی بی چا-
لان چالغیجی، سرنازن.

زورک { ص. تمکینستز و مناسبستز،
خفیف المزاج و کوزه،
هر شیئی قاریشدیروب آغزی
والی طور میان: زوزک آدم،
زوزک چوجق.

زوزکک { س. خفت مزاجله
کوزه لک، منا-

سبستز صورتده چوق سویلش،
آغزی والی طورماز آدمک
حالی.

زوزکاتمک { فل. زوزکک
ایتمک، الی آغزی
طورمیوب مناسبستز قول و
حرکتده بولمق، خفت مزاجله
کوزه لک ایتک: آرتق زوزکناوب
طورما.

زوزقه { س. پلامود کئی بیوجک
بالیقلمی طویتمغه مخصوص
کوجک بالیق شکنده اوجی
ایکنه لی قورشون: زوزقه ايله
بالیق طویتمق. || مج. زوزقه بی
یونمق = آلدانمق، قابلق.

زوزگورت { ص. { آخرنده کی
«ت» حرکت لنبغه

«د» اولور. { پاره سز، مفلس:
زوزگورت قالمق. || چهره زو-
کوردی = چرکین، قبیح الوجه.

زوزگورتلیک { س. پاره سزاق،
مفلسلک: زوزگور-
تلیک چکمک. || چهره زوکور-
تلیکی = چرکینلک.

زوزگورتلمک { یا زوزگورتله-
مک. فل. پاره.

بی غائب ایدوب پاره سز قالمق،
مفلس اولمق: بتون وارینی قاره
ویروب آزمانده زوکورتلدی.

زوزلوطه { س. لهجه دن { اوتوز
پاره لاق اسکی برکو-
مش سکه.

زولوف { س. با: زلف.

زوله { س. با: زوله.

زه { س. فا. ۱. یای کیریشی. ۲.
انواب و سائره کنارینه دیکیلن

شیریت و غیطان و سائره: کنا-
رینه برزه چکملی. ۳. مارا-
نغوزلغه متعلق ایشلرده برطله
وسائره کنارینه یایدشدر بیان
اینجه پرواز. ۴. صحیفه اطرافنه
چوپربان چیزکی.

رُهاد { سذ. ج. عمر. فد: زاهد.
رُهاد: با: زاهد.

رُهادت { سذ. عمر. پرهیز کارلق.
زهد، تقوی.

رُهادتلف { ص. پرهیز کار، متقی.
انشا لساننده مشایخ
وزهاده ویربان عنواندر.

رُهد { سذ. عمر. پرهیز کارلق،
منهیاتدن توفی ايله عبادته
حصر اوقات ایتنه، تقوی: اهل
زهد و تقوادن بر ذات.

زهر { س. فا. { تر. زبازدی:
زهریر. — خالص ترکیبسی
اولان «آغو» متروک حکمنه
کچمکه یرینی بو لغت طوتوب
لسانمک تصرفاتدن اولمشدر. {
اکلی و یا تماس و قوقوسی موجب
موت اولان شیء، آغو، سم.
|| مج. پک آجی شیء: بو میک
زهردر. || زهر زمبرک = پک آجی
و یا شدتلی.

زهر { سذ. عمر. ج: ازهار.
چیمک، شکوفه. { عربیده
اسم جنس اولمغه مفردی «ه»
علاوه سیله زهر اولور، که بوده
بعضاً لسان زده قوللانیلیر. {

زهره { صذ. عمر. { سذ. «از-
هر» ک مؤنثیدر. { یوزی
پک بیاض و پارلاق. { نویدیده
حبیب الله جناب فاطمه یه لقب
اولمشدر: { فاطمة الزهراء.

زهر آب { س. فا. [زهر = سم - آب = صو] و :
زهر آبه { س. فا. حد زاننده يك آجی و سملى صو. || مج. آجلیق، آجی، درد و كدر.
زهر آلود { ص. فا. [زهر = سم - آلودن = قاریشتمق] زهرلی. || مج. يك آجی و مؤلم : زهر آلود برسوز.
زهر آمیز { ص. فا. [زهر = سم - آمیختن = قاریشتمق] زهرلی، آجی : برعتاب زهر آمیز.
زهر بار { ص. فا. [زهر = سم - باریدن = یاغدیرمق] زهر یاغدیران، يك آجی، زهرلی.
زهر خند { س. فا. [زهر = سم - خند = كوله] آجی كوله، استهزا ایله كولیش.
زهرلی { ص. زهری حاوی، آ- غولی، سملى : زهرلی منطار.
زهر ناك { ص. فا. زهرلی، آ- غولی، سملى.
زهره { س. ش. عر. چیمك، شكو- فه. [زهر كبی.]
زهره { س. فا. اود، مراره، صفرا، || مج. جسارت، جرأت، یكیتلك. || زهره چاك = اودی قومش، چوق قورقان.
زهره { س. ش. عر. منظومه شمسك ایكنجی سواره سی كه تقر- بیأكره ارض جسماننده اولوب بونكله كونشك آراسنده بولمغله كاه اقسام قبه سمانك جهت غربیه سنده وكاه صباحین شرق جهتنده يك پارلاق برصورتده كور- ينور. فارسیده ناهید ولسان

عوامده چوبان « كوكبی » ركار- وان « كوكبی » دینلیر. اسكى زمانده حسن و عشق الهه سی زعم اولنوردی. || امراض زهروه = ط: فرنگی و حرقة البول كبی خسته قنلر.
زهری { ص. عر. ئ: زهریه. بنا. چیمكه منسوب و متعلق.
زهرلك { یا زهله مك. فت. كنار. لینه زه چكمك، شیریت و غیطانله ویا چیزکی و پروازله اطرافنی چویرمك.
زهلی { ص. كنارلرنده زه بولنان، اطرافنه شیریت و غیطان یاخود چیزکی و پرواز چویرلمش اولان : زهلی اثواب، چوره، بوغچه.
زهی { حد. نه كوزل! نه موطلی! طوبی : زهلی جسارت! زهلی حیت. — استهزا طریقیله دخی قوللانیلیر.
زهییر { س. سن. عر. [« زهر » دن ستصا] بنا. كوچك چیمك.
زی { س. سن. عر. هیئت خارجه، قیافت، قیلیق، شكلی، هر صنف و جماعتك قیافت مخصوصه. سی : زی علماده، زی تجارده بر آدم.
زیاده { س. عر. ۱. آرتمه، چوغاله. ۲. آرتان مقدار، فضله، باقی، قصور : بونك زیاده سنی نه یاپهلم؟ زیاده سی قالسون. = ص. ۱. چوق، كثیر مقدارده اولان : زیاده یاغهور یاغدی : الله زیاده ایتسین!

۲. دیگر برشیدن چوق، دها چوق، آرتق : تحصیلاری بر ایسه ده بر یكنك تجربه سی زیاده در؛ او مالك قیمتی بوندن زیاده در.
 ۳. لزومندن چوق، فضله، آرتان : بو قشاش زیاده كلدی؛ زیاده سنی بكا ویرك. ۴. لزومسز، فضله، بوش، نافله : بوسوزل زیاده در؛ میوه طوروركن طاتلی زیاده در. = ح. ۱. چوق : ثروت تحصیلنه زیاده حریرصدر؛ زیاده چالیشتمق صحته ضرردر. ۲. يك، آشیری درجه ده : زیاده چالیشقان، زیاده طمكار. ۳. دها، ادات تقضیل كگی : او بندن زیاده عالمدر؛ كیم زیاده قوتلی ایسه او غالب كلیر. ۴. آرتق، غیری، دها : سن زیاده سونله. || زیاده ایتك = چوق اولق، حدی تجاوز ایتك : آرتق سز زیاده ایتدكز. || زیاده سیله = ۱. يك چوق : زیاده سیله چالیشقان بر چوق. ۲. ایجابندن فضله اوله رق : بن حقی زیاده سیله ویردم. || اكسیك زیاده = هر درلو معامله : اكسیك زیاده حلال اولسون.
زیاده جه { ص. ح. آز زیاده، آز كندیسنی زیاده جه خسته كوردم.
زیاده لشدیرمك { فت. آرتدیر- غالتمق : قلمه دوای بر آرز زیاده- لشدیرمیسكز؛ آرتق اوده معجزلكی زیاده لشدیردی.

زیاده شَمَك { فل . جو غلقت، آرتمق، ترايد
ایتمک : روزگار زیاده لشدی؛
اورمانلر محافظه اولنورسه
آغاچلر پک چایق زیاده لشیر.

زیارت { سش. عمر . ۱۰ . برخی کورمه، برله کور-
ریشمه کیمته : احسانی زیارت
ایتمک شرطدر؛ خسته زیارتنه
کیمتک سنت سنیه در؛ زیارته
قصور ایتم . ۲ . تبرک و عین
ودعا مقصدیله مبارک بریره
کیمتک : روضه مطهره بی زیارت
ایتمک اخص آمالدر؛ ابویمک
صرف دلرخی زیارت ایتم .
اعاده زیارت = زیارته کلش بر
آدمک مقابله زیارته کیمته . ||
زیارت رسمیه = صورت رسمیه ده
اولنان زیارت .

زیارتچی { س . زیارت ایدن آدم،
زاثر : بیت مقدس
زیارتچیلری = زواری .

زیارتگاه { س . فا . (عمر . زیارت
م - فا . گاه = مقام)
زیارت محلی، تبرک ایچون
واریلان تره و معبد وسائر :
شام و فاسطینده پک چوق
زیارتگاهلر واردر .

زیان { س . فا . ضرر، خسار، کار
ضدی : زیان چکدم . زبانه
اوغرادم؛ ضرر وزیانی کمدیسنه
عائد اولق اوزره .

زیانچی { ص . س . ضرر وزیانی
موجب اولان . زیانکار .

زیانسز { ص . ۱ . ضرر وزیانی
موجب اولیان : زیانسز
برنجارتدر . ۲ . ضرر سز، اولدجه
ایی، کوتی و مضر اولیان : زیانسز

آدمدر . = ح . فنا دکل،
اولدجه ، ضرر سز : زیانسز
یازیور .

زیانکار { ص . فا . ضرر وزیانی
موجب ، مضر : فاره
حیوانلرک اک زیانکاریدر؛
زیانکار بر چوچقدر .

زیانکارلق { س . ضرر وزیانی
موجب اوله ، بلا
موجب ضرر وزیان ویرمک
خصلتی : چوچقلرک زیانکارللی
چکلمز .

زیب { س . فا . بزک ، سوس ،
زینت .

زیبا { ص . فا . ۱ . بزکلی، سوسلی،
مزین . ۲ . یاقیشیقلی . کوزل :
روی زیبا، دلبر زیبا .

زیب آور { ص . فا . { زیب =
کیرمک [سوسلندیرن، زینت
ویرن، کوزلشیدیرن .

زیب آفزا { ص . فا . { زیب =
زینت - افزایدن =
آرتدیرمق [بر شیشیک زینت
وحسن و لطافتنی آرتدیران،
کوزلشیدیرن .

زیبک { س . فا . «ژیوه» .
دن معرب [حیوه، سیماب .
|| کیم . زیبک حلوه طاتلی سلن .
فر . Calomel .

زیبیه { س . قره دکز سواحلی
اهالیسنک کیدکلری لاز
پوطوری .

زیبیه { ص . عمر . ژ : زیبیه . کیم .
حیویه متعلق، حیوه دن
معمول : ادویه زیبیه .

زیبک { س . خفیف سواحلی
و محافظه اسایشه مأمور

اسکی بر صنف عسکر . - سلچو .
قیلر زماننده بویله بر صنف
عسکری ترکیب ایتمش اولان
آیدین و خداوندکار اهالیسی که
«افه» دیمتکه دخی معروف
اولوب غریب قیافتلری واردر :
زیبک او یونی .

زیبکجه { ص . ح . زیبکلرک
طور و طرزنده
اولان و یا بو طرزنده اوله رق :
زیبکجه اوینامق، زیبکجه او یون .
زیبکمه { ص . یاقیشیقلی، یارا -
شیقلی، کوزل : روی
زیبکمه .

زیبیدی { ص . ۱ . پژمرده، یرتیق
پرتیق : زیبیدی قیا -
قتلی . ۲ . مسکین، میندی :
زیبیدی حریف .

زیت { س . س . عر . چ : زیوت .
۱ . زیتون یاغی . ۲ . ط .
مواد مختلفه دن چیقاریلان علی -
الاطلاق یاغ : زیت خروج =
هندیاغی؛ زیت حب السلاطین =
مسهل بریاغ؛ زیت طیار = قوقولی
واوچیغی یاغ .

زیتون { س . س . عر . (تر . زبازدی :
زیتون [زیتون یاغی چیقما .
ریلان وین معروف میوه .
|| زیتون آغاجی = بو میوه بی
ویرن آغاج که یاز قیش پارانغی
محافظه ایدر . || زیتون یاغی =
بو میوه دن چیقاریلان معروف
یاغ که میکده، محروفانده وسائر
ایشلرده قوللانیلیر .

زیتونچی { س . زیتون ساتان آدم .

زیتونلق { س . زیتون آغاچلرینی
حاوی اورمان .

زینت { سذ. عمر. بزك. سوس،
زیب : علم و کمال صاحبانه
زیب وزین، زیب وزینت ویرر؛
قادین کبی زینته مائل اولق
ارککه یاقیشماز؛ زینت ویرمک =
تزیین ایتک، کوزلشدیرمک .

زیلملمک { فذ. بزهمک، سوسلند-
زیلملمک { یرمک، تزیین ایتک،
زینت ویرمک .

زیلملمک { فط. بزهمک، سو-
زیلملمک { سلتمک، تزیین ایتک.
زینتلی { ص. سوسلی، مزین،
زینتلی { بزمنش .

زینهار { حه. با : زینهار .

زیوانه { س. با : زیوانه .

زیوت { سذ. چ. عمر. فد =
زیوت { زیت. با : زیت .

زیور { س. فا. سوس، زینت،
زیور { زیب : زیب و زیور
ویرمک = سوسلندیرمک، تزیین
ایتک. || زیور افزا = زینتی
تزیید ایدن : زیور افزای
ظهور اولق .

زیوف { سذ. چ. عمر. [فد-
زیوف { « زیف » لسانمزدہ قو-
للانماز. [قلب و سیلیک آتفه .

زیور { سذ. عمر. آرسلانک کو-
زیور { کسیدن حیقتار دینی سس،
کورله. ذ. || ط. جگرده وساژ
اعضای داخلیده حاصل اولان
سس که مرضه کوره مختلف
اولوب اطبا قولاق یاپشدیره رق
دیگمکه فرق ایدرلر : زئیر
ادیمی، زئیر منشاری وساژہ .

کانناک عظمت و انتظامی کو-
ستیر. — شعرده و طرز قدیمده
بعضاً « زیرا که » صورتندہ
قوللانیلیر : تعریف ایدہم چکده-
یکم آلامی فلکدن « زیرا که
آنک ذکر یده بر بشقه المدر.
[نفی] .

زیر دست { س. فا. چ. زبردستان.
{ زیر = آلت. دست =

ال [ال آلتندہ بولنان، مادون،
تابع (نبغه) : تبعه و زبردستان.
زیرک { ص. فا. ذکی، فظین،
آکلایشلی، او یانیق .

زیرکلیک { س. و :

زیرکی { س. فا. ذکا، فطانت،
آکلایش، او یانیق .

زیرین { ص. فا. آلتده کی، آشاغی،
آلت، تحتانی .

زیفوس { س. [ر.] اثواب وسا.
زیفوس { ژہ اوستنه صیجرا یوب
قونان چامور لکھی : زیفوسدن
اوستی باشی برباد اولمش. =
ص. ح. فائده سز، بوش، نافله :
او ایش زیفوس چیقدی .

زیل { س. با : زل .

زیپاره { س [اصلی : فا. سمپاره]
زیپاره { اینجه و سرت قوملی
طاش معدنی؛ زیپاره کاغدی =
دمیر و تختہ جلالندیرمق و آ.
شیندیرمق یچون اوستنه بوقومدن
یاپشدیرلمش کاغد و یاز. با : سمپاره .

زین { س. فا. اگر، سرج. لس .

زین { سذ. عمر. و :

زیتون { ص. عمر. زیتون رنکنده،
زیتونی { آزقه و رنکنده و فستقی به
مائل قویویشیل رنکنده اولان .

زیج { سذ. عمر. چ : ازباج .
زیج { کواکبک حرکات و موافعی
مبین اوله رق ارباب هیئتک
ترتیب ایتکاری جدول : اولغ
بکک مشهور زیجی، اسلام ارباب
هیئتک ازباجی .

زید { ف. عمر. ذ : زیدت. [« زیا-
زید { دة » دن مجهول بناسی
اوزره ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، دعا مقامندہ بعض تمیرات
عربیسه ده بولنور : [آرتسون،
زیاده اولسون : زید قدره =
قدری زیاده اولسون؛ زیدت
فضائله = فضیلتلری زیاده اولسون !

زیر { ح. فا. آلتده، آلتہ : زیر
زیر { زمین = یر آلتده؛ زیرخاکه
کیردی = طوپراق آلتنه؛ زیر
اداره سندہ = اداره سی آلتندہ .
= س. آلت : زیر و بالایه باقوب .
= ص. آشاغیکی، آلت، بالا
مقابلی : محله زیر. || زیر و زیر =
آلت اوست .

زیر { مه. زیرلامق . با : زر،
زیر { زرلامق .

زیر { سذ. عمر. سازک اک اینجه
زیر { تلی، « بم » مقابلی : خامه م
ایندجه زیر و بم [نفی] .

زیرا { حر. سببیت و تعلیل بیان
زیرا { ایدوب، داخل اولدینی جمله
مربوط بولندینی جمله اصلیه دن
صکره کلیر : هیئت پک لازم
بر علدر زیرا صنع الهی اولان

ژ

ژ (ژه. س. [ژاء، زاء فارسیه]
 { بو حرف، هر تقدیر القبای

ترکی به ادخال اولنه رق، اون
 دردنجی حرف عد اولنیورسه.
 ده، تزجده مخرجی بستون
 مقفود و مجهولدر. عربیده دخی
 بولنجیوب، یالکز فارسیده بو.
 لغله، ایرانیلر طرفندن (ز) به
 ایکی نقطه ده علاوه سیله تشکیل
 اولمشدر. (ز) ایله (ش)
 آرسنده صفیری برمخرجی وار.
 در، که فرانسزجه ز حرفیله
 تصویر اولنور. لسانزده یالکز
 فارسیدن ویا فرانسزجه دن
 مأخوذ بش اون کله ده بولنور.
 ابجد حسابنده (ز) کبی ۷
 اعتبار اولنور.

ژا { س. فا. ۱. دوه دیکنی. ذ.
 ژا { ۲. لزومز و مناسبتسز
 لقردی، بوش و معناسز سوز،
 هرزه. هذیان.

ژاژخا { ژاژخای. ص. فا. [ژاژ =
 { دوه دیکنی. خاییدن =
 چیکمک] بوش سوزلر سولین،
 هرزه کو، هذیان ایدن.

ژاله { س. فا. کجه یاغان ویا پراقره
 { قونان ایجه نم، چیک، شبنم،
 ندا.

ژاندارمه { یاخود جاندار ۴۰.
 [فر. Gendarme]

محافظة اسایشه مخصوص معاشلی
 برصنفسکر، جاندار، ضبطیه:
 ژاندارمه عسکری، اداره سی،
 قوماندانی.

ژرف { ص. فا. دریگ، عمیق:
 { دریای ژرف. ذ.

ژنده { ص. فا. بیرتیق، یامه لی،
 { پزمرده. = س. بیرتیق
 اثواب، پزمرده قیافت. || ژنده
 پوش = بیرتیق اثواب کین، پز.
 مرده قیافتلی.

ژنگک { س. پاس، کیر.

ژنگار { س. فا. باقر پاسی، کوز
 { طاشی، زنجار.

ژورنال { س. [فر. Journal]
 { با : جورنال. || تج.

یومیسه دفتری. || بچ. ایمان
 ژورنالی = کینک ایمانده بولندیغی
 مدتجه وقوعاتنک قید اولندیغی
 دفتر؛ سیر ژورنالی = اشای حر-
 کتده کی وقوعاتنک دفتری.

ژوری { س. [فر. Jury] هقه.
 { جنایتله متهم اولانلرک
 اوجرمی صحیحاً ایشلیوب ایشلد.

کلرینه واسباب مخففه بولنوب
 بولندیغنه وجداناً قرار ویرمک
 اوزره موئوق و معتمد افراددن
 تشکیل اولتان هیئت مخصوصه،
 هیئت عدول.

ژوژ قومیسر { س. [فر. Juge
 { commissaire]

هقه. افلاس ایشلرینه باقی اوزره
 حکمه طرفندن تعیین اولتان
 مأمور.

ژولیده { ص. فا. قاریشیق، بر-
 { برینه چکمش، طرا اما.
 مش؛ ژولیده موی = صاچلری
 قارمه قاریشیق و طرا: امش.

ژیان { ص. فا. قیزغین، کوکره.
 { مش، جوشمش: شیرژیان.

ژیمناستیق { س. [فر. Gymna-
 { stique] با : چنا.
 ستیق.

ژیوه { س. فا. جیوه، زیبق،
 { سیاب.

لسانزده بو حرفک تافظی ذاتاً مألوف
 اولدیغندن، هیچ اولمازسه فرانسزجه-
 دن مأخوذ اولان کله لرده، وهله اسام-
 سا یونانجه اولوب ده (ج) مقامنده
 اولان گ ایله یاز یلانلرده بو حرفک
 (ج) ه تبدیلی مرجعدر. مثلاً اسکیدن
 بری کتب عربیه واسلامیه ده (دیوجاناس)
 اسمیله طابعتش حکم یونانیک ناهنی
 فرانسزله تقلیداً (دیوژن) یازقی
 عیبتدر.

{ سین. س. } [عر. سث.] ترکیه
 { الفبائک اون بشنجی حرفی }
 اولوب، حرفک ترتیب اصلی
 قدیمی اولان ابجد صره سنده
 دخی اون بشنجی حرف اولقله،
 رقم کبی استعمالنده ۶۰ اعتبار
 اولنور. شکل عبرانیسی
 وشکل سریانیسی در. مکا.
 له لرده «سؤال» کله سنه بدل
 یازیلوب، (ج) دخی «جواب» ه
 اشارت اولنور.

{ یاخودسای. ص. فا. } «ساییدن»
 { فعلندن سمص. اولوب صتر. }
 { تشکیلنه کیر. } سورن: جبهه
 سای = آلنی سورن.

{ د. فا. } «آسا» دن مخفف
 { مانند، مائل، نظیر: تدرسا }
 = عنبر کبی.

{ ص. ع. ر. ث. } سابعه.
 { «سباحه» دن سف. } یوزن،
 یوزیچی. || ب. حوض سابع =
 یوزر یعنی سیار وقابل نقل
 حوض که ایچنده کمی یاپیلیر.
 || سابع بطاریه = ساحل محافظه.
 سنه مخصوص طویلی زرهیلیر.

{ ع. ع. ر. ث. } سابعه.
 { یدنجی، هفتم: ناب سابع = }
 یدنجی باب؛ سنه سابعه = یدنجی

یل. || سابع عشر = اون یدنجی.
 { ح. ع. یدنجی اوله رق، }
 سابعاً } یدنجی درجه ده.

{ ص. ع. ر. ث. } سابقه. { «سبق» }
 سابق { دن سف. } ۱. کچن، کچمش،
 سبق ایدن، اولکی: عصر
 سابق = کچن، بوندن اول کی
 عصر؛ سنه سابقه = کچن سنه.
 ۲. شمیدیکندن اول برما موریت
 ویا مسنده بولنش اولان،

لاحق. قبالی: ناظر سابق =
 بوندن اول کی ناظر؛ سابق
 سلانک والیسی. ۳. ایلریده
 بولنان، زمانجه ویا پایه و
 رتبه جه اوکده بولنان، مقدم.

{ بومعنی ایله اسم کبی دخی }
 قوللانیلوب، جمع عمریسی
 «سابقون» دخی مستعملدر. ||
 سابق الذکر، سابق الیمان =
 ذکر کی کچمش، یوقاریده بیان
 اولنان. = س. کچمش زمان:
 سابقه = کچمش زمانده، وقتیله،
 مقدا.

{ ح. ع. ر. } بوندن اول،
 سابقاً { مقدا: سابقاً ادرنه و- }
 ایسی بولنان ذات؛ سابقاً قوللا-
 نیلان القاب.

{ سث. ع. ر. ج. } سوابق.
 { ۱. کچمش شیء، کچمش } سابقه

حال ووقعه، برآدمک عمرنده
 وقوع بولش احوال ووقوعانک
 بهری: سوابق احوالی معلو.
 مدر. ۲. برآدمک اولجه بر
 محکمه یه دوشوب محکوم اولسنی
 منتهج اولمش جرم وقباحت، کچمش
 جرم: سابقه سی واردر؛ سابقه
 مکرره اصحابندن = دفعاتله محکوم
 اولمش.

بولغت لسانتزه یانکز ذکر اولنان
 ایکی معنی ایله قوللانیلیورسده،
 عربیده دیگر ایکی معناسی ده واردر که
 حال حاضر ایچون یک لزومی اولقله،
 لسانتزه نقل وتعمیلمری الزمدر.
 — برنجیسی: برایشی المشکده ویا
 دوشونوب درمیان ایتمکده برنجی
 اولق خصوصیدرکه فرانسزلرک - Ini
 liaive لغتیه افاده ایتمکری معنا
 در. عربیده افعال بایندن «ابداء»
 مصدری ده بومعنا ایله قوللانیله یاییر.
 — ایکنجیسی ده برآدمک بر خسته لغه
 طویلشه اولان استعداد طبیعیسیدر،
 که فرانسزلرک Prédiposition
 دینکری حال اولوب، فن طیده الزم
 بر اصطلاحدر.

{ ص. هقه. } بردها محکمه یه
 سابقه لی { دوشوب محکوم اولمش، }
 دیگر برجرم وقباحتی ده سبق
 ایتمش، جرم مکرر فاعلی: سابقه
 طاقندن برآدم تویف اولندی.

{ ص. ع. ر. } «ستر» دن سف. {
 ستر } اورق، ستر ایدن: ستر

العیوب. «ستار» دها مستعملدر. }
ساج { س. ۱. دمیردن لوحه،
 دیمیرتخته: ساجدن منغال،
 ساج دوشتمک. ۲. ساجدن قبه
 و مخروط شکننده بر مطح آتی که
 تبسینک اوزرینه قونیلوب اوستنه
 آتش قونغله تبسیدهکی یک
 پیشر. = ص. ساجدن یعنی
 تخته حالنده دمیردن معمول =
 صاج صوبه، صاج منغال.

{ س. س. ع. هندستانده
ساج { چیقان پک سرت و مقبول
 بر آجاج، فر. Teek.

{ س. { اصلی: ساج
ساج آیاق { آیاغی اوستنه ساج
 اورتیان تبسینک و تیجره و ساثره.
 نک آلتنه قونیلهرق آلتنده
 آتش بولنان دمیردن سهپا. ||
 مج. بری ایرلیده وایکیسی کریده
 اولوق اوزره اوچ کشی صورتنده:
 ساج آیاق یورومک.

{ ص. ع. چ. ساجیدن.
ساجید { «سجیده» دن سف. سجده
 ایدن، سجدهیه واران، مقام
 تعظیمه یوز سوروب یره
 قاپانان.

{ ص. ع. ژ. ساحره. چ.
ساجر { سحره. «سحر» دن سف. [۱.
 بوگو ایدن، بوگوجی، سحر.
 یاز. ۲. مج. سحرکارانه بر صورتله
 جلب قلوب ایدن، فتان: چشم
 ساحر.

{ س. ع. چ. سواحل.
ساحل { صو و دکرکناری، قبی،
 یالی: ساحل سلامت و وارمق؛ قره
 دکیز سواحلی. || مج. ساحل اشا.
 رقی = کیمیلرک ساحلی طایمق
 ایچون نشان اتخاذا ایتدکری

بعض اشکال و علامات طبیعییه
 و صنعیه. || ساحل محافظتی = ساحلک
 دشمن تعرضندن و قایه سی و
 قچاقیلغ منعی ایچون معین
 مواقعه مأمور افرادک بهری.

{ س. فا. (ع. ساحل =
ساحلخانه { یالی - فا. خانه = او.]
 دکیز کنارنده یازلق مسکن،
 یالی: بوغاز ایچی ساحلخانه لی.

{ س. فا. (ع. ساحل
ساحلسرای { یالی - فا. سرای =
 قوناق [دکیز کنارنده یازلق
 بیوک قوناق، بیوک یالی: یازین
 بوغاز ایچندهکی ساحلسراینده
 اقامت ایدردی.

{ س. ع. چ. ساحات. ۱.
ساحه { آچیق یر، میدان، اور-
 تهاق، فضا: اوکزده بر ساحه
 واسعة وار ایدی؛ ساحه سما.
 ۲. اوک اوکنده ویا اطرافندهکی
 آچیق یر، حولی.

{ س. فا. یاچه و دوز.
ساختگی { مه شینک حالی،
 ساخته لک، یالان.

{ ص. فا. [یایق دیمک
ساخته { اولان «ساختن» فعلندن
 سمف. [یاچه، اویدیرمه، دوزمه،
 یالاندن، تقلید: ساخته براسمه
 سیاحته چیه مش؛ ساخته کومش؛
 ساخته آچه.

{ ص. س. فا. برشینک
ساخته کار { تقلیدینی یاپان، یا-
 لاندن و دوزمه شینلر میدانه
 چیقاران، قلب آچه یاپان ویا
 امضا و مهر تقلیدیه سند و ساثره
 اویدیران، قلبزن: ساخته کارک
 قانوناً بیوک جزاسی واردر.

{ س. تقلید جیلک،
ساخته کارلق { قلبزنک. یالاندن
 شینلر چیقارمه ویا امضا و مهر
 تقلیدی: ساخته کارلغک بیوک
 جزاسی واردر.

{ س. یاچه و دوزمه
ساخته لک { یاخود تقلید اولان
 شینک حالی: بومالک ساخته لکی
 بلیدر؛ بو آدمک هر طورنده بر
 ساخته لک کورینور.

{ ص. فا. (فا. ساخته
ساخته وقار { = یاچه - ع. وقار
 = آغراق [یالاندن و جعلی صو-
 رنده بر وقار طاقینان، یالاندن
 وقار و تمکین کوسترن: صکره دن
 کورمه آدملر اکثریا ساخته وقار
 اولور.

{ س. یالاندن
ساخته وقارلق { و جعلی وقار و
 تمکین صاتان آدمک حالی: بو
 آدمک ساخته وقارلمی ده چکمز.

{ ص. ع. «سد» دن
ساد { سف. [سد ایدن، قپایان،
 مانع اولان. = س. ع. ط.
 آق صو دینلن کوز پرده سی.

{ س. ع. چ. ع. ع. فد:
سادات { سید. نا: سید.

{ ع. ع. ژ. سادسه.
سادس { آلتنجی، ششم: باب
 سادس = آلتنجی باب؛ دفعه
 سادسه = آلتنجی کره.

{ ح. ع. آلتنجی اولهرق،
سادس { آلتنجی درجه ده.

{ س. فا. ساده لک، دوز.
سادگی { لک، زینتسزک.

{ ص. فا. ۱. برشینله مرکب
ساده { اولمان، بسیط، دوز.
 ۲. تزیناتدن عاری، زینتسز،
 عادی، دوز: پک ساده اثواب

کیمیک عادتیدر. ۳. ایچنه برشیء
 قاریشمامش، خالص، صافی، تمیز:
 بوسوت، بویاغ ساده در.
 ۴. تکلفسز، طنطنه سز، دوز:
 ساده قیافت، ساده لسان.
 ۵. شکرسز (قهوه)، پنینر
 وقیمه کبی خرجی اولیمان (بورک)
 وسائره. ۶. غل وغشدن عاری،
 طوغری، خالص: ساده آدم،
 ساده یورکلی. ۷. چوق دریک
 دوشونمز، بوک، صافدرون:
 زواللی پک ساده در. ۸. تک،
 یالکز، مجرد: ساده صویه
 پیشمش چوربه. ۹. قات قات
 وقاتمری اولیمان، بر قاتلی: قرا-
 نفلک قاتمریسیده اولور ساده-
 سیده. ۱۰. تر. یالکز، آتیقی:
 ساده بن کلام؛ او آدم ساده
 بنم ایثم اولسون دیور. || روغن
 ساده، ساده یاغ = سوتدن چیقا-
 ریلوب یمکه قوللانیلان یاغ که
 زیتون یاغندن فرق ایچون بویله
 دینلیر. اختصاراً یالکز «ساده»
 قوللاناندرده واردر.

ساده دل { ص. فا. چ. ساده
 دل = یورک [یورکی تمیز وحیله
 میلز بوک (آدم)، صافدرون:
 پک ساده دل برآدمدر؛ برطاقم
 ساده دلانی اغفال ایتدی.

ساده دلانه { ص. ح. فا. برکونه
 حیلله وتدبیر دو-
 شوغسکزین، ساده دلجه سنه،
 بوگلاکله، صافدرونانه: ساده
 دلانه بر امنیتله؛ بوايشده پک
 ساده دلانه حرکت ایتدی.

ساده دلیک { س. بوگلاک، صا-
 فدرونلی.

ساده دلی { س. فا. ساده دلیک،
 بوگلاک، صافدرونلیق.

ساده رو { وساده روی ص. فا.
 چ: ساده رویان.
 [ساده = م. رو، روی = یوز]
 یوزی توگسز، نازه (دلیقانی)،
 ساده کار { س. فا. قیوجی طا-
 سلاجیسی.

ساده لوح { ص. فا. [فا. ساده =
 م. عر. لوح = لوح
 خاطر] ساده دل، صافدرون،
 بوک.

سار { ص. عر. ژ: ساره.
 [« سرور » دن سف.]
 سوبندیرن، مسرور وشادان
 ایدن، باعث مسروریت اولان:
 خبر سار، حوادث ساره.

سار { د. فا. بعض اسمله لاحق
 اولوب، ترکیه ده کی « لقی »
 و « لک » کبی محل ومکان بیان
 ایدر: کوهسار = طاغلق یر؛
 چشمه سار = چشمه لری چوق یر.

سارا { ص. فا. خالص، صافی:
 عنبر سارا. }
 ساربان { س. فا. دوه جی، دوه
 سوربجیسی.

سارت { س. ح. حصیر خللاط.

سارت { س. ترکستانده ایرانی
 الاصل ولسان فارسی
 ایله متکلم بر صنف اهالی یه
 ویرلن اسمدر.

ساردالا { یاخود ساردلیه. س.
 [یتا. Sardina] فوچی
 ویا قوطی ایچنده استیف ایدیله
 رک حفظ اولمش کوچک بالیقلر.
 || ح. پک صیق طولدیرلمش ویا
 بریکمش غلبه لکدن کنایه در.

ساردون { س. بالیقچیلرک قوللا-
 ندینی اخلامور
 قبوغی لیفتدن معمول خللاط.

ساردونیه { س. معروف برجنس
 چچیک که کوکی قیشین
 صوتوقدن محافظه اولنورسه
 بر قاج سنه طیانیس. [ایتالیا ناک
 ساردنیه جزیره سننده چوق
 بولندیفندن یاخود بزه اورادن
 کلدیکندن، جزیره مذکورده تک
 اسمیله تسمیله اولمشدر.]

سارق { ص. عر. ژ: سارقه.
 [« سرقة » دن سف.]
 چالان، خرسزلق ایدن. = سذ.
 عر. خرسز، اوغری، حرامی،
 دزد.

ساری { د. جهت و بر طرفه طو-
 غری قصد و نیت بیان
 ایدر: شهر ساری کیمک؛
 جنت ساری پرواز ایتمک.
 [اسکویوب بزجه قوللانماز
 اولمشدر.]

ساری { ص. عر. ژ: ساریه.
 [« سرایة » دن سف.]
 تماس وقریبت و سائر صورته
 کچن، سرایت ایدن، بولاشان
 (خسته لقی و سائره): نزله
 ساری بر خسته لقدرد؛ امراض
 ساریه.

« ساری » ایله « مستولی » آره سنده
 فرق واردر: ساری یالکز افراد بیننده
 برندن دیکرینه کچن، مستولی ایسه
 بر مملکته مسلط اولتجه چابق یاییلان
 خسته لقدرد؛ مثلاً ورم ساری، قولرا
 ایسه مستولی بر مرشدرد.

ساز { س. [اصلی فارسیدر.] حصیر
 وسپت وسائره یابدقلمری ایچنه
 قامش: سازدن سپت.

ساز { س. فا. [اساساً سازدن
 یعنی قامشدن یاییلان فی

کبی چالغی آلتلرینه مخصوص اولوب، بعده بالتعمم علی الاطلاق قوللائغه باشلامشدر. [هر نوع چالغی : ساز چالمق؛ اینجه ساز= کمان وقانون ودف کبی آلتورقه چالغی طاقی که فرنک چالغیینه نسبة اینجه سس چیقاریر .

ساز } ص. فا. « ساختن » فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیله کیرر [یابان، اویدران : چاره ساز = چاره یابان، چاره سنی بولان. || ناساز = اویه میان، غیر موافق، مخالف : طالع ناسازم. سازان } س. اکثریاسازی طور- جنس بالیق .

سازجی } س. ساز چالان، چالغیجی .

سازکار } ص. فا. اویفون، موافق.

سازلق } ص. ساز وقامش ایله بیتن (یر) : اوکولک بتون کنارلری سازلقدر؛ اوراسی سازلق بریردر. = س. ساز بیتن یر، سازلق محل، نیستان.

سازنده } س. فا. ۱. برساز چالان (آدم. ۲. چالغیجی مطرب: سازنده وخواننده لرله اکتمک.

ساطع } ص. عر. ث. : ساطعه . [« سطوع » دن سف.] یوکسلوب میدانه چیقان، مرتفع وظاهر، تعالی و تظاهر ایدن : برق ساطع؛ رایات ساطعه .

ساطور } سذ. عر. ج. : سواطیر. (تر. زبازدی : ساطیر] ۱. ات وسائر کسمکه وقییغه مخصوص اکلوی و آغر بیچاق که

بالطه کبی اورمغه کسر. ۲. توتون قیینه مخصوص آلت .

ساطورجی } س. [زبازدی : ساطیرجی] سا. طور قوللانان، ات کسن قصاب چراغی .

ساعت } سذ. عر. ج. : ساعات. ۱. کوندوز ایله کیجه دن عبارت برکونک یعنی کره ارضک کندی محوری اوزرینه برکره دوئمهی زماننک منقسم اولدیغی ۲۴ جزئدن بهری که ۶۰ دقیقه دن و هر دقیقه ۶۰ ثانیه ن مر- کبدر : اوج ساعت یورودم؛ ساعت بشده کلام. ۲. وقت، زمان، آن : بساعته، او ساعت.

۳. وقت معین، وقت مقدر، اجل : ساعتی کالجیه؛ هر ایشک وقتی ساعتی واردر. ۴. قیامت، یوم حشر. ۵. بر ساعته قطع اولنان یول مقصداری که اوج میل یعنی بش کیلومتره در : بو- رادن فلان یره قاج ساعتدر؛ ۶. وقتی کوسترن آلت که انواعی اولور : قوین ساعتی، چالار ساعت، دیوار، قلعه ساعتی، قوم ساعتی، کونش ساعتی (= بسیطه). || او ساعت = آ. نیده، درحال. || بر ساعت اول = ممکن مرتبه ده اول، چاق، ارکن. || ساعت بساعت = سا. عتدن ساعته، آن بان. || مج. ساعت باشی = مجلسده هرکسک طاوب سکوت ایتمیله بر مدت سررن سکوت. || ساعت طو- تمق = ساعت الده اوله رق وقتی حساب ایتمک. — ترکیبات عربی ده « ساعه » صورتنده

قوللائیر. || اشراط ساعت = قیامت علامتلی. || اشرف ساعت = زمان سعده .

ساعتجی } س. ساعت یابان و صاتان یخود تعمیر ایدن آدم.

ساعتجیلق } س. ساعتجی صنعت و مشغولیتی، ساعت یایمق ویا تعمیر ایتمک صنعتی. [تقیل هجالی اولوب ذاتاً لسانمزک تصرفاتی حکمنده کچدیکندن، تلفظ عمومی به مغایر اوله رق، ساعتجیلک و ساعتک یازمق عبثدر.]

ساعتلق } ص. شو قدر ساعت سورن : بر ساعتق ایشمز واردر .

ساعِد } سذ. عر. قولک دیرسک ایله ال آره سندنکی قسمی، بیلاک : ساعد سیمین .

ساعی } ص. عر. ث. : ساعیه . [« سعی » دن سف.] چالیشان، سعی ایدن. = سذ. عر. (تر. زبازدی : سایی.) بر خبر ویا مکتوب کونورسک ایچون بر یره کوندربان پیاده، اولاق، نانا، برید : بر ساعی کوندرمک ایجاب ایتمدی .

ساعِر } س. فا. عشرت بارداغی، قح، کاس، پیاله : ساغر زرین = آلتین قح .

سافل } ص. عر. ث. سافله. [« سفل » دن سف.] آشاغی بولنان، آلقاق [« اسفل » دها مستعملدر. بونک برینه بزجه کثیر- الاستعمال اولان « سفیل » ایسه غلط اولوب عربی دکلدر.]

ساق } سذ. عر. ۱. دیز ایله طوبوق آره سندنکی قسم، بالدر، اینجیک. ۲. بنا آغاجک

وسائر نباتاتک یردن دالدرک
تشیعه باشلادقلری محلہ قدر
اولان دوزیری، صاب. ۳.
ر. رأس مثلثه متصل اولان
ضلع که قاعده دینان ضلعک
غیریدر.

ساقز } یا ساقیز. س. ۱. بعض
آغاچلردن صیلایه رق

چیقان ضمع کبی یاغلی بر ماده:
چام ساقزی = چام آغاچندن
چیقانی، رجنه، راتج؛ چنکل
ساقزی = کنگر دیککنک ضمی؛
یر ساقزی = نظرون، نفت
معدنی؛ لبان ساقزی = کو-
نلک؛ قره ساقز = قره گونلک.

۲. بو سبله ساقز آغاجی دینان
بر شجر مخصوصدن چیقان
بیاض بر ضمع که چکاد کجه او.
زامق خاصه سنی حائر اولوب
دیشلری تمیزک و آغزه رایحه
ویرمک ایچون چیکنیلیر و نرق
وسائر به ده قونور؛ ساقز
چیک-نمک؛ مج. چکه ساقزی =
ورد زبان. — بیاضلقدن و
چکیلوب قومامقدن ده کنایه
اولور: ساقز کبی چاماشیر، آغده.
|| ساقز آغاجی = مذکور مصطکی.

ینی ویرن آغاج که ترمندی انوا.
عندندر. || ساقز آطه سی = بو
آغاجک کثرتله بولندیغی (خیوس)
جزیره سی که جزایر بحر سفیدک
باشلیجه لرندندر. || ساقز بادمی =
باشلیجه ساقز آطه سنده حاصل
اولان اینجه قابوقلی دیش بادمی؛
ساقز بلبلیمی = طوزله قاورلش
قبوقلی نخود.

ساقسمنویا } س. اک اعلا جنسی
آلمانیاک بو نامله

معروف خطه سنده یاسیلان
پورسلندن اوانی وعلی الخصوص
سوس ایچون دیواره طاقیلان
واسکی معدن دخی دینان
نفیسلری: ساقسویا طاقیمی .

ساقسی } یا خود صاقسی. س.
{ آلمانیاک Saxe خطه.

سی اتمندن مأخوذ. — عر.
«ساق» دن مشتق عد ایدنلرک
محا که سنه شاشیلیر. ۱. قیشین
صوبه وایر نلق ایچنه آلمان
چچیک و آغاج وسائر نباتاتک
دیکیلوب یتیشدیرلدیکی طوراق
قاب: صاقسیده قرانقیل، پور.
تقال یتیشدیرهک. ۲. اوطنه
ایچنده صحیح ویا ساخته چچیک
قومغه مخصوص پورسلندن انواع
اشکالده قاب که اک آغزلری
چین و جاپون معمولاتسندندر.
|| ساقسی کوزلی = قیا قوروغنه
بکزر بر نبات.

ساقسپلیق } س. ۱. چچیک ویا
{ پورتقال لیمون و
سائر ساقسپلیرینی صره لامغه
مخصوص راف. ۲. قیشین
چچیک وسائر ساقسپلیرینی حفظه
مخصوص محل .

ساقط } ص. عر. ڈ: ساقطه.
{ «سقوط» دن سف.]

۱. دوشن، دوشمش: احجار
ساقطه. ۲. حکم و اعتباردن
دوشن، آرتق حکم و اعتباری
اولیایان، مفسوخ، ملغا؛ چوجغه
کله جک بر قضا وار امش بونکه
ساقط اولدی. ۳. وقتسز رحمدن
دوشن: جنین ساقط .

ساقه } س. عر. «سوق» دن
{ سف. ڈ.] اردونک کر.

یسندهکی عسکر، آرقه طاقیمی،
دمدار. [ایوم متروکدر.]

ساقه } س. بلا: سقا.

ساق } س. عر. «سقی» دن
{ سف.] ۱. صو ویرن،

صو طاغیدان ویا صانان: ۲.
بزم عشرتده ایچیلان شراب و سا.
تره بی قدحله دوکوب طاغیدان
آدم، قدح صونان .

ساق } ص. عر. ڈ: ساقیه. «ساق»
{ دن سف.] ت. بالدره ویا
بالدر کیکنه منسوب و متعلق.

ساقیلک } س. صو ویا شراب و
{ سائر طاغیتمق وظیفه.
سی، ساق ایشی: بزم عشرتده
ساقیلک ایتمک .

ساقینامه } س. فا. اسکی شعرا.
{ نک عادی اوزره
ساقیه خطاباً سویلینان قصیده
و منظومه: حافظ شیرازینک بر
ساقینامه سی واردر .

ساقیه } س. عر. ۱. ساقیق
{ ایدن قیز. ۲. بانجه و بو-
ستان صولامغه مخصوص طولاب
ویا جدول. ۳. کیلره صو ویرن
دوبهلر .

ساکت } ص. عر. ڈ: ساکنه.
{ «سکوت» دن سف.]

صوسان، سکوت ایدن، سس
چیقارمیان، خاموش، ابکم:
ساکت اولق = صوصقی .

ساکن } ص. س. عر. ڈ: ساکنه.
{ ج: سکان، سکنه .

[«سکون» دن سف.] ۱. او-
ینامیان، بر وضعیتده طوران،
حرکتسز، غیر متحرک: دکر-
منک آلت طائی ساکندر .

۲. اوتورن، اقامت ایدن، بر
 یرک اهاالیسندن اولان: ازمیرده
 ساکن تجاردن؛ مسقط رأسی
 ترکه استانبولده ساکن اولدی؛
 ساکن جنت؛ سکنه شهر. ۳. حر-
 کتسز، طورغون، راکد؛
 ساکن بر صو؛ ساکن هوا.
 ۴. کندی حالنده، اوصلی، حلیم،
 سسسز: پک ساکن آدمدر. ۵.
 د. حرکه ایله اوقونیمان حرف که
 اوزرینه سکون وجزم دینن
 (°) اشارتی یازیلیر، مجزوم:
 حرف ساکن؛ حروف ساکنه.

سال { س. فا. ییل، سنه، عام؛
 سال حال = بوسنه؛ چند
 سال مقدم = بر قاچ سنه اول.
 سالار { س. فا. باش، رئیس،
 سرکرده، قوماندان؛
 سپه سالار = عسکر قوماندانی،
 سردار، سرعسکر؛ قافله سالار =
 کروان باشی؛ سالار طائفه = طا-
 ئفه نك رئیس.

سالاموره { س. [بتا.]. ۱. پینر
 وبالیق کبی شیئرک
 بوزلاماق ایچون یاتیرلقلری
 طوزلی صو: سالاموره یه یاتیر-
 مق؛ سالاموره پینیری، بالیغی.
 ۲. سالاموره یه یاتیراش، طو-
 زلی شیء: بامیه، باطیجان، یاپراق،
 بالیق سالاموره سی. || مج. سال-
 موره صوی = طاتسز ویاوان
 شیء.

سالب { ص. عر. ئ: سالبه.
 [«سلب» دن سف.] ۱.
 قاپوب کوتورن، آلان، نزع
 ایدن: راحتمی سالب اولدی.
 [مصدری «سلب ایتک» دها
 مستعملدر.] ۲. د. نفی وانسکار
 ایدن، منفی: فقیه سالبه.

سالب { یاخورد ثعلب. س. [عر.
 «حصا الثعلب» دن]
 طاغرده بیتن بر نباتک کوکندن
 چیقان اون حالنده بر ماده که
 قاینادیلوب صیحاچ ایچیلن ینه
 بو اسمله معروف مشروب حاصل
 اولور: سالب پدشیرمک، ایچمک.
 سالبجی { یا ثعلبجی س. آنف -
 البیان سالبی پدشیروب
 کردیره رک صاتان آدم.

سالبجیلک { س. معروف سالبی
 پدشیروب صایمق
 ایشی: سالبجیلک ایدیور.

سالت { وسالته. لا: صالت و
 صالته.
 سالتة بار به { س. [بتا.]. مج. سفائنده
 سیغاره ایچیلن محل،
 تنفخخانه.

سالتة مارقه { یا سالتة مارقه.
 س. [یتا.]. وقیله
 کیهیلرک اوموزلرینه آتدقلری
 بر جنس نیتن.

سالخورده { ص. فا. [سال =
 سالخورده] ییل - خورده =
 یش [یا شلی، مسن، کچسکین:
 بر پیر سالخورده.

سالدیده { ص. فا. [سال = ییل -
 دیده = کورهش] یا -
 شلی، مجرب.

سالف { ص. عر. ئ: سالفه.
 [«سلف» دن سف.]
 کچن، کچمش، سبق و تقدیم ایدن:
 زمان سالف، ازمنه سالفه؛ سالف
 الذکر، سالف البیان = ذکر
 و بیانی کچمش.

سالک { ص. عر. ئ: سالکه. ج:
 سالکین. [«سلوک»
 دن سف.] ۱. بر یوله سلوک
 ایدن، بر یولده کیدن، بر یول

تعقیب ایدن: طریق سفاهته
 سالک اولدی. ۲. صر. بر طر-
 یقته داخل اولوب هدایت یولنی
 تعقیب ایدن، مرید: سالک
 مرشدینه محبت اولمق شرطدر؛
 سالکین ایچون الزم برکتابدرد.

سالم { ص. عر. ئ: ساله. [«سلم»
 دن سف.] ۱. خسته و
 علیل اولیمان، صاغ، صاغلام:
 صاغ و سالم واصل اولدق. ۲.
 عیب و قصور و نقصانی اولیمان،
 بری: هر نوع عیوب و خطایان
 سالمدر. ۳. خوف و اندیشه سی
 اولیمان، امین، سلامتده بولتان:
 سالم یاشامق. ۴. د. [صرف
 عرییده] مفردی حروفنک
 صرهمی بوزلقسزین و یالکز
 ادات جمع علاومه سیله تشکل
 ایدن (جمع): جمع مذکر سالم،
 مسلون کبی؛ جمع مؤنث سالم،
 مسلمات کبی.

سالماً { ح. عر. ۱. صاغ و صا -
 غلام اوله رق: بوکون سا -
 لماً واصل اولدق. ۲. امنیتله،
 امین اوله رق: سالماً یاشامق.

سالنامه { س. فا. [سال = ییل -
 نامه = کتاب] برسنه لک
 تقویمی و وقایع واحوالی کوسترن
 وهرسنه چیقان کتاب موقوت:
 سالنامه دولت علیه = رسمی سا -
 لنامه که تقویمه برابر ارکان و
 مأمورین دولتی و القاب رسمیه
 وسائر معلوماتی حاویدر؛ سالنامه
 عسکری، سالنامه معارف، سا -
 لنامه خارجیه وسائر = دوائر
 دولتک آیری آیری سالنامه لری.

سالوس { ص. فا. مرأتی، ریا -
 کار: صوفی سالوس.

سالوسی { س. فا. ریا، ریاکارلق.

ساله { ص. فا. ییلق، سنه لک،
یا شنده } فارسی ترکیب شده
بولنور: [صد ساله = یوز سنه.
لک؛ پنجاه ساله = اللی یا شنده.

ساله { وسالون. با: ص. اله، صا-
لون.

سالیانه { س. فا. تبعه دن جانب
میریدن سنه ده بر آلتان
ویرکی، تکالیف رسمیه.

سالی نو متره { س. (فر. Salino-
mètre) م. بخار
قزانلرنده کی صویک طوزینی
اولچمکه مخصوص آلت.

سالیه { س. (ر. Σάλια) آغز-
دن آقان صو، توکوروک:
سالیلری آقیور.

سام { ص. عر. ث: سامه. «سم»-
سام (دن سف.) زهر این، آغولی،
زهر ناک: نباتات سامه. = سذ.

عر. چولدن اسن غایتله صحیاق
وقوری بر روز کارکه انسان
وحیوانلری سرسم و بعضاً تلف
ایدر، سام یلی: سام اورمق،
چالمق = سام یلنه طوتیلوب متأثر
اولق.

سامان { س. فا. ثروت، ماملک:
ثروت و سامان صاحبی.

۲. راحت، آرام، آسایش:
بی سر و سامان = پریشان حال
و آرامسز. ۳. اسباب نظام
و انتظام. = س. اوائل دور
عباسیه خراسان جهتنده حکم
سورمش بر دولتک بانسی: آل
سامان.

سامانسوز { ص. فا. (سامان =
م. سوختن = یاقق)
ماملکی واسباب راحت و آرامی

یاقوب محو ایدن: بر حریق
سامانسوز.

سامانی { س. ص. عر. ث: سامانیه.
ج. فا: سامانیان. آل

سامان دولتنه منسوب و متعلق:
دولت سامانیه؛ سامانلر زما-
نده؛ تاریخ سامانیان.

سامح { ص. عر. ث: سامحه. «سما»-
ح. دن سف. } سماحتلی،
جوهر د، الی آچیق.

سامع { ص. س. عر. ث: سامعه.
ج: سامعین. «سمع» دن
سف. } ۱. ایشیدن، قوه سامعه =
ایشیتک حاسه سی. ۲. دیکبان،

مستمع: واعظ سامعینه خطاباً
سویلر. ۳. بر مکتبده امتحانه
مجبور و اصل شاگردانک تابع

و نائل اولدقلری وظائف و حقوق-
قه حصه دار اولقسزین یالکیز
دیکلمک اوزره دوام ایدن:
دارالفنونده سامعیندن، سامعین
میاننده ایدی.

سامعه { س. عر. «قوه سامعه»
یا خود «حاسه سامعه» دن
مخفف. } ایشیتک حسی، قوه
سامعه، سمع: سامعه سی قوتلی.

سامی { ص. عر. ث: سامیه.
«سمو» دن سف. }

یوکسک، عالی، قدری برتر:
امر نامه سامی، تذکره سامیه =
مقام صدارتدن صادر اولان
امرنامه و تذکره. (باشلیجه مقام
مشار الیه متعلق شیئلره
مخصوصدر.)

سان { د. فا. بکزر، شبیه، مماثل.
نادر الاستعمال بعض تر-
کیبانه بولنور: } یکسان = بر
کبی، بر دوزی یه.

سانتیم { س. (فر. Centime)
بوزده بر، فرانک یوزده

بری اولان فرانسز آچقه سی که
ایکی پاره دن اکیکیجه در.
— حسابده قولایلق اولق
ایچون عثمانلی غروشنی ده یوز
سانتیم اعتبار ایدر لکه بومفروض
سانتیمک ایکی پنجمی بر پاره
دیگر در.

سانتیمتر { س. ودها طوغریسی:
سانتیمتر

سانتیمتره { س. (فر. Centimetre)
حساب اعشاریده فر.
متره دینان یکی آرشینک یوزده
بر قسمی، یکی پارمق.

سانجاق { ودها طوغریسی صا-
نجا. با: سنجا. }

سانجمق { سانجدیرمق، سانجی
وساژه. با: سانجمق }

سانح { ص. عر. ث: سانحه.
«سنوح» دن سف. } ذهن
و فکرده حصول بولوب ظهور
ایدن: اراده سنیه شرف سانح
اولدی = شرفله سنوح ایتدی؛
فکر سانح؛ ارادات سانحه.

سانحه { س. عر. ج: سانحات.
ذهنه کان فکر و مطالعه،

چوق دوشونیه ریک طوغان فکر
و ملاحظه: بر سانحه اولق
اوزره بیان ایتدی؛ سانحات
العرب = قوم نجیب عربک زاده
فکرلری اولان ضروب امثا-
لاری. || سانحه آرا = سنوح
ایدن: سانحه آرای عاطفت

اولان اراده سنیه. (هرنه قدر
«سنوح» ماده سنک ایلك
معنای بوایسده ده، عرییده

سائحه وسائحات واقعه ووقایع
معناسیله قوللائیلور.]

ساندلوس } یاسندروس. س. بر
جنس مازینک ضمنی.

سانطراج } س. بلا : سطرنج .

سانطور } س. قانونه بکزر برنوع
تلی چالی .

سانطورلی } ص. شعشعه لی،
دبدبلی. عو .

سانغی } سانقیلامق . با : صانی
وسائره .

ساوه } یاخود صاوه. س. مژده،
بشارت. مر .

ساوه جی } یا صاوه جی. س. مژ.
ده جی، مژده رسان،
بشیر. مر .

ساهره } ص. عمر. ث : ساهره .
[« سهر » دن سف.] او-
یقوسز، کیجه اوویه میان،
سهره میتلا .

ساهره } سنه. عمر. روی زمین،
یر یوزی. د .

ساهور } سنه. عمر. اویقوسزلی،
کیجه اوویه مامه .
[« سحور » یرینه قوللائاملی.]

سای } ص. فا. بلا : سا .

سایبان } س. فا. [اصلی : سایه بان]
کولککک، اوستی
یاپراق وسائره ایله اورتیلی چار-
طاق، صالحاش، نته. ۲. مج. حامی،
حافظ، ملجا .

سائر } ص. عمر. ث : سائره .

سائر } [« سیر » دن سف.] ۱. سیر
وحرکت ایدن، یوروین، متحرک .
[بو معنا ایله « سیار » دها
مستعملدر.] ۲. کچن، شایع،

منتشر، متداول؛ مثل سائر =
افواه ناسده متداول ومستعمل
مثل، ضرب مثل، مثل مشهور .
۳. دیگر، باشقه، غیر : سز
کیمزسه کز سائرلی کیدر؛ سائر
ایشلره قاریشمام . || ط . سائر
فی المنام، فی النوم = کیجه اویقوده
ایکن فرقنده اولمقزین قالدقوب
یوروین وایش کورن، فر .
= Hypnolate, somnambule

ث : سائره بر قاج شیء صایلدقن
صکره حرف عطفله وغیرهها،
وقس علیه البواق، الخ مقامنده
قوللائیلیر : یمک طاقی قاشیق،
چتال وسائره دن عبارتدر .

سالیس } سنه. عمر. [« سیاسیة » دن
سنه. تر. زبانزدی :

سه یس.] آته باقوب تیمار ایدن
خدمتچی .

سالیسخانه } س. [زبانزدی :
سایسانه] لوازم سفر-

یه دن عبارت خفیف بر یوک
قونوب اوستندهده سالیسک پیند .
یکی بیکیرکه اکثریا ایری ووانا
اولور .

سائق } ص. عمر. ث : سائقه .
[« ساق » دن سف.]

کوتورن، سوق ایدن. — اسم
کبی وموصوفته مضاف اوله رق
دخی قوللائیلیر : سائق قدر .

سائقه } سنه. عمر. [« سوق » دن
سنه. ث.] سوق ایدن

حالت و کیفیت، سبب، موجب :
سائقه جهالتله یاپدینی؛ سائقه
حیمتله بر جوق اعانه ویردی .

سائل } ص. عمر. ث : سائله .
[« سؤال » دن سف.] ۱ .

صوران، سؤال ایدن، صوریحی :
بر سائل ظهورنده نه حیواب
ویررسکز؟ ۲. دیلن، دیلنجی :
بر سائله بش پاره ویرمز .

سائل } ص. عمر. ث : سائله .
[« سیلان » دن سف.] آقان،
جریان ایدن، جاری، مایع :
مواد سائله .

سائلک } س. دیلنجیک، سؤال .

سائلیت } سنه. عمر. آقان شیطلرک
حالی، مایهک، مایعیت .

سایه } س. فا. ۱. کولکه، ظل :
دیوارک، آغاجک سایه سی .
۲. مج. حمایه، صیانت، تصاحب :
سایه رسول اللهه ؛ کندی
سعی وجهدی سایه سننده خیلی
ترقی ایتدی . || سایه خدا =
ظل الله، خلیفه اسلام .

سایه دار } ص. فا. [سایه = کولکه
داشتن = طومتق ،
مالک اولمق] ۱ . کولکه سی
اولان، کولکه ویرن . ۲. مج.
حامی، صاحب .

سایه گاه } س. فا. [سایه = کولکه
- گه = محل] کولکهکک
یر .

سایه کسیر } ص. فا. [سایه =
کولکه - کسیردن =
دوشتمک] ۱ . کولکه سالان،
کولکه ایدن . ۲. مج. حامی،
صاحب .

سایه نشین } ص. فا. [سایه = کولکه
- نشستن = اوتورمق]
۱ . کولکه ده اوتوران، برشیمک
کولکه سی آلتنه صیغنان . ۲ .
مج. حمایه آلتنده بولنان : سایه
نشین استراحت اولدی .

سایي } س. با: ساعی.

سب { س. سذ. عر. سوگمه، طعن، دشنام .

سبایا { سذ. صر. یمنك مشهور بر شهر قدیمی اولوب بلیسك پایتختی بولنش اولغله آثارش عراده ذکری چوق چکر.

سباب { س. فر. [Soupape] صر. طلومبه وسائره ده آچیلوب

قیانیر منفذ؛ امنیت سبابی = بعض ماکنه لرده استیم چوق طولنجه چیتقمق وقران پاتلاماق ایچون یابلس دلیك که استیمك تضییقه کند یاکندن آچیلیر.

سبابه { سث. عر. ش. شهادت سبابه } پارمنی.

سبات { سذ. عر. ط. طاغینلق؛ سبات عمیق = خسته نك بستون کندنیدن کچمی، طاغین بر حالده بولمنسی، فر. Coma.

سباح { ص. عر. «سباح» دن سباح { سم. } صوده یوزن، یوزیچی، یوزگچ.

سباحْت { سذ. عر. صوده یوزمه؛ سباحْت ایتمك = یوزمك.

سباع { سذ. جم. عر. فد: سبع .

سباعی { ص. عر. ث: سباعیه . «سبع» دن [یدیلی، یدیلک، یدی حرفلی وسائره.

سباق { سذ. عر. «سبق» دن [سبق] ۱. برشیتک کچمی، ماقبلی، اوست طرفی. ۲. قید، ربط، رابطه .

سباق وسباق = عبارده نك کلشی، سوزك ماقبل ومابعده له ایفونلغی. [مفاعله باندن مصدر اوله رق مساقه

مغاسیله لسانزده قوللاناز. } سبایا { سذ. ث. جم. عر. [فد. دکلدر. دشمن مغلوبدن اسیر طوتیلوب صائلق اوزره کوتوریلن افراد وعلی الخصوص نسا: محا. ربه دن عودت لرنده بر چوق سبایا کتیردیلر.

سبائیک { سث. جم. عر. فد: سبیکه. با: سبیکه.

سبب { سذ. عر. جم: اسباب. } اصل مغنی لغویسی «ایپ» در. ۱. برشیتک حصول و وقوعنی ایجاب ایدن شیء، باعث، موجب: مکتبه کلمه مکزک سببی نه در؟ نه سبیدن طارلدی؟ بو ایش اونک محوینه سبب اولدی؛ بو حرکتک اسبابی واردر. ۲. وسیله، بهانه، مناسبت: حاوا چیقارمق ایچون سبب آراپور؛ بر مکتب کشاد اولنوب بو سببیه دخی ادعیة حضرت پادشاهی یاد و تذکار قیلندی.

۳. واسطه، آلت: او آدمک سبب فیضی مجرد حسن خطیدر. ۴. بر شیتک حصولیچون اقتضا ایدن مواد، لوازم، مالزومه. [بو معنی ایله باشلیجه جمعی مستعملدر:] اسباب سفر، اسباب استراحت، اسباب تحصیل. ۵. در. عر. وضده مقطعات شعرک ایکی حرفدن عبارت جزئی: سبب خفیف = بر حرف متحرکه بر ساکنندن عبارت جزء؛ سبب ثقیل = ایکی حرف متحرکدن مرکب جزء. || سبب اولق = ایجاب ایتمک، بر ایشک وقوع و حصولنه آلت وواسطه اولق یاخود چایلشتمق:

او آدم بزی بوزیشدیرمه سبب اولدی؛ بر سوز محوینه سبب اولدی. || بلا سبب = بلاموجب، میدانده ایجاب ایتدیرمه جک بر حال اولمقسزین، سببسز. || سبب تحتنده = بر مقصد مخصوصله، توکللی اولمیه رق. || سبب حیات = پدر، والد. || اسباب موجب = بر ایشی ایجاب ایتدیروب حصوله کتیره که سبب اولان شیئر: بوجنائیتک اسباب مو- جبهه سی بولنه مدی. || لسبب = بر سبیدن، بر ایشدن طولانی.

سببیسز { ص. سبب و موجبی اولیان، برحق وهپانه به مستند اولیان، بلاموجب: سببسز بر طارغینلق. = خ. اورته ده بر سبب و موجب اولمقسزین: بکا سببسز طارلدی.

سببیلیمک { فل. کچمنک، تعیش ایتمک، کفاف ایدتمک.

سببیلی { ص. بر سبب و موجبی او- مینی و مستند اولان. = ح. سببیه، ایجاب ایتدیرمه جک بر حال بولندیغی حاله: سببیلی سببسز تکدیر ایتمک عادتیدر.

سببلی { ص. عر. ث: سببیه. سبب وموجبه منسوب ومتعلق: ادوات سببیه.

سببیت { س. مصدره ادات، مصدریت معلولیته علاوه سیله وجوده کاش اویدیرمه بر لغتدر.] سبب اولمه، ایجاب ایتدیرمه، برشیتک وقوع و حصولنی ایجاب وانتاج ایده جک حال: بو طارغینلغیه کیم سببیت ویردی؟ سزک کلمه مکزک ایشک کری قالمسنه سببیت ویردی.

سَبْت { سذ. عر. جمعہ ايرتسی؛
يوم السبت جمعہ ايرتسی
کونی.

سُجَّان { سذ. عر. [«سج» دن
[صش] هر نوع عوارضدن
واوصاف بشریهدن بری و منز
اولان حق جل وعلی حضرتلری.
[بو معنا ایله یالکز چوق قوللا-
نلیوب، یاء نسبتله استعمال
اولنور: لطف سبحانی کی] =
ح. عر. حق جل و علا حضرتلری
هر نوع عوارضدن و اوصاف
بشریهدن تبریه و تنزیه ایدرم:
سبحان الله! — لفظه جلال ایله
برابر حیرت و تعجب مقامنده
و ذکر و تسبیحه قوللانلیر. —
«سبحانه و تعالی» تعبیری دخی
کرك سبحان الله مقامنده و كرك
جناب خلاقه صفت اوله رق
استعمال اولنور: حق سبحانه
و تعالی حضرتلری.

سُجَّانِي { ص. عر. ث: سبحانیه.
[هر نوع عوارضدن منز
اولان جناب خلاقه منسوب
و متعلق، الهی، ربانی: لطف
سبحانی، الطاف سبحانیه.

سُجَّه { سذ. عر. ۱. جناب حق
[تنزیه و تقدیس ایچون
سبحان الله جمله شریفه سنی و
سائر وردلری چکوب صایغه
مخصوص طقسان طغوز دانه دن
مرکب معروف دیزی، که بزجه
تسبیح اسمیله متعارفدر. ۲.
تسبیح دانه سی: سبحة مرجان.

سَبَز { ص. فا. یشیل، اخضر؛ برك
[سبزه = یشیل یا براق؛ سبزه
پوش = یشیل کین؛ سبزه قام =
یشیل رنگلی، یشیل بویالی.

|| خط سبزه = کنج دلیقانلیلرده
صقال و بینقدن اول کان اینجه
توك. عر.

سَبَزَوَات { س. فا. [سبزه جمی.
— تر. زبازدی:
زارزوات.] اته و یاخود یاغ
وزیتون یاغیله پیشیریلرک یمکده
ینن و صلاحه و ترشیمی یاییلان:
بایه، باطیجان، دوماتس، فا-
صوایه، لاخنه و سائره کبی
یشیلک، بقول.

سَبَزَوَاتِجِي { س. [زبازدی:
زارزواتیجی] یمکه
قونان یشیلکری دکاننده و یا
سوقاقلرده صاتان اصناف.

سَبَزَوَاتِي { ص. [زبازدی:
زارزواتی] سبز-
وات دینلن یشیلکله پیشمش:
سبزواتی یمک. ات.

سَبَزَه { س. فا. ۱. یشیلک، چمن،
[چایر. ۲. یمک پیشیریمکه
مخصوص یشیلک، زارزوات:
فاصولیه سبزدلرک اک مفذیسیدر.

سَبَزَه زَار { س. فا. یشیلک بیتن،
[یشیلکله مستوریر،
چایراق، چنک.

سَبْط { سذ. عر. جم: اسباط. ۱:
[سبطین. اولاد اولادی،
تورون، حفید: سببط مکرم
جناب نبوی = سید الشهدا امام
حسین (رضه) افندمز. = جم.
حضرت یعقوب (عم) ک اون ایکی
اولادندن متولد اولان قبائل
بنی اسرائیل: اسباط اثنا عشر.
= ۳. فخر کائنات (صلم)
افندمزک حفید اکرم لری اولان
امام حسن و امام حسین (رضهما)
افندیلرمن: سبطین مکرمین.

سَبْع { عد. عر. با: سبعة.

سَبْع { سذ. عر. جم: سبع.
[پیرتیجی حیوان: آرسلان
وقیلان کبی وحشی حیوان.

سَبْع { عد. عر. دیدیه بر، یدی
[جزئده بر جزء: برگون
هفته نك سبعیدر.

سَبْعَه { عد. عر. [عربیده مؤنثی
[«سبع» ایسه ده لسانمزده
مستعمل دکلدور.] یدی، هفت:
سبعة سیاره = اسکی هیئته یدی
زعم اولتان سیارات.

سَبْجِي { ص. عر. ث: سبعة. ط.
[یدی کونده بر کره کان
(صیتمه و سائره).

سَبْعِيْن { عد. عر. یتمش. = سذ.
[جم. بطالسه زماننده کتب
مقدسه بنی اسرائیلی لسان یونا.
نی یه ترجمه ایتمک اوزره اسکند-
ریه ده یتمش کشیدن مرکب اوله.
رق تشکیل ایدلمش اولان هیئت:
ترجمه سبعین = فر. Version
des Septante

سَبْق { سذ. عر. [«سبقت» ک
لدیفندن، سبق یرینه قوللانما.
ملیدر.] کچمه، تقدیم ایتمه،
ایلریده بولنمه، اولجه کچمش و
وقوع بولمش اوله: سبق ایدن
خدماته مکافاة: ذکرری سبق
ایدن.

سَبْقِي { سذ. عر. جم: اسباق.
[اصل معناسی بر برینی
کچمک سعی و ادعاسی و اوکدلدر.]
درس، شاگردک بر دفعه ده
معلمندن آلوب اوکرندیکی شیء.

سَبْقِي { فل. عر. [اصلی قافنک
[دخی قحیمله ماضی مفرد

مذکر غائی اولوب بعض تعبیرات
 عربیه ده بولنور. [کجی : ما-
 سبق = کچن، تقدم ایدن شیء.
 سَبَقَتْ { س. ش. عر. کچمه معناسیله
 سبق یرینه استعمال او
 نیورسه ده، عربیه معانیسی
 بسبتون باشقه اولوب، او معا-
 نینک هیچ بریله لسانخزده استعمالی
 ده ما نوس اولمیدیغندن، هیچ
 قوللانا ملیدر.
 سَبَقَتْ خَوَان { ص. فا. (عر. سبق =
 سبق خوان) درس - فا. خواندن =
 اوقومق [درس اوقویان، درسه
 دوام ایدن، شاکرد، طالب.
 سَبَاک { س. عر. ۱. بر معدنی
 (اریدوب قابیه دوکه :
 کولچینی سبک ایتمک. ۲. در.
 عبارته تک صورت ترتیب و تنظیمی :
 ویریلن حجتک صک و سکی یر-
 نده ایدی. [با : صک.]
 سَبَاک { ص. فا. ۱. یگنی، خفیف.
 سَبَاک { ۲. چابوق، سریع. ۳.
 آغرفنی ووقار و تمکینی اولیان.
 [باشلیجه ترکیباتده بولنور :]
 سَبَاکِبَار { ص. فا. [سبک =
 خفیف. خفیف. بار = یوک]
 خفیف یوکلی، یاننده چوق
 اشیا و مهمات بولنغان.
 سَبَاکِیَا { ص. فا. [سبک =
 سَبَاکِیَا { چابوق. پای = آباق]
 آباغی چابوق، آباغنه چابوق،
 سریع المثنی.
 سَبَاکِیَرَوَاز { ص. فا. [سبک =
 سَبَاکِیَرَوَاز { چابوق. پرواز =
 اوچه] چابوق اوچان، سریع
 الطیران.
 سَبَاکِرَو { ص. فا. [سبک = چا-
 سَبَاکِرَو { بوق. رفتن = کیتک،

یورومک [چابوق کیدن، سر-
 عتله یورون.
 سَبَاکِرَو { ص. فا. [فا. سبک =
 سَبَاکِرَو { خفیف. عر روح =
 جان [خفیف الروح، آغرجانی
 اولیان، کوریشمه سی خوش
 ولطیف.
 سَبَاکِمِزَاج { ص. فا. [فا. سبک =
 سَبَاکِمِزَاج { خفیف. عر. مزاج
 = م [خفیف مزاجلی، اوستنده
 آغراق و وقار اولیان، خفیف
 مشربلی.
 سَبَاکِمِغْزَن { ص. فا. چ. سبک مغزان.
 سَبَاکِمِغْزَن { فا. سبک = خفیف.
 عر. مغز = بین [خفیف بینلی،
 عقلنر.
 سَبَل { س. عر. ط. کوزه عارض
 سَبَل { اولان خفیف بر پرده که
 دو مانلی کورمکی موجب اولور،
 فر. Pannus.
 سَبَل { س. چ. عر. فد : سیل.
 سَبَل { با : سیل.
 سَبَلَاء { ص. عر. ذ. «اسل» غیر
 سَبَلَاء { مستعملدر [اوزون کیر.
 پیکلی (کوز) : عین سبلاء .
 [چشم سبلاء دخی دیرلر سه ده،
 چشم اسم فارسیسینک مؤنث
 صفت عربیه ایله توصیفی منا-
 سبتنزدر.]
 سَبَو { س. فا. دستی، شراب قانی.
 سَبَو { عر.
 سَبَو { س. عر. [«سج» دن
 سَبَو { سمج.] تسبیح و تزییه و
 تقدیس اولنان حق سبحانه و
 تعالی حضرتلری .
 سَبَو { س. عر. دشمن مملکتنده کی
 سَبَو { ارکاک وقادین اهالی بی اسیر
 ایدوب کوتورمه : اکثر اهالیسنی
 سی ایتدیلر.

سَبَلِیْکَه { س. ش. عر. چ. سبائک.
 سَبَلِیْکَه { کولچه، اریدیلوب پارچه
 صورتنده دو گلش معدن.
 سَبَلِیْل { س. عر. چ. سبل. ۱.
 سَبَلِیْل { یول، طریق، جاده؛ ابنای
 سیل = یولچیلر؛ فی سیل الله =
 حق یولنده، ثواب ایچون،
 خیرات اوله رق. ۲. جاده اوز-
 رنده و فی سیل الله اوله رق
 ابنای سیله مهیا صو بولندیرمق
 اوزره پایلان بنای مخصوص که
 پنجر دلنده دائمی صورتده صو
 ایله طولی مشربله بولندیر یلوب
 کلن کچن ایچر. ۳. سو قاقلرده
 قیربه ایله صو کز دیروب مجاناً
 ایچر مک اوزره بر وقف و
 خیرات طرفندن اودتمش آدمک
 طاغیتدیی صو. || مج. سیل
 ایتمک = مجاناً و خیرات اوله رق
 طاغیتق .
 سَبَلِیْل { س. خیرات اوله رق
 سَبَلِیْل { س. قاقده قیربه ایله صو
 کز دیروب مجاناً ایچیرن و بو
 وسیله ایله اکثریا دینلن آدم .
 سَبَلِیْخَانَه { س. فا. خیرات اوله رق
 سَبَلِیْخَانَه { کلوب کچنک صو ایچمه-
 سنه مخصوص بنا که پنجره لاله
 محاط و اکثریا مصنع بر قبه
 صورتنده اولور .
 سَبَا { س. فا. [ودها طوغریسی
 سَبَا { سه پا = اوج آياقلى . ۱. صا-
 تبیلرک اوستنه طبله بی طور-
 دیرمق اوزره قوللاندق لری
 اوج آياقلى برداره شکلنده آلت
 ۲. اوج آياقلى کوچک اسکمله
 ویا ماصه .
 سَبَا { ص. فا. [«سپردن» فعلندن
 سَبَا { سمص. اولوب صتر. تشکیلنه

کیر) ورن، تسلیم و یا فدا
 ایدن : جانسپار = جانی فدا ایدن.
 سپارش { س. فا. [جمعنده «سپا»
 رشات «دیمه ملی»
 ۱. اصماریلامه، بر شیئک یا بلسی
 ویا کوند رلسی ایچون امر ویرله:
 سراجہ بر آت طاقی سپارش
 ایتدم؛ دندستانه کتاب سپارش
 ایتک؛ فلان تاجر هر یر ایچون
 سپارش قبول ایدر. ۲. بر مبلنگ
 تادیه سنی بر یره حواله ایتمه:
 معاشمک ربعی دینه مقابل ویرلمک
 اوزره فلان ولایتہ سپارش
 ایتدیردم؛ سپارش امری، حوالہ
 له نامه سی. ۳. بر مأمور و یا
 ضابطک معاشندن دیکر بر
 محله بولنان اقر باسندن بر نسه
 تفریق و تخصیص ایتدیکی مقدار:
 اوقادین اوغلندن بشیوز غروش
 سپارش آلیور.
 ۱۰. { اسپانیولجه دن }
 سپارنه { معروف بر نباتک گو.
 کی، فر. Salsepareille.
 ۱. { س. فا. } اصلی: سی پاره =
 سپاره { اوتوز جزء } قرآن
 کریمک اجزاء شریفه سندن بهری.
 { س. فا. شکر، حمد، ثنا:
 سپاس } جناب حقہ حمد و سپاس
 اولسون.
 { ص. فا. } سپاس =
 سپاسگذار { شکر. کدا ایدن =
 ادا ایتک } حمد و شکر ایدن،
 متشکر، منتدار.
 { یاخود سپه. س. فا. عسکر،
 سپاه } حبش، جند، لشکر،
 اردو.
 { س. فا. ۱. } عسکره
 سپاهی { منسوب آدم، عسکری.
 ۲. متدما دوات عثمانیه ده بر صنف

سواری عسکری که تیمار نامیله
 عشر بنی آدقلری اراضی به مقابل
 حرب زماننده کندی حیوانلر به
 وجانب میردن ویرلن جبخانه
 ومعیناته محاربه به کیدر لر دی؛
 سپاهی اوچاغی .

{ س. ماده آفنده بیان
 سپاهیلک } اولنان سواری
 عسکرلکی: سپاهیلک ایدنلر.

{ س. ا. فا. سپید. — آخر.
 سپت } نده کی «ت» تحریک
 اولنجه «د» اولور. ۱. قا.
 مشدن یا اینجه سوکوت دالندن
 ویا صمان و سائرده دن معمول
 مختلف اشکالده اورمه که اکثریا
 یش، اتمک، جاماشیر و سائرہ
 وضعنه مخصوص اولور: اوزوم
 سپیدی، جاماشیر سپیدی، چچیک
 سپیدی. ۲. بر سپدک استیعاب
 ایتدیکی مقدار: بر سپت اینجیر،
 ایکی سپت چچیک. = ص. سپت کی
 اورلمش: سپت صندیق = که سپت
 کبی اورلمش و اوستی مشین قابلی
 اولور؛ سپت آرابه = اینجه بیاض
 دالاردن اورلمش خفیف فایون
 و سائرہ. || بالیق سپیدی = بالیق
 طومغه مخصوص سپت شکنده
 آغ. || دکرمن سپیدی = دکرمن
 الکی. || سپتده پنوق = معلومات
 مدخره. || ص. سپت قوایی =
 یاوان کمر.

{ س. سپت اورن صنعتچی.
 سپتچی }

{ س. فا. قارن سپتکی =
 سپتیلک } قارنک کوبک جهتی .

{ ص. سپت شکنده اورلمش،
 سپتلمه } آرقوری کسدرمه .

{ س. فا. سپت. با: سپت .

{ س. فا. ۱. } قالان، ترس.
 سپر { ۲. آرقه سننه صاقلانه حق
 شیء، واسطه محافظه: دیواری
 سپر اتخاذ ایتدی. ۳. یاغور
 وروز کار وکونشه مانع اوله حق
 صاحباق وپردہ و سائرہ: پویارزه
 قارشی بر سپر ایستر. ۴. کو.
 نشک تأثیرینه مانع اولان شایقه
 کناری: شایقه سنک ککیش
 سپری وار ایدی. ۵. ص. م.
 استحکامده کی عسکری دشمنک
 مر میاتندن محافظه ایدن سد،
 پاراپت. || سپر آلمقی = ۱. سپر اتخاذ
 ایتک، بر شیء آرقه سننه کچوب
 کند بنی محافظه ایدهرک مدافعه
 ایتک. ۲. قلیجه خصمک قلیچی
 دفع ایتک. || ال سپری = خطاط
 آلتانی. || سپر صاعقه = پارتونر
 دینیلن آلت، دافع صاعقه .

{ ص. فا. تسلیم و ترک و
 سپرده } اعطا اولنمش .

{ س. دکرمن طاشنک دیلی.
 سپیک }

{ س. اصلی سریمک « دن
 سپکن » (سرپکن) سرپلن شیء؛
 صولی سپکن = قار ایلہ قاریشیق
 یاغور، یاری اریمش حالنده
 یاغان قار .

{ س. سیلی. با: سپیلک،
 سیلیک }

{ قذ. یا لایوب آلمقی، نفسله
 سپیک } چکهرک ایچمک، سو-
 مورمک .

{ س. فا. ۱. } مسافر خانه.
 سپنج { ۲. مج. دار دنیا: سرای
 سپنج .

{ س. فا. اوزرلاک تخمی.
 سپند }

سپورمک } سپورکه وسارته. با: }
 سوپورمک وسارته.
 سپه } س. فا. با: سپاه.
 سپهبد } س. فا. و:
 سپهدار } س. فا. عسکر باشی،
 سر عسکر، سردار،
 قائد، باش قوماندان.
 سپهداری } ص. فا. سردار و
 سرعسکره منسوب
 و متعلق: جانب عالی سپهدار یلبرینه.
 سپهر } س. فا. ۱. کوك، سما،
 سپهر آسمان، فلك. ۲. مج.
 طالع، بخت، قدر، فلك: سپهر-
 كينه ور.
 سپهسالار } س. فا. [سپه =
 عسکر. سالار =
 رئیس] سرعسکر، رئیس الجیش.
 سپهسالاری } ص. فا. سر
 عسکره منسوب
 و متعلق: امرنامه سپهسالاری؛
 ذات عالی سپهسالاری.
 سپی } س. ۱. در برك سختیان
 حالته كتیر لمسیون اجرا
 اولنان عملیات، دباغت: بوحیوا.
 فك درسی سپی قبول ایتمز.
 ۲. کورکک بویانوب تربیه اید-
 لمسی: کورکه سپی ویزمک؛ سپی
 چپوغی = کورکک توکریخی دو-
 زلمک ایچون اوردقلری دکنک.
 سپیچی } س. ۱. دری ویا کو-
 رکره سپی ویرن، دباغ.
 ۲. کورکک بویاچیسی.
 سپید } ص. فا. بیاض، آق. «سفید»
 { دها مستعملدر. }
 سپیده دم } س. فا. صباح آید-
 یتلمی. = ظن. علی.

الصباح. ذ.
 ست } س. [عر. «سد» دن غلط]
 با: سد.
 ست } س. ش. عر. [«سیده» دن
 مخفف] خاتم، حاتون. ذ.
 ست } عد. عر. آتی. (عریده
 مؤنثی بوصولده اولوب،
 مذکری «سته» صورتنده درکه
 لسانزده دخی او صورت دها
 مأنوسدر.)
 ستاد } س. فا. آله، آلیش، آلیم،
 اخذ؛ دادوستاد = آلیش
 ویریش، آلیم صایم، اخذ و اعطا.
 ستادیه } یاخود استادیه. س.
 { (فر. Stadie) تخمین
 مسافه آتی.
 ستار } ص. عر. [«ستر» دن
 سمب.] مبالغه ایله ستر
 ایدن، اورتق. — قبایح عبادی
 ستر و عفو ایدن جناب حقه
 وصف اولور.
 ستاره } س. فا. نجم، کوك: اختر.
 || ستاره شهر، ستاره
 شمار، ستاره شناس = منجم،
 اختر شناس.
 ستاره } یاخود ستاره. س. فا.
 [سه = اوچ - تار = تل]
 ۱. اوچ تللی بر نوع طنزوره.
 ۲. آهنک، نظام.
 ستان } ص. فا. [«ستان دن»
 فغاندن سمص. اولوب صتر.
 ده بولنور] آلان، اخذ و قبض
 ایدن: جان ستان = جان آلیچی.
 ستان } د. فا. ادات ظرفیت او-
 لوب، التحاق ایتدیگی اسمک
 صوك حرفی ساکن ایسه مکسور
 اولور: کاستان = کل یری،

کلاک؛ هندوستان = هندولاک
 یری: سنگستان = طاشاق یر.
 ستایش } س. فا. مدح، ثناء، ذکر
 جمیل: علم و هنر نه قدر
 ستایش اولنسه سزادر.
 ستید } س. فا. با: ستاد.
 ستیر } س. فا. ستر، اورتقه، قپامه،
 کیزله: ستر عورت = عیب
 یرلری اورتقه: ستر حقیقت =
 طوغری بی کیزله.
 ستور } س. فا. چ: استار، ستور.
 ستر } اورتقه جک شیء، اورتی،
 پرده. { جمی دها. مستعملدر: }
 استار کعبه.
 ستره } س. یاخود:
 ستیری } س. [عر. «ستر» دن.
 — وفق پاشا مرحومک
 فر. Surtout دن ظنی نه لفظاً
 نه معناً اویار.] دوز یا قهلی واوکی
 ایلیکلی چوقه لباس که بزجه مقام
 رسمیده کیلیر.
 ستم } س. فا. ۱. ظلم، حقسز-
 لقی. ۲. جور، جفا. ۳. تر-
 جیقیشمه، تعزیر: زیارتمه کلک
 دیه بکا ستم ایتدی.
 ستمدیده } ص. فا. چ: ستمدیده-
 گان. [ستم = ظلم.
 دیدن = کورمک] حقسزلق
 کورمش، مظلوم، مغدور.
 ستمکار } ص. فا. و:
 ستمگر } ص. فا. ظلم و حقسز-
 لقی ایدن.
 ستمکش } ص. فا. [ستم = ظلم.
 کشیدن = چکمک]
 حقسزلق چکن، مظلوم، مغدور.

ستمه { یاخود سیمه. با: صیمه .

سموده { ص. فا. ۱. اوگمش، مدح و ثنا اولمش،

مدوح. ۲. شایان مدح و ثنا: اوصاف ستوددرلی = اوصاف مدوحه لری. — وصف ترکیبی. یه ده کیر: ستوده شیم = تمدوح الاخلاق .

سمور { س. فا. آت و دوه کبی بینک و یوک حیوانی. ذ.

سمور { س. ج. عر. فد: ستر. س. فا. آت و دوه کبی بینک و یوک حیوانی. ذ.

سمون { س. فا. یو. [σύνολο] ایله مناسبتی واردر .

معربی سطون [۱. یکپاره مرمر و سائر طاشدن عبارت و یا خر.

جله کار کیر یا بلش دیرک، عود: آیاصوفیه تک ستونلری. ۲. غزته و کتاب و سائره صحیفه سنک

یوقاریدن آشاغی به منقسم او. لدینی اقسامک بهری که عموده

مشابهدر: قاموس ترکی صحیفه. لری اوچ ستون اوزره ترتیب

اولمشدر .

سمتون { وستین. عد. عر. آلمش.

سموه { ص. فا. یورغون و ملول، فتور کتیر مش، عاجز. ذ.

سمه { عد. عر. آتی: رسومسته = تکالیف امیریہ دن آتی

رسم که دیون عمومیه به حاله او. لشمدر. = س. ۱. آتی کون،

آتی کونک مدت: سته ثور = شمسک برج ثورده بولندیفی

نیسان آتک فرطونه لریه مشهور اولان آتی کونی. ۲. « منا.

حب سته « دن مختصر [علمایه مخصوص بر پایه .

سی { س. عر. «سیدی» دن سی { مختصر [خاتم، خاؤن. ذ

ستیز { س. فا. و:

ستیزه { س. فا. غاوغا، نزاع، جدال.

ستیزه جو { ص. فا. [ستیزه = مق [نزاع و جدال آریان،

غاوغاجی .

ستیزه کار { یاخود ستیزکار. ص. فا. غاوغاجی، داتما

نزاع چیقاران .

ستیل { س. عر. مفتوح السین ستیل { «سطل» دن که طاس حامی

دیمکدر. [۱. آتله آخورده صو و یرمکه مخصوص بیوک

باقراج . ۲. زنجیره آصیلور کومشدن بحور و قهوه منفالی:

آتش ستیلی . ۳. بربرلک دیواره مربوط بر دکنکه آصوب

آلتنده کی موصولقدن دوکین صیجاق صو ایله مشتریلرک باشنی

یقادرلری مخصوص باقیر قاب. قلنا تجیلرک زفت قایناندلری

قران .

ستین { یاخود ستون. عد. عر. ستین { آلمش: ستین سنه =

مبالغه و کثرتدن کنایه در: ستین سنه کلسین .

سجاده { س. عر. «سجده» دن [اکثرا اوستنده سجده

وارمقده یعنی نماز قیلقده مستعمل اولان کوچک خالی، قالجیه:

سجاده بی سرمک؛ عجم، عشاق سجاده سی .

مکلف مأمور؛ سجاده جی باشی = ذات حضرت خلافتیناهنک سجاده جی باشیلری که سرای

هائون جناب ملوکانه مأموریت علیه لندندر .

سجاده نشین { ص. فا. [سجاده = تورمق [سجاده ده اوتوران،

علما و مشایخه مخصوص بر پوست و مقامده بولنان: سجاده نشین

مشیخت، امامت .

سجیان { س. عر. «سجین» دن سجیان { سمب. [زندانجی، حبسخانه

مأموری، غاردیانی، طومروچی .

سجیاوند { س. فا. [اصل واشتقاقی وقف و وصل کی قواعد قرآنی

بعض علامات و اشارات مخصوصه ایله قید و اشارت ایتمک اصولی.

[آوروپا لسانلرندن مأخوذ اولهرق خطمزه ادخال اولنان

اشارات مخصوصه اصولنه طرف عاجزانه مدن وضع اولنان و

تمامیه Punctuation ك ترجمه سی اولان « تنقیط » اصطلاحی

« نایجا » عد ایدوبده قرآن کریمه مخصوص وما وضع لپی

بستون باشقه اولان بولغتی اونک برینه اقامه ایتمکی توصیه

ایدنلرک فکر و محاکمه سنه شاشیلیر.]

سجیایا { س. ج. عر. فد: سجیه . سجیایا { با: سجیه .

سجده { س. عر. نمازده و مقام سجده { تعظیم و عرض عبودیتده

اکیلوب یوزخی یره سورمه ، یره قیامه : سجده ایتمک، سجده یه واروق؛ سجده سهو = نمازده و یا

سجاده جی { س. بر بیوک ذاتک نماز سجا.

ده سنی دوشدوب قالدیرمغله

قراءت قرآن کریمده وقوع بولان بر سهوه مقابل اولنان سجده؛ سجده شکر = مقام شکران و محمدتده اولنان سجده .

سجده گاه { س. فا. (عر. سجده = م. فا. گاه = محل) سجده محلی، سجدهیه واريله جق یر .

سجیع { سذ. عر. ۱. نثرک قافیهلی اولسی، نثرده بهرطوراق یرنده ویاخود صفت ایله مو- صوف آرهسند قافیه به رعایت اولتمق اصولی که لازم اولماغله برابر بوکونکی کونده لطیف دخی کوریندیکندن نافله بر کفتدر: عبارده سجده رعایت ایتک؛ سجیع ایله یازمق. ۲. عباره نك قافیهلی اولان اواخر جملنك بهری .

سجیل { سذ. عر. ج: سجلات. ف. محکمه ده عهود و مواتیق ومقاولات کبی حکملی موادک قید اولندیغی اساسلی دفتر. || اذ. سجیل احوال = مأمورین دولتك تراجم احوالی قید ایدن دآره .

سجلی { ص. محکمه دفترینه قید اولنش. || مج. سابقهلی. سذ. عر. ج: سجون. سجن { زندان، محبس، حبسخانه، طومروق .

سجود { سذ. عر. نمازده وبا تواضع وعرض عبودیت مقابنده یوزی یره سورمه، یره قیامه: سجود ایتک؛ سجود ورکوعده اوقونان دعالم .

سجود { سذ. عر. فد: سجون { سجن. با: سجن. س. قنابدن قالیجه و او- رلمش غیتان کبی ایپ: سجیم

سجیمه باغلامق. || مج. سجیم کبی طامله لری بر برندن آریلمه بده سجیم کبی آفان صیق یاغهور .

سجیه { سذ. عر. ج: سجایا. خلق، طبیعت. حیات، سرشت: سجیه کریمه لری؛ کریم السجایا .

سجدیرمک { فت. ۱. انتخاب و اختیار ایتمکمه سوق واجبار ویا مساعده ایتک، اورنده لتمک، اوگورتلمک: بو تاجر مالنی سجدیرمز. ۲. فرق ایتدیرمک، ای کوروب فرق ایتکمه مساعد اولمق: بودوربین اوقدر اوزاقدن سجدیرمز .

سچکین { ص. سچلمش، منتخب، کزیده . سچلمک { فل. ج. ۱. انتخاب و اختیار اولتمق، بر شیئك اك ای- لری آرتلامق: سورینك ایچندن بر قاچ قویون سچدی. ۲. فرق وتمیز اولتمق: بو قدر اوزاقدن یازی سچیه مز .

سچلیا { سذ. م. ایتالیانك منتهای جنونده واقع بیوک بر جزیره که آق دکیز - زایرینك اك بیوکیدر. عربلر (صقلیه) دیرلردی . سچلیالی { س. ص. سچلیا جزیره - سی اها لیسندن اولان آدم .

سچلیستین { سذ. ت. عر. سچلیا جزیره سیله ایتالیانك قسم جنوبیسی اولان نابولیتانه خطه سندن مرک ملنی بردولت . سچمک { فت. ۱. بر شیئك اك ایسنی بولوب آرتلا- مق، انتخاب و اختیار ایتک، او رنده لك، اوگورتلمک: سورینك

ایچندن بش قویون سچدم. ۲. فرق وتمیز ایتک ای کوروب فرق ایدنه لیمک: بر قراردی کوردم آمانه اولدیغی سچمه مدم؛ او آدم خیر وشری سچمه ک مقتدر دکادر .

سچمه { س. ۱. انتخاب، اختیار، قارپوزلری سچمه ایله صاتیور- ۲. فرق، تمیز، کوروب فرق اتمه: بو یاشده اوقدر اوزاقدن آدم سچمه سی غریبدر. = ص. انتخاب واختیار اولنان ویا او لشمش: اونك عسکری هب سچمه آدم لردن عبارت ایدی؛ سچمه مال صاتمالم .

سچمه جه { ص. سچمه که آنوب صاتیلان: سچمه جه قارپوز. = ح. سچمک شرطیله: سچمه جه صاتیوروز .

سچمیچی { ص. ۱. انتخاب و طوبدن اك ای سیئلری آرتلایان- ۲. فرق وتمیز ایدن، کوروب فرق ایدن .

سچمیش { س. و: سچیم { س. ۱. انتخاب، اختیار- ۲. فرق، تمیز، ای کوروب فرق اتمه: کوز سچیمی .

سحاء { سذ. عر. ج: اسحیه - جمعی جمعیت طبیئه عثمانیه نك وضعی کبی « سحایا » دکادر. [ت. بین زاری؛ التهاب اسحیه = بین زارلینك نهابندن عبارت مرض .

سحاب { سذ. عر. ج: سحاب- بولوت، ابر، میغ. || مج.

۱. قراگلی، ظلت. ۲. کثرتله اوچوشان چکرکه کبی شیتلر.
 سَحَابَه { سَح. عر. } { آخرنده کی «ه» وحدت ایچوندر }
 تک بولوت، منفرد بولوت.
 سَحَار { ص. عر. } { سَحَارَه. «سحر» دن سمب. } ۱.
 مبالغه ایله سحر ایدن، ساحر، بوگوچی، سحر باز. ۲. مَج. سحره بکزر بر قوت فوق العاده ایله جذب ایدن، فتنان: چشم سحر.
 سَحَايَا { «سحَاء» لغتتک جمعی اولوق اوزره، جمعیت طیبه عثمانیه طرفندن قبول اولمش ایسه ده، یا کیش اولوب، طوغر- یسی «سحیه» در. با: سحَاء.
 سَحَائِي { ص. عر. } { سَحَائِيَه. ت. ط. بین زارلینه منسوب ومتعلق.
 سَحَر { سذ. عر. } { سَحَار. صبح سحر } { آچلغه باشلادیغی وقت، چین صبح وقت: سحر وقت بلبلاره برابر تسبیحه باشلار؛ علی- السحر = علی الصباح، ارکندن.
 سَحَر { سذ. عر. } ۱. بوگو، بو- سحر { کوجیلک، کوز باغیچلی. ۲. سحر قوتی حائر اولان جاذبه شدید، فتنانق. ۳. شعر و فصاحت کبی انسانی مقتون ایدن هنر، که بوکا سحر حلال دخی دیزلر، یعنی حرام اولمیان بوکو- جیلک.
 سَحَرَامِي { ص. فا. } { عر. سحر = سحر امیز } { بوگو. فا. آمیختن = قاریشیق } { بوگو ایله قاریشیق بوگو قبیلندن یعنی فوق العاده

مؤثر وقتان اولان.

سَحَرَبَاز { ص. س. فا. } { عر. سحر باز } { سحر = بوگو. فا. با- ختن = اوینامق } { بوگو یابان، بوگوچی، کوز باغیچی، ساحر، سحر.
 سَحَرَبَازَانَه { ص. ح. فا. } { بوگو- کبی، جادیلقله ویا فتنانقله: برطاقم تزویرات سحر بازانه ایله؛ سحر- بازانه حرکت ایدیور.
 سَحَرَبَازَلِق { س. بوگو جیلک، سحر بازلق } { سَحَارَلِق.
 سَحَر خِيَز { ص. فا. } { عر. سحر = سحر خیز } { صبح. فا. خاستن = قالمق } { صباحلری ارکن قالمقان.
 سَحَر گَاه { و سحر گه. س. فا. سحر گاه } { عر. سحر = صباح. فا. گاه، گه = وقت } { صباح وقتی. = ظن. صباح وقتنده، علی- الصباح.
 سَحَر مَلِك { فته. بوگو ایتمک. سحر ملی } { ص. بوگولی، بوگو یه دوچار.
 سَحَرِي { ص. عر. } { سحریه. صباح وشفقه منسوب ومتعلق؛ مرغ سحری = صباح قوشی، بلبل.
 سَحَرِي { ص. عر. } { سحریه. بوکویه منسوب ومتعلق.
 سَحَرِي { سذ. عر. } { دوگمه، از- مه، قیره ه.
 سَحَرَلِب { اصلی خصاء الثعلب (یعنی تیلکی خایه لری) اولسی محتمل اولان معروف ثعلبک (و یا سالبک) اصلی اولوق اوزره لغت عربیه صفتیله

بعض لغویونمز طرفندن قید اولمش ایسه ده، هج بر عربی لغت کتایبده بویله برکله یه دسترس اوله مدق.

سَحْوَر { سذ. عر. } { شهر رمضان شریفده شفقندن اول شرعاً معین وقتده بین یمک، که بویکی متعاقب نیت ایدیلوب اوروج طوتیلور: سحور یمک؛ سحوره قالمق. } { «سهاور» و «سهور» یازلمسی غلطدر. }
 سَحْوَاء { سذ. عر. } { جو مردلک، ال آچیقلی، سماحت، سخاوت: ارباب سخا وکرمدندر.
 سَحَاوَات { سش. عر. } { عقل کو- شکلیکی و فقدان، عقلسزلق، خفت عقل.
 سَحَاوَات { ص. فا. } { جو مرد، ال آچیق، سماحتلی، سخی، کریم.
 سَحَاوَات { سش. عر. } { صیحاقلق، ایضیق، قیزغیناق.
 سَحَاوَات { سش. عر. } { جو مردلک، ال آچیقلی، سماحت.
 سَحَاوَاتِلِي { ص. سخا وکرمله سماحتلی.
 سَحَات { ص. فا. } { قانی، سرت، چین، تند، درشت، حشین: دل سخت. ۲. کوج، دشوار، عسرتلی: کار سخت. ۳. قوتلی، متین، محکم: بازوی سخت، قلعه سخت. = ح. پک، چوق، زیاده، آشیری: سخت مرحمتسز ایدی. }
 سَحَاتِل { ص. فا. } { سخت = قانی. دل = یورک } { قانی یورکلی.

سختگیر { ص. فا. [سخت = بك -
كرفت = طومتق] بر
شيشی صیقيبه طوتان .

سختيك { ۱. قاتيلق، سرتاك .
۲. كوچاك، صعوبت،
عسرت . ۳. صيقتدی، اضطراب،
سفاتك .

سختی { س. فا. سختاك . با :
سختاك .

سختيان { س. دباغت اولمش
جلالی دری وعلی .
الخصوص كچی دریسی . = ص.
سختياندن معمول : سختيان
خرج، آياق قابی .

سختيانچی { س. سختيان ياپان
وصانان آدم .

سختيانچيلق { س. سختيان يا .
پمق وصامتق
صمتقی .

سختن { س. فا. و :

سختن { س. فا. سوز، لقردی،
كلام، نطق .

سختن { س. عر. صيچاقلق،
ايصیلق، حرارت .

سختن آرا { ص. فا. [سختن = سوز .
آراستن = طوناهق] او :

سختن پرداز { ص. فا. [سختن =
دوزمك] دوزگون و منتظم
سوز سويلين، فصیح، بليغ .

سختن چين { ص. فا. [سختن =
سوز . چييدن =
طويلامق] بر يردن سوز طو-
پلايوب ديكر محله نقل ايدن،
تمام، دیدی قوديجی .

سختندان { ص. فا. [سختن = سوز .
دانستن = ييلك] سوز
ييلير، كوزل سوز سويلر .

سختن { ص. فا. [سختن = سوز .
سختن = طارتمق]
سويلديكى اييجه طارتوب دو-
شونق، طارتلش كبی حشوياتسز
ومناسبتلی سوز سويلين .

سختور { ص. فا. حقیله سوز
سويلر، فصیح، نطق،
ناطقه لی .

سختونت { س. عر. صيچاقلق،
ايصیلق، قيزغينلىق،
حرارت .

سختی { ص. عر. ئ : سختیه . «سختاء»
[دن صش.] جوهرمد،
سختوتلی، سماحتلی، الی آچیق،
ويرکيلى .

سختيف { ص. عر. ئ : سختيفه .
[«سختافت» دن صش.]
كوتك، ضعيف، خفیف، بوش :
عقل سختيف؛ افكار سختيفه .

سختين { ص. عر. ئ : سختينه .
[«سختونت» دن صش.]
صيچاق، ايصى، قيزغين .

سخت { س. عر. ۱. قيامه، باغلا-
مه، طيقامه، بر طريق ويا
مجرا ايچينده بر حائل چكوب
اختلاطی منع ايمه : يولى، صو
يولنی، غاز بوريستی سد ايتدی؛
باغچه قپوسنی سد ايده جك . ۲ .
[مصدریت معنا سنی متضمن او-
لمقتزين] بر يول و مجرا و سا .

سختی { ص. عر. ئ : سداسيه .
[و آلتی حرفدن مركب
(كله)، آلتی جزءدن مركب
كل : فعل سداسی؛ افعال سدا-
سيه . || با . سداسی البزور =
آلتی تخملى؛ سداسی الوريقات =
آلتی يپاراقچلى (چيچك) . || س .

سداسی الوجوه = آلتی وجهلی؛
سختونق اوزره بوشه چكيان
محكم ديوار : سد اسكندر؛ سد

چين . ه ياغمور صولرينی زرا-
عتمه قوللامق مقصديه بر يكد-
يرمك اوزره ايكي طاغ آره سنه
چكيلن ديوار : قوم عاد سدلر
وبندلرله ياغمور صولرينی بر يكد-

يرلردی . ۶ . دربند وريختيم
ديواری : سد البحر . ۷ . مجر
حائل، مانع، انكل : مساوی

اخلاقه بر سد چكيلي؛ علم
قره قارشى بر سد آهنيندر
(دميردن بر سددر) . || سد
رمق = آچلقدن اوليه جك قدر
اكل و شرب . || سد نطق =
سكوت .

سداب { س. عر. سدب و
غلط اوله رق صدف
اوتی دينن بر جنس نبات .

سداجت { س. عر. «ساده» دن
[معرب اولان «سا-
دج» دن] سادهك : سداجت
معنا .

سداد { س. عر. طوغرياق،
حق، انصاف، طوغری
و حقلی شیء : طريق سداددن
ايرلمدی .

سداد { س. عر. [سين مفتوحه
ودال مشدده ايله سمب .
صورتنده قوللانمالي] جبر .
قانی طورديرمق ايچون ويا سر-
همله ياره يه طيقيلان بزدن طيقاج،
فر . Tampon .

سداسی { ص. عر. ئ : سداسيه .
[و آلتی حرفدن مركب
(كله)، آلتی جزءدن مركب
كل : فعل سداسی؛ افعال سدا-
سيه . || با . سداسی البزور =
آلتی تخملى؛ سداسی الوريقات =
آلتی يپاراقچلى (چيچك) . || س .

سداسی الاضلاع = آلتی ضلعی.
[ذو ستة الوجوه و ذو ستة
الاضلاع تعبيرات سقیمه سنه بدل
قولاً تلیدر.]

سَدَب { س. } عر. « سداب »
[دن] صدف اوقی.

سِدره { س. عر. } نبق دینان
[میوه‌ی ویرن بر آغاج،
عر بستان کرازی.] || سدره
المنتهی = یدنجی قات کوکده بر
مقام: سدره نشینان = اوراده کی
ملائکه.

سَدَس { س. عر. } آلتیده بر، بر
سدس [کلک آلتی جزیده بر جزئی:
مالئک سدستی وقف ایتدی.

سَدَه { س. عر. } س. عر. ج. : سدد. ۱.
[قیو، ایشیک، عقبه، آستان:
سده سنیه به مراجعت ائک.
۲. ط. بدنک بعض اعضا و
مساماته عارض اولان طوقونلق.

سَدَید { ص. عر. } س. عر. : سدیده.
[« سداد » دن ص.]
طوغری، حق، صائب: رأی
سدید.

سَدَیر { س. عر. } « صدر » دن
[غلط] ۱. او طه نك اك
یوقاری طرفنده اوستنه مندر
ویاصدیق قونمغه مخصوص کوه.
وت. ۲. اوستی مندرلی وشلته.
لی کوه وت.

سَدَیه { س. } [سدا] خسته.
[لرك و تبار ناسك نقلنه
مخصوص اطراف قیالی بر قولتوقلی
صندالیه که ایکی صیرقله ایکی
کشی طرفندن قالدیریلیر.

سَدَ { س. فا. } ۱. باش، قفا، کله،
[راس.] ۲. باش، رئیس، بر
طائفه نك بیوک: سر صلحا، سر

علما. ۳. تپه، ذروه: سر کوه =
ذروه جبل، طاغ تپه سی. ۴.
اوج، کنار: سر رشته = ایپ
اوجی؛ سر مو = قیل اوجی،
جزئی شی. ۵. صوك، نهایت،
پایان: سرکار ایشک صوکی.
|| از سر نو = یکی باشند، یکیدن.
|| سر بزمن = باشنی یره قویه رق.
|| سردن کچدی = اسکی بر صنف
عسکر. || ب. سر دومن = دومن
اداره سنه مأمور افراذن آدم که
چاوش پایه سنده در.

سَر { ص. فا. } باش دیمک اولان
[« سر » اسمک عینی اولدنی
حالده، بعض اسملرک باشنه کپروب
« باش » و « برنجی » معنا سیله
صفت یرینی طوتار: سر طیب =
باش حکیم: سر کاتب = باش کاتب؛
سر محرر = باش محرر: سر خلیفه =
بعض قلمرده مدیرک مادوننده
ومیزک فوقنده بولنان مأمور.
[لغت فارسی ایسه ده بو ترکیبات
ترکه قاعده سنه مطابقدر.]

س { س. عر. } س. عر. ج. : اسرار. ۱.
[کیزی ایش و یا سوز، راز:
سر صاقلامق، سر طوتمق =
کیزی طوتمق؛ کتم سر، کتم
اسرار = سرینی کیزلمک؛ افشای
سر = سرینی میدانه جیقار مق. ۲.
عقل بشرک ایره مدیکی حکمت
ربانیه: سر خلقت، اسرار طبیعت.
|| سر کاتبی = محرریتی شرط اولان
امور سیاسییه بی یازان سفارت
کاتبی.

سر { س. با. } صر.

سَر { ح. عر. } کیزلیجه، خفیاً،
[محرمانه: سر یازدی.

سَر { ص. فا. } « سر ایدن »
[فعلندن س.] اولوب صتر.
تشکیلنه کیرر [تغنی ایدن، ترتم
ایدن: نغمه سرا = نغمه پرداز.
سَر { س. عر. } رفاه و ممنونیتله
سَر { س. عر. } یاشایش، خوشحالی.
مقابلی: ضراء: نه سراده نه
ضراده.

سَر آغاز { س. فا. } [سر = باش -
آغاز = بدأ] باشدن
بدأ، یکیدن باشلامه.

سَر آمد { ص. فا. } ج. : سر آمدان.
[سر = باش - آمد =
کلدی] باشه کلن، اک باشده بو.
لنان، رئیس، ممتاز، سرور،
سرفراز: سر آمد اهل هنر: سر
آمدان ادابدن.

سَر آهنگ { س. فا. } [سر = باش -
آهنگ = چالنی] چا.
لغی طاقی باشی، اورکستره ریسی.
سَر آب { س. فا. } [عرییده ده
مستعملدر.] [چولده
اوزاقدن صوکی کورینن و
انفکاس ضیادن ایلری کلن حال،
پوصاریق، ایلغیم صالحیم.

سَر اپا { ص. ح. فا. } باشدن آياغه،
[بتون، هب، من اوله
الی آخره.

سَر اپرده { س. فا. } ۱. سرای
[پرده سی، بر بیوک قو-
ناغک قیوسنده و یا حرم ایله سلا-
ملغی آره سننده کی بیوک پرده.
۲. پادشاهلر حضراتنه خاص
اولان اوتاق.

سَر اج { س. عر. } [فا.] « چراغ »
[دن معرب] چراغ،
ایشیق، قندیل، مشعله، آت
تنویر: سراج راه هدایت.

- نده بر صنف عسکر.
- سَرَبَسْت { ص. فا. ۱. آزاده، غیرمقیم، حر، مختار. }
 ۲. محبوب اولیان، اوتانمیه رق حرکت ایدن، صیقلمیان. ا سربست لیمان = هر دولتک سفائی کیرن وادخالات و اخراج اتندن کمرک رسمی ویرلین لیمان.
- سَرَبَسْتَلِک { س. ۱. آزادلق، عدم تقید، حریت. }
 ۲. عدم محجوبیت، اوتانمیه رق و صقلیه رق حرکت اتمه. = ص. سربست یا شایلان : سر بستک پردر.
- سَرَبَسْتَه { ص. فا. باشی باغلی ویا اورتیلی، کیزلی. }
- سَرَبَسْتِی { س. فا. سر بستک. }
 { سربستیت دیمه ملی. }
 سَرَبَلَنْد { ص. فا. ج. سر بلندان. }
 { (سر = باش - بلند = یوکسک [باشی یوکسک، عالی، ممتاز : امشالی بیننده سر بلند اولدی؛ سر بلندان ارباب هنر. }
 سَرَبَنْد { س. فا. (سر = باش - بستن = باغلامق [باشه باغلانان ویا صاریلان شیء. }
- سَرَبَدِیْرَمَک { فت. ۱. آزر آزر مله ظامله ویا ریزه ریزه دو - کدیرمک : توتونه صو، پازی به توز، یکه طوز و بوبر سریدیرمک. }
 ۲. آزر آزر ویردیرمک : بور- جلیله بر مقدار آچمه سریدیردی.
- سَرَبَشْدِیْرَمَک { فت. ۱. آزر و توزیع ایتک : او آچیهی آله- جقلیره سر پشدیردم. } ۲. آزر مقدار صو صاچق : بر بولوت
- آتمق، اتمک [باشی اگن : سر افکنده خجالت اولدی.
- سَرَأَجْمَام { س. فا. (سر = اوج - نهایه الامر، عاقبت کار، باشه کلن وقعه نتیجه سی. }
- سَرَأَنْداز { ص. فا. (سر = باش - انداختن = آتمق [باشی آنان، قویان، فدا ایدن. بی باک و بی پروا. }
- سَرَأَنْگَشْت { س. فا. (سر = اوج - انکشت = پارمق [پارمق اوجی. }
- سَرَأَوِیْل { س. فا. (سر = اوج - ایچ طونی، شلوار. }
- سَرَأِی { س. فا. ۱. حکمداران سی : سرای هایون. ۲. بیوک و مصنع قوناق. ۳. (بعض محلرده) حکومت قوناعی. }
- سَرَأِیا { س. ج. عر. فد : سریه. }
 { س. فا. (سر = سریه. }
- سَرَأِیت { س. ج. عر. ۱. چکمه، سرایت ایدر بر خسته لقدر. ۲. چکمه، انتقال، تعیم، انتشار : او آدم لره اوتوره اوتوره او- نلرک عادی بزه ده سرایت ایتدی. }
- سَرَأِیدار { س. فا. آواز، بر قو- ناغک خدمات سفلیه - سنی و علی الخصوص یمک و سفره به متعلق ایشلری کورن خدمتچی. }
- سَرَأِیْر { س. ج. عر. ج. فد : سر- یره. }
 { س. فا. (سر = یره. }
- سَرَأِینده { ص. فا. ایدن، خواننده. }
- سَرَباز { ص. فا. ۱. قورقوسن، جسور، پرواسز. } ۲. ایرا-
- سَرَاج { س. فا. (سر = سراج = دن سمب - تر. زبا - نزدی : سراج] ۱. اگر وسائر آت طاقی یایان و صانان آدم؛ سراج دکانی؛ سراجلر چارشسی. }
 ۲. مشین و سختیان اوزرینه صیره و واپکه ایشلیره رک مواد مختلفه یایان اصناف. }
- سَرَاجْخَانَه { س. فا. اگر وسائر آت طاقلریله مشین و سختیاندن مواد مختلفه یایان و ایشلین اصنافک چارشسی. }
- سَرَاجَلِیق { س. فا. اگر وسائر آت طاقلری یایمق و مشیندن مواد مختلفه ایشلک صنعتی : سراجلق او کرنیور. }
- سَرَاجَه { س. فا. صراجه. }
- سَرَاچَه { س. فا. کوچک سرای، سراجیک. }
- سَرَادِیق { س. فا. (سر = سراج = سراج = دقات. سر پرده. }
- سَرَارِی { س. ج. عر. فد : سریه. }
 { س. فا. (سر = سریه. }
- سَرَأَسَر { ص. ح. فا. باشدن باشه، بتون، تسکیمیل، بر دوزی به. = سر. بوینه تللی بر نوع قاش. }
- سَرَأَسْمَه { ص. فا. و : سراسمه }
- سَرَأَسْمِیَه { ص. فا. سرسم، واله، حیران. }
- سَرَأَفْرَاز { ص. فا. (سر = باش - افزاختن = یوکسکتمک [باشی یوکسکت، ساثرلندن تمیز ایدن، ممتاز : اقران و امشالی بیننده سر افراز اولدی. }
- سَرَأَفْکَنْدَه { ص. فا. (سر = باش - افکندن =

براز یا غمور سرپشدره رك چدى.
 سرپكن } يا خود سپكن. س. سر
 بيله رك آزر آزر ياغان
 يا غمور وقار؛ صولى سرپكن =
 بارى اريش قار و يا يارى
 طوكشم يا غمور .

سر پلمك } ج. ۱. آزر آزر
 صاچلىق، طاغلق؛
 تونونه براز صو سر پلمسه يو.
 مشاق طورور. ۲. اوتيه برى
 طاغيدلى، اسراف اولمق؛ او
 پاره اويله سرپلدى. = فل .

۱. (يورغون آدم) كندىنى
 آتوب يايلىق، صاچيلوب اوزا.
 نمق؛ كندىنى اوه آتجه بركره
 سرپلدى. ۲. (چوجق) نشو
 ونما بولق، بردن بوى آتوب
 بيومك؛ او چوجق برقاچ آى
 ظرفنده سرپلدى. || يوركه صو
 سرپلك = فراح وانسراح بولق.

سر پتمك } يا خود ستمك. فت. آزر
 آزر صاچق، رش
 وشارايمك؛ يوزينه صوسرپدى؛
 قوشلره يم سرپدم؛ فقرايه آقچه
 سرپدى. = فل. آزر آزر صا.
 چلق، طاغلق؛ صقاله قير سرپمك؛
 بر آزر يا غمور سرپمكه باشلادى.

سر پمه } ۱. سرپمك فعلى،
 سرپيش، رش، نشار.
 ۲. بلك بلك، طاغينق بلك و
 چيچك. = ص. سرپش، طاغينق؛
 سرپمه چيبان .

سر پن } ص. صاچان، رش و نشار
 ايدن. || اتك سرپن =
 صالقيم صاچاق، چوپاه .

سر پنجه } س. فا. پنجه اوچى.

سر پندى } ۱. آزر آزر
 سرپه رك ياغان يا غمور؛
 او يا غمور دكل بر سرپندى
 ايدى. ۲. دو كيان بر مابعدن
 صيخرايان طاملهلر؛ سرپنديدن
 پاچه لرى ايصلاندى. ۳. برشيتك
 قالان جزئى مقدارى، بقيه
 جزئيه؛ بز يا غمورك آنجق
 سرپنديسنه راست كلدك. || سر
 پنديسنه اوغرامق = سيئته سنى
 چكلمك، ضررينه دوچار اولمق .
 سر پنيك } س. دمير طاقيه .

سر پوش } س. فا. [سر = باش -
 پوشيدن = كيمك]
 باشه كيهه جك شى. * باش كسوه سى.

سرت } ص. [بلكه فا. « سرد ».
 دن] ۱. قاقى، صلب،
 چتئين، درشت؛ سرت طاش،
 طوپراق، آغاج. ۲. كسكين،
 تيز، شديد؛ سرت سرکه، راقى.
 توتون. ۳. خرچين، خشين،
 تند، حديد؛ سرت آدم، سرت
 آت، سرت خوى. ۴. لمسه
 يومشاق اولميان؛ سرت قاش،
 ات. ۵. شدتلى، زورلى؛ سرت
 روزكار، دكيز .

سر تاج } س. فا. [سر = باش -
 تاج = م] ۱. باش
 تاجى، باشه كييلن تاج. ۲. مج.
 باشه كييلن تاج مقامنده عزيز
 و محترم ذات؛ سرتاج افتخارمز.
 سر سسر } ص. ح. فا. باشدن باشه،
 بتون، كاملا .

سر تلمشدير مك } فت. ۱. سرت
 سرت ايمك، قاتيلاشديرمق؛
 كوش خورى سرتلمشديرى .

۲. قوتلى زورلى ايمك؛ كو.
 نشك غروى روزكارى سر.
 تلمشديرى. ۳. دها كسكين
 وسرت يامق؛ صيخانق سر كينى
 سرتلمشدير .

سر تلمشمك } فل. ۱. سرت او-
 لمق، قاتيلاشمق؛
 بوطاش هوا آلدقچه سرتلمشيور.
 ۲. زور وقوتى آرمق؛ روز-
 كار كيتدكجه سرتلمشيور. ۳. دها
 كسكين وسرت اولق؛ بو سرکه
 طوردقچه سرتلمشيور .

سر تلمك } س. ۱. قاتيلق؛ صلبيت،
 درشتى. ۲. كسكينك،
 تيزك، شدت. ۳. خرچينق،
 خشونت، تندك، حدت. ۴. لمسه
 يومشاق اولميان شيتك حالى.
 ۵. شدت، زور .

سر تلمشدير مك } فت. سرتلمشدير-
 مك. با؛ سر-
 تلمشدير مك .

سر تلمشمك } فل. سرتلمشمك. با؛
 سرتلمشمك .

سر ج } سذ. عر. ج؛ سروج .
 اگر، زين .

سر چشمه } س. فا. [سر = باش -
 چشمه = م] ۱.
 چشمه باشى، چشمه صونيك
 منبى. ۲. مقدا عسا كر معا-
 ونه سر كرده لرنيك حكومتجه
 اولان معينات و معاش وساثره
 ايشلرني تسوي ايدن مأمور
 مخصوصكه مذكور سر كرده لرك
 وكيلى و مروج امورى حكمنده
 ايدى .

سر چه } س. برقاچ جنبه منقسم
 اولان كوچك قوشلرك
 اسم عموميسيدر، عصفور. اصل

ترکجه سی چوغور و چوغورجق اولوب، صیغیرجق بونک غلطیدر.
 سرچه } سه آدسر پارمق، یو-
 زوک پارمقی، بنصر:
 سرچه پارمق .

سرچه } سه با: سرچه .

سرچین } سه ۱. مکیک دیلی .
 سه ۲. سچمه باش بوی:
 مقابلی: سرچین، سرچین پرچین =
 کوچک و بیوکنندن بر بری
 اوستنه آنسان رسم، جانوار
 رسمنه اطلاق اولنور .

سرحد } سه فا. [فا. سر=باش .
 [عر. حد=سینور]
 حدود باشی، ایکی دولت آره.
 سنندهکی حدود بوی، خط
 حدود، ثغور، دربندات .

سرحددار } سه فا. حدود محال .
 [فظی، دربندات
 ناظری .

سرخ } سه فا. قرمزی، قزبل،
 [احمر: لاله، سرخ. = سه .
 تر. قرمزی مرکب، لعل: سرخ
 ایله یازلمش. || سرخسر = قزلباش .

سرخاب } سه فا. ۱. قرمزی
 [صو. [قان و شرابدن
 کنایه اولور. ۲. برنوع اوردک .
 سرخوش } سه فا. [سر=
 [باش. خوش = اینی .

— تر. زباززدی: سارخوش. [۱.
 مست، سکران. تر. بسریک:
 سرخوش اولمق = ایچوب مست
 اولمق. ۲. داغما ایچوب مست
 اولمقی عانت ایدتمش اولان،
 عشرته مبتلا، بگری: سرخوش
 برآدمدر .

سرخوشلق } سه [زباززدی:
 [سارخوشلق] ۱.

مستک، سکر: دها سرخوشلغی
 کچمدی. ۲. عشرت ابتلاسی،
 بگریک: سرخوشلق انسان
 مادی و معنوی متضرر ایدر .

سرخی } سه فا. قرمزلیق، همت .

سرخیل } سه فا. [فا. سر = باش .
 [عر. خیل = آتلی بو.
 لوکی] ۱. بر آتلی بولوکنک ویا
 بر کاروانک باشی، ایلری کچی،
 ریسی. ۲. محج. باش، رئیس،
 اک ایلریده بولنان، کزیده: سر
 خیل ادبا .

سرد } سه سذ. [عر. (سوزی)
 [ربط ایدوب دوزلمک،
 ترتیب و حسن صورتله سوق
 ویراد اتمک: سرد کلام ایتدی .

سرد } سه فا. ۱. صوئوق،
 [بارد: آب سرد = صوئوق
 صو. ۲. لطافتسز، سرت، بارد،
 خشین، چرکین: سرد معامله:
 سرد آدم. = سه صوئوق،
 برودت: کرم و سرده باقماز .

سرداب } سه فا. تعریب دخی
 [اولمقله جم: سر ادیب.
 اصل صوئی صوئوق طومغه
 مخصوص یرآلتی، ممالک خاردهه
 سربنلکده اوئورمغه مخصوص
 یرآلتی اوپه سی .

سردابه } سه فا. با: سرداب .

سردار } سه فا. عسکر باشی،
 [قائد، قوماندان. || سر-
 دار اکرم = عساکر عثمانیه ده
 عموم مشیرانک فوقنده و سر
 عسکردن صکره بر موقع عالیده
 بولنان مشیر و قوماندان که
 باشلیجه حرب زماننده محاربه یه

سوق اولنان عموم عسکرک
 باش قوماندانلقنه نصب اولنور،
 و «دولتلو رأفتلو» عنوانی
 حائز اولور. || قیر سرداری =
 تعقیب اشقیما و تأمین طرق
 وظیفه سیله موظف بر بولوک
 سلاحشورانک باشی .

سردارلق } سه سردار صفت و
 [عنوان و وظیفه سی،
 باش قوماندانلق. || قیر سردار-
 لقی = قیر سردارینک صفت و
 وظیفه سی .

سرداری } سه فا. سردارلق .
 [ص. سرداره
 منسوب و متعلق ویا شایسته:
 جانب عالی سرداریلرینه: اشعار
 سرداری .

سرداش } سه بر سره واقف
 [اولان ایکی کشینک
 بهری، محرم سر .

سردفتر } سه فا. [سر = باش .
 [دفت = م] دفترک با.
 شنده مقید اولان، اک باشده
 بولنان، اک ایلری کچن، جمله دن
 مقدم اولان: سردفترا باب هنر .

سردیرمک } فته. یایدیرمق، یره
 [یاتیروب آچدیرمق،
 بسط ایتدیرمک: یتاغی یره
 سردیرم: چاشیری، شو خالی بی
 نزه یره سردیره جکسکر؟

سردشته } سه فا. [سر = اوج .
 [رشته = ایپلیک] آیب
 اوچی، بهانه، وسیله، مناسبت .

سردده } سه فا. [سر = باش .
 [زدن = اورمق] باش
 اورمش، باش کوسترمش: سر-
 زده ظهور اولمق = چیقویورمک .

سَرَزَنِش { س. فا. [سر = باش - زنش = اورش] باشه قاقه، تعزیر، تکدیر، جیقیشمه: بو ایشدن طولولایی سرزنش ایشیتکه وقتم یوقدر.

سَرَسام { ص. فا. سرسم. = س. انسانه سرسمک ویرن برعلت: علت سرسام.

سَرَسری { ص. فا. اوته ده بریده کوز، باشی بوش، ایشی کوجی ومکان ومأموریت یاصنعی اولیوب نافله طولولاشان، دربدر، خیلاز، آواره: سر - سری اولدی، سرسری کزیور. سرسریانه { ص. ح. فا. سرسر - بجه، سرسری واری، خیلازجه، آواره لکله، دربدر - جه: سرسریانه بر عمر سوربور؛ سرسریانه یاشایور.

سَرَسریجه { ص. ح. سرسری طرزنده، خیلازجه، دربدرجه: سرسریجه بر عمر سوربور؛ سرسریجه طولولاشوب طوربور.

سَرَسریلک { س. در بدرلک، خیلازلق، بوش کزنک حالی: سرسریلکله ایتام اولنهرق توقیف اولندی.

سَرَسرله { س. سرنا او یونی.

سَرَسَم { ص. فا. «سراسمه» دن [۱. باشی وینی دونوب علقنی طولولایه میان، مد. هوش، حیران: دوماندن سرسم اولدم. ۲. بدلا، عقلسز، آلیق: او ذاتاً سرسمدر؛ سرسم سرسم کزیور. ۳. اونوتغان، برشی؛ خاطرنده قالمز، ذهنی مشغول: سرسم اولدم.

سَرَسَمک { س. ۱. باشه طوقونان برضربه ویا دیگر عار. ضدن کلن باش دونمه سی وین قاریشعلنی، مدهوشلق: دو - شوب باشنه بر سرسمک کلدی. ۲. بدلالق، آلیقلق. ۳. اونوتغا. نلق، حیرانلق، ذهن مشغولیتی. بو سرسملکله سن ایش کوره - مزسک.

سَرَسَملمک { یا سرسمله مک. فل. ۱. سرسم اولق، باش دونوب، بین بولانلق. ۲. آلیقلاشتمق، بدلا اولق. ۳. مدهوش وحیران واونوتغان اولق: ذکی بر چوجق ایدی لکن عشرتدن سرسملدی.

سَرَسشار { ص. فا. طوب طولی، مالا مال، طاشتمین. ذ. سرشست { س. فا. طبیعت، خلقت، طینت، جبلت: ملک سرشست = ملک طبیعتلی. [معنای اصلیی یوغورمه در.]

سَرَسشته { ص. فا. یوغورلمش، تخمیر اوتمش، تخمر.

سَرَسشک { س. فا. کوز یاشی، دمغ، اشک.

سَرَسرطان { س. س. ۱. ینگیج، چاغوز. ۲. ه. بروج اثنا عشرک بری که برج جوزا ایله برج اسدآرهنده واقع او - لوب شمس بو برججه حیرانک ابتداسنده یعنی اول صیفده کیر؛ مدار سرطان = برج سر - طانک بولندیقی نقطه حداسنده اولهرق کره ارضک نصف شما - لیسنده منطقه حاره یی منطقه معتدله دن ایران وشمسک شماله طوغری میل اعظمک منتهاسنی

کوسترن خط موهوم. جنوب جهتده کی مقابلی: مدار جدی. ۳. ط. معروف برتهلکلی چیمان که ینگیج شکنده برلحم زائد صو - رتنده اولوب معده ورجمده و سائر عملیاتی مشکل یرلرده دخی چیقار، یگرجه که شیر پنجه دن کوچکدر.

سَرَسرت { س. ع. چابوقلق، چا. بوق اولمه، عجله، شتاب: سرعت انتقال = سولینیلن سوزی چابوق آکلامه؛ سرعت حرکت = چابوق کیتمه: سرعت مشی = چابوق یورومه. || سرعتله = چابوق، سریم، عجله. || سرعت ابتدایه = سرمینک طوب آغزندن حین خروجمده حائر اولدیقی سرعت.

سَرَسریل { ص. چابوق، سریع، سرعتملی { عجله لی: سرعتملی ایش، یورویش. || ع. سرعتملی آدم = عسکر یورویشک بر نوعی.

سَرَسرک { س. فا. [فا. سر = م] ۱. عسکر واردو قوماندانی، قائد. [مقدما بومعنا ایله قوللا - نیلوب مثلاً آناتولی سرعسکری، ایرانه سوق اولنان اردونک سر عسکری دینلیری.] ۲. [الیوم] عموم عساکر عثمانیه نک اداره - سنه نظارت ایدن ذات که هیئت وکلايه داخلدر: سرعسکر پاشا. || سر عسکر قیوسی = دائرة عسکریه.

سَرَسرک لک { س. س. سر عسکر مقامی و عنوان وصفی: فلان پاشا ایکی کره سر عسکرک اتمش، فلان تارینجه سر عسکر لکله نصب اولمشدر.

سَر عَسْكَرِي { ص. فا. سر عسكرك
ذاتنه و يا مقامنه
منسوب و متعلق : جانب عالی سر
عسكری يه ؛ دائره سر عسكری ؛
مقام سر عسكری ؛ باب سر
عسكری = سر عسكرك قپوسی .

سَر شَوْج { س. با : صؤرغوج .

سَر ف { س. عر. لزومسز يره
اولنان فضله صرفيات و
اتلافات . [« اسراف » دها
مستعملدر .]

سَر فِرَاز { ص. فا. با : سر افراز .

سَر فَرَو { س. فا. [سر = باش -
فرو = آشاغی] باش
اكه ، اطاعت ، انقياد ؛ او كيمسيه
سرفرو ايتمز .

سَر قَت { س. عر. [لسائزده
سين مكسوره و راء
ساكنه ايله مستعمل ايسهده ،
اصل عر ييده سين مفتوحه و راء
ساكنه يا خود مكسوره ايله در]
چاله ، آشيره ، خرسزاق : سر-
قت ايتمك ؛ سرفقتي تبين ايتمك .

سَر كَاتِي { س. بر سفارت و سا-
ئه معيتنده مواد
محرمانه سياسيه بي يازان كاتب .

سَر كَار { س. فا. ايش باشي ، اداره
امور دولت رياستي : سر
كارده بولنا نلز = ايش باشنده
يعني مقامات و مناصب عاليهده
بولنا نلز .

سَر كَذَشْت { س. فا. [سر =
باش - گذشتن =
چكمك] بر آدمك باشنه كلوب
چكن احوال و وقوعات ، حكايه ،
ترجمه حال ، ماجرا : بزه كندی

سر كذشتني نقل ايتدی ؛ فنلون
تلفاك سر كذشتني قله آلمشدر .

سَر گِرَان { ص. فا. [سر = باش -
آغر ، سرسم ، مخور ، سرخوش .
سرگردان] كران = آغر [باشي
باشي دون ، سرسم ، متخير ،
آواره .

سَر كَرْدَه { س. فا. ۱. باش ، رئيس ،
بر طائفه نك او كنده
بولنان : سر كرده اشقيسا . ۲ .
عساكر معاونه باشي ، قومانداني .

سَر كَرَم { ص. فا. [سر = باش -
گرم = صبحاق] باشي
قیزمش ، سرخوش ، قیز غين ،
جوشه كلش : سركرم باده ،
سركرم عشق .

سَر كَش { ص. فا. [سر = باش -
كشيدن = چكمك] باش
قالديران ، اطاعتسز ، معند ، مخا-
لف : سرکش آدم ، آت .

سَر كَشَانَه { ص. ح. فا. سر كشلكه ،
اطاعتسز لقله ، تعند و
مخالفته : سر كشانه بر طور له ؛
سر كشانه كيد يور .

سَر كَشْتَه { ص. فا. [سر = باش -
گشتن = دونمك] باشي
دونمش ، سرسم ، حيران ، شاشقين .

سَر كَشَلِك { س. اطاعتسز لقله ،
معندلك ، مخالفت .

سَر كَشِي { س. فا. سر كشلك ،
اطاعتسز لقله .

سَر كَلَه { س. بر نوع شاهتره ،
سيمطرح كوكي ، بوجترك
هندي .

سَر كَسْبَجِين { س. بال ايله سر كه
شربتي .

سَر كُوب { س. فا. [سر = باش -
كوفتن = اورمق] ۱ .
باشه اورمه . ۲ . باشه اوره جق
شي * .

سَر كُوي { س. فا. عر. محله و
سوقاق باشي ، محبو-
به نك سمتي .

سَر كَه { س. اكشيش اوزوم صو-
بي كه يمه و صالانه و
ترشي به اكشيلك و برمك ايچون
قونور ، خل . - اكشيلك كندزه
كنايه اولور : بو چوره سر كه
اولمش . || قورشون سر كه سي ، كل
سر كه سي و سائره = مواد مختلفه
حامض نردن عبارت تركيبات
كيميويه .

سَر كِي { س. [« سرمك » دن]
۱ . سربان و باييلان شي ،
بساط ، سماط . ۲ . صائق اوزره
يره سرلمش اشيا و ميوه و سائره
و بونلك سرلديكي ير : قاربوز
سر كيسي . ۳ . دكان او كنده جا .
مكانده انظار عامه يه وضع اولنان
اشيا . ۴ . ممالك مختلفه دن اك
ناديده و تحف معمولات و محسو-
لانيك جميله هم سير و تماشا و
هم ده فروخت اولمق اوزره
طاقم طاقم انظار عموميه يه عرض
اولند قلري ير ، مشهر ، فر .
Exposition : پارساك ۱۹۰۰
سر كيسي ؛ عمومي سر كي ، خصوصي
سر كي ؛ زراعت ، حيوانات و سائره
سر كيسي . ۵ . خزينه دولتدن
مقابلنده آنچه ويرلك اوزره
موازنه موجبجه تنظيم اولمش
سند : مطلوباتمك سر كيسي يابلدی ؛
سر كي محاسبه جيسي . قلمي . ۶ . مج .

يورغونقلدن سربلوب يايلىش،
اوزامش : سرگي اولدم .

سرگين { ص. ۱. سرلش، يا.
يلش، دوشمش. ۲. }
خسته، دوشگون. || سرگين
ويرمك = خسته دوشمك، اسپر
فراش اولقى، دوشمك .

سرگين { س. فا. فشقى، كوبره.
|| سرگين اونى = بر نوع
صارماشيق، اوكسوز اونى،
سرمق، اشتر .

سرملك { فل. ۱. يايلىق، دو-
شمك، انبساط ايتك:
نشاسته قورومق ايچون كونشه
سربليير. ۲. ياتقى، خسته لئوب
يتاغه دوشمك : انفلوئنزه دن
بتون او خلقى سرلدى. ۳.
دوشمك، دوكلك : روزكاردن
بتون ميودل سرلدى؛ قورا-
قلقدن آغاجرك يپراقلى سرلدى.
= بخ. آچلق، دوشمك : يتاقلر
سرلدى .

سرلوحه { س. فا. [سر = باش-
لوحه = م] بر لوحه.
نك ويا كاغد وصحيفه وكتاب و
سائر نك باشنه يازيلان يازى
وعنوان وياخود ترسيم اولنان
رسم وشكل و سائره، ديباجه،
سرنوشت : بو كتابك سرلوحه سى
يالايز وسرخله طولانلشدر؛
سرلوحه سى اكسيك بر كتاب.

سرلى { ياخود سربلى. ص. سرلش،
يايلىش، دوشمش : يتاقلر
سرليدر .

سرم { سذ. عر. تم. قالين باغر-
صاغك آشاغى قسمى. || ط.
التهاب سرم، فقق سرم، تزف
سرم = مذكور باغر صاغه متعلق

امراض كه بين العوام باصور
اسم عموميسيله معروفدر .

سرما { س. فا. صوتوق، قيش،
شتا. }

سرمايه { س. فا. ۱. تجار و
سائر اصحاب كسب
وكارك اساس تجارت اتخاذا
ايتدكلى اصل مال كه اونك
ايشلتد يربلوب دور ايدلمسيله
تمتع ايدليلير، بضاعه، رأس المال:
سرمايه سى يوقدر كه تجارت
ايتسين؛ بيك لبراق سرمايه ايله
تجارته كيريشيله بيلير؛ بو بانه نك
سرمايه سى نه در. ۲. بر شئك
تاجره مال اولديغى مبلغ، تجارت
وكار پاي منضم اولقسز ين اولان
دكلى: يوز غروشه فصل ويره يم
كه سرمايه سى زياده در. ۳. مج.
قزائش علم ومعلومات، يازى
يازان آدمك اساس معلوماتى
حكمنده تحصيلى : زواللى آدم
چوق يازيورسه ده سرمايه سى
فقصان .

سرمايه دار { ص. فا. سرمايه لى،
سرمايه مالك . }

سرمايه سز { ص. سرمايه سى او-
ليمان، كمبضاعه . }

سرمايه سزلك { س. سرمايه و
بضاعه فقدانى . }

سرمايه لى { سرمايه سى اولان،
سرمايه وبضاعه يه
مالك . }

سرمد { سذ. عر. ابديت، ديمو
مت، بقاى دائمى . }

سرمدى { ص. عر. ث: سرمديه.
ابدى، دائمى، باقى،
زوالسز . }

سرمست { س. فا. سرخوش،
سكيران، بسريك،

سرخوشلقدن باشى آغرا لا شوب
لايعقل اولمش .

سرمسى { س. سر خوشلق،
ايچمكدن ايلرى كان
باش آغرلىغى . }

سرمق { سذ. عر. قره بازى،
قويون صارميشيغى . }

سرمك { فت. ۱. يايغق، آچق،
بسط ايتك : كايمى
سرمك؛ نشاسته يي كونشه سرمك.
۲. دوشتمك، يايغق : ياتاغى
سرمك. ۳. ياتيرمق، دوشور-
مك، يره اورمق : ميدان حربده
دشمنلر يي سردى؛ بو نزه بتون
او خلقى سردى. || ايسه اون
سرمك = واهى عذرلر درميان
ايتك. || لشفى سرمك = چوق
دوگوب اولوم درجه سنه كتيرمك.
س. فا. [سر = اوج -
مو = قيل] قيل اوچى،
قيل قدر، جزئى؛ [جمله منفيده ده]
هيج، اصلا : امر كز دن سرمو
انحراف ايتدم .

سرمه { س. سرمك فعلى . با :
سرمك = سرمك. = ص. سرلش،
يايلىش، منبسط، ميسوط . }

سرمه { س. فا. [تر. «سورمه» .
دن] قاشه وكوزه سو-
ريلن سياه بويا كحل . }

سرمه دان { س. فا. سرمه حقه.
سى . }

سرن { س. مج. ۱. عموميتله اسطوا-
نى الشكل اوزون وقالين چام
كراسته سى. ۲. اوزربنه صربع
يلكندلر كشاد اولمق اوزره
دير كره و طندن تعليق وآرقو-
رى وضع اولنان آغاجلر. ۳. سرن
اعمالنه يارايان كوكنار كراسته . }

سی. || سرن بیجمه سی = سرنلک
آجاجدن بیچلمش تخته .

سرنانا { س. فا. زورنا دینان
و نفسله جالینان قباوتیز
سسلی چالغی که کویلرده طاول
ایله چالینیر. با : زورنا .

سرنارزن { س. فا. زورنا چالان
چالغیچی، زورناچی .

سرننامه { س. فا. [سر = باش .
نامه = مکتوب] ۱ .

مکتوب ورساله وکتاب وسائره
باشنده یازیلان یازی که اکثریا
عنوانی حاویدر . ۲ . مج. بر طا.
شهنک باشی، سر آمدی : سرنامه
ارباب فضل وجمال .

سرنند { س. بر نوع بورصوق
آجاجی .

سرننگون { س. فا. [سر = باش .
نگون = آشاغی]

۱ . باش آشاغی، معکوس . ۲ . مج.
طالعسر، بد بخت، منکوب .

سرنوشت { س. فا. [سر = باش .
نوشتن = یازمق]

۱ . باشه یازیلان، آن یازیبسی،
قدر، تقدیر . ۲ . سرنامه،
عنوان .

سرو { س. فا. ترکیه سروی ویا
سروی دینلن معروف

آجاج که یاز قیش یشیل طوروب
کوزل رایجه سی اولمغله اکثریا
مزارستانلرده یتیشدیریلیر؛
سرو آزاد = اوزایوب کیسدن
عمودی سروی؛ سرو روان،
سرو خرامان = قامت موزون
محبوبه دن کنایه در .

سروج { س. ج. ع. فد :
سرج . با : سرج .

سرود { س. فا. شرقی، ترکی .

سرور { س. س. ع. سوینج،
شادی، مسرت. [مصد-
ریت معناسیله قوللانلیوب اسم
کبی قوللانلییر.]

سرور { یاخود سوزور. س. حیوه
مرکباتندن قزیل زرنج .

سرور { ص. فا. باش، رئیس، بر
طاقنه تک اگ ایلری بو .

لناق؛ سرور کائنات = مغفر
موجودات اولان خاتم الانبیاء
(صلم) افندمز .

سرورلک { س. و :

سروری { س. فا. باشاق،
ریاست .

سرورستان { س. فا. سرویلک،
سروی اورمانلی .

سرورش { س. فا. جانب رحاندن
خبرکتیرین ملک ،
جبرائیل (عم) .

سروم { س. [لا . Sarum]
اساساً قانک قسم مایی
اولان ماده، مصل .

سروی { و غلطی : سلوی . س.
[فا. « سرو » دن]

معروف آجاج که یاز قیش یشیل
قالوب کوزل رایجه سی اولمغله
اکثریا مزارقلرده یتیشدیریلیر .
انواعی واردر : طاغ سرویسی،
لبنان سرویسی. || مج. آتک آلنده
سروی به مشابه اوزون بیاض
نشان. || کومش سروی = دگیره
انعکاس ایدن مهتاب ضیایی .

سرویلک { س. سروی اور .
مانلی، سروی آغا .
جلرینی حاوی محل .

سره { س. بیوک یارمغک اوجندن
شهادت یارمنی اوجنه دک
اولان مسافه واولچی که قاریشدن
کوچکدر : بر آرشین درت

سره در .
سره { س. س. ع. چ : سرات .
سره { ۱ . ت. کوبک، ناف .
۲ . بنا . بزورک وسطنده کوبکه
مشابه یر که اصل تخم مایه سنی
حاویدر .

سرههنگ { س. فا. چ : سر
هنگان . چاوش،
قواس، یاساچی .

سرسی { ص. ع. ژ : سریه . سره
منسوب و متعلق .

سرسی { ص. ع. ژ : سریه . ت.
کوبکه متعلق .

سریانی { س. ص. ع. ژ : سریانیه .
قدیما (سوریه) دینلن شام
خطه سی اهالیسندن و بو خطه ده
ساکن اولان قوم افرادندن
یاخود بوقومه منسوب و متعلق :
لسان سریانی؛ حروف سریانیه؛
سریانیلرک تاریخی .

سریانیجه { ص. سریانیلرک طرز
واصولنده ویا لساننده

اولان : سریانیجه لسان، یازی،
کتاب. = ح. سریانیلرک طرز
ویا لساننده : سریانیجه سویلک،
یازمق. = س. سریانیلرک سو-
نیش اولدقلری لسان : سریانیجه
السنه سامیه تک بریدر .

سریر { س. ع. تخت، اورنک :
سریر سلطنت. [عرییده

برنجی معناسی یانهجق کرهوت
یعنی قاریوله ایسه ده، لسانزده
یالکز اصطلاحات طیبه ده او
معنایی محافظه ایدیور .

سریرارا { ص. فا. [ع. سریر =
تخت . فا. آراستن =

طونامق] تخته زینت ویرن،
سلطنت سورن، تختشین .

سریره { س. ع. چ : سرات .
کینلی شیء، سر، راز،

کیزی فکر وحال: سراططیعت؛
سراطر خلقت. (ک زیادہ جمعی
مستعملدر.)

سریری { ص. عر. ث: سریره. ط.
فن طبک نجارب و
عملیات خسته خانه سنده و خسته.
لره بالتطبیق اجرا اولنان عملی
قسمنه منسوب و متعلق. فر.
Clinique

سریریات { سش. ج. عر. ط.
تحصیل فن طب اید.
نلرک عملیات کورمه لرینه و
معلمرینک تحت نظارتنده اوله رق
اجرای تطبیقاتله کسب ممارسه
ایثرینه مخصوص اولتی اوزره
طب مکتبنه مربوط و عملی در-
سخانه یرینه قائم خسته خانه:
سریریات داخلیه = امراض داخلیه
تطبیقاتنه مخصوص خسته خانه؛
سریریات خارجیه = امراض خارجیه
تطبیقاتنه مخصوص اولانی؛ سر-
یریات درسی = ذکر اولنان خسته
خانه ده و یرین عملی درس؛ سر-
یریات داخلیه معلی؛ سریریات
خارجیه معاوی. فر. (Cliniqu).

سریریه { ص. عر. ث: سریره.
«سرعت» دن سش. {
چابوق، تیز، سرعتلی: سریریه:
حرکت سریره: سریریه الحریکه =
چابوق حرکت ایدن: سریریه -
الزوال = چابوق زائل اولان،
دوامسز.

سریریه { ح. عر. چابوق، سر-
عتله، عجاله: سریریه
عزیمت، عودت ایتمک.

سریرین { ص. نق. ساپرون، سا-
ووق (صووق)، ساومق
(صاومق، کچمک) [آزصووق،

صیحاق اولیمان، لطیف و خوشه
کیده جک صورت و درجه ده
صووق: بوکون هوا سرین.

= س. خفیف و لطیف صو-
ووق، برودت لطیفه و خفیفه،
آز صووق و لطیف هوا: صباح
سریننده.

سرینلیمک { فت. آز و لطیف
صورتده صووق-
تمق، تازه لیمک، طراوت و یرمک.

سرینلشمک { فل. با: سر-
ینلک.

سرینلک { س. آز و لطیف صو-
ووق، صووقجه و لطیف
هوا: بوکون بر سرینلک حس
ایدیورم؛ هوانک سرینلکی؛ اقشام
سرینلکننده.

سرینلیمک { فل. و:

سرینلیمک { فل. آز و لطیف
صورتده صووق

اولتی، خفیف صورتده صووقمق؛
هوا اولدجه سرینلدی، سر-
ینلندی.

سریريوم { س. (لا Cerium)
کیم. نادراً بعض معا-
دنک ترکیباتنده بولنان بر جسم
بسیط معدنی.

سریریه { سش. عر. ج: سرایا. ۱.
(دشمن اوزرینه سوق او-
لنان و بشیوز نفری تجاوز ایتمن
سواری بولوکی: مئوته غزاسنده
روملره قارشلی سوق اولنان
سریه مسلین. ۲. جاریه، او-
طه لقی.

سریریه { ض. ضمیر شخصینک جمع مخا-
طی اولوب، «سن» صمیر-
بنک جمیدر: سز، سزک، سزه،

سزی؛ سزجه، سزکله، سزک
ایچون، سزک کبی، سزسز = سز
اولدیقکزر حالده.

سز { د. [سینک کسره سی ماقبلنک
حرکه سنه کوره انجه ویا
قالین اوقونور.] فقدان وساب
و تعری بیان ایدوب الخاق ایتمد.

یکی اسمله برابر بر صفت تشکیل
ایدر، بی، نا: طاسسز = طادی
اولیمان؛ باشسز = باشی اولیمان؛
تریه سز = تریه سی اولیمان، تر-
بهدن محروم؛ دیلسز = دیلی یعنی
نطقی اولیمان، ابکم. مقابلی:

لی: تریه سی. = حجب. ینه
فقدان وانسلا ب بیان ایدوب
آتیق الخاق ایتمدی اسمله بر
صفت مرکبه تشکیل ایتمه رک ایکی
کهنک بهری استقلالانی محافظه

ایدر: بنسز کیمیک: قاتیقسر
اتمک ینز. مقابلی: ایله: قاتیقله.
[بولتمک شو ایکی صورتی آره-
سنده کی فرقی نظر اهمتدن
دور طوتماملی. برنجیسنک ادات
مصدریت آلوب اینگیسینک
آله مامسی ده آره لرنده کی اسباب
فرق جمله سندنر. مثلاً: دیلسز-
لک، تریه سزک دینلوب، بنسز-
لک، قاتیقسز لقی دینلنر.]

سزرا ص. فا. و:

سزراوار { ص. فا. لایق، منسا-
سب، شایسته، شایان،
یاراشیر، چسبان: کندیسنه
علامه دینسه سزادر؛ او آدم
سزراوار لطف و عاطقتدر.

سزراواری { س. فا. لیاقت،
لایق و مناسب و

چسبان اوله : سزاواریء لطف
وعاطفتلری .

سَز دیر مَك { فتہ : طولایسیسله
آکلامتی، حس
ایتدیرمک : خر سزلر سز دیرمه دن
قاصه دن یاره بی چالمش لر .

سَز گِک { ضم. ضمیر شخصینک جمع
مخاطبتنک مضاف الیهیدر .

سزک پدراکر، سزک پدر؛ بو کتاب
سزک میدره؛ — اوت سز کدر؛
سزکله برابر؛ سزک کبی .

سَز گِکی { ضم. مالکیت بیان
ایدن ضمیر منفصلک

جمع مخاطبیدر . مالکک جمع و
مملوکک مفرد اولدیغنی کوستروب
مملوککده جمع اولسی قصد او-
لنورسه « لر » ادات جمعی علاوه
اولتور؛ سنککبی، سنکککیلر؛
سزگکی، سزگکیلر .

سَز گِگی { س. طولایسیسله آکلامه،
سز مه، درک، سزیش .

سَز لِق { د. و :

سَز لِک { د. سلب و فندانله برابر
مصدریت بیان ایدر
ادات اولوب، برنجیسی ثقیل و
ایکنجیسی خفیف هجالی کله لرده
و « سز » اداتنک یالکیز برنجی
معناسنده اولور؛ اویقوسزاق،
ادب سزک .

سَز لِمَک { فته. طولایسیسله آکلا-
شلق، حس اولتق :
او قدر قالین باغک اوستندن
سس سز یله مضر .

سَز مَک { فتہ. طولایسیسله ضمناً
آکلامق، خفیف صو-
رتده حس ایتک : صاغ بوکر-
مده برصالحی سز یورم؛ کند یسی

بر شیء سونل دیسه ده درسه
دوام ایتیه جکفی سز دم .

سَز مه { س. طولایسیسله آکلامه،
حس، درک، سزیش .
سَز مَک { فل. آکلایوب سس
چیقارماق .

سَز ف { س. منظار آغاجی، طبیه لق
منظاری و یرن میشه نوعی .

سَز یش { س. سز مه، درک،
حس .

سَس { س. ۱. قولاغه کان صدا،
آواز، بانک : طبانجه سسی،
طاول سسی . ۲. انسان و یا

حیوان آغزندن چیقان صدا،
صوت : کوزل سسی واردر؛
قوش سسی . ۳. کورلدی، پا-
تیردی، شماته : سس صدایوقدر .
|| سس چیقارمق = سونلک،
لقردی ایتک : سس چیقارمدی =
بر شی سونلدی، سکوت ایتدی .
|| سس چیقمق = خبر ظهور
ایتک . || سسی چیقمق = سونلک :

اونک هیچ سسی چیقیور . || سس
قویمق = کورلدی اولمق . || سس
کسملک = کورلدی منقطع اولمق .
|| سسی کسمک = سوزی قطع
ایتک، صوصمق . || سس ویرمک =
۱. چاغرانه جواب ویرمک :
ایشید یورده سس ویرمیور . ۲.
چاغرمق : شو رادن سس
ویرک بری کسین . || سسله =
باغره رق، جهراً : سسله اوقومق .

سَس مَک { ص. فاکوشک، سولپوک :
سست پیمان = عهد و پیمان
کوشک .

سَس مَک { س. (ر. [Σύσπα]
۱. اتمکجیلرک خمور
تکنه سنه بایشان خمورلری

تمیزلمک مخصوص آلتلری . ۲ .
مرانغوزلقده تخته بی قازیمغه
مخصوص آلت .

سَس مَسی { ص. ۱. صداسی او-
سَس مَسی { لمیان، صوت و صدا
چیقار میان : ۲ . کورلدی
ایتین، ساکن، ساکت : سَس
آدمدر . = ح . کورلدی
ایتمک سزین، سسی ایشیدلمیه رک :
سس سز صداسز ایش کوریور .

سَس مَک { باسسه مک . فل. دیکله .
مک، قولاق ویرمک .

سَس مَک { فل. ۱. چاغرمق : شو-
رادن سسلان بری
کسین . ۲ . چاغرانه جواب ویر-
مک، افندم، بوراده یم، کبی بر
سوزله ایشیتدیکنی آکلامق :
ایشید یورده سسلایور .

سَس لی { ص. ۱. سس و صداسی
اولان، سسی چیقان .
۲ . کورلدیلی، کورلدیسی چوق :
سسلی بر یردر .

سَط { سذ. عر. ج : سطوح .
۱ . برشیتک طیش طرفی،
یوز : سطح ارض = یر یوزی،
روی زمین؛ سطح دریا = دکز
یوزی، دیکزک اوستی . ۲ . برشیتک
پک اوستندن و خارجاً کورپین
جهتی، عمقی اولیان یوزی، صورت
ظاهره . ۳ . س . هندسه ده [
طول و عرضی اولوب عمقی او-
لمیان شکل که، خط بر چوق
نقطه لک تماسندن وجیم ایسه
بر چوق سطح لک تماسندن
وجوده کلدیکی کبی بو دخی
بر چوق خط لک عرضاً تماسندن
متشکلدر؛ سطح افقی، سطح عمودی،

سطح مستوی، سطح منحنی، سطح مستدیر و سائره .

سطحاً { ح. عر. یا لکزر طیش یوزندن، آنجق طیش یوزی اعتباریله، اوستندن، ایچیدن ودریکدن اولیه رق : بر جسمی سطحاً اولچمک .

سطحی { ص. عر. ذ: سطحیه. ۱. طیش یوزه منسوب و متعلق : کره ارضک شکل سطحیسی، صورت سطحیه سی؛ مساحه سطحیه. ۲. پک اوستندن و تعمیقسنز اولان، جزئی، اوستون کور : او فئده کی معلوماتی پک سطحیدر، برطاقم معلومات سطحیه ایله اکتفا ایتمشدر .

سطحیاً { ح. عر. ۱. طیش یوزدن، دن، خارجاً، اوستندن؛ سطحیاً مساحه ایتمک. ۲. تعمیق ایتمکسزین، اوستندن، جزئی : هر شیدن بر آز او قومش ایسه ده جمله سنی سطحیاً اوکرتمشدر .

سطحیجه { ص. ح. طیش یوزدن و تعمیقسنز، جزئیجه : طبدن سطحیجه بر معلوماتی واردر .

سطور { سذ. عر. ج: سطور . سطور (یازی صره سی : بر سطر یازمق : اون بش سطری حاوی حقیقه . || سطر باشی = فقره باشی که اوندن اول کی فقره تک یاریم قالان صوگ سطری برا . غیلوب باشندن سطر باشلانیر و فقره تک بو ایلمک سطری بر آز ایچیردن باشلار .

سطرنج { وغلطی : سطرنج . سذ. سطرنج (عر. فا. « صدرنج » دن) ۱. معروف اویون که طامه

تخته سی کبی خانه لره منقسم بر تخته ده اوینانیلیر: سطرنج اویونی، تخته سی. ۲. سطرنج تخته سی کبی خانه لره منقسم شکل. = ص. بو شکله اولان : سطرنج باصمه .

سطرنجی { ص. سطرنج شکنده سطرنجی { رنگاری اولان : سطرنجی باصمه .

سطوات { سذ. عر. بری اوزرینه شدت و قوتله صییرامه، بطش، صولت : عسکرک سطوتی قارشیشندنه ثبات ایده مدی. — عربی ترکیباتده « سطوه » صورتنده قوللانیلیر .

سطوح { سذ. ج. عر. فد : سطح . با : سطح .

سطور { سذ. ج. عر. فد : سطر . با : سطر .

سعادت { سذ. عر. [عربی تر . سعادت { کیباتده : سعاده [

بختیارتق، مسعودیت، مبارکک، مویلیق : نه سعادت ! سعادت دنیویه، سعادت اخرویه . || باب سعادت، باب السعاده = مابین هایون قیوسی، باب هایون .

|| وقت سعادت، زمان سعادت = فخر کائنات (صلعم) افندمزک برحیات بوندقلری مبارک زمان .

|| سعادتله = مفارقت ایدنلره واللهم ایصنار لادق دینلره ایراد اولنور دعا و تحیه تعبیریدر .

|| دار السعاده الشریفه آغایی = سرای هایون ملوکانه ده بر مأمو . ریت جلیله و مخصوصه صاحبی اولان ذات . || در سعادت =

پایتخت دولت علیه عثمانیه . سعادتخانه { س. فا. تعظیمی قصد اولنسان و یا ذاتاً

معزز بولنان بر ذاتک خانه سنه اطلاق اولنور، دولخانه .

سعادتلی { سعادتلی مسعود. ۲. از رتبه اولی ایله روم ایلی بکاربکی ومیر میران وفریق ومیرلوا رتبه لرنده بولنانلره ویریان عنواندر .

سعادت مند { ص. فا. سعادتلی، سعادت مند { بختیارتق، مسعود .

سعال { سذ. عر. ل. اوکسوروک؛ سعال { سعال دیکی = بوغماججه اوکسوروک .

سعی { سذ. عر. لسان عوامده سعی { زاتر دینان نبات . || سعتر بری = ککیک اوقی .

سعد { سذ. عر. ۱. بختیارتق، قوتلیق، مبارکک اوغور .

۲. اوغور کترین شیء، منجملرک زعمنجه بین و اوغور عد اولنان شیء : سعد اکبر = مشتری سیاه .

رہ سی : سعد اصغر = زهره سیاره سی . — طالع سعد وسال سعد کبی تعبیرلده « سعد »

لقتنی قوتلو و مبارک مناسیله صفت عد ایدنلر وار ایسه ده، بو کله صفت اوله میه جفنندن، هر نه قدر وصف بالمصدر قاعده .

سی ده واریسه ده، بو کبی تعبیرلده اضافتله مثلاً اوغور طالعی و اوغور سنه سی معناسنی ویرمک

دها مناسبدر .

سعید { صذ. ج. عر. ف: سعید . سعیداء { با : سعید .

سعیدین { سذ. آ. عر. منجملر عندنده اوغور عد اولنان مشتری ایله زهره سیاره لر ی .

سعر { سذ. عر. ج: اسعار . مأ . سعرات و سائر احتیاجات

ضرو، به طرف حکومتدن تعیین
ووضع اولنان قیمت، نرخ .
سعه } سش. عمر. « وسعه » دن
بر قاعده اوک حذفيله .
— سینک قحیلده لغتدر. [۱ .
ککشک، بولق : سعه حال .
|| ه. سعه مشرق = کونشک
افق اوزرنده طوغدیغی نقطه
ایله افقک شرق نقطه سی بیننده کی
بعدی؛ سعه مغرب = کونشک
افق اوزرنده باندیغی نقطه ایله
افقک غرب نقطه سی بیننده کی
بعد .
سعی } سذ. عمر. ۱. چالشمه،
چاپالامه، امک، جهد : بو
ایشک حصولنه سعی ایتدی .
۲. کچنمک ایچون ایش ایشله،
ایش : محصول سعیله کچنیور .
۳. قوشمه، یورومه. بو معنا
ایله یالکز مناسک حجدن او-
له رق صفا ایله مروه آره سنده کی
قوشمه حقننده مستعملدر. —
« سعی خزینه » تعمیرنک اصلی
« سعی برای نفع خزینه » اولسه
کرکدر. هر حاله « نفع خزینه »
دیک اولادر .
سعید } ص. عمر. ث : سعیده. ج:
سعدهاء. [« سعده » دن
صش. [۱. بختیار، اوغورلی،
مبارک، مسعود، فرخنده : سال
سعید؛ عیدکز سعید اولسون .
۲. عندالله مقبول و آخرتی
معمور اولان : جناب حق سعده
زمره سنه الحاق ایلیه .
سعییر } سذ. عمر. آتش، نار،
جهنم .
سعد } سذ. عمر. حیواناتک
چفتاشمه سی : سفاد
موسمی .

سفارت } سش. عمر. ۱. ایلیک،
ایلیچی وظیفه سی :
سفارتله آوروپایه کیتمش ایدی .
۲. بردولت اجنبیه نزدیکه بولنان
سفیرک عنوان وصفتی و محلی :
پارس سفارت سنه سی؛ فرانسه-
نک در سعادت سفارتی؛ سفارت
هییتی، کاتبی .
سفارتخانه } س. فا. بر سفیر ایله
معینی هیئتک مقامی
و دائرة رسمیه سی : لوندرده
عثمانلی سفارتخانه سی .
سفاک } ص. عمر. [« سفاک » دن
سمب [قان دوکیچی،
خونریز .
سفال } وسفاله . س. فا. چناق
چوملک و چینی کپی طو-
پراقدن یا بلش شیء؛ سفالپاره =
چناق چوملک پارچه سی .
سفالت } سش. عمر. ۱. آلچاقلیق،
آشاغیلیق، حقارت .
۲. فوق العاده ضرورتنده یاشا-
مه، فقر و احتیاجدن چکیان
صیقندی : سفالت چکمک؛
سفالتله دوشمک. [بو ایکنجی
معنا لسانزه مخصوصدر.]
سفاهت } سش. عمر. ۱. صوکی
دوشونیه رک لزومسر
یره مالی اسراف و اتلاف ایتمه .
۲. منهیات و ذوق و اکلنجیه
انهماک، سوس و ذوق و اکلنجیه
یولندن اسراف : سفاهت مدنیت
کلنک دیکنیدر .
سفالین } سش. جم. عمر. فد : سفینه .
لا : سفینه .
سفتاح } س. عمر. « استفتاح » .
دن غلط . [ایلیک
آلیش و یریش، اخذ و اعطایه

بدأ : ده سفتاح ایتدک .
سفتاحلامق } فل. آلیش و یر-
ایشده بدأ ایتک، سفتاح ایتک،
مباشرت ایتک : ده سفتاحلامق-
سفتاحجه } سش. عمر. و :
سفتاحجه } سش. عمر. جم : سفتاح .
دیکر بر مملکتده او-
دنک اوزره بریده آخه و یرمه
وبونی مبین کاغد، پولیچه . [پک
مستعمل دکل ایسه ده، پولیچه
لغت اجنبیه سنه ترجیحاً استعماله
شایاندر.]
سفتامک } فل. مسکین مسکین
قاشیفق، قیبردانوب
طورمق .
سفته } ص. فا. دلنش، ثقب او-
لنش، مثقوب. || ناسفته =
دلتمه مش : در ناسفته = دلتمه-
مش اینجی .
سفر } سذ. عمر. جم : اسفار. ۱ .
یولچلیق، سیاحت : انقره به
برسفر ایتدی؛ سفر حج، سفر
حجاز. ۲. حرب و غزایه عزیمت،
محاربه به کیدیش : سلطان سلیمان
خان حضرتلری مجارستانه و ایرانه
بالذات اون بر سفر ایتشدرد؛
تبریز سفری، بلغراد سفری؛
اسفار بحیره. ۳. محاربه، حرب،
بردولتک دیکر بردولتله محاربه
و محاصمه حالنده بولنسی : روسیه
سفرنده، ۱۲۹۳ سفری. ۴ .
عسکرک حرب حالنده و محار-
به به مهیا بولنسی، مقابلی حضر:
حضر و سفرده؛ فلان دولتک
حضرده یوز بیک و سفرده اوچ
یوز بیک عسکری واردر. ۵ .

واستنده يمك ين يابني . || سفره
طاقى = چتال ، قاشيق ، بچاق ،
طباق وسائر سفره به ويمك يمك
لازم اولان شيئلر . || سفره
آرقداشي = بر سفره ده يمك بين
افرادك بهري .

سفره جى } س. بر قوناق و بيوك
داژده و جمعيلرده

سفره ويمك خدمتلىنى كورن
خدمتچى : دوكون سفره جيلرى .

سفره جيلق } س. سفره خدمتى
كورن خدمتچينك

وظيفه سى و صفقى : سفره جيلق
ايديور؛ اونك الندن سفره -
جيلق ده كلير .

سفرى } ص. عر. ث : سفره به .
۱ . يولچيلغه متعلق ويا

مخصوص : سفرى قيافت؛ تدا-
ركات سفره به . ۲ . ع. محاربه حالنه

منسوب و متعلق ، عسكرك سفر
بر اولسنه مخصوص ، حضرى

مقابلى : حال سفره به بولنان
دولت ، عسكرك؛ ترتيب سفرى =

سفر براك و حرب زمانى ترتيبى؛
نظامنامه سفرى؛ خدمت سفره به =

سفر بر بولنان عسكرك خدمتى .
۳ . ف. اوروج و نماز كى بعض

تكاليف شرعيه نك تخفيفى اقتضا
ايتد برن يولچيلقى حالنه متعلق .

سفسطه } س. عر. (يو. سلا
συστήματα) ظاهرأ

قواعد منطقه و قياس و برهانه
مطابق اولوبده حقيقتده باطل

دعوى ، محضأ خصمى الزام بچون
حقيقت سوسى و يرلمش قياسات

كاذبه : بر طاقم سفسطه له بنى
قانديرمغه چاليشيوردى .

دولتك سفر براك حالنده ، حال
سفر بریده قوه بريه سى شو قدر
ييكه بالغير؛ سفر براك حالنده ،
حال سفر بریده بولنان عسكرك؛
سفر براك نظامنامه سى؛ ترتيب
سفر برى .

سفر جَل } س. عر. ج : سفارج .
سفر جَل } آيوه . ۱ .

سفر لَك } ص. ۱ . سياحته و يو-
جليلغه مخصوص . ۲ .

حربه متعلق . ۳ . دفعه لى : يو
سفر لك بوقدر كافي = بودفعه لى .

= س. جنك و قى ، محاربه حالى .
سفر لَمَك } فل . حربه كيتمك ،
سفر ايتمك .

سفر لى } ص. محاربه به كيدن ،
حربه بولتمق اوزره

يولچيلق ايدن : فلان اوچاق طا-
قى سفرلى اولديلر؛ سفرلى

قوغوشى .
۱ . س. عر. (تر. زبازدى :
سفره } س. ف. ۱ . باشليجه

يولچيلقه قوللانيلان مشين و
ساژده دن داژوى بر يابني كه

كنارلارنده بولنان حلقه ويا
دليكاره كچيرلمش بر غيطانله طو-

پلانيلوب يره آچلدقه اوستنه
اتمك ويمك قونور : سفره بينى

آچق ، يايغق ، ۲ . اوزرنده يمك
ين سيني ويا ماصه ، تراژه :

سفره قورلدى؛ يمكار سفره به
قوندى؛ آلافرانقه سفره طاقى .

۳ . طعمام ، يمك ، خوان ؛
او آدمك سفره سى دائما آچيقدر .

۴ . دبر ، مقعد ، اوتوراق برى .
|| سفره باشنه كچمك = يمك يمك

اوزره سفره به اوتورمق . || سفره
بزي = يمك تراژه سنه اورتكلرى

تر . دفعه ، كره ، نوبت : بو
سفر عفو ايتدم بردها يايجه سك؛
كر استه طاشيان آرابلر كونده
قاچ سفر ايدرلر؛ || سفر طاسى =
يولچيلقه يمك طاشيمه و صحن
يرينه قوللانيلان قابلر طاقى كه

بر برلرى اوزرينه قونه رق باغلا-
نغله بر قولبه بردن قالديريلير .

|| سفر طاقى = يولچيلقه لازم
يتاق وسائر طاقلرى . || سفره

قابليت = بر سفته نك حموله قو-
نظر اتوسنى عقد ايتدن اول اهل

خبره طرفندن مضبطه ايله تصديق
اولنان قابليت .

سفر } س. عر. ج : اسفار . ۱ .
سفر } كتاب ، يازلمش شى ، نامه .

۲ . كتاب جلدى ويا فصلى وعلى-
المخصوص نورانى تركيب ايدن

كتب خمس نك بهرى : اسفار
تورات .

سفر اء } س. عر. ج . عر. فد :
سفير . با : سفير .

سفر بر } ص. فا . [عر. سفر = م -
سفر بر] فا . بردن = اتمق] حربه

سوق اولتمش ويا اولتمق اوزره
حاضر لاتمش (عسكرك) ؛ ديكر بر

دولته محاربه ايتمكده بولنان
ويا محاربه ايتمك اوزره حاضر-

لاتمش اولان (دولت) ؛ فلان
دولت اردوسنى سفر بر حالنه

قودى : سفر بر بولنان عسكرك ،
اردو .

سفر بَر لَك } س. و :

سفر برى } س. فا . حرب ايتمكده
(بولنان ويا حرب

ايتمك اوزره حاضر لاتمش اولان
دولت و عسكرك حالى ؛ فلان

سفسطه جی { س. ص. سفسطه
قیامندن صورتا
منطقه مطابق و حقیقتده کاذب
قیاسلرله خصنی الزام ایدوب
حق قزاعتی ایستین آدم: براق
شونی سفسطه جینک بریدر .

سفسطه لامق { فل . خصمی
الزام مقصدیله
یالاندن بر طاقم قیاسات ورا-
هین منطقیه به توسل ایتک :
آرتق سفسطه لامغه باشلادیغنی
آکلایجه مباحثه سندن ال
چکدم .

سفسطه لی { ص. سفسطه ایله یعنی
ظاهراً قاعدهیه
مطابق کورینن قیاسات ورا-
هین کاذبه ایله مزوج : سفسطه لی
سوزلر، مباحثه .

سَفْط { سذ. عر. ج: اسقاط.
۱. سپت . ذ . ۲ . ثا .
بالیق و آغاج پولی، خرفش .

سَفْک { سذ. عر. دوکه، آقیمته:
سَفْک دماء = قان دوکه،
خوزیزلک . (یاکنز بو تعبیرده
مستعملدر .)

سَفْله { صد. ج. عر. فد: سافل.
با : سافل . (« سفلاء »
غلطدر .)

سَفْله { صد. عر. [اصلی جمع
اولوب، مفرد کبی ده قوللا-
نیلیر . — سنک ضمیله غلطدر .]
آچاق، دون، فرومایه و تربیه-
نیز آدم .

سَفْلی { ص. عر. ث : سفلیه .
۱ . آشاغیده بولنان،
تختانی، زیرین، آشاغیکی، علوی
مقابل : طرف سفلی، جهت
سفلیه . ۲ . آچاق، دون، فرو-

مایه، بایغی، قیمتیز و اعتبارسز:
پک سفلی بر آدمدر . ۳ . قیافتی
پک پزمرده و حالی پریشان :
کندیسنی پک سفلی بر حالده
کوردم؛ اوستی باشی پک سفلی .
۴ . ه . کره ارض ایله شمس
آردسندنه بولان عطارد وزهره
سیاره لرینه اطلاق اولنور : کو-
کب سفلی . مقابلی : علوی .

سَفْلی { ص. عر. ذ : اسفل . با :
اسفل .

سَفْلیات { س. ج. عر. آچاق
و دون شیئلر .

سَفْلیت { س. عر. ۱ . آشا-
غیلق، آشاغیده بولنان
شیئلک حال و موقعی . ۲ . آچا-
قلق، دونلق، فرومایه لک،
عادیلک . ۳ . پزمرده قیافت،
پریشان حال .

سَفْسن { س. ج. عر. فد : سفینه .
با : سفینه . (سفائ دخی
کلیر .)

سَفْصوف { سذ. عر. ط . توز حا-
لنده علاج، توز اوله-
رق یوتیلان علاج .

سَفْهَاء { صد. ج. عر. فد : سفیه .
با : سفیه .

سَفْفید { ص. فا. آق، بیاض،
ابيض : بجز سفید آق
دکیز [سپید کبی .]

سَفْفیداج { س. فا. اوستویج .

سَفْفیر { سذ. عر. ج : سفراء .
[« سفارت » دن ص.]
ایلیجی : سفیر کبیر = بیوک ایلیجی .

سَفْفیل { ص. [« سفالت » دن
ص.] کتیریلهرک لساغز-
ده چوق مستعمل ایسه ده،

عربیده مسوع اولیبوب، بو
ماده دن سافل، سفنل، اسفل
وسفلی صفتلری قوللانیلیر .
سفالت چکن، ضرورت و فقر
واحتیاج ایچنده یاشایان : سفیل
وسرکردان اولمش .

سَفْینَه { س. عر. ج : سفائ .
سفن . کبی، کشتی : سفینه
تجاریه، سفینه حربیه، سفائ
تجاریه، سفن حربیه . || سفینه
امینی = کینک امور انضباطیه-
سنه مأمور آدم . || ج. مباحث
مختلفه یی جامع کتاب : سفینه
راغب؛ سفینه الشعراء .

سَفْیه { ص. عر. ث : سفیه . مالی
حسن ادارهیه مقتدر
اولیبوب ذوق واکنجیه و خو-
وارده لقسده بین و بیهوده یره
اسراف و اتلاف ایدن : سفیه
بر اوغلی قالوب مال موروثی
آز مدت ظرفنده اتلاف
ایتدی .

سَفْیاء { سذ. عر. [« سقی » دن
سم .] قربه ایله آرقه ده و
یا حیوانله صوطاشیان آرم؛ سقا
صونی = سقانک قربه ایله چشمه دن
طاشیدیغنی صو؛ سقا بیکیری .
[« صوجی » دن فرقی واردر-
با : صوجی .] || سقا قوشی = بر
جنس سرچه .

سَقَام { سذ. عر. ج : اسقام .
مرض، خسته ق، علت .

سَقَامَت { س . [مصدره تاء
مصدریت الحاق او-
لنه میه جفندن عربی اولیبوب
لسانمیزک تصرفات عندیبه سندنردو .]
بوزوقلق، نقصانلق، سقطلق،
یاکلیدشاق : بولغنتک سقامتی

ظاهر در؛ ربط کلامه، ترکیبه
سقامت وارد ر.

سند. عر. جهنم، طامو،
سفر } دوزخ.

سند. عر. ج: اسقاط.
سقط } ۱. بر شبتك دوشوك و
ايشه ياراماز قسمی. ۲. كوتی
وفائده سز شی. ۳. ياكليش،
خطا، نقصان، سهو: بو عباره ده،

بوحسابده سقط وارد ر. = ص.
تر. ۱. اعضاي بدنندن بری ناقص
و معلول اولان، غليل: سقط
بر آدم؛ النذن، آياغندن، كوزندن
سقطدر. ۲. ناقص و عليل
(عضو): بو آدمك الی، آياغی
كوزی سقطدر؛ قلیجیله اوروب
الینی سقط ایتدیلر. ۳. خطلی،
ناقص، طوغری اولیان، ياكليش:
بو سوز سقطدر؛ سقط ایش
ايشله.

سند. عر. ط. ناتمام ویا
سقط } تمام اوله رق والده سنك
رحندن اولی دوشن چوجق.
|| سقط الزند = چاقناغك چيقار.
ديفی قیغلیم. — مشهور ابو-
المعلا المعریك دیوانی شرحك
عنوانیدر.

سند. عر. ج. عر. [فد :
سقطات } سقطه لساخرده غیر
مستعملدر.] دوشوك یرلر،
قصورلر، نقصانلر.

سند. عر. یمن ساحلیله
سقطره } آفریقا ساحلی آره.

سند. اهالیسی مسلم و عرب
بیوجك بر جزیره اولوب صاری
صبرینك نفاستیله مشهوردر.

سند. عر. ۱. برینك بر
سقطلامق } عضوی و یا عضوك

کندیسی علیل و ایشلر ایتك :
بیچاره بی آياغندن سقطلادی:
زوالینك آياغنی سقطلادی. ۲.
بوزمق، ياكليش ایتك، در-
ستلكنه خلل كتیرمك : مجلد
کنارلرینی چوق کسوب کتابی
سقطلادی؛ اولکله یی چيقارمغله
عباره بی سقطلادیکز.

فل. ۱. برینك بر
سقطلامق } عضوی و یا عضوك
کندیسی علیل و ایشلر اولمق :
او آدم كوزندن سقطلاندی،
كوزی سقطلاندی. ۲. قصورلی
و یا كليش اولمق: اوستنه ياغمور
طاملامغله اثواب، كتاب سقطلا-
ندی؛ آلتی اوستنه كتیرلمكله
عباره سقطلانمشدر.

سند. عر. ۱. بر آدمك بر
سقطلق } عضوی و یا عضوك
کندیسی علیل و ایشلر اولسی :
بو آدمك، بو كوزك سقطلی بللی
اولیور. ۲. نقصان، قصور،
ياكليشلق، خطا: بو عباره نك،
بو ایشك، بو قاشك سقطلی.

سند. عر. ج: سقوف.
سقف } چاتی، طام. [تراچه کبی
دوز اولاننه سطح دیرلر.]

سند. عر. ج: اسقام. سقام
سقم } ایله مترادفدر. لا: سقام.

سند. عر. (بو. - $\mu\omega\alpha$)
سقمونیا } $\mu\omega\alpha$] ط. مسهل
کبی قوللانیلان بر نبات، بیک
كوز اوقی، اینجه محموده.

سند. عر. (يونانیدن)
سقمفور } ۱. مصرده باشار بر
جنس کرتنكله، قوم کرتنكله سی.
۲. بو حیوانك دریسنه مشابه

اوله رق كوزل بر جنس توبند که
صارغی اولور.

سند. عر. ۱. دوشمه،
سقوط } آشاغی ایتنه، هبوط،

نزول: بر حجر سماپنك سقوطی.
۲. صارغه، اعضاء داخلیه بد-
ندن برینك بولندیغی محل
طبیعیسندن آشاغی یه قایمه سی:
سقوط اخشاء، سقوط مهمل.
۳. بر آدمك موقع اقتداردن
دوشمه سی، مقامی فوت ایتمه سی:
بیسمارك آلمانیه باش وکالتندن
سقوطی. ۴. چوجغك ناتمام ویا
اولی اوله رق رحمن دوشمه سی:
سقوط جنین. ۵. یا پراقلرک
دو کلسی: سقوط اوراق.

سند. عر. ج. عر. فد:
سقوف } سقف. لا: سقف.

سند. عر. ۱. انسانه ویا
سقی } حیواناته صو و سائر ایجه-
جك شی ویرمه، صو واره:
تشنه لبانی، حیواناتی سقی ایتك.
۲. صولامه، صو قویورمه ویا
دوکه. اروا: تارلاینی، باغچه یی
سقی ایتك. || سقی معادن =
معدنلره صو ویرمه.

ص. عر. ث: سقیمه. [«سقا-
سقیم (مت « دن صش.] ۱.

خسته، مریض، علیل. ۲.
طوغری اولیان، ياكليش،
خطالی: تعبیرسقیم، عباره سقیمه،
فکر سقیم. ۳. روایتی صحیح و
صاعلام اولیان، (حدیث).

سفا. كو پك، ایت،
سگك } کاب.

فل. [سینك کسره سی
سگك } ما قبلنه كوره خفیف ویا
ثقیل اوقونور. — خطاب علامتی

صاغر كاف اولديغي حالده، بو
كله نك «سين» صورتده يازلسى
مناسبتر سذر. [ايمك مصدر غير
مستمملنك يعنى فعل اسنادينك
مضارع صيغه سنك مفرد مخا -
طبيدر : ام، سڭ، در، از،
سگز، درلر. — استفهاميه سى
«ميسك» و منفيسى «دكلسك»،
در.

سڭا { ضد سن ضمير مخاطبتك
مفعول الييدر.
سڭازى { ياخود سكارا. ضد.
ج. عر. فد : سكران.
با : سكران.

سڭال { س. فا. دوشونمه، فكر،
كوتى فكرلى، بد انديش.
سڭان { سڭ. ج. عر. فد : سا.
كن. با : ساكن.

سڭاه { فا. (اصلى : سه گاه) مو.
كردى ايله بوسلك آره.
سند بر پرده.

سڭب { سڭ. عر. صو دو كهه.

سڭبان { س. فا. ۱. بر بيوك دا.
رّه ده آو كو پكارينه
نظارت و بونلرى اداره ايدن
خدمتجى؛ سڭبان باشى = بوصنف
خدمه نك رئيسى. ۲. [زبانزدى
سگمن] وقتيله يكيچرى اوجاغنه
مليق برصنف عسكر؛ سڭبان
باشى = بو عسكر ك باشى.

سڭته { سڭ. عر. ۱. طورغو -
نلق، كسله، انقطاع :

سڭته يه اوغراق = طورمق،
كسلك، منقطع اولق. ۲. خل،
رخنه، ضرر : ايشمه سڭته
كلىدى. ۳. ط. قانك بردن بره
طورمه سى و يا دوكله سى كى

عارضه، طامله، جفته : سڭته يه
دوچار اولق؛ سڭته قلب، سڭته
دماغيه، سڭته رثويه.
سڭته دار { ص. فا. (عر. سڭته =
رخنه. فا. داشتن =
طاشيق) [خلپنير، رخنه دار،
ضرر دوچار : ايشمز سڭته دار
اولدى.

سڭدير مڭ { ق. ۱. بر آياق
اوزره قوشدير
مق، صييراتمق. ۲. (برطاش
وكله وسائره نى) دفعا تله يره
طوقنوب صييرا يه جق صورتده
آتمق، بو صورتله يووالاتمق :
قايديراغى سڭدير مڭ.

سڭدير مه { س. كله وسائره نك
يره دفعا تله طوقو -
نه جق صورتده آتملى.

سڭر { سڭ. عر. سرخوشلق،
مستلك : سڭر و يرن
شيتلرك جمله سى حرامدر.

سڭر { سڭ. عر. شكر.

سڭرات { سڭ. ج. عر. [فد.
«سڭره» لسانزده غير
مستمملدر.] سرخوشلق،
مستلك. || سڭرات الموت = جان
چكيشيركن كمن طالعينلق، حالت
نزع، احتضار.

سڭران { ص. عر. ث : سڭرى.
ج : سڭارى. «سڭر»
دن صڭ. [سرخوش، مست،
بسر يك.

سڭر تڭ { فل. آديمى تسريع
ايدوب صييرا يه رق
قوشمق، تڭ و تاز ايتك.

سڭر دڭتمك { فڭ. قوشتمق،
برلكده قوشتمق.

= فل. سى و جهد ايتك،
چيالاتمق.

سڭر ديم { س. ۱. ياياقوشيسى.
۲. طوبك اندا -
ختندن قونداغك كرى كلسى؛
سڭر ديم منكنه سى = طوبك اندا.
ختنده قونداغك كرى به كلسنى
منعه مخصوص منكنه. || سڭر ديم
يولى = ۱. قلعه بدنلرنده محفوظ
يول. ۲. خان اوپه لرى اوكنده
طار كزندى.

سڭرك { ص. ۱. اجزاسى آره -
سند آرالتى بولنان،
آره لقى، صيق مقابلى : سڭرك
طراق، سڭرك ديش، سڭرك
آغاچلر. ۲. زمانجه آره لنى
اولان، صيق وقوع بوليمان،
نادر : او مملكته ياغمور سڭر -
كدر. = ۳. ۱. صيق اوليه رق،
آره قلعه : صوفانلرى سڭرك
ديكملى. ۲. آره سى اوزايه رق،
نادرأ : او مملكته يازين پك
سڭرك ياغمور ياغار.

سڭر كجه { ص. ۱. پك صيق
اوليمان، آز آره -
لقى : سڭر كجه ديش. ۲. پك
بر برى آره سنده واقع اوليمان،
زمانجه آز آره لقى، نادرجه :
سڭر كجه زيارت. = ۳. ۱. آز
آره قلعه، آچيقجه : سڭر كجه
ديكمش آغاچلر. ۲. نادرجه،
پك صيق اوليه رق : او بزه
سڭر كجه كلير.

سڭر كاشدير مڭ { ق. آره -
سنى آچمق،
مكان و يا زمانجه آره لى ايتك،
آچمق : شو پارمقلى بر آزدها
سڭر كاشدير ملى؛ سز بزه كلسكى
پك سڭر كاشدير ديكز.

سَكْرَكَلَشْمَكْ { فل. آره بي
 آچليق. آ.
 چيق ويا نادر اولق، مكان ويا
 زمانجه آره لقلی اولق: شو
 آغاجلر چوق سگر كلشدى؛
 مسافرلر من پك سگر كلشدى.
 سَكْرَكَلِكْ { س. آره لقلی
 وآچيقت اولمه:
 ديشلرك، آغاجلرك سگر كلكى.
 ۲. بر شئك آرده چوق وقت
 كچه رك وقوعى، ندرت: ياغورك
 سگر كلكى.

سَكْرِكَلْمَكْ { فل. سگر كلشمك.
 با: سگر كلشمك.
 سَكْرِكَلْمَكْ { فل. آرز اوينامق،
 قيلمداقم، سگير
 غير اختياری و خفيف صورته
 اوينامق: كوزم سگر بور.
 سَكْرِكَلْمَه { س. آرز و غير اختياری
 اوينامه، خلیجان:
 كوز سگر مه سى.

سَكْرِكَلْمَه { عد. بدى ايله طقوز آره.
 سَكْرِكَلْمَه { سنده كى عدد كه ايى كره
 درتله مساويدر، ثمان، ۸:
 سكر كون: اوز سكر ۱۸: سكر زده
 بر ثمن.

سَكْرِكَلْمَه { فل. كسره لرى ماقبلنه
 سَكْرِكَلْمَه { كوره خفيف ويا ثقيل
 اوقونور [ايمك مصدر غير
 مستعملدن فعل اسنادى مضار.
 عنك جمع مخاطبيدر: سز سكر.
 — استفهامى: ميسكر: ومنغيسى:
 دكاسكر اولور.

سَكْرِكَلْمَه { عد. هر برينه ويا هر
 سَكْرِكَلْمَه { دفعه سنده سكر اوله.
 رق: آنچه يى تقسيم ايتديلر
 سكر ليرا دوشدى؛ ديركلرى
 سكر زر، سكر زردن آرابه ره
 بوكلتدك.

سَكْرِكَلْمَه { ص. ۱. سكر جزئدن
 مركب ويا سكر قسمى
 حاوى، مئمن. ۲. سكر غروش،
 پاره و سائر قيمتنده اولان:
 سكر لك قاش. ۳. سكر آرشين،
 قاريش و سائر بوينده يا خود
 سكر اوقه و سائر آغر لفته:
 سكر لك ديرك، سكر لك قوزى.
 ۴. سكر ياشنده: سكر لك بر
 چوجق. = س. سكر غروش
 و سائر قيمتنده سكه حقيقه ويا
 اعتباريه، سكر غروشلق مبلغ:
 بوكا بر سكر لك ويره يم.
 سَكْرِكَلْمَه { ص. سكر بلك وسا.
 سَكْرِكَلْمَه { تره بي حاوى، سكر
 حرف يا كوشه يا خود ضلع و
 سائره سى اولان، ثمانى. = س.
 اسقامبيل كاغدينك سكر بلكلىسى:
 ماچه نك سكر لىسى.

سَكْرِكَلْمَه { عد. سكر درجه سنده
 سَكْرِكَلْمَه { اولان، ينجيدين
 صكره كلن، ثامن، هشتم: سكر.
 نجى كون، سكر نجى باب؛ اون
 سكر نجى.

سَكْرِكَلْمَه { عد. تلفظى: سكسن
 سَكْرِكَلْمَه { سكر دفعه اون، ثمانى.
 نين، ۸۰: سكر كونده دور
 عالم؛ يوز سكر سان ۱۸۰.

سَكْرِكَلْمَه { س. (فر. Sextant)
 سَكْرِكَلْمَه { افق وعمودى زاويه.
 لرى مساحيه مخصوص و ۱۲۰
 درجه لك قوس درجاتنى محتوى
 آلت.

سَكْرِكَلْمَه { عد. (سكسنر) هر بر.
 سَكْرِكَلْمَه { ينه ويا هر دفعه سنده
 سكر سان: آنچه يى تقسيم ايتد.
 كلرنده سكر سان غروش دو.
 شدى؛ بكا اولان بورجنى هفته.

ده سكر سان غروش اوديه.
 جكدر.

سَكْرِكَلْمَه { ص. (سكسنك) ۱.
 سكر سان قسمدن
 مركب. ۲. سكر سان غروش و
 سائر قيمتنده اولان: سكر سانك
 قاش. ۳. سكر سان ياشنده:
 سكر سانك بر اختيار.

سَكْرِكَلْمَه { عب. سكر سان در.
 سَكْرِكَلْمَه { جه سنده اولان:
 سكر ساننجى كون.

سَكْرِكَلْمَه { س. بر نوع طوغان.

سَكْرِكَلْمَه { فل. ۱. بر آياق اوزره
 صيچرايوب آتلامق.
 ۲. خفت مزاجله قوشه رق
 كيتك.

سَكْرِكَلْمَه { س. اصلى: سكر بان. با:
 سَكْرِكَلْمَه { سكر بان.

سَكْرِكَلْمَه { س. ۱. بر آياق اوزره
 صيچرايوب آتلامه.
 ۲. خفت مزاجله قوشه.

سَكْرِكَلْمَه { س. ج. عر. (قد:
 «سكسنه» لسان مزده غير
 مستعملدر. [طورمه، طوريش،
 قيلمدا تمامه، حر كات مقابلى: حر.
 كات و سكر ساننده قاعده ادبه
 رعايت ايدر.

سَكْرِكَلْمَه { س. ج. عر. فد: سا.
 سَكْرِكَلْمَه { كن. با: ساكن.

سَكْرِكَلْمَه { س. عر. اتوريلان،
 سَكْرِكَلْمَه { اقامت اولنان ير، مقام،
 محل، مكان، منزل، مسكن، قو.
 ناق: سكر سانى يوقدر؛ بر سكرنى
 تداوكنه مجبور در. — غلط
 اوله رق مصدر كى دخى اعتبار
 اولنوب: قابل سكرنى دينلير، كه
 قابل اسكران ويا سكرنى اتخاذا

اولمغه مستعد ديمكدر : بو او
قابل سكفي دكلدر = ايچنده
اوتوريله جق حالده دكلدر .

سكو } س. با : سكي .

سكوت } سذ. عر. صوصمه، لقر-
دي سويله مه : سكوت
ايتك؛ سكوت ديردردن ايدر؛
التزام سكوت ايتك = بالالتزام
سويله مك؛ سكوته پچيرمك =
جواب ويرمه مك .

سكوتق } ص. عر. صوصمغى سور،
چوق لقردى سويلز،
آز سويلك طبيعتنده مركزوز
اولان : سكوتق آدمدر .

سكود } س. با : سوكوت .

سكون } سذ. عر. ۱. طورمه،
حركت ايتمه، فمليدا-
تمامه : ما كينه حركت ايتيوب
سكون حالنده ايدى. ۲. آرام،
راحت، اسايش، اضطرابسزلق :
تلاشادن صكره بر آز سكون
بولدى. ۳. طورغونلق، راكه-
لك : هواده بر سكون وار
ايدى؛ دكيز سكون اوزره
ايدى. ۴. دينه، طورمه، منقطع
اوله : ياغمور سكون بولدى؛
ناله و فريادى آتچق كيجه
ياريسى سكون بولدى. ۵. د.
بر حرفك متحرك اولمامسى،
حركه مقابلى، جزم، ساكن حالى :
سكون زا ايله جزم اوقونور .

سكونت } س. [مصدره تاء
مصدريت الحاقنه
حاجت اولديغيندن، عربى او-
لميوب، اويديرمه بر لغتدر.]
۱. طورغونلق، ركود : دكيز،

هوا سكونت بولدى. ۲. آرام،
اسايش، راحت : حدق، صيمه سى
كچوب براز سكونت پيدا ايتدى.
۳. دينه، طورمه، آزاله :
ياغمور، روركار سكونت بولدى؛
آغريلرى كسب سكونت ايتدى.

|| ب. منطقه سكونت = خط استوا
جوارنده كى بحر محيطده روز-
كار اسمين موقع، ليمانلق منطقه.

سكوتتلى } ص. ۱. ساكن،
راحت : كنديسىنى
اولدقجه سكوتتلى كوردوم .
۲. طورغون، راكه، حر-
كتسز : دكيز يك سكوتتلى
ايدى .

سكوتسرتق } س. با : سقو-
سترو .

سكك } سذ. عر. ۱. مسكوكانه
و درهملره اوريلان تمغا .
۲. ضرب اولنش آقجه : ضرب
سكه؛ سكه خالصه = خالص آلتين
ويا كومش آقجه؛ سكه مفشوشه =
قاريشيق آقجه، متاليك. ۳. دوز
سوقاق ويا يول. || سكه الحديد
عرب ممالكنده دمير يوله وير-
يلن اسمدر .

سكك } س. مولوى كلاهى .

سكك زن } س. فا. [عر. سكه =
آقجه - فاذدن = اورمق]
مسكوكاتى ضرب ايدن اوسته .

سكك كن } س. فا. [عر. سكه =
آقجه - فا. كندن = حك
ايتك] مسكوكاتك قابلى حك ايدن :
سرسكه كن .

سكى } س. ۱. ديرك آياقلى، كر-
سى طاشى. ۲. آتك آيا.

غنده كى بياض : صاغ آرت
اياغنده سكيسى واردر .

سكيير } س. با : سيكيير .

سكين } سذ. عر. بچاق . ذ .

سكينت } سذ. عر. و :

سكينه } سذ. عر. ۱. قرار، را-
حت، سكونت، آرام .

۲. اطمنان قلب، جمعيت خاطر،
وثوق، اعتماد. ۳. بنى اسرائيله
احسان اولنان بر معجزه كه
تا بوتله كردير يلوب كنديلربنك
اطمناننى و دشملربنك دهشتنى
موحب اولورمش .

سل } سذ. عر. « سيل » دن .
سل -- سيل دخى يازيلير . [

ياغموردن بريكوب دره لرده
واويوق يرلرده موقتاً شدتله
آقان صو : سلار آقدى؛ سل
كوتوردى .

سل } سذ. عر. يواوشجه چككم،
صميمق : سل سيف ايتك :
[هان يالكوز بوتعبيره مخصوصدر .]

سل } سذ. عر. ط. بين العوام
ورم ديتان علت . هلكه نك

اسم مخصوصيدر. بو علت بدنك
مختلف اعضاسانده ظهور ايتد-
يكنندن، آق جكرده ظهور
ايدن اك عموميسنه « سل الرئه »
غيرتلاقده ظهور ايدنه « سل-
القصبة » وسائر ديناير .

سلاجقه } سذ. ج. : سلجوقيلر؛
سلاجقه ايران، سلا-
جقه روم .

سلاح } سذ. عر. ج. اسلحه .
سلاح حرب آلتى، باراق :

سلاح آتمق = تفنك و طبانجه
 بوشاتمق؛ ترك سلاح ایتك = بر
 حربه نهایت و یرمك یاخود حرب
 ایتك مك ایچون سلاحی الدن برا.
 قق؛ سلاحه صارمق، طاورامق =
 استعمال سلاح ایتك؛ سلاح
 بدست = سلاح الده اولهرق؛
 اسلحه جارحه = كمن سلاحلر؛
 اسلحه ناربه = آتشی سلاحلر.
 [سلحدار كبی ترکیبباده تخفیفاً
 الفی حذف اولنور.]

سلاح انداز { س. س. فا. [عمر.]
 س. م. فا.]
 انداختن = آتمق [۱. تفنك ایله
 مسلح عسکر، افراد دن عسکر.
 ۲. سفائن حربیه ده طاشه لك
 ایتوب، تفنكه مسلح اولدقلى
 حالده عسكركك ایدن افراد
 بجریه .

سلاح اندازلق { س. تفنكجیلک،
 سلاح انداز
 وظیفه سنی ایفا ایدن افراد بریه
 ویا بجریه نك حال و صفت و خدمتی.
 سلاح حجانہ { س. اسلحه عسکریه
 وضعنه مخصوص بنا
 و دبوی .

سلاحدار { یاخود سلحدار. س.
 اسکی وزرا و کبرانك
 سلاحلرینی حفظ و اداره ایتك
 مأمور آغا.

سلاحدارلق { یاخود سلحدارلق.
 س. وزرا و کبرانك
 دن برینك سلاحلرینی حفظ
 و اداره ایتك مأمور آغانك
 صفت و مأموریتی .

سلاحشور { یاخود سلشور.
 س. ۱. سلاحه
 مسلح آدم، سلاح طاشیان آدم.

۲. جنكاور و حرب آزما آدم.
 ۳. طشره زاد كانندن اولهرق
 خدمت شاهانه ده بولنان تفنكیان.
 { یاخود سلشور-
 سلاحشورلق } لقی. س. جنك.
 ورك، حرب آزمایی .

سلاحلاند یرمق { فته. سلاح
 و یرمك،
 تسلیح ایتك.

سلاحلامق { فل. سلاح ایدتمك،
 یاراقلامق، سلاح
 طاقق، سلاحه صارمق .

سلاحلق { س. طبانجه ویتاغان
 کبی سلاحلری قومغه
 مخصوص مشیندن قات قات
 قوشاق .

سلاحلی { ص. سلاح طاشیان،
 مسلح .

سلاست { س. ع. افاده ده
 سهل و
 روان افاده، طلاقت : سلاست
 کلام؛ سلاسته یازمق، افاده
 ایتك .

سلاستی { س. سهل و روان :
 سلاستی سلاستی عباره، افاده.

سلاسیل { س. ج. ع. فد:
 ساسله. با : سلسله .

سلاطین { س. س. ج. ع. فد:
 سلطان. با : سلطان .

سلاله { س. ع. صوی، ذریت،
 اولاد و احفاد؛ سلاله

ظاهره = ذریت پاک جناب نبوی؛
 سلاله عثمانیان .

سلام { س. ص. صلح، سلم،
 اسایش. (بو معنا ایله

« سلم » ده مستعملدر. [۲.
 آفت و مخاطره دن بری و سالم
 اوله، برائت، سلامت، صووك
 ای و خیرلی چیقمه.] (بو معنا

ایله « سلامت » ده مستعملدر.]
 ۳. فنا و زوالدن سالم اولان
 حق تعالیانك اسماء حسناستندرد:
 یا سلام! ۴. آشناقی، تحیه،
 « سلامت اوستكزده اولسون! »
 معناسیله السلام عليك، عليكم
 دیهرك دعا و آشناقی ایتك: سلام
 و یرمك؛ سلام آلمق = « و عليكم
 السلام » دیهرك قارشیلیق ایتك،
 جواب و یرمك؛ سلام كوندرمك =
 اوزاقده بولنان برینه بالواسطه
 آشناقی و تحیه ایتك؛ سلام
 ایتك = كذا : فلان سزه سلام
 ایدیور؛ فلانه بندن سلام ایدك.
 || سلامه طورمق = چکن بریبوك
 ذاته حرمة آیاغه قالقوب سلا.
 منی آلمغه مهیا بولتمق. || سلام
 طورمق = عسکر تفنك ویا قلیجی
 بر وضیت مخصوصه ایله اوکده
 طوتوب مافوقی سلاملامق؛
 سلام طور! بونك قومانده سنی.
 || السلام عليكم، سلام عليكم =
 كلنك ایفا ایتدیکی رسم تحیه.
 || و عليكم السلام = بو تحیه نك
 جوابی. || علیه السلام = انبیاء
 عظام و بعضاً صحابه کرام اسمی
 مبارکه سنی یاد اولندوقده ایراد
 اولنان دعا تعبیریدر : حضرت
 نوح علیه السلام. || والسلام =
 ایشته او قدر! معناسیله بحث
 نهایتده سولینر تعبیردر. || دار
 السلام = ۱. جنت اعلا. ۲.
 و قتیله بغداد شهری. || مدینه
 السلام = کذا بغداد شهری .

سلامت { س. ع. ۱. قصور
 و نقائص و عیب و بدن ویا
 امراض و عللدن سالم و بری

اوله، سالمك. ۲. امنیت، خوف و اندیشه دن بری اوله، امن، امان: سلامتہ چیمق. ۳. ائی صوڪ، ائی نتیجه، حسن انتها، عاقبت خیر: الله سلامت ویرسین؛ عاقبت سلامتی بولدی. ۴. قور-تله، خلاص، رها، نجات: سلامت بولدی؛ آرتق اوتنه سی سلامت. ۵. عباره نك دوش-ووك و سقط اولماسی، سقطلقدن سالم و طوغری اولسی: سلامت عباره. || ۶. سلامت قانجه سی = طاقیلان یردن استنلیدیکی زمان قولایقله قورناریلان قانجه.

سلاملا شتمق } فش. بربرینه سلام ویرمك، سلام آلوب ویرمك: یوله راست كلنجه سلاملاشوروز.

سلاملامق } فته. سلام ویرمك، واصول عسكریه جه سلاحله ویا طوب انداختیله رسم سلامی ایفا ایتمك: نوبت بکلین عسكری سلاملادی، كلن سفاننی سلاملادیلر.

سلاملق } س. ۱. بیوڪ دائره و قوناقلرك اركلكره واركلك مسافر قبول ایتمكه مخصوص قسملری، حرم مقابلی: سلاملقه چیمق، سلاملقده یاتمق؛ حرم سلاملق یكری اوطه لی برقوناق. ۲. ذات حضرت پادشاهینك جمعه نمازینی ادا ایچون جامع شریفه عزیمت بیورملری: سلاملق رسم عالیسی؛ بو هفته سلاملق رسم عالیسی پك مشعع صورتده اجرا اولندی؛ سلاملق اونیفورمه سی.

سلب } سذ. عمر. ۱. قاپه، زورله آله: مالنی لندن سلب ایندی. ۲. رفعا اتمه و وقتیله تجار کیلیرینك راحتق سلب ایلمش ایدی. ۳. نفی، انكار، برحدنك عدم وقوعی، اثبات مقابلی: ادات سلب.

سلبی } ص. عمر. ۱. سلبیه. نفی و انكاره منسوب و متعلق: قضیه سالمیه.

سلجوقی } ص. عمر. ۱. سلجوقیه. طول مدت ایرانده و آناطولیده حكومت سورمش اولان آل سلجوقه منسوب و متعلق: تاریخ سلجوقی؛ ملوك سلجوقیه.

سكدار } س. فا. ۱. سلاحشور و سلاحدار.

سكشور } س. فا. و:

سك } سذ. عمر. ۱. یوزمه، صو. ۲. یمه، دریسنی چیقارمه: قویونلری سلخ ایتمك. ۲. [مصدریت معناسنی متضمن اولقسنزین] عربنی آيك صوڪ كونی، غره مقابلی: سلخ محرم، سلخ ذی القعدة.

سلخاننه } س. فا. [ع. سلخ = یوزمه. فا. خانه = او. تر. زبازدی: صالحاننه.] قصابلر ایچون كسبیلن قویون و سائر حیواناتك بوغازلنوب یوزلملرینه مخصوص محل كه تمیزلك ایچون شهرك خارجنده اولور: سلخاننه كوچکی.

سلسال } سذ. عمر. صوئوق و طاتلی و خفیف صو.

سلسبیل } سذ. عمر. خفیف و لذیذ صو. اصل جنتده

برچشمه نك اسمیدر.

سلسره } س. ۶. کیلدره عسكری خدمت باشنه دعوت ایچون چالینان كیمك دودوك.

سلسله } سذ. عمر. ۳. سلسال. ۱. زنجیر: سلسله الذهب = آلتین زنجیر. ۲. بربرینه مر-

بوط بر صره تشكيل ایدن شی: سلسله جبال. ۳. مافوقدن مافوقه تعاقب ایدن صره و ترتیب: سلسله مراتب قاعده سنه رعایه = مافوقدن مافوقه مراجعت ایدهرك. ۴. پدردن اولاده صره یاله یازیله رق تشكيل اولنان ذریت دفتری، شجره: سلسله نسبی فلان ذاته متصل اولور.

سلسله نامه } س. فا. مشاهیرك و حكمداران خا. ندانلیرینك ابا عن جد نسل و نسبلیرینك صورت تعاقبنی زنجیر كبی بربرینه مربوط اوله رق كوسترن كتاب ویا جدول.

سلطان } سذ. عمر. «سلطه» (دن صشت). ۱. حكمدار، ملك، پادشاه: سلطان البرین و البحرین. سلاطین عظام عثمانه نك اسامیسی باشنه قونور: شوكت افزای تحت عثمانی سلطان الغازی عبد الحمید خان ثانی حضر تلمری. ۲. سلاطین عظام حضر اتنك والده و همشیره و کریمه لرینه اطلاق اولنور: والده سلطان؛ مهر ماه سلطان: سلطان سرائی؛ خانم سلطان = سلطان کریمه سی.

سلطانلق } س. پادشاهلق، حكمدار. رلق.

سلطانی } ص. عمر. ۱. سلطانیه پادشاهه منسوب و

متملق: طریق سلطانی = شاهراه،
بیوک جاده؛ مکتب سلطانی؛
قلعه سلطانیه .

سلطنت { سئ ع. ۱. پادشاهان،
حکمدارلق : قانونی

سلیمان خان قرق سنه سلطنت
سوردی . ۲. دولت، حکومت:
سلطنت سنیه، سلطنت عثمانیه .
۳. مج. دبدبه، طنطنه، دارات.
|| سلطنت قایفی = پادشاهان
عظام حضرتانک رکوب هایونلرینه
مخصوص کوشکلی قایتق .

سلطنتلی { ص. داراتلی، مظنطن،
مدبب .

سلف { سئ ع. ۱. اسلاف .
بر حال و موقده

دیگردن اول بولنش اولان
آدم، کچمش، اسکی، خلف مقابلی:
فلان ایثی شمیدیکی والی یامدی
سلفی حاضر لامشیدی؛ خلف
سلف یولده بولشدیلر؛ اونکله
فلان مأموریتده خلف سلف
اولدق . ۲. اسکی آدم، جید .
{ باشلیجه جمعی : اجداد، کچمشلر،
اسکی آدملر : اسلافک اثرینه
تبعیت ایتمک؛ اسلاف کرامتک
تمره سعی و غیرتی اقتطاف
ایدوروز .

سِلک { سئ ع. ۱. اینجی و
تسبیح کی دانلرک کچیر-

لدیکی ایپلیک و غیطان وسائره .
اینجیلری سلکه چکمک . ۲.

دیزی، صره : سلک لال= اینجی
دیزی . ۳. مج. صره، ترتیب،

طاقم : سلک نظمده چکمک . ۴.
بر آدمک طوتدیفی یول، طریق،
مسلك : سلک جلیل عسکری؛
بن او سلکه داخل دکلم؛ هر

کس کندی سلکنه رعایت ایدر .
سلله { یاخود سلله . س. آچیق
ال ایله وال آباسیله او-
ریلان طوقات : سلله آتمق،
اورمق .

سلم { سئ ع. [سینک قحی و
کسری جائز اولوب لامک
قحی ایسه غلظدر.] باریش،
صلح، اسایش : محافظه صلح
وسلم ایچون .

سلم { سئ ع. مؤجلی معجبه صا-
تمه یعنی پشین پاره ایله
ویره سی به مال آله .

سلم { سئ ع. [تفعیل بانبدن
ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب بعض دعا تعبیرلرنده بو-
لنور :] سلام ایتمین، سلامت
ویرسین : صلی الله علیه وسلم .

سلم { سئ ع. نردبان، باصامق،
بریره صعود ایتمک ایچون
واسطه اولان شیء : سلم ترقی .

سلمن { س. با : سولومن .

سلمندی { س. ۱. بول آقان یاغمور
صوینی، سه و قافلرده

دره کی آقان یاغمور سلی . ۲.
اوقاق سل یولی، یاغمور سلنک
آقارکن چیزدیکی دره .

سلمندیر { س. [فر . Cylindre]
صنم درونی مجوف و

ایکی طرفی مسدود استوانه که
استیم داخلنده کی بیستونه اجرای
تضییق ایله تحریک ایدر .

سلوا { سئ ع. با : سلوی .

سلوک { سئ ع. ۱. بر یوله
کیرمه، بر صره یه دیزله،
بر صنف مخصوصه داخل اوله:
سلک عسکری یه سلوک ایتدی .

۲. طریق تصوفه انتساب،
اهل طریقدن اولمه، ریاضتله-
اشتهال : اهل سلوکدن بر آدم؛
سلوک قولای ایش دکلدر .

سلوی { سئ ع. بیلدی رچینک
بیوک، یلوه . - صحرای
تپهده من دینن قدرت حلواسیله
برابر من طرف الله بنی اسرائیله
ویربان قوشلر بواسطه یاد اولنور .

سلوی { س. با : سروی .

سلویسه { س. [بتا . Servizio]
محرک خلاطلر .

سلله { سئ ع. [تر . زبازدی
شده سزدر] سپت، اشپور-
طهنک بر نوعی .

سله باف { س. فا. [ع. سله =
سپت - فا. بافتن طو-
قومق] سپت وزنیل کبی شینلر
طوقویان، سپجی، کوفه جی،
زنیلیجی .

سلله { س. با : سلله .

سلی { ص. ع. ۱. سلیه . ط. ورم
علتنه منسوب و متعلق .

سلیس { ص. ع. ۱. سلیه .
« سلاسه » دن صش .

سلاستی، رکاکتسز، سهل
وروان : سلیس عباره، عباره
سلیسه .

سلیسیوم { س. [لا . Silicium]
کیم. اجسام بسیطه .

دن بر جنس طاش که قوم
و چاقاق طاشی باشلیجه بوندن
مرکبدر .

سلیقه { سئ ع. کوزل سونلهده
و یازمهده کی استعداد

کوک که ویا جو هوایه منسوب و متعلق، کوکدن دوشمش: حجر سماوی؛ علائم سماویہ. ۲. من طرف الله اولان: احکام سماویہ، کتب سمائیہ.

سَمَائِیُّ { ص. عر. با: سماوی.

سَمِیَّارَه { س. فا. [تر. زبازدی: سَمِیَّارَه (زیمپارا) حیوان طیر.

ناغی و اوکا مشابہ شیئلری آشیندیران سرت شیء؛ سَمِیَّارَه کاغدی = معادنی و تحته و سائرہنی اکہلمکہ مخصوص اوستنه سرت بر توز یابیشدیرلمش کاغد ویا بز.

سَمْت { سذ. عر. ج: سمت. ۱. سمت { جهت، طرف، جانب: او

سمتہ = او طرفدہ؛ بز م سمتہ بز م جهتہ؛ سمت سمت = جهت

جهت، طرف طرف. ۲. ھ. اجرام سماویہ دن برینک

مرکزندن مرور ایدن ارتفاع دائرہ سنک افقدن قطع ایلدیکی

نقطه ایله افقک شمال ویا جنوب نقطه سی بیننده واقع دائرہ

عظیمه قوسی و تعبیر دیگرله دا- رة ارتفاع ایله نصف النهار

راصد بیننده سمت رأسدہ حادث اولان زاویہ؛ فرانسزجه عر.

«السمت» دن مأخوذ اوله رق Azimut دینلیر. || سمت الرأس =

سطح ارضدہ قائماً طوران را- صدک قامتی استقامتندہ برخطک

اخراجی تصور اولنور ایسه سمدہ رأسی جهتندہ بولنان نقطه

که بونک مقابلندہ قدمی جهتندہ بولنان نقطه یه دہ سمت قدم دینیر.

فر. بو اسم عر بییدن مأخوذ اوله رق Zenith دینلیر. سمت

سَمَاط { سذ. عر. ۱. سفره، یک ماصه سی ویا اورتسی، ترازه. ۲. یک، طعام، ضیافت.

سَمَاع { سذ. عر. ایشیتقه، مسمو- عی اوله: عربیدہ ثلاثی مجرد مصدرلری بر قاعدیه

مبنی اولیوب سماعه تابعدر. سذ. عر. ۱. موسیقی

سَمَاع { سذ. عر. ۱. موسیقی دیکمه، چالنی جمعیتنه دوام: سماعه میل طبیعی سی

واردرد. ۲. مولوی درویشلرینک نای و قدم و بر اصول مخصوصه

ایله دنونرک اجرا ایتدکری ذکر و آیین: تکیه دہ بو کون

سماع واردرد. سذ. عر. ایشیتدہ رک،

سَمَاعاً { ح. عر. ایشیتدہ رک، ایشیتدہ رک: بونی سماءاً

بیلیرم. سذ. عر. ج: سماوات. کوک،

سَمَاء { سذ. عر. ج: سماوات. کوک، آسمان، فلک، سپهر، بین

الارض والسما = یر ایله کوک آره سنده. || علائم سما = الکم

صاغمه اسم ترکیسنک یا کلش املاسیدر.

سَمَات { سذ. عر. ج: فد وسمه { مرادنی اوله رق «سمه»

لسانزدہ چوق قولالماز. [تمغال، علامتله، نشانله: ذات

ملك سمات. سذ. عر. جو مردک،

سَمَاحَت { ال آچیقنی، سخاوت: ابراز سماحت ایتک.

سَمَاحَت { سذ. عر. ۱. جو- کریم. ۲. از طریق علمیدہ قاد

ضیمسکرلک پایه سنی احراز ایدن ذواته، ودولتله عنوانیسه برابر

شیخ الاسلامه ویریلن عنوان رسمیدر. سذ. عر. ۱. یاخود سَمَائِیُّ ص. عر.

سَمَآوِیُّ { ذ: سماویہ، سمائیہ. ۱. سَمَآوِیُّ { سذ. عر. ۱. سفره، یک ماصه سی ویا اورتسی، ترازه. ۲. یک، طعام، ضیافت.

سَمَاع { سذ. عر. ایشیتقه، مسمو- عی اوله: عربیدہ ثلاثی مجرد مصدرلری بر قاعدیه مبنی اولیوب سماعه تابعدر.

سَمَاع { سذ. عر. ۱. موسیقی دیکمه، چالنی جمعیتنه دوام: سماعه میل طبیعی سی واردرد. ۲. مولوی درویشلرینک نای و قدم و بر اصول مخصوصه ایله دنونرک اجرا ایتدکری ذکر و آیین: تکیه دہ بو کون سماع واردرد.

سَمَاعاً { ح. عر. ایشیتدہ رک، ایشیتدہ رک: بونی سماءاً بیلیرم.

سَمَاء { سذ. عر. ج: سماوات. کوک، آسمان، فلک، سپهر، بین الارض والسما = یر ایله کوک آره سنده. || علائم سما = الکم صاغمه اسم ترکیسنک یا کلش املاسیدر.

سَمَات { سذ. عر. ج: فد وسمه { مرادنی اوله رق «سمه» لسانزدہ چوق قولالماز. [تمغال، علامتله، نشانله: ذات ملك سمات.

سَمَاحَت { سذ. عر. جو مردک، ال آچیقنی، سخاوت: ابراز سماحت ایتک.

سَمَاحَت { سذ. عر. ۱. جو- کریم. ۲. از طریق علمیدہ قاد ضیمسکرلک پایه سنی احراز ایدن ذواته، ودولتله عنوانیسه برابر شیخ الاسلامه ویریلن عنوان رسمیدر.

سَمَآوِیُّ { سذ. عر. ۱. یاخود سَمَائِیُّ ص. عر. سَمَآوِیُّ { ذ: سماویہ، سمائیہ. ۱.

قدم: سمت نظیر، که فر. ینه
 عر. نظیردن مأخوذ اوله رق
 Nadir دینار. || دائره سمت،
 دائره ارتفاع = سمت الرأس و
 سمت قدم نقطه لزندن مروری
 تصور اولنان دوائر عظیمه که
 تماماً افتک شرق وغرب نقطه.
 لزندن مرور ایدنله دائره سمت
 اول تسمیه اولنور. || سمت پو.
 صلہ سی = اجرام سماویہ تک سمت
 وسعه سنی رصد ایتمک مخصوص
 پوصله.

سُمُورِاش { س. فا. } سم = حیوان
 طیر ناغی. تراشیدن =
 یونق. — تر. زبازدی: صو.
 تراش انملارکن حیوانلرک طیر.
 ناغنی کسمک مخصوص نعلبند
 آتی.

سَمْحاق { س. س. فا. } س. س. باش
 کیمکنی و علی العموم
 کیمکاری اورتن اینجه دری ویا
 زار.

سَمَر { س. ۱. } یوک حیوانلرینه
 یوکی باغلامق ایچون صر.
 تلرینه قونیلان شیء، پالان:
 سمر اورمق = حیوانه سمر قو.
 مق؛ سمری دویرمک = حیوان
 سمری دوشورمک، آتمق. ۲.
 حال آرقه لیجی.

سَمَرْتَمَك { فت. با: } سمیرتمک.

سَمَرَجی { س. حیوان سمر لرینی
 یا بان آدم.

سَمَرَجیلِك { س. حیوان سمری
 یا بق صنعتی.

سَمَرَلی { ص. ۱. } سمر طاشیان
 (حیوان). ۲. آرقه لیجلی
 (حال). ۳. اورکوجلی، کمرلی.

۴. قبا، غلیظ.

سَمِرْمَك { فل. با: } سمیرمک.

سَمِرِه { یا سمرت. س. عر. اسمر.
 لك، قویو رنك. ذ.

سَمَسار { س. س. عر. ۱. } بیوجک بر
 آلیش ویریشده صانان
 ایله طالب آره سننده وساطت
 ایدن آدم، دلال، ساعی. ۲.
 بر فابریقه یه وکالت ایدوب اونکاه
 اشیا آله حق تجار بیننده وسا.
 طت ایدن آدم، قومیسو نیجی.

سَمَسارَلِق { س. آلیش ویریشده
 میانجیلق، دلالق،
 قومیسو نیجیلق.

سَمَساریه { س. عر. سمسارک
 یعنی دلال و یا قو.
 مسو نیجینک صانان و آلاندن اخذ
 ایلدیکی حق واجرت که اکثریا
 یوزده ایکیشردن عبارتدر.

سَمَسِم { س. س. عر. صوصام. ذ.

سَمَع { س. س. عر. ۱. } ایشیتمه،
 ایشیدیش: سمع و بصراک
 بیوک نم سخانیه دندر. ۲. دیکلمه،
 قولاق اصمه، امتثال: سمع
 وطاعت. ۳. [مصدریت معناسنی
 تضمن ایتمکسزین] قولاق،
 کوش: واصل سمع ممنونیتم
 اولمشدر.

سَمَعاً { ح. عر. ۱. } ایشیدیه رك،
 ایشیتیمکله. [بو معنا ایله
 «سَمَاعاً» دهها مستعملدر.]

۲. دیکلمه رك، دیکلمکله، اطال.
 عتله: سَمَاعاً وطاعة = باش اوستانه!
 کمال انقیادله.

سَمَعی { ص. عر. ذ: } سمعیه.
 ایشیتیمک حاسه سنه منسوب

ومتعلق: حس سمعی، قوه سمعیه.

سَمَمَك { س. س. عر. ج: } اسماک.
 بالیق، ماهی.

سَمَلَجِه مَك { یا سملجیمک. فل.
 ۱. } بیرامق، قپر.
 مق، ۲. سینوب صیلا تملق.

سَمَنی { س. س. عر. تره یاغی.

سَمَن { س. س. عر. } اصل دیم سا.
 کنه ایله در. [سمیزک،
 یاغلیق: سمن کلک، سمن پیدا
 ایتک = سمیرمک.

سَمَن { س. فا. } یاسمین دینان کوزل
 قوقولی بیاض چیچک.

سَمَبَر { ص. فا. } سمن = یاسمین.
 بر = کوکس [کوکسی
 یاسمین کبی بیاض، یاسمین کوسلی.

سَمَبو { ص. فا. } سمن = یاسمین.
 بو قوقو [یاسمین قوقولی.
 س. فا. } قوله آت. ۲. سریع.
 الحرکه و کوزل آت، رخس:

سَمَد باد رفتار. عر.

سَمَدَر { س. س. فا. } عربیده ده
 مستمملدر. [۱.] کویا
 آتشده یاشار بر حیوان موهوم که
 خرافات ایرانیه ده مذکوردر.
 ۲. صو ثوقلفیله مشهور برجس
 صو کرتکله سی.

سَمو { س. س. عر. } یوکسکک، علو،
 رفعت.

سَمَوَات { یا خود سماوات. س. س.
 ج. عر. فد: } سماء.
 با: سماء.

سَمَوَح { ص. عر. } «سماحة» دن
 سَمب. [زیاده سیله جو مرد
 وسخاوتلی.

سَمور { س. س. فا. } تر. زبازدی:
 سامور [۱.] زرداوه
 و سا اصار جنسندن سبیریه

جهتلرنده بولنور برحيواندر، که کورکی پک مقبولدر . ۲ . بو حيوانک دريسندن معمول کورک: کوزل بر سمور کيميش . — بو معنا ايله صفت کي دخي قوللا- نيلوب : سمور کورک ديتلير . ۳ . زلف سياهدن کنيايه اولور .
 || سمور قاش = پک ککيش وسياه قاش؛ سمور قاشلي آدم .

سموم { سـنـد . عـر . } عـرـيـدـه مؤنـثـر . [چولدن کلکله پک صبحاق وزهرلي اسوب نباتات وحيواناتي هلاک ايدر بر روزگار . سام دخي ديتلير .
 سموم { سـنـد . جـمـ . عـر . } فـد : سـم . با : سـم .
 سمه { صـ . سـرـسـم ، سـرـا سـيـه .

سمي { صـ . عـر . } عـرـ . آدـاش ، هـنـام . نـر .
 سمی { صـ . عـر . } نـر . آدـاش ، هـنـام . نـر .
 زهرناک : مواد سميه .

سميد { ياخود سميت . سـ . کـوچـک حلقه شکننده خاص اتمک : ياغلي سميد؛ سميد اوني = سميد اعمالنده قوللا نيلان خاص اون .
 || سـمـيـه تـخـلـيـصـه سميدی = دکره دوشنلرک طومسی ايچون کيلرده بولنان سميد شکننده منتار .

سميدجی { سـ . سـ . } سـمـيـد يـاـبـان اتمکچی . ۲ . سميدگز- دروب صاتان آدم . || سميدجی اتمکی = سميد ايچون خاصی آند- قدن صکره قالان قباچه اوندن يابيلان اتمک که ايکنجی نوع اولوب دها او جوزدر .

سمير { سـنـد . صـ . عـر . } « سـمـر » دن صـشـ . [رـفـيـق ، آـرـقـدـاش ،

همدم، مصاحب . [اصل عربيده کيجه وقتي برلکده صحبت ايدن همدم ديمک اولوب، لسانخزده يالکز بعض وصف ترکيبيلرده بولنورق « متصف » معنا سنی افاده ايدر . [وزير معالی سمير = معالی ايله متصف وزير .

سميرتمک { فـتـه . ۱ . } بـرـيـنـک سـمـير . مـسـنـي مـوـجـب اولـمـق ، سـمـير مـسـنـه سـبـب اولـمـق ، سـمـيـز لـک و سـمـن و يـر مـک ، تـسـمـين اـيـتـمـک : باليق ياغی انسانی سمير تير . ۲ . قبارتمق، آلتني بسلمک : ياتاغی سمير تملی . ۳ . طوپراغه کوره آتوب بسلمک : بو باغچه نك طو- براغی سمير تمک ايچون چوق کوره يه احتياج واردر .

سميرگين { صـ . سـمـيـز لـکـدن آغـر . } لـا شـوـب او يوقـلـايـان تـبـل ، تـنـبـل لـکـدن سـمـيـر و ب شـيـشـن .
 سميرمک { فـل . سـمـيـز اولـمـق ، سـمـن پيدا ايتمک : سميرمک ايستين باليق ياغی ايچميليدر؛ بو مومنده قويونلر سمير .

سميز { صـ . يـاـغـلـي ، سـمـين ، بـسـلـي ، اتته طوافون : سمير آدم؛ سمير قويون؛ سمير ات .
 سمير اوت { سـ . } يـاـرـاغـي قـالـبـجـه سـبـزه ، بـقـاة الحـمـاء .

سميزجه { صـ . آـز و يا اولـدـقـه } سـمـيـز و يـاـغـلـي : سـمـيـز جـه چوچق؛ سميزجه ات .

سميزلک { سـ . يـاـغـلـي لـق ، سـمـن : } انـسـان ايچون چوق سميرلکده ابي دکلدر؛ اتمک بو قدر سميرلکندن حظ اتمم .

سميع { صـ . عـر . } نـر . آدـاش ، هـنـام . نـر . [« سـمـع » دن صـشـ . [

ايشيدن، قوه سامعه به مالک : جناب حق سميع وبصيردر .

سمين { صـ . عـر . } نـر . آدـاش ، هـنـام . نـر . [« سـمـين » دن صـشـ . [سـمـيـز ، يـاـغـلـي .

سن { صـ . ضـ . } ضـمـير شـخـصـيـنـک مـخـاطـبـي : سنک، مفعول الیهی : سنک، مفعول الیهی : سزدر . سن کل؛ سکا سويليورم؛ سنی کوردم؛ سنک ايشک؛ سنجه = سکا کوره؛ سنسز = سن اولمق سز- ين .

سن { سـنـد . عـر . } جـمـ : اسـنـان . سن { ۱ . } ديش، دندان : اسنان مصنوعه = پايه ديشلر . ۲ . ياش، عمر درجه سی : سن طفوليت، سن رشد، سن کمال، سن شيخوخه . || اسنان عسکريه = عسکرلک ايچون قرعه چکه جک ياشده بولنان افراد .

سنا { حـ . عـر . } يـاـشـجـه ، سـن اعـتـبـا . سنا { رـيـلـه : بـن سـنـا اوندن يوکم .
 سناء { سـنـد . عـر . } اجـنـابـي اولان بر نبات؛ سناء مکی = ياراغی قوتلی مسهل اولان معروف بر نبات که بين العوام « سنامکی » ديتلير؛ سناء کاذب = شکلا سناء مکی به مشابه اولوب آنجق مسهل اوليان بر جنس نبات .

سنابک { سـنـد . جـمـ . عـر . } فـد : سنابک { سـنـبـک . با : سـنـبـک .
 سنار { سـ . } قـلـفـات اـيـتـمـک او زره آچغه مخصوص قلفاتجی دمیری .

سنامکی { سـ . سـنـاء مـکـي . با : سنان { سـنـد . عـر . } جـم : اسـنـه . سنان { مـزـراق و سـونـکـي و سـائـره دمیری، کسکين اوجی .

سنبلک { سذ. عر. ج: سنابل.
آت طیرناخی. } جمی
لسانزده دها مستعملدر.

سنبلک { س. زبازدی: زانوقه }
بر جنس کوچک کمی
ویا بیوک قایق، سنبلوق = سنبل.
جزایر بحر سفید دن ردوسه
ملحق بر آطه. [بوآطه اهالیسی
علی العموم طالغیقلقه متعیش
اولدقلردن، طالغیقلره ده بعضاً
سنبلکی دینلیر.]

سنبلک { س. فا. صوغاندن حاصل
اولان معروف چیچک که
انواعی اولور. — زلف خوبا.
ندنده کنایه اولور. || بنا. سنبل
رومی = فر. Nard و سنبل هندی =
فر. Nard Indien دینان فصلیه
نجیلیه به منسوب ایکی جنس نبات که
بزم بیلدیکمز سنبله بکره مز.

سنبلک { سذ. عر. ۱. باشاق.
سنبله ۲. ه. بروج اثنا عشرک
بری که شمس آغستوسده بوکا
داخل اولور.

سنبلک { ص. ۱. سنبل چیچکلرنک
سنبلکی } حظ ایتدکلری بلوطلی
وقیالی هوا به وصف اولور:
سنبللی هوا = یاغمور یاغمدیفی
حالده بلوطلی هوا. ۲. مظنه دن
حضرت شیخ سنبل سناک طرفتده
بولنان (درویشان).

سنبلک { سذ. عر. ج: سنن.
سنل ۱. فخر کائنات (صلم)
افندمزنک اقوال و افعال مبارکه.
لری که اهل اسلام ایچون لازم
الامثالدر: سنت شریفه، سنن
سنیه. ۲. ختان: چوچغی سنت
ایتک؛ سنت جمعیتی. = ج.

احادیث شریفه نبویه و بونلری
حاوی کتب اساسیه دن کتاب:
سنن ابی داود، سنن ابن ماجه.
|| اهل سنت، اهل سنت و الجماعه =
نص کریم و سنت نبویه به تطبیق
عمل ایتک اوزره ائمه دینک
اجماع و قراریه تعین ایتش
اولان مذهب مشروعه تابع
اهل اسلام: اهل سنتدم؛ اهل
سنت مذهبندهیم؛ اهل سنت
اعتقادی. || سننله مک = پتیرمک:
بویمکی سننله لم.

سنبلک { س. چوچقلرک ختان
سنبلکچی } عملیاتی اجرا ایدن
جراح.
سنبلک { ص. ختان اولامش،
سنبلکچی } غیر مختون.
سنبلکی { ص. ختان اولمش، مختون.

سنبلک { یا سنبلینه. س. [بنا.]
سنبلینه (کینک داخل اک آشای
قسمی؛ سنبلینه طلومه به سی = کینک
باش و قیچ طرفلردن کلوب
غراندی دیرکی دیننده طوپلانان
صوبی طیشاری به آتغه مخصوص
طلومه: سنبلینه قوقوسی = سنبلینه.
ده مترکم صویک حاصل ایتدیکی
کر به رطوبت قوقوسی.

سنبلک { ص. فا. ج: سنجان.
سنبلک } « سنجلدن » فغانندن
سمص. اولوب صتر. تشکینه
کیرر { طارتان، وزن ایدن:
سنجنسج = سوبلدیکی سوزی ابی
طارتان: نکته سنج = قوللا.
ندیقی نکته لری کوزلجه وزن
ایدوب محللارنده استعمال ایدن.

سنبلک { س. فا. [اصل فارسیسی
سنبلک] قحیله در. }

۱. تیون دینان و آغاجلرده
باشایان کپریچی کوچک حیوانک
قورشونی توکلیسی. ۲. بوحوول.
نک پوستندن معمول کورک:
سنجاب قاپالاق.

سنجناب { ص. سنجاب رنگنده
قویوجه قورشونی.

سنجناب { س. [اصلی: « صانجنق ».
سنجناب] دن « صانجناب »] ۱.

اوجی سیوری دمیردن اولوب
ضاپلانان بیوک بایراق، رایت،
لواء: سنجناب آچق، چکمک.
۲. هر ولایتک منقسم اولدیفی
اوج بش دائره نک بهری که بر قاج
قضادن مرکبدر، لوا: خدا.
وندکار ولایتی بش سنجنابدن
مرکبدر: قره سی سنجنابی. [وقتیله
بر سنجناب سپاهی دائره سی او.
اولسی وجه تسمیه در.] ۳. ج.

کینک ایچریسنده بونلدیفی
حالده باش طرفه توجه اولنور
ایسه صاغ طرفی. صوله اصابت
ایدن طرفه ده اسکله دینیر.
سنجناب پوسته سی = کیده نوبت
خصوصنده ایکی به تفریق اولنان
ضابطان وعسکرک صاغده بولنا.
نلری؛ سنجناب بوغمق = استمداد
ایچون یابیلان قدیم بر اشارتدرکه
سنجناب اورته سندن بوغله رق
قالدیریلیر ایدی؛ سنجناب باغی =
بر نوع باغ؛ سنجاغه کل = کینک
باشنی صاغ طرفه دوندیرمک
ایچون ویریلن قوماندا؛ سنجناب
براقی = بر کینک تابعیتی مبین
اولان رسمی برات؛ اشارت
سنجنابی = اشارت ایچون کشیده
اولنان درت گوشه لی سنجناب.

|| سنجاق شریف، لواء شریف =
امانات شریفه دن اولان لوائ
مقدس جناب نوی .

سنجاقدار } س . (تعبیر سقم .
طوغریسی : علمدار)
سنجاخی طوتان عسکر .

سنجان } یاخود زنجان . س . سا .
قزلی بر جنس دیکنلی
چالی، موسی آغاچی .

سنجند } س . استحکام، طایبه ،
متریس . ص .

سنجرف } سذ . عر . سولوکن . ذ .

سنجیده } ص . فا . ۱ . طارتلش،
موزون . ۲ . مج . ابی
دوشونلش، تام یرنده وحشو -
یاندن عاری (سوز) .

سنخ } سذ . عر . چ : اسناخ . تش .
دیش کونک کومیلی بو -
لندیقی یر، دیش یووه سی .

سند } سذ . عر . چ : سندات .
۱ . اوزرینه طیانلان شی،
طیانله جق یر، اعتماد کاه، مدار
توسل، ملجا، پناه : اهل ایمانک
سندی . ۲ . باشقه سی عهده سنده
اولان بر حقک، آلنه جق بر
مالک، اقراض اولمش بر مبلغک
عائدیتی ناطق و مصدق کاغد،
ایکی ویا زیاده اشخاص آره سنده
منعقد بر عقدی اثبات ایچون
تنظیم اولنان ورقه که مدیون
طرفندن داینه ویریلر، وحن
حاجته حقی طلبه مدار اولور:
سند ویرمک؛ سند آلتق؛
سند رسمی = بردائرة رسمیه دن
ویا مأمور مخصوصی طرفندن
تصدیق اولمش سند؛ سند عادی =
بوصورتله تصدیق اولنمیان سند؛

۳ . اراضی و املاک اصحابنه
تصرف لرینی مصدق اوله رق جانب
حکومتدن ویریلن ورقه رسمیه :
سندات قلمی، سندات مدیری .
سند بحری = بر کینیک کیمه
عائد اولدیغنی مبین اولان سند .
۴ . بر قاعده یه مثال اولمغه
برابر طوغریلغنی اثباته دخی
مدار اولان قول قوی و معتبر،
دلیل، برهان، قواعد صرفیه
و نحویه عربیه ده آیت کریمه تک
مثال ایرادی کیمه .

سندان } سذ . عر . اورس دینلن
معروف دیرجی آلتی .
یاخود سندلوس .

سندروس } سذ . عر . صه . قویال
آغاجنک ضمفی ویاغی : سندروس
توزی، یاغی، فر . Sandaraque .

سندس } سذ . عر . اسکی بر نوع
ایک قاش .

سندلشمک } فش . سند آلوب
ویرمک، آلوب
ویره جکه وسائر معاملات وحقو -
قه متعلق سند مبادله ایتمک :
ایشی صاعلاملاش دیرمق ایچون
سند لشملیسکز .

سندلی } ص . سنده تصدیق او -
لمش، بر سنده مستند:
سندلی بوج .

سندله مک } یاخود سنده له مک .
فل . آیاقده طوره .

میوب صارصلق : بو سوزی
ایشیدنجه آیاق اوزره سنده له دی .

سندیق } س . (فر . Syndic)
صه . افلاس ایشلرینک
تسویه سی ایچون محکمه تجارت
طرفندن تعیین اولنان وکیللر .

سندیقه } س . (فر . Syndicat)
معاملات تجاریه و صرا -

فیه دن برینک محافظه منفعت
ضمننده متحداً ایفاسی ایچون تشکیل
اولنان هیئت : فس سند یقه سی؛
شکر سند یقه سی .

سنسی } س . با : سیکی .

سنفقور } س . شاهین .

سنیک } ض . « سن » ضمیر مخا -
طبنک مضاف الیه در :
سنک ایشک .

سننگ } س . فا . طاش، حجر :
سنک خارا = مرمر طاشی؛

سنک طمن آتمق = طمن ایتمک .
سنکدیل } ص . فا . [سنک = طاش -
یورکلی، مرحتیز .

سنگسار } س . فا . رجم : سنگسار
اولسون = رجم جزای
مدهشنه اوغراسون .

سنگستان } س . فا . طاشلق یر .

سننگکی } ض . مالکیت بیان ایدن
ضمیر شخصینک مخاطبه
تعلق بیان ایدنیدر : بنم ایشم
دها بیتمدی لکن سننگکی
حاضر در . - مالک کوره جمعی
« سننگکی »، و مملوکه کوره
جمعی « سننگکیلر » در .

سننگین } ص . فا . طاشدن اولان:
دل سننگین = طاشدن
یورک .

سنمار } س . مشهور قصر خورنقی
انشا ایدن معمار .

سنمک } یاخود سینمک . با :
سیکمک .

سن } سذ . ج . عر . فد : سنت .
با : سنت .

سنوح } سذ . عر . ج : سنوحات .
عقله و خاطره کله ،

خطور : خاطر مه بویه بر فکر
سنوح ابتدی؛ بو ترتیب صرف
کندی سنوحاتندندر. (بونک
یرینه وقایع دیمک اولان « سا.
تحتات » استعمالی ومثلاً « سنو-
حات العرب » یرینه « سانحات
العرب » دینلسی غلط محضدر.)

۶. { سنذ. عر. صاغلام و
سموح } مطہن اولمه، معلومات
قویه به دسترس اولمه. نر.

{ یاخود سینتور. س. یو.
سنور } (Сноръ) حدود،
سرحد، ثغور : سنورده تحشد
ایدن عسکر؛ سنورلک محافظه -
سی. || سنور قومق = تحدید
ایتمک.

{ سنور داش } ص. مشترک حدودی
(اولان، همحدود.

{ ص. عر. نذ : سنویه. سنه.
سنوی } یه نسوب و متعلق بر
بیلده و یا بیلده بر واقع اولان،
بیلق : ایراد سنوی؛ واردات
سنویه. = ح. تر. بیلده، هر
بیل : بوچفتلک سنوی یوز لیرا
ایراد ویرر.

{ سش. عر. جم : سنین. نذ :
سننه } سنتین. بیل، سال : بش
سنه، قرق سنه، هر سنه؛ سنین
و فیره دن بری؛ سنتین اخیرتینده.

۹. { سش. عر. با : سنت.
سنه } سن « سن » ضمیر مخاطب تک
سنی (مفعول بهی .

{ س. فا. (اصلی : چین ایثی
سنی) مناسیله « صینی » اوزرنده
یمک یمکده وسائر احتیاجاتده
قوللائیلان باقیر و یا پر بچدن بیوک
تپسی.

۵. { ص. عر. نذ : سنیه. « سنو »
سنی } دن صش. [یوکسک، یوجه،
عالی، سامی، رفیع، بلند، بالا :
سنی الجواب؛ اراده سنیه.

۶. { ص. س. عر. نذ : سنیه.
سنی } « سنه » دن سمذ. [اهل
سنت مذهبنه تابع : سنیلرک
اعتقادی؛ اورانک اهلایی
سنایدنر : سنی المذهب = مذهبی
سنی.

{ سش. جم. عر. فد : سنه.
سنین } با : سنه.

{ س. (بتا. Signore)
سنیقور } افندی، آغا، موسیو.
اجنبیلرک آشاخی صنف افرادی
حقتنده قوللائیلیر.

{ س. فا. یان، طرف، جانب،
سو } صوب : فلانک سوی والار -
ینه. || سو بسو = طرف طرف،
هر طرفده، هر یانه.

{ سنذ. عر. جم. اسواء
سوء } ایسه ده، لسانمزده مستعمل
اولیوب، اونک یرینه « مسائه »
جمی اولان « مساوی » لغتی
قوللائیلور. [کوتیلک، فتالاق،
ناسزاق : سوء حرکت = حر -
کتک کوتیلکی، کوتی حرکت؛
سوء اخلاق = اخلاق فتالقی، فنا
اخلاق : سوء نیت = نیت کوتیلکی،
کوتی نیت : سوء ظن = ظن کو -
تیاکی، کوتی کجان. || (هان دائماً
بو صورتله صفت معناسنی افاده
ایدر. [سوء استعمال -وظیفه بی
مشروطلهنه صرف ایتمه ده، ناجمعل
قوللائنه .

{ ص. عر. بر، مساوی،
سواء } یکسان. نذ.

{ سش. جم. عر. فد :
سوابق } سابقه. با : سابقه .

{ سنذ. جم. عر. فد :
سواجل } ساحل. با : ساحل.

{ سنذ. عر. ۱. سیاهلق،
سواد } قراردی : سواد زلف.

۲. یازی قره لامه، مسوده :
تکثیر سواد ایتمک = بهوده یره
یازی قره لامتی. ۳. اوزاقندن
قراردی حالنده کورینن غلبه لک
یاخود سوری. ۴. شهرک خار -
جنسده باغ و بوستان و اشجار
کثرتندن قراردی حالنده کورینن
یرلر، بر بیوک شهرک اطرافنده کی
قرا و قصبات : سواد بغداد؛
سواد کوفه. || سواد اعظم =
شهر عظیم. || سواد العین =
کوز بکی. || سواد القلب = یو -
رکک اورته سمده تصور اولنان
سیاه لکه، ضمیر.

{ س. (اصلی عربی سواد
سواد } یعنی قراردی در) با :
صاوات.

۶. { س. ص. فا. آتی،
سوار } آته بیفش، بینجی، را -
کب. { صتر. تشکیله ده کیرر :
اسب سوار = آته بیفش.

{ سنذ. عر. جم : اسوره،
سوار } اساور. بیلزیک. نذ.

۶. { س. فا. « سوار » دن [
سواری } ۱. آتی عسکر، پیاده
مقابلی : سواری آلابی، بولوکی؛
سواری داتر سی، ریسی. ۲.
بکک کمی قپودانی : سفینه
حر بیه نک سواریسی؛ کمینک
سواریسی کیمدر؟

{ س. آتی عسکرک
سوار یلک } حال وصفتی : سوا -
ریلک پیاده لکدن زوردر.

سؤال { سذ. عر. ج: استله. }
 ۱. صورمه، استفهام: سؤال ایتک = صورمق. ۲. صو- ریلان شیء، استفهام اولئان ماده: اونک هر برسؤالنه جواب حاضر- در: استله واجوبه بی قارشى قارشى یازملى: سؤال جواب طرزنده. ۳. ديلنمه. ديلنچيلک: ذل سؤالی قبول ایتک.

سوانج { سش. ج. عر. فد: سانحه. }
 با: سانحه.

سوبسو { ح. فا. با: سو. }

سوبک { س. چوجفک ادراری آقق ایچون بشیکک دلیکنه آلتدن باغلانان شیشه که بر شکل مخصوصده اولور.

سقبو { ص. اسطوانی، بوری شکلنده مستطیل، یاضی ومدور ضدی: سربو قاون.

سویبه { س. بادم ایچی وقاون چکر دک کی شیشلردن یایلان بیاض شربت: بادم سو- بیه سی. ۵. کیز دینلن سرندن باشقه سرن طوناماسی اولمیان کمی دیرکی. مقابلی: قباصورته.

سویبه { س. مرکب بالیغی، قمارک کوچکی.

سویبه { س. (طوغریسی: سویبه. }
 { فر. Sous - pied } یا- نطالونک پاچه سنی دوز طوتمق ایچون ایکی طرفنه مربوط اوله رق طبانک آلتندن کچیریلن مشین ویا قاشدن پارچه.

سوفورتمک { فت. ۱. سرفورمکه مساعده ایتک، بالواسطه سو-

پورمک: اوی یوقاربیدن آشای سوپورتدم؛ اوطنه بی کیمه سوپور- تیرسک؛ جمعه کونی سوپورتم. ۲. اثوابک توز و قیللری نی سیلکد- یروب تمیزلتمک: شو پالطوبی خدمتچی یه سوپورتملی.

سوفورگه { س. اورتهلق سوپو- ره جک آت، مککنه،

چاروب؛ حصیر سوپورگه سی = اوطنه لری سوپورمکه مخصوص سورغو سازندن معمولی؛ چالی سوپورگه سی = آولی و سائره سوپورمکه مخصوص چالیدن معمول قیاسی؛ طاوان سوپورگه سی = حصیر سوپورگه سنک صا- پلیسی؛ میدان سوپورگه سی = چالی سوپورگه سنک صاپلیسی؛ سوپورگه صاپی = سوپورگه یه طاقیلان صوپه؛ اثواب سوپور- گه سی = اثوابدن چامور وتوزی سیلکمکه مخصوص کوچک حصیر سرفورگه سی، فورچه. || مج. بلندن باغلی سوراق سرفورگه سی = سورتوک قاری.

سوفورگه جی { س. سرفورکه یایان و کردیروب صاتان آدم.

سوفورلمک { یغ. سرفورکه ایله توزی آلتوب تمیزلتمک: بو اوطنه بوکون سو- پورلمدی؛ بنم اثواب سوپور- لدی می؟

سوفورمک { فت. ۱. سوپورگه ایله توزی وچور- چوبی آلوب تمیزله مک: شو اوطنه بی سوپورملی. ۲. فورچه ایله سیلکوب توز و قیللری آله رق تمیزله مک: اثوابی سو-

پوردیلر می؟ ۳. مج. سوپورور کچی برشینک بتونخی آلوب کو- تورمک، یالایوب یوتوب بر شیء بر اقامت: بر سفره طولیسی یمنی کندی باشنه سوپورپوردی؛ حریق بر کیمه ده بر محله بی سوپوردی.

سوفورزندى { یاخود سوپور- ندی. س. بریری

سوپورمکدن چیقان چورچوب: سوپورندیلری زده آتیورسکز؟

سوفورندیلجی { س. اولردن یلری آلوب دوکن بلدیله خد-

مه سی، چوبچی.

سوفورندیلک { یاخود سوپور- ندیلک. س. سو-

پورمکدن چیقان چور چوبک آتدیغی بر، مزبله، چوبک.

سوفوریلجی { س. سوپورن آدم، سیله موظف خدمتچی: اوجاق سوپوریلجی = اوجاقلری سوپو-

روب تمیزلین آدم.

سوت { س. حرف اخیری حرکه لنجه داله تحویل اولنور ۱. باوری بی بسلمک حکمت

ازلیه سنه مبنی انسان و حیوانات دیشیلرینک همه سندن کان بیاض ومغذی ماده مایعه، لبن، حلب، شیر: چوجفک آمدیکی سوت؛ قویون، اینک سودی. ۲. بعض نباتاتدن آقان بیاض مایع: اینخیر سودی؛ هند اینخیری سودی. = ص. مج. ۱. بیاضلقدن کنایه اولور، قارکبی: صقالی سوت بیاض اولمش. ۲. پک ساکن وراکد: سوت لیمان، دکیز

سوت لیمانق. || آناسنك آق
 سودی = حلال شیء. || سوت
 آنا، سوت نینه = بر چوجفی
 اجرتله امزیرن والده سنك غیرى
 قادین، مرضعه. || سوت اونى =
 چوبان مایه سی دینلن بر اوت که
 پینیر یا مده ده قوللانلییر. || سوت
 اورغونى = سوتدن بوزلمش،
 سوت طوقمش (چوجق).
 || سوت اوغل = بر قادیندن و یا
 بر ارککک زوجه سندن سوت
 اممش آدم، رضیع: او فلان قا.
 دینك، فلان آدمك سوت
 اوغلیدر. || سوت بابا = سوت
 آنامک قوجه سی: او بنم سوت
 یابامدر. || سوت باشى = زبده،
 قایماق. || سوت برادر = سوت
 قارنداش. || سوت دیشى = چوجقلر
 ده اینك چیقان ویدی یا شنده
 دکیشن دیش. || سوت قارنداش =
 سوت برادر، اخ رضاعی. || سوت
 قوزیسی = سوت اممش، سوتدن
 کسله مش قوزى. || قوش سو.
 دى = دنیاده بولنماز شیء، محال.
 || سوت قیری = سوت کبی بیاض
 آت. || سوتدن کسک = چوجغه
 مه ویرمکدن واز کچمک، فطام.
 || سوت کسک = صوبی پینیردن
 آیرلوب سوت بوزلمق. || سوت
 ویرمک = امزیرمک. ارضاع اتمک.
 } س. سوت صابان آدم:
 } سوتجیدن سوت
 آییورز.

سوتجیلک } س. سوت صاتمق
 } صنعتی: بر قاچ اینك
 ایدینوب سوتجیلک ایدیور.
 } س. سوتلك. با:
 } سوتخانه سوتلك.

سوتلاج } س. « سوتلی آش »
 } دن غلط سوتله
 وشکرله پشمش پرنج ییکی .
 } س. سودك پینیر، بو.
 } غورت، یاغ وسائره
 جیمقارمق اوزره اعمال واستحضار
 اولندیفی محل مخصوص، سوتخانه.
 } س. ۱. ایچنده سوت
 } کبی بیاض بر مایع
 جولان ایدن نیات انواعی:
 آغاج سوتلکنى: بالیق سوتلکنى;
 صاری سوتلکن. ۲. قوزلرک
 احشاء داخلیه سنه بتیشك وسوت
 کبی بیاض عقده لر .
 } ص. ۱. سوتله یابلمش،
 } سرتله قاریشیق: سوتلی
 بوزک، سوتلی قهوه، چای. ۲.
 مه سنده سوت بولنان، امزیکلی،
 صاعمال: سوتلی اینك. || سو.
 تلی آش = سوتلاج، سوتله پشمش
 طاتلی پرنج ییکی .
 } س. بر جنس سوتلکن.
 } س. شراب، خمر، باده،
 } س. (اصل معناسی
 سرچوک کبی لذیذ شیء دیمکدر.)
 } ص. فا. یانش، طو.
 } تیشمش، یانیق، محروق:
 دل سوخته = یانمش یورک;
 سرخته دل، دلسوخته = یورکی
 یانیق. « صوفى » دن غلط
 اولان « صوفته » یی « سوخته »
 یازمق عبثدر.]
 } س. « سوت » لغتی بویله
 } یازانلر وار ایسه ده،
 « ت » یالکز تحریک اولندقدنه
 « د » ه تحویل اولندیغدن،
 طوغریسی « سوت » در .

سود } س. فا. قازانچ، کار، فائده،
 } نفع، منفعت: سودوزیان;
 چه سود = نه فائده .
 } ص. عر. ذ. : اسود.
 } با: اسود. = س. عر.
 ۱. متقدمین ذهانبجه اخلاط
 اربعه دن بری کدم و بلغم وصفرائک
 غیریدر. ۲. کویا بو خلطک غلبه.
 سندن حاصل اولان حزن انکیز
 مزاج. مراق. ۳. عشق، شیدالقی،
 ابتلا: سودایه دوچار. ۴. عشق،
 ومفتونیتدن ایلری کان بر نوع
 مرض، قره سودا. ۵. هوس،
 آرزو، شدت میل: سیاحت
 سودا سنه دوشدی. || قره
 سودا = مالخولیا، مراق، دائما
 حزین وساکت طورمغی موجب
 بر نوع مرض که سوداوی المزاج
 اولقدن و یا عشقندن ایلری
 کلیر .
 } ص. فا. ج: سودا
 } زدگان. (عر. سو.
 دا = م. فا. زدن = اورمق) عشق
 وعلاقه اورغونی، عشقه دوچار،
 عاشق، مبتلای عشق .
 } ص. فا. ج: سودا.
 } کران. و:
 } ص. ۱. عاشق، عشق
 } وعلاقه دوچار. ۲.
 پک زیاده مائل، مفتون: او آته
 سودالی اولدم .
 } سخ. عر. ه. اها لیبی
 } زنجی اولان آفریقای
 وسطی: سودان شرقی، سودان
 غربی، سودان وسطی، سودان
 جنوبی. [اصل عربیده اسم
 جنس اولوب، قره لر وزنجیسر
 دیمکدر، وممالکته « قره لر

ممالکی معناسیله «بلاد السودان دینلیر.»
 { سودانی } ص. سودان اها.
 { سودانی کلدی. } ایسندن اولان: بر.

{ ص. س. عر. ث: سو. }
 { سودانی } دانیه. سودان ممال.
 لکنه منسوب و متعلق ویا اورا اها ایسندن اولان: سودانیلرک عاداتی؛ فیل سودانی؛ اقوام سودانیه.

{ ص. عر. ث: سوداویه. }
 { سوداوی } اخلاط اربعه دن سوداویه منسوب و متعلق: مزاج سوداوی.

{ فل. شرخوش }
 { سودره مک } اولق. مر.

{ س. غلطی: سدره }
 { سودره مه } بکی { شرخوش کبی لقردی ایتنه، سرخوشجه شیوه تکلم.

{ ص. فا. قازانجلی، }
 { سودمند } کارلی، مفید، نافع، استفاده لی: سودمند تجارت؛ ایتدیکم معالجه سودمند اولدی.
 { ص. فا. سورمش، سو. }
 { سووده } رلمش: رخسوده = یو- زینی سورمش.

{ س. [فر. Soudé] طوز }
 { سووده } کبی بر ماده کیمویه که چاماشیر بیقنامه ده قوالانلیر.

{ فت. ۱. سومکه }
 { سودیرمک } سوق و اجبار ایتک، برینک سومسنی ایجاب ایده جک حرکتده بولمق: کندینی معیننه سودیردی؛ کندینی افندیسنه سودیرن آدم البته قفیض ایدر. ۲. اوخشاتق،

اوخشامه سنه مساعده ایتک ویا مجال ویرمک: پک خرچین چوققدر کندیی کیمسه یه سودیرمیور.

{ س. عر. ج: اسوار. }
 { سور } شهر و قصبه اطرافنی احاطه ایدن یوکسک دیوار که تحفظ ایچون چکلیر.

{ س. فا. دوکون، جمعیت، }
 { سور } ولیمه، نکاح، ولادت و ختن کبی بر آیین مناسبتیه اجرا اولنان شننک: سور هایون = خاندان سلطنت سنیه یه عائد جمعیت رسمیه.

{ س. ج. عر. فد: سوره. }
 { سور } با: سوره.

{ س. فا. دلیک، کدیک: }
 { سوراخ } س-وراخ اختفایه صولق.

{ ج. فل. ۱. تماس }
 { سورتمک } ایتدیرمک، تماس

ایدجک صورتده سورتمک: نردبان طریزاننه سورتیلرک ایندی. ۲. صاناشوب غاوغا آرامق، باشقهنی زورله غاوغا مجبور ایده جک حرکتده بولمق: بن چکلکجه اوکلوب سورتاور.

{ فت. ۱. تماس ایتدیره. }
 { سورتمک } رک سورتمک، یو- روتمک: سونکری تخته یه سورتمک؛ الی کاغده سورتمک.

۲. سرت بر شیشی صیقی صیق اوغورق آشیندیرمق. || بورن سورتمک = کبری قیرمق. || طبان سورتمک = چوق کرتمک.

{ فل. ۱. بر شیشه }
 { سورتمک } تماس ایدوب سو- ریلرک کچمک: دیواره سور-

تمک. ۲. غاوغا یه وسیله آرامق، محضاً غاوغا چیقارمق ایچون صاناشمق، بولاشمق.

{ ص. بتون کون طبان }
 { سورتوک } سورتن سرسری و ناموسمز قاری، سوقات سو- پورکسی.

{ س. ۱. یورورکن آیل- }
 { سورج } غک بر مانعه چارمسیله دوشه جک اولمه. ۲. مج. یا کله، خطا، سهو. { عربی ظنیله «سورج لسان» دیمک خطادور. }

{ فت. ۱. آباغنی }
 { سورجدیرمک } بر مانعه چار- پدیروب دوشه جک حاله کتیر. مک: آنی هر آیدمه سورجدیرن یولک فناغیدر. ۲. سهو و خطا ایتدیرمک، یا کلمتی.

{ فل. ۱. آلیق بر }
 { سورجک } مانعه چارمغله دو- شه جک کبی اولق: بوآت هر آیدمه سورجیور. ۲. یا کلق، سهو و خطا ایتک.

{ فت. ۱. بر شیشی }
 { سوردیرمک } دیکر بر شیشه تماس ایتدیره رک کردیرتمک، لمس، مسح ایتدیرمک: حمامده کندینه کیسه سوردیردی. ۲. اوزرینه قودیرمق، یا بشدیرتمق، القا و تطبیق ایتدیرمک، طلا و تدهین ایتدیرمک: دیواره بویا، تخته یه یه یالیز، باشه صابون، یارده مرهم سوردیرمک. || ال سوردیرمک = طوقندیرمق، بولاشدیرمق: بو ایشه کیمسه یه ال سوردیرمیور.

{ فت. ۱. قوغد- }
 { سوردیرمک } یرمق، نفی

ایتدیرمک، یرندن چیقاردوب
 طرد و دفع ایتدیرمک. ۲.
 دوام ایتدیرمک، اوزاتمق:
 دوکونی بر هفته سوردیریلر.
 ۳. ایلری کتیرتمک، یوروتدیر-
 مک، قوشدیرمق: بوزوق
 یوللرده کیسه به آت سوردیر-
 مه ملی؛ آرابه نی آرابه جی به سور-
 دیر ملی. ۴. صپان یوروتدیرمک،
 طوپراغی ایشلتدیرمک = چفت
 سوردیرمک: تارله بی سوردیرمک.
 ۵. کچیرمک، اسرار ایتدیرمک:
 راحت سوردیرمک: کوزل بر
 عمر سوردیرمک. ۶. انفاذ و
 اجرا ایتدیرمک: حکم سوردیر-
 مک. ۷. رواج قزاندیرمق،
 صاندیرمق: استانبولده صانه-
 مدینگی مالری آناطولیده سور-
 دیر یور. ۸. عمل ایتدیرمک،
 اسهال ویرمک: سور دیره جک
 بر علاج ایچملی.

سورشدیرمک } فته. ۱. ایکی
 شینئی بر برینه
 تماس ایتدیرمک: اللرینی، آیاقلرینی
 سوردیر یوردی. ۲. یاواش
 یاواش اوغمق، دلک ایتمک:
 اوپوشان عضوی سورشدیرمک
 اقتضا ایدر.
 سورشمک } فش... بر برینه تماس
 ایتمک، بر برینه
 سورتمک: پنجره قناتلری سورشه
 سورشه آشینشدر.

سورک } س. ۱. دوام، بقا:
 سورک (کوزل بر چیچکدر لکن
 سورکی یوقدر. ۲. کثرتلی
 حیوان سورسی، بیوک سور،
 جلب مالی. ۳. چوق سورن،
 سرعتله کیدن تانار.

سورکینز } ص. چوق سورمز،
 دوامسز، پک قیصه:
 کل موسمی سورکسزدر.

سورکلی } ص. چوق سورر،
 دواملی، اوزون: بو
 سنه قیش شدتلی اولمדיسه ده
 پک سورکلی اولدی.

سورگون } یاخود سورگی. س.
 ۱. صپان سورلد-
 کدن صکره طوپراغی دوزلدوب

کیرپچلرینی قیرمق ایچون سور-
 یان اسطوانی کوتوک و یا طاش
 وسائره. فر. Herse. ۲. قیوی
 داخلاً محکم قیامق ایچون آرقه-
 سنه سوریلن دمیر و یا آغاج،
 طرقال: قیویه سورکی بی سور-
 مک. ۳. شوسه بی و یا چنتو
 و خراسان دوشه ملی یرلی
 باصدیرمق ایچون کزدیریلن
 طاش و یا دمیر آغر اسطوانه،
 لوغ: سورکوی کزدیرمک.
 ۴. صیوانی باصدیروب تسویه
 ایتمک مخصوص ماله نک بیوک.

سورگونمک } یا سورکیله مک.
 ۱. (قیونک
 آرقه سنه) سورکو و طرقالزی

سورمک، سورکی ایله صاغلام
 قیامق: قیوی سورگولدی کز می؟
 ۲. (تارله به) سورکو دینان
 اسطوانه بی سورمک: تارله بی
 سورکولمک ازمدر. ۳. (شو-
 سه بی و یا چنتو وسائره بی)
 اسطوانه ایله باصدیروب دوز-
 لتمک: شوسه بی، تراچه بی سور-
 کولمک. ۴. (صیوانی) بیوک
 ماله ایله تسویه ایدوب دوز لتمک.
 سورگون } س. ۱. قوغلامه،
 تعقیب، آرقه سی صره

کیتمه: سورکون آوی = غلبه-
 لکله و اکثریا آتلی اوله رق
 هر طرفدن صیقیشدیروب تعقیب
 ایتمکه اولنان آو. ۲. نفی، اجلا،
 قوغمه، طرد، دفع: سورکون
 جزاسی: سورکون ایتمک: سور-
 کون اولمق. ۳. نفی محلی، منفا:
 سورکونه کیتمک. = ص. سور-
 لمش، قوغلمش، مطرود، منفی.

سورگونلک } س. ۱. سورکون
 آدمک حالی، نفی،
 منفیک. ۲. طرد و نفی محلی،
 منفا. ۳. عمل، اسهال: بوشروب
 سورکونلک ویرر. ۴. عمل
 علاجی، مهسل.

سورلمک } اولمق، تماس ایتمک:
 الم دیواره سورلدی. ۲. قوغمق،
 یایشدیرمق، طلا و تدهین ایدلمک:
 بو تحتله به یو یا سوریله جکدر؛
 یاره به مرهم سورلملی. ۳. او-
 غلق، دلک ایدلمک: ترلندکدن-
 صکره کیسه سوریلور. || ال
 سورلمک = طوقلمق، تشبث
 ایدلمک، بدأ و مباشرت اولمق:
 بو ایشه، بو ییمکه ده اهیچ ال
 سورلمدی.

سورلمک } ب. ۱. قوغلق،
 طرد و نفی ایدلمک.
 ۲. یوریدلمک، سوق اولتمق،
 قوشدیرمق: بو یوللرده حیوان
 سورلمز. ۳. صپان قوللانمق،
 (تارله) ایشلمک: بو قوراققلده
 صپان سوریله مز؛ بر یاغور
 یاغجه اراضی سوریلور. ۴. کچیر-
 مک، اسرار ایدلمک: بوراده
 کوزل عمر سوریلور. ۵. انفاذ

واجرا ایدلك : حكم سورملك .

۶. رواجی اولوق ، مقبول و متداول اولوق : بو قاشلر شمعی سورلیور .

سورمه } س. سورملك فعلی . با : سورملك .

سورمك } فت. ۱. طوقندیره رق كزديرمك ، لمس ،

مسخ ايتك : النی یوزینه ، یوزنی بره سوردی . ۲. قومق ، یا .

پیشدیرمی ، طلا ، تدھین ايتك : تختہ لره بويا ، تپسی به باغ ، یاره به

مرهم سورمك . || ال سورمك = ۱. طوقفق : بوکا کیمسه ال

سورمسین . ۲. باشلامق ، بدأ و مباشرت ايتك : دھا ایشه ال

سورمدك ؛ اقسام اولیورده سز یازی به ال سورمدیکز .

سورمك } فت. ۱. اوکنه قویوب (کوتورمك ، سوق ،

تسرب ايتك : حیواناتی ، قویو- نلری سورمك . ۲. قوغالامق ،

تعقیب ايتك : آوی سورمك . ۳. قوغمق ، طرد ، تبعید ، نفی ايتك :

شریر آدملی مملکتدن سوررل . ۴. یورتك ، ایلری کونورمك ،

قولانلق : آرابه سورمك : صیان سورمك ؛ چفت سورمك . ۵ .

(طوبراغی) ایشلك ، چفت و صیان قولانلق : تارله نی سور-

مك . ۶. چکیرمك ، اصرا ايتك : حکم ، ذوق ، عمر ، صفا سورمك .

۷. رواج قزاندیروب صاتمق ، چکیرمك ، صرف ايتك : ویانه

فاریقه لرنیک چوغی اکثر معمو- لاتلرنی شرقده سوربورل ؛ قلب

بشکی سورممش . ۸. ايتك ، یوورلاتمق ، اوتیه ایتلك : شو

منغالی بری به سور .

سورمك } فل . ۱. دوام ايتك ، اوزاتمق : فرطونه

اوج کون سوردی ؛ بو کوزل هوالر . بویه سورده چکمدیر ؟

۲. وقت چکمك ، زمان مرور ايتك : مکتوب یازدقدن صکره

چوق سورمدی کندیدی ده کدی . ۳. قارن) اسهاله دوچار

اولوق : قارنی سور یور . ۴. بیتك ، طوبراقدن چیتمق ویا

دال بوداق پیدا ايتك ، نشو و نما بولوق : اکینلر سوردی ؛

دیگدیگمز فدانلر کوزل سورممش . سورمه } س . ۱. سورمك فعلی .

سورمه } با : سورمك . ۲. سو- ریه چك شی . ۳. کوز کنار لرنه

و کیرپیکره سورین سیاه بويا که اک زیاده عربلرجه مرعی او-

لوب ارکیکلر طرفندن دخی قوللانیلیر ، کحل : سورمه

چکمك . (فارسی به دخی کچوب « سرمه » یازیلیر . ۴. قیو کلبید-

ینک ایچریدن ال ایله سورینلن دهیری : قیو سورمه سی . ۵. ماصه

و طولاب ویازیخانه ک چکیلرک آچیلیر کوزی ، چکمهجه . ۶ .

لینت ، اسهال : قارن سورمه سی . = ص . چکیلرک و سوریلرک

آچیلوب قیانان : سورمه چکمهجه ، سورمه قیو . || سورمه طاشی =

آتیمون . || بوغدای سورمه سی = کولله مه توزی ، || سورمه او مو-

رغه = انا او مورغه نك ایچریسنده حرکت ايتك اوزره مرتب متحرک

او مورغه که کینیک پایه ایتسنی منع ایدر .

سورمه دان } ودها طوغریسی

کوز سورمه سنك یعنی کلك قوندیفی کوچک قوطی ویا حقه .

سورمه لئك } یا سورمه له مک . سورمه } فت . ۱ . سورمه

یعنی کحل سورمك : کوزلرنی سورمه لئك . ۲ . قپونک سورمه .

سنی قومق ، کلیدک ایچریدن سورین دینک سورمك : قپونی

سورمه لئك . سورمه } ص . ۱ . سورمه سور- سورمه لی } لمش ، مکحل (کوز) :

کوزی سورمه لی = ریا کار . ۲ . سورمه لئمش (قپو) . ۳ . سوریلوربر

آلتی محتوی اولان . ۴ . سورمه لی نشانگاه = استقامت طوینه کوره

دیگر طویلری هدفه بالنسویه بطاریه به آتش ايتك ایچون

مستعمل آغاچ نشانگاه . سورنا } س . فا . زورنا .

سورنا زن } س . فا . (سورنا = مق ، چالمق) زورنا چالان ،

زورناجی . سورنمك } فط . کندی اوستنه

و یا کندی کندینه سورمك : لوانظه سورنمك ؛ یو-

زینه صابون سورنمك ؛ حمامده کیمسه سورنمك .

سورنو } س . با : سوزی . سورنمك } فت . قالد برمیوب

سورنمك } برده چکدرک کو- تورنمك ، سورو کلتك ، جر ایتد-

یرمك : قیزاغی سوروتوب کتور- دیلر .

سوروتمه } س. ۱. دمیردن بر
 چرچیویه یکیراش
 بر نوع آغ که قعر مجرده سو.
 روکلنه رك بالاق واستریدیه صید
 ودوشمش اشیا اخذ اولنور.
 ۲. دکر اوستنده سوروتیلوب
 بالاق طوتیلور بر نوع اولطه.
 سوروفچی } س. ۱۸: سوریمی.

سورفکلمک } فته. قالدیرمقسزین
 یرده چکه رک
 کوتورتمک، جر ایتدیرمک:
 شو حیوانک لشنی بر آدمه سورو.
 کلمتی.

سورفکلمک } یاخود سوزو.
 کله مک. فته. ۱.
 قالدیرمقسزین یرده چکه رک کو.
 تورمک، جر ایتمک: آیاغندن
 طوتوب سوروکلدی: آیاغنی او.
 زنکیده قالمغله آت کندیسینی
 خپلی مسافده سوروکلدی. ۲.
 زورله وروحسز بر قالب چکرجه.
 سنه چکوب کوتورمک، طاشیق:
 سز ایشکزه کیدبورسکز بو
 آد مجزی نهیه سوروکیوب
 طور یورسکز.

سورفکلمک } فل. قالمقسزین
 یره سورینه رک
 حرکت ایتمک: بیچاره کوتوروم
 قپویه قدر سوروکلندی.

سوزوم } س. برمالک سورلمسی،
 رواج، اعتبار: بوسنه
 ذخیره نک سورومی واردر.
 سوزوم } مه. تأکید ایچون
 مکرر اوله رق سوزو.
 تمک فلغندن اول قوللانیلیر:
 سوروم سوروم سورینیور.

سوزومک } فته. ۱. قالدیر-
 مقسزین یرده چکه

رک کوتورمک، سوروکلک، جر
 ایتمک: ترلسکرینی سورویوردی.
 ۲. برابر کوتورمک، طاشیق.
 || آیاغنی سورومک = امهال ایتمک.
 || ایپنی سورومک = شقاوت ایتمک.
 سورونجمه } س. چوق سوروب
 اوزاتمه، تأخیر،
 تعویق: ایشی سورونجمه یه دو.
 شورمه ملی.

سورونذیرمک } فته. زحمت و
 مشقتله یرله
 سوروکلنیرجه سنه سفالت و
 ضرورت چکدیرمک، سرسری
 و دربردر حالنه قویوب فقر و
 واضطرابه دوچار ایتمک: بوسفا.
 هت برکون کندیسینی سوروند.
 یره چکدر.

سورونمک } فل. ۱. قالمقسزین
 یرده جبالایه رق
 حرکت ایتمک، سوروکلنمک، امکله.
 مک: چوجق دهای یورویه میوب
 سورونیور. ۲. زحمت و مشقتله
 سوروکلنیرجه سنه سفالت وضرو.
 رتله کچنمک، کمال فقر و ضرورتندن
 یریشان و دربردر اولوق: الینه
 کچن ثروتک قیمتینی بیلیوب اسراف
 ایتدی شمدی سورونیور.

سوره } س. عر. ج: سور.
 قرآن کریمک منقسم او.
 لدیغی ۱۱۴ فصلاک بهری:
 سورة فاتحه، سورة بقره.

سوزی } یاخود سوزو. س. ۱.
 حیوانات اهلیه و علی.
 الحصوص قویون و کچی طاقی،
 برلکده کزدیریلوب بر ویا بر
 قاچ چوبان طرفندن اداره او.
 لنور سوت حیواناتی، رمه،
 کله. ۲. جماعت کثیره، چوق

غلبه لک، فوج. (مقام استخفافده
 قوللانیلیر:] بر سوری آدم
 طوبولامش. ۳. بر چوق، بر
 خپلی، نیجه: بر سوری کتاب
 کتیرمش. || سوری سپت = اتباع
 و ائقال، غلبه لک.

سوزیچی } س. بیکیر ودوه کچی
 یوک حیوانلرینی سو-
 رن آدم، بو حیوانلرک کراچیبسی
 و یاخود کراچینک اوشاغی:
 بیکیر سوریچیسی.

سوزیچیلک } س. سوریمی خد.
 مت و وظیفه سی:
 سوریمیچیلک ایدیور.

سوزیمک } سوریندیرمک، سو-
 ریمک وسائره. ۱:
 سوزومک وسائره.

سوریه } س. ه. وقتله سریانیلرله
 مسکون بولنش اولان
 خطه واسمه که بعد الاسلام
 عربلرجه (شام) اسمیله شهرت
 بولوب، ایوم آوروپالیلرجه ینه
 سوریه (Syrie) نامیله معروفدر.
 سوریه حلب و بیروت و لایتلرینی
 حاویدر. فلسطین یعنی قدس
 متصرفلنی ده ملحقاتندن معدود.
 در.

سوز } س. ۱. حروف و حرکا.
 تن مرکب اوله رق بر
 شیشه دلالت ایدن لفظ، کله:
 بلبل فارسیدن آلنه برسوزدر.
 ۲. کله لر دن مرکب اوله رق
 افاده مرامه یارایان ائردی،
 کلام، قول: آنالرمزدن قالمه بر
 سوزدر. ۳. خبر، حوادث،
 شایعه: بر سوز ایشیتدم: بر
 سوز دوران ایدیور. ۴. وعده،
 تعهد: کندیسینی سوز ویردی؛

اوسوزنده طورماز آدم دكلدر.
 ۵. اويشمه، مقالوله، موافقت،
 قرار: آره مزده سوز ايتدك؛
 اولر سوز باغلامشلىر؛ سوز
 آلوب ويرمشلىر. ۶. بحث:
 اونك سوزى چكىدى؛ اوندىن
 سوز آچلدى، سوز ايتدك.
 ۷. ديدى قودى، كفت وكو،
 قيل وقال: سوز اولسون ديه
 چكينيورم. ۸. حكيم، نفوذ.
 || آتار سوزى = ضرب مثل.
 || سوز آتمق = ضماً طوقمق، حرف
 اندازلق ايتك. آجى سوز =
 خوشه كيميه چك سوز. || سوز
 آچلق = بختى چكك. || سوز
 آكلامق = فراست كوسترمك.
 || سوز آكلامق = قانديرىق.
 || سوز آلق = وعد ايتديرمك.
 || سوز آياغه دوشمك = كوچك
 بيوكى ديكه مەمك، هر قفادن
 برسس چيقمق. || سوز ابهسى =
 لقردى اويديرمغه مقتدر آدم.
 || سوز ارى = باش، ريس.
 || سوز ينك ارى = سوز نده
 طورور، صادق الوعد. || سوز
 اهلى = كوزل سوز سويليكه
 مقتدر، ميركلام. || سوز ايتك =
 ۱. بر بهانه بولمق. ۲. سوز-
 لشمك = لقردى ايتك، مذاكره
 ايدوب قرار ويرمك. || سوز
 باشى = فصل و باب ابتداسى.
 || سوز بر الله بر = سويلديكم
 سويلديك، قرارمدن نكول ايتم.
 || سوز بر ايتك = اتفاق ايتك.
 || سوز نيتك = قرار ويرمك،
 موافقت حاصل اولمق. || سوز
 برلكى = اتفاق. || بيوك سوز =

كبر و تفاخرله سويلين سوز.
 || سوز ييغزده = محرم قالسون،
 كيمسه ايشتمسين. || سوز چيقار-
 مق = اشاعه ايتك. || دشمن
 سوزى = افتراء، افك. || سوز
 دوشمك = بحث چكك. || سوزده =
 صانككه، كويا. || سوزدن دوشمك =
 وعددن نكول ايتك. || سوز
 ديكلكم = قاتمق، اطاعت ايتك.
 || سوز طومتق = اتياد ايتك.
 || سوز قانديرمق = واقع اولان
 تعريض و سرزنشى استماع و تحمل
 ايتك. || سوز كشمك = قرار
 ويرمك. || سوزى كشمك =
 سوزى ناتمام براقوب سكوت
 ايتك. || سوز چكيرمك = انفاذ
 كلام ايتك، ديكاتمك. || سوز
 كليشى = مثلا، فرضا. || سوز
 كوتورمك = قابل تعريض اولمق؛
 سوز كوتورمز = ديه جك يوق.
 || سوز كيرمك، قاريشمق = بر
 بخته باشقه لقردى قاريشمق.
 || سوزم اوكا. سوزم يابانه برى
 حقنده آغر ويا اديه مغاير برشىء
 سويلنديكى وقت تادباً مخاطبه
 ايراد اولنور مدار كلامدر.
 || سوزم سوزدر، سوزم سوز
 اولسون = وعدمدن دوئم.
 || سوز ويرمك = وعد و تعهد
 ايتك. || سوزى يابانه آتمق =
 اعتبار ايتمهك؛ يابانه آتيله جق
 سوز دكلدر = شايان استماعدر،
 طوغريدر. || سوز يوق = ديه.
 جك يوق تعريض اولنه ماز.
 || ساز و سوز = اكنجهلى جمعيت.
 || سوز آلوب ويرمك = بر ايشى
 قرارلشديرمق.

سوز } س. فا. يانمه، طويشمه،
 دل = يورك يانمهسى؛ پرسوز =
 آتشى، سوزناك. = ص. فا.
 [« سوختن » فعلندن سمس.
 اولوب صتر. تشكيله كيرر.]
 ياقان، ياقيجى، محرق: دلسوز =
 يورك ياقان: جكر سوز = جكر
 ياقان: خانمان سوز = خانمانى
 ياقان.

سوزان } ص. فا. ياقان، محرق:
 آتش سوزان.

سوزجى } س. ص. معترض،
 اعتراضجى.

سوزديرمك } ق. برمايى
 منفذلى طار اولوب طورنى
 و سائرەك چكمنه مساعد او-
 لميان بر شيدن چيره رك تصفيه
 ايتديرمك: صويى، سودى
 سوزديرملى.

سوزش } س. فا. ۱. يانمه، ياقه،
 محرقق. ۲. تاثير،
 حزن: بو مقامده سوزش
 وارد. ۳. يورك يانمهسى، بيوك
 تاثير: سوزشله آكلانوردى.

سوزشلى } ص. ۱. آتشى، محرق.
 ۲. تاثيرلى، مؤثر،
 حزن انكيز: سوزشلى مقام.
 ۳. بيوك بر تاثير و يورك يانمه.
 سيله واقع اولان: سوزشلى
 افاده.

سوزگج } س. ۱. مايعاتى چكوروب
 سنى طومغه مخصوص دليكلى قابكه
 انواعى اولور: سوت، چاى
 سوزگجى. ۲. ايچنه مواد اجنبيه
 كيرماك ايچون طلومبه و سائرە

بوريلرينك اوجلرينه طاقيلان بوربنك قطرينك ايكي مثلندهكى آلت . || چوبان سوزجكى = بر جنس چچك .

سوزنگى } يا سوزگور . س . اينجه سوزكچ ، مایعاتى و صویه آتیش سزواتك صوینى سوزمكه مخصوص اوافق دايكلى قاب .

سوزلشمك } فش . ۱ . سوز ایدوب قرار ویرمك : او ایش حقتده اونكه سوزلشدم .

۲ . سوز ایتك ، معارضه ايلك ، بربرينه سرت و ناسزا سوز سو- يلك : كندیسهلچن كون بر آز سوزلشذك .

سوزلشمه } س . ۱ . اتفاق ، مه . ۲ . معارضه ، مجادله .

سوزلمك } نل . ۱ . سوز- پكدن و یا سوزكچ يرینی طوتان بر شیشیدن كچیر- بلوب تصفییه اولمق : ص-و ،

كیرچ سوزلدى . ۲ . خفیف وكزلى بر صورته قاهره قیتكم و یا اوچق . ۳ . چوق ضعیفلامق ، آریقلامق : بو خسته لقدن

بستون سوزلدى . ۴ . (كوزل) مخور اولق ، اویقودن یاری قیامتق .

سوزلى } ص . سوز ایتش ، یا تعلیمات آتیش .

سوزمك } فش . ۱ . (برمایى) سوزكچ دینلن دايكلى بر قابدن و یا بر بز و قاشدن كچیروب تور تیرلك كچسنه یول ویرمه مكه تصفییه ایتك : صوی ،

سودی سوزمك . ۲ . یاری قیالى كوزلره باقوب نظر امعاندن كچیرمك : كندیسنی باشند آیاغه سوزدى .

سوزمه } س . سوزمك فعلی . سوزلش ، سوزلچدن كچیرلمش : سوزمه عشورا ، سوزمه یوغورت .

سوزن } س . فا . ایکنه ، ابره . لس . سوزناك } ص . فا . ۱ . یاقان ، محرق . ۲ . مؤثر ، حزن انکیز . = س . مو . بر مقامك اسمیدر .

سوزنده } ص . فا . یاقان ، یا قیچی ، محرق ، پك مؤثر .

سوزنی } س . فا . اینجه بر نوع نقش .

سوس } س . ۱ . زینت ، زیب ، سوس } برك ، آرایش : سوسه چوق مرایق واردر ؛ سوسى چوق س-ور . ۲ . اوستنی باشنى

دقله دوزلته ، چكى دوزن ، توآلت : صباح سوسنى ایتز دن ایشه باشلاماز . || سوس ویرمك = تربین ایتك . || بر شیء سوسنى ویرمك = بر شیشه بکزتمك ،

اصلى یوق ایکن بر شیشه دیگر برشکل ویرمك : كندینه زنگین سوسى ویریور .

سوسام } س . با : صوسام .

سوسلندیرمك } فش . سوس- مك ، تزین ایتك : اوینی چوق سوسلندیرمش .

سوسلمك } فل . كندینه سوس سوسلمك } ایتك ، كندینه

سوس ویرمك ، بزتمك ، تزین ایتك .

سوسلى } ص . سوس ایتش ، كندینى سوسلندیرمش ، بزتمش ، مزین : سوسلى او ، سوسلى کلین .

سوسهار } س . فا . كبر . كرتنگله .

سوسمك } فش . طوس اورمق . ایتوب ایره دوشورمك .

سوسن } س . فا . و :

سوسن } س . فا . بین العوام غلط اولهرق صوسام چیچكى دینلن نبات كه چچكناك رنگنه كوره انواعی اولور .

سوش } یا سوش . س . سومه ، سوسمك } سوسمك طرزى ، محبت :

كندیسنی بر سوش سو یوركه . . . سوشمك } فش . بر برینی سو- مك : اونلر چوق سوشیورلر .

سوغه } س . [اصلی مجهول] . بر حلاطی صوك درجه یه قدر كچوب بندایته ، براوسقروپی صوك دیشنه قدر ویره ایدوب صیقهشدرمه .

سوق } س . عر . ۱ . اوكه قاتوب سورمه ، ایلری کوتور- مه : قویونلری مرعابه سوق

ایتدی . ۲ . سبب اولوب بر نتیجه یه كوتورمه : تنبلك انسانى سفالته سوق ایدر . ۳ . كوندرمه ، ارسال . (بو معنا

ایله اك زیاده عسکر وضابطان وارزاق ودهمات عسكریه حقتده مستمدرلر .] || سوق عسکر = بر جهته عسکر كوتورمه ،

عسکرله هجوم اتمه : دشمن اوزرينه سوق عسکر ايتدی .
 || ع. سوق الجیش = عسکرک سوق و تحریکی اصول و قوا .
 ععدندن بحث ایدن فن ، فر .
 Stratégie . || سوق الطبیعه = حیوانانده دوشونمیه رک و مجرد طبیعتک سوق واجباریه واقع اولان حرکت مقوله ، فر .
 Instinct . || سوق مأموری = ارزاق و مهمات عسکریه نک مواقع عسکریه به سوقنه مأمور ضابط .

{ سذ . عر . جم : اسواق .
 سوق { چارشی ، بازار : سوق سلطانی = مزاد محلی .

{ یاخود صواق . س .
 سوقاق { (عر . « زقاق » دن) شهر و قصبه ایچنده اولر آره .
 سندهکی یول : منتظم شهرلرک سوقاقلری ککیش و تمیز اولور .
 || سوقاق لقردینسی ، حوادثی = اهمیتسز و اعتبارسز سوز .

{ س . س . م . ایکی آغاجک
 سوقره { باش باشه بتشمه سندن حاصل اولان اکیری . [یان یانه بتشمه سندن حاصل اولان فصل مشترکه آرموز دینلیر] : کینک طول مدت دکزده دکونمه سی سوقره و آرموزلرینک آچیلوب صو ایتسنی موجب اولور .

{ ص . عر . : سوقیه .
 سوقی { عسکر سوقنه و یا سوق الجیش فننه منسوب و متمن .

{ « سوق الجیشیه » دیمه ملی [س . عر . جم : عسکر
 سوققیات { و ارزاق و مهمات عسکریه سوق وارسالی ایشلری :

سوقیات عسکریه .
 سوقدیرمک { فته . ۱ . برشیئی کوکندن و یا

صوقلمش اولدیغی بردن چیقارتمق : آغاج ، دیش ، قازیق سوکدیر .
 مک . ۲ . دیکلمش و یا یاپشمش بر شیئی چکدیروب آیرتمق : کتابک قیماغنی سوکدیردم ؛ دیکدیکی شیئی کندیسنه سوکدیر .
 دم . ۳ . (صیق برشیئی آقندی و غلبه لکی وسائره نی) یاردیرمق ، ایچندن کچیرمک : آقندی نی قیقچی به کوچ سوکدیره بیلدم .
 ۴ . (خام طوبراغی) ایشلمک . اویری سوکدیره حکم . ۵ . (عباره نی) حل ایتدیرمک ، او قوتیق : او کتابی چوجقلره سوکدیره مدم . ۶ . انقباضی دفع ایتدیرمک ، عمل کتیرمک : ایچدیکم علاج سوکدیردی .

{ فته . « ک » ی .
 سوقدیرمک { « و » کبی او . قونور [سب و شتم ایتدیرمک = چوجقلره کیمسه به سوکدیره ملی .

{ س . سوکک فعلی .
 سوقکش { با : سوکک . { س . [« ک » ی « و »
 سوقکش { کبی او قونور] شتم ، سب ، دشنام .

{ فته . بربرینه سب
 سوقکشدیرمک { و شتم ایتدیر . مک ، سب و شتم ایدشمه لرینه مساعده ایتک : چوجقلری سو .
 گشدرمه ملی .

{ فش . بربرینه سب
 سوقکشمک { و شتم ایتک : چو .
 جقلر بدلمرنده سوگشمه ملیدر .

سوقکلمک { فته . ۱ . کوکندزویا صوقلمش اولدیغی بردن

چیقه اارلق ، قوپارلق ، قلع و قمع اولتق : بو آغاج قولای سوکلز .
 ۲ . دیکیش و یا یاپشمه بوزیلوب آیرلمق ، حل و فصل اولتق : بو دیکیش ، بو اثواب ، بو کتاب سوکلدی . ۳ . یارلق ، ایچندن کچلمک : بو غلبه لک ، بو آقندی سوکیله مز . ۴ . (خام طوبراغی) ایشلمک : بو طوبراغ زور سو .
 کیسه جکدر . ۵ . او قوتیق ، حل اولتق : بو یازی سوکلیبور .

{ فته . سب و شتم اولتق :
 سوقکلمک { او آدمه سوکلز .

{ س . فارسیده تذرو
 سوگلگون { دینان کوزل بر او قوشی که بیان خروسی ، طاووغی . ده دینیر .

{ فته . ۱ . بر شیئی کو .
 سوقکک { کندن و یا صوقلمش

اولدیغی بردن چکوب چیقارمق : آغاجی ، فدانی سوکدی . ۲ . دیکلمش و یا میخانمش یاخود یاپشمش بر شیئی آیرمق : اثوابی ، کتابک قانغی ، چکجه نک قیماغنی سوکک . ۳ . صیق و یا سرت و مروره مانع بر شیئی یاروب کچمک : واپور آقندی نی ، آت جاموری ، آدم غلبه لکی سوکدی : دمیر یول قطاری قاری سوکمه مش . ۴ . خام طوبراغی ایشلمک ، آچق : بو قیری سوکوب تارله یاملی . ۵ . زور بر عباره نی او قویه بیلمک : بو یازی نی سوکمه مدم . ۶ . انقباضی دفع ایدوب عمل ایتدیرمک ، سوردیرمک : بو علاج سوکدی .

== فل. ١. انقباض دفع او.
 لوب عمل ايتك، سورمك، عاقبت
 او علاجيدن سوكدى، ٢. بر
 خيلى وقت انتظار اولندقدن
 صكره ظهور ايدويورمك،
 چوق كلك، بوشانق: بكديكدر
 آدملا آقشامه طوغرى سوكديلر:
 عاقبت يانغور سوكدى. ٣.
 (طاك) آتمق، (شفق) آچلق:
 شفق سوكدى.

سوگمك } فته سب وشتم ايتك؛
 سوگوب صايتمق؛
 آدمه سورمك بك فنا ايشدر.

سوگمه } س. سوگمك فعلى. با:
 سوگمك.

سوگمه } س. سب، شتم، طعن،
 تشنيع، دشنام.

سوگند } س. فا، آند، يمىن،
 قسم، خلف.

سوگندى } س. ١. سوكلش
 شىء، ديكيشى چو.

زلمش شىء، سوگوك: بو اوابك
 شوراسنده بر سوگنديسى وار.
 ٢. كثرته ظهور، بردن
 بره جيقويورمه: خلق سوگندى
 ايتدى.

سوگنديرمك } فته. يانان بر
 شيبك يانمسنه
 ختام ويرمك، اطفا ايتك: آتشى،
 موى سوگنديردى.

سوگمك } فل. ١. يانمقده
 اولان شىء آراتق
 يانماق، اطفا اولمق: آتش،
 موم، يانفهن سوگندى. ٢. بچ.
 طورمق، كسب سكون ايتك،
 باصلىق.

سوگوى } س. سوگو اوتى = طاو.
 سوگو } شانبيل اوتى.

سوگوت } س. (ت) شىء تخريك
 اولندقدمه «د» ٥٠
 تحويل اولمق قاعدهدن اولد.
 يفتدن، سائر احوالده «سوگود»
 يازماملى. [اكثرى صولاق
 يرلرده حاصل اولوب ياپراغى
 اوزون و آجى اولان و قبوغى
 قولاي صوييلور بر آغاج كه
 انواع كشيره سى اولور: آچمه،
 قزىل، قره، كوكجه سوگوت؛
 ساز سوگوت، صالحيم سوگوت
 وسايره.

سوگوش } س. اتك كيمكاردن
 سوكلنجيه قدر قاينا.
 مشى، ساده صوده قاينامش ات.

سوگونك } س. ديكيشى چوزلمش،
 ويا اورمه سى بوزلمش
 سوكلش ير: سوگونك تعميرى؛
 چوراب سوگونكى = كيتدكجه توسع
 ايدن بوزوقلق.

سوگون } س. بردن بره ظهور:
 سوگون ايتدى.

سوگه } س. [«ك» ي. «و»]
 كبي اوقونور. [قپو و
 پنجه نك قنادىنى طومتق اوزره
 ديواره ربط اولنان چرچيونهك
 درت طرفنك بهرى: اوست
 سوگه، آلت سوگه، يان سوكلر؛
 سوگه طاشى = بو چرچيونهك
 اوست طرفنى طومتق اوزره بوينه
 قونيلان يكيپاره اوزون طاش.
 سوگه لك } ص. سوگه كبي قو.
 لاليله بيلير: سوگه.
 لك طاش، ديرك.

سوگى } س. محبت، عشق،
 شفقت.

سوگيلى } سوگياؤ. ص. سويان،
 محبوب، حبيب، دو.

ست، عزيز: سوگيلى اولادم؛
 سوگيلى دوستق.

سوگپوك } ص. [نق. «سولپيك»
 دن] كوشك، صار.
 قيق، مسترخى: سوولپوك ات،
 ياغق.

سوگليمك } فل. كوشه مك، صار.
 قيق، كسب استرخاء
 ايتك. مر.

سوگلى } ص. كوشك، صار.
 قيق، صولوق، پش
 مرده، بوروشوق: سولكى بز،
 سولكى آدم.

سوگمك } بچ. جاب محبت ايتك،
 جاب محبت اولمق،
 محبوب اولمق: اولاد سولير، او
 سولديكنى بيلور.

سوگولك } س. حين حاجتده قان
 ايمك ايچون بدنك بر
 طرفنه طوتيلان معروف حيوان
 زاحف كه طاتلى صوده ياشار:
 سولوك ياپيشديرمق. || اشك
 سولوكى = بو خدمته ياراماز قبا
 جنسى.

سوگولگن } س. حمض رصاص.
 قرمزى بويا و بويا
 آستارى كبي قوللانيلان زير.
 قوينوم يعنى قرمزى مينوم
 معدنى: سولوكن سورمك،
 سولوكنله بوياق.

سوگولمن } ياخود سلن. س.
 معروف برماده سميه،
 سلمايانى، آق سولومن. || طاتلى
 سولوهن = قالومل.

سوگولير } ياخود سولير. ص. جاب
 عشق و محبت، محبوب،
 مرغوب: سولير آدمدر؛ سولير
 يمك.

سولینه } س. ار. اقامش بوجکی
 دینان ما کرل صدقی
 و بحری بر بوجک.
 سو متر } س. بر نوع خفیف بو-
 غدای.

سومک } فته. ۱. (یاوری)
 آناسنک مہ سنی بور-
 نیله قاقوب ایته رڪ امك. ۲.
 دورتوب قاقق، خورلایوب
 ایتمك.

سومر ماک } فته. ۱. اوکوز
 کبی بور نیله ایته-
 رڪ طویلایوب یمك. ۲. مجھ
 تکمیل سیلوب سو پوروب یمك
 ویا ایچمك = بر طباق یمکی بر او-
 تور شده سورمدی.

سومنات } سخه هندستانك بکرات
 خطه سنده مشهور بر
 بخانه ایدی که سلطان محمود
 غزنوی طرفندن تخریب او-
 لئشدر.

سومسوک } ص. سومه سومه
 صوقیلان مسکین،
 سونپه.

سومولک } س. انسانده و بعض
 حیواناتده بورندن
 آقان پسلک که نزله وقوعنده
 زیاده اشیر، رعام، مخاط : سو.
 موکنی چکوب طور مق = سو-
 موکنی سیلکه مقتدر اوله مامق،
 حال عجز وافتقارده بولتمق.

سوممک } فته. ۱. محبت اولمق،
 قلباً مربوط اولمق،
 دوستلق و حب و وداد کوستر-
 مک : هر والده اولادینی سور.
 ۲. عاشق اولمق، عشق و علا-
 قه سی اولمق : مجنون لیلانی
 سومکله شهرت بولشدر. ۳.

سوموکلکی } ص. بورننده سو-
 موک بولنان، سر-
 موکی آقان : سزموکلکی چوجق.
 || سوموکلکی بوجک = صالیانغوز،
 خنزور.

مائل اولمق، بکنمك، ترجیح ایتمك،
 آرزو کوسترمك، حظ ایتمك :
 آتی چوق سورم، بالیدی هیچ
 سومم. ۴. اوخشامق، تلطیف
 ایتمك : چوجنی سو بوردی. ۵.

سومه } س. محبت، حب، وداد :
 اونك سومه سی آکلا-
 شماز.

خوشالانمق، موافق و او یغون
 بولمق، حظ ایتمك : سوکوت
 آغاجی صولاق لرلی سور، بو
 آغاج یرینی سومش چاقی بیو-
 دی. || الهی سورسهك = الله
 عشته !

سونبک } سونبکی. بلا : سنبک.

سومکر ماک } یا سومکر ماک.
 فل. بورنده بر-
 یکن سوموکی شدتلی بر نفس
 ویرمکه دفع ایتمك : کوچک چو-
 جقلر سومکر مکی بیلز لر.

سونپه } ص. مسکین، میمندی،
 اوستق باشی پیس، مردار.
 سونج } یا خود سونج. س. سو-
 نمه، سرور، مسروریت،
 فرح، طرب، شادی : سونجندن
 چیلدیره قعدی؛ نه سونج-وندی!

سومکر ماک } یا سومکر ماک.
 فل. بورنده بر-
 یکن سوموکی شدتلی بر نفس
 ویرمکه دفع ایتمك : کوچک چو-
 جقلر سومکر مکی بیلز لر.

سونجلی } سونجلی. ص. مسرو-
 ریتی موجب، باعث
 شادی، طرب انکیز : سونجلی
 اویون.

سوندنه } س. [Sonde] بر
 شینک درجه عمقی ویا

ایچنده نه بولندیغنی معاینه ایتمک
 مخصوص طالدریله جق آلت،
 اسقاندیل : سونده ایله کولک عمقی
 اولچدیلر؛ مثانه سونده سی؛ جراح
 سونده سی؛ سونده قوللانمق =
 ادراری سونده ایله آلمق .

سوندیر ماک } فته. برینک سو-
 نمستی موجب او-
 لمق، تسریر ایتمك، ممنون وشا-
 دان ایلمك؛ اوکسر سوندیرن =
 آرزقیمیلی چوق سوسلی وبارلاق
 شیء.

سوندیر ماک } وا : سوگندیر-
 مک.

سوننگر } س. (R. Spouyngar)
 ۱. دکیدن چیقار-
 یلان واصل بر حیوان نباتی
 اولان بیوک مساماتلی خفیف
 بر جسم که سیلکه، اوغمه و صو
 وسائر مایعاتی طولامغه یارار،
 اسفنج؛ چوخه سونگری = اینجه
 ویومشاق اولانی؛ قره سونگر =
 اسمرجه اولان قیاسی. ۲. سو-
 نگره مشابه قباچه ویومشاقه
 شیء؛ یاره سونگری = سونگر
 کبی لحم زائد؛ همه سونگری =
 همه نك قیاسی. || سونگر طاشی =
 سونگره بکرز خفیف بر طاش که
 مرمرلری و تحتله لری اوغمه
 یارار .

سوننگو } س. یا خود :

سوننگی } س. دورتوب دله جک
 دمیر سلاح که تفتکه
 ویا مزراغه طاقیلیر : سونگی
 طاوران = سونگی استعمالی قو-
 مانده سی. || وجودک سونگیسی =
 عمود فقاری. || سونگیسی آغز =

سوننگی } س. دورتوب دله جک
 دمیر سلاح که تفتکه
 ویا مزراغه طاقیلیر : سونگی
 طاوران = سونگی استعمالی قو-
 مانده سی. || وجودک سونگیسی =
 عمود فقاری. || سونگیسی آغز =

کیکاری قالین و قولای حرکت
 ایده مز (آدم) .
 سونگیلمک { یاسونگوله مک .
 } فت سونکی ایله
 اورمق ، سونکی استعمال ایده -
 رک اوسته هجوم ایتک .
 سونمک { فل . مسرور وشا -
 } دان اولمق ، کسب
 انبساط ایتک : بوخبردن چوق
 سوندی .
 سونمک { فل . با : سوغتمک .
 سونمه { س . ممنونیت ، مسروریت .
 سونوک { ص . ۱ . سوغتمش ،
 } منطقی : بو آتش سو -
 نوکدر . ۲ . پارلاق اولمیان ،
 پارلامیان ویا پک آز پارلایان :
 سونوک قندیل . ۳ . مج . شانلی
 وشهرتلی اولمیان ، شانز : سو -
 نوک آدم .
 سونوکلیک { س . ۱ . سوغتمش
 } اولان شیک حالی .
 ۲ . پارلامیان ، پارلاق اولمیان
 شیک حالی : بو قندیلک سونو -
 کلکی . ۳ . مج . شانزلق ، شهرتمز -
 لک .
 سونه { س . یشیل باشلی قیل
 } قوبروق ییان اوردکی .
 اصل ترکیه ده علی الاطلاق
 اوردکک ارککنه دینیر . [
 سونیش { س . سونمه ، ممنونیت ،
 } مسروریت ، محظو -
 ظیت .
 سووه { یاخود سووه . س . با :
 } سؤگه .
 سوی { ص . عر . ۱ : سوویه . ۱ .
 } دوز ، طوغری . ۲ . بر ،

یکسان ، برابر . || علی السوی =
 جمله به بر اوله رق ، بر دوزی به .
 سویا { ح . عر . بر دوزی به ،
 } مساوات اوزره ، علی -
 السویه .
 سویجی { ص . ۱ . سون ، محب .
 } ۲ . عاشق ، علاقه -
 کرده . ۳ . همجنسنی سومک میل
 شیعنه تابع (قاری) .
 سویلیک { س . قادی نلرک
 } همجنسلیخی سومک
 میل شیعنی .
 سویداء { ش . عر . ۱ . قلبیک
 } اورته سنده بولندیغی
 زعم اولنان سیاه نقطه : سویداء
 القلب . ۲ . مج . قلبیده مرکوز
 اسات . ۳ . با . تخملرک کوبکی
 مٹابه سنده اولان نقطه ودانه -
 جک که اصل مایه انباتیه در .
 سویشمک { سویشمک وساژه . با :
 } سوش وساژه .
 سویش { س . سخ . م . آفریقا الله
 } آسیا آزه سنده واتی
 دکنزله بحر احمر یپنده کی مشهور
 جدول صنعی و بونک بحر احمر
 جهنده کی مدخلنده واقع قصبه
 واسکاه .
 سویگمک { فل . یان اوزره
 } طیانق ، یاصدا -
 نق .
 سویلمک { فت . ۱ . سویلمکه
 } سوق و اجبار ویا
 مساعده ایتک ، انطاق ایتک :
 سویلیه جکدم اما سویلتمدی ؛
 او کیمسه به لقردی سویلتمز .
 ۲ . اقرار واعتراف ایتدیرمک :
 ماهر مستنطق مجرمه هر شیئی
 سویلتیر . (سویلتمدیرمک دیمکه

حاجت یوقدر .] || مج . سازی
 سویلمک = کوزل چالمق .
 سویلشمک { فش . مذا کره
 } ایتک ، بر ایش
 حقتده قونیشمق ، مکالمه ومجاوره
 ایتک : بز اونکله سویلشدک .
 سویلمک { یاسوله مک . فت . ۱ .
 } سوز ، لقری ایتک ،
 دیل بیلک : بو چوقق دهاسو -
 یلیور : ترکیه سونلک ؛ سسله ،
 یاواش سونلک . ۲ . دیمک : نه
 سویلدیکنز ؛ بن برشیء سویلدم .
 ۳ . آکلاتمق ، خبر ویرمک ،
 افاده و بیان ایتک : وقوع حالی
 سویلیدی ؛ کزدیکی یرله دائر
 چوق شیتلر سویلیوردی ؛ بونی
 سزه کیم سویلیدی ؛ ۴ . اخطار
 وتنبیه ایتک : چوققلره سویلیک
 درسلیخی حاضر ایتسینلر ؛ بن
 اوکا سویلرم سز صراق ایتیک .
 = فل . خبر ویرمک ، غمازلقی
 ایتک = چوققلره تنبیه ایتلی سو -
 یلسینلر . || آچیق سویلمک =
 طولایسمله ورموزاتله سویلیوب
 طوغریدن طوغری به سویلمک .
 || آز سویلمک = سکوتی اولمق .
 || الله ایچون سویلمک = رضاء
 لله طوغریسنی سویلمک . || اینی
 سویلمک = ۱ . سوزنده مصیب
 وحقیلی اولمق : اینی سویلیور .
 ۲ . مدح و ثنا ایتک : حقکرده
 چوق اینی سویلیوردی . || بیوک
 سویلمک = تفاخر ایتک . || ترکی ،
 شرقی سویلمک = تغنی وترنم ایتک .
 || چوق سویلمک = کوزله لک ایتک ،
 سوزی اوزاتمق ، اطناپ ایتک .
 || طوغری سویلمک = سوزنده

اصابت ایتک. || یابانه سونیک =
 خلط ایتک، ناروا سونیک.
 || یالان سونیک = کاذب چیمق.
 سونیکه { س. سونیک فعلی، سو-
 یلیش.

سونیکه { ج. دینیک، تکام
 سونیکه { و تلفظ اولتق:
 اوپله سوز سونیکه.

سونیکه { فل. ۱. کندی
 سونیکه { کندی سونیک: بر
 شیلر سونیکوردی. ۲. میر-
 لدانق، خوردانق، کندی کند-
 ینه سونیکه شکایت ایتک:
 سونیکه کیتدی. = فج. ۱.
 دینیک، ایراد و افاده اولتق:
 اوپله بر سوز سونیکه. ۲.
 نقل و روایت اولتق: یارین
 کله جکی سونیکور.

سونیکه { یاخود سونیکه یچی.
 سونیکه { ص. سونیک، قائل،
 متکلم.

سونیکه { یاخود سونیکه ییش.
 سونیکه { س. ۱. سونیکه، تکام
 افاده: اونک سونیکه کوره.
 ۲. سونیکه طرز و اسلوبی:
 سونیکه سونیکه فرق
 واردر.

سونیکه { س. ۱. سومه، محبت.
 سونیکه { ۲. جاذبه.

سونیکه { ص. انسانک محبتی جلب
 سونیکه { ایدن، کندی زورله
 سودیرن، جاذبه‌لی: سونیکه بر
 چهره‌سی واردر.

سونیکه { سونیک. ب: سونج،
 سونیکه { سونیک.

سونیکه { س. عر. برابرک، دوز-
 سونیکه { لک؛ علی السویه = بر دور-
 زوی، جمله‌سی برابر، بربری

اوستنه. [یالکز بو تعبیر ده
 مستعملدر.]

سه { فل. « ایتک » مصدر غیر
 مستعملندن اولان فعل
 اسنادینک صیغه شرطیه‌سی
 بولنان « ایتک » تک مخففیدر.
 با: ایتک.

سه { عد. فا. اوج. هان یالکز
 طاوله اوبونده قولانیلیر:

سه یک = اوپله بر؛ سه بادو =
 اوپله ایکی؛ دو سه = چفته اوج؛
 چهار سه = درتله اوج؛ پنج سه =
 بشله اوج؛ شش سه = آلتی
 ایله اوج.

سه { سذ. عر. سمانک جهت
 شماليه سنده دب اکبرک
 بنات النعش تعبیر اولنان صورتده
 برکوچک نجم که کوزلرک درجه
 رؤیتی اونکله تجربه اولنور.

سه { سذ. ج. عر. فد: سه.
 با: سه.

سه { یاخود سهیا. س. فا. با:
 سهیا.

سه تا { س. فا. با: ستا.

سه { سذ. عر. ط. کیجه اویویه.
 سه { مامق علی، اویقوسزاق.

سه { ص. عر. قولای، آسان.
 سه { م. سهل ممتنع = قولای

سه { وساده کورندیکی حالده بولنوب
 سونیکه و تقلیدی زور اولان
 سوز.

سه { ح. عر. قولایلقه: اهلا
 سه { و سهلا = خوش کلدیکز
 صفا کلدیکز.

سه { سذ. عر. ج. سهام، اسهام.
 سه { ۱. اوق، ایلله آتیلان

اوجی سیوری دمیری قامش.
 [بو معنا ایلله برنجی جمی

قولانیلیر.] ۲. حصه، پای،
 نصیب، بهره. ۳. تمامی آیدن
 آیه آلتق اوزره خزینه دولته
 اقرض اولنان آتیه مقابله
 آلتان سند رسمی. [بو معنا
 ایلله ایکنجی جمی قولانیلیر.]
 ۴. بر قوسک ایکی اوجی
 ربط ایدن و ترک اورتنه سندن
 قوسه قدر تمدید اولنان خط
 عمودی. || ه. سهام الرای =
 لسان یونانیده ینه سهام دینک
 اولان Sagitta اسمیله معروف
 صورت کوبیه.

سه { س. فا. قورقو، دهشت،
 سه { رب. ز.

سه { ص. فا. و:

سه { ص. فا. قورقونج،
 سه { دهشتلی، مدهش.

سه { سذ. عر. یا کلیش، خطا،
 سه { غلط؛ سهو ایتک = یا کلیق؛

سه { سهو قلم = غفلتله یا کلیش یازمه.
 سه { ح. عر. یا کلمشلقه،

سه { یا کلمه لرق، خطا، غلط
 اوله رق.

سه { سذ. ج. عر. خطایا،
 سه { یا کلیشر: بو کتاب

سهویاتله تولیدر، سهویاتی
 تصحیح ایتلی.

سه { سذ. عر. ۱. قولایلق،
 سه { آسانق: سهولتله او-

کرنیلیر، یایلیر بر ایشدر. ۲. قو-
 لایلی موجب اولان وسائط:
 واقعا شهردن اوزانجه ایتسه ده

کیدوب کلک ایچون سهولت
 واردر. ۳. یاواشلق، اصول،

ملاحت، ناز کانه طرز و معامله:
 سهولتله قالدیرمی. [سهوا
 اصولتله دینلیر.] ۴. ال ویریش،

اله طوغری و قولای کله، قو -
للائیش : بو طار یرده قیلدا -
نمغه، یازی یازمغه سهولت یوقدر -
۵. آقچه جه قولایلق، وقت
و حالک مساعدیسی : بکا اولان
بورجکزی نه وقت سهولتکز
اولورسه ویررسکز .

سهولت بخش } ص. فا. [عر. سهو -
سهولت بخش } ک = قولایلق. فا.
بخشیدن = باغشلامق] قولایلق
و یرن، قولای قوللائیلیر : پک
سهولت بخش بر اصول تدریس
بولمدر .

سهولتلی } ص. قولای قوللائیلیر،
سهولتلی } قولایلق اولان، قو -
للائیشلی : چوق سهولتلی بر
یازخانه؛ سهولتلی یر .

سهی } ص. فا. طوغری، دوز،
سهی } فدان کبی (بوی) : قد
سهی .

سهیل } سذ. عر. پک بارلاق بر
سهیل } نجم ثابت که جنوب جهته
دوشوب یمندن دها اپی کور -
ندیکیجون سهیل یمانی دخی
دیرلر. فر. Canopus؛ سهیل شام
یاخود سهیل فرد = شجاع صور -
تنک α ککوی. فر. α de
l'Hydre .

سی } ض. [ماقبلنده کی هجابه کوره
سی } « ی » سی خفیف یاخود
ثقیل اوقونور . [ضمیر متصلک
یعنی مالکیت بیان ایدن ضمیرک
مفرد غائبی اولوب، آخری
حرف املا اولان اسمله الحاق
اولنور؛ آخری حرف صحیح
اولان اسملرده بونک یرینه
« ی » قوللائیلیر : باباسی، آنا -
سی، تیزه سی، همشیره سی؛ برادری،

اوغلی کبی. جمعی « لری » در :
باباری، برادرلری کبی. مضاف.
البهی : سننک، مفعول البهی :
سنه، مفعول بهی : سنی در :
باباسی، باباسنک، باباسنه، باباسنی.
ده، دن وسائر حروف الصاقدن
اول دخی « ی » سی « ن » ه
تحویل اولنور : اوپه سننده،
اوپه سنندن کبی. شرق ترجه سننده
بو تحویل اولیوب مثلا : اوپه -
سیده، اوپه سیدین دینلیر.

د. بعض اسمله التحاق
سی } ایدوب مشابته بیان ایدر :
ارککسی = ارککه بکزر. « مک »
ادات مصدریتنک دخی التحاقله
تقلید و تشبیه بیان ایدر فعلا
تشکیل ایدر : بنسیمک = بندر
نظرله باقق؛ کولو مسمیک = کولر
کبی اولمق . بو مقامده « سه » ده
قوللائیلیر : نمسه مک، مهمسه مک.

سیا } س. حه. [یتا.] ب. کورکی
سیا } ترسنه قوللانهرق قایبی
کری به و قیچه طوغری یورومه :
سیا یتک؛ سیا ! سیا کورک !

سیات } س. ج. عر. فد. سیته.
سیات } لا : سیته .

سیاح } سذ. عر. ج. سیاحین.
سیاح } [« سیاحه » دن سمی.]

اوزاق یرله سیر و سفر ایدن
آدم، کزوب کورمک و یاخود
جغرافیا و نباتات و حیوانات کبی
فنونه خدمت ایتک مقصدیله
اوزاق یرله یولجلیق ایدن آدم :
سیاح شهر استانی؛ مشاهیر
سیاحیندن لیونفستون .

سیاحت } س. عر. اوزاق یرله
سیر و سفر، اوزون
یولجلیق، علی الخصوص جغرافیا به

وسائر فنونه خدمت مقصدیله
واقع اولان سیر و سفر. عربلر
بو مقامده « رحله » کله سنی
قوللائیلردی : ابن بطوطه تک
سیاحتی = رحله ابن بطوطه .

سیاحتنامه } س. فا. بر سیاحک
کزدینی یرلرک }
احواله و اثنای سیاحتده کور -
روب کچیردیکی شیئله دائر
یازدیغی کتاب : قطب شمالی
سیاحتنامه سی، آفریقای وسطی
سیاحتنامه سی .

سیادت } س. عر. ۱. افندیلک،
سیادت } بکک. ۲. سیدلک،
نسب پاک جناب نبوی به انتساب،
امیرلک : سیادت شجره سی .

سیادتلق } ص. سیادتی یعنی نسب
سیادتلق } پاک جناب نبوی به
انتساب شرفی حائر اولان. || اذ.
سادات کرامه و یریلن عنواندر؛
دولتو سیادتلق = امیر مکّه مکرمه
حضرتلرینه و یریلن عنوان
رشمیدر .

سیار } ص. عر. ث. سیاره.
سیار } [« سیر » دن سمی.] ۱.

کزن، طولاشان، سیر و حرکت
ایدن، بریده مقیم و ثابت اولمان :
سیار طویجی آلابی. ۲. یرلی
اولیوب ایستلدیکی طرفه طا.
شینان، قابل نقل و تحریک، متحرک :
سیار خسته خانه = ایستلدیکی
طرفه سهولتله نقل اولناتی؛ سیار
طوریدو = تدافعه مخصوص و ثابت
اولیوب تجاوز ایچون ایستیلن
یره سوق اولنه یلیر طوریدو؛
سیار فیلو = بر یرده طورمیوب
دائم سیر و سفر ایدن دونما قسمی.
۳. ه. دائما بر یرده طورمیوب

طولاشان ویرینی دیکشیدرن
نجم که هر بری بزم کره ارض
کچی شمسه تابعدر واونک اطرافنه
دوزن: نجم سیار، نجوم سیاره.
مقابلی: ثبات.

سیاره } سش. عر. ج: سیارات.
شمسک اطرافنده بر
مدت معینه ظرفنده دور ایله
منظومه شمسیه یی تشکیل ابدن
کواکبک بهری که بزه قربتلی
جهتیه دیکرلرندن دهابارلاق
کورینورل، ومدارلی اوزرنده
طولاشدقلمری جهتله هر
کون یرلرینی دیکشیدرلر.

سیاست } سش. عر. ۱. حکومت،
اداره مملکت. ۲.
مستحق مجازاة اولانلرک جزا.
سنی ویرمهده ابراز شدت:
ارباب حکومتده سیاست الزمدر.
۳. جزا، مجازاة، جانیلر حقنده
اجراآت وازآن جمله اعدام
جزاسی: سیاسته اوغرامق. ۴.
اموریه نك تنظیمی ایچون حکمت
حکومت اقتضاسندن اولان
اجراآت: سیاستجه بویه یامتی
اقتضا ایشمدر. ۵. دولتلر
پیننده کی مناسبات علمی، دیپلو-
ماتلق. [بو معنا ایله استعمالی
یکی وزمانک کوستردیکی احتیاجه
مبئیدر.] || ارباب سیاست =
اداره مملکت و دیپلوماتلق
رجالی. || میدان سیاست = قانوناً
و حکمت حکومت اقتضاسنجه
اعدام و سائر مجازاتک محل
اجراسی.

سیاست کله سنک اصلی (سه - یسا)
یعنی (اوج ترتیب) مهناسنه بر ترکیب

ترکی اولدوغنی ابن کمال «تحقیق تعریب
الکلمة الاجمیه» اسمنده کی رساله سده
بیان ایشمکده در.

سیاسه } ح. عر. ۱. اداره و
حکمت حکومت اقتضا.
سنجه، پولتیقه جه. ۲. دیپلوما-
تلقجه، مناسبات دولیه قاعده.
سنجه. [بو ایکنجی معناسی
یکیدر.]

سیاستگاه } س. فا. [عر.
سیاست = م. فا.
گه = محل] سیاسته واقع اولان
اجراآت حکومتک محل ایقاعی.
سیاسی } ص. عر. ۱. سیاسته.
اقتضاسندن اولان، عرفی، پو-
لتیقه یه مبنی. ۲. مناسبات دولیه
فن وقاعده سنه تابع، دیپلوماتجه
اولان: امور سیاسییه، رجال
سیاسیه، مخبرات سیاسییه.

سیاسیات } سش. ج. عر. امور
سیاسیه، دولتلر
پیننده کی مناسبات و علائقه متعلق
ایشلر، دیپلوماسی ایشلری.

سیاسیون } سن. ج. عر. رجال
پیننده کی مناسباته وهر دولتک
بو مناسباتدن استفاده ایشمک
چالیشمی علم وقاعده سنه واقف
اولوب بو فنله اشتغال ایدنلر،
دیپلوماتلر: بسمارق اک مشهور
سیاسیوندن ایدی.

سیاف } سن. عر. «سیمف»
دن سم. ۱. قلیجلی.
۲. قلیجی. [بو ایکی معنا ایله
لسانزده پک مستعمل دکلدردر.]
۳. جلاد.

سیاق } سن. عر. «سوق»
دن [۱. سوزک کلپشی،

طرز افاده سی: سیاق کلام؛ سیاق
و سیاق = سوزک کلپشی و ماقبلنی
طوتمه سی. ۲. طرز، اسلوب:
بو سیاقده بر شیء یازملی.

سیاق } س. وقتیه دفتر خانه جه
مستعمل و رفقارک
صره سنده یازلمغه مساعد اوله جق
صورتده سطرلری طار و حروفی
نقطه سز و گرفت بر خط مخصوص که
آنجق سیاق و سیاق دلالتیه
اوقونونه تلمسی «سیاق» دن
تشکیل ایدلمش اولان بولفت
سقیمه ایله تسمیه سنه سبب اولسی
محتملدر.

سیال } ص. عر. ۱. سیاله.
«سیلان» دن سمب.
آقان، آقچی، مایع: جسم سیال.
سیاله } سش. عر. ج: سیالات.
ماده سیاله، آقان شیء،
جسم مایع. || ح. سیاله برقیه =
الکتریق آقندیسی، فر. Cou-
rant électrique.

سیان } صد. ت. عر. [فد: «سی»
لسانزده قوللائوب بو
صیغه فد. و ج. یرینه دخی
مستعملدر. — سینک قحیله
غلظدر.] مساوی و برابر ایکی
شیء: ایکسینی سیان می طوتیور-
سکز؟ بن اونی دیکرلریله سیان
طوتمام: جمله سنی سیان طوتملی.

سیاه } یاخود سیه ص. فا. قره،
[اسود: زلف سیاه = قره
صاج؛ بحر سیاه = قره دیز؛ سیم
سیاه = قپ قره. = س. زنجی،
[بو معنا ایله «سیاهی» ده دینیر.]

سیاهبخت } سیاهپوش، سیاهدل،
[وساثره. با: سیبخت،
سیهپوش، سپهدل و ساثره.

سیاهلاق { فت. قرارتمق،
تسويد اتمك:
صوبه جی دیواری سیاهلاندی.
سیاهلاق { فل. قرارتمق،
سیاه اولق: نیكل
سیاهلاناز.

سیاهلق { س. قرالدى، قره
رنك: سیاهلق ضر.
ری یوقدر.

سیاهی { س. ص. زنجی.

سید { س. فا. الماء، تفاح؛ سبب
زخندان = المایه تشبیه او.
لنان محبوبه نك چككسى.
سیدسی { س. ۱. كنجی دودوكى.
۲. تعام اصلى.

سیدمه { س. با: صیقه.

سیدخان { س. م. آناطولیده آتنه
اووه سنی یاره رق اسکند.
رون کورزینه دوکین ایرماق
که موازیسی اولان (چیمان)
ایله برابر ترکلر طرفندن وطن
اصیلیری اولان ماوراء النهرک
سیحون و جیحوننه تشبیهاً بو
اسملرله تسمیه اولمشلردر.

سیدحون { س. م. ماوراء النهرده
جیحون { جیحون ایله متوازیاً
آقوب آرال کولنه (یعنی بحر
خوارزمه) دوکین بیوک بر
ایرماق که ایوم (سیردریا)
احمیه معروفدر.

سیدخ { س. فا. دمیر شیش. لس.

سید { س. ع. ن: سیده. ج:
سادات. ۱. افندی، آغا،
بك، مولی، ایبری کلن، باش،
رئیس، سرور: سید القوم؛
سید الثقلین = ابی عالم افندیسی

اولان حضرت فخر کائنات افندمز.
سید الانام = بتون خلقک بیوک،
سید الانبیاء = بیغمبران عظام
حضراتنک سروری: فخر کائنات
(صلم) افندمز. ۲. نسب جلیل
جناب نبوی به منسوب اولان:
کندیسی صحیح النسب سیددر،
حرمی سیدهدر، ساداتندر؛
سادات کرامه حرمت مخصوص.
صه مز واردر.

سیدلک { س. نسب پاك جناب
نبوی به منسوبیت،
سیادت.

سیدلک { س. دوه نك کوبکیله
مه لری آره سی، بطن
اسقلی.

سیدلک { س. [اصلى: «سیگمک»
دن «سیگدیک»]
مشانه دن دوکین صو، چیش،
ادرار. || سیدلک قاوغی = منانه.
|| سیدلک زوری = ادرارک طو.
تمسی. || سیدلک شکرى = شکر
عاتی، دیابتیس. || سیدلک یولی =
احلیل.

سیدیکلی { ص. چیشلی، اوستنه
چیش ایدن پیس.

سیر { س. ع. ۱. یوریمه، یو.
رویش، کیمه، حرکت:
سیر سریع، سیر بطی. ۲. یو.
جلیق، عزیزیت، سفر: بلاد
بعیده یه سیر و سفر، سیر وسیا.
حت ایتدی. ۳. کز مه. کز مه،
تفرج: سیره کیمک، سیر اتمک،
سیر یری. ۴. اکلمک ایچون
باقه، تماشا: باغچه نی، چارشینی،
حیواناتی، یکی کلن اشیایی سیر
ایتمک. ۵. اوزاقدن باقوب
قاریشماه: بن سیر ایدیوردم.

۶. [مصدریت معناسنی منتضمن
اولمق سزین] کوربله جک و کزبله.
جک شی، کورلمک شایان الای
ویا اکنجبه، فلان یرده سیر
وار ایش. || سیر ایتد یرمک =
شایان تماشا بر شیشی انظار
عمومیه یه عرض اتمک: فلان
یرده آرسلان سیر ایتد یرورلر.
|| سیر دریا = دکیز سیاحتی،
سفر بحری. || سیر سفائن = کهنی
بر موقعدن موقع آخره و سواحل
بعیده یه سرق و ایصال اتمک فنی
فر. Navigation. || سیر فی
المنام = تمامیه او یا تمق سزین کیجه
قالقوب کز مک حالی که بر سر صدر.

سیر { س. ج. ع. ف. فد: سیرت.
با: سیرت. = فد. کچی.
فخر کائنات (صلم) افندمزک
مبارک ترجمه حالی و بوندن بحث
ایدن کتاب و علم: سیر حلبی =
حلبینک یازدیغی سیر نبی کتابی؛
کتب سیر؛ تاریخ و سیرده ید
طولی اصحابندندر.

سیر { ص. فا. طوق، طومش،
شعبان. || دلسیر = یورکی
طوق، قامش.

سیراب { ص. فا. [سیر = طوق.
آب = صو] ۱. صو
ایله طومش، صوبه قامش،
تسکین حرارت ایش اولان. ۲.
صدولی، آبدار، طراوتلی: کل
سیراب.

سیران { س. فا. [ع. «سیر»
دن] ۱. کزیمه، تفرج.
۲. باقوب سیر اتمه، تماشا:
سیران اتمک: سیرانه کیمک.

سیرانگه { س. فا. سیر یری،
سیرگاه، تماشاگاه.

سیرت { س. عر. ج: سیر. ۰۱ } برآدمك احوال معنویه.
 سی، اخلاق و اطواری، طبیعت، صورت مقابلی: صورت و سیرتی کوزل. ۲. ترجمه حال، سرگذشت، بر ذاتك احوال خصو- صیه سی تاریخی: سیره النبی (صلم). [بوایکنجی معنا ایله جعی دهها مستعملدر. نا: سیر.]

سیرتو { س. [ر.] بر نوع رقص، آیتك آتمه سی.

سیرجی { س. ص. ۱. معرض شیشهی ویا کورلکه شایان بر رسم و آلای و سائره بی سیر ایتمکه کیدنرک بهری: پک چوق سیرجی وار ایدی؛ بن ده سیر- جیلر میاننده ایدم. ۲. مج. اوزاقدن باقوب قاریشمیان: بن سیرجی م.

سیرک { سیرکاشمک و سائره. نا: سگرك و سائره.

سیرکک { س. تق. اویقوسزاق، سهر.

سیرکک { فت. سیرلکمک فعلنک اصلی و طوغریسیدر. نا: سیرلکمک.

سیرکشمک { یاخود سیرکشمک. فل. اویقودن خجلانله اویانمق.

سیرکه { س. نا: سرکه.

سیرگه { س. یدت و سائر بوجکرك دوکدیکی تخم، بوجک یومورطه سی.

سیرمک { یا سیرمک، سیرمک و سائره. نا: صیرمق و سائره.

سیرقو { س. اینتا. غایت صیجاق اسن بر روزکار.

سیدیس { س. یره ایتمش بولوطن عبارت اولان رطوبتلی طومان، پوس: هواده سیدس واردر. || س. سبیس اشارتی = سیدسی هوالرده کینک موقعی اعلان ایچون بوری، قامباه و سائر آلت ایله ویریلن صدا.

سیدسام { س. جزایر بحر سفیددن (ساموس) آطه سی.

سیدسکشمک { یاخود سیرکشمک. فل. اویقودن خجلانله اویانمق.

سیدسیلی { ص. رطوبتلی طومانله قابلانمش، بولوط یره ایتمکه رطوبتلی طومان و پوس ایچنده قالمش: سیدسیلی هوا، سیدسیلی دکنز.

سیدغاره { سیدغاره لق. نا: چیغاره و سائره.

سیدغورطه { یاخود سیدغوریطه، س. [یتا. Sיעرتا]

۱. اموال منقوله و غیرمنقوله نك حریق و غرق و سائر قضاره قارشئی سنوی بر اجرت معینه مقابلنده تأمین یعنی قضا و قوعنده شرکتی طرفندن تضمینی: اوی، کمی یی، اشیایی سیدغورطه ایتمک، سیدغور- طه به قومق. ۲. بووجهله اموا- لک تضمینی درعهده ایدن و بو مقصدله تشکیل ایتمش شرکت و اداره: عثمانلی سیدغورطه سی.

سیدغورطه جی { س. ابنیه وسا- لیه رنه سیغور- طه ایدن، سیدغورطه شرکتنک وکیلی ویا مأموری.

سیدغورطه لی { ص. بر سیدغورطه شرکتنه قوممش،

قضا و قوعنده تضمینی بر سیدغورطه شرکتنه تعهد و تأمین ایتمش: اوم سیدغورطه لیدر.

سیدف { س. س. عر. ج: سیوف، سیدف. قلیج، تیغ، شمشیر: سیدف صارم = کسکین قلیج؛ جامع سیف و قلم = عسکر لکده و تحریر و انشاده ماهر ذات.

سیدفری { سیدفریلک و سائره. نا: سیفون { بر قانی چویر مکسزین ایچنده کی مایهی دیگر بر قابه نقل ایتمکه مستعمل مقوس بوری که بر اوجی دیگرندن اوزون اولغله ایچنده کی هوایی نخلیه اولنجه قلیک ایچنده کی مایهی یوقاری چیقاروب اوندن آلیق اولان دیگر قابه دوکر.

سیدی { ص. عر. ذ: سیدیه. ۱. سیدی { قلیجه یعنی حرب و عسکر- لکه منسوب و متعلق: مناصب سیدیه و قلیه. ۲. قلیج شکنده اولان: سیدی الشکل.

سیدک { س. چوقور، دلیک، قبر. مر.

سیدکجه { ح. ۱. ایجری به کجه رک، باهرق: سیدکجه سیدکجه یاغور یاغمق = یاغدکجه طوپراغک ایچنه کجه کک صور- تده. ۲. کیزلیجه، بللی ایتمیر- مکسزین، منافقلته.

سیدکیرمک { فت. و: سیدکیرمک { فت. ۱. چقوره قومق، کیزلمک، کوممک، باتیرمق. ۲. هضم ایتمک.

سیدکیرمک { فل. و: سیدکیرمک

سیگرمک { فل. خفیف صیغرا. مق، سیلسکتمک. }
 سیگسی { ص. کیزی، صافلی، کیزلیدن صوفان ییلان کبی خبرسز و منافقلقه اضرار ایدن : پک سیگسی آدمدر. }
 سیگسیلیک { س. کیزلیدن اضرار ایدن آ. دمک حالی، منافقلق. }
 سیگک { یاخود سینک. س. آغاج ویر دلیکارینه. سیگن یعنی صوقیلان اوچار بوجک که انواعی واردر : قره سیگک = مکس، ذباب؛ یشیل سیگک، آت سیگکی، اشک سیگکی؛ سیوری سیگک = بعوضه. }
 سیگکک { س. سیگکاری قوغغه مخصوص یلیازه کبی پوسکلی شیء. }
 سیگکین { ص. هضمی قولای، هضم اولنور. }
 سیگکلمک { یا سیگله مک. فل. (وحشی حیوان) دریکن ایتکمک. }
 سیگکمن { ص. هضم اولنماز، نا قابل هضم. }
 سیگکمک { فل. چوقوره، دلیکه صوقلق، باتمق، کیزلمک. ۲. هضم اولتمق : سزسز یدیکم ایجه سیگمدی. ۳. کچمک، نفوذ و حلول ایتک : بوقاشه بر آغر قوقو سیگمش. ۴. طوبراغک ایجه کیرمک، جذب اولتمق : سیگه سیگه یاغمور یاغدی. ۵. قورقوب بوزلمک : برکوشه یه سیگدی. ۶. (شیش) ایتک، طاغیتی. }
 سیگمک { فل. (حیوان) ۱. یرک غیری شیئه،

دیواره ایشه مک. ۲. قیزمق، آزمق. }
 سیگکیر { یا سکیر. س. انسان و حیوان نلرک بد نلرنده عضلاتک ایچنده منتشر سرت و قویجه و ترلرکه انواعی اولوب، برطاقی عضلات و اعصابی او- یناتمغه و برطاقلری حسی یننه ککوتورمکه یارارلر، عصبه، اعصاب. || سیگکیر خسته لفی = سیگکیرلی راحتسز ایدن امراض مختلفه، امراض عصبه. || سیگکیره طوقمق = جان صیتمق، راحتسز ایتک. }
 سیگکیرلمک { یا سکیرله مک. فته. (۱. ایتک سیگکیرلر. ینی جیقاروب تمیزلمک. ۲. محابره ده مجروح و خسته آتک باجانی سیگکیرلرینی کسوب اتلاف ایتک. }
 سیگکیرلی { ص. ۱. عصبی المزاج، عصبی ۲. سیگکیرلی قوتلی، قوربجه اکن پک قوتلی (آدم). ۳. سیگکیرلی جوق و بناء علیه سرت (ات). || سیگکیرلی یایراق = بوغا یپراغی، لسان الثور. }
 سیگکیرلیلیک { س. سیگکیرلی و عصبی المزاج آدمک حالی، عصیت. }
 سیگکیرمک { فل. با : سیگرمک. }
 سیگکیل { س. (بزجه « ک » ی « و » کبی او قونور.) }
 ۱. قورباغه و اوکا مشابه حیوا. نلرک پیلسکندن صویک اوزرنده حاصل اولان یشیل قبارجق. ۲. الله و آیاقده ومه ده جیقان اوافق قبارمه، ثولول.

سیگیلیجه { سیویلیجه. س. اوافق سییل }
 سییل { سندن. عر. ج. سیول. (تر. زبازردی : سل) ۱. یاغمور- دن حاصل اولوب کثرت و شدتله آقان صو، سل. ۲. مج. شدتله کلن شیء. }
 سییلاب { س. فا. و : سییلابه }
 سییلابه { س. فا. سل صوتی، سل حالنده شدتله آقان صو : سییلاب اشک، سییلابه اشک = زیاده آقان کوز یا شیء. }
 سییلان { سندن. عر. آقه، جریان : دموع. || ط. مختلف اعضاء بدنک و یا آقان شیئلرک اسامیسنه مضاف اوله رق بر جوق اصطلاحات طیبه تشکیل ایدبور : سیلان اذن، سیلان انف، سیلان لبن، سیلان مخاط کبی. }
 سییلانی { یا سیلان طاشی ص. سیلان اطه سنده جیقان بر نوع قیمتلیجه طاش. }
 سییلدیرمک { فته. ۱. یاش بر مق، بز و سائرله ایله صوتی آلدیرمق : شو طباعی سیلدیرک؛ بو چوقق بورنی سیلدیرمور. ۲. تمیزلمک، صو ایله و یا ایضلاق بز ایله تمیزلمک : شو چوجنگک یوزنی سیلدیرک؛ یارین تخته سیلدیره جگم. ۳. حک و حذف ایتدیرمک، قالدیرتمق، بوزدیرمق : دوام ایتدیرکی ایچون آدینی دفتردن سیلدیردیلر؛ ایچندن برقاچ سطر سیلدیردم. }
 سییلسکدیرمک { فته. (اصلی : سیرکدیرمک) بر شیئی صالانغله اوستنده کی

شیلری ویا توزینی دوشورتمک :
آغاجی، کچہی سیلکمک یرمک .
سیلکمک } فل . کندی او -
ستندہ کی توز
طوبراغی دوشورمک ایچون
وجودینی شدتله تحریک ایتک :
قوش، بیکیر سیلکشدی .

سیلکمک } فتہ [اصلی : سیرکمک]
صالالایہ رق او -
ستندہ کی شیلری ویا توز طو -
براغی دوشورمک، صالامغله
ویا اورمغله تمیزلمک : آغاجی
سیلکوب عشاری دوشورمک ;
کچہی سیلکمک ، || ترشی سیلکمک =
صاورمق . || یازی، رسم سیلکمک =
ایکنہ ایله یازی ویا رسمی بر
کاغذ دن دیکرینہ قالدیرمق .
|| یاقہ سیلکمک = عبرت آلوب
استعاذہ ایتک .

سیلکمک } س . ۱ . سیلکمک فعلی .
۲ . اوقاق طوغراغش
باطلیجان ایله یاپیلان ات ییکی :
باطلیجان سیلکمک سی .

سیلکندی } س . اورکمہ ،
ارتعاش .

سیلکمک } فل . شدتله صار -
صیلوب اوستندہ کی
توز طوبراق وسائرہ یی دوشور -
مک : قومک اوزرینہ یاتمشیدی
قالقوب سیلکندی . = ج . شدتله
تحریک ایدیلرک تمیزلمک : بوکچہ
سیلکندی می ؟

سیلکی } س . [اصلی : سیرکی]
اوققوده صیجرامہ ،
رعشه ایله اویانمہ .

سیلکی } ص . چارینور، مرتعش،
دیترک : سیاکی آدم .

سیلکی } س . سیله جک شیء، بز،
یمق وسائرہ .

سیلمک } فتہ . ۱ . یاش بر شایی
لمس و مسخ ایله قورو -

تمق : کوزلری، بورنی، تری
سیلمک . ۲ . ایصلاق بز وسائرہ
ایله اووهرق تطہیر ایتک : چو -
جنگک یوزینی سیلمک : جاملری،
تختہلری سیلمک . ۳ . رندہلمک،
بر شیءک پروزینی آلوب تمیز -
لمک : تختہ یی سیلمک . ۴ . اولچک
وسائرہ نک طوروقلامہ سنی آلوب
دوز یایمق : اولچکی سیلمک .

۵ . مک وحذف ایتک، قالدیر -
مق، بوزمق : آدینی دفتر دن
سدیلیر . || آتک دیشلرینی سیلمک =
آشندیرمق . || سیلوب سوپور -
مک = تکمیل سیوب بیتیرمک .

سیله } س . سیلمک فعلی . یا :
سیلمک . = ص . ۱ . رندہ
لنمش، تراش ایدلمش، تمیزلمش :
سیله تختہ، چوبوق . ۲ . طو -
رووقلامہ سی آلمش : سیله
اولچک . || سیله تختہ سی = اولچکک
طوروقلامہ سنی آلمغہ مخصوص
دوز تختہ .

سیلمندر } س . [یو . Kúlinōros]
اسطوانہ، مردانہ .

سیلمندی } س . سیله وحک اثری :
بوکتابک بر چوق
سیلندیلری واردر . یا : سلندی .

سیلمک } فل . ج . ۱ . صوبی
لمس و مسخ ایله آلنوب

قورومق : اللر، یوز، ترسیلندی .
۲ . ایصلاق بزله و سونکر
وسائرہ ایله اوویلهرق تمیزلمک :
بو چوجنگک یوزی، بورنی
سیلمندی : تختہلر سیلنہ جکدر . ۳ .

حذف اولمق، حک وفسخ اولمق،
آشینق : بو سکەنک یازیبی
سیلمش؛ بوکتابک بر چوق
یرلری سیلمش .

سئله } سذ . ج . عر . فد : سائل -
با : سائل .

سیله جک } س . بیوک حمام
خاویسی .

سیلی } س . فا . سیله، شامار، طو -
قات . || سیلیخور = شامار
بین .

سیلیجی } س . ۱ . سیلمک ایشیلہ
یچین ایشیی؛ تختہ
سیلیجی = دوشمہ تختہلرینی اووان
قاری . ۲ . یاپیلر دہ قوللایلان
دوشمہ وطاوان وسائرہ تختہلرینی
رندہلمک وبونلرہ لزومتہ کورہ
آلات متنوعه ایله کوزلجہ شکل
ویرمک صنعتیلہ مشغول آدم .

سیلیک } س . سیلمش، بوزلمش :
سیلیک پارہ .

سیم } س . فا . ۱ . کومش، فضہ -
۲ . کومش آچقہ . ۳ . تر -
کومش تقلیدی صرمہ ویامعدن -
= ص . ۱ . کومشدن معمول :
سیم مجیدیه . ۲ . کومش تقلیدی
صرمہ ویا معدندن معمول :
سیم شریت، ظرف، پول .

سیم } مه . سین مکسوره ایله
باشلار بعض صفتلرک باشنہ
کیروب تأکید و مبالغه بیان
ایدر : سیم سیاه .

سیما } سذ . عر . یوز علامتلی
چهرہ، بکرز : سیماسندن
بلادیر؛ هرکسک سیما یی طبیعتنہ
دلالت ایدر . || ملک سیما = ملک
چهرہلی، کوزل .

سیم } سذ . ح . عر . (برابر
سیم) و مساوی دیمک اولان

« سی » ابله « ما » اسم موصو-
لندن مرکب [علی الخصوص،
هله، جمله دن اول .

سیماب { س. فا. [سیم = کومش -
[آب = صو] حیوه،
زیق .

سیمبر { ص. فا. [سیم = کومش -
[بر = کوکس] کوکسی
کومش کبی بیاض .

سیمپیز و متره { س. [یونانیدن
[مأخوذ اوله رق
فر. [Sympiezometre] غاز

ایله مملو بر خزینه اوزرینه
هوانک اجرا ایتدیکی مختلف
تضییقلر ایله هوانک حالتی تعیینه
مخصوص میزان الهوا که بحریده ده
مستملدر .

سیمین { ص. فا. [سیم = کومش -
[تن = بدن] کومش بدنلی.

سیمیرغ { س. فا. [ایران قدیم اسلا-
طیرنده گویا البرز طا-
غنده طورور جسیم بر طیر
موهوم، قاف طاغنده طوران
عنقا .

سیمسار { س. با سمسار .

سیمک { فل. با : سیمگم .

سیمکش { س. فا. [سیم = صرمه-
[کشیدن = چکمک]
حاده دن کومش تل چکن
صنعتکر: سیمکش ایشی. [بین
العوام غلط اوله رق « صرمه-
کش » دینر] .

سیمکشخانه { س. صرمه تلی
[ایشلنایان محل
مخصوص که حکومتک تحت
نظارت و تصدیقنده در .

سیمیاء { س. سذ. عری. [یو. Xpυσία
[یعنی کیمیاء ایله براصلدن]
اساسسز و موهوم بر علم باطل که
نیجه زمانلر ساده دلانی اشغال
ایتمشدر. فر. Magie blanche.

سیمین { ص. فا. کومشدن معمول
[ویا کومش کبی بیاض
وصاف .

سین { س. [عربیده سش.] «س»
[حرفنک اسم مشترکی نقطه سز
اولدیفنه بناءً « ش » دن تفریق
ایچون سین مهمله دخی دینلیر.

سین { س. با : سیگ .

سین { فل . [کسره سی ماقبلنه
[کوره اینجه و یا قایلن او-
قونور.] با : سگ .

سینا { س. جزیره العرب ایله
[خطه مصریه آره سنده مثک
الشکل بر شبه جزیره اولوب،
بنی اسرائیلک حضرت موسی ایله
قرق سنه طولاشوب یول بوله
مدقلری (تیه) صحراسنی
ومنهای جنوبنده نبی مشارالیهک
خطاب عزته نائل اولدیفنی مشهور
طور سینا طاغنی حاویدر .
— ابن سینا = حکمای اسلامک
آبرویی اولان مشهور ابوعلی
ابن سینادر، که طب و فلسفه ده
عصرلرجه شرق و غربک خوا-
جهمی بولنمشدر. بو علی سینا
وسهواً ابوسینا دینلرده واردر .

سیناره { س. [ر.] بیوک زوقه .

سیناریت { س. اورکینوزبالیفنگ
[کوچکی .

سیمسی { سیمک. با : سیکسی،
سیمک .

سینه { س. فا. گوگس. صدر:
[افتخار مدالیه سیهلر تزیین
سینه صداقت ایتک. || سینه
چاک = مجروح القلب. || سینه زن =
کوکسنی دوگهرک اجرای ماتم
واظهار تلطف ایدن. || سینه
سوز = محرق، مؤلم .

سیلی { س. [اساساً چیدن کلد-
[یکنه بناء اصلی « صینی »
اولسه کرکدر] بر سهپا ویا
اسکمله اوزرینه قونیله رق او-
ستنه یمکلر و یمک طاقلری
قونان و یمک ین بیوک دائروی
تپسی که باقر ویا پرنجدن اولور:
سیینی قورومق. || میدان
سینیسی = پک بیوکی .

سیواسه { س. آغزی اکللی
[وایلری حرکتده کسر
دستره .

سیورتک { یا سیورتک. قه-
[سیوری ایتک، او-
جنی اینجلوب کسکین ایتک، شو
چیوی بی، شو دکسکی سیورتلی .

سیورمک { فل. ۱. سیوری
[وکسکین اولقی، او-
جی اینجلوب حاد اولقی : کلک
دیکنی سیورمش. ۲. بوی
آتمق، اوزامق، اینجه واوزون
اولقی : شوچوجق پک سیوردی .

سیوری { یاخود سیفری. ص.
[۱. اوجی اینجه و
کسکین حاد : سیوری دکنک،
دیکن، تیه. ۲. اینجه واوزون،
بوی آتمش، بویلی : سیوری
بویلی بر چوجق. || سیوری
سیمک = معروف اینجه و معجز
سیمکک، بعوضه. || سیوری
عقلی = هوپسا، زر زوپ .

|| سیوری کوشه، بوجاق = زاویه حاده. || سیوری بون = پالامود بالینگک بر جنسی.

بلمتک } فت، سیوری باقمق، اوجنی اینجیلدوب کسکین ایتک : ایکنه نی، چاقینک اوجنی سیور بلمتک .

سیور بیلجه } اصلی سیگیلجه اولان « سیویله » نك طو. غریسی سیور بیلجه اولدیغنه ذاهب اولمق خطادر .

سیور بلمتک } فل. ۱. اوجی اینجه وکسکین اولمق. ۲. بوی آتمق، اینجیلوب اوزامق .

سیور بلمک } س. ۱. اوجی اینجه شیتک حالی: دیکنک سیور بلمکی. ۲. اینجه واوزون بویلیق: بو اوغلانک سیور بلمکی .

سیور بلمک } فل. ۱. سیورمک. || بح. میدانه چیتمق، ترقی ایتک.

سیوش } س. حذف، لغو، فسخ. || سیوش ییلی = بردور قرینک صوک سنه سی، یعنی بهر ۳۳ سنه قریه و۴ ایده شمسیمه ایله قریه آره سنده غائب اولان بر سنه یه دینیرکه اصطلاحات

مالیه مزدندر.

سیوشمک } فل. ۱. قایمق، کسب لزوجت ایتک. ۲. قایوب نابدید اولمق، محو وزائل اولمق : کیسه کورمه دن اصو. لله جق سیوشدی .

سیوشمیک } ص. ۱. قایار، لزو. جتلی، مجیق مجیق: سیوشیک چامور. ۲. یاپیشیر، آیرلاز، معجز: پک سیوشیک بر آدمدر .

سیوشمیکک } س. ۱. لزوجت، قایار و یاپیشیر او. لان شیشک حالی: بو چامورک سیوشمیککی. ۲. یاپیشوب آیرلاز معجز آدمک حالی: بو آدمک سیوشمیککی چکامز .

سیوف } س. ۳. عر. فد: سیف. ۱. سیوشیک وسائر. س. ۲. سیوش وسائر .

سیویل } س. ص. [Civil] ۱. عسکرینک غیری، ملکی. ۲. عسکرینک غیری

قیافت، باشیبوزوق قیافتی، تبدیل: سیویل کیمک، سیویل کز مک. ۳. تبدیل قیافت ایتمش پولیس مأموری .

سیویل } سیویله. ۱. سیگیل، سیگیلجه .

سییه } ص. فا. ۱. سیاه .

سییه بخت } ص. فا. [سیه = قره - سییه بخت = بخت = طالع] طالعی مساعد اولمیان .

سییه پوش } ص. فا. [سیه = قره - قره لر کیمش، سیاه اثواب کین .

سییه دل } ص. فا. [سیه = قره - دل = یورک] کوتی یو. رکلی، بد اندیش، بد خواه .

سییه فام } ص. فا. [سیه = قره - فام = بویا] قره بویلی، سیاهه بویاتمش .

سییه کار } ص. فا. [سیه = قره - کار = ایش] کوتی عملی، کنه کار .

سیه } ص. عر. ۱. سیئه. [«سوء» سی دن صش.] کوتی، فنا، بد، ردی: عمل سی، اعمال سیئه .

سیه } س. عر. ۳. سیئات. ۱. سییه } کوتی ایش، کوتیک، فنا. لقی، عمل فاسد. ۲. صوح، قباحت، کنانه. ۳. برکوتی عملک نتیجه سی و مجازاتی حکمنده اوله رق چکیلن زحمت. — مقابلی: حسنه، حسنات .

ش

ش { شین، س. [عر. ش. س.] الفبای ترکیک اون آلتنجی حرفیدر. اصل السنه سامیه الفبای صره. سنده یعنی ابجد حسابنده یکریمی برنجی حرف اولوب، عربیده سینه اولان مشابته شکلیه سندن طولاینی اونک یانسه نقل او- لشمدر. شکل عبرانیسی و شکل سریانیسی اولوب، یونا- نیده ولاتین الفباسنده S (س) یرینه کچمشدر. رقم کبی استعمالنده ۳۰۰ اعتبار اولنور. مختصر تاریخده شعبان شهر عربسنه اشارتدر.

شَاءَ { فته. عر. [ایستک دیمک اولان «مشیتة» دن ماضی صیغه سنک مفرد مذکر غائبیدر.] یالکز «ان شاء الله» تعبیرنده مستعمل اولوب، الله ایسترسه دیمکدر.

شَامَتَ { س. عر. ج: شامات. اوغورسزلق، یمسزلاک: وقت جاهلیتده بعض کونلرده شامت اعتقاد اولنور ایکن حدیث شریف ایله بو اعتقاد ابطال ایدلشدر.

شَامَتَلِي { ص. اوغورسز.

شَاب { سن. عر. معروف بو- رشدر یچی ماده که نشادره مشاهددر. — آجی واکشیدن دخی کنایه اولوب شکره مقابل قوللانیلیر: نه شاب اولدی نه شکر. || شابه اوتورمق = مضطر و مضطرب اولمق. || شاب دکیزی = بحر احمر. || شاب طاشی = بحر احمدن کن مرجان انواعندن بیاضمتراق ودالی بوداقلی بر طاش که صویک آلتنده نشو ونما بولمغله کیلر حقنده پک مخاطره لیدر. || شاب علی = صیغیرک طیر ناغنی دوشورن بر خسته لق. || قزیل شاب = پارلاق لعل رنگ. || مج. شاب کسملک، شاب کبی طوکمق = شاشیروب قاله قالمق.

شَاب { ص. س. عر. ث: شابه. ج: شبان. [«شاب» دن سف.] کنج، دلیقانی، جوان، بکیت؛ شاب امرد = دها صقالی بیغنی کله مش دلیقانی. || سید شبان جنت = سبط اکرم امام حسین (رضه) افندمز.

شَاباش { س. فا. آفرین، تحسین.

شَابَان { ص. شامش، مفتون، واله، حیران.

شَابْجَانَه { س. ۱. شاب چیقا. ریلان بر، شاب اوچاغی. ۲. شابک تصفیه واستحضار اولندیغی محل، شاب فایر قه سی. شابشال { ص. دوکوک صاچیق وتنبیل.

شَابِقَه { فرنگارک کیید کبری یاخود شابقه. س. ۱. مختلف اشکالده باش کسوه سی که اکثریسی کونشه قارشى سپر- لیدر: حصیر شابقه، سیلندر شابقه. اساساً اقالیم حاره ده یاشایان خلقک ایجادى اولوب، «شبكة» یاخود «شباك» اسمی ویریلن بر سر پوشدن دن مأخوذدر. ۲. کمی دیرکنک تپه سنده کی تکرار لکچیک. ۳. صوبه بوریسنک تپه سنده کی دونر فیرلداق. || شابقه یی ترس کیمیک، یره اورمق = حدت اتمک. || شابقه یی چقارمق = حرمت وتبصص اتمک. شابقه جیی { س. شابقه یاپان. شابقه لی { ص. شابقه کین، باشنده شابقه بولنان: شابقه لی، باشی شابقه لی برفرنک.

شاپ { مه . اوپرکن طوداقلرک
ابتدیکی سسی تقلید
و تصویر ایدر : شاپ دبه اوپدی ؛
بتون کون چوجنی شاپ شاپ
اوپک اینی دکدر .

شاپر { مه . حرصله اوپرکن ویا
پرکن طوداقلرک ایتدیکی
کورلدی بی تقلید و تصویر ایدوب
مکرر قوللانیلیر : شاپر شاپر
اوپک ، نیک . — شاپر شوپر
دخی دینلیر .

شاپراق { یاخود چاپراق . س .
عسکر اکرینک
اورتسی .

شاپردامق { فته . اوپرکن ویا
پرکن طوداقلر دن
سس چیقارمق : طوداقلرینی
شاپرداتهرق اوپور ، بیورایدی .

شاپردامق { فل . اوپرکن ویا
پرکن طوداقلر سس
چیقارمق : چوجنی اوپرکن ،
یک پرکن طوداقلری شاپردا-
یوردی .

شاپردی { س . عجله ایله پرکن
ویا حرصله اوپرکن
طوداقلرک ایتدیکی کورلدی ؛
طوداقلرینک شاپردیسی اوزاقدن
ایشیدیلیوردی .

شاپلاتمق { فته . اوپرکن طوداغک
ویا سله اورورکن
آوجک سسنی ایشیتدیرمک : بر
سله شاپلاتدی ؛ طوداقلرینی شا-
پلاذهرق اوپدی .

شاپلاق { س . سله ، طوقات ؛
اگسه سنه برشاپلاق
یایدشیردی

شاپلامق { فل . شاپ ایتک ،
اوپرکن طوداقلر ویا

سله اورورکن آوج سس چیقار-
مق .

شاقو { س . تق . دوز طام ، تاراچه .

شاخ { س . فا . دال ، بوداق ،
غصن : شاخ کل = کل آغاجی
دالی . ۲ . کییک و اوکا ممائل
حیواناتک دالی بونوزی .

شاخ { س . آتک ایکی آرت آباغی
اوزرینه قالمه سی : شاخ
قالمق ، شاخه قالمق .

شاخدار { ص . ۱ . دالی ، بو-
داقلی (آغاج) . ۲ .
دالی بونوزی اولان (کییک
وساژه) .

شاخسار { س . فا . دالی بوداقلی
آغاجلر و آغاجلق
محل .

شاخص { سذ . عر . [« شخص »
دن سف] مساحه ایچون
دیکین و اتخاژ اولتان نشان .

شاخلاتمق { فل . ۱ . (آت) آرت
ایاقلری اوزرینه
قالمق . ۲ . بچ . بردن بره حدت
ایدوب میدانه آتلق .

شاد { ص . فا . مسرور ، ممنون ،
محظوظ ، سونجلی : شاد
اولمق ؛ کوکلی شاد اولمق .

شاداب { ص . فا . صویه قامش ،
صولی ، آبدار ، تر-
وتازه .

شادان { ص . فا . سونجلی ، مسرر ،
محظوظ : شادان اولمق .

شادردامق { فل . (صو)
فیشقیروب چاغلا-
مق .

شادردي { س . صویک فیشقیروب
چاغلامه سی .

شادروان { س . [فارسیدن . —
لسان مذکورده
معانیسی فرقلیدر .] یوکسک
بر حوضک ایچنه فسقیه حالنده
آقوب اورادن متعدد یرلر دن
دوکیان صوکه اکثریا جوامع
شریفه حولیلرنده اولور .

شادکام { ص . فا . [شاد = مسرور .
کام = مرام] مسرور
ونائل مرام ، طالعی یاور اولمغله
خالندن ممنون اولان .

شادمان { ص . فا . سونجلی ،
مسرور ، محظوظ ،
ممنون .

شادمانی { س . فا . سونج ، مسرو-
ریت ، محظوظیت :
اظهار شادمانی ایتک .

شادمرک { س . فا . مرک شا-
دی یه کرفتار اولان .

شادی { س . فا . سونج ، مسرو-
ریت ، محظوظیت .

شادی { س . ۱ . سابقده حاکم
الشرع منادیسی مقا-
منده اولان محکمه خدمه سی .

شاد۲ { وقتیله سلطان سربلرینه
اودون کتوروب تسلیم ایدن
یکچیریلرده بونام ویریلیر ایش .

شاد۳ { ص . عر . ئ : شاده .
[« شدون » دن سف]
قاعدہ عمومیه اویمیان ، خارج
از قاعدہ ، مستثنی ، قاعدہ سز :
فعل شاد۳ ؛ افعال شاده .

شار { وشاریل . مه . صو ویا دیکر
بر مایمک بول و سسله آقه-
سنی تقلید و تصویر ایدوب اکثریا
مکرر قوللانیلیر : شار آقدی ؛
شارشار ، شاریل شاریل آقیور-

دی. — «شور» دخی و مخففده
یعنی اینجه آقق معناسیله «شر»
قولانلییر.

شار { سد. فا. «شهر» دن غلط. }
شهر، قصبه، بلده، مدینه.

شارب { ص. عر. «شرب» دن
سفا. } ایچن : شارب
البن = سوت ایچن؛ شارب اللیل
والنهار = کیجه کوندوز ایچن،
عشرته مبتلا.

شارب { سد. عر. ج. شوارب.
بییق. }

شارح { سد. عر. «شرح»
دن سفا. } برکتانی شرح
ایدن، شرحی یازان آدم : شارح
مثنوی.

شارع { سد. ص. عر. «شرع»
دن سفا. } ۱. قانون و
نظام وضع ایدن، واضع قانون.
۲. شریعت صاحبی اولان ذات
اقدس جناب نبوی : حضرت
شارع، اذن شارع. [شریعت
اسلامیه نك صاحب حقیقیسی اولق
ملاحظه سیله جناب حقه ده
اسنادی جاژدر.]

شارق { یاخود شراق. ۴۰. یاصی
بر شیئله اورمقدن چیقان
سسی تقلید و تصویر ایدر : شارق
شارق، شراق شراق یا کافقرینه
اور یوردی.

شارق { ص. عر. ث. شارقه.
«شرق» دن سفا. }
طلوع ایدوب پارلایان : نجم
شارق، نجوم شارقه.

شارل { یاخود شاریل. مه. با :
شار. }

شارلاتان { ص. فر. Charlatan }
شارلاتان { ۱. حائر اولمدینی
فضل و هنره مالک اولق ادعا.

سیله خلقی اغفال ایدن، لافزن،
شقلابان، شعبده باز. ۲. علمسز
و یالاندن طبابت اجرا ایدن،
متطبب.

شارلا تانلق { س. ۱. آغز غلبه.
لکیله هر کسی
اغفال ایده رک کندینی حائر او.
لمدیغی فضل و هنره مالک کوسترن
یالانچینک حالی، لافزنک،
شقلابانلق. ۲. علمسز و یالاندن
طبابت.

شارلامق { فل. و :

شارلدماق { فل. (صو) سسله
وبول بول آقق :
صولر شارلایوردی، شردا.
یوردی.

شارلدی { س. صویک بول بول
و کوردی ایله آقمه سی :
صولرک شارلدیسی اوزاقدن
ایشیدیل یوردی.

شاشالامق { فل. شاشیرمق،
حیرتده قالب نه
یاپه جغنی کسیدیره مه مک : بیچاره
او قدر غلبه لکک اورته سنده
قالججه شاشالادی.

شاشیرتمق { فت. ۱. شاشیره مه.
سنی موجب اولمق،
بردن چوق شیشلر کوستره رک و
نظر دقتی مختلف طرفلره چکرک
حیرتده برامق، یا کلمق، اونو.
تدیرمق، تغلیط ایتمک : بنی شا.
شرمایک؛ حسابی شاشیرتدیگر.
۲. فداناک برینی دکیشدیرمک،
چیقاروب باشقه یره دکیمک.

شاشیرتمه { س. ۱. شاشیرتمق
فعلی، یا کلمه، آلداتمه،
تغلیط. ۲. فدانلرک برینی دکیشد.

یروب یکیدن دیکمه. ۳. بردن
سویلمه سی زور متنافر کله لردن
مرکب جمله، یا کلمتاج. ۴.
دکیشه رک کیدن صره، شطرنج
واری ترتیب.

شاشیرمق { فل. دوشونمه نك
صره سنی غائب ایدوب
یا کلمق، نه یاپه جغنی بیله مه مک،
حیرتده قالمق : بن شاشیرم نه
یاپه جغمی بیلیورم. = فت. صره.
سنی غائب ایتمک، بوله مامق،
طوغر یلته مامق : یولی، بوصله.
یی، حسابی شاشیرم : آیاغنی
شاشیردی؛ نه یاپه جغنی شاشیردی.

شاشیقین { ص. ۱. شاشه قالمش،
متحیر، نه یاپه جغنی
غائب ایتمش : شاشیقین شاشیقین
کز یوردی. ۲. طبعاً متحیر،
سرسم، آلیق : شاشیقین آدم.

شاشیقینلامق { فل. شاشیقین
اولمق، شاشه
قالمق.

شاشیقینلق { س. ۱. شاشمش
آدمک حالی : بکا بر
شاشیقینلق کلدی. ۲. سرسملک،
آیقلق : شاشیقینلغی بویله آلیش
ویرشده آلداتمنی موجب اولیور.

شاشیق { فل. (مض : شاشار.)
۱. یولدن چیقمق، آیر.
لق، اونبامق : یولدن شاشیدی؛
آیاق شاشیق. ۲. اصابت ایتمه.
مک، یا کلمق، خطا، تخلف ایتمک :
شمدی دیکین فدانلر هچ شاشماز؛
قورشون نشاندن شاشیدی. ۳.
طاشیق، حیرت و تعجبده قالمق،
تعجب واستغراب ایتمک : بوایشه
شاشدم؛ شاشه جق شی. ۴.
واله و حیران اولمق : شاشه قالم.

شاشمه } س. شاشمق فعلی. با :
شاشمق }

شاشی } ص. طوغری باقیوب بر
و یا ایکی کوزی اکری
باقان، بر شیئه باقارکن باشقه
طرفه باقار کبی کورین (آدم
و یا کوز)، احول : شاشی آدم،
شاشی کوز، شاشی باقیشلی .
= د. شاشیلقه، یان : شاشی
باقق .

شاشیلامق } فل. شاشی باقق .

شاشمق } س. شاشی آدمک و یا
کوزک حالی : شاشیق
بعض چهره لره باقیشیر .

شاطر } ص. عر. « شطارة » دن
سن، شن، شطارتلی؛
چویک، خدمته قوشوب هرایشه
مهیا بولنان : غلام شاطر. = س.
وقتیله بیوک ذواتک آتی یاننده
کیتمک وظیفه سیله موظف آغا.

شاعر } سن. ص. عر. جم. شعراء؛
« شعر » دن سف. [

شعر سویلین، طبیعتنده شعر
سویک خاصه و قوتی بولنان
وموزون سوز اویدر مغه ماهر
اولان : شاعر آتش زبان؛
شعراء جاهلیه = قبل الاسلام
اولان شعراء عرب. = س. تر.
عو. بر محل عمومیده بر طاقم بیتلر
او قویهرق ساز چالان آدم، که
بونلرک اساسا سویلنکری بیتلری
کندیلری اویدر بوب اکثریا
پینلرنده مسابقه ایتمه لری وجه
تسمیه لری اولمشدر : طاووق
پازاری شاعر لری .

شاعرانه } ص. د. فا. شاعره
یا قیشیر صورتده، شا.
عرلرک طرز افاده سنه موافق،
خیالاته تبعیتله کوزل تصویر

ایدرک : شاعرانه افاده سی
واردر؛ یک شاعرانه یازیور.

شاعرلک } س. ۱. شاعر صفت
و صنعتی : شاعرلک
انسانک یارادیلینشده اولمازسه
تحصیل ایله اله کچمز. ۲. بیتلر
سویله رک ساز چالان چالغیچینک
حال و صنعتی : قهوه لرده شاعرلک
ایدنلر .

شاعره } س. عر. جم. شواعر.
شعر سویلین قادین :
فطنت ایله لیلی عثمانلی شاعره.
لرینک اک معروفه لیدر؛ شواعر
عرب چوقدر .

شافت } س. عر. ۱. ماکنه تک حر.
کتیله محوری اطرافنده
دور ایدوب پروانه بی تدویر ایدن
دمیر میل. ۲. بر ماکنه تک دو.

ریله تحصیل ایدن قوتی نقله واسطه
اولان واوزینه دیشلی چرخلر
وتکرلرک باغلانان دمیر میل .

شافع } ص. عر. شفاعت ایدن،
برینک عفویچون آرایه
کیروب توسط ایدن [« شفیع »
دها مستعملدر.]

شافی } ص. عر. ث. شافیعه .
اهل سنت مذاهب اربعه.

سندن امام شافی (رضه)
حضر تدرینک اجتهاد یله مستقر
اولان مذهبه تابع و یا منسوب
ومتعلق : مذهب شافی؛ فقهاء
شافیعه؛ شافی المذهب = مذهبی
شافی. = سخند. اهل سنت ائمه
اربعه سندن امام شافی (رضه).

شافل } یاخود شافول. س. بال
تکنه سی، بال قومغه

مخصوص اوافق آغاج تکنه .
} ص. عر. ث. شافیعه .
شافی } « شفاء » دن سف. [

۱. شفا ویرن، این ایدن : دواء
شافی؛ شافی حقیقی اولان جناب
حق . ۲. مج. قناعت بخش،
مقنع، کافی، صدره شفا ویرن :
جواب شافی .

شاق } مه. تخته و سائر ایله
اورمقدن چیقان سسی
تقلید و تصویر ایدر : شاق
اوردی؛ شاق اکسه سنه بر
طوقات یرلشدردی .

شاق } ص. عر. ث. شاقه .
« مشقة » دن سف. [
زحمتلی، مشقتلی : خدمات شاقه =
طوپراق قازمق وطاش طاشیق
کبی زحمتلی و قبا ایشلر .

شاقیت } یاخود شاقط. س. ابو
مرینا دینان بر جنس
بیلان بالینی .

شاقر } مه. یاغمورک، بلبل کبی
اوتن بر قوش و سائر تک
ویقانان بعض شیئرک سسینی
تقلید و تصویر ایدرک اکثریا
مکرر قوللانیلیر : شاعر شاعر
یاغمور یاغیوردی؛ بلبلر شاعر
شاعر اوتیوردی؛ شاعر شاعر
بیقادی .

شاقراق } ص. چوق اکن لطیف
بر صورتده سویلین،
بلبل کبی اوتن، کیف ونشئه ایله
سویلین : یک شاقراق چوجق .

شاقردامق } فته. شاق و یا شاعر
شاعر ایتدیرمک،
بویله بر سسله سسلندیرمک :
قامچی بی حیوانلرک باشی اوستنده
شاقرداندی .

شاقردامق } فل. شاعر شاعر
ایتمک، بویله برسس
چیقارمق : یاغمور شاقردایو-
ردی؛ بلبلر هر طرفدن شاعر-
دامغه باشلادی .

شاقردی { س. شاقردی شاقردی }
 سس چیقارمه، بو صورتله چیقان سس وحن : یاغموور شاقردیسی ایشیمکه مانع اولیوردی؛ بلبلرک بو صباحکی شاقردیسی؛ قامچینک شاقردیسی.
شاقشاق { س. حقه بازک آرقدا. شنه اوردینی چاقلاق }
 تخته پارچهسی که آز اورمغه چوق سس ویرر، شقشقه .
شاقلابان { ص. س. صوتاریلق }
 و مقلدک ایده رک هر قابله کیرن خفیف مزاجلی هوبیا آدم .
شاقلابلق { س. صوتاریلق، مقلدک، خفت مزاجله ایدیلن تحفلق . }
شاقلامق { فت. شاق ایتدیرمک، قیرباجک سسی کبی بر سس چیقارتمق، شاقردامق؛ قامچی پی شاقلاته رق حیوانلری یوروتدی . }
شاقلامق { فل . شاق ایتک، سس چیقارمق، شا. قردامق : آراهه چینک قامچیسی متصل شاقلابوردی . }
شاقمق { فل. با : چاقق . }
شاقول { سذ. عر. دیوارچیلرک }
 عمودا دیوارک طوغر- یلغنی تأمین ایچون قولاندقلری آلت که اوچنه قورشون و یا تونجیدن آغجه بر پارچه باغلی بولنان بر اییدن عبارت اولوب برچیوی ایله دیوارک یوقاریسنه ویاقونیه جق طاشه ایلشدریلوب آشاغی یه صارقیدیلیر، شاوول .
شاقوللامق { یا شاووللامق. فت. شاقول } ۱. شاقول قوللا-

نمق، شاقول طوتوب طوغریلغنه باقق : هرکوشه طاشنی قورکن ایجه شاقوللاملی . ۲. تاصارلا- مق، اولچمک .
شاقولی { ص. عر. شاقول کبی }
 یوقاریدن آشاغی یه این، تعلیق اولمش شاقول وضعیتنده، عمودی .
شاقه { یا خود شقا . س. لطیفه، مزاج، هزل : شاقه سو- یلیورم؛ شاقه ایتک؛ شاقه یه بوزمق = لطیفه یه چویرمک؛ ال شاقه سی = شاقه طریقیله قباحه بوغشمق وال ایله دیکرینک اوراسنه بوراسنه طوقتمق . }
شاقه جی { یا شقاجی . ص. لطیفه- جی، لطیفه کو، طبیعتی مزاحه مائل . }
شاقه لاشمق { فش. بربرله شاقه آرقدا شجه شاقه لاشیورلردی . }
شاگرد { ص. عر. ئ : شاگرد . }
 علم اوکرتن، بر مدرس و معلم درسنه ویا بر مکتب و مدرسه یه دوام ایدن، تحصیلده بولنان، طالب : مکاتب عسکریه شاگردانی؛ خصوصی معلمک ایدیور برخیلی شاگردی واردر . ۲. بر حکیمک درس و تعلیمنه ملازمت ایدن، تلیمذ : سقراطک شاگردانی . ۳. بر صنعت اوکرتمک اوزره براستاده

مربوط بولنان کنج، چراغ، یاماق : مرانغوز، چلنکیر شاکر- کردی . || اصطلبل عامره شاکر- دی = سابقده مسلخ آت اوغلانی .
شاگردک { س . ۱ . شاگرد معلمک شاگردلکدن زوردر . }
 ۲. چراغلق، یاماقلق . ۳. عجمیلک، تجربه سزک . ۴. چراغ حق واجرتی .
شاک { ص. عر. ئ : شاکیه . }
 شکایت ایدن، مشتکی .
شال { س . ۱ . او موزه آتلفه ویا بوکدن قاش : شاله بورتمک . }
 ۲. کشمیر کچیسی قیلندن ویا اییکدن کدکیش قوشاق : شال قوشامش؛ بلنده بر طرابلس شالی وار ایدی . ۳. کشمیر کچیسی قیلندن معمول قیمتدار قاش : شال خرقة . || جنازه شالی = جنازه لک اوستنه آچیلوب تابوتی صارمغه مخصوص بوکدن عجم شالی . || طرابلس شالی = طرابلس شامده یاپیلان ایک قوشاق که صاریلی بیاضلی اولوب اوچلرنده اوزون پوستوللری واردر .
شالاک { س . } « شال » دن روجه قاعده سنجه متشکل بر لغت اولوب شالچق دیمکدر] بوکدن اینجه بر جنس قاش که قاذین اثوابی و خرقة و یورغان یوزی وسائره اولور . لاهوراکی اسماً وماده بوکا بکزر .
شالوار { یا خود شلوار . س . }
 « شلوار » دن اکثری بوکی قاشدن وقادینلر ده بعضا

ایکدن کیکیش اوست طونی:
شالوار کیمیک .

شالوارلی } ص. شالوار کین،
شالوار ایله جبه دن
مرکب اسکی قیاقده بولنان :
شالوارلی بر آدم .

شامالی } س. کشمیر کچیمی قیلندن
یاخود تفتیکدن معمول
اینجه قماش : آقره شالیسی ؛
سنجاق شالیسی = سنجاق یاپیلان
قبا شالی .

شالوپه } س. فر. [Chaloupe]
اعصار سالنه ده عثمانلیر
طرفندن قوللانیلان ایکی دیرکلی
سفاش صغیره خفیفه .

شام } س. فر. [ص. اصل عربیده
«صول» و «صاغ» دیمک
اولوب حجازه نسبتله اولان
موقعلری وجه تسمیه در.] قدیما
سوریه دینان خطه واسعه
و معموره نك اسمیدر، که ایوم
حاب، سوریه، بیروت ولایتلری
وقدس متصرفلری یعنی فلسطینی
حاویدر. مرکزی اولان (دمشق)

شهر شهرینه بو کون شام
دینلی اضاقله (دمشق شام)
تعبیرندن اختصارله حاصل او-
لمش بر غلطدر. || بر الشام =
خطه مذکور نك شرق جنوبی
جهتده فرات مجراسنه و جزیره
العرب چولارینه طوغری ممتد
اولان بادیه نك اسمی اولوب،
یزجه غلطی اولان (پاراشام)
سهواً بتون شام خطه سنه و
حتی اذک زیاده سواحلنه اطلاق
اولنیور. || شام ایشی = دمشق
شامده یاپیلان طانلی ورجل
انواعی. || شام فستیقی = معروف
فستیقی. || شام قیصیبی = قیصینک

شامده یتیشن بیوک و پک ابی
برجنسی. || شام شکری = اوزونجه
وقامش پارچه سی کبی اینجه ایچی
دلیک، دلیک ورنکلی بر شکر.
شام } ص. عرب. ذ: شامه. [«شم»
شام } دن سف.] قوقلایان، قوقو
آلان؛ قوه شامه = قوقو آلمق
قوت و حاسه سی .

شام } س. فا. اقشام، مسا : شام
و سحر = اقشام صباح .
شامامه } یاخود شمامه . س. کو.
چک قاؤن شکنده
ینز لکن رایحه لی بر میوه .
|| مج. جلیز و بیچیمسز یامری یو-
مری آدم .

شامپانیه } س. فرانسه نك بو
اسمله مسمی ایالتندن
چیقان غازلی و طاتلی بر نوع
قیمتلی شراب که فرنکر یمکک
تهایتنده میوه ایله ایچرلر .

شامخ } ص. عرب. ذ: شامحه . یو-
شامخ } کسک، عالی، رفیع، مر-
قع : جبال شامحه . ذ.
شامدان س. با : شمعدان .

شامگاه } یا شامگه . س. فا.
} شام = اقشام - گاه،
گه = وقت [اقشام وقتی .

شامل } ص. عرب. ذ: شامله .
} «شمول» دن سف. [
۱. شمولى اولان، احاطه ایدن،
حاوی، متضمن : چقتلک برواسع
اورمان ایله بر خیلی مرعاری ده
شاملدر. ۲. عمومه عائد، عموم-
می : اشفاق و مراحمی بتون
عالمه شاملدر. || شامل الآفاق =
بتون افقلىرى، عالمی قاپلامش
اولان، عام، عمومی : اشفاق
شامله الآفاق حضرت پادشاهی .
[با : حاوی] .

شاملی } س. ص. شام خطه سی ویا
دمشق شهری اهالیسندن
اولان .

شامه } س. عرب. [«قوه شامه»
دن مخفف] قوقو آلمق
حاسه سی، قوه شامه : کوبک لک
شامه سی پک قوتلیدر .

شامی } ص. عرب. ذ: شامیه. [«شام»
دن سمند.] شام خطه سنه
منسوب و متعلق، شاملی، شا-
لک کی : شامیلر؛ اقمشه شامیه .

شان } س. عرب. جم : شئون.
} جمع الجمعی : شئونات
دخی قوللانیلیر. [۱. ایش،
کار، فعل. ۲. یکی ایش، یکی
ظهور ایدن حال، وقعه، حادثه،
وقوعات، حوادث .

شان } س. عرب. [لغت آفانه نك
عینی اولدنی حالده بو
صورتله تلفظنده لسانزده معا-
نیسی ده آریلیور.] ۱. حال،
صورت، کیفیت : حال و شانی،
حال و شاننی آکلامق. ۲. عظمت
قدر، مرتبه : سزک شانکزه
دوشمز؛ شان حکومته لایق؛
عالی شان = عالی مرتبه. ۳.

حق : اونک شاننده = حقنده .
۴. وظیفه، بر آدمه عائد و
لایق اولان شیء : بونی یا بمق
شانندن دکلدر. ۵. شهرت،
حسن صیت، اعتبار : شان
قازانمق؛ شان ویرمک؛ شهرت
و شان صاحبی. ۶. کوستریش،
چالیم، نمایش : شانلی برچوجق .

شانسز } ص. ۱. شهرتسز، نامسز،
} مجهول. ۲. چالیمسز،
کوستریشسز : پک شانسز آدم.
شانسزلق } س. چالیمسزلق : کو-
ستریشسزلق .

شانی { ص ۰۱ . شهرتلی، صیت
شانی } و شهرت صاحبی : ادلی
شانی . ۲ . کوستریشلی، چالمی
یرنده : شانی آدم .

شانه { س . فا . طراق . لس .

شاه { یاخود شه . س . فا . ج :
شاهان . } اصل خداوند
وصاحب دیکدر . ۱ . حکمدار،
ملک : شاه جهان؛ شاه جم جاه .
۲ . بالخاصه ایران شاهي؛ شهامتلو
شاه حضرتلری . ۳ . ترکیباند
باش، رئیس، برنجی معناسنی
افاده ایدوب جنسلیرتک ممتازی
اولان شیئرله اطلاق اولنور :
شاهراه = بیوک جاده؛ شاهباز =
ایری طوغان؛ شاهسوار = پک
ماهر یننجی؛ شاه طامار = بیوک
طامار، شریان و ساثره . ۴ .
شطرنج مهرلندن بری . || شاه
مردان، شاه ولایت = حضرت
علی المرتضی (رضه) افندمرک
القاب شریفه لرندندر .

شاهانه { ص ۰۱ . فا . حکمداره
شاهانه } منسوب و متعلق و یا
شایان ولایق اولان : سرای
شاهانه، فرمان شاهانه، تشریف
شاهانه، عساکر شاهانه . ۲ .
بر حکمداره یا قیشه جق صورته
نفیس و مکمل . شاهانه بر قصر .
= ح . بر حکمداره یا قیشه جق
صورته، پک مکمل اوله رق .

شاهباز { یا شهباز . س . فا . «شاه»
شاهباز } ملک - باز = شاهین
ایری بر جنس بیاض طوغان .
|| مج . یکیت و شانلی آدم،
قهرمان .

شاهبال { یا شهبال . س . فا . قوش
قنادینک الک اوزون
توکری .

شاهبندر { س . فا . با : شهبندر .

شاهبیت { س . فا . بر غزلک اک
منتخب و یاخود شاعراک
اسمی حاوی اولان صوگ بیت .

شاهتره { یاخود شهره . س . فا .
لسانمزده دخی بواسمله

معروف اولوب عربیده شهرتج
وبقله الملك دینلن بر نبات طی .

شاهد { س . ند . عر . ج : شهود .
« شهادة » دن سف . }

۱ . کوردیکی و یا ییلدیکی مادهینی
حضور محکمه ده مع القسم افاده
وتقریر ایتمکله اثبات دعوایه یاردیم
ایدن آدم : شاهدرلی دیکلمک،
تزکیه ایتمک؛ بو ایشک بویله
اولدیغنه بنده شاهدیم . ۲ . وحداد .
نیته و اوامر و نواهی الهیهیه
شهادت ایدن خاتم الانبیا (صلعم)
افندمزده وصف اولور . ۳ . د .
سند یرینه کچه جک درجه ده
مقبول و معتبر بر ائردن ایراد
اولنان مثال : قواعد صرفیه
ونحویه عربیه یه آیات کریمه دن مثال
ایرادی کی . سند دخی دینلیر .
|| شاهد عادل = شهادتنده اصلا
شبهه اولتمیان شاهد . || یالان
شاهد، شاهد زور = یالان یره
شهادت ایدن آدم .

شاهد { س . فا . دلبر، کوزل .

شاهدانه { س . فا . ایری اینجی
دانه سی . }

شاهدلك { س . شهادت : شاهدلك
ایتمک = شاهد اولوق؛
یالان شاهدلك = شهادت زور .

شاهراه { یا شهراه . س . فا . بیوک
شاهراه } جاده، طریق ساطانی .
|| مج . شاشیرلسی ممکن اولمیان
طوغری و آجیق یول، طریق
سلامت : شاهراه ترق؛ شاهراه
عدالت .

شاهزاده { س . فا . با : شهزاده .

شاهسوار { س . فا . با : شهسوار .

شاهق { ص . عر . ث : شاهقه .
« شهبق » دن سف . }

یوکسک، مرتفع : جبال شاهقه .
شاهقه { س . عر . ج : شواحق .
طاغ تپه سی، ذروه :
شواحق جبال .

شاهلق { س . ۱ . حکمدارلق،
ملکک . ۲ . ایران
حکمدارلقی . ۳ . مستقل واورته
حاله حکومت و بویله بر حکومتله
اداره اولنور مملکت : زنگبار
بر شاهلقدر .

شاهمردان { س . [طوغریسی :
« شاه مردانه »
اولسه کرکردر] بیوک و آخر
چکیچ وطوقاق .

شاهنامه { س . فا . حکمدارانک
شاهنامه } تراجم و احوالی حاکی
منظوم کتاب . — اصل فردو .
سینک اسکی ایران حکمدارانلی
تاریخنه دائر یازدیغی مشهور
منظومه تک اسمی اولوب بالتعمیم
بو قیلدن اولان کتابلرک جمله .
سنه اطلاق اولنمشدر .

شاهنامه جی { س . وقتیله عصر -
سینک احوال و
وقایعی سلاک نظمه چکمه ما -
مور شاعر وقعه نویس .

شاهنشاه { یاخود شهنشاه و یا
شاهنشاه } شاهنشاه . س . فا .

حکمدار لر حکمداری، تحت
 تابعیتند ایکنجی درجه ده بر
 طاقم ماکر بولنان بیوک حکمدار،
 پادشاه، سلطان السلاطین:
 شاهنشاه معظم .
 شاهنشین } یاخود شهنشین. س.
 } فا. اوطنک سواق
 طرفنه چیقنیتسی که اوج جهندن
 پنجره ملی ومفروشدر .
 شاهوار } یاخود شهوار. ص.
 } فا. حکمداره لایق
 ویاراشیر. = س. فا. ایری دا.
 نهلی واعلا جنس اینجی .
 شاه } ص. ۱. حکمداره منسوب
 } ومتماق ویا شایسته.
 [شاهانه دهامستعمردر.] ۰۲ .
 ایران شاهنه منسوب ومتملق:
 سرای شاهی؛ با امر شاهی.
 = س. فا. ۱. شاهلق، حکمدار.
 لق : اجرای شاهی ایتدی.
 ۲. نشاسته ویومورطه ایله پایلیر
 بر نوع حلوا. ۳. مرمر دینلن
 اینجه پاتیسقه تک مقبول برنوعی،
 مرمر شاهی. ۴. ایراک بر
 کوچک سکه سی. ۵. اسکی طویلرک
 بر نوعی .
 شاهین } س. طوغان انواعندن و
 } طیور صائده دن بر قوش که
 آو اولامق ایچون تائیس وتریه
 دخی اولنور. || شاهین باقشلی =
 نظر عظمت کارانه. || ترازوی
 شاهین = ترازینک دیلی .
 شاهنجی } س. بر بیوک دائره ده
 } آو شاهینلرینی تربیه
 وحفظ واداره ایدن آدم؛ شا.
 هینجی باشی .
 شایاق } س. طوقونمه سی ورو
 } ودیمی صورتنده اینجه
 وقباچه چوقه : یرلی شایاق،

انکلیز شایاغی. = ص. شایاقدن
 معمول : شایاق اثواب .
 ایان } ص. فا. مناسب، لایق،
 } حسابان، یاقیشیر، یاراشیر،
 مستحق : بوسزه شایان دکلدر؛
 شایان طبع وتمثیل بر کتاب .
 شاء } س. عر. ج. شواائب.
 } شایبه { «شوب» دن سف. ا. }
 لکه، نقصان، تقیصه، قصور:
 شایبه جهالتدن میرا. = ج.
 مصائب، آفات .
 شاید } د. فا. [اصل فارسیده
 } کرکک و لایق اولمق
 دیمک اولان «شایستن» مصدر.
 رندن مضارع مفرد غائبدر]
 ۱. شرط بیان ایدر، اکر،
 بالفرض : شاید بواقشام کله جک
 اولورسه کر. ۲. احتمال بیان
 ایدر، بلکه، بالفرض، اولورکه:
 شایدسزی اوده بوله مام مطالعه.
 سیله .
 شایسته } ص. فا. لایق، سزاوار،
 } شایان، یاراشیر : کند.
 یسی او مقامه شایسته در؛ شا.
 یسته تلطیف بر آدمدر .
 شایع } ص. عر. ا. شایعه.
 } «شیوع» دن سف. [
 ۱. طویلش، هر کسک معلومی
 اولمش، منتشر : بو خبر شایع
 اولدی. ۲. حصه داران بیننده
 مشترک، تقسیم اولنماش : حصه
 شایعه .
 شایعه } س. عر. ج. شایعات،
 } شیوع بولش خبر،
 حوادث منتشره، اراجیف :
 شایعه کاذبه .
 شایقه } یاخود چایقه. س. برنوع
 } قزاق قاینی .
 شایگان } ص. فا. ۱. لایق،
 } مناسب، شایان، سزا.

وار. ۲. بول، واسع، فراوان،
 مذول : الطاف عالیله لریناک
 شایگان بیورلمسی .
 شب } س. فا. کیجه، لیل : شب
 } هجران = هجرانه کچیریان
 کیجه؛ شب وروز = کیجه کوندوز؛
 شب یلدا = سنه تک اک اوزون
 کیجه سی که کانون اولک طقو.
 زنده در .
 شباب } سذ. عر. کنجک، عنفوان
 } جوانی : عهد شباب =
 کنجک زمانی. [شابت» دیمه ملی.]
 شبابی } ص. عر. ا. شباییه.
 } کنجکه منسوب ومتملق .
 شباط } س. [سریانجه دن] تقویم
 } رومینک اون ایکنجی
 و صوک شهر شمسیسی که آوروپا.
 لیلرک انتخاب ایتدکری ترتیب
 سقیمده ایکنجی آی عد اولنور.
 یکریمی سکز ودرت ییلده بر
 کلن سنه کیسه ده یکریمی طقوز
 کوندن مرکبدر .
 شب افروز } ص. فا. [شب =
 } پارلامق] کیجه پارلایان .
 شبان } س. فا. چوبان. لس .
 شبان } سذ. ج. عر. فد : شاب.
 } با : شاب .
 شبانروز } س. فا. برکیجه وکو.
 } ندوزک مجموعی که ۲۴
 ساعته تقسیم اولمشدر .
 شبانگاه } ظز. کیجه وقتی .
 شبانه } ص. فا. کیجه یه منسوب
 } ومتملق، کیجه لک : صحبت
 شبانه = کیجه لک صحبت، کیجه
 صحبتی .
 شببوی } س. فا. [شب = کیجه -
 } بوی = قوقو. - تر.

زبازدی و او ثقیله مبسوطه
ایله در. [انواع الوانده جنسلی
بولنان معروف و مبدول بر
چیک .
شَبِپَرَه } س. فا. [شب = کجه .
پریدن = اوچق] کجه
قوشی، یاراسه. لس.

شَبْتَاب } س. فا. [شب = کجه .
تافتن = پارلامق] آتش
بوجکی .

شَبْچِرَاغ } س. فا. [شب = کجه .
چراغ = ایشیق] بر
جنس ذی قیمت طاش، [عو .
شیشراق طاشی .

شَبْخُون } یاخود شبخون. س. فا.
شبخون } [شب = کجه . خون =
قان] کجه باصقینی، دشمنی کجه
وقتی آکسزین باصمه .

شَبْخِیز } ص. فا. [شب = کجه .
خاستن = قاتمق] کجه
قالقان، کجه قالقوب عبادت ایدن
ویا چالیشان .

شَبْر } س. فا. [شب = کجه .
شبرنک } ص. فا. کجه رنگنده،
سیاه .

شَبْرَو } ص. فا. [شب = کجه .
رفتن = کیمتک] کجه
کیدن، یورون .

شَبْ زَنْدِه دَار } ص. فا. [شب =
دیری - داشتن = طومق] کجه یی
دیری طوتان، لیلی بی خواب غفلتله
کچیرمیوب ذکر و عبادتله احیا
ایدن: بر زاهد شب زنده دار.
ذ.

شَبْسْتَان } س. فا. اسکی ایرانیلرده
حرم دائره سی .

شَبْش } س. یوک حیوانته طاقیلان
شَبْش } کم .

شَبْشِع } س. عر. ۱. طوقلق،
طویمه. ۲. صویک بر
ماده کیمیویه دن اریده بیله جکی
مقداری حاوی اولسی. [«اشباع»
کبی.]

شَبْعَان } ص. عر. [«شبع» دن
صش.] طوق، قارنی
طوق، سیر .

شَبْک } س. قیچی قرمز، تویسر
بر نوع میون .

شَبْک } س. آق دیکزده قوللا-
نیلیر قیج طرفی طار و
اوزون بر نوع قراوله .

شَبْکَه } س. عر. ۱. آغ، بالیق
آغی. ۲. قفس، دمیر
قفس ویا پارمقلق وعلی الخصوص
بر مزارک صندوقه سنی احاطه
ایدن. ۳. بر مملکتده کی دمیر
یوللرک هیئت مجموعه سی: شبکه
حدیدیه. ۴. اسقره. ۵. ت. آغ
وقفس شکلنده زار وسائره .

شَبْکِی } ص. عر. ذ: شبکیه،
ت. آغ وقفس شکلنده
اولان .

شَبْم } س. فا. چیک، گدی، ژاله .

شَبْه } س. عر. جم: اشباه. ۱.
بکزه ییش، بکزه مه. ۲.
بکزه یی شیء، مثل، مانند، نظیر:
بونک عالمده شهبی یوقدر؛ جناب
حق شهیدن مزهدر. || ه. شبه
جزیره = یالکز برجهتدن قره یه
مربوط وسائر جهتلی دیکزله
محاط یز: آناتولی بیوک برشبه
جزیره در. || د. [صرف عربیده]
شبه جمع = مفرد اولدینی حالده

جمع معناسنی افاده ایدن اسم:
شبه فعل = لفظاً فعل اولدینی
حالده فعل معناسنی افاده ایدن
کله ویا ترکیب. || س. شبه معین،
شبه منحرف = معین و منحرفه
بکزر شکلر. || تا. کیم. ت. نیا.
ط. فرانسزجه forme و ide
اداتلریله ختام بولان اصطلاحا-
تک ترجمه لرینی ترکیب ایدر:
شبه اسطوانی = Cylindroïde;
شبه اسفنجی = Spongoïde; شبه
بشره = Epidermoïde; شبه
چین = Caséiforme; شبه جلد =
Dermoïde وسائره .

شَبْه } س. عر. جم: شبهات،
شبه. ۱. ایکی ویا زیاده
شیء آرسنده خانگیسی اولدینی
کسدره مه مه، شک، التباس،
کان: بن بوبایده شبهه ایدیورم،
شبهه واردر. ۲. بر شیک او-
لوب اولدینی حقننده حاصل
اولان تزد، عدم اطمنان:
شبهه حاصل اولدی. || شبهه
کوتورمک = قابل شبهه اولق،
شبهه یه محلی اولق: بو ایش،
بوسوز شبهه کوتورمز، بوایشک
شبهه کوتورور یری یوقدر .
|| شبهه یوق، نه شبهه؟ شبهه می
وار؟ = تصدیق تعبیرلی .

شَبْه سِنَر } ص. حقهنده شبهه او.
شبهه سنی، لیمیان، شک وکان
کوتورمز، صاغلام، صحیح،
شکسز: جناب خالقلق وحدایتی
شبهه سزدر. = ح. شک وکان
اولتمسزین، صحیح و صاغلام صو-
رتده، بلاشبهه: شبهه سز یارین
درس اوقویه جفکز؛ بوکون
شبهه سز کله جکدر .

شبهه سزلك } س. شك و كان
 ايمه مه، صاغلا .
 ملق، عدم تردد .
 شبهه لندير مك } فق. شك و كانه
 دوشور مك،
 تردد ايتدير مك : طبيك تلاشى
 بنى شبهه لنديردى .
 شبهه لئتمك } فل . شك و كانه
 دوشتمك، تردد و
 وسوسه ايمك : كيجه وقتى بر
 سس ايشتديكمدن شبهه لنديم؛
 حسابنى قاريشقيمه كورديكمدن
 حقهده بر آرز شبهه لنديم .
 شبهه لى } ص. شك و كان تحتنده
 بولنان، صاغلام او .
 ايمان، مشكوك : يارين كله جكي
 شبهه لى . ۲ . حالى امنيت بخش
 اولميان : شبهه لى آدم .
 شبيهه } ص. عر. اُ : شبيهه . [«شبهه»
 دن صش .] بگز، مائل،
 مانده، نظير : جناب حنك شبيهى
 يوقدر .
 شپشپ } ياخود شپش شپ . س .
 آرقه سز و اوچمه سز
 خفيف ترلك كه يوروركى سو -
 رينه رك شپش شپ كى برس
 چيقارمه سى وجه تسميه سى او -
 لمشدر . - صفت كى دخی قو -
 لالايوب شپشپ ترلك دينلير .
 شئاء } سذ . عر . قيش ، زمستان :
 فصل شتا = قيش موسمى ؛
 صيف وشتا = ياز قيش .
 شتاب } س . فا . عجله ، سرعت ،
 مسارعت ، چابوقلقى : خير
 آليز آلامز موقع حزه شتاب
 ايتدى ؛ جواب يازمغه شتاب
 ايلدم .
 شتابان } ص . فا . عجله و سرعت
 ايدن ، قوشان ، چابوق

اولان : موقع حربه شتابان او .
 دليلر .
 شتاء } ص . عر . اُ : شتاءيه .
 قيشه منسوب و متعلق
 ويا مخصوص اولان ، قيشلق : زهر
 شتائى = قيش چيچكى ؛ تداركات
 شتاءيه = قيش تداركارى .
 شتر } س . فا . دوه ، جمل ، ناقه .
 شتر كره به = دوه ايله كدى ،
 اينى كوتى ، قاريشيق ، نا وفاقى ،
 غير متناسب : اشعارى شتر
 كره در .
 شتربان } س . فا . دوه جى ، دوه
 چوبانى .
 شتم } سذ . عر . ج : شتوم . سف .
 گمه ، سب ، دشنام : شتم
 اتمك = سوگمك ؛ شتوم غليظه =
 قبا سوگمه لر .
 شتم } سذ . ج . عر . فد : شتم .
 شوم } لا : شتم .
 شى } ص . عر . [«شت » دن
 صش . فد . و ج .] ۱ . متنوع ،
 مختلف ، متفرق ، آبرى آبرى
 اجناسدن متشكل : مواد شتى .
 ۲ . غزته لك حوادث سياسيه دن
 باحت اولميان بر قمم مخصوصى .
 شجاع } ص . عر . ج : شجعان .
 [« شجاعة » دن صش .
 - مفردنده شينك حرركات ثلثه
 ايله وجمعنده ضمه و كسره ايله
 تحريكى جاژدر .] ۱ . يكيه ،
 يوركلى ، بهادر ، دلير ، جسور .
 ۲ . هج . برج اسدله برج سرطان
 آره سنده وجهت جنوبيه لرنده بر
 صورت كوكبيه ، فر . Hydre .
 شجاعت } سذ . عر . يكيه ،
 يوركليكم ، ربهادلى ،

جسارت : انسانك شجاعى حرب
 ميداننده آكلاشيلير .
 شجاعى } ص . جسارتلى ، يوركلى ،
 جسور ، بهادر .
 شجر } سذ . عر . ج : اشجار .
 آغاج ، درخت .
 شجره } سذ . عر . ۱ . بر تك
 آغاج . ۲ . بر سلاله و
 خاندانك جد اعلا سندن بدأ ايله
 صورت تشعبنى كوستير جدول
 كه هيئت عموميه سى داللى بو -
 داقلى بر آغاج صورته مشا -
 بهدر ، سلسله ، سلسله نامه : شجره
 آل عثمان .
 شجره لى } ص . نسل ونسى بر
 شجره ايله مثبت و
 مصدق اولان .
 شجاع } سذ . ج . عر . ودها
 مستهملى :
 شجوان } سذ . ج . عر . فد :
 شجيع . لا : شجيع .
 شجن } سذ . عر . ج : شجون .
 دال ، بوداق ، فرع ،
 شعبه . || ذو شجون = داللى بو -
 داقلى ، متفرع .
 شجون } سذ . ج . عر . فد : شجن .
 لا : شجن .
 شجيع } ص . عر . اُ : شجيعه .
 ج : شجعان ، شجعاء .
 [« شجاعة » دن صش .] يكيه ،
 جسور ، يوركلى ، دلير : مرد
 شجيع ؛ شجعان عرب .
 شحم } سذ . عر . ج : شحوم .
 ايج ياغى ، اتلر آره سنده
 بولنان ياغ : لحم و شحمى .
 شحمه } سذ . عر . [زبازدى
 شين مفتوحه ايله در .]
 سلفده شهرك ضبط وربطنه و

خصوصیه کیجه انضباطک محافظه سینه نظارت ایدن مأمور، سوء بائی، ضابطه مدیری، احتساب آغاسی.

شَحْرَم { س. (بلکه نر. «شحر») دن } آغزی آجیق یاریق، شرحه : شخرم شخرم چاتلامش، یارلمش، آچلمش . (اکثریا بو وجهه مکرر وحال مقامنده قوللایلیر . }

شَخْص { سذ. عر. ج. : اشخاص . ۱ . انسانک هیئت جسم . تیه سی، کورینن شکل و صورتی شخصی کوزل؛ شخصی طانیورم (یعنی اسمنی وکیم اولدیغنی بیلدیکم) حالدیه هیئت جسمانیه سنی طا . سورم } . ۲ . انسانک موجودتی، نفس . ذات : نیم شخصمه عائد بر ماده . ۳ . کیسه، فرد، کئی : بر قاچ شخص موجود ایدی؛ اشخاص مجهوله؛ ایلک کوردیکم بر شخص . [حرمت و تعظیم مرام اولدوقده « ذات » دینلیر] . ۴ . م . (صرفده) فعل و ضمیرک متکلم و مخاطب و غائب صورندن بهری : بو فعل بحسب الشخص غائب، مخاطبدر . || شخص ثالث = دعواده طرفیندن اولمیان . || شخص معنوی = شرکت وقوه پایتاکئی شخص مادی اولدیغنی حالده شخص کئی حقوق و وظائفی اولان .

شَخْصاً { ح. عر. هیئت جسمانیه } و صورت ظاهره سی اعتباریله، اسمنی و اوصاف و احوالی نظر اعتباره آیه رق : بو آدمی شخصاً طانیورم = کیم اولدیغنی بیلدیکم حالده کوز آشنالقم واردر .

شَخْصِی { ص. عر. ن. : شخصییه . شخص و ذاته عائد و متماتی، بر آدمک وظیفه سینه و حائر اولدیغنی صفت رسمیه یه تعلق ایتوب نفسنه عائد اولان : شخصی برایش، احوال شخصییه، امور شخصییه = ذاتیه؛ شخصی سوزلر = شخصه و احوال ذاتیه یه عائد . || تکالیف شخصییه = انسان باشنه آلتان رسوم .

شَخْصِیَّات { سذ. ج. عر. ذاته و یا ایشلر، بر آدمک خصوصیت احوالنه متعلق اقوال و افعال ذمیه : مباحث ادبیه ده شخصیاندن بحث ایتمک مفایر ادبدر؛ شخصیاندن توفی ایتلی .

شَخْصِیَّت { سذ. عر. بر آدمک شخص و نفس وذات اعتباریله موجودتی، کیم اولدیغنی خصوصی : توفیق اولنان آدمک شخصییتی آکلاشیله مدی .

شَد { یا خود شت . س . (بلکه عر. صیتی باغلامه دیمک اولان « شد » دن) وقتیه اصناف طاقنک بللرینه صار . دغلی قوشاق .

شَد { سذ. عر. صیتی باغلامه، صیقمه : شد رحال = سمر . لری باغلامه، عزیمت، حرکت . (همان یا لیکر بو تعبیرده مستعملدر) مو . بر پرده نک دیگر پرده اوزرنده یا خود بر قامک دیگر مقام اوزرنده اجرای آهنگ ایدلسی .

شَد { س. فا. کیمته، کیدیش، ذهاب : آمد شد = کلوب کیمته، ایاب و ذهاب .

شَد { سذ. عر. یمنده عاد قوم قدیمی یعنی حمیر یلر

حکمدارانندن عنف و شدتیه و پک متین و جسمانییه و سد و بندلر وجوده کتیرمه سیله مشهور بر شخص .

شَدَادَانَه { ص. فا. شاداده لایق، شادادک آثارینه ممانلی، پک متین و جسم : شدادانه بنالر وجوده کتیر مشدر .

شَدَائِد { سذ. ج. عر. (فد . « شدیده » لسانزده غیر مستعملدر) . ۱ . زحمتلی و مشقنی حائلر، شدتلر : صوئو . غک، حربک، یولک شدایدی . ۲ . آفات، مصائب .

شَدَّت { سذ. عر . ۱ . پکک، زیاده لک، مبالغه : شدت شتا، شدت حرارت، شدت ذکا، شدت احتیاج . ۲ . سرتاک، سخت و درشت معامله، تعزیر و جزاده مبالغه : شدت کوستر . مک : معلیک شدتی طلبه بی شا . شیرتیر . ۳ . مساعده سزلک، صیق : ابتدای ایجادنده عسکر . لکده چوق شدت وار ایدی .

شَدَّتْ دِیْر مَک { قته . شدتنی ، آرتدیر مق ، صیقلاشدیر مق ، دها سرت و کوچ ایتک : روزکار صوئوخی شدتلندیردی .

شَدَّتْ تَمَک { فل . شدت کسب ایتک ، دها سرت و زیاده اولتی : صوئوق شدتلندی .

شَدَّتْ لَی { ص . ۱ . شدید، سرت، پک، زیاده : شدتلی صوئوق، شدتلی صیقمه . ۲ . صیق، مساعده سز : شدتلی معامله .

شَدَّ { سذ. عر . تشدید دخی شده (دینلن) (علامتی که عربیده مکرر او قومه سی اقتضا

شَرَاهُ { س. ش. ع. ج. : شرارات.
شَرَاهُ قَيْغَلِيم؛ شراره پاش =
قَيْغَلِيم صاچان .

شَرَاَسْت { س. ش. ع. : تَبْرَاك،
كَيْغِيَه مَه مَه، بَدْخَوِيلَق،
عَدَم اَمْتَرَاچ .

شِرَاع { س. س. ع. ج. : اشراع.
يَلَكْن، بَاد بَان . نُ .

شِرَافَت { س. ش. ع. ج. : ۱. قَدْر و
شَرَف صَاچِي اَوِلْمَه،
اَعْتِبَار، حَيْثِيَت : عِلْمَك شِرَافِي

اِنكَار اَوِلنورمِي؟ ۲. صَوِي،
اَصَالَت، نَجَابَت، كَشِي زَادَه لَك:
اِنسَان شِرَافِيَتِلَه دَكَل بِلَكَه

فَضِيلَتِيلَه اِقْتِخَار اَيْتَلِدِر . ۳.
شَرِيف اَوِلْمَه، سَبَط جَنَاب نَبَوِي
اِمَام حَسَن (رَضَه) اَفَنْدَمَز

وَاسَطَه سَيْلَه سَلَاَه طَاهِرَه
نَبَوِيَه اِنْتَسَاب . [اِمَام حَسَنِ
(رَضَه) اَفَنْدَمَز وَاسَطَه سَيْلَه

سَلَاَه طَاهِرَه يَه اَوِلَان اِنْتَسَابَه
اَيْسَه « سِيَادَت » دِيَنَلِر .]
|| شِرَافَت مَكَه مَكْرَمَه = مَكَه
مَكْرَمَه شَرِيفِي مَنْصَب وَ مَقَام

عَالِيَسِي .
شِرَاق { مَه . بَا : شَارِق .

شِرَانِيَقُول { س. و. :
شِرَانِيَقُولِي { س. [مَجَارَجَه دَنْ]
ع. يَالْتَقَه وَ قَلْمَه وَ ا-
رُوشَنَك قَازِيَق اَآجَاق قَاقِيلَه رَق

يَايِلَان بَارُوسِي .
شِرَاِط { س. ش. ج. ع. : فِد .
« شَرِيَطَه » لَسَاغَزْدَه
مَسْتَعْمَل اَوِلْيُوب، اَكْثَرِيَا

« شَرَط » ك جَمْعِي مَقَامَنْدَه قَو-
لَلَايِلِر .] ۱. بَر اَيْشَك حَصُولِي

شَر { س. س. ع. ج. : اَشْرَار .
۱. كُوتِي اَدَم، فَنَالِق اَيْدَن،
فَاسَدَه، فَاسِق . [شَرِيَرَكِي]

۲. دَهَا كُوتِي، اَكْ كُوتِي . [سَتَفَه .
« اَشْر » يَرِيَنَه] : شِرَالِنَاس =
اِنسَانَلَرَك اَكْ كُوتِيَسِي . خَيْر

مَقَابِلِي .
شِرَل، شِرَلَامَق . بَا : شَار
شِر { و سَاَرَه .

شِرَاع { س. س. ع. ج. : صَاتِيَن اَلْمَه،
مَبَايَهه : بِيَع وَ شِرَا = اَيَم
صَاتِيَم .

شِرَاب { س. س. ع. ج. : اَشْرِبَه .
۱. اَيْچِيلَه جَك شِيء، اَيْچِي،
مَشْرُوب . [عَرَبِيَه اَصَل مَوْ-

ضُوع لَهْمِي اَوِلَان بُو مَعْنَا اَيْلَه
لَسَاغَزْدَه يَك قَوْلَانَلَاَز .] ۲. اَو-
زُومَدَن يَايِلَان مَعْرُوف مَسْكِر

مَشْرُوب، خَمْر، بَادَه، مِي، صَهْبَا،
اَصَل تَرَجْمَه سِي : سُوجِي .
شِرَايِيچِي { س. شِرَاب يَابَان وَصَا-

تَان اَدَم، شِرَاب قَابِر-
يَقَاتُورِي وَيَا تِجَارِي .
شِرَايِيچِيَق { س. شِرَاب يَابَان
وَ صَانَان اَدَمَك

صَنْعَت وَ تِجَارَتِي: كَنْدِيَسِي شِرَا-
بِچِيَلِق اَيْدِيُور .
شِرَايِيچَانَه { س. س. فَا . ۱. اَوُزُومِي

صِيَقُوب شِرَاب يَاغْمَه
مَخْصُوص مَحَل، شِرَاب كَارخَانَه سِي .
۲. شِرَاب فَيْچِيلِرِيَنَك حَفْظ اَوَلَنْد-

ر، شِرَاب مَخْزِنِي، خَمْخَانَه . ۳.
بِيُوك شِرَاب فَيْچِيَسِي .
شِرَايِيچِي { س. ص. شِرَايِيچِي .

شِرَايِيچِيَل { س. [فَر . Schrapnel]
ع. مَحَارَبَه دَه اِسْتَعْمَال
اَوَلنور بَر نُوَع مَرْمِي .
شِرَاَرَت { س. ش. ع. : شِرَبْرَاك،
شِرَايشْلَه، فَنَالِق .

اَيْدَن حَرَفَلَرَك اَوُزُرِيَنَه وَضَع
اَوَلنور : جَرَس، شَدَه كَبِي . فَا-
سِيَه دَخِي مَسْتَعْمَل اَوِلُوب،
تَرَجْمَه دَه اَيْسَه حَرَف مَكْرَر
يَازِيلِر وَ شَدَه قَوْلَانَلَاَز؛ قَوْلَا-

نَمَق، بِلَاه مَك كَبِي .
شَدَه لِي { ص. شَدَه عِلَامَتِي حَامِل،
تَشْدِيدِي، مَشْدَد :
شَدَه لِي دَال اَيْلَه .

شَدِيد { ص. ع. ج. : شَدِيدَه .
[« شَدَه » دَنْ صَش .] ۱.
سَرَت، قَاتِي، سَخْت، شَدَاتِلِي :

عَذَاب شَدِيد؛ ضُرُورَت شَدِيدَه؛
شَدِيد صُوتُوق . صِيحَاَق . ۲.
مَسَاعِدَه سَز، صِيَق : مَعَامَلَه
شَدِيدَه؛ تَتِيَهَات شَدِيدَه .

شَذْرَه { س. ش. ع. ج. : شَذُور ،
شَذَرَات . ۱. قَال اَو-

لَتَمَقْسَرِيَن مَعْدَنَك اَيْچَنْدَن طُوبَلَا-
نِيَلَان اَلْتِيَن پَارچَه لَرِي . ۲. زِيَنَت
اَيْچُون اَصِيَلَان اِنجِي وَ اَلْتِيَن
دَانَه لَرِي . [بُو مَعْنَا اَيْلَه بَاشِيچَه
اَيْكِنجِي جَمْعِي مَسْتَعْمَلِر .]

شَذُود { س. س. ع. ج. : شَاذ اَوِلْمَه،
بِرَكَلَه نَك قَاعَدَه عَمُومِيَه يَه
اَوِيُوب مَسْتَعْمَلِي اَوِلْمَسِي .

شَذُور { س. ش. ج. ع. : فِد : شَذْرَه .
بَا : شَذْرَه .
شَر { د. [قَحْمَه سِي مَاقِبِلَه كُورَه

شَر { خَفِيَف وَ يَا ثَقِيل اَوُقُونُور]
حَرَف اِمْلَا اَيْلَه خَتَام بُولَان
اَسْمَاء اَعْدَادَه الحَاق اَوَلنَه رَق
تُوزِيَع وَ تَقْسِيَم اِفَادَه اَيْدِر :

اَيْكِيَشِر، اَلْتِيَشِر، يَدِيَشِر .
شَر { س. س. ع. ج. : شُرُور .
شَر { ۱. كُوتِيَلَك، فَنَالِق، كُوتِي

اَيْش، خَيْر مَقَابِلِي : خَيْرُوشِرَه پ
اللَه نَدِر . ۲. غَاوَا، نَزَاع، نَفَاق .

منوط و متوقف بولندی فی اسباب
 و وسائل : شرائط مصالحه . ۲ .
 بر مقاوله نك طرفینجه مرعی
 طوئلی اقتضا ایدن بندلری ،
 مواد متفق علیها : شرائط مقاوله .
 شرایع { سئ . جم . عمر . فد :
 شریعه . با : شریعت .
 شرایین { سنذ . جم . عمر . فد :
 شریان . با : شریان .
 شرب { سنذ . عمر . ایچمه : شرب
 ایتمک = ایچمک : شرب
 خمر = شراب ایچمه ؛ شرب مدام =
 لاینقطع ایچمه ، سرخوشلق .
 سنذ . عمر . حق . اکین
 شرب { و حیوان صولامق ایچون
 صورت انتفاع نوبتی .
 شربت { سئ . عمر . ۱ . اکثریا
 میوه عصاره لردن و
 صوو و شکر دن پاییلان طاتلی
 ایچله جک شیء : شربت ایچمک ؛
 ویشنه شربتی ، حروب شربتی .
 ۲ . مایع حالنده اولوب باردقوله
 ایچله جک علاج ، مهمل و سائزه :
 بر شربت آدم ؛ طیب بر شربت
 ویردی .
 شربتی { سئ . عمومی محللرده
 شربتی و لیمو ناطه
 کبی شیتلر یابوب صاتان آدم .
 || شربتی اوق = وقتیله شربتی لردن
 قوللاندقلری و ایوم بیرا دینن
 آریه صونک استحضارینه یارا .
 دیغیچون آروو باجه پک مقبول
 اولان بر نبات که صورت
 مخصوصه ده یتیشدیر ییلر ، فر .
 Houblon .

شربتی { سئ . شربت و شراب
 کبی شیتلر یابوب
 صاتان آدمک حال وصفتی : کند .

یسی شربتی لردن ایدیور .

شربتی { سئ . شربت پاییلوب
 صاتیلان محل ، شربتی
 دکانی .

شربتی { صئ . شربت بائمه یار
 رار ، شربت اعمالنه
 الوریبلی : شربتی پورتقال ،
 فرنک اوزومی .

شربتی { مه . و :

شربتی { یا شربتی داق . مه . بر
 شربتی { شربتی سرعتله کسلد
 یکنی تصویر و نقلید ایدر : مقاصی
 اوروب شربتی ، شربتی کسدی .

شربتی { صئ . عمر . « شربتی »
 دن { شربتی ، شربتی ،
 یاراماز ، خر چین : پک شربتی
 چوجق .

شربتی { سئ . شربتی ، یارامازلیق ،
 شربتی { خرچینلیق : او چوجمک
 شربتی چکیلیر شیء دکلدر .

شرح { سنذ . عمر . جم : شروع .
 ۱ . آچه ، یاره ، ۴۰ . ذ . ۲ .
 بر کتابک عباره سنی ینه او

لسانده و یا بر لسان آخرده
 تفصیل و ایضاح ایدرک مشکلا .

تنی آچه : سودی سمعدینک
 کستانی و دیوان حافظی شرح
 ایتمدر ؛ معلقات سبعه یی ادبای
 عربدن بر چوق ذوات شرح

ایتملدر . ۳ . بر کتابک عباره .
 سنی کله بکله آچوب ایضاح
 ایدرک یازیلان کتاب : شرح
 کستان ؛ شرح مقامات حریری ؛

دیوان متینک متعدد شروخی
 وارد . ۴ . مج . ایضاح ، تفصیل ،
 آچیت آکلاته : یونی بکا شرح

ایدکر آکلایه مدم .

شرح { سئ . عمر . ۱ . کسمه و
 یارمه اثری ، بیحاق یا .
 ره سی : قیلجه باشنده بر شرحه

آچمشیدی . ۲ . یاره ، پارچه ،
 دیلم ، شخرم : شرحه شرحه =
 شخرم شخرم .

شربتی { سئ . عمر . جم : شرادم ؛
 کویچک و اهمیتز
 جماعت .

شربتی { سئ . جم . عمر . فد : شراره ،
 شرره . با : شراره .

شربتی { سنذ . عمر . جم : شرا .
 سیف . قیورغه
 کیکلرینک اوک طرفده کی او .
 جلرنده بولنان قیغرداق .

شرط { سنذ . عمر . جم : شروط .
 « شرائط » ایسه

« شریطه » نك جمعی اولوب ،
 آنجق معناجه چوق فرقی او .
 لمدیغندن ، بزجه « شرط » ک جمعی
 کبی قوللانیلیور . ۱ . بر شربتی

متوقف علیهی ، دیگر بر شربتی
 وجودی اونک وجودینه باغلی
 اولان شیء : نمازک شرطلری . که

اونلر نماز قیلنه ماز . ۲ . بر
 مقاوله یی ترکیب ایدن بند و
 فقره لردن بهری که طرفین معا .

قدینه عائد اولوب بر طرفه عائد
 اولانلردن اجراسی دیگر طرفه
 عائد اولانلردن اجراسنه منوطدر ،

قید ، قیود : مقاوله نك شرطلری
 اینی دوشونملی . ۳ . بر ایش
 ایچون همه حال لازم و واجب
 اولان شیء : ذهنأ مشغول اولوق

ایچون جمعیت خاطر شرطدر .
 ۴ . طلاقله اولندان عین : اونلر
 بو ایشی یاپه جقلرینه شرط

ایتدیلر؛ شرط اولسون. ۵. ۵. م.
 نحوده بری دیگرینه متوقف
 اولان ایکی جمله دن متوقف
 علیه دلالت ایدن؛ دیگرینه
 « جزا » دینیر: « خبر ویرسه ک
 بن ده کلیم » کلامنده « خبر
 ویرسه ک » جمله سی شرط، و
 « بن ده کلیم » جمله سی جزا در.
 جمله شرطیه و جمله جزایشه
 دخی دینلیر. || شرط واقف =
 بر صاحب وقتک مال موقوفی
 تعلیق ایتدیکی ماده که اونک
 فقدانیله وقف منسوخ اولور.
 شرط { س. ع. ج. : اشراف.
 ۱. علامت، نشان :
 اشراف ساعت = قیامت علامتلی.
 ۲. بر شیتک اک عادی و آشغی
 قسمی : اشراف مال. [باشلیجه
 جمعی مستعملدر.]
 شرط لاشمق { ف. ش. طرفیندن
 شرط لاری در -
 میان ایدهرک مقاله ایتک.
 شرط لامق { ف. غ. غیر طاهر بر
 قابی ایکی اوچ کره
 بیقماق .
 شرط لی { ص. ۱. شرطی اولان،
 بر شرطه باغلی، مشروط.
 ۲. طلاقه یمین ایتش، طلاق
 اوزرینه یمینلی .
 شرط نامه { س. ف. شروطی حا -
 وی مقاله نامه :
 [فر. Calier des charges] :
 دمیر بول امتیازینک شرط نامه.
 سی امضا اولندی .
 شرطه { س. ع. ۱. چرقه جی
 عسکری . ۲. کمی یه
 مساعد روزکار.
 شرطی { ص. ع. ۱. شرطیه.
 شرطه منسوب و متعلق،

شرط قبیلندن اولان : جمله
 شرطیه.
 شرطین { س. ع. ج. : اشراف.
 ۱. علامت، نشان :
 اشراف ساعت = قیامت علامتلی.
 ۲. بر شیتک اک عادی و آشغی
 قسمی : اشراف مال. [باشلیجه
 جمعی مستعملدر.]
 شرط لامق { ف. غ. غیر طاهر بر
 قابی ایکی اوچ کره
 بیقماق .
 شرط لی { ص. ۱. شرطی اولان،
 بر شرطه باغلی، مشروط.
 ۲. طلاقه یمین ایتش، طلاق
 اوزرینه یمینلی .
 شرط نامه { س. ف. شروطی حا -
 وی مقاله نامه :
 [فر. Calier des charges] :
 دمیر بول امتیازینک شرط نامه.
 سی امضا اولندی .
 شرطه { س. ع. ۱. چرقه جی
 عسکری . ۲. کمی یه
 مساعد روزکار.
 شرطی { ص. ع. ۱. شرطیه.
 شرطه منسوب و متعلق،

یوکسکک : عز و شرف؛ زیارتی
 شرفنه نائل اولوق. ۲. فخر،
 افتخار، مفخرت، اوکمه : بو بنم
 ایچون بر شرفیدر: بن بونی
 کندیمه شرف عد ایدرم. ۳.
 بر شخص و یا شیتک امثالندن
 سچلمه سی، ممتازیت، امتیاز،
 تمیز: خطه حجازیه نک شرفی.
 || شرف ذاتی = اوصاف و فضائل
 ذاتیه دن منبعث شرف؛ شرف
 عارضی = رتبه و جاه و منصبه
 استحصال اولنان شرف. || شرف
 ظهور، شرف صدور، شرف
 وصول ایتک و یا شرف صادر،
 شرف سانح اولوق کبی قاعده
 نحوه یه مغایر تعبیرانده شرفله
 ظهور، صدور، وصول ایتک
 معناسی مقصوددر.
 شرفاء { س. ع. ج. : ف. د.
 شریف. با : شریف.
 شرف افزا { ص. ف. : ع. شرف =
 م. فا. افزایشدن =
 آرتدیرمق [شرفی آرتدیران،
 شرف ویرن : شرف افزای
 صدور اولان اراده سنیه؛
 ۰۰۰ متصرفلننه شرف افزا =
 او متصرفلنک شرفی آرتدیران
 یعنی متصرفی بولنان.
 شرف بخش { ص. ف. : و.
 شرف بخشا { ص. ف. : ع. -
 بخشیدن = باغشلامق [شرف
 ویرن : بغدادده شرف بخش
 اقامت بولنان؛ ۰۰۰ محاسبه -
 جیلکننه شرف بخشا .
 شرف رسان { ص. ف. : ع. -
 شرف = م. فا. رفعت، مجده، اولوق،

رسانیدن = يتشديرمك [شرف
يتشديرن .

شَرَف رِيْزُ { ص. فا. [عر. شرف =
م. فا. ريختن = دو-
كمك] شرف دوكن، يعنى ويرن .

شَرَف سَاخِج { ص. فا. [عر.]
شرف = م. ساخ =
سنوح ايدن] شرفله ساخ اولان،
شرف سنوح ايدن، شرف صادر
اولان (اراده سنیه) .

شَرَف سُمُوْح { ص. فا. [عر.]
شرف = م. -
سنوح = قريچه به كلك] شرفله
قريچه دن صدور ايدن (اراده
سنیه) .

شَرَف صَادِر { ص. فا. [عر.]
شرف = م. صا.
در = صدور ايدن] شرفله صدور
ايدن (اراده سنیه) .

شَرَف صُدُوْر { ص. فا. [عر.]
شرف = م. -
صدور = صادر اوله] شرفله
صادر اولان. [وصف تركيبي
اولوب مصدر يتدن خروجه
صفت معناست آلايفندن،
« شرف صدور ايتك » تعبيرى
طوغرى اوليوب، شرف صدور
اولوق دينك اقتضا ايدركن،
برنجي صورت شايع اولشدر.]

شَرَف فُلْمَدِيرْمَك { ف. ق. شرف و
شرف فلنديرمك] اعتبار قزانده
يرمق : دمير يول خطى كچديكى
يرلى شرفلنديرر .

شَرَف فُلْمَك { فل. شرف و اعتبار
شرف فلماك] قزاقمق، قيمت و
اعتبارى آرتقى : ريختيم بايلنجه
ساحله يقين اولان يرل شرفلنير .
شَرَفِه { س. ع. ج. شرفات .
شرفه] مناره نك اذان اوقونان

يرى : اوج شرفه لى مناره .

شَرَفِيَاب { ص. فا. [عر. شرف =
م. فا. يافتن = بولوق]
شرف و اعتبار بولان و قزانان :
او ذاتك صحبتيله شرفياب اولوق .

شَرَفِيَه { س. ع. بريرك اعمارندن
شرفيه] طولايى بر ملكه قزا -
نديرلان شرف و اعتباره مقابل
صاحبندن اخذ اولنان آنچه :
آچيلان جاده اوزرنده بولنان
ابنيه دن شرفيه آلنه جقدر .

شَرَق { س. ع. ۱. كونشك
شرق] طوغديغى جهت، مشرق،
كون طوغشى، غرب مقابلى ؛
شرق شمالى = شرق ايله شمال
آره سننده كى جهت ؛ شرق جنوبى =
شرق ايله جنوب آره سننده كى
جهت . ۲. مشرق جهتنده كى يرل،
آورويابه نسبة ممالك عثمانيه
ايران و هند جهتلرى : شرق
اهاليستى، شرق السنه سى، عادات
واخلاق ؛ اقصاى شرق ودها
طوغريستى مشرق اقصى = آورويابه
نسبة منتهاى شرق عد اولنان
چين و جابونيه جهتلرى .

شَرَقَا { ح. ع. كون طوغشى
شرقا] طرفندن : روم ايلي شرقا
قره دكيزله محاطدر .

شَرَقَادِه { س. ص. آواناق و
شرقاده] صاوروق آدم . عو .

شَرَقِيَه { ص. ع. ۱. شرقيه . ۱.
شرق] كونش طوغشى جهتنه
منسوب و متعلق، طرف شرق،
جهت شرقيه ؛ آسياى شرق، آفر -
يقاى شرق ؛ شمال شرق، جنوب
شرق . ۲. آورويابه نسبة شرق
طرفنده اولان ممالكه منسوب
و متعلق : السنة شرقيه . = سذ .

ج : شرقيون . ممالك شرقيه،
اهاليستى، شرق خلقى : شرقيونك
اخلاق و عاداتى .

شَرَقِيَه { س. اصول مخصوصه ايله
شرقى] بسته ان شطارتلى و خفيف
طرزلى و اكثريا نقراتلى قطعهلر :
شرقى سويلك = تغنى و ترنم ايتك ؛
فلان ذاتك كوزل شرقيليرى
واردر ؛ شرقى مجموعهى .

شَرَقِيَه { س. شرقى سويلين،
شرقى] شرقى نظم و ترتيب
ايدن .

شَرِك { س. ع. جناب حقّه
شريك] شريك فرض و قبول ايتمه،
اللهدن باشقه خالق وجودينه
اينانمه، تعدد آلهيه قائل اولمه،
مشركلك، كفر ؛ اهل شرك =
مشركلر . } اور تافلق و سائر معانى
عربيه سيله لسانمزده استعمال
اولماز . }

شَرِكَا { س. ع. ۱. فد :
شريك] شريك . با : شريك .

شَرِكْت { س. ع. ۱. اور تافلق ؛
شركت] اونكله شركتمز واردر ؛
عقد شركت، فسخ شركت ايتك .

شَرِكْت { ۲. تجارت و اخراج معادن و
شركت] امور نافعويه متعلق بيوك و
عمومى بر ايش ايچون متعدد
آدملك اور تافق اولوب تشكيل
ايتدكلرى هيئت، قومپانيه ؛
شركت تجارويه ؛ و ايور، دمير يول،
اخراج معادن شركتى ؛ شركت
طباعت = ظابعلر شركتى . || تسميه سر
شركت = كار و ضررى على العموم
حصه دارانه يعنى اسهامنى صاتين
آلانله حائد اولوب كيمسه به
ويا بر هيئته مخصوص اولميان
و عنوانى اولماق و حصه داراندى

برينك اسميله تسميه ايدلاماك
اوزره تأسيس اولنان
شركت عموميه كه فر. (آنونيم)
اسميله ده معروفدر .

شَرگِيل { ص. فا. } « شرگير »
{ دن غلط } ياراماز ،
سرت، شير، حشاری .

شَرگِيلِيك { س. } « شرگيلك »
{ دن غلط } يراماز .
لق، سرتك، حشاريلق .

شَرل { مه. با : شار، شارل .
شَرلاغان { س. آقه، آقندی،
سيلان، جريان .

شَرلاغان { س. سيسام ياغي .
شَرلاغانلي { ص. آقان، آقديلي :
شَرلامق { فل. شارل شارل
آققي .

شَرلدامق { شرلدي . با : شار-
لدامق و سائر .

شَرلوقب { س. يوغورتلي يومورطه .
شَرلي { ص. شر اوزرينه ميني،
شري حاوی، كوفي،
فاسد : شرلي ايش .

شَرم { س. فا. اوتامه، محجويت،
خيالت. || بي شرم = اوتا-
نماز، عارسز .

شَرمت { ص. ۱. ياراماز، كو-
تياكده جست وچالاك
و جريزه لي، ادبسن : شرمت بر
دليقاني . ۲. راهوان : شرم
آت .

شَرمسار { ص. فا. و :

شَرمناك { ص. فا. و :

شَرمنده { ص. فا. ۱. اوتامان،
اوتانفاج، محجوب .
۲. اوتانه جق بر ايشده بولنان،
خجل .

شَروان { س. ص. ج. بلاد قافقاسك
شرق جهتنده و بحر خزر
ساحلنده اوله رق داغستانك
جنوبنده بر خطه در .

شَرواني { ص. س. شروان خطه .
سي اهايسندن آدم .

شَرواني { ص. فا. شروان خطه سنه
منسوب و يا اورانك
اهاليسندن اولان، شرواني .

شَرواني { باشروان . س. ۱. چاتي
آره سنده اولان اوطنه
وياصوفه، چاتي آلتی، طواوان
آره سي . ۲. دكانلرك اوستنده
بولنان آچاتي اوطنه، دكان اوستي .

شَروب { س. س. ع. ۱. ميوه
و سائر عصاره سيله
شكر دن يابلس قويو و طاتلي
مايع كه بر ايكي قاشيغي بر بارداق
صويه قاريشديريله رق اچيلير :
ويشنه، كل، منكشه شروبي،
شروب طقي . ۲. طاتلي بر
مايعه قاريشيق علاج : طيب
بكا كندی ترتيب كرده سي اولان
بر شروبدن ويردي .

شَرُوح { س. س. ج. ع. فد :
شرح . با : شرح .

شَرُور { س. س. ج. ع. فد : شر .
با : شر .

شَرُوط { س. س. ج. ع. فد :
شرط . با : شرط .

شَرُوع { س. ع. باشلامه، بدأ
و مباشرت ايمه : ايشه
شروع ايتزدن اول؛ يارين درسه
شروع ايدجكز .

شَره { س. س. ع. بك شدتلي
حرص و طمع، طمعكارلق،
آچ كوزليك . ذ .

شَرهان { ص. ع. } « شره » دن
{ ص. ش. } بك حريص
و طمعكار، آچ كوزلي . ذ .

شَرِي { ص. ع. } شريه . شره،
كوتيك و فئالغه منسوب
و متعلق : نيات خيره و شريه .

شَرِيان { س. ع. ج. } شرايين
قرمزي قان طا-
ماری، نبض اوران طامار،
بيوك طامار .

شَرِياني { ص. ع. } شريانيه .
بيوك قان طامارينه
منسوب، نبض اوران قرمزي
قان طامارينه متعلق .

شَرِيَت { س. } بلكه ع. « شر-
يط » دن [اورمه ياصی
غيطان : صرمه، يوك، ايبك
شريت؛ كنارلرينه شريت چوير-
مك؛ پانظالون شريتي، قول
شريتي. || شريت آرشين، مساحه
شريتي = مفره صاريير و عرصه
اولچمكه يارار شريتدن اولچي .
|| شريت صوغلجان = دود وحيد .

شَرِيَتَمَك { يا شريتله مك . فذ .
شريتله تزين ايتمك،
شريت چويرمك .

شَرِيَتلي { ص. شريتله مزين، شر-
يت چويرلمش : شريتلي
يانظالون .

شَرِيَحَه { س. ع. ۱. ات ديلمی .
ذ . ۲. ج. را . بستون
قويقمقزین بدنن آيرلمش ات
پارچه سي .

شَرِيِر { ص. ع. } شريره .
ج : اشار، اشراء .

{ « شر » دن ص.ش. [شرایشلین، خیرسز، کوتی آدم، مفسد، یاراماژ .

{ س.ذ. عر. ۱. خرما شریط } قبوغندن ایپ ویاشریت. ۲. جسر. طار واوزون صارخی. شریطه { س.ع. ج. : شرائط. ۱. بر مقاوله بی ترکیب ایدن ماده لرك بهری، مقاوله شرطی. [همان یالکز جمعی مستعملدر.]

{ س.ع. ج. : شرابع. شریعت } [تعبیرات عربیه ده « شریعه » صورتنده کوریاور.] ۱. طوغری یول، طریق مستقیم. ۲. قانون الهی، بر قوم وامتک اداره سیچون اوامر و نواهی الهیه یه مستند قانون جلیل: شریعت موسی، شریعت محمدیه. ۳. بالحا. صه آیات کریمه واحادیث نبویه ابله قیاس واجماع امت واجتهاد ائمه عظام ارکانی اوزرینه مؤسس اولان قانون الهی، شرع شریف، شریعت غراء، شریعت اسلامیه. با : شرع .

{ ص. عر. ژ. : شریفه . شریف } { ج. : اشراف، شرفاء . [« شرف » دن ص.ش.] ۱. عزو شرف صاحبی، مبارک، مقدس؛ خط شریف، جامع شریف، تفسیر شریف. ۲. صوینده شرافت بولتان، اصیل، نجیب . [بو معنا ایله باشلیجه جمعی « اشراف » مستعملدر.] ۳. سلاله طاهره جناب نبویه منسوب : شریف مکه. [بو معنا ایله جمعی « شرفاء » کلیر. — بو صوک ایکی معناده علی الخصوص

جمعلری اکثریا اسم کبی قوللا. نیلیر: [اشراف مملکت، شرفاء حجاز .

{ ص. س. عر. ژ. : شریکه. ج. : شریک } شرکاء. [« شرکه » دن ص.ش.] ۱. اورناق، مشترک، بر شرکت ترکیب ایدن لرك بهری: تجارتده بر شریکی وارد، بش شریکدرلر. ۲. آرقداش، رفیق: اونم مکتب شریکمدر؛ اونک درس شریکی ایدی .

{ س. ۱. اورناق، شریکک } تجارت وکاروکسبده اشتراك. ۲. آرقداشلق، رفاقت. شریغه { یاخود شیرینغه . س. شریغه } [يتا. Siringa] ۱. احتقان ایتمکه مخصوص آلت که انواعی وارد، حفته. ۲. جلد ایله ات آره سنه مورفین وسائر اویوشدیریمی علاج وبوغازعلتنه قارشى سرورم وسائر ادخال ایتمکه مخصوص آلت که مایعی دفع ایده جک یدستونلی برزیوانه ایله اوجنه طاقیلیر ایچی دلیک بر ایکنه دن عبارتدر. ۳. حفته ویا شریغه بی قولانعه، بو آلتله بدنه بر مایع ادخال : شریغه ایتدیلر؛ بر شریغه ایده جکم .

{ س. با : شصت . شصت } { عد. فا. آلتی، سته : شش شش } جهت جهات سته. || طاوله اویوننده : شش ویک = آلتی ایله بر؛ شش ودو = آلتی ایله ایکی؛ شش وسه = آلتی ایله اوج؛ چهار وشش = آلتی ایله درت؛ شش بش = آلتی ایله بش؛ دو شش = ایکسی ده آلتی. || مج. دو.

شش = ای تصادف، راست کله. ششپیر { س. فا. [شش = آلتی - پر = قنات] دیللی طوپوز

وصوغاجق دینن آلت حرب . ششخانه { س. فا. [شش = آلتی - خانه = م] ایچی آلتی کوشه لی، ناملیسی بیولی : ششخانه تفنک، طوب. = س. ناملیسی داخل آلتی کوشه تشکیل ایده. جک صورتده بیولی تفنک، طوب : ششخانه تفنکی، طوبی. || مج. آلتی قوال اوستی ششخانه آلتی اوستنه اویماز قیافت، قاریشیق قیافتلی .

{ س. ششخانه جی } ششخانه جی { بیولی تفنکدن یایان تفنکی .

{ ص. ۱. ناملیسی ششخانه لی } آلتی بیولی : ششخا نه لی تفنک، طوب. ۲. ششخانه دینن تفنکه مسلخ (افراد) .

{ ع. فا. آلتنجی، سادس : ششم } باب ششم. ژ.

{ عد. فا. ۱. آلتمش، شصت } ستن. ژ. = س. ۱. کاکش زهکیری : شصته آلتق = نشان آلتق. ۲. بالیق اولطه سنک طوبی .

{ س.ذ. عر. بیوک نهر، ایزر. شط } ماق. ژ. = س. شط. ج. شط یاخود شط العرب = فرات ایله دجله تک اجتماعدن تشکیل ایدن ککیش ایرماق که قرنه ده بالتشکل بصره قربندن مرورله بحر فارسه دوکیولور .

{ س. عر. شینک، شطارت } شوخلق، جست و چالاک وشن اولان آدمک حالی .

{ لسانزده اوصاف ممدوحه
صورتند اولوب، حالبوکه اصل
عریبه حيله کارقله شاقلابانلق
دیمکدر. }

{ شَطَارَتِي } ص. جست وچلاک
وشن، شوخ.

{ شَطِحِيَان } س. ع. ج. هزیلیات.

{ شَطْرَنَج } یاخود سطرنج. س. س. س. س.
{ ع. ع. } [فا. «صدرنج»

دن ویا هندجه «سطرنک»
دن معریدر. غلطی: سانطراج.]

دامه کبی خانلره منقسم بر
تخته نك اوزرنده مخصوص

پولرله اوینایلان معروف او.
یون: شطرنج اوینامق.

{ شَطْف } یاخود شاطف. س. و:

{ شَطْفَات } س. [عربی برکله دن
غلط کبی کورنیور.

سده اصلی آکلاشیه مدی.]
برین یوزینه قارشى مدح ایتمه،

مداهنه، طالقواقلق، قولتوق
ویرمه: شطف، شطفات ویرمک.

{ س. س. ع. } جمعی «اشوره»
{ اولوب لسانزده قوللا.

نلاز. «شعائر» ایسه زعم
اولندیفی کبی بونک جمعی اولیوب،

{ «شعیره» نك جمعیدر. } ۱.
علامت، نشان، اثر: شعار

انسانیت. ۲. علامت فارقه،
نشانه تمیز، بر طائفه منسوب

افرادك بللی اولق ایچون اختیار
ایتدکری نشان ویا پاروله. ۳.

وصف ترکیبیلرده بر شیعی
حائر ویا بر صفتله متصف معنا.

سنی افاده ایدر: مرحت شعار=
مرحتله ممتاز و متصف؛ شهرت

شعار = شهرت صاحبی، مشهور.

{ س. س. ع. } جمعی: اشمه.
{ کونشدن ویا دیگر بر

ضیادن ناظرک کوزینه طوغری
اوزانیر کبی کورینن نورتلئ،

پرتو: شعاع شمس؛ اشمه باش=
شعاعلر طاغیدان.

{ ص. ع. } ث: شعاعیه.
{ کونشدن وسائر اجسام

منیره دن اطرافه صاچیلان نور.
تلاری صورتند و بوقییلدن

اولان.

{ س. ج. ع. } فد.
{ «شعیره» لسانزده

مستعمل دکلد.] عادات، آداب،
آیین: شعائر حج = مناسک حج؛

شعائر اسلام.

{ س. ع. } جمعی: شعوب.
{ جماعت، طائفه، قبیله. } ذ.

{ س. ع. } جمعی: شعاب.
{ طاریول، طاغ یولی. } ذ.

{ س. ع. } سنه قریه
{ عربیه نك سکرنجی آبی.

مختصر تاریخلرده «ش» حر.
فیله اشارت اولنور.

{ س. ع. } [دال مهمله ایله
{ شعبده غلطدر. } درج

با بندن مصدر اولدیغیچون شبنک
ضمیله قید ایدنلر بر قات دهها

تغلیط ایتشلردر. فارسی عد
ایتمک ایسه آریجه بر خطادر،

زیرا فارسیده «ع» یوقدر.]
ال چاقغیله اجرا اولنان مهارت،

حقه بازلق.

{ ص. س. فا. } ع. }
{ شعبده باز } شعبده = حقه باز.

لق. فا. باختن = اوینامق] ال
چابوقغیله هنرل کوسترن،

حقه باز.

{ س. ع. } جمعی: شعبات.
{ عربیده کبی «شعاب»

جمعی لسانزده قوللانلاز.]
۱. دال، بوداق. ۲. بولوک،

طاقم، قسم، فرع. ۳. بردآره نك
منقسم اولدیغی بولوکلرک بهری:

دائرة عسکریه شعباتی، لوازم،
محاسبات، پیاده شعبه سی؛ هر

دائرة بر قاچ شعبه یه منقسمدر؛
دار الفنون شعباتی.

{ س. ع. } جمعی: اشعار. قیل،
{ شعر } موی.

{ س. ع. } جمعی: اشعار. ۱.
{ شعر } آکلامه، فهم، ادراک:

لیت شعری = کاشکی آکلایه ایدم،
آکلایه میورم. ذ. ۲. موزون

ومقنی ومعنا کوزل تخیلات و
تصوراتی جامع کلام: قرآن

کریم شعر دکلدلر لکن اک
بیوک شعرائی تقلید و تمثیلدن

عاجز براقشدر؛ شعر سونیک
جهد و تحصیل ایله اولماز استعداد

طیبی ایله اولور.

{ ح. ع. } شعر ایله،
{ منظوم اوله رق: دو-

شوندیکنی شعر افاده یه مقتدردر.
{ «نظماً دیمک دهها فصیحدر. }

{ س. ج. } فد: شاعر.
{ شعر اء } بلا: شاعر.

{ یاخود شعری. س. ع. }
{ ایکی مشهور کوبکدرکه

کلب اصغر و کلب اکبر
جهله کوبکیه لرنده بولنوب

شمالده یعنی کلب اصغرده کینه
«شعرا الشامیه» و جنوبده یعنی

کلب اکبرده کینه «شعرا الیمانیه»
دینیر. فر. برنجیسنه Procyon

و ایکنجیسنه Sirius دیرلر.
ایکیسنه بردن تئیمه صیغه سیله

«شعریان» دینیر.

شعری { ص. عر. ژ: شعریه. }
 ت. بنا. قیل کبی اینجه
 اولان تامارلره اطلاق اولنور.
 فر. Capilaire.
 شعر { ص. عر. ژ: شعریه. }
 شعر و نظمه منسوب
 و متعاق، شاعرانه: طبیعت
 شعریه = شعر سویلکه مستعد
 طبیعت.
 شعریّت { س. عر. } لغت مولده
 م. اینجه بورلرک
 ایچرنده کی مایبی اینجه لکری
 نسبت متضاده سنده یوقاریه
 چیقارمق خاصه و قوقی، فر.
 Capilarité.
 شعریه { س. عر. } غلطی: شهریه
 ۱. قیل کبی اینجه چوربه
 ماقرنه سی، رشته. ۲. علی الاطلاق
 چوربه لقی ماقرنه: تل شعریه،
 آرپه شعریه سی.
 شعشعه { س. عر. ۱. پارلاق، }
 پارلامه: کونشک
 شعشعه سی. ۲. کوستریش، ظا.
 هری زینت: ادباء قدیمه سوز-
 لرنده شعشعه بی سورلردی.
 شعشعه لندیرمق { ص. عر. } قتی. پارلا-
 قاتی و ظا.
 هری زینت قزاندرمق، مظنطن
 ومدبب یایمق: عباره بی شعشعه.
 لندیرمغه مخاطبک مدرکه سنی
 قماشدیرمق ایسترلردی.
 شعشعه لی { ص. پارلاق، مظنطن، }
 مدبب: اقوام بدویه
 شعشعه لی ائوبدن خوشلانقلری
 کبی اسکی ادبا و شعرا مز دخی
 شعشعه لی سوزلردن حظ
 ایدرلردی.
 شعله { س. عر. } آلو، آتش
 آلوی.

شعله دار { ص. فا. } عر. شعله = آلو.
 فا. داشت = طومتق {
 آلولی، آلونمش.
 شعله گیر { ص. فا. } عر. شعله:
 آلو. فا. کرفت =
 طومتق { آلونن، طوتیشان.
 شعله لندیرمک { قتی آلوندر.
 مک، طو-
 تیشدیرمق.
 شعله آتمک { فل. آلونمک، طو.
 تیشمق.
 شله لی { ص. آلولی، طوتیشمش.
 س. عر. } س. عر. ج. عر. فد:
 شعب. نا: شعب.
 شعور { س. عر. } آلامه، آکلا-
 یش، فهم، ادراک: سنک
 شعورک یوقیدر؟
 شعیر { س. عر. } آرپه، جو.
 شغاف { س. عر. } ت. یورکی
 احاطه ایدن زار.
 «تامور» دخی دینلیر. || ط.
 التهاب شغاف = یورک زارینک
 التهابندن عبارت مرض.
 شغافی { ص. عر. } ژ: شفافی. ط.
 یورک زارینه منسوب
 و متعلق. تاموری کبی.
 شغل { س. عر. } ج. اشغال. ۱.
 ایش، اوغراشه جق شی،
 مشغولیت: خانه اشغالی چوقدر.
 ۲. غائله، اوغراشه. [جمی دها
 مستعملدر.] || اشغال عمومیه =
 مصرده امور نافعیه ویریان
 امددر.
 شفاء { س. عر. } خسته لقدن
 قورتله، ائی اوله، آرپله،
 اعاده عافیت: شفا بولمق = خسته.
 لقدن ائی اولمق، آرپلق. || الله

شفالر و پرسین! = خسته لره او-
 لسان دعا. || شفا اولسون = بر
 شیء و علی الخصوص بر علاج
 ایچن و یا ینلره او لسان دعا.
 || دارالشفاء = ۱. [اساساً] خسته
 خانه، بیمارستان. ۲. [بالخصوص]
 تیمارخانه، بیمارخانه.
 شفا بخش { ص. فا. } عر. شفاء =
 ایلیشمه. فا. بخشیدن =
 باغشلامق { ایلیک ویرن،
 ایلیشدیرن: بو صو خسته لر
 ایچون شفا بخشدر.
 شفا پذیر { ص. فا. } عر. شفاء =
 ایلیشمه. فا. پذیرفتن =
 قبول ایتمک { ایلیک قبول ایدر،
 ایلیشه بیلیر، کچه بیلیر، قابل تداوی:
 بو مرض شفا پذیر دکلدیر.
 شفا خانه { س. فا. } ۱. خسته خانه،
 ۲. تیمارخانه، بیمارخانه.
 شفا رسان { ص. فا. } عر. شفاء =
 ایلیشمه. فا. رسا-
 ندن = بیدشدیرمک { ائی ایدن،
 شفا ویرن، شافی.
 شفا ساز { ص. فا. } عر. شفاء =
 ایلیشمه. فا. ساختن =
 یایمق { ائی ایدن، شافی: هیچ بر
 علاج بکا شفا ساز اوله مدی.
 شفاعت { س. عر. } بر صوجلی
 ویا محتاجک نائل عفو
 واحسان اولسیچون دیکری طر-
 قندن ایدیلن توسط و التماس:
 پیغمبرمز (صلعم) افندمزک
 روز محشرده جمله مزه شفاعتلی
 موعوددر.
 شفاعتی { ص. شفاعت ایدن، }
 شفیع.
 شفاف { ص. عر. } ژ: شفافه.
 «شفوف» دن سمب. [ایچندن نظر
 و آیدینلغک کچمسنه

مانع اولمیان : جسم شفاف؛
جام شفافدر .

شَفَافَت { س. شفافلق معناسیله
حکمت طبیعیه اصطلاحی
اولوق اوزره قبول اولنمش
ایسه ده، عربیده بویله برکله
بولنمديغندن، یرینه « شغوف »
دینک اقتضا ایدر .

شَفَافِق { س. جسمک نظر وضیا.
شفافلق } ناک چکمنه مانع اولما.
مسی، شفاف اولسی : جامک
شفه فلنی رنگسزلکیله متناسبدر .

شِفَاه { س. ج. ع. فد : شفه .
س. ج. ع. فد : شفه .
س. ج. ع. فد : شفه .

شِفَاهَا { ح. ع. آغزدن، یازی
ایله اولیهرق، سولیکله:
کندیسنه امر کزری شفاهاً سویلدم؛
شفاهاً و تحریراً آلدیم اومر؛
شفاهاً امتحان و یرمک . مقابلی:
تحریراً .

شِفَاهِي { ص. ع. ث : شفاهیہ .
شِفَاهِي { آغزدن اولان، تحریراً
واقع اولمیان : امر شفاهی؛
افادات شفاهیہ؛ امتحان شفاهی می
یوقسه تحریری می اوله جقدر؛

شِفْتَالُو { س. فا. [شفت = سمیز -
شفتالو] آلو = اریک . — تر .

زبازدی : شفتلی { معروف
میوه که الما بیوکلیکننده اولوب
کوزل رایحه سی و خارجاً انجه
بر توگی واردر، خوخ؛ یارمه
شفتالو = اورته سندن یاریلوب
چکر دکندن قولای آیریلان
جنسی؛ ات شفتالوسی = یارلمیان
آبدار جنسی؛ دراق شفتالو =
توکسز جنسی. || مج. بوسه : بر
شفتالو آلق، و یرمک = بوسه
آلق و و یرمک، اومک، اوپدر .

مک. || شفتالو آغاجی = بومیوهی
و یرن آغاج که اورته بویده
اوزون و آجی یاپراقلی اولور .

شَفْرَه { س. [فر. Chiffre دن،
کیمسه آکلامیه حق صورتده
محرمانه تلغراف چکمه کده مستعمل
رقدن عبارت رموز اصولی :
شفره ایله تلغراف چکمه؛ شفره یی
آچق = حل ایتمک؛ شفره
مفتاحی = رموز اتحاذ اولنان
رققرک خانگی حروفه مقابل
قوللانلیغنی مبین جدول که او-
نکله شفره حل اولنور؛ شفره
قلبی = خارجیه نظارتنده وسائر
بعض دوائر رسمیه ده سفارتلردن
ودیکر یرلردن کلن شفره لی
تلغرافنامه لک حلنه و چکیله حک
تلغرافلری شفره یه چو یرمکه
مخصوص قلم .

شَفْرَه لِي { ص. شفره ایله یعنی
رموز اتحاذ اولنان
رققرله چکامش (تلغرافنامه) .

شَفْعَاء { ص. ج. ع. فد : شفیع .
س. ج. ع. فد : شفیع .
س. ج. ع. فد : شفیع .

شَفْعَه { س. ع. ر : صاتیلق بر
مال و ملکه مشترک و حصه .
دار و قوموشی اولانلرک عین ثمنله
صاتین آلق اوزره اغیاره
ترجیح اولملری حق : نیم حق
شفعه م واردر باشقه سنه صائد
یرمام .

شَفَق { س. ع. اصل عربیده
شَفَق { غروب دن صکره کی آلاجه
قرا کلق واقفده کوریلن قزلق
معناسنه مخصوص ایکن، لسانر.
ده طلوع دن اول کی آلاجه
قرا کلقغه نقل اولنهرق غلط

اولهرق فجر معناسیله قوللا-
نیلیور : شفق سوکک = صباح
آچلق، طاك آتمق؛ شفق وقتی =
ارکندن .

شَفَق { س. ع. ج : اشفاق .
شَفَق { آچمه، سومه اسپر که مه،
آچیه رق واسپر کیهرک سومه .
[بومنا ایله بونک جمعی لسانزده
مستعمل اولوب، مفردی یرینه
ایسه شفقت قوللانلیور . با :
شفقت .]

شَفَقِيَّة { س. ع. [عربی تعبیرا-
شَفَقِيَّة { تده « شفقه » صورتنده
بولنور .] آچیه رق واسپر کیهرک
سومه، ابونک اولادینه محبتی
کبی قلبی و عوضسز محبت : شفقت
مادرانه . || دار الشفقه = یتیم
ویکس چوققلرک تعلیم و تربیه -
سنه مخصوص معروف مکتب .
|| شفقت نشانی = دولت عثمانیه ده
پادشاه زمان شوکتلو سلطان
عبدالحمید خان ثانی افندمز حضر-
تلی طرفندن احداث بیورلش
انائه مخصوص نشان .

شَفَقِيَّة { ص. محبت و مرحمتی
شَفَقِيَّة { اولمیان : شفقتسز
والده .

شَفَقِيَّة لِك { س. محبت و مرحمت
شَفَقِيَّة لِك { فقدانی : بر والده .
نک اولادی حقنده شفقتسز لکی
نوادر دندر .

شَفَقِيَّة لِي { ص. محبت و مرحمتی او-
شَفَقِيَّة لِي { لان : اولادی حقنده
پک شفقتلی بر پدر، بر والده .
|| ا. ابونیه و یریله حک اک
موافق عنواندر : شفقتلی پدرم،
والده م .

شَقَوَى { ص. عر. ث: شفويه .
 طوداغه منسوب
 ومتعلق . || با. فصله شفويه =
 فر. Labiées دینان چچکاری
 طوداق کبی ایکی یہ آبرمش
 نباتات صنفي .
 شَفَه { س. عر. ت: شفتان . ج:
 شفاء [تشدیدله غلظدر .
 اصلی : شفیه در .] طوداق ،
 لب؛ شق شفیه ایتمک = آغز
 آچق ، لقری سونیک . || حروف
 شفیه = مخرجلری طوداقدن
 اولان ب ، م ، ف ، و حرفلری .
 || شفیه ارنب = طبیعی اوله رق
 یاریق طوداق ، طاوشان طوداخی .
 شَفِيع { ص. عر. ث: شفیعه .
 [« شفاعة » دن ص. ص.]
 ۱. برینک نائل عفو واحسان
 اولسیون دیکری نزدیکه توسط
 والتماس ایدن : شفیع مذنبین ،
 شفیع روز جزا اولان خاتم الانبیاء
 (صلص) افندمنز . ۲. صاتیق
 بر ملکه حصه دار یا قومشی
 وسائر اولغله عین ثمنله سائر
 مشتریله ترجیح اولنق حقنی حائر
 یولنان .
 شَفِيق { ص. عر. ث: شفیه .
 [« شفقة » دن ص. ص.]
 مرحمت ومحبت اولان ، شفقتلی .
 [« مشفق » ده مستعملدر .]
 شَق { س. عر. ج: شقوق .
 ۱. یارمه ، چاتلامه : طا.
 شی ، تخنه یی شق ایتمک . ۲. بیر-
 تمه ، یاره لومه : سندی ، اثوابی
 شق ایتمدی . ۳. قیرمه ، شکست
 ایتمه . ۴. یاریق ، یارمه ، چاتلاق .
 [جمعی بومعنا ایله مستعملدر :]
 کره قمرک شقوق . || شق شفیه
 ایتمک = طوداقلری بر بردن

آیرمق ، آغز آچق ، لقردی
 سونیک .
 س { س. عر. ت: شقین .
 شَق { ۱. برکک منقسم اولدیغی
 ایکی قسمدن بهری . ۲. ملحوظ
 اولان ایکی احتمالک بهری :
 شقیمدن برخی انتخاب ایتمک ؛ ایکی
 شقدن هر خانغیسی اولورسه .
 شَقَا { شقالاشمق وسائر . با :
 شاقه وسائر .
 شَقَاء { س. عر. ۱. بد بختاق ،
 محنت . ۲. رذالت ، ذلت ،
 دنائت . ذ .
 شَقاق { س. عر. اتفاقزلتی ،
 عدم موافقت ، اختلاف ،
 منافرت : آره لرینه شقاق
 دوشدی ، کیردی .
 شَقاق { س. کوز ایله قولاغک
 آره سننده کی چقورجه
 ویومشاقه یر ، تق. طولون ، عر.
 صدغ . || اوکوز شقاق = بوینندن
 صارقان دری . [بونک صحیحی
 صقاق اولسه کرکدر .]
 شَقَاوَت { س. عر. ۱. بد بختاق ،
 سعادتک ضدی . ذ .
 ۲. فعل شر ، شقیلک ، یارمازلق .
 ۳. خیدودلق ، اشقیالتی .
 شَقَائِق { س. عر. [اصل « شفیه » .
 نک جمعیدر .] بیوک
 وبارلاق بر چچکدر که شقایق
 نعمانیه دخی دینلیر ؛ آجاج شقا-
 یق = کل آجاجی کبی بر کوچک
 آجاجک وبردیکی شقایق ؛ یر
 شقایق = صوغاندن چیقان نوعی .
 شَقْرَاق { ص. چوق سویلر شن
 (آدم) .
 شَقْوَق { س. عر. جد : شق .
 با : شق .

شَق { س. عر. ۱. پارچه ، قاش
 شقه } ویا کاغد پارچه سی . ۲ .
 کوچک تذکره ، ورق یاره : شقه
 تحریر قلندی : شقه محبی .
 شَق { ص. عر. ث: شقیه . ج:
 شقی [اشقیاء] « شقاوة » دن
 ص. ش. ۱. بد بخت ، مقابلی :
 سمید . ذ . ۲. بد فعال ، بد
 کردار ، خیلاز ، خبیث . ۳ .
 خیدود ، قطع طریق ، سرکشک
 وادیسنه صاپان آدم .
 شَقِيق { س. عر. ۱. ایکی یه
 بولتمش برشیک یاریسی .
 ذ . ۲. آنا بابا بر قارنداش ، اوز
 برادر .
 شَقِيقَه { س. عر. ج: شقایق .
 ۱. آنا بابا بر همشیره ،
 اوز قیز قارنداش . ۲. ط . یاریم
 باش آغریسی ، فر . Migraine .
 = ج. با : شقایق .
 شَك { س. عر. ج: شکوک .
 شبه ، ظن ، کمان ، تردد :
 شک یوقدر ؛ بلا شک . || یوم
 الشک = رمضان اوامسی مظنون
 اولوب آنحق هلال کورلمه مکله
 اوروج طولیمان کون .
 شِکَار { س. فا . ۱. آولامه ، صید ،
 قنص : شکار ایتمک = آو
 لامق ؛ شکار اولنق = آولانق .
 ۲. آولانان حیوان ، آو . ۳ .
 طمه ، غنیمت . = ص. فا . [صتر .
 ترکیبنده] آولایان : دلشکار =
 یورکلری آولایان .
 شِکَارِگَاه { س. فا . آو یری ، آو
 آولانان محل .
 شِکَارِي { س. فا . تر . زبازدی :
 شکره [شاهین و
 طوغان کبی آو قوشی .

شكاف { ص. فا. (صتر. تركيبه بولنور) ياران، بيران، شتى ايدن : دلشكاف = يوركي ياران؛ موشكاف = قبلي ياران، مدقق.

شكايات { سش. عر. ج. شكايات. ۱. كندى خاندن ويا باشنه كن بردرد و آجيدن اظهار تلهف ايمه : خاندن، صحتندن، خسته لغندن شكايات ايدور. ۲. برندن خشنود سزلق كو- ستروب علمنده اداره لسان ايتك : احبا بندن شكايات ايدور. ۳. برينك واقع اولان حق سزلق و تجاوزاتنى درميان ايدورك علمنده دعوى ايمه، شكوى، اشتكا : خسار ديده اولان تجار دمير يول شركتندن شكايته كمشلر؛ شكايته لرى، شكايات واقعه لى ديگنلدى.

شكايته لى { س. برندن شكايته و دعوى ايدن، شاكى، مشتكى.

شكايته نامه { س. فا. شكايته حاوى اوله رق تقديم اولنان ورقة.

شكر { س. فا. (عر. «سكر» دن. شمرده وزن ايجون كاف مشدد دخى اوقونور.] بلاد حاره ده مخصوص يتيشدير- يان قامش ويا پنجيار وساثره عصاره سندن استحصال اولنان طاتلى ماده كه اكثر ثا بياض توز ويا پارچه و كله حالنده او- لور، ويمك وساثره طات وير- مك ايجون قولانيلير : مصر، ونديك، نبات شكرى؛ خام شكر. - طاتلیدن و لذتدن كننايه

اولور : نه شكر در! شكر كى! || شكر علقى = ادراك طاتلى كله سنى موجب برخسته لى، بول معسل. || شير و شكر = سوتله شكر، اويغون، موافق. || كل بشكر = كل يراقلى رچلندن عبارت طاتلى.

شكر { سذ. عر. ۱. كوريلن ايلكه مقابل اظهار خشنودى و ابراز منتدارى، حمد، سياس : الله شكر ايتك؛ جذاب حقه شكر لر اولسون؛ انسان مافوقته باقيوب مادونه باقه رق صباح اقشام شكر ايتلدر. = حه. شكر! = شكر اولسون! الحمد لله!

شكر آب { ص. فا. شكرله صو كى، امتراج ايتز، مخالف، بوزوق : كنديسيله منا. سباتز شكر آدر.

شكران { سذ. عر. ايلك بيله، منتدارلق، بر نعمته قارشى تشكر : عرض شكران و محمدت ضمننده بر عريضه تقديم ايتدى. [«شكرانيت» ديمه مى.]

شكرانه { س. فا. علامت شكران، نشانه منتدارى.

شكر بار { ص. فا. [شكر = م- شكر ياغديران، اطرافه شكر صاچارجه سنه طاتلى و لذيد : بر خنده شكر بار ايله كوله رك.

شكر جى { س. ۱. شكر بايان و فابريقه جيسى ويا تاجرى. ۲. شكردن شكرله ورجل وشرو- بلرك انواعى يابوب صاتان آدم؛ شكر جى دكانى.

شكر جيلك { س. شكر جى صنعت و تجارنى.

شكر خند { س. فا. شكر كى طاتلى كوله.

شكر خواب { س. فا. اوتورور- كن كن طاتلى اويغو.

شكر زنك { ص. فا. ۱. شكر زنكنده، بولا- نيجه، صاف و براق اولميان،

صارى يه چالار بياض. ۲. مج. بوزشوق : قومشيزله مناسباً تمز شكر زنكدر.

شكر ريز { ص. فا. [شكر = م- ريختن = دو كك] شكر دوكن، صاچان، پك طاتلى و لذيد.

شكر گذار { ص. فا. (عر. شكر = م- فا. گذاريدن = ادا ايتك] اداى تشكر ايدن، متشكر، ايلك بيلير، نعمت شناس.

شكر گذارى { س. فا. ايلك سلق، اداى شكران.

شكر گفتار { ص. فا. [شكر = م- گفتار = سوز] سوزى شكر كى طاتلى.

شكر آب { ص. فا. [شكر = م- اب = طوداق] داغى شكر كى طاتلى.

شكر لىك { فت. شكر قومق، شكر شربيله تربيه ايتك.

شكر ليه { س. شكر شربى ايجنده و ساثره : كستانه، الما، قايسى شكر ليه سى.

شكر لَمَك { ف. شکر شرتی
ایچنده تربیه اولمق :
کستانه پک ابی شکرلنیر ؛ بعض
میوهلر شکرلنز .

شكرلی { ص. شکرلی اولان ،
شکر قونوب طاتلیلا .
ندیرلمش : شکرلی قهوه ، سوت .

شكره { س. فا. « شکاری » دن
{ غلط } آو اولامق اوزره
تأنیس اولمش بیر تیجی قوش ،
شاهین وطوغان کبی آو قوشی .

شکست { س. فا. ۱. قیرمه ،
کسر ، انکسار : شکست
ایتمک = قیرمق ؛ شکست اولمق =
قیرلمق . ۲. مغاویت ، انهزام ،
قیرمه . = ص. فا. « شکن »
یرینه صتر . تشکیله کیرر . [
قیران : پیمانہ شکست ، بت
شکست = قدح ، بت قیران .

شکسته { ص. فا. ۱. قیرلمش ؛ قیر-
یق : سبوی شکسته =

قیریق دستی . ۲. مغلوب ، منهزم ،
بوزلمش : لشکر شکسته = بوزلمش
عسکر . ۳. قیرلمش ، منفعل ، مکدر ؛
خاطری شکسته = خاطری قالمش .
— صتر تشکیله ده کیرر : شکسته
دل = یورکی قیرلمش ؛ شکسته
خاطر = خاطری قالمش . = ص. فا.
تعلیق یازیسنک بر نوعی : شکسته بی
چوق ابی یازاردی .

شکفته { ص. فا. آچلمش : کل
شکفته = شکفته = آچلمش کل ؛
نو شکفته = یکی آچلمش ؛
نا شکفته = آچلامش .

شکلی { سذ. عر. چ. اشکال .
{ ۱. صورت ، بیجم ، هیئت :
هر حرفک آندینه مخصوص برشکلی
وارد ؛ غریب الشکل بر حیوان .

۲. بکزر ، تمثال ، تصویر : فیلک
شکلی یاقق ؛ شکلی حالا کوز .
مک اوکنده در . ۳. طاسلاق ،

رسم ، پلان : یاپدیرمق ایستدیک
شیک شکلی چیزوب ویرسه کر
او آدم طبقیسنی یاپار . ۴. بکر ،
چهره : تعریفله بر آدمک شکلی
تمامیله آکلامق ممکن دکلدرد .

۵. درلو ، نوع ، جنس ، چشیت :
بو نه شکل آدمدر ! ۶. د.
هندسه ده خطلردن مرکب او-

لهرق هریری باشقه بر صورتده
اولان رسملرک بهری : شکل
مثاک ، شکل منتظم ، شکل کثیر
الاضلاع ؛ اشکال هندسیه . ۷.

فن کتابلرنده آکلاتدیر بلان
شیلری کوسترمک اوزره درج
ایدیلن رسم وخطوط وسائرہ :
او کتابک اشکالی متنک ایچنده می
یوقسه آیری می باصلشدرد ؟

۱۴۵ نجی شکلده کوسترلدیکی
اوزره ۸. مه. قیاسک صورت
ترتیبی . = چ. مرور تذکره -
لرنده وسائر اوراق رسمیه ده
بر آدمک قید اولنان چهره علا-
متلری ، کوز ، بیق ، صاج وسا-
ئر کیفیتی : تذکره سنده اشکالی
یازیلی دکلدرد ؛ اشکالی غزنه لرله
اعلان اولندی .

شکلا { ح. عر. صورت ظاهره -
جه ، قیلیق و بیجمجه ؛
قورت شکلا کوپکه بکزر .

شکلی { ص. عر. ا. شکلیه .
صورت ظاهره یه و بیجم
وقیلیغه منسوب و متعلق .

شکم { س. فا. قارن ، بطن .

شکمه { س. فا. اشکمه . با :
اشکمه } اشکمه .

شکمپرست { ص. فا. [شکم =
قارن - پرستن =

طایمق] قارنه طایرجه سنه
اهمیت ویرن ، بوغازینه چوق
اهمیت ویرن ، بوغاز دوشکونی .

شکمپرور { ص. فا. [شکم =
قارن - پروردن =
بسلک] یوب ایچمکی چوق دو-
شون ، بوغازینه اسیر اولان .

شکن { ص. فا. « شکستن »
فیلندن سمص. اولوب صتر .
تشکیله کیرر . [قیران ، کسر
وشکست ایدن : بت شکن =
صغلمی قیران ؛ پیمان شکن =
عهدی قیران ، نقض عهد ایدن .

شکنج { س. فا. بوکلوم ، قیورم ،
جعد : شکنج زلف . د.

شکنجه { س. فا. با : اشکنجه .

شکوا { سذ. عر. با : شکوی ،
شکوه .

شکور { ص. عر. « شکر » دن
[سمب.] چوق شکر و حمد
ایدن ، کوردیکی نعمتک قدر و
قیمتی یلادکدن ماعدا دوچار
اولدیغی بلایاده دخی حق تعالی
حضرتلرینه شکر و سپاس
ایتمکدن فارغ اولمیان .

شکوفه { س. فا. چچیک ، زهره .

شکوک { سذ. عر. چ. فد :
شک . با : شک .

شکوه { س. فا. اولولوق ، عظمت ،
جلال ، شوکت ، مهابت :
کمال دارات و شکوهله .

شکوه { سذ. عر. و :

شکوی { س. عر. شکایت، حقنی
 طلب ایچون محکمه یه
 مراجعت : سزدن شکوی ایتملر.
شکیب { س. فا. صبر. ذ. نا
 صبر سزقله.
شکیبا { ص. صبر ایدن، صابر،
 صبور. ذ.
شکیمه { س. عر. ۱. کم، لجام.
 ۲. مج. ثبات، قولای
 رام اولمیش، مقاومت؛ شدید
 الشکیمه، قوی الشکیمه = مقاومه
 مقدر، طیانیر، ثباتلی.
شل { یاخود شلل. س. س. عر.
 چولاقلق، ال وقولق قوری
 و طوماز اولسی. — وصفی
 « اشل » و مؤثی « شاء » در.
شلاله { س. عر. بیوک چاغلیان؛
 بر نهرک یوکسکدن دو-
 شمه سیله حاصل اولان چاغلیان،
 نیاغاره شلاله سی.
شلته { یاخود شیلته. س. یوک
 دوشک و یا اوت مندر
 اوزرینه یاییلان پنوقله طولمش
 خفیف ویومشاق دوشمه؛ یاتاق
 شلته سی، مندر شلته سی؛ ارکان
 شلته سی = اوستمه اوتورمق
 اوزره درت کوشه لی شلته که
 اوتوریله جق یره نقل اولنور.
شلطاق { ص. غاوغاجی، چارس.
 ص. عو.
شلغم { س. فا. معروف سبزه که
 شکلا صوغانه بکزر بر
 کو کذر. عربسی بوندن معرب
 اوله رق « سلجم » واصل ترکیه سی؛
 کلم و چومؤر در.
شللاق { ص. چپلاق، عاری،
 برهنه؛ شلاق مللاق =
 حیاسزجه سنه چپلاق اوله رق.

شلوار { س. فا. شلوار. بلا؛
 شالوار.
شم { س. عر. قوقلامه، قوقو
 آله، قوقه شامه، حاسه شامه؛
 شم عطریات.
شماتت { س. عر. برینک باشنه
 کلن بلا و کدردن
 دشمنلرینک سونیوب اظهار مسرت
 ایللری : شماتت اعدا.
شماته { س. [لغت آنفه عربیه دن
 مأخوذ] کورلدی، پاتیر.
 دی، یایغاره، ولوله : شماته ایتک.
 || شماته تلی = ازاجق تحریک ایله
 سس چیقارر غایت اینچه تنکه.
شماته جی { ص. کورلدیجی، چوق
 کورلدی پاتیردی
 ایدن : پک شماته جی برچوققدر.
شماته لی { ص. کورلدی و پاتیر.
 دیسی چوق : شماته لی بر.
شمار { س. فا. صابی، تعداد،
 حساب؛ حد و شماردن
 افزون = صاییله ماز. || بی شمار =
 صاییسز، لایعد، پک چوق.
شمار { یا شامار. س. آچیق آوجه
 یعنی ال آیاسیله اوریلان
 طوقات، سلله : شمار آتمق،
 شمار یمک.
شمارتمق { ق. یوز و یروب آز-
 دیرمق : بو چوجنی
 والده سی شمارتمش.
شمارمق { فل. آزمق، یوز
 بولوب حدی تجاوز
 ایتک : بو چوجق شمارمش.
شماریق { ص. یوزبولوب آرمش،
 شمارمش : شماریق
 چوجق.
شمال { س. عر. ۱. صول طرف،
 صول ال، یسار : یمین
 و شمال. ذ. ۲. شرقه متوجه

آدمک صولنده قالان جهت،
 پویراز جهت : قره دکنز آنا-
 طولینک شمالنده در؛ شمال
 شرقی = شمال ایله کون طوغشی
 آره سنده کی جهت؛ شمال غربی =
 شمال ایله باطی آره سندنکی جهت؛
 شمال روزکاری = پویراز.
شمالاً { ح. عر. شمال جهتندن؛
 آناطولی شمالاً قره
 دکنزه محدود در.
شمالی { ص. عر. ذ. شمالیه. شمال
 جهتنه منسوب و متعلق؛
 قطب شمالی = کره ارضک ایکی
 قطبندن شمال طرفنده بولنانی؛
 اقطار شهالیه؛ آسریقای شمالی؛
 نجم شمالی = قطب شمالینک
 حداسنده بولنان و کمیخیرک تعیین
 سمت ایتلرینه چوق یارایان بر
 کوب؛ شرق شمالی = شرق
 ایله شمال آره سنده کی جهت؛
 غرب شمالی = غرب ایله شمال
 بیننده کی طرف.
شمامه { س. عر. شامامه دینلن میوه
 غیره مأکوله. بلا : شامامه.
شماندره { س. یاخود :
شماندوره { س. ۱. حلقه لرینه
 کبی باغلامق اوزره
 لیمانده دمیر آتهرق طوران
 ایچی بوش و هر طرفی قبالی
 بیوک فوجی : کمی بی شماندره یه
 باغلامق؛ و پور شماندوره ده در.
 ۲. کیمه قندیلنده قتیلی طوتمق
 اوزره یاغده یوزن تللی مانظار
 پارچه سی : قندیل شماندره سی.
شمائل { س. ج. عر. [فند. « شمیله »
 لسانزده مستعمل دکلدرد.]
 خویله، اخلاق، طبیعتلر : شمائل

شريفه = فخر کائنات (صلعم)
افندمذک مبارک اخلاق وعاداتی
وبودن بحث ایدن کتاب .

شمدن { ظن . } « شمیدین »
{ تعبیرندن مخفندر . }
شمدن صکره، شمدن کیرو . بلا:
شمدی .

شمدی { ظن . زمان حاله دلالت
{ ایدر، الان، اکنون :
شمدی کلام؛ شمدی کیده حکم؛
شمدی زره ددر؛ شمدی یه قدر،
شمدی یه دکین = الی الان؛
شمیدین = بو قدر ارکن : شمیدین
کیده جگمی بز؟ شمدن (شمیدین)
صکره = بعد ذاء، بعد ازین؛
شمدیله ده = بو زمانلده .

شمدیچک { ظن . تام بو زمانده .
{ اادات تصغیری حالی
دها زیاده تعیین و تحدید و آز
وقته حصر ایچوندر : [شمدیچک
بوراده ایدی؛ شمدیچک کله .
جکدر .

شمدیکی { ص . بو زمانده کی،
{ شمدی واقع وموجود
اولان : شمدیکی زمان؛ شمدیکی
آدملر؛ شمدیکی حالده .

شمدییک { ظن . شمدیکی حالده،
{ زمان حاضره کوره،
شمدیکی زمان ایچون : شمدییک
بو قدر کافیدر؛ شمدییک برشیء
یوقدر؛ خسته لقدمه شمدییک بر
تهلکه یوقدر .

شمرده { ص . فا . صایلش،
{ معدود . ذ .

شمس { سندن . عر . جم : شمس .
{ (عرییده مؤنث سماعیدر .)
کونش، کون، آفتاب، خور-
شید : شمس وقر = آیه کونش؛

طلوع شمس = کون طوغوسی؛
غروب شمس = کون باطیسی .
|| کالشمس = کون کبی، آشکار،
عیان .

شمس آباد { ص . فا . (عر . شمس =
{ کونش . فا . آباد = بر
شیک جوق بولندیییرا کو-
نشی جوق، کونشه پک معروض:
شمس آباد بر خانه؛ او صره ده کی
بالیلر شمس آباددر .

شمس سپر { س . فا . (عر . شمس =
{ کونش . فا . سپر =
قالقان [۱ . یوزی کونشدن محا-
فظه یه مخصوص بیاض زدن معمول
بر نوع باشلق . ۲ . شابقه سپری .
شمسه { س . عر . ۱ . خرجه ایشله لی
{ ویا اویمه لی و سائر درلو
اوله رق کونش رسمنده پافته .

۲ . بورسمده یازمه کتابلرک
باشنه نقش اولتمش تزینات .

شمسی { ص . عر . ذ : شمسیه . کو-
{ نشه منسوب ومتعلق .

|| ه . منظومه شمسیه = کونشه
تابع اولان سیارات و بیکارینک
مرکز لری اولان کره شمسه
برابر تشکیل ایتدک لری دائرة که
کواکب نابته نک هر بری ده
آشاعی یوقاری بویله برداژه
تشکیل ایدر . || سنه شمسیه =
کونشک اون ایکی برجی دور
صوری ایله دور ایدرک ینسه
باشلادیفی یره عودت ایتسیله
حساب اولنان سنه که برجلرک
عددینه موافق اوله رق ۱۲ آیه
منتسمدر . مقابلی : سنه قریه که
آیله حساب اولنور . || ل . حروف
شمسیه = عربیده الشمس کبی
حرف تعریفه مقارن اولدقرلنده

بو اداتک لامی اوقونیمیوب
کندیلری مشدد اوقونان حرفلر:
ت، ث، د، ذ، ر، ز، س، ش،
ص، ض، ط، ظ، ل، ن .
حرفلری . مقابلی : حروف قریه .

شمسیه { س . عر . ممالک حاره ده
{ اساساً کونشدن محافظه
ایچون اولوب یاغور ایچون
دخی قوللانسیلان ال چادیری:
شمسیه آچق، طوتمق . -- شمسیه
شکلنده یوقاریبی کگیش و
کولکه ایدر مختلف آغاجلرده
اطلاق اولنور .

شمسیه جی { س . شمسیه یاپان
{ وصاتان آدم .

شمسیه جیلک { س . شمسیه یایق
{ صنعتی و شمسیه
تجارتی .

شمسیه لک { ص . شمسیه اعمالنه
{ یارار (قاش و
سائره) .

شمسیه لی { ص . شمسیه بی اولان،
{ النده شمسیه طوتان .

شمشاد { س . فا . چشمیر آغاجی .

شمشک { یاخود شمشک . س .
{ بلوطلرک حامل اولدقرلی
مثبت و منفی الکتریکلرک اختلا-
طندن حاصل اولان پارلامه که
قین ویا اوزاقده واقع یلدرمله
متوافق اولور : شمشک جاقق؛
شمشک کبی = بردن بره کلوب
چکن .

شمشیر { س . فا . قلیج، سیف،
{ تیغ : شمشیر بران =
کسکین قلیج؛ شمشیر زن = قلیجه
اوران، قلیج چکن .

شمشیر } س غلط اوله رق چشیر
 } آغا جنبه دیرلر. با:
 چشیر.

شمع } سندن. عمر. ۱. بال مومی.
 } ۲. موم، چراغ؛ شمع
 کافور = کافوردن موم.

شمعدان } س. فا. [عمر. شمع =
 } موم. فا. دان = ادات
 ظرفیت. — تر. زبازدی:
 شامدان.] یا متق اوزره موم
 دیکدکاری آلت که معدندن
 مختلف اشکال و صورده اولور:
 کومش شمعدان، چفته شمعدان،
 ال شمعدانی.

شمعداننجی } س. ۱. شمعدان
 } یایان و صانان آدم.
 ۲. بر بیوک دائره ده شمعدان
 و موملره و علی العموم اسباب
 تنویه نظارت ایدن: شمعداننجی
 باشی.

شمعه } سش. عمر. [تر. زبازدی:
 } شاما] موملی قیتل، مومه
 باتیرلمش قیتل.

شمعه لی } ص. [زبازدی: شا.
 } مالی] مومه باتیرلمش
 قیتلدن معمور: شمعه لی کبریت.

شموس } سش. ج. عمر. فد: شمس.
 } با: شمس.

شمولی } سندن. عمر. ۱. شامل و
 } حاوی اولمه، ایجنه آلمه،
 قاپلامه: شمولی اولوق = شامل
 اولوق، جمع واحاطه ایتمک. ۲.
 دلالت ایتمه، معانی سائرهمی
 میاننده بر معنا دها افاده ایتمه:
 بولفتک فلان شیئه شمولی یوقدر؟
 بو سوزک سزه شمولی وارمیدر؟
 — شامل معناسیله فارسی قا.
 عده سی اوزره وصف ترکیبی

تشکیلنه کیرمسی قاعده فصاحته
 موافق دکلدرد: عالم شمول = عالمی
 قاپلامش، شامل عالم.

شموللندیرمک } فت. شمولی
 } اوله جق حاله
 کتیرمک، عمومی ایتمک: بوسوزی
 شموللندیرملی.

شمه } سش. عمر. ۱. بر کره قو.
 } قلامه. ذ. ۲. بک جزئی
 مقدار: عشق الهیدن قلبنده بر
 شمه بولنان کندینی ضبط ایدمه.
 } ص. عمر. ۱. شیمیه قوقلا.
 } مه حاسه سنه متعلق و
 حائد.

شمیم } ص. عمر. ۱. شیمیه. [شم]
 } دن صش.] اینی قوقان،
 کوزل رایجه لی: باد عنبر شمیم =
 عنبر کبی قوقان، عنبر قوقولی
 روزکار.

شن } ص. ۱. سوینش، سونجلی،
 } مسرور، ممنون، کولر یوز.
 لی: شن آدم. ۲. مسکون،
 معمور، عمرانی یرنده، ایشلمش:
 شن مملکت. ۳. فراح، مفرح،
 روشن: شن محل.

شناس } ص. فا. [شناختن]
 } فعلندن سمص. اولوب
 صتر. تشکیلنده بولنور [۱.
 بیلن، آکلایان، طانیان، خبر
 و معلوماتی اولان: اختر شناس =
 نجومدن معلوماتی اولان، منجم؛
 تاریخ شناس = تاریخ بیلن. ۲.
 رعایت ایدن، باقان: خاطر شناس =
 خاطره باقوب رعایت ایدن؛
 حقوق شناس = حقوقه رعایت
 ایدن.

شناعت } سش. عمر. کوتیک، فنا.
 } لق، خیانت، مذمو.
 میت، عیبیک، رذالت، مسخره.

لق: کذب و سرق تک شناعتی
 تمام ایتمه جک هیچ بر کیمسه
 یوقدر.

شماور } ص. فا. یوزیجی، سبح.
 } ذ.

شنایع } سش. ج. عمر. فد:
 } شنیعه. با: شنیعه.

شنیه } س. فا. اصل معناسی کون
 } اولوب، یا لکز قوللانلد.
 یغنده جمعه ایرتسی دیمکدر، و
 بردن بشه قدر اعداد فارسیه ایله
 برلشهرک جمعه دن باشقه کونلرک
 اسامیسنی تشکیل ایدیور:
 یکشنبه، دوشنبه، سه شنبه،
 چهارشنبه، پنجشنبه. بونلرک
 ایکی اخیری لسانزه ده کچمشدر.

شندره } س. ۱. فیچی قبورغه.
 } سی. ۲. تکبیر نوعندن
 بیوجک بالیق. ۳. قاپلامه لق
 اینجه و طار نخته.

شنغر } شنغردامق. با: شانغر،
 } شانغردامق.

شنلک } س. ۱. مسروریت، ممنو.
 } نیت، کولر یوزلیک:
 بو آدمک شنلکی دائمدر. ۲.

معموریت، آبادانلق، بر یرک
 مسکون و معمور اولسی، عمران:
 بحر محیطک بعض آطه لرنده
 شنلکدن اثر یوقدر. ۳. طو.
 نامه، شهر آیین، ایقاد قنادیل
 ایله درلو او یونلرله و طوب
 قنقک آتمغه اعلان مسرت.

شنلکسر } ص. معموریتسز، غیر
 } معمور، خراب و
 خالی، اصصز: شنلکسز بر آطه.

شنلکلی } ص. معمور، مسکون،
 } آبادان.

شنلندیرمک } فت. ۱. شن و
 } مسرور ایتمک،

یوزینی کولدیرمک : محزون
آدملی شندلیرملی . ۲. معمور
و آبادان ایتک، اعمار ایتک :
بودمیر یول خطنک تمیدی او
مملکتی شنلیدی .

شَنَلَمَک { فل . ۱. سونمک،
سرور و محظوظ او -
لمق : کلدیکنده پک حزین ابدی
صکره شنلندی . ۲. مسکون
و معمور اولمق، کسب عمران
ایتمک : آوسترالیه قطعه سی بو
صوک زمانلرده چوق شنلندی .

شَنَو { ص. فا. } « شنیدن » فعلندن
شَنَو { سمص. اولوب، صتر. تشکیله
کیرر } ایشیدن، ایشیدیجی :
دور شنو = اوزاقدن ایشیتک
اوزره ایجاد اولنان بدیمه،
تلفون .

شَنَیِع { ص. عر. ذ. : شنیعه،
شَنَیِع { « شناعة » دن صش. }
کوتی، فنا، خباتلی، خبیت،
عیب، اوانه حق؛ فعل شنیع =
زناکی معیوب و ممنوع ایش.
[حقوق اصطلاحنده علی الاطلاق
آداب عصمته و اخلاق عمومییه
طوقنان افماله دینیر، مطلقاً جماع
معناسنه مخصوص دکلدیر.]

شَنَیِعَه { سش. عر. ج. : شنایع،
شَنَیِعَه { کوتی و عایب ایش، نامزا
حرکت : اونک یابدینی بر شنیعه-
در؛ ارتکاب شنایع ایتک .

شَو { ض. « بو » ایله « او » آره.
شَو { سنده متوسط بعدده بولنان
ویا زیرده مذکور شیئرله اشا-
رت ایچوندیر : شو آدم، شو
ایش؛ شو آدملر، شو شیئرلر.
مجرددن باشقه احواله و جمده
و « ده »، « دن » حروف
الصاقیه استعمالنده بر « ن »
آیر : شونک، شونی، شونلر،

شونده، شوندن. مفعول الیهده
غلط اوله رق بو « ن » « ک »
صورتنده یازیلور : شوگا
[بوگا، اوگاکی]؛ شوقدر =
شو مقدارده؛ شو دگلو = شو
درلو؛ شونده = شو ایشده و یا
شو یرده. || شونده بونده =
اوتده بریده؛ شوندن بوندن =
اوته بری، مختلف شیئرلر.

|| شوقدرکه = آنجی، مع هذا.
- « او » اسم اشارتنه تأکید
ایچون بر « ل » علاوه اولنه -
رق « اول » دینلیدی، کبی « شو »
اسم اشارتنده بعضاً بو حرف
علاوه اولنه رق « شول » او -
لورسده، الیوم پک مستعمل
دکلدر؛ و بو حالد و او مقبو -
ضه سی متوسطه تحویل اولنه رق :
« شول » تلفظ اولور .

{ یاخود شوی . س. فا.
شَو { یقماهه : شست وشو = ییقا-
مه، غدل، تطهیر. [یالکز نادر
الاستعمال اولان بو تعبیرده
مستعملدر.] = ص. یقایان، غسل
و تطهیر ایدن [صتر. تشکیله
کیرر :] مرده شوی = اولو ییقا-
یان، غسل .

شَو { س. با : شیو .

{ سذ. ج. عر. فد :
شَوَارِب { شارب. با : شارب .

{ سش. ج. عر. فد :
شَوَارِع { شارع. با : شارع .
شَوَال { سذ. عر. شهور قریه
شَوَال { عربیه ناک انجیسی او -
لوب برنجی کونی رمضان بایر -
میدر .

{ س. بول و بویز ایکی
شَوَالِیَه { قوابلی سبت ویا کوفه .

{ سش. ج. عر. فد :
شَوَامِخ { شامخه. با : شامخه .

{ سش. ج. عر. فد.
شَوَاهِد { « شاهده » مستعمل
دکلدر. [بر قاعده ویا لغته مثال
اولغله برابر اثبات ایچون دخی
آثار معتبردن ایراد اولنان
مثال : شواهد لغت کتانبک
استناد کاهیدر .

{ سش. ج. عر. فد :
شَوَاهِق { شاهقه. با : شاهقه .

{ سش. ج. عر. فد :
شَوَائِب { شائبه. با : شائبه .

{ س. [اسلاوجه دن]
شَوَابَرَه { چوخه دن یوورالاق
تیهلی و دیلمیلی بر نوع باش
کسوه سی .

{ ص. فا. شن وحرکاتنده
شَوِخ { سربست، نازی، شیوهلی
واویناق : دلبر شوخ، شوخ
مشرابی، شوخ مشرب = طور
وحالی نازی؛ شوخ چشم = با -
قیشی سربست و جاذبهلی .

شَوِخَلِق { س. و :

{ س. فا. ناز، شیوه،
شَوِخِی { سربست و نازی حرکت .

{ س. فا. ۱. طوزلی و
شَوْر { چوراق یر . ۲. غاوغا،
کورلدی، پاتیردی : شر و شور .

{ س. شو محل، شو یر :
شَوْرَا { شورانک میوه سی پک

لنید اولور؛ شورایی ده کوره لم -
اکثریاضیره مضاف او -

لهرق قولانیلیر : شورام
آغریور؛ شوراسنی دوزلتملی .

|| شوراسی، شورالری = شو

حال، شوایش، شوکیفت :
اصل دوشونیه چک ایش شورا -

شوق { سذ. عر. ج: اشواق.
[مصدریت معناسیله قو-
للاناز.] ۱. شدتلی آرزو،
زیاده میل وهوس = شوق ایله
درسه ابتدار ابتد. ۲. نشئه،
کیف، ایستک. ۳. تر. ایشیق،
ضیا.

شوقِ دل { مو. جنتمکان سلطان
سایم خان ثالث
حضرتلرینک اثر طبع سلیمیری
اولان بر مقام.

شوقلی { ص. ۱. هوسکار، آرزو
منند. ۲. نشئهلی،
کیفلی.

شوقی { ص. عر. ث: شوقیه.
شدتلی آرزو وهوسه ویلا.
کیف ونشئهیه منسوب ومتعلق.
سذ. عر. دیکن، خار.
شوک { ذ. || تش. شوک الظهر =
عمود فقاری، اکین.

شوکت { سس. عر. [تعبیرات
عریبهده « شوکه »
صورتنده قولانیلیر [عظمت،
جلال، حشمت، هیبت. — ذات
هایون حضرت پادشاهی یه
مخصوص عنوان جلیل الشاندر:
ذات شوکت سمات حضرت
پادشاهی؛ شوکت مآب افندمز
حضرتلری.

شوکتپناه { ص. فا. [عر.
شوکت = عظمت.
فا. پناه = مجأ] عظمت وهیبتک
مرکز استنادی. ذات اقدس
حضرت پادشاهی یه مخصوص
القاب جلیله دندر: شوکتپناه
افندمز.

شوکتپناهی { ص. فا. عظمت
وهیبتک مجأ و

شورلدا مق { شورلدی. وا:
شارلدا مق، شئا.
رلدی.

شورولوب { مه. بردن پره و
حرصله یو، فی
تقلید وتصویر ایدر. عو.

شوره { س. ص. فا. چوراق،
چوراق وغیر منبت
طوپراق.

شوره زار { س. فا. چوراقلق
یر.

شوروی { س. عر. بلا: شورا.

شوریدگی { س. فا. ۱. قار-
بشقیلق. ۲. مج.
مفتونیت، ابتلا.

شوریده { ص. فا. ۱. قاریشیق،
پریشان. ۲. مج.
مفتون، مبتلا، عاشق، شیدا.

شوریده بخت { ص. فا. [شو-
ریده = پریشان.
بخت = طالع] طالعسز.

شوریده حال { ص. فا. [فا.
شوریده = پر-
یشان. عر. حال = م] حالی
پریشان.

شوریده خاطر { ص. فا. [فا.
قاریشیق. عر. خاطر = م] خا-
طری قاریشیق و پریشان،
جمعیت خاطرلی اولیان.

شوسه { س. [فر. Chaussée]
بالیق صیرتی بیجیمنده
اولهرق قیرمه طاشلرله قو-
مدن یابلیش ایکی طرفی خندقلی
جاده: شوسه یایمق، شوسه یی
صولامق. = ص. بو طرزده
یابلیش = شوسه قالدیرم، شوسه
یول.

سیدر؛ شورالینی نظر اهمیتدن
دور طوتماملی. = ظم. حروف
الصاقله برابر متوسط اوزاقلقده
مخله اشارت ایچون ظرفیت
معناسنی بیان ایدر: شوراده،
شورادن، شوراچه. || شوراده
یوراده = اوتنده بریده، مختلف
محلرده.

شورا { یاخود شورلی. س. عر.
مذاکره محلی، مجلس: عقد
شورا ایتمک. || شورای دولت =
باب عالیده متعدد دوائر منقسم
مجلس کبیر. || دار شورای
عسکری = مقدهما دائرة عسکریه.
ده امور عسکریه تک مذاکره.
سنه مخصوص مجلس عمومی
عسکری. || شورای بحریه =
ترسانه ایشلرینک مذاکره سنه
مخصوص مجلس.

شوراجق { س. حروف الصاقله
برابر قریبجه ومحدود
ومعین بر مخله اشارت ایچون
ظرف مکان اولور: شوراجقده
براقدم؛ شوراجقندن کچدی.

شوراق { ص. بلا: چوراق.

شورالی { ص. شویراهالیسندن
اولان، شوممکت
خلقندن بولنان: فلان آدم
شورالیدر.

شورانگیز { ص. فا. [شور =
کورلدی. انکیختن =
قویارمق] غاوغا و کورلدی قو-
پاران، کورلدی یه سبب اولان.

شوربا { یاخود شوربه. بلا:
چوربا.

شورش { س. فا. قاریشقیلق،
قارغاشقاق.

ملاذی اولان ذات حضرت پادشا.
هی به منسوب و متعلق: عتبه
سنیه شوکت پناهیلرینه.

شوکتلی } یا شوکتلو. ص. عظمت
حضرت پادشاهی به مخصوص
عنوان جلیلدر: شوکتلو پادشاهن
افندمن حضرتلری.

شوکتتاب } ص. فا. شوکت =
عظمت. ماب =
مرجع [شوکتک راجع وعائد
اولدینی: شوکت ماب افندمن.

شوکران } س. فا. بالدیران دینلن
نبات؛ شوکران
مائی = کوچک بالدیران، صو
رازیانه سی.

شوکه } س. ع. بر. با. دوه دیکنی.

شوکی } ص. ع. ژ. شوکیه.
۱. با. دیکنه مشابه
و یا دیکن قبیلندن اولان:
شوکی الشكل. ۲. تش. قبورغه.
لرک مربوط اولدقلری اکین
کیکنه متعلق.

شوقل } س. شو اسم اشارتنه
تأکید ایچون «ل»
حرفی علاوه اولمش، و شاذ
اولهرق «اؤل» اسم اشارتنه
تطبیقاً وای مبهسوط اولمشدر
شو، اول: شوقل خدای لمزل
حقیقون: شوقل قدر یوقاری به
چیقدی که...

شوم } ص. ع. اوغورسز،
مشوم، شامتی، نحس:
بخت شوم.

شوندنه } شوندن. شرنلر شونک.
با: شو.

شوعن } س. ع. ج. عمر. فد:
شؤون } شأن. با: شأن.
[جمع الجمعی «شؤونات» دخی
مستعملدر.]

شوهرس } س. فا. قوجه، زوج. ز.
شوی } ص. فا. با: شو.

شویله } ح. طرز و حال تمثیلنه
دلالت ایدوب قریبه
مخصوص اولان «بویله» ایله
بعیده مخصوص اولان «ایله»
آره سندده متوسط بعدده بولتانه
اشارت و تمثیله مخصوصدر:
ایله یا مه شویله یاپ. || شویله
بویله = ایکیمی اورتنسی، نه پک
اینه نه پک فنا: شویله بویله کچدی
دیهرک. || شویله طورسون =
صرف نظر: نیازمق شویله
طورسون او قومغه ده اقتداری
یوقدر. || شویله که: بوجه آتی.

شویلهجه } ح. بووجهله، اصول
ایله.

شویله لک } س. بو طرز، بو
اصول: شویله لکله
ایش کورلنز.

شه } س. فا. با: شاه.

شهاب } س. ع. آلو، شعله،
آتش پاره. || شهاب
ثاقب = جو هواده حاصل اولوب
سرعتله آفرق کیدن شعله که
عوام طرفندن نجم ظن اولنور.

شهادت } س. ع. ۱. انسانک کور-
دیگی و یلیدیگی برایشی
حضور محکمه ده مع القسم افاده
واقرار اتمسی، شاهدلک، کواهی:
شهادت ایچون محکمه به دعوت

اولندم. ۲. بح. اقرار، اعتراف،
برایشک صحت و حقیقتنه قائل
اوله: اونک علم و فضلنه بتون
عالم شهادت ایدر؛ محبتکزک
صدق و خالصنه قایم، وجدانم
شهادت ایدر. ۳. دلالت،
علامت باهره اوله: آثاری
وسعت معلوماتنه شهادت ایدر.

۴. ارکان اسلامدن اولان
«شاهدان لاله الا الله و انشیدان
محمداً عبده و رسوله» کلام شریفی:
شهادت کتیرمک: کله شهادت.
بویکی جمله شریفه به نشیه صیفه.
سیله «شهادتین» دخی دینلر.
۵. دین حق اوغورنده واعلای
کله الله یولنده فدای جان ایدوب
شهادت اوله: شهادت حضرت
حزه (رضه): رتبه شهادتی
احراز اتمک. ۶. کوزله کوریلن
شیئرلر، مرثیات، مادیات، معنویات
مقابلی: عالم شهادت. || شهادت
پارمغی = شهادت کتیریرکن
قالدرلمسی معتاد اولان سبابه
پارمغی.

شهادتنامه } س. فا. ۱. برمکتی
اکمال ایدوب چیقان

شاگردانک یدینه مکتبه تدیس
اولنان فنونی تحصیل اتمش
اولدقلرینه شاهد و برهان اولمق
اوزره ویریلن ورقه رسمیه:
مکتب حقوقدن شهادتنامه سی
واردز؛ مکتب طبیئه ملکیه نک
شهادتنامه سنی حائردر. ۲. برفن
و صنعتی اجرابه اقتدارینی بال-
متخان کوسترنه او صنعتی اجرابه
مأذون اولمق اوزره ویریلن
رسمی رخصتنامه: شهادتنامه سی

اولیان آدمک دعوی وکالتی
 و عرضحالیهاتی ایتمک مآذونیتلری
 یوقدر. ۳. بر آدمک حسن حالته
 و با بر خصوصنه شهادت ایتمک
 اوزره منسوب بولندیغی دائره
 و یا محله و مملکت طرفندن مضبطه
 و علم و خبر صورتنده اوله رق
 و یریان ورقه : محله سندن ،
 قلندن بر شهادتنامه کتیر ملی .
 ۴. بر معامله تک ایفا اولندیغی
 مشعر مأموری طرفندن و یریلن
 تصدیقنامه .

شهادت { س. ع. ذکا و فطنته
 برابر جسارت و شجاعت
 دلیرک. — « شاه » ایله
 مشابہت لفظیه سندن طولانی
 ایران شاهی حضرتلرینه عنوان
 رسمی اتخاذاولنشدر : شهادتنامه ؛
 ذات عالی شهادتنامه یلری .

شهادتلقا { ص. ذکا و شجاعتی
 اولان، ذکی و شجاع .
 — انشا لساننده ایران شاهی
 حضرتلرینه و یریلن عنواندر :
 شهادتلقا مظفر الدین شاه
 حضرتلری .

شهباء { ص. ع. ذ. : اشهب. با :
 اشهب .
 شهباز { س. فا. با : شاهباز .
 شهبال { س. فا. با : شاهبال .

شهبندر { س. فا. بر دوات طر -
 فندن دیکر بر دولتک
 تجارتکاه بر شهر و یا اسکله سنده
 تبعه سنک حقوقی مدافعه و امور
 و مناسبات تجاریه لرینه نظارت
 ایتمک اوزره تعیین واقعه ایتمد
 یردیک مأمور، قونسلوس؛ باش

شهبندر = شهبندرک بیوکی ،
 جنرال قونسلوس؛ شهبندر و کیلی =
 شهبندرک کوچکی، ویس قونسلوس .

شهبندر خانہ { س. فا. شهبندر
 دائره رسمیه سی،
 بر شهبندر و یا باش شهبندر
 ایله معینی هیئتک اقامتنه مخصوص
 خانه که تابع اولدیغی دولت تبعه.
 سنک مرجعیدر، و او دولتک
 سنجاغنی چکر .

شهبندرک { س. بر دولتک بر
 شهر و یا اسکله -
 سنده دیکر بر دولتک تبعه سی
 حقوقی مدافعه یه مأمور اولان
 شهبندرک وظیفه سی و صفت
 و مأموریتی : تفلیس عثمانلی شهبندر -
 لکی؛ باش شهبندرک = باش
 شهبندر وظیفه و صفت و مأموریتی .

شهبیت { س. فا. با : شاهبیت .
 شهبیر { س. فا. با : شاهپر .

شهبانہ { س. [شهبانہ دن غلط]
 با : شهبانہ ،
 شہد { س. ع. ۱. کوچ بالی .
 ۲. بال، عسل .

شہداء { س. ع. ج. ع. فد :
 شہید. با : شہید .
 شہدآب { س. فا. [ع. شہد =
 بال - فا. آب = صواو :
 شہدآبه { س. فا. بال شربتی .

شہدانہ { س. [زبازردی : شہدانہ]
 ۱. کنویر تخمی؛ بیان
 شہدانہ سی. ۲. ایری دانہ لی و
 مقبول ایجی .

شہدکام { ص. فا. [ع. شہد =
 بال - فا. کام = طاماغ]
 طاماغنده لذت قالمش، شیرینکام .

شہدیه { س. بر بق رسمنده کرا -
 سته قایغی، آمانه کبی
 بیوک قایق .

شہر { س. ع. ج. شہور .
 [اصل معناسی یکی آی و
 هلال در] قری آی، سنه قریه تک
 بهر آبی شهر محرم، شهر رمضان؛
 شہور ثلثه = اوچ آیلر [رجب،
 شعبان، رمضان.] — سنه شمسیه
 آیلرینه دخی اطلاق اولور :
 مارت شہری، حزیران شہری -

شہر { س. فا. بیوک بلده، بیوک
 قصبه، مدینہ کبیره : استا .
 نول شہری؛ شهر بغداد -
 بزجه علم صورتنده استعمالنده
 پایتخت سلطنت سنیه اولان
 استانبوله دلالت ایدر. || شهر
 امانتی = استانبول و جوار لرینک
 بر ولایت اعتباریله اداره سی؛
 شهر امینی = شهر امانتده تعیین
 بیوریلان ذات. || شهر اوغلاتنی =
 استانبوللی، طشره دن کله او -
 اولیوب استانبوله طوغمش
 بیومش اولان، شہری. [بوکله
 فارسی اولدیغندن عربجه آی
 معناسنه کابن شهرک جمعی اولان
 شہوری بو معنی ایله قوللانمقدن
 احتراز ایتملی .]

شہر آرا { ص. فا. [شہر = م. آ -
 راستن = طونامتی]
 شہره زینت و یرن .

شہر آیین { س. فا. [شہر = م -
 طونادلمسبله اجرا اولنان عمومی
 جنبش، شنک، طونامته .

شہر اه { س. فا. با : شاهراه .

شهرت { س. ع. ۱. آد ویرمه، آد، سان، اوک، نامدار. لقی، صیت، معروفیت: فلان پرده اونک شهرتی واردر؛ چوق شهرت قزاندی، بولدی؛ او فابریقه نك شهرتی دنیایی طو. تمشدر. ۲. بر آدمک عمو مجسه معروف اولدیغی اسم و مخلص و یالقب: مصطفی بن شمس الدینک بزجه شهرتی کاتب چلبی و آورو. پاجه شهرتی حاجی خلیفه در. || شهرت کاذبه = یالاندن قزانیلان شهرت: فلان شاعرک قزاندیغی شهرت بر شهرت کاذبه در. || شهرت ویرمه = باعث اشتهاری اولق: السنه شرقیه جه اولان نشریات (ایدن) شهریه شهرت ویرمشد. }
شهرتیشعار { ص. فا. [عر. = شهرت = م. شعار = نشانه] شهرتله متصف، شهرتلی، مشهور، مشتهر. }
شهرتیسگی { ص. فا. [عر. شهرت = م. فا. کرفتن = طو. تمق] شهرتی عالمی طوتان، شهرت قزنان، اشتهار ایدن. }
شهرتلی { ص. شهرتی اولان، مشهور، مشتهر، نامدار. }
شهرستان { س. فا. بیوک شهر. }
شهرلی { ص. س. شهر اهاالیسندن اولان، شهری، طشره. لی مقابلی. }
شهره { س. ع. ۱. شهرت. = ص. ع. ش. شهر، مشهور، مشهور، شهرت قزانوب آغزلی. ده کزن: شهره شهر، شهره آفاق. }

شهری { ص. س. فا. ۱. شهر اهاالیسندن، بر شهرده طوغوب بیومش، کویلی و طشره لی اولیان. ۲. پایتخت سلطنت سنیه اولان استانول شهری اهاالیسندن بولنان، استانوللی. ۳. مج. نازک، ظریف، اطوار و معاملاتنده قبالی اثری اولیان. || هم شهری. فا. هه شهری. }
شهری { ص. ع. ۱. شهریه. آیه منسوب وعائد اولان، آیده بر اولان، آلیق: حساب شهری و حساب سنوی: مجموعه شهریه = آیده بر نشر اولنان. = ح. آیده، بهر آیی: شهری نه آلیور؟ شهری بشیوز غروش معاشی واردر. }
شهریار { س. فا. حکمدار، ملک، شاه. }
شهریاری { ص. فا. حکمداره منسوب و متعلق، شاهانه: عتبه سنیه جناب شهر یاری به: یاوران حضرت شهر یاریدن. }
شهریه { س. [عر. «شعریه» دن غلطدر.] فا. شعریه. }
شهنزادگان { س. فا. چ. فد: شهزاده. فا. شهزاده. }
شهنزاده { فا. چ. شهزادگان، شاهزادگان. [شه حکمدار. زادن = طوغمق] ۱۰ حکمدار زاده. ۲. سلاطین عظام عثمانیه حضرتنک مخادم نجات شاعارلی. }
شهنسوار { فا. آتلیلر سروری،

بك ماهر و شانلی بیخیجی. }
شهلاء { س. ع. ۱. ذ. «اشهل» لسانزده مستعمل دکدر }
قوبو مائی، الا: عین شهلا و بوکا تطبیقا چشم شهلا. = تر. [حسن تعبیر نیتیه] شاشی، یان باقان، احوال: شهلا کوزلی بر آدم. }
شهنشاه { شهنشاهی و شهنشه، شهنشهی. فا. شاهنشاه و سائره. }
شهنشین { س. فا. فا. شاهنشین. }
شهوات { س. چ. ع. فد: شهوت. فا. شهوت. }
شهوار { ص. فا. فا. شاهوار. }
شهوانی { ص. ع. ۱. شهوانیه. شهوته، نسوب و متعلق: میل شهوانی، تمایلات شهوانیه. }
شهوت { س. ع. چ. شهوت. ارکک و دیشی ذوی. الارواحک بر برینه اولان میل و آرزوی طبیعیلری، نفس: طبیعت ادامه ذریت ایچون سائقه شهوتی واسطه اتخاذ ایتمشدر؛ شهوت حیوانیه؛ شهوتنه مغلوب بر آدم. }
شهوت انگیز { ص. فا. [عر. فا. = انکیختن = قو پار مقق] شهوت حسسیاتی تحریک ایدن، میل شهوانی بی موجب. }
شهو پیرست { ص. فا. [عر. فا. پرستن = طاپتمق] نفس و شهوته دو شکون، میلیات نفسانیه مغلوب. }

شهود { سذ. عر. ۱. حاضر او - لوب کورمه، کوزله کوریش، مشاهده. ۲. کوزله کورینه جگ صورتده موجود و مجسم اوله، وجود، مرئیت: مهد شهود؛ عالم شهود = مادی و جسمانی اولان بو عالم، عالم معنی و عالم ارواح مقابلی .

شهود { سذ. ج. عر. فد: شاهد. } با شاهد .

شهور { سذ. ج. عر. فد: شهر. } نا : شهر. [ایلر دیمک اولوب، شهر و قصبه لر معناسیله قوللانمالی .]

شهی { ص. عر. ن: شهیه . } « شهوة » دن صش. [آرزو اولنه جق، اشتیایی موجب، لذیذ .

شهید { صد. عر. ج: شهداء . } « شهادة » دن صش. [دین و اعلاى کلمة الله اوغورنده جانتی فدا ایدوب رحمت حقه نائل اولان، محاربه ده اوریلان (اهل اسلام) : محاربه ده شهید اولانلر؛ شهدا روحیون؛ سیدالشهداء، شهید کر بلا = سبط مکرم امام حسین (رضه) افندمنز.

شهیر { ص. عر. ن: شهره . } « شهرة » دن صش. [شهرت قزآنمش، مشهور، مشتهر: شاعر شهیر .

شهیق { سذ. عر. ۱. نفسی } ایجریه آلهرق سسلنه، هیجریق. ۲. ط. نفس آلمه. مقابلی: زفیر .

شیء { سذ. عر. ج: اشیاء . } (ترکیه ده اکثریا «ء» بی حذف اولنور. [نسنه، چیز،

ماده: بر شیء کوردم؛ بو فصل شیئدر؟ || بر شیء = جمله مثبتده ۱. نکره یه دلالت ایدوب هر نه اولورسه غیر معین بر ماده کوستیر: بر شیء ویردی؛ بر شیء آلدیکرمی؟ ۲. اهمیتلی بر ماده یه دلالت ایدر: او یله دیمه یه اوده بر شیئدر؛ بوده بر شیء می؟

— جمله منفیه ده ایسه انکار بیان ایدوب، هیچ واصلادیمکدر یاخود اهمیتته شایان اولیوب هیچ مثابه سنده اولدیفنی کوستیر: بر شیء کوردمم؛ برش سویلدی؛ بر شیء یمدم؛ بر شیئی (بر شیسی) یوقدر. — تا کید ایچون « هیچ » کله سی ده کیر: هیچ بر شیء سویلدی؛ هیچ بر شیء یمدم. || چوق شیء = عجایب! هر شیء = هر نه اولورسه، تعمیم بیان ایدر: هر شیء بویه در؛ هر شیئه قاریشماملی. = ج: با: اشیاء .

شیاطین { سذ. ج. عر. فد: شیطان. } با: شیطان .

شیب { سذ. عر. ص: صقال } آغرمه سی، اختیاراق .

شیب { س. فا. ایش، آشاغی به } طوغری میل. [نشیب کبی.]

شیب { س. تللی بر نوع بورو. } نچک .

شیشیپ { س. با: شیشپ .

شیخ { سذ. عر. ج: شیوخ، شیخ } اشیاخ، مشایخ. [« شیخوخه » دن صش.] ۱. یاشلی آدم، قوجه، اختیار: آق صالمی بر شیخ نورانی؛ شیخ الوزراء وزرائک

اک اختیاری. [بومعنا ایله لسانمزده آز قوللانیلوب ج. شیوخ کلیر.] ۲. ارشاد و تعلیم تصوف ایله مشغول و طرق علیه دن برینه منسوب اولهرق بر تکیه و زاویه ده سجاد نشین بولنان و اوراده عبادت و ریاضتله مشغول درویشانه ریاست ایدن ذات: تکیه شیخی، مولوی شیخی. ۳.

عربستانده قبیله و عشرت رئیسی و جماعت مختاری: عربان شیخی؛ قبیله نک شیخیله کوریشدک. [بویکی معنا ایله ج. مشایخ کلیر.] ۴. محدثندن بر ذاتک کندیسندن اخذ احادیث شریفه ایتدیکی استادی. [بو معنا ایله ج. اشیاخ کلیر:] صلاح الدین بن ایبک صفدی اشیایخی میاننده مشاهیر محدثاندن بر چوق محدثات اسلامیه تعداد ایدبور. || شیخ الحرم = حرم شریف نبوی هیئتنک رئیسی. || کرسی شیخی = جوامع شریفه ده و عظه مأمور اولان عللادن ذات. || مجلس مشایخ = باب مشیخت اسلامیه ده طرق علیه و تکایا و زوایا ایشلر. ینه باقق اوزره اعظام مشایخدن مرکب بر مجلس مخصوص .

شیخ الإسلام { سذ. عر. دولت } علیه عثمانیه ده امور و محاکم شرعیه ایله مدارس و طابئه علوم ایشلرینه نظارت و بو خصوصاتده ذات حضرت پادشاهی یه وکالت ایدن ذات که وکلای دولتندن و طریق علمی رچالندن اولوب اصول تشریفاتده صدر اعظمندن صکره اک عالی

عصاره سی = طاتلی، اکشی شیره.
 شیرین { ص. فا. ۱. طاتلی،
 چو کوزل } حلو. ۲. چوق کوزل
 اودیفی حالده پک سویلی و
 جاذبه لی اولان. [بو اینگیجی
 معنا باشیجه ترکیه ده مستعملدر.]
 || شیرین ادا = لطیف ادالی.
 || شیرین زبان = طاتلی دیلی.
 || شیرین کار = لطیف معامله لی.
 || شیرین کام = طاتیلی طاماغنده
 قالمش.

شیرینلک { س. سویملک، جاذبه:
 کوزلاکی اورته حالده
 ایسه ده شیرینلکی زیاده در.

شیش { س. ۱. پیشیرله جک
 کبابی کچرکدکاری آغاج
 ویا دمیر قازیق، سخ: شیشه
 کچیرمک، شیشه پیشیرمک؛ بر
 شیش کباب. ۲. علی الاطلاق
 دوش بر شیشک مرکردن کچوب
 ایکی اوچندن چیقان قازیق،
 محور. ۳. ایتهرک دلمکه
 مخصوص اوچی سیوری سلاح،
 میج: تعلیم شیشی. ۴. چوراب
 وسائره اورمکه مخصوص بر
 اوچی دوز ودیکری سیوری
 آز کرتکی دمیر ویا کیمکدن سیوک
 ایکنه: چوراب شیشی. || نه
 شیش یانسون نه کباب = هیچ بر
 طرف متضرر اولسون.

شیش { س. بدنک بر طرفنده
 شیش حاصل اولان قبارمه،
 قباریق، اور، ورم، نفخه:
 شورامده بر شیش پیدا اولدی؛
 یوزنده بر شیش وار ایدی.
 = ص. قبارمش، شیشمش، تورم
 ایتمش: یوزی شیش؛ صاغ

شیرانه { ص. ح. فا. آرسلا نه لایق
 و مناسب، آرسلانجه،
 دلیرانه: بر صولت شیرانه ایله
 هجوم ایتدی؛ شیرانه مقاومت
 ایتدی.
 شیر پنجه { س. فا. [آرسلان
 پنجه سی] بدن انسا.
 نک مختلف عملرنده واکثریا
 آرقه ده واکسه ده ظهور ایدن
 بیوجک و سیاه بر لحم زائد صو.
 رتنده مهلك بر چینیان: شیر پنجه
 چیقارمق.

شیر خوار { ص. فا. [شیر =
 سوت. خوردن =
 تمک] سوت ایچن، هنوز سوتدن
 کسله مش.

شیردان { س. فا. [شیر = سوت.
 دان = ادات ظرفیت.
 -- تر. زبازدی: شیردن]
 حیوانات مجتره نک ایکنگی
 معده سی.

شیردل { ص. فا. [شیر = آرسلان.
 دل = یورک] آرسلان
 یورکلی، جسور.

شیر روغن { س. فا. [شیر =
 سوت. روغن =
 یاغ] شیر لاغان، صوصام یاغی.

شیر گیر { ص. فا. [شیر = آرسلان.
 کرفتن = طومق] آر.
 سلانی طوته جق درجه ده قوتلی
 وجسور، یاری سرخوش و آرز
 کیفدن کنایه.

شیر مرد { ص. فا. [شیر = آر.
 سلان. مرد = ار]
 آرسلان کبی جسور رجل.

شیره { س. فا. [تر. زبازدی:
 شیر] [شیر] اوزوم صوی،
 هنوز تخمز ایتمه مش اوزوم

مقامده بولنور. || شیخ الاسلام
 قیوسی، دائره سی باب مشیختپناهی.
 شیخوخت { س. ع. قوجه لاق،
 اختیاراتق.

شیخین { س. ت. ع. ایکی اختیار
 معنا سیله کبار صحابه دن
 عشره مبشره دن و چهار یار
 کزیندن حضرت ابا بکر صدیق
 ایله حضرت عمر فاروق (رضهما) یه
 ویریان عنوان مشترکدر.

شیدا { ص. فا. عشق و علاقه دن
 عقلنی غائب ایتمش، مقتون،
 دیوانه: عاشق شیدا.

شیدالقم { س. و:

شیدالی { س. فا. عشق و علاقه دن
 ایلری ککش دیوانه لک.
 شیر { س. فا. سوت: شیر مادری
 آنا سودی.

شیر { س. فا. آرسلان، اسید؛
 شیر خدا = الهک آرسلانی،
 اسد الله، حضرت علی المرتضی
 (رضه) افندمنزک لقب مکرملریدر؛
 شیر تر = ارکک آرسلان؛ شیر
 وخورشید = آرسلان ایله کونش،
 ایران دولتنک بر نشانی.

شیرازه { س. فا. بلکه شیراز
 شهرنده ایجاد او.
 لشمس ده بویله تسمیه ایدلمشدر.]
 شریقون اصولنده جلدلن
 کتابلرک یپراقلرینک جلده ربط
 اولندقلری محلك ایکی اوچنده
 ابریشیدن اوریلن اینجه شیریت
 که آوروپالیر بو کون تقلیدینی
 یایدشیر یورلر. || مج. نظام،
 انتظام، رابطه: شیرازه بند =
 نظام وانتظام ویرن.

آیاغم شیشدر؛ دون دها شیش ایدی .

شیشرتمک } فته . بالواسطه قبار-
تمق ، شیشکین

و قباریق ایتدیرمک : کسمیان قوزویی کیمه شیشرتلمی؟ بوکدی یکیدن قارتنی شیشرتمش .

شیشرتمک } فته . قباردلمق ،
شیشکین حالنه

قونمق : حوض شیشردلکدن صکره صوینی دکرمنه قوویوریلیر .

شیشرتمک } فته . ۱ . شیش ایتمک
شیشمه سنی موجب

اولمق : ییلان ایصیردیغی یری شیشریر . ۲ . صویک یولنی قپا-

یهرق یاخود چوق صوکلرک دره و حوض وسائر نک قبارمه .

سنی موجب اولمق ، طاشیرمق : مجرا سنی سدايدوب حوضی شیشرملی؛

بو یاغمور دوام ایدرسه چایلیری شیشره جکدر . ۳ . بوغازلنمش

حیوانی بوزمک ایچون اوفله مک : قوزویی شیشر مه دن یوزه من-

سکزن . || آورت شیشر مک = تکبر و نفاخر ایتمک . || قارتنی شیشر مک =

کبه براقق . || یلکنلری شیشر- مک = بول روزکار آدیرمق .

شیششقو } ص . س . [«شیشمک» دن
روم شیوه سنجه متشکل

عامیانه لغتدر .] شیشمان ، ملحم آدم .

شیشک } س . ایکی یا شنده قوزوی . شیشمش ، قبار-

شیشکین } ص . شیشمش ، قبار-
مش ، منتفخ : قارتم ،

آیاغم شیشکیندر . شیشکین
شیشکینلک } س . شیشکین
و قباریق اولان

شیشک حالی : معدمه مک شیشکینلکی
حالا کچمدی .

شیشلمک } یا شیشله مک . فته .
۱ . شیش ایله دلمک ،

شیش صاپلامق : کوکسندنه ایکی یردن شیشلمشیر؛ کمرکده

چوال کبی شیئلری آچازدن شیشلمکه معاینه ایدرلر . ۲ . شیشه

کچیرمک ، شیشه کچیروب دیزمک : شو کوفته لری شیشلمی .

شیشلمک } فته . ۱ . شیشله دلمک ،
شیش صاپلامق :

قارتنی میچ ایله شیشلمشیدی . ۲ . شیشه کچیرمک : بوتلر دها

شیشلمدی . شیش و میچی اولان :
شیشلی } شیشلی باستون .

شیشمان } ص . اتی و یاغی چوق
و قارتنی شیش و سائر

اعضای قالین (آدم) ، سمین ، ملحم .

شیشمانلق } س . انسانده ات و یاغ
کثرتله قارنک شیش

و اعضای بدنک قالین اولسی حالی ، سمین .

شیشتمک } فل . ۱ . قبارمق ،
عفونت پیدا ایدوب

انتفاخ ایتمک : آیاغم شیشدی . ۲ . اوفورلمک ، عفونتسر قبار-

مق : چوق بکدن قارتم شیشدی . ۳ . شیشمان اولمق ، سمیروب

قالینلاشمق : کیتدکجه شیشیورم . ۴ . (صو وسائر) یوکسملک ،

قبارمق ، طاشمق : بو کول یازین چکیلوب قیشین شیشیور .

شیشه } س . صیرچه دن قاب ،
بلور و دوکه اولیوب

اوفلسکه و شیشر مکله یابلمش

جامدن آز چوق طار بوغازلی
قاب : علاج ، شراب ، حجامت

شیشه سی؛ پول شیشه = پک اینجه
و عادی شیشه که قارتنی شیش

و غیر منتظم اولور؛ قره شیشه =
سیاه و قالین شراب شیشه سی که

باشلیجه یاریم اوقه لاق و ایکی ییچ
اوقه لاق اولور .

شیشه } س . حصیر کنارلرینه
میخلانان و سائر ایشلرده

قولانیلان اینجه چپته . [قولای
قیرله سی و یا شیشه مشابتهی وجه

تسمیه اوله بیلیر . } س . شیشه صاتان
شیشه جی } آدم ، شیشه بازرکانی .

شیشه خانه } س . شیشه کارخانه-
سی ، شیشه یاپیلان بر-

شیطان } سن . عمر . جه : شیطاین .
[عبرایجه دن] ملائکه-

دن ایکن حضرت آده سجده
ایتک خصوصنده امر الهی به

امتمثال ایتدیکندن سمدن طرد
بیوریلان و او وقتدن بنی آدمی

افساددن کری طور میان شخص
لعین ، عزازیل ، ابلیس . || مجپک

ذکی و قورناز آدم . [بو معنا
ایله صفت کبی ده قولانیلیر :]

پک شیطان آدمدر . || شیطان
آرابه سی = ۱ . بعض نباتاتک

هواده اوچیشان پک اینجه توکللی
تخم قوزالاغی . ۲ . دمیر یول

رایلری اوزرنده یوورلادیلهرق
یوریدیلن آچیق آرابه که عمله بی

نقل ایدر . || شیطان بزی =
جنکاری برنوع قبا بز . || شیطان

بوق = حلتیت . || شیطان توکی =
برکیسه بی بشقه لرینه سودیرن

حال : اوندنه شیطان توکی واردر .

اوج نقطه‌لی اولدیغنه بناء، شین
معجمه، شین فوقانیه وشین مثلثه
دخی دینلیر.

{ د. } کسره سی ماقبلنه کوره
شین { خفیف ویا ثقیل اوقونور. }
بعض صفتلره لاحق اولوب
مدلولیله اتصافی بیان ایدر:
صاریشین = صاچی و یوزینک
رنکی صاری، هر جهتجه
صاری .

{ س. } { اجنبی لغت }
شینشیله { آمریقانک قیورجق
وکومشی رنکده برجنس تیونی
و بونک پوستندن یاپیلان
کورک .

{ س. } قولسز ویا قه سی کو
شینل { رکلی بر نوع آفرانغه
قاوت .

{ س. } مملکتته کوره
شینمیک { استیعابی دکشیر بر
حبوبات اولچکی که کیله نک تقسیم.
تندن اولوب بر قاج قوطیدن
مرکیدر؛ یکی شینیک دقالیتره
دینان اعشاری اولچک .

{ س. } فا. « شیب، نشیب »
شیو { دن. — زبازدی شینک
فخیله شو. } اینش، اینشلی
یر، بایر، سطح مائل . || سمم .
استحکامک ایچ و طیش طرفلر .
نده کی صنهی سطح مائلار : دا-
خلی، خارجی، فوقانی شیو،
صحرا شیوی. { بو هیئتله لغت
ترجه اولدیغندن، « شیو داخلی »،
« شیو خارجی » و « شیو صحرا »
دیمک عیشدر. = ص. سطح
مائل شکنده، شیولی، منحنی :
شیو دیوار .

شیمقر { مه. با : شاعر .

{ س. } کوزلک، ظرافت،
شیمتلق { موده یه تابعیت، سوس :
اوقدر شیمتلق بو یا شده بولان
بر آدمه یاقیشماز .

شیمگیر { یاخود :

{ س. } فا. « زهگیر » دن
شیمگیل { غلط . } ۱ . قاشسز
حلقه، ففسز یوزوک . ۲ . آتلاک
کوستکی بو قاعیسی .

{ ص. } { غلطی : چیل } قانی
شیل { وعلیل (کوز) .

{ ص. } پک بایغی صورتده
شیمللق { سوسلنوب سورتوک
کزن (قاری) .

{ س. } کوزل رایجه لی برجنس
شیله { نبات .

{ یاخود شلین س. } نکا.
شیلین { Sheling } انکلتره

مسکوکاتنک واحد قیاسیسی
حکمنده بر کومش سکه که انکلینز
ایرانک یکریمیده بری اولوب
تقریباً ۶ غروش قیمتده در .

{ س. } جم. عر. فد : شیمه .
شیم { با : شیمه .

{ س. } قوتلی و دوز سور-
شیمال { کون .

شیمشک { س. با : شمشک .

{ س. } عر. جم : شیم، خلق،
شیمه { طبیعت، خوی : شیمه کر-
مکاری، جمیل الشیم .

{ س. } عر. عب، لکه،
شین { قصور، نقصان : بو طبیعت
سزک ایچون بر شیندر .

{ س. } عر. « ش » حرفنک
شین { اسم مشترکیدر . اوستدن

|| شیطان طیرناغی = طیرناغک
یاننده دری اوزرنده چیقان
طیرناق پیچی . || شیطانک قیج
باجاغی = جن فکری یاراماز
چوجق . = جم. جن طائفه سی،
ارواح خبیثه .

{ س. } حیله، خدعه، تدبیر
شیطانک { خدعه کارانه : کیمیلیر
نه شیطانق دوشونیورسک .

{ ص. } عر. ث : شیطانیه .
شیطانی { شیطانم منسوب و متعلق
وشایسته اولان، شیطانقله واقع
اولان، رحمانی مقابلی : فکر
شیطانی؛ ملاحظات شیطانیه .

{ س. } عر. شیطانلق،
شیطنت { ابابسلک، حیله، خدعه،
فساد، فتنه .

{ ص. } ح . فا .
شیطنتسکارانه { شیطانقله، حیله
و خدعه ایله، مفسدانه و
ماعتکارانه .

{ س. } عر. [فد.] وجم. ذ.
شیعه { و. بردر. } ۱ . طرفدا-
ران واتباع وعونه جماعتی،
طرف، فرقه . ۲ . حضرت علی
(رضه) افندمزله اولاد وعیالنه
طرفدارلق درمیان ایدرک آریجه
برمذهب تشکیل ایدنلر .

{ ص. } عر. ث : شیعیه . شیعه
شیعی { طائفه سنه منسوب : مذ-
هب شیعی؛ شیعی المذهب .

{ س. } فا. قاجیقانی،
شییقگی { ابتلا ایله مفتوتیت .

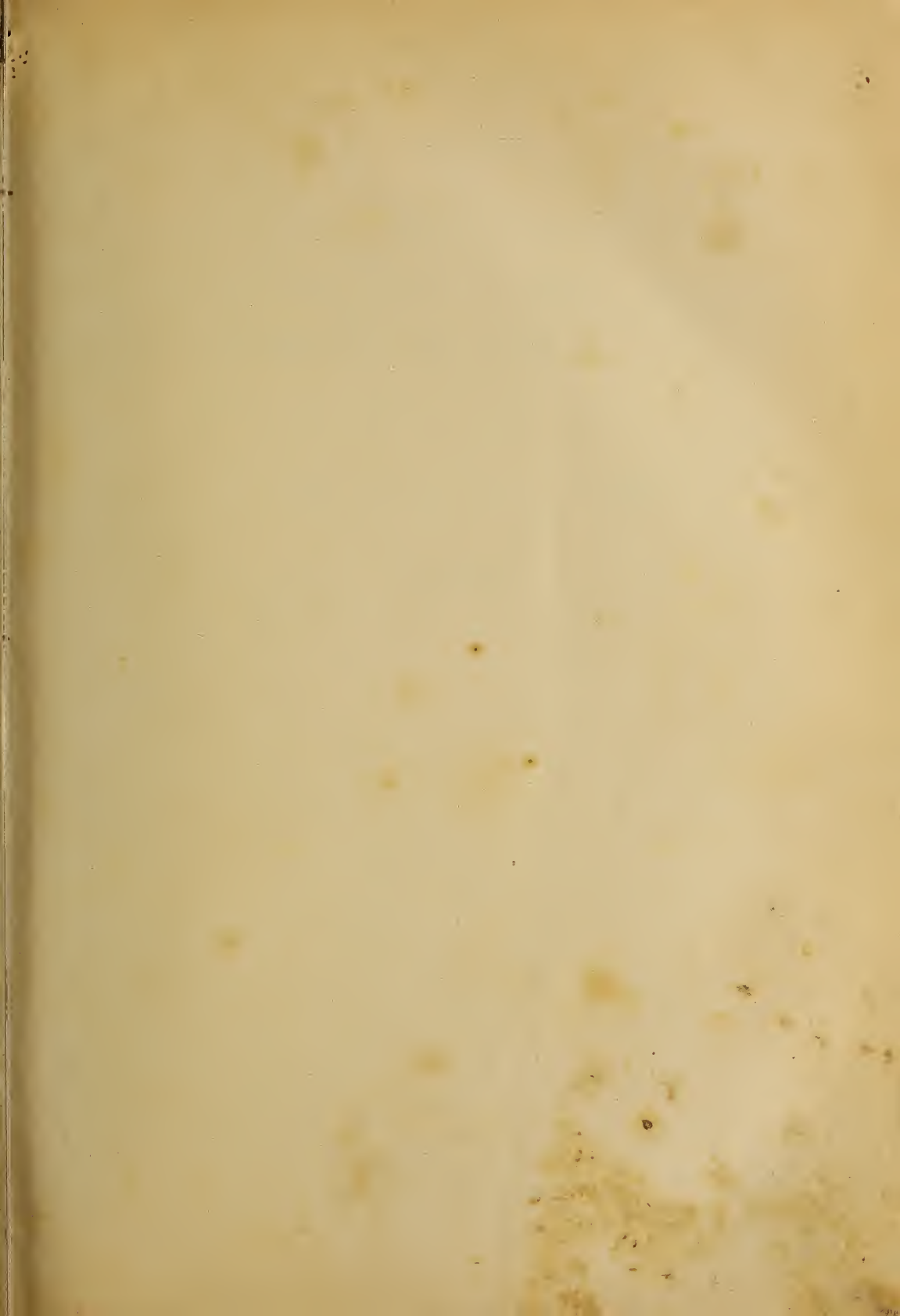
{ ص. } فا. مبتلا، مقتون،
شییقمه { قاجیق .

{ ص. } [فر.] Chique { کوزل،
شییق { ظریف، خوشادالی، مو-
دهیه موافق، سوسلی : شییق
قیافت، شییق اثواب، شییق بک .

شأن. با : شأن .	شيوه } فل. سطح مائل همبتهنى شيوه } آلمق، آشاعيسى	شيوه } فل. سطح مائل همبتهنى، شيوه } آلمق، آشاعيسى	شيوه } فل. سطح مائل همبتهنى، شيوه } آلمق، آشاعيسى
شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.
شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.
شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.	شيوه } س. فا. ۱. طرز، طور، شيوه } اسلوب : شيوه لسان. ۲.

کتابك نصفى اولان برنجى جلدك صوكتى

قاموس ترکی

کافة لغات ترکیه ایله لسان ترکیهه مستعمل کلمات واصطلاحات عربیه
وفارسیه واجنبیه بی جامع اوله رق لسانزک مکمل لغت کتابیدر .

مؤلفی : ش . ساعی

صاحب وناشری

« اقدام » غزته سی صاحب امتیازی و باش محرری

احمد جودت

— ایکنجی جلد —

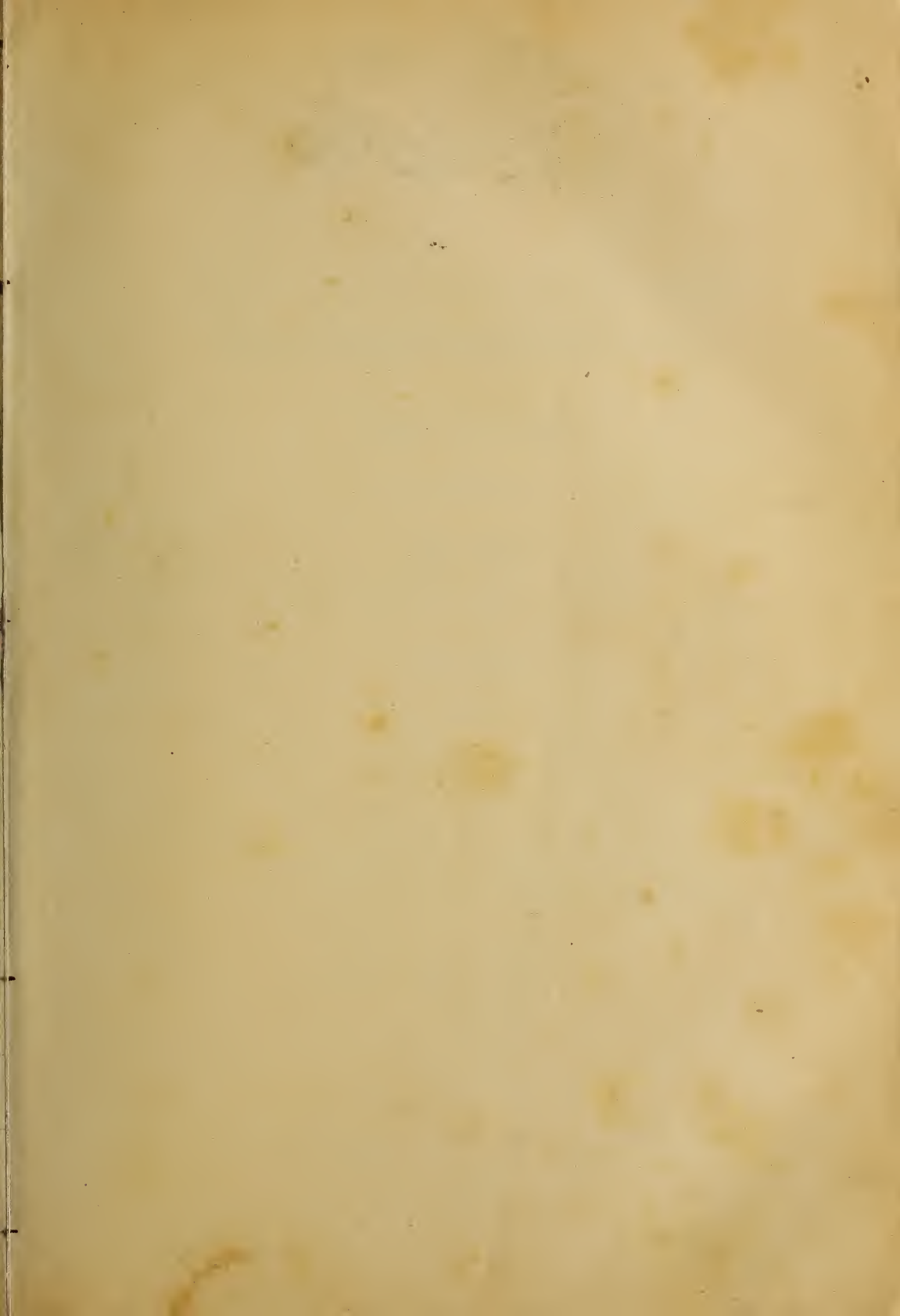
معارف نظارت جلیله سنک ۲۹ رجب ۱۳۱۷ و ۲۰ تشرین ثانی
۱۳۱۵ تاریخلی و ۵۴۷ نومرولی رخصتنامه سیله طبع اولمشدر .

کافة حقوقی صاحب وناشرینه عائددر .

درسعادت

« اقدام » مطبعه سی — باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه سنده .

۱۳۱۸

قاموس ترکی

ص

ص { صاد. س. (ع. س. ش.)
 الفبای ترکیك اون یدنجی
 حرفی اولوب، اصل حروف
 سامیهك صره سی اولان اجد
 ترتیبنده «ف» ایله «ق»
 آره سنده اوله رق اون سکزنجی
 حرف اولغله، رقم کبی استمه انده
 ۹۰ عد اولنور. شکل عبرانیسی
 و شکل سریانیسی فی اولوب،
 عربیسی خیلی تبدل ایشدر.
 الفبای یونانیده σ و ρ لاتینجه ده
 σ شکلریله (س) یرینه کچمش،
 و (س) ایسه ρ شکایله لاینلرک
 χ ی کبی (قس) ویا (کس)
 تلفظ مرکبی آلمشدر. بونک
 ایچون عربلر یونان ولاتین
 لسانلرندن ماخوذ کله لری
 اکثریا (ص) ایله یازارلر. بو
 حرفک اصل السنه سامیه ده کی
 مخرجی لسانمزده مفقود اولدیغی
 حالده، بزغربی ترکیجه ده ثقیل
 حرکه لی (س) لری (ص)
 یازمغی عادت ایشمزدر. املا
 خصوصنده چوق ده ما معقول
 حرکتنده بولتمش اولان شرق
 ترکیجه صاحب لری ایسه ترکی
 الاصل لغت لری اصلا (ص)
 و (ط) ایله یازمیوب دائم

(س) و (ت) و (د) ایله
 یازارلر. بو وجهه بزم مثلا صو،
 صاچ، صیق یازدیغمز کله لری
 اونلر بحق سو، ساچ، سیق
 یازبورلر. الحاصل بو حرفک
 لسانمزده دخولی مجرد بر املا
 یا کلیشلفی نتیجه سی و بر املا ی
 سقیم اقتضاسیدر. مختصر تاریخلر
 ده صفر شهر عربیسنه علامتدر.
 صاب { د. الفلی صادله باشلار
 بعض صفتلرک باشنه
 کلوب تأکید و مبالغه بیان
 ایدر: صاب صاری، صاب
 صاغلام.
 صابان { یاخود صبان. س. چفت
 سورمه مخصوص معروف
 آلت که بر چفت اوکوزه چکد.
 یریلیر، محراث. بیکریله تحریک
 اولنور تکرلکلی ودها مکمل
 یکی ایجاد لری ده واردر. صابان
 اوقی = دمیرندن اوکوزلرک آره.
 سندن بویندروغه قدر اوزانان
 آغاچ: صابان اوکجه سی، باصقیسی =
 دمیری، سکه؛ صابان بیچاغی،
 چابه سی، قولاغی، قلیجی = تزکاری
 یارمغه مخصوص دمیرک یا نه
 موضوع کسکین آلت. || صابان
 قیران = یک سرت بر جنس کوك.

صابر { ص. ع. ث: صابره. ج:
 صابرین. [« صبر » دن
 سف.] ۱. صبر ایدن، تلاش و
 وسوسه ایتمکسزین وقت مناسی
 بکلین. ۲. بر زحمت و آجی یه ویا
 بر تجاوز وحقسزلغه قارشى ما.
 یوس اولیوب وحدت ایتمیوب
 صبر و تحمل ایدن، صبرلی:
 فقراء صابرین.

صابوره { س. ع. کینک آلت
 انبارینه موازنه یی
 طومتق ایچون قونیلان آغراق،
 صفره.

صابوق { ص. صامش، طوغری
 یولی شاشیرمش، نا.
 صواب: آبوق صابوق = صاچه
 صاپان، آلتی اوستنه اویماز
 (سوز)، هذیان: آبوق صا.
 بوق سونلکه باشلادی.

صابون { س. لا. Sapو دن
 (ماخوذ) کیر چیقارمق
 و کړک بدنی کړک چاشیر و
 ساژره یی ییقا یوب تمیزک ایچون
 مستعمل زیتون یاغیله کیرج و
 کول یا سوده وساژره دن معمول
 معروف ماده که انواعی یا پیلیر:
 کیرد صابونی = معروف بیاض صا.
 بون؛ عرب صابونی = خورحانده

وقویو رنگایی؛ لکه صابونی =
 لکه چیقارمغه مخصوص ترکیب؛
 مسک صابونی = قوقولو صابون.
 || صابون طاشی = لکه چیقارمق
 ایچون قوللانیلان بر نوع کل .
 } صابونچی { صابون یایان ویا
 صاتاان آدم .
 } صابونچیلق { .س. صابون باقمق
 صنعتی ویا صاتمق
 تجارنی : صابونچیلق ایدیور؛
 صابونچیلقدن چوق قزاندی .
 } صابونخانه { .س. صابون یایلان
 یر، صابون کارخانه .
 سی، فابریقه سی .
 } صابونلاقمق { قه. صابونله ییقامق،
 صابون سوردر-
 مک : چوچقلمک الرینی صابو-
 نلاملی .
 } صابونلامق { قه. صابون سر-
 مک، صابونله
 ییقامق : بومندیلی کوزلجه صابو-
 نلاملی .
 } صابونلامه { .س. صابونله ییقامه،
 صابون سورمه .
 } صابونلی { .ص. صابون قاریشمش:
 صابونلی صو .
 } صابونی { .ص. عر. ئ: صابونیه.
 .۱. صابونچی .۲. صا-
 بونله قاریشیق، صابونلی .۳.
 صابون قیلندن .
 } صابونیه { .س. بر نوع نشاسته
 حلواسی .
 } صابئی { .س. ص. عر. ئ: صابئه.
 ج: صابئین . یونان قدیم
 اساطیرینه مشابه اولهرق سیاراته
 وسائر اجرام سماوییه عبادتدن
 عبارت اسکی بر مذهب تابع
 آدم، که بو مذهب باشلیجه
 جزیره وشام وعراق جهتلرنده

بولنوب (حران) ده بعدالاسلام
 دخی طول مدت باقی ایدی .
 } صاب { .س. ۱. ایل، تل، تار،
 سلک : بر صاب تیره .
 ۲. حبوبات وچیچک وسائر نبا-
 ناتک یردن باشاق ویا چیچک
 باشلادینی یره قدر اولان دوز
 ودیک یری، ساق : بفسدای،
 قرائیل اوت صابی .۳. میوه
 وچیچک وسائر هنی داله آصیلی ویا
 باغلی طوتان اینجه چوب : آر-
 مود، الماء، قازن صابی .۴.
 مختلف آلات وادواته طوتیلوب
 قوللانق اوزره طاقیلان او-
 زونجه و دوز آغاج : بالطه، قازمه،
 کسر، چکیچ، سوپورکه صابی .
 [آلتله یکوچود واکری یاخود
 حلقوی اولانلرینه « قوب »
 دیرلر] .۵. ال ایله قوللانله جق
 هر نوع آلتک طوتیله جق یری،
 قبضه : کلچ، بیچاق صابی .
 || ایپسز صاپسز = رابطه سز، بنا .
 سبتسز . || صاپسز بالطه = صا-
 حبسز، حامیسز . آدم || ایی صابی
 یوق = اله کلیر اله آلتیر شی
 ذکل .
 } صاپارطه { .س. [یسا .] ۱. بر
 باناریه طوبک یردن
 آتش ایتمسی، آلابانده آتشی .۲.
 مج . شدتلی تکدیر، نغزیر : صاپار-
 نه نی یک .
 } صاپارنه { .س. با : سپارنه .
 } صاپان { یاخود صیابان . س. ۱.
 طاش آتمغه مخصوص اییلی
 طوربه که وقیله اسلحه دن معدود
 ایدی، قلاعه، فلاخن؛ صاپان
 طاشی = صاپانله آتیلان طاش .

۲. بر آغر یوکی طارتمق ویا
 چکمک اوزره طاقیلان قیصه
 وقالینجه ایپ || صاپان بالیمی =
 کوپک بالیغناک - دستره بورنلی
 نیوک جنسی .
 } صاپتمق { قه. ۱. طوغری یولدن
 چیقارمق، شاشتمق،
 انحراف ایتدیرمک : طوغری
 کیدرکن یولی - سوردیغمز بر
 چوبان بزی صابتدی . ۲. آز-
 دیرمق، حقدن رجوع ایتدیرمک،
 اغوا وافساد ایتمک : شیطان ایی
 آدملری صاپته بیلیر . ۳. (یولی)
 شاشتمق، غائب ایتمک، دکشیر-
 مک : یولی صاپتدق ده بورایه
 دوشدک . ۴. (کمی نی) آچق،
 آلارغه ایتمک : کمی نی صابتدی . ۵.
 سوزی شاشتمق، نه سوبیله جکمی
 شاشروب آبوق صابوق سوبلک :
 کوزل کوزل قونیشورکن صا-
 پتدی . [بو معنا ایله مفعولی
 دائما سوز اولدیغندن، محذوف
 اولوب، ذکر اولتماز] .
 } صاپدیرمق { قه. با : صاپتمق .
 } صاپر { مه. یره دوکیان شیشلرک
 کورلیدیسی تقلید و تصویر
 ایده رک اکثر یا مکرر ویا
 « صابر صوبر » صورتنده قو-
 للانیلیر : المار صابر صورددکلدی؛
 خسته لر، اوریلانلر صابر صابر
 هرلدی .
 } صاپسز { .ص. صابی اولیان :
 صاپسز بالطه . || ایپسز
 صاپسز = رابطه سز، مناسبستز .
 } صاپیغین { .ص. طوغری یولدن
 صاپمش، ضالته
 دوشمش، ضال .

صایقین } س. صابلایه رق بیوک
 صایقین } بالیقلمری اوردقلمری
 حربه کبی بر آلت که بو لغتدن
 محرف اوله رق «زبقین» دیتکله
 معروفدر. با: زبقین.

صاپلا تَمَق } فت. صوقدر بره ق،
 صاپلا تَمَق } باتیرتمق: شو قازیبی
 چایرک اورتسه سنه صاپلا تملی.

صاپلامق } فت. مض: صاپلار.
 صاپلامق } ۱. (بر آلتی) صا.
 پنه قدر صوفق، باتیرمق:
 خنجری قارننه، بیچاغی قارپوزه
 صاپلادی. ۲. علی الاطلاق
 صوفق، باتیرمق، دیکمک: المه
 بر ایکنه صاپلادی؛ سنجاغی
 یره صاپلادی؛ آرابه نی چاموره
 صاپلایه جقسکز.

صاپلانمق } فل. ۱۰. صابه قدر
 صاپلانمق } کیرمک: بل طوپراغه،
 بیچاق قارپوزه صاپلاندی. ۲.
 علی الاطلاق صوفلق، باتمق،
 کیرمک: آباغمه بر ایکنه
 صاپلاندی. ۳. باتوب قالمق،
 صوقیلوب چیقمه مامق = حیوان،
 آرابه چامورک ایکنه صاپلاندی.
 ۴. مج. بر فکرده اصرار ایدوب
 طورمق، ذهن بر شیئه طالب
 ایرلامق.

صایلمق } جف. دونک، دیکر بر
 صایلمق } استقامت وتوجه آلمق:
 اوتیه نک یانندن صاغه صاپلیر؛
 صوله صاپلیرسه ایکی ساعت اول
 کیدلمش اولور.

صایلی } ص. صاپنی اولان:
 صایلی } صایلی بالغه، صایلی
 بیچاق.

صایمق } فل. مض: صاپار. ۱۰.
 صایمق } یول دکیشدیرمک،

کیدلمکده اولان یولی ترکله
 صاغ ویا صوله دونمک، باشقه
 استقامت آلمق: یولدن هیچ صا.
 پناک؛ شو تپه به وارنجه صاغه
 صاپک. ۲. طوغری یولدن
 جیتمق، عدول وانحراف ایتمک،
 ضالته دونمک: انسان بر کره
 کتولکله صاپارسه یولنی کوچلکله
 طوغریلتیر. ۳. یا کلش بر فکر
 وزهابه دونمک، یا کلش: مادیون
 فکرینه صایمش. ۴. حسن
 عقیده نی غائب ایتمک، اعتقادینه
 خلل کلک: محاکمه به اقتداری
 اولدیفنندن بر طاقم فلسفه کتابلری
 اوقویهرق صایمش.

صاپله } ص. ۱. طوغری یولک
 صاپله } اوزرنده اولیان، آتجق
 صاپلغله کیدیله بیان: او کوی
 صاپه در. ۲. یولی کسدیرمه
 اولیبوب طولاشیق اولان،
 اوزاق، ستمسز: صاپه بر. ۳.
 طوغری وکسدیرمه اولیان،
 صاپلیر یرلری اولغله طولاشیقلی
 واوزون اولان: صاپه یول.
 = ح. طوغری یولک اوزرنده
 اولیه رق، صاپله رق: بزم او
 صاپه دوشیور.

صااتاشمق } فش. فت. ۱. بر برینه
 صااتاشمق } راست کلک، بولشمق،
 مصادف اولق. ۲. مداخله و
 تعرض ایتمک، راحت بر اقامق:
 بکا صااتاشمه. ۳. غاوغاه وسیله
 آرامق، غاوغا جیقارمق ایچون
 برینه مسلط اولق: سببسز بکا
 صااتاشوب طوریوردی. ۴.
 شاقه ایتمک، لطیفه طریقیه
 برینه صارقندیلق ایتمک: جو-

جقلمکندیسنه صااتاشوب راحت
 بر اقیورلر.

صااتان } س. ۱. تق. باجاق، فخذ،
 صااتان } ران. ۲. تکمیل بوت،
 بتون باجاق بوتی.

صااتدیرمق } فت. ۱۰. بیع وفروخت
 صااتدیرمق } ایتدیرمک، بری
 واسطه سیله صاتمق: آتی جانبازه
 ووروب صااتدیره جفم. ۲. صا.
 تله سنه مساعده ایتمک: اومه
 بیتشیک عرصه نی باشقه سنه
 صااتدیرمام.

صااتلق } یا صاتیلق. ص. صاتلی
 صااتلق } مقرر، صاحی طرفدن
 صااتلغه چیقارلمش یا خود صاتلی
 تقرر ایتمش: بوت صااتلقدر؛
 سزک او صااتلق میدر؟

صااتلمش } ص. نذرایدلمش: اللهم
 صااتلمش } صااتلمش. مر.

صااتلمق } جف. ۱۰. بیع وفروخت
 صااتلمق } ایدمک: سزک آت صا.
 تلدی می؟ بو او مزایده ایله
 صااتله جقدر. ۲. رواجی اولق،
 قولای مشتریسی بولتمق، سو-
 رلمک: بو سنه ذخیره صااتلیر،
 صااتماز.

صااتلمه } س. صااتلق فعلی، بیع:
 صااتلمه } بو مالک صااتلمه سی
 کری قالدی.

صااتمق } فت. ۱. بر مال وملکی
 صااتمق } آتقه مقابله ویرمک،
 آتقه ایله بالمبادله بیع و
 فروخت ایتمک: سز آتکری
 صااتدیکری؟ بن اومی صااته جفم.
 ۲. کسندنده اولیان بر شیئی
 یالاندن وارکبی کوسرتروب
 تفاخر ایتمک: جسارت، عقل،
 معلومات صاتمق ایستیور. || آ-

طرفه طاغفق، نثار ایتک : شو
تخمی قازلش یرک هر طرفنه
صاچشدرملی .

صاچلمق { بائلق، پریشان اولق،
نشار ایدلمک : تخم نارله نك هر
طرفنه بر صاچلمیدر. || دوکیلوب
صاچلق = اختیار مصارف ایتک،
مصارف زائده یه قیوآچق .

صاچلی { ص. صاچی اولان،
کیسو دار. || صاچلی
« کوکب » = نجم کیسو دار.
|| صاچلی صقاللی = سن کاله واصل،
کامل آدم .

صاچمق { فت. طاغفق، نشر وبت
ایتک، پریشان وپرا.
کننده حالنه قومق، سریمک :
تخم، صو، قیغلم صاچق. || آ.
تش صاچق = تفنک و طوبله
دانه یاغدیمرق؛ و مج. پک زیاده
حدت ایتک، حدتته سرت سوز.
لر سویلک. || پاره صاچق = برشی
اوغورنده چوق پاره صرف ایتک.
|| کوز یاشی صاچق = آغلامق.
|| یاره یه طوز صاچق = بر تاثیر
و آجی بی تجدید ایتک .

صاچمه { س. ۱. صاچلیر شیء.
کوجک او ایچون
تفنگه طولدیریلان کوجوجک
قورشون دانه لری که تفنک
آتلدیگی کبی صاچیلوب بردن
بر قاق قوش اوره بیلیر . ۳.
اطرافنده آغراق و یرمک
ایچون قورشون دانه لری مر.
بوط بولنان سفره کبی داژروی
آغ که بردن آتیلیرکن آچیلوب
قمر دریاده دوره سی مقصداری
محلی قسایه رق چکلدکجه بالیقلر

صااتیش { س. صاتمه، فروخت،
بیع : بو کون هیچ
صااتیش اولدی .

صااتلق { ص. با : صاتلق .

صااتم { س. صاتمه، صااتیش،
بیع، فروخت : آایم
صااتم اولدی .

صااتین { س. با : صاتون .

صااج { صااج آیاق . با : ساج
و ساژه .

صااج { س. انسان باشنک قیللری
مجموعی، باش توکلری،
کیسو، شعر : قره (سیاہ)
صااج، آق (بیاض) صااج، قو.
مرال، صاری صااج؛ آلن صااجی =
کاکل؛ تپه صااجی = پرچم؛ شقاق
صااجی = زلف؛ صرمه صااج =
پک کوزل صاری و یا آچیق
قومرال صااج. || صااج اوزا.
دان = چندر دینان نبات. || صااج
صقال = سن و سال؛ صاچلی
صقاللی = یاشلی باشلی، سن کاله
کلش. || اعراب صااجی = پک قیویر.
جق صااج؛ و مج. قارمه قاریشیق
و ایچندن چیقلسی مشکل ایش.
|| صااج قیران = قیلارک دوشمه سنی
موجب معند بر عات . || اکرنی
صااج = فر. Perruque دینان
طاقه صااج . || صااج باغی =
صااجله برابر اورین قوردله
وساژه؛ تپه ده صااجلری باغلا.
دقلری باغ

صااچاق { صاچاقلی . با : صیاق
وساژه .

صاچشدیرمق { فت. آزر آزر
سر بوب هر

غز صاتمق = حقیقت شکلی
و یردرک برشی سویلک . || آ.
لوب صاتمق = اخذ و اعطا ایتک،
تجارت ایتک. || آورت صاتمق =
بالا پروازلق ایتک؛ برینه
صورت ایتک. || کندینی صاتمق =
کندی کندینی مدح ایتک .
|| سوزینی درهمله صاتمق = قیمتدار
و مفید شیء سویلک؛ آغزندن
لقردی چیتمامق. || سن نه صا.
تیورسک = سن نه سویلیورسک،
بوندن خبرک بیله یوق .

صاتممه { س. صاتمق فعلی، بیع،
فروخت .

صااتون { یاخود صااتین . س.
[تق. چ : صااتون]
آچّه و یروب برمال و ملک آله .
صاتممه مقابلی، مبایعه، اشترا،
خرید : صااتون آلمق = اشترا،
مبایعه ایتک؛ صااتون آلیجی =
مشتری . [آنجق آلمق فعلیله
بر فعل مرکب کبی قوللانیلوب
یا لکز هیچ قوللانماز .]

صااتی { س. صااتیش، بیع،
فروخت : صاتی یه چیقار.
مق = صاتممه چیقارمق. || صاتی
بازاری، صاتی بها = دون فیآت .

صااتیجی { ص. صااتان، بایع :
صااتیجی ایله آلیجی =
بایع ایله مشتری. = صااتان
آدم، سو قافلرده مال کزدیروب
باغره رق صااتان آدم : صااتیجیلرک
سسلرندن انسان صباح او یویه ماز .

صااتچلق { س. سو قافلرده اوته
بری کزدیروب با.
غره رق صااتان آدمک حال و
صفتی وایشی : صااتیقله کچینیور .

طور به کي ايچنده قالير . ۴ .
 ربطسز و مناسبسز پريشان سوز،
 معناسز و اهميتسز لقردي : سو .
 يلدیکی صاچه در . || صاچه
 صاپان = بوش لقردي .

صاچه لامق } فل . صاچه صاپان
 } سوئلك ، بوش
 لقرديلر ايتك ، ناممقول و منا .
 سبتسز سوزلر سوئلك ، هذيان
 ايتك .

صاچندي } س . صاچلس شيتلر ،
 } دوكيلوب طاغلس
 دانه لر ، دوكنسدي ، ذراره :
 پرنج صاچنديسي .

صاچو } س . ياخود :

صاچي } س . ۱ . كلنك باشنه
 } سربلسي معتاد اولان
 آچقه وداري و ساژه . ۲ .
 طشرده كلينه و پريان هديه .

صاچيق } ص . ۱ . طاغلس ، سر .
 } پلس ، طاغنيق . ۲ .
 غير منتظم ، دوز كون اولميان ،
 پريشان . || آچيق صاچيق =
 ۱ . مستوره اوليوب قيافتي
 پريشان اولغله هر طرفي كورين
 (قادين) . ۲ . مضبوط اولميان ،
 هر طرفي آچيق اولغله كورينور
 و روز كار آلير (خانه) .

صاحب } ص . س . عر . ۱ : صاحبه .
 } ج : اصحاب . [« صحب »
 دن سف] ۱ . بر مال وملك
 و ساژ شيتك اصي ، متصرف ،
 مالك : اوك صاحبي ، بو قوونلرك
 صاحبي كيدير ؟ ۲ . بر صفتي
 حازر بولنان ، متصف : صاحب
 عقل و تدبير ؛ علم و عرفان ،
 كال ، رأی صاحبي . ۳ . بر شينه

نائل و دسترس اولان : صاحب
 امتياز ، اصحاب رتبه دن . ۴ . بر
 شيشي يايوب وجوده كاتيرن .
 فاعل ، مؤسس ، مؤثر ، مؤلف ،
 مصنف : صاحب خيرات ، تفسير
 صاحبي ، كلستان صاحبي شيخ
 سعدي . ۵ . حامی ، حمايه ايدن ،
 التزام ايدوب طرفني طوتان ،
 معين : بر كيسه يه صاحب چيقمق =
 حمايه ايتك ، طرفني طومتق ؛ سزبكا
 صاحب چيقارسه كز بو ايشي تسويه
 ايدرم ؛ بوملك صاحبي بيوكدر .
 || صاحب چيقمق = مالكي اولديغني
 ادعا ايتك . || صاحب خانه =
 بر خانه نك افنديسي ، او صاحبي ؛
 صاحبه خانه = خانه نك خانمي .
 || سوز صاحبي = متنفذ .
 || طبيعت صاحبي ، صاحب طبيعت =
 حسن طبيعتي اولوب ايني
 كوتيدن فرق و تميز ايتسكه
 مقتدر ، يوب ايچمه ده و مسكن
 و مفروشات و ساژه ده نفاست
 آرايان آدم . || صاحب قران =
 منجملرجه نهايت درجه ده ميمت
 عد اولنان قران سعدينده يعنى
 مشترى ايله زهره نك بر بر جده
 اجتماعلري ائناسنده طوغمش
 بولنان ، مسعود ، بخيتيار ،
 طالعي ياور ؛ دائما موفق و غالب
 كلن جهانكبير حكمدار : صاحب
 قران مغفور .

صاحب } سذ . عر . ج : اصحاب
 } صحابه ، صحب . [« صحبة »
 دن سف] قونيشيلان ، آرقداش ،
 رفيق ، همدم . ۱ . ج . فخر
 كائات (صلعم) افندمرك صحبت
 نبويه لري شرفنه و اصح رواياته

كوره روئيتله برابر مجلس نبويلرينه
 دوامله مبارك اقوال حكمت
 آميزلردن اقتباس انوار رشد
 و هدايت ايدن ذوات : اصحاب
 كرام ؛ صحابه رسول الله (صلعم) :
 آل و صحبته صلاة و سلام اولسون .
 [عرييده نادراً و نام اقدس
 جناب نبوي يه اضافتله بو معنا
 ايله قوللائيلاان مفردى لسائزده
 بو مقامده هيچ قوللائيوب ،
 عرييده مستعمل اولان « صحابي »
 مفردى دخي نادر الاستعمال
 اولغله ، مفرد معناسي « اصحابدن » ،
 « صحابه دن » كبي بر تعبيرله افاده
 اولنور . — نادراً ساژ انبياء
 مرسلينك رفقاسنده بو نام
 و يريلوب ، حضرت عيسى (عم) ك
 اون ايكي تليدينه ايسه « حواربون »
 ديتلير .]

صاحبسز } ص . ۱ . صاحب و
 } مالكي اولميان ، كيسه .
 نك مالى اولميان ، اصسز : صاحبسز
 ير ، حيوان ؛ طاغلرده كزر صا .
 حبسز كوچك مر كبلر . ۲ .
 حاميسي اولميان ، كيسه كنديسيني
 حمايه و تصاحب ايتز ، بيكس ،
 بيوايه : صاحبسز آدم .

صاحبسزلك } س . ۱ . اصسز .
 } لقي ، كيسه نك
 مالى اولميان شيتك حالى . ۲ .
 حمايه سزلك ، بيكسلك ، بيوايه لك .
 صاحبلك } س . صاحب چيقمه ،
 } حمايه ، تصاحب :
 كنديسنه صاحبلك ايدمك
 كيسه سي يوقدر .

صاد } سذ . عر . « ص » حرفنك
 } اسم مشتركيدر . نقطه سز
 اولديغنه بناء ، ضاد دن تفريق

ایچون «صاد مهله» دخی
دینایر .

{ ص. عر. ئ : صادره .
صادِر } « صدور » دن سف .

چیقان، ظهور ایدن، وقوعه
کتیریلن : او آمدن بویه ایش
صادر اولماز؛ شرف صادره
شرفله صدور ایدن، اصدار
بیوریلان : شرف صادر اولان
اراده سنیه: اراده سنیه حضرت
پادشاهی شرف صادر اولقی .
[شرف صدور دخی دینلوب
بلکه اوصورت دهاطوغریدر] .

{ ص. عر. ئ : صادق .
صادِق } « صدق » دن سف .

۱. طوغری، صحیح، حقیق،
کاذب وساخته اولمیان : قول
صادق = طوغری سوز؛ صبح
صادق = صحیح صباح . ۲. صدا-
قتلی، محبتی صمیمی اولان، وفادار،
کوردیکی ایلمکی و یکمش حقوق
اونو تمیوب داتما قارشیلق
کوسترن : صادق دوست، صا.
دق بنده . || صادق الوعد =
سوزنده طوران .

{ ص. فا. صدا قتله او-
صادِقانه } لنان، وفادار وشاکر

نعمت اولانه یاقیشیر : خدمات
صادقانه . = ح. فا. صدا قتله،
وفادارلق وشکران نعمتله : صادقانه
خدمت ایتمک .

{ فت. صاری ایتمک،
صارارتمَق } صاری رنکئی ویر-
مک : دو مان کتا بلری صارارتیر؛
اسن صیحاق روز کار ایکی
کونده اکی نلری صازارتدی .

{ فل. ۱. صاری
صارارمَق } اولق، صاری

رنکئی آلق : اکی نلر صاراردی؛
دوماندن دیوارلر صارارامش .
۲. ضعیفیوب بکز صولق :
صیتمه دن صارارامش؛ بیچاره
صاراروب صولدی .

صاراق { یاخود :

صاراقه { س. اکلنجیه، استهزا،
مسخرملق : صاراقه یه
آلق = اکلنک، استهزا ایتمک .

صاراوله { س. ب. یلکنلری
طوپلایوب صارمه .

صاراوله جی { س. ب. یلکنلری
طوپلایوب صا-
ران طائفه .

{ ص. ۱. بورونسی و او-
صارپ } سنتنه چیقلمه سی زور، پک
دیک : صارپ طاغ؛ صارپ
یول . ۲. زور، کوچ، مشکل،
عسیر، متعسر : صارپ ایش .
۳. یاناشلی و یا آکلاشلی زور :
صارپ آدم، صارپ قاعه، صارپ
عباره . || صارپه صارمق = کو-
جشمک، مشکل اولقی : بو ایش
صارپه صاردی .

صارپلاشتمَق { فل. ۱. صارپ
و چکلمز اولقی :

سیلدن یوللر صارپلاشدی . ۲.
مشکل وزور اولقی، کوچشمک :
ایش صارپلاشدی .

{ س. ۱. ذخیره حفظی
صارپون } ایچون قازیلوب او-
سنتنه دیمه طوپراق چکلین
چوقور، کندوج، تینکو . ۲.
اوموزده اتمک خوری طاشید-
قلری او یوقلری حاوی تحتنه .

{ س. [یتا .] قره کوز
صارپه } بالیغنک اوفاق نوعی .

صارَدلیه { س. با : ساردلا .

صارصاق { یاخود صارصق .
ص. ۱. درمانسزلقدن

رعشه دار اولان، ضعفندن
دیترک . ۲. ابدال .

صارصلمَق { ب. ۱. اوینادلق،
تحریک اولتمق،

رعشه یه دوشورمک، لرزه ناک
اولق : روز کاردن بتون او
صارصلدی . ۲. بوزلق، متغیر
اولق، حال طبعی یسندن چیقوب
متضرر ورخنه دار اولق، موازنه .
بی غائب ایتمک : بو خسته لقدن
صارصلدم، وجودم صارصلدی :
تجارتنده چوق صارصلدی .

صارصلمه { س. صارصلق فعلی،
دیترمه، ارتماش،

رعشه، تزلزل، لرزه : آرابه ناک
صارصلمه سی .

صارصلیش { س. ۱. صارصله،
صاللامه، تزلزل،

رعشه، لرزه : آغاجک روز کاردن
صارصلیشی . ۲. موازنه بی غائب
ایتمه، بوزله، دوشمه : بو صیتمه .
دن صارصلیشم آز بر شیء
دکلدی .

صارصمَق { فت. ۱. اویناتمق،
تحریک ایتمک، دیترتمک،

صاللامق : آرابه بزی چوق
صارصدی؛ روز کار اوی صار-
صبور . ۲. بوزمق، متغیر و
رخنه دار ایتمک، موازنه بی غائب
ایتدیرمک : بو خسته لقی بی چوق
صارصدی .

صارصمه { س. صارصمق فعلی،
صاللامه، تحریک،

لرزه : بو آرابه تک صارصمه سی
چوق .

صا رصندی } س. ۱. تزلزل :
 زلزله نك صارصند.
 یسی. ۲. مصیبت : بو صارصندی
 اوکا یتیشیر .
 صا رصیق } ص. یورورکن صا-
 صیلان، دیترك .
 صا رطوغان } س. بر جنس
 صاری طوغان .
 صا رخی } س. ۱. بدنك بر طرفنی
 صا رمه وبر یره باغلا.
 نمغه مخصوص بز وسائره : باش
 صا رغیسی، بوین صا رغیسی. ۲.
 یاره ویا چیقیق و قیریق باغلامه
 مخصوص اوله رق اوزون کسملش
 بز وسائره، لفافه. ۳. چوجق
 قونداغنی صا رمه مخصوص
 بز : قونداق صا رغیلری .
 صا رقان } س. حسابدن آرتان،
 باقی، متباقی، قصور.
 صا رقمق } فت. ۱. یوقا ریدن
 آشاغنی یه ایندیرمك :
 قوغه بی قویوبه صا رقتق. ۲.
 آشاغنی یه طوغری اوزاتمق :
 طوداقلری صا رقتق. ۳. قویور-
 مك، صالیورمك، اوزاتمق،
 اسبال ایتك : صاچنی صا رقتق؛
 صقال صا رقتق. ۴. آصمق، آ-
 صیلی طومتق، آصیله جق صورته
 طومتق : صاریغك اوجنی، طیلسا-
 نی صا رقتق .
 صا رقلمق } ج. اصلیق، آصیلی
 طورمق : بنجره دن
 بر سبت صا رقلدی .
 صا رقق } فل. ۱. یوقا ریدن
 آشاغنی یه ایتك : قوغه
 قویونك ایچنه صا رقیوردی .
 ۲. آشاغنی یه طوغری اوزاتمق :
 طوداقلری صا رقتشیدی. ۳.

آصیلی طورمق، آشاغنی یه طو-
 غری اصلیق : قوشاغنك اوجی
 صا رقیور. ۴. حسابدن فضله
 كلوب آرتق : بو آقچه حسابدن
 صا رقیور؛ بو سنه کی وارداتمز
 صا رقدی = فضله كلدی، آرتدی.
 ۵. بریره اینیویورمك، تعرض ونجا.
 وز ایتك : دشمن شهره صا رقدی.
 صا رقه } س. صا رقق فعلی. با :
 صا رقق .
 صا رقتدی } س. حقمز وبلا مو-
 جب برینه قارشى
 یورمه، تعرض، نجاوز، تعدی،
 راحت بر اقامه. صا تاشمه : خیدود.
 لك صا رقتدیسندن اوصا تمشیر .
 صا رقتدیلق } س. ۱. خسزلق
 مقصدیله نجاوز،
 غصب، چاپول : برطاقم اشراك
 توره یوب شوکا بوکا صا رقتدیلق
 ایتلری. ۲. تعرض : صا رقتد-
 یلق ایدوب طور یور. ۳.
 متجاوزانه صا تاشمه : قادیلره
 صا رقتدیلق ایدن ناموس سزیر .
 صا رقتیق } فل. ۱. آشاغنی یه
 طوغری آصیلوب
 طورمق، تمایل ایتك. ۲. صا-
 تاشمق، سرت و چاپول مقصدیله
 نجاوز ایدوب راحت بر اقامق :
 راست كلدیكاری یولجیلره صا-
 رقتدن بوش طور میورلر .
 صا رقیق } ص. ۱. آشاغنی یه طو-
 غری آصیلان، آصیلی
 طوران، آشاغنی یه اوزاتمق :
 صا رقیق طوداق. ۲. كوشك،
 سولبوك : صا رقیق اتلر .
 صا رملق } فل. ۱. بر شیتك
 اطرافنه دونه رك یا
 یدشمق، طولانمق : سیلان آغاچه

صا رلدی : آیغمه ایب صا رلدی. ۲.
 كندی اطرافنه بر شی* طولایوب
 ایچنده قالمق، بورنك : یورغانه،
 كوركه صا رلدی. ۳. برینك
 بویننه قوللرینی آتهرق قوجا.
 قلامق : اوغله صا رلدی؛ بویننه
 صا رلدی. ۴. رجا ونیاز ایچون
 تهالكه طوتوب اویمك : دیز-
 لرینه، آیاقلرینه، اتكینه صا رلدی.
 ۵. قوشوب یاقه لامق، كال
 تهالكه قاورامق، طاوارانمق :
 سلاحه صا رلدی؛ عصاصنه صا-
 رلدی. || ایکی الله صا رلمق =
 كال غیرت و تهالكه تشبث ایتك.
 صا رلی } یا صا ریلی. ص. (« صا.
 رلمق » دن) صا رلمش،
 طولانمش : قواغه صا رلی آصمه؛
 آغاچه صا رلی سیلان .
 صا رم } ص. عمر. (« صرم » دن
 سف.) كسكین، قاطع :
 سیف صا رم = كسكین قاچج .
 صا رماش } ح. یالکز « صا رماش
 طولاش » تعبیرده
 مستعمل اولوب، بربرینه صا رله،
 صیق صیق صا ریلوب طولانمه
 دیمكدر .
 صا رماشتمق } فل. بربرینه صا.
 رلق، صا رماش
 طولاش اولمق، قوجا قلاشتمق :
 آصمه آغاچی قواغه صا رماشتمش؛
 ثعبان ایله قیلان صا رماشدیلر .
 صا رماشیق } س. راست كلدیکی
 شیتنه صا ریلان
 نباتات انواعی : آق صا رماشیق،
 یر صا رماشیغی، باغ صا رماشیغی .
 صا رمان } ص. آزمان، ایری،
 قوجامان .
 صا رمساق } س. معروف سزه
 قوقوسی آغر

اولدیفی حالده یمکده چوق قو-
للانیلیر، عر. نوم، فا. سیر.
لا برری اوستنه زارلره صاریلی
اولسندن طولانی بو اسمله
تسمیه اولمشدر. || صار مساق
اوتی = بلوط ماء. || صار مساق
معجونی = بر نوع معجون طی.

صار مساقلی } ص. صار مساقله
{ تریبه اولمش: صا.
رمساقلی تارتور، سرکلی صار.
مساقلی پاچه. — صار مساق
نظره قارشلی بر سپر عد او-
لندیغندن، نظردن محافظه سی
مرا م اولنان چوققلره ده اطلاق
اولنور. = س. صار مساق و کمیونله
پیشیریلن یحیی: قربان بایرامنده
صار مساقلی چوق ینیر.

صار مق } فت. ۱. اطرافنی چو-
{ یروب طولامق: بو
قوشاق اونک بانی آنجق ایکی
دفعه صارار. ۲. بر شبتک
ایچنه طولایوب باغلامق، لف
ایتمک: شو کتابی بر کاغده صار.
۳. قوجاقلامق، قوللری آچوب
ایچنه آلمق: اوغلنی کورنجه کمال
اشتیاقله صاردی. ۴. اطرافنی
آلمق، احاطه ایتمک: بتون شهری
خندقله صاردی؛ آتش اطرا-
فزی صاردی. ۵. باغ و صارغی
ایله باغلامق: باشنی، بلنی، النی،
آیاغنی، یاره نی صاردی. ۶.
صاریق و قوشاق باغلامق:
صاریق، قوشاق صارمق. ۷.
(ایلیک و سائرینی) دیوشیروب
یومق یا مرق: شو ایلیکی صار-
ملی. ۸. آلمق، استیجاب ایتمک:
عقلم بو قدر ایشلری بردن

صاره میور. = فل. ۱. طیر-
مانق، صارمق: آصمه چارطاغه،
یشیلک دیواره صاردی. ۲.
یتیشمک، واصل اولمق، قاورا.
مق: آتش صاچاغه صاردی.
۳. یاقیشمق، مناسب اولمق،
کلك. اویغون اولمق: بو قیافت
سزه صارمادی. ۴. خوشه
کیتمک، بکنلمک، موجب حظ
وتلذذ اولمق: بو لطیفه، بو یمک
بکا صارمدی. ۵. لقردی ایله
یرینه ایلیشمک: اما صاریور-
سک ها!

صارمه } س. ۱. برشی صارمه
{ یارایان شیء، لفافه:
صو یولجی صارمه سی = لوکونلی
قطیق. ۲. صارلمش، لف او-
لمش شیء. ۳. کوچک دانهل
یا پراق طولمه سی. ۴. اورلمش
قوزی باغرضاقلرندن یاییلان
یمک: قوزی صارمه سی. ۵.
پهلوانلرک باجاقله خصلرینک
باجاغنی صاروب دوشور مکه
چالیشمه لری اویونی.

صارمه } س. صارمق فعلی. با:
{ صارمق. = ص. صا.
رامش، صاریلیر.

صارمق } فظ. ۱. صارمق، او-
{ ستنه آلمق، بورتمک:
کورکه صارندی. ۲. قوشامق،
کندی بلنه قوشامق: کمر
صارمق. ۳. صاریق و سائره
باغلامق: باشه صاریق، شال
صارینیور.

صارنجه } س. « صهرنج » دن
{ غلط ۱. یازس صرف
اولمق اوزره باغمور صولرینک
بریکمسنه مخصوص یر آلتی

خزینه سی. ۲. کیمده طاتلی صو
وضعیچون صاچدن خزینه.
صارو } صاران بر نوع صیغیرجق
قوشی.

صارو } ص. و:

صاری } ص. ۱. طبیعتده پک
{ منتشر اولان آلتین و
وکوکورت رنکنده بولنان،
اصغر، زرد: صاری چیچک.
۲. قیللری صاری و بکزی
بیاض، اشقر، صاریشین: صاری
آدم، صاری قیز، صاری بر
چوجق. ۳. بکزی آتیق، صو-
لوق، ضعیف: سزی چوق صا-
ری کوریورم. || آلتین، قناریه،
آیوه صاریسی؛ آچیق، قویو
صاری = صاری رنکنک انواعی.
|| صاری آصمه = آری قوشنک
بر نوعی. || صاری اوت = بر
جنس تخته. || صاری صالقیم =
صالقیم بر جنسی. || صاری
صبر = سییار دینان بر نبات.
|| صاری قنات = بر جنس لوفر
بالینی. || صاری قواق = قواغک بر
جنسی. || صاری میشه = میشه نک
بر جنسی. || صاری چیزمه لی
محمد آغا = مجهول آدم، شخص و
محل اقامتی اینی تعریف اولنمیان
آدم. = س. ۱. یومور طه نک
صاری اولان ایچ قسمی: یومور-
طه صاریسی. ۲. مج. آلتین،
زر، آلتین سکه، لیرا: بوکا بر
صاری ویرمز میسکز؟
صاریحق } یا صاروجق. س.
{ صاری آصمه، آلاجه
صیغیرجق (قوش).

صاغ { ص. ۱. دیری، جانلی، بر حیات، حی، زنده: پدرکز صاغ میدرد؛ صاغ قالیر. سهق؛ صاغ اولک؛ نیم صنعتم صاغ اولسون؛ سز صاغ اولک، باشکز صاغ اولسون = تعزیه تعبیری. ۲. علتدن بری، سالم، صحیح، صحت و عافیتده بولسان: صاغ سالم؛ صاغنی خسته سندن آیرملی. ۳. صاغلام، قوی، متین، محکم: صاغ قازیق. ۴. قورقوسوز، امین، متمد: صاغ واسطه. ۵. صابنی، خالص، قاریشیق و مغشوش اولمان: صاغ یاغ = زیت ایله ایچ یاغناک غیری یاغ. || صاغ آقچه = آلتین سکه قیمتی اعتباریله اولان، مقابلی: چوروک آقچه. || باش صاغ اولسونه کیتمک = تعزیه به کیتمک.

صاغ { ص. ۱. انسان و حیوان ایشلاک و مساعد اولانی و بو طرفه اصابت ایدن، عین، راست: صاغ قول، صاغ آیاق، صاغ کرز. ۲. انسانک صاغ جهتنه دوشن و یا روحسز بر جسمک صاغ جهتی حکمنده بو. ننان: صاغ طرف؛ بنانک صاغ یانی؛ اردونک صاغ قوی. =

۱. صاغ طرف، صاغ جهت، صاغ قول: صاغه صاپمق؛ کوینی صاغده براقه رق کیتمک؛ صاغنی صولنی بیلز؛ صاغنی صولدن فرق ایتمک. ۲. اوغور، مینت: صاغه راست کلمک. || صاغ قول = اردونک صاغ جهتده کی قسمی. یوزباشلیق آرد سنده بولمان قول

اولور، برقان: صاریق اولمش؛ صاریق کسمک = عوام اعتقادنجیه بدنک بعض لرلرینی چیزمکه کویا مداوات ایتمک. ۳. اکینه عارض اولان بر خسته لنی، صاڭ، هوا چالیغی.

صاریلی { ص. الوانی میاننده صا. رپسی اولان: بو باد. صه نک صاریلیسی یوقیدرد؛ اسپانیانک سنجیغی صاریلی قرمز بیدرد.

صاریلی { ص. با: صاری. صاریم { ص. یاره و قیریق چیقیق باغلامغه مخصوص باغ، صارغی، لغافه.

صاریمتراق { ص. صاری به چا. لار، صاریمی: صاریمتراق بر بز.

صاریمی { ص. صاری به چالار، آرزواریسی اولان، صاری به بکرز: صاریمی بر رنک.

صاز { صازلوق، صازان. با: ساز و ساثره.

صاسی { ص. چ. ساسیغ [نمدن کوف و چوروک قوقان: صاسی صاسی قوقوبور. = ص. رطوبتدن کن کوف و چوروک قوقوسی.

صاعده { ص. عر. ن: صاعده. } { « صعود » دن سف. [تش. یوقاری چیقان.

صاعقه { ص. عر. ج: صواعق. یلدریم؛ صاعقه اصابت ایتمک = یلدریم دوشمک. || سپر صاعقه، دافع الصاعقه = یلدریم دوشمه سننک اوکنی آلان آلت، پاراتوزر.

صاریجه { یا صاروجه. ص. آرزواری، صاری، صاری به مائل: صاریجه کاغد اوزرینه مطبوع کتاب. = س. ۱. یانی آری. ۲. سابقده برصنف باشیبوزوق عسکری.

صاریشین { ص. صاری صاچلی، الاکوزلی و بیاض بکرلی شخصک کوزلی، صاری کوزلی: صاریشین بر جوجق.

صاریق { س. « صارمق » دن [باش کسوه سی اوزرینه صاریلان تولبند و شال و ساثره، عمامه، دستار: صاریق صارمق؛ علما صاریقی؛ ارباب مناصب صاریقی که وقتیه هر صنف و رتبه به کوره مختلف اشکالده ایدی: بورمه صاریق = بورنمش و آشاغیدن یوقاری به قات قات باغلانیر نوعی. || صاریقی بورمه = قیورلمش خوردن یا پیلیر و ایچنه جوز و یا بادم قونور بر نوع طاتلی.

صاریقچی { س. متنوع صاریق لری باغلامقده ماهر آدم.

صاریقلی { ص. باشنه صاریق ریق بولنان، مغمم. = س. ص. طریق علمی به منسوب، زی علامده بولنان آدم: بر صاریقلی، صاریقلی بر آدم کلدی.

صاریق { س. ۱. صاری رنک، صاری اولان شیئک صورت و منظره سی: بونده کی صاریق بک خوشه کیتیور. ۲. بکرک صاراروب قرارمه سنی موجب اولان معروف برخسته لنی که قره جکردن کلوب صفرا نک قانه قاریشمه سندن منبعث

آغالی رتبه سنك مقدماً منقسم
بولنديڤي ايكي صنفدن اك
يوكسكي، ديكرينه صول قول
آغالغى دينىدى. || صاغ آياق
قابى = امنيت واعتماده شايان:
صاغ آياق قابى دكلدر = گوگنيله.
جك آدم دكلدر. || صاغى صولى
يوق = طوغرى لکن تند خو
و طبيعى آكلا شلماز آدم. ||
صاغنه صولنه باقامق = دقت
ايمه مك، يورويوب چكمك. || صاغنى
صولنى صايمامق = خاطر صايمامق.
|| صاغ طرفندن قالمق = ايشى
بولنده كيمك .

صاغالمق } فل. ايلشمك، اعاده
صحت ايتك .

صاغديج } س. ۱. دوكونده
پنج } كوگيك صاغنده
كيدن قولاغوز: فلان آدم بم
صاغديج ايدى. ۲. كلينك صا.
غنده كيدن قولاغوز قادين،
ينكه. ۳. خرسيتيانلرده واپتيز
اولنان چوجغى طوتان و آدينى
قويان آدم كه واپتيز مصارفنى ده
او ايدر، قومباروس. || صاغديج
امكى = بوشه كيدن سعى و اهتمامدن
كنايه اولور .

صاغديچان } س. صاغديج صفق
} و وظيفه سى : او-
لنديكسز وقت سزه كيم صا.
غديجاق ايتدى ؟

صاغديرمق } فته. ۱. صاغمال
} ديشى حيوانك
سودينى آديرمق، يارمقلرله
صيقه رق چكديرمك : اينكى
صاغديرمكسز؟ بوقدر قويونى
كيمه صاغديرمكسز؟ ۲. مج.
اغفال ايدوب آتقه سنى چكمك .

صاغى } ص. ۱. ايشيتمز، قولاغى
صاغى } ايشيتمز، قوه سامعه سى
مفقود و يا ناقص اولان، اصم:
صاغدر ايشيتمز؛ قولاغهم صاغر
اولدى؛ صاغر و ديلسزلر مکتبى.
۲. ايجى طولى اولمغله اورلدقده
سس چيقارماز و طنين انداز
اولماز: صاغر طاول. ۳. ايجى
كوريمز، قبالى، مسدود: صاغر
اوطه، پنجره، قپو؛ صاغر جام =
بوزلى. ۴. آز ويا بوغوق و
سونوك سس چيقاران، سسسز:
صاغر كاف = كه ن كبي لکن
ككزدن تلفظ اولنور؛ صاغر
سس. || بر قولاغى صاغر ايتك =
ايشيتمزلكه (ايشيتمه مزلكه)
كلك، مسامحه ايتك. || صاغر
تجره = چابوق قيناميان تجره.
|| مج. صاغر حيواطه = بر مانعه
تصادفله برياندن او بريانه كچه مين
چيوى.

صاغى } س. قولاغك ايشيتمه.
صاغى } مسى، قولاق
سقطلى، صم: اونك صاغرنى
اختيارلقنددر.

صاغى } س. ۱. حيوانك بليله
} قويروغى آره سنده.
كى طولفون و يوورلاجه طرفى:
بو آتك صاغرىسى كوزل؛ آتك
صاغرىسنه بيتك. ۲. حيوانك
صاغرى يردن چيقان قالين
درى. ۳. (طوغرافياده) بر
حرقك مائله سى .

صاغلام } ص. ۱. علت و مرض
} و سقطلقدن برى،
سالم، صحیح، صحتده و تندرست:
صاغلام آدم. ۲. هر طرفى
طوغرى و قصورسز، قيريق و

بوزوق اولميان، درست، تام:
صاغلام صنداليه، صاغلام سا.
عت. ۳. طوغرى، كركچك،
صحیح: صاغلام سوز، صاغلام
خبر. ۴. گوگنيله بيلير، امين،
معتمد: صاغلام بر آدمله كوندر.
ملى. ۵. متين، مستحکم، محکم:
صاغلام بنا، صاغلام قلعه. ۶.
طيانقىلى، متانلى، چوروك و
كوشك اولميان: صاغلام وجود،
صاغلام طوپراق، صاغلام آجاج،
صاغلام ايش. ۷. صحته يارار،
طوقتماز: صاغلام هوا. || صا.
غلام قازيفه باغلامق = تأمين ايتك.
|| مج. صاغلام روزكار = غير
متحول و دائماً بر قوتده اسن
روزكار .

صاغلامق } فته. ۱. قويله مك،
} تقويه ايتك، قوت
ويرمك: ايشكزى صاغلامليسكز.
۲. تأمين ايتك، ايلريسچون
قورقو و تهلكه براقامق: اول-
دينك معيشتنى كنديسى صاغ
ايكن صاغلامق ايستيور. ۳.
تحكيم ايتك، دها زياده متانت
ورصانت ويرمك: استحكاماتى
برقات دها صاغلامق ايجاب
ايديور .

صاغلاملاشديرمق } فته. ۱.
صاغلام
ايتك، متانت ويرمك، تقويه و
تحكيم ايتك: نردبانى صاغلاملا-
شديروبده اويله يوقارى به
چيقهلى. (« صاغلامق » دها
فصيحدر.) ۲. تحقيق و تدقيق
ايتك، صحتنى آكلامق: او خبرى
صاغلاملاشديرمكسز؟ ۳.
تأمين ايتك، صاغلامه باغلامق:

چو جگرينك تحصيلي صاغلا-
ملاشديردي .

صاغلاملا شتمق } فل . ۱ . صا-
اغلام } غلام وقوی
اولق، متانت كسب اتمك : ديوار
شمدي صاغلاملا شدي . ۲ .
طوغريلغي ميدانه چيقمق، تحقق
اتمك : او خبر دهـا صاغلاملا-
شمدي . ۳ . تأمين اولقمق، شبهه
وتردد و مخاطره دن قورتارلمق :
بانجه مزك بو سنه لك محصولاتي
صاغلاملا شدي .

صاغلاملامق } فـذ . دهـا فصيحی :
صاغلامق } صاغلامق . با :

صاغلاملامق } فل . دهـا فصيحی :
صاغلامق } صاغلامق ، با :

صاغلاماق } س . ۱ . مرض و
علت و سقطلقدن
بری اولمه، صحت، عافيت، تند-
رستی : او آدمك صاغلاملغي
يوزندن بللیدر . ۲ . قصور-
سزلق، درستلك : بو ماكينه نك
صاغلاملغي شبهه لی . ۳ . طو-
غريلق، كرچكلك، صحت : بو
سوزك، بو خبرك صاغلاملغنه
بن تكفل ايده بيليرم . ۴ . اعتماد،
امينيت : او آدمك صاغلاملغنه
اصلا شبهه ايتكيز . ۵ . محكملك،
متانت : بو قلمه نك صاغلاملغي
شمديكي اسلمه نك ايجابنه كوره
دكدر . ۶ . طيانلق، صلابت،
قوام : تمل طوپراغك صاغلاملغي
درجه سنه كوره درين قازيلير .
۷ . صحنه موافق و يارار اوله :
بو هوانك صاغلاملغنه هيچ ديه .
جك يوقدر .

صاغلامق } فل . ۱ . قويلمك،
تقويه اولقمق،
قوتلنديرمك : ايشكز صاغلاندي .
۲ . تأمين اولقمق، ايلرسيچون
قورقو و مخاطره براغلامق :
اولادينك معيشتي صاغلاندي .
۳ . تحكيم اولقمق، دهـا زياده
متانت و رصانت و يرلك : او
استحكاملر صاغلاندي .

صاغلق } س . ۱ . ديرلك، حيات،
زندگانی : بكا سزك صا-
غلكيز لازم . ۲ . مرض و علتدن
برائت، صحت، عافيت : وجود
صاغلغي : صاغلغه يوز طومقم =
ايشلمكه باشلامق، نفاهته كيرمك .
|| اوستكزه صاغلق = الله سزى
اسير كسون ! خير دعا . || باش صا-
غلقى = حيات : باشكز صاغ اولسون =

سز صاغ اولك ! تعزیه تعبیری .
|| صاغلكزه = صحتكزه، صحتكز
ايچون، هنكام عيش و نوشده ايديلن
تمنيات . || صاغلقله اولميه ايدى،
كله ايدى، بد دعا . || الينه، الكزه
صاغلق = آفرين ! تقدير و تحسین
تعبیری . || ايسلك صاغلق اولسون =
نفع و فائده كوريكز : خير دعا .

صاغلق } س . طوغرى خبر،
معلومات : صاغلق وير-
مك = كوشترمك . [بو صورتله
تاويل اولمش ايسه ده ، بونك
طوغرىسي « صاليق » دركه
ترجه خبر ديمكدر . با : صاليق] .

صاغلقلي } ص . صحت و عافيتي
يرنده، بر صحت .

صاغلمق } ۱ . مملرى بار-
مقارك اوچيله صيقيشد-
يرلهرق سودى آلمق : اينك
قولاي صاغلامز . ۲ . مح . اغفال

ايديلهرك سويلتديرمك ياخود
صويلق : آبدالجهدر قولاي
صاغلير .

صاغلي } ص . صاغ طرفي اولان .
|| صاغلي صوللى . ۱ . صاغ
وصول طرفي اولان : بو چارشى
صاغلي صوللى فلان آدمكدر =
صاغده و صولده كي دكانلر برابر
اولهرق : بومنتشلر صاغلي صو-
لليدر . ۲ . صاغ وصول اليه
ايشليه بيلن، ذواليمينين .

صاغليجاق } س . ۱ . حيات، يا .
شايش، ديرلك،
عمر، زندگانی . ۲ . صحت، عافيت :
صاغليجاهه = عمر و صحتله دعا .

صاغمال } ص . [اصلى : صاغمهلى
اولسه كر كدر .] صا-
غلير، سودى آلئير، سودلى :
بش صاغمال اينكي واردر .

صاغمق } فـذ . ۱ . مېمه ي پارمق او-
جلرله صيقوب، سوديني
آلمق، استخلاب اتمك : قوبونلرى
صاغديكزىمى ؟ اينكي صاغمق
خيلي زوردر : امه جك چوجق
اولميجه قادينك سوديني صاغمق
اقتضا ايدر . ۲ . مح . اغفال ايدوب
صومق : بيجاره ني صاف بولوب
صاغديلر . ۳ . آرى قوغاندن
(بالى) آلمق : بال صاغمق .
۴ . بلوط ياغمور كوسترمك :
بلوطلر صاغيور .

صاغمق } يا صايمق . فل . اولو-
نك فضائلي صايرق
آغلايوب ياس طومق .

صاغمه } س . صاغمق ايشى . با :
صاغمق . || الكيم صا-
غمه = غلط اولهرق « علام سما »

دیدیمز علامت جو به، قوس قزح .

صاغناق } س. ۱. دفعه کلمتله یا غوب یکن یاغمرور:

بر صاغناق کلدی. ۲. مج. بردن بره کلن شدتلی ضرر و زیان: بر صاغناغه اوغرادی .

صاغنامق } فل (قوش) ترسی برفاق، چیقمرق .

صاغو } س. اولونک تعداد فضا. ثلیله آغلامه، مرشیه:

صاغوصاغمق = مرشیه او قومق . مر.

صاغوجی } س. اجرتله آغلیان ارکک و یا قادین . مر.

صاغی } س. قوش ترسی، قوش کورمه سی.

صاغیم } س. صاغمه، صاغمق ایسی، استحاب.

صاغیملی } ص. صاغیر، سودی آلنیر، سودلی، صا.

غمال: صاغیملی قویونلر . (بلکه « صاغمال » بوندن غلطدر .)

صاف } ص. عر. ث: صافیله « صفوة، صفاء » دن

سف. ۱. تمیز، خالص، بر شئیله قاریشیق اولمیان، براق: صاف

صو، صاف یورک، صاف هوا. ۲. غل وغشدن عاری، شیطا.

نلق دوشونمز، قولای آلدانیر، درین دوشونمز، ساده: صاف

آدمدر، یورکی صافدر .

صافدزون } ص. فا. [عر. صاف = ساده - فا. درون =

ایچ] ایچی صاف و ساده، بوک.

صافدرونلق } س. ساده دلک، بوکک .

صافدیل } ص. فا. [عر. صاف = ساده - فا. دل = یورک]

یورکی ساده، ساده دل، حیلله بیلیز، بوک .

صافدلانه } ص. ح. فا. ساده دلکله، ساده دلجه، بوککله .

صافلق } س. ساده دلک، بوکک .

صافی } ص. عر. ث: صافیله « صفوة، صفاء » دن

سف. - « صاف » ایله بر اولدیغی حالده لسانمزده استعمالده بر

آز فرقی وارددر. ۱. خالص، تمیز، پاک: بو صو پک صافیدر.

۲. بر شئیله مزوج اولمیان، پروزی آیرتلاشم، صرف:

صافی یاغ، صافی سوت؛ طاره سی چیققدن صکره یوز اوقه صافی

کومور قالیور. ۳. مصارفی بالحساب طرح اولندقدن صکره

صرف کار قالان: واردات صافیله. || مج. صافی طونه = کینک

بتون حجمندن قزان و کومور لک و طائفه نك اقامتنه مخصوص

بوله لک مقدار حجمی طرح اولندقدن حمله و بولجی به مخصوص

اوله رق قالان قسمنك طونه سی که رسوم طونه سی ده دینلیر .

صاقار } س. آتک آلتنده کی صیاح الحیر، آقیمته نك اوفاعی.

|| آقیمته صاقار = بوردن آت طوداغه آسانی. = ص. ۱. مشئوم،

اوغورسز (آت)، صاقارلی. ۲. مج. چفته لی (آدم): صاقار حریف.

صاقارلی } ص. ۱. آلتنده صا. قار دینلن بیاض لکه.

سی بولنان (آت). ۲. مج. مشئوم، شامتلی، اوغورسز (آدم) .

صاقاغی } یا صقاغی. س. آتله عارض اولان اوکسو.

روک: آت صقاغی اولق = اوکسوروکه اوغرامق .

صاقر } مه. شدتلی دیترمکی تقلید و تصویر ایدوب اکثر یا

مکرر قوللانیلیر: صاقر صاقر دیترمک .

صاقر دامق } فل. قورقو و یا صوئوقدن شدتله

دیترمک .

صاقرغه } س. قویون و کویک کبی حیوانلره یا پدشوب

قانلرینی امن و یا پیشدیغی بردن آیرلماز کوچک بر بوجک، گنه .

صاقساغان } س. آلاجه قارغه به مشابه و اوندن

کوچورک سیاهلی بیاضلی بر قوش که دستره ایله تخته یارار

کبی سورکلی غریب بر اتمه سی و صیخرایه رق یوریمه سی وارددر،

تتقق .

صاقسی } س. با: ساقسی .

صاقلامق } فت. ۱. کینلتمک، ستر و اخفا و کتم

ایتدیرمک: اونده قاریسنه صا. قلاتمش. ۲. قوروتق، بکاتمک،

حفظ ایتدیرمک: قویونلری، اورمانی کیمه صاقلا تیورسکرز؟

۳. محفوظ بولندیرمق، بر یچون قالدیروب محافظه ایتدیرمک:

سودیکم بریمک اولورسه بکا صاقلاتک؛ بو تخم لردن باغوانه

کله جک سنه ایچوزده صاقلا تملیسکر .

صاقلامق } فت. « صاغ » دن [کینلمک، ستر،

کینلمک، ستر،

اخفا، کتم ایتمک : خرسزری
اونده صاقلامشیدی؛ نظر قور-

قوسيله چوجنی هر کسدن
صاقلاپور؛ او بیلدیکنی صاقلا-
یوب کیسه یه کوسترمز؛ بن
سزدن بر شیء صاقلامام . ۲

بگله مک، کوزتمک، قورومق،
حفظ، وقایه، صیانت ایتمک : بو
چوبان قویونلری اینی صاقلا-
میور؛ الله صاقلاسون . ۳

قالدیروب بولندیرمق، برچون
یاخود باشقه بر وقت ایچون
براقق : شو بورکدن بکا بر
بارچه صاقلایک؛ بو ییکی صباحه
صاقلایهلم .

صاقلامه { س. صاقلایش، صا-
قلامق ایشی. با :
صاقلامق .

صاقلاباج { س. بر طاقی صا-
قلانوب بری طر-
فندن آراتق صورتیه اوینا-
نیلان بر چوجق او یونی .

صاقلانندی { س. ۱. صاقلان-
جق یر، کیزلی
محل، کورنمز گوشه و بوجاق .
۲. صیغینه جق یر، ملجا، پناه .
۳. محفظه، قف (غلاف) .

صاقلانمق { ج. کیزلدمک، ستر
واخفا و کتم ایتمک :
بو صاقلانلییر شیء می؟ اللهم
بیلدیکی قولدن صاقلاناز .

صاقلانمق { فل. ۱. کیزلتمک،
اختفا ایتمک : نجیا
نرلده صاقلانندی . ۲. حفظ
اونوب طیانتق : بو تخم ایکی
اوج سنه صاقلانیهلییر .

صاقلاپیش { س. صاقلامه، کیزله،
کتم، اخفا : بو قدر

صیقی صاقلایشده نه معنا وار؛
با : صاقلامق .

صاقلاچی { ص. ۱. کیزلین،
کتم و اخفا ایدن .
۲. حفظ و وقایه ایدن، حافظه،
حاشی .

صاقلی { ص. ۱. کیزلتمش، کیزلی،
مستور، مخفی، مکتوم :
اسکی زمانلرده امنیتسزکلدن
طولانی هرکس مالنی صاقلی
طوتغنه مجبور ایدی . ۲. علی
اولیان، خفی، محرمانه : صاقلی
سوز . ۳. بر طرفه قونوب
باشقه بر شخص و یا وقت ایچون
آرلمش، محفوظ : نیم دائما
احتیاطاً صاقلی بر آرز آچم
بولنور .

صاقن { یاخود صاقین . حه .
اصل « صاقنقی » فعلتک
امر صیغه سیدر [زنهار، اولیه
که، اینی باق، دقت ایت : صاقن
اورایه کیتیک؛ صاقن ها !

صاقنغان { ص. چوق وهر شیئدن
صاقنان، چکنن، محترز،
متوقی، مجتنب : پک صاقنغان
آدمدر .

صاقنمق { فط. (ترکی قدیمده
« صاقنق » فعل متعدیسی
ده وارد) ۱. چکنمک، حذر،
احتراز، اجتناب، توق ایتمک :
کناهدن چوق صاقنیر . ۲.
کندینی کوزتمک، حفظ و وقایه
ایتمک : یولده صوتوقدن صاقنقی
اقتضا ایدر؛ ساری عاللدن دائما
صاقنلی. = فته، صیانت و حمایه
ایتمک، کوزتمک، دقتله محافظه
ایتمک : کوزکزی صاقنک؛ او
آدم اولادینی چوق صاقینور .

صاقتمه { س. او :

صاقنیش { س. ۱. تحفظ، کندینی
کوزتمه . ۲. اجتناب،
احتراز، توق .

صاقلاوه { س. ۱. مرمره
ساحلارنده ایشلر
باشی قیچی بر خفیف برنوع تکنه .

صاقولته { س. ۱. اسکی قوال
طویله انداخت اولنان
دمیر اسطوانه ایچنه استیف
اولمش اوافق دانه لردن مرکب
متروک برمرمی .

صاگ { س. اکینلره عارض او-
لوب صارارتان برمرض،
صاریلق : اکینه صاگ اورمش .

صال { س. یان یانه باغلانوب صو-
یک اوزرنده یوزدیرین
کراسته دن عبارت دوز شیء :
صال یوزدیرمک؛ صال ایله
کچمک. || کراسته صالی = صویک
اوزرنده نقل اولمق اوزره صال
صورتنده باغلانوب خلاطله
کمی یه چکدیرین کراسته بیغینی .

صالاته { س. با : صلاته .

صالاجق { س. اولو بیقادقاری
کروت، تشبیر .

صالاش { س. میوه وسائر صا-
تمق اوزره باراقه
حالنده موقت دکان : بوستان
صالاشی = قانون قارپوز صاتمغه
مخصوص اولانی .

صالاشپور { س. اساساً هندک
بو اسمله مسمی
شهرنده والیوم آوروپاده پایلان
استارلق سکرک بز .

صالاق { س. اوجی طویلی زنجیری
برنوع اسکی جنک
طوقاغی .

صالاموره } س. با : سالالا - موره .
 صالیه } ص. كوشك، سولپوك، صارقیق .
 صالت } ص. يالكنز، تك، مجرد، ساده : صالت بن كیده جكم؛ صالت سز كللیسكنز؛ صالت خوردن يابلش بورك = ح. آجیق، يالكنز، شو قدركه : بوايش اوله جق صالت بن كوره . ميه جكم .
 صالته } س. (يتا . Salto = صبحرا - مه) كوپك و كدی كبی حیوانلك آرت آياقلى اوزره طورمه لری : صالته طورمق . = حه . صالته طور : صالته !
 صالته } س. [« صالته مارقه » دن مخفف كه يتا . Santo Marco دن غلط اولوب ونديكك حامیسی عد اولنان بر عزیزك نامنه اوله رق كیمیلرك كییدكاری بر نوع قیصه جاك ت ایدی] بر جنس قیصه چپكن .
 صالته } س. [يتا .] كركین خلطك جزئی قویور . یلوب كوشدلسی . || صالته باربه با : صالته باربا . || صالته دوره = آجاج باصامقلى ایپ نردبان .
 صالچه } س. (يتا . Salsa) طو - ماس صویبله وسائر شیشلره ییلان یمك تربیه سی .
 صالح } ص. عمر . ئ : صالحه . ج : صلحاء . [« صلاح » دن سف .] ۱ . ایی، یارار، كلیر، یا قیدشیر : او بو ایشه صالحدر . ۲ . صلاحیتی وحق اولان، صلاحیتی حائر : فلان آدم بنم ایشمی كورمه صالح دكدر .

(بو ایکی معنا ایله مؤنت و جمعی قوللاناز .] ۳ . دینك اوامر ونواهیسنه تطبیق حرکت ایدن، اعمال صالحه صاحبی، اهل تقوی، متقی : صالح بر آدم، صالحه بر قادین، صلحادن آدمدر . || اعمال صالحه = دیناً و شرعاً مأمور و اخلاق و انسانیجه ممدوح ایشلر .
 صالحات } س. ج. عر. اعمال صالحه، ایی ایشلر، شرعاً مأمور و اخلاق و انسانیجه ممدوح ایشلر .
 صالحخانه } س. با : سلخانه .
 صالدرمق } ق. هجوم ابتدیر - مك، تسلیط ایتك : كلوب چكنلره كویكارینی صالدریر . = فل . آتلق، هجوم ایتك، صولت كوسترمك : همان آدمك اوزرینه صالدریر .
 صالغین } ص. ۱ . صالار، هجوم ایدن : صالغین كوك . ۲ . هر كسه چكن، مستولی : صالغین خسته لقی = قولره و وبا كبی بر مملكتی استیلا ایدن علت ساریه . = س . توزیع اولمش ییلق ویرکی، سالیانه . [چ . سالیغ .]
 صالقی } ص. ۱ . صارقیق، سو - لپوك، پورصوق . ۲ . سقط، عذرلی، قصوری : بر یانی صالقی آدم . ۳ . یاغمورلی، یاغمور یاغدیبران : صالقی بولوت .
 صالقیم } س. ۱ . اوزوم و خرما كبی بر چوغی برصایده بولنان میوه، عنقود : اوزوم، خرما صالقیمی ؛ بر صالقیم اوزوم .

۲ . صالقیم شكنده طوران شیء، هونك : صالقیم صالقیم صار - قیوردی . ۳ . طرانماق دن قنیل قنیل اولمش صاج بولوكی : صاچی صالقیم صالقیم . ۴ . بی . یلكن بزندن برطور بهیه موضوع و اوزری خلاطه صارلمش اوافق دانه لردن عبارت مرمی . || صالقیم آتش = مترا یوزك مرمی لری كبی برچوق دانه سی برلكده آتیه مرمی ویا دونما فشنگی . || صالقیم سو كوت = دالری آشانی صارقان سو كوت آجاجی . || صالقیم صاچاق = بر قاچی بر لكده اوله رق آصیلان صاچاق ویا باره لانونب پارچه لری صارقان بیرتیق شیء . || صالقیم كوپه = زنجیره آصیلی بر قاج طاشدن مركب كوپه .
 صالقیم } س. ۱ . ایلك بهارده صالقیم شكنده بیوك چچكلر آچار و آصمه كبی چارطغه صالقی ریلیر آجاج انواعی : صالقیم آجاجی ؛ صاری صالقیم . ۲ . اقسایا آجاج .
 صالقیمق } فل . (اتلر) كوشیوب صارقق .
 صاللاباش } ص. ۱ . بلا اختیار باشی صاللان (آدم) .
 ۲ . بوروركن باشنی صاللابان (آت) .
 صاللاباتی } ص. ملاحظه سز، تا - و صایغیز اوله رق هر ایشه طالان .
 صاللاصرت } ح. صاللاصرت ایتك = صرتنه

آمتی، یوکنمک: قویروغنی صا.
لاصرت ایتدی.

صا ل ل ا م ق } فتہ ۱. منتظم برصور-
تده و د ا م ا بر یولده
اوینا تمق، تحریک ایتک: بشیک.
صا ل ا ن ج ا ق، ال صا ل ل ا م ق. ۲. م ج.
برایشی کور میوب تأخیر ایتک:
بخی نه صا ل ل ا ی و ب طور یورسک.
|| باش صا ل ل ا م ق = ایشیتیمکسزین
دیکمک، الای کچیرمک. || بشیک
صا ل ل ا م ق = امک و یرمک. || قاؤق
صا ل ل ا م ق = مداهنه ایتک. || قو-
یروق صا ل ل ا م ق = ۱. تبصص
ایتک. ۲. تشویقکارانه حرکتده
بولنمق. || صا ل ل ا م ا م ق = اهمیت
ویرمه مک، وظیفه ایدتمه مک،
صا ا م ا م ق. || قویروق صا ل ل ا ی ا ن =
اوزونجه قویروغنی دائما صا ل ل ا ی ا ن
کوچک بر قوش.

صا ل ل ا م ه } س. اوینامه، تحریک.

صا ل ل ا ن د ی ر م ق } فتہ ۱. اوینا-
تمق، تحریک
ایتک: بوکون واپور بزی ایچی
صا ل ل ا ن د ی ر د ی. ۲. آصمق، صلب
ایتک: جانی صا ل ل ا ن د ی ر د ی ل ر.
۳. م ج. لان وعدلره تعویق
وتأخیر ایتک: بوکون یارین ایله
ایچی آیدر صا ل ل ا ن د ی ر ی و ر.

صا ل ل ا ن م ق } فل. ۱. منتظم صو-
رتده کیدوب کله ر ک
اوینامق، خرام ایتک: صندالیه.
سی اوزرنده صا ل ل ا ن و ب طو.
ریوردی؛ صا ل ل ا ن ج ا ق ده صا ل ل ا ن م ق؛
۲. م ج. دوشمک اوزره بولتی،
دوشمه سی، عزلی، سقوی یاقین
اولق: اسپانیه قابتوسی صا ل ل ا ن ی و ر.
صا ل ل ا ن م ه } س. اوینامه، حرکت،
خرام.

صا ل ل ی } و آجیق: صا ل ل ی بنا.
۲. صا ل ک بی اسنر واکنه بو بوینه
بیوک.

صا ل ل م س ت ر ه } س. م ج. خللاط تلر-
ندن صا ج ک بی اوربلی
قوردون که مختلف ایشلرده
قوللانیلیر.

صا ل ل م ق } فتہ ۱. باعق، سرمک،
اوز ا م ق، بسط ایتک:
سایه صا ل م ق؛ یتاق، پوست
صا ل م ق. ۲. قومق، بر ا ق م ق،
آ م ق، وضع القا ایتک: بزی
صویه صا م ق: اتمکی فرونه صا م ق.
۳. ایلری نه سورمک، آچق،
چیقارمق: کمی بی انکینه صا.
لدی. ۴. سورمک: دال بوداق
صا م ق؛ کوک صا م ق. ۵. کو-
ندرک، سوق ایتک: اوجهته
بر فرقه صا لدی؛ آدم، خبر
صا لدی. ۶. قویورمک، صا.
لیورمک، اوز ا م ق، صا ر ق م ق:
صا چلرینی صا ل م ش. ۷. طر ح،
توزیع، تکلیف ایتک: سالیانه
صا م ق. ۸. تأخیر، تعویق،
امهال ایتک: فردالره صا ل د ک
بنی. ۹. اوستنه آ م ق، هجوم
ایتدیرمک: آماجیه بی قوشه،
تازی بی طاوشانه صا لدی. = فل.

۱. تجارز، تعرض ایتک، هجوم
ایلک: بوکوپک صا ل ا ر م ی؛ آبی
آدمه صا ل ا ر. ۲. ایلغار و آقین
ایتک: دشمنه صا ل م ق. ۳. م ج.
(لنکر انداز کمی) روزکار و آ-
قندی جهتسه طوغری باش
ویرمک: کمی صا ل م ش.

صا ل م ه } س. صا ل م ق ایشی. لا:
صا ل م ق }

صا ل م ه } صا ۱. باشی بوش کزن
(حیوان): صا ل م ه خرکله؛
صا ل م ه صیغیر. ۲. بورمه سز،
موصلسسز، سربست آقان (صو)،
خورخور: صا ل م ه صو. = س. پرنج
ایله بشمش پلاولی مک: مدیه صا ل م ه.
سی. || صا ل م ه ایپ ودها طوغریسی
صا ل م ه ایچی = صا ل م ه حیوانلری طو تده.
قلری گنمد. || صا ل م ه طومروق =
قره قولک کیجه سو قاقده طو-
تدیغی آدملری موقتاً قیاد قلری
محبس. || صا ل م ه قره قولقچی =
سابقده کیجه قول کزن ضابطه،
سیار پوسته.

صا ل ن ج ا ق } س. ۱. اکلنجه ویا
جناساتیق مقصدیه
صا ل ل ا ن م ق اوزره بر آغاجه ویا
مخصوص دیکلمش دیر کلره
آصیلی طوران فلقه شکلنده
تحتیه؛ صا ل ن ج ا ق ه چیتتمق؛ صا-
ل ن ج ا ق ده صا ل ل ا ن م ق. ۲. کوچک
چو ج ق لری اویونمق ایچون
بشیک یرنه مستعمل و اوطه نک
ایچی دیوارینه میخلانمش حلقه لره
ایله آصیلی معلق یتاق. ۳. ینه
بو شکله واکثریا اپیدن آغ
خالده بیوکار ایچون اکلنجه لی
یتاق.

صا ل ن د ی } س. ۱. اوینامه،
حرکت. ۲. طالغه،
تلاطم: دیکیزده بر آز صا ل ن د ی
واردر. || صا ل ن د ی ده = صا غ ل ا م
ازلیان، شهره لی: ایشمز صا ل ن د ی ده.

صا ل ن د ی ل ی } ص. ممتین و اوتو-
راقی اولیایان، معلق:
صا ل ن د ی ل ی بنا.

صا ل ن م ق } فل. یورورکن پر صا-
غ، بر صوله تمایل

ایتمک، تبختر ایتمک، خرامان اولق.
 صالنه { س. و :
 صالنیش { س. صاغه صوله تمایل ایده رک یوریمه، تبختر، خرام.
 صالون { س. [فر. Salon] ۱. خانه و قوناغک مسافر قبول ایتمک مخصوص اولان اک بیوک واک مزین اوطه سی، باش اوطه، دیوان، نرض اورطه سی. ۲. سرکی محلی، خصوصی موزه، معرض، عرضگاه : رسم سالونی. || سالون آدمی = الفت و قبول کی مراسم رسمیه وخصو. صیه تک قواعد و آدابی و جمعیه کبروب چیقمه اصولرینی لایقله بیلوب اجرا ایدن آتم.
 صاله { س. [فر. Salle] ۱. مردیونک چیقدیغی اوطه قیو. لرینک آچله ینی آجیق محل، دیوان، دیوانخانه : بو اوک صالنه سی پک طار. ۲. قوغوش، برنای رسمیده ککیش و عمومی اوطه : درس صالنه سی، عملیات صالنه سی، یمک صالنه سی.
 صالی { س. هفته تک اوچنجی کونی که عبده اجرام سمایه اولان اقوام قدیمه عندنده حرب الهی زعم اولنان مریخه منسوب عد اولند یقندن، شامته شهرت بولمش، او اعتقاد مشرکانه تک اثری یرلشوب قالمشدر. عمر. یوم الثلاثاء، فا. سه شنبه.
 صالیار { س. آقان آغز صوبی، سالیه. مر. با : سالیه.

صالیانغوز { س. ر. [۸۰۷، ۸۰۸] معروف قبوقلی سوموکللی بوجک، حلزون.
 صالیق { س. خبر، پیغام. } « صا. صالیق { لوق » دن. — چ. سا. لیق. — متروک ایسه ده، شایان احیا قیمتدار لغات جنسیه من جمله سنندندر. — « صالیق ویرمک » تمیرنده قوللانیور. سه قده، اونی ده سهوا « صاغلیق » تلفظ و تحریر اید یوروز.]
 صالیق { س. } « صالقی » دن [صالیویرمک { فت. } « ویرمک » قتحیله زبازددر.] ۱. طوتلش و ضبط آلتنه آلمش اولانی قویویرمک، براقق، ارخاء ایتمک : قوشی، اسیری صالیویرمک. ۲. محبوس اولانی حبسدن قورتارمق، محبسدن چیقارمق، اطلاق ایتمک : مدت محبو. سینتک صوک اوچ آینی غفو ایله صالیویردیلر. ۳. اوز ایتمق، تراش ایتمه مک، کندی حالنده براقق، قویویرمک : صقال صا. لیویردی. ۴. بر شیشی ضبط ایده میوب براقیویرمک، قاچیر. مق : قققه لر ی صالیویردی. ۵. براقق، مانع اولماق، طو. تامق، رخصت ویرمک : کیجه یاریسنه قدر بزی صالیویرمدی : صله یه کیتک ایستین خدیمجینی عاقبت صالیویردی. ۶. صار. قتمق، اوز ایتمق، ایندیرمک : اتکلرینی صالیویرمش.

صامت { ص. عمر. ث : صامته. [« صمت » دن سف.] ۱. صوصان، لقردی ایتمن، ساکت، ناطق مقابلی. ۲. سسسز، سس چیقارماز، صاغر : جسم صامت. ۳. جانسز (مال)، حیوانات کبی جانلی اولیانی.
 صامسون { س. طوغریسی صکسون. } صکسون.
 صامسه { س. بر نوع خور ظا تلیسی که باقلاوه بیچمنده پاییلیر. ایکی کناری کسکیک دکدر تاوه ده قزاردیلیر.
 صان { س. ۱. حساب، تعداد. ۲. پارچه، قطعه : صان صان = پارچه پارچه. ۳. یوقلا. مه : صان کورمک = عسکری یوقلامه ایتمک. [بو اوچ معنا ایله بزجه مر.] ۴. اعتبار، شهرت، شان : آدمی صانی وار.
 صاناچی { و صانوجی. با : صا. نیچی. }
 صانامق { فت. ۱. صایق، صایغی حرمت و اعتبار ایتمک، حرمت و اعتبار ایتمک : انسان کندیندن بیوکنی صانا مایدر. ۲. حرمت یوللی استهزا ایتمک، اککنمک. ۳. پاره. لامق، طوغرامق. ۴. با : صانیق. [اسکیشدر.]
 صانجاق { س. سنجاغک املا ی صحیحیدر. } با : سنجاق.
 صانجدیرمق { فت. ۱. صاپلا. صوقدیرمق : ایکنه صانجدیرمق. ۲. یره دیکدیرمک، رکز ایتدیرمک : سنجاغی، مزارغی صانجدیرمق.

صانجلمق { ص. ۱. صا بلائق، بانيرلق، صوقلق : وجودمه ايکنه لر سانجیلور. ۲. يره دیکلمک، رکز ايدلمک: سنجاق، مزراق سانجیلدی .

صانجقمق { فته. ۱. صا بلا مق، صوقق، باتير مق : ايکنه سانجقمق. ۲. يره دیکمک. رکز ايتمک : سنجاق، مزراق انجودی. ۳. اوروب کچيرمک: سونکی بی، مچی کوکسنه سانجودی .

صانجی { س. ۱. بدنک داخلنده صايلانوب صوقار کبی کسکين آغری : کوکسده، صاغ بوکرده بر سانجی طوبیورم. ۲. قارن آغریسی، اکثریا ليندن اول کلن باغرساق را. حترزلی : سانجیسی وارد: سانجی به طوتلدی. || سانجی دکنکی = آتک سانجیسنه این کلدیکی زعم اولسان قرمزی قابوقلی برجنس آجاک که اوندن اکثریا قانجی صاپی یا پارلر.

صانجیلامق { فط. سانجی به اوغرامق، قارن آغریسنه طوتلق .

صانجیل { ص. سانجیسی اولان، قارنی آغریان ویا دا. خلا کسکين بر آغریسی اولان: اقسام سانجیلي ايدم .

صانجیمق { فل. (برعضو داخل) کسکين بر آغری ايله آغریق : یورکم، معدهم، قارن سانجیور .

صانسار { یا صا کسار. یا : صا کسار .

صانع { ص. عر. ذ. صانعه. « صنع » دن سف. [یاپان، ایشلین، یارادان، فاعل، خالق : صانع السماوات والارض = کوکلی ویری یارادان؛ صانع حقیق = هر شیئک فاعل حقیقیسی اولان جناب حق.] صنعتکار معنا سیله لسانرده ک قوللانماز. [ص. اورغون کبی سرسم، سانعی { شاشقین، سرگردان: باشی، بینی صانعی؛ صانعی آدم .

صانعیلامق { فل. سرسم اولق، شاشقینلق کلک : باشم صانعیلادی؛ صانعیلادم .

صانعیلق { س. سرسمک، شا. شقینلق .

صانق { یاخود صانق. س. قوش ترسی، طیور کوبره سی .

صانقلاتمق { فته. آوه کوتوریله. جک آتمجه کبی قوشی پینکده آجیقدر مق. صانیکه { س. ۱. طوت که، فرض ایت که، فرضا : صانیکه ۲. کویا، کانه : صانیکه بن سبب اولشم. ۳. مثلا، بالفرض، یعنی : صانیکه بویله یایسوق دها اینی اولمازی دیورم .

صانلی { ص. شهرتلی، شانلی : آدی صانلی آدم .

صانتمق { فته. مض : صانیر. ۱. ظن ایتمک، کان ایتلک : بن سزی کله مش صانیردم؛ بنی نه صانیدکز؟ کوزلرمدن آتیش چیقیدور صاندم. ۲. فرض، قیاس ایتمک، صانتمق : بر کور شده یوزکشیلک بر جماعت صاندم. ۳. عد و اعتبار ایتمک : خیره صانتمق (وطوغریسی :

خیر صانتمق [خیر عدا ایتمک. صانو { س. یاخود :

صانی { س. ۱. ظن، کان، زعم، فرض، قیاس. ۲. وهم، خیال .

صانچی { یاخود صاناچی. ص. دوشونن، ظنده بولسان : خیر صانچی = خیر اندیش، خیر خواه؛ کم صانچی = بد اندیش، بد خواه .

صاوات { س. [عر. « سواد » قورشونله و برطرز مخصوصده یایلان قره قلم نقشلر .

صاواتلی { ص. کومش اوستنه قره قلم نقشلرله مزین : صاواتلی قوطی .

صاواش { س. غاوغا، نزاع، منا. زعه، جدال، مقاتله؛ صاواش یری = میدان حرب، معرکه .

صاواشمق { فشه. غاوغا ایتمک، منازعه به کیریشمک، مقاتله ایتلک .

صاواق { س. صویک تقسیم او. لندیغی یرده کی اورتیلی ولوله لی حوض، صو مقسمی، تقسیم .

صاوان { ص. ۱. کچن، دوامسز، یبقا، موقت. ۲. آز قیمتلی، دکر سز .

صاودیرمق { فته. ۱. کچیرمک، طور دیر مامق، دفع ایتدیرمک : سانجی بی، باش آغریسنی، باشمه کلن غائله بی صاو دیردم. ۲. قوغدیرمق، طرد و تبعید ایتدیرمک : شو تابل او شانی صاودیرملی .

صاورمق { ف. فل. ۱. قا. }
 اوست ایدمک: آتش صاورلدی.
 ۲. خرمانده دوکیلوب اینجه
 صمان قیرندیسه قاریشقی قالان
 حبوبات هوایه آتیلوب آیرلق:
 خرمان، بغدادی صاورلدی می؟
 ۳. روز کارله هوایه قالمق،
 اوچرلق: میدانده کی کول صاو.
 رلدی. ۴. طاغیلوب محاولق،
 اورته دن قالمق: بوصمان بویله
 آچیکده قالیسه بتون صاوریله
 جقدر.

صاورمق { فته. ۱. قاریشدرمق،
 آلت اوست ایتک:
 آتشی کورکله، خرمنی یایه ایله
 صاورمق. ۲. خرمنده اینجه
 صمان قیرندیسه قاریشقی او-
 لان حبوباتی هوایه آتوب آیرمق:
 خرمنی، بغدادی صاورمق. ۳.
 پر مایمی فیچینک ویا کوپک مو-
 صلوغندن چکوب اوستنه آته.
 رق قاریشدرمق: سرکه بی،
 ترش بی صاورمق. ۴. هوایه
 قالدیرمق، اوچرمق: یل توزی
 صاوردی. || آتوب صاورمق =
 ۱. (قاصرغه) توز طوبراغی
 قالدیروب اورته لغی آلت اوست
 ایتک. ۲. مح. یالاندن اوکنمک،
 آورت صاتمق. || مح. اسوب
 صاورمق = آتوب طوتمق،
 باغروب چاغره رق حدت ایتک،
 بوراکی پاتلامق. || قلیچ صا.
 ورمق = شدله قلیچ اویناتمق.
 || کولنی صاورمق = محو وتدمیر
 ایتک.

صاوروق { ص عقلی صاورلمش
 کی ملاحظه

حرکت ایدن، فریره.
 صاوسه { ح. یاواش، آغر، آ.
 هسته. مر.
 صاوسه لامق { فته. آوتمق،
 تأخیر ایتک،
 برایشی لیت لعل ایله کپیروب
 یایماق: صاوسه لایوب طور یور.
 صاوشدیرمق { فته. ۱. کچیرمک،
 کچیشدیرمک،
 ابی ایتک، آتلاتمق: صیتقه بی
 صاوشدیردم. ۲. قورتلق،
 باشندن آتمق، دفع ایتک: شو
 غائله بی ده صاوشدیرسه ق: مح.
 طره بی صاوشدیردم.

صاوشماز { ص. کچمز، ابی اولماز،
 اوکماز، مزمن: صا.
 وشماز خسته لاق.

صاوشمق { فل. ۱. کچمک، منده
 فغ اولق، اییلشمک،
 ابی اولق: صیتقه، باش آغریسی،
 صانجی صاوشدی. ۲. کیزلیجه
 قاقچق، یان چیزمک، کیتمک،
 چکلمک: بز او تورورکن او
 اصولله جق صاوشمش. (صیو-
 شمق «دخی دینلیر».)

صاوق { «صفوق» و«صووق»
 یازدیقمز لفتک املا ی
 صحیحیدر.

صاول { ح. اصل امر صیغه بی
 اولغله، جمعنده یعنی
 بردن زیاده آدمه خطاب او-
 لندقه: صاولک دینیر. [چکیل،
 یول ویر، دستور، وارده!]

صاومق { فل. صاقنوب بر طرفه
 چکلمک: هر کس
 صاه اسون.

صاوله { س. [یتا. مح. سفائنده
 سنجاغی و اشارت باریق]

وفلامه لیرنی دیرکه چکمه که مخصوص
 اینجه ایپ.
 صاومش { ص. کچمش، فوت
 اولش، مافات: صاو.
 مش شیء.

صاومق { فته. ۱. قوغتمق، دفع،
 طرد ایتک، اذن،
 رخصت ویرمک: بن اشجی بی
 صاودم. ۲. آتلاتمق، کچیرمک:
 بن نوبتی صاودم. ۳. نازکانه
 دفع ایتک، حسن قبول ایله
 برابر چوق طور دیر میوب
 اصروله کیتمک لزومنی اشراب
 ایتک: بن شو مسافر لری صا-
 وه میده کله می. || صاوتوب صاو-
 مق = تکمیل صاتمق، بر شیء
 بر اقامق. = فل. ۱. کچمک،
 دفع وزائل اولمق: خسته لاق،
 غلبه لاق، موسم صاودی، آرتق
 بوچچیکر صاومش. ۲. ایشلیوب
 کچمک، تأثیر ایتک: صوئوق
 ایجه صاودی. مر.

صاومه { س. صاومق فعلی. ؛
 صاومق. = صاو-
 لان، کچیریلن (شیء)؛ باشند
 صاومه = مجرد باشندن دفع
 ایدمک ایچون یایلان، دقتسز،
 اوسترون کور ایش: بو ایشی
 پک باشندن صاومه یا شسکمز؛
 باشندن صاومه بر جواب ویردم.

صاوه { س. ۱. خبر، پیغام،
 نبأ. ۲. مزده، بشارت.
 صاوه { س. کوچک اورس،
 بیلکی اورسی.

صاوه جی { وچ. ساوه جی.
 ص. ۱. خبر
 ورن، خیر کوتورن، مخبر. ۲.
 مزده کوتورن، مزده ایصال

ایدن، مبشر. [بشیر معناسیله
او او مقامده استعمال اولنور
اسایی ترکیه دندر.]

صایا { س. [« صایق » دن]
سابقده اغنامک تعدادیله
رسمنک جباتنه مأمور تحصیلدا.
ران صنق، اغنام مأمورینی،
میری ماندره جیلری؛ صایا او.
جاغی = بو صنفک سلاک مخصوصی
که الیوم عید اضحاده سرای
هایون قربانلرینی تقدیم ایتک
خدمتیه موظف اولوب قیافت
مخصوصه لری واردر. || صایا
چوخه سی = بو اوجاق افرادینک
اوانه مخصوص بر جنس قباچه
چوخه .

صائب { ص. عر. ث: صائبه.
صائب } [« صواب » دن سف.]
۱. طوغری نشابه و هدفه
اران: سهم صائب. ۲. خطا
ایتمین، طوغری، مقصده اویفون:
رای صائب، افکار صائبه .

صایدیرمق { قته. ۱. تعداد ابد.
یرمک: باغاک کو.
توکلرینی باغخوانه صایدیرملی.
۲. حرمت و رعایته مجبور
ایتمک: کندینی چوق صایدیرر.
|| دلی به پوستکی صایدیرمق =
برینی مالایینی ایله اوغراشدیرمق .

صایرو { ص. یا:

صایری { ص. خسته، مریض،
نامزاج، کیفسز، اوز.
کون. [متروک ایسه دهیری بوش
قالش مستحق احیالغات مخصوصه.
مزدندر.]

صایرلیق { س. خسته لق، مرض،
نامزاجلیق، کیفسزلاک،

اوز کونلک .

صاپلش { س. ۱. صایعه، تعداد،
شمار: ایکنجی صایشم
ایلک صایشمه اویمدی. ۲.
حساب، محاسبه .

صاپلشمق { فش. آرده حساب
کورمک، حسابلا.
شمق: بز اونکله صایشدق. =
فته. محسوب ایتک، حسابه
یکیرمک: بن او آچه نی صا.
یشمشیدم .

صایغی { س. [« صایق » دن]
صای، حساب. ۲.
حزم، احتیاط، ملاحظه: هیچ
صایغی یوقی؟ ۳. حرمت،
اعتبار، رعایت: انسان بیو.
کلرینه قارشنی دائماً صایغی صا.
یلیدر. ۴. خاطر، خاطر شاسلق:
اونک صایغیسی واردر. ۵.
ادب، پروا: صایغی ایله حرکت
ایدیور .

صایغیسز { ص. ۱. ملاحظه سز،
احتیاط سز. ۲. صا.
یمیان حرمت و رعایت ایتمین:
پدرینه قارشنی پک صایغیسز
بولنیسور. ۳. خاطر رعایت
ایتمین، خاطر ناشناس: بکا قارشنی
صایغیسز بولندی. ۴. پروا سز،
بی پروا: نه قدر صایغیسز آدمدر!

صایغیسزلق { س. ۱. ملاحظه.
سزلق، احتیاط.
۲. حرمت سزلاک، رعای.
یتسزلاک. ۳. خاطر ناشناسلق،
خاطر صایغیش. ۴. پرواسزلق،
بی پروا حرکت .

صایغیلی { ص. ۱. ملاحظه لی،
احتیاط لی. ۲. حرمت
ورعایت ایدن. ۳. خاطر صا.

یان، خاطر شناس. ۴. تربیله،
ادبلی، کیمسه به طوقنماغه چوق
دقت ایدوب غایتله محترزانه حر.
کت ایدن: چوق صایغیلی آدمدر.
صایقلامق { فل. اویقوده و یا
صیتمه طالیغینلغنده
آبوق صابوق سویلک، هذیان
ایتمک: بتون کیمجه صایقلامشدر.
= فته. بر شیئی چوق آرزو
ایدوب دائماً دوشونمک، صا.
یقلارجه سنه دائماً اونی دوشو.
نوب خاطر دن چیقار مامق:
مملکتنی صایقلایوب طوربور؛
زنکین بر قاری آلوب ثروته
نائل اولغنی صایقلایبور .

صایقلامه { س. ۱. اویقوده و یا
صیتمه طالیغینلغنده
سویلنمه، هذیان: ینه صایقلا.
مه سی طوتدی. ۲. بر شیئی
چوق آرزو ایدوب دائماً اونی
دوشونمه: او آدمک هر وقت
زنکینلکی صایقلامه سی ده پک
غریبدر .

صایلمق { ف. فل. ۱. تعداد
ایدلمک: بو قویونلر
صایلدی می؟ ۲. حساب ایدلمک،
محسوب اولق: سزک بکا اخیراً
ویردیککز آچه ده صایلدی می؟
۳. عد اولنق، اعتبار اولنق:
انسانیتی اولمیان آدم انسان
صایلماز؛ لونی سیاه اولان آ.
دملرک جمله سی زنجی صایلماز؛
اوده بورانک اشرافندن صایلیر.
۴. محسوب و معتبر اولنق،
مقبول اولق، مقبوله کچمک:
نیتسز طوتیلان اوروج صایلماز.
|| خاطر ی صایلمق = مرعی الحاضر
اولق؛ و مج. خیلی بیوک واهیتلی

اولق : بو کجه کی ده خاطر ی
صایلیر بر فرطونه ایدی .
صایلیق { ص. معروف، مشهور،
بنام : بو صایلیر فرطو-
نه لر دندر .

صایم { ص. عر. ث : صایمه .
{ « صوم » دن سف .
اوروج طوتان، اوروجلی : کو-
ندوز صایم کجه قائم .

صایمازلق { س. [وغلطی : صا-
رعايت، حرمتسزک، تحقیر .

صایمق { فت. ۱. تعداد ایتک :
پاره صایمق ۲. محسوب،
داخل حساب ایتک : نیم صکره
ویردیکی صایمور میسکز؟ ۳.
عدو اعتبار ایتک، نظریله باقق :
انسان اولانر یالانجی بی آدم
صایمازلق؛ وفاسز احبانی احباب
صایماملی . ۴. مقبول و معتبر
طومتق : بونی صایمام ینه بیورک .
۵. حرمت ورعايت ایتک : کنجیلر

دائما اختیارلری صایمیلدرلر .
۶. اهمیت ویرمک، مهمسه مک :
او آدم مراسمی چوق صایار،
او کیمه بی صایماز . ۷. احتیاط
واحتراز ایتک، حذر ایتک :
چوق صایار . || اوکئی آردینی
صایمق = احتیاط اوزره حرکت
ایتک . || خاطر صایمق = حرمت
ایتک . || سوگوب صایمق =
شتموم غلیظه بی صره لایوب شتم
ایتک . || هیجه صایمق = مهمسه .
مه مک، اهمیت ویرمه مک .

صایمه { س. صایمق فعلی، تعداد،
شمار .
صاین { ص. « صایمق » دن . چ .
{ ساین } سجه، کزیده .

منتخب، ممتاز . مر .

صایمق { فل. احتیاطلی طاورانمق،
احتراز ایتک، ملاحظه
ایله حرکت ایتک، اوکئی آردینی
صایمق .

صایوان { س. با : صیوان .

صایق { س. ۱. عدد، رقم : بر
صایق خاطرده طومتق .

۲. صایمه، تعداد، شمار : قو-
یونلرک صایسی؛ صای بی کلز =
یشمار، لایعد . ۳. حساب،
محاسبه : صای بیلز؛ صای
اوکرتمک .

صایچی { س. اغنامی صایان ما-
مور، تعداد مأموری .

صایسز { ص. ۱. صاینلا مش،
عدد و مقداری نا .
ماوم : چاشیری چاشیرجی به
صایسز می ویرورسکز؟ ۲.
حسابسز، تعداد کلز، لایعد،
یشمار، پک چوق .

صاییل { ص. ۱. صاییش، معدود :
بیم کتابلرم صاییلدر . ۲.
معین : صاییل کون . ۳. معروف،
مشهور : صاییلر دندر . ۴.
محدود : خیدودلرک کونی
صاییلدر .

صبا { س. س. عر. شرق شمالی
جهتندن اسن خقیف و
لطیف روز کار : باد صبا .
[اسکی شعرازه سرمایه مقال
اولان کلمات معدوده دندر .]
|| صبارفتار = باد صبا کی خقیف
وسریع یوروشلی .

صباح { س. عر. کوندوزک
ابتدائی، کونش چیقد .
قدن صکره زواله قدر اولان

وقت و علی الخصوص طلوع
شمسی متعاقب زمان، صبح،
سحر : صباح اولدی؛ صباح
نمازی؛ صباح یمکی؛ صباح در-
سی؛ صباح اقسام = هر صباح
وهر اقسام مقن، لاینقطع :

اقشامه صباحه = اقسام اولمازسه
صبح اوله جق، پک یاقیندر : یو-
لجیمز اقسامه صباحه کلر . || صباح
اولق = کوندوز آچلق، شفق
آتمق . || صباح ایتک . کجه بی صبا

ایتک = صباحه قدر او یوماق،
کجه بی او یوقوسز کچیر مک .
|| صباحه چیتمق = صباحه
یتیشمک . || صبا حلر خیر اولسون،
صبح شریفکلر خیر اوله = اوکله
وقتند کین تحیه تعییردر . || صباح
الحیر = آتک آلتندن یوزینه

اوزانان بیاض لکه، آقیتمه .
= ظن . ۱. صباح وقتی : صباح
ارکن قالقار . ۲. بو کونک
صباحی، بو صباح : صباح کلدم .
۳. یاریشکی صباح : صباح کلیرم؛
صبح کلک . || علی الصباح،
چین صباح = صباح پک ارکندن .
|| صبا حلری = صبا حلاین، صباح
وقتی .

صباح { س. عر. کوزلک،
حسن و جمال و لطافت .
صباحکی { ص. بو صباح واقع
اولان و یا کوریلن
یا خودکلن : صباحکی آدم کل-
ی؛ صباحکی میکندر .

صباحلاقمق { فت. ۱. صباحه
یتیشدرمک، صبا-
حه قدر یاشاتمق . ۲. صباحه
قدر او یایق بولندیرمق، صبا-
حی بولندیرمق .

صَبَاحَلَامَق { فل. صباحه قدر
اویومامق، بتون
کیجه اویقوسز قالوب صباحی
بولوق: اویونده صباحلامشله.

صَبَاحِلَایِن { یاخرد صباحلین.
ظنر. صباح وقتی،
صباح ارکنندن، علی الصباح:
صباحلین عربی درسی وریلیور؛
صباحلین برآز قهوه آلتی ایدرم.

صَبَاحِلِی { ص. هر صباح اولان:
صباحلی اقساملی = هر
صباح هر اقسام واقع اولان
ویا تکرر ایدن.

صَبَان { س. با: صابان.

صَبَاوَت { س. غلط اولوب طو.
غریبی «صیوت» ویا
«صبا» در { چوجقاق، صبی و
صبییه نك حالی وسنی، طفولیت:
صباوتنده، صباوتندن بری.

صَبَايَا { س. ج. عر. فد. صبییه.
با: صبییه.

صَبْح { س. عر. ج: اصباح. ۱.
اصباح صباح وقتی: نماز صبح =
صباح نمازی؛ صبح و مسا =
صباح اقسام. ۲. فجر، شفق؛
صبح صادق = صحیحیدن شفق
سوکمه؛ صبح کاذب = شفقندن
اول موقت ویا لاندن شفق
سوکر کبی اولاسی.

صَبْحَدَم { ظنر. عر. صبح =
صباح. فا. دم. لحظه [صبحاح وقتی، علی الصباح. عر.
س. س. عر. ۱. باشه کان
صبر { آجیبه قارشی تلاش و ما.
یوسیت کوستره یوب طیانه،
تحمل، اصل تر. چیدام، فا.
شکیب: صبر ایتمک = چیدامق.

۲. کله جک واوله جق بر شیء
اچون عجله و تلاش کوستر.
میوب بکلمه: برآز صبر ایدک:
صبر ایده میورم؛ صبرم نوکنندی
(هر ایکی معنا ایله).

صَبْر { س. عر. عصاره سی طبله
مستعمل بر نبات که اک
اعلاسی سقطره جزیره سنده
چیقار؛ صاری صبر، صبر خبلی،
صبر قنی، صبر کیدی = انواعی.

صَبْرَسَز { ص. ۱. صبر و تحملی
اولیان، آجیبه طیانه.
میان، چیدامسز. ۲. بکلیه مین،
عجول، تلاشلی.

صَبْرَسَزَلِق { س. ۱. صبر ایده.
میش، چیدامسزلق
۲. بکلیه سه مه، عجله، استعمال،
فوق العاده تلاش واضطراب
درون: صبر سز لقله اوغلنک
عودتی بکیوردی.

صَبْرِلِی { ص. صبری اولان، صبر
ایدن چوق تلاش و ما.
یوسیت ویا عجله کوستر میوب
متانتلی طاورانات، چیداملی،
صابر، صبور، شکیا.

صَبْرِع { س. عر. و:
صبریه

صَبْرِعَه { س. عر. ۱. ایجنه قماش
و ساژه باتیریلان بویا.
۲. خرسیتیانلرک و پتیزی، امید.
۳. دین، مذهب: صبغة الله.
۴. ص. اسپیرتو واقمان روحی
ایچنده حل اولمش مواد ملونه،
فر. Teinture.

صَبْرُوح { س. عر. صباحلین
ایچیان شراب و ساژه،
خمورلق بوزان.

صَبْر { ص. عر. «صبر» دن
صَبْرُور { سمب. چوق صبرلی، پک
چیداملی.

صَبْرِی { س. عر. ج: صبیان.
«صیوة» دن ص. عر.
بیده یاه مشدده ایله ایسه ده
لسانمزده او صورتده قوللا.
نماز. [بالغ اولمامش ارکک
چوجق، سن بلوغه وارمامش
اوغلان: صبی حرکتنده ممتاز
اوله ماز؛ مکتب صبیان = کوچک
چوجقلره مخصوص مکتب،
مکتب ابتدائی؛ ملعبه صبیان =
چوجق او بونجاغی.

صَبْرِيَان { س. عر. ج. فد:
صبی. با: صبی.

صَبْرِيَج { ص. عر. ا: صبیجه. «صبح»
دن ص. عر. [کوزل، لطیف.
شیرین.

صَبْرِيَه { س. عر. ج: صبا یا.
بلوغه ایر مه مش قیز
چوجق.

صَبْرِيَا { س. یاشنی پکمش اشک
یا ورسی، جکش. [دها
کوچکنه قولون دیرلر. — دیگر
بعض حیوانات یاورلرینته ده
اطلاق اولنور: کیک صبا سی. [صبا
|| صغیر صبا = جمله سی برابر.

صَبْرِيَا { س. فا. «سه پا» دن غلط.
«سپا» ده یازیلیر. [۱.
اوج آیاقلی اسکمله. ۲. صبا ییجی
طبله سنک آاغی. ۳. صیواجی و
بویاجی اسکله سی.

صَبْرَارَنَه { س. با: ساپارنه.

صَبْرَان { س. با: صاپان.

صَبْرَاق { یا خود صا چاق. س.
«صا چق» دن [۱.

طاغنیق شیء، پریشان و پراکنده
 شیء. ۲. سوس ایچون برشیئک
 کنارندن صارقان ویا کنارینه
 علاوه اولنان فضله قسم، صیوان:
 پرده صحاغی. ۳. پوسکوللی
 بیوک اویه: مقعد، جبینک
 صحاغی. ۴. چاتینک بنادن
 طیشاری به چیقان کناری و
 بونک کنارینه علاوه اولنان
 اویه ملی تخته دن سوس، ظامله لق:
 کدیش، طار صحاق. || مج. آتش
 صحاغه صارمق = ایش صاربه
 وارمق. || صالحقیم صحاق =
 صالحقیم وپوسکول صورتنده
 هر طرفدن صارقان سوسلر.

صحاقلی } ص. ۱. صیوانلی، کنار.
 لرنده سوس ایچون
 پوسکوللی اویه لری و قیرمه لری
 اولان: صحاقلی پرده، مقعد،
 فیستان. ۲. کنارلرنده چیقند.
 یسی، ظامله لئی، اویه ملی تخته دن
 سوسلری اولان: صحاقلی طام،
 چاقی. ۳. صاچی طرانمیوب
 فتیل فتیل باشنک هر طرفدن
 صارقان: نیچون بویله صحاقلی
 کریورسک؟ ۴. اوابی هر
 طرفدن صارقان شاپشال و
 ولامپاسه (آدم).

صحان } س. با: صحیان.

صحرامق } صحرامق و سائره.
 با: صحیرامق و سائره.

صح } س. [اصل «صحۃ» دن
 (ع.ر.) فعل ماضی مفرد مذ.
 کر غائبدر] طوغری و مهوسزدر
 معناسیله بمض اوراق رسمیه به
 و برات و حجت کبی محرراته

چکیلن تصدیق اشارتیدر، که
 بعضاً مهر و امضا یرینی طوتار،
 ودائماً گرفت یازیلیر: صح حکمک.
 صحابت } س. ع.ر. صاحب چیقمه،
 حمایه، مدافعه، بنمسه.
 یوب التزام ووقایه ایته: وقتیه
 ایسکنی کورمش اولدیفیچون
 هر وقت کندیسینی صحابت ایدور:
 صحابت ایتیمورم طوغریسنی سو-
 یلیورم. [بو معنا لسائزده
 مخصوص اولوب، معنای صحیح
 عربیسی ایسه آرقداشلق و صحبتدن
 عبارتدر، که بزجه او صورتله
 اصلا قوللائیمور.]

صحابه } س. ع.ر. فد: صا-
 حب، صحابی. «اصحاب»
 ایله مترادفدر. با: صاحب،
 اصحاب، صحابی.

صحابی } س. ع.ر. جم: اصحاب،
 صحابه، صحب. فخرک.
 ثبات (صلم) افندمزک رؤیت
 دیدار لریله مشرف و صحبت
 نبویه لری سعادتنه نائل اولان
 ذات: فلان ذات صحابیدر.
 [لسائزده نادر الاستعمال
 اولوب، جمع صیغه سیله «صحاب-
 به دندر» تعبیری دها مأنوسدر.]

صحابییه } س. ع.ر. جم: صحابیات.
 رؤیت دیدار جناب نبوی
 شرفنه و صحبت رسالتینهایلری
 سعادتنه نائل اولان خاتون:
 بر صحابییه، صحابیاتدن برخاتون.

صحاره } س. [اصلی آکلاشیله -
 مدی. — مکرکه «صحار-
 ری صندیفی» تعبیرندن مختصر
 اوله.] مشین ویا دری قابلی
 یولجی صندیفی، حیوانه یوکلنمکه
 مخصوص وایچنه صوکلنمز صندیقی.

صحاری } س. ع.ر. فد:
 صحراء. با: صحراء.
 صحاف } س. ع.ر. «صحف» دن
 صحیفه. با: صحفاء.
 تان آدم، کتابچی: صحاف دکانی،
 صحافلر چارشیمی. [کتابچی
 دکانلرینه «کتابخانه» نامنی ویر-
 مک لسانی آلت اوست ایدر
 غلطات جاهلانہ دندر.]

صحائف } س. ع.ر. فد:
 صحیفه. با: صحیفه.
 صحب } س. ع.ر. فد:
 صاحب، صحابی. صحابه
 و اصحاب ایله مترادفدر. با:
 صاحب، صحابی، اصحاب، صحابه.

صحبت } س. ع.ر. ۱. آرقداشلق،
 همدمک، اختلاط. [ع-
 بیده اصل اولان بو معنا ایله
 لسائزده نادر قوللائیلیر.]
 ۲. خاتم الانبیا (صلم) افندمزک
 مبارک دیدار نبویله مشرف
 اولق و اقوال قدسیه لرینی استماع
 ایدرک برلنکده بولنق سعادت:
 عبدالله بن عمر (رضهما) صحبت
 نبویه نائل اولمشدر؛ و بس
 القرانی زمان سعادتده باشامش
 ایسه ده صحبتته نائل اوله مامشدر.
 ۳. قونیشمه، کوریشوب لقردی
 ایته، مصاحبت، برلنکده او-
 توروب سویلشمه، محبت: اقسا-
 ملری طوبیلا نوب صحبت ایدردک؛
 صحبت آره سنده سوزی چکدی؛
 صحبتی طاتلی بر آدمدر. || حلوا
 صحبتی = حلوا پیشیروب ییک
 ایچون اقسامدن صکره واقع
 اولان اجتماع.

صحّت } س. ع.ر. [تعبیرات
 عربیه ده «صحۃ» صور-

تنده قوللائيلير. ۱. كركچكك،
 حقيقتنه موافق واساسلى اوله :
 بوسوزك صحتى وارميدر؟ صحتنى
 تامين ايمكسز ين ايشيتديكم
 كى سويلرم. ۲. صاغلاقلىق،
 درستلك، سقط و نقصان فقدانى.
 ۳. سهو و خطا دن عارى
 اوله، طوغريلق : بو كتابك
 يازيسى پك ابى دكلسه ده صحتنه
 ديه جك يوقدر. ۴. بدنك علل
 و امراض دن سالم و صاعلام
 اولسى، صاغلاق، عافيت : صحت
 بدن، صحت وجود؛ اوليه نعمت
 جهانده بر نفس صحت كى؛ صحت
 تامه؛ صحت اوزره = صاغ صاغلاق
 اوله رق؛ صحتلر، صحت (و) عافيتلر
 اوله = حمامدن چيقان، تراش
 اولان و سائر بوكي بر ايشده
 بولنان آدملره توجيه اولنور
 دعا تعبيريدر. || حفظ الصحه =
 ييوب ايجمه ده و يا توب قالمه ده
 و هر فعل و حر كتمده صحت بدن
 شرائط و لوازمه رعایت ايدوب
 امراض و علاك اوكنى آلق
 قواعدى جامع علم كه فن طبك
 لك مهم واك نافع شعبه سيدر :
 حفظ الصحه درسى، معلمى .

صحرَاء { سذ. عر. ج : صحرارى،
 صحرارى. ۱. اووه، قير،
 دشت : تفرج ايجون صحرايه
 چيقمشلردى؛ صحرارىء واسعه .
 ۲. صوسز و نباتسز ككگيش
 اووه، چول، يسابان، بيان :
 آفريقا صحرائى، سيبريه نك
 صحرائىء واسعه سى. || ۴. صحرا
 طوبى = طاع طوبى كى استر
 آرقه سنه يوكلنه جك صورته

خفيف اوليوب دوز يرلده
 متعدد حيوانلره چكديريله رك
 نحرىك اولنه بيله جك آغرلقده
 بولنان محاصره طوبى. || ۴.
 صحراء كبير = آفريقاده مصر
 و مغرب ايله ممالك سودان آره.
 سنده وادى نيلدن بجر محيط
 اطلاسى سواحلنه دك تمت اولان
 يرلر كه صوسز و نباتسز اوله رق
 همان خالى ايسه ده ظن اولنديغى
 كى اووه و چول صورتنده
 اوليوب طاشلق و قورى طاغلىرى
 و وادىلىرى حاويدر .

صحر النشئين { ص. فا. عر .
 صحرا = قير، چول.
 فا. نشستن = اوتورمق [قيرده
 و يا چولده اوتوران، اقامت ايدن :
 صحرائشئين اولان بدويلر .

صحرانى { ص. عر. ذ : صحرائيه.
 قيره و يا چوله منسوب
 و متعلق .

صحف { سذ. ج. عر. فد : صحيفه.
 [مفردى معناسيله يعنى
 صحيفه لر مقامنده ديكر جعى
 « صحائف » قوللائيلوب، بوايسه
 بزجه يالكز معنای آتى ايله
 مستعملدر : [كتب اربعه سماويه.
 دن باشقه بعض انبياء عظامه
 نازل اولان صحيفه لر و يا
 لوحه لر كه هر برى بر كلامى يعنى
 بر امر الهى بى حاوى ايدى :
 صحف ابراهيم (عم) .

صحون { سذ. عر. ج : صحون .
 صحون { ۱. خانه آولىسى، عرب
 اصولى اوزره خانه نك اورته .
 سنده كه آچيقلق . ۲. اوبوق
 و بوش ير : صحن اذن = قوللاق
 اوبوغى . ۳. اورته ، ميدان ،

آردلق : صحن باغ، صحن كاستان.
 ۴. بيوك كاسه . [بو معنا ايله
 بزجه پك مستعمل دكلسه ده
 قحيتيله يلك قابنه ويرديكمز
 اسم بوندن مأخوذدر.] ۵. تيا.
 تروده اويونچيلرك اجراى هنر
 ايتدكلرى محل مخصوص كه
 پرده لرله مزين و سيرچيلرك
 انظارينه معروضدر. [با: صحنه.]
 || صحن ثمان = سكر مدرسه
 ميدانى معناسيله فاتح دارالعلومى كه
 مدرساىلى طريق علميه بر بايه
 مخصوص عد اولنور : صحن ثمان
 پابه سى .

صحن { س. ۱. يلك وضعنه
 و يملكه سفره يه قونمغه
 مخصوص باقير قاب . ۲. بر صحن
 طولوسى يلك : بر صحن ينجى بى
 كندى باشنه يدى . ۳. يلك
 نوعى، درلوسى، طعابى تركيب
 ايدن يملكرك بهرى : اقسام
 يكمنده اوج درت صحن ويريلير .

صحنلىق { س. ۱. نردبان باشنده
 و يا آلتنده اساساً
 صحنلرك وضعنه مخصوص اوسقى
 مرمر دوشه لى سد . ۲. اليوم
 نردبانك دونديكى پرده ويا آشا.
 غيدن بر ايكي باصامق چقلد .
 قدن صكره بولنان ككگيش
 و مربع الشكل باصامق . = ص.
 بر قاج صحندن مركب : بش صحنلق
 بر طبله ، سفره .

صحنه { س. بو اسم معنأ اولان
 مناسبتيله برابر لفظاً ده
 ظاهر اولان مشابهته بناء يو.
 γαργαρη δν مأخوذ اولان فر.
 scène لغتى يرينه تياترونك
 اويون اوينايلان محلى معناسيله

لسانمزده برنجی دفعه اوله رق بوندن تقریباً اوتوز سنه مقدم طرف عاجزانه مدن قولانلش و خاطر مده قالدیفنه کوره مصرده مطبوع عربی بر تیاژو کتابنده کورلشیدی . لکن عربیده صادق قحیله بویله بر لغت بولغدیگی کبی ، صادق ضمیمه اولان « صحنه » نك ده معنا منا سبتی یوقدر . بناء علیه یا هاسز « سخن » قولانلق و یا خود فارسی قاعده سنجه « ه » تخصیص ایچون قبول اولونه رق لغت ترجمه عد ایدلك اقتضا ایدر .

ص ح و { سذ . عر . آیتقی ، سر - خوشلغک غیری . ذ .

ص ح و { ص . عر . ث : صحیه . ۱ . صحته و متعلق : بر تدبیر صحی ؛ تقدات صحیه . ۲ . طبابت و اطبایه عائد : امور صحیه ، صحیه دأره سی = باب سر عسکریده اطباء عسکریه و عسکری خسته خانهلره بوکا متفرع ایشلره باقان دأره مخصوصه ؛ صحیه نظارتی ، مجلسی - قرآتینه لر و قرآتینه اطبایی ایشلرینه باقان دأره مخصوصه . || امور صحیه انسانیه قومیسونی = طبایته متعلق رسمی معاینه لره مأمور عسکری قومیسون ؛ امور صحیه حیوانیه قومیسونی = بیطارلغه متعلق رسمی معاینه لره مأمور عسکری قومیسون که ایکسی ده دأره عسکریه نك صحیه شعباتنددر .

ص ح و { ص . عر . ث : صحیه . صحیح { « صحه » دن ص ش . ۱ . کرچک ، طوغری ، یالان

اولیان ، اساسلی : ایشیتدیگمز سوز ، خبر صحیح میدر ؟ صحیح دکل مصالدر . ۲ . کرچکدن ، بحق ، اصل ، حقیق : پدر صحیحی اودر ؛ صحیح شعر آرایلیرسه مجرد موزون و مقفی اولان سوز دکلدر . ۳ . علت و مرضندن سالم ، صحتده اولان ، صاغ : صحیح البدن = وجودی صحتده . [بومعنا ایله یالکز بویله ترکیبات عربیده قولانیلر .] ۴ . تام ، صاغلام ، قصورسز ، خالص ، صاغ : عیار صحیح ؛ صحیح الوزن ؛ سکه صحیه . ۵ . د . [صرف عربیده] حروف اصلیه سی میا . ننده حرف علت یعنی ا ، و ، ی بولمیان : فعل صحیح . [« سالم » دخی دینلیر .] || ورقه صحیه = مقدمات بویله بدل معاملات وسندال تده قولانیلان تمغالی کاغذ . = د . کرچک ، کرچکدن ، حقیقه : صحیح اوله در .

ص ح و { ح . عر . صحیحدن ، کر - صحیحاً { چکدن ، حقیقه .

ص ح و { صحیح حلسدیر مک { چویر مک .

کرچکدن یا عمق : سز سیاحتی صحیحلسدیر مشسکر . ۲ . تحقیق ایتک ، صحتنی تدقیق و تأمین ایتک : بو خبری صحیحلسدیر ملی .

ص ح و { صحیح حلسمک { فل . ۱ . کرچک { چیقمق ، صحیحدن

اجرا اولنمق ، فعل و اجرایه کلمک : فلانک کله چکی صحیحلسدی می ؟ ۲ . تصدیق اولنمق ، صحتی تبیین ایتک : دونکی خبر صحیحلسدی .

ص ح و { سذ . عر . ج : صحائف . صحیفه { کتاب و یا هر درلو

یازلمش کاغذک بر بوزی ، یاراغک یاریس : بوز صحیفه لی کتاب ؛ کناپک اوتوز ایشیجی صحیفه سی ؛ صحائف توارینجده محرردر . [صحف صورتنده بر جمعی ده وار ایسه ده معناسی باشقه در . با : صحف .]

ص ح و { سذ . ج . عر . ط . اطباءک صحیون { حفظ الصحه فننه چوق اهمیت ویرن بر صنف مخصوصی ، فر . Higiénistes .

ص ح و { سذ . عر . ۱ . قرآتینه صحیه { ایشلرله قرآتینه طبیلر - ینک عزل و نصیبله والحاصل امراض وعلل ساربه ومستور لیه نك سرایتندن ممالکی محافظه ایتک تدابیر و تشبئاتیله اوغراشان دأره : صحیه نظارتی ، مجلسی ، مأموری ، تذکره سی . ۲ . باب سر عسکریده طبای عسکریه نك نصب و سوقلرینه و ترفیع و سائر ایشلرینه و عسکری خسته - خانهلرله بالموم عساکر شاها نه نك طبابت و صحته متعلق ایشلرینه باقان دأره که متعدد شعبه لره منقسمدر ؛ صحیه دأره سی ؛ صحیه ریسی .

ص ح و { سذ . عر . ج : صحور . و :

ص ح و { سذ . عر . ج : صحرات . صحره { ۱ . قبا ، بیوک طاش . ۲ . ار . طاش و طوبراق انوا . علیه معادن مختلفه نك حال طبیعیده بولنان پارچهلری ، فر . Roche . || صحرة الله = بیت مقدسنده انبیا و صلحاء بنی اسرائیلک عبا . دتکاهی بولنمش اولان مشهور قبا .

ص ح و { سذ . ج . عر . فد : صحور { صحز . ۱ : صحز ، صحزه .

صَدَّ (عد. فا. یوز، مائه: صدبار = یوزکره؛ صد باره = یوز پارچه، پارچه پارچه؛ صدچندان = یوز اوقدر؛ صد هزار = یوز بیك .

صَدَاءُ { سذ. عر. ۱. سس، آواز: سس صدا یوق؛ بلند صدا ایله چاغرمق، اوقو. مق، سونيك. ۲. طاغنه ویا دیگر بر شیئه چارپوب کرى دونن سس، عكس صدا، یانقی: باقی قالان بو قبهده بر خوش صدا ایمش. [باقی]. || حرف صدا، حروف صدا. دها طو. غریسی: حرف صوتی، حروف صوتیه. با: صوتی. || مقیاس الصدا، مصور الصدا. با: صوت. || بح. صدا اشارتی = سسلی هواده چاك وودودوك و سائر سسلی آلات مخصوصه ایله ویریلن اشارت.

صَدَارَت { سذ. عر. «صدر» یعنی باشده بوانمه، اوگه کچمه، ریاست. ۲. صدارت عظمی، صدر اعظم مقام سامیسی، صدراعظمی، دولت علیه عثمانیه ده ریاست وکلا، وکالت مطنقه: صدارته کچمک = صدر اعظم اولق؛ صدارت مستشاری؛ صدارت مکتوبچیسی. ۳. روم ایلی و آناطولی قا. ضیمسکرلیکی که دائره جلیله مشیخت اسلامیهده ایکی بیوک مقام و طریق علیده اک عالی پایه در. با: صدر.

صَدَارَتِنَاهِ { ص. فا. عر. صدارت = ریاست. فا. پناه =

ملجاً] مقام صدارت عظماده بوانان، مقام مشارالیه ایشلرینک استناد کاهی، وزیر اعظم .

صَدَارَتِنَاهِ { ص. فا. صدر معالی صدارته منسوب و متعلق: امرنامه صدارتیناهی؛ حضور عالیء صدارتیناهیله رینه .

صَدَاسِز { ص. سس، سس، سسی چیتماسز، ساکت: سس سس صدارت = ساکن وسا. کت. = ح. سس سس جه، سس چیتمار مقسزین، کمال سکوت و سکونله: سس سس صدارت و وظیفه. سنی اجرا ایدیور .

صَدَاع { سذ. عر. ۱. باش اولق؛ تعجیز: صداعی موجب ویرمک. ۳. ط. باشه عارض اولان وجع. فر. Céphalalgie؛ صداع معنده = Céphalée؛ صداع تقریبی = Céphalagie .

صَدَاق { سذ. عر. [صادق نطق و کسری جائز در.] زوجه مهری، کابین، نکاح بدلی. صَدَاقَت { سذ. عر. «صدق» صداقه] ۱. دوستلق، محبت، دوستلقده ثبات، وفادارلق. ۲. افندی وولی نعمته شکور و منتدار اولوب حق نعمتی اونوتنامه: خدمتیجیده اک زیاده آرانیه جق شیء صداقتدر؛ دولته، پادشاهنه ابراز صداقت ایتمک. [لسانغزه خاص اولان بو ایکنجی معنا برنجیسنندن مستعاردر.]

صَدَاقَتِی { ص صد اقی اولان، وولی نعمته وفادار، حقیقتلی، صادق، طوغری .

صَدَالِی { ص. سسی اولان، سسلی، سس چیتماران .

صَدَانُویس { ص. فا. فونوغرافه ویرمک ایستدکاری اسمدر. «بانکنویس» دها مناسبدر .

صَدَبْرَک { ص. فا. [صد = یوز برک = یا پراق] یوز یا پراقلی، قاتمرلی: کل صد برک = بر نوع کل .

صَدَپَارَه { ص. فا. [صد = یوز پاره = پارچه] یوز پاره، پارچه، پارچه پارچه، ریزه ریزه؛ دل صد پاره = قلب مجروح .

صَدَد { سذ. عر. ۱. یاقینلق، قرب، جوار. [عربیده اصل معنایی اولان بو معنا ایله لسانغزه قوللانماز.] ۲. قصد، نیت، تشبث: اوزون بر سیاحت ایتمک صد دنده بوانیور؛ بن درسه باشلامق صد دنده ایکن سز کلدیکز. ۳. کلامدن مقصود اولان ماده، مقصد، مبنی علیه، مجوحت عنه، مانحن فیه: صد ددن آریلمه؛ صد دك خارجه چیقمايک؛ خارج از صد سوز سونله ملی؛ صدده، صد. مزه رجوع ایده لم .

صَدَر { سذ. عر. چ: صدور. ۱. کوکس، سینه، بر: صدرینی بر قاچ نشانله تزین اتمشیدی؛ علت صدر = کوکس خسته لغی. ۲. یورک، قلب، خاطر: علم سطورده دکل صدور. ددر؛ صدره شنا ویره جک بر

خبر، بر جواب یوقدر. ۳. هر شیشک، اوگئی، باشی، ایلریمی، اڭ عالی و رفیع محل : صدره کچمک؛ صدرده قورلوق. [او. طه نك باش طرفنده اوتورمغه مخصوص اولان « سدیر دخی یوندن غلطدر. با : سدیر] ۴. باش، رئیس، اڭ عالی مقامده بولنان: صدر اعظم، صدر عالی = وزرا و وکلانک باشی؛ صدر آنا- طولی = آنا طولی قاضی عسکری؛ صدر روم = روم ایلی قاضی عسکری. ۵. [«صدر اعظم» دن مخفف] دولت عثمانیه ده رئیس وکلا، وکیل مطلق حضرت پادشاهی: صدر لاحق، صدر سابق، صدر اسبق .

صدر اعظم { س. فا. [عر. صدره] باش - اعظم = دها بیوک [دولت عثمانیه ده رئیس وکلا، وزرا و وکلانک اڭ بیوک، ذات حضرت پادشاهینک وکیل مطلق] .

صدر رئیسین { ص. فا. [عر. صدره] نشستن = اوتورمق] باش شده او- توران، مجلسک اڭ بالاسنده طوران، ریاست ایدن .

صدری { ص. عر. ژ: صدریه. کوکسه منسوب و متعلق : امراض صدریه .

صدرین { سنذ. ت. عر. صدر صدر ایلی ایله صدر آنا طولی، آنا طولی ایله روم ایلی قاضی عسکرلری : صدرین مستشاری .

صدغ { سنذ. عر. ت. شقاق .

صدغی { ص. عر. ژ: صدغیه. ت. ط. شقاقه منسوب و متعلق .

صدف { سنذ. عر. ج: اصداق. ۱. میدیه واستریدیه قبیلندن قبوقلی دکیز بوجکی اجناسی. ۲. ایچنده اینجی بولنان بو قبیلدن دکیز بوجکی که قبوغی دخی بیاض و پارلاق اولوب فیل دیشی کبی صنایعه قوالانیلیر. ۳. مذکور حیوانک قبوغی : صدف قولای ایشلندیکی چون پک چوق شیشلر اعمال اولمق اوزره اوییلیر. = ص. ذکر اولنان حیوانک قبوغندن معمول ویا اونکله مزین : صدف دوکمه، صدف چکجه = صدف قاقهلی .

صدفچه { س. فا. صدف دینلن وانجی بی ویرن قبوقلی دکیز بوجکنک کوچکی وعادیسى. صدغه { س. عر. [« ه » سی تفرید ایچوندور] ۱. اینجی بی حاوی بولنان قبوقلی دکیز بوجکنک برتکی وبرقبوغی. ۲. ت. قولانگ خارجهده کی اویوغی که حلزونى الشکل اولوب اورتهدنده دلیکی واردر .

صدفی { ص. عر. ژ: صدغیه. تا. اصداق دینلن قبوقلی دکیز بوجکی قبیلندن اولان .

صدق { سنذ. عر. ۱. طوغریلق، کرچکلک، حقیقت : صدق افاده، صدق کلام. ۲. خلوص، مخالفت، خالصیت : صدق نیت؛ صدق ایله محبت؛ صدق و خلوصه = خالصانه .

صدق { فل. عر. [اصلی « ق » ک ده قبیله اولوب دوغری

اوله دیمک اولان «صدق» ماده سندن ماضی مفرد مذکر غائبدر. [« ما صدق » تعبیر عریبسنده مستعملدر که بر مثل و سائرته نك تطبیق اولندیغی دیمکدر : فلان مثله ما صدق اوله رق = بو مثل صدقجه .

صدقّه { س. عر. ج: صدقات . رضاء لله فقرايه ویریلن شیء : صدقه ویرمک؛ فقرا ایچون صدقه طوبلامق؛ صدقه یه محتاج اولمق؛ صدقه ایله کچمک. [زمان سعادتده فقراء مسلمان ایچون طوبالانان زکانه دخی بو نام ویریلیردی .] صدقه فطره

صدمه { س. عر. ج: صدمات . چارته، اورمه، چاته: کمی صدمه یه اوغرادى، ریختیمه بر شدتلی صدمه ایله چارپدی . ۲. آگسزین باشه کلن آفت، انسانک حال مادی یا معنوسنی صارصان و قوعات، ایشیمی بولنه قومش ایکن بر صدمه یه او- غرامد؛ طالعک صدمات متوا- لیه سنه دوچار اولدی. ۳. کیم. پاتلامه. || ط. صدمه منعکسه، صدمه مقابله = بر تاثیرى متعاقب اونک ضدینه ظهور ایدن تأثیر شدید، فر. Contre-coup

صدور { سنذ. ج. عر. فد : صدر. با : صدر. — صدور عظام = صدر اعظملر؛ صدور دن = قضاة عسکر دن .

صدور { سنذ. عر. صادر اوله، ظهور، حدوث، حاصل اوله، وقوعه کله، چیقمه : سزدن بویه ایش صدور ایده-

جکئی مأمول ایتمزدم؛ اراده سینه سی شرف صدور ابتدی؛ امرنامه نك صدورینه منتظم .
 صدیق { صد ص. عر. ذ: صدیقه. ج: اصدقاء. «صدق» دن ص. ش. } طوغری و حقیقی دوست، یار وفادار .
 صدیق { صد ص. عر. ذ: صدیقه. ج: «صدق» دن سمب. } يك طوغری، اصلاحلاف سوبلر و خلف وعد ایتموب سوزنده طورور: حضرت یوسف صدیق (عم): حضرت ابا بکر صدیق (رضه): ام المؤمنین حضرت عایشه الصدیقه (رضها) .
 ص { د. صاد مکسوره ایله باشلار بعض صفیله کیروب مبالغه و تاکید بیان ایدر: صر صیقلام. } یاخود صیر. س. ۱. چناق } ص { چوملکه سوریلن پارلاق بویا، ورنیک. } ابتدای ظهورنده سر صاقلامه سی وجه تسمیه سی اولدیغی مظنوندر. [۲. آینه نك آرقه سنه سوریلن بوره .
 صراجیه { س. بوغازده اورلر چیقمنی بدنك بعض طرفلرنده باره لر آچلمنی موجب ارنی بر خسته لئ، داء الخنازیر. } صراجیه اونی = آق باك، صغیر قویروغی، بالیق اونی انواعدن بر نبات .
 صراجیه لی { ص. داء الخنازیر علتته مبتلا . } س. عر. آچیقانی، صراجیه شهبه و تروده محل برافیه جق صورتده آچیق افاده، ایما و اشارته اولیه رق طوغر. یدن طوغری به و آچیقندن بیان

ایتمه، ایضاح: بوققره ده صراحت بوقدر؛ صراحت و یرمك اقتضا ایدر .
 صراحیلی { صد. آچیقندن بیان اولنان، رمز و ایما ایله آکلادلیوب ایضاحاق حاوی اولان، تصریح اتالی: صراحیلی مکتوب؛ صراحیلی کلام. } صراحیلی { ح. عر. آچیقندن، ظاهرا، رمز و ایما ایله و ضمناً اولیه رق طوغریدن طوغری به، اسم و رسمیه، آچیقندن آچیقنه، ایضاحاً، تصریحاً: کیفیتی صراحه یازملی؛ صراحه بیان اولنیور.
 صراحی { س. عر. اوزون بوینلی صو و شراب شیشه سی = بر صراحی صو؛ صراحی بی طولدی رقی. } عمریده صراح و صراحیه دخی دینلوب «صراحه» دن مشتق اولمغه، ایچنده کینی آچیقندن کوسترمسی ویا آچیق و براق شرابه مخصوص اولمسی وجه تسمیه سی اولمق محتملدر. } س. سن. عر. ۱۰. یول، طریق، راه: صراط مستقیم = طوغری یول، طریق هدایت، دین حق. ۲. جهنمک اوزرنده قورلمش يك طار و یکلمه سی مشکل بر کوپری که اوزرندن کچیله رك جنته کیدیله. جکدر: صراط کوپری سی. || مج. يك صرب و مخاطره لی یول.
 صراف { س. عر. ج. فا. صرا. سم. } اصل عمریسی صیرفی و ج: صیارفه در. [آچقه بوزمق

و تبدیل ایتمك ایله و آچقه به متعلق هر نوع معاملاتله اشتغال ایدن آدم، معامله جی، بانکر: معتبران صرافاندن؛ صرافلر چار. شیشه سی، کنخنداسی. || کوشه صرافی = سوقاق و یا دکان کوشه. لرنده اوکننه بر اوافق چکیمجه قویه رق پاره بوزمقله و اوافق تفك معاملاتله مشغول اولان کوچك صراف. || مج. صراف سخن = کوزل و سنجیده سوز سوبلکه و سوبلشمش سوزلری تقدیره مقتدر آدم؛ آدم صرافی = آدمك ایسنی کوتیسنی فرق و تمیزه مقتدر اولان .
 صرافلیق { س. ۱. صراف صنعت و تجارتی، آچقه بوز. } مق و آچقه به متعلق معاملات: صرافلیق ایدیور. ۲. آچقه بوز. مقندن ویا دکیشدیرمکدن اولنان استفاده و آلنان فرق: بن صرافلیق ایده جک دکلم.
 صرافیه { س. عر. آچقه بوزمق } ویا تبدیل ایتمك ایچون صرافك آلدیغی فرق، باش: لیرایی بوزمق ایچون قرق پاره صرافیه آلیرلر.
 صرب { ص. با: صارب. } س. ص. [Serbe] جنوبی صرب { اسلاو اقوامندن بر قوم لکه صاوه نه رینك طرفینده و آدریاتیق سواحلندن طونه نك اوته سنه نك منتشردرلر: صرب قومی، صرب لسانی، صربلرک اخلاق و عاداتی.
 صربجه { ص. صرب قومی لسا. } ننده ویا بوقومك طرز

وطورنده اولان : صربجه لسان،
کتاب، خوره، شرقی. = ح.
صرب لساننده ویا طرز و طو
رنده : صربجه سوپلک، خوره
تپک. = س. صرب لسانی :
صربجه نك بوشناجقه دن فرقی
یوق کیددر.

صربستان { س. س. م. بل : صر -
بیه .

صربیلی { س. ص. صرب قومی
افرادندن ویا صربییه
اهالیسنندن اولان آدم : صر -
بیلرک سوپلکری لسان.

صربییه { س. م. [Serbie]
صربلرک ساکن اولد -
قرلی مملکت، طونه ایله صاوه
مجرالی آره سننده مستقل بر
قراللق تشکیل ایدن معروف
مملکت.

صرت { س. ۱. آرقه نك بوقاری
جهتی، ظهر، آگن :
صرتیه آلق؛ صرتی دیواره
ویرمک. ۲. حیوانک قلیچلامه
اولان آرقه سنک اک بوقاریسی :
آنک صرتی اکردن یاره اولمش.

۳. حیوانک اوراسی پوستندن
چیقان کورک : سمور، قره
قولاق، قورت صرتی. ۴. اوزا -
نان طاغک بونه سورن قلیچلامه
یری، یاماج اوستی : خط حدود
او طاغلرک صرتی تعقیب ایدر.

۵. سم. ایچ طابیه شیوی.
|| صرتدن آتمق = درعهده ایته -
مک، استنکاف ایتمک، باشدن
صاومق. || صرتیه آلق = یو -
کلنمک؛ تعهد ایتمک. || بالیق صرتی =
اورته سی قباربق و قبلی : بانجه
یولارینی بالیق صرتی یاملی. || بر -

ینک صرتندن چیقارمق = اونى
اضرار ایدره ک قزانمق. || صرت
صرتیه ویرمک = مظاهره، تعاون
ایتمک. || صرتی طایمق = گو -
گنمک، استمداد ایتمک. || صاللا
صرت ایتمک = صرتیه آتمق، یو.
کلنمک : کوپک قویروغنی صاللا
صرت ایدوب کیتدی. || صرتی
قوی = اینی کیفش، اوشومیه -
جک صورتده چوق کیمش.

صرتار { س. او موزلری قالین
دریلی بر جنس کلر.
|| صرتار بالیغی = گول ایزماریدی.

صرتارمق { فل. ۱. صرتی طابیه
مغله قوتنه کوگنمک،
آرقه پیدا ایتمک، جمارت کو.

سترمک : صرتاروب طور بیور.
۲. قبارمق، (بولوت) افنده بر
صرت تشکیل ایده جک صورتده
صره لایمق : بولوتلر صرناردی.

صرتلامق { فت. آرقه سنه آلمق،
صرتیه یوکلنمک
= فل. صرتی طایمق، آرقه
ویرمک، طایمق.

صرتلان { س. بله لی قوردک بیوک
نوعی که اولولری مزار -
دن چیقاریر ولشه کیددر بر
بیرتیجی حیواندر، عر. ضبغ،
فا. کفتار. [یله سزیه تر. آندوق
دیرلر.]

صرچه { س. ۱. چاقیل طاشیله
قومک اریدلسنندن
حاصل اولوب قیزغین خورینه
بر دمیر بوری ایله اولقنه رک
مختلف قابلر وسائر شپنلریاییلان
جسم شفاف، جام، زجاج. [اسل -
سأ اسم عمومی ایسه ده دوکه
وکسمه اولانلری بلور اسم

مستعاریله تفریق اولندیفنندن
یا کز اولمکله حاصل اولان
عادی جنسنه مخصوص قالمشدر : [
صرچه دن اوده اوتوران قومشو -
سنه طاش آتاملی. ۲. کلنلره
طاقیلان جامدن تل، رنگلی
جامدن بونجوق انوعی. ۳.
الماس طاسلاغی، خام الماس. ۴.
جامدن تل کبی پارلاق قیل :
صرچه لی کورک = پارلاق و قبا
توگلی. ۵. موزایق دینلن
اصولده یاییلان منقش بلور.

صرصر { س. عر. پک شدتلی
وصوئوق روزکار.
[صفت کبی ده قوللایلیر :]
رح صرصر.

صرعه { س. عر. [یره اورمق
دیمک اولان «صرع» دن]
انسانک حسیاتی غائب ایدره ک
دوشمه سنی واختلاج واضطرابی
موجب اولان معروف سیکیر
خسته لغی، تر. طوتار، طوتا.
راق : صرعه طوئوق، صرعه سی
اولق.

صرعه { س. عر. [صادک ذم
وکسری جا را کوریشمه،
پهلوانق، خصمی آتمق مهارتی.
[مائوس دکل ایسه ده «اسپور»
لغت اجنبیه سنه ترجیحاً قوللا -
نیله بیلیر.]

صرعه لی { ص. طوتار علتنه
لابتلا، صرعه سی او -
لان : صرعه لی اولانلری ع کره
آمازلر.

صرعی { ص. عر. ئ : صرعه ط.
طوتار علتنه منسوب و
متملق.

صَرف { سذ. عر. ۱. خرج، مصرف ایتمه، آنچه بی مباحثه و بیرون بوزمه: چوق پاره صرف ایتدیکز: آید نه قدر صرف اید یور سکنز: آنچه نك کبی صرفندن خوشلانیر کبی حفظندن. ۲. قوللانه، ایشده بولندیرمه، استعمال، اشغال ایتمه: بو ایشه صرف ذهن ایتدم: صرف مساعی ایتك. ۳. چورمه، دوندیرمه، چکوب اوزاقلاشدیرمه: بر ایشدن صرف نظر ایتك = کوزلربنی چوریمك، واز چكك. ۴. بر لسانی ترکیب ایدن کله لرك تبدلاندن و بریرندن چقمئلرندن یعنی تصریف و اشتقاقدن بحث ایدن علم که کله نك ترکیب کلامده طوئدینی موقعدن صرف نظرله [یعنی یووظیفه بی نحوه براقهرق] مجرد نفس کله نك تبدلات و تغییراتی بیلدیرر: علم صرف. بوعلندن بحث کتاب: صرف عربی، صرف ترکی، فلان کوزل بر صرف یازمشدر. ۶. کله نك علم صرف قواعدنجیه و اعراجیه تبدلی. [تصریف و انصراف دها مستعملدر.]

صَرف { ص. عر. ۱. خالص، صافی، ساده، محض: بو صرف سوتدر؛ صرف یالاندر. ۲. بسبتون، کاملاً [اکثریا ترکیه کبی قوللانیلوب فارسی قاعده سنجیه مثلاً کذب صرف نادراً دینلیر و برنجیسی قدر قوت معنایی احتوائتمز.] = آنجق، مجرد: صرف کندی اختراعیدر.

صَرف { ص. عر. ۱. صرفیه. علم صرفه منسوب و متعلق: قواعد صرفیه.

صَرفیات { سذ. ج. عر. ۱. و سائره، مصارف: بو آی چوق صرفیات اولدی. ۲. بر حساب و دفترک مصارفه متعلق قسمی: صرفیاتی مفرداتیله کوسترمه. مشسکنز. ۳. وجودجه افزازاتله واقع اولان زیان، ضایعات: قان آلدیرمق صرفیاتدر؛ بو قدر جراحت آتیه سی بر صرفیاتدر.

صَرفیون { سذ. ج. عر. صرف علمده کتاب یازان علما: مشاهیر صرفیونندندر.

صَرمه { س. با: صیرمه.

صَرمه { یاخود صیره. س. [یو. صرمه { Σερμα } ۱. دیزی، صف: بر صره اینجی: آغاجلری صره صره دیکمشلر. ۲. ترتیب، نظام: صره به قومق، صره به کیرمك، صره ایله. ۳. صنف، مرتبه، رتبه، منزله: بن او صره ده دکلم: بنی اونلرك صره. سنه قومایك. ۴. خط، سطر: بر قاج صره یازی یازدی. ۵. درسخانه و اوکامائل یرلرده او تورمق اوزره تختهدن بویینه قنایه، اوزون رحله، مصطبه: مکتب، تیاترو صره لری. ۶. نوبت، معین و مخصوص وقت و یا درجه: بزم صره من کلیمه. جگمیدر؛ شمعدی سزك صره. کردر. ۷. فرصت، تصادف، مناسب وقت و حال: صره دو.

شورمك: صره کوزتمك؛ صره سی کلدی ده. ۸. سیاق و سباق، کلیش: سوزك صره سی. ۹. عدم انتخاب، راست کله آله، ممتاز اولمیان: صره قارپوزی: صره تقری؛ صره کوموری. ۱۰. اطراد، بوینه اوزانمه: صره سرویلر، صره دیواری. = ص. بر صره تشکیل ایدن، بر صره دیزلش: صره یایلر، دکانلر، صره آغاجلر. = ح. ظرفیت بیان ایدر اسمله التحاق ایدرهك بر نظام و ترتیبه دوام و استمرار بیان ایدر: آردی صره، آرقه سی صره = متعاقباً، کیریدن متصلأ؛ اوکئی صره = اوکندن، اوکنجیه، اوکدن متصلأ؛ یانی صره = برابرنده، یان یانه. || آره صره، آره ده صره ده = آرائق آرائق، بعضأ، هر وقت و منتظماً دکلم. || صره ایله = منتظماً بربری آرقه سندن، منتظم بر ترتیبده یاخود برر. || صره سنده = نظامنده، مناسبی اوله رق. || صره سیله = یولیه، صورت مناسبه ده. || صره صره = صف صف، بربری آرقه سنده صقلر تشکیل ایدم. جك صورتده: عسکر صره صره دیزلشیدی. || ایشی صره سنه کیرمك = ایش یولنه کیرمك؛ نتیجه پذیر اولق اوزره بولمق؛ دو-زلمك. || صره ده = برشیشه نائل اولق طریقتنده. || صره ده = ائشاده، ایکن: کلدیکم صره ده تصادف ایتدم.

بو لغت چفتاییده دخی سیرا املا-سیله مستعمل اولدیغندن، بزجه

روچهدن مأخوذ اولدیغی کبی، اسکی لسان یونانیده موجود بولمق حسبله، روچیه ده دخی ترکیهدن چکش اولسی ملحوظ اولدیغی خالد، بری السنه تورانیهدن و دیگر ی زمره آریانه دن اولان یوایی لسانده عیناً تصادفی غرابدنذر. بو ایکی لسانده بو قبیلدن تصادفقر چوق اولوب، بو حال لسا نیونک نظر دقتی جلب ایتمک شایاندر.

س { سش. عر. ۱. آچه کیسه سی، صره } پاره چیقینی. ۲. حر مین محترمینه جانب سلطنت سنیه دن هر سنه اهدا بیوریلان آچه و ساثره: صره هایون؛ صره آلانی؛ صره امینی = صره هایونک جانب حجازه سوقنه ماور اولان ذات که هر سنه دیگری نصب اولنور.

صره سز { ص. ۱. غیر منتظم، قارمه قاریشیق. ۲. یولسز، مناسبتسز، نامجل. صره لامق } فت. صره به قودیر. دیز دیر مک، بر دیزی به باغوانه صره لامقلی.

صره لامق { فت. ۱. صره به قو. مق، دیز مک: صاقسیلری یولک اوزرنده صره لایه جنم. ۲. بربری آرقه. سنده سونلک، آره سنی کسزین ایراد ایتمک: بر طاقم شتوم غایظه صره لامغه باشلادی. = فل. (چوقق) یا صدیق و دیوارلره طوتسورق یوریمکه باشلامق: دها یوریمیور اما صره لایور.

صره لامق { فل. صره به قونمق، دیزلمک، بر دیزی تشکیل ایده جک صورتده ترتیب اولمق: بو آغاجلر ایی صره لامقا مشدر.

صره لی { ص. ۱. دیزلمش، صره اولر، آغاجلر. ۲. مرتب، منتظم: صره لی ایشر قولای کوریلیر. ۳. مناسب محلنده، یولنده.

صره واری { ص. بر صره تشکیل ایدن، بر دیزی صورتنده، صف اولمش: صره واری یالیر، آغاجلر. = ح. بر دزی تشکیل ایده جک صورتده، صره ایله: صره واری طور. مشردی.

صریتمق { صریغان، صریم و سا. صریتمق } ثره. با: صریتمق و ساثره.

صریح { ص. عر. ۱. صریحه. [«صراحة» دن صش.] ۱. آچیق، آشکار، رمز و ایما ایله نفهم اولغوب آچمقدن آچیغه افاده اولسان، واضح: قول صریح، افاده صریحه. ۲. شک و شبهه دن سالم، ظاهر بدیهی: حق صریح. ۳. قاریشیق و مقشوش اولمیان، خالص، صافی، ساده.

صریر { سذ. عر. غیجردی، نلم و قپوکی شیئرک سسی. صرمق } صزلامق، صزی. با: صیزمق و ساثره.

صعب { ص. عر. ۱. صعبه. [«صعوبة» دن صش.] ۱. چتین، زور، مشکل، دشوار: صعب ایش. ۲. قو. تلی، زورلی: دشمن صعب.

صعوبت { سش. عر. ج. صعو. بات. کوچک، زحمت، مشکلات: چوق صعوبت چکدک؛ بویازی بی یازمقده هج بر صعوبت یوقدر.

صعوبتلی { ص. کوچ، زحمتلی، بتلی ایشدر. سذ. عر. بوقاری چیمه، صعود } یوکسه چیمه، یوکسله: دومان بولوتلره طوغری صعود ایدیوردی.

صعید { سخذ. م. باخود صعید مصر = خطه مصره نک قسم جنوبیسی، مصر علیا. صذ. ج. عر. فد: صغیر. صغار } با: صغیر.

صغاء { سش. ج. عر. فد: صغیره. صغار } با: صغیره.

صغر { سذ. عر. کوچکک، خر. دی: صغیر سن = یاش کوچککی. صغرتماج. با: صغیر. صغره } و ساثره.

صغرا { صش. عر. و: صش. عر. ذ: اصغر. صغری } با: اصغر. = سش. عر. مذ. قیاسک حد اصغرینی حاوی اولان قضیه، کبری مقابلی.

صغری { س. با: صاغری. سخذ. م. از میر سخباغندن صغله } عبارت اولان آناتولی خطه سی.

صغیر { ص. عر. ۱. صغیره. ج. صغار. ۱. کوچک، اوفاق، خرد: نجم صغیر؛ حجره صغیره؛ صغیر و کبیر = یوک کوچک؛ صغار و کبار = بیوکلره کوچکلر، عموم انسانلر. ۲. ذ. بلوغه ایرمه مش ووصی به محتاج چو. جق: اوج صغیر اولاد براقدی؛

بر صغیر اوغلی و ایکی صغیره
قیزی وارد؛ صغیر ممیز = تمیزه
مقتدر صی؛ صغیر غیر ممیز =
تمیزه غیر مقتدر صی .

صغیره { س. ش. ع. ج. : صغائر .
کچی کباردن اولمیان ائم .

ص { س. ش. ع. ج. : صفوف .
« ف » ترجه ده « مخفف

دخی او قونور . ۱ . صره ، دیزی ،
سلک : بر صف تشکیل ایتک :

بر صف اوزره دیزلک ؛ صفدن
چیقماق . ۲ . ع . بر صره به دیز-

لمش عسکر : بریحی ، ایتکیچی
صف . || صف بسته = صره

اوزره دیزلمش : صف بسته
سلام اولق = بر صره اوزره

دیزیلوب سلامه طور مق . || صف
جماعت = جامعه نمازه طوران

جماعت مسلمینک تشکیل ایتدیکی
صره لرك بهری . || صف حرب =

مخاربه ده بر صره به دیزیلن عسکر ؛
صف حربه کبرنجبه هر کسه جسارت

کلیر . || صف صف = صره صره ،
متعدد صره اوزره . || صف

نعال = او طه و یا چادیر وسائر
اوتور یلان محلك آتاق قابلرینی

چیقاروب بر اقدقلری اک آشانی
صره سی : صف نعالده اوتور مق =

کال تواضعله او محله تنزل ایتک .
صفا { س. ش. ع. ج. : ۱ . صافیلک ،

صفا { س. ش. ع. ج. : ۱ . صافیلک ،
صفاء { بر اقلق ، بولانندی ، و کدو .

رتدن سالم اوله : صفای قلب ،
صفای خاطر . ۲ . اندیشه سزلک ،

اطمئنان ، راحت ، حضور ، اکلنجه ؛
صفا سورمک ؛ ذوق و صفا سنه

باقی . || اخوان صفا = علوم
و فنون و حکمتله اشتغال ایدر

اسکی بر صنف علما که بینلرنده
تعاطی ایتدکری مکاتیبک بر قسمی

« رسال اخوان الصفاء » عنوان
نیله موجود اولوب بر مجموعه علیه

تشکیل ایدیور . || صفا کلدیکنز
[طوغریبی : صفا کتیردیکنز] =

خوش کلدیکنز ؛ صفا بولدق =
خوش بولدق ؛ صفای خاطرله =

خوش حال اوله رق . || کیجه
صفا = کیجه آچیلوب کوندوز

قیانیر بر جنس چچیک .
صفا بخش { ص. فا. [ع. صفا =

باغشلاق] راحت و حضور
و یرن ، راحتلاندران ، اکلندیرن .

صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .
صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .

صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .
صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .

صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .
صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .

صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .
صفا { س. ش. ج. ع. : صفت .

القاعده مثالک فاء الفعلی اولان
« و » ک حذفی و « ة » علاوه .

سیله ، صفة [۱ . بر شخص و یا
شیئک عارضی حالی ، صورت :

فضیلت انسانه یا قبشیر صفتلرک
اک ممدوحیدر ؛ بر شیئی صفات

مخصوصه سیله تعریف ایتک اقتضا
ایدر ؛ رحمان صفات اللهیدندر ،

صفات الهیه دندر . ۲ . انسانک
بر فعل و حرکتده بولتمقه صلا

حیت قرانمق ایچون طاقتدیغی
حال و کیفیت و یا عنوان : سز بکا

بو سوزی نه صفتله سویلدور .
سکر ؟ پدر صفتیله می یوقسه

آسر صفتیله می ؟ ۳ . عو . تر .
صورت ، چهره ، بکز ، ظاهری

و خارجی کورینیش : اونک نه آدم
اولدیغی صفتندن بالیدر : صفتنه

باقسه کز آ . ۴ . د . [صرف
ونخوده] بنفسه قائم اولیوب بر

شخص و یا شیئه عارض اولان
بر حال و کیفیته دلالت ایدن

کله : آق ، قره ، بیوک ، کوجک ،
آغر ، خفیف ، عالم ، جاهل کله لری

صفتدرلر . [توصیف اولنان اسم
ذاته ده نخوده « موصوف »

دیرلر : [صفتله موصوف آره .
سنده مطابقت شرطدر . || صفت

رسمیه = بر آدمک دولت و حکو-
متجه حائر اولدیغی حال و موقع :

اونک بر صفت رسمیه سی وار-
میدر ؛ — اوت مدعی عمومیدر

لکن بورایه اوصفتله کله مشدر .
صفتح { س. ش. ع. ج. : یوز چورمه ،

صفتح { اعراض ، باقنامه ، عفو : عفو
و صفتح ایتک .

صفتح { س. ش. ع. ج. : صفحات .
صفتح { ۱ . یوز ، بر شیئک دوز

یوزی ، وجه ، بر جسمک کورین
خارجی طرفلرینک بهری : مکعب

بر زارک آلتی صفحه سی واردر .
۲ . یازلمش و یا یازله بیلیر صحیفه :

مجال بر صفحه ؛ مرمر صفحه سی
اوزرینه حک ایتک . ۳ . صحیفه

دل ، صحیفه خاطر . ۳ . اینجه
و ککیش جسم ، تخته ، لوح ،

لوحه ، یوقته : اینجه صفحه لره
یارلمسی قولای بر طاش .

صقدر { ص. فا. [ع. صف =
صقدر { ص. فا. [ع. صف =

صقدر { ص. فا. [ع. صف =
صقدر { ص. فا. [ع. صف =

صقدر { ص. فا. [ع. صف =
صقدر { ص. فا. [ع. صف =

صقدر { ص. فا. [ع. صف =
صقدر { ص. فا. [ع. صف =

صقدر { ص. فا. [ع. صف =
صقدر { ص. فا. [ع. صف =

صفر { سذ. عم. ج: اصفر. }
 صفر آکندیکندن هیجه اشارت
 اولدیغی حاده، رققرک صاغنده
 یازلدقده، اونلره بر درجه قرا.
 ندیروب مثلاً بری اون وایکی بی
 یکریمی ایدن اشارت که بر نقطه دن
 عبارت اولوب اساساره) شکنده
 ایدی. || صولده صفر = هیچ
 بر اهمیتی اولمیان، کان لم یکن
 حکمنده اولان. || صفری تو.
 کتمک = ۱. مقابله دن و برشیته
 دوامدن عاجز قالمق: اولیه
 سئلر ایراد ایتدم که نهایت
 صفری توکتدی. ۳. تلف او.
 لمق: حریف صوؤفدن اوراده
 صفری توکتش. = ص. بوش،
 خالی، هیچ برشیئی اولمیان: صفر.
 الید = الی بوش، تمیدست.
 صفر { سذ. عم. سنه قریه }
 صفر عربیه تک ایکیجی آبی:
 صفر الحیر.
 صفراء { ص. عم. ذ: اصفر. لا: }
 صفراء { اصفر. = سذ. عم. ۱. }
 اود، مراره. ۲. قدما فکر نتیجه
 اخلاط اربعه تک بری که اساسی
 اودده کی یشیلتراق صاری
 مایعدر. || صفرا بولا نمق = باش
 دونک، قی اتمک ایستک.
 || صفراسی غالب = اکثریا باشی
 دون (آدم).
 صفرا { ص. صفراسی غالب، }
 صفرا { جزئی صاللاعتدن ویا }
 آشاغی یاخود یوقاری باققدن
 باشی دون (آدم).
 صفران { س. « زعفران » دن }
 صفران { غلط. لا: زعفران. }
 صفراوی { ص. عم. ذ: صفراویه. }
 صفراوی { اوده منسوب و متعلق، }
 اخلاط اربعه دن صفرایه منسوب:

مزاج صفراوی؛ صفراوی المزاج
 آدم.
 صفرت { سذ. عم. ۱. صاریلق، }
 صفرت { صاری رنگ. ۲. بکنز }
 صولوقلفی.
 صفرت { س. کمینک آلت انبارینه }
 صفرت { وضع اولنان آغراق، }
 طوغریسی صابوره. لا: صابوره.
 صفرن { ص. فا. } عم. صف =
 صفرن { صره. فا. زدن = اور. }
 مق { دشمن عسکرینک صره لینه }
 اوران، جسور، شجیع، غالب.
 صفشکن { ص. فا. } عم. صف =
 صفشکن { صره. فا. شکستن = }
 قیرمق { دشمن عسکری صره. }
 لرینی قیران، غالب.
 صفصاف { سذ. عم. سوکوت }
 صفصاف { آغاجی: حامض }
 صفصاف = کیم. فن. Acide
 Salicylique دینان و اکثریا
 صنایعه و بیراکی شیرلی محما.
 فظه خصوصنده قولانیلان
 طبابتده دخی مستعمل زیاده.
 جه می تنفسه مضر بر ماده.
 صفصافییه { ص. عم. بنا. فصیلد }
 صفصافییه { صفصافییه = سوکوت }
 آغاجی انواعندن اشجار.
 صفوت { سذ. عم. صافیلک، }
 صفوت { خالصک، پاکک، برا. }
 قاق، غل وغشدن عاری اولمه:
 صفوت قلب، صفوت درون.
 صفوف { سذ. ج. عم. فد: }
 صفوف { صف. لا: صف. }
 صفه { سذ. عم. طیش قیونک }
 صفه { ایکی طرفنده طاشدن و یا }
 تخته دن اوقورمه مخصوص سد
 ویا بیکه. لا: صوفه.
 صفی { ص. عم. ذ: صفیه. «صفوه» }
 صفی { دن ص. } صافی، خالص،

پاک، تمیز، غیر مخلوط. «صافی»
 دها مستعملدر. || صفی الله =
 ابو البشر حضرت آدم (عم) تک
 لقبیدر.
 صفیحه { سذ. عم. ج: صفاغ. }
 صفیحه { ۱. یاضی و دوز یوز، }
 صفحه، لوحه. ۲. تخته حالنده
 معدن، ساج. «صفحه» دها
 مستعمل اولوب، صفیحه تک ایسه
 جمعی دها مأنوسدر. {
 صفی { ص. عم. ذ: صفیحه. }
 صفی { ت. بنا. یوفقه حالنده، }
 یوفقه لر صورتنده: صفی
 الشکل.
 صفیر { سذ. عم. ط. ایصاق صو. }
 صفیر { رتنده سس. }
 صفیر { سذ. عم. } یو. Σαπφείρα
 صفیر { ρος } کوک یا قوت (ذی
 قیمت طاش).
 صفیری { ص. عم. ذ: صفیریہ. }
 صفیری { ایصیق سسنه بکنز }
 (تنفس صداسی وسائره).
 صفغانی { س. لا: صافغانی. }
 صفاق { س. چکه آتی، غیب. }
 صفاق { مر. غلط اوله رق «او- }
 کوز شغانی «دیدیکمزک طو-
 غریسی «اوکوز صفغانی» درکه
 کرداندن صارقان دری دیمک
 اولوب، شفاقه اصلا مناسبی
 یوقدر.
 صقال { س. ارککلرده یوزک }
 صقال { اطرافنده و آلت چکه تک }
 اوزرنده بیتن قیلر، لجه، ریش:
 قره، صاری، قوگرال، آن
 صقال؛ صقال قویورمک، صا-
 لیورمک؛ صقالی تراش اتمک.
 || آق صقال = کوی اختیاری،
 مختاری. || آق صقال قره صقال =

بیوک کوچک، هرکس || صقالی
 اله ویرمک = باشقه لرینک نفوذینه
 تابع اولوب فاعل مختار اولماق.
 || تخته صقال = اکلی صقاللی.
 || (ایشک) صقالی بیتمک = اسکیرک،
 سورنجه ده قالمق. || صقالی
 تراش ایتمک = یمین تمبیردر:
 بویله دکلسه بن صقالی تراش
 ایدرم. || صقال جو جوکی = بام
 تلی. || صقالی دکرمده آغار.
 تمق = تجربه قزانمیزین اختیار
 اولق. || صقالی صایدیرمق =
 اسرارینی کتم ایدمه مک. || صاج
 صقال = سن وسال. || صقاله
 صوغان طوغراقمق = استهزا،
 ریشخند ایتمک. || طوب صقال،
 قبا صقال، کوسه صقال = صقالی
 بو شکلرک برنده اولان آدم؛
 کچی صقالی = اوجی سیوری
 کسکک صقال؛ تخته صقال =
 دوز واکلی صقال.
 صقالیه } سذ. ج. عر. [فد :
 صقلاب، صقلابی لسانج.
 ده مستعمل دکلر] اسلاو
 اقوامی : صقاله دن بر قوم.
 صقالسبز } ص. صقالی کله مش ویا
 صقالنی تراش ایتمش،
 صقالی اولیان.
 صقالا تمق } فل. صقالی کلک،
 صقاللی } ذو اللیحه، ریشدار؛
 قره صقاللی، آق صقاللی، قیر
 صقاللی، صاری صقاللی، کوسه
 صقاللی.
 صقسبی } س. با. صاقسی.
 صقصغان } یا صقاغان. س. با :
 صاقاغان.

صقل } سذ. عر. اگه له، اگه
 ایله جلا ویرمه.
 صک } سذ. عر. ج. صکوک.
 } [فا. « چک » دن معرب]
 ۱. جانب محکمه دن ویریلن رسمی
 حجت و اعلام و یا برات. ۰۲.
 حجت و اعلام کی حکملی محررات
 شرعیه نیک اصول و نسق تحریری
 و بونلرک تحریرنده قوللانیلان
 تعبیرات و اصطلاحات : حجتک
 صک و سبکک. موافق اولدیغنی
 تصدیق ایتمک.
 صکک } سذ. عر. [« صک »
 « دن سمب.] اعلام و
 حجت یازمق اصولنده ماهر
 محکمه کانی.
 صکره } ظز. غلط املا. طو.
 صکره } غریسی : صوکره. با :
 صوکره.
 صکسار } س. پوستندن کورک
 یاییلان و طاوقلرله
 ساز طيور اهلیه یه مسلط او.
 لوب یا لکز قازدن قورقان کدیدن
 بیوجک سیاه بر حیواندر، که
 فا. دله وعر. بوندن معرب او.
 لهرق دلق دینلیر. بر جنسنه ده
 قیر صکساری و گوچکن دیرلر.
 صکسون } س. [وغلطی : صا.
 صالدرلق اوزره غاوغاده قو.
 لانیلان ایری کویک.
 صکسونجی } س. غاوغا کو.
 } پکارینی اداره
 وسوق ایدن عسکر افرادی که
 یکجیری اوجاغنه مربوط ایدی؛
 صکسونجی باشی = بو افرادک
 ضابطی.
 صکوک } سذ. ج. عر. فد :
 صک. با : صکک.

صلاة } سذ. عر. ۱. جمعه نمازینه
 وبعض محللرده جنازه به
 دعوت ایچون مشارکدرده اوقونان
 صلوات : صلا ویرمک، صلا او.
 قومق. ۰۲. مج. میدان اوقومه،
 کذینه کوکنن واریسه چیقسون
 دیه ندا ایتمه. ۰۳. تر. شر. بر محله
 چوققلرینک دیکر محله چوققلریله
 طاش غاوغاسنه چیمه لری. =
 صلا! یاخود الصلا! صورتنده
 ادات تیبیه مقامنده دخی
 قوللانیلیر.
 صلا } س. با. صله.
 صلابت } سذ. عر. [« صاب »
 دن] قتیلق، پکک.
 ۰۲. متانت، قوت، طیامت، نبات:
 صلابت دینییه.
 صلابتلی } ص. قوی، متین، طیا.
 } نیکلی، ثباتلی.
 صلاپوریه } س. طرز مخصوصده
 } آچیلیر. بریلکینی
 اولان بیوجک بر نوع قایق.
 صلات } یاخود صلاة، صلوة.
 } سذ. عر. ج. صلوات.
 ۱. نماز : صلوات فجر = صباح
 نمازی؛ صلوات عید = بایرام نمازی.
 ۰۲. بیفمبر ذی شیان (صلح)
 افندسزه دعا : « علیه الصلاة
 والسلام » یاخود « صلوات الله
 علیه » و « صلی الله علیه وسلم »
 دعایی : صلوات اوقومق، صلوات
 کتیرمک. = ج. « اللهم صل
 علی سیدنا محمد ... » دعایی :
 صلوات شریفه، صلوات کتیرمک.
 صلافة } س. [فر. Salade] ۱.
 } اشتها آچمق اوزره یمک
 آرسنده بن طوزلی واکشیللی
 شی. ۰۲. اک زیاده صلافة یا تمغه

يارايان ماروله مشابه واوندن
 كوچك بر نوع يشملك : صلته
 ديكمك؛ صلته صوغان صاتمق .
 ۳. بو يشملكك طوز وسركه و
 زيتون ياغييله تربيه اولمغنى :
 صلته بي سفره يه قومق؛ صلته
 طباعى .

صَلَاةٌ جِي } س. صلته و صوغان
 و سائرَه كزديروب
 صاتان آدم .

صَلَاةٌ لَق } س. صلته ياغمه
 يارايان خيار : صلته لق ديكمك،
 يتيشديرمك .

صَلَاح } س. عر. ۱. ايلك، بر
 شينك ابي ومطلوب و
 ممدوح صورته بولمغى : صلاح
 حال . ۲. زهد وتقوى، پرهيز -
 كارلق، اعمال صالحه : اهل صلا-
 حدن بر ذات . ۳. صلح، مسا-
 لمت، اسايش : صلح وصلاح .

صَلَاحِيَّت } س. (عربى اوليوب،
 ذاتاً مصدر اولان
 « صلاح » اادات مصديريت
 علاوه سيله لسانمك تصرفاتى
 صره سنه كچمشدر . [۱. برايشه
 قاريشمغه وبرفل وحر كته حسب
 الوظيفه حقل اوله : سزك بو
 ايشه قاريشمغه صلاحيتكز
 يوقدر؛ بو يم صلاحيم دائره -
 سنده در . ۲. هق. بر دعوانك

مدعى عليهمك اقامت ايتديكى حملك
 محكمه سنده باقمغى؛ عدم صلاحيت
 دعواسى = طرفيندن بر ينك
 دعواسنك، محول اولديغى محكمه يه
 عائد اولديغى ادا ائلسى .

صَلَاحِيَّتِي } ص. بر ايشه ويا بر
 دعوى رؤيته

حسب الوظيفه حقل بولنان،
 وظيفه دار : محكمه حقوق بو
 دعوانى كورمه صلاحيتلى
 دكلدر .

صَلَاخُوَان } ص. س. فا. [عر.
 صلا = م - فا. خوا -
 ندن = او قومق [۱. مناره ده
 صلا ويرن، جمعه ويا جنازه نما-
 زينه دعوت ايچون صلوات
 او قويان مؤذن . ۲. ميدان او-
 قويان، كندينه كوكنن وارايشه
 الصلا ديهرك تفاخر ايدن .

صَلَاخُور } س. ۱. «سراخور»
 دن غلط [قيوچى
 باشيدن دون اسكى بر رتبه
 صاحبي . ۲. «سلاحشور» دن
 غلط [وقتيله بر قلعه وموقمك
 محافظه سيله موظف اولوب بو
 خدمته مقابل تكاليف اميره دن
 معاف چنكاور آدم .

صَلَاش } صلاشپور . با : صالاش،
 صالاشپور .

صَلَامُورَه } س. با : سالاموره .

صَلْب } س. عر. ۱. آصمه، آصه .
 رق اعدام ائمه، بردار
 ائمه : صلب ائمك . ۲. خاچه
 كرمه، خاچه كرهرك اعدام
 ائمه : خرسديانلر حضرت عيسانك
 صلب اولنديغى اعتقادنده بو-
 لنه رق صليب شكافى تقديس
 ايدبورلر .

صَلْب } س. عر. ۱. اصلاب .
 او كورغه كيكارينك
 مربوط بولنديقلرى زنجير كبي
 كيك، اكين، عمود فقارى .

۲. دريت، سلاله : صلبندن اوج
 ارلك ايله ايكي قيز اولاد دنيايه
 كلدى؛ سلطان عثمان خان غلا

زينك صلب پاكندن دنيايه
 كان اولاد .

صَلْب } ص. عر. ۱. صلبه . «صلابة»
 دن صش . [۱. قانى،

سرت : حجر صلب . ۲. مابيع
 وغاز حالنده اوليوب آغاز و
 ودوكلز يعنى ذرات تركيبه سى
 آز چوق قوت وتضييق كور-
 مدكجه بر لرندن آرمالز (شى) :
 جسم صلب، اجسام صلبه . ۳.
 محب حسياتى طونوق، تاثيرسز،
 احوال روحيه دن بيهره، بك
 جسمانى : بك صلب آدم .

صَلْبِي } ص. عر. ۱. صلبيه . برينك
 صلبندن كله، صلبندن
 متولد : صلبي اوغلى، اولادى =
 اوز اولادى .

صَلْبِيَّت } س. عر. ۱. قاتيلق،
 سرتلك : طاشك صلبيقت .
 ۲. اجسامك احوال ثلثه سندن
 برى كه مابيع وغاز حالنده او-
 ليوب قانى اولمسيدير . ۳. محب
 حسزلك، احوال وحسيات
 روحيه دن بهر سزلك، جسمانى
 وحسز آدمك حالى .

صَلْت } ص. ح. با : صالت .

صَلْح } س. عر. ۱. باريش، با-
 ريشيق، باريشمه . اشي-
 صلح ائمك = باريشمق؛ عقد صلح
 ائمك . ۲. راحتلق، اسايش،
 حرب وفتنه وفسادك عكسى؛
 صلح واسايش؛ محافظه صلح، ادامة
 صلح؛ صلح وصلاح . ۳. اوئشمه،
 اوزلاشمه، بالتراضى رنج نزاع؛
 ايشى محكمه يه دوشورمك سزك
 پينلرنده صلح ايتديلر؛ صلح اولق =
 اوزلاشمق .

صَلْحًا } ص. عر. ح. بيز ويا محب
 (كه سز، اوزلاشه رق، او-

یشه رق، صلح طریقیه : مسئله صلحاً حل اوله رق حربك اوکی آنندی؛ ایچی آرلنده صلحاً تسویه ایدوب محکمه یه دوشور. مدیلر.

صلحاً { سنڊ. ص. ج. عر. فد : صلحاً. با. صالح. }

صلح آمیز { ص. فا. ا. عر. صلح = صلح آمیز سوزله آرلرینی بولدی. قاریشدرمق. } صلح قاریشدران، صلح و آسایش ایزات ایدن : صلح آمیز سوزله آرلرینی بولدی.

صلحی { ص. ایکی طرفی اوز. لاشدیران، ایکی خصمك آرلرینی بولوب صلحی اعاده ایدن آدم، میانجی . }

صلحنامه { ص. فا. عر. صلح = باریش. فا. نامه = یازلمش کاغذ } ایکی طرف بیننده تقرر ایدن صلحك شرائطی حاوی محررات، باریش عهدنامه سی .

صلحی { ص. عر. ذ. صلحیه. باریشه منسوب و متعلق، صلح و اسایشه عائد : تدابیر صلحیه. }

|| ص. محکمه صلحیه، محاکم صلحیه = اوفاقی تفك دعوالری صلحاً و طرفینی بالافناع رضا. لرینی استحصال ایتکله خرجسز رؤیت ایدن کوچك محکمه که نواحیده ودوائر بلدیده اولور.

صلصال { سنڊ. عر. ۱. قومله قاریشیق اینجه چامور. ۲. لوله جی چاموری، بالچیق . }

صلصالی { ص. عر. ذ. : صلصالیه. } اینجه بالچیق ویا لوله جی چاموری حالنده اولان : ماده صلصالیه .

صلع { سنڊ. عر. باش تپه سنك قیلسترانی . }

{ فخر عالم (صلعم) افندمزك صلعم } اسم اقدس لری ذکر او. لندتجه ایرادی معتاد اولان « صلی الله علیه وسلم » دعاسنك مختصری اولوب، بویله یازیلیور. سده ینه : صلی الله علیه وسلم صورتده اوقونور. سائر انبیا حقتده اکثریا « علیه السلام » دعاسی ایراد اولنوب، اوده مختصراً « عم » صورتده یازیلیور.

صلعه { س. عر. باشك قیلستر باش تپه سی . }

صلوات { س. ج. عر. فد : صلوات. صلوات. صلوة. با : صلوات. = فد. کبی. « اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی آل محمد » دعای شریفی : صلوات کتیرمک، اوقوموق. || بر مخاطره تربنی حالنده بو دعانك اوقومومه سی معتاد اولدیغندن، پک سرت آدم حقتده : یانه صلواتله واریلیر، دینلیر.

صلوة { س. عر. « صلواتك صلوة » قرآن کریمه مخصوص املا سیدر. هله لسانمزده بو صورتده یازلمسی اصلا معتاد و جائز دکلدور. } با : صلوات.

صلوة { س. عر. سید الثقلین (صلعم) افندمزه اوقونان صلوات و سلام دعاسی اولوب بسمله و حمدله ایله برابر کتاب خطبه. لرنده و سائر تشبثانده ایرادی معتاد اولان ادعیه نك ارکان ثله سنی تشکیل ایدر، که عبارات مختلفه ایله افاده اولنوب، اک ساده سی بوجه آتیدر : بسم الله الرحمن الرحیم { : بعمله } :

صلوة { س. عر. « صلواتك صلوة » قرآن کریمه مخصوص املا سیدر. هله لسانمزده بو صورتده یازلمسی اصلا معتاد و جائز دکلدور. } با : صلوات.

صلوة { س. عر. سید الثقلین (صلعم) افندمزه اوقونان صلوات و سلام دعاسی اولوب بسمله و حمدله ایله برابر کتاب خطبه. لرنده و سائر تشبثانده ایرادی معتاد اولان ادعیه نك ارکان ثله سنی تشکیل ایدر، که عبارات مختلفه ایله افاده اولنوب، اک ساده سی بوجه آتیدر : بسم الله الرحمن الرحیم { : بعمله } :

صلی { فد. عر. تفعیل باندن « تصلیه » دن ماضی مفرد مذکر غائب کیتدی؛ صلده در . }

الحمد لله رب العالمین : حمدله : والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین : صلوه .

صله { س. عر. « وصل » دن علی القاعه فاء الفعلاک حذف و تاء تأنیث علاوه سیله تشکیل ایتشدور. } ۱. اولاشمه، ایکی شیئک بر برینه بیتشمه سی . ۲. وطن و مملکتته و یا اقربا و تعلقاته اولاشمه، وطنی و یا اقرباسنی زیارت ایته : صلعه رحم = ابونینی و اقرباسنی زیات وظیفه . سی که سنن سینه دن و شعائر اسلامیه دندر؛ صلعه ایتک، صلعه به کیتمک = اقربا و تعلقاتی کورمک اوزره مملکته کیتمک . ۳. د .

{ نخورده } براسم موصوله مربوط اولوب اونکله برابر نعت و صفت یرینی طوتان جمله که عرییده ما، من، الذی کبی اسم موصو. لرری تعقیب ایدر، و لسانزده ایسه اکثریا ایتدیکی، ایده جکی کبی اضافی فرع فعل ایله افاده اولنور. ۴. [صرف عرییده] برکله نك باشنده اولوب همزه وصل دینان همزه نك اوقونما . مسیله بوکله نك ماقبلنه اولاشمه سی :

رب العالمین و ثم استوی کبی . ۵. آشفأ بیان اولنان همزه وصل و ضلک اوزرینه چکیان اشارت که اساساً کوچك بر « صله » لفظندن عارتدر : (-) . ۶. تر . { ایکنجی معنا ایله صلعه به کیتمک تعبیرندن یا کلمله بو معنایه کتیر. لمشدر } وطن، مملکت : صلعه به کیتدی؛ صلده در .

صلی { فد. عر. تفعیل باندن « تصلیه » دن ماضی مفرد مذکر غائب کیتدی؛ صلده در . }

صلی { فد. عر. تفعیل باندن « تصلیه » دن ماضی مفرد مذکر غائب کیتدی؛ صلده در . }

صلی { فد. عر. تفعیل باندن « تصلیه » دن ماضی مفرد مذکر غائب کیتدی؛ صلده در . }

اولوب، «صلی الله علیه وسلم» دعا سنده مستعملدر. با: تصلیه.

صَلِیب { سنه. عر. } «صاب» دن [خاچ، چلیپا. || اهل صلیب= قرون وسطاده ارض مقدسبک ایادی اسلامدن ضعیطی مقصدیله اعم عیسویه بیننده تشکل ایدن هیئت محاربه که بونلر کوسلرینه بر خاچ رسمی تعلیق ایتدکنلرندن بواسله شهرت بولملردر: اهل صلیب کروه متعصبینی: اهل صلیب محارباتی. || صلیب حجر = قزیل خاچ، محاربانده هر ایکی طرفک مجروح و خسته لرینه بیطرفانه باقن مقصد انسانیت پرورانه سیله بودور اخیرده تشکل ایدن و بر قرمزلی خاچی علامت فارقه اتخاذ ایدن هیئت که اطبا و خسته خانلرله خدمه وادوبه و سائر مالزمینی برابرنده کوتورور. دول اسلا- میهده قزیل خاچ یرینه قزیل آی علامت فارقه اتخاذ اولغله عین معنا ایله «هلال حجر» نامی قوللانیلیور.

صَلِیبِی { ص. عر. } صلیبیه. جم: صلیبیون. خاچه مقدس نظر یله باقان، خرستیان، عیسوی. ۲. اهل صلیب هیئته منسوب آدم، اهل صلیب هیئت وعسکری: صلیبیون محارباتی. ۳. با. تش. وسائر. خاچ شکنده اولان، خاچواری، بر خاچ شکنی ابراز ایده جک صورتده درت یاراغی اولان (نبات). || با. فصلیه صلیبیه = درت عددنده اولان یاراقلری خاچ وضعیتمده بولنان نباتات طاقی.

صَم { صذ. جم. عر. فد: اصم. صم } با: اصم. (یا لکز آیت کریمه دن مأخوذ اولان «صم بکم» تعیرنده مستعمل اولوب صاغر و دیلیر اولانلر دیکلدر.)

صَمَخ { سذ. عر. تش. قولاق دلیکی. }

صَمَام { سذ. عر. و: }

صَمَامَه { سش. عر. ۱. طیبه. ۲. ط. قان طاب. مارلرنده حاصل اولوب جولان دم یولنی قپایان قان پختیسی. یا خود صمان. س. حیوانات متنوعه نك دانه لری آلدن- قدن صکره قالان صاپلری که حیواناته یم اولوب صنایعده ده مختلف شیلر اورمکه و مندر و سائر طولدرمغه یارار، تن، گاه: بغدادی، آرپه، پنج صمانی؛ صمان صابی، تلی؛ صمان اگیزی = با. اگیز؛ توز صمان = اوافق اوافق قیرلمش و حیواناتک قیوق و قیلقلرندن عبارت اینجه صمان؛ آرپه صمان = حیوان یمی. || صمان آلتندن صر یوروتمک = حیلله و خدعه ایدوب اصلا بللی ایتد- یرمه مک. || صمان اوغریسی = سماده کی حاجیلر یولی، مجره، کهکشان. || صمان صوی = پارلاق اولوب صاریتراق بویابه مشابه یالیز. || صمان قیان = کهربا.

صَمَانَلِق { س. چفتلکده صمان قو- مغه مخصوص بیوک انبار. }

صَمَانَلِی { ص. صمانی حاوی ویا صمانی نله قاریشیق: صمانلی چامور = اورو خرجی. }

صَمَانِی { ص. } ترکی الاصل بر ۱-مه عربی و یا فارسی

قاعده سنجه یاه نسبت الحاقیله تشکل ایتمش تعیر سقیمدر (صمان رنگنده اولان، کول رنگیله آجیق صاری آرهنده. = صمان رنگی، صمانی بویا: اوی صمانی یه بویامق.

صَمَت { سذ. عر. صوصمه، سکوت، خاموشی. ذ. }

صَمَد { سذ. عر. کیمسه یه وهیج ر شینه محتاج اولیان و ابدی وازلی مالک و صاحب مستقل اولان حق جل و علا حضرتلری. صمدانی } ص عر. ا: صمدانیه. و قدرت ازایه سنه منسوب و متعلق اولان: عون صمدانی؛ الطاف صمدانیه.

صَمَدَانِیَّت { سش. عر. الوهیت، تکرلیق. }

صَمَسُون { یا خود صگسون. با: صگسون. }

صَمَصَام { سذ. عر. کسکین قلیج، سیف صارم. }

صَمْع { سذ. عر. } تر. زبازدی: زامق } ۱. بعض آغاجلرک یاریق و چیمان کبی یرلرندن مایع حالنده صغیروب بعده صاریتراق صلب بر ماده حالنه کچن شی که صوده اربوب یا- یدشدرمق و پکک و یرمک خاصه سفی حائردر. اک اعلاسی جزیره العربده بعض اشجاردن چیقان صمغ عربیدر که صنایعده و طیده کثیر الاستمالدر. ۲. کاغذ یاشدیرمق ایچون مخصوص شیشه ده صاتیلان صمغ عر. مخلولی: بر شیشه صمغ. || صمغ

راتنجی = رچینه. || صمغ نطفی =
راتنج هندی. || شجر صمغ =
صمغ عربی بی ورن آجاج انواعی.
صمغلا تمق { فته. صمغ صوبی
سوردرمک و یا
اونکه بایشدیرتمق.
صمغلامق { فته. صمغ صوبی
سورمک. صمغ مخلو.
لیله بایشدیرمق.
صمغلامق { فته. صمغ صوبی
سورمک و یا بو.
نکه بایشدمق، بایشدیرلمق.
صمغلی { ص. صمغ صوبی سو.
رلش.
صمغی { ص. عر. ژ. صمغیه. صمغ
حال و صورتند اولان
و یا صمغ صورت و خاصه سنی
حائز بولان: ماده صمغیه.
صمغ { و صمغول. سذ. عر. ط.
صمغ { قاتین، سرتک، قورلیق،
دیکک؛ صمغول میتی = اولونک
دیم دیک اولسی.
صمغ { سذ. عر. ط. قولاق
صمغ { سذ. عر. ط. قولاق
صمغ { سذ. عر. ط. صاغراق.
صمغ { ص. عر. } «صیت» دن
صمغ { سمب. } اسکوتی، آز
لقردی سوبلر.
صمغ { سذ. عر. با: صمغ.
صمغ { س. با: صمغون.
صمغ { سذ. عر. هر شیک ایچی،
صمغ { کوبکی، مرکزی، اصلی و
اک خالص و اساسلی قسمی؛
صمغ القلب = یورک اورتسی،
ایچی: عن صمغ القلب = یورک

اورته سندن، جان و کولدن،
خالصانه.
صمغ { ص. عر. ژ: صمغیه. یو.
صمغ { رکک ایچندن کان، نلی،
خالص، جدی، ریاض، حقیق:
بنم بجمت صمغیدر؛ بجمت صمغیه.
صمغ { سذ. عر. } [یو.]
صمغ { = خردال } بر نوع خردال
تریسه سی که باشلیجه رمضان
شریفده قولانیلوب اشها آچار.
صمغ { سذ. عر. جم. فد:
صمغید. با: صمغید.
صمغ { سذ. عر. جم. فد:
صمغید. با: صمغوق.
صمغ { سذ. عر. جم. صنایع.
صمغ { ۱. احتیاجات بشریه دن
برینک حصول و وجوده کتیر.
صمغ { مسیحون اجرا اولنان عمل که
تحصیل ایله برابر تجربه و ادمان
و ممارسه ایله و بعضاً یا لکز
ادمان و ممارسه ایله اوکرنیلر،
چولهای، درزبک، دمیرجیلک،
مرافوزلق و سائره کبی، حرفت.
۲. یا لکز تحصیل ایله اده
ایدیله میوب عملیات و تجاربه دخی
محتاج اولان علموفن، طبابت
و جراحیق و مهندسلک کبی. ۳.
مهارت، اوسته لاق: یو ایشده
صناعت واردر. || دار الصناعت =
برصنعتک اجرا اولاندیغی محل،
فابریقه. (بو ترکیب وقتیله
عربلرجه ترسانه معناسیله قو.
للانیلوب، و ندیکیلرجه «دارسنا»
صورتند تحریف اولمش، و
اونردن بر درجه ده تحریفله
«ترسانه» صورتند لسانره
یکمشدر. || مکتب صنایع =
مختلف صنعتلرک عملی صورتند

تحصیلنه مخصوص داخلی مکتب.
Beaux || صنایع نفیسه = فر. Arts
دینان هنرلرکه رسم،
نقر (هیکتراشلق)، موسیقی
و بوتلره مـ مثل معرفت لدرر:
صنایع نفیسه مکتبی.
بو لغتک صادک فتح و کسر بله قرائتی
جائز اولوب، بعض لغویون ایکسی
آره سنده فرق کورمشاردر. ازان
جمله ابوالبقاء «کلیات» تده فتح
ایله اولان (صناعت) ک مادباته
و کسر ایله (صناعت) ک معنویانده
استعمالی تفریق ایچشدن، بوخالده
برنجیسنک فر. Métier و ایکنجیسنک
Art برنه استعمالی لازم کلپورسه.
ده، نخریده مفتوحنک مـ کسورندن
فرق قولای اولدیغندن، برنجیسنه
حرفت و ایکنجیسنه صناعت دینلک
دها مناسیدر. ایچق صناعت برنجی
معنا ایله دها زیاده انتشار ایدوب
لسان عامیانه یده کیرمش اولدیغندن،
او معنادن تـ برندی قولای دکدر.
صنایع { ص. عر. ژ: صنایعیه.
صنایع { ۱. حرف و صنعته
منسوب و متعلق: موادصنایعیه؛
مباحث صنایعیه. ۲. طبیعی و
خلق اولیمان، یاچه، انسان یا.
پسی، مصنوع. (ایکنجی معنا
ایله «صنعی» دها مستعملدر.)
صنایع { صنایعیه و سائره.
صنایع { ص. با: صنایع و سائره.
صنایع { سذ. عر. جم. فد:
صنایع { صنایع. با: صناعت.
صنایع { س. فا. } «سمپاره»
صنایع { دن غلط } با: «سمپاره»
صنایع { و صندل س. هندستاندن
صنایع { کلیر بر جنس قوقولی و
قوی آجاق.
صنایع { س. } (وقتیله صندل
صنایع { آجاندن یا پسی وجه
تسمیه سیدر] قیصه بوی و
ککیشجه قایق، فلک (فولوقه).

صندالجي } س. برصندال قوللا.
 نان قايقيجي }
 صندالي } س. آروپا حكمدارا -
 نك (اساساً صندل
 آغاچندن معمول) تختي : او
 تاريخده فرانسه صنداليء حكو-
 متنه بوليان ذات.
 صنداليه } س. آرقه دن طيبانه :
 جق يري اولوب ياندن
 قول طيباده جق يرلري اولميان
 خفيف اسكمله وكرسي : حصير
 صنداليه. || قوا توقي صنداليه =
 قولتوق.
 صنداليه جي } س. صنداليه ياپان
 وصاتان ويا تعمير
 ايدن آدم.
 صندل } سذ. عر. با : صند.
 صندوق } سذ. عر. جم : صندا-
 ديق. صنديق.
 صندوقچه } س. فا. كوچك
 صنديق، چكجه،
 قوطي.
 صندوقه } سذ. عر. (عريده
 كوچك صنديق ديمك
 اولوب، آتيجق صاد مضمومه
 ايله در.) مر مردن ويا چوخه
 قابلي تخته دن مزار اوستي.
 صندولوس } س. با : سندروس.
 صنديد } س. ص. عر. جم : صندا-
 ايلري كلن، وجوه واعياندن
 آدم : صناديد قريش. (باشليجه
 جمعي ويا لكرز بويله بعض تعبيرانده
 مستعملدر.)
 صنديق } س. (عر. « صندوق »
 دن) ۱. اثواب وساير
 اشيا وضعنه مخصوص تخته دن
 مستطيل ويا مكعب الشكل

محفظه كه جهت فوقايه سي قياغي
 اولوب آچيلير قيمانير. ۲. بر
 دائره حكومتك ويا بر شركت و
 هيئت صرافيه نك آنچه سنك وضع
 اولنديفي محل، خزينه، وزنه :
 قضا، ولايت صنديفي، شركتك
 صنديفي. ۳. صو آلتنده ريختيم
 وسايره تملنه ايندريبن طاش
 وخرجلري حازي كراسته :
 صنديق آتمق. || امنيت صنديفي =
 درسه ائده رهنله آنچه اقراض
 ايدن، عروف يرلي بانقه. || صنديق
 اميني = بر دائره حكومتك وزنه.
 دارى كه مال، مورررينك معيئنه
 بولنور : ولايت، سنجاق، قضا
 صنديق اميني. || صنديق امانتي =
 صنديق امينلكي، حكومت
 وزنه دارلني. || صنديق او طه سي =
 اشيا صندقلرينك وضعنه مخصوص
 كوچك او طه. || جبخانه صنديفي =
 جبخانه وضعنه مخصوص صنديق،
 قياقلى. || سبت صنديق = سبت
 كبي اورمه اولوب اوستي مشين
 ويا درى ايله قابلامش صنديق.
 || صنديق سبت = بتون اشيا.
 || مال صنديفي = حكومت وزنه سي.
 صنديقچي } س. اشيا وضعنه
 ياپان وصاتان آدم، صنديقچيلر =
 صنديقچي اصنافي چارشيسي.
 صنديقكار } س. صراف و تيجار و
 صنديقكار (ويا شركت وزنه.
 دارى .
 صنديقكارلق } س. صراف و
 تيجار ويا شركت
 وزنه دارلني .
 صنديقلى } س. ۱. قاپلامه ايجون
 قوللايلير برنوع اينجه

تخته. ۲. اسكي زينت آلتينلرندن
 بر نوعي.
 ۶. } سذ. عر. ياپيش، ايش،
 صنع (كار، عمل، اثر : صنع الهى .
 صنعت } سذ. عر. (جم. « صناعات »
 ايسه ده « صناعت » ك
 جم. اولان « صنايع » دخي بونك
 ده جمعي كبي قوللايليلور.] ۱.
 احتياجات بشريه دن برينك اعمالى
 خصوصنده ممارسه ايله اوكرنيلن
 واجرا اولنان ايش : دولكرلك،
 قيو و جيق، حكاكك صنعتي :
 صنعت اوكرنك، صنعتله چينمك.
 ۲. اوسته لق، هنر، معرفت :
 بوايشده صنعت واردر؛ قولاي
 دكل اوده بر صنعتدر. ۳. د.
 كلامده جناس و استعاره كبي
 او بوجقلمه رعایت : بو شعرده،
 بو عباره ده صنعت واردر؛
 صنعت لفظيه .
 صنعتي } س. بر صنعتله مشغول
 صنعتچي } بولنان، بر صنعتله
 چينن آدم، اصنافدن آدم .
 صنعتكار } س. فا. ۱. بر صنعت
 اجرا ايدن، بر صنعتله
 چينن آدم، صنعتچي. ۲. اوسته،
 ماهر، حاذق : كنديسي صنعتكار
 آدمدر. [فرانسزجه Artiste
 كله سنك مدلولى بزده اكثر يا
 « صنعتكار » لفظيله ادا او-
 لنيلور.]
 صنعتكارلق } س. بر صنعتله
 حالى، صنعتله چينمه، اصنافلق .
 صنعتگر } س. فا. صنعتچي،
 صنعتكار .
 صنعتلى } ص. صنعتله يانلمش، استاد
 صنعتچي } دانه وماهرانه اعمال
 اولمش، مصنع : ساده كبي

کورنیورسوده صنعتلی ایشدر.
 صمعی { ص. عر. ث. : صنعیه .
 یایمه، اویدیرمه، ساخته،
 طبیعی و خاقل اولمیان : صنعی
 دیشلر .

صنف { سذ. عر. ج. : اصناف،
 صنوف . ۱. صره، طبقه،
 درجه : مکتبک صنفلری ؛
 برنجی، ایکنجی صنف؛ ردیف
 عسکرینک مقدم، تالی صنفی .
 ۲. طاقم، بولوک، بریزدن در
 جات محتلفه ده اعتبار اولسان
 زمره لک بهری : اهالینک خانمی
 صنفندندر ؛ صنوف اهالی ؛
 طبیعیون حیوانات و نباتات صنوف
 مختلفه به تقسیم ایتمشدر . = ج.
 اصناف = وقتیه درجات و صنوفه
 منقسم اولان صنعتکاران وار -
 باب حرفت : اصناف کتخداری،
 اصناف طاقندن بر آدم .
 [صنعتکار معناسیله مفرد و صفت
 کبی دخی قوللانیلیر :] اصناف
 آدم ؛ بابایی اصناف ایدی .
 [اصنافدن دیمک دها طوغریدر .]
 || صنف آرقداشی = همصنف ،
 مکتبده کندیسسیله بر صنفده
 بولنیلان شاگرد : او بزم صنف
 آرقداشدر .

صم { سذ. عر. ج. : اصنام .
 صم { مشرکک عبادت ایتد -
 کلری رسم مجسم، بت [پوت] ،
 وثن . [برروایتده صنم معدندن
 دوکلش اولانسه و وثن طاش
 ویا آغاجدن بونلشنه دیرلردی .]
 || ج. کوزل شخص، دبر، محبوبه .
 || عبده اصنام = بتپرستلر، مشرکار .

صموری { سذ. عر. ۱۰ . جام فستیفی
 صموری { آغاجی . ۲ . جام فستیفی

قوزالاغی . ۳ . ج. قد دلبردن
 کنایه اولور .
 صموری { ص. عر. ث. : صنو -
 بویه . جام فستیفی
 قوزالاغی شکنده، محروطی -
 الشکل . || بنا . فصیله صنوبریه =
 جام فستیفی آغاجنه مشابه اشجار
 طاقمی .

صنور { س. با : سنور .
 صموف { سذ. ج. عر. فد :
 صنف . با : صنف .
 صمیعه { سذ. عر. ج. : صنیعات،
 صنایع . ۱ . ایش، عمل،
 فعل . ۲ . اویدیرمه، ایجاد،
 اختراع، اقترا، حیه ایله قورلمش
 دولاب : بو برصمیعه در، اونک
 صمیعه سیدر .

صم { س. ۱ . طبیعتده پک منتشر
 صم { اولوب کره ارضک اوچ ربعی
 اورتن و دیگر ربعنده ده چای،
 ایرماق، دره، کول، بیکار، قیو
 وساره حالتده بولنان و داخلنده
 جولان ایدن ماده مایعهک متقد .
 مین عندنده اجسام بسیطه دن
 معدود ایکن بده مولدالماء ایله
 مولد الحوضه دن مرکب اولدیغی
 تبین ایتمشدر، ماء . آب : طاتلی
 صو = طوز و سائر املاحی او -
 لمیوب ایچلمکه صالح اولانی آجی
 صو = طوز و سائر املاحی حاری
 اولوب ایچله مینی، دکیز صومی کبی .
 ۲ . آقار صو، ماء جاری، آب
 روان، چای، ایرماق، دره : بو
 مملکتک صولری چوقدر؛ صو -
 دن کچمک . ۳ . دکیز، کول ؛
 طورغون صو . ۴ . میوه وسا -
 نهک صمیقه سندن چیقان مایع،
 نصاره : اوزوم، لیمون، پور -

تقال صومی . ۵ . بعض نباتاندن
 تقطیرله چیقاریلان قوقولی صو،
 ماء مقطر : کل صومی، نانه صومی،
 منکشه صومی . ۶ . تمکک مایع
 قسمی : ات صومی؛ شو کوفته نک،
 بامیه نک صویندن بر آز دها
 قویک . ۷ . دمیردن آلات واد -
 وانه آتشدنه قیزدیریاوب صویبه صو .
 قیله رق ویریلان ناو : بوقلیجک صومی
 نقصان، صویخی اینی ویرمه مشلر،
 صومی یرنده . ۸ . جوهر، فر :
 الماسک، اینجینک صومی . ۹ . چاغ،
 وقت، هنکام، اثنا : ساعت بش
 صولرنده؛ او صولر ده؛ اقسام
 صولرنده؛ صولر قرارمق = اقسام
 اولمق . [بو معنا ایله دائما بویله
 جمع صورتده قوللانیلیر] || آریه
 صومی = بیره دینلن مسکر .
 || آغز صومی = سالیه و علی
 الخصوص ایمرنمکدن آقانی، ریق :
 آغز مک صومی آقدی . || آقان
 صولر طورمق = هیچ بر شیء
 دینله مه مک، اصلاعتراض اولنه .
 مامق : ایشته بوکا آقان صولر
 طورر . || آتیق صویه ایرمک =
 متنبه اولمق . آیاقله قره صو
 اینمک = غایت یورلمق . || صو
 اقتضا ایتمک = غسله محتاج اولمق .
 || (کبی) صو ایتمک = صو آلمق،
 ایچنه صو کچمک، ایشلمک . || صو
 اینمک = انسانک کوزینه، آتمک
 طیرناغنه مرض عارض اولمق .
 || ات صومی = اتمک زیاده قایناد .
 لمسیله آلتان قوتلی صو . || صومی
 اوفله یوبده ایچمک = غایتله توق
 ایتمک : صومی اوفلرده ایچر . || صو
 ایچمک کبیدر = غایت قولای . || صو
 باشی . ۱ . منبع . ۲ . بدویلرجه
 دائما بادیء اختلافات اولانستی

اراضی صولرنک تقسیمه و بو
مناسبتله برملکتهک ضبط وربطنه
نظارت ایدن آدم؛ چفتلک صو
باشیسی = کتخداسی. (بونی «وؤ
باشی» دیه تاویل ایتمهک حاجت
یوقدر. || باشدن صوئوق صولر
دوکلک = چوق متأثر و خجیل
اولمق: اوپله برسوز سولیدی که
باشمدن صوئوق صولر دوکلدی.
|| بر یوتوم صو = حقتدن چابوق
کلنیر ایش و یا آدم: او بکا بر
یوتوم صودر. || صو بورکی =
قالینجه یوقهلی و یوقهلهری
اولجه سیچاق صویه طالدیر یله رق
یا بلش بر جنس بورک. || بیک
دره دن صو کتیرمک = بر چوق
بهانه لر بولمق. || صو ترازیسی =
صو یولنه قونیلان کونکر مسافه
بعیده میلی ايله تضییقندن باطلاماق
ایچون هر بر فاسله معینه ده یاپیلان
قله که صو بوریلری اورایه چیقا.
ریلوب قوتی تنقبص اوانسور.
|| صو تره سی = بر جنس نبات که
فر. Cresson دینلیر و صلاته سی
اولور، روقا. || چوق صو کوتور.
مک = او خصوصده سوز
سویلنه بیلمک؛ بر چوق معناله
کلیک: بولقردی چوق صو
کوتور. || صو دن = اهمیتسز،
بوش: صودن، بر جواب یاز.
دی. || صو دوکلک = ادرار
ایتمک، ایشه مک. || صو دوکلک =
غسل ایتمک. || صو سموری =
سمور دینان کورک حیوانتک بر
جنسی. || صویه صابونه طوقتما -
مق = کیمسه حقتنده مضر اولمامق.
|| صو صیقیری = مانده. || صو
طولابی = بوستان قویوسندن

صو چیقارمغه مخصوص دوزر
طولاب. || صو قباغی = ایچی
اویوق اولوب صو قانی کبی قو.
للانیلان قباغ جنسی. || قره صو ۱.
کوزه عارض اولان برعت، رمد.
۲. آتک ایغنده حاصل اولان بر
خسته لق. ۳. ایچی سرت، صوئوق
آقار صو. || صو قوشی = ۱. صوده
باشار و بوزر قوش، طبورمائه، ۲.
اوردک. || صو کبی بیلمک = ایزردن،
یا کلشسز بیلمک. || صو کویزی =
بر جنس نبات. || صو کسمی = کمینک
تام بوک آلدیفنده صویه بانان قسم
سقلاسی و بونک حنداسی و درجه سی.
|| صو نیجه کیتک = اویمق، مخا.
لفت ایتمه مک. || صو بولی = صو
اراقه سنه مخصوص بر آلتنده لغم
یا خود کونک و یا دمیر بوریدن
عبارت مجرا. || بورکه صو
دوکلک = فراحلق کلک.
صواب { سنذ. عمر. ۱. طوغر.
یلق، درستلک، صحت:
خطا صواب جدولی. ۲. طو.
غری فعل و حرکت، حق، حقا.
نیت: صواب دوشونمک: صوا.
بدن آیرلماق. ۳. طوغری
رأی، فکر صحیح: اونک رأینده
دائما صواب واردر؛ جواب
با صواب. { صائب یرینه صفت
کبی قوللانو بد مثلا جواب صواب
دیمک طوغری دکلدن. }
صواب دیده { ص. فا. (عمر.
صواب = حق.
فا. دیدن = کورمک } طوغری
و حق کورلش، اوپله حکم او.
لغش: صواب دیده ارباب
عقول.
صوات { س. چابده حیواناته صو
ایچریان یر، شربعه،
آنچور.

صَوَاتِلَامَق { فت. و :

صَوَاتِمَق { فت. (حیواناتی چایر- ده بسلمک .

صَوَارِف { سش. عمر. چ. فد : صارفه لسانزده مستعمل دکلدن. [تبدلات، تحولات، انقلابات : صوارف دهر .

صَوَارِمَق { فت. ۱. (حیواناته صو و برمک، (اراضی به) صو قویورمک، اسقا، اروا ایتمک : بیکیرلری، ایکلری، تارله یی، باغچه یی صو ایدیکرمی ؟ ۲. دمیری قیزدیروب سر تاشمک ایچون صویه طالدیرمق.

صَوَارِمِم { س. صولامق طرز صواریم } و اصولی و اراضی به بر کرده و یریلن صو مقداری: بر صواریم .

صَوَاش { صواشمق و سائره. با : صواوش و سائره .

صَوَاعِق { سش. چ. عمر. فد : صاعقه. با : صاعقه .

صَوَاق { س. صو مقسمتک قیالی و لوله لی حوضی، تقسیم یری .

صَوَقَب { س. صوی اسمنه اتباعاً قوللانیلیر: صوی صوب = نسل و نسب، اقربا و تعلقات .

صَوْب { سنذ. عمر. طرف، جهت، سو : فلائک صوب و الالریته؛ صوب عالیلریته ایصال اولنمشدر .

صَوْبَاشی { س. ۱. صویک قیت حیوانات و اروای اراضی ایچون صویک صورت تقسیمه نظارتله منازعاتک اوکنی آلان آدم. ۲. (بوندن تعمیم ایله [برملکتهک

۱. ایصلادوب دوگهرك بايلان
بعض شيلر، تمبزنوب قورو -
دلش قويون ويا اينك باغرساق
وبومباري ايچنه طولديرلش
بهارلي قيهه دن عبارت شي كه
هم چيك هم ده قيزاراش وپيششي
ينير : او صوجوغى، قيصريه
صوجوغى. ۲. ات صوجوغى
شككنده اسطوانى شكرله كه
ايله ديزلش و شسكر يا پكمز
شربتسه باتيرلش بادم، جوز،
فندق و ساژه ايچندن عبارت
اولور : بادم، جوز صوجوغى.
|| مج. صوجوق اولاق = چوق
ايصلاخ. || صوجوغنى چيقار -
مق = چوق دوگمك.

صوقده { س. با : سوده.

{ سذ. عر. ۱. بيوك بو -
صوق } ينوزدن بورى. ۲. قيا -
مت كوننده حضرت اسرافيلك
اوفليه چكى بورى : صور اسرا -
فيل. = سخ. م. فنيكه يعنى
كتمان خطه سنك مراكز مديتندن
بولمش اولان TYT شهر قديمك
حال حاضرى كه اليوم بيروت
ولايتنده قضا مركزى بر كوچك
قصبه در.

{ سذ. عر. ۳. فد : صو -
صوق } رت. با : صورت.

{ سذ. صور مقله اوكره -
صوق } نيلن شي، خبر،
معلومات، تحقيقات. [لسائزك
احيائى الزم متروكانتنددر.]

{ سذ. عر. ۳. ج. صور -
صورت } [عر. تركيباتده
« صوره » شككنده بولنور.]

۱. طيشاريدن كوريش، شكلى،
قيليق : انسالك صورنى كوزل

ايدى : بكيحي صويه سى. ۲. قاش
وساژده اكللى يول وچوق.
۳. طياق، كوتك، ضربه : صويه
آتمق، اورمق = دوگمك : صويه
يمك = دوگمك.

{ ص. ۱. النده صويه -
صوقيه لى } سى اولان، صويه ايله
مسح. ۲. ككيش يوللى (قاش
وساژه).

{ سذ. عر. ۳. ج. اصوات -
صوت } ۱. سس، صدا، بانك.
۲. باغرمه، ندا، آواز. ۳. د.
ندا واستغائه مقامنده مستعمل
كله : دريغ! هيات! آ! كبي.

{ ص. عر. ۲. صوتيه. د.
صوقى } اجنبى الفبا رنده كندى
كندينه سس چيقاره بيلن يعنى
هزه متحر كه كبي اوقونان وساژ
حرفلر ك آلتنده حر كه يرينى
طوتان : حرف صوقى؛ حروف
صوتيه. ديكر لرينه حروف غير
صوتيه ديشير.

{ س. ۱. قباحث، خطا :
صوج } بتم نه صوجم وار؛ ۲.
جرم، جنائت، جنجه. ۳. كناه
اتم : صوج ايتمك. || صهوج
آتمق = اتهم ويا افترا ايتمك.
|| صوجدن كچمك = غفوفصح
ايتمك.

{ ص. قباحتر، بيكنايه،
صوجسز } معصوم.

{ سذ. قباحترلك،
صوجسزلق } بيكناهلق، معصو -
ميت.

{ ص. ۱. قباحتلى، متهم.
صوجلى } ۲. كنهكار، آتم.
|| صوجلى طوروق = متهم كبي
محبوب طوروق.

{ سذ. اصلى : سوجوك،
صوجوق } جوجوك = تازه. لذيد،

ضبط وربطنه باقان آدم، شخنه.
۳. چفتلك كئخدا سى. [« سوء
باشى » صورتنده تاويلي لزو -
مسز وغير صحيح در.]

{ ياخود صوبا. اصلى
صوبه } آكلاشيه مدي [۱. بر
اوطه ويا صالحه و مطبخك ايچنه
قونوب دروننده آتش يانان و
دومانى بر صاج بورى ايله
طيشارى يه چيقاريلان قاب كه
انواعى اولور : چيبي، صاج، دوكه
صويه : مطبخ صويه سى = اوزرنده
يمك پيشيرمكه مخصوص اولانى كه
فورنى وصو ايصنه جق يرى ده
واردر. ۲. قيشين صو وئوغه
طيانه ميان چيچك وساژ نباتاتى
صاقسى ايله وضع ايتمك و مو -
سمز چيچك وميوه يتيشديرمك
ايچون اوستى وكونشه معروض
جهتلىر جامله مستور ومحفوظ
وايچنده آتش يانار محل مخصوص.
|| مج. صوبه ده يتيشمك = پك چاقق
قطع مراتب ايتمك.

{ سذ. صويه يابان ويا
صوبه جى } صوبه لرك بوروليرينى
وساژ لوازمى حاضر لا يوب
يرينه طاقان و تعمير ايدن
صنعتكر.

{ صذ. صوبايى اولان،
صوبه لى } صوبه ايله نسخين او -
لنان : صوبه لى اوطه.

{ ياخود سوپاره. سذ.
صوپاره } [فا. « سى پاره » دن
كه اوتوزده بر جزء ديمك اولوب
اساسا قرآن كريمك اجزاء
شريفه سنه موضوعدر] جو -
چقرك او قودقلىرى كوچك جزء،
الفا وقرائت كتابى وجزء شريف.

{ سذ. ۱. قالين دكنك :
صوقيه } النده بر صويه وار

اولوق كفايت ايتز سيرتي ده
 كوزل اولميدر. ۲. خارجي كو-
 ستريش، داخلي و صميمي اوليان
 حال خارجي: معنا و حقيقت آرا-
 يانلر صورته اهميت و يرمنزل.
 ۳. [زبازدي: صورت] يوز،
 چهره، وجه، روي: صورتی
 كورن يوقدر. ۴. وجه، طرز،
 اسلوب، طور، كيديش، روش:
 ايشك بو صورته، بو صورته
 تسويه سي: صورت حال، صورت
 جريان: صورت آخره. ۵.
 تقدير، حال: سز كه مديك كز
 صورته: او صورته ايش
 دكشير. ۶. رسم، تصوير:
 صورتی چيقارتمش. ۷. نسخه،
 مثل، عين: بونجرير اتك صورتی
 آلمی: صورتی چيقاروب لفا
 كوندرمی. ۸. [تر. صورت]
 عبوسلق، يوز اكشليكی: بكا
 صورت ايدور، صورت كو-
 سترير: چهره صورت، صورت
 آصمتی = چهره اكشيتمك، عبو-
 سلق كو سترمك. || حسن صو-
 رت = كوزل طرز و حال: بو
 ايشی بر حسن صورته قومی،
 حسن صورته بيطيرملي: ايشه
 بر حسن صورت و يرمك = بر
 چاره تسويه بولوق. || صورت
 تسويه = فر. Arrangement
 كله سنك ترجمه سيدر كه اويوشمه
 ديمك اولوب سياسياتده كثرته
 مستعملدر.

اولوق كفايت ايتز سيرتي ده
 كوزل اولميدر. ۲. خارجي كو-
 ستريش، داخلي و صميمي اوليان
 حال خارجي: معنا و حقيقت آرا-
 يانلر صورته اهميت و يرمنزل.
 ۳. [زبازدي: صورت] يوز،
 چهره، وجه، روي: صورتی
 كورن يوقدر. ۴. وجه، طرز،
 اسلوب، طور، كيديش، روش:
 ايشك بو صورته، بو صورته
 تسويه سي: صورت حال، صورت
 جريان: صورت آخره. ۵.
 تقدير، حال: سز كه مديك كز
 صورته: او صورته ايش
 دكشير. ۶. رسم، تصوير:
 صورتی چيقارتمش. ۷. نسخه،
 مثل، عين: بونجرير اتك صورتی
 آلمی: صورتی چيقاروب لفا
 كوندرمی. ۸. [تر. صورت]
 عبوسلق، يوز اكشليكی: بكا
 صورت ايدور، صورت كو-
 سترير: چهره صورت، صورت
 آصمتی = چهره اكشيتمك، عبو-
 سلق كو سترمك. || حسن صو-
 رت = كوزل طرز و حال: بو
 ايشی بر حسن صورته قومی،
 حسن صورته بيطيرملي: ايشه
 بر حسن صورت و يرمك = بر
 چاره تسويه بولوق. || صورت
 تسويه = فر. Arrangement
 كله سنك ترجمه سيدر كه اويوشمه
 ديمك اولوب سياسياتده كثرته
 مستعملدر.

فا. پذيرفتن = قبول ايتك [شكل
 و صورت آلان، حصول بولان،
 حاصل: صورت پذير اولوق = حاصل
 اولوق، حصول بولوق.
 صورتمسز } ص. چهره سز، چر-
 كين، شانسر، كو-
 ستريش سز.
 صورتما } ص فا. [عر. صورت =
 شكل - فا. نمودن =
 كوسترمك] شكل و صورتی كو-
 سترن، وجود بولان، وجوده
 كلن: صورتما اولوق = واقع و
 حاصل اولوق، يوز كو سترمك.
 صورتياب } ص فا. [عر. صو-
 رت = شكل - فا.
 يافتن = بولوق] شكل و صورت
 بولان، حصوله و وقوعه كلن.
 صورديرمق } فته. سؤال ايتد.
 يرمك، بری
 واسطه سيله صورمق: بر كه
 صوردير كز اوده ميدر؟ هر
 صباح خسته يي صوردير بورلر.
 صوررش } س. صورمه، سؤال،
 ش = خاطر سؤالی، استفسار خاطر.
 صوررشديرمق } فته. هر طرفه
 سؤال ايدوب
 تفتيش و تحقيق ايتك، استفسار
 و تفحص ايتك.
 صورشمق } فش. بر برينه صورمق،
 بر برينه سؤال ايتك.
 صوررغوج } س. ۱. باشه طا-
 قیلان طوغ، چلنك،
 سرغوج. ۲. بعض قوشلرك
 تيه لرنده نوكدن زينت طبعيه.
 صوررغون } س سو كوت آخا حنك،
 برنوعی، مصرقاواغی،
 بان.
 صورلمق } فبح. ۱. سؤال او-
 لئق: سزه نرده
 بولديكز ديه صورلديمی؟ ۲.

مسئول اولوق، مسئول طولوق:
 بوايشدن طولاي بن صورلام.
 ۳. سؤال واقع اولوق، سؤال
 ايراد اولوق: بورادن شويله بر
 آدم كچدي می ديه صورليور؛
 او ايش سزدن صورلامز بدن
 صوريلير.
 صورمق } فته. مض: صورار.
 سؤال، استعمال،
 استفهام ايتك: كيم اولديغی
 صورمديكزمی؟ خاطر صورمق =
 برينك و علی الخصوص بر خسته-
 نك حالي سؤال ايچون آدم
 و بعضاً بو مناسبتله هديه دخي
 كوندرمك. || صورمه، صور-
 مه يك! كثر و مبالغه دن كفا-
 يه در.
 صورمق } فل. مض: صورور.
 طودا قلرني اوزا-
 ده رق قوتله ايتك: صورده صوره
 ايچمك.
 صورمه } س. صورش، سؤال،
 استعمال، استفهام.
 صورروق } س. سؤال، پرسش؛
 صوروق كونی = روز
 حساب، محشر.
 صوری } ص عر. ن: صوريه.
 صورت ظاهره ده
 اولان، حقیق و درونی اولوب
 يال كز خار جدن اولان: اونك
 اجبا يلفی صوريدر.
 صورتيغان } ص. صورت ايدن،
 يوز اكشيدن،
 عبوس، يوزی كولمز و متكبر.
 صورتمق } فل. طودا قلرني
 اوزاده رق و چهره-
 سنی بوروشديره رق عبوس
 طورمق، يوز اكشيتمك.
 صورص } باخود صوص. حه.
 سكوتی امر و نبيه ايتك

مخصوص صدر: صوس! سويله.
[اساساً صوسمق فعلتك امر
حاضری اولوب، بر قاج كشي يه
خطاب اولندقمه، جمی « صو-
سك » دخی قوللانيلير.]

صوساقتق { فته صوسزلفه دوچار
صوساقتق { ايتك، صوسزلق
ويرمك: صباح يديكمز طوزلی
يتمك بنی بوكون چوق صوسا-
تدی.

صوساق { ص. صوسامش، تشنه،
عشان.

صوسام { س. عر. سمسم دینلن
معروف حبه؛ صوسام
ياغی = شیرلاغان؛ صوسام چيچكي =
طوغریسی: سوسن چيچكي؛ صو-
سام آطه سی = طوغریسی: سیسام.

صوسامق { فل . ۱ . صو ايجه.
جكي كلك، صوسز-
لغه دوچار اولتی، تشنه وعشان
اولتی: صیقاقده انسان صوسار.
۲ . مج. يك تشنه و آرزوكش
اوکي حرکته بولتمق: طياغه
صوسامش .

صوساقتق { ف. صوسزلق
{ حس اولتمق، عطشه
دوچار اولتمق: بوهاده، بويله
صباحلین صوسانيرمی؟

صوسديرمق { فته. صوسمغه،
سكوت ايتديرمك، اسكات
ايتك: شو باغران چوققلى
صوسديرك؛ بن اونى صوسدير-
رم .

{ صه . ۱ . صوين اولميان،
صوسير { قوری: صوسز اووه =
چول؛ صوسزير . ۲ . ايجه جك
صوبوله میان، صوسايان: اوچ
كون صوسز قالدق. = ح.
صوين اولمقزین، صوبولديغی

حاده: صوسز ياشامق، صوسز
يول آلمق .

صوسزلىق { س. ۱ . صوفقدانی،
قوريلق: بو اووه .

نك صوسزلى مانع عمرانيدر .
۲ . صوسامه، صو ايجه مه،
عطش: دوه صوسزلفه طيانير .

صوسمق { فل. لقردی سويله -
مك، سكوت ايتك،
خاموش اولتی: انسان يافانده لی
بر سوز سويلی ياصوسمليدر؛
صوسمق عبث سويلكدن قو-
لايدر .

صوصق، صوصامق .
صوص { با: صوس وساژه .

صوغان { س. ۱ . معروف ياقيجی
سبزه كه قات قات قبو .

قدن عبارتدر، عر. بصل، فا.
۲ . پياز . صوغان كبی طوب
شكائنده چيچك كوکی: سنبل،
لاله صوغانی . || آربه جق صوغان =
صوغانك كوچك و طيانقلى برجنسی .
|| اوکوز صوغانی = بر جنس
نبات، فر. Thérique Egypte .

|| اصقاله صوغان طوغرامق = بوزه
كولوب استيز ايتك . || صويوب
صوغانه دونديرمك = صويوب
مالكینی آلمق . || قبا صوغان =
زحمت و مشقته كله مين آدم،
لايه جی . || طاغ صوغانی = نعلین،
فر. Scille maritime (نبات) .
|| قرمزى صوغان = بر جنس
طائلی صوغان .

صوغانجی { س. صوغان كز -
ديروپ صاتان آدم .

صوغانلق { س. صوغان ديكامش
ير، صوغان تارله سی .

صوغانلی { ص. صوغانله يابلیش:
صوغانلی ينجی .

صوغشمق { فل. صويره باتوب
طوپراق تاوانتمق .

صوغلجان { س. ۱ . طوپراغك
ايچنه صوقيلان آيا -

قنز قورت اوناجی . ۲ . باغر -
صاقلرك ايچنده ياشايان برجنس
اوزون قورت كه اكثريا چو -
جقلمده اولور . || شريت صو -
غلجان = دود وحيد . || صوغلجان
اوتی = صوغلجان دوشورمه ده
علاج كبی قوللانيلان بر جنس
نبات . || بر صوغلجانی = بر جنس
اوزون كووك .

صوغوتق { صوغوق، صوغو -
مق . [اصلى: سا -

ووغ، ساوومق . اولديغندن، غ
بستون فضله در .] با: صو -
ئوتقى، صوئوق وساژه .

صوغوم { س. طوبمه، كوز طو -
قلى، قناعت .

صوغومسزلىق { س. طويماز -
آجلى، طمع، طمعكارلىق .

صوف { سذ. عر. ۱ . يوگ .
بيياغی، پشم . ۲ . يو -
كدن معمول منسوجات جنسی:
آنقره صوفی .

صوفاف { ياخود صوفه . س. [عر .
صفه دن] ۱ . اوک اورته .

سنده اولوب اوطله لك قپورلی
اورايه آجيلان مشترك
ديوان، ديوانخانه: نزد باندن
صوفايه چيقيليير . ۲ . قپو ويا
چشمه وساژه ياننده اوتورمغه
مخصوص طاشدن سد .

صوفقه { س. [« صوفی » دن ويا
« سوخته » دن] مدرسه -

مداومی، درس عام شاكردی،
طیبه علوه دن آدم .

صوفقهلق { س. صوفته حالی،
مدرسه شاكردلكی .

صوقفره { س. با : سفره .

صوقفی { سذ. ص. عر. ج : صو-
فیون . [یوگلی انواب

کیمیدکاری مناسبتیه « صوف »
دن ودها طوغریسی « تصوف »
کله سنکده اصلی اولان و حکمت
معناسنه کان « صوفیا » لفظ
یونانیسندن [۱ . تصوفه منسوب .

علم تصوفله مشغول : مشاهیر
صوفیوندن برذات . ۲ . اوامر
ونواهی دینیهدن اصلا انحراف
ایتمین ، زاهد ، متقی : پک صوفی
بر آدمدر .

صوقفی { ص. عر. ذ : صوفه . اهل
تصوفه منسوب و متملق :
طریق صوفی ؛ اصطلاحات صو-
فیه .

صوفیلیق { س. دینداراق ، متقیك ،
زاهدك : اوپله بر
صوفیلیق طاقمشدرکه ...

صوققاق { س. [عر. « زقاق »
[دن] با : سوقاق .

صوققدیرمق { فت. ادخال ایتد-
یرمك ، کیردیر-
مك : انسان بدننه بر ایکنه
صوقدیره ماز .

صوققره { س. با : سقره .

صوققشدرمق { فت. ۱ . اصوله
صوقق ، طار

یره طیقشدرمق : شو بوغچه
طولابك ایچنه صوقشدریورک .
۲ . اصوله ویرمك : فقیرك الینه
بر قاق پاره صوقشدردی .

صوققشمق { فل. اصوله آرهیه
کیرمك ، طار بر
یره صوقیلوب یرلشمك : اوده
کلوب آراهیه صوقشی .

صوققلغان { ص. هریره صوقیلیر ،
هریره کیرر ، هر
کسله چابوق بیلدک واحباب
اولان ، مونس ، متملق : صو-
قلغان آدمدر .

صوققلمق { فل. آرهیه کیرمك ،
زورله کیررجه سنه
دخول و حاول ایتمک : او هریره
صوقلور .

صوققمان { س. اوزون بر جنس
ترکان چیزمه سی .

صوققشق { فت. ۱ . کیردیرمك ،
ایچری به قومق ، ادخال

ایتمک : حیوانی آخوره ، پاره
قاصیه صوقق . ۲ . باتیرمق ،
صاپلامق : شو قماشه بر ایکنه
صوقلی ؛ آیغمه بر شیش صو-

قیورلر ظن ایدیورم . ایشه
پارمق صوقق = ایش بوزمق .
|| بورن صوقق = قاریشمق ،
لزووسز و مناسبتسز یره کیدوب

مداخله ایتمک . || کوزه صوقق =
غفلتدن قورتاروب تکدیرله برابر
کوسترمک . = فل . ۱ . (آری
وعقرب و ییلان کبی حشرات)

ایصیرمق و یا ایکنه باتیرمق :
آری صوقدی ؛ ییلان صوقدی .
۲ . مج. اضرار ایتمک ، آلداتمق ،
حسابده و بازارلقده اغفال ایتمک .

۳ . رنجیده ایتمک : صوقینجه
طوره ماز .

صوققمه { س. صوقق فعلی . با :
صوققی .

صوققزل { س. اینلره صوقیلان
طماغ صیجانی ، کور

صیجان . = ص . ۱ . کور ،
کورمز ، باتمش ، قیامش : صوقور
کوز . ۲ . بر کوزلی ، یکچشم :

صوقور آدم .

صوققوم { س. قوبروق صوقومی =
فنج کیمی ، عظم عجز .

صوقك { س . ۱ . اك كرده كی
اوج ، غایت ، نهایت ، آخر ،

انجام ، عاقبت ، پایان ، ختام ،
خاتمہ : کونک ، عمرک ، سنه نك
صوقکی ؛ بوایشک صوقکی کلدی ؛
صوقکی سلامتدر . ۲ . دول اشی ،

مشیمه . = ص . ۱ . اك صکره کی ،
اخیر ، آخر ، واپسین : صوقك
ایشمز بودر ؛ صوقك نفس = آخر
نفس ؛ صوقك بهار = فصل خریف ،

کوز موسمی . ۲ . صوکره کی ،
مؤخر : صوقك پشیمانق . || اکئی
صوقکی = عاقبة الامر ، نهایت الامر .
|| صوقك پشیمانق = هیچ فائده سی

اولمیان ندامت . || صوقکی صایق =
بر ایشک تیجه - نی دوشونمک .
|| صوقك کونک = انسانك آخر
عمرینه طوغری بختیار اولسی :

الله اوکا صوقك کونلکی ویردی .
|| صوقکنده = نهایت ، عاقبت .
|| صوقك نفس = آخر نفس ،
تسایم روح وفقی .

صوقگره { ظن . « صوقك » دن
مشتق اولدیغیچون

صکره یا زلاملی [زمانجه کریلک
و مؤخریت بیان ایدر ، بعده ،
مؤخرأ : صوقگره کل ؛ بن صو-
گره کلام ؛ بن سزدن صوقگره

کیتدم ؛ هندستانده بودا مذهبک
ظهوری براها مذهبندن صو-
کره در . || صوقکره یه = زمان
آتی یه : بو ایشی صوقکره یه

براقه لم ؛ اونک زیارتخی اک صوقگره یه
برادق . || صوقگره دن = من بعد ،
مؤخرأ : صوقگره دن یتیشمه ،

كورمه؛ بن صوگره دن خبر
آلدم. || ... دن صوگره =
بر شيتك عقبنده : بن كلدكن
صوگره سز درسه باشلا ديكز؛
درس يتدكدن صوگره كیده.
جكز. || بوندن صوگره = فيما بعد،
بوندن بويه، ايلريده. || اوندن
صوگره = بعده. || صوگره سي =
آلت طرفي، ايلريسي : صوگره.
سي ناصل اولدى يتلم. || صو-
گره لری = اك صوگ زمانلرده،
مؤخرأ : ابتدا چوق ترييه لي
چوچق ایدی صوگره لری ترييه.
سني بوزدی. || اك صوگره =
اك نهايت، عاقبت.

صوگره کی { ص. مؤخر، اخير،
صوگره دن كلن
ويا صوگره واقع اولان : او
صوگره کی ايشدر؛ اوصوگره کی
حسابدر: اولکی آدمرك صو-
گره کی آدمردن فرقی نه در؟
صوگسر { ص. ۱. نهايت اوليان،
يتمز، توکنمز، ایدی،
هؤبد : زمان و مکان صوگسر
کبی کورينيورسه ده حقيقتده
حق تعالی حضرتلردن باشقه
دنياده هر شيتك بر صوکی وار.
در. ۲. تيجه سز ثرونه باقه
صوگسزدر.

صوگسر لق { ص. ۱. نهايت سزك،
يتمزك، توکنمز.
لك، ابدیت. ۲. تيجه خيريه سي
اولماق.

صو { ص. انسان وساژ اجسامه
صو { نسبتله ايکی طرفك بری،
صاغ مقابلي، يسار، چپ : صاغی
صولدن تفرقه غيرمقندر؛ فلان
کوی بولك صولنده در؛ اورادن
صوله صابارسکر. = ص. صول

طرفه دوشن، صول جهتنده
واقع اولان : صول قول، صول
ال، صول کوز. || ۶. صول
قول = اردونك صول جناحي،
ميسره؛ صول قول آغاسی =
بيکباشی معاونی حکمنده اولان
ايکی قول آغاسندن ايکنجیسي.
[برنجیسنه صاغ قول آغاسی
ديئردی. اليوم بو تصنيف ملغا
اولوب يالکسز بر قول آغاسی
واردر.]

صو { و صولان. با : صولت.

صولاتمق { فته. ۱. صو دو.
صو کديرمك، صو
سرديرمك، ايصلا تديرمق : شو
طاشافي صولاتمه کز خیلی سر-
يتك ويرر. ۲. اسقا اروا
ايتديرمك : باغچه يي صولاتد-
يکزمی؟ شو آغاجلری صولا-
تملی. ۳. مج. نقداً و پشین
ويرديرمك.

صولاق { ص. صول اليني قو-
للانان، اسقا، صول اليه
ايش کورن، يساری.

صولاق { ص. ۱۰. صويي چوق،
صولاق تارله. ۲. قوشلر ايچون
صو قونيلان کوچك قاب.

صولاق { ص. اسکيدن ايام مخصوص.
صهده رکاب شاهانه ده
بولنان برصنف عسکر.

صولاتمق { فته. ۱. صوویرمك،
اسقا، اروا ايتك :
بوموسمه آغاجلری کون آشیری
صولاتمق اقتضا ايدر. ۲. مج.
نقداً و پشین ويرمك، ادا ايتك.

صولامه { ص. اسقا، اروا.

صولاتمق { فته. صو پيدا
ايتك : بوعلاج قانی صولاتديرر؛
بو ياغهور اوزوملری صولاتد-
يره جق. || آغز صولاتيرمق =
آغزك صويي آقيتمق، ايرنند-
يرمك.

صولاتمق { فل. صو پيدا ايتك،
چوق صولی و یا ياش
ونملي اولمق : قائم صولاتندی؛
بو آرمودلر چوق صولاتمش.
|| آغز صولاتمق = ايمرتمك.

صولاتمه { ص. صولاتمق فعلی.
با : صولاتمق.

صولات { سش. عمر. صاديرمه،
ش-تلی هجوم : برصولات
شيرانه ايله هجوم ايتدی.

صولات { ص. [Soldat]
عسکر تفنکی که ابتدای
ظهورنده آغزغيله باشيموزوق
تفکيندن فرق اولنوردی.

صولجان { ص. جريد اويوننده
آتك اوستندن طويي
قالديروب آلمه ده مستعمل اوجی
اکری دکنك، چوکان.

صولديرمق { فته. صولسنی مو-
جب اولمق، رنگنی
و طراوتی کيديرمك : قوراقق
بو چيکری صولديردی: کونش
برده لری صولديردی.

صولق { ص. با : صولوق.

صولمق { فل. رنگنی و بارلا.
قلغنی غاب ايتك،
رنك آتمق، سوليمك، صاراروب
يثرمده اولمق : چيک قوبار-
يلنجه چابوق صولار؛ باصمه کونشه

معروض اولجه صولار؛ خسته.
لقدن صاراروب صولمش .
صوَلْمَه { صولق فعلی . با :
صوَلْمَتَق { فت. زحمته وصیق
صوَلْمَتَق { صیقی نفس آدیر-
مق، چوق یورمق : حیوانلری
صولومتشیدی .
صوَلْوُغَان { ص. جزئی حرکتله
صوَلْوُغَان { نفسی طارالاشنان ،
بر نوع نفس طارانی علتته دو-
چار : صولوغان آدم؛ صولوغان
آت. = س. مذکور نفس طار-
لنی علتی : صولوغانه اوغرامق .
|| دکیز صولوغانی = فرطونه دن
صکره سکرک سکرک وصولوق
آلیرجه سنه ساحله کلوب چاربان
طالغه .
صوَلْوُق { س. نفس ، تنفس :
صوَلْوُق { صولوق آلمق ، ویر-
مک . || صولوغنی صولوغنه =
نفسی نفسنه، طار نفس آلهرق ،
فوق العاده عجله ایله . || صولوق
آدیرمازدن = نفس آلمغه وقت
براقسمزین ، یک عجله ایله . || صو-
لوغی طار آلمق = فرار ایتمک .
|| صولوغنی فلان یرده آلدی =
کندیخی طار اورایه آتدی .
صوَلْوُق { س. ۱. کوچک چو-
صوَلْوُق { جقرك باشنده چیقان
بر جنس چیبان . ۲. قوش تیه-
لکی .
صوَلْوُق { یا صولوق . ص .
صوَلْوُق { « صولوق » دن [
رنکی آتمش ، طراوق قاچمش ،
پزمرده : صولوق کل ، چیچک ،
قاش ، یوز .

صوَلْوُقلا تَمَق { فل . ککیش
صوَلْوُقلا تَمَق { وراحت نفس
آلمق ، راحتلمق .
صوَلْوَمَق { فل . طار طار و
صوَلْوَمَق { صیقندی ایله نفس
آلمق : صولویهرق کلدی .
صوَلْی { ص. ۱. صوی اولان ،
صوَلْی { آبدار : صولی آرمود .
۲. اینجه مایع ، چوق مایع :
صولی شربت ، یوغورت . ۳. صو
ایله یابلیش ، یالکز صو ایله حا-
ضر لاشمش : صولی بويا .
صوَلْیِجَه { ص. آز آبدار و یا
صوَلْیِجَه { صوی حاوی .
صوَلْیِیْق { ص. با : صولوق .
صوَم { س. بیچاق وسائره صابنی
صوَم { یابیلان بالیق دیشی : صوم
قلمتراش صابنی . = ص. یکپاره ،
بتون وایچی طولو ، قوف و یا
قابلامه اولیان : صوم کومش ،
صوم آلتین ، صوم کارگیر .
صوَم { س. سن . عر . اوروج .
صوَم { « صیام کبی . [
صوَمَاط { س. [عر . « سماط »
صوَمَاط { دن] ۱. صره ایله
قونمش طعام سفیره سی . ۲ .
ضیافت .
صوَمَاق { س. [عر . « سماق »
صوَمَاق { دن] بو یا جیلقده
مستعمل میوه سی کباب کبی
بعض یمکره قونان برجنس کوچک
آغاج . [اصل ترکیه سی : طادیم ،
طونوم .]
صوَمَاکِ { س. [« سماق » دن]
صوَمَاکِ { برقاچ رنکلی مرمر .
= ص. برقاچ رنکلی ، آلاجه :
صوماکی مرمر ، طاش .

صوَمَاق { فل . طوداقرلری
صوَمَاق { اوزادوب عبوس
طورمق .
صوَمَاق { فل . خوردا-
صوَمَاق { نطق ، سولیمک ،
میرلدانمق .
صوَمَاق { فل . یوز قاباروب
صوَمَاق { طارغین طورمق .
صوَمَعَه { س. عر . جم . صوامع .
صوَمَعَه { زاویه ، عبادتگاه ،
وحدتخانه ، عزتگاه .
صوَمَعَه نِشِین { ص. فا . [عر .
صوَمَعَه = وحد-
تخانه . فا . نشستن = اوتورمق]
وحدتخانه ده اوتوران ، مزوی .
صوَمون { س. ۱. یو وارلاق
صوَمون { آتمک : بر صومون
آتمک . ۲. یومری شیء ، دوه
آیاغی کبی شیش و یومشاق شیء .
۳. اوجی ویده لی قالدین چیوینک
اوجنه کچیرلمک مخصوص ویده لی
مربع الشکل دمیر یول .
صوَمَه { ص. بوش ، نافله ، بیهو-
صوَمَه { ده : صومه حیوان =
ماققا .
صون { س. عر . قورومه ،
صون { حفظ ، محافظه ، وقایه ،
نکاه ، صیانت : صون الهی یه
التجایتمک .
صوَنَدِیرَمَق { فت. ایلری سور-
صوَنَدِیرَمَق { مک ، اوزاتمق .
صوَنَدِیرَمَه { س. اوکی آچیق
صوَنَدِیرَمَه { چانی آتی ، حیوا-
نلرک بارینه سنه و آلات وادوات

زرایه وسائرہ وضعنہ مخصوص
اوستی اورتیلی واوکی آجیق
محل .

صقونطور { س. سانطور ،
ستور } ۱. کیریش
یرینہ تل ایله چالپر قانون . ۲.
مچ. کوردلی، پاتردی، شعشعہ،
دبدبہ .

صقونطورلی { ص. کوردلی،
پاتردیلی، مشعشع،
مدبدب : صونطورلی دوکون،
غاوغا .

صقونغور { س. تقہ شونغار]
آق طوغان .

صقونمق { فتہ ویرمک، اوزاتمق،
تقدیم، عرض ایتمک :
بر قرح، بر باردق شربت صو-
ندی : عرضحال صوندی .

صقونمق { فل. پارلاقلی، جلا
صونوق اولمق، بوزلامق، تکدر
ایتمک : بوتختہ صونارسہ دها
کوزل کوستیر .

صقونوق { ص. یاخود :

صقونیق { ص. صونمش، فر و
جلاسی زائل اولمش،
جلاسز، فرسز، بوزلی، طوگوق .

صقونیق { یا صقونوق . س.
فر و جلا فقدانی،
جلاسزلی، طوگوقلی .

صقوی { س. ۱. عرق، نسب،
نژاد : ابی صویدندر؛

صوبی معروفدر . ۲. اجداد،
سلالہ : صوبی اورادہ یاشامش .

۳. ذریت، احفاد : اونک صوبی
فلان برده ایوم موجوددر .

۴. جنس، نوع، درلو : او

صویدن مال قالدی . ۵. اقربا
وتعلقات، خصم اقربا : صوبی
صوبی آری کبی چوق . =
ص. اصل، نجیب : صوبی آدم،
صوبی آت .

صوبتاری { س. جمعیتلرہ خاق
اکلندیرمک ایچون
غریب قیافتہ کیروب درلو
مسخرہ لقلر یابان آدم .

صوبتاریلق { س. غریب قیافتہ
کیروب مسخرہ .
لقلر یابان آدمک حال وشان و
صنعتی وایتدیکی مسخرہ لقی :
صوبتاریلق ایتمک .

صویدر مق { فتہ . ۱. اثوابی
چیقارتمق، تعریہ
ایتدیرمک : چوجقلمی صویدر .
یروب یاتیرملی . ۲. درینسی ویا
قبوغنی چیقارتمق، بوزدیرمک :
قوزی بی، پورتقالی، المایی
صویدرملی . ۳. اشاسنی جالد
برمق : محافظلر قطاع طریقہ
کیمسہ بی صویدیرمازلر .

صویدرسلر { ص. نسل ونسبندہ
شرافت ونجات بو-
لنیمان، کوتی صویدن اولان،
فروماہ، بد اصل : صویدر
آدم .

صویدرلق { س. نسل ونسبندہ
نجات واصلت
فقدانی، فروماہلک .

صویغون { س. صویغہ، صویغہ،
سلب، غضب : صو-
یغون ویرمک = صویلق، قطاع
طریق الینہ دوشوب صویلق .

= ص. صونمش، چپلاق، بر
دوکون وسائر جمعیتدہ خدمت
ایتمک ایچون آغر اثوابی

چیقاروب خفیف قافتہ کیرمش
خدمتچی قادین : دوکون صویغو-
نلری .

صویغونلق { س. دوکوندہ خد-
مت ایتمک اوررہ
صویغونوب مخصوص خفیف قیافتہ
کیرمہ .

صویغہ { س. بر نوع آلا قار-
غہ .

صویلق { فل . ۱. اثوابی
چیقارلق، تعریہ
ایدلمک . ۲. دری ویا قبوغنی
چیقارلق، یوزلمک، آیقلامق . ۳.
اثواب واشیاسی واوستندہ نھسی
وارایسہ چالینق : یولده خیدود-
لر طرفندن صویلش؛ بوکیجہ بر
ار صویلدی .

صویلی { ص. ابی صویدن،
اصل، نجیب : صویلی
آدم .

صویماندی { س. ۱. خیار کبی
صویلوب یتمک،
شیلر . ۲. خیار ومیوہ کبی
شینلرک قبوقلمی .

صویمق { فتہ . ۱. اثوابی چیقار-
مق، چپلاق ایتمک،

تعریہ ایتمک : چوجنی صو ده
یاتیر . ۲. قبوغنی، زارنی چیقار-
مق، آیقلامق : شو المایی صوی؛
دکنکی صویملی . ۳. درینسی
چیقارمق، یوزمک، سلخ ایتمک :
قوزی بی کیم صویدی؟ ۴.
اثواب واشیاسنی واوستندہ نہ
وار ایسہ چالمق : یولده کندہ
یسنی خرسزلر صویمشلر .

صویوق { س. چام آغاجنک یتمک
ایچ قبوغنی .

صویمہ { س. صویمق فعلی . با :
صویمق .

صوق پندی { س. صویلوب آبیلاں }
 { شیء، قیوق.
 صوق نمتی { فط. ۱. کندی انوا-
 { بنی چیقارمق: یاتمق }
 اوزره صویندم. ۲. چاشیر
 دکیشدیرمک: یارین چاشیر
 ییقانه چغندن صونملسکز. ۳.
 برخدمته مخصوص قیافته کیرمک:
 خدمته صونمق. || صوینوب
 دوکمک = استراحت ایتک اوزره
 کجهک قیافته کیرمک.
 صوق نومتی { فت. [اصلی: ساؤ-
 { تمق اولوب صوغو-
 تمق املاسی یا کلیشدر.] ۱.
 حرارتی کیدیروب صوئوق
 یایمق، تبرید ایتک: صونی نه ایله
 صوئوتیورسکز؟ بویکی چوق
 صوئوتدیکز. ۲. مج. محبت و
 حسن مناسبتہ بر درجهیه قدر
 خلل کتیرمک، ایکی کنی آره سنی
 آچق: بوایش آره مزنی صوئو-
 تمغه سبب اولدی: اونی بزدن
 صوئوته حق بعض ماجرالر
 کدی.
 صوق نوق { ص. [اصلی ساؤق
 { اولغله صوغوق یازلام-
 ملی] ۱. حرارتی اولمیان،
 صیماغ ضدی، بارد، سرد:
 صوئوق صو: صوئوق هوا؛
 بوزکبی صوئوق. ۲. طبیعتک
 خوشلامدینی، طبعه خوش کلین،
 سویمسز، بارد: صوئوق آدم؛
 صوئوق سوز. || صوئوق بز =
 برجنس صیق کتن بزى. = س.
 ۱. حرارتک عکسی، برودت،
 -وئوقاق: بوکون صوئوق
 واردر؛ صوئوق یایور؛ بوسنه کی
 صوئوق چوقدن اولمامشیدی؛

بن صوئوقدن خوشلانیرم. ۲.
 اوشومکدن کلن خسته لق:
 صوئوق آلمق = اوشویوب خسته-
 لانمق. || صوئوق اولمق، ایتک =
 هوا صوئوقمق. || صوئوق با.
 صمق = هوا بردن بره صوئومق.
 || صوئوقلر = صوئوق هوا:
 صوئوقلر کدی.
 صوق نوقجه { ص. آزویا اولدجه
 { وخیلی بارد: هوا
 صوئوقجدر.
 صوق نوقلامق { فل. صوئوق
 { آلمق، صوئو-
 قدن اوشویوب خسته لانمق.
 صوق نوقلامه { س. آتک آلتنده
 { چیقوب آیفیرک
 آشمه سنه مانع اولان برنوع
 سیگیجه.
 صوق نوقلق { س. ۱. صوئوق
 { اولان شیئک حالی،
 برودت، سردی: بوزک صوئوقلنی
 اوزا قدن تأثیر ایدر. ۲. مج.
 محبتسز و بارد معامله: بنی بر
 صوئوققله قبول ایتدی؛ آره
 مزده بر صوئوقلق پیدا اولدی.
 ۳. یمک آخزنده خوشاب
 محلی و میوه کی سیرنک ویرمه
 مخصوص ماکولات. ۴. حمامک
 پک صیماق اولمیان طیشاری
 محلی: صوئوققله ییقاندیم. ||
 بل صوئوقلنی = مجرای بولک
 الهابی.
 صوق نومتی { فل. ۱. صوئوق
 { اولمق، حرارتی غائب
 ایتک: یمک صوئودی؛ هوالر
 صوئودی. ۲. اوشیمکدن خسته-
 لانمق، صوئوق آلمق: صوئو-
 مش اولمیم. ۳. مج. آره آچلق،

محمتک قیزغینلغنه خلل کلک:
 اونکله آره مز صوئودی. ۴.
 طول مدت بر اقلغه اونومتق،
 کوکلدن چیقارمق، آرتق آرزو
 ومیل ایتمه مک: چوجقلر درسدن
 صوئودیلر؛ یازیدن صوئودیم.
 صوق ییجی { س. یولچیلرک اوستنده
 { بولدیفنی چالان، خر-
 سز، حرامی.
 صهباء { سذ. عر. [اصل عربیده
 { «اصب» اسم تفضیلنک
 مؤنثی اولوب قزیل دیمکدر.]
 شراب، باده. عر.
 صهر { سذ. عر. کوکی، انبشته
 { ازدواجله اقربا حکمنه
 کچن دیگر خصم.
 صهرنج { یاخود صهرنج. سذ.
 { عر. [تر. زبازدی:
 صارنج.] یاغور صولرینک
 بریکمه سنه مخصوص اوله رق
 ابنیه آلتنده تحت الارض مخزن.
 صهری { ص. عر. ۱. صهریه.
 { ازدواجدن حاصل و
 متولد اولان: قرابت صهریه =
 ازدواجدن حاصل اولان اقربالق.
 صهریت { سذ. عر. ازدواجدن
 { حاصل اولان قرابت،
 دامادلق و قائلنق کبی قیز آلوب
 ویرمکه قزانیلان خصملق.
 صهرنج { سذ. عر. با: صهرنج.
 صیاد { سذ. عر. [«صید» دن
 { سم.] اوجی.
 صیاغ { سذ. عر. [«صیاعه» دن
 { سم.] قیوجی.
 صیاعت { سذ. عر. قیوجیلق.
 صیام { سذ. عر. اوروج، صوم،
 { روزه؛ شهر صیام = اوروج

آبی، رمضان شریف .

صیانَت { سش. عمر. قورومه ، حفظ، محافظه، وقایه، حمایه : اولاد و عیالی، عرضی صیانَت ایتمک؛ بن سزی صیانَت ایچون چایشدم .

صیت { سذ. عمر. ایلکده شهرت، اشتهار، نیکنام، ذکر جمیل : صیت و شهرتی عالمه یایلدی .

صیتمه { س. اصلئ : اصیتمه ، اصیتمه { اصیتمه ابتدا اوشومکله دیتومه وبعده آتش و صیقلاتی کتیرن معروف خستهلق که اکثر امراضه مراققت ایدر، نوبت، عر. حماء، فاء. تب : صیتمه سی اولوق؛ صیتمه به طوئلق، یاقه - لانتق. || صاری صیتمه = آمریقایی وسططیده ظهور ایدر مهلک و مستولی بر مرض که طوئدبغی آدملرک درحال بکزرلینی صارار. توب قرارتهرق بستون تبدیل ایدر .

صیتمه لانتق { فل. صیتمه به سی اولوق . طوئلق، صیتمه .

صیتمه لی { ص. صیتمه به طوئتش، حمایه دوچار .

صیجاق { ص. « صیجاق » اولوب تحمیب ایچون قوللانیلیر] سویله جک وطبیعت خوشلانه جق صورته صیجاق : صیجاق اوطنه سنده اوتوربور؛ وجودینی فانه لرله صیجاق آلیشدرمش .

صیجاق { ص. اصلئ : اصیجاق، اصیجاق [یاقیه جق درجه ده قیزغین، صوئوقلی ازاله اولمش، اوشوتمز، ایصیفش،

حر، کرم : صیجاق صو، صیجاق هوا، صیجاق یمک، صیجاق اوطنه . || قانی صیجاق = سویملی، هرکسله چابوق دوست اولور، انسیتملی . = س. ۱. صیجاقلق : حرارت : بن چوق صیجاقدن خوشلاتمام؛ هواده چوق صیجاق واردر؛ بوسنه کی صیجاغی چوقدن کور. مه مشیرک. ۲. ایچنده صیجاق صو ایله ییقانیلان بر، حمام، کرما به : صیجاغ کیتمشیدم . ۳. صیجاق محل، ایصیفش بر : صیجاقدن صوئوغه چیتمق . || صیجاغی صیجاغنه = تاونده، تاویسی کچیره دن .

صیجاقلق { س. حرارت، کرمی : صیجاقلق { صوبه نك صیجاقلقنی اوزاقدن حس اولنور؛ بوسنه نك صیجاقلقی بر قاج سنه دن بری اولما مشیدی .

صیجان { س. اصلئ : صیجان [صیجان] اجناس کثیره سی اولان معروف کرمی حیوانلوق، فاره، موش : فندق صیجانی. نارله، قیر، طاغ صیجانی. پوستلری کورک باپیلان بر چوق کوچک حیوانلرده لسان عوامده صیجان نامی ویریلیر. || نارله صیجانی = نارله لرده بولنان وخصولاتی بین برنوع صیجان. || فندق صیجانی = بو حیوانک پک کوچکی. || کمه صیجانی = لاغملرده بولنان اک بیوک. || بر صیجانی = کوستیک دنن حیوان. || صیجان اونی = فاره لری اتلاف ایتمکده مستعمل معروف بر ترکیب کیموی، سم الفار. || صیجان دیشی = چاشیر اطرافنه و باخصوص کوملک قوللر. نیک کنارینه یاپیلیر اینجه و سیوری

اویا. || صیجان قولانغی = Myosotis دینان چیک. || صیجان قوروغی = برجنس یووارلاق تورپی. || صیجان یولی = بر آلتی لاغمی. || صیجان ییلی = سال ترکانک برنجیسی .

صیچدرمق { فته. ۱. اوستنه صیچدرمق { ایتدیرمک. ۲. نج. چوق قوروقومتق. عو .

صیچر اتمق { فته. یوقاری به فیر اولوق، یوقاری به فیرلا اتمق، زییلا اتمق : کچی یاوربسی صیچرا. اتمق ایچون بر آرز اورکوتک کافیدر؛ چوجنی اوینادوب صیچرا. تیسور؛ لکه صیچر اتمق = بولا. شدیرمق . اوسته صیچر اتمق = برکوتونک دوچار تعرضاتی اولوق : ادبسه بر شیء سویله، اوستکه صیچرا تیرسک .

صیچر اتمق { فل. هوا به قاقوب اوتنه به فیرلا اتمق، زییلا اتمق، اوینامق : حییلان یورمز صیچرار؛ پیره بدننه کوره چوق صیچرار؛ چوجقلر صیچرا. یوب اوینا یورلردی؛ چامور اوستمه صیچرادی . || جان، عقل باشه صیچر اتمق = دهشت کلک .

صیچر ایچی { ص. صیچرایان، یوب هوپلایان : صیچرایچی حیوانلر .

صیچر اتمق { فل. کندی قدورا. وملوت اولوق، بر باد اولوق .

صیچر اتمق { فل. ۱. دفع طبیعی اتمک. ۲. بر باد و مر. دار و ملوت اتمک .

صیحه { سش. عمر. باغرمه، نغره .

صید { سذ. عر. آو، شكار، صید } نجیر، قنص : صید اتمك = آولامق. || صید ماهی = بالیق آولامه .

صیدگاه { س. فا. } عر. صید = { آو. فا. گاه = محل } آو محلی، آو اولنان یر .

صیدلانی { لانیه. اجزاجلیق فننه } منسوب و متعلق : فن صیدلانی = اجزاجلیق، اسپنچارلق فنی؛ مواد صیدلانیه. = سذ. عر. ج : صیادله. اجزاجی، اسپنچار .

صیدله { س. عر. } اجزاجلیق فنی، اسپنچارلق .

صیر { س. ۱. } طوپراقدن معمول صیر چناق چوملك كبی شیشله سوریلن ورنیکلی بویا : صیر سورلش دستی؛ صیرسز چناق. ۲. آینه نك آرقه سنه سوریلن قلاهی و بور .

صیر { د. «صی» ایله باشلار بعض صیر } ترکیه صفتلرك باشنه کیروب تاكید و مبالغه بیان ایدر : صیر صیقلام = پك ایصلاق .

صیرا { صیرالامق و سائره . با : صره و سائره .

صیرت { صیرتارمق، صیرتلان . صیرت } با : صرت و سائره .

صیرمه { س. حاده دن کچیرلش } کومش تل و بونك آلتینله یالديز لاشمی : بیاض صیرمه، آلتین صیرمه ، خاص صیرمه ؛ صیرمه ایشلملی. — صاری و کوزل صاجدن کنایه اولور : صیرمه صاچلی .

صیرمه کش { س. «سیمکش» } دن غلط تعبیر سقیمدر؛ صیرمه ایشلین، کوشدن

صیرمه چکن اصناف . صیرمه ایله ایشلمش، صیرمه لی { نقش اولتمش : صیرمه لی خاشه، اثواب .

صیرورت { س. عر. اولمه. اید. له، قیلغه، برحالدن } دیگر برحاله تحول : افمال بابنك بناسی چوق دفعه صیرورت ایچوندر .

صیریتغان { ص. دائما دیشلرینی } کوستروب سس سز ولطاف سز کولن : صیریتغان بر آدمدر .

صیریتیق { فل . ۱. } طوداقلری آروب دیشلری کو. سترمك، یالاندن و طانسز صور. تده کولمك : نه صیریتوب طور.

یورسك؟ ۲. اولمك و یاصوئوقدن طوكمق . ۳. بر قاشه اویمغاز رانكده ایلیكله اوریلان دیکیش بد کورمك : بیاض تیره بو اول. بده صیریتور . ۴. نقصان و عیب بر اوجدن کوزمك : بونك قصوری صیریتور .

صیریتمه { س. دیشلرینی کو. ستره رك سس سز کو. له : اونك صیریتمه سی پك ضدمه کیدیور .

صیریق { س. قبوغی صیریلش، یونلش اینجه اوزون آغاج : چاشیر، باغچه صیرینی؛ جمال صیرینی = جمالرك آغر شینلر قالدیر دقلری آغاج که بر چفتنی درت جمال قوللانیر؛ صیریق حالی = بوصورتله صیریق قوللا. نهرق آغر بوکلر طاشیان حاللر. — اوزون بویدن دخی مقام تقبوحده کنایه اولور. || صیریق آرابه سی = بر ایکی صیریق له مربوط

درت تکرارلکدن عبارت یوک آرابه سی. || صیریق کبی کزملک = بر ایش کورمیوب بوش بوش طولاشمق .

صیریم { س. قالینانی صیریلش } اینجه و یومشاق دری دلیلی. || بجم. صیریم - لاطی = دباغ لاشمیش دری دن معمول خللاط که دونن طونانمه لرنده قوللانیر .

صیزدرمق { فت. ۱. } مساماندن ترلر کبی آرز آر آقیمق، طاملامق، ترش ایتدیر. مک : بوکوب یاخی صیزدربور. ۲. برندن پاره چکمك، آخه سوکدبرمك. ۳. سرخوش ایدوب اوبوتمق، صیزوب یاته جق صو. رتده سرخوش اتمك .

صیزدرمق { فت. صیزدرمق . با : صیزدرمق } صیزدرمق .

صیزلاتمق { فت. آغرمق، } اینجیمك : بر فسكه اوروب پارمغی صیزلاتدی .

صیزلامق { فل . آجی آجی } آغرمق، دریگدن وجع ویرمك، صانجمق : قیرباجك اوجی پارماغه طوقندی حالا پارمغ صیزلایور .

صیزلاتمق { فل . آغلاشمق، } تشکی، تظلم اتمك : صیزلانمغه سببیت ویرلمدی .

صیزلانمغه { س. آغلاشمه . شکایت، } تظلم : بر کیسه نك صیزلانمغه سنه سببیت ویرلمدی .

صیزلادی { س. ۱. } آغلاشمه، شکایت، تظلم، تشکی، اشکا . ۲. خشنودسزلق : بر کونه صیزلادی چیتمدی .

صیزمق { فل. ۱. ترکی طامله
 اتمک : بو کوبدن صو، یاغ صیز-
 یور. ۲. سرخوش اولوب یهوش
 یاتمق : ایچوب ایچوب صیزدی.
 صیزندی { س. برقابدن ویاطاشلر
 آراسندن طامله طامله
 تریوب آقان مایع : یاغ صیزند-
 یسی: صو صیزندیسی.
 صیزی { س. اینجه ایشاین آغری،
 سیکیر وجمی : باجافلر-
 مده صیزی واردر، بر طاقم
 صیزلر کریور.
 صیسقه { ص. (ع. «استسقاء»
 دن غاظ) ۱. قارنه
 صو طولمش، مستسقی. ۲.
 رخیطس دینن علتله درچار او-
 لوب ضعیف و قوری قالان
 (چوجق). ۳. بک ضعیف،
 بک آریق ولاغر.
 صیدسقه لق { س. ۱. استسقاء
 علتی. ۲. رخیطس
 علتی. ۳. ضعیفک، لاغراق،
 آریقاق.
 صیغ { ص. چوق دریک اولیمان:
 چایک صیغ یری؛ دیکیزک
 صیغ ساحلی؛ صولر صیغدر.
 صیغ ابا : صیغه .
 صیغماق { فت. (زبازدی: صیوا-
 مق) ۱. بک ویاچه .
 لری چویرمک، طولایمق، تشمیر
 اتمک : قوللرینی باجافلرینی صیغما-
 مق. ۲. ال سورمک، مسخ اتمک،
 اوخشامق : آرقه سنی صیغماق.
 چه لری صیغماق = مج. موفق
 اولقی ایچون جدی صورتده
 تشب اتمک، قوشمق.
 صیغماق { فل. (زبازدی: صیوا-
 اتمق) قول ویاچه

چویرمک، تشمیر اولتمق : قول،
 پاچه صیغماق. = فط. کندی
 قوللرینی ویا پاچه لرینی چویروب
 حاضر لاتمق، برایشه حاضر لاتمق:
 سز شمیدن صیغماق دیکیز .
 صیغدرمق { فت. آلدیرمق ،
 استیعاب ایتدیر-
 مک : بو کتابلری شو طولابه
 صیغدیره بیله جکمیسکز ؟
 صیغزه { س. ائوبک بعض یرلرینی
 گگیشتلتمک ایچون علاوه
 اولنان پارچه .
 صیغشدرمق { فت. صیقه رق آلد-
 یرمق، تضییقله
 استیعاب ایتدیرمک، صو قشدر-
 مق : بو قدر اشیا بی بو صندیغه
 نصل صیغشدره بیله جکسکز؟
 صیغشمق { فل. صیقله رق طار
 بریره کیرمک، زورله
 استیعاب اولتمق : بو اشیا بو
 چانظه ایچق صیغشه بیلیر .
 صیغلق { ص. ۱. صونی صیغ اولوب
 اچمید ورن : نهرک
 اوراسی صیغلقدر. ۲. قوملق :
 کمی صیغلقه اوتوردی .
 صیغمق { فل. بر ظرفک ایچنه
 اکیرمک، آلمق، استیعاب
 اولتمق : بر اوقه صو بوشیشه یه
 صیغماز؛ بو اشیا بو صندیغه
 صیغیه جقدر. || قابنه صیغماق =
 صبر سز اولمق. || اله آوجه صیغما-
 مق = بک سرکش و خشاری
 اولمق. || مزراق جواله صیغماز =
 صاقلانیر شیء دکلدیر .
 صیغمق { فل. طایمق، التواء،
 استماده اتمک :
 شیطانک شردن الله صیغنیرم؟
 صیغنه جق یر = مجلأ، پناه، ملاذ.

صیغه { س. ش. ع. ج. ص. یغ .
 فعلک تصریفندن حاصل
 اولان مختلف صورتلرینک بهری:
 صیغ مختلفه = ماضی، مضارع،
 امر کبی مختلف صیغه لر؛ صیغ
 مطرده = مفرد، ثنیه، جمع، مذ-
 کر، مؤنث و سائره کبی بر
 صیغه تک اقسامی .
 صیغیر { س. جفت سورمه ده،
 و آرابه حکمه ده قوللا-
 نیلان واتی و سودی بن معروف
 ایری حیوان اهلی، بقر، کاو: صیغیر
 اتی، صیغیر سودی، صیغیر دلیلی .
 ارککنه او کوز، دیشیسنه
 اینک، یاور بیلرینه بوزاغی، طانه،
 دوگه، طوسون، آغیرینه بوغا
 دینیر. || قره صیغیر = عادسی.
 || صو صیغیری = مانده جنسی.
 || صیغیر دلیلی = لسان الثور
 دینن نبات. || صیغیر قوریوغی =
 دیکر بر جنس نبات. || صیغیر
 کوزی = پاپادیه تک ایری و صاری
 نوعی.
 صیغیر تاج { س. صیغیر چوبانی.
 صیغیر جق { س. [طوغریسی :
 جنس قوش .
 صیغیر لق { س. احقاق، بلاهت،
 قالین قفالیلق .
 صیغین { س. کیک ایری و بک کبلی
 بر جنسی .
 صیغ { س. ع. ج. : اصیاف .
 یاز، تابستان : موسم
 صیغ؛ صیغ وشتا = یاز قیش .
 صیغی { ص. ع. ن. : صیغیه . یاز
 موسمه منسوب و متعلق :
 محصولات صیغیه .
 صیغیه { س. ع. یاز موسمه
 مخصوص مسکن، یاز -

لق اقامتگاه، کوشک، یالی.

صیق } ص. ۱. بر برینه یاقین و
 بیتشیک، سگرك مقابلی:
 صیق طراق، صیق آغاجلر،
 صیق قاش. ۲. طار، ضیق:
 صیق یر. ۳. نادر اولمیان،
 کثیر الوقوع: او مملکتده فر-
 طونه لر پک صیقدر. = c. ۱.
 بر برینه قریب اوله رق: بو صو-
 غانلر پک صیق دیکممش. ۲. بر
 برینی متعاقب، آره سی چوق
 آغلمسزین: بونیش پک صیق
 لدوس اسیور. || صیق بوغاز
 ایتک = برینی شاشیرتوب واجرای
 تدبیر ایتسنه وقت براقیه رق
 اجبار ایله کنندیسندن برشی
 استحصال ایتک.

صیقشدیرمق } فته. ۱. زورله
 طار یره صو-
 قق: شو اوقی بو چوالک ایچنه
 صیقشدریمی. ۲. باصتی آلتنده
 ازوب انجلمتک، تعصیر ایتک.
 ۳. زورلامق، اجبار و تضییق
 ایتک: کندیسنی بوکون حرکت
 ایتک ایچون صیقشدریور. ۴.
 اصوله انه ویرمک: انه برچاریک
 صیقشدریدی. [بونک بلکه
 طوغریسی صوقشدریمق در.]

صیقشمق } فل. ۱۰. بر برینی
 صیقحق صورته
 بینتی، غلبه لک و ازدحام اولمق:
 غلبه لک صیقشدی؛ خلق جامع
 شریفه صیقشدریلر. ۲. طار-
 لاشمق، طارالمق: کدوکسم
 صیقشدی. ۳. مجبور و مضطر
 قالمق: چوق صیقشیرسه م بونده
 صرف ایدرم.

صیق } سذ. عر. ج: ص اقل.
 معدنله و آینه وسائر یره
 جلا ویرن آدم و جلا ویرمکه
 مخصوص آلت.

صیقلاشدیرمق } فته. ۱. یاقلا.
 شدیرمق،
 بر برینه یاقین کتیرمک، ده
 بیتشیک یاقق: شو صاقسیرلی
 صیقلاشدیرملی. ۲. ده صیق
 وقوع بولدیرمق: سز آوه
 کیتمکی صیقلاشدیردیکز.

صیقلاشمق } فل. ۱. بر برینه
 یاقین کلک، آره
 لری آزالمق: بو فوجیلر پک
 صیقلاشدی. ۲. بربری آرقه.
 سنده و آره لقسز وقوع بولمق:
 فرطونه لر پک صیقلاشدی.

صیقلام } ص. صیقله حق قدر
 ایصلاق: صیرصیقلام =
 پک ایصلاق. [یالکز بوتعبیرده
 مستعملدر.]

صیقلامق } فل. ۱. صیقله رق
 زورله آغلامق.
 ۲. ایصلیق چالمق. مر.

صیقلاشمق } فل. صیق وقوع
 بولمق، صیقلاشمق،
 تعاقب ایتک: یاغمورلر پک
 صیقلانیدی.

صیق } س. ۱. فاصله سزاق،
 طاراق، بیتشیکک:
 آغاجلرک صیقنی نظارته مانع
 اولور. ۲. بربری آرقه سندن
 وقوع، تعاقب: قیشین یاغمورلرک
 صیقنی بوللرک قورومسنه
 میدان براقاز. = ص. پک صیق
 اولان: صیقق اورمان: او محله
 پک صیققدر = خانه لری بر برینه
 متصلدر.

صیق } س. ایصلیق، سسی
 دیل ایله صیقهرق
 چالینان صقیر.

صیقلمق } فل. ۱. طارالمق،
 طارلاشمق، تضییق
 اوآتمق: بو دنک بوندن زیاده
 صیقلماز، چوق صیقلمدی. ۲.
 مضطرب اولمق، متعقب اولمق،
 صیقندی چکمک: بوکون چوق
 صیقلم: انسان یالکز قالنجه
 صیقلمیر. ۳. اوآتمق، محجوب
 اولمق: صیقلمسزینده سویلیور.
 ۴. ضرورت چکمک، صیقندیده
 اولمق: چوق صیقلوبده کند.
 یسنه مراجعت ایدرسه م رد
 ایتمز. || ایچ صیقق = محزون و
 مکدر اولمق. || جان صیقق =
 قیزمق، منفعل اولمق.

صیقتمق } فته. ۱. طارالاتمق،
 طارالاتمق، تضییق
 ایتک: دنکلری صیقتمق. ۲.

ال ایله صیقشدریور صیونی
 آلق، تعصیر ایتک: اوزوم،
 لیون، سونکر صیقتمق. ۳. قوت
 ویرمک، پکشدیرمک، تشدید
 ایتک: الی صیقتمق، سسی صیقتمق؛
 بر حرفی صیقتمق = تشدیدله او-
 قومتی. ۴. زورلامق، جبر و
 تضییق ایتک: بومعلم شا کر-
 دانی چوق صیققار؛ چوق صیققار-
 سه ک طوغریسنی اعتراف ایدر؟
 ۵. اضطراب ویرمک، مضطرب
 ایتک، صیقندی ویرمک: بویله
 سوزلر آدمی صیققار؛ سنک طور
 وخالک بنی صیققیور. ۶. (بر
 آتش سلاحی) بوشاتمق: بر
 طابانجه، برتفنک صیقندی. || ایچ،
 جان صیقتمق = کدر ویرمک.

|| دیش صیقمق = غیرت ایتمک.
 صیقمقه } ۱. صیقمق فعلی.
 با: صیقمق. ۲. یوقا.
 رسی پوتلی و آشاغیسی باجاغه
 بیتشیک پوتور نوعی، لاز بو.
 نوری.

صیقندی } ۱. س. ۱. طارلق،
 مضایقه، ضرورت.
 ۲. قساوت، کدر، حزن، اندوه.
 ۳. اضطراب، ضجرت. ۴.
 ثنک، آغرلق. ۵. صیقلمش میوه
 صیونی، عصاره. ۶. صیقلمش
 میوه یوصه وجیره سی. || ایچ
 صیقندسی، جان صیقندسی =
 ایشز لکدن ایچ صیقیلوب نه
 یابه جفنی بیله مه مه.
 صیقندسی } فل. کندسی کندینی
 صیقمتق } صیقمتق، ایتمق،
 ایقلاقمق.

صیق } ۱. ص. ۱. طار، مضیق،
 تنک: صیقی بوغاز؛ صیقی
 یاقه. ۲. پک، قاتی، سرت: صیقی
 ات. ۳. بحجله لی، سرعتلی،
 مستعجل: صیقی ایش. ۴. شد.
 تلی، شدید: صیقی امر، صیقی
 تنبیهات. || صیم صیق = پک طار،
 پک زیاده صیقشمش. || صیق
 صیق به = برمظروفک ظرفنه تمامی
 تمامنه وکوجلکله یرلشمسی:
 طولو میه تک پستونی صیق
 صیقی به یکجلی. || صیق فیق = پک
 بیتشیک، پک دواملی ویا لکرجه:
 صیق فیق قونیشق. = ح. ۱.
 طار، زحمتله بوغازدن صیق
 یکپور؛ صیقی باغلاملی. ۲. پک،
 زیاده، قوت وشدتله: صیقی طوت.
 ۳. سرعت و بحله ایله: صیقی صیق
 حیوان آرایورلردی. ۴. بلا

مساعده: صیق صیق تنبیهات
 ویرلدی. ۵. دیک، بیوک بر
 دقتله: صیق صیق باقیور،
 دیکلیوردی. ۶. بر برینی ممتا.
 قب، دفغانله: صیق صیق کلوب
 کیدوردی. [بو وجهله حال کبی
 قولاندیغنده اکثریا مکرر
 استعمال اولنور.]

صیقی } ۱. س. ۱. طارلق، صقندی،
 اضطراب: جان صیقسی.
 ۲. صووک درجه، مضایقه تک
 نهایت: صیقی بی کورمیجیه،
 صیقی به کلمیجیه. ۳. شدت،
 مساعده سزک: نظام اوجاغنک
 ابتدای کشادنده عسکر چوق
 صیق آلتنده ایدی؛ صیق به قو.
 مق = تریه ایچون برکنج حقنده
 تداییرمانه اتخا ایتمک. ۴. آغز.
 دن طولان اسلحه ناریه ده باروت
 و قورشونک اوستندن ناملی یه
 صوقیلوب باصیلان بز وکاغد
 و ساژه؛ قوری صیق = قورشو.
 نسر اوله رق باروتک اوزرینه
 باصیلان صیق که یالکز سس
 ایچون آتلیر.

صیم } د. « صی » ایله باشلار
 بعض صفتلرک باشنه کیروب
 تاکید و مبالغه بیان ایدر: صیم
 صیق. [« سیم سیاه » ده کی
 « سیم » ک ثقیلیدر.]

صیمزدی } ۱. س. عهد و پیمان نقضی،
 وفاسزلق. مر.
 صیمزmq } فل. عهد و پیمانی نقض
 ایتمک، بوزمق، طو.
 تمامق. مر.

صیمق } ۱. قته. بوزمق، قیرمقی،
 کسمک، باصوب محو
 ایتمک. مر.

صینار } ص. بیلدک، طانیدق،
 بر صویدن اولان،
 همجنس: حیوان صینارینه چکر.
 صینامق } ۱. قته. ۱. طانیق ایچون
 قوقلامق، قوقلایه رق
 طایفه چالشمق. ۲. دنه مک،
 تجربه ایتمک.

صینامق } ۱. قته. فل. دنمک، تجربه
 اولمق؛ صینامش =
 مجرب.

صیندی } ۱. س. بیوک مقاص،
 درزی مقاضی.

صیندیرغی } یاخود صیندیغی.
 س. بوزغونلق محلی،
 بر مغلوبیتک وقوع بولدیغی بر:
 صرب صیندیغی = صربیلرک و قتیله
 منهزم اولدقلری بر معرکه محلی.
 صیندیرمق } ۱. قته. بوزمق، مغلوب
 ایتمک، باتیرمق.

صینغین } ص. قیریق، دوکوک،
 پریشان، پراکنده:
 صینغین آطه لر = طاغنیق جزایر.
 صینمق } فل. ۱. قیرلمق،
 بوزلمق، شکسته او.
 لمق. ۲. طاغنیق، پریشان و پرا-
 کنده اولق. ۳. مغلوب و منهزم
 اولق، بوزغونلق و برمک.

صینیق } ۱. ص. قیریق، بو.
 زوق، شکسته، ۲.
 طاغنیق، پریشان، پراکنده.
 ۳. بوزلمش، مغلوب.

صیوا } ۱. یا صیوه. س. دیواره
 سوریلوب طاشلرک و یا
 بندادینک اوزرنده بر طبقه
 تشکیل ایدن خرج: یاینک
 صیواسنی چکمک، صیوا اور-
 مق.

صیواجی } ۱. س. اینیه یه صیوا
 سورن صنعکر:

صیواجی اوسته سی، صیواجی چراغی .

صیواجیلق } س. اینیه به صیوا
سورمک صنعتی .

صیواشمق } فل . ۱ . بولاشمق،
برشئ صیواکبی
اوستنه سورمک . ۲ . لزوجت
کسب ایدوب مجیق مجیق اولمق .

صیووالی } ص. صیوا سورلمش،
صیواسی اولان .

صیوامق } فت. ۱ . صیوا سور-
مک، صیوا ایله قاپلا .

مق : یایی صیوامق . ۲ . بو-
لاشدیرمق . ۳ . هر طرفنی

قاپلامق، یالکز سوس ایچون
اوته سنه بریسنه قاقیوب هر طرفنی
قاپلامق : چکمهجه کومش صیوا-
مق .

صیوامه } س. صیوامق فعلی .
با : صیوامق . = ص.

۱ . قاپلامش، قاپلامه صورتده
سورلمش : کومش صیوامه بر
چکمهجه . ۲ . پک صیق طاقلمش،
زمینی پک آز کورینه جک صو .

رتده طاقلمش : صیوامه اینجی،
صیوامه بر یلک . ۳ . بردوزی یه
هیج آرانق قالماق اوزره بول
بول قاپلامه : قالدیرملر صیوامه
چامور .

صیوانمق } فل . فج. صیوا سو-
رامک، صیوا ایله
قاپلامق : بویایی دهاصیوانمدی .

صیوشیق } ص. ۱ . یاپیشقان،
مجیق مجیق یاپیشان
(چامور و سائره) . ۲ . مج.
یاپیشوب آرملاز، آدمی راحت
براقاز، معجز .

صیویق } ص. مایعجه، بولاشان،
بولاشیق .

صیویتمق } فت. ۱ . شدت تماسله و
صیق سورته رک یو-
زینی آلدیرمق : الک دریسنی،
آغاجک قبوغنی صیویتمدی . ۲ .

حرکت حائنده بولغان برشئ بر
جسمه تماس ایدرکبی چکمک :
قورشون صیویتمدی کچدی .

صیویلمق } فج. فل . ۱ . برشئ
شدتله سورتیله رک
صویلق، آریلوب چیتمق :

یوزمک دریسی صیویلمدی . ۲ .
مح. اصولله و سورتور کبی
چکبلوب صاوشمق، آیشک
ایچندن چکلمک : کندیسی بر
صورتله صیویلمدی .

صیویرمق } فت. ۱ . شدتله طو-
قنوب سورتورک بر
شپئک یوزیتی صویمق، آلوب
کوتورمک : دیوارک طاشی اله
سورتورک دریمی صیویردی؛
حیوانلر سورلمکله بتون آغا-
جلرک قبوغنی صیویرمشله . ۲ .

اوستندن صیق سیله رک ویا
قازیره رق آلمق، سرت سیلمک :
تری، یاغی پارمقله صیویرمق .
۳ . چکدرک چیقارمق : بیچاغی
صیویرمی .

صیویرندی } س. پارمقله صیویرلمش
ویا صیویریله بیلیر قاب
بولاشیقنی : تجره صیویرندیسی .

صیویریق } س. دری ویا قبوغک
صیویرلمش، طیرمالا-
نمش یری . = ص. عار و حجابی
اولمیان، پرده سی صیویرلمش :
صیویریق آدم .

ض

ض { ضاد. س. [ع. س. ش.] تر-
 ض { كجھ الفباك اون سكرنجي
 حرفي اولوب، صرف تركه و
 فارسي كچه لرده بولنماغله، لسا.
 تمزده مستعمل كلمات عربييه به
 مخصوصدر. بو حرفك مخرجي
 اسكي السنه ساميه ده دخي مقفود
 اولمغله، اسكي عبراني و سرياني
 الفبا لرنده بولنمبوب، « تخذ
 ضنغ » حروف مياننده عربي
 طرفندن صادك اوزرينه بر
 نقطه وضعيله علاوه اولمشدر.
 اصل عربييه بزم تلفظ ايده ميه.
 جكمز بر مخرج مخصوص اولديغي
 حالده، بز كاه (ز) وكاه (د)
 كبي اوقويورز. ابجد ترتيبنده
 ۲۶ نجبي حرف اولوب، رقم كبي
 استعمالنده ۸۰۰ عددينه علا-
 متدر.

اشبو لغت كستانده (د) كبي تلفظ
 اولنان (ض) لر قوسين آره سنده
 بر (د)، و (ز) كبي اوقونانلري-
 ده يته قوسين آره سنده بر (ز)
 حرفيله اشارت اولنه رق تقريبي او-
 لمشدر.

ضابطه { (ز) ص. ع. ن. ضابطه.
 ضابط { [« ضبط » دن سف.]
 ضبط وربط واداره به مقتدر،
 اجرائي حكم و نفوذ اهل اولان:
 ضابط آدمدر. = سن. ع. ج.

فا. ضابطان. عسكرده افراده
 قومانده و كنديلريني اداوه و
 سوق ايدين عسكري كه ملازم
 نايدن بيكباشي به قدر اولان
 رتب مختلفه نك برنده اولور.
 [مادوننه افراد، مافوقه امرا
 ودها اوستنه اركان دينلر]:
 عسكر ضابطاني؛ ضابطان
 عسكري [عسكربه ديمه ملي]؛
 مكتبلي ضابط = مكتب فنون
 حريمه دن ملازم ملكه چي قمش
 اولان؛ آلايلي ضابط = نفر دن
 يتيشه اولان؛ كوچك ضابطان =
 بولوك اميني و باش چاوش كبي
 ضابط نامزدلري. || ضابطان اقام =
 دواثر رسميه ده قلم رؤسايي.

ضابطلك { (ز) س. ۱. ضبط و
 ربط واداره به اقتدار
 واهليت : كنديسنده اقتضا ايدين
 ضابطلك يوقدر. ۲. عسكر ضا-
 بطي حال و صفتي ورتبه سي:
 آلايده ابراز اقتدار ايدينلر
 باش چاوشلقدن صكره ضابطلكي
 احراز ايده بيليرلر؛ ضابطلك
 وظائفني اوكرنيرلر.

ضابطه { (ز) س. ع. ن. بر شهر
 { وياموقعك ضبط وربط
 و اسايشي ايشلرينه باقان اداره،

پوليس، ضابطيه : ضابطه جه تحت
 نظارتده بولنديرلق؛ ضابطه
 مأموري = قائم مقام و مدير كبي
 بر اداره مأمورينك مركزي او-
 ليوب مع هذا اسكله ويا ممر اولمغله
 اهميتي اولان بعض واقعه ده
 بولنديريلان پوليس مأموري كه
 نوعا مدير و كيليدر؛ ضابطه
 مديري = بيوك شهر لرده محلي
 پوليس دائره سنك باشي. ۲.
 رابطه، قاعده.

ضاحك { (د) ص. ع. ن. ضاحكه.
 ضاحك { كوان، كوليحي. ن.

ضاد { (د) س. ع. ن. « ض » حرفك
 اسميدر. نقطه لي اولديغنه
 بناء « صاد سهمله » دينلن
 « ص » دن تقريبي ايجون « ضاد
 معجمه » و « ضاد منقوطه »
 دخي دينلر.

ضارب { (د) ص. ع. ن. ضارب
 دن سف. ۱. دوكن، ضرب
 ايدين، طياق آتان : ضارب ايله
 مضروبي توقيف ايتديلر. ۲.
 اعمال اربعه دن ضرب عملنده
 بر عددك قاچ دفعه تكرر ايتديكني
 كوسترن عدد؛ ضارب مشترك =
 ايكي عددي كسور سز حاصل

ضرب ویرمک شرطیله ضرب
ایدن عدد؛ ضارب مشترک اکبر،
ضارب مشترک اصغر = بر عددی
عین حاصل ضربی ویرمک شر-
طیله ضرب ایدن عدد لرك اڭ
بیوکی واك کوچکی .

ضال { (د) ص . عر . ذ : ضاله .
[« ضالک » دن سف .]

یوانی غائب ایتمش، طوغری یو-
لدن چیقمش، کهره ، باغی ،
طریق هدایتده اولیان : فرق
ضاله .

ضامن { (ز) ص . عر . ذ : ضا .
[« ضمان » دن
سف .] کفالت ایدن، کفیل : یو
میانی ویره جککزه سزه کیم
ضامن اولور؟

ضایع { (ز) ص . عر . ذ : ضا .
[یه .] « ضیاع » دن
سف .] وجودی اولیان، تلف ،
غائب، نابود، نابدید : مالی ضا-
یع ایتدی؛ مالی ضایع اولدی؛
مال ضایع؛ اموال ضایعه .

ضایعات { (ز) سش . جم . عر .
۱ . غائب و تلف اولان

شیئر، ضرر و زیان، الدن چیقان
شیئر : یو حریقده چوق ضا-
یعاتکز وارمیدر؟ یو فرطونه
چوق ضایعاتی موجب اولدی .
فلا نجه نك و فاقی ضایعاتندرد .

۲ . وجودجه اولان تلفات :
یو قدر قان غائب ایتک بر ضا-
یعاتدر .

ضاب { (ز) سذ . عر . تا . کبر ،
کرتنکله .

ضبط { (ز) سذ . عر . ۱ . صیقی
طوتمه ، ائی طوتمه : قو .
للهربنی طوتوب ضبط ایتدی .

۲ . تحت اداره سنه آلمه، تصرف
ایتمه، صاحب و مالک اوله : فلان
تاریخدن اعتباراً ضبط ایتک
اوزره فلان منصبه نصب او-
لندی . ۳ . سلاح قوتیله برملکی
تحت تصرفنه آلمه، فتح : بر قلعه،
بر ایالت ضبط ایتدی . ۴ . زورله
آلمه، جبراً طوتمه، غصب : مالی،
اومی ضبط ایتدی . ۵ . بر شیتک
بتوننی طوتمه، اشغال : یو ایش
بتون کونمی ضبط ایتدی . ۶ .
آ کلامه، ذهنه آلدیرمه، ذهناً
احاطه ایتمه : بودرسی ضبط
ایده مدم . ۷ . قید ایتمه، خلاصه-
سنی تحریر ایتمه : افاده سنی ضبط
ایتدی؛ ضبطی اوقویکزن . ۸ .
مصادره ایتک : قاچاق ضبط
اولنور . || ضبط کاتبی = بر محکمه
ده محاکمات وقراری ضبطنامه یه
درجه مأ مور کاتب . || ضبط و
ربط = اسایش، انتظام : ضبط
و ربطه نظارت ایتک .

ضبطنامه { (ز) س . فا . (عر .
ضبط = قید . فا .
نامه = محررات] بر مجلس و یا
محکمه نك و یا مستنطق کبی بر ما-
مورک مذاکرات و مقررات و
افاداتی حاوی اوله رق تنظیم
ایتدیکی ورقه رسمیه .

ضبطیه { (ز) سش . عر . ۱ .
[مملکتک ضبط و ربطنه
باقان هیئت و اداره، ضابطه،
پولیس : ضبطیه یه مراجعت ایتک؛
ضبطیه نظارتی . ۲ . ضبط و ربطه
مأمور عسکر، ژاندارمه، پولیس :
ضبطیه نفری، ضبطیه سواریسی؛
ضبطیه ایله جلب ایتک .

ضجرت { (د) سش . عر . صیقندی،
طارلق ، زحمت ،
ضرورت .

ضحک { (د) سذ . عر . کولمه،
خنده ؛ ضحک آور =
کولمه کترین، جالب خنده .

ضحی { (د) سذ . عر . قوشلق
وقتی . ذ .

ضحامت { (د) سش . عر . ایر-
یلق ، بیوکک ، قوجا-
مانلق . ذ .

ضحم { (د) ص . عر . ایری ،
بیوک ، قوجامان، جبهلی .

ضد { (ز) سذ . عر . آ : ضدان،
ضدین . ج : اضداد . ۱ . بر
شیتک عکسی، قارشیلی، مخالفی؛
طاتالی آجینک ضدیدر . ۲ . طبیعته
مخالف اولان شیء، ترس، عکسی
ایش : ضدینه باصیور؛ ضدمه
کیدور . ۳ . چاره ، تدبیر :
ضدینی بولوق . || جمع اضداد =
بر برینه مخالف شیتلرک بر یره
جمعی . || ضدان لایحتمعان = بر
یره کله سی ممکن اولیان ایکی مبان
شیء . = ص . ۱ . مخالف، مبان،
دیگر بر شیتک عکسی اولان :
یو اونک ضدیدر . ۲ . خوشلا-
ئلیان، منفور، مکروه : بوایش
ضدمدر، ضد اکبرمدر .

ضدیت { (ز) س . (عربی او-
لمیوب غلط تعبیردر)
مخالفت، مبیانیت، خصومت :
آره لرنده ضدیت واردر .

ضد { (ز) سذ . عر . ضرر،
مضرت، زیان . ذ .

ضد { (د) سش . عر . محنت،
ضراء { بلا، شدت . مقابلی :
سراء : نه سراده نه ضراده .

ضَرَاعَت { (ز) سَه. عر. آبله، تواضع، تذلل. }
 ضَرَب { (د، ز) سَد. عر. ۱. اورمه، دوکمه : ضرب و جرح ایله متمم؛ ضرب شدید. ۲. سکه به تمغا اورمه، تمغالامه: ضرب سکه. ۳. حسابک اعمال اربعه سندن اوچنجیسی که بربری اوستنه یازیلان ایکی عدد دن برینک دیکری مقدارنجه دفعه تکرر ایتمسندن عبارتدز، مثلا $\frac{۲}{۱۵}$ یاخوده $۳ \times ۵ = ۱۵$ که اوج دفعه بش اون بش دیمکدر. برنجی عددینه مضروب، ایکنجیسنه ضارب و اوچنجیسنه حاصل ضرب دینیر. ۴. درلو، نوع. ۵. شدت، سرعت. || س. ضرب اشارتی = × اشارتی. || ضرب مثل = مینی علی الحکایه اولوب مثال کبی ایراد اولنان مشهور سوز، آثار سوزی. ج: ضروب امثال.

ضَرَبَان { (د) سَد. عر. نبض اورمه سی، اوینامه، چارپه : ضربان قلب.

ضَرَبَانْجَاه { (ز) س. فا. (عر) ضربه بخانه } ضرب = تمغالامه. فا. خانه = محل [مسکوکات ضرب اولندیغی محل، سکه دوکمه که مخصوص معمل رسمی اداره : ضربخانه عامره (وصفناک مؤنث اولسی غلط مشهوردر).

ضَرَبَن { (د) س. فا. (عر) ضربن } ضرب = دوکمه. فا. زدن = اورمق [قلمه دوگن طوب. مر.

ضَرَبَه { (د) سَد. عر. ج: ضربات. اورش، چارپش.

ضَرَر { (ز) سَد. عر. یازیق، کلشدر. || بالضروره = ایسترایستمز،

اتمک، ضرر کورمک، ضرر چکمک = متضرر اولمق؛ ضرری طوقمق. || ضرر دیده = ضرر کورمش، متضرر. || ضرری یوق = لایأس، برشیء دکل.

ضَرَسَز { ص. ۱. ضرری طو. قفیان، مضر اولمیان: ضررسز آدم. ۲. مج. اولدجه انی، کوتی اولمیان : ضررسز بر آندر؛ ضررسز یازیبی وارددر.

ضَرَرَلِ { ص. ۱. ضرری طو. قنان، مضر : ضرری حیوان؛ ضرری تجارت. ۲. ضرر ایدن، ضرره اوغرایان، متضرر، زیانکش : بوايشده بز ضرری چیققدق.

ضَرَس { (د) سَد. عر. ج: اضراس. آزی دیشی.

ضَرَطَه { (ز) سَد. عر. یلنمه: ضربه چکمک.

ضَرُوب { (د) سَد. ج. عر. فد: ضرب. با: ضرب. ضروب امثال = ضرب مثالر، آثار سوزلی.

ضَرُورَت { (ز) سَد. عر. ج: ضرورات. [عربی تعبیراتده « ضروره » صورتنده قوللائیلیر.] ۱. ناچارلق، بیر ایشه همه حال مجبور اولمه، ایسترایستمز اونى یایمه، لابدلک، از- میت: تجار ایچون بوکون تحصیل ضرورت تحتنده در؛ فارسی او- کرتمکده بزم ایچون ضرورت یوقدر. ۲. احتیاج، فقر، صووک درجهده یوقسولوق : ضرورتده. در؛ ضرورتله یاشایور؛ فقر و ضرورتک صووک درجه سنه کلشدر. || بالضروره = ایسترایستمز،

ناچار، چاره سز. [« بالضرور » دیمه ملی.]

ضَرُورِی { (ز) ص. عر. ن: ضروریه. ایسترایستمز اوله جق اولان، ناچار، مجبوری: بزم عربی تحصیلز ضروریدر؛ بوايش مواد ضروریه دندر؛ احتیاجات ضروریه = کیف ایچون اولیوب یاشامق ایچون لابد اولان احتیاجلر.

ضَرِیح { (د) سَد. عر. مزار، مرقد، قبر : نور الله ضریحه.

ضَرِیر { (د) ص. عر. آنادن، طوغمه کور، طبیعی اعمی.

ضَعْف { (ز) سَد. عر. ضعیفک، ناتوانلق، درمانسزلق، قوتسزلك : ضعف بدن، ضعف بصر، ضعف معده؛ ضعف پیری = اختیارلقدن کلن درمانسزلق. [ضعفیت دیمه ملی.]

ضَعْف { (ز) سَد. عر. ج: اضعاف. بر شینک ایکی مثلی، ایکی قاتی : بو سنه کچن سنه کی کارک ضعیفی قزاندق؛ غائب ایتمک کزک اضعافی قزانیر- سکر.

ضَعْفَاء { (ز) سَد. ج. عر. فد: ضعیف. لا: ضعیف.

ضَعْفِی { (ز) ص. عر. ن: ضعیفه. ط. قوتسزلكه منسوب ومتعلق.

ضَعْفِیَّة { (ز) ضضعف معناسیله لساتمزده مستعمل غلط بر تعبیردر.

ضَعِیف { (ز) ص. عر. ن: ضعیفه. [«ضعف» دن

صشد. ۱. قوتسز، ناتوان، مجا
لسز: ضعیف آدم؛ بوخسته لقطن
وق ضعیف دوشدم؛ ضعیف
البنيه = بدنی قوتسز. ۲. قو-
تسز، اعتبارسز، کوشک، کو-
گنلیه جک: قول ضعیف؛ رأی
ضعیف؛ روایت ضعیفه. ۳. تر.
آریق، لاغر، اتسز: یک ضعیف
آدم؛ قوللری دکنک کبی ضعیف.
= سذ. عر. ج: ضعفاء.
خسته، مریض، بیمار آدم:
ضعفاء عسکریه نقلته مخصوص
سدیه.

ضعیفلامتق { (ز) فته، قوتسزو
آریق ولاغرا اتمک: بوخسته لاق
بنی چوق ضعیفلامتدی.

ضعیفلامتی { (ز) فل، قوتسزو
آریقلامق: برصیتمه ایله بوقدر
ضعیفلامدم.

ضعیفلاق { (ز) س. ۱. قوتسزک،
لاک، ناتواناق، ضعف. ۲. آر-
یلاق، لاغراق، اتسزک.

ضلال { (د) سذ. عر. و:

ضلالتی { (د) سذ. عر. طو-
یولی غایب ایتمه، آزمه: ضلالته
دوشتمک، طریق ضلالته پویان
اولقی.

ضلع { (د) سذ. عر. ج:
ایکو، پهلو. ۲. بر شکل
هندسینک اطرافنی قیایان خطلرک
بهری: مثک متساوی الاضلاع =
اوج ضلعی مساوی شکل مثک؛
سداسی الاضلاع = آلتی یانلی

شکل. || ضلع مجسم = بر جسم
هندسینک وجوه جناحیه سنک
فصل مشترک خطلری.

ضم { (ز) سذ. عر. ۱. قاقمه،
الحاق، علاوه: تارله نك
بر دونغنی باغچه به ضم ایتدم. ۲.
آرتدیرمه، فضله اوله رق ویرمه:
معاشنه یوز غروش ضم اولندی.

ضم { (ز) سذ. عر. ۳. علاوه والحاق اولنوب آر-
تدیریلان شیء: بو اوک ایکی اوپله
ضمی وار؛ بیک غروش معاش
ذاتیسی اوچسوز غروش ده
متفرقه نامیهله ضمی واردر.

ضم { (ز) سذ. عر. ۴. بر حرفک مضموم یعنی
اوترو { ایله او قونمهیسی؛ ضم
کافی ایله (کل) کله سی کی.

ضمد { (ز) سذ. عر. ط. لایه،
یاقی: ضمد خردل = خردال
یا قیسی.

ضمان { (ز) سذ. عر. کفیل
اوله، کفالت. هقه. مثلیا.
تدن اولان شیئک مثانی و قیایاندن
اولانکده قیمتنی ویرمک.

ضمائر { (ز) سذ. عر. ج. فد:
ضمیر. با: ضمیر.

ضمائم { (ز) سذ. عر. ج. فد:
ضمیمه. با: ضمیمه.

ضمن { (ز) سذ. عر. ۱. ایچ
طرف، داخل. ۲. آچیقندن
افاده اولغنیوب دیگر سوزلردن
آکلاشیلان مقصد خفی. ۳.
مقصد، مرام، سبب: کیفیتک
تحقیق و اشعاری ضمننده تحریرات
یازلدی = مقصد و مرامیهله.

ضمناً { (ز) ح. عر. آچیقندن
اولیه رق، طولایسیله:
ضمناً آکلاتدی؛ بو افاده دن ضمناً
شو آکلاشیلور.

ضمنی { (ز) ص. عر. ذ: ضمنیه.
آچیقندن اولیه رق طو-
لا یسیله افهام اولنان: مقصد
ضمنیسی؛ افاده ضمنیه.

ضمور { (ز) سذ. عر. ط.
برعضوک بسلیموب
ضعیفلامه سی وقورویوب بطل
قاله سی. فر. Atrophie.

ضممه { (ز) سذ. عر. اوترو دینلن
{ ۱۶} حرکه که لسانده
درت، درلو تلفظ اولنور واکثریا
{ و} حرفیه یازیلیر: ضمه مقبو-
ضه ثقیله، بوکی؛ ضمه مقبوضه
خفیفه، گون کی؛ ضمه بسوطة
ثقیله، یوق کی؛ ضمه مبسوطة
خفیفه، سوز کی.

ضمیر { (ز) سذ. عر. ج:
ضمائر. ۱. ایچ، داخل،
هر شیئک ایچ یوزی، باطن.
۲. قلب، یورک، وجدان. ۳. د.
صرفده بن، سن، اوکی متکام
ومخاطب و غایبدن کنایه اولان
اسم، که عرییده متصل ومنفصل
اوله رق ایکیه منقسمدر.

ضمیمه { (ز) سذ. عر. ج:
ضمائم. ضم و علاوه
اولتمش شیء، صکرده دن آرتد-
یریلوب الحاق اولتمش قسم: بکا
ایتدیکی بونجه احسانلره برضمیمه
اولقی اوزره بودفعه ده شو
ایلیکی ایتدی؛ بو آلرک ضمائمی
واردر؛ ضمیمه ممالک ایدلدی؛
بو مقاوله نامه به برده ضمیمه
ایستر.

ضوء { (د) سذ. عر. ایشیق،
ضیا، نور، آیدینلق.
ضوابط { (ز) سذ. عر. ج.
فد. «ضابطه» لسا.

نمزدہ بومعنا ایلہ آز قوللائیلیر [قواعد، نظامات .

ضیاء { (ز) سذ . عر . ایشیق ،
آیدیتلق ، نور : بوینجره .
دن آز ضیا کیریور : حکمت
طبیعه نک ضیا بجئی .

ضیاپاش { ص . فا . عر . ضیا =
نور - فا . پاشیدن =
صاچق [نور نشر ایدن ، نور
افشان ، پارلاق ، شمشعه دار .

ضیادار { ص . فا . منور ، پارلاق ،
مضی .

ضیاع { (ز) سذ . عر . غائب
اوله ، محو و نابود اوله ،
تلف : مال میری بی ضیاعدن
محافظه ایتک ؛ ضیاع ابدی =
اولوم ، وفات .

ضیاع { (ز) سذ . جر . فد :
ضیعه . لا : ضیعه .

ضیافت { (ز) سذ . عر . ا .
مسافر قبول ایتمه ،

مسافره طعام یدپروب اکرام
ایتمه . [بومعنا ایلہ لسائزده پک
مستعمل اولیوب ، هله عرییده
برنجی مدلولی اولان برینه مسافر

اوله معناسیله هیچ قوللائاز .]
۲ . اکرام ایچون آدم دعوت
ایدوب مکلف صورتده یمک
یدیرمه ، دعوت : سزده بواقشام

ضیافت وار ایش ؛ بوکون ویر
یله جک ضیافته دعوتلی میسکز ؛
ضیافت چکمک ، کشیده ایتک .

۳ . تکلیفی مسافرله و دعو -
تلیله چقاریلان مکلف و
مطنطن یمک : بزه عادتا ضیافت
چقاردی ؛ فلانک اونده برضیافت
یدک .

ضیعه { (ز) سذ . عر . جر :
ضیاع . ایشلتیر اراضی ،
تارله ، کوچک چفتک .

ضیف { (د) سذ . عر . جر :
ضیوف . قونوق ، مسافر ،
مهمان . [لسائزده نادرالاستعم

اولوب عرییده ایسه اصل مهمان
معناسنی افاده ایدن بو اسمدر ،
مسافر ایسه یولجی و سیاح
دیمکدر .]

ضیق { (ز) سذ . عر . طارلق ،
صقندی : ضیق نفس =
نفس طارانی ؛ ضیق صدر =
کوکس طارانی ، عسرت تنفس .

ضیق { (ز) ص . عر . ذ : ضیقه .
طار ، تک ، صیقندیلی .

ضیوف { (ز) سذ . جر . عر .
فد : ضیف . لا : ضیف .

ط

ط { طی. س. [عر. طاء. س. ش.] }
 ترکیه الفبائک اون طقوزنجی
 حرفی اولوب، عربیده بزم تلفظ
 ایده میه جکمز بر مخرج مخصوصی
 اولمغه، حقیقته لسانزه بو
 مخرج اولدیغندن، ترکی الاصل
 کله لرده قوللانماق اقتضا ادر-
 کن، و شرق ترکیه سننده اصلا
 قوللاندیغی حالده، بزم غرب
 ترکیه مزده کاه (ت) وکاه (د)
 یرینه و خصوصیه قالبین حرکت
 ایله بویکی حرفه بدل قوللا-
 نیلیور. کلمات عربیه ده ایسه
 دائما (ت) کبی اوقورز. ترتیب
 اصلی اولان ایجد صره سننده
 طقوزنجی حرف اولوب، رقم
 کبی استعمالنده طقوز عددینه
 علامتدر. شکل عبرانیسی ط و
 شکل سریانیسی ط اولوب، بو-
 نلرک شکل عربیسیله اولان
 مشابهتری ظاهر در. لسان
 یونانیده ط شکافی آلوب عر.
 (ث) کبی پلک اوقونور.
 ترکی الاصل اولان کله لرده (ت) و
 (د) کبی اوقونان (ط) لر بولفت
 کتابنده قوسین آره سننده بر (ت)
 ویا (د) ایله تفریق اولمغشدر.
 طاء { س. عر. (ط) حرفک
 اسم عربیسی اولوب، طاء

معجمه دینان (ظ) دن تفریق
 ایچون « طاء مهمله » دخی
 دینلیر .
 طاب { فل. عر. [« طیب » دن
 فعل ماضی مفرد مذکر
 غائب اولوب زبرده کی دعا تعبیر-
 نده مستعملدر] اینی وتمیز اولسون:
 طاب ثراه = طوبراغی اینی و پاک
 اولسون .
 طاباق { طاباقخانه . با : دباغ
 وسائرہ .
 طابان { (ت) اصل تابان یاصی
 دیمکدر [۱. آياغک آلتی:
 چوق یوریمکدن طابانلرم آغر-
 یور. ۲. قوندره نک آلتی تشکیل
 ایدن کاوساله : پوتینک طابانی
 صاغلام. ۳. بجز. طیانمه، ثبات،
 متانت، صلابت، مقاومت: سزده
 هیچ طابان یوقیدر. ۴. قلیچ
 وسائرہ ناملیسی اولان اینی دمیر:
 هند، خراسان طابانی.] بومعنا
 ایله صفت کبی ده قوللانیلوب:
 طابان قلیچ دینلیر.] ۵. تارله
 ویا طاغک یاصی و دوز صیرت
 صورتنده اولانی.] بومعنا ایله
 دخی صفت کبی ده قوللانیلوب:
 طابان تارله، یر دینلیر.] ۶. هر
 شیئک آلتنه افقی وضعیتده مو-

ضوع کراسنه وسائرہ. قاعده:
 کریش طابانی؛ طابان آغاجی .
 ۷. تارله نک طوبراغی باصدیر-
 مق ایچون یوورالانان آغر.
 اسطونه. ۸. بر نهرک دریاک
 اولان اورته یری. || طابان آتمق =
 اوزونجه بریولی یایا یوریمک.
 || طابان اینجیری = یاصی
 قوری اینجیر. || اوق طابانی =
 طام چاپسینک مقاس باغی .
 || طابان چکمک = طورمیوب
 کیمک. || دوه طابانی = ۱. آچیق
 آدیم. ۲. برجس نبات. || دوز
 طابان = اوغورسز، نحوستلی .
 || طابان صوی = قوتلی بول و صاغلام
 صو. || طابان طابانه = تمامیه ضد،
 بسبتون میان. || طال طابان =
 بالدری چبلاق طاقی. || طابانه
 قوت = سرعتله یوریه رک قاچق.
 || طابانی قالدیرمق = قاچق ،
 فرار ایتک .
 طابانجه { (ت) س. با: طبانجه.
 طابانسر { (ت) ص. ثبات و
 تسز، قورقاق، متردد .
 طابانسرلوق { (ت) س. ثباتسز،
 لقی، متانتسزک ،
 جسارتسزک .

طابانكش } (ت) ص . (ت) .
طابان ايله فاكشيدن
فعلي اسم مصدرندن مركب تعبير
سقيم } طابان چكن ، ييا يورو-
ين . عو .

طابانلي } (ت) ص . ثباتلي ، متا-
نتلي ، جسور .

طاباخ } ص . عر . ث : طاباخه .
[« طبخ » دن سف .]
پشيرن ، يگ پشيرن ، آتيجي .
[طباخ دهامستملدر] ۲ . ط .
ياقيجي ، آتش كتيرن ، ياقان ،
محرقت : خاي طابخ = آتشلي
صيته .

طابع } ص . عر . ث : طابعه .
[« طبع » دن سف .]
باضان ، طبع ايدن ، بركتابي
طبع ونشر ايدن مطبعه جي :
بوكتابك طابعي كيدر ؟

طابقور } (ت) س . طابورك
اصليدر كه اسكي تركجه .
ده درت يانندن ديزيلوب استحكام
شكافي آلمش و آردلري زنجيره
باغلامش آراه لر . با : طابور .
|| طابقور قولاني = خاشه يني
اكره ناغلايان قولان .

طابور } (ت) س . (اصلی) :
طابقور ، تاب قور [ع .
۱ . بربرينه آرقه سني و برمش
درت ديزيدن مركب مربع الشكل
بر عسکر و يا طوب و ساژه
مجموعی كه هر طرفدن دشمنه
مقابله ايدوب بز استحكام تشكيل
ايدر : طابور اولقي . ۲ . برالاي
پياده عسكرينك درنده بری كه
درت بولوكدن و اساساً بيك
عسکر دن عبارت اولوب بر
بيكباشينك قومانده سي آلتنده

بولنور : بر طابور عسکر ؛ او-
نجي آلايك اينكجي طابوري :
طابور ضابطاني ، طابور هيئي .
|| طابور آغاسي = ضبطيه بيكبا-
شيدني . || طابور ماجار = [فر .
Tambour major دن اوله جق]
چوجق اويونجاقلرندن اوچي طو-
پوزلي وسوسلي دكنك .

طابيه } (ت) س . [عر . تعبيه .
[دن] سسم . منفرد استحكام ،
مترس ، طوب محبلي ؛ طوبراق
طابيه ، آي طابيه ، ياريم طابيه . اوق
طابيه وساژه = طابيه نك مختلف
اشكال وانواعي .

طايديرمق } (ت) فته . عبادت
ايتديرمك ، نماز
قيلديرمق ، پرستش ايتديرمك ؛
خلقي كندينه طايديرمش = كند-
ني چوق سوديرمش .

طاير } (ت) د . با ، طير .

طايشديرمق } (ت) فته . ۱ .
[آرانديرمق ،
خستجو ايتديرمك . ۲ . اصمار-
لامق ، سپارش ايتك . صر .

طايشيرمق } (ت) فته . اولا-
شديرمق ، ايصال
ايتك .

طايتق } (ت) فل . و :

طائتمق } (ت) فل . ۱ . عبادت
ايتك ، پرستش ايتك :
يته طايتق ؛ آتسه طائنانلر . ۲ .
پرستش درجه سنده سومك ،
مربوط ومفتون اولقي : تحت
ادارد سنده بولنانلر كنديسنه
طائنينلر .

طاينه } (ت) س . و :

طاپنش } (ت) س . عبادت ،
پرستش .

طاپنجي } (ت) س . طاپنان ،
عابد ، عبادت ايدن .

طاپو } (ت) س . [اصلي : طا-
پوق = اقيباد ، تبعيت]
اراضي اميره نك تفويض ائنا-
سنده تفوض ايدن كيمسه دن
ميرينك آلديني مجله ومأموري
طرفندن ويرين سندن . طاپو
ايله متصرف اولديغم اراضي [با
طاپو دييه ملي] ؛ طاپو مأموري =
دفتر خاقاني مأموري و طاپوكاتي .

طاپه } (ت) س . با : طبه .

طات } (ت) س . [« ت » تحر-
يك اولنجه « د » اولور .]

۱ . لذت ، آغزله اولنان حس ،
ذوق ، مذاق ؛ آغز مده هيچ
طات يوقدر ؛ آغز مك طادي
قاچمش . ۲ . طاتليق ، حلاوت ،
عدوبت ، شيرينك : بو حلوآنك
طادي نقصان . || آغز طاديله
يك = لذتي طوموق . || طاديني
آلتق : طادانمق ، لذتياب اولمق .
|| طادي طاماغده قالمق = چوق
لذتلي كورينك ، لذق اونودلامق .

طاتديرمق } (ت) فته . ۱ . لذ-
تنه باقديرمق ، چا .
شنيسنه باقديرمق ، لذتنه باقه .
جق قدر يدوروب دنتمك : شو
رجلي سزه طانديرم . ۲ . طو-
يورمق ، حس ايتديرمك : الله
كيمسه يه اولاد آجيسني طاتدير-
ماسون .

طاتسز } (ت) ص . ۱ . لذتسز ،
نامطبوع ، صمان كي :

شالغم طاتسر بر سبزدر؛ پك
 طاتسر طوزسر برشء. ۲. طا.
 تلی اولیان، حلاوتی اكسیك :
 بو حلوا طاتسر اولمش. ۳. مح.
 سوزنده و فعل وحرکتنده بر
 كونه شیرینكی اولیان، صو.
 ثوق : پك طاتسر آدم .

طاتسر لائتمق { (ت) فل. طا.
 تسزلق ایتك،
 صوئوق و مناسبتسر قول و فعلده
 بولتمق : آرتق طاتسر لایورسك .

طاتسر لاق { (ت) س. ۱. لذ.
 تسزك، مزه سزك :
 بو میوه نك طاتسر لاقی. ۲. حلا.
 و تسزك، طاتلیق نقصانی : بو
 اوزومك طاتسر لاقی خام لغتندر.
 ۳. فعل وحرکتنده شیرینك
 فقدانق، صوئوقلق : بو آدمك
 طاتسر لاقی ده چكلمز .

طاتلامق { (ت) فته. طاتلی
 ایتك، شكر ویا بال
 و سائره علاوه ایتك، طاتلیلا .
 ندرمق : بو قهوهی طاتلامق
 اقتضا ایدر .

طاتلامق { (ت) فل. طاتلی
 اولمق، طادی آرتمق :
 اوزوملر طاتلامقه باشلادی .

طاتلو { (ت) ص. یاخود :

طاتلی { (ت) ص. ۱. آغزه بر لذت
 مخصوصه ایله خوش
 كان، آچی ضدی، حلو، عذب،
 شیرین، نوش : طاتلی میوه، طا.
 تلی یمك. ۲. لذتلی، لذیذ،
 خوشه کیدر، لطیف : مال طا.
 تلیدر؛ جان طاتلیدر؛ طاتلی
 سوز. ۳. ایچلیر، ایچلمكه کلیر،
 طوزلی و آچی اولیان : طاتلی

صو؛ طاتلی صو بالینی. = س.
 طاتلی یمك ویا رچل : هفته ده
 ایکی كره سفرده طاتلی واردر؛
 صباحین بر قاشیق طاتلی یمك
 ایدر. || طاتلی باقیش = لطیف
 صورته شاشیق؛ || طاتلی بلا =
 اولاد. || طاتلی دیل = آدمك
 كوكلی آلان نازكانه و التفاتلی
 سوز. || طاتلی سلن = بر ماده
 کییویه. || طاتلی صو فرنکی =
 عن اصل ممالك عثمانیه اهالیسندن
 ایکن باشنه شایقه کین فرنك
 مقلدی .

طاتلیجه { (ت) ص. آذطاتلی، طا.
 تلیمی .

طاتلیچی { (ت) س. طاتلی یمكرویا
 و صانان آدم. = ص. طاتلی
 یمكری و رچل و شكرله لر یابان
 طاتیلری چوق سون، چوق
 طاتلی بین .

طاتلیلاشدیرمق { (ت) فته.
 طاتلی ایتك،
 طات ویرمك : خرمالری طاتلیلا.
 شدیرمق ایچون پك صبحاق قبله
 روزکاری اسمك اقتضا ایدر .
 طاتلیلاشمق { (ت) فل. طاتلی
 ایتك : پورتقالر دها طاتلیلا.
 شمدی .

طاتلیلق { (ت) س. ۱. طاتلی شیتك
 حالی، طات، حلاوت،
 غذوبت، شیرینك : بومیوه نك،
 بو یمكك بو قدر طاتلیلقی خوشمه
 کیتمیور. ۲. لطف، ملاحظت،
 ایلك، یاواشاق : طاتلیلقه كند.
 یسنی واز چكیرملی؛ طاتلیلقه
 قاندردم .

طاتلی { (ت) ص. طاتلیسی اولان :
 طاتلیلی یخنی = پكمزله
 یابیلان بر نوع ات یمکی .

طاتلیسی { (ت) ص. طاتلی به بکرر
 بر لذتی اولان .

طاتمق { (ت) فته. ۱. آغزه بر
 لذتی حس ایتك، آغزه آلمق،
 چاشنیسه باقمق : انسان طاتمده
 یعنی شیتك لذتی بیله مزه شو
 یمکی طاتسه كرآ. ۲. مح. تجربه
 ایتك، دنه مك. ۳. چكیمك،
 دوچار و كرفتار اولمق : دهرك
 كرم و سردینی طاتمدم .

طاتمق { (ت) س. ۱. بر شیتك
 لذتی طویمه، ذوق،
 مذاق. ۲. دنه مه، تجربه. ۳.
 چكمه، دوچار و مبتلا اوله .

طاتیق { (ت) س. و :

طاتیق { (ت) س. بر شیتك چاشنیسه
 باقمق ایچون آغزه آلانان
 مقدری .

طاحون { سذ. عر. ج. طوا -
 حین. دكرمن .

طاحین { س. بلا : طحین .

طاداندیرمق { (د) فته. بر شیتك
 طادینی طادیروب
 آلیشدرمق، مألوف و مأنوس
 ایتك، ابتلا ایتدیرمك : سز
 چوققلری اوپونه طاداندیر -
 دیکر شمدی درسه رغبت
 ایتمیورلر .

طادانمق { (د) فل. بر شیتك طا.
 دینی طانوب آلیشمق،
 لذتیاب اولوب ابتلا حاصل
 ایتك، مبتلاسی اولمق : سز

اکنجه به چوق طادانديکيز؛
 طادامق قودورمقدن بتردر.
 { (ت) س. بملرك ط. }
 طاديجي { دینه باقان، چاشنيگر.
 (د) ص. ۱. بول وککيش
 طار { اوليان، صيق، ضيق، تنك:
 طار اواب، طار صوقاق، طار
 محل. ۲. آز، غير کافي، آنجق
 يتيشه جک قدر: طار وقت. ۳.
 صيقنديلي، مضايقه ده بولنان،
 ضرورت چکن: طار قالدق. ۴.
 صبرسز: ايچي طار آدم. = س.
 ۱. طار محل، ککيش اوليان
 ير: طاره کلک. ۲. ضرورت،
 اضطراب، صقندى: طارده
 قالمق. ۳. مجبوريت، اضطراب،
 صيق: طار کورورسهک. =
 ح. آنجق، کوچ حال ايله: طار
 قاجق؛ کنديني طار اوه آدى؛
 طار يتيشمک. || الی طار =
 خسيس، بخيل. || طاره بوغمق =
 تعميز ايتمک. || طارده بولمق =
 ضرورته اولق، ياره سي اولما.
 مق: طارده يم = ياره م يوقدر.
 || طاره طار، طار طارينه = آنجق،
 کوچ حال ايله. || طاره کتيرمک =
 مجبور ايتمک. || طاره کلک =
 صيقلق، مجبور اولق، مضطر
 قالمق.
 { طاراقلاق، طاراجي
 طاراق } وساژه. با: طراق
 وساژه.
 { (د) فت. قيصمق،
 طارالمق } بولغني آزالتمق،
 تضيق ايتمک: شوچه بي صکره.
 دن طارالمشله؛ بوقيويني طارا-
 لتمق ممکن دکليدر؟
 { (د) فل. ۱. بولغني
 طارالمق } آزالوب طار اولق،

قيصمق، تضيق ايتمک: بو
 اواب ييقانجه طارالدى. ۲.
 آزالمق، آز قالمق: وقت ط.
 رالدى. ۳. ضرورت و احتياج
 حاصل ايتمک: معيشتي پک ط-
 رالدى.
 { (ت) طوتوب
 طاراتا قلامق } چکرك خرپه.
 لامق، ديدکله مک.
 { (ت) فت. وزن
 طار تديرمق } ايتديرمک، ثقلتي
 آکلامق ايچون قنطار و يا
 ترازى به چکديرمک: اتى، کو-
 مورى طار تديرمق.
 { (ت) فش. ۱. بحث
 طار تشمق } و نمازعه اوزرينه بر
 شئي برلکده طارتمق، طار.
 تهرق حل منازعه ايتمک. ۲.
 ال اله کلوب چکشمک، قوت ايله
 حل مسئله ايچون دوکشمک. ||
 پورتقال فارپوز وساژه طار-
 تشمق = ميدانه على السويه
 قونش بوکي ميوله ال ايله
 برر ثقلت تقدير ايدوب بالاخره
 طار تديرمق و کيک تقديري وزنه
 اويار ايسه اوقزانمقدن عبارت
 برنوع قرار.
 { (ت) س. ۱. درجه
 طار تبي } درجه و طارته طارته
 کم چکمه. ۲. قولان طوقه سي.
 { (ت) فج. وزن ايد-
 طار تلمق } لک، قنطار و ياترا-
 زى به چکلمک: بو کومور طار-
 تلدى مي؟ = فل. ۱. سنده مک،
 صاللانهرق بر نوع تردده
 يوريمک. ۲. برينک اوستنه دو-
 شمک، صاتاشمق، صارقنديلق
 ايتمک. ۳. کسيک کسيک و تردده

سويلمک. ۴. ممانعت ايدوب
 کيتمه مک ايسته مک: جاني ضا-
 بطه به کيدر ايکن طار تلدى
 طوردى.
 { (ت) فت. ۱. وزن
 طارتمق } ايتمک، بر شئيک ثقلتي
 آکلامق ايچون قنطار و يا
 ترازى به چکلمک: کومورى،
 ياغي، پنديري طارتمق. ۲. اله
 صاللامق، آوجک ايچنده يو-
 قارى به آتهرق ثقلتي تخمين
 ايتمک: آليني النده طار تيور-
 دى. ۳. چکوب براقه رق صا-
 للامق: آتک ديزکيني طار-
 تيوردى. ۴. ايجه ملاحظه و
 تأمل ايتمک، اوکدن ابي دو-
 شونمک: سوزيني طار تهمدن
 سويلر. ۵. برکيسه بي نجر به ايتمک،
 نهديه چکني نه يابه جغني اوکجه دن
 اصولله اکلامق ايسته مک:
 حريفى طار تدم، باقدم که بدن
 قوتلى. || ياپوش طار تدمق =
 آياق سورويه رک ادا ايله يو-
 ريمک. || سوزى طار تدمق =
 سويلين سوزى تدقيق ايتمک.
 || کنديني طار تدمق = خود فر و شاق
 ايتمک.
 { (ت) و طار تيش.
 طار تمه } وزن.
 { (ت) س. ۱. طار تدمق
 طار تي } ايشى، وزن، چکي: کو-
 مورى طار تي ايله صانارله؛
 مايعات طار تي به کلز. ۲. موا-
 زنه، تخمين، تقدير: النده هج
 طار تي يوقدر. ۳. اندازه،
 قرار.
 { (ت) س. طار تان،
 طار تبي } وزن ايدن آدم.

طارقیس } (ت) ص. ۱. طار-
 قبطاری اولدیغندن طاریسز
 صاتیور. ۲. موازنه سز، تأ-
 ملسز. || الی طاریسز = اداره سز،
 مسرف.
 طاریلی } (ت) ص. ۱. طارلمش،
 تیلی میدر؟ ۲. موازنه لی، مو-
 زون: طاریلی سوز. ۳. اینی
 دوشونلمش، ملاحظه و تأمل
 اولمش.
 طاریچین } (ت) س. با: دار-
 چین.
 طارد } ص. عمر. ۱: طارده.
 «طرد» دن سف. { ط.
 طرد و دفع ایدن: طارد الحصاصه =
 مثانه دن طاشلری دفع ایدن؛
 طارد دود وحید = شربت صو-
 غلجانی دوشورن و سائره.
 طارطغان } (د) ص. پریشان،
 طاغنیق: طارطغان
 صاریق. دها مبالغه ایچون
 «طارمه طغان» دینلیر. || طار-
 طغان داریمی = شامت ایچون
 لمتله یتیمه صاچدقلری داری.
 طارغین } (د) ص. «طار»
 «دن» ۱. طارلمش،
 کوجمش، منفعل: بکا طارغین
 میسکز؟ ۲. حدتلی، غضبناک،
 حدید، متهور: طارغین کور-
 دیکم ایچون برشیء سویلدم.
 طارغینلیق } (د) س. ۱. کو-
 جمه، انفعال، خاطر
 قاله: بکا طارغینلنک سببئی
 آکلایه مدم؛ ینه بر طارغینلیق
 چیقاره جق. ۲. حدت، غضب،
 تهور: شمعی طارغینلی اوستنده.

در بر شیء سویلتمز.
 طاریق } سذ. عرب. نجم صیباح،
 زهره. ۱.
 طارلا تئق } (د) فته. ککیشلکنی
 آزالئق، طاریاقتی،
 تضییق ایتمک: انوابی، صواقعی
 طارلا تئق.
 طارلا شدیرمق } (د) فته. ۱.
 ایتمک: یاپیلان اینیه باغچه بی طار-
 لاشدیردی. ۲. مضایقه و
 ضرورتی آرتدیرمق: تبحارنده کی
 کساد معیشتی برقات دها طار-
 لاشدیردی.
 طارلا شمع } (د) فل. با:
 طارلا قوز } (ت) س. ۱. آلا-
 مانه دن کوچک ایکی
 چفته بالیقچی قابینی.
 طارلا تئق } (د) فل. ۱. طار
 چکیلوب بوزلمک، تضییق ایتمک:
 قونیلان صندیق لردن یول طار-
 لاندی؛ بو قانله ییقاندجه طار-
 لاشدی. ۲. صیقلمق، مضطرب
 اولوق: ایچم طارلاندی.
 طارلئق } (د) فته. ۱. کوجند-
 یرمک، منفعل ایتمک:
 سز او آدمی طارلئقسکز. ۲.
 حدتلندیرمک، اغضاب ایتمک.
 طارلق } (د) س. ۱. طار اولان
 شئیتمک حالی، بولوق و
 ککیشلک ضدی، ضیق، تنگی:
 بووقیونک، بو صوقاغک، بو
 انوابک طارلقی. ۲. طار محل،
 تنگنا: طارلقده بولئق. ۳.
 صیقنددی، اضطراب: طارلقده
 قالمق. ۴. ضرورت، احتیاج،

ققر: طارلق چکمک. || ال
 طارلقی: خست، یجل. || کوکل
 طارلقی = انقباض درون، جان
 صیقندیمی. || نفس طارلقی =
 ضیق نفس، ضیق صدر.
 طارلمق } (د) فل. ۱. کوجنمک،
 قالمق: بکا طارلدی. ۲. حد-
 تلتمک، غضب ایتمک، قیزمق:
 اوشاغنه طارلدی. ۳. یابلامق،
 آزارلامق، تعزیر و تکدیر
 ایتمک: سز کندیسنه بر آزار
 رلک.
 طارم } س. فا. ۱. چارطاق. ۲.
 قبه، کنبید. ۳. کوک،
 قبه سما.
 طاره } (د) س. (یتا. Tara. —
 عد ایدن لرده واریسه ده، عربیده
 طرحه تک معانیسی بسبتون باشقه
 اولدیغندن، بو توجیه بعید و منا-
 سبتسزدر. | طاریلان شئیتمک قانی
 ویا محسوب اولنیه جق بر کونه
 حشویاتی آغرلانی که طرح و تنزیلی
 اقتضا ایدر: طاره سنی چیقارمق؛
 طاره سنی ایندیرمک.
 طاره جق } (د) ص. پک طار،
 جق بر یره صوقلمش؛ طاره جق
 بر دکان.
 طاری } ص. عمر. ۱: طاریه.
 «طراء» دن سف. [
 عارض، آکسزین بر شخص ویا
 شیئده ظاهر اولان: کوزلرینه
 عمی طاری اولدی.
 طاری } (د) یاخود طارو، با:
 داری.
 طاز } (ت) بلکه عرب. «طاس»
 دن. با: طاس. [باش تیه.

سنگ صابون اولسی، صابک
دو کلسی، صلح. [داء الثعلب
ایله ترجمه سی بیوک بر خطادری
زیرا داء الثعلب صابق قیران دینان
علتدر، طاز ایسه طبیعی بر
حالدرو.]

طازر { یا طازره. (د) ص. ح.
مستعمل، تیز، عجالة، علی
طریق الاستعمال.

طازلق { یا طازلاق. (د) ۱.
باشنک تیه سنده صابچی
اولیان، باشنک تیه سی چپلاق،
اصح: طازلق آدم. ۲. چپلاق،
عاری، برهنه. نا: طاسلاق.

طاس { سذ. عر. [بلکه فا.
« طشت » دن] ۱.
آلتی یووارلاق باقیر وسائر
معدندن یمک قابی: جوربه،

یلاو طاسی. [چینی ویا بلوردن
اولورسه « کاسه » دینلیر.] ۲.
صو ایچمکه ویا صو دوکتمکه
مخصوص ینه معدندن یووارلاق
و قولیلی یاخود قولیمز قاب،

مشربه: حمام طاسی = قورنه دن
صو آلوب دوکتمکه مخصوص
قاب. ۳. طبانجه قونداغنه و
چکمه و سائر یه سوس ایچون
میخلانان کومش ویا باقیردن

یاریم کره شکننده ایچی قوف
شیء: پشطو طاسی؛ ساعت طا.
سی = چالار ساعتک طوقاقله
اوریلان طاسجینی. = ص. ح.

طاسک دبی کبی چپلاق و قیلنر،
جاولاق: باشی طاس. نا: طاز.
|| اسکی حمام اسکی طاس = کجا
فی السابق، اصلا اصلاح و تغییر
اولتمقسنین. || باش طاسی = دینی
احاطه ایدن قفا کیکلی، تحف،

جمجه. || دمیر طاس = طوغلغه،
مغز. || سفر طاسی = یمک طا.
شیمغه مخصوص اوله رق بربری

اوزرینه وضع اولنور بر قاج
صحندن مرکب قاب. || طاس
طراق = پلی پرئی: طاسی طراغی

طوپلامق = پلی پرتیسی طوپار.
لایوب صاوشمقی. || قیزغین
طاس = وقتیه قیزدیروب باشه

کیمیدر کلری میدردن اشکنجه
آلتی. || طاس کبیانی = اوفانجه
کشمش اتدن یاییلان بر یمک.

طاس { (ت) مه. ت ویا ط ایله
باشلار بعض کله لردن اول
قولانیلوب تأکید و مبالغه بیان
ایدر: طاس تمام. [بو مقامده
« تاس » یازلمسی دهها مناسب
اوله جقدر.]

طاسداق { (ت) ص. ۱. طاسک
دبی کبی چپلاق و
قیلسز، جاولاق: باشی طاسلاق.

۲. باشی بوصورتله قیلنر اولان،
طاس باشلی: طاسلاق آدم. =
س. ۱. بر ایشک هنوز اصلاح

و تسویه و تزین اولنماشی، قبا.
سی، آنجی هیولا صورتنده
میدانه قونوب هنوز اکیال و

اصلاح اولنماشی: طاسلاغی بر
کره میدانه کتیره لم. ۲. ترتیب،
پلان، صورت ترتیب و ترکیب،

چرچوه، قفس: بن طاسلاغی
کوستره یم ده سز صنمجه اکیال
ایدرسکر: اینیه نک طاسلاغی.

|| قبا طاسلاق = آنجی شکل و
صورت و ترتیبی کوستره جک
صورتده قبا وساده. || عقلا
طاسلاغی = کندینی ارباب درا.
یتدن ظنیه بیان افکاره کیزیشن.

طاسلاقیجی { (ت) س. بعض
اصنافک یابه.
جقلمی شایئرک طاسلاغی و قالیبی
حاضر لایان صنعتکر.

طاسلامق { (ت) فت. تفاخر
مقامنده کوستره.
مک، کندنده اولیان شیء و اراکبی
کورنمک: یکتیک طاسلایور.

طاش { (ت) س. ۱. کره ار.
ضک اوزرنده کلیت او.
زره بولنان معروف سرت جسم،
حجر، سنک: طاش آتمق،

طاشله اورمق. ۲. قبا، صخره.
۳. طاشدن عمود، ستون ویا
هیکل: دیکیلی طاش، چنبرلی

طاش، قیز طاشی. ۴. یوزوک،
کوپه وسائر تزینانده قولانیلان
ذی قیمت معدن: جواهر طاشی؛

پک قیتلی بر طاش بولدم؛ تک
طاش یوزوک. ۵. دامه وسطرنج
کبی اوینلرده اوینادیلان پول:

طاش اوینامق؛ دامه طاشی.
۶. مثانه و بوکرک وسائر آلات
داخلیه ده تکون ایدن ماده

صلبه، حصاة: مثانه طاشی؛ قره
جکرنده طاش وارد. = ص.
۱. طاشدن معمول، طاشله

یابلس: طاش بنا، طاش کوپری،
طاش مکتب. ۲. طاش کبی سرت
وقاتی: طاش بورکلی. || طاش

آتمق = کنایه ایله طغن و ذم
ایتمک. || آتلامه طاشی = چامور
ویا صودن کچمک ایچون آتیق

باشمق اوزره اورته یه موضوع
طاش. || طاش آتوب قولی یور.
لما مق = زحمتسزجه برشیته مالک
اولق. || آلمی طاشی = یاقیلوب
آلمی یاییلان طاش. || آتیق

طاشی = چاققرده دنك طاشی.
 || اوت طاشی = آتسه طیانی بر
 جنس سونكر طاشی. || طاش
 اوجاغی = یایی وسائرہ ایچون طاش
 چیقاریلان محل. || طاش بادی =
 قیوغی سرت بادم، دیش بادی
 ضدی. || باش طاشه كلك = باعث
 ندامت و عبرت اوله جق بر نتیجه به
 اقتران ایتمك. || باشی طاشدن طاشه
 اورمق = نادم اولق، ندامت
 چكوب دوكنك. || بر طاشله
 ایکی قوش اورمق = بر زحمتله
 ایکی ایش كورمك. || طاش
 بالیغی = بر جنس بالیق. || باغره
 طاش باصمق = صبر و تحمل ایتمك،
 آجی به قاتلانمق. || بالطهینی طاشه
 اورمق = فرقتده اولقمسزین بر
 ينك یوزینه قارشى كندیسنه
 ویا برقرینه طوقنور سوز سو-
 يلك. || بیلزك طاشی = قیونك
 آغزینه قونیلان اورته سی دلیك
 طاش، طاشدن قیو حلقه سی.
 || بیلکی طاشی = بیچاق وسائر
 آلات قاطعه یی بیلدکاری طاشكه
 انواعی اولور. || بینك طاشی =
 بعض نردبان آلترنده و قیو
 یانلرنده حیوانه بیتمه ده باصامق
 یرینی طومتق ایچون موضوع
 مكعب طاش ویا سد. || تسلیم
 طاشی = بعض طرق علیه منسوب
 آدمرك بویئرینه آصمق قلی
 بلغمی ویا سیاه طاشدن اطراف
 دیشلی داروی طاش. || تكنه
 طاشی = چشمه صوینك آقدینی
 یره قونیلان طاش تكنه. || تم
 طاشی = اینه تمکه قونیلان بیوك
 وصاغلام طاش. || جنم طاشی =
 چوروك اتلری یاقه ده مستعمل

بك یاقیجی بر ماده كیمیویه. || چاقاق
 طاشی = چاقاقله اولدقده قیغیلم
 چیقاران طاشكه چاقققی سلاحره.
 ده قونوردی. || چاقیل طاشی =
 نهر و دكیز كنارلرنده چالقانمقدن
 یووارلاق ویا بادم دانلری
 اشكائی آلمش كوچك طاشلركه
 رنگا رنگ اولوب قالدیرم طونا.
 تمده دخی قولانیلیر. || طاش
 چاتلاسه = نه یابلسه، امكانی بوق.
 || چکی طاشی = اودون وطاش
 وسائرہ طارتمق ایچون مقیاس
 انخاذا اولمش طارتمق طاشكه
 بر دمیر حلقه ایله چکی به آصیلی
 اولور. || چیریمی طاشی = صوایله
 برابر دكر ویا نهر ایچنده کی طاش
 فر. Récif. || طاش چیقارمق = او-
 یونده وتشبیهاً حیله وسائرہ ده
 برندن ده ماهر اولوب كندیسنه
 مساعده ایتمك، كچمك، تفوق
 ایتمك. || خرمان طاشی = خرمان
 دوكدكلی طاش. || دكر من طا.
 شی = دكر منك آلتنی اوستلی ایکی
 طاش تکراری. || طاشه دونمك =
 بك سرتلمك، قاتلاشمق. || سوز-
 كچ، سوزكو طاشی = مساماتلی
 اولوب سوزكچ كبی قولانیلان
 طاش. || سونكر طاشی = شكلاً
 سونكره مشابه وپك خفیف
 طاش. || طاشی صیتسه صوبنی
 چیقاریر = غایت قوتلی، ایز-
 باندید. || طاغ طاش = كوربین
 یرلك جمله سی، دره تپه. || طاش
 طوپراق = مولوز. || طاشه طو-
 تمق = طاش آتهرق قوغلامق.
 || طاش عاتی = مشانده طاش
 تكونی. || فال طاشی = فالچلرك

آتدق قلی كوچك چاقیل طاشلری؛
 كوزلرینی فال طاشی كبی آچمق =
 حیرتله باقمق. || قالدیرم طاشی =
 قالدیرمه دوشن طاش. || قره
 طاش = ۱. چو چقلمك یازی
 یازدق قلی سیاه طاش، فر.
 Ardoise. ۲. یاییلرده قوللا-
 نیلان بر نوع سرت طاش. ||
 قیاغان طاشی = مرمر سیلدکاری
 بر جنس طاش. || طاش كسلك =
 ۱. بك سرتلمك. ۲. شاشه
 قالمق. || گوبك طاشی = حمامك
 اورته سندنه اوزانوب اوغلمفه
 مخصوص مرمر دوشه لی ككیش
 سد. || كوز طاشی = اكثریا
 كوزه علاج كبی قولانیلان باقیر
 ژنكی، كبریتیت نحاس. || كوشه
 طاشی = اینه كوشه سنه قونمغه
 لایق دوزكون طاش. || كوفکی
 طاشی = یومشاق بر جنس
 عادی طاش. || كوملك طاشی
 طوغله دیواره قابلانان یونمه
 طاش. || كیرج طاشی = احراق
 اولنهرق كیرج یاییلان بیاض
 طاش. || مالطه طاشی = قولای
 كسیلیر وایشلیر یومشاق بر جنس
 طاش. مزار طاشی = مزارك
 اوزرینه دیکلوب مدفونك کیم
 اولدیغنه و تاریخ وفاتنه دائر
 یازی بی حاوی مصنع طاش.
 || مولوز طاشی = یایی واقاضدن
 چیقان طاش قرتیلری. || نشان
 طاشی = ۱. هدف اولهرق
 دیکیلن طاش. ۲. بر بیوك ذاتك
 اوردیغی نشان یرینه دیکیلن
 مصنع ویا زبلی طاش.

طاش { تاش } خارج معناسیله
 (ت) س. (ودها طوغریسی)

« طیش » کله سنک صورت
اصليه سی اولوب، طشره، طاشمق
وساژه بوندن مشتقدر. لا :
طیش .

طاشاق } (ت) س. خصیه، خابه،
ارکک کرده یومورطه ؛
تک طاشاق = یالکز برخصیه سی
اولان ویا بری کیزی بولنان .

طاشاقلی } (ت) ص. ۱. خصیه.
سی اولان . ۲. مج .
جسور، شجیع، بهادر .

طاشالمق } (ت) فل . طاش
اولق، طاش کسک،
تججر ایتک .

طاشجی } (ت) س. ۱. یابی
وساژه ایچون او-
چاقدن طاش چیقاروب صاتان
آدم. ۲. مرمر وساژ طاشلری
یونته رق مختلف شیئرلر یابان
آدم؛ طاشجی قلی = بوسنعتکوک
قولاندیغی چلیک قلم .

طاشچیلیق } (ت) س. ۱. او-
چاقدن طاش قیروب
چیقاره رق صاتان آدمک ایشی
وصنعتی. ۲. مرمر وساژ طا.
شلی یونتوب ایشیه رک مختلف
شیئرلر یابان آدمک صنعتی .

طاشمرق } (ت) فت. طاشمه سنی
موجب اولق: یاغور
چایلری طاشردی . = فل .
(حیوان) طیرناغی آشیمنغله
اتک طاشمه سندن طو باللامق .

طاشره } طاشره لق. لا : طشره
وساژه .

طاشقین } (ت) ص. [« طا .
شمق » دن] ۱. طا-
شمس، محل مخصوص ومناسبتدن
طیشاری چیقشمس، فضلله کلوب

آرمش : انوابک آستاری طا-
شقین = یوزندن اوزون ویا
کدیش. ۲. چوق کلوب یاناغندن
طیشاری یابلیش : طاشقین چای،
صو . ۳. جوششمس، خروشان،
اشقین، زخار. ۴. جوشقون،
آزغین، حشری : طاشقین آدم .

طاشقینلیق } (ت) س. ۱. طا-
شوب آرتان شیئک
حالی، آرتقاق: آستار طاشقینلی.
۲. صولرک چوق کلوب یاناغندن
طیشاری یه یابلسی. ۳. جوش،
خروش، شدتلی هجوم. ۴. جو-
شقوناق، آزغینلق .

طاشلامق } (ت) فت. طاشمه
طوتدیرمق، طاش
آتدیرمق، رجم ایتدیرمک .

طاشلامق } (ت) فت. ۱. طا.
شه طوتمق، طاشله
اورمق، رجم ایتک . ۲. طاش
آتمق، حرف اندازلق ایتک .
|| اورمان طاشلامق = مج. اوته-
دن بریدن لقردی آچهرق طو-
لایدسیله، باللی ایتکسزین بر ماده یی
تحقیق ایتک .

طاشلامق } (ت) فت. طیشاری یه
آتمق، طیشاری یه
چیقارمق . مر .

طاشاق } (ت) س. طاشی چوق،
طاشله مستور : طاشلق
بر یردر. = س. ۱. طاش دو-
شمش اولی. ۲. صوقاق قپوسنک
ایچی، نزدبان آلتی. ۳. طیورک
طاش هضم ایتدکلری قورصاغی،
قانی .

طاشلی } (ت) ص. طاشی اولان:
طاشلی } طاشلی پرنج = ایچنده
طاش پارچهلری بولنان .

طاشمق } (ت) فل. ۱. اوزا-
یوب آرتمق، فضلله
ککک : آستار یوزدن طاشیور.
۲. چوق کلوب یرینه ویا یاناغنه
صیغماغله اطرافه یابلق، اطرافی
باصمق : نهر طاشدی : حوض
طاشمش. ۳. قانامق، جوشمق:
یمک طاشدی؛ تجره طاشیور .
۴. جوش و خروشه ککک، آزمق .

طاشمه } (ت) س. طاشمق فعلی .
طاشمق } (ت) فت. نقل ایتد-
یرمک، بر یردن
دیگر بر یره کوتورتک : بوقدر
اشیایی کیمه طاشیته جغز؛ بوسنده
یقلری حاملره طاشتملی .

طاشمق } (ت) فت. ۱. بر یر-
دن بر یره کوتورتک،
نقل ایتک : یارین ایشیایی یکی
اوه طاشمه جغز؛ بوکتابلری نره یه
طاشیه جقسکر؟ ۲. اوستنده
بولندیرمق، حامل اولق : ضا-
بطلر دئماقلج طاشیرلر؛ شهرلرده
سلاح طاشیق یاساغدر؛ کند-
یمی اوستنده پاره طاشیماز .
۳. بر یردن بر یره لقردی کو-
توروب دیدی قودی یامق :
لقردی، سوزطاشیور؛ آره مزده
بر طاشیمان واردر .

طاشینمق } (ت) فل. ۱. اشیا-
سنی قالدیروب باشقه
یره نقل اولتمق، کوچ ایتک :
باغه طاشیندیکزمی؟ بویاز یالی یه
طاشینه جغز. ۲. بر یره چوق
کیتک، پک صیق کیدوب ککک:
بتون کیمه، آبدستخانه یه طاشیندی .
|| دوشونوب طاشیق = اطرافله
تأمل وتفکر ایتک. = ج. ۱ .

نقل اولئق : اشیا یارین طاشینه.
 جقدر . ۲. اوستده بولدیرملق :
 شهرک ایچنده سلاح طاشیفاز.
 طاشینمه } (ت) س. نقل، کوچ.
 } ادوشونوب طاشینمه =
 اطرافلی ملاحظه وتأمل .
 طاشیم } (ت) س. قاینارکن بر
 } کره طاشیق : برطاشیم
 قاینامق .
 طاصمه } (ت) با : طسمه .

طاطوله } (ت) س. [هندجه دن]
 } هند بهاراتدن برطاقم
 بذوراتی حاوی بر جنس جوز،
 جوزمائل . || مج. آغزه آلمان،
 نیز و ایچلمز، طعمی فنائی :
 بوتون دکل طاطوله !

طاعت } س. ع. ج : طاعات .
 } ۱. اطاعت، انقیاد ،
 علی الخصوص اوامر الهیه به تبعیت .
 ۲. تقوی، عبادت، زهد : اهل
 طاعت، ارباب طاعتدن .

طاعون } س. ع. ج : طواعین .
 } یومورجاق، وبا .
 طاعونی } ص. ع. ث : طاعونیه .
 } ط. یومورجاغه منسوب
 و متعلق، یا قیلندن اولان .

طاغ } (د) س. پرک یوکسک
 } محلی، جبل، کوه؛ طاغ
 آردی = طاغ آرقه سی، اوته
 طرفی؛ طاغ اتکی = طاغ مائل
 اولان آشاغیسی، سفح جبل،
 دامن کوه؛ طاغ باشی = طاغ
 یوقاریسی، و مج. بیانی محل؛ طاغ
 آدمی، طاغ آییسی = بیانی آدم؛
 طغ تپه سی = ذروه جبل؛ طاغ
 صریق = بوینه اوزانان طاغ
 یوقاریسی. — ایری ویکیت آد.

مدن کنایه اولور : طاغ کبی
 بر دلیقانی . || آراده طاغ لر وار =
 پک بیوک فرق وار. || طاغ لرک
 شنلکی = مج. آبی. || قره طاغ =
 بالقان شبه جزیره سنده مستقل
 پرنسلیک صورتنده اداره اولور
 معروف مملکت : قره طاغ برسی .
 || طاغ کیسی = بیانی کچی . || بنار
 طاغ = آتش پوسکورن طاغ،
 برکان، کوه آتش فشان .

طاغار } یا طغار. (ت) س. ۱.
 } دریدن طوربه که اکثریا
 چوبانلر و یولجیلر بیه جکلرینی
 قورلر . ۲. مقداری مملکت کوره
 دکیشن ذخیره اولجیسی : برطاغار
 بوغدا ی .

طاغارچق } یا طغارچق. (ت)
 } س. ۱. چوبانلرک
 بیه جکلرینی و حقه بازلرک اویون
 آلتلرینی قودقلری دریدن کوچک
 طوربه . ۲. کویلی قادینلرک
 چوجقلرینی قویوب اوموزلا .
 دقلری مشین طوربه . || دوه
 طاغارچینی = قودوز دوه نک دلی
 آلتنده صارقان کیسه .

طاغتمق } (د) فق. ۱. صاچق،
 } پراکنده و پریشان
 ایتک، نشر و بذر ایتک : بو
 کاغدلری اوطه تک ایچنده کیم
 طاغتمدی؟ ۲. توزیع و تقسیم
 ایتک، آیری آیری و یرمک :
 عشورا طاغتیورلر؛ غزته لری
 موزعلر طاغتیورلر . ۳. اوتیه
 بری یه پوسکورنوب دفع ایتک :
 روزکار بولولری طاغتمدی .
 || آغز طاغتمق = تربیه سزجه سنه
 فناسوزلر سبویله مک : اغزینی
 پک طاغیدیور .

طاغدملق } (د) فق. ۱. صاچق،
 } پراکنده و پریشان
 ایدلمک، نشر و بذر اولئق : بو
 کتابلر طاغدملسون . ۲. توزیع
 و تقسیم اولئق، آیری آیری
 و یرمک : اعانه آغجه سی اخیراً
 طاغدلدی . ۳. پوسکوردیلوب
 دفع اولئق : دومان روزکارله
 طاغدلدی .

طاغدیچی } (د) ص. ۱. صا-
 } چان، پراکنده و
 پریشان ایدن . ۲. توزیع و تقسیم
 ایدن، موزع . ۳. پوسکوردوب
 دفع ایدن . ۴. مسرف، مبذر .
 طاغرجان } (د) س. برجنس
 } طاغ سرچه سی،
 بیوک عصفور .

طاغستان } (د) س. [تعبیرسقیم]
 } طاغلق یر . = سخا
 ج. با : داغستان .

طاغلق } (د) ص. طاغلی
 } حاوی، دره تپه و طا-
 غدن عبارت : طاغلق یر .

طاغلق } (د) فل. ۱. صاچق،
 } پراکنده و پریشان
 اولق : بنم طوبلادینم کاغذ
 یکیدن طاغلمش . ۲. توزیع
 و تقسیم اولئق، منتشر اولق :
 غزته ارکندن طاغلیر . ۳. طرد
 و دفع اولئق : بولولر طاغلدی .
 ۴. قیریلوب پارچه لری آیری
 آیری دوشمک، تفرق ایتک :
 طبق المدن دوشوب طاغلدی .
 || باش، بین طاغلق = سرهم
 اولق .

طاغلی } (د) ص. س. طاغلق یر
 } اهالیسندن : طاغلی بر
 آدم؛ طاغلیلرک اخلاقی صاف
 اولور .

طاقمق { (د) فل. ۱. پراکنده }
 { اولق، افتراق و تشتت
 اتمک. ۲. اوفاقمق، دوکک .
 طاغنیق { (د) ص. ۱. پراکنده،
 پریشان، متفرق،
 تشتت : طاغنیق عسکر. ۲.
 جمعیتی اولیان، انتظامسز : ذهن،
 بینم پک طاغنیقدر .
 طاغنیقلق { (د) س. ۱. پریشا-
 نلق، پراکنده کی،
 تشتت : کتابلرک طاغنیقلقی
 منتظم مطالعه یه مانع اولور .
 ۲. عدم انتظام، ترتیبسزک :
 ذهن طاغنیقلقی .
 طاغوق { (ت) س. [زبازدی :
 طاغوق] طیور بیتیبه-
 دن اک معروف و مبدولنک
 دیشیسی که چوق یومورطه یو-
 مورطلا دیغندن سائر طیور اهلیه یه
 ترجیح اولنور، دجاجه، ماکیان .
 ارکننه خروس و یاور یسنه بلج
 دینیر. با : طاغوق .
 طاغی { ص. عر. ۱. طاغیبه .
 « طغیان » دن سف. [
 ۱. حد و وظیفه سنی تجاوز ایدن،
 آزرغین. ۲. عاصی، سرکش، اط-
 عت و انقیاد ایتمین، باغی .
 طاق { (ت) مه. تخنه کبی شیئرک
 چیقاردیغی سسی تقلید
 و تصویر ایدر : طاق طاق قیو
 چالندی. || جامع طاق ایندی ،
 دیدی = آرتق طیانه ماز اولدم .
 || طاقتم طاق اولدی = تحمله
 اقتدارم یوق .
 طاق { سنذ. عر. ۱. فارسیدن
 { معرب } ۱. کر، نصف
 دائره صورتنده قیو و پنجره
 وسائر اوستی. ۲. سر بر او-
 ستنده کی قبه، کنبید. || طاق

ابرو = کمر شکنده اولان قاش .
 || چار طاق = درت کوردن مرکب
 اولان معروف سایه بان و آصمه
 و سائر صاملغه مخصوص
 آغاچدن یابلس آصقی .
 طاقاطوقه { یاخود طاقتوقه (ت)
 س. ۱. کوردلی،
 ولوله. ۲. وقتیهله چیسوقلری
 سیلکمک ایچون اوطنه ک اورته سنه
 قودقلری تحتهدن ویا معدندن
 ککیش واورته سسی طوقاقلی طلبه .
 ط. دیزلمش صیفه لر ماکنه یه
 قومتی اوزره صیفه شیدیرلدیغنده
 حروفاتی اوره رق تسویه یه
 مخصوص طاقوز .
 طاقاو { (ت) س. آت نعلی. صر.
 طاقاوجی { (ت) س. نعلبند. صر.
 طاقت { سش. عر. ترکیماتده :
 { طاقت } کوچ، زور،
 قوت، قدرت، اقتدار، توان :
 بونی یامغه طاقتم یوقدر؛ بنده
 طاقت قلمدی؛ طاقت کوتورمک =
 قوت یتک، مقتدر اولق .
 طاقتسز { ص. طاقت و قوت
 { طاقتسز } و اقتداری اولیان،
 ضعیف، کوشک .
 طاقتسزلق { س. اقتدارسزلق،
 { قوتسزک، ضعف،
 کوشکک .
 طاقتسز سا { ص. فا. [عر. طا.
 قت = قدرت - فا.
 فرسودن = اسکیمک] طاقتی
 اسکیدوب چوریدن، طاقت
 کوتوریله مز، طیانه لاز : بواش
 طاقتسز سا بر امکه محتاجدر .
 طاقتنوق { (ت) س. جمالی
 { ترکش قلیقی .

طاقچه { س. فا. کوچک کر ویا
 پنجره و قیو کمری .
 طاقدیرمق { (ت) فت. ۱. قود-
 ایتدیرمک، یابشیدیرتمق : بو
 پنجره یه بر جام طاقدیرملی؛ بو
 رسمه بر قورنیج طاقدیرملی؛
 پنجره یه پرده طاقدیرمق ازمدر .
 ۲. قوشا تمق، قوشانیدیرمق،
 باغلا تمق : سلاحلق طاقدیرمق .
 طاقر { (ت) مه. آتک آیاقلریله
 چکیچ و سائر نه ک کوردل-
 یسی کی قورو بر سسی تقاید
 و تصویر ایده رک اکثریا مکرر
 قوللانیلیر : طاقر طاقر بر آت
 کچدیکنی ایشیتدم. — طاقر طو-
 قور دخی دینلیر : صباحلین
 اوسته لرک طاقر طوقور ایشلد-
 کارینی ایشیتدک. = ص. طاقر
 طاقر سس چیقاره حق صورته ده
 بوش. بومعنا ایله اکثریا « طام »
 ادات مبالغه سیله برابر قوللانیلیر :
 بزیم کیلار طام طاقر .
 طاقدایمق { (ت) فت. قوری
 و سرت بر سس
 چیقارتمق، کوردلی ایتدیرمک،
 آیاقلریخی طاقر داده رق کلدی .
 طاقدایمق { (ت) فل. طاقردی
 { ایتک، قوری و
 سرت بر کوردلی ایتک : اورته اتی
 طوکمش اولدیغندن حیوانلرک
 آیاقلری چوق طاقردایور .
 طاقدردی { (ت) س. حیوان
 { آیاقلریک چیقاردیغی
 کوردلی کی قوری و سرت سس :
 طاقدردیسی ایشیدیلوردی .
 طاقدشدرمق { (ت) فت. طا-
 { قوب یاقیشدر-

مق، مناسب صورته تعلیق
ایتمک : مجوهراتی طاقوب
طاقشدرمش .

طاقطاق } (ت) س . چاشیر
دوکمه مخصوص یاصی
طوقاق .

طاق ظفر } (س) فا . [عر . طاق =
ظفر = غالبیت]
قرانیلان بر غالبیتک یادکاری
قالق و اکثریا غالب قوماندانک
استقبالی رسم و آلاینه آلتندن
یکمسنه مخصوص اولق اوزره
تأسیس اولنان مصنع و مزین
کمر عالی : پارسده بیوک برطاق
ظفر واردر .

طاقلا } (ت) س . با : ناقلق .
طاقلاباز } (س) تر . طاقلا ایله
فا . باختن فلغندن
مرکب تعبیر سقیمدر } و :

طاقلاجی } یا طاقلاجی . س . انواع
صوردده طاقلاقیلان
و پرندہ آتان جانباز و یا حقه باز .
طاقلاق } (ت) یا خود تا قلا .
س . باشی یره قویوب
بتون بدنی چویرمکدن عبارت
اویون ، پرندہ : طاقلا (ق)
قیلوق ؛ تپه طاقلاق = سر نکون
اوله . || مج . لندن هرشی چیممه ،
غائب ایتمه : بوزسه اویوننده
تپه طاقلاق کیتدی . عو .

طاقلداق } (ت) س . دکرمن
دلکینه دانه ویرن
نخته دن اویناق بر آلت که دائما
کورادی ایدر .

طاقلق } (ت) فل . فی . ۱ .
اصلقی ، مربوط و معاق
اولق : بو بالطه زده طاقلق ؟

۲ . قوللق ، وضع و تعلیق اولتمق :
یوزوک بو یارمغه طاققاز ؛ مکاتب
عسکریه تک اعدادیه صنفلرندہ
قلیج طاقلیوب حرابه صنفلرندہ
طاقلقیر . ۳ . ایلشوب قالق ، تأخر
ایتمک : اوایشه طاقلدی قالدی .
۴ . اکتمک ، اکلنجہ طریقیله
استهزایتمک : هرکسه طاقلمغی
چوق سور . ۵ . یاپیشوب آیرلا .
مق ، آرقه سی صره کیتمک : اوده
زده طاقلدی .

طاقلمه } (ت) س . و :

طاققلش } (ت) س . س . طاقلق
ایشی . با : طاقلق .

طاقم } (ت) س . با : طاقیم .

طاقق } (ت) فت . ۱ . آصمق ،
ایلشیدیرمک : پردہ بی
قورنیجه طاقق ؛ فسی چیموی به
طاقق . ۲ . قومق ، دیکمک ،
ربط ایتمک : بو اوابه دوکمه
طاقدیکز ؛ فسه پوسکول طاقلی .
۳ . کیمک ، قوشاتمق ، اوستنه
آلمق : قلیج طاقق ؛ یوزوک ،
کوپه ، ساعت قوردون طاقق .
۴ . کچیرمک ، تطبیق ایتمک ،
یاپیشدیرمق : رسمه قورنیج ،
قورنیجه جام ، کتابه قاب طاقق .
۵ . قومق ، وضع و تعیین ایتمک :
آد ، لقب طاقق . || آدمی آدمه
طاقق = طوتیشدیرمق ، نفاقه
دوشورمک . || قوب طاقق =
وسيله و عذر بولوق ؛ بومورطه به
قوب طاقق = اولیه جق پردہ
وسيله آرامق . || آد طاقق =
برینه توصیف صورتیه منا .
سبتسز وفا بر نام ویرمک .

طاقمه } (ت) س . طاقق ایشی .
با : طاقق . = ص . ۱ .
طاقلش ، یکپاره ویا بردن یابلش
اولیوب الحاق و علاوه ایدلش
اولان : طاقه الماس ؛ طاقه
سوس . ۲ . صکره دن قونمش ،
اصلی اولیوب ملحق : طاقه
لقب .

طاقمتمق } (ت) فط . ۱ . کندی
اوستنه طاقق ویا آصمق ،
کندی بدنه تعلیق ایتمک ، قو .
شاتمق : یوزوک ، نشان طاقتمق .
۲ . کندینه یاقیشدیرمق ، کندینه
مناسب کورمک ، ایدیمک : عظمتی
طاقتمش : انسان و قارینی طاقتملیر .

طاققور } (ت) مه . طاقر مهمله .
سنک تصویر ایتدیکی
کورلدینک دهها آغزینی تقلید
و تصویر ایدر : طاقور طوقور ،
طاقور طاقور .

طاققوز } (ت) س . (ر . Taxos)
۱ . طوغرامه بی صیقشدر .
مق ویا آغز برشینک آلتنه قونتمق
یا خود بیوک بر آغاجک بر طر .
فنده کی کدیکی طیقماق ایچون
تخته دن قامه : بر طاققوزله
صیقیشدیرمق ، قالدیرمق ، قایامق .
۲ . مج . قیزاقده بولنان کیمک
اوتوردینی اسکملری تشکیل
ایدن قیصه آغاج پارچهلرینک
بهری .

طاقه } (ت) س . ش . عر . با : طاقت .

طاقه } (ت) س . برنوع سوانی
قشاش طوبی : صوبه لی
طاقه ؛ بر طاقه شال . [صوم
صرمه لیسنه « آلتین اولوق »
دیرلر]

طاقه طوقه } (ت) س. با : طاقا
 طوقه .
 طاقه ماقه } (ت) س. ص. بر
 نوع دوا، آمريقا
 صمغی .
 طاقيم } باطاقم (ت) س. «طا-
 قق» دن { ۱ . برلكده
 قوللانيلوب هپسى برابر بر ترتيب
 تشكيل ايدن و آچيق برلكده قو-
 للانيليرسه ايشه يارايه بيلن شينلر،
 الات وادوات، مالز مه : جراح،
 باغخوان طاقيمي؛ چاي طاقيمي؛
 ياناق طاقيمي؛ آت طاقيمي؛ يولچى
 طاقيمي؛ چبوق طاقيمي = چبونك
 باشنه قونان كه ربا وسائره دن
 مزين اغزلنى؛ تسبيح طاقي =
 امامه . ۲ . چله سى بزلكده بر
 ايش كورن آدملر، عوننه، رفقاه،
 هيئت، قومپانيه : اورته اوپونى
 طاقي؛ جانباز طاقي؛ او كندى
 طاقيه كلدى . ۳ . زمره، صنف،
 كروه، فوج، جماعت : حيوانات
 بر قاج طاقه منقسمدر؛ طاقم طاقم
 مرتبدرلر . ۴ . مقدار، قسم،
 بولوك، بعض : بر طاقم آدملر؛
 بر طاقم اشيا؛ بر طاقم سوزلر .
 ۵ . طاقيه جق شى، سوس ايچون
 طاقيلان مجوهرات وسائره : بو
 قادينك مكمل طاقيمي واردر؛
 او كندى طاقيمي بوزدى كرا
 ايله قالدوروب طاقيور . ۶ .
 كه ربا وسائره دن سيفارهلق :
 بو طاقم پك كوزل . ۷ . ۵ .
 برطونخا ويا فيلويى تركيب ايدن
 سفاش . ۸ . ۵ . كمي تكنه سنك
 تجهيزاتى . || آياق طاقيمي = اسافل
 ناس . || ۶ . اونباشى طاقيمي =
 بر اونباشى ايله معيتمده كى اون

نفر . || برطاقم جكر = آق جكرله
 قره جكر برلكده . || طاقيجه،
 طاقيمنجه = هيئتيله، كاملا، هب
 برلكده . || صوقاق طاقي = آشاغى
 خلق . || فلانك طاقي = اوكا
 منسوب آدملر . || طاقيمه =
 هيئتيله، تماميله، اولدينى كى،
 مجموعاً : اونلر طاقيه كلديلر؛
 بنم اوراقي طاقيمه يوللايك .
 || طاقم آچق = حريق طولومبه سنى
 غايت سرعتله قوشديرمق .
 || طاقم دوزمك = آلات وادوات
 ويا مجوهرات و سائره نى طاقيم
 صورتنده دوزلتمك، اكمال نوا-
 قصله طاقيم صورتنه قومق .
 طاقيه } (ت) س. اكثرثيا مجرد
 باشك ترينى اچمك ايچون
 فس وكلاه كى ديكر بر سرپو-
 شك آلتندن كيملن اينجه بزدن
 وكنارى اينجه اويلى خفيف بر
 سرپوش كه قبه شكلنى كويستر-
 ديكيچون بواسم عربى ايله تسميه
 اولمشدر . || طاقيه آتمق = كال
 شوقله آرزو ايتمك : اورايه
 تعين اولنسه طاقيه سنى آتار .
 || طاقيه قاييچى = غاصب، يغمماكر .
 طاقيه جى } س. طاقيه ياپان و
 صانان آدم؛ طا-
 قيه جى قالى = طاقيه جيلرك طا-
 قيه لرى قودقلىرى قالب كه دوز
 وقالين بر او وندن عبارت اولمغله
 سله وطوقات ييكه مساعد قالين
 اكسه دن كئنايه اولور : اكسه
 سى طاقيه جى قالى .
 طاك } (ت) س. { اصلى و چ .
 } تاك . يازانلرده واردر
 صبح، چين صباح، فجر، شفق :
 طاك آتمق = شفق سوكمك ؛

طاك ىرى = طلوع شمس طرفى،
 مشرق؛ طاك ىرى آفارق =
 شفق آتمق . مسر .
 طاك } (ت) س. { اصلى : تاك .
 } تاكده يازارلر . | تعجب،
 تعجب، حيرت، شاشمه : نه طاك =
 نه تعجب، تعجب اولنماز؛ طاك
 قالمق = شاشه قالمق، حيرته دوجار
 اولمق، طوگه قالمق . { شايان
 احياق ايتدار متروكاندنر . |
 طاك برمق } (ت) فت. استغراب
 ايتك، نظر تعجبله
 باقمق . مسر .
 طاك گرى } طاك ريلق . با :
 } تيكرى وسائره .
 طاك سوق } (ت) س. با :
 } تسوخ .
 طاك شتمق } طاك شيق . با : دا .
 } نشتمق وسائره .
 طاك كلامق } (ت) فل . تعجب
 ايتك، شاشه قالمق،
 حيرته دوشتمك .
 طاك مق } (ت) فل . تعجب
 ايتك، حيرته قالمق،
 شاشتمق .
 طال } (د) ص. چيلاق، عارى،
 } دوز، ساده، باين : طال
 فس، قاوق = صاريقنر؛ طال
 قليج = قينسز قليج ياخود قليجى
 قينسز، قليجنى چيقارمىش . || طال
 طيان = آياغى چيلاق، بالديرى
 چيلاق، خذله كروهيدن .
 طال } (د) س. با : دال .
 طال } فل . عمر . { « طول » دن
 } ماضى مفرد مذكر غائب
 اولوب، بعض دحا تعبيرات عربيه .
 سنده قوللانيلير : [طال عمره =
 عمرى اوزون اولسون .

طالابِسْمَقْ { (ت) فل. [عر.]
 { « طلب » دن [دیشی حیوان] کوسنمک، آيغر
 المستمک، قيزمق .

طالابِيقْ { (ت) س. دبرنمه،
 { قيردامه، خفقان .

طالابِيقْ { (ت) فل . [عر.]
 { « طلب » دن [۱ .
 ايسنتک و آرزو ايتمک ، هوس
 کوسترمک، حرصالتمق . ۲ . دپر-
 نمک، قيردامق .

طالاز { با : تالاز وسائره .
 { طالازلتمق وسائره .

طالازلِقْ { يا تالازلِقْ . بح . فلکک-
 { لک کو پشته سنه
 باشند قيقه قدر بوينه وضع
 اولنان تخته .

طالاش { (ت) س. تخته ويا
 { معدن شينلرک رنده .
 لئسنندن، اکه لئسنندن ويا دستره
 ايله کسله سندن چيقتان قيرندی
 و اوفاندی : تخته طالاشی، باقير
 طالاشی . || آغز طالاشی = آغز-
 دن منازعه ايدرک سويلن
 ناسزا سوزلر، آشمه .

طالاشمان { (ت) ص . [بلکه
 { « تلاش » دن [حد-
 تلی، بدخوی، غاوغاجی، هرکسه
 صاتاشان .

طالاشمَقْ { (ت) فش. بوغشوب
 { ايصيرشمق، ايتيشه
 بوغيشه غاوغا ايتمک : کوپکلر
 طالاشيورلر .

طالاق { (د) س . معده نك
 { صول طرفنده احشاء
 داخله نك اوستنه و طرف خار-
 جيسنه افق وضيمتده موضوع
 ووظيفه سی هنوز مجهول برعضو
 داخله که قانلی وسياهمیسی برکو-
 شک اتدن عبارتدر، عر. طحال،

فا . سپرز . || طالاق اوتی =
 کف النسر، اسقولوفندريون .
 || طالاق اولمه، طالاق التهانى =
 طحال . || بح . طالاق شيشمک =
 ۱ . نفس طارلاشوب قوشه -
 مامق . ۲ . حدت ايتمک .

طالاق { (د) ص. حربده اسير
 { طوتيلوب صاتيلان . =
 س. قيز طالاغی = حرباً ضبط او-
 لئان مملکت اهايلسنندن طوتيلوب
 خلايق کبی صاتيلان قيز .

طالامق { (د) فته . [« داغلا-
 { مق » دن غلط] ۱۰ .
 ياقق، آجيمق، قاورمق : ايصير-
 غان طالادی، ابه کوجبی يالادی .
 ۲ . ايصيرمق، ديشله قوپارمق :
 آبی طالامش . ۳ . اوروب
 قاپمق، يغما و تالان ايتمک، طو-
 توب اسير ايتمک : قيز طالامق .

طالان { (ت) س. يغما، غنيمت :
 { آلان طالان = قاپان
 قاپانه؛ آلان طالان ايتمک = آلت
 اوست ايتمک . [فا. «تالان» بوندن
 مأخوذ اولسه کرکدر . هر حالده
 ترجه سنک ده اصلي : تالان در .
 آران طاران صورتنده تلفظی
 ايسه غلطدر .]

طالب { ص . عر . ث : طالبه .
 { « طلب » دن سف . [۱ .
 ايستين، طلب و آرزو ايدن،
 خواهشگر : طالب دنيا = دنيا
 خواهشگری . ۲ . ايستکلی، بر
 شيشی صاتين آلمه ويا درعهده
 ايتمه نامزد اولان، مشتري :
 بن بو مالک طالبي دکلم؛ بن بو
 مزايده به طالب صفتيله ککدم .
 = سذ . عر . بح : طالبه، طالب .
 علم تحصيل ايدن آدم، تحصيل
 وتعلمه مشغول آدم، متعلم . شا-

کرد : طالب علم؛ طالبة علوم؛
 بوکتاب بين الطلاب يك مقبولدر .
 [بو معنا ايله اک زياده جمعی
 مستعملدر .]

طالديرمق { (د) فته . ۱ . طو-
 { پراق وضو وسائره
 ايچنه صوقق، باتيرمق : يوزر-
 کن باشنی صويه طالديرمق ؛
 قاشيغی چوربه به طالديردی .
 ۲ ، آجاج ويا باغ کوتوکی دالنی
 يکيدن کوك طوتوب مستقل
 بر آجاج ويا باغ کوتوکی اولق
 اوزره طوپراغک ايچنه ياتيرمق :
 باغی، آجاجک دالرينی طالديرملي .

طالديرمه { (د) س . ۱ . باتير-
 { مه، طوپراغک ويا
 صويک ايچنه ياتيرمه . ۲ . آجاج
 ويا باغ کوتوکی دالرينک آيريجه
 کوکلشمک اوزره طوپراغک ايچنه
 ياتيرلسی اصولی : باغی، آجاجلری
 طالديرمه ايله تکشير ايتمک .

طالطبان { (د) ص . آياغی
 { چيلاق، خذله مقوله-
 سندن .

طالع { ص . عر . ث : طالعه .
 { « طلوع » دن سف . [
 طلوع ايدن، طوغان : شمس
 طالعه، قمر طالع . ث . =
 سذ . عر . بخت، قسمت، قدر :
 طالعی ياور، طالعی مخالف اولمق .

طالعيسز { ص . بختی نامساعد،
 { بختسز، قسمتسز، بد
 بخت .

طالعيسزلك { س . بخت مساعده-
 { سزلكی، بختسز-
 لئق، بد بختلق .

طالعی { ص . بختی مساعد اولان،
 { بختيار .

طالغه { (د) س. دكيز صوينك }
 يا ديكړ صويك روز -
 كارك تاثيريله او بنايوب صاللامه.
 سي وکوپورمه سي، موج، طالاز:
 طالغه قالمق؛ طالغهي باشه
 آلمق = قارشيسنه کيتمک، قار-
 شيلامق .

طالغه لانديرمق { (د) فته }
 اتمک، طالغه پيدا اينديرمک،
 طالاز لانديرمق، تموج اتمک:
 لودوس دکيزي طالغه لانديردی.
 ۲. طالغهي کوسترمک، تموج
 اينديرمک : روزکار اوزون
 صفالتي، چايرلري طالغه لانديريور.

طالغه لامق { (د) فل . ۱ }
 طالغه پيدا اتمک،
 طالغهي اولمق، موج ، تلاطم
 اتمک : لودوسدن دکيز طالغه.
 لاندي . ۲. طالغهي کورتمک ،
 تموج اتمک : روزکار دن صا-
 جلري طالغه لانيوردي . ۳. طا-
 لغهل پيدا ايدهرک يوريمک ويا
 قوشتمق : قوون سوريسي، بيان
 طالغه لانيوردي .

طالغهي { (د) ص. طالغهي اولان،
 تموج : طالغهي دکيز .

طالغيج { (د) س. ص. سونکرله }
 مرجان وايغجي وسارته
 اولامق ويا دکيزک ديننه دو-
 شمس شيملري چيقارمق ايجون
 قمر دريايه طالغه آلشيق آدم:
 دکيزک ديننه طالغيج اينديرمک،
 طالغيج طالديرمق . || طالغيج
 قوش = باليق طومتق ايجون
 صويک ايجنه طالب ينه چيقان
 قوش انواعي .

طالغيش { (د) س. صويک }
 يوزي آلتنده اوله رق
 يوزمه .

طالغين { (د) ص. ۱. طالمش،
 کنديدن کچمش ،
 بهوش، مستغرق، مدهوش :
 صيتمه دن طالغين ياتور . ۲. عقلي
 باشنده اوليان، اونوتقان : ذاتا
 طالغين آدمدر .

طالغينلق { (د) س. ۱. طالب }
 کنديدن کچمش آد-
 مک حالي، بهوشلق، مدهوشلق،
 استغراق : صيتمه دن صکره بر
 طالغينلق کلدي . ۲. آليقلق ،
 اونوتقانلق : کوچک ايکن ذکي
 ايدي صکره کنديسنه بر طالغينلق
 کلدي .

طالقاعوق { (د) س. ص. اساء }
 سا چيلاق يعني
 صاريسقز قاعوق کين { اننه پاره
 وسارته کچيرمک ايجون مدهانک
 وصويتاريلق ايديوب کندی
 وقار وحيثيتني محافظه ايتين آدم،
 کسه ليس، طفيلي .

طالقاعوقلتي { (د) س. ص. مدا }
 هنلک، صويتار .
 بلق، کسه ليسلک .

طالمق { (د) فل . ۱. آشاغبي }
 وارمق، باتمق، طوپراق
 و صو وسارته ايجنه صوقلق،
 غوط اتمک : قازمه طوپراغک
 ايجنه طالدي؛ حوضک ايجنه
 طالدم . ۲. خبرسز واذنسز بريه
 صوقلق : قيودن ايجري به طا-
 ليوردي . ۳. (خسته) کنديني
 غائب ايديوب بهوش ياتمق :
 شمدي بر آزالدي . ۴. اويقويه
 وارمت : بر آزالار طالماز
 کلوب اويانديرديلر . ۵. دريک
 بر فکبر و ملاحظه به واروب
 ماسوادن بيخبر اولق : کندی
 قوروتيلرينه طالمش؛ دريک بر

طاقم افکاره طالمش . ۶. برايشله
 مشغول اولمق . ۷. مج. بيلديکي بر
 ايشه کيرشمک . || طالب چيتمق =
 (قنديل قيتلي) سونه جک اولوب
 ينه پارلامق .

طاليا { (د) س. [فر. Dahlia]
 برجس چچيک .

طاليان { (د) س. باليغني تديجاً }
 چيقارمق و تحت تصرفده
 اوله رق محفوظ بولنديرمق او-
 زره دکيز کشارنده وقوی
 و بوغازده محصور و محدودير:
 طاليان قورمق؛ طاليان باليغني .
 || طاليان کبي = ايجنه واوزون
 بويلي متناسب الاعضا بويلي
 بوسلي کنج : طاليان کبي دليقه نلي؛
 طاليان کبي قادين . [مشبه به
 طاليانه قوريلان يوکسک ديرک
 اولسه کرک]

طاليانجي { (د) س. محصور و محفوظ }
 ابر باليق آوی مخلنده
 باليق اوليان باليغجي، بويه بر
 محل محصورک صاحي ويا تمهدي .

طاليقه { (ت) س. [لهجه دن] }
 درت تکرارلکي بيکيره
 چکيلير قيصه يوک آراهه سي .

طاليمار { س. مج. بالطه باش اوليان }
 کيک باشنده آشاغيدن
 يوقاري به وایلري به طوغري
 ممتد آغاج که اوچنه باش تصويري
 موضوع بولنور .

طاليمارلي { (د) ص. مج. ماده آفنده }
 تعريف اولنان باش
 آغاجي بولنان وباشي ايلري به
 طوغري ممتد اولان (کمي) .
 بويه اولميانه « بالطه باش » دينير .

طاليون { س. [يو .] خطمي .

طام { (د) س. ۱. بنا اورتيسي،
 بام، سطح، سقف : طامک

اوسته چيتمق. ۲. اوستي طامله
 اورتيلي و بر ايكي طرفي آچيق
 محل، صوندرمه: حيوانلري
 طامك آلتنه آلق. ۳. حيوانلري
 بارينديرمه مخصوص قبالي ير،
 آخور، كومس، قودس، اوكوز
 طامي. ۴. محبس، حبسخانه،
 زندان: طامه آتمق. || طامي
 آقنارمق = گرميلرني تبديل
 و تعمير ايتك. || طامي آلمق =
 بسانك ديوارلريني بيتروپ و يا
 ديركلريني ديكوب طامني قور.
 مق، اورتلسي صره سني كتيرمك.
 || پايوجي طامه آلتني = اعتباردن
 دوشمك، اونك يرينه ديكرى
 مقبول و معتبر طوتلق.
 || طامدن دوشمك = صره سز
 و مناسبتسز لقردي سويلك؛
 طامدن دوشركي سويلى.
 || طام قوروغى = قيا قوروغى.
 طامات } (د) س. بر جنس
 } بيان اورديكى.
 طامات } س. ج. عر. صا چه
 } صيان سوزلر.
 طامار } ياخود طمار. (د) س.
 } [طامار كچي اورمسي
 وجه تسميه سي اوله بيلير.] ۱. بدن
 انسانده قانك جولان ايتديكي
 يوللر كه مختلف قانلقده بوييلردن
 عبارتدر. عرق، شريان، وريد،
 رك: نضلي طامار، شاه طامار =
 قاني ويرن بيوك طامار، شريان،
 آق طامار = سيكيز. ۲. طامار
 ويا كوكه بگز يوب بر جسمك هر
 طرفنه تشعب ايدن يوللر، طرق
 اختلاط: ياغمور صولرى ير ك
 طامارلرينه كير. ۳. مرمر و
 اوكا مشابه طالعلى شيلاردكي

چيزيكار: پنبه طامارلى و يياض
 زمينلى ابرو. ۴. طور اغانك ايجنده
 كي معدن فايزلري و صو طبقه سي:
 قو آرج قياسي اوزرنده آلتين
 طامارلري بولنور؛ بو صويك
 طامارى زنكين. ۵. مج. خلق،
 طبيعت، نهاد: طامارى طوتدى =
 عناده باشلادى؛ طامارينه طر.
 قندى = حدت ايتدى، منفعل او.
 لدى. || آلتنك طامارى چاتلامش =
 اوتانماز. || قان آه حق طامار =
 استفاده ايديله جك طابق. ||
 طاماره كيرمك = برينك خاطريني
 خوش ايدوب كندى مرمانى
 اسعاف ايتديرمك.
 طامار سز } (د) ص. طبيعتسز،
 } بدنهاد.
 طامارلى } (د) ص. ۱. طامار.
 } لرى اولان. ۲. طامار
 كچي چيزيكلىرى و نقشلرى اولان:
 طامارلى كهربا.
 طاماق } (د) س. [قاقى حركه.
 } لنجه غينه منقلب اولور.
 «طام» دن مشتقد، دماغ بازمق
 خطادر.] آغزك طامى حكمنده
 اولان جهت فوقانيه سي: طادى
 طاماقده قالمق = لذتى ابى حس
 اولمق، چوق خوشه كيتمك.
 طاماقلى } (د) ص. طاماقلى
 } ايكنه = بيوك بر نوع
 اولطه ايكنه سي.
 طامغه } طامغه لامق و سائره.
 } با: تمغا و سائره.
 طاملام } (د) س. با: طامله.
 طاملامق } فت. ۱. قطره قطره
 } آقتمق: بر فنجان
 صويه بر آرز لتمان روحى طاملا.
 تملى. ۲. طامله ايله علاج قومق:

كوزمه بر علاج طاملا تدى.
 ۳. بر مايه حرارتله بخاره تحويل
 ايدوب ايتيق واسطه سيله يكيدين
 مايه حالته كچيرمك كه بو عمليات
 تصفيه سنه ده خدمت ايدر،
 تقطير ايتك: شرابى، مسكراتى
 طاملامق.
 طاملامق } (د) فل. ۱. قطره
 } قطره آتمق، تقطر
 ايتك: كوزلردن ياش طاملا.
 يوردي؛ طاوندن ياغمور صوي
 طاملا يور. ۲. مج. ناكهان
 ظهور ايدويورمك: بزفونيشور.
 كن اوده طاملا يوردي. ۳. آرز
 ياغمق: بر آرز ياغمور طاملا تدى.
 || آقاز سه ده طاملار = چوق كلر.
 سه ده بتون بتون ده اكسله مشدر،
 هيج بوق دكلدر. || بورندن طاملا
 مق = چوق بگز مك. || بورندن قان
 طاملامق = چوق مشقت چكمك.
 طامله } (د) س. ۱. برمايدن بر
 } كوچك كره تشكيل ايدوب
 دوشن مقدار، قطره: بر طامله
 صو، بر طامله ياغمور دوشمدي.
 ۲. طامله ايله آقيدلان علاج:
 فلان طبييك كوزمه ويرديكي
 طامله لرايى كبدى. ۳. يوركه بردن
 بره كان بر نوع نزول كه عوام بر
 طامله قان طامله سنه حل ايدر،
 سكتة قلب: طامله كلش.
 طامله يه طوتلدى. || مج. بر طامله =
 پك جزق: بكا بر طامله صو
 ويرمديلر. || طامله طامله = آرز
 آرز، قطره قطره. || طامله
 ساقزى = ساقزك صاف و خالص.
 || طامله ياقوت = ياقوتك پك كوزل
 رنگيسى، طر اوق اولميان مقبولى.
 طامله ليق } (د) س. ۱. طامك
 } صياغى آلتنه كلن

آره لقی برکه طامک یاغموری
اورایه طاملار. ۲. طامله حسا-
بیله آله حق علاجی طاملادوب
طاملهلرینی صایمغه مخصوص
لاستیق وشیشه بور یجقردن
مرکب ویا برر طامله دن زیاده
آقیمتاز کوچک شیشه دن عبارت
اجزای آتی .

طامق { (د) فته . طاملاتق ،
تقطیر ایتک . مر .

طامو { (ت) س . [اصلی : تا-
موق] جهنم : تکرری
قولرزدن ایلیرینی اوچماغه ،
کوتولرینی طامویه آتار .

طامه { (د) س . با : دامه .

طامیز { (د) س . حیوان اورتمکه
مخصوص طام ، حیوان
یتیشدیره جک آخور .

طامیزلق { (د) ص . دول ومانه
ایچون بسنیلین ارکک
ویا دیشی حیوان : طامیزلق
آغیر ، بوغا ، کچی ، اینک .

طانغلاق { یاخود دانغلاق .
ص . قبا وتریه سز ،
ایری بدنلی ودرشت معاملهللی ،
ساده جشه بلمش عقلسز وتر-
یه سز (آدم) .

طانه { (د) س . اینک یاوریسی :
طانه سیله برابر بر اینک
آدم ؛ طانه آتی ؛ ارکک ، دیشی
طانه . [پک کوچکنه بوزاغی
وطانه دن بیوکنه ، ارکک اولورسه ،
طوسون و دیشی اولورسه دوگه
دیرلر .] || طانه باش = قالین
قفالی . || طانه بورنی = طوبواغک
آلتنده سبزه وسائر مزروعاتک
کوکلرینی کسن ایریجه باشلی بر
یوچک . || آناسیله طانه سیله = همپسی

بردن ، برخانه خلقتک جمله سی .
طانیتمق { (ت) فته . ۱ . بیلدیر-
مک ، معارفه پیدا
ایتدیرمک ، کیم اولدیغنی آکلا-
تمق : اوننی بک سز طانیتمدیکنز ؛
کندیسی طانییوردم کیسه ده
طانیتمدی . ۲ . قبول و تصدیق
ایتدیرمک ، اعتراف ایتدیرمک :
بزه اللهم برکننی طانیدان خاتم
الانبیا (صلعم) افندمزدر . [طا .
نیتدیرمق صورتنده ده قوللا-
نیلیورسه ده غلطدر .]

طانیتمق { (ت) فته . بر برینی
طانیتمق { طانیتمق ، معارفه پیدا
ایتک : برکوریتمه ده طانیتمق .

طانیتمق { (د) فل . برایش
حقنده کی نیتق برینه
سویلیوب اونکده فکر ورآینی
صورمق ، مشاوره ، استشاره
ایتک : قرار ویرمزدن اول سزه
طانیتمغه کلدن .

طانیتمق { (د) س . ۱ . مذا-
کره ، مشاوره ،
استشاره . ۲ . مقاله ، موافقت ،
اتفاق ؛ طانیتمق دوگوشی = سرآ
متفق آرقداشلرک ظاهرا و
صورت مخصوصه ده چیقاردقلری
اختلاف و منازعه ، مواضعه لی
نزاع .

طانیق { (ص) س . شاهد ، کواه .
[بوکون پک مستعمل
دکلسه ده ، شایان استعمال اک
قیمتدار لغات مخصوصه مزندندر .]

طانیق { (س) س . ۱ . شاهدک ،
شهادت ، کواهی . ۲ .
نشان ، علامت ، اثبات .

طانیلمق { (ت) بی . بیلنک ،
کندیسیله معارفه لی

بولتمق ، معروف اولمق : او بو
مملکتده طانیلیور ؛ کندیسی
بوراجه پک عالم طانیلیور .

طانیق { (ت) فته . [اصلی :
طانیق] ۱ . بیله معارفه سی
اولمق ، معروف اولمق : بن
بو آدمی طانییورم ؛ کندیسی بنی
طانیور . ۲ . فرق و تمیز ایتک ،
کیم اولدیغنی سچمک ، تشخیص
ایتک : سزی بردن بره طانیه .
مدم ؛ بو آدمی طانیه مدیکریمی ؟
۳ . قبول و تصدیق ایتک ، اینا .
نمق : الاهی طانییان آدمدن
دها نه مأمول ایدرسک ؛ او او یله
شی طانیق ایستیمور . ۴ . اطاعت
واقیاد و سرفرو ایتک : بر تجارت
اونده کوچک بیوکی طانیازسه
ایش کوریله مز . ۵ . اعتراف
ایتک : او بورجنی طانیق ایستیمور .
|| طانیماق = اهمیت ویرمه مک ،
صالاماق .

طانیتمق { (ت) فته . معارفه سی
طانیتمق { اولمق ، معروف اولمق ؛
او بو مملکتده دها طانییور .

طاو { (ت) س . [فا . «تاب» دن]
یا : تاو . ۱ . قارده
اوکدوله ضم ایتمه : طاو ایتدی .
۲ . بزم عشرته برینک عشق
وصحنته اداره اقداح ایتمه : طاو
قالدیرمق . [فر . Toast .]

طاوار { یا طوار . (د) علی الا-
طلاق حیوان اهلی ،
حیوانات و مواشینک بهری .
آناطولینک بعض طرفلرنده
یا کز قویونه حصر اولنمشدر .
استانبولجه بسبتون متروکدر .

طاوان { (ت) س . با : تاوان .

طاورانديرمق { (د) فت. ۱. آياغه قابدير. تمق، طورديرمق. ۲. قارشى طورديرمق، طيانديرمق. ۳. جسارت و يرمك، تشبيح و تشويق ايتك: اوني سز طاورانديررسه. كز طاورانه جقدر.

طاوراناق { (د) فل. ۱. آياغه قالمق، آياغه صيچرا. مق. ۲. قارشى طورمق اوزره حركت وغيرت ايتك: كنديسى طاورانديسه ده سلاحي بوغيدى. ۳. تشبث وغيرت ايتك، كوشك طورميوب تتيك بولمق: طاو. رانسه اوريله جفتي آكلادى. ۴. بر يولده فعل و حركتده بولمق: كوشك طاوراناق، تتيك طاوراناق، آغر طاوراناق، تدبيرلى طاوراناق. || سلاحه طاوراناق = سلاحه صارمق.

طاورانمه { (د) س. و:

طاورانيش { (د) س. طاورا. تمق فعلى. با: طاورانمق.

طاوس { سذ. عرب. ج: اطواس، طاويس. [يو. $\tau\alpha\upsilon\sigma$] و بلاكه ده اوده هندجه دن [معروف كوزل توبلى و چركين سسلى قوش كه باغچه زينتيدر. || آق طاوس، قره طاوس = قبز قوشى انواعندن ايكي نوع يرلى قوش. || م. طاوس قويروغى = شدتلى ق: بر طاوس قويروغى صالحويردى.

طاوش { (ت) س. آياق سسى، بورويش سسى، طيش. طاوشان { (ت) س. معروف كوچك حيوان وحشى

كه اتى پك لذيد اولمغه تازى ايله و تفنكده وسائر صورله صيدينه رغبت اولنور، ارنب، خر كوش: طاوشان اتى، طاوشان پوستى. || آظه طاوشانى = مونس برجنس كوچك طاوشان، وداق. || آق طاوشان = چول صيچانى.

|| آمريكا طاوشانى = شينشيلادينان حيوان كه كوركي يايلىر. || طاوشان اوتى = برجنس نبات. || طاوشانى آرابه ايله اولامق = بر شيشى تلاش سزجه. اصوله الده ايتك. || طاوشان اريقوسى = امهال، تسامح، خواب خر-كوش. || طاوشان بوتى = نه قائده سى نه ده ضررى طوقميان (آدم). || طاوشان پاچه سى = طوموز آغر شاغى. || طاوشان طوداغى = طوغاركن بيرتيق بولنان چوجق طوداغى. || طاو-شان قانى = پارلاق گوگزونك. || طاوشان قولاغى = طول عورت اوتى. || طاوشان يوركلى = پك قورقاق. || طاوشان ييلى = سال تركانك دردنجيسى. || تازى يه طوت طاوشانه قاج = ايكي محالف طرفه آيرى آيرى لسان قولانمق.

طاوشان { (ت) س. آبنوس و سائر قيمتلى آغاجلر اوزرينه اينجه اويملر ايشاين بويوله تخمه لردن چكجه و قوطى كپي اينجه ايشلر ياپان مرانغوز.

طاوشانچيل { (ت) س. طاو. شانلرى قالد يروب اولايان بيوك برجنس قره قوش، عقاب. || طاوشانچيل اوتى = سونكى دينلن برجنس نبات.

طاوشانلامق { (ت) فل. طاوشان كپي قورى و ياغز اولمق.

طاوشانلق { (ت) اينجه مارا. نفوزلق، آبنوس و سائر قيمتلى آغاجلره اينجه ايشلر يايق صنعتى.

طاوشمق { (ت) فل. آياقلىر پك آز ياتيردى ايده. جك صورتده يوريمك، طيش طيش يوريمك.

طاوق { (ت) س. چوق يومورطلامه. سيله مشهور طيور بيتيه نك اك مبدولى اولوب، پك چوق انواعى واردر، دجاجه. ماكيان: اصل ديشينك و بالانعمم بتون جنسك اسمى اولوب، بالخاصه ارككمنه خروس و ياويريسنه پليج دينر: وارنه، كرزه طاوغى. || اسرج و غلط اوله رق اسپنج طاوغى = كوركجين قدر كوچكى. || بيج طاوغى، تيمجه طاوغى = طاوقدن چوق فرقلى بگكلى برجنس كومس قوشى كه چركين برباغر-مسي واردر. || طاغ طاوغى = يياني طاوق، بدنوس. || طاوق آياغى بمش = بوش بوغاز. || طاوق اوتى = آنا غايس دينن برجنس نبات. || قره طاوق = اولانوب اتى يئن برجنس سياه قوش. || طاوق قره سى = كوزه عارض اولان بر خسته لى. || طاوق قنادى = توكدن، آتشى اوفلكه مخصوص سوپوركه. || طاوق كوتى = سيكيل نوعندن الده و آياقه چيقار ناصيرى. || طاوق

کوکسی = طاؤق کوکسی اتی دید.
یکلوب سووده قاربشدره رق باید.
قلری برنوع محلی. || هند طاؤغی =
هندی دیدیکمز بیوک طیر
پتی که اوده طاؤقدن چوق فر.
قلیدر. || طاؤق ییلی = سال
ترکاک اونجیسی.

طاؤقچی (ت) س. طاؤق صا.
{ تان آدم .

طاؤقچاق (ت) س. طاؤق
{ آلوب صاتان آدمک
ایشی واجرا ایتدیکی صنعت و
تجارت : طاؤقچاق ایدیور .

طاؤقتق (ت) س. طاؤقک
{ یا تمسنه ویومورطلا.
یوب بلج چیقارملرینه مخصوص
محل، کومس .

طاؤل (د) س. { عمر. «طبل»
{ دن } ایکی طرفی دری
ایله قاپلامش چوماقله اوریلهرق
چالنیر ویک بیوک سس جیقاریر
معروف آلت که بزم کویلرده
زورنا ایله برابر چالنیر : طاؤل
چالمق : رمضان طاؤل = رمضان
کیجه لرده بکچینک صواقلرده
چالیدی طاؤل . || مج. طاؤل
زورنا = اعلان مشرت، علنی و
ظاهر اعلان، شمععه، کوستر.
یش : طاؤل زورنامی چالیره.
جغز ؟ طاؤل زورنا ایله می اعلان
ایده جکز ؟ || طاؤل چوخه می =
قبای برنوع نیمجه چوخه می .
|| طاؤل دریمی = اوتانماز قاتی
یوز .

طاؤلچی (د) س. طاؤل چلان
{ آدم .

طاؤلغه (ت) س. با : تابولغه.

طاولباز (ت) س. { فا .
{ « طبلباز » دن غلط
که طاؤلچی دیمکدر. } چرخلری
یاندن اولان واپورلر ده چر.
خلرک دوندکری محلاری اورتمک
اوزره واپورک ایکی طرفنده
بولتان ایکی جسم نصف دتره که
بان قاره لرده بونلرک آلتنده
اولور : طاولبازک اوستنه
چیتمق .

طاولون (ت) س. { کمینک
{ آلت کوکرته سنک
اوزری : طاولون کوکرته می =
اک آلت قات دوشمه می .

طاوله (ت) س. { عمر. «طو-
{ یله » دن ویا لا. Sta -
bulam دن } آت آخوری .
|| طاوله اوشاغی = منحصرأ
طاوله ده خدمت ایدن ساییس
اوشاغی .

طاوله (ت) س. { یتا. Tavola }
{ خانه لره تقسیم اولنش
ایکی طرفلی تخته اوزرنده اون
بشردن اونوز پول و ایکی زار
ایله اونانیلان معروف اویون که
اساساً شطرنججه برابر هئندن
کلدیکی مرویدر : طاوله اوینامق .
طاوه (ت) س. با : تاوه .

طاهر (ص) ع. ر. ث : طاهره .
{ « طهارت » دن سف }
۱. تمیز، پاک . ۲. آبدست و
غسلی بوزان شیئلردن بری
اولان . ۳. مو. مقاماتدن بری .

طای (ت) س. آت یاوریسی،
{ مهر. } اوج باشنه قدر
اولانه دینلوب، هنوزمه امکده
اولانه ایسه « قولون » تعبیر
اولنور . [

طای (ت) س. { اصل تق.
{ تایمق = قایمق } ۱. حیوان
یونک برطرفی، دنک . ۲. دستکاه
چیقریقلرینی صیتیشدرمقی ایچون
ایلری کری به کیدوب کلن آباق .
طایتمق (د) فت. ۱. برشیئک
{ اوزرینه استناد ایتد.
یرمک : المده کی شیئی دیواره
طایاتم . ۲. دیک جواب ویروب
قارشئی طورمق، ضدکیتمک، جواب
ویرمه مک : براز دها صوردم،
طایاندی .

طایاق (د) س. ۱. طایانه جق
{ دککنک، عصا، صوبه .
۲. دوکمه کده قوللانیلان دککنک
ویا صوبه، کوتک . ۳. قپو آرقه .
سنه ویا باشقه برشیئه طایادیلان
دستک، پاینده : قپو طایاغی .
۴. ضرب، ضربه، اورمه، دوکمه :
طایاق آتمق، طایاق اورمق،
طایاق جزاسی .

طایاقلامق (د) فت. دستک
{ قومق، دستکله
تقویه اتمک : قپوی آرقه دن
طایاقلامق .

طایاقلق (د) ص. طایاق وضرب
{ جزاسنه شایان و
مستحق : طایاقلق بر قباحت
دکلیدی .

طایالی (د) ص. یاصدانمش،
{ اتکا اتمش، متکا : دو-
شعلی طایالی = لازم اولان
اشیا ایجه برلشمش و طایانمش،
مفروشاتی یولنده : دوشعلی
طایالی بر اوه .

طایامق (د) فل.
{ یا طایامق } ۱. دستک قومق،
اتکا ایتدیرمک : بنایه بردستک
طایامق، باشنه قولنی طایامق .
۲. برشیئه استناد ایتدیرمک،

الیشدیروب طور دیرمق: نردبا.
نی دیواره طیامق؛ آرقه سنی
آغاجه طیامق. ۳. عنف و
شدتله ویرمک، تسلیم ایتک،
یوللابیو یرمک، براقیو یرمک:
کیدر کیتمز بر آچی قهوه طایادیلر؛
صباحین کندیسینه چوجنی
طایارلر.

طایامه } یا طیانه. (د) س. یا.
صدانه، اتکا.

طایانجاج } (د) س. اتوریلان
یرده طایانمغه مخصوص
قیصه دکنک، عکاظ.

طایانغان } (د) ص. طایانان،
طایانیقلی، متحمل؛
تاب آور.

طایانمق } یا طیانمق. (د) فل.
۱. آرقه سنی و یابدنک
دیگر بریرینی برشیته یوکتکه رک
طورمق، اتکا، استناد ایتک،
یاصدامق: دیواره طایاندم؛
اوغلنک قولنه طیانه شیدی. ۲.

کوگنک، اعتماد ایتک: بن سزه
طایاندم. ۳. ثبات و مقاومت
ایتک، متانت کوسترمک، طوره
ییلک: او موقعده ایکی کون طایا.

ندی. ۴. سورمک، یاشامق،
بوزلامق، امتداد ایتک: بوبنا،
بواواب، بو حیوان چوق طیا.

ندی. ۵. صبر و تحمل ایتک:
صوئوغه، صیباغه، آچی به
طایانمق؛ بن آرتق طیانه مام. ۶.
معاونتده بولتمق، امداده تیشتمک:
عسکرله، ارزاقله طایاندی. ۷.
آرقه سنی و یرمک، آلتنه کیرمک:
سزده طایانک قالدیرلم؛ هپ
بردن طیانه لم.

طایانیق } طیانیق. (د) س. ۱.
بقا، دوام، عمر. ۲.

متانت، ثبات، قارشى طورمه .
طایانقسیر } یا طیانیقسز. (د)
ص. ۱. بقاسز،
دوامسز، عمرسز، چوق سورسز.
۲. ثباتسز، متانتسز، کوشک.

طایانیقلی } یا طیانیقلی. (د) ص.
طایانیقلی } ۱. بقالی، دواملی،
چوق سورر، عمری اولان:
طایانیقلی موسم، چچیک، قماش.
۲. ثباتلی، متین، قوتلی: طایا.
نیقلی حیوان.

طایانمه } یا طیانه. (د) س. طیانمق
ایشی. با: طایانمق.

طایر } ص. عمر. ۱. طایره «طیران»
{ دن سف. [اوچان، اوچیمی،
بران. = سذ. عمر. قوش، طیر،
مرغ: طایر جنت.

طایبع } ص. عمر. ۱. طایبعه.
{ «طوع» دن سف. [بر
ایشی ایستیه رک، کندی ایستیکله،
آرزوسیه و طوعا یایان، کرها
واجبار تحتنده پایمان.

طایبعاً } ح. عمر. ایستیه رک، کندی
ایستک و آرزوسیه،
طوعاً: طایبعاً بوایشی یابدی.

طایف } ص. عمر. ۱. طائفه.
{ «طواف» دن سف. [
دوتن، طولاشان، طواف ایدن. ۱.
م. مکة مکرمه قربنده لطافت آب
وهواسیه مشهور اولان قصبه.

طایفه } س. عمر. ۱. طوائف.
جماعت، برصنف مخصوص تشکیل
ایدن آدملر: صوفیون طایفه.
سی. ۲. قوم، قبیله: زنوج
طایفه سی؛ طایفه چرا کسه. ۳.
کمپیلر افرادی. [بومعنا ایله
تر. اوله رق فد. وچ. کبی قو.
للانیلیر، وزبازدی «طایفا» در:]
کمی طایفه سی؛ کمی طائفه لری.

طایلاق } (ت) س. ایکی یاشنده
دوه حیوانکی.

طایه } (ت) س. [فا. دادی دیمک
اولان «دایه» دن] بر
چوجغه سودینه لک ایتک اوزره
چوجفیه برابر صاتین آلتش
امزیکلی خلاق: بر طایه آلدی؛
طایه ایله بیومش چوجق. || مج.
طایه چوجنی = آج کوزلی.

طای } (د) س. ۱. والده برا.
دری، عمر. خال: طایدر،
طایمک اوغلیدر. ۲. یاشلیجه و
حرب ووغایه آیشیق قهرمانجه
آدم: احمد طای، محمد طای.
۳. کمی قبودانی، رئیس، سوا.
ری. || اوجاق طایسی = یکچیری
اوجاغی ضابطلی؛ مغرب اوجاغی
طایسی = ممالک بر بر به دن
برینک و قتیه ممتاز والسی.
|| قبا طای = قهرمان، جنکاور،
حرب و ضرب آدمی. || طایسی
دومنده = حامی و آمرك اقربا و
اودا دن اولسی.

طایلیق } (د) س. ۱. طایلی
قراچی، خوولت. ۲.
بابایکیتک، آغالق و قهرمانلق،
حرب آزماق، یکیتک.

ط } یاخود طب و طبر، پیش.
(ت) مه. طاملامه و یاپک
خفیف صورته یوریمه وسارته
سننی تقلید و تصویر ایدر: طب
طب طاملایوردی، یورپوردی.

طب } سذ. عمر. خسته لری ابی
ایتک علم و صنعتی، حکیمک،
طبیلک: علم طب، فن طب؛ تحصیل
طب ایتک؛ طب جدید؛ طب اسلام.
|| طب قانونی = فر. Médecine
légale دینان طبابتک جنایانده

اجرای تحقیقاته مدار اولور.
|| طب نبوی = حضرت فخر کائنات
(صلم) افندمرك امر واجرا
بیورمش اولدقلری مداوات.

طِبَاءٌ } ح. عر. فن طبه تطبیقه،
فن طب قاعده واقضا سنجه :
چوق ایصینش او طه ده یا تمق
طباء تجویز اولنور شیئلردن
دکدر.

طِبَابَتٌ } س. طبیبك و حکیمك
معناسیله قوللانور.
سه قده، عرییده (ط) نك
کسرله اولوب یسبتون باشقه معنایه
ده کلدیکندن، لفظاً و معنأً
غلطدر.

طِبَاحٌ } سذ. عر. «طبخ» دن
{ سمب. } يمك پشیرن آدم،
آشجی.

طِبَاخَتٌ } سذ. عر. {طناك قحیله
غلطدر } آشجیاق،
يمك پشیرمك صنعتی.

طَبَاشِيرٌ } سذ. عر. {فا. «تبا.»
شیر» دن معرب }
۱. معروف تباشیر. با : تباشیر.
۲. ط. هندن کن بیاض بر
ماده نباتیه، فر. Tabaxir.

طِبَاعٌ } سذ. عر. { زعم ایتد.
کری کبی «طبع» کجعی
دکدر، مفرددر. «طبع» کجعی
«اطباع» در. } طبیعت، خلق،
حادث، سرشت. ذ.

طِبَاعَتٌ } سذ. عر. { طناك قحیله
غلطدر. } کتاب وسائر
طبع وتمثیل ایتك فن وصعتی :
طباعتك كشتی؛ صنعت طب-
عته کی ترقیات اخیره. { عر.
تعبیراته «طباعة» صورته
قوللانیلیر. } دار الطباعة = مطبعه،
باصمه خانه؛ دار الطباعة العامره =

دولت علیه نك مجامعه رسمیه سی.
طَبَاقٌ } یا طاباق. (ت) س. (عر.
«طبق» دن. — آخری
حرکه لنجه «غ» ه تحول ایدر.]
۱. آزدین ویا یوان قاب : يمك،
سفره، محلی طباغی؛ چینی، باقیر،
کومش طباق. ۲. بر طباق طولوسی
شی* : بر طباق يمك، بر طبق چیلک،
بر طبقی محلی. ۳. لوقنطه ده
مشتری به ویریان يمك مقداری :
بولوقنطه ده مجبا طباغی قاچه ؟
۴. بر ویا ایکی یاپراقدن عبارت
کاغد قطعه سی : بر طباق کاغد.
[طبقه ده دینلیر.] || فنجان
طباغی = قهوه وچای قجباننك
آلنده طو تلمغه مخصوص اینجه
طباق .

طَبَاقٌ } با : دباغ .

طَبَاقٌ } سذ. عر. { مفاعله باندن
مص. ثانی } مطابقت،
اویمه، او یغونلق. ذ.

طَبَانٌ } طبانلی، طبانجه وسائر.
{ با : طابان وسائر.

طَبَايِعٌ } سذ. عر. { فد : طبیعت.
{ با : طبیعت.

طَبِخٌ } سذ. عر. ۱. پشیرمه،
قایناته، يمك پشیرمه :
بو يمكك طبخنی اصولنی بیلیورم؛
اتك طبخنی متنوعدر. ۲. ص.
علاج قایناته، آتشدنه تهیته
اولنه جق علاجك حاضرلانمه سی.
۳. طوغله وکرمیت وچینی کبی
شیئلرك مخصوص فورنلرنده
پشیرلمسی، یا تمسی : پورسلنك
طبخنی زوردر.

طَبِخَانَةٌ } سذ. عر. { طب =
حکیمك. فا. خانه = او }

امورطبییه اداره خانه سی، فنون
طبییه مکتبی.

طَبِخِيٌّ } ص. عر. ذ. : طبخیه.
{ پشیرمه منسوب و
متملق : عملیات طبخیه، مصارف
طبخیه.

طَبِخِيَّةٌ } سذ. عر. برشیاك پشیر-
{ لمسیچون فورن وسائر به
ویریان اجرت، مصارف طبخیه :
طبخیه سی ویریلیرسه اوفورنده،
پشیریرلر.

طَبِيعٌ } سذ. عر. ۱. مهر و تمغا
{ وسائر باصمه. ۲. ید
قدرت طرفندن باصلمش کبی اولان
طبیعت، خلقت، سرشت، جبلت :
طبع ممدوح، طبع مذموم. ۳.
دوکه حروفاته ویا لیطوغرافیا
وفوظوغرافیا وسائر اصوللرله
کتاب وسائر باصمه. عمومیت
اوزره طباعت ایشلرینك اجراسنه
وبالخاصه دستکاه ویا ماکینه ده
باصلمنه دینلیر : بر چوق کتب
نافه نك طبعنه همت اواندی :

کتابك ترتیبی آیری و طبعنی
آیری بارارلق ایتدم؛ ترتیبی نك
منتظم ایسه ده طبعنده قصور
واردر؛ بو کتابك شو قاچجی
طبعیدر = قاچجی طبعه سیدر.
|| بالطبع = طبیعتیله، طبیعی اوله.
رق، طبعاً : بودیواری ده
بر هفتیه بر اقرسه کز بالطبع
بیقیله جقدر.

طَبِيعاً } ح. عر. طبیعت اقتضاسنجه،
{ طبیعتیله، طبیعی اوله رق،
بالطبع، کندیلکندن : انسان
چولقنی چوجقنی دوشونمکه طبعاً
مجبوردر.

طَبِيعَانَةٌ } سذ. عر. { طب =
{ باصمه. فا. خانه = او }

کتاب وسائرہ طبع اولنان محل،
باصمہ خانہ، مطبعہ، دارالطباعہ.
طَبَعَه { سئ. عر. } لغت مولده
{ اوله رق مصدر بناء مره
در. } بر کره باصله، بر کتاب
وسائرہ نک بهر دفعه کی طبع
وتمثیلی : شاهنامه نک طبعه اول-
سی.

طَبَق { سئ. عر. ج. : اطباق. ۱.
طَبَق { يَمَك وسائرہ وضمنه مخصوص
آزدرين وياوانجه قاد. : جيني،
کومش، باقر طَبَق. } بومعنا ايله
بسدتون لسانترک تصرفاتی حکمنه
چکوب، حرف اخیری تحریرک
اولندوقده (غ) ه دخی تحویل
اولندیفندن، لسانزده طباق
يازلسی مرجعدر. با : طباق {
۲. اينجه قات، يوفقه : برطبِق
کاغد = طبقه.

طَبَق { سئ. عر. برشيثک اويغونی،
طَبَق { چوق بکزری، موافقی،
فرقسزی : مشقک طبقنی يازمغه
غيرت ايجلی؛ بونک طبقنی بوله.
مازسه کر بکزرینی آراملی؛
طبقی طبقنه اوييور. = ح.
عينيله، تماميله، بسبتون مشابه
واويغون اوله رق : طبق بونک
کي يازه بيليرميسکيز؟ طبق
امرکز اوزره حرکت ايتدم.
{ بودخی « عين » کله سی کي
« طبقی » صورتنده زبازرد اولوب
مثلا : طبق بويله يازدم، طبقيسنی
بولدم، دينلير. }

طَبَقَات { سئ. ج. عر. فد :
طبقه. با : طبقه.

طَبَقِيَه { س. فا. کوچک طباق.

طَبَقَه { سئ. عر. ج. : طبقات،
طباق. ۱. صره، بربری

اوستنه موضوع صره لک بهری،
قات، يوفقه : علم الارض قاعده.
سنجه کره ارضک قبوغی طبقه
طبقه در: کوزک طبقه لر؛ طبقه
شبکیه، قزحیه، لمنجمه، منضمه =
کوزک طبقات مختلفه سی؛ طبقات
ارض، طبقات سماء. ۲. صنف،
زمره، درجه : شعرا وادبا طبقاته
منقسمدرلر : طبقات الشعرا =
شاعر صنفلری، تراجم احوال
شعرا؛ طبقات الفقهاء = فقه لک
صنوف ودرجات اوزره منقسم
تراجم احوالی.

طَبَقَه { ودها طوغریسی ناباقه.
طَبَقَه { س. فر. Tabac } توتون
توتون ویا سیفاره قوطیسی.

طَبَقِي { ص. عر. « طبق » دن
طَبَقِي { سمن. ودها طوغریسی
« طبق » دن غلط. با : طبق {
عینی، تماميله بکزر واپار اولان :
طبقيسنی يابه مدم : طبقيسنی بولدم.
= ح. عينيله، تماميله : طبق
وجودينه کلدی؛ طبق اولچیسى
آلمش کي کلدی.

طَبَل { سئ. عر. ۱. طاؤل. ۲.
طَبَل { سئ. قولاقده سسی عکس
ايتدين زار.

طَبَلْباز { س. فا. } عر. طبل =
طاؤل. فا. باختن = او-
ينامق { و :

طَبَلَرَن { س. فا. } عر. طبل =
طاؤل. فا. زدن = اور-
مق { طاؤل چالان آدم،
طاؤلجی.

طَبَلَه { س. } عر. بيدن مأخوذ {
۱. تپسی صورتنده تحته
ويا معدندن صفحه که صاتيچيلر
صاندق لری اوافق تفک شيتلری
اونک اينجه قویوب باشلرنده ویا

الرنده کزدرلر : سميدجی،
کستانه جی، محلبجی طبله سی. ۲.
برسفره يملکرینی حاوی صحنلری
وضع ايذوب بز وپوشيده ايله
صاردقن صکره باشده طاشيد.
ق لری تحتنه دن دائروى سینی :
يمک طبله سی. ۳. برطبله وضع
وبردن نقل اولنان يملک مقدارى :
او آشجی کونده بش طبله يمک
چيقاريور؛ سلامغه صباح اقسام
بررطبله يمک ويريليور. ۴. منغل
واوکا مشابه شيتلرک آلتنه وضع
اولان سینی کي دائروى شى :
منغل طبله سی. ۵. چيفاره کولنی
دوکمه مخصوص کوچک طبق :
چيفاره چبوق طبله سی. ۶.
ترازی کوزی وواوکا مشابه شى :
ترازی طبله سی. ۷. بعض شيتلرک
اوستنده کی دوزیر، صفحه :
ديرک طبله سی، چادر طبله سی.
۸. پافته، قرص : شمس، قر
طبله سی؛ نشان طبله سی. ۹. بچ.
مقره نک يان سطحی. ۱۰. فسک
تپه سی : طبله لی فس = تپه سی
ککيش .

طَبَلَه { س. ۱. عسکرک بهر کونکی
تعييناتلری مقدارینی مبین
جدول. ۲. خسته خانه لرده خسته.
نک مرضنی وصورت تداوی یی
مشعر لوحه.

طَبَلَه کار { س. فا. ۱. بيوک
يمک طبله لرینی قالدیروب محلا رينه
نقل و بعد الاکل يوش قابلری
اعاده ايذن خدمتجی : مطبخ
طبله کارلری. ۲. مغازه لردن
اوافق تفک اشیا آلوب طبله
ايله کزديره رک صواق لرده صانان
صاتيچى .

طَبَلَه كَارَلِق } س. طبله كار خد. متی و مشغولیتی.

با : طبله كار .

طَبِي } ص. عر. ئ: طيبه. فن طبه منسوب و متعلق، طبه :

تدبير طبي؛ فنون طبيه؛ مكتب طبي؛ مكتب فنون طيه .

طَبِيْب } س. ص. عر. ئ: طبيبه. ج: اطباء .

[« طب » دن صحت، بدن انسانه عارض اولان امراضی اینی ایتمک و محافظه صحت ایلمک علمی بیان و اجرا ایدن آدم، حکیم، فن طب عالی : طیب حاذق، طیب ماهر؛ سر طیب، سر اطباء = باش حکیم، حکیم باشی؛ طیب سیار = کویدن کویه کزوب خسته لره باقان حکیم .

طَبِيعَت } س. عر. ج: طابع . ۱. یارادیلشده کی حال و کیفیت، خلتک حال و خاصه سی، ماهیت کائنات، دهر : خالق طبیعت اولان حضرت الله؛ طبعه بر نظر حیرتله باقق؛ اسرار طبیعتی آ کلامغه چالیشمق . ۲. کائناتک نظام و قانون حکمت آمیزی : طبعتهک ایجاب و اقتضاسی . ۳. انسانک ویا حیوان و سائرتهک طبیعت و خلت مقتضاسندن اولان حال و خاصه سی، یارا . دبلیش، خلت، جبلت، جوهر : افسانک طبیعتی اینی، کوتی اولمق؛ او استعداد بو آدمک، بو حیوانک طبیعتنده واردر . ۴. خوی، عادت : هر صباح صوتوق صو ایله باشنی بیقافنی طبیعت ایتمشدر؛ چابوق یوریمک طبیعتیدر . ۵. مزاج، مراق، ذوق، ظرافت :

او آدمه طبیعت یوقدر؛ بویه ایشلرده طبیعت لازم؛ حسن طبیعت = ذوق سلیم . || طبیعت ایتمک، ایدتمک = آلیشوق، عادت ایتمک . || طبیعت صاحی، اهل طبیعت = طبیعتلی، ذوق سلیمه مالک . || طبیعتجه = حسن طبیعته و ذوق سلیمه موافق . || طبیعتیله = کندیلکندن، بالطبع، ذاتاً . [عر. ترکیباتده « طبیعه » صورتنده بولنور :] ماوراء-الطبیعه، مافوق الطبیعه = طبیعتک فوقنده و خارجنده یعنی غیرطبیعی اولان احوال دن بحث ایدن فلسفه، متافیزیقه [Metaphysique] .

طَبِيعَتَسِر } ص. عراقی و ذوق سایی اولیان آدم، طبیعتد ظرافت اولیان، کوزلی چرکیندن فرق و تمیز ایده مین .

طَبِيعَتِلِي } ص. حسن طبیعت و ذوق سلیم صاحی .

طَبِيعِي } ص. عر. ئ: طبیعه . طبیعت مقتضاسندن اولان : امر طبیعی، احوال طبیعه . || تاریخ طبیعی = نباتات و حیوانات و معادن ایله علم الارضدن یعنی موالید نلته دن بحث ایدن فن : تاریخ طبیعی درسی، معلمی . || حکمت طبیعه = اجسامک احوال عارضیه . سندن بحث ایدن فن که کییا ایله توأم حکمنده در : حکمت طبیعه درسی، کتابی .

طَبِيعِيَات } س. ج. عر. فلسفه . نك طبیعتیه متدائر شیتلردن بحث ایدن قسمی، فیسقا .

طَبِيعِيُون } س. س. عر. علم حکمت طبیعه و تاریخ طبیعی و بونلره مماثل علومه بوغل ایدن علما و حکما . [مادیون ایله التباس ایتدیرلمه یلیدر؛ مادیون منکر-درلر، طبیعیون ایسه ایمان تام ایله مؤمن اوله بیلیرلر .]

طَبِيعِيَه } س. عر. [« مكتب فنون طبه » دن مختصر] فن طب ایله اوکا متفرع فنون طبیعه و سائرتهک تدریسنه و طیب یتیشدریمکه مخصوص مکاتب عالی؛ طبیعه عسکریه؛ طبیعه ملکیه؛ اعدایه طبیعه، طبیعه اعدایه سی = طبیعه عسکریه یه شاگردان یتیشدیر-مکه مخصوص اعدایه عسکریه . [بوکا مقابل طبیعتک کندیسنه « طبه حربیه سی » دیمک خطا در .]

طَبِيعِيَه لِي } س. مكتب فنون طبه سندن .

طَب } (ت) طبر، طیش . مه . خفیف صورتده یوریمه سسنی و دیرنمی قتلید و تصویر ایدر : طارشان قارک اوزرنده طَب طَب، طبر طبر یور یوردی؛ چو جق کوچو جک آیاقلریله طیش طیش یوریمکه باشلادی؛ یورکم طَب طَب ایدبور .

طَبِر دَامَق } (ت) فل . ۱. طبر صورتده یوریمک . ۲. اوینامق، اورمق، خلجان ایتمک : یورکی طبردا یوردی .

طَبِر دَرِي } (ت) س. ۱. خفیف قارک اوزرنده آیاقلری نك طبر .

دیس ایشیدیلوردی. ۲. او-
ینامه، اورمه، خلیان : یورک
طبردیس .

طپش { (ت) مه. با : طپ .

طپه { یا طابه (ت) س. شیشه
وساثره طيقاقلری منطار؛
طپه بورغوسی = شیشه طپه سی
چیقاره جق بورغو. || مج. طپه بی
آتمق = پاتلامق .

طیحال { سذ. عر. ت. طلاق .

طیحال { سذ. عر. ط. طلاق
دینان وبوعضوک شیشمه.
سندن عبارت اولان مرض .

طحن { سذ. عر. اوکومه : بقدایی
طحن ایتمه .

طحینه { سذ. عر. بقدای وسا-
رُهی اوکووتدیرمک
ایچون ویریلن اجرت .

طحین { سذ. عر. ۱. اوکودلمش
حبوبات، اون، دقیق .

۲. داری اون، اوکودلمش
داری. ۳. شکرله تهیته اولنوب
صوقاقلرده صاتیلان داری اون:
طحین صاتیور. || طحین حلواسی =
داری اونیه یاپیلوب حاضر صا-
تیلان معروف طاتلی .

طحینی { ص. طحین یعنی داری
اونی ویا طحین حلواسی
رنکنده اولان، کول رنکنده:
طحینی براو، طحینی بویالی. = سد.
مذکور رنگ : اوینی خارجاً
طحینی بویادی .

طرابزون { (ت) قیصه و
قالین پارمقاق : نزدبان
طرابزانی. || طرابزان باباسی = پار-
مقلنگ کنارنده کی باشلی وقالین
پارمق که دیکر لرینی ده طوتار :

و مج. اختیار اولدینی خالد برشی*
بیلمن آدم .

طرابزون { سذ. مه. قره دیکیزک
اک بیوک عثمانلی
اسکله سی. || طرابزون بزى = بو
شهرده یاپیلان بر نوع یرلی بز.
|| طرابزون خرماسی = بر نوع
کوچک میوه .

طرابلس { سذ. مه. ممالک عثم.
نیه ده ایکی بیوک

اسکله وشهر : طرابلس غرب =
آفریقا ساحل شمالیسنده ولایت
مرکزی؛ طرابلس شام = ساحل
شامده بیروت ولایتنه ملحق لوا
مرکزی. || طرابلس حصیری =
طرابلس غربده یاپیلان ساز
حصیری. || طرابلس شالی =
طرابلس شامده یاپیلان اینجه
واکثریا صاریلی بیاضلی وکناری
پوسکوللی برنوع ایپک شال که
قوشاق کبی قوللانلییر. بوکا
ساده جه « طرابلس » ده دینیر.
طرابزَه { سذ. یو. Τραπέζια
ماصه، یمک ماصه سی،
سفره .

طراپسال { سذ. اختاپود نوعندن
دکیز بوجکی .

طراتمق { (ت) فذ. ۱. طرامغه
سوق واجبار ویا مسا.

عده ایتمک، بالواسطه طرامق :
چوجق لرلی کیمه طراتیورسکنز؛
کندی صاحبی باشقه سنه طرا.
تیور؛ بوچوجق کندی طرا-
تمیور. ۲. طاش وصرمری طراق
دینان دیشلی یاصی قلله قازدیر.
مق، دوزلمتک : شو طاشلری
طراتملی. ۳. حوض ویا دکیز
ونهر دینی طراق دینان قازمه

شکلنده کورکله ویا بویاشی کورن
دوبه ایله آیتلامق : حوضی،
ایمانی طراتمق. || آرادوب طرا-
تمق = هر طرفنی قاریشدیره رق
تفتیش و تحری ایتدیرمک .

طراقر { سذ. با : تراقر .

طراقه { سذ. آق دکیزده مستعمل
نارین یاپیلی و قوتره
آرمه لی بر تکنه که ایچابنه
کوره یلکن و کورکله قوللا-
نییر .

طراخونیه { (ت) سذ. ر.
Τραχονίη {

بارسامدن اوافق برجس اوریحی
بالیق .

طرار { صذ. سذ. عر. « طره »
دن سمب. [یان کسیمی،
طولاندیریجی .

طراز { سذ. عر. فا. « تراز »
دن معرب } ۱. ایپک

وصرمه ایله ایشله، نقش، انوابه
نقش ایله یاپیلان سوس. ۲.
زیب، زینت، رونق. ۳. اسلوب،
روش، طرز. ۴. هرکسک کو-
زینه چارپه جق کوزل بر فکری
حاوی عبارة مختصره ومعنیدار:
دولت علیه عثمانیه تک آرمه سی

« المستند بتوفیقات الربانیه ملک
الدولة العلیة العثمانیه » طراز یله
بجیلدر. فر. Devise. = صذ.
فا. [طوغریسی : تراز. —
صتر. ده بولنور.] ۸. طونا.
دان، سوسلین، سوس ویرن :
بزم طراز = مجلس آرا. ۲. دوز.
لتن، نظاهه قویان، یاپوب یاقیشد.
یران : شاعر بدیعه طراز؛ رسام
بدایع طراز. [بولفتک لسانمزده

استعمالی ذاتاً مزه سز اولدیفی
حالده، « حریری طراز » کبی
تشبیه مقامنده استعمالی بسبتون
عبدالر . [

طراز { (ت) س . طرامقدن
حاصل اولان پوروز .
طراز لامق { (ت) فل . (ایبکک)
تل تل پوروزلری
جیمقی، پورتوکاری قالمق .

طرازنده { صد . فا . [اصلی : ترا-
زنده] نقش ایدن،
طونانان، سوسلندیرن . ذ . ولس .
طراغانی { ص . (ر . [Τραγανός]
سرت، قاتی، ینیرکن
کوتور کوتور ایدن : طراغانی
کراز، سمیت .

طراق { (ت) س . ۱ . صاج و
صقال قیللری بربرلندن
آیقلاوب تمیزلکه و دوزلتمکه
رایان دیشلی آلت که اکثریا
چشیر، بوینوز، کیمک، فیل دیشی،
آبنوس و سائرده دن یاپیلیر، مشط،
شانه : صاج طراغی، صقال
طراغی؛ سگړک طراق؛ صیق
طراق . ۲ . چولها دستکاهنده
آرش ایلیکری نیک کچیرلمسنه
مخصوص طراق شکنده پک صیق
تلی آلت که متعدد اولوب چولها
طرفندن آیاقله تحریک اولنور :
بزی طراغه قومق . ۳ . یوک و
کتن آچوب آیقلامغه مخصوص
آلت که بربری ایچنه کچر تلی
فورچه کبی ایکی یاصی نخته دن
عبارتدر : یوک طراغی، کتن
طراغی . ۴ . طاشجیلرک طاشلری
دوزلتمکه مخصوص اوقاق دیشلی
چلیک قلمی : طاشجی طراغی :
طراقله دوزلتمک . ۵ . طوپراغی

چکوب دوزلتمک ایچون اکلی
ومتعدد قیصه دیشلی چاهه شکلنده
تخته ویا دمیردن باغچوان آلتی،
کلبری، طریمیق : طوپراغی قاز-
دقدن صکره طراقله دوزلتملی .

۶ . صویک دیننده کی چامورلری
وسائر موادی آیقلامغه مخصوص
ککیش قازمه شکلنده آلت . ۷ .

لیمان ونهر وسائر نک آلتی تطهیره
مخصوص ماکینه لی دویه : لیمانی
تطهیر ایچون بیوک برطراق
لازم . ۸ . قادینلرک صاجلرینی
طوتدیرمق و بووسیله ایله ده
سوس ایچون باشلرینه طاقدقلری

طراق کبی زینت آلتی : باشنده
الماسلی برطراق، باغه برطراق
وار ایدی . ۹ . بعض قوشلرک
باشنده بولان یاصی و یاپازه
شکلنده توك، تپه لك . ۱۰ . ال
و آناق بارمقلرینک مربوط بولند-
قلری کیکر : آیاغنک طراغی
یوکسکدر؛ النک طراغی ککیشدر .

۱۱ . بالیغک نفس برینه صو
آلوب و یردیکی دلیکاری قپایان
قولاق کبی قنادجقلر، صماخ : بالیق
طراغی . ۱۲ . استریدی قیبلندن
قبوغی دیش دیش برجنس دکیز
بوچکی . || طراق اونی = موریانه .
|| بیك طراقده بزی واردر =
چوق ایشلره بردن تشبث
ایتمشدر .

طراق { (ت) مه . معدنی شیئرک
چیقاردیفی سسی تقلید
و تصویر ایدر : طراق قپوقیا-
ندی؛ طراق قیریلوب دوشدی .

طراچی { (ت) س . صاج و
صقال طرایه جق

طراق یایان و صاتان صنعتکر :
طراچیلر چارشیمی .

طراچیلق { (ت) س . طراچی
صنعت و تجارتی :
طراچیلقله کچینیور .

طراقلامق { (ت) فت . ۱ . باغچه
طراقلامق { طوپراقلرینی طرا-
قله دوزلندیرمک : شو کوچک
نارله لری باغچوانه طراقلاملی .

۲ . حوض ونهر و لیمان و سائره .
نک دینی آیقلامق : شو لیمانی
برینه طراقلامق اقتضا ایدر .

طراقلامق { (ت) فت . ۱ . باغچه
طراقلامق { طوپراقلرینی طرا-
قله دوزلتمک : شو بوللری کوزلجه
طرانلاملی . ۲ . صویک آلتی
طراقله تطهیر ایتک : لیمانی بر
قاج سنه ده برکره طراقلامق
شرطدر .

طراقلامه { (ت) س . طراقله
تسویه ویا تطهیر .
= ص . ۱ . طراقله یابلیش، طراق
ایشی . ۲ . زمین بویا اوزرینه
طاراق طاراق صورتنده کولکه
یاهر ق اولنسان نقشله نقش :
طراقلامه بویا تمشیدی .

طراقلامق { (ت) ج . ۱ .
طراقله تسویه او-
لتمق : باغچه اوله طراقلاماز .
۲ . تطهیر و تصفیه اولتمق : بو
لیمان قاج سنه دن بری طراقلا-
ندی .

طراقلی { (ت) ص . ۱ . باشنده
یاپازه شکلنده سرغوجی
اولان : طراقلی قوش . ۲ . دیش
دیش نقشلی : طراقلی قشاش .
۳ . پارمقلرینک اوست طرفنده کی
طراغی اکلی : طراقلی آیاق .

طَرَامَقْ { (ت) فته. ۱. صاج و صقال
 و سائرہ بی طرافلہ آروپ
 تمیزک : باشنی، صقالنی، جوجغنی
 طرامق. ۲. یوگ و کتفی طراق
 دینان آلتہ آچق : شلته نک
 یوکنی طرامق. ۳. طاشی دیشلی
 چلیک قلله تسوبہ ایتک : بو
 مرمری اینی طرامامشملر. ۴. هر
 طرفنی آجوب باقق، قاریشدر.
 مق : بتون اشیایی آرایوب
 طرادیلر. ۵. مج. سرت مقصدیلہ
 قاریشدر مق : یان کسیمیسلر
 بیچاره نک جیبنی طرامشملر.
 ۶. مج طراق دوبہ سیلہ دیکز
 دینی تمیزیوب دریکلشدیرمک.
 || آرایوب طرامق = اطرافلیجه
 صوروب آکلامق، تحقیقات
 اجرا ایتک. || مج. دمیر طرامق =
 کمی روزکار ویا آقندی به تابع
 اولوب دمیری سوروکله مک.
 طَرَامَه { (ت) س. ۱. طرامق
 ایٹی. با : طرامق.
 ۲. س. طوپوغرافیاده خریطه لک
 سواحلی و طاغلینی بر طرز
 مخصوصده ترسیم ایتک اصولی :
 طرامه اوکرتمک؛ طرامه بی کوزل
 یایمق. || طرامه خاویار = دیش
 دیش طوران بر جنس حاویاد.
 طَرَانِپَه { یا طرامپه. (ت) س.
 مبادلہ، برشی و یروب
 اونک یرینه دیکر برشی آلمه :
 قلیچی بر تفنگله طرانپه ایتدم.
 طَرَانِپَه جِی { یا طرامپه جی. س.
 مبادلہ ایتکی سون،
 دائماً اشیا مبادلہ ایدن آدم .
 طَرَانْدِی { (ت) س. طرامقدن
 چیقان سوپورندی،
 دوکیان قیلر وسائرہ .

طَرَانِق { و طربق. (ت) مه.
 صایلان آچہ کمی معدنی
 بر شینک سسنی تصویر و تقلید
 ایدر، واکثریا بشین و نقد آویر.
 یان آچہ حقنہده قوللانیلر :
 طرانق پاره سنی صایدی.
 طَرَانَمَقْ { (ت) فط. کنندی
 کنندینی، یعنی کنندی
 باشنی ویا صقالنی طرامق : صبا.
 حلین ده طرامامشیدم .
 طَرَاوَت { س. ش. عر. تر و تازہ
 اوله، تازہ نک : چنک،
 چهره نک طراوتی .
 طَرَاوَتْلِی { ص. تر، تازہ : طرا.
 وتلی بر چن؛ یوزی
 پک طراولیدر.
 طَرَانِقْ { س. ج. عر. فد :
 طریقت. با : طریقت.
 طَرَبْ { س. عر. سوینج، شنگ،
 فرح، سوینجدن کلن
 جوشقونلق و تپنه : طربه کلک؛
 طرب ویرمک .
 طَرَبْ اَنگیزِن { ص. فا. [عر.
 فا. انکیختن = قوپارمق] سو-
 ینجی موجب، سوینجدن جوش
 و خروشه کلکی مؤدی : طرب
 انگیز بر هوا، بر مقام .
 طَرِپَان { (ت) س. [یو. Δρεί-
 πρῶν] ۱. اکین
 بیچمکه مخصوص صاپلی و مقوس
 اوله رق بر آلت قاطعه، بیوک
 اوراق. ۲. جراح بورغوسی. ||
 مج. طریان آتمق = طریانله بیچر
 کمی حرص و طمع و سرعتله بیوب
 پتیرمک، سوپوریورمک؛ قیروب
 کیمک : دشمنه اینی بر طریان
 آتمشملر.
 طَرِپَان { یا تاربان. س. تانارستا.
 نک بیانی آتی .

طَرِپَانَجِی { (ت) س. طریانله
 اکین بیچن ریجبر.
 طَرِپَانِلَامَقْ { (ت) فته. طریان
 قوالانمق، طریانله
 بیچمک .
 طَرِپَانَه { (ت) س. قوپروغی
 طریان کمی اگری و
 مهلک بر جنس واطوز بالیغی.
 طَرِپُوش { (ت) س. [فا. سر-
 پوش] دن بعدالتعرب
 ترکیه یه یکمشدر [باش کسوه-
 سی، فس، طاقه .
 طَرِطِل { یا طریطل (ت) س. ۱.
 کلک تکمندن چیقان
 ویا پراقله پادشان اوزونجه
 قورت که آچیلوب طوبلانیر و
 اکثری قبلی و مه کمی قیصه
 آیاقلی اولور : اریکاره طریطل
 اوشمش. ۲. بو قورت شکلنده
 نقش صرمه سی. ۳. زنجیر کمی
 بر شینک بونه ویا اطرافنه چیزیلن
 چیچک : سکه طریطلی. || طریطل
 کیمک = اطرافنی دیش دیش
 کیمک .
 طَرِح { س. عر. ۱. آتمه،
 قومه، براقه، وضع :
 بنانک اساسنی طرح ایتدیلر .
 ۲. آتمه، توزیع، تقسیم، تعیین.
 ویرکی طرح ایتک، تکالیف
 امیریه نک طرحی. ۳. قورمه،
 ترتیب، تنظیم : بر قصر معلا،
 بر بانچه طرح ایلدی؛ بر نظام، بر
 اصول طرح ایتدی. ۴. س. آشخی
 وارمه، تنزیل، حسابده اعمال
 اربعه نک ایکنجیسی : بشدن اوچ
 طرح ایتک. || حاصل طرح =
 تنزیلدن قالان عدد : بشدن
 اوچ طرح ایدلنجه حاصل طرح
 یکی قالیر .

طرح آفکنن { ص. فا. (ع. ر.)
 ترتیب. فا. افکنندن = آتمق] و:
 طرح آنداز { ص. فا. (ع. ر.)
 ترتیب. فا. انداختن = آتمق]
 وضع اساس ایدن، قوران،
 ترتیب ایدن، واضع، مؤسس:
 طرح افکنن قصر معلاى کائنات؛
 طرح انداز چرخ کردون.

طرخان { (ت) س. (اصلى):
 { تورخان] مکلفاستدن
 معاف و ممتاز بر ایدن بولنان
 اصیل و شریف آدم. مر.

طرخاندیل { س. جزایر بحر
 سفید ده مستعمل
 کورک و یلکنله متحرک سریع
 الحركه بر جنس کوچک کبی.

طرخون { س. ع. ر. (بو.
 [Δραχμόνιον] با.
 کوزل رایحه لی اولان کوکی
 مستعمل بر جنس نبات، طرخون،
 رعول.

طرد { س. ع. ر. ۱. قوغمه،
 سورمه، دفع، تبعید،
 اخراج: اونی خد متمندن،
 اوندن طرد ایتدی. ۲. بر
 عسکرینک، بر ضابطک خدمت
 عسکر به دن اخراجه رتبه سنک
 رفعی و قیدینک ترقینی جزاسی:
 طرد جزاسیله محکوم اولدی،
 طردینه قرار ویرلدی. || أممو-
 ریتدن طرد = هقه. مأموریتده
 بولنان مأمورینک چیقارلملری
 و معاشرینک قطعی و مأموریتده
 بولنیا نلرینک مدت محکوم بها
 ظرفنده معاشرن محروم اولملری
 جزاسی.

طردیه { س. ع. ر. د. بر مشوی
 { آره سننده بر مناسبتله

ابراد اولنان غزل وسائره.
 طرز { س. س. ع. ر. ۱. شکل،
 صورت، بیچیم، قیلیق:
 کوزل بر طرز قومق؛ طرز
 حسن، طرز جدید، طرز مقبول.
 ۲. اسلوب، اصول، ادا، ترتیب:
 بو طرزده برشیء؛ طرز آخرله.

طرطغان { (ت) س. با:
 طرطغان.

طرطوره { (ت) س. س. چیقیر-
 یقیمی چرخنی.
 طرطیر { (ت) س. کیم. شراب
 وسائره شیشه لری داخله
 و دیشله پایشان ماده، فر.
 Tartre: حامض طرطیر = Acide
 tartrique.

طرطیل { س. با: طرتل.

طراف { س. ع. ر. ج: اطراف.
 { ت: طرفین. ۱. یان،
 جهت، جانب، جهات سسته نك
 یعنی اوست و آلت، اوک و آرقه،
 صاغ وصول کبی جهتلرک بهری:
 اوک طرف، آرقه طرف، اوست
 طرف، آلت طرف، یان طرف،
 صاغ طرف، صول طرف. ۲.
 یر، مملکت، قطعه، بقعه،
 جهت: بعض طرفلر ده یاغمور
 یاغدی؛ او طرفلرک میوه سی

کوزلدر. ۳. عند، نزد، یان،
 سوی: طرفکزه کوندردی،
 طرفکزدن کلدی، طرفزه ار-
 سالی. ۴. طرفدارلق، طر-
 فگیرلک، تصاحب، حمایه: سز
 اونک طرفنی طویورسکز؛ او
 سزدن طرفه چیقبور. ۵. فرقه،
 آره لنده مخالفت بولنان
 اقسامک بهری: اونلر ایکی
 طرف اولمشلر، بر قاچ طرفه

آرملشله. ۶. محاربه و محاکمه
 و مرافعه ده یاخود کورش و او-
 یون کبی بر مسابقه ده بولنان
 ایکی مخالف شخص یا هیئتک
 بهری، خصم، مخاصم: بر طر-
 فک و کیلی کلدی او بر طرف
 دها و کیلی کوندرمدی: طرفین
 حضور محکمه به کلدیله؛ طرفینک
 مرخصلری صلحه قرار ویردیله؛
 طرفینک رضاسیله. || آلت طرف =
 مابعد: رومانک آلت طرفنی
 یارین او قویه حقسکزر. || اوست
 طرف = ۱. ماقبل: بونک اوست
 طرفنی او قودق. ۲. فضله، بقیه:
 اوست طرفنی صکره ویررم. || او-
 طرف = اوراسی؛ بو طرف = بورا-
 سی. || بر طرفدن = بر جهته. || بر
 طرف = آره دن چیقشمش، مندفع:
 او مسئله بر طرف اولدی؛ او-
 راسی بر طرف، اونی بر طرف
 ایت = اوشویله طورسون، اونی
 شویله براق. || بی طرف = هیچ
 بر جهته میل و تصاحب کوسترمه.
 || طرف طرف = جهت جهت،
 هر یانده. || طرف طوتمق =
 طرفدارلق ایتمک. || هر طرف =
 هر یر، هر جهت، هر یان: هر
 طرفدن = هر بردن و یا هر کسدن.
 || هیچ بر طرفدن = هیچ بر بردن
 و یا هیچ کیسه دن: هیچ بر طرفدن
 معاونت بکلمبوروم. = ج: حوالی،
 جوانب، جوارلر: اطرافده
 یاغمور یاغدی. || اطراف اربعه =
 درت جهت. || اطراف بدن =
 قوللرله آیاقلر و باش، نفس بدن
 آریجه اولان اعضا.

طراف { س. ع. ر. ۱. مفتوح الرء
 { طرف } « طرف دن مخفف او-

لوب بعضاً شعرده قوللاندير .
 ماده آنفه يه . با . ۲ . باقيش ،
 نظر ، نكاه : امالء طرف . ۳ .
 كوز اوجي ، كوشه چشم . ۴ .
 طرفدار { س . ص . فا . } عمر .
 طرفدار { طرف = م . فا . داشتن =
 طومتق [برينك طرفي طوتان ،
 مخالف ومخاصم شقدين بريني
 التزامه ديكرى عليهنده بولنان
 آدم .

طرفدارلق { س . و :

طرفدارى { س . فا . ايكي مابين
 شقدين بريني التزام .
 ماله ديكرينك عليهنده بولنان
 آدمك حال وشانى ، طرفكيرلك ،
 غيرتكشلك .

طرفگير { س . ص . فا . چ . فا :
 طرفگيران . } عمر .
 طرف = م . فا . گرتن = طو .
 تمق [طرف طوتان ، طرفدار ،
 غيرتكش .

طرفگيرلك { س . و :

طرفگيرى { س . فا . طرف
 طومتفه ، طرف
 چكمه ، طرفدارلق ، غيرتكشلك .

طرفلى { ص . ۱ . يان وجهي اولان :
 ايكي طرفلى = ايكي جهتي
 اولان ؛ اوج طرفلى = اوج ياني
 اولان ، اوج جهته منسوب
 بولنان . ۲ . طرفدارلى وعونه
 وغيرتكشاني چوق اولان .

طرفنده { يا طرفانده (ت) . س .
 فا . } « طرفنده »
 ايله عمر . « طرفه دن مأخوذ [
 موسمندن اول يتيشديرلن نادیده
 ميوه وسبزه : طرفنده چيلك ؛

سفره سنده اكثرثيا طرفنده
 بوانور . || صوك طرفنده = مو .
 سمندن صكره يتيشديرلن ميوه
 وسبزه . — طرفنده يده با .
 طرفنده جي { يا طرفانده جي .
 طرفنده جي { (ت) س . مو .
 سمسز ميوه وسبزه يتيشديرن
 وصاتان آدم .

طرفه { س . ع . كوز قباغنك
 بركره آجيلوب قيامسى ؛
 طرفه العينده = كوز يوموب
 آنچه يه قدر ، بر لحظه ده .

طرفه { س . ع . ۱ . يكي ونادیده
 شىء ، هديه لك نادر شىء ،
 تحفه . ۲ . غريب ، عجيب ، تحف
 شىء ، كورله مش عجائب شىء .
 ۳ . اسراييلرجه اكلى واستعمالى
 غير مشروع اولان شىء ، اكلنه
 مأذون اولمداقلى يعنى قشر او .
 لميان شىء . ۴ . مجر . قهرندن
 اجتناب اولنان شىء : بوده طرفه ي
 اولدى ؟

طرفين { س . د . ت . ع . فد :
 طرف . با : طرف .

طرق { مه . « طراق » دن مخففدر
 با : طراق .

طرق { س . د . ج . ع . فد :
 طريق . با : طريق .

طرقاز { (ت) س . قيونك آرقه .
 سنه سوريلن اودون
 ويا دمير سوروكى : قيوه طر .
 فازی سورمك .

طرقازلاقمق { قتي . قيونك طر .
 قازيني سوردير .

مك : قيوبي طرقازلا تديكيزى ؟

طرقازلامق { قتي . قيونك طر .
 قازيني سورمك ،
 سورمه لك : قيوبي طرقازلا يوب
 ياتدم .

طرلا { يا طرله . س . با : تارله .

طرلامق { (ت) فل . و :

طرلدامق { (ت) فل . طر طر
 ايتك ، كدى كبي
 طر ناقارله طرلدى ايتك .

طرلدى { (ت) س . كدينك
 طر ناقارله ياپدي يي
 سس كبي طر طرايمه : كدينك
 طرلدى ايشيد ليوردى .

طرماشمق { (ت) فل . ايليشوب
 آصيله رق و طرنا .
 قارله طوتيله رق يوقارى چيتمق :

كدى ديركه طرماشدى ؛ او
 صارب طماغه نصل طرماشه
 ييلشلا !

طرماق { (ت) س . با : طرميق .

طرمالامق { (ت) قتي . ۱ .
 طرناقله قازيمق ،
 چيزمك ، تخديش ، تخريش ايتك :

كدى اللرمي طرمالادى . ۲ .
 يري طرميقله قازيوب قبارتمق
 ۳ . راحتسز ايتك ، قبيحلامق ،
 تخديش وتييج ايتك : بوملاحظه
 ذهني طرمالايور .

طرمامق { (ت) قتي . [تق : تير .
 مك [چنكل طاقوب
 چكمك .

طرماتمق { (ت) فل . طرناقلى
 ايليشديروب طو .
 تيله رق صارلمق ، يوقارى چيتمق :

كدى هر يره طرمانير .

طرميق { (ت) س . ۱ . كوچك
 چنكل ، چنكل شكنده
 ايليشه جاك آلت . ۲ . صپانله
 قارلمش طوپراغى اوفالتمفه مخصوص

متعدد دمیر چنکالری حاوی
 زراعت آلتی که حیوانه تارله ده
 تحریک اولنور، طراق نوعی،
 فر. Râteau. ۳. طرمیق ویا
 طراقله یرتلان شیئک اثری:
 طرمیق یاره سی، کدی طرمیقی.
 ۴. زنجیری کسلیوب دکزده
 قالان دمیری وسائر شیئلری
 آرا یوب طومتوق اوزره درت
 چنکالی بر نوع دمیر: طرمیق
 ایتمک = بودمیزله طرایوب آرا-
 مق.

طرمیقلامق { (ت) } چنکل
 کبی بر شیئله چیز-
 مک، یرتمق، طرمالامق،
 قازیمق.

طرنایق { (ت) } س. انسان و
 حیوانک ال و آغای پار-
 مقلرینک اوجنده کی سرت وحسسر
 کمیک، ظفر، ناخن: طرنایقلری
 کمک؛ طرنایق اوزامش؛ قوش
 طرنایق؛ کدی طرنایق. — آت
 و صیغیر کبی حیواناتک آیاقلری
 اوجنی احاطه ایدن بر ویا ایکی
 پارچه ماده یه ده اطلاق اولنور،
 ظلف، حافر: آتک طرنایق
 کمک. || اته طرنایق = خصم
 اقربا. || طرنایق اوتی، طرنایق
 بخوری = نبات. || طرنایق
 ایلشدریمک، طاقق، کچیریمک =
 یابیشوب بر اقامق، ضبطنه
 چالشمق. || باشدن طرناغه،
 تپه دن طرناغه = سراپا. || طر-
 ناق پیده سی = اوستنده باصلش
 طرنایق اثرلری بولنان بر جنس
 پیده. || طرنایق کچیجی = بحریه
 انشا آتنده مستعمل بر جنس
 کچیج. || ۵. دمیر طرنایق =

لنکریک سیوری اوجی. || دوه
 طرنایق = بر جنس نبات. ||
 طرنایق دینده = پشین، نقداً.
 || طرنایق سوکک = طاقت
 بر اقامق. || شیطان طرنایق =
 طرنایق یانندن آیریلان دری
 پارچه کبی. || طرنایق طاقق =
 پنجه یی ایلشدریوب آیرلماق.
 || قاطر طرنایق = بر جنس چچیج.
 || قورت، طوموز طرنایق = نبات
 انواعی. || طرنایق کسنندیسی =
 طرنایقلری کسمکدن چیقمان
 قیرندی. || طرنایق کوسکیسی =
 بحریه انشا آتنده مستعمل
 چلیکدن قالین وقیصه کوسکی.

طرنایق { (ت) } ص. طرنایق
 اولان: سیوری طر-
 ناقلی حیوان؛ چتال طرنایق
 حیوان.

طرس { س. عر. آن صاچی،
 ناصیه دلدردن صارقان قیو-
 یرجق صاج لوله سی، جمعد. عر.
 ص. عر. ث: طریبه.
 } طری { « طراوة » دن صش. }
 ترونازه، طراوتلی.

طریاق { طریاقی. با: تریاق،
 تریاکی. }

طریان { سذ. عر. عارض و طاری
 اوله: کوزلرینه عمی
 طریانی. }

طریف { ص. عر. ث: طریفه.
 } « طرفه » دن صش. }
 نادیده، ظریف. ذ.

طریق { سذ. عر. ج: سذ. عر. ج:
 طریق. ۱. یول، راه،
 سبیل، جاده: طریقی عام طریقی
 سلطانی = عمومی جاده؛ انشای
 طریقه = یول ائناسنده. ۲.

مسلك، هر كسك كچنمك ايجون
 طوتديفي يول، خدمت دولته
 ساوك ايتديكي مسلك: طريق
 عليه. طريق قلميه، طريق عسكريه.
 ۳. اواصر شرعیه یی ایضا ایتد-
 کدن صکره قرب مولی یوانی
 دخی بولمق اوزره اوراد واذا-
 کار وفهم اسرار تصوف خصوص-
 صنده اهل حقیقتدن بر عارف
 باللهک تعقیب اولنان یولی،
 طریقت: طریقی مولوی، طریقی
 نقشبندی، طریقی قادری؛ طرق
 علیه مشایخ کرامی. ۴. واسطه،
 سبب، وسیله: بو طریقله مقصده
 خدمت ایدامش اولور؛ بر لسان
 اوکر نمک ايجون اسهل طريق
 بودر. ۵. افعال وحرکاتده اتخاذا
 اولنان یول، مسلك: طريق
 حق، طريق مستقیم. || بالطر-
 یق الاولی، اولی بالطریق = ده
 اعلی، نم المطلوب. || قطع طریق
 ایتمک = چابق مرهمه نائل اولمق.
 || قطاع طریق = انشای سبیله
 مسلط اولوب صویان وکروا-
 نلری اوران خیدودلر. || طرق
 و معابر = امور نافعنه نک یوللر
 قسمی: طرق و معابر اداره سی.
 } سذ. عر. [عر. ج.
 } « طرائق » ایسه ده
 لسانزده ینه « طرق » قوللا-
 نیلیر. — ترکیبات عربیه ده
 « طریقه » صورتنده قوللا نیلیر.]
 ۱. یول، مسلك، طریق، راه.
 ۲. اوراد و اذکار و تصوف
 خصوصنده انتساب و تعقیب او-
 لنان یول که مردان حقیقتدن
 بر عارف باللهک مسلکیدر:

طریقت شاذلیه؛ طریقت رفاعیه؛
اهل طریقتدن بر ذات؛ طریقت
شریعتسنر اولماز .

طریقہ { سہ. عر. با : طریقت .

طریل { (ت) ص. ۱. جیلاق و
ضعیف، دیتیر: پک طریل
قالمش. ۲. مج. پاره سز: هایدی
طریل حریف. = مه. دیترمکی
تقلید و تصویر ایدر : طریل
طریل دیتیروردی .

طریلامق { (ت) فل . ۱.
ضعیف و جیلاق
اولوب دیتیره مک. ۲. مج. پاره سز
قالق: اما طریلامش.

طزلاق { طزلاتمق، طزمان .
{ (د) با : دزلاق،
دزلاتمق، دزمان وسائره .

طس { (ت) مه. قازک سسنی
تقلید و تصویر ایدر .
= حه. صوص، سکوت ایت :
طس! = س. سکوت، بہت،
نفس آلیوب مہوت قاله : اور.
تہلق طس اولدی؛ طس قالق =
ہیج جواب ویرہمہ مک.

طسقرمق { یاخود طیسقرمق .
{ (ت) توسکورمک .
دن غلط. با : توسکورمک .

طسلامق { (ت) فل . قاز و
{ اوکا مشابہ حیوان
طس دیہ سسلمک .

طسمہ { (ت) س. با : تصمہ .

طش { (د) س. ص. لا : طیش .

طشت { س. فا. لگن : طشت
{ زرین = آلتین لگن .

طشرہ { (ت) س. اصلی : تا .
{ شراق، تاشقاری [۱ .

یر شبتک طیش طرفی، خارج،
بیرون . [بو معنا ایله طیش و
طیشاری دہا مستعملدر . ۲ .
پایتختک غیرى، ولایات، ملحقات :
طشرہ اہالیسی؛ طشرہ لسانی:

طشرہ لردہ چوق کرشم .
{ (ت) س. ۱. پایتختک
طشرہ لوق { غیرى اولان یرلر،
ولایات، ملحقات : طشرہ لردہ یاشا .
مش؛ طشرہ لقرلدہ طولاشمش .
۲. پری علقی، صرعه، حوالہ .

طشرہ لی { (ت) ص. پایتختدہ
{ طوغمہ بیومہ اولمان،
ولایات و ملحقات خلقتدن اولان :
طشرہ لی اولدینی شیوہ لساندن
بلیدر، طشرہ لی لسانی .

طعام { سذ. عر. چ : اطعمہ .
{ آش، یمک : طعام ایتمک،
یمک یمک؛ طعام وقتی؛ اطعمہ نفیسه؛
صبح، اقسام طامی؛ بعد الطعام =
یمکدن صکرہ؛ قبل الطعام = مکدن
اول؛ انشای طعامدہ = یمک
آرہ سنندہ .

طعامیہ { سذ. عر. بعض خانقاه
{ و زاویہ لرلہ سائر مؤ .

سسات موقوفہ دہ فقر او درویشانہ
و ابنای سبیلہ طعام چیقارمق
اوزرہ موقوف و محصص اولان
واردات : بو خانقاهک مکمل
طعامیہ سی واردر .

طعم { سذ. عر. چ : طعوم . ۱.
{ یمہ، اکل . ۲. طاد، ذوق،
لذت : بومیوہ تک طعمی ناصلدر؟

طعم { سذ. عر. ۱. ینتی، رزق،
{ آزیق . ۲. چاشنی، لذت .

طعمہ { سذ. عر. ۱. ینتی، رزق،
{ آزیق . ۲. لقمہ : طاو .
شان آرسلا نہ بر طعمہ اولور؛

طعمہ اجل اولدی .

طعن { سذ. عر. سوگمہ، ذم،
{ قدح، نکوہش : بدخواہ .
ہلرک طعن و تشنیعتدن مکدر
اولمالی .

طعمہ { سذ. عر. سوگمہ، ذم،
{ مذمت : طعنہ آتمق،
طعنہ زن اولمق = سوکک، طعن
ایتمک .

طغاة { ص. سذ. چ. عر. فد :
{ طاعی . با : طاعی .

طغار { طغار جق . با : طاغار،
{ طاغار جق .

طغرا { س. [اصلی ترکیہ اولہ رق
{ « توغرول » اولوب قناد .
لری آتیق طرغانہ دلالت ایدر
کہ وقتیلہ بو قوشک رسمندن
عبارت بولنمش اولدیغندن بو
اسملہ قبول اولنہ رق عربی و

فارسی بہدہ یکمشدر . [۱ . نام
عالی حضرت پادشاهی بی حاوی
بر علامت مخصوصہ کہ فرمان
وبرات و قوانین و نظامات
و مسکوکات و ہر نوع رسمی
شیئلر اوزرینہ ترسیم اولنور :
طغرای غرای حضرت پادشاهی
ایلہ موشح؛ طغرای ہایونلہ مزین
۲ . مسکوکات عثمانیہ تک طغرای
غرا ایلہ مزین یوزی : یازی می
طغرای اویونی . ۳ . برلکدہ
پاکت یابلس کاغذ وسائره، طو .
مار . ۴ . بعض اویونلردہ اورمق
اوزرہ خللاط کبی اورلمش مندیل
وقوشاق وسائره .

طغراکش { س. فا. [طغرا = م .
{ کشیدن = چکمک]
طغرای ہایونی چکمہ دہ ماہر

و بو وظیفه ایله موظف مأمور،
نشانی و کیلی .

طُفْرَاكْسِيك } س . طفر اَكش
منصب و مأمور-
ریتی .

طُفْرَالِي } ص . طفرای غرا ایله
مزین : سکه نك طفرالی
طرفی .

طُفْرَائِي } س . سن . عر . طفرای
هایونی رسم و تحریر
ایتمکه الی آلبشقی و بو مأمور-
یتله موظف اولان مأمور ،
نشانی .

طُفْرُول } (د) یا خود طوغرول .
س . آتی طوغان ، چاقر
طوغان . مر . [علم دخی اولور :
طفرول بك ، ارطفرول . — طفرا
دخی بوندندر .]

طُغِيَان } س . سن . عر . ۱ . طاشمه ،
طاشقینلی : طغیان میاه .
۲ . آزیغینلق ، سرکشلك .

طُفْرَه } س . عر . ۱ . یوقاری به
صیغرامه ، آتلامه . ۲ .
اوست پرده دن کورینمه ، بالا
پروازلق . ۳ . طریق علمیده یابه
آله ، ترفیع .

طُفْرَه فُرُوش } ص . فا . [عر .
پروازلق - فا . فروختن = صاتمق]
بالا پروازلق صانان ، اوست
برده دن آتوب طونان .

طُفْرَه فُرُوشَق } س . بالا پر-
[وازلق ، او-
ست برده دن آتوب طومه .

طُفْل } س . سن . عر . ۱ . اطفال .
کوجک چوجق ، صبی ،
صیبه : اطفال ذکور ؛ اطفال
اناث ؛ اطفاله مخصوص مکتب ،
کتاب .

طُفْلَان } (ت) س . دفته انوا-
عندن باشمهرده یتیمشد .
پریان برکوجک آفاج که چچکلی
و چچکسز و اکثر باشیل یاراقلی
انواع مختلفه سی واردر . || طفلان
صوی = بونباتک اجزاجایتمده
مستعمل صوی . || فرنك طفلانی =
طفلانک باشقهجه برجنسی .

طُفْلَانَه } ص . فا . چوجقبه ، چو-
جغه لایق : بازچیه
طفلانه .

طُفْوَاء } س . سن . عر . سوگنمه ، منطقی
اولمه . ذ .

طُفْوَالَت } س . عر . و :

طُفْوَالِيَت } س . عر . چوجقلق ،
کوجکک ، صباوت :
زمان طفولتمده ، طفولیتتمده .

طُفَيْلِي } ص . عر . [دعوتسز صبا-
قتله کیتمکه و طالقا .
ؤقلق و کاسه لیسلاکاه شهرت
بولش اولان طفیل بن زلال
الکوفی به یعنی طفیل العرایسه
منسوب] طالقائوق ، کاسه لیس .

طُفَيْلِيَات } س . سن . عر .
[« طفیلیات » دن
دها طوغریدر] تا . کندی
باشلرینه بسلامتوب باشقه لینگ
کوکارندن و یا قانلرندن تغذی
ایدن نباتات و حیواناته اطلاق
اولنور : طفیلیات نباتیه = پیچ
سورکونلر و اورلر و منطارلر
کبی ؛ طفیلیات حیوانیه = کله و
ساره کبی دیگر حیواناتک قانی
امهرک یا شایان بوجکار ، فر-
Parasites ؛ طفیلیات محتفیه =
Parasites intestins .

طُفْسَان } (دق) عد . طقوز دفعه
اون ، عشراتک طقو-

زنجیبی ، تسعین ، ۹۰ : طقسان
کشی ، طقسان سنه ، طقسان
باشنده ، طقوز یوز طقسان
طقوز .

طُقسَانَر } (دق) عد . بهرینه و یا
بهر دفعه سنده طقسان :

طُقسَانَر غروش تقسیم ایتدیلر .

طُقسَانَلِق } (دق) ص . ۱ . طقسان
نلق باشنده اولان : طقسا-

نلق بر اختیار . ۲ . طقسان
غروش وساره قیمتنده : طقسا-
نلق قاش . ۳ . طقسان اوقه و
ساره آغزلنده ، طفسان آر-
شین وساره بوینده وساره :
طقسانلق اینک .

طُقسَانَلِي } (دق) ص . طقسان
قسمدن مرکب .

طُقسَانَلِجِي } (دق) ع . طقسان
درجه سنده او-
لان ، سکسان طقوز نیجیدن
صکره کلن : طقسانجی سنه ؛
طقسانجی دفعه .

طُقسَانَر جِيْن } (دق) ۱ . طقوزر
یعنی اون سکز
طاشله اوینانیلان دامه کبی
معروف بر او یون که اوچلمه
دخی دینلیر . ۲ . اونجیسی معشره
آریلوب طقوزر دمندن ترتیب
اولنمش اکین واوت یغینلری .

طُقسَانَر } (دق) عد . آحادک اخیری
اولوب سکزدن صکره
واوندن اول اولان عدد ، تسعه ،
نه ، ۹ : طقوز کشی ، طقوز کون ،
طقوز کره ؛ اون طقوز ؛ یوز
یکری طقوز ؛ طقوز یوز ؛ طقوز
یک ؛ طقوزده بر = بر تسع .

طُقسَانَر } (دق) عد . بهرینه و یا
بهر دفعه ده طقوز ؛ طقو-

زر لیرا آلدیلر؛ واغونلره طغوزر
کشی بینه بلر.

طغوزلق { (دق) ص. ۱. طغوز
باشنده اولان: طغو-
زلق بر چوجوق. ۲. طغوز
غروش وسائره قیمتده اولان:
طغوزلق قاش. ۳. طغوز قا-
ریش، آرشین وسائره بوننده
ویا اوقه وسائره آغرفنده او-
لان: طغوزلق دیرک = طغوز
قاریش بوننده؛ طغوزلق قوزی =
طغوز اوقه آغرفنده.

طغوزلی { (دق) ص. ۱. طغوز
قسمدن مرکب ویا
طغوز بکک وسائره بی حاوی.
۲. اسقامیل کاغذینک طغوز
بگسکیسی: قوپه نک طغوزلیسی.

طغوزنجی { (دق) عب. طغوز
درجه سنده اولان،
سکزننجیدن صکره کن، تاسع:
طغوزنجی کون؛ اون طغوزنجی =
تاسع عشر؛ یوز طغوزنجی و
سائره.

طلاء { سن. عر. ۱. سوربله-
جک شیء. ۲. کومشدن
معمول شینلری یالیز لامغه
مخصوص مایع حالنده آلتین،
آلتین یالیز: طلاء ایتمک =
آلتینله یالیز لامق. ۳. ط.
آغران بر اوزرینه سوریلن
علاج، سوربله جک یاغ و مرهم
وسائره.

طلاب { س. چ. عر. فد: طا.
ب. با: طالب. } طابه
کبی.

طلاپیماق { طلاپیماق. با: طالا-
پیماق، طلاپیماق.

طالاز { طالاش. با: طالاز، طا-
لاش.

طالق { سن. عر. بوشامه،
منکوحه بی براقه، نکا.
حک فسخی، رفعی.

طالاق { سن. عر. دیل آ-
چیقلفی، سهولت و س-
بتلکله لقردی سویلیش، سلا-
ست: طالاق لسانی واردر،
طالاق لسانه مالکدر؛ طالاقته
سویلیک = اصلا دیل رکاکت و
عقدیه اوغرامامق.

طالاکار { س. فا. } عر. طالا =
آلتین یالیز. فا. کار =
ادات فاعلیت [یالیزجی، آلتینله
یالیزلیان صنعتکر.

طالوت { س. عر. } طانک حر-
کات نومه سیله جاژدر؛
حسن، لطافت، شیرینک، ظرا-
فت.

طلب { سن. عر. ۱. ایستمه،
دیله، آرامه، جست وجو:
حقی طلب ایدیور؛ طایی وقو-
عنده اعاده ایتمک اوزره عاریه
آدم. ۲. آرزو، خواهش،
میل، رغبت: اللهم رضاسنی
طلب ایدیورم؛ دنیاده باشقه بر
طلبم یوقدر. || عرض وطلب = تج.
مبادلات تجاریه بی تشکیل ایدن
وتقدیر فیئاته اساس اولان ایکی
فعل: ویرمه آلمه، فر. Offre
et demande

طلبکار { ص. فا. ۱. طلب ایدن،
دیلین، آرایان، جست
و ایدن: طلبکار رضای حق.
۲. وکش، طالب، خوا.
هشکر: اوپله اسکی کتابلری
طلبکارلرینه کوسترملی.

طلبیه { سن. چ. عر. فد: طالب.
با: طالب.

طلح { سن. عر. نبا. صغ آفاجی.

طلسم { سن. عر. چ: طلسمات،
طلسم } طلاس. ۱. کویا بر
دیفینه وسائره نک حفظی قوتی
حائز بر طاق اشکال و ترتیبات که
مفتاحی بیلندیکه آچلسی ممکن
اولمازمش: مصالمرده طلسمله
چوق اهمیت و برابوب مشکلیجه
کوریلن هر ایشی طلسمه حمل
ایتمک اسکیلرک عادتی ایدی.
۲. مج. چاره، تدبیر، فوق العاده
قوت و تأثیر: بونک طلسمی بو-
لنه مدی، طلسمی بوللی.

طلسملی { ص. طلسمی اولان،
طلسمله یالیش، طلسمله
طرور اولان: اوراده طلسملی
بر اسکی قله واردر.

طلع { سن. عر. نبا. چیچکرک
مایه ذرتی حکمنده اولان
صاری توز.

طلعت { س. عر. ۱. یوز، وجه،
روی، دیدار. ۲. حسن،
جمال، نورانی و دلکش چهره،
روی دلارا: مشاهده طلعتی
موجب انشراح قلوب اولدی.

طلق { سن. عر. } فا. «تک»
دن معرب [شفاف طاش
صورتنده بر معدن که جام اعمالنه
یارامقله برابر آتیشه دخی طیا-
ندیغندن و کاغذکی ده مقاصله
کسلدیکندن صوبه نک قیو و
دیکارینه قونور و بویله ایشلرده
چوق قوللانیلیر.

طلوع { سن. عر. چ: طلوعات.
طلوع } ۱. طوغمه، بر کوبک
مشرقدن ظهوری: طلوع شمس،
طلوع قر، طلوع زهره. ۲. مج.

ظهور، حدوث، سنوح، صدور؛
اويله برفكر ذهنه طلوع ايتدى؛
اويله بعض طلوعاته مظهر او-
لدى.

طلوم } طلومبه. با: طولوم، طو-
لومبه.

طليعه } سنڌ. عر. ج: طلايع.
ع. او کدن کيدوب يولى
کشف ايدن و دشمنک احوال
و موافقې حقتده معلومات آلان
عسکر، پشدار، ايلرى قول؛
طلبعه طايبورى.

طم } يا طام. (ت) س. باقير جلا-
سى، دوکمه باقيرک چرخدن
چکيريله رک جلا ايدلسى؛ طم
چرخى = بو جلايه مخصوص
چرخ. || طم طماقير قرمنى
باقير زو کور تلى کدن کنايه.

طمار } طماغ وساثره. با: طامار
وساثره.

طمث } سنڌ. عر. ط. عادت کور-
مه، حيض.

طمر } (د) س. با: طامار.

طمطراق } سنڌ. عر. لفظى
طنطنه لى و دبده لى
اولان، تلفظده پک پارلاق کو-
رین: طمطراق الفاظه آلدانوب
معنايه دقت ايتيلر واردر.

طمطراقلى } ص. الفاظى طنطنه لى
(و دبده لى اولان،
يالکنز صورتا بليغ و پارلاق
کې کورين: طمطراقلى عبارده لره
آلدانق.

طمع } سنڌ. عر. طويمازلق،
چوق آرزو ايمه، حرص،
آج کوزليلک: طمع ايتک = چوق
حرص و آرزو ايله ايتمک، آج

کوزليلک کوسترمک. || شهرت و
شان طمى = حرص جاه.

طمعاً } ح. عر. حرص و طمعه،
آج کوزليلک سببيله:
بيوکلاکنه طمعاً او قاؤنى انتخاب
ايتديکم حالده چوروك چيقدى.

طمعکار } ص. فا. ا. حرص و
طمع ايدن، آج کوزلى،
طويماز: طمعکار آدم. ۰۲ مال
و تقدى چوق سون، بخيل،
حريص .

طمعکارلق } س. ا. آج کوز-
ليلک، حرص، طو-
يمازلق. ۰۲ مال و تقدى چوق
اسيرکه مه، بخيل، خست .

طمغاً } طمغلامق وساثره. با:
تمغا وساثره.

طمله } طملامق وساثره. با:
طامله وساثره.

طمورجق } طمورجقلامق و
ساثره. با: طو-
مورجق وساثره.

طن } (ت) مه. معدنى برشيتک
خفيف لکن کسکين سسنى
تقليد و تصوير ايدر: طن ايتک؛
طن طن اوتمک .

طنا } (د) س. با: طانه .

طناب } سنڌ. عر. ج: اطاب.
چادير ايبى، چاديرک
قازيقره باغلانان ايلرينک بهرى.

طناز } ص. عر. [« طنز » دن
مستهزى .

طناز } (ت) س. با: طيناز .

طنبور } سنڌ. عر. اوزون قوللى
تام تللى و قارپوزلى بر
جنس معروف چالغى: طنبور
چالغى .

طنبور } (ت) س. طنبوردينان
تلى چالغينک ده
مختصرى يعنى دهآ آز تللى و
پرده ليسى. — طنبوره کي = پک
طار وصيق قيامدن کنايه اولور.
|| ايچم طنبوره کي = غايت قارنم
آج.

طنبوره جي } (ت) س. طنبور
دينلن چالغى يي
پايان آدم .

طنبوري } سنڌ. عر. طنبور
دينن چالغى يي چالغ-
ده ماهر آدم .

طنطنه } سڌ. عر. شعشعه، دبده.
به، حشمت: کمال طنطنه
ايله شهره داخل اولدى .

طنطنه لى } ص. شعشعه لى، دبده.
به لى، حشمت و داراتله
اولان، تکلفى: طنطنه لى بر
آلاى ايله استقبال ايتديلر .

طننغر } (ت) مه. ا. صحن و
تيجره کي شيتلرک ايتديکي
کورلدیلی سسى تقليد و تصوير
ايدر و اکثراً مکرر و يا طننغر
منغر صورتنده قوللانيلير:
باقيرلر رافدن طننغر منغر يووار-
لاندى؛ بن بابامک بشيکنى طننغر
منغر صالار ايکن. ۰۲. تقدأ و
پشين آچه صاليسنى تصوير
ايدر: پاره يي طننغر طننغر ويردى .

طننغردامق } (ت) فته. کور-
لدى ايله سس
چيقارتمق، طننغرديسنى ايشيتد-
يرمک: جبيده پاره يي طننغردا-
تمق قدر قبالتق اولماز .

طننغردامق } (ت) فل. طننغر-
دى ايتک، معدنى

شیلر کبی قوری و کورلدی بر
سس چیقارمق : صندیغک ایچنده
بر طاقم آلات و ادوات طنفردا-
بوب طور یوردی .

طنغردی { (ت) س . معدنی
شیلرک کورلدیسی کبی
قوری و سسلی کورلدی : رافدن
قابله بیوک بر طنغردی ایله یو-
وارلاندی .

طنغلمق { طنغلامق ، طنغلدی . با :
طنغر و سائرہ .

طنغه داق { (ت) مہ . و ہلہ
بیوک بر کورلدی
ایله دوشمکی تصویر ایدر : طنغه-
داق بر شیء دوشدی .

طنلامق { یا طینلامق . (ت)
فل . طن اتمک ، طنین
انداز اولمق ، سس انعکاس ایدوب
بر مدت دوام اتمک : کنسارینہ
اور یلنجہ برخیلی وقت طنلادی .

طنماز { (ت) ص . اصلا سس
چیقارماز ، کورمہ مزالکہ
وایشیمہ مزالکہ کن : طنماز ملائکہ =
پک حایم و سسسز آدم .

طنمق { یا طینمق . (ت) فل . سس
چیقارمق ، برشیء سوہ -
یلک : ہیچ طنمدی ؛ سن طنمیور .

طنین { سذ . عر . سسک بر مدت
دوام ایدوب ایشیدلمسی ،
طنلامہ ، چینلامہ : چاکک طننی
بر قاچ دقیقه صکرہ قولاغمزہ
عکس ایدیوردی .

طنین آنداز { ص . فا . [عر .
طنین = چینلامہ .
فا . انداختن = آتمق] طنین برا-
قان ، طنلایان ، چینلایان ، چنغرا-
غک سسی اطرافہ طنین انداز
اولیوردی .

طوار { (د) س . نا : طاوار .

طواشی { سذ . عر . خادم آغا ،
حرم آغاسی .

طواف { سذ . عر . ۱ . اطرافنی
طولاشمہ . ۲ . مناسک
حجین اولدیغنی اوزره کعبہ
شریفہ تک اطرافنی طولاشمہ :
طواف اتمک ؛ طواف کعبہ
شریفہ .

طواق { (د) س . نا : دوواق .

طوال { (د) س . دمیر جروفی .

طوامیر { سذ . ج . عر . فد :
طومار . با : طومار .

طوان { (ت) س . با : طاوان .

طوائف { سذ . ج . عر . فد :
طائفہ . با : طائفہ .

طوب { (د) مہ . طوب ایله
باشلار بعض ترکیبہ
صفتلرک باشنه کلوب مبالغہ و تاؤ-
کید بیان ایدر : طوب طولو .

طوبرہ { س . با : طوربہ .

طوبی { حد . عر . نہ کوزل !
زهی ! نہ اعلا !

طوبی { سذ . عر . جنتده بر آغاج :
شجره طوبی .

طوپ { (ت) س . ۱ . طویلا-
نوب یوورلاق اولمش
شیء ، کرہ ، کوی : چوجق-لرک
اویون اوینادقلری طوپ ؛ او-
زرنده ساکن بولندیغمز ارض
بر طوپدر . ۲ . قاتلانوب باغلا-
نمش و بردنک یادسته باغ حالنه
قونمش قماش و سائرہ : بر طوپ
بز ، چوخہ ، کاغذ ، شربت ،

غیطان . ۳ . باروت وکله ایله
طولدریلوب آتیلان معروف
بیوک سلاح : قلعه طوبی =
یرلیسی ؛ صحرا طوبی = دوز یرل-
ده تکرارکله و دتعدد حیوانله
نقل ایدیان محاصره طوبی ؛ طاغ
طوبی = صارب یرلده استر
آرقہ سنہ بالتعمیل نقل اولنان
خفیفی . ۴ . طوپک آتلی ، بوشا-
نمی و سسی : سلام طوبی ،
افطار ، سخور طوبی ؛ یانغین
طوبی . || طوپ آتمق = ۱ .
طوب بوشاتمق . ۲ . مج . افلاس
ایتمک : بوسره ده بر چسوق
صرافلر طوپ آتدی . || طوبی
آتمق = وفات اتمک : فلان ده
طوبی آتدی . || طوب آتیمی =
۱ . طوپک برکرہ بوشانسی . ۲ .
طوپک آتدیغنی کله تک وارددیغنی
منزل ، طوپ منزلی . || طوب
آرابہ سی = طوپک نقل اولنورکن
حل اولدیغنی ایکی تکرارکلی
آلچق آرابہ . || طوب آتلی = قلعه
میدانی ، بر قلعه طوبلرینک
حوالہ سی آلتنده بولنان آلچق
یر . || آلتین طوپ = قاتمرلی زرین
قدح (چچک) . || آلتین طوبی =
پک کوزل کوچک چوجق .
|| طوپ انباری = اوچ کوکرته لی
کیملرک ایکنجی کوکرته سی .
|| طوپ اونی = قوری صیق .
|| طوپ اویونی = طوپ آتوب طو-
تمغله اوینانیلان اویون که انواع
کثیرہ سی وارددر . || طوپ چکر =
آغر طوبله مجهز غابوط سفینه-
سنک بیوجکی . || طوبہ طو-
تمق = طوبله نشان آلوب کله

آتمق، طوبله دوگمک. || قار
طوبی = ۱. قاری یووارلان تهرق
یابدق قری بیوک یغین. ۲. بربرینه
اوروب اوینامق ایچون الده
صیقه رق یووارلان تدرق قار.
۳. بر نوع چیمک. ۴. موب.
بیاض طوببول چوجق. || طوب
کبی = بلا تردد، همان.
|| طوب یولنه کیتمک = هدر اولمق.

= ص. ۱. یووارلاق، مدور،
کروی: طوب صلاته، طوب
آفاسیه، طوب چهره. ۲.
یغیش، طوبلامش، مجموع: طوب
یکون؛ هیسنی طوب ابدلم. ۳.
بتون، جمله، هب: طوبنی کلدیلر؛
طوبنی کوردک. ۴. غیر منتظم
صورتده طوبلامش: انوبنی
طور طوب ایدوب برکوشه یه
آندی. || طوبدن = جمله، بردن،
بجوعاً، برلکده. || طوب طوبوز =
قیصه بویلی وطیقناز، طوبیاج آدم.

طوبیاج { (ت) س. ۱. چو-
جتلرک قیربالجه دوند.
یردکری محروطی الشکل اوچنده
سیوری بر چیری بولنان نخته.
دن او بونجق، فراداق نوعی،
یرلاننج. ۲. قابتی کورکنک قایتک
ایچنده قالان قالین وطوبارلاق
یری. = ص. قیصه وقالین اوله.
رق بیچیمسز: طوبیاج آدم، طوبیاج
خیار.

طوبیاج { یاخود طوبیاز. (ت)
طوبیاج { س. [Topaze]
بر نوع صاری یاقوت، زبرجد.
طوبیارلاق { (ت) ص. یو-
شکندمه اکی بویی بر: طوبار-
لاق آدم؛ طوس طوبارلاق بر

چوجق. = س. طوب آرابه سی
مربوطانندن اولان جبخانه
صندیفی.

طوبیارلاق { (ت) ق. ۱.
جمع ایدوب یو-
وارلامق، طوب ایتک: خموری
طوبیارلامق. ۲. طوبیایوب طا.
قیله کوتورمک، برابرنده آلوب
کیتمک: دشمن عسکرینی طوبار-
لایوب کیتدی؛ پیلی پرتیسنی
طوبیارلایوب دفع اولدی.

طوبیاز { (ت) س. با: طوبیاج.
طوبیاق { (ت) س. ۱. یووار-
لاق شیء، طوب: بر
طوبیاق باغ. ۲. حیوان آیغناک
طوبوغی.

طوبال { (ت) ص. ۱. بر آیغنی
سقط یعنی دیکرندن
قیصه ویا معلول: آساق، اعرج،
لنک: طوبال آدم؛ طوبال آت.
۲. آیق قری حکمنده اولان
قاعدهلرندن بری قیریق: طوبال
صندالیه، ماصه. ۳. سقط،
معلول، قصوری: کور طوبال.

طوبیالاق { (ت) ص. یووار-
لاق، لاق، مدور، کله
شکندمه: طوبیالاق آدم. = س.
یووارلاق پنسوق دنکی: بر
طوبیالاق پنسوق. || طوبیالاق
آغاجی = خولان دینلن آغاج
جنسی. || طوبیالاق کوکی = خو-
لجان نوعی.

طوبیالامق { (ت) فل. طوبال
یوریمک. اقسامق:
طوبالایه رق کید یوردی.

طوبیالامق { (ت) فل. طوبال
اولمق، بر آیغنی
سقط اولمق: بو محاربه ده طو-
بالاندم.

طوبیالاق { (ت) س. بر آیغناک
دیکرندن قیصه ویا
سقط اولسی، اقساقق، اعرج.

طوبیچی { (ت) س. طوبنی قو-
للانان عسکر: طو-
بیچی عسکری: طوبیچی سوارسی؛
سیار طوبیچی؛ قلعه طوبیچیسی؛
طوبیچی دآرهمی، ریسی.

طوبیچیک { (ت) س. طوبنی قو-
للانان عسکرک وظیفه.
سی: طوبیچیک خدمتی صنوف
سآره دن زوردر.

طوبیخاناه { (ت) س. ۱. عسا-
کر منتظمه دن طو-
بیچی صنفنک اداره مرکزیه سی؛
طوبیخاناه عاسره [تأیینی غلط
مشهوردر]؛ طوبیخاناه عاسره
مشیری = بودآره جلیله نک باشی.
۲. دولته هاند طوب فابریقه سی؛
طوبیخاناه عاسره اعمالاتی.

طوبیخاناهلی { (ت) ص. طوبیخا-
نه یعنی عسکرک
طوبیچی صنفنه منسوب (ضابط
وسآره).

طوبیپراق { (ت) س. ۱. کره
ارضک اوزرینی
قایلیان ماده صلبه که صوایله
قاریشیدیفنده چامور اولور و
قورودیفنده بر مقصداری توز
حالتنه کچر، تراب، خاک: طو-
پراغی ایشلمک؛ قوری طوپراغک
اوزرینه یاتمق؛ قره طوپراقره
کچمک؛ طاش طوپراق آلتنده
یاتمق. ۲. یر، ارض، زمین،
مملکت: روم ایلی طوپراغی، آنا.
طولی طوپراغی. ۳. اراضی جنسی،
زرع اولنان یرک نوعی: بورا.
نک طوپراغی پک منبتدر. ۴. یر،

اراضی، مستغلات : طوپراق
 صاحبی؛ بوراده صاحبز-طو-
 پراق یوقدر. || طوپراق باصدی=
 بریره کیرن آدم ویا اشیدان آلتان
 دخولیه رسمی، قدومیه. || بابا
 طوپراغی = مسقط رأس، وطن
 اصلی. || قره طوپراق = مزار.
 || قوری طوپراق = بر شیء دو-
 شنه مشیر : قوری طوپراقده
 یاتمق. = ص. ۱. طوپرانی ویا
 چاموردن معمول : طوپراق
 دستی؛ طوپراق تیجره. ۲. طو-
 پراق قبیلندن ویا طوپراق رنکنده،
 ترابی : طوپراق بویا. ۳. دوشمه-
 سز، قالدیرمسز، قوری طوپرا-
 قدن عبارت : طوپراق صوقاق؛
 طوپراق اوطه .

طوپراقلامق { (ت) فته .
 (آتش وسا-
 ئره نی) طوپراقله اورتمک، اوزر-
 ینه طوپراق چکمک .

طوپراقلامق { (ت) فته . جمع
 ایتدیرمک، بریره
 کتیرتمک، دیوشیرتمک : اوزوم
 طوپراقلامق خواجه یه یارین چو-
 جقلری مکتبه طوپراقلامق .

طوپراقلامق { (ت) فش . بریره
 جمع اولوق، برلیسکده
 اجتماع ایتمک. = ذل. ۱. اشیا-
 سنی طوپراقلامق حاضرلامق. ۲.
 یاسری یومری اولوق .

طوپراقلامق { (ت) فته. ۱. بر-
 یره کتیروب طوپ
 ایتمک، جمع ایتمک، دیوشیرمک :
 قویونلری طوپراقلامق؛ شاکردانی
 مکتبه طوپراقلامق. ۲. صارمق،
 چکمک، قالدیرمق : صاچلری،
 اتیکلری طوپراقلامق. ۳. بریکد-

یرمک، ادخار ایتمک : بر چوق
 پاره، بر بیوک ثروت، بر طاقم
 اسکی کتابلر طوپراقلامش. ۴. قاتالا-
 مق : شو بوغچه نی، یتاقلری
 طوپراقلامک. ۵. جلب و دعوت
 ایتمک، چیغرمق : بتون احباسنی
 طوپراقلامدی. ۶. کسوب دیوشیر-
 مک، اقتطاف ایتمک : اوزوم،
 کراز طوپراقلامق. || آچمه، پاره
 طوپراقلامق = اغانه دفتری آچق.
 || عسکر طوپراقلامق = عسکر
 یازوب سلاح آلتنه آلمق .
 || عقانی باشنه طوپراقلامق = اویا-
 تمق، تنبه، انتباه ایتمک، غفلتدن
 قورتلمق. || کندینی طوپراقلامق =
 ۱. اییشتمک : اییجه کندینی
 طوپراقلامدی. ۲. عقانی باشنه دیو-
 شیرمک : کندینی طوپراقلاموب
 پاره سنی کیمک چالدیغنی درخاطر
 ایتدی .

طوپراقلامق { (ت) فل . بریره
 کلک، جمع اولوق،
 اجتماع واقع اولوق : مکتبه ساعت
 قاچده طوپراقلامیلیر؟ بوکون طو-
 پراقلامق جقدر .

طوپراقلامق { (ت) فل. ۱. بر
 یره کلک؛ تیجمع،
 اجتماع ایتمک : شاکردان
 درسخانه یه طوپراقلامدی؛ بوکون
 محاس طوپراقلامق جقدر. ۲. بر-
 یکمک، چوغالمق، تراکم ایتمک :
 باشمه قان طوپراقلامدی؛ اغانه دن
 بر خیلی آچمه طوپراقلامدی. ۳.
 چکیلوب طارلاشمق، صیقلا-
 شمق : بو چوخه ییقاندیچه طو-
 پراقلامدی. ۴. اتیکارینی چکدرک
 واثوابی ایلیکیه رک اوپله اوتور-
 مق : مملک حضورنده طوپراقلاموب

اوتورمق شرطدر. ۵. ایشلرینی
 تسویه ایدوب یولنه قومق،
 ایشلرینی پریشانلقدن و طاعینلقدن
 قورتارمق : بر آرز طوپراقلامده
 بر اکلنجه یاپلم. ۶. سمیرمک،
 سمن پیدا ایتمک، ضعف و آر-
 یقلقدن قورتلمق : اورانک هوا-
 سی یارادی ایپی طوپراقلامش .
 = ۱. بر یره کتیرمک، جمع
 و تحشید ایدمک : ردیفلر طو-
 پراقلامدی. ۲. دیوشیرمک، صار-
 مق، قاتلامق : یاناقلر، بوغچه،
 چاشیر طوپراقلامدی .

طوپراقلامق { (ت) س. اوج پارمقلی
 خرمان یابه سی .

طوپراقلامق { یا طوپراقلامق . ص. ۱. بر
 اوجننده بر باشی، بر
 طوپراقلامق، بر یووارلاغی اولان :
 طوپراقلامق ایکنه، طوپراقلامق چادیر .
 ۲. طوپراقلامق، منتظم، طاغینق

و پریشان اولمیان : دیرلی طوپراقلامق
 قادن؛ طوپراقلامق دائره. ۳. اتیکلر-
 ینی طوپراقلامق اثوابی ایلیکیه رک
 تریسه لی طوران، مؤدب : طو-
 پراقلامق چوجق، طوپراقلامق طور. ۴.
 سمیز، سمن کتیرمش، آرققلقدن
 قورتلوب سمیرمش : کندیسنی
 بودفمه طوپراقلامق کوردم. = س.
 طوپراقلامق ایکنه، بر شیء ایلبشدر-
 مک مخصوص آرقه سی باشلی
 ایکنه : بر طوپراقلامق وارمیدر؟

طوپراقلامق { (ت) س. [معربی :
 دپوس] اوجی طوقلامق
 قلی صوبه دن عبارت اسکی حرب
 آلتی. || مج. قیصه وقالین آدم. ||
 طوپراقلامق آلتنده = کرها، قهرأ،
 جبرأ .

طوپوق { (ت) س. ۱. آباغك
 بالديره ربط اولندي
 يرده كي مفصلك تشكيل ايتديكي
 يومري، كه ب: آبدسته آيا.
 قلري طوبوقلرینه دك ييقامق
 اقتضا ايدر؛ طوپوق كيمي،
 سيگيري. ۲. چاي آغزنيك
 برآز آچيغنده قومدن بريكن
 سد: چاي طوبوغى. ۳. ۵.
 ديرك و سرنرك اك آشاغيسى؛
 اوگورغه طوبوغى = كمي اومور.
 غه سنك قيق طرفده كي نهايتي.
 || طوپوق چالمق = (آت) يو.
 روركن طوپوقلريني بربرينه
 چارپديرمق. || چامور طوبوقلره
 چيتمق = سواقلرده چوق چا.
 مور بولمق.

طوت { (د) س. (ت) تحريك او.
 لندقه (ت) سى (د)
 اولور. [معروف ميوه كه بياض
 و سياه و بنه سى اولور و ياپراغيله
 اييك بو جكاريني بسرلر: عرب توت
 وفا. تود ديرلر: آق طوت، قره
 طوت؛ طوت شروبي. || طوت
 آغاجي = بو ميوه يي و يرن شجر.
 || آهو طودى = قرمزى آغاج
 چيلكي. || ديكن طودى = بو.
 كورتلن ميوه سى.

طوتار { و طوتاريق. (ت) س.
 [«طوتيق» دن] ۱.
 وقتلي وقتسز و خبرسز طوتان
 خستهلق، صرعه: طوتارى
 واردر. ۲. ۵. فوق العاده عناد
 وحدت. [استانبولده اكثر يا
 «طوتاريق» قوللانيير.]

طوتاراق { (ت) س. آتش طو.
 تيشديرمغه مخصوص
 قاو، چرا، كبريت و سايره،

طوتيشديروق.

طوتاريق { (ت) س. با: طوتار.

طوتاش { (ت) ص. ۱. بتيشك،
 متصل، ياقين. ۲.
 صيق، طوق.

طوتام { (ت) س. ۱. طوته جق
 ير، قوب، قبضه. ۲.

بركره ده و بردن طوتيله جق
 مقدار: بر طوتام اوت، برطو.
 تام طوز. ۳. بر آوج ايچي طولى
 اولان: بر طوتام صقال. ۴. حال،
 طور، روش: خسته لفاك طوتامى.

طوتامق { (ت) س. ۱. طوتيلان
 اصول، مسلك،

مشوار، ثبات، حال و طورده
 اطراد: او آدمك طوتامغى
 يوقدر. ۲. طوتيله جق قوب،
 صاپ.

طوتامقسز { (ت) ص. مسلكسز،
 دوامسز، ثباتسز،
 اطرادسز.

طوتاملامق { (ت) فته. آوجه
 طوته رق اولچمك،
 قاچ طوتام اولديغنى اولچمك.

طوتدپرمق { (ت) فته. ۱.
 اخذ و قبض ايتد.
 يرمك، ال طوقنديرمق، مس

ايتديرمك: او كندى اشيا سنى
 كيسه يه ال ايله طوتديرماز. ۲.
 اخذ و توقيف و در دست ايتدير.
 مك: خيدودلري طوتديرديلر؛
 لالاسنه قوش طوتديرمش.
 = فل. باشلايوب دوام ايتك،
 كسمه مك، اصرار ايتك: ايبترم
 ديه طوتديردى؛ بر او كسورك
 طوتديردى.

طوتساق { (ت) ص. «طو.
 تمق» دن [حربه

اسير طوتلش، اسير حرب.

طوتساقلىق { (ت) س. حرب

اسيرلىكى، اسارت.
 طوتشديرمق { (ت) فته. ۱.
 يرمق: ال اله طوتشديرمق.

۲. ايليشديرمك، ييتشديرمك:
 بونك ايكي كئناريني طوتشدير.
 ۳. غاوغا ايتديرمك، منازعه
 و مضاربه يه سوق ايتك: اونك
 مقصدى بزي طوتشديروب او.
 زاقدن سير ايتكدر. ۴. آلو.
 لنديرمك، شعله لنديرمك، اشمال
 ايتك: شو او دونلري طوتشده.
 يرملى. ۵. صيقشديرمق، اصو.
 لله جق ويرمك، اليه براقق:
 بر مجيديه طوتشديردى؛ اليه
 براق غروش طوتشديردى.

طوتشمق { (ت) فته. ۱. بر
 بريني طوتتمق، بربرينه
 ايليشوب طوتتمق، تماس ايتك:

ال اله طوتشديبلر. ۲. غاوغا و
 منازعه ايتك، مجادله و مضاربه
 ايتك: اونلر عاقبت طوتشه.
 جقلردر. = فل. ۱. آلولتمك،
 پارلامق، اشتمال، التهاب ايتك:
 آتش طوتشدى؛ اوجاق طو.
 تشمش. ۲. باشلامق، كيريشمك،
 تشبث ايتك: غاوغايه، يازي يه
 طوتشدى. = فته. ۱. برلكده
 طوتتمق، بريره كيتيرمك، تماس
 ايتديرمك: ال طوتشمق. ۲.
 باغلامق، عقد ايتك: يادس
 طوتشمق؛ بحث طوتشمق. || اتكلر
 طوتشمق = چوق تلاش ايتك،
 ناچار قلوب نه بايه جغنى شاشيرمق.
 طوتشمق { (ت) س. طوتشمق
 ايشي. با: طوتشمق.

طوتغون } (ت) ص. لا: طوتقون.

طوتق } (ت) طوتقاق. با : طوتوق
طوتق } وسائر.

طوتقال } (ت) س } «طوتق»
زلالندن چيقاريلان ياپيشديريچي
ماده؛ باليق طوتقالی = الماسيه
اعمالنده قوللانيلان خاص و
شفاف جنسی.

طوتقالامق } (ت) فته طوتقالله
ياپيشديري مق،
طوتقال سورمك.

طوتقاللي } (ت) ص. طوتقال
سورلمش، طوتقال
ايله ياپيشديرلمش.

طوتقون } (ت) ص. ۱ طوتلمش،
مضبوط، مأخوذ. ۲.

دوچار، كرفتار، دوشكون، مبتلا،
دلدايه : او آدم بوعلته طوتقو-
ندر؛ زواللي عادى برآفته يه طو-
تقوندر. ۳. اعضا بدن طوتلمش
كبي سر بست اوليان، بطي الحركه،
جست وچالاك ضدی: طوتقون
آدم. ۴. سر بست ايشلمين،

سرعت وسهولته سويلين : ديلي،
افاده سي طوتقون. ۵. فلج و نزوله
دوچار، منزل، مفلوج : طوتقون
براختيار. ۶. طوتلمش، مكسوف،
مخسوف، منكسف، منخسف :
طوتقون كوش، آي. ۷. طيقا.
نمش، مسدود : طوتقون صو-

يولى. = س. ۱. دوچار و
كرفتار اوله، دوشكونك، ابتلا:
طوتقون ويرمك = كرفتار اولق.
۲. طوتله، كسوف، خسوف :
كوش، آي طوتقونى. ۳. طور-
غوناق، طيقانمه، انسداد : صو

يولى طوتقونى.

طوتلق } (ت) فل. ۱. اخذ
اولق : كيمك زور طوتلير. ۲.

ال طوتلق، مس ايدلك : كتاب
اوبله طوتلماز؛ ييلان ال ايله
طوتلماز. ۳. اخذ و توقيف اوللق،
در دست ايدلك، ياقه يي اله ويرمك
خيدود طوتلدى؛ بوقوش طو-
زاقله طوتلير. ۴. آليقوتلق،
توقيف و تاخير اوللق : انسان
يولدن طوتلماز. ۵. كرالامق،
عهد و مقاوله آلتنه آلتق،
خدمته كيرمك : بو او طوتلدى مى؟
سزك طوته جفكيز آشيجي طو-
تلمش. ۶. طيقانمق، سد اوللق،

مسدود اولق : بورى، صو-
يولى طوتلدى. ۷. فلج و نزولدن
ويا صانجيدن ايشلمز ويا حركت
اغز حاله كلك : صاغ قولم طو-
تلدى؛ با جاقلىرى بسبتون طوتلمش.
۸. قيصلق، مختسوق اولق،
سسي چيقه مامق : سسم، بوغازم،
ديلم طوتلدى. ۹. مكسف ويا
منخسف اولق : كوش، آي
طوتلدى. ۱۰. آلتق، كو جنمك،
منفعل اولق : بن بوكا طوتيلرم.

۱۱. صائلق، مقبول و معتبر
اولق، داخل حساب اولق :
بوسوز طوتلماز : بو اويون طو-
تيليرى؟ ۱۲. دعوى و مباحثه
ده مغلوب اولق، دعوايى غائب
ايمك : اونهايت طوتلدى: كندى
اقرار يله طوتلدى. ۱۳. عاشق
و مبتلا اولق : قادينه طوتلق
ابى برشى دكلدر.

طوتله } (ت) س. طوتلق ايشي.
با : طوتلق.

طوتق } (ت) فته. ۱. ال ايله
قبض ايمك، الده بو-

لنديرمق : شو ايشي طوت. ۲.
ياقه لامق، اخذ و توقيف ايمك،
اله كچيرمك : بر قوش طوتدم؛
خيدودلرى طوتديلر. ۳. ال
طوتقديرمق، مس ايمك : شو
ماشه يي طوتما ياقار؛ بوكتايي
آبدستز طوتعاملى. ۴. تحت
ضبط و تصرفنده بولنديرمق،

صاحب ومالكى اولق : اوچتلكي
شمدى كيم طوتيور؟ ۵. تحت
نكاحنده بولنديرمق، زوجي
اولق : اونك بيوك قيزيني فلان
طوتيور. ۶. رعابت ايمك، مرعى
طوتقى : اوروج، پرهيز طوتقى.

۷. طوتقق، باشه اورمق، سرسم
ويا سرخوش ايمك : سزى دكيز
طوتيورى؟ بوشراب بنى چوق
طوتيور. ۸. ضبط و اشغال ايمك،
قاپلامق : بوقنانه چوق ير طو-
تيور؛ بردومان اورته لنى طوتلدى.
۹. كرالامق، استيجار ايمك :
بر او، بر آت، بر آراهه طوتقى.
۱۰. قپامق، سد ايمك : بر قيا
يووارلانو ب يولى طوتلدى. ۱۱.

عد و اعتبار ايمك، نظر يله باقق :
بونى بر شرف طوتيور؛ كنديسى
فقير طوتيور. ۱۲. فرض ايمك :
طوتلم كه كلدى؛ بوده اولدى
طوتك. ۱۳. باشلامق، شروع،
بدا و مباشرت ايمك : ايشي يوليله
طوتقى. ۱۴. صاقلامق، حفظ
ايمك : عقلمده طوتقى؛ كين
طوتقى. ۱۵. ضبط ايمك، حقندن
كلك، حبس ايمك، بر اقامق :
كنديني طوتقى؛ ديلنى طوتقى؛

نفسنی طوتمق. ۱۶. قوللائق،
استخدام، استعمال ایتک: اوشاق،
سودینه، خواجه طرتمق: آت
آراهه طوتمق. ۱۷. احاطه، ضبط
واستیلا ایتک، قپلامق: صیت
وشرقی عالمی طوتمق. ۱۸.
حساب ایتک، صایتمق: بونی قاچه
طوتمق ورسکز؟ خدمتچیلرک
ایتیکلری زیانلری معاشرینه
طوتانلر وارد. ۱۹. قبول
ایتک، دیکمک: سوز طوتمق:
نصیحت طرتمق. ۲۰. ثبات
ودوام ایتک: سوزینی طوتمق.
۲۱. انتساب و سلوک ایتک،
کیرمک: بریول، برایش، بر
صنعت طوتمق. ۲۲. هدف الحاذ
ایتک، اورمق: طوپه، تفنیکه،
طاشه طوتمق. ۲۳. مشغول
ایتک، اشغال ایتک: لقردی یه
طوتمق. ۲۴. عارض اولمق،
یاقه لاقمق، مسلط اولمق: صیقه
طوتمق؛ کواکم طوتمق؛ بی
ینه صیزیلر طوتمق. ۲۵. ذهنه
قومق، عقلا دوشومک، قورمق:
نیت طوتمق، یادس طوتمق، بحث
طوتمق. ۲۶. آچمق، قوللائق:
اورتو، یاشمق، شمس-یه طرتمق.
۲۷. بوجه و صورتله باشلامق،
بریولده بدایتک: ایشی اوزون،
یسوک، چوق مصرفلی طوتمق.
۲۸. یاشمق، حاضر لاقمق، قور-
مق، بسلمک، یتیشدیرمک:
خور، ایپک بوجکی، مایه، ترشی
طوتمق. ۲۹. باغلامق، ویرمک،
حاصل ایتک: دانه، تخم، چیچک
طوتمق. ۳۰. بورسده برمالک
ویا اس-امک فیثاتی محافظه

ایتک: قهوه ده دوشه جکدی
امابورسه ده طوتمق. = فل.
۱. ابی حالد اولمق، قوللا-
نلق، وظیفه سنی ایضا ایتک،
صاغلام اولمق: الی آیاغی طو-
تمق؛ هیچ بریرم طوتمقور. ۲.
آغرمغه باشلامق: باشم طوتمق.
۳. کواکم-مک، تملشکم، کواک
صالمق؛ تلی صاغلاملاشمق:
دیکدی کمز آغاچلر طرتمدی؛ او
کوپرینک دفمانله اساسی وضع
ارزندیفی حالده هیچ بردفنه طو-
تمدی. ۴. ایشلمک، کچمک، تأثیر
ایتک: بوبویا طوتماز؛ بومرکبله
مهر ابی طوتار. ۵. اوتمق، موا.
فق کلک، او یغون و متناسب
اولمق: بوفس طوتمدی؛ بو
عباره اوست طرفنی طوتمقور.
|| اغز طوتمق = کوزلهک ایتمه مک.
|| اغز یله قوش طوتمق = محاله
مقتدر اوله جق قدر اثر درایت
کوسترمک. || ال اوستنده طو-
تمق = فوق العاده اکرام واعزاز
ایتک. || الی طوتمق = امساک
ایتک، ال اوزاتمامق. || اوزون
طوتمق = لقردی بی اوزاتممق.
|| خور (خور) طوتمق = پیرامق،
فنا قوللائق. || خوش طوتمق =
حسن معامله ایتک. || سوز طو-
تمق = دیکلمک. || سوزینی طوتمق =
سوزنده ثبات ایتک. || شاهد طو-
تمق = برینی برایشده اشهاد ایتک.
|| طاماری طوتمق = عناد ایتک.
|| طرف طوتمق = برینه طرفدار.
لق ایتک. || قفاطوتمق = طارغینقله
کبر و عظمت کوسترمک. || قولاق
طوتمق = قولاق ویرمک، حاله

سمع اعتبار ایتک. || کوز طوتمق =
کوزه ابی و شایان قبول کوا-
ریمک. || لقردی یه طوتمق = برینی
لقردی ایله اشغال ایتک. || یاقه سنی
طوتمق = توقیف ایتک. || یاقه.
سندن طوتمق = مؤاخذه ایتک.
|| یر طوتمق = ۱. ایشه یارامق.
۲. یر ضبط و اشغال ایتک.
|| یرینی طوتمق = مقامنه قائم
اولمق. || یوز طوتمق = ۱. توجه
ایتک، برایشه طوغری طوغر-
یلق: ایسکه یوز طوتمق؛ ترقی
یه یوز طوتمق. ۲. محبوب او-
لمامق، برینک یوزینه قارشی
سویلیه بیلمک: سرنیسکه یوزم
طوتمقور. || یول طوتمق = بر
یوله، برمسلیکه سالک اولوب
کیتک: اوده بویولی طوتمش.
طوتمق } (ت) س. طوتمق ایشی.
} با: طوتمق.
طوتمامش } (ت) ص. قوللائق.
} مش، غیر مستعمل،
جدید: طوتمامش (طوتمامش)
یاشمق.
طوتمق } (ت) فق. ۱. کندی
} وجودی اوزرینه قو-
مق، اورتمک، صارمق، باغلا-
مق: یاشمق طوتمق؛ فوطه
طوتمق. ۲. قوللائق، استعمال
ایتک: اوستره طوتمق. ۳.
کندی اوستنه طوتمق: سولوک
طوتمق. = فل. طوتوب یا پیشتمق،
صارمق، آصیق، تمسک و توسل
ایتک: یارمقاغه، زردبان طراز-
نه، دیرکه طوتمدی.
طوتمق } (ت) س. طوتمق ایشی.
} با: طوتمق.

طوتو { یا طرتی. (ت) س. ۱. }
 بجمه قوتیلان شیء، او-
 گدول. ۲. رهن، ترهین اولنان
 شیء: طوتو ویرمک.

طوتوق { (ت) ص. ۱. جست
 وچالاک اولیان، بطیء،
 آغر: طوتوق آدم. ۲. نزول
 اصابت اینکله سربست حرکت
 ایدمه، مغلوج، منزل. ۳.
 محجوب، اوتانفاج. ۴. قیصیق،
 طوتولش: طوتوق سس. ۵.
 طوتولش، مسدود: طوتوق یول،
 بوری. = س. یوزه طوتیلان
 شیء، یا شمع، حجاب.

طوتوقلق { (ت) س. ۱. آغر-
 لقی، بطائت. ۲.
 منزولیت، مغلوجیت. ۳. اوتا
 نغجالق، محجوبیت. ۴. سس
 قیصیقلی. ۵. طوتله، طیقانه،
 مسدودیت.

طوتوم { (ت) س. ۱. سماق.
 ۲. تق. قورلمش ترشی
 وسائرہ.

طوتوم { (ت) س. معامله، حر-
 کت، طور.

طویه^۱ { ح. محسوب اوله رق:
 بورجه طوته شوقدر
 آتقه ویردی.

طوج { (ت) س. با: تونج.

طوداق { (د) س. ۱. آغزک
 اوست و آلت کناری،
 شفه، لب: آلت طوداق، اوست
 طوداق؛ کراز، سرجان طوداق.
 ۲. مح. کنار، پرشیتک آغزینک
 کناری، لب: دکیز طوداغی. ||
 طوداغی ایصیرمق = حیرتده قالمق.
 || طوداق بومک = اغلاه سیمق.

|| طوداق چاتلامق = محزون و
 مکدر اولمق. || طوداق چو-
 قوری = اوست طوداغک اولوغی.
 || دلبر طوداغی = خوردن پایلیر
 برنوع طاتلی. || طوداق صار-
 قتمق = صومورتقم. || طوداق
 طوداغه = لب برب (اوشتمک).
 || طوداغندن قان طاملار =
 قرمزى کوزل طوداقلی. || کراز
 طوداق = بر دلبرک لعل رنگ
 کوزل طوداغی. || طوداق یار-
 لمق = بردن بره پک قورقق.

طور { (ت) مه. «طو» ایله باشلار
 بعض تر. صفتلرک باشنه
 کلوب مبالغه و تأکید بیان ایدر:
 طورطوب.

طور { (ت) س. آغ، اورکو. =
 ص. آغ و اورکو صورتنده
 یابلیش: طورطاقیه؛ طورقوشاق.
 || طور آغ = اوفاق کوزلی بالیق
 آغی. [بیوک کوزلیسنه «فانیه»
 دیرلر.] || طورکیسه = ایکی اوجی
 قیالی واورته سی یاریق اورمه
 کیسه.

طور { (د) حه. [«طورمق»
 فعلنک امر صیغه سیدر]
 بکله، یاواش: طور باقلم.

طور { (ت) ص. کال بولمامش،
 عجمی، خام، طری (کنج
 آدم یاخود حیوان).

طور { سذ. عر. طاغ، جبل. ذ.
 = سخذ. طور سینا
 دینن مشهور طاغ که حضرت
 موسی (عم) ک وحیه نائل او-
 لدقلری محلدر.

طور { سذ. عر. چم: اطوار.
 ۱. صورت حرکت، حال،
 ادا، طرز: طوری هیچ خوشمه

کیتیمور؛ اطوار مخصوصه سی وار-
 در. ۲. تر. پامه و ساخته حال
 و حرکت، عظمت، کوستریش:
 بو آدمک طوری هیچ چکله مز؛
 آرتق اونکده اطوارندن چکمز.

طوراج { (د) س. (عر. «دراج»
 کلون. (عر. بیده چیل دیمکدر.)

طوراق { (د) س. [«طورمق»
 دن] ۱. طوربله جق،
 طوریلان پر، مقام، مکان. ۲.
 مسکن، مأوی. ۳. دمیر یول
 قطاری و منزل آت و آرابه سی
 وسائرہ نک طوردیغی پر، منزل،
 موقف، استاسیون. ۴. قرآن
 کریمک وقف یری و بویرلده مرکب
 و یا یادیزله رسم اولنان اشارت.
 || طوراق اوقی = برجس نبات.
 || طوراق یری = استراحت و مکث
 و آرام محلی.

طوراق { (ت) کومور یاقد-
 قلی طوراق کومبلی
 و چقوری.

طوراقلامق { (د) فل. لقردی
 سوبلرکن تردله
 طوتوق کوسترمک، کسکیک
 کسکیک سوبلک: پک طوراقلا-
 یه رق سوبلیوردی.

طورامان { (ت) ص. ابری و جاهل
 اسرکش کنج، تربیه
 و ظرافتدن بیهره قبا کنج
 ایریسی.

طوران { (د) ص. ۱. قیلدا.
 نیمان، غیر متحرک،
 ثابت، ساکن. ۲. بولنان، مو-
 جود، کاش، قائم. || طوروب
 طوران = ظاهر و عیان، بیدار.

|| معده ده طوران = هضم و التماز ،
 هضمی زور ، ناکوار .

طورانق { } طوراندمرق و سا -
 رنه . با : طاورنق
 وساژه .

طوربه { } (ت) س . [اصلی «طو -
 اوالابی محافظه ده معنا یوقدر]
 ۱ . قیلدن اولیان کوچک بوال ،
 بیوک کیسه : آرپه ، شکر ، اون
 طوربه سی ؛ دینجی طوربه سی .
 ۲ . صوویاغازی حاوی اولهرق
 بدنک بر طرفنده حاصل اولان
 صارقیق شیش واور : بوگرنده
 برطوربه پیدا اولمش . ۳ . خصیه
 ظرفی : طوربه سی شیشمش .

طوربه لی { } (ت) ص . طوربه سی
 اولان ، طوربه طا .
 شیان : طوربه لی دینجی .

طوربه لاتق { } (ت) فل . طوربه
 کبی کوشیوب
 صارقق .

طورپ { } (ت) س . [اصل تر .
 آجیرغه .] صلاته سی
 یایلان واشتها آچق ایچون یمک
 آره سنه ینن یاقیجی برکوک که
 انواع کثیره سی اولور : طورپ
 صلاته سی ، رنده سی . || اشک
 طورپی = بیانی جنسی ؛ یارطورپی =
 ایری واوزونجه بیاض جنسی ؛
 فرنک طورپی ، کراز طورپی =
 طوزه باتیریلهرق ینن قرمنزی
 کوچک جنسی : کستانه طورپی =
 سیاه کوچک دانه ایسی . || یاغ
 طورپی = قوزله . || یبان طورپی =
 بخل بری . || بجه . طورپ کبی =
 پک صاغلام وقوی .

طورپید { } یاخودطورپیدو . س .
 { نکا . Torpid, tor- . }
 [pedo] دشمن سفائننی
 دلوب غرق ایتمکه مخصوص
 بارونله مملو دکیزلغمی . || ثابت ،
 تدافعی طورپیدو = بوغاز و
 لیانلری سد ایتمکه مخصوص
 الکتریقلی دکیزلغمی . || سیار ،
 تعرضی طورپیدو = بوغازلرده
 بولنان وخصوص بوایش ایچون
 یاپلان سفائنندن دشمن سفائی
 اوزرینه آتیلانی که مصادمه
 طپه سیله مجهزدر . || طورپیدو
 بوط ، طورپیدو غانبوط =
 سیار طورپیدولری انداخت
 ایتمکه مخصوص سفائی انواعی .
 || نحت البحر طورپیدو بوط =
 صویک آلتنده وکوریمکسزین
 سیر ایدوب دشمن سفائننه
 تقربله سیار طورپیدو آتان
 کمی . || یری ، سیار ، تحت البحر
 طورپیدو ؛ طورپیدو قوغانی =
 بونی انداخت ایدر آلت ؛
 طورپیدو استنبوطی ، سفینه سی =
 طورپیدوی سوق ایدن کوچک
 سفینه ؛ طورپیدو فیلوسی = طور -
 پیدو سفائنندن مرکب فیلو ؛
 طورپیدو پکر = طورپیدوی بطل
 ایتمکه مخصوص سفینه .

طورپیل { } س . [فر . Torpille]
 بجه . با : طورپید .

طورپی { } (ت) س . بعض مایعات
 دینه طوران قویوشی ،
 فا . درد ، عر . نفل ، چوکلاک ،
 چوکندی ، پوصه : شراب ، یاغ
 طورپیدی ؛ طورپیدی قالمش :
 قهوه طورپیدی = تلوه ؛ اوزوم
 طورپیدی = چیره .

طورتیلی { } (ت) ص . چوکلاکی
 و پوصه سی اولان ،
 براق اولیان ، تصفیه اولنماش ،
 بولانیق : طورتیلی شراب ، یاغ .

طوردیرمق { } (د) فته . ۱ . قائم
 طورور حالده بولندیرمق ، اقامه
 ایتمک : یرنده ، آیاقده طورد -
 یرمق ؛ مناره بی ، قبه بی طورد -
 یرمق . ۲ . بکتمک ، توقیف ایتمک :
 اونی ده برمدت یرنده طور -
 یرمق . ۳ . آیاقده طورمغه
 آلیشدیرمق : چوجنی طور -
 یرمق .

طورشیق { } (د) فل . قارشی قار -
 شی کلوب بر ایشه
 مباشرت ایتمک ، مباحثه یه ، جنکه
 کیریشمک .

طورشی { } (ت) س . با : ترشی .

طورتوت { } (ت) س . ضبط
 وربط ، اطاعت ،
 انقیاد .

طورغای { } (ت) س . برنوع بیوک
 چایر قوشی ، طویغار
 نوعی .

طورغو { } یا طورغی . (ت) س .
 پک اوفاق سرچه قوشی
 نوعی .

طورغورمق { } (د) فته . طور -
 یرمق .

طورغون { } (د) ص . ۱ . طوران ،
 قیلدا انیمان ، غیر
 متحرک ، ساکن ، راکد : طور -
 غون صو ، طورغون هوا . ۲ .
 جست وچالاک اولیمان ، بطی ،
 کوشک ، آغر : پک طورغون
 آدمدر . ۳ . یوریلوب بیتمش ،

اوصانمش، فتور کتیرمش، یور-
غون. ۴. روحسز، حرکتسز :
آلیش ویریش پک طورغوندر.
طورغونلق } (د) س. ۱. عدم
رکودت : هوانک طورغونلغی.
۲. کوشکاک، بطاات، آغراق :
او طورغونقله خدمت کوره من.
۳. بیقندی، اوصانج، فتور،
یورغوناق : بر طورغونلغی
واردر. ۴. روحسزلق، حر-
کتسزک : نجارتک طورغونلغی.
۵. حیرت، وله، شاشه قالمه :
انسانه طورغونلغی کلیر؛ اجرام
سماویه نیک عظمت وانتظام حرکتی
عقلره طورغونلغی کتیریر .
طورفنده } طورفنده لقی و سا-
رئه . نا : ترفنده
وساژه .

طورفه } ص . نا : طرفه .

طورلاق } (ت) ص . ۱. کنج
وخوارده عجبی :
طورلاق آدم . ۲. آلیشامش،
خرکله (آت) : هیچ یوقدن
طورلاق یکدر .

طورلامق } (ت) فته . طوپلا-
مق ، دیوشیرمک ،
بوغچلامق ، پاکت یایمق . سر .

طورلمق } (د) فل . ۱. سوزنک ،
چوکک ، طوروب
طورتیبسی دیبه چوکک : صو
طورلسون . ۲. مکث و قرار
اولئق ، توقف ایلمک : بوراده
بش اون کون طورلمق اقتضا
ایده جکدر .

طورلوق } (ت) س . ۱. طوبراق
کلبه . ۲. کوموریاقد-
قلری چقور، طورلاق .

طورمق } (د) فل . ۱. اوبناما-
مق ، حرکت ایتمک ،
سکون ، سکوننده بولئق : یزنده
طورمق ؛ آیاقده طورمق . ۲.
حرکتی کسمک توقف ایتمک : بزم
اوکزه کلجه طوردی ؛ آرابه ،
آت طوردی . ۳. بولئق ، قالمق ،
بر قرار اوزره اولق ، دوام
ایتمک ، موجود وباق اولق : سزک
آشچی طوربورمی ؟ اوکتابلر
بنده طوربور ؛ دنیا طوردقچه ؛
آج طورمق . ۴. بکلکم ، صبر
ایتمک : طورک برآز ؛ طوره .
میورم . ۵. حرکتسز قالمق ،
راکد اولق : صو طوره طوره
بوزیلیر . ۶. اوتورمق ، اقامت
ایتمک ، ساکن و مقیم اولق :
شمدی زه ده طوربورسکز ؛
۷. شاشمق ، بهت وحیره طالقی ،
قالمق : بونی ایشیدنجه طوردی .
۸. راحت اوتورمق ، تلاش و
کورلدی ایتمه مک : هیچ طور-
میور . ۹. ثبات ، دوام ایتمک :
سوزنده طورمق ؛ بر حالده ، بر
قرارده طورمق . ۱۰. کچمه مک ،
ایلریلمک ، ایلشوب قالمق :
معهده ، بوغازه طورمق . ۱۱.
ایشلمک ، قالمق : ساعت ماکینه
طورمیش . ۱۲. دیکمک کسلمک :
یاغمور، روزکار طوردی . ۱۳.
مکث و آرام ایتمک : بوراده بر
ایکی ساعت طورم . ۱۴. دو-
شمک ، قونئق : ماصه نک اوزر-
ینه توز طورمیش . ۱۵. صیغه
عطفیه و یا صیغه التزامیه دن
صکره فعل اعانه اوله رق استمرار
بیسان ایدر : باقوب طورمق ،

باقه طورمق . || آقان صولر
طورور = هیچ دیه جک بوق ؛
بدیبی و مسلمدر . || اکری
طوروق = عنف و مخالفت کو-
سترمک . || اوصلی طورمق =
یارامازلق ایتمه مک . || ایچ طور-
مق = صبر ایتمک ؛ ایچم طورمیور=
صبر ایده میورم . || بوش طور-
مق = هیچ بر ایش کورمه مک .
|| تک طورمق = راحت طور-
مق ، برکونا یارامازلقده بولئما-
مق : او تک طورماز . || حاضر
طورمق (و غلطی : خاص
طورمق) = سلامه طوروق
و یا دیگر بر تعلیم ایچون حاضر
بولئق قومانده سی . || دبل طور-
مق = سکوت ایتمک ، سویله مک :
اونک دبلی طورماز . || ۶. دیوان
طورمق = آیاق اوزره طو-
روب الاربینی آشاشی اوزاتمق
قومانده سی . || ذهن طورمق =
وله و حیرت کلک . || راحت
طورمق = سکونت اوزره اولوب
یارامازلق ایتمه مک ؛ ع . تفرتنکی
یره طویابوب آیاق اوزره طور-
مق . || سلامه طورمق = مافوق
کچرکن سلامنی آلمق اوزره
آباغه قالقوب بکلمه مک ؛ ع .
تفنکی و یا قلیجی یوزک اوکنده
ایکی ایسه طوتوب کچن مافوق
سلامامق قومانده سی : سلامه
طورا ! (و غلطی : سلام طور .)
|| شویله طورسون ، بریانه طور-
سون = قطع نظر ، صرف نظر ،
اوندن ماعدا . || طوغری طور-
مق = حسن حرکتده بولئق ،
یارامازلق ایتمه مک . || قازشی

طورمق = مخالفت و سرکشك
 اتمك. || كوزه، دیزه طورمق =
 شكری بیلبین نعمت آدمی كور،
 طوپال اتمك. || معدمه طورمق =
 هضم اولنه میوب ثقلت و یرمك.
 } (د) س. طورمق ایسی.
 } با : طورمق .
 } (ت) س. [یتا.]
 } ویده یعنی بورغو-
 لی چپویلری چورروب صیقیشد-
 یرمغه و كوشتمكه مخصوص اوجی
 یاصی دمیر آلت .

طورنج } (ت) س. با : ترنج .

} (ت) س. [یتا.] ۱.
 } بووارلاق شیئلری یو-
 نتوب ایشلكه مخصوص دواره :
 طورنودن چكك . ۲ . چپقر-
 یقچلق، خراطاق . ۳ . باقرجی
 ودوكه جی چرخ، طم چرخي .
 ۴ . بر دیللی مقره . || طورنو
 دستكاهی = مصنوعات حدیدیه
 و خشبیه ایچون طورنو عملیاته
 مخصوص دستكاه .

} (ت) س. بالیقیل و
 } لکلك اواعندن بیوك
 بر قوش ؛ تللی طورنه و سائر
 اجناسی واردر . || مصر طورنه .
 سی = قره لکلك، بیج . || طورنه
 بالیغی = دكیز و كوله اولور بر
 جنس بالیق . || طورنه غاغاسی =
 برجنس چپك . || طورنه قطاری =
 ۱ . سوری ایله كز نلردن كتایه .
 ۲ . بوز اوزرنده درت بش قیزا-
 شك آرقه آرقه یه قونوب قابلیسی .
 || طورنه قیری = كول رنگنه
 چالار آت طونی . || طورنه
 چیدسی = بهار فرطونه سی .
 || طورنه كوزی = براق صاری .

|| طورنه بی كوزندن اورمق =
 مقبول بر شیئنی لایقیله اده
 اتمك . [استهزا طریقیله دخی
 قوللانیلیر .]

طورنه جی } (ت) س. یكیجری
 } اوچاغنده طوفا.
 نجی كبی بر صنف عسکر .

طورو } (د) ص. با : طوری .

} (د) ص. [اصلی : طو-
 } روق] روق ا براق، صاف،
 آچیق : طورو صو .

} (د) س. ۱ . ذروه،
 } تپه : طاغ طوروغی .

۲ . اوج : توتون فیده سنك طورو-
 غی . ۳ . تپه له طولفوناق، پك
 زیاده طولدیریلان شیئك تشكيل
 ایدمکی تپه، كومه . = ص. ۱ . تپه
 تشكيل ایدمك صورتده چوق
 طولمش، كومه لی . ۲ . صاف ،
 راكد . [با : طورو .]

طورو قسیمق } (د) فل . طو .
 } روب ترددا اتمك .

طورو قلامق } (د) ق. تپه له
 تنده طولدیرمق، تپه و كومه
 تشكيل ایدمك قدر طولدیر-
 مق : اولچكی طورو قلامق .

طورو قلامه } (د) س. تپه و
 ایدمك صورت ودرجه : او-
 چكیری هب طورو قلامه طو-
 لدیر یوردی .

طورو لامق } (د) فل . با :
 } طورو لمق .

طورو لیمق } (د) ق. تورنی
 } دیبه طوردیروب
 براق اتمك، تصفیه ایلک : شو
 صوبی طورو لیملی .

طورو لمق } (د) فل . ۱ . تور-
 } یسی دیبه طوروب
 صاف و براق اولق، سوزلك :
 صو طورولدی . ۲ . دیبه طور-
 مق، چوكك . ۳ . مج . اوصلا-
 نطق، یارامازلق چكك .

طورو ن } (ت) س. ۱ . اولاد
 } اولادی } كرك ار-

كك و كرك دیشی] ، حفید ،
 حفیده، نییره، سبیط : اوفلانك
 طورونیدر . [اسكی تركه ده
 اوغوش دخی دیرلر .] ۲ . ایکی
 باشنده دوه یاورسی . [بونك
 اصلی : تورومدر .]

} (ت) س. [اصلی : طغرا
 } یاخود دره] ۱ . اوپون

اوینامقده یعنی اورمقده مستعمل
 اورمه مندیل وقوشاق وسائره :
 طوره اویونی اوینامق ؛ طوره
 ایله اورمق . ۲ . كوس و طاول
 و ترامپته كبی شیئلره اورمغه
 مخصوص ایپ و یا چوماق :
 طاول طوره سی . ۳ . قامچی ،
 اورمه قیرباج . ۴ . دمت، باغ،
 پاكنت : بر طوره ایپ . || طام
 طوره سی = صحاق كئناری .

طوری } (د) ص. سیاه ایله قزیل
 } آره سنده بر طونده

بولنان (آت وسائره) كه انواعی
 واردر : یاغیز طوری، كستانه
 طوریسی، آچیق طوری، خرما
 طوریسی .

طوریچق } (د) حه. كوچك چو-
 } جقلمی طوردیرمقده

قوللانیلیر تشویق تعبیریدر : طور-
 یچق طور یچق ! طور یچق با یچق =
 صبی آیاقده طورمق .

طوریش } یاخود طوروش ویا
 } طورش . (د) س .

۱. طورمق ایشی و صورتی ،
وضعت : بو یاپینک طوریشی
پک کوزلدر . ۲. طرز، طور،
حال، هیئت . || یان طوریشی = بر
رسم و شکاک یاندن کوریشی،
فر . Profil دینان وضعیت .

طورپق } بالیغناک بیوجکسی .
{ (ت) س . پالامود
طوریپنه } (ت) س . اورکینوز
{ دینان بالیق .

طوز } (ت) س . اغبار دیمک
{ اولان «توز» دن تفریق

ایچون «ط» ایله یازلسی از مدرس .
۱. اساساً دکیز صویندن بئخرله
استحصال اولسان و دکیزدن
منقلب بعض قره مرده دخی معدن
حالنده بولنان بیاض تراق بر ماده
صلبه که صوده اریر و کوزل بر
لذت ویرمکه یمک ایچون لابد .
در . ملح ، نمک : دکیز طوزی =
دکیزدن چیقار یلانی؛ قیا طوزی =
قره مرده معدن حالنده چیقانی ؛
حاجی بکطاش طوزی = قیا
طوزینک اغلاسی . ۲. مواد
کیمیویه دن بعض حمضیات
وقلویانه ده لسان عوامده طوز
نامی و یریلوب دیگر بر اسمه
اضافه نله بر لرندن تفریق اولنور :
زاج طوزی، قورشون طوزی،
اشکینز طوزی . ۳. مج . طات ،
لذت : صحتک هیچ طادی
طوزی یوقدر . || طوز اتمک =
نعمت ، احسان ، نان و نمک .
|| طوز اتمک حقی = شکران ،
منتدارلق . || طوز روحی =
اصطلاح کیمیویده حامض قلور ماء
دینان مایع که آشیندیر ییجی وسرت
اولغله معدنیاتی تمیزیلوب پارلا .

تمه ده قوللانیلیر . || مج . طوزی
قوری = مستغنی .

طوزاق } (د) س . [اصلی «طو-
{ تمق» دن «طوتساق»]

۱. قوش و بیانی حیوان طومتغه
مخصوص آلت که حیوان بونک بر
یرینه موضوعه آلدانوب طوتیلیر،
فخ دام : طوزاغه دوشمک؛ طوزا .
غنه طوتلق . ۲. پوصی، کین :
کندیسنه طوزاق قورمشلر .
۳. مج . حیلہ، خدعه، واسطه
اغفال، دام تزویر : اوبر طو-
زاقدر .

طوزجی } (ت) س . طوزصانان
{ آدم .

طوزسز } (ت) ص . ۱. طوزی
{ اولمیان و یا اکسیک

اولان : طوزسز یمک . ۲. مج
لدتسز، طاتسز، بیزه : طوزسز
لقردیلر؛ طاتسز طوزسز شقا .

طوزلا تمق } (ت) فته . طوز
{ اکدیرمک ، صا-

قلاق اوزره طوز اوردیرمق :
شو بالیقلمی کوزلجه طوزلا-
تملی ده صکره قوروملی .

طوزلاق } (ت) س . با : طوزله .

طوزلامق } فذصا قلاق اوزره
{ طوز اورمق و یا

طوزه باتیرمق ، تملع اتمک :
باصدیرمه یی طوزلار لر . || طوز-
لایه یمده قوقه = برینک برشی
ییلدیکنی یوزینه برابر سونیک
ایچون استهزا تعبیر عامیانه سیدر .

طوزلامه } (ت) س . ۱. طوز
{ اورمه، طوزه یاتیر-

مه، تملع . ۲. پیشمش اشکنبه
کیسه سنک چوربه حالنده اولمیان
قییلامشی . = ص . طوزه یاتیرمش،

طوزلانمش : طوزلامه سبزه ،
بالیق .

طوزلق } (ت) س . طوز قابی
{ سفره ده طوز قومغه

مخصوص بلور وسائر ده کوجک
قاب، تمکدان . || چوبان طوزلقی،
قادین طوزلقی = نبات نوعلری،
آنبر باریس :

طوزلو } (ت) ص . با : طوزلی .

طوزله } (ت) س . دکیز قییسنده
{ دکیز صوبنی صیغ چقور-

لره چکوب بئخر ایتدیرمکه طوز
استحصال اتمک مخصوص محل،
مملحه .

طوزلی } یاخود طوزلولو . (ت)
{ ص . ۱. طوزی اولان،

ایچنه طوز قومش : طوزلی
یمک؛ طوزلی بویرلی کباب . ۲.

طوزی چوق اولان ، چوق
طوز قومش : بو پدینر طوزلی .

۳. طوز وسائر املاحی اولوب
ایچمه صالح اولمیان (صو) ،

دکیز صوبی واوکا ممائل صولر
کبی آجی : طوزلی صو؛ بوقو-
نک صوبی طوزلیدر . ۴. مج .

بهالی ، غالی : بو مال بکا پک
طوزلی اوتوردی = چوق بهالی

کلدی . || طوزلی اوت = بیان
نخودی . || طوزلی بلغم = برنوع
اکرامه، قوبا .

طوزلیجه } (ت) ص . ۱. طوزی
{ زیاده جه ، چوقجه

طوزلانمش . ۲. مج . بهالیجه ،
اولدجه بهالی .

طوس } (د، ت) د . «طو»
{ ایله باشلار بعض تر .

صفتلردن اول کلوب تاکید و
مبالغه بیان ایدر : طوس طو-
غری، طوس طوبارلاق .

طوس { (ت) قوج کبی باش و آلن یا بونوزله اورمه: بوقوج طوس اورپور؛ چوقجرلر طوس اورشپورلر؛ قوچلره طوس اورشدیرمق .

طوسباغنه { (ت) س . قیلوباغنه .

طوسقه { (ت) س . آرناؤدک جنوبی آرناؤدلق اها . ایسندن اولانی، جنوبی آرناؤد: طوسقهلر چالیشقان بر قومدر .

طوسقلق { (ت) سخ . آر . ناؤدلق ناؤدلق طوسقهلر ساکن بولنان جنوبی قسمی که شمالاً (اشقومی) مجراسیله کته لقدن آریلیور .

طوسون { (ت) س . ۱ . طانه حانندن چیقوب ایکی باشنی کچمش قره صغیر آغیری، کچ بوغا . ۲ . مج . طیقنازجه و تندرست یکیت : ها! طوسونم کورهیم سنی .

طوشارمق { (ت) فل . کوکس کرکین اولمق، ایلری چیقمق .

طوطی { س . فا . [تر . زبازدی : (دودو) آفریقا و هند و آمریکاده انوعی بولنان معروف قوش که دیلی انسان دیلی کبی قالین اولغله ایشیتدیکی حیوانانک سسنی تقلید ایدر و حتی تعلیمله لقردی دخی تلفظ ایده بیلیر، بیغنا، پایغان : طوطی قوشی؛ طوطی* شکرخا = شکر چیکسین پایغان و مج . کوزل سویلر دلبر . || مج . طوطی قوشی = آکلامقسزین چوق سویلر کوزه . || طوطی نامه = بی اصل و اساس، اویدر مه سوزلر . [بوغونالله معنون بر مصال کنابندن کنایه .]

طوطی { س . [زبازدی : دودو] وقتیله قادین و خانم مقلا . منده قوللانیلردی : اسما طو . طی . ایوم اسکی طرز و قیافتده بولنان ارمنی نائنه اطلاق اولنور .

طوع { س . عر . ۱ . طاعت، اطاعت، مطیع و منقاد اولمه، دیکله، سر فرو اتمه . ن . ۲ . ایستیه رک بر شیء پایمه، کندی آرزوسیه حرکت، کره و جبر مقابلی : بالطوع والرضا .

طوعاً { ح . عر . ایستیه رک کندی رضاسیله ، اجبار اید . امکسزین؛ طوعاً و کرهاً = ایستر ایستمر .

طوغ { (ت) س . [اصلی : توك] با : توغ .

طوغان { (د) س . [اصل « طو . صوی واصل دیکدر .] قوش وسائره آلامق اوزره آیشد . یریلان تیزینجهلی بیر تیجی قوش، چاقر؛ آق طوغان، آلاطوغان، بوز طوغان ، چاقر طوغان ، صاری طوغان = انوعی . || بوز طوغان = بر نوع آرمود .

طوغانچی { (د) س . ۱ . بر بیوک بسلیوب اداره و طوغانله آو ایشلرینه نظارت ایدن آدم؛ طوغانچی باشی . ۲ . بیکجری او . جاغنده بر صنف عسکر .

طوغر اتمق { (د) فت . کسدیروب پارچه لره آیرتمق ، پاره لاتمق : تخته یی، اتی، اتمکی طوغر اتمق .

طوغرام { (د) س . کسمه ، پاره . لاهمه . کسمه . پاره لاهمه : باغرساقلرم طوغرام طوغرام

کسیلیور = طوغرانیر کبی شدتلی وجعله آغریبور .

طوغر اتمق { (د) فت . پارچه لامق : تخته، اتمک، ات، صو . غان طوغر اتمق . || بول طوغرا . مق = مواعید کاذهبده بولتمق، اغفال ایچون افراط ایتک .

طوغر اتمه { (د) س . ۱ . پارچه لاهمه . ۲ . قبو و پنجره و قنات و چرچوه کبی پاره لاهمش کرا . سته دن پایلان ایش و بوایشه یارایان کراسته : طوغرامه ایشی، طوغرامه دن یانلش .

طوغر اتمه جی { (د) س . طو . یله مشغول اولان صنعتکر، ابنیه تک تخته دن پایلان قبو و پنجره چر چوه و قنادی کبی ایشلرینی یایان آدم که دولکر ایشندن اینجه و مارانغوز ایشندن قبا ایشله اوغراشیر، نجار : بو طوغرامه جی ایشیدر .

طوغر اتمه جیلق { (د) س . طو . ایشی و صنعتی، قبو و پنجره قنات و چرچوه سی کبی ایشلر یایمق صنعتی : طوغرامه جیلق زحمتلی بر صنعتدر .

طوغر اتمق { فت . ۱ . بر قادین ویا دیشینک طوغر مه . سنی تسهیل ایتک، طوغر مه ده یاردم ایتک، ابه لک ویا حکیمک ایتک، تولید ایتدیرمک : فلان قادینی کیم طوغر تدی؛ خانفی ابه طوغر تدی؟ ۲ . کبه بر اقوب

چوجق ياپديرمق : برقوق فرق
 اللى قوبونى طوغرته بيلير .
 طوغرغان } يا طوغورغان . (د)
 ص. چوق طوغوران
 (ديشى) : طوغرغان قادين ،
 كدى .

طوغرمق } يا طوغورمق . (د)
 فته دنيايه كئيرمك ،
 توپدا ايتك : هر كى والدهسى
 بر كره طوغورور ؛ كدى سنه ده
 ايكي دفعه وهر دفعه سنده بر قاج
 باورى طوغورور . || ج. طغوز
 طوغرمق = بيوك بر صبر سزلقه
 انتظارده بولمق ، تهالك كو -
 سترمك ، مراق ايتك .

طوغرمه } يا طوغورمه . (د)
 س. دنيايه كئيرمه ،
 توليد : او قادينك بك قولاي
 بر طوغرمه سى واردر .

طوغرو } (د) ص. س. با :
 طوغرى .
 طوغروم } (د) س. با :
 طوغرام .

طوغره } (ت) س. با : طغرا .

طوغرى } (د) ص. ۱. اكرى
 اوليان ، دوز ، مستقيم ،
 راست ، بر اوجدن بر اوجه بر
 استقامت اوزره كيدن : طوغرى
 يول ، طوغرى ديرك ، طوغرى
 ديوار . ۲. يالان اوليان ، كر -
 چك ، صحيج ، محقق : طوغرى
 سوز ، طوغرى حوادث . ۳.
 يالان سويلز ، طوغرىلقدن آير .
 لماز ، صادق ، راستگو : طوغرى
 آدم . ۴. استقامت اوزره حر -
 كت ايدن ، ناموسلى ، مستقيم : طو -
 غرى بر صندككار . ۵. حيله بيلز ،

خلوصه حرکت ايدن ، خالص :
 قاي طوغرى ؛ طوغرى يوركلى .
 ۶. خطاسز ، ياكليشسز ، صحیح ،
 صاغلام : طوغرى حساب .
 = د. ۱. استقامت اوزره ،
 برجهت واستقامتده ، صاميه رق
 واكريليه رك : بويول طوغرى
 اورايه چيقيور : طوغرى يوريمك ،
 كيتك . ۲. يالان اوليه رق ،
 كر چكدن ، صحیحاً : طوغرى سو -
 يله : طوغرى خبر آله بيلديكرى ؛
 ۳. استقامتله ، مستقيمانه ، نامو -
 سكارانه : طوغرى ايش كور -
 يور . ۴. حيله سز ، خلوصه
 خالصانه : طوغرى دوشومك .
 ۵. ياكليشسز ، خطاسز ، صحیحاً :
 طوغرى حساب كورمك . = س.
 طوغرى باق ، حقيقت ، طوغرى
 قول و فعل : طوغرى يى سو -
 مك ، طوغرىدن آيرلماق .
 = ظم . ۱. سمت و جهت بيان
 ايدهرك توجه و انعطافه دلالت
 ايدر : شرقه طوغرى كيتدى ؛
 او طرفه طوغرى حرکت ايتدى .
 ۲. برهسه و درجه بيانيله تقربه
 دلالت ايدر : اونوز ياشلرينه
 طوغرى . || طوغرىدن ، طوغر -
 يدن طوغرى به = بلا واسطه .
 || طوغرىسى = الحق ، بلاخلاف .
 || كون طوغرىسى [صحیحى : كون
 طوغشى و ياكون طوغوسى] =
 ۱. طلوع شمس ، مشرق . ۲. شرق
 جنوبى روزكارى . || طوغرى
 يول = رشد ، هدايت .

طوغرىمجه } (د) ح. طوغرىدن
 طوغرى به ، طولا .
 شميه رق ، بلا واسطه : بويولدن

طوغرىمجه اورايه چينار سكر ؛
 طوغرىمجه كنديسنه مراجعت
 ايتدم .

طوغرىمق } (د) فل . طو -
 نلك ، حقيقتى تسليم و اعتراف
 ايتك : هاه شمدى طوغرىلادى .

طوغرىلممق } (د) فته . ۱.
 طوغرى يالمق ، تقويم ، تسديد
 ايتك : اكرى باقايلى طوغان
 چوققلمك باقايلىنى طوغرىلمق
 ممكندر . ۲. (ياكليش شينى)
 طوغرى ايتك ، خطا و غلطى
 رفع ، تصحيح ايتك : شو عباردى
 طوغرىلمقلى .

طوغرىلىق } (د) س. ۱. دوز -
 لك ، استقامت ،
 راستى : بويولك ، بويديركك
 طوغرىلمق . ۲. كر چكلك ، صحت ،
 درستى : بو خبرك ، بو سوزك
 طوغرىلمق . ۳. يالان سويلين
 آدمك حالى ، صدق ، راستكولق ؛
 بو آدمك طوغرىلمق . ۴. ناموس ،
 خلوص ، استقامت : طوغرىلقدن
 آيرلماقلى . ۵. حيله سزلك ،
 صفتوت : قلمك طوغرىلمق . ۶.
 خطا فقصدانى ، ياكليشسزلىق ،
 صحت : حسابك طوغرىلمق .

طوغرىلمق } (د) فل . ۱. دوز
 او چوجكك آياغى طوغرىلدى ؛
 بو يول شمدى طوغرىلدى . ۲.
 قالمق ، قيام ايتك ، قالقوب قائم
 طورمق : آياق اوزره طوغر -
 يلدى . ۳. بر يول آلمق ، بر يره
 توجه ايتك ، بر استقامت آلمق :
 چارشى به طوغرىلدى ؛ اوينه

طوغریلدی. ۴. دونمک، یوزینی چوپرمک : قلبه به طوغریلدی. ۵. کرچک و صحیح اولق، تحقق ایتمک : او حوادث دهامیله طوغریلدی.

طوغلغه { (ت) س. مغولجه دن. } زبازدی : ناولغا [حریده باشه قونان زره، دمیر طاس، مغفر، خود.

طوغله { (ت) س. لا. Tegula = یامش، پیشمش. زبازدی : دی : توولا [فورنده پیشمش قرمزى وسرت کر بیج : کر بیج طوغله سی = عادى جنسى؛ دلیکلى طوغله = بولمه لره مخصوص دلیکلى وخفیف طوغله؛ کوشه طوغله سی، پرسه طوغله سی = دیوارک کو - شه لینه مخصوص کناری باصلمش اینى جنسى؛ آتش طوغله سی = آتسه طیانبیر قوی جنسى؛ چینی طوغله = دوشه مه ایچون چینی تقلیدی یاییلان اینی وهالی طوغله. || طوغله قرمزى سی = قوی قرمزى. = طوغله دن یابنیش : طوغله دیوار، طوغله بنا.

طوغله جی { (ت) س. طوغله } یاپان وصاتان آدم.

طوغلی { (ت) ص. با : توغلی.

طوغمق { (د) فل. ۱. دنیابه } کلک، آناک رحمتدن چیقمق، تولد ایتمک : سز نه تا - ریخده طوغدیکنز. ۲. مشر - قدن چیقمق، ککوک یوزنده کوزمک، طلوع ایتمک : کونش، آى، زهره طوغدی. ۳. مج. ظهور وبروز ایتمک، حاصل او - لوب میدانه کلک : بو صنعت

دهایکی طوغدی. ۴. سناخ اولق، بالبداهه سویلمک : بو مشر بویله طوغدی. || اکسیک طوغمق = چوجق مدتی کلدن طوغمق. || ایجه، قلبه، یورکه طوغمق = سناخ اولق، سنوح ایتمک. || طوغدیغه بشیمان = تبیل.

طوغمه { (د) س. ۱. دنیابه کله، } تولد، ولادت : طوغمه.

سنک تاریخی مضبوط دکلدرد. ۲. مشرقدن چیقوب کوریمه، طلوع؛ کونشک طوغمه سی = طلوع شمس. = ص. طو - غمش، دنیابه کلش، متولد، زاده. || آنادن طوغمه = ۱. او حالحه دنیابه کلش، صکره دن اولمه دکل : آنادن طوغمه کور، صاغر. ۲. چیریل چپلاق، آنا دن فصل طوغمش ایسه، اوستنده هیچ بر شیء اولقسزین : آنادن طوغمه بر حالحه طور یور. || طوغمه بیومه = طوغمش بیو. مش، یرلی : طوغمه بیومه شهرلییم.

طوغری { (د) س. ۱. ولادت } یری، مولد، وطن،

مسقط رأس. ۲. طلوع یری، مطلع، مشرق، شرق : کون طو غوسی (وغلطی : کون طوغریسی) = شرق و یا شرق جنوبی روزکاری وجهتی.

طوغوش { یا طوغش. (د) س. } ۱. طوغمه، تولد، ولادت. ۲. ظهور، طلوع : کون طوغوشی = کون طوغوسی. || طوغوشدن کور = آنادن طوغمه کور.

طوغوشلی { (د) ص. صوی، جنس، } نجیب، نجابتلی.

طوغنی { (د) س. با : طوغو.

طوف { س. عر. با : طواف.

طوفان { س. عر. } « طوف، » دن ۱. اور -

ته لغی قابلا یوب احاطه ایدن عمومی و پک شدتلی یاغمور و فرطونه : بر طوفان قوبدی. ۲. حضرت نوح (عم) زماننده کفر وضلالته صاممش اولان نبی بشری قهر ایچون من طرف الله ظهور ایدن عمومی فرطونه که بتون قرم نوح بر لرینی غرق ایدوب نوع بشری الحما ایتمش، ویا لکنز نبی مشار الیه ایله خاندانی و سائر مخلوقاتدن بر جفت سفینه نوح ایچنده قورتلشدر. ۳. ار - کره ارضک اوائل تشکلاتنده یر بر وقت وقت قبوغک پاتلا - مه سیله ویا اصول طاشمغله وقوع بولمش اولان خرابقلرک بهری. || مج. طوفان نوح (عم) = ۱. پک بیوک یاغمور و فرطونه :

طوفان نوح اولدی. ۲. پک اسکی زمان : طوفان نوح (عم) دن قاله. || ار. قبل الطوفان = کره ارضک تشکلات حاضره - سندن اول بولنش اولان : قبل الطوفان اولان حیوانات غربیه. فر. Antédéluvian.

طوق { (ت) ص. } « اصلی : » طو - قوق { یمتی « دن « طوبوق » [

۱. اشتها سی قالماش، لزومی قدر ییوب ایجه رک حرصنی آلمش، آج مقابلی، شعبان، سیر : طوقم،

قارنم طوقدر. ۲. طولغون، صیق، قالین: طوق قاش. || طوق کوزلی = قساعتکار، حریص و طعمکار اولیان.

طوق { (ت) س. } بلکه عر. کردانلق دیمک اولان «طوق» دن [بعض قوزی و کچیلرک کرداندن صارقان کوبه کی ایکی دانه.

طوق { سذ. عر. ج. } اطواق. ۱. کردانلق، بوین زینتی: طوق زرین. ۲. حیوا. ناک بوینه طاقیلان حلقه، طا. سمه. ۳. قومرینک کی کبی بوینده حلقه رسمنده چیزکی. ۴. طا. قت، قدرت، اقتدار: طوق بشردن خارج. { بو معنا ایله لسانزده نادراً قوللانیلیر. }

طوقات { طوقاتلامق. نا. تو. قات، توقاتلامق. }

طوقاج { (ت) س. } چربیجی طوقاغی.

طوقجه { (ت) ص. } قالنجیه، طولغونجه: طوقجه قاش.

طوقشدرمق { (د) فته. بر. } مقل، اورشدرمق، چارشدیر. مق، مصادمه ایتدیرمک: یو. مورطه طوقشدرمق، طوقشدرمق.

طوقشمق { (د) فش. صیق او. } لوب بربرینه طو. قفق، اورشقی، چارشمق.

طوقلق { (ت) س. } اصلی: طو. آدمک حالی، آجاقی مقابلی، شبع، سیری: طوقلقده آجلق

ماهیق آکلاشله ماز. ۲. طو. لغوناق، صیقلاق، قالیناق: بو قاشک طوقلغی کافی؟ || قارن طوقلغنه = یالکز ییوب ایچمه مقابلنده ومعاشمز (خدمت ایتک).

طوقلی { (ت) ص. } ۱. کرداندنه کوبه کی صارقان دانه لری بولنان (قوزی ویا چکی). ۲. بر یا شنه کیرمش قویون.

طوقاق { (ت) س. } ۱. آغاجدن اورمغه مخصوص قالین باشلی وصابلی آلت، پک قالین تحتیه چکچ: طوقاقله اورمق، ازمک. ۲. قپو قنادینه آسیلی واونی چکمکه و قپونی چالغه یارار دیر حلقه یاخود چکچ کی شی: قپو طوقاغی. ۳. چاشیری صویک ایچنده اوروب تیزلمکه مخصوص اوکی قالین ویا صی اودون، طوقساج: چاشیرطو. قساعی، چربیجی طوقاغی. ۴. دیمک ایچنده اوروب ازمکه مخصوص قالین دسته. || طوقاق کبی = قپو اتلی جانلی، قوتلی چو. جق.

طوقناق { (د) س. } ۱. ایشله، اضمار، بوزمه. ۳. باشه اورمه، سسر -

طوقناقلی { (د) ص. } ۱. تأثیرلی، قلی صوئوق، طوقناقلی سوز. ۲. بوزان. مضر: طوقناقلی یمک. ۳. باشه اوران: سرتجه: طوقناقلی توتون، شراب.

طوقندیرمق { (د) فته. } ۱. ایلشدرمک، مس

ومس ایتدیرمک، تماسه کتیر. مک: شورایه الکزی طوقند. یرک؛ شو ماصه یی دیوارله طوقندیرمیره رق کوتوره بیلیر. میسکز؟ ۲. ال سوردرمک، بوزدیرمق: اشیاکزه کیمسه طوقندیرمدم. ۳. اینجیتدیرمک، آزرده ایتدیرمک، صاناشمغه براقق: او زواللی آدمه چوققره طوقندیرمیک. ۴. سوزی طو. لایسبیله برینه ارجاع ایتک، ایما ایتک: سویلدیکنی بکا طوقندیر. مق ایستدی.

طوقنلمق { (د) فته. } ۱. مس ایلشیمک: بوکتابلره طوقنلماز. ۲. اینجیدیمک، صاناشمق، اضرار ایدمک: بوققیر آدمه طوقنلمسون.

طوقنمق { (د) فته. } ۱. ال ایله عضو یله ایلشیمک، لمس، مس ایتک، سورمک، تماس ایتک: صوئوق هواده مرمره طوقنقق فنادر: الم طوقنمغه صوئوقلغنی طویدم. ۲. ال سوروب بوز. مق، خلل کتیرمک، دکیشد. بروب افساد ایتک، ایلشیمک:

کیمسه بوکاغلره طوقنمسون؛ بن اویمکه هیچ طوقنمدم؛ بوکا اصلا ال طوقنماشدر. ۳.

اینجیتیمک، آزرده ایتک، اضرار ایلک، راحت براقماق، صاتا. شتمق: بو چوجغه طوقنماق؛ شو فقیره نیچون طوقنیورسکمز؟ ۴. تأثیر ایتک، ایشیمک، اثری چکمک: بکا اونک سوزی طو. قنماز؛ سویلدیکنی سوز بکا چوق طوقندی. ۵. سرخوشاق ویز.

مك، چوق سرت كلوب سر - سملك كتيرمك : بو توتون، بو شراب بكا طوقنور. ۶. حزن و كدر ويرمك، مراقي آرتديرمق : بويله حزن انكيز شريقلر بكا طوقنور؛ قوال سسي آدمه طو- قنور. ۷. صحنجه ضررى موجب اولمق، اضرار ايتك، ياراماق، راحتسزلىق ويرمك : اكشى شيدلر بكا طوقنور؛ زيتون ياغي جلد خسته لنى اولانلره طوقنور؛ هر يمكك چوغنى طوقنور. ۸. راجع وعائد اولمق : خيري طو- قنمازسه بارى شرى ده طو- قنسون؛ او ايشك بكا طوقنور جهت يوقدر. ۹. تجاوز و تسلط ايتك : عرضه، ناموسه طوقنا . ملي؛ او سوز حيثينه طوقدى .

|| صوبه صابونه طوقونماق = هيج بر طرفه ضررى اولماق . طوقنمق } (د) س . طوقنمق { ايشى . با : طوقنمق .

طوقنور } (د) ص . ۱ . طوقنا . قلى، مؤثر : طوقنور سس . ۲ . مضر، ياراماز : طو- قنور يمك .

طوقنورچين } (د) س . ۱ . بو . يغيني، چيچ . ۲ . كلين جهازى قسى . ۳ . بونجمله اويناتيلير بر اوبون .

طوقوز } (ت) ص . طوق ، صيق : طوقوز قاش .

طوقوز } (د) عد . با : طقوز .

طوقوش } (د) س . دكيش لغنته اتبعا قوللانيلير : دكيش طوقوش = مبادلله، تراميه : ممالك وحشيه ده پاره او- لمديغندن اشياني دكيش طوقوش ايدرلر .

طوقوشمق } طوقوشديرمق . با : طوقوشمق وسائره . طوقومق } (د) فت . ۱ . ايليكلكرك بر طاقنى دستكاهده

آريش وبر طاقلىنى آراچاج يا- پوب بز وقماش وسائره ياقمق، نسج ايتك : بو بزى زرده طو- قورلر؛ چوخه، ايبكلى، حصير طوقوق . ۲ . سيلكمك : آناچ طوقومق . || اينجه اله يوب صيق طوقومق = چوق تحقيق ايتك، لزومسز يره چوق تحرى ايتك .

|| مكيك طوقومق = بر ايش ايچون چوق كيدوب كلك : بو كون اقسامه قدر مكيك طوقودم .

طوقومه } (د) س . ۱ . طوقو . (د) س . ۱ . طوقو . طوقومه سى صيق بز . ۲ . طو- قومش شىء، بويالى پنبوق ايليكدن دستكاهده طوقنمش قالينجه بر منسوج كه باشليجه ياتاقلىق ومندر اورتيسى و ياتاق باغى وسائره يابيلير : يرلى طو- قومه، فابريقه طوقومه سى . =

ص . طوقومه دن يابلش : طوقومه چارشف .

طوقوناق } طوقوناقلى، طوقو- نتمق . طوقونديرمق .

با : طوقنمق وسائره .

طوقه } (ت) س . ۱ . تق . ربط ايدجك قوى باغ . ۲ .

اوج كبي طوبلى ير، دره ايچى .

[طوقات كبي .] مر . ۳ . كمر و قايش وسائره باغلامغه مخصوص ديلى و باشلى بيوك قوپجه : كمر طوقه سى، قولان طوقه سى، قليچ قايشى طوقه سى . ۴ . ب . قاوشدير- مه : طوقه ايتك = قاوشدوروب باغلامق .

طوقه } (ت) س . [يتا . Tocca] عشرت اثناسنده قدحلى طوقشدرمه : طوقه ايتك . =

حد . طوقه = طوقشديره لم . اصل امر صيغه سى اولوب بو ايكنجى مقامده قوللانيلير .

طوقه قلى } (ت) ص . طوقه سى باغلانان : طوقه قلى كمر؛ كومش طوقه قلى .

طوك } (د) س . ۱ . صوئوقدن تيلر ايدوب موقتاً صلب و جامد حالنه كچمش صو وسائر مابيعات، بوز، يخ : طيشاريدنه طوك وارددر؛ دستى طوك طو- تمش؛ طوك چوزلمك = بوز اريمك . ۲ . صو وسائر مابيعاتك صوئوقدن تيلر ايتمسيله موقتاً صلب و جامد حالنه كچمى، جمود [وغلطى : انجماد]، بوز باغلامه :

طوك هوا سيدر؛ هوا طوك كيدوبور؛ هوا طوك چكمك . || طوك ياغى = ماكنه لره سور- لمكده وسائر بويله ايشلرده قوللانيلان ايچ ياغى .

طوكچييمق } (د) فل . ۱ . كو- شتمق . ۲ . مكدور و مغموم او- لمق . مر .

طوكچيرمق } (د) فت . ۱ . ص .

طوكچيرمق } (د) فت . ۱ . ص .

طوكچيرمق } (د) فت . ۱ . ص .

صوئوتمله صلب و جامد حاله
كچيرمك : بو بروت صولرى ،
نهرى طوكديره جقدر : بو ياغى
اريتكدن صكره طيشارى په
قويوب طوكديرملى . ۲ . مج .
چوق اوشوتمك ، صوئوتفده
پراقق : بزى طوكديره جقسكر .

طوكديرمه { (د) س . ۱ . بوز
حاله كچيرمه . ۲ .
قارك ايچنده دونديرملكه بز
حاله كچيرلمش ليموناته و شربت
وسوت وسائره كه يازين سرينك
ويرمك ايچون ينير : ليمونلى ،
قيماقلى طوكديرمه . = ص . ۱ .
طوكديرلمش ، بوز حالنه كچير-
لمش . ۲ . طوكوب كچيرمه اولمش :
طوكديرمه قاورمه ؛ طوكديرمه
ديوار ؛ طوكديرمه طاش = طبيعى
اوليان .

طوكديرمه جى { (د) س . بنه .
يرمه ياپان و صانان آدم .
طوكگره { (د) س . «طوكتمى»
[دن] سيبير جهتمك
طوكش باناققلى حاوى چولى .
[آوروپا لسانلرنده بومعنا ايله
قولانيلان Tundra لغتى بوندن
غلطدر .]

طوكگره { س . باش قوناغى ،
كچك . مر .

طوكز { (د) س . وياخود :

طوكروز { س . [غلطفى وزبازدى :
طوموز .] تق : طو-
نفوز . با : طوموز .

طوكروزلان { (د) س . پراشكى ،
او صورغان بوجكى .

طوكشوق { (د) ص . ۱ . طوكش ،
بوز باغلامش ، جامد

{ غلطفى : منجمد } : اللرى طو-
گوق . ۲ . اوستى طونمش كچى ،
طومانيلى ، بولوتلى ، براق اوليان ،
بوزلى : طوكشوق جام . ۳ . جلا-
سز (تخته ، معدن وسائره) .
۴ . مج . فرسز ، روحسز : طوكشوق
آدم ؛ طوكشوق افاده .

طوكشوق قلاشق { (د) فل . طو-
گوق اولقى ،
فر و جلاسى و پارلاقلى كيمك .
طوكشوق قلى { (د) س . فرسزلك ،
جلاسىزلىق ، صو-
نوقلى .

طول { (د) ص . س . قوجه سز
قارى ، ارمل ، بيوه : طو-
لره اعانه طوپلامق ؛ طول قاد-
ينلره معاش باغلامق ؛ طول
قالقى = قوجه سى اولمك ؛ كلين
طولى = غايت كنج اوله رق طول
قالمش خاتون . || طول عورت او-
قى = آراقيطون (نبات) .

طول { س . ۱ . اوزونلى ،
بوى : بو عرصه نك طول
و عرضى ؛ طوانى اولچمك ؛ بش
آرشين طولى وادرد . ۲ . زمان
چوقلقى ، اوزون مدت : طول
عمر = عمر چوقلقى ؛ طول مدت =
چوق زمان . ۳ . چوقلقى ، كثرت :
طول امل = طمع ، بيمز توكنمز
حرص و آرزو . ۴ . م . كره
ارضك شرقدن غربه اولان
امتدادى ، عرض مقابلى : بر
موقع طول و عرض درجاتى
تعين ايمك ؛ استانبولك طولى
نه در ؛ طول شرقى = مبداء اتخاذا
اولنان برنقطه دن اعتباراً ۱۸۰
درجه په قدر شرق جهتمده اولان
پرلك طولى ؛ طول غربى = نقطه

مذكوره دن ينه ۱۸۰ درجه په
قدر غرب جهتمده اولان پرلك
طولى ؛ مبداء طول هر دولت
عندنده كندى بايتقى ايچنده بر
نقطه دن عبارت عدوئتمله باعث
تشويش عظيم اولان بو اختلافك
رفعيه مشترك بر مبداء طول
اتخاذاى الزمدر ؛ طول ساعتى =
قرونو متره .

طولاً { ح . عر . ۱ . بويجه ، بويته ؛
او عرصه طولاً ۲۵ و
عرضاً ۱۸ متره در . ۲ . م .
شرقدن غربه معتبر اولان طول
جهتيله : فلان شهر طولاً شو
و عرضاً شو درجه ده در .

طولاب { (د) ياخه د دولاب .
س . ا . ايكنجى املا-
سيله اصل فارسى اولوب
عربيه دخى كچمكه «دوايب»
صورتينده چمى كلير [۱ . قو-
يودن صو چيقاروب باغچلرى
صولامغه مخصوص دوزر ماكينه ،
ساقيه ، ناعوره : قويو طولابى ،
بوستان طولابى ، ساقط طولابى .
۲ . هر نوع دوزر چرخ ، جيتريق .
۳ . ديوارك ايچنه اولمش ويا
آيريجه يابلمش رافلى و قناتلى اشيا
وضعنه مخصوص محل : طولابه
قومق ؛ طولابه صاقلامق ؛ چا-
شير ، ذخيره طولابى . ۴ . سلا-
ملى ايله حرم آرمينده اشيا
آلوب ويرمكه مخصوص دوزر
طولاب كه ويرن ايله آلان بر
برينى كوره سز ، دوغمه طولاب :
خدمتجى نى طولابه چاغروب يمكى
ويرمك ؛ آشجى طولابدن حرمة
يمكى ويردى . ۵ . بدستان

ایچنده کی دکانلر: بدستانده بر طولانی وار. ۶. مج. اداره اوز، تمشیة امور: تجارت طولانی چورمک: بو آدم طولانی باشنده در: طولانی بوزلدی. ۷. خله، خدعه، دسیسه: کندی طولانی چورمکن بشقه برئی دوشو. نیمور: بوکا بر طولاب دوشو. نملی: طولاب قورمق = حیل و دسایس دوشونمک. ۸. برجس کوچک میشه دیرکی: چفته طولاب، تک طولاب. ۹. قورلمغه و یا قوی چورمکله چالان چالنی قوطیسی. || طولاب چوبیسی = اورته اکسر. || طولاب صو. قاغی = سیلان قاری.

طولانی } (د) ص. طولانی
طولانی } اولان: طولانی
قوبو: طولانی ساعت = چالغیلی
چکجه می اولان ساعت.

طولاش } (د) س. ۱. بربرینه
طولاش } طولانمه، گرفت:
صارماش طولاش اولمق = صار-
ماشوب گرفت اولمق. ۲. چپارز،
طولاشیق. ۳. اتکل، عوق،
مانع. || طولاش اولمق = قویروق
اولمق، برینه قاتلمق، اتکل او-
لمق.

طولاشدیرلمق } (د) ج. ۱.
طولاشدیرلمق } دوندیرلمک،
دور ایدلمک، دائراً مادرکز-
دیرلمک: آلافرانغه سفره ده
یمک طولاشدیریلوب هرکس
طباغنه آلیر. ۲. طوغریدن
طوغریه کوتوریلوب اوزاق
اوزاق یوللردن کزدیرلمک:
شهری سیر ایتسین دیه طولاش-
شدیریلوق سوق اولندی. ۳.

(سوز) مناسبتنی بولمق ایچون
بچئدن بجه نقل ایدیلرک طو-
لایسینه مقصده سوق اولمق:
سوز طولاشدیریلوق مقصده
کلندی. ۴. چورلمک، لف اید-
لمک: آیاغنه بر ایپ طولاشد.
یرلدی. ۵. اطرافی چورلمک،
حصر واحاطه ایدلمک: بولندی
موقع طولاشدیرلمشیدی. || مج.
آیاغنه، باشه طولاشدیرلمق = حاله
اولمق، مسلط و باش بلایی
اوله رق ویرلمک: بوایشده بزم
باشمه طولاشدیرلدی: بر بلادر
آیاغنه طولاشدیرلدی.

طولاشدیرمق } (د) ق. ۱.
طولاشدیرمق } دوندیرمک،
دور ایتدیرمک، دائراً مادر
کزدیرمک: کندیسنه بتون
باغلی طولاشدیردم: بئی ایکی
ساعت چارشیده طولاشدیردی.
۲. طوغریدن کوتورمیوب صابه
یوللردن و اوزاقلردن چورمک
سوق ایتمک: یاریم ساعتده
کیدلمک ممکن ایکن قولاغوز
اوله جق آدم بزی ایکی ساعت
طولاشدیردی: بزی تانرله
قدر طولاشدیردی. ۳. (سو-
زی) مقصده سوق ایچون
مناسبتدن مناسبتده دوشورمک:
سوزینی طولاشدیره طولاشدیره
مقصدینه کلندی. ۴. چورمک،
صارمق، لف ایتمک: آیاغنه
برایپ طولاشدیردی. ۵. اطرا-
فتی چورمک، صارمق، حصر
واحاطه ایتمک: دشمنک بولندی
تیه بی عسکرله طولاشدیردی.
|| مج. آیاغنه، باشه طولاشدیرمق =

احاله ایتمک، مسلط ایتمک: بو
ایشی، بو بلایی باشمه، آیاغنه
طولاشدیردیرلر.

طولاشلی } (د) ص. طولاشه.
طولاشلی } رق واریلان، طو-
غری اولمان، صابه: طولاشلی
یول.

طولاشتمق } (د) فل. ۱. دو-
طولاشتمق } تمک، دور، جولان
ایتمک، چه چوره کزیمک: صبا-
حدن بری صواقلر ده طولاش-
شیورم: قیرلده طولاششوب
طوردق. ۲. کزیمک، سیر،
کشت و کذار، تفرج، سیاحت
ایتلمک: بر طولاشده کل: بر
ایکی سنه آناطوایدده طولاشدم:
او آدم بحر محیط کبیرده چوق
طولاشدی: کلک بر آرز طولاش-
شلم. ۳. یانلق، منتشر اولمق،
تداول ایتمک: اوپله بر سوز
طولاشیور. ۴. بربرینه کچمک،
قاریتمق، گرفت اولمق: صا-
چلری طولاششمش: بو ایپلیکلر
طولاشیرسه چوزلمسی یک زور
اولور. ۵. طوغریدن کیتمیوب
طولاشیقیلی اولمق، اوتیه بری یه
صایغله اوزامق: بو یول چوق
طولاشیور. ۶. دونوب دیکر
بر طرفدن وارمق: آرقه دن
طولاش: آرت قپودن طولاش-
شدق. ۷. بوشنه کزیمک، اوتیه
ده بریده کزوب طورمق:
ایشیز طولاششوب طورپور: بورا-
لرده نه طولاشیورسکز: طیشا-
ریده چوق طولاشما ایشمز وار
در. ۸. چوریلوب او بر طرفه
کچمک: بوز برون طولاشدیفی

کبی لیمانه کیریلیر . || آیاق
 طولاشمق = طوغری یوریه .
 میوب آیاقلری بربرینه قار .
 یشمغله سرخوش کبی یوریمک .
 || آیاغه طولاشمق = مانع وانکل
 اولمق ، مسلط وبار اولق : ۱ .
 آیاغمه طولاشدی طوردی .
 ۲ . اییلکه مقابل بر فنا حرکتک
 جزاسنی چکمک = نعمتک قدرینی
 بیلمدی آیاغنه طولاشدی . || بر
 شیئک آردنده ، آرقه سنده
 طولاشمق = جست و جوسنده
 اولمق ، پشنه دوشمک . || درت
 طولاشمق = اضطرابده بولمق ،
 اورایه بورایه باش اورمق .
 || دیل طولاشمق = آچیق وفر .
 قلی سویلمه مه مک ، سرخوش کبی
 سویلمک ، لقر دینک سیاقی سباقی
 اداره ایده مه مک : مذنونک دیلی
 طولاشدی اقرار ایتدی . || ذهن
 طولاشمق = ذهن قاریشمق ، شا .
 شیرمق . = فتہ . ۱ . کره رک تحری
 وفتیش ایتک : بتون قیرلی
 طولاشدق اوره جق بر قوش
 بیله بوله مدق . ۲ . دور و طواف
 ایتک : قبودان قوق یلکن
 کیسیله کره ارضی اوج کره
 طولاشدی ؛ استانی بتون آفر .
 یقای جنوبی طولاشدی . ۳ .
 کزوب سیر و تماشای ویا تفتیش
 ایتک : معارف مدیرلی علی .
 التوالی مکتبلی طولاشمغله
 موظفدرلر ؛ اداره مأمورلی
 تحت اداره لرنده کی یرلی طو .
 لاشمغله مکلفدرلر ؛ شاکردانک
 یا تاق قوغوشلرینی آره صره
 طولاشملی .

طولاشمه } (د) س . طولاشمق
 ایشی . با : طولاشمه .
 شمق .
 طولاشمق } (د) ص . ۱ . طو .
 غری کیمین ، طو .
 لاشان ، صابه : طولاشیق یول .
 ۲ . قاریشیق ، قاریشمش ، بر بر .
 ینه کچمش ، گرفت اولمش : طو .
 لاشیق صاچ ؛ طولاشیق ایپ .
 ۳ . صاف و آچیق اولمیان
 مشوش ، مغلق : طولاشیق
 لقردی ؛ طولاشیق ایش ؛ پک
 طولاشیق بر مسئله .
 طولاشیق } (د) س . ۱ . طو .
 غری کیمیه رک
 دونوب طولاشان شیئک حالی
 اکر یلمک ، اعوجاج : یولک ، چای
 یاتاغنک طولاشیقغلی . ۲ . قار .
 یشمق ، بربرینه کچمه ، بورغا .
 جلق ، التوا ، کرفتک : ایپک ،
 صاچک طولاشیقغلی . ۳ . آچیقلق
 و صراحت فقدانی ، تشویش ،
 اغلاق : عباره نک ، افاده نک
 طولاشیقغلی .
 طولاق } (د) س . آیاغه توزلق
 یرینه طولادقلری
 چوقه کناری ویا اکسز شیاق
 وعبا .
 طولام } (د) س . ۱ . صاریلان
 بر شیئک بهر صارلسی ،
 صارغینک ویا مقره وسائریه
 صاریلان ایپ وشریت وقوردله
 کبی شیئرک بهر دوره سی : صار .
 غینی ، صارینی اون طولام طو .
 لادی . ۲ . صاریلان برشیئک
 بر دفعه صارلسنه کفایت ایدد .
 جک مقداری : شو تلدن بکا
 اوج طولام یرک .

طولامباچ } (د) س . با : طو .
 اطرافنه
 طولامق } (د) فتہ . ۱ . اطرافنه
 دوندیروب چورمک ،
 صارمق : باشنه بر شال ، بلنه
 بر قوشاق طولادی . ۲ . مج .
 احاله ایتک ، آغر و مشکل بر
 ایشی برینه بار و مسلط ایتک :
 بو ایشی بنم باشمه طولادیلر .
 طولامه } (د) س . ۱ . چوخه دن
 انتاری کبی اوکی آچیق
 اوله رق قاوشدیریلیر و اوستنه
 قوشاق باغلائیر اسکی بر لباس :
 تاتار طولامه سی . ۲ . پارمغی
 احاطه ایدن بر نوع شیش ، ات
 یارانک خفیف ، قورلاغان ، طو .
 موز بورنی .
 طولامیق } (د) س . بر نوع
 آجی طوزاغی ،
 آغی .
 طولان } (د) س . دسیسه ، اغفال ،
 طولانندیرمه . [اکثریا
 یالان لغتنه اتباعاً قوللائیلیر :]
 یالان طولان بر طقم سوزلره
 قابلملی .
 طولانباچ } (د) ص . دونه دونه
 بوکشل ، پک طو .
 لاشیق وقاریشیق ، ییچاییچ ، ییچ
 اندر ییچ : طولانباچ یول ؛ او بنا .
 نک بوللری پک طولانباچدر . =
 س . پک دونوب قاریشمغله کیریله جک
 وچیقیله جق یری بولنه میان یول ،
 عاقول ، فر . Labyrinth :
 مشهور مینوسک طولانباچی .
 طولاندرمق } (د) فتہ . ۱ .
 چورمک ، اط
 طه ایتک ، اطرافنی آلمق . ۲ .
 حیل و دسایسه آلدانوب صو .

بمق، آشیروب مغبون ایتک : هر کسی طولاندر مغله بکینور؛ اوندن یوز لیرا طولاندر مرش.

طولاندر پچی } (د) صد هر-
کسی حیل و
دسایسه اغقال ایده رک صومئیی
صنعت ایدین ناموسسز، عیار،
طراز، مزور .

طولاندر بمق } (د) س .
دسیسه و
حیله، هر کسی صومئیی صنعت
مکروهه سی، عیارلق، طرارلق؛
طولاندر بچیلگی ارتکاب ایدنلرک
قانوناً جزایی واردر .

طولانمق } (د) فل . ۱ . دو-
نوب دور ایتک،
طواف ایتک . ۲ . تداول ایتک،
شیوع بولمق، متداول اولمق .
۳ . بولکک، ایلشکک : آياغی
طولانندی . = فت. صارمق :
بر صارغی طولانندی .

طولانی } ص. عر. ن: طولانیه.
[«طول» دن سمه]
بوی اکنندن زیاده، بویلی،
مستطیل : طولانی بر تارله، بر
عرصه . = ح. بوی اعتباریله
بویجه، بوینه، طولاً : طولانی
اولچمک : طولانی قومق .

طولانی } (د) س. طولاشوب
قارشمش شیء، طو-
لانباچ .

طولایی } (د) س. ۱ . دور،
چوره، حول، اطراف .
۲ . خط مستدیر، دائرة . ۳ .
مناسبت، ملابسه . || طولایسیله =
۱ . ملابسه سیله، بالمناسه . ۲ .
طوغریدن طوغری به اولمه رق،
مناسبت دوشوره ک : طولایسیله

بندن معلومات آلدی . || دن
طولایی = ۱ . سیندن، دن ناشی،
دن اوتوری، اجلدن : وقوع
بولمش بر جرمدن طولایی نو-
قیف اولمش؛ کندیسيله اولان
الفتنندن طولایی اوکاده صور-
مشرک؛ ظهور ایدن برایکی وقعه-
دن طولایی قرانتینه دن تمیز
پراتیقه ویرمیورلر . ۲ . دائر،
متعلق، حقتنده : سزدن طولایی
بعض شیئرلر صوردی . || فر
طولایی = چپه چوره، دائراً
مادار : اورمانی فر طولایی
کزدی .

طولدر تمق } (د) فت. برینه املا
ایتدیرمک، بالوا-
سطه طولدرمق : شو دستیلری
کیمه طولدرته جغز ؟

طولدر لمق } (د) ج. ایچنه بر
شیء قونوب بو-
شانغی دفع ایدمک، طولی حالنه
قونمق، املا ایدمک : دستیلر
طولدرلدی می ؟ صیاحدن بری
صو قویورلدیکی حالده حوض
طولدریله مدی .

طولدر مق } (د) فت. ۱ . بوش
شیئی طولی ایتک،
ایچنه شیء قومق، املا ایتک :
دستی صو ایله، صندیغی اشیا
ایله طولدرمق . ۲ . بر شیئی بر
قابک ایچنه قومق : بو اشیا
صندیغه . ذخیره یی انباره
طولدرملی . ۳ . اکسیک اولان
شیئی تماملامق، ابلاغ ایتک :
ویردیکنز آچغی یوز لیرایه
طولدرک؛ دها حسابی طولدره-
مدق . ۴ . اسلحه ناریه به قور-

شون و صرمی قویوب آتلفه
حاضرلامق : تفنکی، طوبی طو-
لدرمق . ۵ . کملش حیوانک
قارنه و قیاق و یاپراق کبی بر
سبزه یه پرنجله اوزوم فستیق و
سائره قویوب پدشیرمک، طولمه
یا بمق : قوزی، هندسی، طو-
مانس طولدرمق . ۶ . چقور
بر یره طاش طوپراق و مولوز
و سائره آتوب تسویه ایتک :
اوراسنی طولدره جغز . ۷ . دیکزک
ایچنه طاش و چمتولی مولوز و
سائره آتوق قره یه چوپرمک :
ساحلک صیغیرینی طولدروب
ریختیم یا بل . ۸ . ایچیله جک
شیئی قدحه قویوب صومق :
بکا برصو، بر لیوناظه طولدر-
مفعولی شراب اولورسه اکثریا
مخدوف اولور : طولدر ایچیم .
|| چله طولدرمق = تام قرق کون
خلوت و عبادت و ریاضت ایتک؛
و مج. جفا چکمک . || دفتر اعمالی
طولدرمق = کنسکار اولمق .
|| چوقور طولدرمق = اولمک،
دقن اولمق . || طوننه طولدر-
مق = بر کیمسه طیشاری چیقمغه
وقت بوله میوب طوننه ایتک،
دفع طبیعی ایتک .

طولش } (د) س. طولقی ایثی .
} با : طولق .

طولغون } (د) ص. ۱ . طولش،
ایچی طولی، مالی،
مشحون، مالامال، پر : طولغون
حوض . ۲ . قباریق، شیشکین :
طولغون مندر . ۳ . چوق بیکدن
شیشش، ممثلی : طولغون معده .
۴ . تام، چوچغه، دکریجه : طو-

لغون بهاسيله . ۵. حدت و كين و
انفعاى ايچنه بريكد يروب صاقلان.
مش، مبطن : طولغون آدم . ۶.
صوك درجه يه كان : طولغون
يورك = حزن و كدر ك صوك در-
جه سنه كان يورك ؛ طولغون
كوز = كوز ياشى دو كك ايچون
جزئى بر وسيله يه محتاج اولان
محزون كوز . || اتنه طولغون =
ملجمه ، طيقناز .

طولغونلق { (د) س . ۱ . طو-
لمش شيتك حالى ،
مشحونيت ، امتلا . ۲ . غرض ،
كين ، يور كده كينلى طوتيلان
حدت : برينه طولغونلغى اولمق .
۳ . معده شيشكينلىكى ، امتلا .
|| قولاق طولغونلغى = چوق
ايشيتككن استحصال اولسان
معلومات .

طولغه { (ت) س . با : طاولغه .

طوللق { (د) س . قوجه سى اوليان
قادينك حالى : اء قادينه
طوللغنده سيم باقىدى ؟

طولمش { (د) ص . ۱ . مملو ،
دستى ، صنديق ، آرابه . ۲ .
آرتق تحمل اولنه ميه جق ، طا-
شه جق درجه ده حدت و انفعال
پيدا ايتمش ، پر حدت ، پر غضب .
= س . اسكه ده طولنجيه قدر
نرخله يولجى آلوب طولنجيه
حركت ايدن نوبت قاينى : طو-
لمشه بيتك . || م . طولمشه كلك =
مرتب سوزلره ايناتمق ، اغفال
ايدلك .

طولمق { (د) فل . ۱ . بوش قاب
وساژه ايچنه بر شى

قونوب بوشلقدن قورتلق ، مملو
ومشخون اولمق : دستى ، صنديق ،
حوض طولدى ؛ صهرنج دهها
طولدى . ۲ . بر قاب و ظرف و
ساژه ايچنه كيرمك ، كيروب
اونى طولدى برمق : طيشاريدنه
براغيلان قزانه صو طولمش ؛
قارننه هوا طولمش ؛ ديلنجيلر
قيويى آچيق بولوب ايجرى يه
طولملر . ۳ . شيشمك ، قبارمق :
معدم طولدى ؛ بو مندر چوق
طولمش . ۴ . صبر ايدنه رك حدت
وكينى قلبده صاقلانمغه طاشه جق
درجه يه كلك : آرتق صبر ايدنه
ايدنه طولمشيدم . ۵ . تمام اولمق ،
اچال اولمق : حساب طولدى .
۶ . بوش ىرى قالماق ، آرتق
آله مامق : آرابه ، واپور ،
طولدى . || قولاق طولمق =
چوق ايشيتككه اوكرتمك .
|| كوزلر طولمق = آغلايه جق
اولمق ، كوزه ياش كلك . || يورك
طولمق = چوق مكدور و منفعل
اولمق .

طولمه { (د) س . ۱ . طولمق ايشى ،
امتلا : حوضك بوقدر
چابوق طولمه سى . ۲ . ايجى پرنج
و اوزوم و فستيقله و يا قيمييه و
ساژه ايله طولدى ريلوب بشير يان
كشلمش حيوان ياخود قباتق و
ياپراق كى سبزه يمكى : قوزى ،
هندى ، ميديه ، قباق ، پاطليجان ،
لاخنه طولمه سى ؛ بالانجى طولمه =
زيتون ياغى و پرنج ايله بايلان
ياپراق طولمه سى . ۳ . بر شيتك
ايچنه طولدى ريلان ماده : ديوار
طولمه سى . = ص . ۱ . طولدىر-
لمش ، ايچنه پرنج وساژه طولدى-

ريلان : طولمه قوزى ، طولمه
طوماتس . ۲ . طاش طوپراق و
مولوز وساژه ايله طولدى ريلوب
تسويه ايدلمش : طولمه بانجيه ،
طولمه تپه . || م . طولمه يى يومتق =
سويلتن مغفلا نه سوزلره ايناتمق :
بن بو طولمه يى يوتمام .

طولو { ياخود طولى . (د) ص .
۱ . ايچنه شيشلر قونوب
ويا طولانوب بوش اوليان ، مملو ،
مالى ، مشخون : طولو شيشه ،
صنديق ، حوض . ۲ . بر قاب و
ساژه ايچنه بريكوب طولانمش
اولان : بو طولاننده كتاب طر-
لودر ؛ كوله بايق ، بو طاغنده
آو قوشلرى طولودر . ۳ .
چوق ، كترتلى ، مباح : بو باغده
طولو كراز واردر ؛ نچده جنس
قيصراقلر طولودر . ۴ . ايجى
بوش اوليان ، صوم . ۵ . فشنگ
و باروق قونوب آتلغه حاضر-
لانمش (اسلحه ناريه) : طولو
تقنك . طوب . || طولو ديزكين =
ارخاى عنان ايدنه رك ، سرعت
تامه ايله (حيوانى قوشد برمق) :
بر اتلى طولو ديزكين كلبور-
دى . = س . ۱ . بر قاب وساژه يى
طولدىران مقدار : آوج طولو-
سى ، كاسه طولوسى . ۲ . شراب
وساژه مملو باردق ، بياله : بر
طولو اچمك . ۳ . بزم عشرته
بولنانلرك بردن چويروب اچيد-
كلرى بارداقلىر ، دور اقداح : بر
طولو چويرمك . || آغز طولو-
سى = اهميتسز ، حكمسز بر چوق
لاف : آغز طولوسى . لاف
خانفيسنه اينانيرسك .

طولو { یا طولی. (د) س. یازن
 هوانک اوست طبقه لندکی
 برودتن طونوب ایری و یو -
 وارلاق بوز دانه لری صورتده
 یاغان یاغور که بعضاً کترتلی و
 پک ایری دانه لری یاغوب کلی
 خساری موجب اولور، عر.
 برد، فا. تکرک: طیلو یاغمت،
 دوشمک؛ یاغوردن قاچوب طو -
 لویه طوتیق = خفیف بر صیتند -
 یدن قاچوب ده دها آغزینه
 دوچار اولوق.

طولوس { (ت) س. طونوس
 دیدکمز شیمک دها
 طوغری اسمیدر. با: طونوس.
طولوق { (د) س. دیکیشز
 قاب پاییلان بتون
 دری: بال، پگمز، صو طو -
 لوغی.

طولوم { (ت) س. ۱. حیوانک
 بتون چیقارلمش در -
 یسندن عبارت قاب که پگمز،
 بال، یاغ، سرکه و یا صوکبی
 مایعات یاخود پدیر وساره
 وضعنه مخصوص اولور: سرکه
 طولومی؛ بر طولوم یاغ؛ طولوم
 پدیری. ۲. نفسله شیشیریلوب
 بر یاندن صیتغله بر اوچنه
 مربوط بولنان دودوک چالینان
 دری: ضایده طولومی. ۳. ایکی
 تختهدن عبارت و بر طولوم
 تقلیدنده بولنان کورک قطعه سی:
 بر طولوم الما، سمور. || طولوم
 چیقارمق = حیوانک درین
 بتون وسقطسز یعنی طولوم یا -
 پیله بیله جک صورتده یوزمک.
 || طولومنی چیقارمق = یوزمک؛ و
 مج. حدیخی بیلدیرمک، تادیب ایتمک.

|| شیشدن و شیشمکدن ده کنایه
 اولور: طولوم کبی شیشمک؛
 طولومه دوتمک.

طولومبه { یا طولومه. (ت) س.
 (یتا. Tromba دن
 غلط) ۱. صوینی بر طرفدن
 چکوب دیگر طرفدن ویرمکه
 مخصوص و تخلیه هوا قاعده سیله
 ایشلر ماکینه که انواعی وارددر:
 قویو، یاغین طولومه سی؛ فرنک
 طولومه سی = صو چیقارمغه
 مخصوص معدنی طولومه. ۲.

دکیزدن صوینی بوقاریه چکوب
 بهده بوشادان بر نوع قاصیرغه که
 راست کلدیکی سفاس ایچون پک
 تهلکه ایدر؛ خرطوم، کردبان.
 ۳. جبر. بدنک ایچنده بریکن
 مایعاتی چکوب آلمه و یا مایع
 بر علاجی بدنک ایچنه ادخال
 ایتمک مخصوص بیوک شریغه.
 ۴. بر طولومه به مربوط اولوب
 اونی اداره ایدن باشی بوزوق
 و یا عسکر افرادی، طولومه.
 جیلر طاقی: آتی سرای طولومه.
 سی کچور: اسکدار طولومه سی
 یتیشدی. || طولومه طانیسی =
 فسقیه کبی بر ماکنه دن صیقیلوب
 چیقاریلان بر جنس خور
 طانیسی.

طولومبه جی { (ت) س. ۱.
 شله لده و بعض
 دوارده کی اسکی اصول یاغین طو.
 لومبه لرینی یاغین محله کونوروب
 اوراده قوللانان آدم. [صورت
 مخصوصه ده تعلیم و تربیه ایدیلن
 و آلات و ادواتی پک مکمل او -
 لوب کندیلرندن پک چوق یارار.
 لقلر کوریلن اطفاشیه افرادی

بولردن بسبتون باشقه در. [۲.
 اولرده کی صو طولومه لرینی
 تعمیر ایدن صنعتکر. ۳. مج.
 چاپقین، خایلاز، تربیه سز، حال
 و حرکت و معامله سی پک قبا و تند
 آدم، خایطه.

طولومبه جیلق { (ت) س. ۱.
 یاغین طولو -
 مبه سنی اداره ایدوب حربق
 سو کندیر مک و صو طولومه.
 سی تعمیر ایتمک فعل و صنعتی:
 طولومه جیلق تهلکه کی برایشدر.
 ۲. مج. تربیه سزک، چاپقینق،
 قبا و تند حرکت و معامله، خایطه.
 لق.

طولون { (ت) س. ۱. شقائک
 قولاق توزینه طوغری
 اولان محذبجه طرفی. ۲. طولو
 آی، بدر. صر.

طولی { (د) ص. س. با: طولو.

طولی { ص. عر. ذ: طولیه. ۱.
 بوی و اوزونلغه منسوب و
 متعلق: (طولانی دها مستعملدر.)
 ۲. هر. کره ارضک شرقدن
 غربه طوغری اولان مقیاسنه
 منسوب و متعلق: ممالکک
 درجات طولیه سنی تعیین ایتمک.
 طولی ۱. ص. ذ: عر. ذ: اطول.

طوم { (ت) مه. یومری و
 یووارلاق شیء تصویر
 ایدوب شمعی یا لکز استعمال
 اولندیخی حاده مرکباتی چو -
 قدر. مخفف: توم.

طوم { (د) مه. طاؤل و تومبلک
 سسی کبی صدایی تقلید و
 تصویر ایدب اکثریا مکرر

قوللانيلير : طوم طوم طاول
چالنيوردی. مخفی: دوم.

{ يا طومانه. (د) س.
طوم مائس } [فر. Tomate]

ايچى پك صولى و ميخوشجه او-
لمغه كرك تازه سى و كرك شيشه.
لرده حفظ اولمش صونى و يا
ازمه سى و پستيلى يمه لذت و ير-
مك ايچون قوللانيلوب هادانا
مطبخك حوايج ضروريه سى حكمنه
يكمش اولان بر سبزه كه آمريكا.
دن كله اولوب انواع كئيره سى
واردر : قرمزى طومانه، صالحيم
طومانه؛ آجى طومانه = طومانس
صالچه سى؛ يشيل طومانه = بعض
يملكرده قوللانيلان خامى.

{ يا طومانه لى. (د)
طوم مائسلى } ص طومانه نك صونى

ويا ازمه سى ايله تربيه اولمش :
طومانسلى پلاو، چوره .

{ سذ. عر. چ: طومامر.
طومار } { بلكه ر. درى ديمك

اولان $\tau\omicron\mu\omicron\rho\iota$ دن] ۱. وقتيله
بوينه اوزون كسيلوب طى او-

لنهرق اسطوانه صورته قو-
نيلان يازلمش جيلان دريسى،

نامه، كتاب، دفتر : طومار
اعمال ۲. صاريلوب اسطوانى

الشكل اولمش هر شئ : كاغد،
قاش طومارى. = ص. تر.

اسطوانى الشكل، مستطيل و
ايچى بوش : طومار دويت =

ايچنه قلم قونه جق قوبورى اولان
ديويت. || طوب طومارى = كله
سورگوسى.

{ (ت) س. طوغانك
طوم ماغه } آياغنه اوردقلى طو-

پلى كوستك .

{ يا طوماغو. س. زكام،
طوماغى } نوازل. مر.

{ (ت) س. ۱. آغاجدن
طوماق } طوب. ۲. بر نوع

قالين و آغر چيزمه. ۳. آت
اوزرنده طاشيدقلى قالين بر
چوماق، آغاج كرز.

{ (د) س. ۱. بر
طومالان } منطاري، فر. Truffe

دينان منطار. ۲. يومرى چيبان،
طاعون چيبانى .

{ (د) فته. بر جهق
طوماقمق } كئيدكې چيقه جق

وضعيته قومق، نومسلك : يوكى
آلق ايچون آرقه سنى طوما-
لئدى.

{ (د) فل. ۱. بر
طوماقمق } جهق كئيدكې

چيقمق، نومسلك : بوديوار
طومالمش. ۲. چوكمك، اكلك،

(حيوان) آرقه سنى بوكه رك
اوتورمق : كوك طومالدى.

{ يا طومانيج. (د)
طوماييج } ص. اوركو چلئمش،

چيقئيسى اولان. [ارظغرل غاز-
ينك و طائنه سنك ايلك مقرى

اولان معروف بر طابغه علم
اولمشدر.]

{ (ت) س. بول و قيصه
طومان } ايچ طونى.

{ ص. با : طوماييج.
طومانيج } ص. با : طوماييج.

{ (ت) مه. دوشن شينك
طومب } سسنى تقليد و دوشمكى

تصوير ايدوب چوجق لساننده
دوشمك معناسيله ده قوللانيلير :

طومب يره دوشدى؛ طومب
صويك ايچنه دوشدى؛ طومب
ايتدى. [جومب كې.]

{ يا طومبه (ت) مه. ياتاغه
طومبا } آتيلوب راحتى بولق

و چوجق لساننده ياتقى معناسيله
قوللانيلير : ساعت اوچه كلنجه
هايدى طومبا: اويقوسى كلنجه
طومبا ياتدى .

{ (ت) ص. شيشمان
طومباديز } و بيچمسز، قيصه

وشيشمان : طومباديز بر آدم.
عر.

{ (ت) س. ۱. چايلرده
طومباز } ايشلر آلتى دوز و

كوكرته سز قايق. ۲. كوپرى
آلتنه قونور و يا شماندره كې
قوللانيلير فوجى رسمنده كوچك
دوبه : كوپرى، واپور طومبازى.

{ (ت) س. اصل
طومباق } محل اعمالى اولان

هند لساننده اولوب آروپا -
جه ده بو اسمله معروفدر. [

آلتيله قاريشيق ويا آلتين قا-
پلامدى باقىر ويا تونج. = ص.

بو خليطه دن معمول : طومباق
لكن ابريق.

{ (ت) ص. يووار.
طومبالاق } لاق، شيشمان،

طومبول : طومبالاق بر چو-
جق.

{ (ت) س. ۱. حقه باز
طومباله } يووارلاغى. ۲. نو.

مرورى حاوى كاغدرله و زارله
اوينانيلان قار اوپونى. فر. Loto.

{ (ت) س. صوصيفيرى
طومباي } ديشيسى، ديشى مانده.

{ يا طومورجق .
طومورجق } (ت) س. [اصلى :

طومورجق] آغاجلك هارده
فلز اولق اوزره قيشين پيدا

ایتدکری دوکملرک بهری،
عر. برعوم.

طومرو و جقلا تمق } یا طومور -
جقلا تمق .

(ت) فل. (آجاج) طومرو جقلا
پیدا ایتمک، فلز لثمک اوزره طو-
مرو جق و یرمک .

طومروق } (ث) س. ۱. آغا-
جک فلز اولقی

اوزره پیدا ایتدیکی دوکمه،
طومروق. ۲. چچیک غنجه سی،
دها آملیوب دوکمه حالنده بو.

لنان غنجه. ۳. قالینلاشمش آجاج
ساقی، کوتوک. ۴. حمام وفورنه
یارار قالین اودون، کوتوک :

طومروق یارمق. ۵. دستره
ایله آیرلیق و ایجابنده اوله قو-

للانلق اوزره ایری بر مکعب
صورتنده صاتیلان طاش وسا.

ژه : مالطه، مرمر، میشه، جوز
طومروغی. ۶. وقتیه مجرملرک

آیاقلری کچیریلوب باغلانمق اوزره
ایکی دلیکی اولان بر کوتو کدن

عبارت عذاب و اشکنجه آلتی.
۷. [بوندن تعمیماً] حبسخانه،

محبس، زندان : طومروغه آتمق،
اورمق = حبس ایتمک. || طو-

مروق آغاسی = وقتیه حبسخانه
مدیری.

طومرو و جقلا تمق } (ت) فل.
(آجاج) طو-

مرو جق پیدا ایتمک، فلز لثمک
اوزره دوکوملثمک : هوانمک
صیچاقلغندن آجاجلر کرکی کبی

طومروق لاندی .
طومشرمق } (ت) فت. قوش
آغزینه یم ویر -
مک.

طومشقم } (ت) فش. (قوشلر)
آغازلر یله بیتلشمک،

بربرینک بیتنی آیقلامق : طوقلر
طوموشوب طور یورلردی .

طومشوق } (ت) س. یا باغان
کبی قوشلرک کرلی
ویومری آغاسی .

طوموز } (د) س. [اصلی :
طوگز] پیساکیه و

تند طبیعتیه معروف درت آ-
یاقلی بر حیوان که یسانی و اهلی

اولور، خنزیر، خوک، کراز.
حسن تعبیرله جانور دخی دینیر.

یاوریسنه چوربه دیرلر. —
پسلسکدن و عناد و مرهمتمز-

لکدن یاخود زیاده قوتدن
کنایه اوله رق شتم و تحقیر

تعبیری ده اولور : نه طوموزدر!
|| طوموز آغز شاغی، آتمکی،

آیریغی = بر جنس کوک. || طو-
موز آیاغی = ۱. تفنک صیقسینی

ویا شیشه طیبه سنی چیقارمغه
مخصوص بورغی. ۲. وقتیه

دشمنک آیاغنه باتمق اوزره
یوله آتیلان دمیردن سیوری

اوجلی مثلک آیاق اولطه سی.
|| طوموز آرابه سی = بر جنس

زرهلی آرابه، سییار کوچک
مترس. || طوموز الماسی =

طومولان. || طوموز باشی =
بر جنس صراجیه. || طوموز

بالیغی = یونس بالیغنک بیوکی.
|| طوموز بورنی = قیللی ات
یاران. || طوموز یاغی = طوموزک
دریسی آلتنده و آتمک اوستنده
قالین بر طبقه حالنده بولنان
یاغ .

طوموزلق } (د) س. طوموز
طبیعی، عناده مر-

حتمسزک : بینه طوموزلغی طو-
تدی .

طون } (د) س. ۱. تق. علی -
الاطلاق روبه، ثوب،

لباس، جامه : قره طون. ۲.
بدن آشاغی کییان و باجاقلری

اورتن لباس، شالوار، طومان،
دیزلک : آیاغنده طونی یوق؛

ایچ طونی = تنک اوزرینه و پانتا-
لون یا شالوارک آلتنده کییلن

بر لباس که چاشیردن معدوددر.
۳. آت توگنک رنکی : بو

آتمک طونی کوزل؛ طوری
طوننده؛ آچیق طون. || طو-

نسر = مج. هیچ بر شی اولمیان،
پسپایه، شیلیق .

طونان تدریمق } (د) فت. ۱. تز-
بین ایتدیرمک،

زینت و یردیرمک : باغچه سنی
باغچوانه کوزل طوناندرمش .

۲. قندیلر و باراقلره تزین
ایتدیروب شهر آیین ایتدیرمک :

چارشی بی بلدیبه طونان تدریدی .
طونان تمق } (د) فت (ثوب و لباس

دن اولوب اصل معناسی کیمیدیر-
مک در. ۱. سوسلندیرمک،

بزمک، تزین ایتک : اوطله لرینی
کوزل طونانتمش؛ کلینی کیمید-

یروب طونان تدریلر. ۲. قندیلر و
باراقلره ابنیه و شهری سو-

سلندیروب شهر آیین پاتمق :
شهری، چارشی بی، سواققلری،
یاورلری طونانتمق. ۳. مزین
صورتده ترتیب ایتمک : میوه
طلبه سی طونانتمق. ۴. مج. سو-
گوب صایه رق تکدیر ایتمک .

اطرافله قباحتلرینی یوزینه او-
 رهرق پایلامق. ۵. ۵. کمینک
 آرمه و تکنه سنده کی نوافصی
 اکال و تجهیز ایدوب سیر و سفره
 حاضرلامق: سفینینی طوناتمق.
 = فل. شهر آیین اجرا ایتک،
 قنديللر و بايراقلره طوناتمق:
 واپورلر بوکون طوناتمشر.

طوناتمە { (د) س. تزین، سو-
 سلندیره مه. با: طونا-
 تمق.

طونادلمق { (د) ج. ۱. تزین
 ایدلک، سوسلند-
 یرلک، زینت و یرلک: بو صالون
 کوزل طونادلمش. ۲. شهر آیین
 ایچون قنديللر آصیلوب بايراقلر
 آچلق: فلانک قوناغی مکمل
 صورتده طونادلمش. ۳. طا-
 قلمی اکال ایدلک، تجهیز اید-
 لک، یکی پاییلان کیلر ده
 طونا دلمدی؛ آت کوزل طو-
 نادلمی.

طوناتمق { (د) فل. ۱. سو-
 سلنک، بزنگ، زیب
 وزینت بولمق: کلین کوزل طو-
 نامش. ۲. قنديللر آصهرق
 و بايراقلر کشاد ایدرهک اجرای
 شهر آیین ایتک: بتون شهر
 طوناتمش؛ ابنیه رسمیه صورت
 مخصوصه ده طوناندی. ۳.
 (کمی) یلکن وسائر طاقله
 تجهیز اولمق: یکی انشا اولنان
 سفتاں ده طونامدی. ۴.
 (آت) مکمل طاقلره حاضر-
 لامق: آت طوناندی.

طوناتمە { (د) یاخود طونما و
 غلطی: دونما [س. ۱.

عمومه آند بر مسرتک اعلا نیچون
 شهرک قنديللر و بايراقلر و سائر
 شمشعلی شیتلرله تزینینی و طوب
 تفنک و فشنکر انداختیله انواع
 لعبیاتک اجراسی شهر آیین،
 شنلک: طونامه کیجه سی. ۲.
 سفن حربیه جموعی: طونانمای
 هایون؛ آق دکنز، بصره کور-
 فزی طونامه سی؛ اینجه طونامه =
 اوافق کبیلر فیلوسی. [فا. زعم
 اولنهرق ترکیباندده اوله قوالا-
 نیلور:] طونانما (دونما) ی
 هایون، طونانما (دونما) ی
 دولت علیه.

طونبای { (ت) س. با: طوه بای.

طونج { یاخود طوج. (ت) س
 با: تونج.

طونغور { طونغور دی. با:
 طنغر، طنغردی.

طونلاته { (ت) س. [بتا.
 Tonnellata] کمی
 حوله سنک و علی الاطلاق مایعات
 و ذخیره و سائرتهک واحد قیا-
 سیسی اولوب بیگ کیلورن
 عبارتدر: قرق طونلاته حوله
 استیعاب ایدر بر کمی؛ صو شر-
 کتی صویک طونلاته سنی قاچه
 و پرور؛ [طونه دخی دینلر.]

طونلاتهلق { (ت) ص. شو قدر
 ایدر: یکرمی طونلاتهلق بر کمی؛
 ایکی طونلاتهلق بر صو قرانی.

طونلق { (د) ص. طون و یا ایچ
 طونی اعمالنه یارار:
 طونلق بز. = س. وقتیه عسکره
 و یربان اثواب پارمسی، البسه
 بدلی.

طونوس { (ت) س. [طوغر-
 یسی: طولوس. یو.
 Θόλος = قبه] هر طرفی مدور
 اولیوب ایکی دیوار اوزرینه
 اکلی صورتندده باپلش کارکیر
 سفت: بودرومک اوستنی طو-
 نوس یا یتمق، چوبرمک: طونوس
 اوستنده بنا یا یتمق.

طونه { (ت) س. [مجار-
 جه دن] آلمانای جنوبی
 ایله اسویچره حدودندن نبعاله
 قره دکنزه منصب اولان بیوک
 ایرماق که آوروپانک انهار عظیمه-
 سندندر.

طوی { (ت) س. قازدن بیوک
 بر بیانی قوش که ایکی
 جنس اولوب، بیوکنه طویداری
 و کوچکنه طویلاق و عربستان
 طویبی دینیر. = ص. مج. عقلسز،
 ادراکسز، عجی و خام: طوی
 آدم.

طوی { (ت) س. [اصلی: توگک]
 دوگون، سور، ولیه،
 جمعیت، شنلک: طوی کونی-
 مر. [قوللاندیفمز «دوگون»
 لغتی اشبو «طوی کونی» و ده
 طوغریسی «توگک کونی» تعبیر-
 ندن مأخوذ در، زیرا او کون
 بایراق برینه توکلره خانینی طو-
 نامق عادت ایدی.]

طویت { س. عر. قصد، نیت،
 مقصد، امل. ن.

طویداری { (ت) س. [وغلطی:
 طوغداری] طوی
 دینلن ایری قوشک بیوک جنسی.

طویرلمق { (د) ج. ایشیتدر-
 لک، اسماع ایدلک:
 بو خبر کیسه یه طویرلمایلدیر.

طَوِيْرَمَقْ { (د) ب. ف. باشقه سی } طرفندن قارنی طو-
 لدیریلوب آجلفی کیدیرلک، اشباع
 ایدلک : اوروج بین طرفندن
 قرق فقیر طویرملق اقتضا ایدر.
 طَوِيْرَمَقْ { یا طویورمق. (د) }
 فت. ۱. ایشیتیدیر-
 مک، برینک ایشیتمه سنه مساعده
 ویا ایشیتمه سنی تسریل ایتک،
 اسماع ایتک : سو بیلدیکی کزی
 طویورمیسکز؛ بونی کیسه به طو-
 یرمیک . ۲. آچق، افشا، نشر
 ایتک : بو سوزی طویورماملی.
 طَوِيْرَمَقْ { یا طویورمق. (د) فت. }
 برینک قارنی طوق
 ایتک، یدیروب اشتها سنی کیدیر-
 مک، اشباع ایتک : آج طویورمق؛
 قرق فقیر طویورمق . || قارن
 طویورمق = ۱. یک یک مک، طویورمق .
 ۲. بسلمک، نافع و مفید اولق : بو
 ایش قارن طویورماز .
 طَوِيْغَارْ { (ت) س. تارله قوشنک }
 بر نوعی، چایر قوشی؛
 تیهلی طویغار .
 طَوِيْغَانْ { (ت) س. طوغان. با : }
 طوغان .
 طَوِيْغُوْ { (د) س. } «طویوق»
 [دن] ۱. ایشیتمه، طو-
 یه، استماع : طویغوسی کوشک.
 ۲. ایشیتمه کله استحصال اولنان
 معلومات، مسموعات، آگاهی :
 طویغوسی چوق . ۳. حس، حواس
 خسه دن بری واسطه سیله خبر
 آله، طویمه : بو آدومه طویغو
 یوقدر؛ طویغوس چوق آدم.
 [خالص و فصیح ترکیجه بر لغت
 اولدیفی حالده، بزجه بونک یرینه

«حس» لغت عربیه سنک مألوفتی
 بغیر حق اعتباردن دوشمه سنی
 موجب اولشدر.]
 طَوِيْغُوْسُوْ { (د) ص. ۱. حسسز، }
 طویغوسز } طویماز، حس ایتمز،
 هیچ بر شیء قلبنه تأثیر ایتمز،
 تأثیرسز . ۲. ادراکسز، معلو-
 ماتسز، خبرسز .
 طَوِيْغُوْسُوْ { (د) س. ۱. }
 طویغوسزلق } حسسز لک،
 طویمازلق، حس ایتمه ییش، تأثیر-
 سز لک . ۲. ادراکسز لک، معلو-
 ماتسزلق .
 طَوِيْغُوْلِيْ { (د) ص. ۱. حیوی }
 طویغولی } زیاده، طویار، تا-
 ثری، متأثر . ۲. معلوماتلی،
 خبردار .
 طَوِيْلْ { (ص) ع. ۱. طویله . }
 [«طول» دن ص. ۱.]
 ۱. اوزون، دراز : عمود طویل؛
 طویل الید = اوزون الی، مقتدر.
 ۲. چوق سورر، ممتد، مدید :
 عمر طویل . ۳. د. عروضده بر
 بحر مخصوص : بحر طویل .
 طَوِيْلَقْ { (ت) س. بحمیلک، }
 طویلق } خاملق، تجرب به سز لک،
 جهالت .
 طَوِيْلَمَقْ { (د) ب. ف. ۱. ایشید- }
 طویلمق } لک، مسموع اولق،
 استماع ایدلک : اورادن معلمک
 سسی طویلیری می؟ ۲. منتشر
 اولق، انتشار ایتک : اویله بر
 خبر طویلدی . ۳. میدانه چیتموق،
 کشف و افشا اولنق، فاش او-
 لمق : سزک صاقلادیفکز سر
 طویلدی . ۴. حس اولنق :
 پیره نك بدنك اوزرنده یوریدیکی
 طویلیر .

طَوِيْلَمَقْ { (د) ب. ف. ۱. قارن }
 طویلمق } طوق اولق، قانق،
 شبع، آجلق دفع ایدلک : او
 ق-ر اکتکه طویلیری می؟ ۲. مج.
 قناعت کلک اکتفا اولنق : بو
 منظره به طویلماز؛ سزک صحبتکزه
 طویلیری می؟
 طَوِيْلَهْ { (د) ع. ۱. بربری آر- }
 طویله } قه سنه باغلانمش برصره
 حیوان، حیوان قطاری : طو-
 یله خر . ۲. حیوانانک باغلاندیفی
 یر، آخور، طاوله . [با : طاوله .]
 ۳. چایره قویوریلن حیوانک
 آیاغنه باغلادق قری ایپ، طاوله
 ایچی .
 طَوِيْمَازْ { (د) ص. بر شیطله قناعت }
 طویماز } ایتمز . طمعکار : نه طو-
 یماز آدمدر .
 طَوِيْمَازْ { (د) ص. ایشیتمز، }
 طویماز } آکلماز . || اوردم طو-
 یماز = بر شیطی چابوق آکلماز،
 سوزده آلدیرمیان .
 طَوِيْمَازَلَقْ { (د) س. بر شیطله }
 طویمازلق } قناعت ایتیش،
 طمعکارلق .
 طَوِيْمَقْ { (د) فت. ۱. ایشیتک، }
 طویمق } سمع حاسه سیله حس
 ایتک، استماع ایلک : فلانک کلده-
 یکنی طویدی کزی؟ قولانغم آغر
 در چوق باغردلجه طویمام .
 ۲. حواس خسه دن بری وا-
 سطه سیله حس ایتک، متحسس
 و متأثر اولق : تنک اوزرنده
 بر شیء یوریدیکنی طویدم؛ نزله-
 دن قورقو طویمورم .
 طَوِيْمَقْ { (د) فل. ۱. طوقلق }
 طویمق } حاصل اولق، قارن
 طوق اولق، آجلق دفع اید-

ملك، سير وشعبان اولوق : طو-
 يدكزى؟ قارنم طويدى . ۲ .
 قائمق، اكتفا ايتك : صوبه
 طويه ميورم؛ آرتق اوده ثروته
 طويمديسه؛ بو ياغمورلردن يرلر
 طويدى. || كوز طويمق = قناعت
 كلك : حريص برآمدن نه قدر
 قزانسه يته كوزى طويماز .

طويمه } (د) س. ۱. ايشتمه ،
 استماع . ۲. خبر آله ،
 استخبار . ۳. حس، متأثر اوله .
 طويمه } (د) س. سير اوله ،
 شيع، قائمه : طوپراغك
 صوبه طويمه سى .

طويناق } (د) س. ۱. طويه-
 جق آت ، لامسه .
 ۲. حيوان آياغك طرفناغى .

طويوق } (د) ص. طوق لغتلك
 صورت اصليه سيدر .
 طويوم } (د) س. ۱. طويمه ،
 قائمه، شيع . ۲. قناعت .

طويوملق } (د) س. ۱. بركره
 طويه جق مقدار :
 بر طويوملق اتمك . ۲. طويمغه
 مدار اولان : بو ياره طويوملق
 دكل آ. ۳. يغم، غنيمت، چاپول .

طهارت } س. عر. ۱. تميزلك،
 پاكلك . ۲. دفع
 طميعدن صكره شرمأ اقتضا
 ايذن بيقائمه : طهارت آلمق .

طهور } ص. عر. «طهارة» دن
 س. س. ۱. پاك تميز و تميز-
 ليچى : شراب طهور .

طى } س. عر. ۱. صارمه، بوكه،
 دوپروب بوكه : طومارى
 طى ولف ايتك . ۲. صاروب
 طوپلاركى قطع اتمه، كسمه :

طى زمان، طى مكان ايتك = زمان
 ومكانى آتلامق، بر قوم خارقه ايله
 چكما، اون كونلك يره مثلا بردقيقه
 ده وارمق . ۳. چيقارمه، حذف
 ولغو اتمه، قالديرمه : عباره نك
 بر قاچ فقره سنى طى ايتلى .

طيار } ص. عر. «طيران» دن
 س. س. ۱. اوچان، او-
 اوچيچى، پرند . ۲. هوايه قالقان،
 غازه منقلب اولان : جسم طيار =
 آچيق براغيلجه غازه منقلب
 اولوب نابيد اولان جسم . فر.
 Volatil . || جعفر طيار = معوته

محاربه سنده ايكى قولى كيسيله رك
 شهيد اولان حضرت جعفر بن
 ابى طالب (رضه) در كه قو-
 للرينك قناده تسديله جنتده
 اوچديغى جانب نويون مشاهده
 و تبشير بيورلمشيدى . || ريح

طيار = كزن يعنى تبديل مكان
 ايذن صيزيلر، سيكيير وجعلرى .
 [لسان عوامده رثيه يعنى رو-
 ماتيسمه يده بو اسم ويزيلير .]

طيايق } طيايق، طيايق وساژه .
 با : طيايق وساژه .

طيب } س. عر. كوزل قوقو،
 كوزل قوقولى روح ويا
 ياغ وساژه، كوزل قوقوسيون
 سوريلن شى .

طيب } ص. عر. ن : طيبه .
 «طيب» دن ص. س. [اي، خوش : قول طيب، كله طيبه .

طيبات } س. عر. فد : طيبه . با :
 طيبه .

طيبه } س. عر. ج : طيبات . اين
 ايش، كوزل فعل وحر-

كت، عمل صالح، فعل حسن،
 ثواب، حلال . = سخته . م .
 مدينه منوره .

طير } س. عر. ج : طيور . قوش،
 سرغ : طير خوش الحان،
 طيور جنت؛ منطق الطير = قوش
 دىلى .

طيران } س. عر. ۱. اوچه،
 اوچش : قوشلر طيران
 ايدر . ۲. غازه تحول ايدوب
 هوايه قاريشمه : لقمان روحى
 آچيق شيشه ده قالنجه طيران
 ايدر .

طير يون } س. عر. ج . عر . تا .
 تاريخ طبيعنيك قوشلر
 بختى وعليله توغل ايذن علما، فر.
 Ornithologistes . [جمعيت طبيه
 عثمانيه نك تسيبي وجهله «طيور-
 يون» ديمك جاژر دكلدر .]

طيش } (د) س. (اصلى : طاش،
 تاش، تيش) [ايچ مقابلى،
 خارج، بيرون، برشيتك طيشا-
 ريسى : ايچى طيشنه بكره مز؛
 طيشى ايچندن كوزل؛ طيشندن
 اولچمك = طيشاريدن، خارجدن؛
 ايچى طيشى بر . = ص. طيشا-
 ريده كي، خارجى، بيرونى : طيش
 قپو = باب خارجى؛ طيش دكيز =
 بجر محيط .

طيشاري } (د) س. [اصلى :
 طاشقارى] طيش
 طرف، خارج، بيرون، ايچرى
 مقابلى، آچيق ير : طيشاريدنه
 اوتورمق؛ طيشاريدن كلك؛
 طيشاريسى ايچريسندن صيحاغ؛
 طيشاريلرده كزيمك . = ح .
 ظم . خارجده، خارجاً : طيشارى

قالدی؛ طیشاری چیمدی.
 || طیشاری چیمق = مج. دفع حاجت، دفع طبیعی ایتمک، آبدست بوزمق. || طیشاری کیتمک = ولایاتدن برینه عزیمت ایتمک، سیاحت ایتمک.

{ (د) ص. طیشاریسی
 طیشلی } اولان، خارجی؛ ایچلی
 طیشلی = داخلیلا و خارجاً منا. سبتلی، تکلیفسز، محرم.

{ سذ. عر. اوقوده و یا
 طیف } قراکقدمه قورقودن کوزده تجسم ایدن خیال، غل. || م. طیف شمس = ضیانتک انکسار قوتله حل ایدلسیله اجزاسنک آلنان رسمی.

{ (ت) مه. طاق مخفی او.
 طیق } لوب خفیف و اینجه بر سسی تقلید و تصویر ایدر: طیق طیق پنجرهیه اوردی.

{ (ت) س. ۱. شیشه و
 طیقاج } ساژه آغزینی طیقاقمه مخصوص بزدن و آغاجدن طیه. ۲. وقتله اشکنجه آلاندن اوله. رق مجرملرک آغزلینه طیقده قلی شیء.

{ (ت) فت. ۱. برشیشه
 طیقاقمق } وساژه آغزینی بزدن طیه و ساژه ایله باصهرق قپا- مق، طار بر منفدی بر شیشه قپاوب سد ایتمک: شو شیشهی طیقابی؛ صویولئی، بوری یی طیقاشلر؛ شیش بوزازنی طیقدهی. || آغزینی طیقاقمق = سکوته مجبور ایتمک، اسکات ایلمک. || القردی یی آغزه طیقاقمق =

سوزینی رد و جرح ایدیورمک. طیقاقمق { (ت) فل. ۱. بول قپانوب سسد اولتمق، مسدود اولمق، قپانوب ایشله. مک: بوغازم طیقاندی؛ بوری چاموردن طیقاقمش. ۲. نفس طو تلمق. کوكس طارلا شوب نفس آلماز اولمق. ۳. اشتها قپانوب بیه مه مک: طاتلیدن طیقاندم.

{ (ت) ص. طیقاقمش،
 طیقانیق } بولی قپانمش، مسدود، ایشلر: بو شیشه نك آغزی طیقانیق؛ صویولی، بوری طیقانیقدر.

{ (ت) س. ۱. قپا-
 طیقانیق } لیلق، مسدودیت: بوغازک، صویولنک طیقانیقلی. ۲. نفس طو تلمسی، کوكسک طارلا شمسيله نفس آلنه مامه.

{ (ت) مه. ۱. قوری و
 طیقیر } اینجه بر سسی تصویر ایدر، و مکرر اوله رق بویله بر سس چیقارمق صورته قو- ریمش شیلره وصف دخی او- لور: بوزک اوزرنده طیقیر طیقیر یوریوردی؛ بورک قوریوب طیقیر طیقیر اولمشیدی. [طاقر ۴۰مه سنک مخفی حکمنده در.] ۲. فیر فیر کپی سسله قپانامغی تصویر ایدر: تجره طیقیر طیقیر قپانایوردی.

{ (ت) فت. طیقردی
 طیقرداتمق } ایستدیرمک، طیقیر طیقیر ایده جک صورته سسلندیرمک: شو باقرلی طیقرداتمايک.

{ (ت) فل. خفیف
 طیقردامق } و قوری بر سسله

کورلدی ایتمک: چپنده پاره لر طیقردایوردی؛ طونمش طو- پراقلرک اوزرنده آياق لری طیقیر- دایوردی.

{ (ت) س. قوری و
 طیقردی } خفیف برسسله اولنان کورلدی: آياق طیقردیسی؛ صخرلرک طیقردیسی؛ پاره نك طیقردیسی.

{ (ت) فل. قپالی
 طیقسیرمق } آغزله خفیف صو- رته آکصیرمق: آکصیروب طیقسیریور.

{ (ت) س. قپالی
 طیقسیریق } آغزله خفیف آ- کصیره.

{ (ت) فت. ۱.
 طیقشدرمق } باصهرق صو- قق. ۲. مجله ایله يمک: بر آرز يمک طیقشدیروب کیتدی.

{ (ت) فل. طار بر
 طیقشمق } یره و باشقلری آره- سنه صوقلق.

{ (ت) فل. صوقلق،
 طیقلمق } آره یه کیرمک.

{ (ت) فت. ۱. زورله
 طیققمق } و اینته رک باصهرق صو- قق: شلته یه پنبوق طیققمق. ۲. طار و یا صیققدیلی بر یره صوقق: حبسه طیققمق، دلیکه طیققمق. || مج. چاکه اوت طیققمق = برینی محو ایده جک صورته ایشنی بوزمق.

{ (ت) ص. طویلی و
 طیقنار } ملحمجه: طیقنار آدم.

{ (ت) س. طویللق،
 طیقنارلق } آز ملحماتی.

صورت‌نده ییغیلان اوت، اوت ییغینی .	پك صیقوقاقی طولدیرلمش : طیقیز طولمه .	طیقتمق } (ت) فته. عجله ایله و اهمیتسز صورتده بر شیء یمك : بر پارچه شیء طیقنوب کیتدی .
طینت } سش. عمر. خلقت، جیلت، فطرت، یاراد یایش : طینتی فنا؛ طینتنده مرکوز او- لان حال .	طیاسان } سندن. عمر. زاهدلرک صارقیتهقلری صاریق اوجی .	طیقهللی } (ت) صد. قیامش، طیقاه- نمش، مسدود : طیقهللی بورى .
طینمق } (ت) فته. با : طینق .	طین } سندن. عمر. بالچیق، چامور، طوپراق .	طیقیز } (ت) صد. ۱. زیاده طیقناز، پك قالین. ۲ .
طیور } سندن. جم. فد : طیر . با : طیر .	طیناز } (ت) سس. قیش ایچون حفظ اولمق اوزره تبه	

ظ

ظ { ظو. س. [عر. ظاء. سث.]
 } ترکیه الفبائک یکر منجی حرفی

اولوب، ترکیه ده مخرجی اولوب -
 یفتندن، یالکز عربیدن مأخوذ
 کلانده بولنور. شیوه اصلیه
 عربیه سنی بز تلفظ ایده میه -
 جگمزدن (ز) کبی اوقورز. بو
 حرف اسکسی عبرانی و سریانی
 الفبازنده دخی مفقود اولوب،
 (مخذ ضغط) حرف لری میاننده
 عربلر طرفندن علاوه اولمشدر.
 ابجد حسابنده ۹۰۰ عددینه
 دلالت ایدر.

ظاء { سث. عر. ظ حرف نسا اسم
 } عربیسی اولوب، (ط) دن
 تفریق ایچون، نقطه لی اولدیغنه
 بناء « ظاء معجمه » دخی دینلیر.

ظالم { ص. عر. ظ: ظالمه. ج: ظا.
 } لمن. ظله. [« ظلم » دن
 سف.] حقسزلق و ظلم ایدن،
 حقسز، غدار، قیجی، مرحمتسز،
 ستمکار: ظالم آدم؛ ظالم فلک.

ظالمانه { ص. فا. ظلم و اعتسافله
 } اولنان، غدارانه،
 ستمکارانه: بر معامله ظالمانه.
 = ح. فا. ظالمه یا قیشیر صو.
 رتده، ظلم و ستم و غدرله: ظا.
 لمانه اوربور.

ظالمیک { س. ظلم، اعتساف،
 } مرحمتسز لک، غدارلق.

ظاهر { ص. عر. ظ: ظاهره.
 } [« ظهور » دن سف.]

۱. میداننده اولان، آجیق،
 آشکار: بو بر امر ظاهر در.
 ۲. بدیهی، مثبت، هویدا: دلیل
 ظاهر. || ظاهر اولوق = ظهور
 ایتمک، میداننه چیتقمق. = سذ.
 عر. بر شیئک میداننده و آجیقده
 اولان صورتی، خارج، باطن
 مقابلی، کورینور صورتی: بو
 آدمک باطنی الله بیلیر اما ظا.
 هری پک اینی کورینور؛ ظا -
 هرده صلحادن کورینور؛ باطنی
 ظاهرینه اویماز. = ح. تر.
 البته، شبهه سز = ظاهر یارین
 کله جکدر؛ اوله در ظاهر!

ظاهرآ { ح. عر. میداننده او -
 } لهرق، آشکاره، صو.
 رت ظاهره و خارجیه ده، کو -
 ریتبشده: ظاهرآ دوست کو -
 رینورسه ده باطناً دشمندر.

ظاهری { ص. عر. ظ: ظاهریه.
 } ظاهر ده اولان،
 طیشدن کورین، صورتی: حال
 ظاهریسی، احوال ظاهریه سی.
 مقابلی: باطنی، باطنیه.

ظرافت { سث. عر. نازکک،
 } نازکانه طور و حال

و افاده، تربیه لی معامله، لطافت:
 سوزنده، معامله سننده فوق
 العاده بر ظرافت واردرد؛ انسان
 ظرافتنه حیران اولور.

ظرافتلی { ص. نازکانه، نازککله
 } اولنان، تربیه لی و لطافه
 فت آمیز: ظرافتلی سوز، معاد
 مله.

ظرف { سذ. عر. ج: ظروف.
 } ۱. قاب، قلیف، محافظه:
 ساعت ظرفی. ۲. الی یا قاقاق
 ایچون قهوه فنجانی ایچنه قونان
 کومش و یا سائر معدندن قاب:
 بر طاقم ظرف؛ ظرف فنجان
 طاقی. ۳. بر یره کوندریلن
 مکتوب و هر نوع اوراقک قو.
 ندیغی و یا پیشدیریلوب مهر مومیه
 مهرلن کاغددن شکل مخصوصده
 قاب: مکتوبی ظرفیه قودم؛
 ظرفی قیادم؛ بر پاکت ظرف.
 ۴. م. زمان و یا مکان بیان
 ایدن کله؛ ظرف زمان، ظرف
 مکان: دون بوراده ایدم تعبیر -
 نده « دون » کله سی ظرف
 زمان و « بوراده » ظرف
 مکاندر. || ظرفنده = ایچنده،

اثناسنده، داخلنده: بش کون
ظرفنده؛ اوج سنه ظرفنده.

ظرفاء { س. س. ج. ع. ر. فد :
ظریف. با : ظریف.

ظرفیت { س. س. ع. ر. بر کله نك
ظرف اولسی، ظرف
زمان و یا ظرف مکان صورتیه
قولانلمسی: بو کله نك ظرفیتی
حالنده صورت استعمالی.

ظروف { س. س. ج. ع. ر. فد :
ظرف. با : ظرف.

ظریف { ص. ع. ر. ن: ظریفه.
ج: ظرفاء. [«ظرف»

دن ص. ش.] نازک، لطافتی،
خوش ادا: ظریف آدم، ظریف
معامله. = ج. تر. فد. کبی.

سویچی قادین. [بومعناده جمعی
اولان «ظرفاء» قولانلییر.]

ظرفیانه { ص. ح. ف. نازکانه،
ظرافتله، حسن ادا
ومایتمله: ظرفیانه معامله اید-
یور.

ظریفلیک { س. ظرافت، نازکک،
حسن ادا، نازکانه
معامله.

ظفر { س. س. ع. ر. مقصوده
دسترس اوله، نائلیت،

موفقیته. ۲. دشمنی یکمه، غلبه،
غالبیت، نصرت، فتح: جناب حق
فتح و ظفر احسان بیوردی؛
دشمن اوزرینه ظفر بولدی.

ظفر { س. ع. ج. اظفار. ت.
ظرف. طرناق.

ظفره { س. ع. ر. ط. کوز طبقه.
لرندن برینک طرناق
کبی قالینلاشوب سر تلمه سنی مو-
جب عک، فر. Ptérigium.

ظفری { ص. ع. ر. ن: ظفریه.
ظرفی. با : ظریف.
ظرفیانه منسوب و متعلق.

ظفریاب { ص. ف. [ع. ر. ظفر =
موفقیته. ف. یافتن =

بولق] ۱. موفقیته نائل اولان،
موفق، نائل: مرامنه ظفریاب
اولدی. ۲. غالب، منصور:
دشمنه قارشی ظفریاب اولدی.

ظلم { س. س. ع. ج. ظلال، اظلال.
۱. کولکه، سایه. ۲. مج.

حایه، تصاحب، سایه: ظل ظلیل
ولی نعمتیده. ۳. ر. بر قوسه
تماس ایدن خط مستقیم، تماس.
|| ظل الله، ظل الله فی الارض =
خليفة مسلمان حضرتلری.

ظلال { س. ج. ع. ر. فد: ظل.
با: ظل.

ظلام { س. ع. ر. ۱. قرا گلیق،
ظلمت: ظلام لیل. ۲.

حقسزاق، ظلم، غدر، ستم. [بو
ایکنجی معناده «ظ» نك
کسری ده جاژدر.]

ظلف { س. س. ع. ج. ظلوف.
اظلاف. تا. صیغیر و

قویون کبی حیواناتک چتال طیر-
ناغی. [چتال اولمیان آت طیر-
ناغی کیلرینه «حافر» دینیر.]

ظلم { س. ع. ر. حقسزاق، غدر،
ظلم، جور، عدل مقابلی.

ظلماً { ح. ع. ر. ظلم ایله، حقسز
اوله رق، جور و ستمله،
بغیر حق، زورله.

ظلمات { س. س. ج. ع. ر. فد:
ظلمت. با: ظلمت.

ظلمانی { ص. ع. ر. ن: ظلمانیه.
قرا گلیغه منسوب و متعلق
وقرا کلق اولان، مظلم.

ظلمت { س. س. ع. ج. ظلمات.
قرا گلیق، تیرکی، ناریکی:
ظلمت لیل. = ج: کره ارضک

آلرجه کونش کورمز و قرا-
گلیقه قایلر اقطار قطبیه سی:
اسکندرک ظلماته کیتدیکی
مرویدر. || بحر ظلمات: بحر
محیط آطلاسی به وقتیه عربلرک
ویردکری اسم.

ظلم { ص. ع. ر. [«ظلم» دن
ص. ش.] زیاده ظلم و
حقسزاق ایدن، پک جفاکار،
وغدار، مبالغه ایله ستمکار.

ظلی { ص. ع. ر. ن: ظلیه. کولکه به
منسوب و متعلق.

ظلیل { ص. ع. ر. ن: ظلیله.
[«ظلم» دن ص. ش.] پک
کولکه لی، پک کشیف و سرین،
سایه دار: ظل ظلیل.

ظماً { و ظماء. س. س. ع. ر. زیاده
موصومه، تشکی، عطش
شدید.

ظن { س. س. ع. ج. ظنون. ۱.
صافی، صامت، یقیناً

بیلکسزین اغلب احتمال ایله
حکم ایتمه، کمان: بوکون کله-
جکدر ظن ایدرم؛ ظنم، ظنه
کوره بوکون کلبرلر؛ ظن ایتمه که

بنم بو ایشده بر منفعم واردر.
۲. شبهه، تردد، شک: بو ایشده

ظن حاصل اولدی؛ وحدانیت
حقنده ظنه تابع اولماملی؛ ظنونی
ذهندن چیقارملی؛ فلاسفه نك

اکثر مطالعاتی ظن و خیالدن
عبارتدر. || حسن ظن = بر آدم
حقنده ابی بر فکر و مطالعه
حاصل ایتمه، کندیسنی ابی بیله،

توجه. || سوء ظن = بری حقنده
کوتی بر فکر و مطالعه پیدا ایتمه،
کندیسنی کوتی ظن و فرض ایتمه:
حقمده کی حسن ظننی سوء ظنه

تحويل ايتديلر. || ظن غالب = علم يقينه قريب اولان ظن.
 { سئذ. ج. عر. فد : ظنون } ظن. با. ظن.
 { سئذ. ج. عر. فد : ظواهر } « ظاهره » لسائزده قوللانماز. [بر شي ويا شخصك ميدانده اولان وكورينور جهتلى، صورت ظاهره سى : بوآدمك ظواهرى يك ابي كو- رينور؛ ظواهر احوالنه باقيليرسه.
 { سئذ. عر. با. زغاره. ظهاره }
 { سئذ. عر. ۱. آرقه، صرت، اكين. ۲. كاغد و سائزدهك آرقه طرفى، كرپسى : جوانى مكتوبك ظهريته يازوب اعاده ايتدى. || قوة الظهر = آرقه دن امداده مهيا اولمق اوزره يدك بولنديريلان عسكر و سائزده، كريدن كو كشييله جك قوت : دشمنك قوة الظهرى وار ايدى.
 { سئذ. عر. كوندوزك اور- ظهر } ته سى، زوال وقتى، اوكله : صلاة الظهر = اوكله نمازى؛

قبل الظهر = اوكله دن اول؛ بعد الظهر = اوكله دن صكره.
 { ص. عر. ۱. : ظهريه . ظهري } آرقه يه منسوب و متعلق. ۲. امداده متعلق : قوة ظهريه = قوة الظهر.
 { ص. عر. ۱. : ظهريه . ظهري } اوكله يه منسوب و متعلق. [زوالى دها مستعملدر.]
 { سئذ. عر. بر مكتوب و سائزدهك آرقه سنه يازيلان يازى، آرقه سئنده كي شرح : ظهريه سى واردر؛ ظهريه- سنى او قوديكز مى ؟
 { سئذ. عر. ۱. ميدانه ظهور } چيتمه، ظاهر اوله، چيتمه، كورينه : كونش ظهور ايتدى؛ صوقاغك كوشه سندن ظهور ايدىوردى. ۲. حاصل اوله، وجوده كله، تحدث، تكون : آرقه مده بر چيسان ظهرايتدى. ۳. كشف، ايجاد، بولتمه : آمريقانك ظهورى؛ توتونك ظهورى؛ تلغرافك ظهورى. ۴. مشهور بر آدمك ويا فوق العاده بر حالك ميدانه

كلىسى : دين مابين اسلامك ظهورى؛ بحر محيطده فورطنه لك ظهورى. || نوظهور = يكي چيتمه، يكي ايجاد.

{ سئذ. ج. عر. ما- ظهورات } مول ومنتظر دكل

ايكن آكسزبن وقوعه كان احوال و بويله احوالك ايجاب ايتيرديكي مصارف : ظهوراته قارشى بر مقدار آنچه بولندير- مق شرطدر. || ظهوراته تابع اولمق = اولدن صورت اجراسى تعين اولنمىوب ظهور ايدم جك احواله كوره اوله جق اولان :

اورايه كيتدكدن صكره خط حر كتمز ظهوراته تابع اوله جقدر؛ ظهورات واپورى = سياحت پروغرامى خارجنده و فوق العاده بر لزوم اوزرينه حر كتمز ايتير- يلن واپور.

{ سئذ. عر. اورته اويوننده ظهورى } مضحك شخصى اجرا ايدن مقلد؛ ظهورى قولى = اورته اويونى طاقي.

{ ص. عر. [« ظهر » دن. ظهير } صئذ. [آرقه چيقان، معين، مددكار، يارديمجي.

ع { عین. س. [عربیہ سہ.]
 { ترجمہ الفباک یکری برنجی
 حرفی اولوب، بوغازدن اولان
 مخرجی السنۂ سامیہ مخصوص
 اولمغه، لسانمزدہ یالکز عربیدن
 مأخوذ کله لردہ بولنور. الفباک
 ترتیب اصلسی اولان اجمدصرہ.
 سندہ اون آلتنجی حرف اولوب،
 شکل عبرانیسی ۱۱ و شکل سریا.
 نیسی در کہ عربی ایلہ مشا.
 بہتلیری ظاہر در. شکل اصلی
 قدیمی بر دائرہ وحلقہ دن عبا.
 رت اولمغه السنۂ سامیہ دہ کوز
 دیمک اولان بو اسمہ تسمیہ او.
 لشمدر. لسان یونانیدہ بوشکل
 اصلی بی (۵) محافظہ ابتدکی
 حادہ، حرکہ یرینہ کچوب، ضمۂ
 مبسوطة ثقیلہ کبی او قونور. عربی
 اولیان کله لردہ استعمالیہ مثلاً
 عربہ وعلکساندر یازلمسی غلط
 فاحشدر. رقم کبی استعمالندہ
 ۷۰ عددینہ دلالات ایدر.

عابد { س. ص. عر. ڈ: عابدہ. ج:
 { عبدہ. [«عبادۂ» دن
 سف.] طایبان، طابینان، عبادت
 ایدن، اهل تقوی، زاہد: عابد
 آدمدر؛ عابدہ بر قادین؛ عابدک
 عبادتی؛ عبدۂ اوٹان = بتہ طا.

یانلر.
 عابدانہ { ص. ح. فا. عابد و زا.
 { ہدہ یا قیشیر صورتدہ،
 عابدجہ: بر طور عابدانہ ایلہ؛
 عابدانہ عمر سوربور.
 عابر { ص. عر. ڈ: عابره. ج:
 { عابریں. [«عبور» دن
 سف.] کچن، عبور و مرور ایدن:
 مارین و عابریں = کلوب چکنلر.
 عاتق { ص. عر. [«عتق» دن
 { سف.] [سف.] ۱. آزاد اولمش،
 آزادی، اعتناق اولمش
 (کولہ). ۲. اسکی، قدیم.
 [«عتیق» دہا مستمندر.]
 عاج { سذ. عر. ۱. فیل دیشی.
 { ۲. باغہ.
 عاجز { ص. عر. ڈ: عاجزہ. ج:
 { مجزہ. [«مجز» دن سف.]
 ۱. اقتدارسز، غیر مقتدر،
 ضعیف، کوشک، لندن ایش
 کلز: عاجز بر آدمدر؛ کندی
 ایشنی کورمکدن عاجزدر. ۲.
 شاشیرمش، نہ یاپہ جفتی بیتلز،
 درمانسز: بن بو ایشدہ عاجز
 قالد؛ انسان جواب ویرمکدن
 عاجز قالیر. ۳. انہ تواضع طر.
 یقیلہ متکمدن کنایہ اولور:
 عاجز لری، عاجز بندہ لری.

|| دار العجزہ = کندیلرینی
 بسکدن عاجز اولان بیماریارہ
 و سقط فقرانک بیتوتت و اعاشہ.
 سنہ مخصوص خیرات دائرہ.

عاجز انہ { ص. ح. فا. ۱. عجز
 { واقتدارسزلقلہ، حقیرا.
 نہ: عاجزانہ تقدیمنہ جرأت
 قلندی؛ عاجزانہ بر کتاب یازمغه
 باشلادم. ۲. انہ متکمدن کنایہ
 اولور: طرف عاجزانہ مه ارسال
 بیوریلان تجریرات ید عاجزانہ.
 مه واصل اولدی.

عاجزی { ص. فا. بو عاجزہ عائد
 { ویا منسوب و متعاق،
 متکمدن کنایہ اولہرق محویت
 و تواضع تمبیریدر: پدرعاجزی =
 پدرم؛ سوی عاجزی یہ = طرف
 عاجزانہ مه.

عاجل { ص. عر. ڈ: عاجلہ.
 { «عجلہ» دن سف.] ۱.
 عجلہلی، عجلہ جی، مستعجل:
 تشبہات عاجلہ. ۲. شمدیکی،
 حاضر، مستقبل و مہلتلی اولمیان،
 پشین، آجل مقابلی، معجل:
 امر عاجل، دواى عاجل، مہر
 عاجل.

عاجلاً { ح. عر. عجلہ ایلہ، مستعجل
 { اولہرق، سربعاً، درحال:

مکتبک عاجلاً کشادی مطلوبدر.
 عاَد { سخنذ. عر. ین جهنده سا.
 کن بولنش بر قوم قدیمدرکه
 هود (عم) ه ایمان کتیرمیوب
 کفر وشرکه اصرار ایتدکر.
 یچون طرف باریدن قهر او.
 لشمدر.

عَادَت { سش. عر. ج: عادت.
 ترکیبات عربیهده:
 عاده ۱. آیشلمش شیء، الفت،
 هر وقت یاپیلان: صباح ارکن
 قالمق عادتیدر؛ بیلدیکنی کیمسه.
 یه کوسستمه مک عادتیدر. ۲.
 رسم، داب، اصول، هر کس
 طرفندن رعایت اولنه کنحال:
 یوملمکتک عادتق بودر؛ عادت
 بلده؛ عادت حسنه، عادت سیئه؛
 عاده الله = حکم ازلی ربانینک
 جاری اولدیی طریق، نظام و
 اصول طبیعت. ۳. تر. قادینلرک
 آیده بر کره کوردکاری حیض،
 آی باشی: عادت اوستنده ایدی.
 || خارق عاده، خارق العاده =
 عاده الله مغایر اولهرق واقع
 اولان حال، معجزه وکرامت کبی
 عاده الهک مافوقسنده وقوع
 یولان حال. || علی العاده =
 عادت اولدیی یعنی هر وقت وقوع
 یولدیی کبی، عاداتا، بیاغی. || فوق
 العاده = هر وقتکینک اوستنده
 وخارجنده اولهرق، صورت
 مخصوصده، آیریمجه: فوق العاده
 حرمت ورعایت ایتدیلر؛ فوق
 العاده بر ضیافت ویردی.

عَادَاتَا { ح. عر. [طوغریسی:
 عاده] ۱. عادت اولدیی
 اوزره، هر وقتکبی کبی، علی.
 العاده. ۲. بیاغی صورترده، عادی

بر صورتله: عاداتا بر یمک. ۳.
 دوزجه: بو عاداتا سرفقت.
 عَادِل { ص. عر. ث: عادلہ.
 } [«عدل» دن سف.]
 عدالت صاحبی، اجرای عدل ایدن،
 احقاق حق ایدن: آمر عادل،
 حکومت عادله. || شاهد عادل =
 عدالت اوزره یعنی طوغری
 شاهد.

عَادِلَانَه { ص. ح. فا. عدالت
 صاحبی برآمده یا قیشیر
 صورترده: حکم عادلانه.
 عَادِه { سش. عر. خارق العاده،
 علی العاده، فوق العاده.
 با: عادت.

عَادِي { ص. عر. ث: عادیه. ۱.
 عادت اولان، معتاد، هر
 وقتکبی، فوق العاده اولیمان:
 عادی کون؛ امور عادیه. ۲.
 بیاغی، آشاغی: عادی برآدمدر؛
 پک عادی بر یمک پامشیدی.
 || هقه. - قرق عادیه: حقوق جزا-
 یمهن اولیمان؛ محاکم عادیه =
 جزا محاکمکنک غیری، حقوق
 محکمه لری.

عَادِيْلِيك { س. بیاغیق، آشاغیق:
 اونک عادیلکی قیافتندن
 بلیدر.

عَارِ { سذ. عر. ۱. شین، نقیصه،
 عیب، اوتانهجق شیء: او
 ایش بنم ایچون عاردر. ۲.
 اوتانعه، محجوب اولمه، حیا،
 محجوبیت، شرم: بوآمده هیچ
 عار ناموس یوقیدر؟

عَارِب { ص. عر. ث: عاربه.
 } [«عرب» دن سف.]
 عرب جنسیتنه منسوب اولان:
 عرب عاربه = اساساً وخالص

عرب جنسیتنه منسوب اولان
 عرب.

عَارِسِي { ص. حیاسز، اوتانماز،
 یوزی پک.

عَارِسِيَجِه { ح. اوتانمیهرق، او-
 تانمقسنزین.

عَارِسِيْلَانِمَق { فل. عارسزلق
 جه حرکت ایتک، رد اولنهرق
 قوغلدییی حالده ینه اوتانمقسنزین
 مراجعت ایتک.

عَارِسِيْلِق { س. حیاسزلق، او-
 تانمازلق، رد اولنه.
 رق قوغلدییی حالده ینه اوتا-
 نیوب مراجعت ایتمه: آرتق
 عارسزلق ایدیور.

عَارِض { ص. عر. ث: عارضه.
 } [«عرض» دن سف.]
 طبعی وذاتی اولمیوب صکره-
 دن حاصل اولمش، ظهور ایدن،
 کلوب یایشان: کندیسنه برحال،
 برخسته لقی عارض اولدی؛ بوسنه
 اکینلره بر بوجک عارض اولدی.

عَارِض { سذ. عر. یا کافی:
 عارض آل.

عَارِضِه { سش. عر. ج: عوارض.
 } عارض اولان حالت،
 صکره دن کلوب تعلق ایدن
 نقیصه: بر عارضه یه اوغرادی؛
 عوارض متنوعه یه دوچار او-
 لدی.

عَارِضِي { ص. عر. ث: عارضیه.
 } ذاتی وخلق اولمیوب
 صکره دن ظهور وتعلق ایدن:
 علم انسانده ذاتی دکل عارضی
 بر حالدر.

عَارِف { ص. عر. ث: عارفه.
 } [«عرفان» دن سف.]
 بیلن، بیلکی صاحبی، دانا،

آشنا، واقف: عارف اسرار، هنر وفنده عارفدر؛ عارف بالله = حق تعالیٰ حقیه آکلامش؛ مرشد عارف = اسرار الهیه به واقف اولان مرشد.

عارفانه { ص. ح. فا. عارف احوال و اسرار اولان مرد دانا به یاقیشیر و سزاوار بر صو. رتده: بعض مقالات عارفانه سنی او قومد؛ عارفانه اجرای وعظ و نصیحت ایدبور. [با: حریفانه] عارلامق { فل. او تالمق، محجوب و شرمنده اولق: بو آدم عارلامق بینزمی؟

عاری { ص. عر. ژ: عاریه. «عری» دن سف. [۱. چپلاق، برهنه. ۲. خالی، بوش، تهی، بری، مبرا: زینتدن، ریادن عاری.

عاریت { س. عر. اودونج. مو. قتا و اعاده اولمق اوزره آلتان شی: کتاب عاریت ویرلز؛ عاریت آلتان آت انسانی یاری یولده یایا براقیر؛ عاریت آلق = استعاره ایتک، اودونج آلق؛ عاریت ویرمک = عاره ایتک، اودونج ویرمک.

عاریه { ح. عر. اودونج او. لهرق، استعاره و یا عاره طریقیه: بو کتابی فلاندن عاریه آلم.

عاریت { اکر تی دیدیکمز لغتک طوغریسی اولق اوزره ایجاد اولمش غلط فاحش بر لغت اولوب ذاتاً «اگر تی» خالص و فصیح ترکیه بر لغت او. لدیغندن بو ایجاد غریبه حاجت یوقدر.

عازم { ص. عر. «عزم» دن سف. [۱. قصد و نیت ایدن، قطعاً قرار ویرن: عازم سفر اولدی. ۲. بریره حرکت ایدن، متهی عزمیت اولان: عازم دار بقا اولدی.

عاشر { عب. عر. ژ: عاشره. او. نجی: باب عاشر؛ دفعه عاشره.

عاشرا { ح. عر. اونجی اولهرق، اونجی درجه ده: عا. شراً شونی یاملی.

عاشق { ص. عر. ژ: عاشقه. ج: عشاق، عاشقین.

«عشق» دن سف. [۱. برینه عشق و علاقه ایدن، مبتلا، یانیق: قیس لیلییه عاشق ایدی؛ عاشق دیدار؛ عشاقه جور ایتک؛ عاشق اولق = تعشق ایتک. ۲. جمال اللهه علاقه ایتش کبی مربوط اولان، شیدا. ۳. عو. ساز و طنبورده چالان قهوه شاعری. — عاشقان جمع فارسیسی ده قولانیلیر.

عاشقانه { ص. ح. فا. عاشقلره یاقیشیر حال و صورتده: عاشقانه شریقلر؛ عاشقانه بر نعره آندی؛ عاشقانه طور و حال.

عاشق { س. ۱. عاشقک حال و صفتی، عاشق اوله، عشقه ابتلا: عاشقک انسانک راحتتی سلب ایدر بر خالدر. ۲. ساز و طنبورده چالان قهوه شاعرینک حال و صفتی.

عاشوراء { یاخود عشوراء. س. عر. ۱. محرمک او. نجی کونی که قبل الاسلام دخی رسمی بر کون ایدی. ۲. یوم

مذکور ده پیشیریلوب طاعلیسی معتاد اولان معروف برطانی که دوکلش بغدادیه میوه و حبوباتک اکثرندن بر مقدار قاریشدر. لمغه یاییلیر.

عاصف { ص. عر. ژ: عاصفه. ج: عواصف. [«عصوف» دن سف. [۱. پک سرت، پک شد. تلی، شدتله اسن: ریح عاصف، ریح عاصفه. ۲. زیر ریح عربیده مذکر و مؤنث اعتبار اولنور.]

عاصم { ص. عر. ژ: عاصمه. «عصمة» دن سف. [عصه، تلی، کنه و حرامدن متوقی، پرهیزکار، ناموسلی، عصف.

عاصی { ص. س. عر. ژ: عاصیه. ج: عصاة. [«عصیان» دن سف. [۱. اطاعتسز، سر. کش، باغی، باش قالدیران: عاصی اولدی. ۲. اوامر الهیه یی اجرا ایتمین، کنهکار: عاصیلر دوچار عقوبت اخرویه اولور. ۳. خیدود، شقی: عصاته قارشی سوق عسکر اولندی.

عاصیق { س. ۱. اطاعتسزلق، سرکشک، بنی، طغیان. ۲. کنهکارلق، اثم. ۳. خیدود. لق، شقاوت.

عاطر { ص. عر. ژ: عاطره. «عطر» دن سف. [کوزل قوقولی، رایحه طیبه سی اولان: خاطر عاطر لینی استفسار ایتک.

عاطف { ص. عر. ژ: عاطفه. «عطف» دن سف. [۱. یوزنی چورن، میل ایدن، مائل، متوجه. ۲. برینه توجهی و میل و محبتی اولان، لطف و توجهله باقان. ۳. د.

ایکی کله و یا جله بی ربط ایدن
(کله) : حرف عاطف (حرف
عطف) : واو عاطفه ؛ حروف
عاطفه .

عاطِفَت { س. ع. ج. : عواطف .
توجه ، میل ، حسن ظن ،
مرحت : عاطفت افزای صدور
اولان اراده سنیه .

عاطِل { ص. ع. ر. ث. : طافله .
[«عطل» دن سف .]
۱. ایبشز، ایبلنز، بوش طورور،
معطل، بطال. ۲. تنبل، کسلان.
۳. ط. تأثیرسز، حکمسز .

عاقِبَت { س. ع. ر. امراض وعلدن
سالم وبری اوله، صحت،
تندرستی : عاقبتده اولمق؛ اعاده
عاقبت ایتمک. || عاقبت اولسون ،
اوله = برشی ییوب ایجنلره ویا
حمام و تراش کچی صحت بدنه تعلق
ایدر برایشدن چیقانه ایراد او-
نور دعایمبیردر. (طبیاق ینده
بعضاً استهزا طریقله سویلنیر.]

عاقِبَت { س. ع. ج. : عواقب .
۱. صوک، آخر، پایان،
نهایت : انجام : بوچاقینک عاقبتی
نه اوله جق؛ عاقبتی دوشونمک.
۲. نتیجه : عاقبتی خیر در. =
ح. نهایت ، آخرکار، بالآخره :
عاقبت بنم دیدیکمک طوغریلفنی
آکلادی؛ عاقبت بنم دیدیکمه
کله جکسکر. || عاقبة الامر = ایشک
صوکنده ، نهایت الامر .

عاقِبَت اَنَدیش { ص. ف. ا. [ع. ر.]
عاقبت = صوک.
فا. اندیشیدن = دوشونمک []
هر ایشک صوکنی و نتیجه سنی او-
لدن دوشونن، دور اندیش .

عاقِبَت بِن { ص. ف. ا. [ع. ر.] عاقبت =
صوک. فا. دیدن =

کورمک [هر ایشک صوکنی
اولدن کورن، دورین .

عاقِد { ص. ع. ر. ت. : عاقیدن .
[«عقد» دن سف .] هقه.
برمقاوله وشرکت وسند وسائره
عقر و امضا ایدنلرک بهری :
عاقدرلک مراجعتی اوزرینه ؛
عاقیدن حاضر اولدینی حالده .

عاقِر { ص. ع. ر. [«عقر» دن
سف .] — مذکر یله مؤنثی
بردر [۱. قیصر، طوغورماز،
عقیم. ۲. محصولات ویرمز، غیر
منبت. || عاقرقرا = عودالقرح
دخی دیدکری دوائی کوک.

عاقِل { ص. ع. ر. ث. : عاقله. ج. :
[«عقل» دن
سف .] ۱. عقلی، اوصلی، هو-
شیار، خردمند : مرد عاقل؛
کار عاقل [وغلطی : کار عقل] =
عقلی آدم ایشی : بوکار عاقل
دکلدر. ۲. بالغ، سن رشده
واصل : ایکی اوغلندن بری عاقل
و دیگرکی صبیدر. [بعض محلارده
قبیله رئیس و اختیارلر ینده
دینلیر.] = ج. با : عقلا .

عاقِلانِه { ص. ح. ف. ا. عقلی آدمه
یا قیشیر صورته، عقل
وادراکله، خردمندانه : عاقلانه
حرکت؛ عاقلانه دوشونیور .

عاقِف { ص. ع. ر. [«عکف» دن
سف .] عبادت ایتمک
اوزره حرم شریفده یا خوددیگر
بر محل مبارکده اختیار عزتله
قیانوب اوتوران. [«معکف»
دها مستعملدر.]

عالم { ص. ع. ر. [«عالو» دن سف .
[عالی کچی] یوکسک، بالا ؛
عال العال = بالاتر، پک عالی ،
اعلا : مجلس حال العال. [یالکرز

بو تعبیرده مستعملدر. با : عالی.]
عالم { س. ع. ر. ج. : عالین ،
عالم. ۱. کائنات، مخلوقات،
کافه اجرام سماویه وما فیها،
جهان : جناب حق عالمی یارا.
تمشدر ؛ بتون عالمک خالق و
صاحبیدر. ۲. برشمس ایله اوکا
تابع اولان یعنی اونک اطرافنه
دور ایدن سیاراتک تشکیل
ایتدکری دائره : عالم شمس ؛
رب العالمین . ۳. دنیا، کره
ارض : دور عالم ؛ عالمک هر
طرفی طولاشلدی. ۴. انسانلر،
خلق : عالم بیلیر؛ عالم ایشیتدی.

۵. جمعیت، جماعت، آیریمجه بر
حال و صورت ابراز ایدن اجتماع
و یا کیفیت : بر اکلنجه عالمی
یایدق؛ چوجقلاق عالمی، مکتب
عالمی باشقه برحالدرد؛ عالم معنا =
رؤیا حالی ؛ عالم آب = عشرت
جمعیتی؛ کندی عالنده در کندی
حالنده؛ عالم ارواح، عالم ملکوت،
عالم لاهوت ، عالم غیب = عالم
روحانی. || فخر عالم = خاتم الانبیاء
(صلم) افندمز .

عالم { ص. ع. ر. ث. : عالمه . ج. :
عالم. علماء. [«علم» دن سف .]
بیلن ، بیلکیلی ، بیلکیج : عالم
ذات ؛ عالم هر فن. = ج. ۱.
علم ایله اشتغال ایدنلر، علوم
متنوعه یه آشنا اولانلر : علماء
فقه ، علماء هیئت . ۲. طریق
تدریس و قضایه منسوب اولوب
زی و قیافت مخصوصه ده بولنا.
نلر ، طریق علمی منسوبینی :
علمادن بر ذات .

عالم آرا { ص. ف. ا. [ع. ر.] عالم =
جهان . فا. آراستن =

طونامق [عالمی تزیین ایدن ،
عالمک زینتی اولان .

عالم آفرور { ص. فا. [عمر. عالم
جهان - فا. افرو-
ختن = پارلامق [عالمی پارلا-
تان ، بتون عالمه نور صاجان .
عالمانه { ص. حر. فا. عالمه یاقیشیر
صورته : عالمانه بر
طورله .

عالمپناه { ص. فا. [عمر. عالم =
جهان - فا. پناه = مجلا
جهانک مجلا و معاذی : پادشاه
عالمپناه .

عالمتاب { ص. فا. [عمر. عالم =
جهان - فا. تافتن =
پارلامق [جهانی پارلادان :
آفتاب عالمتاب .

عالمسوز { ص. فا. [عمر. عالم =
جهان - فا. سوختن =
یاقق [جهانی یاقان .

عالمگیر { ص. فا. [عمر. عالم =
جهان - فا. گرفتن =
طوتوق [۱. جهانی طوتان ،
دنیاپی ضبط ایدن ، فاتح عالم ،
جهانگیر . ۲. بتون عالمه یاییلان ،
دنیاپی طولدیران : اونک صیت
و شهرتی عالمگیر اولدی .

عالمی { ص. عمر. ژ : عالمیه ، جهانیه
منسوب و متعلق ویا عائد
اولان . = س. جم. فا. عالمیان =
دنیا آدملری ، بتون کره ارض
اهالیسی ، انسالر : ولی نعمت
عالمیان = بتون خلقک ولی
نعمتی .

عالمین { س. جن. عمر. فد : عالم .
با : عالم .
عالمی { ص. عمر. ژ : عالمیه .
[« علو » دن سف . ۱ .

یوکسک ، یوجه ، رفیع ، بلند ؛
بر بنای عالی ؛ بر قصر عالی .

۲. قدری یوکسک ، علو مرتبه
صاحبی ، ساسی ، بالا : جانب
عایلرینه ؛ مقامات عالییه ؛ فرمان
عالی . || باب عالی . با : باب .
|| مکتب عالی ، مکاتب عالییه =
اعدادیه دن صکره کیر یان
مکتب که بر فن ویا مسلسکه
مخصوصدر : طبییه ، ملکیه ،
حرییه ، بحرییه ، حقرق مکتبلری ،
هندسه خانه کچی .

عالی تبار { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - تبار =
صوی [بیوک بر نسل و نسبیه
منسوب اولان ، شریف ، نجیب .

عالی جاه { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - جاه =
منصب [بیوک مسند و منصبده
بولنان .

عالی جناب { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - جناب =
جانب [حیثیت ذاتیه سنی محافظه
ایله خست و دناستی و کوچکلکی
ارتسکاب ایتمیوب کرم و سخاوتنه
مائل بولنان .

عالیجنابلق { س. سخاوت ، کرم ،
علو شانله ایدیلن
کرم .

عالیشان { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - شان = م
شان و شرفی رفیع و بلند او-
لان : نشان عالیشان ؛ وزیر
عالیشان .

عالمقدر { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - قدر = در-
جه ، مرتبه [قیمت و درجه سی

یوکسک ، رفیع الدرجات : پدر
عالمقدر .

عالی گهر { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - فا. گهر =
طینت [طینت و جوهر ذاتیسی
رفیع و بلند اولان .

عالی مقام { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - مقام = بر
و :

عالی مکان { ص. فا. [عمر .
عالی = یوکسک -
مکان = بر [یری ورتبه و مقامی
رفیع اولان .

عالی همت { ص. فا. [عمر. عالی =
یوکسک - همت = م
علو همتی اولان ، همتی رفیع و
بلند و جوق اولان .

عام { س. جن. عمر. ج : اعوام . میل ،
سنه ، سال : اعوام و شهرور
توالی ایتدیجه .

عام { ص. عمر. ژ : عامه . جم :
عوام . [« عموم » دن سف .

۱. عمومه یعنی هر کسبه عائد ،
عمومی ، جمله یه راجع : لطف عام ،
نفیر عام ، طریق عام . ۲. خواصه
مخصوص اولیوب عموم ایچون
اولمغه منتخب و کزیده اولمیان ،
عادی ، بیاغی : خرج عام = هر
کسک خرجی اوله بیلجک صو-
رتده اوجوز و عادی . || م. اسم

عام = مدلولی فرده معین و
محدود اولیوب جنسنه عائد او-
لان اسم : طاش ، صو ، آت کچی
که اسم خاص و علم دینلن بغداد ،
طونه ، اسکندر کچی اسملردن
فرتلیدر . || طریق عام = هر کسک
حق مروری اولان صوقاق .
|| نفیر عام = علی العجله اهالیدن

طو پلا نیلان غیر منتظم عسکر ،
 بائی بوزوق. = سذ. عر. عموم،
 کافه خاق، خاص مقابلی : معلوم
 خاص و عام. = سذ. عر. عموم،
 بتون خلق، اهالی : عامه به معلوم
 اولدی؛ عامه نیک معلومیدر. =
 ج. بیاغی خلق، عادی آدملر،
 خواص مقابلی : عوامه مخصوص
 تعبیرات؛ عوامک آکلایه جنفی
 شی اوملیوب خواص ایچوندر .

عاصره } ص. عر. نذ : عامره .
 عاصره } « عمران » دن سف. [۱ . معمر، آبادان ، خراب
 ضدی . ۲ . مسکون ، شن ،
 اهالیسی و شنلیکی اولان، متروک
 و خالی اولیمان : بلاد عامره . ۳ .
 کوزل ایشلمش، اعمار اولنش :
 اراضی عامره . ۴ . دولته عائد،
 رسمی، سلطنت سنییه منسوب
 و متعلق : ترسانه عامره، طو -
 بخانه عامره، مطبخ عامره،
 اصطبل عامره . [بوکئی تعبیرات
 رسمیه ده موصوف مذکر و یا
 فارسی اولدینی حاله صفتک
 مؤنث قوللانسی غلط مشهور
 اوله رق معتاد اولمشدر .]

عامل } ص. عر. نذ : عامله .
 عامل } « عمل » دن سف. [۱ .
 ایشلین، یابان، فاعل : بونک عاملی
 فلاندر؛ عوامل کیویه . ۲ . تأثیر
 ایدن مؤثر . ۳ . بر قاعده و یا نصیحت
 و سائر دینی موقع فعله قویوب اجرا
 ایدن، اونکه عمل یعنی اوکا
 کوره حرکت ایدن : عملیه عامل
 بر عالم؛ خلقه ایتدیکی وعظ و
 نصیحتله کندیسسی دخی عاملدر .
 سذ. عر. ج : عمال .
 عامل } عر بلر زماننده اداره . ۱ .

موری، والی، متصرف : حضرت
 عمر (رضه) جانبندن بصره
 عاملی نصب بیورلمشیدی .
 سذ. عر. ج : عوامل .
 عامل } د. [نحو عرییده] بر
 کله نك اعرابنی موجب اولان
 کله : عامل لفظی، عامل معنوی .
 جعی « عمله » اولان عامل
 مفرد اوله رق لسائزده مستعمل
 دکلا ر . نأ : عمله . [

عامه } سذ. عر. [« عموم » دن
 عامه } سف. نذ . [عموم، خلق،
 عوام ناس : عامه به معلوم
 اولدی .
 ص. عر. نذ : عامیه . عوامه
 عامی } عائد، خاصه مخصوص او -
 لیوب عوام، خرجی اولان،
 عادی، بیاغی؛ لغت عامیه = لسان
 عربینک بین العوام مستعمل او -
 لان اعرابسر و غلط شیوه سی .
 سذ. عر. تش. قاصیق آتی،
 اوت پری .

عائده } ص. عر. نذ : عائده . [« عوده »
 عائده } دن سف. [۱ . دوتن ،
 رجوع و عودت ایدن . نذ . ۲ .
 تعلق ایدن، مناسبت و تعلق
 اولان، راجع، دائر؛ بو وظیفه
 بکا عائد دکلا ر؛ بونک نیک و
 بدی کندیسنه عائددر .

عائده } سذ. عر. ج : عائدات،
 عائدده } عوائد . برینه راجع و
 عائد اولان رسم و ویرکی باخود
 ایراد : کندیسنگ و فتنن عائداتی
 واردر؛ کندیسسی عوائدینی منظمأ
 آلیور . [مفردی چوق قوللا -
 نماز .]

عائق } ص. عر. نذ : عائقه .
 عائق } « عوق » دن سف. [

آلیقویان، تأخیر ایدن . نذ .
 عایشه } سذ. عر. ج : عوائق .
 عایشه } « عوق » دن سف. نذ . [
 آلیقومغه و تأخیره سبب اولان
 شیء، سبب مانع : بعض عوائقندن
 طولاینی کیری قالدی .

عائله } سذ. عر. اداره و اعاشه لری
 عائله } بر آدمه عائد اولان زوجه
 و اولاد و ابوین و سائر اشخاص
 مجموعی، فامیلیا، اهل بیت، خا -
 ندان، عیال : عائله سنی اعاشه
 ایچون کیجه کوندوز چالیشمغه
 مجبوردر؛ بیوک بر عائله به فقیر
 لکن ناموسلی بر عائله به منسو -
 بدر .

عباءه } سذ. عر. ۱ . یوکندن
 عباءه } معمول معروف قبا قماش .
 ۲ . بوقاشدن معمول اوستلک
 روبه، خرقة . = ص. عبادن
 معمول : عبا پوتور؛ عبا ترلک .
 || آل عبا = اهل بیت جناب
 نبوی که جمله سنی مبارک عبا -
 لرله صارمش اولدقلرندن بو
 اسم قالمشدر .

عباپوش } ص. فا. [عر. عبا =
 عباپوش } م - فا . پوشیدن =
 کیمیک [عبا کین، عبادن خرقة
 کین، درویش .

عباد } سذ. عر. ج . فد : عبد .
 عباد } نأ : عبد .
 عبادت } سذ. عر. ج : عبادات .
 عبادت } ۱ . قولتی، بندکی . ۲ .
 طایفه، طایفه، پرستش، نماز :
 جناب حقه عبادت ایتک؛ آتسه،
 بته عبادت ایدنلر . ۳ . طاعت،
 تقوی : کیجه کوندوز عبادتله
 مشغولدر .

عبادتخانه { س. فا. [عر. عبادت = پرستش - فا. خانه = او] جناب حقّه و یا بر معبود باطله عبادت ایتمک و طایفه مخصوص بنا، معبد.

عبادتگاه { س. فا. [عر. عبا - دت = پرستش - فا. گاه = محل] عبادت یری، معبد، عبادتخانه .

عبارت { س. ش. عر. ۱. متشکل، مرکب، بر شیئک عینی اولوب باشقسی اولیان : دوزینه اون ایکی شیئدن عبارتدر؛ ذکر و عبادت ذهن و قلبی جناب حقّه ربط و حصر ایتمکدن عبا - رتدر . ۲. [شعرده نادر] عبا - ره. با : عباره. [عباره ایله بر لغت اولدینی حالده، لسانمزده محل استعمالی بسبتون باشقه اولوب صفت کبی قوللائیلیر .]

عباره { س. ش. عر. ۱. یازیلی بر افاده نک صورت ترکیبی، صورت خارجی و لفظیه سی، معنا و مفهومندن صرف نظرله یالکنز الفاظی و ترکیب لفظیسی : عباره سی دوزکون ؛ عباره نک تزیینی ؛ عباره سی آجیق، معلق ؛ عباره او قومق، سوکک . ۲. بر قاچ جمله و یا کلامدن عبارت ترکیب، فقره = فلان کتابدن بر عباره ایراد ایتدی. || بعبارتها = عبا - ره سیله، مال و مفهومی آملغه اولوب کندی عباره سنک عینله : فلان کتابدن بر فقره یی بعبارتها نقل ایتدی. [شعرده نادر] « عبارت » صورتنده قوللائیلیر . [

عباسی { ص. عر. ئ : عباسیه . عم پاک جناب نبوی حضرت عباس (رضه) سلاله - سنه منسوب و متعلق : خلافت عباسیه ؛ دور عباسی . = سن . عر. ۱. سلاله عباسیه منسو - بینی : عباسیلرک دوری . ۲. شاه عباس صفوی به منسوب بر ایران سکسی .

عبث { س. ش. عر. فائده سز ایش، او بونجاق قییلندن بیوده و بوش عمل، ما لا یعنی، صاچه : عبثله اشتغال ایتمک ؛ بوکا صرف ذهن ایتمک عبثدر .

عبد { س. ش. عر. ۱. عباد . ۱. عبید { قول، کوله، بنده : عبید قدیم، عبد صادق، عبد مملو - کلری . ۲. مخلوق، الهک یاراتد . یعنی، انسان : عبیدک وظیفه سی رینه عبادت ایتمکدر ؛ عبادک ایشلرینی کورمک ؛ اضعف العباد . || عباد الله = الهک قوللری، انسانلر، نوع بشر . || عباد الله ! هرکس آلسون دیه پک او جوز صائیلان شیء حقننده ایراد اولنور : یکریمی پاره به عباد الله !

عبده { س. ش. عر. فد : عابد . عابد { با : عابد . س. ش. عر. فد : عبرت . عبرت { با : عبرت .

عبرانی { س. ش. عر. ئ : عبرانیه . منسوب و متعلق و یا بو قوم افرادندن اولان : عبرانیلرک جزیره العربدن فلسطینه هجرت ایتش اوله جقلرنده شبهه یو - غیسه ده ابتدا عراقه کیدوب

بعده فراتی کچه رک قدسه کیتدکلر یچون « عبور » دن مشتق اوله رق عبرانی دینلشلردر ؛ لسان عبرانی ؛ حروف عبرانیه .

عبرانیجه { ص. عبرانیله منسوب و متعلق : عبرانیجه لسان، یازی . = ح. عبرانیلرک لساننده و یا طور و اصوللرنده : عبرانیجه سوبلک، یازمق، او - قومق . = س. لسان عبرانی : عبرانیجه عربینک اسکی بر نوع شیوه عامیانه سندن باشقه برشیء دکلدرد .

عبرت { س. ش. عر. ۱. عبرت { شیئدن احتراز و توقی ایتمک اوزره درس آلوب انتباهه سبب اوله حق و قعه و حال، بویه بر حال و وقعه دن درس آله، متنبه اوله : قباحث ایدنلره جزا و یریلرکه باشقه لری عبرت آلسو - نلر ؛ عبرت آله حق بر حالدر .

عبرت آمیز { ص. فا. [عر. آمیختن = قاریشدیرمق] عبرتله قاریشیق، عبرتی موجب : عبرت آمیز بر وقعه .

عبرت بخش { ص. فا. [عر. بخشیدن = باغشلامق] عبرت و یرن، عبرتی موجب .

عبرت نما { ص. فا. [عر. عبرت = مک] عبرت کوسترن، عبرتی موجب : بر جزای عبرت نما ایله مجازاة ایتمک .

عبره { ح. عر. عبرت اولمق و انتباه اولمق ایچون : عبره لسل .

ترین کندیسنه جزای سزاسنی ویرملی .

عبودیت { س. ع. ۱. قو - لاق، کوله لك، بندکی .

۲. منسویت، خلوص، اطاعت مفرطه : فلان ذاته عبودتم واردر؛ عرض عبودیت ایتک؛ کندیسنه عبودیتم پک اسکیدر . [مقام تواضع و محویتده حقوق و معارفیه بدل دخی قوالا - نیلیر .]

عبور { س. ع. یکمه، آنلامه، برصویک اوته یاقه سنه یکمه : عبرانیلر حضرت ابراهیم معیتنده بابلی ترکله فرات مجرا - سنی عبور ایتدکلرندن عبرانی تسمیه اولندیلر؛ مرور و عبورک تسمیلی ایچون یوللر و کوبریلر یاپارلر .

عبوس { ص. ع. [« عبوسه » عبوس { دن س. ب.] یوزی اکشی، چاتیق چهره لی، کم صورت : عبوس آدم . [چهره یه ده وصف اولور :] وجه عبوس؛ عبوس الوجه = یوزی اکشی، چاتیق چهره لی .

عبوست { س. ع. یوزا کشلیکی، چهره چاتیقلی، کولمز یوز : عبوست کوسترمک = یوزا کشیمک .

عبید { س. ع. [« عبید » عبید { مصغری] کوچک قول کوله جک، حقیر و دکر سز عبید .

عبیدانه { ص. ح. فا. حقیر و دکر سز قوله یاقیشیر صورته : معروضات عبیدانه م .

عبیر { س. ع. عئیر، عر. ن .

عباب { س. ع. یایلامه، تکدیر، تعزیر، یویخ، آزارلامه، ترسله : عتاب ایتک؛ عتابه دو - چار اولوق .

عباق { یاخود عتق . س. ع. کوله و جاریه آزادی، آزاد ایتمه .

عبه { س. ع. ج. عتبات . ۱ . عبه { باصامق، قدمه، پایه . ۲ . اشیک، آستان : عتبه فک مرتبه جناب پادشاهی یه . ۳ . اشیکی اوپیلن مقام عالی، زیارتگاه، مشهد مقدس : عتبات عالیه یی زیارت ایتک . [عتبات باشلیجه نجف، کربلا، کاظمیه جهلرنده کی مقامات مبارکه حقتده مستعملدر .]

عبرت { س. ع. صوی، اقربا، اهل بیت، عشیرت : عترة جلیله جناب نبوی .

عتیق { س. ع. کوله و جاریه آزادی، آزاد ایتمه . [عتاق کبی .]

عتقاء { س. ع. ج. عر. فد : عتیق . عتقاء { با : عتیق .

عته { س. ع. [زبازدی : عاتاه] بوکامه، اختیارلقدن آ - لیقلاشمه، بوکاقلق : عته کتیر - مک = معتوه اولوق؛ کندیسنه عته کلش .

عتیق { ص. ع. ن. عتیقه . ج : عتیق { عتقاء . [« عتق » دن ص. ح. - عریده - مذکر یله مؤنثی بردر .] ۱ . اسکی، قدیم، کهن، دیرین؛ بیت عتیق کعبه شریفه؛ عهد عتیق = تورات . - صحابه کرامک الک اسکیسینی اولان ابو بکر صدیق (رضه) افندمزنک لقیمدر . [« انت عتیق

من النار ، تبشیر نبویسنه مظهرتی وجه تلقیب اولسی ده سرویدر .] ۲ . آزادی، آزاد اولمش (کوله) . || آثار عتیقه = ازمته قدیمه دن قاله آثار مصنعه : آثار عتیقه علمی ؛ آثار عتیقه موزه سی .

عبره { س. ع. ح. عثرات . سورچه ؛ یا کله، خطا .

عثمانلی { یا عثمانی . ص. س. ۱ . تا بعینله مقتخر بولند - یغمز دولت علیه عثمانیه تک بانسی سلطان عثمان خان ابن ارطغرل حضرتلرینه نسبتله یاد اولنان غرب ترکریرنه و عمومیتله بودولتک تبعه - سنه ویریلن اسمدر : عثمانلی ترکر - ینک سویلیدک لری لسانله چتایجه آره سننده خیلی فرق واردر؛ عثمانلی لسانی، عثمانلی دولتی، عثمانلی عسکری؛ عثمانلیلرک اخلاق . ۲ . مج. جسارت و کرم و سخا و علو جناب صاحبی : عثمانلی آدمدر؛ تام عثمانلیدر . ۳ . اسکیدن باشلر معیتنده بولنان اتباع . ۴ . طاواله او بوننک بر نوعی .

عثمانلیجه { ص. عثمانلیره منسوب وعائد : عثمانلیجه لسانی، شرقی، قیافت . = عثمانلیره مخصوص طرز و اصولده ویا بونلرک لساننده : عثمانلیجه سو - یلک، یاشامق، اوتورمق . = س. عثمانلی لسانی، غرب ترکجه سی : عثمانلیجه لطیف و قولای بر لسا - ندر .

عثمانلیلق { س. ۱ . عثمانلی قوم و جنسنه منسویت ویا دولت عثمانیه یه تابعیت، عثمانلی

اولمق حال وصفتی : عثمانلیغنی تذکره سیله اثبات ایتدی؛ عثمان- نلیغنی لسانندن بلایدر. ۲. مج. جسارت و سخاوت، علو جناب : او آدمک عثمانلیغنی انکار اولماز.

عثمانی { ص. عر. ث: عثمانیه. ۱. مؤسس دولت سلطان

عثمان خان غازی بن ارطغرل حضرتلرینه منسوب و متملق : خاندان عثمانی، دولت عثمانیه. ۲. دولت علیه عثمانیه به منسوب ویا عائد اولان : تاریخ عثمانی؛ عساکر عثمانیه؛ ممالک عثمانیه.

۳. عثمانلی یعنی غرب ترکلری قوم و جنسیتمه ولسان ترکی غرنی به منسوب و متملق : لسان عثمانی؛ لغت عثمانیه؛ صرف عثمانی. (ترکی و ترکیه دیمک دها طوغریدر.) || نشان عثمانی = مؤسس دولت غازی سلطان عثمان خان حضرتلرینک نام عالیلرینه نسبتله جنتمکان سلطان عبد العزیزخان طرفندن ایجاد اولمش بر نشاندرکه نشان مجیدیدن بالاتر عد اولنوب رتب مختلفه سی واردر.

عثمانیان { س. ج. فا. عثمانلیغ.

عجالت { س. عر. ۱. عجله ایله بولنان شیء، ما حاضر. ۲. حین حاجتده مراجعت اولنوب درحال دفع شبهه اولمق اوزره الده و جیبده طاشینان مختصر وقولای ترتیبلی کتاب : عجله الجراحین. فر. Manuel.

عجالة { ح. عر. (عینک ذم و کسر به جاژ اولدیغنی حالده

بزجه غلط اولارق عین مفتوحه ایله (بزبازددر.) عجله ایله، سر- یاعاً، هان، علی العجله، ما حاضر دن: عجله امری یازلیدی؛ عجله بر آز شیء یدک.

عجائب { س. عر. ج. عر. فد : عجبیه. یا: عجبیه. =

ص. تر. (مفرد کبی) عجیب، غریب، تحف، شاشه جق : عجائب ایش؛ عجائب آدم. = ح. تر. غریب شیء! تحف : عجائب! اوله می دیدی؟

عجب { س. عر. ج. عجب : عجب، شاشمه، شاشه قاله. نجیب،

حیرت : عجبده قالدیم. = ص. [منکر یله مؤثی بر] عجیب، غریب، شاشه جق، تحف : نه عجب ایش! = ح. عجا، آیا : یارین بایرام می عجب؟ عمر.

عجب { س. عر. خود بینلک، مغرورلق، خود پسندلک،

کبر، غرور.

عجبا { ح. عر. آیا، شبهه و تردد

بیان ایدر : بکاد کلری مسافر کلدی می عجبا؟ عجبا او ده کله جکمیدر؟

عجز { س. عر. اقتدار سزلق،

بجز بکسزلک، ال یتمه مه : بن عجز می معترفم : عجزمله برابر خدمت هوسیه بو ایشه تشبث ایتدم؛ اظهار عجز ایتمک = اقتدار سزلفنی اعتراف و درمیان ایتمک.

عجز { س. عر. ج. اعجاز. ۱. حیوانک کرسی، قیقی؛ عظم

العجز = قویروق صوقومی کیکی. ۲. د. یتک صوک کله سی.

عجزه { س. عر. ج. عر. فد : عاجز. یا: عاجز.

عجل { س. عر. صغیر یاوریسی، بوزاغی. ذ.

عجلعجائب { ص. عر. «عجب

عجلعجائب { ص. عر. «عجب دن غلط ویا «عجل» تأکید و مبالغه ایچون مهممده لر.] پک عجیب = پک غریب، چوق تحف و کولنج : عجلعجائب بر قیافت. شو.

عجله { س. عر. بر ایشی چابوق

عجله { س. عر. یا عجمه و یا چابوق بپتیرمه چالشمه، صبر سزلق، ایوکنلک = ایویدیلک، شتاب : عجله ایتمک؛ عجله ایله ایش کورمک. || عجله ایله = چابوق، ایوکنلکله، صبر- سزلفله، عجله. || عجله به کلک = طار وقته تصادف ادوب عجله ایله یایلق. || علی العجله = عجله ایله، چابوق و صبر سزلفله.

عجله { ح. عر. عجله ایله، علی-

عجله { عجله، صبر سزلفله و چا- بوق یایمق سععیله : عجله یازدم.

عجله جی { ص. عر. عجله ایله ایش

کورن، صبر سز، ایچی طار، عجلول : پک عجله جی آدمدر.

عجم { س. عر. ج. اعجام. ۱. عجم { عرب اولیان اقوام و اممک

عمومه اطلاق اولنور، عربک غیری، فصیح عربی سویلین آدم : عرب و عجم؛ اعراب و اعجام. ۲. بالخاصه ایرانلی، ایران اهالیسندن آدم، فارس خلقتدن : نزم عجم طا- نیدیعمز آدملرک چوغنی ترکانددر.

۳. مو. بر مقام مخصوص. =

س. تر. ه. ایران، عجمستان : عجمه کیت-ی؛ عجم سیاحتنامه سی. || عجم کوملکی = ایش ایچون اثواب

اوزرینه کیلین اوزون و ککیش
 کوملک .
 { سَنَد. عر. حروفه نقطه
 عَجْم } قومه. [پک مستعمل او .
 لمیوب آنحق افعال و تفعیل
 بآبندن اسم مفعوللری مَعَجَم و
 مَعَجَم و سائر مشتقاتی قوللا .
 نیلور.]

{ سَنَد. فا. م. ایران،
 عَجَمِستان } لسان فارسی تنکام
 اولنان یرلر : عجمستانه سیاحت ؛
 عجمستانی طولاشمق .

{ ص. عر. ژ. عجمیه . ۱ .
 عَجَمی } عربک غیرى اولان
 اقوام وامدن برینه منسوب
 بولتان، عرب اولیان، عربک
 غیرى . ۲ . ایرانی، ایرانی،
 فرسی : او عربی بن عجمی . ۳ .
 م. ۱ . تجر به سز، مهارت سز، ملکه
 کسب ایتمه مش، مبتدی، شا .
 کرد؛ عجمی اوغلاتنی = یکپیری
 شا کردی و ملازمی . ۲ . بیانجی :
 سز بورانک عجمسی سکز غالباً .
 [ابتدا لسان خصوصنده قوللا -
 نیلوب عرب اولماغله ای عربی
 سویلیه مینلره دینلش، وبعده
 تعمیم واطلاق اولغشدر.]

{ س. تجر به سز لک، معلو .
 عَجَمِیلک } مانتزاق، مهارت سز .
 لک، مبتدی لک، شا کرد لک ،
 بیانجیلق : اونک ده عجمیلکی نه
 وقته قدر سورده جک ؟

{ سَنَد. عر. یوغورمه، خور
 عَجَن } طومه، خور ویا چامور
 و معجون و اوکا مشابه بر شیئی
 ال ایله ازوب قاریشدرمه .

{ سَنَد. عر. ج : عجائز .
 عَجُوز } [لسانزده غلط او -

لهرق « عجوزه » قوللائیلر .
 قوجه قاری، بد خوی و بد
 لقا اختیارقاری، سخاره و مکاره .
 || برد العجوز = قوجه قاری صو .
 ثوغنی که مارت اوخرنده اولور .
 { ص. عر. [« عجله » دن
 عَجُول } سمب . [پک عجله ابدن،
 ایچی طار، صبر سز، ایوگن،
 ایویدی، شتابان .

{ ص. عر. ژ : عجیبه .
 عَجِیب } [« عجب » دن ص. ص.]
 شاشه جق، غریب، تحف، موجب
 حیرت : امر عجیب، امور عجیبه ؛
 عجیب الهیته = شکل و صورتی
 غریب ؛ عجیب القیافه = قیافتی
 تحف .

{ سَنَد. عر. ج : عجائب .
 عَجِیبَه } شاشه جق ایش، باعث
 حیرت و جالب تعجب شیء، غریبه :
 عجیبه دوران . || عجائب سبعة
 [و طوغر سی : عجائب سبع]
 ازمنه قدیمه ده یدی عددنده
 اولان مصنوعات جسمیه و مصنعه
 که آتنه و افسنده بر معبدله
 آتنه نك بر صفتی وردوس لیما .
 ننده کی باقردن جسم هیکل ایله
 اسکندریه فناری و سائر ایدی . ||
 اعجب العجائب [غلطی : عجله جائب] =
 كافة عجیبه لک الک عجیبی . =
 جمعی تر چکده مفرد وصف کبی
 دخی قوللائیلر . با : عجائب .

{ سَنَد. عر. ۱ . خور،
 عَجِین } خمیر . ۲ . یوغورلمش
 شیء، چامور و سائره . ۳ . خور
 کبی یوغورلمش و قاشیقله ینه جک
 علاج، معجون .

{ سَنَد. عر. ۱ . صایب، صایعه،
 عَد } شمار، تعداد، احصا : ثوابتی

عد ایتک محالدر؛ عد اولنه میه .
 جق قدر چوقدر . ۲ . م. طو .
 تمه، صایمه، اتخاژ ایتمه، اعتبار
 ایتمه، صایمه : تربیه سز آدمی
 انسان عد ایتک جائز دکلدر؛
 مارت نه قدر صوثوق اولسه
 ینه بهار عد اولنور .
 عَدَا { با : ما عدا .

{ سَنَد. عر. صایب، حساب،
 عِدَاد } شمار : او آدم صلحا عدا .
 دینه داخلدر = صلحادن معدود .
 در .

{ سَنَد. عر. احقاق حق،
 عِدَالَت } وهر کسک استحقاقنه
 تمامیله رعایت، عدل، معدلت،
 داد، انصاف : اجرای عدالت
 ایتک؛ عدالت موجب سعادتدر .
 عَدَالَتِیْز لک { س. حق و انصافه
 عدل و داد فقدانی .

{ سَنَد. عر. ۱ . دشمنک،
 عِدَاوَت } خصومت : او آدمک
 بکا عداوتی واردر . ۲ . کین ،
 غرض ، بغض : اظهار عداوت
 ایتک .

{ سَنَد. عر. زوجندن آیریلان
 عِدَّت } ویا زوجی وفات ایدن قا .
 دینک تکرار اولنمک ایچون
 بکامکه مجبور اولدیغی مدت شر .
 عیه : عدتنی اکیال ایتمه دن اولنه مز .

{ سَنَد. عر. ج : اعداد . ۱ .
 عِدَد } صایب، شمار، بر مجموعک
 قاچ فرددن مرکب اولسی : قو .
 یونلرینک عددنی کندیسی ده
 بیلز . ۲ . رقم، مقدار بیان ایدن
 کله ویا اشارت : اوچ، بش، یوز،
 ۷ ، ۲۰ ، ۱۸ عددی . ۳ . دانه ،

وَأَس، قطعه : بش عدد کتاب،
اون عدد قویون، اوچ عدد کمی.
|| د. (حسابده) عدد نام = تقسیمه
قصوری قالمیان؛ عدد صحیح =
کسوری اولیان؛ عدد اعشاری
(وطوغریسی : عشری) هر دفعه.
سنده اونه تقسیم اولته رق علی-
التوالی بو تقسیمه دوام اولنان
صایب که فرانسزلرک کیتدجکه تمم
ایتمکده اولان مقایس واکمال
واوزانی بو اصوله مستندر؛
عدد کسری = یاریم و اوچده بر
و بشده اوچ کبی بر عدد قرنیسی
حکمنده اولان رقم؛ عدد مرکب =
بر عدد صحیح ایله کسر عادی و یا
کسر اعشاریدن مرکب اولان
صایب $\frac{۲}{۳}$ و ۱،۳،۸ کبی .

عَدَدِی { ص. عر. ذ: عدديه. ۱.
ر. عدده یعنی مقدار و یا
رقه منسوب و متعلق. ۲. هقه.
یومورطه کبی صاییلان شیء.
عَدَسَه { س. عر. ج: عدسات.
۱. مرچک دانه سی. ذ.
۲. م. مرچک دانه سی کبی اور-
ته سی قالین و کنارلری اینجه جام که
کوزلک و دوربین و سائرده
قولانیلیر، فر. Lentille .

عَدَسِی { ص. عر. ذ: عدسیه .
م. مرچک شکننده اور-
له رق دوربین و کوزلک جامی کبی
اورته سی طرفیندن محذب اولان:
عدسی الشکل.

عَدْل { س. عر. ۱. احقاق حق،
بیطرفانه حکم، حقانیت،
عدالت، داد: دنیا عدل ایله
قائمدر؛ عدل پادشاهی؛ عدل-
الهی. ۲. مساوات، تساوی،
سوی معامله: متعدد ازواجی

اولان آدمک بونلر میاننده
عدله رعایت ایتمی شرطدر. ۳.
هقه. راهن ایله مرتهنک رهنی
تودیع ایتدکاری کیسه.
عَدْلِی { ص. عر. ذ: عدلیه. ۱.
احقاق حق و عدل و داده
منسوب و متعلق. ۲. محاکم
و دعاوی ایشلرینه دائر و متعلق:
محاکم عدلیه؛ امور عدلیه.
عَدْلِیَّه { س. عر. ۱. محاکمه و دعا.
وی و محاکماته متعلق ایشلر
دائرته سی: عدلیه نظارتی، عدلیه
ناظری؛ عدلیه به مراجعت ایتمک.
۲. ایسوم یکریمی غروش قدر
ایدر براسکی آلتون.

عَدَم { س. عر. ۱. یوقلق، وجود
ضدی: اونک وجودیله
عدمی بردر؛ دیار عدم، صحرائ
عدم. ۲. اولمامه، بولنمامه،
فقدان: عدم اطاعت = اطام-
عنتزلق؛ عدم اقتدار = اقتدار-
سزلق؛ عدم اشتها = اشتها سزلق.
[بو معنا ایله بالکنز مصدریت
معناسنی محافظه ایدن مصادر
عربییه به داخل اولوب، مثلا:
عدم علم، عدم تربیه، عدم ثروت
دینلنز؛ بناءً علیه جمعیت طیبیه
عثمانیه تک قبول ایتدیکی: عدم
اجفان، عدم اصابع، عدم حاسه
کبی تعبیرلر یرینه فقدان اجفان،
فقدان اصابع الخ دینلسه ایدی
دها طوغری اولوردی.]

عَدْن { س. عر. جنت، بهشت،
فردوس، اوچاق: جنات
عدن = جنت بانچه لری؛ عدن اعلا.
[اصل معناسی مسکن دائمی
اولوب، یمنده کی عدن شهرینک
اسمی ده بوندن مأخوذدر. عبرا.

نیجه دخی بومعنايه کلوب اوندن
آوروپا لسانلرینه کچمشدر:
Eden .

عَدْو { س. عر. ج: اعداء.
جمع الجمی: اعدای. (لسا-
نمزده و اوی مخفف و حرف مد
کبی اوقنونوب: عدوك، عدوه
دینله جک یرده: عدونك، عدویه
دینیر.) دشمن، خصم، یاو: عدو
جان، عدوی جان = خصم جان؛
عدو قدیم، عدوی قدیم = اسکی
دشن؛ اعدای دین؛ تجاوز
اعادی.

عُدْوَان { س. عر. ۱. دشمنك،
خصومت، یاولق. ۲.
ظلم، غدر، حقسزلق.

عُدُول { س. عر. ۱. صابمه،
یولدن چیقمه: طریق
حقدن عدول ایتدی. ۲. کری
دوغمه، واز کچمه، نکول: سو-
زندن عدول ایتدی.

عُدُول { س. عر. ج. فد: عا-
دل. با: عادل. || هقه.
هیئت عدول = جنایاتده جریمک
موجود اولوب اولدیفته و اسباب
مخففه بولنوب بولنمدیفته وجداناً
قرار ویرن و انتخاب ایله طرف
حکومتدن آلتان کیسه لر، فر.
Jury

عِدَّة { س. عر. با: عدت.
ص. عر. ذ: عدیده .
عَدِيد { «عدد» دن ص. [متعدد،
چوق، کثیر: سنین عدیده دن
بری؛ مکاتب عدیده تک شهادتتا.
مه لرینی حاملدر.

عَدِيل { ص. عر. ذ: عدیله .
«عدل» دن ص. [مسا-
وی، نظیر، اش، اقران، همتا:

نظیر و عدیلی یوقدر؛ بی عدیل = امثالسر، بی نظیر.

عَدِيم { ص. عر. ذ: عديمه. «عدم»
{ دن. ص. ش. } برشئی اولیان، مالک و صاحب اولیان، محروم؛ عدم الامکان = امکانسر، محال؛ عدم الاقتدار = اقتدارسر.

عَذَاب { سذ. عر. ۱. جزا، مجاز. عذاب } زاة، جرم و قباحته قار. شی قانونک تعیین ابتدکی معامله. [عربیده اصل اولان بومعنا ایله لسانزده پک قوللاناز.] ۲. آخرتده کنهکارلره و شرک و کفر اصحابنه و یربله جک جزا و اذیت: عذاب جهنم؛ عذاب قبر. ۳. اذیت، جور، عقوبت، اشکنجه؛ و قتیله مجرملره جرم لرنی اعتراف ایتدیرمک ایچون چوق عذاب ایدرلردی. ۴. مح. پک بیوک صیقندی، اذیت، الم شدید؛ و جملردن عذاب ایچندهم؛ بو قدر صیحاقت او طهده او تورمق بئم ایچون بر عذابدر؛ عذاب الیم؛ عذاب و یرمک؛ عذاب چکمک.

عَذَار { سذ. عر. یا گاق، رخ، رخسار. || خلیع العذار = حیا سز، اوتانماز، عارسز، بی شرم. || کالعذار = کل یا گاقفی.

عَذْب { ص. عر. ذ: عذبه. طاتلی، شیرین، لذیذ، خوش، لطیف؛ ماء عذب؛ لسان عذب الییان.

عَذْر { سذ. عر. ج: اعذار. ۱. عذر } ایدیلن بر قباحت و قصورک ضروری و غیر اختیاری اولدیغنی اثباتله عفوئی دایلمکه مدار اولمق اوزره در میان اولنان بهانه و سبب: عذرمد واردرد؛ عذر

شرعی؛ عذر مقبول؛ اعذار واهیه. ۲. بر قصور و قباحتک معذور طو تلسیله عفوئی؛ عذر دیله مک. ۳. مانع، انکلی، عائق؛ عذرمد وار ایدی؛ بعض اعذاردن طولایبی. ۴. قصور، تقصیه، عیب، سقطاق؛ بو آراهه نك، بو قوناغک عذری واردرد؛ بر عذری اولسه ایدی بو قدر اوجوز و یرلز ایدی.

عَذْرَاء { سذ. عر. ج: عذاری. عذراء } بکر، قیز اوغلان قیز، دوشیزه. = سخذ. ذ: مشهور بر مصادله و امق اسمنده بر شخص موهورمک معشوقه سی.

عَذْرُ خَوَاه { ص. فا. [عر. عذر = عذرخواه] م. فا. خواستن = ایستمک] عذر دیله ن، عذر بیان ایدر رک عفو ایستین.

عَذْوَبَت { سذ. عر. طاتلیق، شیرینک، لذت، لطا. فت: عذوبت لسان، عذوبت افاده.

عَرَّادَه { سذ. عر. کوچک بر نوع منجیق که مخرک تکر. لک اوزرینه موضوع بولنوردی.

عِرَاق { سخذ. عر. هو. بغداد اسمیدر. بعده ایرانک بتون غرب شمالی قسمنه یعنی جبال خطه سنهده بونام تعمیم اولنسدیفتندن، اصل عراقه عراق عربی و بوکا عراق عجمی نامی و یرلمشدر. || مو. بر مقام مخصوص.

عِرَاقِي { ص. سذ. عر. ذ: عراقیه. عراقی } ج: عراقیون. عراقه منسوب و متعلق، عراق اهال. لیسندن، عراقلی.

عَرَّالِيس { سذ. ج. عر. فد: عرالس } عروس. با: عروس. عَرَّائِض { سذ. ج. عر. فد: عرائض } عریضه. با: عریضه.

عَرَب { سذ. ذ. عر. [اسم جنس] اولوب مفرد و جمعی بردرا من القدیم وطن اصلیمی و منشئی آسیایه سر بو ط جزیره العرب دینلن شبه جزیره اولوب ازمئه مختلفهده آسیانک شام و عراق و آفریقانک شرق و شمال جهتلرینه یایلش اولان امت نجیبه و قدیمه عربیه افرادندن بهری و یا هیئت عمومیه لری: قوم نجیب عرب؛ اولاد عرب؛ بن عربم؛ بر عرب کوردم؛ عرب آبده = اسکی و نسل لری منقرض عاد و ثمود کبی عرب اقوامی؛ عرب عاره، عرب عربا = خالص و من القدیم عرب اولان عربلر؛ عرب متعربه، عرب مستعربه = اساساً عرب او- لمیوب بعده عربلره قاریشهرق عربلشمش اولانلر؛ جزیره العرب = عربلرک وطن اصلیلری بولنان و الان هر طرفی فصیح اللسان عربلره مسکون بواننان شبه جزیره واسعه، عربستان؛ لسان العرب = عرب امت نجیبه سنک من القدیم تکلم ابتدکی لسان که السنه عالمک اک مکملی و السنه سا- میه نك اصل و اساسی و مصدریدر. عَرَب { یاخود عرب. سذ. ص. عرب } زنجی، سیاه، سیاهی که مملکت مزه بلاد عربدن کلدکلرندن طولایبی بوا سمله تسمیه لری عادت اولمشدر، و تفریق ایچون اصل عربلره «بیاض عرب» یاخود

« آق عرب » دینلکه مجبوریت
 اور مشدر : عرب کوله ؛ عرب
 خلاق . || عرب صاجی = قارمه
 قاریشیق و مشوش شی . || عرب
 داریسی : قره بوغدای دخی دینان
 حیوانات نوعی ، فر . Sarrazin .

عرباء { ص.ش. عرب . عرب عرباء =
 خالص وصافی عرب .

عربان { سذ.ج. عرب . [مفردی
 یوقدر] بادیه عربلری ،
 خیمه نشین عربلر ، عرب بدو -
 یلری ؛ عربان چادیرلری ؛ عربان
 ایچنه صوقلق .

عربجه { ص. عربلرک طرز و
 حالنه اویغون و بونلره
 منسوب و متعلق ؛ عربجه لسان ؛
 عربجه یاشایش ؛ عربجه شرقی .
 = ح. عربلرک لساننده ویا
 حال و طرز لرنده ؛ عربجه سو -
 نلک ؛ عربجه یاشامق . = س.
 لسان عربی ؛ عربجه پک واسع
 بر لساندر ؛ مصر عربجه سنک
 شام عربجه سندن خیلی فرقی
 واردر . || مج. آکلایلیان ،
 مجهول شی ؛ بو نیم ایچون عربجه
 در .

عربده { س.ش. عرب . غاوغا ، نراع ،
 کوردلی ؛ چارشیده بر
 عربده اولدی .

عربده جو { ص.فا. [عرب . عربده =
 غاوغا . فا. جستن =
 آرامق] غاوغا و کوردلی آریان ،
 غاوغا چیقارمغی سون ، غاوغاجی .

عربستان { س.خ.ص. عرب مملکتی ،
 عرب اهالی ایله
 مسکون یر ، جزیره العرب و یا
 علی الاطلاق بلاد عرب ؛ عرب -
 بستانده چوق طولاشدیغیون

کوزل عربجه سویلیور .

عرببه { س. تر کجه اولدیغیون
 عین ایله یازلمی غلط
 فاحش اولوب ، طوغریسی « آراهه »
 در . با : آراهه . مع هذا بو املاء
 فاحش ایله عربینک لغت عامیه .
 سنهده چکمشدر .

عربی { ص. عرب . ذ. عربیه . عرب
 امت تجیه سنه ویا لسا -
 نلرینه منسوب و متعلق ؛ لسان
 عربی ؛ ادبیات عربیه . = سذ.
 عرب لسانی ، عربجه ؛ عربی
 بیلر میسکز ؛ عربی پک واسع و
 دوزگون بر لساندر . = ح.
 عرب لساننده ، عربجه ؛ عربی
 سونلک ؛ عربی قویشیق .

عربیات { س.ش.ج. عرب . فد ؛
 عربیت . با : عربیت .

عربیت { س.ش.ج. عرب . ج ؛ عربیات .
 ادبیات عربیه ، لسان
 عربی به متدائر علوم و کتب و
 مطالعات ؛ عربیاته اوغراشمق ؛
 عربیتده ، عربیاته ید طولی
 صاحبیدر .

عربج { سذ. عرب . طوباللق ، آقسا .
 قلق . در .

عربش { سذ. عرب . ۱ . چارطاق ،
 سایان ، چاقی ، قبه . ۲ .
 تخت ، سریر ، اریکه . [عربیده
 اصل اولان بو ایکی معنا ایله
 لسانمزه پک قوللاناز .] ۳ . حق
 تعالی حضرتلرینک طقوزنجی قات
 کوکده تصور اولنان سریری
 که تجلیگاه قدرت و عظمتندن
 کنایه در ، عرش الرحمن ، عرش
 اعلا . ۴ . اسکی هیئت اصولنجه کافه
 افلاکی محیط واجرام و نجوم مدن
 خالی ظن اولنان طقوزنجی واک

اعلا فلک که فلک الافلاک و فلک
 اعظم و فلک اطلس دخی دینلردی .

عرصات { س.ش.ج. عرب . [فد .
 « عرصه » باشقه
 معنایه کلیر] قیامتده حشر و
 نشر اولنه جغمز میدان ، محشر
 میدانی ؛ عرصاتده حسنات و
 سیتا تمز موازنه اولنه حقدر .

عرصه { س.ش. عرب . اینیه یاپیله جق
 بوش اراضی پارچه سی ،
 اینیه سی بیقش ویا اینیه یه تخصیص
 اولمش یر ؛ بیک آراشیلنق بر
 عرصه ؛ بنا پک کوزل اما عرصه -
 سی طار .

عرض { سذ. عرب . ۱ . بر بیوک
 ذاتک اوکنه قومه ،
 تقدیم ، رفع ، ابراز ، صومنه ؛ بر
 عرضحال یازوب مقام عائدینه
 عرض ایتمی . ۲ . بیوک بر ذته
 افاده ایتمه ، آکلامته ؛ وقوع حالی
 سزه عرض ایده یم ؛ حاملی کند -
 یسنه دفعاتله شفاهاً و تخریراً
 عرض ایتم . ۳ . بر ایش حقنده کی
 اوراق رسمیه نک عتیه سنیه
 حضرت پادشاهی یه تقدیمی ؛
 ایشم عرضه کیتدی ، عرضه در ،
 عرضدن چیقدی . || عرض
 اوطنه سی = بر دائرة رسمیه نک اک
 بیوک اوطنه سی وصالونی که آسر
 بولنان ذات اوراده حالریخی
 عرض ایده جک اصحاب مصالحی
 قبول ایدر . || عرض تذکره سی =
 مقام صدارتدن بر ایش حقنده
 کی اوراق عتیه سنیه یه عرضنی
 مبین مابین هایون باش کتابتنه
 یازیلان تذکره مخصوصه || عرض
 حال . با : عرضحال . || عرض

خلوص، عرض عبودیت، عرض مودت، عرض مواخاة = سلام و تحیه تعمیر لیدر. || عرض محضر = برایش حقتده عموم اهالی ویا بر جماعت و طائفه طرفندن مهر- لهرک تقدیم اولان عرضحال مشترک. || عرض و طلب = با : طب. عرضی طولنی اولچمک. ۲. له. هر کرة ارضک خط استوادن قطبینه طوغری اولان مسافه - سی وسمانک بوکا مقابل مسافه - لری: عرض شمالی = خط استوائک شمالنده کی؛ عرض جنوبی = خط استوائک جنوبنده کی.

{ سذ. عر. ناموس، عفت، عرض } عصمت، پرده : اهل عرض = ناموسلی، عقیف؛ عرض چکم = فعل شنیع اجرا ایتک؛ عرضنه طوقفق = ناموسنه تجاوز و تعدی ایتک؛ هنک عرض ایتک = پرده ناموسنی شق ایتک.

{ سذ. عر. ج. اعراض، عرض } ۱. ذاتی و فطری اولیوب اکرکی و قابل انفکاک اولان حال و صفت، عارض اولان حال : صحت ومرض انسان ایچون بر عرضدر، اعراضدن معدوددر. ۲. من. بنفسه قائم اولیوب قیامی جوهره محتاج اولان : الوان عرضدر. ۳. هق. تقود و حیوا- نادن و میکیلات و موزوناندن باشقه اولان متاع و قماش کبی شیء. ج. : عروض.

{ ح. عر. سذ. عرض } عرضاً { جهتجه، گکیشلکجه : عرضاً اولچلی؛ عرضاً اوچ و طولاً بش آرشیندر. ۲. کرة

ارضک عرضجه یعنی خط استوا. دن شمال ویا جنوبه طوغری اولان مسافهجه : استانبولک عرضاً درجه سی نه در؟

{ سذ. فا. } عرض = عرضاً { انها، بیان - حال = م } ۱. برایش ضمننده بر مقام ویا دائره رسمیه به اصحاب مصالحدن برینک ویردیکی استدعا، استدعا نامه : عرضحال ویرمک، تقدیم ایتک؛ کیفیتیه با عرضحال دائره عانده سنه بیان ایتک. ۲. [محسوت و ظرافت طربقیله]

تجریات، تذکره، عرضیه، مذکره : تقدیم عرضحال ایتک.

{ صد. عر. ذ. : عرضیه، عرضی } اگه و عرضیه منسوب و متعلق : مسافه عرضیه و طو- لیه سی.

{ صد. عر. ذ. : عرضیه، عرضی } ذاتی و جبلی اولیوب اکرکی و صکره حاصل اوله، تحصیلیه، انفکاک کی ممکن : شیشما- نلق عرضی بر حالدر.

{ سذ. عر. تا. پک ابری، عرضطل } پک بیوک، جنس و نو- عنک ایجابندن چوق زیاده بیوک، فر. Géant.

{ سذ. عر. تا. پک ابری، عرضطیلت } پک، جنس و نوعی ایجابندن چوق زیاده ابری اوله، فر. Géantisme.

{ سذ. عر. نبا. آردیج، عرضعر } طاغ سرویسی، ارز.

{ سذ. عر. ۱. شرع و عرف } قانون ایله محدود و معین اولیوب عادت بلده و ایجاب وقت و حال اقتضاسندن اولان حکم و اجرا آت : بعض دفعه عرف

ایله ایش کورمک مجبوریتنده بولنیلیر؛ عرف بلده بودر. ۲. حرب زماننده و فوق العاده احوالده قوانین عادیه تعطیل و قوه عمومیه موقتاً اداره عسکریه- یه تودیع اولنهرق اجرا ایدیلن حکم، اداره عرفیه. ۳. تر. وقتیه علامت مقام رسمیده کییدکری بر نوع قاؤق. [عطیه و احسان معناسیله ایوم لسانزده قوللا- نناز.]

{ ح. عر. عادت بلده و عرفاً } ایجاب وقت و حاله کوره : عرفاً شو جزا ایله مجازاة او- لندی؛ عرفاً مملکتی اداره ایتدیلر.

{ سذ. صد. ج. عر. فد : عرفاء } عریف. با : عریف.

{ سذ. صد. ج. مکة مکرمه عرفات } قربنده واقع اولوب حیجابک یوم عرفه ده توقف ایتدکری محلدر که مناسک حجدندر.

{ سذ. عر. ۱. ییله، عرفان } بیلیش، آکلایش، وقوف، حقیقته واقف اوله، کنه وارمه، علم و ذکا ایله حاصل اولان کمال : اهل عرفاندن بر ذات؛ او ذاتک عرفانی مسلدر. ۲. اسرار الوهیته و حقایقه و وقوف، معرفة الله : علم و تقوی کافی دکلدر عرفان لازم.

بولفت عبدک حقایق ربانیه و وقوفی معناسی تضمن ایتدیکی ایچون، خالق حقتده اصلاً قوللانناز؛ و علم الهی دینلیدی حانده، عرفان الهی دینلنر.

{ سذ. عر. بایرامدن بر عرفه } کون اول کی کون. [اصل قربان بایرامنک عرفه سنه یعنی

ذی الحجه نك طقوزنجی كونه
مخصوصه در كه يوم مذكوره
حجاج عرفاته چيقار. بعده
بالتعميم رمضان بايرامندن دخی
بركون اول كى كونه اطلاق
اولمشدر. [عرفه چيچكى = مج. ۱.
بايرامدن بركون اول بايرامق
انواخى كين (استمزا طريقه
سولينير). ۲. چوق سوسلوب
كرن .

ع ر فى { ص. عر. ئ: عرفيه. قوانين
عاديه يه تابع اوليوب
عادت بلده ويا ايجاب وقت وحاله
موافق اولان، فوق العاده
احواله هيئت عسكريه يه احاله
اولنان موقت اداره يه متعلق :
قانون عرفى؛ اداره عرفيه؛
ديوان حرب عرفى؛ تكاليف
عرفيه = فوق العاده ويركى .

ع ر ق { سنڌ. عر. ۱. تر: عرق
جبين = آلن ترى. ۲.
تر كى ترشح ايده رك حاصل
اولان روح، ميوه وساژه انوا.
عندن تقطيره استحصال اولنان
اسيرطو، راقى. [« راقى » بو.
ندن غلظدر.]

ع ر ق { سنڌ. عر. جم: عروق. ۱.
كوك، اصل، بيج: عرق
الذهب = آلتين كوكى (نبات).
۲. طامار، رك: عروقنده جو.
لان ايدن قان. ۳. نسل،
سباله، ذريت، نسب: بعض
حيواناتك عرقى منقطع اولمشدر.
۴. جنس، نوع شعبه: نوع بشرك
عرق ابيض، عرق اصفرى.
۵. مج. حسيات، حواس: عروق
حيت. || عرق النساء [نونك فخيله
قالچيه سيكثيرينك اسميدر،

نسون مناسبه كلن نسا
دكلدر] = قالچيه كيكنندن او.
كچيه قدر ممتد اولان سيكثير
ايله شعبه لينك شدتلى وجعندن
عبارت چوق اضطراب ويرر
بر مرض، فر. Sciaticque .

ع ر ق چين { س. فا. [عر. عرق =
تر. فا. چيند = طو.
پلامق] ترى ايجمه مخصوص
اوله رق باش كسونتك آلتنه
كيلن طاقيه.

ع ر قوب { سنڌ. عر. ت. اوچكه و
ترى، اكر بجه (سيكثير)،
فر. Tendon d'Achille. || مج.
يالانه آلدانان، وعدنده خلف
ايدن .

ع ر قى { ص. عر. ئ: عرقيه. ط.
تره منسوب و متعلق؛
حاء عرقيه = داء العرق دينلن
صيته.

ع ر قيه { س. عر. تفنيكدن اينجه
كلاه كه درويشدر كير.
سنڌ. عر. ط. اوغشدر.
مه، دلك .

ع ر م { ص. عر. پك كثر تلى:
لشكر عر مرم. (قوللا.
نلش ايسه ده لسانزده شايدان
استعمال دكلدر.]

ع ر نه { س. عر. بيط. بيجلفسان
علقى.
سنڌ. عر. ط. صيته نك
ديتردوب اوشوتومه سى.

ع ر و ج { سنڌ. عر. يوقارى چيقمه،
يوكسله، صعود، يينه:
حضرت عيسى (عم) ك كوكه
عروجى .

ع ر و س { س. عر. جم: عرائس.
كلين، يكي اولنش قادين
ياخود اولنك اوزره سوسلمش

قز. (عربيه مذكردخى اولوب
كوكيه اطلاق اولنور.) || زلف
عروس = هند باقلاسى. || طوغ
عروس = زنباق نوعى.

ع ر و س ك { س. فا. [اصل كلينجك
ديمكدر] يشيل و پنه
طالغلى برنوع صدف كه تزئينانده
قوللايندير .

ع ر و س كل ي { ص. آفقا ذكر
اولنان رنكل ي
صدفله مزين: عروسكل ي عود .

ع ر و ض { سنڌ. عر. د. ۱. شمر ك
اوزانندن بحث ايدن
علم كه پك ساده و مختصر بر
بجندن عبارت ايكن بزده مفا.
عيله تطبيق و بو مفاعيله اجرا
اولنان تغييرات اوزون و مطلق
بر علم صورتى آلمسنه سبب
اولمشدر: علم عروض؛ عروض
اوقومق. ۲. بر پيتك برنجى
مصراعنك صوك تفعله سى .

ع ر و ق { سنڌ. جم. عر. فد:
عرق. با: عرق .

ع ر و ه { س. عر. قوغه و دستى
وساژه قول ي. || عروءه
وثقى، العروءه الوثقى = كال اطمشانله
ياپيشيلوب استناد واستمداد اولنه.
بيلن شى، جبل متين: عروءه
وثقاى اسلامه توسل ايتك .

ع ر ي { سنڌ. عر. جيلالقت، بر.
هيكى. ذ.

ع ر ي ان { ص. عر. ئ: عربانه .
جيلالق، برهنه .

ع ر ي ان ي { س. صويلش كى دريى
اينجه برنوع اريك: عر.
يانى اريكى .

ع ر ي ش { سنڌ. عر. چارطاق،
صوندرمه، صالاش. ذ.

ع ر ي ض { ص. عر. ئ: عربضه .
[« عرض » دن صش.]

کیش، واسع، اکتلی. || عریض
وعمیق = اکنه بویسه، دور
ودراز، اطرافلیجه.

عریضه { س. ع. م. مادوندن ما.
فوقه تقدیم اولنان
مکتوب، بر مصطلح عرضیون
یازیلان تحریرات و نامه : تقدیم
عریضه ده قصورم چوقدر؛
عریضه کترانهم.

عریف { ص. ع. م. عریفه .
«عرفان» دن ص. ش. ۱.
معروف، مشهور، متعارف،
بنام : حاجی خلیفه دینکله عریف
اولان کاتب چلی . ۲. عارف،
صاحب عرفان . ۳. مکتب صبیان
خواجیه سی ویا قلفه سی . [صوک
ایکی معنا ایله لسانمزده قوللا-
نماز اولشدور.]

عز { س. س. ع. عزت، شرف،
قیمت، اعتبار، قدر عالی :
عز و شرفله = وداع ایدنله جواباً
ایراد اولنور تحیه تعبیریدر؛
صاحب عز و کرم.

عز { فل. ع. «عزّه» دن ماضی
مفرد مذکر غائب اولوب
بعض تعبیرانده مستعملدر [عزیز
اولسون، قدری عالی اولسون :
جناب حق عز وجل؛ عز نصره.

عزاء { س. ع. اولوم وقوعنده
صبر و تحمل ایتمه . ذ.

عزائم { س. ج. ع. فد : عزیمه .
با : عزیمه .

عزب { س. ع. ج. عزاب،
عزب { عزاب . ۱. اولغنه مش،
بکار، ارکن، مجرد . [عرییده
مذکر و مؤنثی مساوی صفت
اولوب اولغنه مش انا نه دخی اطلاق
اولنور.] ۲. تر. سابقده بحریه
تفنگچیسی : عزب قیوسی.

عزت { س. ع. م. ۱. قیمت، قدر،
اعتبار . ۲. شرف، علو.
قدر و مرتبه : صاحب عزت .

عزت . ۳. قدرت، قوت، جلال : رب
عزت . ۴. حرمت، رعایت ،
اکرام : نزهیه کیتسه اکرام
و عزت کورور. || عزت نفس =
انسانک کندی نفسنی خوار و ذلیل
ایتیوب وقار و حیثیتی محافظه
یه اعتنا ایتمی : اولک عزت
نفسی واردر. || عزتله = وداع
ایدوب کیدنله ایراد اولنور
تحیه تعبیریدر.

عزتکمک { ف. ح. حرمت و اکرام
و عزت ایتمک .

عزتکمک { ف. ح. حرمت و اکرام
و عزت کورمک : صا.
ح. ب. علم و عرفان نزهیه کیتسه
عزتلیتر.

عزتلی { ع. تلو. ص. قدر و اعتبار
و شرف صاحبی، قدر
و مرتبه سی عالی اولان. || ان.
مالکیه ده رتبه ثانیه و متمایز ایله
اصطبل عامره اصحابنه و میر-
الامراله و عسکریده میرالای
و قائم مقاملره و یریلن عنوان
رسمیدر : عزتلو پاشا، بک،
افندی .

عزتمند { ص. فا. عزت و شرف
و علوقدر صاحبی، معزز،
مکرم .

عزتیب { ص. فا. [ع. عزت =
حرمت . فا. یافتن =
بولوق] شرف و حرمت بولان،
اعزاز و اکرامه نائل اولان .

عزرائیل { س. ذ. ع. [عبرا-
نیجه دن] ملائکه مقرر-
پندن قبض ارواحه مأمور او-
لان ملک، ملک الموت .

عزل { س. ع. م. بر مأموری ما.
موریتندن چیقارمه، اذن
و یرمه : عزل ایتدیلر، عزل
اولدی. = ترجه ده معزول معنا-
سیله صفت کی ده قوللانیلیر :
بکا بو کوندن اعتباراً عزل سک
دیدیلر .

عزلت { س. ع. م. بر طرفه چکیلوب
کندی کندنه تنها او-
تورمه، ازوا : اختیار عزلت
ایتمک؛ کوشه عزلته چکممک .

عزلتگاه { ص. فا. [ع. عزلت =
عزلت] ازوا. فا. گاه = مکان]
چکیلوب تنها اتوریلان یر،
محل ازوا : اوراسی بنم عز-
لتکاهمدر .

عزلتگزین { ص. فا. [ع. عز-
لت] ازوا . فا.
گزیدن = سچمک] عزلتی اختیار
ایدوب بر طرفه چکیلن : کو-
زل بر کویده عز لتگزین
اولشیدی .

عزلتیشین { ص. فا. [ع. عزلت =
عزلت] ازوا . فا. نشستن =
اتورومق] کوشه ازواده اتو-
ران، منزوی .

عزم { س. ع. م. ۱. نیت قطعیه،
قطعاً قصد، تصمیم : بوسنه
ایفای حج ایتمک عزم ایتم . ۲.
قصد قطعی ایله یوله کیرمه ،
حرکت ایتمه، متوجه اولمه :
عزم سفر ایتدی؛ شامه عزم
ایلدی. || اولوالعزم = قوملرینی
دین حقه دعوتله اوامر الهیهی
قبول ایتدیرمک خصوصنده عزم
و ثبات ایدن انبیاء عظام که قول
اصحه کوره حضرت نوح، حضرت
ابراهیم، حضرت موسی و یوسف رضی
حضرت محمد (صلوات الله علیهم) در .

عز و { سذ. عر. حمل، اسناد،
عز و } نسبت، بر آدمه برایش
ویا سوزی یاقیشدیرمه، اونکدر
دیه حکم ایته: بکا سوتلیدیکم
بر طاقم سوزلر عزو ایشلر.
عز و ب { سش. عر. بکارلق،
عز و ب } ارگنلک، مجردلک.
عز و یات { سش. ج. عر. برینه
عز و یات } عزو واسناد و حمل
اولنان شیئلر، مفتریات: هب بو
سوزلر بزم حقمده عزو یاندن
عبارتدر.

عزیز { ص. عر. ت: عزیزه.
عزیز } [«عزة» دن صش.]
۱. قیتدار، قیتلی: عمر عزیز،
نان عزیز، یار عزیزم، عزیز
دوستم. ۲. حرمتلی، محترم،
معزز، مکرم. ۳. عالیقدر،
رفیع الدرجه: او ذات اورال.
جه پک عزیزدر. ۴. قوت و
قدرت و جلال صاحبی: عزیز
الله؛ [اسماء حسنادندر] عبد
العزيز. = سذ. عر. ج: اعزه.
۱. ولی، صاحب کرامت صلحاندن
مبارک ذات: بو ترهده بر عزیز
یاتور؛ اعزه کرامدن بر ذات.
۲. ملل سائره عندنده ولی عد
اولنه رق نامنه آینلر اجرا او.
لنان و یوم مخصوصلری یورطی
اتخاذ ایدیلن آدم، آيوس:
روملرک بر چوق عزیزلری
واردرد؛ قتل لیکلرک عزیزلری
چوق اولوب پروتستانلر بونلری
طایبورلر. || عزیز مصر = زمان
قدیمده مصرده مالیه ناظرینه
ویریلن عنوان اولوب حضرت
یوسف (عم) ک قصه سنده
مذکوردر.

عزیمت { سش. عر. [عزیزه
عزیمت } «عزم» ایله بعض معنا.
لرده مترادف و «عزیمه» ایله
عین لغت اولدیغی حالده، لسا.
نمزده هر برینک معناسی و محل
استیمالی آیرلمشدر. [بریره
متوجهاً حرکت، یوله چیممه:
جانب حجازه عزیمت ایتدی؛
سفر حجه متهی عزیمت اولدم؛
عزیمت یارینه قرارلاشدی؛
قونیه یه قدر عزیمت و عودت
ایچون دمیر یول بیاق آلدیم.

عزیمه { سش. عر. ج: عزائم.
عزیمه } [لغت آلفه تک عینی او.
لدیغی حالده، لسانمزده اونک کبی
مصدريت معناسیله قوللانلیوب
اسم کبی و باشقه معنی ایله قوللا.
نیلیور.] جنلری ویا بیلانلری و
سائر مضر شیئلری مسلط او.
لدقلری آدمک یاقه سنی بر اقفه
مجبور ایتک ادعاسیله بونلری
تحایف صورتیه یازیلان رقیه
و طلسم ودعا وسائره، افسون:
عزائم ایله کنسیدینسی این ایتک
ادعاسنده بولنیور.

عساکر { سذ. ج. عر. فد:
عساکر } عسکر. با: عسکر.
عسجد { سذ. عر. آلتین،
عسجد } ذهب، زر، ذر.

عسکر { سذ. عر. ۱. کوجلک،
عسکر } مشکلات، زور ایش، یسر
مقابلی: هر عسکر عقیننده بریسر
واردرد. ۲. زحمت، ضرورت،
صیقندی، قیتلق.

عسرت { سش. عر. ۱. زور، کو.
عسرت } جلک، زحمت. ۲.
ضرورت، طارلق، صیقندی.
|| ط. احوال فیسبولوجیه دن

برینک زحمتله ایفاسنی یاخود
بحق ایفا اولنماسنی بیان ایچون
استمایه مضاف اوله رق اصطلاح.
حالت مرکبه تشکیل ایدر:
عسرت بلع = یوقیتنه مامه؛ عسرت
بول = سیدیک زوری؛ عسرت
تنفس = نفس طارلقی؛ عسرت
حیض = قالدینلرک منتظم عادت
کورمه مسی؛ عسرت هضم =
هضمزلق وسائره.

عسس { سذ. ج. عر. [لسانمزده
عسس } فد. کبی قوللانلیوب
مفردی اولان «عاس» مستعمل
دکادر. [وقتله کیجه نوبت
کزن قول، کیجه بکیمیسی. || عسس
باشی = وقتله پولیس مدیری.

عسکر { سذ. عر. ج: عساکر.
عسکر } ۱. دولت و مملکتک
محافظه سیچون معاشله ویا قرعه
ایله جمع اولنه رق مهیا بولندیر.
یلان مسلح آدملر هیئی، چری،
قول، جنسد، جیش، لشکر،
سپاه: عسکرطویلامق، یازمق؛
سوق عسکر ایتک = بریره
عسکر کورتورمک، حرب ایتک
اوزره عسکر یورتک؛ عسکر
چکمک = دشمنی تنکیلا اوزرینه
عسکر یوللامق. ۲. عسکر هیئتلی
ترکیب ایدن افرادک بهری:
بر عسکر کادی؛ باقمه ک آ
عسکر! [بو معنا ایله صفت
کبی دخی قوللانلیور:] بن عسکر
آدم؛ او عسکراوغلی عسکردر.
|| اخذ عسکر = اسانده بولنان
افراد اهلینک عسکره آلتیمی
اصول و ترتیبی: اخذ عسکر
قانوننامه سی. || عساکر بریه =

قره عسكرى. || عساكر بحريه =
 دكيز عسكرى، كمپي عسكرك.
 || عساكر رديفه = رديف
 عسكرى. با: رديف. || عساكر
 نظاميه = نظام عسكرى. با:
 نظام. || عساكر منتظمه = معلم
 ومنتظم عسكركر كه نظاميه و
 رديف و مستحفظدن عبارتدر.
 || عساكر معاونه = عساكر
 منتظمه نك معاونتنده بولمقى
 اوزره موقتاً معاشرله ويا كو.
 كللى اوله رق طوبولانان باشى
 بوزوق عسكرى. || سرعسكرك =
 با: سرعسكرك.

عسكركرجه { ص. عسكركه ياقيشير
 } صورتده اولان:
 عسكركرجه يورويش؛ عسكركرجه
 برافاده سى واردر. = ح. عسكركه
 ياقيشير طرز و صورتده: بن
 سزه عسكركرجه سويليه يم؛ عسكركر.
 جه يازملى.

عسكركرلك { س. عسكركر صفت
 } ووظيفه سى: بو
 كون عسكركرلك بر جسارتدن
 عبارت اولوب عادتاً بر فندرك؛
 عثمانليلر عسكركرلك ايچون يارا.
 دلش كمي بو سلكه پاك الوير.
 يشليدرلر.

عسكركرى { ص. عر. ن: عسكركيه.
 } عسكركه منسوب و
 متعلق، عسكركه عائد، جيشى:
 سلك عسكركرى؛ فن عسكركرى؛
 امور عسكركيه؛ دائرة عسكركيه =
 باب سرعسكركرى.

عسكركرى { س. عر. عر. عسكركه
 } منسوب آدم، سلك
 عسكركرى يه داخل آدم، عسكركر
 افراد ويا ضابطانندن آدم: بر

عسكركرى كلدى؛ عسكركرلك
 امور خصوصيه لرچون محاكم
 ملكيه يه مراجعه تى.

عسلك { س. عر. بال، شهيد،
 } انكبين. || شمع عسلك =
 بال مومى.

عسكسير { ص. عر. ن: عسكسيره.
 } «عسرة» دن ص. ش. {
 زور، كوچ، مشكل، دشوار،
 آغر = بو بر امر عسكسيدرر.

عشء { س. عر. ۱. اقسام وقتى،
 } قراكلق باصديقدن صكركه
 كى وقت. ۲. اقسام ويا ياتسى
 نمازى. ۳. اقسام يكي. ن.

عشاب { س. عر. } «عشب»
 { دن سمب. } تا. نبات
 انواعى جمع ايله نمونه لرني قو.
 روده رق هر برى اوزرينه
 تدقيقات فنيه اجرا ايدن عالم،
 فر. Herboriste.

عشار { س. عر. } «عشر» دن
 عشار { سمب. } اعشار تحصيلدارى
 ويا ملتزمى، اونده لتجى.

عشارى { ص. عر. ن: عشاريه.
 } تا. اون جزؤدن مر.
 كب ويا اون ياراغى، دانه سى و
 سائره سى اولان: عشارى
 الاوراق، عشارى الشقوق،
 عشارى الفصوص، عشارى
 الوريقات وسائره.

عشاق { س. عر. ج. عر. فد:
 } عاشق. با: عاشق.

عشاوت { س. عر. ط. طاوق
 } قره سى دينان كوز
 علقى، فر. Héméralopie.

عشائر { س. عر. ج. عر. فد:
 } عشيرت. با: عشيرت.

عشبه { س. عر. ن. اوت قبيلندن
 } اولان نبات.

عشبي { ص. عر. ن: عشبيه. ن. ا.
 } اوت قبيلندن اولان، فر.
 Herbacé.

عشبر { س. عر. ج. اعشار. ۱.
 } اونده بر، اون جزئده بر
 جزء: باغاك بر عشبرنى بلله دم.
 ۲. حد شرعى اوزره محصولا.
 تك بيت الماله عائد اولان اونده
 برى، اونده اق: زيتونك عشبرنى
 آلمقى، ويرمك. = ج. با:
 اعشار، اعشارى.

عشبر { ع. عر. } عربيه رانك
 { ده قحيله ايسه ده لسائمز.
 } ده حرف اخيرى ساكن اوقو.
 نور. } اون، ده. ن. || اثنا
 عشر = اون ايكي: ائمه اثنا عشر =
 اون ايكي امام. || واحد عشر =
 اون برنجى؛ ثانى عشر = اون
 ايكنجى الخ.

عشكرت { س. عر. مسكرات
 } استعمالى، ايچكى، عيش
 ونوش: عشرت ايتك = ايچكى
 ايچمك؛ عشرت وجودينى خراب
 ايتمشدر؛ عشرته مبتلادر. { عر.
 } بيه اصل معناسى اكلنجه و
 جنبش در. }

عشرجى { س. اعشار ملتزمى ويا
 } تحصيلدارى، عشار،
 اعشارجى.

عشرده { س. عر. اون كشى ويا
 } اون شىء بجموعى، اونلق،
 اونلر؛ عشره مبشره = جانب نبويدن
 جنته بشير ببوريلان صحابه كرا.
 مدن اون ذات عالى قدر.

عشرين { يا عشرون. عد. عر.
 } يكرمى. ن.

عشق { س. عر. } طوغرىسى
 { عينك كسريله در. } سوكى،

سودا، محبت، علاقه، ابتلا :
قیس ایله لیلای بر برلینه اولان
عشقلیله داستان اولمشلردر؛
عشق حقیق = مقصدسز اولان
عشق روحانی ورحمانی؛ عشق
مجازی = نفس و شهوت اساسی
اوزرینه مبنی اولان محبت.
|| الله عشقته = الهی سورسه کر!
|| عشق اولسون! = بر شی نوش ایدنه
ایراد اولنور. بعضاً «آفرین!»
مناسیله ده قولانیلیر، و عکسی
معنایی تضمن ایدره رک استهزا
طریقيله ده استعمال اولنور. ||
پیر عشقته = قارشیملتسز، مکا-
فالتسز، مجاناً : بز ایکی آی پیر
عشقنه چالشمش اولدق. عو.
|| عشقکره، فلانک عشقنه =
محبتکره، فلانک محبتنه [عشرت
صره سنده ایرادی معتاد تعبیر.]
عَشْقَبَاز { ص. فا. (عر. عشق =
م. فا. باختن = اوینا -
مق [یالاندن عاشققل صائنان،
ماشق کاذب.

عَشْقَبَازِلق { س. و:

عَشْقَبَازِی { س. فا. یالاندن عا.
عشقلق صاتمه، عشق
کاذب، برینه عاشق کورینوبده
بو طریقله نائل مرام اولمغه
چالشمه.

عَشْوَرَاء { س. عر. با: عاشو-
راء.

عَشْوَه { س. عر. ادا، ناز،
دلفریب طور، شیوه.
[اصل عربیده کوز ابی کورمه-
مه دیمک اولوب، چشم محموره
باققدن کنایه اولهرق فارسی و
ترکجه ده بو معنایی آلمشدر.]

عَشْوَه کار { ص. فا. و:

عَشْوَه گَر { ص. فا. ناز و ادا
ایدن، نازلی، شیوه
کار.

عَشِیَّ { س. عر. اقسام. ذ.

عَشِیر { س. عر. ۱. بر شیتک
اون جزئه ده بری، عشر.
۳. قرآن کریمک اون جزئه
تقسیمله بوجزه لک بهری، اجزاء
شریفه نک هر بری: عشر اوقو-
مق.

عَشِیرَت { س. عر. ج: عشار.
(عر. ترکیباتده

«عشیره» صورتده بولنور.]
بر اصلدن منشعب اولوب برلکده
باشایان و برلکده قونوب کوچن
بدویلر خلقی، اوعماق، قبیله:
عرب، کرد، ترکان عشیرتلی؛
عشار آره سنده باشماق؛ عشیرتله
کزمک؛ عشیرت شیخی، بکی،
آغاسی.

عَصَا { س. عر. ۱. اوزون ال
دکنکی، طیانه جق اوزون

صوبه: عصای ائنده بر اختیار،
بر شیخ کلدی. ۲. اکثریا باشی
طوبوزلی ویا قانجهلی و کومش
و آلتینله مزین اولهرق بعض
مکت و طائفه لرده ریاست جسمانیه
ویا روحانیه علامتی عد اولنان
اوزون و رسمی دکنک:
عصای ریاستی حامل اولهرق؛
بطریقلق عصایی. ۳. صوبه،
طیاق، ضرب: اونک تریه سی
آنجق عصای ایله اولور. ذ. ||
عصای موسی = حضرت موسی
(عم) یدلرنده ثعبانه تحول

ایدن عصاکه فرعونه قارش
کوستردکاری معجزاتنددر.

عَصَابَه { س. عر. ج. ص. عر. فد:
س. عر. ج. ص. عر. فد:
عَصَاة { عاصی. با: عاصی. (صادک
تشدیدله غلطدر.]

عَصَارَه { س. عر. صیقیلان میوه
وسائرته نک چیقان صو-
بی، اوزوم، لیون عصاره سی.

عَصَافِیر { س. عر. ج. عر. فد:
عصفور. با: عصفور.

عَصَب { س. عر. ج: اعصاب.
سیگیر؛ اعصابه طوقمق =

حدت و صیقندی بی موجب
اولق. [جمعی ده مستملدر.]

عَصَبَه { س. عر. ج: عصب.
۱. برتک سیگیر.

با: عصب. ۲. پدر طرفندن
اقربا اولانلر، ارکک طرفندن

خصملر. ۳. خصم اقربا، قوم و
قبیله طرفکیران، عونه. ۴. فر.

اوزاقدن اقربا که میراندن فرا-
نضجه معین حصه لری اولیوب

یاقین اقربا حصه لری آلدقدن
صکره قالان قسمی بولنره تو-

زیع اولنور.

عَصَبِی { ص. عر. ذ: عصبیه.
[اعصابی دیمه ملی]

سیگیرلری غالب و پک حساس
اولوب جزئی سیدله متأثر

و منفعل اولان وحدته کلن:
عصبی آدم؛ عصبی المزاج.

عَصَبِیَّة { س. عر. ۱. کندی
اقربا و تعلقاتی ویا

وطن و دین و ملیتی مدافسه و
التزام ایتمک غیرتی، حمت، غیرت:

او آدمک عصبیتی واردر؛ عصبیت
دینی، عصبیت ملیه سی مسلمدر.

۲. عصبی المزاج اوله، سیکیر
لیک .

{ سنذ. عر. ج: اعصار. ۱.
عَصْر } زمان، دور، عهد، هنکام:

او عصرده؛ عصر مزده؛ قانونی

سلطان سلیمان خان عصری: اعصار

سالفه. [عصرک مدتی معین

اولیوب، بر تاریخک بهر یوز

سنه سنه یعنی قرن و ماویه عصر

دینلسی غلظدر. [۲. ایکندی

وقتی، ایکندی نمازی: صلاة

عصر؛ قبل العصر.

{ سنذ. عر. ص: صیقه، صوینی
عَصْر } اَلْمَقْ اَلْیَجُون بر میوه و

سائرَه نك از یلوب صیقلسی،

تعصیر .

{ سنذ. عر. ج: عصاره.
عَصْفُور } سرجه قوئی. ذ.

{ سنذ. عر. [عر. ترکیبا.
عَصْمَت } تده: عصمه [۱. بحر.

ماندن و ارتکاب ردائیدن اجتناب

و توقی: اصحاب عصمتدن بر ذات؛

عصمت مجسمه. ۲. ناموس، عفت،

پرده: بر قادینده اڭ زیاده و

اڭ اول آرائیله حق شیء عصمتیدر؛

عصمت پناه، عصمت ماب = ناموس

و عفتک استناد کاهی حکمنده

اولان، پک ناموسلی قادین .

[انشا لساننده عالی مرتبه

خاتونلره مخصوص اولوب سائر-

لرینه عفت وصفی و بریلیر. [۳.

بیکناهلق، معصوملق، معصوم-

میت: اونک عصمتی حکمجه

تیین ایتدی.

{ یا عصمتلو. ص. عصمت
عِصْمَتِی } و عفت و ناموس و پرده

صاحبه سی. [انشا اصطلاحده

درجات عالیده بولنان خاتونلره

مخصوص عنوان اولوب دیگر لرینه

عفتلو دینلیر: [عصمتلو خانم

افندی. [خاندان سلطنته داخل

اولان خواتین کرامه دوتلو

عصمتلو القابی یازیلیر.]

{ سنذ. ج. عر. فد: عصر.
عَصُور } با: عصر. [لسان مزده

دیگر جمعی اولان «اعصار» دها

مستملدر.]

{ سنذ. عر. ۱. عاصی اوله،
عِصْیَان } بنی، طغیان، سرکشک،

اطاعتسزک. ۲. اوامر الهیه بی

اجرا ایتمه و یا نواهدن اجتناب

ایتمه، کنه، اثم: جناب حقدن

عصیانک عفوینی دیلرم .

{ سنذ. عر. اصل نشاسته
عَصِیدَه } و یاغ و شکرله یاپیلان

و عصیده حلواسی دینلن بر نوع

طاطلی اسمی اولوب، بزجه عربلرک

بازینه دیدکلری و پرنج اونیله

بامیه واتدن یاپیلان تمکه اطلاق

اولنور.

{ (د) سنذ. عر. ر. ار.
عِضَادَه } تفاع آلترلرینک درجاتی

کوسترن متحرک قول، مسطره،

ارتفاع گنیه سی .

{ (د) سنذ. عر. اطیبانی
عِضَال } تشخیص و تداو یسندن

عاجز بر اقان مرض مشکل .

{ (د) سنذ. عر. ج:
عِضْد } اعضاد. ۱. قول، بازو.

۲. مج. استناد کاه، معین، حمد:

عَضْد الدوله. || تش. عظم عضد =

قول کیمی. || ج. خزع عضد =

قولک کسلیسی .

{ (د) سنذ. عر. ذ:
عِضْدِی } عضدیه. تش. قوله

منسوب و متعلق .

{ (د) سنذ. عر. ج: عضلات.
عَضَلَه } اعضایی تحریک ایدن سیکیر-

لی اتلر، بالیق آتی .

{ (د) سنذ. عر. ذ: عضلیه.
عَضَلِی } تش. سیکیری اثره، با-

لیق اته منسوب و متعلق .

{ (ز) سنذ. عر. ج:
عَضْو } اعضاء. ۱. بدنی ترکیب

ایدن اجزائک بهری: ال، آیاق،

کوز، قولاق، جگر، معده کبی:

عضو داخلی؛ عضو خارجی:

اعضاء بدن. ۲. بنا. نباتلرک

بعض قسملرینه دخی بونام و بریلیر:

عضو تذکیر، عضو تانیث. =

ج. با: اعضاء .

{ (ز) سنذ. عر. ذ: عضویه.
عَضْوِی } اعضاء بدنه منسوب

و متعلق، اعضایی اولان، حیاته

مالک اولوب جماداتیدن اولیان،

حیوانی و یا نباتی اولان؛ کیمیای

عضوی = حیوانات و نباتاته متعلق

مواددن بحث ایدوب معادنه

قاریشیمان کیمیائی که کیمیای معدنی

مقابلیدر .

{ (ز) سنذ. عر. ثا. بر
عَضْوِیَّت } جسمک عضوی یعنی

اعضایی نشو و نماالی اولسی .

{ سنذ. عر. ۱. ویرمه،
عَطَاء } ویریش، دهش. ۲. با-

غشلامه، ویرکی، عطیه، احسان:

او ذاتک عطاسی چوقدر .

{ سنذ. عر. [«عطر» دن
عَطَار } سب. ۱. کوزل قوقولی

روحلر و یاغلر و سائرَه ساتان

آدم، روایح طیبه تاجری، فر.

Parfumeur. ۲. اجزاء طیبه

وسائرَه ساتان آدم، فر. Dro-

guiste. ۳. محله آرلرنده بعض

بهاراتله ایکینه ایلیک وسائرَه

صاتان دکاچی . بومعنا یله [زبا .
نزدی غلط اوله رق : آقطار .]

عطار { سنڌ . عر . شمسک اطرا .
فنده دونن سیاراتک
برنجیسی یعنی شمسه اک قیری
اولوب اقسام غروبی متعاقب ویا
صبح طلوعدن اول دورینسنز
وفقط پک آز وقت کوریلور .
فا . تبر . اسکی یونان ولاتین اسا .
طیزنده آلهه کاذبه پیننده ساعی
وقولاغوزوتجارت ومکروخدعه
هریسی صفتلریه معبودلر صره .
سندھ اولوب طوبوقلری وباشلنی
قنادلی کوزل بر دلیقانلی صو .
رتنده تصویر اولونوردی . اسم
یونانیسی هرمس Epimēros او .
لوب ، آسیا ومصر اقوام قدیمه .
سی نزدنده دخی عبادتی جاری
اولغله ، موجد علوم ومعارف
زعم اولنان (هرمس) مصاللری
بوندن نشأت ایتمشدر .

عطارلق { س . عطریات یاخود
اجزاء کیمیوه وصدید
لانیه ویا بهارات صاتان آدمک
ایشی وتجارتی : عطارلق ایدیور .
[اوچنجی مناسیله زباززدی :
آقطارلق .]

عطالت { س . عر . ایشسزک ،
بوش طورمه ، بطال
ومعطل اوله : انسانه عطالت
یاقیشماز . || ط . عطالت حواس =
طویمایش ، طویغوسزلق ، فر .
Dysesthesia .

عطایاء { س . ج . عر . فد : عطیه .
با : عطیه .

عطر { سنڌ . عر . ج : عطور .
۱ . کوزل قوقولی یاغ

وروح وسائزه که انوابه وال
ویوزه سوریلیر . [بومعناده اک
زیاده «عطریات» قوللایلیر .] ۲ .
تر . یپراقلرینک کنارلری طر .
طیللی یشیل رنگده بر نبات که
کوزل قوقولی ویااض چیچکلی
اولوب باغچه لرده بولنور وصوتوغه
طیانمدیغندن قیشین لیمولغه آلنیر .
|| عطر شاهی = لسان عوامده
ادربشاهی دینلن وصاریلوب
چیقرق مور بر چیچک آجان نبات .
عطرناک { ص . فا . کوزل قوقولی ،
رایحه طیبه سی اولان ،
کوزل قوقولی روح ویا یاغ
سورلمش : عطرناک اللریله ؛ بهار .
ده چاپرلردن کن نسیم عطرناک .
عطری { ص . عر . ا : عطریه .
کوزل قوقویه منسوب
ومتعلق ، کوزل قوقولی ، رایحه
طیبیه به متدائر : مواد عطریه .

عطریات { س . ج . عر . کوزل
رایجه لری روحلریواغلا
وسائر شیلر ، مواد عطریه :
عطریات صاتیور ؛ جاپونیه
چیچکلردن یاپیلان عطریات پک
مقبولدر ؛ عطریات استعمالی سنت
سینه در .

عطسه { س . عر . آقصیره ،
آقصیره .

عطش { سنڌ . عر . صوسزلق ،
صوصامه ، تشبکی ،
حرارت . [طانک قحیله ده لغتدر .]

عطشان { ص . عر . «عطش» دن
[ص . ص . صوسز ، صو .

صایان ، تشنه . ا .

عطف { سنڌ . عر . ۱ . اکه ،
چویره ، میل ایتمیرمه ،
اماله ، توجیه : عطف نظرا تمک ؛

اوپرفه عطف عنان ایتمدی . ۲ .
یوکتمه ، برینک ایشی ویا سوزی
اولدیغنی ادعا ایتمه ، حمل ، اسناد :
کندی «یادینی ایشی ، سویلدیکی
سوزی ، تکا عطف اتمک ایستور ؛
اطبا صحت عمومیه تک بو حالنی
هوانک عدم اطرادینه عطف
ایدیورلر . ۳ . د . بزکله ویا جمله
تک ماقلمنده کی کله ویا جمله تک
حکمنه تابع اولق شرطیله اوکا
ربطی : . بو اسمی ، بو جمله بی خاننی
اسمه ، خاننی جمله به عطف ایده .
چکز ؛ [عطف اولنان اسم ویا
جمله به «معطوف» و دیگرینه
«معطوف علیه» دینیر .] || حرف
عطف ، حرف عاطف ، حروف
عاطفه = عطفه آلت اولان حروف
ربطیه : و ، دخی ، یا ، یاخود ،
یوقسه کبی . || عطف بیان = ما .
قبلنی یعنی معطوف علیهنک مفهوم .
منی ایضاح وتاکید ایچون عطف
اولنان تعبیر : مسئله بی ایضاح
وتشرح ایلمدی . || عطف تفسیر =
همان بر معناده اولوب مجرد
تصدیق وتاکید ایچون « و »
حرفیله مترادفه عطف اولنان
کله : اخذ وکرفت ، حزن وکدر
کبی .

عطفی { ص . عر . ا : عطقیه . د .
کله وجمله لک حروف عا .
طفه دینلن حرفلردن بری وا .
سطه سیله بر برینه ربط اولملری
خصوصنه منسوب ومتعلق :
حروف عطقیه .

عطوف { ص . عر . «عطف» دن
[سمب .] پک اسیر کیچی ،
زیاده مرحمتلی وشفقتلی : رب
عطوف .

عَطَوَاتٌ { س. لغت آنفیه تاء
مصدریت الحاقیه
شفقت و مرحمت و معناسیله برکله
تشکیل ایدوب، لسانیزک تصرفاتی
صره سنه یکیرمش ایسه کده،
عرییده بوبله بر لغت مسموع
اولدیقندن، استعمالندن توفی
اولنسه سزادر.

عَطَوَاتِلِي { یا عطوفتولو. ص. از
آنف الیایان عطوفت
لغتندن متشکل اولوب، رتبه
بالا اصحابنه و صهریته نائل
فریقان کرام ایله وقتیله دار-
شورای عسکری رئیسنه القاب
کچی قوللانیلیر. || دولتلو عطوفتولو
سرعسکره و شرف صهریته نائل
مشیران و وزیرایه القاب اولور.

عَطَوَاتِي { ص. اسیریکچی ویک
مرحمتلی اولان ذاته
و عطوفتلو القاب رسمیه سنی حائز
اولان ذوانه منسوب و متعلق
معناسیله انشا لساننده قوللانیلیر
تعبیردر: جانب عالی عطوفیلرینه؛
ذات عالی عطوفیلری.

عَطِيَّة { س. ع. ج. عطایا. ویر-
کی، بخشش، احسان:
عطیه سنیه؛ محرم عطیه سی.

عِظَام { صد. ج. ع. ج. فد: عظیم.
با: عظیم. = صد. ج.
ع. ج. فد: عظم. با: عظم.

عِظَائِم { س. ج. ع. ج. فد: عظیمه.
با: عظیمه.

عِظَم { صد. ع. ج. عظام. کیک،
استخوان.

عِظْم { صد. ع. ج. و:

عِظْم { صد. ع. ج. و:

عِظْم { صد. ع. ج. بیوکک، اولو.
لق. «عظمت» دهها
مستعملدر.

عِظْمَاء { صد. ج. ع. ج. فد:
عظیم. با: عظیم.

عِظْمًا { صد. ع. ج. با: عظیمی.

عِظَمَات { س. ع. ج. بیوکک،
اولوقی: عظمت الهیه؛

قدرت الهیه تک عظمتی. (بومعنی ایله
باشلیجه جناب خالق کون و مکان
حقنده مستعمل اولوب، انسان
حقنده قوللانلقدده آتیدهکی
ایکینجی معنایه کلیر: [۲۰. کبر،
نخوت، غرور، تعظم، خود-
فروشاق: بو آدمکده عظمتی
چکیلیر شیء دکلدرد. ۳. دبدبه،
طنطننه، شکوه، دارات: الآلی
کال شکوه و عظمتله اجرا اولندی.

عِظَمَاتِي { یا عظمتلو. ص. بیوک،
عظمتلی. اولو، جلال صاحبی:
ای عظمتلی اللهم. ۲. کبری،
متکبر، مغرور، خود فروش:
عظمتلی آدمدن کیسه خوشلا-
نماز. ۳. طنطننه لی، دبدبه لی،
دارات و شکوهله اولان: عظمتلی
بر آلیله.

عِظْمِي { صد. ع. ج. ذ. اعظم. با:
اعظم. — صدارت
عظمی = صدراعظم مقام معلاسی.

عِظِيم { صد. ع. ج. عظیمه. ج:
عظام. ۱. بیوک، اولو،
کبر، جسم، بزرگ: بر جبل
عظیم: ابنیة عظیمه. ۲. عالی،
رفیع، درجه و مرتبه سی بیوک
والله العظیم: سلاطین عظام؛
وزراء عظام. ۳. اهمیتی، مهم:
امر عظیم: مسئله عظیمه؛ حرب

عظیم. || عظیم الشان = شان و سر-
تبه سی بیوک: قرآن عظیم الشان.
عِظِيمَه { س. ع. ج. عظام.
بیوک و فوق العاده ایش،
مسئله مهمه: عظام امروله
مشغول اولوقی.

عِفَارِيَّت { صد. ج. ع. ج. فد:
عفريت. با: عفريت.

عِفَت { س. ع. ج. ناموس،
عرض، پرده: قادیسک
برنجی زینتی عفتدر؛ اهل عفتدن
برقادرین. ۲. ارتکابدن اجتناب،
ارتکابه تنزل اتمه ایش، استقامت،
ناموس: محکمه اعضاغمه انتخاب
اولنه جق ذواتک عفتله متصف
اولماری شرطدر؛ ارباب عفتدن
بر ذات؛ عفت مجسمه دینلکه
شایان برذاتدر.

عِفَتِي { یا عفتلو. ص. ناموس
عفتلی: عفت صاحبه سی، اهل
عفتدن، عقیفه، ناموسلی: عفتلی
برقادرین. ۲. ارتکاب ایتمز،
مستقیم، حرام یمز: عفتلی مأ.
مورک قدری بیلنیر. ۳. از.
قادیسیره القاب اوله رق قوللا-
نیلوب رتبه عصمتلودن آشایغی عد
اولنور: والده محترمه عفتلو
خانم افندی یه.

عِفْرِيَّت { صد. ع. ج. عفاريت.
جن طائفه سنک

مضر و شیر و قورقونج برجنسی.
۲. مج. بک حدتلی و متهور آدم:
عفریت کسلیدی. (عرییده مؤنثی
اوله رق عفریته ده قوللانیلیر.)

عِفْو { صد. ع. ج. ۱. برینک صو-
عفو (چندن کجه، قباحتنه باقا.
مه: قصوری عفو ایتدی؛
عفو ایله معامله ایتدی. —

تصحیح افکار و یا مخالفت کبی بر
 حرکت دالات ایدن سوزدن
 اول ایراد اولتمق طزافتدن
 معدوددر : عفو ایدرسکز،
 عفو بیورورسکز برشی سولیه.
 حکم؛ عفوکره مغروراً شواشی
 بویه یادم. ۲. معذور طوتمق،
 مجبور ایتمه مک، مستثنی طوتوب
 داخل ایتمه مک : یارین اکنمه که
 کیدیله جکسه بنی عفو بیورمکزی
 رجا ایدرم. ۳. عزل ایتمک،
 استفاسنی قبول ایتمک : کندیسنی
 مأموریتندن عفو ایتدیلر. ۴.
 هقه بر مجرم حقهده کی حکم
 لایتنغیر حالنی آلدقندن صکره
 جزایی یا کلیاً محو و یا تخفیف ایتمه
 || عفو عمومی = برقباحت مشرت-
 کدهن طولایی تحت توقیفده و یا
 محکومیتده بولنانلرک و یا بولنسی
 لازم کلنلرک جمله و بردن جزادن
 عفو اولنسی : بعد الحرب عفو
 عمومی اعلان اولندی.

۱. ص. عر. عفو ایدن، دائماً
 عفو (صوجدن کچوب عفو ایله
 معامله ایدن، مرحمتی، آجیان.
 عفوئت } سش. عر. ۱. یاره
 وچیپیان اتلری چو-
 ریوب فنا قوقمه، چوریمه، التهاب:
 بو یاره عفوئت پیدا ایتدی.
 ۲. کوتی قوقو، بد رایجه، چو-
 ریمکدن حاصل اولان قوقو:
 بو اوطنده بر عفوئت واردر.
 ۳. آغرلق : هوانک عفوئتی.
 عفوئتلندیرمک } ق. ۱. یاره
 ویا چیپیانک
 اتلرنی چوریتمک، التهاب پیدا
 ایتدیرمک : سز بویاره بنی آجیق
 براقه رق عفوئتلندیرممشکز.

۲. کوتی قوقوتمق، فنا برقوقو
 آلدیرمق : بخیرملری آچمه رق
 اوطنی عفوئتلندیرممشکز.

عفوئتمک } فل. ۱. اتلر چو-
 ریوب قوقق،
 التهاب پیدا ایتمک : بو چیپیان
 عفوئتلنه جکدر. ۲. قوقق، کو-
 تی قوقو کلک : بو اوطنه عفو-
 نتلندی.

عفوئتی } ص. ۱. اتلری چور ریوب
 قوقان، التهابی : عفو-
 نتی یاره. ۲. کوتی قوقولی،
 بد رایجه لی : عفوئتی یر. ۳.
 آغر : عفوئتی هوا.

عقیف } ص. عر. ۱. عقیفه .
 «عقیفه» دن ص. ۱.
 ناموسلی، عرضلی، عرض ونا-
 موس و پرده سی اولان : عقیفه
 بر قادین . ۲. ارتکاب ایتمز،
 مستقیم، اصحاب ناموس واستقا-
 متدن : عقیف بر مأمور.

عقب } سذ. عر. عقوبت عذاب،
 جزاء، مجازاة. ۱.
 سذ. عر. [عربیده سش.]
 عقب } ۱. قره قوش، طاوشا-
 نیجل. ۲. ه. صورکواکبدن
 بری .

عقار } سذ. عر. ج : عقارات.
 ایراد کتیرر املاک و ابنیه:
 مسکن اتخاژ اولنان ابنیه ناک
 ویرکیسی باشقه در عقارک باشقه؛
 کندیسنک برخیلی عقاراتی واردر.

عقاقر } سذ. ج. عر. [فد .
 «عقار» لسانزده مستعمل
 دکلدرد. طبابتده قوللانیلان
 کوکلر وسائره : عقاقر طبیه .

عقال } سذ. عر. آباق کوستکی،
 یا بند. ۱.

عقاید } سذ. ج. عر. فد : عقیده.
 با : عقیده.

عقب } سذ. عر. ج : اعقاب.
 (زبازدی قافک دخی
 فقیله در. ۱. نش. اوکجه، عظم
 عقب = اوکجه کیکی. ۲. مج.
 کری، آرقه : اونک عقبنده
 بنده کیتدم؛ عقبجه اولرده
 کلدیلر. ۳. برزمانی تعقب ایدن
 زمان، بروقتک ایلیسی، آتیی،
 مابعدی : یاغمور یاغدی عقبنده
 هوا آلدی؛ نزاع ایتدیلر
 عقبنده باریشدیلر. = ج. اولاد
 و-افاد، ذریت، اخلاف : اونک
 اعقابی قالدی؛ اعقابی تشب
 ایدوب ایوم موجوددر. || در-
 عقب = چوق کچمه دن، پک آژ
 صکره، همان : بن اوه کیتدم
 درعقب آدم کلوب چاغردی .

عقبای } سذ. عر. [اصلی «عقبی»
 اولوب «عقب» اسم تفضیلنک
 مؤنثیدر.] آخرت، داربقا :
 دنیا و عقباده نائل اجر و ثواب
 اولوق : عالم عقبایه، دارعقبایه
 رحلت ایتمک.

عقبه } سذ. عر. ۱. صرب و چیقلسی
 مشکل یوقیش. ۲. مخا-
 طره لی کچید، طار وایی طرفی
 بوصی محلی اولان بوغاز : کچیله.
 جک برطاقم عقبه لر واردر. ۳.
 مج. مخاطره، تهلکه، خسته لافک
 ویا دیگر بر حالك اک مخاطره لی
 وقورقلوز صره سی : بر عقبه
 آنلادی؛ شو عقبه بنی ده کچرسه ک
 آرتق قورقام. = سخ. ۱. ه.
 بحرآخمرده سویشک شرق طرفنده
 بر الشاه طوغری ممتد طار بر
 کورفر.

عقبی { ص. عر. ث: عقبیه. تش. }
عقبی { اوپکه به متعلق : عظم
عقبی = اوپکه کیمی.

عقبی { س. عر. با : عقبا.

عقد { سذ. عر. ج : عقود. ۱.
عقد { باغلامه، ربط، بند. ۲.

دوکومله، دوکوم یاغنه، حل قا.
بلی. ۳. ایکی کنشی ویا ایکی طرف
بیننده اوله جق برایشک طرفینک
رضاسیله قرارلاشدیر یلوب تحت.
الزام و تمهده آلمسی : عقد
مقوله، عقد نکاح، عقد معا.
هده، عقد اتفاق. ۴. قورمه،
ترتیب، تنظیم، تشکیل : عقد
مجلس، عقد جمعیت، مجلس عقد
ایتدیلر. ۵. «عقد نکاح» دن
مختصر [نکاح اجراسی، نکاح
ایتمه، منا کحه رسم و جمعیتی :
بوکون فلان اوده عقد وارددر؛
دون عقد اجرا اولندی. ||
حل و عقد امور = ایشلرک رؤیتی
واذاره سی، رتق وفتق : حل و عقد
امور اونک التمهدر.

عقد { سذ. عر. ج : عقود. ۱.
عقد { کردانق، بوغموق، قلاده:

عقد کوهرین. ۲. دیزلش جوا.
هر وانجی و سائره، دیزی،
دیزلش شیء : عقد ثریا.

عقد { سذ. عر. ج : عقد. ۱.
عقد { با : عقده.

عقد { سذ. عر. ج : عقد. ۱.
عقد { دوکوم، گره. ۲. مج.

حلی مشکل ایش، زور مسئله،
مهما : بو عنده بی کیم حل ایده.
بیلیر؟ ۳. مج. انسانک چوق
آرزو ایدوب ده نائل اوله مدینی
ایش که فکر و قلبنده بر دوکوم

کبی قالیر : بوبکا بر عقده اولدی؛
عقدۀ درون. ۴. تش. سیکیر.
لرک طولانوب یوماق اولمسندن
عبارت اولان بز و یومری :
عقد لفاویه. ۵. ه. برسیاره
محرکنک دائره خسوف و کسوف
سطحی یعنی منطقه بروجی قطع
ایلدیکی ایکی نقطه که برینه «عقدۀ
رأس» و دیگرینه «عقدۀ ذنب»
دینیر : عقدۀ مشترکی، عقدۀ
مرخ. بو معنا ایله نثینه صیغه.
سنده عقدتین دخی قوللانیلیر.
|| عقدۀ درون، عقدۀ قلب = او.
چنجی معنایه با. || عقدۀ لسان =
دبلده بر دوکوم وار ایش کبی
سربست سویلیه میوب ککمله.

عقدۀ کشا { ص. فا. [عر. عقده =
عقدۀ کشا { مشکل. فا. کشادن =

آچق [مشکلاتی حل ایدن،
مشکل کشا، حلال مشکلات.

عقدی { ص. عر. ث : عقدیه.
عقدی { تش. « بیض» دن غلط

ارله رق بز دینان اورلره منسوب
و متعلق ویا بو بزلر قییلندن
اولان : عقدی الشکل = بز صو.
رتنده اولان.

عقد { سذ. عر. ۱. قیصیرلق،
عقد { طوغورماز قادین و یا دیشی

حیوانک حالی. ۲. مج. نتیجه
ومره و پریمش.

عقرب { سذ. عر. ج : عقارب.
عقرب { [عر. سیده مؤشدر.]

۱. قویروغی اوچنده زهرلی
ایکنه سی بولنان حشراندن
معروف حیوان مضر که اراث
مضرته ییلانک اشی صایلیر :
عقرب صوقدی؛ عقرب کبی
صوقار. ۲. ساعتک ایکی ابره.

سندن قیصه سی که اون ایکی ساعتده
بر دور ایدوب ساعتلی کوی.
سترپر. ۳. ه. اون ایکی برجک
بری که شمس تشرین اولده بو.
کا داخل اولور : برج عقرب.
۴. مج. عقرب کبی کیزلیدن
اضرار ایدن آدم : نه عقربدر.

عقل { سذ. عر. ج : عقول. ۱.
عقل { دوشونمه و آکلامه خاصه.

سی، انسانه مخصوص اولان و
افزادده درجات مختلفه ده بولنان
قوة ممنویه که روح کبی حلی
مشکل بر ممما و تمایله فهم
ماهیتی محال بر سردر، اوص،
هوش، خرد، ذهن : انسانده کی
مواهب الهیه تک اکی بیوکی
عقلدر؛ بو چوقده جوق عقل
وارددر. ۲. آکلامه، فهم،
ادراک، ذکا : اونک بویه شیلره
عقلی ایرمز؛ بوکا عقل ایردیره.
مدم. ۳. دوشونمه، تفکر،
ملاحظه، فکر : بونی عقل ایده.
مدم. ۴. قوة حافظه، خاطر،
حافظه : او وقمه الآن عقلمه.
در؛ عقلمه قائمدی؛ عقله کلیمور؛
شمدی عقله کلیدی. ۵.

رأی، تدبیر، طریق تسویه :
بکا بر عقل اوکرت؛ بو عقلی
سزه کیم اوکرتدی؟ || عقل
آلمق = قوة مفکره استیعاب
ایتمک : بونی عقلم آله میور.
|| عقل اوکرتمک = یول کوستر.
مک، نه یایه جفنی کوسترمک.
|| عقل اوکرتمک = اوصلانمق،
عبرت ویا نصیحت آلوب متنبه
اولمق. || عقل اول = ۱. ختی
و جبلی اولان عقل و ذکا. ۲.

{ فلسفه قدیمه ده } جناب حق . ۳ .
 فوق الماده ذکا و فطنت . || عقل
 اتمک = دوشونمک ، ملاحظه و
 تفکر اتمک . || عقل ایرمک ،
 عقل ایردیرمک = آکلايه بيلک ،
 تفهم اتمک : بوکا عقلم ایرمدی ؛
 بو ایشه عقل ایردیره مدم . || عقل
 باشده اولوق = جمعیت خاطر و
 ذهن راحتلی اولوق ، برکونه
 تلاش و غائلیه دوچار اولماق ،
 یابدیفنی بیلک : او وقت بنم عقلم
 باشمده بوغیدی . || عقل باشه کلک =
 ۱ . آتلق ، کندینه کلک : عقلی
 باشنه کلنجه جمله مزه آشنالوق
 ایتدی . ۲ . اوصلاقمق ، عقلسز -
 جه افعال و حرکاتدن واز کچمک :
 بو دلیقانلینک البته برکون عقلی
 باشنه کله جک . || عقل باشدن
 کیتمک = کندینی غائب اتمک ، شاشیر -
 مق ، بیهوش اولوق : بونی ایشیدنجه
 عقلم باشمده کیتدی . || عقل
 بالغ = سن رشده واصل اولمش
 آدمک عقلی . [« عاقل بالغ »
 یاخود « عقلی بالغ » تعبیر لیه
 التباس ایتدیر لیه ملیدر .] || عقل
 دیشی = یکریمی یاشرلنده چیقان
 کنار آزی دیشی . || عقل قو -
 طیبسی = بر آدمه دائما عقل او -
 کردن و هر ایش ایچون کند -
 یسنه طائیشیلان آدم : اونک عقل
 قوطیبسی فلاندر . || عقل کل =
 طبیعتک کاهه امور و شعباتنده
 آثاری مشهود اولان ذکا و
 نظام عمومی وازلی .

{ صد . ج . عر . فد : عاقل .
 عقلاء } با : عاقل . = تر . فد .
 عقل صانان ، عقلی کچنمک

ایستین : عقلا آدم ؛ عقلا تو -
 نبلکی = بر شیء بیندیکي حالده
 عقلیلیق طاسلایان .

{ ح . عر . عقل ايله ، عقل
 عقلا } اقتضا سنجه ، عقلمه ، عقله
 تطبیق اولمه قدسه . مقابلی : نقلا ؛
 مسکرات عقلا و نقلا انسانه
 مضردر .

{ س . عقل فروشلق ،
 عقلاق } عقلا دن کچنمه ، عقلیلیق
 صاتمه .

{ ص . عقلی اولیان ، احق ،
 عقلسز } بدلا ، طوغری دوشو -
 نمین ، عقلی ایرمز : یک عقلسز
 آدم اولدیفنی کوستردی .

{ س . عقل فقیدانی ،
 عقلسزلق } حماقت ، بدلاق ،
 عقلسزجه حرکت : بن عقلسزلق
 ایتدم .

{ یا عقللو . ص . ۱ . عقلی
 عقللی } اولان ، عاقل ، ذکی ،
 فطین : عقلی آدمدر . ۲ . تد -
 بیرلی ، مدبر : کندیسلی عقللی
 طاوراندی .

{ ص . عر . ذ : عقلیه . عقله
 عقلی } منسوب و متعلق ، عقل ايله
 فهم و ادراک اولنان و مجرد عقه
 تطبیق ایدیلن ، نقلی مقابلی :
 علوم عقلیه = علوم طبیعیه و
 ریاضیه کبی مقولات اساسی
 اوزرینه مبنی اولان علملرکه فقه
 وحدیث و تفسیر کبی نقل و روا .
 یته مؤسس اولان علوم نقلیه دن
 فرق ایدیلیر .

{ س . ج . عر . عقل ايله
 عقلیات } کشف و تحقیق و صرف
 مقولاتدن عبارت اولان مواد
 و خصوصات : عقلیات ايله نقلیات

آره سنده هر وقت توافق بو -
 نماز ؛ نقلیات و عقلیاتده ید
 طولی صاحبی بر ذات .

{ س . عر . قیصرلق ، ارکک
 عقم } ویا قادینک چوجنی اولما -
 مسی .

{ س . عر . ج : عقوبات .
 عقوبت } ۱ . جزا ، مجازاة :
 دوچار عقوبت اولدی . ۲ . اذیت ،
 عذاب ، اشکنجه : عقوبت ایچنده
 ایدم .

{ ص . اذیتلی ، عذابلی .
 عقوبتلی } ص . اذیتلی ، عذابلی .

{ س . ج . عر . فد : عقد .
 عقود } با : عقد .

{ ص . عر . ایصیرر ، سالار ،
 عقور } آزعین = کلب عقور .
 [قودوز مناسیله استعمالی
 غلطدر .]

{ س . ج . عر . فد : عقل .
 عقول } با : عقل .

{ ص . عر . [« عقب » دن
 عقب } ص . [بر شیئک آردندن
 کن ، آرقه سی صره کیدن ، ولی
 ایدن : عقبنده = آرقه سی صره .

{ س . عر . ج : عقائد .
 عقیده } ایتانیلان شیء ، اعتقاد ،
 ایمان : عقیده سی صاغلام ،
 عقیده سی بوزوق . = ج . بر
 دینک عبادات حقتنده کی او -
 مرندن صرف نظرله الوهیت
 وسائر حقتنده کی افکار و مطا -
 لعاتندن بحث ایدن علم : علم
 عقائد ؛ عقائد اسلامیه ؛ عقائد
 کتابی . - « عقیده شکری »
 تعبیری غلط اولوب طوغریسی
 « آغده شکری » در . با :
 آغده .

عقیق } سذ. عر. قیتملیجه برجنس
عقیق } طاش که مهر حکنده و
سائر ایشلرده قوللانیر: عقیق
یمانی = قرمز ی رنگنده اولان
اک اعلا جنسی.
عقیم } ص. عر. ۱: عقیمه. «عقیم»
عقیم } دن ص. ۱: اولادی او.
لمیان، طوغورمیان (قادین)،
طوغورتمیان (ارکک): بو آدم
عقیم، بو قادین عقیمه در. [عر-
پیده مؤنثی تاء تأ ینله و تاسز
دخی اولور.] ۲. مج. نتیجه و
ثمره سی اولمیان، غیر منتج،
غیر متمر: او ایش عقیم قالدی.
عکام } سذ. عر. ۱: دوه کرا-
عکام } جیسی، دوه ایله اجرته
مقابل اشیا طاشیان آدم. ۲.
حجه صرّه هایون ایله برلکده
کیدن خدمه که عز یمتدن اول
استانولده تونبک وسائر ایله
طولاشیرلر.
عکس } سذ. عر. ۱: بر یره
عکس } چارمه، اورمه: دیوا-
ره عکس ایتدی. ۲. ضیا ویا
صورتک بر یره اوروب کری
دوغمه سی ویا اوراده کورغمه سی:
کونش دیواره عکس ایدیور؛
صورتی آینه عکس ایدیور.
۳. سسک بر یره اوروب کری
دوغمه سی، یانقولامه: طویک
صداسی طاغله عکس ایتدی.
۴. ترس، ضد، خلاف، مغایر:
یالان طوغریلفک عکسیدر؛ سز
بنم دیدیکمک عکسنی التزام
ایدیورسکز. || د. کلامک بر
جزئی جزء آخر اوزرینه تقدیم
ایله عکس ایتمه: «کلام کبار،
کبار کلامدر» کبی. || عکسنه = تر-
سنه. ضدینه، ترس و ضد اولورق.

|| بالعکس، بر عکس = بسبتون
ضدی و خلافی اولق اوزره.
عکسی } ص. «عکس» دن
عکسی } سمذ. ایسه ده پک ده
عرنی دکلدرد. [۱. ترس، ضد،
مخالف، مغایر. ۲. اوغورسز،
منخوس، اینی کیتمین: عکسی
ایش. ۳. معنند، بد خوی،
کیمسه به اوبماز: پک عکسی آ-
دمدر.
علاء } سذ. عر. یوکسکک، مر-
علاء } تبه عالیه، رفعت، شرف
وشان: علم انسان ایچون بائک
عز و علادر.
علا } فل. عر. «علو» دن
علا } ماضی مفرد مذکر غائب [
عالی و بلند مرتبه اولسون:
حق جل و علا حضرتلری.
] یالکز بویله دعا مقامنده
تعبیرات عربیه ده مستعملدر. [
علاج } سذ. عر. [مفاعله باندن
علاج } مصدر ثانی اولوب اصل
عربیده معالجه ایله مترادفدر [
۱. بر خسته به باقمه، ادویه و
معاملات لازمه ایله اینی ایتمک
چالشمه، معالجه، مداواة: علاج
ایتمک.] عربیده اصل اولان
بو معنا ایله لسانزده پک قو-
للانلاز.] ۲. بر خسته به ویا
یاره لی به ایچمک ویا سورمک
ایچون ویرین شی، دوا، تر.
ام: خسته لاندیفنده علاج آلامز؛
طیبب بر جوق علاجلر وپردی؛
بو خسته لئفک علاجی بولنه مدی.
[بو معنی لسانزده مخصوصدر،
عربیده دواء دینلیر.] ۳. مج.
چاره، تدبیر، درمان، صورت
تسویه: بو دردک، بو فئالئک
علاجی یوقدر. || بی علاج = چا-

ره سز، بیچاره، درمانسز: آج
بی علاج قالدی. || لا علاج =
چاره سز، ناچار: لا علاج قبول
ایتملی.

علاج پذیر } ص. فا. [عر. علاج =
علاج پذیر } ص. فا. پذیر-
فتن = قبول ایتمک] ۱. مداواة
قبول ایدن، تداوی ایدیله بیلن،
قابل تداوی. ۲. چاره سی بو-
لنه بیلن.

علاج جز } ص. ۱. علاج و دوا.
علاج جز } سی اولمیان: بو علا-
جز بر مرضدر. ۲. چاره سز،
درمانسز: بو علاج جز بر درد-
در.

علاجی } ص. علاجی اولان،
علاجی } دوائی حاوی، ادویه
ایله قاریشیق: علاجی کاغذ،
پنبوق؛ علاجی شراب.

علاقه } سش. عر. ج: علائق.
علاقه } ۱. ایلشیک، مربوطیت،
رابطه: بزم ایشک او مسئله ایله
علاقه سی یوقدر؛ بو ایکی ماده
آره سنده بر کونه علاقه وار-
میدر؛ ۲. رابطه قلبیه، کوکل
باغلامه، عشق، تعشق، معاشقه،
سودا، سوکی: بر قیزه علاقه سی
وار ایدی؛ بر کوریشده کند.
یسنه علاقه ایتدی. ۳. ما-
سبت، ارتباط، تعاقب: اونرله
بنم هیچ بر علاقه م یوقدر؛ قیزی
اونک اوغلنه ویره رک کندیسله
علاقه پیدا ایتدی. ۴. مالکیت،
تصرف، حق مداخله، حصه:
او جفتلکه، او معدنه سزک
علاقه کز وارمیدر؟ || کبی.
مناسبت، فر. Affinité. || ط.
بر عضوک دردندن اونک مقابلی
اولان دیگر بر عضوک دخی

متألم اولسی، فر. Sympathie. || م. معنای مجازی استممالی ایچون دوشوریلن مناسبت. = ج. روابط، انسانک ایلشیک اولدینی ایشلر، مناسبات : علا. ثقی دنیویه.

علاقه دار { ص. فا. } ع. علا. قه = ایلشیک - فا. داشتن = طومتق [علاقہ سی و ایلشیک اولان، مناسبتلی، حصه. داز. ذی مدخل : بوايشده بن ده علاقہ دارم؛ یکی باييلان فابريقيه سز علاقہ دارميسکيز؟

علاقه لي { ص. ۱. مناسبت و ایلشیک اولان : اوده بوايشده علاقہ ليدر. ۲. عاشق، دلداده : بر قیژه علاقہ ليدر.

علاّم { ص. ع. } « علم » دن شينئى بيلن. [سمب.] چوق بيلن، هر اولوب، انسانه اطلاق اولماز. با : علامه.]

علامت { س. ع. ج. علامت، علاّم. ۱. نشان، اشا. رت، بيلکيلک : مشترک سو. ريلرده هر کسک حيواناتی علا. متلزلدن بللی اولوز : حدودده علامت رکز ايدرلر؛ او مداليه مجرد اصحابنه بر علامت افتخار اولوق ایچون ويريلير؛ تا صبا. وتنده علاّم ذکا يوزنده نمايان ایدی. ۲. اثر، ایز، اماره : اورانک اردوکاه بولمش اولد. یفته هیچ بر علامت کورمدک : نینوی و بابل شهرلینک عاقبت علامتلی ظاهره چيقارلدى : خرسزک خارجدن کيرمش او. لديغنی کوسسترير بر چوق علا.

مترلر دسترس اولوق؛ او اختیيارلرده دخی علامت حسن و آن يوزنده نمايان ایدی. ۳. رمز، اشارت : زيتون آغاجی دالی اسکیدن بری علامت صلح و سلم اتخاذا اولونه کلشدر. || علا. مت فارقه = بر شخص ویا شينئک ديکرلرندن تفریقچون وضع اولنان اشارت مخصوصه : باش چاوشلرک علامت فارقه سی وار. در؛ رؤسانک دائمًا بر علامت فارقه سی اولوق اقتضا ايدر؛ ط. هر مرضک بر ویا بر قاچ علامت فارقه سی واردر. || علامت فارقه نظامنامه سی = معمولاتک تمیزی و تقلیده میدان و برلامسی ایچون صاحبک آرزوسيله وضع و تسجیل اولنان علامته مخصوص احکام قانونیه. || ط. علامت مرض = هر خسته لغتک کندینه مخصوص اولان حالی، فر. Phénomène. || علاّم سما = الکم ضاعمه تعبیر ترکیسندن غلط اولوب، هر شينئى عربی ویا فارسی به تطبیق ایتمک مراقنده بولنان کتابمزک ایجاديدر.

علاّمه { ص. سذ. ع. هر علاه آشنا اولان، استاد اعظم، فر. Erudit و Savant : علامه ابو السعود افندی؛ علامه زمان جلال الدین سیوطی.

علائق { ص. ع. } علائقه. آچيقده اولان، آشکار، ظاهر، میدانده اولان. «علنی» دها مستعملدر.]

علائق { س. ع. ۱. بر شينئک ظاهر و میدانده او. لسی، کیزلی اولیوب علنی اولسی،

علنیك : محکمه مذاکراتنک علانیتی. ۲. هر شينئک حال ظاهری و خارجیسى : علانیتی بک اعلا اما ایچ يوزینی کیم بیلير. علاوه { س. ع. ج. علاوات. قائمه، آرتدیرمه، ضم، ضمیمه : بو اوه ایکی اوطه دها علاوه ایدم جکم؛ بو باغک آرقه دن علاوه سی واردر. ۲.

بر کتابه صکره دن کرک مؤلفی و کرک باشقه سی طرفندن کرک آریجه اولوق صوکنه و کرک قسم قسم هر طرفنه ضم اولنان بخلر، ذیل : بولفت کتابنک علاوه سی واردر؛ اک مشهور تاریخ کتابلرینه علاوه لر یاز. لمشدر. ۳. برغزته نک چیقاردینی مقن نسخته دن باشقه اوکا ضمیمه ویا آریجه چیقاردینی کوچک نسخته، ورقه : غزته علاوه سی؛ بر علاوه چیقمش. ۴. ایزادن صکره مکتوبک آلتنه یازیلان شیء.

علاوه { ط. طریقله، آرتدیره رق، ضمیمه : سوبلدکارمه علاوه شو. نیده سوبلیهیم؛ کندیسنه ایتمش اولدینی ایلکره علاوه بودغه دخی اولدقجه بر مبلغ ویرمشدر.

علاوه لی { ص. صکره دن ضم ویا برلی اولان : علاوه لی لغت عثمانیه؛ علاوه لی تاریخ، غزته.

علائق { س. ج. غر. فد : علا. قه. با : علاقہ.

علائق { س. ج. غر. فد : علا. مت. با : علامت.

علبه { س. ع. ج. علبات. نیا. بعض اثماری حاوی قاجقزله

ویرین اسمدر، فر. Capsule.
 عِلَّتْ } س. ع. ج. : علل . ۱.
 عِلَّتْ } خسته لقی، مرض، دام،
 صایر لقی : علت مزمنه، علت
 افزاینجه، علل ساریه. [مرض]
 له مترادفدر. ۲. سقطلق،
 علیل آدمک حالی : علنی واردر.
 ۳. صرعه ووجود دیترمه سی
 وباش دونه سی کبی بر آدمه
 مسلط اولوب آیرلیان وهر
 وقت راحتسز ایدن مرض :
 انسان قورقودن علت قزانیر،
 علت صاحبی اولور؛ اونده بر
 علت واردر. ۴. سبب، موجب،
 برشیته باعث اولان حال : بونی
 ایجاب ایتدیرن علت نه در؛ ۵.
 مقصد، غایه، نیت : بو قدر
 یورغونلغک علنی نه در؛ علت
 غایه = استحصالیون چالیشیلان
 مقصد : تحصیلک علت غایه سی
 تربیه در. ۶. د. [صرف عربیده]
 بر کله نک حروف اصلیه سی میا.
 ننده (ا. و. ی) حرفلردن بری
 بولمیه سی. || حروف علت = مذ.
 کور (، و، ی) حرفلری.
 عِلَّتْ } ص. ۱. بر علت ومرضه
 عِلَّتْ } مبتلا، هر وقت تکرر
 ایذب کندیسنی راحت براقاز
 بر مرض مزمنه دوچار : او
 زواللی علتیدر. ۲. سقط، وجو.
 دنده برسقطلی اولان. ۳. بر
 سبب استثنایی اولان، عذرلی.
 عِلْفْ } س. ع. ۱. حیواناتک
 عِلْفْ } یدیکی اوت و صمان، گیاه.
 ۲. علی الاطلاق حیوان یمی.
 عِلْقْ } س. ع. ۱. قان پختیمی،
 عِلْقْ } پختیلاشمش قان پارچه سی.
 ۲. سولوک.

عَلْقْ } ص. ع. ۱. علقیه . ۱.
 عِلْقْ } پختی قیلندن اولان،
 پختیمی. ۲. قان. سولوک جنسندن :
 طائفة علقیه = سولوک قیلندن
 حیوانات.
 عِلْلْ } س. ج. ع. ج. : علت .
 عِلْلْ } با : علت.
 عِلْمْ } س. ع. ج. : علوم . ۱.
 عِلْمْ } بیله، بیلش، بیلگی، دانش،
 معلومات، خبر، وقوف : جناب
 حقک علمی هر شیته تعلق ایدر؛
 بوکا علم یتیشیور؛ بوایشه اونک
 علمی لاحق اولدی، تعلق ایتمدی =
 معلوماتی اولدی. ۲. بر نوع
 امور حقنده اولوب اوقومغله
 تحصیل اولنان معلومات ووقوف :
 علم صرف، علم عقائد، علم
 حکمت، علم هندسه، علوم طبیعی،
 علوم ریاضیه ؛ علم اوکرتک،
 اوقومق؛ بو آدمک علمی واردر.
 ۳. نظریات : یالکتر علم کافی دکل
 عملده ایستر؛ علم و عملی جمع ایتمک.
 || علم الارض = کكرة ارضک
 و قشری طبقاتیک احوالندن
 وصورتشکلندن بحث ایدن فن،
 فر. Géologie. || علم الامراض =
 فنون طبیه نک امراضک انواعندن
 وهر برینک احوال وعلاماتندن
 بحث ایدنی، فر. Pathologie.
 || علم ثروت، علم اقتصاد = ثروت
 عمومی وخصوصیه نک احوالندن
 وصورت استحصالی واداره سندن
 بحث ایدن علم که حکمت عملیه.
 دندر، فر. - Economie poli-
 tique. || علم اللسان = لسانلرک
 صورت تشکلندن والسنه بیننده.
 کی مناسباتندن بحث ایدن علم

جدید، فر. Linguistique. ||
 علم المعادن = معدنلرک احوالندن
 وصورت استخراجندن بحث ایدن
 علم، فر. Minéralogie. — سائر
 اسماء مرکبه ایچون ترکیبک
 ایکنجهی جزئیه باقلی. || اهل
 علم = علم صاحبلری، علماء. ||
 علم حال = عقائدک قواعد اسا.
 سیه وابتدایه سیله نماز وآبدست
 وسائر معاملات دینییه چیو.
 جقلره اوکرتک مخصوص کتاب :
 علم حال اوقومق. || علم وخبر =
 ۱. بر دائرة رسمیه به تقدیم او.
 لئق اوزره بر آدمک احوالی
 حقنده منسوب بولندیفی محله
 ودائر و سائر دن ویرین تصد.
 یقنامه : محله دن، دائرة بلدیهدن
 علم وخبر کتیرمک اقتضا ایدر.
 ۲. بر مبلغ ویا اوراق وسائر نک
 تسلیم اولندیغنی مبین کورتورن
 آدمک یدیشه ویرین بوصله :
 اوراق تسلیم ایتدیگمه دائر او.
 رادن علم وخبر آلدیم.
 عِلْمْ } س. ع. ج. : اعلام . ۱.
 عِلْمْ } علامت، نشان، اشارت. ۲.
 ۲. یپراق، سنجاق : رفع علم
 قیج وظفر. ۳. د. اسم خاص،
 جغرافیا وتاریخه متعلق بر شیء
 ویا شخصیه مثلا بر مملکته، طا.
 غه، نهره، آدمه مخصوص اولان
 اسم : اسکندر، عمر، استانبول،
 مریج کبی؛ قاموس الاعلام = اسماء
 خاصیه مخصوص لغت کتابی.
 ۴. مناره تپه سی، ماهچه :
 بوکیجه کی فرطونه دن مناره نک
 علمی دوشمش. ۵. صاریفک
 آلتین اولوق تلی.

علم { فت. عر. « علم » دن ماضی
 { مفرد مذکر غائب] بیلیر.
 علم الله = الله بیلیر. قسم یرینه
 قوللانیلان بو تعبیر عربی یه
 مخصوصدر. « علم الله » صورتنده
 دخی یازیلوب، اوخالده « الله علم »
 تقدیرنده اولور.

علماء { سذ. جم. عر. فد : عالم .
 { با : عالم .

علمدار { سذ. فا. [عر. علم =
 { بایراق - فا. داشتن =
 طاشیق] بایراخی ویا سنجاغی طا.
 شیان، بایراقدار، سنجاقدار :
 علمدار مصطفی پاشا.

علمدارلق { س. و :

علمداری { س. فا. بایراقدارلق،
 { سنجاقدارلق : منصب
 علمداری ؛ علمدارلق وظیفه سی .

علمی { ص. عر. ث : علمیه . ۱ . علم
 { ودانشه منسوب و متعلق ،
 علومه هائذ : مسئله علمیه . ۲ .
 نظری، صرف نظریاتدن عبا-
 رت اولان، عملی مقابلی : علمی
 و عملی اقتداری واردر . ۳ .
 طریق علمی یه ، علما صنفنه
 منسوب و متعلق : قیافت علمیه .

|| طریق علمی = وقتیله علمک
 هان کندیلرینه منحصر بولندیغی
 وتعلم وتعلیم وفقه واحکام شرعیه
 ایله اوغراشان صنف که مشیخت
 اسلامییه دائره سی منتسبینهندن
 عبارتدر، علما طاقمی : طریق
 علمیدن بر ذات ؛ طریق علمی
 رجالی .

علمیت { سذ. عر. و. بر اسمک
 { اسم خاص اولسی، علم
 اولوق کیفیت : بواسمک غیر منصرف

اولسی علمیتندن طولا بیلدر .
 علمیه { سذ. عر. طریق علمی
 { منسوبیغی ، علوم ادبیه
 وفقه واحکام شرعیه ایله اوغرا-
 شان دائره مشیخت اسلامییه
 رجالی : علمیه دن بر ذات ؛ علمیه
 رجالی .

علماء { عر. آچیقدن، آشکاره،
 { میداننده، کیزلیکسزین ،
 صاقلامسزین : علماً قار او .
 ینامق ؛ بن پایه میه جمعی علماً
 سویلدم .

علمی { ص. عر. ث : علمیه . آچیقدن
 { میداننده اولان، کیزلنمین،
 صاقلامین، میداننده یابیلان :
 او بنم علمی دشمندر ؛ بوبکا قار-
 شی بر غرض علمی، بر خصوصت
 علمیه در؛ مناقصه علمیه، مزایده
 علمیه = قبالی پوصله لره اجرا
 اولونیوب آچیقندن اجرا اولنانی؛
 محاکمه علمیه = محکمه نك آچیق
 طوتلسیله هر ایستین کیروب
 دیکله یتلک شرطیله اجرا اولنان
 محاکمه . = عر. آچیقندن ،
 میداننده، علماً : اولعی - ویلیور؛
 مکتوبکیزی علمی او قودی .

علمیت { سذ. عر. بر ایشک آ-
 { حیصقده و میداننده
 اولسی : مذاکراتک علمیتنه قرار
 ویرلدی .

علمو { سذ. غلط املا . طوغریبی :
 { آلو . با : آلو . - علوکیر،
 علوکش کبی تعبیرلر بسبتون
 غلطدر، زیرا آلو صرف ترکیه
 بر لغتدر .

علمو { سذ. عر. بوسکک، سمو،
 { رفت، بیوکک : علوم مرتبه،
 علو درجه . || علو جناب = طا .

لی جنابلق، سماحت، کرم . ||
 علوشان = عالی شان اولمه، شان
 وشرف . || علو همت = عالی همت
 اولمه، همت وغیرت بیوککبی .

عنوان { سذ. عر. نفاخر، اوگنه :
 { علوان صاتیور؛ بزه علوان
 ایتک ایستیور . [عربیده « عنوان »
 ایله مترادف اولوب، لسانمزده
 یالکز بوتعمیرده مستعملدر .]

علموفه { سذ. عر. عسکر معاشی .
 { وقتیله مستعمل اولوب
 ایوم متروکدر . برنجی واصل
 معناسی حیوان بی اولوب ،
 وقتیله سپاهیلره وسائر عسکریلره
 ویریلن معاش دخی اساساً
 حیوانلری یمنه قارشى ویرلد-
 یکنندن ، بولفت او معنای دخی
 آلمشدر .]

علموفه جی { سذ. اسکی بر صنف
 { عثمانلی سوارى
 عسکری . غلط اوله رق « علموفه
 جیان » صورتنده جمعنده قوللا-
 نیرلردی .

علموفه لی { صذ. معاشلی، موظف،
 { وظیفه خوار .

علوم { سذ. جم. عر. فد : علم .
 { با : علم .

علموی { صذ. عر. ث : علویه . ۱ .
 { عالی، بلند، رفیع : طبیعی
 پک علویدر . ۲ . سمایه ویا رو-
 حانیات و معنویاته منسوب و متعلق :
 عالم علموی ؛ ارواح علویه . ۳ .
 هذ. شمعدن بعدلری کره ارضک-
 کسندن زیاده اولوب دور
 مرئیلرنده بتون قبه سمائی طو-
 لاشیر کبی کورینن سییاره لره
 دبیر، صریخ و مشتری کبی . دیکر-

لرینه یعنی زهره و عطارد سفلی
دینیر : سیارات علویه .
عَلَوَى { ص. س. ع. ر. : علویه .
[«علی» دن سمن.] ۱ .
حضرت علی بن ابی طالب (رضه)
ایله فاطمه الزهرا بنت رسول الله
(صلم) سلاله طاهره سندن او .
لان سادات و شرفایه وصف
اولور . ۲ . حضرت علی (رضه)
افندمزه انتساب و طرف کیرک
ایدوب سائر اصحاب کرامه صور
و درجات مختلفه ده ترجیح ایدنلره
و طرق علیه تابع اولوب حضرت
مشارالیه انتسابله مقننر بو .
لنائلره وصف اولور : اونلر
علویدر ؛ علویلرک برحالی واردر .
عُلَوِیَّات { س. ج. ع. ر. علوی
شیلر ، مواد سماویه
و روحانیه : ذهنی دائماً علویاتله
مشغولدر .
عُلَوِیَّت { س. ع. ر. ۱ . یوکسکک ،
بلندک ، مرتبه و درجه
یوجه لکی . ۲ . معنویت ، روحا .
نیت ، سماپیک : علویت افکار ،
علویت نیت .
عَلِی { ص. ع. ر. : علیه . ج. :
علیات . [«علو» دن ص. ش.]
یوکسک ، بلند ، رفیع . [باشلیجه
مؤننی قوللانیلوب مذکری یرینه
«عالی» استمال اولنور .] اوامر
علیه ، جنات علیات . = سخ ذ .
داماد و عم زاده جناب نبوی
خلیفه رابع امیر المؤمنین علی بن
ابی طالب (رضه) افندمز .
عَلِی { ح. ج. ع. ر. اولوزه ، اوست ،
علی } فوق ، بر . [آتیده کیلر کبی
ترکیبات عربیه ده بولنور :]
علی الاطلاق = عمومیت اولوزه ،

مطلقاً ، بلا تخصیص ؛ علی الافراد =
برر برر ، آری آری ؛ علی ای
حال = هر حالده ، هر نصل اولسه ؛
علی التحقیق = کرجک اوله رق ،
محقق صورته ؛ لاعلی التعمین =
تعمین و تخصیص ایتکسزین ،
غیر معین و مهم صورته ؛ علی
التفصیل = تفصیلاتله ، تفصیلاً ؛
علی التوالی = متمادیاً ، متوالیاً ؛
علی حاله = کندی حالنده ، او .
لدیفی کبی ؛ علی الخصوص =
خصوصاً ، باخصوص ؛ اعتراض
علی الحکم = محکمه تک حکم و قرأ .
رینه قارشی اعتراض ؛ علی الدوام =
دائمی صورته ، متمادیاً ؛ علی .
الرأس والعین = باش اوستته ؛
علی السویه = مساوات اولوزه ،
متساویاً ؛ علی الصباح = ارکندن ؛
علی طریق الهزل = اکنجه طریقیله ؛
علی العاده = معتاد اولوزه ، عادتا ؛
علی العجله = عجله ایله ، عجله ؛
علی العموم = عموماً ، عمومیت
اولوزه ؛ علی العمیا = کور کورینه ،
بلا تحقیق ؛ علی الغفله = غفلت او .
زره ، غافلانه ؛ علی الفور = در .
حال ، بفته ، دفعه ؛ علی القاعده =
قاعده ، قاعده سیله ؛ علی قدر
الطاقة = طاقتی یتدیکی قدر ؛
علی قول = بروایتده ؛ علی کلا
التقذیرین ، ودها طوغریسی ؛
علی کلمی التقذیرین = هر ایکی
تقدیرده ؛ علی کل حال = هر حالده ؛
علی مراتبهم = رتبه و درجه لرینه
کوره ، صره سیله ؛ علی ملا الناس =
آچیفده ، هر کسک انظاری او .
کنده ؛ علی وفق المطلوب = مطلوب
وجهله ، بروفق مطلوب ؛ علی هذا =
بونک اولزینه .

عَلِیَّ { ویا عالی . ص. ث. ع. ر. ذ .
علیا } اعلان . یا : اعلا .
عَلِیْک { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک مفرد مذکر مخا .
طبی اولان «ک» دن مرکب تر .
کیب عربی اولوب سنک اولزکه
دیمکدر : علیک السلام = سنک
اولزکه سلام اولسون .
عَلِیْکُمْ { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک جمع مذکر مخا .
طبی اولان «کم» دن مرکب
ترکیب عربی اولوب سزک اولز .
کزه دیمکدر : السلام علیکم =
سزه سلام اولسون ؛ وعلیکم .
السلام = سزه ده سلام اولسون .
عَلِیل { ص. ع. ر. : علیه . [«علة»
دن ص. ش.] ۱ . خسته ،
مریض ، صایرو ، اولزکون . ۲ .
سقطه ، بدنک برعضوی قصورلی
ویا نقصان : زواللی علیلدر چا .
ایشه میور . ۳ . تر . کور ، کوز .
لری سقطه ، اعمی ، ناینا ؛ ایکی
کوزدن علیل . ۴ . کندیسنه
مسلط اولوب راحت برافتی اولان ، علتلی ؛
علیل اولدیفیجون عسکر لکدن
معفو طوتلدی .
عَلِیم { ص. ع. ر. : علیه . [«علم»
دن ص. ش.] چوق بیلن ،
دانا ، خبیر ، واقف .
عَلِیْه { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک مفرد مذکر غائبی
اولان «ه» دن عبارت ترکیب
عربی اولوب ، ۱ . اونک اولزینه ،
اوکا معناسیله قوللانیلیر : علیه .
السلام = اوکا سلام اولسون ؛ رحمة .
الله علیه = اوکا اللهم رحمتی اولسون .
علیه الرحمه = اوکا رحمت اولسون ؛

امید و اعتماد، معتمد علیه، استناد.

گاه : عمده آمالی بو ابدی.

عمر { سن. عر. ۱. یاشایش، یا-
عمر { شامه، خیات، زندگانی :

عمر سورمک؛ الله عمرل و بر-

سین. ۲. مدت حیات، بر انسان

و یا حیوانک یاشادینی مدت :

بتون عمر نده؛ عمری آلام

واحرانله کچیردم. ۳. طاتلی یا-

شایش، بحق یاشامه : هواسی

لطیف بر محله غائله سز یاشا-

مق عمر در. = ص. تر. ۱.

غریب، تحف، کولنج : کندی

سرگذشتنی نقل ایتمی پک عمر

در. ۲. شن، شاطر، احوال

غریبه صاحبی : حریف عمر در.

عمر { سن. ذ. خلیفه ثنی امیر

عمر { المؤمنین عمر بن الخطاب

(رضه). = آ. عمرین = ۱.

حضرت عمر ایله سلف عالیلی

حضرت ابابکر صدیق (رضهما).

۲. حضرت عمر فاروق ایله عدا.

لت و دیاننده بحق اولرک ثانیسی

دینمکه شایان اولان عمر بن

عبدالعزیز (رضهما).

عمران { سن. غر. [غلط اوله-

عمران { رق عینک کسریله زبا-

زددرا ۱. معموران، معمور

ریت، بریرک تمامیه مسکون

وحقیله ایشلمش اولسی : عمران

مالک؛ برنجی و وظیفه عباد عمران

بلاددر. ۲. مدنیت، ترقی، رفاه،

سعادت حال : عمرانه نائل اولتی.

عمرانی { ص. عر. ذ. : عمرانیه.

عمرانی { معموریتنه منسوب

ومتعلق : وسائط عمرانیه.

عمر { سن. ذ. [آخرنده کی «و»

عمر { او قونماز. مجرد «عمر»

عمران، بربری معمور و آبادان

ایتمه : عمارت بلاد. ۲. فقرايه

و مدرسه ل سکاننه اتمک و چور.

به وسائره پیشیروب و یرمکه

مخصوص خیرات مؤسسائی :

سلاطین عظام عمارتلی. || مج.

عمارت چوربه سی = باذهاوا شیء.

عمارت دینلن بر

عمارتهجی { خیرات خانینی اداره

ایدن آدم.

عمال { سن. ج. عر. فد. عامل.

عمال { با : عامل.

عمامه { سن. عر. ج. : عمائم.

عمامه { صاریق، باشه صاریلان

شیء.

عمان { سن. عر. ه. جزیره.

عمان { العربک جنوب شرقی کو.

شه سندن عبارت واسع بر خطه،

و بونک ساحلندن هند سواحلنه

و جنوبه طوغری عمتد اولان

آجیق دکیز. = سن. مج. بیوک

دکیز، بحر محیط : عمانه طالدی.

عمجه { یاخود عموجه. س. (عر.

عمجه { « عم » دن [پدر برا-

دری : عمجه، عمجه مک اوغلی،

قیزی؛ اونکله عمجه اوغلاری یز.

عمد { سن. عر. قصه، نیت، بیله-

عمد { رک و ایستیه رک، تصور

و تقصیم ایده رک برشیء یاچه : فعل

جنائیده عمد مجازاتی تشدیده

سبب اولور؛ بو ایشده عمد

یوقدر.

عمدا { ح. عر. قصدا، بیله رک

عمدا { و ایستیه رک.

عمده { سن. عر. ۱. طیانه جق،

عمده { اعتماد و اتکا ایدیله جک

شیء، طیاق، دستک، تکیه کاه،

پناه. ۲. کوگنیهل جک یر، مدار

۲. ینه اونک اوزرینه معناسیله

بعض اسم مفعولره الحاق اولنهرق

یرلنکده برلفت مرکبه تشکیل

ایدر : مینی علیه = اوزرینه بنا

اولنان شیء، مجبوت عنه، مو-

ضوع بحث. ۳. اونک ضدینه

واوکا قارشنی معناسیله ینه بویه

ترکیباتده بولنور : مدعی علیه =

کندیسنه قارشنی دعوی اولنان.

— مؤثی : علیها، ششیه سی :

علیها، جمی : علیهم اولور.

علیها { و :

علیهم { و :

علیها { با : علیه.

علیین { سن. ج. عر. سمانک

علیین { وجنتک اک عالی محلی که

ارواح صلحا اوراده قرار بوله.

حقدرد. [مرفوعی اولان علیون

صورتنده پک قوللا ناز.]

عم { سن. عر. ج. : اعمام. پدر

عم { قارنداشی، عمجه، عموجه :

عم پاك جناب نبوی حضرت

عباس؛ عم زاده = عمجه اوغلی،

قیزی.

عم { انبیا و بعضاً اهل بیت جناب

عم { نبوی حقنده ایرادی معتاد

اولان « علیه السلام » دعا سنک

مختصراً یا زیلیدیدر.

عما { سن. عر. با : عمی.

عماد { سن. عر. ج. : اعمده.

عماد { دیزک، ستون، عمود :

عماد الدین = دینک دیرکی؛

ذات العماد = دیرکلی.

عمارت { سن. عر. ج. : عمارات،

عمارت { عمار. ۱. معموریت،

اسمندن تفریق ایچون یازیلیر [**زید** اسمیله برابر فلان مقامنده مثال ایچون ایراد اولنور: **زید** و عمرو = اوتک بیریکی؛ **زید** ایچون عمرو جز اولماز = بر آدمک قباحیله دیکری جز الابدیرلماز. } **س. ش. ع. ح. ج. م. س. م. ک.** عمره (غیرنده کعبه الاهی و مکة مکرمة تک سائر مواقع مبارکه - سنی زیارت ایته = ادای عمره یه موفق اولدی. } **س. ف. ا. ع. م. = عمزاده** } **ع. ع. ف. ا. زادن =** طوغمق [**ع. ع. اوغلی، ع. ع. قیزی.**

{ **س. ع. ۱. درینکک، عمق** } **ق. و. د. ک. و. خ. ن. ک. ب. بر** شینک سطحن آشاغی یه ایندیکی درجه. **۲. س. [هندسه ده]** اجسامک ابعاد ثلثه سندن آشا - غیدن یوقاری یه طوغری اولان مسافه که طول و عرضله برابر ابعاد ثلثه بی تشکیل ایدر.

{ **ح. ع. درینککجه، ابعاد عمقا** } **ث. د. ن. عمق جهتیجه :** بو قویو عمقا قاج آرشیندر؟ بو جسم عرضاً و طولاً اوته کندن دون ایسه ده عمقا اوندن ایلریدر.

{ **س. ع. ج. ا. عمال. ۱. عمل** } **ا. ش. ک. ر. ف. ل. عمل خیر؛** عمل کثیر = اوزون ایش. **۲. اجرا، تطبیق، بر قاعده و یا امر الهینک موقع فعل و اجرابه وضعی : عملیه عمل ایدیور؛ ایجاب شرعیسنی بیله رک عمل ایدیور. ۳. بر آدمک اوامر و مناهی؛ مذهبییه کوره ایندیکی حرکت : اونک عملی ایدر؛ عملی بوزوقدر؛**

روز محشرده هر کس عملنه کوره معامله کوره جکدر. **۴. اثر، محصول سعی، مصنوع :** بو قلیچ خانقی اوسته تک عملیدر؟ **۵. تأثیر، فعل و اجراسنی کور. سترمه :** ایچدیکم علاج عمل ایتمدی. **۶. تر. اسهال، لیت :** عملی واردر؛ عملدن راحتسزدر؛ بو کیجه بش دفعه عمل ایتمدی. **۷. د. [نحو عرییده] برکله و یا عامل معنوینک دیکر برکله تک اعرابنه ایراث ایندیکی تغیر :** حرف جر بر اسم اوزرینه عمل ایدوب اونی مجرور ایدر.

۸. س. [حسابده] اعمال اربعه دینان درت باشلی قاعده تک بهری که جمع، طرح، ضرب، تقسیدر. **۹. وقتیه عربلرجه** عامل دینان بر والی و یا متصرفک حکومتی و تحت اداره سنده بو - لسان یر. || **ط. عمل قصری =** وضع حملی قریب بر قادینک حیاتندن امید کسلدکده قارنخی یاروب چوجفتی آلتق عملیاتی که مشهور قیصر بویله آلمش اولغله اسمنه اضافتله تسمیه اولمشدر. || **دستور العمل =** اوکا تطبیق حرکت اولنان قاعده اساسیه؛ بر مأموره رهبر حرکات اولتی اوزره یریلن امر و تعلیمات و سائره : یدنده دستور العمل اوله جق تعلیماتی واردر؛ مهند - سلرجه دستور العمل اوله جق اساسلی بر کتابة احتیاج واردر.

{ **ص. س. ف. ا. ع. عملمانده** } **ع. ل. ا. ش. ف. ا. ماندن =** قالمق [**ا. ش. د. ن. ک. ب. بر** قاعده و یا امر الهینک موقع فعل و اجرابه وضعی : عملیه عمل ایدیور؛ ایجاب شرعیسنی بیله رک عمل ایدیور. **۳. بر آدمک اوامر و مناهی؛ مذهبییه کوره ایندیکی حرکت : اونک عملی ایدر؛ عملی بوزوقدر؛**

ردمنز، بطلال، معطل، اختیار - لقدن و یا برسقطقدن آرتق هیچ بر ایش کوره منز حاله کلمش آدم : عملمانده بر اختیار؛ عملمانده لره مخصوص خیراتخانه .

{ **س. ج. ع. ف. د. عامل** } **عمله** } **ل. س. ا. ن. ز. د. بو معنا ایله قو -** للائاز. تر کجه ده مفرد کبی ده قوللائیلیر. [**ر. ن. ج. ب. ا. ر. غ. ا. د. کور -** نده لکه خدمات شاقه ده بولنان آدم : **عمله تک** تأمین معیشتی دو - شونیهلک ایشدر؛ بر عمله بو - لملی؛ چفتلکسنی عمله ایله، عمله یه ایشلتیور.

{ **ص. ع. ن. عملیه. صرف عملی** } **ع. ل. و. نظر یاته متوقف اولیوب** عملیات و اجرا آتله دخی یابیلان، اجرا آتلی، تجربه لی؛ جراحلکک علمی جهتی بیلک کفایت ایتمز عملی جهتنده دخی کسب ممارسه ایتمک اقتضا ایدر؛ خسته خانه یه، اجزاخانه یه دوام ایتمکله صرف عملی جراحلق، اجزاحیلق اوکر - نمشدر؛ عملی باغچوانلق؛ علمی و عملی چفتجیلک. || **حکمت عملیه =** وقتیه علم ثروت و علم اداره ملک کسب عملیات و اجرا آت ایچون لازم اولان علومک مجموعنه یریلن اسمدر.

{ **س. ج. ع. ف. د. عملیات** } **« عملیه » بو معنا ایله** لسانمزده قوللائاز [**بر فن و** عملک اجرا آت و تطبیقات جهتی : عملیات جراحیه، عملیات کیمیویه؛ عملیات کورلدکجه کیمیدان هیچ بر شیء آکلشلتماز؛ مکاتب طیبه شاگرداننک اکیال تحصیل

ایتمری ماهر معلّمک تحت نظا-
رتنده بیوک خسته خانلرده
عملیات کورملرینه متوقفدر. —
لسانمزده فد. کبی ده قولانیلیر:
فلان جراح دون پک بیوک بر
عملیات اجرا ایتدی.

عموجه { س. بلا: عمجه.

عمود { سذ. عر. ج: اعمده. ۱.
دیرک، ستون: معبدک
مرمر عمودلری. ۲. س. [هند-
سده] شاقولنده اولهرق یو-
قاریدن آشاغی به این وزاویة
قائمہ تشکیل ایدن خط. || ت.
عمود فقاری = فقره دینان اگو
کیکارینک مربوط بولندقلری
واکسه دن قوروق صوقومنه
قدر ممتد اولان زنجیر کبی کیک،
بل کیک، اگین.

عمودا { ح. عر. س. [هندسده]
یوقاریدن آشاغی دوز
وشاقولنده اولهرق: عمودا بر
خط ایندیرمک. مقابلی: افقا.
عمودی { ص. عر. ن: عمودیه.
س. دیرک کبی یوقاریدن
آشاغی به دوز وشاقولنده
اولان: خط عمودی، سطح
عمودی. مقابلی: افقی.

عموم { سذ. عر. ۱. عام و عمومی
اوله، عمومیک، عمومی-
میت، جمله به عائد وشامل اوله،
خصوص مقابلی: بو ایکی شیء
آره سنده عموم وخصوص نسبتی
وارددر. ۲. بتون انسانلر، بتون
خلق، عامه، ناس: عموم ایچون
آجلش مکتب؛ بو ایش عمومی
راجمدر. = تر. ص. کبی. هپ،
بتون، جمله: عموم عالم بیلیر؛

عموم ایشلرمنز بویله در؛ اونلرک
عمومی کلدی؛ عمومز کیده چکن.
|| بالعموم = بتون، هپ، بلا
استثنا، کافه: بالعموم قادینلر
قیصقاچکدر. || علی العموم =
عمومیت اوزره، جمله، کافه:
علی العموم انسانلر بو قاعده به
تابعدر.

عموماً { ح. عر. بتون، هپ،
عمومیت اوزره، علی-
العموم: حیوانات عمومأ ارککلی
دیشیلی یارادلشدر.

عمومت { سش. عر. عمجه لق،
عمجه قرابتی. ن.

عمومی { ص. عر. ن: عمومیه.
عمومه منسوب و متعلق،
جمله به عائد، جمله به شامل: بر
طاقه مخصوص اولیوب هرکسه
عائد، خصوصی مقابلی: بو ایش
عمومیدر؛ تاریخ عمومی = کافه اقوام
واممعدن بحث ایدن؛ تجزیرات
عمومیه = عین عباره و مأده اولتی
اوزره اشخاص ویا دواړعیدیده
بردن کوندربان مکتوب؛ حرب
عمومی = دول معظمه نك جمله سی
بیننده وقوع بولان محاربه؛
مکاتب عمومیه = عموم اهالی به
عائد مکتبلر؛ کتبخانه عمومی؛
قاعده عمومیه.

عمومیت { س. [عرنی اولیوب
لسا: نرک تصرفاتی
حکمنه کچمش غلطانددر.] عمو.
میلک، بر شیتک جمله به عائد و
شامل اولسی، بر قسمه مخصوص
ومحدود اولماسی: بو قاعده نك
عمومیتی. || عمومیتی اعتباریله =
مستثنی اولان اقسام نظر اعتباره
آلنمیوب عمومونه باقهرق: انکلز

قومی عمومیتی اعتباریله ثباتی
آدملردر. || عمومیت اوزره =
کافه، جمله.

عمیه { سش. عر. بدرك همشیره سی
که لسانمزده بونک رینه
سهواً خاله لغتنی قولانیوروز،
حالبوکه خاله تیزه دیمکدر. اصل
ترکیه سی: چچه در. بولفت
متروکه نك احیاسی بویله یاکلیش
بر لغت عربیه نك استعمال لندن
البته خیرلیدر.

عمی { یاخود عما. سذ. عر.
کورک، کورمزلک، ناد.
پنایی: کوزلرینه عمی طاری
اولدی.

عمیاً { ح. عر. کور کورینه، دو-
شومیه رنک، کورمیه رنک،
ایستیه رنک. — بولفت عربیه
رینه لسانمزده سهواً عین مقنو-
حه ومیم ساکنه ویا مخففه
ایله «علی العمیا» تعبیری قو-
لانیلیر. حالبوکه بو صورتله
«عمیا» لغتی «عمی» صفتنک
مؤثنی اولوب دیشی کور دیمکدر.

عمیق { ص. عر. ن: عمیقہ.
[«عمق» دن صش.]
۱. دریک، قهری و دبی پک
آشاغیده بولنان: بئر عمیق =
دریک قویو. ۲. مج. اینجه دن
اینجه به، پک زیاده اعمال فکرا
ایدیان: افکار عمیقہ = دریک
دوشونمه؛ مطالعات عمیقہ، تد-
قیقات عمیقہ. || عریض عمیق =
اوزون اوزادی به، دور و
دراز.

عمیم { ص. عر. ن: عمیمه.
[«عموم» دن صش.]
عمومه عائد، عمومی، عام: عمیم

الاحسان = احسانی عموماً عائد.
 { حج. عر. دن، از. [بعض
 عن] تعبيرات عربيه ده بولنور :]
 عن اصل = اصلندن؛ عن چهل =
 يلبه رك؛ عن صميم القلب = يو.
 ركك ايچندن، درون دلدن؛
 عن الغياب = غياباً، حاضر او.
 لمقسزين، كور مكسزين ويا طاب.
 نيمسزين؛ عن قصد = قصدله،
 ايستيه رك؛ عن قريب = ياقينده؛
 عن يد = الدن اله. || عنه. :
 عنها، آ: عنهما، ج: عنهم = او.
 تدن، اونلردن؛ رضی الله عنه،
 عنها، عنهما، عنهم = الله اوندن،
 اونلردن راضي اولسون؛ عنا =
 بزدن؛ عنكم = سزدن؛ رضی الله
 عنا وعنكم؛ الله بزدن وسزدن
 خشنود اولسون. || عنها منها =
 شوندن بوندن، شو بو، اوته
 بری، شویله بویله ايده رك.
 { سنڊ. عر. يورغوناق،
 عناء } زحمت، مشقت، تعب.
 { سنڊ. عر. } تر. زبازدی:
 عناب { خناب [قبوغي قرمزی
 وچکردکی پک سرت بر جنس
 کوچک میوه، چیکده؛ عناب
 رنگ = عناب رنگنده، قيرمزی.
] بيوکنه « چیلان » دینلیر.]
 { ص. عر. نبا. فضيله
 عنابيه } عنابيه = عناب آغاجی
 انواعندن اشجار.
 { سنڊ. عر. مخالفتده اصرار،
 عناد } معندك، اونگول؛ عناد
 ايتك؛ بوايش بویله اولمی ایدی
 اما کنديبی عناد ايتدی.
 { ص. مخالفتده اصرار
 عنادجی } ایدن، معند = پک
 عنادجی آدمدر.

{ سنڊ. عر. عنادجی آدمك
 عنادجیق } حالی، معندك.
 { سنڊ. عر. حقایق اشیایی
 عنادیه } انكار ايدنلر.
 { سنڊ. عر. فد :
 عناصر } عنصر. با : عنصر.
 { سنڊ. عر. [« عنق » دن
 عناق } مص. مفاعله [بويته صا.
 رله، صار ماشمه، قوجاقلامه،
 معانقه.
 { سنڊ. عر. ج : اعنه.
 عنان } ۱. ديزكین؛ ارخای عنان
 ايتك = ديزكینی كوشتمك، قو.
 يورمك، حیوانی قوشدیرمق؛
 عطف عنان، ارجاع عنان ايتك =
 ديزكینی چويرمك، باشقه بر
 طرفه دونديرمك، صابديرمق.
 ۲. مج. اداره، تمشيه : عنان
 اداره؛ عنان اختيسار النندن
 كيتدی.
 { سش. عر. ط. معامله
 عنات } زوجيه به عدم اقتدار،
 فر. Impuissance.
 { سش. عر. ج : عنایات.
 عنایت } ۱. دقت، سعی، همت،
 غیرت. ۲. کرم، احسان، لطف،
 ايتك : لطف و عنایتكزه مرا.
 جعت ایدیورم؛ عنایات متوالیه
 كرمكاريلرينه اغتراراً. || عنایت
 اوله = صدقه ویرلین دینلجیلری
 دفع ایچون مستعمل تعبیردرکه
 اللهدن سکا عنایت اولسون
 تقدیرندهدر.
 { ح. عر. لطف و کرم
 عنایة } طریقله، لطفاً : عنایة
 بورجای قبول بیورك.
 { ص. فا. لطف و
 عنایتكار } کرم و معاونت ایدن،
 لطف و کرم صاحی : عنایة.
 یتکارم.

{ ص. فا. لطفكار.
 عنایتكارانه } نه، مرحتله :
 معاونت عنایتكارانه لری. = ح.
 فا. لطف و کرم له : عنایتكارانه
 معامله ایدیور.
 { عنایتلر. ص. لطف و کرم
 عنایتلی } صاحی - انشا
 اصطلاحنده دولتو ایله برابر
 دار السعادة الشریفه آغاسنه
 عنوان رسمی اولور : دولتو
 عنایتلو افندم حضر تلری.
 { سنڊ. عر. اوزوم، انکور.
 عنب } || مج. بنت عنب = شراب.
 || نبا. عنب الدب = آبی اوزومی.
 || عنب الذئب = ایت اوزومی.
 { سنڊ. عر. ۱. آطه بالیفنك
 عنبر } معده سندن چیقاردیغی
 کوزل رایجهلی سیاه بر ماده که
 بجرهند سواحلنك بعض صیغ
 محللرنده بولنور : مسك و عنبر.
 ۲. کوزل قوقو، رایجه
 طیبه : عنبر قوقویور. ۳. مج.
 زلف دلبردن کنشابه اولور.
 || عنبر بالیغی = بالنه بالیفنه مشابه
 وقارندن عنبر چیقان بر نوع
 بالیق، آطه بالیغی، فر. Caalot.
 || عنبر چیچی = حب المسك دینلن
 یووارلاق صاری رنگلی و پک
 قوقولی بر جنس چیچک که کو.
 چک بر آغاجک اوزرنده اولور.
 || مسك ایله عنبر = پک اعلا،
 پک مناسب، مطلوبه موافق!
 { ص. فا. [عر. عنبر =
 عنبر بار] م. فا. باریدن = یاغد.
 یرمق [عنبر یاغدیوان، کوزل
 قوقو نشر ایدن : زلف عنبر بار.
 عنبر بارس } س. با : آنبر بارس.

عَبْرَبُوی { ص. فا. (ع.ر. عنبر =
ع. م. فا. بوی = قوقو) }
عنبر قوقولی. = س. فا. هندن
کلن برجس رایجھلی اوزونجھ
وایی دانہلی مقبول پرنج.
عَبْرین { ص. فا. عنبردن عبارت،
عنبر کبی قوقان : زلف
عنبرین .
عَبْرِيَه { س. ع.ر. ۱. یاہلہ چیکچی.
۲. کوزل قوقولی و یا
عنبری اکسیر. ۳. عیاشینک
راقیہ و پردکری اسم اولوب
کندیلرندن ماعدالری نظرندہ
مسمی بالنقیض قبیلندندر.
عَبْه { س. ع.ر. ۱. اوزوم دانہ.
۲. ط. کوز حد.
قہ سندہ جیقان بر نوع سیویلجہ.
عَبْی { ص. ع.ر. ۱. عنبیہ. تا. ت.
عربی اوزوم دانہسی صورتندہ
اولان : عنی الشکل.
عَبْرِي { س. ع.ر. بلا : انتاری.
عَبْد { س. ع.ر. عبت، یان، نزد،
جانب : اونک عندندہ کتابک
هیج بر قیمتی یوقدر؛ عند علامدہ
قدری بیوکدر. = ظم. [تر.
کیبات عربیہده] ۱. قتنده،
یاننده، نزدندہ، کورہ، رأی و
فکر نجه، ذہانجه : عند الله حر.
کتی مقبولدر؛ عند الناس مذ.
مومدر؛ عند البعض؛ عند
الکوفین؛ عند البصرین. ۲.
وقوعندہ، حالندہ، تقدیرندہ،
لدی : عند التحقیق؛ عندالوصول؛
عند الحاجة. = « ده » حرف
الصاقیلہ ۱. یاننده، نزدندہ :
اونک عندندہ بولنییور. ۲.
کورہ، فکر نجه : بنم عندمدہ

بونک ہیج قیمتی یوقدر. ۳.
نسبہ، قیاساً، کورہ : فیلک
عندندہ آت کوچک بر حیوانندر؛
کونشک عندندہ کرہ ارض بر
جبه در.
عَنْدَلِيب { س. ع.ر. بلبل، هزاره؛
فان عندلیب .
عِنْدِي { ص. ع.ر. کندی عندندن
چیقمہ، بر آدمک کندی
قوردینی، کندی حکمی، کندی
ایجادی : عندی بر طاقم شیئر
سویلیوردی.
عِنْدِيَّات { س. ع.ر. برینک
حقیقتہ موافق اولماق
اوزره کندیلکندن قوردینی،
سویلدیکی، حکم ایتدیکی شیئر.
عَنْصُر { س. ع.ر. ج : عناصر.
۱. اجسام مرکبہ یی تر.
کیبایدن اجسام بسیطہ تک بہری،
اساس، مادہ اصلیه، اصل :
عناصر اربعہ = قدماک اجسام
بسیطہ زعم ایتدکری طوپراق،
صو، آتش و هوا. ۲. بر عمو.
مدن آریلوب بر فرقہ وهیئت
تشکیل ایدن قسم : عنصر اسلام
کہ نوع بشری ترکیب ایدن
هیئت لک بریدر؛ عنصر عرب.
عَنْعَمَه { س. ع.ر. ۱. حدیث
شریف وسائر نقلیاتک
عن فلان عن فلان دیہرک اسنا.
دی، روایتک تسلسلی : هر حدیث
شریف عنعنہ سیلہ بیان ایدیور.
۲. مج. بر حواد تک زہدن کلوب
کیملر طرفسندن نقل اولندیفتی
اطرافیلہ آرایوب تحقیق ایتہ .
عَنْف { س. ع.ر. شدت، در.
شلتک، سرتلک، قبالیق :

عنف ایلہ معاملہ ایتک، جواب
ویرمک .
عَنْفَوَان { س. ع.ر. کنجک و
کوزلاکک ایتداسی و
اک بارلاق ویتی، تازه لک، رونق :
عنفوان جوانی، عنفوان شباب.
عَنْفِي { ص. ع.ر. ۱. عنفیہ شدتلی،
عنفی شدید، سرت : معاملہ
عنفیہ .
عَنْق { س. ع.ر. ج : اعناق.
۱. بوین، کردن؛ ضرب عنق =
بوینی اورمہ.
عَنْقَا { س. ع.ر. قاف طاغندہ
طوردینی زعم اولنان
موهوم جسم بر قوش، سیرغ.
|| مج. اسمی اولوب جسمی اولمیان
شیء : وفادار دوست هر زماندہ
عناق کییدر. || عمو. عنقا بازرکان =
پک زنکین تاجر .
عَنْقُود { س. ع.ر. ج : عناقید.
صالحیم. ۱.
عَنْكَ { « عن » حرف جر بلہ ضمیر
متصلک مفرد مذکر مخا.
طبی اولان « ك » دن مرکب
تعبیر عربی اولوب سندن دیمکدر :
رضی الله عنک. ۱. عنکما؛ ج :
عنکم .
عَنْكَبُوت { س. ع.ر. ج : عننا.
کب. اوروجک؛ تار
عنکبوت = اوروجک آغی.
[فارسیده عنکبود یازارلر،
لکن ینہ عربی غلطیدر، زیرا
فارسیده ع یوقدر.]
عَنْوَان { س. ع.ر. ۱. بر کتاب
ورسالہ یاخود فصل و
باب ومقالہ تک اسمی، باشندہ
یازیلان یازی، سرلوحہ : بو
کتابک عنوانی ندر؛ او مقالہ

نه عنوانه چیقدی. ۲. بر آدمه
توجیه اولنان مکتوب و سائره -
نک باشنده اوزاتک حال و موقع
و مأموریتنی ورتبه و القابنی مبین
اوله رق یازیلان یازی: بر ورقه
آدمسه ده عنوانی، القابی او -
لمدیغندن بکا عائد اولدیغنی
کسدره مدم. || صاحب عنوان =
رتبه رفیعه صاحبی. || عنوان
صائق = با: علوان.

عنوانلی { ص. ۱۰ بر عنوانی او -
لان، معنون: فلان
عنوانلی بر کتاب، بر مقاله. ۲.
[یاخود علوانلی] عنوان صانان،
متفاخر، متکبر.

عَنُود { ص. ۱۰ «عناد» دن
[سبب] عنادجی، معنبد،
او نکوللی، مصر: بر شخص
عنود.

عَنُوهُ { سش. ۱۰ زور، جبر،
قوت.

عَنُوَّةٌ { ح. ۱۰ زورله، جبراً.

عَنَه { ث: عنها، ت: عنهما، ج:
عنهم. با: عن.

عَنِيد { ص. ۱۰ «عناد» دن
[صش] عنادجی، عنود.

عَنِيْف { ص. ۱۰ ع: عنيفه.
[«عنف» دن صش.]
عنف و شدت صاحبی، سرت،
خشین.

عَنِین { ص. ۱۰ «عناة» دن
[صش] ط: معامله زوجیه
غیر مقتدر، فر. Impuissant.

عَوَاء { سذ. ۱۰ ه: منازل
[«عواء» دن صش.]
قردن بر جمله کویکیه،
فر. Boûtès.

عَوَارِض { سش. ۱۰ ج: عر. فد:
[«عوارض» دن صش.]
|| عوارض آنچه سی وقتیه هر

محلهدن فوق العاده اوله رق
آلنان تکالیف و ویرکی. || عوا -
رض و قی = غله سی بر ی. و یا محله
اهالیسنک و یاخود بر صنعت
خلفنک احتیاجات معینه سنه
صرف اولنق ایچون تأسیس
ایدیلن وقف. [یا لکنز قالدیرم
تعمیری ایچون ایدیلن وقف
کبی.]

عَوَاطِف { سش. ۱۰ ج: عر. فد:
[«عواطف» دن صش.]
عاطفت. با: عاطفت.

عَوَاقِب { سش. ۱۰ ج: عر. فد:
[«عواقب» دن صش.]
عاقبت. با: عاقبت.

عَوَالِم { سذ. ۱۰ ج: عر. فد: عالم.
[«عوالم» دن صش.]
با: عالم.

عَوَام { سذ. ۱۰ ج: عر. فد: عامه.
[«عوام» دن صش.]
با: عامه. = فد. کبی.

عموم، اتحاد ناس، عادی خلق،
آشاعی طاقم، آایق طاقمی،
خواص مقابلی: عوام ایچون
یازلمش شیئر.

عَوَامِیَسَنَدَانَه { ص. ۱۰ ح: فا.
[«عوامیسنده» دن صش.]
عادی خلقک

بکنه چکی صورتده، خواصک
خوشنه کیمیه چک قدر قبا و
عادی: بر طاقم نکات عوام
پسندانه ایله.

عَوَامِل { سذ. ۱۰ ج: عر. فد: عامل.
[«عوامل» دن صش.]
با: عامل.

عَوَائِد { سش. ۱۰ ج: عر. فد:
[«عوائد» دن صش.]
معنا ایله قوللا ناز [۱۰ عائدات،

ایراد، کلیر: کندیسنک و قفدن
بر آز عوائدی وارد. ۲.
تخصیصات، معینات: کندیسنه
اوتهدن بری باغلامش عوائدی
وارد.

عَوَائِق { سش. ۱۰ ج: عر. فد:
[«عوائق» دن صش.]
عائقه. با: عائقه.

عَوَد { سذ. ۱۰ عر. کری دونمه،
رجوع، رجعت. [«عودت»
دها مستملدر.]

عَوَد { سذ. ۱۰ ج: عیدان. ۱.
[«عود» دن صش.]
آغاچ، اودون، خشب.

۲. هنددن کلن بر جنس
قیمتلی اودون که یا قلد قده بر
رایحه طیبه ویرمکه او طه لرده
مخصوص بجرلرده یانار، اؤد
آغاجی. با: اؤد. ۳. معروف
بر جنس کیرشلی چالغی آلتی که
فرانسز جه ده دخی «العود» تعبیر
عر بیسندن مأخوذ اوله رق
Luth دینلیر، لاوطه: عود
چالغی. || با: عود المطاس =
آکسیریق اوتی؛ عود القرح =
عاقر قرح.

عَوَدَت { سش. ۱۰ عر. کری دونمه،
رجوع، رجعت: حجاب.
جک عودتی: دنیادن کیدن بر
دها عودت ایتمز؛ عزیمت و
عودت بیلتی.

عَوْدِي { ص. ۱۰ عر. عود دینلن
چالغی نی چالمه ده ماهر:
عودی فلان افندی. || با.
عود شکنده اولان: عودی
الشکل، فر. Lyrique.

عَوْرَت { سش. ۱۰ عر. ۱۰ بدن انسا.
[«عورت» دن صش.]
نک کورنمه سی و کوستر.

اسی عیب صاییلان و حرام او -
لوب نمازده اورتلی شرط او -
لان یرلری: باجاغک عورت
اولدیغنه دائر حدیث شریف
وارد. ۲. تر. [عامیانه سی:
آورات] قاری، مرته، زن: ار
و عورت. ۳. تر. قاری، زوجه:
عورتی وفات ایتمشدر. [بو

صوك ايكي ودها طوغريسي بر
معنايله لسان اديدن بحق دفع
اولنوب تكلمدن دخي رفعي
الزمدرد. [|| نبا. اولو عورت
اوني = يپراقلي ككيش، قالين
وكسكين قوقولى بر اوت.
|| عورت بازاری = وقتيله جاريه
بازاری.] اليوم استانبولده بر
محلتهك اسعيدر. [

عَوْضُ } سنڌ. عر. بر شيته بدل
اوله رق ويران ويا
آنان شي، قارشيلق، بدل:
ويرديكي آرابيه عوض اوله رق
بر آت آلدی؛ غرض غرض
خدمت ايتدی = بر مقصدی او.
لميه رق وقارشيلق ايستمكسزين.
|| بلا عوض = بر بدل ومنفعت
مقابلنده دكل، حسيه لله.

عَوْضًا } عر. قارشيلق و بدل
اوله رق؛ ويرديكسز
كاغده عوضاً سزه بر قلم ويريم.
} سنڌ. عر. ويا عوعوه. سڌ.
عَوْعَوْ } عر. ۱. كوك خالامه.
سي. ۲. مچ. خذله شماته سي،
هذيان.

عَوَقُ } سنڌ. عر. آليقومه، مانع
اوله، انكل اوله، تأخير:
ايتمزي عوق و تأخير ايتدی.
[« تعويق » ده مستعملدر.]
} سنڌ. عر. يارديم. امداد،
عَوْنُ } نصرت: عون خدا ايله =
اللهك يارديميله؛ بعون الله،
بعونه تعالى = حق تمالانك عون
وعنايتيله.

عَوْنُ } سنڌ. عر. ج: اعوان.
} يارديم ايدن آدم، يار.
ديجبي، امدادجي، معاون، عمد.
[اك زياده جعي مستملدر:]

اعوان واتباعيله برابر ايدی.
عَوْنَه } يارديمچيلر معنايله اعوان
يرينه واك زياده كوتيلكده
برينه يارداق اولانلر حقتنده
قولانيليورسه ده، عربیده بويله
بر لغت يوقدر.

عَهْدُ } سنڌ. عر. ج: عهد. ۱.
} برايشي اوستنه آلوب سوز
ويرمه، درعهده، تعهد: عهد
ايتدم. ۲. جناب حقه قارشى
اولنان تعهد، آند، قسم: عهدم
اولسون. ۳. سوزلشمه، مقاوله،
پيمان، ميثاق، معاهده: عهد و
پيمان؛ دولت عليهك دول ساثره
ايله اولان عهد قديمه سي؛
عهد منعقد هيه رحايت ايتمك.
۴. من طرف الله بنى اسرائيله
واقع اولان ميثاق: عهد عتيق =
تورات؛ عهد جديد = انجيل. ۵.
زمان، دور، هنسكام، عصر =
عهد قديمه؛ روماليلرك عهد.
نده؛ عهدشباب. ۶. بر حكمدمارك
زمانی، دور حكومتی: سلطان
اورخان غازى عهدنده؛ عهد
سلطان سليم خاننده. ۷. فرمان
عالی، خط هايون.

عَهْدَ لَاشْمَقُ } فشه. معاهده ايتمك،
سوزلشمك، عهد
وپيمان ايتمك، بررينه قارشى
تعهد آلتنه كيرمك: كنديسيله
بو ايش حقتنده عهدلاشدمق.

عَهْدَنَامَه } سه. قا. معاهده كا.
} غدى، بر معاهدهك
شرائطي حاوی اوله رق قله آ.
لنوب طرفيندن امضا ايديلن
رسمي كاغذ. || عهدنامه هايون =
خط هايون وفرمان پادشاهی.

عَهْدَه } سنڌ. عر. ۱. سوز وير.
} مه، برايشي اوستنه آله،

وعد، تعهد، تكفل: بو ايشي
عهده سنه آلدی. ۲. وظيفه،
بر آدمك باعغه مجبور اولديغي
ايش، دائرة اقتدار ومداخله سي:
بو ايش فلانك عهده سنه در؛
عسكرك ارزاقى مناقصه ده فلا.
نك عهده سنه قالدی؛ عهده.
سنه فلان مأموريت توجيه،
احاله، تفويض اولندي؛ عهده
استيهالنه فلان مأموريت توجيه
اولندي. ۳. بحق اجراء آلتنده
قالمامه، بجرمه: او آدم بو ايشك
عهده سندن كله بيلير. ۴. مستو.
ليت: العهده على الراوى = صحیح
اولوب اولمامسى مسئوليتى نقل
وروايت ايدنه عائددر.

عَهْدِي } ص. عر. ۱: عهديه.
} عهد وميثاق ومعاهده يه
منسوب ومتعلق: شرائط عهديه.
} سنڌ. ج. عر. فد: عهد.
} با: عهد.

عِيَادَتُ } سڌ. عر. زيارت، خاطر
} صورمه، كيدوب كور.
مه، ويزيته: خسته ي عيادت
ايتمك.

عِيَاذُ } سنڌ. عر. صيفغه، التجا،
} پناه: عياذ، العياذ بالله!
الله صيفندق، معاذ الله.

عِيَارُ } سنڌ. عر. [زبازدى فتح
} ايله در] ۱. آلتين وكو.
مشدن معمول شيلرك صافلق
وخالصكى درجه سي: بو سا.
عتك، قوردونك عياري نهدر؟
اون سكرز عيارنده آلتيندر؟
كم عيار = درجه خالصيتى ناقص؛
تام العيار = درجه خالصيتى تام
وتقصانسر. ۲. مسكوكاتك تام.
الوزن المولى: بولبرانك عيارينه

باقلی، عیاری تام میدر؟ تام العیار، ناقص العیار برسکه. ۳. ساعتک طوغری کیتھی : بو ساعتک عیاری طوغری میدر؟ بر قاج کوندن بری عیار ایتمد؛ سا. عتی عیار ایتمک = طوغری بلنی معلوم دیگر بر ساعته یاخود غروب شمس و سائره یه باقهرق ساعتی دوزلتمک، عیارینه کتیر. مک. ۴. اوزان و مکایل و مقا. پیسک تام و طوغری اولسی : اصناف ترازبلرینک عیارلربنه باقیورلر. ۵. بر حیوانک نعلارینی دنه یوب لزومنده صاغلاملاشیدیر. مه : بو حیوانی نعلبنده کوتو. روب عیار ایتمدیر ملی. ۶. مج. درجه، مرتبه : بو عیارده آدم؛ عیارینی بولوق = درجه مطلوبه. سنه کلاک. || صاحب عیار = مسکو کاتک عیارینی یوقلامغله موظف ضربخانه مأموری.

عیار { ص. عر. ث. : عیاره. حیله. عیار } کار، حیله باز، طولان تدریر. یچی، مکار، دساس.

عیارچی { س. اصناف میزانلریله تفتیشله مکلف بلدیله مأموری.

عیاش { ص. عر. «عیش» دن سمب. عریبده پک مستعمل دکلدر } دائمیا عیش و عشرت ایدن، چوق ایچن، عشرته مبتلا، بکری.

عیاشلق { س. عشرته ابتلا، بکر. عیاشلق } یلاک.

عیال { س. س. ج. عر. } زبازدی غلط اوله رق عینک قحیله در. فد. «عیل» لسانمزده غیر مستعمل اولوب، عیال مفردکی

قولانیلیر. } ۱. بر اووده ساکن اولوب اعاشه لری مشترکاً برآدمه عائد اولان اشخاص مجوعی، عائله، فامیلیا : اهل و عیال؛ کثیر العیال. ۲. قاری، زو. جه : بو قادین کیمک عیالیدر؟ عیالم کیفسزدر.

عیان { ص. عر. «عین» دن. — } زبازدی عینک قحیله در } کوزله کورینن، ظاهر، آشکار، بللی : خبر عیان کبی اوله ماز؛ کونش کبی عیاندن. || عیان یا. زی = جلی یازی، ایری حرفلی. = ح. کوز کوره، ظاهر، میدانده : عیان بیلیورم؛ عیان کور یورم.

عیب { س. س. عر. ج. : عیوب. عیب } ۱. عار، شین، اوثانه جق شیء : عیدر؛ بونی عیب صا. یارلر. ۲. اوثانغنی موجب حال، قصور، نقصان، نقیصه : بو ما. لک هج بر عیبی یوقدر؛ آدمک عیبنی یوزینه اورمق. = ص. تر. باعث عار، اوثانغنی موجب، معیوب، مخجل ادب، مسخجن : عیب ایش؛ عیب سوز.

عیبجو { ص. فا. } عر. عیب = م. عیبجو { فا. جستن = آرامق } هر کسک عیبنی آرایان، نقصا. نی ولکهنی میدانه چیقارمق ایستین، ذمام.

عیبسنز { ص. نقیصه سز، لکهنز، عیبسنز } عیبلا نه جق هج بر حال اویان : دنیاده عیبسنز کیمسه یوقدر.

عیبگو { ص. فا. } عر. عیب = م. عیبگو { فا. کفتن = سوئلک } هر کسک عیب و نقیصه لرینی

سولینن، فصال. عیبلامق { ف. بر آدمک بر حال و حرکتنی عیب صایمق، تعیب ایتمک : وقارینی محافظه ایتمن آدمی عیبلازلر؛ سزک اوله عادی اکلنجه یرلرینه کیتمه کزی چوق عیبلا دیلر.

عیبلامق { ف. تقبیح و تعیب او. لعنق، عیب صایمق : انسان کندنی عائله سیچون چا. لیشمه سندن طولانی هج بروقت عیبلاماز.

عیب { س. س. عر. ج. : اعیاد. عیب } بایرام : تبریک عید = بایرام تبریکی؛ عیدکر سعید اولسون؛ عیداضحی = قربان بایرامی، حا. حیلر بایرامی؛ عید فطر = رمضان بایرامی، شکر بایرامی.

عیبده { س. س. عر. بایرام هدیه سی و یا بخششی یاخود قصیده سی. عیسوی } ص. عر. ث. : عیسویه. عیسوی { ۱. حضرت عیسی (عم) ه منسوب و متعلق : دین عیسوی. ۲. خرسستانیق دیننده بولنان و یا بودینه منسوب : معبد عیسوی؛ معابد عیسویه. = س. عر. خرسستیان، نصرانی : عیسویلرک اعتقادی، عبادتی. عیسویت } س. عر. خرسستیان دینی.

عیش { س. عر. } زبازدی عینک یاشامه، زندکانی. ۱. یاشایش، ایچمه، ذوق و صفا : عیش و عشرت، عیش و نوش = جنبش، سفاقت.

عین { س. عر. ج. : عیون، اعین، عین } اعیان. { عر. ییده مؤنثدر. }

۱. کوز، چشم، دیده: نور عینم = کوزمک نوری؛ عین و احد = برکوزی، برکوزی کور. ۲. بیگار، قایناق. ن. ۳. بر شخص و یا شیء کنیدیسی، ذاتی، اصلی: بوآت، بوآراه او وقت کوردیک کوزک عینیدر؛ بوورقه. نك عیننی بکا ویرده صورتنی سن آل. ۴. بر شیءه چوق بکزین مثالی، طبق، صورت، تامیله مشابه شخص و یا شیء: بوده اونك عینیدر؛ بوئك عیننی چیمارملی. ۵. طبق، صرف، محض: عین کرامت؛ عین خطا. ۶. بر مملکتک معتبران و اشراقی. [لسانمزه مفردی بو معنا یله قوللا نیوب او چنجی جمعی مستملمدر:] اعیان مملکت. یا: اعیان. ۷. شکلی اساساً کوزه بکزین (ع) حرفنك اسم مشترکی: عین مهمله که عین معجمه دن تفریق ایچون بویله دینلیر. ۸. هقه. خانه وآت و تجره کبی معین و مشخص اولان شیء. || اصابت عین = کوز دکه، نظر. || انسان العین = کوز بیک، مردمک چشم. || بعینه = عینله، طبق، تا کنیدیسی و یا پک بکزری. || عین براء = عین باشی (همزه): || عین بقر = ایری جنس، اتلی و صولی بر اریک. || عین الثور = برج ثورده برنجم ثابت. || رأی العین = کوزله، کنیدی کوزیله:

رأی العین کوردم = کنیدی کوزمله کوردم. || عین الشمس = بر جنس قیمتلی طاش. || عین صفا = آی چیچکی. || طرفه. العینده = کوز آجوب یومنجیه به قدر، آن واحده. || علی الرأس والعین = باش اوستنه، سمماً وطاعة. || د. عین الفعل = افعال ثلاثیه عربیه نك ایکنجی حرف اصلیدیسی که مثال اتخاژ اولنان «فعل» فعلنده «ع» در؛ معتل العین = عین الفعلی حرف علت اولان فعل؛ مهموزالعین = عین الفعلی همزه اولان فعل. || قره العین = کوز آیدینلغی، سونج، افتخار؛ قریر العین = کوزی آیدین، شاد و مقننر. || عین الھر = قیمتلیجه بر طاش. || عین الیقین = کورمش کبی، کال و ثوق و اطمنانله: بو ایشی عین الیقین بیلیرم. || عینيله = طبقیدی، بعینه، تامیله.

عیناً { ح. عر. ۱. بر شیءک کند. عیناً { یسی و اصلی اوله رق: کند. یسندن آلدیغم آقهنی عیناً اعا. ده ایتم؛ کتیردیکی مالک کمر. کئی عیناً ویردی = بدل و نقد اولیه رق مالک کنیدیسندن. ۲. طبق طبقنه، تامیله، هیچ بر شیء دکیشدر مکسزین: سو یلدیکی سوزلری عیناً نقل اتلی؛ قانونک او ماده سنی عیناً یازمش.

عینی { ص. عر. ن: عینیه. ۱. عینی { ط. کوزه منسوب و متعلق: امراض عینیه؛ طبقات عینیه. ۲. تر. طبق، تامیله کنیدیسی: بومال کوردیک کوزک عینیسیدر [عینیدر دیمک دهها طوغریدر.]: عینی آته ییمش. ۳. نقد و بدل اولیه رق کند. یسندن اولان: اشیاء عینیه = تجارک کتیرتدکلری اموالدن کمرک حق اوله رق آقنه مقا. منده بر اقدلری شیئر. = ح. تر. طبق، فرقسز، چوق بکزر: بوده عینی اونک کبیدر.

عینیت { س. عر. بر شیء و یا عینیت { شخصک عینی و تا کند. یسی اولسی: بومالک، بو آدمک عینیتی تبین ایتمدی. عیواض { س. [عر. ییدن تجریف اولمشدر] بر ییوک دائره و قوناقده خدمات عادیه. ده و علی الخصوص مطبخ و سفره. به متعلق آشای ایشلرده قوللا نیلان خدمتچی.

عیوب { س. عر. ج. عر. فد: عیب. عیوب { یا: عیب.

عیوق { س. عر. ۱. له. مجره. عیوق { نك صاغنده و ثریانک قر. بنده قرمزنی رنگلی کوچک و بارلاق برنجم ثابت، کچی کو. کبی. ۲. مج. سمانک پک یوسک بری: سسی عیوقه چیقوردی = پک زیاده باغر بوردی.

عیون { س. عر. ج. عر. فد: عین. عیون { یا: عین.

غ

ترکه مجبور اولدقلرنده حضرت
صديق اکبرله برابر اختفا بيور.
دقلرى مغاره که اليوم زيارتگاه
در؛ يارغار = بومغارهده رفيق
صديقلى بولنان حضرت ابو.
بکر (رضه) افندمز.

غازت { س. ش. ع. ج. : غارات .
۱. دشمن طورباغنه يغما
ايچون اولنان هجوم ، ايلغار ،
آقين ، چاپول . ۲. يغما ، غنيمت :
اوجهتهده هر نه بولديلرسه غارت
ايتدیلر؛ بوکونکی اصول حرب
غارته مساعده ایتمز .

غاردیان { س. [فر. Gardien]
قولي ، نوبتچي ، محاسبه
قظ : قرانته ، حسابخانه غاردیانی .
غاردیانلق { س. قولچیان ، بکچیلک ،
قرانتهده : قرانتهده
غاردیانلق ایديور .

غاز { س. [فر. Gaz] ص. ۱. صلب
ومايع اولميو ب هوا کي
خفيف و اوچچي جسم ، جسم
طيار : بر مایي چوق تسخین
ایدهرك غاز حالته قومق . معرب
عید ایدهرك غازات صورتنده
جمعی ده قوللانیورلر . ۲. معدن
کومورینی یاقه رق حاصل اولان
بویورلره شهرک هر طرفته نشر

geldik; aga. ege; kul, küli;
gurulty, gürülti یازیلوب او.
قوتق پک طبیعی و قولای اولور .

غایر { س. ع. [«غبور» دن سف.]
ر. [صرف عربیده] مضار.
رع صیغه سی ، حال ، استقبال .
ذ. با : مضارع .

غابن { ص. ع. ث. : غابنه . [«غبن»
دن سف.] آلیش ویریشده
آلدادان .

غایبه { س. ع. اورمان ، قوری ،
و علی الخصوص آرسلان
یا تاغی اولانی : اسدالغایبه فی معر.
فة الصحابه = ابن اثیرک تراجم احوال
صحابه حقنده کی تألیف قیمتداری .

غایبه { س. [بتا.] ح. اوج بارچه
دن مرکب کمی دیرکنک
ایکنجی یعنی اورتهده کی قسمی .
بو قسمه عائد هر بر طاقم دخی
بو اسمه اضاقته دیکرلرندن
تفریق اولنور : غایبه سرنی ،
چوبوغی ، یلکنی وسائره .

غاجر { غاجردامق ، غاجردی .
با : غیجر وسائره .

غار { س. ع. این ، مغاره ، کھف ؛
غار شریف = فخر کاشات
(صلم) افندمزک کفار قریشک
اذا وجفالنردن مکة مکرمه ی

{ غین . س. [ع. س.] الفباء
ترکینک یکریمی ایکنجی حرفی .
عربی و ترکیده مخرجی بردر .
اصل السنه سامیه الفبای قدیمده
موجود اولميو ب ، قبطیلر و یونا .
نیلر (ج) حرفنه بوتلفظی ویر .
مشلردی ، والیوم مصریلر جمی
بویله تلفظ ایدیورلر . عربلر هم
(ج) همده (غ) مخرجنه محتاج
اولدقلرندن ، سربانیلردن اخذ
ايتدکاری ابجد حرفونه « نخذ
ضظغ » حرفلری میاننده بونی
دخی علاوه و (ع) اوزرینه بر
نقطه وضعیله تشکیل ایتشلردر .
ابجد صره سنده آخر حروف
اولغله ، رقم کبی استعمالنده
۱۰۰۰ عددینه علامتدر . اصل
ترکیدهده کاف فارسی ایله برابر
بر تک حرف تشکیل ایتک ویر
حرفله یازلق ایجاب ایدردی ، که
بو حرف ثقیل هجاردده (غ)
وخفیف هجاردده (گ) اوقو .
نور : یازدینی ، کسدیگی کبی .
(ق) ایله کاف عربی دخی بویله در :
یازدق ، کلدک کبی . برنجیسنک
آمالجه g و ایکنجیسنک k ایله
تحریری فرض اولنسه مثلا :
jazdygy , geldigi ; jazdyk ,

ایله اشعال اولندقدده صوقاق
 و خانه لری تنویره یارایان آغر
 قوقولی بر جسم طیار : غازله
 صوقاقلری تنویر ایتک . معنای
 آتیدن تفریق ایچون هوا غا-
 زی دخی دینیر : هوا غازلیه
 تحریک اولنور برچوق ماکنه-
 لر ایجاد اولمشدر . ۳ . [غلط]
 یردن چیقان نطفه مشابه
 معدنی بر مایع که بعد التصفیه
 زیتون یاغی یرینه لامبهده
 یانهرق تنویره یارار ، پترول :
 غاز یاقق ؛ غاز لامبهسی ؛ غاز
 تنکسی ، صندیغی . ۴ . پترول
 یانان لامبه ، ایشیق ، چراغ :
 شو غازی یاقینه کتیرک ، بکا
 کوسترک .

غاز { س . فر . Gaze دن . اوده
 وقتیه محل نسج و اعمالی او-
 لان فلسطین ساحلنده کی غزه
 قصبه سی اسمندن] یک اینجه تول ،
 دولبنده ، بورونجک : غازله صار-
 مشلر ؛ یوزینی غازله اورتمش .
 غازقز { س . فر . Limonade
 gazeuse دن .] ایمون
 توزیله شکر و بعض حامضلر دن
 یاییلان معلوم کوپوریجی شربت .
 غازه { س . فا . قزیلق دوزکو -
 ن . ن .

غازی { سن . ص . عر . [«غزاء»
 دن سف .] غزا ایدن ،
 دشمنه قارشی حرب ایتکه
 کیدن ، بر مملکتی فتح ایله ممالک
 اسلامیه دائره سنه ادخال ایدن
 عسکری و علی الخصوص قو-
 ماندان و حکمدار ، مجاهد ، فاتح ؛
 غازی سلطان محمد خان ثانی ؛
 غازی اورنوس ؛ خیر الدین

غازی ؛ غازی عثمان پاشا سر-
 حوم ؛ یا غازی یا شهید . = تر .
 آصمغه مخصوص یازیلی آلتین .
 || غازیلر حلواسی = بر نوع اون
 حلواسی .

غازیلک { س . غازی صفت و عنوان
 ن . ن : فلان زانه غازیلک
 عنوانی و برلدی ؛ غازیلیکی فلان
 محاربهده قزانندی .

غازیه { س . صاری عنبر چیچی
 آغاجی ، میوز انواعندن
 بر کوچک آجاج .

عاشیه { س . عر . ۱ . اورتی ،
 زار ، پرده . ن . ۲ . [تر .
 زبازدی : خاشه] آت اکرینک
 اورتسی که اکثر یا صیرمه لی و شر-
 یتلی اولور .

عاصب { ص . عر . ن : غاصبه .
 [«غصب» دن سف .]
 زورله قاپوب آلان ، زوربا :
 ایشته بنم چفتلکمک غاصبی بو
 آدمدر .

عاغنا { یاخود غغا و یا غاغه . س .
 طیورک طوداق و دیش
 خدمتی کورن عضوی که آغزینک
 اوچی اولوب کیمک و بویوز کبی
 سرت بر ماده در ویم طوبلامغه
 و مدافعه و غاوغا ایتملرینه ده یارار ،
 مقدار : قوش غاغاسی ، اوردک
 غاغاسی . = ص . اکثر قوشلرک
 غاغاسی کبی کمرلی ، بحدب ، اور-
 کوچلی ، منقاری .

عاغلاشتمق { فش . قوشلر) غا-
 غازیله بر برینی قا-
 قوب غاوغا ایتک و یا اویناشتمق .

عاغلامق { قند . قوش) غاغا-
 سیله اورمق ، قاقق .
 || مج . خر و سدر غاغلامق = کیفسز

و نشسته سز اولوب سرسم طور -
 مق : سنی خر و سدرلی غاغالادی ؛
 غافر { ص . عر . [«غفران» دن
 سف .] عفو و مرحمت ایدن :
 جناب الله غافر الذنوبدر . [غفار
 دها مستعملدر .]

غافل { ص . عر . ن : غافله . [«غفله»
 دن سف .] اوکسن یا په جفنی
 و باشنه کله جکینی دوشومیموب
 اهل ایدن ، غفلتده بولنان ،
 غفلتی ، احتیاطسز ، دقتسز ؛
 بیخبر : غافل بولندم ؛ بنی غافل
 بولدی ؛ شخص غافل ؛ غافل طاو-
 رانمق .

غافلانه { ص . ح . فا . غفلته اولنان
 غفلتده بولنان آدمه یا .
 قیشیر صورتده ، دقتسز لکله ،
 بیخبرانه : اهل غافلانه ایله ؛ غا-
 فلانه حرکت ایدبور .

غالب { ص . عر . ن : غالبه . [«غلبه»
 دن سف .] ۱ . یکن ،
 اوستون ، غلبه چالان : جاپونیه-
 لیلر چینلیلره غالب کلدیلر ؛ کو-
 ریشن په اولناردن خانغیبی غالب
 کلدی ؛ ایوننده غالب کلدی ؛
 فرقه غالبه ؛ دولت غالبه . ۲ .
 دها قوی ، دها مأمول : احتمال
 غالب ، ظن غالب . = سن . عر .
 حربده غلبه چالان طرف : غا-
 لب مغلوبه مصالحه شرائطنی
 تکلیف ایتک حقی حاردر .

غالباً { ح . عر . ائ قوی احتمال
 کوره ، ظن غالبه نظرآ ،
 مأمول ایتدیکمه کوره : بوگون
 غالباً یاغور یاغجهقدر ؛ بو یاز
 غالباً صیفیه کیده میه جکز .

غالبانه { ص . ح . فا . غالب صفتیه
 اوستون کلن آدمه یا-
 ل

قیشیر صورتده، غلبه چالمشجه -
 سنه : غالبانه برطرزله؛ غالبانه
 حرکت ایدیور، سوز سویلیور.
 } سئ. عر. غالبك، غالب
 غَالِبِيَّتْ { كلمه، یگمه، اوستونك،
 قزانه، مغلویت مقابلی : غالبیت
 بزم طرفده قالدی؛ بزرگلبته نا-
 ثل اولدق.

غَالَطَه { سئ. [یتا Galetta دن].
 بکسماد، فرونده زیاده
 پشیریلوب قورودلمش اتمك .

غَالُوش { سئ. با : قالوش.

غَالُون { سئ. [فر.] ۰۱. بیوك صو
 و سائرته شیشه سی. ۰۲.
 ۲۷۷ پوس مکمی استیعابنده
 مایعات اولجیسی. ۰۳. بچ اوج
 ویا درت کو کرتلی اسکی بر
 نوع حرب کیمی.

غَالِي { ص. عر. ئ. : غالیه . ۰۱.
 } «غلاء» دن سف. [بهالی،
 آغر قیمتلی : اوراده مأکولات
 پك غالیدر؛ اتمته غالیه . ۰۲.
] «غلیان» دن سف. [قاینایان ،
 جوش و خروش ایدن.

غَالِي { سئ. بچ. آلماق و آلتی دوز
 } بر نوع کمی که وقتیه آق
 و کیزده یلکن و کورکله قو-
 للانلیردی.

غَالِيَوْت { سئ. بچ. باشی و قیچی بر
 } و آلتی دوز اسکی بر
 نوع کمی .

غَالِيَه { سئ. فا. مسك و عنبردن
 } مرکب کوزل قوقولی سیاه
 بر معجون که صاچه و قاشه سو-
 ویلور. — سیاه رنگدن دخی
 کنایه اولور : غالیه فام = غالیه
 رنگلی، سیاه. || غالیه مسك =

ینه او معجون اولوب غلط او-
 لهرق زبازدی : قاله مس در.
 } سئ. بچ. خلطك طو-
 غامبه { لاشیغی.

غَامِر { ص. عر. ئ. : غامره.] «غمر»
 } دن سف. [خراب ، غیر
 معمور، عامر مقابلی : اراضی
 عامره و غامره.

غَامِض { ص. عر. ئ. : غامضه.
 } « غموض » دن سف. [
 آکلاشلماز، مبهم، مغلط : تعبیر
 غامض، اسرار غامضه . ئ.

غَانَبْرِيق { سئ. بچ. بریق اصولنده
 } و طولبه مجهز سفینه
 حربیه .

غَانَبُوط { سئ. بچ. کوچک قطعه .
 } ده و آاز صو چکر
 لکن جسامتنه نسبة آغر طو-
 پلرله مجهز سفینه حربیه.

غَانغَرَن { یاخود قانغرن. سئ. ص.
 } [فر. Gangrène] چو-
 ریوب حیاتسز واولو حالنه کچن
 وکسیلوب آیقلا نمدایی حالدیه
 کیتدکجه توسع ایدن عضو ویا
 ات : آیاغی غانغرن اولدی .

غانغه { سئ. زلیسز عرب دفی.

غَائِب { ص. عر. ئ. : غائبه .
 } « غیب، غیاب » دن
 سف. [۰۱. حاضر اولیان، کوز-
 دن نهان اولان، حاضر مقابلی :
 بو ایشه قرار ویرلدیکی وقت بن
 غائب ایتم؛ غائب اولان آر .
 قداشلرک حقیقیه ملی . ۰۲ .

زنده اولدییی معلوم اولیان،
 بولنه میمان، ضایع : قلم غائب
 اولدی؛ چاقیمی غائب ایتم . ۰۳ .
 د. [صرفده] متکلم و مخاطبک

غیری اولان شخص، شخص ناک -
 « او » کله سی ضمیر غائبدر؛
 « کلدی » ماضی صیغه سنك
 مفرد غائبدر. || غائب ایتك =
 ضایع ایتك، بوله مامق. || کتند-
 ینی غائب ایتك = کندیندن کچمك،
 عقلی باشندن کیتك. || غائبه
 اولق = زنده اولدییی معلوم
 اولماق، میدانده اولماق.

غَائِبَانَه { ص. ح. فا. کورمیه رك
 } و کورنمیه رك، کیزلیدن،
 آرقه دن، یوزه قارشی اولیه رق،
 شخصاً طانیمدییی حالدیه : او آدمه
 غائبانه محبتم وارد؛ سزى غائبانه
 سونلردندر .

غَايَت { سئ. عر. ج. : غایات .
 } « عربی ترکیباتده «غایه»
 صورتنده قولالیلیر. لسانزده
 ایسه اونك محل استعمالی بر آاز
 فرقلیدر. [۰۱. صوگ، بیتیم،
 نهایت، انجمام : بو ایشك غایتی
 بودر. ۰۲. نتیجه، مقصد، مرام :
 بونك غایتی نه در؟ = ح. تر .
 چوق، زیاده، صوگ درجه ده،
 نهایت درجه ده : غایت بیوك؛
 غایت کوزل. || غایتله، غایتده =
 صوگ درجه ده : غایتله یوکسك
 بر مناره؛ غایتده کوزل بر بانجه .
 || بغایت = صوگ درجه ده :
 بغایت استفاده لی بر کتاب .
 || بی غایت، بی غایه، بی غایات =
 صوگسز، پایانسز، پك چوق،
 کثیر، حساسبیز، حدسز : اونك
 بی غایه حسن و جمالی؛ عنایات
 بی غایات کرمکارلیری. || غایه
 القایه = اک صوگ درجه ده، نهایت
 النهایه : کونده غایه القایه درت
 درس او قونه ییلیر .

غَائِلِسْمُ { ص. صوكسز، پائسز، نهايسز، پك چوق. }
 غَايِدَه { س. بلغارلك چالقلرى معروف طلوملى دودوك : غايده چالمق. }
 غَايِطُ { سذ. عر. ط. انسان قاذو. راقى، نجاست. }
 غَائِلَه { سذ. عر. ج. غواثل. ۱. صيقندبلى ايش، باش آغر. }
 يسى وىرن مشغوليت، بلا، حلى مشكل مسئله، اوغراشديران ايش : بيوك باشك غائلهسى چوق اولور؛ غائله دن قورته ميورم. }
 ۲. حرب، محاربه، مسئله : غائله زائلده = يكن محاربه ده. }
 غَايِه { سذ. عر. مقصد، بر ايش وتشبثك مبنى علىه، وا. }
 ريله حق نتيجه. — با : غايت. }
 غَائِي { ص. عر. ث. غايه. مقصد ونتيجه منسوب ومتعلق : عك غايه = بر ايش وتشبثك مقصد ونتيجهسى، استحصاليچون چاليشيلان مرام : بو حركتك عك غايهسى نه در؟ }
 غَيْبُ { د. عر. دن صكره، بعد، لدى : غب المواجهه = بعد المواجهه، لدى المواجهه. = سذ. }
 عر. بر شيتك كون آشرى او. لمسى، ايكي كونده بر وقوع. }
 || ط. حماء غب = كون آشرى طوتان صيته. }
 غَيْبًا { ح. عر. ۱. كون آشرى، ايكي كونده بر. ۲. آره لقله، آره صره : غبا زيارت ايتك. ذ. }
 غُبَارُ { سذ. عر. توز، اينجه طو. پراق. }
 غُبَارُ الْوُدِّ { ص. فا. [عر. غبار = غبى] قالين، ذكاسى اولميان، بدلا، احمق : غبى بر چوجق؛ شاكر -

غَبَاوَتُ { سذ. عر. بدلاق، عقلسزلق، قالين قفا. }
 ليلق. }
 غَبْرَاءُ { سذ. عر. [اصل ص. اولوب توزلى ديمك او. لان اغبر اسم تفضيلك مؤنثيدر.] }
 ير، ير يوزى. }
 غَبِطَه { سذ. عر. ديكرينك حسن حالتى آرزو ايمه، ايمرئمه : سزك بو حالسكزه غبطه ايديورم. }
 « غبطه » نك « حسد » دن فرقى وارد : حسدى باشقه سنده كي نعمت وحسن حالك زوالنى، غبطه ايدن ايسه اونك زوالنى المستمسكين يالكز كنديسنده دخى اولسنى آرزو ايدر. حسد ممنوع ومذموم، غبطه ايسه جائزدر. }
 غَبِطَه اَوْرُ { ص. فا. [عر. غبطه = ايمرئمه. فا. آوردن = كتيرمك] و : }
 غَبِطَه اَفْزَا { ص. فا. [عر. غبطه = ايدن = آرتديرمق] ايمرئمى موجب. }
 غَبِطَه كَشْ { ص. فا. [عر. غبطه = چكمك] ايمرئمى، غبطه چكن. }
 غَبَبُ { سذ. عر. چكه آلتى، جفته كردان، تر. صقاق. }
 غَبْنُ { سذ. عر. آليش ويريشه آلداتمه، || ف. غبن فاحش = بر مالى امتعه ده يوزده بش، حيواناته يوزده اون، عقارده يوزده يكرمى ودها زياده به آلوب آلداتمه : غبن فاحش دعواسى ايتك. }
 غَبِي { ص. عر. ث. غيبه. ذهنى }
 غَبِي { قالين، ذكاسى اولميان، بدلا، احمق : غبى بر چوجق؛ شاكر -

دانك ذكيسيله غيبسنى بر طو. تاملى. }
 غَيْمَانُ { سذ. عر. قوصمه، قى، استفراغ : غثمان ايتك. }
 [اصل عريده معناسى بولانمه و بولاندى در.] }
 غَجْرُ { سذ. عر. غجر دامق، غجردى. با : غيجر وساثره. }
 غِدَاءُ { غدادن غلطدر. با : غذا. }
 غَدَّارٌ { ص. عر. ث. : غداره. }
 [« غدر » دن سمى.] }
 ۱. غدر وستم ايدن، مرحمتسز، جفاكار. ۲. وفاسز، امنيتى سوء استعمال ايدن، خائن. [اصل عريده بو ايكنجى معنايه مو. ضوعدر.] ۳. تر. پك بهالى صاتان، صوييجى (تاجر). }
 غَدَّارَانَه { ص. ح. فا. ۱. مر - حمتسزجه، ظلم وستمه، جفاكارانه. ۲. امنيتى سوء استعمال ايدرك، خائتانه. }
 غَدَّارْلِقُ { س. ۱. مرحمتسزك، ظلم وستم، جفاكارى. }
 ۲. وفاسزلق، امنيتى سوء استعمال، خيانت. ۳. پك بهالى صاتانك حالى، صوييجيلق. }
 غَدَّارَه { س. آغر وايكى طرفى كسكين بر نوع قليج. }
 غَدَالَاتْمُقُ { فل. [طوغريسى : بسلمك، تغذى ايتك. }
 غَدَالِي { ص. [طوغريسى : غدالى] بسلين، بسلييجى : غدالى يمكدر؛ خرما غدالى بر ميوه در. }
 غُدْدُ { سذ. ج. عر. فد : غده. }
 غَدْرُ { سذ. عر. ۱. امنيتى سوء استعمال، وفاسزلق، خا -

شون قلمی یاییلان برنوع کومور معدنی.

غرام { سذ. عرب. درد عشق، فراق، هجران، اشتیاق، فوق العاده محبت و حسرت: شکوای غرام ایتمه جک عاشق یوقدر .

غرام { سذ. فر. Gramme } کیلو دینن یکی اوقه نیک بیکده بر قسمی، یکی درهم که اسکی درهمک تقریباً بر ثلثیدر: بش غرام ثقلتنده .

غرامت { سذ. عرب. بوریج، دین، مدیونیت. ذ. } صفا. گورلین، کومور-عران { دین، حدت و شدتله باگران: شیر غران .

غرانندی { سذ. یتا. } اورتده بولنان بیوک دیرکی، باشدن ایکنجی دیرک { برنجیسه پرووه دینیر. }

غراب { سذ. عرب. فد: غریبه. با: غریبه. }

غرب { سذ. عرب. کونشک } باندینی جهت، افتک غروب شمس جهتی، باطی: شرقدن غربه طوغری اوزانیور؛ یولک غرب-بنده، غرب طرفنده در؛ غرب شمالی = غرب ایله شمال آره سنده اولان جهت؛ غرب جنوبی = غرب ایله جنوب آره سنده کی طرف. ۲. بالنسبه کونشک باندینی طرف.

فده بولنان یرلر، مغرب: غربه سیاحت ایتدی؛ غربدن کلیور؛ غرب ممالکی؛ آفریقانک غربی. ۳. بزم یرلر نسبتله آورو یا ممالکی: غرب ادیساتی؛ غرب مدنیتی. ۴. آفریقا سواحل

غراء { صذ. عرب. } « اغر » اسم تفضیلنک مؤنثی اولوب مذکری لسانزده مستعمل دکلدرا [پارلاق، منور، لامع، شمعشعلی: شریعت غرا؛ قصیده غرا؛ ظفرای غرا.] بو اوچنجی مثالده تأیثی غلط مشهوردر. [سذ. عرب. قارغه، قوز. غراب { غون. || غراب البین = آلاجه قارغه؛ و مج. شخص مشثوم. }

غراب { سذ. مج. هند سواحلنده مستعمل بر نوع تجار سفینه سی. }

غرابت { سذ. عرب. ۱. غریبک، اجنبیلک، بر لغت و ساژنه نک بر لسان اجنبی به منسوب و یا نادر و غیر مستعمل اولسی: قوللانندی تعبیراتک غرابتی یازدیغی شیئرک لطافتی احا ایدیور. ۲. غریبک، تحفلق، مجابک: قیافتنک غرابتی انظار دقتی جلب ایتدی .

غرابیه { سذ. زبازدی: قورابیه } اون وشکرله وسوت یاخود بادم وساژنه ایله یاییلان یووارلاق یاخود مستطیل کو-رکجک: بادملی، سوتلی غرابیه. = صذ. غرابیه کی اوفاق و یووارلاق: غرابیه قار پوز؛ غرابیه ساعت.

غرار { سذ. عرب. و: }

غراره { سذ. عرب. قیلدن بیوک } چوال. [خزار بوندن محرفدر.]

غرافیت { سذ. یونانیدن مأخوذ } فر. Graphite [قور-

ثلک، خیانت: بکا، امانته غدر ایتدی. [اصل عربیده معناسی بودر.] ۲. مرحمتسزک، مر-حمتسزجه معامله، ظلم، ستم، جور، جفا: کیسه یه غدر ایتمه. ملی. ۳. حقسزلق، ناحق یره اضرار: بکا غدر اولدی؛ کو-نده لکی او درجه ده ایندیرر-سه ک رنجبرلره غدر اولور.

غدو { سذ. عرب. و: }

غدوه { سذ. عرب. صباح، خرابله } طلوع شمس آره سنده کی زمان. ذ.

غده { سذ. عرب. ج: غدده. ت. } بوین وقاصیق کبی یرلرده بولنان وعر. « بیض » دن غلط اوله رق « بز » دیدیکمز بومری.

غدیر { سذ. عرب. کول، طور. } غون صو.

غدیری { صذ. عرب. ذ: غدیریه. } تا. کوله منسوب و متعلق، کول کنارلرنده حاصل اولان و یا کولده یاشایان: نبا-تات غدیریه؛ سمک غدیری. فر. Lacustre

غذاء { سذ. عرب. ج: اغذیه. } [زبازدی: غذا] ۱. بسلین شی، بسلمک اوزره ین و ایچیلن شی، قوت: انسانک غذاسی؛ اغذیه نافعہ. ۲. بر آدمک یمه سنی و یا ایچمه سنی عادت ایتدیکی شی؛ کونده بش چیغاره بتم غذا مدر.

غذائی { صذ. عرب. ذ: غذائیه. } بسلمک یارایان، بسله-یشه متعلق: مواد غذائیه.

شمالیه سنک غرب طرفلری ودها
طوغریسی مصدرن باشقه بتون
سواحل شمالیه سی، بربر ممالکی :
غرب و اجاقلری = وقتیله جزایر و
تونس بکنکری؛ طرابلس غرب =
طرابلس شهری و ولایتی.

غَرِباً } ح. عر. غرب جهتدن،
بأطی طرفندن : آناطولی
غرباً آطهلر دکیزله محدوددر؛
شهر غرباً طبیعی استحکام صو-
رتهنده بر قیا ایله محفوظدر.

غُرْبَاءُ } س. س. ج. عر. فد :
غرب. با : غریب. || غرباء
خسته خانه سی = کندینی باقدیرمه
ثروتی مساعد اولمان فقراتک
نجاناً باقیلوب تداوی اولندقلری
خسته خانه .

غِرْبَالُ } س. س. عر. قالبور .

غِرْبَالِي } ص. عر. ن : غربالیه .
ت. قالبور کبی اولان ؛
غربالی الشكل = قالبور شککنده .

غُرْبَتُ } س. عر. ۱. غربیلك،
بیانجیق . ۲. بیانجی
یرله کیمته، سیاحت، اغتراب،
وطنی خارجنده بولنمه : غربت
ایتمک؛ غربت چکمک . ۳. بیانجی
یر، وطن خارجی : غربتهه یا-
شق؛ غربتهه کزیمک .

غُرْبَتِجِي } س. ص. غربتهه، یا-
نجی یرلده کوزن
ویا اقامت ایدن، وطنی خارجنده
باشایان، مغترب.

عُرْبَةٌ } ص. ج. فا : غر-
بتردگان . [عر. غر-
بت = فراق مملکت . فا : زدن =
اورمق] اغتراب دردینه دوچار،
مملکتکنک خارجنده بولتان .

عَرَبِي } ص. عر. ن : غریبه . ۱.
کونشک باندینی طرفه
منسوب و متعلق : طرف غربی؛
شمال غربی، جنوب غربی؛ هند
غربی، آوروپای غربی؛ ممالک
غربیه . ۲. بزه نسبتله غرب
جهتنده بولتان آوروپاه منسوب
و متعلق : مدنیت غربیه؛ ادبیات
غربیه .

عَرَبِيُونُ } س. ج. عر. ممالک
غریبه اهلایی، آورو-
پالیلر : غریونک اصول معیشتی؛
هر حرکتده غریونی تقلیده
چالیشور .

عَرْتُ } مه . بوغازک چیقاردینی
الیم سسی و زیاده سس
چیقاره رق کسینل بر شیئی تقلید
و تصویر ایدر : عرت یوقنددی؛
تنکهیی عرت عرت کسیموردی .

عَرْتَلَاقُ } س. آق جکرک بوغازه
کلن بورسی، بوغاز-
ده کی ایکی بوریدن تنفسه
مخصوص اولانی، قصبه، قصبه
الرئه : غرتلاغمه قاچدی؛ غرتلا-
غمه صارلدی؛ غرتلاغنی صمقدی؛
غرتلاق ورمی = سل القصبه .

عُرٌّ } س. ج. عر. فد : غره .
با : غره .

عَرَسُ } س. عر. آغاج دیکمه،
فدان دیکمه : عرس
اشجار؛ اورمان غرسی .

عَرَضُ } س. عر. ج : اغراض .
۱. مقصد، نیت، علت
غایه : بوایشدن غرضی نهدر؛
۲. بدخواهانه و کیزی قصه
و نیت : بنم محبت غرض و عوضدن
عاریدر، ۳. کیزی خصوصت،
سو نیت، کین، بدخواهلق : بگا

غرضی واردر؛ بو چوجغه غر-
ضک نه دندر؛ || اغراض نفسا-
نیه = شخصی خصوصتله وسو
نیتله : اغراض نفسانیه سنه تابع
اولان آدم قانون اخلاقه مغایر
حرکتده بولنور . || بی غرض =
خالص، غرضسز، اغراض نفسا-
نیه دن عاری، بر نیت و منفعتدن
بری .

عَرَضاً } ح. عر. غرض و نفسا-
نیتله، کین و خصوصته تا-
بع اوله رق : بونی غرضاً یاپدی .

عَرَضَسَرٌ } ص. کیزی بر نیت
و مقصددن و کین و
خصوصت کبی اغراض نفسانیه .
دن عاری، خالص، صافی : او-
نک محبتی، خدمتی غرضسزدر .

عَرَضْكَارُ } ص. فا. کیزی خصو-
صتی اولان، کیندار،
بدخواه، اغراض نفسانیه سنه
تابع : بک غرضکار آدمدر .

عَرَضْكَارَانَهُ } ص. ح. فا. غر-
ضکارقله، غرض
و نفسانیتته تابع اوله رق، کیندا-
رانه، بدخواهانه : برطاقم اقوال
غرضکارانه تفوه ایتدی؛ حقمده
غرضکارانه رأی و یردی .

عَرَضْكَارَلِقُ } س. غرض و نفسا-
نیتته تبعیت، نفسا-
نیت، بدخواهلق : او آدمک غر-
ضکارلغی معلومدر .

عَرَضْلِي } ص. کین و نفسانیتله
اولان، کیزی و مضر
بر مقصده مبنی : غرضلی سوز؛
غرضلی باقییش .

عَرْغَاشُ } س. چولهارک طراق
کچیر دکاری تفه .

غ ر غر } مه. تمادی و اوصاندریچی
 غر غر } وزلدی، نزع، غاوغا :
 بتون کونی غر غرا یله کچیر یورلر.
 غر غر } س. صوی یوتوم یوتوم
 دوکن سوز چلی شیشه
 ویا دستی، ققمه.
 غر غر شمق } فشه. منازعه ایتمک،
 ویزلدی ایله غاوغا
 ایتمک : بتون کون غر غر شیورلر.
 غر غره } س. اکثر السنه بیننده
 مشترک لغت اولوب عر-
 بیده ده مستعملدر. ۱. صوی
 ویا دیگر بر مایمی بوغازده طو-
 توب باشی قالدیره رق نفس ویر-
 مکله ایدیان خردلی، بوغاز
 چالقامه : غر غره ایتمک ؛ لیون
 صویله غر غره ایتمک بوغاز آغر.
 یسنه ای کلیر. ۲. بوغاز چالقامق
 ایچون ویرلن مایع علاج :
 طبیب بر غر غره ویردی.
 غر فه } س. عر. جومه، بالقون،
 چیقندیلی بخره.
 غرق } س. عر. ۱. صویه باتمه،
 باتیرمه : طاشان صورلر
 باغی غرق ایتدی ؛ باغ صویه
 غرق اولدی ؛ کمی دلیتوب غرق
 اولدی. ۲. بوغمه، بوغله ؛ بر
 کمی باتوب ایچنده کی یولچیلرک
 جمله سی غرق اولدی ؛ قپودان
 اقتدار سز لقیله کمی بی غرق
 ایلدی. ۳. مج. کیرتله ویره ویا
 آله، مستغرق ایتمه ویا اولمه ؛
 مهتاب اورته لغی نوره غرق
 ایلدی ؛ مراجعت ایدنلرک جمله
 سی نعمت واحسانه غرق اولدی لر
 مستغرق احسان اولدی لر.
 غرقاب } ص. فا. [عر. غرق =
 بوغمه. فا. آب = صوا]

صویه باش، مغروق : غرقاب
 اولدی. لس.
 غر لامق } غر لدامق، غر لدی.
 با : غور لامق و
 ساثره.
 غر لقاج } ص. ویزلدیچی، ویزر-
 دلی.
 غر لی } ص. ویزلدیلی، ساکن
 وراحت طور میان.
 غر ماء } س. عر. جد. عر. فد : غریم.
 با : غریم.
 غر نده } ص. فا. کورلین، حدت
 وشدتله باغر ان. غران
 کبی. ذ.
 غروب } س. عر. ۱. (برجرم
 سماوی) غرب جهتده
 افقک آتته کچوب کورینز اولمه،
 باتمه، افول : کونش، آی،
 مرجح، ثریا غروب ایتدی. ۲.
 مج. زوال بولمه، زائل اولمه.
 غرور } س. عر. ۱. بوش و بیهور-
 ده شیشه گوگنوب آلدانه،
 نافله شیئلره اعتماد، مغرورلق،
 غفلت : نعمت دنیا انسانه باعث
 غرور اولما ملیدر ؛ ثروت وسا-
 مانیه غرور کتیردی. ۲. کبر،
 نخوت، بیهوده و بوش شیئلره
 تفضر : کبر و غرور انسانی
 احبابسز بر اقییر.
 غروش } س. یا آلمانجه Groschen
 دن ویا خود لا. Grossi
 دن مأخوذ در [قرق پاره دن
 مرکب ولیرانک یوزده بری قیمتده
 عثمانلی سکسی که مسکوکات عثمانی
 نیه نک واحد قیاسیسی حکمنده در.
 وقتیه باقر و متالیگ سکسی او-
 لوب شمعی یالکیز کومه شدن بر
 کوچک و کوزل سکدر. اسکیدن
 قریل و قره غروش اسمیله ریال

وفلوری قیمتنده بیوک سکلر
 دخی وار ایدی.
 غر و شلق } ص. شو قدر غروش
 قیمتده اولان : اوچ
 غروشلق باصمه ؛ قرق غروشلق
 قطفیه ؛ یکریمی غروشلق کومش
 سک. = س. بر غروش ایدن
 سک : ضربخانه غروشلق ضرب
 ایدیور.
 غرون } س. [فر. Gros-grain
 دن] ایی وقلین برجنس
 اییک قاش.
 غره } س. عر. ۱. ج. غرر. ۱-
 پارلاق، پارلامه، پارلا-
 یان شی. ۲. فجرک ایلیک ضیا.
 سی. ۳. یکی باشلایان آی، بر
 کونلک هلال : غره غرا. ۴.
 شهر عریینک برنجی کونی ؛ سلخ
 مقابلی، غره محرم. ۵. آتک
 آلننده بیاض لکه، صباح الحیر.
 ۶. فر. اسقاط ایدیان جنین میته
 مقابل جانی اوزرینه لازم کلن
 دیت مال.
 غره } ص. عر. بیهوده بر شیشه
 آلدانوب تفرخ ایدن، مغرور
 ذ.
 غریب } ص. عر. ۱. غریبه.
 [« غریبه، غرابه » دن
 ص. ۱. یابانچی، یابانچی یرده.
 بولنان، غریبده باشایان ؛ بن بو-
 راده غریم. ۲. کیمسه سز،
 زواللی، بیچاره : شو غریبه
 آجیک ؛ غریبه بر قادیندر. ۳.
 آیشیلان طرز و صورتده اولما.
 مغله تحف کورینن، عجیب، باهم
 باشقه : غریب ایش ؛ غریب بر
 حیوان. ۴. مؤثر و مؤلم ؛ شو قوش
 غریب غریب اوتیور. = س. سن.
 عر. ج. غرابه. یابانچی و کیمسه سز

وفقیہ آدم : غریبک امدادینہ
یتیمک؛ غریبہ اعانہ ایتک؛ غربا
خسته خانه سی.

غریب پرور { ص. فا. (عر. غریبہ
بیانچی، بیکس - فا.
پروردن = بسک) کیسه سزیا.
نجیرک امدادینہ یتیشوب کند.
یلرینی حمایه ایدن.

غریبسه مک { فل. کندینی بر
پرده پابه یالکوز،
حامیدن احبابدن محروم کوروب
متأثر اولوق .

غریبک { س. ۱. بیانچی، کیسه.
سزک. ۲. بیچاره لک،
زوالدلیق : او آدمک، اوقادینک
غریبسلکی حقیقه آجینسه جق
حالده در.

غریبواز { ص. فا. (عر. غریبہ
م. فا. نواختن = او.
خشامق) بیکس بیانچی لری لطیف
وحمایه ایدن.

غریبه { س. عر. ج. : غرائب.
۱. ایشیدلمه مش حال ویا
وقعه، نادیده وناشنیده شی،
کورلمدک وایشیدلمدک ایش :
طشره غزته لری همان هر نسخه یه
بر غریبه درجی وظیفه ظن ایدر.
لردی؛ بعض مورخلر غرائب
نقلنی اثر لری چون جالب رغبت
زعم ایدرلر؛ او آدمک غرائب
احوانی نقل ایده ایده پتیره.
میورلردی. ۲. تحف حکایه،
روایت عجیبه : بزه بر غریبه
نقل ایتدی.

غریزه { س. عر. طبیعی و خلتی
حالت و کیفیت، جبلت،
طینت، خلقت.

غریزی { ص. عر. ا. : غریزیه
طبیعی، جبلی، خلقی .

حرارت غریزه = انسان و حیوانده
تنفسدن حاصل اولان داخلی
صیخاقلق .

غریق { ص. عر. ا. : غریقہ .
{ «غرق» دن صش. } ۱.
صوده بوغیش، مغروق. ۲.
کترتله بر شیئه نائل اولان،
مستغرق : غریق رحمت.

غریم { ص. سذ. عر. ج. : غرماء.
{ «غرم» دن صش. } آله.
جقلی، دائن، مقرض؛ تقسیم
غرماء = مدیون مالنک آله.
جقلیلر بیننده تقسیمی.

غریو { س. فا. باغرمه، چیغلدی،
فریاد.

غزاء { سذ. عر. دین اوغورینه
اولنسان حرب وقرانیلان
غالبیت، دشمنان دینه غالب کله،
غزوه، جهاد؛ غزا ایتک؛ غزایه
کیتک؛ غزاء اکبر.

غزاه { سذ. ج. عر. فد : غا.
زی. با : غازی. [تشدیده
استعمالی غلظدر.]

غزال { سذ. عر. کیمیک یاوربسی،
کنج آهو. — محبوبه و
دلبردن وچشم غزال ایری وکو.
زل کوزدن کنایه اولور.

غزاله { سذ. عر. کیمیک یاوربسنک
دیشیسی، دیشی کنج آهو.

غزته { س. [فر. Gazette] ورقه
حوادث، جریده؛ یومی
غزته = روزنامه؛ هفته لقی غزته؛
علوم، ادبیات، فن غزته سی =
رساله موقوته؛ غزته یه درج
ایتک.

غزته جی { س. ۱. غزته نشر ایدن
ویا یازان، غزته نا-
شری و صاحب امتیازی یاخود
محرری : غزته جیلر لوجه سی؛

فلان اسکی بر غزته جیدر. ۲.
غزته کزدیروب صاتان، موزع :
بر غزته جی پکرسه بر غزته
آلم.

غزته جیلک { س. ۱. غزته نشر
ایتک ویا یازمق
مسلسکی، غزته مدیریت ویا محرر.
لسکی : اوتنه دن بری غزته جیلک
ایدیور، غزته جیلکله کچینیور. ۲.
غزته صاتانک صنعت و مشغولیتی،
موزعک .

غزته خانه { س. غزته اداره خانه
ومطبعه سی.

غزل { سذ. عر. ۱. محبوبه نک
حسن وجمالنی مدح ایده رک
کندیسنه طاقله، بویولده شعر
سویلیه رک محبوبه ایله اکلننه. ذ.
۲. عشق و محبت و عشرت حقنده
بش اون بیتدن مرکب شعر :
کوزل بر غزل سویلدی؛ غزله
شعراء ایرانک الک ماهری واک
بیوک استادلری سعدی شیرا.
زیدر.

غزل { یاخود قزل. س. آغاجک
اوزرنده قورویان یابراق.

غزلنمک { فل. (آغاجک یابرا.
قلری) قورویوب
دوشمک، صاراروب دوکلمک.

غزلیات { س. سذ. ج. عر. غزل
قبیلندن اشعار، عشق
و محبت و عشرته دائر قطعه ل
بجموعی : سعیدنک غزلیاتی ناقابل
تقلیددر؛ حافظ شیرازینک
اشعاری غزلیاتدن عبارتدر .

غزوات { س. سذ. ج. عر. فد :
غزوه. با : غزوه.

غزوه { س. سذ. ج. : غزوات.
غزا. با : غزاه. [بعض

قبائل عرب یکدیگری علیه
وقوع بولان تجاوزلرینه دخی
جهالة « غزوه » نامنی ویررلر.
غزوی { ص. عر. ذ: غزویه.
غزایه منسوب ومعتق.

غزوی { س. با: قازدی.

غزیر { ص. عر. ذ: غزیره.
غزیر { « غزارة » دن ص. ش. [
بول، کثرتلی، وافز. [اک زیاده
صو وسوت وسائر حقنده
مستعملدر.]

غسال { س. عر. [« غسل »
غسال { دن سمب. [اولو یقیایان
آدم، مرده شو.

غسالق { س. اولو یقیامق صنعتی:
غسالق { غسالق ایدیور.

غساله { س. عر. اولو یقیایان
قاری.

غسل { س. عر. ۱. یقماه، صو
غسل { ایله تطهیر: بدنی، اللری
غسل ایتمک. ۲. میتک جنازه
نمازی قلمازدن وتکفین ونجهیز
اولمازدن اول تنشیر اوزرنده
یقماه سی.

غسل { س. عر. جنا بتدن
غسل { ویا حیض و لهوسه لقی و
سائره دن تطهیر ایچون بتون
بدنی شرائط و آداب معینه ایله
تطهیر ایتمک فعل شرعیسی: غسل
ایتمک، غسل آبدستی آلمق.

غسلخانه { س. فا. شرعاً ایجاب
غسلخانه { ایدن غسلک اجراسنه
وعلی الاطلاق یقماه مخصوص
محل: بعض اوطه لک غسلخانه لری
وارددر.

غش { س. عر. آلداتمه، حیلہ،
غش { خدعه، حیلہ کارلق: او

آدمک یورکنده غل وغش یو-
قدر. [اکثراً بوجهله مرادفی
اولان غل ایله برابر قوللائیلیر.]
غشاء { س. عر. ۱. اورتی،
غشاء { زار، ظرف. ۲. ت.
بعض عضورلی احاطه ویا ستر
ایدن اینجه زار.

غشاوه { س. عر. اورتی، پر-
ده. ذ.

غشائی { ص. عر. ذ: غشائیه.
غشائی { زار قیلندن اولان:
ماده غشائیه.

غشی { س. عر. بایله، کندیندن
غشی { کچمه: غشی اولدی؛ غشی
کلدی.

غضب { س. عر. ۱. زورله آلمه،
غضب { قایمه، ضبط: مالی غضب
ایتدی؛ غضب اموال. ۲. حق.
صاحبک اذنی اولیه رق بر مالی
جبراً وعلناً آلمه. [عو. غضباً عنک
[غلط: قاسپانک] = هر حاله
وبحق، حین حاجتده زور ایله
دخی: مالی قاسپانک آلیم.

غصص { س. عر. فد: غصه.
غصص { با: غصه.

غصن { س. عر. ج: غصون،
غصن { اغصان. آغاج دالی، بو-
داق.

غصون { س. عر. ج. فد:
غصون { غصن. با: غصن.

غصه { س. عر. ج: غصص.
غصه { تاسه، کدر، قایفو، غم،
حزن.

غصین { س. عر. [« غصن »
غصین { مصغری] با. کوچک
دال ویا بوداق: غصین مزهر.

غضارریف { س. عر. ج. فد:
غضارریف { غضروف: با:
غضروف.

غضب { س. عر. اوگکه (او-
غضب { فکه)، حدت، قیزمه،
قیزغینلق: غضب ایتمک: غضبه
کک. || غضبه اوغرامق = بیوک
بر آدمک حدتنه دوچار اولق.
|| اللهم غضبی = آفت، مصیبت.

غضبان { ص. عر. [« غضب »
غضبان { دن ص. ش. [اوگکه لی،
قیزغین، حدید، غضبناک، غضبلی.

غضبلند پرمق { فت. اوگکه-
غضبلند پرمق { لندرمک، قیز-
دیرمق، حدتلند پرمک.

غضبلنمق { فل. اوگکه لنک،
غضبلنمق { قیزمق، غضبه کک،
حدت ایتمک.

غضبلی { ص. اوگکه لی، قیزغین،
غضوب، غضبناک.

غضبناک { ص. فا. غضبلی، او-
غضبناک { گکه لی، قیزغین،
حدید.

غضروف { س. عر. ج: غضا-
غضروف { ریف. ت. قیقر-
داق.

غضرونی { ص. عر. ذ: غضرو-
غضرونی { فییه. ت. قیقرداق

غضرونی { قیلندن اولان: مواد غضروفیه.
غضرب { س. عر. ۱. آرسلان،
غضرب { اسد، شیر. ۲. ح. ج.
شجیع وجسور آدم.

غضبرانه { ص. ح. فا. آرسلانه
غضبرانه { یاقیشیر صورته،
شیرانه، جسورانه، شجاعانه.

غضوب { ص. عر. [« غضب »
غضوب { دن سمب. [اوگکه لی،
قیزغین، حدتلی، شدتلی.

غطاء { س. عر. ج: اغطیه.
غطاء { اورتی، اورته جک شیء،
برده.

اوج چیریلی، درت چیریلی
غلاص .

{ سذ. عر. فلف، قین،
غِلاف } محفظه، ظرف .

{ سذ. عر. ج: غلمان. ۱.
غلام } اوغلان، ارکک چوجق .
۲. کوله، بنده .

{ سذ. با: قلیبور .
غلبور }

{ سذ. عر. ۱. غالب کله،
غلبه } یگمه، اوستونک، غالبیت:
غلبه چالقی؛ غلبه به نائل اولق .
۲. دها چوق اولمه، اکثریت:
بو قاشده قرمزى رنگی غلبه
ایدیور . ۳. مج. ضبط اولسه .
میه چق درجه ده آزیغینق:
غلبه شهوت؛ غلبه حسد .

{ سذ. زبازدی؛ قلبا .
غلبه لک } لقی [۱. ازدحام،

کثرت، جم غفیر؛ چوق غلبه لک
وار ایدی؛ بو قدر غلبه لکی نه
ایله طویوره جفز؟ ۲. کورلدی،
پاتیدی، شمات؛ چوجقغر غلبه .
لک ایتمسینلر . ۳. اتباع وحشم،
معیتده بولسانلر؛ یاننده چوق
غلبه لکی وارمیدر؟ ۴. احوال و
اقتعال، اشیا، آغراق و یرن
شیئر؛ غلبه لکی خانه کوندروب
بز فلانه مسافر اولدق . = ص.
۱. کثرتلی، ازدحاملی، چوقلق:
بز خیلی غلبه لک ایدک . ۲. اها .
لیسی چوق، پک مسکون؛ اورا .
سی غلبه لکدر . || آغز غلبه .
لکی = چوق سویلوب سوزه
بوغمه؛ آغزی غلبه لک بر آدم .
|| غلبه لک ایتمک = لزومسز و فضله
اولق .

بان، عمومی؛ جم غفیر = بیوک
جماعت، غلبه لکلی گروه؛ بر جم
غفیر طویلاندى؛ بر جم غفیر
ایله کیتدی . [یالکز بوتعبیره
مستمدر .]

{ سذ. عر. کبزی خصوصت،
غِل } کین، غرض . [« غش » ایله
برابر قوللانیلیر؛] قلبی غل و
غشدن عاریدر .

{ سذ. عر. ج: اغلال. بوین
غُل } زنجیری، حلقه سی، لاله؛
سلاسل و اغلال .

{ و مخفی گن . د. اسکی ترکیه .
غُل } ده امر صیغه سنه الحاق
اولنه رق مدلولنه تسریع و تأ .
کید مناسنی علاوه ایدردی:
یازغل، یازماغل = یازیور، یاز .
مایویور؛ کچگل، کچمه گل =
کچیور، کچیور کچی .

{ سذ. عر. ۱. بهالیق،
غلاء } یوکسک فیات . ۲. قحط
سببیله ذخایرک پک بهالی اولسی؛
قحط و غلا وقوع بولدی؛ هند .
ستانده قحط و غلا وار ایدی .

{ صد. ج. عر. [فد. غالی
غلات } بو معنا ایله قوللانماز .]
پک ایلری به واران جوشقون
طاقی؛ غلات شیعه . [تشدیدله
استعمالی غلطدر .]

{ سذ. ج. عر. فد: غله .
غلات } با: غله .

{ سذ. رومانیه تک بو اسمله
غلاص } مسمی اسکله سندن کلن
و آوستریا اورمانلرندن چیقان
کراسته کوتوکی که دوت بش
ساتیمیره قالینلغنده اولغله یاریلوب
هر برندن بر قاچ تخته چیقار:

{ سذ. عر. طالیدر مه،
غَطَس } باتیرمه؛ بکسیمادی سو .
ده غطس ایتمک .

{ صد. عر. [« غفران » دن
غَفَار } سمب. صفات الله بندر .]
چوق عفو و مرحمت ایدن، زیاده .
سیله یاریلغایچی؛ جناب حق
غفار و رحیدر .

{ فت. عر. [« غفران » دن
غَفْر } ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، یالکز ترکیب عربی
آئیده مستمدر .] غفر الله له =
جناب حق اوکا عفو و مرحمت
ایتسین .

{ سذ. عر. عفو، مرحمت،
غُفران } رحمت؛ علیه الرحمة و
الغفران . [یالکز جناب خلاق
حقنده مستعمل اولوب، عبادک
عفو و مرحمتنه اطلاق جائز
دکدر .]

{ سذ. عر. [ترکیب عر .
غَفَلت } بیهده « غفله » صورتده
بولنور . [غافلک، بضرک، طا.
لغینلق، بوش بولمه؛ غفلت ایتمک؛
غفلتده بولمق؛ خواب غفلته
طالمق . || علی الغفله = غفلت
اوزره، کندینده اولیه رق، طا.
لغین اولدیغی حالده، خبرسز،
آکسزین .

{ ح. عر. غفلته، طا .
غَفَلَة } لغینلقله، کندینده اولیه .
رق، آکسزین، خبرسز .

{ صد. عر. [« غفران » دن
غَفْوَن } سمب. [زیاده مغفرت و
عفو و مرحمت ایدن؛ الله غفور
و رحیدر .] صفات الله بندر او .
لوب، باشقه سی حقنده قوللانماز .]

{ صد. عر. [« غفر » دن
غَفِیر } صش. [احاطه ایدن، قاپلا .

عَلَطُ { سذ. عر. ج: غلطات. }
 یا کلیلش، یا کلمه، خطا، سهو : غلط ایتمک؛ غلط سوبلک، یازمق؛ غلط فاحش = پک قبا یا کلیلش؛ غلط مشهور = یا کلیلش اولدیغی حالده اولهجه استعمالی شیوع بولمش. || ط. غلط بصر، غلط حس، غلط رؤیت وسائر = بو حسلره عارض اولان نقصان.
عَلْطَانُ { ص. فا. [طوغریسی: غلتان] } یو وار لانا، تکرلن.
عَلِظَتُ { سذ. عر. غلیظک، قبا. }
 لقی.
عُلُغُلُ { س. فا. و: }
 غلغله { س. فا. ۱. کوردلی، جیغلدی، هر آغزدن سس جیغمغله حاصل اولان مشوش کوردلی: برغلغه قویدی. ۲. آغزی طار بر قابدن بر مایع دوکیلیرکن جیقاردیغی سس: صرا بیتک غلغله سی.
عُلْفَه { سذ. عر. ت. سنت دریسی.
عِلَانُ { سذ. ج. عر. فد: غلام. }
 با: غلام = [مفرد سز اوله رق] خدمت جنت.
عُلْمَتُ { سذ. عر. باهه فوق العاده }
 میل وابتلا، فرط شهوت.
عُلُوسُ { سذ. عر. اوشوندی، آیا }
 قلامه، طفیان.
عُلُوَانُو مَتْرَه { س. [فر. Gal - vanomètre] }
 الکتریق جریانتک قوت وشدتی اولچمکه مخصوص آلت.
عُلُوَانِیْسِمَه { یاغلوانه سذ. [فر. Gal - vanisme] }
 الکتریق واسطه سیله (غلوانی) نام ذاتک

کشفی اولان بر اصول مخصوصه ایله بر معدنک اوزرینه باقیر، کومش، آلتین کبی دیگر بر معدن ریزه لرینی قوندیردق قاپلامه سنی یا عقی علم وصنعتی که ایوم صنایعده پک مستعملدر.
عَلَّه { سذ. عر. ج: غلات. ذخیره، }
 محصول، واردات: غله انباری؛ غله وقف = وقتک محصول وفائده سی.
عَلَّه دَانُ { س. فا. ذخیره انباری.
عَلِیَانُ { سذ. عر. ۱. قاینامه: }
 صوغلیان ایتدی. ۲. مج. جوش، خروش، جوشمه: غلیانه کلدی. || ه. نقطه غلیان = صوبک قاینامه باشلادیغی درجه حرارت که سانتیگراد اصولجه ۱۰۰ درجه در.
غَلِیْسَرِیْنُ { سذ. [فر. Glycerine] }
 ص. طالتیمی یومشا. دیچی بر مایع.
غَلِیْظَه { ص. عر. ذ: غلیظه. }
 «غلظه» دن ص. ۱. قبا: غلیط سوزلر. ۲. بی ادبانه: شستوم غلیظه. ۳. ص. صیق، کشیف.
عَمَّ { سذ. عر. ج: غموم. تاسه، }
 غم قایغوق، کدر، درد، غصه، اندوه: غم چکمک، غم یمک (فا. غم خوردن تمبیرندن ترجمه) = کدر ایتمک. || دفع غم = غموم کولکی اکلندیرمه، تهوین حزن وکدر ایتمه. || غم دکل = کدر اولنماز، ضرری یوق.
عَمَّ اَبَادُ { ص. فا. [عر. غم = کدر. }
 غم آباد (فا. آباد = بولوق) حزن وکدری بول، تاسه لی.

عَمَّ اَلُوْدُ { ص. فا. [عر. غم = کدر. }
 غم آلود (فا. آلودن = بولاشتیق) کدره بولاشمش، کدرلی، کدر ویرن، حزن آور.
عَمَّازُ { ص. عر. ذ: غمازه. [غمز] }
 (دن سمب. ۱. غیبتچی، تمام، هر کسک عیبلرینی میدانه جیقارمغه چایشان، منافق. ۲. جاسوس.
عَمَّازَلِیْقُ { س. ۱. غیبتچیک، منا. }
 قتلوق. ۲. جاسوسلق.
عَمَّخَوَارُ { ص. فا. [عر. غم = }
 کدر. فا. خوردن = یمک] کدر ایدن، مکدر، غصه چکن.
عَمَّ دِیْدَه { ص. فا. [عر. غم = کدر. }
 دیدن = کورمک] کدر کورمش، بر درد وکدره دوچار اولمش، مغموم، مکدر.
عَمَّزُ { سذ. عر. ۱. کوزله اشا. }
 رت، کوز قییمه: بر غمز دابرانه ایله. ۲. قوغولا مه، سعایت، غمازلق، منافقلق: غمز دشمن.
عَمَّزْدَه { ص. فا. [عر. غم = کدر. }
 زدن = اورمق] کدر وحزنه دوچار، مغموم، مکدر.
عَمَّزَلَامِقُ { فت. غمز ایتمک، سما. }
 یت و منافقلق ایتمک.
عَمَّزَه { سذ. عر. ۱. کوز قییمه، }
 کوزله اشارت. ۲. ناز و شیوه دابرانه ایله کیرپیک سو. زهرك باقه: بر غمز دلفریسه باقدی.
عَمَّ کَسَارُ { ص. فا. [عر. غم = }
 کدر. فا. کسار = دافع] غم وکدری دفع ایدوب تسلی ویرن، آرقداشلق ایدن: یارغمکسار. = سذ. آرقداش، رفیق، همدم: نه بر یارم نه بر غمکسار واردر.

سَمَّاك { ص. فا. كدرلی، مكدر، محزون، مغموم : كند-
 يسنى پاك غمناك كوردم.
 غُموم { سذ. ج. عر. فد : غم. با : غم.
 غَمِين { ص. فا. غملي، كدرلی، مكدر، مغموم. ذ.
 غَمَا { سذ. عر. ۱. اكتفا، كفا- يت، لزوی مقدارينه مالك اولوب زياده ايستمه مه : طمكار آدم غنا بيلز : قناعت صاحبي غنا حاصل اينجه زياده سني آر- زو ايتز. ۲. زنكينك، مالدار- لق، ثروت وسامان : ارباب غنادن. ۳. مج. تر. اوصانج، بيقمه : آرتق بويكدن غنا كلدی؛ بو آدمك هر وقت كندندن بحث ايده رك سويلديكي سوزلر غنا ويردی.
 غَمَاء { سذ. عر. ايرلامه، شرقي وتركي سويله، لحن، تغني، خواننده لك.
 غَمَّاج { ص. عر. [«غنج» دن سمب.] پاك نازلی وشيوه كار.
 غَمَائِم { سذ. ج. عر. فد : غنيمت. با : غنيمت.
 غَمِيح { سذ. عر. شيوه دلبران، ناز : غنج ودلال. عر.
 غَمِجَه { ص. فا. [تر. زبازدی : قونجا. — اصل فارسيسي چيم فارسي ايله در.] آچلامش كل وياديكر چيچك، كل وياديكر بر چيچك طومورجني : النده بر غنجه، بر كل غنجه سي، قرانفيل غنجه سي وار ایدی. [يالكدز غنجه دينلديكي وقت كلك كي آكلا- شيلير.] — تشبهات شاعرانه ده محبوبه نك آغزندن كنابه اولور.

غنجه كل = كلك بر نوعي كه آچليب طوپ طورور.
 غُنْجَه دَهَان { ص. فا. [غنجه = م. دهان = آغز] آغزی غنجه كي كوچك وكوزل اولان : بردختر غنجه دهان.
 غُنْجَه لَب { ص. فا. [غنجه = م. لب = طوداق] طو- داغی غنجه يه مشابه اولان : بر دلبر غنجه لب.
 غَمَّ { سذ. عر. ج. اغنام. قو- غم { يون. = ج. با : اغنام. — عدد اغنام = قوبونلرك سنوی رسمليني آلق ايچون تعدادی. [بونی «عادت اغنام» يازمق بيوك بر اثر غفلتدر.]
 غُمُودَه { ص. فا. اويوقلامش، او- موش، اويقويه وار- موش : غنوده خاك غفران = مر- حوم.
 غُمُ { سذ. عر. بورندن تلفظ او- غمه { لنان سس، بورندن چيقان صدا.
 غَمِي { ص. عر. ث : غميه. ج : غمی { اغنياء. ۱. مالك اولديغی شينله اکتفا ايدوب زياده ايستين : انساك كوكلي غني اولملي. ۲. محتاج اولميان، مستغني : جناب حق ميمندن غنيدر. ۳. زنكين، ثروت وسا- مان صاحبي : غني وفقير؛ اغنياء دن بر ذات؛ اغنيابه مخصوص بهالی شيلر. ۴. بول، كرتلي، وافر : بو داتره ده يمك پاك غنيدر : جناب حق غني غني رحمت ايله.
 غَمِيمَت { سذ. عر. ج. غنائم. ۱. حريده دشمندن

ضبط اولنان مال : او محاربه- دن غزاة مسلمينك الارينه پكن غنيمت مالی حسابسز ایدی؛ خمس غنائم. ۲. مج. تصادفا اله پكوب بر دهها ايله ايدلسی مأمول اولميان نعمت ويا فرصت، نعمت غير مترقبه : ملاقاتكزی غنيمت صايارم؛ بوموسمه بو كوزل هوا- لری غنيمت بيللي. || مج. غنائم بحريه = محارب دولتك سنجاغی حامل سفائندن اثنای حريده ضبط اولنان كيلر و حوله لری؛ غنائم بحريه محكمه سي = اثنای حريده ضبط اولنان سفن و اموال حقه ده حقوق دوله توفيقاً اصدار حكم ايتك اوزره تشكيل اولنان محكمه موقته.
 غَوَاشِي { سذ. ج. عر. فد : فا- شيه. با : غاشيه.
 غَوَاص { سذ. عر. [«غوص» دن سمب.] طالعج، اينجي وسونكر وسايره بولمق ويا بانان شيلري چيقارمق ايچون ديكزك ديبنه ايتن آدم.
 غَوَامِض { سذ. ج. عر. [فد- غامضه] جوق قوللا- نلاز قولای آكلاشلاز نكات، ميدانده اولميان كزلی دقائق : فقهك غوامضنه واقف؛ غوامض علم هيئتى درك ايتك.
 غَوَائِل { سذ. ج. عر. فد : غائله. با : غائله.
 غَوْبَه { سذ. عر. سارديله جنسندن بر نوع باليق.
 غَوْث { سذ. عر. يارديم، غياث، مدد : غوث الواصلين = حقيقت و معرفته واصل اولان حارينك يارديمي يعنى مددكار و مكمللری.

غوجوق { س. [بلغارجهدن]
 سندن باييلان قالين و قبا كورك
 كه يولجیلر و بكيميلره صوئوقلرده
 طورمق مجبوريتنده بولسانلر
 كير.

غور { سذ. عر. ۱. هر نوع چو.
 قورك اك دريك محلى،
 ديب، قمر : غوربئر، غوربجر.
 ۲. مح. كنه، حقيقت : غور
 مسئله يه وارمق ؛ دائما تبعانله
 اوغراشهرق او فنك غورينه
 واصل اولمشيدى.

غورجته { س. [يتا.] مح. آنا
 ديركك ماثونه قوللرى
 اوزرينه اومورغيه آرقورى
 اوله رق وضع اولنان آغاجلر كه
 چناتلق بونلرك اوزرينه او-
 تورور.

غورغور { س. قارن غورلامه.
 سى، باغراضا قلك و يا
 اچملرنده كى غاز و مايهك حر-
 كتندن حاصل اولان سس.

غورق { ص. قولوچقه اولوب
 قبار مش و قيزمش طا.
 و ق و هندی يه اطلاق اولنور :
 غورق طاؤق، هندی.

غورقلامق { فل. (طاؤق و
 غور قلامق) هندی) قباروب
 قيزمق، قودورمق.

غورلامق { فل. (قارن) غور-
 غورلامق { غور ايتك، تلقم
 ايتلك.

غورلدامق { فل. (قارن) غو-
 رلدى ايتك، باغرى-
 صافلك غور غور صورتنده
 سسى ايشيدلك.

غورلدى { س. قارنك غورغور
 ايتكى، باغراضا قلك

حرکت ايدوب غورغور كى بر
 سس چيقارمى، قراقر امعاء.

غورپيله { ويا غورپيلا. س. [فر.
 Gorille] بيوك نسناس
 اجناس اربعه سندن اك بيوك
 واك وحشى جنسى كه آفريقاى
 جنوبيده بولنور و تشريحجه اك
 زياده انسانه مشابهنى واردر.
 ديكر جنسلرى : شمپانزه، ژيبون
 و اورانغ اوتانغ در.

غوشه { س. [آرانؤدجه بوغاز
 و كردان ديمكدر] ۱.
 بعض يرلرده انسانلرك كرداننده
 حاصل اولان بيوك اور : غو-
 شه سى واردر. ۲. حيوانك
 كردانى پوستندن باييلان كورك.

غوص { سذ. عر. صويه طالمه،
 طالفيجاق. ز.

غوطه { سذ. عر. صويك ايچنه
 بر كره طالوب چيقمه :
 دكيزه دوشوب بر ايكي غوطه
 يدكدن صكره چيقارلدى.

غوغا { س. فا. [تر. زبازده قاوغا.
 لسانمزده غاوغا دخى يا-
 زيلير. — اصلى تركيه اولوب،
 فارسى يه لسانمزدن كچمش اولديغى
 مظنوندر.] ۱. كورلدى، ياتر-
 دى : كوپكلرك غوغاسى. ۲.
 حرب، محاربه، جنك، جدال :
 غوغايه كيمتك. ۳. طوتيشمه، منا-
 زعه، مضاربه، مشاجره : مباحثه
 ديركن غوغايه چويرديلر؛ لغردى
 ايتدكلرينى ايشيدن غوغا ايدبور-
 لر ظن ايدر. ۴. طارغينلىق ،
 قونيشنامه، قطع الفت و مناسبت.

غوغاجى { ص. غوغا ايتكى سون،
 هر وقت نزاع و كو.

رلدى چيقاران، كچيمسز : پك
 غوغاجى آدمدر.

غوغالى { ص. غوغا ايتمش، طار-
 غين، قونيشماز : بن
 اونكه غوغالى يم .

غوغوق { س. ميس آينده بو
 سسى دفعانله تكرر
 ايدهرك اوتن كوكرجين بيو-
 كله كنده و تكيير نكسند معروف
 بر قوش؛ غوغوقلى ساعت = تخته.
 دن بويله بر قوشى اولوب چالديجه
 اوتن ساعت، قوشلى ساعت.
 = مه. استهزا و تمسخر مقامنده
 قوللانيلير.

غول { سذ. عر. تنهارده و قرا-
 كلقده قورقودن انسانك
 كوزى او كنده تجسم ايدن مخوف
 خيال : غول يابى.

غوالت { س. مح. خفيف آرمهلى
 بر نوع كمى.

غو ماللاستيق { س. [فر.] لا-
 كى مختلف شيئر اعمالنه ياراين
 بر نوع صمغ .

غو ماللاقه { س. [يتا.] مهر
 مومى اعمالنه يارار
 بر جنس صمغ . فر. Gomme
 laque .

غو مبه { س. مح. حصير خلاط ،
 ليف خلاط .

غو منه { س. [يتا.] مح. ۱. زنجير
 استعمالى ايجادندن اول
 كمى دمير ينك باغلى اولديغى
 خلاط . ۲. ۱۲۰ قولاجلق
 طول مقياسى .

غو نبقوط { س. [نكا.] مح. طوبى
 حامل بيوك شالوبه .

غو نوق { س. مح. سلسلى هوارده
 واپورلرده استعمال او .

نور بر زبل که اساساً چینیلرک ایجادیدر .

غَوَى { ص. عر. ث: غویه. «غویة» دن ص.ش.] یو. لی شاشیرمش، صاپمش، گمراه، ضال.

غِیَاب { سذ. عر. حاضر اولامه، کوز اوکنده بولنامه: بنم غیابمه بوقراری ویرمشلر؛ غیابکرده خیلی ثنا کرده بولندی؛ بو آرائق سزک غیابکرزی آرزو ایتمزد. || عن غیاب عن الغیاب = کندیسی غائب اولدیغی، حاضر و موجود اولدیغی حالده: سزی عن غیاب عن الغیاب سویورلر.

غِیَابًا { ح. عر. حاضر و موجود یعنی کوز اوکنده اولمق سزین، غائب اولدیغی حالده، غیابنده: سزه غیاباً محبتی واردر. || هقه. حضور محکمه یه کلوب مرافعه اولمق سزین: غیاباً علمینده قرار ویرلش؛ غیاباً حکم اولنه رق اعلامی یاپلش.

غِیَابِی { ص. عر. ث: غیابییه. هقه. غیابی طرفیندن بری حضور محکمه یه جیمهدیغی حالده اولتان معامله نظامیه یه منسوب و متعلق: حکم غیابی.

غِیَاث { سذ. عر. یاردیم، امداد، نصرت: غیاث الدین = دینک نصرتی. || الغیاث: مدد، امان!

غَیْب { سذ. عر. ۱. حاضر و کوز اوکنده اولامه، حضور ضدی، غائبک: او آدم غیبده در. ۲. بلیسز و مجهول شیئلر، کوریمز و بیلیمز احوال، سر و خق اولان شیئلر: عالم غیب؛

غیبدن خبر ویرمک؛ عالم الغیب = کوریمز شیئلری بیلن حق تعالی حضر تلی. ۳. کوزله کوریمز اولان عالم روحانی، روحانیات: ایمان بالغیب: خزانه غیب = نعم الهیه خزینته منوبه سی. || لسان الغیب = حافظ شیرازینک لقبیدر. [قرب تلفظی ملابسسه سیله «غا- ثب اتمک» رینه استعمالندن توفی اولمایدر.]

غِیْبَت { سذ. عر. ۱. برینک غا. بنده علمینده سوز سوزوله، چکیشدیرمه، فصل و مذمت: کیسه یی غیبت ایتمه ملی. [برینک غیابنده علمینده سوز بولن سوز نفس الامر مه موافق اولور ایسه غیبت، اولماز ایسه افترا نامی آلیر.] ۲. ف. غائب اولمه، میدانده بولنامه: غیبت منقطعه.

غِیْبَتِجِی { ص. آرقه دن هر کسک علمینده سوز سویلین، چکیشدیرن، فصال، ذمام.

غِیْبَت { سذ. عر. حاضر و کوز اوکنده اولامه، میدانده اولمیش، حاضر بولمیویوب باشقه یرده اولمه: اثنای مذاکرده اکثر اعضائک غیبوتی؛ بنم غیبو- بتمدن استفاده ایده رک بویله بر تکلیفده بولنمشدر؛ معلمز بوسنه اوج آی غیبوت ایتمدی؛ اونک غیبوتینده معاونی تقریر درس ایدوردی.

غِیْبِی { ص. عر. ث: غیبیه. عالم غیبی غیبیه، روحانیاته منسوب و متعلق: اخبار غیبیه. } یاخود غیبیر و یا قیبیر. غِیْبِجِر { مه. دیشلرک بر برلرینه

صیق صیق سورلمسی کبی سرت وکسکین بر سسی تقلید و تصویر ایدر: دیشلرینی غیجر غیجر غیجر دایوردی؛ یکی پوتینلری غیجر غیجر ایدوردی؛ تحتله غیجر غیجر اوتیوردی. || غیجر غیجر کیمتک = یکی قوندوره و لباس کیمیک: غیجر غیجر کیمیش کیدوردی.

غِیَجِر { سذ. اکثر یا قادیئرک آغزده چیکندکلری ساقره الاستیقیت ویرمک ایچون قو- نیلان لاستیق کبی بر ماده که دپش بوداق آغاجنک میوه- سندن چیقار. || غیجری بوکه = علی الحجله بر لقردی اویدیروب سویلییورمه: غیجری بوکه بر لاف.

غِیَجِر دَاتِمَق { یا قیجر داتمق. فت. اوتدیرمک: دیشلرینی، پوتینلری غیجر دایوردی.

غِیَجِر دَاتِمَق { یا قیجر داتمق. فل. غیجر غیجر اوتمک: دیشلری حدتدن غیجر دایور- دی؛ پوتینلرک غیجر دایغنی هیچ سوم.

غِیَجِر دِی { یا قیجر دی. س. غیجر غیجر سس چیقارمه: دیشلرک، یکی پو- تینلرک، تحتله لک غیجر دیسی.

غِیَجِی { س. و: یاخود کیچیک. سذ. قا. شیفغله برابر یاتممه، تخریش: بوغازمده بر غیجیق واردر؛ غیجینی یومشاتمق.

غیچقلا مق { فل. باخود کجیکلمک }
 یاقق ، تخرش ایتمک : بوغازم
 غیچقلا یور. = فت. ۱. غیدقلا.
 مت. ۲. مج. شبهه وتردده دو.
 شورمک : بوایش بنم ذهنفی
 غیچقلا یور.

غیچقلا مق { فل. ۱. غیچقلا -
 مق، کجیکلمک، قا.
 شیفغله برابر یاقق. ۲. دیشلری
 غیرداترق چیقیشمق، تهور
 ایتمک، برینک اوساتنه یوریمک
 ایستک .

غیچیمق { فل. کجیکلمک، کجیشمک .

غیدیقلا مق { س. ۱. یومورطایه جق
 طاؤغک باغرمه سی. ۲.
 غیچیق ، یارمقله انسانک بعض
 ظرفلینه طوقنهرق غیراختیاری
 کولمه سنی و برنوع سیکگیر راحتسز.
 لغنی کتیرمک فعلی. [بوایکینجی
 معنا ایله صحیحی «غیچیق» در.]

غیدیقلامق { فل. (طاؤق) بو.
 مورطایه جینی
 وقت باغرمق، غیدغیداق ایتمک.
 = فت. ۱. برینک بعض یرلینه
 یارمقله طوقنوب غیر اختیاری
 کولمه سنی و برنوع سیکگیر راحتسز.
 لغنی موجب اولق : چو جفی
 چوق غیدیقلامه بایلیر. [بونک
 صحیحی : غیچقلامق در.] ۲. مج.
 تشویق و ترغیب ایتمک : شیطان
 بنی غیدیقلا یور.

غیدیقلامق { فل. ج. (صحیحی) :
 غیچقلامق } غیچقلامق . [
 بعض یرلینه طوقنقدده برسیگیر
 راحتسز لغنی طویوب غیر اختیار.
 ری کولمک : آیائنگ آلتنه طو.

قلدقدده غیدیقلامیه جق آدم لر
 آزرر.

غیدیقلامه { س. غیدیشلامق
 فعلی، غیچقلامه :
 اونک غیدیقلامه سی بک قولایدر.

غیر { سذ. صر. عر. ج : اغیار.
 باشقه، اوزکه، دیکر،

آخر، ماعدا : کوردیکمزک
 غیری بر آدم ؛ اونک غیری ؛ بنی
 غیره محتاج برافایک ؛ اغیاره
 التفات ایدیور. [امثالی کبی بو
 دخی لساخزده اکثریا غلط او-
 له رق صوکنده بر «ی» ایله
 قولانیلیر :] بو غیری ایشدر ؛
 غیریسنی آرامیک ؛ آره مزده
 آری غیری یوقدر. = د.

عربی صفتلرک باشنه کیروب سلب
 ونفی معناسیله مرکب صفتلر
 تشکیل ایدر، فا. «نا» کبی : غیر
 جائز = جائز اولیان، ناروا ؛ غیر
 طبیعی = طبیعی اولیان ؛ غیر
 محدود = نامحدود، حدسز ؛ غیر
 مقتدر = اقتدارسز ، ناتوان ؛
 غیر مسلم = مسلمان اولیان، اسلا-
 مک غیری بر دینده بولنان ||
 بغیر، من غیر = سلب ونفی افاده
 ایدر، سز ، بلا ؛ بغیر حق =
 حقسز یره ؛ من غیر حد = حدم
 اولیسه رق . || غیراز ... دن
 ماعدا، خارجنده، محسوب اولد.
 یعنی حالده : غیراز گذشته =
 فائضدن باشقه ، فائضی محسوب
 اولدیغی حالده. || وغیره، وغیر
 ذلك = وسائرلی، وفس علی هذا
 البواق، الی آخره. || الی غیرالنها-
 یه = صوکی کله مک اوزره بویله.
 جه دوام وتوالی ایتمک. = ج.

عر. رقیبلر : اغیاره وفا بزه
 جفا.

غیرت { سش. عر. ۱. قیصقانمه،
 قیصقامجانی : قورقارم

غیرت بنی اولدورور. ۲. معزز
 ومقدس بر شیشه اغیارک مجاوز
 وتعرضنی کورمکدن حاصل او-
 لان عدم تحمل حس وحال ممدو-
 حی، حمیت : کندیسینده غیرت
 اسلامیه، غیرت دینیه، غیرت
 عثمانیه، غیرت وطنیه وارددر؛ عائله-
 سی حقنده غیرتی مسلدر. ۳.

فوق العاده سعی، همت، رخاوت
 مقابلی : بوایشی بوکون بیتیرمکه
 غیرت ایتملی ؛ بوایش سزک غیر-
 تکزله اوله جقدرد. ۴. صبر ،
 تحمل، بر بلا وقوعنده مردانه
 طاوارنامه : بویله بر حالده سز
 غیرت ایتملسکز که سزک غیرتکز
 دیکر لرینه ده باعث تسلی اولسون ؛
 غیرتی الدن برافاملی. || غیرت
 ویرمک = جسارت ویرمک، تسلی
 ایتمک. || غیرتی کسملک : جسا-
 رتنی غائب ایتمک. || برینک
 غیرتی کونمک = اوکا طرفدارلق
 ایتمک : دائما همشهریلرینک غیرتی
 کودرد. = حد. غیرت ! = طاو-
 ران ! سعی ! همت !

غیرتیسر { ص. غیرت وحمیتی وسعی
 وهمتی اولیان، حمیتسز
 وکوشک .

غیرتیسر لک { س. حمیت وسعی
 وهمت فقدانی،
 حمیتسز لک، کوشکلک .

غیرتکش { ص. فا. [عر. غیرت =
 م. فا. کشیدن =
 چکمک] ۱. قیصقانج. ۲. حمیتلی.
 ۳. چالیشقان، همتلی. ۴. طر-

بردر. شده انله استعمالی غلطدر.)
 ۱. پك قيصقانچ، زوجه سنی و
 كندیسنه منسوب هر شیئی
 زیاده قيصقانوب اغیارك تقرب
 و تجاوزیخی اصلا چكه مین. ۲.
 پك حیتلی، صوك درجه ده
 حیت و غیرت صاحبی. ۳. پك
 چالیشقان، زیاده سعی و همت
 ایدن: محرز غیور. [صوك ایکی
 معنا لسانتمزه مخصوص اولوب
 برنجیسندن مأخوذدر. برنجیسی
 ایسه لسانتمزه قوللانما مقده.
 در.]

غیورانه } ص. ح. فا. بیوك بر
 سعی و غیرتله، فوق
 العاده همت و حیتله: مدافعه
 غیورانه سی؛ غیورانه طاوراندی.

== ح. آرتق، هله: غیری بنده
 ده طاقت قالمدی.

غیطان } س. پنبوق و یا ایكدن
 سیجیم، بوكه، اوتره نك
 قالینی: ایك غیطان، پنبوق غیطان.
 || غیطان یا قیسی = غیطان صو.
 رتنده طار واوزون باقی، خزم.
 غیظ } سذ. عر. طارغینلق،
 حدت، غضب، قیزغینلق.
 غین } سث. عر. «غ» حرفنك
 اسم مشترکيدر؛ غین منقو.
 طه، غین معجمه = نقطه لی غ که
 «ع» حرفندن تفریق ایچون
 بویله دینلیر.

غیوب } سذ. ج. عر. فد: غیب.
 با: غیب.
 غیور } ص. عر. [«غیره» دن
 سبب. اولوب تذکیر و تأنیثی

فدار، طرفکیر: اونك غیر.
 تکشلی واردر.
 غیر تلمك } فل. ۱۰. غیرته كلك،
 سعی و همت ایتك.
 ۲. قيصقانمق. ۳. حیت کوستر.
 مك.

غیرتلی } ص. ۱. سعی و همت
 ایدن، یورماز و بیقماز،
 چالیشقان. ۲. قيصقانچ. ۳.
 حیتلی.

غیرتمند } ص. فا. غیرتلی.

غیری } ص. [عر. «غیر» دن
 [غلط] باشقه، دیکر،
 آخر: او غیری ایشدر. = س.
 آیرلیق، فرق: آره مزده آیری
 غیری یوقدر؛ افراد عائله آره.
 سنده آیری غیری بی سومم.

ف

{ فہ. سہ. [عر. فاء. سٹ.]
 { الفبای ترکینک یکرمی او۔
 چنجی حرفی اولوب، اصل صرہ۔
 سی اولان ایچید ترتینده اون
 یدتجی حرفدر. رقم کبی استعما.
 لنده ۸۰ عددینہ مساویدر.
 السنہ ۱۳۰۰ تلفظی بردر. شکل
 عبراییسی و شکل سریاییسی
 ۵ اولوب، بونلرک عربی ایله
 اولان مشابہت و عینیتلری ظا۔
 هردر.

{ حر. عر. ۱. ایمدی، بو
 { خالدہ: کایرسہ فیہا؛ یولہ او۔
 لورسہ فتم المطلوب. ۲. صکرہ،
 بعدہ: الالہم فالہم = اہم اولان
 صکرہ مہم اولان: فالآ = اولدینی
 خالدہ. { یالکز یولہ بعض تر۔
 کیبات عربیہ دہ بولنور. }

{ سہ. [فر. Fa] مو. آلافرانقہ
 { سلسلہ: اصوات موسیقیہ دن
 بری، بر پردہ.

{ سٹ. عر. « ف » حرفنک
 { اسم عربیسی اولوب، ایکی
 نقطہ لی اولان و « قاف مثناء »
 دینلن « ق » دن تفریق ایچون
 « فاء موحدہ » یعنی بر نقطہ لی
 « ف » دخی دینلیر. || د.
 { صرف عربیہ دہ [فاء الفعل] =

افعال عربیہ حروف اصلہ سنک
 برنجیسی کہ مثال اولان « فعل »
 دہ « ف » دن عبارتدر؛ دیگر
 ایکینسنہ عین الفعل و لام الفعل
 دیرلر.

{ سہ. [فر. Fabrique]
 { فابریقہ } ۱. بر نوع معمولات
 صنایعیہ نك اعمال واجرا او۔
 لندیجی محل کہ ماکینہ لری حاوی
 اولوب ایچنسدہ بر چوق عملہ
 چالشدیریلیر، کارخانہ، معمل:
 بز، کاغد، جام فابریقہ سی. ۲.
 بالخاصہ اون فابریقہ سی، بخارلہ
 ایشلر دکرمن: فلان قصبہ دہ
 اوج دکرمنلہ بر فابریقہ وار۔
 در. ۳. مج. غرتہ جیلک اصطلا۔
 حاتندہ اویدیرمہ حوادثہ دینیر:
 فلان غزنتہ نك بوکون یازدینی
 شو حوادث فابریقہ. || مج.
 فابریقہ ایثی = صورت مخصوصہ.
 دہ اوستہ النندن چیتمویوب
 فابریقہ دہ یاپلش صرہ ایثی،
 عادی ایش.

{ سہ. فابریقہ صاحبی،
 { فابریقہ جی } بر فابریقہ بی ادارہ
 ایدن آدم: کاغد فابریقہ جیسی؛
 فابریقہ جیلرلہ مخابره ایتمک.

{ فل. عر. « فوت » دن
 { فالت } ماضی مفرد مذکر غائب

اولوب اصل عربیہ دہ تاء مفتوحہ
 ایلہ در. یالکز شوترکیب عربیہ
 بولنور: { تلافیء مافات = فوت
 اولان شیئی تلافی ایتمک. با:
 تلافی.

{ سڈ. صر. عر. ج: فاتحین.
 { فاتح } « فتح » دن سف. { بر
 مملکتی فتح و ضبط ایدن: اگری
 فاتحی؛ فاتح بغداد. — پانخت
 دولت عثمانیہ اولان استانبولی
 فتح ایدن سلطان محمد خان ثانی
 حضرت تلمینہ لقب اولمشدر: حضرت
 فاتح؛ فاتح جامع شریفی.

{ سٹ. عر. قرآن کریمک
 { فاتحہ } برنجی سورہ شریفہ سی کہ
 کتاب اللہ اونکله فتح اولنور،
 و هر ایشک باشندہ و اولولرہ
 جلب رحمت ایچون دعا مقامندہ
 اوفونور. || مج. بدأ، ابتداء، مبا.
 شرت، قرار: بر ایشہ فاتحہ
 دیمک = قطعاً قرار ویروب باشلا.
 مق. || فاتحہ خوان = فاتحہ او۔
 قویان، بر ایشہ قرار ویروب
 بدأ و مباشرت ایدن. || الفاتحہ =
 فاتحہ سورہ شریفہ سنک قرائتی
 لزومی آکلاتیر تعبیردر: کافہ
 شهدا ارواچیون الفاتحہ.

{ سہ. [یثا. ۱. نمونہ، اورنک،
 { فاتورہ } قماش اورنکاری مجموعہ.

سی: فآوره سنی سکوندردی .
 ۲. اشترا اولنان برمال ایچون
 فابریقه نیک ویردیکی فیثات جدولی،
 قائمه: کمرک دائره سی فآوره
 ایستر. — مال فآوره = مانیفآوره.
 دن غلط. با: مانیفآوره .

فاجر { ص. عر. ژ: فاجر. ج: }
 فجره. «جور» دن سف. [فسق و فجور صاحبی، سفته، زنا
 و عشرت کبی منهیاتی مرتکب:
 بر شخص فاجر؛ بر ساحره فاجره؛
 کفره جزه .

فاجیع { ص. عر. ژ: فاجعه. «فجع» }
 دن سف. — عربیده مؤثی ده فاجع در. [آجیقلی،
 حزن و کدری موجب، آجیندیر:
 بر حال فاجع، بر حکایه فاجعه .

فاجعه { سش. عر. ۱: آفت، مصیبت، }
 آجیه جق حال و وقعه. ۲. تر. تیاترو اویو -
 نلردن مینی علمی آجیقلی و عبرت آمیز بر حکایه دن عبارت
 اولانی فر. Drame: فاجعه
 منثوره؛ فاجعه منظومه. || فاجعه
 نوس = فاجعه دینان آجیقلی
 تیاترو کتابلری یازان محرز:
 مشاهیر فاجعه نویساندن برذات .

فاجعه لی { ص. آجیقلی، مؤثر و }
 آغلاتیر بر حکایه بی حاوی: فاجعه لی بر وقعه .

فاجونه { س. [بتا.] بح. تماسدن }
 محافظه ایچون خلاطی تل ایله و یا قظرانی سجیم ایله
 صارمه: فاجونه ایتمک. || فاجو-
 نه ماچونه سی = بونی یا پمغه مخصوص
 آلت .

فاجیه { س. [بتا.] بح. سرنلری }
 عکسنه پراضیه ایده رک

یلسکنلری اولدقلری کبی قیامغله
 کبی بی کیری به حرکت ایستدیره .
 فاحش { ص. عر. ژ: فاحشه . }
 «فحش» دن سف. — عربیده تذکیر و تأنیثی بر در. [۱. اخلاقه مغایر، ادب و تربیه یه
 منافی: قول فاحش؛ حرکت
 فاحشه. ۲. بستون یولسز،
 حد اعتدالی تجاوز ایدن، افراط
 درجه ده چرکین و لایق سز:
 غلط فاحش؛ خطیثات فاحشه .
 ۳. مبالغه لی، بی انصافانه: فا-
 حش فیآت؛ غبن فاحش. با:
 غبن .

فاحشه { سش. عر. ج: فواحش. }
 «فحش» دن سف. [۱. اخلاق و ادبه مغایر فعل و
 حرکت و علی الخصوص زنا،
 رذالت: ارتکاب فواحش. [لسا.
 نمزده مفردی بو معنا ایله پک
 قوللائیبوب آتیده کی معنایی
 آلمشدر:] ۲. تر. زانیه، قبه،
 روسپی: بر طاقم فاحشه لک
 شهردن طردی اقتضا ایتدی .

فاحشه { سش. عر. ج: فواخت. }
 اوگیك دینان قوش .

فاجر { ص. عر. ژ: فاخره. «فخر» }
 دن سف. [۱. باعث فخر
 و مباحات اولان، قیمتدار، آغر،
 کوزل، پارلاق: لباس فاخر:
 خلعت فاخره؛ دائره فاخره. ۲.
 افتخار ایدن، مقتخر. ذ .

فار { سذ. عر. صیحان، فاره. || سم }
 الفار = صیحان اونی .

فارش { س. [عر. «فراشه» }
 دن غلط [اوطنلری سوپوردکلرنده سوپرندیلری
 طوبلامغه مخصوص تحتیه و یا

تشددن بر شکل مخصوصده قو-
 لبلی قوطی: سوپور که فاراش
 کتیرده شو سوپرندی بی طوبلا-
 سذ. ص. عر. ج: فر-
 فارس { سان. «فرس» دن }
 سف. [۱. آتی، سواری: فر-
 سان عرب. ۲. بینجی، بیتمک
 علمنی ابی بیان، بینجیلکنده ماهر.
 ۳. مج. ماهر، مقتدر، بر فن
 و هنرده صانکه آت اویسانمغه
 اهل: فارس میدان فصاحت .

فارس { سذ. ص. [فا. «پارس» }
 دن مغرب [ایرانک جنو-
 بنده و بصره کورفرزی ایله هرمنز
 بوغازی سواخلنده بیوک بر
 خطه اولوب، اهمیت موقعیه و
 لسانیه و تاریخیه سنه بناء اسمی
 بتون ایرانه دخی تعمیم و اطلاق
 اولمشدر: اقلیم فارس؛ بحر
 فارس = بصره کورفرزی .

فارسی { ص. عر. ژ: فارسیه. }
 فارس اقلیمه و یا بتون
 ایران مملکتنه و بو مملکتک
 لسان و قومنه منسوب و متعلق:
 لسان فارسی؛ ادبیات فارسیه .
 = س. ایرانه سویلینان لسان
 که عربیدن صکره السنه ادبیه
 اسلامیه تک اک مقدمیدر: فارسی
 شعر ایچون یارادلش طاتلی بر
 لساندر؛ فارسی پک قولایدر.
 = ح. ایران لساننده: فارسی
 سویلمیسکنز؛ فارسی او قویوب
 یازمغه مقتدر .

فارسیات { سش. ج. عر. ادبیات }
 فارسیه، لسان فار-
 سینک قواعد و نکات و اشعاری:
 فارسیاتله اوغراشیور .

فاس { سخ. ص. [زبانزدی: فس] }
 مغرب اقصانك ايكي مركز-
 ندن بری اونوب، بزجه بتون
 مملكتته تعميم صورتيله دخي
 قوللانيلير. — باش كسوه سي
 اولان معروف « فس » اساساً
 بوشمرده يانباغله بو اسمله شهرت
 بولمشر.

فاسسه { س. [فر. Facette] }
 تراش اولمش الماسك
 متعدد وجوهندن بهري .

فاسد { ص. عر. ژ: فاسده. ج: }
 فسد. [« فساد » دن
 سف.] ۱. بوزوق، بوزلمش،
 صاغلام وطوغري اولميان: فكار
 فاسد: اعتقادات فاسده. ۲.

فسادجي، ايش بوزان، نفاق
 دوشورن، مفسد: فاسد آدم؛
 فسد دن بر شخص. [جمعي
 يالكيز بو ايكنجى معنايله و
 اكثرثا اسم كبي قوللانيلير.]
 || ط. فاسد البنيه = هر خسته لفه
 استعدادى اولان ضعيف و
 خسته مزاج، فر. Diathésique .

فاسق { ص. عر. ژ: فاسقه. }
 فسق و فجور صاحبي، منهيانه
 منهمك، فاجر، كنهكار: فاسق
 بر آدم .

فاش { ص. فا. ميدانه چيقمش، }
 شيوع بولمش، افشا او-
 لمش، مكشوف، منتشر: انسان
 كنديسنه امنيت اولنان سري
 فاش ايتمه مليدر .

فاشر { و مخفي فشر. مه. بول }
 آقنى تصوير و نقايد
 ايدوب مكرر قوللانيلير: صولر
 فاشر فاشر آقيوردى .

ثاني جناب نبوى حضرت عمر
 بن الخطاب (رضه) افندمزه
 لقب اولمشر. معنای لغويسته
 قوللانيلوب اسم كبي استعمال
 اولور: [جناب فاروق اعظم.
 || ط. تريباق فاروق = مشهور بر
 ياد زهر علاجي، فر. -Alexiphar
 maque .

فاروقانه { ص. ح. فا. حضرت }
 عمر فاروق (رضه)
 افندمزه لايق و مناسب اوله .
 جق صورتده، كمال عدل و حقا .
 نيته، عادلانه: عدالت فاروقانه؛
 فاروقانه حكم ايدبور .

فاروق { ص. عر. ژ: فاروقيه . }
 عمر فاروق (رضه)
 حضرت لرينه منسوب و متعلق و
 مشار الهيك عدالته لائق:
 حكم فاروق؛ عدالت فاروقيه .

فاره { س. عر. [عريده اصل }
 اسم « فار » اولوب آخر-
 نده كي « ه » توحيد ايجوندر [
 كوچك صيحان، او صيحاني،
 فندق صيحاني.] لسانمزده بو
 وجهله حيوان مذكورك كوچكده
 تخصيص اولنه رق بوكونه حصر
 اولنان صيحاندن تفريق او-
 لمشدر.]

فاريلى { س. باليق آغلرينك }
 آلت واوست طرفلرينه
 كريلن كچي قيندن معمول ايپ .

فاريق { فل. [عر. « فارغ » }
 دن اولسي منظوندر [
 ۱. فارغ اولق، واز كچمك:
 كوكل فاريماز. ۲. فتور كتير-
 مك، بيتمق، اوصاتمق، بزمك .

فاريتمق { فل. ضعف و فتوره }
 دوچار اولق .

فارسجه { ص. ح. [تعبيرستيم] }
 فارسي لسانده: فا-
 رسجه برپيت؛ فارسجه قوليشمق .
 عو .

فارغ { ص. عر. ژ: فارغه . }
 [« فراغ » دن سف.]
 ۱. بوش، خالى، تهى: ذهني،
 قلبي غوائلدن فارغدر. ۲ .

ايشنى بيتروب قورتلش، آرتق
 ايشى كوجي و مشغوليتي قالماش،
 آزاده، مستريح: ايشدن، يا-
 زيدن، تجارندن فارغ اولدق .
 ۳. واز كچمش، ترك ايتمش، ال
 چكمش، آرتق اوغراشماز او-
 لمش: بن كتاب يازمقدن، شعر
 سويلكدن فارغ اولدم. ۴ .

راحت، آسوده، غائله و كورلد-
 يدن رهاياب: فارغ البال = قلبي
 آسوده و مستريح. ۵. هقه.
 عهده سنده كي اراضى اميريه ويا
 مسققات و مستغلات موقوفه نك
 تصرفنى آخره ترك ايدن .

فارفاره { ص. [عر. فرفار، فر. }
 فره دن [خفيف مزاج-
 جلي و ثباتسز، آغر و شايان
 اعتماد اولميان، تمكينسز .

فارفارهلق { س. خفيف مزاج، }
 ثباتسزلق، تمكينسز-
 لك، اوبناقلق .

فارق { ص. عر. ژ: فارقه. [« فرق » }
 دن سف.] ۱. آيران،
 فرق و تميز ايدن: فارق نيك
 و بد. ۲. فرق اولسنه سبب و
 آلت اولان: علامت فارقه .

فاروق { ص. عر. [« فرق » دن }
 سبب. [حق باطلدن فرق
 ايمده يك ماهر و مقتدر.] بو
 صفتله متصف اولان خليفه

فاصل { ص. عر. ژ: فاصله .
 [« فصل » دن سف]
 ایران، بولن، تفریق ایدن :
 خط فاصل = ایران چیزکی .

فاصله { سش. عر. ج: فواصل .
 [« فصله » ایران شیء، بولمه :
 ایکی دائره آره سنده تخته دن
 بر فاصله واردر . ۲ . بر حالک
 تمادی ودوامنی کسن شیء، آره .
 لقی، آره، انقطاع : بر ساعت
 سورن نقطه هیچ فاصله ویر .
 مدی؛ فاصله سز اوج کون
 یاغهور یاغدی؛ بلا فاصله = آره .
 لقمسز، آره لقی و بر مکسزین . ۳ .
 و. [عروضده] فاصله صفری =
 اوج متحرکه بر ساکنندن
 مرکب تفعله؛ فاصله کبری =
 درت متحرکه بر ساکنندن
 مرکب تفعله . ۴ . مو. کیریش
 وتلارک طولی .

فاصله سز { ص. آره سی کسلین،
 غیر منقطع : فاصله .
 سز یاغهور؛ فاصله سز سلاهل .

فاصله لی { ص. آره سی کسلین،
 [« فصله لی » دن]
 آره ده انقطاع ایدن :
 فاصله لی دمیر یول ایله سیاحت پک
 زحمتلیدر؛ فاصله لی درسندن
 استفاده اولماز .

فاصله { ص. عر. ژ: فاصله .
 [« فصل » دن سف]
 دن سف] ۱ . فضیلت صاحبی،
 حسن اخلاق وحسانله متصف :
 فاضل آدم . ۲ . علم و عرفانله
 امثله تفوق ایتیش، اهل کالدن،

علم و عمل صاحبی : فاضل شهر؛
 فضلائی عصردن بر ذات .

فاطر { ص. عر. ژ: فاطره . یارا .
 [« فاطره » دیجی، خالق، آفریننده :
 فاطر السماوات والارض = یر و
 کوکوری یارادان (حضرت الله)؛
 قدرت فاطره = جناب حقک
 خالقیته، قوتی .

فاطمی { ص. س. عر. ژ: فاطمیه .
 [« فاطمیه » دن سمنه]
 حضرت فاطمه الزهرا
 (رضها) بنت رسول الله (صلعم)
 ساله سندن اولق ادعا سنده
 بولنان وابتدا مغریده وبعده
 مصرده حکومت سورن ملوکک
 طاقدقلری اسمدر : ملوک فاطمیه؛
 حکومت فاطمیه؛ فاطمیونک
 حکومتلری؛ فاطمیلرک دوری .

فاعل { ص. عر. ژ: فاعله . [« فعل »
 دن سف] ۱ . ایشلین،
 یابان، عامل، صانع : عجیبوایشک،
 بوجنایتک، بوجرمک فاعلی کیدر؛
 ۲ . ط. مؤثر، تاثیر ایدن، کار .
 کر : دواى فاعل . ۳ . د. [نحو
 عربیده] بر فعلک بیان ایتدیکی
 حدثک ایشلیجیسنی کوسترن
 اسم که فعلدن صکره کلوب
 مرفوع اولور : « قرأ زيد
 الكتاب » جمله سنده « زيد »
 اسمی فاعلدر؛ نائب فاعل = اصل
 فعل متعدینک مفعولی اولوب
 فعل مجهول اولنجه فاعلک یرینه
 کچهرک مرفوع اولان اسم :
 « قرأ الكتاب » جمله سنده
 « کتاب » اسمی نائب فاعلدر . || د.
 [صرفده] اسم فاعل = ایدن، کلن،
 سویلین کبی حدثک فاعلته صفت
 اولان فرع فعل که عربیده

ثلاثی مجرد بابلرنده « فاعل »
 وزنده اولور : ناصر، کاتب،
 خارج کبی . || فاعل مختار =
 ایشلیدیکی ایشده اختیاری النده
 اولان، تابع اولق مجبوریتنده
 اولیمان و جبر وکره تحتنده
 ایشلین . || هض. فاعل مستقل =
 بر جرمی بالذات یابان ویا حصو .
 لنه سبب مطلق اولان؛ فاعل
 مشترک = بر جرمک اجراسنده
 سبب مطلق اولوب دخل و
 اشتراکی اولان .

فاعلیت { سش. عر. ۱ . یابان و
 ایشلین آدمک حالی،
 عاملیت . ۲ . ط. مؤثرک، تاثیر،
 کارکرک : بو دوائک فاعلیتی
 مجربدر .

فاق { س. [عر. فخ (= دوزاق)
 دن محرف] قوریلور طو .
 زاق . || مج. فاقه باصق = عدم
 دقت و غفلته طوقاقلی بر سوز
 سونلک، پوت قیر مق، بالطیبه
 طاشه اورمق .

فاققون { س. [آلامجه دن] کر .
 مش تقلیدی اولورق
 نیکل ایله قاریشیق بر معدن
 خلیطه سی .

فاقه { سش. عر. فقر، احتیاج،
 ضرورت : فقر وفاقه .

فاک فاک { ص. ۱ . اختیارلقدن
 دیشلری دوکیلوب
 سوزی آکلاشلماز : فاک فاک بر
 اختیار . ۲ . بویله سویلینلین
 (سوز) : اونک فاک فاک لقر .
 دیسندن بن نه آکلارم . ||
 فاک فاک بوجکی = طوگوزلان .

فاکجه { سش. عر. ج : فواکه .
 [اصل « فکاهه » دن سف

اولوب سوينديرن وشنلنديرن
ديمكدر. [ميوه، يمش، ثمره؛ فاد
كهة الشتاء = قيش ميوه سي يعني
آتش.

فأل { سذ. عمر. [اصلي: فأل] ۱.
[اوغور، ابي طالع، بخت
نيك. ذ. ۲. بخت و طالعي آكلا.
مق ايچون برطاقم وسايط غريبه.
يه مراجعت ايمه، آتيلان بوجوق
وباقله يه، على التصادف آچيلان
بر كتابك بر سطر بنه، قوونوك
كورك كيكنه وساير بويله شيلره
باقوب بونلردن معنى استخراج
ايمه: فال آچق، آتمق؛ فاله
ياقتق؛ فال خير = ابي فال. ||
خجسته فال = مبارك طالعي.
|| فال طاشي = فالجيلرك فاله باقتق
ايچون آندقلى اوفاق چاقيل
طاشريله بوجوقلر. || كوزلرني
فال طاشي كبي آچق = حيرتله
ويا حرص وطعمه باقتق.

فألج { سذ. عمر. «فألج» دن سف.
فألج { بدئك نصفى طومتاز حاله
كثيروب بطلال ايدن نزول.

فألجي { س. فال آجان، فاله باقان:
فألجي { فالجي قارى.

فألجلىق { س. فال آچق ايشي،
فألجلىق { فاله باقانك مشغوليتي.

فألصو { سذ. [يتا، Falso] ۱. مو.
بر پرده نك ايشا ايديله.
مه مستدن طولايي ايديان خطا.
۲. مج. عدم موفقيت ظاهر اوله،
مرتب اولان بر شيشي اجرا
ايدمه مه: فالصو ايتدى.

فألونوس { سذ. [يو. Φάλαξ]
ودكيزده ياشاديني حاله باليق
اوليوب حيوانات ذات الئيدن

اولان جسيم بر حيوان، قادي.
غه باليغي، قيطس.

فأليه { سذ. [يتا] آغز دن طولان
[اسكي اصول: طوليرك
آغزلق اوتق ويمله وضعنه
مخصوص دليكي، چناقلق؛ فاليه
ايكنه سي، بورغوسى؛ فاليه يه
باشمق = طويي طولديركن آتش
آلامق ايچون فاليه سنه پارمغي
باشمق؛ فاليه يوكسوكي = پارمغك
حرارته طيبانه مامسيله بو اينس
ايچون قوللاييلان يوكسوك؛
فاليه چيويله مك = دشمنه تركي
ضروري طوليرى بطلال ايتك
ايچون فاليه لرينه جيوي طيتمق.
|| مج. كوزيكمه، ظهور، بروز:
فاليه ويرمك.

فأم { سذ. فار، رنك، لون: كلفام =
فأم { كل رنكننده؛ مينما فام =
شيشه رنكننده؛ كبود فام =
كوك رنكننده، ازرق اللون.

فأمّا { حر. عمر. [فاء استيناف
فأمّا { ايله اما دن مركبدر] قالدى
كه، كلنجيه. ذ.

فأمليا { سذ. [يتا] ۱. عائله،
فأمليا { خاندان، دودمان: بيوك
برفامليايه منسوبدر؛ هو هنزورن
فاملياسي. ۲. زوجه، قارى: بو
قادين كيمك فاملياسيدر؟ فامليا.
سي خسته ايمش.

فأنته { سذ. طاغ اسكته سي دينان
فأنته { كوك رنكننده بر اوفاق
قوش.

فانطازيه { سذ. [ر. Φαντασία]
فانطازيه { ۱. بالاندن كوستريش،
واهي طنطنه وديده: بو مجرد
فانطازيه ايچوندر؛ فانطازيه يي
سور بر آدمدر. [باشليجه عربلر.

جه لغت عاميانه لنده قوللاييلوب
لساندرده اولنره تقليداً وهزليا.
تده مستعملدر: [فانطازيه قيتير
(كثير) فلوس مافيش (مافيه
شيء) = كوستريشي چوق پاره سي
يوق. ۲. عربلر كوعلى الخصوص
مفاربه نك آت قوشديروب
ياريش ايمه لرى: فانطازيه يه
چيقتدلىر.

فانلّه { سذ. [فر. Flanelle] ۱.
فانلّه { ترى ايچمك وصيچاق طو.
تمق ايچون تنك اوزرينه كييلن
يوگدن طار كوملك ويا طون:
فانله كيمك، فانله يي چيقارمق. ۲.
يتاغه ياييلان ويا يورغان كبي
اوسته آلنان يوگدن آورويا
احرامى: فانله ياييمق؛ فانله ايله
اورتمك. ۳. يوگدن اينجه و
يومشاق بر نوع قماش؛ آرشين
فانله سي: بوفانله نك متره سي قاچه؟
فانله دن ميتان ياييمق. = ص. ۱.
آرشين فانله سي دينن مذكور
قماش دن معمول: فانله ميتان؛
فانله خرقيه. ۲. يوگدن فانله
طرزنده يعنى اينجه ويومشاق
اوله رق معمول بولنان: فانله
چوراب؛ فانله طون.

«يوك چوراب» ايله «فانله چوراب»
آرستنده فرق واردر. برنجيسى يرلى
وآز چوق قبا اوله رق اكرلش يوگدن
معمول چورابه، وايكنجيسى ايسه
فاريقه ايشي اوله رق اينجه ويومشاق
اولانته دلالت ايدر.

فانوس { سذ. عمر. جم: فوانيس.
فانوس { [يو. Φάναξ] ۱. موم
وساير ايشيغك روزكاردن سو.
گنمه مك ايچون جامله محاط
محفظه سي، فنار. ۲. ليان آغز.
لرنده وتهلكلى ساحلرله دكيز

ایچنده کی قیال او زرنده کملره بانا۔
شما لرنی کوسترمک ایچون رکز
اولنمش دیرک ویا قله تپه سنده
یانان مختلف رنگده بیوک فنار:
اسکندریه تک فانوسی عجائب
سبعه دن معدود ایدی. ۳. کچی.
ص. بعض شیشلرک اوستنه قومغه
مخصوص یکپاره جامدن قیاق:
بر قوشی بر فانوسک آلتنه قو۔
یوب اورانک هواسنی تخایه
ایتمک.

فانی { ص. عمر. ۱: فانیه. [« فناء »
{ دن سف. [۱. زوال و فنا
بولان، باقی و سرمدی اولیان:
حالم فانیدر. ۲. پک ضعیف،
ناتوان: پیر فانی.

فانیق { فل. ضعیف و ناتوان
اولوق، اختیار لفتدن الی
آیانی طرتماز بر حاله کلک.

وفیق پاشا مرحوم بونی اساساً ترکیه
عد ایدوب، فاکتیق قیرلیق دینک او۔
لدیغی، و « فاک فاک » ایله بر اصلدن
بولندیغی درمیان ایدیورسه ده، « فانی »
لغت عربیه سنک عربییه دخی بوله بر
معناسی اولدیغندن، لسانتزه عربیدن
یکشم اولدیغنده شبهه یوقدر.

فایحه { سش. عمر. جم: فواج. کو۔
{ زل قوقو، عطریات. اک
زیاده جمعی مستعملدر: [فواج
استعمالی بعضاً باش آغریسی
ویرر.

فایده { سش. عمر. جم: فوائده.
{ « فید » دن سف. ۱
۱. قازانچ، کار، نفع، منفعت،
تر: آصی: بو ایشدن بر فائده
مأمول ایدرمیسک؟ بو علاج
بکا چوق فائده ایتدی؛ بوتک
هیچ فائده سی یوقدر. ۲. استفا۔
ده بی موجب بند و فقره. [بویله
فقره لرک باشنه یازیلیر. ۳.

ایشه یارامه، یارارلق، خیر،
امید: اوندن فائده یوقدر:
بندن فائده مأمول ایتمک، [فائده
ایتمک = مفید اولوق، فائده سی طو۔
فتمق، یارامق: او تدیبرده فائده
ایتدی. [نه فائده، چه فائده =
نه به یارار، نافله، یهوده: او۔
غانک « تحصیلچون چوق فدا۔
کارلق ایتدی نه فائده که، چه
فائده که اوندن قابلیت یوغیدی؛
چوق چالیشدی اما چه فائده.

« قازانچ » و « کار » لغتلیله بونک
آرستهده عموم خصوص فریق اولوب،
هر قازانچ فائده ایسه ده، هر فائده
قازانچ دکلد؛ مثلاً بر علاجدن ویا
بر بیکدن کوریلن فائده هیچ بر وقت
قازانچ اولماز. بونک ایچون اصل تر۔
مقابلی: « آصی » در.

فایده سوز { ص. نفع و فائده سی او۔
{ لمیان، غیر مفید، غیر
نافع، آصیسز، بوش، یهوده:
فائده سوز ایش؛ فائده سوز سوز.

فایده سوز لک { س. نفع و فائده سی
{ طوقتماه، منفعت
فقدانی: او علاجک فائده سوز لکنی
تجربه ایتدم.

فایده لیمک { فط. منفعت کور۔
{ مک، کار ایتمک،
مستفید اولوق، آصیلانمق: بو
تجاریدن خیلی فائده لندم.

فایده لی { ص. نفع و منفعتی او۔
{ لان، فائده سی طو۔
قزان، مفید، آصیلی، کارلی،
قازانجلی: فائده لی ایش؛ فائده لی
کتاب.

فایده مند { ص. فا. فائده لی،
{ مفید، نافع، کارلی،
قازانجلی، آصیلی.

فایراب { س. [نکا. Fire up]
{ واپور آتشیسنه آتشی

زیاده لشدیرمک و یا مق ایچون
ویریلن قومانده. [مج. بر ایشی
بردن بره سرعتله کورمه باشلا۔
یان حقسنده سولیلیر: فایراب
ایتدی = ایشه باشلادی.

فایز { ص. عمر. [« فوز » دن سف.]
{ فوز و ظفر بولان، نائل
صرام، موفق. ۱.

فایض { (ر. ص. عمر. [« فیض » دن
{ س. [طاشان، طاشقین.
۱. = س. تر. اقراض اولنان

آقچه ایچون سنوی بر مقدار
معینده اوله رق آلنان کار، رخ،
نما، گذشته: فائضله آقچه اقراض،
استقراض ایتمک؛ یوزده اوچ، یوز۔
ده طقوز، یوزده اون ایکی فائض؛
فائضه یاتیرمق = فائضله ایشتمک،
فائضله ویرمک؛ فائض مفرد،
[ودها طوغریسی:] فائض بسیط =
اقراض اولنان آقچه تک یالکیز
رأس المالدن آلنان نما؛ فائض
مرکب = بهر سنه ایشلوب تأدییه
اولنیمان گذشته تک ده طور دیغی
سنه ایچون نماسی محسوب اید۔
یله رک آلنان غیر نظامی وحقسز
فائض؛ فائض یوروتمک = فائضی
محسوب ایتمک.

فایطون { س. [فر. Phaeton]
{ کوروکلکی آجیق آرابه:
فایطونه یتیمک، فایطونه کیتیمک.

فایق { ص. عمر. ۱: فائقه. [« فوق »
{ دن سف. [۱. اوستون،
مرحج، دیکر لرندن ایبری:
اقرانه فائق. ۲. اعلا، کزیده،
فوق العاده: احترامات فائقه.

فایها { د. عمر. [حرف استیناف:
{ ف، حرف جر: ب، ضمیر
متصلک مفرد مؤنث غائبی: ها [

بك اعلا، نه كوزل، اوليه او -
لسون : كندیسی کلیرسه فیه
کلدیکی حالدده ...
فت { فتك وسائرہ. با : فیت و
سائرہ .

فتا { یاخود فتی. سذ. عر. ج : فتیان.
۱. کج، دلیقانی، یکیت :
لا فتی الا علی. ۲. فتوتلی،
کرم و سخاوت صاحبی. ز.

فتاح { ص. عر. } «فتح» دن سمب. [
آچان، آچیجی، کشاینده :
فتاح ابواب امل اولان جناب
حق .

فتاده { یاخود افتاده. ص. فا.
ج : فتادگن، افتادگن.
۱. دوشمش، دوشکون. ۲.
مبتلا، دوچار : فتاده عشق و
علاقه؛ فتادگان هجرت.

فتان { ص. عر. ز : فتانه. } «فتنه»
دن سمب. [۱. فتنه و فساد
صاحبی، قاریشدیریجی، قورناز.
۲. کوکل آلان، آدمی مفتون
ایدن، سحر بازانه بر قوتله دو -
چار عشق و علاقہ ایدن : بر دلبر
فتان؛ بر محبوبه فتانه؛ چشم
فتان .

فتان { یاخود افتان. ص. فا. دو.
شن، دوشهرک : فتان و
خیزان = دوشه قالقه.

فتاوا { یاخود فتاوی. سذ. ج.
عر. فد : فتوی. با :
فتوی .

فتح { سذ. عر. ج : فتوح، و بونک
ج : فتوحات. ۱. آچه،
کشاد : فتح باب = قیوینی آچه.
۲. باشلامه، شروع، ابتدا،
آغاز : فتح کلام = سوزه آغاز.
۳. ضبط، بر شهر و مملکتی

دشمن الندن آلمه و علی الخصوص
ممالک اسلامیه به الحاق ائمه :
استانبولک فتحی، فتح بغداد،
فتوح الشام؛ سلطان سلیمان
اولک فتوحاتی چوقدر. -

کتب مغازی و سیرده یا لکز
فتح دینلکده خاتم الانبیا
(صلم) افسدمن جانبندن مکة
مکرمه مک فتح بیورلسی آکلا -

شمیلر : فتحدن صکره هجرت
یوقدر بیورمشلردر. ۴. غالبیت،
ظفر، نصرت : جناب حق عسا -

کر مسلینه فتح و ظفر احسان
بیورسون. ۵. م. بر حرفک
اوستونله اوقومسی و اوستون
حرکه سی [] : کافک فتحیله
« سن » ضمیری. فتحه دخی
دینلیر. || ابو الفتح = فاتح. استا -

نبولی فتحه موفق اولان سلطان
محمد خان ثانی حضرت تلمینه لقب
اولمشدر. || سورة فتح = انا فتحناک
سورة شریفه سی. || ط. فتح میت =
کرک قتل جنایتک صورت و قوعنی
و کرک سبب موت اولان مر -
ضک نوع و جنسی تفتیش و تحقیق
ایچون میتک تشریحی و یا مزار -
دن اخراجیله معاینه سی، فر.
Autopsie .

فتحنامه { س. فا. } عر. فتح =
ظفر. فا. نا ه = رساله،
مکتوب [۱. بر مملکتک فتحی
ویا بر غالبته موفقیت عقینده
نشر اولنان غالبیت فرمان هایوبی.
۲. بر فتح و ظفر حقدنه یازیلان
قصیده و منظومه، ظفرنامه.

فتح { سذ. عر. ج : فتحات. ز.
فتحین. اوستون حرکه سی :
فتحه حرکه لک اک خفیفی صا -

بیلیر : فتحینله شکر انطی؛ فتحه
خفیفه : ال، بل کبی : فتحه ثقیله :
آل، بال کبی .

فتحی { ص. عر. ز : فتحیه. فتح و
ظفره منسوب و متعلق -
= سذ. عر. بر فتح و ظفر حقدنه
یازیلان قصیده و منظومه .

فتراک { س. فا. } اگرک آرقه -
سندک کی مخصوص قایشلرله
باغلانان اشیا، ترکی .

فترت { سذ. عر. } غلط اوله رق.
ز بازدی فانک کسر یله -
در. [۱. ایکی پیغمبر آره سندک
یکن وقت. ۲. بر حکومت و سا -

رّه نک منقطع اولدیجی زمان :
یلدیرم سلطان یازید خان ایله
چلبی سلطان محمد خان آره سندک
یکن فترت زمانی .

فتی { سذ. عر. ۱. یارمه، یا -
رله، چاتلامه؛ رتق و فتق
امور = اداره امور، حل و عقد
مصالح. ۲. ط. قاصیق یاریجی،
قاصیق زارینک یارلسیله باغر صا -
قلرک طوره ایچنه طولمسندن
عبارت سقطلق : فتق علی :
[بومعناده غلط اوله رق زباززدی
فانک کسر یله در.] || فتق رحم،
فتق مئانه = بوعضولک آشاغنی به
صارقه سی .

فتن { سذ. ج. عر. فد : فتنه. با :
فتنه .

فتنه { سذ. عر. ج : فتن. ۱. آز -
دیرمه، باشدن چیقارمه. ز.
۲. قاریشقلق، فساد، شورش.
۳. باعث فتنه و فساد اولان حسن
و لطافت دلبر، آفت : فتنه زمان.
۴. آرا بوزان، قاریشدیریجی،
عیار آدم : فتنه جهان .

فَسْنَه آمیز { ص. فا. [عر. فتنه =
فساد. فا. آمیختن }
قاریشدیرمق { فساد قاریشد.
یران، فسادجی. }
فَسْنَه آنگیز { ص. فا. [عر. فتنه =
فساد. فا. انگیختن }
قوبارمق { فساد قوباریجی،
فسادی موجب. }
فَسْنَه جو { ص. فا. [عر. فتنه =
فساد. فا. جستن }
آرامق { فساد آرایان، ایش
قاریشدیرمغه وسیله آرایان. }
فتوا { یا فتوی. سنذ. عر. ج:
فتاوا، فتاوی. بر مسئله
ودعوی حقنده ایجاب شرعیسنی
مبین اولهرق مفتی طرفندن اسم
تصریح اولفقسنین یعنی زید وعمرو
صورتیله یازیلان فقره: فتوای
شرعی، فتوی ویرمک. || فتوی
امینی: باب مشیخت اسلامیهده فتوی
ایشلرخنی کورن دائرئک ریسی
اولان ذات. || فتوی پناه =
شیخ الاسلام. || دائرئ فتوی
پناهی = مشیخت اسلامیهده
سی. }
فتواخانه { س. باب مشیخت اسلا-
میهده، مشیخت اسلامیهده
دائرئ جلیلهسی. }
فَسْت { س. عر. ۱. کنجک،
فست { دلیقانلیق. ن. ۲. کرم،
سخاوت، جو، مردک. ۳. مرد-
لک، یکیتک، مروت. }
فَسْتِی { یا فتوتای. ص. ۱. مرد-
لک و کرم و سخاوت }
صاحبی. ۲. اذ. ملکیهده رابعه
وخامسه رتبه لرنده بولنانلره و
عسکر یهده ملازم و یوزباشیلره
رسماً ویریلن عنوان و القابدر.

فَسْتِی { ص. فا. فتوتلی، کرم
فست { سخاوت و مردک ایله
متصف. }
فُتُوح { سذ. ج. عر. فد: فتح.
با: فتح — بونک جمعی
اولهرق فتوحات دخی قوللائیلر:
زمانی فتوحاته کچیرمشدر. }
فُتُوح { سذ. عر. لطف الهی،
مرحمت الهیه، نعمت رو.
حایه: روح پر فتوح. }
فُتُور { سذ. عر. ۱. کوشکک،
غیرتسزک، رخاوت: ایشه
فتور کلدی. ۲. بیقمه، اوصا-
نمه: یازی یازمقدن فتور کتیر-
دم؛ دائماً مطالعه دن آرتق آدمه
فتور کلیر. }
فُتُوی { سذ. عر. با: فتوا. }
فُتُوی { سذ. عر. با: فتا. }
فُتُویان { سذ. ج. عر. فد: فتی.
با: فتا. }
فُتُویل { سذ. عر. [لسانمزده
زبانزدی فانک کسریله در.]
۱. قندیل و مومه قونیلان
پاموقدن بوکلش ایپ که امیدکی
یاغله یانوب اورته لغی تنویر ایدر:
قندیلک فتیلی یتدی؛ بو موملرک
فتیلری پک قالین. ۲. اک اول
ایجاد اولسان تفنک و طولپرک
فالیله لرینه قونیلان غیطان که بر
اوچی طوتیشدیر یلوب آتش فالیله
دلپکنه واصل اولنجه ایچلرلنده کی
باروت پارلایوب سلاح بوشا-
نیردی: تفنک، طوب فتیلی. ۳.
مرهمه باتیریلوب یاره یه کچیریلان
اوزون تفتیک. ۴. قاشک آلتنه
غیطان کبی بوکلش بر شیء قو-

نوب خارجدن قبارمه یول کبی
کورینن دیکیش: فتیل یا مق:
فتیل چوبرمک. || فتیلی آلمق =
بردن بره حدت ایدوب پارلا-
مق. || اداره فتیلی = کیجه یاتیلان
اوطهده پک آزیاغ استهلاک
ایده رک جزئی ایشیق ویرن
مختلف اصوللرده قندیل. || بور.
نندن فتیل فتیل کلک = ایدیلن
فنالغک نتایج سیئنه سنی کورمک.
|| فتیل طاشی = جام کبی شفافی،
کاغذکبی بوشاق و قولای کیسلیر
و آتشدنه یانماز بر معدن که صوبه
قیو و بنجره لرینه و بوکا مشابه
شیلره قونیلیر، حجر فنیله، طاغ
کتبی، فر. Amiante. || فتیل
ویرمک = قیدیرمق، آزدیرمق.
|| فتیل نخته سی = کینک ایچ
قابلامه سندن ایکی لومبار پیننه
قابلانان نختهلر.

فُتُیله { س. عر. فتیل. با: فتیل.
فُج { سذ. عر. ایکی طماغ آره -
سنده کی دریک یول: من کل
فج عمیق = هر طرفدن. [همان
یا لکز بو تعبیرده مستعملدر.]
فُجابه { س. عر. و:
فُجاء { س. عر. ۱. آکسزین
و بردن بره وقوع و
ظهور. ۲. خسته لقسز و نزول
کبی بردن بره واقع اولان اولوم.
فُجاء { ح. عر. بردن بره، آ-
کسزین، خسته اولقسز-
ین نزول کبی بر حادثه ایله:
فجاء وفات ایتدی.
فُججر { سذ. عر. ۱. صباحک پک
ارکن وقتی؛ طلوع شمسن

اول کی وقت، طاك وقتى . ۲ .
 طلوع شمسن اول سماءه كو -
 ريلن قزبلق وآيدينلق . || فجر
 شمالى = غربائ فن هيئتن او -
 لهرق كره ارضك ايكي قطبنده
 اوزون كيجه لرده بك عجيب و
 كوزل بر صورتده ظهور ايدن
 رنكارنك واشكال مختلفه ده ضيا .
 || والفجر = قرآن كريمك بويله
 بدأ ايدن سورة شريفه سى .
 || مج. كوزلى والفجر اوقوبوره
 بك اويانيق و ذكيدر .
 { سنڊ. جر. عر. فد : فاجر .
 فَجْرَه } با : فاجر .
 { سنڊ. عر. كناه، معصيت،
 فُجُور } سفاهت، فحشيت، زنا :
 فسق وفجوره طالمق . || فجور
 القرباه = شرعاً نكاح دوشمين
 ياقين اقربا بيننده زنا جنابت مد-
 هسه سى، فر. Incest .
 { ص. عر. ث : فجيحه . آجيقلى،
 فُجِيع } اليم، حزن آميز، مؤثر،
 تأثيرلى : بر امر فجييع ؛ وقعه
 فجيحه .
 { سنڊ. عر. ادبه مخالفت،
 فُجْحَش } مغاير ادب و تربيه فعل
 و حرڪت، سفاهت، زنا .
 { سڌ. جر. عر. ادب
 فُجْحِشِيَّات } و تربيه و اخلاقه مغاير
 افعال و حرڪات، سفاهت و زنايه
 متعلق حرڪات معيوبه : ارتكاب
 فحشيات .
 { سنڊ. عر. جر. فحول . ۱ .
 فُحُول } آفيعو . ۲ . زوج، قوجه .
 ۳ . مج. ايلرى كلن، باش، رئيس :
 فحول عمادن بر ذات .
 { سنڊ. عر. ۱ . كومور،
 فُحْم } اودون كومورى؛ فحم

معنى = معدن كومورى . ۲ .
 كيم . اجسام بسيطه دن بر جسم
 كه اك زياده نباتاتده بولنور .
 || حامض فحم = مولد الحموضه ايله
 فحمدن مركب بر ماده كيمويه كه
 تنفس اولندوقده سم قاتل اولوب
 انسان و حيوانى بوغار و اشجاري
 بسلكه يارار، فر. Acide car-
 bonique .
 { سنڊ. عر. معنى، مال،
 فُحْوَاء } مفهوم : كندى دوشن
 آغلاماز فحواسنجيه .
 { سنڊ. جر. عر. فد : فحل .
 فُحُول } با : فحل .
 { سنڊ. عر. با : فحواء .
 فُحْوَاى } سنڊ. عر. با : فحواء .
 { سنڊ. عر. طوزاق، قبان .
 فُح } { كنديسى لسانمزده نادر
 الاستعمال ايسهده غلطى اولان
 « فاق » تركجه لشمشدر .
 { صند. جر. عر. فد : فخم .
 فُخَام } با : فخم .
 { سڌ. عر. اولولق، يو-
 فُخَامَت } كلك، عظمت، علو
 شان . || از. مسند صدارت
 عظماده بولنان ذواتله خديو
 مصر و خاندانان حكمدارى منسو-
 بينيله نيم مستقل حكومت و
 وامارت باشنده بولنانلره ويريلن
 عنوان رسميدر : ذات فخمات
 پناهى = صدر اعظم .
 { ص. از. صدر اعظمه
 فُخَامَتَلُو } و خديو مصر ايله پر-
 نسلره ويريلن عنوان و القاب
 رسميدر : دولتو فخماتلو ... پاشا
 حضرتلى؛ آلمانيه پرنسلىردن
 فخماتلو ... حضرتلى .

{ سنڊ. عر. باجاق، اوليق،
 فُخْد } فا. ران. ذ .
 { سنڊ. عر. اوگنيله جك
 فُخْر } شى، مدار افتخار، باعث
 مفخرت اولان ذات، كنديسىنه
 نسبتى ويا كنديسىله مناسبى او-
 لانلرجه شرف عد اولنان ذات،
 مفخر، سبب افتخار : فخر العلماء ،
 فخر عالم، فخر كائنات .
 { ص. عر. ث : فخر به .
 فُخْرِي } مجرد طرفيندن بريچون
 باعث شرف و افتخار اولقى اوزره
 اجر تسز و اسماً و يريلن و قبول
 اولنان صفت و عنوان : او جمعيت
 علميه نك فخرى رئيسى فلان
 ذاتدر ؛ بن ده فخرى اعضاسندن
 اولقى آرزو ايدرم؛ ياور فخرى =
 معيت شاهانهده معاش مخصوصى
 اولقسزبن مجرد كنديسىنجيه مدار
 افتخار اولقى اوزره ياور تعيين يو-
 رلمش اركان و امراى عسكريه دن
 ويا ضابطاندن برى . = ح. معا .
 شسر، اسماً و مجرد باعث افتخار
 اولقى اوزره : اغانه قوميسوننه
 ايكي سنه فخرى خدمت ايتدم .
 || فخرى اويمه = فخرى نامنده
 مشهور بر اوسته نك ايجادى
 اولان اينجه و صنعتلى اويمه ،
 فخرى ايشى اويمه .
 { سڌ. عر. جر. فخر يات .
 فُخْرِيَه } شاعر ك اسكى عرب
 اصولى اوزره كندى اوصاف
 و فضائلى و على الخصوص شجاعت
 وكرم و سخاوتيله فصاحتى امداد
 و مدح يولنده سويلديكى قصيده :
 شعراء جاهليه نك فخر به لى .
 { صند. عر. جر : فخام .
 فُخْم } « فخماتة » دن صش .

بونك يربنه غلط اوله رق «فخيم» قوللا نيورز . [بيوك ، اولو ، عظمتي ، معظم ، مكرم .] جمعي دهها مستعملدر : [وكلاء فخام ؛ وزراء فخام .

فخور { ص . عر . } « فخر » دن فخور { سمب . } چوق اوگنن ، كندى اوصاف وفضائليله تفاخر ايدن ، متكبر ، معظم .

فخورانه { ص . ح . فا . اوگننه رك ، تفخورانه } تفخوله ، مقتزانه : بر طاقم اطوار فخورانه ايله ؛ فخورانه سالانهرق كلدى .

فخيم { ص . } « فخامت » دن صفت اولوق اوزره قوللانيلور . سده ، ماده مذكوره نك صفت مشبهه سى « فخيم » كلوب ، عر . بيه « فخيم » لغتي اصلا مسموع دكلدر ؛ بناء عليه دولت فخيمه ، دول فخيمه تعبيرلى طوغرى دكلدر .

فداء { سذ عر . } و :

فداء { سذ . عر . } ۱ . بر آدمك قورتارلمسيچون ويريلن شى ، تخايص بدلى . [بو معنا ايله فديه دهها مستعملدر .] ۲ . بر آدمك اوغورينه ويريلن ويا استهلاك اولنان شى . قربان : اونك اوغورينه جانم فدا او . لسون ؛ بو ايشك استحصاليچون خواب وراحتى فدا ايتدم ؛ مادام كه ايتيورسكز سزه فدا اولسون .

فداكار { ص . فا . } بر منفعت عمو . ميه ودين ودولت او . غورنده منافع خصوصيه سنى فدا ايدن ، حيمتلى وسخى ؛ فدا .

كار آدم .

فداكارانه { ص . ح . فا . } منافع شخصيه سنى فدا ايدهرك ، فداكارلقه ، جاني فدا ايدرجه سنه : فداكارانه چا . ليشدى ؛ مساعى فداكارانه . سيله .

فداكارلق { س . } منافع شخصيه نى ويا احبا واقربا يولنه صرف ايتمه ، فداكار آدمك حال وصفتي : اوآدم بو اوغورده چوق فدا . كارلق ايتدى ؛ اونك فداكارلنى انكار اولتماز .

فدان { س . } ۱ . آجاج وچيچك تازه سى : آجاج ، گل ، قرانفيل فداني . ۲ . ديكر يره ديكامك اوزره تخمدن يتيشمه اوله رق صيق يتيش اولدينى يردن چيقارلمش تازه آجاج ويا چيچك : فدان ديكامك ؛ فدان يتيشديرمك ؛ فدان تارله سى . ۳ . دوز و طوغرى آجاج دالى ، نهال : فدان كى = سى قد . ۴ . آجاجك كوگنندن چيقان سوركون .

فدان { سذ . عر . } ۱ . تارله نى سورن برچفت اوكون ، صيانه قوشلمش اوكون چفتي . ۲ . اساساً برچفت اوكونزه بر كونده سوريلن اراضى مقدارى ، ۳۳۳ مربع قصبه كه هر قصبه دخى ۶ آرشين ايله برئلندن عبارتدر ، عرب ممالكنده مستعمل دوئم نوعى .

فدانلق { س . } ۱ . تخمدن فدان يتيشديرمكه مخصوص تارله ويا باغچه ، نهالستان ؛ بورا .

سى كوزل بر فدانلق اولور ؛ باغ وياغچه سى اولان آدم بونك بر كوشه سنده بر كوچك فدانلق دخى يامليدر . ۲ . يكي ديكامش باغ .

فدانلق { ص . } شو قدر فدان بر تارله .

فداسلك { س . } بر امر خير اوغو . رنده منافع شخصيه سنى و جاني بيله فدا ايدن آدمك حالى ، حيمت .

فديه { س . عر . } بر آدمك اسارتدن وكرفتار اولدينى بر بلادن تحصيلسيچون ويريلن آنچه و سا . ره ؛ كنديسى خيدودلرك الندن قورتارمق ايچون فديه ويرلك اقتضا ايتدى ؛ فديه نجات .

فدلكه { س . عر . } حرف ايله شو ديمك اولان « ذك » اسم اشارتندن مركب و متشكدر . [۱ . خلاصه ، نتيجه ، اجمال ، مختصر افاده ؛ فذلكه تارخ . ۲ . م . ق . مقدمه . مستنطق قرارنامه سنه دينيردى . شمدي ضابطه نك تنظيم ايلديكى تحقيقات اوراقنه دينير .

فدر { و فزويل . مه . } شدت وعجله و خيلانله دونوب طولانتمشى تقليد وتصوير ايدر ؛ فر فر طو . لاشمق ؛ فر طولانى ؛ فزويل دونمك .

فدر { س . فا . } تشديدله ده قوللا . نيلير . [پارلاق ، ضيا ، نور ،

آیدیناق : فر و تاب؛ فر و یردی؛
کوزینک فری. ۲. زینت، سوس،
روتق. ۳. طنطنه، دبدبه، شان
و شوکت، جلادت : فر دولت.

فر { س. سن. ع. کری چکمه،
رجعت، فرار : کر و فر =
حریده جعلی رجعت ایدوب
یکیدن هجوم ایته.

فرات { سخ. م. آسیای عثمانینک
الک بیوک ایرماغی که دیا.
دین جوارندن نبعانله آناتولینک
شرق طرفلرینه قدر کله رک بده
الجزیره بی طولاشدقدن صوکره
عراق عربده (دجله) ایله بر.
لشهرک (شط) ی بالتشکیل
بصره کورفرزینه دو کیلور.

فراجه { س. [ع. « فرجیه »
فراجه { دن } ۱. قادیلرک صو.
قاعده یا شمله برابر کیید کلری
اوست لباسی که مختلف بیچیملرده
اولوب الک معروفنک اتکارله بر
بویده یا قهسی وازدر : فراجه
یا شفق کیمک. ۲. زی عباده بو.
لنارلرک کیید کلری پک ککیش
و واسع قوللری یاریق بر نوع
بینش.

فراجهلک { ص. فراجه یا قه
فراجهلک { مخصوص ویا الویر.
یشلی : فراجهلک قماش.

فراجهللی { ص. فراجه کین،
فراجه کیمش : فرا-
جهلی یا شماقلی قادین؛ فراجهللی
مدرس.

فراخ { ص. فا. ۱. بول، ککیش،
فراخ { واسع : فراخ بر. ۲.
شن، شاد، صیغندیده اولیان،
مسرور : قابگی فراخ طوملیسک.
۳. کولگی شنلندیرن، دلکشا،

مفرح : بوکوشک، بو اوطه
پک فراخ؛ اولدقجه فراخ بر
باغچه. ۴. چوق، کثیر، وافر،
بول : فراخ فراخ یتیشیر.

فراخلاندیرمق { فت. ۱. آ
ایدهرک دلکشا اتمک : شو
باغچه بی فراخلاندیرکز. ۲.
مسرور و شادان اتمک : کو-
کلکیزی فراخلاندیرملیسکز.

فراخلانمق { فط. ۱. آچلق،
توسیع ایدهرک
دلکشا اولق : بو اوطه فرا-
خلاندی. ۲. مسرور و شادان
اولق : کولکم فراخلاندی.

فراخلق { س. ۱. آچیق، توسع،
کشادگی : بو میدانده
بر فراخلق واردر. ۲. سونج،
شادی، مسروریت، کشایش :
آدمک قلبنه فراخلق ویرر.

فراخی { س. [بلکه ع. باش
تیه سی دیمک اولان
« فریق » کله سنه یاه نسبت علا.
وه سیمله « فریق » دن غلط]
۱. وقتیه نفرلرک فسلری اوزرینه
دیکیلن دائروی صاری تیه لک.
۲. عسکری قانون چاوشلرینک
بوینلرینه طاقدقلری « قانون »
عباره سنی حاوی صاری لوحه.

فراذیس { س. ج. ع. فد : فر-
دوس. ۲. دوس. ۳. فر دوس.

فرار { س. ع. ۱. قاچه، صا.
قاچه : فرار اتمک؛ عار فراری
ارتکاب اتمک. ۲. بر عسکری
ویا دیگر مأمورک موقعی ترکله
کیزلیدن قور تلوب کیمسی :

عسکر لکده فرارک جزاسی
آغردر.

فراری { ص. ع. ۱. فراریه.
فراره منسوب و

متعلق. ۲. = س. تر. فرار
ایدن، قاچقین، قاچاق : عسکر
فراریلی؛ فراریلی طوتدیلر.

فراز { س. فا. یوقیش، چیقیش،
ایندیش دیمک اولان نشیب
مقابلی : فراز ونشیب. = ص. فا.
یوکسلتن، یوقاری طوتان، رفع
ایدن. (صتر. تشکیلاتنه کیرر :)
سر فراز = باشنی یوکسلتن، باشی
یوقاریده اولان، ممانز.

فرازنده { ص. فا. یوکسلتن،
رفع ایدن. ۲.

فرازی { س. یوکسکک؛ سر
فرازی = ممتازیت.

فراست { س. ع. ۱. درحال آ-
کلامه، سرعت انتقال،
ذهن اویا نقلی، فرط ادراک :
فراسته آکلادی؛ طلبده فرا-
ست اولمازسه معلم حسن
تقریرندن بر ثمره حاصل او-
له ماز. ۲. بر آدمک چهره سندن
واعضاسنک شکل و صورتندن
طبیعت و اخلاق واستعدادینی
استخراج اتمک کیفیت و معرفتی :
علم فراست. [اضل معناسی بو
اولوب، اک مستعمل اولان بر-
نجی معناسی مجازیدر. فانک فحیمله
استعمالی غلط اولوب، اونک
بر وجه آتی معناسی باشقه در :]
فراست { س. ع. [« فرس »
دن] آت یتیشدیروب
تربیه اتمک و آته بیتمک علم و
هنری : علم فراست عربلرک
اسکیدن بری مشغول اولدقلری

وآت یتیشدیرمکه صالح اولان
بویرل اهالیسنگ محتاج بولند.
قلری بر علم نافعدر. [« فرو -
ست » و « فروسیت » دخی
دینایر.]

فِرَاش { سذ. عر. ۱. دوشک،
ایاتاق؛ اسپر فراش = یاتاغه
یاته جق، قالقه میه جق قدر خسته.
۲. اوتورمق ایچون یره سرین
شیء، یایی. || فراش خط = تیمور
بول چیوقلریله مولوز آلتنده
تسویه اولمش دوز یتاق .

فِرَاش { سذ. عر. [« فرش »
دن سمی.] ۱. یاتاقلری
بیان وکلیم و مقعد و سائرینی
دوشتن آدم، خدمتی. ۲. سو-
پوریجی، اماکن مقدسه یی سوپو-
روب تمیزلمکه و بکیلوب محافظه
ایتمکه مأمور آدم.

فِرَاش { س. با : فاراش.

فِرَاشْت { سذ. عر. ۱. کعبه
معظمه وروضه مطهره
خدمه سی و سوپوریجیسی صفت
و خدمتی. ۲. با برات عالی
توجیه اولنور بر عنوان منخرت
اولوب بونی حائر بولسانلر بر
وکیل تعیینیله بهر سنه امکنه
مقدسه یه بر طاقم عائدات وقفیه
تقدیم ایدرلر : فراشت شریفه
براتی؛ فراشت چا نطه لری.
|| فراشت شریفه وکیلی = ذات
حضرت پادشاهی به مخصوص
فراشت شریفه وکالتی ایفا ایدن
شرفادن بر ذات.

فِرَاعِنَه { سذ. جم. عر. فد :
فرعون. با : فرعون.
سذ. عر. ۱. واز چکمه،
فِرَاع { ترک، چکیلوب برافه :

ایشدن، مشغولیتدن فراغ
ایتمک. ۲. هیچ برایشله مشغول
اولیور، استراحت ایتمه : کنج
فراغ = استراحت کوشه سی. ۳.
آسوده لک، اسایش، راحت،

جمعیت : فراغ بال، فراغ خاطر.
۴. اد. اراضی امیرییه و مستغقات
و مستغلات موقوفه نیک حق
تصرفی اسکی صاحبنیک یکی صا-
حبنه ترکه قطع تعلق ایلمسی
و بوکا دائر معامله رسمیه
و قلیه که دفتر خاقانی نظارتجه
وطشره لرده نظارت مشار البهاتک
مأموری معرفتیله اجرا اولنور :
صاتیلان خانه نیک، تارله نیک فراغی
بوکون اجرا اولنه جقدر؛ هنوز
فراغ معامله سی اجرا اولندی .

فِرَاعْت { سذ. عر. ۱. واز چکمه،
ال چکمه، صرف نظر :
او ایشدن فراغت ایتمک. ۲.
عدم مشغولیت، استراحت : کو-
شه فراغت. ۳. هقه. اقامه
دعودان صوکره مدعینک دعوا-
سندن واز چکمی.

فِرَاق { سذ. عر. [« فرق » دن
مفاعله باندن مص. ثانی
اولوب، « مفارقة » ایله متر-
دفدر] ۱. سویشن ایکی کشینک
بر بردن آیرلسی، عاشقک معشو-
قه سندن آیری دوشمه سی، آیر-
یلق، هجران، فرقت : فراق یار؛
نار فراق. ۲. تر. حزن، محزو-
نیت، تأثر : کندیسنه بر فراق
کلدی .

فِرَاق { سذ. فر. [Frae] آوروپا.
لیلرک مقام رسمیده
کیسکلری دوکملی سیاه بر
ستره که اوکدن اتکلاری اولیور

یالکز آرقه دن واردر : فراق
کیمیك ؛ رسمی بالولره فراقه
کیدیلیر .

فِرَاقِلِي { صذ. تأثیرلی، مؤثر، حزن
و مفهومیستی موجب : پک
فراقلی بر حکایه، بر سس .

فِرَاقِلِي { صذ. فراق دینلن آفرا-
نفه رسمی ستره یی لابس-
سذ. عر. یارندن آیری
فِرَاقِیَه { دوشمش عاشقک آلام
هجرانی مصور اوله رق سو-
یلدیکی منظومه .

فِرَامُوش { سذ. فا. او نومه،
فراموش { نسیان، خاطر دن
چیقارمه : فراموش ایتمک =
اونوتوق .

فِرَانْجِلَه { سذ. [یتا. Frangiola
دن] مختلف اشکالده
واکثری کوچک یا خود اوزون
وطار خاص اتمک : بیره فرانجه-
سی = قریبه کبی کوچکی؛ آی
فرانجه = هلال شکلنده یومشاغی.
فِرَانْجِلَه جی { سذ. فرانجه صاتان
آدم .

فِرَانْسِز { سذ. ص. ۱. آوروپانک
فرانسز { فرانسه دینان مملکتی
اهالیسندن و بونلرک جنسیتنه
منسوب اولان آدم و سائره :
فرانسزلر اسکی غال قومی افرا-
دیله لاتین افرادندن مرکب بر
قومدرلر؛ فرانسز مالی، فرانسز
لسانی، فرانسز آلتینی. ۲. فرانسز
آلتینی، فرانسه نیک یکریمی فراق
قیمتنده اولان آلتین سکمیسی؛
بونی برفرانسزه آلدیم .

فِرَانْسِزْجِه { صذ. فرانسزلرک
طرز و اصولنده
ویا فرانسز لساننده اولان :
فرانسزجه لسان، شرقی، رقص.
= ح. فرانسز لساننده ویا

طرز و اصولنده : فرانسزجه
سويلك، يازمق، آشنالقي ايمك.
= س. فرانسزلساني، لسان
فرانسوي : فرانسزجه لاتين
لسانلرندن معدوددر.

فرانسوي { ص. عر. ث : فرا-
نسويه. فرانسويه
يا فرانسزله و ياخود فرانسز
لساننه منسوب و متعلق : لسان
فرانسوي؛ قاموس فرانسوي؛
قواعد فرانسويه.

فرانسه { س. ص. [فر. France]
آوروپا ممالك غربيه
سندن بريوك مملكت كه دول
معظمه دن بريخي تشكيل ايدبور.
قديمه (غالبا) واهاليسنه (كلت)
ويا (غال، كل) ديليردي.

فرانسه لي { ص. فرانسه اها.
ليسنندن اولان،
فرانسز.

فرانغه { آلفرانغه. ح. [بتا.]
آوروپا طرزنده : آلا-
فرانغه ياشامق، كييفك؛ آلفرا-
نغه ساعت = زوالی ساعت.

فرانق { س. [فر. Franc] فرانسه
مسكوكاتنك واحد قيا-
سيي اولان كومش برسكه كه
مجيديه چاريكندن آز كوچورك
اولوب درت بچق غروشدن
زيادهجه دكر، و يوزسانتيم اعتبار
اونوب يكرميسي بر فرانسز
ليراسي ايدر.

فرانقلق { ص. شوقدر فرانق
قيمتنده اولان : بش
فرانقلق بر كتاب.

فراوان { ص. فا. چوق، بول،
كثير، وافر، اشيري :
اشك فراوان دوكدی.

فرايد { س. ج. عر. فد : فریده.
با : فریده.

فرائض { س. ج. عر. فد :
فريضة. با : فريضة.

علم فرائض، ياخود مفرد كمي
فرائض = شريعت غراء اسلا-
ميهجه ميرائندن و وارثلرك بهرينه
دوشن حصه لرك مقدار و كيفيتندن
بحث ايدن علم : ابي فرائض بيلير.
اصحاب الفرائض = ميرائه داخل
اولانلر، ورثه .

فربه { ص. فا. سميز، سمين، اتلي،
ياغلي، ملحم : ابله فربه. ذ.

فرتوت { ص. فا. بوكاق، معتوه.

فروج { س. عر. قادينك و ديشي
حيوانك آلت تناسلي .
[عر. يده ارككك كينه ده ديرلر.]

فروج { س. عر. حزن و كدر
و مايوسيتدن صكره كان
سوئيخ و حسن حال، صيقتندي
و شدت مقابلي. ذ.

فروجام { س. فا. صوك، عاقبت،
انجام . || بد فروجام، نا
فروجام = عاقبتي ابي اوليان، بد بخت،
طالعه سز، مخوس.

فوجه { س. عر. ۱. ياريق، شق،
۲. مج. كيره جك ير، مد-
خل. ۳. آچيقلق، فراحلق .

فوجه ياب { ص. فا. [عر. فوجه =
كيره جك ير - فا.
يافتن = بولمق] كيره جك ير،
فرصت بولان : مجلسه فوجه ياب
دخول اولدی.

فرچه { ياخود فرچه. س. اثواب
و ديش و ساثره تميزلكه
ويا بويا و ساثره سورمكه مخصوص
قيلدن و يا صمان و حصير كمي
شيئر تالرندن يابلش آلت :

اثواب، صاچ فرچه سي : ديش
فرچه سي : بوياجي، بادانه جي
فرچه سي : رسام فرچه سي : صمغ
فرچه سي .

فرچه لامق { فته. فرچه ايله
تميزاتمك : اثوابي
فرچه لاتملي .

فرچه لامق { فته. فرچه ايله تميز-
ديشلري فرچه لامق اقتضايدير .

فرچه لامق { فته. فرچه ايله تميز-
لتمك : بوياطلو
فرچه لانميور. = فط. كندى
اثوابي فرچه ايله تميزلك :
ساعتلرجه فرچه لامق عادتدير .

فروح { س. عر. سوئيخ، مسرو-
ريت، شادمانلق، انشراح،
كوكل آچيقلقي : فروح بولمق =
سوئيخ، آچيقلق؛ فروح ويرمك =
سوئيديرمك، آچق. [«فراخ»
لغت فارسيه سيله التباس ايتدير-
مه ملي.]

فروح { ص. عر. [آنف البيان
«فروح» دن صش.] سو-
يخلي، شاد، منشرح القلب. ذ.

فروح آور { ص. فا. [عر. فروح =
انشراح. فا. آوردن =
كتيرمك] انشراح كتيرن، كشا.
يش و يرن، مفرح.

فروح افزا { ص. فا. [عر. فروح =
مسروريت. فا. افزا.
ييدن = آرتديرمق] مسروريت
و انشراح دروني آرتديران،
مفرح .

فروحان { ص. عر. [«فروح» دن
صش.] سوئيخلي، شاد،
مسرور، شادان. ذ.

فروحش { ص. فا. [عر. فروح =
انشراح. فا. بخشيدن =

باغشلاق { انشراح قلب و یرن، مفرح .
 فَرَحْلانْدِر مَق { فت. سویندیر -
 آچق، اکلندیر مک، کندیسنی
 مکدر کوردم بر آرز فرحلاندر -
 مق ایستدم .
 فَرَحْلانْمَق { کل آچلق، انشراح
 درون ککک : بویله یرلرده کز -
 مکله انسان فرحلانیر .
 فَرَحْلِق { س. سوکل آچله،
 انشراح درون .
 فَرَحْناک { ص. فا. سوینجلی،
 شاد، شادان ،
 مسرور، منشر - القلب. || مو.
 بر مقام مخصوص .
 فَرُشْخ { ص. فا. و :
 فَرْحْمْدَه { ص. فا. مبارک، متین،
 اوغورلی، مسعود ؛
 فرخنده پای = آیغی اوغورلی ؛
 فرخنده رای = رای مبارک ؛
 فرخنده طالع، فرخنده فال =
 طالعی یاور، مسعود .
 فَرْد { سذ. عر. ج. افراد. ۱ .
 بر مجموع هر بر تکی : فرد
 آفریده = شخص مخلوق ؛ افراد
 ناس ؛ افراد بشر ؛ هر فرد = هر -
 کس . ۲ . چفت اولمیان عدد،
 تک عدد . ۳ . بر تک یت، مفرد .
 = ج. ۱ . اشخاص : افراد
 امت . ۲ . عادی شخصلر، صره
 آدملری، عوام ؛ افراد عسکریه =
 ضابط اولمیانلر، نفرات . =
 ص. ۱ . تک، چفت اولمیان :
 عدد فرد ؛ رجب الفرد . ۲ . اشی
 اولمیان، بی مثل، بی نظیر، فرید :

جناب حق فرد و صمددر . || ص.
 کیم . جزء فرد = بر جسمی ترکیب
 ایدن ذراتک بهری ، جزء لا
 یجزی . || جوهر فرد = اسکی
 حکمانک ظننه کوره موجوداتک
 اساسی مقامنده اولوب تربیتنه
 کلیاً خلل کلکسزین نقسیم و
 تفریق قبول ایتمین جسم اصغر .
 فَرْدا { س. فا. ۱ . یارین، یارینکی
 کون، ایرته، ایرتسی کون :
 فردایه، فردالره صالمق = یارینه
 براقق، تأخیر ایتمک ؛ فردای
 قیامت = قیامتک ایرته سی ؛ فردای
 کون = ایرته سی کون . (بو مقا -
 مده استعمالی چرکیندر .) ۲ .
 آتی، کله جک زمان، قیامت،
 محشر، آخرت : عیش و نوش ایله
 فردایی آکمامق ممکنیدر ؟
 فَرْدوس { س. فا. عر. ج. فر -
 دیس . ۱ . باغچه . ۲ .
 جنت، اوچماق، بهشت . (آوروپا
 لسانلرنده کی Paradis اوکا
 مماثل لغتلك مأخذی اولان
 Παράδεισος لغت یونانیه سی
 بوندن مستعاردر .)
 فَرْدوس آشیان { ص. فا. [فر -
 دیس] دوس = جنت -
 آشیان = یووه [جنتکان، جنتک،
 مرحوم، مغفور : جنتکان و
 فردوس آشیان سلطان عثمان
 خان حضرتلری .
 فَرْدِه { س. طوب، کوچک دنگ :
 بر فرده اییک .
 فَرْن { س. فا. سطرنج او بونده
 وزیر مقامنده اعتبار او -
 لنان طاش .
 فَرْزانگی { س. فا. ۱ . علم،
 عرفان : ابراز فر -

زانگی ایتمک . ۲ . ممتازیت،
 امثال و افراننه تفوق، مانند سز
 و بی همتا اوله : علوم ریاضیه ده
 ادعای قرزانکی ایدیور .
 فَرْزانِه { ص. فا. ۱ . عالم، حکیم،
 دانا، علم و عرفانله
 متصف و ممتاز ؛ کندیسنی فرزانه
 دوراندر . ۲ . امثال و اقراندن
 فرقلی، ممتاز، یکانه، بی همتا :
 ادیبانده فرزانهدر .
 فَرْزَنْد { س. فا. ج. فرزندان .
 ۱ . اوغل، ولد : فلائک
 فرزند ارجمندیدر . ۲ . چوجق،
 صبی، طفل : بازیجه فرزندان .
 فَرْزِه { س. متقابله آچیلان دلیکله
 جلا و یرمه مخصوص
 مارانغوز آلتی .
 فَرَس { سذ. عر. ج. افراس .
 آت، بیگیر (بارکیر) ،
 اسب : جنس فرسک اصلاحی .
 || فرس البحر = صوآغیری، هیپو
 پوتام .
 فَرَس { س. اسم جنس اولوب
 ایرانه و ایرانیلره مفرد و
 جمع صورتیله اطلاق اولنور،
 واک زیاده قبل الاسلام ایران
 و ایرانیلره مخصوصدر : فرس
 ممالکی . فرس لسانی، فرس آیین
 و مذهبی، فرس قدیم .
 فَرَسا { ص. فا. [« فرسودن »
 فلتندن سمصه اولوب صتر .
 تشکیله کیر] اسکیدن، بو -
 زان، آشیندیران، اورسه لین،
 یوران، یتیرن : طاقت فرسا =
 طاقت براقیان ؛ خرد فرسا =
 عقل براقیان، حیرتده براقان .
 فَرَسان { سذ. ج. عر. فد : فا .
 رس . با : فارس .

فَرَسْتَا دَه { ص فا ج : فرستا - دگان . ۱ . کوندر - لمش ، مرسلول ، مرسل . ۲ . ایلچی ، مأمور مخصوص . ۳ .

فَرَسَخ { سنذ . عمر . } فا . « فر - سنخ » { سنخ « دن عرب » }
درد ساعتك یعنی بش بیک متره لك مسافه ، تر . آغاچ ، اوج میل یری : کونده بش فرسخ یول آیلور؛ بورادن اون فرسخ اوزا قدر . || فرسخ فرسخ = بول بول ، زیاده ، پك چوق : اقرا - نندن فرسخ فرسخ ایلر بدر؛ بن نسخ خطنی سزدن فرسخ فرسخ اینی یازارم .

فَرَسَنَك { ص فا . فرسخ . با : فرسخ }
فَرَسُو دَه { ص فا . اسکیمش ، پیرانمش ، بوروشمش ، بوزلمش : البسه فرسوده ؛ فر - سوده قیافته .

فَرَسُی { ص عمر . ژ : فرسیه . ایران فرسی } و ایرانلره و علی الخصوص اسکی ایرانه منسوب و متعلق : لسان فرسی : آثار فرسیه .

فَرَسِیَات { سنذ . جم . عمر . فارسی } لسان و قواعد و ادبیل تی : فرسیاتله چوق اشتغال ایتمشدر .

فَرَش { سنذ . عمر . ۱ . دوشه مه ، بایمه ، سرمه : یاناق ، کلیم ، سجاده ، مقعد فرش ایتدیلن . ۲ . طوبراغی و علی الاطلاق باصیله جق و کزبله جک یری اورتمك اوزره بر شیشی دو - شتمه : قپونك اوکنه مرمر ، چاقیل ، مالطه فرش ایده جکم . } « نفریش » دهنا مسته ملدر . {

۳ . یایلان شیء ، دوشه مه ، کلیم ، خالی ، یابغی . ۴ . یریوزی ، روی زمین ، وجه الارض : عرش و فرش . ۵ .

فَرَشْتَه { س فا . ج : فرشتگان . } { فانك کسریله ده مروی ایسه ده بزجه زبازدی قح ایله در } ۱ . ملك ، ملائکه . ۲ . محب . پك کوزل و ملایم طبیعتلی . ۳ . مجب . معصوم ، بیکناه . || فرشته خصالت ، فرشته سمات ، فرشته سیرت ، فرشته صفت = خوی و طبیعتجه ملك کبی اولان ذات . }
فَرَصَت { سنذ . عمر . } { بین العوام } { زبازدی : فرصات }
مناسب و موافق وقت و حال ، استفاده ایتك صرهمی ، الدن قاچیرلمیه جق فائده لی وقت و حال : بو بنم ایچون بر فرصتدر؛ بو فرصت هر وقت اله کچمز ؛ فر - صمدن استفاده ایتك ، فرصت بکلمك ، بولمق ، ویرمك ؛ فرصتی الدن قاچیرمق = فوت ایتك .

فَرَصَت جَو { ص فا . } { عمر . }
فَرَصَت جَو { فرصت = م - فا . جستن = آرامق } فرصت آرایان ، بکلین .

فَرَصَت یَاب { ص فا . } { عمر . }
فَرَصَت یَاب { فرصت = م - فا . یافتن = بولمق } { فرصت بولان ، لینه فرصت کچن .

فَرَض { سنذ . عمر . ۱ . طوتمه ، عد }
فَرَض { واعتبار ایتمه ، بر دعوی و مسئله لی اولنك اوزرینه بنسا ایتك اوزره بر شیشی صحیح و واقع و موجود نظرله باقمه ، تقدیر : تقسیم اولنه جق بیک لیراض وار فرض ایده لم؛ بورزاده

اون متره ارتفاعنده بر ستون فرض ایدك : فرض ایدك که بن راضی اولدم؛ فرض محال = صحت و وقوعی ممکن اولمیان بر شیتك صحیح و واقع عد اولنسی : فرض محال اوله رق کره ارض حر -

کندن طورسه . ۲ . احکام دینیه . دن نص کریمله و دلیل قطعی ایله مثبت اولوب اجرایی واجب اولاتی ، سنت مقابلی : صلات هر بر مسلم بالغ ایچون فرضدر؛ فرض عین = اداسی بلا استثنای کافه مسلمان لازم اولان فرض؛ فرض کفایه = اداسی یالکمز شرائطی حائر اولانلره لازم بولنان فرض . ۳ . محب . فرض ایش کبی اداسی الزم اولان شیء ، واجب ، ضروری ، ناچار : بو ایشی کورمك بزه فرض اولدی؛ ابوینه خدمت ایتك اولاد ایچون فرض عیندر؛ اوزرجه فرض دکلدنر = وظیفهم دکلدنر ، نه وظیفهم؟ || بالفرض = طوته لم ، شوبله جه تقدیر ایده لم : بالفرض بن بو ایشه رضایرسمه نه یا مقلغمز اقتضا ایدر؛ بالفرض و التقدیر = فرضا .

فَرَضًا { ح عمر . فرض و تقدیر } صورتله ، بالفرض ، طو - ته لم که ، فرض ایدك ، فرض ایده لم که : فرضا مساحه ایدله . جک بر عرصه من اولسه .

فَرَضِی { ص عمر . ژ : فرضیه . } فرضی { فرض و تقدیر اساسنه مبنی اولان ، صحیح و واقع او - لمیوب مقروض و تقدیری اولان : مطالعات فرضیه .

فَرَضِيَّات { سذ. جر. عر. صحیح } وواقع اولیوب فرض و تقدیر اوزرینه مینی اولان شیئر: فرضیاتله اوغراشیور؛ فرضیات غیر ممکنه = تحقق محال اولان ملاحظات و مطالعات، فر. Utopies.

فِرْط { سذ. عر. حددن زیاده اوله، مبالغه، و فرت، افراط، آشیری درجه: فرط محبت، فرط ذکاء، فرط تحسر. [همان دائماً بوضورتله مضاف اوله رق قوللائیلر.]

فِرْط { س. [عربیدن] طاغ بلی، بیلان.

فِرْطونه { یاخود فورطنه. سذ. شدتلی روزکارله دیکزک طالعه لایوب قاریشمه سی، صرصر، تند باد: شدتلی بر فرطونه اولدی؛ دیکزده فرطونه وارد؛ فرطونه یایشدی.

فرطونه لی { یاخود فورطنه لی. ص. فرطونه سی او- لان، فرطونه ایله قاریشیق: فرطونه لی هوا؛ دیکز فرطونه- لیدر.

فَرَع { سذ. عر. جر: فروع. ۱. دال، بوطاق: فروع اشجار. ۲. بر اصلدن آریلان قوللرک بهری، شعبه، اصل و آنا مقابلی: آناطولی دمیرولی خط کبیرنک بر قاج فرعی اوله بقدر؛ ابتدا خط اصلی یایلوب صوکره فزوعه کیریشیله جکدر؛ اصل و فرع، اصول و فروع. ۳. اسا- سلی اولیوب ایکنجی درجه اهمیتده اولان شیء، بر ماده نك اهمیتسن تفصیلاتی، تفرعات: علم قههک اصول و فروعی. [بو

معنا ایله اك زیاده جمعی قوللا- نیلوب اونك ده جمعی اولور: [فروعاتله اوغراشیق؛ فروعانه کیریشمه لم ده اصل مسئله یه باقلم. || صق. فروع = اولاد و احفاد؛ اصول مقابلی.

فِرْعَوْن { سذ. عر. جر: فراغنه. ازمنه قدیمه ده یعنی کبخسروک مصری فتح و ایران ممالکنه الحاق ایتمه سندن اول خطه مصری ده حکومت سورن قبط ملوکنک عنوان عمومی اولوب، بالخاصه حضرت موسی (عم) له اوغراشانک علمی حکمنه یکمشدر. بوکا فرعون موسی، و حضرت یوسف (عم) زماننده بولنش اولانده فرعون یوسف دیرل. || مج. بک مغرور و متکبر و عنود آدم. || فرعون تپه لری = اهرام. || فرعون فاره سی، فر. Ichneumon دینلن کدی قدر کوچک بر چار یا.

فِرْعَوْنِي { ص. عر. ئ: فرعونیه. فرعونه منسوب و متعلق و یا شایسته اولان، کبر و غرور و کفر و عنادله یابیلان.

فِرْعِي { ص. عر. ئ: فرعیه. اصله عائد اولیوب فروعات و شعباته متعلق اولان: مواد اصلیه و فرعیه.

فِرْعَانَه { سذ. ه. آسیای وسطیده ماوراء النهرک شرق جنوبی جهتده بر بیوک خطه که مقدا خوقند خانلغنی تشکیل ایتدیکی حالد شمعی فرغانه اسم قدیمه روسیه یه تابع تر- کستانه الحاق اولمشدر. || مج. رطوبتلی و چامورلی اراضی.

فِرِقْتَه { یا فریقته. ص. فا. آلد- اغفال اولتمش، مغفل، مغرور، مغبون: برطاقم واهی آلایشلره فرقه اولماملی.

فِرْفِر { سذ. عر. [یو. Hop- فر فریر } ارغوان، ار- جوان. || کیم. حامض فر فریر = بر ترکیب کیمیوی. || ط. داء- الفر فریر = قزبل علی.

فِرْفِرِی { ص. عر. بارلاق قزبل، ارغوانی: فر فریری چو- قه.

فِرْق { سذ. عر. ۱. آریلق، آیر- فریق: لمه: بو ایکی شیء آره سنده فرق وارد. ۲. ایکی شیئندن بهرینک باشقه درلو اولسی، مغا- یرت، مبیانت، تفاوت، بکزه- مه ییش: مامونک شمکدن فرق وارد؛ فرق کلی = جوق تفاوت. ۳. آیرمه، سچمه، تفریق: او آدمک یازیسنی سزک کندن هیچ فرق ایده میورم؛ بیسک کشی آره سنده اولسه بن اونی فرق ایدرم. ۴. اینی کورمه، سچمه طانیه، تشخیص: قرا کلقدمه فرق ایده مدم؛ شو یازی بی بورادن فرق ایده بیلیر میسک؛ چوقدن کورم دیکم ایچون بردن بره فرق ایده مدم. ۵. برشینک دیکر بر شیندن مقدار و یا قیمت و سائرجه فضله و یا اکسیک او- لدیغی مقدار: سزه بورجم اولان فرانسز لیراسی یرینه بر عثمانلی لیراسی ویرسه م فرقنی ویرر- میسکز؛ آتمی سزک کی ایله مبدله ایدرم اما فرقیده ایسترم؛ فرق نه قدردر؛ ۶. آکلامه، فهم، کیزی و دقیق بر شینتی درک ایتمه: کندیسنه کوستر-

دمسهده فرق ایده مدی، فرقه واره مدی. ۷. بر هیئت افرا دندن بر طاقنی دیگر ل رندن یوقاری ویا آشاغی طومه، مساوی طومه، آیری سچی: حکومت سنیه تبعه سی یننده اصلا فرق قبول ایتموب جمله سنه بلای فرق بر معامله ایدر. || آنچه فرق = ۱. مسکو کاتک قیمت حقیقیه سیله قیمت اعتباریه - سنده کی تفاوت. ۲. بر آنچه یی

دیگر بر جنس آنچه ایله تبدیله آلمان صرافیه، فر. Agio. || فرق ایتمک = آیرمق، سچمک. || فرقنه وارمق = آکلایه بیلمک، اینجه وکیلز بر شیئی فهم ودرک ایتمک: کتابنک بیر تیلان یا پراغنی کورنیمه جک صورتده تعمیر ایتمسهده ینه فرقنه واردی.

|| بلا فرق = ۷. تمامیه بر برینه مشابه اوله رق: بلا فرق ایکسی یدر. ۲. اصلا آیری سچی اولتمسزین، مساوات تامه ایله: عموم تبعه یه بلا فرق بر نظره باقیلیور. || فرق کلی = چوق مغایرت ومباینت: ایکسی آره - سنده فرق کلی واردر.

فَرَقْ { سنذ. عر. باش تپه سی: فرق } عدالتی فرق عبودیتیز او - زرینه سایه انداز اولدقچه. { اصل عربیده باش صاچنک ویا صقالک ایکی بولوکه آیرلدیغی یره دیرلر. } س. ج. عر. فد: فرقه. فَرَقْ { با: فرقه.

فُرْقَانُ { سنذ. عر. «فرق» دن } حقی باطلدن تفریق ایدن وایتدیرن قرآن کریم. || یوم الفرقان = بدر غزاسی.

فُرْقَانِ { ص. عر. ت: فرقانیه. قرآن کریمه منسوب و متعلق: آیات فرقانیه.

فُرْقَتْ { س. عر. [لسانمزه زبازدی فانک کسریله - در.] آیرلیق، مفارقت، فراق، سودا کربندن اوزاق و آیری یاشایش: فرقت یار ایله نالان اولق: فرقت مملکت، فرقت احباب.

فُرْقَتْدَه { ص. فا. [زبازدی فانک کسریله - عر. فرقت = آیرلیق - فا. زدن = اور - مق] آیرلیق چکن، سودا کربندن آیرلمش، دوچار هجران.

فُرْقَتَه { س. [قانالانجه. Fargata دن] اسکیدن اوج دیرکلی هر نوع کمی یه دینیردی.

فُرْقَتَّینْ { س. عر. «فرقه» نک نثیه سی اولوب مفرد کبی قوللایلیر.] ب. قوروتدن بیوک وبطاریه سنده ۵۰ الی ۷۰ طوبی حاوی اخشاب سفات حر - بیه دندر. [آوروپا لسانلرنده کی Frégate لغتی بولغت عربیه دن مأخوذدر.]

فَرَقْدْ { سنذ. عر. ت: فرقدان. } قطب شمالی یه قریب وذب اصغر جمله سنده ایکی پارلاق نجم ثابتدر که موقعلری مناسبتیله چوق یر دیکشدر ممد کربندن چولده سیر و سیاحت ایدنلره رهنا اولورلر. [اکثر یا نثیه صیغه سیله فرقدان قوللایلیر.]

فَرَقْدَانْ { سنذ. عر. ت. ماده } آفقیه با. { ص. ۱. مغایرت ومباینتی فرقسنز } اولمان، بر برینه چوق

بکزر: بنم یازیم سزک کندن فرقسزدر. ۲. آیرسز سچیسز، آیری سچیی اولمان، مساوی: بن اولادمک جمله سنی فرقسز طوتیورم.

فُرْقَسْرَلِقْ { س. ۱. فرق او - لثمایش، چوق بکزه. یش. ۲. آیری سچی اولمایش، تساوی.

فُرْقَلْ { ص. ۱. تفریق اولنور، آیریلیر، سچیلیر، چوق بکزه مز: آراهه آتلاک زک بری دیگرندن فرقلیدر؛ سز خدمتکار لر کردن بعضلرینی دیگر ل رندن فرقلی طوتیورسکز. ۲. دها ائی، ایله که یوز طومش، اصلاح اولمش: خسته مز بوکون دوندن فرقلیدر؛ چوقدن مملکت مدن چیمه شیدم بو دفعه کی عودتمده چوق فرقلی بولدم، مترقی.

فُرْقَلِجَهْ { ص. بر آز دیکشتمش، بر آز ایلمش: خسته. یی بوکون فرقلیجه کور یورم.

فُرْقَهْ { س. عر. ج: فرق. ۱. جماعت، طائفه: فرقه ناحیه، فرق ضاله. ۲. ۵. یدی آلایدن مرکب هیئت عسکریه که اصولاً بر فریقک قوماندن سی آلتنده بولنور: بشنجی اردوی هاپونک ایکنجی فرقه سی؛ اوزاده بر فرقه عسکر بولندیر یلیور؛ فرقه قوماندانی، مجلسی، رئیس، کاتبی.

۳. ب. برلوا قوماندن سنده بو - لنان دو تمانک بر قسیمی. [فرقه نک اقسامنده طاقم دینیر.] || فرقه بحرجه = فیلو.

فُرْقَلَاتِمَقْ { یاخود فیولاتمق. فته. شدله و سس

چهاره جق صورتده آتمق، اوچورمق: النده کی یلپازیه هیوایه، دکیزه فرلادتدی. ۲. برکنارینی قیرمق، صیچرامق: طباعگ کنارینی، سرسرك بر اوچنی فرلاتمشلر. ۳. فیاتتی آرتدیرمق، چیقارمق: آمریقا نك ذخیره اخراجاتی منع ایتمی اولری فرلادتدی.

فرلاق { ص. ۱. قیریق کنسار، بر قابك قیرلمش، اوچش کنارسنك قیریق پارچه سی. ۲. چوجقرك طویاج اوپونی. [بو ایکنجی معنا ایله پرلاق دخی دیتلیر.]

فرلامق { یاخود فرلامق. فل. ۱. بردن بره اوچان قوش کبی « فیر » دیه سس چیقاره رق آتمق، صیچرامق: یرندن فرلادی، فرلیوب قو- لندن طوتدی. ۲. برشیئك بر کناری قیریلوب صیچرامق: بو طباعگ کناری فرلامش؛ سر- سرك فرلایان یرلینی دوزلتملی. ۳. فیاتتی آتمق، چیقمق، ترق ایتمك: بو هفته ذخیره بردن بره فرلادی؛ بورسده سهام فرلامش.

فرلایش { س. بردن بره وسس } چیقاره رق صیچرا- یش: یرندن بر فرلایش فرلا- دی که.

فرلداق { فرلداق وسائره. با: فرلداق وسائره.

فرما { ص. فا. [« فرمودن » فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیکنه کیرر] بیوران، امر ایدن، آمر: حکم فرما = حکم بیوران، حکم ایدن.

فرماصون { س. [فر. Franc- } فرماصون [Maçon] ۱. آو- روپاده مشهور بر طریقه منسوب آدم که اساسلری سیاسی ویا مذهبی اولوب صرف اصول معاشرته عائد اولدینی حالد سر طوتیلیر. ۲. مج. دینسز، ملحد، منکر.

فرماصونلق { س. ۱. فرماصون } فرماصونلق { طریقی. ۲. مج. دینسزلك، الحاد.

فرمان { س. فا. [عربی ظنیله] « فرامین » صورتده جمعنی قولالتمق اثر غفلتدر. [۱. بیوروق، امر: بوکانه فرمان ایده جکسکز؟ امر و فرمان حضرت من له الامر کدر. ۲. تحریراً ویریلن امر پادشاهی، بر قراک اجراسیچون شرفصادر اولوب طفرای غرا ایله موشخ اوله رق اصول مخصوصده یازیلان امر پادشاهی، یرلیغ، برات، بیوردلی: فرمان عالی شرف صادر اولدی؛ امتیاز فرمانی؛ رتبه، نشان فرمانی؛ با فرمان عالی.

فرمانبر { ص. فا. [فرمان = بیو- روق - بردن = آلمق. — « فرمانبردار » دیه ملی، زیرا یا فرمانبر ویا فرماندار او- لوب، ایکیسی برابر اوله ماز.] ویریلن امری آلوب اجرا ایدن، مطیع فرمان.

فرمانده { ص. فا. [فرمان = بیو- روق - دادن = ویر- مک] امر ویرن، آمر.

فرمازوا { ص. فا. امری یو- روین، حکمی جاری:

فلان یرلده فرمانزوا بولنان. } فرمانقرما { ص. فا. امر بیوران، حکم ایدن.

فرمانلی { ص. ۱. فرمان عالی } حامل و حاکم اولان، فرمان عالی ایله منصوب: فرمانلی ضابط = بیکیباشی و اوندن یوقاری اولان؛ فرمانلی مأمور؛ فرمانلی امتیاز. ۲. تادیب و تربیه ویا قهر و تنکیلی حقنده فرمان عالی صادر اولان: وقتیله دره بکری فرمانلی اولمشدی. ۳. مستحق مجازات شدیدله اولان (جانی).

فرمالیش { س. فا. بیورمه، امر ایتمه.

فرمنه { س. ۱. خرجه ایشلمش } طار و یو وارلاق یانی ایلك. ۲. خرجه ایشلمش اصناف وسائره طاقنه مخصوص هر نوع البسه.

فرمنه چی { س. اصناف وسائره. } به مخصوص خرجه ایشلمش اثوابی بیچوب دیکن ترزی.

فرموده { س. فا. امر، فرمان، اسم مفعول اولوب امر بیورلمش دیمك اولغله، بزجه استعمالی غلط اولدیغندن ترکی اولادر.]

فرنك { س. فا. [فر. Franc —] یالی. || فرنك آرپه سی = سودلاج وچوربا یاپیلان قبوقسز آرپه، فر. Orge perlé. || فرنك او- زومی = شروبی یاپیلان اوافق دانه لی معروف بر جنس میوه. || فرنك اینجیری = قاقئوس دینلن

نباک بر نوعی که بر میوه ویرر.
 || فرنک پاتلیجانی = وقتله طو.
 ماتسه ویریلن اسم. || فرنک پاتی =
 فر. Reine Marguerite دینن
 بر نوع پات، چیچک. || فرنک
 سحیمی = آوروپادن کان ابی بو.
 کلش بر سحیم. || فرنک کو.
 ملکی = قوله لی کومک. [آورو.
 پادن کله ده بر چوق شیئرله
 بو اسمه اضافتله حاصل اولمش
 مرکب اسملر ویریلور.]
 فَرَنکَجِه { ص. فرنکارک طرز
 و اصولنده ویا لسا.
 ننده اولان : فرنکجه قیافت،
 لسان، یازی، شرقی. = ح. فر.
 نکرک طرز و اصول ویا لسا.
 ننده : فرنکجه سویلک، یازمق،
 اوینامق، کیتفک. = س. فرنک
 لسانی : فرنکجه بی او کرتمش.
 فَرَنگِیَسْتان { ص. فا. فرنکارک
 ممالکتی، فرنکارله
 مسکون بر، آوروپا : فرنکستانه
 سیاحت ایتدی.
 فَرَنگِی { ص. فا. آوروپالیره
 منسوب و متملق ویا
 مخصوص : رقص فرنکی. = س.
 ۱. علت افزنجیه دینان ساری و
 محرب علت که بزه آوروپادن
 و آوروپایه ده آمریقادن کچمشدر :
 فرنکی به طوئلق، فرنکیسی
 اولوق. ۲. غایت قوتلی ایغجه
 ایب. ۳. کلیدک بر قسمی. || ب.
 فرنکی لوجه سی = دیکزدن فرطونه
 ایله ایجری به کیرن ویا کمی یقا.
 نیر ایکن تراکم ایدن صویک
 چیقسی ایچون بورده به آجیلان
 دلیکار : فرنکی لومباری = ینه
 بو مقصدله کشاد اولنان اوقات

لومبارلر، منفذ : فرنکی موریله سی =
 فرنکی دلیکاری سده و بنده
 مخصوص طیه لر.
 فَرَنگِیَل { ص. فرنکی علتنه
 مبتلا. فرنکی به طو.
 تلمش، فرنکیسی اولان.
 فُرُو { ص. ظم. فا. آشاغی : سر
 فرو = باشی آشاغی : سرفرو
 ایتک = باش اکک، مطیع و متقاد
 اولوق : فرو مانده = آشاغیده
 قالمش، کوری قالمش، عاجز ؛
 فرو نهاده = تنزیل و طرح او.
 لشمش : بشدن اوج فرو نهاده
 اولنجه ایکی قالیر.
 فُرُوْح { ص. عمر. شن، سوینجلی،
 شاد.
 فُرُوخت { ص. فا. صاتمه، صا.
 تیش، بیع : اوینی
 فروخت ایتدی. [بالفروخت
 دیجملی.]
 فُرُوْز { ص. فا. یاخود افروز. ص. فا.
 [« فروختن » یاخود
 « افروختن » فعلندن سمص. او.
 لوب صتر. تشکیلنه کیرر] پار.
 لادان، تنویر ایدن : کیتی فروزه
 دنیایی پارلادان؛ دلفروز = کو.
 کلی تنویر ایدن.
 فُرُوْزَان { ص. فا. پارلاق، منور.
 فُرُوْزَنْدِه { ص. فا. پارلادان،
 تنویر ایدن.
 فُرُوْسَت { س. عمر. و :
 فُرُوْسِیْت { س. عمر. ات یتیشد.
 یروب تریبه ایتک
 و بیفک علمی. [فانک قحیله
 فراست دخی دیرلر.]
 فُرُوْش { ص. فا. [« فروختن »
 فعلندن سمص.] صاتان،

بیع ایدن : می فروش = شراب
 صاتان ؛ خود فروش = انایتلی
 (کندینی صاتان) : معلومات
 فروش = معلوماتی کورنمک
 ایستین، معلومات صاتان.
 فُرُوْش { س. یایی صیاق و طا.
 وانلرینه طوغرامه دن
 یاسیلان اویتملی زینتله : صیاق
 فروشرلی.
 فُرُوْع { س. س. جم. عر. فد : فرع.
 با : فرع. بونک جمعی
 اوله رق « فروعات » دخی قو.
 الانیلیر.
 فُرُوْع { س. فا. نور، ضیا، پرتو،
 شعله : فروغ آفتاب : فروغ
 جمال.
 فُرُوْمَانْدِه { ص. فا. [فرو = آ.
 شاغی. مانده = قا.
 لمش] کوری قالمش، یوریلوب
 طورمش، عاجز، فتور کتیرمش.
 فُرُوْمایِه { ص. فا. [فرو = آشاغی.
 مایه = اصل] اصل و
 نسبی آچق، صویسز، بد اصل :
 فرومایه آدم.
 فُرُوْن { فرونجی. با : فورن و
 ساژه.
 فُرُوْهَادِه { ص. فا. [فرو =
 آشاغی. نهاده =
 قونمش] طرح و تنزیل اولشمش :
 اون بیک غروشدن قانفی او.
 لان بیک بشیوزی فرو نهاده
 اولدقده سکز بیک بشیوز قالیر.
 [شایسته استعمال دکلدیر.]
 فُرُوْه { س. عمر. کورک، پوستین :
 فروه بیضا = بیاض کورک.
 فُرُوْه { یاخود فریک. س. چیل و
 بیلدیرجین کبی قوشلرک
 ییلاجی.

فَرِهَنَك } س. فا. علم، هنر، معرفت، معلومات. —
 « فرهنگ شعوری » نك بیانته کوره بودخی، عربیده « قاموس » لفظی کبی، لغت کتابی معناسنده کلمکه، فارسی لساننک بعض لغت کتابلرینه علم اولشدر : فرهنگ شعوری، فرهنگ جهانگیری .

فَرِيَاد } س. فا. ۱. فغان، آه و انین، واویلا : بر قادینک فریاد ابتدیکنی ایشیتدم؛ بر فریاد قویدی. ۲. استمداد نعره سی، استغاثه، صیقلانمه : فریادینه یتیشن اولدی؛ فریاده مجالی یوغیدی. ۳. شکایت، صیقلانمه : وپورک یولسولغندن یولجیلر فریاد ایدیورلر. = حد. الامان، الاالله : بر یراماز چوچق که الندن فریاد! داد و فریاد!

فَرِيَادِجِي } ص. س. اشتکا و استمداد ایدن، مشتکی، آغلاشان.

فَرِيَادِخْوَان } ص. فا. [فریاد = ندن = چاغرمق] مدد ایستین، استمداد ایدن.

فَرِيَادِرْس } ص. فا. [فریاد = یتیشمک] امداده یتیشن، مددجی .

فَرِيْب } س. فا. آلداتمه، اغفال، حيله : کذب و فریب. = ص. آلداتان، مغفل. [صتر. تشکیلنه کیرر] ابله فریب = احق آلداتان؛ دلفریب = کوکلی آلداتان، جاذبهلی، شیوه کار.

فَرِيْبِنْدَه } ص. فا. آلداتان، مغفل .

فَرِيد } ص. عر. آ: فریده. [« فرد » دن صش.] تک، یکتا، بیمثل و بیهمتا : فرید دهر، فرید عصر، فرید روزکار = زماننده یکتا اولان.

فَرِيْدَه } سش. عر. ج: فرآند. امثالسز و نادر بولنور اینجی وساژه .

فَرِيْضَه } سش. عر. ج: فرائض. ۱. شرعاً اجراسی واجب و مثبت معامله؛ دینیه : نماز فریضه در. ۲. وارثلردن بهرینه شرعاً دوشن حصه. = ج. ۱. علم فرائض. با : فرائض. ۲. حج اجراسی واجب و شرط او. لان وظیفه : بونیم ایچون فریضه در؛ فریضه ذمتمدر = بویتک بورجیدر.

فَرِيْقَه } ص. فا. آلداتمش، اغفال اولمش، مغرور: دنیانک نهسنه فریفته اولمی .

فَرِيْق } سذ. عر. آ: فریقین. ج. فا. فریقان. ۱. انسان گروهی، بیوک بولوک، طاقم، فرقه دن بیوک جماعت : جنتلکدن اولان فریقدن می یوقسه جهتمک اولان فریقندن می [تشنه صیغه سیله] در؟ ۲. تر. بر فرقه یه قومانده ایدن ارکان عسکر یه دن بری که مشیر. دن صکره اک بیوک رتبه عسکر. یه بی حاتردر : فریق پاشار؛ فریقان کرام. || بحریه فریق = آمیرالک ایکنجیسی، ویس آمیرال که اسکیدن « قپودانه بک » دینلردی. || فریق الماسی = او. زونجه ولذید برجنس الما .

فَرِيْقَلِك } س. فریق رتبه سی: دلان پاشایه فریقک

توحیه بیوردی .

فَرِيْك } س. ۱. آتشد قاوریلوب یین یشیل بغدادی دانه . لری. ۲. با : فرمه. ۳. مج. کو. چک، ضعیف .

فَرِيْل } یاخود فر. مه. چابوق و بلافاصله دونوب طو. لاشمغی تصویر و تقلید ایدر : فریل فریل دونیوردی .

فَرِيْلْدَاتْمَق } فت. ۱. چابوق و صیانی فریلداندی. ۲. مواعید کاذبه ابله آلداتمق، طولاندر. مق، اوایلامق .

فَرِيْلْدَاق } س. ۱. روزکارله بر چوچق اوینجانی. ۲. رو. زکارک کلدیکی طرفک عکسنه چویریلوب تپهسنه وضع اولنان دونر شاقه. ۳. اوطلرک ایچنه تازه هوا ادخال ایتک ایچون جامله طاقیلان تنکدن دونر پروانه فر. Girouette. ۴. مج. طولاب، حيله : فریلداق چویرمک = اعمال حیل و دسایس ایتک، مهارتله موفق اولمق. || فریلداق دستگا. هی = دمیرجی آلداتندن برچرخ.

فَرِيْلْدَاتْمَق } فل. تلاشله دونوب طولاشمق .

فَرَا } ص. فا. « فرودن » فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیل. تنده بولنور [آرتدیران، تزید ایدن : فرحفا = شنلکی آر. تديران؛ جانفزا = روحی آرتد. یرجهسنه انشراح درون ویرن. س. فا. آرتدیرمه، فرایش] تزید .

فَزَع { سنڌ. عر. قورقوب اورڪه. }
فَزَع { رڪ بربنڪ حمايه و تصاحبنه
فاجه، ابراز ياس ودهشت ايمه،
مصائبه قارشى صبر و متانت
فقدانى .

فُزُون { واغزون. ص. فا. زياده،
فُزُون { فضله، چوق : جنابحق
عمريني فزون (افزون) ايليه .

فُزُونِي { يا افزونِي. س. فا. زياده.
فُزُونِي { لك، آرمه، كثرت :
جنابحق فزونيءِ عمر واجلال
احسان بيورسون .

فَسَّس { س. اساساً مغرب اقصانك
فَسَّس { [بين العوام فس تعبیر
اولنان] فاس شهرنده بايلان
قرمزي برنوع باش كسوني كه
بتون ممالك عثمانيه ده وديكر
بعض ممالك اسلاميه ده تعميم
ايشدر : فس پوسكول؛ تونس
فسي = اسكي طرزده بيوك و
قالين جنسي؛ فس قالبی؛ فس
كيميک؛ باشنه فس قومق .

فَسَاد { سنڌ. عر. ج: فسادات.
فَسَاد { ۱. بوزوقاق، بوزوق
شيئك حالي، چوروكك، يولسز.
لق : فساد معده = معده بو.
زوقلغی؛ فساد دماغ = بين
بوزوقنی؛ فساد اخلاق = اخلاق
بوزوقلغی، بوزوق اخلاق. ۲.
قاريشيقلق، نفاق، شورش :
فساد قاريشديرمق؛ آرملينه
فساد دوشدی. || اهل فساد،
اربابفساد = فساد قاريشديرانلر،
اخلال اسايش ايدنلر. || کون
وفساد = دنيا ده موجوداتك وجود
بولوب بعده بوزولمی وحواولمی :
عالم کون وفساد = بوحوالی ابراز
ايدن بودنيا .

فَسَاد آمِيز { ص. فا. [عر. فساد =
فَسَاد آمِيز { قاريشيقلق . فا.
آميختن = قاريشيرمق] فساد
دوشورن، قاريشديران، نفاق
ويرن : فساد آميز برطاقم
سوزرله .

فَسَاد انگيز { ص. فا. [عر.
فَسَاد انگيز { فساد = قاريشيقلق .
فا. انكيختن = قوپارمق] فساد
قوپاران، نفاق و مفسدق موجب :
فساد انگيز اغفالات .

فَسَاد جِي { ص. س. فساد قاريشد .
فَسَاد جِي { يران، قاريشديرمق،
نفاقجی، منافق، ايش بوزان :
فسادجی آندمر .

فَسَانِه { وافسانه. س. فا. مصال،
فَسَانِه { اساطير، اصلسز و خارق
عاده حكايه : طوطی نامه کي اسکی
زماندن قاله برطاقم فسانه لری
شمدي او قویانلر يوقدر .

فَسْتَان { س. [آرناؤدجه دن] ۱.
فَسْتَان { آرناؤدرك كيدكاری
وبلدن ديزه قدر اوزانان ككگش
وچوق قيرمه لی پائيسقه دن معمول
بياض برلباس : آرناؤد فستاني .
۲. آلافرانغه قيا فنده قادي نلرك
كيدكاری مختلف پيچيده قيرمه لی
وسوسلی انتاری : اسپك فستان .
۳. بچ. ديركلرك كوكرته اسقار.
چهلرني يا غموردن محافظه ايجون
اوزرينه قاپلانان مشعم؛ باجه
فستاني = باجه لرك آلت نهايتنده كي
عريض قسمی .

فَسْتَان لِق { ص. فستان يا عغه
فَسْتَان لِق { يارايان، فستانه
مخصوص : فستانق قماش، باصمه .
= س. بر فستان يا عغه كفايت
ايده جك مقدار قماش : كنديسنه

بو قاشدن بر فستانلق آله جقم .
فَسْتَان لِي { ص. فستان كين : يونانك
فَسْتَان لِي { اوزون تعبير اولسور
فستانلی بر صنف عسكری
واردر .

فَسْتَق { س. فا. «پسته» دن معرب
فَسْتَق { اولان مضموم الفاء عر.
«فستق» دن] ۱. حلب جهنده
يتيشن بر جنس آجاج و بونك
ويرديكي معروف ميوه كه قولای
آچيلير ايكي اينجه مضراعك ايجنده
بادم جنسنندن يشيلمتراق لذيذ
برلي واردر : شام فستقی . ۲.

چام انواعندن چوق داللی بر
آجاج و بونك ويرديكي ميوه كه
مخروطی الشكل بر بيوك قوزالاغك
ايجنده سرت قبوقله محط فندق
اوزونلغنده لكن اينجه برلي
واردر كه قوش اوزوميله برابر
پلاو وطولمه كبی يملكره قونور :
چام فستقی؛ فستق آجاجی . ||
هند فستقی = آراقیطون دخی
دينلن بهاراندن بر ماده. || فستق
كبي = سمیز واتی يك قانی اولوب
شيشمان و سواپوك اولميان،
باليق اتلی .

فَسْتَقِي { مه. «فلان» لغتنه اتباعاً
فَسْتَقِي { قولالسايبوب بعضاً بوكا
دخی «فستكيز» مهله سی اتباع
اولسور : فلان فستق؛ فلان
فستق فستكيز ديهرك .

فَسْتَق لِق { س. شام يا خود چام
فَسْتَق لِق { فستقی آجاملرندن
عبارت قوريلق : اوراده بر
فستقلق واردر .

فَسْتَقِي { ص. شام فستقنك ايجی
فَسْتَقِي { رنكنده اولان، آچيق
يشيل : فستق قماش، بویا. ||

فستی مقام = خردلی. = س.
فستی رنجی، بویایی: اوی
فستی به بویامق.

فستیکیز } ۴۰. فلان وفستیق
فلان فستیکیز: فلان فستیق
فستیکیز = شو بو، اوته بری.

فستحت } سش. عر. ککیشک،
آچیققلق، وسعت،
ککیش و آچیق میدان.

فسخ } سذ. عر. ۱. بوزمه، قالدیر.
مه، حکمسز براقه، لغو،
ابطال: قانونک بر ماده سنی فسح
ایتمک: یکی نظام اسکسینی فسح
ایتدی: بر اصول وعادتک فسحنی.

۲. حق. بر محکمه ابتدائیه نک
وپردیکی قراری محکمه استیناذک
ویا دیگر بر محکمه بدایتک
بوزمی.

فسده } سذ. ج. عر. فر: فاسد.
با: فاسد.

فسرده } یاخود افسرده. ص. فا.
طوگمش، جامد:

فسرده دل = یورکی طوکش،
حسز.

فسق } سذ. عر. منہیاتی ارتکاب
ایتمه، کنه ایشله، سفا.
هته طالله: فسق و فجور.

فسقیه } سذ. عر. ۱. صوبی یوقا.
ری به آتوب مختلف
اشکالده بوسکورتن حوض
موصولغی، فشقریق، فواره.
۲. صو آلوب فشقریمغه مخصوص
ال آلبی.

فسکت } س. [نبا.] ج. قومانده
دودوکی، کمیچی دو-
دوکی.

فسکه } س. ۱. اورته پارمنی
باش پارمنغه صیقدقن

صکره شدتله براقغله ترسیله
اوریلان ضربه: فسکه اورمق.

۲. فسکه اورمقدن حاصل اولان
بره وشیش، علی الاطلاق پار-
مق ودکنک وسائره ضربه بی
اثری اولان طولانی قبارمه:
یا کاغی فسکه اولمش،
فسکه فسکه قبارمش. ۳. مذ.

کور ایکی پارمنک ینه او وضعینله
اوافق طاش وسائره آتمه:
فسکه طاشی. || فسکه طوقندیر-
مامق = توز قوندیر مامق، مدا-
فنه و تصاحب ایتمک. || فسکه
شمعدانی = کوچک ال شمعدانی.

فسلامق } وفسله مک. با: فصلا.
مق.

فسلگن } [Βασιλικόν] {
عر. ریحان دینان

کوزل قوقولی اونکه صاقسیرده
یتیشدیر یلیر. || آق فسلکن،
هند فسلکنی، یبانی فسلکن،
یر فسلکنی = بونک انواعی.

فسوس } و:

فسون } با: افسوس، افسون.

فسیح } ص. عر. ۱. فسحیه.
«فسحة» دن صش. [

ککیش، واسع، آچیق. ذ.

فسیفیساء } سذ. عر. دنکارنک
طاشی و صرچه وسائره ایله طو-
نادلمش سطح که فر. «موزایق»
دینلیر. (هر نه قدر لسانزده
استعمال اولنماش ایسه ده،
بویله برلته اشد احتیاجز اولد-
یغندن، قبولی الزمدر.)

فش } وفسر. مه. سورین بر
قاش واسکی ترلک یاخود

خفیف صورته آقان صو سنی
تقلید و تصویر ایده رک اکثریا
مکرر قولانیلیر: فش فش،
فشر فشر یوریمک، سورنمک،
آقمق.

فشان } ص. فا. با: افشان.

فشر } مه. با: فش.

فشر دامق } فقه. بر شئی فش
فشر و فشر فشر
ایده جک صورته اویناتمق: تر-
لکاری، اتمکاری فشر داترق
یور یوردی.

فشر دامق } کن فشر فشر ایتمک:
ترلکاری فشر دیوردی؛ صو

چایرک اوزرنده فشر دایه رق
آق یوردی.

فشر دی } س. قاش و ترلک و صو
کبی بر شیتک خفیف

صورته حرکت ایدرکن چیقار-
دیی سس: ترلک، صویک،
اتمکارک فشر دیسی.

فشقرتمق } فذ. ۱. صو ویادیکر
بر مایعی تضییق

ایده رک طار بر منفذن شدتله
صیقراتمق، فوران ایتدیرمک:
بوفسقیه، بوظلومه، شو شربغه

صوبی چوق یوقاری به فشقر تیور.
۲. نخمی بردن بره و سرعتله
انبات ایتمک: بویاغمور اکینلری
فشقرته جقدر.

فشقرمق } فیل. ۱. صو وی
دیکر بر مایع برطر.

فدن تضییق اولنهرق بولدیغی
طار بر منفذن شدتله صیجرا-
مق، فوران ایتمک: بوفسقیه دن

صوبش متره یوقاری یه قدر
فشقریور. ۲. نخم بیوک برقوت
وشدتله بیتوب بردن بره بیومک:
اکدی کمز تحمل برکوزل فشقر-
مشرکه .

فشقریق } س. تضییقه صوبی
آنوب فیرلادان آلت،
فسقیه، فواره، شریغه.

فشقه } س. بجه. دمیرک طرناغنی
قالدیرمق ایچون سفینه تک
کنارینه مرکوز اگری دمیر
آصق، متافوره؛ فشقه ایتمک =
دمیرک طرناغنی قالدیرمق .

فشقی } س. تازه حیوان کوبره-
سی : باغ کروتوکلرینک
کوکلرینه قاشمده فشقی آتمق
چوق ایدر.

فشقیاق } س. ۱. تازه کوبره تک
آتلدیغی بر. ۲. اشکجه.
فشقین } س. آغاجک کوکمدن
چیقان سورکون.

فشک } س. با : فشک.

فشلداقمق } فل. اییک قاشک
خشردیسی کبی خشر-
دی ایتمک، خشردامق : جانفس
فستانی فشلداوردی.

فشلدی } س. اییک قاشک کی کبی
خشردی : اییک فستا-
نک فشلدیسنی ایشیتدم.

فشنامق } فل. اکشیوب قاینامق،
امابه لانوب قبارمق،
اختمار ایتمک.

فشنک } س. ۱. تفنک وطیابجه یه
طولدیر یلان باروت
وقورشونی حاوی مهمه که وقتیه
کاغده وشمدی معدن قوغانه
صاریلی اولور. ۲. طونخالرده
وشنکارده آلتان اوزره با.

روت وسائر اجزا ایله یاییلان
مواد ناریه انواعی : آرایجی،
کور، هوایی، چادر فشنک؛
چرخ فلک فشنکی؛ فشنک آتمق،
یاقق. ۳. فشنک شکننده استیف

اولش وکاغده صارلمش آتفه و
سائر. || ب. روکت فشنکی = قضا.
زده کیلمره امداد طلبچیون آ-
تیلان فشنک. || ب. دلی فشنک =
صاوروق وملاحظه سز آدم .

فشنکچی } س. فشنک یاپان و
صاتان آدم.

فشنکخانه } س. فشنک یاییلان
ویا صاقلانان یر،
فشنک فابریقه سی ومخزنی.

فشنکک } س. فشنک طاشقیه
مخصوص محفظه که
شمدیکی اصولده کوکسک او-
زرینه آرقوری باغلانوب هر
بر فشنک ایچون پارمق شکننده
بر یری واردر، پالاسقه.

فشنه } س. با : وشنه.

فص } مه. یاراش وکیزی لقردی
ایتمکی تصویر وتقلید ایدر:
فص فص برشی قونیشدیلر.

فص } س. سن. عر. بجه : فصوص .
۱. یوزوک قاشی. ۲. بادم
کبی میوه لرك ایچی، لب. ۳.
کیکک اویناق یری.

فصاحت } س. عر. برلسانک
طوغری وخطاسز
وسهولت وسلاسته سولیمسی ویا
یازاسی، سوزک یا کلش ویانچی
یاخود نادرالاستعمال کله لردن
سالم اولسیه برابر ربطنک دخی
قاعده یه مطابق اولسی : فصاحت
لسان؛ فصاحتله سولیمک.

فصاحت پرداز } ص. فا. [عر.
فصاحت = م-
فا. پرداختن = ترتیب ایتمک]
فصاحتله لقردی سولیم، فصیح
اللسان.

فصاد } س. سن. عر. قان آلان
جراح، قان آلیجی.

فصال } ص. عر. [« فصل » دن
سمی.] فصل ودم ایدن،
غیبت ایلین، برینک عیوبنی صا-
یوب چکیشدیرن. [عرییده
بالعکس برینی جائزه امیدیه مدح
وشنا ایدن دیمکدر.]

فصمال } س. سن. عر. ۱. آیرمه. ۲.
سوئدن کسمه. [فطم،
فظامه کبی] ذ.

فصحاء } ص. سن. عر. بجه. عر. فد :
فصیح. با : فصیح.

فصده } س. سن. عر. ط. قان آلمه :
فصدشریان؛ فصدوریدی.

فصر } مه. توتونک یاغمه سی کبی
برشیتک سسنی تصویر
وتقلید ایدر : فصر فصر توتون
ایچیوردی.

فصول } س. سن. عر. بجه : فصول.
۱. آیرمه، آیرلیق، وصل
مقابلی. ۲. کسمه، قطع، حکم،
حل : دعوائی فصل ایتمدی؛
حل وفصل. ۳. برکتاب ویا
بابک منقسم اولدیغی اقسامک
بهری : کتابک ایکنجی فصلی،
۴. سنه تک منقسم اولدیغی درت
موسمک بهری : فصل بهار، فصل
صیف، فصل خریف، فصل شتا؛
فصول اربعه. ۵. تیاترو اوپو-
نک منقسم اولدیغی اقسامک
بهری که پرده تک تبدیلیه اوینا.
نیلیر، فر. Acte. ۶. بردفعه ده

اجرا اولنان موسیقی : بفضل
چالاق . ۷ . تر . چکیشد برمه ،
غیبت ، مذمت : فصل ایتمک .
۸ . اعضای بدنک اویناق بری ،
مفصل . ن . اصل وفصل = اصل
واساس : بونک اصل وفصلی
یوقدر = هیچ وقوعی یوقدر ،
بستون بی اساسدر . || د . فصل
الخطاب = خطبه ایله مبنی علیه
آره سنده اولان « امامد »
تعبیری . || ر . فصل مش-ترك =
ایکی سطحک بر برینه تماس
ایتدکاری محل واوراده تشکیل
ایتدکاری خط .

فَصْلًا شَمَقٌ } فش . محرمانه و یا .
واش سویلشمک ،
قولاق قولانغه لقردی ایتمک .

فَصْلًا شَمَقٌ } فش . برسوء مقصد
له یاواش قونیشمق .

فَصْلًا مَقٌ } فل . سوء مقصد له
کیزی لقردی سو .
یلک ، کیزلیدن لقا آتده بولتمق .
اوا آدم قولاق لرینه بر شیشلر
فصلدادی .

فَصْلَدِي } س . یاواش سسله و
اکثریا سوء مقصدله
اولنان لقردی .

فَصُوصٌ } سذ . جم . عر . فید :
فص : با : فص .

فَصُولٌ } سذ . جم . عر . فد : فصل .
فا : فصل .

فَصُولِيَّةٌ } یاخود فاصولیه . س .
اکثر شرق السنه .

سی ییننده مشترک اولوب اصل
خاننی لسانک مالی اولدینی
کسدیر یله مزه ده لا . Faseolus
دن اولسی اقوای احتمالاتدر .
معریف سبزه که تازه سی قبو .

غیله برابر وقوروسی دانه اوله .
رق یتوب مواد مغذیه دندر .
باربوتیه ، چالی ، عایشه قادین ،
یر فصولیه سی و سائر انواعی
واردر .

فَصِيحٌ } ص . عر . ذ : فصیحه . ج :
فصحاء . ۱ . فصاحتله سو .

یلین ، بر لسانی پک طوغری و
قاعدیه مطابق وزوائد و نوا .
دردن سالم اوله رق سویلین :
عر بلرده پک فصیح آدم لر بولنور ؛
خاتم الانبیاء (صلعم) افندمز
فصحاء عربی الزام بیور مشلردر ؛
فصیح اللسان آدم . ۲ . فصاحتله یعنی
طوغری وقاعدیه مطابق والفاظ
غریبه وحشو یاتدن سالم اوله رق
سویلینن (سوز) : کلام فصیح .
= ح . فصاحتله : عربی بی فصیح
سویلور .

فَصِيحَانَةٌ } ص . ح . فا . فصاحتله ،
فصیحانه مخصوص طرز
واصولده : افاده فصیحانه ؛ فصیحانه
بیان ایتدی .

فَصِيلَةٌ } سذ . عر . ۱ . طاقم ، طا .
ثقه ، زمره ، برعائله تشکیل

ایدن خلق . ذ . ۲ . نبا . آره لرنده
مشابهت لری اولوب بر جنسه
منسوب اولان نباتات اجناسنک
بجوعی : فصیلله لوزیه ، فصیلله
عنبیه . فر . Famille . بوتوعیر
علم حیواناتده دخی قوللائیه .
بیلیرکن وحقی معنای لغویسنه
باقیدر سه حیواناته ده مناسب
ایکن ، هر نه سبیه مبنی ایسه
حیواناتده « زمره » لغتی اصطلاح
ایتخاژ اولتمشدر . [

فَضَاءٌ } (ز) سذ . عر . ۱ . واسع
اووه ، ککیش میدان . ۲ .

کاشانده اجرام سماییه آره لرنده
ممتد اولان بوشلق ، بعد مجرد :
فضاء نامتناهی ؛ فضا ایچننده
جولان ایدن اجرام بحساب .

فَضَائِحٌ } (ز) سذ . عر . رذالت ،
رسوایلق ، عیب :
فضاحت لسانیه = پک دنائت کارانه
اطلاق لسان .

فَضَائِحٌ } (ز) سذ . جم . عر . فد :
فضیحه . با : فضیحه .

فَضَائِلٌ } (ز) سذ . جم . عر . فد :
فضیلت . با : فضیلت .

فَضَائِيٌّ } (ز) ص . عر . ذ : فضا .
فضایه منسوب و
متعلق .

فَضَالٌ } (ز ، د) سذ . عر . جم :
افضال . ۱ . دکر ، مزیت

ذاتیه . ۲ . هنر ، معرفت ، کمال ،
اخلاق وعقیده طوغری یغیله برابر
علم ودانش : اونک علم وفصلی ،
فضل وکلی ظاهر در . ۳ . کرم ،
عنایت ، احسان . ۴ . اوستلک ،
آرتقاق ، رجحان ، برترک :
فضل ورجحان || ه . فضل .
الدائر = راصدک بولندیفی محک
نصف النهار یله شمسک مرکز ندن
مرور ایدن میل دائر سی ییننده
قطبده حادث اولان زاویه ،
ساعت زاویه سی .

فَضَائِلٌ } (ز) سذ . جم . عر . فد :
فاضل . با : فاضل .

فَضَائِلٌ } (ز) سذ . جم . عر . فد :
فضله . با : فضله .

فَضْلَةٌ } (ز) سذ . عر . جم : فضلات .
۱ . آرتق ، زیاده ، زائد :
سزده بوندن فضله بر شیء وار .
میدر ؟ بنده کی اشیا بوننون
فضله در . ۲ . آرتان ، قالان

مقدار، بقیه: بونک فضله سنی نه
 یاهلم؟ یمکک فضله لرینی طوبلا -
 یور. ۳. زائد ولزومسز شیء:
 بونک زیاده سی فضله در؛ بکافضله
 کیور. ۴. قاذورات. [بو معنا
 ایله لسانمزده یالکز جمعی و اوده
 نادراً قوللائیلیر.] || بوندن
 فضله = بوندن باشقه، بوندن
 ماعدا. = ح. چوق، زیاده،
 ولزومسز یره: فضله سویلیور -
 سکز؛ فضله چالیشیور.

فُضُولُ { (ز) سذ. عر. } اصل
 « فضل » ک جمعی اولوب
 مفرد کبی قوللائیلیر [۱. فضله
 ولزومسز شیء و یا سوز. ۲. حد
 وحق تجاوز، حقسز و نامشروع
 حرکت تجاوز کارانه. || ابو الفضول
 [اصلی: ابو الفضول] = فضله
 ولزومسز سوز سویلر و تجاوز -
 کارانه حرکتده بولنور (آدم).
 = ص. تر. [زبازدی: فؤدول]
 خود بین و خود رأی و متکبر،
 سرکش، کبرلی، متعظم: فضول
 آدم؛ هم کل هم فضول.

فُضُولًا { ح. عر. } حقسز و نظا -
 مسز اوله رق، بلا اذن
 شرعی، تجاوز کارانه، غیر مشروع
 صورتده، زور بالقه: فضولاً
 تارلامی ضبط ایتدی.

فُضُولُوق { س. } زبازدی: فؤ -
 دولوق [کبر، غرور،
 سرکشک، خود بینک.

فُضُولُی { ص. عر. } ۱. حقسز و غیر
 مشروع، تجاوزی، تجا -
 وز کارانه. ۲. وظیفه خارجنده
 و کندیسنه عائد اولمیان ایشلره
 قاریشان. = ح. حقسز او -
 له رق، بغیر حق، تجاوز کارانه:

فضولی حقوقه مداخله ایدیور.
فِضَه { (د) سذ. عر. } کومش،
 سیم.
فِضَح { (ز) ص. عر. } فضیحه.
 [« فضاحة » دن ص. ص.]
 رذیل، رسوای، رذیلانه، قبیح،
 چرکین، بولسز، ناروا: قول
 فضیح؛ اعمال فضیحه.

فِضِیْحَه { (ز) سذ. عر. } فضا -
 یح. ۱. رذالت، رسوا -
 یاق، عیب. ۲. رذیلانه و ناروا
 قول و حرکت: بویله بر فضیحه
 او آدمدن مأمول اولنمازدی؛
 اصحاب فضا یحدن بر آدم.

فَضِیْلَت { (ز) سذ. عر. }
 فضائل. ۱. دکر،
 قدر، مزیت: بونده نه فضیلت
 وار آکلایه میورم. ۲. هنر،
 معرفت، علم، عرفان: اصحاب
 فضیلتدن بر آدم؛ فضائل مشهور
 بر ذات. ۳. حسن اخلاق،
 اخلاق حسنه، عفت و عصمت و
 ناموس: انسانک درجه قدر و
 اعتباری فضیلتله متناسبدر؛
 فضائل اخلاق؛ فضائل اسلامیه.

فَضِیْلَتِلو { فضیلتلو. ص. معانی }
 { ثلثه سیله فضیلت صاحبی. }
 [با: فضیلت]. انشاده علمانک
 استانبول و حریمین پایه لرینی حائر
 اولانلرینه و بریلین عنوان و القاب
 رسمیه در: فضیلتلو... افندی
 (حضرتلری).

فِضَام { سذ. عر. } ط. سوتدن،
 ممدن کسمه. [فصال
 کبی.]

فَطَانَت { سذ. عر. } ذهن آچیقلی،
 آکلایش، زیرکک،
 سرعت انتقال: بو چو وجقده

چوق فطانت واردر. [فطنت
 کبی.]
فَطَانَتِلی { ص. } ذهنی آچیق، آکل -
 یشلی، زیرک، فطین.
فِطْر { سذ. عر. } اوروج آچه،
 اوروج بوزمه. || زکات
 فطر = با: فطره. || عید فطر =
 رمضان بیرامی.

فِطْرَت { سذ. عر. } ۱. یارادیش،
 خلقت، آفرینش:
 فطرت عالم. ۲. یارادیلش،
 خلق، طبیعت، سرشت، طینت،
 جبلت: هر کسک فطرتی باشقه.
 در؛ علو جناب اونک فطرتنده
 واردر.

فِطْرَه { سذ. عر. } لغت آنفنهک
 عینی اولدینی حالده بزجه
 محل استعمالی آیرلمشدر [رمضان
 بایرامنده و بریلین صدقه شرعیه،
 زکات فطر.

فِطْرِی { ص. عر. } فطریه.
 خلقتده، یارادیلشده
 اولان، خلقی، طبیعی، جبلی:
 استعداد فطری؛ محاسن فطریه.
فِطْمَت { سذ. عر. } ذهن آچیقلی،
 او یانیق، آکلایش،
 زیرکک: اصحاب ذکا و فطنتدن.
 [فطانت کبی.]

فُطُوْغْرَاف { فطوغرافیا. }
 فو طوغراف و
 ساثره.

فُطِیْر { سذ. عر. } مایه سز، خور -
 سز آتمک، اسرائیلیرک
 ایام مخصوصه لرنده یدکری
 خورسز آتمک. ۲. مایه سز خور -
 دن کسملش شکر ایله یاییلیر ساده
 برطانتلی.

فَطِیْن { ص. عر. } فطینه.
 « فطنت » دن ص. ص. [

ذهنی آچیق، او یانیق، ذکی، زیرک: پک فظین بر چوجق.

فعال { سندن. جم. عر. فد: فعل. بنا: فعل. [«افعال» کبی.]

فعال { ص. عر. [«فعل» دن سمب.] چوق ایشلین، چوق

ایش کورن، هیچ طور میوب داغما فعل و حرکتده بولنان: فعال آدمدر.

فعل { سندن. جم. عر. افعال. ۱. ایش، عمل، کار: فعل خیر،

فعل شر؛ افعال حسنه. ۲. قوهده قالمیوب میدانه چیقان، ایشلن،

وجود بولان شیء، سوزدن عبارت اولیوب موجود و مجسم

اولان ایش: بو نیتی فعله کتیرر- سه؛ فعلی قولنه مطابق؛ اقوال

کافی دکدر افعال لازم. ۳. د. [صرمده] حدث و زمانه

دلالت ایدن کله که تقسیمات مختلفه و متداخله سی وارد: فعل

متعدی: یازدی، فعل لازم: کلدی، فعل معلوم: کوردی،

فعل مجهول: کوردی، فعل ماضی: کلدی، فعل مضارع:

کلیر الخ؛ فاء الفعل = فعل عربیک برنجی حرف اصلسی، عین

الفعل = اینگیسی، لام الفعل = او چنجیسی. || فعله کتیرمک، فعله

اخراج ایتمک = اجرا ایتمک. || بالفعل = ایشله، ایشده اوله رق،

صحیحدن، اصالت، اعتباری ویا قوهده یا خود وکالت صورتیله

اولیه رق: بالفعل عسکرلک ایتدم: بالفعل مأموریتده بو-

لنان. || فعل شنیع = با: شنیع. فعلاً { ح. عر. ایشله، حقیقتهده، اعتباری و یا سوزله او-

لمیه رق، وکالتله دکل، شخصاً، بالذات: فعلاً خدمت عسکریه ده بولندی؛ فعلاً قُرایه یاردیم ایدیور.

فعله { سندن. جم. عر. فد: فاعل. با: فاعل.

فعلی { ص. عر. ئ: فعلیه. ۱. فعلاً د. و حقیقه اجرا اولنان، قوه-

ده و یا سوزده قالمیان، اعتباری و فرضی اولیوب حقیق اولان:

خدمت فعلیه، نتایج فعلیه. ۲. د. [صرفده] فعل دینلن نوع

کله یه منسوب و متعلق: تصرفات فعلیه.

فعلیات { سش. جم. عر. فعلاً و حقیقه اجرا اولنان

شیتلر، وجوده کتیریلن ایشلر، قوهده و سوزده قالان نیات و

تصوراتدن و یا اعتباری و فرضی اموردن اولیوب میدانده کو-

رین ایشلر: بن آدمک سوز- لرینه قولاق آصمام فعلیاتنه

باقارم؛ فعلیاتی کوردلی. فعلاً { س. فا. ایتکه، ناله، فریاد:

فغان { بنم فغان و فریادم قومشو- لرمک راحتق سلب ایتدی؛

بلبلک فغان عاشقانه سی. = حد. امان! فریاد! ایواه.

فغفور { س. وقتیلله چین امیرا- طور لرینه ویریلن اسمدر.

{ خاقان کبی. بعضلری ده برینی چین و دبکرنی خطا یعنی مغو-

لستان و ماچوریه حکمدار لرینه تخصیص ایتمک ایستملر در. فعوری { س. چینده صانکه

امیرا طور لرینه مخصوص اولمق اوزره بایدقلری نفیس پورسلن، اسکی معدن

چین طبانغی.

فق { فقلامق. با: وبق، وقلامق.

فقار { سندن. عر. اسم جنس او- لوب عرییده مفردی علا.

وه سسیله اولور. فانک کسریله «قره» نک جمعی عد اولنسی

غلطدر. { اوگورغه کیمکاری. || ذوالفقار = اوگورغه کیمکاری

صورتنده منویشی اولان مشهور بر قلیج که غزای بدرده اغتنام

بیورله رق جانب نبویدن حضرت علی (رضه) افندمزه احسان

بیورلمشیدی. فقاری { ص. عر. ئ: فقاریه. اوگورغه کیمکنه منسوب

و متعلق: عمود فقاری = او- کورغه کیمکارینک تشکیل ایتد.

کلری زنجیر که بدک بر دیرکی مقامنده اولوب اگسه نک منتهای

اعلا سندن قویروق صوقومنه قدر اوزانیر.

فقاهاخت { سش. عر. علم فقهده رسوخ و معلومات،

فقهه لک. فقاهتلی { رسوخ صاحبی. انشا

لساننده مفتیله ویریلن عنوان و القاب رسمیه در.

فقد { سندن. عر. و: فقدان { سندن. عر. بولنامه، اولما.

مه، عدم، عدم موجود- دیت، یوقلق، اکسیکاک:

فقدان نقود، فقدان عقل؛ فقدانی حالنده قیمتی آکلشیلیر.

فقدان { سندن. عر. یوقسوللق، فقیر- لک، ققراتق، احتیاج، مال

فقدان { سندن. عر. یوقسوللق، فقیر- لک، ققراتق، احتیاج، مال

و ثروت فقدانی : فقر موجب شین و خجالت دکلد ر الویررکه ناموس و تریه ایله مترافن اولسون .
 || مج . نقصان ، اکسیکک : فقر-
 الدم = قانسزاق ، بدن انسانده قان نقصانی .

ص . مه . غلبانده بوانان بر فقر } مایک قاینامه سنی تصویر
 و تقلید ایده رک مکرر قوللائیلیر :
 صو فقر فقر قاینا بوردی . ۲ .
 کوز آله جق صورته پارل پا .
 رل پارلایان و تشمع ایدن بر شیئی تصویر ایدر : بر طاقم جام پارچه لری قومک ایچنده کونشدن فقر فقر پارلایوردی .
 ۳ . هر بری بر طرفدن اوینا .
 یوب قیلدانان غلبه لقلی بر شیئی تصویر ایدر : شکرک ایچنده قاریجخل فقر فقر اوینا بوردی .

س . ص . ج . ع . فد : فقره } فقیر : با : فقیر . = تر .
 فد . عو . ۱ . یوقسول : فقیر ، محتاج :
 کندسی پک فقرادر : فقرايه
 آجیللی . ۲ . بیچاره ، زواللی :
 نه یا پسون فقرا آدم ! آجیدم فقرايه .

س . عو . یوقسولقلی ، فقر الق } فقر : فقراق عایب دکلد ر .

فل . ۱ . فقر فقر فقر دامق } ایده رک سسله قاینا .
 صو فقردادی . ۲ . سر-
 عتله وهر طرفدن اوینامق :
 دکیز شدته فقر دامغه باشلادی ؛
 قاریجخل هر طرفدن فقر دایور .
 ۳ . کوز آله جق صورته پار-
 لدامق : جامکانک رنکارنک جاملری کونشدن فقر دامغه

باشلادی .

س . ع . ج . فقرات . ۱ . فقره } اوکورغه کیکی . ۲ . بر
 مقاله و بازنیک آریجه برکلام ویا بحث تشکیل ایدن و ماقبل وما-
 بعدندن آریله یلین پارچه سی :
 یازدیقم شیتک بعض فقره لرنی تصحیح ایتدم . ۳ . نظام و قانون ویا قواعد علیه و فنیه کتابلرنده بند ، ماده : بر فقره نظامیه ؛ قا .
 نونده بوکا دائر بر فقره واردر .
 ۴ . کوچک حکابه ، قصه : بر فقره نقل ایتدی ؛ کندسی پک تحف فقره لر بیلیر .

ح . ع . یالکر ، آنجق : فقط } آوه کیتمک عادت م دکلد ر
 فقط بوکون مسافر لرمک خا-
 طریچون کیتمکه مجبور اولدم ؛
 بونی فقط سزه سوبلیورم . =
 حر . آنجق ، اما ، لیکن ، شو قدر وارکه : بن چوق چالیشماک دیدم فقط بسبتون درسی برا-
 فک دیدم ؛ او آدم چوق او قویور فقط استفاده لی کتابلر انتخاب ایتور .

س . ع . مسائل شرعیة } عمليه علی : علم فقه ؛
 فقه او قومق ؛ فقهده ید طولی صاحی ؛ فقه حنفی ، فقه شافعی ، فقه مالکی .

س . ج . ع . فد : فقیه . فقهاء } با : فقیه .
 س . ع . « فقیه » دن فقی } غلط [آناتولیده او قو-
 مش آدملره یعنی کوی امامی و مکتب صبیان معلمی کبی آدملره دیرلر : فقی به طانیشملی ؛ فقینک اوغلی . عو . [اوائل دور عثمانیا-

نده علمایه فقیه نامی و بریلیردی .
 یا فقی . مه . صبیق لغتنه } اتباعاً قوللائیلیر : صیق
 فقی کوریشورلر = پک صیق و محرمانه .

ص . س . ع . ث : فقیره . فقیر } ج : فقراء « فقر » دن
 ص . ۱ . یوقسول ، زوکورت ، مالسز ، ثروتسز ، یاره سز ، فقرا ، محتاج : غنی و فقیر هر کیم او-
 لورسه ؛ زنکین ایکن قارده غائب ایدوب فقیر دوشدی ؛
 فقرايه آجیللی . ۲ . بیچاره ، زواللی : نه یا پسون فقیر ! ۳ .
 تواضع طریقیله متکلمدن کنایه اوله رق علی الخصوص درویشان میاننده قوللائیلیر : فقیر دون زیارتکنزه کلد مسه ده بوله مدم .
 = ج . ترکیه ده مفرد یرینه ده قوللائیلیر . با : فقرا .

ص . ح . فا . ۱ . فقیره فقیرانه } یا قیشیر صورته :
 فقیرانه بر اوم واردر ؛ فقیرانه یا شامعی اختیار ایدوب واردا-
 تنک قسم اعظمی خیرانه صرف ایدور . ۲ . عاجزانه ، کال مجز وافتقارله [تواضع تعبیری] : فقیرا-
 نه تقدیمنه جرأت ایتدم .

س . فا . متکلم اوی فقیرخانه } [تواضع تعبیری] :
 فقیرخانه به تشریفکزی رجا ایدرم .

س . ع . ج . فقهاء . فقیه } « فقه » دن ص . ۱ . علم فقه عالمی ، علم فقه ایله توغل ایدن [اوائل دور عثمانیده علی الاطلاق علمایه بونام و بریلیردی] .

س . ع . ۱ . آرمه ، آجه : فک } فک شفه ایتمک = طوداق

{ آخز } آخج، لقردی سونیک.

۲. چوزمه، حل : فك رابطه،

فك خلاقه، فك لئكر. ۳. قیر.

۴. قوبارمه، قطع : فك مهر =

مهرک قیرلسيله مکتوبک قحی.

۴. قورتارمه، تخلیص، اعتاق :

فك رهن = رهندن چیقارمه؛

فك رقبه = کوله وجاریه اعتاق.

{ سنذ. عر. ج : افسك .

{ ت. چگه؛ فك اعلا = اوست

چگه؛ فك اسفل = آلت چگه.

{ ص. فا. یارهلی، مجروح :

{ دلفكار = یورکی یارهلی،

مجروح الفواد.

{ سنذ. عر. ج : افكار .

{ ۱. دوشونمه، تفكر، ملا.

حظه، اندیشه : فكره طالدي؛

اعمال فكر ایتك؛ دريك برطا.

قم افكار ذهني مشغول ایدیور.

دی. ۲. رأی، بر آدمك كندی

فكر نجه قرارلاشديروب تنسیب

ایتدیکی یول : بو یابده سزك

فكر كز نه در؟ بن فكری بیان

ایتدم؛ سزده كندی فكر كزی

سو یلیكز. ۳. عقل، ذهن،

خرد، هوش، ذكا : بو آدمده

هیچ فكر بوقدر؛ افكار صاحبی

آدمدر؛ فكری طوغری آدم.

۴. قوه حافظه، خاطر : فكر-

مده قالمدی؛ شمعی فكرمه

كلیور؛ بسبتون فكرمدن

چیقمشیدی؛ بونی فكر كزده

طوتك. ۵. هروقت دوشونیلن

شیء، منوی ضمیر : اونك عقلی

فكری هب او یونده. ۶. نیت،

مقصد، تصور : نه فكر كز وار

در؟ افكار كز نه در؟ || فكر

ایتك = عقل ایتك، وقتنده دو-

شونك، غفلت ایتمك : بونی

ابی فكر ایتدیكز؛ اوله ایجاب

ایدردی اما فكر ایدمدم .

= ج. تر. مفردکی. ۱. ذهن،

عقل : بو دمده افكار واردر.

۲. مقصد، نیت : سزك افكار.

ركز نه در؟ ۳. غائله، حزن،

كدر، دوشونجه : اونك برافكار.

ری وار ایدی، بر افكاره طا-

لمشیدی؛ سز بواشی چوق افكار

ایتدیكز.

{ ح. عر. فكر ايله، دو-

{ فكر آ } شونهرك، ذهننده،

ذهناً، بالكز دوشونك طریقيله

وسویلسكزین : هر كس فكر آ

بر رقم انتخاب ایتسین .

{ س. عر. دوشونمه،

{ فكرت } دوشونیلن شیء، تأمل،

تفكر.

{ ص. فكر ورآی او-

{ فكر سز } لیان، عقلسز، غبی.

{ س. فكر ورآی

{ فكر سزك } ققدانی، عقلسزلق،

غباوت.

{ ص. فكر ورآی او

{ فكرلی } لان، عقلی، عاقل،

ذکی؛ جن فكرلی = بك ذکی

وفطین.

{ ص. عر. ذ : فكریه.

{ فكری } فكر وعقله منسوب

ومتعلق، ذهن وتفكرله حاصل

اولان : آثار فكریه، اشتغال

فكری.

{ ص. فا. با : افكن.

{ فكرنده } ص. فا. با : افكننده.

{ ص. عر. ذ : فکیه. ت.

{ فکی } چگه یه منسوب ومتعلق.

{ فکیف } یاناصل معناسیله اسکی

{ آثارده نادرآ بولنور

بر تعبیر عربی اولوب ایوم قوللا.

نلاز.

{ سنذ. عر. ۱. قورتولش،

{ فلاح } سلامت، نجات : ابویننه

اطاعات ایتن چوجق هیچ بر

وقت فلاح بولماز. ۲. سعادت،

بختیارلق : طریق مستقیم خا-

رجنده انسان ایچون فلاح

بوقدر؛ حی علی الفلاح = هایدک

سعادت وسلامته.

{ سنذ. عر. ج : فلاحین.

{ فلاح } «فلاحة» دن سمب. ۱.

اکینچی، چقنچی، حراث. ۲.

بالخاصه خطه مصریه چقنچی

وکولیسى : مصر اهالیسی فلا-

حین ايله عربانندن مرکبدر. ۳.

عراب، زنجی .

{ سنذ. عر. اکینچیک،

{ فلاحت } چقنچیک، زراعت،

حراثت.

{ س. فا. طاش آتمفه

{ فلاحن } مخصوص آلت، صایان.

{ س. اسکی بر جنس خفیف

{ فلار } ترلك.

{ س. کتن وسارته بی دو-

{ فلارز } گوب تخمی آ بر مغه

مخصوص طوقاق، کتن طوقاغی.

{ سنذ. ج. عر. فد :

{ فلاسفه } فیلسوف، با : فیلسوف.

{ فلاطونی } فلاطونی. با : افلا-

{ فلاطون } طون، افلاطونی.

{ س. با : فلفه.

{ س. «فلك» دن مشتق

{ فلاکت } عر. برکله کبی قوللا.

نیلیورسه ده، عربی اولیوب

اویدورمه ویا کلبش بر لغتدر.

مصیبت، آفت، داهیه، بلای
عظیم: بوزیان اونک ایچون بر
فلاکتدر.

فَلاکْتَرَدَه { ص. [غلط تمبیر]
آفت زده، مصیبت
دوچار، مصاب.

فَلاکْتیلی { ص. مصیبت و فلاکتی
موجب، آفت آمیز.

فلامور { س. با: اخلامور.

فلامه { س. [يتا. Flama] مزه
راق و سونکی اوجنه
طائیلان وکی دیرکنه چکیلن
اینجه بباراق، تر. آلاو.

فُلان { س. سن. عر و:

فُلان { ک. [عرییدن مأخوذ] ۱.
اسمی ذکر اولفق ایستلین
ویا هرکیم اولورسه مقامنده
تعمیم صورتیله قصد اولسان
شخص وشي: فلان آدم کلدی،
فلان فلان کیده جکدر دیه تصریح
ایتلی. ۲. وسائر، وقس علیه
البواق کبی معنا ایله قوللانیلیر:
صندیق فلان کبی اشیا کز
واری ایدی؟ یازی یازه جغم
فلان دیدی. || فلان فستیق،
فلان فستکیز = شو بو، شویله
بو یله، دها نهلر.

فُلانجه { ک. اسمی ذکر اولفق
ایستلین ویامعین اولمان
برشخص ویایشنه دلالت ایدوب
«فلان» لغتسندن دها تصریحلی
کبی قوللانیلیر: فلانجه آدم
کلدی دیه خبر ویرملی، فلانجه
یره کیده جکم دیدی.

فُلاندره { س. [يتا. Flandra]
فلامه تک اوزونی،

بکک کیلرک غراندی دیرکنه
چکیلن دیرکک نصفی طولونده
پارچه شالی و مزراق اوجنه
طاقیلان اوزون واکسز بباراق.
|| فلاندره بالیغی = دستره بالیغنک
برنوعی.

فَلاَندری { س. قره بالدی ران
(نبات).

فَلاَنجی { ص. ششو قدرنجی:
فلاتنجی بابک فلاتنجی
فضلنده دیه قید ایتلی؛ فلاتنجی
طابورک فلاتنجی بولوکی.

فَلیج { س. [عرییده سف. وزننده
«فلیج» قوللانیلیر.] اینه،
طامله، نزول، علی الخصوص بر
قول ایله بر باجغاک اویتامامسنی
موجب اولانی، یاریجه: فلیجه
اوغرادى؛ فلیج اصابت ایتدی.

فَلیجان { یاخود فلیجان. س. با:
فتجان.

فَلد مارشال { س. [آلمانجه: Feld-
maréchal] آورو.
یا ایمراتور لقرلنده مشیردن
بیوک بررتیه عسکر یه ده بولنان
ذات، سردار.

فَلیذالک { [حرف ربط یرینی طو.
نار عر. ترکیب اولوب،
ایمدی معناسیله حرف استیناف
اولان «ف» حرفیله ایچون دیمک
اولان «ل» حرف جرندن
وشو دیمک اولان «ذالک» اسم
اشارتدن مرکبدر.] ایمدی،
شونک ایچون، بناء علیه.

فَلیز { س. سن. عر. ج: فلزات. مه.
یردن حیقوب قال اولامش
معدن، کولچه: فلزات معدنیه.

فُلس { س. سن. عر. ج: فلوس. [لا.
Obolus] یو. [Obolus]

۱. باقیرسکه، سکه نحاسیه، اوفاق
آقچه. ۲. ط. پول بول دوشن
قبوق. || فلن احمر = قرمزى
آقچه، باقیر آقچه، جزئی مبلغ:
فلن احمره محتاج = بسببتون
زوکورت و تهی دست. = ج.
آقچه، تقد. [مقام هزلده قوللا.
نیلیر] : فلوس یوق.

فَلیسْطین { س. قدس شریف
مستقل ممتصر فلیغیله
نابلس و معان سنجاقلربنک بر
قسمندن عبارت خطه قدیمه که
ارض مقدسی حاوی ایدی.

فَلسَفه { س. عر. [یو. فیلسوف
Φιλόσοφος] دن مغرب
مص. فعلله [۱. علم حکمت،
الهیات و طبیعیات و ریاضیات و
اخلاق و منطق و سائر شعباتی
اولان علوم عالیه مجموعی: فلسفه
ایله اوغراشمق؛ فلسفه ده یدطو.
لی صاحی. ۲. علوم عالیه مذ.
کوره دن یا لکزر الهیات ایله منطق
و آداب و اخلاق کبی فنون مثبتیه.
دن معدود اولمان لرندن عبارت
شعبه مخصوصه که مکاتب عالیه ده
آیریمجه تعلیم و تعلم اولنور:
فلسفه معلمی؛ فلسفه درسی؛
دارالفنونک فلسفه شعبه سی.

فَلسَفی { ص. عر. ن: فلسفیه.
فلسفیه منسوب و متعلق،
فلسفه دن معدود، فلسفه جه:
فیکر فلسفی؛ افکار فلسفیه.

فَلسَفیات { س. ج. عر. فلسفه به
متعلق افکار و مطا.
لعات، علوم فلسفیه، فیلسوفلرک
افکار و مطالعاتی: فلسفیاتله
اوغراشیور؛ آلمانیا ده الان

فلسفیاتہ چوق اہمیت وریلیور.
 { سنڌ. عر. قره بوبر دینان }
فُلْفُل { هند واو جهتہ کی جزایر
 محصولاتندن واك مبدول بہا۔
 راندن اولوب مطبخك حوايج
 ضروریہ سی صرہ سنہ یکمشد۔
 || دار فلفل = قره بوبرہ بکرر
 بہاراندن اوزونجہ برحہ حارہ.
 || فلفل شاهی (ودھا طوغریسی:
 فقل شاخی) = ینہ بہاراندن
 دیگر برحہ حارہ.
 { سٹ. عر. [تر. زبانزدی:
فَلْفَه } { فالاقہ ۱. مہملری ومکتب
 شاگردانی جزالاندرمق ایچون
 وقتیلہ قوللانیلان آلت کہ آدمک
 آیاقرلرخی صیقہ شیرمغہ مخصوص
 اورتہ طرفنہ حلتہ واری ایپ
 کیرلمش برصوبہ ایله طابانلہ
 اورمغہ مخصوص بر دکنکدن
 عبارت ایدی : فلغہ یہ چکمک;
 فلغہ دکنک کتیرتدی ; فلغہ یہ
 یاتیرمق ; فلغہ اورمق . ۲ .
 بعض مانیولہ عملیاتی اجرا ایچون
 قوللانیلر اوجی ایله باغلی آغاج
 پارچہ سی . ۳ . بح : ایکی اوجی بر
 محلہ مربوط بر پارچہ خلاط .
 { سنڌ. عر. بح : افلاک . ۱ .
فَلْک } { کوک ، سما ، آسمان . ۲ .
 اسکیلرک اعتقادنجہ ہر برسارہ۔
 یہ مخصوص بر کوک طبقہ سی کہ
 طقوز عددندہ اولوب سکز۔
 نجیسی ثوابتہ مخصوص وطقو۔
 زنجیسی نجومندن خالی وجملہ سی
 محیط زعم اولنوردی ; نہ فلک ،
 افلاک تسمہ = طقوز قات کوک ;
 فلک اطلس ، فلک اعظم ، طقو۔
 رنجی فلک موہوم . ۳ . بح . طا۔
 لع ، بخت ، قدر : حکم فلک ;

فلکدن چکدیکم ; فلک دوشکو
 فی = بدبخت . || فلکک چنبرندن
 یکمش = ہر شیئی کورمش کچر .
 مش . || جرخ فاک = یانار ایکن
 دوزر بر فشنک .
 { سنڌ. عر. [تر. زبانزدی :
فَلْک } { فولوقہ { صندال ، قایق ،
 تنکنہ .
فَلْک زَدَه } { ص . فا . (عر. فلک =
 سما . فا . زدن =
 اورمق) صانکہ فلکک غدرینہ
 اوغرامش ، بدبخت ، بدطالع ،
 مصیبت دیدہ .
 { یاخود فلوکہ . س . عر .
فَلْکِک } { « فلک » دن [بح . کو .
 کر تہ سز صندال کہ کورک ویلکنلہ
 سیرایدر و بیوک کیلرک متافورہ
 لرینہ قالدریلیر .
 { س . ویدہ چورن آنا .
فَلْکِی } { ختار ، طورنہ ویدہ .
 { ص . عر . ث : فلکیہ . ۱ .
فَلْکِی } { فلکہ . نسوب و متعلق :
 احکام فلکیہ . ۲ . علم افلاک
 یعنی ہیئت و نجوملہ توغل ایدن ،
 ہیئت شناس . بح : فلکیون .
 { سٹ . ج . عر . علم
فَلْکِیَات } { ہیئتہ واحوال سما .
 وہ یہ متعلق معلومات : فلکیاتلہ
 اوغراشمق ; فلکیاندن باحث بر
 کتاب .
 { سنڌ . ج . عر . علم
فَلْکِیُون } { ہیئتلہ توغل ایدن
 علما ، ارباب ہیئت : فلکیونندن
 برذات .
 { مہ . مکرر قوللانیلہ رق
فَلْکَنَک } { سرعت و دقتلہ ہر طرفی
 آراشدیروپ تجری ایتمک مقا۔
 مندہ ایراد اولنور : ہر طرفی
 فلنک فلنک آرادیلر .

Fla - : } (آلمانجہ :
فَلْمَنَک } { mand دن ما خود } سخ .
 ہر . بلیقہ ایلہ آلمانیہ آرسندہ
 وانکرتہ تک قارشیسندہ اولہرق
 (رین) ک مناصبندہ بولنان بر
 کوچک مملکت و حکومت ، ہو۔
 لانده : فلنک پنییری = بو
 مملکتدن چیقان جنسی . || فلنک
 جدید = یکی هولانده ، آوسترا۔
 لیہ . || فلنک طاشی = فلنکدہ ایشلتن
 عادی الماس . (اسم کبی یالکز
 فلنک دخی دینلیر .)
 { ص . فلنککیلرک لسا .
فَلْمَنَکِجَہ } { نندہ ویا اونلرک
 طرز و اصولندہ اولان : فلنکجہ
 لسان ، فلنکجہ یازی . = ح .
 فلنک لسانندہ ویا فلنککیلرک
 طرز و اصولنہ موافق : فلنکجہ
 سویلک ، خورہ تپک . = س .
 فلنک لسانی ، فلنککیلرک سویلد۔
 کلری لسان : فلنکجہ پی اوکر۔
 ندیکزمی ؟ فلنکجہ آلمانجہ یہ
 مشاہدہر .
 { س . ص . فلنک اہا۔
فَلْمَنَکِی } { ایسندن آدم : کند۔
 یسی فلنککیلدر : فلنککیلرک مقدا
 دیکزدہ قوتلری بیوک ایدی .
 { س . نکا . } { قیصہ آوجی
فَلْنَطَہ } { تفکی .
 { س . بح . ۱ . قایقخانہ و
فَلْنِک } { سفائن دستکاهی اوکنہ
 یاتیریلان اسطوانی الشکل
 آعاجلرکہ اوزرندن قایق ویا
 کمی بی حامل قزاق قایار ، و بو
 وجہ ایلہ قوللاجہ قرہہ چکیلیر
 ویا دیکزہ ایندیریلیر .
 { س . ہاشی بیوک و
فَلورچین } { غاغاسی قاین اسپنوزہ

بکزر بر جنس قوش .
 { سد . بنا } آلتین سکه ،
 فلوری { لیرا . مر .
 { سد . آستریانک تقریباً
 فلورین { اون غروشلق بر سکه .
 سی که دولت مشار الیها مسکو .
 کاتیک واحد قیاسیسی عد
 اولنور .
 { س . ۱ . بشیلی صاریلی
 فلوریه { و کوزل سسلی بر جنس
 قوش . ۲ . بر نوع صاری چیچک .
 { سد . ج . عد . فلس .
 فلوس { بنا : فلس . { آخه معنا .
 سیله مفرد کبی ده قولانیلیر . {
 { س . ج . سفائنده حیوا .
 فلوق { دره نك اوزرینه کشیده
 اولسان مثک الشکل یلکنلرک
 اسمیدر .
 { س . عد . «فلک» دن ایتا .
 فلوقه { ایانجه یه ایتالیانلردن بزه
 کچمشدر . { اوکرته سز صندال ،
 کمی صندالی .
 { س . آجاج و چیچک فدانی ،
 فلینز { تازه سورکونی : فلینز
 سورمک ؛ فلینزنی آلق . || فلینز
 قیران = مایس اواسطنده واقع
 اولان فرطونه که حسب المومس
 باغ فلینزنی قیرار . || آسمه فلینزی =
 آجیق فستق رنگ .
 { فت . بانک فلینزنی آ-
 فلینز لیمک { لقی ، کسمک .
 { فل . فلینز سورمک ،
 فلینز لیمک { یشیرمک .
 { س . فر . Filigrane
 فلینگران { دن } بانقه قائم لری
 کبی ایچنده یازی کورین کاغد .
 { س . تفتیکک بیاض و اعلا
 فلپک { جنسی .

فلین { سد . عد . نبا . منظار .
 { سد . عد . ج : افواه . آغز ،
 { سد . دهان . ن : غنچه فم = غنچه
 آغزلی . || تس . فم معدة = معدة .
 نك مدخلی . بنا : افواه .
 { سد . عد . ن : فیسه . تس .
 فهی { آغزه منسوب و متعلق .
 { س . سنن . سر . ج : فنون . ۱ .
 فن { نوع ، جنس ، درلو . ۲ . علوم
 و معارفک هر شعبه و نوعی : فنون
 ریاضیه ؛ بوده او علمک بر فنیدر .
 ۳ . عقل و تجربه و اثبات ایله
 وجوده کلن علم : فن طب ، فن
 زراعت ، فن کیمیا ؛ ارباب فن ،
 اهل فن = فن آشنا اولانلر . { علم
 اعم اولوب بولنر ده اطلاق او-
 لنور ، حالبوکه فن مثلاً صرف
 ونحو کبی علوم ادبیه یه و فقه و
 حدیث کبی علوم نقلیه یه اطلاق
 اولماز . { ۴ . مج . حیله ، مکر ،
 خدعه : اونک فننه آلدانما ملی .
 || فن آشنا = فنونه واقف ، متفنن .
 || پر فن = حیله کار ، مکار . || دار-
 الفنون = کافه علوم و فنونک تخصیصانه
 مخصوص شعباتی حاوی مکتب
 عالی ودهاطوغریسی مکاتب عالیه
 مجموعی : دار الفنون مأذونی .
 { ح . عد . علم و فنه تطبیقاً ،
 فیما { فن قاعده سنجه ، فن واسطه .
 سیله : بخارک قوتی فنا میبتدر ؛
 کره ارضک حرکتی فنا اثبات
 اولمشدر .
 { سد . عد . ۱ . یوق اولمه ،
 فناء { زوال ، بقاسزلق ، دوامسز-
 لقی ، عدم : فنا بولمق = محو و
 زائل اولمق ؛ دار فنا = دنای فانی .
 ۲ . صو . انسانک کندیندن و

بتون ماسوادن کچوب دریای
 احدیته مستغرق اولسی : فنا
 فی الله .
 { ص . لغت آنفه عربیه دن
 فنا { غلط } کونی ، بد ، سی ،
 ردی : فنا آدم ؛ فنا ایش ؛ فنا
 هوا . = ح . کونی : فنا ایتمد .
 یکنز ؛ فنا سوبیلور ؛ بوت فنا
 یوربور . || فنامه کیتدی = کو-
 چندم ، منفعل اولدم .
 { ص . فا . عد . فنا =
 فنا پدیدر { زوال . فا . پذیرفتن =
 قبول ایتمک { قابل زوال ، زوال
 بولور ، غیر باقی .
 { س . یو . Panágorion —
 فنار { تر . زبازدی : فنر } ۱ . هر
 طرفی جامله محاط موم ویا لامبه
 محفوظه سی ؛ باغچه فناری ؛ صو-
 قافلرده فنار یا نمازسه هر کس
 کچه فنارله کز مک مجبوریتنده
 بولنور ؛ خرسز فناری = قارشیده .
 کینی کوستروب صاحبینی کوستر-
 مینه جک صورتده یالککز اوکی
 جاملی فنار ؛ خیال فنار = رسمی
 جاملری اولوب دیواره اور سملمری
 عکس ایتمدین فنار ، فر .
 Lanterne magique ؛ قارپوز
 فنار = کاغدنن آچیلوب قیانیر یو-
 وارلاق نوعی ؛ کلین فناری = رنگلی
 وسوسلیسی ، مشمع فنار = مشعدن
 معمول آچیلیر قیانیر فار . ۲ .
 سواحلک مخاطره لی بونلرنده و
 سطح بچرده بولنان قیال اوزرنده
 وسائر محلارده کچه وقتی سفائنه
 تعیین موقعه تأمین سیر و سفر
 ایچون مرکوز دیرکلر و قلهل
 ایله دوبهلر اوزرنده ثابت و یا
 دوزر شیشکلی مشعل : فنارل سیر

سفائی تمہیل ایدن و سائطندر؛
فشارل ادارہ سی. ۳. ساعت
چرخلرینی ایشلدر ایکی اوجی
میللی اوزون و طار آت. ۴.
بجہ خلطک اوجنہ یاپیلان جوز-
لرک فضلہ قالان قولرندن او -
زیرینہ یاپیلان دوکوم. || فنار
بالیغی = کوپک بالیغنک کوچکی.
|| فنار بوجسکی = کوک نوچی.
|| کووکی فناری = عر. الکاکنج
دینلن نبات وچچیک.

فَنالاشدیرمَق { فتہ کوتیلشد -
یرمک، بوز -
مق، بدتر اتمک : آشچی ییکی
بستون فناالاشدیردی.

فَنالاشمَق { فل. ۱. کوتیلشمک،
کوتی اولق، بدتر
اولنی، بوزلق : بوآشچینک ییکی
چوق فناالاشدی. ۲. (خستہ)
آغرلاشمق، مرضی اشتداد
ایتمک : دون ایجہ ایدی بوکون
فناالاشدی. ۳. آگسزین بر
مرض وعلتہ دوچار اولق :
چارشیدہ آلیش وپیش ایدرکن
فناالاشدی اوینہ کوتوردیلر.

فَنالِق { س. ۱. کوتیلک، رذات،
بدی : بومالک فنا-
لغی بلیدر؛ بوندہ نہ فنالِق
کور یورسکر؟ ۲. ضرر، زیان،
غدر : بن کیمسہ یہ فنالِق ایتمک،
کیمسہ نک فنالغی ایستم؛ او آدم
کیمسہ نک فناالغندہ دکدر. ۳.
خستہ لقی، کیفسزک، نشہ سز -
لک : بوکون کندیمدہ بر فنالِق
طویورم. ۴. بایلہ، یالوب دو-
شمہ ویا بایلہ جق اولمہ : یازی
بازارکی کندیسنہ بردن برہ بر
فنالِق کلدی.

فَنجان { س. (زبازدی : فلجان)
کوچک چناق : قہوہ،
چای فنجانی : ظرف فنجان طاقی.
— بیوک ویا پک آچیق کوزدن
کنایہ اولور : کوزلری فنجان
کچی : کوزلرینی فنجان کچی آچش.
|| فنجان بورکی = مدور شکلدہ
یاپیلان بر نوع ایجہ بورک .
فَنجانچی { س. فنجان واوکا ما -
مثل شیئر صاتان :
فنجانچیلر .

فَنجانلق { ص. بر ویا شوقدر
فنجان طولیسی ویا او
قدر استیعاب ایدن : بر فنجانلق
قہوہ ؛ درت فنجانلق بر جزوہ ؛
آلتی فنجانلق تپسی.
فَنَد { س. فا. یالان، حیلہ، مکر.
ز.

فَنَدِق { س. (اصل فارسی اولوب
عر بییدہ مدہ مستعملدر، و
اساساً Ποντικός = قرہ دکیزہ
منسوب معناسیلہ یونانیدر؛
چونکہ قرہ دکیز سواحل جنو-
بیہ سندنہ کثرتلہ حاصل اولور.)
معروف میوہ کہ قاتی وسرت بر
قابوق ایچندنہ یوورلاق ویا
مستطیلجہ بر ای واردر و بیانی
و بوستانلیسی اولور. || فنندق
آغاجی = بومیوہی ویرن آغاج کہ
پک بیوک اولماز. || فنندق
صیحانی (بلکہ بودہ روجہ فارہ
دیمک اولان Ποντικός دن) =
کوچک فارہ. || فنندق قیران =
فندق و جوز و بادم کچی شیئر
قیرمغہ مخصوص دمیردن قیصاج .
فَنَدِی { س. عر. ۱. مادہ آفندہ
فندق { مذکور میوہ. ۲. (یو.
Πανδοχεῖον = عمومی قبول

ایدن { خان، مسافر خانہ. ۳.
[« وندیک » دن معرب. —
« فندق » دخی دیرلر.] عر -
بستانہ ابتدا اورادن کیدن
تفنگ. || فندق آلتینی = سلطان
احمد ناک حضرتلری زمانندہ
ضرب اولتمش مقبول بر سکہ ؛
و مجہ قیمتلی، مقبول شیء .

فَنَدِجِی { س. ۱. فندق صاتان
آدم. ۲. مجہ. مواعد
کاذبہ ایلہ آلداتہ رق صویان
یوصمہ .

فَنَدِجِیلق { س. مواعد کاذبہ ایلہ
آلداتہ رق صویان
یوصمہ نک حالی .

فَنَدِقلق { س. فندق آغاجی اور -
مانی، فندق آغاجلریلہ
مستور یر .

فَنَدِقی { فندق قبوغی رنگندنہ .

فَنَدِوق { و فندیق. بلا : فندق.
فَنَر { س. بلا : فنار .

فَنَنک { س. مغربہ مخصوص
بر نوع بیاض صاگسار
کہ کورکی مقبولدر، تونس
جلغاوہ سی.

فَنَنک { یا فینک. س. شطارت،
شنک، آچیقلق : فنک آ-
توب کز مک .

فَنَنکر { مہ. چوچنک طور -
مقسزین آغلاد یغنی
تصویر و تقلید ایدرک مکرر
قوللائیلر : فنکر فنکر آغلا-
یوردی .

فَنَن { س. ج. عر. فد : فن.
فَنون { بلا : فن .

بِسْ (ص. عر. ث: فنيه. فن دینان
فشی) علوم و صنایع شهابانه
منسوب و متعلق: فنی وادی بر
رساله موقوته: کتب فنیه;
معلومات فنیه: تحریات فنیه.

فَنیکه } سنخ. هر. السنه شرقیه ده
«کنعان» اسمیه معروف
خطه قدیمه که شام قطعه سنک
سواحلنده عکا، صیدا، بیروت
و طرابلس جهتلرندن عبارت
ایدی. فنیکه لیلر ام سامیه دن
اولوب، صنایع و تجارت و
کیجیلکده چوق ایلریش و
بتون آق دیکز سواحلنده
مہجرلر پیدا التشلر ایدی.

فَوَاحِش } سث. ج. عر. فد:
فاحشه. نا: فاحشه.

فُوَاد } سنذ. عر. ج: افئده.
قلب، یورک، کوکل، دل:
مسرور الفؤاد = یورکی شن: مجروح
الفؤاد = یورکی یاره لی.

فُوَادِی } ص. عر. ث: فؤادیه.
جان و یورکدن اولاق،
قلبی، صمیی: توجہات فؤادیه.
لرینک بقاسنی رجا ایدرم.

فَوَارِه } سث. عر. «فور» دن
سبب. ث: فسقیه.

فُواق } سنذ. عر. ۱. اینخریق.
۲. جان چکیشمه، احتضار.

فَوَاکِه } سث. ج. عر. فد: فا.
کاهه. نا: فاکهه.

فَوَايِد } سث. ج. عر. فد: فائده.
نا: فائده.

فَوْت } سنذ. عر. ۱. قاچیرمه،
الذن چیقارمه، غائبایمه:

فرستی فوت ایتدی. ۲. اولوم،
موت، اوله: فوت اولق = اولمک.

فَوْتِه } سث. عر. فا. نا: فوطه.

فَوَاج } سنذ. عر. ج: افواج.
بولوک، گروه، جماعت:
فوج فوج، فوجا فوج = بولوک
بولوک، آقین آقین.

فَوَاجِی } یاخود فنجیی. س. ۱. شراب
وسرکه وسائرہ وضعنه
مخصوص تختہ دن چنبرلی واستوا.
نی الشکل واورته سی دها شیشکین
قاب، واریل: شراب، سرکه فو.

چیسی: بر فسوچی بیرہ: فوچی
پدینبری = فوجیده حفظ اولنان
صالاموره پدینبری. ۲. مج. شراب
فوچیسی، بیرہ فوچیسی = چوق
شراب ویا بیرہ ایچن عیاش. ۳.
مج. کبیلرہ تحمیل اولنان حولہ تک
مساحه حجیمه سنی تعین ایچون

قوللانیلان بر مقیاسدرکه بش
قدم مکعبنه و سکز فوچی
حجمی برطونه مساحه حجیمه سنه
معادلدر. || فوچی دیی = میخانه
کوشه سی.

فَوَاجِجِی } س. فسوچی و اوگا مشا.
به تختہ دن شیشلر یا.
پان صنعتکر.

فَوَدْرِه } س. [یتا.] اثوابک بعض
برلرینه دوز و دیک
طورمق ایچون یوز ایله آستار
آره سننده وضع اولنان سرت
وقوله لی بز ویا قنواچا.

فَوَدُولِه } س. عمارتدن ویریلن
پیدہ میسی برنوع اتمک.

فَوَدُولِه جی } س. عمارت اتمک لرینی
ایبان ویا کزدیروب
توزیع ایدن آدم.

فَوَر } سنذ. عر. برایشه درحال
و بردن بره هجیوم و تشبث
ایته: علی الفرر = همان، درحال،
بلافاظه: زمان.

فَوَرَا } س. [یتا.] ۱. آج، آچل،
آچیفه قوماندہ سی: فوراً
یلکن = یلکنی آچک: فوراً
ایتمک = آچق. ۲. بر ماکنه
اقسامتک بری بردن آیرلسی:
بر صومونی فوراً ایتمک = عکسنه
چو برمک. — لسان عوامده:
فوراً قلیج، فوراً آتش کبی تعبیر.
لرده ده قوللانیا بر.

فَوَرَان } سنذ. عر. قاینایوب
فیشقیمره: یانار طاغک
آغزندن آتشلر فوران ایدر:
فسقیه دن بول صولر فوران
ایتدی.

فَوَرچِه } س. نا: فرچه.

[یتا.] ۱. بکک کینک
ایچنده بیوک بر بجریه قو.
ماندانی وسفن عادیه ده علی العموم
بیوک رتبه لی بر آدم بولندیغنه
علامت اولق اوزره رتبه سنه
کوره دیرکه چکیان سنخاق:
فورس چکمک.

فَوَرطْنِه } س. نا: فرطونه.

فَوَرکْتِه } س. [یتا.] قادینلرک
صاچلرینی طومغه
مخصوص ماشه کبی چتال تل ویا
باغه.

فَوَرْمِه } س [فر. Forme] فام.
۱. بر ترتیلاک یعنی بر.
دن باصیله حق صحیفه قالب لرینی
صیقیشد برمغه مخصوص دمیر
چرچوه: صحیفه لری فورمه یه
قومق: فورمه بی صیقیشد برمق.
۲. بردن دستکاه ویا ماکنه یه
قونوب باصیله حق صحیفه لر جمو.
عی: بوکتاب قاچ فورمه او.

لور؟ فورمه سنی قاچه باصار -
 سکنز؟ بیوک، کوچک، سکنزک،
 اون آلتلیق، اوتوز ایکمک فور-
 مه. ۳. بم. قیزاقده انشا اولنان
 کیملرک اطرافنه اور بلان دستلرک
 باشلرینک آلتنه قونیلان قوشاق.
 ۴. دکزده مجتمعا حرکت ایدن
 طونمانک فن حرب بحری اقتضا.
 سنجبه اخذ ایتدیکی مختلف
 تشکیلات. — غلط اوله رق
 «اونیفورمه» یرینه ده قوللانیلیر.
 با: اونیفورمه.

فوروز {س. ر. } = Πορρ = دفعه،
 آتمه ده چیقاریلان بالیق مقدا-
 ری: بر فوروز بالیق. || فو-
 روز قایغی = طالیاندن بالیق
 چیقاران کوچک قایق.

فور {سند. عر. } ۱. موفقیت،
 مظفریت، ظفر، غالبیت.
 ۲. قورتولش، نجات، سلامت.

فوسفور {س. یو. } Φωσφωρ
 و سائر مواده بولنان قابل
 اشتعال بر ماده که کبریت و سائر
 مواد ناریه اعمالنه یارار؛ حامض
 فوسفور، حمض فوسفور و سائر.

فوصور {مه. ای یانان چبوقدن
 چیقان سسی تقلید و
 تصویر ایده رک مکرر قوللا-
 نیلیر: فوصور فوصور چبوک
 ایچیوردی.

فوطوغراف {ص. یو. } Φωτογραφ
 ضیا واسطه سیله رسم آلق فن
 و صنعتی بیلوب اجرا ایدن آدم.
 || فوطوغراف رسمی = بوفنله
 آلتمش رسم. || فوطوغراف ما-

کینه سی = بوفنی اجرایه آلت او-
 لان ما کینه و آینه.

فوطوغراف {س. فوطو-
 فوطوغراف افتخانه }
 فابریقه سی، کارخانه سی.

فوطوغراف {س. فوطو-
 فوطوغراف افلق }
 صنعتی: فوطوغرافتی شمعی
 خرج عالم بر صنعت اولدی.

فوطوغراف {س. فوطو-
 فوطوغراف افیبا }
 باغلانان ایپک پشمال: ایپک
 فوطه.

فوطه {س. برایش ایشلرکن وبا
 حمامده و سائر احوالده بله
 فوطه }
 شراب اعمالنه مخصوص
 اوزون فوچی.

فوغه {حد. (یتا. Fuoco = آتش)
 طویلره آتش و یرمک
 قوماندن. فوغه ایتک = آتش
 ایتک.

فوق {ظم. عر. اوست، دون
 مقابلی: اققک فو قنده؛
 اقرانک فو قنه جیقندی. || ما-
 فوق. ۱. اوستده کی، دها بوقاری
 اولان، مادون مقابلی: انسان
 دائما مافوقنه باقوب مایوس اولما.
 ملی مادوننده باقوب متسلی
 اولمیدر. ۲. آسر: عسکرلرک
 برنجی شرطی مافوقنه اطاعتدر.
 || فوق الحد = حددن طیشاری.
 || فوق العاده = عادتدن خارج،
 آیرججه، صورت مخصوصه ده.
 || فوق الغایه = نهایت درجه ده.
 || فوق مایتصور = تصور اولنه.
 بیله جک درجه تک اوستنده، پک
 زیاده. || فوق المأمول = امید او-
 لنه بیلندن زیاده.

فوق {س. یو. } Φωσφωρ
 ضیا واسطه سیله رسم آلق فن
 و صنعتی بیلوب اجرا ایدن آدم.
 || فوطوغراف رسمی = بوفنله
 آلتمش رسم. || فوطوغراف ما-

فوقانی {ص. عر. }
 اوستده اولان، اوستلک:
 فوقانی او اوست قاتی اولان.
 ۲. اوستدن نقطه سی اولان
 (حرف): ناء فوقانیه.

فوقور {فوقور دماق، فوقور-
 دی. }
 فقر، فقر دماق،
 فقردی.

فول {سند. عر. باقلا، }
 یا لکز مصدره حاصل
 اولان بر جنس کوچک دانلی
 باقلايه دینیر. || فول بهار = بیان
 آسمه سی انواعندن، بر چیچک.
 || فول بحری = فول چیچکی.
 || کرید فولی = بیوک چیچکی
 یاسمین.

فول {س. طاؤقرک یومورطلامه-
 سنه مخصوص محل که طاؤقری
 جلب ایچون ایچنه بر یومورطه
 براغیلیر. || مج. فول بوق یومورطه
 یوق = نزاع ایچون بر سبب
 معقول یوقدر.

فولاد {سند. عر. }
 «بولاد»
 دن معرب } چلیک.

فولقون {س. بح. اشخاب سفائک
 اسقار موزلرینی طوتان
 دمیر قوشاق.

فوللق {س. طاؤقرک یومورطلا-
 دقلری یووه و یا سپت که
 اکثر یا داخلا صمانله قابلاشم
 اولور.

فوله {س. قوم ساعتی.

فولیه {س. ایتالیانک (پولیه) شهر-
 ندن اورانک قانجی کدیک
 احمد پاشا طرفندن کتیرلش صا-
 ری صوغان چیچکی. || فولیه }
 بالیغی = واطوز نوعی.

فونڈ { س. آلمانیہ ده ۱۲۳ و }
 آوستریاده ۱۰۳ لبریه
 معادل بر وزن که علی العموم
 کوچک طویلرک تعیین جسامتی
 ایچون مستعملدر .

فونڈوق { س. [یتا.] اسهام و سائر }
 دیون خزینہ دن ایراد :
 بورسده فونڈولر یوکسلمکده در .

فونڈوق { س. لا : فندق . }
 ۱ { س. چاللیق، جالی اورمانی ؛ }
 فونڈه { فونده طور اغانی = اورما - }
 نلرده سنه لرحه چوریمش قالمش
 یاپراقلردن متشکل طور ابراق که
 پک اینی کوربه در .

فونڈه { س. [یتا.] بچ. دیکیز دینی . }
 حد. دمیر آتمی قوما . }
 نده سی . || فونده ایتک = دمیر
 آتمی .

فونده لاق { س. جالی چربی ابله }
 مستور یر ، جالی
 اورمانی .

فونده لاق { بچ. دمیر آتمی }
 ایچون اولجه چیقلا -
 ریلوب حاضرلانا زنجیر .

فونڈوغراف { س. [یو. Φωνο- }
 γραφος] سسی
 حفظ ایدوب قوریلنجه تکرار
 ایدر نوایجاد بر ماکینه ،
 بانکنوئیس .

فونیه { س. طوبی آتشله مک ایچون }
 مستعمل متنوع قابسول .

فویه { س. [یتا.] ۱. الماس طا . }
 شلری آلتنه قونیلان
 اینجه ورق یپراغی . ۲. بچ. سا .
 خته لک . || فویه سی میدانه
 چیمقدی = ساختمه لکی آکلا -
 شلدی . || فویه یرمک = سر
 صافلا به مامق ، بللی ایتدیرمک .

{ س. عر. [فا.] « فهر -
 فهرست { ست « دن معرب } و :
 فهرست { س. فا. ۱. بر کتابک
 ابواب و فصولک صمیمه

رققرینی مبین جدول که کتابک
 باشنه ویا صوکنه قونور ، فر .
 Table des matières . ۲ .
 بر کتبخانه ده کی کتابلرک و یا بر
 مغازده بولنان اشیا نیک اسامیسی
 حاوی دفتر ، فر . Catalogue .
 ۳ . او قنطه ویا ضیافت یمکارینک
 اسامیسی حاوی پوصله ، فر .
 Liste . || فهرست او طه سی = شو -
 رای دولت قرارلینی قید و
 تسجیل ایدن قلم .

{ س. عر. آکلایش ، اد . }
 فهمم { راک ، ذکاء : فهم ایتک =
 آکلامق ؛ فهم اولنمق = آکلا -
 شلق .

{ ص. عر. ئ : فهمیه . }
 فهمی { « فهم » دن سمنه } آکلا -
 یشه وادراک و ذکایه متعلق
 آکلایشلی .

{ ص. عر. ئ . فهمیه . }
 فهمیم { دن صصه } آکلایشلی ،
 مدرک ، ذکی ، زیرک .

{ حجب . عر. ظرفیت بیان ایدر ، }
 ف { ده ، ایچنده ، ایچره : فی الا -
 صل = اصلنده ؛ فی الجمله = خلا -
 صه کلام ، نهایت ؛ فی الحال = در
 حال ، آئیده ؛ فی الحقیقه = حقیقه ،
 صحیحا ؛ فی زماننا هذا = بو کونکی
 کونده ؛ فی سبیل الله = حق بولنه ؛
 فی مابعد = بوندن صکره ، بعد
 ازین ؛ فی نفس الامر = نفس
 الاسرده ، حقیقتده ؛ فی الواقع =
 واقعا ، حقیقته ؛ فی یومنا =
 کونمزده ، زمانمزده . — تاریخ
 باشنده دخی قونمق عادت او -

لمشدر : فی ۱۸ محرم سنه
 ۱۳۱۸ . — لکن بو مقامده
 کرک بو حرفک و کرک سنه
 لفظنک ذکر ی بسبتون فضله
 ولزومسر اولوب ، ساده جه ۱۵
 محرم ۱۳۱۸ یازمق مرجعدر .

{ س. [اصل عربیده آف }
 فی { الیسان حرف جر اولوب ،
 وقتیه غلط اوله رق بها بیان
 ایدن رقلردن اول یازلمسی عادت
 اولمش ، و غلط اوستنه غلط او -
 له رق اسم اعتباریله فیات صیغه :
 سنده جمعی ده تشکیل اولمشدر . }
 بهاء ، قیمت ، اسعار : فیء مقطو -
 عیله ؛ فیسات مقطوعه سی ؛ فیء
 میری = دولجه تعیین اولننان
 قیمت .

{ س. بها و اسعاره معناسیله غلط }
 فیات { اوله رق قولاند یغمز آف
 الیسان « فی » لغتنک جمعی اولوب ،
 مفرد کی دخی قوللانیلیر : بو -
 نک فیاتی نه در ؟

{ ص. عر. [« فیض » دن }
 فیاض { سمب . } مبالغه ایله فیض
 و برکت و یرن ، کریم ؛ فیاض
 مطلق = جناب حق جل و علا .

{ س. ۱ . فبالغه سوق و تشو - }
 فیت { یق ایدوب دورتمه ، اغوا ،
 اغفال ، افساد : فیت یرمک .
 ۲ . قارده غائب ایتدکن صکره
 قازانمه ، تساوی حاصل اوله :
 فیت اولوق . || بچ. فیت طلومبه سی =
 ماکنه لک حرکتیه متحرک و قز -
 غانه صو یرمکه مخصوص طلومبه .

{ یا فیتله مک . فت . فیت }
 فیسالمک { یرمک ، افساد ایتک . }
 فیسیلجی { ص. فیت و یرن ، افساد
 ایدن ، سعایت ایدن . }

فیده } س. یاصدقده تخمدن
یتشدیریلوب تکرار دیکمک
اوزره چیقاریلان سبزه فدانی :
پراصه ، لاخنه ، طومانس فیده سی .
فیده ملک } قته . سبزه فدانی
دیکمک .

فیروز } ص. فا . ۱ . طالعلی ، بختلی ،
سعدید ، مسعود : فیروز
بخت . ۲ . غالب ، مظفر ، منصور .

فیروزج } سذ. عر. فا. «پرو»
زه « دن معرب] با :
فیروزه .

فیروزه } و پیروزه . س. فا. کوک
رنکنده بر ذی قیمت
طاش : فیروزه قام = زمره
رنکنده .

فیسیتولوجیا } س. (یو. Physiologia)
اعضاء } $\sigma\lambda\omicron\gamma\iota\alpha$ }
خارجیه و داخلیه بدن هر بر .
ینک وظائفندن بحث ایدن علم ،
فن منافع الاعضاء . [فرانسر .
جهیه تقلیداً فیزیولوژی دیعه .
ملی .]

فیصل } سذ. عر. قرار ، حکم ،
فصل ، حل : بو مسئلهیه ،
بو دعوایه فیصل ویرمک .

فیصل پذیر } ص. فا. [عر .
فیصل = حل ،
قرار . فا. پذیرفتن = قبول ایتک]
حل و فضل قبول ایدن ، قابل
حکم و قرار ، نهایت بولان .

فیض } سذ. عر. جم : فیوض .
فیض } [جمع الجمی : فیوضات
دخی باشلیجه دردنجی معنا ایله
قوللائیلیر .] ۱ . بولاق ، محصور .
لات و سائره کثرتی : فیض و
برکت . ۲ . نعمت ، احسان ، گرم :
فیض الهی . ۳ . ایلر یله ، ترقی ،

کمال بوله : تحصیل کالات ایدن
الته فیض بولور . ۴ . سعادت
معنویه : استجاب فیوضات ربانیه
ایتمک .

فیضان } سذ. عر. طاشه ، چوق
کله : فیضان میاه ؛ نیک
فیضانی . ابا . فیضان اوراق =
نباتاتک آزوب چوق یپراق
ویرمی که محصوره ماندر .

فیض بخش } ص. فا. [عر. فیض =
برکت . فا. بخشیدن =
باغشلامق] برکت و نعمت و
ترقی یی مؤدی : بر مسلك فیض
بخش .

فیض رسان } ص. فا. [عر .
فیض = برکت . فا .

رسانیدن = یتشدیرمک] فیض
و برکت و ترقی کتیرن ، یتشد .
یرن : باران فیض رسان .

فیض } ص. صیقی صفتنه اتساعاً
قوللائیلوب اونک مألنی
تأکید ایدر : فلان آدمله صیقی
فیض کوریشوردی .

فیک } س. بیان بو کرجه سی ، آق
بورجاق . || قره فیک = بو .
نک بر نوعی .

فیل } سذ. عر. فا. « پیل » دن
معرب] معروف جسم حیوان
که هند و آفریقا کی اقالیم حاره .
ده یسانی و مونس حالنده بو .
نور . || فیل دیشی = بو حیوانک
سلاحی حکمنده اولان جسم
دیشلری که سرت و پارلاق او .
لهرق اعلا بر کمیک اولغله صنایه .
یعدده مواد مختلفه اعمالنه یارار ،
عاج : فیل دیشی طراغی . || ط .
داء الفیل = بالذیرلرک فرق العاده
شیشوب قالینلاشمه سنی موجب

بر عت .

فیلا دور } س. [بتا .] بم . اینجه
قطرانلی خلط .

فیلا و طه } س. [بتا . Flauto]
بر نوع دودوک .

فیلت } س. ۱ . بم . اسقاندیلده
بویدن بویه هیچ بر مختلف
اولیان صیغ صو ، دوز صو .
[عمق اوج قولاجدن اقل او .
لورسه صیغلی دینلیر .] ۲ . طبه .
دیزبان مقاله و فقره لک آره سنه
قونیلان چیزکی .

فیسق } س. [بتا .] طانهک بل
کمیکنک ایک جهتنده کی
ات و بوندن یا سیلان صالحلی
کولباصدی .

فیلدر } س. مکرر قوللائیلهرق
سرعت و تلاشله دور و
حرکت دلاله ایدر : فیلدر فیلدر
آرامق = صیقی صیقی آرامق ؛
کوزلری فیلدر فیلدر ایدیور =
کوزلری دونوب طور یور .

فیلده قوز } س. [فر . Fil d'E-
cosse دن] اسقوجیه
ایلیکی دیمک اولوب اساساً
مملکت مذکورده چیقان کتن
کبی اینجه و خاص بر نوع ایلیکی
و بوندن اورمه شیلتر : فیلده قوز
چوراب ، فاله .

فیلسوف } سذ. عر. جم : فلاسفه .
[یو. Philosophos]
محج الحکمه [فلسفه یعنی علم
حکمتله توغل ایدن ، حکیم ،
حکمت آشنا : اسکی فیلسوفلر ؛
فلاسفه یونان . = ص. ۱ .
حکیم ، عاقل ، دانا : فیلسوف آدم .
۲ . قیدسز ، لا ابالی ، امور

فیوض } سذ. جر. عر. و بونک
جمی: فیوضات. فد:
فیض. با: فیض.

فیضه } سث. عر. بولوك، طاقم،
کروه، جماعت: برفئه قلیله.

فییه } ترکیب عر. [فی = حرف
جر. ه = ضمیر متصل مفرد
مذکر غائب] اونده، اوکا دائر:

منازع فییه = اوکا دائر منازعه
اولنان، منازعه لی؛ مفعول فییه =
ظرفیت بیان ایدن مفعول؛
مانحن فییه = مجرور عنهمز، مدار
مباحثه من. [مؤنثنده: فیها؛
تنثیه سنده: فیها؛ جمعنده: فیهم
اولور.]

سی استقامتنه آلوب ایشله مک.
س. بالیتجیلرجه قباق ویا
منظاردن آغ شمآندره -
سی .

فیما بعد } ظز. عر. [فی = حرف
جر. ما = اسم موصول -
بعد = ظرف زمان] بوندن
صکره، بعد ازین.

فینو } ص. [فینو. Fino] ۱.
اینجه، ظریف، اعلا،
منتخب، کزیده: فینو چوخه،
فس. ۲. پک کوچک: فینو کو-
پک. = س. اوطة لرده کزن و
قوجاقده طاشینان کوچک و
ظریف کوپک جنسی: بر فینوسی
واردر؛ فینو کوپکی.

دنیوییه اهمیت ویرمز، قلندر
مشرپ: اوفیلسوف آدمدر.
۳. اعتقادسز، دهری.

فیلسوفلق } س. ۱. حکیمک،
حکیم و دانا اولان
آدمک حال وشانی. ۲. قیدسز-
لق، لا ابالیانه طور و حال،
قلندرلک. ۳. اعتقادسزلق،
دهریلک.

فیلقو } س. [فینو.] ب. برقاج حرب
سفینه سندن مرکب کوچک
طونما، طونمانک بر قسم و بو-
لوکی: آق دکیز فیلوسی. =
حد. ب. جونته یلکنلرینک
چکامسی ایچون قومانده: فیلو
ایتمک = روزکاری یلکنلرک یاچه.

ق

ق { قاف. س. [عربیہ سہ.]
 الفبای ترکیبک یکریمی در-
 دنجی حرفی. الفبانک اصل صره-
 سی اولان ابجد ترتیبده اون
 طقوزنجی حرف اولوب، شکل
 عبرانیسی Q ، و شکل سریا-
 نیسی Q در. رقم کبی استعما-
 لنده یوز عددینه معادلدر.
 اصل ترکیب شیوه سنده ق ایله
 ک بر حرف اولق اقتضا ایدر،
 زیرا قالین همجارده ق و ایجه-
 لرنده ک تلفظ اولنور: قالدق،
 کلدک؛ فالهرق، کله رک کبی.
 حرکه لند بکنده اکثریا (غ) ه
 تحویل اولنور: ألمق، آلمغه؛
 آق، آغارمق کبی. (خ) حرفیله
 مناسبتی و قرب مخرجی اولوب،
 اکثریا بری دیکرینک پرنه
 ایراد اولنور: آقشام، آخشام؛
 قانغی، خانغی کبی.

قا { د. ترکیبانه استفهامه دلالت
 ایدر: قاج، قانی، قانده، قانغی،
 قاپان.

قان { س. خاقان و خان اسملر-
 ینک صورت دیکری
 اولوب، اصل تاتار و مغول
 حکمدارلرنه مخصوص ایکن،
 چین امپراطورلرینه تخصیص او-

لنمشر.

قاب { د. ق ایله باشلار بعض
 ترکیبه صفتلرک باشنه کلوب،
 تأکید و مبالغه بیان ایدر: قاب
 قره. [قوب قورو، قوب قر-
 مزی ده بونک اخواتی حکمنده-
 در.]

قاب { س. ۱. ظرف، غلاف،
 محفظه: ساعت قابی، بیچاق
 قابی، سموکلی بوجک قابی، مکتوب
 قابی. ۲. اورتی، یوز، پوشیده،
 لفافه: کورک قابی. ۳. قپاق،
 جلد: کتاب قابی. ۴. صو ویمک
 وسائر وضعنه مخصوص اوانی،
 اوعیه، چنناق وسائر: مطبخ
 قابیری؛ یاغ ایچون قاب کتیر-
 دیکرمی؟ ۵. صحن، طباق، بر
 یمک وضع اولنان انا: اوج
 قاب یمک. ۶. چوال، طوربه،
 فوچی وهر نوع واسطه حفظ
 و نقل: صمان ایچون، سرکه
 ایچون قابیز یوقدر. || قاب
 قاجاق = هر نوع اوانی و اوعیه.
 || آیاق قابی = آیاغه کیلین پابوج،
 چیزمه، پوتین وسائر. || صاغ
 آیاق قابی دکدر = نفاق و مفسد.
 تدن و حیلده دن خالی دکدر. || قابنه
 صیغماق = صبر سزلق کوستر-

مک، تلاش ایتمک.

قاب { س. ۱. بایک آتیلیر-
 کن ال ایله طوتیلان اور-
 ته سیله اوچلری آره سننده کی
 مسافه. ۲. مسافه، بعد:
 قاب قوسین = ایکی یای اوزونلغی
 مسافه سی.

قابا { قابارمق وسائر. با: قبا
 وسائر.

قاباق { س. با: قباق.

قابجق { س. [« قاب » مصغری]
 ۱. چیچک غنچه ایکن
 محفظه سی و آچلدق دن صکره
 آلتنده کاسه سی حکمنده اولان
 یشیل قسمی، فص. ۲. حبوباتک
 ایچ درسی.

قبران { ص. اوشنخ، تنبل، کو-
 شک، بطی. مر. =
 س. ۱. دالری کیش کوتوک
 آقاج. ۲. [روم ایلی لساننده]
 اولچک.

قابض { ص. عر. ۱. قابضه.
 [« قبض » دن سف.]
 ۱. طوتان، آلان، اخذ و ضبط
 ایدن؛ قابض ارواح = اولنلرک
 جانلرنی آلان عزرائیل. ۲.
 ط. قبضاق و یرن، انقباضی مو-

جب. ۳. تس. صیقان و چکن (سیگیر و عضله).

قابیل { ص. عر. ذ: قابله. } «قبول» قابیل { دن سف. } ۱. آلان،

قبول ایدن: قابل تربیه = تربیه آلان، تربیه قبول ایدر. ۲. مستعد، قابلیت و استعدادی او. لان: قابل خطاب = کندیسنه خطاب اولنه بیلیر. ۳. ممکن، متصور: بوایش قابل دکلدر.

|| قابل امکان = ممکن. = س ط. کبه خانولرک چوجقلرینی آلمق فن و صدمتنی بیان، ابه، ابه طیب: فلان طیب ماهر بر قابلدر؛ فلان قادین متننه بر قابله در. = سخ. حضرت آدم (عم) اولادندن بری که برا- دری هابلک قاتلدر.

قابلق { یا قبلق. س. } (فر. Cablot قابلق { که اوده عر. «جبل» دن } تحت البحر تلغراف خطی که غیر ناقل الکتریق و طیانقی شیثله صاریلهرق بر خلط صورتده قعر دریاه دوشنیر.

قابلو { ص. با: قابلی.

قابلو باغه { س. } [وغلطی: قابلو- قابلو] [مباغه] بری و بحری

جنسی اولان و بحریسی پک بیوک اولوب اتی ینن معروف حیوان، که سرت بر قابوله مستورا اولوب یالکز باشیله آیقلرینی وقویرو- غنی چیقارمق ایچون دلیکری واردر.

قابلوچه { س. ۱. بوغدای آرده- سنده بیتن یولافه مشابه حبوبات نوعی. ۲. با: قابلیجه.

قابلی { ص. ۱. محفوظه سی، قابی، اورتیسی و یایوزی اولان:

قابلی کورک؛ قابلی کتساب. ۲. بولوطلی، مغموم: قابلی هوا.

قابلیت { س. عر. ۱. قبول ایده- بیلیر اوله، مستعد اوله، استعداد: او چوجک تربیه یه قابلیتی یوقدر. ۲. اقتدار، لیا- قت: کندیسنده قابلیت اولمیخه حامیسی نه یایسون.

قابلیتسز { ص. ۱. استعدادسز، غیر مستعد، قبول ایتمز: تحصیل و تربیه یه قابلیتسز در. ۲. اقتدارسز، لیاقتسز، غیر مقتدر، نااهل.

قابلیتسز لاک { س. ۱. استعداد. سزلق، عدم استعداد: او چوجک تحصیل و تربیه یه قابلیتسز لکی آکلا- شلدی. ۲. اقتدارسزلق، عدم اقتدار، عدم لیاقت: او آدمک قابلیتسز لکی انکار اولنه ماز.

قابورغه { س. ۱. کوکس (کمیگرینک بهری: ضعیفاسکدن قابورغه لر چیتمش. ۲. بوکیکرک بل کیکنه ارتبا- طیله ابراز ایتدکلری شکل و هیئت: قابورغه طولمه سی = قوزی قابورغه سنک برنج وقو- ری اوزوم و فستنه طولمی.

۳. کمی و یا قایغک حیوان قابور- غه سنه مشابه اولان او مورغه اوزرینه قالدیریلان اسکری آغاجلر.

قابوق { س. ۱. برشیک اوستنی اورتن سرتجه اورتی، قشر: اتمک، میوه، آجاج، کسنا، نه، قندیق قابوغی؛ جیبان قابو-

غی. ۲. بعض حیوانانک دریدن باشقه محفوظه لر: میدیه، استر- یدیه، بوجک قابوغی. || قابوق باغلامق = اوستنده قابوق پیدا ایتک، قابوقلامق. || بوجک قابوغی = ماوی یه چالار پارلاق بر نوع یشیل رنک. || قابوق قاو- لامق = (جوز و سائر) قابوغی طولدیرمق، ای چوق اولمق.

قابوققسز { ص. قابوغی اولیان.

قابوقلامق { فل. (میوه و سا- مق، قابوق پیدا ایتک.

قابوقلی { ص. قابوغی اولان، قا- بوقله مستور.

قابلیت { س. } [یتا. Caminata دن قابلیتق { غلط] اسپرتو ایله قهوه و سائر پدشیرمه مخصوص طاقم.

قابینتو { س. } [یتا. Cabinetو]:

قابینه { س. } [فر. Cabinet] بر فرانسه قابینتوسی، قابینه سی دیکشدی؛ قابینه رئیسی = هیئت وکلا رئیسی، رئیس وکلا.

قاپاروز { س. با: قپاروز.

قاپاق { قاپاق و سائر. با: قپاق

قاپان { ص. جبر و شدتله آلان، قاپیجی، غاصب، یغماکر. || اوشاق قاپان = اوفاق چوجقلری یاقه لایوب قالدیران بیوک کر- کس. || دهر قاپان = مقناطیس. || صامان قاپان = کهربا. || قاپان قاپانه = نهب و غارت صورتیله. = س. حاوی اولدیغی یمه طمعاً

نشان حیواناتی طوتان طوزاق،
دام : فاره، صاگسار، قوش
قاپانی؛ قاپانه طوتلق، دوشمک.
— با : قپان.

قاپچاق } س. ۱. قلمه محاصره.
سندھ دیواره طاقیلان
بیوک چنککل. ۲. طولومبه چی
چنکلی.

قاید پرمق } فت. آدیرمق، زور.
له الندن آلنسنه
مانع اوله مامق، ضبط و غصب
ایتدیرمک : چوجق النده کی
چورکی کدی به قاید پردی؛ سا.
عتکه دقت ایت بریان کسیمی به
قاید ریمه سک. || ج. آقندی به
قاید ریمق = جریانک شدتله
کمی بی اداره ایدم میوب سووقه
تابع اولمق.

قاپسول } س. [فر. Capsule]
۱. چاقاقلی تنگدن
صکره ایجاد اولتان اجزالی تنفک
و طبانجه لری آتشله مک ایچون
اجزایی حاوی اینجه تنگدن
اوافق محفظه. ۲. پک آچی ولد.
تسر بعض علاج لری حاوی اوله.
رق یوتلق اوزره تهمیه اولمش
طوتقالدن یومشاق محفظه : هند
یاغی قاپسولی.

قاپسوللی } ص. قاپسول دینان
اجزایی حاوی محفظه.
حق واسطه سیله آتش آلان :
قاپسوللی تنفک، طبانجه.

قاپش } س. جبر و شدتله آله،
غصب، یغما، نهب و غارت.
== ح. قاپش قاپش = قاپان قاپانه،
یغما ایدهرک؛ قاپش قاپش یدیلر =
کمال حرصه و بینلرنده قاپشه رق.

قاپشدر مق } فت. زورله اخذ
و غصب اولنسنه

مانع اوله مامق، مساعده ایتک،
یغما و نهب و غارت ایتدیرمک :
اتی النده کوتورورکن کوپکره
قاپشدردی.

قاپشتمق } فش. هربری بر طرفدن
چکوب یغما ایتک : بر
سپت اوزوی ایکی دقیقه ده قا.
بشوب بردانه براقدی لر.

قاپلاتمق } فت. ۱. احاطه ایتدی.
مک، اطرافنی قوشا.
دوب اورته به آدیرمق : اوینی
خارجاً تخته ایله قاپلادی. ۲.
اورتدیرمک، اوستنه بر زار و
سارمه چکدیرمک : اوطنه نک دیوار.
لرینه کاغذ قاپلانه جنم. ۳. یوزه
آستار ویا کورک یا خود کورک
یوز و بوکا مائل شیء کچیرتمک :
بوجه به سمور کورک قاپلایلی؛
بو کورک کوزل بر یوز قاپلایمق
اقتضا ایدر؛ یورغانه چارشف
قاپلایمق.

قاپلایمق } فت. ۱. هر طرفنی احاطه
طه ایتک، اورته به
آلمق : بر بولوط افق قاپلادی.
۲. اورتمک، اوستنه زار
چکمک : دیوار لری کاغذله قا.
پلادی. ۳. قاب کچیرمک، صار.
مق، لف ایتک : جلدی بو.
زلسون دیه کتابی کاغذله قاپلا.
یور. ۴. بر شیشک سطح خار.
جیسنی قومق، خارجاً اورتمک :
اخشاب اولری چیدنه تخته سیله
قاپلارلر؛ بعض کیم لری ساجله
قاپلارلر؛ رطوبت کچمه مک ایچون
کارکیر دیوار لره تخته قاپلایمق
اقتضا ایدر. ۵. یوزه آستار
ویا کورک یا خود کورک یوز
ویورغانه چارشف کچیرمک، بر

شیشک اوزرینه دیکر بر شیء
دیکمک : بو کورک نه رنکده
یوز قاپلایلی؛ بوجه به اینجه بر
کورک قاپلایلی؛ یورغانه چارشف
قاپلادم. ۶. معدنی بر شیشک او.
زرنه ده قاپتیدار بر معدندن
ایجه بر زار کچیرمک که ایوم
غالوانیسمه واسطه سیله اولور :
دمیر و تونجندن آلات و ادوات
مختلفه به ایوم آلتین و کومش
قاپلایه رق خالص آلتین و کو.
مشدن فرقسز شیشلر یاپورلر.
۷. هر طرفه اتشار و تهم ایتک :
اونک صیت و شهرتی، کرم
واحسانی عالمی قاپلادی. ۸. حا.
وی و شامل اولمق، احتوا
واشتمال ایتک : اونک حسن
اخلاق کافه فضائلی قاپلامشدر.

قاپلامه } س. ۱. قاپلامق ایشی.
با : قاپلامق. ۲. بر
شیشک سطح خارجینی تشکیل
ایدن ماده، اوستنه کچیریلن طبقه :
بو اوک، بو کیمک قاپلامه سی نه
در؛ قاپلامه تخته لری چیکندن دن
اولور؛ قریستوفل طاقلرینک اون
اون بش سنه ده قاپلامه سی زائل
اولوب ایچنده کی معدن میدانه
چیقار. = ص. ۱. مستور،
اورتیلی، ملفوف : چیکدن
قاپلامه کمی؛ آلتین قاپلامه سا.
عت. ۲. هر طرفی احاطه ایدن،
هر طرفه شامل اولان، عمومی :
قاپلامه صیزی.

قاپلامه چی } س. مواد مختلفه بی
آلتین و کومشدن
بر طبقه ایله اورتمک صنعتی بیان
واجرا ایدن آدم.

قاپلانمق { فل. ج. ۱. محاط و مستور و ملفوف اولوق : بو او تحتله ايله قاپلاننه - جقدر. ۲. بر شيتك سطح خار- جيسنه يابيشديرلمق، كچيرلك : بوسفائنه زره قاپلاننه جقدر. ۳. كوركه يوز ويا يوزه كورك ويا آستار يا خود يورغانه يوز ويا چارشف كچيرلك : بو جبهه به سمور، بو كوركه ايبك بر يوز قاپلانيرسه كوزل اولور؛ بو يور- فانره ده چارشف قاپلانمدي، يازمه يوز قاپلانمدير. ۴. ده قيميلى بر معدندن بر سطح و طبقة كچيرلك : عجبا بوساعته آلتين قاپلاننه بيليرمي؟

قاپلايش { س. قابلامق ايشي و طرز و اصولي. با : قابلامق.

قاپلاييجي { س. ص. ۱. قاپلا- ولف ايدن. ۲. قاپلامه جي.

قاپلمق { ج. زورله و جبراً آلمق، غصب اولمق : بو مال السكزدن قاپليرسه نه ياپارسكز؟ = فل. بر شيتنه ويا برينك اسا سسز سوزلرینه اعتماد و امنيت ايدوب آلداتمق، مجلوب و مغفل اولوق : بر طولانديريجي به قابله - رق ماملر كيني غائب ايتدي؛ او- جوزلغنه قابله رق چوروك مال آلدی؛ سن اونك سوزينه قابله.

قاپلمه { و قاپلش. س. قابلق ايشي. با : قابلق.

قاپلو { ص. با : قابلي.

قاپلوجه { س. با : قابلوجه و قابليجه.

قاپله { س. (ستا. Capello = شاپقه) ب. كمى ديركى باشنده كي شاپقه، تكررلك.

قاپليجه { س. اوستي حمام و ابنيه يابليش صيحا ق معدن صوبي، اورتيلي قاينارجه، ايليجه، بانيه : بروسه قاپليجه لري. [آ- چيغته ايليجه و قاينارجه ديرلر.]

قاپماجه { س. با : قاپمه جه.

قاپمق { ق. ۱. بردن بره التي او- زادوب شدتله آلمق، چارپمق، قاورامق، آلوب كو- نورمك : قورت بر قوزو ي قاپوب كيتدي؛ يرده بر الما كو- رنجبه همان قاپدي. ۲. زورله آلمق، جبراً اخذ، غصب، يغما، نهب ايتمك : پاره يي الندن قاپدي؛ كيمسه ده بر شيء كوردی می همان قاپمغه چاليشير. ۳. اوزا- قدن چكوب آلمق، جذب و جلب ايتمك، جزئي تماس و تقربله همان چكيمك، ياقه لامق : خسته لوق قاپمق : صيتمه يي قاپدي؛ خوي قاپمق؛ نم قاپمق. ۴. كلاپير بو- لوب همان ياقه لامق : كوزل بر او قاپدي؛ اوراسني قابه بيليرسه ك هيج طورمه . ۵. ايصيرمق : او كنه كلني قاپمق. || بولوطن نم قاپمق = وسوسه ايتمك. || طاقيه قاپمق = باشقه - سنك حقني آلمق. || كلاه قاپمق = بر قاريشيقلقدن ويا بر غلبه لقدن ويا خود ديكرلرينك كوردیکی ايشدن استفاده ايله كندى منفعتي استحصال ايتمك .

قاپمق { س. قابلامق ايشي و طرز و اصولي. با : قابلامق.

قاپلاييجي { س. ص. ۱. قاپلا- ولف ايدن. ۲. قاپلامه جي.

قاپلمق { ج. زورله و جبراً آلمق، غصب اولمق : بو مال السكزدن قاپليرسه نه ياپارسكز؟ = فل. بر شيتنه ويا برينك اسا سسز سوزلرینه اعتماد و امنيت ايدوب آلداتمق، مجلوب و مغفل اولوق : بر طولانديريجي به قابله - رق ماملر كيني غائب ايتدي؛ او- جوزلغنه قابله رق چوروك مال آلدی؛ سن اونك سوزينه قابله.

قاپلمه { و قاپلش. س. قابلق ايشي. با : قابلق.

قاپلو { ص. با : قابلي.

قاپلوجه { س. با : قابلوجه و قابليجه.

قاپمهجه { س. كوشه قاپماجه = جو- جقلمك هر برى بر كو- شه و موقع طوتوب برى بوشده قالمق و يرلريني دكيشديرركن هر برى بر كوشه طوتومه چا - ايشوب مقتدر اوله ميانى آچيقده قالمق اوزره اوينادقلري او يون. قاپمق { س. (فر. Capote) عسكر- يلك اوستلك انواي، ياغمورلعي .

قاپورطه { س. ب. سفينه داخلي- تصوير ايله هوا- لانديرمق و كيروب چيتمهغه مخصوص اسكله لري آصمق اوزره كوركترلرينه كشاد اولنان آتبار آغزيني ستر ايچون اطرافي جاملي و اوزري بشيك اورتوسى كبي قياقلي ستره و دمير سفا- ننده يالكز اسكله آغزلريني ستر ايچون يايلان مضبوط و كروي قيو .

قاپوسقه { س. اتلي لاختنه يمكي . اصل تركيه ده لاختنه ديمكدر.]

قاپون { س. (ستا.) ب. كمى دميره نى قولايقله آتمق ايچون اوزرینه طولاشديريلان زنجير پارچه سي .

قاپييجي { ص. ۱. زورله آلان، غاصب، يغما كر . ۲. اوزا قدن جذب و جلب ايدن، جاذب : نم قاپييجي . || كوكل قا- ييجي = دلبر، دلر با .

قات { س. ۱. صره، طبقة، بر برى اوستنه موضوع صره- لك بهري، آشاغيدن يوقارى به صره لره منقسم بر شيتك بهر صره سي : يدى قات كوك، يدى

قات یر؛ بر اوک برنجی، ایکنجی،
 بشنجی قاتی؛ بو بنانک بش قاتی
 وارد؛ دیواری بر قات طاش
 بر قات طوغله اوله رق یاپدیر.
 دم. ۲. بوکلش بر قاش وسا.
 ژه نك بهر بوکومی؛ شو قاشی،
 کاغدی درت قات ایدک، برنجی
 قاتی قالدیرک؛ ایکی قاتی ایپ. ۳.
 بوکه، قیرمه، قیریم؛ چوخه نك
 قات یری. ۴. بردن بوکیلوب قا.
 تلانان اثواب وسائره طاغیمی؛ بر
 قات اثواب؛ ایکی قات چاشیر. ۵.
 بر مقدارک دیگر مثلی، ضعف:
 ویردیکنک ایکی، بش قاتی
 آلدی؛ بر قات دها چالیشدی =
 بر او قدر دها؛ بر قات یاغ ایکی
 قات صو قوملی. ۶. درجه،
 مقدار؛ قات قات = درجه درجه،
 درجات متعدده ایله؛ بیک قات =
 بیک کره، بک چوق؛ بو او.
 ندن قات قات، بیک قات ای
 اولدی. [قات اندر قات دیمه.
 ملی.] || ایکی قات = ۱. مضا.
 عف؛ بوکون دوندن ایکی قات
 صحیح اقدر. ۲. بوکلش، قنبور؛
 بیچاره اختیار ایکی قات اولمش،
 ایکی قات یور یوردی. || قرق
 قات = حیوانات مجتره نك معده سی.
 قات } س. طیورک طاشلری هضم
 قات } ایدن معدلری، قونسه؛
 طاق قاتی.
 قات } ص. ۱. سرت، قتی، صلب.
 قات } ۲. طوگمش، طوگوق.
 ۳. حیران، متحیر، حیرندن طو.
 گمش کی طوران؛ قات قالدی =
 طوگه قالدی. || قات قاله = صوگ،
 اک نهایت، آرتق اوته سی او.
 لیان، قطعی، لایتغیر؛ قات قاله

بیک غروشه ویره بیلیر.
 قاتالیه } س. آمریقادن کله ایری
 یپراقلی بر نوع آغاج.
 قاتر } مه. قاز قوتور. با؛ قتر.
 قاتلش } س. با؛ قاتمه.
 قاتلشدیرمق } فته. بر برینه قار.
 یشدیرمق؛ کیبه یی
 کوندوزه قاتلشدیرمق؛ خاقی بر
 برینه قاتلشدیردی؛ قوز یرلی
 قویونلره قاتلشدیرماملی.
 قاتلشمق } فش. بر برینه کیرمک،
 بر برینه قاریشمق؛ ایکی
 سوری قاتلشدی؛ خلق بر برینه
 قاتلشدی.
 قاتاق } قاتقلامق. با؛ قاتیق وسائره.
 قاتل } ص. عر. ن: قاتله. [«قتل»
 دن سف.] اولدیرن، هلاک
 ایدن، موتی موجب اولان؛ سم
 قاتل. = سذ. عر. آدم اولد.
 یرن جانی؛ قاتلرله زندانه آلدی؛
 قاتل جزایه دوچار اولدی.
 قاتالاشمق } فته. قاش واثواب وسا.
 قاتالاشمق } ژه ین برینه قات قات
 ایتدیروب دوشیرتمک؛ بو قا.
 شلری کیمه قاتالته جغز؛ شو
 اثوابی الی باقیشیر برآدمه اصو.
 لله قاتالتملی.
 قاتالاشمق } فل. ناچار قبول
 ایدوب راضی اولمق.
 قاتالامق } فته. ۱. قاش وسائره یی
 قات قات بوکک، بوکه.
 رک صارمق، دیوشیرمک؛ قا.
 شی، اثوابی، چاشیری قاتلامق؛
 کاغدی ایکی به قاتلامق. ۲.
 ایکی، قات ایتک، تکرارلامق؛
 چفتی ایکی اوچ کره قاتلامق =

تارلانی ایکی، اوچ کره سور.
 مک. ۳. خموری اینجه آچمق،
 یوقفه یایمق.
 قاتالامه } س. بوکه، قات قات
 ایتمه، دیوشیرمه؛ قا.
 تلامه یری = بوکوم یری، قیریم.
 قاتالاندیرمق } فته. ۱. قیویریم
 قیویریم و بوکوم
 بوکوم بوکک. ۲. ناچار رضا
 ویروب قبول ایتمه کججور ایتک،
 بالفرضوره ارضا ایتک؛ خسته لقی
 بیچاره یی اولادندن آیرلمغه ده
 قاتالاندیردی.
 قاتالاشمق } فل. ۱. قات قات او.
 لقی، بوکک، اککک؛
 بلی قاتالاشمق؛ بو قاش ایی قاتلا.
 ش. ۲. ناچار قبول ایتک،
 خواه ناخواه رضا ویرمک؛
 انسان اولادیمچون هر شیئه
 قاتالانیر. = بئ. بوکک، اککک؛
 مقوا قیرمالازدن قاتالانماز؛ ساج
 زور قاتالانیر.
 قاتالیک } س. برآدمک قاتل اولسی،
 آدم اولدیرمسی، قتل
 جنسایتی؛ محکمه جه قاتلکی تبین
 ایتدی.
 قاتالمق } فل. التحاق ایتک، قار.
 ایتمق، منضم و ملحق
 اولمق، بر جماعتک ایچنه کیرمک،
 برابر کیتمک؛ کاروانه قاتلدی.
 = بئ. قار یشدیرمق، قونمق،
 مزج ایدمک؛ یاغه صو قاتله ماز.
 — با؛ قاتیلق.
 قاتلمه } س. و:
 قاتلش } س. قاریشمه، التحاق،
 انضمام؛ اولک بزه قا.
 تله سی، قاتلشی مناسبتر ایدی.

قَاتَمَر { س. بر شیعك قات قات او. قاتمر } لسی، چوق یا پراقلی اولسی: كلك، چيچك، بوركك قاتمری؛ لباسك قاتمری. = ص. قات قات، چوق یا پراقلی، قاتمری: قاتمر چيچك، بورك، لباس.

قَاتَمَرَلِي { ص. قات قات، متعدد قاتمرلی } قاتلری و چوق یا پراقلری اولان: قاتمرلی كل، چيچك؛ قاتمرلی بورك؛ قاتمرلی فیستان. || م.ج. ایکی قات، مضاعف، مبا. لغه‌لی: آرتقی بو یا كلیشك، ادب‌سزللك قاتمرلیسی اولدی.

قَاتَمَق { ف. ت. ۱. الحاق، علاوه، قاتمق } ضم ایتمك: اوده آدمی كاروانه قاندى؛ قویونلرینى سو. ری په قاندى. ۲. آلت طرفنه، آرقه‌سندن كتیرمك، تردیف، ترفیق ایتمك: قافله په ضبطیه قاتمق. ۳. قاریشدرمق، مزج، خلط ایتمك، قومق: سرکبه صو قاتمق. ۴. قاریشدرمق، قارمه قاریش ایتمك، فساده دوشور. م.ك: عالی بر برینه قاندى. ۵. اوکنه قویوب تعقیب ایتمك: دشمنی اوکنه قاندى. || کیجه بی کوندوزه قاتمق = کیجه بی ده کوندوزه عد وانخاذا ایدوب کیجه کوندوز چالیشمق.

قَاتَمَه { س. قاتمق ایشی. ۱. قاتمق. = ص. قاتمق، ضم و علاوه والحاق اولمقش، ملحق، منضم: او صکره دن قاتمه در.

قَاتُولِيك { س. ص. با: قاتولیک.

قَاتِيْلِي { قاتیلقی، قاتلیق، قاتلاشمق قاتلی } وسائره. با: قتی وسائره.

قَاتِيْلِيش { س. ۱. الحاق، علاوه، قاتیلش } ضم. ۲. قاریشدرمه، مزج، خلط.

قَاتِيْلِي { س. اتمك ایله برابر یینان قاتیلقی } شی، اتمك قاتیلان یینیر و یتك و سائره: قاتیسز اتمك يك آج اولدقجه بوغازدن چكمز؛ قاتیلقی بهاسی = عمله په وقتیه عسکره قاتیلقی بدلی اوله رق ویریلن معین آقچه.

قَاتِيْم { س. قاتمه، قاتیش، قار. قاتیم } یشدیرمه، مزج، ضم و الحاق: قوج قاتیمی = موقتاً آیر. لمش اولان قوجلرک سوروی په قویورلمسی، قویونلرک چفتلشدر. لمسی و بونك موسمی؛ قوج قاتیمی فرطونه سی = تشرین نانی او ائلنده واقع فرطونه.

قَاتِيْج { ك. ۱. عدد حقیقده سؤاله قاتیج } مخصوصدر: قاتج کشی؟ قاتج قویون؟ قاتج کون؟ [مقدار سؤالنده ایسه «نه قدر» قوللا. نیلیر: نه قدر صو؟ نه قدر یاغ؟ کبی.] ۲. سؤال انکاری صو. رتنده کثرت و مبالغه په دلالت ایدر: قاتج کره سو یلدم! قاتج آغاج دیکه جکز! یعنی چوق سو یلدم، چوق آغاج دیکدك. || بر قاتج = بعض، بر مقدار، بر طاقم، غیر معین ومع هذا متعدد بر عدده دلالت ایدر: بر قاتج کشی کلدی؛ بر قاتج کره کیتدم. || قاتچه = نه مبلغ مقابلنده، نه فیاتله: بونی قاتچه ویرورسکز؟ قاتچه آلدیکیز؟ || قچه آلیم = بنجه اهمیتی می اولور؟

قَاتِيْج { س. اصل «قاتجق» فعلنك قاتج } امر صیغه‌سی اولوب، تعبیر

آتیده مستعملدر: [قاتج کوچ = نا محرمك: بر اوده قاتج کوچ اولماق ایچون یانجی بولناملی. قاتچاق } ص. ۱. قاتجش، فراری: عسکر قاتچاقنی. ۲. قاتچیر. لمش، کومروك ویا رسم ویرمه. مك ایچون کیزلیدن ادخال و فروخت اولنان: قاتچاق مال؛ قاتچاق قوتون.

قَاتِيْج { س. «قاب» لغته اتباع قاتچاق } اولنور: قاب قاتچاق = اولانی وادوات، چناق چوملك.

قَاتِيْجَلِي { س. ۱. فرار، فرا. قاتچاقلیق } ریلک: عسکر دن قالا. قاتچاقلی خبر آلتوب توقیف او. لندی. ۲. کومروك دن ویا رسمدن قاتچیرلمش اوله: بو تو. تونك قاتچاقلی بللیدر.

قَاتِيْجَان { یاخود قاتجان. ك. ظن. ۱. قاتچان } زماندن سؤاله مخصوص اولوب ایوم لسان ادیبیدن مخرج ووردر، نه وقت: قاتچان کلدی؟ ۲. بر حدتک زمان وقوعی تعیینه یارایوب کذلک متروکدر، او وقتکه، نه وقتکه، وقتساکه: قاتچان حجاج عودت ایتدیلر.

قَاتِيْجِر { ك. مشابه و مشترك او. قاتچیر } لان متعدد شیشلردن بهر. ینك عددینی سؤاله مخصوصدر، هر بری نه قدر: بو کوبلر قاتچیر اولیدر؟ سزده طابورلر قاتچیر بولوکدن مرکبدر. || قاتچره، قاتچردن = هر بری نه فیاتله، نه قیمت مقابلنده: بو طاقولقرلی قاتچره آلدیکیز؟ بو حیوانلر سزه قاتچردن مال اولدی.

قَاتِيْجَتْمَق { ف. ت. ۱. باشقه‌سی وا. قاتچیرتمق } سطحه سیله فرار ایتد.

یرمک : محافظه‌سنة مأمور او-
 لانلرک کولکنی ایدره کندیسنی
 قاچر تدیلر. ۲. کومروک و رسم
 ویرمکسزین کچیرتمک، کیزلیجه
 ادخال و یا اخراج ایتدیرمک :
 رنجبرلرینه توتون قاچرتیور. ۳.
 دقتسز لکله کچیرتمک، فوت ایتد-
 یرمک : سز بنم ذهنمی مشغول
 ایدرهک آغزمدن بر سوز قا-
 چر تدیکزن.

قاچر لمق } ۱. فرار ایتدیر-
 لک، دیکری واسطه-
 سیله فراره سوق اولمق :
 محبسه ایکن بعض همپاری
 طرفندن قاچرلدی. ۲. کومروک
 و یا رسم ویرمه مک اوزره کیز-
 لیدن کچیرتمک، قاچر مه ایدلمک :
 کومروکدن مال قاچیرلماق ایچون
 بر تدیر لازم. ۳. دقتسز لکله
 قورتلوب فوت ایدلمک : فرصت
 قاچرلدی .

قاچر مق } ۱. فرار ایتدیر-
 مک : حبسخانه دن آدم
 قاچر مق بیوک بر قباحتر. ۲.
 کومروک و رسم ویرمکسزین
 کیزلیجه مال کچیرتمک، ادخال
 و یا اخراج ایتتمک : کومروکدن
 مال قاچر مق؛ توتون قاچر مق.
 ۳. دقتسز لکله وغفلته سویلمک :
 بر سوز قاچردی. ۴. فوت
 ایتتمک : فرصتی قاچردق. ۵.
 قاچغه مجبور ایتتمک : نهایت
 کندیسنی قاچردق. ۶. نامحرم
 طومتق، کوستر مه مک، مستوره
 کزدیرمک : قاریسنی بدنن قاچر-
 یور؛ قیزی اون یا شنده ایکن
 قاچردی. || آلتنه قاچر مق =
 اوستنه ایتتمک. || اوجنی آلتنه

قاچر مق = افلاس ایتتمک. || طادی
 قاچر مق = طادسزلق ایتتمک ،
 جان صیقمق. || عقلنی قاچر مق =
 چلدیر مق. || قیز قاچیر مق = بالاخره
 ازدواج ایتتمک اوزره بر قیزی
 ولیسنک خانه سندن آشیر مق
 فعل مکروهی .

قاچر مه } س. کومروک و رسمنی
 ویرمکسزین کیزلیجه
 مال امراری : قاچر مه تک جزاسی
 واردر. = ص. کومروک و
 رسم ویرمکسزین کچیریلن، قا-
 چاق : قاچر مه مال : قاچر مه
 توتون.

قاچر مه جی } س. مال قاچران،
 قاچاقچی .

قاچر وله } س. [بتا]. آلا فرانغه
 صایلی یمک تجره سی .

قاچش } س. قاچق ایشی، فرار.

قاچشمق } فش. بردن طاغیلوب
 هر بری بر طرفه
 کیتتمک، بردن طاغیلوب پریشان
 اولمق.

قاچقین } ص. قاچش، قاچاق،
 فراری، دشمنه قاچان.

قاچلق } ص. قاچ غروش وسائره
 قیمتده و یا قاچ آرشین
 وسائره بوینده یا خود قاچ عدد.
 دن مرکب : قاچلق قاش،
 قاچلق دیرک، قاچلق کاغد.

قاچلمق } ۱. فرار اجرا اولمق
 و یا ممکن اولمق : اورا.
 دن قاچله ماز؛ کوندوزین قاچلیرمی؟

قاچلی } ص. قاچ جزء دن مرکب
 و یا قاچ عدد و بکک وسأ.
 رهی اولان : الکرده کی کاغد
 قاچلیدر؟

قاچمق } فل. ۱. فرار ایتتمک،
 کیزلیدن کیتتمک : حبسخانه

نه دن قاچدی؛ عسکرن بر قاچ نفر
 قاچش؛ ملانک کوله سی قاچدی.
 ۲. خبرسز صاوشوب کیتتمک :
 یانمده ایدی نه وقت قاچدی
 کوره مدم. ۳. قوشوب سرعته
 کیتتمک : کویبکرك قورقوسندن
 بر قاچیوردی که. ۴. چکتمک،
 اجتناب ایتتمک، دریغ همت ایدوب
 قاریشمق ایستمه مک : بن خدمتدن
 معاونتدن قاچمام لکن المدن
 کلیور؛ مصرفدن قاچیور. ۵.
 نامحرمه کورینه مک، اورتمک،
 تستر ایتتمک : قیزی بوسنه قاچغه
 باشلادی، بشدن قاچیور. ۶.
 زائل اولمق : کیغم قاچدی. ۷.
 کیرمک، نفوذ ایتتمک : قولانغه
 صو، بیره قاچدی. ۸. راز بر
 طرفه کلیمک : چرپی ایینی آل
 صاغه قاچ. || آغزندن قاچمق =
 دقتسز لکله سویلمک : آغزمدن
 برسوز قاچدی. || سنجاغه قاچمق =
 کمی طریق سیرندن صاغ طرفه،
 صالمق؛ اسکله یه قاچمق = صول
 طرفه صالمق .

قاچمه } س. قاچمق ایشی. با :

قاچنجی } ص. قاچ درجه ده بو.

قاچنجی } س. بوا آئی سنه تک
 قاچنجی آیدر؛ آیک قاچنجی
 کونی کیده جکزن؟

قاچنمق } فل. چکتمک، اجتناب
 ایتتمک، دریغ همت
 ایتتمک : او آدم بو یولده خدمتدن
 قاچنامز .

قاچه مق } س. ۱. فرار ایدر
 کبی طاورانمه : قاچه -
 مق کوستر مک. ۲. ایشه کیتمه -
 یش، تعطیل : او آره صره قاچه -

مق ایدیور. ۳. بهانه، وسیله،
عذر: بر قاچه مق یولی بولمق.
۴. قاقچه جق یر، مجلأ، ملاذ.
۵. مرعالده حیوان ملیئی،
کوجک آغیل. ۶. چوبانلرک
پادقلری خاشلانمش مصر او.
ندن عبارت بر نوع ماملیقه.

قاچپرمق { با: قاچرمق .

قاچپش { قاچیشمق . با: قاچش
وساژه .

قاچیق { ص. ۰۱. بریانه چارپلش،
چاریق. ۰۲. عقلی باشندن
قاچش، دلشمن، صاوروق:
قاچقدرد سولدیکنی بیلز.

قاچیقلیق { س. دللیک، دلشمنلک،
صاوروقلیق .

قادانه { س. [يتا. Catena]
وقتیله کورکه ویریلن
اسرانک آیاغنه اوریلان زنجیری
حلقة، پرائنه. — با: قظانه.

قادر { ص. عمر. [«قدرة» دن
سف.] قدرت وقوت صا.
حی، مقتدر: بن بوایشه قادر
دکم: اوکاکیم قادر اوله بیلیر؟
جناب حق هر شیشه قادردر.

قادرغه { س. [يو. Kατεργον]
اسکی بر نوع جنک
کیمی که اقتضاسنه کوره هم
یلکن هم کورکله چکیلیر و
هر کورکنی بوکا محکوم درت
مجرمه چکدیر لر دی؛ قادرغه
ایمانی = وقتیله سفن حر بیه نک
لنکر انداز اولدیغی لیان. ||
قادرغه بالینی = بالینه و قیطس
دینلن جسم حیوان بحری .

قادر { ص. عمر. ن: قادره .
طرق عالیهدن قطب.

المارفین عبدالقادر کیلانی حضر.
تلرینه منسوب بولنان طریقه
منسوب ومتملق: طریق قادری؛
طریقت قادریه. = س. طریقت
مذکوریه منسوب آدم: قادریلر،
قادری درویشی، قادری درکا.
هی.

قادمه { س. عر. ع. ایلری قره
غول، مقدمه الحیش.

قادین { س. [اصلي: امر ایتمک
دیمک اولان «قادامق»

دن «قادون»، معربی: خاتون]
۱. کبار قاریسی، خاتم، سق،
بانو: قادی افندی؛ بیوک قادی.
۲. پادشاهان عظام حضراتنک
حرم محترملری: قادی افندی
حضر تلمری. ۳. اناث، نسا طائفه.

سی: قادیلره مخصوص صالون؛
قادیلرک یری آیریدر. ۴. خانمدن
دون اوله رق تشریف عنوانی:
کیمیا (کنخدا) قادی، آشچی
قادی، باجی قادی. || قادی بو.
تی = یومورطه به بولانمش برنجلی
وقیمه لی بر جنس کوفته، کوکر.
جین بونی. || قادین طوزلنی =

بر جنس نبات، انبرباریس .
|| قادین قادینجق = تربیه لی طوبلی
ومدیره قادی. || قادین کوبکی =
برجنس خورلی طاتلی. || قادین
نینه = بیوک والده ویا قاین والده؛
و مج. سوزویا حرکنی قادین نینه لر
کبی رخواستکارانه اولان آدم .

قادینجق { س. کوچک قادی. ||
قادین قادینجق . با:
قادی.

قادینجه { ص. ح. قادیلر طرز و.
اصولنده: قادیجه قو.

نیشیور لر دی؛ قادیجه بعض
ایشلری وار ایدی.

قادینلیق { س. ۰۱. قادی اولمق
زور ایشدر. ۰۲. بحق قادی
اولمق خصوصی: کرکی کبی قا.
دینلق نه در بیاز.

قأذورات { س. ح. عر. [فد:
«قأذوره» اسمازده

قوولانماز] پیسلک، نجاست،
فضلات.

قار { س. قیشین طوگوش حالنده
یاغان واقالم بارده ده طول
مدت یرده بریکوب قالان یاغمور،
ئیلج، برف: قار یاغمق؛ قار
طوتمق = یاغنجبه اریمیوب یرده
بریکمک؛ هوا قار یاغمق، قاره
دونمک = قار یاغدی رmq. —

فوق العاده بیاضدن کنايه اولور:
قار کبی. || مج. قاردن آرسلان =
قاردن پادقلری آرسلان هیکلی کبی
وجودلی و کوستریشلی ده اقتدار.
سز آدم. || قارجیغری = قارده
آچلش کچید. || قار حلواسی = قار
ایله قاریشیق بکمز. || قار طوبنی =

۰۱. قاری یووارلانه رق پادقلری
بیوک یغین. ۰۲. اوریشوب
اوینامق ایچون الده صیقه رق
طوب پادقلری بر آوج قار. ۰۳.
برجنس بیاض چچک. ۰۴. مج.
پک بیاض و سمیزجه شخص ویا
چوجق. || قار قوشی = برجنس
قیرلانغیج. || قار قویوسی = یاز
ایچون قار بریکدیروب صاقلان.
دقلری مخزن. || قار یاغدی =

اوستنه قار یاغمش کبی بیاض
بکسکی (طاؤق وساژه).

قار { سذ. عر. کیم. قره ساقز، زفت. }

قارا { قارار مق و سائره. با : قره، قارار مق و سائره. }

قارایینه { س. با : قراینه. }

قارامندوله { س. بر نوع بویالی پارلاق کندیریزی که پوتین یوزی دخی اولور. = ص. بوزدن معمول : قارا. مندوله پوتین. }

قاربون { س. (لا. Carbon) کیم. اشجار و نباتانده چوق بولور بر عنصر که حامضی حیوا. ناتی بوغار، فحم. }

قاربون { س. (روسجه دن) ارو-سیه نیک تقریباً اون درت غروش قیمتده برکومش سکه سی. }

قارپوز { س. ۱. قاؤنه مشابه واویوکلاکده اوله رق فقط دها مدور و ایچی اکثریا قرمزی و پک صولی اولان معروف میوه، بطبخ، هندوانه. قاؤنله برابر ایکسینه مشترکاً بوستان دخی دیرلر : قاؤن قار-پوز دیکمک، یتیشدیرمک؛ دیب قارپوزی تخمانی؛ قرایه قارپوز= پک کوچکی. ۲. قارپوز کچی مدور شیء : اکرک قارپوزی؛ لامبه قارپوزی = ایشیغنی تعدیل ایدن بوزلی جامدن کره. || ابو. جهل قارپوزی = غایت آجی قارپو-زمسی برمیوه، حنظل. || آباغنک آلتنه قارپوز قبوغی قومق = قایدیرمق، مکر و حیه ايله مو-قعدن دوشورمک. }

قارپوزجی { س. قارپوز صانان آدم. }

قارت { ص. ۱. تازه لکی کچمش، قتیلاشمش : قارت خیار، بامیه. ۲. تازه لکی و کنجک طرا-ونی زامل اولمش، بیوک، کچکین : کلین پک قارت کوریندور؛ قارت آدم. }

قارت { یاخارت. مه. سرت برشیغی ایصیررکن و یا قبا قبا قاشنیرکن ایشیدیلن سسی تصویر و تقلید ایدر : الینه برخیار آلمش قارت قارت ایصیروب طوربور. دی؛ قارت قارت قاشیغق نه قدر عایب. }

قارت { یاخود قارت ویزیت. س. (فر. Carte de visite) = زیارت کاغدی] هرکسک اسم و عنوان و محل اقامتی یازیلی بو. لنان اینجه مقوی پارچه سی که زیارتنه کیدوب بوله مدیغی آ دمک اوینه براغیلیر، و بعض احوالده کندیسنه بدل اوله رق کوندریلیر و سائر خصوصانده قوللانیلیر. (زیارت کاغدی دمک دها ایدر. عربلر طاقه الزیاره دیورلر. }

قارتال { با : قرتال. }

قارتالمق { فل. با : قارتالمق. }

قارتال { س. ب. فلسکدرده قوللا نیلان افاق صوماجانه. سی. }

قارتلاشمق { فل. و : قارتلاشمق. }

قارتلاشمق { فل. ۱. تازه لکی کچوب قارت وسرت اولوق : بوصلاته لقلر، بو بامیه لر قارتلاشمش، قارتلامش. [قار-

تالمق صورتی اسکیشدر. ۲. کنجک طراوق کچمک، بیومک، کچکین اولوق : اوفادین یاشلی دکلسه ده چابوق قارتلاشمش، قارتلامش. }

قارتلق { س. تازه لکی کچوب سرتلاشمش اولان سبزه و میوه یاخود کنجک حالی : بو صلاته لنگ، بامیه نیک قارتلی؛ کلینک برآز قارتلی اولسه کوزللاکته دیه جک یوقدر. }

قارتوق { س. طوبراق طیرمیغی، بیوک تارله طراغی، کوچک سورکو. }

قارته { س. (یتا.) با : قارت (قارت ویزیت). }

قارته داق { یا خارته داق. مه. سرت برشی ایصیر-مفی تقلید و تصویر ایدر : النده کی المایی قارته داق ایصیردی. }

قارجی { س. یازین قار صانان آدم. }

قارچ { س. ایری برجنس منظار. قارچغار { س. بر موسیقی مقامی. }

قارخانه { س. یاز ایچون قار صاقلایوب صادقلری محل. }

قارساق { یاخود قارصاق. س. تیاکی به بکزر قارنی بیاض برجنس حیوان که پوستی کورک اولور، فر. Chien du Bengale؛ آفریقا قارساغی = فنک، طرابلس تیلکیسی، فر. Corsac. }

قارش { س. صد. ح. قارشیق، مشوش : قارمه قارش، قارش مورش = پک مشوش. }

{ یالکنز بوتعبیراتده مستعملدر }
قارش { س. با : قارش. }
قارشان { ص. ۱. اختلاط و امتزاج ایدن، محتاط، متمزج. }
 ۲. مداخله ایدن، مداخله جی : سزک ایشکزه قارشان یوقدر؛ ایشمه قارشان اولدی.
قارشدیران { ص. ۱. مزج و خلط ایدوب آلت اوست ایلین : بوشیایی، بوکتا. }
 بلری بویله قارشیدیران کیمدر. ۲. فساد و نفاق قویان، القانده یولنان : آرالزی اینی ایدی شمردی البته برفارشیدیران وار در. = س. ایکی نهرک بر- لشوب قارشدقلمی ی، قوشاق، قویار، ف. Confluent.
قارشدیرلمق { ج. ۱. مزج، خلط ایدلمک، آلت اوست اولمق : خرج آره صره قارشدیرلمق اقتضای ادر. }
 ۲. تشویش و تحریک اولمق، افساد ایدلمک : چوققلر درسلیله مشغول اولوب راحت طورور- کن بریاراماز چوجنگ ایچلمینه کیرمسيله جمله سی قارشدیرلدی.
قارشدیرمق { فت. ۱. مزج و خلط ایتمک، آلت اوست ایلمک : سوتله یومورطه- یی قارشدیرمق؛ صبوا خرجنی ایجه قارشدیرملی. ۲. تشویش و تحریک ایتمک، افساد ایلمک : او فنا برآدمدر هرکسی بربرینه قارشدیردی. ۳. نظام و ترتیبی بوزمق، قارمه قارش ایتمک : بنم کتابلمی کیسه قارشدیرما- سون : بوکاغلری کیم قارشدیر-

دی؟ ۴. برندن بحث ایتمک، بر ایشه و یا سوزه صوقمق، ذی مد- خل ایتمک : رجا ایدرم بنی قا- رشدیرماسون؛ ایشک ایچنه او بیچاره یی ده قارشدیرمشر.

قارشدیرپچی { ص. فساد و نفاق قویان، اورته- لنی بربرینه قانان، مفسد، منا- فقی. }
قارشلمق { ج. مداخله اولمق : }
 ۱. اولمق، اختلاط و امتزاج ایتمک، برلشمک : باغ ایله صو قارشماز : یومورطه ایله سوت قارشدی. ۲. قارمه قارش اولمق، نظام و ترتیبی بوزلمق : بوکاغلر پاک قارشمش؛ صاچلمی قارشمش زور آریله جقدر. ۳. بربرینه کیرمک، فساد و نفاقه دوشمک. ۴. مداخله ایتمک، طرف آلمق، ایشک ایچنه صوقلمق : اوده کلوب قارشدی؛ بن هیچ قارشیموب اوزاقدن باقدم؛ بن قارشمام نه ایسترسه کز یایک. ۵. بولالمق : معدهم قارشدی. ۶. برلشمک، ایکی نهرک صونی بر اولمق، بری دیکرینه دوکلك : یشیل ایرماق قزیل ایرماغه قا- رشیر. ۷. باقمق، اداره ایتمک، اداره سی کندیسنه طائد اولمق، اداره سندن مسئول اولمق : فراغ وانتقال ایشلمینه دفتر خا- قانی نظارتی قارشیر؛ وقوعات ضبطیه بلدی قارشماز؛ درامه سخاغه سلائیک ولایتی قارشیر.

قارشمه { س. قارشتمق ایشی. با : قارشتمق. }
قارشو { قارشولمق، قارشولامق و سائره. با : قارشو و سائره. }
قارشو { س. بر شیئک مقابلنده بولنان یرو یا شیء، مقابله، حذا، محاذی محل : اوک قارشیمی؛ طاعنک قارشیمی؛ آ- تشک قارشیمنده؛ پنجره نك قار- شیمینده. = ص. ۱. بر شیئک یوزی وجهه سی مقابلنده بولنان : اوم میدانه قارشیدر؛ قارشو یاقه؛ قارشو محله. ۲. برینک علمینده بولنان، ضد، مخالف : بومعامله تربیه قارشیدر؛ انسا- نیته قارشو برحکرتده بولندی. = ح. ظم. ۱. مقابلنده، یوز وجهه حداسنده : میدانه قارشو اوتور یور؛ قارشو کچدی؛ قارشو چیقدی. ۲. خلافنده، عکسنه، ضدینه : کندیمی بکا قارشو چا- لیشور؛ کندی منافعه قارشو سو بیلور. || ظم. اوله رق اکثریا حروف الصاقله و یا مفعول الیه صورتنده قولانیلیر : قار- شیده طورمق، قارشو یه چیقتمق، قارشیدن کچمک؛ قارشیمه، قار- شیکزه چیقدی. = ظن. طو- غری، تقریباً، صورلنده : اقشا- مه قارشو کلک : صباحه قارشو بر برینک چیقدی. || قارشو چیقتمق = ۱. استقبال ایتمک. ۲. مخالفت ایتمک، طیامق. || قارشو طورمق، قومق، کلک = مخالفت ایتمک، علمینده بولالمق. || قارشو قارشو یه = تمامیه حداسنده، مقابلنده، مواجهه سنده. } « قار-

شی بقارشی « دیمه ملی.] || یوزه
قارشی = مواجهه ده، روبرو،
وجاهاً.

قارشیق { ص. ۱. قارشمش،
مختلف شیدلردن ویا نوعلردن
مرکب : قارشیق اون، قارشیق
چیچکار؛ سوت ایله یومورطه
قارشیق. ۲. خالص و صاف
اولیان، حیلہ ویا عادی جنسی
قارشیدیرلمش : قارشیق صو،
یاغ. ۳. بربرنه کچمش، قارمه
قارش، مشوش : قارشیق صاج،
ایسک، ایپلیک. ۴. ترتیبسز،
انتظامسز، نظامسز : بوکاغلر،
بوکتابلر پک قارشیق. ۵.
مشوش، مغلق، آکلاشلماز :
قارشیق ایش؛ قارشیق یازی.
۶. جنر ایله اختلاط ایتمش.

قارشیق { س. ۱. عدم انتظام،
قارشیق { نظامسزلیق، ترتیبسز.
لک : بو اوده دائماً بر قارشیق
واردر. ۲. فساد، شورش،
فتنه، اسایش ضدی : چینه ینه
بر قارشیق ظهور ایتمش.

قارشیق { س. ۱. مقابله،
قارشیق { بلایدلک :
بوکاغده مسوده سیله قارشیقلا-
شیدیرلدی بی؟ ۲. موازنه ایدلک :
آله جمعه ویره حکم قارشیقلاشد-
یرلسون که مطلوب اولوب اولد-
یفی آکلاشلسون.

قارشیق { فت. ۱. مقابله،
قارشیق { مقابله ایتمک :
تبیض اولنان کاغدی مسوده -
سیله قارشیقلاشدیر ملی. ۲. موا-
زنه ایتمک : وارداتله مصارفی
قارشیقلاشدیردیله.

قارشیق { ف. ۱. قارشیق
قارشیق { قارشیق به کلک،
یوز یوزه کلک، روبرو اولمق،
مواجهه اولمق. ۲. بوی او-
لچشمک، مبارزه ایتمک. ۳.
حسابی موازنه و تقابل ایتدیروب
اودشمک : اونکله قارشیقلا-
شدق.

قارشیق { فت. ۱. قارشیسنه
قارشیق { چیقمق، استقیال
ایتمک : مسافرلری قارشیقلامغه
کیتدی؛ کندیسنی صوفاق قپو-
سندن قارشیقلا دی. ۲. قارشیق
وسرت جواب ویرمک، قارشیق
طورمق، دیک کلک : انسان
کندیندن بیوکنی حقسز بیله
اولسه او یله قارشیقلامایدیر.
۳. وقوع بوله حق بر سؤالی بر
جواب ایله دفع ایتمک : بکا او
سؤالی صوره جغنی بیلدیکمدن
سویلدیکم جواب ایله قارشیقلام.

قارشیق { س. ۱. بر معامله به مقابله،
قارشیق { بل و اونک برنی طومتق
اوزره ایدیان معامله، بدل،
عوض، مقابله بالمثل، پاداش،
مکافاة : انسان ایتدیکی ایلیسکک
البته قارشیقنی کورمک ایستر؛
بیم سزه اولان خدمتلمک قار-
شیقنی بومیدر؟ ۲. جواب،
اعتراض، تعریض، رد : انسان
حقلی ده اولسه بیوکنه قارشیق
ویرمه میلیدر. ۳. بر مصرفه
تخصیص اولنش ایراد و تأمینات
فر. Crédit-garantie: بوتعمیرا-
تک قارشیقنی وارمیدر؟ قار-
شیقنی بولمازدن هیچ بر مصرفه
کیریشمه ملی.

قارشیق { ص. ۱. مقابلنده
قارشیق { مثلی اولان، ایکی
طرفدن مقابله ایدیان : قار-
شیقنی محبت؛ قارشیقنی یاردیم.
۲. قارشیق قارشیق به اولان، بری
دیگرینک قارشیسنده اولمق
اوزره ایکی جهتلی، ایکی طرفلی
اولان : بو باغچه تک قارشیقنی
قپورلی واردر؛ قارشیقنی صا-
لونلر، قنابه لر؛ متنبه ترجمه سی
قارشیقنی برکتاب. ۳. جوابلی:
قارشیقنی مکتوب.

قارصاق { س. با : قارصاق.
قارصق { فت. آلتیه اوروب یاتر-
مق، چیکمک. مر.
قارغشه { س. نزاع، فتنه، شو-
رش.

قارغشه { س. فتنه، آشوب،
قارغشه { فساد، غاوغا: برکونه
قارغشلق وقوعنه میدان ویر-
لمدی؛ قارغشه لغک اوکنی آلملی.
قارغه { س. طاقون کورچورک
لاشه یر و تخمیری یردن چیقار-
مغله زراعتسه مضرر، غراب،
زاغ؛ آلا قارغه = بو قوشک
سیاهله قورشونی رنکنده او-
لان بر جنسی، غراب البین. ||
اصلاق قارغه = مسکین قاری.
|| قارغه بورن = تل بوکدکلری
برنوع قیصاج. || قارغه بوکن =
هنددن کان بر مقبی جوز. ||
قارغه درنکی = خذله جمعیتی.
|| قارغه دلن = غایت یومشاق
قابوقلی بادم. || قارغه دولکی =
ابو جهل قار پوزی تخمی.
|| کستانه قارغه سی = قارغه تک اکله
صالح بر جنسی.

قارغه جق } س. کوچک قارغه.
 || قارغه جق بور.
 غه جق = ۱. الفبای عربینک اک
 نهایته بوش قالان برخانه بی
 طولدیرمق ایچون قونیلان
 اویدیرمه بر شکل. ۲. غایت فنا
 عجمی یازیسی.

قارغه بورینه } س. ب. اسقار.
 } موزلرک سطح
 خارجیسینک و بوکا مائل شیلرک
 چالیمی .

قارغی } س. اوجی دهرلی خفیف
 } کوندر، اوزون مزراق،
 رمح، نیزه : قارغی اوینامق ،
 صالحجق .

قارغیش } س. لعنت ، لعنتله ،
 } نفرین ، بددعا ، ایلنج .
 مر .

قارغیلق } س. فشنک قامشیرینک
 } مربوط بولند قلری
 مشین قوشاق، فشنکاک .

قارغیمق } فت. لعنتک ، لعنت و
 } نفرین اوقومق . مر .

قارغین } س. برنوع بیوک رنده .

قارلق } س. صو و شربت وسا .
 } ژهینی صوتومغه مخصوص
 اوله رق اورته سنده قار وضعنه
 مخصوص ری اولان قابکه حصیر.
 لی جامدن یا باقیردن و یا بلور
 وسائرهدن اولور : قارلقده صو
 قالمش .

قارلی } ص. ۱. قاری اولان، قا.
 } ری حاوی، قارله مستور:
 قارلی طالغر. ۲. قار یاغدیرمغه
 مائل ومساعد : قارلی هوا.

قارماشدیرمق } فت. ۱. گیوه .
 } له مک. ۲. چا .

لقاقمق، آلت اوست ایتمک .
 قارماشمق } فل. چالقامق، آلت
 } اوست اولق .
 قارمق } فت. ۱. صوقق، کیر .
 } دیرمک، طالدیرمق ،
 باتیرمق : قاره بیره قاره م . ۲ .
 دوکک، اراقه ایتمک . مر .

قارموق } س. بیوک قانجه .

قارمه } س. قارمه قارش، قارمه
 } قارشیق = پک مشوش،
 زیاده سیله بربرینه یکمش ،
 نظامسز، ترتیبسز . [بالکنز بو
 ایکی تعبیرده قوللانیلیر.]

قارمیق } س. چای آغزنده با .
 } لیقجی سدی .

قارن } س. ۱. انسان و حیوانک
 } بدن باجاقلرک محل التصا .

قارنه قدر ممتد اولوب معدده ایله
 باغراضقلری و بو برکلره مثنهینی
 وانانده رحمی حاوی اولان جو .
 فی، بطن، شکم : قارنی شیش؛
 قارن آغزیمق؛ قارن آجیمق؛
 قارن طومق. ۲. هر شیئک جو .
 فی، بوش محلی : کینک قارنی؛
 ایکی کمی قارن قارنه کلک = یان
 یانه بیتشیک طورمق. ۳. رحم :
 بنی طقوز آی قارننده طاشیان
 والدهم؛ برقارندن متولد برادر .
 ل. ۴. ایچ، باطن : هر کسک
 قارننده کینی الله بیلیر. ۵. بعض
 حرقلرک ایچی : جیمک قارنی .
 [ن وص کبیرلرک کینه «کاسه»
 دینیر .] || قارن آغزیمی ۱ .
 وجع بطن، صانجی . ۲ . [عو .
 زبازدی : قارناتسی] شتم وید

دعا تعبیری اولوب سسلان وچا .
 غروب باغران آدمه جوا با ایراد
 اولنور . || آج قارنه = آج ایکن ،
 برشی میزدن . || قارنی بورننده =
 طقوز آبلق حامل ، وضع حملی
 تقرب ایتمش (قادین) . || قارنی
 ککیش = متحمل ، صبور . || جیم
 قارننده بر نقطه = جاهل ، امی ،
 نادان . || قارنی یاریق = ۱ . بوغا
 پتراغنک تخمی ، بذر قطونا ، فر .
 Psyllium . ۲ . اورته دن یار .
 لمش وایچنه قییمه قونمش باطلیمان
 ییکی .

«قارین» یازلمسی غلط فاحشدر؛ زیرا،
 قارنم وقارنی کبی ترکیباتدن آکلا -
 شلدینی اوزره، اصل «ر» ساکن
 اولوب، مجرد اجتماع ساکنین دفعیون،
 صاغر و آتیق طوییلور برکسره ایله
 تحریرک اولنور . بورن، آغز، قورن، آلن
 وامثالیده بویله در .

قارنجه } س. با : قارینجه .

قارنداش } س. [برقارندن چیقمش،
 } قارن شریکی . زبازدی :
 قارنداش . « قردش » دیمه دن
 و یازمه دن اجتناب ایتملی .] ۱ . بر
 با آنا و یا خودیا لکنز بر بابا و یا آنا .
 دن متولد ذکور و اناث بر برلرینه
 نسبتله، برادر ، دادر ، همشیره ،
 اخ ، اخت : قارنداشم ؛ بز بش
 قارنداشز . ۲ . اش ، اقران ، چفت :
 ایکی قارنداش ، بش قارنداش =
 طاغ و ساثره اسملری . || آخرت
 قارنداشی = ابونیک اوغلانی ، او .
 غلغه قبول ایتدکاری آدم . ||
 اوز قارنداش = آنا بابا بر برادر
 و یا همشیره . || اوگی قارنداش =
 اوگی والده و یا پدرک اولادی .
 || بش قارنداش = مج . توقات .

تلفظ؟

|| بيوك قارنداش = آغاك، تقة.
 اسي. || سوت قارينداش = برادر
 رضاعي. || قارنداش قاني = بر
 جنس نبات، دم اخوين، دم الثعبان،
 خون سیاوشان. || قان قارنداش =
 غايت صميمي دوست. || قير فنا -
 رنداش = قارنداشك ديشيسي،
 اخت، همشيره، خواهر. || كوچك
 قارنداش = تقة. اني.

قارنداشجبه } ص. قارنداشه
 قارنداشجبه } ياقيشير، برادرانه :
 قارنداشجبه معامله، محبت. = ح.
 قارنداش كبي، برادرانه : سكا
 قارنداشجبه سويليهيم؛ كل قارندا.
 شجه قويندشهلم. [قارنداشجبه سنه
 دخی دينير.]

قارنداشلامق } فل. فدان كو.
 قارنداشلامق } كدن فلزلر سو.
 روب آزمق .

قارنداشلق } س. ۱. قارنداشلر
 قارنداشلق } آره سنده كي قرابت
 و مناسبت، برادرلك، همشيره لك،
 اخوت : قارنداشلق اك ياقين قرا.
 يتدر. ۲. محبت، دوستلق،
 مخالفت : كنديسيله اولان قارندا.
 شلغمزه خلل كتير مك ايستديلر.

قارندي } س. ب. ۱. آنافور
 قارندي } صورلينه قاريشان
 آقدينك حاصل ايتديكي چو -
 رتي. ۲. برطاغ ويا سائر مانع
 حيلولتيله روز كارك كسلديكي
 محله كي سكون .

قارنلامق } فل. ب. (كيملر)
 قارنلامق } قارن قارنه كلك، يان
 يانه كلوب تماس ايتك : واپور
 ريخته قارنلامشيدى .

قارني } ص. ۱. قارني بيوك،
 قارني } قارني شيش، شيشمان :

قارني آدم، آت. ۲. ايچي
 ككيش، جوفى بول : قارني
 شيشه .

قارنق } فل. ايكي يانه صاللانوب
 قارنق } قارشمق .

قاروچه } س. (فر. Carosse دن)
 قاروچه } برنوع آرابه .

قاروره } س. عر. ۱. شيشه دن
 قاروره } قاب، پول شيشه و على -
 الخصوص عمليات كيميو به ده
 استعمال اولنانى. ۲. خستلرك
 ادرارنى حفظ و معاينه به مخصوص
 شيشه، اوردك .

قارومق } فت. با : قارمق .

قارون } سخن، بني اسرائيله كثر
 قارون } مال و ثروته مشهور بر
 آدم. || مح. يك زكين : قارون
 كسلدى؛ مال قارون اولسه تو -
 كنير. || قارون اوقى = هندستا -
 ندن كلير بر نبات، فر. Acore .

قاره } ص. با : قره .

قارى } س. ۱. زوجه، حيله :
 قارى } فلانك قارىسى؛ قارى قو -
 جه = زوجين؛ قارى قوجه غاو -
 غاسى = زوجين آره سنده كي قيصدا -
 نجلق نزاعى؛ قارى قوجه اولمق =
 اولمك؛ قارى قوجه آيرلمق =
 طلاق. ۲. انسانك ديشيسى،
 مرته، زن، نسا طائفه سندن :
 قاريلر حامى؛ چاشيرجى قارى؛
 آشجى قارى. [حرمت مرام
 اولندقدنه قادين ديشلير.] ||
 چهارشنبه قارىسى. ۱. اوماجى،
 سحر باز. ۲. مح. صاجلرى دوكونك
 و بربرينه قاريشمش اوستى باشى
 انتظامسز قادين. || قاريلر حامى =

مح. غايت كورتيلمى ير. || قارى
 دوزنى = قادين خده، سى. || قوجه
 قارى = ياشلى قارى، عجوز، پيره
 زن؛ قوجه قارى مصالى، علاجى.
 || قوجه قارى صوئوخى = برد
 عجوز .

اصل تركى قديمه « اختيار » معناد
 سييله صفتدر. زوجين بربرينه اختيار
 ديمك هرلسانده معناد اولدنه دن، ينه
 بومعناده اولان « قوجه » زوج معناد
 سنى آلدنغى كبي، بولفت ده زوجه
 معناسنى آلوب، بعده على الاطلاق
 مرته و زن معنا سييله قوللايشدر .

قارى } ص. سذ. عر. چ : قا -
 قارى } رئين، قراء. [« قراة »

قارى } دن سف. ۱. اوقويان، مطالعه
 ايدن، ارباب مطالعه : قارئين
 كرامه خطاباً بليغ بر مقدمه
 يازمش. ۲. قرآن كرئيمى علم
 قراة اصول و قاعده سنجه و
 تجويدله اوقومنى بيان آدم :
 مشاهير قراءدن بر ذات. [برنجى
 معناده برنجى، وايكنجى معناده
 ايكنجى جمعى قوللايشلير.]

قاريش } س. آچيق لك باش
 قاريش } يارمغى اوچندن سرچه
 يارمغى اوچنه قدر اولان مسا -
 فه كه اولچى كبي قوللايشلير،
 شبر : اوچ قاريش بر آرشين
 اعتبار اولنور. || بر قاريش = قيصه -
 لقدن كناه : بر قاريش بويله .
 || قاريش قاريش = قاريشله اولچر
 كبي هر طرفى تفصيلاً : بن آنا -
 طولى بن قاريش قاريش بيليرم،
 قاريش قاريش كزدم .

قاريشق } قاريشمق، قاريشيق و
 قاريش } سائر. با : قارش وسا -
 رّه .

قاريشلامق } فت. قاريشله او -
 قاريشلامق } لچمك . || آلن

قاریشلامق = ۱. تحسین و پسند
ایتمک، آفرین او قومق. ۲.
میدان او قومق: بونی پایه بیله.
جك آدمك آلتنی قاریشلام.
قاریق } س. قاره باققدن حاصل
اولان کوز قاراردیسی.
= ص. قاره باققدن قارارمش،
علتلی: قاریق کوز.

قاریلق } س. ۱. اناث صفت و
کیفیتی: قاریلر ارکسکارك
هر ایشنی کوره سز لر قاریلنی
بعض خدمتلك ایفاسنه مانهدر.
۲. زوجهلک، زوجه کیفیت و
وظیفه سی: اون درت یاشنده بر
قیز قوجهلق قاریلق نه در
بیله سز.

قاریتمق } فت. حیوانك قارتنی یو.
قاریوب سمیزلکته باقق:
قوزی نی قاریتمق.

قارین } قارینداش، قارینلامق و
سائره. با: قارن وسائره.

قارینجه } یا قورنجه. س. (کو.
میجی معناسیله « قار-
مق » دن) طور اناك ایچنده
جامعته و بحیر عقول بر اصول
و نظامله یاشایان و یازین دانلر
طوبلایوب مشترک یووه لرنده
ادخار ایدن کوچوجک و اینجه.
جک برسياه بوجک، نمل، مور:
آتلی، آق، قره، قزیل، قنادلی،
قوم قارینجه = بو بوجکک انوعی.
|| مج. پک حقیر شخص؛ قارینجه
قدرنجه. قارینجه نك حضرت
سلیمانیه بر چکرکه بوتی تقدیم
ایتمی ادبیات عتیقه ده تواضع و
مخونیک مدار تشبیهی اتخاذ او.
نسور. || کثرتدن دخی کنسایه
اولور: قارینجه کی قاینایور؛

قارینجه یووه سی.
قارینجه } س. دمیرده دوکولور.
کن ایچنده هوا قالمق دن
ویا پاسدن حاصل اولان اینجه
دلیکلر ویولرکه قارینجه طرفندن
آچلمش کبی کورینور، پاس
ینیکی: بو طوبده قارینجه پیدا
اولمش.

قارینجه لایتمق } فل. ۱. قارینجه
پیدا ایتمک،
قارینجه طولق: رچلار کیلارده
قارینجه لاندی. ۲. اویوشوب
اوستنده قارینجه لر کز یور ویا
ایکنهلر باتیور کبی کورینمک:
آیاغم، الم قارینجه لانیور. ۳.
پاسدن دلیک دشیك اولق: طو.
یلر رطوبتدن قارینجه لایتمش.

قارینجه لی } ص. ۱. قارینجه سی
اولان، قارینجه
طولمش: قارینجه لی رچل. ۲.
پاسدن ویا فنا دوکلکدن اینجه
دلیکلری اولان: قارینجه لی
طوب، دمیر.

قارینه } س. [یتا.] مج. کمی
قبورغه لرینک تملی
حکمنده اولان اومورغه نك آلتنه
مربوط اکرتی اومورغه و عمو.
میتله تکنه نك تحت البحر قسمی:
بو کینک قارینه سی تمیزلنمکه
محتاج. || قارینه ایتمک، قارینه.
یه باصمق = کمی نی قارینه سی
میدانه چیقه حق صورته او بر
یاتی اوزرینه یاتیرمق: کمی نی
قارینه ایدوب آلتنی تطهیر و تعمیر
ایتملی.

قاریوله } س. اوستنده یاتاق یا.
پیلوب یاتیلان دمیر ویا
تخته کره وت، یاتاقق، سربر:

قاریوله قورومق؛ قاریوله ده یاتمق.
قاز } س. معروف بیوک صو قو.
شی که اورد که مشابه اولوب
اهلیسی و بیانیسی اولور، وز،
بط: قاز بسلمک؛ قاز یومور.
طه سی؛ قاز بالازی = یاورسی،
تازه سی. || مج. احمق، ابله: قاز
قنالی، قاز ینیلی، قاز کبی. || قاز
آیاغی = ۱. متعدد قوللی چنکلی.
۲. صلواتلق براوت. ۳. مج. بر
پارچه خلطک ایکی چیماسی بر
یره ربط اولنه رق اورته سندن
دیگر بر خلط ربطیله حاصل
اولان آیاقلر. || قازک آیاغنی
آکلامق = کیزی بر حقیقتی کشف
ایتمک. || قاز بوتی = صاری یه
مائل آچیق پشیل رنگ. || قاز
قتادی = په لوان او یونلرندن
بری. || قازی قوز آکلامق =
فهم سزلك ایتمک، یا کلیش آکلا.
مق.

قازاق } س. با: قزاق.

قازان } س. با: قزغان.

قازانج } قازانق وسائره. با:
قازانج وسائره.

قازدیرمق } فت. ۱. قازمه و
سائر آلتله بری
اشدیرمک، آچدیرمق، حفر
ایتدیرمک: باغچه نی کیمه قازدیره.
جفسکسز؟ قویویی قاچه قازدیر.
دیکسز؟ ۲. چلیک قلم وسائره
ایله تحته ومعدن وطاش وسائره
اویدیرمق، حک ویا نقش ایتدیر
مک: برهه قازدیره جنم؛ قیونک
کمری اوزرنده کی مرمره کندی
اسمنی قازدیرمش.

قازلیق { ج. ۱. اشک، آچلق، حفر اولمق: بو طو- پراق زور قازلیز؛ باغچه شمدی قازلاز؛ قویو درین قازملی. ۲. اولیق، حک و نقش ایدمک: معدن مهر طاشدن قولای قازلیز؛ مزار طاشنه مدفونک اسمی وتاریخ وفاتی قازملی.

قازمق { فت. ۱. قازمه و سائر آتله طوبراغی اشک، آچق، حفر ایتمک؛ باغچه پی قاز- دم؛ بر قویو قازمه جم؛ تارله نک اطرافنه خندق قازملی. ۲. چلیک قلم و سائر ایله اویمق، حک و نقش ایتمک: مهر قازمق؛ بر سر مر لوجه نک اوزرینه بر قطعه تاریخچه قازملی.

قازمه { س. ۱. طوبراغی اشمه، حفر: اونک قازمه سی پک سطحی. ۲. اویمه، حک: او حکاکک مهر قازمه سی پک ماهر- نهدر. = ص. حک ایله یابلیش، محکوک: قازمه نقشلر، یازلر.

قازمه { س. طوبراغی قازمغه مخصوص آتلیک الک ساده سی واک قدیمی اولوب صاب کچه جک دلیکی اولان دوز وکسکین بر دمیردن عبارتدر. آنجق دیکر طرفنک کولنک کبی سیوری، چاه کبی چتال ویا بالطه کبی باشقه استقامتمده یاصی اولدیغنه کوره متمدن انوا- عه تقسیم اولنور. قازمه کورک= طوبراق حفری آتلیری.

قازمیر { س. فر. موجدینک اسمیله مسمادر.] یوکندن ارکک ائوابلی بر نوع قشاش: فرانسز قازمیری، انکلز قاز-

میری. = ص. بو قاشدن معمول: قازمیر بانتالون، جاکت.

قازیمق { فت. ۱. حک ایتدیر- مک، کسکین بر آتله آشیندیرمق ویا چقورلاتمق: شوکلینی قازیمق؛ بر مهر قازیمته. جنم. ۲. تراش ایتدیرمک: صقالی بر بره قازیمق.

قازیمچی { س. ۱. قازان، حفر ایدن، چقور آجان: مزار قازیمچی. ۲. حک و نقش ایدن، او یان: مهر قازیمچی، طاش قازیمچی.

قازیش { س. قازمق و اویمق ایشی و طرزی. با: قازمق.

قازیق { س. ۱. بریره قالمق اوزره اوجی قازیلوب سیورلنمش اودون، وتد: قازیق قالمق؛ قازیمه باغلامق. ۲. صویک ایچنده ویا بتاق وچوروک طوبراقعه اینیه تملنه استنادکاه اولق اوزره صره ایله یره صو- قیلان دیرکیرک بهری: قازیق اوزرینه بنا ایتمک. ۳. وقتیله اعدام ایچون قوللانیلان شیش که مجرمک قیچندن صوقوب باشندن چیقاریرلردی: قازیمه اورمق. ۴. ج. حمله، خدعه، دوباره، اضرار: قازیق ایتمک. ۵. قازیق کبی دیم دیک شیء، طوگمش شیء: قازیق کسلیدی.

|| له. دمیر قازیق = دب اصغیرک اوجنده کی قطب نیجم ثابتی که کره ارضک قطبی قارشیننده بولمغله، دائما بر یرده کوزیکور. || صاغ قازیق = سند قوی، کو- گنیه جک، اعتماد اولنه جق شیء.

|| قازیق قالمق = یرلشوب قالمق. || ایدن قازیمقن قورتمش = جانی، مستحق اعدام. || قازیق کورک = قازیق کبی آشانی کیدن نبات کورکی. || ج. قازیق باغ = بر نوع باغ.

قازیمچی { ص. حمله کار، دو- اضرار ایدن. } قازیمچی { باره جی، آلداتهرق

قازیقلامق { فت. قازیمه اور- مق، قازیق جزا- سیله اعدام ایتمک.

قازیمق { فت. ۱. کسکین بر آتله قاشیر کبی اولوب سطحده کی شیئی اویمق: شو تخنه نک بویاسنی، شو کاغدک یازیمنی قازیمق اقتضا ایدر. ۲. زیاده و سرت قشیمق: آرتق آرقه سنی قازیبوب طورما. ۳. یوزمک، یولق، فنا تراش ایتمک: مشین یایمق ایچون دریلری ابتدا قازیرلر؛ سن شو صقالی قازیملیسک؛ کور بر اوستره ایله یوزمی قازیدی. ۴. اویمق، چقور. یاپه رق نقش ایتمک ویا یازمق، حک ایتمک: مهر قازیمق صنعتنی چوق ابی بیلیر؛ چشمیر اوزرینه رسم قازیمق.

قازیمه { س. قازیمق ایشی. } قازیمق { قازیمق.

قازیندی { س. ۱. بر شیئی قازیمقنن چیقان شیء، اینجه یوننه وتالاش: نخته، کوساله قازیندیسی. ۲. یازینک قازلمش، حک و تصحیح اولنمش یری: تقدیم اولنه جق کاغدلرده قازیندی اولمالی. || قرغان قازیندیسی = قازانک دیننه یاپیشوب

قازمغله چیماربلان شیئرلر :
محلینک قزغان قازیندییی ده
لذیذ اولور. || باغصاق قازیند-
یی = شدتلی اسهال. || تکنه
قازیندییی = ابوننک اختیارلغنده
طوغان صوک چوجق.

قازیندیلی { ص. قازلمش، محکوک
یرلری اولان : قا-
زیندیلی مکتوب کوندریله من
تکرار یازملی.

قازینیق { فل. ۱. طیرناقله دری
نی قازیرجه سنه پک پک
قاشیق : قازینوب طور یور،
۲. کیمز اوستره ایله فنا و
دری نی یوزرجه سنه تراش او-
لمق. ۳. مج. نه وار نه یوق ایسه
آریوب بولوب ویرمک.

قازینو { س. [بتا. Casino]
آلافراغه قهوه خانه .
[اصل آوروپا لسانلرندمه مدا-
وملری آبونه بولنان خصوصی
صحبتگاه یعنی بر نوع قلوب
دیمکدر.]

قازینوچی { س. آلافراغه بر
قهوه خانه اداره ایدن
آدم .

قاس { د. « ق » ایله باشلار
بعض تر. صفتک باشمه
کیروب مبالغه و تأکید بیان
ایدر : قاس قتی. [قیس قیوراق
وقوس قوجامان کبی.]

قاستانیوله { س. س. مج. دمیرک
زنجیرینی ضبط
ایتمک ایچون بر اوجی میل او-
زرنده متحرک دیکری برلانغه
ایله حرکت ایدر ماندال.

قاسیم { ص. عری. « قسمة » دن
[سف.] ایران تقسیم ایدن.

= سذ. عری. ۱. س. [حسا-
بده] اعمال اربعه دن تقسیمه
بر عددک قاچه تقسیم اولندیغنی
کوسترن عددکه « مقسوم
علیه » دخی دینلوب، دیکری
« مقسوم » وچیقان نتیجه به « حا-
صل قسمت » دینلیر. ه | ۲۰ حسا-
۴

بنده ۲۰ مقسوم، ه قاسم
(مقسوم علیه) و ۴ حاصل
قسمتدر. ۲. روز حضر ایله
برابر سنه نی ایکی مساوی قسمه
آیران کون که تشرین ناینک ۲۶
نجی کونی اولوب، قیشک مبدئی
عد اولور : قاسمه دیکیله جک
تیملر؛ قاسمدن صکره یاپیله جق
ایشلر. روز قاسم دخی دیرلر.

— صوک بهار وکوز معناسیله
دخی قولانیلیر. || قاسم چیچی =
صوک بهارده آچان متنوع
رنکلی چیچک، فر. - Chrysan
thème

قاسی { ص. عری. ن. قاسیه .
[« قسوة » دن سف.] قتی،
سرت : قلب قاسی ن.

قاش { س. [اصل ترکی قدیمه
قارشی و اوک دیمکدر.]
۱. انسانک کوزلری اوزرنده
مقوس شکلده اوزانان قیصه قیلار.

دن عبارت ایکی خط، حاجب،
ابرو : چاتیق قاش = پیشیک : کان
قاش = کوزل و مقوس بیچیمی ؛
سمور قاش = پک اکل و طولونون ؛
قلم قاش = اینجه و کوزل رسمی
قاش؛ قاشی کان = مقوس قاشلی .
۲. قاشه مشابه اوله رق کمرلی
واو وضعیتده اوزانان شیء ؛
اکرک اوک ، آرت قاشی = ایکی

طرفنده کی یوکسکجه یرلری ؛
قالج قاشی = بالجاج ؛ طاغک
قاشی = یورمه سی ، بیلان. || قاش
آتمق = اشارت ایتمک. || قاش
باصدی = چاتیق ، دلداده ، عصا-
به ؛ آغریسز باشه قاش باصدی =
لزومسز تکلف. || قاش چاتمی، قا-
ش کوز ایتمک = عبوسلق ایتمک .
|| قاش یاپیم دیرکن کوز چیقار-
مق = ایش دوزلتمک نیتیه ایش
بوزمق. || قاشله کوز آره سنده =
بر آنده ، طرفه العینده. || کو-
زک اوزرنده قاشک وار دیمه -
مک = برینه غایه الغایه حسن
معامله ایتمک ، ایچیمده جک بر
سوز بیله سوبله مک. || یوزوک
قاشی = فص ، نکین .

قاشاغی { یا قشاغی . س. ۱. حیوا-
نلری قاشیوب توزلینی
دوشورمکه مخصوص ساحدن
دیشلی آت : آت قاشاغیسی ؛ آل
قاشاغی بی کیر آخوره باغیری
اولان قوجنور. ۲. اختیارلرک
آرقه لرینی کسندیلری قاشیق
ایچون آغاچدن معمول اوزون
صایلی وبر اوجنده کی لوحه سی
دیشلی بر آت. || غوغا قاشا -
غیسی = غوغا بهانه سی .

قاشاغیلامق { فت. و :

قاشاق { فت. حیوانه قاشاغی سو-
رمک ، قاشاغی ایله
تیملک ، تیمار ایتمک .

قاشان { س. آت و استر و اوکا
مشابه حیوانلرک ایشه -
مسی ، تبولی. || قاشان یری =
منزل بیکیرلرینک بول اوزرنده

بر آ ز استراحت ایتدیرلدکری محل.

قاشاندیرمق { فته. آتی طور د. تبول ایتدیرمک : اوراده حیوا. نلرمزی قاشاندیره جق قدر بر قاج دقیقه طور دق.

قاشانمق { فل. حیران) طور وب ایشه مک، تبول ایتمک : بو آت بوکون هج قاشانمدی .

قاشر { س. ص. باشلیجه ادرنه جهتنده بایلان بر نوع پینیرکه ایکی اوج یارمق قالینلغنده تکرلک صورتنده یاپیلیر : قاشر پینیر، قاشر پینیری.

قاشقاوال { س. بیتا. ۱. یارانجه و قالین تکرلک صو.

رتنده پینیر. [اصل ایتالیا ده بومباره طولدیریلان و آتک ارککک آلتی دیمک اولان مدلو. لنه مشابته پیدا ایدن باشقه بر جنس پینیره دیرلر. ۲. رولت دینلن قاره مخصوص فیرلداغک آلات مترغه سندن بری.

قاشلامق { فته. یوزوک طاشنی حلقه یه طاقق، یوزو. که طاش طاقق.

قاشلی { ص. بر بولده قاشی اولان: قره قاشلی، سمور قاشلی.

|| درت قاشلی = بیققرلی ده قاش کبی کورینه جک صورتده یکی جیقمش دلیقانیلی.

قاشمیر { س. کشمیره اوروواجه ویریلن قاشمیر اسمندن مأخوذ [کشمیر شالی تقلیدی اولان بر جنس یوک منسوج.

قاشیق { س. ۱. مایع و یا دانلر حالنده اولان ییه جکی قا.

بدن آلوب آغزه کوتورمکه مخصوص او یولمش وقاشینش آلت، معلقه : تحته، باغه، معدن، کومش قاشیق؛ چوربه قاشیقی = عادی سفره قاشیقی؛ خوشاف قاشیقی = آغزه صیغمیوب خو. شافی ایچمکه مخصوص بیوک و مدور جنسی؛ طاتلی قاشیقی = طاتلی ورجل یمکه مخصوص کو. چورکی؛ چای، قهوه قاشیقی = فحجان طباغه قونان کوچوکو.

۲. بر قاشیق [طولوسی، بر قا. شیغک آلدینی مقدار؛ و مج. جزئی مقدار، بر آ ز : بر قاشیق چوربه ایچم؛ بر قاشیق صو.

|| قاشیق آتمق = چوق وکال حرصله یمک. || آغزینک قاشیقی دکلدر = درجه اقتدارندن خا. رجدر. || قاشیق اوق = بر جنس نبات، فر. Cochlearia officinal. || بر قاشیق صوده بوغمق = زیاده سبله خصومت کوسترمک. || قاشیق دشمنی = قادین، زوجه.

|| قاشیققله و یروب صابله کوز چیقارمق = ایتدیکی ایلیکه قارشى منت قومق، باشه قافق و یا او ایلیکی اونوتدیره جق بر فسالق ایتمک.

قاشیقچی { س. چشیر و بوینوز وکمیک و سائردهن قاشیق اویان صنعیحی : قاشیقچیلر چارشیدسی. || قاشیقچی آوردی = چوکوک یا گاقلی. || قاشیقچی الماسی = معروف بر طاش.

قاشیقچین { س. فاغاسی قاشیغه ککرز بر جنس اور. دک.

قاشیق { فته. ۱. طرناقله و یا دیگر سرت بر شیئله بدنک قاشینان یرینی اوغمق، نخریش ایتمک : باش قاشیق. ۲. قازیمق، آشیندیرمق، اویمق : تحته نک یوزینی بر آ ز قاشیقلی. || باش قاشیغه وقت بوله مامق = پک مشغول اولمق. || بوین قا. شیق = محجوب اولمق.

قاشیمه { س. قاشیق ایشی. با : قاشیق.

قاشیندیرمق { فته. قاشیقنی مو. قشیدینی یری قاشیندیرر بر اوتدر.

قاشیمق { فل. ۱. قاشیق احتیاجنی حس ایتمک، کیچیشمک : الم، باشم قاشینیر. ۲. طرناقله و یا دیگر سرت بر شیئله کندی بدنک کیچیش یرینی اوغمق : او یوز اولمش کبی متصل قا. شینیر؛ محضا قاشیمق ایچون طرناققرینی اوزامش. ۳. مج. غوغا و یا دیگر بر شیئله بهانه آرامق، کندی علمنده اولان بر شیئله سببیت ویرمک : طیاق یمک ایچون قاشینیر.

قاشیمه { س. ۱. کیچیمه، قاشیمق احتیاجنی حس ایته : ینه قاشیمه سی طوتدی. ۲. کندی بدننی قاشیمه : بو آدمک ده بو قدر قاشیمه سی غریبدر.

قاص { د. با : قاس.

قاصد { ص. عمر. « قصد » دن سف. [قصد و نیت ایدن، عازم. = سنذ. عمر. مکتوب و خبر کوتورن آدم، ساعی، یمک.

قاصِر } ص. عر. ث: قاصره.
 { « قصور » دن سف. ۱.
 قیسه، کوتاه: قاصر الید = الی
 قیسه، اقتدار سز. ۲. قصورلی،
 ناقص: فکر قاصر مجه.
 قاصِرانه } ص. فا. عاجزانه، حا-
 جزی: فکر قاصرانه.
 مجه: مطالعه قاصرانه مه فالبرسه.
 { یک طوغری تعبیر اولیوب،
 یرینه « قاصر » قوللامتی صر-
 ججور. [

قاصِرغه } س. چورندیلی روزگار،
 عاصف، کردباد.

قاصِلِق } ف. ۱. چکیلوب طارا-
 لقی، قیصالی: اثواب
 قاصلدی. ۲. اکسلاک، نقصان
 قبول اتمک: معاشی قاصلدی.

قاصِمَق } فت. ۱. چکیوب طارا
 لقی: شو اثوابی بر آز
 قاصملی. ۲. اکسلاک، نقصان
 کتیرمک: معاشی قاصدیلر.

قاصِناق } س. ۱. قابور ودف
 کبی شیئرلرک تخته چنبری،
 ۲. بر طرز مخصوصده نقش
 ایشلک ایچون کرکف یرینه
 قاش کر مک مخصوص تحتهدن
 اسکی چنبر: قاصناغه کر مک.
 ۳. بو چنبرده ایشلان قولای بر
 طرزده نقش: قاصناق ایشلک.

قاصِندی } س. لباسک طارا-
 لمیچون صکره دن
 اوریلان دیکیش: بویلکک قا-
 صندیسی واردر، قاصندیسی
 سو مک. || قاصندی دیکیشی =
 قبا دیکیش.

قاصِنَمَق } ف. طارلاشتمق، (لباس)
 صکره طارلاشدر لقی.
 قاصِنی } س. بر نوع صمغ.

قاصِه } س. [Cassa] ۱.
 صندوق، خزینه، بر
 دائره نك آنچه محلی واداره سی:
 صراف، تجار قاصه سی؛ حکومت
 قاصه سی. ۲. آنچه واوراق
 تقدیه وسائر حفظنه مخصوص
 یانفیندن وهر تهلهکن مصون
 دمپر طولاب: قاصه سندن پاره
 چالینش. ۳. بیوک مفاز دلرده
 صایلان شیئرلرک آنچه سی تسلیم
 اولندیقی ماصه: پاره سی قاصه یه
 ویره جکسکز. ۴. بعض اویو-
 نلرده آنچه یی طوتان ویا قاری
 اداره ایدن شخص: قاصه کیده.
 در؟ قاصه یه بوز جلیدر. ۵. بم.
 برخلاطک اوچنده قازیغه کچه جک
 صورتده یایلان ایلک. || قاصه
 اتمک = رانده یلکنکنک اوستوطه.
 سنی آچق .

قاصِه دار } س. صندیقکار، خزینه
 دار، قاصه یی طوتان
 آدم .

قاصِیق } س. قارنک آلت طرفی،
 عانه: قاصیقم چاتلایه .
 جق. || قاصیق اونی = بر جنس
 نبات. || قاصیق باغی = قاصیق
 چاتلاغنی یعنی فتق طومغه
 مخصوص یایی باغ. || قاصیق
 باغیچی = قاصیق باغی یابان وفتق
 باغلابان متخصص. || قاصیق بیق =
 اته یایشان بر جنس کوچوک
 کنه، قرق آباق. || قاصیق
 چاتلاغی، علی = فتق.

قاصِم } ص. عر. ث: قاصمه .
 { « قضم » دن سف. [تا.
 گمریچی: حیوان قاضم؛ حیوا-
 نات قاضمه.

قاضي } (د) ص. عر. ج: قضاة.
 { « قضاء » دن سف. [ایضا

واجرا ایدن، ادا ایدن: قاضی
 الحاجات = هر کسک حاجتلی
 ادا ایدن حق تعالی حضرتلری.
 = سذ. عر. حاکم الشرع،
 محکمه شرعیه رئیس، احکام
 شرع شریفه کوره هر کسی محا-
 که ایله حکم ایدن آدم: قاضی
 افندی. || قاضی القضاة = قتیله
 دولتک اک بیوک قاضیسی، بتون
 قاضیلرک رئیس و آمری، شیخ-
 الاسلام ویا قاضیعیسکر مقامنده
 بولنان ذات.

قاضِیعیسکَر } س. ۱. وفتیله ار-
 دوی همایونه کرزن
 والیوم دائره مشیخت اسلامیه ده
 بیوک ایکی موتمدن برینی اداره
 ایدن ذات: روم ایلی، آناتولی
 قاضیعیسکری = صدر روم، صدر
 آناتولی؛ بالفعل قاضیعیسکر. ۲.
 بالفعل مسند مذکور ی اداره
 اتمکسزین او پایه یی احراز ایدن
 ذات، صدور پایه سنده بولنان
 علمادن ذات. || قاضیعیسکر لقمه-
 سی = بر نوع سوتلی لقمه.

قاضِیعیسکَر لک } س. ۱. باب وا-
 لای مشیخته.
 کی ایکی بیوک مسند شرعیدن
 بری: روم ایلی، آناتولی قا-
 ضیعیسکر ایکی: روم ایلی قا-
 ضیعیسکر لیکنه فلان ذات تعیین
 بیورلشدر. ۲. طریق علینک
 اک بیوک پایه سی که وزارت و
 مشریت رتبه لرینه قریب اولوب
 صاحبنه سماحتلو القابی ویریلیر.
 قاضیعیسکر عنوان و وظیفه سی دولت
 عثمانیه ده خداوندکار غازی حضرتلری
 زماننده ایجاد اولنوب، او وقت قلد
 ضیعیسکر قاضیلرک وبتون طریق علینک
 باشی وعباسیلرک قاضی القضاة معا

دل ایدی. بعده مشیخت اسلامیه مستدی احداث اولمشدر.

قاضیق { (د) س. ۱. قاضی
عنوان ووظیفه سی،
قضاء : قاضیق پک مسؤولیتی
بروظیفه در. ۲. برقاضینک دائره
حکم و نفوذی، برقاضینک حکمی
جاری اولدیغی یر، قضا : اورا.
سی برقاضیق یردر.

قاطبه { س. ۱. ع. ۱. بشتون، هپ،
جمله : قاطبه احوالده امر
و فرمان حضرت من له الامر کدر.
قاطبه { ح. ع. ۱. جمله، کافه،
علی العموم : اونلر قاطبه
بو ملاحظه درلر. ۲. اصلاً،
هیچ : قطعاً و قاطبه.

قاطر { (دها طوغریسی : قاتیر)
س. ارکک اشکله قیصراغک
چفتلشمه سندن طوغان حیوان که
بالطبع قیصر اولور، استر، بغل :
قاطره بیتمش. = ص. مج. قاطر
کبی چفته لی، خائ، حمله کار، تر.
پیه سز : نه قاطر در. || قاطر
بویجوغی = اکثریا قاطرله طا.
قیلان ماوی شیشه دن بویجوغ،
خرمهره. || قاطر طراغی = صا.
ری چیچک آچار برجس نبات،
رثم. || قاطر قویروغی = سوکی
دخی دینان برجس نبات. || قاطر
یعنی = اکثریا چوققلره کیدر یلیر
آلتی قالین و طبانلری آغاج
قووغیله طولدریش آباق قابی.
|| قاطر ییلانی = برنوع انکرک .
قاطرچی { س. قاطر لری اولوب
{ کرا ایله ایشلدن آدم،
استر کراچیسی.

قاطع { ص. ع. ۱. قاطعه. ج :
قاطع { قطع. «قطع» دن سف.

۱. کسن، قطع ایدن : آلت قا.
طعه. ۲. قیصه کسن، ختام ویرن،
طوردریان : قاطع حما = صیتمه یی
کسن. || س. [هندسه ده] خط
قاطع یاخود یاکنز قاطع [سند].
برداژره یی ایکی نقطه سندن کسه.
رک اوزانان خط مستقیم، فر.
Sécante. || برهان قاطع = قطعی
دلیل. = ج. قطاع طریق =
قیرده بیوک جاده لری کسوب
کان کچی صویان خیدودلر.

قاعد { ص. ع. ۱. قاعده.
«قعود» دن سف. [اوتو-
ران، اوتورمش. ن.
قاعد { ح. ع. اوتوره رق، او-
توردیغی یرده : قاعداً
سالانی آلدی؛ نمازده قاعداً او-
قونه جق دعالر.

قاعد { س. ع. ۱. قواعد.
بر شیئک اونک او-
زیرنه طوردیغی، آیاقلی : ستو-
نک قاعده سی. ۲. اصول، نظام،
یول : هر شیئک بر قاعده سی
واردر؛ قاعده یه رعایت ایتملی.
۳. بر علم و فنک متضمن اولدیغی
دستورلرک بهری : حسابده
ضرب، تقسیم قاعده لری؛ صرفده
جمع، اعراب قاعده لری؛ قاعده
عمومیه. ۴. س. [هندسه ده]
مثبتک اوج ضلعندن آشاغیده
افقی وضعیتمده بولنانی. = ج.
باشلیجه صرف ونحو قاعده لری
وبونلری حاوی کتاب : قواعد
صرفیه، قواعد نحویه، قواعد
عثمانیه (ترکیه) .

قاعد { ح. ع. قاعده سنه تو.
قیقا، اصول و نظامنه
تطبیقاً، اصولاً، نظاماً : قاعده

بویله اولوق لازم کلیر.

قاعش { س. ۱. بیقیلان برشیئک
چیقاردیغی آجی سس.
۲. جبه وسائر دمیر اسلحه.

قاعشار { ص. مائل انهدام، مشرف
خراب، چوکش.

قاعشامق { فل. ۱. سرت بر
کوردلی ایله بیقلق.

۲. مشرف خراب اولوق، چوق
اسکیمک. ۳. چوق قوجا یوب
فرتوت اولوق، اختیارلامق.

قاعشتی { س. با : قیفشتی.

قاعوق { س. با : قاؤق.

قاف { س. [ع. س.] س. « ق »
حرفنک اسم مشترکی

اولوب، ایکی نقطه لی اولدیغندن،
« ف » دن تفریق ایچون، قاف
مشاة دخی دینلیر. ۲. اخذ
عسکر اصولنده اسناننده بو-
لسانلرک چکدکلری قرعه لردن
« قرعه » لفظنه اشارت اوله رق
« ق » حرفنی حاوی قرعه که
بونی چکن عسکر اولور و بوش
چکن قالیر : قاف اولوق = قرعه
اصابت ایدوب عسکره کیتک.

قاف { س. ع. عناق نام دیکرله
سیرغ نام جسم طیر موهو-
مک محل اقامتی اولوق اوزره،
مصالرده مذکور برطاغک اسمی
اولوب، اسکی ایرانیلرک سیرغک
(البرز) طاغنده یاشادیغنه قائل
بولندقلرینه، والبرزک قافقاس
سلسله جبالک برشعبه سی بو-
لندیغنه، وقاف ایله قافقاس
اسملری بیننده کی مشابهته باقیلیر-
سه، قاف طاغی قافقاس سلسله

جبالدن باشقه بر شیء اولماق
اقتضا ایدر . || مج. بورنی قاف
طاغنده = متکبر .

قافله { سش. عر. ج : قوافل . ۱ .
برلکده سیر وسفر ایدن
آتیلر طاقی، کاروان : حجاج
قافله سی . ۲ . بر لوقوموتیفله
تحرک اولنه رق بردن کیدن
دمیر یول واغونلری، قطار :
دمیر یول اداره سی فلان یر
ایچون کونده ایکی قافله چیقاریر .
۳ . طاقم طاقم کوندریان اوراق
واشیا وسائر نهک بهر طاقی :
اعانه عسکر به نهک سکر نیچی قافله .

سی دون یوله قوندی . ۴ . صره
ایله ترجمه حالاری یازیلان مشا .
هیر مجموعی : قافله شعرا . ||
قافله سالار ، سالار قافله = بر
صنف آدمک رئیس، اک او -
کلرنده بولنانی ، سردار لری ،
سرخیل : قافله سالار ادبا .

قافیه { سش. عر. ج : قوافی .
بیترک ویا مصراعلرک قا .
عده مخصوصه سنه کوره صوک
حر فلینک توافقی : ازمته قدیمه .
ده شعرا قافیه به رعایت ایتمز -
لردی : قافیه اصولی عز بلردن امم
سائر هیده کچمشدر ؛ علم قوافی
عروضه ملحق بر علم عد اولنور .
|| قافیه سنج ، قافیه پرداز = قافیه
اویدیران، شاعر، ناظم . [نثرده
یعنی وزن سز اولورسه « سجع »
دینلیر .]

قافیه جی { ص . قافیه اویدیران ،
شاعر، ناظم .

قافیه سز { ص . قافیه سی اولمیان ،
قافیه سی اویغونسز او -
لان، غیر مقفا (شعر) .

قافیه سز لک { س . قافیه نقصا -
نی .

قافیه لی { ص . قافیه بی اولان،
مقفا : قافیه لی شعر .

قاق { س . قورو اولوب قاقردا -
یان شیء ، علی الخصوص
میوه قوروسی : آرمود قاقی،
طوت قاقی . [حالا آناتولیده
مستعملدر .]

قاقاج { س . مانده اتندن دوگمه
قبا باصدیرمه .

قاقان { ص . اوران . با : قاقق .
|| آغاج قاقان = غاغاسیله
آغاجلرک قبوغنی غاغالایان قوش
انواعی .

قاقاق { س . آسریقاده حاصل او .
لان قهومیه مشابه مغزی
برجهکه توز حالنده سوتله وسا .
ده اوله رق قهوه کبی ایچیلیر
وچوقولاته اعمالنده یازار .

قاقق { مه . قوری شیئرک بر بر -
لرینه نماسلرنده چیقار -
دغلی سسی تقلید وتصویر
ایدر : قوری دالار قاقق قاقق
ایدیوردی . — مکرر اوله رق
ص . کبی ده قولانیله رق پک قو -
ری دیمکدر : بو دریلر قاقق
قاقق اولمش .

قاققجه { س . اقطار شمالیه ده بو -
لنور بیوک بر جنس
طاغ صیجانی .

قاقق داتمق { فته . قوری شیئرلی
بر بر لرینه نماس
ایتدیره رک سس چیقارتمق :
شو جوزلری قاقق داتماک .

قاقق داق { ص . قاقق قور ایدن
قوری وکورک (شیء)
= س . اریدیلن ایچ یاغنک قا -
لان قوری وقاورلش ماده سی

که قابل ذوبان اولمیوب ینیر ،
قیقرداق : قاقرداق بورکی .

قاقق داتمق { فل . (قوری شیئرلی)
بر بر لرینه نماس ایده .
رک قوری بر سس چیقارتمق ،
قافر قاقق ایتمک : بو جوزلر نه
چوق قاقق دایور .

قاققردی { س . قوری شیئرک تما .
سندن ویا بر قوری
تخته وسائر نهک قیرلسندن چیقان
سس وکوردلی : بو جوزلر ، بو
پروازلر نه قدر قاققردی ایدیور !

قاققشدرمق { فته . دورتوب ایته -
رک خر به لامق .

قاققشمق { فش . بر بر ینی دورتوب
ایته رک خر به لاشتمق .

قاققماق { فته . ۱ . اویله رق ادخاله
ایدلمک : بو طوپراغه قاقق

زیق قاقق ماز ؛ بو قویبه بر چیوی
قاققلمش . ۲ . (معدن اشیا) آر -
قهدن اویله رق قبارتمه یابلق :
بو قوینک قپاغی فنا قاققلمش .
۳ . تخته وسائر هیه آلتین وکو -
مش تل وپولاری ویا باشلی
چیویلر صوقیله رق تزین
ایدلمک : آبنوسه کوش و آلتین
تللری قاققیله رق مصنع شیئر
یابیلیر .

قاققوله { س . با : قاققوله .

قاقق { س . عر . ۱ . اقطار شما -
لیه ده بولنور صا کسار
وکلیمجه مشابه بوز وسپاه قو -
یروقلی بر حیوان که کورکی پک
مقبولدر ، تر . آس . ۲ . بو حیوا -
نک پوستندن یابلمش کورک .

قاقق { فته . ۱ . اورمق ، ایتمک ،
چالمق . ۲ . اوره رق صو -

قق، ادخال ایتک : جیوی، قا-
 ربق قاقق. ۳. معدن لوحه-
 لریك آرقه سنه میل ویا قابله
 اوره رق یوزنی قبارتمق، قبارتمه
 چیچکارله تزیین ایتک : بو قو-
 طیلری قاقغله یابارلر. ۴. تخمه
 وسائرهن شیلره آلتین وکو.
 مش تل وچیولرینی صوقوب
 یرلشدیرهرك تالکاری ایشلر
 یایمق : طربزونده و پرزرنده
 اسلحه و باستون کبی شیلره کو-
 مشدن کوزل تیشلر قاقرل. || باشه
 قاقق = منت قومق، امتنان
 ایتک : ایتدیك بر ایسکی باشمه
 قاقه جقسهك هیچ ایتمه ملیدك. ||
 قازیق قاقق = باغلامش کبی یر-
 لشوب طور مق.

قاقه } س. ققق ایشی. ۱: قاقق.
 } = ص. ۱. آرقه سندن
 میل ویا قابله اوریلره رق قبارتمه
 رسملره تزیین اولنش : قاقه
 تپسی، ظرف. ۲. تخمه وسائر
 اوزرینه آلتین وکومش تل
 وچیولبری صوقیلره رق تزیین او-
 لنش : آلتین قاقه، کومش
 قاقه باستون، سلاح.

قاقوله } س. هنددن کلیر بهاراتدن
 } برجنس حبه: کوچک قا.
 قوله، صالحیم قاقوله = نوعلری.

قاقه } س. [چوجق لساننده]
 } پیسلک، نجس : چوجقک
 قاقه سی وار، قاقه سنی ایده کک.
 = ص. کوتی، فنا : قاقه بیک =

یاراماز چوجق [مقابلی : جیچی].
 قاقه لاشمق } فل. کوتیشمک،
 } فنالاشمق. عو.

قاقمق } قق. آزارلامق، یابلامق،
 } تعزیر ایتک.

قاک } س. ۱. تکرک، آزابه تکر-
 } لسی. ۲. مدور شی، طبله.
 ۳. وقتیله مجرملرک بوغازینه
 کچیردکاری قالین طومروق.

قاکستارمق } قق. چکوب قیصمق.
 } ص.

قاکستارمه } ۱. ویاخود قانناره.
 } س. آزیلی آتلی
 ضبط ایتک ایچون کم ایله برابر
 اوریلان و طودا قترک اوچلرینی
 صیقان دمیر.

قاکرمق } قق. ۱. دوندرروب
 } چورمک، طویلا-
 مق. ۲. طوبلامق، قاصمق،
 قوپارمق.

قاکلو } س. و :

قاکلی } س. اصل تکرلرکی
 } دیمکدر ایکی تکرلرکی
 و تکرلرکی دینکله ثابت اوکوز
 آرابه سی که شمیدی املاسی « قاقنی »
 در. [بوغاز ایچنده کی قاکلیجه
 قریه سنک اسمی بوندندر.]

قال } سذ. عر. [اصل عربیده
 } « قول » دن فعل ماضی مفرد
 مذکر غائب اولوب « دیدی »
 دیمکدر.] سوز قول، سخن :
 قاله آتماز = سوزینی ایتک دکز.
 || قیل وقال = دیدی قودوی،
 کفت وکو : بر طاقم قیل وقاله
 سبیت ویردی.

قال } س. معدن کوچله لرینک اریده-
 } یلوب تصفییه اولنسی : آلتینی،
 باقری قال ایتک؛ قال عملیاتی.

قالا } ح. عر. سوزله، سوبلیه-
 } رک، شفاها. مقابلی : قلا =
 تحریراً. با : قولاً

قالاق } س. حیوانک بورن دلیکی،
 } حیوانات محوری.

قالای } س. ۱. معروف بیاض
 } معدن که باقر اوانینک
 اوزرینه سوریلور و تنکه وسائر
 یایدشیدیرمه یارار و باقرله فا-
 ریشدیریلره رق پرنجی تشکیل
 ایدر، قصدیر، رصاص ایض.

۲. باقر اوانی به سوریلن بیاض
 طبقه : بو تجره لر قالای ایستر،
 قالایه محتاجدر. ۳. مج. سطحی
 سوس، یالاندن زینت، یالکز
 کوستریشده اولان اساسسز

فضائل و محسنات : او آدمده
 یالکز بر قالای وارد؛ اونک
 علم و فضلی بر قالایدن عبارتدر.
 ۴. مج. تکدیر، تعزیر : قالای
 آتمق، باصمق = یابلامق، تکدیر
 و تعزیر ایتک.

قالایچی } س. ۱. باقر و دمیر
 } اوانی به قالایدن بر
 سطح چکوب بیاضلاتان آدم،
 قالای سورن اصناف : بو باقر-
 لری قالایچی به کورتورملی. ۲.
 مج. سطحی و اساسسز ایش یابان
 آدم، ساخته کار.

قالایچیلق } س. ۱. باقر و دمیر
 } اوانی به قالای سو-
 رن آدمک ایشی و صنعتی : قا-
 لایچیلقله یکینور. ۲. مج. سطحی
 و اساسسز ایش یابانک حالی،
 ساخته کاراق.

قالایلمز } س. ۱. قالای چیمقش
 } (باقر اوانی). ۲. مج.
 سطحی و یالاندن سوسی اولیان،
 حال طبیعیسنده اولان.

قالایلاتمق } قق. (باقر اوانی و
 } سائرته) قالای
 سوردیرمک : شو باقرلری قا-
 لایلاتمقی.

قالا يلامق { فت. ۱. باقر اوانی (وسائره) قلاى سورمك، سطحلرینی قلاليله اور. قوب بیاضلامق : قالایچی بو باقرلری اینی قالا یلامدی . ۲. سطحی واساسسز صورتده تزیین ایتك . ۳. تكدير وتعزیر ایتك . }
 قالایلامه { س. قالایلامق ابشی . }
 قالایلامق { ج. اوستنه قالای قبول ایتك : دمیر قابلر ذخی قالایلانیر . }
 قالایلی { ص. ۱. قلاى سو . رملش : قالایلی تجربه . }
 ۲. سطحی ویالاندن بر سوس وکوستریشی اولان، ساخته . }
 قالب { سنه . عر . جم . قوالب . ۱. ده دوکلهسی مرام اولنان شیئلره مخصوص ظرف : دوکلهجی قا . لی ؛ حرورفات قابلیری . ۲. بر شکل وهیئت مخصوصه آلمهسی مطلوب اولان بعض ظرفلرک کچیرلمسنه مخصوص مظروف : فس قالی ؛ پوتین ، چیزه قالی . }
 ۳. علی الاطلاق شکل وصورت نمونهسی : اثواب قالی ، کمی قالی . }
 ۴. برقالبه دوکلش . قابلدن چیتمش شی ؛ بر قاب شکر ، بر قاب صابون . }
 ۵. قالبه دوکلهکسزین قابلدن چیتمش کبی بر شکل و صورت مخصوصهسی اولان شی . }
 ۶. روحه نسبتله انسان ویاحیوانک بدن ، قسم مادیسى : قابلدن عبارت بر آدم = عقل و روحی یوق حکمنده اولوب صرف مادی وشکل وصورتدن عبارت اولان ؛

قالب دککیشدیرمک ، قالب دیکلندیرمک = اولمک ، وفات ایتك . ۷. ج. جانسز قالب کبی ، غیر متحرک : قالب کبی خسته ؛ حریر انسان دکل ، قالب ؛ قوجه قالب ، قالب کبی یاتمق . }
 || قالب ایتك = حيله ایتك . ||
 باصمه قالب = بر شیئی آکلا . مقسزین وبرکونه اثر عقل وزکا کوسترمکسزین نمونهسنه تطبیقله ویابریدن عیناً استنساخله وجوده کلن شی ؛ اونک یازدیغی شی ؛ باصمه قابلدن . || باصمه قالی = بویانهجق قلیسکاری تولبندک وی نقش ایدبلهجک قاشک اوزرینه باصمق اوزره مختلف اشکال وصورله اولیش نخسته . || قالبی باصمق = مهر باصمق رینه بتون قالی باصمق که بلاحتراز شهادت ویادعوی ایتك مقامنده ایراد اولنور . || قالی دیکلندیرمک = وفات ایتك . || قابلدن قالبه ، بیک قالبه کیرمک = تبدیل شکل وقیافت ایتك . || برقالبه دوکله = برصورت تسویه بولمق ، بر چاره دوشونمک . }
 قالجی { س. قال یاپان ویابر تین قالجیسى ، فس قالجیسى . }
 قالبره { س. (فر . Calibre) تفنمک مجوف قطری ، چاپ . }
 قالبلاتمق { فت. قالبه کچیرتمک ، قالبه کچیرتیرک شکلی دوزلتدیرمک : پوتینی ، فسی قالبلاتمق . }
 قالبلاتمق { فت. قالبه کچیرمک ، قالبه قویهرق شکلی

دوزلتمک ویاکنیشلمتک : شوفسی اینی قابلامدی ؛ چیزمهینی قو . ندره جییه کوتورده قابلاسون . }
 قالبلاتمق { ج. قالبه کچیرتمک ، دوزدلمک : بوفس برآیدن بری قابلامدی ؛ بوپوتین برکره قا . لبانسه آچیله جقدر . }
 قالبور { یا قلیبور . س. (عر . غر .) «بال» دن] حیویات وسایله اچمندن کچیروب نوزطوپراق و صمان وسائرهینی تفریقله تطهیر وتصفیه ایتك اوزره تختهدن بر دائره کچیرلمش دلیلکی دریدن ویامختلف درجهلرده صیق تل قفسدن عبارت آلت که الکک قباسی عد اولنه بیلیر . || قالبور اوستنه کلک = منتخب وممتاز اولمق . || قالبور اوستنه کلنلر = ایلری کلنلر . || قالبور کیمیکى = بورنده برکیمک ، عظم غربالی . }
 قالبورجی { س. ۱. قالبور یا ۲. قالبور قوللانورق بر شیء قالبورلیان آدم . }
 قالبورلامق { فت. قالبور دن ایتك ، قالبور قوللانمق : شو بفسدایی ، شوکوموری قالبور لادیکزیمی ؛ }
 قالبورلانمق { فل. قالبور دن له تصفیه اولتمق : بفسدای بو قالبورله قالبورلانماز ؛ بوکومور چوق توزیلدر قالبورلانمازدن قوللانيله ماز . }
 قالتابان { س. فا . ۱. بزونک ، قو . رومساق . ذ . ۲. نا . }

موسسز ، يالنجي ، شقلبان ، شارلتان .

قالتابانلق } س . ۱ . بزونكك ،
 قورومساقلى . ۲ .

ناموسسزلق ، يالانجيلق ، شقلبا-
 نلق ، شارلتانلق .

قالتاق } س . ۱ . اكر ، سرج ،
 زين : تانار قالتاغى . ۲ .

اكر ك تحتهدن اولان قسيمي ،
 كراسته سى ، قاپلانامشى ؛ قالتاق
 قاشى = اوگدن و آرقهدن اولان
 يوكسك برلى . ۳ . مج . ناموسسز
 ومبتدل قارى .

قالچاق } س . مر . و :

قالچه } س . باجاغك يوقارىسى ،
 اوستدن اويناق برى :
 قالچه آغرىور ؛ قالچه كيميكي =
 مذكور اويناق يرنده كى چيقتند .
 يلى كيمك .

قالچين } س . قالچه به قدر چيقتان
 اوزون چوراب ، چيزمه
 آلتنده كييلن قالين چوراب ويا
 عبادن توزاق .

قالديرمق } فت . ۱ . يوقارى چيقتا .
 رتمق : ششو طولابى
 قالديرمقلى ده آلتنى تميزلى . ۲ .
 يوكسكلىدىرمك ، دها يوكسك
 ايتديرمك : شو ديوارى ديوار-
 جيه بر آرشين دها قالديرمقلى .
 ۳ . رفع و لغو ايتديرمك : ازاله
 ايتديرمك : كو بيليرك بو عادتى
 قالديرمقلى . ۴ . يوكلدوب نقل
 ايتديرمك ويا نقل اولتمسئنه
 مساعده ايتك : معشركله دن
 ذخيره يى خرماندن قالديرمقلى .
 سه ده بارى صامانى قالديرمقلى .

قالديرمق } ج . ۱ . يوقارى چيقتا .
 رلق : بو صندق

قالديرمقلىدىركه آلتى تميزلنسين .

۲ . يوكسكلىدىركه ، ترفيع ايدلك :
 بو ديوار بر آرشين دها قالد-
 يرلميدر . ۳ . رفع و لغو ايدلك :
 اسكى عادتلىر قالديردى . ۴ .
 يوكلدوب نقل ايدلك : اوزوم
 كسليده ده دها باغدن قالديز-
 لمدى .

قالديرم } ياخود قالديريم . س . ۱ .
 زميندن قالديريلوب بو-
 كسليدهرك ياپلش طاش دوشمه .
 سى : مطبخك اوكنى قالديرم باجلى .

۲ . بو وجهله طاش دوشمش
 صوقاق : شهرك قالديرملى خيلى
 بوزلمشدى يكيدين بايلدى ؛
 بتون كون قالديرملرده كزبور ؛
 يايا قالديرمى . || قالديرم اوستنده
 قالمق = مسكئسز ، مديشستز قالمق .
 || قالديرم طاشى = قالديرم دوشتمه ده
 قوللانيلان طاش . || قالديرم
 شاعرى = عادى شاعر . || قالديرم
 قارغيسى = صوقاق سوپوركه سى ،
 سورتوك قارى . [بوكله عن اصل
 تر كجه اولديغى حالده بعض روم
 مؤلفلى *Kalós dromos*
 يعنى ابى بول تعبیرندن آلمش ديه
 كوستر مشلردر .]

قالديرمق } س . قالديرم دوشتمك
 صنعتنى بيان و اجرا
 ايدن آدم : قالديرمجىلر كخنداسى .

قالديرمسز } ص . طاشله دوشمه-
 مش ، طويراق (صو-
 قاق) : قصبه دها يكي اولديغندن
 صوقاقلرى قالديرمسزدر .

قالديرمق } فت . [اصلى : قالدیر-
 مق] ۱ . يوقارى
 چيقتارمق ، رفع ايتك : الكزى
 قالديرك ؛ باشمى قالديروب باغدم .

۲ . يوكسكلىدىركه ، ترفيع ايتك : بو
 ديوارى بر آرشين دها قالدير-
 مى ؛ بو بنانك طاوانلرني بر
 ايكي قاريش دها قالديرمق
 ايدر . ۳ . يوكليوب نقل ايتك ،
 طاشمق ، كوتورمك : دها
 ذخيره يى خرماندن قالديرمق ؛
 اشيايى بوكون قالديره جفز . ۴ .
 رفع و لغو ايتك ، فسخ ايتك :
 بن او عادتى قالديردم ؛ ابلوقه يى
 قالديردى . ۵ . آياقلانديرمق ،
 افساد و تهيج ايتك : بر طاقم
 خذله يى قالديرمغه جبالايوردى .
 ۶ . (آو كويكى) آوى اوچور-
 مق ويا يووه سندن چيقتارمق :
 بزم كوپك بوكون بركييك ، بر
 ككليك قالديردى . ۷ . كلتيه
 صاتين آلتق : كنديلرى چار-
 شيدن برجوق قاشلر قالديردلر .
 ۸ . يوكلكك ، نحل ايدنه ييتك : بو
 كله يى قالديره بيليره يسك ؛ دوه
 قاج اوقة قالديره بيلير . ۹ . مساعد
 و متحمل اولمق : بزم حاملز او قدر
 بهالى ائوانى قالديره ماز ؛ بزم ايشمز
 اويله قاشلر قالديرماز ؛ بويك
 چوق طوز قالديرماز . ۱۰ . ابى
 ايتك ، ياناقدن قورتارمق : فلان
 طبيب كنديسى بش كونده ياناقدن
 قالديردى . ۱۱ . قطع اميد ايتك ،
 واز كچمك : سن بوكون كيمتىكى
 قالدير . || آتى درت نعل قالدير-
 مق = طولو ديزكين قوشديرمق .
 || ال قالديرمق = اورمق ، اورمغه
 حاضر لانتق . || اللرينى قالديرمق =
 دها ايتك . || اوموز قالديرمق =
 تجاهل ايتك . || باش قالديرمق =
 عصيان ايتك ، سركللك كوستر-
 مك . || پوسته قالديرمق = پوسته

ترتیب ایدوب کوندرمک. || طبا.
نی قالدیرمق = قوشمق = شتاب
ایتمک. || یلکنلری قالدیرمق =
یلکن آچوب کیتک. || یورک
قالدیرمق = کوکل بولاندیرمق.
ص. قالدیرمق دوشمنش،
قالدیرملی } طاشله تفریش او-
لنمش: بوتون صوقاقلر نالدیر-
ملیدر.

قالسقه } س. [لهجه Kolesko دن]
برجنس کوروکلی کوچک
قابطون .

قالسیتوم } س. [لا. Calcium]
کلس و کیرچ
قیبلندن بر جسم بسیمط .

قالغه } یا قالغای. س. با: فلغای.

قالغیمق } فل. با: قالغیق.

قالغات } یا قلفات. س. [فر. Cal-
fatage و یا عمر. «جلنات»
دن] ۱. مح. کمی و قایقارک تخته لرینک
آره سنی استونی و سائرله ایله طیفاد
یوب اوستنه زفت و معمجون و سائرله
سورمک عملیاتی: قایغی، کمی نی
قالغات ایتمک. ۲. مح. ساخته سوس
ویا تعمیر، دوزن: اوی قالغات
ایتمک؛ بو اختیار قالدین یوزنی
قالغات ایدوب طور یور. || قالغات
ایتمک = قالغاتلامق. || قالغات
یری = تکنه لک قالغاتلامه سنه
مخصوص محل .

قالغات } یا قلفات س. وقتیهله
یکپیری آغاسنک کیدد.
یکی قرمزی بر سر بوش .

قالغاتجی } س. کمی و قایقارلی
قالغات ایدن آدم،
تکنه لک قالغاتی صنعتیه توغل

و تمیش ایدن آدم .
قالغاتلامق } فت. (کمی و یا قایغی)
قالغات ایتمک،
قایلامه تخته لرینک آره لرینی
طیقایوب اوستنه زفت سور دیر-
مک: شو قایغی قالغاتلاملی .

قالغاتلامق } فت. (کمی و قایغی)
قالغات ایتمک، تخته.
لرینک آره لرینی طیقایوب اوستنه
زفت سورمک: کمی نی اینی قالغا-
تلامش. || مح. ساخته لندیرمک،
دوز کون سورمک، بویا و سائرله
ایله قصورلری اورتکم: یوزنی
قالغاتلامش.

قالغاتلامق } فی. قالغات ایدمک،
(کمی و قایغی)
قایلامه تخته لرینک آره لرینی
طیقانوب اوستنه زفت سورمک:
قایق اینی قالغاتلامیرسه برناج سنه
سورر. || مح. ساخته بر صورتله
سوسلنمک، دوز کون و یا بویا
سورمک: بوقادین کنج کورینمک
زعمیه دوز کونله قالغاتلامش .

قالغه } س. با: قلفه.

قالقان } س. اسکی محاربه لرده اوق
و قلیجه قارشلی اوکه طو-
تیلوب محافظه یه یارایان آلت
تحافظکه انوعی اولوب معدندن
ویا کرکدان و فیل دریسندن
یا بیلیردی، ترس، بجنه، حجنه،
سپر: قالقان قوللامق. || قالقان
اوقی = دوه اوقی نوعندن او-
کسوروک اوقی. || قالقان بالیغی =
معروف یاصی و بیوک بالیق که
قیلیق یرینه بر طاقم ناصیرلی
کیکاری و بیاض اتی واردر.

قالقشمق } فل. ادعا ایله بر ایشه
کیرشمک. حد و اقتدار
فوقنده بر ایشه تصدی ایتمک ،
قیام ایلمک: کندیمی الان
هندسه درسی آلدیغی حالده بو
فنه دائرکتاب یازمغه قالقشدی؛
بم علیهمده دعویاه قالقشدی .

قالقمق } فل. ۱. آیاق اوزره
طورمق وضعیتی آلمق،
قیام ایتمک: معلم کیررکن بتون
شاگردان قالقار؛ تعظیم ایچون
آیاغه قالقمق. ۲. یاتمق وضعیتی
بوزمق، اونورمق: یاتمقدن او-
صانمدکی فالق آرتق: یاتمقده
ایکن قالقوب اوطوردی. ۳.

اویاتمق، یاتاقدن چیقمق: صباح
قاچده قالقورسکر؟ ۴. یوکسلمک،
یوقاری چیقمق: بو صالینجاغک
بر طرفی اینجه اوبر طرفی قالقار.
۵. قبارمق، شیشوب آیرلوق:
بتون یوزمک دریمی قالقدی .
۶. عزیمت، حرکت ایتمک، یوله
چیقمق: کاروان قالقدی؛ یارین
بورادن ارکن قالقارسه ق اقسام
و ایریز؛ واپور قاچده قالقار؟

۷. دیک طورمق، دیک وضعیتی
آلمق: تویلم قالقدی؛ حیوان
آرت آیاغلی اوزرینه قالقدی؛
یاغوردن یاتمش اولان اکیملر
ینه قالقدی. ۸. یوق اولوق،
لغو و فسخ اولوق، آرتق بولنمامق
ویا مرعی و مستعمل اولمامق:
اونک وجودی قالقدی؛ او
عادت شمدی قالقدی؛ قره کو-
سروکی چوقدن قالقشیدی. ۹.
خسته لقدن قورتلوب یاتاغی ترک
ایتمک: خسته کردها قالقدی می؟
بر هفته یه قدر قالقه جفتی اطبا

تأمین ایدبورلر . ۱۰ . طغیان ،
 غلویتمک : ایکیده برده قالمق .
 ۱۱ . کسب شدت ایتک ، ظهور
 واشتداد ایتک : روزگار ،
 طافه ، فرطونه قالدی . ۱۲ .
 طوغمق ، طلوع ایتک : شمعی
 کونش فاجده قالمق؟ صباحین
 زهره تک قالدیغنی سیر ایتدم .
 || آیغنه قالمق = ۱ . قیام ایتک .
 ۲ . غلویتمک . || دیکزه قالمق =
 بجر آسفره عزیمت ایتک . || دوشه
 قالمق = دوشوب قالمق ، زحمتله
 یورویهرک . || قالمق قالمق او .
 تورمق = زیاده حدت ایتک ، تهوره
 کلک . || مراق قالمق = مراقه
 طوقتمق ، مراقه ایتک : مراقه فا -
 لقدی .

قالقمه } س . قالمق ایشی . با :

قالقمق } فل . کسب سعه ایتک ،
 قوت بولمق ، ترفه ایتک ،
 حالی ایشلمک : او تاجر خیلی
 دوشمش ایکن قالمق .

قالقیان } یاخود قالمق . س .
 قالمق قالمق اوق = قولغان
 دخی دینان بر جنس دیکن .

قالقمق } یاخود قالمق . فت .
 صیچرامق ، فیرلامق ،
 شاخلامق : سکر دوب آتی قا .

قالقیان } لقیدان شهسوار . || چوبان
 قالمق = برنات ، فر . Tribulus .
 قالقمق } ص . قالمق ، دیک ، فام ،
 قالمق قالمق : قالمق قالمق : قالمق
 یاقه .

قالقمق } یاخود قالمق . فل .
 صیچرامق ، فیرلامق ،
 خویلامق ، شاخه قالمق : آت ،
 بالیق قالمق .

قالمار } س . [ر . Kalamarı =
 دویت] مرکب بالیفنک
 بیوک جنسی .

قالماق } س . با : قلموق .

قالماق } س . برجنس زره ، بوللی
 جبه .

قالماق } فل . مض . قالمق ، قالبر .
 ۱ . اولدیغنی یرده وحاده

طورمق ، بقا وقرار بولمق :
 بتون آرقداشلی کیتدیکی حاده
 او قالدی ؛ امتحان یرده میسوب
 صنمفنده قالدی . ۲ . تأخر ایتک ،

کرئیک ، کریده طورمق : بزم
 آدملر زرده قالدی ؛ او یاری
 یولده قالدی . ۳ . طورمق ، حر -
 کت ایتمه مک : بنم ساعت قالمق ؛
 اونک آتی صرپ یوله کلنجبه

قالدی . ۴ . آرتیق ، فضله کلک ،
 باقی اولمق : بتون قویوندن یالکز
 ایکی اوقه ات قالدی ؛ او قدر
 کاغددن بر طبقه قالدی . ۵ .

مکث واقامت ویتوت ایتک :
 بوکیجه زرده قالمق جعفر ؛ دون
 بزده قالدیلر ؛ کیجه قالمق کللیسکز .

۶ . سکونت بولمق ، طورمق ،
 دیتک ، راکد اولمق : روزگار ،
 یاغمور ، فرطونه قالدی . ۷ .

سورمک ، دوام ایتک : او بر
 چوق وقت او یله قالدی . ۸ .
 ترک اولمق ، واز کچلمک ، برا -
 غلغی : او ایش قالدی ؛ او مکتبک

کشادی شمذیک قالدی . ۹ . بر
 حال پیدا ایتک ، بر حاله کیرمک :
 کوچک یا شده یتیم قالدی ؛ جاهل
 قالدی ؛ اوچ کون آج ، اویقو -

سز قالدی . ۱۰ . یا په مامق ،
 نقصان حاصل ایتک ، محروم

اولمق ، نائل وموفق اوله مامق :
 یازیدن قالمق ؛ کلنجبه دن قالدی ؛
 یولدن قالدیکز . ۱۱ . انتقال ،
 توارث ایتک : باباسندن کندیسنه
 برخیلی مال قالدی ؛ اوکا عمجه -

سندن بر شیء قالمدی . ۱۲ .
 یاشامق ، برحیات اولمق : اونلر -
 دن کیسه قالمدی ؛ غالباً بر اوغلی
 قالمشیدی . ۱۳ . حیران اولمق ، وله

وحیرت کتیرمک : بونی ایشیدنجبه
 قالدی . ۱۴ . عاندوراجع اولمق :
 بونی یایمق سزهی قالدی . ۱۵ .

یورلمق ، کیده مه مک = بو حیوان
 قالدی . || آز قالمق ، دیکیش
 قالمق = تقرب ایتک ، وقرعنه بر
 شیء قالمق : آز قالدی دو -

شیوردم ؛ آز قالدی اونودیور -
 دم ؛ چانطه بی المذن دوشورمکه
 دیکیش قالدی . || اوست باش

قالمق = قیافت پک پزمرده
 اولمق . || اوزرنده قالمق = ذمتنده
 ترتب ایتک . || ایشدن قالمق =

بر مانع حیاولتیه ایشه کیده مه -
 مک . || بگا قالمق = بنم رأیجه ،
 بکا کوره . || بیلدیکنندن

قالمق = اصرار ایتک . النذن
 کلینی یایمق . || حسرت قالمق =
 حسرت چکمک ، محروم اولمق .
 || خاطر قالمق = کوچتمک ، منفعل

اولمق . || طوگه قالمق = حیرتده
 قالمق . || قاس قاتی قالمق = کبرمک ،
 اولمک . || کوز قالمق = غبطه و

حسد ایتک . || یانسه قالمق :
 جزاسز قورتلوق . || قالدی که =
 کلنجبه ، کله لم . || زرده قالدی =
 نه قدر اوزاق : سزکله اوقدر
 حقوق وار ایکن سزک ایچون

بو ایشی یا پامزسه زرده قالدی
بزم ایچون یا مق. || ... دن قالدیر
یری یوقدر = هیچ اوندن فرقی
یوقدر : بو آدمک ده هیچ
دیلنجیدن قالدیر یری یوقدر.
|| قاله قاله = توکنه توکنه ،
کیده کیده بو قالدی : او بیوک
عائله دن قاله قاله بر اوفاق چو-
جق قالدی. || قات قاله = اک
نهایت، صوگ درجه ده : قات
قاله محتاج اولورسه ق بونی قو-
للا نه جغز .

قالمه { س. ۱. قالمق ایشی . و :
قالق . ۲. یاتمه ، بیتوتت :
کیجه قالمسه کللیسکن . = ص.
۱. آرتان ، فضله ، باقی : اقسام
طعامندن قاله هیچ بر یمک یو-
قیدر؟ ۲. بر زمانده ویا برخلق
طرفندن مستعمل اولوب استعمالی
دوام و تبادی ایدن : بو عادت
اسکی رومالیردن قاله در؛ وند-
یکلیردن قاله برقله؛ اسلافزدن
قاله مراسم .

قالندی { س. ۱. آرتمش مقدار ،
بقیه . ۲. نشان ، علا-
مت ، اثر .

قالتمق { جغ. قاله واقع و ممکن
اولمق ، اقامت و بیتوتت
ویامکت و آرام ایدمک : بوراده
قاج کون قاله حقدر؟

قالوره { س. یامه لی پاپوج و سائر
مشین شیپلر .

قالوره خانه { س. اسکیمی دکانی ،
محلی .

قالوریر { س. یونانی الاصل
قالوریر { فر . Calorifere }
بعض بیوک دائرله ده تسخین
اصولی که بر یرده زیاده آتش

یا قلوب اورادن حرارت کونک
و بوریلرله اوله لره تقسیم او-
لمقدن عبارتدر .

قالوش { یاخود غالتوش . س.
[Galecho] بو-
تینلری چاموردن محافظه ایچون
اوستندن سکیمان قوندوره .
[فرانسزجه ده باشلیجه لاستیقلره
دیندیکی حالده ، لسانزده یالکیز
قوندوره جی ایشی اولان
دیگیشیلیرینه دینلیر .]

قالومه { س. [یسا .] جغ. دیر
اوزرنده بولنان کیرک
زنجیرینک دکزده بولنان قسمی ؛
قالومه و یرمک = دمیرک زنجیرینی
قویو یرمک .

قاله { ح اکسیک اوله رق ، اول :
ساعت بشه چاریک قاله
کلدی : بارامه ایکی کون قاله
کلکیز . مقابلی : گچه . || قاله قاله ،
قات قاله . با : قالمق .

قاله مسک { س. [اصلی : فا .
غایه مسک] مسک
کدیندن مأخوذ مسک .

قالی { قالیجه . با : خالی ، خالیجه .

قالدش { س. قالمق ایشی ، قالسه .
با : قالمق .

قالیق { ص. ناقص ، اکسیک ، نا
تمام : عبارتک اوراسی
قالیق کوریندور؛ قالیق فقره ،
جمله = س. اکسیکک ، نقصان :
بو عبارتک قالیقلری چوق ؛
قالیقلری دوزلتلی .

قالیقوت { س. اساساً هندستانک
قلیقوت { قلیقوت شهرنده یا-
پیلان بر نوع بز و بونک آوروپا
ده پایلان تقلیدی .

قالین { ص. ۱. قطری ویا عمقی
{ زیاده اولان (جسم) ،
یوغون ، طوق ، قبا ، ضخم ،
کشف ، غلیظ : قالین آفاج ،
تخته ، ایپ ، قماش ، دیوار . ۲.
قویو ، صولی اولیان ، قواملی :
قالین یوغورت ، پگمز . ۳. جغ.
تربیه اولمامش ، قبا ، غلیظ و تند :
قالین آدم . ۴. ذکاسی اولیان ،
غباوتلی : قالین ذهن قالین قنما ،
قالین قفالی .

قالینس { س. [ر.] دکز مار-
طیسنه بکزر لذید
اتلی بر جنس دره قوشی .

قالینلا تمق { فت. و :

قالینلا شد یرمق { فت. قطر ویا
عمقی آرتدیر .
مق ، ده قالین ایتمک : بواجی بر آرز
دها قالینلا تملی ، قالینلا شد یرملی .

قالینلا شیق { فل. ۱. دها قالین
{ اولیق : بو فانه لر
بیقاندیجه قالینلا شدی . ۲. جغ.
ثروت و قوت قرانق .

قالینلق { س. ۱. قطر ویا عمق
{ زیاده لکی ، کشفات ،
ضحات ، غلظت : بو ایپک ، بو
کارساله نک بو آغاجک قالینلقی .
۲. قیباتی ، عدم ذکا ، حماقت :
ذهن ، قفا قیلینلی .

قالینوس { س. [ر.] لورکه مشابه
بر جنس بالیق .

قالیون { س. [فانالانجه Galeone]
{ دن] قدیمده سفائن
حریه نک بورده لرنده ایکی ویا اوج
صره طوبی حامل و آرمه لری
قباسورته اوله رق متعدد مربع
یلکنر ایله مجهز برنجی صنفی .

قالیونجی } س. وقتیلہ قالیونلر-
ده مسخدم افراد
بحریه .

قالیه } س. فا. « غالیه » دن
{ غلط } با : قاله مسك.

قالما } و قئا. س. با : قامه.

قاماشدیرمق } فت. ۱. اکشی
{ شیء دیشلری
کمز و عیجیلانیر برحاله قومق:
بر اریک یدم دیشلرمی قاماشدیر.
دی. ۲. ضیانک کثرتی کوز -
لری کورمز ایتک، اورمق :
قار کوزلرمی قاماشدیردی؛
کوزلری قاماشدیره جق درجه ده
پارلاق.

قاماشمق } فل. ۱. (دیش)
{ اکشی بر شیء ایصیر -
مقدن کمز و او یوشق بر حاله
کلك : بر اریک یمکدن دیشلرم
قاماشدی. ۲. (کوز) پارلاق
برشیئه باقمقن قراروب کورمز
اولق : قاره، کونشه باقمقن
کوزلرم قاماشدی.

قامبور } قامبورلق. با : قنبور
{ و سائره .

قامبیال } س. [یئا.] تج. بولیجه
{ سندى .

قامبیوق } س. [یئا.] Cambio = مباد
{ دله [تج.] اسهام و اوراق
تقدیه مبادله سی، بونلرک آلیش
ویریشیله اجرا اولنان معامله
صرافیه : قامبیوسمساری، قامبیو
راعجی .

قامت } س. عر. [عر.] ترکیبا -
{ تده « قامه » صورتنده -
ده بولنور. [بوی ، انسانک
آیاقده طور دینی حاله اوزو -

نلفی و بدننک طولاً شکل و
هیئت : قامت بالا، قامت دلجو؛
قد و قامتی موزون؛ موزون
القامه .

قامت } س. جماعتله نماز ائناسنده
{ مؤذنک « قد قامت
الصلاة » دیه رک اذان او قومسی
که فاتحه صلاة حکمنده در :
قامت کتیرمک = اذان او قویوب
قد قامت الصلاة دیمک. || مج. قامتی
آرتدیرمق = هرکسک ایشیده -
بیله جکی صورتده اعلاء صوت
ایتک .

قامچی } س. بر دکننک اوچنه
{ باغلی و اورمغه یا خود
حیوانلری قورقودوب یورومتکه
مخصوص دری و مشین و یا ایپ
و سائره دن اورمه شیء، قیرباج،
سوط، تازیانه : قامچی ایله اور -
مق : قامچی چالمق : قامچی بی
صالامق، چاتیرداتق : چاله
قامچی = متصل قامچی چاله رق.
|| قامچی باشی : اوچنده قلاپدانله
بر ایکی صره سی بولنان سکرک
برجنس بز و یا تولبند. || قامچی
قلیج = اکسز بر جنس قلیج .
|| قامچی قوبروق = قیلسر قو -
یروق .

قامچیلامق } فت. ۱. قامچی چا -
{ لمق، قامچی ایله
اورمق : حیوانلرینی قامچیلایوب
طور یوردی. ۲. روزکار و یا
یاغمور یوزه چار پمق : شدتله
یاغان یاغمور یوزلرمزی قامچیلایا.
یوردی. ۳. مج. بر ایثی یورو -
تمک ، قوغالامق ، تعقیب و
تسریع ایتک .

قامسروت } و یا قماروت. س. [یئا.]
{ Camarotto دن }
و یورده قامرده بولنان یعنی
موقعلی یولخیلره خدمت ایدن
آدم .

قامسره } س. [یئا.] Camera
{ .۱. واپور او طه سی ؛
یان قامره = کوکرته نک ایکی
یاننده کی قامره لک بهری ؛ قیو -
دان قامره سی : برنجی قامره . ۲.
آورو بادولترنده مجلس مبعوثان :
ایتالیا قامره سنده ؛ انککرته نک
لوردلر، عوام قامره سی .

قامسره } س. [اصلى آکلاشیله -
{ مدی] یغین قامره سی -
تارله ده دمت کوملیدیسی

قامش } س. ۱. صولی یرلرده
{ بیتن ایچی بوش یومشاق
ودو کوملی نبات که انواع واجناس
کثیره سی اولوب مختلف اوزونلق
وقالینلقده اولور، ساز، نای،
قی، قصب ؛ شکر قامشی = عصاره -
سی شکر اعمالنه یارایان قامش
نوعی که اقالیم حاره ده اولور .
۲. قامشه مشابه شیء و آلت
تناسل ذکور . ۳. ماصوره :
باروتلق قامشی . ۴. اصداف بحریه
دن سولینه دینلن صدف. || قا -
مش بایرامی = اسرائیلرک قامشدن
قلبه لره قیامتله لری عقبنده کی
بایراملری . || بورن قامشی =
بورنک غضرونی، ققرداغی . ||
قامش حلواسی = بال آغده سندن
یاییلان جنسی. || قامش طام =
سازله اورتیلی قلبه . || قلم قامشی =
یونتیله رق بازی یازمغه یارایان
قامش جنسی که بحر فارس سوا -
حانده اولور. || قامش قولاق =

قولاقلری دوز کون عرب آتی.
 || مثقال قامشی = صره واری
 بر برینه بیشیک و دوز کون شیئرلر.
 قامشجق { س. قویو جی وسائرہ
 } اوجاغنک آلونبی بر
 نقطه یه طوبلا یوب پوفلیکه
 مخصوص ماصوره واکری بو.
 ری، حلاج.

قامشلق { س. قامش بیتش یر، قا.
 } مش قورولنی، نیستان.
 قاملیا { س. [فر. Camellia] قا.
 } لین یاراقلی بر آغاجک
 ویردیکی بیوک و صاریمی سمیز
 یاراقلی چیچک که اوروپا خلقنجہ
 پک مقبولدر : قاملیا آغاجی،
 چیچکی.

قامو { یاخود قمو. ص. [اصیلی :
 قاموق] هب، بوتون،
 جمیع، دوکلی : قامو عالم. مر.
 } سنڊ. عر. ج : قوا.
 قاموس { میس. [بلکه یو.
 Qnaxvov دن] ۱. دکن، بحر،
 یم، دریا. ۲. لغت کتابی،
 بر لسانک کافه لغاتی و شرح و
 تفسیر لرینی حاوی کتاب. [اصل
 فیروز آبادینک لسان عربینک
 لغاتی حاوی اولان مشهور
 اثرینک اسمی اولوب، شهرتہ
 بناء، بالنعیم علی الاطلاق لغت
 کتابی معناسیلده قوللانلدر،
 فارسیده « فرهنگ » کبی :]
 قاموس عربی، قاموس ترکی، قا.
 موس فرانسوی، قاموس الا.
 علام.

قامه { س. ۱. دیواره وکراسته و
 } سائرہ یه قاقیلان بیوجک نخته
 چیوی، سیکل. ۲. نخته وسائرہ
 یاروب آچق ایچون اوجی سیو-
 ری و آرقه سی قالین اکثریا

اوج گوشه لی نخته و یادمیر، طاقوز.
 ۳. ایکی طرفی کسکین و اوجی
 سیوری واکلی بیچاق، کوچک
 خنجر، جنبیه : قامه چکمک؛ قا.
 مه قامه یه کلک = قامه ایله
 اورشمتی. ۴. بعض اویونلرده
 یگیان آدمک یوزینه قونیلان
 لکه و علامت : قامه باصمق =
 غلبه چالمق، یگمک. || بالطه قامه سی =
 سیوری اوجلی طرفی. || طوب
 قامه سی = طوبلرک قویروقلرنده
 قپاق ایشنی کورن بر آلت.

قامه مق { فت. اکسرک اوجنی بر.
 } چین ایتمک. || محج.
 اکسرینی قامه مق = لقر دیسنی
 آغزینہ طیقمق.

قان { س. ۱. انسان و حیوانلرک
 } بدنده طامارلرک ایچنده
 جولان ایدوب حیاتلرینی ادامہ
 ایدن قرمز ی برمایع ماده، دم،
 خون. ۲. محج. قتل، آدم اولدیرمک
 جنایتی : فلان طاغده کچنلرده
 قان اولمش. ۳. خصوصت، محاصمه،
 دشمنلک : آره لرنده قان واردر.
 ۴. اوریلان آدمک انتقامی،
 اخذ نثار : قان کودمک؛ قانی
 طلب ایتمک. ۵. جنک، جدال،
 غوغا، حرب : قان اولسون.
 || قان آرامق = قصاص ایستمک.
 || قن آغلامق = قانی کوز یا.
 شیلہ آغلامق، پک متأثر و دلخون
 اولمق. || قان آقتمق = سفک دما
 ایتمک. || قان آققی = حرب و قتال
 وقوع بولمق. || قان آلدیرمق =
 صحتہ یاراز رعیمیلہ بر طاماردن
 قان اخراج ایتدیرمک. || قان
 آلمق = جراح ویا بربر برینک طا.
 مارندن قان چیقارمق، فصد

ایتمک : نزول اصابت ایدنلردن
 قان آلمق اقتضا ایدر. || قان
 آلیجی = قان آلان جراح ویا
 بربر، فصاد. || قان ایتمک =
 قتل ایقاع ایتمک. || قان ایستمک =
 دیت طلب ایتمک. || ایکی الی قانده =
 مفتری، اخلاقسز، مفسد. || قان
 بهاسی = دیت. || قان ترلمک، قان
 تره باتمق، قان تراچینده قالمق =
 چوق ترلمک. || قان چاناغی =
 چوق قیزارمش کوزدن کنایه
 در. || قان دوکک = سفک دماء
 ایتمک. || قان صولانمق = فقر-
 دمه دوچار اولمق. || قانہ صو.
 صامق = سفک دمایی آرزو
 ایتمک. || قاننه صوصامش =
 کندی قتل واعدامنی ایجاب
 ایتدیرمک حرکتده بولمان.
 || قانی صیجاق = سوزلی، انسیتلی.
 || قان طاشی = قانی طور دیرمق.
 خاصه سنی حائر زعم اولنان طا.
 مارلی عقیق. || قان طوتمق =
 قاتل جنایتک تأثیریلہ مبهوت او.
 لوب شاشیرمق. || قان قانامق =
 ۱. جوش و خروشه کلک. ۲.
 برینی درونی سومک. || قرداش
 قانی = برجس نبات، چیچک. || قان
 قورودان = بیروح الصنم و غلط
 اوله رق عبدالسلام دینن نبات.
 || قان قوصمق = چوق عذاب
 و صیقندی چکمک. || قان کیتمک =
 ۱. چوق قان آققی. ۲. چوق
 عذاب چکمک. || قانہ کیرمک =
 سبب موتی اولمق. || قان یوتمق =
 اذیت چکمک. || یوزه قان کلک =
 بکزه رنک کلک. || یورکندن،
 ایچندن قان کیتمک = غایتله معذب
 و متالم اولمق.

قاناپه } يا قايه. س. (فر. Cana-
 { pé } آرقه لی وایکی یانی
 بتون سدیر، ایکی اوج کشی او-
 نوره جق قدر اوزون قولتوق،
 سریر.

قانامق } فت. قان آقه جق صو-
 { رتده جرح ایتک، قان
 آقدیرمق: المی قاناندم؛ کیمسه-
 نک بورنی قانامدی.

قاناره } س. اتلری یته جک حیوا-
 { نلری کسوب بوزدکاری
 یر، سلخانه. || مج. آیاغیله قانا-
 رمیه کیتک = اولومی آریوب
 بولمق: کندینی تهسکیه آتمق.

قاناریه } س. بلا: قناریه.

قانال } س. بلا: قنال.

قانامق } فل. قانی آقق، یاره-
 { لانوب قان چیقمق:
 بورنم قانادی. || کیمسه نک بورنی
 قانامقیزین = بلا حرب، بلا وقو-
 حات.

قانامه } س. قانامق ایسی. بلا:
 { قانامق.

قانبک } س. بولکیش یل قنبوری.
 { || قانبک اونی = بر جنس
 نبات.

قانبور } قانبورلق. بلا: قنبور
 { وسائر.

قانت } ص. عر. ئ: قانتسه. ج:
 { قانتین. [«قوت» دن
 سف.] ۱. مطیع، تابع، اطاعتلی.
 ۲. اوامر الهیهیه اطاعت ایدن،
 متقی. ز.

قانتارمق } فت. قانه قانه صو-
 { ایچرمک، صویه طو-
 بورمق. مر.

قانتارمه } س. آزیلی آتلیک
 { آغرلینه اوریلان
 دمیر.

قانبجه } س. اوجی چنکلی گوندر:
 { قانبجی، یاغین قانبجه سی.

|| قانبجه باش = قره دیکیزک آنا.
 طولی ساحلنه مخصوص بر نوع
 کمی که باشلیجه کراسته و اودون
 کومور نقلنده قوللانیلیر. || مج.
 قانبجینی طاقق = بایدشوب آیرلامق،
 مسلط اولمق.

قانبجه لامق } فت. ۱. قانبجه یی
 { آتوب طوتمق،
 طاقق. ۲. مج. مسلط اولمق.

قانبجیغه } یا قانبجوغه. س. اگرك
 { اوک قاشنک باغی ویا
 طوقه سی.

قانبجیق } ویا قانبجوق. ص. ۱.
 { دیشی: قانبجیق اشک،
 قاطر، کوپک. ۲. مج. خاش،
 چفته لی، حیله کار، دونک طبیعتلی
 آدم. = ۱. دیشی مر-
 کب، اشک دیشیسی. ۲. دیشی
 کوپک، کوپک دیشیسی.

قانبجیقلق } س. خیانت، چفته-
 { لیلک، حیله کارلق، دو-
 نکک: بن او قانبجیقلقی قبول
 ایتم.

قانچیلار } س. [ینا. Cancellier]
 { برشمبندر خانه نک امور
 تحریریه و معاملاتنی اجرا ایدن
 مأمور، کاتب، مدیر: شهبندر-
 خانه قانچیلاری.

قانچیلاریه } س. [ینا. Cancel-
 { leria] معاملات
 رسمیه ایفاسی ایچون قونسولو-
 سخانه لر زدننده کی قلم: قونسولوس
 قانچیلاریه سی.

قاندیری } س. سبت وحصیر اور-
 { مکه یاریان ایجبه بر
 جنس ساز، سبجی سوگودی.

قاندن } یا قندن. ظم. زهدن:
 { قاندن کلپور؟

قانده } یا قنده. ظم. (الیوم زبا-
 { نزدی: خاند و غلط
 فاحش اوله رق هانده [زرده:
 قانده در دوستک ایلی؟ قانده
 ایسه کله جک = زرده ایسه،
 کله سی یاقیندر؛ قانده قالدی =
 زرده قالدی؟ نه قدر بعیددر؟
 قاندیرمق } ذهنی چویرمک، ار-
 { ض اولمق: قولای قاندریلیر
 آدم دکلدر.

قاندیرمق } فت. ۱. اقتناع ایتک،
 { ضا ایتک: بزمله برلکده کلککه
 قاندریمغه چالیشدمسه ده قاندریم-
 مدم. ۲. طویورمق، کفایت
 مقداری یدیرمک ویا ایچیرمک:
 یکه صویه قاندریم.

قاندیرمه } س. اقتناع، ذهن چویر-
 { مه، ارضا: او نک
 قاندریمه سی پک غریبدر.

قاندیریبجی } ص. قاندریان، اقتناع
 { وارضاییدن، مقنع:
 پک قاندریبجی آدمدر؛ برطاقم
 قاندریبجی سوزلرله.

قاندیریش } س. قاندریمه، اقتناع،
 { ارضا.

قانسه } س. بلا: قونسه.

قانع } ص. عر. ئ: قانعه. [«قنا-
 { عة» دن سف.] قناعت ایدن،
 نائل اولدیغی شیئی کافی بولوب
 زیاده یه طمع ایتین: قسمت ازلیه.
 سیله قانع اولان بختیاردر.

قائغال { س. } (تكرلك ديمك اولان وپورى كى اوزون بر شيئك چوپريلوب چوركلمكه آلدېنى داژوى شكل، حلقه، طوره : خلاط قائغال اولمش. ۲. بو وجهله چوپرلمش شيئك هر بر چوپرېمى : بر قائغال قورشون پورى؛ بش قائغال تل. || قائغال اتمك = حلقه حلقه دېوشېرمك. || قائغال دېكفى = دوه نك يديكى برجنس نبات.

قائغاللاق { فت. حلقه حلقه وچو- ركله طوپلامق : خلاطى، تلى، قورشون پورى يى قائغاللامق.

قائغاللامق { فل. حلقه حلقه وچو- ركله اوله رق طو- يلامق : ييلان قائغاللامشىدى.

قائغرن { س. ص. و. : قائغرينه { س. ص. با : قائغرن.

قائقمق { فت. طوغان و آتمجه كى آوجى قوشى آوه آاشد- يروب تربيه اتمك.

قائقمىق { فل. ۱. (قوش) پيسله مك : چمقمرق . ۲. (قازلر) باغرىشمق.

قائلامق { فت. قانلى اتمك ، قانله ملع اتمك ، قانه بوياق : اللرىنى، اوستنى، يوزىنى قانلادى. **قائلامىق** { فل. ۱. قان سورلك ، قانله ملع وملوث اولق : اللرى ، اوستى باشى قانلامش . ۲. يوزه قان كلك ، بگزهرنك كلك : براز جانلانوب قانلاندى . ۳. قانلى قاتل اولق ، جانى او- لقى : هر خباتى ارتكاب ايتد-

كدن صكره عاقبت قانلانوب پراقتيه آتلى .

قائلى { يا قانلو. ص ۱. قانه بو- لاشمش ، قانه بوياشمش :

قائلى ال ، قانلى اثواب. ۲. بد- ننده قانى چوق ، قانى سائر اخلاطنه غالب ، دموى : قانلى آدم اولدېغىچون نزولدن قور- قيور. ۳. چوق پيشمىوب كسلجه قان طاملان : قانلى بر برزوله .

۴. قاتل ، قاتل نفوس ايدن ، جانى : قانلى آدم ؛ قانلى قاتل .

|| دلى قانلى . با : دليقانلى . || صيحاقت قانلى = قانى صيحاقت ، سويلى ، مونس. || صوئوق قانلى = ۱. قانى صوئوق ، بارد ، سو عمسز . ۲. تلاشسز ، متانى ، قيدسز .

قائتمق { فل. ۱. مقصدار كفايه ده يمكه ، صويه قاندى ؛ قانجه يه قدر يدى ، ايجدى ؛ قانه قانه = طو- نجه يه قدر ، طويه جق صورتده ، بول بول : قانه قانه صو ايجدى .

۲. قانع و راضى اولق ، قناعت كلك ، ذهنى ياتمق : قاندىرمق ايجون او قدر دليللر ايراد ايتدم يته قاندى ؛ نه سويلسهك نافله قانميور .

قائمه { س. ۱. طومعه ، قناعت ، شمع . ۲. قانع اولمه ، ذهن ياتمه ، قناعت كله ، رضا : اونك قانمىسه نه قدر زور .

قانون { سذ. عر. ج. قوانين. يو. } (Κανον) ۱. قاعده ، قضيه كليه : قانون عمومى ، قا- نون رياضى . ۲. اصول ، نظام ، رسم ، آيين : قانون قديم ؛ قا- نون طبيعت . ۳. دولجه مرعى

و دستور العمل اولان نظامات مجموعى ، نظامنامه : قانون دولت ؛ قانونه تطبيقى حركت ؛ قانون جزا ؛ قانون تجارت : قوانين موجوده ده رعایت .

قانون { سذ. عر. } (فت آتفه نك عيئيدر) حكيم فارابى طر- فندن اختراعى سروى اولان بر نوع چالغى كه بر كوشه سى قيريق مستطيل صورتده بر تخته يه كرلمش تاردن عبارت اولوب مضرايه چالنير : قانون چالمق .

قانون { س. } (« قانون چاوشى » تعبيرندن مختصر اولسه كركدر) عسكرك يلك خلاف نظام و تنبيهات حركانده بولما . ملرينه دقت اتمك و بولنانلرى خبر و يرمك ويا توقيف ايتدير . مك وظيفه سيله موظف مامور .

قانونا { ح. عر. } (توفيقاً ، قانون و نظامله ، نظاماً : قانوناً كندېسته نه معامله ايدملك اقتضا ايدرسه او كاراضى اولميدر ؛ قانوناً تأديب و تربيه سى اقتضا ايدر ؛ شرعاً و قانوناً .

قانونچه { س. فا. كوچك قانون و نظام رساله سى .

قانوننامه { س. فا. بر ماده حقنده فقرات قانونيه يى جامع كتاب ويا رساله ، نظامنامه : تجارت قانوننامه سى ؛ قانوننامه ها بون .

قانونى { ص. عر. } (قانونيه . ۱. نظام و قانونه منسوب و متعلق ، علم حقوقله مشغول ، قانون شناسى : قانونى آدم . ۲. قانون و نظام وضع و تأسيس و ترتيب و تنظيم ايدن ، واضع

قانون : قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری . ۳ . قانون دینن چالغینی این چالان . || طب قا - نونی = جرح وقتل و تعادی اخلاق کبی جرم و جنایتلرک تشخیصی اصول و قواعدینی مبین علم که من جهة فن طبه و من جهة حقوقه مربوطدر .

قانونیت { س . عر . برقراردک قانون و نظام حکمنه کچمسی : بولا یکنه قانونیتی اراده سنیه . سنک شرف صدورینه منوطدر .

قانونیجه { س . [یتا .] ۱ . چوال و مندر یوزی وسائرہ اعمالنه یاریان قایلن و سکرک کنویر بزى . ۲ . یوک ایلیکیله نقش ایشلکه مخصوص سکرک و سطرنج طوقومه لی سرت وقو - له لی بز : قانونیجه ایشلک .

قانه { س . بح . کینک ثقلتنه کوره صویه باتان قسمنک درجاتنی کوستر مکة مخصوص اوله رقی باش وقیح بودوسلامه لری اوزرینه موضوع رقلرکه قدم اعتباریله . در .

قانی { یاخود قنی و خانى . ظم . [استانبولجه زباندی « هانه » ایسه ده « ق » ایله « ه » آره . سنده مناسبت اولدیغندن ، و ذاتاً « خ » دخی بوراچه « ه » کبی تلفظ اولندیغندن ، « خانى » یازوق ده ا طوغر یدر] ۱ . زهده ؟ زهده در : خانى سزک یازدیغکز یازى ؟ خانى بونک علاوه سى ؟ ۲ . تنبیه و اخطاره دلالت ایدر : خانى کوزل یازیلی برکتاب یوقی ایدی ؟ خانى دون بر لقردی ایتدی ایديک ؛ خانى بوکون برابر

کیده جکدک . — چوق دفعه « یا » اداتی ده الحاق اولنور : خانى یا برخرابه نك زیارتنه کیده - جکدک ؛ خانى یا سزک قوشمه کز بوی ؟

قانیقسه مق { فل . یاخود :

قانیقسه مق { فل . و :

قانیقمق { فل . ۱ . سفک دمايه مائل اولوق . ۲ . برشیئه تکررله آلیشمق : دوکک کار ایتمور قانیقسه مش .

قاو { س . ۱ . آتیش طوتیشدیرمق و یا چیغاره یاقق ایچون چاقق و سائرہ ایله طوتیشدیریلان قوری شیء ، طونارق : منظار قاوی ، بز قاوی . ۲ . بعض آغاجلرده اور کبی حاصل اولوب بر صو - رت مخصوصه ده تربیه اولندقدن صکره بر پارچه سی چاققله طوتیشدیریلان پنوق کبی قوری و بومشاق بر ماده : چاققله قاو طوتیشدیرمق . ۳ . پارچه لره آیرلمش و هر پارچه سنک اوچنه کبریت اجزاسی سورلمش چابوق طوتیشور قانجه کاغد : قاو - طیبسی . || قاو کبی = قوری ، خفیف ، چوروک : بواوک کرا - سته سی قاو کبی اولمش .

قاواره { س . یلنمه ، جارطه . عور .

قاواطه { یا قواطه . س . یکپاره آغاجدن اولمش قاب ،

تکنه . — با : قواطه .

قاواق { یا قواق . س . دوز و نك یوکسک آغاج که اکثریا صو کنارلرنده و صولاق یرلرده

اولور ، شجر الحور : آچقه ، قره ، سروی قاواق ، آسریقا قواغی = انواعی . || قاواق یلیری باشده اسمک = کندینی بیوک کورمک ، مغرور لانتق . || بالیق قواغه چیقارسه = محال دن کنایه . || قاواق کبی بیومش = هیچ برشیء اوکرمیه . رک یالکز بوی بیومش .

قاواقلق { س . قاواق آغاجلرینی بر قاواقلق واردر .

قاوال { س . با : قوال .

قاوت { س . قاورلمش اون انوا . عندن یمک که کوچبه خلقتک اک باشلی یمکیدر ، سوبق ، بازینه ، عصیده . سر .

قاورامق { فت . ۱ . زور و شدتله طوتمق ، قاپمق ، یاقه .

لامق ، بتوتنی آوجک ایچنه آلمق : پورتقالک برنی قاورادی . ۲ . صارمق ، اطرافنی آلمق ، احتوا ، احاطه ایتمک : صیزیلر وجودینی قاورادی ؛ آتیش محلینی قاورادی . || ذهن قاورامق = ذهن آلمق ، آکلامق .

قاورالمش { س . قاورامق ایشی . با : قاورامق .

قاورتمق { فت . ۱ . طاودده قیزار - جگری یاغده قاورتمق ؛ قهوه قاورتمق . ۲ . یاقق : کونش چیچکری قاورتمدی .

قاورلمق { ج . ۱ . قیزارلمق ، صورتده پیشیرلمک : یاغده قاورلمش جکر ؛ قاورلمش کستانه .

۳. یا تمق، حرارتدن قوریمق :
بو چیچک کونشدن قاورمق.

۳. خسته اتی چکوب بیویه مه مک.

قاورماج } س. قاورمق قوری
} بوغدای. { قاورمق
یشیل بوغدایه فریک و اوتومه
دیرلر. {

قاورمق } فت. ۱. طاوه وسا.
} زده آتشد اوستی

قیزاره جق صورته چویروب
قاریشدیرمق. ۲. یافق : المی
قاوردم؛ کونشک حرارتی بو
چیچکری قاوردی.

قاورمه } س. ۱. یاغده قاورمق
} اتیمکی : پاناتسلی،

کستانه لی، صوغانلی قاورمه؛
قوش باشی قاورمه = کیکیزی. ۲.

طاوه ده کندی یاغله قاورولوب
بعده طوگدیریلهرق حفظ او.

لمش آت : قربان اترخی قاورمه
بابوب برچوق وقت یرلر. = ص.

طاوه ده قیزاردمق، قاورمق.

قاوروق } ص. ۱. قاورمق، یا تمق،
} کونشدن قورومق،

هوا چالمش : قاوروق یپراق؛
یوزی قاوروق. ۲. خسته لقله

بیویه مه مش : قاوروق برچوق.
قاورامق } فل. { تقه قوزه

دن [قبارمق، اوفورمک، قبا -
ریقلر پیدا اتمک. صر.

قاورزه } س. سرت قابوق، قوف
} قاب : بوغدایک قاورزه -

سی. || آق قاورزه = لسان نوره
مشابه رنبات، فر. Behen bleu

|| قره قاورزه = بیان هاوجی، فر.
Panicant .

قاورشاق } س. ایکی نهرک برلشد
} یکی، بر چایک بر ایر.

ماغه دوکلدیکی یر، قاریشدیران،
قویار، ملتق .

قاورشدرمق } فت. ۱. برلشد -
} یرمک، یان یانه

کتیرمک، تماس ایتدیرمک،
الصاق ایتک : اتمکری، اوکئی

قاورشدرمق؛ اللرخی کوسکی
اوزرینه قاورشدرمق. ۲. ملا -

قات ایتدیرمک، بر یره کتیروب
کوریشدیرمک، دفع هجران و

فراق ایتدیرمک : الله سزی
سود کلرگزه قاورشدرسون .

قاورشمق } فل. ۱. برلشمک، بر
} یره کلوب تماس ایتک،

اتصال والتصاق ایتک : بو ستره -
نک اتمکری قاورشمیور؛ قپو

قنادلری بر یرینه کوزلجه قاورشملی.
۲. کوریشتمک، ملاقات ایتک،

ملاق اولمق، فراق و هجرانک
دفعيله وصاله نائل اولمق : سو -

دیگنه قاورشمق؛ چولق چوجغه
قاورشه جقدر. ۳. یاره وساړه

آغزی قپانمق، ایکی طرفنک
دریسی برلشمک : یارهی دهها

تماميله قاورشه مدی .

قاورق } س. [قوف دیمک اولان
} « قاور » دن مشتق او.

لمغله، « قاعوق » یازلمسی معنا -
سزدر.] ۱. ایچی بوش شی،

قوف محفظه، قاب : سیدیک
قاوغی = مثانه؛ اود قاوغی = اود.

لک. ۲. وقتيله باشه کییلن شی،
باش کسومسی که اکثریا پاموقلی

ویوکسکجه اولوب اوزرینه صا -
ریق صاریلیر : کاتب قاوغی،

یکچیری قاوغی. || مج. قاورق
صالامق : مداهنه کارانه تصدیق

ایتمک، برینک هر دیدیکئی

تصدیق و تقدیر ایدهرک مداهنه
ایتمک. || طال قاورق. با : طالقاً -

وق. || قره قاورق = هندبا،

قاورقاز } س. طانه طبانی دیکئی.

قاورقاس } قاورقاسیه. با : قافقاس
} وساړه.

قاورقلق } س. وقتيله باشلیجه قا -
} وقلری قومغه مخصوص

اولان آصمه راف.

قاورلاق } ص. قبوغی قباروب
} دوشمش، قبوغی آیر -

بلوب دوکلش : قاورلاق آغاج؛
قاس قاورلاق = بسبتون صوبلش،

چیلاق.

قاورلامق } فل. قباروب پارچه
} پارچه دوکلک،

شیشوب اتدن آیرلهرق دو -
شمک : یوزی قاولادی؛ بیلانک

دریسی قاولار.

قاورلیح } ص. قاصیغی شیش،
} فتقلی .

قاورن } س. قباق کبی یره اوزا -
} نهرق حاصل اولان بیوک

میوه که انواعی واردر. قارپوزله
برابر بوستان دخی دینلیر : قاون

قاریوز دیکمک. || قاون ایچی =
پنبه یه چالار قویو صاری

رنک. || آغاج قاونی = کباد انوا -
عندن غایت قالین قبوقلی رچل

باییلان بر میوه .

قاهره } ص. عربی : قاهره. [«قهر»
} دن سف.] ۱. قهر ایدن،

زور وجبر ایلین، محو ایدن :
قوه قاهره، سطوت قاهره.

۲. اوستون کلن، غالب. ۳. دفع
وازاله ایدن : قاهر السموم = پاد
زهر. || مصر قاهره وسه : قاهره =

خطه مصریه نك مركزى و خديويتك مقرى اولان شهر كه بزجه خطه نك اسميله يعنى مصر ديمككه معروفدر .

قاي { س. ياغمورلى هوا، مزلقه. س. }
قاي { س. }

قاي { ياخود قيا. س. } « قايق »
قاي { دن } ۱. ايرى وسرت طاش، صخر، صخره : آق قيا، قره قيا؛ قاي دويرمك . ۲. طاشاق و صرپ طاغ، طاشاق اوجوروم، يار : كنديني بر قايدان آشاغى آدى . || قاي باشى = باشليجه چوبانلرك و طاغلرده قايلارده كز نلرك سويلدكلى بر نوع تركى . || قايباليفى = سياهى وسنجا . پيسى اولور قهر در ياده كزر كوچك بر نوع لذيد باليق . || قاي قوروغى = بر نوع نبات . || قاي قوشى = بر جنس قوش . || قاي ككيكى = ككيك نوعى . || قاي كلرى = بر جنس كرتنكله . || قاي ليفى = بر جنس يوصون . = ص. مچ . پك سرت، قى = قاي كوكل .

قاياجق { س. كوچك قيا . || قاي-اجق } جق آغاجى = طوب قونداغى و اوكا مشابه شيبئلر يابيلان سرت بر نوع قاين آغاجى .
قايار { س. حيوانك بوز اوزرنده نعلى . }
قاياسه { يا قياسه . س. اگر قولاننك طوقه يه كچه . }
جك قايشى، قانجوغه باغى .

قاياغان { يا قياغان . س. ياراقلى }
قايان { يعنى طبقه لره منقسم بر نوع طاشك دوشمه ايجون و يازى طاشى يرينه قوللانيلير،

فر. Artoise .

قايان { ص. سرعتلى، شدتلى . = س. طاغدن سرعت و شدتله اين سيلاب . }

قايايق { ص. ۱. قايار، بر يرده }
قايايق { طوروماز، صيوشيق، سيوشيك . ۲. چاليمش، آشير-لمش، مفضوب، مهبوب . ص. }
|| قايايق باليق = الده قايار لزو-جتلى بر جنس كول باليفى .

قايايقچى { س. مال آشيران، غاصب، يغما كر . ص. }

قايايقچى { فل. و : }

قايايمق { فل. قايبوب سيوشمك، صيرلىق . ص. }

قايد { سن. عر. مچ : قواد . قو-ماندان، سالار . }

قايديراق { س. او يون اوينا-دقلى ياصى و قايار طاش : قايديراق اوينا مق . }

قايديرلىق { ج. قايمغه سوق اولمق، قايه رق اينديرلك : يكي يابيلان كمى قازيق اوزرنده دكيزه قايديرلى . }

قايديرمق { فت. ۱. قايمغه سوق ايتك، قايه رق ايند-يرمك : يكي يابيلان كمى يي قا-زيغك اوزرنده قايديردرق دكيزه اينديردير . ۲. آباغنك قايمغه سنى موجب اولمق : صوقاغه آندقلى قارپوز قيوقلرى آدمى قايديرر . }
|| مچ . آياغنى قايديرمق = مو-قندن دوشورمك، باعث نكبتى اولمق .

قايديرمه { س. قايديرمق ايشى . }

قاير { س. نهرلك سوردكارى }
قاير { قومدن محصل ايدن موقت }

قوم آطهسى، چاي آغزرنده كى قوم سد، فر. Barre . [مترو-كيتى تجويز اولميه جق كوزل و الزم بر لغتدر .]

قايراق { س. ۱. طوپراغى قايار }
قايراق { و متحرك خيرسز ير . ۲ . بوز اوزرنده قابيله جق ير . }

قايرالمق { فل. (ايرماق) قوم لرى پيدا ايتك : قايرالان اير-ماقرك دائما آيسقلامه سى اقتضا ايدر . }

قايران { س. اورمان آره سنده }
قايران { واسعجه بوش ير، بيوك آلان . }

قايرلىق { ج. ۱. باقلىق، تصا-حب و حمايه ايدلك، غائله سى چكلمك : او زواللى آدم كيسه طرفندن قايرلدى . ۲ . بر خدمت و مأمورته نصب او-لتمق، استخدام ايدلك : بو آدم بر خدمتله قايرلدى . }

قايرمق { فت. [اصلى : قايفور-مق] ۱ . باقق، تصا-حب و حمايه ايتك، غائله سنى چكلمك : بنى كيسه قايرمبوره . }

۲ . حسن اداره ايتك، ايلرى سورمك، دونديرمك، دقت ايتك : بو ايشى سز قايرمليسكز . ص. ۳ . قوللامق، خدمت و منصبه نصب ايتك، استخدام ايتك : اونك مقصدى آدم قايرمق . }

قايرمچى { ص. باقان، غائله سنى }
قايرمچى { چكن، حمايه و تصاحب ايدن، حامى . }

قايسارى { ك. نه طرفه، نه جهتده، }
قايسارى { نزهه طوغرى؛ ص. }

قاییسی { یا قایسی . س . اریک ایله
 زردالینک بیوکی ودها ایسی ،
 مشمش؛ شام قایسیسی = بومیوه .
 نك اك اعلا جنسی؛ قایسی طا .
 تلیسی ، خوشافی = بو میوه نك
 قوروسندن یاپیلان رچل و خو-
 شاب . || قایسی آغاجی بومیوه یی
 ویرن آغاج .

قایش { س . ا « قایق » دن } ۱ .
 اصل بربرلك اوستره بیله .
 دکاری مجاللا کواساله دیلمی .
 ۲ . علی الاطلاق مشین وکواساله
 وسائر دباغلامش دریدن طار
 واوزون پارچه که باغلامق
 وصیقمق کبی ایشلرده قوللا .
 نیلیر : قلیچ قایشی ؛ اگر قایشی ؛
 اوموز قایشی = پالاسقه وسلاح
 ایچون طاقیلان حمایی قایش .
 || قایش بالینی = دستره بالیفنك
 بر نوعی . || قایش دیلی = خذله
 بیننده متفق علیه قبا ومستهبین
 لسان . || قایش قیران = صایان
 قیران دخی دینان بر اوت که کو-
 کلری سرت و صاغلامدر ، فر .
 Arrête - Boeuf . || قایش کبی =
 قوبارلاماز اوزار شیء : قایش کبی
 بر ات .

قایش { س . قایمق ایسی و طرزی ؛
 قایش } بر قایش قایدیم که . با :
 قایمق .

قایشچی { س . ص . ۱ . مختلف
 قایشلر یاپان و صاتان
 آدم . ۲ . آلدادیچی ، طولاند -
 یریمی ، حیله کار .

قایطاز { س . ۱ . خوتوز ، قوتاز ،
 قوش باشنده کی تبه لك .
 ۲ . تانارستان صیغیری . || قره

قایطاز = طور میوب اوتیه بری به
 قوشان ، هر طرفه سکیردوب
 صالدران آدم .

قایغه { س . چالقانوب یاغده پیشن
 یومورطه ، فر . Omelette .

قایغو { س . ۱ . غم ، کدر ، غصه ،
 ۲ . غائله اندیشه ،
 دوشونجه : جوبانه یاغ قایغوسی
 کچی به جان قایغوسی .

قایغورمق { فت . غائله سنی چکرمک .
 با : قایرمق .

قایغوسز { ص . دنیاده بر شیئه
 کدر ایتمز ، غائله چکمز ،
 لاقید ، لا ابالی ، فارغ البال :
 قایغوسز آدم .

قایغولی { ص . ۱ . مکدر ، غمناک ،
 محزون . ۲ . حزن انکیز ،
 فاجع ، مؤلم .

قایغی { ص . قایدیرلمش ، بر طرفه
 میل ایتمش ، اکری . مر .

قایغنمق { فل . اگر یلك ، اگلك .
 مر .

قایق { س . « قایمق » دن } ص .
 یک اوزرنده قایوب کیدن

کوچک تکنه که انوعی و مختلف
 قطعه ده اجناسی اولوب کورکه
 ویا ساده بلکنله حرکت ایدر :
 پیاده قایق = پک خفیفی که طار
 واوزون اولور ؛ ایکی ، اوچ
 چفته قایق ؛ آتش قایغی ؛ اودون
 قایغی = اودون طاشیان بیوجکی ؛
 بازار قایغی = یدی چفته یوک
 قایغی ؛ بالیق قایغی = بالیقچیره
 مخصوص قباسی .

قایقچی { س . قایق قوللانان ،
 کورک چکدرک قایغی
 یورودن ، کرا ایله ایشلیدیکی بر
 قایغک صاحبی ویا معاشرله بر

دآردنک قایغنی قوللانان آدم :
 قایغنی اصنافی ؛ قایقچیلر کتخداسی .
 قایقچیلیق { س . قایق قوللامق
 صنعتی : قایقچیلیق زور
 بر صمتمدر .

قایقچخانه { س . قایغنی چکوب باغلا-
 مغه ویا قیزاق اوزرینه
 آانغه مخصوص طالعده دن محافظه لی
 محل : بو یالینک قایقخانه سی وار-
 میدر ؟ بوا - کله نك کوزل بر
 قایقخانه سی واردر .

قایق { ص . عر . ۱ . فائله . « قول »
 دن سف . } دین ، سولین ،
 بر سوزك صاحبی : بو سوزك ،
 بو بیتك قائلی کیمدر ؟ ۲ . راوی ،
 ناقل ، نقل وروایت ایدن : بو
 حوادئك قائنی بولمی . ۳ . راضی ،
 رضا ویرن : بنم دیدیکمه بر
 وجهه قائل اولدی ؛ بن ایشك
 او صورتله تسویه سنه ده قائم ؛
 بن بر قارینجه نك ازلسنه قائل
 اولمام .

قایم { ص . عر . ۱ . قائمه . « قیام »
 دن سف . } آیقاده طوران ،
 قیامده بولنان : او طیه کیر-
 دیکمده کندیسسی قائم ایدی ،
 کندیسسی قائم بولدم . ۲ . طوران ،
 موجود ، باقی : قاهرده ابن
 طولونك جامعی ایوم قائمدر .
 ۳ . برینك یرینی طوتان ، یرینه
 کچن : پدرم وفات ایتدکده
 اونك یرینه بن قائم اولدم .
 ۴ . آشاغیدن یوقاری وضعیتده
 بولنان ، عمودی : خط قائم .
 ۵ . نماز قیلان ، اکثر اوقاتی
 نماز قیلغه کچرن : صلحادن بر
 ذات اولوب کوندوز صائم کجه
 قائم ایدی . || س . هندسه ده {

زاویه قائمه = ۹۰ درجه وسعتی
اولان زاویه؛ مثلث قائم الزاویه =
زاویه سی قائمه اولان مثلث .
|| قائم مقام . با : قائم مقام .

قائمًا { ح. عر. ۱. آياقده اولديغي
حاله، آياقده اوله رق : بزى
قائمًا قبول ايتدى؛ قائمًا سلام
ويردى. ۲. عمودى وضعيتده،
عموداً : اساس خطنه قائمًا برخط
اينديردى. ۳. ميني اولديغي ويرنده
طورديغي، ييقلامش و كسله مش
اولديغي حالده : بو خانه نك قائمًا
فياقى نهدر؛ بو آغاجلرك قيمي
قائمًا تقدير اولنور.

قايماج { ص. قو يورغى يوقارى يه
مائل (كوز)، چينلى كوزى
صورتنده اولان : مغوللرك كوز-
لى قايماچدر.

قايماق { س. ۱. سودك اوستنده
بريكن خلاصه سى، زبد :
بر لوله قايماق، قايماق طاباغى .
۲. هر شيشك اك ابي و منتخب
قسمى، زبده، خلاصه، كزیده .
۳. ياقموردن و يار صويك فيضا-
نندن صكره طوپراغك اوزرنده
طوران اوزلى و كورمه لى انجيه
چاموركه طوپراغك قوه انباتيه .
سنى آرديرر : نيلك فيضانى بتون
اراضى مصرية اوزرينه قالين
بر قايماق طبقه سى بر اقيز . || قا-
يماق كبي = بك لذيد و بك بياض
و يومشاق . || قايماق طاشى =
بك بياض مرمر . || مرمر قايماغى =
تباشير خلاصه سى . || قايماق ياغى =
اعلا تره ياغى .

قايماق قلاقمق { فل. اوستنده قايماق
باغلامق .

قايماقلى { ص. قايماقده يابليش، قا-
يماغى حاوى : قايماقلى
قطائف .

قايماق { فل. ۱. پارلاق و مجلا بر
شيشك اوزرينه سورتنه رك
كيتمك و يا دوشمك، ذلق ايتك :
بوزك اوزرينه قايدى؛ بر قيا
طاغك اوستندن قايه قايه آشا-
غى يه قدر ايندى. ۲. آياق غير
ثابت بر شيشك اوزرينه باصوب
غير اختييارى و سرعته سورتنك،
سورچمك : آياغم قايب آزقا .
لدى دوشيوردم؛ بو قالديرمده
آتك آياغى قايار. ۳. بر طرفه
ميل ايتك، اكريلك، چاريلقى .
|| كوز قايماق = شاشى اولقى . || ادبل
قايماق = ياكلقى، خطا ايتمك .
= فته . قايديرمق، مجلا بر
شيشك اوزرينه سورتنك : قيزاق
قايماق .

قايماق مقام { س. [عر. قائم = طو-
ران. مقام = محل] ۱ .
برينك يرينه كچن، يرينى طوتان،
وكيل، نائب : يرينه بر قائم مقام
براقوب كيتدى؛ والى قائم مقامى =
والى وكيلى؛ سرعسكر قائم مقامى .
۲. بر قضا اداره ايدن ملكيه
مأمورى : قضا قائم مقامى : قائم مقام
نصب اولندى. ۳. امراء عسكر-
يه دن بيكباشى ايله ميرالاي آره .
سنده بر رتبه مخصوصه يى حائز
عسكرى : آلايك قائم مقامى .

قايماق مالمق { س. ۱ . وكالت ،
وكيلك و كليلك : غيا بنده
فلان قائم مقامق ايديور . ۲ . بر
قضاتك اداره سيله مكلف ملكيه
مأمورينك مأموريتى و حال
وصفتى : بر قائم مقاملغه نصب

اولنق آرزوسنده بولنيور؛
قائم مقاملنى كندينه آزكورور .
۳. بيكباشى ايله ميرالايلىق آره .
سنده كى رتبه عسكريه : بش سنه
قائم مقامق ايتدى؛ قدملى بيكبا-
ش ميلردن اولديغندن قائم مقامق
بكليور . ۴. بر ملكيه قائم مقامنك
اداره ايتديكى مملكت، قضا :
اوراسى بر قائم مقاملندن؛ بو آظه
بر قائم مقامق يردر .

قايمة { س. عر. ج. : قوائم . ۱ .
وقتيه اوزون كاغداوزرينه
ياز يلان بر نوع امرنامه . ۲ .
خزينه ماليه دن و يا بر بانقه دن
قارشيلغى تأمين اولنهرق تداوله
چيقاريلان كاغدكه آقچه مقامنده
آلنوب ويريلير . قائمه نقديه دخی
دينلير . ۳ . قاتوره : بومالك قا-
ئمه سى زرده؛ ۴ . ر . زاویه قائمه .
با : قائم . ۵ . بح . امور غه نك
نهيته قائمًا وضع اولنان بو .
دوسلامه .

قايين { س. آق كوركن : قايين
آغاجى .

قايين { س. زوجه و يازوج برادرى :
احمدك قايينى = زوجه سنك
برادرى؛ فاطمه نك قايينى = زو-
جنگ برادرى . — ديكر اسملره
النصافله زوجين اقرباسنه اطلاق
اولنور : قايين آنا، قايين پدر =
زوج و يا زوجه نك پدرى؛ قايين
آنا، قايين والده = زوج و يازو-
ج نك والده سى؛ قايين برادر =
قايين، زوج و يازوجه نك برادرى .

قاييندېر مرق { فته . ۱ . بر شيشى
ديكرى واسطه .
سيله صوده خاشلاقمق، صوده
پيشيرتمك : قهوه جى يه كوزل ير

قاینامش، قاینامغه تهیته اولنمش :
قاینامه ات.

قَب { مه. با : قاب و قیب.

قَبَا { یاخود قابا. صد. ۱. خفیف-
اولدیغی حالده حججی بیوک:

قبا دوشك، شلتة؛ قبا دنك،

یوك. ۲. شیش، تومسك : قبا

ات. ۳. تریه سز، سوزی ومعا.

ملهسی غلیظ، یوتلماش، ظرا-

فتی اولمیان : قبا آدم. ۴. عادی،

ظریف ومصنع ویا اینجه ونازك

اولیمان، بیاغی : قبا ایش،

قبا دیکیش، قبا اتمك، ایشك

قباسی. ۵. تریه یه مغاير، تر-

بیه سزجه : قبا سوز، قبا لسان.

|| قبا اتلر = صاغری بوتلری.

|| قبا صبا، قبا طاسلاق = قبا

برصورتله، ایشك یالکز قباسی،

اینجه تفرعاتنه کیریشمکسزین :

قبا صبا، قبا طاسلاق شکلی

چیزمك. || قبا صقال = صقالی

قباریق، بیوک. || قبا طانی =

صورتنا جسارت صاتان، جسور

طاسلاغی. || قبا قوز = یالکز

ظاهرده کوستریشلی. || قبا

قولاق = حمای نکضی، فر.

Orcillon

قَبَاء { سذ. عر. اوستلک لباس،
جیه، ققتان.

قَبَاحَت { سذ. عر. ج : قباحات.
۱. چرکین فعل وحر-

کت، یاقیشیقسز معامله : بونی

یابدمسه، بونی سوبلدمسه بر

قباحتمی ایتدم؟ بوده برقباحت

می؟ ۲. خفیف جرم، قصور،

مستلزم مجازات تکدییره اولان

جرم، جنجه : بو قباحتمك جزا-

اونلر قایناشدیلر.

قایناق { ۱. ایکی شیک یا-
پیشدقلری یر، کینت

یری = بونک قایناغی نره ده؟

۲. صرت اتلرینک بوت اتلرینه

یایدشیدنی یر، الیه = قایناققلری

حقیق.

قایناق { ۳. یردن قاینایوب
حقیقان صوبیکاری،

اوافق بیگار : اوراده برقایناق

واردر.

قاینامق { فل. ۱۰. مایع برشیء
آتشده فقیر فقیر اتمك،

غلیان اتمك، جوش وخروشه

کلك : بو صو قاینادی می؟ ۲.

قاینار صویك ایچنده پیشمك : بو

اتدها قاینامدی. ۳. شیشوب

قبارمق، اکشمک، تخمر اتمك :

شیره قاینامغه باشلادی؛ معده-

سی قاینایور مش. ۴. یردن

شدتله نبعان اتمك، فوران

اتمك : یردن صو قاینایور. ۵.

کثرت اوزره بولنوب قاینایان

صوکبی حرکت اتمك : بو طو-

لابده قارینجهلر قاینایور. ۶. بر-

لشمک، یایدشمق : قیریلان قول

کیکی قاینادی. ۷. کیزلیجه وال

آلتندن ترتیب اولنمتی : بوراده

بر ایش قاینایور. ۸. راحت

طورمامق، جوش وخروشده

اولتی، دپرتمك : دکیز قاینایور؛

بو آدم قاینایوب طور یور. ۹.

صویك ایچنده بآتمق؛ قعر دریاه

اتمك : او قوجه کمی بش دقیقه ده

قاینادی. ۱۰. محو اولتی = بزم

پارلر قاینادی کیتدی .

قاینامه { ۱. (س. قاینامق ایشی، غلیان.
۲. (با : قاینامق. = ص.

قهوه قایناتدیرمی؛ شو مندلیک
لکسنی چیقارمق ایچون صمان
صوینه قایناتدیرمی. ۲. برمایمی
آتشده خاشلاتدیرمق : سودی
مقروبلردن تجرید ایچون ایجه
قایناتدیرمق اقتضا ایدر.

قایناتمق { ۱. برمایمی آتشده
خاشلامق، فقیر فقیر

ایتدیرمك : سودی ایجه قاینات-

تملی. ۲. برشیئی صوده پیشیر-

مك، قاینار صویك ایچنده بو-

لندیرمق : شو آرپه بی قاینادوب

صوینی ایچملی؛ لکهنی چیقا-

ریله جق چاشیرمی صمان صوینی

ایچنده قایناتمق اقضا ایدر. ۳.

یایدشیدیرمق، یکپاره کبی اتمك:

ایکی پارچه معدنی برلکده

قایناتملی.

قاینارجه { ۱. صیحاق معدن صوینی
(بایه سی، اوستی آچیق

صیحاق معدن صوینی. = سذ.

هر. ایوم بلغارسستانده کاش بر

محلدرکه ۱۷۷۴ تاریخ میلادیسنده

اوراده بر معاهده عقد اولنمش

ایدی .

قایناشدیرمق { ۱. برلشدیر-
مك، یایدشیدیر-

مق : شو ایکی پارچه معدنی

قایناشدیرمی. ۲. اتحاد و اتفاق

ایتدیرمك : بو صهریت او ایکی

حائله بی قایناشدیردی.

قایناشتمق { ۱. فش. ۱. برلشمك، آر-
لیه جق صورتده اتحاد

و امتزاج اتمك، یکپاره اولتی :

کمیکاری قایناشوب مفصلی اوینا-

ماز اولمش. ۲. مح. صیق فیق

مناسبت پیدا ایدوب اتحاد اتمك:

سی نه در؟ توفیقی موجب اوله.
 جق بر قباحت می وارد در؟ قبا-
 حتمی بیله می ده جزامه راضی می.
 || قباحت ایتمک = قصور ایتمک،
 یا کلق : بن سزه طائشمدیغمه
 قباحت ایتمک.

قباحتسنز { ص. جرم و جنحه سی
 اولیان، بیکناه،
 معصوم : او آدم قباحتسنزر.

قباحتسنزلق { یا قباحتسنزک. س.
 جرم و جنحه فقعدانی،
 بیکناهلق، معصومیت : اونک
 قباحتسنزلی تبین ایتمدی.

قباحتلی { ص. جرم و جنحه سی او-
 لان، متهم : کنندیسی
 قباحتلی اولدیغنی بیلیرده سسنسی
 جیتمارمیور.

قباحتلیلق { یا قباحتلیلق. س. جرم
 و جنحه صاحب اوله،
 متهملک.

قباحتلیق { فته. ۱. بر شیشیک
 تفتنی آرتدیرمقسنز

جسمنی بیومک، سکرکاشدیرمک:
 دوشکی، یوکی، پنبوغنی قبارتمق.
 ۲. کوشتمک، قاریشدیروب یو.

قاری قالدیرمق : طوراغی
 قبارتمق. ۳. آرتدیرمق، تزید

ایتمک (حسابی، یکوئی) یو-
 کستمک، یوقاری جیقمقارمق :

سز صرفیاتی قبارتمسکرز: او
 بر یکی قلم ایراد واردات یکوئی

قبارتمدی. ۴. یوکستمک، تر-
 سندن قاقوب یوزینی جیقمندیلی

یاپتی : قوطینک قباغنده اشارت
 ایتمدیکم یازی بی قبارتملی. || قو-

لاق قبارتمق = حیوان قوللا-
 قلیزنی دیکوب دیکه مک؛ مج.

انسان دقتله دیکه مک : بزم

اوکا دائر قونیشدیغمیزی آکلا-
 یجحه قولاق قبارتمغه باشلادی.
 || قولتوقلرینی قبارتمق = تمخر
 ایتمک.

قبارتمه { س. قبارتمق ایتمی. یا :
 قبارتمق. = ص. تر.

سندن قاقهرق یابلیش جیقمندیلی
 (نقش و یازی وسائر) : توتون

قوطیسی اوزرنده قبارتمه اوله-
 رق کنندی اسمنی یازدیرمش؛

بولنان اسکی برطاشک اوزرنده
 قبارتمه بعض یازیلر و رسملر وار

ایدی.
 } س. ۱. صویک یوزنده
 قبارجق { یاغمور طامله لرندن

وسائر دن حاصل اولان هوا
 ایله مملو شیشیک، حساب. ۲.

هوا ویا صو ایله طولی اولهرق
 بدنک اوزرنده حاصل اولان

اوافق سیویلجه : اللرنده برطاقم
 قبارجقلر جیقمش؛ قره قبارجق؛

دیل قبارجقی.
 } فل. ۱. تفتنی آرتقسز-
 قبارمق { ین حیمی بیومک،

شیشمک : دوشک، شاته قباردی:
 شو یاصدیغک پنبوغنی آتدیور-

سه کر چوق قباره جقندر. ۲.
 یوکسکمک، یوقاری جیقمق، طا.

شمق : صو قانبنا یجحه قباردی؛
 طاغلرده قارلرک اریمه سندن

نهرلر چوق قباردی. ۳. (حساب
 ومبلغ) جیقمق، چوغالمق : دفتر-

مزرده مصارف قسمی کیتدیجکه
 قبارمقده در. ۴. (حیوان وعلی-

الخصوص ارکک هندی وسائر)
 توکلرینی اور پروب دیکمکله

شیشمک : بابا هندی قبارمغه
 باشلادی. ۵. اکشیوب کوپو-

ره رک یوقاری قالمق، تمخر
 ایتمک : خور، شیره قبارمغه

باشلادی. ۶. طالعهلانمق، طالع
 پیدا ایتمک، جوشتمق : دکیز

کیتدیجکه قباربور. ۷. (چوخه
 وسائر نهک) خاوی قاقوب بو-

زلق : بوچوخه پک چابوق قبا.
 ریر. ۸. تاوانمق، ایصلا توب

یومشامق : وجودک کبری قبار-
 مق. ۹. بولانمق، قاریشمق :

صفرام قباردی. ۱۰. تفاخر
 ایتمک، کبر وغرور کوسستمک،

قورلمق : اوقباروب طورمسون
 بو ایشده مدخلی یوقدر. ||

قولتوق قبارمق = تمخر ایتمک.
 } س. باشی محذب صاری
 قباره { ویا بیاض چیوی که قا-

قلدیغنی یرده یول کبی طوروب
 تزینه یارار : پرنج، کومش،

یالیزی قباره لرله مزین چکجه.
 } ص. قباره دینن چیوی
 قباره لی { صورتنده بولرله

مزین : قباره لی صندیق .
 } ص. قبارمش، شیشمش،
 قباریق { اوفورمش : یا گانگ

برطرفی قباربق ایدی. = س.
 ۱. قبارمش، شیشمش یر، هوا

ویا صو ایله طولی اوافق سیویلجه:
 وجودنده بر طاقم قباریقلر پیدا

اولدی. ۲. چوخه وسائر او-
 زرنده خاوک قلمه سندن حا-

صل اولان جیقمندیلی نقطه :
 بعض فسارده یاغمور طامله لرندن

قباریقلر اولور.
 } س. [«قاب» دن مشتق
 قباق { اولوب، وجه تسمیه سی

معروف برجسنک صو وسائر
 قانی اولسیدر.] قاون قارپوز

وخیار جنسندن اوله رق یره
سورینن ایری باراقلی برناباک
ویردیکی ایری نمره درکه سبزه -
دن معدود اولوب مختلف میکره
کیمر و انواع کثیره سی اولوب
بعض نوعلری خیلی بیوک اولور،
عر. قشء، فا. کدو : آرمود
قباغی = آرمود بیچیمنده یالکز
سوس ایچون دیکیلیر بر قباغی؛
ساقز قباغی = تازه ینن اڭ کوچکی؛
آصمه قباغی = چارطاق اوزرینه
آنلوب پک زیاده اوزایانی که
میخوشجه اولوب ینه تازه ینیر؛
بال قباغی = قوروسی ینیر اوزونجه
قرمزی قباغی؛ مج. بر شیء ینیر،
احق آدم؛ حلواجی قباغی = قیشین
قوروسی ینن و حیوانانه یم ایدیلن
پک ایری و یووارلاق جنسی؛
صو قباغی = ایچی بوش و اور-
ته سی اینجه اولوب قورودلدقدن
صکره صو وسارزه وضعنه یارا.
یانی. || قباغی باشده پاتلامق =
برفعلک جزاسنی کندی چکمک،
زیانی کندینه راجع اولمق. ||
باروت قباغی = باروتلق، باروت
محفظه سی. || قباغی باغلامق =
یوزمک ایچون قولنوقلرک
آلتنه صو قباغی قویمق. || قباغی
طادی ویرمک = بیقدیرمق، او-
صاندیرمق. = ص. ۱. صار-
یشین، ماویش: قباغی بر اوغلان.
۲. طائیز، لذتسز: بر قاون
کسدهک قباغی قیقدی. ۳. چبلاق،
آجیق: یالین آباق باشی قباغی.
قبالاشدیرمق } فت. قبالق ویر-
مک، ظرافتسز
و غلیظ ایتک: اوداتله اثوابی

قبالاشدیردی؛ ذاتا قبادر ایتد-
یکی صوئوق شاقه لر کندیسنی
برقات دها قبالاشدیر یور.

قبالاشمق } فل. قبتا اولمق،
ظرافتی غائب ایتک:
ثروت قزاقمهله بر آرز نازکک ده
استحصال ایده جکنه دها زیاده
قبالاشدی.

قبالق } س. ۱. آغر اولمدیغی
خالده حجیمی بیوک او-
لان شئیک حالی، آز ثقلته حجیم
بیوکاکی: بوشاشته تک قبالی انسانی
راحتسز ایدر. ۲. ظرافت ونا-
زککدن عاری طور و معامله،
تریبه سزک، غلیظ قول و فعل:
بو آدمک قبالی چکلمز.

قبالالمق } فت. عر. «قباله» دن
طوپدن صاتمق، بر
شیعی تفرعات و ملحقانیله برابر
کوتوری فروخت ایتک.

قباله } س. عر. ابهک علم و صنعتی:
فن قباله ده ماهر بر طیب.
قباله } س. عر. ۱. التزام تمسکی.
۲. بر شئیک تفرعاتیله برابر
طوپدن و کوتوری صاتلسی. ۳.
موسویلرک کندی جماعتلرینه
عائد اولمق اوزره ات کبی بعض
مستهلکاتدن ویردکاری رسوم.

قبان } س. عر. (زبانزدی: قبان)
بیوک ترازوی.

قبایع } س. عر. فد: قبیجه.
با: قبیجه.

قبایل } س. عر. فد: قبیله.
با: قبیله.

قبیح } س. عر. ۱. چرک نلک،
زشتلک: وجهنک قبیجی.
۲. چرکین ایش، کوتی فعل
و عمل.

قبیحیات } س. عر. جم. عر. چرکین
{ و کوتی ایشلر، ناسزا
افعال و حرکات: چوجقلری
قبیحیاندن منع و تنفیر ایتلی؛ او
آدم قبیحانه مائلدر.

قبر } س. عر. جم: قبور. مزار،
مراقده، تر. سین: شیخ سعد-
ینک قبری شیرازده الی یومناهدا
زیارتگاهدر؛ قبور مسلمینی
چیکمک جائز دکلددر.

قبرستان } س. فا. مزارلری حاوی
محل، مزارلق، مقبره:
قبرستانک اطرافنه دیوار چوپر-
مک.

قبریس } س. عر. م. آناتولی و شام
ایله مضر سواحلی آره-
سندده معلوم بیوک آطه که آسیا
قطعه سی جزایرندن معدوددر.
|| زاج قبریس = اصطلاح کیمیو-
یده کبریته توتیا دینلن ماده.
|| قبریس طاشی = یلانجی الماس.
|| قبریس طوقومه سی = پورغان
ویاصدیق یوزی و مقعد و سائره
طاقی یاییلان قالینجیه بیاض بز
اوزرینه قره قلله ایشلمش بر
نوع طیاسیققی یازمه که وقتیه
چوق قوللانیلیردی.

قبریسلی } س. ص. قبریس آطه سی
اهالیسندن اولان.

قبض } س. عر. ۱. ال ایله طو-
تمه، اله آلمه، قاورامه.
۲. آلمه، اخذ، تسلیم: مبلغ مذ-
کوروی اخذ و قبض ایتدیگیمی
مبین اشبو سند اعطا قلندی؛
تخصیصیلانک قبضنه مأمورددر. ۳.
بر آدمک روحی عزرائیل طر-
فندن آلمه، فوت، وفات، ار-
تعال: فلان تاریخده قبض او-

لندی؛ روح پر فتوحی قبض
ایدلدی؛ عزرائیل قبض ارواحه
مأمورد. ۴. طوتغیناق، پکک،
انقباض: قبضه اوغرادى. [بو
معنا ایله ترکیه ده ص. کبی دخی
قوللانیلوب اسمی «قبضاق»
صورتنده افاده اولنور.] قبض
اولدی .

قبضه { س. ع. ۱. پنجه، آوج :
اونک قبضه تصرفنده در؛
قبضه تقدیر کردکارده یز. ۲.
بر شیئک طوتیله حق یری :
قبضه سیف. ۳. بر آوج طولو-
سی، بر طوتام : بر قبضه طو-
پراق.

قبیط { س. ع. مصر قدیم اهلایی
اولان قوم که الیوم هان
کاملاً منقرض اولوب، ذاتاً کند-
یلری عربی الاصل اولدقلری
کبی، بعد الاسلام ینه عربلرله
اختلاط و امتزاج ایده رک ع-
بلشمشلردر. مع هذا خالص عرب
اولانلر کندیلرینی همجنس عد
ایتمسوب فلاح نامیله آیریورلر.
[اسم جنسدر.]

قبیطی { ص. س. ع. ۱. قبیطیه.
ومتعلق: لسان قبیطی، حروف
قبیطیه. ۲. آوروپا نیک بعض
جهتلرینه مصر دن کچرک کیتد-
کارینه مبنی اصل هنددن کله
اولان چنکانه لره یریلن اسمدر:
جسارت عرض ایدرکن مرد
قبیطی سرقتن سویلر. - جمعی
فارسی قاعده سنجه «قبیطیان»
صورتنده ده قوللانیلیز: رئیس
قبیطیان .

قبیطیه { ص. چنکانه لساننده و
یا چنکانه لرك طرز و
طورینه موافق: قبیطیه لقردی،
قبیطیه یاشایش. = ح. چنکانه
لساننده و یا چنکانه ل طرز و
اصولنده: قبیطیه سونیک؛
قبیطیه یاشامق.

قبیل { ظ. اوک، او سگده، ایلری،
ایلریده، اول، مقدم: قبل-
الطوفان = طوفاندن اول، طوفان
اولمازدن؛ قبل الظهر = اوپله دن
اول؛ قبل الطعام = بیکدن اول؛
قبل هذا = بوندن اول. [بوکی
تعبیرات عرییه ده بولنور.] || ما
قبل = چکن، کچمش، بر شیتدن
اول کی، ما بعد مقابلی: هیچ بر
نظامک ماقبلنه شمولى یوقدر .

قبیل { س. ع. طرف، جهت،
نزد: قبل شرع شریفدن.
قبیله { س. ع. ۱. نمازده دونیان
طرف، هرکس نماز قیلار-
کن یوزینی توجیه ایدوب اوکده
طوتدینی جهت که اهل اسلام
ایچون کعبه شریفه نیک بولندی
جهتدر: یوزینی قبله یه چویردی؛
قبله یه طوغری دوتمک. ۲. م. ج.
هرکسک توجیه و مراجمت ایتد-
یکی محل: دربار هایونی قبله
ارباب حاجتدر. ۳. جنوب روز.
کاری: قبله آسیور. || اهل قبله =
غلط تعبیر اولوب طوغریسی
اهل حبره در. با: حبره .

قبیله { س. ع. اوپمه، بوسه. ن.
قبیله گاه { س. فا. [ع. قبله =
م. فا. گاه = محل] قبله
یری، قبله طرفی: قبله گاه اشرف
شیرین زبندر قاشلرک .

قبیله نامه { س. فا. [ع. قبله =
م. فا. نامه = یازیلی
شیء] قبیلنی کوسترمکه مخصوص
پوصوله، قبله نما .

قبیله نما { س. فا. [ع. قبله = م-
فا. نمودن = کوسترمک]
قبیلنی کوسترن پوصوله .

قبور { س. ع. ج. ع. فد: قبر.
قبور { س. ع. ج. ع. فد: قبر.
قبورغه { قبوق. با: قابورغه و
ساره .

قبول { س. ع. ۱. آلمه، ویر-
یلن بر شیتی اخذ ایته :
کوندر دیککنز هدیه بی قبول
ایتدم؛ هدیه کز قبولدر. ۲.
زیارته کن آدمی معامله لازمه
ایله و یا هر فصل اولورسه بر
صورتله ایچری به آلمه، زیارته
مقابله ایته: بکا مساعده ایدک
شو مسافرلری قبول ایدهیم؛
اوده مسافر قبول ایده جک
کیمسه یوقدر؛ بو کویده مسافر
قبول ایدن وارهدیدر؛ کیتدیکمز
رده حسن قبوله مظهر اولدق؛
کندیسی صوقق بر صورتله قبول
ایتدی؛ یک راحتسز اولدیغ
ایچون زیارتمه کن ذواتی قبول
ایده مدم. ۳. ارتکاب ایتمک،
کوتی بر ایشه تنزل ایلک: بن
بالانی قبول ایتم؛ او آدم کندی
اونده اوپله بر حال وقوعنی هیچ
بروقت قبول ایتمز؛ سزک علیه کرده
بولغنی هیچ بر وجهه قبول ایتم.
۴. راضی اولمه، رضا، موافقت:
بو صورت تسویه بی قبول ایتد-
یکزمی؟ ۵. آلوب قوللانمه،
اتخاذ واستعمال: ترکارک قدیمآ
کندی خطلری وار ایکن بصد

الاسلام حروف عربیه بی قبول
ایتمشلدرد؛ سودانك جنوب
جهتلى اها ایسی دین اسلامی
یا قینلرده قبول ایتمشلدرد. ۶.
هقه. تصرف ایچون ثانیاً
سویلتن سوزدرکه اونکله عقد
تمام اولور. || حسن قبول =
ممنونیتله تاقی، خوشلانه
رق و آثار مسروریت کوستره
رک کمال اکرام و تظلمه استقبال:
هر کیتدیگمز یرده حسن قبول
کوردک، حسن قبوله مظهر
اولدق.

قبول الاتمق } فی قبول الاتمق.
= قه ضبط، غصب
ایتمک. [اصلی: قبال الاتمق.]

قبیه } سته. عری. نصف کره شکنده
یا بلش کارگیر سقف، کنبد:
آیا صوفیه جامع شریفنک متعدد
قبه لری اولوب آیری آیری ستونلر
اوزرینه طیان دقلری حالده
سلیمانیه بر تک قبه ایله مستور.
در. || قبه آلتی = وقتیه حضور
هایونده مجلس عالی انعقادینه و
سائر مراسم عالییه مخصوص
محل خاص. || حبه بی قبه ایتمک =
اهمیتسر بر شیئی بیوک کوسترمک.

قبه لی } ص. ۱. سقف نصف کره
شکونده اولان: قبه لی
جامع، قبه لی حمام؛ بو یوزوک
طاشی پک قبه لی. ۲. قبه شکنده
اولان = قبه لی سقف.

قبیح } ص. عری. ۱: قبیحه. « قبیح »
{ دن صش. ۱. چرکین،
زشت: وجه قبیح؛ قبیح الوجه =
چرکین یوزلی؛ قبیح الشكل =
هیئی چرکین. ۲. باقیثیقسنز،

ناسزا، مذموم، معیوب: فعل
قبیح؛ تعبیرات قبیحه.
قبیحه } سته. عری. ۳: قبیح. چر.
{ کین وناسزا فعل و حرکت:
ارتکاب قبیح.

قبیل } سده. عری. جنس، نوع،
{ صوی، درلو، صنف،
مقوله: بو قبیل ایشلر؛ بوقیلدن
بر ایش.

قبیله } سته. عری. ۳: قبائل. بر
{ صویدن نوره مش و بر
رئیسک تحت ریاستنده اوله رق
بر لکده یا شار جماعت، بر لکده
قونوب کوچر کوچیه خاقی،
عشیرت، اویماق: قبائل عرب؛
قبیله شیخی.

قیامتق } قته. ۱. باشقه بی و ا.
{ سسطه سیله قیامتق، بند
ایتدیرمک: قیوی قیامتق. ۲.
سید ایتدیرمک، طیقامتق: صو
یولنی قیامتشلر. ۳. کسیدیرمک،
سد و بند ایتدیرمک، ایشلرحاله
کتیرتمک: یولی کیمسه یه قیامتاملی.
۴. اورتدیرمک، اوستنه قو.
دیرمق: حیوانه اکر، چول
قیامتق. ۵. تعطیل ایتدیرمک،
ختام و یردیرمک: مجلسی، مذا.
کراتی قیاندی. ۶. سائرلرندن
کسوب کندینه حصر ایتمک: بر
آلفته بی قیامتق = آریجه بر یره
چکه رک صنعت مکروهه سندن
منع ایله کندینه حصر ایتمک،
مانتوته اتخاذا ایتمک. ۷. مزایده
ویا مناقصه ده باشقه لرنک مدا.
خله سنی منع ایچون اعمال نفوذله
اوجوزجه کندینه تأمین ایتمک.
|| ۵. یلکن قیامتق = اورصه
ایدوب روزکاری باش طرفه

آلهرق عکسنه ایشاتمک.

قیامتق } ص. ۱. قیادلمش، حصر
{ و توقیف اولمش. ۲. بر
آدم طرفندن بر محل مخصوصه
چکدیرلمش و سائر ختله مناسباتی
کسملش فاحشه، مانتوته، مترس:
اوفلانک قیامتق سیدر؛ اولی دکلدرد
لکن بر قیامتقه سی واردرد. ۳.
مزایده یه قونوب کیز لیجه آلمش،
ال آلتندن بر آده حصر اولمش
(اشیا).

قیاروق } س. [« قیامتق » لغت تر.
{ کیه سندن روحه یه تقلیداً
یا بلش عامیانه بر لغت غریبه در.]
حقسز یره و غصب و رشوت،
صورتیه قابلمش مال، رشوت،
ارتکاب، نامشروع قزانج: قیا.
روزی سور؛ قیاروزدن زنکین
اولدی.

قیاروق زجی } ص. س. مرتکب،
{ رشو و نجی، چاقور
پنجه.

قیایق } س. [« قیامتق » دن] ۱.
{ هر نوع قایک اوستنی اور.
تمکه مخصوص مختلف شکل و صو.
رتده صفحه کرک قبه مربوط.
و کرک آیری اولسون: صحن،
تجره، قوطی، جزوه، اریق،
صندیق قیاغی؛ قیاغنی آچق،
قالدیرمق. ۲. لغم و سائر اوستنی
اورتمکه یارایه بیله جک صورتده
اینجه و یایصی چیقارلمش طاش:
صو یولنک اوستنه قیاق اورتتمک.
۳. بعض اعضاء بدنی اورتمکه
مخصوص زار و یا عضو: کوز
قیاغی؛ اوست قیاق، آلت قیاق؛
دیز قیاغنی. ۴. ۵. هر طرفنده
ایکی صره طوبی حاوی اسکی بر نوع

سفینه حربیه؛ قیاق سوارایی =
بحریه میرالایی. || قیاغی آتمق =
۱. عجله ایله قاچوب قورتلوق .
۲. النجا ایتک، قاچوب صیغتمق .
|| قیاق اورمق = صافلامق ،
کیزله مک، اورت باص ایتک .
|| تجره یووارلامش قیاغنی بو-
لمش = ایکی آرقداش و یا قاری
قوجه بر برینه اوغنون. || تجره ده
پدشیروب قیاغنده یمک = فقیرانه
باشایشله قناعت ایتک.

قیاقتمز } صد قیاغی اولمیان آچیق،
مکشوف: قیاقتز تجره.

قیاقلی } ص. ۱. قیاغی اولان :
قیاقلی جزوه، کاسه. ۲.
کیزلی، صاقلی، مستور، مخفی :
بو کیزلی قیاقلی بر ایش دکلدرد =
ظاهری و علنیدر. = س. ۱.
ناملوسنک قویروغنده بر نوع قیاغی
اولان نو ایجاد بر جنس تفنک که
ایوم متروک حکمنه کچمشدر.
۲. طوپلرک مهمات آرابه سی که
یاغوردن محافظه ایچون محکم
قیافله اورتیلی اولسی شرطدر.

قیال } س. حصر، محصوریت.

قیالمق } فل. با: قیاتمق.

قیالانمق } فط. { زبازدی: قبو-
للانمق } کندینه حصر
ایتک، غصب ایتک.

قیالی } یا قیالو. ص. ۱. آچیق
اولمیان، قیاتمش، مسدود:
قیالی قبو، پنجره، قیاق، کوز.
۲. قپرسی و یا قیاغی قیاتمش،
مغلوک: قیالی او، صندیق، قوطی.
۳. اورتیلی، اورتمش، مستور :
قیالی یوز؛ قیالی قادین. ۴.

چکلمز، ایشلنز، مسدود، معطل:
قیالی یون، قیالی چارشى. ۵.
آچیق و براق اولمیان، بولوطلی،
بولانیق: قیالی هوا؛ بو کون
کوک یوزی قیالیدر. ۶. آچیقدن
بیان اولمیان، مغلق، مرموز،
مهم: اوراسنی قیالی کچدی؛ بو
عباره پک قیالی؛ قیالی سوز.
|| باشی قیالی = کیزلی، مکتوم.
|| کوزی قیالی = تجر به سز،
آیشمامش، عیجی، معصوم.

قیامق } فته. ۱. آچیق بر شیشی،
بر منفذی قیالی ایتک،

سد و بند ایتک: قپوینی، پنجره یی،
دلیکی قپامق. ۲. بر شیشک قپو-
سنی و یا قیاغنی اورتوب قیالی
حالنه قومق: اوی، دکانی،
صندیغی، قوطی یی قپامق. ۳.
اورتمک، ستر ایتک، اوستنه
پرده و یا اورتی چکیمک: یوزینی
قپامق. ۴. کسمک، سد ایتک،
چکلمز و ایشلنز حاله قومق: او
یولی قپامشدر؛ بیقیلان بر قیا
جاده یی قپادی. ۵. بر یرک ایچنده
قیالی طومتق، چیقارماق،

حبس ایتک: جانی یی محبسسه
قیامشدر؛ شو طوقلری قپا-
ملیسکزکه باغچه ده زیان ایتسینلر.
۶. ایشلتمه مک، معطل ایتک:
او قاریقه یی قپادیلر؛ کندیسی
بر لوقنطه آچشیدی لکن بر
آی کچه دن قپادی. ۷. سو-
زینی ایتمه مک، بختندن کچمک،
مسکوت عنه براقق: اوراسنی
قپا؛ کوزل بر بحث آچشیکن
در عقب قپادی. ۸. طولیدر مق،
املا ایتک، قویو و خندق کبی

چقور بر شیشی یوق حکمنه قومق:
اوقویوی، اوخندغی، تمل برلرینی
قپادیلر. ۹. آچیق بر حسابی
طولیدر مق، محسوب ایده رک
تسویه ایتک، ایلیشیک براقماق:
اوحسابی قپادق؛ آله جفی ویره-
جیکله قپادی. ۱۰. ادخار،
احتکار ایتک: ذخیره مک چپقه.
جفی آکلایوب وقتیه کلیتلی
مقدار قپامش. || کوز قپامق =
۱. اویومق: بتون کچه کوز
قپاهه مدم. ۲. کورمه مزله ککک،
اغماض و مسامحه ایتک: بعضاً
تجارتده کوز قپامق ضروریدر.

قیامه } س. ۱. قپامق ایثی. با:
قیامه } قپامق. ۲. قپو قپاهه جه =
طوپدن، بتون هیئت؛ مکتب
قپامه سی = بتون مکتب خلقنک
هیئتله سیره چیقیمی و بونک
آلابی. ۳. تکمیل اثواب طاقی:
قپامه چیقتمق = میعادنده اثواب
ورمک؛ قپامه بها = ملبوسات
بدلی. ۴. بول تازه صوغانله
پدشمش ات ییکی انوعی: قوزی
قپامه سی.

قیامه یی } س. تکمیل اثواب
و چاشیر و آیاق قابی
کبی ملبوسات طاقی صانان
اصناف: بر قپامه یی به یناشوب
اوستنی باشنی دوزلتمک.

قیان } س. «قپامق» دن [حیوان
و قوش طومغه مخصوص
آلت، طوزاق، دام: فاره،
صا کسار، قوش قپانی؛ تل،
دمیر قپان؛ قپانه دوشمک، طو-
تلوق. — قاپان و قبان مازهلر-
ینه ده با.

قپانچه } س. [فارسی زعم اولمه .
رق «چه» ادات فار -
سیه سیله تشکیل اولنش غلط بر
لغندر.] کوچک قوش قپانی .
قپانمق } فل. ج۱. ۱. آجیق شیء
قبالی اولمق ، بند اولمق ،
مخلوق اولمق : قپو قپاندی ؛ بو
پنجره قپانمیور . ۲. بر شیتک
قپوسی یا قپاغی و یا دیگر بر
منفذ و مدخلی سد و بند اولمق :
او ، دکان ، صندوق ، قوطی
قپاندی . ۳. اورتمک ، اوستنه
اورتی و پرده چکمک ، ستر او .
لتمق ، مستور اولمق : بو چکه
ایله دوشمه تک هر طرفی قپانمیور ؛
آرک اوستی خاشه ایله قپانیر .
۴. کسملک ، سد اولمق ، ایشنز
و چکلنز حاله کلک : بیوارلنسان
قپاردن یول قپانمش ؛ آجیلان
لغملردن یوللر قپاندی . ۵. چیقما-
مق ، اچیریده طور مق ، احتباس
ایتمک : اونده قپانوب مطالعه ایله
مشغول اولیور . ۶. اورتمک ،
تستر ایتمک ، ارککدن قاچق :
بو قیز اون ایکی یاشنه کلیور
آرتق قپانلیدر ؛ بعض یرلرده
قیزل اولنجیه قدر قپانمازل . ۷.
تعطیل اولمق ، ایشله مک ، معطل
اولمق : او دکرمن ، فابریقه ،
لوقظه قپاندی ؛ چارش قپاندی .
۸. بجی اولمامق ، سکرتله کچیر-
لمک ، مسکوت عنه قالمق : او
سوز ، او بحث چابوق قپاندی .
۹. طولدیرلمق ، املا ایدلمک ،
قوپو و خندق کبی بر قور یوق
حکمنه قونمق : او قوپو ، او
خندق قپاندی . ۱۰. حساب
کسملک ، قطع اولمق ، محسوب

اولوب ایلدشیک قالماق : بزم
حسابم ، بو سنه تک دفترلی
قپاندی . ۱۱. دیز چوکرک و یا
یوز اوزره دوشه رک : صارلمق :
آیاقلرینه ، دیزلرینه قپاندی ؛ یر-
له قپاندی . ۱۲. آتک اوک
آیاغی س-ورچوب باشی اوزره
دوشمک : بو حیوان چوق قپانیر .
۱۳. یاره التیام بولمق ، هر طر-
فک درسی برلشوب اورتمک :
قورشون یاره لری دنا قپانمدی .
۱۴. کوک یوزی بلوطله اورتیلوب
هوا قپالی و مغموم اولمق : آفا-
فک هر طرفی قپاندی . ۱۵ .
(کوز) مسدود اولمق ، کور
اولوب کورمه مک : بیچاره تک بر
کوزی قپاندی . ۱۶. (برعانه
وسلاله یا خاندان) منقرض او -
لمق ، ذریت قالماق : بر مکیلر
سلاسه سی ناسکیدن قپانمش
ایدی : او مملکتده بر خاندان
وار ایدی اوده قپاندی . ۱۷ .
محاصره یه کیزمک ، تحصن ایتمک :
آجیقده مقاوت ایدمه میه جگنی
آکلانجه معینده کی عسکرله
قلعه یه قپاندی .
قپانمه } س. قپانمق ایسی . با :
قپانچیه } س. وقتیه رجال دو-
رته مخصوص اولان
ککبش و دوریک یا قهلی محتم
کورک .
قپانیق } ص. ۱. هر طرفی قبالی
و مسدود اولوب نظارتی
اولسان : بو او تک قپانقندر .
۲. بولوتلی ، قپالی ، مغموم : قپا-
نیق هوا . ۳. قراکلتجه ، مظلم :
قپانیق رنگ . ۴. هر کسه کو-

ریشمز ، آبرجه بر حالده یاشار ،
محبوب : تک قپانیق آدمدر .
۵. انشراح اولیمان ، مغموم ،
مکدر . ۶. قبالی : قپانیق اشتها .
۴۰. متمادی و غیر منقطع
قپیر } قپیلدانهغی تصویر و تقلید
ایدوب مکرر قولانیلیر : قپیر
قپیر قپیلدانهغی ؛ کوزلرینی قپیر قپیر
اویتایوردی .

قپیردانهغی } فق. خفیف صورته
و متمادی یا تحریک ایتمک ،
طور میوب اویتانهغی : کوزلرگی
قپیردایب طورما .

قپیردانهغی } فل. و :

قپیردانهغی } فل. خفیف صورته
و متمادی اویتانهغی : بر
فاره چکمه تک ایچنده قپیردایوب
طور یور .

قپیردی } س. خفیف صورته
و متمادی قپیلدانهغی .

قپیلانهغی } قپیلانهغی ، قپیلانه وسا-
له . با : قپیلانهغی و
سائره .

قپیلان } س. اک زیاده هندستان
جهتلرند و هندجینی ایله
جزائر متجاورده بولسان تک
وحشی و بیر تیجی بر حیوان که
کدی یه مشابه لکن جسم او-
لوب قاشملقلرده یاشار و اوستنه
فیرلادیفی انسان و یا حیوان
پنجه سندن قورنه ماز ، نمر ، پلنک .
قپیمق } فق. کوزلری عجله ایله بو-
موب آچمق ، احتلاج اجفان
ایتمک : کوز قپیمق ؛ کوز قپنجه یه
قدر = آن واحده .

قپیمه } س. ۱. کوز قپاقلرینی اویتا-
مه ، احتلاج اجفان : کوز
قپه . ۲. کوزله اشارت ، غمز ،
غمزه .

قپو } یا خود قاپو ویا قاپی. س. ۱.
 قپو } او قوناق و دآره و هر نوع
 بنانک کیریلوب چیقده حق یری،
 باب، در : او، قوناق، سرای
 قپوسی؛ قپودن ایجری کیرمک،
 قپودن طیشاری چیقمق؛ او طه
 قپوسی؛ صوقاق قپوسی = صو-
 قاغه آچیلان طیش قپو. ۲.
 دآره رسمیه، اصحاب مصالحک
 مراجعتکاهی اولوب بالطبع قپو-
 سی بیوک اولان قوناق : پاشا
 قپوسی = وقتیلہ صدارت دآره سی
 حکمنده اولان باب عالی و طشره
 لردہ حکومت قوناقی : شیخ الاسلام
 قپوسی = دآره مشیخت اسلامیه؛
 سرعسکر قپوسی = دآره عسکریه؛
 آغا قپوسی = وقتیلہ یکجیری
 آغالنی دآره سی. ۳. مأموریت،
 منصب، خدمت : قپو بولمق؛
 قپودن اولمق. ۴. بر خدمتچینک
 خدمتندہ بولندیغی خانه ویا قو-
 ناق. ۵. هرحاجت ایچون مرا-
 جعت اولنان بیوک قپو، دربار،
 درگاه، باب، عتبه : بو قپودن
 قوغیلورسہم خانگی قپوہ کیده.
 بیلیرم. ۶. طاوله او یوننده
 مختلف یرلردن ایکی طاش اوینا.
 یوب ایکینسی برخانه کتیرمک،
 اورلمیہ جق صورتندہ بربری
 اوستنه قومق : قپو یامق، قپو
 قزاقمق. ۷. مج. ایراد اولنه جق
 برسوزہ ویا ایدیلہ جک بر تکلیف
 ویا رجایہ مقدمہ اوله جق بهانه
 ووسیلہ : ایدہ جکی تکلفہ شمیدن
 قپو یاپور. || قپو آچق = ۱.
 باشلامق، بدأ و مباشرت ایتک.
 ۲. تمہیدات و مقدمات ایراد
 ایتک. ۳. یول آچق، مثال

اولمق، مثال ویرمک. || قپوینی
 بیوک آچق = جوق مصارفہ
 کیرمک. || آچیق قپو = مسافر
 قبول ایدر خانه، خاندان، مهما
 نواز؛ قپوسی آچیقدر. || آرابہ
 قپوسی = آرابہ کیروب چیقہ حق
 صورتندہ بیوک قپو. || قپو آغاسی =
 سرای هایونده آق آغالک بیو-
 کی. || قپو اوغلانی = بر پیر یقغا.
 نه ویا سفار تخانه تک مصالح عادیہ
 ایچون دوائر رسمیه کیدوب
 کلککہ مأمور خدمه سی. || قپو-
 دن باقمق = اوہ قپانوب چیقہ.
 مامق : مارت قپودن باقدرر.
 || جمله قپوسی = ایچریده آیری
 آیری او طهل و مساکن بولنان
 بر یرک عمومی قپوسی : مدرسه.
 نک جمله قپوسی. || قپو چوقداری =
 قپو کتخداسی معینندہ مأمور.
 || قپو خالق = وقتیلہ پاشالک
 معیت عسکریه سی. || دمیر قپو =
 ۱. ایکی طرفی قیالی طاع او-
 لان تهلکلی بوغاز و در بند.
 ۲. نهرک ایچنده سیرسناٹہ مانع
 جسم طاشلر، شلالہ : طونہ تک
 دمیر قپولری. || قپو قپو طو-
 لاشمق = هر طرفه مراجعت ایتک.
 || قپو قولی = وقتیلہ درگاه معلا
 عسکری. || قپو کتخداسی = ولا-
 یتلرک مرکز سلطنت دوائر نجبه
 اولان ایشلرینی یورومککہ مأ-
 مور ذات. || قپو یامق = ۱.
 مقدمات تمہید ایتک. ۲. طاوله
 او یوننده ایکی طاشی بوش برخا-
 نه یه جمع ایتک. || قپو یولدانی =
 برافندیگ خدمتندہ بر قپوده
 بولنان، خدمت آرقداشی.

قپوچی } س. بر بیوک ویا رسمی
 قپوچی } دآره تک قپوسنی بکلمکہ
 و آچوب قپامغه و مراجعت ایدنلر.
 دن ایجاب ایدنلری قپوله مأمور
 خدمه، بواب، دربان : مکت
 قپوچیسی. || قپوچی باشی = ۱.
 رکاب هایون سربوایی، درگاه
 عالی حاجی. ۲. اعتباری اوله.
 رق بررتبہ مخصوصه اتخاذا او-
 لنان بو عنوانی حائر ذات : فلانہ
 رکاب هایون قپوچی باشیلغی
 ویرلدی.

قپوچیلق } س. قپوچی خدمتی،
 قپوچیلق } بوابق، دربانلق.

قپودان } س. [بتا. Capitano]
 قپودان } ۱. رئیس، باش، سر
 کرده. ۲. کھی رئیس، سوا.
 ریس : کھی قپودانی؛ برنجی قپو-
 دان، ایکنجی قپودان. ۳.
 سفن حربیہده بجزیه ضابطانندن
 قول آغالرینه ویریلن عنواندر. —
 عنوان کھی ده قوللانیلیر : احمد
 قپودان، محمد قپودان. || قپو-
 دان دریا، قپودان پاشا = وقتیلہ
 بجزیه ناظری. || طوچی قپودانی =
 سفن حربیہده طوچی معلی
 بولنان قول آغاسی.

قپودانلق } س. ۱. باشاق، ریا-
 قپودانلق } ست. ۲. کھی سوا-
 ریلغی، رئیسکک : بو کیده کیم
 قپودانلق ایدیور؟

قپودانه } س. [بتا.] بجزیه
 قپودانه } بجزیه فریقندن بیوک
 رتبہ لی و قپودان پاشانک مادوننده
 بولنان ایکنجی صنف آمیراله یعنی
 ویس آمیراله ویریلن عنواندر.
 بونک مادوننده بطرونه وریله

عنوانرلیله ایکی صننف آمیرال
دها وار ایدی .

قَپورطه { س. ب. با : قاپورطه .

قَپوسنز { س. ۱ . قپوسی اولیان :
قپوسنز (قپوسز او اولورمی؟ ۲ .
خدمتی اولیان، قابرلماش، آ-
چیقده، مأموریتسز .

قَپوسقه { س. با : قاپوسقه .

قَپولاندیرمق { فت. آچیقده
قپولان خدمه
وسائره قپو بولوب یرلشدر-
مک : قپوسزلی قپولاندیرمق
ایچون برداره تشکل ایتشیدی .

قَپولانمق { فل. قپو بولوب خد-
مته کیرمک، یرلشمک،
قوللانق، قایرلوق .

قت { یاخود قیت . س. ۱ . یان،
عند، نزد : اونک قتنده در؛
اونک کبرندن قتنه وارلامز . ۲ .
فکر وذهاب، مسلك، اعتقاد :
بنم قتمده بوشیئک هیچ دکری
یوقدر = بنجه ؛ اهل حقیقت
قتمده الماسک برارلاق طاشدن
فرقی یوقدر .

قت { مه . با : قتر .

قت { یاخود قیت . س. با : قط .

قتاقوللی { س. حیله وکوز با-
غیلملیله آشیرمه، کو-
رلدیبه کتیروب اصولله نابید
ایتمه : بزم کتابی قتاقلولی ایتد-
یلر . عو .

قتال { سذ. عر. «قتل» دن مفا.
عله باشندن مصدر ثانی)
۱ . مقاتله، مضاربه، مشاجره،
اورشمه : آرهلنده قتال وقوع

بولدی . ۲ . محاربه ، مجادله ،
جنگ ، غوغا : حرب و قتال .

قتال { ص. عر. «قتل» دن سمب .
پک اولدیرمیچی ، زیاده قاتل :
سم قتال . ذ .

قتار { مه . اینجه وسرتجه یاخود
کورک برسسی تصویر و تقلید
ایدوب اکثریا مکرر قوللانیلیر :
قتار کورک یلمک ؛ قتر قتر
کولمک .

قتار { س. [عر. هتردن؟] یالان،
اویدیرمه سوز : قتر آتمق .

قتاردا تمق { فت. قتر قتر ایتدیر-
مک ، کورک برسس
چیقارتمق : الینه برکورک آلوب
قترده نرق سیوردی .

قتاردا تمق { فل. قتر قتر دیه کو-
رک برسس چیقار-
مق .

قتردی { س. کورک سسس ، قتر
قتر ایتمه .

قتیل { سذ. عر. اولدیرمه ، هلاک
ایتمه : فرصت بولوب دشمنی
قتل ایتدی ؛ قتل ایله اتهام او-
لندی ؛ قتل نفوس = آدم اولد-
یرمه ؛ قتل نفس = کندی کندی
اولدیرمه ، اتحصار ؛ قتل عام =
ضبط اولنان برملکتک عموم
اهالیسنی قلیچدن کچیرمه : چنکیز
استیلا ایتدیکی یرلک اکثرنده
قتل عام امرینی ویرردی .

قتیر { قتمترلی وسائره . با : قاتمر
وسائره .

قتولیک { یا قاتولوق . س. ص.
[یو . Kαθολικός =
عمومی] پاپانک ریاست روحانیه-
سی آلتنده اولوب کندیسنه
حضرت عیسی (عم) ک وکیلی
نظرله باقان خرستیان : آوروپای
غربینک قسم جنوبیسنده ساکن

اولان اقوام عمومیت اوزره
قتولیکدر : ارمنی قتلویکی ، مارونی
قتولویکی ، سریانی قتلویکی ؛ قتلو-
لیک کلیداسی ، پاپاسی .

قتولیکجه { ص. ح. قتلویک مذ-
هینده بولنانلر اصول و طرزنده :
قتولیکجه عبادت ؛ قتلویکجه
آیین تاهل ؛ قتلویکجه واپتیز
اولدی .

قتولیکک { س. آنفاً بیان او-
لنان قتلویک مذ-
هی : قتلویککک روملقدن آز
و پروتستانلقدن دها زیاده فرقی
واردر .

قتی { ص. ۱ . سرت ، پک ، خشین،
درشت : قتی طاش ؛ قتی
طوبراق . ۲ . قوری ، یابس،
خشک : قتی آتمک ، یومورطه ،
ات . ۳ . شدتلی ، شدید ، قوی ،
محکم . ۴ . مجر . سرتسز ، ترجمه
کلز : قتی یورک . = ح. ۱ .
پک ، زیاده ، چوق : قتی یوردی ؛
قتی صوصادی . [اسکیشدر .] ۲ .
قوت و شدتله : قتی اوردی .
۳ . سرتلکله ، خشونتله ، در-
شتلکله : قتی قتی اله بر شی
طوقندی .

قتیق { س. [اصلی : قرتیق =
قبوق ویا قیرمق دیمک
اولان « قرتیمی » دن] کتن و
و کندیر قبوقی که مندر وسا-
رئه طولدیرمغه وسائره یارار :
قتیق طولدیرمق .

قتیل { ص. عر. [«قتل» دن
صش .] اورلمش ، اولدیر-
لمش ، مقتول ، کشته . [مقتول
دها مستعملدر .]

قتیلاشد پرمق } قه. سر تلشدیر -
 و خشین ایتک } مک ، درشت
 قتیلاشدیرر .

قتیلاشتمق } فل . سر تلشمک ،
 درشت و خشین
 اولوق : بو طور اراق پک قتیلا -
 شدی؛ اتمک طور درجه قتیلاشیر؛
 خیدودلرک یورکی قتیلاشیر .

قتیلاشمق } فل . سر تلشمک ،
 درشت و خشین او -
 لمق : بو طور اراق کونشدن قتیلا -
 نیر؛ اتمک طور درجه قتیلانیر .

قتیلانمه } سد. سر تلشمه ، خشونت
 پیدا ایتمه ، تخشن .

قتیلوق } سد . ۱ . سرتلک ، پکک ،
 صلابت ، خشونت ، در -
 شتک : طاشک قتیلمی . ۲ . قو -
 رباق ، بیوست ، خشکی : اتمک ،
 طور اراق قتیلمی . ۳ . شدت ،
 متانت : یوز قتیلمی . ۴ . سر -
 حمتزلک ، عدم ترجم : یورک
 قتیلمی .

قتیلوق } فل . ۱ . قتیلاشمق ، سر -
 نلشمک ، پککشمک : بو
 طور اراق پک قتیلمی . ۲ . قویو -
 لاشمق ، پختیلاشمق ، تحتر اتمک :
 یوغورت ، قان قتیلمی . ۳ .
 قسوتلی و تأتسز اولوق : یوز ،
 یورک قتیلمی . || کولسکدن قتیلمی .
 با : قاتلمی .

قچجر } قچردامق ، قچردی . با :
 قیجر و سائره .
 قحیق } یا قحیق ، قحیقلامق و
 سائره . با : قحیق و سا -
 ثره .

قچجان } د . با : قچان .

قحبه } سد. عر. نا و سسز قاری ،
 روسی ، فاحشه ، زانیه .
 = ص. تر. روسی طبیعتلی ،
 روسی کی و فاسز و ثباتسز ،
 حیلله کار : قحبه آدمدر . || قحبه
 اوغلی = مقصدینه نائل اولوق
 اوزره هر دنائتی قبول ایدن ،
 آچماقچه بجریکلی آدم : قحبه
 اوغلی حریف بونوده یاپدی .

قحبه لک } سد . ۱ . روسیبلق ،
 فاحشه لک . ۲ . مجر .
 روسی یه یاقیشیر حال و طبیعت ،
 و فاسزلق ، ثباتسزلق ، مکارلق ،
 مکر و حیلله : بن اویله قحبه لکی
 سومم ؛ قحبه لکه بنی بو قدر
 وقت اوایلاندردی .

قحط } سد. عر. یاغمور ندرتی ،
 قوراقلق ، قوراقلقدن
 محصورلات یتیشمه مکله بونک
 نتیجه سی اولان آجاق ، آجیق :
 قحط و غلا ؛ قحط سنه سی . [سا .
 نمرده مستعمل اولان « قط »
 و « قطاق » بوندن غلطدر . با :
 قط ، قطلق .] || قحط سال =
 قوراقلق و قطاق سنه سی ، قحط
 و غلا سنه سی .

قحیف } سد. عر. تس. قفا کیکی ،
 بینی احاطه ایدن کییک ،
 ججه .

قد } سد. عر. بوی ، قامت : قد
 بالا = یوکسک بوی ؛ سهی
 قد = طوغری بویلی ؛ سرو قد =
 سروی بویلی ؛ قد و قامتی مو .
 زون = بویی بوسی یرنده .

قداس } سد. عر. خرسیتیانر عند -
 نده Eucharistic دینان
 آیین . قداس آلمق = Commu -

nion قومونیون راسمه سنی اجرا
 ایتک .

قدائف } س . با : قطاقف .

قدح } سد. عر. ج : اقداح . ۱ .
 باردق ، کاسه ، صو و
 شراب و سائره ایچمه مخصوص
 هر نوع قاب ، جام ، پیاله : برقدح
 صو ، برقدح شراب ؛ اداره
 اقداح ایتک = عشرت ایتک . ۲ .

راق و قونیاق کبی مسکرات
 ایچمه مخصوص بلور و سائره دن
 کوچک باردق : راق قدحی ؛
 قدح طاقی . [اصل لسانمزده
 بو ایکنجی معنا ایله قوللانیلوب
 لسان عوامه دخنی دو شمشدر .]
 ۳ . با . چچکارک کاسی . || زرین
 قدح = بر نوع چچک .

قدح } سد. عر. زم ، طمن .
 [عرییده بر آدمک نسل
 و ذریاتی و شجره نسبنی تکذیب
 ایتک معناسنه و سائر معانی یه
 کلوب بزم استعمالز معنای مذ -
 کوردن غلطدر .]

قدحچه } س . فا . ۱ . کوچک
 قدح ، کوچک پیمانہ .
 ۲ . با . چچک کاسی .

قدر } سد. عر. ۱ . دکر ، قیمت
 ذاتیه ، مقدار : هرکسک
 قدرینی آکلاملی ؛ ارباب هنرک
 قدری بیوکدر . ۲ . اعتبار ،
 حیثیت : کندی قدر و اعتبارینی
 محافظه ایتک . ۳ . رتبه ، پایه :
 عالی قدر = رتبه و پایه سی رفیع .
 ۴ . مقدار ، کمیت ، درجه : علی
 قدر الامکان : امکان درجه -
 سنده ، ممکن اولدینی قدر ؛
 قاربجه قدرنبجه = قاربجه مقدا -

رینه کوره. || ليله قدر = رمضان شريف يکرمی يدنجی کچه سی که قرآن کریمه مدحی و فضائلی مصرح بر ليله مبارکه در.

قدر { سذ. عر. کافه مخلوقاتک علم ازلی الهیده مثبت، اولان جریان احوالی صورتی: قدر تغییر اولماز؛ قدرده وار ایسه اوله جق؛ قدرم بویه ایش؛ قدر الهی؛ قدر ازلی.

قدر { د. عر. مقدار دیمک } اولان « قدر » دن [۱. مقدار و کیت بیان ایدر: ایستد. یکی قدر = ایستدیکی مقدار و درجه ده؛ یه جک قدر یمک؛ اوتوره جق قدر یر. ۲. تقریب و تخمین بیان ایدر: اولر یکریمی قدر ایدر؛ بیک قدر هرک لازم. ۳. انتها بیان ایدر: صبا. چه قدر = صباحه دک؛ نه وقته قدر = نه وقتهدک؛ بر ایکی سنه یه قدر. || اسماء اشارتله و « نه » مبهمه سیله کنایات مرکبه تشکیل ایدر: او قدر، بو قدر، شوقدر؛ نه قدر = قاچ، نه مقدارده. || شو قدرکه، شو قدر وارکه = شو فرقه که.

قدرت { سذ. عر. ۱. قوت، طاقت، اقتدار: قدرتم یتیمور؛ قدرتم یوقدر. ۲. حق تعالی حضرتلرینک هر شیئه قادر اولسی، کائناتی قاپالماش اولان قوت ازلیه سی: قدرت الهیه؛ بد قدرتدن چیقمش. ۳. صنع الهی، طبیعت، انسان الی قا. ریشتمسزین وجوده کلن شیئرک منبع و مصدری: قدرتدن انسان شکننده بر طاش؛ قدرت

حواشی = بنی اسرائیله سمدان اینن من و آغا جلرده حاصل اولان بر ماده؛ قدرت حامی = صبیحاق معدن صوبی، بانیه، ایلچی، قاینارجه؛ قدرت طوی = کوک کورله سی، رعده. ۴. اقتدار مالی، ثروت، غنا، زنکینک: اصحاب قدرتدن بر ذات. ۵. اهل و مقتدر اوله: قدرت علیه، قدرت ادبیه.

قدرتیمز { ص. اقتدارسز، غیر مقتدر، ضعیف، عاجز.

قدرتیمزک { س. اقتدارسزاق، عدم اقتدار، قوتسزک، ضعف، عجز.

قدرتلی { قدرتاؤ. ص. مقتدر، صاحب اقتدار، کوچی یتر. — انشا لساننده سلاطین عظام حضراتنه و یریان عنوانر جمله سندندر.

قدرتیاب { ص. فا. [عر. قدرت = کوچ. فا. یافتن = بو. لمق] قوت بولان، مقتدر او. لان، کوچی یتن: بو ایشه قدرتیاب اوله مدی.

قدردان { ص. فا. [عر. قدر = دکر. فا. دانستن = بیلک] دکرلی آدملرک دکرینی بیلن و آکلایان، تقدیر ایده. بیان: ارباب علم و هنره حرمت و رعایت ایدر بر وزیر قدردان ایدی.

قدردانلق { س. دکرلی آدملری تقدیر اتمک خاصه. سی: قدر دانلق بیوک بر مزیتدر.

قدردانی { س. فا. قدر دانلق، دکرلی آدملری تقدیر ایتمه.

قدرشناس { ص. فا. [عر. قدر = دکر. فا. شناختن = طابق] دکرلی آدملری طانیه. بیان: بک قدر شناس بر ذاتدر.

قدرشناسلق { س. و:

قدرشناسی { س. فا. دکرلی تقدیر ایتمه، دکرلرینی آکلومه: قدر شناسلق بیوک ذواته ازم بر خصصتدر؛ ابراز مآثر قدر شناسی ایدرک.

قدری { طریقت قدریه. با: فا. دری.

قدری { ص. عر. ۱. قدریه. ۱. قدره منسوب و متعلق. ۲. معتزله دن بر فرقه مخصوصه. یه منسوب که بونلر جبریه فرقه. سنک عکسفی التزام ایدرلردی.

قدریل { س. [فر. Quadrille] ایکسی بر طرفدن و ایکسی مقابل طرفدن اوله رق دردرکشی یعنی ارکک قادین ایکیشر چفت ابله اوینا نیلان آفرانغه بر نوع رقص: قدریل اوینامق؛ اینی قدریل بیلیر.

قدس { سذ. عر. عزیزک، مقدس سلاک، مبارکک. || حظیره القدس = جنت بانچه سی. || روح القدس = ۱. جبرائیل (عم). ۲. حضرت عیسی (عم) ه نغغ بیوریلان روح. = سخن. ذ. هر. بر وقت ایلیا دینلان شهر مقدس که فلسطین خطه سنک مرکزی و بنی اسرائیلک مقری

اولوب بیت مقدسی حاوی او -
 لغله مقامات مقدسه دن معدود -
 در: قدس شریف .
 قُدَس { فت. عر. [« قدس » دن
 تفصیل باندن ماضی مفرد
 مذکر غائب] معزز و مبارک
 ایستسین : قدس الله سره = الله
 سرینی معزز ایستسین . [اولیاء
 کرام حقنده اراد اولنان بو
 تعبیره مخصوصدر .]
 قُدَس { ج. عر. [آف البیان
 فَعْلَک مجهولیدر] مبارک
 و معزز اولسون : قدس سره =
 سری معزز اولسون . [اولیاء
 کرام حقنده اراد اولنان بودعا
 تعبیرینه مخصوصدر .]
 قُدَسِی { ص. عر. اُ : قدسیه .
 [« قدس » دن سنه]
 مقدس ، معزز ، جناب حقّه و
 ملائکه یه و عالم لاهوته منسوب
 و متعلق : عالم قدسی = عالم
 لاهوت . [حدیث قدسی = جانب
 نبویدن سوینلش و آنچه من
 طرف الله الهام اولنش حدیث
 شریف : احادیث قدسیه محدثین
 طرفندن ایریجه جمع وتدوین
 اولنشد . = س. ج. فا. قدسیان =
 عالم لاهوت سکانی ، ملائکه .
 قُدَسِیَات { س. ج. عر. جناب
 حقّه و ملائکه کرام
 ایله عالم لاهوته منسوب و متعلق
 ایشلر : قدسیاتله مشغول اولتی .
 قُدَسِیَّت { س. عر. مقدسلاک ،
 عزیزلاک ، معززلاک :
 فخر کائنات (صلح) افندمزک
 احوال قدسیت اشتعالی ، حرمین
 شریفینه تقرب ایدیلنجه بر قد -
 سیت حس اولنور .

قَدَم { س. عر. ج : اقدام . ۱ .
 آیق ، پا : قدم باصمق ،
 وضع قدم ایتمک = آیق باصمق .
 ۲ . آدیم ، خطوه : قدم آتمق .
 ۳ . یاریم آرشینلق مسافه او -
 لچیس : یگریمی قدم بوی و اردر ؛
 انکلیز قدیمی = متره ثانی . ۴ .
 مج. تر. اوغور ، میمنت ، ین :
 قدم کتیرمک = اوغورلی اولتی ؛
 خوش کلدیکنز قدم کتیردیکنز .
 [قدم بوسی = آیق اوپمه رسمی .
 [ثابت قدم = پایدار ، دواملی .
 [خوش قدم = اوغورلی ، قد -
 ملی . [قدم ران = آدیم آنان ،
 یورون ، ایارلین . [قدم رنجبه =
 زحمت ، تنزل : فقیر خانه یه قدم
 رنجبه بیوریلورسه . [قدم کش =
 آیاغنی چکن ، اجتناب ایدن ،
 چکیلوب بر دها یاناشیمان : یزم
 عشرتدن قدم کش اولدی . [قدم
 نهاده = آیق باصمش ، کلش .
 قَدَم { س. عر. ۱ . اسکیلاک ،
 اسکی زماندن قالمش اوله :
 بو شهرک قدیمی . ۲ . دیکرندن
 ده اسکی اوله ، زمانجه ایلری
 بولنمه ، بر رتبه و مأموریت و
 ساثره یه دیکرلرندن اول نائل
 اولمش بولنمه : ترفیع خصوصنده
 یالکیز اهلیت و درایته باقیلوب
 قدمه ده ربابت اولنور ؛ او آدمک
 قدیمی واردر ؛ قدیمه جمله مزدن
 ایلریدر . ۳ . قدیم اوله ، ابتدا .
 سی اولمامه ، قدیملاک ، ازلیلاک :
 طالک قدمنه قائل اوله جق هیچ
 بر عقل سلیم صاحبی یوقدر .
 قَدَم { یاخود قودوم . س. معدن
 تونبلاک .

قَدَمًا { ح. عر. اسکیلاکجه ، قدیمه ،
 اسکیلاک و قدم اعتباریله :
 او آدم قدماً جمله دن زیاده تر -
 فیعه مستحقدر .
 قَدَمَاء { س. ج. عر. فد : قدیم .
 با : قدیم .
 قَدَمِیْسِر { ص اوغورسز ، میمنتسز ،
 مشهورم .
 قَدَمِیْسِر { ص. مأموریت و صنفنده
 اسکیلهک مش ، یکی ،
 اسکیلاک ترفیعه حق قز انعامش :
 اقتدارجه استحقاقی وار ایسه ده
 قدمسزدر .
 قَدَمِیْسِرِک { س. اوغورسزلق ،
 میمنتسزلاک .
 قَدَمِیْسِرِک { س. اسکیلاکجه
 عدم استحقاق ،
 صنف و مأموریتنده یکیلک :
 قدمسزلاکی مانع ترفیعی اولدی .
 قَدَمِی { ص. اوغورلی ، میمنتلی ،
 مسعود ، مبارک : دنیایه
 کلن چوجق اوغورلی قدملی
 اولسون .
 قَدَمِی { ص. صنف و مأموریتنده
 اسکیمش ، قدم پیدا ایشمش ،
 اسکیلاکله ترفیعه حق قز انعامش :
 آلایک اک قدملی ضابطی اودر .
 قَدَمِه { س. عر. باصامق ، نردبان
 آیاغنی ، درجه : قدمه
 قدمه یوکسلاک ؛ باغچه یی قدمه
 قدمه دوزلنمش .
 قَدَمِی { ص. عر. اُ : قدمیه . ت .
 آیاغه منسوب و متعلق .
 قَدَمِی { ص. عر. اُ : قدمیه .
 اسکیلاک و رتبه و مأموریت
 رتبه مقدمه کله منسوب و متعلق :
 استحقاق قدیمی .
 قُدَس { ص. عر. [« قدس » دن
 صفت الاهدندر .

قافك فتحی ده جاژردر. بك عزبز و مبارك بك مقدس : يا قدوس!

قدوم { سنڌ. عمر. ڪلهه، اوزاق بر محلدن واوزون بر يولدن ڪلوب بيشمه، وصول، مواصلت، ورود : قدوم ڪمزه حرمه؛ شرف قدوميله مشرف اولوق. با : قدم.

قدوميه { س. سنڌ. عمر. بر بيوك ذاتك برسفردن عودت وموا. صلتنده تقديمي معتاد اولان پيشڪش : قدوميه تقديمي.

قدوه { سنڌ. عمر. [قافك ضميله ده لغتدر.] اولهه حق، اقتدا اولنه جق ذات، بر صنف وڪرو. هك اوڪننده بولنان آدم : قدوه العارفين؛ قدوه العلماء.

قدويد { سنڌ. عمر. ۱. ڪونشده ويا دومانده قورودلمش ات، باصدمر مه. ۲. اتلري دوڪلش وڪيڪدن عبارت قالمش انسان ويا حيوان بدني، اسڪلت. [عمر. بيده بومعنايه ڪلن.] ۳. مڃ. پڪ قوري وضعيف آدم.

قدير { سنڌ. عمر. [«قدره» دن صفا.] قدرت صاحبي، هر شينده مقتدر وتوانا اولان. [صفات الاهدن اولوب، باشقه سي حقدنه قوللائماز.]

قديفه { س. با : قظيفه.

قديم { سنڌ. عمر. ٺ : قديمه. ج : قديم } قديماء [«قدم» دن صفا.] ۱. اسڪي، عتيق، دبرين : زمان قديم؛ تاريخ قديم؛ ازمئه قديمه. ۲. ابتدائي اولميان، اذلي : جناب حق قديمدر؛ عالم قديم اولهه ماز : ڪلام قديم. ۳. هغه اولني بيلير ڪيمسه اولميان. = سنڌ.

عمر. اسڪي زمان، عهد عتيق : قديمدن بري، من القديم = اسڪيدن. = ج. ۱. اسڪي آدملر، اسڪي زمان آدملري : قديمائڪ علم هيئت حقدنه ڪي معلومات وفرضياتلري پڪ مشوش ابدي؛ قديماء حڪمان. ۲. اسڪيلر، قديملري جهتيله بيلري ڪلنلر : قديماء رجال دولتدن؛ قديمادن بر ذات. ۳. تر. فد. ڪبي. ياشلي وقارلي آدم، آغز باشلي واسڪي طرز وقيافتده نا. بت آدم : قديما قيفاتي؛ قديما طرزي؛ قديماسي بر آدم.

قديماء { ح. عمر. ۱. اسڪي زمانده : قديماء قومه واسطه سير وسياحت حيواندن عبارت ابدي. ۲. اسڪيدن بري، من القديم = او اراضى قديماء چاير ايدي.

قديمي { سنڌ. عمر. ۱. اسڪي زمانده : قديمي ده، عمر بيده مستعمل اولميوپ، لسائمزڪ تصرفات مخصوصه سي حڪمنه ڪچمشدر. اسڪيدن موجود اولان، اسڪيدن بولنان، دائمي : قديمي بر بنا؛ بزده قديمي بر باغچوان واردر. = ح. ظر. اسڪيدن، من القديم، دائما : او قديمي بزده اوتوربور.

قرا { مه. بعض قوشلرڪ مقرر ڪبي قرا فاصله سز اوته لري تصوير وتقليد ايدوب مڪرر قوللائيلير : بوتون ڪون قرقر اوتدي.

قرايه { سنڌ. عمر. فد : قريه. با : قريه. سنڌ. عمر. فد : قاريء. قراء : با : قاريء.

قرايه { سنڌ. عمر. [«قرايه» دن] فخر ڪائناث (صلعم) افند.

مزه نازل اولان ڪتاب شريف ڪه ڪتب سمايه نڪ قداماً در. دنجيسيدر، محصف شريف، فر. قان ڪريم : حافظ قرآن = قرآن ڪريمي از بردن بيان آدم.

قراخوان { سنڌ. عمر. فا.] قرآن = قراخوان } م. فا. خواندن = اوقومتق] قرآن ڪريم اوقويان، طفل، صبي.

قراڻي { سنڌ. عمر. ٺ : قراڻيه قر. قرآن = قرآن ڪريمه منسوب و متملق : آيات قرآنيه.

قرايت { سنڌ. عمر. [«قرب» دن] وذر تيجه انسانلر آره سننده ڪي باقيناقت : آره مزده قرابت وار در؛ قرابت صهريه = قيز آلوب ويرمڪه استحصال اولنان مناسبت وباقيناقت. [اصل ترڪجه سنه دسترس اوله مدق.]

قرايين { سنڌ. عمر. فد : قر. قرابان. با : قربان.

قرايينه { س. [فر. Carabine] اسڪي نونفڪ، سواري تفنگي.

قرايينه لي { سنڌ. عمر. قرايينه دينلن وبولجه آغزلي قيصه بر اسڪي نونفڪ، سواري تفنگي : قرايينه لي عسڪر.

قرايه { ياخود قوراييه. با : قرايهه. غرايهه.

قراجه { يا قره جه. س. بيان ڪچيسي انواعندن بوينوز سز ڪو. چڪ برجنس حيوان ڪه اتي لذيد اولوب آوجيلرجه مقبولدر، وعل. قراجه } س. قولڪ يوقاري سي؛ قراجهه } قراجهه ڪيڪي. || قراجهه باليني = استاوريت ياوري سي.

قَرَّاجِي س. خیدود. مر.

قَرَّار { سنڌ. عرب. ۱. طورمه، سکون، آرام : بر یرده

قراد ایتمز، قرار بولماز = طور.

ماز. ۲. ثبات دوام : او آتم بر

قرارده طورماز، قرار ی بوقدر.

۳. راحت، استراحت، اسایش:

کوکلم بر درلو قرار بوله میور.

۴. دوام، استمرار، سوزکلیک :

الآن او قرارده در؛ هپ بر

قرارده کیدبور. ۵. بر مذاکره

ویا تأملک نتیجه سی اوله رق

ویریلن حکم و صورت حل

دعوی : مجلس قرار ویره مدی؛

محکمه قرار ی ده معلوم دکدر؛

کندیسی دارالفنونه کیرمه قرار

ویردی. || بر قرار = بر دوام،

دائم، هب بر حال و قرارده طو.

ران. || بر قرارده = بر حالده، بر

درجه و وضعیتده. || بی قرار =

راحت و حضوری اولیان، بر

حالده طورماز. || دوزخ قرار =

جهنمه طوران، مکانی جهن او.

لان. || قرارگاه = ۱. سکون و آرام

ایدیله جک یر. ۲. ع. قرارگاه

عمومی = فر. Quartier général

دینلن محل که بر فرقه ویا اردو.

نک ارکان حربنک بولندیفی

مرکز. || قرارکبر = قرار ی ویر.

لمش، مقرر. [قرار داده دیجه.

ملی.] || معدلت قرار = عدالتک

طوردیفی یر، عدالت مرکزی.

|| قرارلنده = تقریباً، صورلنده :

ساعت بش قرارلنده.

قَرَّارْتَمَق { فت. ۱. سیاهلتمق،

الریخی قرارتدی. ۲. بولاندیر.

مق، صافیلکنی رفع وزائل ایتمک :

بر بولوت چیقوب هوایی قرار.

تدی؛ کونشه باقمقلم کوزلمی

قرارتدی.

قَرَّارْتِي { س. با : قرالدی.

قَرَّارْسِز { ص. ۱. بر یرده طور.

۲. نباتسز، دوامسز، سوزکسز،

موقت. ۳. راحتسز، حضورسز.

۴. نتیجه سز، غیر مقرر، قرار ی

ویرلمش، نه اوله جنی بلیمسز.

۵. هیچ بر ایشه قرار ویرمز،

متردد. ۶. بجز بر جهتده ثبات

ایتمیوب متمادیاً تبدل ایدن :

قرارسز روزکار.

قَرَّارْسَرْتَلَق { س. ۱. نباتسزلق،

دوامسزلق. ۲. را.

حتسزلق. ۳. برایشه قرار ویر.

یله میمش، غیر مقرر بر حالده

طوریش.

قَرَّار لاشد پَرْمَق { ج. قرار ی

مقرر اولمق، تصمیم ایدلمک :

ایتمخانلرک کله جک هفته اجراسی

قرارلاشد یرلدی.

قَرَّار لاشد پَرْمَق { فت. قرار ینی

مقرر ایتمک، تصمیم ایتمک : ایر.

تسی کون آوه کیمکی قرار.

لاشد یردق.

قَرَّار لاشمَق { فل. قرار بولمق،

مقرر و مصمم او.

لمق : مراسم استقبالیه تک صو.

رت اجراسی قرارلاشدی.

قَرَّار لَامَق { فت. قرار ویرمک،

دوشونوب رأی ویرمک.

قَرَّار لِي { ص. ۱. نباتلی، یرلی،

ثابت. ۲. قرار ی ویر.

لمش، مقرر، مصمم. ۳. حل

و فضل اولتمش، نتیجه لند برلمش.

قَرَّارْمَق { فل. ۱. قره اولمق،

سیاهلتمق، اسوداد

ایتمک : دیوار دوامندن قرار.

دی : کونشدن قرارمش. ۲.

اوزاقدن سیاه کورنمک، بر

قرارق صورتنده کورلمک :

شهرک اطراف آغاجلرک کثرتندن

اوزاقدن قرار بوردی. ۳. بو.

لانمق، بر اقلق و صافیلنی زائل

اولمق، بولوتله اورتمک : کوک

قراردی. ۴. قراکلق اولمق :

اورتهلق قراردی، صورل قرار.

دی = اقسام اولدی. ۵. اورته.

لغی سیاه و قراکلق کورمک،

بولانوب کوره مه مک : کوزلم

قراردی.

قَرَّاسِي { س. استاوریتیه بکرر بر

کوچک بالیق.

قَرَّاضِه { ز. سنڌ. عرب. مقاصله

کسیان شیندن چیقمان

بارچهلر، کسندی، قرقدی.

قَرَّاط { سنڌ. عرب. با : قیراط.

قَرَّاقُول { س. با : قره قول.

قَرَّاغِي { یا قیراغو. س. آیاز هوا.

لرده طوگکش حالنده یاغان

یاخود یاغوب یرده طوگان چی :

بو کیجه قرانی یاغمش ؛ یاغان

قیراغی آغاجلری یاقدی.

قَرَّاغِي { یا قاراغی. س. اوچی اکری

قاریشدیره جق دمیرچیوق.

قَرَّاکَلَق { س. [اصلی : قره کؤ.

قوانق یازماملی]

ضیا و آیدینلمک عکسی، کوز

کورمیه جک حال، ظلمت، تیرکی :

قراگلق باصدي ؛ كيجه قرا -
كلفي ؛ قراگلكده قالمق . = ص .
ضيدادار اولميان ، مظالم ، تيره ؛
قراگلكني كيجه ؛ قراگلكق بر او -
طاه به كيردم ؛ صوفسه قراگلكق
ايدي .

قراگولص و :

قراگولوق } س . با : قراگلق .

قرال } س . [اسلاوجه دن] خر -
ستيان حكمدار ، امپراطور
صفتني حائز اولميان حكمدار ؛
ايتاليا ، صربيه ، يونان قرالي ؛
انكلتره قرالي ؛ آوستريا امپرا -
طوري و مجارسنان قرالي .
|| قرال صوبي = قزلونيه صوبي
دينان معطر صو .

قرالدي } با قرارتي . س . ۱ . قره .
لق ، سياهلق ، سياه
لكه : كولهلك قوله يرنده بر
قرالدي واردر . ۲ . اوزاقدن
سياه كورينشي : شهر اولد -
يعني بللي دكاسهده اوزاقده بر
قرالدي كوزيكيبور ؛ او قرالدي
بر اورمان اولميدر .

قراللق } س . ۱ . خرسنيان حكمدار -
لني ، حكمدارلق حال
وصفتي ؛ ايتاليا حكمداري
قراللق عنواني حائزدر ؛ صربيه
ورومانيه برنسلري قراللق
عنواني آلمشدر . ۲ . برقرالك
تحت حكومتنده بولان مملكت ،
قراللق عنوانيله اداره اولسان
دولت : انكلتره قراللق ؛ رومانيا
بركوكچ قرالقدر .

قرالي } ص . [اجنبي بر لغته عر .
يا نسبت الحاق اولنمفله

تشكيل اولمش غلط فاحش بر
كله در . [قراله منسوب ومتملق ؛
صندالي قرالي به قعود ايتمشدر ؛
حانب قرالي به بر تلغراف تقديم
ايتمشلردى .

قراليت } س . قراللق معناسيله
بو غريب و غلط فاحش
لغتي قوللانلر واردر ؛ ايتاليا
قراليت صورتنده اداره اولئور .

قراليجه } س . [اسلاوجه دن] ۱ .
قراليجه سي . ۲ . قراللق صندنا -
ليسنده بولسان قادين ؛ فلنك
قراليجه سي .

قرامان } س . ص . با : قره مان .

قراموق } س . ۱ . بوغداي اچنده
بيتن بر اوت كه اوني بو -
زارسياه بر حبه ويرر . ۲ . مذكور
اوتك حبه سي : بو بوغدايده چوق
قراموق واردر .

قران } سذ . عر . [« قرن » دن
مفاعله باندن مصدر تاني]
۱ . ياقينلق ، مقارنت . ذ . ۲ . ه .
ايكي سياره نك وعلى الخصوص
زهره ايله مشتري كبي سعدينك
بر بر جده راست كله سي . || صاحب
قران = بويله ايكي سياره نك بر
بر جده تصادفي ائناسنده دنياه
كلش اولان مسعود و بختيار .
[اعظم حكمداران دن بعض ذواته
لقب اولمشدر .]

قرانسه } ص . ۱ . قير ، قير سرپمش ،
قيرله قاريشيق ؛ قرانته
بييق . ۲ . بيغي قير و صقالسز ؛
قرانته بر آدم .

قرانتيه } س . [بنا . Quarantina]
علل سارويه نك سرايتي

اوكني آلق ايجون شهه لي ويا
بولاشيق يرلردن كانلرك اختلا -
طدن ممنوع اوله رق بكتدير -
لدكاري مدت كه اساساً قرققون
ايدي ؛ قرانتيه بكمك : قرا -
نتيه به كيرمك . ۲ . كان سفائتك
تميز ويا بولاشيق اولدق رنخي معا -
ينه و تدقيقه بولاشيق اولانلرينه
قرانتيه بكتديرن دائره : قرا -
نتيه به مراجعت ايتك ؛ قرانتيه
مأموري ، طببي ، غاردياني .
|| قرانتيه محلي = قرانتيه بكتند -
يريلن محل . || بح . قرانتيه فلا -
مه سي = هنوز براتقه سني معايينه
ايتديره مش كمينك چكديكي
صاري فلامه كه خارجه اخذلاط
ايتديكنه اشارتدر .

قرانتيه خانه } س . ۱ . قرانتيه
اداره خاه سي ،
دائره سي . ۲ . قرانتيه محلي ،
تحفظخانه .

قرانفيل } س . با : قرنفيل .

قرانلق } س . ص . با : قراگلق .

قرانوانه } س . ۱ . باقردن يايوان
يك فابي كه باشايجه
عسكره مخصوصدر ؛ هر اون
نفره بر قرانوانه يخني ويريلير . ۲ .
اينجه وياصي الماس .

قراواش } س . جاريه ، خلائق .
[اليوم بزجه متروك
خالص ترجه بر لغت اولوب ،
قرناق دخي دينلير .]

قراول } س . قره قول ، قراغول .
با : قره قول .

وفيق پاشا مرحوم « قراول » صورتتي
« قره قول » و « قراغول » املازينه

ترجمه عربی « هراول » دن اشتقاقی قبول ایدورسهده، بو توجیه بعید اولوب، اصلی یسه ترکیه سیاه عسکر یعنی کجه عسکری معناسیله « فردقول » اولق احتمالده دها قریدر.

قر اوله { س. [یتا Caravella دن] اسکی برنوع بیوک حرب سفینه سی.

قر اویده { س. [Karabiða] کوچک برجنس استا. قوز ویا شکیج که کولرده بولنور.

قرانت { س. عرب. او قومه، عباره سوکمه، مطالعه: قرا.

قرانت { س. قرانت ویا قومتی؛ قرانت وکتا. بت = او قویوب یازمه؛ قرانت کتابی = مبتدیله او قومغی او. کرتکمه مخصوص سهل العباره کتاب. || علم قرانت = قرآن کریمک اصول وقاعده سنه توفیقاً او قومغی علی. بو علی بیله قاری، وجهنده قراء دینیر.

قراین { س. عرب. قرینه. قرینه با: قرینه.

قریب { س. عرب. یاقینق، یاقین بولمه، بدم مقابلی: قرب مولی = جناب حقه تقرّب. || قر. بنده = یاقیننده، یاننده: چشمه. نک قرینده بر آغاج واردر.

قریباچ { س. ۱۰. فیل و کرکدان دریسندن ویا دیگر بر سرت دریدن معمول یکپاره قامچی. ۲. آرابه حیوانلرینه اورمغه مخصوص اوزون دکنکلی قامچی: قریباچ چالاق = قریباچله اورمق؛ چاله قریباچ سوربور. دی = قریباچ چاله رق.

قریباچلامق { فت. ۱. قریباچله دوکک: مجازاً کندیسنی میدانده قریباچلادیلر. ۲. قریباچی صاللا.

یهرق وچاتیردانه رق حیوانلری یوریتک: بو حیوانلری قریباچلا مازسهک یوزیمزلر.

قریباچلامق { ج. ۱. قریباچله دوککک: آمریقاده چالیشیمان

کوله لر قریباچلانیردی. ۲. قریباچ چالتمق: او یله قریباچلانماز سن قریباچلامق اصولی بیلیورسک.

قریبان { س. عرب. ج: قریب. فی سبیل الله کسین و جناب حقه وسيله تقرّب عد اولنان قویون وسائر اتی ینیر حیوان، ذبیحه، اضحیه: قریبان کسک؛ ذبح قرا. بین. ۲. ج. بر اوغوره فدا اولمه، قریبانک اولیم؛ سزه قریبان اولسون. || قریبان بایرامی = عید اضحی.

قریبانلق { ص. قریبان اولق اوزره کسکه لایق ویا مخصوص: قریبانلق قویونلر. || ج. قریبانلق قویون = حلیم و سسستر آدم.

قریبه { س. عرب. ۱. ستقارک صو طاشیدیلری کاوساله دن مخصوص فاب که مستطیل و بر طرفی ده طار اولوب اوموزه طاقیله حق قایشی وزدر. [اصل عربلرجه طولمدر. ۲. تر. کوچک چوچقارک قارنلرینک شیشمی: بو چوچق قریبه اولمش.

قریبهچی { س. قارنی شیشن چو- جغه تداوی ایچون نفس ایدن آدم.

قریبیت { س. [«قرب» مصدرینه لزوم سزیره ادات مصدر. ریت علاوه سسیله تشکل ایتمش غلط بر لغتدر. عربیده مستعمل دکادر.] یاقینلق، همجوار اوله:

او چفتا کک شهره قریب قیمتی آرتدیر.

قریدیرمق { فت. ۱. رشیک کوشه وکنارلرینی کسیدیرمک: شو کاغذک کنارلری پک اورسه لئمش بر آق قریدیرملی.

۲. صاج و صقالی ویا یاغیسنی کسیدیرمک، قیصالتق: یازک صیجاقلرنده قویونلری قریدیر.

۳. ج. بر مصرف ویا مخصوصاتک بعض متفرق قسملرینی کسیدیروب تنقیح ایتدیرمک. مق الزمدر؛ صوئوق هولرده چوچقارک صاچنی قریدیرماملی.

قریبلیق { ج. ۱. کوشه وکنارلری قریبلیسه دوزله جکدر. ۲. بیاغی ویا صاج و صقالی کسکک: قویونلر خاننی آیده قریبلیر؛ بو صوئوقده صاج قریبلیر؛ ۳. ج. اوتغی بریسی کسیلوب تنقیح او- لئق: خیلی مقدار وار ایکن قریله قریله بر شیء قالمدی.

قریبتق { فت. ۱. برشیک کوشه وکنارلرینی کسوب آلق: شو صوبه تک مشمعنی بر آق قریبلی. ۲. حیوانک یاغیسنی ویا انسانک صاج و صقالی کسکک: قویونلری، کچیلری سنه ده بر کره قریبارلر؛ او بر بر صاچی، صقالی ائی قرعماز.

۳. ج. بر مصرف و تخصیصاتدن اوتغی بری بعض متفرق قسملر کسکک، تنقیح ایلک: ابتدا تخصیصاتی طولفون ایدی لکن قریبه قریبه بر شیء بر اقدیلر. [کوز قریبقتی تعبیرنده « قیبت » دن غلطدر. با: قیبت]

قرپمه } ۱. س. ۱. قرپمق فعلی. با :
قرپمق. ۲. صیغیرك دیل
آلتی، قورباغه حق.

قرپندی } س. مقاصله کسیان ویا
قریلان شیئدن چیقان
پارچالار، بونك دوکندیسی :
کاغد، صاچ قرپندیسی.

قرپیق } ص. قرپیش، کمالش :
قرپیق قویون ؛ قرپیق
صاجلی ؛ قرپیق صفال. (« کر-
پك » لغتك اصلی « قرپیق »
ایسه ، « قپمق » فعانك ده اصلی
وفصیحی « قرپمق » اولمق اقتضا
ایدر ؛ لکن بوراسی محتاج
تدقیقدر. }

قرتال } یاخود قارتال. س. پیرتیمی
بیوک بر جنس قوش ،
عقاب. || قرتال پنجه سی = دوکوملی
برکوک. || قرتال توکی = برنوع
نات. || قرتال طاشی = فر. Aétie
دینلن طاش .

قرحه } س. عر. [ناجی مرحومك
ضم قافله قید ایدوب مفتو-
حنی غلط عد ایتمسی خطادور.]
ط. یاره ؛ قرحه آکله = اطرافه
باییلوب کیتدکجه توسع ایدن یاره ؛
قرحه افرنجیه = فرنکی یاره سی ؛
قرحه ردیه = التیامی زور بر
نوع کوتی یاره.

قرد } سذ. عر. مایمون. نر.
قرنداش } قرانداش س. با : قار-
نداش.

قرشی } قرشیلامق وسائره. با :
قارشنی وسائره.

قرشی } ص. س. عر. ن. قرشیه.
قرشی } « قریش » دن سمن.]
قریش قبیله سنه منسوب، بو

قبیله افرادندن اولان : اونبی
قرشی .

قرص } سذ. عر. ۱. هر نوع
دائروی شیء ، تنکر :
قرض خورشید ؛ قرص نان. ۲.
۲. اوطنك هواسنی کوزل قو.
قوتمق ایچون آتشه قونیلوب
یاقیلان پول شکننده عود وسا-
ئره ترکیبی : قرص یاقق.

قرصاق } س. با : قارصاق.

قرض } سذ. عر. اودونج، بورج ؛
قرض آلمق = اودونج ،
بورج آلمق ، استقراض ؛ قرض
ویرمك = اودونج، بورج ویر-
مك، اقراض . || قرض حسن =
فائضسز بورج.

قرضاً } ح. عر. اودونج اوله رق،
اودونج طریقيله : قرضاً
آچمه آلدی، ویردی.

قرطاس } سذ. عر. ج. قرطایس
[یو Xáπτης] کاغد.

قرطاسی } ص. عر. ن. قرطاسیه.
متعلق : مواد قرداسیه = کاغد
ومرکب وقلم کبی یازییه متعلق
شیملر ؛ مصارف قرطاسیه = بر
قلم ویا دائره رسمیه نك کاغد
وقلم وسائر لوازم تحریریه متعلق
اولان مصارف.

قرطاسیه } سذ. عر. برقم ویا
دائره رسمیه کاغد
وسائر لوازم تحریریه ایچون
تخصیص و صرف اولنان آچمه :
قلمزك، بزم مجلسك آیده اوچ
یوز غروش قرطاسیه سی واردر.

قرعه } سذ. عر. ۱. طالع دنه مك
وراست كان قزاقق یا غا.

قرب اتمك اوزره آتیلان زار
وچکیلن قپالی بوصله وسائره :

قرعه آتمق ؛ قرعه چکمك ؛
ایچیزدن برینك کیمتسی شرطدر
قرعه چکلم کیمه دوشرسه او
کیتسین. ۲. اسنان عسکریده ده
بولناسانرك یعنی یکرمی یاشنی
طولایران کتبلرك عسکر اولمق
ایچون بر قاچ سنه صره ایله
چکدکاری قپالی کاغد که ایچی
بیاض اولورسه اوسنه قورتلور
و «ق» حرفی یازیلی اولورسه
عسکره آلتیر : قرعه شرعیه ؛
قرعه چکیلیور ؛ بو سنه قرعه یه
کیره چکدر ؛ قرعه چکدی ؛ قر-
عه سی دوشدی ؛ قرعه اصابت
ایتدی ؛ قرعه نفراقی، افرادی =
قرعه ایله آلتوب عسکر اولغه
سوق اولنان افراد.

قرعه جی } س. قرعه چکدیرن،
قرعه چکدیرمکه مأ.
مور ضابط و هیئت : قرعه جی،
قرعه جیلر کلدی. عو.

قرغه } قرغنی. با : قارغه، قارغنی.

قرغیچه } س. با : قارغیچه.

قرق } عد. درت کره اون، ار-
بعین، چهل : قرق کون ؛
قرق کشی ؛ قرق اوقسه ؛ قرق
باش ؛ یوز قرق . || مج. چوق :
قرق کره سویدلم. || قرق
آیاق = ۱. ایکی طرفدن پك
چوق آیایی اولان اوافق بر
قورت که چیانك کوچکی و
ضررسزیدر، چهپا. ۲. باشلیجه
قاصیقه اولوب متعدد آیاقلرنی
تنه صوقغله یاپیشان بر جنس

کوچک کنه که چاقی تکثر
ایدر، قاصیتی بدی. || قرق
انبار = ۱. چوق شیلری حاوی
محل و یا محفظه: اونک چانطه سی،
ذهنی قرق انبار. ۲. س. سفینه.
نک مختلف حوله این حاوی اولمی.
|| قرق انبار بالینی = بر جنس
بالیق، بیوک و اطوز. || قرق بایر،
قرق بایر باغری صاغی = حیوانات
مجتزئه نک او چچی معده سی. ||
قرق بر کره = چوق: قرق بر
کره ماشاء الله. || قرقده بر =
قرق جزئده بر جزء. || قرق
سؤال = چوق صورمه، اوزون
اوزادی به استجواب. || قرق
کچید = یولک اوستندده اولوب
دفعانله برکنارندن دیکرینه
آتلانمسی اقتضا ایدن نهر، طر.
لامباج ایرماق. || قرق کلید
اوتی = بر جنس نبات. || قرق
مردیون = دیک یوقیش. || قرق
پیل بر کون = اگ صوکنده، حا.
قبت. || آرتق قرقده کلش = عقلنه.
حقی چاغیدر.

قرقر { عد. بهرینه و یا بهر دفعه
قرقر: قرق: جمله من قرق غروش
آلدق: تخنله لری قرق قرق
آرا به لره یولک تدبیر.

قرقره { س. بیوک سرغوجلی بر
جنس طارنه که توکلری
وقبله طوغلنه به و خوتوزه طا.
قیلیردی.

قرقلامق { فل. قرق کونی طو.
لدرمقی: لحوسه
قرقلامینجه طیشاری چیمماز؛
یکی طوغان چوچق قرقلادی می؟

قرقلر { س. چ. قرق عزیز، قرق
مبارک آدم. || مج. قرقلره

قارشعق = غائب و نابود اولتی،
میدانده اولماق.

قرقلق { ص. قرق یا شنده یا قرق
غروش و سائره قیمتده
ویا خود قرق ساتتیمتره و سائره
اولچیسندده اولان و یا قرق اوقه
و سائره استیعاب ایدن: قرقلی
بر آدم، برقادین؛ قرقق قطفیه؛
قرقلق تخته، دیرک؛ قرقلی نو.
چی.

قرقلی { ص. ۱. قرق پارچه دن
مرکب اولان، قرق شیبی
حاوی اولان. ۲. بر زمانده یعنی
بری قرقلامه دن دیکری طوغان
ایکی چوجفک بهری: بزم چوجق
ایله قونشونک کی قرقلیدر لر.

قرقمق { فته «قرقمق» دن فر.
قی اولمسوب خانغیسی
صیحیح و خانغیسی غلط اولدیمی
تدقیقه محتاجدر. ۱. کنارلری
واجلرینی کسمک: آغاچ قرققی.
۲. پیاغیسی و یا صاچ و مقالی
کسمک: قویونلری، چوجنی
قرقق.

قرقمه { س. خفیف شاب علی.

قرقمچی { ص. قرق درجه سنده
اولان، اوتوز طقو.
زنجیدن صکره کان: قرقچی
کون، قرقچی سنه؛ یوز قرقچی.

قرقندی { س. ۱. بر شیدک کنار
و او جلرندن کسین
شیلر، قرقندی: آغاچ قرقند.
یسی. ۲. قریلان پیاغی و یا
صاچ و صقالدن دوشن پیاغی
و یا قیلر: قرقندی لری طوبلامق.

قرقی { س. قویون و سائر حیوا.
ناتک پیاغیسی قرقمغه

مخصوص بیوک مقاص، صندی.
قرقم { س. قویون و سائر حیوا.
ناتک پیاغیسی قریلان
موسم: قرقیمده پیاغی بدلندن
اوده مک ارزره بورج آلدی.
قرقمچی { س. کل آغاچ لرندده
بولسان برجنس بو.
جک، خانم بوچی.

قرقلانغ { س. ۱. کردانی و یا کقلری
قرمزیمی و قویروغی
چاتال سیاه بر قوش که کوجبه
قوشلردن اولوب قیشین اقلیم
حاره به انتقال ایدر. انواعی وار.
در. ۲. س. سفان حریبه
قدیمه دن خفیف و سریع السیر
یاسکنلی تکمه لره دینلیردی.
|| قرقلانغ اوتی = زرده چا،
زرده چوب. || قرقلانغ بالینی =
قنسادری اوزونجه و اوستنک
رنکی غایت کوزل قرضیلی
ولذیذ اتلی برجنس بالیق. || قر.
لانغ دومی = تشرین اول اوائلی.
|| قرقلانغ فرطونه سی = مازت
اواخرنده واقع فرطونه.

قرمان { س. با: قرمان.

قرمز { س. عر. کوچوک بر
جنس بوچکدن چیقان
و کوزل قزیل رنگ ویرن برنوع
بويا، لعل: قرمزله بويا مق: قر.
من قومق، قاریشدر مق. || قر.
من بوچی = بو بویایی ویرن بو.
جک. || قرمز حیوانی = مذکور
بوچکدن چیقان خالص قرمز.
|| قرمز معدنی = بونک تقلیدی
اولان برنوع معدنی بويا، حمض
آتیمون. || ط. قرمز معجونی =
فر. بوندن مأخوذ اوله رق Al-

kermès دینلن برجنس مهمجون.
 { ص. قمرز رنکنده،
 قمرزی } قزیل، آل، اجر،
 سرخ؛ قمرزی فس؛ قمرزی
 چوخه؛ قیب قمرزی = قیب
 قزیل. { اصل قمرز رنکنده یعنی
 قزبلک یا اکز برنوعنه مخصوص
 ایکن، لسانمزده قزیل یرینه
 یکسوب بولفتی متروک حالنده
 براقشدر. } = س. قزیل رنک،
 قزیل بویا؛ قمرزی یه بویامق؛
 قمرزیدن خوشلامق.

{ س. قزلیق، قزیل
 قمرزی بلیق } رنک، حرث، احرار؛
 بوفسک قمرزی بلقی؛ اقسام اوستی
 بولوطرلک قمرزی بلقی.

{ ص. و.
 قمرزی یمتراق }

{ ص. قزیل رنکنده
 قمرزی یمسی } چالان، قزیلجه.

{ س. کیمی. شراب
 قمر طرطیر } طور تیسندن
 چیقان بر ماده کیمی یه.

{ قمرلیق، قرد بر مق و سا.
 قمر مق } ژه. با؛ قمر مق و سائره.

{ س. عر. ج. قرون. ۱.
 قرن } بویوز. ۲. یوز سنه لک
 زمان، تاریخک بهر یوز سنه سی؛
 تاریخ هجرینک قرن اولی = ۱ دن
 ۱۰۰ سنه سنه دک اولان زمان؛
 قرن خامس = ۴۰۱ دن ۵۰۰ سنه.

سنه دک؛ اوننجی قرن هجری؛ قرن
 حاشر شعرا سنک تراجم حوالی. { بو.
 نک یرینه عصر استعمالی غلطدر. }

۳. علی الاطلاق زمان، دور،
 دهر، عهد، عصر؛ قرون سا.
 لفه ده = کچمش زمانلرده. =

ج. قرون اولی = روما دولتتک
 ایکی یه انقساسی زمانه دک اولان
 ازمنه قديمه تاریخیه؛ قرون
 وسطی = تاریخ مذکور دن
 استانبولک سلطان محمد خان ثانی
 حضر تلری جانبدنن قحی زمانه
 دک لکن ازمنه تاریخیه؛ قرون
 اخیره = تاریخ مذکور دن صکره
 اولان ازمنه اخیره. || قرناً
 بعد قرن = قردنن قرنه، دور دن
 دوره. = ت: قرنین = ایکی بو.
 ینوز؛ ذوالقرنین = ایکی بویوزلی =
 جهانکیر شهر اسکندر کبیرک
 عربلرجه لقبیدر.

{ س. با؛ قارن.
 قرن }

{ س. عر. فد. قرین.
 قرناء } با؛ قرین. = تر. فد.

حکمداران حضراتک مقربیندن
 اولان ذات، مائینجی؛ ایکنجی،
 اوچنجی قرناء.

{ س. [با عر. « قنیط »
 قرنا بلیت } دن یا خود ر. Kpov-
 { دن } لاخنه یه بکزر عسیر
 الهضم معروف برجنس سبزه که
 قرن بهار دخی دینلیر.

{ س. قارت جاریه، کچکینجه
 قرناق } خلایق، قراواش، مولا.
 ده.

{ س. حکمداران حضراتک
 قرنا لقی } مقربیندن اولان لرنک حال
 وصف و وظیفه سی، مائینجیلک.

{ س. [فر. Carnival]
 قرناوال } خرس تیانلرک بیوک
 بهیزات کسیمنده تبدیل قیافت
 ایدرک اجرا ابتدکاری شنلکر.

{ س. قرنا بلیت دینان
 قرنا بهار } سبزه.

{ س. با قارینجه.
 قرینجه }

{ قرداشاق و سائره. با؛
 قرداش } قارنداش و سائره.

{ یا قرنسه. س. قوشلرک
 قرنصمه } و علی الخصوص طوغانک
 تولک وقتی، توك دكيشد یردکری
 موسم.

{ س. ۱. هندستان دن کن
 قرنفیل } بهار اتدن معروف قو.
 یروقلی برجه: دوکلش قرنفیل.

۲. قوقوسی بوهاره بکزر
 معروف کوزل برچیچک که الوان
 وانواعی اولور؛ قرنفیل چیچی.
 || ج. کبیلرده کوکرته یه اونور.
 دیلان بیوک صندال لری و آخر
 ایشیایی ایجری آلمق ایچون
 پرووه ایله غرانندی دیرکری
 آره سنه کبیلن قالین خلاطره
 معلق پلانغه ترتیبانی.

{ س. [بو. Xpovμ.α = رنک]
 قرقم } مع. صاری یه بویامغه یا.
 رایان سیاه بر معدن؛ قروم
 معدن.
 { س. ج. عر. فد. قرن.
 قرون } با؛ قرن.

{ س. [Xpovon -]
 قرونو متره } μέτρον = مقیاس
 الزمان [حرارت و برودت تا.
 نیریه انتظام حرکتنه خلل کلین
 و سنه ده بر قوریلوب بر ثانیه
 بیله تخلف ایتمین دقیق و بیوک
 زوالی ساعت که باشلیجه بجریه.
 ده طول تعیینی و سائر عملیات
 ریاضیه ده قوللانیلیر. || جیب
 قرونو متره سی = بو اساس او.
 زورنه یا بلیش صاغلام ساعت که
 زوالی ایشله سی شرطدر.

قرویه { ص. عرب. قرویه. کوبه قرویه } منسوب و تعلق، کوبلی، روستایی. ن.

قرویه { ۱ } یاخود قاره و یا قرا. ص. قرویه { ۱ } سیاه، اسود: قرویه؛ قرویه آت = یاغز؛ قرویه طوبراق. [غریبدرکه بوکوزل لغت « آق » و « قزیل » ایله برابر استانبول ترکیه سندن و یکی لسان ادبیزدن آیاغنی چکوب یرنی « سیاه » لفظ فارسیسینه برافشدر. احیاء استعمالی الزمدر.] ۲. مج. ماتلی، غملی، کدرلی، مشغوم، منحوس: قرویه گون؛ قرویه خبر؛ قرویه طالع. ۳. مج. معیوب، عارلی: قرویه یوز؛ یوزی قرویه. ۴. اسم: قرویه احمد؛ قرویه اتمک. = س. ۱. سیاهلق، سیاه بویا: قردیه بویاق؛ قرویه قرویه آق آق. ۲. سیاهی، زنجی، آفریقانک سیاه آدمی: قرویه مملکتی. = ج. قردل = یاس اثوابی، سیاه اثواب، ماتم: قرویه کیملک. || آلن قرویه سی طالعسنزک، بخت سیاه. || قرویه ات = کیملک و طاوشان و سائره کبی آواتی. || قرویه اوغلان = چنکانه. || قرویه ایکمه = برجسن اوفاق قاریجه. || قرویه باش = ۱. تأهل ایتمز مناستر کشیشی. ۲. سیاه صاریق صارار بر طریق درویشی. ۳. ایملک بهارده آچار کوزل قوقولی مور بر چچیک. || قرویه باصان (باصقان) = آغرلق، کابوس. || قرویه بویر = هنددن کان معروف بهارکه قرمزی بویردن تفریق ایچون بویله توصیف اولنور. || قرویه

بوغدای = بوغدای نوعی .
|| قرویه بویا = زاج یاغی. || قرویه بازی، قرویه پلین = بازی و پلین نوعلی. || قرویه جکر = معدنه نك صاغ طرفنده بولنان عضو داخلی، کبد. || قرویه جمله = حساب اعمال اربعه سندن جمع. || قرویه جهنم = پک اسمر و یوزی کولمز آدم. || قرویه چام = چام آجاجی انواعندن بری. || قرویه چالی = بر جنس دیکنلی چالی. || قرویه حما = مخاطره لی بر نوع تیغوس. || قرویه خبر = برینک و فاتی خبری. || قرویه دیکیز = بحر سیاه، بنطس. || قرویه دیکن = بر جنس نبات. || قرویه ساقز = قولوفانیا، زفت. || قرویه سودا = مالخولیا، ملا. خولیا. || قرویه سوگوت = سوگوت آغاجنک بر نوعی. || قرویه صو = با: صو. || قرویه صونغور = طوغانک سیاه بر جنسی. || قرویه طاوق = آولنان بر جنس قوش. || قرویه طبان = ۱. خراسان دمیری. ۲. بر نوع صیغیر خسته لغی. ۳. ایملک بوچکنک قراروب قیرلمسی علقی. || قرویه طوت = طوتک سیاه جنسی. || قرویه عرب = زنجی، سیاهی. || قرویه قارغه = بستون سیاه اولان قارغه. || قرویه قاش = قاشلری سیاه. || قرویه قلم = ۱. یاکنز سیاه چچیکاری اولان حادی پورسان. ۲. سیاه قورشون قلبله یا ییلان رسم. || قرویه قوجه = آغر. ماهش اختیار. || قرویه قورباغه = سیاهسی برجسن قورباغه. || قرویه قیش = قیشک اورتسی و پک صوثوق موسمی. || آره ده

قرویه کدی چکمک = بوزشمتق: آره مزده قرویه کدی می کدی؟ || قرویه مملکتی = سودان. || قرویه یازی = بخت سیاه. || قرویه یوزلی = بر عار و نامو. سسزلفی اولان. || آق آق قرویه سی قرویه بیاض چهره لی و سیاه کوزلی قاشلی، آبلق. || آقله قرویه سیچمک = چوق زحمت چکمک. || ایس قرویه سی = قوروم بویاسی. || کستانه قرویه سی = آچیق سیاه رنگ. || یوز قرویه سی = ناموسسزلق، حار.

قرویه { ۱ } س. کره ارضک طوبراق قرویه { اورتیلی قسمی، دیکیزک غیری، یر، طوبراق: قرویه ده، قرویه دن = بر آ؛ قرویه دیکیزه = بر آ و بحر آ؛ قرویه پوسته سی = بر آکیدن پوسته؛ قرویه کورموکی = بر آکن اشیا دن آلنان کورموکی؛ قرویه واپوری = دمیر یول ماکینه. سیله قطاری. || مج. باشند قرویه اتمک = کھی یی بستون باقمندن قورنارمق ایچون باشند قرویه آتمق. || قرویه دوشمک = کھی قرویه او طور مق.

قرویه { س. عرب. تازه لک؛ قرویه قره { العین = کوز آیدینلی، سونیح. } یا لکیز بو تعبیرده قو. لانیلیر. }

قرویه آغاج { س. معروف بر آغاجی که تحتسی اسمر و سرت اولوب جلابه کلیر، شجر البعوض. قرویه باتاق { اورد که بکزر سیاه بر جنس دیکیز قوشی که صویک اوزرینه چیقوب باتمه. سی پک سریع اولور.

قَرَه جَه { ص: سیاہجہ: اسم، سیاہسی. = س. با: قراجہ.

قَرَه قوش { س. بیرتجی قوشلر. دن قارتال دن آرزو. چورک بر جنس معروف قوش.

قَرَه قوشی { ص: قره قوش اسمندہ بسند بر آدمہ یاقیشیر: حکم قره قوشی = مرقوم قره قوشک حکمی کی نظام وقانونہ مغایر عندی حکم.

قَرَه قُول { یا قراغول. س. اصل ترکجده قول عسکر معناسنه کلکاکہ سیاہ عسکر یعنی کیجه عسکری ویا عسکرک سیاہ یعنی کیجه لک قولی وبولوکی دیکدر.] ۱. محافظه اساسی ایچون کیجه کزن عسکر بولوکی. ۲. نوبتجی عسکر. ۳. اردونک محافظه. سیچون مناسب نقطه لرده طور. دیریلان عسکر؛ استناد قره قولی؛ ایلری قره قول؛ دور قره قولی؛ کوچک قره قول؛ نظام قره قولی. || ۵. قره قول سفینه سی، فلوقه سی = دکیزده محافظلق وظیفه سنی ایفا ایدن کمی ویا صندال.

قَرَه قولاق { س. ۱. چاقاله بکزر بر جنس حیوان که آرسلانک یدیکنک آرتغیله بسلمک ایچون بو حیوانک آرقه سی صره کزدیکی زعم اولنور، سیاہکوش. ۲. وقتیه صدر اعظمک خدمتمنده بولنان بر ماہور.

قَرَه قَوْلْخَانَه { یا قراغولخانہ. س. محافظه اساسیہ ما

مور عسکر ویا جاندارمه بولوکی اقامتنه مخصوص محل.

قَرَه قَوْلْجُلُوْز { س. جادی، وامپیر.

قَرَه گوْز { س. ۱. چنکانه. ۲. خیال دینان کولک

او یوننده کولدی ریجی شخص: قره کوزله حاجی اوحد محاوره. لر. ۳. مذکور خیال او یونی: قره کوز اوینایور. || قره کوز بالیغی = پلامود بالیغنک بیوک و بایاغی جنسی.

قَرَه لَامَق { فق. ۱. سیاہلاتق، سیاہ ایتمک، تسوید:

دیوارلری کومورله قره لاماشلر. ۲. بازی او کرتمک ایچون مشق یازمق: ثلث، رقمه قره لایور.

قَرَه لَامَه { س. ۱. سیاہلامته، سیاہه بویامه ویا

کیرلتمه. ۲. بازی او کرتمک ایچون تکرار تکرار یازیلان سطرلر، مشق: قرالامه یازبور.

قَرَه لِق { س. سیاہلق، سیاہ قره لوق، رنگ.

قَرَه مان { ص. ۱. پک اسمر و سیا. همسی (آدم). ۲.

۵. ابری دمیر کولچه سندن عبارت آغر والیوز. = سخ.

۱. سلجو قیلرک انقراضنده ظهور ایدن دره بکزرک الک قو.

تلیلرندن بری اولوب اولاد و احفادی قونیه جهتلرنده خیلی وقت حکم سورمشدر. ۲. م.

قره مان اوغلارینک حکم سور. مش اولدقلری بتون قونیه

جهتنه وبعده بالخاصه بونک قسم جنوبیسنه ویریلان اسمدر که ایچ ایل ایله تک آره سنده اولوب

الیوم بر قضانن عبارتدر.

قَرَه مَانْلی { س. ص. علی العموم قره مان الی اها لیسنه

وبالخاصه اورالرک ترکیه لساننه متکلم خرسیتیانلریننه ویریلان اسمدر.

قَرَه وَله { س. ص. سابقاً عثمانلی بحریه سنده غایت بیوک

کمبره ویریلان اسمدر. الیوم نظامسز وقواعد بحریه یه رطایتسز کمبره دینیر. قاره وله حالنده = بولسز، نظامسز بر حالده.

قَرَه هَلْمِیلَه { س. قوتلی مهسل او. قوتلی نجات بر جنس نبات طی.

قَرَه یَل { س. شمال ایله باطی کرته. لری آره سنده اسن

روزکار و بونک کرته سی اولان جهت.

قَرِیب { ص. عر. ث: قریبه. «قرب» دن صش.] ۱.

مکان ویا زماجه اوزاق اولیمان، یاقین، نزدیک: بروسه استانبوله قریبدر؛ بایرام قریبدر. ۲. نسل

ونسب و ذریجه ویا مناسباتجه انسانه یاقین بولنان، اقربا، قو.

نشو، همجنس: انسان یالکیز کندینی دوشو و نیموب قریبنی ده

دوشو و نیمبدر. = ح. یاقین، تقریبی، همان: اوج سنه یه قر.

بیدرکه بوایشه اشتغال ایدیورم؛ بش سنه یه قریب زمان کچدی.

|| عن قریب = یاقیننده، چوق کچمزدن: او ایش عن قریب

یدته جکدر.

قَرِیْحَه { سش. عر. ج: قرایح. ۱. انسانده کندیلک کندن

حاصل اولان فکر وقصد ونیت،

فر. Initiative . ۲. بر داژه
 رسمیه دن عرض اولقمسزین جانب
 عالی حضرت پادشاهیدن اراده
 سنیه شرف صعوری : قریمچه
 سنیه حضرت پادشاهیدن فلان
 ذاته میرالایق رتبه سی توجیه
 بیوردی : قریمچه دن فلان ما -
 موریته تعیین اولندی . ۳
 فکر، ذهن، دوشونوب هیچدن
 بر شیء میدانه قریه بیان قوه
 مفکره : او شاعرده قریچه وار -
 در؛ وسعت قریچه سنه انسان
 حیران اولور؛ او بیچاره ده هیچ
 قریچه یوقدر .

قرینه { ص. عر. ئ: قریه. [«قره»
 (دن صص. [سونش، شاد،
 مسرور؛ قریر العین = کوزی
 آیدین، ای بر شیء کور مکله
 سوین : اولاد واحفاد کزک
 مروتنی کور مکله قریر العین او.
 له سکز .

قریش { سغ. ذ. عر. مکله مکر.
 (مده فخر کائنات (صلح)
 افندمنزه مهاجریندن اولان
 اکثر صحابه کرامک منسود،
 بواندقلری بیوک و بین العرب
 من القديم معتبر بر قبيله که کعبه
 شریفه تک محافظه و خدمتی ده بو
 قبيله عابد ایدی؛ صننادید
 قریش = قریش قبيله سنک رؤسا.
 سی. (نسبتنده « قرشی » دیاير.
 با : قرشی.]

قریم { سغ. هر قره دکنز ساحل
 (شمالیسنده واقع تانار لره
 مسکون معروف بیوک شبیه
 جزیره .

قریمی { س. ص. و :

قریمی { س. ص. عر. قریم شبیه
 جزیره سی اهالیسندن
 اولان.

قرین { ص. س. عر. ئ: قرینه.
 ج : قرناء. («قرن» دن
 صص. [۱. یاقین، قریب. ۲. بر
 آدمله قرابت و مناسبتی اولان،
 خصم، قونشو، آرقداش، همد،
 همجنس : بر آدمک حالی قریبندن
 صوریلیر. ۳. بر شیه نائل ومظهر
 اولان، بر حال ایله متصف بو.
 لنان : قرین قبول = مقبول؛ قرین
 تقدیر = مظهر تقدیر؛ سعادت قرین =
 نائل سعادت. ۴. حکمداران
 حضراتک خدمت خاصه سنده بو.
 لنان مقرب، ماینجی : قرین
 ثانی. [بومعنا ایله باشلیجه جمی
 مستعمل اولوب مفرد کبی ده قرللا.
 نیلیر : [قرناء حضرت شهریا -
 ریدن؛ سرقرنا = باش ماینجی.

قرینجه { سغ. عر. ج : قریش .
 (مغلق و مهم بر شیئک
 تعیینله آکلاشله سنه سبب او -
 لان حال، برجهولک معلوم او -
 لمسنه آلت اولان شیء، اماره،
 ایپ اوجی : خرسزک بورادن
 کچمش اولدیفنه بعض قرینه لر
 وارد؛ « کورک » لفظی ترکیه -
 ده بر قاج درلو او قویوب معانی
 مختلفه به کلدیکندن بونلرک
 خانغیسی مقصود اولدیفنی قرینه
 ایله، ما قبل و مابعدی قرانیله
 آکلايه بیلیرز؛ میدانه چیقاریلان
 خرابه تک معبد بولتمش اولدیفنه
 بعض قریش وارد لر لکن نه
 زماندن قاله اولدیفنی کوسستریر

هیچ بر قرینه ده دسترس اوله -
 مدق؛ قرینه ایله او قومق،
 آکلامق .

قریه { سغ. عر. ج : قرا. کوی،
 روستا : اهل قریه، اهالی
 قریه = کویایلر؛ قریه مذکور
 مختاری. [رانک کسری و یاء
 مشده ایله استعمالی غلطدر.]
 سغ. عر. خام اییک؛ دود
 (القز = اییک بوچی .

قر { س. با : قیز .

قرارمق { قزارتمق وسائره .
 با :
 قزارمق { قزارمق وسائره .

قرآز { سغ. عر. ا «قر» دن
 (سمب. [ایپکی، ایپکی
 ایشلین آدم .

قرآق { یا قازاق . س. [«قازمق»
 (دن مشتق اولوب اصل ترا -
 شلی و صفالی تراش اولمش
 دیمکدر.] ۱. عسکر، هر قومک
 عسکرلکه و آقین و چاپوله آیر -
 لمش افرادی که صفالسز اولمق
 باشلی علامتری ایدی : ترکان،
 قیرغیز، تانار، موسقو و قزاغی .
 ۲. روسیه ده آیرجه بر صنف
 تشکیل ایدن سپاهی به مائل
 سواری عسکری .

قرآق { س. با : قیزاق .

قراموق { س. با : قیزاموق .

قرآن { قرآنحی . با : قرغان وسا -
 (نه .

قرآنچ { س. ۱. قرانیلان شیء،
 (فائده، نفع، استفاده،
 کار : بنم ایچون بونده هیچ بر

قزآنچ یوقدر. ۲. چایشمغله اله
 یکیریلن شیء، سعی وعمل مقابلی،
 کسب: ایشلر کساددر هیچ قزآ-
 تجمز یوقدر؛ اصنافلرک قزآنچی
 آآتجق تعیش ایدمک درجه-
 دهر؛ قزآنچ ایتک = قزآنق.

قزآنچی { صدکارلی، استفادهل:
 تجاروت قدر قزآنچی
 ایش یوقدر.

قزآندیرمق { فته. ۱. کار ایتدیر-
 مک، قزآنمه سنی
 موجب اولق: بوتجارت آدمه
 چوق قزآندیرر؛ کندیسنی خد-
 متته آلوب چوق پاره قزآندیر-
 دی. ۲. استحصال وا کنساب
 ایتدیرمک، آلدیرمق: اخیراً
 یازدیغی کتاب کندیسنه بیوک
 بر شهرت قزآندیردی؛ آومراق
 بکا روماتیزمه نی قزآندیردی.

قزآنق { فته. ۱. کار ایتک، استفلا.
 ده ایتک، قائده کور-
 مک: سنهده بر قاچ یوز لیرا
 قزآنور؛ تجاروتن ایی قزآندی.
 ۲. ایتک، استحصال واکتساب
 ایتک: نام، شهرت قزآندی؛ افند.
 یسنک توجهنی قزآندی. ۳.
 اوغراق، دوچار ومبتلا اولق:
 آغر هوالی یرلرده طورمغله بر
 قاچ علت قزآندی.

قزآ { سذ. عر. بولوطره. وکل
 بر ملک. || قوس قزح =
 سهواً علامت سما دیدیکمز الکم
 صاعمه که ضیاء شمک هواده کی
 رطوبت طامله جقلرندن چکرکن
 حل اولتمسیله رنگلرنی آیری
 آیری کوستریر واسع بر وبعضاً
 ایکی قوسدن عبارتدر.

قز حیه { سذ. عر. تش. کوز
 طبقه لرندن بری، فر.

Iris

قزغان { سذ. (زبازدی: قازان)
 ۱. کلیتلی یمک و سائره
 قاینامغه مخصوص بیوک تخمه:
 چوربه، پلاو، عاشورا قزغانی؛
 چاشیر قزغانی = چاشیر صونک
 قاینادیغی قزغان. ۲. صو حفظنه
 ویا قاینامه سنه مخصوص معدندن
 بیوک قاب: واپور قزغانی = واپور
 ماکینه سنه استیم کتیره جک
 صویک قاینامه سنه مخصوص بیوک
 محفظه؛ حمام قزغانی. ۳. اسکی
 بر نوع بطال طوب. — یکچیری
 اوچاغنده یمک قزغانی بر ط قم
 مراسمله ودعا ایله قوریلوب قا-
 لیدرلیغندن، مثلاً قازغانک یرندن
 قالدیرلمسی طغیان معناسنی افاده
 ایدردی و سائر بویله تعبیرات
 وار ایدی. || قزغان دیی = قازا.
 نک دینه یایدشوب قازمغله چیقلا.
 ریلان قزارمش ومقبول برنوع
 ایس قوقوسی آلمش اولان محلی
 و سائره.

قزغانچی { سذ. ۱. باقیردن قز-
 غان ویا واپور قزغانی
 یابان صنعتکر. ۲. قزغانی قو-
 روب اداره ایدن مأمور.

قزل { ویا قزویل. ص. قمرزی،
 آل، اجمر، سرخ: قزل بویا؛
 قزل طوپراق؛ قزل یومورطه =
 باسقالیه یومورطه سی. || قزل
 آطه لر = درسعات جوارنده کی
 بیوک آطه وهکبه لی و سائر کور-
 چیک آطه لر. || قزویل آغاج =
 بر جنس بیوک اورمان آغاجی.
 || قزل الما = وقتیله روما شهرینه

و یریلن اسم. || قزل باش = ۱.
 رافضی. ۲. شاه اسماعیلک برصنف
 عسکری، سرخ سر. || قزل درجه
 حرارت = آتسه قوینلان دمیرک
 قمرزی اولمسیله تعین ایدن حرارت
 درجه سی. بونک دها یوکسکی
 بیاض درجه حرارتدر. || قزویل
 دلی = زبردلی، بسبتون چیلغین.
 || قزویل سوگوت = سوکوت آغا.
 جنک برجنسی. || قزویل شاب = آچیق
 افلاطونی رنگ. || قزویل غروش =
 قدیمده اجنبی آلتین مسکو کاتنه
 و یریلن اسم. || قزویل یپراق =
 قاصیق اونی. = س. یاخود قزل
 خسته لق = جوجقلره عارض او-
 لان قزاموغه مشابه واوندن
 تهلکلی ساری بر خسته لق،
 اسقارلاتین.

لسانمزک بویله کوزل بر لغتی «آق»
 و «قره» اغتیرله برابر متروک بر-
 قوب ده، بورنسک یالکز بر نوعنه
 مخصوص اولان ترکیجه اولیان «قمرزی»
 لغتی قولانماز شایان تأسقدرد.

قزل { سذ. قیلدن ایپ.

قزل { سذ. آغاج اوزرنده قورو-
 قزل یان یپراو.

قزلجق { سذ. طاغلرده ویاغچه لرده
 حاصل اولان فنسقد
 قدر واوزونجه چکر دکلی قر-
 مزی ومیخوش میوه: قزلجق
 شربتی. || قزلجق آغاجی = بو
 میوه نی ویرن آغاج که خشبی
 پک سرت و طیانقبلی اولوب
 دالرنندن دنکک یاپیلیر.

قزجله { یا قزلیجه. ص. قمرزلیجه،
 قمرزیمی. = سذ. برنوع
 دوزکون.

قز للق } یا قز یلاق. س. ۱. قر -
 یانین قز لقی = یانیندن عکس
 ایدن قیزاردی. ۲. قز ل خسته.
 لنی، اسقارلاتین دینلن قیزامو-
 غه شیشه بر علت ساریه. || قز-
 للق اونی = اشک قولاغی.
 قز لئتمک } یا غز لئتمک. فل. آغا-
 جک یاپراقاری اوز-
 رنده قورومق.

قزوی } س. ساز حصیرندن پرنج
 و ساثره قابی، عادی
 زنبیل: پرنج قزویمی؛ بر قزوی
 پرنج؛ قزوی خرماسی.

قس } فن: عر. [«قیاس» دن
 امر حاضر مفرد مذکر اولوب
 زیده کی تمبیرده مستعملدر:]
 وقس عیبه البواق، وقس علی
 هذا الباق = اوست طرفنی، قالان
 قسمی ده بوکا قیاس ایت.

قسام } سذ. عر. [«قسمه» دن
 قسم } سمب.] بین الورثه ترکیبی
 تقسیم و یتیملرک میراثی حفظ و
 اداره ایدن مأمور شرعی، محکمه
 شرعیه مأموری؛ قسام عسکری
 دخی دینابر؛ قسام دائره سی =
 قسمت عسکریه.

قساملق } س. قسام و قسام
 عسکری دینلن و
 ورثه نك حصه لرینی تقسیمه یتیم
 اولانلرینک میراثی حفظ و اداره
 ایتمکه موظف اولان مأمور
 شرعینک حال و صفت و مأموریتی،
 قسمت عسکریه: اوقاف همایون
 محکمه تقشیشیه سی قساملغی.

قسامه } سذ. فر. مثلاً قاتلی بولمیان
 متتوالک بولندینی محل
 اها لیسندن الی کشینک محکمه ده

عین ایتهمی، بر جاعتک تخلیفی.
 قساوت } سذ. عر. ۱. سرتک،
 صلابت، قاتلیق. ۲.
 مرحتسزک. عدم تأثر: قساوت
 قلب. ۳. کدر، غم، غصه، تاسه،
 غائله: چوققلریچون قساوتده.
 در؛ اوغلنک قساوتنی چکیور؛
 سز قساوت ایتیمک، قساوت
 چکمیک. [لسانمزده اک زیاده
 عریده بک مستعمل اولیان بو
 اوچنجی معنا ایله قوللانیلیر.]
 قساوتلتمک } فل. تاسه لانتق،
 کدر ایتک، غا.
 نله سنی چکمک: سز اونک ایچون
 هیچ قساوتلتمیک.

قساوتلی } ص. تاسه لی، مکدر،
 مغموم، غائله لی.

قسراق } س. با: قسراق.

قسط } س. ۱. تقسیمه و یا اولچی
 و طاریته احقاق حق و
 عدالت. ۲. حصه، پای،
 نصیب. ۳. جسته جسته ویریلن
 بر بورج و ساثره نك هر دفعه ده
 ویریلن قسمی، تقسیط. || قسط
 الیوم = بر آیدن یالکز بر قاج
 کون خدمتی و یا غیبوتی اولان
 مأموره آیلغی نسبتنده ویریلن
 و یا دوام ایتدیکی کونلر ایچون
 کسبان آچقه.

قسطاس } سذ. عر. بیوک ترا-
 زی، قبان، میزان. ۲.

قسطنطینیسه } س. { سذ. ۱. عر. [بانسی
 اولان قسطنطنینه

نسبتله. یو. Κωνσταντινῆ-
 πωλις] پایخت دولت
 عثمانیه اولان استانبول شهرینک
 اسم اصلیی.

قسطی } یا قستی. س. [ودها
 طوغریسی «قیصق» دن
 قیصدی] پارچه پارچه کومش
 و یا قویوم طاقی که زنجیری و
 قویجه لی اولغله قیصلوب بند
 اولور و کردانلق و کوستک
 کبی قوللانیلیر.

قسم } سذ. عر. نج: اقسام. ۱.
 قسم } پارچه لره آیرلمش بر شینک
 هر پارچه سی، پارچه، بولوک،
 جزء: محصولاتک بر قسمی شمعی
 نقل ایدوب بر قسمی صوکره یه
 پراقه جفز؛ قز انجیزی اقسامه
 آروب بر قسمی احتیاط صاقلا.
 یه جفز. ۲. نوع، جنس، قبیل:
 بوده اوقسمدندر؛ بو قسم آدملر؛
 قادین، چوجق قسمی بوله در.

قسم } سذ. عر. یمین، آند، سو-
 کند، حلف: قسم ایتک؛
 جناب حقک اسمنه قسم ایدرم؛
 مع القسم بیان ایتدی.

قسماً } ح. عر. بر پارچه سی، بر
 بولوکی، بتونی اولیه رق:
 اوی قسماً بو یاندم = بر قسمی.

قسمت } سذ. عر. ۱. بوله، پای
 ایته، تقسیم، حصه لره
 آیرمه. ۲. نصیب، قدر، مقدر
 اولان شیء: قسمتم بو قدر ایش؛
 قسمت ایسه؛ قسمتده وار ایسه.
 ۳. س. [حسابده] اعمال اربعه-
 دن تقسیم: خارج قسمت = تقسیم
 عملنک نتیجه سی اوله رق چیقان
 عدد که مقسوم ایله هر عددینه
 دوشن حصه یی کوستیر.

|| قسمت عسکریه = قساملق وظا-
 ئفی. = ح. قسمت ایسه، قدرده
 وار ایسه، هله باقلم: بو تارله یی
 بوسنه اکه جکمیسکز؟ قسمت.

قَسَوْت { سش. عر. ۱. قانیق،
قَسَوْت { سرتك، صلابت. ذ. ۲.

مرحتسرتك، عدم تأثر: قسوت
قلب. ۳. صیقندی، ملال، حزن،
غم، غصه: سروی آغاجلرینک
صیقلمی انسانه قسوت ویرر؛
اويله یرلرده آدمه قسوت باصار.

قَسَوْت اَفْزَا { ص. قفا. (عر.
قسوت = قسوت = حزن. فا.

افزایدن = آرتدیرمق [حزن
و ملالی آرتدیران، حزین، ایچ
صیقان.

قَسَوْت اَنگیز { ص. عفا. (عر.
قسوت = قسوت = حزن.

فا. ایگیختن = قوبارمق [حزن
و ملالی موجب، حزین، ایچ
صیقان.

قَسَوْت { ص. حزن و ملالی مو-
قَسَوْت { جب، حزین، صیقندیلی:

اوراسی قسوتلی بر یردر.

قَسَیس { سذ. عر. کشیش، را-
قَسَیس { هب، بسقیوس، خر-

ستیانلرده رئیس روحلی.

قش { مه. طاق و سائره بی اور-
قش { کودوب قوغمه مخصوص

اولوب اکثریا مکرر قوللانلیر.

|| مج. قش قش ایتک = قوغمق،

دفع ایتک.

قَشَاغِی { قشاغیلامق. با: قاشا-
قَشَاغِی { غی و سائره.

قَشَاغِی { قشاندرمق. با: قا-
قَشَاغِی { شامق و سائره.

قَشَر { سذ. عر. ج: قشور. ۱.
قَشَر { قابوق، حبوبات و میوه و

سائره درسی. ۲. بالخاصه

قهوه قبوغی که یمیلیر بونی آریجه

خاشلایوب ایچرل: قشراچیمک.

|| ار. قشراض = کره ارضک

قبوغی عداولنان قسم خارجیسی که
طبقات مختلفه به منقسمدر.

قَشَر { س. با: قاشر.

قَشَرِی { ص. عر. ۱: قشریه. تا.
قَشَرِی { قابوغه مذوب و متملق

ویا قابوقلی اولان: طائفه قشریه.

قَشَرِی { قشقرمق. قشقرمق: قارغه.

لری باقله تارله سندن قشقرتملی.

۲. اورکوتک، قورقوتق، تلاشه

دوشورمک: بر طاقم یالان

خبرلله هرکسی قشقرتدی. ۳.

هیچانه دوشورمک، تیج ایتک:

کنسدی فرلداغنی دوندیرمک

ایچون بر طاقم ساده دلانی

قشقرتدی.

قَشَرِی { فل. ۱. اورکوب

قَشَرِی { قاشق: قوشلر قشقر-

دی. ۲. تلاشه دوشمک، قور-

قوب اورمک. ۳. هیچانه کلک،

تلاش و تهوره دوشمک.

قَشَلَاق { قشله، قشلامق. با:

قَشَلَاق { قیشلاق و سائره.

قَشَمَر { ص. (عر. غشمر دن؟) طا

قَشَمَر { قیلهرق اذیت ایدن، مو-

ذی، موزب (معذب): قشمر

آدم:

بوکلای عربلرک تکرار دن استعاره

ایتکلری ادعا ایدنلرده وارایسهده،

آهنکه موافق اولدیغنه باقیلیرسه،

اصل ترکیه اولدیغنه حکم اولنه ماز.

قَشَمَر لَک { س. موزبک، مو-

قَشَمَر لَک { زبک.

قَشَوْر { سذ. ج. عر. قشور. ۱.

قَشَوْر { با: قشور.

قَشَوْر { مه. ۱. کیزی کولکی

قَص { تصویر و تقلید ایدوب

اکثریا مکرر قوللانلیر: قص

قس کولک. ۲. کوبکاری بو-
غشمغه تشویقه یارار.

قَص { د. قاف مکسوره ابله
قَص { باشلار بعض ترکیه صفتلره

ایدیر: قص قیوراق باغلامق.

قَص { س. سذ. عر. تش. کوکس؛

قَص { عظم القص = کوکس نخته.

سی، کمیکی.

قَصَاب { سذ. عر. ینه جک قو-

قَصَاب { یون و صغیر و سائره

اتلرینی کسوب ساتان آدم؛

قصاب دکانی = ات ساتیلان دکان.

|| قصاب مرهمی = بر نوع علاج،

فر. Basilicon. || مج. قصاب

سونکريله سیلمش یوز = حیا سز.

قَصَابْجَانَه { س. بیوک قصاب دکا-

قَصَابْجَانَه { نی، قصابک ات صاند-

یغی یر.

قَصَابَلِیْق { س. ۱. قصاب صنعتی:

قَصَابَلِیْق { قصابقله خیلی پاره

قراندی. ۲. قویون و سائره

کسوب یوزنه و یریلن اجرت،

قصابق حق. ۳. مج. خونخوار-

لق، خونریزک، سفک دماء.

قَصَابِیَه { سذ. عر. قویون و سا-

قَصَابِیَه { ره یوزوب کسکم

ایچون قصابه و یریلن اجرت،

قصابق حق.

قَصَاقُورَه { س. نفرلرک بله و یالین

قَصَاقُورَه { اولهرق سونکی یرینه

تفنگک ناملمسی اوچنه طاقدقلری

دوز و قیصه قلیج.

قَصَاج { س. با: قیصاج.

قَصَاج { سذ. عر. (« قساره » دن

قَصَاج { سمب. [۱. لکه چقاران،

لکه جی. ۲. چربیجی، بیقایجی.

|| بلا قصد ، بغیر قصد = قصد اولمقسنزین ، بالالتزام ایستیه ريك دكل ، خطاءاً ، تصادفاً : بلا قصد ، بغیر قصد جرح ایستدیکی ادما اولنور .

قَصْدًا { ح. عر. نیت و مرام ایدم . ريك ایستیه ريك ، بالالتزام : قصداً جرح ایستدیکی آكلاشلدی . }
 قَصْدِي { ص. عر. نیت : قصدیه . نیتله اولنان ، ایستیه ريك }
 وبالالتزام واقع اولان : فعل قصدی ، افعال قصدیه .

قَصْر { سذ. عر. ۱. قیصمه ، قیصا . لثمه ، قیصه کسمه : قصر اشجار . ۲. کسمه ، اختصار ، حصر ، تحدید و تقلیل : طریق قصر ایتمك . ۳. نقصان ، اكسبكك : قصر همت . ۴. د. عباره نك لزومندن زیاده اختصاری : افاده نك بو درجه ده قصری افهام مرامه مانمدر . ۵ . [عروضده] تفعله نك صوك حر . فنك اسقاطی ، مثلاً فاعلاتن دن فاعلات قالمسی . || ط. قصر البصر = اوزاقندن كوره مه مك عانی ، كوته بینی فر . Myopie . || هقه . قصرید = فراغت .

قَصْر { سذ. عر. ج : تصور . قصر (كوشك ، نزهتگاه اولان رفیع و مزین بنا .

قَصْر { ص. با : قیصیر . }
 قَصْرغِه { س. با : قَصْرغِه .

قَصَص { سش. ج. عر. فد : قصه . }
 قَصَص { ص. با : قصه . }
 قَصَعَه { سش. عر. (كاسه ایله بر) مناسبتی اولسه كرگدر }

بيوك كوی ، اهالیسی بش اون بيك كشی راده لنده معموره : چورلی ، تیره ، اینه كول قد به . سی .

قَصْبَةُ { س. قصه اهالیسندن اولان آدم : قصبه . لیلر كولیلرلك ایشنی كوره منزل .

قَصْتَار { س. عر. «قصار» دن غلط } پنوق ایپلیكنك آغاردمسی .

قَصْتَار لَامِق { فت. (پنوق) رَه نِی) آغارتمق .

قَصْتَار لِي { ص. آغاردمش (پنوق ایپلیکی وسائره) .

قَصْد { سذ. عر. ۱. قورمه ، نیت ، ترتیب ، تصور : بر طاقم کتابلر آلمق قصدیه صحافله کیتدم ؛ قتل قصدیه تشهیر سلاح ایستدی . ۲. ایستیه ريك وبالالتزام بر ایشه تشبث ایتمه ، راست كله و ظهوراته تابع اولموب بالالتزام اجرا اولان ایشك حال و صورتی : بو جنایتده قصد یوقدر . (قصد ایله عمد آره .

سندمه قانون جزاجه عموم و خصوص وارددر . هر عمدده قصد وار ایسه ده هر قصدده عمد اوله .

ماز [۳ . سوء نیت ، بری علیهنده اولان تشبث ، غرض : اونك بكا قصدی وارددر . ۴ . قتل و جرح و اضرازه تشبث : جائمه قصد ایستدی . || عن قصد (زبازدی غلط اوله رق : الك قصد] = ایستیه ريك ، بالالتزام ، اولدن دوشونوب قرار ویره ريك : اوفعلی عن قصد ایشلدیکی تبین ایستدی .

قَصَارَت { سش. عر. ۱. لکه چیقار . مق صنعتی ، لکه چیلک . }
 ۲ . چرییحیق .

قَصَارِق { س. ۱. لکه چیلک . }
 ۲ . چرییحیق .

قَصَارِه { سش. عر. ۱. خصوصی صورته ایرلمش محفوظ محل ، حجره مخصوصه ، قابتو . }
 ۲ . كینك باشنده و قیچنده كوكرته نك اوزرنده یعنی دهها یوكسك یاییلان یاریم كوكرته كه آلتلرنده قارمه لر بولنور . || اورتیه قصاره سی = كینك كوكرته . سنك وسطلرنده کی یوكسك كوكرته كه آلتنده مطخ و قارمه لر بولنور . || قصاره اوستی = كوكرته نك یوكسك یری .

قَصَاص { سذ. عر. قاتلك جزاء شرعیسی : مقتولك ورته . سی قصاص ایستیورلر ؛ قاتلی قصاص ایستیلر .

قَصَاصًا { ح. عر. قصاص طریقیله ، قاتل ویا جارج ایستدیکی جنایتك منایله جزالادیریله رق : قصاصاً اعدام اولندی .

قَصَائِد { سش. ج. عر. فد : قصیده : }
 با : قصیده .

قَصَب { سذ. عر. و : }
 سش. عر. ج : قصبات . قصبه (قامش ، ساز ، نای ، نی . || تم . قصبه رنه = آق جگر بو . ریلری . || ط . التهاب قصبات = آق جگر بوریلرنده حاصل او . لان قیزارمه و اوکسوروك ، فر . Bronchite .

قَصَبَه { سش. عر. كوچك شهر ، چارشیبی و سوری اولان }
 قَصَبَه

چناق، يمك قابى. نُ. || قصه ليس =
كاسه ليش، طالقاق. || ه. قصه
المساكين، قصه اصعاليك = شمال
جهتند برنجم ثابت، فر. Cou-
ronne boréale .

قصق } قصق، صباق و سائرہ.
با : قيصق و سائرہ.
قصقناج } قصقناق و سائرہ. با :
قيصقناج و سائرہ .

قصور } سذ. عر. ۱. اكسيكك،
قصور } نقصان : بن چالشمه ده
قصور ايتدم، قصور براقدم.
۲. عيب، عذر، سقطلق : بو
آتك، بناك برقصورى اولسه
ايدى صاحبي الندن چيقارماز.
دى. ۳. صوج، قباح،
تقصيرات : بنم قصورم نهدر؟ بر
قصورى ايتدم؟ ۴. اهل، مسا.
مح، تكامل، عدم تقيد، تدبير.
سزك : انسان وظيفه سنده
قصور ايتمهلى؛ اعتراف قصور
ايتك. ۵. آرتان قسم، فضله،
بقيه : شوقدرينى بكا كوندرك
قصورى سزك اولسون. ۶.
صاتين آلتان شيتك قيمتندن
فضله اوله رق ويرلن سكه دن
كرى آلتنى لازم كن آنچه :
ليرانك قصورنى ويرمديكز؛ بر
مجديه ويردم قصورنى بكايورم؛
دينجيدن قصور ايتتمك قدر
صوئوق شى اوله ماز.

قصور } سذ. عر. ج. فد : قصر.
با : قصر.

قصورسر } ص. ۱. عيب و نقصانى
اولميان، عذر سر،
مكمل : قصور سر بر كوشك، بر
آندر. ۲. اعاده اولنه جق بقيه.
سى اولميان (حساب) .

قصورلى } ص. ۱. بر عيب و نقصان.
نى اولان : قصورلى
حيوان آلوب نه بايلى. ۲. بيتمه.
مش، ناتمام : قصورلى بر بنا.
۳. بقيه سى واعاده اولنه جق
آچمه سى اولان : قصورلى حساب.

قصوى } با قصوا. ص. عر. ذ :
اقصى. با : اقصى.

قصه } سذ. عر. ج. قصص. ۱.
نقل اولنان صحیح و يا
اويديرمه و قعه، حكايه، روايت:
قصه يوسف (عم)؛ فرهاد و
شيرين قصه مشهوره سى. ۲.
وقعه، و قوعات، وقوع حال، سر
گذشت : قصه يى كنديسنه
آكلاتدم. || احسن القصص =
بتون حكايه لك بحق الك كوزلى
اولان حضرت يوسف (عم) ك
حكايه سى كه قرآن كريمده بو
تعبيره ياد بيورلمشدر. || قصه
خوان = حكايه لر نقل و روايت
ايدن. || قصه دن حصه = حكا
ياندن آلتنه جق درس و نصيحت.
|| القصه = الحاصل، حاصل كلام.

قصه } ص با : قيصه.

قصيده } سذ. عر. ج. قصائد.
اون بش بيتدن آشا.
غى اولماق اوزره برقافيه او.
زرينه و اكثراي مدح اكابر حقنده
سويلين شمر كه باشايجه عربلر.
ده معتاددر : قصيده سويلك؛
شعراء عربك قصائدى؛ فارسيده
اك ابي قصيده سويلين انورى
و بزده نعيمدر. || قصيده پرداز،
قصيده سرا، قصيده گو = قصيده
بايان، تفنى ايدن، سويلين (شا.
عر).

قصير } ص. عر. ذ : قصيره.
[« قصر » دن ص. ش.]
قيصه، قيصه بويلى، بويىز، كو.
تاه : قصير القامه = بويى قيصه.
|| ط. قصير البصر = اوزاقدن
كورده مين، فر. Myope. || قصير.
الرأس = باشى اوگدن آرقه به
طوغرى قيصه اولان (انسان
عرقى)، فر. Brachycéphale.
|| قصير العقل = عقلى قيصه، عقلى
ايرمز.

قصيل } سذ. عر. غلط. زبازر.
دى : خصيل [حيوانلره
يديرك اوزره يشيل ايكن و
يكي باشاق باغلادىقى وقت سو-
كيلن آربه وسائره اكيني :
حيوانلره قصيل يديرك چايه
چيقارمقدن ايدر.

قضاء } (ز) سذ. عر. ج. اقصيه.
۱. هر خصوص حقنده
جناب حقاك حكم ازليسنك اجرا.
سى، موقع اجرايه كلمه سى. اقصا
ايه قدر آره سنده كى فرق كتب
عقائده عائد اوزون بر مجتهدر.
۲. قاضينك حكيمى، قاضيانق
وظيفه سى : فلان افندى سلك
قضايه سلوك ايتدى؛ يكر مى سنه
قضاده بواندى. ۳. برقاضينك
دايره حكم و قضاسى داخلىنده
اولان ير، قاضيانق. ۴. بوندن
غلط اوله رق برقائمه قامك دايره
حكومتى، ناحيه دن صكره
تقسيمات ملكيه نك اك كوچكى،
قائمه قالمق : هر سنجاق درت بش
قضايه منقسمدر؛ قضا قائمه قامى،
مجلس اداره سى. [چمنده فاء.
قضاها قوللانليير : قضاهاى ار-
به] ۵. قصد سر و خطاء واقع

اولان قتل وجرح وسائر وقو.
حات، مخاطره، تهاشم، آكسز
مصیبت، حادثه مؤله: بر قضا او-
لدی، قضاوقوع بولدی؛ آرقالدى
قضا اولیوردی: قضا صاوشد-
یرمق = وقوع بولان ویا وقوعی
بك ملحوظ اولان بر مخاطره دن
قورتلقی؛ قضايه اغرامق =
آكسزین وقصدسز واقع اولان
بر مهلكه بیه دوشمك؛ واپورده
دمیر یولدن زیاده قضا ملحوظدر.
۶. ایفاء، اجراء، ادا، ایشله، یایمه:
قضاء حاجت = دفع طبیعی. ۷.
وقتنده ادا اولمیان نماز واوروج
کمی بر دینی بعده ایجاب شر-
عیسی وجهله ایفاء ایتمه: خسته
لغمده قلبه مدینم نمازلی قضا
ایده حکم؛ شمدی اوروج طوته-
مازسه کز صکره قضایى ممکندر.
|| اجل قضا = مقدر اولغله برابر
طبیعی اولیوب بر قضا دن ایلری
کلن اولوم. ضدی: اجل موعود.
|| از قضا = قضاء، شاید، تصا-
دقی اوله رق، مأمول ومنتظر
دکل ایکن: از قضا طبیعه محتاج
اولورسه کز. [جالب ممنویب
خصوصاتده قوللانما یلدر.]
قضاء } ح. عر. قصداً اولیه رق،
خطا ایله، آكسزین
وقوع بولان بروقمه مؤله اقتضا.
سندن اوله رق: قضاء آیاغنی
قیرمش؛ قضاء دیکزه دوشدی.
سند. ج. عر. فد: قاضی.
قضاء } با: قاضی. [ضاد مشدده
ایله قرائتی غلطدر.] = سد. فد.
عر. بعض چوجقلمك طوغارکن
باشلرینی وپوزلرینی اورتن زار،
دوواق.

قضا } ح. فا. قصداً اولیه رق،
تصاده، از قضا، شاید:
قضا را جراحه محتاج اولورسه-
کز.
قضاءده } ص. فا. [عر. قضا =
وقوعات مؤله غیر
منتظره- فا. زدن = اصابت ایتك]
قضا اصابت ایتش، قضايه اغرامق.
مش، قضاء سقطلامش ویا
تخریب اولمش: کمیدی قضا زده
اولدی؛ ساحلده فرطونه دن قضا-
زده اولان سفائتك انقاضی
طور یوردی؛ بیچاره آدم قضا.
زده اولمش.
قضايا } س. ج. عر. فد: قضیه.
با: قضیه.
قضیب } سند. عر. ۱. اینجه دودوز
بوداق، فدان. ۲.
ارککک آلت تناسلی.
قضیه } س. ج. عر. ج: قضايا. ۱.
ایش، خصوص، ماده،
مسئله، دعوی: بومهم بر قضیه
در؛ حلی مشکل بر قضیه. ۲.
من. صدق وکذبته حکم اولنه-
یلن سوز: «انسان حیوان
ناطقدر» سوزی بر قضیه در.
۳. اثبات مدعا ایچون ایراد
اولنان دعوی، فر. Lemme.
قسط } سند. عر. قلمک اوجنی مقطعه
اوزرینه قوبوب کسمه. ذ.
قسط } یاخود قیط ویا قیت. ص.
[عر. «قسط» دن غلط] آز
بولنسور، نادر، سگرك، آز،
نقصان: عقلی قسط = عقلسز؛
آچمه سی قسط = زوکورت: ایمانی
قسط = ایمانسز.
قطار } سند. عر. [زبازدی قافک
فتخیله در] ۱. بربری آر-

قه سنده صره لامش حیوانات
دیزیسی، قافله: دوه قطاری.
۲. برلوقو، وتیفک سرورکلدیکی
دمیر یول واغونلری طاقی:
صباح، اقسام قطاری؛ یوک قطا.
ری. [یونک یرینه فر. «ترن»
لغتنی قولانمق عین خطادر].
قطار لامق } فت. حیوانلری بر
صره ده دیزوب
قطار یایمق.
قطاع } سند. عر. ۱. کسمه، قطع.
ذ. ۲. ر. [هندسه ده]
دائرة تک ایکی قطریله بونلرک آره-
سند. کی قوسک تشکیل ایتدکاری
مثلتکه دائرة تک بر قسیمدر:
قطاع دائرة.
قطاع } سند. ج. عر. فد: قاطع.
با: قاطع. || قطاع طریق،
قطاع الطریق = یول کسنلر،
بیوک جاده لرده وقیرلرده خلقی
صویان خیدودلر. [فد. «قاطع
الطریق» لسانزده قوللانماز].
قطاع } س. ج. عر. فد: قطیفه.
با: قطیفه. = فد.
کبی. [زبازدی: قادیف] شکر
شربتله پیشیریلوب طاتلی یایلق
اوزره مختلف اشکالده دوکلش
خور: تل قطائف = تل شمیره
کبی اینجه دوکلشی؛ اتمک قطائفی =
یاصی دائرة صورتنده اولوب
بربری اوستنه ایکی عددی بر-
لیکده وقویو شربتله بیوک
طباقده پیشیریلرک آره سننه
قایماق دخی قونیلان جنسی؛
یاصی قطائف = اوافق دائرة
شکلنده اولوب یومورطه ایله
طاوده پیشیرلنی. || دکیز قطا-
ئی = برنوع یوصون که اوکسو-

روك ايجون خاشلانوب صوبى
ايجيلير، جكر اوتى .
{ س. قطائف يابان ويا
قطائفنجى } كزديروب صانان
آدم .

{ س. س. ع. ج. : قطاب .
قطب } ۱. دون برگره وياتكر-
لكك مركزندن كچن شيش ويا
قازيق كه اونك اوزرينه دور
اولنور. ۲. كره ارضك خط
استوانك اوزاق اولان ايكي
اوجندن بهرى كه بو كره نك
دونديكي محور موهومك كچديكي
نقطه لدر : قطب شمالى، قطب
جنوبى؛ قطبين= مذكورايكي قطب؛
قطب حقيقى؛ قطب مقناطيسى =
پوصله ابره لريك متوجه اولد-
قلى نقطه كه قطب حقيقيدن
يكرى اوچ درجه قدر تخلف
ايدوب بوتخلف ده موقعه كوره
دكشير. ۳. ه. قطب شمالى
حذاسنده و دب اصغر ك اوجنده
بولان نجم ثابت كه غير متحرك
كورينور، دمير قازيق. ۴. مج.
بر جماعت وطائفه نك مادى ويا
معنوى رئيس و مقتداسى
وهر دورده بر تك اوله رق بو-
لنديغنه اعتقاد اولنان ولى الله :
قطب العارفين؛ او ذات زمانك
قطبى ايدى .

{ ص. ع. ۱ : قطبيه. كره
قطبى } ارضك ايكي قطبيند برينه
منسوب و متعلق و بوقطبلره قريب
اولان : دائرة قطبيه؛ اقطار
قطبيه .

{ س. ع. : لغت مولده
قطبيت } فنيه در ص. پوصله ابره-
سك قطبه طوغرى دونمك خا-

صهسى، فر. Polarité .

{ س. ع. ج. : اقطار. ۱.
قطر } طرف، جانب، ناحيه، محل:
اقطار شماليه ده ياشايان حيوا-
نات؛ اقطار قطبيه نك برودق؛
اقطار بعديه سياحت ايتك.
{ بو معنا ايله باشليجه جمى
مستملدر.] ۲. ر. [هندسه ده]
دائرة نك مركزندن كچك شر-
طيله محيط نك بر طرفندن ديكر
طرفنه دك اوزانان خط مستقيم كه
دائرة لك واستوانى يا كروى
شيثلرك اولچيسيدر : كره ار-
ضك قطرى؛ برمره قطرنده بر
آعاج. || نصف قطر = دائرة نك
مركزندن محيط نك بر نقطه سنه
دك اوزانان خط مستقيم .

{ ح. ع. : قطرى اعتباريله،
قطر } كروى ويا دائرور يا خود
استوانى بر شيتك قطر ايله
اولچلمسى قاعده سنه توفيقاً : آلد.
يغكر فدانلر قطراً ايكيشر سا-
تيمتره در .

{ س. ع. : جام آعاجندن
قطران } ويا معدن كومورندن
چقاريلان قوبو آغر قوقولى
وزوجتلى بر مابيع كه صنايعده
وطبده قوللايلير : قطران صو-
يى = قطراندى بالتصفيه چيتا-
ريلان مابيع طي؛ قطران حى؛
قطران روحى = فر. Créosote
دينان علاج .

{ ف. ق. : قطران سور-
قطرانلامق } ديرمك : آرابه يى
قطرانلامق .

{ ف. ق. : قطران سور-
قطرانلامق } مك : يره صو-
قيله جق قازيقلى چوريمه مك

ايجون قطرانلامى .

{ ص. قطران سورلمش
قطرانلى } ويا قاريشد يرلمش :
قطرانلى قازيق؛ قطرانلى صو-
س. ع. ج. : قطرات .
قطره } طامله : قطره قطره = طامله
طامله، طامله يرق .

{ س. ع. ۱. كسمه، بجمه :
قطع } آعاج قطع ايتك؛ ايجى
بجاقله، مقاصله قطع ايتدى. ۲.
آيرمه، ارتباطى قالد يرمه : قطع
مناسبت، قطع علاقه. ۳. بوق
ايتمه، رفع، احما : قطع اميد،
قطع مخابره. ۴. حل و فصل :
دعوانى، مسئله يى قطع ايتك .
۵. كچمه. (بول) آلمه، مرور :
قطع طريق، قطع مسافه؛ بر
كونك بولى سكز ساعتده قطع
ايتدك. ۶. ر. [هندسه ده]
خطوط و سطوحك بر برينى
كسوب كچمه سى [تقاطع دخى
ديرل] : قطع زائد = بر مخرو-
طك محورينه موازى بر مستوى
ايله قطع ايدلسندن حصوله
كان منحنى؛ قطع مكافى = بر
مخروطك مولدينه موازى بر
مستوى ايله قطعندن حاصل
اولان منحنى؛ قطع ناقص = بر
مخروطك مولدينه موازى اولما.
مق اوزره محورينه مائل بر
مستوى ايله قطعندن تحدث ايدن
منحنى. || قطع رحم = اقربا يى زيارت
ايتمه، صلّه، رحم ضدى. || قطع
طريق = خيدودلق. || قطع مخابره =
مناسباتى كسمه. || قطع مراتب =
بربرى آرقه سننده رتبه آلوب
ترقى و تفيض ايتمه. || قطع مسا-
فه = ايلريله. || قطع نظر = بر

طرف، شوبله طورسون : هیتدن قطع نظر بر آز جغرافیا بله اوقومیور .

قَطْعاً { ح. عر. [جمله منفیده] بسبتون، هیچ، اصلا : بن اون قطا کوردم، اصلا و قطعا بیلیورم .

قِطَاعَه { س. ش. عر. ج : قطعات . ١ . پارچه، جزء، بولوك، قسم : اراضی بی بش قطعه به آیردق . ٢ . مملکت، خطه، جهت، قطر : ایرانك بعض قطعه لرند . ٣ . کره ارضك منقسم اولدینی بش بیوك یرك بهری : آوروپا، آسیا، آفریقا قطعه لری : قطعات خسه . ٤ . عدد و پاره کبی مقداری بیان اولنان غیر ذی روح بعض شیئر حقتده قوللانیلیر : بش قطعه کبی ؛ اوج قطعه تارله : ایکی قطعه تحریرات . ٥ . بتون بر قول اردو ویا فرقه تشکیل ایتمن قوه عسکریه : قطعه عسکریه . ٦ . اقلی ایکی بیتمن عبارت و برنجی مصرعی غیر مصرع شعر . ٧ . ر . [هند . سه ده] بر دائره نك بر قوسیله اونك وتری آره سنده کی قسمی : قطعه دائره دخی دینلیر . ٨ . ت . کسیک عضوك بدنه قالان پارچه سی .

قَطْعِي { ص. عر. ذ : قطعیه . ١ . کسدیرمه، شبه و تردده محل بر اقیان : جیواب قطعی ؛ قطعی سوز . ٢ . مقرر، مصمم، رد و اعاده سی ممکن اولیان : قرار قطعی ؛ حکم قطعی .

قَطْعِيّاً { ح. عر. [لغت آفهدن اویدر یلوب هر بیسده

مستعمل دکلدیر . [کسدیرمه اولهرق، اصلا تردد و شبه، به محل و یارد و اعاده سی ممکن او . لمیه جق صورتده : قطعياً جواب و یردی ؛ قطعياً قرار و یرلدی .

قَطْلَاشْمَقْ { فل . [« قطلاشمق » دن غلط] آز و نادر بولنور حاله کلک، ندرت پیدا ایروب بولماز اولوق : ابی یازی یازان خطاطلر قطلاشدی .

قَطْلِقْ { س . ١ . آز و سگرک بو . [لنان شیئك حالی، آزلق، ندرت : ذخیره قطنلی ؛ آدم قطنلی . ٢ . قحط و غلا، قورا . قلمدن و بونك نتیجه سی اولهرق محصولات یتشمه مکدن ایلری کن آجاتی : هندستانده قطنق پك صیق و قوع بولور .

قُطْن { س. عر. پنوق . ذ . } یاخود قطانا، قاتانه . س . [مجارجه دن] آغز سواری . || قطنه بیکیری = یری بیکیرکه اکثریا آغز و قبا یوکه تخصیص اولنور .

قُطْنِي { ص. عر. ث : قطنیه . ١ . معمول . ذ . ٢ . پنوق قیلندن، پنوق کبی . = س . تر . اسکی بر نوع پنوق وایک منسوج .

قُطْنِيْفَه { س. ش. عر. ج : قطنائف . [تر . زبازدی : فادیفه] اییک ویا پنوق و یوگدن او . لکری اینجه قماش . || قطنیه چیچکی = یا پراقلری اولکری چیچک انواعی . = ص . قطنیه دن معمول : قطنیه اثواب .

قُعْدَه { س. ش. عر. با : ذی القعدة .

قَعْر { س. عر. دکر و قویو و سائر نك دریک دی : قعر دریا .

قَعْقَعَه { س. ش. عر. سلاح و سائر چتر دیسی . ذ .

قُعُود { س. عر. ١ . اوتورمه : قعود اتمک = اوتورمق . ٢ . نمازک اوتورمق اجرا او . لنان قسمی : قعود و قیام و رکوع : قعودده اوقونه جق دعا .

قُعْلَجِیم { س . با : قیغلیجیم .

قُعْقَاء { س. عر. ١ . باشک و بونیک آرقه طرفی، اکسه . ٢ . مح . آرقه، کری . ٣ . تر . باش، رأس، سر : انسان، قویون قفا . سی . ٤ . تر . باش کیککی، بئی احاطه ایدن کیک، حقف، جمجه : طوبرانگ ایچندن پک اسکی بر طاقم قفال چیقدی . ٥ . تر . مح . ذکا، فطنت، عقل، فراست : او آدمده قفا واردر ؛ اونده کتاب یازجق قفا یوقدر . ٦ . تر . مح . حماقت، عقلسزلیق : نا قفا ! سنده بو قفا وار ایکن بر ایش کوره . مز . س . ک . || آت قفالی = احمق . || انفا آلماسق = ادراک ایده مه مک . || بوش قفالی = بی وقوف . || قفا طوتمق = سرتلک، دیکمه مک، ایستمه مک . || هر قفادن بر سس چیقیور = هر کس باشقه بر رأیده بولنوب کیسه کیسه بی دیکمیور .

قُقَادَار { ص. س. فا . ج . قفا - اقتدا ایدن، آرقه سی صره کیدن، تابع، پیرو، غیر تکش : او فلانک قفاداریدر؛ کندیسی کبی بر طاقم قفاداران و واردر . ٢ . آرقداش،

رفیق، همدم، یارداق. [باشلیجه
تقیح و تحقیر مقامنده قوللانیلیر.]
قفا دارلق { س. ۱. اقبدا، پیرو.
لك، غیر تكشلك،
یارداقلق: كندیسنه قسفادارلق
ایده جك بر طاقم سبكمغزان بو.
لمش. ۲. آرقداشلق، همدملك،
رفاقت.

قفتان { س. اصل ترکیه اولوب،
قفتان صورتنده فارسی.
یه ده نقل اولمشدر. [اکثریا
تلطیف مقامنده کییدیر یان او.
ستلك مزین لباس، خلعت:
قفتان کییدیزمك. || قفتان آغا.
سی = سابقده کبرا دائره لنده
باش ایچ آغاسی. || قفتان بوجکی =
خاتم بوجکی دخی دینان کوزل
بر بوجکچك، فر. Bette à bon
Dieu. || بچلمش قفتان، اوستنه
بچلمش قفتان = پك لایق و منا.
سب، نام یاقیشدیگی کبی اولان:
حکمت معلمکی سزه بچلمش
قفتاندر، اوسته کوزه بچلمش
قفتاندر. || قلیچ نفتان = سابقده
بر قوماندانه ویریلن علامات
امتیاز. •

قفتانچی { س. بر بیوک دائره ده
باش ایچ آغاسی که
قفتانلره مأمور ایدی، قفتان
آغاسی. || نفتانچی باشی = وقتيله
کبرایه کییدیر یان خلعتلرك اعطا.
سنه نظارت ایدن مأمور.

قفس { س. س. ۱. چول، بیابان.
قفس { ن. ۲. معدنی زفت. قفر
الیهود دخی دینلیر.

قفسلی { س. فا. ۱. تل ویا دمیر
قفس { چوقوقدن یاخود تخته پرواز
لرندن ممول محفظه که رؤیته

وهوانك ایشلمه سنه مانع او.
لمتیزین حصر وحبسه آلت او.
لور: قوش قفسی؛ بلبل قفسی:
آرسلان قفسی؛ طاووق قفسی.

۲. اینجه تخته چیتهلرندن یاپیلوب
حرم بنجره لرینه طاقیلان سپر که
داخلدن خارجه باقغه پك مانع
اولدیغی حالده خارجدن داخله
باقلمی منع ایدر: بنجره قفسی؛
بنجره لره قفس طفق. ۳. تخته
بنانك قاپلامه. تخته لرله صیوه سی
دهاچکیرلیموب یاخود چیقارلوب
یالکزدن دیرکردن عبارت طا.

سلاخی: بو اوری قفس ایدوب
اوبله تمیر ایتمی؛ یاپدیردیغی او
هنوز قفس حالنده در. ۴. تکیه
و جامع کبی یرلرده قادینلره
مخصوص محل که قفسله آرمش
اولور: قفسده چوق قادین
وار. || قفس آردندن = طو.

غزیدن طوغری به میدانه
چیتهمتیزین، کیزلیدن. || حق
اوران قفسی = غایت فنسا یابلیش
خراب او. || قره قفس = سیاه
بر کوك. || قفس کبی = غایت
ضعیف و سكرک (قاش و ساغر).
|| بح. محاربه قفسی = حرب اثنا.
سنده دشمن مرمیاتندن محافظ
ایچون سفن حربیه نك قاپورطه.
لرینه وانبار آغز لرینه قیادیلان
چلیك قفس.

قفسجی { س. بنجره قفسی یاپان
قفسجی { طوغرامه جی.

قفسلی { ص. قفسی اولان: قفسلی
قفسلی { بنجره.

قفسی { س. وقتيله اوزرینه قفس
قفسی { کبی آبان صارلش قاووق.

قفس { س. س. ۱. قفس. فا. « قفس » ك
قفس { معریدر. با: قفس.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.
قفس { س. س. ۱. قفس. ج: اقبال، قفول.

باتاچی، در بدر، ادبسر، حيله كار.
 قِلاص { س. با : غلاص.
 قِلاع { س. ج. عر. فد : قلعه.
 قِلاع { س. عر. يلكن، بادبان.
 قِلاغوز { س. با : قولاغوز.
 قِلاغی { س. با : قیلاخی.
 قِلافات { قلافاتلامق. با : قالا.
 قِلافون { س. یو. - Κολοφον [vīa] چام ساقرنیک
 تصفیه اولمشی، خالصی.
 قِلامش { س. یو. - Κάλαμος
 قامش که بوئک « قلم »
 له مناسبتی در کار در [د کیز
 قیسنده واقع قامشلق، سازلق.
 قِلاوُز { س. با : قولاغوز.
 قِلاوی { س. و قتیله وزرائک
 کییدکاری هر می الشکل
 تلی صاریق.
 قِلاوی { قلایحی، قلایلامق و ا.
 قِلاه { تره. با : قالای وسائره.
 قِلاید { س. ج. عر. فد : قلاده.
 قِلائل { س. ج. عر. فد : قلیل،
 قلیله. آرز شیلئر، آرز
 آدملر، مقدار قلیل.
 قِلب { س. عر. ج. قلوب. ۱.
 قِلب { یورک، مرکز حیات عد
 اولنان عضوه کوکسک صول
 طرفنده مخروطی الشکل بر پارچه
 اتدن عبارت اولوب قانی بتون
 بدنه نشر وینه جلب ایدهرک

دائمی - رکتمه بولنور : قلب
 چاریبور؛ قلمیده بر آخری طو.
 یوروم. ۲. مرکز حسیات و
 انفعالات اولان کوکل، فؤاد،
 دل : قلمیده کی محبت؛ قلبنده
 کین و غرض طوموق؛ قلب قیر.
 مق = کوکل قیرمق، داکیر
 ایتمک؛ محبوب القلوب = هرکسک
 سویدیکی، عموکم محبتنه مظهر.
 ۳. مج. هر شیک اورتسی، سر.
 کزی : اردونک قلی = قلبگاهی؛
 تا قلبنه اوردی. || له. قلب الا.
 سد = برج اسدده بر پارلاق نجم
 ثابت؛ قلب العقرب = عقرب بر.
 جنده برنجم ثابت.
 قلب { س. عر. ۱. دیکشدرمه،
 { تبدیل، تحویل، تغیر،
 دیگر بر قابله افراغ : اسکی حرم
 دائره سنی سلاملغه قلب ایتدی؛
 رشدیه مکتبئی اعدادیه به قلب
 ایتدیلر. ۲. د. بر حرفک دیگر
 بر حرفه تبدیلی : «عما» ترکیبی
 «عنما» اولوب نونی میمه قلب
 وبده ادغام اولمشدر؛ مخزجلری
 قریب اولان حرفلر چوق دفعه
 بر لرینه قلب اولنور. ۳. حرو.
 فک محلی دیکشدرمه بر جله آشا.
 غیدن یوقاری اوقوندیغی حالده
 یوقاریدن آشاغی به اوقونهجق
 صورتده اوله : داماد کی.
 قلب { ص. عر. لغت آفنه دن
 { مأخوذ ۱. ساخته، تقلید،
 رسمی و صحیح اولیوب برساخته.
 کار طرفندن تقلیداً و قیمتسر بر
 معدندن یاخود اکسیک اوله رق
 یا بلش (سکه) : قلب آخقه؛ بو
 لیرا، بو مجیدیه قلبدر. ۲. یا.
 لاندن جسارت صانوب حقیقتده

بك قورقانی و ایشه یاراماز او.
 لان : قلب آدمدر؛ بك قلب
 چیقدی. ۳. یالانچی، هر طور
 وحالی ساخته، کندیسنه گو.
 گنیه من : اوله قلب آدملرله
 ایش می کوریلور؛
 قلباً { ح. عر. جان و کولدن،
 { یورکدن، از دل و جان،
 صمیمی اوله رق : کندیسنی قلباً
 سو یورم؛ سزه قلباً محبتم واردر؛
 تبریکده قصور ایتد مسه ده قلباً
 چوق سویندم.
 قلبزن { ص. فا. عر. قلب = دیکشد.
 { یروب بوزمه. فا. زدن =
 اورمق. — تر. زبازدی : قلبا.
 زان ۱. یالاندن تقلید آخقه
 یابان، ساخته کار : قلبزنک جزا.
 سی ییو کدر. ۲. یالانچی، هر
 حالی ساخته، گو گنیه جک : او
 قلبزن بر آدمدر.
 قلبزنلک { س. ۱. قلبزن ایشی،
 { آخقه تقلیدی یا بمق
 جرمی، ساخته کارلق. ۲. یا.
 لانجلیق، ساخته لک.
 قلبگاه { س. فا. عر. قلب = یورک.
 { فا. گاه = محل] اردونک
 اورتسی، میمه ایله میسره آره.
 سنده کی مرکز فرقه سنک طور.
 دیغی یر : اسکی حرب ترتیبنده
 قوماندان و معیتی هیئی قلبگاهده
 بولنوردی؛ دشمنک قلبگاهنه
 هیوم ایتدی.
 قلبباتی { س. عر. « قلب » دن {
 { ساخته طور و حال، دکر.
 سز و هیچ برایشه یاراماز بوش
 آدمک حالی.
 قلبور { قلبورلامق وسائره. با :
 { قلبور وسائره.

قلبه { س. فا. «گلبدن» دن }
 قلبي { ص. عر. ن: قلبیه. ۱. یورکه }
 یورکدن، جان وکوکلدن اولان:
 ینم محبت قلبیدر؛ برحبت قلبیه
 ایله سویور؛ حسیات قلبیه. ۲.
 ط. یورکه متعلق؛ یورک
 خسته لغته مبتلا، یورکدن را-
 حترس اولان: او آدم قلبیدر.
 فر. Cardiaque. || قلبی الشکل =
 یورک بیچیمنده، یورک صورتنه
 مخروطی.
 قلیاق { یاخود قالیاق. س. اصل
 دریدن اوکا تقلیداً جو-
 خه دن صارقسز و دوز باش
 کسوتی؛ تانار، چرکس، بلغار،
 عجم قالیاقی؛ سواری قالیاقی؛
 پوست، سمور قالیاق. || قره
 قالیاق = سیاه قالیاق کیمه لری
 وجه تمیله لری اولمش برترکان
 طائفه سی که اصل خیره جهتلرنده
 بولنوب، برطاقلری بازید وار-
 ضرورم جهتلرینه هجرت وتوطن
 ایتمشلردر.
 قلیاقچی { س. قلیاق یاپان وصا-
 تان اصناف: قالیاقچیلر
 چارشیمی؛ قالیاقچیلر باشی = استا-
 نول چارشیسنک و قتیله قلیا-
 چیلره مخصوص محلی.
 قلیاقلق { ص. قلیاق اعمالنه یارا-
 یان: قلیاقلق آسترا-
 غان (اژدرخان دریمی ویا
 تقلیدی).
 قلیاقلی { ص. باشنده قلیاق بو-
 لنان، قلیاق کین: بر
 قلیاقلی چرکس، سواری کلدی.
 قلت { س. عر. ۱. آزلق، آز
 مقدارده بولمغه: قلت

عقل = عقل آزلقی، عقلسزاق؛
 قلت اشتغال = آز مشغول اولمه.
 ۲. نادر اولمه، ندرت، قطلق:
 بو سنه ذخیره نك قلی. واردر؛
 یازمه کتابلرک کیتدیجه قلی.
 حس اولمقده در. || د. [صرف
 عربیده] جمع قلت = متعدد او-
 زانده جمعلری اولان اسملرک بو
 جمعلرنن طقوزدن آشاغی عدده
 مخصوص اولانلری. مقابلی: جمع
 کثرت. || ط. قلت دم = قانسزلی،
 فقر دم.
 قلتاق { س. با: قالتاق.
 قلیان { ص. فا. بزونک، دیوث،
 ناموسسز، رذیل.
 قلیج { یاخود قلیج. س. با: قلیج.
 قلیجق { یا قلیجق. س. با: قلیجق.
 قلم { س. ذ. عر. م. یو. Kalam
 قلم = قالی، محصور] بحر
 احمر ساحلنده وسویش قربنده
 اسکی برشهر. || بحر قلم = قزیل
 دکیز، شاب دکیزی، بحر احمر.
 قلمع { س. عر. سوکمه، چکوب
 چیقارمه، اساسندن ییاقوب
 آتمه، یردن اوینامه: رجالك
 همتی طاغلیری قلع ایدر.
 قلعه { س. عر. ج: قلاع. ۱.
 ایچنه عسکر قیاقوب دشمنه
 مقاومت ایتمک اوزره قالدین و محکم
 دیوارلردن یابلیش ککیش وهر
 طرفدن سلاح آتمه مساعد
 برجلری و تعبیه لری اولان بنای
 متین، حصن، حصار، اصل تر.
 قورغان، فا. دژ: قلعه یه قیاقق؛
 قلعه دن طوب آتمق؛ قلعه یی

طوبه، طومتق، آلمق. ۲. ع. بر
 طابور ویا بولوک عسکرک دشمنه
 اطراف اربه دن مقاومت ایده-
 جک صورتده بربرلینه آرقه-
 لرینی ویرمش درت صفدن عبا-
 رت برصرب تشکیل ایتمی تعلیم
 وحرکتی: قلعه اولق: قلعه نظر-
 می، || ایچ قلعه = بر قلعه نك دا-
 خلنده واقع خاص ودها متین
 قلعه که صوک درجه ده مقاومت
 محیدر، تر. ارك. || قلعه سلطا-
 نیه = مرمره بوغازنده واقع
 چناق قلعه قصبه سی. || قلعه طو-
 پی = قلعه تعبیه لرینه قوتمه
 مخصوص بیوک طوب. || مح.
 قلعه کبی = بک رفیع و متین:
 قلعه کبی بر او یایدردی.
 قلعه بند { ص. فا. (عر. قلعه =
 م. فا. بدن = باغلا-
 مق] بر قلعه نك داخلنده سربست
 کزوب آنجق طیشاریسنه
 چیقمامغه محکوم قیاقحتلی: مو-
 قتا، مؤبدأ قلعه بند اولق جزا-
 سیله مجازاة اولندی.
 قلعه بندک { س. سی. با: قلعه بند.
 قلعه دار { س. فا. قلعه محافظی،
 دژدار.
 قلعه { س. عر. «خلیفه» دن [
 ۱. معلمه معاونک ایده رک
 آشاغی درسده بولنالره تدریس
 ایدن آدم: مکتب قلعه سی.
 ۲. دولکر و دیوارچی اوسته-
 سنک ایکیچیسی. ۳. [ایکنجی
 معنادن مأخوذ] ابنیه انشاسنی
 درعه ده ایدن معمار ویا باش
 اوسته: قلعه کن کیمدر؟ ابنیه یی
 خانگی قلعه یه یایدیره جقسکز؟

بزده کی قلغه لرك چوغی فن معما.
 ریدن بخبر دیوار حیلقدن ویا
 دوا لکر ایدکن یتیشمه در. ۴. بر
 قلده قدملی کاتب. (بو مقامده
 الیوم جم صیغه سیله « خلفا »
 قولانیلوب باشلریته ده سر خلفا
 دینیر.) ۵. بر داتر زده جاریه و
 خلائق لرك باشی. ۶. علی العموم
 خلائق لره و بر یان عنوان. || باش
 قلغه = برنجی یماق، سر خلیفه.

قلق { صد. عمر. راحتسزان،
 صیقندی، اضطراب.

قلقاس { صد. عمر. فول قبطی
 دینان بر جنس نبات که
 « قلقاسیه » تعبیر اولسان بر
 زمره نك اساسیدر. فر. Colo-
 casia.

قلقان { س. با: قالفان.

قلم { صد. عمر. جم: اقلام. ۱.
 قلم (قاشم، قصب، پراعه، نای.
 ۲. معروف بر نوع سیاهمسی
 سورت قامشك یازی یازمق اوز-
 ره بر صورت مخصوصه ده
 یونتیلوب آچلمشی: قلم یونتمق،
 آچمق؛ قلله یازی یازمق. ۳.
 علی الاطلاق یازی یازان آلت:
 دمیر قلم، توگ قلم. ۴. معدن
 وطاش و تحتیه اوزرینه حك
 ایتمك مخصوص چلیكدن اوجی
 كسكین آلت: معدنجی، طاشجی،
 حكاك قلمی؛ قلله حك ایتمك. ۵.
 در یبند وسائر اوزرینه بو یا ایله
 نقش ایتمك مخصوص اینجه
 فورچه و یا سیوری تخته چوبی:
 قلم ایشی؛ قلم کاری یعنی، یورغان
 یوزی. ۶. یازی نوعی، خط:
 كوزل قلمی واردر؛ اینجه قلم؛

قالبین قلم. ۷. نقش، رسم: قره
 قلم = سیاه نقش. ۸. دواتر
 رسمیه نك كتابت داتر لری، كا-
 تبلرك اجتماع ایدوب یازی یاز-
 دقلری او طه: قلله دوام ایتمك؛
 مکتوبی، محاسبه قلمی؛ اقلام
 اذندیلری؛ ضابطان اقلام. ۹.
 قلم بیچیمنده كسمش چوب و
 چبوق: آغاجك دالریخی قلم
 یاغی، قلم كسك. ۱۰. آسیلا.
 نه جق آغاجك بیانیسی چاتلاغنه
 ادخال اولتمق اوزره مطلوب
 اولان آغاجك بر سه لك بو-
 داقلرندن آلتوب قلم کی كسمش
 اولان صاب: اخلاط آغاجنه
 آرمود قلمی آشیلانیر: باغی
 آشیلامق ایچون كوزل قلملر
 بولمی؛ قلم آشیسی؛ آشی قلمی.

۱۱. چچك علتنه قارشى آسیلا.
 نه جق چوجق لره سور یله جك
 جراحتك محفوظ اولدیغی زبوانه:
 چوجق لری آشیلامق ایچون تازه
 قلم بولمی. ۱۲. دفتر و یا یوصله.
 ده بر صر زده و بر رقله یازیلان
 شی: اون بش قلم اشیا آلدق.
 || قلم آچمق = یونتمق: كندیسی
 چوق كوزل قلم آچار. || آشی
 قلمی = ۱. آغاجه آشیلاننه جق
 بوداق پارچه سی. ۲. چوجق لره
 آشیلاننه جق چچك جراحتنی
 حاوی زبوانه. || قلم آشیسی =
 آغاج آشیسی انواعندن بری که
 قلم اورمغله اولور. || قلله آلت =
 یازمق، بر ماده یی تحریراً بیان
 ایتمك: كوزل قلله آلمش.
 || اهل قلم، ارباب قلم = تحریراً
 افاده مرامه مقتدر آدمیلر،
 محررین، منمشلر. || قلم ایشی =

با: قلمکاری. || بر قلده = بردن،
 دفعه: بر قلده بشیوز لیرا
 ویردی. || قلم بورکی = اینجه
 اوزون بر نوع یورك. || قلم
 پارمقلمی = اوزون و دوزكون
 پارمقلمی. || جف القلم = بر شیته
 ملاحظه ایتمدن هان حکم و بر-
 مك: بو آدمك اخلاقسز لفته
 جف القلم حکم ایتمك طوغری
 دکادر. || قلم چكك = چیزمك،
 حذف ایتمك. || قلم قولاقلمی =
 قولاق لری دیکیلی و دوزكون
 آت. || قلم كسکی = صاجك کنارینی
 كسكك مخصوص صوتوق كسکی.
 || قلله كله مك = هیچ اهمیتی اولماق،
 بروجه ایله جالب دقت اولماق:
 او ایش قلله كلز.

قلم { ح. عمر. قلمله، یازی ایله،
 قلمش } تحریراً: قلم افاده ایتمك.
 { تحریراً دیمك دها ایدر. }

قلمبیک { س. هندی دیکیزنده بر
 آطه نك اسمندن مأخوذ }
 ۱. همانی اولان جزیره دن کان
 صاری کراستلمی بر جنس صندال
 آغاجی. ۲. صاری دانه لی بر
 جنس مصر بغدادی.

قلمتراش { س. فا. (عمر. قلم = م.
 فا. تراشیدن = یونتمق)
 قلم یونتمه مخصوص چاقی که او-
 زون صاپلیدر و آجیلوب قپانماز.

قلمتراشچی { س. قلم یونتمه مخصوص
 اوزون صاپلی چاقیلر
 یا بوب صانان صنعتکر: مقدما
 قلمتراشچیلرله کاغذ مقاصی یابان
 مقاصیچیلر دخی خطاطلر کی
 هنروراندن معدود اولوب اك
 اوسسترلینك تراجمی ضبط او-
 لئوردی.

قَلَمْدَان { س. فا. قلم قویه جق قو-
 قلمدان } بور، قلم محفوظه سی .
 قَلَمَرَو { س. فا. } (ع. قلم = م. فا.
 قلمرو { رفتن = کتیمک } بر حکمدار
 و یا حکومتک قلمی حکم سوردیکی
 یعنی اداره سی تحتند بولنان یر،
 اولکه: دولت عثمانیه تک قلمروی
 داخلند .
 قَلَمَزَدَه { ص. فا. } (ع. قلم = م.
 قلمزده { فا. زدن = اورمق }
 یازلمش، قلمه آلمش، محرر:
 بالاده نژده بیان اولدینی اوزره.
 قَلَمَزَن { ص. فا. } (ع. قلم = م.
 قلمزن { فا. زدن = اورمق } قلم
 چالان، یازان، تحریر ایدن .
 قَلَمَق { قلمق و سائره. با: قلیق
 قلمقار } س. فا. ۱. دولیند او-
 قلمقار } زرینه اینجه فورچه ایله
 نقشلر یابوب یازمه یایان صنعیتی .
 ۲. اوغه دیوار لرله طاوانلری
 مختلف بو یارله نقش ایدن نقاش:
 بو طاوانلری تزین ایچون ماهر
 یر قلمکار لازم. ۳. کومش و
 آلتیندن سائر معادنن اوانیه
 چلیک قلمه نقشلر و چیمکار یا
 یازیلر حک ایدن صنعتکار: بو
 قوطینک اوززنده کی چیمکار
 دوگمه اولیوب قلمکار ایشیدر.
 قَلَمْکَارَلِی { س. قلمکار صنعتی
 قلمکاری } ص. قلمکار نندن
 ال ایله نقش و یا حک اولمش:
 قلمکاری یعنی، طاوان، قوطی .
 قَلَمْکَش { ص. فا. } (ع. قلم =
 قلمکش } م. فا. کشیدن =
 چکمک } ۱. قلم چکن، یازان،
 یازیحی، کاتب. ۲. چین، حذف
 ایدن .

قَلَمُون { س. با: بوقلون.
 قَلَمِی { ص. عر. قلمیه. قلمه و
 قلمی } یازی یه یا خود کتبه صفتنه
 منسوب و متعلق: مراتب قلمیه =
 ارباب قلمه یعنی کتبه یه مخصوص
 رتبلر.
 قَلَمِیَه { س. عر. قلم و کتابت
 قلمیه } مصارفنه مقابل اولان
 رسم واجرت: بش غروش ده
 قلمیه سی واردر .
 قَلَمْدَر { س. فا. ج: قلندران. ۱.
 قلندر } دیادن ال چکوب سر-
 سریانه کزن در بدر و لا ابالی
 درویش. ۲. علائق دنیویهدن
 مبرا و آلاشلره آلدانماز مرد
 حقیقت بین، فیلسوف .
 قَلَمْدَرَانَه { ص. ح. فا. قلندرله
 قلندرانه } یاقیشیر بر صورتده،
 سرسریانه، لا ابالیانه، فیلسوفانه:
 عمر قلندرانه: قلندرانه یاشایور.
 قَلَمْدَرَلِک { س. قلندر طرز و
 قلندرلیک } حالی، سرسریلیک، لا
 ابالیلیک، فیلسوفلق .
 قَلَمْسُو { س. عر. تیه سی سیوری
 قلمسوه } باش کسونی. کلاه. ۱.
 قَلُوب { س. ج. عر. قد: قلب.
 قلوب } با: قلب .
 قَلُوب { س. نکلا. } اکانه رک
 قلوب } وقت چکیرمک و مباحثه و
 مطالعه ایتمک اوزره آبونلره
 مخصوص خصوصی قرائخانه و
 جمعیت محلی .
 قَلُوجَقَه { س. با: قولوچقه .
 قَلُور { س. } یو. Xλωρος دن
 قلمور { مأخوذ فر. Chlore } کیم .
 اجسام بسیطهدن غاز حالنده و
 مایعه تحول ایدر صարیمی و

آغر قوقولی بر ماده؛ حامض
 قلمور و سائره .
 قَلُور قُورم { س. کیم. عملیات
 قلمور قورم } ولادیه و سائره .
 ده ابطال حس ایچون قوللانیلان
 مایع .
 قَلُوی { و ج. قلوبات. کیم. کول
 قلموی } قیلیندن مواد. طوغریسی
 قافک کسریله و لام ساکنه ایله
 « قلی » در، که فر. Aleali ده
 بوندن مأخوذدر .
 قَلَه { س. عر. } (قوله یازماملی)
 قله } ۱. طاغ تپه سی، ذروه:
 قله جبل. ۲. یوکسک و اکثریا
 دائروی بنا: یانغین قله سی؛ سا-
 عت قله سی؛ بکچی قله سی. ۳.
 بعض اولرک اوستنده جهاننما
 کبی یوکسک و نظارتلی چیقندی:
 او کوشکک اوزرنده کوزل بر
 قله واردر. ۴. بعض زرهللی
 سفن حربیه تک کوکرته لری
 اوزرنده ماکینه ایله دوزر چلیک
 نله که ایچنده آغر طوپلر بولنور.
 قَلَمِیَه { یا غلاته. س. } (یتا Galletta)
 قلمیه } پدسما دیرینه قوللانیلان و
 سوت و سائره یه باتیریلره رق بین
 قوری و دائروی کوچک خورسز
 آتک، کورک. || قلیته اونی = خاص
 اون .
 قَلَمِیَه { س. } (یتا.) س. سابقده
 قلمیه } قلیون رسننده یوک کلمیسی .
 قَلَمِیَه { س. } اسلحه جارجه دن اک
 قلمیه } معروف سلاح که اکریجه
 و یا دوز اولوب انواع کثیره سی
 واردر و قیننده اولدینی حالد
 قایشله بله طاقلیر، سیف، تیغ،
 شمشر: قلمچ چکمک = سل سیف
 ایتمک؛ قلمچ دمیری = ناملیسی،
 قینی = غلافی؛ بالغاخی = قبضه سی؛
 قلمچ آتمق، چالمق = قلمچله

اورمق؛ قلیچه صارمق = قلیچه
 طاورانق؛ قلیج قلیچه کلک =
 طرفیندن قلیج حکمک؛ قامچی
 قلیج = اکسز؛ صپان قلیچی =
 اکری؛ طال قلیج = سل سیف
 ایتش. || قلیج اوق = معروف بر
 جنس نبات طی، قنطاریون،
 قنطارون. || قلیج بالینی = بورنی
 میج کبی اوزون وکسکین بر
 جنس یری بالیق. || ج. پروانه
 قلیچی = پروانه تخته لربنک باغلی
 اولدینی نصف قطر. = ص. ج.
 اکری، چاریق؛ قلیج باجاقلی.

قلیججی } س. قلیج یپان وصاتان
 آدم.

قلیججخانه } س. عسکرک قلیجربله
 اوکا مائل سائر
 اسلحه ناک یابدینی محل.

قلیجلامه } ح. ۱. بر شینک
 کسکین وطار طرفی
 یوقاری کله جک صورته، دیکنه،
 قلیچنه؛ تخته یی قلیچلامه قویک.
 مقابلی؛ بالاسنه. ۲. غایطانه
 بوینه آسیلان قلیج کبی آرقوری
 وضعیتده، بریاندن او بر یانه.

قلیجلی } ص. قلیچله مسلح، قلیج
 طاقمش.

قلیف } س. [عر. «غلاف»
 دن] ۱. غلاف، قاب،
 ظرف، محفظه، محافظه سی مطلوب
 بر شیئی ایچنه آلوب صارمغه
 مخصوص مختلف قاب؛ بیحیاق
 قلیفی؛ کتاب قلیفی؛ جیوق قلیفی.
 ۲. ایچی طولدیریلان شیء، اوت
 و سائر ایله طولوق اوزره
 دیکلمش قاب؛ مندر، یاصدیق
 قلیفی. || مناره یی چالان قلیفی
 حاضرلار = بر ایشه تشبث ایدن

اسبانجی دوشونمشدر.
 قلیفلی } ص. قلیفی اولان، محفظه.
 لی؛ قلیفلی کتاب.

قلیل } ص. عر. ذ: قلیله. [«قله»
 دن ص.ش.] آز، مقصدار
 ویا عددی چوق اولیان، کثیر
 ضدی، اندک، کم، نقصان؛ مال
 قلیل؛ عدد قلیل؛ زمان قلیل؛
 مدت قلیله. — اضافت طریقله
 ترکیبته استعمالی دهها زیاده.
 در: قلیل العقل = عقلی آز؛ قلیل
 المهمه = همتی قط. = ج. قلائل.
 با؛ قلائل.

قلیلاً } ح. مر. آز اوله رق،
 آزلقله. ذ.

قلیون } س. با؛ قالیون.

قلیه } س. یاغده قاورلدقندن صکره
 اتسز پدشمش سبزه؛ باطلیجان
 قلیه سی.

قلیه } س. عر. کیم. دکبز او.
 تلرینک احراقیله کوللرندن
 چیقاریلان ملح؛ قلیه طوزی =
 سوده؛ قلیه طاشی = حمض سود.
 یوم.

قما } س. با؛ قامه.

قمار } س. عر. [لسانمزده زبا.
 نزدی قافک ضمیمه در] آنچه
 و سائره مقابلنده اوینانیلان او.
 یون، میسر؛ قمار اوینامق؛
 قارده غائب ایتک؛ قماره قویمق؛
 ساعتی قماره قویدی.

قمار باز } ص. فا. [عر. قمار = او.
 یون. فا. باختن = اوینا.
 مق. — طوغریسی قافک کسر.
 یله در.] قمار اوینایان، قمارجی؛
 او قماربازک بریدر.

قاربازلق } س. آنچه و سائره
 ینامق سیئته سی؛ قاربازلق انسا.
 نک خرابیتی موجب بر فناقدر.
 قارجی } س. آنچه و سائره مقا.
 بلند اوینو اوینایان،
 قارباز؛ دنیاده سلامت بولش
 هیچ بر قارجی یوقدر.

قارجیق } س. آنچه و سائره
 مقابلنده اوینو او.
 ینایانک حالی، قاربازلق؛ قار.
 حیقلدن فنا شیء یوقدر.

قارخانه } س. ایچنده قار اوینا.
 نیلان بنا؛ اورآیی.
 عادتا قارخانه در.

قاروه } قاروت. با؛ قامرّه و سائره.

قاری } ص. عر. هندستانک جنو.
 بنده قار بورنی جوار.
 لرنده چیقان اک نفس عوده.
 وصف اولور؛ عود قاری.

قاش } س. عر. ج. اقبشه. ۱.
 ایکیدن ویا یوک وکتن و
 سائره دن آغر منسوجات؛ آو.
 روپا، شام، هند قاشی. [عر.
 بیده هر نوع منسوجاته اطلاق
 اولنور.] ۲. اثواب و سائره تک
 معمول بولندقلری منسوج
 جنس ونوعی؛ بو اثوابک بیچیمی
 کوزل اما قاشی تک ایی دکدر؛
 سز قاشنه هیچ باقاپک. ۳. هر
 شینک اصلی، مایه سی، طینی =
 قاشی آشای آدم؛ اونک نه قاش
 اولدینی سز نیلنر سکز. || ج.
 هند قاشی؛ اله کچمز شیء، غنیمت.

قاشمق } قاشدیرمق و سائره. با؛
 قاشمق قاشمق و سائره.

قشر } س. عر. کره ارضک بیکی
 اولان معلوم جرم سماقی،

آی، ماه: دور قر؛ منازل قر.
 { قمری } صد. عر. ن: قریه. آیه
 قری: سنه قریه = آی ایلہ حساب
 اولنان سنہ؛ شہور قریہ = قمرک
 بر دورندن عبارت اولان آیلر.
 || م. حروف قریہ = عربیہ کلہ تک
 باشندہ حرف تعریفہ برابر او.
 لدقلری وقت حرف تعریفک
 لامی اوقوتان حرفلرک ا، ب،
 ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک،
 م، و، ہ، ی حرفلریدر: الاسم،
 الباب، العین کبی. دیگرلرینہ
 حروف شمسیہ دینیر. بوایکی
 اسم القمر و الشمس لفظلرندن
 متحصلدنر.

{ قمری } سذ. عر. و :

{ قمریہ } سذ. عر. کو کرچینہ شبیہ
 و او بیوکلکدہ اولہرق
 کردانندہ سیاہ بر دائرہ سی بو.
 لنان معروف قوش کہ لسانزدہ
 دخی قوسری دینلیر. با: قو.
 مری.

{ قمریہ } سذ. عر. مہتابدہ اوتو.
 قمریہ { رلق اوزرہ اوستی اور.
 تیلی واطرافی آچیق چارطاق و
 یا کوچک کوشک: باغچہ تک بر
 طرفندہ کوزل بر قریہ یایدیر.
 مش؛ قریہ دہ قبول ایتدی.

{ قمع } سذ. عر. قہر و تشکیل و
 ضبط ایتہ. ن.

{ ققم } مہ. با: ققم.

{ ققمہ } سذ. عر. « ققم » دن [
 هر طرفی یووارلاق دستی
 و مرکب شیشہ سی وساثرہ. || مج.
 فتنہ ققمہ سی = تمام و مفسد کیسہ.

{ قمل } سذ. عر. بیت، کھلہ. ن.

{ قلامق } قیلامق وساثرہ. با:
 قوامق } ص. با: قامو.

{ قلمیز } یاخود قومیز. سذ. (اصلی
 قاف مکسوره ایلہ اولوب
 « قیمیز » دہ یازیلیر. [اکشیمش
 قیصراق سودی کہ ناتارلرجه پک
 مقبول و مستعمل اولوب بوکون
 طباً دخی فائدہ سی آکلا شبلغہ
 استعمالی نعم ایتکدہ در.

{ قیص } سذ. عر. ۱. کوملک.
 ۲. بنا. ت. بعض زارلرہ
 اطلاق اولنور، فر. Tunique.

{ قینا } یا قینا. سذ. [عر. « حنا » دن
 { غلط } جزیرة العربدہ حاصل
 اولان بر نوع نبات کہ قوربینک
 توزی قادیلرک یارمق اوجلرینی
 و اختیارلرک صاچ و صقلالرینی
 قریمیزی سی بر رنگدہ بو یا مہ لرینہ
 یارار: قنا قومق؛ قنا کیجہ سی =
 کلین اولہجق قیزہ قنا قودقلری
 کیجہ کہ وقینیلہ دوکونک ایام
 معدودہ سندن ایدی. ایوم
 بنجشنبه کیجہ سی یاپیلان دوکون
 اکنجہ سی. || قناچیچی = بر جنس
 چچیک. || مج. قنار یاقق = اظهار
 مسرت ایتک.

{ قناب } یا قیناب. سذ. [کنویر
 دن] کنویر دن قبا شیئلردیکمکہ
 و یا باغلامقہ یارایان اینجہ سیجیم
 و یا قالین ایلک: قابله دیکمک،
 باغلامق.

{ قنایہ } سذ. با: فانایہ.

{ قنات } یا قانات. سذ. [« ت » سی
 { حرکة لنبجہ « د » اولور.]

۱. علی العموم طیورک قولری
 کہ اوک آیاقلری مقامندہ اولوب
 ارجق اوزرہ اوزون توکلوی و
 آجیلیر قپانیر بر جفت عضوه تحول
 ایتشدنر، جناح، پر: قوش قنا.
 دی؛ طاووق قنادی؛ قناتلرینی
 آچوب اوچق. ۲. بالیفک آیاقدن
 مبدل اولہرق کورک کبی یوزمہ
 آلتنہ تحول ایتش اولان عضو.
 لری: بعض بالیقلرک ایکیشر و بعضلر
 ینک دردر قناتلری واردر.
 ۳. قپو و پنجرہ کبی شیئلرک
 آجیلوب قپانیر و اکثریا جفت
 اولان قپاقلری: بو قپونک قنا.
 تلری پک آغردر؛ پنجرہ تک بر
 قادی آچلاز؛ پانچورک، چر.
 چودنک قناتلری. ۴. قارشوی
 قارشوی یه موضوع اولہرق بر
 جفت تشکیل ایدن منسوجاتدن
 بعض شیئلر: پردہ، یلکن قنا.
 تلری. ۵. علی العموم قماش و
 منسوجاتک و علی الخصوص طولاً
 ایکی یه قاناتمش اولانلرینک
 یاریم اکتی: ایکی، اوج قنات
 تحتہ سنک نصف: او کورکک بر
 قنادینی صرف ایتدک بر قنادی
 طور بور. ۷. اہنیہ تک ایکی جنا.
 حندن بہری: او اوک صاغ
 قنادی دہا نظارتلیدر. ۸.
 قوش توک و یلکنندن سو بورکہ
 و باپازہ. ۹. یل دکرمنی یلکنلر.
 ینک بہری. ۱۰. مج. حمایہ،
 تصاحب، التزام، جناح: اونک
 قنادی آلتندہ در، قنادی آلتنہ
 صوفلیدی. ۱۱. بورن دلیکر.
 ینک خارجی جداری، پردہ سی،

منخر: بون قنادی. || ات قنات =
برجنس بیوک یاراسه. || صاری
قنات، قزبل قنات = ایکی جنس
بالیق. || قول قنات = ۱. اعضاء
بدن، جوارح: طوتار قولی قنا.
دی یوقتر. ۲. استنادگاه، قوت
وقدردت: فولی قنادی کسدلی.

قنات { س. عر. (تاسر تاء تأ -
نیث اولغله طوغری املا.
سی « قنات » در.) ۱. بر
آلتمده کی اورتیلی صو یولی،
قیالی جدول. ۲. تش. بدنده
بعض مجرالره دینیر.

قناتلامق { فل. قنات پیدا
(کوچک قو.
شرك) قنادی چیتمق، اوچه -
جق حاله کلک: کوکر جین پالاز -
لری ده قناتلامدی؛ چکر کلر
قناتلانجه چاره لری بولماز.

قناتلی { ص. قنادی اولان، قناتلی
بوجک؛ اوزون قناتلی؛
چفت قناتلی.

قناتنه { س. (یتا. ۱) مایعات وضعنه
مخصوص قابکه اولچی کی
ده قوللانیلیر. ۲. بول آغزلی
صو دستسی.

قناد { س. با: قنات.

قنادیل { س. ج. عر. فت: قند.
یل. با: قندیل.

قناره { س. با: قناره.

قناریه { س. آوروپاچه بو اسمله
معروف اولان جزائر
خالدادن کتیرلمش کوچک بر
صاری قوشدرکه کوزل اوتوب
هرهوایی چاغرمغهده آلیشه بیلد.
یکی ایچون قفسده طوتیلور

و یاورسی ده تیمشدر یلیر: قناریه
اوتومسی؛ قناریه قفسی. || قناریه
اوتی = بر جنس نبات. || قناریه
چیچکی = بر جنس صاری چیچک.
|| قناریه صاریسی = آجیق صاری.
|| قناریه میمی = پک اوفاق دانلی
بر جنس خوب، بریق.

قناریه لق { س. عر. بعض اسکی
سفاتیک قیج طرفنده
ازکی پارمقلقی تاراچه. [باغچه لک
ده دیرلردی.]

قناطر { س. ج. عر. فد: قنطره.
با: قنطره.

قناعت { س. عر. ۱. بر شیثله
راضی و خشنود اولوب
زیاده ایستقمهه، اکتفا: بن بو.
نکله قناعت ایدرم؛ جزئی بر
شیثله قناعت ایدر آدمدر. ۲.
طمعکارلغک ضدی، آز شیثله
اکتفا: ارباب قناعتنددر؛ قنا -
عت توکمز بر خزینه در.

قناعتکار { ص. فا. قناعت صاحبی،
آزله اکتفا ایدوب
طمعکارلق ایتمین: ذاتا کندیسی
قناعتکار آدمدر.

قناعتکارانه { ص. ح. قناعت صا -
حیی اولانلره لایق
و یا قیشیر حال و صورتده: بر
طرز قناعتکارانه ده؛ قناعتکا -
رانه بر عمر سوریلور.

قناعتکارلق { س. قناعت صاحبی
اولان آدمک حد -
لی، طمعکارلغک ضدی: قنا -
عتکارلق کبی صاحبنه راحت
ایتدبرر خصلت یوقدر.

قناتق { یاخود قیناق. پارمق مفصلی،
پارمغک چیتلایان یری.

قناتقنا { یاخود قینه قینه و یا قینا قینا.
{ س. (فر. Qinquina) آمر -

یقادن کلبر آجی بر آغا - قیوغی که
صیتمه یه قارشی تأثیر فوق الماده
سی معلوم اولان کینین (سولفاتو)
بوندن چیقار، و قوت ایچون دخی
شراب و سائر ایله استحضار
اولنور: قناتقنا شرابی.

قنال { س. (فر. Canal) طبیعی
ویا صنعی صو جدولی: نهر -

دن کویه بر قنال واردرکه سقی
اراضی ایچون اقتضا ایدن صو
اورادن آقار؛ باناقلغک صوینی
آقیق ایچون درنجه بر قنال
آجق اقتضا ایدر؛ سویش قنالی
هند و اقصای شرق یولنی چوق
قیصالتدی.

قنالمسیق { ص. ۱. ذم و تقبیح
ایدن، تقیدی، منقد.
۲. اککن، مستهزی، استهزاجی.
مر.

قنالمق { فت. ۱. ذم و تقبیح ایتمک،
تقید ایتمک. ۲. اککنک،
استهزا ایتمک. مر.

قنالمق { فت. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

قنبد { س. عر. [قافک ضم و
کسری جاژدر] کنبدر،
کنبدر. ز.

قنبر { س. او آرمی، خانگی بنده.
{ حضرت علی (رضه) افند -

قنبرک { س. عر. صادق مشهور قنبرک
اسمندن مأخوذدر. || قنبرسز
دوکون اولماز = هر یره کیرن
و هر ایشده بولنانلر حقنده ایراد
اولنور ضرب مثلدر.

قنبرس { ص. ۱. آرقه سی چیقیمق،
آرقه سی نومسک، احذب:

قنبرور آدم؛ چوق یازی یازمقدن
قنبرور اولمش. ۲. بولکش،

اکری ، تومسک ، محذب : آز-
 قه سی قنبور. ۳. بر طرفی چیمش ،
 بل ویرمش ، یقلمن اوزره اکر-
 یلش : قنبوردیوار. = س. ۱.
 قنبورلق ، حیدبه : قنبوری
 چیمش. ۲. یومری ، تومسک :
 اوراسنده بر قنبوری وار ایدی.
 قنبور لاشدیر مق { فنذ. آرقه -
 سنی بونک ،
 قنبور ایتک .

قنبور لاشتمق { فن. بلی بونک ،
 آرقه سی چیمش ،
 قنبور اولق ، تحادب ایتک :
 بوتخته قنبور لاشدی .

قنبورلق { س. بل بونک و آرقه
 چیمش اوله ، قنبور
 آدمک حالی ، حیدبه : قنبورلق
 اختیارلقدن کلیرسه ده چوق
 چالشمه نکه ده مدخلی واردر .

قنبوط { س. [ر.] بودور بر
 جنس کفال بالینی .

قنطار مق { قنطارمه. ! : قنطار مق ،
 قنطارمه .

قند { سذ. عر. نبات شکری .

قندری { ! : قاندری .

قندری { س. عر. پوستندن کورک
 پایلان بر معروف حیوان .
 ترجه ده « قندوز » ده یازیلیر .

قنده { قندن. ! : قانده وسائره .

قندیل { سذ. عر. ج : قنادیل .
 ۱. زیتون یاغی اچمنه

باتیرلمش بر قندیلک یا تمسیله ضیا
 ویرن تنور آلتی انواع مختلفه -
 بی که طباش یاغی و غازک ایجادیه
 استعمالی جامع و مناره لرله طونتا

تنور اتنه مخصوص کبی قالمشدر :
 قندیل یا قق ؛ سونوک بر قندیلک
 ضیا سیله دیکیش دیکوردی .
 ۲ ، سنبل کبی چیکارک چچکی :
 بو سنبلک قندیلی نه قدر چوقا
 || قندیل آغاجی = بر جنس آغاج .
 || اداره قندیلی = آز آیدینلی
 ویرمک اوزره کیجه اویورکن
 یا قیلان قندیل انواعی که بعضی
 قیصه مومدن عبارتدر || قندیل
 اوچرمق = چوققلر صابون کو-
 پوکندن بالون اوفلک . || قندیل
 چورکی = ایلی مبارکه ده صورت
 مخصوصه ده یا یلوب یین یاغلی
 چورک || قندیل چچکی = جوان
 پرچم نوعی . || شمندر قندیلی =
 فتیلی طیبه پارچه لرینی حاوی بر
 اوفاقق شمندر ابله یاغک او-
 زرنده طوران قندیل نوعی . || مج
 گوک قندیل = مست لایمقل ،
 کوزی دومانی سرخوش . || قندیل
 کیجه سی = مناره لده قندیل
 یانان ایلی مبارکه نکه بهری ،
 ولادت نوی ، رغائب ، برات ،
 معراج کیجه لری کبی .

قندیلچی { س. ۲. عمومی بر محل
 و یا دائره ده و مثلاً
 جامع و صوفاق و سائره ده قند-
 یلری یا ققه مأمور آدم. ۲ .
 قندیل یا بوب صانان آدم .

قندیل شمشک { فش. ایلی مبار-
 که دن بر قندیل
 کیجه سنی بر برینه تبریک ایتک ،
 بو مناسبتله تبریک اید شمشک .

قندیلک { س. قندیل قونان بر .
 = ص. قندیل کوننه
 مخصوص : بو انوابی قندیلک
 اولق اوزره یایدیلر .

قندیللی { ص. قندیلری اولان ،
 اولمش . || قندیللی تمنا = الی پک
 آشاغی و مکرراً ایندیروب قا-
 لیدره رق ایندکلی تمنا . || قند-
 یلی چچیک = صالحیم صالحیم صار-
 قان چچیک .

قند { سذ. عر. آو ، صید ،
 شکار ، تحجیر . ذ .

قنطار { سذ. عر. [اصل عریسی
 کسر قاف ایله در] ۱ .
 آغر شیلری طارتمغه مخصوص
 وزن آلتی که اوقه و درهم رقلر-
 ینی حاوی بر صابله اونک اوزرینه
 حرکت ایده جک صورتده اصیلی
 بر طوپدن و طار تیه جق شیئی
 قالدیره جق ایکی زنجیری چنکادن
 عبارت اولوب بر یره اصیلی
 اولور و یا ایکی کشینک اوموز-
 لرینه قودقلری بر صیریغه طا قیلیر ؛
 ال قنطاری = بونک کوچکی . ۲ .
 باشیجه قرق درت اوقه دن عبارت
 اولان و محله کوره ده دکیشن
 آغراق مقداری : اون قنطار
 کیرج : معدن کومورینک قنطاری
 قاچه در . || یکی قنطار = یکی
 اعشاری اوزانده یوز کیلوغرا-
 مدن عبارت ثقات . || قنطار آغاسی =
 سابقده اوزانک تفتیشه مأمور
 احتساب مأموری . || قنطاری
 بلنده = کوزی آچیق ، آلدانماز
 آدم .

قنطارچی { س. آلتوب صانیلان
 شیلری طار توب بوکا
 مخصوص رسمی آلان بلدیله
 مأموری .

قنطارچیلق { س. قنطارچی خد-
 مت و وظیفه سی .

موری که ازمنه قدیمه دن قالمش
برشیدر. ۴. بانقه کبی بعض
دواثر غیر رسمیه ده مستخدم مسلح
محافظه مأموری.

قَوَاصِلِق { س. قواص صفت و
خدمتی.

قَوَاطِه { س. آجوسی و سرتجه بر
جنس طومانه که باشلیجه
ترشسی یابلیر.

قَوَاعِد { س. ج. عمر فد : قاعده.
با : قاعده = تر. فد.
کبی. صرف ونحو علمی و کتابی :
قواعد عثمانیه.

قَوَاف { س. [عمر. «خفاف» دن
غلط] حاضر آفاق قابی
صاتان اصناف. || قواف مالی =
ایصمارلامه کبی دقتی و ای
کراستلی اولیوب حاضر و او.
جوز صاتاق اوزره یاییلان
شیئر کبی عادی و چوروك مال.
|| کاغد قوافی = مزور. || لاقر-
دی قوافی = تمام، سخنچین، دیدی
قودبچی.

قَوَافِخَانِه { س. حاضر آفاق قابی
صاتیلان دکانرک بو-
لندیغی یر.

قَوَافِل { س. ج. عمر. فد : قافله.
با : قافله.

قَوَافِلِق { س. حاضر آفاق قابی
صاتاق صنعت و تجارتی.

قَوَافِیه { س. ج. عمر. فد : قافیه.
با : قافیه.

قَوَاق { س. با : قواق.

قَوَال { ص. علی الاطلاق
ایچی بوش بوری کبی
شیئرله اطلاق اولنور : قوال
دودوک = چوبانرک چالدقلمری
قالینجه سسلی بیوک دودوک ;

قَبَسَه { س. ج. عمر. تا. تسبیح
بوجکی.

قَبُوت { س. سن. عمر. ۱. اطاعت،
انقیاد. ۲. اوامر الهیه
کمال تسلیمتله اطاعت، طاعت،
عبادت. ۳.

قَبُوط { س. سن. عمر. امید کسمه، مأ.
یوسیت، نومیدلک.

قَبِّي { ظم. با. قانی.

قَبُو { س. ج. عمر. فد : قوت.
با : قوت. [اصل عربیده
الف مقصوره ایله «قوی» او-
لوب، واو مشدده ایله قرائتی
ایسه غلطدر.]

قَبْوَال { س. ج. عمر. فد : قابله.
با : قابله.

قَبْوَاد { س. سن. عمر. [«قیاده» دن
سم.] بزونک.

قَبْوَاد { س. سن. ج. عمر. فد : قائد.
با : قائد.

قَبْوَارِه { س. با : قواره.

قَبْوَاس { س. سن. عمر. [«قوس»
دن سم.] اوقله مسلح
عسکر. [اصل عربیده اوچی
یعنی اوق یابان آدم دیمکدر.]

قَبْوَاسِیه { یا قواسیه. س. آجی
آغاج.

قَبْوَاص { س. [عمر. «قواس»
دن مأخوذ] ۱. بیوک
آمرلر خدمتمنده چاوش، امر
چاوشی. ۲. اصحاب مصالحی
احضاره و اوامر لازمه یی تبلیغه
مأمور محکمه خدمه سی، محضر،
مباشر : قواص کلوب چاغردی.
۳. دول اجنبیه سفارتخانه لری
مأمورلر ینک معیتنده قیافت
مخصوصه یی حامل محافظه مأ.

قَبْطَارُون { یاخود قنطاریون.
سن. عمر. [یو.

Κανταύριον] طاغلرده
و قیرلرده حاصل اولوب زیتون
یاغی ایچنده شیشه ایله کونشده
طوردیغی حالده بیحاق یاره لرینه
ای کابن معروف برعلاج حاصل
ایدن بر نوع صاری چیچک،
قلج چیچکی، اشک قولانغی :
قنطارون چیچکی؛ قنطارون
یاغی.

قَبْطَارِیُون { سن. عمر. با : قنطا-
رون.

قَبْطَارِیَه { س. سن. عمر. قنطار رسمی،
صاتیلب آلتان شیئرلی
طارتان قنطار چینک آلدیغی
رسم : قنطاریه متعهدی.

قَبْطَرِه { س. سن. ج. عمر. قناطر.
کوپری، کارکیر و کمرلی
کوپری، جسر، پل. [جسر دن
فرقیچون «جسر» ماده سنه با.]

قَبْغَال { س. با : قانغال.

قَبْغِی { ک. [یاخود خانغی و غلط
فاحشی : هانکی] ایکی ویا
زیاده شیئرلردن برینی تمین
خصوصنده مستمل سؤال تعبیر-
یدر : بو ایکی طاشدن قنغیسی
دها طیانقیلدر ؟ طلبه کزدن
قنغیسی دها مستعددر ؟ اونک
چوق قباحترلی وارددر قنغیسی
سویلیهیم ؟ قنغی آدم بوکا تحمل
ایده ییلیر ؟ قنغی دولت تبعه -
سندندر ؟ || قنغی بری = سوالی
ابهام صورته قور : خطالریکزک
قنغی برینی سویلیهیم ؟

قَبْغِی { سن. عمر. ج. قنغاند. تا.
کربی.

قوال تفنك = ناملیسی بیوسز. =
 س. ناملیسی بیوسز تفنك. || مج.
 اوستی قوال آلتی ششخانه = اوستی
 آلتنه بکزه مناسبتسز قیافت
 وسائره.

قوال { ص. عرب. « قول » دن
 سمب. } چوق سوویلر،
 لافزن، گوزمه.

قوالب { سندن. جم. عرب. فد:
 قالب. با: قاب.}

قواله { س. دیکیز کنارنده صالاش
 وطام یا بلش محل.}

قوالیر { س. [یتا. Cavaliere]
 اصل سواری و آتلی

دیمک اولوب قرون وسطاده
 آوروپاده خرسیتیانلق اوغورنده
 فدای جان ایتمش قهرمان کبی
 یکینیر بر صنف متمصب جنکا.
 ورله اطلاق اولنوردی که
 بونلرک برطاقلری بعض محلرده
 روحانی وعسکری بر نوع اداره
 وحکومتده نائل اولمشردی:
 ردوس، مالطه قوالیرلی.

قوام { سندن. عرب. ۱. طورش،
 طورمه، قائم و کاش و

موجود اولمه: بر ملک قوامی
 آنجق سیف و قلم ایله اولور.
 ۲. مدار کون و وجود، تکیه
 کاه، پناه: قوام الدین. ۳. مایع
 بر شیشک قویولق درجه سی:
 بال، یکمز قوامنده. ۴. هر بر
 حالتک درجه لازمه سی، تاو
 [اصلی: تاب]، چاغ: تام قوا.
 منده در: قوامنی بولوق: قوامه
 کلک.

قواملاشمق { فل. قوامه کلک،
 قویولاشمق، قویو-
 لقده و دیگر بر حالده درجه

مناسبه بی بولوق: قواملانجه یه
 قدر قاینا تملی.

قواملی { ص. قوامنده اولان،
 لزومی درجه ده قویو-
 لوق و سائره حالنده بولنان،
 تاونده اولان.

قوان { یاخود قووان. با: قوغان.
 قووانج { ص. کندینه گوگنن،
 اوگنن، تفاخر ایدن،
 مفخز، متکبر.

قوانجه { یاخود قینجا. س. [یتا].
 قووانجه { مج. آقتارمه، نقل:
 ۱. قوانجه ایتمک = آقتارمق.

قوانمق { فل. کندینه گوگنمک،
 اوگنمک، تفخر و تفا-
 خر ایتمک، قولتوقلر قبارمق.

قوانوز { س. ۱. طو پراقدن
 آغزی ککیش دستی
 کبی قاب، اوافق کوب: یاغ، تر-
 شی قوانوزی. ۲. طوبراق و یا
 چینیدن آغزی ککیش و بعضاً
 طار کوچوجک قاب: رچل،
 علاج، انقیه، بوماده قوانوزی،
 مرکب قوانوزی.

قوانین { سندن. جم. عرب. فد: قا-
 نون. با: قانون.

قوانیم { س. ش. جم. عرب. فد: قائمه.
 ل: قائمه.

قوب { د. « قو » ایله باشلار
 بعض ترکیه صفتلرک باشنه
 کیروب مبالغه و تأکید بیان
 ایدر: قوب قوری: [واو مبسو.
 طه ایله:] قوب قولای.

قوب { د. قوب قولای. ماده
 آفنه یه ا.

قوباء { سندن. عرب. ط. طوزلی بلغم،
 فر. Darre.}

قوباد { ص. ۱. قبا، بطال،
 حنطال. ۲. تلفظی وشویه-
 سی قبا: قسطمونی ترکلرینک
 سویلدکلری لسان قوباددر:
 قوباد بر آدم.

قوبادلق { س. قیبالق، بطاللق،
 حنطاللق: سویلد-
 کلری لسانک قوبادلغی.

قوبالت { س. [لا. Cobalt]
 کیمی. معدنی بر جسم
 بسیط.

قوبائی { ص. عرب. قوبائییه. ط.
 طوزلی بلغمه منسوب و
 متعلق و یا بو علت قیلمندن او-
 لان: اللرنده بعض بزور قوبائییه
 ظهور ایتدی.

قوبور { س. ۱. ایچی بوش طار
 اووزون استوانی قاب
 ویا ظرف که بر طرفی قپالی و یا
 ایکی طرفی آچیق اولور: قلم
 قوبوری؛ اگر قوبوری = اگره
 مربوط پشتو قلیقی: اوق قو-
 بوری = تیرکش. ۲. آبدستخانه
 دلیکنندن لغمه اینن عودی
 موضوع کنکلر: قوبور طیقا-
 نمش: قوبوره دوکک. = ص.
 پک طار اولان استوانی شیتلره
 وصف اولور: قوبور پانطالون.

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { س. ۱. ایچی بوش طار
 اووزون استوانی قاب
 ویا ظرف که بر طرفی قپالی و یا
 ایکی طرفی آچیق اولور: قلم
 قوبوری؛ اگر قوبوری = اگره
 مربوط پشتو قلیقی: اوق قو-
 بوری = تیرکش. ۲. آبدستخانه
 دلیکنندن لغمه اینن عودی
 موضوع کنکلر: قوبور طیقا-
 نمش: قوبوره دوکک. = ص.
 پک طار اولان استوانی شیتلره
 وصف اولور: قوبور پانطالون.

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

قوبورتمق { فت. ۱. کسدیروب
 آبرتمق، چکدیره رک
 ارتباط واتصالی ازاله ایتدیر-
 مک، سوکدیرمک: ما کینه یه
 پارمغنی قوبورتدی؛ او خلطای
 کیمیه قوبورتملی؛ حیوانه قولانی
 قوبورته جقسکز. ۲. (میوه و
 سائره) طوبلاتمق، دوشورتکم،
 اقتطاف ایتدیرمک: باغچوان

کیمسه اوزوم، کراز یپراق، چچک قوبارتماز.

قوپارمق { فت. ۱. کسدرمک، قطع ایتمک،

چکیلوب آیرمق، سوکک، قلع ایدمک : بویپ ال ایله قویا- رماز، کوکاری قوپارله بیله -

چکمیدر؟ ۲. (بمش وسارمه) کسملک، طوبلانمق، دوشورمک،

اقتطاف ایدمک : بو موسمه باغدن یپراق، کل آغاچندن

چچک، اوزوم، الما، قوپارماز. قوپارمق { فت. ۱. کسک، قطع

ایتمک : ایچی، زنجیری قوبارمق. ۲. چکوب آیرمق،

اتصالی ازاله ایتمک، ارتباطی کسک : قوشک باشی قوپاردی؛

چرخ یارمغمی قوپاردی؛ کوپک یاقه لادینی ات پارچه سنی قویا- دی. ۳. چکوب چیقارمق،

سوکک، قلع ایتمک : فدانلری کوکریله قویارمق؛ قیو قنادینی

یرندن قویارمغه مقتدر. ۴. جبراً آلمق، بر شیئی صیق طو- نان آدمدن آلمغه موفق اولمق؛

اوندن پاره قویارمق نه قدر زور- بن کندیسندن بش اون

لیرا قویاره جغمی مأمول ایدرم. ۵. کورلدیلی ویا قاریش-تیق بر

حالی وجوده کتیرمک، ایقاع و اظهار ایتمک : قیامت قویاردی؛

ولوله بی قویارمق؛ روزکار بر ورتونه، بر توز دو مان قویار. دی. || ب. زنجیری قویارمق =

چیلدیرمق. = فل. صانجی ایتمک، صانجیق، وجعه دوچار اولمق :

یورکی، قازنی قویاریور.

قوپال { ص. ط-وناج، قونت، قیسه و بیجیمسز.

قوپال { س. [فر. Cupal] جلا صمغی، برازیلیا راتنجی.

قوپچه { س. دوکمه واپلیک یرینه تلدن ارککلی دیشیلی

چنیکل : توزانی قوپچه سی؛ بر چفت قوپچه.

قوپچه لایتمق { فت. قوپچه ایله ایلیکاتمک : شو چوجنک توزانی دادیسنه قوپچه.

لا تلیسکرن. قوپچه لایتمق { فت. قوپچه ایله

ایلیکمه مک : یلکی قوپچه لادی.

قوپچه لایتمق { فل. ۱. قوپچه توزلق طار اولدیفیچون قوپچه.

لا تلیور. قوپچه لی { ص. قوپچه سی اولان، قوپچه ایله ایلیکاتن :

قوپچه لی توزلق. قوپپر { س. [اجنبی لغت] ازمارید

بیجیمنده یوز درهملک یاصی برجنس بالق. قوپر مق { قوپرتمق. وا : قویار-

مق وسارمه. قوپسه { س. ب. قالفات طوقا- غنک آغزینسه کچیرین

د میر چنبر. قوپتمق { فل. ۱. قطع اولمق، قیریلوب آیرمق : ایپ-قو-

پدی؛ فدانی چکرکن کوکی، بر دالی قوپدی. ۲. ارتباط و اتصالی

زائل اولمق، آیریلوب دوشمک، صیغاک فروشاری، ستره مک بر دوکمه سی قوپدی؛ فسکوزک بو.

سکولی قوپه بجمدر. ۳. کورلدیلی ویا تهاکلی برشی؛ ظهور ایدیور.

مک، بردن بره چیتمق : قیامت قوپدی؛ بر ولوله در قوپدی؛

شدتلی بر روزکار، بر یاغمور قوپدی. ۴. زیاده آغرمق :

یورک، کوکک قوپمق؛ باغرضا- قلم قویبور. || اود قویمق =

چوق قورقق، هیجان دهشته دوچار اولق. || کوکادن قویمق =

اعطاسنه راضی اولق، رضاسیله ویرمک : فقرايه اعانه طویلا یورل

هرکس کوکادن نه قویارسه ویریور.

قوپوز { س. [اصل معناسی قاون قارپوز و اوکا مشابه

شیلر اولوب مجازاً بزجه مستعمل معنایه کلیر] لاوطه نوعندن بر

جنس چالغی، بر بط. قوپوزغه { س. قپوسقه دیدیکمز

شینک هیئت اصلیه سی اولوب، اصل ترکیه ده لاخنه

دیمکر. قوپوزله { یا قپوسله. س. برنوع کسک.

قوپوق { ص. « قویمق » دن } قویمق، کسکش، کسک، منقطع : برقولی قوپو-

قدر؛ ستره سنده قوپوق بر دو- گمه سی وار ایدی.

قوپون { س. [فر. Coupon] بیک مقسطاً تأدیاته مخصوص کوچک

پارچه لری ویا علی الاطلاق کسمله جک پارچه : اسهام قویونی؛

واپور بیلتمک قویونی. قوپوی { س. قوشو زاغاری : روم ایلی قویونی.

قوپه { س. [فر. Coupe] ۱. بلور بارداق، آلا فرانغه

صو و ساثره بارداغی : سفره ده
 صو قوپه لری آیری و اردلردن
 کوچورک اولان شراب قوپه -
 لری آیری ایدی . ۲ . بر بارداغک
 استیعاب ایتدیکی مقدار : بکا
 بر قوپه صو ویرک . ۳ . او یون
 کاغدلرینک یورک بیجملی بنکلیسی :
 قوپه نك بشلیسی .

۱ { س . فر . } Coupé اصل
 قوپه { یاریم لاندوکی کسمه آرابه
 دیمک ایسه ده ، علی الاطلاق قپالی
 ویا لکز آرقه دن اونور یله جق یری
 اولان آرابه له دینیر .

{ س . فر . } Copie ۱۱ اصل
 قوپیه { اولان بر محرر ائک آننان
 عینی ، صورت ، نسخه : قوپیه -
 سنی صاقلامق ؛ بر قوپیه سنی لفا
 کوندرمک . ۲ . صورت چیقارمه ،
 استنساخ : قوپیه ائمک . { لسانمک
 بوکله اجنبیه یه افتقاری یوقدر . }
 { س . اقبال ، طالع ، بخت ،
 قوت } سعادت . { « موت » ایله
 مترادفدر . }

{ س . عز . ج . } اقوان .
 قوت { یاشامق ایچون ین شئ ،
 آزیق ، رزق ، غذا ، توشه ؛
 قوت لایموت = آچلقدن اولیه جک
 قدر رزق ، آجیق کفاف نفس
 ایده جک وطار طارینه کینه جک
 قدر ایراد .

{ س . عز . ج . } قواء . { تر -
 قوت } کیبات عمریه ده : قومه -
 { س . قوه . } ۱۰ . زور ، کوچ ، طا
 قت ، قدرت : بو یوکی قالدیره -
 جق قدر قوتم یوقدر ؛ بوکا قوتم
 تیمور . ۲ . بر حکومتنک بری و
 بجرمی عسکری : قوه بریه ،
 قوه بجریه : قوه الظهر = آرقه ده

احتیاصاً بولندیر یلان امداد
 عسکری و ساثره . ۳ . صحت ،
 صاغلامق ، تندرستک ، اعضاء
 بدنک و اعصاب و عضلاتک
 کوچلی اولسی ، ضعف مقابلی :
 بنده هیچ قوت یوقدر ؛ قوت
 ایچون علاج آلور . ۴ . تأثیر ،
 نفوذ : اونک سو یلدیکی سوزک
 قوتی واردر . ۵ . س . { جبرده }
 بر عددک صاغنده و بر آزدها
 یوقاریده یازیلان کوچوک رقم که
 او عددک قاچ کره کندی مثیله
 ضرب اولغسی اقتضا ایتدیکی
 کوسترر : ۴ که دردک ایکی کره
 درتله ضربنه علامت اولوب ۱۶
 ایله مساویدر ؛ ۳ دخی بشک
 اوج کره بشله ضربنه علامت
 اولوب ۱۲۵ له مساویدر . ۶ .
 صبر . بر ما کینه نك تحریک و یا
 جر ایتدیکی ائقالک مقدراری که
 مقدا بیکیر قوتیله و شمدی ایسه
 قوت درجات و آحادیله تعین
 اولور : یوز بیکیر قوتنده ، یوز
 درجه قوتده بر او بورما کینه سی .
 ۷ . خاصه ، حاسه : قوه حافظه ،
 قوه مدرکه . با : قوه . اقوله = جبر
 و زور ایله ، پک : قوتله اورمق ،
 چکمک . || وار قوتیله = بتون
 قوت بدننی استعمال ایدرک ،
 اولانجه قوت و اقتدارینی طو -
 پلایوب قوللانرق : وار قوتیله
 چکدی ، ایتدی ؛ وار قوتیله
 چاییشدی . || قوت ویرمک =
 ۱ . تقویه ائمک ، متانتی آرتدیر -
 مق : او جهنده کی عسکره دها
 زیاده قوت ویرمک اقتضا ایدر ؛
 انکلتره دائماً طولنماسنه قوت

ویرر . ۲ . تأثیرینی آرتدیرمق ،
 دها زیاده تأثیر و نفوذی اوله جق
 صورتده ایلری یه سوروب کوزه
 چاریدیرمق : یازه جفکوز لایحده
 انک زیاده فلان ماده یه قوت
 ویرملی .

قوتاس { س . و :

قوتان { س . با : قوتاس . قوتان .

قوتتر { س . یاخود :

۱ { س . نکا . } بر دیر -
 قوتره { کللی و رانده یلکنلی نارین
 یاییل و طولنه نسبتله عرضی
 زیاده جه اولان کوچک کمی که
 اکثریا مراقلیری طرفندن کیف
 ایچون قوللانییر .

قوتسز { ص . ۱ . زورسز ، کوچی
 قوتسز { یتین ، ضعیف ، کوشک .
 ۲ . تأثیری آز ، غیر مؤثر :
 قوتسز علاج ، شراب .

قوتسز { ص . اوغورسز ، یمتسز ،
 قوتسز { منخوس .

قوتسزاق { س . اوغورسزاق ،
 قوتسزاق { نخوست .

قوتسزک { س . ۱ . کوشکاک ،
 قوتسزک { ضعف : او درجه ده

قوتسزک ای بسلمه مکدن کایر .
 ۲ . تأثیرسزک : بو شرابک قو -
 تسزکی .

قوتلامق { فل . اوغورلی و میمنتلی
 قوتلامق { اولمق .

قوتلندیرمک { ق . ۱ . قوت
 قوتلندیرمک { ویرمک ، قوی

ایتمک ، قوتی آرتدیرمق ، تقویه
 ایتمک : حدودده کی نقطه لری قو -
 تلندیرملی . ۲ . دها مؤثر حاله
 قومق ، تأکید و تحکیم ائمک :

مصطفی پاشا؛ قوجه راغب پاشا.
 ۴. مقتدر، مدبر، بيوك، قافل:
 قوجه حريف! قوجه خير الدين
 پاشا نه دكيز محاربه لری ابتدا!
 = س. ۱. اختيار آدم، پير،
 شيخ: قره قوجه؛ قوجه ايلي.
 ۲. ار، زوج، خليل، شوهر:
 او قاديك قوجه سي صاغمير؟
 || قوجه اوغلان = آبي. || قوجه
 باشي = بر كوی اختيارلرينك
 برنجیسی، مختار. || مج. قوجه
 رئيس = سفن تجاربه ده ايكنجهي
 قبودان. || قوجه قاری =
 اختيار قادين، پيره زن، مجوز؛
 قوجه قاری صوٹوغي = برد-
 العجوز. || قاری قوجه = زوج
 وزوجه، زوجين؛ قاری قوجه
 غاوغاسی = قيصقناجلق غاوغاسی.
 || قره قوجه = آغارماش اختيار،
 صاچی صقالی سیاه مسن آدم.
 || قوجه يه وارمق = اولنك، اره
 كيمك. || قوجه يمشی = عمر.
 قطب دینان چيلكه بکزر خفيف
 برجنس طاغ میوه سی که بر نوعه
 طاولغه درلر.
 قوجه سر } ص. زوجی اولميان،
 مش (قاری).
 قوجه لاشمق } فل. با: قوجه.
 قوجه لاق } س. بر نوع بيوك
 قوجه لامق } فل. اختيار لامق،
 [قوجاق دها فصیحدر.]
 قوجه لاق } س. ۱. اختيار لاق،
 ۲. شيخوخه، پیری. ۲.
 زوجلك: زوجیت.

صارمق، در آغوش ايتك: چو-
 جغنی صيقي صيقي قوجاقلادی .
 ۲. مج. احاطه ايتك، شامل
 و جامع اولمق: بو اسم اوفصيله يه
 منسوب نباتاتك جمله سنی قوجا-
 قلايور .
 قوجالتمق } فته. اختيار لامق. قو-
 جاتمق } جاتمق كبی. با: قو-
 جاتق.
 قوجالمق } فل. اختيار لامق، پير
 چابق قوجالماز.
 قوجامان } ص. با: قوجه مان.
 قوجامق } فل. اختيار لامق، پير
 اولمق. « قوجالمق »
 دن دها فصیحدر: كوكل قوجاماز.
 قوجشمق } فشه. بر رینه صار-
 لمق، بر رینی در
 آغوش ايتك، معانقه ايتك.
 قوججمق } فته. صارمق، صارلمق،
 در آغوش، دربر ايتك،
 باغره باصمق .
 قوجندرمق } فته. ۱. طامارینه
 باصمق، تخدیش
 ايتك. ۲. قاریشدیرمق، قو-
 شقولانديرمق.
 قوجشمق } فل. ۱. آلمق، خو-
 یلانمق، اشکیل ايتك.
 ۲. تلاش ايتك، قوشقونمق:
 آل قاشاغینی کیر آخوره ياغری
 اولان قوجنیر.
 قوجه } ص. ۱. بيوك، عظام
 جسم: قوجه بنا؛ قوجه
 طاغ؛ قوس قوجه او. ۲.
 اختيار، باشلی، پير، شيخ، مسن:
 قوجه آدم؛ قوجه اولمق. ۳.
 اسکی، قدیم، مشهور: قوجه

لايحه نك اوراسنی، او فقره سنی
 قوتلنديرمك اقتضا ايدر .
 قوتلشمك } فل. ۱. قوی ومتمین
 اولمق، قوت پیدا
 ايتك: بسليجي شينلر يكله انسان
 قوتلدير. ۲. صاغلانلاشمق،
 صيحلشمك: او روايت قوتلندی.
 قوتلی } او غورلی، ميمتلی،
 سعيد، مسعود، مبارك.
 قوتلی } ص. كوچلی، زورلی،
 قوی، صاغلان، توانا،
 مقتدر: قوتلی آدم، آت،
 ماكنه.
 قوتی } س. با: قوطی .
 قوجاتمق } فته. ۱. اختيار لامق:
 غائله كندی سنی وقتسنز
 قوجاتمشر. ۲. مج. چوق بور-
 مق، چوق زحمت ویرمك: بو
 ايشلر بنی قوجاتدی .
 قوجاق } س. ۱. آچيق قوللرله
 كوكس آره سی، حضن،
 آغوش: قوجاغنه آلدی؛ قو-
 جاغنده بيوتدی؛ قوجاقده كز.
 دیرمك. ۲. آچيق قوللرله كو-
 كسك آره سنه صیغه بیان، بر
 دفعه ده صاريلوب قالدیريلان
 مقدار: بر قوجاق اودون، اوت
 وسايره. || قوجاقده، قوجاقلر.
 ده كزمك = چوجق اولمق.
 || قوجاغنه دوشمك = النجاچون
 الك نهايت خضمك اننه دوشمك .
 || قوجاق قوجاغه = بر برینه
 صارلمش .
 قوجاقلاشمق } فشه. قوجاق قو-
 جاغه صارلمق،
 بر برینی در آغوش ايتك.
 قوجاقلامق } فته. ۱. قوللرله كو-
 كسك اوزرینه

قوجیهلی } ص. زوجی اولان،
قوجیهلی } ذو الزوج : قوجیهلی
قادین.

قوجیهمان } یاخود قوجامان.
قوجیهمان } ص. ایری، بیوک،
جسیم، قوس قوجه : قوجهمان
آدم، آغاج، طاش. [باشلیجه
چوجق لسانده مستعمل او-
لوب « مینی مینی » مقابلدر.]

قوج } س. ۱. قویون آیهیری،
قوج } دامزاق ارکک قویون .
۲. اینجسندن ایری ویسلی ار-
کک قویون که مراقلیلری یاورری
ایکن آلوب صورت مخصوصه ده
بیودورلر. [استانبولجه باشلیجه
بو معنا ایله مستعملدر.] ۳. مج.

شعیع وصلابتلی آدم، فحل : قوج
یکیت. || اتمکنه قوج = مکرم،
سخی، قیوسی آجیق. || قوج باشی =
وقتیله قلعه کیرلکده مستعمل
برآلت || قوج بونوزی = ۱.
اکلیل الماک دینلن نسانک بر

نوعی. ۲. طوپ قونداغنده
خللاط طاقیله جق قوی
چنککل. ۳. مج. خللاط باغلامق

اوزره سرت آغاجدن ویادمیر
و پرنجیدن ایکی طرفی قولاقلی
یر پارچه که کوکرته نک مختلف
محلرینه میخلانیر. || قوج قاقیمی =
قوچلرک برمدت آیرلقدن صکره
قویونلره صالیورلمسی و بونک
موسم مخصوصی که صوک بهارده

اولور. || قوج قاقیمی فرطونه سی
او موسمه واقع فرطونه.

قوچاچ } س. ۱. قوچی. دا :
قوچاچ } قوچی. ۲. آرابه جی،
آت قوشمه سنی بیلن آدم.

قوچاق } ص. وصلابتلی، شعیع،
متین.

قوچان } س. ۱. لاختنه و مارول
قوچان } کبی یاراقلی بعض سزمه.
لرک کوکلرینه متصل سرت کوبکی :

لاخنه کسلسدکده قوچانک بر
پارچه سی یرده و بر پارچه سی
ایچنده قالیر. ۲. مصر بغدادی
کبی بعض حبوباتده دانه لرک
بیتشیمک اولد قلمری سرت و
اسطوانی شی : مصر قوچانی.

۳. بعض دفترلرک ایکی به منقسم
یاپراقلرندن مشتری ویا آبونونه
ویریلن اوست قسمی کسلسدکن
صکره دفته ده قالان آلت قسمی،
فر. Souche : آبونونه لرک اسملری
قوچانلرده مقیددر؛ قوچان
دقتی. = ص. قوچان کبی سرت،
طرگمش، دیک : صوئوقدن
الاری قوچان اولمش.

قوچقار } س. دوکوش ایچون
قوچقار } تریسه اولمش ایری
قوج.

قوچلانمق } فل. قوج کبی
قوچلانمق } قالقوب طاورانمق،
یکیتلنک، یورکلنک، آزمق.

قوچی } س. [اصلی : « قوشمق »
قوچی } دن قوشی] ۱. اوطه
کبی هر طرفی پنجره لی اسکبی بر
نوع آرابه. ۲. حبوبات وضعنه
مخصوص آلتی بوش یعنی یردن
یوکسک انبار.

قوچیچی } س. قوچی دینلن آرابه
قوچیچی } نوعنک آرابه جیسی.

قودامان } ص. [عر. « قدما »
قودامان } دن غلط] ۱. بیوک،
ایری، بطل، حنطال. ۲. ایلری
کلن، متنفد، اعیاندن : محله
قودامانلری.

قوداس } س. ۱. طاؤق بری،
قوداس } کومس. ۲. مج. طار
محل، محبس : قودسده در.

قودورتق } فن. ۱. قودوز
قودورتق } علتنه اوغرامق،
قودورمه سنی موجب اولق، داء
الکلبه اوغرامق : دبشیسندن
چوق وقت معجور قالمه سی کو-
بکی قودورتیر. ۲. مج. آزدیبر-
مق، هیجان و تهوره کتیرمک :
بوسوزلره کندیسنی قودورتکز.

قودورمق } فل. ۱. قودوز
قودورمق } اولق، داء الکلبه
اوغرامق : بتون حیوانلردن
زیاده کویک قودورور. ۲. مج.
آزمق، هیجان و تهوره کلک :
بونو ایشیدنجه بسبتون قودور-
دی.

قودورمه } س. قودورمق فعلی،
قودورمه } قودوز اولمه، داء
الکلبه اوغرامه : کویک قو-
دورمه سی.

قودوز } ص. قودورمش، داء
قودوز } الکلبه اوغرامش :
قودوز کویک. = س. قودور-
مه، داء الکلب : قودوز علقی.

|| قودوز اوتی = حشیشه الکلب،
فر. Asclépiade. || قودوز
بوچی = ازلمشنی یا قی آچمه یارا-
یان بر بوچک، یانبولی قوردی،
فر. Cantharia. (غلطی : قو-
ندوز بوچی.]

قودوش } س. بزونک، دیوث.

قودوق } س. اشک یاوربسنک
قودوق } کوچکی، کوچک صیا.

قودومان } ص. طارغین،
قودومان } غضوب، حدید،
ظالم.

تقور } س. یانوب قیزارمش کومور
 ویا اودون، چره : قورک
 اوزرنده پیشیرمک؛ بو جنس
 اودون چوق قور دوکر؛ قور
 کبی آلتین .

قور } س. اسکی ترکیده قوشاق
 و باغ معناسنه کلوب، او -
 چقور [اصلی : ایچقور]، دیز -
 قور، طابقور [طابور] بوندن
 مرکبدر .

قوراده } ص. قورویوب ضعیفلا -
 مش و یا اسکیبوب
 بیرامش، ایشه یاراماز، بیتمش؛
 قوراده بیکیر، قلیچ، او .

قوراق } ص. قوری، یاغمورسز،
 رطوبتسز، یابس : قو -
 راق هوا؛ قوراق ییل؛ بوسنه
 هوا پک قوراق کیدبور. =
 س. قوراقلق، یاغمورسزلق،
 بیوست : بوسنه قوراقدن قور -
 قلیور .

قوراقلق } س. ۱. قوریلق،
 یاغمورسزلق، رطو -
 بتسزک، بیوست : بو قوراقلق
 بر مدت دها دوام ایدر ایسه
 اکیئرلر یانه جق. ۲. یاغمورسز -
 لقدن ایبری کن قحط و غلا،
 قطلاق : هندستانده قوراقلق او -
 لدیغی سویلنیور .

قورباغه } یاخود قوربغا. س.
 حیوانات زاحفنه دن
 معروف کوچک حیوان که اکثریا
 طاتلی صوده و باناقلقرده یاشار
 وصیچاق هوالرده هب بردن
 باغرشه رق خیلی کوردلی ایدرلر،
 عر. ضفدع، فا. غوک. || آغاج
 قورباغهی سی، قره قورباغهی = بو
 حیوانک انواعندن. || قورباغهی

اوقی = بر جنس نبات. || قورباغهی
 بالیغی = طراخونیه نوعی. || قور -
 باغهی طاشی = بر جنس طاش.
 || قورباغهی طولومبه = قوبودن
 صو آلیر ویرر بر جنس فرنگ
 طولومبه سی. || قویروقلی قور -
 باغهی = قورباغهی یاور یسی که قو -
 یروقلی اولوب بیودکجه قویروغی
 محو اولور .

قورباغهی جق } س. ۱. کوچک
 یاور یسی. ۲. ط. التهاب ورید
 قییلندن اوله رق دلیل آلتسده
 حاصل اولان شیش. [بونک
 عربسنه جمعیت طیبیه عثمانیه
 ترکیه دن ترجمه ایله صیغه تصغیرله
 « ضفیدع » دیمش ایسه ده،
 عربلر تصغیرسز « ضفدع »
 دیرلر.] || بنجره قورباغهی جنی =
 چرچوه بی طوتوب قالدیرمغه
 مخصوص دمیر ویا پرنجندن کوممه
 یووه .

قورت } س. [«ت» سی حرکت -
 لنجه «د» اولور] ۱.
 معروف یرتیجی حیوان که کویکه
 مشابه اولوب پک قوتلی اولغله
 قویون وخرکله وسائر حیوانات
 اهلیه یه مسلط اولور و بونلره
 دهشت ویرر، عر. ذئب، فا.
 کرک. ۲. قورت پوستندن معمول
 کورک. || قورت آغزی = چکجه
 و صندیق و ساثره تختهلرینک
 برلشوب گوشه تشکیل ایتدکری
 یرده بربریشه یکمک اوزره رسم
 مخصوصصده یا بیلان طوغرامه .
 || قورت آباغی = برجنس نبات،
 کبریت نباتی. || اسکی قورت =
 هر نوع حیل و دسایسه واقف

قورناز و آلدانماز آدم. || قورت
 باغری (و طوغریسی قورت بها -
 ری) = بیاض چیچک آچار بر
 کوچک آغاج، فاغیه. || قورت
 بوغان، خائق الذئب و بر نوعی
 خائق النمر دینلن نبات. || قورت
 پنجه سی، قسورت طرناغی = قان
 اوقی نوعی، عرق انجبار. ||
 قورت حلواسی = عر. بقلة الغزال
 دینان نبات. || قورت قبانی =
 ۱. قوردی طومق ایچون اوستی
 چالی چربی ایله اورتیلی چقور .
 ۲. پهلوان او یونلرندن بری .
 || قورت قولاغی = برجنس نبات.
 || قورت کیدیشی = بر نوع لینک
 یورویشی . || قورت مصالی =
 برینی اویالاندیرمق ایچون نقل
 اولنان مصال : قورت مصالی
 اوقومق = مالایعنی ایله آلدادوب
 وقت قزائمق . || قورت منط -
 ری = ایچی بوش برنوع منطار .

قورت } س. [«ت» سی حرکت لنجه
 «د» اولور] آیاقسز
 و سورینه رک حرکت ایدر کو -
 چک حیوان که انواعی واردر ،
 عر. دود، فا. کرم : آغاج، پنییر،
 ات، یر قوردی، ایپک قوردی .
 بعضا آیانلی بوچکرده اطلاق
 اولنور. || قورت اشن = اکثر
 آتدره اولان سرپمه قان جیبانی .
 [قورد اشن ده دینلیر.] || قورت
 اورمق = (کراسته) یشیلنوب
 منطارلانمق. || قورت یینکی = ۱.
 نخته لرده کی قورت یووه سی یر ی .
 ۲. مج. بادیه شهیه برحال : بو
 ایشده برقورت یینکی اولسون .
 ۳. مج. عسدر، عیب، قصوره

مخدور. || قورت یز آغاچ = قنایه
 آغاجی. || ایچنده قورت یوق =
 برایشه هوسکار اولیان، قو-
 شوب چالیشیمان .
 قورتاران } ص. تخلیص ایدن .
 || جان قورتاران =
 دکیزه دوشوب بوغلق تهلهکسندنه
 بولسانلری تخلیص ایدن آدم ،
 تخلیصیه هیئتنه منسوب آدم .
 || جان قورتاران دمیر = تهلهک
 حالده آلتقی اوزره کیده بدک
 بولان آغر لنگر . || جان قور-
 تاران سمیدی = حین حاجته طو-
 تنوب بوغلامق اوزره کیلرده
 بولندیز یلان منطاری حلقه .
 || جان قورتاران صندالی، فلوچه .
 سی = کیلرده و تخلیصیه اداره -
 لرنده یانلری منطاری اولهرق
 باتماز بر صورتده انشا ایدلمش
 صندال .
 قورتارلمق } فی تخلیص ایدلمک :
 } دکیزه دوشدیسده
 درحال قورتارلدی .
 قورتارمق } فته . ۱ . برینی محو
 } وهلاک تهلهکسندن
 چیقارمق ، سلامتیه چیقارمق ،
 تخلیص ایلمک : دکیزه دوشنی
 قورتاردیلر ؛ بر طیب حاذق
 خستهینی قورتاردی ؛ هرکس
 جانی قورتارمه چالیشوردی .
 ۲ . ترهین و تودیع ایدلمش بر
 شیئی او قیددن آزاد ایتمک :
 اومی رهندن قورتارمق ایسترم ؛
 بورجمک بر مقصدارینی یوروب
 برسندی قورتارملیم . ۳ . جزا-
 دن ویا مستوایتدن ابرا ایتمک ،
 تبریه ایتدیرمک : ماهر بر آوقات
 کندیسنی قورتارمه بیلیر ؛ بنم بر

ایلشیکیم یوقدر کندیمی قولای
 قورتاریرم . ۴ . صرف ایدیله جک
 بر آقچه یی صرف ایتمه مک یولنی
 بولمق ، قزاقمق ؛ آره مزده بازار-
 لغی کسوب او یوشه بیلیرسه ک
 دلاله وپرد جگمز آقچه یی قورتار-
 مش اولورز .
 قورتاراندیرمق } فز عفونتلند-
 } یروب قورت
 طر تدیرمق ، قورت پیدا ایتدیر-
 مک : هوانک صیحاقلفی اتی قور-
 تلاندیرر ؛ بو پینیری طوزسز
 بر اقوب قورتلاندیردیکز .
 قورتارالمق } فل . ۱ . عفونتلنوب
 } قورت پیدا ایتمک : ات، پینیر قور-
 تلانمش . ۲ . مج . قورتلری یروب
 راحتسز ایدرمش کچی صبر وتائی
 ایتمه مک ، تلاش کوسترمک، صبر-
 سزاق و تلاش ایتمک .
 قورتارلمق } فل . ۱ . بر تهلهک و مخا-
 } طره دن ویا بر صقند-
 یدن چیقتمق ، خلاص ورها بو-
 لمق : اوج کشی او خسته لغه طو-
 تیلوب ایکیسی قورتلدی ؛ کندیسنی
 بر افترا ایله تویف اولندیسده
 قورتلدی ؛ برائی تبین ایدوب
 حبسدن قورتلدی . ۲ . نجات
 و سلامتیه چیقتمق ، فوز و والاح
 بولمق : هله قورتلدق ؛ قورتلد-
 یغنه تشکر ایتملی . ۳ . باغنی قو-
 یاروب قاچمق : بر آت قورتلمش ؛
 زنجیردن قورتلمش کچی ؛ محبوسلر
 حبسخانه دن قورتلمش . ۴ . مو-
 ضوع و مربوط اولدیغی بردن
 چیقتمق ، فیر لایوب آیرلمق : تخته
 نک بری قورتلمش . || النندن
 قورتلمق = اله کچمه مک ویا الدن

کله مک : اونک النندن بر ایش
 قورتله ماز = هر ایش النندن کلیر ؛
 المدن قورتله مازسکز = البته اله
 کچرسکز . || ایدن قازیقندن قور-
 تلمش = سابقه لی جانی ، ادبسر
 چاقین .
 قورتلمه } س خلاص ، رها نجات ،
 } سلامت .
 قورتلی } ص . قورت طومتش :
 } قورتلی ات ، پینیر ، یمش .
 قورتلیجه } س . بر بلامودی و صار-
 } مساق اوقی دخی دینان
 بر جنس نبات ، حشیشة بوقلون ؛
 بیاض قورتلیجه . صحاقلی قورتلیجه =
 بونک انواعی .
 قورتلمیش } س . ۱ . خلاص ، رها ،
 } نجات ، سلامت : او
 خسته لعدن قورتلمیش یوقدر . ۲ .
 قاچه ، فرار ، بوشامه : حبسخانه دن
 قورتلمیشی غربدیر ؛ آتک چاپردن
 قورتلمیشی . ۳ . قاچمق و قورتلمق
 اسباب و وسائلی .
 قورجه } س . ۱ . قاشیمه ، تخریش .
 } ۲ . قاریشدرمه ، آز-
 دیرمه ، تحریک . [یا لکنز بک
 قوللانلوب ، ترکیبات و مشتقانی
 مستعملدر .] || قورجه چیپانی =
 قاشیوب قاریشدرمقدن آزان
 چیپان .
 قورجه لاشدیرمق } فته . و :
 قورجه لامق } فته . ۱ . قاشیق ،
 } تخریش ایتمک .
 ۲ . الله مک ، قاریشدرمق ، اوته -
 سنه بر یسنه طوقونمق ؛ اونی
 چوق قورجه لامیک : ۳ . آز-
 دیرمق ، تحریک ایتمک ؛ چیپانی
 قورجه لامق ، قورجه لاشدیرمق

ای دکلدن .
قورجی { س. وقتیه بلارینه بر
 دمیرکمر باغلایان
 زرهلی عسکر .
قورجی { باقورجی س. ۱. بکچی ،
 حفظ و حراسته مأمور .
 ۲. یکجیری اوجاغنده بر صنف
 مخصوص ، جبه جی ، جبهلی .

قورد { س. با : قورت .
قورداشن { س. ۱. اکثری
 آتله عارض اولان
 سرپه قان چیمانی . ۲. انسانده
 اتلرک فسق فسق قباروب قیزار .
 مهسندن عبارت خسته لق نوعی .

قوردله { س. [فر. غیطان دیمک
 اولان Cordelle دن
 غلط] بر ایکی ونهات درت بش
 پارمق اکنده ایسک قماش که
 باشلیجه قادین اواننده فونغو
 وسائرسوسه متعلق شیئله یارار .
 [نشان آصمده قوللانلان کبی
 قالیجه لرینه شریت و قوردون
 دیرلر]

قوردون { س. [فر. Cordon
 ۱. ایپکدن آزچوق
 قالین غیطان وایب : قنابه نك
 اطرافنه قوردون کچیرمک ؛
 جنغراق قوردونی . ۲. ساعت
 آصمه مخصوص آلتین وسائره دن
 زنجیر : قوردونی چالمشیر . ۳.
 نشان آصمه مخصوص اکلی وقالینجه
 قورله : برنجی رتبه دن نشانلر
 آرقوری کچیریلن بیوک قوردون
 اوجنه طاقیلیر . ۴. برصره تشکیل
 ایدن تخته ویا طاش چیقندیسسی ،
 چیقندیلی اویمه صره سی . ۵. بر
 محلك قرانته جه ویا کومروک

وسائره جه محافظه سیچون تعین
 اولنان وقولجیلرله محافظه اولنان
 خط : از میرده خسته لق ظهورنده
 ملحقانه سرایت ایتمه مک ایچون
 شهرک اطرافنه قوردون چکمشلر .
 دی ؛ قوردون ایجابنه کوره
 توسیع ویا تضییق اولنور . ۶.
 بو خطک محافظه سیچون وضع
 اولنان قره قول سلسله سی . ۷.
 ب. مستعمل خلاطدن آیریلان
 قوللرک بهری .

قوردیرمق { فت. ۱. پارچه لر دن
 مرکب برشینک پار-
 چلرینی بریره کتیرته رک و برلی
 برینه قودیره رق آیاقده طور-
 دیرمق ، هیئت مجموعه سنی تشکیل
 ایندیرمک ، رکز ، تأسیس ایندیر-
 مک : چادیر ، چارداق ، کوشک
 قوردیرمق . ۲. زنبیرکله ایشلر بر
 ساعت ویا دیگر ماکینه نك زنبیر-
 کنی صیقشیدیرتوب ایشلیه جک
 حاله کتیرتمک : ساعتی ، موسیقی بی
 قوردیرمق .

قورزه { س. [بتا . ب. دکزده
 بری برینه طاقش ایکی
 زنجیرک طولاشیمی . [چوق
 زنجیرلر اولورسه اسپارماچه
 دینیر]

قورساق { س. [قالین حرکلی
 «س» ی «ص» یاز .
 معنی قاعده انخاز ایدن اسلاف
 بونی نیچون «قورصاق» یاز .
 مدقلرینه شاشیلیر] ۱. قوللرک
 برنجی معده سی ، قاتی ، طاشلق ؛
 قوش قورساغنده طاشلری ده
 هضم ایدر . ۲. حیوانات مجتره-
 نك برنجی کرشی ، اولتاق . ۳.
 علی الاطلاق معده : قورساغنه

جه کیرمه مش ، قورساغی بوش =
 آج . ۴. صوجوق طولدیرمق
 ودودوک پایمق کبی ایشلرده قو-
 للالیلیر اینجه باغرساق قوریسسی ؛
 دودوک قورساغی پاتلادی .
 ۵. قورساق کبی اینجه دری ؛
 قورساق دف . || مج . قورساغم
 پاتلادی = چوق باغردم ، سویلدم .
قورساقلی { ص. کرداننده اوری
 اولان ، اوری ، غو-
 شلی ، جدره صاحبی .

قورسه { س. [فر. Corset] قا-
 دینلرک کوسلرینی دوز-
 کون طومتی ایچون البسه نك
 آلتنده کیدکلری بالینه لی سرت
 و دیک یلک .

قورشاق { قورشاق . یا : قو-
 شاق ، قوشاق .

قورشون { س. ۱. آغز اغیله
 معروف یومشاق
 معدن ، اسرب ، رصاص اسود .
 ۲. تفنک و طبانجه ایله آتیلان
 مرعی که قورشوندن دوکیلور .
 = ص. قورشون معدنندن
 معمول : قورشون بوری ؛ قور-
 شون تخته ؛ قورشون تمقا .
 || قورشون آتمق = ۱. سلاح بو-
 شاق ؛ اورادن کچرکن خیدودلر
 بزه قورشون آندیلر . ۲. مختاصمه ده
 بولمق ، دشمنلک ایتمک : بربرلینه
 قورشون آتیورلر . ۳. نشانه
 اورمق : قورشون آتمغه
 چیقمشلر . ۴. مج . حرصه طب
 ایتمک || قورشون تاوه سی = قور-
 شون اریده جک کوچک دمیر
 تاوه . || قورشون چیقاره جق ،
 سوکه جک = تفنک و طبانجه دن
 قورشوننی چیقاره جق بورغو ،

خروس آياغی. || قورشون دو.
 مکک = قورشون اريدوب خسته.
 نك اوستنده صو ايله طولو پر
 كاسه يه دو كرك كويا نظر ك تا.
 ثيريني بوزمق. || قورشونه
 ديزمك = عسكری اعدام جزا.
 سنی اجرا ایتك، بر طاقم عسكره
 قورشون آتديره رق محكومی
 اولدير مك. || قورشون سرکه.
 سی = اصطلاح كیياده حمض
 رصاص دینان بر ماده. || شیطا.
 نك قولاغنه قورشون = شایان
 غبطه بر حال ذكرنده « منافق
 قولاغنه كیتسین » مقامنده
 مستعمل تعبیردر. || قورشون
 طوزی = بر ملح كیوی. || قور.
 شون قلم = طیشاریسی نخته
 و ایچریسی غرافیت دینان معدن
 كومورینه مشابه بر ماده نك
 ترکیبندن عبارت قوری قلم كه
 كاغده سوریلنجه سیاه چیزکی
 براقه رق یازار. || بویالی قور.
 شون قلم = بو قلمك سیاهدن
 باشقه رنگرده یازانی. || قور.
 شون کبی = پك آغر. || قورشون
 سرهمی = بر نوع جیوه لی سرهم.
 قورشوننجی } س ص ۱. قور.
 شون دوكن و صا.
 تان آدم. ۲. خسته لره قورشون
 دوكمك عملیات سحر بازانه سنی اجرا
 ایدن قادین : قورشوننجی
 قاری.

قورشونلامق } فت. ۱. قور.
 شونله قیلامق،
 قورشونله اورتمك. ۲. قورشونله
 تمفالامق : كومروكده بعض
 امتعه بی قورشونلار لر.

قورشونلامق } ۱. قور.
 شونله قیلامق،
 اورتمك. ۲. قورشونله تمفا.
 لامق.
 قورشونلی } ص. قورشونله اور.
 تلمش : قورشونلی
 جامع، حمام.
 قورشونلی } ص. قورشون رنكندنه،
 آچیق كول رنكندنه،
 سنجایی.
 قورصاق } س. با : قورساق.
 قورصان } س. [بتا. Corsare]
 ۱. دكیز خیدودی،
 دكیزلده خیدودلق ایدوب تجار
 سفاننه مسلاط اولان مسلح كیمی.
 ۲. دكیز خیدودی كیمی، دكیز
 خیدودلرینك پیندكلی كمی.
 ۳. حرب زماننده دشمن كیلیرینی
 چاپول ایتكده دوات مخاصمه طر.
 فندن مأذون اولمق اوزره چیقا.
 ریلان كمی. || قورصان یلكنی =
 لاتین یلكن.
 قورصانلق } س. دكیز خیدود.
 لغی : قورصانلق
 ایدیور.
 قورغاز } ص. پك ضعیف وقوری.
 قورغان } س. [« قورمق » دن]
 اصل ترجه ده حصار
 دیمكدر.
 قورغو } س. قوروندی، وهم،
 شهه. مر.
 قورق } س. با : غورق.
 قورقاق } ص. ۱. چوق قورقان،
 خائف، ترسان، محترز.
 ۲. جسور اولیان، جسارتسز،
 اولدك، جبان.

قورقلاق } س. ۱. قورقان آد.
 مك حالی، خوف،
 احتراز. ۲. جسارتسزك،
 جبانیت.
 قورقتمق } فت. با : قورقوتمق.
 قورقلمق } ۱. قورقو واقع
 و حاصل اولمق : بو
 هوا ايله بر فرطونه دن قورقلور؛
 بوراده امنیت بر كمال اولدیغندن
 هیچ قورقلماز.
 قورققیق } فل. ۱. قورقوبه تاع
 و دوچار اولمق، خوف
 ایتك : كچه وقتی یالکز طیشاری
 چیتمه قورقار؛ چوق قورقان
 آدم محاربه يه كیتمه ملی. ۲.
 چكمنك، احتراز و اجتناب ایتك،
 صافتمق : الاهدن قورققیق ؛ بن
 یتیمك مائه ال سورمكدن قور.
 قارم؛ قورقدیغمه اوغرا دم. ۳.
 اوركك، دهشت طویمق، توحش
 ایتك : اور و بچكدن قورقار آدم لر
 واردر. ۴. جسارت ایدمه مك،
 تابع و مطیع اولمق : باباسندن،
 معلمندن چوق قورقیور. ۵.
 وهم و اندیشه ایتك، خوشلا
 نیه چق بر ظنده بولتمق : قور.
 قارم سزكیدر سه كز كری دونیه.
 جكسكیز؛ قورقارم شو آینه
 یولده قیبرله ققدر؛ قورقا بن سنی
 برافام. || قورقدیغمه اوغرامق =
 قورقدیغی مهلكه يه دشمنك.
 || باشندن قورقق = مسؤولیتدن
 قورقق.
 قورقمه } س. قورقق ایشی،
 خوف، اندیشه، وهم.
 قورقو } س. ۱. بر تهلكه و مخا.
 طر مه نك احتمال و تقربندن

حاصل اولان تأثر، خوف، مخوفه،
 يم: فرطونه قورقوسندن و ابو-
 ره نغميور؛ كوپك صالماسه بيله
 انسان قورقوسندن يناشه ماز؛
 جان قورقوسى، باش قورقوسى =
 اولوم قورقوسى. ۲. مخاطره لى
 وخوشه كيمتيز احتمال: ياكليش
 سويلك قورقوسيله سسكوتى
 اختيار ايدر؛ فنا رؤيال كورمك
 قورقوسيله اويومق ائتمدم.
 ۳. قورقاقلى، جبانى: سنده
 بو قورقو وار ايكن عسكرك
 ايدم سزك. ۴. اوركه، دهشت:
 چوجفه قورقو و يرمش؛ قورقو
 ايليكنه قدر كچمش.

قورقوت { س. با: قورقود.

قورقوتقى { يا قورقوتقى. فت. ۱.
 قورقوتقى { قورقه سنى موجب
 اولنى، قورقو و يرمك، اخافه
 ايتك: چوجقلى او مامجى ايله
 قورقوتقى كوچك باشلرندز جبا.
 نته آليشد يرمقدر. ۲. اوگدن
 بر جزا و عذاب كوستره رك خوفه
 دوشورمك، تحويف، تهديد
 ايتك: چوجقلى باغى خراب ايتمه.
 مك ايچون باغچوان كنديلرني
 قورقوتلدر؛ سؤ استعمالانه
 آليشمش اولانلرى شديد قور-
 قوتلى. ۳. اوركودوب قاجيرمق:
 شو طاوقلى قورقوت.

قورقود { س. اصل قورقوت
 قورقود { اولوب «ت» سى تحريك
 اولنده «د» اولور [۱. تلوه
 و بولماج كبي قويوشى، چو-
 كندى. ۲. اون و ياغله بايلان
 طانسز جلوبى كبي يرمك كه باشليجه
 ديشسز اختيارلره و اوافق چو.

جقلمه يديريلير: قورقوددن يانان
 يوغورته اوفلر. = ص. قور-
 قوين موجب، قورقونج، مخوف.
 ياوز. سر. [بومعنا ايله تركرده
 علم اولور.]

قورقوسى { ص. ۱. قورقوسى
 قورقوسى { اولميان، قورقواز،
 پرواسز: قورقوسز آدم. ۲.
 قورقيله جق، خوف و انديشه يه
 باعث اولميان، مخاطره سز، تهلكه.
 سز: قورقوسز يول؛ قورقوسز
 علاج.

قورقوسرلىق { س. ۱. خوف
 قورقوسرلىق { فقدانى، امنيت،
 سلامت. ۲. مخاطره و تهلكه
 فقدانى، تهلكه سزلك، صاغلماق.

قورقولىق { س. ۱. قورقوتومه
 قورقولىق { مخصوص شى؛ بوستان
 قورقولىق = قوشلرى قورقودوب
 قاجيرمق ايچون بوستانلرده
 اودون و يزلردن آدم صورتنده
 بايلان شى. ۲. دوشمك تهلكه سى
 اولان يرلرده ديوار و پارمقلى
 و سائرهدن چكيلن كنار: كو.
 برى، مناره، نردبان قورقو-
 لنى. || مج. بوستان قورقولىق =
 بالكر كوستريشى اولوب لندن
 بر شى كلين آدم.

قورقولى { ص. ۱. قورقولى مو.
 قورقولى { جب، قورقو و يرن،
 قورقودان، مخوف: قورقولى
 رؤبا؛ قورقولى حكايله ر. ۲.
 مخاطره لى، تهلكه لى، خطرناك:
 قورقولى يول.

قورقونج { ص. قورقو و يرن،
 قورقونج { قورقودان، مخوف،
 مدهش، مهيب: قورقونج آدم؛
 قورقونج بر بوجك؛ بك قور-

قونج بر شكل و هيئت.
 قورلاغان { س. طولامه نوعى،
 ات ياران، طوموز
 بورنى.

قورلاق { س. قور يولور آلت،
 طوزاق.
 قورلتاي { س. «قورلىق» دن
 مجلس، شورا، انجمن،
 ديوان. سر.

قورلدامق { فل. با: غورلدامق.

قورلىق { س. ۱. ايجه طويشوب
 پارلاق كومور حالنه
 كچمش پارچه لردن عبارت آتش،
 قوردن عبارت پارلاق آتش.
 ۲. قور قومغه مخصوص قاب،
 منغال.

قورلىق { ج. فل. ۱. ركز و تا.
 قورلىق { سيس اولتمق؛ چادير،
 چارطاق، بناقورلدى. ۲. انعقاد
 و اجتماع ايتك، طولانتمق:
 مجلس، ديوان، محكمه، دوكون
 قورلدى. ۳. (ساعت و يا ديكر
 بر ماكينه) ايشايه جك صورتده
 زنبركى دوشورمك: بوساعت قو-
 رلدى مى؟ قاچ ساعتده بر قو-
 ريلير؟ ۴. عظمتلى و متكبرانه
 بر طرزه صدره كچوب اوتور-
 مق: يوقارى يه كچوب قورلىق
 نه قدر عايدر. ۵. تكبر و تفخر
 كوسترمك، اوكنمك: ايكي حرف
 اوكرندم ديه قورلاملى؛ قو-
 ريلوب عظمت صاتمق انسانه
 يا قيشماز.

قورلمه { س. و:

قورلپش { س. ۱. قورلىق فعلى و
 طرزى. ۲. خودبينانه

طرز و طور، متکبرانه وضعيت، عظمت.

قورمق } فت. ۱. پارچه لردن مر-
کب بر شيك پارچه-
لرني بر يره کتيروب رکن وئا.

سيس ايتک، چاتق: چاير،
چارطاني، کوشک قورمق. ۲.
يرلشديرمک، اقامه ايتک، ترتيب
ايلک، حاضرلامق: اردو قور-

مق؛ سفره قورمق؛ قزغانلری
قورمشلر؛ طوزاق قورمشلر. ۳.

عقد وتشکيل ايتک، طوبلامق:
مجلس، مشورت، ديوان قورمق.

۴. ساعت وسائر زنبکلی ماكينه.
نک زنبکني طوبلامق، کرمک:

بوساعتي قوردیکيزی؟ ۵. اولغه
قومق، لوازمي حاضر لايوب او-

لمق اوزره اوتورتمق: ترشي،
رچل قورمق. ۶. ذهنه قومق،

لاينقطع دوشونمک، کندينجه
قرار ويرمک. تخيل ايلک: کند.

يسي رئيس اولمغي قورومش؛
آرتق اوسياحتي قورومش واز

کچمه سي ممکن دکدر. || باغداش
قورمق = ديزلری قيروب بالدير-

لری خاچوراي قويه رق اوتور-
مق. = فل. چوق دوشونمک،

دوشونمک طامق: کند يسي
قوردنجه قوردی.

قورمه } س. قورمق ايشی. با:
قورمق.

قورناز } ص. ۱. حيله کار، مکار،
دساس. ۲. آلدانماز،

اوياتي، زبرک.
قورنازلق } س. ۱. حيله کارلق،
دساسلق. ۲. آلدان-

تمازلق، اوياتلق.

قورندي } س. اصلي اولمديغي
خالده ذهنده قور-

يلان شی، خلیا، خیال، وهم:
او صرف سزک قورنديکيزدر؛
خسته لغی قورنديدن عبارتدر.

قورنديلی } ص. ذهنده اساسسز
بر شی قوروب اوکا
فکر نيجه وجود ويرن، وهم و
خياله تابع.

قورنو } س. [بتا. Corno = بو-
ينوز] ۱. آو تفنگکنه

باروت قومغه مخصوص آغزی
زنبکلی قپاقله قپالی باروتلق.

۲. قالفانجیلرک بلده طاشيدقلری
بوينوزدن معمول ياغدانلق.

قورنه } س. [عمر. «قرنه» دن]
چشمه و حمام وسائر مو-

صلوغی آلتنده صو دوکولوب
بریکمکه مخصوص طاشیدن ویا

ديگر شيدنن حوضق: چشمه،
حمام قورنه سي؛ قورنه باشنده

ييقاتمق. || قورنه حقی = حمامده
يرکراسی. || دوکونده سرنایه

حمامده قورنه يه قوشمق = هر
ايشه قاريشمق. || قورنه کاتبی =

سلخانه ده میری مأموری.
قورنيچ } س. [فر. Corniche]
۱. پرده نک اصله سنه

مخصوص اوله رق پنجره نک اوستنه
اکرتی طاقیلان اویمه لی تخته دن

آوادانلق: پنجره قورنيچی، پرده
قورنيچی. ۲. آصيله جق برلوحه

ورسم وسائر اطرافنه چويريلن
اویمه لی تخته دن چرچپوه: شو

رسمه کوزل بر قورنيچ پکیرملي.
۳. اینه نک کرک طاشیدن اولان

ديوار وستون وسائر طرفلرنده
وکرک تخته دن اولان طاوان

وسائر سنده سوس ايچون بويته
اوزانان اویمه لی چيقتدی: صجا-
نک آلتنده، طاوانک کنارنده،
ستونک باشنده ککيتيجه بر قور-
نيچ (قورنيزه) چکسه فنا اولماز.

قورنيزه س. با: قورنيچ.

قوروی } ياخود قوری. ص. ۱.
ياش ضدی، رطوبتی

چکمش، يابس، خشک: قورو
آغاج، قورو اوت، قورو چامور.

۲. ياغمور ياغميان، صوسز:
قورو اووه، قورو اراضی. ۳.

آرقی، لاغر، اتسز: قوب قورو
بر آدم. ۴. دوشنمه مش، چيلاق،

آچيق: قورو تخنه، قورو پر.
۵. ساده، قاتيقسز: قورو آتک.

۶. موسمنک غيرنده ينک اوزره
کونشده قورودلمش: قوروميوه،

قورو باليق، قورو اوزوم. ۷.
مايع افراتاقی اولميان: قورو

اوکسوروك = بالغمسز. ۸. قار
وياغموری اولميان: قورو هوا،

قورو صوتوق. ۹. قورشونوی
اولميان، قورشونسز: قورو

صيق. ۱۰. بوش، تهي، اصلسز،
نافله، تأثيرسز وسلبسز: قورو

سوز، قورو لاف، قورو کو-
سترش، قورو پاتردی. ۱۱.

خرجسز: قورو ديوار. || قورو
باشنه = يالکز بيکس. || ۱۲.

قورو حوض = کيملرک تعميري
وقاينه لر ينک تطهيري ايچون صو-

قلدقلری حوض که کمی کيرد کدن
صکره صوبی طلومبه ايله آلنوب

کمی قيزاقیده قالير. || قوروده
قالق = جذر وقوعيله کمی اوتور-

مق. || قوروده = پرده، برشی*
 دوشتکسزین. || بم. قورو
 دیرک = فرطونه لی هواده
 یلکنسز اوله رق روزکارک سو.
 قنه تابع اوله. || طوزی قورو =
 ایشی صاغلام، شبهه کوتورور
 حالی اولیمان. || قورو قورویه =
 بوش بوشنه، بسبتون نافله.
 || قورو قهوه = پیشیرلمه مش
 قاورلمش قهوه نوزی. || قورو
 کیک = اویوز علی. || کل قو-
 روسی = کل قوروسنک رنکی.

قورو { با: قوری.

قورو { س. | یایس دیمک اولان
 لغت ترکیه دن می یوقسه
 یو. Kóritis, xóruça دن می؟]
 یالکز قوللائوب تخته لفظنه
 اضافتله مستعملدر: تخته قورو-
 سی = تخته کهله سی، تخته بیق
 دخی دینلن معروف پیس قوقولی
 و مزعج بوجک؛ بو اوک تخته قو-
 رورلی چوقدر.

قورو { مه. قاری لفظنه اتباعاً
 لسان عوامده قوللائیلر:
 قاریسی قوروسی.

قورو { س. ۱. میوه وسائرهنک
 قوروداشی: طوت قو-
 روسی، آرمود قوروسی، قیاق
 قوروسی. ۲. پک اوفاق تفک شی*
 بیچ قوروسی.

قوروت { س. سوت قوروسی،
 طوروب قوبولاشمش
 سوت.

قوروت { س. [فر. Corvette]
 بم. فرقتیندن کوچک
 حرب سفینه سی.

قوروتیق { فته قورو حالنه قو-
 مق، رطوبتی حکمک:
 کونش برکونده برلی قورو-
 تدی؛ اوزوم قوروتیق؛ باناقلق
 قوروتیق. || قانی قوروتیق =
 اذیت ویرمک، جفا ایتک. || کو-
 کنی قوروتیق = اساساً احما،
 استیصال ایتک، تخم براقماق.
 || یاقوب قوروتیق = قاصوب
 قاورمق، تخریب ایتک.
 س. قوروتیق ایشی. با:
 قوروتقه } قوروتیق.

قوروجی { س. با: قورجی.

قورودان { س. حیوانلرده مهلک
 بر علتکه بورنلرنده
 کیمک حاصل ایدر. || قان قورو-
 دان = یبروح الصنم دینلن نبات.
 قورودلمق { س. ۱. قورو حالنه
 رطوبتی کید-
 یرلمک: اوزوم قورودیلوب اورو-
 پایه اخراج اولنور؛ بو چاشیر
 ابی قورودلماش. ۲. صوی
 آقیدلمق: بتاقلقلر قورودلیرسه
 خیلی اراضی قابل زراعت حالنه
 پکر.

قوروق { س. ۱. اوزومک خای،
 یشیلی، اکشیمی: قو-
 روق شرتی؛ قوروقله تریبه
 اولنمش یمک. ۲. هر میوه نیک
 خای: خرما قوروغی؛ زیتون
 قوروغی. || قیا قوروغی = اکتریا
 دیوارلرده و طاملرده بیتن بر
 جنس نبات.

قوروق { س. [« قوریمق » دن]
 حفظ اولنمش، آیرلش
 یر، محفوظ و خصوصی محل. مر.
 قورولامق { فته یاش و ایصلاق
 بر شیئی سیلوب

قورو ایتک، سینک: حامدن
 صکره صاچکزی ایجه قورو-
 لاملیسکزر.

قورولامق { فط. کندی بدنک
 ایصلاقنی کیدر-
 مک، سینمک: بانیه دن چیقجه
 ایجه قورولامق شرطدر.

قورولوق { س. ۱. قورو اولان
 شیمک حالی، رطوبت
 و ایصلاق فقصدانی، بیوست:
 هوانک قورولوقی. ۲. آریقلق،
 لاغراق، ضعیفک، هزال: او
 آدمک قورولوقی.

قوروم { س. ۱. بنا، تأسیس،
 رکز، وضع: بوچادیرک،
 بو چارطاقک، بو کوشکک قو-
 روی. ۲. یارادلش، خلقت،
 آفرینش: دنیانک، کوکلرک قو-
 روی: دنیا قورومندن بری =
 ابتدای خلقتدن اعتباراً. ۳.
 ترتیب، شکل، هیئت: او قو-
 رومده. ۴. طور متفاخرانه،
 نخوت، قورولیش: اونک قورو-
 مندن پکلمز. ۵. چادیر واردو
 وسائرهنک محل رکز و تأسیسی،
 خیمه کاه، اردوگاه: قره قوروم =
 چنکیز خانک مرکزی و عطالتی
 زماننده قوندیغی محل اسمی.

قوروم { س. اوجاغه قونمش قالین
 ایس: اوجاق قورومی؛
 قوروم رنکنده.

قورومساق { س. دیوٹ، بز-
 ونک، قلتبان.
 [اسکیشدر.]

قورومق { فل. ۱. یاشلی و
 ایصلاقنی زائل او-
 لوب قورو و یایس اولوق: چا-
 مور قورودی؛ چاشیر ده-

قورومدی. ۲. نبات کو کدن نم چکمیهرک حیات نباتیسی زائل اولمغله رطوبتی قالمیوب یا بس اولق: بو چنار قورودی؛ بوسنه قوراقلقدن چوق آغاجلر قورودی؛ آغاجک ککوکنه قورت کیرنجیه قورور. ۳. آ. رینلامق، ضعیف ولاغر اولق: ایی بسلمه مکدن بیچاره قورو. مش. ۴. اعضای بدنن بری فلیه اوغرایوب حرکتدن قالتی: الی، آیاغی قورودی. بومعنا ایله بد دعا وانکسار مقامنده دخی قوللانییر: الک، آیاغک، دیلک قوروسون! || قان قورومق = معذب اولق. || کوک قورو. مق = نسل ونسبی قالمق، اسا سا وکلیاً محو وزائل اولق. || مرکبی قورومدی = دهاپک یاقیندر: آلدیفمز امرک دهامرکبی قورومدی.

قوروملی } ص. کبرلی، عظمتلی، طور وحالی آغر.
قورومه } س. قورومق ایشی. با: قورومق.
قوری } س. باقیلوب حفظ او. قوریدی: قوریدن کراسته کسمک.

قوریتیق } فت. ۱. بر بکچی و قوریتیق = قوریتیقی به حفظ و صیانت ایتدیرمک، بکتمک. کو. زتمک: مرعایی، اورمانی قوریتیق اقتضا ایدر. ۲. چیت و یاخندقله احاطه وتفریق ایتمک: طاغک بکا عائد اولان پارچهسنی قوریتیه جف. } س. بکچی، محافظ، قوریتیقی } غاردیان، اورمان و

سائره بکچیسی: کوی قوریتیق. ریجیلری.

قوریتیق } س. قوریتیقی صفت و وظیفه سی.

قوریتاق } س. ص. قوری حالنده یر، آغاجلری حاوی محل، کوچک قوری: اوراده بر قوریتاق وار ایدی: اوراسی قوریتاق بر یر ایدی.

قوریتیق } فت. ۱. بکله مک، صا. قلامق، حفظ وصیانت و حراست ایتمک: کوپک مرعاسنی اورماننی قوریتیق اقتضا ایدر. ۲. کفایت، وفا ایتمک، اداره، تقابیل ایتلک: بو ایش مصرفنی قوریتاق.

قوریتیق } قوریتیق. وا: قورو. قوریتیق } مق، قوروتیق.

قوز } س. ۱. جوز: قوزحلواسی. } جوز عربی اولدیغندن اصل ترکیه سی قوزدر. [۲.

کاغد و سائره اویونلرنده آلیجی کاغد و سائره. } جوز اویونندن مأخوذدر. } || مج. قوز پایلا. شمع، قوزی پای ایتمک = ۱.

اوزلاشمق: بز قوزسزی پای ایدرز. ۲. قونله برحق الده ایتمک: طورده بن اونکله قوزمی پای ایدرم. || قوز قابوغنه کیر.

مک = دایک دلیک قاچوب صا. قلامق. || قوز قیرمق = خطا ایتمک؛ قیردیفنی قوز بیکی کچدی = چوق خطالر ایتدی. || قوز آطه سی = جزایر بحر سفیددن قاشوت جزیره سی. = ص. طوبارلاق.

قوزاق } س. ۱. جام فستقی و قان آغاجی کی اشجارک

تخملرینی حاوی طوب. ۲. علی-الاطلاق یوورلاق شیء، طوب: صو قوزاغی = صو قبارجفی.

قوزالاق } س. ۱. سروی آغاجک لان طوبیجق. ۲. اقتضای طبیعیسندن کوچک وجایز قالمش شیء: قوزالاق قاربوز، چو-جق. || صو قوزالانغی = حباب.

|| مهر قوزالانغی = بال موسمی اوزرینه باصلمش مهر بوزلامق ایچون اوزرینه یاپیشدیریلان فیل دیشندن قپاچق.

قوزغون } س. (اویغورجه ده «قوز» و «قوزاق»

کولکک و قراکاک دیمکدر. } یک ایری قره قارغه. || قوزغون آیاغی = خلال اوتی. || قوزغون اتمکی = اکراتی اوتی، اوقری. || قوزغون دکیزی = بحر خزر. || قوزغون قلیجی = مداوات ایچون مستعمل بر نوع اوت.

قوزغونجق } س. حبسخانه قپو-سندھ کی دمیر پار-مقلقی پنجره.

قوزغونی } ص. یک سیاه، قویو زنجی کوله.

قوزموغرافیا } س. (بو. Κοσμο- = γροφία = مالک تحریر وتوصیفی [اجرام سماویه تک احوا-لندن و صورت دور و حر-کتلرندن و کره ارضک سماده کی موقعیله دور و حرکتندن بحث ایدن علم، علم هیئت.] « علم نجوم » دن فرقی واردر. [

قوزو } س. با: قوزی.

قوزه } ۱. س. ۱. یووارلاق شیء.
 } اوقاق طوب ویا قاپسول
 شکلمنده شیء: اییک قوزه سی،
 بنوق قوزه سی. ۲. بال موی
 اوزرینه باصلمش مهر بوزلامق
 ایچون اوزرینه وضع اولنان
 فیل دیشندن قیاجق که مهر
 قوزالغی ده دینلیر.

قوزی } یا قوزو. ۱. قویون
 } یاورسی: ارکک، دیشی
 قوزی؛ قوزی انی. ۲. رمیویه
 بیتشیک کوچکی، بیچی: پورتقال
 قوزیسی. ۳. مچ. پک حایم ویو.
 عشاق شخص. بومعنا ایله تحبیب
 تعبیری دخی اولوب «قوزیم!»
 دینلیر. || قوزی پالامودی = پالا.
 مردک برجنسی. || قوزی چیبانی =
 ضررسز برنوع چیبان. || قوزی
 درسی = کورک و قاپاق وسائر
 پایلان کوچک قوزی پوستی که
 قیصه و قیورجق توبلی اولور.
 || قوزی دیشی = چوچقلده ایلک
 جیتان ویدی یاشلرنده داکشن
 دیش. || قوزی قولاغی = پاراغی
 سبزه کبی قولانیلان بر جنس
 نبات. || قوزی کستانه سی =
 کوچک دانلی و جیک بنیر بر
 جنس کستانه. || قوزی کویکی =
 صاری برجنس منطار. || قوزی
 باشی، جگری، صارمه سی، طو-
 له سی = قوزیدن پاییلان یمک
 انواعی.

قوزچق } س. کوچک قویون
 } یاورسی. تحبیب تعبیری
 ده اولوب «قوزنجم» دینلیر.

قوزیلامق } فل. ۱. قویون یاو-
 } ریلامق. ۲. میوه
 یاننده کندی جنسندن برکو.

چک دانه پیدا ایتک. ۳. جدول
 چبزیکنک یاننده بر ایجه چبزیک
 ویا کولکه پیدا اولمی.

قوزیلی } ص. ۱. یاننده یاورسی
 } اولان (قویون).
 ۲. بیتشیکنده کندی جنسندن
 برکوچک دانه سی اولان (میوه).
 ۳. برکوچک قیوسی اولان
 (تپو قنادی). ۴. یاننده بر
 ایجه چیزکیسی ویا کرلکه سی
 اولان (جدول خطی).

قوس } د. «قو» ایله باشلار
 } بعض تر. صفتلرک باشنه
 کیروب مبالغه و تأکید بیان
 ایدر: قوس قوجه او؛ قوس
 قوجه مان بر آدم.

قوس } س. عر. ۱. یای، کمان.
 } ۲. س. هندسه ده [محیط
 دائره نک بر قسمی. ۳. ه. منطقه
 البروجده بروج اثنا عشردن بر
 برج که شمس تشرین نائیده بو
 برجه داخل اولور: برج قوس.
 || قوس قزح = الکم صاعمه.

قوسقوم } س. (فر. Costume)
 } ۱. کسوت، قیافت،
 زی. ۲. برچشیت قماشندن
 تکمیل اثواب طاقی، بر اورنک
 جاکتله پانتالون ویلک.

قوسقوملک } ص. برچشیت
 } تکمیل اثواب طا.
 قمی یعنی بر اورنک جاکت پانتا-
 لون ویلک یا عمه مخصوص ویا
 بوکا یا قیشیر (قاش): قوستو-
 ملک قازمیر.

قوسقوس } س. پلاولق و چور-
 } بهلق اوقاق یووار.
 لاق دانلر صورتنده خمور:
 قوسقوس پلوی؛ قوسقوس

چوربه سی.

قوسقوغوق } س. ۱. غوغوق
 } قوشنک برجنسی.
 ۲. بیانی کوکرچینک ارککی.
 قوسقون } س. آتک اکرینه
 } مربوط اولوب قو-
 یروغنک آلتندن کچیریلن قایش.
 || قوسقونی دوشوک = ۱. قو-
 سقون یری صاغریدن آشاغی
 آت که مقبول دکلدیر. ۲. مچ.
 حال ادبارده اولان آدم. || قو-
 ستونه قرت = قاچق.

قوسقونلر } ص. ۱. قوسقونی
 } اولمان (آت).
 ۲. مچ. پریشان.

قوسی } ص. عر. ۱. قوسیه. یای
 } شکل و صورتنده اولان؛
 قوسی الشكل.

قوش } س. ۱. بلکلی و قنادلی
 } اوله رق ایکی آباق اوزره
 یورور و هواده اوچار حیوان
 صنتی، طیر، مرغ: بیرنجی،
 آوجی قوش؛ آو قوشی. ۲.
 بالخاصه دیگر قوشلری وسائر
 بعض حیواناتی اولامغه آیلشدر-
 یلان چاتر و آتجه کبی قوش:
 قوش بکی. || آری قوشی، جنت
 قوشی، حق قوشی وسائر. تر-
 کیمیلرینک برنجی جزئنه با. || قوش
 آتمکی = خطمی انواعندن نبات.
 || قوش اوزومی = غایت کوچک
 سیاه اوزوم. || قوش باشی =
 بیوجک پارچهلر صورتنده:
 قوش باشی کباب، قار. || قوش
 بورنی = ۱. غاغا، منقار. ۲. بر
 جنس نبات. || قوش پالازی =
 ۱. قوش یاورسی. ۲. بوغازک
 مهلک بر نوع شیشی که اخیراً

درمانی بولندمدر. || قوش پنجه.
سی = قیناق. || قوش دیلی = ۱.
متفق علیه و آکلاشلماز لسان.
۲. دیش بوداق نوعی [آغاچ].
|| مج. قوش سودی = بولنماز
شیء، نایاب. || قوش علتی = آتارک
ارک طرفلرینه عارض اولان بر
خسته لنی. || قوش قنادی = ۱.
قوش قنادندن سو پورکه و یا
یلپازه. ۲. بر نوع بوغاز خسته
لنی. || قوش قونماز = صوی
امیلر معروف بر سبزه. || قوش
کرازی = کوچک دانه لی بر جنس
کراز. || قوش لوقومی = چوجقلر
ایچون صوقاقلرده صاتیلان طا.
تلی ویومورطه لی بر نوع یوفقه.
|| قوش می = کنویر تخمنک بر
نوعی.

|| قوش } س. یاشلی آتک صاغر.
|| قوش } یسنده توکی دوکیلوب
آچیلان یری.

|| قوش } س. چفت، چفته. [البوم
|| قوش } یاکنز قوشی و قوشمق کبی
مشتقاقی مستعملدر.]

|| قوشاتمق } فت. ۱. قوشاق باغلا.
|| قوشاتمق } تمق، بلنه کمر بند
ایتدیرمک : چوجنی کییدیروب
قوشاتدی. [اسکی قیافتده قو.
شاغک اهمیتی زیاده اولدیغندن
اکثریا کییمک و کیینمک ماده سیله
برارذکر اولمق عادت اولمشدر.]
۲. بله باغلانان بر شیئی باغلا.
تمق، تقلید ایتدیرمک : قلیچ
قوشاتمق. ۳. اطرافنی آماق،
صارمق، محاصره ایتک: قلمه یی
قوشاتدی.

|| قوشاق } س. [اصلی : «قور.
قوشاق [شاق] ۱. بلی صبقی

طوتمق ایچون صاریلان اوزون
وطار قماش، شال وسائره، کمر،
نطاق، منطقه: قوشاق قوشاتمق؛
یوک قوشاق، شال قوشاق. ۲.
مج. کارکیر ویا قورو دیوارک هر
بر ایکی آرشین ارتفاعنده دیوا.
ری باغلیوب صاغلاملاشدیرمق
ایچون چکیکن طوغله ویا کراسته
صره سی و یوکا مائل منطقه. ۳.
۴. یلکنه قوت و برمک ایچون
در ربجی قات جادانک آلتنه بر
باقه دن دیگر باقه یه قدر دیکین
بز پارچه سی. || اورته قوشاق =
وقتیه کبرانک غیر رسمی قیافتی.
|| قوشاق جوزمک = دفع حاجت
ایتک. عو.

|| قوشاقچبی } س. قوشاق بابان
و یا صانان آدم.

|| قوشاقلامق } فت. قوشاقله قو.
|| قوشاقلامق } شایرکی باغلا.
مق، صاغلاملاشدیرمق : بنایی
دمیر لامه رله قوشاقلامی.

|| قوشاقلامه } س. ص. قوشاق
|| قوشاقلامه } صورت ووضعیتمنده
اولوب باغلامق و تقویه ایتک
ایچون چکیکن شیء : دیوارک
ایچنه قوشاقلامه دمیر لامه لر
قودیره لی.

|| قوشالیدی } س. ایکی حیوانک بر.
|| قوشالیدی } برینه قوشلسی ویا
ایکی دوه نک بر ایله باغلانسی.

|| قوشاندی } س. قوشانه جق
|| قوشاندی } شیء : کییندی قو.
شاندی = تکمیل البسه، انواب
تفرغانی.

|| قوشاتمق } فقط. قوشاق باغلا.
|| قوشاتمق } مق، بلنه قوشاق،
کمر، قلیچ وسائره صارمق، تقلد
ایتک : قوشاق قوشاتمق، قلیچ

قوشاتمق. || مج. قوشاق قوشا.
تمق = بر ایشه نامزد اولمق.
|| کیینوب قوشاتمق = حاضر.
لانمق. || اییدن قوشاق قو.
شاتمق = فوق العاده فقر و ضرر.
رته دوچار اولمق.

|| قوشباز } س. ص [تر. قوش
|| قوشباز } ایله فا. باختن = او.
ینامق] دن مرکب غلط تعبیر [
اوافق قوشلر یتیشدیروب تریه
ایدن آدم.

|| قوشبازلیق } س. اوافق قوشلر
|| قوشبازلیق } یتیشدیروب تریه
ایدن آدمک صنعت و مشغولیتی :
قوشبازلقله مشغول اولیور.

|| قوشبچی } س. وقتیه کبرا دانه.
|| قوشبچی } لرنده طوغان و آتیمجه
کبی آوجی قوشلری اداره یه ما.
مور آغا، طوغانچی؛ قوشبچی
باشی.

|| قوشخانه } س. ۱. وقتیه بیوک
|| قوشخانه } قوناقلرده آوجی قو.
شله مخصوص محل. ۲. باشلیجه
قوش اتلرینی پیشیره که مخصوص
یایوان کوچک تجره، حلوا خانه.
نک کوچکی.

|| قوشدیرمق } فت. ۱. عجله ایله
|| قوشدیرمق } یوریتک، ایودیر.
مک : حیوانی قوشدیروب تر
ایچنده براقش. ۲. سرعتله
کوندیرمک، سربما ایصال ایتک،
اطاره ایتک : کندینه خبر
قوشدیردم.

|| قوشدیرمق } فت. ۱. ضم وضا.
|| قوشدیرمق } فنه ایتدیرمک،
یاقیشدیرمق، اسناد ایتدیرمک :
دین اسلام خالقده اصلا شریک و
معین قوشدیرماز. ۲. برلکده
کوندیرتمک، ترفیق ایتدیرمک :

یوللر امین ایسه ده کندیسنه
بر ایکی زاندارمه سوارسی قو-
شدیرملی. ۳. آراهه ویا صپان
وساژیه حیوان باغلامق :
لانویه درت آت قوشدیرمش؛
یکی اصول صپانه اوکوز یرینه
بر چفت آت قوشدیرمق دها
ایدیر. ۴. آراهه بی حاضرلادوب
حیوانلرینی باغلامق : قوپه بی می
یوقسه فایطونی می قوشدیره.
جقسکز؟ ۵. تنظیم و ترتیب
ایتدیرمک : دوزدیروب قوشدیر-
مق.

قوششمق } فش. هپ برلکده
اوربدن قوشتمق،
اوششمک، تکاپو ایتک .

قوشقو } س. قوش کی قورقوب
اورکه، ارتعاش، تو-
حش .

قوشقولانمق } فل. قوش کی
قورقوب اور-
کمک، ارتعاش و توحش ایتک .

قوشلاق } س. اولانه جق قو-
شلری چوق محل،
قوش یری، صیدکاه.

قوشلق } س. قوشلره یم ویریلن
وقت، صباح ایله اوکله
آره سننده کی وقت، ضعی ؛
قوشلق یمکی = اوکله دن اولجه
ین طعام، غدا.

قوشلق } س. ۱. بیوک قوش
قوشی، قوشخانه. ۲.
پلاولتی تجره .

قوشلمق } ب. ۱. عجله ایله بو-
ریمک، ایولمک، شتاب
ایدلک : اوقدر قوشلماز؛ اوله می
قوشلیر؟

قوشلمق } ب. ۱. ضم واضافه
اولمق، یاقیشدیرمق،

اسناد ایدلک : خالقه شریک قو-
شلماز. ۲. برلکده کوندرلمک،
رفاقتنده بولندیرلمق : کندیسنه
بر قاج سوارسی قوشلدی. ۳.
حیوان آراهه و صپان وساژیه
طاقلق، باغلامق : بوآت تک
قوشلماز: هم چفت هم تک قو-
شیله جق بر حیوان ایستور.

قوشمار } س. بر نوع قوش طو-
زاغی.

قوشتمق } فل. عجله ایله یوریمک،
ایومک، سرعت و شتابله
کیتک : قوشارسه کز یتیشه بیلیر-
سکز؛ قوشه رق کلم؛ قوشه
قوشه نفسم کسلدی. || آردندن
قوشتمق = تمقیب ایتک، آرقه سنه
دوشتمک.

قوشتمق } ف. ۱. ضم واضافه
ایتک، یاقیشدیرمق،
اسناد ایتک : خالقه شریک قو-
شتمق کفر و جهالتک اک بیو-
کیدیر. ۲. برابر کوندرمک،
معینته ویرمک، ترفیق ایتک :
پوسته یه بر قاج سوارسی قوشتمق.
۳. حیوانی آراهه و صپان وسا-
ژیه طاقق، باغلامق : لانویه
درت آت قوشملی؛ یاغز آتلی
قوپه یه قوشه جغز؛ آوروپاده
صپانه ایکی اوکوز یرینه بر
بیکسیر قوشارلر. ۴. آراهه بی
حاضرلامق، ترتیب و تهیه ایتک :
عجبا آراهه جی خاننی آراهه بی قو-
شدی؟ ۵. ترتیب و تنظیم ایتک :
دوزوب قوشتمق.

قوشمه } س. ۱. قوشتمق ایلی.
با : قوشتمق. ۲. رقص

هواسی، قوشوق. ۳. ب. بر
خللاط ویا آغاجی تقویه ویا ایجابنده

تبدیل ایچون یدک بولندیریلان
خللاط ویا آغاج.

قوشندی } س. [« قوشتمق »
دن] ۱. بر آدمک
آرقه سی صره کیدنلر، توابع،
عونه، طرفکیران، غیر تکشان.
۲. خبانت آرقداشلری، یار-
داقلر، دیرندی .

قوشو } س. ۱. سرعتله یورو-
یش، قوشش، ایومه،

شتاب، هروله : بر قوشو قو-
پارمق. ۲. یاریش : قوشو آتی =
یاریش آتی؛ قوشو اوکدولی =
یاریش مکافاتی؛ قوشو یولی =
یاریش محلی. ۳. بر نوع رقص
هواسی.

قوشوق } س. بر نوع رقص هوا-
سی. [قوشو کی.]

قوشوم } س. ۱. حیوانک آراهه یه
طاقله سی، آراهه و اوکا
بکزر تکرلکلی شیء چکمه سی؛
قوشوم آتی = آراهه آتی. ۲.
آراهه و اوکا بکزر شیئلره طا-
قیلان حیوانک طاقیمی، راختی :
آراهه ایله آتی اوجوز آلدیسه -
ده قوشومی بهالی کلدی؛ کوزل
بر قوشوم آلمش.

قوشون } س. قوشلمش، برلکده
سوق ایدلمش خلق،
عسکر .

قوشهلق } س. آرزین حیوانی
آیشدیرمق ایچون
قبادقلری محل.

قوشی } س. ۱. سوزی، طاقم،
صره، صنف : آشاعی
قوشی آدملر = اسافل. ۲. با :
قوشی .

قوشیش } س. قوشتمق فعل و
طرزی .

قوص { ص. قبارمش، قبا، قو-
جهمان : قوص قوجه قبا.
[مار البيان « قوس » كې مهمله
اولسى ده ملحوظدر.]

قوصدیرمق { فت. ق و غثیان
ایتدیرمک، ید-
یکنی چیقارتمق : قوصدیره جق
بر علاج لازم .

قوصدیرپچی { ص. قوصغنی مو.
جب ق و غثیان
ایتدیرن، مئی : قوصدیرپچی
علاج.

قوصره { سش. عر. ۱. خر ما دا-
لندن ویا اینجه دالاردن
سپت که بزجه ایکی طرفی سیوری
واورته سی شیشکینجه اولوب
مستطیل اولور و میوه نقلنه
یارار؛ قوصره آرمودی. ۲.
تر. انسان و حیوان قبورغهی،
اسکات.

قوصقوصالتمق { فل. شیشمک،
ایتک.

قوصلاق { فل. ۱. یندکدن صکره
آعزندن چیقارلمق، ق
و غثیان ایدمک : قوصلان شیء
میدانده براقلاز. ۲. ق و غثیان
واقع اولمق : بویله راست کان
یره قوصلیری ؟

قوصمق { فل. فت. یدیکنی چیقار-
مق، ق و غثیان، استفراغ
ایتک : یدیکی بالیغی قوصدی ؛
بوکدی چوق قوصبور. || قان
قوصمق = ۱. قان توکورمک .
۲. مج. چوق صیقندی و آجی
یاخود زحمت چکمک .

قوصصوق س. و :

قوصمق { س. و :

قوصندی { س. قوصلان شی .

قوصوق { ص. قوصلمش، قی اید-
لمش : قوصوق شیء .
= س. قوصصوق ، قوصلان
شیء : کدی قوصوغی .

قوٹاس { س. با : خوٹوز .

قوٹان { س. متعدد دمیرلی بیوک
پولوق .

قوٹره { س. قویونلرک مثلا ار-
ککنی دیشیسی ویاورو-
لرینی بالتفریق آیری آیری
بولندیرمق ایچون ماندره بولوک،
پارمنلق ویاچیتله آیرلمش کوچک
ماندره .

قوٹره { س. با : قوتره .

قوٹی { س. ۱. بر شیء وضعنه
مقوا و سائردهن محفظه، کوچک
چکعبجه ، درج : مجوهرات، تو-
نون، انقیه، حب، قهوه، شکر،
کبریت قوٹیسی . ۲. کيله نك
سكزده بری اولان حبوباب
و سائره اولچیسی و بوکا مخصوص
اینجه تخته دن یوورالاق قاب :
ایکی قوٹی آربه . ۳. مضبوط
و منتظم و کوچک شیئدن کنایه
اولور : قوٹی کبی او، اوطفه ،
۴. مج. ایچی بر شیئله مملو وکنند-
یسی اونک محفظه سی ایمش کبی
او حاله چوق متصف آدم :
جلوه قوٹیسی = پک جلوه کار آدم ؛
فساد قوٹیسی = پک مفسد آدم .
|| عقل قوٹیسی = برینه عقل

اوکردن ، یول کوسترن، مشاور .
|| قپالی قوٹی = برچوق معلومات
صاحبی اولان. || قوٹینک قباغنی
آچدیرمق = برینی سونلیمه جکی
شیتلری سونلیمکه مجبور ایتک .

قوغالامق { فت. [زبازدی : قو-
والامق] . ۱. آرقه-
سنه دوشمک ، آرقه سنه کیدوب
طوتمه چبالامق ، تعقیب ایتک :

خیدودلری حدوده قدر قوغا-
لادیلر : زاغار آوی ایننه قدر
قوغالادی . ۲. بر شیتک آرقه-
سنه دوشمک، استحصالنه چالیشمق ،
آرامق : بر مأموریت قوغالا-

یور . ۳. بکاه مک، ترصد ایتک :
قرصت قوغالامق ؛ کندیسی بنم
غیبوتی قوغالایور . ۴. برینک
صافالامق ایستدیکی کیزی بر
شیئی خبر ویرمک ، غمز و ناملق
ایتک ، سمات ایتک : احبابنی
قوغالامق اینی شیء دکدر .

قوغان { س. [زبازدی : قوغان]
۱. آری یوهه سی، آر-
یلرک ایچنده بال یابدقلری یوهه
که کندیلری طرفندن برصورت
ماهرانه ده یایلیر : آری قوغانی .
۲. یکی اصول فشنکارک محفظه .
سی حکمنده اولوب باروت و قور
شونی حاوی اولان باقر ویا تنکه
زبوانه : فشنک قوغانی . || قوغان
اوتی = یوکسوک اوتی . || قوغان
چیچکی = آری اوشن، اوغل اوتی
نوعی . مج. آری قوغانی = غایت
غلبه لک یر .

قوغان { ص. [زبازدی : قوغان]
آرقه سنه دوشن، تعقیب
ایدن . || یل قوغان = ۱. روزکاره
کوره دوشن شیء که روزکارک سمتنی

کوسترمک ایچون یوکسک یرله
 وضع اولنور. ۲. اوجانگ و یا
 صوبه بوریسنگ تپه سنه قونوب
 روز کارک تعقیب ایتدیکی سمته
 طوغری دونمکله توتمکه مانع
 اولان باشلق. ۳. ساعتک ایکی
 ایکه سندن دقیقه لری کوسترن
 اوزونی. (دیگرینه عقرب دینیر.)

قوغانوز } س. با : قونوز.

قوغدیرمق } فت. (زبانزدی :
 قوغدیرمق [قوغدیرمق] طرد
 ایتدیرمک ، سوردیرمک : کند.
 یسنی هر قپولاندی قپودن
 قوغ-یردی ؛ اونی هر یردن قو-
 غدیران طایمتک سرتلکیدر.

قوغلق } س. (زبانزدی : قوغلق)
 ۱. یرندن چیقاریلوب
 دفع ایدلمک ، سورلمک : قیشک
 اورته سنده باغچوان قوغلیری ؟
 ۲. قبول اولمیبوب رد اولمق :
 کن مسافر قوغلامز. ۳. آرقه .
 سندن کیدلمک ، تعقیب اولمق :
 آو ساعتلرجه قوغلدقن صکره
 اورلدی.

قوغمق } فت. ۱. یرندن چیقاروب
 دفع ایتک ، سورهک ،
 طرد و تبعید ایتک : بن سایسی
 قوغدم ؛ پک یاراماز چوجقلری
 مکتبدن قوغارلر . ۲. قبول
 ایتمهک ، کری چویرمک ، رد
 ایتک : انسان قپوسنه کن مسا-
 فرلری قوغه ماز . ۳. آرقه سنه
 دوشمک ، تعقیب ایتک : آوی
 قوغمق ؛ ایشک آردینی قوغمق .
 ۴. یرنک صاقلامق ایتدیکی
 برحالی خبر و یرمک ، تماملق
 و غمازلق ایتک : احبابخی قوغمق
 نه قدر کوتیدر.

قوغمه } س. قوغمق ایشی . با :
 قوغمق .

قوغو } س. اصیل یبانی اولوب
 تانیس دخی اولنان بوینی
 اوزون و غاغای سیاه بر نوع
 قاز : قره قوغو ، صاریجه قوغو ،
 طونه قوغوسی ، ساطنی قوغو =
 بو قوشک انواعی .

قوغوش } س. ۱. کیریشلری یره
 دوشمش زمینله برابر
 اوپه : اوشاقلر قوغوشی . ۲ .
 عمومی بردا اثره ک بیوک صاله لردن
 بهری : قشله قوغوشلری ؛ یتاق
 قوغوشی ؛ میک قوغوشی . ۳ .
 مکتب درسخانه سی ، درس او-
 قونان صاله ، صنف : مکتبک
 قوغوشلرینی قیشین تسخین ایدرلر .
 || قوغوش آغاجی ، بارطین قو-
 غوشی = کیریش نوعی کراسته .

قوغوق } س. ایچی بوش ، او-
 قوغوق } یوق ، قوف ، اجوف ،
 محوف : قوغوق آغاج ؛ قوغوق
 دیش . = س. بر شایک بوش
 یری ، اوبوق ، دلیک ، این دیش
 قوغوغی = جوروک دیشک قوف
 یری ؛ آغاج قوغوغی ؛ قورت ،
 صیحیان قوعوغی .

قوغه } س. (زبانزی : قوغه) ۱۰ .
 قویودن صو چیقارمغه
 مخصوص قاب ، دلو ؛ دمیر ، آغاج ،
 مشین قوغه ؛ قویو قوغه سی ؛
 قوغه بی ایندیرمک ، طولدیرمق .
 ۲ . باغچه صولامغه و یا صوطا .
 شیمغه وسائر شیلر وضعنه مخصوص
 تنک و یا چنقودن مختلف اشکالده
 قاب : صو قوغه سی ؛ سو بورندی
 قوغه سی . ۳ . فرنک طلومبه لرینک
 پیستونه بیتشیک قیاق . ۴ . مج .
 کله تحقیریه .

قوغه لامق } فت. با : قوغلامق .

قوغهلق } س. ساز نونندن بر
 جنس حصیر اوقی ،
 توکللی ساز .

قوغیچی } ص. (زبانزدی : قو-
 یچی) تمام ، غماز ،
 منافق .

قوغ } ص. ۱. ایچی بوش ، قو-
 غوق ، اجوف : قوف
 جوز : قوف آغاج . ۲ . مج . عقل
 و علمی اولمیان ، جاهل ، احمق ،
 اجوف : پک قوف آدم .

قوغانا } س. لوفرک بیوک جنسی .

قوغلق } س. ۱. ایچی بوش اولان
 شیک حالی ، قوغوق :
 بو جوزک قوغلی . ۲ . مج . جه-
 لت ، حماقت : بو قدر قوغلی
 اولورمی ؟

قوغه } س. دجه ده مستعمل یوار-
 لاق بر نوع قایق که خرما
 دلرندن اوریلوب اوزری زفته
 طلا ایدیلیر .

قوق } س. (نکا .) غازخانه ده بر
 درجه یه قدر یانوب یاغی
 چیققدن صکره سوکندیریلوب
 محروقانده قولانیلان معدن
 کوموری که پک خفیف ودومانی
 آز اولوب حرارتی زیاده در .

قوقا } س. نارچیل دینان و هند-
 ستان جوزی دیدیکمز
 بیوک میوه بی و یرن آغاج کویکه
 تسبیح و ساثره اعمالنه یارارسرت
 و پارلاق بر ماده در . = ص .
 بو کوکن معمول : قوقا تسبیح .

قوقارجه } س. صکسار نونندن
 بدرایجه لی بر جنس
 حیوان .

قَوِّقْ { با : قو قو تمق .

قَوِّقْ قَلَامَقْ { فته . ۱ . بر بنه بر شیهك ، قو قو سنی طو بورمق ،

قو قلامق اوزره ابراز و تقسیم ایتك : آلدیم لوانطه لری سزه قو قلاتهیم . ۲ . مج . آز مقدارده و برمك ، [جمله منفیه ده] قو قو . سنی بیله طو بورماق ، اصلا و برمه مك : قو بو نلرینك سو دینی بزه قو قلاتدی : كندیسنه هدیه اوله رقی او قدر یمشلهر كلدیده كیمسه یه قو قلاتدی .

قَوِّقْ قَلَا شَمَقْ { فش . ۱ . بر برینی قو . قو قو سنی آلمق : ایکی حیوان بر

بره كلنجه قو قلا شیرلر . ۲ . مج . نیلنمك ، بر برینی طایمق ، معارفه پیدا ایتك . ۳ . سوشمك . صار . یلوب اویشمك .

قَوِّقْ قَلَا مَقْ { فته . (اصلی : قو قو . قو قو سنی [لامق] بورنله نفس

چكرك بر شیهك قو قو سنی آلمی ، قو قو سنی طویمغه چالیشمق ، بورنه كوتوروب قو قو سنی چككمك ، استشمام ایتك : كلی قو قلامق .

قَوِّقْ قَلَا { س . (ر . Kouzλα) ۱ . قیز چوققلرك اوینادقلری

ببك . ۲ . صوبتاریلك پارمقلرك اوجنه طا فوب كندیلری آرقه . سنده صاقلاندقلری پرده نك اوستنده اویناندقلری تحف بیلكر : قو قله اویناتمق . ۳ . مج . پك اوافق تفك آدم . ۴ . بر بنك النده آلت كبی اوینایان آدم . ۵ . غایت سوسلی ، شیق . || گریلی قو قله = پس قادین .

قَوِّقْ قَشْ { ص . كوتی قو قو پیدا ، ایتش ، متمغن ، فاسخ ،

بوزوق : قو قش ات ، بیدیر ؛ قو . قش قاری .

قَوِّقْ { فل . (اصلی : قَوِّقْ) قو قو ویرمك ، رایحه

نشر ایتك : ابی قو قق ؛ كوتی قو قق ؛ بوكل نه چوق قو قیور : بو چچك آغر قو قیور . ۲ . تعفن ایتك ، بوزیلوب كوتی و آغر قو قو پیدا ایتك ، آفسخ ایتك : بو ات قو قش ؛ آغزی قو قیور . ۳ . او كدن وقوعی حس اولمق ، تقرب ایتك ، قریب الوقوع اولق : غوغا قو قیور ؛ غوغا مسك كبی قو قق = پك قریب الوقوع كورنمك

قَوِّقْ { س . ۱ . بورنله حس او . قو قو } اناز شیء كه ابی با خود كوتی

اولور ، رائحه ، نكهت ، بوی : كوزل قو قو = رایحه طیه ؛ فنا قو قو = عفونت ؛ قو قو آلمق = استشمام ایتك ؛ قو قو سنی كلك = قو قق ؛ قو قو سنی چیمق = بروز و ظهور ایتك ، میدانه چیمق . ۲ . اثواب و مندیل و سائر یه كوزل رایحه ویرمك مخصوص صو و روح و سائر ، عطریات : بر چوق قو قولر آلمش .

قَوِّقْ { قو قو قوشی . با : غوغوق . قو قو قو ایله } (ر . با قوش دیمكدر)

قَوِّقْ قَوِّقْ { س . (ر . با قوش دیمكدر) پالامود نوعدن بر جنس بالیق .

قَوِّقْ قَوِّقْ { فته . ۱ . قو قو و بر . قو قو مك ، ابی ویا كوتی بر

قو قو آلدیرمق : علاجلرا و طهینی قو قو تمش ؛ جایر چچكلی هوانی قو قو تیور . ۲ . تعفن ایتدیرمك ، بوزلمنی موجب اولق : بو اتی ، بو بیدیری قو قو تمش سگن . || مج اسكاهینی قو قو تمق = ازجاج ایتك .

قَوِّقْ قَوِّقْ { س . (ر .) قو چانیله قو قو قو ز } برابر مصر بوغدانی .

قَوِّقْ { مج . سیوری و چركین قیلیملی شیء .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { فل . قو قو . قو قو قو زلامق } روز كبی

دیکلمك ، دبك كلك .

قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . زوكورت ، باره سز ، مفلس . عو .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { فل . زوكورت قالمق . عو .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { س . زوكورتلك ، پاره سزاق .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . قو قو سنی اولمیان ، بر كونه رایحه نشر ایتین .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { س . (ر .) اكرتی و یا باشلی كه یا غمور و روز كار اولدیغی وقت باشه كچیریلیر .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . باشلی اولان (یا غمورلانی ، عبا و سا .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . باشلی اولان (یا غمورلانی ، عبا و سا .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . باشلی اولان (یا غمورلانی ، عبا و سا .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { ص . ۱ . ابی ویا كوتی بر كونه قو قو سنی اولان ، قوفان ، قو قو ویرن . ۲ . كوزل قرقان ، معطر ، خوشبو : قو قو لی كل .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { س . (ر . Kouzouly) قو قو ولیه } اپك قوزه سی ؛ قو قو .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { قو قو ولیه } قو قو ولیه = نیسان اوائلی ؛ قو قو ولیه فرطونه سی = بو موسمه واقع فرطونه .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { س . فالجی چنكاه قو قو ولیه } قاریسی .

قَوِّقْ قَوِّقْ قَوِّقْ { س . (ر . سسندن ما - خوذ اسم) با قوش جنسی .

قو قونه } ۱. س. روم قاريلرينه خانم
ومادامه يرينه ويرين
تعظيم عنوانی.

قو قه } س. وقتيله يکچرى امر
سنک وافلاق پرنسليرنک
کيدکاري طوغلفسه رسمنده
سرغوجلي باش کسومه سی . -
با: قوقا.

قو کشمق } قو کشو. با: قونشمق
{ وساژه .

قو کور } ص. ۱. بوز رنکنده ،
طوپراق رنکنده: قو کور
آل = بوز ايله آل آره سنده ،
قورمال. { قورمال لغتی بوندن
غلطدر. } ۲. مج. جسور، شجاع:
قو کور آل { علم } .

قول } س. ۱. اسپر، طوتساق ،
حريده صاغ طوتيلوباسکی
قاعده اوزره صاتيلان آدم .
۲. خدمت ايچون صاتين آلتمش
آدم ، کوله ، عبد ، بنده ، چاکر:
قوللری چوق بر زنکين . ۳.
مخلوق ، آفریده : تکری قولی =
عبداله ؛ الله قوللرينه دنيا ده نيجه
نعمتله ویرمشدر . ۴. وقتيله
باشليجه اسرادن وکوله لردن نحریر
وتشکيل اولان عسکر افرادينک
بهري ، نفر : قپو قولی ؛ قول
کتخداسی . || قول اوغلی = کوله
اولادندن متشکل بر صنف
عسکر ويا عسکرلکه متعلق
بعض خدمتله موظف بر صنف
اهالی که اليوم طرابلس غربده
مثالی باقیدر . || قواکز، قوللری =
تواضع و محویت طریقیله متکلمدن
کنایه اولور، بنده کز ، بنده لری ،
عبد مملوکلری .

قول } س. ۱. انسانک اوموزباشندن
يارمقلری اوچنه دنک اولان
عضوی ، ذراع ، بازو : قوللری
باغلادی ؛ قوللری آچدی . ۲.
آنک اوک آياغی : آنک صاغ
قولی آغریور . ۳. لباسک قوله
کان ، قولی صاران قسمی ، یگ ،
کم ، آستین : بوستره نک قوللری
طار . ۴. کوملک یکنک اوجی
مقامنده اکر تی قوله لی کتن بزى:
ياقه قول . [ياقه لقی و قوللوق دخی
دینیر.] ۵. آغاج دالی ، غصن ،
شاخ : چنار آغاجی هر طرفه قول
آتمش ؛ قول قنات اوزاتمش .
۶. شعبه ، بولوک ، طرف ، قسم:
طونه منصبنه ياقین محله بر قاچ
قوله آریلیر ؛ آلپ جبالی متعدد
قوللره منقسمدر ؛ آوجیلر اوج
قوله آردلی . ۷. ع. براردونک
منقسم اولدیغی اقسامک بهری ،
جناح : صاغ قول = مینه ؛ صول
قول = میسره ؛ ایلری قول =
مقدمه ؛ کری قول = دم دار .
۸. محافظه ویا تقطیس ایچون
آریلوب کزدیرین عسکر هیئتئ:
قول کز مک ؛ قوله چیمق . ۹.
بر هیئتک منقسم بواندیغی شعبه
وزمره لک بهری : خلوقی طریقنک
خالدی ، سنبلئ قولی . ۱۰. او-
یونجی وساژه طاقی : ظهوری
قولی ؛ قول او بونی . ۱۱. برشیء
قیامق ویا بر شیئه طیامق اوزره
قول صورتنده اوزانان آغاج
ودمیر وساژه : قپو قولی . ۱۲.
بعض آلات وادواتک صابی ،
طوتيله جق ویا چویر یله جک
جزئی : دیکیش ما کینه سنک

قولی . ۱۳. مج. بر خلطک قا-
لینغنی تشکیل ایدن ایلرک بهری:
اوج ، درت قولدن مرکب خلط.
|| قول آتمق = تشعب و تفرع
ایتمک . || (آت) قولانی آتمق =
اوک کیکی چیمق . || قوللری
آچق = قوجاقلامغه حاضر لاقمق ،
کمال ممنونیتله تلقی وحسن قبول
ایتمک . || قوله آلمق = جلب و تطییف
ایتمک . || قول آغاسی = طابورک
بر قولنک ضابطی ، بیکیباشی
معاونی ؛ صاغ ، صول قول آغاسی =
مقدما ایکی والیوم بررتبه عسکر به
صاحبی . || قول اردو = بردولت
عسکرینک منقسم اولدیغی قطعات
عسکر یه نک بهری که اردودن
کوچکدر . || قول اورمق = بر
آشانی بر یوقاری کز مک . || قول
اوزاتمق = تشعب ایتمک . || قولی
اوزون = مقتدر ، حکمی پکر .
|| مج. قول باصدیرمق = ایکی
خلطی دیکه مکله اکلکه مک .
|| قول باغلامق = سربست بر اقا.
مق ، حرکتنه مانع اولمق . || قول
بورمق ، بوکک = غالب کلوب
قهر ایتمک . || ترازى قولی =
ترازینک طوتیلان ویا اصیلان
یرندن اعتباراً ایکی طرفنک بهری .
|| قول چیمق = بر قضا و صدمه
وقوعيله قول کیکی اوموزده ویا
دیرسکده کی مفصلندن آیرلمق :
قولی چیمقش ، قولانی چیقارمش .
|| قوله چیمق = امنیت عامه
ایچون عسکر لرله کز مک . || قول
چکمک = بحر راته « صح » اشا-
رتنی یازمق . || قول دمیری =
۱. قپو طر قازی . ۲. بر نوع

قونداجی آلی. || صاغ قول =
 مینه. || صول قول = میسه .
 [« قول یمن » و « قول یسار »
 کبی کولج تعبیر استعمالندن
 اجتاب ایتلی.] || قره قول =
 ۱. کجه کزن محافظه عسکری.
 ۲. شهرک مواقع مناسبه سنده
 امنیتی محافظه یه مأمور عسکر
 بولوکلرینک اقامتنه مخصوص بنا،
 قره قولخانه ، مرکز. || قول
 قنات = جوارح، ال آتاق؛ قولی
 قنادی کسیک = حرکته غیر
 مقتدر. || قول قنات قالماق =
 چوق یورلمق و یا طایق یمک.
 || قول قنات قیرلمق = فتور
 کتیروب بر شیء یا باماق. || قول
 کبی = قول قایلینغنده، بول صو.
 || قول کزیمک = قوله چیقمق.
 || قول کسیک = قوت و اقتدار و
 حرکته مجال بر اقامق. || کشف
 قولی = دشمن عسکرینک احوالی
 تفتیشه و اراضی معاینه یه مأمور
 بولوک. || قول نظامی = صف
 اعتبار یله اولیوب اوکدن کری یه
 طوغری متمد عسکر ترتیبی.
 || هجوم قولی = هجوم ایچون
 آیرلمش عسکر. || قولی یتیشیر =
 مقتدر. || قول یورمق = بذل
 مساعی ایتک.

قول { سدن. عمر. چ: اقوال. ۱.
 سوز، لاقردی، سخن،
 کفتار: اونک قولیله حرکت
 ایدیور؛ فلانک قولنه کوره؛
 حضرت علینک اقوال مبارکه سی.
 ۲. فعل مقابلی: فعلی قولنه
 مطابق؛ اقوالی افسانه بکزه.
 میور. ۳. سوز بر ایتمه، سوز.

لشمه، مقاوله، موافقت: بز او.
 نکه قول ایتدک؛ قول و قرار
 ایتمشیر. || قول خود = کندی
 سوزی، کیسه طرفندن تصدیق
 اولنمیان مدعی سوزی. || قول
 مجرد = اثبات اولنمیان سوز:
 او دعوا کندیسنک قول مجرد.
 نده قالدی.

قول { ح. عمر. سوزله، سوز
 اوله رق. مقابلی: فعلاً:
 کندیسی قولاً بر چوق شیشلر
 وعد ایدیورسه ده فعلاً بر شیء
 یوقدر.

قول { و قولاً. با: قوله و قولہ.

قولایه { س. آق ساقز دیکنی
 دخی دینان بر جنس
 نبات.

قولاج { س. انسان ایکی قولانی
 آچدیغی وقت برینک
 اوچندن دیکرینک اوچنه دک
 اولان مسافه اولچیسکی که ایکی
 معمار آرشیینی اعتبار اولنور،
 باع: بو قویونک سسکز قولاج
 دریکلسکی واردر. || قولاج قو.
 لاج = بول بول، فراخ فراخ،
 فرسخ فرسخ.

قولاجلامق { فته. قولاجله او.
 لچمک، مساحه
 ایتک. [اکثریا عمق حقتنده
 مستعملدر:] بو قویویی قولاً.
 جلادیکزیمی؟ = فل. سرعتله
 یوریمک. [بو معنا ایله استعمالی
 متروکدر.]

قولاجان { س. چاپول و سرقت
 نیتیه کزوب طو.
 لاشمه: او طرفله قولاجان
 ایتدیلر، قولاجانه چیقیدیلر.

قولاغوز { س. ۱. یول کوسترن،
 یولی بیلدیکمز ایچون قولاغوز.
 سز کیده میز؛ انسان بیلدیک
 شهری کزوب سیر ایتک ایچون
 قولاغوزه محتاجدر. ۲. کلین
 و کوگیه و سائر آدملره بعض
 مراسم و احوالده اصول و
 عادتلری کوستروب اوکرتن
 آدم. ۳. دیکزده سواحلک و
 لیان مدخللرینک احوالی بیلیر
 آدم که سفائ قپودانلری بوله.
 لرینه محتاج اولورل: بحر احمرده
 قولاغوز سز کز یله سز؛ لیانه
 کیرمک ایچون قولاغوز آلمق
 اقتضا ایدر. ۴. بعض حیوان
 زمره و قطارلرینک اوکنه دو-
 شوب اولنلری سوق ایدن
 حیوان: طاقله اوچان قوشلرک
 قولاغوزی واردر؛ بیلدیرچین
 قولاغوزی؛ دوه قطارینک قو-
 لاغوزی مرکبدر. ۵. بوغدای
 و مصر باشاغنک اوجی. ۶. مرا-
 نسوزلرک اوفاق بر بورغو ویا
 مثقی که قالین بر ویدنک لچمه.
 سنه یول آچار. ۷. جراحلرک
 اولوقلی بر جنس میلی که عملیاته
 یول آچار.

قولاغوزلامق { فل. برینک
 ایتک، طرفین آرهنده واسطه
 اثتلاف اولمق.

قولاغوزلق { س. ۱. یول کو-
 دلات. ۲. بر تأهل ویا دیکر
 اثتلافک حصولنه توسط، میا-
 نجیاق: قولاغوزلق ایتک.

قولاق } ۱. انسان و حیوانده ایکی ایشیتکه مخصوص اولان ایکی عضوکه باشک ایکی طرفده بولور، اذن، گوش : انسان قولاغی؛ آت قولاغی. ۲. ایشیتکه، سمع، سامعه: قولاغی آغر؛ قولاق ویرمک. ۳. دیکمه، دقت. ۴. بر شیئه بر اوجندن مربوط پارچه، برشیتک بهاسنی و یا اسم و وزن و سائر احوالی مبین اوله رق مربوطی بولان کاغد و یا بز و مشین بار. چه سی و یا بر مکتوب و تلفر افنا. مه و سائر یه مرسل الیه طرفندن امضا و ااده اولمق اوزره مربوط علم و خبر کاغدی: بو وازورک قولاغی دوشمش؛ قیمتی قولاغنده یازیلیدر؛ کوتور. دیککز تذکره نك قولاغنی امضا ایتدیر دیکریمی؟ ۵. ایچی قیمه و سائر ایله طولمش یاصی خمور پارچه سی: قولاق چوربه سی. ۶. یتاغان و بیحاق کبی آلات جارحه قبضه سننک باشنده کی چتال چیقتدی: سیوری، یاصی قولاقلی بیحاق. || قولاق آصمق = دقتله دیکمه مک، سویلین سوزی قبول ایتک: کندیسنه سویلدم، نصیحت ویردم قولاق آصمدی؛ بئم سوزمه قولاق آصدی. || آغر قولاق = قولای ایشیتیر، صاغرجه. || اشک قولاغی = بر جنس نبات. || آبی قولاغی = بر شقایق. || الی قولاغنده = حاضر، مهیا. || قولاق اوق = طام قوروغی. || قولاق اوغلدیسی = اصلی اولمستزین قولاقده حاصل

اولان اوغلدی و سس. || قو. لاق، کوز قولاق اولمق = متیقظ اولمق، دقتلی طاور اتمق. || بالیق قولاغی = بالیغک قولاغنه بکزر عضوی که نفس یرینه صوبی اورادن آلیر. طراق. || قولاق بوکک = توصیه و اخطار ایتک، عقلنه کتیرمک. || قولاق توزی [طوغریسی: قولاق دوزی] = انسان قولاغک آشانی یه صار. قان یومشاق یری که کوبه تعلیق اولنان یردر، بنا گوش. || جان قولاغیله دیکمه مک = غایت دقتله دیکمه مک. || چیقریقچی قولاغی = بر نوع دمیر نلم. || قولاق چینلا مق، قولاغی چینلاسون. || چینلامق. || دکیز قولاغی = بر جنس نبات. || قولاغی دلیک = آگاه، زیرک. || دوهده قولاق = نسبة جزئی شیء، بپوک بر شیء یاننده پک کوچکی. || شیطانک قولاغنه قورشون = شیطان ایشیتسین، نظر دکسین. [شا. یان غبطه برحال ذکرنده سویلنیر تعبیردر.] || طاوشان قولاغی = بر اوت. || قولاق طوتمق = دیکمه مک، دقت ایتک. || قولاق طو. لدریمق = اسماع ایتک، اقعاع و الزام ایتک. || قولاق طولوغونلی = چوق ایشیتکه استحصال اولنان معلومات. || قولاغنه قاچان = چابوق یورور قویروغی چتال بر کوچک قره بوجک. || قو. لاق قبارتمق = رنگ ویرمکستزین دقتله دیکمه مک، کیزلیدن قولاق ویرمک، قولاق مسافری اولمق. || قبا قولاق = بر نوع خسته لاق.

|| قره قولاق = پوستی کورک یاپیلان و آرسلاک آرتدیغنی بدیکی مصال قبیلندن متواتر اولان بر جنس و شاق، آناطولی و شاعی. || فلم قولاق = بعض آتلیک کسملش قلم بیجیمنده کوچک و کرز ل قو. لاق لقرلی. || قوزی قولاغی = سبزه دن معدود میخوشجه بر جنس یپراق. || قولاق قیقر. داغی = قولاغک باشدن طیشاری اولان چیقتدیسی، صدفه الاذن، یلمازه. || قولاغنه قومق = اخطار، توصیه ایتک: بو ایشی قولاغنه قومشلم. || کچی قولاغی = قوزی قولاغنک بر نوعی، سبزه کنی قو. لالانلان میخوشجه یپراق. || کله قولاق = هیئت، قلیق، چالیم: کله قولاق یرنده = چالیمی کوزل، بیجیملی || قولاقده کوبه = دقتله ایشیدهرک حفظ اولنان سوز: بو سوز قولاغک زده کوبه اولسون. || قولاغنه کیرمک = دقتله دیکمه مک: اونک قولاغنه سوز کیرمز. || بر قولاقدن کیروب بر قولاقدن چیقمق = ایشیدوب دیکمه مک. || قولاق کیریشده اولمق = ایشیتک اوزره دقتلی اولمق، دائما متیقظ بولمق. || قولاق مسافری اولمق = رنگ ویرمکستزین سویلین سوزله قولاق ویروب ایشیتک: بر شیء سویلشپورلردی بن ده قولاق مسافری اولدم. || قولاق ویرمک = دیکمه مک، احاله سمع ایتک. || یرک قولاغی وار = بر شیء نه قدر کیزلی سویلننه ینه طو. یلیر. || قولاق یومشاعی = ممه سی.

قولاق { ص. قولی سقط (دود) .
 [قولوق دخی دینیر.]
 قولاقچیپین { س. [تر. قولاق
 ایله فا. چین دن
 مرکب غلط تعبیر] بعض طایفه
 وکلاهلرک قولاقلری اورتکه
 مخصوص ذیلی.
 قولاقسز { ص. قولاغی کسک
 (حیوان) .
 قولاقنی { ص. قولاقلری و یا
 اوزون قولاقلری او.
 لان : اوزون قولاقنی ؛ کسک
 قولاقنی ؛ کوزل قولاقنی . =
 س. ۱. اشک، مرکب، حمار، خر.
 ۲. بناغان بیباغکنک بر نوعی.
 قولاک { یاخود قولان . س. ۱.
 اگلی اورمه قوشاق ،
 یاصی ایپ . ۲. حیوانک اکر و
 سمرخی اوستنه ربط اتمک او .
 زره بلنک آلتندن کچیریلرک
 باغلانان اورمه ویا قایش باغ :
 اکرک قولاقنی صیتمق ، کو .
 شتمک . ۳. صالحجاق ایپی . ۴ .
 چادیر کنارینه دیکین اگلی و
 قالین شربت . || قولاک اورمق =
 صالحجاقده آباق اوسق . قارشیلقلی
 صالحلامق . || قولاک یری = آنک
 بلنک اورته سی .
 قولای { ص. زحمتسز ، زور و
 کوچ اولمیان ، سهل ،
 یسیر ، آسان : قولای ایش ؛
 قولای درس ؛ اصول جدیده
 ایله اوقومق اوکرتمک پک قو .
 لایدیر . || قولای کله = ایش
 باشنده بولنازلره نجه ودعا
 تعبیر یدر . = ح. قولایقله ،
 سهولته ، آسان اوله رق : بو
 اصول ایله چوجقلر پک قولای

اوقومغه آلیشیرلر . = س. ۱ .
 قولایق ، سهولت ، یسر : قو .
 لاینی بولق ؛ اونک قولایق وار .
 در . ۲ . چاره ، تدبیر : برقولاینه
 باقق .
 قولایجه { ص. اولدجه سهل و
 آسان ، پک زحمتلی
 اولمیان . = ح. سهولته : قو .
 لایجه اوکرندی .
 قولایجه جق { ح. پک زیاده
 سهولته : قولای .
 یجه جق اوکرنیلیر .
 قولایلاتمق { فته . و :
 قولایلاشدیرمق { فته . ۱ .
 آسان اتمک ، تسهیل اتمک ،
 مشکلاتنی رفع وازاله اتمک :
 تحصیل قولایلاتمق ، قولایلا .
 شدیرمق ایچون تدریسده یکی
 اصوللر ایچناد اولنمشدر . ۲ .
 اکانته تقرب اتمک ، ختامه یاقلا .
 شدیرمق : نقشی ، یازی یی ، کریز .
 ۴۰ یی قولایلاتمشسکز .
 قولایلاشمق { فل . ۱ . سهل و
 آسان اولمق :
 یکی اصول تدریسله تحصیل خیلی
 قولایلاشدی . ۲ . ختامه یاقلا .
 شتمق ، اکانته آز برشی قالمق :
 یازدیغکنر کتاب قولایلاشدی می ؟
 یایی قولایلاشمش .
 قولایلامق { فته . ۱ . تسهیل
 تقرب ایتدیرمک . = فل . ۱ .
 کسب سهولت اتمک . ۲ . قریب
 ختام اولمق .
 قولایلاندرمق { فته . قولایلا .
 اتمق ، تسهیل
 اتمک .

قولایلاتمق { فل . ۱ . کسب
 سهولت اتمک ،
 آسان اولمق . ۲ . ختامه تقرب
 اتمک ، نیتکه یاقلاشمق : ایش
 قولایلاندى .
 قولایلاق { س. ۱ . زحمتسزک ،
 سهولت ، یسر ، آسانی :
 اصول جدیدده قولایلاق وار .
 در . ۲ . چاره ، تدبیر ، واسطه :
 قولایلقنی بولمق ؛ بر قولایلاق
 دوشونمق . ۳ . وقت و حال مسا .
 عده سی ، ضرورت ضدی ، آنچه
 جه سهولت : بوکونلرده قو .
 لایلمق یوقدر . || قولایلقله = ۱ .
 سهولته ، زحمتسزجه : یازی یی
 قولایلقله اوکرندی . ۲ . وسائط
 و تسهیلات لازمه ایله : کتابلری
 کندینه مخصوص بر قولایلقله
 جلدلیور .
 قولایلمسی { ص. قولایجه ، زحمتسز .
 جه .
 قولاب { س. ۱ . قابلرک طوتیله .
 جق یری ، حلقه سی ،
 عروه : بارداق ، قزغان ، دستق ،
 کوکوم قولی . ۲ . نج . وسیله ،
 بهانه ، سبب . || قولب طاقق = بهانه
 دره یان اتمک ، وسیله آرامق .
 || یوه ورطایه قولب طاقق = هر
 شیئه بر بهانه آرامق ، بهوده
 وسیله لر قومق . || اوجنی قولبنی
 غائب اتمک = زره دن طوته جغنی
 ییلمه مک ، حسابی شاشیرمق .
 || قولای قولاغی یوق = طوته جق
 یری یوق .
 قولایی { ص. طوته جق یری ،
 حلقه سی اولان : قولایی
 بارداق ؛ قولایی شعمدان .
 قولیه { س. [فا . کلبه] دن
 اوده بو . Καλύβη دن

که اورتمه دیمکدر [بکچی و باغوان و چوبان کبی آدمک بارخه سنه مخصوص چالی چرپیدن محافظه لی کوچک یر ، افاق و فقیرانه کویلی اوی : بکچی قو . لبه سی ؛ بالیقیرلرک قوبله لری .

قوتلوق { س . ۱ . قولاک کوسک قوتلوق } یانله اووه وزه فصلنک آلتنده تشکیل ایلدیکی زاویه ، ابط ، بغل : قوتلوغنده برچیمان چیقمش . ۲ . کنار ، کوشه ، تنها و قوتی یر : اوراسی بر قوتلو - قدر . ۳ . صوقاق کوشه لرندده دکان و سائره شعبه سی : قوتلوق بقال ؛ قوتلوق میخانه . ۴ . تلال واسکیچی دکانی . ۵ . قول طیا . نه جق برلری یعنی ایکی یاندن کنارلری اولان بیوک صندالیه ، قوتلوقلی صندالیه . ۶ . مج . مدا . هنه ، یوزه قارشى مدح : قوتلوقی سور ؛ قوتلوغه کلیر . ۷ . مج . تفاخر ، اوغمه . || قوتلوق آلتنه آلمق = تحت جایه یه آلمق . || قوتلوق آتی = قوتلوق ایچی ، او یوغی . || قو . لنوق دکنکی = آیاق اوستنده طور یله مدیغی حالده قوتلوغه قو . یوب طیانه جق اوزون وباشی ایکی طرفدن قیوریق دکنک ، متکی . || ۵ . قوتلوق خلایطی = کهنی ریختیمه صیقه قیچون باش و قیچ طرفندن ویریلن پالامار . || سم . قوتلوق زاویه سی = استحکامک بر صورت مخصوصه . ده کوشه طایبه سی . || قوتلوق رسمی = زفاف کونی گوگیگ کلینک قوتلوغنه کیروب قادینلرک اورته سندن کچرک او طه سنه

چیهارمسی رسمی . || قوتلوق قبارمق = برینک مدح و مداهنه . سندن تفاخر ایتمک . || قوتلوغه کیرمک = برینی وبالخاصه کوگی کاینی قوتلوغندن طوتوب یو - روتمک ویا بر بره چیقارمق . || قوتلوق ویرمک = یوزینه قارشى مدح ایتمک ، مداهنه ایتمک . || قوتلوغه ویرمک = کاینی قوتلوغنه کیرمک اوزره کوگیه تقدیم ایتمک .

قوتلوقچی { س . ۱ . مستعمل شینلر صاتان و ترک لردن اشیا آلان کیسه . ۲ . شعبه میخانه جیسی ، بر میخانه شعبه سنی اداره ایدن آدم . = ص . یوزه قارشى مدح ایدن ، مداهن .

قوتلوقلامق { فت . ۱ . قوتلوغنه کیرمک ، قوتلندن طوتومق . ۲ . یوزه قارشى مدح ایتمک ، مداهنه ایتمک .

قوتلوقلی { ص . قول طیانه جق بری اولان : قوتلوقلی صندالیه = ساده جه قوتلوق دخی دینلن کنارلی بیوک صندالیه ، کرسی .

قوتلوقچی { س . ۱ . بکچی ، فاردیان ، دیدبان : کوروک قو - لجیسی . ۲ . خدمتچیره قیوبولوب یرلشدیرن کهما ارکک و یا قاری : قولچی یه خدمتچی اصمارلامق .

قوتلوقچلیق { س . بکچیلک ، غاردیانان .

قوتلوقچاق { س . بیلکه طاقیلان یو . گدن اورمه الیون .

قوتلوقداش { س . ص . آرقداش ، معین ، یارداق .

قوتلوقه { س . [یو . Choléra که صفرادیمک اولان Cholera دن مشتقدر .] معروف برصا - لغین خسته لی که منبجی هندستانک کنک وادی و منصبیدر : قولره ظهور ایتمک ؛ قولره یه طوتلوق ؛ قولره میقرونی .

قوتلوقه { س . [آلامجه Colza] یاغی چیقار بلان بر نوع ییانی لخنه تخمی ، خلم زیتی ؛ قوتلوقه یاغی .

قوتلوقغان { س . بر نوع چتالی دیکن ، قانلیان اونی .

قوتلوقلاب { س . [عر . « قلاب دن »] عادی ایلک ویا اوتره یه خالص ویا ساخته صرمه صارمغه مخصوص بر نوع چرخ : قوللابدن چکمک ؛ قوللابدن چکشمش .] ساخته صرمه یه ویریلن « قلابدان » اسمی بوندن غلطدر . ۲ . برجنس منتشه : قاپوقوللابی .

قوتلوقلامق { فت . ۱ . آراشدرمق ، قوتلوقلامق ، سؤال و تفحص ایتمک : خاطرخی قوللامق . ۲ . تصاحب وحمایه ایتمک ، قایرمق : اونی فلان ذات قوللابور . ۳ . بکه مک ، انتظار و ترصد ایتمک : فرصت ، الیه مستعملدر .] بزجه الیه مستعملدر .]

قوللابدیرمق { فت . ۱ . استعمال قوللابدیرمک : قالا لایسز باقرلری آشیجی یه قوللابدیرمالمی . ۲ . برایش ویا مامور - یته دستخدام ایتمک ، خدمته بولندیرمق : معلومات تجاریه سی اولمیان آدملری مغازه ودکان خدمت لرنده قوللابدیرمازلر .

قوللائق { ف. ۱. استعمال او-
او قاشلر شمدي قوللائيور .
۲. بر خدمت و مأموريتہ تعين
اولئق، ايشده بولنديرلق، قاير.
لمق، استخدا م اولئق : دولت
مأموريتلرنده بويله صادق و مقدم
آدملر قوللائيلير . ۳. ضبط و
اداره اولئق، ضبط آلتنده بو-
لنديرلق : قوللائيله ميه حق
صورته سرتدر ؛ آزغين آتک
قوللائيسي نه قدر مشکل . ۴.
اسکدلمک، کيملمک و يادوشنک :
بو بوتين قوللائلشدر ؛ او کتاب
هچ قوللائلامشدر .

قوللائق { فته . ۱. ايشده بولند-
يرمق ، ايشلتمک ،
استعمال ايتک : بو آتی خانفي
ايشده قوللائيورسکز ؛ يازی
يازمه ده دمير قلم قوللائيور .
۲. خدمت و مأموريتہ تعين
ايتک ، خدمته بولنديرمتق ،
قايرمق ، استخدا م ايتک : بوباغچه ده
قاج باغچوان قوللائيورسکز ؛
کنديسيني هچ بر مأموريتده بو-
لالئق ايستيور . ۳. کيمک ،
دوشتمک ، اسکيتمک : بوچيزمه بي
هچ قوللائندم ؛ بوکچه يک آز
قوللائندی . ۴. بر شئ يسيوب
ايچکي ويا آلمني عادت ايدتمک :
توتون قوللائيور ؛ انفيه قوللا-
نيور ؛ اکثريا معدن صوني بو-
لائيوردي . ۵. اداره و تصرف
ايتک ، بويله صرف و استهلاك
المک : آلديفي آچمه يني ايني بو-
لالئدی ؛ قوللائيسي بيلسه آز
يراد دکلد . ۶. ايشلتمک ، چو-

يرمک : آرابه قوللائنه بيليرميسکز ؛
او يک کوزل بيلکن قوللائير ؛
آيشميان آدم قليج قوللائنه ماز .
۷. اتخا ذ ، ادارم ايتک ، طومتق :
آغز قوللائق = اداره لسان
ايتک ؛ اويله برلسان قوللائندی ؛
بن آدمنه کوره لسان قوللائيرم .
۸. مدارا ايتک ، ايچايه کوره
معامله ايتک : نه چاره کنديسيني
قوللائملي . ۹. معامله زوجيه ده
بولئق ، مترس يعني دوست اتخا ذ
ايتک : بر چوق وقت فلان
آدم قوللائمشيدي . || بول بو-
لالئق = اسيرکه مه مک ، اسراف
ايتک . || خور قوللائق = مبتدل
ايتک ، کوزتمه مک . || ايدپه ده بو-
لالئق = تحت القهر طومتق ، جبراً
استخدا م ايتک .

قوللائمه { س. قوللائق ايشي ،
استعمال ، استخدا م ،
اتخا ذ . با : قوللائق .
قوللائيش { س. ۱. قوللائمه ،
استعمال . ۲. سهو-
لت ، اويغولاق ، راحتلق : بو اوک
منظره سي کوزل ايسه ده قوللا-
نيشي يوقدر .

قوللائيشلي { ص. و :

قوللائيشلي { ص. اويغون ، ايني
يک قوللاي ، راحت : چوق بو-
لائيشلي ، قوللائيشلي اودر ؛ يک
قوللائيشلي بريازيخانه ياپديرمش .
قوللائشمک { ف. ش. سوزلشمک ،
سوز باغلامق ، مقا-
وله ايتک : يارين آوم کيتمک
اوزره کنديسييله قوللائشک .

قوللق { س. [آخرنده کي « لقي »
ادات مصدر يتدر .] ۱. قول
حال وصفتي ، عبوديت ، بندکي ،
رقيت ، مملو کيت . ۲. جناب حقه
قارشى قوللق و مخلوقيت وظيفه سي ،
عبادت ، طاعت : انسان خالقنه
قارشى قوللغني ايضا ايتلي .

قوللق { س. [آخرنده کي « لقي »
ادات ظرف يتدر .] ۱. مح-
فظه امنيت و آسايشه مأمور
عسکر بولوکنک محل اقامتي ،
مرکزي ، قره قول ، قره غول :
هر محله بر قوللق واردر . ۲.
نوبنجي مسکني ، نقطه : هر کوشه
ده بر قوللق وار ايدى .

قوللق { س. کوملاک بکلرينک او-
چلرينه طاقيلان اکرتي
قولله لي قولچاق چفتي : ياقه لق
قوللق .

قوللجی { س. ۱. وقييله قره
غول ضابطي . ۲.
يکچيري اوجاننده بر کوچوک
ضابط .

قوللي { ص. قوللري يعني يکلري
اولان (لباس) : قوللي
فانله .

قولنامه { س. فا . [عر. قول =
سوز - فا . نامه = محر-
رات] بر مقاوله و معااهده يني
حاوي اوله رق يازلمش و امضا-
لامش کاغذ . (مقاوله نامه ده
مستملدر .)

قولنج { س. سنځ . عر. [يو . Kwλ]
[xɔ] ط . ۱ . شدتلي
باغرساق آغريسي . ۲ . وقتيله
رثيه يعني روماتيسمه و جمع مفا-
صل علتته ده بونام و يريليردي .
|| قولنج اوقی = بر جنس نبات

طی. || قولنج قیرمق = چوق
اوغمق.

قولوچقه } س ص ۱. یومور -
طهیه یاتمش یا پلچ
چیقارمش و یاخود یومورطه
یاتمی اوزره قیزمش طاق که
غورق غورق ایدوب توکلرینی
قبارتهرق کزر: بو طوق قولو-
چقه اولمش؛ اوج قولوچقه مز
واردر. ۲. مج. یرندن اویناماز،
تنبل او شنگن آدم. = س. قو-
لوچقهلق، طاوغک قولوچقه
اولسی، قولوچقهلق حالی: طا-
وقلمزک اوچی قولوچقه یه
یاتدی = قولوچقه اولدی.

قولودیقم } س. (لا. Collodi-)
[um] کیم. طیده و
فوطوغرافلقدده مستعمل بر مایع
که سورلدیکی شبتک اوزرینه
دری کبی بر طبقه تشکیل ایدر.

قولوزیدییه } س. (ر.) برجنس
(کوچک اسقوسری
بالیغی، قولوزک کوچکی.

قولوم } س. یابک قوی.

قولومبور } س. (یتا.) مج. ۱.
آنا دیرکک قابله یا
یندن دسته مورسینه قدر او
لان قسمی. ۲. اسکی اخشاب
سفاش حربیسه نک باش و قیچ
لومبارلرینه قونیلان اوزون
برجنس طوپ، فر. - Couleuv-
rine

قولون } س. پک کوچک اشک
(یاوروسی. [دها بیوکنه
صیبا دینیر. - اصل ترکیه ده
یانی اشک دیمکدر.]

قولونلامق } فل. فته. (دیشی
{ اشک) یاوربلامق.
{ قیصران حقنندهه بعضاً قو-
لایلیر. }

قوله } یاخود قوللا ص. { اصلی:
{ خولاقوکه هلاکو دخی
بوندن فارسیه یه نقل اولمشدر. }
قیزل ایله بوز رنگاری آره سننده
بر لون مخصوصده بولان: قوله
صاچلی آدم: قوله آت. = س
قوله آت، سمند.

قوله } س. (یتا. Colla) ۱. کاغد
{ وسائره بایشدیرمنه مخصوص
قاینادلمش نشاسته دن عبارت
معجون، نشاسته طرفقالی: قوله
سورمک، قوله ایله بایشدیرمق.
۲. مرانغوزلرک تخته لری یا پشید-

یرمق ایچون قولاندقلری طو-
تقال. ۳. کوملک وسائره
سوروب اوستندن اوتولمکله
دیک و پارلاق بر قوم و یرنکه
مخصوص نشاسته دن معمول
بیاض پارچه جکار که صریه قار-
یشدیربلوب قوله لانه جق شیء
ایچنه بانیریلیر: انکایز قله سی.

۴. قوله دینلن بوتوزک کوملک
وسائره سورلمی ودها طو-
غریسی کوملکک قوله مخلوطنه
باتیریلوب اوتولمیه سی: کوملکری
قوله یایمق: اوتو قوله بیلیر بر
خدمتچی قیز.

قوله } س. « قله » نک غلط املا-
{ سیدر. با: قله.

قوله لامق } فته. ۱. کوملک وسا-
{ ژه نی قوله ایتدیر-
مک: کوملکری کیمه قوله لاتیور-
سکرز؟ ۲. قوله ایله بایشدیرتمق:
شونجره لری قوله لاتملی.

قوله لامق } فته. ۱. کوملک وسا-
{ ژه نی قوله به باتیروب
اوتولمک: بو خدمتچی کوملکری
پک کوزل قوله لایور. ۲. قوله
ویا طوتقال ایله بایشدیرمق: شو
کاغدی بر مقوا اوزرینه، قاپلا-
مه بی تخته اوزرینه قوله لارلر.

قوله لامق } بی. ۱. قوله ایله یا-
{ یشدیرمق. ۲.
قوله به باتیریلوب اوتولمک،
قوله ایدمک: بو کوملکری
قوله لایمور، زور قوله لایبور.

قوله لی } ص. ۱. قوله به باتیریلوب
{ اوتولمیش: قوله لی کو-
ملک. ۲. نشاسته قله سیله ویا
طوتقال ایله بایشدیرلمش: قوله لی
طوغرامه.

قولی } ص. عر. ن: قوله سیوزه
{ منسوب و متملق: آثار
قوله و فعلیه.

قولیوز } س. (ر.) اسقوسری به
{ بکزورآندن دها بیوک
بر بالق که کوچکنه قولوریدییه
دینیر.

قوم } س ۱. پک اوافق و سرت
{ دانه ل حالنده اولان طوبراق،
رمل، ریک: دره قومی؛ دکنز
قومی؛ ایری قوم = دانه لری بیوک؛
اینجه قوم = دانه لری کوچک.
۲. اینجه طوبراق، توز. ۳.
یازی نی قوروتتمه یاریان ریک.
۴. آرمودده و سائر بعض میوه-
لرده دیشلره طوقونان سرت
دانه جکار. ۵. بعض منسوجاتده
پک اوافق و صیق بککدر. ۶.
مثانه بوکرکنده و قره جکرده
حاصل اولان اینجه طاشلرعلنی:
مثانه سننده، قره جکرکنده قوم
واردر؛ ادرارنده قوم کلبور.

۷. مج. کثرتدن و ازدحامدن
کنایه اولور: قوم کبی قینامق.
|| مج. قومده اوینامق = محروم
ارلق. || قوم بالینی = سققتور.
|| قوم ساعتی = ایکی طرفلی
و آره لری اینجه بر دلیکه اختلاط
ایدر جامدن بر کوچک قاب که
بر طرفنده کی اینجه قوم باش
آشاغی چورلدکده تام بر ساءتده
او بر طرفه آغله زمانی اولچمه که
آلت اتخاژ اولور. || قوم کبی =
غایت چوق. || قوم میدانی = تعلیم
و جناسیتقیری

قوم { سذ. عر. ج: اقوام. ۱.
جماعت بشریه، بینلرنده منا.
سبت اولوب بر هیئت تشکیل
ایدن انسانلر، کوچک امت و یا
بر بیوک امتک بر شهبه سی: کرد
قومی؛ چرکس قومی؛ ترکان
قومی؛ اقوام عرب؛ قوم عاد؛
قوم ثمود؛ قوم و قبیله؛ آفر.
یتقای جنوی اقوام وحشیه سی.
۲. بر بیغمبرک بعث بیورلدینی
جماعت: قوم نوح؛ قوم لوط.
قومار { قومارجی، قومار خانه.
با: قار و سائره.
قومار { سذ. طاغ کلی و (رودو-
دندرون) دینان بر جنس
آغاج که کراسته سی قرمزلی اولوب
مقبولدر: قومار آغاجی.

قومالاق { سذ. با: غومالاغه.
قوماندار { قوماندارانق. دا: قو-
ماندان و سائره.
قومانداریه { سذ. قبریس جزیره-
سنک مشهور بر
جنس قیتملی شرابی.
قوماندان { سذ. (فر. Comman-
dant) بر قطعه عسکریه.

نک باش ضابطی، آسری: اردو،
فرقه، آلائی، طابور، بولوک
قوماندانی: ژاندارمه، قوماندانی:
قوماندان پاشا؛ باش قوماندان؛
بحریه قوماندانی = بر فیلوبه قو-
مانده ایدن آمیرال. (فرانسز.
جه ده اولدینی کبی لسانمزده
بیکباشی، مناسیله قوللانماز.)
قوماندانلق { سذ. بر قطعه عسکریه.
نک باش ضابطی،
آسراکی: اردو، فرقه، آلائی،
طابور، بولوک قوماندانلقی؛
باش قوماندانلقی؛ اوچبچی اردوی
هایون قوماندانلقه.

قوماندانی { صذ. «قوماندان»
لفظ اجنبیسنه عر.
یاء نسبت علاومه سیله متشکل
غلط تعبیردر) قوماندانه منسوب
و متعلق و یا عائد: جانب عالی
قوماندانی به. = سذ. یاء مصدر.
ریشه یه غلط تعبیر) قوماندانلق:
ایفای وظیفه قوماندانی.

قوماننده { سذ. (فر. Comman-
de) عسکره و یریان
امر، عسکری اداره ایتمه، قو-
ماندانلق: بو عسکره، اردویه،
فرقیه، بولوکه کیم قومانده اید-
یور؟ قوماننده مقتدر بر ضابطی،
۲. امر، آسریت، حکم: بو اوده
کیم قوماننده ایدیور؟ بو داژه
کیمک قوماننده سنده در؟

قومانیه { سذ. (یتسا. [مج. ۱.
کمی ذخیره سی، برسفتنه
حریه ایچنده بولنان خلقک اغا.
شه سیچون کمی یه طولدی یریان
ارزاق؛ قومانیه مأموری. ۲.
کینک ارزاق وضعنه مخصوص
محل، کلاری. ۳. پیاده قایفک

قیچنده کی طولایچنیز.

قومباره { سذ. ۱. «خبره»
(دن غلط) با: خبره.
۲. چوققلرک باره قویوب بر-
یکدیرمک ایچون آغرسز و یالکیز
باره نک کیره سنه مساعد و
چیتمه سنه مانع بر طار یاریغی
اولان طوبراق و سائرده یو-
وارلاق کوچک قاب که صوکنده
قیریلوب ایچنده کی آغجه آلنیر.
قومباره جی { خبره جی، خبره
خانه.

قومپاس { سذ. ۱. (فر. Com-
pas) پرکار، برکل.
۲. مج. اولچوب بیجمه، مساحه:
قومپاس اتمک. ۳. ترتیب، قور-
مه، تصمیم. ۴. حیله، فساد،
تزویر: قومپاس قورمق. ۵.
(فر. Composteur دن) طبع.
مرتبلرک حروفی دیزوب سطر
بوینده صره لامق اوزره الهه
طوتدقلری دمیردن آلت که
حروفاتی آلان ایچی ویده ایله
آچیلوب قیاینر. ۶. نکلا. Com-
passe دن) مج. بوصوله، کیملرک
رهئاسی. || چاپ قومپاسی =
چاپ قطرینی مساحه ایتکه
مخصوص اکری ایاقلی پرکار.

قومپاسلی { صذ. ۱. ترتیب و
تصمیم اولتمش،
۲. فسادلی، تزویری:
قومپاسلی ایش.

قومپانیه { سذ. (فر. Compa-
gnie) ۱. شرکت:
واپور، دمیر یول قومپانیه سی؛
آنونیم قومپانیه = اسمسز شرکت.
۲. مج. زمزه، طاقم، جماعت:
اونلر هپ بر قومپانیه در.

قوجی } س. ابنه خرجی وسائرہ
ایچون قوم طاشیوب
صانان آدم.

قو مدیہ } س. بو. Κομωδία
دن ماخوذ فر. Co-
médie دن ۱. کولیدر تیاترو
اوبونی، مضحکہ. ۲. مج. کولنج
ایش، مسخره لاق: ایشی قومدیہ.
[مضحکہ واضحوکه لغتلی طو-
رورکن استمهالنده احتیاج
یوقدر.]

قوسرال } ص. [اصلی: «قوگور
آل». رنکنی آ-
کدیردیغی «قوم» دن ویا «قو-
مری» دن مشتق اولسی ده
مخملدر.] قویو صاری، آچیق
کستانه رنکی: قوسرال صاجلی،
قوسرال صقاللی.

قوسری } س. [فا. قری] کو-
کرجیندن کوچورک
بوز رنکنده وکرداننده سیاه
حلقه لی بر قوش که یبانیسی و
اهلیسی اولور واتی ینیر. اوفاق
بر جنسنه یوسفیق دیرلر. || مج.
آرپه جی قوسریسی کبی = محروم،
مهمجور. || قوسری کوسکی =
قویو بوز رنکی. || قزیل قو-
مری = حق اوران قوشی. || یبانی
قوسری = اوگیک.

قوسسال } س. قوملق بر، قومه
مستور اولان دکیز
کناری.

قوشوشو } قومشولق. با: قوشوشو
وسائرہ.

قوشومق } یاخود قوشومق. فت. مض.
قور، قویار. ۱. یرلشدر-
مک، وضع ایتمک: شو بوغچه-
بی مندرک اوزرینه قو؛ ذخیره بی

نزهیه قویورسکنز؛ بو کوبه صو
قورلر: آته اکر قومق. ۲.
براقق، ترک ایتمک: کتابی لندن
قوماز؛ صکردهیه قومق؛ دعوت
ایتمک کیسه قومدی. ۳. مساه.
عده ایتمک، براقق، مسامحه
ایتمک، مانع اولماق: قودیسین؛
مسافرلر کیتک ایسترلسه قو-
مایک؛ قومدیله کیسه م. ۴.
آلمق، صومق، قبول ایتمک:
مسافرلی نزهیه قویه جغز؛ آتی
آخوره قویک، ۵. طویتمق، بو.
لندیرمق، براقق: بنی آج قو-
دیله. ۶. آتمق، بوکلتمک، حمل
ایتمک، ویرمک: هرکسه بروظیفه
قودی؛ بو حیوانه چوق یوک
قومایک. ۷. نصب و تعیین ایتمک:
اورایه بر نوبجی قوملی؛ کند-
یسنی عمله تک اوستنه مفتش قو-
مشلر؛ بر ناحیه مدیرلکنه قو-
دیله. ۸. کیتمک، اوستنه آلمق:
یکی فس قومش؛ باشنه برکلاه
قومش؛ بو اثوابی بر دها قو-
مایک. ۹. طویتمق، ایتمک،
حاصل و پیدا ایتمک: سوت قایماق
قومش؛ بو طاش یوصون قو-
مش؛ یاره قابوق قودی. ۱۰.
قبول ایتمک، یرلشدرمک،
سوق ایتمک، جوجقلری مکتبه،
اوسته یه: صنعتیه قودی. ۱۱.
برشیتی پلشمک ویا اولمق اوزره
حاضراقمق: ترشی، شراب، سرکه
قودم؛ آشجی دهایمکی قومدی.
۱۲. قورمق، دوزلتمک: سفره-
بی قویغجه بزه خبر ویرک؛ یمکی
قودیکز سه کله م. || آتش قو-
مق = طوششدرمق، آتش ویر-
مک: صمان قولبلرینه آتش

قودیلر. || آد قومق = تسمیه
ایتمک: جوجمک آدینی قودیلر می؟
|| آرایه قومق = توسیط ایتمک،
توسیط ایتمک: احابدن برینی
آرایه قوملی. || اصقیده قومق =
تذبذب ایدوب پتیرمه مک، تسبیله
سورندیرمک. || الدن قومق =
وازلیمک، ترک ایتمک، یاغماق:
سز همتی الدن قومایک. || اور-
ته یه قومق = اظهار ایتمک، ابراز
ایتمک، اثبات ایتمک. || مج.
اوزرنه قومق = روزگار بر
درجه کسب شدت ایتمک. || اوسته
قومق = آرندیرمق، تزید ایتمک.
|| ایجری قومق = ایجری آلمق،
صومق، قبول ایتمک: کیدن
مسافرلی ایجری قومیورلر.
|| باش قومق = سردن چکمک،
فدای جان ایتمک. || بحث قو-
مق = اوکدول، یادس طوشمق.
|| برطرفه، بر یانه قومق = آر-
مق، صاقلامق، حفظ ایتمک.
|| بز قومق = بز یاغیق اوزره
ایلیکاری دستکاهه کرمک.
|| بوش قومق = محروم و بینوا
براقق، نصیب ویره مک = او
سزی ده بوش قوماز. || تم
قومق = تم طویتمق، پایدار او-
لمق. || حاله قومق = بر حاله
کثیرمک، حالی دکیشدروب
دیگر صورته تحویل ایتمک:
باقک معلولیت بنی نه حاله قودی؛
یاغسورک کثرتی بزم یاغچه بی
کول حالنه قودی. || رهن قو-
مق = ترهین ایتمک. || صکره یه
قومق = تأخیر ایتمک. || منت قو-
مق = امتنان ایتمک، باشه قاقق.

|| میدانه قومق = وجوده کثیر -
 مك، حاصل ايتلك : واقعا چا -
 ليشيورسده ميدانه پر شي * قو -
 ميور. || نشان قومق = اشارت
 ايتلك، اونوتماق، خاطرلامق .
 || ياننه قومق = انتقامنى آلامق،
 جزاسنى ويرمه مك : يابدقلىكى
 سنك يانكه قومايه جقم. || يولنه
 قومق = دوزلتكم، تسويه ايتلك.
 || يوله قومق = كوندرمك،
 ارسال واسبال ايتلك. || يولده
 قومق = يولده، بارى يولده برا -
 قق. || قويوب كيتمك = اوگىز
 براقق.

قومقومه } س. با : ققمه.

قوملق } ص. قومدن عبارت، قوم
 } حالنده : قوملق پر؛ قو.
 ملق اووه. = س. قوملق محل،
 قومسال.

قوملى } ص. ۱. قومى حاوى او -
 } لان، قومله ياپيلان :
 قوملى خرج. ۲. قوم كى دا -
 نهلى اولان : قوملى آرمود.
 ۳. بك اوفاق وصيق بگكلى :
 قوملى قازمير.

قومه } س. ۱. قومق ايشى. ! :
 } قومق. ۲. تق. اوطلنى،
 جاريه.

قوميته } س. [فر. Comité]
 } ۱. بر بيوك مجلس و
 انجمنك بر خصوص مذاكره و
 تدقيقون آيرلش شعبهسى،
 شعبه مخصوصه. ۲. نيت فاسده
 ايله مرتب هيتت.

قوميسر } س. [فر. Commis-
 } saire] ۱. بر شر -
 كت و يا اداره ممتازه نزدنده

جانب دولتدن تعيين اولمش
 مأمور مخصوص : بورسہ قو -
 ميسرى، رژی قوميسرى. ۲.
 مأمور مخصوص، فوق العاده
 مأمور، سرخص : تشكىل ايده -
 جك قونفرانسہ هر دولت طر -
 فندن برر قوميسر كوندربله -
 جكدر. ۳. پوليس ضابطى :
 پوليس قوميسرى؛ باش قو -
 ميسر؛ ايكنجى قوميسر.

قوميسرلك } س. قوميسر صفت
 } و مأموريتى. با :
 قوميسر .

قوميسيون } س. [فر. Commis-
 } sion] ۱. مجلس،
 شورا، موقت و يا دائمى انجمن :
 ماليه قوميسيونى؛ معاهده قو -
 ميسيونى؛ انتخاب مأمورين قو -
 ميسيونى. ۲. بلديه ادارهسى :
 قوميسيون آرابه لرى؛ قوميسيون
 چاوشلىرى. ۳. بر شهرك تجاريه
 فابريقه لر و يا ديكر محله بولنان
 دها بيوك تجار آره سنده توسط
 ايدن آدمك ايشى و بو توسط
 ايچون آلديفنى اجرت، سپارش،
 سپارش حق : فابريقه دن جلب
 ايده جككز مال ايچون يوزده
 ايكي قوميسيون ويره جكسكز.

قوميسيونجى } س. بر محلك
 } تجاريه فابريقه لر و يا ديكر محله بولنان
 دها بيوك تجار آره سنده توسط
 و ميانجيلى ايدن آدم، هيارشجى :
 فابريقه لر دن قوميسيونجى و ا -
 سطه سيله مال كيتيمك.

قوميسيرنجيلىق } س. ۱. تجار -
 } ايله فابريقه لر
 و يا مختلف محللرده بولنان تجار

آره سنده توسط و ميانجيلىق
 ايشى، سپارش : كنديسى قو -
 ميسيونجىلىق ايدبور؛ قوميسيو -
 نجيلفندن خيلى آچقه قزانور.
 ۲. قوميسيونجىنىك آلديفنى
 اجرت : بونك قوميسيونجىلىقى
 يوزده ايكي دن عبارتدر.

قوناق } س. ۱. يوليقلده كچه
 } قونونه جق پر، منزل :

يولجى يه قوناق و برمك = يانه جق
 پر تدارك ايتمك. ۲. انشاي
 سفرده طورمه، مكث و قرار،
 اوتوراق، درنك : اوراده پر

كون قوناق ايتدك. ۳. ايكي
 منزل آره سنده كى يول، مسافه،
 بركونلك يول، مرحله : بورادن
 ادرنه يه قاچ قوناقدر؟ او يولى
 اوج قوناقده قطع ايتدك. ۴.
 اقامتگاه، منزل، مسكن : اوراده
 قوناق طوتدى. ۵. بيوك او،
 دائره : پاشا قوناغى؛ رجال، كبرا
 قوناقلىرى. ۶. دائره رسميه،
 حكومت شعبه لر دن برينك بنا -
 سى : حكومت قوناغى. ۷. باشه
 قونان كيك : باشمه جوق قوناق
 پيدا اولور؛ باش قوناغنه قارشى
 علاج. || ۴. قوناق محلى =
 عسكرك قونديفى پر.

قوناقجى } س. ۱. انشاي سفرده
 } ايلرى كيدوب قو -
 ناق تدارك و تهيه ايدن آدم.
 ۲. ۴. سفر بر عسكرك يول
 انشاسنده قونونه جق محللرى تدارك
 و انتخابه موظف ضابط .

قونت } ص. [فا. كند] سيورى
 } و كسكىن و انجه اوليان،
 قالين، آغر، طيانيقلى : قونت بنا؛
 قونت آدم = حدت ذهنى اوليان.

قونت } س. [فر. Comte] آو -
روپاده بر اصالت عنوان
مخصوصی حائز آدم .

قونترول } س. [فر. Contrôle]
سوء استمالاتک
اوکی آلتق ایچون بر معامله
رسمیه یه قارشى واقع اولان
تفتیش و تحقیق، مقابله، مراقبه .

قونٹس } و یا خود :

قونٹسه } س. [فر. Comtesse]
آوروپاچه قونت اصالت
عنوانی حائز آدمک قاریسی
ویا اولنه مش قیزی .

قونتوش } س. تاتار بکلرینک
کیسکلری یوزی خر -
جلی طار قوللی اوستلک لباس،
قیانچه تک بر نوعی .

قونج } س. چوراب و چیزمه و
پوتین کبی شیتلرک یوقا -
ریسی، بالدره کان قسمی .

قونجسز } ص. بالدره کله جک
قسمی اولیان: قونجسز
آیاق قابی .

قونجلی } ص. بر درلو قونجی او -
لان: اوزون قونجلی،
قیصه قونجلی چوراب، پوتین و
سازره .

قونجولوس } و قره قونجولوس .
س. اومماجی و

غول بیانی کبی قورقومتق ایچون
ایجاد اولمش مخوف شخص مو -
هوم ویا آلو صورتنده مزاردن
جیققدینی زعم اولنان اولو،
وامپیر .

قونجه } س. [فا. « غنجه » دن]
با: غنجه .

قونداق } س. ۱. صیق باغلامش
طوب شیء . ۲. اسکی

طرزده صیم صیق باغلامش
چوجق . ۳. جوجنی بوسورتله
صاروب باغلامنه مخصوص بزلر
طاقی وعلی الخصوص بوغجه کبی
باغلانانی: قونداق بزی، بزلری؛
قونداقده ایکن؛ قوندا -
قدن چیقدی . ۴. توفنکک
کریسنده کی قسمی که آغاجدن
وقوتجه اولور . ۵. تکرلکسز

طوپک آغاجدن اولان استناد.
کاهی . ۶. آتش قومق یانغین
ایتمک ایچون یاغلی پاچاوره لرله
سائر طوتیشه جق شتیلردن
حاضرلانو ب صارلمش شیء :
قونداق قومق . ۷. قادیلرک
یعنی یه صاره رق ساده باش
باغلامه لری : باش قونداغی .

قونداقچی } س. ۱. تفنک
قونداقلرینی یعنی
آغاجدن اولان کری طرفلرینی
یاپان صنعتچی . ۲. قونداق یعنی
یاغلی پاچاوره قویه رق قصدا
یانغین ایقاع ایدن جانی .

قونداقلامق } فت. ۱. (چوجنی)
قونداغله صار
مق: چوجقنی بیقایوب قونداقلا.
دی . ۲. (قادین باشنی) ساده
یعنی ایله وصاچلرینی یمنینک ایچنه
طوبلایه رق باغلامق .

قوندره } یاخود قوندره . س.
اوکجه لی و آغرجه آیاق
قابی، اسقارینک قیاسی .

قوندره چی } یا قوندره چی . س.
قوندره و پوتین
وسائر آلافرانغه آیاق قابی یاپان
صنعتچی .

قوندره چپاق } یا قوندره چیلق .
س. قوندره ووبو .

تین وسائر آلافرانغه آیاق قابی
انواعی یایمق صنعتی .

قوندوز } س. [عمر . « قندز » دن]
تیون کبی بر حیوان که
کورکی اولور . || قوندوز بوجکی .
غلط اولوب اصلی: قوندوز بوجکی
با: قودوز . || قوندوز خایه سی =
قوندوزک قویروغی آلتنده بر
شیشدن چیقان مایع .

قوندوققور } س. [فر. Con-
ducteur] ۱ .
قولاغوز، مأمور، مدیر . ۲ .
تراموای و اومنیوس آرابه لرندن
بهرینک مأموری، بیکت ویرمه
و آرابه یی یورودوب طور دیرمغه
مأمور آدم .

قونده } س. بر نوع زهرلی او -
ر بوجک .

قوندرمق } فت. ۱. بولجی و مسلا
فره قوناق یایمق :
بزی کویده بر اوه قوندردیله -
۲. برلشدرمک، برطوندرمق،
اوتورتمق: الماسی باشنه قوندر -
دی . || توز قوندرمق = بر آدم
حقنده هیچ برقباحت و فنالق قبول
ایتمه مک، هر شتیدن تبره ایتمک:
کندیسی سودیکی آدمه توز
قوندرماز .

قونسولوس } س. [لا. Consulus]
شهنندر؛ جنرال

قونسولوس = باش شهنندر؛ ویس
قونسولوس = شهنندر وکیلی .

قونسولوسخانه } س. شهنندرخانه،
شهنندر قوناغی،
دائرة سی .

قونسولسلیق } س. شهنندرک .

قونسول } س. [فر. Console]
آینه آلتنه خونیلان

چکجهلی طولاب و یارافلی ماصه ،
آینه آتی ،

قونسولتوق { س. (یتا. Consulto) }
بر خسته تک مرضی
تشخیص اتمک و صورت تدوینی
قرار لاشدیرمق ایچون بر قاچ
طیبیک بالاجتماع مشاوره و مذا.
کرملری ، مشاوره طیه .

قونسولیده { س. فر. (Conso-
lidé) } سهام اوراقی .

قونسولیده جی { س. سهام اورا .
قیله سائر }
تحویلات و سندات تقدیه تک بیع
و شراسنی تجارت اتخاذ ایدن
وبونلرله برنوع قاراروینایان آدم ،
قوش قورصاغی ،
قونسه { س. قوش قورصاغی ،
قانی .

قونشدرمق { فت. مصاحبه و مکالمه
ایتدیرمک ، ایکی
ویاز یاده کشی بی بر ایش حقدمه
مکالمه و مذاکره اتمک اوزره
بریره کتیرمک ، کوریشدیرمک ؛
بن کندیلرینی قونشدرمه جیم .

قونشلمق { بی. مصاحبه و مکالمه
اولنق ، تطاطی آرا
و افکار اولنق ؛ اوایش حقدمه
شمدی قونشلماز ؛ بو اقسام قو-
نشیه حقدر .

قونشموق { فش. ۱. قونشو و مجا .
ور اولق . ۲ .
کوریشمک ، اختلاط اتمک ، معارفه
پیدا ایلک ، طانشمق ؛ کندیسيله
قونشیمورم ؛ هیچ قونشمدق . ۳ .
سویلشمک ، مکالمه ، مصاحبت اتمک ؛
انفام ایکی اوج ساعت قونشمدق .

قونشموق { س. (یتا. تج. برمالک
کوندرلدیکنی مبین
وایور ویا دمییر یول لدارمه سی

طرفندن مرسل ایلمه کوندریلن
ورقکه اونو ابراز ایتمکله مالی
آله بیلیر .

قونشمه { س. ۱. کوریشمه ،
اختلاط . ۲ . مکالمه ،
مصاحبه ، صحبت ؛ قونشمه سی
طائلی بر آدم .

قونشو { یاخود قونشو یا قونشوی .
س. یاقین یرده او طوران
واقامت ایدن ، جار ، همسایه ؛
قپو بر قونشو = قپولری بیتشیک .
قونشولق { س. قونشو حالی ،
جوار ، همسایکی ؛
قونشولق حقی .

قونظر اتق { س. (یتا. Contrato) }
مقاوله سنندی ، بر
ملیکک بر مدت معینه ایچون
کرایه و یا بر آلیش و یریشه طرفینجه
قرار و یرلدیکنی مبین و جانب
حکومتدن مصدق سندکده طرفین
اونکله باغلی اولور .

قونظر اتقلی { ص. جانب حکو-
متدن مصدق
مقاوله نامه ایله باغلی ، بویله بر
سندله ایجار و استیجار اولنمش
ویا آلمش و یرلمش ؛ اودکان بر
سنه ایچون قونظرانولیدر .

قونظره { یا قونتره . د . د . فر.
(Contre) قارشوی ، مقدا
بل ، عهده ، ضد ؛ او بکا قو-
نظره کیدبور ؛ او بوایشه قونظره
بولیور . — بعض اصطلاحات
بحریه ترکیبائنده بولنور ؛ قونظره
میجانه ، قونظره بابا قینغو ،
قونظره اسقوطه و سائره .
ترکیبلرینک ایکنجی جزئه با .

قونظوره { س. با ؛ قوندره .

قونفره { س. (فر. Congrès) }
بر مسئله عمومیه قرار
و یرمک اوزره دول معظمه
مرخصلرندن مرکب وقراری
قطعی فوق العاده اجتماع ؛ بر این
قونفره سی ، و یانه قونفره سی .
قراری بودرجهده قطعی او-
لیوب اخطاردن عبارت اولان
اجتماعه « قونفرانس » دینیر .

قونفرانس { س. (فر. Confé-
rance) } بر مسئله
عمومیه حقدمه مذاکرات اجرا-
سیله قرارینی اخطار صورتنده
تبلیغ اتمک اوزره دول معظمه
وکیللرندن و یا علاقه دارانک
وکیللرندن مرکب مجلس ؛ لاهی
قونفرانسی ، شمندوفرلر قونفران-
سی . با ؛ قونفره .

قونلمق { بی. ایتمک ، منزل و قو-
ناق اتخاذ اولنق ؛ آنا
طولیده مشترکاً کویه عائد
اوطه لره قونیلیر .

قونتمق { بی. ۱. وضع اولنق ،
یرلشدیرمک ؛ تمک طبا .
قلری اوریاه قونماز ؛ بوشیشهل
زویه قونه حقدر ؟ طولابه
قونسون . ۲ . بر اقلق ، ترک اولنق .

قونتمق { فل . ۱ . اثنای سیر و
سفرده ایتمک ، کچجینی
کچیرمک اوزره طورمق ، بیتو-
ت اتمک ، منزل طومتق ، قوناق
ایتمک ؛ اورادن کچرکن اشرافدن
برذاتک اوینه قونندق . ۲ . مسکن
اتخاذ اتمک ، موقتاً یرلشمک ،
خیه قورمق ؛ عشایر زرده
مرعی وصو بولورلرسه اوریاه
قونارلر ؛ ارطغرل غازی سوکوت
جهتنه قونمشیدی . ۳ . قوشلر

اوجارکن اینک: قارغلر باغچه یه
 قوندی؛ لکاکلر باتافلق برلره
 قونارلر. ۴. مسافر اولق،
 مسافر کلک: اونک قوناغنه هر
 اقسام بر قاج کشی قونار؛ کان
 یکن اورایه قونار. ۵. اینک،
 دوشمک: سوپورکه دن قالقان
 توز اوطنه تک اشیا سی اوزرینه
 قونار؛ ماصه تک اوزرینه برپار.
 مق توز قونمش ایدی. ۶. باد
 هوا بولوب اله کچیرمک: ینه
 سفره یه قوندی. || باد هوا یه
 قونمق = قپاروز بولمق کاپیراله
 کچیرمک. || حاضره قونمق =
 زحمتسزجه برشیئه مالک اولق.
 || قوش قونماز = معروف سبزه.
 با: قوش. || قونوب کوچمک =
 کوچبه عمری کچیرمک، خیمه
 نشینلک ایتک. || میرانه قونمق =
 میراث یمک، ارثاً مال ایدمک.
 قونمه } س. قونمق ایثی. با:
 قونمق.
 قونو } پاخود قونی. س. [«قو-
 قونو» نوق» دن مخفف] مسافر،
 ضیف، مهمان. ص. || قونو
 قونشو = حیران، همسایکان.
 [اتباعاً قولانیلیر:] قونو قونشوی
 دعوت ایتک اقتضا ایدر؛ قونو
 قونشو آره سنده عیب اولور.
 || انی قونی، اکی قونی = لایقوله،
 بیاغی، خیلیدن خیلی؛ او یاندیغ
 وقت انی قونی کوندوز اولمشیدی؛
 بوکون انی قونی صوثوقدر.
 قونوشمق } قونوشدیرمق و سا.
 قونوشمق } ب. با: قونوشمق و
 سائره.
 قونوق } س. [«قونمق» دن] مسا.
 فر، ضیف، مهمان:

[بزجه متروک ایسه ده، مستحق
 احیا و الزم لغات مخصوصه من-
 دندر، زیرا قولاندیغمز «مسا.
 فر» کله سی عربیده یولجی و
 سیاح دیمک اولدیغندن،
 غلطدر.] تکرری قونوغی = اللهمک
 کوندردیکی مسافر، فی سیبیل
 الله قبولی اقتضا ایدن مهمان.
 قونوقلامق } قه مسافرا لکه قبول
 ایتک، میزبانق و
 مهماندارلق ایتک، ضیافت
 چکمک.
 قونوقلمق } س. ۱. مسافرا لک،
 مهمانلق. ۲. ضیافت.
 قونویاق } س. [اصل محل اعمالی
 اولان فرانسه تک بر
 قصبه سی اسمیله مسمارد.] شرابدن
 تقطیرله چقاریلان بر نوع
 مسکر.
 قووالامق } قوومق، قووان،
 قووه. با: قوغالا.
 مق وسائره.
 قوه } س. عر. جم: قوا. [«قوت»
 لغتتک عینی اولوب بعض
 ترکیبات عربیده قوت معناسیله
 قولاندقدن باشقه، لسانمزده
 آیریجه معانی آتیه ایله ده
 مستعملدر:] ۱. فکر، نیت،
 تصور، هنوز اجرا اولمویب و
 فعله کلید تصورده بولنان ایشک
 حالی: فلان یره قدر بر دیمیر یول
 تمدیدی قوه ده در؛ هنوز قوه دن
 فعله کلیدی؛ اوله بر شی قوه ده
 واردر. ۲. حقیقته ده و فعلاً
 اولمویب آنجق طبیعته اولمغه
 امکان و احتمالی بولنان شیئک
 حالی: هر انسان بالقوه کاتب

ایسه ده بعضلری بالفعل کاتب
 دکلدرد. ۳. حاسه، حس، انسا.
 تک طبیعتنده موجود اولان
 خاصه و اقتدارلرک بهری: قوه
 باصره = کورمک حسی؛ قوه
 سامعه = ایشیتمک حسی؛ قوه
 شامه = قوقلامق حسی؛ قوه
 لامسه = طومغله طویمه حسی؛
 قوه مدرکه = آکلامق خاصه.
 سی؛ قوه حافظه = ذهنده طومق
 خاصه سی؛ قوه میز = تمیز و
 تقریق خاصه و اقتداری. ۴.
 بردولتک عسکر وسائرجه اولان
 حال واقتداری: قوه عسکریه؛
 قوه مالیه؛ قوه بریه، قوه بحریه؛
 آوروپا دولتلرینک قوای بحریه.
 سی؛ دول متفقه تک قوای متحده.
 سی؛ قوه عمومیه. || بالقوه =
 تصورده و یا قابلیت طبیعیه ده
 اولان، بالفعل مقابلی: انسان بالقوه
 ضاحکدر. || صر. قوه الی المر-
 کز [الی مرکزیه دیمه ملی] =
 بعض اجسامک اثنای دورده
 مرکزه تقرب استعدادی، فر.
 Force centripète؛ قوه عن
 المرکز [عن المرکزیه دکل] =
 اثنای دورده مرکزدن تباعد
 استعدادی، فر. Force cen-
 trifuge
 قوی } س. ۱. کوچک کورفز،
 قره تک ایچنه کیرمش روز-
 کاردن محافظه لی دکیز پارچه سی،
 طبیعی لیمان: قپودان کمی بی
 فرطونه قارش ی باریندیرمق
 ایچون بر قوی آرایوردی. ۲.
 دکیز قوینه مشابه اوله رق اطراف
 محفوظ محل، کوشه، بوجاق: اووه

اوجهتیده تیه لک آره سنده بر قوی یایور.

قوی { ص.عر. ۱. قوتلی، کوچلی، زورلی، متین، توانا: قوی آدم، قوی بنا؛ معدنلرک اک قویسی چلیکدر. ۲. صاغلام، صحیح، امین، معتمد: احتمال قوی؛ استخبارات قویه؛ قوی سوز؛ وعد قوی؛ قوی البنية = بنیه سی صاغلام. ۳. زنکین، وارقلی. [عرییده یاه مشدده ایله اولوب، بزده حرف مذکور حرف مد صورتنده اوقونیور.]

قویار { س. بر جابک بر ایرماغه دیکلیدیگی محل، ایکی نهرک ملتقاسی، قارشاقل. مر.

قویو { ص. ایجریلک، ایچدن ایچه ایدن، محفوظ و قراکلمجه: قویتو یر؛ قویتو براوطه. = س. بو حال وصفتمده بولنان محل.

قویروق { س. ۱. اکثر حیوا. ناک اتدن یا اوزون قیلاردن یاخود توکدن عبارت اوله رق قیجلی اوزرندن اوزا. نان ذیل، ذنب، دم، دمبال؛ آت، صیغیر، کدی، خروس، عقرب قویروغی. ۲. بر شیئک آرقه سنه قاتیلان شیء، ذیل، ضم، علاوه. [استخفاف طریقیله قوللانیلیر:] بوابنیه نك، بوقافله نك برده قویروغی واردر. ۳. بر آدمک آرقه سنه طاقیلوب هج آریلیان آدم: او آدم کندیسنک قویروغیدر. [بوده استخفاف طریقیله استعمال اولور.] ۴. بعض ائویدن صارقوب آصیلان اوزون

پارچه ل: بوفیستانک بیجی ضرر. سز اما برطاقم مناسبتسز قویرو. قیلری واردر. ۵. صوک، اک کریده کی قسم: کاروانک، قطا. رک قویروغی؛ لوقوموتیقی بعضاً قطارک قویروغنه قورلر. ۶. کوزک خارجی یعنی قولاق جهتمده کی اوجی: کوزک قویرو. غیله باقیوردی. ۷. اسلحه ناره. نك کریده کی قسمی: قویروقدن طولار طوب. || آت قویروغی = آربق اوقی نوعی، بوغوملیجه. || آرسلان قویروغی = فراسیون (نبات). || قویروق آلتی = طیورک اوغرادینی برخسته لق. || قویروق آجیسی = انتقام آرزو. سی، انتقامی آلتماش ماجرا، کچمش: اونک بر قویروق آجیسی واردر. || قویروق اوزری، اوستی = طاوقله عارض اولان بر نوع مهلك جیبان. || قویروغی اوموزلامق = قاچوب کیتمک. || ایت قویروغی = بل بوران (نبات). || قویروغه باصمق = سببیت یرمک، کوجند یرمک. || قویروغنی تاوه صاپنه چویر. مک = زیاده دوکک، شدتلی تأدیبا یتمک. || تیلکی قویروغی = بر نوع اوزوم. || قویروغی دیتیمک = اولمک. || قویروق صاللامق = تبصص یتمک، یلتکنیمک، تملق یتمک. || قویروق صالان = یوند قوشی نوعی، پیغمبر قوشی. || قویروق صوقومی = انسانده عمود فقارینک منتهاسنده کی قویروق یری. || صیغیر، طوموز، قاطر قو-

یروغی = نبات انوعی. || قامچی قویروق = توکی دوککش، قیاسز قویروق. || قویروق قیباغی = بعض حیوانلرک چیلاق وتوکسز قویروق محلی. || قویروغی قیصق = قورقوب طولانلق و یا قاچق. || قویروق قیصق = اضطرابه اوغرامق، سس چیتاره مامق. || قیل قویروق = ۱. پک اینجه قویروقلی حیوان. ۲. مج. هیچ بر شیئی اولمیان، زوکورت. || قویروق یاغی = قره مان قویو. نلرینک یری قویروغی ارید. لمسندن چیقان یاغ.

قویروقسز { ص. قویروغی اولمیان، گودوک، ایتر.

قویروقلی { ص. قویروغی اولان، ذوالذنب، دمدار.

قویلمق { ف. ۱. وضع و القیا دولکک، منصب اولمق: یشیل ایرماق قزیل ایرماغه قویلیر. ۳. اوزرینه دوشمک، چوق مشغول اولمق: بو آرائق یازی به، پیانیوه چوق قویلیدی. ۴. هجوم و تعقیب یتمک: سواریلرمن بیوک برغیرتله دشمنه قویلدیلر.

قویم { ص. عر. [نیم، قوام] دن ص. [طوغری، در. ست. ذ.

قویمرق و سائر. با: قویمق { قومق و سائر.

قوین { س. [بودخی بوین و بورن کبی قویون یازلق ایجاب ایتز]. ۱. البسه نك کوکسده قاوشمه سندن حاصل اولان قویتو یرکه ایچنه مندیله، ساعت، کیسه، کتاب کبی شایئر قونور: قویننه

قودی؛ قویندن چیقاردی. ۲. جیب، کیسه: هب مصارفنی قوینندن ایتدی. ۳. کوكس، صدر، سینه، قوجاق، آغوش: چوجغنی قویننه آلوب آیری یتاق یابدیرمدی؛ او دائمًا والده سنك قویننده یاتار. || قوین ساعتی = قوینه وجیبه قونان، جیبده طاشینان کوچک ساعت. || قوین قوینه = بربرینك قویننده، برلكده: اونلر قوین قوینه یاتیورلر. || او نیم قوینده در = نیم دیکدر، بنده در.

{ «قون» ایله «قوجاق» آردسنده فرق وارد: قوجاق اوتوران ویا یاقده توران، وقوین ایسه یانان آدم حقنده قوللائیلر. مثلا: «چوجغنی قوجاغنه آلدی» دینلیدیکی وقت آلان آتمك یاقده ویا اوتورمقده، و «قویننه آلدی» دینلیدیکنده یاقده اولدیقی آكلاشیلیر؛ قوین قوینه صاریلوب برابر یاتمش، قوجاق قوجاغنه ایسه یاقده ویا اوطور مقده ایکن صارلمش دیکدر.

{ یا قوینی ویا قویون، قوین. قویو } ح. آشاغی طوغری، آشاغی به دونمش وضعیته: یوزی قویو (قویون، قوینی، قوین) = یوزی یه کله جك صورتده، یوزی آشاغی به: یوزی قویو یادی = سجده وضعیته.

{ ص. ۱. مایع شیئك پك قویو } صولی اولمسانی، غلیظ، کثیف: قویو پکمز، مرکب، بویا؛ قویو قویو سوکدی. ۲. رنگ آچیق اولمسانی، بیاضه چالمیان: قویو قرمز، قویو یشیل. ۳. مح. بولنیلان حالك پك خالص ودرینگی: قویو عرب، قویو کرد، ترکك قویوسی مورااء انهرده در؛ قویو صوفی.

{ یا خود قیو. س. ۱. قازلمش قویو } دلیك، چوقور، حفره: قویو قازمق؛ کیرج قویوسی؛ لنم قویوسی. ۲. صو طامار لریخی بولنجبه یه قر دریک قازیلوب صو ایله طزلی طوران و قوغه یا طلومبه ایله صبی آلنان چو. قور، بئر، چاه: صو قویوسی؛ بوستان قویوسی = ککلیشی؛ قویو صوی = آچی صو. || مح. ایکنه ایله قویو قازمق = چوق زحمتلی و یتمز ایشه کیرشمك.

{ یا قویجی. س. قویو قویو } قازیجی، قویو قازمقی صنعت انخاز ایدن آدم.

{ قویولا شیدر مق } فت. ۱. بر قویو و کثیف یایمق: شوپکمزى بر آرز دها قویولا شیدر ملی. ۲. بر رنگی دها قویو ایتمك، آچیق لقی کیدیرمك: بونك یشیلنی قویولا شیدر وب صاریسنی آچلی.

{ قویولا شتمق } فل. ۱. مایع دها لمق: پکمز، شربت قینادجقه قویولا شیر. ۲. رنگ قارمق، دها قویو اولقی: بو چوجق بیودجکه صاچی دها قویولا شیور؛ بعض آغاجلر بیودجکه یاراقلری قویولا شیر.

{ س. ۱. مایع قالینلنی، قویولق } کثافت: بالک قویولنی پکمزك کندن زیاده در. ۲. رنگ قارمغه قرنی، آچیق اولماسی: یشیلک قویولنی اینی ایسه ده قرمز بسنی بر آرز دها قویولا شیدر ملی.

{ س. آلتین و کومشدن قویوم } ممول سوس موادنی ویا اوانی.

{ س. آلتین و کومشدن قویومجی } اوانی وسوسه متعلق شینلر یاپان صنعتکر؛ صیاغ، زرکر: قویومجی ایشی.

{ س. قویومجی صنعتی، قویومجی } آلتین و کومشدن اوانی وسوسلر یایمق صنعتی، صبا-غت، زرکرلک.

{ س. اسکی ترکیه ده قویون } «قوی» دیرلر حیوان نات اهلیه نك اك ناهمی اولان معروف حلیم ومدافعه سز حیوان که انسان بونک یوگندن وسو-دندن واتندن استفاده ایدوب باشلیجه ماکولات وملبوساتی بوندندر، غنم، میش، طاوار. قویون اسم عمومی اولوب ارککنه: قوج، دیشیسنه: ماریه، یاوریسنه: قوزی، بر یاشنده کنه: طوقلو، ایکیننده. کنه: شیشك، اوچنده کنه: اوکچ دیرلر. قیورجیق، قره مان، اوده سا، اسپانیول، میخالیج قویون = اجناسندندر. || مح. حلیم و بوک آمدن کنایه اولور: قویون کبی آدم. || قویون اونی = آغراونی، قوزی پترغی. || بونوز. سز قویون = حلیم وعاجز آدم، مسکین. || قویون صارمشیفی = قره یازی یه مشابه بر نبات. || قورتله قویون بریده = امنیت وعدالتدن کنایه. || قویون قیران = قلیج اونی، قنطارون. || قویون کوزی = پاپادیه نوعی. || قویون ویرکیسی = رسم اغنام. || هر

قویون کنندی باجاغندن آصیلر = هرکس کنندی عملندن مسئولدر. || قویون ییلی = اسکی ترک تقو- یمنده بر دورک سکر زنجی سنه سی. قویون } س. با: قوین.

قویورمک } فت. ۱. آرتق طوتماق، برا- قق، صالیورمک، مانع اولماق: صوبی قویوردی؛ کوپکی کوند- زین باغلی طوتوب کیمجه باغچه قویورلر. ۲. حبسدن یادیگر بر محصوریتدن چیقارمق، سر- بست براقق، اطلاق، تخلیه سبیل ایتک: اسیرلری قویورديلر؛ بر کیمجه حبس ابدوب صباح قو- یوردی. ۳. اذن ویرمک، کیمکه مساعدده ایتک، براقق: بن کلنجه یه قدر سن مسافرلری قویورمه. ۴. طوتوب و ضبط یارمق: برقهته قویوردی.

قوییه } س. آوچی قوشلرک قو- صدقلری فضلات. قوی } قوین. با: قویو و قویو.

قوییحی } س. ص. قویان، وضع قوییحی } ابدن، واضع: یاساق قوییحی = واضع قانون.

قهار } ص. عر. «قهر» دن سمب. [زیاده سیله قهر و تدمیر ایدن، باتیران، محو ایدن، قوه قاهره صاحی. — صفات اللهندن دخی اولوب قدرت قاهره الهیه یی مینندر.

قهار } سن. عر. ۱. زورلامه، قهار } زورله برایش یایدیرمه، جبر، اجبار. ۲. غالب کلوب

باتیرمه، محو وهلاک ایتمه، تدمیر و تکییل: دشمنلرنی قهر ایتدی؛ کوتی آدملری الله قهر ایدر. ۳. تر. بر محرومیت و مغدوب ریتدن طولانی کندینی بیهجک صورته کدر ایتمه، بوبله برکدر وانفعا لذن متأثر اولمه، کدر ایچنه ایشله: سعینک مکافاتنی کورمده یکنندن قهر ایتدی؛ قهرندن تلف اولدی.

قهار } ح. عر. زورله، جبراً، قوه غالبه ایله: کندیسنی او ایشده قهراً استخدام ایتدی. قهار لایتمق } فل. قهر ایتک، چوق کدر و آسف ایتک.

قهرمان } س. فا. یکیت، پهلوان، قهرمان } بهادر، بطل: اسکی زمان قهرمانلری.

قهرمانانه } ص. ح. فا. یکیتجه، یکیتلکه، بهادرانه: برطور قهرمانانه ایله؛ قهرمانانه هجوم ایتدی.

قهرمانلق } س. س. یکیتلک، بها- درلک.

قهرمه } س. عر. آرقه سنی چویر- میه رک و حرب ایدرک واقع اولان رجعت. } بونک رینه «رجعت قهریه» استعمالی دها شایعدر.

قهری } ص. عر. ذ: قهریه. آرقه سنی چویرمه رک و دائماً حرب ایدرک دونمک حرکته منسوب و متعلق: رجعت قهریه.

قهرمه } س. عر. ۱. سسله و چوق (کوله: قهته ایله کولدی، قهته یی قویوردی. ۲. صار- ماشیق کبی طیرمانیر و مور و قیر.

مزنی چچک آچار برنوع چچک [ترکجه لغت اعتباریله قهتهما دخی یازیلیر.]

قهوه } س. عر. ۱. عن اصل یمنندن چیقوب ایوم کیمتایسی آسره یقاده حاصل اولان بر حبه که قاور یلوب دوگلدکن صکره صوده پدشیر یلوب ایچیلیر: یمن قهوه سی؛ برازیلیا قهوه سی: توز قهوه؛ قوری قهوه؛ قاورلمش قهوه. ۲. بوجه نک قاورلمش توزندن پدشیر یلن شربت: قهوه ایچمک؛ قهوه پدشیرمک؛ شکرلی ساده، آلافرانغه، آلانورقه قهوه. ۳. قهوه ایچیلن عمومی محل، قهوه خانه: محله قهوه سی؛ قهوه ده اوتورمق: قهوه پیکه- لرنده یاتمق. || قهوه آلتی = ۱. اساساً آج قازنه قهوه ایچمه مک ایچون قهوه دن اول یتن مختصر یمک. ۲. یمک و قتنک غیرنده و سفره خارچنده تپسی ایله چیقما- ر یلوب یتن شیء، مختصر و حاضر دن یمک: بر پارچه قهوه آلتی ایدلم؛ صباحلین بر آرز قهوه آلتی یدم. || قهوه اوچاغی = بیوک دائره لرده قهوه پدشیر یلن اوطه، قهوه جی اوطه سی: افندیسنی سالونه آلد- یلر اوده قهوه اوچاغنه کیردی. || قهوه پاره سی = بخشش: آرابه- جی یه بر قهوه پاره سی ویر. || قهوه تپسیسی، ابریخی، جزوه- سی، فینجانلری، طاقی = قهوه یه مخصوص شینلر. || قهوه رنگی = بوز ایله قویو صاری آرد سننده بر لون مخصوص. || قورور قهوه = قاور یلوب دوکلش قهوه، قهوه نوزی.

قهوه جی } س. ۱. بریوک دائره
 ده قهوه پیشروپ
 قوناق خلیقه کلوب کیدنلره
 و یرمکه مکف آغا؛ قهوه جی
 باشی. ۲. عمومی بر قهوه خانه
 طوتوب اداره ایدن آدم. || قورو
 قهوه جی = قاورلوب دوگلش توز
 قهوه صانان آدم.

قهوه جیلک } س. قهوه پیشروپ
 صانان ویا عمومی بر
 قهوه خانه اداره ایدن آدمک
 صنعت و مشغولیتی: سیر یرلنده
 قهوه جیلک ایدیور.
 قهوه خانه } س. قهوه اچیمان عمومی
 محل، قهوه: قهوه خانه
 حوادتی.

قهوه } سنه. عر. (زبازدی همزه سز
 ویا مشده ایلدر) قوصمه،
 غیان، استغراغ: قه ایتک =
 قوصمق، غیان ایتک.

قیاس } س. با: قایا.
 قیادت } س. عر. قاندک، قو.
 مانداناق، عسکره قو.
 مانده ایتمه، قومانده.

قیاس } سنه. عر. ۱. بر شیئی
 دیگر بر شیئه بکزده رک
 ویا اوکا کوره طوتهرق حکم
 ایتمه: قیرده کی یولری شهرک
 صوقالرینه قیاس ایتمه ملی؛ بنم
 ایتم اونک ایشنه قیاس اولناز.
 ۲. بکزتمه، تمثیل، مشابته:
 بو آدمی باشقه سنه قیاس ایتیک؛
 بو کیسه ایله قیاس قبول ایتز.
 ۳. قاعده عمومیه توافق
 و تبعیت، سماع مقابلی: قیاس ایله
 تصریف اولنان افعال. ۴. هنر
 کبری و صغری اولهرق ایکی

قضیه ایله نتیجه دن مرکب دعوی.
 ۵. ذ. آیت وحیدله مثبت او.
 لیان ماده لک آیت وحیدیه
 مستند اولان امثالرینه تطبیق
 ایدلمسی: قیاس ایله حکم ایتک.
 || بی قیاس = درجه سز، حددن
 زیاده. || خلاف قیاس = شاذ.
 || علی القیاس = قاعده. || علی
 غیر القیاس = قاعده به مخالف و شاذ
 اولهرق. || قیاس نفس = کندینه
 بکزده رک حکم ایتمه، کندیندن
 اورنک آله.

قیاساً } ح. عر. ۱. بکز دلده،
 لدی التطبيق، نسبه: او
 ایشه قیاساً بو بر شیء دکلدرد.
 ۲. بکزده رک، تشبیه و تطبیق
 ایله: برنی اوکر نیرسه کز دیگر.
 لرینی ده اوکا قیاساً یابارسکز.
 ۳. قاعده به تطبیقاً: قیاساً تصریف
 اولنور. مقابلی: سماعاً.

قیاسه } س. با: قایاسه.
 قیاسی } ص. عر. ۱. قیاسیه. ۱.
 تطبیق و تمثیلله اولنان:
 حکم قیاسی. ۲. قاعده عمومیه به
 مطابق و تابع اولان: افعال
 قیاسیه؛ عامل قیاسی. مقابلی:
 سماعی.

قیاصره } سنه. جم. عر. فد:
 قیصر. با: قیصر.
 قیافت } س. عر. ۱. قیلق،
 شکل خارجی، هیئت،
 صورت: انسانک اخلاقی قیافتندن
 بلایدرد. ۲. بر آدمک کیسیدیکی
 اثوابک هیئت عمومیه سی، زی:
 درویش قیافتنده بر آدم؛ قیاس.
 فتنی دکیشدیروب غریب بر
 قیافته کیرمش؛ تبدیل قیافت =

طائمه جق برکسوه کیچیک؛ قیلق
 قیافت یولنده: شکل خارجیسنه
 دیه جک یوق. ۳. انسانک سیما
 و اشکال خارجیه سندن اخلاق
 واحوال طبعیه سنی استخراج
 ایتک معرفتی: علم قیافت، فر.
 Physiognomie.

قیافتسیر } ص. شکل و صورتی
 ویا اثنابی یولنده او.
 لیان، قیافتی او یغونسز: کند.
 یسی پک قیافتسزدر؛ بو دفعه
 اون پک قیافتسز کوردرد. — تکدیر
 ایچون دخی قوللانیلیر: هایدی
 شورادن قیافتسز حریف!

قیافتلی } ص. ۱. شکل و صورتی
 ویا اثنابی او یغون و یو.
 لنده اولان: قیافتلی بر آدم
 ایدی. ۲. فلان زی و قیلقده
 بولنان: درویش قیافتلی بر آدم
 کلدی.

قیافتنامه } س. علم قیافتدن بحث
 ایدن کتاب.

قیاق } ص. [«قییق» دن] ۱.
 اسیرگین، قیان، غدار،
 مرحمتسز: پک قیاق آدم. ۲.
 شدتلی، شدید، جسور: قیاق
 قهرمان ایدی. ۳. آشیری،
 فوق العاده، مبالغه لی: قیاق
 کوزل؛ قیاق بهادر؛ قیاق
 زبکین. = ح. ۱. پک، زیاده،
 رعنا: قیاق او بنا یور، قوشیور.
 ۲. مرحمتسزجه، اسیرکه مکسزین:
 قیاق کیدیور.

قیاقلق } س. اسیرکه ممه، مرحمتسز.
 لك، غدارلق: اونک
 قیاققنی امثالسزدر.

قیام } سنه. عر. ۱. قالمه، آیاقه
 قالمه، آیاقده طورمه:

قیام ایتمک = قالمق؛ قیامده او-
 لمق = آیاقده بولمق. ۲. برینه
 حرمت ورعایت مقصدیله آیاقه
 قالمقه؛ کمال تواضعندن هر کلننه
 قیام ایدر؛ مقام رسمیده قیام
 اولماز. ۳. نمازک آیاقده اجرا
 اولنان قسمی: قیامده او قونه -
 جق دعا؛ قیام ورکوع وقعود.
 ۴. علی الاطلاق نماز، عبادت:
 ایسی کوندوز صیام کیجه قیام
 ایدی. ۵. برایشه قالمشه،
 تشبث، مبادرت، ابتدار:
 معینده کی آدمک جمله سنی
 عزل و تبدیله قیام ایتدی.
 ۶. قارشى طورمه، آیاقلامه.
 ۷. حشر، بعث بعد الموت، قیا-
 مت: یوم القيام = قیامت کونی،
 روز محشر. || بح. قیام فلامه سی =
 برلیماندن قالمق جق کیملرک چکده.
 کلری مریع الشکل بایراق که
 اطرافى مائی واورته سی بیاض
 اولور.

قیامت } س. ع. ۱. آخر زمانده
 } بتون موتارک قالمق
 حشر ونشر اولسی، عالمک بو-
 زلمسی: قیامت کونی؛ قیامته قدره
 الی آخر الدوران. ۲. مح. فوق
 المعاده خرابیت، مصیبت، آفت:
 بو بنم ایچون بر قیامتدر. ۳.
 کورلدى، پاتیردی: قیامت
 قوبدی؛ قیامتی قوباردی.

قیام } یاخورد قیب. د. قاف
 قیب } مکسوره ایله باشلار بعض
 ترکیه صفتلرک باشنه کلوب مبا-
 لغه و تأکید بیان ایدر: قیب
 قزیل؛ قیب قرمزى.

قیب } و قیبر. مه. متصل قیلدا -
 قیب } نمى تصویر و تقلید ایدوب

اکثریا مکرر قوللانیر: کوز-
 لرینی قیب قیب قیبق؛ قیبر قیبر
 قیلداقم.

قیپردامق، قیپردی و سائره.
 قیپر } با: قیبر و سائره.

قیبتاق و سائره. با: قط و
 قیبت } سائره.

قیبردامق، قیبردی و
 قیپر } سائره. با: غیبر و سائره.

قییق، قیقیقلامق و سا-
 قیچی } ره. با: غیچی و سائره.

س. ینیرکن دیل یاقان
 قیچی } شیء. || آجی قیچی = بر
 جنس نبات طی.

س. ۱. آرقه طرف،
 قیچ } آرت، کری. ۲. حیوان

کریسی، ورا، صاغری، مقعد.
 ۳. کیمیک آرقه طرفی، کریسی،
 پوبه. ۴. اسلحه ناریه تک قوبروغی،
 کریسی. ۵. حیوانک آرت آیاقیله
 اورمه سی، چفته: قیچ آتمق =
 چفته اورمق. || قیچ آتدیرمق =
 چکمک، تقدم ایتمک: تجربه دکاوته
 قیچ آتدیرر. || باشسر قیچسز = بی
 سروبن.

حد. کوپکی جلب ایچون
 قیچی } مکرر قوللانیر، «اوش»
 مقابلی: قیچی قیچی، اوش اوش.
 = س. قیچی قیچی [چوجق
 لساننده] کولک، کلب. [اوش
 اوش کبی.]

حد. آرقه به طوغری،
 قیچین } کریسین کری: قایق
 قیچین قیچین یا ناشدی؛ اتک اوپد.
 کدن صکره آرقه سنی چور میوب
 قیچین قیچین دوندی؛ قیچین قیچین
 کلک = سومسوک سومسوک، یواش
 یواش برینک یاننه صوقلق.

س. ع. ط. ایریک؛ قیچ
 قیح } مثانی = مئانه دن افراز اولنان
 ایریک؛ قیچ کاذب = ایریکه بکزر
 بعض افزارات.

س. ع. ج: قیود. ۱.
 قید } باغلامه، ربط، بند: طا-
 و غنی آیاغندن، فوجی بونو-
 زندن قید ایتمک. ۲. باغلايه جق
 شیء، باغ، بند، رابطه: آیا-
 غنده کی قیدی قوباردی؛ قیود
 قویه ایله مقید ایدی. ۳. یازیلان
 ویا ورود ایدن محرات رسمیه
 و تجاریه و سائره تک خلاصه مآیله
 تاریخ و نومره لرینک دفتر محصو-
 صنه کچیرلمسی: بو اوراقی قید
 ایتدیرک. ۴. بوصورتله دفتره
 کچیریلان خلاصه و نومره و تاریخ:
 او تذکره تک قیدی بولنه مدی؛
 قیدینه مراجعت ایتمی؛ قیدینی
 چمقارملی؛ قیود عتیقه. ۵.
 تعمیم و اطلاق مقابلی اوله رق
 بر شیتک تحدید و تهمینی، برطاقم
 شرائط ایله مقید اولسی: هیچ
 بر قید و شرط بیان ایتمه مش؛
 کنسدیسی تضمینی بعض قیودله
 تعهد ایتمشدر؛ بلا قید و شرط =
 شرطسز و قیدسز اوله رق، علی-
 الاطلاق؛ اونک تکلفی بر قیدله
 مقیددر. ۶. اهمیت و برمه،
 وظیفه ایدنمه، امور سامعه، غائله:
 کنسدیسی دیناده بر شیتکی قید
 ایتور؛ شمدی اوغانی بر مکتبه
 ادخال ایتمک قیدندهر؛ آدم!
 قیدایته. ۷. بر آدمک عسکرلکه
 یا بر خدمته و یا خود بر مکتب
 و سائره یه قبولیله اسمنک دفتر
 مخصوصنه کچیرلمسی: اوغلاکزی
 مکتبه قید ایتدیردیگری؟

س. ع. ج: قیود. ۱.
 قید } باغلامه، ربط، بند: طا-
 و غنی آیاغندن، فوجی بونو-
 زندن قید ایتمک. ۲. باغلايه جق
 شیء، باغ، بند، رابطه: آیا-
 غنده کی قیدی قوباردی؛ قیود
 قویه ایله مقید ایدی. ۳. یازیلان
 ویا ورود ایدن محرات رسمیه
 و تجاریه و سائره تک خلاصه مآیله
 تاریخ و نومره لرینک دفتر محصو-
 صنه کچیرلمسی: بو اوراقی قید
 ایتدیرک. ۴. بوصورتله دفتره
 کچیریلان خلاصه و نومره و تاریخ:
 او تذکره تک قیدی بولنه مدی؛
 قیدینه مراجعت ایتمی؛ قیدینی
 چمقارملی؛ قیود عتیقه. ۵.
 تعمیم و اطلاق مقابلی اوله رق
 بر شیتک تحدید و تهمینی، برطاقم
 شرائط ایله مقید اولسی: هیچ
 بر قید و شرط بیان ایتمه مش؛
 کنسدیسی تضمینی بعض قیودله
 تعهد ایتمشدر؛ بلا قید و شرط =
 شرطسز و قیدسز اوله رق، علی-
 الاطلاق؛ اونک تکلفی بر قیدله
 مقیددر. ۶. اهمیت و برمه،
 وظیفه ایدنمه، امور سامعه، غائله:
 کنسدیسی دیناده بر شیتکی قید
 ایتور؛ شمدی اوغانی بر مکتبه
 ادخال ایتمک قیدندهر؛ آدم!
 قیدایته. ۷. بر آدمک عسکرلکه
 یا بر خدمته و یا خود بر مکتب
 و سائره یه قبولیله اسمنک دفتر
 مخصوصنه کچیرلمسی: اوغلاکزی
 مکتبه قید ایتدیردیگری؟

كندىسى عسكركه قىد اولندى؛
دها قىدى اجرا اولمىدى. ۸.
تعلقات، حواشى: قىدى بر صرف
كتابى بولدم. ۹. بر جله ويا
تركيبك اجزاسىندن اوله رق
مفهومى تحديد ايدن جزء: بر
سوزى بازاركن قىدلرني برلى
يرينه قويملى كه معنای مقصودك
غبرى برمعنا آكلاشلسون. ۱۰.
مرانغوز ايشلرنده ايكي تخته يي بر
برينه ربط ايدن تخته: بوچكجه
كوزل يابلس اما يان قىدلرى صا.
غلام دكل. || بلاقىد، بي قىد =
غائله سز، ايلدشيكسز، بر شيه اهميت
ويرمكسز. || ترقين قىد = طرد،
قوغه. || قىد حيات = بر حيات
بولدقجه، حياتله مشروط:
قىد حياتله معاش باغلاديلر =
ياشادقجه آلمق شرطله. || قىد
و شرط = بر كلام ويا مقاوله نك
بعض جهتلرني تحديد ايدن وير
شرطله مشروط قيلان سوز ويا
فقره: بلا قىد و شرط.
قىد سز } ص. بر شيه اهميت
ويرمز، بر شيهى امور
سامتاز، اهاجلى، ايلدشيكسز:
بك قىد سز آدمدر.
قىد سز راق } س. بر شيه اهميت
ويرميش، اهامال،
ايلدشيكسزلك.
قىد يقلامق } قىد يقلامق. با:
غيد يقلامق و سا.
رّه.
قىر } س. ۱. غيرمسكون بر، شهر
وقريه خارجى، صحرا: قيره
چيتمق؛ قيرلده كزمك. ۲.
ايشلغنه مش، خالى بر: قيرلده
ييتن اولر. || بوز قير = آورويا

لسانلرنده ستپ Steppe دينان
سبريانك واسع صحرائى. || قير
سردارى = خيدودلرى تعقيب
ويوللرى تايمين ايتك مقصديه
تعين اولنش بر باشيدوزوق
بولوكنك باشى.
قىر } ص. ككول رنكنه چالار
قىر } قير، كيرلى آق: قير آت،
قىر صقال. || آلا قير = قاريشيق
رنكللى قير. || اوگيك قيرى =
بو قوشك توكلارينه بگز
رنكده. || باقلا قيرى = قور.
شونى يه مائل قير. || بوز قير =
بياضله بوز آره سنده، بوزه چالار
قىر. || قير چيل = بياض بگكلى
قىر. || دوير قيرى = سياهى زياده
قىر، دمير رنكنده. || صيخان
قىرى = سنجابى يه چالار قير. ||
طورنه قيرى = طورنه رنكده
قىر. || قير قيل = قير صقالى. ||
كوك قير = ماوى يه چالار قير.
= س. ۱. كوك رنكنه
چالار بياض رنك، قير رنكى:
صقالنه قير دوشمش، سرمش؛
قىرى سياهندن زياده. ۲. قير
طونلى آت: اونك بر كوزل قيرى
وارد؛ قيره بيمشيدى.
قىراج } ص. ۱. قير حالنده: ايشلغنه.
قىراج } مش، اعمار اولغامش،
خالى وغير منبت: قيراج برلر؛
قىراج طورباق. ۲. برشى حاصل
ايتز، عقيم (ير).
قىراط } سذ. عر. [يونانيدن
ماخوذ اولوب بوينوز
ديمكدر] درت دانه كچى بو.
ينوزى چكرد كسندن عسارت
مجوهرات وساژه يه مخصوص بر
وزن اولوب يكرمى دردى بر

مثقال ايدر. [آوروپا لسانلرينده
عربيدن آنه رق Carat دينير.]
قىراغى } ويا قيراغو. س. صو.
توق و آياز هوالده
طوكش حالنده ياغان ويا خود
ياغدقدن صكره طونان چى،
زاله: قيراغى ياغمش؛ بو قيراغى
اكيلرى، باغلى ياقدى.
قىراق } ص. با: قيراق.
قىران } ص. [« قيرمق » دن]
محو و تلف ايدن، مهلك،
مخرب: قويون قيران = قويونلرى
اتلاف ايدن صالحين خستلىق؛
صاج قيران = صاجى دوشورور
علت، داء الغلب.
قىراتنه } ص. با: قراتنه.
قىرچين } س. حيوانانه دوشن
صالحين خستلىق.
قىرچيل } ص. ۱. بياضله قاريشيق
قىر رنكنده: قيرچيل
بر آت. ۲. قيصه، بر برينه كيركين
سرت قيل: قيرچيل بر پوستكى.
قىرديرمق } فق. ۱. باشقىسى ويا
سطه سييله قيرمق،
كسر ايتديرمك: شو طاشلىرى،
جوزلرى قيرديرملى. ۲. استقو-
نطو ايتديرمك، مهانله اودنه چك
بر سندن پولويجه و معاش صورنى
وساژه نك بر مقدارندن واز
كچرك بقيه سنى پشين اودتمك:
پولويجه يي يوزده اون اكسيكنه
قىرديردم. ۳. تهلكيه قويوب
هلاكنه سبب اولاق: فن حربه
مضاير بر موقع طوتمغله خيلى
عسكركه قيرديردى. ۴. ايندير-
تمك، تزييل ايتديرمك: اتك
فياتنى خيلى قيرديردى.

قیرغین } ص ۱. قیرلمش، آشا-
 شدنی کچەش: قیرغین صو=
 پک صیحاق دکل، ایلق . ۲.
 خاطر ی قیرلمش، خاطرمانده،
 طارغین: کندیبی بکا قیرغیندر.
 = س. حیوانانه دوشن صالحین
 خستهلق: بالیق قیرغینی. [قیر-
 جین کبی.]

قیرغینلق } س. ۱. طارغینلق،
 خاطر قاله: بو قیر-
 غینلق سببی نه در؟ ۲. قیریقلى،
 وجوده عارض اولان کوشکک.

قیرقز } س. ترک اقوامندن سیر-
 یه ناک غرب جهتنده و بحر
 خزرک شمه لنده طولاشیر بیوک
 بر قوم: قیرقز قزاقی.

قیرلاغان } س. یورسواج، طا-
 عون اورى. || مج.
 قیرلاغان سوریسی = اشخاص
 مضره کروهی.

قیرلمق } فل. نج. ۱. کسر اولمق،
 متکسر اولمق: جام، بار-
 داق دوشوب قیرلدى. ۲. کلیتله
 تان اولمق، محو وهلاک اولمق:
 ایلک ظهور ایدن قولاردن چوق
 خلق قیرلدى؛ فیلیپینده آمریکا-
 لیرک چوق عسکری قیرلدى.
 ۳. وجود قیریق اولمق، قیر-
 یقلق طویق. ۴. طارلمق، کو-
 جنک، منفعل اولمق: بیلم نه سبیدن
 بکا قیرلدى. ۵. شدنی کچەمک،
 شدنی قالماق: روزکار، فرطونه،
 صوئوق قیرلدى. ۶. ناز ایله
 صالحانوب بدنک بعض یرلرینی
 اویناتمق: قیرلره یور یور؛ او
 قدر قیرلمق ده عیشر. ۷. قا-
 تلامق، بوکک: بوکوملکک

یاقه سی قیرماز. || آباق، ال
 قیرلمق = بدعادر: الی قیرلسون؛
 آياغی قیرلسون. || بل قیرلمق =
 بل بوکک، ضعف و فتور طاری
 اولمق، چوق یورلمق. || قول قنات
 قیرلمق = زبون اولمق. || کوله دن
 قیرلمق = قاتلق. || چیت قیرلم =
 پک نازلی و شیق قیافتلی.

قیرمه } س. ۱. قیرلمق ایشی. دا:
 قیرلمق. ۲. ناز، نازلی بو-
 رویش، رفتار ناز.

قیرلی } س. چاوش قوشنک بر نوع
 کوچکی: قیرلی قوشی.

قیرمق } فت. ۱. سرت بر شیشی
 ضرب و صدمه ایله بار-
 چه لره آیرمق، کسر و شکست
 ایتک: طاشی، آینه نی، جوزی،
 دکنکی قیرمق. ۲. طوغرامق،
 پاره لامق، قبا و ایری اوکوتک:
 اتمکی قیرمق؛ بولغوری قیرمق.
 ۳. باتیرمق، قهر و تدمیر ایتک،
 مغلوب و اتلاف ایتک: دشمنک
 عسکرینی قیردی. ۴. ایندیرمک،
 تزیل ایتک: فیانتی قیردی.
 ۵. مؤجل بر سندن و پولیچه
 و صورت و سائر نهک بر مقدارینی
 تزیل ایله اوست طرفنی پشین
 ویرمک، اسقونتو ایتک: فلان
 صراف پولیچه، اسهام، معاش
 صورتی و سائر قیرار؛ یوزده
 یکرمی اکسیکنه قیرارلر. ۶.
 کوجندیرمک، خاطر پامامق: بو
 قدر جق شیء ایچون بنی قیرمایک؛
 بن سزی قیرمام. ۷. بوکک،
 قانلامق: شوکاغدی، شوبزلی
 قیروب طوبلایک. ۸. چوق
 حیوانات کسمک. ۹. کلیتلی آچقه
 قزائمق: آماده پاره قیردی.

۱۰. بر شیتک شدتی کسمک، ایندیر-
 مک: کونش صوئوغی قیردی؛
 یاغور فرطونه نی قیرار. ۱۱.
 تسکین ایتک: عنادی قیرمق:
 قولنجی قیرمق. || بل قیرمق =
 چوق یورمق، فتور ویرمک.
 || بورن قیرمق = کبری تذلیل ایتک.
 || بوت، قوز قیرمق = خطا ایتک،
 لقردی قاچیرمق. || قیردیغی جوز
 بیکی کچدی = ایتدیکی مناسبتر.
 لسكر حدی آشدی.

قیرمه } س. ۱. قیرمق ایشی. دا:
 قیرمق. ۲. قاشی قانلامق
 یا بیان اثواب سوسی: فیستانک
 قیرمه لری چوق اولور. ۳. قاش
 و سائر نهک قانلاندیغی بوکلدیکی
 یرده پیدا ایتدیکی چیزکی: شا-
 لینک قیرمه لری نی بوزمق ممکن
 دکلدرد. ۴. سیانت دینلن بر نوع
 یازی که وقتیه محاسبه ده مستعمل
 ایدی. [بو معنا ایله صفت کبی ده
 قوللانیلیر: قیرمه یازی. || نسخ،
 تملیق قیرمه سی = شکسته دینلن
 سرعتلی یازی. || قیرمه طاش =
 [صفت کبی] شوسه لر ایچون
 قیرلش اوافق طاش.

قیرمه جی } س. مطبعه ده باصلش
 فورمه لری قیروب
 قاتلایان ایشیجی.

قیرمه لامق } فت. ۱. اوافقالمق،
 طوغرامق. ۲.
 اثواب و سائر نه قیرمه لر پامق.

قیرمه لی } ص. قیرمه لری چوق:
 قیرمه لی قیرمه لی فیستان.

قیرندی } س. ۱. قیریلان بر شیتک
 پارچه لری، قیرلمقدن
 چیقان اوافق پارچه لر، اوفاندی،
 قرضه: اتمک قیرندیلری، جام

قیرندیلری . ۲. اوفاق تەك شیء ، بقیه جزیه : اسکی ثروتک آنجق قردیلری قالمش .

قیرتمق } فل . نازوشیوه ایله حرام ایتمک ، ناز ایله قیریلهرق یورمک .

قیرتیق } ص . ۱. قیرلمش ، منکسر ، شکسته : قیریق طاش ، دکنک ، دستی ؛ قولنک قیریق

یری . ۲. صوبی قاریشیق ، خا- لص جنس اولمیان : قیریق نازی . = س . ۱. برعضوک قیرلمش یری ؛ قولک قیریغنی باغلامق ؛ طباعک قیریغنی یاپیشدیرمق . ۲. قیریلان شیئک پارچه لری : جام قیریغی . ۳. دوکیلوب ایریجه پارچه ل حالنه قونمش شیء : آربه ، بغدادی قیریغی . || قیریق دوکوک = ۱. نامربوط ، پریشان سوز . ۲. قیریلوب دوکیلندن اوتده بریده قالمش جزئی شیلر : قیریق دو- کوک طوپلایوروز .

قیرتیقچی } س . قیریلان عضولری باغلایهرق ایی ایدن عملی جراح ، چیقیقچی .

قیرتیقچیق } س . قیریلان عضو- لری باغلامقله ایی ایتمک صنعت عملیه سی ، چیقیقچیق .

قیرتیلق } س . ۱. قیریلان ، قیریق اولان شیئک حالی . [اسم اولهرق « قیریق » ده مستعملدر .] ۲. صوثوق آلمه دن وسائر اسبابدن حاصل اولان نشئه سزلك وبتون بدنده وکیکلر- ده حس اولنان آغری و یور- غونلق ، انحراف ؛ وجودمده بر قیریق طری یورم ؛ بر قیریقلم وارددر .

قیرتیقمق } فت . با : قرقق .

قیرتم } س . ۱. کلیتله حیوانات کسله سی : قویون ، اینک قیری . ۲. خرسستانیلرک پرهیز بوزمه لری : ات قیریغی . ۳. اثواب قیرمه سی .

قیز } یاخود قز . س . ۱. کنج او- لئمه مش دیشی انسان ، جاریه ، دختر : بر قیز چیقدی ؛ کویک قیزلری خوره تیبورلردی . ۲. دیشی اولاد ، اولاد اناث ، بنت ، کریمه ، دختر : ایکی اوغلی و بر قیزی واردر ؛ قیزلرینی اوندیر- دی ؛ قوجه ده بر قیزی واردر ؛ قیزینک اوغللری . ۳. بکر ، دو شیزه : ایکی سنه اول اولنمش ایسه ده ایوم قیز اولدیغی مر- ویدر ؛ ایکی دفعه اولنوب بر دفعه سننده قیز دیکرنده ثیبه آلدی . = ص . دیشی ، اناثدن :

قیز چوجق = صبیه ؛ قیز اوغلان = بکر ؛ قیز قرن داش = همشیره ، اخت ؛ قیز اولاد = بنت ، کریمه . || قیز آلمق = تزوج ، ازدواج ایتمک ؛ عشاير خلقی کندی عشر- تلمندن قیز آمازلر ؛ قیز آلوب ویرمک = صهریت ، مصاهرت ایتمک . || قیزلر آغاسی = دارالسعادة الشریفه آغاسی . || قیز اوغلان = بکر ، دوشیزه . [قیز اوغلان قیز دخی دینلیرسه ده ، بو ترکیب غریب کور یور .] || خانم قیز = کنج و تربیه لی قیز ، فر . Mad- moizelle مادمازل عنوانسک عدیلیدر . || خدمتیجی قیز = بسلمه ، یاناشمه قیز . || قز قوشی = آغاج قاقانک یشیل بر نوعی . || قیز کچی =

تربیه لی و محبوب آدم . || قیز کلیمی = عشاير قیزلرینک طوقو- دقلری بر نوع مقبول کلیم . || قیز همه سی = بر نوع شفتالی و آغاج قاونی . || قیز ویرمک = اولندیرمک . || هکیم قیزلر = قتولیک راهبه- لری .

قیزارتمق } فت . ۱. قرمزنی ایتمک ، کونش المایی قیزارتدی . ۲. طاوده قرمزنی اولنجیه به قدر قاورمق ، یاغ ایچنده دوندیره- رک پیشیرمک ؛ ات ، بالیق قیزار- تمق . || یوز قیزارتمق = بر شیء ایستک محجوبیتنی کوزه آلدیرمق .

قیزارتمه } س . طاوه ویا تجربه ده قیزارتمش ات ویا بالیق ایتمک ؛ دوکون قیزارتمه سی = ات قیزارتمه سنک بر نوعی . = ص . طاوده قیزارتمش : قیزارتمه بالیق .

قیزارمق } فل . ۱. قزیل ، قر- مزنی اولمق ، قرمز- یلاشمق ، احمرار ایتمک ، سرخ اولمق ؛ حوضده کی بالقلر ، شسو تارله ده کی چیچکلر نه کوزل قیزارتمش ! الما کونشی کوردیکه قیزاریر . ۲. (میوه) اولمق ، کال بولمق ؛ قیزیلقلر ، اوزوملر ، اریکلر قیزارتمه باشلادی . ۳. اوتاتمق ، محجوب وخیل اولمق ، خیجالتدن قان یوزه فیلا یوب چهره قیرمزنی اولمق ؛ اوسوزی سویلرکن قیزاردی . ۴. (ات و بالیق وسائر) طاوه ویا تجربه ده قیرمزنی اولنجیه به قدر قاوریلوب پیشمک ؛ بالقلر قیزاردی ؛ اتی قیزارنجیه به قدر قاورملی . || قیزا روب مورارمق ، قیزاروب بو-

زارمق = محبوب اولق، محجو-
پیتندن رنکدن رنگه کیرمک.
|| کوز قیزارمق = آغلامق.
|| کومور قیزارمق = طویشمق،
یایمق.

قیزراق { س. ۱. قار و بوزک اوز-
رینه قایمق اوزره تکر-
لکسز و آلچاق بر نوع آرابه که
اقتار شمالیهده کوپکله و ما نوس
صبغینلره چکدیر لر: قیزاقله
سیاحت ایتک؛ قیزاغه بیتمک. ۲.
چو جقلاک قارلی و بوزلی اینیشلرده
قایوب اکلمک ایچون اوزرینه
اوتوردقلری تخته پارچه سی:
قیزاق قایمق. ۳. ب. اوزرنده
کمی انشا ایدیلوب برابر دکیزه
ایندیریلن دستکاه. ۴. قایمک
دستگاهدن و یا قایقخانه دن دکیزه
ایندیرلسیچون آجاج دوشمنش
میلی یول اوزرنده قایدیریلان
بر نوع بشیک: قایقی قیزاغه
آلق، قیزاقله ایندیرمک. [اسکی
ترجه ده «غریلجاج» دینیردی.]
قیزاقلق { س. دوشمه تخته لر نیک
کیریشلر.

قیزالاق { س. کلینجک چیچکی.
مر.

قیزاموق { س. اکثر یا چو جققلره
عارض اولان و بر
نوع حامله برابر بدنده قرمزیمسی
بر طاقم قباریقلا دوکدکن عبا.
رت اولان علت مستولیه که
«قزیل» دن خفیفه در، حصبه:
قیزاموق چیقارمق، قیزاموغه
طولتق.

قیزان { س. جسور و مسلح کنج
کویلی، کوی قهرمانی:

طاغ آویسه قیزان کوندرمک.
|| قاری قیزان = بتون خلق،
عموم اهالی.

قیزدیرمق { فت. ۱. آتشدنه
تسخین ایدوب قیزار-
تمق. ۲. حد تلندیرمک، اغضاب
ایتمک، برینک قیزه جنی سوز
سویلمک و یا ایش یایمق: کندیسینی
قیزدیرمق ایچون سویلمه؛
مخصوص اکلمک ایچون برینی
قیزدیروب باغرتمق. ۳. آزدر-
مق، آزمه سنه سببیت ویرمک:
قوجلری قیزدیرمق. ۴. حرارت
ویرمک، قیزشمه سنی موجب
اولق: قرمزلی بو بر طاوقلری
قیزدیرر = یومور طلامق استعداد.
دینی ویرر.

قیزشمق { فل. ۱. کسب شدت
ایتمک، اشتداد ایلک،
آلولمک، اشتعال ایلک: غاوغا،
مباحه قیزشدی ۲. رواج بولمق،
رواج و داد و ستد آرتمق: بازار،
آلیش ویریش قیزشدی. ۳.
قیزغینلق و حرارت پیدا ایتک،
آزمق، چفتنی آرامق، کوسنیمک:
آیغر، قوج، طاؤنلر قیزشدی.

قیزغیرمق { فل. ۱. (بیلان)
ایصلاق چالمق. ۲.
(طوغان) آوه اینرکن بر صدای
مخصوصه باغرمق. مر.

قیزغین { ص. ۱. چوق تسخین
اولمش، پک صیجاق:
قیزغین دمیر: قیزغین صو. ۲.
طارغین، کوجشمش، حدته کلش:
شمدی پک قیزغیندر لقردی
سویلمز. ۳. اشتداد ایتمش،
آلولمش، مشتعل: قیزغین غاوغا؛
قیزغین مباحه. ۴. آزمش،

آزغین، کوسنیمش: قیزغین بوغا،
آیغر، قیصراق.

قیزغینلق { س. ۱. چوق ایصنمش
شینک حالی، زیاده
صیجاقلق: دمیرک قیزغینلی. ۲.
طارغینلق، کوجمه حدت، غضب:
شمدی قیزغینلی واردر. ۳.
آلولمه، اشتداد، اشتعال: غاو-
غانک، مباحه نیک قیزغینلی. ۴.
آزغینلق، کوسنیمه: بوغانک،
آیغیرک، اینسکک قیزغینلی.

قیزل { یاخود قزیل و یا قیزیل. ص.
۱. قرمزلی، آل، احمر،
سرخ: قیزل الما؛ قیزل طوبراق؛
قیزیل بويا. [بوکوزل امت مخصوص-
صه طورورکن استانبولجه مترو-
کیتله بورنکک برنوعنه مخصوص
اولان «قرمزلی» لغتتک استعمالی
شایان تأسفدر.] ۲. قرمزلی او-
له جق درجه ده ایصنمش. قیزغین:
قیزل دمیر. ۳. اشقر: قیزل
صقال. ۴. نوع وجنسننده پک
مبالغلی، آشیری درجه ده او-
لان: قیزل دلی. ۵. آلتین،
آلتیندن، مذهب، زرین: قیزل
الما، قیزل قویون. مر. || قیزل
آطه لر = مرمره ده استانبول
قربنده کی کوچک آطه لر. || قیزل
آجاج = معروف برجس اورمان
آجاجی که کراسته سی قوللانیلیر.
|| قیزل باش = ۱. شاه اسماعیلک
برصنص عسکری، سرخ سران.
۲. غلاة شیعه دن بر طاغفه.
|| قیزل خسته لقی = اسم اوله رق
قیزل دینلن علت ساربه.
|| قیزل سوکوت = سوکوت آغا.
جنک برجسی. || قیزل شاب =
آجیق افلاطونی رنگ. || قیزل

یاپراق = آخر اونی. || قیزلیمور.
 طه = پاستقالیه میورطه سی. = س.
 قزموغه بکزر و اوندن شدتلی
 پرساری خسته لقی که چوققلره
 عارض اولور و تنک اوزرنده
 قرمرزی قبارجقلر چیقارمیوب
 بتون وجودک قیزارمه سنی موجب
 اولور، اسقارلاتین. (قیزل خسته.
 نلق دخی دینایر.]

قیزلجق { س. زیتوندن اوفاراق
 اولهرق خام ایکن بیاض
 ویتیشدیکننده قرمرزی رنگکنده
 میخوشجه و قابض بر میوه که
 طغالرده خدایی نابت اولهرق
 چوق اولوب باغچه لرده دخی
 یتیشدی بریلر: قیزلجق یمک؛ قیزلجق
 شروبی، رچلی. || قیزلجق آغاجی =
 یو میوه یی ویرن آغاج که اورته
 بیوکلکننده اولوب حبشی پک
 سرت اولغله دکنک و سائره
 یاییلیر. || قیزلجق صوپه سی =
 طباق، تأدیب.

قیزلجه { ص. قرمرزی، قر-
 مرزی به چالار. || قیزلجه
 بوغدای = بر جنس یومشاق بو
 غدای. || قیزلجه قیامت = ولوله.

قیزللق { س. ۱۰. قرمزلیق، قرمرزی
 رنگ، حرث؛ یانفین
 قیزللی = آلونیک انعکاسی. ۲.
 قیزل خسته لقی، قیزل، اسقارلا-
 تین. ۳. بر نوع دوزگون. ||
 قیزللق اونی = اشک قولاغی.

قیلسراق { س. بلا: قیصراق.
 قیسی { س. بلا: قایسی.

قیشلق { س. ۱. سنه نك فصول
 اربعه سنك اك صوئوغي كه

اقلمزده کانون اول ايله کانون ثانی
 و شباطدن عبارتدر، شتا،
 زمستان: قیش موسمی؛ قیش کونی؛
 قیش صوئوغي؛ قیش آرمودی،
 قاؤنی = قیشه قدر طیبایانالری.
 ۲. سنه نك ایکی به تقسیمنده
 روز قاسمدن روز خضره دک
 آلتی آی سورن وهواسی صو.
 ئوق اولان نصفی: آتی آی
 قیش یاغورلنی صرتندن چیقار-
 مدی؛ قیش تدارکاتی؛ قیش
 ذخیره سی. ۳. صوئوق، صو-
 ئوق هوا، قار و یاغور و فرطو-
 نه کبی موسم شتا علائمی، برد،
 برودت، سرما: بوسنه چوق قیش
 اولدی؛ کچن سنه قیش یاعدی؛
 اقالیم حارده قیش اولماز: قیشه
 طیانه ماز. || قره قیش = قیشک
 اورته سی و اک شدتلی وقتی،
 زمهریر: قره قیشده یولجیاق
 ایتمک نه قدر زور. || یاز قیش =
 صیف و شتا، دائماً: یاز قیش
 بردرلواثواب کبیر. || قیش یایمق =
 هوا صوئوق اولق: روسه ده
 چوق قیش یاپار. || قیش یمک =
 قیشک صوئوغنه معروض اولق.
 = ص. صوئوق، بارد، سرد:
 قیش هوا.

قیشلاتمق { فت. قیشی کبیر تمک:
 قویونلری بو سنه
 نرده قیشلاته جقسکز؟

قیشلاق { یاخود قیشه. س. ۱.
 حربک تعطیلی معتاد اولغله او
 موسمه عسکر واردونک چکلده
 یکی محل: قاسمدن صوکره
 اردوی هایون بلغراد قیشلاغنه
 چکلمشیددی؛ شرق اردوسی

ارضروم قیشلاغنده بولنیوردی.
 ۲. قویون کبی حیوانات اهلیه-
 نك قیشین چکلده کبری معتدل
 هوالی وقار یاغماز یر و بویله یر-
 لرده کی صرعا، یایلاق (یایله)
 مقابلی: قویونلر کبری خانگی
 قیشلاغده قیشلاتیورسکز؟ او
 چفتلکک اصل ایرادی قیشلاقده-
 ندر، کوزل قیشلاقلری واردر؛
 بر قیشلاق استیجار ایتم. ۳. بلا:
 قیشه.

قیشلامق { فل. ۱. قیش اولق،
 قیش حکم-نی اجرا
 ایتمک، صوئوق اولق: هوا
 قیشلادی؛ کانون ثانیده ایدکده
 دهها هیچ قیشلامشیددی. ۲.
 قیشی کبیر تمک: بو سنه غالباً
 کوشکده قیشلایه جغز؛ قویونلر کز
 نرده قیشلاتیور؟ شرق اردو-
 سی اکثریا ارضرومده و غرب
 اردوسی بلغرادده قیشلاردی.

قیشلق { ص. قیش موسمه، صو-
 ئوق موسمه مخصوص،
 شتوی: قیشاق اثواب؛ قیشاق
 او؛ قیشلق ذخیره. = س. قیشین
 اقامت اولنان خانه، قیش مسکنی:
 یاییسی واردر بر قیشلاقده تدا-
 رک ایدر سه مکمل اوله جقدر.

قیشین { ظن. قیش موسمده،
 قیش ایکن، قیش وقتنده:
 قیشین نرده اونور بوسکز؟
 قیشین سیاحت ایتمک پک زوردر.
 مه. قاف مکسوره ايله
 قیص { باشلار بعض ترکیه کله لک
 باشنه کبیروب تأکید و مبالغه بیان
 ایدر: قیص قیوراق باغلامق.

قیصاج { س. ۱. دمیرچیلرک
 قیزغین دمیری طوتد

قلری کلبتان و ماشه کبی بیوک بر
دمیر آلتری. ۲. استاقوز کبی
بعض حیوانلرک طوتوب صیقمغه
وحتی کسمکه مخصوص عضولری:
استاقوز قیصاجله پارمغمی
صیقوب قویاره جق اولدی.

قیصاجلامق } فته. ۱. بیوک
دویرجی کلبتانیاه
طوتوب صیقمق: دیرجی قیزغین
دمیری قیصاجلادی. ۲. زمان
قدیمده بو معامله دن عبارت او-
لان اشکجه بی اجرا ایتمک:
اتلریخی قیصاجلادیلر. ۳. استا.
قوز و اوکامشابه حیوان قیصاجله
طوتوب صیقمق: استاقوز فنا
حالده المی قیصاجلادی.

قیصالمق } فته. قیصه ایتمک،
آزالتمق، قیصیرایتمک،
کسوب و قیروب قیصه یایمق:
دیرکی، اثوابی، صاچی، صقالی
قیصالتمق؛ یولی قیصالتمق.

قیصالمق } فل. ۱. قیصه اولمق،
بوی آزالمق، قیصه
کسکه باشلامق، چکامک، تقصر
ایتمک: تخته نک اوچی کسایلرسه
قیصاله جقدر؛ بو اثواب چوق
قیصالدی؛ فالله ییقاغله قیصالیر.
۲. مختصر و بچل اولمق: شمسی
عباره، افاده قیصالدی؛ دمیر
یولندن طولاینی آناطولینک
یوللری قیصالدی؛ کونلر کیتدیکه
قیصالیور.

قیصدیرمق } فته. ۱. صیقان بر
شیئه طوتدیروب
صیقدیرمق: المی قیویه، ماکینه یه
قیصدیردم. ۲. طاریره کتیرروب
حلوتمق، اله کیرمک، یاقه لامق:

کندیسنی برکوشده قیصدیر-
دی.

قیصیر } سذ. عر. ج. قیصاره.
{ لا. Caesar } اسکی روما
و بیزانس ایمپراطوری: قیصر
روم؛ اسکی قسطنطینیه قیصاره-
سی. (مشهور قیصرک اسمندن
تعمیم اولمشدر. الیوم آلمانیه
ایمپراطورلرینه کندی لسائلرنده
بو نام ویرلدیکی کبی، روسیه
ایمپراطورلرینه ویریلن « چار »
یاخود « قزار » اسمی ده بوندن
تحریر اولمشدر.)

قیصراق } س. بیکیر دیشیسی،
کرك ك پینك و قوشی
و كرك یوك بیکیرینک دیشیسی:
کوزل برقیصراخی واردر؛ جنس
قیصراق؛ عرب قیصراخی.

قیصیری } ص. عر. ن: قیصریه.
اسکی روم ایمپراطور-
لرینه ویا بالخاصه قیصر نام روما
سردار ورئیسنه منسوب و متعلق.
|| ط. عملیات قیصریه = حیاتندن
قطع امید اولنان کبه بر قادینک
قارننک شقیله چوجفتنک قور-
تارلسی عملیاتی که مشهور قیصر
دخی بویه بر عملیاتله دنیا به کلشدر.

قیصریق } ص. طوتوق، بچریکسز،
مسکین، عاجز: قیصر-
یق آدم.

قیصقاج } س. آچیلوب قیسانیر
اکرتی مر دیون.

قیصقانج } س. کندی سودیکنه
ویا عائله سنه باشقه سنک
باقدیغنی ویناشدیغنی چکه مه مک
خالصه سی و طبیعی، غیرت، رقابت:
سببسیز یه قیصقانج اینی برخصلت
دکلدر. = ص. ۱. قیصقانان،

کندی سودیکنه ویا عائله سنه باشقه
سنک باقوب یاناشدیغنی چکه مین،
غیرتلی، غیور: پک قیصقانج آدمدر.
۲. حسدایدن: بو چوجق نه قدر
قیصقانج!

قیصقانجلیق } س. سودیکنک ویا
عائله سنک باشقه سیله
قوینشد یغنی ویا مناسبتنی چکه-
مه مک خصلتی، غیرت، رقابت:
قیصقانجلیغندن نه پایه جغنی بیه-
میوردی. ۲. حسد، غبطه.

قیصقاندرمق } فته. قیصقانمه سنی
{ موج اولمق،
غیرت و رقابتیه دوشورمک:
چوجقلری قیصقاندریه جق آیری
سچیدن احتراز ایتملی.

قیصقانلمق } فل. ۱. غیرته کلتمک،
رقابت اولتمق،
چکله مه مک: بوکا قیصقانماز؛
بویه سببسیز یه قیصقانلیری؛ ۲.
اسیرکه نلک، دریغ ایلمک.

قیصقانلق } فته. فل. ۱. سو-
دیکنک باشقه سیله
مناسبتنی چکه مه مک، غیرته کلتمک،
رقابتیه بولتمق: قاریسنی چوق
قیصقانلور؛ قاریسی کندیسنی
خدمتجی قیزلردن قیصقانلور. ۲.
چکه مه مک، حسد، غبطه، رشک
ایتمک: چوجق کوچک قارداشنی
قیصقانلور. ۳. اسیرکه مک،
دریغ ایتمک: بن سزدن بر شیء
قیصقانمام.

قیصلمق } فل. ۱. طاره کتیر-
لمک، تضییق اولتمق،
صیقیده قالمق: قویروغی قیویه
قیصلدی؛ پارمغم ماکینه یه قیصلدی.
۲. طوتوق، سر بست ایتمک،
خرلیدیلی اولمق: سسم، بوغازم
قیصلدی؛ صوئوقدن، تزلهدن،

را قیدن، چوق با غیر مه دن سسی
قیصلش.

قیصم { یاخود قیصیم س. آوجه
استیعاب آیدن مقدار،
آوج، قبضه، طوتام.

قیصمق { فت. ۱. صیقوب طومتق،
نضیق ایتمک، صیقشدر.

ق: مق: قیو پار مغمی قیصدی. ۲.

آزالتمق، طار لاشدیر مق،

کوجولتمک، حصر ایتمک: مصارفی

بر آاز قیصلی. ۳. قییه مامق،

اسیرکه مک، دریغ ایتمک: بویله

برایش ایچون یاره بی قیصمام.

۴. قولاق لری (ایندیر مک،

یاتیر مق: قولاق لری قیصوب

کیتدی. ۵. (قویروغی)

باجا قلمک آره سنه آلمق: قویرو-

غنی قیصمش کیدوردی.

قیصمه { س. قیصق ایشی. ۱۱:

قیصه { ص. ۱. بوی آاز اولان،

اوزون مقابلی، قیصیر،

کوتاه: قیصه آجاج: قیصه بوی:

قیصه آدم. ۲. تفصیلاتی اولمان،

مختصر، موجز: قیصه مکتوب:

قیصه رساله: قیصه سوز. ۱۱ دلی

قیصه = آکلامتقدن عاجز. ۱۱ قیصه

طومتق = قیصه یایمق، اوزون

طوتامق. ۱۱ عقلی قیصه = قیصیر

العقل، عقلسز. ۱۱ قیصه کچمک =

بجی چابوق قیصامق. ۱۱ قیصه

کیمک = اختصار ایتمک، اوزاتمامق.

== ح. مختصراً، علی طریق

الایجاز: قیصه یازیور: قیصه

سونه.

قیصه در. = ح. مختصراً ایجاز
طریقله: قیصه جه آکلامت.

قیصه لاق { س. بوی آاز اولان
شیک حالی، اوزونلق

مقابلی، قصر: قیصه لغندن باشقه

بر عذری یوقدر.

قیصیر { ص. ۱. طوغورماز، جو.

جفی اولماز، عقیم: قیصیر

آدم. قادن، قیصراق. ۲. محصو-

لات ویرمز، غیر منبت: قیصیر

تارله: قیصیر ییل.

قیصیر غانمق { فت. اسیرکه مک،

دریغ ایتمک. مر.

قیصیر لاق { س. ۱. طوغورماز

آدم ویا قادن یاخود

حیوانک حالی، عقیم. ۲. محصو-

لاتسراق، عدم انبات: بو ارا-

ضینک قیصیر لاقی.

قیصیق { ص. ۱. قیصلش،

صیقشمش، نضیق

اولمش. ۲. زورله وخرلدایه رق

چیقان، سر بست ایشلین، خر-

لدیلی، بوغوق: قیصیق سس:

قیصیق بوغاز. = س. اولوغک

قانلامه لرلی: چوجمک قیصیق لری

یشمش.

قیصیق لاق { س. ۱. قیصلش

و صیقشمش شینک

حالی، نضیق. ۲. بوغوقاق،

خرلدی: سسک، بوغازک

قیصیق لاقی.

قیصیق لاق { ص. قیادن چرچر آفان:

قیصیق لاق { قیصیق لاقی، صو، چشمه.

اولان حیوانات زمره سی، فر.
Cétacés

قیغ { س. ۱. قویون ترسی. ۲.
قوری کوربه. ۳. قوری

میوه نک بایاغیسی.

قیغیر دانمق { فل. اورومک، پک

پکار (چیفیر شمع).

قیغیر مق { فت. چیغیر مق. مر.

قیغز { س. پیس کبه پارچه سی،

پیس پاچاره.

قیغلامق { فل. (قویون) ترسله-

مک.

قیغلاجیم { س. آتشدن صیجریان

کوچک شراره: اوز-

رینه بر قیغلیم صیجرامغه طو-

تیشدی: بوکومور چوق قیغلیم

صاچیور.

قیغی { س. پک قورومش خرده

شی.

قیغیش { س. ایپکی شینلر نحر-

یکندن حاصل اولان

خسردی.

قیغیشد امق { فل. ۱. ایپکی

شینلر خشش

ایتمک. ۲. اسلحه بر برینه طوقنه-

رق شاقردی ایتمک.

قیغیشدی { س. ۱. ایپکی شینلرک

تحریرک اولنه رق کند-

یلرینه مخصوص بر سس چیقار-

مه لری، خشش. ۲. اسلحه نک

بر برینه طوقند قده چیقار دقلری

سس.

قیق { س. پک قورومش خرده شی.

قیق { قیغی کبی. ۱.

قیقرداق { س. ۱. اگو کیکار-

ینک اوجنده کی کبی

سرتجه ماده، بومشاق کیک،

قیطس { سذ. عر. (یو. Kṛ̥ṣos)

قالبینه، قادیرغه بالینی.

|| ه. برجله کوبکبه فر. Cetus.

قیطس { ص. ث. نا. طاقه قیطسیه =

قیطسیه { قادیرغه بالینی جنسندن

غضروف. ۲. کوزی تشکیل
ایدن ماده شحمیه، کوز کره سی،
طوبیجی: کوز قیقرداغی؛ قیقر-
داغی طیشاری فیرلامش. ۳.
قولاغک قسم خارجیی که قیقر-
داق دینن سرتجه بر ماده دن
عبارتدر، بلیازهمی، صدفة الاذن.
۴. ایچ یاغی اریلدنکده اریمیوب
قزغانک دیدنده قالان قیزارمش
ماده: قیقرداق بورکی.

قیل { س. ۱. انسانک وبعض حیوا-
نک نرک وجودنده بیتن سرتجه
وقالیخجه توك، شعر، موی:
صاچندن، صقالندن، بیغندن
قیل قوپارمق؛ کوكسنده، قو-
لرندنه چوق قیل واردر؛ کچی
قیلی؛ آت قوپوروغنک، یله سنک
قیلری. ۲. کچی توگی، صوف:
قیلندن چوال، چول. [قویونک
کینه یوک ویپاغی، دوه و آت و
دیگر حیواناتک اینجه و قیصه او-
لانتنه توك دینیر. ۳. مح. پک آز
مقدار، جزئی: دوشمه سنه قیل
قالدی؛ قیل قدریرندن اوینامش.
|| قیل باراق = اوزون توکللی بر
جنس کوچک آت. || بورندن
قیل آلدیرماق = اصلا مساعده
ایتمک، عمانت ایتمک. || قیل
بورن = دیکرک ایچنه اوزانمش
پک اینجه بورن، طار قره باز-
چه سی. || قیل دوکک = (حیوان)
توکنی دیکشدریمک. || قیلی قرق
یارمق = چوق تدقیق ایتمک.
|| قیل قوروق = برجنس اوردک،
سونه. مح. زوکورد؛ قیلیقسنز.
|| قیل قیران = صاچ قیران علتی،
داء الثعلب. || قیل یاقی = حیوان

یاره سنی دلوب کچیردکلری
قیطان نوعی. = ص. ۱. کچی
قیلندن ویا بوکا مماثل قیلدن
معمول و منسوج: قیل چوان؛
قیل قوشاق. ۲. جزئی، پک
قیل: قیل عیبی یوقدر.

قیل { س. عر. [اصل «قول» دن
ماضی مجهولک مفرد مذکر
غائبی اولوب اسم کبی قوللانیلیر
سوز، دیدی، کفت: قیل وقال،
قال و قیل = دیدی قودی،
کفت و کو.

قیلار { س. هلال اولی، قوزغون
آباغی.

قیلاغوز { قیلاغوزلق و سائره.
با: قولاغوز و سائره.

قیلاعی { با. قلاغی.

قیلاو { س. قویونلره عارض اولان
مهلك بر خسته لق که اغنز-
لرندن کوپوک کله رک هلاکارینی
موجب اولور.

قیلیج { و قیلج. با: قلیج.

قیلیجق { یا قیلیجیق. س. ۱. با-
لیقلردن اکثرینک عمود
فقاریلرندن مختلف و ضمیتلره
ایکی یانه آریلان آز چوق اینجه
و سیوری کیمک، انکنه کبی
بالیق کیمکی: بالیق قیلجی؛ قیلجق
بوزازده قالمق؛ طاتلی صوبالیقلر.
ینک قیلجی زیاده اولور. ۲.
آکین باشاقلرینک بهر دانه سی
اوجندن یوقاری به اوزانوب سرت
ودیک بر پوسکول تشکیل ایدن
اینجه و سیوری صمان پارچه.
لرینک بهری: بوغدا، آرپه

قیلجی. ۳. پهوان اوپونلرندن
بری.

قیلجقسنز { ص. ۱. قیلجق دینان
اینجه سیوری کیمکری
اولیان: قیلجقسنز بالیق. ۲. باشا-
غانک ایکنه کبی اینجه و سیوری
شیلری اولیان: قیلجقسنز آرپه =
پینمبر آرپه سی.

قیلدریمق { ق. ۱. ایتدیرمک،
یا پایدیرمق. س. ۲.
ادا و ایفا ایتدیرمک: سن رشده
بالغ اولان چوقجلره سربیلری
نماز قیلدیرمیلدر.

قیلق { س. با: قیلیق

قیلانمق { فل. ۱. قیل پیدا
ایتمک، قیلری کلک:

کوکس قیلانمش. ۲. پیغی
صقالی کلک، قارتلاشق: سنی
کوچکدر اما چابوق قیلاندی.
یا قیللو. ص. قیلری اولان
قیل { قیل ایله مستور، متشعر:
قوللری، ککوسی قیللی؛ قیللی
حیوان.

قیلمق { ق. ۱. ایتمک، ایلمک،
یا بق: اشعار، تحریر
قیلق. [الیوم یالکز کتابت
رسمیه ده مستعملدر. ۲. ادا
و ایفا ایتمک: نماز قیلق؛ ده
اوکلہ بی قیلدم؛ ایکندی بی قیلد.
قدن صکره کیده جکم.

قیلمه { س. ۱. ایتمه، ایلمه، یا بجه.
۲. ادا، ایفا، نمازی ادا
ایتمه.

قیلمیق { ج. ۱. ایدلمک، اولنمق:
اشعار قیلندی؛ ایتدار
قیلندی. ۲. ادا و ایفا اولنمق:
نماز قیلندی می؟ جمعه نمازی زهده
قیلنه جقدر؟

قیلیج } س. با: قلیج

قیلیق } س. ۱. صورت خارجیہ، شکل، قیافت: شوقیلیقدہ بر آدم؛ تحف بر قیالی وارد؛ قیلیق قیافت یرندہ. ۲. طرز، صورت: سند قیلغندہ برکاغد؛ اوقیلیقدہ برشیء یاعلی. ۳. رسم، تصویر: قیلیق چکمک چقار. مق = رسم آلق، تصویر وترسیم ایتمک. [آناطولینک بعض یر. لرنده فوطوغرافیایہده « قیلیق » دیرلر.]

قیلیقسز } ص. شکل و قیافتی اویغونسز، نامطوبع، قیافتسز: یک قیلقسز بر آدم.

قیلیقلی } ص. ۱. فلان شکل و صورتندہ اولان: سند قیلیقلی برکاغد. ۲. فلان زی و قیافتندہ بولنان: باغچوان قیلیقلی بر آدم.

قیم } مه. طورمیہرق متصل قیلما. نمعی تصویر و تقلید ایدهرک مکرر قوللانیلیر: قیم قیم قیلما. نیور.

قیم } س. ج. عر. فد: قیمت. با:

قیم } س. عر. [« قیام » دن ص. غلط فاحش اولهرق زبازدی: قیوم.] جامع شریف خدیمجیسی.

قیم } س. دامه و سطرنج اوبولر. نده طرفینک مساوی کلسی.

قیمت } س. عر. ج. قیم. (عر. ترکیباتده « فیمه » صو.

رتندہده بولنور. ۱. ذکر، بها، نم، بدل: بونک قیمتی نه در؟ هر شیتک قیمتی اوزرنده مقیددر؛ قیمت تقدیر ایتمک؛ قیمت اعتباریہ = دولجہ قبول اولان فیات؛ قیمت

حقیقیہ = اصل ذکر و بها؛ قیمت موضوعه = صاتیجیسی طرفندن وضع و تمین اوتمش بها. ۲. اعتبار، عزت، مقبولیت: بنم عندمدہ بونک قیمتی بیوکر. || ذی قیمت = قیمتی، قیمتی جوق، بهالی: ذی قیمت طاشلر = بجو. هرات.

قیمتدار } ص. فا. [عر. قیمت = ذکر. فا. داشتن = مالک اولق] بهالی، قیمتی بیوک، ذکرلی: قیمتدار قاشلر.

قیمتدان } ص. فا. [عر. قیمت = ذکر. فا. دانستن = بلامک] قیمت بیلن، قدردان، تقدیره مقتدر.

قیمتسز } ص. قدر و ذکرلی اولیان، اوجوز، غیر مقبول، رواجسز: قیمتسز بر شیتدر.

قیمتسز لک } س. ذکر سز لک، قدر و قیمت ققدانی، رواجسزلق.

قیمتشناس } ص. فا. [عر. قیمت = ذکر. فا. شناختن = طابق] قدر و قیمت آکلایان، تقدیره مقتدر، قیمتی و قیمتسز شیتلری فرق و تمیز ایده بیلن، قدردان، قدر شناس،

قیمتلی } ص. ذی قیمت، بهالی، آغر: قیمتلی قاشلر؛ زمرد قیمتلی بر طاشدر.

قیمتلی } قیہ، قیلیق و ساثره. با:

قیمتلی } قیقیق و ساثره.

قیمتلی } وقیاقی. با: قیاقی. قیلاق } فل ۱. آیاغہ قالمق، اوزره طاورایمق،

قالقارکی بر حرکت ایتمک. ۲. (قوش) اوجق اوزره حرکت ایتمک.

قیملدا تمق } فت. آز اویناتمق، تحریک ایتمک، حر. کتده بولندیرمق: الی، آیاغنی، پارمغنی قیلدا تندی.

قیملدا تمق } فل. و:

قیملدا تمق } فط. آز اویناتمق، حرکت ایتمک، حرکتده بولنق: یاندیغی یرده بر آز قیلدا دی، قیلدا ندی؛ صویک دینده برطاقم قورتلر قیلدا نوب طور یور. || یردن قیلدا تمق = قالمق.

قیملدا نمه } س. آز اوینامه، حرکت.

قین } س. آلات قاطعه قلیغی، غمد، قین: نیام: قلیج، بیچاق، یشاغان قینی: قلیجی قینه قومق.

قیناق } س. بیرتیجی ویوک قوشک کسکین پنجه سی. — با: قیناق.

قیناتمق } قیناتمق و ساثره. با: قیناق قیناق و ساثره.

قیندر اراج } س. [اصلی: « قین. قین » لفت ترکیه سیله « تراش » لفت فارسیه سندن مرکب غلط تعبیردر] اولوق و ییو اویمغه مخصوص قونداقچی آلتی.

قینلامق } فت. قلیجہ قین یامق.

قینمق } فت. ذم و هجو و تزیف ایتمک، لسانه و یرمک. [« قنمق » کبی.]

قینه قینه } س. با: قنا قنا.

قُيو { س. با: قيوو.

{ سذ. جر. عر. فد: قيد. قيوود } با: قيد. [جمع الجملی اولان « قيوودات » دخى مستعملدر.]

{ مه. طور مقسزین طولا. قيوور } نوب صارلمنى تقليد و تصوير ايدوب مكرر قوللانيلير: قيوور قيوور قيوورلمق، قيووراتمق.

{ ص. ۱. طولانوب صا. قيووراق } رلمش، قانغال اولمش: ييلان قيص قيووراق اولمشيدى؛ قيص قيووراق باغلامق = هيج قيلمدا نه ميه جق حالده باغلامق. ۲. زياده قيوورلمش، پورنوك، بورشوق: قيووراق صاج، ايبك، بز. ۳. مج. ظريف، نازلى، جلوهلى: پك قيووراق بر قيز.

{ فل. زياده بوكيلوب قيووراتمق } بورشتمق، بوروشوب طولانتمق، قيوورجق اولمق: ايبليك قيوورايور؛ قيلارم قيوورا. يور.

{ فت. ۱. اكرتوب بو. قيوورتمق } كديرمك: شو ايريشمى بر آزدها قيوورتملى. ۲. قاتلاتمق، بوكديرمك، قيرديرمق: يازيله. جق يپراقلرك بر كوشه سنى قيوورتملى. ۳. قماشك كناريني فتيل كي بوكديروب ديكديرمك: شو توبلندرك كنارلرني قيزلره قيوورتملى.

{ ص. دوز طور ميووب قيوورجق } قيووريلان. بوريشوب طولانان، بورشوق، مجعد، توده: قيوورجق صاج، صقال: قيوورجق لاختنه، صلاطه؛ قيوورجق قيوون. = س. ۱.

قويونك توبى قيووريلان و قيوورو. غى اينجه و قيصه بر جنسى كه باشليجه روم ايلي يه مخصوص او. لوب اتى لذيد و مقبولدر: روم. ايلي قيوورجق؛ او قصاب قيوور. جقدن باشقه قويون كسميور. ۲. قيوورجق قويونك اتى: قيوور. جنى قاچه و يربورلر؟

{ في. فل. ۱. اكريلوب قيوورلمق } بوكلك، چكيلوب طو. پلاتمق: ايبليك، قيل، صاج قيوورلدى. ۲. چوركلتمك، قانغال اولمق، طوس طولارلاق ديوو شيرلك: ييلان، كوپك قيووريلوب ياتمش. ۳. قاتلاتمق، بوكلك، قيرلمق: بوكتابك يپراقلر سنى كوشه لرى قيوورلمش؛ بر يپراغى قيوورلمشيدى. || قيووريله قالمق = كبرمك.

{ فت. ۱. اكروب بوكلك قيوورمق } قيوورجق حالنه قومق: صاجنى، صفالنى قيوورمق مرا. قيدر. ۲. قاتلاتمق، بوكلك قير. مق: شو يپراغك اوچنى قيوورملى.

۳. قماشك كناريني يارمق اوچيله بوكوب اويله طورمق اوزره ديكلك، بوره رك و فتيل ياپارق كناريني قيرمق: شو منسدليك كارلرني قيوورملى. ۴. مج. بجر. مك، باشه چيتمق: او ايشى ده قيووردى؛ بونى قيووره ييلرسه عشق اولسون. = فل. اويناتمق، رقص ايتك، ناز و جلوه ايله قيرلمق: قيووره قيووره اويناتدى.

{ س. ۱. قيوورمق ايشى قيوورمه } با: قيوورمق. ۲. قماش كنارينك فتيل كي بوريله رك ديكلمه سى.

{ س. قماشك كاريني قيوورندى } فتيل كي بوكه رك ديكلك طرزى، بويولده اولان ديكيش وكنار باصمه: بومنديلرك قيوو. رنديسى قبا دوشمش. || چفته قيوورندى = بوديكيشك اوياكى ايشلنمشى.

{ س. بر شينك اكريلوب قيووريم } بوكيلن ىرى، بوكوم، جمعد: صاجك قيووريمى || قيووريم قيووريم = ۱. چوق قيوورجق: صاجى قيووريم قيووريم. ۲. صا. نجيدن بوكيلوب طورمه: قيوو. ريم قيووريم قيوورليوردى.

{ قيوو. با: قيووم، قيوو. قيووم } يوجى.

{ ص. سذ. عر. «قيام» دن قيووم } سمى. ذاتيله قائم، ازلدن ابده قدر قائم و موجود اولان حق جبل و علا حضر تلى. [«قيم» يرينه قيووم تلفظ عاميا. نه سى غلط فاحشدر.]

{ س. با: قيوون. قيوون }

{ س. اوقة ديديكمز معروف قيوويه } وزنك اصل عربيسى اولمق اوزره مستعمل ايسده، غلط اولوب، عربى فصيحي همزة مضمومه و قاف مشدده ايله «اقه» در.

{ س. ۱. كنار، اوچ، ناحيه: قيوينى } برقي يه چكلك؛ چايرك قيوورنده. ۲. دكيز كنارى، سا. حل، لب دريا: پوصله ايجاندن اول كويلر قيوورلى تعقيب ايدرلر. دى؛ كى قى يه دوشدى؛ طالفه اقتاضنى قى يه آتدى. [دكيز قيويسى دخى دينير.] || قيويده بو جاقده = كوشه ده كنارده، اوتده بریده. || قى روزكارى،

قره روزکاری = کجه وقتی
اکثر یا قره دن دکیزه اسن
روزکار. || قی صره = ساحل
بوینجه، ساحلی تعقیب ایده رک.
ص. ۱. قبیان، اسیرکه.
قیچی } مین، مرحتسز، غدار:
پک قیچی آدمدر. ۲. توتون
وساژه قبیان: توتون قیچی.
۳. ساحله بالیق اولیان بالیقی.
۴. وقتیه ساحله دوشن و خزینة
دولته عائد اولان اشیا و اتقاضی
چیقارمغه و حفظه مأمور آدم.

قیچیلق } س. ۱. غداراق،
مرحتسزک. ۲. توتون
وساژه قبیان آدمک صنعتی،
هوانخیلق. ۳. ساحله اولنان
بالیقیلیق. ۴. وقتیه ساحله
دوشن و خزینة دولته عائد او.
لان اشیا و اتقاضک اخراج و
حفظی مأموریت و وظیفه سی.

قیچدیرمق } فت. ۱. اینجه اینجه
طوغراقمق، بیحاق
ویا ساطورله اینجه ریزدل حالنه
قودیرمق: توتون، ات قیچدیرمق.
۲. نکاح و بها و ساژه عقد
ایتدیرمک: امای چاغروب نکاح.
حنی قیچدیردی.

قیپراق } ص. یاقین، قریب، قو.
نشو، ایراق مقابلی:
قیپراق یر.

قیپشوق } فش. اوپوشمق، اوپو-
شوب قرار ویرمک،

مقاوله کسشمک.

قیچق } ص. اینجه اینجه طوغراقمق:
قیق ات، توتون.

قیسقلق } س. ۱. قیلمش و اینجه
طوغراقمش شینک حالی.
۲. قیریقلاق، انحراف.

قیسقلق } ج. ۱. اینجه اینجه
طوغراقمق: بوات قیله.
۲. اسیرکنمه مک، غدار.

لق ایدلمک: بوکوزل حیوانه
قییلیری؟ ۳. قیرلمق، قویق،
طاقت قالماق: دیزلم قییلدی.
۴. ازلمک، بایلق، غشی کلک:
ایچم قییلدی.

قیچیم } س. ۱. اینجه طوغراقمق
فعلی و طرزلی: توتون قیچی؛
اینجه قییم؛ قبا قییم. ۲. بردفنه
ده قییلان مقدار: برقییم توتون
۳. اوپوشقاق، قریقاق، کسا.
لت: دیزلر قییم قییم قییلق.

قیچمق } فت. ۱. اینجه اینجه طو-
غراقمق: ات قیچمق؛
توتون قیچمق. ۲. اتلاف، هدر
ایتمک: جامه قییمه؛ بوکوزل حیوا.
نه قییه بیلیرمیسک؟ ۳. اسیرکه
مه مک، بذل و فدا ایتمک، آجیمه.
رق ویرمک: بر لیرا قییب شو

کتابی آلمی؛ پاره یی قیه میور. ۴.
آجیماقمق، غدر ایتمک: فلک بکا
قییدی؛ بیکناه آدمه نصل
قییه بیلیرم. ۵. عقد ایتمک،
قرار لاشدیرمق: نکاح قیچمق.

|| قییه مامق = اسیرکه مک،
آجیوب فدا ایده مه مک: پاره یی
قییه مدی.

قیچیلی } ص. بر درلو طوغراقمش
اولان: اینجه قیچی تون.

قیچیمه } س. قییلش ات: کوفته مک
قییمه؛ قییمه تخته سی = ات
قییدقلمی قالین تخته.

قیچیمه لی } ص. قییلش اتله یابلمش،
قییمه ایله طولدیرلمش:
قیچیلی بورک.

قیچیمیق } س. بالظه ضرباتیه قر-
لایان تخته و یا کیسک
پارچه سی، کوچک یونغه: ات،
کیسک قییمی.

قیچیمیق } ص. بالظه دن فیرلامش
تخته و یا کیسک یونغه.
جقلمش حاوی: قیچمق ات.

قیچیندی } س. ۱. قییلش شیء،
قیچیمق محصولی: ات
قیچیندیسی. ۲. معده ازلسی،
بالمه: معده مده برقیچیندی وار.
در. ۳. قیریقلاق، انحراف:
وجود مده برقیچیندی طویبورم.

قیچیمق } فل. ۱. ازلمک، غشی
ایله وجع ویرمک:
معدمه قیچیندی. ۲. قیریقلاق،
قیریقلاق اوغراقمق: بتون وجودم
قیچیندی.

قیچی } قیچی و ساژه. لا: قی،
قیچی و ساژه.

ك

ك { كف. س. [عر. كاف. س.]}
 ك { ترکیه الفبائک یکریمی بشنجی
 حرفی اولوب، اصل الفبائک صره-
 سی اولان ابجد ترتیبینده اون
 برنجی حرف اولغله، رقم کبی
 استعماننده ۲۰ اعتبار اولنور.
 شکل عبرانیسی ۵ و شکل سریا-
 یندی ۵ اولوب، ایکسینکده
 صورت عبریه سیله وعلی الخصوص
 ۵ ایله مشابهنلری ظاهر در.
 اصل عربیده اینجه «ق» کبی
 یعنی «کاسه» و «کومور» کله لر-
 نده کی کبی تلفظ اولنوب، لسا-
 نمزده «کاف عربی» دینلن بو
 تلفظ اصلیدن باشقه اوج درلو
 تلفظی دها وارد در: برینه «کاف
 فارسی» دینیرکه ایرانیلر طرفندن
 علاوه اولنوب ترکیه یه دخی
 قبول اولمشدر: «گلدی» و
 «گیردی» لغتلر نده کی کبی؛ تر-
 کجه یه مخصوص اولان دیگر ایکی
 تلفظندن بری «ی» کبی اوقونور:
 «اگر = سرج» و «سویلنگه»
 کبی، و «صاغر کاف» دینلن
 دردنجیسی ایسه بزجه ایوم
 «ن» کبی اوقونور سه ده، اصل
 تلفظی ککزدن و «نگک» یه
 قریبدر: «دکیز، بگا، اڭ» کبی.
 برده «و» کبی تلفظ اولنور ک

واردرکه اوده «گک» یازیلیر:
 گوگرچین کبی. بو وجهله لسانمز-
 ده بو حرف حقیقتده دوت ویا
 بش حرف ایسه ده، مثالرده کو-
 ریان اشارتلیری یالکز بعض
 لغت، وقرائت کتابلرینه مخصوص
 اولوب، عادی کتابلرده تفریق
 اولنمیه رق، جمله سی بردرلو یازلد-
 یغندن، آرایانلره سهولت بخش
 اولتی اوزره بو کتابده اشا-
 رتلرینی وضع ایتمکله برابر،
 دردینی بر صره ده ایراد و بر بابه
 جمع ایلدک. لسانمزک تلفظ مخصوص-
 صنه کوره و تصویر مخارج حکمتنه
 موافق صورتده حروف آرانیه-
 جق اولسه، کاف عربی ایله «ق»
 بر، و کاف فارسی ایله «غ» ینه
 بر حرفله یازیلوب «گک» یر-
 ینه ده «ی» و «و» یازلتی
 اقتضا ایده چکندن، یالکز «ک»
 یعنی صاغر کاف ایچون بر حرف
 مخصوصه احتیاج واردر؛ زیرا
 بونی «ن» ایله یازمق لسانک
 اصل واشتقاقی بوزمق دیمکدر.
 — ترکی الاصل کله لرک صو-
 کنده بولنان ساکن کاف عربی
 تحریک اولنجه کاف فارسی یه
 ودها طوغریسی «گک» ه تحویل
 اولنور: یمک، یمگه، یمگی،

یمگک؛ گوسروک، گوسروگه،
 گوسروگی.
 ک { حجج. عمر. کبی. [تشبیه و تمثیل
 معناسیله بعض تعبیرات عربیه.
 ده بولنوب حرف تعریفده ترکب
 ایدر:] کماکان = اولدینی کبی؛
 کما هو حقه = حقیقه، حق اولدینی
 کبی؛ کذلک = ینه بویله، بویله جه؛
 کالاول = اسکی کبی؛ کآن، کآنه =
 کویا. بو ترکیلره با.
 ک { ض. عمر. [عر. ضمیر متصلک
 مفرد مذکر مخاطبی اولوب
 مؤنثی مکسور ایسه ده پک
 مستعمل دکلدرد] سن، سنی،
 سکا، ک: علیک = اوزرگه، سنک
 اوزرگه.
 ک { د. ماقبلی مفتوح اوله رق
 فارسیده ادات تصغیردر:
 مردمک = آدمجق، کوز بیکی.
 ک { ض. تملیک بیان ایدن ضمیرک
 مفرد مخاطبی اولوب «سنک»
 تقدیر نده در: اوغلاک = سنک اوغل؛
 ایشک = سنک ایش. تصریقی:
 ایشک، ایشکک، ایشکه، ایشکی.
 جمعی «کزر» در. با: کزر. —
 افعال ترکیه آخرنده دخی ادات
 خطابدر: کلدک، کلیرسه ک کبی.
 [ماقبلی ساکن ایسه کسره ایله
 تحریک اولنوب، بوسره اسمک

تلفظنه کوره اینجه ویا قالین او-
قونور {

کابوس { سذ. عر. اویقوده
آغراق باصمه، قره
باصقان .

کابین { س. فا. عقد اثناسنده زوج
طرفندن زوجه تعهد
اولنان نکاح آچه سی که مفا.
رقت تقدیرنده اعطاسنه مجبور-
در، مهر مؤجل.

کاتب { سذ. عر. چ: کتبه،
کتاب. [«کتابه» دن
سف.] بردارۀ رسمیه ده ویا بر
بیوک ذاتک معینده یازی یازمغله
مکلف مأمور، یازچی، بیتکیچی،
دبیر: مجلس کاتبی؛ کتبه اقلام.
|| باش کاتب = رنجی کاتب، برقلم
ویا هیئت کاتیلینک رئیس:
مجلس باش کاتبی. || کاتب خصوص-
صی = بر بیوک ذاتک خصوص

وامور ذاتیه سنه متعلق محرراتی
یازان و صفت رسمیه بی حائر
اولیان یازچی، مهردار، دیوان
افندیسی. || سرکاتب = باش
کاتب. || سرکاتبی = محرمانه وهم
محررات یازان سفارت کاتبی .
|| کاتب وحی = نخر کائنات
(صلم) افندمزه وحی بیوریلان
آیات قرآنیه بی ضبط و تحریر
ایدن صحابه کرامک بهری .
|| کاتب چلی = عثمانلی مؤلفرینک
آروبی اولان (حاجی خلیفه)
دینکله دخی شهر «کشف
الظنون» و «جهانما» صاحبک
لقبیدر. == ص. ذ: کاتبه . ۱.

یازان، یازمق بیلن: مکتبلی
ضابطلرک هر بری کاتبدر؛ او
کندیسی کاتبدر کاتبه احتیاجی

یوقدر. ۲. بر ماده بی قله آلمه سنی
ابی بیلن، منشی، محرر، راقم،
نامق: ابی کاتبدر؛ اونک کبی
کاتب اوله ماز. || کاتب الحروف =
الده اولان نامه ویا کتابی
یازان. [اصل عربده کاتب
بر شیئی قله آلا نمنشی معنا.
سنه اولیوب تبییض واستنساخ
ایدن دیمکدر، که بو حالده ابی کاتب
یازیبی کوزل اولانه دینلوب
ابی قله آلان آدمه ایسه منشی
دیمک اقتضا ایدر سه ده، لسانزده
منشی معناسیله قولانیلیور.]

کاتبانه { ص. فا. کوزل کتابته،
ابی قله آلمش، اصول
کتابت وانشایه موافق، منشیانه،
کاتبانه افاده؛ بر طرز کاتبانه ده.
= ح. کتابت وانشا اصولنه
توفیقاً: کاتبانه یازیور؛ کاتبانه
افاده ایتدی .

کاتبلیک { س. ۱. یازچی و منشی
صفت ووظیفه سی، یا-
زچیلق، کتات: نافعده کاتبلیک
ایدیور؛ کاتبلیک انسانی یورار بر
ایشدر. ۲. یازچیلق مهارتی،
فن انشا، نخر بر افاده صرام
اقتداری: اونک کاتبلیکی مشهور-
در؛ او یله کاتبلیک کوزمدم. || باش
کاتبلیک = سرکتابت.

کاتیم { ص. عر. ذ: کاتمه. [«کتم»
دن سف.] سوبیلوب سر
طوتان، سر صاقلایان: کاتیم
الاسرار. [سمب. «کتوم» ده
مستملدر.]

کاخ { س. فا. کوشک، طاق،
قصر. ذ.

کاد { سذ. عر. ص. کاد هندی =
سنط آفاجندن چیقان
قابض بر ماده، فر. Caehou .

کاذب { ص. عر. ذ: کاذبه .
[«کذب» دن سف.]

۱. بالان سوبیلن، سوزی طو-
غری اولیان، یالانچی: او
آدمک کاذب اولسنی اصلا تصور
ایتزدم. ۲. طوغری و صحیح او-
لمیان، صادق ضدی، یالان،
ساخته: قول کاذب؛ خبر کاذب.
|| شهرت کاذبه = برکونه اقتدار
وفضیلتی اولقسزین هر نصلسه
اشتهار ایدن آدمک حقسز و
اصلسز شهرتی. || صحیح کاذب =
طلوع شمسدن اول انعکاس ضیا
ایله کورینن جزئی آیدینلق،
صحیح صادق ضدی.

کار { س. فا. ۱. ایش، عمل،
فعل، شغل: کار عاقل =
عقللی آدم ایشی؛ کسب وکار =
یکنمک ایچون تخاذ اولنان ایش،
صنعت، تجارت، مشغولیت؛
کار قدیم = اسکی زمانده یابلیش
شیء. ۲. قزانج، فائده، نفع،
منفعت، استفاده، تمتع: حیوانات
آیش ویریشندن چوق کار
ایتدی؛ بو ایشدن سزک بر
کارکر وارمیدر؛ کار و ضرری
کندیسنه عائد اولق شرطیله.
۳. ایشله، تأثیر: سوبیلدیکم
سوزلر کندیسنه اصلا کار
ایتدی، ۴. حرب، جنگ، فاوغا.
[لسانزده یالکنز «زار»
لفظیله برابر اولدیغی وقت بو
معنایه کلیر:] اثنای کار وزار-
ده. ۵. ترکیه قاعده سنجه بر
اسمه مضاف اولوب او اسمک
مدلولندن ویا او مدلول واسطه
سیله معمول بر شیء بیان ایدر:
تل کاری = تل ایله ایشلش، تل

قافه‌لی؛ قلم کاری = قلم ایشی، قلمه نقش اولنش: قلم کاری یعنی. [بونلز مرکب بر کلمه اعتباریله تلکاری و قلمکاری ده یازیلیر.]

|| بی کار = ایشسز. || درکار = ظاهر، عیان. || سرکار = ایش باشی: سرکارده بولنانلز = ایش باشنده اولانلز. || نابکار = ایشه یاراماز، خیرسز، خیلاز. || کار وبار = ایش کوچ.

کار { د. فا. اسمله الحاق اولنه. رق عامل و فاعل و صاحب معناسی افاده ایدر: صنعتکار = صنعت صاحبی، صانع؛ حیلہ کار = حیلہ یاپان، حیلہ جی؛ قناعتکار = قناعت صاحبی، قانع؛ طعمکار = طعم ایدن، حریص؛ خدمتکار = خدمتچی، خادم.

گار { د. فاعلیت و نسبت معناسیله بعض اسمله ملحق اولور: یادگار = خاطر نشان؛ خداوند. گار = صاحب. [کاف عربی ایلہ اولان آنف البیان «کار» ادا. تندن فرقی اولمیدندن تفریق سماعه متوققدر.]

کار آزما { ص. فا. [کار = ایش - و: کار آزموده { ص. فا. ایش دنه. مش، مجرب، کورکیلی.

کار آشنا { ص. فا. [کار = ایش - بیلیر، اموره واقف، ایشدن آکلار.

کار آگاه { ص. فا. [کار = ایش - بیلیر، واقف اموره، متیقظ.

کار آگاهی { ص. فا. ایش بیلیر } آدمک حالی، وقوف، معلومات، خبردارلق: ابراز مآثر درایت و کار آگاه هی.

کاربان { وکار بانسرای. وا: کار. وان، کاروانسرای.

کار پرداز { ص. فا. [کار = ایش - بجرمک] ایش بجرن، کارکنار [ایشکنذار] = س. ایران شهنبدری: از میر کار پردازی.

کارخانه { ص. فا. [تر. زبانزدی: ایش ایشلتن محل، بر صنعتله مشغول عمله نک ایشلدیکی و ما کینه لک قوریلوب ایشلتدیر. لدیکی بنا، فابریقه: یوکن منسو. جات اعمالیچون واسع بر کارخانه تأسیس ایلدی. ۲. عو. سوت قاینادیلوب صاتیلان ویوغورت وساتره پاییلان محل مخصوص و یا دکان، سوتیجی دکانی: سودی کارخانه دن آلیوب ماندره دن یاخود بر اینک صاحبندن آملی. ۳. فحشیات محلی، برطاقم فاحشه. لک برینک اداره سی تحتنده فعل مکر وهلریخی اجرا ایتد. کاری او.

کارخانه جی { س. ۱. بر دار ایدن آدم و یا قاری. ۲. مج. ناموسسز، پزونک، دیوث.

کاردان { ص. فا. [کار = ایش - دانستن = بیلک] ایش بیلیر، ایشدن آکلار، کار آگاه.

کاردانی { س. ایش بیلیر آدمک حالی، کار آگاهی.

کار دیده { ص. فا. [کار = ایش - دیدن = کورمک] ایش کورمش، مجرب، کار آزموده.

کارزار { س. جنک، حرب، غاوغا. صورتنده ده قوللانیلیر. بعضلری ده «زار» لفظنی ادات محل اعتبار ایدوب اصل معناسی جنک محلی یعنی میدان حرب اولدیغنی التزام ایشلدرد. }

کار ساز { ص. فا. [کار = ایش - یاپان، ایش بجرن، بجریکلی.

کار سازی { س. بجریکلیک.

کار شناس { ص. فا. [کار = ایش - شناختن = طابق] ایش بیلیر، ایشدن آکلار.

کار فرما { ص. فا. [کار = ایش - فرمودن = بیورمق] ایش بیوران، آمر، حاکم.

کار گاه { س. فا. [کار = ایش - گاه = محل] ایش محلی، فابریقه.

کار گذار { ص. فا. [کار = ایش - گذاشتن = بجرمک] ایش بجرن، ایشک حقندن کان، بجریکلی. [بونک برینه غلط اوله رق «ایشکنذار» دیرلر.]

کار گر { ص. فا. تأثیر ایدن، مؤثر: ویردیکم نصیحتلر کار گر اولدی.

کار گیر { ص. اصل: فا. کار کل گاه گیر (= صمانله طوتلش) اولدیغنی مظنوندر. زبانزدی: «کار گیر» یاخود «کار گیر» [طالش یاخود طوغله خرجیله یاپلش، اخشابک

غیری : کارگیر بنا ، او ، دکان .
 = س . بوصورتله یابنلش صاغلام
 بنا : بر کارگیر یابدردی ؛ فلان
 پرده کی صره واری کارگیرلر
 کیمکدر .

کارلی { ص . قزانجیلی ، فائدهلی ،
 استفادهلی ، نافع ، مفید ،
 نفع و فائده یی موجب : کارلی
 تجارت ، کارلی ایش ؛ بو ایش
 دها کارلیدر .

کارنامه { س . فا . [طوغریسی
 کار نما = ایش کوسترن
 اولسه کرکدر .] اصناف قلفه -
 لرندن اوسته چیقوب کندی
 باشنه ایشلمک اوزره اجازت
 طلب ایدنلرک برای امتحان یابوب
 تقدیم ایتدکری ایش نمونه سی .
 کاروان { با : کروان وسائره .

کاریز { س . [اصلی : کاه ریز .
 زباززدی : گریز] یر
 آلتنده چرکاب یولی ، لغم .
 [فارسیده یر آلتنده کی صو
 یولنده دیرلر] .

کاس { س . سن . عر . ج . کئوس .
 ۱ . قرح ، باردق ، پیاله ،
 قوپه . ۲ . شراب طولی پیاله ،
 بر باردق شراب . ۳ . بنا . چیچکک
 و بعض جبهلرک آلت طرفنی
 احاطه ایدن یشیل قایچق ، فر .
 Calice .

کاسب { ص . عر . ن : کاسبه .
 [« کسب » دن سف .]
 قزانان ، معیشتنی قزانق ایچون
 چالیشان ، کسب و کار صاحبی ،
 چالیشقان .

کاست { س . فا . اکسیکک ،
 نقصان : بی کم و کاست =

اکسیکسز .

کاسته { ص . فا . اکسلس ، اکسیک .
 ن .

کاسید { ص . عر . [« کساد » دن
 سف .] رواجیز ، سو -
 روسز ، غیر رائج ، کچمز ، آرا -
 نماز ، کسادلی .

کاسه { س . فا . ۱ . چیفی و یا
 بلوردن طاس و چناق :
 جوربه ، خوشاف کاسه سی . ۲ .
 قاشیق و اوکا مشابه شینلرک
 چقوری : قاشیق کاسه سی . ۳ .
 باش کیمکرینک یینی احاطه ایدن
 یوقاریسی : قفا کاسه سی ، کاسه
 سر . ۴ . س و ص کی حرفلرک
 چقوری : سینک ، صادک کاسه سی .

کاسه لیس { ص . فا . چناق یالا -
 بیچی ، طالقاق ،
 طفیلی ، حیثیتسز ، مداهن ، رذیل .

کاش { د . فا . [تر . زباززدی :
 کش] فوق العاده آرزو
 ایله تحسر بیان ایدوب اکثریا
 « که » اداتیله برابر قوللانلیر ،
 نه اولوردی ، اولسه ایدی : کاش
 که دنیا یه کلیه ایدم ؛ کاش که
 کورمه مش اوله ایدم .

کاشانه { س . فا . ۱ . یوه ، آشیان .
 ۲ . خانه ، مسکن ، اقا -
 متکاه .

کاشف { ص . عر . ن : کاشفه .
 [« کشف » دن سف .]
 کشف ایدن ، میدانه چیقاران ،
 مجهول برشیئی میدانه چیقاران :
 کاشف اسرار ؛ آمریقا قطعه سنک
 کاشفی . = س . وقتیله حکومت
 مصریه ده قائم مقام ویا مدیر لره
 ویریلن اسمدر .

کاشفی { ص . بر جنس صاریق
 باغلامه ، بر طرز مخصوص -
 صده باغلامش صاریق .

کاشکه { یا خود کاشکی و کاشک .
 د . با : کاش .

کاشی { س . اساساً ایرانک کاشان
 شهرنده یاییلان بر نوع
 صرلی ورنکلی چیفی .

کاظم { ص . عر . ن : کاظمه . [« کظم »
 دن سف .] غضبی هضم ایدن ،
 غضبه تابع اولیان . ن .

کاغذ { س . [فارسیدن] ۱ . یازی
 یازمق و کتاب باصق و بر
 شیء صارمق کی ایشلرده مستعمل
 پنپوق و سائره دن معمول ورقه ،
 قرطاس : یازی کاغدی ؛ چیقاره
 کاغدی = چیقاره صارمغه مخصوص
 پک اینجه سی ؛ ابرولی کاغذ =
 اکثریا کتاب قابلرینک اینجه
 قونان بر ایکی رنکلی کاغذ ؛
 الک کاغدی = معاش سرکیلرینک
 مطبوع اولدیغنی قالین وایی کاغذ ؛
 پوسته کاغدی = اینجه یازی کاغدی ؛
 بقال کاغدی = بقالرک اوته بری
 صاردقلمی قبا کاغذ ؛ تکالی
 (تک آخاری) ، چفتالی (چفته
 آخاری) کاغذ = وقتیله نلک یا -
 زانلرک اوزرینه قره لامه یازوب
 بوزدقلمی رنکلی پارلاق کاغذ ؛
 توکوروک کاغدی = اینجه چیقاره
 کاغدی ؛ صمان کاغدی = رسمه
 مخصوص شفاف اینجه کاغذ ؛
 دیوار کاغدی = او طه دیوار لرینه
 قاپلانان بویالیسی . ۲ . مکتوب ،
 نامه ، تحریرات ، ورقه : کاغذ
 یازمق ؛ فلاندن بر کاغذ آلدن ؛
 کندیسندن کاغذ کادی . ۳ . او -
 یون و قار اوینا نه مخصوص

معروف کاغذلر: اویون کاغدی، اسقامبیل، قولچینه کاغدی، کاغذ اوینامق. || کاغذ اوزره قومق = ثبت و تحریر ایتک، قلمه آلمق. || کاغذ اوزرنده قالمق = اجراسز طورومق، اجرا اولنماق. || بانقه کاغدی = پولیجه و یا بانقنوط. || کاغذ حلواسی = کاغذ کبی ایججه ویاصی بر نوع طائلی خورکه چو- جقرا ایچون صوقاقلرده ساتارلر. || حلواجی کاغدی = اهمیتسز و لزومسز اوراق. || کاغذ قوافی = هرکسک مصلحته متعلق اوراقنی یوزیتکی درعهده ایدن آدم؛ مزور. = ص. کاغذدن معمول: کاغذ فنار.

کاغذچی { س. کاغذ صانان، کاغذ تاجری؛ کاغذچی دکانی.

کاغذخاله { س. کاغذ فابریقه سی. [استانبول جوارنده وقتیه بویه بر فابریقه بولمش مسیره.]

کاف { س. [ع. سش. — تر. زبانزدی: کف] ک حر- فنک اسمی؛ کاف عربی = «کا- نون» کله سنده کی تلفظ اولنان ک که عربیده مخرجی بوندن عبارت اولوب، فارسی و ترکیجه ده دخی بولنور؛ کاف فارسی = «گل» و «گیت» کله لرنده کی کبی تلفظ اولمان ک که ابتدا ایرانیلر طرفندن علاوه اولنورق ترکیجه دخی قبول اولمشدر؛ صاغر کاف = «اڭ» و «دڭیز» کبی کله لرنده کی کبی گگذردن تلفظ اولنور «ن» کبی اوقونان «ک» که ترکیجه به مخصوصدر.

کاف { ص. فا. یاران، یاریچی، شق ایدن. [صتر. تشکیله کیرر:] سیننه کاف = کوکس یاران. [«شکاف دهامستمملدر.»]

کافر { ص. ع. چ: کفار، کفره. [«کفر، کفران» دن سف.] ۱. طائیمیان، بیلین، کوردیکی ایلیکی اونودان، ایلیک بیلین، شاکر ضدی: کافر نعمت = نازکور. ۲. الوهیت و وحدانیتیه اینانیمیان، جناب حقه شریک قاتان و یا حق سبحانه و تعالایه یاقیشماز افعال و صفات بشریه اسناد ایدن: او سوزی سویلین کافر اولور؛ کفار قریشک صحابه به ایتدکری اذا؛ کفره هندک اعتقادات باطله سی. = سخ. آفریقای جنو- پینک ساحل شرقیسنده یعنی زنگبار و سفالته الذهبین امید بروننه دک ساکن اولان اقوام زنجیه دن بر قومه ویریلن اسم اولوب، زنگبار عربلری طرفندن معنای لغویسیله استعمال، و او- روپایلر طرفندن Cafres صو- رتنده اسم خاص کبی تلقی او- لشمشدر.

کافرانه { ص. فا. کفار به یاقیشیر حال و صورتده اولان: اعتقاد کافرانه. = ح. کفریه شایان بر حال و صورتده، کفر ایله: کافرانه اعتقاد، عبادت ایدیور.

کافرستان { س. فا. کفار مملکتی. = سخ. ج. ۱. هندک شمال غریبسند و کابلک قربنده طاغلق و غیر مضبوط برخطه. ۲. آفریقای جنو پینک سواحل شرقیه سی، فر. Cafreterie.

کافر لک { س. کفر، شرک، الو- هیت و وحدانیتی انکار.

کافیل { ص. ع. ن: کافله. [«کفا- لة» دن سف.] ۱. بر ایشی درعهده ایدن، اوستنه آلان، متعهد: جناب حق عبادینک رزقته کافیلدر. ۲. کفیل، ضامن.

کافور { سذ. ع. ۱. هندستان جهتلرنده دفته به مشابه بر کوچک آغاجک صمغدن عبارت اولان پک بیاض و کوزل سرت قوقولی بر ماده طویه، جامد بر یاغ؛ کافور روحی = بو ماده نک خلاصه سی. ۲. مج. پک بیاض شیئدن کنایه در. || کافور اوتی = حبشیسه قیسوم. || شمع کافور = کافورله یابلیش پک بیاض و نفیس موم. || یشیل کافور = قره پلین نوعی.

کافوری { ص. ع. ن: کافوریه. کافوره منسوب و متعلق و یا کافورله ترکیب او- لشم؛ شمع کافوری = مصفا و براق موم.

کافوری { س. غلط اوله رق لسان عوامده کافور یرینه قوللانیلیر.

کافوریه { س. ش. کافور اوتی دخی دینلن بر جنس نبات، حبشیسه قیسومیه.

کافه { س. ع. جمله، بتون، هب، جمیع، قاطبه، مجموع: کافه عالم = بتون طلم؛ کافه مخلوقات = جمیع مخلوقات؛ اقر بازرک کافه سی اوراده ایدی.

کافه { ح. ع. جمیعاً، جمله، قا- طبه، بتون، هب: شاکر- دان کافه حاضر ایدی: کتا بلری کافه مجلددر.

{ص. عر. ث: كافيہ.} «كفاية»
 كافي {دن سف.} كفايت ايدن ،
 الورن، يتيشن، وافي: بكاكرمي
 درت ساعتده يدي ساعت او يقو
 كايدير؛ بويك اوج كشي به كافي.
 ميدر؟ مقدار كافي = كفايت
 ايدم جك مقدار؛ معلومات كافيہ =
 الويره جك معلومات. = حد.
 الوير، آرتق ايستمز، يتر، يتيشير:
 آرتق كافي!

{س. عرب چوركي: شام
 كاك} كاكسي.

{س. فا. صاج، زلف، يوزك
 كاگل} ايكي يانته صارقان صاج .
 [اك زياده اسكي اصول اشعارده
 زلف دلبر معنا سيله مستعملدر.]

{ص. يوزك ايكي طرفنه
 كاگلي} صارقار صاجلري اولان،
 زلفدار. || مج. كاگلي بلا= ايچندن
 چيقله سي زور مشكلات وموانع.

{س. فا. نبا. گوگي فناري
 كاكنج} دينان بر جنس چيچك.

{س. فا. ۱. قاش، متاع،
 كالا} مفروشات وملبوساته متعلق
 نفيس، اشيا. ۲. مج. سرمايه ،
 بضاعه: كالاي هنر؛ عرض كالاي
 عبوديت .

{ح. عر. [ك = تشبيه
 كالاؤل} ايچون حرف جر، ال=
 حرف تعريف، اول = برنجي ،
 اسكي [اولكي كبي، كافي السابق،
 مقدمكي حالنده: خانه يي كالاول
 كنديمي تصرف ايتك اوزره .

{س. فا. ۱. قالب، هيئت:
 كالبُد} شكل. ۲. بدن، قفس.

{س. فا. با: كالا .

{س. فا. آرزو، مقصود،
 كام} مطلوب، امنيه، مرام،

دلخواه : نائل كام اولق؛ كام
 آلق = آرزوسنه نائل اولق.
 || بكام = آرزوسنه نائل اولان.
 {ص. فا. [كام = مطلوب =
 كامبخش} بخشيدن = باغشلاق
 هر كسك مطلوب ومرامني حاصل
 ايدن، منعم، محسن.

{ص. فا. [كام = مرام =
 كامران} راندن = سورمك] مرام
 و آرزوسنه نائل اولان، بختيار،
 مسعود.

كامرانلق {س. و:

{س. فا. نائل مرام
 كامراني} اولانك حالي، بختيار.
 لق، مسعوديت.

{ص. فا. نائل مرام ،
 كامكار} بختيار، اقبالي.

{ص. عر. ث: كامله.} «كال»
 كامل {دن سف.} ۱. بتون، تام،

تقصانسز، مكدل، قصورسز ،
 تكميل اولمش: الف كامل تا.
 ريچنده = تام بيك تاريچنده. ۲.
 كال بولمش، كاله ايرمش، سن
 كاله اولان : كامل آدم. ۳.

كنج اولميان، ياشني آاش، هوپه
 اوليوب تجربه كورمش، پيشكين:
 قيزني كامل بر آدمه ويرمك
 ايستيور. ۴. كالات صاحبي، علم
 وهنر وحسن اخلاق كسب ايتمش،
 فضل وهنر صاحبي: مرد كامل،
 انسان كامل. ۵. طيه. قاتلانماش
 بتون كاغد اوزرينه باصلمش
 (كتاب). ۶. د. [عروضده]
 تفهله لري «متفاعل» دن عبارت
 بر بحر مخصوص: بحر كامل.

{ح. عر. بتون وتام اوله.
 كاملا} رق، نقصانسز، هب،

تكميل، كافي، جمله: كتابلري
 كاملا تجليد ايتديره جكدر؛ اويني
 كاملا بويامش؛ خسته كاملا
 ايبلمش.

{ص. عر. ث: كامنه.} «كوز»
 كامن {دن سف.} كيزلي، صاقلی.
 {ص. فا. نائل مرام، بختيار،
 كاهور} اقبالي.

{ص. فا. [كام = مرام -
 كامياب} ياقين = بولق] مرامني
 بولان، آرزوسنه نائل اولان:
 كامياب اولدي .

{س. فا. ۱. معدن پري ،
 كان} معدن قويوسي، معدن لظاما.
 ري، بر معدنك بولنديفي و
 چيقديفي محل. ۲. مج. منبع،
 مصدر، برصفتك كثرته بولنديفي
 ذات: كان مرحمت = پك مرحمتلي
 ذات؛ كان حلم و شرم = پك حلیم
 ذات.

{فل. عر. «كون» دن ماضي
 كان} مفرد مذکر فاعل اولوب
 بعض تعبيرات عربيده بولنور:
 اولدي، اولور: ماشاءالله كان =
 اللهم ايتديكي اولور.

{د. عر. كويا، صانكه،
 كان} فرض ايدك كه، ايمش كبي:
 كان لم يكن = صانكه يوغيش،
 هيچ يوغيش، هيچ اولماش كبي
 [يالكز بويله تعبيرات عربيده
 بولنور.]

{د. عر. كويا، صانكه،
 كان} سوزده: كان بن سزه خبر
 ويرمشم؛ كان سزك سوزكره
 اعتماد ايتمه مش. [كأنه دخي
 دينلير.]

{س. ۱. آتش اوجانجي،
 كانون} صوبه، منفال. ۲. مج.

برشيك طوتيشوب يانديغي محل :
 كانون غضب . ۳ . سر يانجه نك
 توسطيله لاتيخه دن بزه منتقل
 اولان تقويم شمسيده موسم
 شتاتك ايلك ايكي آبي كه برنجيسنه
 كانون اول وايكنجيسنه كانون
 ثاني ديتوب ايكي سيده اوتوز
 برر كوندر .

كائه } د . عر . كوا ، صا ، كه ،
 } سوزده : كانه كنديسي
 هر كسدن زياده بيلير مش .

گاو } س . فا . او كوز ، ثور .

گاؤر } س . ص . فا . مجوسي و
 } آتشرست ديمك اولان
 « گبر » دن ويا عر . « كافر » دن [
 ۱ . وحدانيته اينانيمان آدم ،
 كافر ، مشرك . ۲ . غير مسلم ،
 نصراني . || گاؤر اولوق = ديتدن
 دوشمك ، كفر ايتمك . (عاميانه
 وقبا بر تمبير اولديغندن استعمالی
 ترك اولمشدور .]

گاؤرجه } ص . ديتسز اولان
 } كافر ومشركلرك طرز
 واصولنده ويا لساننده اولان :
 كاورجه اعتقاد ، كتاب ، يازي . =
 ۲ . كافر ومشركلرك طرز وحال
 ويا لساننده : كاؤرجه عبادت
 ايتمك ، قونيشقم ، يازوق .

گاؤرلق } س . ۱ . ديتسزلك ،
 } كافر . ۲ . دين اسلا .
 مك غيري ديتله تدين . ۳ . مج .
 مرحتمسزلك ، غدارلق .

كاوگير } س . ص . با : كارگير .

كاوي } ص . عر . ئ : كاويه . [دن]
 } دن سف [ط . ياقان ،
 ياقيعي ، فر . Caustique

كاويت } س . عر . ط . ياقيعياق ،
 } فر . Causticité .

گاه } ياخود كه . س . فا . صمان ، تب .
 } ذ . || كاهكشان ، كهكشان =
 صمان اوغريسي [صمان چكن] .
 || كاهربا ، كهربا = صمان چقان .

گاه } ياخود گه . س . فا . زمان ،
 } وقت . ذ . = طز . فا . بعضاً ،

بعض دفعه ، بعض وقت ، كيمي
 وقت : گاه بولنور گاه بولماز ؛
 گاه اولور كه ... || گاه گاه ، گه
 گه = وقت وقت ، آره صره . || بي
 گه = وقتسز . || ناگاه = آكسز ين .
 || گاه وبى گاه = وقتلى وقتسز .

گاه } ياخود گه . د . فا . بعض
 } كلمات فارسويه الحاق اولنه .
 رق زمان ويا مكان بيان ايدر
 كلمات مركبه تشكيل ايدر : سير گاه =
 سيربرى ؛ نماز گاه = نماز يرى ؛
 سحر گاه = صباح وقتى .

كاهن } س . عر . جم : كهنه .
 } « كهانه » دن سف . اسكى
 اسرائيلرده وسائر بعض اديانده
 غيبدن خبر ويرمك ادعا سنده
 بولنان رئيس روحانى .

كاهنه } ص . ح . فا . غيبدن خبر
 } ويرن كاهن طور و
 اصولنده .

كاهنيك } س . غيبدن خبر وير .
 } مك ادعا سنده بولنان
 رئيس روحانينك حالى .

كاهنه } س . عر . اسكى اسرائيل .
 } ده وسائر بعض اديانده
 غيبدن خبر ويرمك ادعا سنده
 بولنان قارى .

كاهي } س . قورى بوغچه نوعندن
 } اوچ كوشه لى چارشى بوركى .

گاهي } طز . فا . [تر . زبازردى
 } كاف عربى ايله] بعض

دفعه ، بعضاً ، آره صره .

گاهيجه } طز . بعضاً ، بعض كره .

كائن } ص . عر . ئ : كائنه . [« كون »
 } دن سف .] بولنان ، وار او .
 لان ، موجود : آق دكيزده كائش
 آطه ل ؛ آيدن ولايتنده كائش
 تيره قصبه سى .

كائنات } س . جم . عر . موجود .
 } دات ، هر نه وار ايسه ،
 مخلوقات ، ارض وسما ، عالم خالق
 كائنات ؛ كائشائى يارادان ؛ كائنانده
 بونك مثلى يوقدر . || فخر كائنات =
 مفخر موجودات و سرور عالم
 اولان رسول كبريا محمد مصطفى
 صلى الله عليه وسلم .

كباب } س . عر . ۱ . صوسز
 } اولورق آتشدنه شيشله
 ويا باشقه صورتله پيشمش ات :
 كباب پيشيرمك ؛ كباب يـمـك ؛
 اورمان كبابى ، تجره كبابى ،
 خرسز كبابى ، شيش كبابى ،
 طاس كبابى وسائر هـ ات يـمـكـرينـك
 انواعى . ۲ . آتشدنه قاورلمش
 ويا آلازلانمش هر نوع ما كول :
 مصر ، كستانه ، فندق كبابى . =
 ص . ۱ . آتشدنه پيشمش ، قاو .
 رلمش ، آلازلانمش : كباب ات ،
 كستانه ، مصر . ۲ . مج . يائمش ،
 يائيق ، محروق ، سوخته : بورمك
 كباب اولدى .

كبابچي } س . شيشده ات پيشروب
 } ساده جه ويا پيشده
 ترديدله ويوغورتنله تهيه ايده رك
 دكانه مراجعت ايدنلره صانان
 ويديرن آدم .

كبابچيلىق } س . كبابچي صنعتى .

كبابه { سذ. عمر. بهاراتدن قره بوره مشابه برجه. }
 كبايه { سذ. [شكل عربي سيله برا- بر عربي دكلدره] لوله ديبى توتون. }
 كباد { سذ. عمر. آغاج قاؤننه آكديرر بيوك بر نوع يوشاق ليون، كتره: كباد رچلى. }
 كبار { صذ. سذ. جر. عمر. فد: كير: با: كير. = صذ. تر. فد. كبي. ۱. بيوك، ظريف، جمعيت بشريه نك صنوف عاليه سنه منسوب، كريم وعاليجناب: كبار، بك كبار آدمدر. ۲. متكبر، متمظم. }
 كبارانه { صذ. حذ. [فارسي به تقليد- در] بيوك آدملره ياقيشير حال و صورتده، ظريفانه: كبارانه ياشايش، سوز: كباد رانه قبول ايديش. }
 كبارجه { صذ. حذ. كبار يعنى بيوك و ظريف آدملره يا قيشير حال و صورتده: كبارجه ياشايش: كبارجه معامله ايدبور. }
 كبارلاشمق { فل. ۱. بيوكلر صره سنه چمك، بيوك آدم اولوق: كنديسى كبار- لاشدى آرتق بزمه قويدشمغه تنزل ايتمز. ۲. مج. متكبر و متمظم اولوق، كبرلنمك: بو قدر كبارلاشمايك. }
 كبارلق { سذ. ۱. بيوكلك، بيوك آدملك حالى، ظرافت: او آدمك هر بر طرز و حالنده بر كبارلق كورنور. ۲. كبر، عظمت، تكبر: شمدي بر كبارلق پيدا ايتدى. }

كبار { جر. عمر. فد: كيره. با }
 كبايصادى { سذ. ايكي قات طالبان آغى، چكمه. }
 كجيبى { سذ. تبيت جهترلنده بولنور بر جنس نسناس. }
 ككد { سذ. عمر. جر: اكاد. قره جكر. || ط. النهاب كبد، الم كبد، حصاة كبد، سرطان كبد و سائرته = قره جكره حارص اولان امراض مختلفه. }
 ككدى { صذ. عمر. ذ: كبديه. تش. قره جكره منسوب و متعلق. }
 ككبر { سذ. عمر. ۱. بيوكلك، بيوك اولمه. ۲. فضوللق، تكبر، تعظم: انسانه كبر ياقيشماز. }
 ككبر { سذ. عمر. ياشيليق، ياشلى اولمه: كبر سنى حسيله. [عربيده لغت آنفهدن فرقسز اوله رق بيوكلك ديمكدر.] }
 ككبر { سذ. فا. آتشپرست، مجوسى، زردشتى. [«گور» لفظنك بوندن غلط و ايرانلردن مأخوذ اولدبى مظهر ندر.] }
 ككبراء { سذ. جر. عمر. فد. كير. }
 ككبرتمك { فت. ۱. (بر حيوانى) اولدبرمك، تلف ايتك، كبرمه سنى موجب اولوق: سز بو حيوانلرى كبرته جكسكسز. ۲. مج. چوق دوگمك، چوق اذيت ايتك: اونك بكا ايتديكنه قارشى اله چيرسه م كبرته جكم. }
 ككبرى { صذ. كبر و عظمتى اولان، فضول، متكبر، متمظم: كبرى آدملردن خوشلانام. }
 ككبرمك { فل. ۱. (حيوان) اولمك، تلف اولوق،

سرد اولوق: آرابه آتلىنك برى گبردى؛ بو حيوان آجلقدن گبره جكدر. ۲. مج. محو و تلف اولوق: كندينه باقيور بر كون گروب كيده جكدر. [مقام شتم و تحقيره مستملدر.]
 ككبره { سذ. (يو. Καππαρις) بر يبانى چالينك ترشيليق يمشى، قباره، فر. Capre. }
 ككبره { سذ. آت تيمارى كيسهسى كه چولدن اولور. }
 ككبرى { صذ. عمر. ذ: اكبر. با: كبرى }
 ككبرياء { سذ. عمر. ۱. بيوكلك، تعالى حضرتلرى: حضور كبرياده. }
 ككبريت { سذ. عمر. كوكورت. || كبريت احمر = ۱. آلتين. ۲. كيمياء باطلده قوت فوق العاده بى حائز بر جسم موهوم. ۳. تر. آتش و موم و سائرته طويتشديرمق ايچون سرت بر شفته سورولكله يانار معروف كوكورت تركيبلى اينجه چوب: كبريت ياقق، طويتشديرمق؛ كبريت قوطيسى. || كيم. حامض كبريت، حمض كبريت و سائرته = كوكورت تركيباتى. }
 ككبرى { سذ. ۱. كبريت قو- شينلر صانان آدم. ۲. مج. خسيس، لثيم، پزمرده قياقتلى. }
 ككبرى { صذ. عمر. ذ: كبريتيه. كيم. }
 ككبرى { سذ. كوكورت رنكنده، آچيق صارى. }
 ككبره { ياخود كاوزه. سذ. اوموز كوركى. مر. }

كَبْزَه جی } س. كسلش قويونلرك
 او موز كوركلرينه
 باهراق غيبدن خبر ویرمك ادعا.
 سنده بولنان آدم.

كَبَش } سذ. عر. قويونك ارکكي،
 قوج.

كَبَش } ص. [عر. «كَبَش» دن
 غلط] ار باشی، يکيت،
 پهلوان: كَبَش اوغلی. = س.
 دمير طوقاق. مج. قالين قفالی.

كَبِك } س. فا. ككليك. ذ.

كَبُوتَر } س. فا. گوگرچين؛ كپوتر
 نامه بر = مکتوب کونور.
 مکه آلشيق کورکچين.

كَبُود } ص. فا. ماوی، كوك
 رنكده.

كَبِه } س. [ر. Kápa] چوبا.
 نلرك و كويليلرك كييدكلری
 ویره سردكلری يوكدن قبا عبا:
 تندور كبه سی، تر كبه سی =
 تگيلى؛ يانبولی كبه سی = توکلی
 نوعی.

كَبِه } ص. قارنده چين بولنان،
 حامل: كبه قادين؛ كبه
 قيصراق؛ كبه ايتك، كبه براقق =
 القاح ايتك؛ كبه قالمق: القاح.

كَبِه لِك } س. قادين وياديشي حيوا.
 نك حامل اولسی، حمل،
 حباله. || كبه لك ايلكي = صوك،
 مشيه.

كَبِي } يا خود گيبي. د. ۱. تشيه
 و تمثيل بيان ايدر: قار
 كبی بياض؛ بوز كبی صوتوق؛
 طاش كبی قاتی؛ كرك كبی؛ آدم
 كبی. بو معنا ايله اسملك مجردينه
 و ضماثرك مضاف الينه الحاق
 اولنور: آدم كبی، آت كبی، بنم
 كبی، بزم كبی، سنك كبی، سنك

كبي، اونك كبی. مستثنا اوله رق
 جمع غائبده ضمير دخی مجرد
 حالنده قوللائيلىر: اونلر كبی،
 بونلر كبی. بعضاً ضماثرك دخی

مجردينه الحاق اولنورسه ده، او
 تقدیرده معنا و محل استعمالجه
 بر آفرق اولوب، نوعاً ما اهام
 بيان ايدر: بن كبی بر صادق

دوست؛ سن كبی بر ذکی
 آدم؛ او کبی ایشلر = او مثلی،
 او طاقم. ۲. زمانجه زیاده قریبت

بيان ايدر. [بو معنا ايله فرع
 فعل اضافيه ملحق اولور:]
 كلديكي كبی = كلديكي آنده، كلير
 كلز؛ كوردېكم كبی = كوردېكم
 آنده، كورور كورمز.

گييجه } ح. كويا اونك كبی. ذ.

كَبِير } ص. عر. ئ: كبیره. ج:
 كبار، كبرا. ۱. بيوك اولو،
 قوجه: جبل كبير؛ دائرة كبیره.
 [ماد ياتده عظيم و جسيم دها

مستملدر.] ۲. ياشلی، مسن،
 بيوك: ولد كيرى = بيوك اوغلی؛
 شيخ كبير = ياشلی اختيار. ۳.
 سن رشده واصل اولمش، صبا.

وتدن قورتلمش: بر كبير اوغلی
 و ايكي كبیره قزيله ديكر بر صغير
 اوغلی واردر. = ج. كبرا =

بيوك آدملر، مساندعا يله ده بولنان
 رجال دولك = كبرا قوناقلری.
 = ج. كبار = اصیل و شريف
 آدملر: كبار مجلسی؛ كبار قیافتی.
 با: كبار.

كَبِيرَه } سذ. عر. ج: كباثر. قتل
 و زنا كبی بيوك كناه،
 صغيره مقابلی.

كَبِيسَه } صذ. عر. [«كَبِس» دن
 صذ.] سنه كَبِيسَه = بر
 كون فضله سی اولان سنه كه تقويم
 شمسيده درت سنه ده بر كلير.
 = سذ. عر. ج: كباثس. بر
 كون فضله سی اولان سنه.

كَبِازَه } س. فا. [«كَبِازَه» دن
 غلط] تعليم ايچون قو.
 للائيلير يای. = ص. ۱. اعتبار.
 سز، قيمتسز، مبتدل: اوجوز.
 لاتمه ده بر برليره رقابت ايده رك
 صنعتی كپازه ايتديلر. ۲. حرمت
 و رعایته غير مسخقی، حيثيتسز،
 رذیل: پك كپازه آدمدر.

كَبِازَه لَئِمَك } قذ. ۱. قيمتسز و
 اعتبار سز ايتك،
 رذیل و رسواي ايتك، حيثیتی
 كيدر مك: بوله حرکتله كندخي
 كپازه لئدی. ۲. پك اوجوزلا.
 تهرق و یا بوزه رق قیمت و اعتبار.
 دن دوشورمك: صنعتمدن
 آكلاماز بر طاقم مطبعه حیلر فن
 طباعتی كپازه لتديلر.

كَبِازَه لِك } س. قيمتسزك، اعتبار.
 [سزاق، حقارت،
 رذالت: اونك ايتديكي كپازه.
 لكدر؛ بن او كپازه لكی یا پام.

كَبِازَه لَمَك } قذ. با: كپازه لئمك.
 قیل. اعتبار و حيثیتی
 [غائب ايتك، رذیل
 و رسواي و یا مبتدل اولق.

كَبِچَه } س. فا. كفيحه دن [۱.
 كوپوك آلفه و يمك
 قاريشديرمه مخصوص باقير و یا
 تحتهدن دليکلی و یا دليکسز بيوك
 واوزون صابلی قاشيق: كچه ايله
 قاريشديرمق؛ چوربه، يمك

كَبِچَه } س. فا. كفيحه دن [۱.
 كوپوك آلفه و يمك
 قاريشديرمه مخصوص باقير و یا
 تحتهدن دليکلی و یا دليکسز بيوك
 واوزون صابلی قاشيق: كچه ايله
 قاريشديرمق؛ چوربه، يمك

كَبِچَه } س. فا. كفيحه دن [۱.
 كوپوك آلفه و يمك
 قاريشديرمه مخصوص باقير و یا
 تحتهدن دليکلی و یا دليکسز بيوك
 واوزون صابلی قاشيق: كچه ايله
 قاريشديرمق؛ چوربه، يمك

كَبِچَه } س. فا. كفيحه دن [۱.
 كوپوك آلفه و يمك
 قاريشديرمه مخصوص باقير و یا
 تحتهدن دليکلی و یا دليکسز بيوك
 واوزون صابلی قاشيق: كچه ايله
 قاريشديرمق؛ چوربه، يمك

کچھ سی. ۲. دوکھ جیلرک اریمش معدنی قزغاندن آلوب قابله دو- کسکه مخصوص بیوک دمیر قاشیقلی. ۳. بالیقچیلرک صابلی بر داتره به کچیرلمش آغلری که دکیزه طالدیروب بالیق طوتارلر: کچیه ایله بالیق طوتقم. || مج. کچیه قویروق = قپاروزجی .

کپز } س. دکیز کنارنده یرلی قیا.

کپک } س. ۱. بوغدای و سائر حبوباتک اوکودلمش قبو- قلرندن عبارت اولوب اونلندکده الیک اوستنده قالان قبا شیء که حیواناته یم اولور: اوندن کپکی آیرمق؛ آته طاوقلره کپک ویرمک. ۲. درینک قبوقلانوب دوشمه سنندن ایلری کن باش قونناخی: باشمدن چوق کپک دوکیلور.

کپسک } س. ۱. یوقاریدن آشا- افق مدخللرک قباخی، اورتیبی: مخزن کپنکی؛ زردبان کپنکی. ۲. بر عادی قیو ویا آچیققلغک یو- قاریدن آشاخی ایندیریلرک ویا اکرتی طاقیلهرق قپانان قنادی: دکان کپنکی.

کپسک } س. توکلی بوغدای بوجکی.

کت } س. نشاسته. مر.

کتاب } س. ۱. یازلمش ویا باصلش وبر قابک ایچنده دیکمکش کاغدر مجموعی: کتاب او قومق؛ کتاب یازمق؛ کتاب باصمق، چیقارمق. || کتاب الله = قرآن کریم. || ام

الکتاب = قرآن کریمک اوامر و نواهی واحکامه متملق اولان آیات کریمه سی. || اهل کتاب = کتب سمائیه دن برر کتابه تابع اولان خرسئیانلره اسرائیلیر. || حافظ کتب = عمومی برکتبخانه. نک کتابلرینی حسن اداره و محافظه به و مراجعت ایدن ارباب مطالعه به بولوب ویرمکه مأمور آدم. || حساب کتاب = اوزون اوزادی به محاسبه. || دار الکتاب، خزانه کتب = کتبخانه. || کتب سمائیه = تورات وانجیل ایله زبور و فرقان کریم .

کتاب } س. ۱. یازمه ، قرائت و کتابت هرکس ایچون لازمدر. ۲. تر. کاتبک، انشاء برشیء قله آلمق هنر واققداری: کتابت اوکرنمک؛ اپی کتابتی واردر: کتابت خواجه سی. ۳. کاتب وظیفه و مأموریتی، کاتبک: مجلس اداره کتابتنده بولنور؛ مجلس باش کتابتی = باش کاتبکی.

کتابت } س. ۱. کتاب صامان بچیلرله آرادم فلان کتابتی بوله- مدم. [عربیده «کتبی» دیرلر.] ۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم: فلان ذات وقتیله رشید پاشا مرحومک کتابتچیبی ایدی؛ کتابتچیبی باشی = سرکتابیء حضرت شهر یاری، ذات حضرت پادشاهینک کتابتچیلرینک رئیس.

کتابچی } س. ۱. کتاب صامان بچیلرله آرادم فلان کتابتی بوله- مدم. [عربیده «کتبی» دیرلر.] ۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم: فلان ذات وقتیله رشید پاشا مرحومک کتابتچیبی ایدی؛ کتابتچیبی باشی = سرکتابیء حضرت شهر یاری، ذات حضرت پادشاهینک کتابتچیلرینک رئیس.

کتابچی } س. ۱. کتاب صامان بچیلرله آرادم فلان کتابتی بوله- مدم. [عربیده «کتبی» دیرلر.] ۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم: فلان ذات وقتیله رشید پاشا مرحومک کتابتچیبی ایدی؛ کتابتچیبی باشی = سرکتابیء حضرت شهر یاری، ذات حضرت پادشاهینک کتابتچیلرینک رئیس.

کتابچی } س. ۱. کتاب صامان بچیلرله آرادم فلان کتابتی بوله- مدم. [عربیده «کتبی» دیرلر.] ۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم: فلان ذات وقتیله رشید پاشا مرحومک کتابتچیبی ایدی؛ کتابتچیبی باشی = سرکتابیء حضرت شهر یاری، ذات حضرت پادشاهینک کتابتچیلرینک رئیس.

کتابچی } س. ۱. کتاب صامان بچیلرله آرادم فلان کتابتی بوله- مدم. [عربیده «کتبی» دیرلر.] ۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم: فلان ذات وقتیله رشید پاشا مرحومک کتابتچیبی ایدی؛ کتابتچیبی باشی = سرکتابیء حضرت شهر یاری، ذات حضرت پادشاهینک کتابتچیلرینک رئیس.

۲. بر ذاتک کتابلرینی اداره ایتمک مأموریتی.

کتبخانه } س. فا. کتاب وضع ویا عمومه طائد بنا. [«کتبخانه» دها مستعملدر.]

کتبسم } ص. کتب سمائیه دن ویا نایمان، مشرک، ملحد.

کتبته } س. ۱. یوقاریده کپن اولدیغی خالده، بزده محل استعمالی بر بناتک قپوسی اوزرنده و مزار طاشنده و سائر بوله شیئرلرده جلی خط ایله یازیلان و قازدیریلان یازی: کتابته سی او قومیه جق قدر بوزلمش؛ کتابته سنک مزار. ۲. طوب قالیه سنک اطرافنده و بوکا مماثل یرلرده کی قبارتمه. ۳. بر کتباک باشنه یازیلان اسم و عنوانی.

کتبته } ص. کرفنلی اشکال و حیوانی: کتباکله منقوشانی حاوی اولان: کتباکلی طاوان. ۱. کتباکلی } ص. ۱. کتباکلی منسوب و متملق، برکتابده محرر اولان. ۲. کتب سمائیه دن برینه تابع اولان. = س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم، کتابتچیبی: کتابتیء حضرت شهر- یاری؛ سرکتابی = کتابتچیبی باشی. ۲. هند و شامک اسکی برجنس نقشلی قاشی: هند کتابتیبی.

کتبته } ص. کرفنلی اشکال و حیوانی: کتباکله منقوشانی حاوی اولان: کتباکلی طاوان. ۱. کتباکلی } ص. ۱. کتباکلی منسوب و متملق، برکتابده محرر اولان. ۲. کتب سمائیه دن برینه تابع اولان. = س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم، کتابتچیبی: کتابتیء حضرت شهر- یاری؛ سرکتابی = کتابتچیبی باشی. ۲. هند و شامک اسکی برجنس نقشلی قاشی: هند کتابتیبی.

کتبته } ص. کرفنلی اشکال و حیوانی: کتباکله منقوشانی حاوی اولان: کتباکلی طاوان. ۱. کتباکلی } ص. ۱. کتباکلی منسوب و متملق، برکتابده محرر اولان. ۲. کتب سمائیه دن برینه تابع اولان. = س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم، کتابتچیبی: کتابتیء حضرت شهر- یاری؛ سرکتابی = کتابتچیبی باشی. ۲. هند و شامک اسکی برجنس نقشلی قاشی: هند کتابتیبی.

کتبته } ص. کرفنلی اشکال و حیوانی: کتباکله منقوشانی حاوی اولان: کتباکلی طاوان. ۱. کتباکلی } ص. ۱. کتباکلی منسوب و متملق، برکتابده محرر اولان. ۲. کتب سمائیه دن برینه تابع اولان. = س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم، کتابتچیبی: کتابتیء حضرت شهر- یاری؛ سرکتابی = کتابتچیبی باشی. ۲. هند و شامک اسکی برجنس نقشلی قاشی: هند کتابتیبی.

کتبته } ص. کرفنلی اشکال و حیوانی: کتباکله منقوشانی حاوی اولان: کتباکلی طاوان. ۱. کتباکلی } ص. ۱. کتباکلی منسوب و متملق، برکتابده محرر اولان. ۲. کتب سمائیه دن برینه تابع اولان. = س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک کتابلرینی اداره به مأمور آدم، کتابتچیبی: کتابتیء حضرت شهر- یاری؛ سرکتابی = کتابتچیبی باشی. ۲. هند و شامک اسکی برجنس نقشلی قاشی: هند کتابتیبی.

کتاب { س. نشاسته‌لی و قولی }
کتاب { پارلاق بز. }
کتابان { س. س. ص. } (تر. زبازدی : معروف بر نبات زرعی که کتابان تخمی و بذردینان بر کوچک حبه و یرر و لیفلری ایلیک پایلوب طیانقیلی و مقبول منسوجات اعمالنه بارار : کتابان تارله‌سی ؛ کتابان اکک. ۲. مذ. کور نباتک صابندن بعض عملیاتله چیقاریلان لیف : کتابان بزى ؛ کتابان ایلیکی. || کتابان تخمی = مذکور نباتک حبه‌سی که یاغی آلنیر و دوکشی طبدله لایه ایچون قوللانیر، بذر. || کتابان تخمی یاغی = بذر یاغی که بویاچیلقده و سائر صنایعه مستعملدر . || کتابان حلواسی = کتابان لیفنه بکنزر بر نوع حلوا . || طماغ کتابانی = حجر قتیله . || کتابان قوشی = بر جنس قوش . || هند کتابانی = اسرار، حشیش. || بیانی کتابان = کنور، قنب. = ص. کتابان لیفی ایلیکندن منسوج و معمول : کتابان بز ؛ کتابان کور-ملک ؛ کتابان مندیله، چوراب .
کتابچیک { س. } (زبازدی : کتابچیک [کتتجک] دکیز یو-صونک اینجه بر جنسی .
کتابچی { س. کتن اعمال و استحضار ایدن و یا صانان آدم .
کتابچه { س. ج. عر. فد : کتبیله .
کتاب { س. عر. یازمه، تحریر : کتیب } (کتب و تحریر اتمک = یازمق .
کتب { س. ج. عر. فد : کتاب .
کتب { س. عر. س. } (کتب و سائره دن ایری بارچه .

کتبخانه { س. فا. ۱. کتابله مملو، اولنان اوطله یاخود آیرنجه بنا، خزانه الکتاب : فلان ذاتک مکمل بر کتبخانه‌سی وارددر ؛ هر کون بر قاق ساعتنی کتبخانه سننده اسرار ایدر . ۲. خیرات اوله رق عمومک مطالعه و مراجعتیون تأسیس و مختلف کتابله وقف و ایچنه وضع اولمش بنا : نور عثمانی کتبخانه‌سی ؛ راغب پاشا کتبخانه‌سی ؛ کتبخانه عمومی ؛ کتبخانه لمفتشی . ۳. تر. کتاب طولانی : جوزدن کوزل بر کتبخانه یابدیرمش . — کونزده کتابچیلر جهله‌سی دکالربنه کتبخانه نامنی ویره رک بواسمی سؤ استعمال ایتکده درلر .
کتبه { س. ج. عر. فد : کاتب .
کتبه { س. } (عر. کتبه یعنی اونی یازدی تمبیرندن مأخوذ در [۱. لوحه و کتاب و سائره امضاسی که نهایتده « کتبه الفقیر فلان » دبه یازلمق عادت اولمشدر . ۲. خطاط اجازتی : کتبه آلدی .
کتبخدا { س. فا. } (اصلی : کد-تر زبازدی : کهیسا [بر دائره وقوناغک و یاخود بر نوع امورک اداره سنه مأمور اولان معتقد آدم، امین، وکیل امور : اسکی وزرا کتبخدارلی ؛ سلطان کتبخداسی ؛ کتبخدا قادین ؛ خزینه کتبخداسی . || اصناف کتبخداسی (کهیاسی) = اصنافک رئیس، مدیر امور . || قیو کتبخداسی = بر والینک و یا بر دائره نک باب عالیجه ایشلرینی بوروتک و محابراتنی

تسهیل و تسریع اتمک وظیفه سیله موظف مأمور : بفسداد قیو کتبخداسی ؛ بلغارستان قیو کتبخداسی . || قول کتبخداسی = وقتيله یکیجری آغاسنک وکیلی . || کوی کتبخداسی = مختار، قوجه باشی . || مج. باشقه سنک ایشلرینه قا-ریشان ؛ سنی کتبخدا (کهیسا) قومدم ؛ سن بنم کتبخدام (کهیام) دکلسک .
کتبخدا لاق { س. } (زبازدی : کهیسا . لاق آکتبخدا صفت و وظیفه‌سی : قیو کتبخدالی .
کتیرمک { کتیرمک : با : کتیرمک و سائره .
کتیره { با : تیره .
کتیف { س. عر. ج. : اکتاف . } (اصل عربیسی کافک کسریله ویا کافک قحی و تانک فتح ویا کسریله در [۱. اوموز کور-رکی، کورک کیکی . ۲. اوموز . || ذوالا کتاف = اوموزلی ککیش، ایران قدیم حکمدارا-نک شاپور اسمنده کیلرندن برینک لقبیدر . || علم الاکتاف = قو-یونک اوموز کورکلرنده کی لکله ره باقرق غیبندن خبر ویرمک ادعاسی .
کتیفیه { س. عر. } (زبازدی : اورتک اوزره باشه صاریلان اییکدن بوسکوللی اینجه اورتی : کتیفیه باش و یوزی حرارت شمسدن محافظه ایدر .
کتله { س. عر. س. } (س. عر. س.) (طاش و سائره دن ایری بارچه .

کتم { سذ. عمر. کزله، صاقلامه،
سر طومنه، سويله يش
وکوسترمه يش : کتم سر؛ کتم
اسنان = اسنان عسکر به ده
بولتان افرادک غير مقيد اولمی.

کتمان { سذ. عمر. سر صاقلار
وکيسه به سر آچاز آدمک
حالی، کتوملق : او آدمک کتمانی
لزومندن زياده در.

کتمک { فل. با : گیتمک.
کتن { س. با : کتان.

کتورمک { کتورتمک وساثره.
با : گتيرمک وسا.
ثره.

کتوم { ص. عمر. [«کت» دن
سمب] هر شيشی صاقلان.
يان، کيسه به سر آچاز، بوش
بوغاز ضدی : کنديسی کتوم
آدمدر.

کتوملق { س. کيسه به سر آچاز
آدمک حالی، کتمان :
او درجه ده کتوملق ده فضلدر.
س. ۱. قاتمرلی چورک .
۲. پرنج اونی خورندن بر
نوع چورک.

کتیبه { سث. عمر. چ : کتاب .
عربیده يوزدن بیکه قدر
سواریدن مرکب آلاي و یا
بولوکه دینایر سده، لسانمزده
علی الاطلاق عسکر معناسيله
قوللانيلير. (عربیده نامه، امرنامه،
شهادتنامه کبی معناری ده وار
ایسه ده، بزجه مستعمل دکلددر.)

کتیبه پرور { ص. فا. [عمر .
کتیبه = عسکر .
فا. پروردن = بسلمک] عسکر

بسلیوب يتشديرن، عسکره این
باقان : شهنشاه کتبیبه پرور .
گتيرتمک { یاخود گتورتمک . فت.
باشقه سی واسطه سیله
جلب ایتمک، جلب ایتدیرمک :
قومیسوینجی به فابریقه دن اورنکلر
کتیرتمک ؛ خارجدن فدان کتیر-
توب دیکمیلی.

گتيردلک { ج. باشقه سی وا .
سطه سیله جلب
ایدلمک، جلب ایتدیرمک : فابری-
قه دن قومیسوینجی واسطه سیله
اورنکلر کتیردله بیلیر ؛ اورادن
فدان کتیردله مزسه ده تخم کتیر-
دله بیلیر .

گتيرلمک { یا گتورلمک . ج. ۱ .
جلب واحضار اولنق،
سوق و ایصال ایلمک : هندن
قاشلر کتیر یله بیلیر ؛ شهره اوچ
ساعتق یردن صو کتیرلدی ؛
کنديسی حضور محکمه به کتیر-
لدی . ۲. ایراد اولنق، ذکر
ایدلمک : قواعد کتابلرنده معروف
و مشهور ادبانک آثارندن مثال
گتیرلمک اقتضایدر . ۳. قولنق،
وضع اولنق : فعله گتیرلمک =
موقع فعله قونمق، اجرا اولنق ؛
یوله گتیرلمک = نظامنه قونمق .
۴. پیدا و حاصل ایلمک : مراق
گتیرلمک . || بریره گتیرلمک =
جمع اولنق، طولیلامتی . || خاطره،
ذهنه، عقله گتیرلمک = مخطر
ایدلمک . || دیله گتیرلمک = تشهیر
و ترذیل اولنق .

گتيرمک { یا گتورمک . فت .
[اصلی : کلدیرمک]
۱. اوزاق یردن یقینه سوق
و نقل ایتمک، جلب واحضار،

سوق و ایصال ایلمک ؛ یمکی گتیرک ؛
چشمه دن صو، جارشدن قاش
کتیردیله ؛ حجازدن خیلی هدیه لر
کتیرمش . ۲. ایراد، نقل، ذکر
ایتمک : هر قاعده به بر مثال گتیر-
مک : هر سوزده بر حدیث شریف
گتیرر ؛ اثبات مدعا ایچون مولانا-
نک بر بیتنی، فلانک بر سوزنی
گتیردی . ۳. قومق، وضع ایتمک،
صوفق : یولنه گتیرمک ؛ فعله،
قوه دن فعله گتیرمک ؛ میدانه،
وجوده کتیرمک . ۴. اویدیرمق،
تعطیق ایتمک : قاشی دالی دالنه
گتیرمک ؛ یازی بی سطرلی
سطرینه گتیرمک ؛ درزی شو
پالطونک یاقه سنی این کتیرمه مش .
۵. قلب ایتمک، چویرمک، دو-
ندیرمک : قوراقلق آکینلری بو
حاله گتیردی ؛ عربلر وقتیه بتون
آفریقای وسطی و شرقی اهاالیسنی
اسلامه گتیرمشلردر . ۶. ایجاب
ایتمک، وقوع و ظهورینه سبب
اولمق، ویرمک : بوروزکار قار
گتیرر ؛ بو هوا صیتیه گتیرر ؛
خام میوه خسته لق گتیرر ؛ بو
علاج بکا بر سر سملک گتیردی .
۷. حاصل و پیدا ایتمک، اوغرا-
مق، دوچار اولمق : ندامت ،
مراق، سودا گتیرمک . || ایمانه
گتیرمک = ایناندیرمق ؛ وچر یولنه
قومق، اصلاح ایتمک . || بریره
گتیرمک = طولیلامق، جمع ایتمک،
بریکدیرمک . || ایکی اوچنی بریره
گتیرمک = اداره ایتمک، وارداتی
مصرفنه مساوی کتیره بیلمک .
|| حق کتیره = الله ویره، بوق .
|| خاطره، ذهنه، عقله گتیرمک =

درخاطر ایتک، دوشونمک،
 || درت آیغنی بریره گتیرمک =
 وار قوتنی ویرمک، الذن کلنی
 دریغ ایتهمک. || دنیابه گتیر-
 مک = طوغورمق. || دیله گتیر-
 مک = تشهیر ایتک، علمنده سوز
 سویلنسنه سبیت ویرمک .

|| صوکنی کتیره مه مک = نهایتده
 دوچار ادبار اولمق، وارینی غائب
 ایتک. || گری گتیرمک = اعاده
 ایتک. || گویش گتیرمک =
 (حیوانات مجتره) بدکلرینی
 تکرار آغزه کتیروب چیکمک.
 || برینه کتیرمک = اجراء، ایضا
 ایتک .

گتیرمه } س. کتیرمک فعلی. با:
 { کتیرمک.

کسافت } سش. عر. ۱. صیقل،
 { طوقاق : قاشک کشا.
 فتی. ۲. قالینان، بوغونلق،
 غلظت : آجاجک کسافتی. ۳.
 شفافلغ ضدی: کاغذک کسافتی؛
 بلوطرک کسافتی. ۴. قویولق :
 برمایعک کسافتی. ۵. مج. قباق،
 جسمانیلک، عقل و ذکا وحس
 قبالی: بو آدمک عقلنده کی
 کسافت. ۶. ص. بر جسمک مرکب
 بولندیفی اجزاء فردیه نک یعنی
 ذراتنک صیقلی درجه سی، فر.
 Densité.

کثرت } سش. عر. ۱. چوقاق،
 { بوللق: کثرت میاه؛
 کثرت محصولات. ۲. زیاده لک،
 وفرت، مبالغه: کثرت اشتغال؛
 کثرت ذکا. ۳. صو. غلبه لک،
 وحدت مقابلی: کثرت ایچنده
 وحدت هر کسه میسر اوله ماز.
 || کثرت اوزره، کثرتله = چوق،

مبالغه ایله، پک، زیاده. || م. جمع
 کثرت = عربیده طقوزدن زیاده
 عدد ایچون قوللانیلان جمع
 صیغه سی.

کثیرلی } ص. کثرت اوزره او-
 { لان، چوق، زیاده:
 اوراده حشرات کثرتلیدر.

کثیر } ص. عر. ۱. کثیره .
 { «کثرت» دن صش. ۱.
 چوق بولنان، بول: مال کثیر؛
 کثیرالمال = مالی چوق اولان. ۲.
 متعدد: کثیر الاولاده اولادی
 چوق ومتعدد اولان. ۳. صیق،
 چوق دفعه اولان: کثیرالوقوع =
 چوق و صیق وقوع بولان.
 || اصطلاحات فنیده (Πολύ)
 (poly) لفظ یونانیسنک ویالا-
 تیجه Multi لفظنک ترجمه سیدر
 کثیر الازهار = polyanthe؛
 کثیر الاقطاب = multipolaire.
 وسائرہ.

کثیرا } سذ. عر. ص. کتره
 { صمغی.

کثیف } ص. عر. ۱. کثیفه .
 { «کثافت» دن صش. ۱.
 صیق، طوق: کثیف قاش. ۲.
 قالین، یوغون، غلیظ: کثیف
 آجاج. ۳. شفاف اولیمان: جسم
 کثیف؛ پک کثیف بردومان. ۴.
 قویو: کثیف برمایع. ۵. قبا،
 جسمانی، ذکا وحسی آز اولان:
 پک کثیف بر آدمدر.

گج } ص. (اصلی. گج) زمانا
 { گج (گری اولان، ایرکن (ایر)
 ضدی، وقتسنز: گج وقت، گج
 کون؛ شمعی کج اولدی. =
 ظن. زمانا کریده، وقتسنز: کج

کلدی؛ گج قالمق = گجیکمک.
 || ایرکج = ایرکن اولمازسه گج
 اولوب البته اوله جق، برکون،
 نه وقت اولسه: ایرکج هرکس
 وفات ایده جکدر. || ربم گجندن
 ویرسین = اجلی ممکن مرتبه ده
 جیکدیروب طول عمر ویرسین.

گج } ص. فا. اگری، چارپوق،
 { منحنی، اعوج: گج کلاه =
 کلاهنی اگری کین: کج بین =
 اگری باقان، غرضکار: کج
 اندیش = اگری دوشون، بد
 خواه. [یا لکز بویله بعض تر-
 کیباتده نادراً قوللانیلر.]

گجیک } س. جیک اونی: بر
 { جنس نبات.

گجیکدیرمک } فت. کج براقق،
 { تأخیر ایتمک،
 صکره یه براقق، تأجیل ایلک:
 روزکار واپوری جیکدیردی؛
 سوزه طوتوب بنی ایشمدن
 گجیکدیردی؛ شو کتانی بکا
 ویرکده جیکدیرمیوب اعاده
 ایدرم.

گجیکمک } فل. گج قالمق، کر-
 { یده قالمق، وقتسنز
 ورود ایتک، تأخیر ایتک: بوکون
 واپور گجیکدی؛ نیچون بو قدر
 گجیکدیکنز؟

گجیکمه } س. کج قاله، تأخر .
 { ص. ۱. تداول ابدن،
 { متداول، رایج: پکر آقیجه.
 ۲. رواجلی، صاتیلیر، آرناییر،
 مقبول: پکر مال.

گجرتک } فت. ۱. دیکری توسطیله
 { برینک پنجه سنی تسهیل
 ایتک، امرار ایتدیرمک: عسکری

قايقچيلره نهرك اوته ياقه سنه
 چكردى. ۲. تداول ايتديرمك،
 رواج بولديرمق، آلبش و بربشده
 قبول ايتديرمك: اكسيك ليراي
 اوشاغنه يوروب چكتمش. ۳.
 فراغ ايتديرمك: كوى امامى
 واسطه سيله كويليرى نيتلرندن
 چكردى. ۴. قاپلانديرمق،
 اورتديرمك، احاطه ايتديرمك:
 كوركه قاب، لوحه يه چرچيوه،
 كتابه قاب، يورغانه يوز چكتمك
 ۵. صوفديرمق، ادخال ايتديرمك.
 ۶. مرور و عبور
 ايتديرمك: بتون كتابلرى
 كوزدن چكردى؛ اراضى
 ايچندن كيسه يي چكتمز. ۷.
 تجاوز ايتديرمك: كندى مرعا.
 سنه كيسه نك حيوانلرني چكتمز.
 گچيرلمك } ۱. اسرار ايدلمك،
 اوته طرفه ايصال او-
 لئق: قايقه نهرك اوته سنه چكردى.
 ۲. آتلاقمق، مندفع اولق: بر
 تهلكه، بيوك برخسته لق چكردى.
 ۳. يوريدلمك، مرور و عبور
 ايتدلمك: عسكرو شهرك ايچندن
 چكردى؛ اساله اولنه جق صو
 نره دن چكريله جكدرد؛ ۴. ابي
 ايدلمك، تداوى اولئق، مندفع
 اولق: بنده كي باش آخريسي
 بردرلو چكريله مدى. ۵. فراغ
 ايتديرمك، ال چكديرمك: او
 آدم بردرلو قاردن چكريله مدى؛
 عشرتن چكربلر سه صحتي ده
 دوزلير. ۶. تداول ايتديرمك:
 بو آقچه چكريله بيليرى؟ ۷. چو-
 يرمك، احاطه ايدلمك: بولوحه له

چرچيوه، بو كتابه قاب، ياصديقلره
 قيف چكردى. ۸. طاقلق، قومتق،
 صوقلق: چرچيوه يه جام چكردى.
 ۹. قاپلانق، ياپشديرمق،
 ديكلمك: كوركه قاب، قابه كورك،
 يورغانه يوز، چارشف چكردى.
 || اله چكردى = طوتلق، دردست
 ايدلمك. || حسابه چكردى = محسوب
 ايدلمك. || ديش چكردى = اضرار
 اولئق: او كا ديش چكريله مز.
 || قليچدن چكردى = عمومأ و صره
 اله قتل ايدلمك. || كوزدن
 چكردى = سراپا و آنجق سطحى
 صورتده مطالعه و يا تدقيق و
 معاينه ايدلمك.

گچيرمك } ۱. مرور و عبور
 ايتديرمك، اسرار
 ايتك: عسكرو چارشينك ايچندن
 چكرديلر؛ طلبه سنى هر كون او-
 كندن چكردى. ۲. آتلاقمق، او بر
 طرفه نقل ايتك: قايقه نهردن
 چكردى. ۳. نقل ايتك، ير
 دكيشديرمك: قيشين چوقچلرى
 او راوطه يه چكيره جكز. ۴. تجاوز
 ايتديرمك: سوريكزى بزم مرعا.
 يه چكريمك؛ حدودك اوته سنه
 عسكرو چكردى. ۵. طورديرمق،
 دفع و تسكين ايتك، ابي ايتك:
 او علاج ديشمك آخريسي چكردى.
 ۶. نفوذ ايتديرمك، ديكلتمك:
 سوزيني چكيره مدى. ۷. تداول
 ايتديرمك: او آقچه يي چكيرمش؛
 بومالى آنا توليده چكيره بيليرسكز.
 ۸. فراغ، صرف نظر ايتديرمك:
 مك: كنديسي او فكردن چكردى.
 ملي؛ بن اولنى اونيتدن، او
 طبيعتدن چكردى. ۹. بر ياندن

صوتوب اور ياندن چيقارمق:
 ايكنه يه ايليك چكردى؛ دو كهي
 ايليك چكردى. ۱۰. طاقلق، قومتق،
 وضع والقا ايتك: چرچيوه يه
 جام چكردى. ۱۱. قاپلانق،
 ياپشديرمق، چويرمك، اورتمك:
 لوحه يه چرچيوه، كتابه قاب،
 يورغانه يوز، ديواره كاغد
 گچيرمك. ۱۲. سورمك، طلا
 ايتك: شو طواوانه برقات دها بوي
 چكردى؛ ورنيك لوستره چكردى.
 ۱۳. صوقلق، ادخال ايتك:
 ديش چكردى. || آلاي چكردى =
 برنك لقرديسي ديكر كهي او.
 لوبده باشقه شىء دوشونمك.
 || اله چكردى = ۱. طومتق،
 دردست ايتك. ۲. نادور بولئسي
 مشكل بر شيته دسترس اولق.
 || حسابه چكردى = محسوب ايتك.
 || ديش چكردى = اضرار ايدى
 ييلمك: او بكا ديش چكردى.
 || ذمه چكردى = حفظ و اداره
 سنه مأمور اولدينى آقچه يي كندى
 امورينه صرف ايتك. || قليچدن
 چكردى = قتل عام ايتك. || قيروب
 چكردى = تجرب ايتك. || كوزدن
 چكردى = سراپا و آنجق سطحيه
 معاينه و مطالعه ايتك. || كوكس
 چكردى = ۱. ايج چككم تاوه ايتك.
 ۲. برى حقدىه انتقام بئلك.
 || كوملكدن، ياقه دن چكردى =
 اوغلاغه قبول ايتك، تبن ايتك.

گچشديرمك } ۱. قتل چكردى، دفع
 (و بر طرف ايتك،
 آتلاقمق: چوقچلر قزاموغي
 قولاي چكشديرديلر؛ بوكون بر
 قضا كچشديردى. || سكوته

كچشد برك = جواب ويرمه مك.
كچكین { ص. ۱. كچمش، چوق اولمش، لزو مندن زیاده اولفون : كچكین میوه. ۲. باشلی، مسن : كچكین آدم. ۳. سبق ایتمش، كچمش، سابق، سالف. ۴. كسلدكدن صكره چوق وقت قلوب قوللا نلامفله قیزاروب لككول پیدا ایدرهك بوزلمش (كراسته) : كچكین آغاج. [یاغنین آغاج دخی دینلیر.]
كچلمز { ص. ۱. مرور و عبوری غیر ممكن : كچلمز یول، طاغ، دره. ۲. ترك اولماز، فراغی محال، براقیله ماز : كچلمز برمال : كچلمز برعادت.
كچلمك { ج. ۱. مرور و عبور اولمق : چوق قار یاغدیغیچون طاغ یولندن كچله سز : چاموردن كچلمز. ۲. فراغت، صرف نظر اولمق : الفت اولنان شیتدن قولای كچلمز. ۳. قطع اولمق : یولك یاریسی، اك زور قسمی كچلدی.
كچمز { ص. ۱. رواجسز، اعتبار. سز، سورومیز : بو مملكتده گچمز بر طاقم قاشلر كتیرمش. ۲. قلب : كچمز آقچه. ۳. ایی اولماز، ناقابل تداوی : بو كچمز برخسته لقدر. ۴. سرایت ایتمز، غیرساری : كچمز خسته لقی.
كچمش { ص. ۱. مرور ایتمش، سابق، سالف، ماضی : كچمش زمان : كچمش كونلر. ۲. چوق اولمش، لزو مندن زیاده اولفون : كچمش میوه. || كچمش

اوله = خسته لره ویا بر قضا آتلا. دانلره اولنان دعا وتبريك. = س. ماجرا، خصومتی موجب وقه : اونك بر گچمشی واردر : او آدمله بر گچمشكز وارمیدر ؟ = ج. اسلاف، اولولر : كچمشلك نامنی لكه لئمه ملی : كچمشلككزك جانچون.

كچمك { فل. ۱. مرور و عبور اولمق : دمین بورادن گچدی : اورابه كیتك ایچون زهدن كچه كچمز؟ ۲. یردكیشدیر. مك، كیتك، طاشیفق : قیشین لودوسه ناظر بر اوپه یه كچرم : یازین یالی یه كچرم. ۳. كیرمك، نفوذ ایتك : آرینك اینكهنه سی آتمه كچدی : صوئوق ایلكمه كچدی : آجیسی یورگه كچدی. ۴. بیتك، منقضى اولق : قیش كچدی : كنجلك چابق كچر : وعده سی كچدی : محرم كچدی. ۵. براقق، ترك ایتك، صرف نظر ایلك : بن قحمدن كچم : بو طبیعتدن كچمه جكمیسك ؟ بن او نیتدن كچدم. ۶. عفو ایتك : جناب حق عبادك كناهلرندن كچر. ۷. رواجی اولق، رایج اولق، تداوله بولمق : بو آقچه شمدی كچمز : كچر آقچه ایل. ۸. سورمك، سوروی اولق، آراقمق، وقبول ومعتبر اولق : بو درلو باصهرلر آناطولیدم چوق كچر : بو مال بوراده كچمز. ۹. نافذ ومعتبر اولق، تاثیر ایتك، دیكلمك، مقبول اولق : اونك سوزی كچر : او آدمه بن سوزم كچمز : اورالرده اونك حكمی

كچرمی؟ سزك نازكز كچر. ۱۰. ایی اولق، مندفع اولق، صا. وشمق : بوخسته لقی كچر : باش آغریسی دهها كچمدی. ۱۱. سرایت ایتك، بولاشمق : خسته لقلرك چوغی تماسله كچر : عجا بكا بوخسته لقی كچیدن كچدی؟ ۱۲. آقق، جریان ایتك : طونه مجارستانك ایچندن كچر. ۱۳. سبق ایتك، وقوع بولق : بچی، ذكری، سوزی كچدی. ۱۴. قالمق، فوت، زائل اولق : اونك موده سی كچدی : بر ساعت صكره فرطونه كچمشیدی. ۱۵. بر محل ومقام ویا مسند ومنصبه اوتورمق، قعود ایتك، نصب اولمق : كوپریلی صدارته كچدیكنده : كرسى خطابه كچدی : سزكو. شهبه، یوقاری یه كچك. ۱۶. ایلرلك، ایلری كیتك : اونلر كچمشیدی یتشه مدك. ۱۷. انتقال ایتك : او قوناق اوكا عمجه سندن كچدی : یالیسی كیمه كچدی ؟ = ف. ۱. اوته سنه كیتك، آرقه ده براقوب ایلرلك، شق ایتك : ساعت بشه وار. مازدن کوتاهییه كچمشیدك : بتون صحرای كبییری كچوب سودانه واصل اولدیلر. ۲. كریده براقق، سبقت، مسابقت، تقدم ایتك : یاریشده فلانك آتی موجود آتلك جمله سنی كچدی : بنم یوروشم خفیفدر وپكزی كچرم. ۳. بر فعل وهنرده ویا ترق و تفضیه باشقهلرندن ایلری اولق، قدم ایتك : چالیشق

سايه سنده بتون شريك ريني
 كچدى؛ آمريقا برچوق صنعتلرده
 آوروپايي كچدى. ۴. تجاوز
 ايتك، آتئق، آتلامق: حدود.
 دى كچدى. ۵. ايلريك، ايلريده
 اولق: ساعت بشى كچيور؛ آتى
 ني يكرى دقيقه كچيور. ۶. صرف
 نظر ايتك، باقامق: اوراسنى
 گچ. || اله كچك = نصيب ويسر
 اولق، قيتلى بر شى تصادفاً
 تصرف اولئق: اسكى بر كتاب
 اله كچدى؛ بو آت اله كچمز.
 || ايش باشنه كچك = ايشه
 مباشرت ايتك. || ايش ايشدن
 كچك = فرصت فوت اولق.
 || ايلرى كچك = تقدم، تصدير
 ايتك. || باشه كچك = تصدير
 ايتك. || بربرينه كچك = تلاشه
 دوشك. || تاوان باشه كچك =
 چوق تلاش ايتك، محبوب و
 مايوس اولق. || تيز (تز)
 كچك = سويليوب كچك، اصرار
 ايتمك. || جان كچك = اوقويه
 وارمق. || جانندن كچك = ۱.
 فداكارلق ايتك. ۲. مايوس
 اولق. || چيكنيوب كچك =
 يانندن كچوبده زيارت ايتمه.
 مك. || كنديندن كچك = ۱.
 بايلق، حسى غائب ايتك، بئخود
 اولق. ۲. طالمق، اووقلامق.
 || گوكلندن كچك = قلبده طو.
 غمق. || واز كچك = صرف نظر
 ايتك. || ويز كچك = قولاق آصما.
 مق، ديكله مك. || يره، يرك دينه
 كچك = چوق محبوب اولق.
 || صوك بشمانق اله كچمز = خبر
 ايتز. || كچمش اوله = ۱. خسته.

يه اولنان دعا ويا بر قضا صاوانه
 اولنان تبريك. ۲. آرتق وقت
 قالمدى، صرهسى كچدى. || كچ!
 قولاق آصمه، اهميت ويرمه!
 كچمه } س. كچمك ايشى. با:
 كچمك. = ص. ۱. بر
 شيتك ايچنه ويا اوستنه طاقيلوب
 برلى اولمان واوينايان، سيولى:
 كچمه چرچوه؛ كچمه قياق؛ كچمه
 چيچمه. ۲. بربرينه كيره رك قيا.
 نان وياويده ايله طاقيلان، بو
 غمقلى: كچمه دوربين، چبوق.
 كچن } ص. ۱. مرور و عبور
 ايدن: بورادن كچن آد.
 ملر؛ كان كچن، كلوب كچن =
 مارين و عابرين. ۲. اوزانان
 ويا آقان، جريان ايدن: اومك
 اوكنندن كچن يول، جدول،
 دره. ۳. سبق ايدن، سابق،
 سالف: كچن سنه = بيلدير؛
 كچن كون = اوته كون، بر قاچ
 كون اول؛ كچن آي. = س.
 مرور و سبق ايدن زمان ويا
 حال ووقمه: كچن اونوديلير؛ كچن
 كچدى = مضى ماضى. = ج.
 كچنلرده = مقدا، اخيراً، بر قاچ
 كون اول.
 كچندير مك } فت. باشامق،
 اسبانى تدارك ايتك، اعاشه،
 انفاق ايتك: جولق چوچغنى
 كچندير مك ايچون كچمه كوندوز
 چالشمغه مجبوردر؛ بو ايش بنى
 كچندير بور.
 كچنيمك } فل. ۱. نفقه سنى تدا.
 رك ايدوب باشامق،
 تعيش ايتك اداره اولئق: آلننك
 تریله، سعینك ثمره سیله كچنيور.

۲. باشقه سیله برانكده ابى ياش.
 مق، معاشرت، امتزاج ايتك:
 ايكي ايلقى بك كوزل كچنيورلر؛
 او خلو ق بر آدمدر هر كسسه
 كچنيور.
 كچنمه } س. ۱. امتزاج، معا.
 كچنمه } شرت. ۲. ديرك،
 تعيش، معيشت، كچنه جك اسباب:
 كچنمه سى وارميدر؟
 كچنمه جك } س. اسباب
 معيشت، تعيشه
 مدار اوله جق شى، كلير، ايراد:
 او طاله نك كچنه جكي وارميدر؟
 انسان اولادينك كچنه جكي
 تا مين ايتلدير.
 كچنورمك } فت. با: كچرمك.
 كچوك } كچولمك وسايره با: كو.
 كچك وسايره.
 كچه } ياخود كچه. س. ۱. نسج
 ايلديرك يالكرز دوكلماكه
 يابلس قنابوك عبا، دبلش بوك،
 ليد، تمد: كچه دوشه مك؛ كچه.
 دن چادير؛ آياقلىنه كچه صار.
 مش؛ قار كچه سى = اريمه مك
 ايچون قارى صارقلرى كچه نوعى
 كه خالى كچي قوللا تيلير. ۲. على
 الاطلاق او طه دوشمه سى اوزرينه
 ياييله جق يو ك منسوج: اوروپا
 كچه سى؛ يرلى كچه؛ او طه لرك
 كچه لر بنى دوشه مك، قالدير مق.
 = ص. ۱. كچه دن يعنى دوكلش
 يوكدن معمول: كچه كلاه؛ كچه
 ياغمورلق. ۲. مج. او يوشوق،
 حسى غايبايتش، چوق چالشمه.
 دن و طاش طوپراق و سايره
 طومتقدن خشر خشر اولمش:
 اللرم كچه اولدى. ۳. طرانه.

مش، بر برینه کچمش: صاچی کچه اولمش. || ۱. قارینه کچه سی = کیلرک قارینه سنه قاپلانان باقرک آلتنه وضع اولنان قبا کچه . || کچه کلاه ایتمک = رتبه سنی رفع ایله قیافتنی صوبوب طرد ایتمک .
 کچه } ح. کچدیکی حالده: ساعت
 کچه } بشی چاریک کچه. مقابلی
 قاله.

کچه جی } س. کچه دینان دوکلش
 کچه جی } یوکن عبارت عبای
 ویا اوپه خالی وکلیمیرینی اعمال
 و فروخت ایدن آدم.

کچه لشدیر مک } فتد. ۱. اویو.
 کچه لشدیر مک } شدیر هق ،
 خشر خشر ایتمک: ایش لری
 کچه لشدیر. ۲. صاچی بر برینه
 کچیروب تلاری بللی اولمیه جق
 صورتده کچه کبی یایمق: آچی
 صر صاچی کچه لشدیر.

کچه لشمک } فل. ۱. اویوشمق،
 کچه لشمک } خشر خشر اولمق:
 باغچه ده چالیشمه دن الرم کچه.
 لشدی. ۲. قاریشوب تلار بللی
 اولمیه جق صورتده کچه کبی اولمق:
 یوقیزک صاچی کچه لشمش.

کچه } س. معروف حیوان اهلی که
 کچه } اگ زیاده سودیچون بسنیر
 وفتتیک وکشیر جنس لری کبی
 بعض جنس لری نیک قیسی ده پاک
 مقبولدر. انواعی وارددر: مانظه
 شام، مصر کچبسی، فتتیک کچی
 یاخود فتتیک کچبسی = آفتدره
 جوارلرنده و آناطولینک اکثر
 طرفلرنده بولنان بر جنسی که
 قبلی ایپک کبی یومشاق وپارلاق
 اولوب کوزل قاشلر یابیلیر.
 کچینک ارککنه تکه، یاورینه

اوغلاق و بر یاشنده کینه چیچ
 دیرلر. || کچی یوینوزی = خروب.
 || کچی صاغان = ایا بل نوعندن
 بر جنس قوش. || کچی صقالی =
 سدب کبی کوزل قوقولی بر
 اوت، لحمه التیس. || طاغ کچبسی
 عمر. وعل دینان بر جنس حیوان
 وحشی. || کچی منطاری = مینک.

کچیمچی } ص. ۱. کچن، یرلی
 کچیمچی } اولمیان، موقت: او
 کچیمچی بر حالدر. ۲. کچن، بولا.
 شان، ساری: جلد خسته لقلری
 کچیمچیدر.

کچید } س. ۱. کچه جک یر، کچه.
 کچید } جک یول، ممر. ۲. طاغ
 وسائر مواقع کچیله جک یری،
 در بند، بوغاز: بوغا سلسله سنک
 اگ مهم کچیدی کولنک بوغاز یدر؛
 طاغ کچیدی. ۳. نهرک توسع
 ایدوب صوبی صیغلاشمغه کچیله.

کچید } بیان یری: او ایرماقدن کچه بیلیمک
 ایچون کچیدلرینی بیلیمک اقتضا
 ایدر. ۴. کچیش، مرور عبور:
 بونهر کچید ویرمز = قابل عبور
 دکلدر. ۵. کچ. د کیزده سفائیک
 مرور وعبورینه مخصوص اولوب

کچید } دمبر آتلمی ممنوع اولان بر.
 || ع. کچید رسمی { رسم کچید
 دیمه ملی } = بر ویا بر قاج آلائی
 عسکرک ویا بتون بر قول اردو.
 نک بر صورت رسمیه ده بر یردن
 ویا بر ذاتک اوکندن کچه سی.
 || قرق کچید = بر چوق یرلرنده
 برکنارندن دیگر کنارینه کچلمک
 اقتضا ایدن یعنی طریقک دفغانله
 قطع ایلدیکی نهر.

کچیر مک } کچیر تمک و سائره.
 کچیر مک } با: کچیر مک و سائره

کچیم } س. ۱. برلکده یاشایش،
 کچیم } معاشرت، امتزاج: بویله.
 لکله کچیم اولساز. ۲. رواج،
 رایج. ۳. بتون زره، جوشن.

کحال } سذ. عمر. { «کحاله» دن
 کحال } سم. ۱. کوزلره سور.
 مه سورن، سورمه جی. ۲. ط.
 کوز طبیی، کحالت فننده ماهر
 طبیب متخصص، فر. Oculiste.

کحالت } سذ. عمر. ۱. کوزه
 کحالت } سور دکلری سورمه.
 لری یایمق و قومق صنق، سور.
 مه جیلک. ۲. ط. کوز طبیی کبی،
 کوز خسته لقلرینه باققدن عبارت
 طب شعبه سی: فن کحالتی تحصیل
 ایتمش بر متخصصدر.

کحاللق } س. کوز حکیمایی، کوز
 کحاللق } خسته لقلرینه مخصوص
 طبابت: کحاللق ایدیور.

کحل } سذ. عمر. ۱. سوس
 کحل } ایچون کوز کنارینه
 سورنیش بویا، سورمه. ۲.
 کوز علاجی، کوزه سور بله جک
 ویا طاملا دیله جق هر نوع علاج،
 فر. Collyre.

کد } سذ. عمر. چالیشمه، سمی،
 کد } امک، چبالامه، زحمتلی
 ایش: کدیمین = ال امکی: کد
 یمینله کچنیور.

گدا } سذ. ص. فاج: گدا بان. ۱.
 گدا } دینچی، سائل: گدا بان
 باب لطف و مرحمت لری. ۲. یو.
 قسول، فقیر: بن گدایه.

گداخمه } ص. فا. اریمش،
 گداخمه } مذاب. ذ.

گداز } ص. فا. «گداختن» دن
 گداز } سمص. اولوب، صتر.
 تشکیلاتنده بولنور. ۱. اریدن،

اذا نه ایدن. ۲. یاقان، سوزان
د لگداز = یورک یاقان. ۳. برا.
قیان، احما ایدن: طاقت گداز =
طاقت بر اقیان، طاقت کتیر یله.
مین.

گداز { س. فا. یاغمه، سوزش:
کمال سوز و گدازله یاوا.
ریوردی.

گدر { سذ. عر. ج. ا کدار.
تاسه، قایغو، غم، غصه،
درد: کدری اولوق، کدر چکمک؛
کدر ایتک = تاسه لایمق، مغموم
و مکدر اولوق؛ کدر و یرمک =
تاسه لاند بر مق. [عربیده اصل
اولان بولانیقاق معنا سیله لسا.
نمزده قوللانماز.]

گدر لئتمک { فل. تاسه لایمق،
اولوق. مکدر و مغموم

گدرلی { ص. ۱. تاسه لی، مکدر،
مغموم: کندیسی پک
کدرلی ایدی. ۲. کدر و یرن،
مغموم و مکدر ایدن، حزن
انکیز: کدرلی خبر.

گدیشتمک { فل. گیشتمک، قا.
شتمق: آوج، یاره
گدیشور.

گدیشتمک { فل. ۱. اولوق، گدیگ
اولوق، چنتیک، رخنه
آچلیق. ۲. قاشیمق، کیشتمک.
س. گولونکی قازمه.

گدمک { فته. اویمق، چنتیمک،
کتریمک، دیش دیش
ایتمک، گدیگ و رخنه دار اینلک.

گدورت { س. عر. ۱. بولا.
نیلق: باعث کدورت
خاطر اولدی. ۲. غم، غصه،
مغمومیت، محزونیت.

گده { س. فا. او، خانه. [میگده
و آتشگده کبی ترکیب آمده
قوللانیلیر.]

گده اسح { س. بیولی بیوک اوق
قوبوری.

گدی { س. باشلیجه ابشی فاره
اولامق اولان معروف
حیوان بیتی، پسی، قط، هره،
گریه: آنقره، وان گدیسی؛
کدی یاوریبی. || کدی آایی =
کف الهره (نبات). || کدی
اوقی = والریانه دینلن نبات طی.
|| کدی بالینی = پسی بالیغنیگ
بیوک جنسی. || طاغ کدیسی،
یبانی کدی = کدیدن بیوک و پک
پیرتیجی بر حیوان که کدینک
وحشیت خالنده قامشی اولدیغی
آکلاشیلور. || مسک کدیسی =
کوزل قوقان بر جنس ییبانی
حیوان.

گدی { ص. ۱. بزونک، قلتبان.
۲. معنای اصلیسندن
صرف نظرله چیقشمه و خقیف بر
شتم و تکدیر معنا سیله قوللانیلیر:
سنی گدی بی ییلز!

گدیگ { س. ۱. چنتیک، بیقیق
یر، فرجه، رخنه:
دیوار گدیگی؛ طاغ گدیگی. ۲.
دوشوک دیش، دیشلرک دیز.
یسنده کی اکسیک. ۳. اکسیک،
نقصان، قصور: اکسیک گدیگ
تماملامق. ۴. بیوک دوارده و
علی الخصوص سرای هایونده بر
خدمت مخصوصه نک باشانی
وظیفه نو امتیازی. ۵. اصنافه
کندی باشلرینه اجرای صنعت
ایتمک اوزره و یریلن رخصت او
امتیاز، پانته: اصناف گدیگی.

گدا { ح. عر. [تشبیه بیان
ایدن «ك» حرف جر یله
شبو دیمک اولان «ذا» اسم
اشارتدن مرکب [بویه، شویله،
شویلهجه، ینه او طرز و صو.
ترده، ایضا، دفعه: متر کیمتک
ایستیمور سکر بن ده کدا؛ اولکی
کون چوق یاغفور یاغدی دون

۶. بعض ملک مسققاتک حجاب
وقفه عائد رسمی: او دکانک
گدیگی واردر؛ گدیگار قلمی،
کاجی. || مج. تونس گدیگی =
کلیترشی و علی الخصوص ثروتیجون
ازدواج اولنان باشلی زنکین
قادین. = ص. اوک دیشلرندن
بر ایکسی دوشوک اولان:
گدیگ احمد پاشا.

گدیگی { ص. ۱. چنتیکلی،
بیقیق و دوشوک
یری اولان: کدیگی دیوار،
قلعه، دیش. ۲. وقتیه بر بیوک
دائرة ده والیوم سرای هایونده
باشلی بر خدمته مأمور اولوب
او خدمته عائد وظیفه و امتیازی
حائر بولنان، بر صنف خدمه و
بندکانه ریاست ایدن: گدیگی
آغالر. ۳. ملک اولدیغی حالده
جانب وقفه عائد بر جهتی اولان:
گدیگی ملک؛ گدیگی دکان.
۴. صنف حر بدن معدود
اولیوب مع هذا ترفیع ابدیه رک
ضابط اولان طویجی و سر
دومن کبی اصناف بحریه که
اوج صنفه منقسم اولوب جا.
کتلرینک صاغ قولنده کی علامت
مخصوصه ایله تفریق اولتورلر:
کدیگی بحریه ضابطانی.

گدا { ح. عر. [تشبیه بیان
ایدن «ك» حرف جر یله
شبو دیمک اولان «ذا» اسم
اشارتدن مرکب [بویه، شویله،
شویلهجه، ینه او طرز و صو.
ترده، ایضا، دفعه: متر کیمتک
ایستیمور سکر بن ده کدا؛ اولکی
کون چوق یاغفور یاغدی دون

ده كذا. [كذلك وهكذا دخی قولانیلیر.]

كذاب { ص. عر. } « كذب »
كذاب { دن سمب. } چوق یالان
سویلز، یالانچی.

كذاب { یا كزاب. س. } فا.
كذاب { « تیزآب » دن غلط }
كسی طاشلری اویوب آشیندیرمق
قوتی حائر اوانله لیطوغرافیاده
وموصلق وسائر طاشلرینی تمیز
لمده قوللانیلان سرت برمایمکه
اصطلاح کیمیاده حامض آزوت
دینلیر. || مج. النده كذاب صوی =
زیانکار.

گذار { س. فا. } « گذاشتن »
گذار { فغندن سمص. } کچمه،
کچیش: گشت و گذار = سیر و سیلا
حت. (« گذر » دهامستمعدلر.)

= ص. ادا ایدن، ایفا ایلین،
بجرن، اوده بن. [صتر. تشکیلا
تنده بولنور:] دم گذار =
وقت کچین، امرار ایام ایدن؛
جزیه گذار = ویرکی ویرن: کار
گذار = ایش بجرن. [غلط او.
لهرق: « ایشگذار » ده دیرلر.]
|| مصلحه گذار = سفیر و کیلی،
موقت سفیر.

گذارنده { ص. فا. کچین، کچیر.
بیچی: گذارنده ایام =
وقت کچین. ذ.

گذاف { س. فا. بوش لقردی،
یهوده سوز: لاف
وگذاف.

گذاب { سذ. عر. یالان، خلاف،
دروغ: ارتکاب کذب
ایتمک؛ سویلدیکی سوز کذب
محضدر.

گذر { س. فا. کچمه، کچیش،
مرور، عبور: گذر

ایتمک. = ص. فا. [صتر.
تشکیلاتنده] ۱. کچین، مرور
ایدن. ۲. کچین، کچدیکی:
رهگذر = بولک کچدیکی محل،
مر: رهگذری اوزرنده بولنان
احباسنی زیارت ایتدی.

گذران { س. فا. کچمه، مرور،
سابق: گذران ایدن
محرم آینده = کچین. [اصل
فارسیمده کچچی معناسیله صفت
ایسهده لسانزده او صورته پک
قوللانماز.]

گذرگاه { س. فا. کچین، کچیه.
چک یر، مر، یول:
آناطولی آنا دمیر بولنک گذر.
گاهی تعین ایتمک: اردونک گذر
گاهی اوزرنده بولنان یرلر.

گذشت { س. فا. کچمه، کچیش،
گذر. ذ. = ص. فا.
[صتر. تشکیلاتنده] کچین:
سرگذشت = باشه کلوب کچن حال
و وقعه، بر آدمک چکوب کچر.
دیکی شیئلرک نقلندن عبارت
حکایه: سرگذشت تلاق. فر.
Aventures.

گذشته { ص. فا. کچمش، کچن،
سابق، سالف: سال
گذشته = کچن سنه. = س. فا.
فائض، نما: آلدیغی مبلغی گذر.
شته سیله برابر ویردی.

گذلك { ح. عر. [تشبیه بیان
ایدن « ك » حرف
جرینه شو دیمک اولان « ذلك »
اسم اشارتندن مرکب] اویلهجه،
ینه اویله، ایضاً، هکذا، دفعه:
او کتاب مجله کوندر یله جکدر
بوده کذلك.

کر { ص. فا. صاغر، اصم. ذ.
سذ. عر. حریده بر کره
چکلدکدکدن صکره
بتکرار هجوم ایدیش: کر وفر =
حرب و مبارزه یه هجوم ورجعتله
تکرار هجوم حرکاتی.

گر { حر. فا. « اگر » دن مخفف
اولوب ینه او معنا ایله یعنی
ادات شرط اولهرق نادراشعر.
ده قوللانیلیر: گر دیرسهك
بولسهك اوتدن نجات.

گر { د. فا. فاعلت یعنی « جی »
معناسیله اسماء فارسیه یه
ملحق اولور: زرگر = آلتینی
ایشلین، قویوچی؛ آهنگر =
دمیرجی.

کراء { سذ. عر. ۱. بر منزل
ودکان و حیوان وسائر.
نک موقتاً قوللائق اوزره صا.
حی طرفندن دیکرینه ویرلسی،
اجرت، ایجار، استیجار: کرا ایله
او، دکان، بیکیر، آراهه طو.
تمق؛ او او کرده در؛ بوکوشک
کرایه ویرلیری؟ ۲. بوضورته
ویریلوب آنان بر ملک وسائر
ایچون صاحبته ویریلن آخه،
بدل ایجار، اجاره: بو دکانک
کراسی قاج غروشدر؛ او کرا.
سنی ویره مه مش؛ کمی کراسی =
ناولو؛ کرا بیکیری = اجرتله ینلن
حیوان؛ دیش کراسی = بر بیوک
ذاتک افطارینه کیدن محتاجینه
یمکدن صکره ویریلن عطیه.
|| آغزینی کرایه ویرمش =
آغزینی آچوبده لقردی سو.
یلک ایستمنلر حقنده سویلنیر.
کرات { سذ. ج. عر. « فد:
کره. بلا: کره.

گرات { سش. چ. عر. فد :
کره. با : کره .

گراتا { ص. ر. } = Κερατῶς =
[بوینوزلی] بزونک ،
قتبان، دیوث. = س. ر.
Κερατίον = بوینوزجق [قو-
ندوره نك كیمله سنی تسهیل ایدن
بوینوز ویا معدن یاخود کیکدن
آلت، چکیک .

گراتالق { س. بزونكك، دیو-
ملق، ناموسسزلق .

گراجی { س. ۱. کرا ایله بر او
یا داژه واطه طونان
آدم : او اوده کراجی واردر؛
کراجیسی یارین چیقه جقدر. ۲.
کرا ایله پینك ویا یوك حیوانی
ایشلدن آدم .

گراجیلق { س. ۱. کرا اولرنده
اقامت : آرتق کرا-
جیلقدن اوصاندم بر او یایدیره-
جغم. ۲. اجرته حیوان ایشلتك
مشغولیتی : اسكله دن شهره کرا-
جیلق ایدبور؛ بر بیکیری اولسه
کراجیلق ایده جکدر .

گراخ { س. فا. } « گراغ »
[دن] آرشینك حقیقتده
ثنی اولان بهر رینك نصفی
یعنی ۱۶ ده بری : بر آرشین
اوچ کراخ .

کرار { سذ. عر. تکرار ،
تکرر .

کرار { ص. عر. } « کر » دن
[سمب.] حربده رجتمدن
صکره تکرار ودفعتله هجوم
ایدن. [حضرت علی رضی الله
عنه افتدمنك لقب شرفیدر :]
حیدر کرار .

کرارا { ح. عر. تکرار تکرار،
تکرار علی الشکرار،

دفعاتله : کراراً سویدلم، یازدم.
} سش. چ. عر. فد :
کراریس { کراسه. با : کراسه .
کرارز { س. یاخود :

} س. اکثر انواعی مایس
} ابتدالرنده یتیشن اقالیم
معتدله وباردهیه مخصوص قر-
مزی ایله بیاض آره سنده مختلف
قوبولقده تك چگردكلی معروف
كوزل ولدید میوه؛ طال باصدی
کرارز = پك كثر تلی وایری جنسی؛
طراغانی کراز = سرت و کچ
یتیشیر جنسی. || قوش کرازى =
اوافق دانه لی بیسانسی، محلب .
|| کراز آعاجی = بومیوه یی ویرن
آعاج. || کراز المسای = غایتله

کوچك الما. || عربستان کرازى =
بلاد عربیه مخصوص بر آعاجك
میوه سی. || کراز طوداق =
غایت قرمزی طوداق .

گراسته { س. فا. } [تر. زبا-
} نزدی : کرسته] ۱.
ابنده قوللانیلان کسلمش آعاج
انواعی، دیرك وتخته و سائره :
کراسته دن بنا؛ کراسته سی صا-
غلام او. ۲. هر نوع معمولاتك
اعمالنده قوللانیلان مواد : بو
قوندوره چی اوسته ایسه ده اینی
کراسته قوللانیلیور .

گراسته چی { یا کرسته چی. س.
} اینیه ایچون
کراسته صانان تاجر .

گراسه { سش. عر. چ. کراریس .
} ال ایله یازیلان کتابك
سكز صحیفه دن عبارت اولان
بهر جزئی : سریع القلم برخطاط
اولوب كونده متعدد کراسه لر
یازاردی .

گراك { س. کركدان دینن
} جسم حیوان که بورنی
اوزرنده بر ور جنسنك ایکی
بوینوزی واردر. مر .

گراکه { س. اینجه صوفدن
} خفیف وطار اوستك
لباس که وقتيله طریق علمی قیا-
فتنده کیلیردی .

گرالامق { فق. ۱. کراهه ویر-
} مك، ایجار ایتك :
یایدیردیگنز دكانلری کراالا-
دیگزمی؛ ۲. کرا ایله طومتق،
استیجار ایتك : قیش ایچون بر
او کرا لایه جغم .

گرالی { ص. کرا ایله طوتلش،
} کراهه ویرلمش : کرالی
او، دكان .

گرام { ص. چ. عر. فد : کریم .
} با : کریم .

گرامت { سش. عر. چ. کرا-
} مات. ۱. کرم ،
لطف، احسان. ۲. اعزاز،
اکرام، حرمت. ۳. اولیاء
الاهدن صادر اولان خارق
العاده حال : او ذاتك برکرامتی
کورمشیدم؛ کرامات اولیا
حقدر. ۴. مجر کرامته حمل او-
لنهجق درجه ده اصابت، رأی
صائب : کرامت بیوردیکز؛ بو
سوزکر عین کرامتدر .

گران { ص. فا. } ۱. آغر، ثقیل :
} بار گران = آغر یوك .
۲. بهالی، غالی، آغر : گران
بها = آغر بهالی؛ گران مایه =
مایه سی آغر و بهالی، ذی قیمت .

گران { س. فا. کنار، اوچ :
} بی کران = اوچسز،
کنارسیز .

گُران { یا کوران. ص. قویو آل طوننده (آت). مر. }
 گِرانجان { ص. فا. [گران = آغر - جان = روح] آغر جانلی، ثقیل الروح. }
 گِراهَت { یا خود کراهه. ش. عر. و: }
 گِراهیت { ش. عر. ۱. ایگر- الکراره. ۲. ایستیمه رک و مجبوریّت تحتسده بر شیء یاچه، جبر، اجبار. ۳. فر. جانب شرع شریفدن صراحةً و قطعاً تحریم اولنمیبوب مباح اولدیفی حالده حرامه قریبی و احتمالی زیاده اولغله اجتناب اولنمسی اقتضا ابدن شیئک حالی که او شیئه ده مکروه دینیر. }
 گِرای { س. مغولجه ده مستحق و شایسته معناسنه او - لوب آل چنکیزدن قریمده حکومت سورن خانلردن مینکلی کرای سلاله سنه عنوان او - لمشیدی. }
 کَرَب { س. س. عر. ج. کروب. غم، کدر، غصه. }
 کَرَباس { س. عر. بز. }
 گَرَبه { س. فا. کدی. ذ. }
 کَرِیدَن { س. [عر. «کلبتان» دن] ۱. چیسوی و سائر سوکمه مخصوص دمیر قیصاج. ۲. دیش چیقارمغه مخصوص کربنده مشابه آلت: دیشچی کربدن. }
 کِرِپی { یا کِرپی. س. [اصلی: حیوان که دیکنرله مستور او -

لوب اکثر یا طوس طوب اوله رق یاتار، قنفذ، خار پشت. || اوقلی کِرپی = دیکنلری قنم کبی اوزون اولوب بونلری مقام تدافنده آتان جنسی. || کِرپی کبی = سرت و چوق توکلای آدم. || کِرپی حلواسی = بر نوع قدرت حلوا - سی. }
 کِرپیچ { س. پیشیرله مش طوغله، چیک طوغله. = ص. ۱. عادی جنسندن: کِرپیچ طو - غله. ۲. پک قوری و سرت: یرلر کِرپیچ کسلدی. ۳. کِرپیچدن معمول: کِرپیچ دیوار. }
 کِرپیچجی { س. چیک طوغله یاپان آدم. }
 کِرپییک { س. [اصلی: قریب] قیاقلرینک کنسارلرنده کی صره قیلرک مجموعی و بهری، جفن، مزه، مژگان: اوزون کِرپییکری واردر؛ هر کِرپییکندن بر طامله یاش طاملایوردی. }
 کِرپییک { س. بر نوع سیلان طاشی. }
 کِرتدیرمک { فت. چنتدیرمک، کرتک یایدیرمق، خفیف کدیک و چنتک یایدیرمق: چتله بی کرتدیرمک. }
 کِرتمک { س. چنتک، خفیف کدیک و چنتک یایلق: سرت آغاج اولدیغندن زور کرتلیر. }
 کِرتمک { فت. چنتمک، خفیف کدیک و چنتک یایلق، کرمک، نشان یایلق: چتله بی کرمک. }
 کِرتمه { س. ۱. کرمک ایشی. ۲. صو -

یقدن چیقان شیئر، صویماندی: چام کرتمه سی. }
 کِرتم کلر { یا کرتنکلر. س. [زبا زردی: کر - تنکله] کلر دینن درت آیاقلی حیوانات زاحفه نك اك میذول جنسی که آشانی یوقاری برقاریش اوزونلغندن اولوب مضر دکلدر. }
 کِرتمک { س. چنتک، کدیک و نشان اولنق: بو تخته نك کناری چوق کرتمش. }
 کِرتمه { دن] ۱. چنتک، چیزکی، اشارت، نشان: چتله نك، حیوان قولاغنسک کرتیه سی. ۲. اویوق یول: صپان کرتیه سی. ۳. درجه، مرتبه، راده: ایش بو کرتیه کسدکن صکره. ۴. درجه مطلوبه، نصاب، قوام: کرتیه سنه دوشورمک؛ کرتیه سنی کچمک. || باروت کرتیه سی = اسلحه ناریه نشانکاهی. }
 کِرتمه { س. [یتسا. Quarto = چاریک، ربع] ۱. پو - صوله نك منقسم اولدیفی و هر بری بر روزکار کوسترن اوتوز ایکی قسمک بهری که ۱۱ درجه ایله ۱۵ دقیقه مقدارنده بر زاویه دن عبارتدر، و هر بری درده منقسم اولوب، بونره نصف کرتیه و ربع کرتیه دینیر. || ۲. تام کرتیه سننده = تام زماننده، وقتنده. }
 کِرتمه ریز { س. [«ریز» لفظنک اصلی آکلاشیله مدی] ۱. بر نقطه نك کمیدن باقلدقه پوصله کرتله رینه نظر آ قالدیفی جهت. || کرتیه ریز آلمق = بر مو -

قعدك جهتنی پوصوله كرته سی
واسطه سیله تمین ایتمك. || كرته
ریز پوصوله سی = كرته ریز آلمغه
مخصوص هدفه لی پوصوله .
|| كرته ریز تقاطی = كینك موقع
وجهتنی كرته ریز واسطه سیله
تعینده مدار اولان فنار قله سی
ویا دوبه سی و شماندیره كبی سا -
جلده بولنان تقاط معلومه .

كرتی { س. با : كرته .

كرتیک { س. چنتیک، چیزیک،
نشان چنتیله رك یابیلان
باش : دینكلارك باشی كرتیکلی
اولور ایسه تكرلك چیقماز ؛
چتله كرتیکی. || كله كرتیک =
یاره اثرندن یامری یومری .

گر جستان { س. س. ه. بلاد قافلا -
سدن بر خطه كه
كرجی دینلن بر قوم مخصوصه
مسكوندر .

گر جی { س. ص. بلاد قافلا -
سدن كرجستان اها -
لیسندن اولان قوم مخصوص
افرادندن بولنان آدم .

گر جیجه { ص. كرجیلرك طرز
واصول ویا لساننده
اولان : كرجیجه لسان، خوره .
= ند. كرجیلر طرز و اصول
ولساننده : كرجیجه سوبلك،
كییمك . = س. كرجی لسانی :
كرجیجه دخی چركیجه كبی اصل
ونسی بجهول بر لساندر .

كرج { س. با : كیج .

گرچك { ص. ۱. طوغری، صحیح،
{ راست، واقع، محقق :
گرچك سوز ؛ گرچك خبر . ۲ .

ساخته اولیان، حقیقی، خالص :
گرچك آلتین ؛ گرچك صیرمه ؛
گرچك انسان . ۳. صادق، صدیق ،
یالان سونلر : گرچك آدم ؛ گر -
چك دوست : گرچكسكز . = ح .
۱. گرچكندن، صحیحاً، حقیقه : گر -
چك سوبلیورم : گرچك كلدی می ؟
۲. تمام، اینی خاطر میه كلدی :
گرچك سزه بر شیء سوبلیه -
جكدم ؛ گرچك او ایش نصل
اولدی ؟ = س. طوغریلق ،
صحت، صدق ، حقیقت : گرچکی
سوبلك . || گرچكندن = ۱ .
فی الواقع ، فی الحقیقه ، حقیقه :
كرچكندن اولیله در . ۲ . حقیقی ،
صحیح، ساخته اولیان : گرچكندن
آلتین ؛ گرچكندن انسان .

گرچكچی { ص. صحیح وصادق،
حقیقی، خالص، یا .
لانندن و ساخته اولیان : گر -
چكچی الماس ؛ گرچكچی دوست .

گرچكك { س. طوغریلق ،
صحت ، حقیقت :
بوسوزك گرچككنی تأمین
ایده بیلمیسكز ؟

گرچككمنمك { فل. طوغری
حقیقی، طوغر -
یلقی، صحتی تبین ایتمك، صحیحلمك،
تمحقق ایتمك : اوخبر گرچككندی .

گرچه { حر. فا. هر نه قدر،
ایسه ده : گرچه آغر بر
تحمیل ایتملی . - اسکی شیوه ده
وشورده « گرچه کیم » و « گر -
چه كه » صورتنده قوللانیلر :
گرچه کیم شعر دکلدز او کلام .

گرخانه { س. با : كارخانه .

گرد { س. د. ع. ج. اكراد .
عراق عرب ایله عراق عجم
آره سنده و جزیره نك شرق
وشمالنده یعنی حدود ایرانیه نك
ایکی جهتنده ساكن معروف بر
قوم افزاندندن اولان آدم : كرد -
لك اصل ونسی ؛ كرد عشیر -
تلی : كرد قاریسی .

گرد { س. فا. توز، غبار،

گرد { ص. فا. } « گردیدن »
فعلندن ص. اصل اولوب صتر .
تشکیلاتنده بولنور } دون، دور
ایدن : تیز گرد = چابوق دون،
سریع الدوران .

گرد { س. فا. ۱. چوره، چیه
چوره . ۲. دومه : دوران .

گرد { ص. فا. بیکت، قهرمان ،
بطل . ذ .

گرداب { س. فا. ۱. صو چورو -
ندیسی، کربوه، آیلانمه .
۲. محالف جهتلردن كلن
ایکی آقندینك قاوشمه سندن ویا
بر آقندینك طریق جریاننده بر
مانعه تصادفندن یاخود قعر
بجرك بردن بره دریکلشمه سندن
حاصل اولان چورندی . ۳. مح -
مخاطره لی یر، مهلكه : بر گردابه
دوشدم .

گردار { س. فا. ۱. ایش، فعل،
عمل، شغل، كار . ۲ .
طرز، روش، عادت، خلق :
شهریار فاروق كردار = حرکتی ویا
خلق وصادق حضرت عمر (رضه) ك
کینه مشابه اولان پادشاه ؛
بد كردار = طرز وروشی وفضل
عملی کوتی اولان : دشمن بد كردار .

گرداگرد { ح. فا. چیه چوره،
فیر طولایی.

گردالود { ص. فا. (گرد = توز.
آلودن = بولاشق) [توزه بولامش، توز طوبراق
ایچنده اولان.

گردان { ص. فا. دون، دور
ایدن، دوار: سپهرگر-
دان = فلک دوار. || روگردان =
یوز چورن، صرف نظر ایدن.
|| سرگردان = سرسری، مکانیز،
پربشان.

گردان { س. فا. (گردن = دن)
۱. بوغازک طیشی، بو-
بنک اوک طرفی، عنق: چفته
گردان = سمیزلکدن ایکی قات
گردان. ۲. علی العموم بوین:
گردانی آگری؛ گردان قیرمق =
ناز ایله بوین صاللامق؛ (آت)
یورورکن بوینی صاللامق. || گر-
دان قیران = بر جنس قوش.

گردانلق { س. قادینلرک گردانه
طاقدقلری اینجی و
آلتین و ساثره دیزیلری، گردان
سوسی، قلاده، طوق.

گردانییه { س. (غلط فاحش تعبیر)
مو. بر مقام مخصوص.

گردباد { س. فا. (گرد = دونم.
باد = یل) بر محله دو-
نهرک توز طوبراخی قالدبران
و بعضاً اینیه بی ییقوب آغاچلری
سلوگن شدتلی روز کار، قاضیرغه،
صرصر، یل چورندیبی.

گردستان { س. ج. نمالک
عثمانیه ده حدود
ایرانیه تک ایکی جهنندن وجزیره.
تک شرق و شمال طرفلرندن عبا.
رت بر: کردستان طاغلری.

گردش { س. فا. دونمه، دور،
دوران: گردشگر-
دون = چرخ فلک دونمی،
دوری.

گردک { س. (وفیق پاشا مرحوم
«گردک» فعلندن مشتق
عد ایدوب اساساً زار گریله رک
آیرلدفنی وجه تسمیه کوستریور-
سهده، فارسیده ده مشتعمل
اولوب چادیر دیمک اولان «گرد»
مضغری اولسی احتماله ده
قریبدر. [زفاف کیجه سی کلین
ایله گونیک قیاندقلری اوطه،
حجله (غلطی: حجه کاه): گردگه
کیرمک = کوگی اولق؛ گردک
کیجه سی = زفاف کیجه سی.

گردگار { س. فا. فعال مطلق
اولان خلاق کائنات:
حضور کردگارده.

گردل { س. اوستی آلتی بر
ککیشلکده قیصه آغاج
قاب که باشلیجه قویون وصیغیر و
ساثره صاعغه و آخورده صو
وضعنه وسفائنده صو طاشقیغه
قوللانلیبر: بر گردل طولوسی
سوت، صو. || کردل جوزی =
کمی کردلرینه قولب مقنمانده
پکیربان ضللاطک ایکی اوچنده
یابیلان دوکوم. || حریق کردلی =
کئیده کاوساله دن معمول خفیف
کردل.

گردن { س. فا. بوین، عنق، رقبه:
(گردن اطاعت. || گردن
بند = بوین باغی. || گردن داده =
بوین آگمش، مطیع، تابع.
|| گردن فراز، گردن افزاز =
بوین یوکسلدن، سرکش، مغرور،
متکبر.

گردون { ص. فا. دونن، دوار،
چرخ کردون. = س.
فلک، چرخ فلک، سما.

گردونه { س. فا. آرابه.

گرده { ص. فا. یابلمش، ایدلمش،
معمول: تألیف کرده =
تألیف اولمش: کلستان شیخ
سه مدینک تألیف کرده سیدر؛
سلیمانیه جامع شریفی معمار سناتک
بنا کرده سیدر.

گرده { س. پک اینجه بر نوع
پسیده، عجم پیده سی؛
کرده کبابی = بویله پیده یه صاریلی
اوله رق پیشن کباب نوعی.

گر دیده { ص. فا. دونمش، طو-
لاشمش. د.

گردیرمک { ق. ۱. چکدیروب
گرگین ایتدیرمک:
شودری بی، چارشفی گردیرملی.
۲. چکدیرمک، آصدیرمق: پرده
کبی اوزاتق: نزدبان باشنه بر
پرده گردیرملی.

گروز { س. فا. آغر طوپوز.

گرس { س. بیوک ودریاک قواطه.

گرسته { س. با: کراسته.

گرسله { س. بزونک، قلیبان. (تر-
کانلریننده مستعملدر.)

گرسنه { ص. فا. آج، جابج: گر-
سنه چشم = آج کوزلی.
(سنه. عر. ج: کرابی.

گرسنی { ۱. اوتوریله جتی بو-
کسکجه یر، جامعلرده اواعظک
و مدرسه لرده مدرسک اوتور-
دیفنی برکه بزقاج باصامقله چیقیلیر.
۲. تخت، شیر، اریکه. ۳.

مقام، وظیفه: كرسى تدریس، كرسى خطابت. ۴. عرشك آلتنده بر طبقه سما. ۵. مركز، مقر: كرسى حكومت = پایتخت. ۶. قاعده، آياقلى: بوديرك كرسى سى جوق متين؛ كرسى طاشى = ديوارك كوشه سنه قو- نيلان بيويكه طاش.

كُرسيللى { ص. متين واو توراقلى: كُرسيللى يازى.

كِرش { سذ. عر. اشكنبه، حيوا- نات بحجرتك برنجى معده. سى.

كِرشمه { س. فا. ناز، عشوه، اوئان اشارتلىر، جلووه.

كِرفت { س. فا. [« گرفتن » باقه لامه: خيدودلى اخذ وگر- ايتدلىر.

كِرفت { ص. [لغت آفقه فا- [رسيه دن] بر برينه كچمش، قاريشيق: كرفت يازى. = س. مو. ناي دينان آلت مو- سيقينك بر نوعى.

كِرفتار { ص. فا. ۱. طوتش، النه گرفتار اولدى. ۲. دو- شكون، مبتلا، دوچار: گرفتار عشق وشو. ۳. گرفتار درد و محنت: بر درده گرفتار اولدى. ۴. ص. فا. طوتش، طو- كِرفته { تقون.

كِرَك { ص. ۱. لازم، مقتضى، كرسى ياران، اقتضالى: او بكا كركدر؛ نه مه كرك؟ ۲. ياقيشير، شايان، شايسته، لايق، مستحق: بو ما موريت سزه كركدر؛ او آدم پرا نغيه كركدر؛ كركى بودر = ياقيشيرى؛ كركى كى = لايق

وجهله. = س. لزوم، وجوب، حاجت، مالزم: كرك ايه؛ كرك- كى بودر. = حر. [اصل « كرك- كرك » فعلنك مضارع مفرد غائبدر] ايستر، خواه: كرك زنگين كرك فقير اولسون؛ كرك سز كرك بز.

كِرَك { س. فا. قورت، ذئب. ذ.

كِرَكَدَن { س. فا. تر. زبازدى: كِرَكَدَن [زرگردان] ۱. تر. كراك دينان واوده بلكه فا. « كرك » دن مأخوذ اولان جسيم حيوان وحشى كه بورنى اوزرنده بر و بر جنسك ايكي بويوزى واردر. ۲. كركدنك بورنده كى بويوزى كه قليج و ساثره قبضه سى و قنجان ظرفى و ساثره اولور: كركدنن قبضه. = ص. كركدن بويو- زندن معمول: كركدن قبضه، ظرف.

كِرَكَس { س. فا. آق بابا، نسر.

كِرَكَف { س. فا. « كارگاه » ويا « كاركف » دن] ۱. نقش ايشلنه جك قاشك كريلوب ايشلنه سنه مخصوص آلت كدورت آياقلى و آچماير قبانير درت پر- وازدن عبارتدر: كركف قور- مق: كركفك او كندن قالمماق: ۲. نقش ايشى: كركف ايشليور؛ اى كركف بيلور.

كِرَكَلِك { س. يارارق، لزوم، وجوب: اونك كرك- كلكى بودر.

كِرَكَمَك { فل. [يالكىز غائب صيفه لرندن تصريف اولور] ۱. لزوم و اقتضاسى

اولق، لازم و مقتضى اولق: بويله اولق كركدر، كركدى؛ نه درلو كركسه اويله اولسون. ۲. ياقيشيق، لايق و سزوار اولق: بو ايش سزه كركز؛ نه مه كرك؟

كِرَكَمَس { س. اوفاق و سپاه قناتلرينك آلتنده قرمزى و ماوى توكلرى واردر.

كِرَكِسى { س. گرجه جك آلت: گرگى } چواها كركيسى. || حمله كركيسى = قايغك كورك چكيلي- كن آياق طيانيلان تخه سى.

كِرَكِى { س. بيوك بالطه.

كِرَكِين { ص. ۱. قورلمش، چكلمش، كركيش } كركيش: كركين ايب؛ كركين بز. ۲. مج. منقطع اوله- جق درجه يه كلكش: آرهلرى، يينلرنده كى مناسبات بك كركين. || مج. كركين طور مق = تعند ايتك، نورانلق ايتك.

كِرَكِين { ص. آزمش، آرزين: كركين } كركين حيوان مر- || كركين باليق = يومورطه دوكنى.

كِرَكِينَلِك { س. ۱. قوريلوب چكلمش شيكك حالى، توتر: ايبك، برك كركينلىكى. ۲. منقطع اولق درجه سنه كلكش اولان مناسباتك حالى، بوزوقلق: آرهلرينك كركينلىكى.

كِرَكِينَمَك { فل. ۱. شدتله كركينمك } باصق: خروس طا- وغه كركينمك. ۲. صيق صيق صارملق: كرتنكلر آغاجه كركينمك. = فت. آغر بالطه ايله

اوروب كوكندن كسمك. مر.
گرمك { فل. في. قوريلوب
 چكلمك. گرگين اولوق،
 نوتر ايتك: ايب، بز گرلدي.
 } س. قوريلوب چكلمه، تو.
گرگله { تر: تلگ گرگله سي زوردر.
 } ع. گرگله قوتی = بر خلاطك
 كرملكه تعين اولنان قوه
 تحمليه سي.

گرم { سذ. عر. ۱. اصالت
 و اصلتك شرائط و
 مقتضياتندن اولان عاليجنابلق،
 جو مردك: گرم صاحبي. ۲.
 لطف، مرحمت، احسان، عنا.
 يت: بو ايش لطف و گرمكزه
 قالمشدر؛ گرم بيورك = لطف،
 مساعده بيورك.

گرم { سذ. عر. ج: كروم. باغ
 } كونوكي، چبوغي. لاجمي
 دها مستعملدر.

گرم { ص. فا. صبحاق، حار،
 سخين.

گرما { س. فا. صبحاق هوا، ياز،
 سرما مقابلي.

گرماء { سذ. ج. عر. فد:
 } كريم. با: كريم.

گرمابه { س. فا. حمام، صبحاق.

گرما گرم { ص. فا. يك قنز.
 } شمش: محبتلينك

گرما گرم اولديني بر زمانده.

گرممان { س. ۱. آغاجدن يوڭ
 } اكره جك باشلي ايگي.

۲. حصار: آق گرممان، قره
 گرممان. مر.

گرمپه { س. قره دن دكيزه اوزا.
 } نان طاشلق بورن.

گرمشيك { س. بياني قيزلجق.

گرمك { فته. ۱. چكوب اوزا-
 } دهرق قورمق: ايبي،
 تلي، ياني گرمك. ۲. چكوب او.
 زاده رق آصمق: پرده، چارشف
 گرمك. || خاچه، چارميخه گرمك =
 صلب ايتك. || گوكس گرمك =
 ۱. كوتلك، اوكتك، بحق افتخار
 ايتك: كوكسيمي گره گره كزيم.
 ۲. قارشي طورمق، مقاومت
 ايتك: دشمنه كوكس گرن افراد
 عسكريه.

گرمكار { ص. فا. لطف و گرم
 } صاحبي، جو مرد،
 سخني.

گرمكارانه { ص. ح. فا. جو-
 } مردلك و لطف و

گرمه: بر معاونت گرمكارانه
 ايله؛ گرمكارانه معامله ايدبور.

گرمكاري { ص. فا. لطف و گرم
 } صاحبنه منسوب و

متعلق: ذات گرمكاريلري؛ بر
 معامله گرمكاري ايله. = س.

فا. جو مردلك، سخاوت، لطف
 و گرم: ابراز مائر گرمكاري
 ايتك.

گرمكستر { ص. فا. عر. گرم =
 } م. فا. كستر دن =

دوشه مك [لطف و گرم بذل
 ايدن، گرم صاحبي.

گرمي { س. فا. ۱. صبحاقلق،
 } حرارت. ۲. غيرت،

اقدام، فوق العاده سعی و همت:
 حجاز دمير يولنه كال گرمي
 ايله جاليشلقده در. [گرميت =

ديمه ملي.]

گرميت { س. يو. Κεραιμης،
 } ۱. فرونده
 پيشوب قيزارلش و سر تاشمش

لوله جي چاموري: گرميت پارچه-
 سي؛ گرميتدن كوچك هيكل. ۲.
 اولرك ظالميريني اورتمكه مخصوص
 پيشمش چاموردن معمول اوبوق
 پارچه لركه بر صره سي اوبوق
 طرفي يوقا رنده و ديكر برر
 صره سي آشاغنده و اوتنه كيلرك
 آرهلريني اورته جك صورتده
 قونيله رق صويك ايجري به چكمه.
 سنه مانع اولور؛ فرنك گرميتي
 بونك دوز و كيكيشي كه كئنازلري
 بررينه چكجك و يا غمور صوينك
 چكمه سنه ميدان و برمه جك صو.
 رنده يابلشدر. ۳. طام، چاني
 اوستي: گرميته چيقدي؛ گرميتك
 اوستنه آتدي.

گرميتي { س. گرميت يابان ويا
 } صاتان آدم.

گرميتخانه { س. ۱. گرميت و
 } اوکا مسائل طوبرا.

قدن شيئرلر ياييلان محل، گرميت
 قابريقه سي. ۲. گرميت صاتييلان
 ير.

گرميد { گرميدجي. با: گرميت
 } وسايره.

گرن { س. قورونجه چاتلايان
 } بالچيقلي غير منبت طوبراق.

گرنا { س. فا. و:

گرناي { س. فا. وقتيله عسكره
 } مخصوص برنوع بوري.

گرنمك { فل. قوللري و ساثر
 } اعضاي بدني چكوب

اوزاده رق اسنه مك: گرميت
 طورمه؛ صيتمه به طوتلش كچي
 كرينور.

گرو { س. فا. رهن. ۲.

گرو { ظ. ح. با: گبرو، گری.

گروان { س. فا. «کاروان» دن }
قافله و هیئتله کییدن

یولچیلر طاقی، قافله: حجاج
کروانی. || کروان اونی = باش
اونی، اسارون. || کروان باشی =

برکروانک ریسی. || کروان
قوشی = فا. کروانک دینان بر
جنس قوش. || کروان قبران،

کروان کوکی = صیاحلین
کوریمنک اعتبارله زهره سیلا
ره سی، چوبان کوکی.

گروانچی { س. کروان باشی،
برکروان ریاست

ایدن آدم.
گروانسرائی { س. بیوک جا.
دولرده کروا.

نلرک قونمسنه مخصوص خیرات
ابنیه جسمیه.

گروبی { س. ع. ج: کرو.
بیون: ج. فا: کرو.

بیان. بیوکملک، ملک مقرب:
بزم کروبیان.

گروت { یا کرویت. س. ر. }
[Крепость] تخنه دن

اونورمق ویا یاتمق ایچون یو.
کسکجه واگرتی بز: مندر کرو.
تی = سدر؛ یاناقی کروتی = قار.
یوله: کروته یاتمق.

گروم { س. ج. ع. فد: کرم
[= باع کونوی] . با:

کرم.
گروه { س. فا. جماعت، طاقم،
بولوک، فوج: بر گروه

آدملر کچوردی؛ گروه گروه =
بولوک بولوک، فوجا فوج.
گروی { ص. ع. ئ: کرویبه.
«کره» دن سمن: کره

شکلنده، یووارلاق، مدور.
گرویات { س. ج. ع. کره
شکلی و بوشیکه متعلق

قواعد و مسائل هندسیه.
گرویز { س. معروف سبزه که
یاپراغی و آرزوق قالدین

اولان کوکی یمکه وترشی وسائره.
یه کبیر، کرفس. || صوکرویزی،
یبان کرویزی = انجدان، سلام

اونی. || طباغ کرویزی = ایپرا.
طوریا دینان نبات جنسی.

گره { س. ع. ۱. ایگرته.
دیگسننه، اسکراه،

استکراه، کراحت: نفرت. ۲.
ایستیمه رک وچیر آلتنده برایش
یاپمه، زورلامه، زورلانمه،

زور، طوع مقابلی.
گره { س. ع. ج: کرات.
«کرار» جمع دکلدرا

دفعه، مره، گز: برکره ییقامق؛
اوج کره اورمق؛ یوز کره، بیک
کره = دفعاتله، کثرتدن کنایه؛

بعض کره = بعض دفعه، احیاناً؛
چوق کره = دفعاتله، مکرراً؛ بو
کره = بودفمه. = ج. کرانله =

دفعاتله، متعدد دفعه ل. || کرات
جدولی = بردن اونه قدر رقلرک
باشده و اوکده کی خانه لره یازیلوب

خدا زنده ایکینسنگ حاصل ضربی
جاوی اولان و جمعا یوز خانه یه
منقسم بولنان جدول که مشهور

فیثاغوراسک ایجادیدر.
گره { س. ع. ج: کرات. ۱.
یووارلاق شیء، جسم

مدور، طوب. ۲. س. [هندسیه
مجمه ده] سطحنک هر نقطه بی
صحرکدن مساوی بعدده بولنان

جسم؛ کرم دیلمی؛ قطعه کرم.

|| کره ارض = ۱. کره شکلنده
اولان یرینه دنیا. ۲. دنیانک
سطح خارچیسینی کوسترمک

اوزده اوستی منقش و محرر صنی
طوب، مجسم خریطه. || کره سما
کوکک هیئتنی و نجوم و بروج و

سائره نک مواقعی کوسترن صنی
طوب.

گره { س. فا. دوکوم، عقیده؛ گره
گره = دوکوم دوکوم.

گرها { ح. ع. ۸. ایگرته رک،
دیگسننه رک، نفرت وکرا.

هتله: بواشی کرها یاپدم. ۲.
ایستیمه رک، آرزو ایله اولیه رق،
جبراً، اجبار تحتسیده اوله رق:

طوعاً و کرها = ایستر ایسترن.
گری { یاخود گیری و یاگیرو.
س. ۱. آرت، آرقه، قیج،

خلف: اوک، کینک، کروانک
کریسی. ۲. برشیئک صکره کلن
قسمی، صوک، عقب: قیشک،
صوئوغک، آلتان خبرلرک.

یسی. ۳. انسان و حیوانک آرقه.
سندده کی عضو معروف، قیج،
قویروق، عجز، ورا: طاوغک

گریسی. ۴. آلت طرف، مابعد:
گریسی کله جکدر؛ گریسی بوندن
اییدر. ۵. دونش، عودت،

آرقه یه طوغری حرکت؛ صاغدن
گری؛ صولدن گری. = ص.
۱. آرقه ده بولنان، آرت، خلنی،

پسین، بنانک، کینک گری طرفی،
کروانک کری قسمی. ۲. صکره
کی، مؤخر، آلت: حکایه نک

کری قسمی؛ یازک کری صیحا.
قلری. ۳. آشانخی بولنان، دون:
درسده آرقداش لرندن کریدر. ۴.

وقت حقیقیدن آرز کوسترن ایلری

مقابلې: سزك ساعت گريدو. =
 ظم. آرقه ده، آرتده: گري
 قالمق: گري گري كيدوور. =
 ظنر. صكره. بده، مؤخر: شمدن
 گري. = د. تكرر، بنه:
 گري گيتمك: گري دونمك: گري
 چوپرمك: گري وپرمك. =
 حه. آرقه به طوغري عودت
 اسريني متضمندر: گري! | حروف
 الصافله برابر ظروف مكانيه و
 زمانيه تشكيل ايدر: گريدن،
 گريده، گري به گريسنجه: گريده
 قالمق: گري به دونمك: گريدن
 يورمك: گريسنجه كيتمك. | گري
 آلمق = استرداد ايتمك: مالم
 بگنلمزسه گري آلیم؛ بوسو.
 زى گري آلك. | گريسنفي
 آلمق = قالان قسمي ده ياپوب
 بپتمك: او ايشك گريسنفي آلد.
 يکزمی؟ | آياقلى گري گري
 گيتمك = كوكلسز و ايستميه رك
 كيتمك، مع الكراهه حركت
 ايتمك. | گري چوپرمك = اعاده
 ايتمك، ارجاع ايتك. | گري
 دونمك = عودت ايتك. | گري
 طورمق = تشبث ايتمه مك، قار-
 يشمامق، اجتناب ايتك، چكلمك. |
 گري قالمق = ۱. ديكرلر نه يتيشمه
 مك، آرقه ده قالمق: آرقداشلى-
 ندن گري قالدی؛ او كيسه دن
 گري قاليوور. ۲. تأخيراوالمق،
 تأخر ايتك، موقتاً صرف نظر
 اولنوب اجرا اولمامق: او ايش
 گري قالدی. ۳. خالی اولمق،
 فارغ اولمق: چالشمقدن گري
 قاليوور. ۴. چكلمك: بوكون
 واپور گري قالدی. | گري قو-

مق = تأخير ايتك، صكره به برا.
 قوق. | گري كلك = عودت ايتك.
 | گري گيتمك = تدنى ايتك.
 | گري وپرمك = رد، اعاده ايتك.

گريال } س. تركستان ايرماقلىرنده
 بولنان برنوع تمساح.

گريان } ص. فا. ۱. آغلايان،
 باكي: گريان اولمق =
 آغلامق. ۲. آغلايه رق: گريان
 گريان كيدووردی = آغلايه
 آغلايه.

گريبان } س. فا. ياقه، جيب:
 چاك گريبان = ياقه نك
 ييرتلمى، شق ايدلمى؛ گريبان
 چاك = ياقه سى شق اولغمش، ما.
 يوس و مكدو.

گريخته } ص. فا. قاچمش، قا.
 چقين، فرارى. ذ.

گريد } س. م. (يو. كرهت) [Kρητη]
 آق ديكزك اك بيسوك
 آلهلرندن بر جزيره در. عمرلر
 «افريطس» ديرلردی. | گريد
 لاله سى شقايق نوعی. | گريد
 يلینی = بر جنس نبات.

گريدلی } س. ص. گريد جزيره.
 سی اهاليسندن آدم.

گريدی } ص. ۱. گريد جزيره.
 ۲. گريد اهاليسندن اولان،
 گريدلی.

گريز } س. فا. قاچه، فرار: جای
 گريز = قاچه جق ير، مفر،
 ملجا. = ص. قاچان، فرار ايدن،
 چكيلوب اجتناب ايدن [صتر.
 تشكيله كيرر:] مردمگريزه انسا.
 نلردن قاچان، كيسه ايله الفت
 ايتز، آدجيجل.

گريز } س. فا. «كاهريز» دن
 بيسلك و چركف لغمی:
 گريز طيقانمش؛ گريزي آچمشلر؛
 گريز صويی.

گريزان } ص. فا. ۱. قاچان، قا.
 قاچق. ۲. قاچه رق.

گريزگاه } س. فا. قاچه جق ير،
 مفر، ملجا.

گريزمه } س. (يو. كوليسوما) [Κολλισμα]
 يبي آجيلان اراضينك
 يساني كوكلر چيقارلمق اوزره
 دريك قازلمى: ايكي بل، اوج
 بل كريزمه = ايكي ويا اوج بل
 دريكلكندمه؛ كريزمه ياقمق.
 } ص. فا. قاچان، قاچجی.
 گريزنده } ذ.

گريش } بايكيريش س. ۱. كان
 كبي بعض سازلره تل
 يرينه طاقيلان سيكبر ويا باغرضا.
 قدن صاب، وتر: كلك كريسلى.
 يني گرمك؛ كريس قوممق. ۲.
 ياني گرمكه يارايان لاستيقلى باغ،
 زه: ياك كريسنى چكمك. ۳.
 دوشمه و طاوان تخنه لرى مختلا.
 تمق اوزره او طه نك اكنجه
 قليجلامه قونيلان كراسته: بتون
 غلاصدن كريسلى قوممش اولد.
 يغندن دوشمه هج اسنيوور.
 | برينه كريس اولمق = طاقمق
 ايلشمك. | قولاق كريسده اولمق =
 سويلينلن شيثى قاچيرميوب
 ايشتمك و مقتضاسنجه عمل ايتك
 اوزره دقتلى و متنبه اولمق.

گريشخانه } س. كريس ياييلان
 كارخانه.

گريشامك } فت. (ياك) كريسنى
 چكمك، گرمك. زه.

اوبوق اوچى . ۴ . خشې اوق
و آرشين كې شېئلر اعمالنه يارايان
يا لغين آغاچى : گز آغاچى ؛ گز
منى = بو آغاجده حاصل اولان
بر نوع قدرت حلواسى . ۵ .
طوغرى دال ، فدان .

گز } س . كره ، دفته ، مره : برگر =
گز } (و فبق پاشا مرحوم
فارسى اولديغنى بيان ايديورسه .
ده ، فارسى لغت كتابلرينك هېچ
برنده بولسهنه مديغندن ، خالص
ترجحه اولسه كر كدر . }

گز } ياخود گز س . بح . كينيك
گز } قيننده كى بايراق سرنى ،
كينيك قىچ دير كنده ياتيق طو .
ران ميزانه سرنى ؛ غراندى
گرى ؛ پرووه گزى .

گز } ض . ضمير مخاطبك جمعى او .
گز } لوب سزك ديمكدر : ايشكز =
سزك ايش ؛ بابا كز = سزك پدر .
= د . فملرك جمع مخاطبى
تشكيل ايدر : سزسكز : كليز
سكز ؛ كلديكز ؛ كلكز . («ك»
حر كه سى بالطبع ماقبله كوره
خفيف و يا ثقيل اولور . }

گزار } گزاف و سائره . بلا :
گزار } گذار و سائره .

گزاز } سذ . عر . ط . بك و جملى
گزاز } بر نوع سيكيز گزلسى كه
آغر خسته بقلدرده عارض اولور ،
فر . Tétanos .

گزبره } سذ . عر . نبا . آصمه .
گزبره } جق ؛ كزبره البئر = تره ؛
كزبره الحام = شاهتره ؛ كزبره
القنات = بالديرى قره .

گزديرمك } فت . ۱ . يورومك ،
گزديرمق } طولاشديرمق ؛
آتى كزديرمك . ۲ . سيره كو .

ديشى اولاده اولاداناك : كرىه
خانم : كرىه كزى نكاحلاديكزى ؛
[«كرم» دن مشتق اولوب تعظيم
و تشرىف معناسنى متضمن اولد .
يغندن ، بو دخى «مخدوم» كې
متكلم طرفندن كندى اولادى
حقنده استسمال اولنجه جق
تعبيراتندر .]

گريوه } سذ . عر . ج : كريات .
گريوه } [«كره» نك مصغربدر .]
تس . كوچوك طوب و بومرى
سى ، فر . Globule : كرىوه بيضا ،
كرىوه شمعيه .

گريوه } س . فا . ۱ . چيقماز صو .
گريوه } قاق ، بك طولاشيق بول .
۲ . مح . صعوبت ، مشكلات ، چاره .
سز حال ، گرداب : بر گريوه يه
دوشدى .

گريه } ص . عر . ث : كرىهه . [«كره»
گريه } دن صصه .] ايگرنج ، بيس ،
مردار ، منفور : كرىه النفس =
آغزى فنا قوقان ؛ كرىه المنظر =
شكل و هيئتى چركين و مستكره .

گريه } س . فا . اغلامه ، بكاء ، ناله :
گريه } گريه و زارى ايدهرك .
گريه } س . صاغديچ . مر .

گريهه } سذ . عر . ج : كرايه . ۱ .
گريهه } ايگرنج و منفور سى . ۲ .
محاربه ، جنك . = ج . حربك
شدائد و هالكى .

گز } س . [اصلى فارسى اولوب
گز] معنای اصليسى آرشين و
اوق در [۱ . اراضى مساحه .
سنده مستعمل ايبكه دو كومرله
اقسامه منقسمدر . ۲ . شاقول
ايچى : گزه اورمق = شاقوله
آلمق . ۳ . اوقك كرىشه كچن

ايتك : يابنى كرىشلى .
گريشلمه } س . قليجه وضع او .
گريشلمه } لغش كراسته . =
ص . كرىش كې قليجه وضع او .
لغش ، قليچلامه .
گريف } ص . فا . «گرفت» دن
گريف } غلط] با : گرفت .

گريم } ص . عر . ث : كرىمه . ج :
گريم } كرام . [«كرم» دن صصه]
۱ . اصالت و مجدوشرف صاحبي ،
لثيم مقابلى : بر ذات كرىم ؛ كرىم
السجاياء ؛ كرىم الحصال . ۲ . كرم
وسخاوت صاحبي ، جومرد ، غنا .
يت و احسان صاحبي : كرىم اولان
ذات و عدينى دين عد ايدر .
۳ . بيوك ، عالى ، عز و شرف
صاحبي ، محترم ، عزيز ، معزز :
قرآن كرىم ؛ آيت كرىمه ؛ فريقان
كرام . [«اكرم» اسم تفضيلينك
جمى اولقى اوزره «اكارم» رينه
استعماليله .] ياورا كرم «ك جمعنده
«ياوران كرام» دينلمى غلطدر .]
|| الله كرىم = الله كرم و احسان
صاحبيدر ؛ الله ورر . يوقافه
قارشى تسلى تمبيريدر .

گريم } س . [«گرمك» دن] ۱ .
گريم } حيوانك باجا قلىرى گروپ
آچهرق يوريمه سى . ۲ . دستكا .
هك گرلسيله اوكه كلن مقدار .

گريمانه } ص . فا . ان . عز و شرف
گريمانه } و كرم صاحبنه منسوب
ويا لايق و شايسته : جانب والاي
گريمانه لرينه ؛ اشعار گريمانه لرى .

گريلمك } فل . (حيوان) باجا .
گريلمك } قلىرىنى كروب آچه
رق يوريمك .
گريمه } سذ . عر . ۱ . آيت كرىمه ،
گريمه } آيت قرآنسه . ۲ . قيز ،

تورمك، اكلنديرمك : شو
چوجقلى براز كزديرملى . ۳.
هر طرفى كوستروب باقديرمق :
كراجى يه، مشترى يه اوى، باغى
كزديرمك . ۴. ير شيشى هر
كسك اوكنه كوتوروب برشى
طاغيتقى ويا طولامق : يمكى
كزديرمك؛ دف كزديرمك . ۵.
كچرمك، اصرار ايتك : اطرافه
بركوز كزديردى ؛ يازى او .
زرينه قلم كزديرمك ؛ اثوابك
اوستنه اوتو كزديرمك . ۶.
سريمك، طاغيتقى، اكك، طا .
ملاقمق : اوزرينه ياغ، شربت،
شكر كزديرملى .

كزُر { ص. آياقده بولنان، قالقوب
طولاشان، ياتمان : كزر
خسته = يتاغه ياتمامش .

كزگين { ص. و :

كزگينجى { ص. چوق كزمش،
چوق عالم كور .
مش، جهان ديده .

كزلك { س. اكرى قليچك
آغزى . } . وفيق پاشا
مرحوم تركيده چاقى معناسنه
كلدېكنى بيان ايدورسه ده،
لامك قحيله فارسسيده قلمتراش
معناسيله مستعملدر . عجباً اصلى
ترجهمى فارسى مى ؟ {

كزلمك { يا كزله مك . فت . ۱.
اوپچمك، مساحه
ايتك . ۲. شاقوله آلنى، تسويه
ايتك . ۳. اوقى) يايك كزيشنه
طاقوب قورمق .

كزلمك { ب. ۱. يورونمك ،
طولاشلىق ، مشى و
حركت اولمق ؛ چاپرك ايجنده

كزلىز . ۲. سير و تماشاش ايدلك،
اكلنك : اوگله نك صيحاغنده
كزليرمى ؟ ۳. هر طرفى باققى،
معايينه اولمق ؛ بوبنائك ايجى،
اوطه لرى كزله بيليرى ؟ ايجنده
كيسه اولمديفتدن كزلك ممكندر .
كزلك ، كزلىمك . با :

كزلك { فل . ۱. يوريمك، طو .
لاشمق، دور و حركت
ايتك : باغجهده كز يوردم ؛ طامك
اوزرنده قوشلر كز يور . ۲.
سير و تماشاش و تفرج ايتك، طو .
لاشوب اكلنك : چوجقلى كز مكه
كيتدى ؛ درسلىرى بتيبرد كدن
صكره ايكي ساعت كز مكه مسا .
عده لرى واردر . ۳. بولمق،

موجود اولمق ؛ سز بورالرده مى
كز يورسكز ؟ بنم شمسيم اوراده
نه كز يور ؟ ۴. آياقده اولمق،
ياتمامق، خسته اولمامق ؛ اپي
وقت ياتدى شمىدى كز يور ؛
يتاقدن قالمش كز يور . = فت .
۱. طولاشمق ، سير و سياحت
ايتك، دور ايتك = جزيره العربك
هر طرفى كز مشدر ؛ او دنيانى
كز مشدر . ۲. هر طرفى كوروب
معايينه ايتك، باققى ؛ كز لايه .
جتم، صائين آله جنم اوى، باغى
كزدم ؛ هر كه قابريقه سنى كز مكه
كيد يورم . || آردينده، آرقه -
سنده، پينده، پشنده كز مك =
طالبى اولمق، الده ايتكه، ايد -
نمكه چالشمق . || ال اوستننده
كز مك = معزز و مكرم اولمق .
|| الرده كز مك = مقبول اولمق .
|| بوش كز مك = آواره اولمق ،

ايشسز طورمق . || ديلارده كز -
مك = شوع بولمق، شايح اولمق .
|| قول كز مك = محافظه ايجون
عسكر طولاشمق . || كزوب
توزمق، سورتك = خوارده لق
ايتك . || نه كزر ؟ = نرده ؟
خانيا ؟ يوق : بو كوچك برده
كتاب، كتابچى نه كزر ؟ بزه
اويله شيلر نه كزر ؟ || نره لرده
كز يور = نرده در، نه اولدى .
بزم قلمتراش نره لرده كز يور ؟

كز مه { س . ۱. كز مك ايشى .
با : كز مك . ۲. تفرج ،
تماشاش، سير : كز مه يه كيتدى ؛
كز مه دن كليور . ۳. چارشى و
سائره بكيچيسى، عسس .

كزند { س . فا . ضرر، زيان ،
خسار : ايصال كزند
ايتك = ضرره اوغرامق، اضرار
ايتك .

كزندى { س . ۱. كز نمه، سير،
تفرج . ۲. كز يله جك
ير، كزوب طولاشيله جق محل .
۳. اوطه لرك اوگنده كزله جك
قدر طار صوفه، قوريدور .

كز نمك { فل . ۱. طولاشمق،
كندى كندينه كزوب
وقت كچيرمك : د كيز كشارنده
كز نىوردم . ۲. دفع حاجت
ايجون طليشارى چيقمق، صو
دوكمه كيتك .

كزى { س . ايبك و ايبليكه قا -
رئيشيق خارهللى معروف
برنوع قاش كه اكنك بر آرشين
اولمى وجه تسميه سيدر : هند
كزيسى ؛ كز يدن انتارى . = ص .
كز يدن معمول : كزى جبه .

گزیجی { ص. ۱. کزن، سیر
وسیاحت ایدن، سیاح. ۲. سیر
گزیجی { س. گزی یابان وصاتان
آدم.

گزیجیلک { س. سیر، سیاحت :
کزیجیلکی چوق
سورم .

گزیده { ص. فا. ایصرلمش : مار
کزیده = بیلان طرفندن
ایصرلمش، بیلاک ایصریدی. ذ.

گزیده { ص. فا. سچلمش، منتخب،
برشینک اک ابی قسمی :
آنار کزیده؛ ملوک سلجوقیه تک
اک کزیده سی.

گزیر { س. کوی مختارینک
یاماخی حکمنده اولان
کوی کخندامی.

گزین { ص. فا. ۱. سچن، انتخاب
ایدن، سچوب اتخاذ ایدن،
اختیار ایلین [صتر تشکیله
کیرر] [وحدت کزین = اختیار
وحدت ایدن؛ کوشه کزین
فراغت = فراغت کوشه سنی انتخاب
و اختیار ایدن. ۲. سچلمش،
منتخب، مختار : چهار یار کزین
رضهم .

گرم { س. فا. [اگری قو -
گرم] [یروقلی [عقرب. ذ.

کس { س. فا. ج. کسان. کشی،
کس { کیسه، کیسینه. [مفردی
لسانزده یالکز قوللاناز.]
|| هرکس = هر بر شخص، هرکیم
اولوزسه : بونی هرکس بیلیر؛
هرکسک آکلایه جفی بر لسانه.
|| بعض کسان = بعض آدمه،
بعض خلق : بعض کسانک اعتقا.
دینه کوره. || بی کس [بیکس] =

کیسه سز، یتیم، اقربا و تعلقاتی
و حامیسی اولیان : پک بیکسدر؛
یکسانه آجیلی. || ناکس =
۱. انسانیتسز، نامرد، آچلاق.
۲. زبازدی : نکس [خسیس،
بخیل، پتی.

کس { ص. شاشقین، مبهوت،
حیران. مر .

کساحت { س. ش. عر. ط. چو -
حقلره عارض اولان
علت که کیکرینک اینجولوب یالکز
باشلرینک قالینلاشمه سنی وضعف
ودرمانسزافی موجدیر، سیسقه.
لق، فر. Rachitisme .

کساد { س. عر. ۱. سورو -
مسزک، رواجسزلق،
صائنامه، کچه مه : تجارتده کساد
واردر. ۲. یوقسزلق، فقدان،
ندرت، قطلق، قحط : ذخیره تک
کسادی واردر؛ آنچه کسادی
وار.

کسادلق { س. ۱. سورومسز -
لک، رواجسزلق،
کساد : اورته ده کسادلوق واردر.
۲. سورومسزک و قطاق وقتی :
او سنه کسادلوق ایدی .

کسار { ص. فا. یین، ایچن،
استهلاک ایدن و یارفع و
ازاله ایدن : می کسار [میکسار] =
شراب ایچن؛ غم کسار [غمکسار] =
برینک کدرینی چکن، انیس،
محب صادق : یار غمکسار .
[یالکز بویله ترکیساتده بو -
لنور.]

کسافت { س. عر. بولانلیق،
آچیق و براق اولنامه :
بو جسمک، بو مایهک کسافتی. ذ.
کسالت { س. عر. اوشنه، تنبلاک،
رخاوت .

کسب { س. عر. ۱. قزاعه،
قزاعج، اکتساب، استفا.
ده : خیلی ثروت کسب ایتمشیدی؛
آیده براق بوز لیرا کسبی واردر.
۲. ایدمه، حاصل و پیدا اتمه :
کسب معلومات ایتمک؛ یاغور
آلتنده او آرقه سنده کز مکدن
شوعاتی کسب ایتدم. ۳. معیشتی
جیقارمق ایچون اولنان سمی ايله
بوکا آلت اولان صنعت و مشغو -
لیت : کسب و کار صاحبی؛ اصحاب
کسب عندالله مقبولدرلر.

کسبت { س. کسوه دن غلط. با :
کسوه .

کسبی { ص. عر. ذ. کسبیه. قزا -
نلش، تحصیل، عارضی،
طبیعی و جبلی اولیان : هنر و معر -
فت کسبیدر؛ اخلاق انسانده
جبلی کسبی اولدینی مسئله سی
بین الحکما منازع فیهدر.

کستاخ { ص. فا. عارسز، ادب سز،
آدب ایتوب بیپروا
میدانه آتیلان : پک کستاخ
آدمدر.

کستاخانه { ص. ح. فا. عارسزجه،
بی ادبانه، تاب ایتمکسز -
ین، تربیه سزجه برجرأته : کستا -
خانه حرکت، معامله؛ کستاخانه
سویلدور.

کستاخلق { س. عارسزلق، اد -
بسزک، تربیه سز -
لک، بی ادبانه جرأت : بو آدمک
کستاخلقی صوک درجه ده در.

کستانه { س. [یو. Kástanon]
معنله ده یتیشوب دیکنلی یشل
برطیش قبوق ایچنده ایکی دانه
ولنور و بهری آچیق سیاه و

یومشاق بر قابوق ایچنده بر تک
 لبدن عبارتدره، عر. قسطله: آت
 کستانه سی = یئز ایری جنسی که
 آغاجی سوس ایچون باغچه لرده
 ویول کنارلرینه دیکیر؛ قوزی
 کستانه سی = چیک دخی ینیر بر
 جنس کوچک دانه لسی؛ گول
 کستانه سی = صولاق یرله
 مخصوص جنسی؛ کستانه کبابی =
 قابوقله برابر ویا قبوقسوز اوله رق
 آتشدنه بیشمش کستانه. || کستانه
 آغاجی = کستانه میوه سنی و یرن
 آغاج که خیلی بیوک اولور.
 || کستانه رنکی = آچیق سیاه
 رنک. || کستانه طور یسی = آتک
 آچیق سیاه طونی. || کستانه
 طور یی = بر جنس کوچک طور پ.
 || کستانه فشنکی = زیاده پاتردی
 ایدر برفشنگ. = ص. کستانه
 رنکنده، آچیق سیاه: کستانه
 صاج.

کستانه جی } س. کستانه کبابی
 صانان آدم.

کستانه لیک } س. کستانه آغاجلرینی
 حاوی محل، کستانه

آغاجی قور یلی.

کستر } ص. فا. «کستر دن»
 فعلندن مص. اولوب صتر.

تشکیلنه کیر [دوشه ین، بسط
 ایدن : مراحم کستر = مرحتلی.

کستره } س. کتره.

کستل } یا قسطل. س. ایتا - Cas
 (tello) حصار جق، قصر.

کسدیرمک } ب. ۱. قطع ایتد.
 یرمک: آغاجک قو.

رومش داللری باغچوانه کسدیر-
 لیدی. ۲. قطعاً حل و فصل

اولئق، قرار قطعی و یرمک :
 او دعوی الا آن کسدیرمدی. ۳.
 قطعاً حکم اولئق، قطعی برفکر
 بیان ایدمک: بو کله نک اصل
 ترجمه می یوقسه دیکر برلساندن
 مأخوذ می اولدیفی کسدیر یله مدی.

کسدیرمک } ۱. قطع ایتد.
 یرمک: شو آغا.

جلرک فضلده دالارینی باغچوانه
 کسدیرملی. ۲. قیصا التیق،
 اختصار ایتدیرمک: یولی کسد-
 یردم. ۳. واز بچرمک، برا-
 قدیرمق: او آدمی قاردن کسدیر-
 ملی. ۴. قرار و یرمک، حکم
 ایتمک: بونک وجهه تسمیه سنی
 کسدیرمدم. ۵. تخمین ایتمک:

کند یجه او یله کسدیردم. ۶.
 سوت و شکر و سائره بی اکشی ایله
 تحویل ایتمک. ۷. بوغازلاتیق،
 ذبح ایتدیرمک: بر قاچ قویون
 کسدیردی. || اویقو کسدیرمک =

اویقوسنی آلق، بر آرز او بوبوب
 اویقویه اولان آرزو بی دفع
 ایتمک. || باشنی کسدیرمک = تمند،
 اصرار ایتمک. || کوزمه کسدیر-

مک = یابه بیله جکنی آکلامق،
 کوکتمک: او خندخی آتلامی
 کوزمه کسدیرمدم؛ او یازی بی
 یازمه بیله جگمی کوزمه کسدیردم.

کسدیرمه } س. کسدیرمک ایشی.
 با: کسدیرمک. =

ص. ۱. قطعی، ناقابل اعتراض
 و تفسیر: کسدیرمه جواب؛
 کسدیرمه سوز. ۲. تخمین،
 تخن: کسدیرمه بر مقدار. ۳.
 قیصه، مختصر، طولاشماز:
 کسدیرمه یول.

کسر } س. دواکر و مرانفوز
 آتی که قیصه بر صابه بچیر-
 لمش بر طرفی کسکین و دیکر
 طرفی چکبج کبی بر چلیکدن عبا-
 رتدر، تیشه. || ب. نعلینچی
 کسری = کندینه طوغری یونتمدن
 کنایه اوله رق منفعتپرست، یالاکر
 کندی منفعتنی دوشونور آدم.

کسر } سذ. عر. ج. کسور. ۱.
 قیرمه، باره لامه: جامی

کسرایتدی؛ قول کیکنک کسری.
 ۲. بوزمه، خلل کتیرمه: نفو-
 ذینی کسرایتدی؛ کسر ناموس.
 ۳. د. بر حرفک اسره ایله او-
 قونمه سی: سز ضمیری کسر سین
 ایله در. ۴. ر. [حسابده] بر

عدد مجموعندن بر ویا بر قاچ حصه یه
 دلالت ایدن مقدار که ایکی درلو
 در: برنجیسی کسر عادی که افق
 بر چبزکی ایله آیرلمش ایکی رقله
 یازلوب یوقاریده کی رقم حصه لرک

عددینی و آشاغیده کی رقمده
 مجموعی کوستیر: $\frac{1}{2}$ ایکیده بر،
 نصف: $\frac{1}{4}$ اوچده بر، $\frac{1}{8}$ نلک، $\frac{1}{16}$
 درتده بر، ربع، چاریک؛ $\frac{1}{32}$
 اوچده ایکی، ثلثان؛ $\frac{1}{64}$ درتده

اوچ، اوچ ربع، اوچ چاریک.
 ایکنجیسی کسر اعشاری که بر
 مجموعک اون قسمه و بونک اقسا-
 مذن بهرینک ینه اون قسمه
 تقسیمله بو وجهله تقسیمده دوام

اولنه رق بو اقسامندن بر مقدار
 بیان ایدن رقم اولوب مقسومدن
 فاصله ایله آیریله رق یازیلیر، مثلا:
 ۳،۲۵،۷۲ کیلو یازلدقده اوچ
 کیلو (یکی اوقه) ایله یکرمی
 بش غرام (یکی درهم) ویش

ایکی ساتیفرام دیکدر .
 [اوزان و مقایس جدیدہ بو
 قاعدہ اوزرینہ مؤسس اولوب
 حسابجه يك سهولت بخشدرد .]
 ۵ . جہرا . کیمک قیرلمسی : کسر
 شہری . کسر عرضی ، کسر مزاری
 وسائرہ . || س . اختصار کسر =
 کسری ترکیب ایدن ایکی رفق
 مشترک بر رفقہ تقسیمی ، مثلا
 ۱/۲ کسریک بشہ تقسیمہ ۱/۳ صو .
 رتنہ تحویلی ؛ قابل اختصار ، غیر
 قابل اختصار کسر . = ج . بر
 بیوک مقدارک کوچک یعنی کسر
 ویا آحاد وعشرانلہ افادہ اولنان
 کوچک قسمی کہ چوق دفعہ بیان
 اولمیوب « کسور » تعبیرلہ چیر .
 یلیر : بیک بشیوز کسور لیرا ؛
 یوز قرق کسور غروش ؛ کسو .
 ری وارمیدر ؛ کسوری یازمایک ؛
 کسورسز رقم ، حساب . || کسو .
 رات = اوفالقی آچہ .

کسرہ { س . ش . ع . حرکات ثلثہ
 عربیہ دن اسرہ دینلن
 حرکہ کہ حرفک آلتنہ یاز یلیر ؛
 کسرہ خفیفہ = ترکیبہ ده « بز »
 و « کیم » کبی اینجه اوقونان
 اسرہ ؛ کسرہ ثقیلہ = ینہ ترکیبہ ده
 « صرہ » و « ایلیق » کبی قالین
 اوقونان اسرہ .

کسری { ص . ع . ز : کسریہ . ز .
 حسابده کسرہ منسوب
 و متعلق : عدد کسری ؛ اعداد
 کسریہ .

کسری { ۱ . س . ع . ج : اکسره .
 [فا . « خسرو » دن غلط]
 ایران قدیم حکمداری ، ساسانیان
 سلالہ سنہ منسوب حکمدار .

کسسته { ص . فا . گوشک ، سو .
 اپوک . ز .
 کسشمک { فش . ۱ . ایکی کشی
 ینلرنده قرار قطعی
 ویرمک ، ینلرنده کی حسابی کیمک ،
 بازارلنی قرارلشدیرمق : اونکله
 کسشدک ؛ بوکون بازارلق ،
 حساب ، سوز کسشه جکیز . ۲ .
 اویونده طاش مبادلہ ایتمک ،
 آلوب ویرمک .

کسشمه { س . ۱ . قرار قطعی ،
 حساب و بازارلق
 قطعی . ۲ . اویونده طاش مبا .
 دلہ سی .

کسک { س . ۱ . بل و قازمه یا
 صیانک چیقاردیغی بیوک
 طوبراق پارچه سی ، کریمچ ، تزک .
 ۲ . بر یرہ صرہ لائوب چمن بابلق
 اوزرہ اوستنده کی اولتہ برابر
 کسیلوب چیقارلمش درت کوشلی
 چایر پارچه سی .

کسگن { س . البسه بی کسن اوفاق
 بر جنس فارہ .

کسگی { س . ۱ . دال کسمک
 مخصوص اوفاق بالطہ ،
 ال بالطہ سی . ۲ . صاج و دمیر
 کسمک مخصوص دوز ویاصی قلم .

کسگین { ص . ۱ . چوق کسر ،
 ینلنمش ، قاطع ، صارم ،
 تیز ، بران : کسگین قلیچ ، بیچاق ،
 چاقی . ۲ . دلر ، سیوری ، حاد ؛
 کسگین ایکنہ ، دیکن . ۳ . سرت ،
 قوتلی ، شدید ، پک : کسگین روح ،
 سرکہ ، توتون . ۴ . مؤثر ، طو .
 قناتلی : کسگین دبل ، سوز ،
 قلم . ۵ . پروسز : کسگین یازی .
 ۶ . فعال ، سریع ، جست و چالاک ؛
 کسگین آدم . = س . بر آلتک
 کسر طرفی : قلیچک کسگینی .

کسگینلشمک { فل . ۱ . چوق
 کسر ویا دلر
 اولوق ، قاطع و یا حاد اولوق ، ینلنک ؛
 بو چاقی ، بو ایکنہ کسگینلشدی .
 ۲ . سر تلشمک ، قوت پیدا ایتمک ؛
 سرکہ کسگینلشدی . ۳ . فعال
 وجست و چالاک اولوق ؛ او چو .
 حق چوق کسگینلشدی .

کسگینلک { س . ۱ . چوق کسر
 و ینلنمش آلتک و یا
 اوجی پک سیوری و دلر شینک
 حالی : قلیچک ، چاقینک ، ایکنہ نک
 کسگینلکی . ۲ . سرتلک ، شدت ؛
 سرکہ نک کسگینلکی . ۳ . تأثیر ،
 طوقنا قلیلیق ؛ دبلک ، سوزک
 کسگینلکی . ۴ . فعالک ، جستک ،
 چالاکلک ؛ او چوجفک کسگینلکی .
 ۵ . بر آلت قاطعہ نک کسر طرفی ؛
 قلیچک کسگینلکی . ۶ . قلیچلامہ
 وضیت : تحت لری کسگینلکنہ
 قومق .

کسگینلشمک { فل . کسگین او .
 لمق . ۱ : کسگین
 و کسگینلشمک .

کسل { س . ع . کوشکلک
 بطائت ، رخاوت .

کسلیمک { فل . ۱ . قطع او .
 بونقختہ کسلدی ؛
 بو آغاج قولای کسلز . ۲ . بیچلمک ؛
 اثنابی کسلدی . ۳ . منقطع اولوق ،
 طورمق ، دیکمک ، دوام اتمہ .
 مک ؛ یا غمور کسلدی ؛ مخصوصاتی ،
 تعیین کسلدی . ۴ . چکلمک ،
 اجنتاب ایتمک ، آرتق یناشمامق ؛
 یمکدن ، درسدن ، اختلاطدن ،
 ایشدن کسلدی . ۵ . قطعاً قرار .
 لاشتمق ، تقرر ایتمک ؛ بازارلق
 کسلدی ؛ کوفی کسلدی . ۶ .
 کسل و رخاوتہ دوچار اولوق ،

قيريقاق طوعق : اللرم ، آياقلمر ،
دزلمر كسلدى . ۷ . بوزلمق ،
اكشيك ، صوبى سائر موادندن
آيرلىق : سوت كسلدى . ۸ .
بكره مك ، دونمك : اورته لوق دكيز
كسلدى ؛ صوؤقدن بوز كسلدم ؛
حكمتدن دم اورهرق ابن سينا
كسلدى . ۹ . بوغازلامق ، ذبح
اولمق : بوقدر قوبون كسلدى .
|| جوجق سوتدن ، ممدن كسلمك =
آرتق ممد و برلمه مك .

كسليمه } (س. كسلك ايشى . با :

كسمز } ص. كسگين اولميان ،
كسور ، قونت ، كوند .

كسماك } فت. ۱ . بر آلت قاطمه
ايله آيرمق ، قطع ايتك :
تخته ، آجاج ، كاغد ، بز كسماك .

۲ . بيجك : اثواب ، ستره ، فستان
كسماك ؛ كسوب ديكسك . ۳ .

طور ديرمق ، ديكديرمك ، كچير-
مك : روزكار يا غمورى كسدى ؛

آنديبيرين باش آغريسنى كسر .
۴ . آره لوق و برمك ، فاصله وير-

مك : لقرديسنى كسدى ؛ سو-
زكزى كسمه يك . ۵ . قرار-

لاشديرمق ، قرار و برمك ،
حكيم ايتك ، قطعياً بيان ايتك ،

تعيين ايتك : كونى ، مقصدارنى
كسدى ؛ دعوانى ، مسئله يى

كسدى . ۶ . قالديرمق ، رفع ايتك ،
يوق ايتك : اميدى كسدى ؛ كند-

يسيله مخبره يى ، مناسبانى كسدى .
۷ . بوغازلامق ، ذبح ايتك :

بر قويون ، بر همدى كسدى .
۸ . قليجه و ديكر آلت قاطمه

ايله قتل و يا اعدام ايتك : آدم
كسماك . ۹ . يونمق : قلم كسماك ؛

طيرناق كسماك . ۱۰ . انه مك ،
ايكديش ايتك ، اخصا ايتك :

آتى كسماك . ۱۱ . پاره لامق :
فاره اشيايى كسماك . ۱۲ . تعيين

و تخصيص ايتك : معاش ، تعيين ،
مخصصات كسماك . ۱۳ . تنزيل

ايتك ، تأديه اولنه جق بر مبلغاك بر
مقدارنى آليقومق : آله جفمدن

كسماك ؛ عمله نك يومية سندن قرقر
پاره كسملى . ۱۴ . طومتق ،

چيقتق ، مال اولمق : بو ايش نه
كسدى ، نه كسيور ؛ ۱۵ . تقليد

ايتك ، اكلتمك ، مسخره يه آلمق .
|| آردنى كسماك = ترك ايتك ،

دوام ايتمه مك . || آنچه كسماك =
ضرب سكه ايتك . || آياغنى

كسماك = آرتق كيتمه مك ،
كيتمكدن واز كچمك . || النى

كسماك = منع ايتك . || اميدى
كسماك = مايوس اولمق . || او كنى

كسماك = او كنه چيقوب ايلرى
كيتمه سنه مانع اولمق . || باش

كسماك = سر فرو ايتك . || باشنى
كسماك = بو ينى اورمق ، ضرب

هنق ايتك . || بوين كسماك = اتباع
ايتك . || بها كسماك = تقدير قيمت

ايتك . || حد كسماك = تعيين حدود
ايتك . || حساب كسماك = حسابى

تيزلوب ايلشيك بر اقامق .
|| سسنى كسماك = سكوت ايتك .

|| سوزى بال ايله كسماك = ديكرى
سويلكده ايكن لقردى سويلك .

|| عقل كسماك = آ كلامق ، فهم
ايتك ، تخمين ايتك : عقلم كسه-

ميور ؛ بويله عقلم كسيور . || قيصه
كسماك = اوز اتمامق ، مختصر آبيان
ايتك . || كوز كسماك = يابه ييله -

جكنى آكلا يوب گوگنمك .
|| كسوب آتمق = قطعياً و بدهاهه
فصل و حكم ايتك . || ممدن ،
سوتدن كسماك = جوجقه آرتق
ممه و يرمه مك ، فطم .

كسماك } (س. ۱ . كسماك ايشى . وا :
كسماك . ۲ . راحت الخلقوم

دينان شكر . = ص . ۱ .
كسماك ، مقطوع . ۲ . قطعى ،

كوتورى : كسماك حساب ؛ كسماك
رسم . ۳ . كسماك كبي ويا كسيه

بيلير ، يوشاق طاش ويا سرت
كيل حالنده اولان ؛ كسماك قيا :

بورانك اراضيسى بتون كسماك در .
۴ . كسوب بكنمك شرطيله

مشروط : قاؤنى كسماك بازار قلعه
آدم .

كسماك } (س. تنكه وساژه كسماك
مخصوص بيوك مقاص .

كسماكجه } (س. قاون و قار بوز
كبي ميوه لرى كسوب

بكنيرسه آلمق شرطيله ؛ كسماكجه
صاتيور ؛ كسماكجه آدم .

كسماكليك } (س. ۱ . طاش اواجنى .
۲ . آجاج كليد .

كسمايك } (س. ۱ . باشاق صمانى ،
ايجه و قيريق صمان .

۲ . خرمانده طوپراغه قار يشوب
تكرار دوگيلن باشاق پارچه سى .

|| سوت كسماكي = كسماك سودك
قويوسى .

كسماك } (س. ۱ . كسماك شيددن
چيقان پارچه لرى ، قر-

قندى ، قريندى : طيرناق كسماك .
۲ . تقليد ، استهزا ، هزل ،
مسخره لوق .

كسماك } (س. ۱ . كندينه البسه
يا پديرمق : بر قات

اثواب کسشمش. ۲. اکلفنک ، استهزا اتمک.

کِسْوَت { یاخود کسوه. سذ. عر. [زبازدی : کسبت]

۱. لباس، اثواب، روبه : باش کسوتی، کسوه سی. ۲. قیافت مخصوصه، بر صنف و سلاکه مخصوص قیافت: درویش کسوتی؛ پهلوان کسوتی؛ کسوت کیمیک.

کُسور { سذ. ج. عر. فد : کسر. با : کسر. [جمع الجمی : کسورات دخی قوللا- نیلیر.]

کُسوف { سذ. عر. کونش طو- کره قرك آره به کیرمسیله کونشک کلیا ویا قسماً اورتله سی؛ کسوف کلبی، کسوف جزئی، کسوف دائروی. [آیک طو تله سینه خسوف دینیر.]

کَسَه { س. با : کیسه.

کَسِی { س. [« کسمک » دن] بزدن بیچلمش روبه، چا- شیر. مر. || کسی طاشی = چشمه ونهرده چاشیری دوگه رک ییقلد مغه مخصوص یاصی طاش.

کَسِی { یاخود کسکی. س. بر آتیم [باروت مقصداری : برکسی، بش کسی باروت. || باروتلق کسیمی = اولچیسسی.

کَسِمِیجِی { ص. س. کسن، قطع (ایدن، بیچن : یول کسیمی = قطاع طریق؛ اثواب کسیمی = بیجی. || یان کسیمی = ال چابوقانیله هر کسک حیبدن کیسه وساعت وسائر اشیا سنی چاربان خرسز، طرار.

کَسِیش { س. کسمه، قطع : بو بیچاغک کسیتی اینی دکلدرد.

کَسِیک { ص. ۱. کسلمش، مقطوع : کسلیک کسلیک روبه، آغاج. ۲. سقط لائمش، سقط : کسلیک قول، پارمق. ۳. بوزوق، کسلمش : کسلیک سوت. ۴. پک یورغون، یورغونلقدن قیرلمش ککی اولان : دیزلم، قولرم کسیدکرد.

کَسِیکَلِک { س. ۱. کسلمش شینک حالی : آغاجک کسلیکی. ۲. سقطلق : قولک کسلیکی. ۳. بوزوقلق، کسلمش شینک حالی : سودک کسلیکی. ۴. یورغونلق، قیر یقلق : دیز- لرمک کسلیکی.

کَسِیم { س. ۱. کسمه، کسبش، قطع : آغاجلرک کسیمی. ۲. براقه، ترک، تعطیل، آرهلق ویرمه : درسلرک کسیمی. ۳. بیچیم، طرز، شکل. ۴. بر شینک بتوننه مقطو- عاً و کوتوری اوله رق بیچیلن بها، التزام بدلی، مقاطعه : چفتلسکی کسیمه ویرمک. || ات کسیمی = خرسقیانلرجه پرهیز ایتداسی. || ب. صو کسیمی = کینک صویک ایچنه باتان قسمنک درجه سنی کوسترمک ایچون قاپلامه سنک آشاغی جهتنده محرر رق لکره بودرجه کینک ثقائیه متناسب اولوب سفن حرسیه ده ثابت و سفن تجاریه ده حوله نك ثقلتنه کوره متخولدر : بو کینک صو کسیمی نه قدر در؟

کَسِمِیجِی { س. التزاجی، ماترم.

کَش { س. یوغورت پنیبری، یا- غسز عادی پنیبر.

کَش { ص. احق، عقلسز، قولای آلدانیر. عو.

کَش { ص. فا. ج. : کشان. «کشدن» فعلندن سمص.

اولوب صتر. تشکیلنده بولنور [۱. چکن، چکیچی، تحمل ایدن، دوچار : جفاکش = جفا چکن؛ محنککش = اذیت چکن. ۲. جذب و جلب ایدن، جاذب، جالب : دلکش = جالب قلوب. ۳. قالد- یران : سرکش = باش قالدیران، غیر مطیع. ۴. چکیان : پدشکش = اوکه چکیان، تقدیم اولسان، هدیه. ۵. چکوب اوزادان، ایشلین : سیمکش = صرمه ایشین. [غلطی : صرمه کش.]

کَش { حه. سطرخ او بوننده برطا- شی زور لاق تعبیریدر.

کَش { ص. فا. «کشتن» فعلندن سمص. اولوب صتر. ده بولنور. [اولدیرن، اولدیرچی، قاتل : مردمکش = آدم اولدیرن.

کَشَا { ص. فا. «کشادن» فعلندن سمص. اولوب صتر. ده بو- لنور. [آجان، آچیچی : دهنکشا = آغزینی آجان. ۲. فراحلان دیران : دلکشا = کولگی فراحلان دیران. ۳. فتح و ضبط ایدن : کشور کشا = ممالکت فتح ایدن، فاتح بلاد.

کَشَاد { س. فا. ۱. آچه، فتح : قیوی کشاد ایتدی. ۲. یکی بایسلان ابنیه عمومیه نك ابلک دفعه اوله رق آچله سی،

موقع استعماله قونمه سی، افتتاح:
دار الفنونك كشادی؛ طویه
مکتبنك تاریخ كشادی؛ خسته
خانه نك رسم كشادی . ۳. یایك
چکیلوب آلمسی: یایه كشاد ویر.
مك . ۴. اویون طرزی: طاو .
لده عثمانی، فرنك كشادی .

كشاده { ص. فا. ۱. آچیق،
مفتوح: اونك قپوسی
دائما كشاده در. ۲. فراح، شن،
مسرور: كشاده دل، كشاده
خاطر = كوكلی فراح .

كشاف { ص. عر. [كشف] دن
سمب ۱. مبالغه ایله
كشاف ایدن، كیزلی بر شیئی
میدانه چیقاران، كشیاب صا.
حی: آمریقا كشافی: كندیسی
فنون و صنایعه كشاندر. ۲.
اسراری و معانی مضره بی حل
و تفسیر ایدن: كشاف حقایق؛
كشاف اسرار طبیعت. [بو معنا
ایله زخمشرنك مشهور تفسیرینه
عنوان اولمشدر. ۳. ۴. عسكرك
اوكدن كیدوب اراضی واحوالی
كشاف و معاینه ایدن ضابط و یا
هیئت عسكریه .

كشاكش { س. فا. ۱. چكشمه،
منازعه، مناقشه:
بو ایش ایچون الآن بینلرنده
كشاكش درلر. ۲. تردد،
اضطراب: بركشاكشده بولنیور.
كشان { ص. فا. چكن، چكرك:
كشان كشان كشان كوتور.
دیلر.

كشان { س. زنجیردن یولار و
پایوندد.

كشایش { س. فا. آچیق،
فراخلق: قیرلك كشایش.

یشنی سورم؛ كشایش خاطر =
ایچ آچیقلی .

كشت { س. فا. چكمه، كزمه،
سیر: كشت و كذار =
چكوب طولاشمه، سیر و سیاحت:
بلاد عریبه برخیلی وقت كشت
و كذار ایتدی .

كشته { ص. فا. چ: كشتهگان .
اولدیرلش، مقتول. ذ.

كشتی { س. فا. كمی، سفینه. ذ.

كشتیبان { س. فا. كچی، كمی
سفینه، ملاح .

كشف { س. عر. ۱. میدانه
چیقارمه، آچه: كشف

درون. ۲. برسری حل و تفسیر
ایتمه، سره واقف اوله: اسرار
درونئی كشف ایتك. ۳. مجهول
بر شیء بولوب میدانه چیقارمه:
آمریقا كشفی؛ صرح ایله مشتری
آره لرنده بر چوق كوچك سیا.
رهلر كشف اولمشدر. ۴. بر
حال ووقه نك اطرافیه معاینه
و تدقیق: عدلیه جه كشف او.
لندی؛ كشفه كیدن مأمورلر.
۵. برسرك و كیزلی برحالك بر
آدمه من طرف الله كوستر.
لمسی، الهام اولنسی: او ذاته بر
چوق حقایق كشف اولنمشیدی؛
اصحاب كشدن بر ذات ایدی؛
رؤیاسنده كشف اولندی. ۶.
یایسه جق اینیه و ساژنه نك
اوكدن مصارف و مقادیرینك
حساب و تخمین اولنسی: یایسه.
جق یولی، خسته خانه بی كشف

ایتدیله، كشفی اجرا اولندی؛
كشف اول = ایلك تخمین؛ كشف

دفتری. ۷. ع. عسكرك سوق
اولنه جق یرلك اولجه معاینه و
تفتیشی: كشف قولی. || بم. كشف
كیمی = خفیف و سریع السیر
حرب سفینه سی كه دو تمار فاقنده
بولنوب كشف و مخا بره خدماتنده
قوللانیلر. [اختراع و ایجاددن
فرقیون « اختراع » ماده سنه
۱۸۰۰]

كشفی { ص. عر. ۱. كشفیه. كشفه
منسوب و متعلق:
تحقیقات كشفیه .

كشفیات { س. عر. ۱. میدانه
چیقاریلان
شیئلر: فنون و صنایعه اخیراً
بر چوق كشفیات و اختراعاته
موفق اولمشدر؛ كشفیات نافه .

كشكش { س. عر. [كشك]
دن] دوگلمش بو.
غدا ی ایله اتدن برجنس یمك .

كشكول { س. فا. بعض هند
دیلتخیلرینك وقلندرا.
نك قوللرینه آسیلی طوندقلری
وهر كسك اوكنه اوزاندقلری
بیوك هندستان جوزی قبوغندن
عبارت قاب كه دیلندكاری شیئلری
ایچنه قورلر. || كشكول فقرا =
مختلف شیئلردن مركب بر نوع
سوتلی طاتلی .

كشكوش { س. فا. چكردكز و
پك كوچك دانه لی او.
زوم كه قوروسی فستیقله برابر
پرنجه قاریشدریلر ق یمكده
قوللانیلر .

كشمكش { س. فا. ۱. چكشمه،
منازعه، معارضه .

۲. قرار سزق، تردد: او ایش
كشمكشده قالدی .

كشيش { س. فا. قره كيشون، كزبره، جلبان. كوزل قوقولى بر تخمدر. }

كشمنك { فل. با: كيشمنك. }

كشود { وكشوده. با: كشاد و كشاده. }

كشور { س. فا. اقليم، مملكت: كشور روم. }

كشوركشا { ص. فا. (كشور = فتح ايتك) فاتح بلاد، جهانكير. }

كشوركشائي { س. فا. فاتحكك، جهانكيرلك. }

كشى { ياخود كيشي. س. آدم، كشى شخص: بر كشى؛ قاج كشيدر؟ ار كشى = ار كك، آدم؛ خاتون كشى = قادين؛ هر كشى = هر كس. — وقتيله خاتون آدم و انسان معناسيله دخي قوللا. نيلوب مثلا: كشى ايلردن درس كوتيلردن عبرت آللميدر دنيلير. دى؛ اليوم بزجه يالكرز كنيابه اوله رق و شخص مقامنده قوللا. نيدير. }

كشيدنه { ص. فا. چكماش، ديز. اش، چيرلمش: كشيده سلك تحرير = يازلمش. || كشيده ايتك = ۱. (تلفراف) چكماك: بر تلفراف كشيده ايتش؛ فلان طرفندن كشيده اولنان تلفرافنامه. ۲. (ضيافت) ويرمك: مكمل بر ضيافت كشيده ايتدى؛ فلان ذاته حرمه كشيده قلنان ضيا. فت رسميه. = س. تر. ط. ۱. بعض حرفلرك عقبنده ديزيان چيزكى: «ساعت، بنا» كشي. ۲. كله لاره سنده قوللا نيلان ينه

اوله افقى بر چيزكى: — [بوكا محله كوره «فاصله» و «رابطه» ديمك دها طوغريدرد.]

كشير { ياخشير. س. هاووج. ص. } || ايت كشيرى = بر جنس كوك.

كشى زاده { ص. } تر. كشى ايله { فا. زاده (= طوغمش) دن مركب غلط تعبير } ۱. اصل نجيب. ۲. تربيه لي، چليي.

كشى زاده لك { س. ۱. اصلا. } لت، نجابت. ۲. تربيه، چلييك.

كشيش { س. فا. «قسيس» بو. } (ندن معريدرد.) مناستر راهي، اولغز راهب، تارك دنيا، قالور، قره باش. || هر كشيش طاغى = بروسه شهرينك اوستنده كي جيل مرتفع كه آنا. طولينك اكيوكسك تقطه سيدر. اسم قديمي اوليمبوس.

كشيشخانه { س. كشييلرك اقا. } متنه مخصوص ازوا محلي، مناستر، خرسيتيان صومعه سي.

كشيشلمه { س. مرمره ديكزينه } نسبتله كشيش طاغى جهندن اسن جنوب شرقى روز. كارى و جهتي. بونكله جنوب جهتي آره سنده كينه قبله كشيشلمه سي، و بونكله شرق جهتي آره سنده اولانه ده كون طوغشى كشيشلمه سي دينير.

كظم { سذ. عر. غضب و حدق } ضبط ايتمه. ۱. ۲.

كعب { سذ. عر. ۱. } طوبوق كعب (كيكي، آياغك طوبوق مفصلى ۲. طوبوقدن چيقان

معروف كيمك كه اويون آلتى اولور، آشيق كيكي. ۳. اويون زارى. ۴. سكرز كوشلى و سكرز يوزلى جسم. با: مكعب. || مج. كعبنده اولقى، كعبنه وارمق = برينك نظير و مساويى اولقى، پاينده اولقى: بن اونك كعبنده. مى. م.؟ بن اونكله مساوي مى. م.، اونكله مساوات دعواسي ايدم. بيلير مى. م.؟ كيمسه اونك كعبنه واره ماز = اوكا نظير اوله ماز.

كعبه { سذ. عر. } [مكعب الشكل كعبه] (اولمى وجه تسميه سيدر.) مكة مكرمه ده كاڭ بناي مقدس كه حضرت ابراهيم و اسماعيل (عليهما السلام) دن قاله اولوب اليوم كافه مسلمينك قبله كاهي و محل حيدر: كعبه شريفه، كعبه مكرمه. = ت. كعبتين = كعبه شريفه ايله مسجد اقصى.

كف { س. فا. كوپوك. ۱. }

كف { سذ. عر. ۱. } ال ايجي، ال آيه سي، راحة: كف اليد. ۲. آوج، آوج طولوسى. ۳. آياق دوزى، طبان: كف القدم. || با. كف الارنب = سنتيانه. || كف الاسد = آرتيسا. || كف العروس = شيطان ترسي. || كف مر يم = بش ياپراق. || كف النسر = آلتين اوقى. || كف الهره = كدى آياغى.

كف { سذ. عر. } چكمه، صرف، منع، دفع، فراغت: كف يد ايتك = ال چكماك، چكيلوب قاريشماق.

كفار { سذ. چ. عر. } فد: كافر. با: كافر.

كفّارت { س. ع. [مصدر كفي حتى مخفف اوله رفق
قولاننيورسه قده، «كفار» اسم
مبالغه سنك مؤنثي اولوب، اصل
اورتيجي واما ايديجي ديمكدر؛
و كفاره صورتنده قولانلق
اقتضا ايدردى. ۱. بر مجبوريت
تختنده و يا خطاء واقع اولان
بر كناهى عفو ايتديرمك اميد.
يله حد شرعيسى وجهله ويربان
صدقه و يا طوتيلان اوروج و
سائر، كناهيدن آرينمه: كفارت
اقتضا ايدر؛ كفارتق قولايذر،
ممكندر؛ كفارت يمين = اجرا
ارائه ميان بر يمينه قارشى ايجاب
ايدن حد شرعى كه صدقه و اوروج
وكوله يا خلاق آزاد ايتكدن
عبارتدر.

كفّاف { س. ع. باشابه جق قدر
رزق، قوت لايموت؛
كفّاف نفس = يالكز كندى حيا.
تنى تايمين ايجون بر آدمه لازم
اولان رزق و نفقه.

كفّال { س. (ر. Kεφαλος)
[بائى بيوجك مقبول بر
جنس باليق كه باليق يورطه سى
ده بوندن چيقار: كفالك پلا.
كيسى اولور.

كفّالت { س. ع. حقا. برينك
ويره جكي بر مبلغى ويا
ايده جكي برايشى والحاصل برتهدى
ايفا ايتديكي تقديرده اونك يرينه
ايفا ايتكي درعهده ايلك معامله
قانونيه سى، كفيل وضامن اوله،
ضمان: كنديسنه كيم كفالت
ايده جكدر؛ بوايشى آتجق سزك
كفالتكزله قبول ايدرم؛ اونك
كفالتى قبول اولمدي. || كفالت

سندى = كفيل اولديغنى مبين او.
له رفق كفيلك ويرديكي سندن.
|| كفالت بالنفس = نفسنه كفيل
اوله، يعنى بر آدمك شخصى طلب
اولند قده بولوب ويرمك تمهدى.
|| كفالت بالمال = مالنه كفيل اوله،
يعنى اونك بورجلى اولديغى آتجيني
ويرمكي تمهد ايتمه. || كفالت
متسلسله = ايكي ويا زياده كشينك
مقابله و متسلسلا كفيل وضامن
اولسى.

كفّالتنامه { س. ف. كفالت
سندى.

كفّايت { يا كفايه. س. ع. ۱.
يتيشمه، يتيشير مقدار.
ده اوله: بو قدر كفّايت ايدر؛
كفّايت مقدارى، درجه كفّايه =
يتيشه جك مقدار و درجه. ۲.
اقتدار، لياقت، اهليت، بر ايشه
كافى اولوب باشقه سنه احتياج
كو سترمه مه: او آدمك كفّايى
واردر، كفّايى مسلمدر. —
اكتفا و قناعت معنا سيله «كفّايت
ايتك» ديمك پك طوغرى دكلدر،
اكتفا ديملى.

كُفّت { س. ف. [اصل فعل ماضى
مفرد غائب اولوب ديدى
وسويلدى ديمكدر.] سوز، لقر.
دى: كُفّت وگو = ديدى قودى،
قيل وقال؛ كُفّت وشنيد = مسمو.
حات.

كُفّار { س. ف. سوز، لقردى؛
كفّاره كلك = سوز سو.
يملك.

كُفّنه { ص. ف. سويلنمش، مقول.
ن = س. موسيقى به تطبيق
اولنان بر شرق و منظومه و تيا.
ترو اوپونى و سائرته نك نظمى،

موسيقى سندن صرف نظرله يالكز
مبنى عليه نك ترتيبى، بسته مقابلى:
فلان اوپرانك گفته سى و يقتور.
هوغو نك و بسته سى و رديتكدر.

كُفّچه { س. ف. با: كچه.

كُفّر { س. ع. ۱. اللهه ايتاما.
مه و شريك قوشمه يا خود
ياقيشميه جق صفتلر اسناد ايتمه:
كفر ايتك؛ او سوز كفر در؛
الفاظ كفر. ۲. دينسزك، ايمان.
نسزلق، الحاد: بر آدمك كُفّر يينه
حكم ايتك، كُفّر يينه راضى اولمق.
۳. مشركك، بتپرستك، وحدا.
نيتيه قائل اولميان اديان باطله:
آسيا ايله آفريقانك برر بيوك
قسملرى اليوم كُفر ايجنده بو.
لنيور. ۴. اكثر يا الفاظ كُفرى
حاوى اولان شتوم غليظه، سب:
كُفر ايتك؛ كُفر آتق؛ قيزديغى
وقت قنطارله كُفرى آتيور.

كُفّر { س. ع. كوى، قريه.
[بلاد عربده بعض معمو.
ره لرك و خراب مدن قديمه نك
اساميسى تركيبنده بولنور.]

كُفّران { س. ع. كوريلن
ايلدى اونومه، بيلمه مه،
نانكوروك؛ كُفّران نعمت = ولى
نعمته قارشى نانكوروك.

كُفّره { س. ج. ع. فد:
كُفّره كافر. [«كفار» كجى.]
با: كافر.

كُفّير { س. ف. ا كف = كوپوك.
كُفّير قوتن = طوتق — تر.
زبانزدى: كوكوير [۱. يمسك
كوپوكنى آلفه مخصوص ديلكى
قاشيق ويا كچه. [بو معنا ايله
لسانم زده كچه قوللانير.] ۲.

پرنج و سائره بيقامغه مخصوص
دليکلی بيوک قاب، سوزکچ.

کفن { سذ. عر. } تر. زبازدی:
کفن { کفن } اولوی صادقلری
بز: میت کفنه صاروب تابوته
قورلر. کفن صویبچی = نباش.

کفنچی { س. } زبازدی: کفنچی
کفن و سائر جنازه به
متملق شیلر صانان آدم. =
ص. مج. صویبچی، طعمکار، غدار.

کفنمک { فت. } زبازدی: کفنله.
کفنمک { مک } ۱. اولوی کفنه
صارمق، تکفن ایتک. ۲.
طاؤق و هندی و سائره بیتون
اوله رق یوققه به صاروب پیشیر-
مک.

کفنی { ص. } زبازدی: کفنیلی
کفنی ۱. کفنه صارلمش. ۲. بو-
فقه به صارلمش (طاؤق و سائره).

کفنه { س. } بیزله و بیوک ایکنه
کفنه ایله ایشیلنلرک اوچی بو
آلتلردن اینجیمه مک ایچون اله
کچیر دکلری دمیرلی قایش:
موتاف کفنه سی.

کفو { یا کفو. سذ. عر. } چ:
کفو { اکفاء. شریک. آرقداش،
نظیر، اقران، مثل، همتا: جناب
حقک کفوی یوقدر؛ او ذاتک
علم و فضلده کفوی بولناز.

کفه { س. } آت تیمارنده قوللا-
کفه { نیلان مویتابدن کیسه،
اینجه کبره. = سغ. م. } قریمشبه
جزیره سنده برقصه.

کفه { س. } تر. ترازوی کوزی،
کفه { طلبه سی.

کفه مک { فت. } ۱. (آتی) کیسه
{ ایله سیلمک، تیمار ایتک.
۲. (آتک نوکلرینی) پارلاتمق.

کفیل { ص. سذ. عر. } چ: کفلاء.
کفیل { « کفالت » دن صش. }

برینک بورجنی ویرمکی ویا بر
تعهدینی ایفایتمکی درهده ایدن،
مدیونک امتناعی ویا عدم اقتداری
تقدیرنده اونک برینه بورجنی
ادا ایتمکی تعهد ایدن آدم، ضا.
من: کفیل اولوق؛ کفیل ایستک؛
کفیل ویرمک؛ کفیل آلتق؛
کفیله ربط ایتک. || کفیل
بالمال، مالنه کفیل = برینک بور-
جنی ویرمه کفالت ایدن. || کفیل
بالنفس، نفسنه کفیل = ایستنلدیکی
وقت تسلیم ایتک اوزره برینک
شخصنه کفالت ایدن. || بربرینه
کفیل = کفالت متسلسله ایله هر
بری دیکرینه ضامن بولنان.

کفین { کفینلک و سائره. } با:
کفین { کفن و سائره.

کفیه { س. } با: کتفیه.
کک { ویک. ص. } ککیش، بول،
کک { واسع، پهن. ص. } اک
اسکی صورنی « گگی » اولدیغی
مرویدر.]

کگج { یاخود گگه. س. } بو-
کگج { جک و سائره صوفه.
سی، کیوهله. } اصلی: گگهله.]
کگج آری = زهرلی بر جنس
آری. || کگج اونی = بر جنس
نبات، هراچیون. || کگج قوشی =
آماجانهک بر جنسی، سسکک.

کگرک { س. } قیورغه نک آلتی،
کگرک { اوکسزجه، ضلع کا-
ذب. || کگرک آلتی = بوگرک
اوستی. || کگرک باتمه = کگرکده
طوییلان صانچی.

کگرمک { فل. } معده ده حاصل
کگرمک { اولان غازک آغز-
دن چیقارمق.

کگرمه { س. } معده ده حاصل
کگرمه { اولان غازک آغز دن
چیقارلمسی اعتیاد کره بی.

کگره { ص. } دیل بورار، نا-
کگره { خوش صورته و
آجیتراق اکشی، عقص.

کگره سی { یا ککره سی. ص. }
کگره سی { آزدیل بوران،
اکشیجه، بروشقو.

کگره لک { س. } دیل بورمه،
کگره لک { ناخوش صورته
اکشیلک و سرتک.

کگردمک { فل. } ۱. ککره
کگردمک { اولوق، دیل بو-
ره جق صورته اکشیک. ۲.
اکشیوب قبارمق، اختیار ایتک.

کگز { س. } « ککیز » و
کگز { « کیکیز » یازمقدمه معنا
یوقدر.] بورن دلیگنک بوغازه
واصل اولدیغی بر: کگز دن
سویلک = خم خم ایتک، غنه مک؛
کگزه قاچق = بیوب ایچیان شیء
بورن دلیکنه کیتک.

ککایک { س. } طاوق کبی کوزل
ککایک { بر قوش که آتی پک
لذیذ اولمغله دیشیسی قفس
ایچنده صاقلانهرق و اوکنده
آغ قوریلهرق اومه سیله جلب
ایتدیکی ارککلری طوتیلیر،
حجل، کیک: ککایک آوی؛
ککایک اتی. انواعی واردر:
قزیل، چیل ککایک.

ککه { و ککه مه. ص. } حرقلری
ککه { دفعاتله تکرار لایهرق
سربست سویلیه مین، لکنت

لسانی اولان: ککه، ککه مه بر چوجق.

ککه } س. اگری اوچلی دکنک،
چوکان، صولجان، عکاذ.
|| باغچه ککه سی = آجاج دالریخی
آشاغی یه چمکه مخصوص اوجی
فانجه لی دکنک، کابری.

گگه } س. با: گگج.

ککه لک } س. ککه مه آدمک
حالی، لکننت لسان.

ککه لک } فل. حرف لری تکرار
(ایدهرک سویله مه -
مک، ککه کبی سویلک: کوچک
ایکن چوق ککه لیوردی.

گگه لک } قتا. ۱. (بوجک
ویا حیوان) اور.
مق، صوقق، ایصیرمق. ۲.
غاغالا مق: خر و سلا گگه لمش.

ککه مک } فل. ۱. ککه مک،
لکننت لسانه سو.
یلک. ۲. شاشیرمق، نه سویله.
جکسی بیله مه مک: ککه مک
باشلادی.

ککه مه } ص. با: ککه.

ککیز } ص. اویصال، مقا -
ومتسز. [اصل ترکیه -
ده کبه اسکیزی و پچاره دیمک
اولوب اویصال آدم دکر سز -
لکننه مینی بویه دینشدر.]

گگیز } س. با: ککیز.

گگیش } ص. [کنیش یازما -
ملی. - اصل کک] [
۱. بول، واسع، پهن: کگیش
بول: کگیش میدان: کگیش
بوری دلیک. ۲. اگلی، عریض:

کگیش قاش. ۳. مج. لا ابالی،
قیدسز: اونک مذهبی کگیش.
۴. فراخ، سهل، سهولتی: او -
نک حالی گگیشدر. || گگیش
کو کالی = قیدسز، غمسز. =
س. دمیرجی آلاتندن بر نوع
رنده.

گگیش لیمک } فته. کگیش
ایتمک، بوللا.

تمق، توسیع ایتمک، آچق:
یولی، باغچه نی، قیوی گگیش لیملی.

گگیش لیک } س. ۱. بوللق،
وسعت: یولک،
میدانک گگیش لیک. ۲. اگ،
عرض: قاشک گگیش لیک. ۳.

وسعت حال، سهولت. یسر.

گگیش لیمک } فل. ۱. بوللا -
تمق، اگلی او -

لمق، توسع ایتمک، کسب وسعت
ایتمک: بو روبه اسکیدیکه
کگیشدی: یولار کگیشلدی.

۲. وسعت حال پیدا ایتمک،
یکنمه سی قوللا یلا شفق: حالی
کگیشلدی.

گگیش لیمک } فل. بوللا تمق،

توسع ایتمک،
اگلی اولوق: بو باغچه ایی
کگیشلندی.

ککیک } س. معروف یا قیچی و
قووقولی بر اوت که

بعض یمکاره وضع اولنور و یاغی
چیقاریلیر: ککیک اوتی، ککیک
یاغی. || قیسا ککیکی = بر جنس
بیانیسی.

کک } ص. [اصلی فارسیدر] ۱.
کک } ساری و زور کچر بر خسته.
لق چیمانلرندن باشنک صاچی
دوکلش و یا بو خسته لفه دوچار

اولان: کل چوجق: کل قیز;
کل باش. ۲. بو خسته لفه مبتلا
اولمق سزین باشنک قیللری دوکلش
اولان، طاس، اصلع: اختیار -
لقدن باشی بسبتون کل قالمش.
۳. مج. آغاجسز، چپلاق: کل
طاغ. || کل اوغلان = اوکسز و
فقیر چوجق، کلخان بکی. =
س. پیسلکدن و یا سراپتله باشه
عارض اولوب بر دهها بیتمه مک
اوزره صاچنی دوشورن چیمانی
پدیس خسته لق، سعغه: کلی کچدی;
کلنی ایی ابتدیلر. || مج. کلنی قیز -
مق = حد تلتمک، تهوره کلک.

کل } ک. عر. هب، بتون، جمله،
جمیع، هر: کل یوم = هر

کون: من کل الوجوه = هر وجهه;
علی کل حال = هر حالده. =
سند. عر. عموم، عمومیت، بر
شیتیک بتونی، عمومی: استاد
کل = عمومک، هرکسک خواجه -
سی: عقل کل = عمومه شامل
اولان عقل.

کل } یا خود کیل. س. [فا. «گل»
[دن] باش ییقامغه وسائر

بعض ایشرله یارار یشیلترک و
لزوجتلی بر جنس طوپراق: کل
ارمنی، کل محتوم = بونک بر
جنسی.

گل } فل. «کک» فملنک امر
حاضریدر. با: کک. || گل

گیت، کل زمان گیت زمان =
مرور زمانه، کیده رک. || گیت
گل = اصحاب مظلوبدن برینک
بوکون کیت یارین کل کبی موا -
عدله و لیت لعل ایله اوبالاندیر -
لسی.

گل { س. فا. معروف چيچک که کوچک و ديک نلی بر آفاجده اولوب شکلنک و قوقوسنک کو. زللكيله مشهور و بين الشعرا بيلک دلداده سی اولمغه متواتر. در. پک چوق انواعی وارد در. آل، پنبه، صاری، قاتمرلی کل؛ کل زیبا؛ کل صد برك؛ یبانی کل؛ حقه (ویا اوقه) کلبی = طاتلیسی یاییلان جنسی. || کل آغاجی = بو چيچکی و یرن کوچک آفاج. || کل بایرامی = موسو. یلرک بر بایرامی، Pentecôtes. || کل بشکر = بر نوع کل رچلی. || کل خاتم (ختمی) = الاجه رنگلی اغاج ختمیسی. || کل صوبی = کلدن چیقاریلان کوزل قوقولی صو، کلاب، ماء الورد. || کل یاغی = کلدن چیقاریلان قوقولی یاغ. — صتر. تشکیلاتنه دخی کیرر: کلرخ = کل یگافلی؛ کلرو = کل یوزلی.

گیل { س. فا. چامور، بالچیق: یا در کل = آياغی چامورده.

گیل { د. با: غل.

گیلا { کلبی. ک. عر. [برنجیسی حالت رفه وانکنجیسی حالت نصب و جره مخصوصدر.] هر ایکی: کلا الشقین = هر ایکی شق؛ علی کلی التقديرین = هر ایکی تقدیرده. [یا لکز بویه بعض تعبیراتده مستعملدر.]

گیلا { د. عر. هیچ، اصلا، هیچ بر وقت، قطعاً: حاشا وکلا.

گیلاب { سندن. عر. ط. قودوز علی، قودورمه، داء السکاب.

گیلاب { سندن. جر. عر. فد: کلب. با: کلب.

گیلاب { س. فا. [کل = م. آب = صوت] کل صوبی، کلدن چیقاریلان ماء معطر.

گیلاب { سندن. عر. جبر. قانجه و چنکل کبی جراح آلتی؛ کلاب الجنین = قولای طوغمیان چوجنی طوتوب چکمکه مخصوص دمیردن آلت، لاوطه. [کلابه دخی دینیر.]

گیلابدان { س. فا. کل صوبی شیشه سی که آغزی طار اولوب صالامغه کل صوبی سربلیر.

گیلابی { سندن. عر. [چنکل دیمک اولان « کلاب » دن سمن. غلط اوله رق زبازدی: گولابی] تیارخانه ده دلیلری ضبط واداره ایدن خدمه.

گیلاپیر { منا سبتسز املا [با: کلپیر.

گیلاج { س. فا. شکر شرتی و قیماق و بادمله پشیرمک اوزره نشاسته دن پک انجه و مدور یوفقه که دمتله صانیلیر و بونک طاتلیسی: بر دمت گلاج؛ قیماقی، بادملی کلاج.

گیلار { یاخود کیلار. س. [فا. رسیدن. تر. زبازدی: کیلر] ارزاق و ذخیره و سائر ما کولات و مشروباته متعلق شیئر و وضعنه مخصوص مخزن ویا بیوک طولاب وانبار: مطبخ کلاری؛ کلار اوطه سی. || مجه چوق ارزاق اخراج ایدن مملکت: زمان قدیده بنغازی جوق جنوبی اوروپادن بر قسمنک کلاری ایدی.

گیلارجی { س. کلارک حفظنه و متعلق ارزاقک اداره سنه مأمور آدم؛ کلارجی باشی = سرای هما. یونده کلار مأمور لرینک باشی، سر کلاری.

گیلارجیمک { س. کلارجی خد. مت ووظیفه سی.

گیلاز { س. یاخود:

گیلاس { س. کرتنکار. مر.

گیلال { سندن. عر. یورغوناق، تعب، بیقندی، او. صانج، ققور: کلال کلک = یو. ریلوب بیقمر.

گیلام { سندن. عر. ۱. سوز، لقردی: بر کلام سو. یلدی. ۲. بر قاچ جمله دن مرکب وکندی باشنه بر مقصد افاده ایدر سوز وعباره، فقره: کلام جمله لردن مرکبدر. ۳. نطق، سویلیش: حیوان کلامه مقتدر اولسه؛ دوه لسان حال ایله کلامه کلدی. ۴. لسان، لهجه: سربانیلرک کلامی. ۵. الوهیت و وحدانیتدن بحث ایدن و بونلری عقلاً و منطقی و حکمت قواعدیله اثبات ایدن علم، علم عقائد: علم کلام. عالنه « متکلم » دیرلر. ۶. قرآن کریم: حافظ کلام. || کلام الله، کلام قدیم = قرآن کریم. || حاصل کلام، خلاصه کلام، نتیجه کلام = الحاصل. || کلام کبار = مثل حکمنه کچمش حکمت آمیز سوز، مشهور سوز. || ما لا کلام = سوز کوتورمز، دیه جک یوق. || میر کلام = فضا.

حت وطلاقتله سوز سوونلكه
مقتدر، مجلس آرا.

كُلاه { ياكله. س. فا. ۱. اسكي
طرزده باش كسوني كه
اوزرينه صاريق صاريليردي،
سرپوش، قلنسوه. ۲. بالخاصه
درويشانك باش كسوني كه اكثر يا
اوجي سيوري اولور: مولوي
كلاهي، كلاه كييك؛ خرقة كلاه =
درويش قيافتي. ۳. كچه دن باشه
قونه جيق خفيف شي: آرناؤد
كلاهي؛ كيجه لك كلاه. ۴. بر
شيثك اوزريني اورتمكه مخصوص
واوجي سيوري شي: مناره
كلاهي؛ ناركله كلاهي. ۵. مج.
حيله، خدعه، طولانديرمه:
بكا كلاه ايتدي. || كلاه طاييه =
سيوري بر نوع طاييه. || كلاه
قائمق = برقراريشققلدن بالاستفاده
كندي منفعت شخصيه سني اويدير.
مق. || كچه كلاه = مطرود، رتبه.
سي رفع اولتمش. [چونكه وقتيله
رتبه ايله برابر اونك علامت
فارقه سي اولان عمامه سي وقاوغی
دخي آنلوب اك آلتنده كي كچه
كلاهله براغيليردي.] || گچ كلاه =
باش كسوتتي اكري كيين،
شوخ، نازنين.

كُلاهيجي { س. كلاه ياپان و صا.
تاجي { تان آدم. || مج.
حيله كار، طولانديريجي.

كُلاهي { ص. كلاه كيين، باشنده
كلاهلي { كلاه بولنان: كلاهلي بر
درويش.

كَلَب { سذ. عر. ج: كلاب. كو.
كلب، پك، ايت، سك، زاغار؛
كلب عقور = صالار كو پك.
|| ه. كلب اكبر، كلب اصغر =

ايكي جمله كو كيبه كه برنجيسي
كره سماك نصف جنويدسنده
اولوب شعراء يمانيه اونك ايچنده
در، وديكري نصف شماليده
اولوب شعراء شاميه اونده بو.
نور. فر. برنجيسنه Grand
Chien واينكچيسنه Petit Chien
و Canicule ديرلر. || ط. داء
الكلب = قودوز علق، كلاب.

كُلبانك { س. فا. ۱. برجماعت طر.
فندن بر آغزدن و
مقامله چاغريلان دعا و سرود
واهنك ويا تكبير و تهليل. ۲.
وقتيله مكتبه يكي باشلايان چو.
جغك خانه سي قيو سئك او كنده
مكتب چوجقلاينك ايتدكلى
دعا.

كُلبان { س. عر. و:

كُلبسين { س. عر. [اصل عربده
سش. ت. اولوب ايكي
ديشي كويك ديمكدر. — تر.
زبانزدی: كرپتن ا چيوى و
سائر طوتوب چكمكه وچيقار.
مغه مخصوص و مقاص كي مربوط
ايكي پارچه دن مركب دمير آت،
قيصاج.

كُلبچه { س. دردست ايدلن
اصحاب جرائمك قاچماق
ايچون بيلكلرينه طاقيلان چفته
حلقه.

كُلبرك { س. فا. كل يپراغی.

كُلبرف { يا گلبري. س. بر شي
چكمكه مخصوص مختلف
اشكالده آت.

كُلبشكر { س. فا. بر نوع كل
رچلي وطاطليسي.

كُلبك { س. ۱. يازين باغچلرده
وچايرلرده اوچشان كو.
زل قنادلي بوجك كه اكثر يا
قورتدن مبدل اولور: مج. كلبك
كي = پك كوزل كيتمش كوچك
قيز. ۲. قويونلرك جكرينه
عارض اولان علت كه كلبك
شككنده پارچهل حاصل ايدر:
قويونلرك كليك اولمش؛ او سو.
رى يه كلبك دوشدى. ۳. بعض
آلتلرده بولنان اوسقرولى بر
مندال. || كلبك اوتى = طاغ
يونجه سي. || كلبك صارماشيني =
بر جنس نبات.

كُلبكلى { ص. كلبك ديلن جكر
خسته لغنه اوغرامش
(قويون).

كُلبن { س. فا. كل آغاجي.

كُلبه { س. فا. [يو. Kλῆβη]
چالى چرييدن بارينه جيق بر،
قولبه، فقيرانه مسكن: كلبه
احزآم.

كُلبى { ص. عر. ذ: كلبيه. كويك
منسوب و متعلق ويا طائد.
= سذ. عر. ج: كلبيون.
دنياه اصل اهميت ويرمين و
قلندرانه ياشايان بر صنف حكما كه
مشهور ديوجانس (ديوزن)
دخي بو جمله دن ايدى: كلبيو.
ندن بر فيلسوف.

كُلبه { ويا كلبيه س. بيوك باغ
هركى.

كُلبير { يا كلبير. ص. زحمتسز و
اجرتسز ويا پك اوجوز
اله چكن: بو آتى، بو آرابه ي.
كلبير آلم: يكرى ليرايه بويله
بر آت كلبيردر؛ اوكلبير مال

آرايور. = س. امكسز اولاد،
اوگي اولاد: كندى اولادى
اوليوب يالكز بر كاپيرى وار.
در.

كليپيرجى } ص. باد هوايه وياپك
اوجوز مال آلمغه
آيشمش، كليپير مال آرايان:
او كليپيرجى بر آدمدر بو فيانده
مال آلامز.

كلته } س. عر. دمت، دسته. ذ.
كلته } ص. قيصه، بودور، بويسز.
مر.

كلچه } س. ۱. يکپاره دوكلش
معدن: آلتين، كومش
كلچه سى؛ كلچه حالنده بر اوقه
آلتين؛ ايکي اوقه لق بر كلچه
آلتين. ۲. دها اريديلوب تصفيه
اولفامش معدن: يردن چيقار.
دقلىرى كويلچه لرى ايشتمك
ايچون شهره كوندريزلر.

كلچهره } ص. فا. كل چهره لى،
كوزل وتازه يوزلى.

كلخان } س. فا. حمام آتشلىكى.
كلخان بكي = كيجه پي حمام
آتشكناك صحباق اولان قسم
خارجيسنده كچيرن سرسرى و
ياراماز جوجقى، صوقاق چاقينى.

كلخانى } ص. فا. كيجه پي حمام كلخا.
نرلنده كچيرن سرسرى،
نابكار، خيلاز: كلخانى به باق.

گلدسته } س. فا. ۱. كل دوتى.
۲. مج. اشعار وياترا.
جم احوال مجموعه سى: گلدسته
شعرا.

گلر } س. ۱. پيلان كى وآنچق
دها قالين ودرت آياقلى و
مع هذا يوروركن يره سوريلير

حيوانات انواعى كه اك معروف
كرتسكرد ديديكمز جنسيدر،
ضب: كرتن كار = چابوق يورور
كوچك جنسى؛ يشيل كار، بگلكلى
كار = زهرلى ايريجه جنسى؛ ابرى
باشلى كار، آلاجه كار = ديكر
جنسلىرى. ۲. كار دريسى كه
ساعت محفظه سى وساژه اولور.
|| كار بالينى = اختاپود نوعى.

|| صوكرى = صوده ياشارجنسى
|| قوم كبرى = ستمقور. || قيا.
كارى = بوقلونك بيوكى، حربا.

گلرُخ } ص. فا. كل يگافلى.

گلرُنك } ص. فا. كل رنكنده.
كوزل بنه.

گلرُوى } ص. فا. كل
يوزلى، كوزل.

گلزار } س. فا. كل آغاجلىرى
چوق محل، كلك، كل
بانچه سى.

گلَس } س. فا. كيرج طبا.
شى.

گلستان } س. فا. كل بانچه سى،
كل آغاجلىرى چوق
بانچه. [فارسيمده شيخ سعدى،
شيرازينك مشهور بر تأليف
اديسنك عنوانيدر.]

گلسى } ص. عر. ئ: كلسيه. ار.
كيرج طاشى قيليندن
اولان: حجر كلسى؛ اراضى
كلسيه.

گلش } ص. باشنده كل اثر لرى
بولنان، كل باشلى، طا.
سلاق.

گلش } س. ۱. گلمك ايشى،
گلمه، ورود، اياپ: او-
نك بووقته كلشى سببىزدكلدر.

۲. طرز، طور، صورت.
|| گلشى كوزل = راست كله،
طبيعى حالنده، هر نصل بولند.
يسه، دفت واهتمام اولمقسنين:
گلشى كوزل بر قيافته، صاجلر-
بني كلشى كوزل بر افشيدى.
[«كلشات» صورتنده جمى
واستعداد وروش معناسنده
استعمالى كولجدر.]

گلشَمك } فل. ۱. يتشمك،
بيومك، بوى آتمق:
بو آغاج، بواكين كوزل گلشدى.

۲. ايشلمك، سميرك: سياحت
كنديسنه يارامش خيل كلشمش.
گلشَن } س. كل بانچه سى، كلك،
كلزار. || كلشن سراى =
كل بانچه سى ايچنده كوشك.

گلعدنار } ص. فا. [فا. گل = م-
عر. عذار = يثاق اكل
يگافلى، كوزل چهره لى.

گلغچه } س. فا. كل غنچه سى،
هنوز آچلماش گل.

گلغام } ص. فا. [گل = م- قام =
رنك] گل رنكنده او-
لان، بنه.

گلقت } س. عر. ۱. زحمت،
مشقت، زحمتلى سعى و
عمل، آغر وظيفه: فائده لى بر
ايشدر لکن كلفتى چوقدر؛ او
قدر كلفته كيم قاتلانير؟ ۲. لزو-
مسز زحمت و مشقت، يهوده
يورغوناق، قولای ياپلسى، كمن
بر ايشك زحمتلى بر صورتده
اجراسى: بويله شينئرله اوغرا-
شوق كلفتر؛ بو كلفته نه لزوم
واردر؟ ۳. كندينى زورلايه-
رق زحمتله ايش كورمه، اوزنه-
رك ياپيلان ايش، سلاست ضدى:
اونك اشعارنده كلفت واردر؛

كفتله سويليانين شعر بلليدر . ۴ .
 رسى معامله ، اوزون اوزا -
 دى به تشريفات ، تكييفلى معامله :
 آره مزده اويله كفتله هيج لزوم
 يوغيدى .
 { ص . ۱ . زحمتسز ،
 كفتسيز } مشقتسز ، قولاي : پك
 كفتسز بر ايشدر . ۲ . مراسم و
 معاملات رسميه دن عارى ، ساده ،
 تكييفسز : كفتسز بر ضيافت
 ويردى . ۳ . كندىنى زورلا .
 مقسزين بايلان ، سايس ، طبيعى :
 كفتسز شهر .
 { ص . ۱۰ . زحمتسز -
 كفتسز جه } جه ، قولايجه جق :
 كفتسز جه بر ثروته قوندى . ۲ .
 تكييفسز و مراسم رعات او -
 لمقسزين : سز دن كفتسز جه بر
 ضيافت ايسترز .
 { ص . ۱ . زحمتلى ، مشقتلى ،
 كفتلى } زور : پك كفتلى ايشدر .
 ۲ . معاملات رسميه ايله ، بر جوق
 مراسم اجرا اولنان : بزكفتلى
 بر ضيافت ويردى ؛ اوقدر كفتلى
 استقباله نه حاجت ؛ ۳ . كندىنى
 زورلا مغله ايلان ، طبيعى وسليس
 اوليان ، زحمتله وجوده كن :
 كفتلى اشعارده هيج بر لذت
 يوقدر ؛ ياكيش يازميورسه ده
 يازدينى شيشلر پك كفتليدر ؛
 مصنع لکن كفتلى بریت .
 { ص . فا . گيل = م .
 گلفشان } فشاندن = صاچق]
 كل صاچان ، اطرافه كل طا -
 غيدان .
 { ص . ۱ . كل ياره لرى كى
 كلك } پوللرى و يابوش و چيلاق
 يرلى اولان : كلك درى ؛

كلك مصر . ۲ . قيلسز ، چيلاق :
 كلك طولوم . ۳ . ناتمام ويا سرى
 يومرى قالمش ، پيج : كلك يمش .
 ۴ . قاون قارپوز ، بوستان . [بو
 معنايله آنا طولیده مستعملدر .]
 { س . نهر لرده و على
 كلك } الخصوص دجه ده ايشلر
 برنوع سال كه اوفورلمش طولو -
 ملر اوزرنده طورور : موصلدن
 بغداده كلك ايله كيتدك .
 { س . فا . قلم ، خامه ، براهه :
 كلك } فلان منشينك اثر كلك
 بلاغيتدر .
 { س . فا . كل آغا جربله
 گلگشت } مزين تفرج محلى :
 كلگشت مصلا .
 { ص . فا . كل رنگنده ،
 گلگون } پنبه : يگا قلىر كگلگون
 اولمشيدى .
 { يا گوللابى . س . با :
 گلابى } كلابى .
 { س . كل علتته مبتلا اولمه ،
 كلك } كل علتى ، سعهقه : اونك
 كلابكى بلليدر .
 { س . گل یرى ، گل آغا -
 گلك } جلربنى حاوى محل . كلزار ،
 كلستان .
 { س . با : كله .
 گله }
 { ص . كل علتته مبتلا ، كل :
 كلى } كلى بر چوجق .
 { ص . گل ايله مزين : گلبلى
 كلى } چيچكى .
 { س . لاخنه ، قاپوسقه . [آنا
 كلم } طولیده مستعملدر .]
 { س . ج . عر . فد : كله . با :
 كلم }
 { يا گلبج . س . یرى باليق
 گلبج } فيليغى ، بيوك باليقرك

فيلجق مقامنده اولان كيمكى .
 { فل . مض : گلبر ، گلور .
 كلمك } ۱ . برى به حركت ايتك ،
 مجى ، ورود ، اياب ، آمد : پدرم
 دون كلدى ؛ هر اقسام اوه كلير ؛
 چوجق لر شمدى مکتبدن كله جكدر .
 ۲ . كرى دنمك ، عودت ، رجوع
 ايتك : كيدوب گله = عزيمت
 وعودت ؛ كيتديكى پردن گلز ؛
 كيت اما چابوق گل . ۳ . كيرمك ،
 حاول ايتك ، باشلامق ، اولق :
 ياز گلدى ؛ رمضان گليور ؛
 تعطيل ، امتحان گليور . ۴ .
 يتيشمك ، وصول ، موصلات ايتك :
 واپور قاچده كلير ؛ کروان يارين
 گلير . ۵ . ظهور ايتك ، پيدا او -
 لمق ، تبادر ايتك ، حاصل اولق :
 كنديسنه بر آيلاق گلدى ؛
 ايكي گونده بر صيته گلير ؛
 خاطر مه ، عقلمه گلدى . ۶ . طو -
 قنق ، اصابت ايتك ، راست كلك :
 باشنه بر طاش گلدى ؛ كنديسنه
 بر مصيبت گلش ؛ گلن چكيله .
 ۷ . اويق ، اويغون و موافق
 اولق ، ياقيشق ؛ بو پالتو بگا
 گلز ؛ بو قيافت بنم ياشده بو -
 لنانلره گلز ؛ بو حساب ايشكره
 گليرى ؛ ۸ . تصادفاً اولق ، بو -
 لنتق ، چيتمق ، تصادف ايتك :
 او چيزمه بگا طار ، قيصه گلدى ؛
 يدكيم يمك معده مه آغر گلدى ؛
 ياغان ياغمور مزرواته چوق انى
 گلدى . ۹ . گوريمك ، ظن او -
 لنتق ؛ بو يول بگا پك اوزون
 گلدى ؛ بو ميوه سزه آجى
 كلدى مى ؛ بگا اويله گليور كه =
 ظن ايديورم . ۱۰ . چكيمك ، تحمل
 ايتك ، طيانق ؛ بو آت بوكه گلز ؛

بن چوق يورمكه گلم؛ او آدم شاقه به، لطيفه به گلز. ۱۱. انتاج اولتق، نتيجه صورتيله حاصل اولتق، منجر اولتق: بوندن نه گلير؟ بوندن چوق شئ گه بيلير؛ بو حال نه دن گلير. ۱۲. مصاب و دوچار اولتق، اوغرامق: آمه كلك؛ آمه كله جكسكز. ۱۳. ايراد اولتق، واردات و حادثات صورتنده حاصل اولتق: چفتاكلدن، عقاردن، وقفدن كنديسنه سنده بر قاچ بيك غروش گلير. ۱۴. قبول ايتك، موافقت ايتك: عاقبت بنم سوزمه كله جكسكز؛ اوده بنم رأيمه گلدی. ۱۵. قابل اولتق، اويتق: حساب، قله، املايه، تعريفه گلک = قابل حساب، قابل تحوير، قابل تعريف اولتق. ۱۶. صدور ايتك، صادر اولتق: بندن اوله ايش گلز؛ او آدمدن بويله بر ايش كله بيليرمي؟ ۱۷. يالاندن گوسترمك و يا گوريتك: كور-مزدن كلك = كورمزكي اولتق؛ بيلزدن كلك = بيلز كبي اولتق، تجاهل ايتك. || ارقه دن كلك = تعقيب، اقتفا ايتك. || آشاغی كلك = ۱ ايتك، نزول ايتك. ۲. بيلتق، دوشك. || آغره گلک = گوجه گيتك، باعث انفعال اولتق. || الدن گلک = قابل اجرا و ممكن اولتق، دائرة اقتدار دا-خلنده اولتق: بو ايش بنم المدن گلز = بن اجراسنه مقتدر دكلم؛ الدن كن = دائرة اقتدار داخلنده اولان، قابل و ممكن اولان؛ الدن گلفي دريغ ايتمه ملي، باعلي؛

الدن نه گلير؟ = نه بايله بيلير؛ || اله گلک = ۱. اخذ و گرفت او. لنتق، طولتق. ۲. تحت تصرفه چكمك، تصرف اولتق، ميسر اولتق: بويله بر مال قولاى اله گلز (چكمز). || املايه كلك = اصلاح و افلاح اولتق. || ايجرى گلک = گيرمك، دخول ايتك. || ايجه گلک = كوكله طوغمتق، سنوح ايتك. || ايشه گلک = يارامق، قابل استعمال اولتق. || ايلرى گلک = استنتاج اولتق، نتيجه چيتمق، نشأت ايتك: بو حال نه دن ايلرى كليور؛ || ايلرى كان = اشراف و اعياندى اولان: قصبه نك ايلرى كلنلرى = اشراف و اعيانى. || ايمانه گلک = ۱. ايتامق، اهتدا ايتك. ۲. مجب. عاقبت طوغرى بي قبول ايتك، قاتمق. || باشه كلك = ۱. اوسته چيتمق، تصدرايتك. ۲. وقوع بولتق، طارى و مسلط اولتق: باشمه حال، بلا گلدی؛ باشمه گلفي بيلسه كز؛ باشمه نه ل كلدی. || باش طاشه گلک = نادم و پشيمان اولتق. || بر آره به گلک = طو-پلانق، بريكمك، اجتماع ايتك. || بورندن كلك = كوريلن ايلك اونى تعقيب ايدن بر كدرله احا اولتق: دونكي اكلنجبه اقسامكى وقوعانله بورنغزدن گلدی. || آنامدن امديكم سوت بورنمدن گلدی = چوق عذاب و اذيت چكدم. || گلوب چاتمق = حلول ايتك. || چكى به كلك = يارامق، توافق ايتك. || چيقه گلک = بردن و آكشيزين ظهور

ايتك. || حقتدن گلک = ۱. بجره بيلك. ۲. ضبط ايتك، غلبه چالمق: بن اونك حقتدن گله بيليرم. || خوش گلک، خوشه گلک = بكننك، حظ ايدمك: بكا بوير خوش كلدی؛ بوراسى چوق خوشمه گلدی (گيتدی). || خوش گلدی كز = كلنله نحيه و دعا تعبيريدر. || ديك گلک = قارشى طورمق، سر كلك ايتك، عناد حيقله مخالفت ايتك. || ديله، ديلاره گلک = كوتيلكله شهرت بولتق، بادی قيل و قال اولتق: اوسيدن طولايى ديله گلدی. || راست گلک = ۱. تصادف ايتك. ۲. ميسر اولتق: ايشكز راست كلسين. || طولايه كلك = اغفال اولتق. || عهد سندن گلک = اجرا ايده بيلك، بجرمك. || قارشى گلک = مخالفت ايتك. || قاله گلک = ذكر و سانه شايان اولتق: او ايش قاله گلز. || قله گلک = تحرير اولنه بيلك، شايان تحرير اولتق، اهميتى اولتق. || گلوب كيتك = موارد ايتك، تردد ايتك. || كنديسنه گلک = آيتق، افاقت بولتق، اتباه ايتك. || لازم گلک = ۱. ايجاب و اقتضا ايتك: لازم گلير كه بويله اولسون. ۲. نشأت ايتك، استنتاج و استنباط اولتق: بويله اولورسه نه لازم گلير؟ || وجوده كلك = تحصيل ايتك، پيدا اولتق، وجود بولتق. || يان گلک = غائله سز اولتق، كيفنه باقىق. || يرينه گلک = اجرا اولتق، يرني بولتق: ويرديك كز اسر يرينه گلک ايجون. || يوله

گلك = يولنه كيرمك، كسب نظام
ايتك. || افعال معاونه دن اوله رق
صيغه التزاميه دن صكره استقرار
واسكيدن برى وقوع و حدوث
بيان ايدر : اوله گلكش = اسكيدن
اويله اولمش ؛ او قونه گن درس لر =
اوتنه دن برى او قونه مسمى معتاد او.
لان درس لر؛ يازيله گن محركات =
اوتنه دن برى يازلسى معتاد اولان
محركات. || مضارع منفينك مفرد
غائبنه « دن » اداتى كيرد كدن
صكره تعاقب ايدن « گلك » فعلى
عربيه كى تفاعل بابى كى يالاندن
كوستريش بيان ايدر : كورمزدن
گلك = كورمزد كى اولمق ، تعامى
ايتك ؛ ييلزدن گلك = ييلزد كى
اولمق ، تجاهل ايتك . غلط اوله رق
بين العوام مثلاً « كورمه من -
لكدن » و « ييله من لكدن » گلك
صورتنده ده قوللا نيلير . [

گلكمه { س. عر. ج. كلات ، كلم .
۱ . معنالى لفظ ، افاده مرام
ايچون قوللا نيلان سوز لرك بهرى :
صرفده كله اسم و فعل و حرف
اوله رق اوچه آيريلير . ۲ . سوز ،
لقردى ، كلام : كله طيبه = تطيب
خاطر ايدنه جك كوزل سوز .
|| كله بكمه = هر سوزى آريجه
و هيچ برينى آتلامقسزىن (ترجمه
ايتك) : كله بكمه ترجمه = ما لا
ترجمه نك ضدى . || كله الله ، كله
توحيد = ۱ . « لاله الا الله محمد
رسول الله » كلام شريفى ، دين حق ؛
اعلاى كله الله = دين حقا نشر
و تعميمى . ۲ . نفع ربانى ايله حاصل
اولان حضرت عيسى (عم) . =
ج . موثوق الكلم = سوزينه اينان .

نيلير ، معتمد . || نافذ الكلم =
سوزى چكر ، نفوذلى .

گلكمه { س. كلك ايشى ، ورود ،
} مجبى ، . باب . با : گلك .
= ص . ۱ . گلكش ، وارد : يكي
گلكمه ؛ آورو يادن گلكمه . ۲ .
يتشمه ، حاصل اوله : اصنافدن
گلكمه ؛ دولگردن گلكمه بر قلفه .
گلكن { يا گلان . ص . ۱ . كليجى ،
گلكن (كلكش ، آتى ، وارد ، واصل :
دون بورايه كلن آدم . ۲ . وقوع
بولان ، واقع : كلن چكيليير . || باشه
گلكن = عارض اولان . || گلكن
گيدن = ۱ . مسافر ، مهمان :
اونك گلكن گيدنى يوقدر . ۲ .
مارين و عابرين : قوناغى گلكن
گيدنه آچيقدر ؛ گلكن گيدن
اوغرار .

گلكنار { س. فا . نار چيچكى .

گلكنبه { س. قو يون ياناغى . [آنا
طوليدنه بر قصبه يه علم
اولشدر .]

گلكنبجه { ح . ۱ . نقل كلام اولند قده ،
اما ، ايمدى : سزك اورايه
كيتمه كره گلكنبجه ؛ او بجمه گلكنبجه .
۲ . صره سى كلكدكه : هر كسه
كول يوز كوسترير بكا گلكنبجه
چهره سنى ديكشديرر ؛ اگلكنبجه
ايچون داغما حاضر در ايشه گلكنبجه
خسته لغنى درميان ايدر .

گلكندر { س. يو . Kúlinδpros =
اسطوانه ، مردانه] اسكى
بر شراب اولچيسى .

گلكندرق { س.] ينه يو . Kúlin-
δpros دن] طبع ما كينه
لرنده مركب آلوب و يران
اسطوانه ، مردانه .

گلكنك { س. با : كولو نك .

گلكنگينين { س. فا . [گل = م .
انكبين = بال] بائ ايله
گل يپراغندن مركب بر جنس
طاطلى .

گلكنمك { ج . گلكمك واقع اولمق ،
ورود ايدلك : بو وقتده
گلكنيرى ؛ اورايه بر ساعتده كيد .
يلوب گلكنير .

گلكور { س. با : گلير .

گلكه { س. فا . ۱ . باش ، رأس ، سر ،
قفق : خيدودك كله سنى آلديلر ؛
كله سنه بر شمار اوردى . ۲ . باش
كسى يو وارلاقجه شى ؛ بر كله
شكر ، بر كله لاخته ؛ كله پينيرى ،
كله شكرى . || كله قولاق برنده =
مشكل ، مقانى .

گلكه { س. فا . با : كلاه .

گلكه { ح . [« گلكمك » فعلندن صيغه
التزاميه نك مفرد غائبدر]
راست گله = تصادفى ؛ تصادفاً .
|| گله گله ، سرور زمانه ، گيت
گيده ، تدريجاً . || طاوله اويوننده
اورغون طاشى اولوب كلن زار .
ده آچيق يروا مافله اوبر نوبتى
بكلمك مجبوريتنده بولند قده
قوللا نيلير . || « كل ها » دن
مخفف صورتيله ده قوللا نيلير .

گلكه { س.] « كوله » يازمغه حاجت
} يوقدر] طوب مرهمسى كه
وقتييله دميردن يو وارلاق و
شمدى اكثرثيا چليكدن اسطوا .
نى واوجى سيورى اولور : كله
آتمق ؛ كله ياغديرمق .

گلكه پوش { س. فا . باش كسوتى
} وعلى الخصوص باشك

تپه سنی اورتن و باشه یاپشان
یووارلاق و خفیف طاقیه که قا.
وغك آلتنده کییلردی.

گلّه جگ } ص. ۱. آتی، مستقبل،
اوگده کی، ایلریده کی :

گلّه جگ سنه : گلّه جگ یاز. ۲.
کله سی انتظار اولتان : گلّه جگ

آدم : اوه گلّه جگ گلینک ناصل
چیقه جنی مجهول . = س. ۱.

آتی، مستقبل، استقبال : گلّه.
جکی آنجق الله بیلیر. ۲. قضا،

قدر، یازیلی اولان شیء : گلّه.
جگ بوزلماز. ۳. گلمه، جچی :

گلّه جکی وار ایسه = اگر گلّه.
جکسه : گلّه جکی طوتارسه =

گلمه کالقیشرسه . = ج. گلّه.
جکیر = اخلاف، اعقاب.

کلی } ص. عر. ۱ : کلیه. [کل].
کلی } دن سمن. ۱. بتونه وعمو.

مه عائد و یا منسوب و متعلق،
عمومی، جزئی مقابلی : خسوف

کلی، کسوف کلی : آی و یا کو.
نشک کاملاً طوتلیسی : [مقابلی :

خسوف جزئی، کسوف جزئی].
قاعدۀ کلیه = استثناسی اولیوب

جمله عائد اولان قاعده، قاعدۀ
عمومیه . [«عمومی» دن فرقی

شودرکه : عمومی خصوصییه،
وبو ایسه جزئییه مقابل قوللا

نیلیر. ۲. چوق. کثیر، وافر :
بونلرک آره سنده فرقی کلی

واردر؛ کلی کتابلر آلمش.
کلی } ص. عر. با. کلا.

کلی } ص. عر. ۱. بتون بتونه،
بستون، کاملاً، تمامیه :

کلیاً انکار ایدیور. ۲. [جمله
منفیدهده [هیچ، اصلاً، قطعاً :

کلیاً گورمدم؛ کلیاً خبرم یوقدر.
کلیات } س. ج. عر. [فد :

کلیات } «کلیه» بومقامده قوللا.
نماز. ۱. برایشک تفرعاندن

صرف نظرله هیئت عمومییه سی،
طوپدن اولان قسم وجهتی : او

کلیات امورله مشغولدر تفرعانه
کیریشه مز. ۲. برشاعر و یا مؤ.

لفک کافۀ تألیفاتی، مجموع آثاری
وعلی الخصوص آثار ادبییه سی :

کلیات سعدی، کلیات جامی؛ ابن
سینانک کلیات آثاری.

کلیت } س. عر. [تعبرات عر.
کلیت } بیهده «کلیه» صورتنده

ده قوللا نیلیر] ۱. برشیک عمومی
اولسی، بتونک، شاملیت : خسو.

فک کلیتی = کلی اولسی؛ بو
قاعدۀ نک کلیتی = عمومی اولسی.

۲. کثرت، و فرت، طوپدن او.
لان شیک حالی : بوسنه ذخیره

کلیت اوزره اولدی؛ کلیته قو.
یونلر گلدی؛ کلیته اشیا آلدی.

|| بالکلیه = بتون بتونه.
کلیت } ص. چوق، وافر، بول :

کلیت } آناطولیدن کلیتی ذخیره
چیقه بیلیر.

کلید } س. فا. [یو. Κλειδ]
κλειδ } δός; κλειδ } = آناختار]

۱. آناختار، آچار، مفتاح.
۲. تر. هرکس طرفندن آچلما.

مق اوزره قپو و صندق و سائره.
یه طاقیلان دمیردن ماکینه لی

بر آلت که آناختارله آچیلوب قپا.
نیر، قفل : کلید طاقق، اورمق؛

کلید آلتنده طومق؛ اوراده هر
شیء کلید آلتنده در؛ اصمه کلید =

اکرتی کلید که حلقه لره طاقیلیر.
کلید اوتی = دال و یارقلری

چکلدجه چیقار بر جنس اوت.
|| ع. زنجیر کلیدی = ایکی بوی

زنجیری بر برینه ربط ایدن حلقه.
|| بر برینه کلید = بر و یا بر قاچ

کشینک یکدیگر یله ارباطلری.
کلید جگ } س. ۱. کوچک

کلید، قفل صغیر.
۲. ع. قایق کورکنک کچیرلد.

یک دلیکی نخته.
کلید کتمک } فته. [زبازدی :

کلیتکم } کیتتمک] کلید و
آناختارله قپادیرمق : آخورک

قپوسنی سایسه کلید کتملی.
کلید لیمک } با کلیدله مک . فته.

کلید } [زبازدی : کیتله.
مک] ۱. کلید و آناختارله قپامق :

قپوی کلید لیوب یاتمشیدم. ۲.
بر برینه کچیرمک، باغلامق : پار.

مقربتی کلیدلش طور یوردی.
کلید لیمک } فته. فل. [زبازدی :

کلید } کیتلیمک] کلید و
آناختارله قپانمق : او اوده کلار

کلیدلیمز؛ بو کلید بوزلش کلید -
لیمبور. ۲. بر برینه کچیرمک و یا

کچمک : پارمق کلید لیمک؛ دیشلر
کلید لیمک = بر برینه کچمش کچی

صیقیشوب طورمق که صوتوقدن
و یا قورقودن اولور.

کلیدی } ص [زبازدی : کیتلی]
کلید و آناختارله

قیانمش، قپالی : او اوطله، کلار
کلید لیدر. ۲. بر برینه کچمش و یا

کچمش کچی صیقیشمش : پارمق
دیشلری کلیدی طور یوردی.

کلیر } یا گلوز. س. ایراد، وار.
کلیز } دات : آیده بش اون لیرا

کلیری واردر.
کلیر } س. ساز، قامش. ص.

کلیر } کلیر بالینی = سازان با.
لیفنگ بر نوعی.

کلیمان { س. سازق، قامشلق
یر. مر.

کلیس { س. بر نوع صوکلری.
|| کلیس بالینی = باین
بالینی دینان طالتی صو بالیفتک
بروعی.

کلیسا { س. فا (یو. *Εκκλησία*)
— تر. زبازدی: کلیسه}

۱. خرساتیانلرک عبادتکاهی،
معبدنصاری، کنیسه. ۲. خر-
ستیانلرک ریاست مذهبیسی و
مذاهب مختلفه لرینک بهری :
شرق کلیسایی = اورتودوقس
مذهبی و بطریقخانه ریاست رو.
حانیسه سی؛ غرب کلیسایی = قنو-
لیک مذهبی و پاپانک ریاست رو-
حانیسه سی.

کلیدش { س. با : گلش.

کلیم { ص. عر. «کلام» دن
{ ص. ش. } کندیسنه سوز
سویلتیلن، خطاب اولنان، مخاطب.
ذ. || کلیم الله = حق تعالی حضرتلر.
ینک خطاب عزتته مظهر بیو-
ریلان حضرت موسی (عم).

کلیم { س. فا. ۱. اوتوریله جق
{ یره ویا یتاق آلتنه سر-
یلن و درویشلرک اوموزلرینه
طاشیدقلری اوفاق کچه و قالیچه،
سجاده. ۲. توکمز اوپه کچه سی،
خالینک اولکرسزی : آناطولی،
شهر کوی کلیمی.

کلین { س. ۱. اولنمکه حاضرلا-
{ نمش قیز و یا یکی اولنمش

قادرین، عروس، عروسه : کلین
آلفه کیدبورلر؛ فلان قیز کلین
اولدی. ۲. اوغل زوجه سی :
فلانک کلینی؛ فلان قادرین کلینشله اینی

کلینور، کلیندن ممنوندر؛ اوج
کلینی وارددر. || مج. ارمنی کلینی = پک
آغز حرکتلی. || کلین صاجی =
افتیمون دینان بر جنس نبات.
|| کلین فناری = الیککنج دینان
برجنس نبات. || کلین قوشی = بر
جنس بیوک طویفسار. || کلین
هواسی = پک راکد هوا. || یوزی
یازبلی گلین کبی قالمق = بوشنه
انتظار ایتک.

کلینجک { س. ۱. کوچک کلین.
۲. صاگماربوغندن
پک کوچک و اینجه اوزونجه بر
حیوانجق که صاریلی بیاضلی
اولوب قورو دیوارلرک دلیکلر.
ینه قاچار و طاقو یومورطه و
پلیچلرینه مسلط اولور، ابن عرس.
۳. چایرلده یتیشر پک قرمنزی
برجنس چچک که معالجه ایچون
شروب و رچانی یاپارلر، چول
لاله سی، قیزالاق. || کلینجک با.
لیفی = بر جنس لشدید بالیق.
|| کلینجک علتی = استسقاء عمو-
می.

کلینلک { ص. ۱. کلینه لایق و
مناسب یا خود مخصوص :
گلینلک انواب؛ گلینلک اوپه. ۲.
گین اولق سننده بولنان،
یتیشمش : گلینلک قیز.

کلوی { ص. عر. ئ. کلویبه.
{ ط. ت. بوگرگه
منسوب و متعلق. || کلوی
الشکل = بوگرگه شکل و صو-
رتنده اولان.

کلیه { س. عر. ت. کلیتین. ت. ش.
{ بوگرگه (بوبرک). || ط.
التهاب الکلیه، ذات الکلیه = بو-
گرک لک الیه بالانم سندن عبارت

کلت. || حصاة الکلیه = بوگر-
کده طاش حاصل اوله.

کم { ص. فا. ۱. آز، ناقص، نقصان،
{ اکسیک. ۲. کونی، فناء،
ردی : کم سوز.

کم { ک. عر. قاچ، نه قدر. ذ.

گم { س. آتک آغزینه اوریلان
{ دمیردن آتک باشنک اطرا-
فنه دوتن قایشلرله وبوکا مربوط
دیزگینله قوللانیلوب حیوانی
ضبط ایدر و ایستیلان طرفه
چویرر، لجام، لکام : حیوانه گم
اورمق؛ حیوان گم آلمق =
قبول ایتک. || گمی آزی یه
آلمق = سرکشک ایتک.

گم { س. سنذ. عر. جم : اکام. نبا.
{ چچیک کاسه سی، قابجخی.

گم { س. سنذ. عر. جم : اکام. لباس
{ قولی، یك، آستین.

گم { ص. عر. { ضمیر متصل جمع
{ مخاطبیدر } سز، سزک، سزه
سزی : سلام علیکم = سزک
اوزرکزه سلام اولسون. { یالکز
بویله بعض تعبیرانده بولنور. }

گم { ص. فا. غائب، ضایع؛ کم
{ شده = غائب اولمش : گم
کرده = ضایع ایتمش.

گم { مه. «کوم» مهله سیله برلکده
{ قوللانیلوب تردله سولیکه
و سولیدیکنی بیامه مکه دلالت
ایدر : کم کوم ایتدی بر جواب
ویره مدی.

گما { ح. عر. { کبی دیمک اولان
{ «ک» حرف جریله «ما»
اسم موصولندن مرکبدر آنته که،
اولدیفنی کبی : کماکان = اولدیفنی
کبی، اسکسیسی کبی، بلا تغییر؛ کافی

السابق = اسکسی کبی؛ کابنخی =
 کرکی کبی، لایق وجهه؛ کاهی
 حقها = حقیله. [یالکز بویله
 تعبیرانده قوللانیلیر.]
 کمال { سنه. عر. جم. کالات. ۱.
 ابرگینلک، پیشکینلک، اوله:
 کال بولمش، کاله ایرمش میوه.
 ۲. نقصانسلق، تاملق، مکملیت،
 کثرت؛ کال اهمتامله؛ کال مر.
 حمتندن؛ کال عظمتله. ۳. عمر
 بشرک پیشکینلک زمانی، کنجلیکدن
 صکره و اختیارلقدن اول اولان
 حال که اوتوز ایله اللی یاشلری
 آره سنده در؛ سن کاله واصل
 اولق؛ سن کالده بولنان آدم.
 ۴. انسانک معلومات و حسن
 اخلاجه نقصانسر و مکمل اولسی،
 فضل و هنر، علم و فضل؛ ارباب
 کالدن برذات؛ فضل و کال صاحبی.
 [جمعی ده باشلیجه بو معنا ایله
 مستعملدر؛] کالات بشریه؛
 اکتساب کالات ایتمک. ۵. تر.
 دکر، قدر، بها، قیمت؛ بونک
 کالی نه در؛ کالی بش پاره ایتمز.
 کمالسیر { ص. دکر سز، قیمتسز،
 بوش، نافله.
 کمان { س. فا. ۱. یای، قوس؛ تیر و
 کان = کان = اوقله یای. ۲. معروف
 کریشلی چالغی؛ کان چالمق. ۳.
 یایه مشابه مختلف آلات و اد.
 وات. = ص. یای کبی کوزل
 بیچیمی [قاشه وصف اولور؛]
 کان ابرو = یای قاشلی، قاشی یای
 کبی اولان.
 گمان { س. فا. ۱. صانمه، ظن،
 ایشکیل؛ وهم و کان. ۲.
 شبهه، شک، ریب؛ بی گمان =
 شبهه سز.

کمانچی { س. کان دینلن چالغی یی
 یایان ویا چالان آدم.
 کمانچه { س. فا. [تر. زبازدی؛
 کمنجه] کوچک کان صو.
 رتنده بر نوع چالغی.
 کمانکش { س. فا. ۱. یای قو.
 اللانوب اوق آتان
 آدم، قواس. ۲. کان چالان
 چالغیچی.
 کمانه { س. فا. ۱. کان و کمانچه یایی.
 ۲. مثقب یایی.
 کمانی { س. فا. کان چالان چالغیچی.
 کمنبضاعه { ص. فا. [فا. کم = آز.
 عر. بضاعه = سرمایه]
 ۱. سرمایه سی آز، سرمایه سز.
 ۲. مح. معلوماتی ناقص، چوق
 اوقومامش.
 کمنها { ص. فا. [کم = آز. بها =
 قیمت] قیمتی آز، قیمتسز.
 کمپایه { ص. فا. [کم = ناقص. پایه =
 رتبه] رتبه سی دون، قدر
 و اعتباری آز اولان.
 کمتر { ص. فا. [« کم » دن ستمق].
 دها دون، دها آشاغی بو.
 لنان، مادونده اولان، احقر؛
 کتر قوی. || اثر. تواضع طرفیله
 متکلمدن کنایه اولور؛ کمتلری.
 کمترانه { ص. فا. احقرانه، عاجزانه
 [متکلمدن کنایه اولور؛]
 سوی کترانه مه ارسال بیور.
 ریلان؛ نامه کترانه م. = ح.
 حقیرانه، عاجزانه؛ کترانه تقدیمنه
 جرأت قلندی.
 کمتری { ص. فا. متکلمدن کنایه
 اولان عاجز و احقره
 منسوب، عاجزی، احقری؛
 اشعار کتری؛ سوی کتری یه.
 کمتترین { ص. فا. [« کتر » دن
 مبالغه صیغه سیدر] ا ک

کوچک ویا آلچاق و حقیر؛ بنده
 کترین؛ کترین بندکان.
 کمنخا { س. فا. بر نوع اپیک قاش.
 کمنخاجی { س. اپیک قاش طوقو.
 کمن { س. فا. ۱. قوشاق، منطقه.
 [لسانمزده بر قاچ دفعه صا.
 ریلوب باغلانان قوشاغه کمر
 دنیلوب بلی یالکز برکره صاران
 وطوقه الله باغلانانه دینیر؛]
 صیرمه لی کمر؛ قایش کمر. ۲.
 قیو و بنجره کبی بر آچیقلنک
 اوستنده نصف دائره شکل ماما.
 ریسی، طاق؛ قیو، بنجره، کو.
 پری، صو یولی کمری؛ اوج کمرلی
 کوپری. || آلتین کمری = ایچنه
 آلتین طولدر ریلوب بله صاریلان
 یولچی کمری. || کمر بسته = بلنی
 باغلامش، خدمته حاضر لامش،
 برینک خدمتته حصر وجود ایش
 اولان. || کمر پاطلیجانی = اوزون
 ایچنه پاطلیجان.
 کمر اه { ص. فا. [کم = غائب. راه =
 یول] یول. ۱. یولنی غائب
 ایش، ضال. ۲. طوغری بو.
 لدن صاعمش، ضالتهده قالمش.
 کمر اهلق { س. ضاللات، طو.
 آدمک حالی.
 کمر اهی { س. فا. کمر اهلق.
 کمر بند { س. فا. کمر باغی.
 کمر تلک { س. و.
 کمر جک { س. بورن و کوز و قو.
 لاق قیقرداغی.
 کمر دک { س. قو یروغک کیمکی
 قسیمی.

گمرک { س. با : گومروک .

گمرگاه { س. فا. کمریری، کمری } باغلانان یر، بل.

گمرلک { س. بعض صنعتکیرلک و سالجیرلک بارداق و فینجانلرینی قومق ایچون بله باغ-لادقلری تختهدن نیم دائره شکلنده و کوزله منقسم قوطی .

گمرلی { ص. ۱. کمری و یا کمر- لری اولان : کمرلی پنجره، قیو، کوپری ؛ اون کمرلی بر کوپری . ۲. کمر شکلنده، کمر کبی، مقوس : کمرلی بورن .

گمرمک { فت. فاره کبی دیشله او- ایتمق : کیمکاری گمروب طور یوردی ؛ فاره تختهدن بی کمر- یوردی .

گمرتمک { ج. دیشله او بولوق : نمز. = فل . ۱. (آت) گمنی چیکتمک : بو آت گمرنیور . ۲. دیشلری غیجیقلامق : گمرنوب طور یوردی .

گمره { س. بجی کوی کوکرته سنک عرضاً وضع اولنان کیریشلری . || کمره استقامتی = کمینک عرضاً استقامتی و او وضعیته کورینیثی .

گمره { ص. فا. با : گمره .

گمریجی { ص. دیشله سرت { س. دیشلری اویان : گمری- یجی حیوانلر = حیوانات قاضمه .

گمسه { و کسنه . با : کیمسه .

گمش { یا گموش . با : گوموش .

کعیار { ص. فا. [فا. کم = اکسیک . } عیار = م [عیاری یعنی وزنی نقصان (سکه)، اکسیک آنچه .

گمکشته { ص. فا. [گم = غائب . } غائب اولمش، ضایع .

گمکک { س. فنالق ، کوتیلک ، اضرار، سؤ : کملکه قار- شی ایلیک ایتمک ؛ کیمسه دن کملک کورمدی .

گممایک { ص. فا. [کم = اکسیک . } مایه = جوهر [اصلی و جوهری دون، قیمتسز، حقیر .

گمنام { ص. فا. [کم = ناقص . نام = آد] آدی اولیان، شهر- تسز، کیمسه نک بیلدیکی، مجهول .

گمنام { ص. فا. [گم = ضایع . } نام = آد] آدی باعش، اسمی اونودلمش ، کیمسه نک خا- طر لاملدیغی .

گمند { س. ۱. و قتیله دشمنی و آوده بعض حیواناتی طوتمق ایچون اوزاقدن آتیلان اوچی ایللیکی ایب که بوینسه چکدکن صکره چکملکه صیقیشیردی . ۲. کییک وساتره یولاری . ۳. عمر- زلف دلبر، جمعد : گمند زلفنه کرفتار اولدی .

گمنه { س. عر. ط. قره صو دینلن کوز علقی .

گمور { س. با : کومور .

گمسن { س. عر. بوندن غلط کمون } اوله رق لسا مزده کیمون دینلن تخم ؛ کون بری = قره مان کیمونی .

گمی { س. صو اوزرنده سپر و حر کته مخصوص بیوک تکمنه

که انواعی پک چوق اولوب هربری براسم مخصوصه مسمار، سفینه، کشتی، مرکب : یا کمن کیمی = یا کمنه و روزکار قوتیله حرکت ایدن اصل کبی ؛ چرخ، آتش کیمی = واپور دینلی که بخار قوتیله کیدر ؛ تجار کیمی = اشیا و ذخائر و ساتره نقلنه مخصوص اولان ؛ حرب کیمی = بجرا محابره به مخصوص دولت کیمی، سفینه حربیه ؛ کبی دیرکی، سرنی، یلکنی و ساتره ؛ کبی به بدمک = ایچنه کیرمک ؛ کبی قالمق = حرکت ایتمک ؛ کبی باعق = غرق اولوق . || کبی خواجهمی = کاتبی، وکیلخرجی . || کبی یتاغی = لیمان، محافظه ل قوی .

کمیاب { ص. فا. [کم = آرز یافتن = بولوق] آرز و نادر بو- لنور، بولغاز، نادیده، نایاب .

کمیته { س. عر. ج. کمیات . } [قاج دیمک اولان «کم» دن . — عربی ترکیبائده : کمیه .] ۱. مقدار، عدد : کمیته مجهول . ۲. د. [صرفده] برکله نک مفرد و یا تنبیه و جمع اولمی، عددجه اولان فرقی ؛ بحسب الکمیة = عدد و مقدار اعتباریله : بو اسم بحسب الکمیة جمعدر .

کمیت { ص. س. عر. ۱. قویو طور ی آت . ۲. قر- مزی و یا سیاه شراب . ذ .

گمیجی { س. ص. ۱. کمی قو- للانان آدم، کمی صا- حی، ملاح، قپودان، رئیس : کندیمی کیمیدر، پک ابی کیمیدر . ۲. بر کینک خدمتمنده بولنان آدم، طائفه ؛ کیمیلرک کندیلرینه

مخصوص قیافه‌تلی، تعمیراتلری واردرد. ۳. حرب سفائی خد. متنده وعساكر بحریه ساکننده بولسان آدم، بحریه‌لی: کمیچی اونیفورمه‌سی؛ کمیچی عسکر، نفر. || ج. کمیچی نوری = فرطو. نه‌لی هواده کمی دیرکار ینک اوجنده کورین الکتریق ضیایی.

گمیجیلک { س. کمی قول‌الاعتق فن وصنعتی، کمیچی مسلکی، ملاحظت: کمیجیلک زور بر ایشدر؛ قرق سنه‌دن بری کمیجیلک ایدیورم؛ کمیجیلکده مهارتی واردرد.

کمییک { س. انسان و حیوانک اصل کراسته‌سنی ومدار قوامی تشکیل ایدن بیاض و سرت ماده‌که بعض عضولده بر تک پارچه‌دن و بعضلرنده اوفاق اوفاق پارچه‌لردن مرکب اولوب مفاصل دینن بوغوملرله و سیکیئرلر و عضلاتله برلرینه مربوط اولدقلری حاده اونبار. لر، عظم، استخوان: قول کمیکی؛ باش کمیکی؛ ال، پارمق کمیکاری؛ کمیکارم آغریور؛ کمیکی قالین، کمیکی اینجه آدم؛ کمیک قیرلنی، چیقمق. || صوئوق کمیکه ایشامک = جوق تاثیر اتمک. || بر کمیک آتمق = کوپکه بر کمیک آتار کی جزئی برشی و برمک. || کمیک کبی، کمیک کسالمک = یک قورودن کنابه. || بردری بر کمیک = یک ضعیف و آریق. = ص. کمیکنن معمول: کمیک صاب؛ کمیک دوکمه. کمیکنن (ص. کمیکی اولمیان: گمیکیکنن) کیکننات؛ وجودینک

کمیکنن یری؛ کمیکنن حیوانلر = حیوانات ناصمه.

کمییکلی { ص. ۱. کمیکی اولان: یرینه اورما. ۲. کمیکی ابری، کراسته‌سی قوی (آدم).

کمین { ص. عر. پوصو طومش، پوصوده طوران، صاقلان. نان، کیزانن. ذ. = سذ. عر. پوصو: دشمن کمینده‌در.

کمین { ص. فا. با: کمینه.

کمینگاه { س. فا. پوصو یری، پوصو طوتیلان کیزلی.

کمیننه { ص. فا. حقیر، دون، عاجز: معروض بنده کیننه لر بدر.

کمیون { یا کمیون. س. [عر. قونیلان معروف تخم: کمیون قوقوسی.

کمیونلی { یا کمیونلی. ص. اینجه قارینشدریش: کمیونلی کوفته.

کمیونی { ص. کمیون رنکننده، آچیق زیتونی.

کن { ف. عر. [«کون» دن امر حاضر مفرد مذکر] اول. یالکز شو تعبیرده مستعملدر: کن فیکون = جناب حقاك اول بیورمسيله کاشناک اولسی، خلقت، خالقیت.

کن { ص. فا. [«کندن» فعلندن سمص. اولوب صتر. تشکیلنده بولسور] قوپاران، سوکن: کوهکن = طاعی قوپاران، بیقان.

کن { با: ایکن.

کنار { س. فا. ۱. قبی، چوره: بزرگ کناری: باغچه‌نک، چایرک کناری. ۲. ساحل، شاطی: دکن، ایرماق کناری؛ نهرک بر کنارندن اوبر کنارینه یکمک. ۳. اوج، گوشه، اوجرا یر: بر کناره چکلدی؛ گوشه ده کنارده. ۴. اطراف پروا. زی، چرچیوه، احاطه ایدن چیزکی و سائره: کتاب، رسم کنارلی. ۵. کتاب و یا مکتوب. یک کنارینه بازیلان شیء، حاشیه، هامش: او کتابک استفاده‌لی کنارلی واردرد. ۶. قوجاقلان. مه، آغوش: بوس و کنار. || در کنار. با: در کنار. = ص. قییده بولسان، اوجرا: کنار یر.

کنارجی { س. دکنز قییلرنده آولایان بالیقچی.

کنارسز { ص. ۱. اوجی او. یانسز، بیایان: ساحه سما کنار. سزدر. ۲. اطرافنده پرواز و چرچیوه یا چیزکی و چیچک کبی بر شیئی اولمیان: کنارسز خالی. ۳. هامش و خاشیه‌سی اولمیان: کنارسز کتاب.

کنارلی { ص. ۱. اطرافنده پرواز و چرچیوه کبی بر شیئی اولمیان: کنارلی باصمه؛ یشیل کنارلی بوغجه. ۲. هامش و حاشیه‌سی اولان: کنارلی کتاب.

کناره { س. فا. کنار، قبی.

کناس { سذ. عر. [«کنس» دن سمب] سوپوریچی، سوپورندیچی، چوبچی. ذ.

كُنَام { س. فا. بيان حيوان
ايحي. ذ. }

كُنَان { ص. فا. ایدن، ايديجي و
يا ايدهرك: ناله كنان =
فغان ايدهرك. ذ. }

كُناه { ياگنه. س. فا. آخرتجه
مستلزم مجازاة اولان
عمل، اثم، جرم: كناه ايتمك،
كناه ايشلك؛ الله كناهلمزى
عفو ايتسين؛ حيوانه اذيت ايتمه
كناهدر. || كناهى بويمه =
كناهى وار ايسه بكا عائد
اولسون. || كناهه كيرمك =
كناهكار اولق. || كناهنه كير-
مك = برينى بغير حق اتهام ويا
حقتده سوء ظن ايتمك: كناهمه
كيرمه. || بنى كناه = كناهى او.
لميان، قباحتسز، معصوم.

كُناهيسز { ص. كناه وجرم و
قباحتى اوليان، بنى
كناه، معصوم.

كُناهيسرلق { س. بيكناه و
معصوم آدمك
حالى، معصوميت.

كُناهكار { ياخودگنهكار. ص.
۱. كناه ايشاين،
آثم، قباحتى. ۲. سفاهت يو-
لنده بولنان (قارى).

كُناهكارلىق { س. ۱. گناه و
ايشلين آدمك حالى. ۲. فحش،
فاحشهك.

كُناهلى { ص. كناهى اولان،
اثم و قباحتى مستلزم
بولنان.

كِنَايَه { س. عر. ج: كنايات.
۱. طوغريدن طوغرى
يه سويلتموب طولاييسيله بر
معنا اگاده ایدن سوز: كناه

طريقيله سويلتك؛ شوتمير فلان
شيدن كناهه در. ۲. طولاييسيله
وطوغريدن اوليه رق سويلنلن
طوقناقلي سوز: برطاقم كناهه لرله
بكا طوقتمق ايستيوردى؛ او
كناهه لر هپ بكا عائد ايدى.
۳. د. ضمير واسم اشارت و
اسم موصول ايله مبهات كبي
بر معنايه مخصوص اوليوب هر
كس وهرشئ حقتده ايراد او.
لنه بيلن كله كه كله نك ويا اسمك
بر نوعيدر: كنايات بابى.

كِنَايَه لى { ص. طوغريدن اوليه.
رق طولاييسيله طو-
قان، بو صورتله طوقناقلي: بر
طاقم كناهىلى سوزلرله تعريضه
قالقيشدى.

كُنْبَد { س. فا. ۱. قبه، مدور
سقف ويا طاوان: جامع،
حمام، تره كنبدى؛ بر كنبدهالى.
۲. قبه سما: كنبد مينا قام. ۳.
مچ. بيوك ومدور قاقق: باشنده
بر قوجه كنبد وار ايدى.

كِنْت { كنتلك و سائره. با:
كنت و سائره.

كُنْج { ص. س. ۱. تازه، ياشلى
اوليان، شاب، جوان:
كُنْج آدم؛ كُنْج آت؛ كُنْج لرك
عائيدر. ۲. تازه، يگنى، كور-
به: كُنْج آخاج. || كُنْج ايريسى =
ايرى بويلى دليقانلى.

كُنْج { س. فا. خزينه، كنز،
دفينه.

كُنْج { س. فا. كوشه، بوجاق،
زاويه: كُنْج قناعت = قنا-
عت كوشهسى.

كُنْجَلْمَشْمَك { فل. كُنْج اولق،
كُنْجَلْمَشْمَك كُنْجَلْمَشْمَك قوت و

طراوتى آلق: ميروب بياغى
كُنْجَلْمَشْمَدِر.

كُنْجَلْمَك { س. ۱. تازهك، جوا.
نلق، شباب: دنيايه
كُنْجَلْمَك كبي نعمت يوقدر: كُنْجَلْمَك
قوتى. ۲. كُنْجَلْمَك زمانى، عهد
شباب: كُنْجَلْمَك خاطر مه كلدى؛
كُنْجَلْمَك بر دها كلز. || الله
كُنْجَلْمَكْنى باغشلاسون = كُنْجَلْمَكِيلَه
معمربلسين. || كُنْجَلْمَك طومق =
كُنْجَلْمَك زمانى كچيرمك: كُنْجَلْمَكْنَه
طوميمدى = كُنْج ايكن وفات
ايتدى.

كُنْجَلْمَك { فل. كُنْجَلْمَك،
كُنْجَلْمَك طراوتى
آلق.

كُنْجِيلَه { ص. فا. صيفان،
استيعاب ايدلين. ذ.

كُنْجِيْمَه { س. فا. خزينه، كنز،
دفينه.

كُنْد { ص. فا. ۱. قه نت، قيصه
ويچيمسز. ۲. كهمز، كور.

كُنْد { وقتده. س. قلعه، حصار،
اولوب، يالكز بعض شهر و
قصبه لرك اساميسى تركيبنده
بولنور: [تاشكند، سمر قند،
خوقند.] فارسيله دخى مستعمل
ايسه ده، اصلى تركجه در. [

كُنْدُم { س. فا. بوغداى، حنطه.

كُنْدُو { ك. با: كندى.

كُنْدَه { ص. فا. قوقش، متعفن.
ذ.

كُنْدَى { ك. اوز، ذات، نفس،
خود، خویش: كُنْدَى
كلدى؛ كُنْدَى دوشن آغلاماز.

اکثریا ضمائر شخصیه به مضاف اوله رق قولانیلیر: کندیم کور. دم؛ کندیمی کلدی؛ کندیکز؛ کندک؛ کندی ایله آلدی. || کندی باشنه = ۱. کند. یلکنندن کیسه تک امر ومدا. خله سی اولق سزین: کندی باشنه بوایشه قرار ویردی. ۲. یالکز، تک، کیسه باردیم ایتمک سزین: بر بانچوان کندی باشنه او قوجه بانجه یی اداره ایدیور. || کندی یی، کندینی بگنمک = خود بین اولق؛ کندینی، کند. یسنی بگنمش = خود بین، خود یسنم. || کندی یی، کندینی یلمک = خبیر و عارف اولق؛ کندینی بیلز = بخبر، غافل. || کندیندن کچمک = بانلق، غشی اولق. || کندینه کلک = آیلق، عقلی باشنه کلک. || کندی کندینه، کندی کندیمه، کندی کندیکزه وسائره = ۱. کندی باشنه، کندیلکنندن، باشقه سنک مداخله سی اولق سزین، خود بخود: او کندی کندینه کلدی؛ بن کندی کندیمه بویله بر ایشه قالدیمه مام. ۲. یالکز، تک باشنه: او قوجه یوکی کندی کندینه قالدیردی؛ او کتابی کندی کندینه یازدی؛ کندی کندیمه سویلدم = سویلندم؛ کندی کندینه اوتور یوردی. || کندیندن = کیسه طرفندن امر واجبار کورمک سزین: کند. یندن کلدی؛ بن بواشی کند. یمن یایدم.

کندیر } س. کنویر صاپیندن چیقاریلان لیف، قباچه

کتن: کندیر بزی. کندیلک } س. ذات، نفس: کندیلکندن = کندی باشنه، کندیندن، رأی خودله؛ کندیلکمندن = کندی باشمه، کندیمندن وسائره. (یالکز بوتعبیرده مستعملدر.)

کنز } س. س. ع. ج. کنوز. کنز } فا. «کنج» دن [خزینه، دینه.

کنز } س. (اسلاوجه: Kniaz) پرنس: قره طاغ کنزی.

کنعان } س. ش. م. شام سواحلندن خطه قدیمه سنک السنه سامیه. ده کی اسمی: ارض کنعان، فر. Chanaan. || پیر کنعان = حضرت یعقوب (عم) .

کنف } س. ع. ج. اکناف. کنف } ۱. طرف، ناحیه، جهت. ۲. مح. حمایه، تصاحب.

کنف } س. (ع. «کنیف» دن غلط) آباق یولی، آبدستخانه.

کنک } یاخود کونک. س. کر. میتدن صو یولنده مستعمل اسطوانه.

کنکر } س. بیان اذکیناری، اشک دیکنی.

کنگره } س. فا. قبه تک تپه سی، اک یوکسک یری.

کنوز } س. ج. ع. فد. کنز. کنوز } با: کنز.

کنویر } س. ۱. صاپندن کندیر اولان بر لیف چیقان بر نوع نبات زرعی. ۲. بو نباتک تخمی که قوش یمی اولور.

کنه } س. حیواناتک اته یاپیشوب قانلرینی امن تخته قوروسی کبی بر کوچک بوجک، صاقرغه: کوپک کنه سی. || کنه اوقی = حب السلاطین دینان بر جنس نبات. || بوغدای کنه سی = بوغدای یتتی. || کنه کوز = پک کوچک کوزلی آدم.

کنه } ح. با: ینه. کنه } س. ع. بر شینک فایتی، کنه } س. نهایتی، اک درینک ویا اک اوجده کی نقطه سی: کنه وار. مق = تمامیه واقف اولق.

کنه } وکنکار. با: کنه وسا. کنه } تره.

کنیز } س. فا. جاریه، خلیق.

کنیزک } س. فا. کوچک جاریه.

کنیسا } س. با: کلیسا.

کنیش } کنیشک وسائره. با: کنیش } س. ع. آباق یولی، آبدستخانه، ممشا.

کنیه } س. ع. ۱. (عربلرده) «ابو» و «ابن» ویا «ام» و «بنت» لفظلره باشلا. یان لقب: ابوحنیفه، ابن خلدون، ام سله کبی. ۲. [بزجه] بر عسکری ویا مأمورک اسمنی و پدینک اسمنی وخدمته تاریخ دخولیه بعض اوصافی مبین قیدکه مثک الشکل اوله رق بر صورت مخصوصه ده یازلمی عادت اولشدر: کنیه سنه مرا.

جعت ایتمک؛ کنیه سنی چیقارمق؛ کنیه بوصله سی، دفتری.

گو } یاخود گوی. ص. فا.
 گو } «گفتن» فعلندن سمص.
 اولوب صتر. تشکیله کیر [دین، سویلین : راستگو = طو. غری سویلین. || گفت وگو = دیدی قودی، قیل وقال.

گوار } س. فا. هضم : خوشگوار = هضمی قولای.

کواکب } سذ. جم. عر. فد : کواکب } کواکب. با : کواکب.

گوان } س. بر جنس دیکنلی اوت، قوغان دیکنی. || گوان اونی = قوغهلق، قوغان.

گواه } س. ص. فا. شاهد، طا. نیق. ذ.

گواهی } س. شاهدک، شهادت، طا. نیق. ذ.

کوب } ک. [چفتایجهده] هپ، بتون، جمله.

کوب } ص. فا. [«کوفتن» فعلندن سمص. اولوب، صتر. تشکیلنده بولنور] او. ران، دوگن، ضرب ایدن : لکد کوب = تکمه اوران.

گوبره } س. اسکی فشق، اراضی یه آتیلان حیوانات ترسی، زیل : بو طوبراق کوبره ایستر.

گوبره لک } فت. کوبره آتمق، کوبره ایله بسلک : تارله بی کوبره لک.

گوبره لیمک } ج. کوبره ایله بسلک، کوبره ویرلک : شوبانچه بوسنه کوبره لیمدی.

گوبره لی } ص. کوبره سی او. لان، کوبره آتمش : کوبره لی طوبراق.

گوبک } س. ۱. انسانک واکثر حیواناتک قارنرینک اورته سنده کی دلیکمی شکل که رحمد جنین ایکن باغرساق کبی بر رابطه ایله والده سنک جسمنه مربوط اولوب آناسنک قانی اورادن کندی بدننه دخول و جولان ایدر، سره، ناف : چوجفک گوبکنی کسمک؛ کو. بکنده بر صانجی واردر. ۲. لاختنه مارول کبی بعض سبزه و میوه لک اورته سی، مرکزی : مارول، صلاته کوبک باغلامق؛ قارپوز گوبکی. ۳. مج. اورته، مرکز، قلبگاه : تا گوبکننده؛ شهرک گوبکننده؛ ط. اوان گو. بکی؛ کچه، شال کوبکی. ۴. بطن، قرن، ذریت، نسل : بش کوبک احفادی. ۵. حیوانک کوبک جهتی پوستندن عبارت کورک، نافه. (بو معنا ایله صفت کبی ده قولانیلیر :) کوبک کورک. || کوبک دوشمک = کوبک ففتنه اوغرامق. || کوبک سوکلک = چوق زور کورمک. || کوبک طاشی = حمام کورته سنده گو. بک اوزرینه یا تیلوب کندینی اوغدیرمغه مخصوص مرمر دوشه لی یوکسکجه محل. || قادی کوبکی = بر نوع خور طاتیلی.

گوبکلیمک } فل. لاختنه وصالته کبی شیملر گوبک باغلامق : لاختنه ل دها کو. بکلیمدی.

گوبکلی } ص. کوبکی اولان، کوبک باغلامش : گو. بکلی مارول.

گوبل } ص. [بلکه ر. Κοπέλι دن] باجاسز جوجق.

گوبلر } س. کوچک وکنج زاغار.

کوپ } س. طوبراقدن بیوک و آغزی طار قاب، دستی و قوانوزک بیوک : صو کوپی، ترشی کوپی. || آلتین کوپی = پک زنکین آدم. || کوبه بیتمک = عفریت کبی حد تلتمک، پر غضب اولوب باغرمق.

کوپخانه } س. کوپلرک قوندیعی محل، مخزن.

کوپرُمک } کوپرتمک. با : کو. پورمک و سائره.

کوپری } یا کتوپری. س. ۱. بر طرفه کیمک ایچون کراسته دن ویا کمرل اوزرینه کارکیر یا دیر دن یول، جسر، قنطره، یل : کوپری قورمق؛ کوپریدن کیمک؛ اخشاب، کارکیر، طاش، دیر کوپری؛ دوبهل اوزرینه قو. رلمش کوپری. ۲. کوپری به مشابه اوله رق ایکی اوجی مربوط واورته سی معاق کمرلی شیء : آبولت کوپریسی؛ کلید کوپریسی؛ طوقه کوپریسی. || آصمه کو. پری = ایکی جهتنده ایکی قله یا. ییلوب اورته سی زنجیرله اورالره آصیلان کوپری. || سیار کوپری = اکرتی عسکر کوپریسی.

کوپریچک } س. اوموز اوچلر. ندن کوسک یوقا.

ریسنه کلوب کلیدلنن ایکی کیمک که کدرانک آلتنده خارجدن ده بللی اولور، بوین چنبری، ترقوه، (قوشلرده) اوچرچاق.

كۆپرىچى } س. ۱. كۆپرى يايان
 س. ۲. سفرده راست كلن صولرك اوزرىنه كو-
 پرى قورمغله مكلف عسكر.
 كۆپرىچىلك } س. ۱. كۆپرى
 يايىق صنعتى. ۲. عسكرك سفرانئاسنده راست كلن
 صولرك اوزرنده كۆپرى قورمق
 وظيفه سى : كۆپرىچىلكه آيريلان
 افراد .
 كۆپىشمه } س. ۱. كىمىك كنار-
 لرنده قورقۇلۇق مقا- مقده اولان تىخته سپر. ۲.
 پارمقلىك اوستندهكى افقى دوز
 وقالين تىخته : نردبان، پارمقلىق،
 طرازان كۆپىشمه سى .
 كۆپىك } س. معروف حيوان
 اهلى كه انواع كئيره سى اولوب او وسورى محافظه سنه
 و آو اولمغه يارار وصاحنه اولان صداقتيله و ذكاسيله
 مشهوردر، ايت، كلب، سلك :
 آو كۆپىكى = زاغار ؛ بىكجى
 كۆپك = اوده بىكجىلك ايدنى ؛
 چوبان كۆپكى = سورىنى محافظه
 ايدنى ؛ صوقاق كۆپكى = صاحبسز
 اوله رق صوقاقلرده تورهن و
 جنسنك ايلكارىنى فوت اتمش
 اولان صويسز جنسى ؛ فينو كو-
 بىكى = اوڭ ايجنده بولندىر بلان
 كوچك اجناسى ؛ دىشى كۆپك =
 قانچق ؛ كۆپك ياورىسى . || مج .
 پىس ، ذليل ، حقير (شتم و تحقير
 تعمىرى اولوب صفت كى ده قو-
 للانىلىر :) كۆپك بنى آلداتدى ؛
 كۆپك حريف اوتامه دن يامه
 كليور . || كۆپك آباسى = برجنس
 نبات ، كف الكلب . || كۆپك او .

غلى [زبازدى : كو بوغلى] =
 ۱. خاش ، مهين ، قبه ، آچلچقه حيله .
 كار : كۆپك اوغلى ايتىدىكى خباتت
 براقادى . ۲. يمان ، قورناز ،
 ايشكدار : چوق كۆپك اوغلى .
 || كۆپك اوغلىلق [زبازدى :
 كو بوغلىلق] = خيانت ، اها-
 نت ، آچلچقه حيل و دسايس :
 بنى اوله بر كۆپك اوغلىنله آلدا-
 تدى كه هىچ خاطر مه كلزدى .
 || كۆپك بالىقى = واطوز بالىغىك
 بر نوعى ، فر . Requin دىنان
 بىرىچى بالىق . || كۆپك دىشى =
 آزى دىشلىرله اوڭ دىشلىر آره-
 سنده بولنان سيورى درت دىش
 كه كۆپكده وسائر بىرىچى حيوا-
 نلرده زياده اوزون اولور . || كو-
 پك كى ، كۆپك كى = آچلچقه :
 كۆپك كى پشيمان اولمق ؛ كۆپك
 كى يالوارمق . || كدى ايله كۆپك =
 ضدان لايىجتمان ، دائما خرلا-
 شوب غاوغا ايدنلر حقنده سو-
 يلنير . || كۆپك مەسى = قوتلوق
 آلتنده چيقان بر جنس جيبان .
 كۆپىكلك } س. آچلاقى ، ناهلك ،
 خاشلك : او كۆپك كى
 كىم قبول ايدر ؟ بويله كۆپكلك
 اولورمى ؟
 كۆپىكلكمك } فل . يورغونلق و
 يا قورقۇ و پشيمان .
 نلقدن كۆپك كى صولومق ويا
 زبونلامق .
 كۆپورتىمك } فته . كۆپوك حاصل
 ايتدىر مك ، كۆپوك
 چيقارمه سنى موجب اولمق ؛ آجى
 صو صابونى كۆپورتىم ؛ شوبزى
 صابونله كوزلجه كۆپورتىملى ؛ آق
 قوشدىروب كۆپورتىم .

كۆپورتىمك } فل . كۆپوك حاصل
 وپيدا اتمك : بو
 صابون كۆپورمىور ؛ دكيز چوق
 كۆپورمىش ؛ حيوان قوشمقدن
 كۆپورمىش ، || آغز كۆپورمك =
 چوق حدت اتمك ، قودورمق .
 كۆپوك } س. ماع شىلرك چوق
 حر كىتمن ويا اوينامقن
 حاصل ايتىكارى و صابون كى
 بعض اجسامك اريدكارنده پيدا
 ايلدىكارى بياض قبارمه كه ايجنه
 هوا قارىشمقدن ايلرى كلير ،
 كف ، رغووه : دكيز كۆپوكى ،
 صابون كۆپوكى ؛ آغزندن كۆپوك
 كليور ؛ آت قوشمقدن كۆپوك
 ايجنده قالمشىدى . || دكيز كۆپو-
 كى = ۱. لوله طاشى ؛ دكيز كۆپو-
 كى كىندن چىقارملىق . ۲. آچىق و
 ترشه يه چالار مانى رنك . ۳.
 آتلىده قزىل طون .
 كۆپه } س. ۱. قاديىلرك قولاغه
 آصدقلىرى سوس ، قرطه ،
 كوشوار : برچفت كۆپه ؛ مك طاش
 پرلانتە كۆپه . ۲. بعض حيوانلرك
 بوينلردن كۆپه كى صارقان او-
 زون برچفت لحم زاندى ؛ كچى ياو-
 ريسنك كۆپه سى اولورسه چوق
 كوزل اولور . || مج . برچفت الماس
 كۆپه = بربرىنه تماميله مشابه
 ابكى شى . ۳. كۆپه چىچكى = كۆپه
 كى آشاغى يه صارقار بر جنس
 چىچك ، فوقسا . || قولاقده كۆپه =
 اوتودلمه جق نصيحت ، كوش دل
 ايله دىكلينان اخطار .
 كۆپه لى } اولان ؛ زمرد كۆپه لى
 بر قىز ؛ قولاقلىرى كۆپه لى . ۲ .
 بويننده كۆپه كى صارقار برچفت لحم
 زاندى اولان ؛ كۆپه لى كچى .

كوت { ص. ۱. سيورى و او.
 زون اوليان، قونت :
 كوت ايكنه، كوت پارمق. ۲.
 سيورى وحاد اوليان، منفرج :
 كوت كوشه = زاويه منفرجه.
 كوت { مه. اورون دوگمكى ويا
 دريك دريك سس چيقار-
 منى تصوير و تقليد ايدر : پات
 كوت اوربور، دوگيوردى ؛
 كوت كوت قيو اوربوردى .

كوت { س. ۱. ديب، آلت : كو-
 تى قرمزى موم ؛ تجره
 كوتى. ۲. كرى، مقعد، دبر.
 ۳. مج. عو. جسارت، جرأت :
 كوتى وارايسه، طونارسه. || آق
 كوت = برجس اوردك و برجس
 قيرلانفيج. || طاوق كوتى = ابجي
 صو طولى بر نوع قبارجق،
 ئولول.

كوتاه { يا كوته. ص. فا. قيصه،
 قصير. || كوتاهبين، كو-
 تهين = صوكى دوشونمز، تدبير-
 سز. || كوتاهدست = الى قيصه،
 اقتدارسز.

كوتور { كوتردى وساژه. با :
 كوتور وساژه.
 كوتور { كوتورى. با : كوتور و
 ساژه.

كوتوروم { يا كوتوروم. ص.
 اختيارلقدن ويا فيلج
 وساژ بر عارضه دن طولايى
 آياغه قالقه ميان و يورويه مين،
 اوتراق، سقطت. كوتوروم بر
 اختيار؛ اوتوره اوتوره كوتوروم
 اوله جق؛ كوس كوتوروم = بسبتون
 كوتوروم، هج يردن قالقه ماز.
 كوتوروملك { س. آياغه قالقه-
 ميان و يورويه مين

اختيار ويا مفلوجك حالى و
 سقظلى : كوتوروملك پك آغر
 بر حالدر؛ كوتوروملكدن چوق
 قورقيوردى .

كوتلك { س. دكنك و صوبه ايله
 دوگمه، طياق، ضرب :
 كوتك و يرمك، چالمق = دوگمك؛
 كوتك يمك = دوكلك.

كوتلك { س. اگر و بالانك آر-
 قه سنه قابلانان مشين.

كوتلك { فل. كوت كوت سس
 چيقارمق، كوت كوت
 اورلمق : قيو كوتليوردى .

كوتلك { فته. ۱. اوگه قاتوب
 سورمك، سوق و
 تسريب ايمك : دوه لريني كوتيور-
 دى. ۲. اوتلامق، رعى ايمك :
 چويان قويونلريني، سوريسنى
 كوتلكه مشغول ايدى. ۳. مج.
 صاقلامق، طوتمق، حفظ ايمك :
 كين، غرض كوديور؛ باباسنك
 خونى كوتلك .

كوتوق { ص. با : كوتنى .

كوتور { ۴۰. سرت و كورك بر
 شيك سسنى تصوير و
 تقليد ايدر : كوتور كوتور اريك
 يبودى .

كوتورتمك { فته. ياقيندن او-
 زاغه سوق و نقل
 ايتديرمك : شو اشيايى يرينه
 كوتورتملى .

كوتوردهمك { فل. كوت كوت
 سس چيقارمق،
 كوت كوت ايمك، كوتلك، كوتور
 كوتورايمك : خيار كوتورده يور.

كوتوردى { س. ۱. كوت كوت
 ايدوب سس چيقار.

مه : قيونك كوتورديمى. ۲.
 على الاطلاق سس، شمانه، كو-
 رلدى، ولوله : ديكيش ما كينه-
 سى ايدر اما كوتورديسى چكلمز؛
 چوق پاتردى كوتردى اوليور.
 كوتورديلى { ص. كوتورديسى
 اولان، پاتردىلى،
 كورلديلى، شمانه لى : چوق كو-
 تورديلى بر ما كينه ؛ پاتردىلى
 كوتورديلى ايشدن خوشلانام .

كوتورمك { فته. ۱. ياقيندن
 اوزاغه سوق و
 نقل ايدلك : بو صندق واپوره
 كوتوربله جكدر؛ اونك بورايه
 كتورلمى قولاي اما تكرار
 اورايه كوتورلمى زوردر. ۲.
 قالدبرلق، تحمل اولمق : بويوك
 بو قدر آغر لقردى كوتوربله سز.
 ۳. قوياربلوب آلمق : قولى بر
 كله ايله كوتورلدى؛ نه ره دو-
 شوب كوتورلدى .

كوتورمك { فته. ۱. ياقيندن
 اوزاغه سوق و
 نقل ايمك، كتورمك مقابلى :
 اذن و يرديكمز اوشاق اشيا سنى
 آلوب كوتوردى؛ اون دفعه
 اشيا سنى كتوروب كوتوردى .
 ۲. قوياروب آلمق، رفع وازاله
 ايمك : كله بر قولاي كوتوردى؛
 آتتى صو كوتوردى. ۳. قالدبر-
 مق، تحمل ايمك، قابل و متحمل
 اولمق : بو پرنچ چوق صو كو-
 نورور؛ سرت آدمدر لقردى
 كونورمز. ۴. آلمق، استيعاب
 ايمك : بو قاب ايكي اوقه كوتو-
 ره سز. || صو كونورمك = قابل
 تاويل اولمق .

گوتورمه } س. كوتورمك
ايشى. با: كوتور-
مك .

گوتوروم } ص. با: كوتوروم .

گوتورى } ص. طارتى ويا
اولچى ايله اولميهرق
طويدن و مقطوع اولان : كوتور
تورى صايتيش: كوتورى بازار-
لىق؛ كوتورى بنا. = ح.
طويدن، مقطوعاً، طارتى و
اولچى ايله اولميهرق: بر آرابه
كومورى كوتورى يوز غروشه
آلدم؛ اونى كوتورى بايديردى .
|| مج. كوتورى بنا = عادى و
دقتسز ايش .

گوتوك } س. ۱. آغاجك قالين
اولان آشاغى قسمى،
جذع: آغاجلك داللى كسيلوب
يال: كوتوكلى قالمش؛ آغاجى
كوتوك ايتك = داللىنى كسمك .
۲. قالين اودون، طوموروق :
حام كوتوكى . ۳. باغ آغاجى،
هر سنه يكي فلز و يرن قالين
قسمى : اون بيك كوتوكدن
عبارت بر باغ . ۴. آنا دفتز،
بيوك و اساسلى دفتز: كوتوكه
كچيرمك؛ كوتوكده مقيد . ۵.
باشلى ايش و يا شخص : اصل كوتوك
اودر؛ اولك كوتوكى . || اسكى كو-
توك = تجر به ديدنه، دنيا كورمش .
|| كوتوك اولق = كسمك، شيشك .
|| ايش كوتوكى = پاپوچى كپى
بعض اصنافك يکپاره كوتوكدن
عبارت دسته كاھلىرى . || جهنم
كوتوكى = جهنمك، كنهكار .
|| كوتوك كپى، كور كوتوك =
بك سرخوش ، زيل زورنا .

گوتولشمك } كوتوك و سا-
كوتوك . با: كوتوك-
تيلشمك وساژه .

كوتيه } كوتيهين وساژه . با:
كوتاه .

كوتى } يا كوتو . ص. ابى او-
لميان، فنا، ردى، بد:
كوتى مال؛ كوتى آدم؛ كوتى
ايش . [« فنا » كله سى نا بمل
قوللانديفنندن « كوتى » لغتى
متروك براقاملى] . = ح. كو-
تيلكله، كوتى صورتده : كوتى
يازبور؛ كوتى سويليور . = س.
كوتيلك، فنالق: ابى كوتى = خير
وشر، نيك و بد؛ ابى كوتيدن
فرق ايتك .

گوتيلشديرمك } قذ. فنا لا-
شديرمق ،
فنا حاله كتيرمك ، بوزمق : او
ايشنى كوتيلشديردى .

گوتيلشمك } فل. كوتى اولق ،
فنا لاشمق ، بو .
زلق : او ايش كوتيلشدى؛
خسته يكيدين كوتيلشمش .

گوتيلك } س. فنالق، سوء ،
شر، مضرت : كيمسه به
كوتيلك ايتز: كيمسه نك كوتياكنى
ايتمز .

گوتيلك } قذ. ذم و قدح و
اتهام ايتك، برينك
فنا لى سويلك، نام و شهرتى
بوزمق، اضرار ايتك : كنديسنى
بك كوتيلدير .

گوتيلشمك } بى. اتهام اولمق ،
بد نام اولمق ،
اضرار ايدمك ، بوزلمق .

گوتين } ح. آرقه طوغرى،
كربين كرى، رجعت

قهقرى ايله . [اكثرثيا مكرر
قوللانيلير :] كوتين كوتين
دوندى .

گوت } سذ. عر . جنتده بر
چشمه كه حضرت على
(رضه) ساقيلكنى ايدنه جكدر .

گوج } س. ۱. قوت، طاقت،
قدرت، تاب، توان،
وسع، اقتدار: كوجم يتيور؛
كوجى يتيديكى قدر . ۲. زور،
جبر، شدت، عنف، قهر . ۳.
زحمت، صعوبت، زورلق ،
مشكلات : كوجله يابه بيلدى .
۴. ام، كدر، اضطراب، طار-
غينلق، انفعال : كوجه كيتدى؛
آدمك كوجه كيدر . [بو معنا
ايله اكثرثيا بويله « كيتك » فعليله
قوللانيلير .] ۵. ايش، كار،
شغل، مشغوليت، غائله : ايش
كوج يوق؛ اونك ايشى كوجى
بودر . [بو معنا ايله اكثرثيا
« ايش » مترادفيله برابر قوللا-
نيلير .] = ص. زور، زحمتلى،
مشكل، صعب، متعسر، صارب،
چتين : كوج ايش؛ كوج
درس؛ اظهارى ده كوج اضا-
رى ده كوج . || كوج ايتك =
وار قوتى صرف ايتك . || كوج
حال ايله ، كوج بلا = چوق
زحمتله ، بك زور . || كوجه
صارمق = زور و مشكل اولق .
|| كوجه قوشمق = تصعيب ايتك ،
مشكلات چيقارمق . || كوجنى
يكمك = نفس اماره به غلبه چالمق .
گوجيسز } ص. ۱. قوتسز ،
درمانسز . ۲. ايشسز، مشغو-

ليتسز : ايشسز كؤجسز طو - رپور .

كؤجسزلك } س . ۱ . قوتسز - لك ، ضعف ، كوشكك ، درمانسزلق . ۲ . ايشسزلك ، مشفوليتسزلك .

كؤجسيميك } فته . مشكلات چيقار - مق ، تصعيب ايتك . كؤجسيميك } فل . كؤجشمك ، زور اولق ، كؤ - جه صارمق ، مشكل اولق .

كؤجشديرمك } فته . زور و زحمتي ايتك ، مشكلات چيقارمق : ايشي قو - لا يلاشديره جفته كؤجشديريور . كؤجششمك } فل . زور و زحمتي اواق ، كوجه صار - مق : بو درس كيتد كجه - كؤ - جليشيور .

كؤجلك } س . ۱ . صعوبت ، عسرت ، زحمت ، مشكل اوله : اونك كؤجلكي يوقدر . ۲ . ضرورت ، يوقلق ، فقر : كؤ - جلك چكمك .

كؤجانديرمك } فته . زور حاله ايتك : ترتيبسزلك قولاي ايشي ده كؤجلندير .

كؤجشمك } فل . كؤجشمك ، زور و مشكل او - لمق ، كسب صعوبت ايتك : ايش كؤجلندي .

كؤجله } ح . [كؤج ايله] زحمتله ، طار طار ياره ، طاره طار ، آنچق : كؤجله واپوره يتيشدك ؛ كؤجله اداره اولتيور .

كؤجبله } س . قارغه بوكن ، جوز مقبي .

كؤجلى } ص . قوتلى ، زورلى ، قوئى ، توانا ، زور آور : كؤجلى قوتلى بر آدم .

كؤجئن } س . كر كئسه بكنز آرقه سي يشيل و قارنى بياض بر قوش .

كؤجنديرمك } فته . طارلتمق ، انفعالي موجب اولق ، خاطر قيرمق : كئديسنى كؤجندريدنكز ؛ كيمسه يي كؤ - جنديره ملي .

كؤجئلك } بؤ . طارغينلق و انفعال واقع اولق : بويله سببسز كؤجئليرى ؛ اوفاق چوجه كؤجئلك اولورى ؟

كؤجئمك } فل . طارلق ، منفعل بكا كؤجئمش ؛ سزك بكا كؤجئمكه حقتكز يوقدر .

كؤجئمه } س . طارلمه ، طارغينلق ، انفعال ، اغبرار .

كؤجئيمك } ص . كؤجئمش ، طار - غين ، منفعل ، مغبر .

كؤجئيكلك } س . طارغينلق ، انفعال ، اغبرار : بر كؤجئيكلك چيقماسون .

كؤجؤ } س . ۱ . قره قيش ، ار - بعين . مر . ۲ . بزطراغى آرقه سنده آغز آجان ايلىمكدن طراق : كؤجو دكئكى .

كؤجؤك } ص . قوتسز ، ضعيف ، كوشك . || كؤجؤك آي = شباط آبي .

كؤجه } س . قابندلامش بور - غول ، دوكلش بوغداي : كؤجه تارخانه سي .

كؤجين } ح . كؤج ايله ، اضطرار - رى .

كؤچ } س . ۱ . رحلت ، انتقال ، هجرت : بر چوق قوش

احناسى موسمه كوره اقليدن اقليمه كؤچ ايدرلر . ۲ . طاشينه ، نقل خانه : يازين يالى به كؤچ ايدر : اوتوردنيم او صاتلديغيمون ديكر بر اوه كؤچ ايدم جكم .

۳ . بر يردن خيمه لرى قالد يروب باشقه بر يره قونم : اقوام بدويه دائما كؤچ ايدرلر . ۴ . قاچه ، صاقلانم ، ار ككه كورينه مه :

قاچ كؤچ = نا محرميت : بزم اوده قاچ كؤچ يوقدر = نا محرم بو - لئيور . ۵ . او اشياسى ، مغرو - شاتله مطبخ و سائر اوايىسي :

بر كؤچ كچيور عجباً كيكدر ؛ كؤچ آراهه سي ؛ كئديلري كيتدى كؤچلري كرده قالدى . || كؤچ اوبه . [و بوندن منحرف : گچابه ، گچاوه] = دوه هودجى .

كؤچبه } س . ص . بر يرده ساكن اوليوب چاديرله قونار كؤچر اولان قوم و آدم ، بدوى : جزيره العرب كؤچبه لرى ؛ سيبيره كؤچبه لرى ؛ كؤچبه لك اخلاق و عادتي ؛ كؤچبه قوم ، آدم .

كؤچر } ص . نقل مكان ايدن ، بر يرده طور ماز ، سيار : كؤچر خانه ؛ كؤچر خسته خانه . || قونار كؤچر = بدوى ، خيه نشين ، كؤچبه ، يوروك : قونار كؤچر اقوامدن .

كؤچر } س . با : كؤچن ، كؤ - چكن .

كؤچر مك } فته . ۱ . نقل ايتدير - مك ، رحلت ايتدير -

مك ، تبديل مكان ايتدير مك : بو صوؤق لكلكارى كؤچره - جكدر . ۲ . قاقوب صوؤق ، باتير - مق : قازيني يره كؤچر مك .

۳. یومتق، حرصله يمك : حريف بر تپدی بورکی کوجردی .

كُوچُكْ } س. ۱. كوچك شء،
ك. ۲. دوه ياورو، كنج، جيوه -
لك. ۳. دخی دینلیر. [۳. بی ادبانه بر طاقم وضعیتلره اوینایه رق رقص ایدن اوغلان : كوچك اویناتق؛ كوچك اوپونی .

كُوچُكْ } یاخود كُوچُكْ. ص.
[اصل تركجه سی « كیچك » و « كیچی » اولوب فارسیده مستعمل ایسهده تركجه دن مأخوذ اولسی محتملدر. هر حالده « بیوك » لفظنه تطبیقه

« كچوك » یازماملی [۱. جسم وحمیمی ویا وسعت و مسافه سی آز اولان، صغیر، اوفاق، خرد : كو- چك طاش؛ كوچك طاغ؛ كو- چك كوی؛ كوچك دره. ۲. اهمیتسز، دكرسز، حقیر : كوچك ایش : كوچك آدم. ۳. باشی آز، كنج : كوچك قارنداش؛ كوچك اوغلم؛ او بندن كوچكدر.

|| كوچك دوشتمك = قارشیلقمده بولنه میوب محجوب اولق. || كو- چك یاش = چوجقلق، صباوت : كوچك یاشندن بری بویله در.

= س. ۱. ياورو، پچه : دوه - نك كوچكده باننده ایدی؛ هر حیوانك كوچكی كوزلدر. ۲. چوجق، طفل، صبی : كوچكلر اوینامق ایچون بر میدان. ۳. كوچكك، صباوت، طفولیت : كوچكدن بری درسه چالیشمشدر.

كُوچُكْ } قه. كوچولتمك،
ك. كوچك یايمق،
تصغیر ایتك.

كُوچُكْ } س. ۱. كوچك اولان شينك حالی، اوفاقق، صغر: بوطاشك، طاغك، نارله نك كوچكکی. ۲. چوجقلق، صغر سن، صباوت، طفولیت : كوچككندمه بك یازاما ایدی. ۳. ناسزا فعل و حرکت، بادیء خجالت و محجوبیت ایش، ذل، حقارت : بوسزك ایچون بر كو- چكلكدر.

كُوچُكْ } قه. تحقیر و تذلیل ایتك، كوچك نظرله باقوب اهمیت ویرمه مك. كُوچُكْ } یا كوچكلك. قه. (دوه) ياورولا. مق.

كُوچُكْ } ص. كوچكلی بیو- قاریشیق، بر بری اوستنه.

كُوچُكْ } یا گوجن. س. ۱. طاوشان ياوروسی. ۲. بككلی طاوشان. ۳. قیر صا كساری : گوجن كورکی. || بر گوجنی = كوستبك.

كُوچُكْ } فل. ۱. رحلت، انتقال ایتك، گوج ایتك، مهاجرت ایلک : دیار آخره گو- جیدی. ۲. خیمه یی قالدیروب باشقه یره قومتق : اقوام بدویه حیوانلرینه سرعی بوله بیلک ایچون دائما قونوب گوجرلر. ۳. نقل خانه ایتك، طاشینق : یايله، كوشكه گوجه جكر. ۴. ارتحال ایتك، اولمك، وفات ایتك : اوده گوجش. ۵. ایچری به ییقلق، باتمق، چوكك : قویو گوجدی. گُوچُن } س. بلا : گوجن .

كُوچُكْ } فل. اولمك، وفات، ارتحال ایتك. كُوچُكْ } ص. ۱. بك كو- بر او. ۲. سویلی كوچك [تحبیب ایچون] : كوچوك اوغلم.

كُوچُكْ } ص. آز ویا اولدقجه، آزدها كوچك : او بوندن كوچوركدر.

كُوچُكْ } كوچوكلك. بلا : كو- چك وسازه.

كُوچُكْ } قه. ۱. بر شیشی اولدیفندن دها كوچك یايمق، حجم ویا وسعتنی آزالتمق، تصغیر ایتك : بوطاشی، تخته یی، اوله یی بر آز كوچولتمك اقتضا ایدر. ۲. اهمیت ویرمه - مك، اهمیتنی آزالتمق : او دائما ایشی كوچولتمکی سور بیوتك ایستمز. ۳. باشنی صاقلايوب كوچك كوسترمك : قیزینی بك كوچولتمك ایستور.

كُوچُكْ } فل. ۱. دها كو- باقلدیفندن آغاجلرك میوه لری كیتدجه كوچولبور. ۲. یاشنی كیزلیوب كندینی كوچك كوستر- مك : قادینلر دائما كوچولمك ایسترلر.

كُوچُكْ } س. گييك دريسندن مشین .

كُوچُكْ } س. فا. چوجق، طفل، صبی. ز.

كُوچُكْ } س. قالبن باغر صاغك بر قسمی، كور باغر صاق : گودن بومباری.

گودوك { ص. قوپوروقسز، تو. كسز، اكسيك، سقط، نا تمام : كودوك خروس؛ گودوك قالمق = نتیجه سز قالمق. }
 گوديجي { س. ص. ۱. حيوانلری }
 سوريجي. ۲. سوروی یی رعی ایدن، راعی، چوبان.

گور { ص. (فارسی ايله مشترک - كور) كدر } ۱. كوزی كورمز، اعمی، ناپینا : كور آدم؛ بر كور ديليجی؛ بر گوزندن، ايكي گو. زندن كور؛ آنادن طوغمه كور = ضرر. ۲. گورمز، سقط : گو. زی كور؛ بر گوزی كور اولدی؛ كور گوزلی. ۳. كسمز، كسكین اولسان، كند : كور چاقی. ۴. ضیاسز، قراكلق : كور قندیل، كور او طه. ۵. چوزلز، قاریشیق : كور دوگوم. ۶. تیقظسز، غافل، بیخبر. || كور ابه = بر نوع چوجق اویونی كه برینك گوزینی باغلابوب دیکر. لری اطرافنه طولاشمغله اوینا نیلیر. || كور اوغلی = حكایاتی مشهور بر شقی؛ و تحكمندن كناية قاری، زوجیه؛ بر كور اوغلی بر آیواض = كندیمله زوجمه، غلبه لم یوقدر. || اولو. نك كوری = « كور اولور بادم كوزلی اولور » مثلندن مأخوذ اوله رق برینك سوزینی تزییف و استخفاف مقامنده قوللانیلیر. || كور بوغاز = ابوراق. || كور دوگوشی = كیمسه نك كیمسه دن خبری اولقسزین علی الغله او. لنان ایش : بر كور دوگوشیدر كیدبور = كیمسه نك كیمسه دن

خبری یوقدر. || كور صیحان = كوستبك. || كور قندیل = بك سرخوش. || كور قیسا = دكیز ایچنده كورونمز طاش. || كور كورنسه = علی الغله. || كور گوزلی = ناكور، كافر نعمت. || كور یول = دمیر یولرده اوچی چیقماز یول.

گور { مه. بول برشئك سرعت ویا كثرته جریان وطفناخی ویا برشئك كورلدی ايله ییقیلوب دو شمه سنی تصویر و تقلید ایدر : دره نك صوبی گور ایدوب اووه بی باصدی؛ گور گور ایشلیور؛ دیوار گور ییقلدی. = س. گوزلدی، شماته، غاوغا : خار گور اكسیك دكلدر.

گور { ص. ۱. بول، وافر، مبدول، فراوان : گور صاج؛ گور صو. ۲. آچیق، یوكسك، طنین انداز : گور سسر. ۳. آچیق، قوتلی، موتلی : گور طالع.

گور { س. فا. ۱. مزار، مرقد. ۲. بیان اشکی. ذ.

گور { یاگیور. س. تارله صولا. مغه مخصوص اینجه صو یولی، صویك یرده آچدیغی اوافق آرق.

گوربوز { ص. یاشندن زیاده كوستریشلی، سرنلش، كنج ایریسی، وجودلی و زورلی : گوربوز بر دلیقانی.

گورپه { ص. ۱. تازه، قارتلا. و تازه : كورپه خییار. ۲. بك كنج، تازه : كورپه قیز.

گورپه لك { س. ۱. تازه لك، ترفنده لك : بو صلا.

ته لك كورپه لكی. ۲. كنجلك، تازه لك : او قیزك كورپه لكی. }
 گورتمك { فت. زیاده قورومتق، ایتك : ایتكی، چاشیری روز. كرده، كوشنده، آتشك قار. شیسنده گورتمك.

گورتون { س. بر نوع بیوك سمر.

گورجی { گور جستان. وا : گرجی، گرجستان.

گوردیرمك { فت. ۱. ارانه مك. ۲. باقدیرمق، رؤیت و اجرا ایتدیرمك : ایش، خدمت كوردیرمك.

گورسیتك { فت. كوسترمك. مر.

گورش { س. [غلطی : گولش] پهلو انرك و بعض حیوانلرك طوتشمه لری، دو. گشمه لری، بر برینی یكیمكه چبا. لامه لری، مصارعه : پهلو انرك، قوچلرك گورش؛ گورش طو. تق.

گورشچی { س [غلطی : گور.] لشیچی] كورش ایدن پهلو ان، مصارع.

گورشدیرمك { فت. [غلطی : گولش دیر.] مك [گورش ایتدیرمك، پهلو انلری و یا قوچ و خروس كبی حیوانلری طوتیشدیرمق، مصا. رعه ایتدیرمك : پهلو ان، خروس گورشدیرمك.

گورشدیرمك { فت. ۱. ایکی آدمك بر برلینی كورمه لرینه واسطه اولمق، ملاقات ایتدیر.

مك، بر يزه كله لرينه يارديم ويا مساعده ايتك : سزى حظ ايدمه . جككز بر آدمله كورشديره . جكم؛ بو مکتبده شاگردانى خارجدن کيسه ايله گورشدير . منزل . ۲ . صحبت و مکالمه ويا مذاکره ايتديرمک : بن طرفيني گورشديريم ده قرارليني سزه تبليغ ايدرم .

گورشلمک { ج. ۱ . ملاقات ايدمک ، بر يره کلتمک : وقتسز گورشلمک اولماز صوکره کورشله بيلير . ۲ . قونشلق ، صحبت ايدمک ، مکالمه و مذاکره اولمق : بو ايش حقنده کنديليرله گورشلمک اقتضا ايدر ؛ قهوه ده گورشلمک مناسبتسزدر .

گورشلمک { ج. [زبازدى : رش ايدمک ، مبارزه و مصارعه اولمق : بوراده گورشلنز ؛ بو صيحاقده گورشليرمي ؟

گورشلمک { فش . ۱ . ايکي ويا کورمک ، بولشمق ، ملاقات ايتک : برادرمله چوقدن کورشلمدم ؛ قومشورله هرکون کوريشورز ؛ کورشيمه لي ناصلسکز = بربرمزي کورميه لي . ۲ . قونشمق ، صحبت ايتک ، محبت ايتک : بر ساعت قدر کورشدنک ؛ اوته کي بريکي ايله کورشتمک صرف ايدمه جکم زماني مطالعه يه حصر ايتسه م ده ا فائده لي اولور ؛ اوزون اوزادى يه کورشدنک . ۳ . سويلشمک ، مکالمه ، مذاکره ايتک : بو ايش ايچون کورشلمه يمز ؛ کنديليرله

گورشوب بر قرار و بره لم . ۴ . الفت ، ائتلاف ، اختلاط ايتک : او کيسه ايله کورشمز ؛ کو . رشديکي آدملر محدود در . ۵ . طانيشمق ، بربريني طانيق ، معا . رفه سي اولمق ويا معارفه پيدا ايتک : فلان ذاتله کوريشيور . ميسکز ؛ قونشويز اما کو . رشميورز . || آلچاقدن کورشتمک = مدارا ايتمک . || کورشه مک = طارغين اولمق ؛ مناسبات منقطع اولمق ؛ بن اونکله کورشميورم .

گورشتمک { فش . [زبازدى : ايتک ، دوکشمک ، بربريني بره اورمغه چاليشمق ، مصارعه ايتک : په لوانلر ، قوچلر ، خروسلر گورشيورلر .

گورشمه { س . ۱ . ملاقات . ۲ . صحبت ، محبت . ۳ . مکالمه ، مذاکره .

گورشمه { س . [زبازدى : ايمه ، مصارعه ، په لوان اويوني .

گورشه { س . يردمه يانان قارک طبقه سي که کونشدن اريدکن صکره تکرار طوکشمه بوز حالنده در : کورشه هوا سي .

گورفز { س . [يو . Kόλπος] سلانيک کورفزي ؛ ونديک کورفزي .

گورک { س . ۱ . توکاري يومشاق وکوزل بعض حيوانلرک وعلی الخصوص تيلکي وصا کسار وکنجک کيليرله اقطار شماليه حيوانچقلرنک صورت مخصوصه ده تهيه اولمش دريمه کي صيحا ق

طومتق ايچون البسه نك ايچنه ويا سوس ايچون طيشنه قاپلانير ، فروه ، پوست ؛ حيوانک جنس نه ويرينه کوره انواع کثيره سي واردر : تيلکي ، سمور ، تيون کورک ؛ قفا ، نافه ، پاچه کورک وساتره . ۲ . کورک قابلي او . ستک لباس که مختلف بيچيلري اولوب وقتيله اوينفورمه کي پايه ومسنده کوره کييليردي ؛ کورک کيمک ؛ کورکي چيقارمق .

گورک { س . [« کوراک » يازمقده معنا يوقدر]

۱ . يردمه بولنان طوپراق وقوم وکوره وکول کبي شينلري کورمکه يعني قازيه رق سورمکه مخصوص دميردن ويا تخته دن ياسي واوزون صاپلي برآلت که صاپيله ايلري به ايتيله رک قوللا . نيدير : قازمه کورک = قازمه ايله اونک قازديغي طوپراغي طوللا . يوب آتمغه مخصوص دمير کورک ؛ خرمان کورک = حبوباتي صاورمغه مخصوص تخته کورک ؛ اتمکجي ، فورنجي کورک = اتمکي فورنک ايچنه قويوب چيقارمغه مخصوص پک اوزون صاپلي تخته کورک . ۲ . آتشدن قور وکول چيقارمغه مخصوص صاپيله برابر يکپاره کوچک دمير آلت : ماشه کورک ؛ آتش کورکي ؛ مطبخ کورکي = دها بيوکي . ۳ . قايق و صندال ووقتيله کوچک کيليرى دخي يورومکه مخصوص اوجي ياسي وصابي يوار . لاجه قالين تخته آلت که تکنه نك کنارينه چيوي ايله ايليشدير . يلوب هر برى ويا هر چفتي بر

قالبچی طرفندن قوللانیلر : قایق کورکی ؛ قالبچی کورکی : کورک چکمک = کورک قوللانهرق قایق بوروتمک . ۴ . وقتیله بلكك كیلرده کورک چکمک خدمت زجریه سی که جنایتله متهم اولانلره ویریلیر بر جزا ایدی والیوم پرافسه ایله مترادف کییسدر : کورکله محکوم ؛ اون بش سنه مدتله کورک جزاسنه ، کورکه وضعنه حکم اولندی . || آقندی یه کورک چکمک = نافله یورلق || کورک کیچی = اوموزک آرقه طرفنده کی مثلث الشكل یاصی کیمک ، عظام الکثف .

گورک { ص . « کیورک » یازمق { معنا سذر در } ۱ . قوری اولوب قیرلقدمه ویا ایصیرلقدمه قتر قتر ایدن ، چابوق قیریلان ، ازمیوب و اوزاتمیوب قیریلان : گورک چورک ، سمیت ؛ گورک ات . ۲ . گورک شیئلرک قیرلیسی سنه بکزر برسس چیقاران : گورک برگواهیسی واردر . = ح . بصورتله قیریلهرق ویا بویله برسس چیقاره رق : قوزی کورک کورک یابراق ییوردی ؛ کورک کورک کویور . = س . قتر قتر یین قوری سمیت ویا چورک ، غلطه ، پکسیماد : چای ایله برایکی گورک یدم .

گورک { س . کورنیش ، کوستر . { بش ، منظره ، صورت خارحیه : بوبنانک گورکی کوزل . **گورکی** { س . کورک (فروه) یان : کورکچیلر اصنافی ، چار . شیشی .

گورکی { س . ۱ . بر نوع کورک { یاپان و صاتان آدم . ۲ . بر قایق یا صندالده کورک چکن قالبچی .

گورکی { س . گورک یعنی پکسیماد یاپان و صاتان آدم .

گورکلی { ص . ۱ . کورکی او . { لان ، کورک قاپلا . نمش : کورکلی بالطو . ۲ . کورک قاپلی بر لباس کین : کورکلی بر اختیار کوردم .

گورکلی { ص . کورکی اولان : { بر ، ایکی ، بش چفته کورکلی صندال .

گورکلی { ص . منظره سی و { خارجدن کوستر . یشی اولان : گورکلی بنا : کو . زل گورکلی بر کوشک .

گورگن { یا گورگان . ص . تقه . { ۱ . گورکلی ، گوزل ، گوستریشلی . ۲ . خاندان خاقانی یه صهریتله منتسب اولان . [تیمور . لک خاندانسه لقب اولسی بو معنا ایله یعنی خاندان چنکیزی یه انتسابی مناسبتیلهدر .]

گورگن { س . خشبی سرت و طیا . { نیقلی و جلا آلفه مستعد و قابن آغاچنه مشابه بر اورمان آغاچی که انوعی وار . در : آق ، آلا ، قره گورگن . = ص . گورگن آغاچندن معمول : گورگن پارمقاق ؛ گورگن دیرک .

گورگی { یا گورگو . س . تجربه ، گورگیسی چوق = تجربه سی چوق ، کار دیده ، کار آزموده .

گورگیسنز { ص . تجربه سنز ، آ . { ایشمامش ، عجمی ، طوی .

گورگیسنز لک { س . تجربه سنز . { لک ، عجمیلک .

گورگیلی { ص . تجربه لی ، مجرب ، آزما ، ایش گورمش ، ایش بیلیر .

گورل { یا گورزل . س . کو . { رلدی ، شمانه : خارل گورل . = مه . بولوق و شمانه ایله آقان بر شیشی تصویر و تقلید ایدر : گورل گورل صو آقق .

گورلتمک { فت . گورلدی ایتدیر { مک ، کور دیه بیوک سسس چیقارتمق : یووارلانان قیا اورته لئی ، طاغلیری گورلندی .

گورلتمک { فت . ۱ . کور ایتمک ، { قوه باصرد سنه خلل کتیرمک ، کوزینی سقطلامق : بو دو مان بزی کورلته چکدر ؛ جاهل بر متطبب ویردیکی یا کلیش بر علاجه بیجاره یی بستیون کور . لندی . ۲ . کسکیناسکنی کیدیر . مک ، کسز حاله کتیرمک : مقوا کسره ک شوچاق بی کورلتمشکسز ؛ اوستره یی کورلتمک . ۳ . روا . جنه خلل کتیرمک ، سوروهنی بوزمق ، اعتبار سز ایتمک : آوروپا معمولاتنیک اوجوزلغی صنایع محلیه یی کورلندی .

گورلده مک { فل . ۱ . گو . { رلدی ایتمک ، بیوک برسس چیقارمق ، پاتر . دی ایتمک : آرابه قالدیرم ط . شیلری اوزرینه یووارلانیرکن

گورلدە پوردى. ۲. كوك كو.
 رلهسى سسنى چىقارمق، كو.
 رلك، هوا دە بولوتلردەكى
 الكترىقك پاتلامەسىندىن بىوك
 ودەشتلى سس چىقمق، رعد
 واقع اولمق: شدتله كوك گو.
 رلدە پوردى. ۳. بىوك بر كو.
 رلدى ايله دوشمك و يا پووار.
 لائمق: سقط ديوار كورلدەدى.
 ۴. (حيوان) بىوك سسلە
 باغرمق، اولومق، بوگورمك:
 آرسالانلر دەشتلى بر صورتله
 كورلدە پورلدى.

گورلدى } س. ۱. گورلدە بن
 شىئك سسى، بىوك
 سس: اورماندىن حيوانات
 وحشيانك گورلدىسى ايشىد.
 يلدوردى؛ آرابەلرك، بىقىلان
 ديوارك كورلدىسى. ۲. مختلف
 و قارىشىق سسلر، پازردى،
 شىماتە، ولولە: چوققلر چوق
 كورلدى ايدىپوردى؛ كورلدى
 پازردى دىكلىسەم. ۳. كوك
 كورلەسى، رعد. ۴. قارىشىقتى،
 زاوغا، نزاع: عملە يىنىدە بر
 گورلدى اولمىش؛ بر گورلدى
 قوبدى.

گورلدىچى } ص. چوق گورلدى
 شىماتە ياپان، شما.
 تەجى، هر ايشى كورلدى ايله
 ياپان: پك كورلدىچى بر آدمدر.
 گورلدىسىز } ص. سىسىز، پاتر.
 دىسىز، شىماتەسىز،
 سكوت و سكوتلە واقع اولان:
 گورلدىسىز ايش؛ گورلدىسىز
 پاتردىسىز بر دوگون اولدى.
 سىسىزجە، سكوت و

سكونتله: گورلدىسىز چالدىبور.
 گورلدىسىزجە } ص. ح. اولدجە
 سىسىز و شما.
 تەسىز: كورلدىسىزجە بر ضىافت؛
 كورلدىسىزجە قونىشىپورلدى.

گورلدىلى } ص. ۱. بىوك
 سسلى، شىماتەلى:
 پك گورلدىلى بر باغرمەسى وار.
 در. ۲. شىماتە ولولەلى موجب
 و يا شىماتە ايله اجرا اولنان:
 ماكىنە دىكىشى پك گورلدىلىدر؛
 گورلدىلى ايشىدن، قونىشمەدن
 خوشلا تمام. ۳. غلبەلكلى،
 ازدحاملى: خىلى گورلدىلى بر
 دوكون ايدى.

كورلك } س. ۱. گوزى
 كورمىز آدم و يا
 حيوانك حالى، كوز سىقطنلى،
 عمى، نا بىنالك: اونك كورلكى
 صكرەدن پيدا اولدى؛ كور.
 لكى كىزلك اىستىور. ۲. بۇ.
 غافللك، غفلت، بصىرتسزلك.

كورلمك } يا كورلە مك. فتە.
 با: كورلتمك.
 بوغازى كورلمك = دفع جوع
 اتمك.

گورلمك } يا گورلە مك. فل.
 ۱. گورلدى اتمك،
 شىماتە اتمك: ديوار گورلىوب
 بىقلدى؛ طوبوب گورلدى. ۲.
 (كوك) يلدىرم چاقوب دەشتلى
 سس چىقارمق، رعد اولمق:
 شدتله ياغمور ياغوب كوك كور.
 لىپوردى. ۳. اولمك، وفات
 اتمك، نعلارى آتمق: اوده
 گورلدى || طوبوبلنە گورلمك =
 ناحق يره تلف اولمق. || ياغماز.

سەك دە گورلە = برشى بايمز
 ايسەك دخى اظهار غيرت ايله.
 گورلمك } نخ. ۱. رؤيت او.
 لئمق، مشاهدە
 ايدلك: هوا بولوتلى اولدىغىچون
 خسوف گورلەمدى؛ اقسام
 هلال گورلمش. ۲. اجرا و
 رؤيت اولئمق، تسوبە ايدلك،
 اداره اولئمق: بنم ايشم گور.
 رلدى؛ بويلەلكە ايش گورلمز؛
 گورلە جك ايشلرمز واردر.

كورلمە } يا كورلتمە. س. كور.
 لئمك ايشى. با: كور.
 لئمك. || كورلەمدن = ۱. على
 العىما، بىلبىلەرك، بىلكىسىز.
 ۲. گورمكىسىز، تخمىنا.

گورلمە } س. بىوك سس چىقار.
 مە، گورلدى. || كوك
 گورلەسى = يىلدىرم و شىشك
 سسى، رعد.

گورلمە } س. ۱. مشاهدە و
 رؤيت اولنمە: هلاك
 گورلەسى شرطدر. ۲. اجرا و
 تسوبە اولنمە، رؤيت اولنمە: او
 ايشك كورلەسى.

گورلە } س. با: گلە.

گورمىز } ص. كورمىن، ناينما،
 كور: گورمىز، كوزى
 گورمىز براختيار. || گون گور.
 مز = قرا كلق، مظلم.

گورمىزلك } س. كورلك. كور.
 مەيش، عمى. ||
 گورمىزلكە (وغلىلى: گورمە.
 مزلكە) كلك = بالانترام گورمىز
 كى اولمق، تىغافل، تسامح. انماض
 اتمك.

گورمك { فت: ۱. قوة باصره استعماله بر شيك
شکل و هيئت خارجيه سنی حس
ایتمك، رؤیت، مشاهده ایتمك:
یکی یا پیلان مکتبی گوردم؛
عمر نده دكيز گورمه مش. ۲.
قوة باصره مالک اولمق، پنا
اولمق: دکنکه کرن شواختیار
هیچی کورمپور؟ بر آز کورپور.
مش؛ اونك کوزلری گورمز،
برکوزی آز گورور. ۳. آکلا
مق، درك وفهم ایتمك: گوردم
که ایش فنا اوله جق؛ گوردك
که فائده یوقدر. ۴. مطالعه
وملاحظه ایتمك، بولمق، محاکمه
ایتمك: بواشی ناصل گورپور.
سکز؟ او آدمی ناصل گوردیکز؟
بن بو هوایی اینی گورمیورم؛
لایق، روا، مناسب گورمك.
۵. راست کلك، تصادف ایتمك،
بولشوق، ملاقات ایتمك: اونی
دون گوردم، بریکنی یار بن گو.
ره جکم؛ چوقدن کندیسنی گور.
مدم. ۶. زیارت ایتمك، زیارتنه
کیتمك: خسته لاندم ده کیسه
گورمکه کلدی؛ خسته بی گور.
مك انسانیت اقتضاسندندر.
۷. ادا و ایفا ایتمك، یاتمق،
تسویه ایتمك: ایش گورمك؛
خدمت گورمك؛ مصرف گور.
مك؛ حساب گورمك؛ بن کندی
ایشمی کندیم گورورم. ۸. اوغرا.
مق، دوچار و کرفتار اولمق،
چکمك: بواشدن چوق ضرر
گوردم؛ عمر نده صیتمه گورمه.
مش؛ چوق آجی گورمش؛ جزا
گورمك. ۹. نائل اولمق،

دسترس اولمق: کندیسندن
چوق ایلمك گوردم؛ چوق انسا
نیتی گوردم؛ سزدن نه گوردم؛
نوابی، سروتی، مکافاتنی گو.
رورسکز. ۱۰. دنه مك، تجربه
ایتمك، کچیرمك: ایش گورمش؛
گون گورمش؛ دنیانك کرم و
سردنی گورمش. ۱۱. گزمك،
بولمق، یاشامق: چوق یرلر
گورمش؛ آروپا گورمش؛
هندستانی گورمش؛ مکتب گور.
مك. ۱۲. آلمق: تربیه گورمك؛
درس گورمك؛ بو اراضی هیچ
صو، گورمه، چابه گورمه مش.
۱۳. حاضر لاق، تهیته ایتمك:
یولجیلق تدارکاتنی گورپور.
۱۴. دوشونمك، تدبیر ایتمك،
بولمق: چاره سنی گور؛ کندی
حانی گورسین. ۱۵. کچیرمك:
بو سینه یاز، قیش گورمكد.
۱۶. صیغه التزامیه به التحاق
ایدوب اشتغال ومدامتی بیان
ایدر: آله گورمك؛ یازه گور.
مك. || آز گورمك = آذر
دیه بگنمه مك، استخفاف ایتمك.
|| چوق گورمك = استکثار
ایتمك، چکمه مك. || خوش گور.
مك = قید ایتمه مك، مسامحه
ایتمك، ایلمشیک ایتمه مك. || دوش،
رؤیا گورمك = عالم معناده گور.
مك. || عادت گورمك = حیض
کلك، (قیز) بانغه اولمق.
|| گون گورمك = ۱. آیدنلق
آلمق؛ گون گورمز = قرا کلق.
۲. جاه و دولته نائل اولمق؛
گون گورمش = دولت دوشکونی.
|| گورمه سنی! = تشویق و

ترغیب تعبیردر، هایدی باقم
اوتاندیرمه بنی!
گورمك { یا گورده مك. فل.
۱. قاوریلوب قیقر
اولمق، گورك اولمق، چوق
قورومق: بو آتمك گورمش.
۲. آيازده اوشوه مك: طیشا.
ریده گوردك. ۳. آتشد ویا
گونشده یاتمق. || گورمه یالقم =
کبرمك، تلف اولمق.
گورمك { یا گورمك. فت.
(صوقق، قارشیدر.
مق.
گورمه { س. گورمك ایشی.
یا: گورمك. = ص.
گورن ویا گورمش: صکره دن
گورمه = دون بر صنف و عالمه یه
منسوب اولوب ده جاه و ثروته
نائل اولاش.
گورمه جه { ص. ۱. گورمك
شرطیله مشروط:
گورمه جه آلیش و یریش. ۲.
گوز تخمینسه، اولچوب طار.
تمقزین، گوتوری: گورمه جه
بازارلق.
گورن { س. ۱. دوم آغاجی،
خرمء هندی. ۲. بو
آغاجک صمنی، حب مقدازرق،
مصر مومیاسی.
گورنمز { ص. گورنمین، غیر
مرئی: گورنمز اولمق =
غائب اولمق، میدانه چیقمامق.
گورنمك { فل. ۱. رؤیت و
مشاهده اولمق،
مرئی و نمایان اولمق: گونش
کوندوزین نجوم ایسه گیجه
گورینور. ۲. گوزله گوریله.
بیلیر حاله اولمق: هوا گورنمز.

۳. ظن اولمق ، بکزه مک ، مظنون اولمق : بو گئاش ابي گو- رينور، ايک کي گورينور؛ اقشام ياغور ياغه جق کي گورندي اما ينه ياغمدی. ۴. ظهور ايتمک ، تجلی ايلمک : کيجه وقتي کنديسنه بر جن گورنديکي ادعا ايدور. ۵. موجود و حاضر اولمق ، ميدانده اولمق : کنديسي برقاچ گوندن بری گورنيمور؛ گور- نيمور سسکز نه اولدیکز ؟ ۶. چيتمق ، صاقلانماق، گوزيتمک : فلان قادين قابليينه گورينور؛ اوکيسيه گورتمز. ۷. کنديسني کوستره جک برشي سوله مک ويا ياقمق. || گوزه گورتمک = نظره چارمق ، جالب نظر دقت اولمق. گورتمک } يا گورتمک . فل . چوق بگلمک بکليه بکليه صبري توکمک.

گورنيلش } س. ۱. گورتمک . فعلی. با : گورتمک. ۲. گورينن شکل و صورت ، صورت ظاهره ، شکل خارجي : کورينشي گوزل. ۳. گوسترش، نمايش. ۴. وقتيله خاک حضورينه وصول ايله اثبات وجود ايدوب سرفرو ايديش .

کورفك } س. ۱. آتشي هوا- طولومبه اصولنده دري ومشين وختهدن آلت : آتش، صوبه کيوروكي ؛ ديري جي کيوروكي = ديري جيلرك قوللانقلري بيوك نومي. ۲. هوا ايله چالنير بعض چالغيله هوا ويرمکه مخصوص ال ويا آياقه اچيلوب چانير مشين ويا کاغددن آلت : آرمونيق

کوروي . ۳. فايظونک کوروك صورتنده اچيلير قبانير اورتيسي. || بون، گوكس کوروك کبي واروب کلک = يورغونلقدن ويا حدندن چوق صلوموق. || لاف کوروك = لافزن، کوزه، چاڭ چاڭ. || يانفينه کوروكله کيتمک = نفاق و اختلافي تشديد ايتمکه چاليشمق.

گورفك } ص. غورق، قولو- چقه: گوروك طاؤق. گورفكسيمك } فل. (طاؤق) غورق اولمق، قيزمق، کوسنيك.

گورفكلك } يا کورفكله مک . فته. ۱. کوروكله اولمک، طوتشديرمق : آتشي کوروكلك . ۲. قيزشديرمق، تشديد ايتمک : اصل محاسده يني کوروكولکين اودر.

گورفكلى } ص. ۱. اچيلوب قبانهرق هوا ويرن آلتی اولان : کوروكلى چالغی. ۲. اچيلوب قبانير اورتيسي اولان : کوروكلى فايظون.

گورفوم } س. کورمه، کوريش، رؤيت ، مشاهده . || يوز گورفي = گويگک کليتك يوزيني اچوب کوردیکنده وير- مه سي حادت اولان مجوه راته متملق هديه : يوز کورومي طاقت. گورفوجه } س. زوجه يه نسبتله سي : کابن گوروجه لريله ابي کيئيور.

گورفوملك } س. گويگک کابنه طاقتديني يوز گو- رومي هديه سي.

گوره } س. معدنجي اواجغی، طو- براق اواجق.

گوره } د. «گورمک» فعلندن نظرأ، تطبيقاً، توفيقاً، عذب ، جه ، باقيليرسه، قابيرسه ، نسبة ، اعتباريله، اقباسنجيه ، مو- جينجه : بيوك کينه گوره = جسا- متنه نظرأ، جسامتي اعتباريله ؛ بگا گوره = بنجه ، بگا قابيرسه ؛ هرکس اقتدارينه گوره = اقتداري نسبتنده ؛ ايشتد- يکمه گوره = مسموعامه نظرأ ؛ بر باقيه گوره = برجهجه ؛ آلديني امره گوره حرکت ايده جکدر = آلديني امره موجينجه ؛ زمانه يه گوره = زمانه انتضاسنجيه ؛ هر کسه قابليت ذهنيه سنه گوره سوزسويئلي = قابليت ذهنيه سيله متناسب صورته .

گوره مک } يا کوره له مک . فته. يرده بولنان طو- براق وسائره يني کورکله سوروب تميزمک : باغچه يني، آخوري کو- ره مک ؛ طوپراغی، کوربه يني کو- ره مک.

گوره نك } س. ۱. انسانلرك بربرينه باقهرق يا- يدقلري شي ، عادت ، اصول ، معتاد اولان رسم وآيين : کو- ره نکه تابع اولمق ؛ دوگون مصارفي هب گوره نك بلاسيدير. ۲. گورگي، تجربيه، گورگي ايله کسب اولنان معلومات : گوره- نکسر آدم.

گوريجي } ص. ۱. کورن ، باقان ، ناظر . ۲. کليتك قيز آرايوب بولمغه کيدن قادين : گوريجيلر گلدی ؛ قيز

بیودی گورجیلره چیقور؛ گو-
ریجی به چیقتمق = گورجی کر مک.
گوریش } س. کورمه، رؤیت،
نظر، نظره = برگو-
ریشده = برنظرده، یک نظرده،
نظره واحده ده.
گوز } س. ۱. انسانده و حیوا-
ناده کورمک آتی، آلت
باصره، عین، چشم، دیده؛ گوز
آچق؛ گوز قیامق؛ قره گوز؛
الا گوز؛ گوزک آتی، قره سی؛
گوز بیک. ۲. گورمه، رؤیت،
باصره؛ گوزی آچق؛ گوزی
کسکین. ۳. منبع، بر صوبک
یردن چقیدنی محل، قاینق، عین؛
صوگوزی. ۴. دلیک، چوقور؛
بال کسوجنک کوزلری؛ ایکنه
گوزی؛ گوز گوز = دلیکلی. ۵.
چکجه؛ ماصه نک گوزنده در.
۶. تقسیم، بولوک؛ بش گوز
مغازه؛ او دکرمنک اوچ گوزی
واردر. ۷. ترازوی کفه سی؛
ترازی گوزی. ۸. کر؛ کورپی
گوزی. ۹. نظر، چشم بد؛
گوزه گلک، گوز دگمک. ۱۰.
نظر، اعتبار، مقبولیت؛ دنیا
گوزمده یوقدر؛ برشی گوزینه
کیرمیور. ۱۱. توجه، محبت؛
گوزه کیرمک؛ گوزدن دوشمک؛
گوزدن چیقتمق. || گوز آتمق =
اشارت ایتمک. || آج گوز =
حرص، طمع، طویمازلی؛ آج
کوزلی = طعمکار، حر یص.
|| گوز آچق = ۱. طوعمق،
دنیا به گلک. ۲. راحتلامق،
تنفس ایتمک؛ ایشدن گوز آچه-
مدم. ۳. دقت ایتمک، تیقظ

اوزره بولمق؛ کوزکئی آج.
|| گوزلرینی آچق = ۱. حیران
اولمق، حیرتده قالمق. ۲. آلیشد.
یرمق، او یاند یرمق، ایقاز ایتمک.
|| گوزلرینی درت آچق = ۱.
زیاده دقت ایتمک، تیقظ اوزره
بولمق. ۲. حیرتده قالمق. || آچیق
گوز = او یانیق، متیقظ. || گو-
زی آچیق، گوزی آردنده = نائل
صرام اوله مامش، نائل صرام او-
لمازدن وفات ایتمش. || گوز
آچیقلمی = ذکا، او یانیق. || گوز
آغریسی = رمسد. || ایلمک گوز
آغریسی = ۱. برنجی دفعه اوله.
رق چکیان عشق و ایشلا. ۲.
ایلمک اولاد. || گوز آتی = گو-
زک بیاض قسمی. || گوز آلمق =
گوزی قاشد یرمق. || گوز اونی =
حشیشه العین (نبات). || اوکوز
گوزی = آرنیقه (نبات). || گوز
اوکی = حضور؛ گوز اوکنده =
حضورده. || گوز اوی = گو-
زک چوقوروی، خانه چشم.
|| گوز ایتمک = اشارت ایلمک. ||
گوز ایصیرمق = طایرکی اولمق.
|| ایکی گوز آره سسندده = طرفه
العینده. || ایکی گوزی ایکی چشمه =
چوق آغلامقدن کنایه. || گوزه
بایتمق = موجب حسد اولمق.
|| گوز باغی = سحر، افسون.
|| گوز باغی = سحر، افسونکر.
|| گوز بیک = گوزک اصل کو-
رن مرکز کی که ایچنده قارشیه
کلن آتمک رسمی گورنیکله
بویله تسمیه اولمشدر، انسان
العین، مردمک چشم. || گوز
بلرتمک = حدتله باقوب تهدید

ایتمک. || گوز بونجوغی = نظره
قارش طاقیلان ماوی بونجوق.
|| گوز بویامق = سحرکارانه بر
صورتله آلداتمق، اغفال ایتمک.
|| بیگ گوز اونی = محوده دینلن
بر جنس نبات. || پاتلاق گوز =
۱. بوزیلوب طیشاری به فیرلامش
گوز. ۲. طبیعی اوله رق طیشا-
ری به فیرلامش چیقتمدیلی گوز.
|| کوزی بک = جسور، جری.
|| گوز پیکاری = گوزک بورن
جهتمده کی اوجی. || گوزده تو-
تمک = زیاده آرزو اولمق،
حسرتکشی اولمق، ایمرتمک.
|| گوز چیقارمق = ۱. کور
ایتمک، گوزینی سقظلامق. ۲.
اضرار ایتمک، بوزمق، خلل
کتیرمک. || گوزدن چیقتمق =
آرتق آرزو اولنماق، بیقلمق،
صوتومق؛ او قدر هوسله یابدیر.
دینم او ایستدیکم کی اولمدیغیچون
گوزمندن چیقیدی. || گوز حبسی =
کیسه ایله کورشمه مک اوزره بر
اوطیه به حبس وتوقیف. || گوز
حکیمی (هکیمی) = کحال.
|| خروس گوزی = برجنس پایا.
دیه. || گوز داغی = ۱. گوز
طاشی. ۲. تهدید، تخویف.
|| درت گوزله باقق = صبرسز.
لقله بکلمک. || گوزینی درت
آچق = بک متیقظانه طاورامق.
|| گوز دگمک = نظر اصابت
ایتمک. || کوز دمیری = بحر.
کینک باش طرفنده بولنسان و
هر وقت قوللانیلان بیوک دمیر.
|| گوزدن دوشمک = توجهی
غائب ایتمک، اعتبارسز او-

لمق. || گوز دونمک = حدت و یا
دیگر شدتلی بر حس تأثیر یله
کندی ضبط ایده میه جک حاله
کلمک. || گوزده، گوزک اوکنده
اولمق، طورمق = خاطر دن
چیتماق، تمام یله خاطر ده اولمق:
او وقعه حالاً گوزمده در، گو.
زمده طور پور. || گوز دیکمک =
۱. دقتله باقی. ۲. زیاده آر.
زو اتمک، هر نه صورته اولورسه
اله پکیرمه چالیشمق. || گوز
سوزمک = یان گوزله و دقتله
یوقاریدن آشای باقوب تفتیش
ایتمک. || گوزل سوزمک = تخور
اولمق، او یقو باصمق. || صیفیر
گوزی = بر جنس ابری پاپادیه.
|| گوز طاشی = زاج، کبریتیت
نحاس. || طاوق گوزی = بر جنس
کوچک پاپادیه. || گوزه طور.
مق = ناکورلک جزاسی اولمق.
|| گوز طویمق = قناعت کلمک.
|| گوزی طوق = قناعتکار،
حریص و طمعکار اولمان، اهل
قناعت. || قاش پابه یم دیرکن گوز
چیسارمق = ایلمک نیت یله فنالق
ایتمک، بر ایشی دوز لتک
مقصد یله بوزمق. || گوز قالمق =
غبطه ایتمک، حسرت کشی اولمق.
|| قایماج گوز = چینلیرلک کی
قویروغی یوقاری به مائل گوز.
|| گوز قیغای = بری یوقاریدن
و دیکری آشایغیدن قیسانه رق
گوزی اورتن زارلر، جفن.
|| گوزی قبالی = تجربه سز، بیخبر.
|| قیقی گوز = یاری قبالی کبی
طوران گوز. || گوز قرارمق =
۱. گوزل بولانوب کورمه مک.

۲. بایلق. ۳. بیوک بر تأییردن
یابدیفنی و سویلدیکنی دوشونغر
اولمق. || گوز قراری = تخمین،
تخمینی و تقریبی وزن و یا اولچی.
|| گوز قره سی = ۱. گوزک سیاه
قسمی، حدقه. ۲. بر نوع گوز
خسته لنی. || قره گوز = گوزی
سیاه. — با: قره گوز. || گوز
قورقق = بیلق. || گوز قومق =
آرزو و طمع ایتمک. || گوز قو.
لاق اولمق = دقتله باقی و دیکلمک،
وقوعاتی آکلامغه و خبر آلمغه
چالیشمق. || قویون گوزی =
قادی چایر پاپادیه سی. || گوز
قویروغی = گوزک قبولاق
جهتنده کی اوجی. || گوزدن پکیر.
مک = نظر تفتیش و معاينه دن
اصرار ایتمک، سطحیجه و کاملاً
باقوب تفتیش ایتمک. || گوز
گردیرمک = نظر تفتیشدن پکیر.
مک، سطحی تفتیش و یا مطالعه
ایتمک. || گوز کسمک، گوزه
کسدرمک = گوگنمک، بجره
بیله جکینی درک ایتمک. || گوزی
کبی = پک قیمتلی، پک عزیز.
|| گوز گوره = هلنی، ظاهری،
گوزله گوردیگی حالده: انسان
گوز گوره چوروک مالی آله ماز:
گوز گوره تهلمک به گیرمک.
|| گوزه گیرمک = بگنمک، جالب
نظر تقدیر و توجه اولمق. || گوز
نوری = ۱. گورمه، رؤیت،
باصره: گوز نورندن محروم
قالمق. ۲. گوزله اولسان سعی
و عمل، گوز ایشی: گوز نوری
دو کلمک = یازی و نقش کبی گوز.
لری زیاده یوران ایش. ۳. پک

سوغیلی و عزیز شخص: گوزمک
نوری اولادم. || گوز یاشی =
آغلارکن گوزدن دوکلن صو،
دمع، اشک. || یوز گوز = بیوک
کوچک آرلر نده اولان مناسبتسز
تکلیف سزک: آمر معیت یله یوز
گوز اولما ملیدر. || گوز بورمق =
چوق و یا بهوده چالیشمق،
اوقومق، یازمق، دیکمک.
|| گوزلر یولرده قالمق = برینی
چوق و حال آرزو ایله بگمک.
|| گوز یومق = ۱. گوز قپامق،
قیچق. ۲. اوبومق. ۳. مساحه
ایتمک، گورمز لکه کلمک. || گوز
ییمه مک = ۱. (سنگ جک بر شیک)
منظره سی کوتی اولمق. ۲. کو.
گنه مه مک، جرأت ایده مه مک.
گوز } س. صوک بهار، کهنه بهار،
گوز } خریف، خزان: گوزمو.
سمی = ایلول ایله تشرین اول و
نانی آیلری ودها طوغریسی
ایلول رومینک ۹ نندن کانون اولک
۹ یته دک اولان ایام.
گوز } س. ۱. کمیک بومشاغی،
گوز } قیقدانی. ۲. پکمش قور،
قور دو کندیلرینی حاوی صیجانی
کول، آخکر. مر.
گوز تدریمک } فت. قورومق،
وصیانت ایتدیرمک: اورمانلری
چوق گوز تدریمک اقتضا ایدر.
گوز تلمک } یا گوز تله مک.
فت. و:
گوز تلمک } فت. ۱. قورومق،
حفظ، وقایه، صیا.
نت ایتمک: بو چوبان قویونلری
ای گوز تیمور. ۲. باقی، نظا.
رت، اداره ایتمک: بو ایشلری

كيم گوز تيور؟ ۳. بسلنك، اعاشه،
انفاق ايتك: هر كس عائله سنى
گوزتمك مجبوردر. ۴. بلكمك،
انتظار، ترقب، ترصد ايتك:
فرصت گوز تيور. ۵. طوئق،
رعایت ايتك، صفاق، مرعى
بولنديمرق: مجارلر بعض عادات
قديمه لى گوز تيورلر؛ هر
مسلم اوامر شرعيه يى گوزتمك
مجبوردر. ۶. دقت ايتك،
دقتله باقى: باشنى گوزت؛ چو-
جنى گوزت. = حد. گوزت!
صاقين! اى بان! دقت!

گوزتمه } س. گوزتمك ايشى.
با: گوزتمك.

گوزجى } س. ۱. بكجى، دیده
بان، نكه بان. ۲.
نوبجى، قره قول. ۳. جاسوس.
گوزجىلك } س. ۱. بكجىلك.
۲. نوبجىلك. ۳.
جاسوسلق.

گوزدلمك } ب. ۱. حفظ و
وقايه وصيانت او.
لئق: قوونلر گوزدلمزه قورت
ير. ۲. بائلق، نظارت و اداره
اولئق: بو ايشلر كوزدلمك ايستر.
۳. بسلنك، اعاشه و انفاق او.
لئق: قادين چوجقاريله برابر
قوجه سندن كوزدلىر. ۴. بلكمك،
انتظار و ترصد اولئق: فرصت
كوزه دلملى. ۵. طوئق، رعایت
اولئق، مرعى بولئق: اسكى
عادات مستحسنه كوزدلميدر.

گوزده } ص. س. [«كوز»
اسميله «ده» حرف
الصاقدن] توجه مظهر، نظرده
بولنان.

گوزر } س. بيوك دليلكى دريدن
قבור، خرمان قلبورى.

گوزسِر } ص. ۱. كوزى او.
ليان: كوزسز قو-
رت. ۲. كوزى كورسز، كور:
ديلسز كوزسز بر سقظ.

گوزسِرلك } س. ۱. كوز فقدا.
نى. ۲. كورلك.

گوزِكَمَك } فل. با: كوزيكمك.

گوزگو } س. يا:

گوزگى } س. آينه، آينه.
{ متروك ايسه ده، يرينه
پكن آينه ترجه اولمديفنسن،
احياسى آرزو اولنور.}

گوزل } ص. ۱. كوزه اى كوز.
رين، شكل و صورتى

جالب تقدير و محبت اولان،
حسن، جميل، مليح، خوب، زيبا:
كوزل آدم، كوزل قيز، كوزل
آت، كوزل او. ۲. اى، خوش،
طيب مرغوب، مستحسن: كوزل
ايش، كوزل هوا، كوزل سوز،
كوزل سس. ۳. عييز، قصور-
سز، صالح، صلحان: كوزل آدم.

= س. محبوب، دلبر: كرديرسه
فضولى كه كوزلرده وفا وار.
= ح. اى، اعلا، خوش: كوز-
زل سوبلدى؛ كوزل ايشلئمش؛
گوزل يازار. = [جواب مقا-
منده] پكى، اولور: كوزل: كوز-
زل اما = پكى اما. || كوزل خا-
تون = برنوع قان قورودان او.
تى. || صاقسى كوزلى = ناسور
اوتى. || دنيا كوزلى = پك كوزل
شخص.

گوزلجه } ص. آرخود خيلى
كوزل: كوزلجه بر
قيز: كوزلجه سسى واردر. =
ح. ۱. اولدقجه اى: كوزلجه
يازبور. ۲. دقتله ويا واشجه جق:
بونى كوزلجه يقاملى؛ چوجنى
كوزلجه طوتوب قالديرملى: كوز-
زلجه آكلاتملى.

گوزلك } س. باقيلان ايشيانى
بيوده رك ياقين كوز-
سترتمك مخصوص جام ويا شفاف
طاشدن آلت كه كوزه طاقبير،
و بعضلىرى توزدن ويا كثر
ضيان و قايه ايچون قوللانيلر:
كوزلك طاقق، قوللائق: ماوى
كوزلك؛ تك كوزلك.

گوزلكجى } س. كوزلك يپان
وصانان آدم.

گوزلكلى } ص. كوزلك طا-
قان، كوزنده كوز-
لك بولنان: تك كوزلكلى بر
گنج.

گوزلشديرمك } فته. كوزل
زلك قزانديمرق: ساده و كوزل
قيافت انسانى كوزلشديرر؛ بو
ياغمور هوايى، چاپرلى كوز-
زلشديردى.

گوزلشيمك } فل. گوزل او-
لمق، حسن و جمالى
آرتمق، ايشلئتمك: او قيز بيو-
دكجه گوزلشيدى؛ هوا گو-
زلشيدى؛ باغچه لريك گوزلشئمش.

گوزللك } س. ۱. كوزل اولان
شخص ويا شئيك
حالى، حسن، جمال، بها: گو-
زللك قادين ايچون زينتدر؛
قيز گوزلاكئنه كوكنوب علم و

تربيه تحصيلندن كرى قالمالميدر.
 ۲. ايسلك، طيب، خوشاق: بو
 گوزنى هوانك گوزلاكي: بو
 سسك كوزلاكي. ۳. باواشلق،
 طائليق، حلم: كوزلاكه قاندير.
 دم؛ گوزلاكه قالدوروب اور
 طرفه قوملي؛ گوزلاكه سونلك.
 ۴. دوزگون، سوس. ۵. ابي
 حوادث، ابي خبرلر، ايسلك صا.
 غلق: نه وارنه يوق؟ - گوزلاك.

گوزللمنك } فل. گوزل اولق،
 گوزلاك پيدا
 ايتك، گوزللك: قيز اون
 بش ياشلرندن صكره گوزلنير؛
 باغچه شمدي گوزللندي.

گوزلمك } يا گوزله مك. فت.
 انتظار ايتك، ترقب و ترصد ايتك:
 اوغلني گوزليور؛ اقسامه قدر
 سزي گوزلدم.

گوزلمه } س. ۱. بكامه، انتظار،
 ترقب، ترصد. ۲. ابي
 نوع خور كه برى طائلي ديكرى
 بوركد.

گوزلمه جي } س. گوزله خوريني
 يا پوپ ساتان آدم:
 گوزله جي دكاني.

گوزلى } ص. ۱. گوزى اولان:
 گوزلى حيوان؛ سپاه
 گوزلى، ماني گوزلى آدم. ۲.
 تقسيماتي اولان، براق بولو كه بو.
 لنش: ابي گوزلى دكرمن؛ اوچ
 گوزلى مغازه، دائره؛ بش گو.
 زلى انبار. ۳. دليكارى اولان،
 دليك ديشيك: گوزلى كوچ؛
 سگرك گوزلى قالبور؛ صيق گوزلى
 قفس. || آج گوزلى = طمكار،
 طويماز. || طوق گوزلى = فنا.
 هتكار، قانع.

گوزمك } يا گوزمه مك. فت.
 ۱. اورو اورركي
 بر طرز مخصوصده ديكمك. ۲.
 نقشى ايسكه اورتمك، ايكى قات
 ايتك.

گوزمه } يا گوزمه. ص. او.
 سندن بر قات ايسكه
 اورتلش، ايكى قات: گوزمه
 نقش.

گوزن } س. بر جنس آلاجه
 گيك.

گوزنك } يا گوزنه نك. س. ص.
 ۱. گوز گوز اويا:
 گوزنه ك طاقيه. ۲. صيوامه
 نقش.

گوزنمك } ب. اوستندن ايسكه
 بر قات دها پيرلك،
 ايكى قات اولق: گوزنمش نقش.

گوزه } يا گيوزه. ص. آغزى
 كوشك، چوق و مناسبتلى
 مناسبتسز سويلين، سرصاقلاماز،
 بوش بوغاز: گوزه چوجق؛
 گوزه قارى.

گوزه } س. فا. دستى. ب.

گوزه لك } يا گيوه زه لك. س.
 چوق و مناسبتلى
 مناسبتسز سويله، آغز گو.
 شككى، بوش بوغازلى: گوزه.
 لك ايتك.

گوزيت } يا گيوه زيت. س. طو.
 موزلان، ير اشكى.

گوزيكمك } فل. ۱. گوزه
 چارمق، گو.
 رنمك، ظاهر و سرئي اولق: طاغك
 اتكنده كى كوى بورادن ابي گو.
 زيكيور؛ دقتله باقلسه مناره سى
 گوزيكيور؛ تبه به چيقدينه زده

شهر گوزيكدي. ۲. كنديني
 گوسترمك، چيقمق، قاچماق:
 او قز المده بويوديكچون بكا
 گوزيكور.

گوزين } ظز. گوز وقتنده،
 صوك بهار موسمنده،
 فصل حريفده: گوزين اكيله جك
 تخملر.

كوس } ح. آغز، طوغرى،
 متانتله: كوس كوس
 يورومك.

كوس } يا كوس. مه. «كو»
 ايله باشلار بعض صفتلك
 باشمه قونوب مبالغه و تاكيد
 بيان ايدر: كوس كوتوك، كوس
 كوتروم.

كوس } س. فا. بك بيوك و غير
 منقول طاول: كوس
 چالتمق.

كوسبه } س. فا. «كسبه» دن
 ۱. سيسام پوصه سى،
 كوفتون. ۲. على الاطلاق ياغى
 صيذريلمش بذرر پوصه سى.

كوست } س. طاوله ده بر اويون.

كوستبك } س. بر صيچانى، كور
 صيچان، نق. سيل.
 || كوستبك علقى = صراجنه نك بر
 نوعى.

گوسترتمك } فت. ۱. بالواسطه
 ايتدirmek. ۲. گوسترلمسه مسا.
 عده ايتك: نظر قورقوسيله چو.
 جنى كيسه يه گوسترتمور.

گوسترلمك } ب. ارانه ايدلك:
 صورانه يول گو.
 ستريلير؛ موزه ده كى آثار هر.
 كسه گوسترلمك ايجوندر. ||

پارمقله گوسترمک = مشهور اولق.

گوسترمک } فته. ۱. گور. ابراز ایتک، اظهار، ستریم؛ آلدیغی آتی بگا گو. ستردی. ۲. اوکرتک، آکلامق، اعلام ایتک؛ بگایولی گوستردیلر؛ درس گوستریور؛ بیلینلره طو. غریبی گوسترملی. ۳. چیقار. مق، گوز یکدیرمک، تقدیم ایتک، قاچیرمامق؛ اقرباسنه قیز. لرینی گوستریور. ۴. یالاندن اظهار و ابراز ایتک؛ کندینی گوسترمک ایستیور. ۵. دلالت نهل اوراده وقتیلره بر شهر بولمش اولدیغی گوستریور؛ بو سوزی جهالتی گوستریور. ۶. اثبات ایتک، تسلیم و تقدیر ایتدیرمک؛ بو سوزمک طوغر یلغنی سزه گوستره جکم؛ کندیسیمی سلم و فضلنی، جسارتنی گوستردی. ۷. تعیین ایتک؛ کندیسینه یر گو. ستردی؛ بگا ایش گوسترمدیلر. ۸. قارشینده طوتمق؛ آتسه گوسترمک؛ آیدیناغه گوسترمک. ۹. صافلاماق، میدانه قومق؛ قالدین باشنی گوسترمز. ۱۰. گو. زللك ویا قیشیقلمقنی میدانه چیقما. رمق ویا آرتدیرمق؛ قاذینی قیافت گوستریور؛ آتی طاقم گو. ستریر؛ اخشاب اینه بی کوسترن بو یادر. ۱۱. ویرمک، حاصل ایتک، ابقاع ایتک؛ الله گوسترمسین؛ قدر بکا عاقبت اونک خسته لئغنی ده می گوستره جکدر؟ ۱۲. اولدیغندن

کنج گورنمک؛ اللی باشنده واردر اما گوسترمیور. [بو معنا ایله مفعولی دائما محذوف اولوب لازم کی قوللانیلیز.] ۱۳. ابراز ایتک، صورت و عکسینی ارائه ایتک؛ بو آینه ایی گوستریور؛ بودور بین ایی گوسترمیور؛ باقلم آینه دوران نه صورت گوستریور؟ || پارمقله گوسترمک = شهرتی اولق؛ اونی پارمقله گوستریورلر. کوستره } دانلغندن اوزون بر نوع ییولی رنده. ۲. بیلگی چرخنی؛ کوستره یه طوتمق = چرخنده بیله مک. ۳. دکرمن طاشنی اعمالنه یارایان طاش جنسی، حجر غصباره.

کوستره } یاخود کوشتره. با؛ کستره.

گوستریش } س. ۱. گوستر. و صورتی، ارائه. ۲. صورت ظاهره، گورنیش، شکل و هیئت؛ بو بنائک گوستریشی گوزل؛ بو آتک گوستریشی بو قدر. ۳. یالاندن ابراز و اظهار، نمایش، گوز بویامه؛ اونک کیسی بر گوستریشدن عبارتدر؛ بوخده متجی یکی کلدیکنده گوستریش ایچون ایپی چالیشدی؛ بر گو. ستریش یاپدی. ۴. یاقیشیق، پارلاقاق، شان؛ کندیسیمی جسور آدمدر اما هیچ گوستریشی یو. قدر؛ اونک گوستریشنه آلدانما. یک قو قدر.

گوستریشیر } ص. شکل و هیئت. یغون اولیان، شانمز، قیلیمسز،

قیافتسز؛ حقیقتده جسور اولان آدملر گوستریشیر اولور؛ صا. غلام بنا ایسه ده کوستریشیردردر. گوستریشیرلک } س. شکل یغون سزلی، قیلیمسزلق، بیچیمسز. لک. شانسزلق؛ گوستریشیرلکی رواجنی تنزیله سبب اولیور.

گوستریشلی } ص. شکل و هیئت. زل، قیلیمسز؛ گوستریشلی آدم، آت، بنا.

کوستک } س. ۱. قاچه سنی منع ایچون حیوانک ایکی ویا اوج آیاغنه اور یلان باغ؛ آت کوستکی؛ آته گوستک اور. مق. ۲. سوس ایچون ساعته ویا دیگر اسباب زینته باغلانان و اوسته طاقیلان آلتین ویا کو. مشدن یاخود تقلید معندن زنجیر، قوردون؛ ساعت کوستکی؛ کوپه کوستکی؛ بوین کوستکی = بوینه کچیریلن اوزون زنجیر. ۳. حیوادره باستونلری آلتندن بورده لره آلتان ثابت خلاط.

کوستک } مه. ایستک کله سنه ایستک؛ انبعا قوللانیلیز؛ ایستک کوستک.

کوستکامک } فته. (حیوانی) مق، کوستک اورمق.

کوستکلی } ص. ۱. کوستکله ستک اورلمش؛ کوستکلی، آباغی کوستکلی آت. ۲. کوستک طاقمش، کوستک طاقمش؛ کوستکلی ساعت؛ کوستکلی آدم.

كوسج { ص. عرب. «كوسه» دن
[معرب] كوسه. با :
كوسه .

كوسدير مك { فته. گوجندير-
مك، طارلق،
مغبر ايتك .

كوسقند { س. فا. قويون ،
غنم. ز .

كوسگنو { س. با : كوسگي .

كوسگون { ص. ۱. كوسمش،
گوجنش، طارغين،
مغبر، خاطر مانده : بگا كو-
سگوندر؛ اوتون عالمه كو-
سگوندر. ۲. نكبتة اوغرامش،
منكوب: دولت كوسگوني؛ طالع
كوسگوني. ۳. يرندن خوشلا-
نيان، ابي كيمين، بوبومين :
كوسگرن آجاج .

كوسگونلك { س. گوجنه ،
طارغينلق .

كوسگي { س. ۱. براوجي يانوب
سوگمش، ياري يا .
نمش اودون. ۲. طاش قيرمغه
و ديوار دلمكه و بوكي ايشلره
يارايان براوجي سيوري آغر
دمير صوبه : طاشجي، دميرجي
كوسگيسي. ۳. اوجاقده اودو-
نلري طيامغه مخصوص قيصه
آياقلى دمير چبوق، اوچر :
اوجاق كوسگيسي .

كوسله { س. [فا. طانه ديمك
اولان «كاوساله» دن.]

صيفير و بيكيير كي بيوك حيوان
دريستدن معمول قالين سختيان
كه آياق قابليتك آلتني وساير
شپئر اولندن يابارلر . || كوسله
طاشي = بيلكي طاشي كي قوللا .

نيلان و مرمرى سيلوب پارلاتمغه
يارايان برجنس قوملى طاش .
|| كوسله پرداخت = مرمره بو
طاشله ويرين جلا . || كوسله
كي = بك سرت .

كوسم { س. با : كوسمن .

كوسمك { فل. ۱. كوجنك،
طارلق، منفعل و

مغبر اولق، خاطر مانده اولق :
بگا كوسمش؛ كوسمه سنك سبيني
آ كلامدم. ۲. نكبتة اوغرامق،
منكوب اولق. ۳. يرندن خو-
شلانماق، بويومه مك، ترقى
ايمه مك، گريده قالمق : بو آجاج
كوسمش .

كوسمن { س. ۱. اورشمغه
آيشيديرلش ايرى

قوچ و ياتكه، كبش. ۲. سورينك
اوكنه دوشوب اونى سوق ايدن
آيشيق قوچ، سوري قوللا-
غوزى : قويونلر صوقاقلرده
كوسمنز يورومز. = ص. مج .
جسور، سربست، جراتلى (آدم).

كوسمه { س. گوجنه، طارغينلق،
انفعال، اغبرار. =

ص. يريني بكنمه مش، گرى قا.
لوب بيويه مه مش : كوسمه آجاج .
كوسنيك { ص. ار ككه طالب
اولوب قيزمش
(ديشي)، قيزغين، آرزغين :
كوسنيك قيصراق، قويون .

كوسنيك { فل. (ديشي حيوان)
ار ككته طالب

اولوب قيزمق، آزمق : قيصراق،
قويون كوسنيك .

كوسو { س. كوجنيكك، طار .
غينلق، انفعال، اغبرار،
بوزيمه .

كوسولى { ص. كوجنيك، طار-
غين، بوزشوق ،
منفعل، مغبر : اونكله كوسولىز .

كوسه { ص. س. [اصلى فا. او-
لوب معربى : كوسج،]

۱. صقال و بديغى اولميان و ياسگرك
اولان : كوسه آدم. ۲. سگرك :
كوسه صقال ؛ كوسه اورمان .
|| كوسه صقالى = صقالى كوسه .
كوسه گن { س. ۱. ييموزه انوا .
غندن بر آجاج .

كوسه لك { س. ۱. صقالى
سگرك آدمك

حالى : اونك كوسه لكى طبيعى
اوليوب صكره دن حاصل او-
لمشدر. ۲. سگركك : صقه لك،
اورمانك كوسه لكى .

كوسيمك { فل. با : كوسنيك .

كوش { س. فا. ۱. قولان،
اذن : گوش جان = جان
قولاغى. ۲. مج. ايشتمه، سمع :
گوش ايتك = ايشيتمك، مسموعى
اولق. ۳. ديكلمه، قولاق
ويرمه، استماع : پندى گوش
ايتدى = نصيحتى ديكلمدى؛ گوش
ايت كلام = سوزى ديكلمه .
|| گوش هوش = عقل قولاغى،
دقت، دقتله ديكلمه .

كوش { س. با : گويش .

كوشت { س. فا. ات، لحم. لس .

كوشتره { س. با : كستره .

كوشتمك { يا گويوشتمك . فته .

۱. گوشك بايق،
گرگين برشيتى گوشك حاله
قومق، صالحو يرمك، اوخا،

استرخا اتمك : آتک دیزگینی، قوللرك باغنی، قوشاغی گوشتمك.
۲. شدت واقدام وگرمیسی
آزالتمق : ایشی گوشتمك .

گوشدلمك } ۱. گرگینلکی
آزالتمق، ارخا
واسترخا اولتمق : دیزگین، ایپ
گوشدلمك . ۲. شدت واقدام
وگرمی به خلل گتیرمك : ایش
گوشدلدی .

گوشزد } ص. فا. [گوش =
قولانی - زدن = اور -
مق] قولاغه ایلیشن، ایشیدیلن،
مسموع . ذ .

كوشش } س. چالیشمه، سعی . ذ .

كوشك } س. ۱. بوكسك
چارطاق گبی بنا،
قله : یانفین كوشکی . ۲. مرتفع
ونظارتلی تزه اوپهسی، قله،
جهانما . ۳. باغ و باغچه ایچنده
بازلق اقامتگاه، قصر : یازین
كوشكندنه اوتوربور، كوشك
بالی به مرجعدر . || كوشك
بکچیسسی = ۱. یازلق بركوشكده
قیشین اقامت ایدوب كوشکی بکاین
آدم . ۲. یانفین كوشكندنه نوبت
بکایوب یانفینی خبر ویرن حررق
ماموری .

كوشك } یاكوتچك . س. دوه
یاوریسی .

گوشك } ص. ۱. گرگین اولیان،
قوبویرلمش، سست :
گوشك ایپ، گوشك دیزگین؛
گوشك یای؛ گوشك مندال .
۲. بك وسرت اولیان، بومشاق،
سولپوك : گوشك ات؛ گوشك
قاش . ۳. قوت و متاتی واقدام

و غیرتی اولیان، رخاوتلی،
غیرتسز : گوشك آدم؛ گوشك
آت . || آغزی گوشك = بوش
بوغاز، كوزه . || گوشك آغز =
بوش بوغازلق، گوزدلك .

گوشكلك } س. ۱. گرگین
اولیان شیئك

حالی، رخاوت : سستك : ایپك،
یایك، مندلك گوشكلكی . ۲.
صیق و بك یا سرت اولیال شیئك
حالی، بومشاقق، سولپوكلك :
اتلك، قماشك گوشكلكی . ۳.
قوتسزلك، متانتسزلك، غیرتسز -
لك : او آدمك گوشكلكی . || آغز

گوشكلكی = بوش بوغازلق .

كوشكلك } یاكوشكلكه مك .
كوشكلك } ق. ت. (دوه)
طوغورمق، یاوریلامق . [كوشك
چكلكم « دخی دینلیر .]

گوشلتمك } ق. ۱. گرگینلکی
کیدیرمك، قوبویر -

مك . صالیویرمك، گوشك اتمك،
ارخا اتمك : دیزگینی، باغی، یایی
كوشلتمك . ۲. صیقیلغنی، پكلكنی
آزالتمق : كمری كوشلتمك . ۳.
اقدام وگرمی به خلل كتیرمك،
رخاوت ویرمك : ایشی گو -
شلتدی .

گوشلك } فل . ۱. گرگینلکی
ازاله اولتمق، قو -

یورلك، صالیویرلك، ارخا
اولتمق : دیزگین، یای گوشلدی .
۲. صیقیلق و پكلكی آزالتمق :
قوشاق، ات گوشلدی، كلیدك
یایی گوشلدی .

گوشمال } س. فا . ۱. قولاق
بوکه، تربیه، تأدیپ .
۲. تلی چالغیلره ویریلن دوزن .

گوشمك } یا گوشه مك . فل .
۱. گرگینلکی بو -
زلق، قوبویرلك، صالیویرلك،
كسب رخاوت اتمك : بویپ
گوشدی؛ یای گوشمش . ۲ .

صیقیلق و پكلكنی غائب اتمك،
بومشاق، سولپوك : اتلری
بك كوشدی . ۳. قوتدن دو -
شمك، ضعیفلامق : بوآت چوق
گرشدی . ۴. غیرت واقدام
وگرمی بی غائب ایدوب فتور
كتیرمك : او آدم، او ایش بك
گوشدی .

كوشمنه } س. قره بورچاق .

گوشوار } س. فا . ۱. کوبه،
قرط . ۲. مج . ذله
دیكنیلوب حفظ اولنان پسند
ونصیحت .

كوشه } س. [فارسیدن] ۱ .

استقامتلی مختلف ایکی
سطح و یا خطك تماسندن حاصل او -
لان برکه آچیقلنی مختلف درجاندنه
اولور، بوجاق، زاویه، گنیسه؛
طوغری كوشه = درجه وسمتی
۹۰ اولان زاویه مستقیمه؛
سیوری كوشه = درجه وسمتی
اوندن آز اولان زاویه حاده؛

آچیق كوشه = درجه وسمتی ۹۰
درجه دن زیاده اولان زاویه منفر -
جه؛ بر كوشه به چكلكم = انزاویه
چكلكم؛ كوشه كوشه قاجق، صا -
قلاقمق = صیقی صیقی قاجوب کیزلتمك .
۲. اوپه نك اك یوقاری محلی،
صدر : كوشه به چیتمق؛ كوشه .

ده قورلمق . ۳. محل انزوا، زاویه،
عزلتگاه : بر كوشه به چكلكم .
۴. اوج، كمنار، منتهای اوجرا

یر : دنیاك بر كوشه سنده؛ ممالك
عثمانیه نك بعض كوشه لرنده . ۵ .
سیوری یر ، اوج : باه جق
كوشه لری واردر ؛ كوشه لرینی
یووارلا تمق . || آلتی كوشه ،
آلتی كوشه لی = مسدس . || اوج
كوشه ، اوج كوشه لی = مثلث .
|| كوشه باشی = صوقاغك دونه .
جك یری . || كوشه بوجاق =
اوجرا پرلر ؛ اوج وكنار : كوشه
بوجافده = اوتده بریده . || جگر
كوشه = بك سوکیلی شخص ،
سوکیلی اولاد . || درت كوشه ،
درت كوشه لی = مربع ، رباعی .
الشكل . || سكر كوشه ، سكر
كوشه لی = مثن الشكل . || كوشه
طاشی = دیوارك كوشه سنه قومه
مخصوص منتظم طاش . || كوشه
صرافی = صوقاقده واكثریا صو-
قاق و یادكان كوشه لرنده چكجه-
سی اولوب آقجه بوزان وكوچك
معاملاندنه بولنان كوچك صراف .
|| كوشه مقبسی = اوته كینك
بریکینك دعواسنه قاریشان
آوو قاتیمی آدم ، مزور .

كوشه بند } س . زاویه تشكيل
} ایدن كراسته وسا .
ژه بی ربط ایتمك مخصوص زاویه
صورتنده دمیر لاهه كه جیواده
ایله ربط اولنور .

كوشه گیر } ص . فا . [كوشه =
} بوجاق - كرفتن =
طومتق [بر كوشه طوتان ، بر
كوشه یه چكین ، مزوی .

كوشه لك } س . رقا ص .

كوشه له } ص . كوشه شكلنده ،
} كوشه می اولان :

كوشه له برطاش ؛ كوشه له كاغد .
= ح . كوشه لی اوله رق ، خطوط
مستقیمه تقاطعیه : كوشه له كسك ،
چیزمك .

كوشه لی } ص . كوشه لری اولان
{ (جسم ویا شكل) ؛
اوج كوشه لی = مثلث ؛ درت كو-
شه لی = مربع ؛ آلتی كوشه لی =
مسدس ؛ سكر كوشه لی = مثن .

كوشه نشین } ص . فا . [كوشه =
} بوجاق - نشستن =
اوتورمق [بر كوشه ده اوتوران ،
بر كوشه یه چكمش ، مزوی .

كوف } س . مواد عضویه نك رطو-
} بتلی یرده طور مقصدن
اوستلرنده حاصل اولان یشیلی
و آتیش پنوق كبی بك انجه
بر توك صورتنده اولان ماده
سمیه : كوف طومتق ، باغلامق ؛
كوف قوقق . || لیون كوفی =
ماوی یه چالار یشیل رنگ .

كوفت } س . فا . اورمه ، دوگمه ،
} ضرب . ذ .
كوفتر } س . اوزوم شیره سندن
} یا یلان قالدین پستیل .

كوفتر فس } س . ر . Κοπτει-
} ρος = كسكین [
قالفاتجی دمیری .

كوفمون } س . صیفیرله بدیربان
} سیسام و كتن پوصه سی ،
كوسبه سی .

كوفته } س . فا . دوگمش وقیش
} دیمكدر [قیش اتدن
مختلف صورتده یا یلان اوفاق
طوبلر ویا غرابیه لر حالنده يمك :
یاغده پیشمش كوفته ؛ استقاره
كوفته سی ؛ کمیونلی كوفته ؛ بو-
لغور كوفته سی .

كوفته خور } ص . فا . كوفته
{ بین [شار اتان ،
ظرفه فروش . [اكثری طامق
ایچون قوللانیلیر : [سنی كوفته
خور سنی !

كوفگی } س . سونكر كبی شی ؛
} كوفگی طاشی = برجس
قباجه طاش كه عادی مزار طا-
شی اولور و اوجاق و ساژده
قوللانیلیر .

كوفلمك } فت . كوف طوتدیر-
} مق ، رطوبتلی بر
یرده بر اتوب كوف طوتمه سنه
سبب اولق : بویشلری ، چیزمه بی ،
پنیری كوفلتش .

كوفلمك } فل . ۱ . كوف طو-
} تمق ، كوف باغلا-
مق ، بوزلق : بویشلر ، بوجیز-
مه كوفلمش . ۲ . مج . متروك قا-
لوب اسکیمك : اونده كوفلمش
آلتینلر واردر .

كوفلی } ص . ۱ . كوف طوتمش ،
} رطوبته قلوب بوزلمش :
كوفلی یش ، پنیر ، يمك . ۲ .
مج . متروك قلوب اسکیمش ، چو-
قدن ال طوقلماش : سنده كو-
فلی آلتینلر واردر . ۳ . موده -
سی چممش ، كهنه : برطاقم كوفلی
ملاحظاتی واردر ؛ بك كوفلی بر
قیافت .

كوفه } س . [اصلی : كوفون] تازه
} دالردن یا بیچلمش چتیلر
دن و یا خود قامشدن اورلمش
دریك و مختلف بویده قبا سبت :
ایمكبی ، مناو ، رنجبر ، سوپور-
ندی كوفه سی ؛ بر كوفه اوزوم ،
قبوم ، صمان .

كوفه جی } س . كوفه دینلن قبا
} و دریك سبتلری

بابان و یا بویله بر کوفه ایله مواد مختلفه طاشیان آدم .

کوفه لیک } ص. کوفه به قوغغه ،
کوفه ایله طاشیمغه
مستحق ، طوره میه جق و یورویه .
میه جک درجه ده سرخوش :
ایچوب ایچوب کوفه لک اولمش .
کوفه لی } ص. آرقه سنده کوفه
بولنان ، کوفه ایله نقل
اشیا ایدن : کوفه لی جمال .

کوفی } ص. عمر . ایوم خراب
اولان کوفه شهر عربیسنه
منسوب و متعلق ؛ خط کوفی =
خط عربینک الک اسکیدی اصلی
اولان دوز و کوشه لی بر خط
متروک که وقت سعادتده و بعده
نیجه زمان مستعمل ایدی . =
سند . عمر . ج. کوفیون اسکی
عرب نحو یوننک منقسم اولدقلری
ایکی بیسوک مذهبدن مرکزی
کوفه ده بولنان مذهبه منسوب
اولان ادبا : کوفیون ایله بصریون
بر چوق مسائل نحویه ده اتفاق
ایده مه مشلدر : کوفیون عنندنه .

کتوک } س. ۱. نباتاتک طوپراغک
ایچنه سوردکلری دال و
بوداقلر که اولر واسطه سیله طو-
پراقدن رطوبت و خشک تکیونه
مدار اوله جق مواد کیمیویه جذب
و مص ایدرلر ، اصل ، جزر ،
بیخ : آغاج ، اوت ، چیمک کویک ؛

بو آغاجک کولکلری پک دریک ،
پک اوزوندر . ۲. بعض مواد
حیوانیه نیک کوهه مشابه قسملری :
دیش کویک ؛ سرطانک ، شیرنیچه نیک

کولکلری نی چیقارملی ؛ سیگبیرک
کولکلری . ۳. مج. تمل ، اساس ،
اصل ، منشأ : بوایشک کولکلری

پک دریک ، پک صاغلاندر ؛
کوکنی بولمق ، چیقارمق ، قو-
روتمق . ۴. بر شینک آشاغی
طرفی ، قاعده ، بن ، کوکوک :
اکسه کویک ؛ آغاجک کویکنه
اوتورمق ؛ ستونک کویک . ۵. علاج
مقامنده بین العوام قوللانیلان
نباتات مختلفه کولکلری که اکثری
یومری شکانده و یا اوکا قریب
اشکالده بولنور : اوراده کوک
صانار بر دکان واردر . ۶. آغاج
وسائر نبات عددی : قرق کوک
انجیر ؛ اون کوک قواق ؛ برقاچ
کوک قرانفیل . || کوک آتمق ،
اوزاتمق صالمق = ۱. کواشمک ،
کولکلری صاغلانلاشمق . ۲. دال
بوداق پیدا ایتک ، تشعب ایتک .

|| آلتین کویک = پکوان ، اییقا-
قوانه . || آیریق کویک = آیریق
اوتی دینن نباتک کولکلری که
مشانه عتلرینه قارشى وسائر
معالجانده قوللانیلیر . || کوک
طوتمق = کواشمک . || کوکندن
قوپارمق = استیصال ایتک ، کلیا
محو ایتک . || کوکنی قوروتمق =
اثر بر اقامق ، بردها حدوث و
ظهور ایده میه جک صورتده محو
ایتک : مرابحه جیلکک کویک قو-
روتملی . || بیسلان کویک = بر
جنس نبات .

کتوک } س. سازک بورله جق قو-
لاغی . || کوک ایتک =
قولاغنی بوره رق قورمق : سا-
زی کوک ایتدی .

کتوک } س. برک کوزله کور یله
بیان افقلردن اعتباراً بو
قاریده قبه نیک ایچی کوی کوریلن

شیء که بوشاقدن یعنی فضاء نا
متناهییدن عبارت اولوب مجرد
آرده بولنان هوا نیک تراکندن
آچیق ماری کورینور و بولوت
دینن بخاراتدن خالی اولدیفنده
کوندوزین ضیاء شمسله منور
و کیجه نجوم کثیره ایله مزین
بولنور ، سماء ، فلک ، آسمان ،
سپهر : گوکه باقق ؛ گوکه چیمق ؛
گوکدن دوشمک ، اینمک ؛ بر
گوک = ارض و سما ؛ گوک بوزی =
سطح سما ، روی آسمان . [وقتیله
طبقاتدن مرکب زعم اولند .
یغیچون چوق دفعه جمع صیغه سنده
قوللانیلیر :] گوکوره چیمق .
[هرلسانده اولدیغی کبی جو هوا
معناسیله ده قوللانیلیر :] گوکده کی
بولوتلر ، گوکده اوچان قوشلر .
|| گوکده آزارکن یرده بولمق =
اوزاقده و یا تکلفله آرانیلان
شبیئی یاقینده و تولای اله کچیرمک .
|| گوکه چیمق = ۱. پک یو-
کسملک . ۲. چوق حدت و تهور
ایتک . || گوکدن ایتک = خارق
العاده بر صورتله ظهور ایتک ؛
گوکدن زنبیل ایله ایتک . || بر
گوک دیترده مک = ۱. چوق کوی-
رلدی اولمق . ۲. پک دهشتلی
بر کنه ایشلمک . || گوکک دیر-
کارزی آلمق = چوق یاغهور
یاغمق . || باش گوکه ایرمک =
چوق متفخر اولمق ، زیاده تفخر
ایتک . || گوک گورله مک = رعد
واقع اولمق . || گوکدن نه یاغارده
یر قبول ایتیز = من طرف الله
کلنه انسان تحمله مجبوردر .

کتوک } ص. (کورینیشی مناسبتیله
ماده آنفده مذکور

گوک اسمندن آلمه در [ماوی ، مائی ، ازرک ، کبود ، آچیق لاجورد : گوک گوز ؛ گوک صو ؛ گوک مش = خام میوه ؛ گوک گوک = بستون ماوی ، قویو ماوی ، ماس ماوی ؛ بره لشمش . || گوک قندیل = زبل زورنا . پک سرخوش .

گوکب { سذ . عر . ج : کواکب . اجرام سماویه نیک بهری ، یلدیز ، نجم ، ستاره : کواکب ثابته ؛ کواکب سیاره .

گوکبه { سذ . عر . ۱ . وقتیله بیوک آدم لمرک رکابنده سنجاق کبی طوتیلان بر علامت که او . زون بر صیریفک اوچنه یرلشد یرلمش پارلاق بر کره دز عبارت ایدی . ۲ . مج . آلائی ، دبدبه ، طنطنه .

گوکبی { ص . عر . ۱ : کوییه . نجرمه منسوب و متعلق ویانچم شکنده اولان . [«نجبی» کبی .]

گوکج { زبازئی آزوج [یک پیشیرمه مخصوص طو . پرافدن تیجره : گوگجده یک پیشیرمک ؛ گوگج پلاوی .

گوگج { یاگیوگج . ص . قولاقلری دوشوک مسکین (حیوان) : گوگج بیگیز ، کچی .

گوگجه { ص . ماویسی ، ماو . یمتراق : گرگجه صو . || گوگجه آجاج = سوکوت آجاجی .

گوگچی { س . بین العوام معالجه کبی قولانیلان مختلف کواکب و قوری اولرله کرینی کبی بعض حیواناتک قورودلشلرینی و دریلرینی صساتان آدم : فلان شیئی کوگیلرده بوله بیلیر سکز .

گوکچک { ص . کوزل ، شیرین ، لطیف ، حسن ، خوب .

گوکچیل { ص . بیاض بکلملی . لار چیل رنگنده .

گوگده { س . [زبازدی : بدن ، جسد ، جنه ، جسم ، تن : گوگده سی ایری . ۲ . جوارح دینان قول باجاق و باش کبی اعضادن ماعدا اوله رق بدنک بتون قسمی که قارن ایله کوسک و اوموزلردن عبارتدر : بعض آدم لمرک گوگده سی اوزون ده باجاقلری قیصه بعضیلرینک ایسه باجاقلری اوزون ده گوگده سی قیصه اولور . ۳ . آغاجک دال و بوداقلرندن ماعدا اولان اصل ساق و کوتوی : بو جوز آغاجنک گوگده سندن کدکیش تختهلر چیقار . ۴ . لباسک قوللرندن صرف نظرله اصل بدنه کان قسمی : بو لباسک گوگده سی یکیدر قوللرینی دیکشد یرملی . ۵ . کسلمش حیوان اتنک بتونی : برگوگده قویون . || گوگده یه آتمی ، آتشد یرمق = یکم ، اکل ایتمک .

گوگده لی { ص . وجودلی جنه . لی ، ایری ، ضخم .

گوگرت { کوزرتلی . نا : کوز . کرد و کوزرت .

گوگرته { س . [زبازدی و دها طوغریسی : گوورته . یثا . Cuverta] مج . کینک انبار ویا قاره لرینک اوستی ، کزیله .

جک یری که موقفسز بیلک آلان بولجیلر اوراده اوتورورلر : گوگرته یه چیقمق ؛ گوگرته ده اوتورمق .

گوگرته لی { ص . گوگرته سی او . لان یعنی اوستی دو . شمه ایله مستور اولان (کمی) .

گوگرچین { س . [زبازدی : زلاکیله واتنک لذتیه مشهور معروف قوش که یسانی و اهلی اوله رق انواع کثیره سی واردر و بعضلری پک مزیندر ، حمامه ، کبوتر : بیاض ، سیاه ، باجلی ، سرغوجلی ، ترس توکللی گوگرچین ؛ گوگرچین بسلمک . || گوگرچین اونی = رمی الحمامه و بر جنسی مینه چیچکی دینان نسیات نوعی . || گوگرچین بودی = برنوع مورطه لی کوفته . || گوگرچین گردانی = شیل ایله ماوی و پنبه آره سنده متموج رنگ ، بوجک قیوغی رنگنک دها کوزلی که باشیجه جانفسده اولور . || مکتوب کونورن گوگرچین = بوایشه آلیشیق اولانی ، کبوترنامه بر .

گوگرچینلک { س . ۱ . گوتمه سنه و یومورطلا بوب پالاز چیقارمه سنه مخصوص تختهدن خانه لره منقسم طولاب . ۲ . پیاده قایفنگ چیقنده اوته بری وضعنه مخصوص طولاب که کوچک بر قاسره ویا انبار صورتنده اولور . ۳ . قله شکنده مرتفعجه استحکام .

گوگرد { س . فا . معروف صاری ماده معدنی که لسانمزده بوافظ فارسیدن مأخوذ اوله رق

«كوكورت» ديناير، كبريت.
با: كوكورت.

كوكره { ص. آغزی کوپورمش،
قیزغین، آزغین.

كوكره مك { فل. آغز. كو.
پورمك، آزمق،
قیزمق، كوسنمك.

كوكره مك { فل. ۱. ماوی
اولمق، گوك
رنكنی آلمق. ۲. مورارمق،
بره لئك. ۳. بشیرمك، بشیل
رنكنی آلمق، تازه لئك.

كوكری { س. ۱. بشیل محصول
ویا میوه، بشیلاك.
۲. سبزه، زارزاوات؛ گوكری
رسمی، سبزه وركیسی.

كوكوز { ص. (زبازدی: گوز)
قویو و آزموره چالار
قرمزى: گوكوز چوخه؛ گوكوز
رنك. = س. قویو و موره چالار
قرمزى رنكى: گوكوزى چوق
سورم؛ گوكوزدن خوشلانمام.

كوكوس { یا گوكوس. س. ۱.
انسانك اوكدن كر.

دانله بل آره سنده کی قسمی، صدره،
سینه: گكیش، طار گوكس؛
گوكیم آغزیور؛ گوكسنى طیا.
دی؛ گوكسه نشان طاقق. ۲.
آتك وسائر حیوانانك كردانیله

اوڭ آياقلىرنك یوقاریسی آره.
سنده کی اوڭ قىلملى: آتك
گوكسى گكیش اولملى. ۳. كینك
اوڭنى، جبهه سی. || گوكس،

گوكسه اورمق = رد و دفع ایتك،
قارشیلامق، مقابله ایتك. ||
گوكس تخته سی = گوكسك
یوقاریسی، رأس الصدر. || گو-
گس چوقوری = كوكسك معده یه

قریب اولان چقور یری. ||
طاؤق گوكسى = طاوگك كوكسى

ایتله یاپیلان بر نوع محالی.

|| گوكس علنی = عال صدریه نك
بهری، سئل الزنه، ضیق نفس
وسائره. || قومری كوكسى =

برنك مخصوص. || كوكس
كچرمك = ایچ چكمك، تاوه ایتك.

|| گوكس كرمك = ۱. گوكنمك،
طیانمق: دشمنه قارشى كوكس
كردم؛ بوایشه گوكس كردی.

۲. تفخر ایتك: كوكسى گره
گره سويلرم. || گوكس گوكسه =

یاقیندن قارشى قارشى به، یوز
یوزه، روبرو: او غلبه لئكده

كندیسیله كوكس كوكسه كلك؛
ایكى طرف عسكری كوكس

كوكسه كادیلر؛ كوكس كوكسه
حرب ایتدیلر. || گوكس ویرمك =

مقاومت ایتك، طیامق.
كوكسلك { س. ۱. تعلیمده

مخصوص مشیندن پوست. ۲.
كوكچ چوققرك اوستلرنی كبر.

لئمه مك ایچون بوینلرینه آصیلوب
كوكسلرنی اورتن بزدن قیسه

اوڭلك: گوكسلك طاقق؛ پیکه،
مشمع گوكسلك. ۳. آتك گوكسنه

كان راختی، سینه بند.
كوكسلكه مك { فت. ۱. گوكسى

سپر ایدرهك قارشیلامق. ۲.
رد و دفع ایتك، مقابله ایتك.

كوكسلى { ص. گوكسى ككیش:
گوكسلى (گوكسلى آدم، آت.

كوككل { س. ۱. انسانك حسابات
مرکزى، یوزكك
معنوی جهتی، قلب، دل، فؤاد؛

گوكلم ایستور؛ گوكلمه تأثیر
ایتدی؛ گوكل اختیارلاماز. ۲.

مجب. طویفمو، حس، تأثیر: او
آدمده گوكل یوقدر. ۳. محبت،

شفقت، سوکی، مهر: گوكل
ویرمك، باغلامق. ۴. عشق،

علاقه، ابتلا: گوكل چكیور؛
گوكل بلاسی. ۵. ایستك، آرزو،

هوس، میل، خواهش: او قومغه
گوكلی یوقدر؛ او کتابده گوكلم

قالدی؛ گوكل ایله، گوكلسز
ایشلیور. ۶. رضا، موافقت:

بردرلو گوكلی اوله مدی؛ بن اونك
گوكلی ایدرم. ۷. جسارت،

جرات، شجاعت. [بومعنا ایله
یورك دهامستعملدر.] ۸. كبر،

غرور، تعظم، تكبر: او آدمده
هیچ گوكل یوقدر، بك گوكلسزدر.

۹. اخلاق، سیرت، طبیعت،
حسیات: گوكلی گوزل آدم؛

اونك گوكلی كیمسه ده یوقدر.
۱۰. خاطر: گوكلی آلمق؛ یاغق؛

گوكل قیرمق. ۱۱. معده:
گوكلم بولاندیور؛ او یكی گوكلم

آلمدی. || گوكل آچلمق =
انشراح، كشایش خاطر كلك؛

گوكل آچیقلمق = انشراح، كشایش
خاطر. || گوكل آلمق = خاطر

یاغق، ممنون ایتك، تظیف ایتك.
|| گوكل اكلنجه سی = دلارام،

دلفریب. || گوكلی اولمق = راضی
اولمق، رضای ویرمك، موافقت

ایتك. || گوكلی ایتك = قاندر.
مق، ارضا ایتك. || ایكى گوكل
بر اولمق = سوشمك، معاشره
ایتك. || گوكل بولاندیرمق =
یورك بولاندیرمق، غشيان كتیر.

مك. مج. شهبه ي دعوت ايتك.
 گوگل بولانمق = بورك بولانمق،
 معده بوزلق، غيشان ابد جكي
 كلتك. مج. شهبه لئمك. || گوگل
 بولانمق = قناعت، گوز طوقاني.
 || جان وگركلدن = عن صميم القلب،
 كال آرزو ايله. || خاطر گوگل =
 التماس، بريني ممنون ايتك ايچون
 عدالت وحقانيتدن آيرمه. ||
 گوگل خوش اولمق = ممنون و
 خشنود اولمق. || گوگل خو.
 شلغی = ممنونيت، خشنودلق.
 || گوگلدن = قلباً، آرزو ايله،
 ايستيه رك. || گركلدن قوممق =
 برصدقه ويا اعانه ايچون كند.
 يلكندن و يرلمك : هر كس
 كوكلفدن نه قوپارسه ويرر.
 || گوگل طارلمق = حزن، كدر،
 اضطراب. || گوگل قالمق، قير.
 لمق = خاطر قالمق، منفعل و منكسر
 اولمق. || گوگلی قره = بدخواه،
 بداندیش، بوركي فنا. || گوگل
 قيرمق = خاطر بوزمق، منفعل و
 منكسر ايتك. || گوگلجه = آرزو.
 سنجه، ايستدییكي كبي : گوگلجه
 كيتك؛ ايشلر گوگلجه كيدبور.
 گوگلگلسز { ص. كبرسز، متواضع.
 = ح. ايستميه رك،
 آرزوسز، كرها : گوگلگلسز
 ايشيلور؛ گوگلگلسز اوقونان در.
 سدن هيچ بر استفاده اولماز.
 گوگلگلسزلك { س. ۱. كبرسز.
 لك، گوگل آلچا.
 قلاني. ۲. آرزوسزاني، كرها
 ايش كورمه.
 گوگلگلسديرمك { قتا. ۱. كوك
 طوتديرمق،
 كوك صالديرمق. ۲. مج. يرلشدير.
 مك. تأسيس ايتك : تملشديرمك.

گوگلشمك { فل. ۱. كوك طو.
 تمق، كوك صالمق.
 ۲. يرلشمك، تأسيس ايتك، دائم
 اولمق : بو اوكسوروك بنسده
 كوكلشدي.
 گوگللك { س. ماويلك، ماوی
 رنگ.
 گوگلگلی { يا گوگلاؤ. ص. ۱.
 كندى خواهش و آر.
 زوسيله بر ايش كورن، مجبورى
 اوليان. ۲. قرعه افرادنن او.
 لمديغی ويا قرعه سی اصابت ايتدیگی
 حالحه كندى آرزوسيله عسكِر
 بازيان : كوكلی عسكِر. ۳.
 كبرلی، متعظم : قیز كوكليلدر.
 اونى قوجه لغه قبول ايتمز. = س.
 كندى ايستكيه و مجبور اولمديغی
 حالحه يازلمش عسكِر : گوگليلر
 چوق غيرت ايتديلر؛ گوگليلرك
 تعليمه مأمور اولمشیدی. || آلچاق
 گوگلی = كبرسز، متواضع.
 گوگلگمك { يا كوكله مك. قتا. ۱.
 ((مندر و شلته يی)
 ديگيشله ميخلامق، ايچنده كي اوت
 ويا يوك اوينا ماق، ايچون هر بر
 قاراش مسافه ده سچيم و ساثره ايله
 بر صاعلام ديگيش اورمق. ۲.
 (تللی سازی) قورمق، كوك
 ايتك. ۳. كرزمه ايديلن قيراج
 يرك آتاج وچالی كوكلرني چيقار.
 مق. ۴. اينجه صاج اوركيلر ينك
 هر اوچ دردینی بريره صارمق،
 كوكله ايتك.
 گوگلگنمك { فل. ۱. (آتاج)
 كوك طومتق، كوك
 صالمق، كوكلشمك. ۲. يرلشمك،
 تملشمك، بايدار اولمق : كند.
 یسی اوراده كوكلندی.

گوگلی { ص. كوكی اولان، كوك
 صالمش : كوكلی آتاج،
 فدان.
 گوگم { س. ۱. خشبی سرت بر
 اوقاق آتاج. ۲. بو آغا.
 جك ويرديگی اريكه مشابه ماوی
 ميوه. با : گوگوم.
 گوگن { س. ۱. نباتاتك فیده محلی،
 تخم اكيلوب فدان او.
 لدقلى ير، فیده لك، فدانلق.
 ۲. مج. محل اصلی، وطن، منشأ.
 || كوكننده بيومك = وطنندن
 خارجه چيقماق، دنيا كورمه.
 مك، دنيا دن بيخبر اولمق.
 گوگنار { س. آق چام آغاجی.
 گوگنده { س. مزین و ملبس
 چنكي.
 گوگنلمك { في اعتماد و اطمنان
 اولمق : اوبله آدمه
 گوگنلر؛ راست كلن آدمه گو.
 گنليرمی؟
 گوگنمك { فل. [زبازدی :
 گوگنمك] ۱. طبا.
 تمق، اعتماد، استناد ايتك، برينه
 ويا بر شيشه طيانوب راحتلامق،
 فرور اولمق، اغترار ايتك : بن
 سزه گوگندم؛ شمشيه مه گوگنه.
 رك اياغمورده طيشاری چيقدم؛
 المده کی صوبيه گوگنه رك كو.
 پكدن قاچدم. ۲. كوز كسمك،
 كوزه كسديرمك، بجره جكنی
 درك ايتك، مفرور اولمق : سز
 او قدر گوگنمكيز.
 گوگنمه { س. گوگنمك فعلی. با :
 گوگنمك { س. گوگنمك فعلی و
 گوگنیش { س. گوگنمك فعلی و
 طرزی.

كوكورت { س. فا. «كوكرد»
 دن. «ت» سی
 تحريك اولندقمه «د» اولور. {
 معروف صاری ماده معدنيه
 كه توز و پارچه حالنده اولوب طیده
 و صنایعده مستعملدر، کبریت ؛
 کوكورت چچکی = مصفايی .

كوكورتلی { ص. کوكوردی-
 وی، کوكورتله یا-
 بلش : کوكورتلی صو = کوكور-
 دی حاوی معدن صوتی ؛ پرو-
 سه نك کوكورتلیسی .

گوكوس { گوكوسلاک وساثره .
 با : گوكوس وساثره .
 گوكول { س. دلیک اییک قو-
 زه ی .

گوكوم { س. [زبازدی : کوم]
 صو طاشیفه و
 آتشده ایصیتفه مخصوص باقیردن
 بیوک و بر قولیلی آغزی طار
 قاب : بر گوكوم صو ؛ مطبخك
 گوكوملرینی طولد بر مق . ۲ . او
 شکل و بیجمده کوچکی ، باقیردن
 گوكوم شکنده اریق : قهوه
 گوكومی ؛ نلیچی گوكومی ؛ آصمه
 گوكوم .

گوكومتول { ص. ماویجه ،
 ماویمی .
 کوكون { ح. با : کوكین .

گوكه { س. [زبازدی : گزوه]
 یوکللی قاشلره و کورکاره
 میسلط اولوب بونلری دلن کور-
 چوچک بر بوچک : بو جوخه یی ،
 کورکی گوكه یمش . || آغاج گور-
 گه سی = آغاجی دلن قورت
 جنسی . || گوكه اونی = بر جنس
 نبات . || گوكه نیکی = گوكه دن

فاشده پیدا اولان دلیک .
 کوكه { س. برجنس اسکی حرب
 کویسی .

گوكگی { یا گویگو ، کویگی . س.
 ۱ . اولنمکده اولان ار-
 كك ، کلین مقابلی ، عروس ؛
 گوكگی اولتی ؛ کلین گوكگی ؛ گوكگی
 کلینك قولتوغنه کیردی . ۲ . بر
 آدمك قیزی ویا قیزی مقامنده
 اولان متعلقانندن بر قیزی تزوج
 ایتش اولان آدم ، داماد ، صهر ؛
 فلانك گوكگی ؛ او بنم گوكگیرد .
 || گوكگی اونی = برجنس نبات ،
 مرزنجوش . || ایچ گوكگی = قا-
 ریسنك اوینه کیدن داماد .
 || ایچ گوكگیندز حاللیجه = فناحالده ،
 مضطرب . || گوكگی فنساری =
 کاکنج دینلن نبات .

گوكگیر { س. با : کفگیر .
 گوكگیك { س. هندبا .

گوكگیلك { یا گویگولك ، گریگیلك
 (س. ۱ . گوكگی حالی ،
 اولنمکده اولان آدمك حالی . ۲ .
 دامادلق ، صهریت .

کوكین { ح. کوكندن ، قملندن ،
 اساسا .

کول { س. بانان اودون وساثره-
 دن قالان توز ، رماد ،
 خاکستر . || کول باصدی = با :
 کول باصدی . || کول رنکی =
 قورشونی و سنجایی رنك : کول
 رنکننده بر چوخه . || کول صوتی =
 چاشیر بیقماق ایچون کول ایله
 قایناندقلری صو . || کول کد-
 یسی = صوتوقدن چوق قورقان ،
 آتش باشندن آریله میان آدم ،

مسکین . = ص. ۱ . کول رنکننده ،
 قورشونی ، سنجایی : بکزی کول
 اولدی . ۲ . یاتمش ، محروق ؛
 قوجه بنا ایکی ساعت ایچنده کول
 اولدی . ۳ . خراب ، متضعل : او
 فاملیا کول اولدی ؛ قاردن کول
 اولدی .

گول { س. بیوک طور غون صو ،
 بحیره : آبولونیه گولی ،
 وان گولی ، اشقودره گولی . || مج .
 صوتی چوق یر ، صو باصان یر ؛
 یاغوردن اورته لقی کول اولمش ،
 کول کسلدی . || آچی کول =
 صوتی طوزلی کول . || کول
 آیاخی = کول صوتک فضلہ سنی
 دکیزه ویا بر ایرماغه آقیدان چای .
 || گول اونی = صاری نیلوفر .
 || گول باشی = گول صوتک منبعی ،
 پیکاری . || گول کستانه سی =
 آخله نوعی .

کول باصدی { س. آتسک اوز-
 رنده اسقاره ده
 پدشمش ات پارچه سی و علی
 الخصوص بل کیکی اوچنده کی
 ات : کول باصدی پدشیرمک ؛
 قویون ، صیغیر کول باصدیسی .
 || صحن کول باصدیسی = صحنده
 کندی صوتیله پدشوب قیزارمش
 ات .

کول باصدلیق { ص. کول باصدی به
 یارار : کول باصد-
 یلق ات .

کولچر { س. بوغدا به عارض او-
 لوب دانه سنی تغییر ایدن
 وبتون اونخی بوزان بر عات ،
 دللیجه .

کولچه { س. ۱ . ایریدیلوب تصفیه
 اولتامش معدن ، طو-

پراقدن چيقدیفي حالده بولنان
معدن: دمير، آلتين كوپچه سي.
۲. بيوك پارچه صورتنده دو-
كلش معدن: بش اوقه لاق بر
كوپچه آلتين. ۳. اثواب وسا-
ژه ده صيرمه وساژه ايله ايشانن
شمسه.

كولخان } كولخاني . با : كلخان
كولخان } وساژه .

كولدور } مه . بيوك سسله ايديلن
شماته و ولولهي تقليد
و تصوير ايدوب اكثرثا اتباعاً
قوللاييلير: پالدير كولدور ايجري يه
كبردى .

كولديرمك } قته . كوله سني مو-
جب اولقى ، كو-
لمكه مجبور ايتك ، ايشيدنك ويا
كورنك كوله سني جلب ايده جك
بر سوزسونلك ويا بر ايش ياققى:
اقشام بزى چوق كولديردى .
|| كندينه كولديرمك = كنديني
مسخره ايتك : كندينه عالمي
كولديرور .

كولر } ص . گزليجي ، گوان ،
مسرور ، خندان ، شادان ،
آچيق ، انشراحي : كولر يوز .
|| يوزه گولر = منظره سي كشا-
يش خاطر ورن ، انشراح دروني
موجب : يوزه گولر بر رنك ،
برقاش . || يوزى گولر ، گولر
يوزلى = كشاده رو ، بشوش .

كولش } كولشمك . با : گورش ،
گورشك .

كولش } س . با : گوليش .

كولشمك } فشه . برايكده كولمك ،
بر بر يني كولدير-
مك ، شاقه لاشمق ، لطيفه لشمك .

كولك } س . قولبلى درياك
كردل ، يوغورت و بال
وساژه قومغه مخصوص تخنه دن
قولبلى قاب .

كولك } س . گولك طالع لانسى ،
تلاطم ، موج .

كولك } يا خود گوله . س . صو-
لاق يرلده حاصل
اولان تانارجق كبي اوفاق سيورى
سيكك .

كولگن } س . با : گورگن .

كولگه } س . ۱ . بر جسمك ضيايه
كلقچه براقدينى بر كه او جسمك
شكل و صورتنى كوستير ، ظل ،
سايه : آچاق ، او ، آدم كولاك سي .

۲ . رسمده گولگه يني تصوير ايدن
آچيق سياه بويا : چينيليرك
رسملى گولگه سزدر . ۳ . حمايه ،
تصاحب ، وقايه : اونك گولگه سي

آلتنده در . || گولگه آلتى =
سايه بان . || گولگه ايتك ، ويرمك =
ضيايه مانع اولقى . || گولگه سندن
قورقق = پك قورقاق اولقى .

كولگه لك } س . گولگه آ-
سرين محل .

كولگه لنديرمك } قته . ۱ . گو-
لگه ايتك ،
گولگه آلتنده بولنديرمق : شو-
فنده لرى گولگه لنديرملى : او
آچاق بزى نه كوزل گولگه

لندير يوردى . ۲ . رسم ويا
يازى يه كواكه مقامنده لكه
يايقق .

كولگه لنمك } فل . ۱ . كو-
لكه آلتنه كير .

مك ، كولاكه لكده اوتورمق ،
تظلل ايتك : بر چنارك آلتنده
كولاكه لنديك . ۲ . (رسم ويازى)
كولاكه مقامنده لكه بيدا ايتك .

كولگه لي } ص . ۱ . گولگه سي
اولان : گولگه لي

باغچه : گكيش گولگه لي آچاق .
۲ . گولگه مقامنده لكه لرى
اولان (رسم ، يازى) .

كولگه } يا كوله مه . س . اوزو-
مه عارض اولان بر
خسته لى كه دانهرلك قراروب
منظار بيدا ايتسندن عبارتدر :

كولگه اولماق ايجون باغه
كوكورت سربلك اقتضا ايدر .
|| آق كولگه = آچاقلره عارض
اولان خسته لى نوعى .

كولگه } فل . (صولر) بر-
يكوب كول اولقى :
اووه نك اورته سنده صولر گول-
لشمش .

كولله } س . با : گله .

كوللى } ص . كول ايله قاريشيق ،
كولى حاوى : كوللى صو-
چاشيرده قوللاييلان كول
صوبى .

كولمز } ص . عبوس ، موزى :
بوزى گولمز = عبوس
الوجه .

كولمسه مك } فل . و :

كولمسيمك } فل . كولر كبي او-
لق ، آز كولمك ،
تبسم ايتك .

كولمك } فل . ۱ . انسانه
مخصوص اولان بر
حس ايله قاه قاه ديهرك سسله

و یاسسوزا کثیرا آغزی آچهرق
 ودیشلری کوسترمه رک بر حرکت
 مخصوصه ده بولمق، ضحک،
 خنده ایتک : بونی ایشیدنجه،
 گورنجه گولدی؛ بو آدم داغما
 گولر؛ چوق گولدک. ۲. سویتک،
 اکلنک، جنبش ایتک : احابیجه
 گولوب اوینادق؛ گولدک
 اکلنک. ۳. استهزا ایتک، بیره
 اکلنک، برینی مستخریه آلمق :
 بوسوزی هر برده سوبله سکا
 گولزلر؛ حالته عالم گولر؛ هرکس
 گولر او صحیح ظن ایدر. ۴.
 ممنون و مسرور اولمق، تسلی
 بولمق : او بیچاره یتیلر ده
 گولسین. || برگوز گولمک =
 کدرله قاریشیق کولمک. || بییق
 آلتندن کولمک، صقاله کولمک =
 پک بللی ایتیه رک کیزلیجه گولمک که
 بعضا استهزا و بعضا تصدیق
 مقامنده اولور. || قص قص
 گولمک = کولمکی ضبط ایده میوب
 ایتیه رک کسبیک بر صورتله
 کولمک. || قهقهه ایله گولمک =
 یوکسک سسله قاه قاه دیه کولمک.
 || گورک گورک گولمک = لطیف
 و آجیق برسسله کولمک. || یوز
 گولمک = ممنون و مسرور اولمق،
 رفاهه نائل اولمق : بو یاغوردن
 زراعک یوزی کولدی. || یوزه
 گولمک = مراغنی ترویج ایچون
 دوستلوق کوسترمه رک مداهنه
 ایتک : بن اونک یوزینه گولر
 بو ایشی بایدیرم؛ یننه برایشی
 واردرکه یوزمه کولبور.
 گولمه } س. کولمک فعلی، ضحک،
 خنده : اونک برتحف،

کولمه سی واردر؛ سزک کولمه کردن
 اشکیللندم. || گولمه آلمق = گولمک
 حس و آرزوسنه مقاومت ایده.
 مه مک، کولمکی طوته مامق :
 بنی برگوله آلدی.
 گولنج } ص. ۱. کوله جک، کو.
 لنه جک، باعث خنده،
 شایان استهزا : گولنج بریافت؛
 اوقیافقله گولنج اولیور؛ گولنج
 برحالی واردر. ۲. گولر، مسرور،
 متبسم، صریغنان : گولنج آ.
 دمدر.
 گولیمک } ب. ضحک و خنده
 اولمق و یا استهزا
 اولمق : بوکا گولمز؛ اوله گولمز.
 گولوک } س. یوک حیوانی.
 || تک کیکلی گولوک =
 قوتلی و صاغلام بیکیر.
 گولوم } س. گولمه، خنده،
 ضحک.
 کولونک } یا کولونک یا خود
 کانک. س. سیوری
 واوزون دمیرلی طابیحی قازمه سی.
 کوله } س. قول، چاکر، عبید،
 بنده، غلام : او فلانک
 آزاد اولمش کوله سیدر. || مقام
 تواضعده [کوله کز، کوله لری =
 قولکز، بنده کز، بن.] « کوله
 زاده » دییوب « بنده زاده »
 دیملی. [
 گوله } س. با : گله.
 گوله جک } ص. شایان خنده،
 باعث ضحک، تحف،
 غریب : سزه گوله جک برشی*
 سوبلیه یم؛ گوله جک برحالدر.
 کوله لک } س. قولوق، چاکرک،
 عبودیت، بندگی.

کوله من } س. وقتله کوله لردن
 ترتیب و تشکیل اولنان
 برصنف عسکر، ملوک، مالیک؛
 مصر کوله منلری؛ مالیک ترکان،
 مالیک چراکسه.
 گولیمی } ص. گولان، خنده و
 استهزایدن، ضحک.
 گولیش } س. گولمک فعلی و طرز
 و صورتی : تحف بر
 گولیشی واردر؛ بو آدمک گولیشی
 ضدمه کیدبور.
 گوم } س. ۱. کومه، یغین. ۲.
 کوچک آغیل.
 گوم } مه. کوپ کبی طنین انداز
 برشیتک چیقاردینی سسی
 تصویر و تقلید ایدر : گوم گوم
 اوتیوردی، اوربوردی.
 گوم } س. ۱. میکارک آره سنده
 باقین ات. ۲. آغیل.
 [بومعنا ایله آناطولیده مستعملدر.]
 ۳. با : گوگوم.
 گومبور } مه. طوب سسی کبی
 بیوک و پک گورلدیلی
 برسسی تقلید و تصویر ایدر،
 واکتریا مکرر قولانیلیر : طوبلر
 کومبور کومبور ایدیوردی.
 گومبورده مک } فل. بیوک
 وطنین انداز
 برکوردلی ایتک، کورله مک :
 طوبلر کومبورده یوردی.
 گومبوردی } س. بیوک وطنین
 اندازسس، کو.
 رلدی، کورله مه : طوبلرک
 کومبوردیسی.
 گومج } س. آری پتکی؛ گومج
 بالی = اریمه مش بال،
 شهد رواق. || ابه گومجی = با.
 ابه گومجی.

گومر دتمك } يا گومر دتمك.
{ و :

گومر ده مك } يا گومر ده مک.
{ مك. فل. آ.

رسالان ودوه کبی بیوک حیوان
بیوک و قورقونج سسله باغرمق :
آرسالان، دوه گومر دنیور،
گومر ده پوردی .

گومر دی } يا گومر دی. س.
{ آرسالان ودوه کبی

بیوک حیوانلرک ایری و قورقونج
سسله باغرمه لری : اورمانک
ایچندن بر آرسالنک گومر دیسی
ایشیدیلوردی .

گومر ن } يا خود گومر ن. س.
{ ۱. بیان صوغانی،
یبانی صوغان. ۲. سنبل هندی
صوغانی .

گومر فک } يا گومرک. س. [بتا.
{ Comercio (تجارت)

رت) دن غلط ر. Koumepxi
{ دن } ۱. بر مملکتدن خارجه
کیدن ویا خارجدن بر مملکت
کیرن مواد تجاریه و اشیاء مختلفه
ایچون اسکله ویا حدودده آنان
رسم : گومرک آلمق ؛ گو-
مروک ویرمک ؛ گومروکی ویرلمش،
اودنمش مال. ۲. بورسمک اخذ
واداره سی ایشلرینه باقان اداره :
گومروک مأموری، مدیری،
قولیسی ؛ گومروک اصول و
نظامنی بیلیر آدم. [«رسومات»
دها عمومی اولوب مسکرات
وطوز و ایسک کبی حاصلات
رسملرینه جا مددر.] ۳.
گومروک مأمورلرینک ایش
کوردکاری محل، کمرک اداره
خانه سی : گومروکه کیتمک ؛ گو-

مروکدن کچمک ؛ اوراده مکمل
برکومروک یا بلدی. || قره گو-
مروکی = حدود بریده ویا اسکی
اصول اوزره اولسکه داخلنده
اولان کمرک : قره کومروکی لغو
اولندی. [قره کومروک دیمه ملی.]

گومر فکچی } س. کومروک
{ مأموری، مد.

یری : کومروکچیلرک کندیلرینه
مخصوص قیافتلری واردر .

کومس } س. [یفین دیمک اولان
{ «کومه» دن می یو-

قسه ر. Koumxi یا آرانو دجه
«توماچ» دن می ؟] ۱. طا.
ؤفلرک کجه یاندقلری قپلی محل
مخصوص، طاؤق آخوری،
قودس. ۲. اوفاق و مسکینانه
اقامتگاه، قولبه، ایزبه : بر کو-
مسده اوتوریور؛ باشی برکومسه
صوقق .

گومش } يا گومش و یا
{ گومش } گومش. س. [حفر

دیمک اولان «گومش» دن] ۱.
معروف قیمتلی بیاض معدن که
آلتیندن صکره اولوب اوانی
یتیه وقادین سوسلری وسائر
اعمالنه وسکا ضربنه یارار، فضه.
سیم : کولچه کومش؛ ایشلمش
کومش. ۲. کومشدن اوانی :
کومشلری قالدیر دیکزمی ؛
اسکیدن قاله چوق کومشلی
واردر. = ص. ۱. کومشدن
معمول، سمین : کومش شمعدان؛
کومش قاشیق چتال طاقی. ۲.
کومش کبی بیاض : کومش
کردان؛ کومش قول. || کومش
بالینی = آرتینه، جاموقه. || گو-
مش مروی = آبک صوبه عکس

ایتمه سندن مشاهده اولنان
بیاض یول. || گومش صوی =
براق صو. || گومش گوز = آنچه
حریمی، پاره دن باشقه کوزینه
برشی کیرمین. || گومش یالبرز =
گومشدن بیاض یالبرز.

گومشتمک } فته. کومش سور.
{ دیرمک، گو-

مشله قاپلاتمق، یالبرزلاتمق ویا
طوناتمق : قاشیققلری، باستونی،
چیغاره لغی کومشتملی .

گومشامک } يا گومشله مک.
{ فته گومشله قاپلا-

مق یا یالبرزلامق ویا خودترین
اتمک : شمعدانلری، قاشیققلری،
چکجه بی، چیغاره لغی گومشامک .

گومشلی } ص. گومشی اولان،
{ گومشله مزین : گو-

مشلی چکجه، چیغاره لغی،
باستون .

گومک } س. ۱. بیغندی. کومه،
{ طوب. ۲. عمومک قو-

ششوب یاردیم ایتمی، مظهرت
عمومیه .

گومک } يا گومک. فته. ۱. دیش
{ اتلریله ویا چوروک

دیشله ازه ازه قوبارمق : دیشسز
قوجه قاری بر پارچه ات آلمش
کوبوردی. ۲. دیشله ایصیروب
قوبارمغه جبالامق : آت کنی
کوبور. ۳. قویون وصیغیر کبی
حیوانات مجتره اولجه یدیکنی بر
سهوات مخصوصه ایله لقمه لقمه
آغزینه کتیروب تکرار چیکمک،
گوش کتیرمک : قویون، اینک
کوبور .

گوملدرؤک } س. ۱. صیغیر.
{ لک بوینلری

آلتندن كچوب بويندروقلرينه
صوقلمش اولان ياريم حلقه
شكندنه مقوس آجاج . ۲ . بو .
نجوق و چنغراق طاسمه سي . ۳ .
حيوانك بويننده طاسمه كي حلقه ،
خاني كردانات .

كوملدى } يا كومبلدى . س . ۱ .
بوستان و اورمانده
دالان يايلان بكيجي و آوجي
قوله سي . ۲ . بوستان قورقولفي ،
اويوك .

گوملك } س . (اصل) دري ديمك
اولان « گون » دن
گونلك كه دري اوزرينه و چلاق
تنه كييلير . [۱ . اوابك آلتندن
كيلوب بدنك يوقاري قسمي
اورتن و اكثرثيا دزدن يوقاري
قالوب بمضاده آياغه قدر اوزا .
نان بياض و يومشاق بزدن چا .
شير ، فيص ، پيرهن : برطون بر
كوملك = يالكز ستر عورت
ايچون طون ايله كوملك كييوب
اوابدن حاري اولان ؛ ايچ
كوملكي = آلتندن كييليني ؛
قوله لي كوملك ، فرنك كوملكي =
يلكك آلتنده كييلوب كوكسيه
ياقه و قوللري كورينن و قوله ايله
اوتيلي بولنان يكي ايجاد كوملك ؛
عجم كوملكي = عمله نك اوابلريني
محافظه ايچون اوستدن كييلكاري
و اكثرثيا لاجورد آسره قانندن
معمول بولنان ايش كوملكي . ۲ .
زار ، اورني ، غشا ، قليف ، طبقه ؛
جگر ، يورك ، بين كوملكي ؛
آويزه ، صنداليه كوملكي ؛
آجاجدن بر كوملك آلق . ۳ .
بطن : ايكي كوملك جيدي
فلاجه در . || گوملك اسكيتك =

ياشامق . || ب . رانده كوملكي =
رانده يلككنك اورتيسي ، قيفي .
|| كوملكندن كچيرمك = اولاد .
لق ايتك . || ييلان كوملكي =
ييلانك دكيشديرديكي دري .

گوملكچي } س . قوله لي كوملك
آدم = ص . كوملكچي قاري .

گوملكك } ص . كوملك اعما .
ايشه مخصوص ويا لايق اولان ؛
كوملكك بز .

گوملكك } فل . ۱ . طور اراك
ويا ديكر بر شيتك
آلتنده قالمق ، اورنك : بچاره
طاغده قالوب قارك ايچنده كو .
ملدي ؛ تخم قومه سر ييلوب
كنديلكندن كوملير . ۲ . باقمق ،
چوقوره كيتك ، دريكلكمك :
ضعيفلكدن كوزلري كوملمش .
= ج . طور اراغه قونيوب اور .
تلك ، دفن اولمق ؛ فلان كون
وفات ايدوب ايرتسي كون كو .
ملدي ؛ موتانك كوملسي شرطدر ؛
آجاجك كوكاري كوملنر سه
قورور .

گوملك } فل . ۱ . يرك ايچنه ويا
ديكر بر شيتيه صوقمق ،
باتيرمق ، اورنك : صوقوق يرلده
باغ كوتوكلريني قيشين كوسرلر ؛
قازي كسوب قارك ايچنه كومدي ؛
اوردك يومورطه لرني كوبره يه
كوممشيدي . ۲ . (اولوي) مزاره
قويوب اورنك ، دفن ايتك ؛
فلاني نره يه كومديلر ؟ وفاتي
كوني كومديلر . ۳ . يرك ايچنه
صاقلامق ، كيزلك : اسكي زمانده
زنكينلر آقهلريني كوسرلدي .

گوممه } س . كوملك ايشي ، دفن .
= ص . كوملمش ، صو .
قلمش ، قافلش : كوممه آلتين .

گومور } يا كوز . س . (« كق »
« مك » دن) باندقدن
صكره يره كومله رك سوگمش
اودوندن عبارت سيياه بر ماده
كه تكرار ياقيلوب منفال ايچنده
تسخين ايچون و مطبخده يمك
پدشيرمك ايچون قوللايلير ، خم ؛
قيشلق كوموري تدارك ايتك ؛
اودون كومور آلق ؛ كومور
باقق ؛ كومور باشه اورمق ؛
كومور قايغي . || معدن ، طاش
كوموري = يرك ايچندن معدن
حائنده چيقان سيياه ماده كه يك
زياده حرارت و برمكه واپور
ولوقوموتيف وما كينه ده و صو .
بزلده دخي قوللايلير . = ص .
سياه ، قبقره : كومور كوزلي ؛
كومور صاچلي .

گومورجي } س . ۱ . كومور
آدم . ۲ . ب . واپورلرده كو .
موري قزغاك اوكنه كتيرمكه
مكاف افرادكه اونباشي رتبه
سنده در . = ص . سيياه ، قره ،
سياه لكالي : كومورجي طاوق ،
تيلكي .

گومورلك } س . اوده قوللا .
نيله جق كومورك
قونديني محل ، كومور انباري ؛
بو اوك كومورلكي طار .

گوموش } س . با : گومش .

گومه } س . ۱ . ييغندي . بريكندي ؛
بركومه بوغداي ؛ اوتي
كومه كومه ييغديلر . ۲ . تپه ،
كند ، قله .

گو میجی } س. ص. ۱. کومن،
 { دفن ایدن. ۲. ییه.
 چکارینی یرک ایچنه کومن بعض
 قوشله دینیر.

گون } س. ۱. کره ارض ایله
 { سائر سیاراتک تابع اولد-
 قلمی نجم منیرکه سائر نجوم
 ثابته دن فرقی آنجیق بزه قریب
 اولوب بومناسبتله بویوک کورینور
 وطلوعیله برابر ضیاسنک شدندن
 سائر کافه نجوم کورینور اولور،
 شمس، آفتاب، مهر: گون طو-
 غدی: گون باتدی: گون کبی
 آشکاره کالشمس عیان. ۲. ضیا،
 نور: گون گورمز = ضیا آلاماز،
 قراگلق، مظلم. || گون باتیسی =
 ۱. مغرب. ۲. غرب شمالی
 روزکاری، باتی [غلطی: باطی]
 || گون بالیغی = دکرمی واتی
 لذتلی بر جنس بالیق. || گون
 دونمک = شمس خط استوائی
 یکمک ویا مدار سرطانه و مدار
 جدی یه قدر کیدوب کری دونمک:
 ماردک طقوزنده کون دوز.
 || گون دونمی = فصول اربعه نك
 باشلری: کون دونمی فرطونه.
 سی. || گون طوتلیق = کسوف
 اولمق. || گون طوغیسی ویا
 طوغوشی (و غلطی: گون طو-
 غریسی). ۱. طلوع. ۲. شرق.
 ۳. شرق جنوبی روزکاری.
 || گون طوغمق = ۱. شمس
 طلوع ایتک. ۲. فرصت اله
 یکمک، میسر اولمق: کند.
 یسنه کون طوغدی. || گون
 یکمک = حرارت شمس تأثیر ایتک.
 || گون گورمز = ضیا آلاماز،
 قراگلق. — [ایوم بزجه کونش

دها مستعمل ایسه ده، اصل اسمی
 گون اولوب، ایراد اولنان
 تعییراتده حالا مستعملدر.]
 گون } س. ۱. کره ارضک کندی
 { محوری اوزرنده بر کره
 دونمه سندن عبارت یکریمی درت
 ساعتک زمان، یوم، روز: آتی
 اوتوز گوندر؛ اون گون کچدی؛
 بش گون اول. ۲. یکریمی درت
 ساعتک گونک آیدیناق اولان
 قسمی که مقدار وسطیسی اون
 ایکی ساعت اولوب یازین اوزار
 وقیشین قیصالیبر، کوندوز، کیجه
 مقابلی، نههار، روز. (بو معنا
 ایله بزجه قوللانماز اولمشدر.)
 ۳. زمان، عهد، دور، هشکام:
 سلطان محمودخان گوننده؛ فلان
 والینک گوننده او ولایتده امنیت
 برکال ایدی. ۴. خوش کچیریلن
 زمان، اقبال، سعادت، راحت:
 بیچاره گون گورمدی؛ گرن
 گورمش، گون کچیرمش آدم.
 ۵. یوم مخصوص، یوم رسمی،
 یورطی: یارین آلمانیا امپرا-
 طورینک گونی ایش: دون
 اسرائیلیرک گونی ایدی. ۶.
 وقت، زمان: بر گون زنکینده
 اولور؛ اونکده گونی وار؛ گون
 اولورکه چوق قزانیر. ۷. حال:
 اینی گون، کوتی گون. || گون
 آشری [یا آشوری. آشیری] =
 هر ایکی گونده بر، بر گون او-
 لوب بر گون اولماق اوزره:
 گون آشیری کلیدور؛ گون آشیری
 درس اوقوبور. || ایرتسی گون =
 بر گون صکره. || اولکی گون =
 دوندن اولکی گون، ایکی گون
 اول. || ایکی گونده بر = گون

آشیری. || برگون، گونک برنده =
 بر وقت، بر زمان: برگون کله-
 جک که...، برگون اولورکه...
 || بوگون = بولندیغمز گون،
 ایوم. || بوگونکی گونده = بو
 زمانده، زمانمزده، بولندیغمز
 زمانده. || اوبرگون = یاریندن
 صکره کی گون، ایکی گون صکره:
 یارین دکل اوبرگون. || گونلر
 ده بر گون = گونک برنده. || بر
 گون اول = سرعت ممکنه ایله،
 ممکن اولدیغی قدر چابوق.
 || گوندن گرنه = گیتد کجه.
 [گون بگون دیمه ملی.] || گونی
 گوننه = عینی گون، آرده ده گون
 کچیرمکسزین: ایشی گونی گوننه
 گورمک = ایرتسی گوننه براقفسزین،
 بلا تاخیر. || کچن گون = برقاچ
 گون اول. || بوگونلرده = بو
 برقاچ گون ظرفنده. || گون بو
 گون = تام فرصت وقتیدر.

گون } س. دباغت اولمش دری،
 { هر نوع مشین و سختیان
 وسائر.

گون } س. سن. عر. ۱. اولسه،
 { حدوث، وقوع. ۲. وار
 اوله، وارلق، وجود، موجو-
 دیت: کون و مکان = عالم وجود،
 موجودات، کائنات: کون و فساد =
 عالم جسمانی، بر طرفدن وجوده
 کلوب بر طرفدن محو اولمقدن
 عبارت اولان دنیای فانی،
 طبیعت. = ت: کونین = ایکی عالم،
 عالم مادی ایله عالم معنوی، دنیا
 و آخرت؛ سیدالکونین = سید
 الثقلین، فخر کائنات (صلعم)
 افندمز.

کون { س. فا. مقعد، قیج.

گون { س. [فارسیدن مأخوذ] }
 ۱. رنک، لون : گل
 گون = کل رنکنده. ۲. درلو،
 نوع : دیگر گون = باشقه
 درلو. || گونا گون = ۱. درلو
 درلو، نوع نوع : اقمشه کونا
 کون. ۲. رنک رنک، آلاجه :
 بوقلون کبی کونا کون. || دیگر
 کون = ۱. باشقه درلو، میدل،
 متغیر. ۲. بوزوق، پریشان :
 حالم دیگر گون اولدی.

گونا { یاخود گونه س. درلو، نوع :
 برگونا، برگونا، برگونه = بردرلو،
 بر وجهله ؛ [وجهله منفیده] }
 هیچ بر صورتله ؛ بوگونا، گونه =
 بودرلو، بویله.

گوتان { س. یازین صوبی قورو-
 یان گولچک، کوچک }
 گول، طورغون صو.

گوندر { س. ۱. اوچنه بر شیء
 طاقیلان اوزون صوبه،
 صیریق : مزراق، بایراق، سخناق
 کوندری ؛ ماثونه جی کوندری =
 ماثونه یی یوروتماک ایچون قییه
 ویا صویک دینه طیا دقلری
 صیریق. ۲. چفت سوزورکن
 اوکوزلری دورتکاری اوجی
 ایکنه لی اوزون صوبه، اوکندیره.
 ۳. ۴. کمیده سخناق چکمک
 ایچون قیج طرفته مرکوز دیرک.

گوندرتمک { فته ارسال واسبال
 ایتدیرمک.

گوندرلمک { بخ. ارسال، اسبال،
 بعث اولنق : بومال }
 اجنبی ممالکته کوندریله جکدر ؛
 بوکتاب بکا احبابک بری طرفندن
 کوندردی.

گوندرمک { فته. اصل ترکیده
 کری دونمک و }
 اکرنلک دیمک اولان «گونتمک»
 فغانک متعدی سیدر. [یولامق،
 صالمق، ارسال، اسبال، بعث
 اتمک : پدیره بر مکتوب، برهدیه
 گوندردم ؛ اوغلرینی مکتبه گو.
 ندریور؛ خبر، سلام گوندرمک.
 || ایلری گوندرمک = سورمک،
 تقدم ایتدیرمک. || ایچری گو-
 ندرمک = صوقق، ادخال اتمک.
 || گری گوندرمک = رد واعاده
 اتمک.

گوندرمه { س. یولامه، صالمه،
 ارسال، اسبال، }
 بعث.

گوندریش { س. کوندرمک
 فعلی و طرزی :
 کیجه وقتی خبر کوندریشی.

گوندوز { س. گونک آیدنلق
 اولان یعنی کونشله }
 تنویر اولنان قسمی، کیجه مقابلی،
 نهار، روز : خط استوایه قریب
 یرلده گوندوز ایله کیجه دائما
 مساوی کبیرر؛ قطبیه تقرب
 ایدلجه یازین کوندوز وقیشین
 کیجه بک اوزایوب اوج آی
 متماداً کوندوز ویا کیجه اولان
 یرلده واردر. = ظ. گوندوز
 وقتی، گوندوزین، نهاراً : کو.
 ندوز چالیسوب کیجه استراحت
 اتمک دها ایدر. || گوندوز
 صفا = بر جنس چچک که گو.
 ندوزین آچیلوب کیجه قیانیر.
 || گوبه گوندوز = ایجه گوندوز
 اولدقن صکره، بعد الفجر.
 || کیجه گوندوزین = گوندوزین
 و کیجه لین، لیل و نهار، شب

وروز، دائما : کیجه گوندوز
 چالیشر؛ کیجه گوندوز یوریدک.
 گوندوزلک { ص. گوندوزه
 مخصوص : گو-
 ندوزلک قیافت؛ گوندوزلک
 اثواب.

گوندوزلی { ص. گوندوزین واقع
 اولان. || کیجه لی
 گوندوزلی = کیجه کوندوز، دائمی
 صورتده : کیجه لی کوندوزلی
 چالیشرق شو کتانی بیتیردم.

گوندوزین { ظ. گوندوزوقتی،
 نهاراً : گوندوزین }
 اویومنی سومم؛ صبحاق یرلده
 گوندوزین یولجلیق اوله ماز.

کونده { س. ۱. آیاق باغی، کو-
 ستمک، بوقاغی : طوظانک }
 آباغنده کونده وار ایدی. ۲.
 طوزاق، قیانچه : کونده یه دو-
 شمک. ۳. پوصو، کمین : کونده دن
 آتمق = اغفال ایله یا کلاش حرکت
 ایتدیرمک.

کونده لک { س. ایشجیلرک بر گو-
 نلک ایش ایچون }
 آلدقلری اجرت، بومیه : بوراده
 رنجبرک گونده لکی قاج غروشدردر؟
 اوسته گونده لکی؛ گونده لکله
 چالیشور.

کونده لکچی { س. ص. گونده-
 لکله یعنی بو-
 میه ایله چالیشان آدم، رنجبر،
 عمله، ایرغات : کونده لکچی قو.
 لانیور؛ کونده لکچی آدمدر.

کونده لکی { ص. کونده لکله،
 کونده لکی رنجبر. }
 گونش { س. [اصلی : گون،
 گوگاش، چ. قویاش] }
 ۱. بولندیغیز کرکه ارض ایله سائر

صيارتک تابع اولدقلى نجم که بزه
 قریبى جهتله يك بيوك گورینوب
 طالع اولدقه سائر نجوم گورنمز
 وکوندوز اولور، گون، شمس،
 آفتاب، مهر، خورشید : گونش
 طوغغق، چیمق = طلوع ایتک؛
 گونش باتق = غروب ایتک ؛
 گونش طولتق = منکسف اولق.
 ۲. الماس وخرج و سائرهدن
 گونش کبی اطرائی شماعلی رسم
 و شکل و چچک. || آقشام گو-
 نشی = تریجی قزیل رنگ. || گو-
 نش اورمق = چارپتی، کچمک =
 تأثیر ایدوب خسته ایتک. ||
 دگیز گونشی = دگیز همهسی کبی
 برنوع نبات بحری. || گونشی
 بالچیقله صیوامق = ظاهر و عیان
 برشبی ستر و اخفا وانکاره
 چالشمق. || گونش گبی = ۱.
 پارلاق، تابان، رونقلى. ۲.
 ظاهر، عیان، آشکار.

گونش ستمک { فته گونشه گورستره -
 رک و گونشه قارشى
 سره رک قورومتق.

گونش ستمک { فل. ب. ۱. گو-
 نشه سربوب قو-
 رومق. ۲. گونشک قارشيسنده
 اوتوروب ایصمق.

گونک { س. با : کنک.

گونکورلمک { یا گونکوره مک.
 فل. اوقوباصمق،
 گوشمک، اوقبودن رسم اولق،
 صیزمق.

گونکه { س. قالین طالاش، اینجه
 یونفه.

گونکی { ص. بر کونه مخصوص
 اولان، بر کون واقع

اولان. { یا لکیز قوللائلیوب،
 آتیده کیلر کبی ترکیبسته
 مستعملدر: ابوگونکی، اوگونکی،
 چکن گونکی.

گونلک { ص. ۱. گونه مخصوص
 ویا لایق و متناسب
 وکافی اولان { بودخی یا لکیز قو-
 للائلیوب، آتیده کیلر کبی تر-
 کیبسته مستعملدر: } بر گونلک
 ایش؛ بش گونلک یول؛ بوگو-
 نلک بو قدر کافیدر. ۲. عمری
 شوقدر گوندن عبارت اولان،
 شوقدر گون اسکیمش اولان،
 شوقدر کون اول یا بلش و یا
 وجود بولش اولان: قرق
 گونلک بر چوجق؛ اوج گونلک
 ات؛ اون اون بش گونلک بر
 مزار.

گونلک { س. رایحه سیحون و بر
 محلاک عفو تنه غلبه ایتک
 ایچون یا قیلان صمغ جنسی، بخور،
 کندر، لبان : گونلک یا قق؛
 گونلک قوقوسی.

گونلک { س. با : کوملک.

گونلمک { یا گونله مک. فل.
 گونى چرمک، بر گون
 قالمق، بر گون طورمق.

گونمک { یا گونومک. با : گؤ.
 گنمک.

گوننه { س. فا. با : گون.

گوننی { یا گوننو. س. قیصقانه،
 حسد، غبطه، قیصقانیج.
 مر.

گوننیلمک { یا گونوله مک. فل.
 قیصقانه، حسد
 و غبطه ایتک. مر.

گونین { س. ت. عر. فد : کون.
 با : کون.

گونیه { س. بو. [Toviza = زا-
 ویه] کوشه اولچیسى،
 کوشه لک قائم اولوب اولدیغی
 آکلامغه و دوزلدوب طوغرو-
 لتمغه مخصوص دمیر و یا تخته دن
 مهندس و دولکر و دیوارچی
 وسائره آتی : کونیه طومتق؛
 کونیه سنه کتیرمک؛ شو کوشه
 کونیه سنده میدر؛ || شاقوللی کو-
 نیه = طوبوغرافیا آتی.

گونوز { گوروجین، گونمک،
 گوره و سائره. با :
 گوگه و سائره.

کوه { س. فا. طاغ، جبل : کوه
 قاف = قاف طاغی.

گوهر { س. فا. ۱. الماس، جو-
 هر، جواهر: دروگوهر.

گوهر { س. بر شیئک اصلی و مایه سی،
 جوهر. || گوهر ریژ = جواهر
 آقیدان، طاغیدان؛ و مج. کو-
 زل سوزسوباین. || گوهر نثار =
 جواهر سرین؛ و مج. فصیح،
 نطوق.

گوهر چله { با : گهر چله.

کوهسار { س. فا. و :

کوهستان { س. فا. طاغلق یر.

کوهیلان { س. با : کهیلان.

کوی { س. متمکن انسانلرک اقا-
 مت ایتدکاری اولر مجو-
 عنک کوچکی که قصبه دن فرقی
 خانه لربنک آزانغله برابر چارشى
 و بازاری اولماسی و اهایلینک
 اکثر یا زراعتله مشغولینلری

جهتيله تارله و چار و باغ و باغچه
و آخور و آغیل کبی شیشلرله
قاریشیق اولمیسدر، قریه، رو،
ستا، رستاق؛ کوی ختی؛ کو-
یده اونورمق؛ کوی امامی؛
کوی مکتبلری.

کوی { س. فا. طوب، یوورلاق
{ شیء، او یون طوبی، کوی
و چوکان = جرید او یونی.

گویی { س. با: گوگی، گو بگی.
گوی { ص. فا. با: گو.

گویا { ح. [فارسیدن] ۱. صا-
سنگ تصدیق اولغیان اساسنز
سوزی نقل اولنورکن قوللا-
نیلیر: [گویا بواشی کندیس
گورمش؛ گویا بن سزه خبر
ویرمش. ۲. ظن ایدرسنگ که،
ایمش کبی: فونوغرافدن سستی
ایشیدنجه گویا کندیس حاضر
ایمش کبی کلیور؛ رسمی کورن
گویا کندیسنگ قارشینده ایمش
کبی اولور. — اسکی طرز افاده
ده بعضاً «که» اداتیله برابر
قوللانیلیر: گویا که هوا به او جش.

گویا { ص. فا. سویلین، لقردی
گویا { سویلر، قائل، متکلم:
حضرت عیسی بشیکده گویا
اولدی.

کویداش { س. ص. بر کوی
{ اها لیسندن اولان،
کویلی: او بنم کویداشمدر.

کویدرگی { س. چوق یانار بر
{ جنس جیبیان، آتش
جیبیان.

گولیش { یا خود کیویش. س.
{ ۱. حیوانات مجترة نك

یدکاری شیشی بعده تکرار آغزه
کثیروب یکیدن چیکمه لری،
جره: دوه دخی اینک وقویون
کبی گویش کثیر. ۲. مج. اختیار.
لرک چکمه سی غیر اختیاری دیرمه.
|| آغز گویشی = ورد زبان.

گویگی { یا گو یگو. با: گرگی.

کویلی { س. ص. ۱. قریه اها.
{ لیسندن اولان، سکان
قرا: کویلیر شمعی اوراقله
مشغولدرلر؛ کویلی دائما قصبه.
لیدن قبا اولور. ۲. دیکریله بر
کویدن اولان: کندیسنگ بر
کویلیسی کلش. ۳. مج. قبا، نارك
و ظریف اولیان، خویرات
|| بزم کویلی! مقام استهزاده
«همشهری!» معناسیله مستعملدر.

کویلیک { س. ۱. قریه اها.
{ لیسندن اولان آد.
مک حالی، قریه ده ساکن اولما:
کویلیک مانع تحصیل دکلدر.
۲. مج. قبالتی، ظرافت فقدانی.
۳. وطنداشلق، همشهریلیک.

گویمک { یا گوگمک. فت. یاقق،
{ آلاز لائق، آتشدنه
قرارتق. مر.

کویندیرمک { فت. ۱. یاقق،
{ آلاز لاندیر.
مق. ۲. (میوه و سائره بی)
اولدیرمق، کاله ایردیرمک. مر.

گوینده { ص. فا. سویلین، قائل،
{ متکلم.

گویمک { فل. ۱. یانمق، آلا-
{ زلائمق، آتشدنه
قرارمق. ۲. (میوه) اولمق،
کاله ایرمک. مر.

گوینوک { س. ۱. اوفاق سوت
{ قابی. ۲. قیلدن

یوغورت طور به سی. ۳. آریه
طوره سی.

گوینوک { س. ۱. یانمش. ۲. ۳.
{ قاینا یان شینک کو بوی.
۳. مج. یانیق، کدر، یأس، سوز
و کداز. ۴. تق. صیتمه، حما،
نوبت. مر.

که { وگه. با: کاه وگه.

که { وکھسار. با: کوه وکو
{ هسار.

که { حر. ۱. [فارسی به تقلیدا
{ قوللانیلوب اصل ترکیه سی
«کیم» در [مصدریت معناسی
افاده ایدوب عرییده «ان»
(مشدده مفتوحه) کبی بر
جمله بی دیگر برفلک مفعولی و
سائره سی حکمنه قور: بکایدی که
یارین کله جکدر = یارین کله جکنی
سویلدی؛ کندیسنه تنبیه ایتدم که
کیسه به سویلین = کیسه به
سویلمه مسنی تنبیه ایتدم. ۲.
غایه و نتیجه بیان ایدوب مابعدینک
ماقبله مربوط و متعلق اولدیفنی
کوستیر، تاکه، حتی: المی براق که
یازی یازیم: قیودن چکل که
کیم؛ سرمایه سی یوق که تجارت
ایتسین. ۳. سببیت بیان ایدر،
زیرا، چونکه: آلدانما که شاعر
سوزی البته یالاندیر. (بو معنا
ایله استعمال اسکیمشدر. [۴.
تفسیر بیان ایدوب ماقبلانی
مابعدیله شرح وایضاح ایدر و
اسم موصول مفهومته تقرب
ایدر: وقتاکه دولت عثمانیه
تأسس ایتدی؛ بروقتده که بن
جانمله اوغراشایوردیم کندیسنه
حرمت ایتدم دیه گو جشمش. —

توقيت بيان ابدوب فعلك صيفه
 التزاميه سيله قوللايان : « انسان
 كه عشقه دوچار اوله (عشقه
 دوچار اونجه) عقل و رأی
 النذن كيدر » كبی تعبیرل بك عجمانه
 و تركنرك فارسى به تابع شيوه سنه
 مخصوص اولوب اليوم متروكدر .
 (آتیده كی اسم موصولدن و
 « كی » ادا نندن تفریق الزمدر .)
 || چون ، بل ، كاش ، مادام ادا تریله
 پرلشرك مركب ادا تریل تشكيل
 ايدر : چونكه ، بلكه ، كاشكه ،
 مادام كه كبی . مركب لینه با .
 || بعض كله رده الحاق اولن ترق
 فعل اسنادينك تقدیريله تعبیرل
 تشكيل ايدر : احتمال كه بوكون
 كلسين = احتمالدر ، محتملدر كه ... ؛
 جائزه = جائزدر كه وسائره .
 } ك . [فارسى به تقليد اقو .
 } لانیلوب ترجمه سی « كیم »
 در .] اسم موصول كبی قوللا .
 نیلوب آلتیه كی جمله موصوله
 ایله برابر صیغه صله و یا اسم فاعل
 واسم مفعول یرینی طوتار : بر
 آدم كه نصیحت دیکله من هیچ بر
 وقت فلاح بولماز = نصیحت
 دیکله مین آدم ؛ او آدم كه دون
 اوینه گیتدك بوگون بزه كلش =
 دون اوینه گیتدیکمز آدم ؛ بر
 کون كه چوق چالیشمیدم = چوق
 چالیشمش اولدیقم برکون .
 } سنه . عمر . اسکی عبرا .
 } نیلرده وسائرم قدیمه
 ده بعض روحانیرك و مخصوص
 آدمرك و سائط مختلفه په مراجعت
 اداسیله غائبدن خبر ویرملری :
 اسلامده كهانت ممنوع و
 حرامدر .

گهر } س . فا . با : گره ، جوهر .
 گهر با } س . فا . [كه = صمان .
 زبازدی : كهر بار ، ودها غلطی :
 كهلبار] بالطبق سواحلی جهتلرنده
 وسائز بعض طرفلرده چیقان
 قیمتلیجه بلغمی برطاش كه جیفاره .
 لق و چپوق امانه سی و تسبیح و
 سائره یا یلیلر والکتریق قوتی
 حاز اولوب قیل و سائره ینی
 اوزاقدن قایار ، قیل قیان ؛ سیاه
 كهر با = بونك سیاه جنسی . =
 ص . كهر بادن معمول : كهر با
 تسبیح . [یکی اصطلاحات فنیه ده
 یونانجه بومعنا په کن « الکتریق »
 کله سنن ترجمه ایچون « كهر بائی »
 و « كهر بائی » كبی غلط فاحش
 تعبیرلر ایجاد ایتمشلر سه ده ،
 الکتریق کله سننك استعمالی
 مرجعدر .]
 گهر بار } ص . فا . [كهر = الماس .
 } باریدن « یاغدیرمق »
 جواهر یاغدیران ، بك نافع و
 مفید .
 گهر پاره } س . فا . الماس پارچه .
 گهر پاش } ص . فا . جواهر صا .
 } چان ، سرین .
 گهر چله } س . کولچه حالنده
 } معروف بر ماده معد .
 نیه كه باروت اعمالنه یارایور .
 كهف } سنه . عمر . ج : كهوف .
 } ۱ . این ، مغاره ، غار .
 } ۲ . صیغینه جق یر ، میجا ،
 ملاذ . } ۳ . ط . ت . مغاره كبی
 اویوق یر كه طبیعی و یا بر مرضدن
 حاصل اولور : كهف رنه = ورمدن

آق جگرده آچیلان اویوق . ||
 اصحاب كهف = طول مدت بر
 مغاره ده اویومش اولان مشهور
 یدی كشی ایله برکوبكاری .
 كهكشان } س . فا . [كه = صمان .
 } كوشان = چكنلر]
 كوكدی صمان اوغریسی ، مجره ،
 حاجیلر یولی .
 كهل } ص . عمر . ن . كهله . كالی
 } بولمش ، سن كاله ایرمش
 اولان ، اوتوز ایله اللی یاشلری
 آره سنده بولان ، كامل (آدم) .
 كهله } س . بیت : كهله طوتمق ؛
 } باش كهله سی .
 كهله كتمك } فل : بیتلك ، بیت
 } طوتمق .
 كهله لی } ص . كهله سی اولان ،
 } بیتلی ، بیت طوتمش .
 كهن } ص . فا . ۱ . اسکی ، قدیم ،
 } عتیق . ۲ . اسكیش ، قو .
 } لالانش ، كهنه . ۳ . یاشلی ، مسن .
 } گهنسال = یاشلی ، گچکین ، مسن .
 كهنه } ص . فا . اسکی ، اسكیش ،
 } قوللانش ، زمانی ومو .
 ده سی چکش : بك كهنه مفر و شاتی
 واردر .
 كهواره } س . فا . بشیک ، مهد .
 كهولت } سنه . عمر . سن كال ،
 } اوتوز ایله اللی آرهلر .
 نده اولان یاش : سن كهولتده
 بر آدم .
 كهیا } س . فا . « كخدا » دن
 } غلط [با : كخدا .
 كهیالق } س . با : كخدا لقی .
 كهیلان } س . ص . جنس عرب
 } آق : بر كهیلانی ،

كهيلان برقيصراغی وارد.
 كى } د. ظروف زمانيه ومكانيه
 كى } و «د» حرف الصاقنه و
 اسماء و ضمائر ك مضاف اليه
 الحاق اولنه رق صفتلر تشكيل
 ايدر و موصوفك اتركيب ويا
 تعبيرك مفهومي له متصف اولديغى
 كوستير : دونكى آدم؛ بوگونكى
 ايش؛ چكن سنه كى محصولات ؛
 ايجرىكى = ايجرى بولنان ؛ ايجر.
 يده كيلر = ايجرىده بولنانلر؛ خانجى
 كتابى ايسنيورسك بنده كنى مى؟
 سزده كى غائب اولمش؛ سزك
 اوغلكز چاليشقاندر اما بنكى بك
 تابل؛ سزك آتكز احمدافنديك
 كندن بيوكدر. (بو كى تعبيراتده
 براسمك تكرر ايمه مسيخون اونك
 يرينى طوتار؛ سزك آتكز بنكندن
 ايدر = بنم آتمدن. — مجرددن
 ماعدا احوالده آخرنده كى «ى»
 على القاعده «ن» نحو ايدر :
 بنكى، بنكك، بنككه، بنككى.
 بناء عليه بنككى، بنككه يازمق
 بك طوغرى اوله ماز. [«كه»
 صورتنده تحويرندن بغايت
 اجتناب اولملى.]

كسى } سذ. عر. [اصلى : كوى]
 كى } ط. ياره يى ويا بدتك معلول
 بولنان بريرينى قيزغين دميره
 ياقه اصولى كه عربلده اسكيدن
 برى مرعى و مستعمل اولوب
 اليوم فنا فائده سى تبين ايمكله
 طب جديدده دخى استعمالى تعمم
 ايمكده در، ياقى. بوايشده قو.
 للانلان دميره عربلر «كاويا»
 وكيه مخصوص برآلته ده ميمك
 كسريه «مكواة» ديزلر.

كياست } سذ. عر. اويانيقلى،
 زيركلك، ذكاه، فظا.
 نت : اصحاب كياستدن برذات.
 كيانوس } س. [يو. Kúavos =
 لاجورد] بورنكده
 برماده كيمويه كه مركباتى كيمياه
 مستعملدر : حامض كيانوس و
 ساژه.

كياه } س. فا. اوت. [اصلازومى
 يوغيكمن تعيين بوصله لرنده
 ارز و لحم و حطب كى غرائبله
 برابر استعمالى اغربرد.]

گيت } ح. [«كيتك» فملنك
 امر صيفه سيدر] گيت
 گيت، كيت گيده = مرور زمانله،
 كيت گيه : بو چوق گيت گيت
 تريسه سز اوليور؛ گيت گيده
 تريسه سزلىكى آرتيسور. || كيت
 زمان كل زمان = برچوق وقت
 صكره، بعد بعد. [بونك حرفياً
 عربيه ترجمه سيله : «تعال زمان
 رح زمان» كى براجموه تعبيرك
 استعمالى بك كولنج اوليور.]

كيتلمك } وكتلى. با: كليدلك،
 كليدلى.

گيتمك } فل. ۱. ياقيندن اوزاغه
 انتقال ايتك، وارمق،
 ذهاب، رحلت ايتك : اوه گيتمد؛
 چارشيه گيتدى؛ غربته كيده.
 جكدر. ۲. بريردن آريلوب
 اوزاقلاشمق، حركت، عزيمت،
 رحلت ايتك : كنديسى بورادن
 گيتدى؛ كلن مسافرلر ده
 گيتمدیلر. ۳. قاچمق، براقوب
 آيرمق : آشجيسى گيتمش. ۴. بوق
 اولمق، غائب ونايد اولمق : اوقدر
 ثروت نزهه گيتدى؛ اورانك بر

وقت كى معمورينى گيتدى. ۵.
 صرف اولمق، استهلاك ايدلك :
 بوضيافته چوق پاره گيتدى؛
 بونياه برقاچ بيك ليرا گيدر؛
 آلدغى معاش تكميل اومصارفته
 گيدر. ۶. چكك، صاوشتمق،
 دفع وزائل اولمق : بتون قيش
 بندن صييزلر گيتمز. ۷. منجر
 ومنتهى اولمق، وارمق : بوچاي،
 بيول نزهه گيدر؛ ۸. بوريك،
 مشى ايتلك : اوپك چاپوق گيدر.
 ۹. چكك، ايتك، منقضى اولمق :
 اوزمانلر گيتدى؛ چوغى گيتدى
 آزى قالدى. ۱۰. آيانى بولنه
 طاشتمق، دفع طبيعى ايتك،
 اسهالى اولمق؛ بوكجه بش اون
 دفعه كيتمش. ۱۱. مجامعت ايتك.
 ۱۲. كوتورلك، سوق اولمق :
 جنازه سى گيديوردى؛ يارين
 جهاز گيده جكدر. || آره يه،
 آره لغه كيتك = تلف اولمق. ||
 اره كيتك = قوجه يه وارمق،
 اولمك. || اكرى كيتك = شاشتمق.
 || الدن كيتك = فوت اولمق.
 || ايج كيتك = اسهاله اوغرامق.
 || ايجرى كيتك = كيرمك. ||
 ايلرى كيتك = تقدم و ترقى ايتك،
 || ايلريسنه كيتك = تجاوز ايتك،
 چوق اولمق. || باناسيه كيتك =
 چيغميه جق بريول طومق، باتا.
 قجلىق ايتك. || ترس كيتك = ايني
 كيمه مك، طالع مساعد اولمامق.
 || جان كلوب كيتك = آيلوب
 بايلىق. || حصير آلتنه كيتك =
 باقلامق، مندر آلتى اولمق. ||
 خوشه كيتك = حظ اولمق، سولمك.
 || رنك كيتك = صولمق. || صو.

قاغه كيتمك = طيشاري چيمتمق.
 || صوينجه كيتمك = مماشاة ايتمك.
 || صويك آقنديسنه كيتمك =
 اويتمق، موافقت ايتمك. || طات
 كيتمك = طاتسنزلانتمق. || طوب
 يولنه كيتمك = بيهوده تلف اولمق،
 هدر اولمق. || طوغرى كيتمك =
 حسن حر كتمده بولتمق. || عقل
 كيتمك = تخطراتمك. || عقل باشدن
 كيتمك = زياده تعجب وتلاش
 ايتمك، كال تأسفله شاشه قالمق.
 || گرى كيتمك = ۱. عودت ايتمك.
 ۲. تدنى ايتمك. || كلوب كيتمك =
 موارد، تردد ايتمك. || اياكلش
 كيتمك = يولى شاشيرمق. || بايان
 كيتمك = بايان يوريمك، راجلاً
 يول آلمق. || يول كيتمك = قطع
 طريق ايتمك. || يوله كيتمك =
 سيروسفروسياحت ايتمك. || كيت
 كيت، كيت كيده = با: كيت.
 } كى (س. فا. دنيا، عالم، جهان.
 كى) || كيتى آرا = دنيايى طو.
 نادان، زينت عالم اولان. || كيتى
 ستان = دنيايى ضبط ايدن،
 جهانكير. || كيتى فروز = دنيايى
 بارلادان، رونق عالم. || كيتى نما =
 دنيايى كوسترن، جهانئا؛ جام
 كيتى نما = كويا جمشيدك بتون
 دنيايى كوسترير برجامى.
 } گيج (گيجمك. با: گج وساژه.
 گيجشمك } فل. خفيف صو.
 رتده قاشينوب يا.
 نغ، آزغيجقلا نغ: الم، بوغازم
 گيجشور.
 } س. [زبانزدى: گجه.
 گيجه] — وقتسز ديمك اولان
 گج، گج (گج دن). يكرى درت

ساعتلك كونك قرا كلى قسمى كه
 اقليمزده موسمه كوره اوزايوب
 قيصاير، ليل، شب، اصل تر.
 تون، دون: كيجه گوندوزدن
 سرين اولور؛ جمعه كيجه سى بنجشنبه
 ايله جمعه كونلرى آره سنده كى
 كيجه؛ كيجه يى بكييور. || كيجه
 اولمى = قرا كلى باصمق. || آيك
 اون دردنجى كيجه سى = بدر.
 || كيجه باصمقنى = شبخون. ||
 كيجه صفا = كيجه آجيلير برجنس
 چيچك. || كيجه صحبتى = كيجه وقتى
 اولان اجبا صحبتى، مسامره.
 || قنا كيجه سى = ۱. وقتيله كليمنه
 قنا سوردكلى كيجه . ۲. الوم
 ختاني اجرا ايديلن چوجقئر
 ايجون و وليه جمعيتلرنده
 ترتيب اولنان اكلجه كيجه سى.
 || كيجه قوشى = ۱. بوهو قوشى.
 ۲. مچ. اويقو اويوماز آدم،
 كيجه يى اويانتيق كچرن آدم. ||
 كيجه ياتيسى = كيجه ياتمق اوزره
 اولان مسافرك: كيجه ياتيسنه
 بيورك. || كيجه ياريسى = نصف.
 الليل كه هر موسمده نصف النهارك
 تماميله مقابلى يعنى چكن وكله جك
 نصف النهارلردن نام اون ايكيشر
 ساعت اوزانى اولان وقت او.
 لوب آلافرانغه ساعت اون ايكي
 اولور. || كيجه يانيسى = يوز والده
 چيقتان سياه برياره. = ظز.
 كيجه وقتى، كيجه لين: كيجه كلكنز؛
 كيجه چاليشيور؛ كيجه سرين اولور.
 || بوكجه = ماضى ويا استقباله
 اك ياقين كيجه: بوكجه اوشودم؛
 بوكجه كيده جكم. || دون كيجه =
 دونكى كونك كيجه سى. || اولكى

كيجه = دون كيجه دن اول اولان
 كيجه. || كيجه گوندوز = دئما،
 شب وروز، ليل ونهار. || هر
 كيجه = كيجه لك جله سنده. ||
 كيجه ياريسى = كيجه نك اورته لرنده:
 كيجه ياريسى ياتدم؛ كيجه ياريسى
 كلدى.
 } كيجه لك (ص. كيجه به مخصوص:
 كيجه لك قياقت. =
 س. كيجه كيبين انتارى، كيجه
 وقتى ويا كوندوزين دخى اوكل
 ايجنده كيبين اثواب: كيجه لكى
 كيميش؛ كيجه لكه صوقاغه چيتمق
 نه قدر چركيندر.
 } كيجه لك (فل . ۱. بر برده
 كيجه قالمق، كيجه يى
 كچرمك: اورمانده كيجه لك؛ يانه.
 جق ير بوله ميوب طيشاريدنه كيجه.
 لك. ۲. وقت كيجه اولق،
 قرا كلى باصمق: كيجه لينجه يولى
 كوره مدبكمزدن طورمغه مجبور
 اولدق.
 } كيجه لى (ظز. كيجه لى گونده زلى =
 كيجه گوندوز: كيجه لى
 كوندوزلى چاليشه رق ايكي هفته.
 ده بيتيردم.
 } كيجه لين (ظز. كيجه وقتى، ليلاً:
 كيجه لين يوله كيردك.
 } و كيجيك. س. خفيف
 غيجه قلامه، قاشينه غله
 برابر آز يانمه: بوغازمده بر
 كيجى، كيجيك واردر.
 } و كيجيكمك. فل.
 خفيف ص. ورتده
 غيجه قلامق، يانغله برابر خفيف
 قاشينه غق.
 } و كيجيكمك. با: كيجى
 و كيجيشمك.

کچه } س. با: چکه.

کینجه } ویا کیکلا. س. [ر]. لو-
فردن کو چورک بر بالیق.

کید } سندن. عر. حیله، مکر،
خدعه، دسیسه.

گیدر مک } فت. [کیتک فعلنک
مکرر متعدیسی]
کیته سنی، کچه سنی موجب اولق،
صاوشدیرمق، دفع و ازاله ایتک:
ذهندن غائله بی گیدره جک بر
چاره.

گید شمک } فش. بر برینه کیتک،
زیارتلشمک، موارد
ایتمک. = فل. غلط اوله رق
گدشمک و گیبشمک برینه قو-
للانیلیور. با: گدشمک، گیبشمک.

گیدلمک } ب. کیتک واقع و یا
ممکن اولق: اورایه
کوندوزین کیداز؛ ایکی ساعتده
کیدله بیلیرمی؟ آیه کیدلمک قابل
اولسه.

گیدن } ص. گیدر اولان، راحل،
ذاهب، رونده؛ گیدن
گن = مسافر، ضیف، هممان.

گیده } ح. [اصل «کیتک»
فعلنک صیغه التزامیه -
سیدر] گیده، کیت گیده =
مرور زمانله. تدریجاً، واره رق.

گیدی } س. با: گدی.

گیدیچی } ص. گیدن گیدر و یا
گیده جک اولان،
بولجی: او زواللی خسته کیدیچی به
بکزه یور.

گیدیش } س. ۱. کیته، ذهاب،
رحلت، حرکت،
عزیمت: بویله آکسزین و خبرسز
گیدیشنک سببی آکلایه میورم.

۲. یورویش، یورومک طرزی،
مشی، رفتار: بوگیدیشه سز
ایکی ساعتده اورایه واره ماز-
سکز. ۳. طرز، حرکت: روش:
او آدمک گیدیشنی بگنمیورم؛
او بوگیدیشه پک آز زمانده
وارینی محو ایده جکدر. ۴. بر
بیوک ذتک اسب سوار اوله رق
بر طرفه عزیزتی؛ گیدیش مدبری =
سرای هایونده تشریف شاهانه
ایچون اجرای تهیاته مأمور
ذات.

کیر } س. وجودک بیقانماقدن
یاغلا نوب طوتدینی و چاشیر
واوابه یکن پیدساک، وسیخ،
چرک: حمامده کیسه سز کیر
چیقهماز؛ گدوملکنک کیری؛
کیر قبارمق؛ کیر طوتمق.

کیر } س. فا. آلت رحلیت، ذکر.

گیر } ص. فا. [«کرفتن» فعلندن
سمص. اولوب صتر. تشکیلنده
بولنور] ۱. طوتان، قبض و ضبط
ایدن: شیرگیر = آرسلانی طوتان؛
جهانگیر = فاتح عالم. ۲. یاییلان،
انتشار ایدن، منتشر: عالمگیر =
دنیا به یاییلان، هر طرفه منتشر.
= س. حرب، غاوغا، جنک.
[بو معنا ایله یالکتر مترادفی
اولان «دار» ایله برابر قوللا-
نیلیر:] اثنای گیرودارده.

کیر پیچ } س. با: کر پیچ.

کیر پیک } س. با: کر پیک.

کیرج } س. احجار کاسیه دینان
بیاض طاشلرک احرا تیله
حاصل اولان معروف بیاض

ماده که قوم ویا خراسانله قار-
یشدیر یلرق کارگیر اینیه یی طو-
تدیران خرچی تشکیل ایدر و
صیوه و بادانه اعمالنه دخی یارار،
جص. || کیرج اوجاغی، فورنی =
کیرج یاقدفقرلی محل مخفوص.
|| کیرج سودی = بادانه ایچون
حاضر لائمش صولی کیرج مخلوطی.
|| سوگنمش کیرج = صویک ایچنده
حل ایدلمش ویا توز حالنده او-
له رق اوزرینسه صو سربله رک
آرتق صویه تماس ایدنجه قاینا.

فق ویا قق خاصه سنی غائب ایتمش
ارلان؛ سوگنمه مش کیرج = او-
جاغندن چیقه دینی کبی قیزغین
حالنده بولنانی. || کیرج صونی =
طبدیه مستعمل خفیف صونی.
|| کیرج طاشی = کیرج اعمالنه
یارایان بیاض طاش، حبرکلی،
کاس. || کیرج علی = اپیک بو-
جکمنه عارض اولان بر خسته لق.
|| کیرج قایماغی = قورور دوشو
دینلن ماده. || کیرج کبی اولق،
کیرج کسملک = (بگز) زیاده
صولوب صارارمق.

کیرج حبی } س. کیرج یاپان و صا-
ن ان آدم.

کیرجلی } ص. کیرجله یاپانش و یا
صیوامش یا خود بادانه
اولمش: کیرجلی دیوار، بنا،
خرج.

گیر دیر مک } فت. ۱. ایجری به
قومق، صوقق،
ادخال ایتک.

گیر شمک } فل. ۱. صوققی،
قاریشمق، بولاشمق،
مداخله ایتک: بن او یله ملوث
ایشه کیرشه م. ۲. باشلاقی،

استدار، مبادرت، تشبث ایتك :
ارکندن ایشه کیرشدی؛ بازارلغه
کیرشیدلر .

کیرگین } ص. ۱. هریره صو-
قیلان، هرکسله کو.
ریشن، صوقلغان؛ پک کیرگین
آدمدر. ۲. منسوب، منتسب،
چاقین، اجلی طیشلی؛ کندسی
اورایه کیرگیندر.

کیرگینلک } س. ۱. هریره صو-
قیلوب هرکسله کو.
ریشن آدمک حالی، صوقلغانق :
کیرگینلک اینی ایشه ده عارسزلق
درجه سنه وارماملی. ۲. منسو-
یت، انتساب، چاقینلق.

کیرلندیرمک } فته کیرلی و پاسلی
ایتدیرمک، تلویث
ایتدیرمک : چوققلری باغه کتو-
روب اوزوم بدیرک اما اوستلرینی
کیرلندیرمک.

کیرلتمک } فته کیرلی ایتک، تلویث
ایتک؛ بوکون گیمیدیک
کوملکی نه چابوق کیرلندک؛ او طه.
لرک قیورلنی کیرلتمش.

کیرلمک } یا کیرله مک. فته کیرلی
و مردار ایتک، تلویث
ایتک : بو ماصه بی کیم کیرلدی؟

کیرلمک } ب. گیرمک و دخول
واقع و یا ممکن اولق :
بو قیودن کیریلر اوبرندن چیقلمر؛
اهرامک ایچنه کیریله بیلمی؟

کیرلتمک } فل. کیرلی و ملوث
اولق، کیر طوتمق،
کندی اوست و باشنی کیرلمک :
بو چوق پک چابوق کیرلنیر؛
بو کوملک پک کیرلتمش دکیشدر.
ملی.

کیرلی } ص. ۱. کیر و پاسی اولان،
کیرلتمش، ملوث؛ وجو.

دی، آیقلری پک کیرلی ایدی؛
کیرلی چاشیر. ۲. ارست و باشی
تمیز اولمیان، اثواب و چاشیری
ملوث : کیرلی آدم. ۳. تمیز او-
ایمان، یقائمامش، بولاشیق،
کیرلی طباق، بارداق؛ کیرلی
قابلر. ۴. محتاج غسل اولان =
س. یقائتمق ایچون چیقارلمش
چاشیر و ساثره : شو خاولی بی
کیرلی به آتک .

کیرمک } فل. ۱. ایچری وار-
مق، صوقلمق، دخول،

و لوج ایتک، داخل اولق،
چقتمق مقابلی : اوه گیردی،
ییلان دلیکه گیردی. ۲. آره به
صیقیشتمق، قاریشتمق : مجلسه،
غلبه لکه گیردی؛ بن اویله آدملرک
ایچنه گیره مم. ۳. برسلاک و صنفه
قائلق، سلوک ایتک : عسکره
طریقسه، مکتبه گیردی. ۴.

صیقیشتمق، استیعاب اولنق : مزراق
چواله گیرمز. ۵. کچمک، سرا-
یت ایتک، سرایت ایدوب یائلق،
انتشار ایتک : قویونلر کلبک
گیردی؛ دشمن عسکر بنه خسته اتق
گیردی؛ اوه آتش کیردی؛ و مجو :
راحتسزلق کیرمک. ۶. قاریشتمق،
مداخله ایتک : بن اویله ایشه
گیره مم؛ او مناقصه به هیچ گیر.

مدی. ۷. کلک، باشلامق،
حلول ایتک : محرم گیردی؛
یاز کیربور. || آره به گیرمک =
توسط ایتک، میانجیلق ایتک.
|| اله گیرمک ۱. اله کچمک،
طوتمق، کرفتار اولق. ۲.
تصادف اولنق. || ایشه گیرمک =
یارماق؛ ایشه گیرمز = یاراماز.
|| بربرینه گیرمک = قارشتمق زیر

وزیر اولق، بیوک بر تلاشه
دوشمک. || بر چواله گیرمک =
برلکده بولنق، موانست ایتک.
|| دگیزه گیرمک = دگیز بانوسی
ایتک، دگیزده استخمام ایتک.
|| ذهنه گیرمک = آکلاشلق،
درک اولنق. || ذهنه کیرمک =
۱. آکلاشلق، درک اولنق. ۲.

ایستدیکی بر شیشی برینه
یابدیرمق. || رنکدن رنکه،
بیک رنکه گیرمک = پک صیق
تحول و تبدل و یا تبدل فکر

و مسلک ایتک. || رؤیایه گیرمک =
دوشده کورنمک : فلان ایش
هیچ خاطر مدده یوغیکن بو کجه
رؤیایه گیردی. || صویه گیرمک =

طالمق، غطس ایتک. || قیافته
گیرمک = برقیافت آلمق. || گناهاه
گیرمک = گنهکار اولق. || گنا.

هنه گیرمک = بری حقنده بفر
حق سو ظن ایتک، ناحق یره
عزو و اسناد ایتک. || گوگی
گیرمک = زفاف ایتک، اولنک.

|| کیروب چیقان = کلوب کیدن،
موارده و تردد ایدن : بو اوه
گیروب چیقانلرک حد و حسابی
یوقدر. || باطه کیرمه مش = هیچ
انسان الی کورمه مش، بربرینه
قاریشتمش (اورمان).

کیرمه } س. ۱. گیرمک فعلی،
دخول، لوج. ۲. بجزه
وقیو قنادینک ارککللی دیشیلی
منتشه سی. ۳. برسطحک ایچری به

صوقلمش و کیری به چکلمش
یری : دیوارک اوراده برگیرمه.
سی واردر. = ایچری گیرن،
گیرمش : گیرمه گوشه.

گيرمهلى } ص. ۱. گيريله جك
 } يرلى اولان : گير.
 مهلى چيقمهلى بر بنا = گيريله جك
 چيقيله جق يرلى وقبولرى جوق
 يابى. ۲. ايجرى باتمش وكرى به
 چكلمش يرلى اولان : گيرمهلى
 چيقمهلى بر ديوار، بر فباق. ۳.
 هم كيرر هم چيقار : گيرمهلى
 چيقمهلى بر رزه .

گيرندى } س. ۱. بر شينك
 } ايجرى به گيرمش ىرى،
 چيقندى مقابلى : ديوارك اوراده
 بر بيوك. كيرنديسى واردر؛ بو
 بنانك كيرنديلىرى چيقندى يرلى بك
 جوقدر. ۲. تصحيح ايجون سطرلر
 آره سنه علاوه اولنان كوچك
 سطر : يازى كيرنديسى. ۳. يوكه
 يكي كيرن درت باشنده دوه .

گيرنديلى } ص. ايجرى به كيرمش
 } يرلى اولان : بك
 گيرنديلى چيقنديلى بر بنا .

گيرف } يا گيرى . با : گرى .

گيرولمك } گيرولتمك . با : گر .
 } نيك وساژه .

گيريش } س. با : كرىش .

گيريش } س. ۱. كيرمك فعلى
 } وطرزى ، دخول .
 اونك قپودن گيريشى انسانى قور.
 قودور. ۲. كيريله جك بر وجهت ،
 مدخل : بنانك اك زياده گيريشنه
 دقت اتملى ، گيريشى گوستريشلى
 اولمى. ۳. شروع ، مباشرت ،
 ابتدار : سوزه ، بجهته گيريشى .
 || گيريش چيقش = بر نوع اوافق
 جوجق اوپونى .

گيريشلى } ص. گيرمه ، كچه ،
 } زوانه لى .

گيريك } س. قزىلق . مر .

گيرين } س. آلاجه و سياه
 } كوركى اولان بر جنس
 كوچك صا كسار .

گيز } س. با : گز .

گيزلتمك } فته . و :

گيزلمك } يا گيزله مك . فته . صا .
 } فلامق ، ستر و اخفا ،
 كتم ايتك : باشك قيلمز يرلر نى
 فسيله كيزلر ؛ مقصدىنى كيزليور .
 گيزلتمك } فل . فط . صا فلانمق ،
 } اختفا ايتك : چاليلرك
 ايجنه كيزلدى .

گيزلى } ص. صا فلانمش ، صا قلى ،
 } مستور ، گورمغز ، خفى ،
 مك توم ، نهفته : گيزلى قپو ، كيزلى
 سوز . = س. سر : اونك بر گيز .
 ليسى واردر . = ح. خفياً : بكا
 كيزلى سويلدى . || گيزلى قپا قلى =
 مستور ، مك توم : بو گيزلى قپا قلى
 برشئ دكلدر .

گيزليجه } ح. صا قلى اوله رق ،
 } خفياً ، محرمانه : گيز .
 ليجه گور يشندك ؛ بكا گيزليجه
 سويلدى .

كيس } سذ . عر . ۱. جبهه طا .
 } شنير و آنچه و ساژه
 وضعنه مخصوص كوچك طور به ،
 كيسه . ۲. تئ . بدنك بعض طر .
 فلرنده بعض مايملر طو پلانان
 كيسه شكنده اوپوق .

كيسو } س. فا . اوزون صاچ ،
 } زلف ، كاكل ، صاچ اور .
 كيسى .

كيسودار } ص. فا . نجم كيسودار =
 } قادين صاچى كى

ككيش وسيرك قوپروغى اولان
 نجم .

كيسه } س. فا . [تر . زبازدى
 } « كسه »] ۱ . كوچك

طوره : شكر ، اون كيسه سى . ۲ .
 جبهه طاشينان و آنچه وضعنه
 مخصوص كوچك طور به ،
 صره : پاره كيسه سى ؛ كيسه سندن
 صرف ايديور . ۳ . ديكر بعض
 شيلرك قماش و ساژده ن قلىق :
 ساعت ، چاقى ، مهر كيسه سى .

۴ . حامده وجودك كيرينى
 چيقارمق ايجون قوللانيلان
 قيلدن سرت گيسه كه ايجنه
 اوغان آدم النى صوقار : كيسه
 سورمك ، سورنمك . ۵ . محب .

اقتدار مالى ، مالكيت ، ثروت :
 كيسه سندن صرف ايديور ؛
 كندى كيسه سندن وردى ؛
 كيسه سنه الويره يور ؛ كيسه به
 كيرمك = فائده و يرمك ، مفيد
 و نافع اولق : بنم كيسه مه كير .
 ميور . || كيسه آنچه = وقتيله
 بشيوز غر و شدن عبارت مبلغ .

كيسه جك } س. كوچك كيسه .

كيسه دار } س. ۱ . بر بيوك
 } ذانك آنچه كيسه سنى
 طو توب طرفندن ايجاب ايدن يرله
 آنچه و يرن آدم ، و كيخرج . ۲ .
 قلم ضابطنك يماغى كه اوراق
 كيسه سنى حفظ ايدر . ۳ . جمال
 بلوكلرنده هر كونهكى قزانجى قبض
 و تحصيل ايدن آدم .

كيسه لك } فته . [زبازدى :
 } « كسه له مك »]

حامده كيسه سورمك ، كيسه
 سورهرك وجودك كيرينى چيقار .
 مق : بودلاك اى كيسه ليور .

کیسه لَنَمَك } فط. حامده کیسه
سورینوب تمیز -
لنمک.

کیسی } س. با: کسی.

کیش } س. فا. دین، مذهب.
|| بدکیش = دینسر، ملحد.

کیشر دی } (س. آنک باغرمه سی،
کیشتمه سی.

کیشتمک } یا کیشتمه مک. فل.
(آت و قیصر اق) با.

غرمق، صهیل ایتمک: سزک
آتکز چوق کیشنیور.

کیشتمه } یا کیشتمه مه. س. آت
وقیصر اغک باغرمه سی،
صهیل.

کیشی } س. با: کشی.

کیف } س. (عربیده فانک قحیله
«ناصل» و «نیجه» دیمک

اولوب ترکیه سی اوندن مأخوذ
(در.) ۱. مزاج، صحت: کیفکز

ایمیدر؟ کیف صورمق. ۲.
حظ، ممنونیت، خوشلانمه:

کیفنه کیدبور. ۳. انشراح،
انبساط، صفا، آچیلوب مسرور

اوله: کیف ایتمک. ۴. نشئه،
خفیف سرخوشاق: کیف یتیشد

یرمک؛ کیف یرمک. ۵. آرزو،
هوس، رأی خود سرانه: کیفنه

کوره حرکت ایتمک؛ کیفنجه
کیتمک؛ کیفنه = ناصل ایسترسه.

= ص. آرز سرخوش، نیم مست:
انشام کندیسی کیف ایدی. ||

کیف اولوق = آرز سرخوش اولوق.
|| کیف بوزلمق = نشئه قاچتی.

|| کیف چاتمق = نشئه دار اولوق،
صفا ایتمک. || چاقر کیف =

طوغری سوبلیه میه جک و آکلایه.
میه جق - صورتده سرخوش.

|| کیفنجه کیتمک = هوس و آرزو
سنه کوره حرکت ایتمک. || کیف

یرمک = خفیف صورتده سر-
خوشاق یرمک، نشئه کتیرمک.

|| کیف یتیشد یرمک = ایچوب
آز سرخوش اولوق، نشئه لنمک.

کیفسیز } ص. آرزخسته، منحرف-
(المزاج: کندیسی کیفنیز

در.

کیفسیزلک } س. خفیف خسته.
(لق، انحراف

مزاج: کیفسزلکی نه در؟
کیفسیزلتمک } فل. خفیف صو.

لانمق، منحرف المزاج اولوق:
اقشام کیفسزلندی.

کیفلممک } فل. ۱. سویتمک،
(انشراح و انبساط

کسب ایتمک، حظ ایتک. ۲.
خفیف صورتده سرخوش اولوق،

نشئه لنمک.
کیفلی } ص. نشئه ملی، انبساطلی،
(منشرح القلب.

کیفما } ح. عر. هر ناصل:
(کیفما اتفق = هر ناصل

تصادف ایدرسه؛ کیفما ایشاء =
هر ناصل ایسترسه.

کیفی } ص. (عربی دکسه ده او
(صورتله قوللانیلوب مؤنثی

ده کیفیه اولور) هوس و آرزو
و رأی خوده تابع اولان، هیچ

بر نظام و قانونه توفیق اولنمیان:
کیفی معامله؛ حکم کیفی.

کیفیت } س. عر. ۱. برشیتک
(ناصل اولوسی جهتی،

مثلا برمالک اینی ویا کوتی اولوسی،
حال: بوایشک، بومالک کیفیتی.

۲. بر اسم و یا فعلک مذکر و یا
مؤنث اولوسی: اسماء عربیه

بحسب الکیفیه اینی به منقسمدر.
۳. بروقمه تک صورت و وقوع

و جریانی: کیفیتی بر تفصیل
ضبط و تحریر ایلدی. ۴. ماده،

خصوص، ایش، وقعه، ماجرا:
کیفیتک تحقیق و اشعاری.

کیک } س. حرب کیلرنده آشیرمه
(کورکلره چکیلیر اوزون

وطار صندال که سواریلرک
رکوبنه مخصوصدر.

گیک } س. با: گییک.

گیک } ص. تق. کیش، واسع.
(با: گکیش.

گیگیش } ص. با: گکیش.

گیل } س. عر. ج. اکیال.
(حبوبات اولچمه مخصوص

اولچی، اولچک، کیله. = ج:
علی الاطلاق حبوبات اولچیلری:

اوزان و اکیال.
گیلار } س. فا. «کلار» دن.

(زبازدی: کیلر.) با:
کلار.

کیلوس } س. عر. (بو. Xύλος
دن. - کانک قحیله

غلطدر.) ط. ممدده هضم
اولنان اغذیه دن چیقان سوت

کبی بر ماده تک اینجه طامارلر
واسطه سیله بدنه یا نلسی: کیلو.

سدن اول صو ایچمه ملی: کیلوس
واقع اولوق.

کیله } س. عر. اولچک؛ استانبول
(کیله سی، یکی کیله.

کیم } ک. ۱. اشخاصدن استفهام
(ایچون قوللانیلیر، خانگی

آدم : کیم کلدی؟ کیمک مالیدر؟
 کیمی کوردیکز؟ کیمه ویردیکز؟
 نیلمر کلدی؟ ۲. اجهام و تعمیم
 صورتنده و هرکیم معناسیله بنه
 اشخاص حقننده قوللانیلیر : کیم
 اول کلیرسه آلیر؛ کیمک اوغلی
 اولورسه اولسون؛ کیمی کورسه،
 کیمه راست کلسه بونی صورار .
 ۳. استفهام انکاری مقامنده
 قوللانیلیر : کیم بیایر = کیمسه بیلز؟
 کیم کیده جاک = کیمسه کیتز؟
 کیمک وظیفه سی = کیمسه نک و
 وظیفه سی دکل؛ کیمه نه = کیمسه یه
 لازم دکل . || هرکیم، کیم که =
 هرکس، تعمیم بیان ایدر : هر
 کیم کلیرسه، کیم که کلیرسه .
 [ایکنجی صورتی اسکیشدر]
 || ضمائر اضافیه یه مضاف اولدوقده
 ۱. تبعیض بیان ایدر : کیمی
 کلیر، کیمی کلز؛ کیمیز دیکلر،
 کیمیز دیکلمز . — بومعنا ایله
 اشیا حقننده دخی مستعمل اولوب،
 مثلا : بوپاشلرک کیمی بیوک کیمی
 کوچک دینایر . ۲. مالکیت
 معناسیله مقام انکارده « کیمسه »
 دیکدر : بنم کیم وارد = کیمسه م
 یوقدر؛ اونک کیمی قالدی = کیمسه
 سی قالدی .

کیم { ک. اسم موصول اولوب
 کیم } ایوم بزجه تخفیفله وفار .
 سی یه تقلیداً « که » قوللانیلور،
 وفرع فعل استعمالی ترجیح
 اولنیور : برآدم کیم کندی ایشنی
 بیلز = برآدم که کندی ایشنی
 بیلز = کندی ایشنی بیلین آدم؛
 اوله برخالق کیم آثار خلقتنی
 تعداددن عاجز = آثار خلقتنی

تعداددن عاجز اولدیغمز اوله
 برخالق .
 کیم { حر. ادات مصدریت اولوب
 کیم } مابعدنده کی جمله بی براسم
 حکمنه قویه رق ماقبلنه مفعول
 وسائر یابار؛ فارسیده بنه
 « که » وعریده مخفف وپامشدد
 « ان » مفتوحه ایله افاده اولنور،
 و بزجه ایوم فارسی یه تقلیداً
 تخفیفله « که » صورتنده قوللا .
 نیلیر : بیلکیل کیم بونک نتیجه سی
 ضرر لیدر . || بلکیم = بلکه . ||
 تا کیم = تا که . || نته کیم = ناصل
 که ، اولدیغی کبی . || هر نه کیم =
 هر نه که .
 کیمسه { ک. آتی الیمان کیمسه
 کیمسنه } ایله مترادف اولوب
 ایوم بزجه متروکدر : سن بلوغه
 واران کیمسنه کافه تکلیفات
 دینیله ایله مکفدر .
 کیمسه { ک. } کیم = کنایه
 کیمسه { استفهامیه - ایسه، فعل
 اسنادی صیغه شرطیه سی] مبهم
 شخص وذات، هرکیم اولورسه،
 آدم، بری، [وجمله منفیه ده]
 هیچ بر، هیچ بری، فا. کس،
 کسی : کیمسه کلدی می؟ کیمسه
 کلدی؛ او قادینک کیمسه سی
 وارمیدر؟ کیمسه سی، هیچ کیمسه .
 سی یوقدر؛ بو اوده کیمسه وار .
 میدر؟ غالباً کیمسه یوقدر؛
 کیمسه بی کوردمم، بوله مدم؛ بی
 کیمسه دیکلمز؛ کیمسه سی یوق =
 بیکس .
 کیمسه بصر { ص. یاقین اقباسی
 کیمسه بصر } وحامی ومعینی او .
 لیان بیکس : کیمسه سز برقادین؛
 زواللی پک کیمسه سز قالدی .

کیمسه بصرک { س. کیمسه سی
 کیمسه بصرک } اولیمانک حالی،
 بیکسلک : اونک کیمسه سز لکنه
 آجینیر؛ کیمسه سز لکی تبین
 ایتدی .
 گیمک { گیمک و سائر . با :
 گیمک } گیمک و سائر .

کیموس { سذ. عر. [یو. Xupros
 کیموس] دن. — کافک فحیله
 غلظدر.] ما کولات و مشربواتک
 معده ده سیالات هضمیه به قا .
 ریشمسیه حاصل اولان مایع که
 قانه قاربشیر، وکیلوسدن صکره
 اولور .

کیمیاء { سذ. عر. [یو. Chemie
 کیمیاء] دن] اجسامک ترکیبات
 و تحولاتندن بحث ایدن فندرد، که
 بو قوتندن یا کیله رق ازمنه ماضیه
 جهلاسی بوعلک هر شیشی آلتینه
 تحویل ایتک قوتنه قائل اولمش،
 ویا بو ادعا ایله ساده دلانی اغفال
 ایتمشلردی . بووجهله فن کیمیاء
 حقیقی یاننده آوروپا بیلرک
 عرییدن استعاره Alehimie
 دیدکاری بر علم کاذب و باطل
 دخی ظهور ایتشدی، نته کیم
 علم نجوم حقیقینک دخی یاننده
 احکاملی بر علم نجوم کاذب بو .
 نیسوردی . || کیمیاء معدنی،
 کیمیاء غیر عضوی = معدنیاتک
 یعنی نشوونمادن محروم اجسام
 جامده نک احوالندن بحث ایدن
 کیمیا . || کیمیاء عضوی = نشوونما
 بولان نباتات و حیواناته متعلق
 اجسامک احوالندن بحث ایدن
 کیمیا . || مج. صو. کیمیاء سعادت =
 روحک علائق ماده و سفلیه دن

تظهير و تصفيه سيله روحانياته
حصري .

کيمياجی { س . و :

کيمياگر { س . فا . ۱ . فن کيميا ايله
يعني تحليلات و تركيبات
کيمويه ايله اوغراشان عالم ، فن
کيميا مخصوصي . ۲ . کويهرشيئي
آلتينه تحويل ايتک سروصنعتي
بيلك اداسنده بولنان رمال .

کيمياگر لک { س . ۱ . فن کيميا
عالم و مخصوصتک
مشغوليتي : کيميا کر لکده يد .
طولي صاحبيدر . ۲ . هرشيئي
آلتينه تحويل ايتک ادعاسي ،
بوداده بولنان آدمک حالي .

کيموي { ص . عر . ۱ : کيمويه .
فن کيمياه منسوب و
متعلق تحليل کيموي ، تحليلات
کيمويه .

کين { س . فا . ۱ . کيزلي عداوت ،
غرض ، بغض ، قوپروق
آجيسي : کين باغلامق ، طومق =
پيدا ايتک . ۲ . انتقام ، نار :
کين آلق .

کين { د . فا . اسمايه الخاق ايدوب
مدلولر ايله متصف معنا سيله
صفتلر تشکيل ايدر : غمکين =
مغموم ، کدرلي .

کينا { و کينا کينا . لا : قينه
قينه .

کينت { س . ايکي صلب جسم ويا
پارچه يي بربرينه ربط
ايدن دمير ويا تلدن رابطه که ايکي
اوجي قيوريق اولوب مخصوص
آجیلان دليکره ادخال ايله پرچم
ايديلير ويا قورشون و معجونله
صاغلام برلشديريلير : ريختيم

طاشلرني ، حوضک کنارنده کي
مرمرلي ، قيريق طباعک پارچه .
لرني کينت ايتک ؛ بوکينتمز
ياپشديريله ماز .

کينتمک { فته کينت ايتدير مک ،
کينت ايله ربط ايتدير .
مک : بوطاقلري کينتمکي .

کينتمک { فته کينت ايتک ،
کينت ديشان دمير
ويا تل رابطه ايله باغلايوب
ياپشدير مق .

کينتمک { ف . ۱ . کينت ديشان
دمير ويا تل رابطه
ايله باغلانوب ياپشديرلوق : بو
طاشلر کينتمک نرسه آچيلير ؛ قير .
يلان طباق کينتمک ييلير . ۲ . مج .
کينت اولمش کي صيقي قپاتمق :
ديشلري کينتمکي .

کينتمکي { ص . ۱ کينت ديشان دمير
ويا تل رابطه ايله ربط
اولنه رق ياپشديرلمش ، کينت
اولمش : کينتمکي طاشلر ؛ کينتمکي
طباق . ۲ . مج . پک صيقي قپالي ،
کينتمش کي آچماز : ديشلري
کينتمکي .

کيندار { ص . فا . ۱ . کيزلي عداوت
پيدا ايدن ، بغض و
نفسانيت بساين ، غرضکار : پک
کيندار آدمدر . ۲ . حريص
انتقام .

کينست { س . قوش فاغاسنک
ديبنده کي قاق قيلار .

کينه { س . فا . کيزلي عداوت ،
غرض ، نفسانيت . [« کين »
کي .]

کينه خواه { ص . فا . انتقام آلمق
ايستين ، اخذنار
حريصي .

کينه ور { ص . فا . کيزلي عداوت
بساين ، غرضکار ،
کيندار .

گيو { گيومک ، گيويش . با :
گيو { گيو وساژه .

گيوان { س . فا . زحل سياره سي .

گيور { گيورک ، گيورمک ،
گيورمهک . با : گور ،
گورک وساژه .

گيوشک { گيوشمک وساژه با :
گوشک وساژه .

گيول { س . عر . کيم . اسپرتو ،
روح . [آورو پاليرک
قولاندقلري Alcohol اسمي بوندن
مأخوذدر .]

گيولي { ص . عر . ۱ : کيولييه .
کيم . اسپرتو وروجه
منسوب و متعلق ويا اسپرتو
قبيلندن اولان : مواد کيولييه .

گيديرمک { فته . ۱ . برينک
چاشير و باش کسومه سي و آياق
قاني کي شينلرله اورتمک ، البسه .
سني بدننه کچيرمک ، اکسا
ايتک : شو چوجغي گيديرک ؛
کنديسي گيديروب قوشاتم .
۲ . اثواب و چاشير وساژ
ملبوسات ويرمک ، لباس ايتک :
کنديسي هر بايرام بر قاچ يتيم
ويکس چوجق گيديرمکي عادت
اتمشدر . ۳ . گييمکه براققي ،
گييمه سنه مساعده ايتک : بکا
اواثوابي گييدرمدي . || مج .
گيديروب قوشاتمق = صايوب
طوناتمق ، چوق شتم ايتک .

گييمک { يا گييمک . س . اکثريا
اورمانلق طاغلرده ياشا .
يان واجناس کثيره سي اولوب

|| كيمبلي قوشاملى = اثواب فاخره
ايله ملبس، قياقتى مختشم.

گييمه } س. كيميك فعلى. اكنسا.

گييمدى } س. كيميله جك شى،
روبه، اثواب، چاشير:
گييمدى يه متعلق بعض شيئيلر
آلدم.

گييممك } فل. فط. چاشير و
اثواب وساثره يي اوسته
آلوب بدنى اورتك، اكنسا،
تلبس ايتك: يكي يتاقدن قالقوب
دها كيممه مشيدى؛ يتاقدن
قالقار قالقماز كيمينيرم؛ شمى
قالق كين ده چيقه لم.

نعل = بر آتى نه لاه نه كافى اولان
درت نعل طاقى. || گيم باشى =
سابقده ايچ آغالرينك ضابطى.
|| كيم قوشام = البسه فاخره،
سوس.

گييمك } فت { اصلى كافك فتحيله
« گيمك » در. ۱.
(البسه وساثره يي) بدنه كچير -
مك، بدنك اوزرينه آلمق،
اكنسا ايتك: گوملك، فانله،
جبه، قفتان، فس، پوتين گييمك؛
بو اثوابى هر كون كيممه. ۲. مج.
اوزرينه آلمق، آلمق.

گييملى } ص. كيمش: اثوابى مكمل،
اوستى باشى دوزكون.

اكثرينك بيوك وداللى بوداقلى
بوينوزلرى بولنان بيوك وكوزل
حيوان، ظي، آهو. || آلا گييك =
صيغين .

گييملك } ب. بدنه كچيرمك،
اكنسا اولمق: بو
قالين اثواب بوصيحاقده گييلر؛
آرتق شمى اودرلو البسه
گييليور؛ بوجبه ده گييله جك
حال قالدى.

گييم } س. ۱. گييله جك شى،
روبه، لباس، اثواب:
عسكرك گييمى؛ گييم مصارفى
كنديسنه عائد. ۲. بردن كيمله.
جك البسه وساثره طاقى:
بركيم چاشير، اثواب؛ برگيم

ل

{ لام . س . [عربیده سش .]
 { ترکیه الفباناک یکریمی آلتنجی
 حرفی [کافله بر حرف اعتبار
 اولندیغی حالده] اولوب، ترکی
 الاصل کله لرده و ترکیه لشمش
 اولان لغات عربیه وسائرده
 خفیف هجاردده خفیف و نقیلارنده
 ثقیل تلفظ اولنور. لفظه جلا.
 لدن باشقه عربی و فارسی کله لره
 ایسه دائمًا خفیف اوقونور :
 آل، ال، بال، بل، جمال، شمال،
 زال . بودخی « ر » کبی ترکی -
 الاصل کله لک باشنده بولماز،
 یعنی « ل » ایله باشلار ترکیه
 لغت بوقدر. اجمد صره سنده
 اون ایکنجی حرف اولوب، رقم
 کبی استعمالده ۳۰ اعتبار
 اولنور. شکل عبرانیسی ل و
 شکل سریانیسی له اولوب، قبط
 ویونان الفبالنده λ Λ و لاتین
 حرفنده L l شکلرینی آلمشدرکه
 جمله سنک بر اولدیغی ظاهر در.
 تاریخده شوال شهر قریسنه
 اشارتدر.
 { د . اصل فعل ایله ادوات
 { ملقه سی آره سنه کیروب
 متمدی بی لازم و معلومی مجهول
 ایدر، و مقبلی مکسور اوقونور:

و یرمک، و یرمک؛ قیرمق، قیرلق؛
 آچق، آچلق.
 { حجب . عمر . ایچون ، سبیدن ،
 { دن طولانی : لهذا = بونک
 ایچون ؛ لسبب = بر سبیدن
 طولانی ؛ لحکمة = بر حکمته
 مبنی ؛ لاب = بر پدردن ، یا لکز
 پدر طرفندن (قرداش) ؛ لله =
 الله ایچون ؛ لاجل = دن طول .
 لانی ، مقصدیله ، ایچون ؛ لاجل
 المحاکمه = محاکمه ایچون . [یا لکز
 بویله بمض ترکیبانه بولنور .]
 — له ، لها و سائره . با : له .
 { حذ . عمر . نفی و انکار و تجرید
 { معناسیله اسما و افعاله داخل
 اولوب بعض ترکیبات عربیده
 بولنور : لا اقل = اوندن آشاغی
 اولماز ، اک آزدن ؛ لا ادری =
 بیلم [قائلی معلوم اولمان اشعارک
 آخیرینه وضع اولنور] ؛ لا بأس =
 ضرر یوق ؛ لا جرم = شهه سز ؛
 لاشئ = بر شیء دکل ، پک حقیر
 و اهمیتسز ایش ؛ لا علاج = چاره .
 سز ؛ لا علی التعین = تعیین و
 تخصیص ایتدکسزین ، هر نه و هر
 کیم اولورسه ؛ لا یعد و لا یحصا =
 صایی به کلز . || بلا . با : بلا .
 { ص . عمر . [اصل عربیده
 { « لا » حرف نفیله « ابالی »
 لا ابالی

فعل مضارع نفس متکلم وحده .
 سندن مرکب اولوب « قید اتم »
 دیمکدر [۱ . هر خصوصده قید
 اتم دیرک بر شیئی وظیفه ایتین ،
 قیدسز ، غائله سز . ۲ . تکلیفسز ،
 صافیغیسز ، چکنز : لا ابالی بر
 آدمدر ؛ بن اونکله لا ابالی م .
 = ح . تکلیفسز ، مراسم رعایت
 ایتدکسزین : بن کندیسيله لا ابالی
 گوریشیرم ؛ اورایه لا ابالی کیروب
 چیقور .
 { ح . فا . ۱ . قیدسز لقله ،
 لا ابالیانه } بیقیدانه : لا ابالیانه بر
 عمر سور یور . ۲ . تکلیفسز لکله ،
 تکلیفسزجه . مراسمز : بن اونکله
 لا ابالیانه گوریشورم : کندیی
 اورایه لا ابالیانه کیروب چیقور .
 { س . ۱ . قیدسز لقله ،
 لا ابالیلک } بیقیدانه معامله و حر .
 کت : بو درجه ده لا ابالیلکده
 اولماز . ۲ . تکلیفسز لک ، مراسمز
 معامله : گوریشورکن آره لرنده
 بر بیوک لا ابالیلک کورینور .
 لا ادری } و :
 لا اقل } با : لا .
 { ح . عمر . [ل = حرف جر .
 { اب = پدر] با : ل .
 لا اب

لاباده } سه سزه کبی قوللانیان
میخوشجه و طولانی بر
یپراق که بیانیسی و بوستانسی
اولور.

لاباس } ح. عرب. با: لا.

لابد } ص. عرب. [لا = حرف نفی -
بد = آبرمه] ترکی ممکن او-
لمیان، لازم، الزم، ضروری:
بوکون کیمه من لابددر؛ سزک
حاضر بولمه کز لابددر. = ح.
عرب. البته، چاره سز، همه حال:
سز لابد کللیسکز؛ یکننده لابد
میوه بولمه جقدر.

لابد } س. [یاکه لغت آفنه عرب-
بیه دن] ساز آناختاری.

لابیس } ص. عرب. [لبس = دن
سف] گین، گیمیش:
البسه رسمیه سنی لابس اولدیغی
حالده.

لابون } ح. عرب. [ل = حرف
جر - بوین = اب نثینه -
سی، بابا آنا] بابا و آنا طرفندن،
هر ایکی جهندن: لابیون برا.
دریدر.

لاپ } مه. کوپک دیل ایله بر
شی یا لارکن چیقاردیغی
سس و اوکا مشابه بر شیئک دو-
شرکن و یا چیقارکن و یردیکی
سی تقلید و بو حرکتی تصویر
ایدر: کوپک صوینی لاپ لاپ
ایجیدی؛ ات چنکلدن لاپ یره
دوشدی.

لاپ } س. [ل خفیف او قونور]
آرناؤد قومنک اولونیه
جهتده ساکن بر شبهه سی که ذکا
و شجاعترلیله و ساده یا شایرلیله
معروف اولوب، باشلیجه چو -

بانقله یا شارلر و اخلاق قدیمه لرینی
محافظة ایدوب بدهانه شعر سو-
یلکه ده ذکور و انانک استعداد
طبیعیلری واردر.

لاچین } س. غایطانه باغلانیر قو-
لاقلی مست: لاچین
قوندره گیمیک.

لاپلق } س. آرناؤد لغک لابله
ساکن جهتی که چاملغک
شمانده و موزاکه نک جنوبنده
اولوب اولونیه و ارکری ودلونیه
جهتندن عبارتدر.

لاپله } س. ۱. برنجدن صولجیه
پلاو کبی معروف بریمک.
۲. کتن تخمندن و سائر مواددن
لاپه قوامنده قینادیلوب صحیاق
اوله رق تولبند ایچنده بدنک
شیش یرینه قونیلان علاج،
ضما: لاپه قومق. ۳. مج. متا.

لاپهچی } ص. لاپه یه سنی سون،
تنبیل و قورفاق، راحتده
بیوش، شهری.

لاپهچیلق } س. تنبلک، قور-
قافلق، گوشکک.

لاپینه } س. آلی زمر دلی کوزل
ولدتمز برجنس بالیق که
اسقورپته بکزر.

لات } س. عرب. قبل الاسلام عرب-
بلرک عبادت ایتدکاری
صمفرک بری اولوب (منات) ایله
بربر اک مشهورلرندن ایدی.

لاته } با: لاطه.

لاتین } س. ص. ۱. ازمه قدیمه ده
روما شهریه جوارلرنده
ساکن بر کوچک قوم اولوب

بعده دنیانک اکثر جهات معلو-
مه سنی ضبط ایتکله هر طرفه
وعلی الخصوص ایتالیا و فرانسه
و اسپانیه جهتلرینه یا بلشیدی:
لاتینلرک تاریخی: لاتین قومی؛
لاتین لسانی؛ لاتین السنه سی =
الیوم منقرض اولان لاتین لسا-
ندن متولد اوروپا لسانی که
ایتالیانجه، فرانسه جه، اسپانیولجه،
پورتگیزیجه، رومانجه و سائر
در؛ لاتین اقوامی = مذکور
السنه ایله متکلم بولسان اقوام
جدیده. ۲. شرقده قتولیک
مذهبنده بولانله و یربان اسمدر:
اشقودره مالپسیاسنک لاتینلری.
|| لاتین چیچی = فرنک ترده سی.
|| لاتین یاکنی = اوج گوشه لی
یلکن.

لاتینجه } ص. اسکی رومالیره و
جنسیت و لسانلرینه
منسوب و متعلق: لاتینجه لسان؛
لاتینجه حروف، یازی. = ح.
اسکی رومالیرک لسان و یا طرز
و اصولنده: لاتینجه سوینک؛
لاتینجه یازمق، او قومق = س.
اسکی رومالیرک سوینش اولد-
قلری لسان: لاتینجه بوکون
هج بریده سو یانمورسه ده
اصطلاحات فنیه و ادبیات نقطه
نظر نجه پک اهمیتلی بر لساندر.

لاجرم } ح. عرب. شبهه سز، البته،
ناچار.

لاجل } ترکیب عرب. [ل = حرف
جر - اجل = سبب] ایچون،
مقصدیه: لاجل التفرج = اکلمنک
ایچون؛ لاجل التحصیل = تحصیل
مقصدیه.

لا جورد { س. فا. ۱. قویو مائی }
 لاجورد { رنگده بر قیتملی }
 طاش، فر. lapis-lazuli . ۲.
 بو طاشک رنگی، قویو مائی رنگ:
 لاجورده بو یامق؛ لاجوردی
 چوق سورم. = ص. { لاجور
 دی یرینه } قویو مائی رنگده:
 لاجورد چوخه، قماش.

لا جوردی { ص. لاجورد طاشی }
 رنگنده، قویو
 مائی: لاجوردی چوخه.
 لاجین { س. بیاضلی و قرمزلی }
 آیاقلی برجس شاهین.
 اصل صفت اولوب صارب و
 شدید دیمکدر. }

لا حق { ص. عر. ن: لاحقه. }
 { «لحوق» دن سف. }
 ۱. یتیشوب اولاشان، آرقدن
 کلوب برلشن: اونلر دخی کروانه
 لاحق اولدیلر. ۲. ضم و علاوه
 اولنان، کله و سائر نک آخریته
 منضم اولان: اسمک آخریته،
 اسمه بر «ی» لاحق اولغله اسم
 منسوب اولور. ۳. شمیدیکی،
 الآن بر منصب و مأموریتده
 بولنان، سابق مقابلی: والی
 لاحق = شمیدیکی والی؛ ناظر
 لاحق = شمیدیکی ناظر.

لاحقه { س. عر. ج: لواحق. }
 بر لایحه و نظامنامه و
 سائر نک آخریته علاوه اولنان
 شیء، علاوه، ضمیمه، ذیل: او
 نظامنامه نک بر لاحقیه سی واردر.
 لاجم { ص. عر. ن: لاجمه. }
 { «لجم» }
 دن سف. [تا. ات بین:
 حیوانات لاجمه. فر. Carni-
 vores.]

لا حول { س. عر. «لا حول ولا
 قوة الا بالله العلی العظيم»

دعای که قوت و قدرت آنجق
 جناب حقده در معناسیله بر بلا
 و تهاکه ظهورنده و صبرک تو.
 کندیکنی اظهار مقامنده قوللا.
 نیلیر: لاجول او قویه رق کیتدی.
 لاحنه { س. با: لخنه. }

لا دقه { س. [اسلاوجه Vladica] }
 وقتیله قره طاغ پرنسلیکی
 عنوانی دخی حائز بولنان
 اورانک پستقوسی.

لا دن { س. کربیده یتیش برجس }
 چالینک صمغی که صاج و
 قاش بو یامغه یارار سیاه بر
 معجون تشکیل ایدر.
 لادغه { س. و: }

لا دنگه { یاخود لادینگه. س. }
 جمایل واری طاقیلان
 فشنگک، کوز کوز پلاسقه.

لارپ { مه. و: }
 لارپه داق { مه. بردن و سرعت }
 وشدتله بر فعک اجرا.
 سفی تصویر و تقلید ایدر: لارپ.
 لارپه دق آلوب ککووردی.
 عو.

لاز { س. قره دیکیزک جنوب شرق }
 ساحلنده یعنی چوروک صو
 ایله طریزون آره لرنده ساکن
 اقوام قافقاسیه دن بر قومدر که
 که بجهلکده مهارتله و جرأت و
 شجاعتله مشهوردر: لازرک
 اخلاق؛ لاز شرقیسی. = ص.
 بو قومه منسوب، بو قومک
 افرادندن اولان: بر لاز قایقچی؛
 کندبسی لازدر.

لا زارق { س. [یتا.] قرانته علی، }
 بولاشیق اوله رق وارد

اولانرک قرانته بکلده کلری بر،
 تحفظخانه.

لا زال { ترکیب عر. [لا = حرف
 نفی. زال = «زوال» دن
 فعل ماضی مفرد مذکر غائب]
 زائل و اکسیک اولسون، باقی
 و دائم اولسون معناسیله دعا
 تعبیریدر. مؤثی «لا زالت» دخی
 قوللا نیلیر.

لا زجه { ص. لاز لساننده ویا }
 لازرک طرزواصولنده
 اولان: لازجه شرق، خوره.
 = ح. لاز لساننده و یا بولرک
 طرزواصولنده: لازجه سویلک؛
 لازجه خوره تک. = س.
 لازرک سو یلدکری لسان:
 لازجه قافقاس السنه سندن او.
 لوب بلکه کرچیجه ایله مناسبی
 واردر.

لا زستان { س. م. ۱. لازرله }
 ساکن اولان مملکت
 که قره دیکیزک جنوب شرق سا.
 حلنده ح. و دک ایکی طرفنده
 واقعدر. ۲. اصل لازستانک
 بر قسمی که طریزون ولایتنه
 ملحق بر سنجاق اولوب مرکزی
 ریزهدر.

لا زق { ص. عر. ن: لازقه. }
 { «لزوج» دن سف. }
 یایشان، یایشقان.

لا زم { ص. عر. ن: لازمه. }
 { «لزم» دن سف. } لزوم
 و اقتضا ایدن، لزومی، اقتضالی،
 ترک جائز اولمیان: زیارتنه کیتک
 لازمدر، سزک وجود کز لازمدر.
 ۲. وجودینه احتیاج حس اولنان،
 محتاج الیه، اکسیک او ایوب تدا.
 رکی اقتضا ایدن: بکا بر آراه

لازم؛ بوقلمی ویره م بکلاز مدر.
 ۳. و. [صرفده] حدثن دیکرینه
 تجاوز ایتین (فعل). متعدی
 مقابلی: تکلیک، کیتتم کبی که
 مغفوله محتاج اولماز. || لازم غیر
 مفارق = ترکی ممکن اولمیان،
 وجودی شرط اولان. || لازم
 تکلیک = ۱. اقتضا و ایجاب ایتک:
 ابتدا بزم کندیسنه کیتمه من لازم
 کلیر؛ لازم کلیرسه بانجه سنک ده
 بر مقدارینی صااته جقدر. ۲.
 نتیجه صورتنده ظهور ایتک،
 منجر و منبعث اولوق: آلدیغی
 امری اجرا ایتزه نه لازم کلیر؟
 آمرینک امرینی دیکلمین مأمورک
 عزلی لازم کلیر. || لازم ملزوم =
 بریرینه مربوط و منوط اولان
 ایکی شیء، بری اولنجه دیکرینک
 ده اولسی شرط اولان: حقنه
 ایله قلم لازم ملزوم قبیلندندر.
 || نهمه، نه آنه، نه سنه، نه مزه،
 نه کوزه، نه لرینه لازم = نه وظیفهم،
 وظیفهک الخ، قاریشغه نه لزوم
 وار: نهمه لازم بن قاریشمام؛ نه
 ییارلرسه یاسونلر نه کوزه لازم؛
 نه سنه لازم راحتنه باقسون.

لازمه { س. ع. ج. لوازم. ۱.
 اجراسی لازم و مقتضی
 اولان شیء، وجیبه، وظیفه:
 لازمه تبریکی ایفا ایتک؛ بویله
 یایمق لازمه انسانیتندر، لوازم
 انسانیتندر. ۲. یاشامق و یکتمک
 ایچون ویا یولجلیق وسائره ایچون
 اقتضا ایدن شیئلر، تدارکات،
 احتیاجات، حوایج. (بو معنا
 ایله اک زیاده جمی قوللانیلیر:)
 لوازم بدیتیه، لوازم سفریه، لوا.

زمنی اکیال ایدوب حاضر لاندی.
 — با: لوازم.
 لازه { س. بال تکنه سی و سائر
 کوچک تکنه.
 لاستاریه { س. برنوع بیوک بازی،
 ایری قره لخنه.
 لاسته { س. [یتا.] بر کینک آله
 بیلدیگی حمله نیک مقداری
 و وزنی، درجه استیعابی.
 لاستیق { س. [فر. Elastique]
 ۱. قاوچوق ویا غوما
 لاستیقدن معمول اولوب چکلد.
 کده اوزایان ماده: لاستیقدن
 غیطان، شیریت، بوری. ۲.
 چاموردن محافظه ایچون یوتینک
 اوزرینه کیملن قاوچوقدن غا.
 لوش: قیشین لاستیق کییور.
 = ص. لاستیق شیریت، بوری،
 غلوش.
 لاستیقلی { ص. ۱. لاستیقدن
 معمول ویا اونک کبی
 استر و چکلدکجه اوزایوب ینسه
 طویلانان شیء: لاستیقلی غیطان،
 شیریت ۲. مج. هر ایستیلین
 طرفه چکیله بیلیر، مختلف صورله
 تفسیر اولنه بیایر: لاستیقلی سوز.
 [لاستیقی و لاستیقیت کبی کولایج
 تعبیرلری لسانمز قبول ایده من.]
 لاسیما { ح. ع. علی الخصوص،
 هله، بالخاصه، جمله دن
 زیاده: بهارده یاغور داغما فائده.
 لیدر لاسیما نیسانده.
 لاشقه { س. [یتا.] ۱. کمی
 خلطنک گوشدیلوب
 بوشه براقلمسی.
 لاسک { ح. ع. [لا = حرف
 نفی - شک = شبهه] شبهه.
 سز، بلا شبهه، البته.

لاشه { س. فا. [تر. زبازدی:
 لش] ۱. اولش حیوان
 بدنی، جیفه. ۲. مج. متعفن و
 مردارشیء، هج بر ایشه یاراماز
 و ناقابل اصلاح شیء: او بر
 لاشه در. ۳. ۵. باتان کینک
 ساحلده قالان قیریق تکنه سی.
 لاشیء { با: لا.
 لاصق { ص. ع. ر. لاصقه.
 [«اصوق» دن سف.]
 بایشان، بایشقان، بایشیق.
 لاطه { س. طار ویا صیحه اوزون
 چام کراسته.
 لاطه { س. [باشلقلی ماتو دیمک
 اولان یتا. قوقولا طه دن]
 یاقه سیله قوللری ستره بیچیمنده
 اوزون علما جبهه سی.
 لاعلاج { ح. ع. و:
 لاعلی التبعین { ح. ع. با: لا.
 لاغ { د. د. لاق. = س. مکان،
 محل: لاغ و چاغ = زمان
 و مکان، زمان و زمین. [یا کز
 بو تعبیرده مستعمل اولوب بوده
 بزجه متروکدر.]
 لاغ { س. فا. شاقه، لطیفه، هزل،
 مزاح.
 لاغب { س. با: لقب.
 لاغر { ص. فا. آریق، ضعیف،
 اتسر: بر اسب لاغر.
 لاغم { س. با: لغم.
 لاف { س. فا. ۱. لقردی، سوز:
 برلاف سو یلدی؛ برطاقم
 لافلر اولش؛ برلاف ایشیتدم.
 ۲. قونیشمه، مکاله، صحبت:

لاف ایدوردك؛ لاف صرہ سندہ۔
 ۳. بحث: اونك لافنى ایتمه؛
 لافدن لافہ. ۴. لزومسزوبہودہ
 سوز، بوش لقردی، صاچہ
 سوز: اولافدر بن قولاق
 آسمان؛ لاف وکراف. ۵. آتوب
 طوتمہ، تفاخر: لاف آتور؛
 اونك کیسی صرف لافدن، قو-
 ری لافدن عبارتدر. || لاف
 آتمق = ۱. بیہودہ سوزلر سو-
 یلك. ۲. سوز آتمق، طولا-
 لایسیلہ طوقنہ جق بر سوز
 سویلك: بکالاف آتمق ایستدی.
 || لاف اورمق = تفاخر ایتك،
 دم اورمق: جسارتدن لاف
 اور یور. || لاف ایتك = ۱.
 قوینشمق. ۲. معارضہ و مناقشہ
 ایتك. || لافنى ایتك = بحث ایلک،
 ذکر ایتك.

لافزَن { ص. فا. [تر. زبانزدی :
 لافازان] ۱. چوق سو-
 یلر، گرزہ، قوال. ۲. آتوب
 طوتان، تفاخر ایدن.
 لافزَنلِک { س. [زبانزدی : لافا-
 زانلق] گوزہ لک. ۲.
 تفاخر.

لاق { یاخود لاغ و یا لاخ. د.
 اسملک آخرینہ الحاق اولنور :
 قیشلاق = قیش محلی، قیشلاہہ -
 جق یر؛ اولاق = آو یری ؛
 قوملاغ = قوملق یر. [فارسی بہ
 دخی چکوب سنکلاخ (= طاشلق
 یر) کبی بعض کله لردہ بولنور].
 لاق { و مخففندہ لک. د. بعض
 اسملرہ واصل فعلہ ملحق
 اولوب صفتلر تشکیل ایدر :
 باتلاق، چاتلاق، جاولاق، طاز.

لاق، ایشلک، گونلک (گوملک)
 کبی.
 لاق { [فر. lac دن] باغچہ لردہ
 باییلان اوزونجہ و طولاشیق
 حوض.

لاققوز { س. [ر.] کفال انواعندن
 اریجہ بر بالیق. [باچوز
 دخی دینلیر.]

لاک { س. [هندجہ دن] لاقہ وغو-
 مالاقہ دخی دینلن بر نوع
 صمغ کہ مہر مومی اعمالنہ یارار،
 و نقاشلرچہ لبقہ اسمیلہ یالذیزک
 آلتنہ سوریلور.

لاکرده { س. [ر.] آلتی پارمق
 بالیغنگ طوزلاشمی.

لاکلام { ص. عر. [لا = حرف
 نفی. کلام = سوز] «ما»
 اسم موصولیہ برابر قوللائیلیر:
 مالاکلام = سوز یوق، دیہ جک
 یوق، ناقابل تعریض.

لاکین { حر. با: لیکن.

لال { ص. فا. دیلسز، ابکم. [انسانہ
 ولسانہ وصف اولور.]

لال { س. جن. عر. فد: لؤاؤ.
 با: لؤاؤ.

لالا { س. فا. برچوچنی کوزہ دوب
 کز دیرمک خدمتیلہ موظف
 آدم: چوچق لالاسی.

لالالق { س. جو جغہ باقق خدمت
 و وظیفہ سی، لالاصفتی:
 هر خدمتجی لالالق ایدہ مز.

لالانغہ س. یاخود:

لالنغہ { س. طاوودہ یاغ ایچندہ
 پیشمش یومورطہ لمی خور
 یمی کہ اوزرینہ شربت و شکر
 دوکیلور، یاصی لقمہ.

لالہ { س. فا. زنبقہ فصیلہ سندن
 صوغاندن یتشمہ معروف

بر چیچک، خزام. || اشک لالہ.
 سی = بیانیسی، سوسن. || اشک
 لالہ سی کبی آملق = بی ادبانہ
 باییلوب کستاخاق ایتک. || زغرہ
 لالہ سی = بر نوع زغفران چیچکی.
 || گرید لالہ سی = شقایق فصیلہ.
 سندن بر چیچک، فوانہ.

لالہ { س. ۱. وقتیلہ مجرملرک و
 مجازینک بونینہ اوریلان حلقہ،
 غل (اغلال). ۲. اینجیر قو-
 پارمق ایچون اوجی درت چتال
 آچلش دکنک. || بج. لالہ زنجیری
 دومن یلیازہ سنک کری طرفندہ.
 کی ماہلرہ طاقیلوب سنخاق
 واسکلہ طرفنہ آنسان زنجیرکہ
 حین حاجتدہ دومن بونلرہ ادا.
 رہ اولنور.

لالہ رُخ { ص. فا. لالہ ییکافلئ،
 ییکافلری لالہ کبی پنبہ
 اولان.

لالہ زار { س. فا. لالہ اکلمش یر،
 لالہ باغچہ سی.

لالہ گون { ص. فا. [لالہ = م-
 رنگندہ، پنبہ.
 س. جن. عر. فد: لؤاؤ.

لالی { س. جن. عر. فد: لؤاؤ.
 با: لؤاؤ.

لام { س. [عریبیدہ س. ل حر-
 فنک اسم مشترکی. || لام
 الف = برشلک مخصوصدہ یازیلان
 «ل» ایلہ «ا» حرفلری: لا.
 || الف لام = عربیدہ حرف
 تعریف اولان «ال» اداتی.
 || لام جیم = [لایچوز تعبیرندن
 کنایہ اوله رق] تعریض، بہانہ،
 وسیلہ، دیہ جک: لام جیم ایستمز
 بویله اوله جق. || لام الف چور-
 مک = مختصرچہ طولاشوب
 کلک.

لام { ترکیب عرب. [ل = حرف لام] جر - ام = والده) والده طر - فندن ، یا لکز آنا جهندن : او - نک لام برادریدر .

لامبه { س. طوغرامهده و سرسر و معدن و ساژده بر تخته ویا لوحه کچه جک و کیره جک صورتده آچلش ییو : لامبه آچق .

لامبه { یا خود لامبه . س. [فر . Lampe] یکی اصولده آلا فرانغه و باشلیجه غاز یعنی پتول یا قغه مخصوص بیوک قندیل : لامبه یا قق ؛ آصق ، دیوار ، ال لامبه سی ؛ برجفت لامبه .

لامبه لی { ص. کناری بر برینه قاوشه جق صورتده یبولی ، بر برینه کچه جک صورتده ارککلی دیشلی حاضر لاش : لامبه لی دوشمه ، طاوان تخته لری ؛ لامبه لی پرواز .

لامپاسه { س. ۱. اوزون و بیرتا . جلی صیوانلی تک . ۲ . س. سرنی تقویه ایچون اوزرینه قاپلانان تریز . = ص بول و بیچیمسز ، خنطل .

لامح { ص. عر. ؛ لامحه . [ملح] لامح [دن سف .] پار لایان ، پار - لاق ، یلدرایان .

لامحاله { ترکیب عرب . [لا = حرف نقی - محاله = چاره . - میک ضمیله غلطدر .] چاره سز ، ایستر ایستقر ، باشقه درلواولماز : یارین لامحاله کیدیله جکدر .

لامس { ص. عر. ؛ لامسه . [« لس » دن سف .] ال ایله طوتان ، طوقتان ، تماس ایدن : قوه لامسه ، حاسه لامسه = طو -

قنقله و تماسله طویان حس ، لمس .

لامسه { س. عر. [قوه لامسه ویا حاسه لامسه دن تخفف] طوقنقله طویق حسی ، لمس خاصه سی : لامسه سی قوتلی .

لامع { ص. عر. ؛ لامعه . [« لمعان » دن سف .] یار لایان ، پارلدا - یان ، پارلاق ؛ لامع النور = نور نشر ایده رک پار لایان . [ناصواب ترکیب .]

لامکان { ص. عر. [لا = حرف نقی - مکان = بر] بر سز ، محاسز ، مکاندن منزه .

لامه { س. [فر . Lame] اوزون ویاصی معدن صفحه سی ، طار معدن تخته سی : دمیر لامه .

لامی { ص. عر. ؛ لامیه . ۱ . لام حرفی شکل و صورتده اولان . ۲ . ل حرف جرینک معناسنی یعنی مالکیت مفهومی متضمن اولان : اضافت لامیه که عربیده فرس زید (= فرس لزید) و ترکیه ده زیدک آتی کی اولور . [مقابلی : اضافت منیه که عربیده خاتم فضاة (= خاتم من فضاة = کومش بوزوک) و ترکیه ده میشه آغاجی کی اولور .] ۳ . ل قافیله سیله مرتب : قصیده لامیه .

لامیه { س. عر. ل قافیله سی او - زرینه مرتب قصیده : لامیه العرب ، لامیه العجم .

لانده { س. [فر . Landeau] ایکی طرفدن آچیلیر قیانیر کو - روکوری اولان و هر طرفندن ایکیشر کشی اوتوره بیلن بیوک آراهه .

لانده { س. [بتا .] س. کمی آنا چار میخترینک بوغاطه لری بوردیه ربط ایدن دمیر قوللر . لانغر { مه . لانغر لونفور = قبا دیسنی تقلید و تصویر ایدر .

لانیه { س. فا . یووه .

لاوا { یا لاوا . ح . [بتا .] ۱ . س. چکمه ، پدسا ایتمه : قایغی لاوا ایتمک = چکمک . ۲ . مج . بر شبنی بردن یوتوب کوچرمک : تکمیلانی لاوه ایتمدی .

لاواشه { سیاهی کومش کوچله سی .

لاوانده { یا لاوانطه . س. [بتا . Lavanda] ۱ . اوافق

مور بر چیک و یرن بر جنس اوت که باغچه لرده تارله و یول کنارلرینه دیکیلیر : لاوانده صوبی . ۳ . علی الاطلاق کوزل قوقولی صو : برشیشه لاوانده .

لاوطه { س. [عر . « الود » دن .] اخوذ فر . Luth دن] بر نوع تللی چالغی : لاوطه چالغی .

لاوطه { س. ۱ . کندیلکنندن طوغه میان چوجقلری آمارینک رحندن آلفه مخصوص قیصاج کی آلت : چوجقنی لاوطه ایله آدیله ۲۰ بویه لاوطه ایله چوجق آلان طبیب ، قابل : پک ماهر بر لاوطه در .

لاوطه جی { س. لاوطه دینان چالغی بی چالان آدم .

لاهورت { سنه . عر . الوهیب ، رو - حانیت ، ربانیت ؛ عالم لاهوت = روحانیله عالمی ، عالم معنوی .

لاهوری { ص. عر. ث: لاهوتیه. الوهیتہ وعالم روحانیانہ منسوب و متعلق. }
لاهوراکی { س. لاهوری اسمک روجہ قاعدہ سنجہ متشکل صورتیدر [هند لاهو. ریسنہ تقلیداً پایلان یوکن انجہ برنوع قاش: ماوی لاهوراکی. = ص. لاهوراکی دینلن یوکلیدن معمول: لاهوراکی انتاری: خرقة. }

لاهوری { س. اساساً هندک لا. هور شهرندہ پایلان نفیس شالی قاش. }

لایتجزی { ص. عر. [لا = حرف نفی. تجزی = تجزی] دن فعل مضارع مفرد مذکر غائب [پارچہ لئماز، بتون: جزء لایتجزی = آرتق تقسیمی ممکن اولیان کوچک پارچہ، اک صوک تقسیم پارچہسی اولان ذرۂ صغیرہ. }

لایسعی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یسعی = یسعی] دن مضارع مفرد مذکر غائب [دیکشمز، تبدل اعتر: دائمی صو. رتدہ برخالده بولنان: لایتغیر بر حالدر. }

لایسعی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یسعی = یسعی] دن مضارع مفرد مذکر غائب [دیکشمز، تبدل اعتر: دائمی صو. رتدہ برخالده بولنان: لایتغیر بر حالدر. }

لایسعی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یسعی = یسعی] دن مضارع مفرد مذکر غائب [دیکشمز، تبدل اعتر: دائمی صو. رتدہ برخالده بولنان: لایتغیر بر حالدر. }

لایسعی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یسعی = یسعی] دن مضارع مفرد مذکر غائب [دیکشمز، تبدل اعتر: دائمی صو. رتدہ برخالده بولنان: لایتغیر بر حالدر. }

لایحی { ص. عر. ث: لایحہ. [لوح] دن سف. لایح تحریری غلظدر. [۱. پارلاق، پارلایان، پارلدایان. ۲. ظاهر، آشکار، میدانده اولان. ۳. خاطرہ کن، خطور ایدن. }

لایحی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یحی = یحی] مضارع مجهول [صایماز، تعدادہ کلز، بیشمار، لایعد، پک چوق. }

لایحہ { س. عر. ج: لواح. [لایحہ صورتندہ تحریری غلظدر] ۱. خاطرہ کن ترتیب تصور. ۲. دوشونیان بر ترتیب و تصویری مبین اولہرق قلبہ آلمان تقریر: بر لایحہ ترتیب و تقدیم ایتدی؛ لایحۂ نظامیہ، لایحۂ قانونیہ = هنوز قبول و تصدیق اولناماش نظامنامہ. نظام وقانون یرینہ پکچک اوزرہ قلبہ آلمش تقریر. }

لایزال { ص. عر. [لا = حرف نفی. یزال = فعل مضارع مفرد مذکر غائب] زائل اولماز: زوالسز، ابدی، سرمدی: خدای لایزال. [لم یزل کبی.]

لایطاق { ص. عر. [لا = حرف نفی. یطاق = طوق] دن مضارع مجهول [طاقت کتیریلماز، چکیلمز، تحمل اولتماز؛ مالا یطاق = تحمل اولتماز درجده: تکلیف مالا یطاق = ناقابل تحمل و قبول تکلیف. }

لایعد { ص. عر. [لا = حرف نفی. یعد = عدد] دن مضارع مجهول [صایماز، صایسز، بیشمار، پک چوق. }

لایعقل { ص. عر. [لا = حرف نفی. یعقل = عقل] دن مضارع عقلی باشنده اولیان، یابدیغنی بیلمز: مست لایعقل. }

لایعنی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یعنی = معنی] دن مضارع [معناسز؛ مالا یعنی = معناسز ومناسبتسز شیء. صاچہ صایان، عبث: مالا یعنی ایله اوغراشتمق. }

لایعنی { ص. عر. [لا = حرف نفی. یعنی = معنی] دن مضارع [معناسز؛ مالا یعنی = معناسز ومناسبتسز شیء. صاچہ صایان، عبث: مالا یعنی ایله اوغراشتمق. }

لائق { ص. عر. ث: لائقہ. [لایقہ] دن سف. لایق یازماملی [یاقیشان، یاقیشیق، مناسب، شایان، شایسته: بو. سزہ لائق دکلدز: کندیسسی او. مأموریتہ لایقندر. || لائق کور. مک = تنسیب ایتک. = سز. سزا اولان فعل و حرکت، جزای سزا: الله لایقنی ویرسین. }

لایموت { ص. عر. [لا = حرف نفی. یموت = موت] دن فعل مضارع [اولمز، وفات ایتمز، سرمدی، ابدی: جنساب حی لایموت. }

لاین { ص. عر. [لا = حرف نفی. ین = تشبیه و تمثیل بیانیله] «جی» ودها طوغریسی «جه» اداتیلہ برابر اسملرہ لاحق اولور: آنجیلاین، بونجولاین، سنجلاین. با: جلاین. }

لاب { ص. عر. [لا = حرف نفی. یب = غنچہ لب = غنچہ طوداقلی؛ شکرلب = طاطلی طوداقلی. ۲. کنار: لب دریا = دیکز کناری، ساحل. || لبالب، لب ریز = آغز آغزہ، طویلی. || لب برب = طوداق طوداغہ، اوپشمہ. }

لاب { ص. عر. [لا = حرف نفی. یب = غنچہ لب = غنچہ طوداقلی؛ شکرلب = طاطلی طوداقلی. ۲. کنار: لب دریا = دیکز کناری، ساحل. || لبالب، لب ریز = آغز آغزہ، طویلی. || لب برب = طوداق طوداغہ، اوپشمہ. }

لاب { ص. سنذ. عر. ج: لبالب. ۱. لب [ایچ، مغز، بادم کبی میوه لرك ایچی. ۲. بر شیشک ایچ طرفی، قشردن یعنی قابوغندن ماعداسی، اوز: کره اراضک لبی. ۳. قلب، روح، عقل، معنی.] جمعی باشلیجه بو معنا ایله مستعملدر: اولوالالباب = ارباب عقول، اهل ذکا و ادراک. }

لابادہ { ص. تکتکی دیکیشلی پنوقلی (ویا عبا قیصہ خرقة. }

لباس { سنڌ. عرب. ج: البسه. گيٺه جڪ ٿي، روبه، ٿوب، اٺواب. }

لبالب { ص. فا طوداق طوداغه، آغز آغزه، طولی، مالا مال. }

لبب { س. سختيان شريتندن اورمه ساده آت باشلفی. }

لبره { س. [فر. Livre] فرانسه اوزان عتيقه سندن تقريباً يوز الی درهم يعني بشيوز غرام ثقلي، رطل. }

لبس { سنڌ. عرب. ۱. گيٺه. ۲. ايڪي شئي بر بردن فرق ايده م مهه. [التباس دها مستعملدر.] }

لبلاب { سنڌ. عرب. نبا. صارما. شيق. }

لبلايه { ص. عرب. نبا. فصيله لبلايه = صارما شيق قبيلندن نباتات طاقي. }

لبباي { س. قاورلمش نخود؛ لبباي اونی = بونڪ اوکودلمشي. }

لبليجي { س. لبباي قاوران وڪز. ديروب صاتان آدم؛ لبليجي دڪاني. }

لبن { سنڌ. عرب. ۱. سوت، شير. ۲. اڪشي سوت، يوغورت. }

لبنان { س. سخم. جبل لبنان = سواحل شامده بيروت شهرينڪ اطرافندن عبارت طاغلق بر سخياق كه باشليجه مارونيلرله مسكون اولوب صورت مخصوصه ده اداره اولتور. }

لبناني { ص. عرب. ٺ: لبنانيه. جبل لبنان اها ايسندن اولان. }

لبسي { ص. عرب. ٺ: لبنيه. ٺا. سوده متعلق ويا سوت قبيلندن اولان. ٺ. اوعيه }

لبنيه = سوت طامارلي. س { ص. عرب. ٺ: لبنيه. نبا. اوزه لبي { منسوب ومتعلق. }

لبيب { ص. عرب. ٺ: لبيبه. [لب] دن صش. [عقلي، ذڪي، فطين، عقل و ذڪا صاحبي. = سنڌ. عرب. ج: البساء. عقلي آدم. }

لببيڪ { تركيب عرب. [تر. بازدي: لبي [ابي] افسدم، بيورك، نه امرڪروار؟ امرڪزه منتظم.] جواب و سسؤال مقامنده مستعملدر. }

لتره { س. [يو. Λίτρο] دن اوده بلاڪه عرب. «رطل» دن ياخود عڪسنه [تقريباً يوز الی درهم ثقلتنده و زمان و مكانه كوره تخلف ايدر وزن واولچي.] فر. لبره كبي. }

لبيسقه { س. با: لبيسقه. ٺ. شام } سنڌ. عرب. يوز اورتيسي، نقاب. }

لشه { س. ش. عرب. ٺ. ش. ديش اتي. } سنڌ. عرب. [فا. «لگام» دن] لجام { عرب } ديزڪين، اويان. }

لجه { س. ش. عرب. ۱. انڪين دڪين، صوبڪ چوق و دريڪ محلي. ۲. غلبه لك، جم غفير. ٺ. } سنڌ. عرب. ۱. يورغان. ۲. بنا. صارغي، زار، قبوق. }

لجام { س. ش. عرب. ۱. انڪين دڪين، صوبڪ چوق و دريڪ محلي. ۲. غلبه لك، جم غفير. ٺ. } سنڌ. عرب. ۱. يورغان. ۲. بنا. صارغي، زار، قبوق. }

لچر { س. قيل الك. مر. } سنڌ. عرب. ۱. يورغان. ۲. بنا. صارغي، زار، قبوق. }

لحاف { سنڌ. عرب. ۱. يورغان. ۲. بنا. صارغي، زار، قبوق. }

لحاظ { سنڌ. عرب. [لحاظه] صورتنده قوللا نيورسهق ده غلطدر. [كوز اوجيله باقه، برنظر آته. }

لحد { سنڌ. عرب. ج: لحد. ۱. مزار، قبر، سين. ۲. تر. كارگير يعني ڪنارلري طاش ويا طوغله وخرجله ديوار واوستي طونوس ياخود قپاق اولان مزار. }

لحظه { س. ش. عرب. ۱. بر باقيش، برگوز آته. ۲. برگره. } كوز قيمه. ۳. گوز قيه جق قدر زمان، آن: برلحظه ده = گوز آچوب قينجه قدر، آن واحده. }

لحلاح { سنڌ. عرب. نبا. آجي چيگدم. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. }

لحلاحيه { ص. عرب. نبا. فصيله. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. }

لحم { سنڌ. عرب. ج: لحوم. ۱. ات، گوشت. ۲. ميده ٺڪ. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. }

لحمي { سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. } سنڌ. عرب. ۱. فصيله. ۲. ميده ٺڪ. }

لحان { سنڌ. عرب. ج: الحان. ۱. اذڪي، ايرلامه، نغمه، آهنگ: طيورڪ الحان لطيفه سي. ۲. بر مملڪته ويا برآدمه مخصوص ڪوتي وقاعده سز تلفظ، فر. Accent. ۳. قرائنده سهو وخطا، قاعده يه مفاير قرائت: سي ڪوزل ايسده لحن چوقدر. }

لحد { سنڌ. عرب. ج: لحد. ۱. مزار، قبر، سين. ۲. تر. كارگير يعني ڪنارلري طاش ويا طوغله وخرجله ديوار واوستي طونوس ياخود قپاق اولان مزار. }

لحود { سنڌ. عرب. ج: لحد. ۱. مزار، قبر، سين. ۲. تر. كارگير يعني ڪنارلري طاش ويا طوغله وخرجله ديوار واوستي طونوس ياخود قپاق اولان مزار. }

لحوق { سنڌ. عرب. اولاشمه معنا. } سنڌ. عرب. اولاشمه معنا. }

لحوق { سنڌ. عرب. اولاشمه معنا. } سنڌ. عرب. اولاشمه معنا. }

اشارت ، شو [شونك ايچون ،
 بونك ايچون ، بو سببه مبنی ،
 بوندن طولايی .
 لذید { ص.عر. ؛ لذیده . [لذة]
 { دن ص.ش. [طعمی گوزل ،
 لذتلی ، طاتلی ، خوشه کيدر ،
 حظ اولنور ؛ لذید میوه ، اطعمه
 لذیده .
 لر { د . [اينجه هجالی کله رده
 لر { فحه خفيقه و قالین هجا .
 لیلرنده فحه ثقيله ايله او قونور .
 چغتایجه ده داتما « لار » یازیلیر
 حالبوکه یا لکز قالین هجالی
 کله رده بویله یازلق اقتضا ایدر .
 دی [ادات جمع اولوب اسم لرله
 کنایه لرك و فملرك غائب صیغه .
 لرینه علاوه اولنور ؛ دگیز ،
 دگیزل ؛ آدم ، آدم لر ؛ کیم ،
 کیم لر ؛ یازدی ، یازدی لر ؛ گلیر ،
 گلیر لر . « و » ايله ختام بولان
 ضمیر و اسم اشارت لرده بو ادات دن
 اول بر « ن » کیرر ؛ بو ، بونلر ؛
 شو ، شونلر ، او ، اونلر [آنلر
 یازلمی قاعده مزدر] . متکلم و
 مخاطبه کیرمز سه ده ، بعضاً ضمیر
 لرك جمع متکلم و مخاطبه علاوه
 اولنور ؛ بزلر ، سزلر کبی که بزم
 کبی و سزک کبی آدم لر ، بزم و
 سزک امثالز دیمکدر . فعل اسنا .
 دینک جمع فائیده بعضاً فعل
 حذف اولوب یا لکز بو ادات
 قالیر ؛ اییلر = اییدر لر ؛ اوده هب
 اییلری = ائی میدر لر ؟ اسماء عدده
 ملحق اولدقده معروف اشخاصه
 دلالت ایدر ؛ قرقرلر ؛ قرقر عددنده
 اولان رجال الغیب ؛ اون ایکیلر =
 ائمه اثناعشر ؛ حواریون ؛ یدیلر =
 اصحاب کهف .

لر جی { س . مسک کپیسی کبی بر
 جنس حیوان .
 لرزان { ص . فا . دیترین ، دیترک ،
 رعشه دار . || لرزان لر .
 زان = دیتره یرک ، دیتره یه
 دیتره یه .
 لرزش { س . فا . دیتره مه ، رعشه ،
 ارتعاش .
 لرزه { س . فا . دیتره یش ، رعشه ؛
 بتون بدتمه بر لرزه یابلدی ؛
 لرزه یه کرفنار اولدی .
 لرزه ناک { ص . فا . دیتره ین ، دیتره .
 مه یه دوچار ؛ رعشه دار .
 لرزیکی { س . قافقاس اقوامندن بر
 قوم که کرجیلره مشابه اولوب
 داغستان جهتنده ساکندر .
 لزیم { با ؛ مالزم .
 لزوج { سذ . عر . و ؛
 لزوجت { سذ . عر . یایشقانلی ،
 یایشمه ، یایشوب اوزا .
 یان شیئک حالی ؛ میوه لرك صوینده
 بر لزوجت واردر .
 لزوجتلی { ص . یایشوب اوزایان ،
 میحیق میحیق ؛ بال
 لزوجتلی بر ماده درر .
 لزوق { سذ . عر . ط . یاقی کبی بدنه
 یایشدی بر یلان علاج ، فر .
 Emplâtre .
 لزوم { سذ . عر . ۱ . لازم اولمه ،
 ایشه یارامه ؛ بو کاغذک بکا
 لزومی بو قدر = بنم ایشمه یاراماز ؛
 بو اشیایی طاشمیق ایچون اوج
 آراهیه لزوم واردر . ۲ . حاجت ،
 احتیاج ، اقتضا ؛ جهلا علك لزو
 منی آ کلا یه ماز ؛ دنیاده یشامق
 ایچون آتخه نک لزومی درکاردر .
 ۳ . رعایت ایتمه ، التزام ؛ لزوم

مالا یلزم = اقتضاسز بر شیئک
 التزام اولمسی ، یه بوده یره فضله
 بر شیئته رعایت ایتمه . || لزومی
 اولوق = مقتضی اولوق ، اقتضایی
 کورمک .
 لزومسز { ص . لازم اولمیان ،
 اقتضا ایتمین ، فضله ،
 فائده سز ، ایشه یاراماز ؛ بو حقه
 لزومسزدر ؛ بر چوق لزومسز
 کاغذلر بر یکمیش ؛ لزومسز لرینی
 آروب آتلی .
 لزومسزلق { س . لازم و مقتضی
 اولمیان یعنی فضله
 و فائده سز اولان شیئک حالی ؛
 بو کاغذلرک لزومسز لرینی بجه
 معلوم اولماز .
 لزوملی { ص . لازم ، مقتضی ،
 اقتضایی ، ایشه یارار ؛ بر
 طاقم لزوملی کاغذلری سو پرندیکه
 آتمشله .
 لسان { سذ . عر . جم . السنه . ۱ .
 آغزک ایچننده بولندان
 معروف آلت که انسانده تکلمه
 ده آلتدر ، دیل ، زبان . ۲ .
 نوع بشردن بر قومک سویلدیکی
 لغت ، لهجه ؛ لسان ترکی ، لسان
 عربی ؛ السنه تورانیه ، السنه
 آریانیه ؛ کندیسسی بر قاچ لسان
 سویلور ؛ لسان بیلیر = بر اجنبی
 لسانی بیلیر ، کندی دیلندن باشقه
 دیلر بیلیر آدم . ۳ . تکلم ، سوز ،
 نطق ؛ بو آدمک لسانی یوقی ؟
 لساننده لکنت واردر ؛ فصیح
 اللسان = فصاحتله سویلر ، سوزی
 فصیح . || لسان آشنا = دیل بیلیر ،
 دیلاج . || لسان حال = بر شخص
 و یا شیئک حالندن و طوریشندن
 آکلا شسیلان شیء ؛ یوریلوب

قالمش اولان دوه لسان حال ايله
يولك شدا ئندن شكاي ايدبور.
دى؛ سالونك ترتيبات وتزيباتى
لسان حال ايله صاحبك حسن
طبيعتى تعريف ايدبوردى.
|| علم اللسان = السنه مختلفه نك
انقسامندن و صورت تشكىل
وتفرعليله پينلرنده اولان
مشابهت و مناسبت و اشتقا.
قلرندن بحث ايدن علم جديد،
فر. Linguistique؛ علم اللسان
قواعدى؛ علم اللسان علماسى.
|| لسانه كلك = ۱. ديله كلك،
نطق حاصل ايدوب سويلك،
كوي اولوق. ۲. علمنده سوز
سويلك، حقدنه سوز سويلمسنه
سببیت و برمك، مذموم اولوق.
|| نبا. ديله بكزر بعض يارقلره
اطلاق اولنور؛ لسان الثور =
او كوز يارغى؛ لسان الحمل =
سيكىرى ياراق؛ لسان الحيه،
لسان الكلب و سائر.

لساناً { ح. عر. آغردن، شفاهاً،
تجريراً اوليه رق؛ لساناً
سويلدم.

لسانى { ص. عر. ئ؛ لسانيه. ۱.
ت. ديله منسوب و متملق؛
لسانى بلعوى؛ لسانى الشكل.
۲. لهجه و لغته منسوب و متملق؛
تدقيقات لسانيه؛ اشتقاقات
لسانیه. = سذ. عر. ج. لسا.
نيون. علم اللسان علماسى، فر.
Linguistes.

لسوق { سذ. عر. يابيشمه،
يابيشيقاق. [لسوق كې].
لسين { سذ. عر. [لسانن مستص].
ت. نبا. كوچك ديل.

{ س. فا. «لاشه» دن } ۱.
لش { كبرمش حيوان بدنى، لاشه،
حيفه. ۲. مج. پك فنا قوقان شى؛
آياقلى لش.

{ س. فا. عسكر، جيش،
لشگر { جنده، سپاه، چرى،
اردو. || لشگر شكن = دشمن
عسكىرى قيران، اردو بوزان.
|| لشگر كش = عسكىر چكن.

{ س. فا. اردوگاه،
لشگرگاه { معسكر.

{ يا لاشمق. د. [قالين
لشمق { هجالى كله لرده] و :

{ د. [اينجه هجالى كله.
لشمك { لرده] اسمله و سائر
كله له ملحق اولوب مشاركت
ويا ضرورت معنايله فعللر
تشكىل ايدر؛ يايلاشمق = مقامه
ايتك، ياي ايدشمك؛ برلشمك =
بر اولقى، بولشمق، قارشيمق؛
قبالاشمق = قبا اولقى؛ ايكي لشمك =
ايكى اولقى.

{ سذ. عر. ج. لصوص.
لص { خرسز، اوغرى، سارق،
خيدود، حرامى، دزد. [جمعى
دها مستعملدر.]

{ سذ. عر. ط. ياقى؛ لصق
لصق { مشمع = طيلون ياقيسى؛
لصق منقط = پهوان ياقيسى.

{ ص. عر. ئ؛ لصقيه. ط
لصقى { ياقيه منسوب و متملق.
{ سذ. عر. يابيشمه، يا.
لصوق { پيشيقاق. [لسوق كې].

{ سذ. عر. ۱. لطيفلك،
لطاقت { خوشلاق، يوشاقلق،
ملايمت؛ لطافت طبعى واردر؛
لطاقتله معامله ايتدى؛ بوكون
هواده فوق العاده بر لطافت
واردر. ۲. كوزلك، طبيعتك

خوشلاننه جفى حال و قيمت ؛
بو باغچه دهكى لطافت، بو چچكرك
لطاقت .

{ سذ. عر. ج. عر. فد ؛
لطايف { لطيفه. با ؛ لطيفه.

{ سذ. عر. ج. با ؛ نظرؤن .
لطارؤن

{ سذ. عر. ج. الطاف .
لطف { ۱. ايبلك و يوشاقلقه
معامله، ملايمت، نوازش، رفق؛
لطف ايله معامله ايتدى؛ لطف
يوزندن، لطف نيتيله. ۲. كرم،
احسان، ايبلك؛ چوق لطفى
كوردم؛ لطف و كرمك، الطاف
وعنايتنك يايانى يوقدر. ۳.
مساعده؛ لطف بيورك.

{ ح. عر. ۱. خوشلقله،
لطفاً { يوشاقلقه، رفق و ملايمتله
ايبلك يوزندن. ۲. كرم و عنايت
و مساعده ايدرك؛ بر معلومات
آيرسه كر لطفأ بكاده خبر
ويرك؛ اورادن كچركن لطفأ
بنده خانته اوغرايك .

{ ص. عر. ئ؛ لطيفه .
لطف { «لطف» دن صش. [۱.
يوشاق، ملائم، نازك، خوش؛
لطف بر معامله. ۲. كوزل،
خوشه كيده جك، شيرين؛ لطف
برمنظره؛ لطف برسس. ۳.
جسمانى اوليان، روحانى؛ جسم
لطف = ملائكه كې غير جسمانى
ذات. ۴. اسماء حسندان اولوب
حق تعالى حضرتلرينه وصف
اولور؛ يالطف؛ عبداللطيف.

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

{ سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .
لطف { سذ. عر. ج. لطائف .

ایچون سویلک؛ لطیفه آکلماز،
 لطیفه بیلز = لطیفه ایچون سو-
 یلینان سوزه آلنان آدم؛ مراسم
 لطیفه .

« لطیفه » ایله « هزل » آره-سندنه
 فرق واردد : لطیفه کوزل وظریف
 سوز اولغ-له برابر تریبه داخلندهد؛
 هزل ایسه آزچوق آچیق و بی ادبانه
 اولور.

لطیفه جی } ص. لطیفه سویلکی
 سورویبیلیر شاقه جی .
 لطیفه گو } ص. لطیفه سویلین .

لُعباب } سنڊ. عر. صالحه .

لُعب } سنڊ. عر. اوپون، اکلجه .

لُعبت } سئ. عر. [لغت آنفنه نك
 عینیدر] ممهود خیال
 ووقوله اوپونی .

لُعبباز } س. فا. [عر. لعبت =
 خیال، قوقله - فا. باختن =
 اوینامق] خیال ووقوله اوینادان
 آدم، خیالچی، قوقله جی .

لُعبه } سئ. یاخود :

لُعبه } سئ. عر. ۱. اوپون، اوپو-
 نجق . ۲. هرکسک اکلجه .
 سی، اوپونجی .

لُعبیات } سئ. ج. عر. [مولد
 برلفتدر ویا اسم تصغیر
 اوله رق « لعبیات » دن غلطدر]
 اوپونه متعلق اکلجه، تیاترو
 وجانباز وحقه باز وساتره اوپو-
 نلری : انواع لعبیات اجرا
 اولنه جقدر .

لُعل } سنڊ. عر. ۱. یاقوت کبی
 معروف آل رنگلی برذی
 قیمت طاش . ۲. پک قرمزی و
 خاص برجنس مرکب . ۳. عمر .

لب دابر و شراب کبی قرمزی
 شیئلردن کنایه اولور .

لُعل } د. عر. شاید، بلاکه، مکر؛
 [لیت لعل = بهانه ، بوکون
 یارین دیه صاللامه : لیت لعل ایله
 وقت کچیر یور .] یا لکر بو تعبیرده
 مستعملدر . [

لُعن } سنڊ. عر. لعنتله، ایلیخ ،
 قارغیه، بددعا : لعن ونفرین
 ایتمک .

لُعن } قذ. عر. [« لعن » دن فعل
 ماضی مفرد مذکر ضائب]
 لعنه الله، لعن الله علیه = الله عفو
 ورحتندن محروم ایلسین . [یا لکر
 بو بددعا تعبیرنده مستعملدر .]

لُعنّت } سئ. عر. [ترکیبات عربیه
 ده لعنة ولعنه] جناب
 حقک عفو ورحمتندن محرومیت،
 نفرین ، ایلیخ ، قارغیه : لغت
 اولسون ! جاننه لعنت او قومق ؛
 لعنة الله علیه ؛ علیه اللعنه . =
 ص. تر. عو . ملعون، لعین،
 مردود : نه لعنت حریفدر !

لُعنتمک } یا لعنتله مک . قذ. لعنت
 او قومق ، تلین ایتمک،
 اصل ترکیه : ایتمک، قارغیق .

لُعنسلمه } س. لعنت او قومق، تلین،
 ایلیخ، قارغیه . = ص.
 تلین اولمش، ملعون، لعین،
 مردود، منفور .

لُعوق } سنڊ. عر. [غلط مشهوری
 « ل » ک ضمیمه] ط. یالا-
 نه حق مجنون .

لُعنین } ص. عر. ئر. لعینه . [« لعن »
 دن صئ.] رحمت حقدن
 محروم، ملعون، مطرود، مردود؛
 شیطان لعین .

لُعات } سئ. ج. عر. فد : لغت .
 یا : لغت .

لُغت } سئ. عر. ج. لغات .
 [اصلی : لغوة . — ترکیبات

عربیه ده : لغة ولغه] ۱. لسان،
 برقوم وامتک سویلدیکی لسان :
 لغت عرب، لغت فرس . ۲. بر
 لسانی ترکیب ایدن کله لک بهری،
 کله، سوز ، لغت غربیه، لغت

مانوسه ؛ معناسنی آکلما دیغم
 بر لغت ایشتیمد؛ کندیبی جوق
 لغت بیلیر . ۳. برلسانک کله لبله
 معناری واصل واشتقاق لری علمی،
 فر. Lexicologie : علم لغتده

ید طولی صاحبیدر؛ علماء لغت .
 ۴. برلسانک کله لرنی بر ترتیب
 مخصوصده حای اولوب معنا-

لرنی بیان ایدن کتاب،
 علم لغتده یازلمش مرتب کتاب،
 قامرس : لغت عربیه . لغت فارسیه،
 عربیدن ترکیه یه لغت کتابی .

۵. اصطلاح مقابلی، لسان فنی
 وادینک غیری اولان لسان
 عادی : بوکله لغتده شو و
 اصطلاح فقهاده بو معنایه کلیر .

|| اهل لغت = علماء لغت، لغویون،
 فر. - Lexicographes, lexico-
 logues .

لُغز } سنڊ. عر. ج. : الغاز. فهمی
 وحلی مشکل اوله جق صو-
 رتده اویدیرلمش سوز، ییلجه،
 یا کلتاج .

لُغزان } ص. فا. قایان، سورچن .

لُغزیش } س. فا. قایمه، سورچه .

لُغزیده } ص. فا. قایمش، سو-
 رجش؛ لغزیده پای =
 آیاغی قایمش .

لُغم } یاخود لاغیم . س. [بلکه .
 بو. Δόξαζομα. دن] ۱. بر

آلتنده اوستی اورتیلی خندق،
صیحان یولی. ۲. قاذورات و
چرکف صولرینک آقه سینه
مخصوص اورتیلی یول، کریز:
لغمی آچق = آچوب تیزلمک؛
لغم طاشمق؛ لغم باجه سی = اوستدن
آجیلیر قپانیریری. ۳. انشای
حریده برطاییه ایتمق ایچون
باروتله تولدیریلوب آتش ویر.
لمک اوزره آچلمشیر: لغم آچق؛
لغمله آتمق؛ لغم خزینه سی =
یلمه سی. || آنالغم = شهرک خصوص.
سی کریزلیرینک منتهی اولدقلری
بیوک کریز.

لغمچی } س. ۱. کریزلی آچوب
تیزلین عمله. ۲. وقتيله
دشمن قلمله رینی آتمق ایچون
مستخدم عسکر.

لغو } س. ۱. بوش ویهوده
سوز، صاچه، عبث: لهو
ولغو ایله اوغراشمق. ۲. سهو،
خطا، یا کله، آتلامه. ۳.
[مصدریت معناسیله] قالدیرمه،
حکمسز براقه، فسح، ابطال:
اومأموریتی لغو ایئتیلر؛ مکتب
یروغرامندن بعض درس لر لغو
اولندی. || مین لغو = سوز آ-
ره سنده دبل آلیشمه سیله ویتسز
ایدیلن مین که معتبر دکلدیر.

لغو قوت } س. (یو. Δοροθετης =
نطق ایراد ایدن) روم
پتریقخانه سنده غیر روحانی بر
مأمور که حکومتله پتریق لر آرا-
سنده رؤیت مصالحه واسطه
کیبدر.

لغوی } ص. ۱. لغویه.
{ « لفة » دن سمنه. ۱.

لغته منسوب ومتعلق، علم لغته
دائر: تألیف لغوی؛ تحقیقات
لغویه. ۲. اصطلاح علمی وفنی
اولیوب قادی لسانه هاند اولان:
بوکله نك معنای لغوی سی. =
سند. عر. ج: لغویون. علم لغته
اشتغال ایدن عالم ویا بر لسانده
لغت کتسابی جمع و تألیف ایدن
مصنف: مشاهیر لغویوندن
جوهری؛ لغویونک تراجم احوالی.
لغویات } س. ج. عر. بیهوده
{ بوش سوز لر، صاچه
صایان شیشلر: لغویاتله اوغراشمق.
لغه } س. عر. با: لغت.

لف } س. ۱. صارمه،
دوشیروب طولامه. ۲.
بوغچه و ظرف ایچنه صوقه،
مکتوبک ایچنه صاروب برابر
یوللامه: حساب پوصله سنی کو-
نرددیکی مکتوبه لف ایلدی؛
آلدیغی اوراق لف ایدوب کو-
نرددی. || م. لف ونشر = بر
قاج اسمی ذکر ایدوب بعده هر
پرینه هاند صفت ویا فعلاری دخی
آز بجه صره لامه؛ لف ونشر
مرتب = هرایکی طاقم کله لرک
صره سی بر اولدیغی وقت؛ لف
ونشر مشوش = ایکنجی طاقمک
صره سی برنجیلرینک صره سی
خلافنده اوله رق آشاغیدن یو-
قاری یه صره لاندیغی وقت.

لفاء } ح. عر. صاره رق، صارلمش
{ و مفسوف اولدیغی حالد:
آلدیغم مکتوبی لفا طرفکرزه
کوندیریورم.

لفاح } س. عر. با. قان قورو-
{ دان، بیروخ الصنم، فر.

. Belladone

لفافه } س. عر. ۱. جمر. صارغی.
۲. با. بعض چیچکارک
ظرفی.

لفظ } س. عر. ج: الفاظ. سوز،
کله، معنالی ویا معناسز
اوله رق آغزندن چیقان اصوات
ترکیبی، معنا مقابلی اوله رق
شفاهی ویا تحریری سوز: لفظی
مراد = معناسندن صرف نظرله
لفظی اعتباریله ذکر اولنان
سوز: لفظدن عبارت = معناسز.
|| لفظ بلفظ = کله بکلمه، ما لا
اولیه رق: سویلیدیکنی لفظ بلفظ
نقل ایلدی؛ اورساله بی لفظ بلفظ
ترجمه ایتدی. || الفاظ غلیظه =
قباشتومدن عبارت سوز لر. ||
الفاظ کفر = دینندن دوشمکی
موجب اولان سوز لر.

لفظاً } ح. عر. ما آنه رعایت او-
لفیه رق یا لکز کله لرک صوت
و صورت ظاهره سی اعتباریله:
بوعبارله لفظاً یک مطمئن ایسه ده
معناجه برشی دکلدیر؛ لفظاً و
معناً تاریخ بریت؛ لفظاً از بر
ایتمک؛ لفظاً مرفوع، مقابلی:
محلاً.

لفظه } س. عر. برتک سوز وکله:
لفظه جلال = « الله » اسم
شریفی.

لفظی } ص. عر. ۱. لفظیه. لفظه
یعنی کله نك صوت و صورت
ظاهره سینه منسوب ومتعلق،
لفظه اولان، لفظدن عبارت
اولان: حامل لفظی = لفظدن
عبارت اولان حامل، حامل معنو-
ینک غیری؛ مؤنث لفظی = اسماء
عربییه نك آخری (ة) ویاخود

الف مقصوره ويا ممدوده اولانى
 كه مؤنث اولديغى لفظندن بلليدر؛
 اعراب لفظى = ظاهرده ولفظده
 اولوب تقديرى و محلى اولميان
 اعراب؛ اسكى ادا بايز يالكنز تزدينات
 لفظيه اعتنا ايدر لر دى.

لقلافه } سئ. عمر. نبا. قورت
 } طرناغى دينان بر نوع
 انجبار.

لقيف } سئ. عمر. «لف» دن
 } صش. د. (صرف عربيه)
 حروف اصليه سندن ايكي سي
 حرف علت اولان فعل؛ لقيف
 مقروون = ايكي حرف علتى يان يانه
 اولان فعل؛ لقيف مفروق =
 ايكي حرف علتى آره سنده ديكر
 حرف بولنان فعل.

لق } وايغجه هيجار له لك. د. ۱.
 } صفتلره ملحق اولوب مصدرىت
 معنا سيله اسملر تشكيل ايدر :
 آق، آلق، صارب، صاربلق؛
 اينى، ايسلك؛ يشيل، يشيلك؛
 يارار، يارارلق؛ يگيت، يگيتلك.
 ۲. اسملره ملحق اولوب منسوب
 ومخصوص ولائق معنا سيله صفتلر
 تشكيل ايدر : قيش، قيشلق؛
 بايرام، بايراملق؛ جهنم، جهنمك؛
 آخرت، آخرتلك. ۳. اليوم
 «لى» و «لو» يازيلان ادا نك
 شكل اصليسيدر : مولى = مولى؛
 سعادتلك = سعادتلى. ۴. اسملره
 ملحق اولوب مكان بيانيله ينه
 اسملر تشكيل ايدر : طاش،
 طاشلق؛ آغاج، آغاجلق؛ اور-
 مان، اورمانلق؛ چيچك، چيچكك؛
 باغچه، باغچهلك. ۵. اسماء اعداده
 ويا اولنرك تميزينه ملحق اولوب
 قيمت واستيعاب معنا سيله اسملر

ويا صفتلر تشكيل ايدر : آلتبان
 قماش = آلتى غروشلمنى = اوناننى
 (سكه)؛ يدليك شيشه، يدى
 او قهلق؛ بشلك (سكه).

لقاء } سئ. عمر. ۱. ملاقات،
 } بوشمه، قاوشمه، راست كلكه :
 لقاء الله = قيامت كوفى. ۲. يوز،
 چهره، سيما، وجه : مه لقا = آى
 يوزلى؛ بدلقا = چركين چهره لى؛
 ديولقا = عفرىت چهره لى.

لقاب } سئ. عمر. ج. القاب.
 } لقب { تر. زبازدى : لاغب }
 بر آدمك اسم اصليسندن باشقه
 همناملر ندىن تفريق اولنقى ايچون
 بعده بالمناسبه تعين ايدن ديكر
 اسمى كه اونلكه شهرتى اولور :
 زنبيللى لقبيله ملقب شيخ الاسلام
 على افندى؛ ترياكى لقبيله معروف
 حسن پاشا؛ يگيت لقبيله آكلير.
 = ج. اصحاب رتبه دن بر ذاته
 يازيلان مکتوبك باشنده وظرفى
 اوزرنده ويا اسمى ذكر اولندوقده
 رتبه سنه كوره يازيلان صفت،
 عنوان، رفعتلو، عزتلو، سعادتلو
 كنى : القاب يازملى مى؟ لايحه سنك
 باشنده القاب يازمامش.

لقح } سئ. عمر. نبا. خرما و
 } انجور كنى. بعض ميوه آغاجلر.
 ينك ار ككندن ديشيسنه
 يتيشديرلىسى شرط اولان آنى.

لقردى } يا لاقردى. س. ۱.
 } سوز، كلكه، لفظ : هيج
 ايشتمديكم ترجه بر لقردى ايدى.
 ۲. كلام، مكالمه، قوئشمه، صحبت :
 لقردى ايدوردى؛ بتون كچه
 لقردى ايدوب بنى اويوتمديلر.
 ۳. قرار، بازارلق، مذاكره :
 يارين لقرديسى ايدجكز؛ بز

كنديسيله لقردى ايتدك. ۴.
 منازعه. نزاع، مخالفت : كچن كون
 آره لنده لقردى ايتمشلر. ۵.
 اعتراض، تعريض : لقردى او-
 لمسون ديه چكنيور. ۶. بوش
 سوز، لاف وكذاف : اولقر-
 ديدر. || لقردى اولماز = سوز
 آكلماز. || لقرديسى اولماز =
 قاله آلفغه دكز. || بوش لقردى =
 بهوده سوز. || لقردى بيمترك =
 قرار ويرمك. || لقردى طاشيق =
 ديدى قوديجيلى ايتك. || لقردى
 طور به به كيرمز = ساده سوزله
 ايش اولماز || لقردى قاريشدير-
 مق = فساد و نفاق قومى.

لقرديجي } ص. چوق لقردى
 } سويلين، سسكوتى
 اولوب دائما لقردى بولان :
 لقرديجى بر چوق؛ قوجه قاريلر
 چوق لقرديجى اولور.

لقلاق } سئ. عمر. ۱. كلك
 } معروف بيوك قوش. ۲.
 بو قوشك غازاسنى بر برينه اوره رق
 چيقاردىغى سس : لكلكك عمرى
 لقلقه كچر. ۳. بوش لقردى،
 كوزه لك، بلافاصله سويلينين
 صاچه صايان سوزلر.

لقلقه } سئ. عمر. ۱. لكلكك
 } فاغاسيله چيقاردىغى سس.
 ۲. مج. مناسبه و چوق سوزلر،
 ترهات، هذيان.

لقليقيات } س. (عربيه تقليدأ
 } اويديرمه بر سوزدر)
 بوش لقرديلر، هذيان، صاچه
 صايان سوزلر، ترهات.

لقثمان } سئ. عمر. اصلى و محل
 } زمان ظهورى مجهول
 بر حكيم و طبيب، عربيه «امثال

لنمان « نامه موجود برطاقم
 كوچك حكايه لرك ده كيمي بونك
 وكيمي عسانلي ديكر برلقمانك
 اولديغني ادا ايدر لسه ده، بو
 حكايه لرك يونان حكما سندن
 (اسو پوس) ك حكايه لردن
 مترجم اولديغني ظاهر در. || لنمان
 روجي = اثر و اثر كيرتي دينان
 اوچيچي براس پرتوكه طبه پك
 مستعملدر.

لقمه { ۱. س. عر. (زبازدي) اوقفا }
 ۱. بردفمه ده يوتلان يه.
 جك : يمه اوتوروب ايلك لقمه.
 سني بومتقه ايكن ؛ ازي اري
 لقمار يوورلا يوردي. ۲. پار-
 چه، قطمه، آزمقدار : شو
 ديانچي به برلقمه اتمك ورك ؛
 پيشيرنديكي طاتلدين كيميه بر
 لقمه ويرمدي. ۳. صولي خورك
 قاينار باغ ويا زيتون باغي ايچنه
 قاشقه دوكلسه ايجي بوش و
 يوورلاق شكلده پيشن خوروكه
 اوزرينه شربت دوكله رك ينير،
 وهر بري برلقمه اوله ييله جك
 مقدارده در. اكثر ايلورك
 روجيچون طانغير : لقمه دوكله.
 ۴. برنوع بنوقلي لوكون معجونى.
 || سراي لقمه سي = طاتليسي ايچنده
 برجس سرت لقمه. || لقمه لقمه
 اتمك = پارچه لامق. || لقمه كوز =
 كوز قيقيرداقلى اري و طيلشارى
 فيرلامش آدم.

لقمه اجي { س. لقمه دوکوب صا. }
 لقوم { يا لقوم. س. ۱. برنوع }
 طاتلي غرايه. ۲. راحت
 حلقوم دخي دينان شكر. || حاجي
 لقومي = شربتله ينير نوري وشكر سر
 لقوم. || قوش لقومي = صو.

قادرده چوجقملر ايجون صا.
 تدقلىر يومورطه لى و طاتلي بر
 نوع اينجه خور.
 لقومجي { س. لقوم ياپان و صا. }
 لقوي { تان آدم. }
 لقيط { س. عر. صواقه آتيلوب }
 بولاش يكي ولود، صو-
 قاقده بولاش چوجق.

لك { د. با : لى. }
 لك { س. فا. يوزيك عددى. }
 لك { س. با : لوك. }

لكام { س. فا. كم، ديزگين، لجام. }
 لكد { س. فا. تپه، چفته. || }
 لكدن = تپه اوران،
 چفته لى. || لكدكوب = حيوانلرك
 آياقلى آلتنده ازين، باصيلان.
 لكلك { س. [فارسيدن مأخوذ }
 اولوب، آتيجق فارسيده
 برنجي كافى ده كاف عر بيدير [
 معررف اوزون غاغلى و اوزون
 آياقلى قوشكه باتانلق اولان برله
 قونار وقيشين اقاليم حاره يه كو-
 چر، لعلق؛ لكلك فورطنه سي =
 ماردك اواخرنده واقع فرطونه.

لكن { س. قارك ايچنه باتمامق }
 ايجون آياغه طايقلان
 اوركولى ايويك نوعى.
 لگن { س. [فارسيدن مأخوذ }
 اولوب جزئي تحريفله
 اكثر السنه ده مستعملدر [ايچنده
 ويا اوسستنده ال يقانان و بعض
 مايعات دوكله سنده و سائر بويله
 ايشلرده قوللانيلان معدن ويا
 چينيدن اشكال مختلفه ده قاب،
 طشت : ال لگنى، چاشپير لگنى،

زارزاوات لگنى، بولاشيق لگنى؛
 لكن ابريق = ال ويوز يقاسه
 طاقى.

لكن { حر. عر. بري ديكرينك }
 لکن { شرطى مقامنده اولان }
 ايكي جمله آرد سنده قوللانيلير،
 اما، فقط، آتيجق، شوقدر وارده،
 شو شرطله كه : بن كليرم لكن
 كيجه قاله ما؛ سزى اوينسامقن
 منع اتمم لكن ابتدا درسكزى
 يايمايسكز.

لكنت { س. عر. سونله ده }
 لكولجك، ديبله عقده،
 پلتكلك و ككمه لك كبي تكلمده
 نقصان : لساننده لكنت واردر.
 لكنده { س. قبا ديكيش. || سا. }
 عت لكنده سي = زنجيرك
 صارلديغى سيلندر.

لكه { س. ۱. برسطحك اوزرنده }
 برمايع طاملامه سندن ويا
 بر ماده ملونه تماسندن حاصل
 اولان بلك، طامله اثرى، بلك
 صورتنده ويا بر پارچه يره
 مخصوص پيسلك : بوقاشده بر
 لكه واردر؛ اثنوي لكه ايچنده
 ايدى. ۲. طبيعى ارله رق ويا بر
 عارضه دن طولاني حاصل اولان
 بلك، نشان : كوزنده برلكه
 واردر، برلكه پيدا اولدى؛
 يوزنده كي لككلى طبيعيدر. ۳.
 نقصه، عيب، شائبه، شهرت و
 اعتباره خلل كتيره جك حال و
 حركت : او آدمك هيچ لكه سي يو-
 قدر؛ ياكز طمعكار لغى برلكه در.
 || لكه اتمك = برشى طاملادوب
 پيسلتمك، لكه لى اتمك : چوجق
 يكي اثنوي لكه اتمش. || لكه
 كتيرمك = نقيصه كتيرمك، لكه.

دار ايلك : تأملسن برحركات بر
قادينك ناموسنه لكة كتيره بيلير.
لکه جي { س. اثواب لکه لرنی
چیتقاروب تمیزلمک
صنعتيله کچین آدم، قصار.

لکه دار { ص. [فارسی به تقلیداً
تشکیل اولمش غلط
تعبیردر] لکه لشم، عییلی، تقیصه
لی، معیوب، ناموس وشهرتنه
خال کلش : توابعنک حرکاتی او
آدمی لکه دار ابتدی؛ عمرنده
هیچ لکه دار اولماش برآدمدر.

لکه سیر { ص. ۱. پیسلک و طا.
مله اثری وبکسی او.
لیان : لکه سز اثواب، قشاش.
۲. ناموس وشهرتنه تقیصه
کتیره جک برکونه حال وحرکتی
اولیان، عقیف، مستقیم : لکه سز
آدم.

لکه لکم { فت. و :

لکه لکم { یا لکه له مک . فت.
۱. لکه لی ایتک،
لکه پیدا ایتدیرمک : یکی اثوابی
کییرکیمز لکه لدی، لکه لندی.
۲. شهرت وناموسنه خال کتیر.
مک : کندیسى مستقیم آدمدر
اما مفازه سنده کی آدملى کند.
یسف لکه لیلر، لکه لتدیلر.

لکه لکم { فل. ۱. لکه پیدا
ایتک، بیسلنک : بو
قشاش صودن لکه لیر. ۲. شهرت
وناموسنه خال کلک، عفت و
استقاء، تنی شهیه دوشورمک :
کندیسى او ایشده لکه لندی؛
هیچ لکه لشم برآدمدر.

لکه لی { ص. ۱. اوستنه برشی؛
ظالملا یوب باشقه رنکده

بککار پیدا ایتش اولان، پیس،
تلویث اولشمش : لکه لی اثواب،
قشاش . ۲. طبیعی ویا عارضی
بککاری اولان : لکه لی یوز،
کوز. ۳. ناسزا افعال وحرکاتله
ناموس وشهرتی بوزلمش اولان،
لکه دار : لکه لی آدم؛ او ایشده
لکه لی چیتدی .

ل { ترکیب عمر. [ل حرف جرله
لفظۀ جلالدن مرکب] الله
ایچون، اللهم : رضاء لله = الله
رضاسیچون؛ الحمد لله = اللهم شکر؛
المنة لله = منت اللهم مخصوصدر؛
الحکم لله = حکم اللهم کدر. [لله
ایچون دیمه ملی.]

لح { سذ. عمر. و :

لمحه { سش. عمر. ج : لمحات. ۱.
برباقه، برکوز آتیش. ۲.
پارلامه، پارلدی، یلدرامه. ||
لمحه البصرده = برکوز آتجه یه
قدر، طرفه ایئده .

لمس { سذ. عمر. ۱. طوقفه، ال
ایله طوم، : برجه مک سرت
ویا یومشاق و صیجاق یاخود
صوتوق اولدیغی لمس ایله حس
اولنور. ۲. حواس خمسۀ اما.
سینه دن تماسله درک اولناتی،
قوة لامسه .

لمسی { ص. عمر. ۱. لسمیه. طوقفه
منسوب و متعلق، قوة
لامسه یه عائد : حس لمسی .

لمع { سذ. عمر. و :

لمعان { سذ. عمر. پارلامه، پار.
لامه، یلدرامه : شمشک
لمعانی؛ جاملر انعکاس شمسن
لمعان ایدوردی .

لمعه { سش. عمر. پارلدی. || لامه
پاش = نشر اشعه ایدن،
پارلدایان .

لمق { یاخود لامق. د. [قالین
هیجالی کله رده] و :

لمک { یاخود له مک. د. [اینجه
هیجالی کله رده] املره و دیگر
بعض کله ره اتحاق ایدوب : ۱.

ایتمک، ایلک واستعمال و تطبیق
ایتمک معناسیله افعال متعدیه
تشکیل ایدر : طاشلمتی، طا.
سلامق = طاشله اورمق؛ اللهمک،
الله مک = ال ایله طومتق؛ پاکلا.
مق = پاک ایتک؛ تمیزلمک = تمیز
ایتمک، تطهیر ایلک؛ دیرلامق =
دیردیر ایتک؛ یوفلک = یوف دیه
اوفلیوب سوکندیرمک . ۲.

حیلولک و صیوروت و امرار یعنی
کیرمک و اولمق و کچیرمک معناسیله
افعال لازمه تشکیل ایدر :
قیشلامق = قیش اولمق : هوا
قیشلادی؛ قیشی کچیرمک؛ کچه
لمک = کچه یی کچیرمک؛ صباحلا.
مق = صباح اولمق؛ صباحه ییتیمک.
— متعدیسی لمتق (لامتق) و
لتمک و مجهول و مطاوعتی لمتق
(لامتق) و لتمک اولور.

لمیزل { ص. عمر. [لم = حرف
نقی - یزل = زوال دن
مضا. مجزوم] زائل اولماز، باقی،
دائمی، سرمدی. — [صفات
اللهدندر :] خدای لمیزل = زوالدن
منزه اولان جناب حی لایموت.
[لایزال کبی .]

لندها { ص. پک بیوک و عجیب
جشلی، پک ایری، قوجه.
مان، دیوکبی : لندها برقاری.

لنقاء { سذ. عمر. [یو. Δύμνα
دن] ط. بدتک ایچنده

اورده مخصوصه سنده جولان
ایدن براق برمایع.
لنفوی { ص. عر. ث: لنفویه. ط.
می غالب اولان که قانسز وضعیف
اولور: لنفوی المزاج.
لنک { ص. فا. طوبال، اقساق،
اعراج: تیمورلنک.
لنگر { ص. فا. کمی دمیری: فک
لنکر ایتمک = دمیری
قالدیروب کیتک. || لنکر انداز =
دمیر آتمش؛ کمی لنکر انداز
اولدی.
لنگر { س. بانیردن یا یوان و
کنارلری اکللی صحن و یا
تپسی: برلنکر پلاو.
لنمق { یا خود لانمق و لنمک. با:
لمق.
لو { د. با: لی.
لو { حر. عر. حرف شرط اولوب
لسانمزده یا لکز «و» ایله
برابرقوللانیر: ولو = اولسه ده،
حق، بیله: ولو برکره؛ ولو
قارنداشی اولسون.
لواء { سذ. عر. ج: الویه. ۱.
سنجاق، رایت: لواء ظفر.
۲. برولایتک منقسم اولدینی
اقسامک بهری که براق قضادن
مرکبدر، سنجاق، متصرفلق:
مجلس لوا؛ محاسبه لوا. [وقتیه
برسنجاق سپاهی عسکری دائره.
سی بولنسی وجه تسمیه سیدر.]
۳. ایکی آلایدن مرکب هیئت
عسکریه؛ میرلوا = بوهیئتک
قوماندانی که پاشا عنواننی حائر
اولان رتب عسکریه تک اک
کوچکیدر. اختصارله لوا دخی

دینلیر: لوا پاشا؛ لوا اولدی.
لوا { س. [یتا.] ج. چکمه، یسا
ایتمه: لوا ایتمک.
لواحق { سش. ج. عر. فد: لاحقه.
با: لاحقه.
لوازم { سش. ج. عر. فد: لازمه.
جمع الجمی: لوازمات. با:
لازمه. || ع. عسکریک ارزاق
وملبوسات و سائر مالزمه لرینی
تدارک ایدن دائره: لوازم رئیس؛
لوازم مأموری؛ اردوی هایون
لوازم ریاستی.
لواطه { سش. عر. [قوم لوط منا.
سبتیه بواسمدن مشتق]
لوطیلک فعل مکروهی.
لوالق { ص. برسنجاق اوله حق
وسعته اولان: برلوالق
یردر. = ص. میرلوانق، میرلوا
رتبه سی: فلان میرالایه لوالق
ویرلدی.
لوام { ص. عر. ث: لوامه. [«لوم»
دن سمی.] ذم و فصل و
سرزنش ایدن. || نفس لوامه =
برفغانی ایتدکن صکره حاصل
اولان وجدان راحتزلنی که
نفسک اوچ نوعندن بری اولوب،
دیگر ایکیسنه نفس اماره و نفس
مطمئننه دینیر. با: اماره، مطمئن.
لوامع { سش. ج. عر. [فد. لامعه
قوللانساز] پارلامه لر،
انوار.
لواجم { سش. ج. عر. فد: لایجه.
با: لایجه.
لواجم { سش. ج. عر. [فد. لایمه
قوللانساز] ذم و تقبیح
اولنه حق ایشلر.
لوب { ص. ۱. ایری ومدور.
۲. بردن یوتیهلجق حال
وصورنده اولان: لوب یومور.

طه، حاضر لوب = قبوغیله برابر
صوده پیشمش. ۳. یومشاق
وقالین: لوب ات = تکمیل یوتدن
عبارت. || لوب انجیر = برجنس
یومشاق انجیر.
لوب { لوب. مه. ایری و یومشاق
پارچه دوشمه سنی و یا بردن
یوتله سنی تقلید و تصویر ایدر:
لوب لوب دوشمک؛ لوب لوب
یوتمی.
لوبوط { س. قیصه و قالین صوبه.
لوب { با: لوب.
لوبور { مه. ایری پارچه تک بردن
وسرعت و حرصله یو.
تلدیفنی تصویر ایدر: برسپت
انجیری لوبور لوبور یوتدی.
لوبه داق { مه. ۱. یومشاق و
قالین برشیئتک دوشد.
یکنی و دوشرکن چیقاردیفنی
سی تقلید و تصویر ایدر: ات
لوبه داق یره دوشدی. ۲.
سرعت و عجله و حرصله یوتمی
تصویر ایدر: لوبه داق یوتدی.
لوث { سذ. عر. پیدسک، مردار.
لق، کیر، چرک: مملکتی
اشقیانک لوث وجودندن تطهیر
ایتمک.
لوجه { س. [یتا. Loggia] ۱.
کوچک بولمه، حجره،
کوچک قاهره. ۲. تیاتزوده بر
قاج سیرجی استیماب ایدر حجره:
لوجه طومتق؛ مخصوص لوجه سی
واردر. ۳. [غلطی لوجه]
اصنافک کندی کخندالینک
ریاستی تحتنده ایشلرینه متعاق
مذاکره ایتمک اوزره طولاند.

قلری محل : قیوجیلر ، صرافلر
لوجه بی . ۴ . فرائق ماسونلرک
محل اجتماعی .

{ س . [یتا .] } کینیک باشنک
لوجه { ایکی طرفنده دمیر زنجیر
ینک کچمه سنه مخصوص دایکار .

{ سذ . عر . ج : الواح . ۱ .
لوح } تخته . ۲ . دوز واوزینه
یازی و رسم وسائرہ یازیلہ بیلیر
سطح . || مج . لوح خاطر = حافظه .
|| لوح محفوظ = مقدرات الهیه نیک
محرر بواندینی لوح معنوی :

لوح و قلم .
لوحش الله { ترکیب عر . [لا او
حشہ الله تعبیرندن
مختصر که الله اونی تعبد اتمسین
دیکدر] ماشاء الله وبارک الله
کی تحسین تعبیریدر : لوحش الله!
زهی قصر دلارا !

{ س . ۱۰ . یازی بی
لوحه } حاوی دیواره آصیله جق
کاغد : دیوارلری کوزل لوحه لرله
تزیین اتمشیدی . ۲ . بر صیغه نیک
اوستنده کی قالین یازی ؛ سرلوحه :

بر صیغه و یا سستونک یا خود بر
مقاله نیک باشنه قونیلان عنوان .
لوقدره { س . لیتره ، لیبره ، رطل .
لوقدوس { س . [یو . NOTOS =
جنوب } ۱ . جنوب

روزکاری : لودوس اسمک ؛ بو
کون هوا لودوسدر ؛ باقی لودو-
سی = جنوب غربی روزکاری ؛
قبله لودوسی = جنوب شرقی
روزکاری . ۲ . جنوب جهتی :

لودوسه ناظر ؛ لودوس طرفنده .
۳ . جنوب روزکاری ، هواسی ،

لودوس اسدیکی کون : لودوسده
انسانه برکوشکاک کلیر : لودوسده
بالیق بنز . ۴ . لودوس روزکاری
فرطونه سی : لودوسه طوتلدق ؛
بولودوسده قایغه یینلنز . || مج .
لودوس پویراز = تلون ، ثباتنز .
لق . || لودوس پویراز مقاطعه .
سی = سرسریلک .

{ فل . لودوس یعنی
لوقدوسلامق } جنوب روزکاری
اسمک ، لودوسه دوتمک : هوا
لودوسلادی .

{ ص . جنوب جهته
لوقدوساق } ناظر ، جنوب روز .
کارینه معروض : اوراسی لودو .
سانقدر .

{ س . اوزرینه طو پراق
لوقده } اورتلش صمان وطوز و
سائرہ یغینی .

{ س . بر نوع بیاض ویومشاق
لوقر } تازه پینیر : لور پینیری .
{ س . کرد قومنیک ایرانک
لور } لورستان ایالتنده ساکن بر
شعبه سی .

{ س . آتاق قابی قالبنیک
لوقرطه } چاپی : باش لورطه =
پیوکی ؛ اورته لورطه = وسطیسی ؛
آشاغی لورطه = کوچکی .

{ س . [یو . Λόβραξ]
لورک } اتی پک لذیذ معروف بر
جنس ایری بالیق .

{ س . [غلطی : نوری]
لوری } قرمز ی پاپاغان .
لوز { سذ . عر . بادم .

{ س . عر . تش . بادجک .
لوزه } تشیه صیغه سننده لوزتان
دخی قولانیلیر .

{ س . [یتا .] کوچک
لوقستاریه } اوقظه .
{ س . [یتا .] قوندوره
لوقسترو } جلابی : پوتینی لوسترو
ایتمک .

{ س . بوتین جیلا
لوقستروچی } ایدن آدم .
{ ص . ۱ . قرا کلقجه ، چوق
لوقش } آیدیناق اولیایان : لوش
اوطه . ۲ . تنبل ، بطی . کوشک :
لوش آدم .

{ سخذ . انبیاء عظامدن بر
لوقط } ذات ؛ قوم لوط = نبی مشار
ایهک دین حقه وطریق فلاحه
دعوتلریچون بعث بیورلدینی
قوم که خلاف طبیعت فحشیایته
منهمک اولمقله من طرف الله تهر
وتدمیر ایدلشدر . || بحر لوط =
فلسطینک شرق جهتنده اردن
نهرینک منصب اولدینی بیوک
وصوبی آجی برکول .

{ ص . عر . قوم لوطک ارتکاب
لوطی } ایدنکاری خبیاتی اجرا
ایدردنی الطبع .

{ س . چامور صیوهلی ظاملره
لوعغ } سورتدکاری طاش سیلندر .
{ س [یو . Λαγάρτιμος]
لوقاریمه } ر . بر ترتیب مخصوصده
حسابات جدولی .

{ س . [یو . Λουφάρτι]
لوقفر } معروف بر جنس لذیذ
بالیق .

{ س . با : اوقظه .
لوقفانده } س . با : لقمه .
{ س . بر جنس سرچه .
لوقره } س . با : لقمه .

{ س . [یتا .] ۱ . اجرتله
لوققظه } یمک ییه جک یر ، آلا .

فرانسه آسجی دکانی : میکی
 لوقنطه ده پر . ۲ . بیانجیلرک و
 یوجیلرک یاتوب قالمه سه ویک
 به لرینه مخصوص عمومی خانه
 وداژه ، مسافرخانه ، هوتل :
 برتیز لوقنطه به قوندق .

لوقوم { س . با : لقوم .

لوقه { ص . چابچول ، بول باچه ،
 شهری بدلاسی .

لوق { ص . بطل ، آغر ، بطی :
 لوق آدم . = ح . آغراق

وبطائله ، قبائله : لوق اوتورمق .
 لوق { س . اصل اسمی لاک اولان
 برنوع هند صمغی که بويا
 جیلده وسائر ایشلرده قوللا
 نیلیر ، ليقه . — صفت کبی دخی
 قوللائیلوب لوق بويا دینلیر .

لوگر { س . چیزمه اوجنک شکلی
 وقابی .

لوقون { س . کیرج وزیتون یاغیله
 دوکیله رک یاپیلان بر
 جنس معجون که چشمه وموصلو .
 قلرده وصوبوریلرینک دلیکارینی
 طيقامه ده قوللائیلیر .

لوق { س . سن . عر . ج : لاک لالی .
 لولو { س . انجی ، در .

لوقلوق { س . برایشی یاغی ایستین
 وآلداملغه کلین آدمک
 سویلدیکی واهی سوزلر : بن
 لولولویه کلم ؛ بگاده می لولولو ؛
 هو .

لوله { س . ۱ . حلقه کبی دورلمش
 شیء ، توده : صاج لوله سی ؛
 قیماق لوله سی . ۲ . چبوغاک اوجنه
 طاقیلوب توتونله طولدیریلان
 پیشمش طوبراقدن وسائر واددن
 کوچک قاب . ۳ . بوری : ماصوره .
 ۴ . ماء جاری اولچیسکی که درت

ماصوره دن عبارتدر . ۵ . کاغد
 کلاهی . || لوله طائی = برجنس
 بیاض و یومشاق طاش .

لوله جی { س . چاموردن چبوق
 لوله سی و اوکا مائل

شیشلر یایان صنعتکر . || لوله جی
 چاموری = لوله جیلرک قولاند .
 قلمی اوزلی وسوزلمش قزبل
 بالچیق .

لولی { س . فا . ج : لولیان . کوزل
 چنکی ، رقص ایدن چنکاه
 قیزی .

لوم { س . سن . عر . ۱ . ذم ، تقبیح ،
 فصل . ۲ . یابلاوه ، عتاب ،
 سرزنش : لوم ایتمک ؛ لوم لایم =
 ذمامت ذمی .

لومبار { س . [یتا .] ب . ج . حرب
 سفینه سنک طوبک آغزی
 اوکنده کی دلیکی .

لومبوز { س . ب . ج . واپور قارمرینه
 آیدنلق ویرمک مخصوص
 مدور پنجره که قالین جام و متین
 قیاقله قیالی اولور .

لون { س . سن . عر . ج : الوان . ۱ .
 رنگ ، بگز ، بويا . ۲ . نوع ،
 درلو ، چشید : الوان قاشلر .

لونجه { س . عو . لوجه دن غلط .
 با : لوجه .

لوندا { س . [یتا .] Levantino =
 شرقی ، شرق اهلایسندن [
 وقتیله وندیکیلرک معاشله قوللا
 ندقلمی خفیف عسکر . =
 ص . جست وچالاک ، سریع الحرکه ،
 خفیف طور وحرکتلی ویاقیشیقلی
 قیاققلی . || شهلوند = باش لوند .
 ب . ایریجه یاییلی کوزل .

لوند { س . [یتا .] Levante =
 قالدبران [ب . ج . لومبار قیا .
 غنی قالدیرمغه مخصوص زنجیر
 وبلانغه .

لوندانه { ص . ح . جست وچالاک
 طرزنده ، خفت وسرعت
 حرکتله ، یاقیشیقلی و خفیف بر
 روشله : لوندانه یورویش ؛
 لوندانه یورویور ؛ برطور لوندانه
 ایله .

لوندلیک { س . جست وچالاک
 طرز وحرکتی ، خفیف
 ویاقیشیقلی حرکت وطور وقیا .
 فت : لوندلیک صاتمق ایستیرر .

له { ح . ج . با : ایله .

له { ترکیب عر . [ل = حرف جر . ه =
 ضمیر متصل مفرد مذکر] . ۱ .
 اونک ایچون ، اوکا : مغفورله =
 عفو وغفران اولمش . ۲ . برینک
 منفعتنه وایلیکی ایچون اولنسان
 حرکت ، علیه ضدی : کیسه نک
 له وعلهنده سوز سوزیلز ؛ اونک
 لهنده شهادت ایدنه جک چوق
 آدملر واردر اما علهنده کیسه
 شهادت ایتمیور ؛ اونم لهمنده
 ایدی . [عوام زباززند لهو
 تلفظ اولنوب لهوسنده دینیر .]

له { ل . [نحو عربیده] مفعول له =
 سبب وعلت یعنی ایچون معناسنی
 بیان ایدن مفعول منصوب :
 ضربته تأدیبا کی . — مؤشی
 لها ، نثیه سی : لها ، جمعی : لهم ،
 اولوب بعضا بونلر دخی قوللا .
 نیلیر : مغفورلها .

له { ب . ج . پوانویه مملکتی واه .
 لیسنگ جنسیتی : له دیاری له
 لسانی . — مملکته لهستان دخی
 دینیر .

لهب { س . سن . عر . آلو . ذ . || ابو
 لهب = فخرکائنات (صام)
 افندمزک عمی اولدیغی حالده اک

زیاده علمبنده بولسوب دشمنك ایدن خبیث .

لهجه { سنه . عر . ۱ . سویلینین لسان . لغت . وعلی الخصوص برسانك شعبه لرندن بهری ، فر . Dialecte : لهجه عثمانیه : لهجه جغتایه . ۲ . لغت کتابی ، و فیک باشانك لهجه عثمانیسی . ۳ . تر . بگز ، چهره ، سیما : لهجه سی بوزوق .

لهجه { ص . لهیلرک لساننده یا طرز واصولنده اولان : لهجه لسان ؛ لهجه خوره . = ح لهیلرک لساننده : لهجه سویلك ، یازمق . = س . لهیلرک لسانی : لهجه اسلاو السنه سندنر .

لهذا { ح . عر . [ل = حرف جر ، ایچون . هذا = اسم اشارت ، بو] بونك ایچون .

لهلی { س . ص . ایستان اهایسندن وله جنسیتی منسوبیندن آدم : برلهلی کلدی .

لهم { ترکیب عر . با : له . لهلمک و سائره . با : لهیم

لهو { سنه . عر . اوپون ، اکلنجه ، فائده سز ولزومسز ایش : لهو ولعب .

لهیب { سنه . عر . ۱ . آلو . ۲ . آتشك صیجا قلعی ، حرارت .

لهیم { س . [عر . « لحم » دن] معدنلری یایدشدریغه یاریان قالاى و سائره .

لهیلمتمك { فت . (معدنی برشی) قالاى و سائره ایله یایدشدریمق .

لهیلمتمك { یا لهیلمه مك . فت . معدنی شیشلری قالاى و سائره ایله یایدشدریمق .

لهیلمتمك { یخ . (معدنی برشی) قالاى و سائره ایله یایدشدریمق .

لهیلمی { ص . قالاى و سائره ایله یایدشدریمش (معدنی شی) . لی { یا خود لو . د . اسلمه لاحق اولوب ، ۱ . صاحبك وماكیت

معناسیله صفتلر تشکیل ایدر : دولتی = دولت صاحبی ؛ پاره لی = آنچه یه مالک . ۲ . مقارنت و شمول والنزام بیان ایدر : معنالی = معناسی اولان ؛ صولی = صوبی چوق اولان ؛ یاغلی = یاغله یابلمش . ۳ . اتصاف و موصوفیت بیان ایدر : عقلی = عاقل ؛ صبرلی = صبور ؛ زحمتلی = زور ؛ کبرلی = متکبر . ۴ . منسوبیت بیان ایدر : استانبوللی = استانبول اهایسندن اولان ؛ ایرانی = ایرانی ؛ فرا . نسلی = فرانسوز . ۵ . مصدریت اسمنه التحاق ایده رك صیغه الزامیه بی تشکیل ایدر ، و بو حالده « مه » ادات مصدریتك « ه » سی حذف اولنور : کللی (کله لی) ؛ یازملی (یازمه لی) ؛ کیتلیم ، کیتلیسك ، کیتلیدر ، کیتلیمز ، کیتلیسكز ، کیتلیدرلر . ۶ . صیغه غایبه التحاق ایدر ؛ صیغه ابتداییه بی تشکیل ایدر : کله لی = کلندیکی کوندن بری ؛ یازه لی = یازدیغی وقتدن بری ؛ کلدم کله لی = کلدیکم آندن اعتباراً ، کلدیکم وقتدن شمعی یه قدر ؛ کله لیدن بری = کلندیکی زماندن شمعی یه قدر . — رسمی

عنوانلرده اسکى املاسیله « لو » یازاق عادت اولمشدر : رفعتلو ، سعادتلو ، دولتلو . — اینجه هجلا لردن صکره « ی » ویا « و » ی اینجه ، وقابین هجلا عقیبنده قایلین اوقونور .

لیاقت { س . عر . [عربی تعبیرلرده « لیاغه » صورتنده ده قوالانلیپر .] ۱ . لایق و شایان و سزاوار اولمه ، باراراق ، استحقاق ، شایستگی : او آدمك بو ایشه ، بو ایشك سزه لیاقتی واردر ؛ هر ایشده لیاقت آراملی . ۲ . اهلیت ، اقتدار ، رویت : ارباب لیاقتدن ؛ اونك اقتدار و لیاقتی مسلمدر .

لیاقتلی { ص . اهل ، مستحق .

لیال { سنه . ج . عر . و :

لیالی { سنه . ج . عر . فد : لیل . با : لیل .

لیام { صد . ج . عر . فد : لئیم . با : لئیم .

لیپاری { س . [ر .] اسقومری یه بکزر و آنجیق قاری بککلکی برجنس بالیق .

لیپسقه { س . ص . اساساً لیسقه (یعنی لایپسیغ) شمردن کلن برنوع اییکه مشابه صاری و کوزل صاحبه اطلاق اولنور : لیسقه صاحیلی ؛ لیسقه لرینی طراقله ایکی یه بولمش .

لیپسوس { س . [ر .] استوریت با لینگك برجنس کول . چکی .

لیت { د . عر . اولسه ایدی ، کاشکه . ل . || لیت اهل =

باقلم و بوکون یارین کبی سوزلره
اویالاندرمه. تمال، سورنجهده
براقه: لیت لعل ایله وقت
کچیرور.

لیتوغرافیا } یاخود لیتوغرافیه
{ س (یو. - Lithographie)
۱. طاش باصمه سی،
مخصوص مرکبه یازلمش بریازی
ورسم و سائر نکه یه بوکا مخصوص
کلسی بر طاشه کچیرلمسیله طاشک
اوزرینه مرکبلی بر مردانه کچیر
لدکده یالکز یازلرک اوزرینه
مرکب براقسی و اوستنه کاغد
قونوب ماکینه نک آلتنده
صمقیشدرلمسیله طبع و تمثیلک
حاصل اولسندن عبارت طباعت
اصولی : لیتوغرافیا نکه کشنی؛
لیتوغرافیا ده مهارتی واردور.
۲. لیتوغرافیا مطبعه سی؛ طاش
باصمه خانه سی : فلانک لیتوغرافیا.
سنده باصلمشدر. — بردن مختلف
رنکارله باصمتی اصول جدیده
سنه « خرومؤ لیتوغرافیا »، و
فوطوغرافله آلتان رسمک طاشه
کچیریلوب لیتوغرافیا اصولنجه
تکثیر نسخی صنعتنده « فوطو-
لیتوغرافیا » دینیر.

لیتوغرافیاچی } س. طاش باصمه
{ سی صنعتی بیان
واجرا ایدن و یا برطاش باصمه.
خاناسنی اداره ایدن آدم.

لیت } س. عر. آرسلان، اسد،
{ شیر. د.

لیتارغوس } س. (یو. - Lithargos)
{ ط. خسته لاق ایجابی
اولان برنوع آغر اویقو، نوم
مستغرق.

لیرا } یاخود لیره. س. (بتا.
{ Lira) آشاغی یوقاری یوز
غروش و بکرمی فرائق قیمتنده
آلتین سکه: عثمانلی لیرای،
فرانسز، انکلیز لیرای.

لیرائق } ص. برقاچ لیرا قیمتنده
{ اولان: یوز لیراتی بر
آرابه؛ بوآت قاچ لیراندور؟

لیس } ص. فا. «لیسیدن» فعلندن
{ سمص. اولوب بعض صتر.
(رده بولنور) یالایان، یالاینجی:
کاسه لیس = چناق یالایان، طا.
لقاقو.

لیف } س. عر. ج: الیاف.
{ ۱. خرما آغاجی قبوغندن
بوکا مشابه نباتی شیئلردن
چیقان ایلیک ایلیک شی: لیفدن
اورلمش زنبیل؛ جام لینی = حامده
لکنک ایچنده صابونی کوبورتمکه
مخصوص لیف پوستکولی؛ لیف
خلاطی؛ لیف کبی = پک سرت و
خشر خشر: صاچلری لیف کبی
اولمش. ۲. تش، نبا. اینجه
ایلیک صورتنده ماده، فر.
Fibre.

لیفی } ص. عر. د: لیفییه. تش، نبا.
{ ایلیک ایلیک شکل و صور.
تنده اولان: ماده لیفییه.

لیقاپوره } س. (بتا. Ligatura =
{ رابطه) ب. صالاما.
ستره دن معمول سچیم و باغ.

لیقورینوز } س. (ر.) سیوری
{ بورونلی و بودور
کفالدن یعنی بالاترینه و قانوت
بالیقردن ایسده قوروتمغله
یادقتری بالیق باصدیرمه سی.

لیقه } س. عر. ۱. ایس مرکبی
{ حقه لرینه قونیلان خام لیک:

حقه یه لیه قومق، لیه سنی
دکیشدیرمک. ۲. تر. بویاجی و
یالدرز جیلرک آستار مقامنده
قوللاندقیری و هنددن چیقان
برنوع صمغ، لاک، لوک.

لیک } حر. فا. لکن، اما، آنجق.
{ عمر.

لیلی } س. عر. ج: لیال، لیلی.
{ کجه، شب: لیل و نهار =
کجه کوندوز؛ تساوی لیل و نهار =
کجه ایله کوندوزک مساری
اولسی که ماردک ۹ نده یعنی
نوروز کونی و ایلولک ۹ نده
اولور. | انصف اللیل = کجه یاریسی
که آلافرانغه ساعت اون ایکی
اولور.

لیلا } ظ. عر. کجه وقت، کجه لین؛
{ هوانک صیحاقلغندن لیل
سیاحت ایدرلردی.

لیلاق } س. صالحیم شکننده و مور
{ و بیاض ر نکلرده
معروف برچیچک و بونی و یرن
آغاج.

لیلک } س. با: کلک.

لیله } س. عر. برتک کجه: لیله*
{ مبارکه؛ لیله قدر؛ لیله*
معراج؛ لیله رفاغب.

لیلی } ص. عر. د: لیلیه. ۱.
{ کجه یه منسوب و متعاق،
کجه وقتی واقع اولان: اجتماع
لیلی؛ مصاحبت لیلیه. ۲. کجه
قالینان، ایچنده یانلان: لیلی
مکتب = شاگردانی کجه ایچنده
یاتان مکتب. ۳. کجه دخی قالان:
لیلی شاگردان = کجه دخی
مکتبده یاتان طلبه.

لیمان } س. (یو. - Liman) کیلرک
{ بارشده نلری و روزکاردن

امین اوله رق بوشانوب طرلد -
 قلمی محفوظ طبیعی و یا صنعی
 قوی سرسی، مینا: لیمانه کیرمک؛
 لیمانه یاتمق. || لیمان ریسی =
 لیمان ایشلرینی اداره ایدن و لیمانه
 کیروب چیقان سفائنندن رسم
 آلان بحریه ضابطی. || لیمان
 اوطنه سی = لیمان ریسنک اداره
 خانه سی. = ص. یاتیق، ساکن،
 دوز: دکیز، هوا سوت لیمان
 ایدی .

لیمانلاق { فل. ۱. لیمانه کیرمک،
 بر قویک ایچنه لیمانلادی؛ بش
 کون از میرده ایمانلادق. ۲.
 کسب سکونت اتمک، یاتیشمق:
 هوا، دکیز لیمانلادی.

لیمانلق { س. ۱. لیمان کبی یر،
 امین و محفوظ قوی:
 اوراده بر لیمانلق واردر. ۲.
 سکون، سکونت: اورته لقی لیما.
 نلفی. = ص. ۱. لیمان اتحاد
 اولنه بیلیر، محفوظ: لیماناق بر
 قوی؛ دکیزک اوراسی لیمانلقدر.
 ۲. ساکن، سکونتلی، طالغه سز:
 هوا، دکیز لیمانلق ایدی.

لیمبه { س. بر نوع یوک قایبی،
 اشلیب.

لیمون { س. (یو. Δεμονώνιον)
 پورتقاله مشابه صاری و
 اکشی معروف میوه که بمکاره
 قونور و ایواناطه اسمیله شروبی
 یایدیر: لیمون صیتمق. || ایون
 آغاجی = بومیودینی و یرن آغاج.
 || طاتلی لیون = اکشی اولیمان
 جنسی. || ایون کبی = یک صاری.

لیموناطه { س. صو وشکرله قا-
 ریشیق لیون عصاره
 سندن عبارت شربت.

لیموناطه جی { س. لیوناطه دینلن
 لیون شربتی باپان
 و صانان آدم.

لیمونلق { س. قیشین لیون و پور-
 تقال آغاجلرینی اوکا
 مشابه اشجار و چچککاری باریندیر.
 مغه مخصوص صوبه سز جامکان:
 بو باغچه یه بر ایونلق لازم.

لیقونلی { ص. لیونله تریبه اولنمش،
 لیون وضعیله اکشیداش.

لیقونی { ص. لیون رنگنده،
 آچیق و آزی شیشه چالار
 صاری: لیونی رنگ. = س.

بورنک: لیونی کوزل بر نکدر.
 لیمه { س. فا. اوزون پارچه، اوزون
 دیلم: لیمه کسمک .

لین { ص. عر. ئ: لینه. «لین» دن
 ص. ش. [یومشاق، ملایم،
 نرم. || لین الجانب = کوریشاسی
 قولای، کبرسز، قانی صیجاق.
 || س. [صرف عربیده] حروف
 لینه = ا، و، ی حرفلری.

لینت { س. عر. یومشاق، ملا-
 یت، انقباض ضدی،
 اسهال: لینتی اولق؛ لینته
 اوغرامق .

لینک { س. آتک قورت کیدیشیله
 یورویشی .

لیوار { س. [بیتا. Vivaio دن
 مأخوذ ر. Βιβάρι دن]
 دیری بالیق حفظ ایتدکاری
 دکیزدن مفرز قپالی حوض و یا
 دلیکلی انبار وسپت.

لیم { ص. عر. ئ: لثیمه. ج: لیام.
 «لوم» دن ص. ش. ۱.
 لومه شایان، آلچاق، دنی، ذلیل.
 ۲. کریم مقابلی، ناکس،
 خسیس.

کبریت ماء = Acide hydro-sulfurique .
 مَاب { سنڌ. عرب. [« اياب » دن
 عودت ورجوع] ۱. عودت ورجوع
 اوله جق محل، كرى دونيله جك
 ير. ۲. صيفينه جق محل، مجلأ،
 معاذ: شوكت مَاب = شوكت و
 واحتشامك مجلئى، شوكتبنانه،
 شوكتلى .
 مَأَثَر { سنڌ. چ. عرب. فد: مَأثر.
 با: هَأثر .
 مَأْخِذ { سنڌ. چ. عرب. فد:
 هَأخذ با: مأخذ .
 مَال { سنڌ. عرب. معنى، مفهوم:
 ماليت؛ خلاصه مال .
 مَالًا { ح. عرب. مفهوم جهتيله،
 لفظاً وحرافياً اوليه ورق،
 معنى ومفهوم اعتباريله: درسى
 مَالًا تقرير ايتك؛ بعض اشعار
 عربيه ي مَالًا ترجمه ايتدى .
 مَالَسِر { ص مفهوم و معنائى
 اولين، معنائيز: مَالَسِر
 بریت .
 مَابَاتِي { س. [مابقا يرينه غلط تعبير
 در] قالان، بقيه، قصور .
 مَابِلَاق { س. [عرب. « مباع » دن
 غلط اجزاجى و معجوجى
 قاشيغى، دوز قاشيق .
 مَابِهْ الْاِقْتِحَار { تركيب عرب. كند.
 يسيله اوكنيان،
 اقتحار اولناز، سرمايه اقتحار:
 ملت اسلاميه نك مابه الاقتحاريدر .
 مَابِين { س. عرب. ۱. آرهده كى شىء،
 آرهلوق، آرهد: بن او نلرك
 مايننه كيرم؛ ماينلرنده برطاقم
 سوزلر جريان ايتمش. ۲. حرم
 ايله سلاملق آرهدهنده كى دائره
 ويا او طه كه هم حرم هم سلاملق
 طرفندن قوللانيلير: مابين او طه .

سى. ۳. سراى هايونك وكلا و
 سائر ذواتك مراجعت ومقرينك
 اقامت ايتدكلى دائره مخصوصه .
 سى: مابين هايون .
 مَابِينَجِي { س. مقر بين حضرت
 پادشاهينك بهرى،
 قرين، قرنا: باش ماينجى = سرقرنا:
 ايكنجى ماينجى = قرين ثانى .
 مَابِينَجِيْلِك { س. قرنالق، قرنا
 خدمت ووظيفه سى:
 ماينجيك شرفته نائل اولدى .
 مَابِيَه { س. ۱. اوجى حلقه لى
 جيسواطه. ۲. كمى داخانى
 تنوره مخصوص زيتون ياغييله
 ياقيلان سپرلى فنار .
 مَات { س. شطرنج اويوننده
 مغلوبيت: مات اولمق =
 يِكْمَك، مغلوب اولمق؛ مات ايتك =
 يِكْمَك، مغلوب ايتك. || مج. مات
 قالمق = حيران و مهوت اولمق .
 مَاتِقَاب { س. مثقب اسم عريسنك
 تر. زبازديدنر. با:
 مثقب .
 مَاتِيَّة { س. عرب. [ما: اسم مو-
 صول. تقدم = فعل
 ماضى] تقدم ايدن شىء، چن
 شىء، كچمش زمان، اوائل .
 مَاتَم { سنڌ. عرب. چ: ماتم .
 [اصلى: هَاتَم] ۱. راولو
 ايجرن آغلاشوب سياهه كيئنه
 وذوق واكلنجهدن اجتناب، ياس،
 عزا: ماتم طوتمق. ۲. محرمك
 ايلك اون كوننده امام حسين
 (رضه) فندمرك شهادتى واهلريت
 نبوينك مصائبى ايجون ياس طو-
 توب مرثيه لر او قومه رسمى كه
 يوم عاشورا ايله ختنام بولور:
 ماتم ايتك .

مَاتَمَزْدَه { ص. فا. [عرب. ماتم =
 ياسه طوتلش، ياسلى، مصيبتنه
 دوچار .
 مَاتَمَكْدَه { س. فا. ياس اوى،
 برينك وفاتيله ماتم
 طوتيلان خانه .
 مَاتَمَلِي { ص. ياسلى، ياسى اولان .
 مَاتَمِيس { ص. [Μεθυσος]
 سرخوش، صييزمش .
 مَاتَمِين { عد. ت. عرب. [فد: مائه]
 ايكيوز: ماتمين والف
 تاربخنده = بيك ايكيوزده .
 مَاتِيَه { س. [عرب. ماده دن ؟]
 ايريك طولى و آزمش ياره،
 اوكلماز ياره: سيويبله يى ماتيَه
 ايتك = آزديرمق .
 مَاتَال { س. [عرب. « مثل » دن]
 با: مصال .
 مَاتْرَه { س. عرب. چ: مَأثر .
 اسلافدن اخلافه يادكار
 قالان بيوك وشانلى ايش، باعث
 افتخار فعل وحركت: اجدادمرك
 مَاتْرِيَه افتخار ايدرز. [جمى دها
 مستعملدر.]
 مَاجِدَه { ص. عرب. ت: ماجيده .
 [« مجد » دن سف.] مجد
 وشرف صاحبي، شانلى: والد
 ماجد حضرت شهريارى .
 مَاجِرَا { ص. عرب. [ما = اسم مو-
 دن فعل ماضى] جريان ايدن
 شىء، وقوع بولان حال، وقعه:
 بن ماجرادن خبرم يوغيسدى:
 ماجراني اولديغى كى نقل ايتدى:
 پينلرنده برماجرا واردر .

مأجوج } سخن. یا جوج ایله برابر
 آخر زمانده خرابقلر
 ایده جک ایکی قومک اسملری که
 بونلرک علامتی پک قصیرالقامه
 اولمیلیرد.

مأجور } ص. عر. [«اجر» دن
 { سمف.] ایتدیکی خدمت
 ویا اییلکک اجر و مکافاتنی کورن،
 اجر و مکافاته نائل : ثواب ایدن
 البته مأجور اولور.

ماچونه } س. [نکلا. Machine =
 { ماکینه] بح. بیوک
 ثقللری قالدیرمغه مخصوص
 بخارله ایشلر بیوک بوجر فاد.

ماچین } سخن. عوام لسانده چین
 اسمنه اتباعاً قولانیلیر :
 چین ماچین.

ماحصل } س. عر. [ما = اسم
 { موصول. حصل =
 « حصول » دن فعل ماضی حاصل
 اولان، حصوله کن، نتیجه.

ماحضر } س. عر. [ما = اسم. و.
 { صول. حضر = «حضور»
 دن فعل ماضی [حاضر اولان،
 حاضر هر نه بولندیسه : ماحضر
 دن بر آزیمک کتیردیلر.

ماحی } ص. عر. [ما = ماحیه.
 { « محو » دن سف [محو
 و نابود ایدن، بوق ایلین.

ماحات } س. [عر. « محط » دن
 { غلط] با : محط.

مأخذ } سن. عر. [« اخذ » دن
 { سم] بر شینک آلد.
 یعنی یر، محل اصلی، منبع. ۲.
 بر مؤلفک بر کتاب یازمق ایچون
 مراجعت ایدوب ایچلرندن معلو.
 مات آلدیغی کتابلرک بهری :
 اوکتابی یازمقده چوق امک

صرف ایتدیسهده مأخذلری
 نقصان ایدی؛ خالص ترکیه کله لر
 ایچون مأخذ بولمق پک زوردر.
 ماخلق الله } س. عر. [ما = اسم
 { موصول. خلق =

« خلق » دن فعل ماضی. الله =
 لفظة جلال [جناب حقک هر
 یاراتدیغی، بتون مخلوقات، جم غفیر :
 بازار یرینه ماخلق الله طوبلا.
 نملردی.

مأخوذ } ص. عر. [ماخوذه.
 { « اخذ » دن سمف.] ۱.

آلمش، اخذ و قبول اولمش،
 مقبوض : شوقدرغروش مأخوذا
 اولدی. ۲. اخذ واستعاره او.
 لشمش، منقول : برط قم بیتلری
 سمدینک بوستانندن مأخوذا؛
 بیان ایتدیکی افکار و مطالعاتک
 چوغی غرب آثاردن مأخوذا.
 = سن. عر. [ماخوذات.
 انسان مبلغ، دفترده آلمش
 آچمک یازدیغی قسم، مقبوض :
 مأخوذاتی نقصان یازمش؛ ما.
 خودات خانه سنه حیله قاربشدر.
 مش.

ماخور } س. [فا. « میخوار » دن
 { غلط] مو. بر مقام
 مخصوصک اسمی.

مادام } ترکیب عر. [ما = اسم
 { موصول. دام = « دوام »
 دن فعل ماضی] ۱. دائم و باقی
 اولدیجه : مادام الحیاة = صاغ
 اولدیجه، عمری اولدیجه. ۲.
 [میم ساکنه ایله] چونکه :
 مادام کورمک ایستیورسکز
 کلک کورک. بومعنا ایله بعضاً
 « که » اداتنیده آلیر : مادام که
 بویله ایستیورسکز بویله اولسون.

مادام } یا خود مادامه. س. [فر.
 { Madame] ۱. فرنک خانمی،
 اولمش فرنک قادینی : بر مادام
 کلدی. ۲. زوجه : فلان موسیو
 مادامه سیمله برابر کلدی.

ماداء، پؤل } س. [اصلی : مادا
 { پولام] اساساً بو
 اسمله مسمی هند شهرندن چیقان
 بز و بونک اوروپاده یاپیلان
 تقلیدی، پاتیسقه.

مأدبه } سش. عر. [ما. د. ب.
 { فت، دعوت، دوکون. ذ.

مادح } ص. عر. [ما. د. ح. ه.
 { « مدح » دن سف.]
 مدح و ثنا ایدن : مادح جناب
 نبوی حسان بن ثابت حضرتلری.

مادر } س. فا. آنا، والده، ام :
 { پدر و مادری. || مادر
 بخط = حرام زاده، ولدزنا.

مادرانه } ص. فا. آنایه یاقیشیر،
 { والدهیه منسوب و متعلق
 و سزاوار اولان : شفقت ما.
 درانه. = ح. والدهیه یاقیشیر
 و والده لیکه مخصوص بر طرز و
 صورتده : کنیدیسنی مادرانه
 در آغوش ایتدی؛ او قادی
 کنیدیسنه مادرانه باقشدر.

مادرزاد } ص. فا. آنادن طوغمه،
 { طیبی، خلقی، جبلی :

کرم و سخاوت کنیدیسنده برخصلت
 مادرزاددر؛ لسان مادرزاد =
 آنادن اوکرنیلان لسان، آنا
 لسانی.

مادری } ص. فا. والدهیه منسوب
 { و متعلق : مهرمادری.

مادون } س. عر. [ما = اسم. مو.
 { صول. دون = آت] ۱.
 آت طرف، برشینک آشاغیسنده
 بولنان جهت : بیک عددی

ما: ونده؛ بومقدارك مادوننده اولمالي. ۲. امر آلتنده بولان، ديكرينك امر وحكمي آلتنده اولان، مافوق مقالي: بر آسر دئما مادونني قايرمه واونلره يوزكوز اولماغه چاليشلدر؛ مافوقله چكيميورسده مادونيله پك ابي چكينيور.

ماده { سئش. عر. ج: مواد. ۱. مائه، مائه، جواهر، برشيئك متشكل بولنديفي جسم، كراسته، عنصر: بونك مادهسي نه در؟ ماده اصليهسي بللي دكلدر. ۲. ال ايله طوتيلور وكوزله كوريلور شئ، جسم: آگران يره طو. قولنجه ايچينده برماده بولنديفي حس اولنور؛ طبيعت مواد اجنبيه بي بدنن طيشاري آتمغه مائلدر. ۳. ايش، خصوص، كيفيت: بويوك برماده دكلدر؛ بعض موادك مذاكره سي؛ براقاج ليرالق برماده در. ۴. قانون و نظام بند و فقره سي؛ قانون جزا. نك فلانجبي ماده سي حكمنجه؛ ماده قانونيه. ۵. لغت كتابنك بركله دن بحث ايدن قره سي؛ ماده آفنده بيان اولنان كله. ۶. ايريك، جراحت: بوجيپانك ايچينده چوق ماده وارددر. ۷. آلت ذكور.

ماده {س. فا. ديشي حيوان. ۱.}

ماده {ح. عر. ۱. ماده وجسم اوله رق، معاً مقابلي: بولوندن ماده دها بيوك، دها آغر در. ۲. ايشله، سوزله دكل، فلا: بن سويديكمي ماده اثبات ايدر.

مادی {ص. عر. ۱. ماده. ۱. روحاني ومعنوي اوليان، جسماني: بومادی برشيئدر؛

مادی ومعنوي استفاده. ۲. سوزدن عبارت و اعتباري او. لميوب حقيقي وفعلي اولان: بن مادی تمتع كوستريورم. = سنډ. عر. ج: ماديون. روحانياته اينتميوب يالكر جسماني ومادی شيلره اينانان، ملحد فر. Maté-rialiste: مذهب ماديون = الحاد.

مادیات {سئش. ج. عر. مادی جسماني شيلر، كوزله كورينور وال ايله طوتيلور شيلر: معنويات وروحانيات مقابلي: يالكر مادياله اوغراشيور.

مادیون {سنډ. ج. عر. فد: مادی. با: مادی.

مادريون {سنډ. عر. نبا. طول آبدال اوني.

مأذون {ص. عر. ۱. مأذونه. [«اذن» دن صمف.] ۱. اذن و يرلمش، اذن آلمش، اذني، رخصتي، اذن ورخصت ايله كيتمش اولان: كنديسي بو كون مأذوندر. ۲. درس و يا مشق و يرمكه يا خود بر ايش وصنعت اجراسنه اذن واجازت آلمش اولان: علوم عربيده، خطاطلقده مأذوندر، علم حقوق مأذونلرتدن.

مأذونیت {سئش. عر. اذنيك، اذن، رخصت، مرخصيت: موكلي نامنه مقاله نامه امضاسنه مأذونيتي وارددر؛ ايچاب حاله كوره حركت ايتمه مأذونيت تامه سي وارددر؛ كنديسنه مأذونيت كامله و يرلمشدر.

مار {س. فا. ييلان، حيه.

مار {ص. عر. ۱. مارډ. [«سرور» دن سف.] چكن، چكمش،

كذشته: مارالبیان = بياني چكمش؛ مارالذكر = ذكری سبق ايتمش. = سنډ. عر. ج: مارين. چكن، سرور و عبور ايدن: مارين و طابرين = كلوب چكلر، كان كيدن.

مارانغوز {س. بنا. Marangone} مارانغوز = طولاب و ماصه و ياز. يرخانه كبي اينجه تخمه ايشلري ياپان صنعتكر، نجار: مارانغوز ايشي. || مارانغوز باليغي = بر جنس باليقي.

مارانغوزلق {مارانغوز صنعتي: مارانغوزلق ظر. يف بر صنعتدر.

مارپوچ {س. [بلسكه فا. مار. پوچ = ييلان كسوه. سي] و:

مارپيچ {س. فا. مار = ييلان. پيچيدن = طولانتمق [حلزونى تلدن معمول و اينجه مشينه مستور و آجيلوب طولانير اوزون بوري كه ناركيله به طاقيلير و تونبكي دوماني اونك ايچيندن كچرك ايچينك آغز ينه كيدر: ناركيله مارپيچي.

مارپيچي {س. ناركيله مارپيچي. يابان و صانان آدم: مارپيچيلر چارشيسي.

مارت {س. [لاتينجه دن. اصل مارت = حرب الهى زعم اولنان مريچك اسمندن مأخوذدر - آخرنده كي «ت» تحريك اولنجيه «د» اولور] سنه شمسيه رومي نك

اصل برنجی وبعده کانون اولدن
بدأ اولمغله اوچنجی آبی، آذار :
مارت قپودن باقدیرر قازمه
کورک یاقدیرر؛ مارت هواسی =
قرارسز، متلون .

مارقولوز { س. (ر. -
Armatow- λός = مسلح } ۱ .
مسلح آدم، محافظ، قیر سرداری .
۲ . وقتیله طونه قورصانی .

مارتی { س. کوکر جیندن بیوجک
معروف دگیر قوشی .
مارتیقه { س. س. قره دگیر سوا .
حلنده قوللانیلان باشی
ایجری یه طوغری قیورلمش ایکی
دیرکلی برجس کمی .

مارج { مه . مکرر قوللانیه رق
سسله یونمی تصویر و
تقلید ایدر : مارج مارج بوتدی .
مارد { ص. عر. نمرد و عناد
صاحبی، عنادجی .

مارده { س. ۱ . بازارلنی کسلمش بر
مال ایچون فضله ایستینن
آقچه، اکرامیه . ۲ . کری یه قالمش
ویا چیقارلمش بوزوق و آشغی
مال .

مارس { س. ۱ . تاوله ده وسائر
او یونلرده طرفیندن بری
چیقدینی حالده دیکرینک هیچ بر
صایی قازانه مامسی : مارس
اولدی . ۲ . هیچ یرشی سویلیه .
میوب قاله : حریف مارس
اولدی .

مارسپت { س. (نکله) . ۱ . اوزرینه
باصوب یلکنی باغلامق
ایچون سرنلرک جونده سنندن
حمایلیسنه باغلامش خلاط .

مارستان { س. سن. عر. (فا. « سجا .
رستان » دن غلط)
نسته خانه .

مارصمه { یا بارسامه . س. نانه
قوقوسنه مشابه قوقو .
سی اولان وانک کبی یمکره قو .
نیلان بیوجک یپراقلی براوت که
یرله برابر اولوب کیتدیجه توسع
ایدر .

مارصوان { و مرزیفون . س .
« فا » سرزیبان »
دن غلط] ۱ . حدود محافظی .
۲ . غایت این اشک .

مارصیق { س. این یاغازدن سو .
گندیرلمش و یاقدینی
وقت چوق دومان قوقو و یروب
باشه اوران کومور : منفالده
مارصیق اولماسنه دقت ایتملی .

مارقه { س. (یتا . Marca) ۱ .
علامت، اشارت، نشان،
علامت مخصوصه : مارقه سی
واردر؛ مارقه قومق . ۲ . اموال
تجاربه تک اوزرینه کومورکده
طایفق ایچون اسم و لقبه بدل
وضع اولنان حرفلر و یا اشارت
مخصوصه : ج مارقلی بردنک .

مارقه لامق { فته . مارقه وضع
ایتمک، نشان قو .
مق .

مارقلی { ص. مارقه سی اولان،
علامت فارقه سی اولان،
نشانی .

مارن { ص. عر. ث : مارنه . « مرا .
نة » دن سف.] ص. چکیجه
دوکیله رک آچلمه مستعد
اولان : آلتین برجسم مارندر .
فر . Malléable .

مارنل { س. (یتا . Marinaio) ۱ .
کیچی، بجزیه نفری . ۲ .
یلکن کیسی ایشلرنده ماهر آدم،
ملاح . ۳ . بجزیه نفری قیافتی،

یاقه سی آچیق و دوربک چوجق
وقادین اثوابی طاقنی : مارنل
کیمش .

مارول { س. (ر . Marouli)
صلاته یاییلان و چیک
دخی ینن معروف یپراقلی نیات،
بیوک بر نوع صلاته، خس :
کوبکی مارول . || آجی مارول =
ییانی قره هندباه، گوگیك، فر .
chicorée . || اشک مارولی =
شجره القدم . || مارول سودی =
مارولدن استخراج اولان بیاض
ماده کاطیده و صنایعده مستعملدر .

مارولجق { س. قار چیچی، آق
چوپوله .

ماروله { ص. بودالا، آلیق . عو .

ماریقول { ص. حیله کار، قورناز .

ماریقولق { س. حیله کارلق، قور .
نازاق .

ماریه { س. (روجادن) ۱ .
دیشی قویون : ماریه اتی؛
ماریه کسمک یسآدر . ۲ . علی .
الاطلاق دیشی جیوان : کچی
ماریه سی . ۳ . دیشی قویون اتی؛
بو قصاب بزه بوتون قیش ماریه
یدردی . ۴ . بالیق قایشلرنده
وطالیانلرده طائفه یه و یریلن
قاریشیق اوافق بالیق . — بومعنا
ایله صفت کبی ده قوللانیاوب :
ماریه بالیق دینیر . || ماریه آغی =
کوچک کوزلی قاته .

مازاق { س. قیرلا تیج بالیغسک
اوافق نوعی .

مازریون { س. نبا . با . ماذریون .

مازغال { س. یامزغل . س. قلعه دیوار .
لرنده واسکی دره بکری

خانه لری دیوار لرنده ایچ طرفی
ککیش و طیش طرفی تفنک
نامایسی صیغه جق قدر طاردلیک
که ایچریده بولنان اورادن هر
طرفه نشان آلوب اوردیلدیکی
حالده اورلق تهلکه سندن امین
اولور.

ما زغاللی } ص. مازغال دینان
و ایچریدن طیشاری به
قورشون آتوب طیشاریدن
قورشون کله سنه پک مساعد
اولیان طار دلکاری اولان :
ما زغاللی دیوار؛ اسکی دره بکری
خانه لری نیک دیوار و حویلیری
ما زغاللیر.

ما زو } س. یا خود :

مازی } س. برنوع آق میشه نك
بوجک صوفه سندن حاصل
اولان برجنس اوری که داغتنده
وصاج بویامده وسائر ایشلرده
قوللانلییر، عفص. || مازی آغا.
جی = مازی به بکزر برکوچک
قوزالاق ورر چامه مشابه و
منتظم یارقلی برکوچک آغاج که
انواعی واردر، و اکثر بابانجه لرده
چیت کبی صره واری ویا طوب
طوب دیکلیر.

ماس } مه. مبالغه معناسیله « ما »
ایل به باشلار بعضی ترکیه
صفتلرک باشنه کیرر : ماس ماوی.

ماساریقه } س. (بو) ت. باغر-
طوتان ایچ یاغی زاری.

ماس سبق } س. عر. (ما = اسم
موصول. سبق «سبق»
دن فعل ماضی مفرد مذکر غائب
سبق ایدن، کپن، کچمش : ماسبق

اونوتقی.

ماسسکی } س. (بو. Μασσίτι, Μασσίτι, Μασσίτι)
{ معربی مصطکی } با-
شلیجه ساقز آطه سننده حاصل
اولان برکوچک آغاجک و بر-
دیکی برنوع صمغ که چیکنیلیر
ورایقه قونیر وسائر ایشلرده
قوللانلییر، ساقز. با : ماستیقه.

ماسستله } س. با : مصنله.

ماستوری } س. بح. کمینک اک
{ انگیش بری.

ماستی } س. کوچک کوپک. ||
{ ماستی باجاق = باجافلری
پک قیصه بویسز ویچیمسز آدم.
|| ماستی چیچکی = ربعه دینان
برنوع چیچک.

ماستیقه } س. [روجه دن] ۱.
{ ساقز دینان صمغ. } ۲.
بوصغه تریبه اولنمش راتی :
ماستیقه ایچک.

ماسسوا } س. عر. ۱. برشیئدن
{ غیری اولان اشیانک
جمله سی، ماعدا. ۲. «ماسوا-
الله» دن مختصر [حق جل و علا
حضر تلی نیک غیری اولان کافه
موجودات : ماسوادن چکمک.

ماسوره } س. (وغلطی : مصره)
{ ۱. قیصه واینجه قامش

قلم. ۲. چیقیر یقده ابرلیک صا.
ریلوب مکیکه طافیلان قلم که
مکیکک ایچنده دنه نرک ایللیکی
براقیر. ۳. چشمه زوانه سی. ۴.
ماء جاری اولچیسندنده لوله نیک

ربعی که درت چوالدیز اعتبار
اولنور : بر ماسوره صوبی
واردر .

ماسه } س. با : ماصه.

ماش } س. برنوع بوگرلجه.

ماشاء الله } ترکیب عر. اللهمک
{ ایستدیکی، جناب حق
هر نه ایسترسه. (تکمیل تعبیر :
ماشاء الله کان = اللهمک ایستدیکی
اولور.) ۱۰. تقدیر و تحسینله برابر
نظردن وقایه ایچون قوللانلییر :
ماشاء الله نه تریبه لی چوجق !
ماشاء الله نه کوزل بنا ! ۲. حضور
ورثیتی تعجب و ممنونیتی موجب
بر شخص و یا شیء کورلدکنده سو-
یلنلییر : ماشاء الله بیورک ! ماشاء
الله ! سز بوراده میسکر؟ ماشاء
الله چارلر یشیلنمش ! = س. تر.
اکثریا کوچک چوجقلره طاقند-
قلری یاصی واینجه بورک رسمنده
آلتین که « ماشاء الله » عباره سی
حاویدر.

ماشراپه } س. با : مشربه.

ماشسطه } س. عر. با : مشاطه.

ماشوره } س. با : ماسوره.

ماشه } س. ۱. آتش طومغه ویا
{ آتشدن برشی چیقارمغه
مخصوص دمیر ویا پر نچدن چتال
آلت : مطبخ، صوبه، منغال
ماشه سی. ۲. ماشه شکننده
مختلف آلتلر : ساعت ماشه سی.
|| ماشه نیک اوچیله طومتقی =
ایرنمک، پدس شیشدن احتراز
ایتمک.

ماشه لی } ص. ماشه به بکزر بر
{ آلتی اولان : ماشه لی
ساعت؛ ماشه لی تفنک = اسکی بر
نوع فیتیلی تفنک. || الی ماشه لی =
ادبسر، فاوغاجی .

ماشى { ص. عر. ن: ماشيه. ماشى } [« مشى » دن سف.]
 يوروين، آياقله يورور: حيوان ماشى؛ حيوانات ماشيه. — با: مواشى.
 ماشىيا { ح. عر. يورويه رك، يايان كيده رك: ماشيا كيتدك.

ماصدق { س. عر. [ما = حرف موصول. صدق = « صدق » دن فعل ماضى] موافق، مطابق، اوبغون: فلان سوزه، فلان ضرب مثله ماصدق اوله رق.

ماصه { س. [لا. Mensa] ۱. يمك يمكه مخصوص بانقو، الافرانقه سفره، ترازه: ماصه باشنه كچدى؛ يمك اچون بر ماصه ايمارلادم. ۲. تج. مفلس تاجر مالى، آله جقيلير بيننده تقسيم اولنه جق مال.

ماضى { ص. عر. ن: ماضيه. ماضى } [« مضى » دن سف.] كچن، كچمش، گذشته: زمان ماضيه؛ ازمئه ماضيه. = سذ. عر. ۱. كچمش زمان، زمان سابق، زمان سالف: ماضى دائما لطيف كو. رينور؛ ماضى نى اونونتمق، آ. گمامق. ۲. د. كچمش زمانده جريان ايدن بر حدى افاده ايدن فعل صيغه نى؛ فعل ماضى؛ ماضى شهودى = صرف تركيبه: كلدى ويازدى كچي صيغه؛ ماضى نقلى = كلش ويازهش كچي صيغه؛ نقل ماضى الى الاستقبال = كلش اوله. جفم صيغه نى؛ نقل استقبال الى الماضى: كله جك اولدم صيغه نى.

ماطه { س. [يتا. ياخود ر. ماطه] = كوز [قايق

يلاكنك اوچنده اونى طوبلامنه مخصوص مقرره.
 ماعدا { س. عر. [ما = اسم مو. صول. عدا = « عدوان » دن فعل ماضى] كچن، تجاوز ايدن، باشقه، غيرى، فضله: بوندن ماعدا؛ ماعدا سى هب بوبله در؛ المدهكى كتابدن ماعدا كتابلرمك جمله سى مجلددر.

ماعونه { يا ماثونه. س. [عر. « معون » دن] با: معونه.

ماغ { س. باشيله قنات وقويروق اوچلرى بر رنكده اولان كوكرچين.

ماغون { ياخود ماون. س. با: ماهون.

مافات { س. عر. [ما = اسم مو. صول. فات = « فوت » دن فعل ماضى] فوت اولان، الدن چيقان، غائب ايديان شىء: تلافىء مافات = فوت اولان شىء بدل باشقه بر شىء قازانمه.

ماقر { س. عر. [« مقرر » دن غلط] ۱. چيقر يقچيقرلرده اكرى ارضه. ۲. بو آلتله او. يئش اكرى سيو.

مافوق { س. عر. [ما = اسم مو. صول. فوق = اوست] ۱. اوستده بولنان شىء، اوست طرف، بر شئيك اوستى: اوطاغك اوج بيك متره لك ارتفاعه قدر اولان يرلر نى كردم مافوق نى يله ميورم. ۲. اوستده بولنان آدم، آمر، ضابط، زبردست، مادون ضدى: مادونكه سوز كچيرمك ايسترسهك مافوقكه اطاعت ايت. ۳. جاه ويايه ويا تروجه اوستده

بولنان، دها ايلرى اولان آدم: انسان مافوقته باقوب ما يوس اوله جفنه بر آزده مادوننه باقوب متسلى اولميدر. ۴. برمقدارك يوقايسى، اوستى. فضله: يكرمى اونوز ليرا ويره بيليرم مافوقته اقتدارم تيمور. ۵. اوست، يو. قارى، زياده، فضله، فوق [كه بو حالده مازانده عد اولتمق اقتضا ايدر.] اونك مافوقته نشانچي يوقدر؛ قرق ياشنه قدر اولان آدم لر خدمت عسكريه ايله مقو. ظف اولوب بونك مافوقته او. لانلر آتچق مستحفظنق خدمتى ايفا ايدم بيليرلر.

مافه { س. [عر. « مخفه » دن غلط] با: مخفه.

مافه { ياخود ماپه. س. [يتا.] بح. اوجى. لمقه لى حيواطه وياچيوى.

مافى البال { س. عر. [ما = اسم موصول. فى = حرف قلب] و:

مافى الضمير { س. عر. [ما = اسم موصول. فى = حرف جر. ال = حرف تعريف. ضمير = قلب] و:

مافيش { ح. [عر. مافيه شىء، تعبير بدن غلط] يوقدر، قالمدى، حق كتيه: فلوس ما. فيش. عو. = س. ايچننده بر شىء يوقش كچي بك خفيف بر جنس يومورطه لى خور طاتيلسى.

ماق { د. ترجه اسمله ملحق او. لوب زمان و مكان ويا آلت

بیان ایدر : آزماتق، پاشماق، یاشماق، قاچه ماق، باصه ماق .

ماقبل { س. عر. [ما = اسم مو - صول - قبل = اوک، اوست] اوکده کی، اوستده کی، کچمش، مابعد ضدی : ماقبلی مابعدینه اویمور : ترکیه ده اداتلر ماقبارینه کوره خفیف ویا ثقیل اوقونور .

ماکان { س. عر. [ما = اسم مو - صول - کان = « کون » دن فعل ماضی، ایدی] اسکیدن اولدینی صورت، اسک کی طرز و هیئت : کماکان = اولدینی کی، هیئت اصلیه سنده؛ علی ماکان = کذا . [یالکز بویه بعض تمبیرانده مستعملدر .]

ماکر { ص. عر. [ماکره . « مکر » دن سف.] مکر وحیله ایدن، حیله کار .

ماکل { س. عر. [ماکل . « کافک قحیله غلظدر، زیرا اوقدیرده انبار و ذخیره جلب اولنان محل دیمکدر .] ۱ . یتهجک شیء، ذخیره، رزق : ماکلنی تدارک ایتک . ۲ . مدار استفاده، ایراد : کندیبی اوماموریتی وظیفه دکل ماکل اتخاذ ایتشدر .

ماکول { س. عر. [ماکو - لات.] « اکل » دن سف. [یتهجک شیء، پندی : ماکولات و مشروباتک نظافتنه رعایت ایتک .

ماکیان { س. فا. طاوق، دجاجه .

ماکینه { س. یئا. Macchina که اوده یو. Μηχανή دن] ۱ . چرخله ویا دیگر بر

اصول و ترتیبه و کرب بخار و صو ویا زنبک وسائر ایله کربک الله تحریک اولنهرق ایش کورن آلت : ساعت، واپور ماکینه سی؛ زراعت ماکینه لری . ۲ . جراثیقال قنی، فن میخاسیکی، ماکینه فنی .

مال { س. عر. [مال : اموال . ۱ . تصرف اولنان قیمتی و لزومی شیء، تحت تصرفده بولنان آنچه واشیا و حیوانات و ایراد وسائر، وار، وارلق، ثروت : چوق مالی واردر؛ مالنک حسابنی کندیده بیلمزدی؛ اموال کثیره قازا - نمشیدی . ۲ . نقد، آنچه، وار - دات . مال میری . مال مأموری .

۳ . تجار اشیاسی، امته : تجار مالی . ۴ . محج. فنا شیء ویا شخص : بیلیم نه مالدر؛ بوده بر مالی؟ || مال ایتک، ایدنک = اهمیت و بر مک، وظیفه ایدنک : اوهیچ مال ایتیمور . || مال بولمشه، مال بولمش مغربی به درنک = کمال حرصله بر ماله قونوب ممنون اولوق . || ایت مال = وقتیله خزینة دولت، الیوم محاکم شرعی به مربوط و وارثلری حاضر اولیان ترکه و اوکا مماثل اموالی حفظه مأمور دائره : بیت المال مدیری . || رأس المال = فائضه ویرلمش آنچه نك کندیبی، فائضندن صرف نظرله اصل ویریلن آنچه . || مال صامت = جائسز مال؛ مال ناطق = جانلی مال . || مال صاحبی = مالک، متصرف . || مال صندیفی = واردات دولت صندیفی، وزنه . || مال قلمی = وزنه به مربوط محاسبه قلمی . || اموال منقوله =

نقل اولنه بیلیر مالر؛ اموال غیر منقوله = املاک و عقار و اراضی کبی نقلی ممکن اولیان مالر . || مال مدیری = بر قضانک امور مایه سنه مأمور آدم . سخاغت کیمه محاسبه جی، وولایتک کینه دفتدرار دینیر . || مال میری، اموال امیریه = خزینة دولته عائد آنچه وسائر . || مالی مالینه = اصل دکریله، تجارتسز، متمتعز (صاتمق) .

مال { ص. فا. [« مایدن » فلانندن سمص اولوب صترتسکیلاننده بولنور] سورن، سوریلن : رومال = یوزسورن؛ پامال = آیاق آلتنده سوریلن، چیکتنن، ازیلن .

مالاق { س. مانده یاوریبی، بو - زاغیبی .

مالاکلام { ص. عر. [ما = اسم موصول - لا = حرف نفی - کلام = سوز] سوز کوتور - مز، دیهجک یوق، پک زیاده و مکمل : جهده مالاکلام ایلدی .

مالامال { ص. فا. طولی، طوب مشحون .

مالانهایه { ص. عر. [ما = اسم موصول - لا = حرف نفی - نهایه = صوک] صوکسز، پایانسز .

مالایعی { س. عر. [ما = اسم نفی - یعنی = « عنی » دن مضارع، دلالت و افاده ایتک] معناسز و فائده سز سوز و یا ایش، بهوده شیء، عبث : مالایعی ایله اوغرا - شماملی .

مالایی } یاخود ملائی س. ص.
 آسیایله آوسترالیه آره
 سنده کی جزایر کبیره وصفیره
 اهایسندن اولان قوم و بوقومه
 منسوب و متعلق: مالاییسر
 عمومیتله مسلدرلر؛ مالایی لسانی
 حروف عربیه ایله یازیلیور.

مالپیرست } ص. فا. [عر. مال =
 ثروت. فا. پرستن =
 طاقنی] مال و ثروته طاقنیرجه سنه
 ربط قلب ایدن حریرص و خسیس.
 ماخولیا } سنه. عر. [یو. Μελαγ-
 [χολία] ۱. قره سو.
 دا، عراق. ۲. فا. خولیا دن
 غلط [قورندی: برطاقم ماخو-
 لیاره طالمش.

مالدار } ص. فا. ثروت صاحبی،
 زنکین: مالدار بر تاجر.
 مالدارلق } س. زنکینک.

مالزیم } یاخود مالزمه. س. عر.
 [ما = اسم موصول لازم =
 «لزوم» دن فعل ماضی. —
 «ز» نک قتیله غلطدر. —
 ایکنجی املاسی یا کایش ایسه ده
 کلام ترکیده ضروریدر. [لازم
 اولان شیء، حوایج: مالزیمه بی
 تدارک ایتمک؛ عسکرک مالزیمه سنی
 حاضر لاق.

مالسور } یا مالیسور. س. [آر.
 ناؤدلقده بعض طاع اهایسی
 واونره ملحق بعض اووه لیلر:
 اشقودره، دیره، یاقوه
 مالمورلی.

مالش } س. فا. سورمه، سوریش،
 اوغمه. لس.

مالطه } سنه. م. آق دکنک و سطر.
 نده اولان معروف
 کوچک لکن معمور و تاجار نگاه
 آطه: مالطه قوالیرلی؛ مالطه
 کچیسی = قولاقلی و ممه لری
 اوزون چوق سوت ویررجنسی؛
 مالطه طاشی = کسرله یونتیلیر
 معروف برجنس یومشاق طاش؛
 مالطه کاشی، موشموله سی = بو
 چیچک و میودنک بررجنسی. =
 س. ذکر اولنان مالطه طاشی:
 پنجره لارک کنسارلرینی مالطه دن
 یاپدیردی.

مالطیز } س. ص. مالطه جزیره سی
 اهایسندن اولان، ما-
 لطلی: کندسی مالطیزدر؛ بر
 مالطیز کلدی.

مالطیزجه } ص. مالطه اهایسی
 طرز ویا اصولنده ویا
 مالطه آطه سنده سر یلتیلن غلط
 عربی لسانده اولان: مالطیزجه
 لسان، کتاب. = ح. مالطه
 لسان ویا اصولنده: مالطیزجه
 سونلک؛ مالطیزجه اوینامق.
 = س. مالطه لیلرک سوبلدکاری
 لسان: مالطیزجه قربنده اولان
 تونس و طرابلس عریجه سندن
 زیاده شام عربجه سنه بکزر.

مالقوج } س. ۱. سابقده آقینجیلر
 اوچاغنک سرکرده سی.
 ۲. مشهور بر اسکی خاندان.
 || مالقوج اوغلی [وغلط زبانز-
 دی: مارقاج اوغلی] = دساس،
 قورناز.

مالک } ص. عر. ث: مالک.
 [«ملک» دن سف. ۱.]
 اصی، صاحب، افندی: برکوله نک
 مالکی؛ کتابک، مالک مالکی؛

مالک یوم الدین = قیامت کوننک
 صاحبی اولان حق تعالی حضر.
 تلمی. ۲. متصرف، ذوالید،
 تصرف و اداره ایدن: کندینه
 مالک دکلدرد؛ بن ده اوجفتنک
 مالک اوله دمدم. — بولکله ایله
 فرانزجه Avoir فعلنی ترجمه
 ایتمک عادت اولمسه، بومناسبتله
 بک سوء استعمال ایبدیلرک مثلا:
 اوج اولاده مالکدر، بن بریدره
 مالکم، برانی طبیبه مالک اوله.
 مدق کبی نایمجل تبیرانده قو-
 لالیلیور.

مالک } سنه مأمور ملک.
 سنه مأمور وضا.

مالیکانه } بظ و امکداره ملک
 کبی تصرف ایتمک اوزره ویریلن
 اراضی و چفتلک و ساثر ایراد:
 فلان اراضی، فلان کولک صید
 ماهیسی فلان زانه مالیکانه ویر-
 لدی؛ کوزل بر مالیکانه نائل
 اولدی.

مالکیت } س. عر. ۱. مالک
 و صاحب اولسه،
 تصرف: اونک اواراضی به مالکیتی
 برکونه اوراق و سندانه مستند
 دکلدرد؛ بواورمانه مالکیت ادعا.
 سنه در. ۲. حق تصرف، حق
 تمک.

مالوزیا } س. منکشه چیچی.
 مالوف } ص. عر. ث: مألوفه.
 [«الفت» دن سف.]
 آیشمش، آیشیق، الفت وانسیت
 ایش: صیحاغ هوايله مألوفدر؛
 عشرته مألوف اولانلرک بوابتلادن
 کچیرلسی بک زوردر.

ماله } س. [فارسیدن] خرج آ-
لوب سورمکه مخصوص نخته

صاپلی یاصیحه دمیردن صیواجی
ودیوارچی آلتی، سورگو.

ماله لامق } فت. ماله سورمک،
ماله ایله جلا ایتمک.

مالی } س. مالی طاشی = قایقردده
لنکر برینه قولانیلان
ایبه باغلی طاش.

مالی } ص. عر. ث: مالیه. ۱.
مال و ثروتو منسوب و
متعلق: اقتدار مالیهی یوقدر؛

احوال مالیهسی پک بوزوقدر.
۲. واردات و مصارف دولت

اصول اداره سننه متعلق: فن
مالی؛ اصول مالیه؛ امور مالیه.

|| سنه مالیه = اساساً معاملات
مالیه ایچون قبول اولنان و ما-

رتدن بدأ ایدن سنه شمسیه
که ابتدای قبولنده تاریخ هجری

قرری ایله قولانیلوب، او وقتدن
بری تاریخ قریدن ایکی سنه تخلف

ایده رک کری قالمشدر، و بوفرق
کیتدکجه تزايد ایتمکده در. بناء

علیه، هجرت نبویه دن بری سنه
شمسیه ایله حساب اولنه رق

اساساً تصحیحی، و ذاتاً یا کلیش
اولان رومی آیلره ده اعتبار

اولنیه رق، هیئته موافق و طر-
غری بر تاریخ شمسی به تحویلی

الزمر.

مالیه } س. عر. دولتک واردات
{ و مصارف ادارهسی و بو

اداره به باقان نظارت: مالیه
نظارتی، ناظری، مجلسی، اقلامی،

کتابهسی؛ مالیه ده برایشم وارددر.
س. [جوجق لساننده]

ماما } آنا، والده، نینه: ماما

خاتون. ۲. یک، ییه جک: کل
چوجقم سکا ماما ویره یم.

مامضا } یاخود مامضی. س. عر.
{ [ما = اسم موصول.

مضا = فعل ماضی، یکدی [چکن
شیء، یکمش شیء: مامضایی

اونوتلی. || مضا مامضا = چکن
یکدی، اولان اولدی، یکمش

اونوده لم: مضا مامضا شمدی
باریشه لم.

ماملک } س. عر. [ما = اسم مو-
صول. مملک = ملک دن

فعل ماضی [برینک مالک اولدیغی
شیء، تصرف اولنان مال، برینک

تحت تصرفنده بولنان مال و ملک،
هر نه بی واریه: ماملکی بوبوله

صرف ایتدی؛ بوتون ماملکی
الذدن چیکدی.

مامن } س. عر. [امن دن
محل، صاعلام بر، هجلاً: اوراسی

مامندر.

مامور } ص. عر. ث: مأموره.
{ [امر] دن سمف. ۱.

براسر آلان، برایشه تعیین اولنان،
مکف: حیوانات مبايعه سننه

مأمور اولدی؛ بوايشه بن مأ.
مورم؛ سزی آلوب کوتور که

مأمورم. ۲. برینه امر وحواله
اولنمش، اجرایی امر تحتنده بو-

لنان: امور مأموره سنی، خدمت
مأموره سنی بحق ایفا ایتدی.

= س. عر. ح: مأمورین.
دولت خدمتنده بولنان آدم،

برآمرک تحت امرنده ایش کور.
مکله موظف معاشلی آدم:

دولت مأموری؛ اداره، کو-
مروک، اوقاف مأموری؛ مأ.

مورین. ملکیه؛ هر مأمور آمرینک
امرینی ایفایه مجبوردر؛ مأمورین
معاشاتی.

مأمورا } عر. ح: مأمور اوله-
{ رق، مأ. وریته. اجرا.

سیله مکف بولنیلان برامراه:
مأمورا آناتولوی یه کیدن؛

مأمورا فلان یرده بولنان.

مأموریت } س. عر. ۱. برآده
{ امر وحواله اولنان

دولت ایشی، برینک رؤیت و
اجراسیله مکف بولدیغی ایش:

مأموریتله آناتولوی یه کیتدی؛
بورایه کلن ذاتک عجباً مأموریتی

نه در؟ مأموریت مخصوصه ایله
کوندرلدی. ۲. معاشله کوردیر.

یلن دولت ایشی، خدمت، وظیفه،
منصب، جاه: بر مأموریته تعیین

اولدی؛ قائمه قالمق اهمیتی بر
مأموریتدر: کندیبی بر مأمور-

ریت بوله مدی. || مأموریت
مخصوصه = صورت مخصوصه ده

برآدمه امر وحواله اولنان ایش:
مأموریت مخصوصه ایله المانیایه

کوندرلدی. || مأموریت فوق-
العاده = صورت مخصوصه ده

احاله اولنان اهمیتی و موقت
وظیفه. || علاوة مأموریت =

برینه حائر اولدیغی مأموریته
علاوة احاله اولنان ایکنجی مأ.

موریت.

مأموریتسز } ص. مأموریت و
{ منصبی اولیان،

معزول، ایشسز: برسنددن بری
مأموریتسزدر؛ مأموریتسز

قالدی. = ح. منصبی و اقمسزین:
مأموریتسز یا شایه ماز.

مأمول { ص. عمر. ژ : مأموله .
 [« امل » دن سمف .]
 ۱. اومیلان، امل وامیداولنان :
 بوچوجفك ذكاسنه نظرأ اینی
 تحصیل اتمسی مأمولدر؛ امتحانده
 برنجی چیمه سنی مأمول ایدرم؛
 بو هوا ایله یاغهور یاغمه سی مأمول
 اولنه ماز. ۲. ممکن، محتمل،
 قابل : بوکون کله لری مأمولدر.
 = س. امید : مأمولم کبی
 چیمه سدی؛ مأمولمك خلاقی ||
 فوق المأمول = امید وانتظار
 اولنادن زیاده .
 مأمون { ص. عمر. ژ : مأمونه .
 [« امن » دن سمف .]
 امین، صاعلام، قورقوسز. ژ .
 مان { واینجه هجبالله من . س.
 آدم، بشر، انسان جنسی،
 صوی : قوجه مان، چراقان،
 ترکمن، کوله من . [یا لکتر بویه
 ترکیاتده مستعملدر.]
 مانسوق { یاخود مانطق . س. [فر .
 [Manteau] اوستلک
 ثوب که اکثر یا قولسز اولور،
 آلافرانغه خرمانی انواعی .
 مانتو { یاخود مانطی . س. قیبه لی
 مانتی { یوقه ییکی .
 مانتی { س. [یتا .] ب. بیوک بر
 جنس مقرره .
 مانتیلیه { س. [یتا .] ب. کمی
 سر نلری دیرک ره اصیلی
 طوتان زنجیر .
 مانتین { س. [فر .] جانفسدن
 قالین برجنس اییک قاش .
 مانجانه { س. [یتا .] ب. ۱ .
 کیلرده بیوک ومنقول
 صو انباری . ۲. کینک بونبارک
 طور دینی محلی؛ مانجانه دیرکی =
 اساسی اومحله اولان دیرک .

مانجه { س. [یتا .] ب. بیه جک ،
 یدتی، طعام؛ کدی مانجه .
 سی = جکر و طلاق و سائره
 پارچهلری . عو .
 مانداد { س. ب. ماتنی دینان
 مقرره نک کوچکی .
 ماندازن { س. [پورتکیزه دن]
 چین و زراسنه آوروپا
 جه ویریلن اسم .
 ماندال { س. [عمر .] « مندل »
 [دن] قپو و بنجره قنا -
 دینی قپامغه مخصوص دونر
 تخنه و یا دمیر دوکمه : ماندالی
 چویرمک . || قرق قپونک ماندالی =
 هریره کیرن وهرایشه قاریشان
 آدم، سورتوک .
 مانداللامق { فن . ماندالی جو -
 یرمک ، ماندالله
 قیامق : قپوی مانداللام .
 ماندالینه { یا ماندالینه . س. [چین
 و زراسنه ویریلن
 « ماندان » اسمندن مأخوذ]
 اساساً چین جهلرندن کله معروف
 برجنس کوچک و قوقولی پور -
 تقال که قبوغی آیری طوروب
 قولای صویلیر؛ طرابلس ماندا .
 لینه سی؛ ماندالینه آغاجی .
 ماندره { س. [یو .] [Mávdpa]
 اوستی اورتیلی کوچک
 آغیل . || ب. ماندره کوچکی =
 آزرغین وبدخوی آدم .
 ماندوز { س. ب. مقرره طاقی .
 ماندولین { س. [فر .] Mandoline
 برجنس تللی ساز .
 مانده { س. صو صیغیری، جا -
 موس، کاومیس : مانده
 سردی، یفوردی، قاعغاجی .
 || ب. آیری وقبا جثلی شخص .

مانده { ص. فا . [« ماندن » فعلندن
 سمف .] قالمش؛ پس مانده =
 کری قالمش، کریلش؛ عمل مانده =
 ایشدن قالمش، کوتوروم .
 مانسقه { س. ب. ایکی طرفی ابکیشر
 دیللی مقررده نونا -
 دلش بیوک پالاتقه .
 مانظار { یاخود منظار . س .
 [ر .] [Μαντάρι . یو .
 [Αμανίτης] ۱ . طبیعی بردن
 چیقان و یا قراکئی و رطوبتی
 یرده تیشدیریلن و طوزله طاوده ده
 پیدیش و اتلیسی ین معروف
 مأکول نبات، کته . انواعی
 چوقدر : آق، قزیل مانظار؛
 قوزی کوچکی مانظار؛ کچی ما -
 نظاری = ایچی توزله طولی بر
 کوچک طوبجک که چاپرلده
 اولور . ۲ . برجنس میشه آغاجی
 قبوغندن چیقان یومشاق بر
 ماده که شیشه و فوجی و سائره
 طبیه سی یا بیلیر و باتمامق ایچون
 بالیق آغینک کوشه لرینه و بوکبی
 شیشه طاقلیر . ۳ . علی الاطلاق
 طبیه : مانظارینی آندی . ||
 مانظار آتمق = یلان سویلمک . ||
 مانظارکبی = ۱ . ایلك معناسندن
 کنسایه یک چاقق یتیشن شیء .
 ۲ . ایکنجی معناسندن کنسایه
 چوروک شیء . || مانظار میشه سی =
 قبوغی مانظارکبی قولانیلان میشه
 نوعی .
 مانظارلی { ص . ۱ . مانظارله
 یا بلش : مانظارلی
 ات؛ مانظارلی قیزارمه . ۲ .
 مانظار میشه سندن چیقان ما -
 نظاری اولان : مانظارلی بوتین؛
 مانظارلی آغ . ۳ . طبیه سی اولان،

مانتاردن و یا علی الاطلاق طیه-
سی اولان، طیه ایله طیقانمش :
منطاری شیشه، فوجی .
مانطه } س. آق منکشه.

مانطی } س. با : ماتی .

مانع { ص. عر. ن: مانعه. [منع] }
[منع] دن سف. [منع ایدن، برا-
قیان، انکل اولان، برایشک
اجرا اولنماسنه سبب اولان :
دون سزه کله جکدم لکن کیفسز-
لکم مانع اولدی؛ اونک کله سنه
کبری مانع اولیور؛ چوجقلر
آوه کیتک ایستدیلر سه ده بن مانع
اولدم؛ بورادن دیکیز کورمه سنه
شودیوار مانع اولیور. = سذ.
عر. انکل، برایشک عدم اجرا-
سنه سبب اولان شیء، عذر،
معذرت : بن کله هم مانع وارد؛
مانعی وارد آبدست آله میور؛
برمانعکز واریسه سولیک .

مانعه { سذ. عر. ج: موانع. ۱ }
[منع ایدن شیء، انکل،
عذر، معذرت : موانعی بیان
ایتمی. ۲. مشکلات، عوائق. [بو
معنا ایله باشلیجه جمی مستعملدر:]
برجوق موانعه تصادف ایتم؛
اوموانعی بر طرف ایتمدیکه بو
ایش حاصل اوله ماز .

مانغال { یا منغال . س. [عر .
« منقل » دن] اوطنه
ایچنده تسخین ایچون و یا مطبخده
برشی پدشیر مک و قاینامق ایچون
یانمش کومور وضعنه و ایچنده
کومور یا قغه مخصوص باقیر یاخود
پرنج و یا صاجدن قاب : پرنج، باقیر،
صاج مانغال؛ مانغال قومق،

یا قق؛ مانغالد پدشیر مک؛ مانغال
باشنده اوتورمق؛ مانغال طابله .
سی، قیاغی، ایچی .
مانغائز { س. [فر. Manganèse]
اجسام بسیطه دن
برجنس معدن .

مانغیر { یا مانقر . س. ۱. اسکی
برجنس کوچک باقر سکه
که دردی بر آقچه ایدردی ،
فلس، فلوس . ۲. چوجق اویو-
نجخی قییلندن تخته دن یالیزلی
پول . ۳. نارکیله لوله سنه قونمق
اوزره کومور توزندن قرص .
۴. علی الاطلاق آقچه، پاره :
مانغیر یوق؛ بش اون مانغیر
ایچون آبرو دوکهم .

مانقال } س. با : مانغان .

مانقاله { س. اویوق اویوق بر
نوع اویون تخته سی .

مانقر { س. با : مانغیر .

مانقفا { ص. [اسکی ترکیه ده
« مان » و « مانق » ایری
وقوجه مان دیکدر] ۱. قوجه
قفالی، غبی، آییق، سرسم :
مانقفا آدم . ۲. شدتلی و مزمن
صقاغی به اوغرامش (بیکیر) :
بوات مانقفا اولمش . ۳. ایری،
بطل : مانقفا قارپوز . || مانقفا
بالغی = کیحلا بالیغنک بر جنسی .

مانقئاق { س. ۱. آلیقئاق، سر-
سملک، غبأوت . ۲ .
بیکیرده شدتلی و مزمن صغی .

مانقنه { س. ۱. حلقه، دائره . ۲ .
حلقه واری طو پلانوب
اوتورمش آدم لهیئتی : کمجیلرک
قراوانه باشنه مانقنه اولمزی؛

مانقه اولمق = طو پلانوب اوچن
اوتورمق . عو .

مانند { س. ص. فا . تر. زبازدی :
[منند] بکزر، شبیه، نظیر،
مثل : اش : اونک مانندی یوقدر؛
مانندی بولمق زوردر؛ بی ماننده
امثالسر .

ماننده { ص. فا . بکزرین، مشابه،
[ممانل] ن .

مانوره { س. [فر. Manœuvre]
[ال ایثی] ۱ . کیدوب
کله رک اجرا اولنسان حرکات :
دمیریول قطاری، ما کینه سی
موقف اوکنده مانوره یا پیور =
آرا به بر اقوب آله رق کیدوب
کلپور . ۲ . ع. بیوک تعلیم، تعلیم
و تخر به ایچون حرب تقلیدی
اوله رق اجرا اولنسان حرکات :
هر قول اردو سنه ده بر کره
مرکزنده مانوره یاپار . ۳ . مج .
حیله، دسیسه، دولاب .

مانوس { ص. عر. ن: مأنوسه .
[« انس » دن سمف .]
۱ . آلیشمش، الفت وانسیت
اولتمش : توتون مأنوسم دکلدر؛
انسان مأنوسندن قولای کچه مز .
۲ آلیشمش، آلیشیق، مألوف،
وحشیلکدن کچوب تانیس او-
لتمش : حیوانات مأنوسه؛ مأنوس
برفیل .

مانوسیت { سذ. عر. ۱ . آلیشمه،
[الفت، انسیت، طادت :
مکیفاته مأنوسیت کوتی شیدر .
۲ . وحشیلکدن کچوب انسانه
آلیشیق اوله : بعض حیوانلرک
مأنوسیتی ممکن اولماز .

مانی { س. تاوهه متعلق اصواتدن
[عسارت الحان که اکثر یا

بر شرقی و یا تقسیمک ابتداسنده
تغنی اولنور .

مانیا { سذ. عر. [یو. Μαρία]
ط. عراق، جنت، پک زیاده
ابتلا : مایاء وطن = شدتلی
وطن آرزوسندن حاصل مرض .

مانیفاتوره { سذ. فر. [Manufac-
ture] منسوجات
وساثره یه متعلق فابریقه معمور-
لاتی : مانیفاتوره مغازه بی .

مانیفاتوره چی { سذ. مانیفاتوره
قبیلندن منسور-
جات وساثر فابریقه معمولاتی
صانان تاجر .

مانیفاتوره جلیق { سذ. منسور-
جات وساثر-
ژدییه متعلق فابریقه معمولاتی
صانان تاجرك تجارتي : مانیفا-
توره جلیق ایدیور .

مانیفستو { سذ. [يتا .] تجر .
فابریقه دن تجاره
کوندربان امتعه تک جنس ومقدار
وقیتلری مبین ورقه که کومروکجه
معتبر اولور : مانیفستوی ابراز
ایتمک ؛ مانیفستو موجبیجه . ||
مانیفستو ، اموری = تجارک بو
ورقلینه باقق وظیفه سیله
موظف کومروک ه اموری .

مانیقه { سذ. [Μαρία = یك]
بحر . سفارنده انبارله
وماکینه و آتش یرلرینه هوا
یرمکه مخصوص بزدن باجه .

مانیوله { سذ. [يتا . Manivella]
انتقال تجر یکچون بر
اوجی قربنده استنادگاهی اولوب
اوزون اولان دیکر اوجی تجرک
اولنان قول .

ماو { سذ. کدینک سسی : کدی
ماو ایندی .

ماوا { یا ماوی . سذ. عر. یورت ،
مسکن ، محل ، مقام :
اورمانلر اکثریا آرسلان ماوایی
اولور .

ماواج { سذ. بحر . کیمی ییکیدن
قنات ایتمک ایچون اسکی
اوستویسنی چیقارمغه مخصوص
آت ، قلفانچی دمیری .

ماوراء { سذ. عر. [ما = اسم مو-
صول . وراء = آرقه ،
کری] برشینک آرقه سننده ،
اوته سننده ، کریسننده بولنان ،
اوته : ماوراء النهر = ایرماغنک
اوته سی [جیحونک اوته سننده
اولان صفد خطه سی) ؛ ماوراء
الطبیعه = طبیعتک اوته سننده و
اوستنده بولنان شی غیر طبیعی
حال ؛ ماوراء قافقاس = قافقاس
سلسله جبالنک اوته سننده کی بلاد .

ماوقع { سذ. عر. [ما = اسم مو-
صول . وقع = وقوع «
دن فعل ماضی ، دوشدی] دوشن ،
واقع اولان ، سرگذشت . ذ .

ماولامق { فل . (کدی) مار
ایتمک . باغرمق .
ماونه { سذ. [عر. « معون » دن]
با : معونه .

ماوی { سذ. عر. با : ه اوا .
یاخود مائی . صذ. عر. ث :
ماویه . مایه . « ماء » دن
سمن : با : مائی .

ماوی { صذ. [عر. لغت آفنه دن]
صورتکننده ، گروک ،
ازرق ، کبود : آچیق ماوی ؛
قویوماوی ؛ ماس ماوی ، بونجوتی
ماویسی = پارلاق ماری ؛ مینه

ماویسی = هوائی ؛ جیویت ماویسی =
لاجورد . [اصل ترکیه سی اولان
« گوک » لغتی ترجیح اولمیلدر .]
ماویش { صذ. آچیق ماوی کوزلی
بیاض و صاریشین
(شخص) .

ماویلیک { سذ. ماوی اولمه ، ماوی
رنک : اوته کی فاشک
ماویلیکی دهاقویوه ، دهاکوزلدر .
ماویترک { صذ. و :

ماویسی { صذ. ماوی به چالار .
ماه { ونادراً مه . سذ. فا . آی ، قر :
مهروماه = کونش و آی ؛
مه نو = یکی آی ؛ ماه رو = آی
یوزلی ؛ مه پاره = آی پارچه سی .

ماه { سذ. فا . سال قریده قرک بر
دوروله حساب اولنان زمان
که سنه تک اون ایکیده بریدر ،
آی ، شهر : ماه محرم ؛ ماه رمضان .
شهور شمسیه دینله مک اقتضا
ایدرکن مثلا : ماه نیسان دخی
دینار . ماه بامه = آیدن آیه ؛ بهر
ماه = هر آی .

ماه { سذ. قناعت ، کفایت ، اکتمفا :
آج کوزلی به بر فورن ایتمک
ماه کلز .

ماهتاب { یاخود مهتاب . سذ. فا .
[ماه . مه = آی . تاب =
نور] . آی آیدینلی : ماهتاب .
بده کرمک ؛ بوکیجه کوزل مهتاب
وارایدی . ۲ . یاندیغی وقت اطرافه
آی آیدینلغنه مشابه و اکثریا
صاری یا ماوی ویا پنبه برایشیق
نشر ایدن فشنک ویا کبریت :
ماهتاب یاقق ؛ ماهتاب کبریتی .
۳ . بحر . استهزا ، اکلنجه ، ذوقلمه :

برخی ماهتابه آلتق، ماهتاب
ایتمک = بریله آلائی ایتک اکتمک.
ماهتابه چیتقمق = ماهتابده دکورده
ذوق ایتک. تک کورکله ماهتابه
چیتقمق = بریله استهنز ایتک.

ماهچه } س. فا. مناره و قبه و سنجاق
وساثره تپه سنه قونیلان
هلال رسمی : مناره تک ماهچه سی
دوشمش.

ماهسر } ص. عر. : ماهره. ج :
مهروه. «مهارت» دن سف.
النیدن کلیر بجزیکلی، استاد،
اوسته، مهارتلی، حاذق : پک
ماهر جراح، صنعتنده پک ماهر
در؛ مهره اطبان بردات.

ماهسرانه } ح. فا. مهارتله، اوسته.
لقله : ماهرانه اجرای
عملیات ابتدی.

ماهسرلاک } س. مهارت، اوسته لاق.

ماهسرو } یا مهرو. ص. فا. ماه،
{ مه = آی رو = یوز }
آی یوزلی، کوزل، دلبر.

ماههورز } س. عر. مهمز یا مهماز
{ دن } ۱. حیوانی دور.
تمک ایچون چیزمه تک اوکچه سی
آرقه سنه طاقیلان چلیکدن
سیوری دیشلی چرخ. ۲.

خروس و ساثر بعض قوشلرک
آیاقلری آرقه سنده معلقده طوران
پازمق. ۳. زرهلی کیسلرک
باش طرفنده وضو خظندن برقاج
قدم آشاغیدن ایلری به طوغری
چیتن او مورغه دیرسکی. ||
چاودار ماهوزی = دلجه،
کولچر.

ماههورلامق } فت. (آته) ما.
هموزله اورمق.

ماهو } ترکیب عر. [ما = اسم
موصول. هو = ضمیر

منفصل مفرد مذکر غائب، او]
اوکه : ماهوالحق = حق اولان :
ماهوالحقی بودر. || کاهو =
اولدیغی کی : کاهو حقه = حقیله،
بحق .

ماهون } یاخود ماغون، ماؤن.
{ س. آمریقادن کن قویو
رنکلی و کوزل جلا آلیر برجنس
قیمتلی آغاج : ماهوندن برطو.
لاب، ماهون قاپلامه سی. =
ص. بو آغاجدن معمول : ماهون
طولاب، قاریوله.

ماهونیا } س. صاری چیمکلی بر
نوع باغچه آغاجی.

ماهی } س. فا. بالیق، سمک؛ صید
ماهی بالیق آوی : صید
ماهی رسمی.

ماهی } س. [فارسیدن بالیق صرتنه
{ مشابهتی مناسبتله] ۱.
چاتینک مختلف الاستقامه ایکی
سطحی آره سننده ممتد اولان
صرت؛ ماهی کره میدی = بو
صرتنه مخصوص طار و اویوق
فرنگ کره میدی. ۲. بوسر قی
تشکیل ایتک اوزره بوینه ممتد
کراسته : چاتینک ماهیسی قیرلمش.

ماهی } ترکیب عر. مؤنث اوله رق
{ «ماهو» رینه بعضاً قو.
للانلییر. یا : ماهو.

ماهیهانه } س. فا. [غلطی : ماهیه]
{ آی اعتباریله ویریلن
اجرت، آیلق .

ماهیت } س. عر. برشینک نهدن
{ عبارت اولدیغی، اصل،
حقیقت، کنه : بونک ماهیتی نه در؟
ماهیتی آکلایه مدم .

ماهیه } س. فا. «ماه» اسمنه
{ عربی یاء نسبت الحاقیله

تأییدن متولد غلط فاحش بر
تعبیردر] ۱. آلیق، شریه،
معاش. ۲. مناره لر آره سنه
ایله قنديلر آهه رق تشکیل
ایتدکاری یازی و یا شکل .

مایاسیل } یا مایه سیل. س. وجود
{ ده برطاقم مایع لرافراز
ایدر چانلاقلر، باصور وساثره :
مایاسیل اولق. || مایاسیل اوق =
باصوره دوا زعم اولنان برجنس
نبات.

ماین } ع. ع. عر. { «ماه»
ماین { نشیه سی } ایکویز : ماین
والف تاریخنده = بیک ایکویزده.

مایخوش } ص. فا. طاتلی ایله اکشی
{ آره سننده، اکشی به
مائل لذیذ طاتلی : مایخوش
برشربت، برمیوه .

مایخوشلق } س. اکشی به مائل
{ طاتلی اولان شینک
حال ولذتی : بوشربته، بومیوه
دهکی مایخوشلق .

مایدده } س. س. عر. ۱. اوزرنده
{ بیکار بولنان سفیره،
قورلمش ترازه. ۲. بیک طام،
ضیافت : فلانک شرفنه برمانده
چکدی، و بردی .

مایس } س. (لا. Maius) سنه
{ شمسیه رومیه تک اساساً
اوچنجی و صکره کی اعتباره کوره
بشنجی آبی، ابار : مایس آینه؛
مایسک اون بشننده. || مایس
چیچی = برنوع چایر چیچی .

مایس } س. [لغت آتفه ایله منا.
{ سبتی اواسه کرکدر اینک
وقویونک تازه کوبره سی. ||
مایس بوجکی = تازه کوبره ده
باشار برجنس بوجک .

مایدستره { س. (بنا.) [ب. ۱. }
 غرب شمالیدن اسن
 خفیف وسرین روزگار = مایدستره
 اسیور. ۲. کینک غرانندی
 دبرکنک اک آتنده کی سرنی و بوکا
 مریوط یلکن : مایدستره سرنی،
 یلکنی .

مایع { ص. عر. ژ: مایعه. } «مایع»
 { دن سف. } صوکی آقان،
 صو حالنده بولنان، صیویق،
 صلب مقابلی : جسم مایع، معادن
 مختلف درجه حرارتده مایع حالنه
 کچرلر. = سذ. عر. ج: مایعات.
 صوکی آقان جسم، جسم مایع :
 حکمت طبیعیه تک مایعات بحثی.

مایعیت { س. عر. } لغت مولده
 { ص. } بر جسمک مایع حالنده
 یعنی صوکی آقار حالده اولوق
 خاصه سی : جیوه تک مایعیتی .

مائل { ص. عر. ژ: مائله. } «میل»
 { دن سف. } ۱. بر طرفه
 طوغری اکلش، اگری، منحنی :
 مائل دیوار، آغاج. ۲. بر شیشه
 استعداد وقابلیتی اولان : اکجه
 یه، عشرته، صنعته مائلدر. ۳.

مائل { ص. عر. ژ: مائله. }
 هوسکار، آرزومند، طالب،
 دوشگون، مبتلا : بر کوزله
 مائل اولدی. ۴. بکزر، چالار،
 آکدیرر، یاقین : پنبه یه مائل
 صاری : آزیجق ماوی یه مائلدر.

مائل { ص. عر. ژ: مائله. }
 ه. ر. [هندسه ده] عمودی ایله
 افقی آره سننده بروضعیتده اولان،
 منحرف : خط مائل : سطح مائل.

مائلیت { س. عر. } بر طرفه اکلش
 { اولان شیتک حال و
 وضعیتی، انحراف، انحنأ : بو
 خطک، بوسطجک مائلیتی .

مایمون { یا میمون. س. انسانه بکزر
 مایمون } و آنجق آیقلری دخال

بچیمنده ونسبه باجقلری قیصه
 واللری زیاده اوزون وکاه
 حیوان کچی درت آباق اوززینه
 وکاه انسان کچی قائماً یورور
 حیوان که انساندن صکره حیوانه
 نایک اک ذکیسیدر، قرد، بوزینه.
 انواع واجناسی پک چوق اولوب،
 عمومته درت الی حیوانات نامی
 و یریلر. نسناس دینلن درت
 جنسی انسان بوینده پک ذکیدر.

|| مج. پک چرکین و تحف آدم. (بو
 معنا ایله صفت کچی ده قوللایلیر:]
 بونه مایمون حقه باز ! || مایمون
 اشتهالی = میانسز، هر کون بر
 دیگر هوسده بولنوب هیچ برنده
 قرار بولمیان. || ترس مایمون =
 قلیج ناملیسی.

مایمونجق { س. هر کایدی آچار
 چلنکیر وخرسز آنا.
 ختاری که اگری بر دمیردن
 عبارتدر : کلیدی مایمونجقله
 آچق.

مایمونچی { س. مایمون کزدیروب
 اوینادان چنکانه.

ماینا { س. (بنا.) [ب. ۱. } یلکنلرک
 { ایندیلمسی، قیامسی، فوره
 ضدی : یلکنی ماینا ایتک. ۲.
 مج. براقه، ترک، تعطیل : چنک
 ماینا اولدی. || ماینا علامتی =
 بایراق ایندیرمه، ویره ایتمه.

مایوس { ص. عر. } «یاس» دن
 { سمف. } یاس کتیرمش،
 امیددی کشمش، امیدسز، نومید:
 مایوس اولدم؛ بنی مایوس ایتدی.

مایوسانه { ص. ح. فا. امیدسزجه،
 { امیدسز لکاه، نومیدانه:
 مایوسانه بر طرفه؛ مایوسانه بر
 باقیش؛ مایوسانه گری دوندی.

مایوسیت { س. عر. } یاس، امید.
 { سزک، هر امیددی
 کسینلوب براملی قالماش اولان
 آدمک حالی : کندیسنه مایوس.
 سیت کلدی؛ مایوسیته دوچار
 اولدی؛ مایوسیت انساننی هر
 شیته مجبور ایدر.

مایوق { س. ۱. آچلامش چچک،
 { غنجه. مر. ۲. غنجه
 ظرفی، قابوغی.

مایه { س. فا. ۱. بر شیتک معمول
 { و متشکل بولندیفی ماده،
 جوهر، عنصر : بونک مایه سی طو.
 پرافدن عبارتدر؛ بدمایه. ۲. بر
 ایش کورمک ایچون وجودی لازم
 اولان شیء، سرمایه، بضاعه :

مایه سی یوق نه ایله یاپسون. ۳.
 ثروت، مال. ۴. تحصیل، علم،
 معلومات مکتسبه : مایه سز بر
 شیء یاز یله ماز. || سرمایه. با :
 سرمایه. || فرومایه. با : فرومایه.

مایه { س. } لغت آنفة فارسیه دن
 { بعض شیتلره قوام ویاتخیر
 ویرمک ایچون قونیلان ماده :
 خور، اتمک مایه سی؛ بغورت،
 پنبیر مایه سی.

مایه { س. } فارسیدن سوریلرده
 { دامنراق دیشی حیوان،
 قیصراق وقویون وسائره.

مایه { ص. عر. } ج. مات. ژ :
 { مائین. } تلفظی : مته [

یوز، صد. = سس. عر. یوز
 سنه تک زمان، قرن : هجرت
 نبویه تک مائه اولاسنده، مائه
 رابعه سننده. = ج. رقلرک
 صاغدن اعتباراً اوچجی خانه سننده
 یاز یلانلری : آحاد، عشرات،
 مات، الوف؛ مات خانه سی.

مایه خوش { ص. با : مایخوش.

مایه دار { ص. فا. سرمایہ لی. بضاً. عیہ مالک. }
 مایه سبز { ص. مایه سی و خوری مایه سبز اولیان، خورسز: مایه سز آتمک. }
 مایه سیل { س. با: مایه سیل. }
 مایه لاتمق { فت. ۱. مایه و خور اکتیمک، مایه ایله اکتیمک ویا قوامه کتیرمک: خوری، یغوردی مایه لاتمق. }
 ۲. م. ج. اسکیمک، بریکدیروب بکتمک، آرتدیرمق: اوباره لری مایه لاتیور. }
 مایه لاندیرمق { فت. ۱. مایه و خور قومق، تخمیر اتمک: سودی مایه لاندیر- مق. ۲. م. ج. آرتدیرمق، بریکدیروب: آلدیغی معاشرلی مایه- لاندیر یور. }
 مایه لاتمق { فل. ۱. مایه و خور اتمک، له اکتیمک، تخمیر اتمک: خور، سوت مایه لاتمق. }
 ۲. م. ج. بریکوب چوغالقی، تراکم اتمک: کندیسند مایه لانمش مال وارد. }
 مایه لقی { ص. ۱. مایه یه و تخمیره یارایان: مایه لقی خور، یفورت. ۲. دامزلق: مایه لقی قیصراق. }
 مایه لی { ص. مایه سی اولان تخمیر اتمش: مایه لی خور. }
 ۳. { یاخود ماوی. ص. ع. ۱: مائی { مایه. (« ماہ » دن سمئ.) }
 ۱. صویه منسوب و متملق: حیوانات مایه = صوده یاشایان حیوانلر: نبات مائی. ۲. صو رنکنده، ماوی، کوک: مائی جانفس.

مباح { ص. ع. (« اباحه » دن سمئ.) دیانه امر و نهی آلتنده اولیوب حلال و حرام ویا مکروه اولیان، اجرا وعدم اجرایی مساوی اولان: آت اتی مباحدر: خر سستیانلقده شراب مباحدر. }
 مباحث { س. ع. ج. ع. فد: مبحث. با: مبحث. }
 مباحث { ص. س. ع. (« بحث » دن سمئ.) مفاعله مباحثه ایدن، دیگر بریله بحثه کدیریشن. }
 مباحثه { س. ع. ج. مباحثات. (« بحث » دن مص. مفا. عله) ۱. برایش حقتنده ایکی کشی آره سنده اولتان سوز، طرفیندن بهری دیگرینک سوزینی چو- روتمک و کندی فکرینی اثباته چالیشهرق اولتان دعوی: بر مسئله علمیه حقتنده مباحثه یه کیریشدک: مباحثه چوق دفعه منازعه یه منجراولور. ۲. دعوی و مخالفت صورتیله اولیهرق بر ماده حقتنده سوزلشمه، هرکس فکرینی و بیلدیکنی بیان اتمک اوزره واقع اولان مکالمه و مصا. حبه: عله دا تر مباحثه اید یور ایدک: مباحثه مزیک اوزون سور- دیکندن کیجه یاریسنه قدر اوتوردق. }
 مباحلق { س. شرعاً امر ویا نهی اولتیوب مخیر براغیلان ش- یئلرک حالی، اباحه. }
 مبادا { ترکیب فا. اولمایه، صاقین، مبادا زنهار. و. }
 مبادرت { س. ع. (« بدور » دن مص. مفاعله) سرعت و غیرتله باشلامه شتاب، مسارعت،

ابتدار: تقدیم جوابنامه یه مبادرت قلندی. }
 مبادل { س. ع. (« بدل » دن مص. مفاعله) ایکی کشی بیننده بر شیشک دیگر بر شیشله دکشیدیرلمسی، دکش طوقوش، تراجه: بن قوپه می سزک فایطونله مبادل اتمک راضیم: آنچه بر واسطه مبادلدر. }
 مبادی { س. ج. ع. فد: مبادأ. با: مبادأ. }
 مبارز { س. ص. ع. (« روز » دن سمئ.) مفاعله ای دیگر بریله باش باشه غوغایه طوتیشان، ادعا ایله جداله کیریشن، دوولویاپان: مبارزل قارشی قارشی کلدیلم. }
 مبارزه { س. ع. (« روز » دن مص. مفاعله) ۱. اسکی اصول اوزره طرفین مخا. صمندن بررکشی میدانه چیقوب آره لرنده غوغا اتمه لری: حضرت علی (رضه) الکجسور دشمنلره قارشی مبارزه یه چیقارلردی. ۲. برتحقیره قارشی ویا ناهوسه تعاق ایدر برسوزدن طولانی تحقیره دوچار اولانک دعوتیله ایکی کشی آره سنده واقع اولان غوغا. دوولو: مبارزه اورویاده بوکون ممنوع ایسه ده کیزلیجه ینه اجرا اولتیور. }
 مبارک { ص. ع. ۱: مبارکه. مفاعله) ۱. برکتلی، فیض و برکت و بولغنی اولان: نیل مبارک: قویون مبارک بر حیواندر: اشبو سنه مبارکه ده. ۲. عزیز، حرمتلی، شایان حرمت و تقدیس، مقدس: ایام مبارکه: لیالی

مبارکه؛ مبارک برذاتدر؛ مبارک اللریخی قالدیروب دعا ایتدی. ۳. اوغورلی، خیرلی، مسعود، متین، قوتلی، قدملی: یکی طوغان چوجق، پایدردینکیز او، کئید-یککنز اثواب مبارک اولسون. [بومعنا ایله زانزدی: مبارکی]. ۴. استهزا طریقله شایان لوم و تعریض اشخاص و اشیا حقنده قوللاناییر: او مبارک آدمده تور-میوب یمک بیور؛ آمبارک برکه صورسه آ! بومبارک چفتلکک ضررندن باشقه بر خیرینی کور-مدک.

مبارکی { ص. [لفت آفئه عربیه دن غلط] با: مبارک.

مباشیر { سذ. عر. [«بشر» دن سف. مفاعله] ۱. وقتیله

حکومتک بر امرینی عائد اولدینی آدملره تبلیغ ایله اجرا ایدن ویا بر مالک تحصیلنه مأمور اولان آدم: مباشر کوندردلی؛ اوینه مباشر کلدی. ۲. حاکمک امرینی تبلیغه مأمور آدم ۳. مج. برطور آسرانه ایله حکم ایدن، مسلط اولان آدم: باشمه مباشر دیکلدی.

مباشرت { سذ. عر. [«بشر» دن مص. مفاعله] ۱.

کیریشمه، طویشمه، باشلامه، بدأ، ابتدار: اوکتابک تحویرینه بوکون مباشرت ایده جکم. ۲. جماع، مجامعت.

مباعده { سذ. عر. [«بعد» دن مص. مفاعله] بررندن اوزاقلاشمه.

مبالات { سذ. عر. [اصلی: مبالوة] «بلو» دن مص. مفاعله [دقت، اعتنا، تقید] ||

عدم مبالات = دقتسزک، قید-سزلق.

مبالغ { سذ. ج. عر. فد: مبلغ. با: مبلغ.

مبالغه { سذ. عر. [«بلوغ» دن مص. مفاعله] ۱. بر

ایشده پک ایلری په وارمه، قصور برافامه، مکمل و قصور سزایتمه: اکرامده مبالغه ایلدی. ۲. بیوته، اعظام، افراط، کوچک برایشی پک بیوک کوسترمه: اونک جسارتی مدحده مبالغه ایتدی؛ بو تعریفده مبالغه واردرد؛ مبالغه عجمانه؛ کندیسسی مبالغه نی سویور. || مبالغه ایله = پک چوق؛ پک زیاده: کندیسسی مبالغه ایله خسیس، جو سرد در. || د. امم مبالغه، مبالغه ایله اسم فاعل = عربیده جبار، صبور، علامه کئی وز نلرده اولوب مبالغه بیان ایدن اسم فاعل صیغه سی: ترکدهده «پک» ویا «اڭ» اداتلرله ینه مبالغه افاده ایدن صفت مرکبه: پک بیوک، اڭ بیوک.

مبالغه حی { ص. هر شیئی مبالغه واعظام ایتدیکی سون:

شرق ادبا و شعرایی مدح و تعریفده پک مبالغه حیدر لر. مبالغه ایلی { ص. مبالغه ایدیلن، مبالغه سی اولان، اولدیفندن زیاده کوستریلن، اعظام ایدیلن: مبالغه لی سوز؛ برطاقم مبالغه لی مدح لر.

مبانی { سذ. ج. عر. [مفردی یوقدر]. ۱. پایلر، ابنیه:

مبانی جسمیه. ۲. قمل، اساس، قواعد اساسیه: مبانی هندسه. مبانی { سذ. عر. [«بها» دن مص. مفاعله] اوکنمه،

افتخار، تقنر: اولادک تربیه سی بحق ابونینک سرمایه مباحاتیدر. مباحی { ص. عر. [«بها» دن سف. مفاعله] اوکنن، افتخار و تقنر ایدن.

مبایعه { سذ. عر. ج: مبیاعات. [«بیع» دن مص. مفاعله]

صاتین آلمه، اشترا: بر آرابه مبیاعه ایتدم؛ بعض مبیاعاتله مشغول ایدم. [اصل «بیع» صاتق دیمک اولوب، مفاعله بانی ده مشارکت بیان ایتدیکیچون، معنای حقیقیسی: صاتوب آلمه، آلیش و پریش، اخذ و اعطایه متعلق مة وله در.]

مبیاعه حی { ص. بورسدهه برینک حسابنه هوا آلان.

مباین { ص. عر. ث: مبیانه. [«بین» دن سف. مفاعله] ۱. باشقه

درلو اولان، دیکر لرندن آیری و غیره اولان، مخالف. ۲. دیکرینک ضدی و عکسی اولان: بوسوزکز دمن سویلدیکیکزه بوسبتون مبیاندر.

مباینیت { سذ. عر. [«بین» دن مص. مفاعله] ۱. آیر-یق، غیر یلق، خلاف، مخالفت، اختلاف: مبیانیت افکار. ۲.

ایکی شئی تک بر برینک ضدی و عکسی اولسی، ضدیت: بویاکی سوز آره سنده مبیانیت واردرد.

مبیدای { سذ. عر. [«بدأ» دن سف. افتعال] ۱. باشلا-نعج، باش. ۲. د. [نحوه ریبده]

جمله اسمیه تک ایکی رکنندن بری که جمله تک باشنده اولور: «الله اکبر» جمله سنده لفظه جلال مبتدا و اکبر خبردر. «مستندالی» اعم اولوب، اسم کان و اسم ان

وساژمه بی‌ده شاملدر .
 مَبْدِئِیُّ { ص. عر. } «بدأ» دن
 { سف. افتعال } علم تحصیانه
 ویا برایش وصنعتی یکی باشلایان،
 عجیبی : مبتدلره مخصوص قرائت
 کتابی : مبتدی ایشی .
 مَبْدَلُ { ص. عر. } : مبتذله . «بذل»
 { دن سمف. افتعال } ۱. خور
 قوللانیلان ، اعتبارسز ، خوار ،
 حقیر ، کپازه . ۲. پک بول واو-
 جوز : بوسنه یمش پک مَبْدَل .
 مَبْمَعًا { سنذ. عر. } آرزو وطلب
 { اولنان شیء } .
 مَبْمَلًا { ص. عر. } «بلا» دن سمف.
 { افتعال } ۱. دوشکون ،
 گرفتار ، دوچار : بردرده مَبْمَل
 اولدی ؛ عشرته بیتلا . ۲. عاشق ،
 افتاده : او قادینک مَبْمَلَسیدر ؛
 برچنکیه مَبْمَلادر .
 مَبْمِئِیُّ { ص. عر. } : مبتنیه . «بنا»
 { دن سف. افتعال } . ۱. بنا
 اولمش ، قورلمش ، مؤسس : بر
 قیالک اوزرینه مبتئی قلعه . ۲.
 مَج. مستند : دعواسی نه اوزرینه
 مبتئیدر ؟
 مَبْمِیِّج { ص. عر. } «بحجة» دن
 { سف. افتعال } بمنون ،
 مسرور .
 مَبْمِجَلُ { ص. عر. } : مَجْمَل . «مَجْمُول»
 { دن سمف. تفعیل } اولولامش ،
 تکریم و تعظیم اولمش ، مکرّم ،
 معزز .
 مَبْمَحَثُ { سنذ. عر. } : مباحث .
 { «بَحْث» دن سم. } ۱.
 بر بحثه دائر مقاله ویا فصل
 وباب ، بر مسئله علیه ویا بر
 حقیقتیه متعلق مقاله : مباحث
 تکرین ، مباحث طوفان ؛ مباحث
 علیه ، مباحث تاریخیه . ۲. اصطلا .

حات فنیة جدیدده باشلیجه او-
 رویا السنه سنده مستعمل یو .
 Logie تعبیرینی ترجمه ایدر :
 مبحث الامتار = Carpologie ؛
 مبحث الازهار = Anthologie و
 ساژمه .

مَبْحُوْثُ عَمَهُ { س. ص. عر. } :
 { مَجْهُوْثُ عِنْهَا .
 «بَحْث» دن سمف. اولوب «عنه»
 سز قوللانلاز] بحث اولنان شیء ،
 سالف الذکر ، مذکور :
 مسئله مَبْحُوْثُ عِنْهَا ؟

مَبْدَأُ { سنذ. عر. } : مبادی .
 { «بَدَأ» دن مص. میمی
 ویا سم. سز.] باشلامه ، باشلا .
 نفعیج ، بدأ ، آغاز ، باش ، ابتدای
 ظهور : مبدأ عالم ؛ مبدأ خلقت ؛
 مبدأ اسلام .

مَبْدِعُ { ص. عر. } : مبدعه .
 { «بَدَعَةُ» دن سف. افتعال }
 ۱. ایجاد و اختراع ایدن ، موجد .
 ۲. امور دینیته بدعته تابع او-
 لان ، اهل بدعت .

مَبْدَلُ { ص. عر. } : مبتذله . «بذل»
 { دن سمف. تفعیل } دگمشد .
 یرلمش ، تبدیل و تغییر اولمش ،
 بر قالبدن دیکر قالب و صورتی
 پگمش : کابکارک چوغی قورتدن
 مبدلدر .

مَبْدُولُ { ص. عر. } : مبدوله .
 { «بَدَلُ» دن سمف. } ۱.
 بول صرف اولنان ، اسیرکتمین :
 لطفنی بتون طاله مبدول ایلدی .
 ۲. بول ، کثرت اوزره بولنان ،
 اوچوز : بوسنه اوزوم پک
 مبدولدر ؛ آناطولیده محصولات
 مبدولدر .

مَبْدُولِیَّتُ { س. عر. } ۱. بولاق ،
 { چوقلاق ، کثرت :
 میودنک مبدولیتی . ۲. بول
 ویرمه ، اسیرکتمه ، احسان عام :
 لطف واحسانک مبدولیتی .

مَبْرَأُ { ص. عر. } «راء» دن سمف.
 { تفعیل } تبرئه اولمش ، بری ،
 مستثنی ، حاری ، منزه : جناب
 حق اوصاف بشریه دن مبرادر ؛
 بو آدم مرحمتدن مبرادر .

مَبْرَأَاتُ { س. عر. } : مبره .
 { بزجه غیر مستعملدر .]
 نواب ایچون تأسیس اولمش
 خیرات : فلان شهرک خیرات
 و مبرائی چوقدر .

مَبْرَدُ { سنذ. عر. } : اگه . || جرا .
 { مبرد حصاة - مئانه طاشلرخنی
 اوفالذوب دوشورن آلت .

مَبْرَدُ { ص. عر. } «برد» دن سف.
 { تفعیل } صوؤدان ، سرینلد-
 یرن ، = سنذ. عر. قارلق .

مَبْرَمُ { ص. عر. } : محکم ، صاغلام ،
 { ضروری الوقوع ، ردودفعی
 محال : قضاء مبرم ؛ بلاء مبرم .

مَبْرُورُ { ص. عر. } : مبروره .
 { «بر» دن سمف. } مقبول ،
 خیرلی ، ممدوح : خدمات
 مبروره سی .

مَبْرَهْنُ { ص. عر. } : مبرهنه .
 { «برهان» دن سمف .

دحرج] برهان ودلیل ایله
 اثبات اولمش ، مثبت ، ثابت :
 ارضک کرویتی خسوفده کره
 قر اوزرنده کوریلن کواکبه .
 سیله دخی مبرهندر .

مَبْسُوطُ { ص. عر. } : مبسوطه .
 { «بسط» دن سمف. } ۱.
 آلمش ، یانلمش ، سرلمش ، دو-

شمنش ، آچیق : خوان نعمتی
 مبسوطدر . ۲ . بر تفصیل بیان
 اولنان ، مفصل . || ضمه مبسوطه =
 ترکیه آچیق اوقونان ضمه که
 قول و یوقل کبی ثقیله سی و گووز
 و سوز کبی خفیفه سی اولور .
 مقابلی ضمه مقبوضه .

مبشیر { ص. عر. «بشارت» دن
 سف. تفعیل } تبشیر ایدن ،
 مژده و یرن ، اینی بر خبر و یر مکله
 سویندیرن .

مبشیر { ص. عر. «بشارت» دن
 سف. تفعیل } تبشیر اولمش ،
 برایی خبرله شاد و مسرور ایدلمش
 اولان : عفو ایله مبشر ؛ عشره
 مبشره = صحابه کرامدن اون
 ذات که جانب نبویدن جنتله
 تبشیر بیورنشدنر .

مبصر { س. عر. «بصر» دن
 سف. تفعیل } کوزدیجی ،
 بکلیجی ، باقیجی . ۲۰ . مکتبلر .
 ده شاگردا تک افعال و حرکاتی
 تفتیشله حسن حالرینه نظارت
 ایدن مأموره و یریلن اسمدر :
 مکتب اعدادی مبصرلرندن . ۳ .
 کمر کرده ارایجی کاتبلیکله مو .
 ظف مأمور .

مبصرلق { س. مکانه و رسو .
 مآده مبصر خدمت
 و مأموریتی : دارالفنون مبصر .
 لغنه تعیین اولندی .

مبضع { س. عر. ج : مباضع .
 «بضع» دن اسم آلت }
 جرا . نیشتر . مزغ و مشرط کبی .

مبطل { ص. عر. «بطل» دن
 سف. افعال } فسخ و ابطال لغو ایدن ،
 قالدیران .

فسخ و ابطال لغو ایدن ،
 قالدیران .
 مبطل { ص. عر. «بطل» دن
 سف. افعال } فسخ و ابطال لغو اولنان ،
 مفسوخ ، ملغا .

مبعده { ص. عر. «بعدة» دن
 سف. تفعیل } اوزاقلاشدیران ،
 تبعید ایدن .

مبعوث { ص. عر. «بعوث» دن
 سف. تفعیل } کوندرلمش ، کوند
 ریلن ، مرسل ، فرستاده :

خلق دین حقه دعوت ایچون
 من طرف الله مبعوث اولان
 انبیاء عظام ؛ هر نبی بر قومه
 و حضرت محمد (صلم) ایسه
 عموم نوع بشره مبعوثدر . ۲ .
 بعد الموت دیریلدلمش اولان .
 = س. عر. ج : مبعوثان .

فر . Chambre des députés
 دینلن مجلس اغضاسندن پهری .
 مبعوثلق { س. بومجلس اغضالغنه
 انتخاب اولنانلرک حال
 وصفی .

مبغوض { ص. عر. «بغض» دن
 سف. افعال } بغض و کینه دوچار و مظهر .

مبلاع { س. عر. «بلاع» دن اسم
 آلت . - غلطی : مابلانق . }
 ص. حبلری یا یغمه مخصوص دوز
 و آچیق برجنس قاشیق .

مبلغ { س. عر. ج : مبلغ . آنچه
 مقداری : کوندریلن مبلغ
 و اصل اولدی ؛ بریکن آنچه ایپی
 بر مبلغ اولمش .

مبلغ { ص. عر. «بلاغ» دن
 سف. تفعیل } بلنمنسه متوققدر : بولکلام مینی

تبلیغ ایدن ، بر امر و یا خبری
 محله یتیشدیرن . = س. عر .
 بیوک جامعلرده صوک جماعته
 امامک و مؤذک سوزلرینی
 تکرار ایدرهک یتیشدیرن آدم .
 مبلول { ص. عر. «بل» دن
 سف. افعال } نمش ، ایضلاق ، نملی ، یاش .

مبئی { بولغتی بعضلر ، «مبائی»
 مینی } جنک مفردی اولتی اوز .
 ره ، بنا معناسیله ، و بعضلر بنا
 محلی و قمل معناسیله لسانزده
 قولالاشلر سه ده ، «عریبده»
 «مبائی» مفردسز جمع اولوب ،
 «مینی» صورتنده بر کله دخی
 هیچ بر لغت کتابنده مقید
 دکلدنر .

مبئی { ص. عر. «مبئی»
 دن سف. افعال } بنا اولمش ،

یا بلمش ، قورلمش : جسمیم بر
 قیاناک اوستنده مینی بر قلعه .
 ۲ . مح . بر شیشه طیانان ، مستند :
 علم الارض و علم البشر طبقات
 ارضیه ده بولنان آثار اوزرینه
 میندر . ۳ . د . نحو عریبده]
 بلا مانع لفظی اعراب قبول
 ایتیموب سماع اوزره دائما بر
 حرکه ایله و یا ساکن اوله رق
 قوالاییلان (اسم) : سیبویه ،
 من ، هو ، هی کبی : فتح اوزرینه ،
 کسر اوزرینه مینی ؛ مینی علی
 القح ، مینی علی الکسر . || مینی
 علی الحکایه = معروف و مشهور
 بر حکایه و وقعه به بناء سولیلان
 سوزکه آکلشلمسی اوحکایه تک
 بلنمنسه متوققدر : بولکلام مینی

على الحكايه در. = ح. بناءً، دن
 طولاني، دن ناشي : كيفسز او.
 لديفته ميني بو كون كله مدي ؛
 بو كون كليشي يا غمور يا غديفته
 مبنيدر.
 { ص. عر. ژ: مهيه .
 مهيم } { «بهم» دن سمة افعال غير
 معين ، غير محدود ، حصر و
 تعيين اولميان ، هر طرفه چكيله
 بيان : مهم سوز .
 { س. ج. ع. و. صرف
 مهمات } { تركيده } كوناياك مهم
 و غير معين بر معنايه دلالات
 ايدلري : نه كيم ، قاچ ، فلان كي .
 { ص. عر. ژ: مبهوته .
 مبهوت } { «بهت» دن سمة . } سر .
 سم ، متخير ، حيران : مبهوت
 اولدي ، قالدي .
 { ص. عر. ژ: مهوره .
 مهور } { «بهر» دن سمة . } نفس
 طاراضه ميتلا ، صولوغان .
 { س. عر. ژ: بيت «دن
 مبيت» } { سم } يائيله جق ، بيتوت
 ايديله جك ير .
 { س. عر. ژ: بيض «دن
 مبييض» } { سم } ديشيلرك رحنده
 جئينه اساس اولان يومورطه .
 جقرك بولنديفي محل ، اوغلد .
 روق .
 { س. عر. ژ: «بياض» دن
 مبييض } { سمة . } تفعل [مسوده لري
 بياضه چكن ، تببيض ايدن كاتب ،
 مستسخ .
 { س. مسوده لري بيا .
 مبييضلك } ضه چكن يعني تببيض
 ايدن كاتبك ايشي ، مستسخلك :
 مبيضلك ايدبور .
 { ص. عر. ژ: ميينه . } «بين ،
 ميين } { بيان «دن سمة . } افعال

۱. خير وشر وحق وباطلي فرق
 وفضل ايدن : قرآن ميين . ۲ .
 واضح ، عيان ، آشكار : دين ميين .
 { ص. عر. ژ: ميينه . } «بيان»
 ميين } { دن سمة . } تفعل [بيان
 ايدن ، ظاهر و عيان ايلين ، ظا .
 هراً ييلديرن : شايان اعتماد
 اولديفي ميين بعض اوراق
 ابراز ايلدي .
 { ص. عر. ژ: ميينه . } «بيان»
 ميين } { دن سمة . } تفعل [آشكار
 بيان وايضاح اولنان .
 { س. عر. ژ: تبع «دن
 مباعث» } { مص. مفاعله } برينه
 ايوب پيرو اولمه ، تابع اولمه ،
 آرقه سي صره كيتمه : جماعت
 امامه متابعت ايدر .
 { ص. عر. ژ: متأثره .
 متأثر } { « اثر » دن سمة . } تفعل [
 طوقلمش ، برحال وحسك ايچنه
 ايشلمه سيلاه متغير اولان ، محزون ،
 مكدر : باشقه سذك آجيسله
 متأثر اولق ؛ او وقمه دن چوق
 متأثر اولدي ؛ كيجه وقتي قوالك
 حزين سسني ايشيدوبده متأثر
 اولماق ممكن دكلدر .
 { ص. عر. ژ: متأخره .
 متأخر } { ج : متأخرين . } «اخر»
 دن سمة . } تفعل [صكره كان ،
 صكره به قالان ، صكره كي ، متقدم
 مقابلي : زمان متأخر ؛ قرون
 متأخره ؛ متأخرين حكما .
 { ص. عر. ژ: متأديه .
 متأديب } { «ادب» دن سمة . } تفعل [
 تأديب ايدن ، ادب اوكرنن ،
 تربيه اولنان .
 { ص. عر. ژ: متأذيه .
 متأذي } { «اذا» دن سمة . } تفعل [

اذيت ايچنده بولنان ، اذيت
 چكن ، اينجين ، صيقيلان : او
 آدمك لقرديسندن متاذي اولدم .
 { ص. عر. ژ: «ترك» دن مص .
 متاركه } مفاعله [محاربه نك رضاي
 طرفينه موقفاً تعطيلي : طرفين
 مخاصمين متاركه ايتديلر ؛ متاركه
 اثناسنده .
 { ص. عر. ژ: متأسفه .
 متأسف } { « اسف » دن سمة .
 تفعل [اسف وكدر ايدن ،
 محزون ، مكدر : بو خبردن
 چوق متأسف اولدي .
 { س. عر. ج : امتهه . } ۱ .
 صاع } صاتيله جق مال و علي
 الخصوص قماش و سائر قيمتلي
 اشيا ، تجارمالي : آوروبامتهه سي .
 ۲ . مج . سرمايه ، بضاعة : متاع
 وصلي اوجوز صاتمبور .
 { س. ج. عر. فد .
 متاعب } متعبه لسائزده مستعمل
 دكلدر [يورغو نلقلر ، زحمتلر ،
 مشقتلر : متاعب سفره تحمل
 ايتك .
 { س. ر. } { «متافوره»
 متافوره } مج . كمينك بورده سنه
 عموداً و يامانلاً موضوع ديكمه ؛
 فلوقه متافوره سي = فلوقه يني
 آصمفه مخصوص ديكمه لر :
 فلوقه يني متافوره به آلق .
 { ص. عر. ژ: متألّه .
 متألّم } { «الم» دن سمة . } تفعل [۱ .
 الم وكدره مصاب ، مكدر ،
 محزون ، غمناك : كنديسي پك
 متألّم كوردم . ۲ . آجيان ، آغران ،
 خسته : عضو متألّم .
 { س. ر. } { «متالليك»
 متالليك } ۱ . آز كومشله قاريشيق

باقر آنچه ، سکهٔ مفشوشه . ۲ .
الیوم اون پاره یه پکن اسکی یکر .
میلک سکهٔ مفشوشه : برمتالیکه ،
بش متالیکه صاتیور .

متأمل { ص. عر. ژ: متأمله .
متأمل } [«امل» دن سف. تفاعل]
تأمل ایدن ، دوشونن ، متفکر ،
طالغین .

متانت { سث. عر. طیانه ، متین
متانت } وقوی اوله ، صاغلا .
ملق ، ثبات وغیرت : انسانده
متانت اولدقجه هیچ بر ایشه
موفق اوله ماز .

متانی { ص. عر. [«انی» دن سف.
متانی] تفاعل [آخر طاورانان ،
دوشونورک متبصرانه حرکت
ایدن ، عجله ایتمین : نه عجول
اوللی نه ده زیاده متانی .

متانیانه { ص. ح. فا. آغراقله ،
متانیانه } عجله سز ، پک دوشونو .
رک ، متبصرانه : متانیانه حرکت
ایدیور .

متاهل { ص. عر. ژ: متأهله .
متاهل } [«اهل» دن سف. تفاعل]
اولمش ، اولی : متأهل آدم .

متبادر { ص. عر. ژ: متبادره .
متبادر } [«بدور» دن سف. تفاعل]
ظهور و بروز ایدن : متبادر
خاطر = خاطره کلن ، تخنظر
اولنان .

متبادل { ص. عر. ژ: متبادله .
متبادل } [«بدل» دن سف. تفاعل]
۱ . بر برینک رینه کچه ییلن ،
نوبته دکیشن . ۲ . [هند .
سه ده] قارشیاقلی : زاویشان
متبادلان = قارشیاقلی ایکی زا .
ویه .

متباعده { ص. عر. ژ: متباعده .
متباعده } [«بعده» دن سف. تفاعل]

بر بردن اوزاق بولنان ، او .
زاقلاشان : منازل متباعده .
متباقی { ص. عر. ژ: متباقیه .
متباقی } [«بقاء» دن سف. تفاعل]
کری قالان ، آرتان : مقدار
متباقی .

متباکی { ص. عر. ژ: متباکیه .
متباکی } [«بکاء» دن سف. تفاعل]
آغلار کچی اولان ، یالادن
آغلایان .

متباین { ص. عر. ژ: متباینه .
متباین } [«بین» دن سف. تفاعل]
۱ . بر برینه ضد اولان ، بر بر .
ینک عکسی اولان ، متضاد . ۲ .
ر . [حسابده] مشترک مقسوم
علیهرلی اولیمان (رقفلر) .

متبحر { ص. عر. ج: متبحرین .
متبحر } [«بحر» دن سف. تفاعل] علم
وفضله دریا کچی واسع وعمیق
اولان ، علمک کنه و قهرینه
واران : متبحرین علمدان .

متبدل { ص. عر. ژ: متبدله .
متبدل } [«بدل» دن سف. تفاعل]
تبدل ایتمش ، دکیشمش ، منغیر ،
دیگر کون .

متبرک { ص. عر. ژ: متبرکه .
متبرک } [«برکة» دن سف. تفاعل]
کندیسیله تبرک وتین اولنان ،
مبارک : شیخ عطارک انفاس
متبرکه سی .

متبسم { ص. عر. ژ: متبسمه .
متبسم } [«بسم» دن سف. تفاعل]
کولومسین ، تبسم ایدن ، کولر :
متبسم برچهره ایله .

متبسمانه { ص. ح. فا. کولو .
متبسمانه } [«بسم» دن سف. تفاعل]
متبسمانه بر یوزله ؛ متبسمانه
باقدی .

متبصبص { ص. عر. ژ: متبصبصه .
متبصبص } [«بصب» دن سف. تفاعل]
کوپک کچی تبصبص ایدن :
متبصبص بر آدمدر .

متبصبصانه { ص. ح. فا. یالتالا .
متبصبصانه } [«بصب» دن سف. تفاعل]
واقع اولان ، تبصبصه : برطور
متبصبصانه ایله ؛ متبصبصانه یانته
واردی .

متبصر { ص. عر. ژ: متبصره .
متبصر } [«بصر» دن سف. تفاعل]
دقتله باقان ، انیجه ملاحظه و
تأمل ایدن ، دور اندیش .

متبصرانه { ص. ح. فا. دقتله
متبصرانه } [«بصر» دن سف. تفاعل]
تأمل ایله ، دور اندیشانه : برسی
متبصرانه ایله ؛ متبصرانه طاو .
رائتق .

متبصر { ص. عر. ژ: متبصره .
متبصر } [«بصر» دن سف. تفاعل]
لغت مولده [ص. ح. بلور شکل
و صورتنده طوگمش اولان ،
تبلر ایتمش .

متبوع { ص. عر. ژ: متبوعه .
متبوع } [«تبع» دن سف. ۱ .
کندیسنه تبعیت اولنان ، تابع
مقابلی : متبوع مفخم = تبعه
سندن بولندیق حکمدار ؛ دولت
متبوعه سی . ۲ . کندیسنه
دیگر برکله اتباع اولنان (کله) ،
موصوف ، معظوف علیه وسا .
رئه : تابع متبوعک اعرابنی آلیر .

متبوعیت { سث. عر. کندیسنه
متبوعیت } تبعیت اولنان ذاتک
حالی : تابعیت و متبوعیت مناسبتی .

متبیین { ص. عر. ژ: متبیینه .
متبیین } [«بیان» دن سف. تفاعل]

تین لازم اولدیغندن اسم مفعول صورتنده یانک تحقیله قوللانما .
ملیدر . تین ایتش ، میدانه چیقمش ، اثبات اولمش ، ظاهر ، بدیی .

متابع { ص. عر. ث: متابعه .
ممتابع { «تبع» دن سف . تفاعل [بربری آردنجه کلن ، بربرینی تعاقب ایدن ، متعاقب : وقایع متابعه ؛ متابع ورود ، متتابع الظهور = آردنجه ورود ویا ظهور ایدن .

متابعاً { ح. عر. بربری آردنجه ، بربرینی متعاقب اوله رق : متتابعاً ظهور ایدن احوال .

متبع { ص. عر. ث: متبعه .
متبع { «تبع» دن سف . تفاعل [تتبع ایدن ، آرقه سنه دوشوب آراشدیران : کتب حدیث منبعلرندن .

متوج { ص. عر. ث: متوجه .
متوج { «تاج» دن سف . تفاعل [۱. تاج کیش ، تاجلی . ۲. بنا . تاج صورتنده ظرفی اولان (چیچک) .

متجاسر { ص. عر. ث: متجاسره .
متجاسر { «جساره» دن سف . تفاعل [عل تجاسر وجرأت ایدن ، بر ایشه پرواسز کیریشن : مخالف قانون حرکته متجاسر اولانلر .

متجانس { ص. عر. ث: متجانسه .
متجانس { «جنس» دن سف . تفاعل [عل برجسدن اولان ، همجنس : حیوانات متجانسه ؛ متجانس الشكل .

متجاوز { ص. عر. ث: متجاوزه .
متجاوز { «جواردن سف . تفاعل [جوارده بولسان ، قوکشو ، همجوار : نواحی متجاوزه .

زوایای متجاوزه = یان یانه بو .
لنان زاویه لر ، زوایای متبادله صدی .

متجاوز { ص. عر. ث: متجاوزه .
متجاوز { «جواز» دن سف . تفاعل .

متجاوز { ص. عر. ث: متجاوزه .
متجاوز { «جواز» دن سف . تفاعل .
عل [۱. کچن ، آشان : حدیثی متجاوز . ۲. تجاوز و تعرض ایلین ، صارقندیلی ایدن : طر- فین عسکرندن خانغیسی متجاوز- در ؛ ۳. کچن ، آشان ، زیاده ، فضله : بش بیکی متجاوز .

متجاهل { ص. عر. ث: متجاهله .
متجاهل { «جهل» دن سف . تفاعل [ایدن ، بیلمز لکدن کلن ، یالاندن بیلمز کچی اولان . ث: .

متجاهلانه { ص. ح. فا. بیلمز لکه رک : متجاهلانه جواب ویردی ؛ بر جواب متجاهلانه ایله .

متجبر { ص. عر. ث: متجبره .
متجبر { «جبردن» دن سف . تفاعل [جبروتی طاقینان ، جبر وزورله حرکت ایدن ، جبارلق کوسترن .

متجبرانه { ص. ح. فا. جبروتله ، حرکت خود سرانه ایله ، زورله : متجبرانه حرکت ایردی .

متجدد { ص. عر. ث: متجدده .
متجدد { «جد» دن سف . تفاعل [یگلین ، بکیدن باشلایان ویا یکی حالت کیرن : قوه متجدده .

متجزی { ص. عر. ث: متجزیه .
متجزی { «جزء» دن سف . تفاعل [اجزایه انقسام ایدن ، پاره لنان .

متجسد { ص. عر. ث: متجسده .
متجسد { «جسد» دن سف . تفاعل [وجود پیدا ایدن ، جسم وجسد حالت کچن : جسم متجسه .

متجسس { ص. عر. ث: متجسس .
متجسس { «جسس» دن سف . تفاعل [یوقلایان ، کیزلی شینلردن خبر آلفه چالیشان ، آراشدیران ، نفتیش ایدن .

متجسسانه { ص. ح. فا. تجسسله ، یه رق احوال خفیه بی نفتیش ایده رک : دائماً متجسسانه حرکت ایدیور ؛ بر نظر متجسسانه ایله باقیوردی .

متجسم { ص. عر. ث: متجسمه .
متجسم { «جسم» دن سف . تفاعل [وجود پیدا ایده رک مجسم کو- رین ، تجسم ایدن : بر ملک متجسم .

متجمعد { ص. عر. ث: متجمعه .
متجمعد { «جمعد» دن سف . تفاعل [ذل ، قیوراق ، قیورجق : متجمعد الاشعار = قیورجق صاحبلی .

متجلی { ص. عر. ث: متجلیه .
متجلی { «جلاء» دن سف . تفاعل [۱. میدانه چیقان ، کورینن ، ظاهر ، عیان . ۲. پارلاق ، رو- شن ، رخشان .

متجمع { ص. عر. ث: متجمعه .
متجمع { «جمع» دن سف . تفاعل [طو پلانمش بریکمش : بیغلمش ، مجتمع .

متجمل { ص. عر. ث: متجمله .
متجمل { «جمال» دن سف . تفاعل [بزئمش ، طونامش ، سوسلنمش .

متجرب { ص. عر. ث: متجربه .
متجرب { «جن» دن سف . تفاعل [تجربن ایتش .

متجهز { ص. عر. ث: متجهزه .
متجهز { «جهاز» دن سف . تفاعل [

طاقم و ترتیباتی تدارک و اكمال
ایدلمش، طونامش، مجهز.

مستجاب { ص. عر. ژ: متحابه. }
مستجاب { «حب» دن سف. تفاعل [

سویشن، حسن مناسباتده بو.
لنان، پررینه دوست اولان:
دول متحابه.

مستحارب { ص. عر. ژ: متحاربه. }
مستحارب { «ت» متحاربین. «حرب»

دن سف. تفاعل [پینلرنده جنک
و حرب ایدنلرک بهری: دول
متحاربه؛ طرفین متحاربین.

مستحاشی { ص. عر. ژ: متحاشیه. }
مستحاشی { «حشی» دن سف. تفاعل [

عل [چکینن، صاقینان، اجتناب
ایدن.

مستحکم { ص. عر. ژ: متحکمه. }
مستحکم { «حکم» دن سف. تفاعل [

واجب، الزم، ضروری: متحکم
الایفا.

مستحشر { ص. عر. ژ: متحشره. }
مستحشر { «حشر» دن سف. تفاعل [

ط. بختیلانمش.

مستحجر { ص. عر. ژ: متحجره. }
مستحجر { «حجر» دن سف. تفاعل [

طاش حالته یکمش، طاش اولمش:
حیوانات متحجره.

مستحد { ص. عر. ژ: متحده. }
مستحد { «وحده» دن سف. افتعال [

برلشمش، بزلک اولان، متفق:
اونلرک جمله سی متحد ایدی؛

متحد الفکر = برفکرده بولنان،
همفکر؛ متحد المال = بر مآله
اولان؛ جاهیر متحده.

مستحداً { ح. عر. برلکده، براد }
مستحداً { بر اوله رقی، بردن:

متحداً حرکت ایتدیلر.
مستحدث { ص. عر. ژ: متحدثه }
مستحدث { «حدوث» دن سف.

تفاعل [ظهور ایدن، وقوعه کنن،
یوقدن وار اولان، میدانه کنن:
وقایع متحدثه.

مستحرک { ص. عر. ژ: متحرکه. }
مستحرک { «حرکه» دن سف. تفاعل [

۱. قیلمدانان، اوینایان، دور و
حرکت ایدن: بخارله متحرک

ماکینه. ۲. حرکه سی اولان،
ساکن و مجزوم اولیان، حرکه لی
(حرف): فتح ایله متحرک. || غیر
متحرک = اویناماز، ثابت.

مستحسر { ص. عر. ژ: متحسره. }
مستحسر { «حسرة» دن سف. تفاعل [

حسرت چکن، حسرتده قالان،
مرامنه نائل اوله میان، محروم.

مستحس { ص. عر. ژ: متحسه. }
مستحس { «حس» دن سف. تفاعل [

لغتی حسی زیاده و پک طویغولی
معناسیله قولانیورسه کده،
عرییده دیکلویوب خبر آلان
و خبرله قولاق آصان معناسنه
کلوب دیکر معناسی اولدیفنندن،
بزم استعملمز یا کلیشدر.

مستحشد { ص. عر. ژ: متحشده. }
مستحشد { «حشد» دن سف. تفاعل [

برلکده بر حرکتمده بولمقی ویا
بربرلرینه یاردیم ایتک ایچون
قوشوب طوپلانا، تجمع ایدن:
حدود اوزرنده متحشد اولان
عسکر.

مستحصل { ص. عر. ژ: متحصله. }
مستحصل { «حصول» دن سف. تفاعل [

تفاعل [حاصل اولان، حصوله
کنن، وجود بولان: یاغفورلرک
کثرتندن متحصل باناقلرلر.

مستحصن { ص. عر. ژ: متحصنه. }
مستحصن { «حصن» دن سف. تفاعل [

تفاعل [قلعه به قیاسمش، تحصن
ایتمش.

مستحق { ص. عر. ژ: متحققه. }
مستحق { «حق» دن سف. تفاعل [

طوغریلی میدانه چیقان، کر-
چکاک ائبات اولنان، تحقق
ایدن، محقق.

مستحکم { ص. عر. ژ: متحکمه. }
مستحکم { «حکم» دن سف. تفاعل [

حاکمک طاقتینان، حاکم و آمر-
کسیان، بغیر حق حکم سورن.

مستحل { ص. عر. ژ: متحله. }
مستحل { «حل» دن سف. تفاعل [

۱. اریمش، مذاب. ۲. جوز-
لمش، سوکلیش. ۳. اجزاء مر-
کبه سی بربردن آریلوب کیمیاچه
حل اولمش اولان: اجسام
متحله.

مستحلم { ص. عر. ژ: متحلمه. }
مستحلم { «حلم» دن سف. تفاعل [

یالاندن حلم و یومشاقاق کو-
سترن، جعلی حلیک اظهار ایدن.
[تاریخ طبیعی اصطلاحنده مه
کبی یومرولمش معناسیله قوللا.

نلمش ایسه ده، عرییده اوله
معناسی اولدیفنندن، یا کلیشدر.

مستحلی { ص. عر. ژ: متحلیه. }
مستحلی { «حلی» دن سف. تفاعل [

طونامش، سوسلنمش، تزین
اولنمش

مستحمل { ص. عر. ژ: متحمله. }
مستحمل { «حمل» دن سف. تفاعل [

تحمل ایدن، چکن، یولکنه بیان،
طیانه بیان: بو دیرک او قدر
ثقلی متحمل دکلدر؛ اوضعیف لکله
بیوک بر عملیاته متحمل اوله ماز؛
مصائبه قارشلی متحمل. || مح.

متحمل صو خطی = کینسک صوک
درجده کی حمله ایله چکدیکی
صو درجسی.

مَسْحُولٌ { ص. عر. ذ: متحول. }
 { «حول» دن سف. تفعل }
 ۱. دكيشمش، باشقه بر حال
 پيدا ايتش، متغير، ديكركون ؛
 چهره سي متحول اولدى ؛ سر-
 كه به متحول بر شراب. ۲. چابن
 دكيشن، بر حاده قالميان، متلون ؛
 هوا پك متحولدر.

مَسْحِيرٌ { ص. عر. ذ: متخيره. }
 { «حيرة» دن سف. تفعل }
 شاشمش، شاشيرمش، حيرته
 دوچار، نه يابه جفني بيلمز. || خمسة
 متخيره = اسكيلرجه معلوم اولان
 بش سياره.

مَسْحِيزٌ { ص. عر. ذ: متخيزه. }
 { ج: متخيزين. ج. فا. }
 متخيزان. { «حوز» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيشَى { ص. عر. ذ: متخيشه. }
 { «حوش» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيسَمٌ { ص. عر. ذ: متخيسمه. }
 { «حوسم» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيفٌ { ص. عر. ذ: متخيفه. }
 { «حيف» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيفٌ { ص. عر. ذ: متخيفه. }
 { «حيف» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيزٌ { ص. عر. ذ: متخيزه. }
 { «حيز» دن سف. تفعل }
 متخيزان. { «حوز» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيشَى { ص. عر. ذ: متخيشه. }
 { «حوش» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيسَمٌ { ص. عر. ذ: متخيسمه. }
 { «حوسم» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيفٌ { ص. عر. ذ: متخيفه. }
 { «حيف» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيفٌ { ص. عر. ذ: متخيفه. }
 { «حيف» دن سف. تفعل }
 بر موقع مخصوص و معتنا طوتان،
 حيثت و اعتبار صاحبي، اهميتلى،
 صاحب نفوذ؛ متخيزين علمدان ؛
 متخيزان مملكت.

مَسْحِيقٌ { ص. عر. ذ: متخيقه. }
 { «حوق» دن سف. تفعل }
 طيمه تلمش، بر خوى ايله متصف ؛
 اخلاق حميده ايله متخاق.

مَسْحِيلٌ { ص. عر. ذ: متخييله. }
 { «خيال» دن سف. تفعل }
 قوروندى قوران، خيال اته
 مشغول؛ قوه متخييله = قوروندى
 و خيالات حاسه بي.

مَسْحِاخِلٌ { ص. عر. ذ: متداخله. }
 { «دخول» دن سف. }
 تفاعل | بر برينه كيمش، بر برينه
 كيرمش؛ ديكري ده ايشلمش ايكن
 هنوز تاديه اولنماش (معاش
 وساژه) : متداخل معاش ؛
 معاشات متداخله.

مَسْحِارِكٌ { ص. عر. ذ: متداركه. }
 { «درك» دن سف. تفاعل }
 ۱. يتيشوب اولاشان. ذ. ۲.
 ۲. متفعلن وزنى: بحر متدارك.

مَسْحِاوِلٌ { ص. عر. ذ: متداوله. }
 { «دول» دن سف. تفاعل }
 تداول ايدن، كچن، قوللايان،
 آلنوب و پريان، رايج : مسكو-
 كات متداوله.

مَسْحِاوى { ص. عر. ذ: متداويه. }
 { «دواء» دن سف. تفاعل }
 عل ا كندى كندينه دوا و علاج
 ياپان.

مَسْحِاى { ص. عر. ذ: متداويه. }
 { «دواء» دن سف. تفاعل }
 عل ا كندى كندينه دوا و علاج
 ياپان.

مَسْحِاى { ص. عر. ذ: متداويه. }
 { «دواء» دن سف. تفاعل }
 عل ا كندى كندينه دوا و علاج
 ياپان.

مَدِينَة { ص. عر. ذ: متدینه. مدین }
 دین ایله متصف، دینده ثابت، دیندار: متدین بر ذاتدر؛ او رانک اهالیسی دین اسلامه متدیندر.
 مَدْبُذِب { ص. عر. ذ: متذبذبه. تدبذب }
 [«ذبذبه» دن سفة. تفعّل]
 قرارسز، متردد، مشوش.
 مَذَلَّل { ص. عر. ذ: متذللّه. مذلل }
 [«ذلة» دن سفة. تفعّل]
 آچاقالانان، تنزل ایدن، ذلتّه قائلانان.
 مَرَادِف { ص. عر. ذ: مترادفه. مرادف }
 [«ردف» دن سفة. تفاعل]
 عل ا بر معنایه کن، معنایی بر اولان، همعنا: الفاظ مترادفه؛ مترادف لغتله ییننده ینّه آز چوق فرق واردر.
 مَرَاكِب { ص. عر. ذ: متراکبه. مراب }
 [«رکوب» دن سفة. تفاعل]
 کره میت کتی بر بری اوستنه ییننش اولان.
 مَرَاكِم { ص. عر. ذ: تراکه. مرکم }
 [«رکم» دن سفة. تفاعل]
 بریکمش، بیغلمش، طوپلامش: سنبن ماضیه دن متراکم جا. ضلات؛ نقود متراکه.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مرتبه. مرتب }
 [«رتب» دن سفة. تفعّل]
 ۱. صره لامش، صره و ترتیبه کیرمش. ۲. طائد و متعلق اولان، دوشن: عهده مه متر. تب وظائف. ۳. ایجاب و اقتضا ایدن، نتیجه صورتنده حاصل اولان: اهماالدن مرتب نقائص.
 مَرْتَبَة { ص. عر. ذ: مرتبه. مرتب }
 [«رتبه» دن سفة. دحرج]

برلسانده یازلمش بریشئی دیگر لسانه چویرن، ترجمه ایدن. [آغز دن سسولینلین سوزلری ترجمه ایدنه «ترجمان» دیرلر.]
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترجه. مرتب }
 [«ترجه» دن سفة. بر لساندن دیگر برلسانه چویرلمش، ترجمه اولمش: فرانسه ترجمه دن مترجم بر کتتاب؛ کتب مترجه.
 مَرْتَبَة { ص. عر. ذ: مترجه. مرتب }
 [«رتبه» دن سفة. تفعّل]
 ۱. امید وامل ایدن، اومان. ۲. آرزو و نیاز ایدن، یالواران.
 مَرْتَبَة { ص. عر. ذ: مترجه. مرتب }
 [«رحم» دن سفة. تفعّل]
 آجیان، مرحمت ایدن، ترجمه ایلین.
 مَرْتَبَة { ص. عر. ذ: متردده. مرتب }
 [«رد» دن سفة. تفعّل]
 ۱. کیدوب کن دوام ایدن. ۲. قرار و بره مین قرارسز.
 مَرْتَس { ص. عر. ذ: قورقا. مرتس }
 دن معرب [حرب ایدن عسکری دشمن صرمیانتسندن محافظیه مخصوص طوپراق سپر، موقت طایه.
 مَرْتَسِب { ص. عر. ذ: مرتسبه. مرتسب }
 [«رسوب» دن سفة. تفعّل]
 دینه چوکن، طوریلان.
 مَرْتَبَع { ص. عر. ذ: مرتبچه. مرتب }
 [«رتب» دن سفة. تفعّل]
 ترکی صیزان، ترلین.
 مَرْتَصِد { ص. عر. ذ: مرتصده. مرتصد }
 [«رصد» دن سفة. تفعّل]
 کوزه دن، بکله ین، قولایان: مرتصد فرصت اولق.
 مَرْتَبَة { ص. عر. ذ: مرتبه. مرتب }
 [«رتبه» دن سفة. تفعّل]

بولاق واسایشده یاشایان: مترفه الحال.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترقبه. مرتب }
 [«رقوب» دن سفة. تفعّل]
 کوزه دن، بکله ین، قولالا. یان: پدربنک و رودینه مرتقب ایدی.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترقبه. مرتب }
 [«رقوب» ن سفة. تفعّل]
 کوزه دیلن، بکلینن، قولانیلان، امید و انتظار اولان، مأمول. || غیر مرتقب = بکلنمین، غیر مأمول: نعمت غیر مرتقبه.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترقبه. مرتب }
 [«رقی» دن سفة. تفعّل]
 ایلرلیمش، یوقاری چیتمش، یوکسامش، طریق تمدنه ایلری بولنان: اقوام مترقبه.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترکبه. مرتب }
 [«رکوب» دن سفة. تفعّل]
 برلشمش، ایکی ویا زیاده جسمک برلشمه سندن حاصل اولان، مرکب.
 مَرْتَب { ص. عر. ذ: مترنمه. مرتب }
 [«رنیم» دن سفة. تفعّل]
 ترنم ایدن، کوزل سسله ویا واشچه ایرلایان.
 مَرْتَر { ص. عر. ذ: متره. متر }
 [«متر» دن سفة. تفعّل]
 یبیس اعشاریه تک یعنی یکی مقیاسلرک واحد قیاسیدی که بر یحقیق اندازهیه معادلدر، یکی آرشین، اونده برینه دسیمتره، یوزده برینه سانتیمتره، بیکده برینه میلیمتره، بیسک متره دن عبارت مساحه اولچیسنه ده کیلومتره دیرلر.
 مَرْتَر { ص. عر. ذ: متروکه. مرتر }
 [«ترك» دن سفة. برا.]

غلمش، واز چلمش، قوللانماز،
غير مستعمل، بطلال: او اصول
شمدی متروکدر؛ مسند دینلن
حمیری خطی خطوط متروکه-
دندر.

مَتْرُوكَاتُ { س. ش. ج. ع. ر. }
متروکات { متروکات قالان اشیا
و اموالی، مخلفات: متروکاتی
ورنه سنه عائددر.

مَتْرُوكَةٌ { س. ش. ع. ر. }
متروکه { قاری، زوجة مطلقه:
متروکه سنه معاش ویربور.

مَتْرُوكِيَّةٌ { س. ش. ع. ر. }
متروکیته { و قوللانماز شیتک
حالی: او عادتک متروکیته. ۲.
بر ایشدن چکیلوب توغل ایتمین
آدمک حالی: متروکیته انسانه اک
ای اوکر ندیک شیتی ده اونوتدیرر.

مِترَه { س. ل. ا. م. ت. ر. }
متره

مِترَه پَوْلِيَّتٌ { س. بو. }
Mητροπολιτης [پستو.
پوس، دسبوط، بر مملکتک
خرستیان رئیس روحانیسی.

مِترَه پَوْلِيَّتِکٌ { س. }
متره پولیتک { صفت و عنوان
ووظیفه سی: ادرنه متره پولیتکی.
= ص. امور روحانیسه سی بر
متره پولیتک معرفتیه اداره اولان،
بر متره پولیتک تحت اداره روحا.
نیه سنده بولنان: اوراسی بر
متره پولیتکدر.

مِترَاحِمٌ { ص. ع. ر. }
متراحیم { «زحام» دن سف. تفاعل
بر برینی ایته رک و بربری اوستنه
چیفه رق بریکن، غلبه لک و
از دحامله طویلانان.

مِترَآدٌ { ص. ع. ر. }
مترآد { «زیاده» دن سف. تفاعل

آرتان، چوغلان، تزاید ایدن:
ثروتی کوندن کونه متزاید اولدی.
مِترَآلٌ { ص. ع. ر. }
مترآل { «زلزله» دن سف. تدرج
صارصلان، اونبایان، صاللانان،
ثابت اولیان، زینغلدایان.

مِترُوجٌ { ص. ع. ر. }
متروج { «زوج» دن سف. تفاعل
اولی، متاهل، ذوالزوج، ذات
الزوج: متزوج بر آدم، متزوجه
برقادین.

مِترُودٌ { ص. ع. ر. }
مترود { «زاد» دن سف. تفاعل
یول ایچون زاد و ذخیره سنی
تدارک ایتمش اولان.

مِترُوسَاوٌ { ص. ع. ر. }
متروساوی { «سواء» ن. سف. تفاعل
بر برینه اش و مساوی اولان،
بربری قدر، یکسان: متساوی
الاضلاع = ضلعلری بر و مساوی
اولان؛ متساوی الزوایا = زاویه
لری بر اولان.

مِترَسِتْرٌ { ص. ع. ر. }
مترستر { «ستر» ن. سف. تفاعل
کیزلن، صاقلانان، اورتنن: متستر
برقادین؛ نساء متستره.

مِترَسِيعٌ { ص. ع. ر. }
مترسیع { «وسع» دن سف. افتعال
ککیشنمش، توسع ایتمش، بو-
للاشمش.

مِترَسَلِسِلٌ { ص. ع. ر. }
مترسلسیل { «سلسله» دن سف.
تدرج [زنجیر کبی بر برینه باغلی
اولان، آره سی کسکسزین
بر برینی تعقیب ایدن: مشیردن
نفره قدر متسلسل بر صره امرا
و ضابطان وارددر؛ جبال متسلسله =
زنجیر کبی بر برینه مربوطاً اوزانان
طاغلا.

مِترَسَلِسِلٌ { ح. ع. ر. }
مترسلسیل { بر برینه مربوط او-
لر ق، صره ایله بر برینی تعقیب
ایده رک: طاغلا اکثریا متسلسلاً
متمد اولور؛ اودر کاهده عرفادن
بر صره مشایخ متسلسلاً
پوست نشین اولشلردر.

مِترَسَلِطٌ { ص. ع. ر. }
مترسلط { «سلط» دن سف. تفاعل
تسلط ایدن، مسلط اولان،
زوربا.

مِترَسَلِمٌ { ص. ع. ر. }
مترسلم { «سلم» دن سف.
تفاعل [تسایم اولنان
شیئی اخذ و قبول ایدن. =
سند. ع. بر اداره مأموری
طرفندن ویرکی ورسومک قبضنه
مأور آدم، تحصیل مأموری،
محصل.

مِترَسَلِيٌ { ص. ع. ر. }
مترسلی { «سلوان» دن سف. تفاعل
تسلی بولان، بر زیان و آجیبه
قارشی بر فائده و سرور کوروب
آجی بی اونودور کبی اولان:
یتیشمش براوغنی غائب ایدوب
اونک بر اقدینی چوجقلره متسلی
اولیور.

مِترَسَمٌ { ص. ع. ر. }
مترسم { «وسم» دن سف. افتعال
نشانی، بر نشانی و علامت مخصوص.
صه سی اولان.

مِترَسَابهٌ { ص. ع. ر. }
مترسابه { «شبه» دن سف. تفاعل
۱. بر برینه بکزر، مائل: اشکال
متشابه؛ ۲. متشابه الاوراق.
معنای ظاهریسی مقصود اولیوب
دیگر بر مقصوده مثال ایراد
اولنان: آیات متشابهه.

مِترَسَابَهَاتٌ { س. ش. ج. ع. ر. }
مترسابهات { متشابهه، قرآن کر.

مك معنای ظاهر بلی مقصود اولیوب مثال کبی ایراد اولغان آیات کریمه سی.

متشاعر { ص. عر. «شعر» دن س. ف. تفاعل } شاعر لکی طاقینان ، شاعرک صامتق ایستین : ساخته شاعر.

متشاکل { ص. عر. ئ: متشاکله. «شکل» دن س. ف. تفاعل } شکلی بر اولان ، شکل و صورنجیه مشابه اولانلرک بهری || ل. «عروضده» بحر متشاکل = بروزن مخصوص .

متشبت { ص. عر. ئ: متشبتیه. «شبت» دن س. ف. تفاعل } تذبذب ایدن ، بایشان ، کیریشن .

متشبتک { ص. عر. ئ: متشبتکه. «شبتک» دن س. ف. تفاعل } آغ کبی بر برینه کچن ئ.

متشبه { ص. عر. ئ: متشبهه. «شبه» دن س. ف. تفاعل } بکره بن ، نظیر .

متشبت { ص. عر. ئ: متشبتیه. «شبتات» دن س. ف. تفاعل } طاغنیق ، پریشان ، پراکنده .

متشرع { ص. عر. «شرع» دن س. ف. تفاعل } مولده . شریعتله توغل ایدن ، فقه و شریعتده ید طولی صاحبی .

متشعب { ص. عر. ئ: متشعبه. «شعب» دن س. ف. تفاعل } دالره و قولاره آیرلش ، تشعب ایتش ، چتال ، داللی بوداقلی .

متشعر { ص. عر. ئ: متشعره. «شعر» دن س. ف. تفاعل } قیللی .

متشکر { ص. عر. ئ: متشکره. «شکردن» دن س. ف. تفاعل }

کوردیکی ایلیکی بیلن ، برایلیکه قارشلی شکر و محمدت ایدن : سزه قارشلی ، سزدن چوق متشکر م .

متشکل { ص. عر. ئ: متشکله. «شکل» دن س. ف. تفاعل } ۱. بر شکل و صورت مخصوصه آلمش اولان ، بر شکل و هیئته کیرمش اولان : جنین رحم ما .

درده قاچنجی آیده متشکل اولور؟ ۲. حصول بولهرق ویا ترکب ایده رک وجوده کلن ، مرکب ، عبارت : طاش و طوبرا . قدن متشکل بر تپه ؛ یدی اعضادن متشکل مجلس .

متشکی { ص. عر. ئ: متشکیه. «شکوی» دن س. ف. تفاعل } شکایت ایدن ، خشنود سزلغنی درمیان ایده رک احقاق حق طلب ایدن ویا اغلاشان ، مشتکی ، دادخواه : آمرندن متشکیدر ؛ صحتندن ، هر حالندن متشکی بر آدم .

متشمر { ص. عر. «شمر» دن س. ف. تفاعل } صیغافتمش ، حاضر لاتمش . ئ .

متشوش { ص. عر. ئ: متشوشه. «تشوش» دن س. ف. تفاعل } قاریشیق ، قارمه قاریش ، آکلا شلاز ، حللی شکل . [متشوش دها مستملدر.]

متشوق { ص. عر. ئ: متشوقه. «شوق» دن س. ف. تفاعل } چوق شوق و آرزوسی اولان ، مشتاق ، آرزو کش .

متشیع { ص. عر. ئ: متشیعه. «شیعه» دن س. ف. تفاعل } شیعی مذهبنه کیرمش ، شیعی اولمش اولان .

متصادف { ص. عر. «عرییده یوقدر» دن س. ف. تفاعل } تصادف ایدن ، را . ست کان .

متصادم { ص. عر. ئ: متصادمه. «صدمه» دن س. ف. تفاعل } چارپشان ، طوقوشان ، بر برینه اوران .

متصدر { ص. عر. «صدر» دن س. ف. تفاعل } باشه کچوب اوران ، باشده قوریلان ، تصدر ایدن .

متصدی { ص. عر. «صدو» دن س. ف. تفاعل } بر ایشه کیریشن ، تشبث و مباشرت ایدن .

متصرف { ص. عر. ئ: متصرفه. «صرف» دن س. ف. تفاعل } ۱. برایشی ایستدیکی کبی اداره واستعمال ایدن : کنددی مانه متصرف دکلدر . ۲. ما . لک ، صاحب : بوملکک متصرفی ؛ موروث چفتلکه متصرف اولدی .

متصرف = س. تر. بر ولایتک منقسم اولدیغی سنجاقلرک برینی اداره ایدن ملکیه مأموری ، سنجاق بکی : متصرف لوا ؛ سنجاق متصرفی .

متصرفلق { س. ۱. والینک مادوننده و قائمته .

مک مافوقنده اولان اداره مأمورینک مأموریت وصفتی : بر متصرفله تعیین اولندی ؛ متصرفان مهم بر مأموریتدر . ۲. بر متصرفک تحت اداره .

سنده اولان مملکت ، ولایتک برنجی تقسیماتندن بهری ، سنجاق : سیروز متصرفلی ؛ مستقل متصرفلق = برولایته ملحق اولیوب طوغریدن طوغری به

داخلیه نظارتیه تابع سنجاق.
 { ص. عر. ذ: متصفه. }
 مَصِیْفُ { «وصف» دن سف. }
 افعال [برحال و صفتله و صفتلمش
 اولان، کندیسنده برحال و صفت
 موجود اولان: کرم و سخاوتله
 متصف بر آدم؛ او آدم سوء
 اخلاقه متصفر.

{ ص. عر. ذ: متصله. }
 مَصِیْبُ { «وصل» دن سف. افعال []
 ۱. بیتشیک، دیگر بر شیشه او-
 لاشمش، آره اتق بر اقیه جق
 صورتده یافین: خانه متصل بر
 او؛ بنم باغم اونک تارلا-سنه
 متصلدر ۲. آره ویرمین،
 آره لقسز، بلا فاصله دوام ایدن:
 متصل یا غمور؛ متصل آغلامه.
 || م. حروف متصله = آلتدن
 دیگر حرفله یاپدشه بیان حرفلر:
 ب، ج، س کبی. مقابلی حروف
 منفصله: ا، د، و کبی. = ح.
 تر. آره سز، آره اتق ویرمکسزین،
 بلا فاصله، لاینقطع، متصلا:
 متصل یا غمور یا غوردی؛ متصل
 سویلور.

{ ص. عر. ذ: متصله. }
 مَصِیْبُ { «صاب» دن سف. تفاعل []
 ۱. سرتاشمش، قاتیلاشمش:
 جیم متصلب ۲. مج. صلابتی
 اولان، متین: بر صوفی متصلب.
 { ص. عر. ذ: متصوره. }
 مَصْوَورُ { «صورة» دن سف. تفاعل []
 ۱. ذهنده وجود بولدیرلمش
 اولان، ذهنأ ترتیب و تصویر
 ایداش اولان. ۲. قوه ده
 ویننده اولان، موقع فعله وضعی
 قرارلاشدیرلمش اولان، مصمم،
 مرتب: دمیر یول آنا خطندن

اورایه بر قول تمیددی متصور.
 در. ۳. ذهنه کله بیلم، ممکن،
 قابل: او آمدن بویله بر ایش
 ظهوری اصلا مأعول و متصور
 دکلیدی.

{ ص. سذ. عر. ذ: }
 مَصْوَوفُ { متصوفه. ج. متصو- }
 فین. [«صوف» دن ودها
 طوغریسی یو. $\Sigma\sigma\phi\alpha$ یعنی
 «حکمت» دن سف. تفاعل [تصوف
 دینان باطنی و اسرارای حاوی
 حکمت الهیهیه منسوب و بو عمله
 و اسرارینه واقف اولان، صوفی:
 بر عارف متصوف؛ متصوفیندن
 پر ذات.

{ س. عر. ذ: طائفة }
 مَصْوَوفَه { متصوفه؛ دن مختصراً }
 متصوفین گروهی، صوفیون:
 متصوفه دن پر ذات.
 { ص. عر. ذ: متضاده. }
 مَضَادُ { «ضد» دن سف. تفاعل []
 بر برینه ضد اولان، بر برینک
 عکسی و خلافی اولان: مواد
 متضاده.

{ ص. عر. ذ: متضا. }
 مَضَاعِفُ { عفه. [مکسور]
 «ضف» دن سف. تفاعل [ایکی
 و ابوقاج قات اولان. قات قات
 آرتان: واردات متضاعفه.
 [«مضاعف» دهامستعملدر.]

{ ص. عر. ذ: متضرره. }
 مَضْرَرُ { «ضرر» دن سف. تفاعل []
 ضرر کورمش، زیانه اوغرامش
 اولان: بوایشدن بن پک متضرر
 اولدم.

{ ص. عر. ذ: متضرعه. }
 مَضْرِعُ { «ضراعة» دن سف. }
 تفاعل [آلچالارق یالواران، تذلل

ایله رجا ایدن.

{ ص. عر. ذ: متضمنه. }
 مَضْمِنُ { «ضمن» دن سف. تفاعل []
 ایچنه آلان، حاوی، شامل:
 بو تعبیر او معنای ده متضمندر.
 { ص. عر. ذ: متطابقه. }
 مَطَّابِقُ { «طبق» دن سف. تفاعل []
 بر برینه او یان، او یغوز، مطبق:
 اوراق متطابقه.

{ ص. عر. ذ: متطیبه. }
 مَطَّيْبُ { «طب» دن سف. تفاعل []
 زورله ویا یالاندن کندینی اطبا
 صره سنه قویان، یالاندن طیب،
 نحصلسز ساخته طیب، شار-
 لتان طیبی متطبیدن فرق ایتملی.

{ ص. عر. ذ: متظلمه. }
 مَطَّظْلِمُ { «ظلم» دن سف. تفاعل []
 کولکده بولنان، کولکلی:
 ایکی طرفدن آچاچرله متظلم
 بر جاده.

{ ص. عر. ذ: متظلمه. }
 مَطَّظْلِمُ { «ظلم» دن سف. تفاعل []
 کندیسنه اولنان ظلم و حقسز-
 سزلقدن شکایت ایدن، تظلم
 حال ایدن، مشتکی، داد خواه.

{ ص. عر. ذ: متعارفه. }
 مَتَعَارِفُ { «عرف» دن سف. تفاعل []
 ۱. بر برینی طانیان، طا.
 نیشان. ذ. ۲. معروف، بیانی:
 فلان لقبه متعارف.

{ ص. عر. ذ: متعاقبه. }
 مَتَعَاقِبُ { «عقب» دن سف. تفاعل []
 ۱. بر برینک آرقه سنندن کان،
 نوبتله بر برینی تعاقب ایدن. ۲.
 آردندن کان، تعقیب ایدن،
 آرقه سی صره ظاهر اولان:
 مشتری بی متعاقب زخل دلوغ

ایتدی؛ بز برخی متعاقب بر جوق
 ظهور آتماز اولدی .

متعاقباً { ص. عر. آردی صره ،
 آرقه سی صره ، آرقه .

سندن: شدتلی بریاغمور یاغوب
 متعاقباً صیحاک برکونش چیقمله
 اورته لاق قورودی .

متعاقداً { ص. عر. آ: متعاقدين .
 «عقد» دن سف. تفاعل [

آره لرنده عهد و میثاق باغلايا .
 نلرک بهری: طرفین متعاقدين .

میعال { ص. عر. «علو» دن سف.
 «تفاعل» یوکسک، عالی ،

بلند: خدای متعال؛ رب متعال .
 [صفات الاهدندر.]

میاهد { ص. عر. ت: متاهدین .
 «عهد» دن سف. تفاعل [

یدنلرنده عهد و پیمان و معاهده
 ایدنلرک بهری : طرفین متعا-
 هدین .

میعبد { ص. عر. ڈ: متعبده .
 «عبادة» دن سف. تفاعل [

جناب حقه قوللق و عبادت ایدن .
 «سب» عر. ج: متعاب .

میعبه { یورغولوق ، زحمت ،
 صیقندی : متعاب سفریه .

میعبج { ص. عر. ڈ: متعجبه .
 «عجب» دن سف. تفاعل [

تعجب ایدن، شاشه قالان، بر
 ایشی عجیب کوروب حیرته
 قالان .

میعبجابه { ح. فا. تعجب ایده .
 رک، شاشه قاهره ،

حیرته : متعجبه یوزمه باقدی .

میعبد { ص. عر. ڈ: متعدده .
 «عذر» دن سف. تفاعل [

بر قاچ دانه اولان، بردن زیاده
 اولان، جوق، بر قاچ : بر معملک
 متعدد طلبه سی اولور .

میعدی { ص. عر. آ: متعدیه .
 «عدوا» دن سف .

تفعل [۱. تجاوز ایدن، تجاوز .
 ۲. د. حدثنک اثری فاعلدن
 مفعول دینان بر دیگر اسمه کچن،
 لازم مقابلی: فعل متعدی، افعال
 متعدیه .

میعدر { ص. عر. ڈ: متعدره .
 «عذر» دن سف. تفاعل [

۱. عذری اولان، عذری،
 معذور . ۲. کوچ، زور،
 حصولی قولای اولیان : بو بر
 امر متعذردر .

میعر { ص. عر. ڈ: متعربه .
 «عرب» دن سف. تفاعل [

عر بلشمش، عن اصل عرب اولیوب
 بعهده بو جنسیته کیرمش : عرب
 متعربه . ضمدی : عرب عاربه،
 عرب بانده .

میعرض { ص. عر. ڈ: متعرضه .
 «عرض» دن سف .

تفعل [تعرض و تجاوز ایدن ،
 دیگرینک حقوقنه ویا حدودینه
 کچن .

میعرس { ص. عر. ڈ: متعسره .
 «عسر» دن سف. تفاعل [

کوچ، زور، زحمتلی، چتین .

میعصب { ص. عر. ڈ: متعصبه .
 «عصب»

دن سف. تفاعل [۱. کندی طر-
 فنی التزامده مبالغه ایدن ،
 افراطله طرفدار . ۲. کندی
 دین و مذهبی و اصول و طادات
 قدیمه بی التزامده افراط ایتمکه
 برابر سائر ادیان اصحابنه خصو-
 مت کوسترن و هیچ بر ترقی
 قبول ایتمین : دیندار اولوب
 متعصب اولمالی .

میعبه { ص. ح. فا. تعصبه ،
 معصیبه }
 نه بر حرکت .

میعب { ص. عر. ڈ: متعظمه .
 «عظمة» دن سف. تفاعل [

بیوکک صانان، کبرلی، عظمتلی .
 میعب { ص. عر. ڈ: متعقنه .
 «عقونه» دن سف. تفاعل [

قوقش، تعفن ایتش ، بوزیلوب
 فنا قوقان، چوروک .

میعب { ص. عر. ڈ: متعلقه .
 «علاقه» دن سف. تفاعل [

۱. آسیلی، مربوط، باغلی، منا-
 سبتلی، منسوب : او آدم فلان
 ذاته متعلقدر . ۲. عائد، راجع،
 دائر: بوایش بکا متعلق دکلدر؛
 طبایته متعلق بر بحث . ۳. د.
 بر فعلک معناسنی ایضاح ایدن
 اسم و سائر: بومفعول، بو ظرف
 خانغی فعله متعلقدر؟

میعلقات { سب. ج. عر. ۱.
 «عربا» تعلقات، منسو-

بین: فلانک متعلقاتندن بر آدم
 ۲. د. بر جمله ک ما لئی اتمام و
 ایضاح ایدن کلمه لر: متعلقات
 فعل .

میعلم { ص. س. عر. ڈ: متعلمه .
 «علم» دن سف. تفاعل [

علم اوکرتن ، او قو-
 یان، درس آلان، شاگرد ،
 تلمیذ .

میعلم { ص. عر. ڈ: متعمده .
 «عمد» دن سف. تفاعل [

بر ایشی قصداً و نیت ایده رک
 ایشلین: قاتل متعمده . غیر متعمده
 قصداً یا ایمان .

میعوج { ص. عر. ڈ: متعوجه .
 «عوج» دن سف. تفاعل [

اگر یاش، چارپیق .

متعه } س. ع. بر مبلغ معین مقاد. بلنده عقد اولسان موقت
 نکاح که شیعیلرجه مشروع عد اولنور.
 ییس } ص. ع. ث: متعهده.
 معهد } «عهد» دن سف. تفعل [بر ایشی اوزرینه آلان، در-
 عهده ایدن : بونک اجراسنه بن متعهدم. = سذ. ع. عسکره
 ویا بردارءه رسمیه یه لازم اولان ارزاق و لوازم و سااژه نک تدارک و اعطاسنی شرائط معینه ایله و بالمناقصه عهده سنه آلان آدم، تعهدجی، قوتراجمی : ات متعهدی.
 ییس } ص. ع. ث: متعینه.
 معین } «عین» دن سف. تفعل [۱. تعین ایش، تعین و تخصیص اولنش، معین، مقرر. ۲. اعیان و اشرافدن اولان، معتبر.
 ییس } ص. ع. ث: متغلبه.
 مغلب } «غلبه» دن سف. تفعل [زورله و غلبه چالغله برحق الده ایدین، زوربا، غاصب.
 مغلبانه } ص. ح. فا. زورله، غلبه چالغله، زوربالغله.
 ییس } س. ع. «طائفه»
 مغلبیه } متغلبه « دن مختصر او له رق جمع مقامنده قولانیلیر [حقسز و مجرد قوت و غلبه ایله حکمه دسترس اولانلر، زوربا کروهی، دره بکاری : متغلبه دن بر آدم.
 ییس } ص. ع. ث: متغیره.
 مغیر } «غیر» دن سف. تفعل [۱. دگیشمش، باشقه لاشمش، دیگر کون: اوقدر اعمارات جدیده واردرکه شهر بسبستون متغیر اولدی. ۲. بوزلمش، بوزوق،

خلپنذر : بگری، چهره سی متغیر اولدی: بوات متغیر اولمش.
 متفاوت } ص. ع. ث: متفاوته.
 «فوت» دن سف. تف. [عل [فرقتلی، آره لرنده فرق بولانان، مقدار و جنسلری مختلف: اسنان متفاوته.
 ییس } ص. ع. «فحص» دن
 مفحص } سف. تفعل [آراشد- یران، صوروب تحقیق ایدن، یوقلایان، هر شیئی آ کلامی مراق ایدن.
 ییس } ص. ح. فا. آرا.
 مفحصانه } شدیروب یوقلابه. رق ویا یوقلامغله اولنان، هر شیئی آ کلامی مراق ایده رک : متفحصانه هر طرفه باقیوردی.
 ییس } ص. ع. ث: متفخره.
 مفخر } «فخر» دن سف. تفعل [تفخر ایدن، کندینده اولان بر مزیته گوکنه رک قوریلان: مال و ثروته متفخر اولمالی.
 ییس } ص. ع. «فرج» دن
 مفرج } سف. تفعل [فرج ایدن، دفع غم ایچون کزینن، کزوب اکنمکه کیدن. ذ.
 ییس } ص. ع. ث: متفرده.
 مفرد } «فرد» دن سف. تفعل [۱. چکیلوب یالکز قالمش، تک و تنها. (منفرد دها مستملدر.) ۲. باش قالدیران، تابعیتدن چیقوب کندی باشنه اداره اولنان، تفرد ایدن.
 ییس } ص. ع. ث: متفرسه.
 مفرس } «فراسة» دن سف. تفعل [آکلایان. فهم و ادراک ایدن.
 ییس } ص. ع. ث: متفرعه.
 مفروع } «فرع» دن سف. تفعل [

۱. داللانان، دال بوداق پیدا ایدن متشبه، منشب، براصل و اساسدن آریلان: اوج قوله متفرع بر دمیر یول خطی. ۲. بر اساسدن آریلمش و بر ماده یه متعلق اولان: اوراق متفرعه.
 ییس } ص. ع. ث: متفرقه.
 مفروق } «فرق» دن سف. تفعل [آریلمش، طاغلمش، پراکنده، پریشان، مجتمع و طوب اولمیوب اوتده بریده بولنان: متفرق بولولکر، مواد متفرقه.
 ییس } س. ع. «مبالغ متفر-
 مفروقه } قه» ویا «مصارف متفر- قه» دن مختصراً جنس و نوعلری اولدن تعین اولنه میان مختلف مصارف و بویله مصارفه قارشی ویریلن مبلغ: معاشندن باشقه یوز غروش متفرقه سی واردر. || متفرقه پولیسی = مراکز دن برینه تعین اولمیوب متنوع ایشلر کورن پولیس.
 ییس } ص. ع. ث: متفقه.
 مفیق } «فز» دن سف. افتعال [۱. اویشمش، برک، برلشمش، بریله اتفاق ایش، معاهده ایله باغلی: متفقنی مدافعه یه مجبور در: دول متفقه. ۲. همفکر، هم رأی، اویغون، موافق: بو خصوصده ایکیمز متفقز. || متفق الرأی = بر رأیده بو لنان، هم رأی. || متفق علیه = حقنده اتفاق اولنش، برآکنده قرارلاشدیرلمش، هر کسک انضمام رأیله مقرر. || متفق القول = سوزلری بر اولانلرک بهری.
 ییس } ص. ع. «فقده» دن سف.
 مفقده } تفعل [آراشدیروب صوران.

متمممه { ص. عر. } «فقه» دن سف.
تفعل [علم فقهی اوکر.
نش اولان، علم فقه ایله توغل
ایدن.
متممگر { ص. عر. } : متممکره .
متممگر { «فکر» دن سف. تفعل [
دوشون، دوشونجه سی اولان،
طالمش، طالغین .
متمقین { ص. عر. } : متمقنه .
متمقین { «فن» دن سف. تفعل [
فنون مختلفه به آشنا، فنون او-
قویوب اوکرشمش : متمقن آدم .
[عرییده فن نوع ودرلو دیمک
اولدیغندن، اصل معناسی « بر
قاج درلو اولان » ویا « درلو
شیئر دوشون » در .
متمقوق { ص. عر. } : متمقوقه .
متمقوق { «نوق» دن سف. تفعل [
اوست کان، اوستون، دیگر-
لرینی پکن، قائق، ذ .
متمقابل { ص. عر. } : متمقابله .
متمقابل { «قبل» دن سف. تفعل [
قارش-بیلقلی، قارش قارشیه او-
لان، بری دیگرینک قارشیسنده
بولنان . || ر. زوایای متمقابله =
بری دیگرینک قارشیسنده بو-
لنان زاویه لر .
متمقارب { ص. عر. } : متمقاربه .
متمقارب { «قرب» دن سف. تفعل [
یانین، بربرینه قریب اولان
شیئلرک بهری . ذ . || ر. [عر-و.
ضده] بحر متمقارب = هر مصر-
عه دوت دفعه « فعلن »
تکررندن عبارت وزن . || ر.
خطوط متمقاربه = بر نقطه یه
طوغری تمديد اولنان خطلر ،
فر. Convergent . || م. اشعه
متمقاربه = بر نقطه یه اجتماع ایدن

شعاعلر. ضدی: متباعد.
متمقاطع { ص. عر. } : متمقاطعه
متمقاطع { «قطع» دن سف. تفعل [
بربرینی کسن، بربرینک اوستندن
پکن، آع و سطرنج صورتنده
طولاً و عرضاً اوزانوب چا پارا.
زلشان : خطوط متمقاطعه .
متمقاعد { ص. سذ. عر. } :
متمقاعدین . «تعود»
دن سف. تفعل [خدمته مقتدر
اولدیغی حالده خدمات ساقه .
سنه مکافه معاش آلوب اوتو.
ران آدم : متمقاعد اولدی ؛
متمقاعدین معاشاتی .
متمقبض { ص. عر. } : متمقبضه .
متمقبض { «قبض» دن سف. تفعل [
طوبلانا، بوروشان، چکیان .
متمقدم { ص. عر. } : متمقدمه .
متمقدم { «قدم» دن سف. تفعل
۱. اوکده بولنان، ایلری پکن،
باشده کی، مقدم، مرجع: بو
ایش دیگرلرینه متمقدمر.
۲. پکمش، اسکی، اسکمش،
قدیم : اتم متمقدمه : ازنه متمقدم .
۳. تقدیم اولنان، برینک
اوکنه و حضورینه کوتوریلان :
فلان آدم یديله متمقدم هدا-
یای عاجزانه . = سذ. عر. :
متمقدمین . اسکی آدم ، قدمادن
آدم : متمقدمین عندنده . ضدی :
متأخر، متأخرین .
متمقرب { ص. عر. } : متمقربه .
متمقرب { : متمقربین . «قرب»
دن سف. تفعل [یاقلشان، یاقلا-
شمفه جالیشان، جناب حقه ویا
بر بیوک ذاته یاقلاشمفه سعی
ایدن .

متمقرب { ص. عر. } : متمقربه .
متمقرب { «قرب» دن سف. تفعل [
کرتلی، چوق، چوغالمش . || ر.
[عروضده] بحر متمقارب = برون
مخصوص .
متمکاشف { ص. عر. } : متمکاشفه .
متمکاشف { «کشف» دن سف.
۱. یارده لی، چیبانلی . ۲.
جراحتلی، یاره وچیبان قیبیلندن
اولان .
متمقلد { ص. عر. } : متمقلده .
متمقلد { «قلاده» دن سف. تفعل [
۱. بوننه طاقان، کردان کپی
طاقینان : ۲. قوشانان، بلنه
باغلیان: متمقلد سیف . ۳. مح.
اوستنه آلان، درعهده ایدن،
طاقینان : متمقلد امارت . ذ .
متمقین { ص. عر. } : «یقن» دن سف.
متمقین { افعال [یقیناً بیان، بر
شیئک بردرلو اولسنه قاعش
اولان، مطمئن، عین یقین
بیلن .
متمقوس { ص. عر. } : متمقوسه .
متمقوس { «قوس» دن سف. تفعل [
یای کپی اگری، اگریلش،
بوکلمش، مقوس .
متمقی { ص. عر. } : متمقیه . «وقی»
متمقی { دن سف. افعال [کنه و
حرامدن صاقینان، حرامه و
منهیاته یاناشمیان، پرهیزکار، اهل
تقوی .
متمقوح { ص. عر. } : متمقوحه .
متمقوح { «قوح» دن سف. تفعل [
ط. ایریگلی، جراحت باغلامش .
متمسک { سذ. عر. } : «وکاء» دن اسم
متمسک { آلت. افعال [طایانیه جق
آلت، قولتوق دکنگی .
متمسکاش { ص. عر. } : متمسکاشره .
متمسکاش { «کثرة» دن سف. تفعل [
کرتلی، چوق، چوغالمش . || ر.
[عروضده] بحر متمقارب = برون
مخصوص .
متمسکاف { ص. عر. } : متمسکافه .
متمسکاف { «کشف» دن سف.

تفاعل [صيقلا شمس، قوبولا شمس، كشافات پيدا ايشم: جسم متكا-
ئف .

متكاسيل { ص. عر. ئ: متكاسله .
} { «كسل» دن سف .

تفاعل [اوشنن، تېل، گوشك .
متكبر { ص. عر. ئ: متكبره .
} { «كبر» دن سف . تفاعل [كبرلي، عظمتي، اولوق صاتان، فضول .

متكبرانه { ص. ح. فا. كبر و
} { عظمتله : متكبرانه جواب وردى .

متكفل { ص. عر. ئ: متكفله .
} { «كفاله» دن سف تفاعل [

تكفل ايدن ، كفيل اولان ، كفالتله تامين ودرعهده ايدن: او آدم ايچون، بو ايش ايچون بن سزه متكفل .

متكلم { ص. عر. ئ: متكلمه .
} { «كلام» دن سف . تفاعل [

۱. سويلين، لقردي ايدن ، نا-
طق، كويا : لسان عربله متكلمدر .
۲. د. [صرفده] افعال و كونا ياتك اوج شخصندن برى كه السنه سائرده برنجي شخص عد اولنور و مخاطب و غائبه مقابلدر . بن، بز، كايم، كيدرز كجي . ترجه ده مفرد و جمعي واردر؛ عربيه مفردينه «نفس متكلم وحده» . و جمع ايله تشبيهه مشترك اولان صيغه سنه «نفس متكلم مع الغير» دينر . ۳ .

نطق ايراد ايدن، وعظ و خطبه ايلين، خطيب . = سذ. عر. ج: متكلمين . علم كلام يعنى عقائد اسلاميه مسائل عاليه و دقيقه سي علتله واقف و منسوب اولان: بر

فقيه ايله بر متكلم بيننده واقع مباحثه؛ متكلمين قولنجه . [نفس متكلم = ايكنجى منايه با .

متكون { ص. عر. ئ: متكونه .
} { «كون» دن سف . تفاعل [

تكون ايدن ، حاصل اولان ، وجوده كان تدريجا وجود پيدا ايدن، متشكل : كره ارضك هر وليقه سي اعصار كشيده تر سباتندن متكوندر .

متكى { ص. عر. ئ: متكيه .
} { «وكاء» دن سف . افعال [طيانان، طيانمش .

متلاحق { ص. عر. ئ: متلاحقه .
} { «لحوق» دن سف . تفاعل [

عل [بربرى آرقه سندن كان، بربرينه التحاق ايدن ، بربرى آردنجيه يتشوب برلشن : عساكر متلاحقه .

متلاشى { ص. عر. [لاشى] دن
} { سف . تفاعل [بو لغت

عربيه محو و نابود اولان معنا-
سنى افاده ايتديكى حالده ، لسا-
نمزده تلاش ايدن يعنى بر ايشه لزومندن زباده اهميت و پروپده اظهار خوف و تدبيرده عجله ايدن ، معناسيله قوللا نيورز . بو ايكي معنا آره سنده اصلا مناسب اولد يفتدن . غالبا ترجه «تلاش» باشقه و عربى «تلاشى» باشقه او . لوب ، مجرد مشابته لفظيه . سندن طولاني «متلاشى» لغتى تلاش ايدن معناسيله قوللا نيليور .

متلاشيانه { ص. ح. تلاشله .
} { لغت آنفه كجي بو

دخى غلط و ناجمل قوللا نيليور .
متلاطم { ص. عر. ئ: متلاطمه .
} { «لطم» دن سف . تفاعل [

بربرينه چاربان ، چارپيشان ، چالقه لنان ، چرينديلي ، طالعلى : بجر متلاطم .

متلافى { ص. عر. ئ: متلافه .
} { «افاء» دن سف . تفاعل [

فوت ايتديكى بر شيته مقابل ديكر بر شى قزانان، تلافى مافات ايدن . ئ .

متلاقى { ص. عر. ئ: متلافيه .
} { «لفى» دن سف . تفاعل [

قاوشمش، اولاشمش .

متلبس { ص. عر. ئ: متلبسه .
} { «لباس» دن سف . تفاعل [

كينمش . «لباس» دهها مستعملدر .

متلذذ { ص. عر. ئ: متلذذه .
} { «الذة» دن سف . تفاعل [

بر شيتك طابخنى طويان، لذت آلان، خوشالانان ، حظ ايدن:

اوبويله شيتلردن متلذذ اولور .

متلطف { ص. عر. ئ: متلطفه .
} { «لطف» دن سف . تفاعل [

لطف و ملايمت و ناز . كلكه معامله ايدن .

متلف { ص. عر. ئ: متلفه .
} { «تلف» دن سف . افعال [

اتلاف و اسراف ايدن ، مهلك .

متلفظ { ص. عر. ئ: متلفظه .
} { «لفظ» دن سف . تفاعل [

برسوزى آغزندن چيقاران، تلفظ و تقوه ايدن . ئ .

متلقب { ص. عر. ئ: متلقبه .
} { «لقب» دن سف . تفاعل [

لقبلانمش، لقبلى، برلقى اولان: بارباروس لقبيله متلقب خير الدين پاشا .

متلقى { ص. عر. ئ: متلقبه .
} { «لقى» دن سف . تفاعل [

آلان، تلقی ایدن، قبول ایلین. **مُتَلَوِّثٌ** { ص. عر. ذ: متلوئه. }
 { «لوث» دن سف. تفعل }
 پیس، کیری، سردار، ملوث. ذ.
مُتَلَوِّنٌ { ص. عر. ذ: متلوئه. }
 { «لون» دن سف. تفعل }
 ۱. رنگلی، بویالی. ۲. بر قاج
 رنگلی، آلاجه، رنگارنگ. ۳.
 رأی و فکرنده ثابت اولیان،
 پک چاق رأی دکیشدیرن،
 دونک : متلون آدم.
مُتَلَهَّبٌ { ص. عر. ذ: متلهبه. }
 { «لهب» دن سف. تفعل }
 آلونش، آلو چیقاران.
مُتَلَهِّفٌ { ص. عر. ذ: متلهفه. }
 { «لهف» دن سف. تفعل }
 محزون و مکدر، بانوب یا قیله رق،
 سوز و کداز ایدن، حسرت
 کش.
مُتَمِّمٌ { ص. عر. ذ: تممه. }
 { «تمام» دن سف. افعال }
 بیتیرن،
 تمام واکال ایدن، بر شیشک
 تماملانه سنه یاریان، متمم:
 قسم تم، اسباب تمه.
مُتَمَّائِلٌ { ص. عر. ذ: متمائله. }
 { «مائل» دن سف. تفاعل }
 بر برینه بکزر، مشابه، بر برینک
 مانندی اولان: بودخی اوکا
 متمائلدر؛ متماثل الشكل = شکل
 و صورتی بکزر؛ متماثل اللون =
 رنگی بکزر.
مُتَمَّادِيٌّ { ص. عر. ذ: متمادیه. }
 { «مدی» دن سف. }
 تفاعل اوزانان، سورن، سو.
 رکلی، دواملی، آراسز، دائمی
 صورتده وقوع بولوب کیدن:
 عمر و دولتی تممادی اولسون؛
 تممادی الوقوع.

مُتَمَّادِيٌّ { ح. عر. آراسز، سو- }
 { رکلی و دواملی اوله. }
 رق، بلا فاصله: اوج کون
 تممادیا یا غمور یا غدی؛ بر خطیب
 قالمقوب ایکی ساعت تممادیا
 لقردی سویلدی.
مُتَمَّارِضٌ { ص. عر. ذ: تمما- }
 { «مرض» دن سف. تفاعل }
 لان، خسته لاق طاسلایان، تمارض
 ایدن.
مُتَمَّائِلٌ { ص. عر. ذ: متمائله. }
 { «مائل» دن سف. تفاعل }
 بر طرفه اککش، بر جهته میل
 ایدن.
مُتَمَّتِعٌ { ص. عر. ذ: متمته. }
 { «متوع» دن سف. تفعل }
 قزانان، کار ایدن، فائده لاق،
 تتمع ایدن.
مُتَمَّائِلٌ { ص. عر. ذ: متمثله. }
 { «مائل» دن سف. تفعل }
 ۱. کندینی بکزه دن، برینک
 شکل و صورتنه کیرن. ۲. بر
 صورت جسمانیده کورینن،
 تجسم ایدن.
مُتَمَّمِدِنٌ { ص. عر. ذ: متمدنه. }
 { «مدن» دن سف. تفعل }
 حضرت ومدنیه نائل اولان،
 مدنیت حالنده یاشایان، ترقی
 و تمدن ایش اولان: متمدن آدم؛
 اقوام متمدنه.
مُتَمَّرِدٌ { ص. عر. ذ: متمرده. }
 { «مراده» دن سف. تفعل }
 برسوه حرکت یولنده دوام و
 اصرار ایدن، عنادجی.
مُتَمَّرِدَانَةٌ { ص. ح. فا. بی و }
 { عصیانده اصرار و }
 عنادله : متمرده مقاومت ایتدی.

مُتَمَسِّكٌ { ص. عر. ذ: متمسکه. }
 { «مساکة» دن سف. }
 تفعل ۱. صیقی صیقی طوتان،
 یایشان: عروه و ثقیاء اسلامه
 متمسک. ۲. بر شیشی دلیل وسند
 اتخاذ ایدن، استناد ایلین.
مُتَمَسِّكِنٌ { ص. عر. ذ: متمسکینه. }
 { «مسکنة» دن سف. تفعل }
 بولفتک عربیده معنای اصلیمی:
 قادر، مقتدر و متصرف، ذوالید
 ایکن، بز «کون» ماده سندن اسم
 مکان اولان «مکان» دن مشتق
 ظن ایده رک: ساکن و مقیم
 معناسیله قولانیورز، که یا کلیش
 و لزومسز بر استعمالدر.
مُتَمَّارِقٌ { ص. عر. ذ: متماقنه. }
 { «ملق» دن سف. تفعل }
 تملق ایدن، آلاجه سنه یالتاقلانان،
 متبصیب، مدهان.
مُتَمَّمٌ { ص. عر. ذ: متممه. }
 { «تمام» دن سف. تفعل }
 بیتیرن،
 تمام واکال ایدن: مواد متممه.
 || ر. [هندسه ده] زاویه
 متممه = بر قوس و یا زاویه
 ۱۸۰ درجه به وارمق ایچون
 علاوه سی اقتضا ایدن قوس و یا
 زاویه.
مُتَمَّيِّنٌ { ص. عر. ذ: متمنیه. }
 { «منیه» دن سف. تفعل }
 دیلین،
 ایستین، آرزو ایدن. ذ.
مُتَمَّيِّنٌ { ص. عر. ذ: متمنیه. }
 { «منیه» دن سف. تفعل }
 دیلین، آرزو اولنان، ایستیان،
 مطلوب: یارین بزه اوغرامه کر
 متمنادر.
مُتَمَّوِّجٌ { ص. عر. ذ: متموجه. }
 { «موج» دن سف. تفعل }
 ۱. طالع لنان، طالع علی: بحر

متموج. ۲. طالعہ شکنی ابراز
ایدن، طالعہ صورتہ حرکت
ایدن: لواء متموج.

متمول { ص. عر. ذ: متموله.
ممول } { «مال» دن سف تفاعل
مالدار، زنکین، مال و ثروت
صاحی: متمول بر آدم.

متمهد { ص. عر. ذ: متمهده.
مهمهد } { «مهد» دن سف تفاعل
یا بلش، سرلمش، بسط ایدلش.

متمهدی { ص. عر. ذ: «مهدی»
مهمهدی } { اسمندن سف تدرج
مهدیک اداسنده بولنان.

متن { سذ. عر. ج: متون. کتابک
متن } اصل عبارہ سی، شرح
و حواشیسندن صرف نظرله
مؤلفک سوزی اولان عبارہ:
متنی نسخ و شرحی تعلیق خطیلہ
یا زیلیدر.

متناسب { ص. عر. ذ: متناسبہ.
متناسب } { «نسب» دن سف تفاعل

۱. بر برینک مقدار وجنس و
حالہ او یغون و موافق اولان،
بر برینی طوتان: آتلا آرابہ
ایله متناسب دکلدر؛ باغچہ گوشکله
متناسب اولمیدر. ۲. ر [حسابده]
آرہ لرنده منتظم بر نسبت بولنان:
تقسیم متناسب؛ مقادیر متناسبہ؛
مبسوطاً متناسب = بری دیگرینک
مقدارینہ کورہ بیوین؛ معکوساً
متناسب = بری بیودکچہ دیگری
کوچولن (رقلر). || متناسب
الاعضا = بوز و بدنک اعضای
بر برینہ او یغون اولہ جق صورتہ
بولنان: متناسب الاعضا برقادین.

متماظر { ص. عر. ذ: متناظرہ.
متماظر } { «نظر» دن سف

تفاعل [بر برینہ باقان، بربری
قارشیسندہ بولنان: زوایی
متناظرہ.

متسافر { ص. عر. ذ: متسافره.
متسافر } { «نفر» دن سف تفاعل
بر بردن نفرت واستکراه ایدن،
بر برینی سومین، بر برینہ او میمان،
ضد.

متناقض { ص. عر. ذ: متناقضہ.
متناقض } { «نقض» دن سف
تفاعل [آزالان، کیتدیجک
آزالوب کوچولن.

متناقض { ص. عر. ذ: متناقضہ.
متناقض } { «نقض» دن سف
تفاعل [بر برینہ مخالف و مباین
اولان، بر برینی چوریدن، متباین:
اقوال متناقضہ.

متناوب { ص. عر. ذ: متناوبہ.
متناوب } { «نوب» دن سف
تفاعل [نوبتله تکرر ایدہ رک
دوام ایدن. || ر. [حسابده]
کسر اعشاری متناوب.

متناهی { ص. عر. ذ: متناهیہ.
متناهی } { «نہای» دن سف
تفاعل [بیتن، نہایتہ واران،
ختمام بولان، صوگہ ایرن. ||
نامتناهی (ودھا طرغریسی: غیر
متناهی) = بیتمز، نوکنمز، صو-
کمز، کنارسز، یا بانیز: فضاء
نامتناهی. اسم کبی ده قوللا-
نیلیر: انسانک حوصلہ سی نامتنا-
ہی بی احاطہ ایدہ مز.

متنہ { ص. عر. ذ: متنہہ.
متنہ } { «نہ» دن سف تفاعل
اویاتیق، اویانان، براخطار و
نصیحت و یا وقہہ دن درس
آوب عقلانی باشنہ طولیلا یاز،
پند و یا عبرت آلان: بو قدر

مصیدتله چکدیگی حالہ متنہہ
اولدی: بن اونک حالی کور-
مکله متنہہ اولدم.

متنبی { ص. عر. ذ: متنبیہ.
متنبی } { «نبأ» نبوت دن سف
تفاعل [نبوت دعواسنی ایدن،
پیغمبرک طاسالایان. [اعاظم
شعراء عربدن بر ذاتک لقبیدر.]

متنزل { ص. عر. ذ: متنزلہ.
متنزل } { «نزول» دن سف تفاعل
تنزل ایدن، آلچالان، کندی
حال و شانہ یا قیشیمہ جق برایشی
ارتکاب ایدن.

متنزه { ص. عر. ذ: متنزہہ.
متنزه } { «نزه» دن سف تفاعل [۱.
تنزه و تفرج ایدن، کزوب کلتن،
۲. بری سالم، عاری، منزہ، ذ.

متنصر { ص. عر. ذ: متنصرہ.
متنصر } { «انصرانی» دن سف تفاعل
خرستیان اولان، خرسستیالملی
قبول ایدن، تنصر ایلمن.

متنصر { ص. عر. ذ: متنصرہہ.
متنصر } { «نصر» دن سف تفاعل [ناز
ونعتله ورفاہ حال ایله یاشایان،
نازلی آلیشمش.

متنصر { ص. عر. ذ: متنصرہہ.
متنصر } { «نصر» دن سف تفاعل [ناز
ونعتله ورفاہ حال ایله یاشایان،
نازلی آلیشمش.

متنفر { ص. عر. ذ: متنفرہ.
متنفر } { «نفر» دن سف تفاعل
تنفر ایدن، نفرت ایلمن،
چکینوب اجتناب و تبعاعد ایدن:
اویاشدن متفردر.

متنفس { ص. عر. ذ: متنفسہ.
متنفس } { «نفس» دن سف تفاعل

تنفس ایدن، صلوق آلان .
 مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متکره .
 مَسْکِرٌ { «تکره» ذ. سف. تفاعل }
 بالاتزام طائلیه جق حال و قیافه
 کیرن، یالاندن براسم طاقتینوب
 کیم اولدیغنی بللی ایتدیرمین،
 تبدیل، یتا. اینقونیتو .

مَسْکِرٌ { ح. عر. تبدیل
 مَسْکِرٌ { اوله رق، کندینی بللی
 ایتدیرمکسزین، براسم کاذبله .
 [قرال خاندانلرینه وبرعلکتک
 صنف عالی سیاسی و ملکینه
 منسوب اولان ذواتک تشریفات
 رسمیه اجراسنه میدان براقامق
 ایچون بالاتزام دیکر براسم آوب
 کزملری حقهده مستعملدر. In
 (cognito

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوعه .
 مَسْکِرٌ { «نوع» دن سف. تفاعل }
 بر نوع دن اولمان، درلو درلو،
 چشیدچشید، کونا کون، مختلف:
 متنوع قاشلر. متنوع چیچکلر .
 مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متواتره .
 مَسْکِرٌ { «وتر» دن سف. تفاعل }

خالق ییننده سویلینان، آغز دن
 آغزه بیایان، شیوع بولان،
 تواتر ایدن : او یله بر حوادث
 متواتر اولدی؛ حوادث، تواتره .
 مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوارته
 مَسْکِرٌ { «وراثه» دن سف. تفاعل }
 عل [میراث قالان ، اراثا کچن ،
 بایان اولاده قاهره ق تسلسل
 ایدن : اموال متوارته .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوارده .
 مَسْکِرٌ { «ورود» دن سف. تفاعل }
 عل [وارد یعنی کلن معناسیله
 قوللانیورسه قده ، یا کلش او-
 لوب، عربیده بربرینه یا قلاشان
 وبرلکده تصادف ایدن دیمکدر .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متواریه .
 مَسْکِرٌ { «وری» دن سف. تفاعل }
 عل [برشینک آرقه سنه ویا آلتنه
 کچوب صاقلانان، صاقلی، کیزلی،
 نهان: زبرزمینه متواری اولدی .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوازیه .
 مَسْکِرٌ { ذ: متوازیین. «وزی»
 دن سف. تفاعل } ر . (هندسه .
 ده) اصلا برلشمه مک اوزره
 بربرینه قارشلی مساوی بعد و
 مسافهده اوزایوب کیدن: خطین
 متوازیین ؛ خطوط متوازیه ؛
 متوازی الاضلاع = ضلعلری
 متوازی؛ متوازی السطوح =
 سطحلری متوازی .

مَسْکِرٌ { ح. عر. اصلا بر-
 مَسْکِرٌ { لشمکسزین بربرینه
 قارشلی بر بعد و مسافهده امتداد
 ایدوب کیده رک : بو ایکی یول
 متوازیاً شهره قدرمتمد اولیور .
 مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متواضه .
 مَسْکِرٌ { «وضع» دن سف.
 تفاعل } کندینی آشاغنی طو-
 تان، آلچاق کوکالی، کبرسز .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوافقه .
 مَسْکِرٌ { «وفی» دن سف تفاعل }
 ۱. بربرینه اویغون و موافق
 اولان . ۲. ر . (هندسه) ده] بری
 دیکرینک اوستنه قونیهله جق
 اولسه اصلا تخلف ایتمکسزین
 اوبان : زاویتان متوافقتان .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوالیه .
 مَسْکِرٌ { «ولی» دن سف. تفاعل }
 بربرینی ولی ایدن، آرهلق ویر-
 مکسزین دوام ایدن، آرتسز
 آرهسز، بردوزی اولان : کور-
 دیکم الطاف متوالیه؛ متوالی
 الظهور = بلا فاصله ظهور ایدن .

مَسْکِرٌ { ح. عر. بربرینی ولی
 مَسْکِرٌ { ایده رک، آرهلق ویر-
 مکسزین، بلافاصله، بردوزیه:
 برهفته متوالیاً یاغور یاغدی .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوجهه .
 مَسْکِرٌ { «وجه» دن سف. تفاعل }
 ۱. یوزطوتان، بریره طوغری
 حرکت وعزیمته تصدی ایدن،
 یوله چیقان : قونیه به متوجه
 اولدی . ۲. برینه توجهی یعنی
 نظر و حسن ظن و محبتی اولان:
 اوزات بکا متوجه کورینیور .
 [بو ایکنجی معنا عربیده یوقدر .]

مَسْکِرٌ { ح. عر. یوز طوته .
 مَسْکِرٌ { رق، قصد و نیت ایده .
 رک : بروسه به متوجهاً - رک
 ایتدی .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوحشه .
 مَسْکِرٌ { «وحش» دن سف.
 تفاعل } اورکش ، قورقش ،
 وحشته دوچار: بیانی حیوانلر
 انسانی کورنجه متوحش اولورلر .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متورعه .
 مَسْکِرٌ { «ورع» دن سف تفاعل }
 ورع وتقوی صاحبی ، متقی،
 برهیزکار .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متورمه .
 مَسْکِرٌ { «ورم» دن سف. تفاعل }
 ۱. ط. شیش، قباریق. ۲. عو .
 سل الرئه دینلن علت مهلکویه
 دوچار، ورم اولش .

مَسْکِرٌ { ص. عر. ئ: متوسطه .
 مَسْکِرٌ { «وسط» دن سف. تفاعل }
 ۱. آرهیه کیرن، توسط ایدن،
 میانجی . ۲. اورته حالده اولان،
 اورته ده کلن، ایکیکی اورته-بی،
 وسطی .

مَسْکِرٌ { ص. عر. «وسیله» دن
 مَسْکِرٌ { سف تفاعل } بروسیله

اتخاذله تقربه چالیشان . ذ .
متوسلاً } ح . عر . وسیله اتخاذ
ایده رك استناد ایده .
رك : متوسلاً الى عناية الله تعالى .

متوطن } ص . عر . ذ : متوطنه .
{ «وطن» دن سف . تفعل [
بریری وطن اتخاذ ایدن ، یر
لشن ، یرلشمش : بغداد ده متو-
طن اولدی .

متوغل } ص . عر . «وغل» دن
{ سف . تفعل [برایشک و یا
علم وفنك پك ایلریسنه وغور
وکنهنه واران : ادبیاتده متو-
غل بر آدم . [لسانمزده سهوا
مشغول معناسیله و «ایله» ادا .
تبله قوللانیلوب ، مثلا : ادبیاتله
متوغل دینیور .

متوفّا } و یا متوفی . ص . عر . ذ :
{ «وفاة» دن سف .
تفعل [اولو ، مرحوم ، وفات
ایتمش : متوفانك اقباسنه تسلیت
ویرمك .

متوقف } ص . عر . ذ : متوقفه .
{ «وقوف» دن سف .

تفعل [۱ . طوران ، توقف ایدن ،
ایلری یه وارمیوب بر یرده قا
لان . ۲ . برشیئه باغلی ، منوط ،
وابسته : تحصیل علم سعی و
اقدامه متوقفدر . ۳ . ایلریلمیوب
بر حالده طوران (مرض و یا
مریض) : خسته ، خستهلق
شمذیلک متوقف بر حالده در .

متوفی } ص . عر . ذ : متوفیه .
{ «وقایه» دن سف . تفعل [
صاقیان ، کندینی کوزه دن ،
احتراز واجتناب ایمن .

متوکل } ص . عر . ذ : متوكله .
{ «وكل» دن سف . تفعل [

هرایشی اراده الهیه به حواله
ایدوب اللهن کانه راضی اولان ،
الله توکل ایدن : انسان بر
آزده متوکل اولمی .

متولد } ص . عر . ذ : متولده .
{ «ولادت» دن سف . تفعل [

۱ . طوغان ، تولد ایدن ، دنیایه
کنن : صاغلام ایویندن متولد
چوجق . ۲ . مج . نشئت ایتمش ،
حاصل اولمش ، منبث : اهمال
ومساحمه دن متولد برخطادر .

متولی } ص . عر . ذ : متولیه «ولی»
{ دن سف . تفعل [بر وفنك
اداره سنه مأمور و اوقاف هایون
نظارتنك انضمام رأی و مساعده .
سیله صرفیاته مأذون آدم که
اکثریا اولاد واقفدن اولور ،
تولیت صاحبی : بووقفك متولیس
کیم-هر؟ اوقادین پدری و فنك
متولیه سیدر .

متوهم } ص . عر . ذ : متوهمه .
{ «وهم» دن سف . تفعل [
وهمه تابع اولان ، وهملی ،
وهام .

متهالك } ص . عر . ذ : متهالکه .
{ «هالك» دن سف . تفا .
عل کندینی تهالکه یه آته جق
درجه ده آرزو وتلاشله بر آیشه
قوشان ، تهالکه برایشه کیریشن .

متهزز } ص . عر . ذ : متهززه .
{ «هز» دن سف . تفعل [
دیتره ن ، زینغردایان .

متهم } ص . عر . ذ : متهمه . «وهم»
{ دن سف . افعال . — اتهام
فعلی متعدی اولدیغندن ، تهملی
معناسیله هانك کسرله اسم فاعل
صورتنده استعمالز غلطدر .

۱ . تهملی ، ختمده شبهه اولنان
کندیسنه برجرم وقباحث اسناد
اولسان : متهم توقیف اولنوب
استنطاقه آلدی . ۲ . قباحثلی ،
برجرم فاعلی : متهم اولمیان تور-
قاز .

متهور } ص . عر . ذ : متهوره .
{ «هور» دن سف . تفعل [
حدت و غضبه تابع اوله رق
تیجیه بی دوشو و کمترین صالدران ،
کوزی دومالی ، جوشقون .

متهورانه } ص . عر . فا . کال تهورله ،
{ حدت و غضبه تابع او .
لوب تیجیه سنی دوشو و کمترین
صالدره رق ، جوشقولمنله .

متهیج } ص . عر . ذ : متهیجه .
{ «هیجان» دن سف . تفعل [
هیجانه کلش ، جوشقون ، صاو-
روق .

متهیسه } ص . عر . ذ : متهیسه .
{ «هیأة» دن سف . تفعل [
حاضر لائمش ، حاضر ، آماده ،
نیت ایدوب تدارکاتی کورمش :
متهی عزیمت = حرکته حاضر-
لائمش .

متهیسر } ص . عر . ذ : متیسره .
{ «یسر» دن سف . تفعل [
قولایلاشمش ، قولای اجرا او-
لنور ، اجراسی سهل وآسان :
جناب حق هرایشکزی متیسر
ایلیه .

متهیسط } ص . عر . ذ : متیقظه .
{ «یقظ» دن سف . تفعل [

۱ . اویانیق ، اویانمش ، بیدار .
۲ . کوزی آچیق ، غفلتده اولمیان ،
بصیرتلی : بحاربه نك برنجی شرطی
دشمنك احوالنه واقف و متیقظ
اولمقدر .

میدقیظانه } ص. ح. فا. اویا-
نیقلقله ، غفلتده
اولیهرق ، بصیرتله : متیقظانه
طاوارعنی ؛ تقنیشات متیقظانه.
میر } ص. عر. ژ: متیمه .
مییمن } « یمن » دن سف. تفاعل.
— فعل لازم اولدیغیچون ،
سمه . صورتنده ایکنجی میمک
قیحله غلطدر . [مبارک ، قوتلی ،
برکتلی ، قدملی : جناب حق
تأهلکزی متین ایله .

میین } ص. عر. ژ: متینه . « متا-
میین » نه دن صم . ۱ . طیانیقی ،
صاغلام ، قوی : متین بنا ؛ متین
قماش . ۲ . مج . سوزندن دوغمز ،
ثباتلی ، فکر و مسلکندن او-
یناماز : متین آدم . ۳ . طوغری ،
شایان اعتماد ، قابل استناد ، محکم :
رأی متین .

مئاب } ص. عر. ژ: مثابه . « ثواب »
مئاب } دن سمه . [ثواب قرانان ،
ایتدیکی ایلیکه قارشلی من طرف
الله اجر و مکافاتنه نائل اولان :
فقرايه یارديم ایدن البته مئاب
اولور .

مئابرت } یا مئابره . سئ . عر.
مئابرت } « ثبر » دن مص . مفاعله
دواملی اشتغال ، اقدام ، مدا-
ومت . ن .

مئابه } سئ . عر. درجه ، منزله :
مئابه } لاشیء مثابه سنده .

مئال } سئ . عر. ج : امثله . ۱ .
مئال } اورنک ، نمونه ، عمومی بر
شینک ویا بر قاعده نك آکلا
شلمه سیچون ایراد اولنان اورنک :
هر قاعده به بر مثال کتیرملی ؛
حسن اخلاقده مثال اوله جق بر

آدمدر . ۲ . شبیه ، نظیر ، بکزر :
ملك مثالی ؛ دریا مثال . ۳ .
رؤیا ، دوش : عالم مثال = عالم
معنی . ۴ . د . (صرف عربیده)
حروف اصلیه ء ثلثه سندن برنجیسی
« و » یاخود « ی » اولان فعل :
مثال وای ؛ مثال یائی . =
ج . افعال عربیه نك یا لکزر ثلاثه
بجرددن صورت تصرفنی کو-
ستیرر مثاللری حاوی رساله کاک
اول اوقوتدیریلیر : امثله اوقو-
یور ؛ امثلهء مختلفه = صیغ
مختلفه نك یا لکزر مفرد غایب لری
حاوی جدول ، نصر ، بنصر ،
نصر آکبی ؛ امثلهء مطرده = بهر
صیغه نك مفرد ، نثیه ، جمع ،
غائب ، مخاطب ، متکلم و مذکر ،
مؤنث اعتباریله صور مختلفه سنی
حازی جدوللر . « مثل » و جمعی
اولان « امثال » لغت لری بونکله
تشویش ایتمه ملی . [

مئانه } سئ . عر. سیدیک قاوغنی .
مئانه } || ط . التهاب مئانه ، ذات
المئانه = فر . Cystite وسائره .

مئانی } سئ . عر. قرآن کر-
مئانی } میک مجموعنه ویا مفصل
سوره لرینه ویا سوره فاتحه به
ویریلن اسمدر . || سبع المئانی =
سوره فاتحه یی ترکیب ایدن یدی
آیت کریمه .

مئبت } ص. عر. ژ: مثبته .
مئبت } « ثبوت » دن سمه . افعال [
۱ . دلیل و برهانله کوسترلش ،
صحت و حقیقتی ثبوت بولمش ،
اثبات اولمش ، صاغلام ، محقق :
وقعه نك او صورتله جریانی
مثبتدر ؛ تاریخله مثبتدر . ۲ . د .

منفی اولمان ، حدنک و وقوعی
بیان ایدن : نك فعل مثبت و
کله مک فعل منفیدر . ۳ . هر
الکتریقک ایکی جنسندن بری که
منفی دینن دیکریله تماسه کلنجبه
پانلار .

مئقال } سئ . عر. بر یجق در-
مئقال } همک اسکی بروزن که بو
کون یا لکزر ذی قیمت طاشلر
وسائره وزننده قوللانیلیر .
|| مئقال ایله = پک آز مقدارده :
محبت قنطارایله آلیش ویریش
مئقال ایله .

مئقب } سئ . عر. [« ثقب » دن
مئقب } اسم آلت . تر . زبازدی :
ماتقاب . [تحته و معدن وسائرده
دایک آچغنه مخصوص یای که
اوجنه ایستینلر بیوکلکده بور-
غو طاقیلیر . || جمرأ . اعضاء
مختلفه یی دلمکه مخصوص آلات
مختلفه : مئقب الرأس ، مئقب
الرحم وسائره .

مئقبوب } ص. عر. ژ: مثقوبه .
مئقبوب } [« ثقب » دن سمه [
دلمش ، دلیلکی . ن .

مئال } سئ . عر. ج . امثال ۱ .
مئال } بکزر ، شبه ، نظیر ، ماننده ،
اش : بونک دنیاده مثلی بولماز ؛
مثلی یا تمق . ۲ . مقدار ، حجم :
اوبونک ایکی مثلیدر ؛ بونک بر
مثلی ده ا لازم . = ج . قانون
و نظامده مصرح اولمان شینک
تجو زینه مدار اولق اوزره
سبق ایتمش حال : بونک هیچ
امثالی یوقدر ؛ امثالنه توفیقاً .

مئال } سئ . عر. ج : امثال ۱ .
مئال } مثال ، بر قاعدهء عمومی به
نمونه اولق اوزره ایراد اولنان

سوز. ۲. معنای ظاهر بی قصد اولنموب ضمناً وکنایهٔ دیگر بر شیشه دلالت ایتک اوزره ایراد اولنان سوز: بر مثل سوبلدی؛ مشهور بر مثل وارد. ۳. آداب و اخلاق و نصابه متعلقی کوچک حکایه: امثال لقمان؛ امثال حکما. «مصال» بوندن غلطدر || ضرب مثل، ج. ضرب امثال = آثار سوزی.

مصالا { ص. ع. م. ث. مثال مقامنده، فرضا، سوز کایشی: کوچک بر حیوان مثلاً بر کدی، بریسی کلیرسه مثلاً سز کلاسه کز.

میش { ص. ع. م. ث. : مثلثه. مملت { «ثلثه» دن سمف. تفعلیل

۱. اوچلی، اوچ قات، اوچ شبتدن عبارت، اوچ قسمدن مرکب: اتفاق مثک = اوچ دولت یبندده کی اتفاق. ۲. اوچ کوشلی، اوچ ضلع ایله محاط: شکل مثک. = سز ع. ۱.

ر. هندسه ده [اوچ کوشلی و اوچ ضلع ایله محاط شکل: مثک قائم الزاویه؛ مثک منفرج الزاویه؛ مثک متساوی الاضلاع؛ مثک متساوی الساقین و سائر. ۲. اوچ کره قاینا. دیلوب قوبولاشمش و هارات و شکرله قاریشیق مشروب.

میشات { س. ج. ع. ر. اشکال مملات { مثله قواعدندن و بونلر واسطه سیله مساحه اصولندن بحث ایدن هندسه: مثلثات مستویه = سطحی مثلثات مجعی، فر. Tri-gonométrie plane؛ مثلثات کرویه = بر کره نك اقسامندن

اولان مثلثات مجعی، فر. Trigo-nométrie sphérique.

میشالو { یا مثلی. ص بکزر شبیه، نظیر، مانند، کی، قبیلندن: بومثللو آدملر = بوکی، بوقبیل، بوکا مانند آدملر.

مثمر { ص. ع. م. ث. : مثمره. «مثمر» مسمور { دن سمف. افعال [۱. یمش و یرن، میوه دار: مثمر آغاچلر؛ اشجار مثمره. ۲. محصول و یرن، محصولدار. ۳. قائده لی، نافع، کارلی: عملیات مثمره؛ مساعی مثمره. ۴. نتیجه و یرن، مؤثر، کارکر: بنم نصیحتلرم، سوزم مثمر اولدی.

میش { ص. ع. م. ث. : مئنه. «ئمان» مسمن { دن سمف. تفعلیل [۱. سکز قات، سکزلی، سکزک، سکز جزئدن مرکب. ۲. سکز ضلعلی، سکز کوشه لی: شکل مثن.

میش { ص. ع. م. ث. : مثنی. با: مساة { مثنی.

میش { س. ع. م. ث. : «ئمان» دن مسموی { هر ایکی مصرعی بر قا. فیه ده اولان شمرکه اکثریا اوزونجه منظومه صورتنده اولور، منظومه: یوسف زلیخا حقتده کوزل بر مثنویسی وارد. — مولانا جلال الدین رومی حضرت لرینک بو صورتده مرتب کتاب مشهورینه ده علم اولمشدر: مثنوی شریف؛ شارح مثنوی.

میشات { س. ج. ع. م. ث. : مثنوی مسمویات { قبیلندن اشعار، منظوم. مات: دیوانندن باشقه بر خبیلی مثنویاتی ده وارد.

میش { ص. ع. م. ث. : مئناه. «ئمان» مسمی { دن سمف. تفعلیل [۱. ایکی قانلی: ایکی جزئدن مرکب، ایکیلی، ایکیک. ۲. تشبیه صیغه سنده، ایکی شخص و یا شیشه دلالت ایدن (کله). ۳. ایکی نقطه لی (حرف): تاء مئناه. [مؤنثی «مئناه» دن مبدل اولدیغیچون «مئنات» صورتنده یازلاملیدر.]

میشوبه { س. ع. م. ج. : مثنوبات. مثنوبه { بر عمل خیره مقابل من طرف الله و یریلن اجر و مکافاة، ثواب.

میشول { س. ع. م. ث. : مثنوبات. مثنول { رنده آیاقده طورمه: حضور شاهانه ده مثنول شرفنه نائل اولدی.

میشیل { ص. ع. م. ث. : شبیه، نظیر. ذ.

میشاب { ص. ع. م. ث. : «جواب» دن سمف. افعال [قبول جوابنه نائل اولان، طلب و آرزوسی قبول اولنان: میجاب الدعوه. (مستجاب ده مستعملدر.)

میشادله { س. ع. م. ث. : «جدل» دن مص. مفاعله [آتشفه، طوشمه، منازعه، جدال، نزاع، غوغا: یبیلرنده میجادله ایدبورلردی؛ بر میجادله اولمش.

میشاذبه { س. ع. م. ث. : «جذب» دن مص. مفاعله [بر برینی جذب ایتمه.

میشار { س. ص. [میجارجه دن] ۱. اقوام تورانه دن اولوب قرون وسطاده آروپایه مها. جرتله اسکسی یانونیا جه تله ربینی استیلا و بردولت تشکیل ایتمش اولان معروف قومک افراندن

ويا بو قومہ منسوب و متعلق
اولان : كنديسى مجاردر؛ مجارلرك
اصل و زبلى ؛ مجار قرالى؛ مجار
آلتنى . [وقتيه ر. Onyppoc
دن غلط اوله رق «انكروس»
دينلوب اسكى عثمانلى توارىخنده
يوصورتله مفيددر.] ۲. مجار.
رك ساكن اولدقلىرى ير، مجا.
رستان : مجار سفرى .

مجارجه { ص. مجار قومنه منسوب
(ومتعلق؛ مجارجه لسان،
بىزى، خوره. = ح. مجارلرك
طرز و اصول ويا لساننده :
مجارجه سويليور، يازيور، چالغى
چاليور. = س. مجارلرك
سويلدكلىرى لسان : مجارجه
السنه تورانيه دن برلساندر؛
مجارجه نك تركجه ايله مشابهتى
واردر .

مجارستان { سغ. م. مجارلرك سا.
مجان سنان } كنى اولدقلىرى مملكت
كه طونه نك ايكي جهتنده واقع
اولوب آستريا ايمپراطورلغيله
متحد بر قراللق تشكيل ايديور .
مجارلى { س. ص. مجار قومی افرا.
دندن و مجارستان اها.
ليسندن اولان : كنديسى مجار.
ليدر؛ بر مجارلى كلدى .

مجارى { سذ. ج. عر. فد : مجرا .
با : مجرا .

مجاز { سذ. عر. «جواز» دن []
معناى حقيقيسيله قوللا .
نليوب مناسبت و مشابهتى اولان
ديكر بر معنايه استعاره قوللا .
نيلان سوز، حقيقت مقابلى :
فلان مجرر چوق مجاز استعمال
ايديور؛ بوسوزده مجاز واردر .
ص. عر. «جواز» دن سغ.
مجاز { افعال ۱. اجازت آلمش،

مأذون . ۲. جائز، حلال ،
مشروع، غير ممنوع .
مجازا { عر. مجاز و استعاره
طريقيله، معناى حقيقيسيله
اوليه رق : آرسلان مجازا جسور
معناسيله قوللايلير .

مجازاة { سذ. عر. «جزاء» دن
(مص. مفاعل) بر جرم
و قباحتنه قارشى جزا ويرمه ،
قانون اقتضاسجه ايجاب ايدن
معامله : قباحتلنك مجازاتى اخذ
انتقام ايجون اوليوب امثاله
عبرت اولق ايجوندر . [اصل
عربيده قارشىق ديمك اولوب
مكافاة يرينهده مستعملدر.]

مجازى { ص. عر. ذ : مجازيه . مجاز
(استعاره يه منسوب و
متعلق، مجاز طريقيله قوللايلان :
معناى مجازى .

مجال { سذ. عر. «جولان» دن
سغ. — اصل معناسى
دونيله جك [ر] ۱. وسع : اقتدار،
قوت : هج مجالى يوقدر؛ بنده
مجال قالدى . ۲. امكان ، فر
صت : دشمنه مجال ويرمه ملي .

مجالس { سذ. ج. عر. فد :
مجالس . با : مجلس .

مجالست { يا مجالسه . سذ. عر.
(«جلوس» دن مص.
مفاعل) برلكنده اوتورمه ،
همنشينك .

مجالسز { ص. قوتسز، اقتدارسز،
درمانسز، غير مقتدر :
مجالسز قالدى .

مجامع { سذ. ج. عر. فد :
مجمع . با : مجمع .

مجامعت { يا مجامعه . سذ. عر.
(«جمع» دن مص. مفاعل)
جماع، معامله زوجيه .

مجاميع { سذ. ذ. ج. عر. فد :
مجمع مجموعه . با : مجموع ،
مجموعه .

مجان { ص. عر. اجرتسز، باد هوا،
مفت .

مجانا { ح. عر. اجرتسز اوله رق،
بادهوايه ، جابه ، بلش :
اشعارينى باصديروب احبابه مجاناً
ويريور؛ خسته خانه نك علاجلىرى
مجاناً ويريليور .

مجانبت { سذ. عر. «جنب» دن
(مص. مفاعل) بر طرفه
چكلمه ، اوزاقلاشمه، صاقينمه،
احتراز : فنا آدمردن مجانبت
ايتلى .

مجانيس { ص. عر. ذ : مجانسه .
(«جنس» دن سغ. مفاعل)
بر جنسدن اولان، همجنس .
(مجانس ده مستعملدر.)

مجانست { يا مجانسه . سذ. عر.
(«جنس» دن مص.
مفاعل) بر جنسدن اولمه ،
همجنسلك .

مجاننه { سذ. [بتا .] م. با :
مانجاننه .

مجانيق { سذ. ج. عر. فد :
مجنيق . با : مجنيق .

مجانين { سذ. ج. عر. فد : مجنون .
با : مجنون .

مجاوبه { سذ. عر. «جواب» دن
(مص. مفاعل) بر برينه
جواب و برمه ، آتشمه . سوزله
ويا مخابره ايله معارضه .

مجاور { ص. عر. ذ : مجاوره .
(«جوار» دن سغ مفاعل)
۱. قوكشنو، همجوار . ۲. بر
بيوك معبد ويا تره نك ياننده
اختيار عراتله عبادت ايدن،

معتكف : كهبه شريفه مجاورلى؛ حضرت يحيانك تره سنده مجاور ايدى .

مجاوَرَت { يا مجاوره . سئ . عر . }
 { « جوار » دن مص . }
 مفاعله [۱ . قوكشولق ، همجوار .
 لق . ۲ . برييوك مبعبد ويا تره نك ياننده اختيار عزت و عبادت ايمه ، اعتكاف .

مجاهِد { ص . سئ . عر . ج : مجا .
 هدين . } « جهد » دن سئ .
 مفاعله [۱ . سمى وغيرت ايدن ، تمايلات نفسانيه قارشى كندىنى ضبط ايدره ك اعمال صالحه يه چالیشان : بر اابد مجاهد . ۲ . جهاد ايدن ، دين اوغورينه و اعلاى كلمه الله ايجون حرب ايدن : مجاهدن اسلام .

مجاهِدَه { سئ . عر . } « جهد » دن مص . مفاعله [۱ . سمى وغيرت ، نفسه غلبه ايجون اولنان اهتمام : انسان مجاهده ايله درجات عاليه واصل اولور . ۲ . فى سبيل الله اولنان محاربه ، اعلاى كلمه الله ايجون حرب ايمه ، جهاد ، غزا .] بومعنا ايله جهاد دهها مستعملدر .

مَجْبِر { ص . عر . } : مجبره . [« جبر » مجبر] دن سئ . افعال [اجبار ايدن ، زور لايان ، اراده جزئيه برا . قسزین زورله برايش ياپديران ويا برشيته سوق ايدن : سبب مجبر ؛ قوه مجبره .

مَجْبُور { ص . عر . } : مجبوره .
 { « جبر » دن سئ . } زور كورمش ، زور ايله برايشه سوق اولنان ، مضطر ، ناچار : بو ايشى كورمكه مجبوردر ؛ بويه يامغه

مَجْبُورم ؛ بنى كيمكه مجبور ايتديلر .

مَجْبُوراً { ح . عر . } مجبور اوله رق ، مجبورت تحتنده : زور . له : كيمك ائستزدم اما مجبوراً كیده حكم .

مَجْبُورِيَّت { سئ . عر . } مجبور اوله ، مجبوريت { مجبورلى ، زور : يا .
 لاز سويلمكه نه مجبورتى واردر ؛ اوله سويلمى مجبوريت تحتنده در .

مَجْبُول { ص . عر . } : مجبوله .
 { « جبالة » دن سئ . } يارا . دلش ، مخلوق ، سرشته . آفریده ، خاق و طينتنده بر حال و صفت بولان ، مختلقى : حلم و حيا ايله مجبولدر .

مَجْبُوب { ص . عر . } « جبي » دن سئ .
 { افعال } سچامش ، انتخاب و اختيار اولمش ، مختار ، ممتاز .
 { ص . عر . } : مجترة . [« جبر »
 { دن سئ . } افعال] گويش كيرن : حيوان مجتر ؛ حيوا .
 نات مجتره .

مَجْتَمَع { ص . عر . } : مجتمعه .
 { « جمع » دن سئ . } افعال [طوبالانش ، طويل ، بريركلش ، برلشمش : اموال مجتمعه ؛ ممالك مجتمعه .

مَجْتَمِعاً { ح . عر . } طويدن ، طو .
 { بلانش اولدقلى حالده ، هب بردن ، جماعته : مجتمعاً كيتديلر .

مَجْتَنِب { ص . عر . } : مجتنبه .
 { « جانب » دن سئ . } افعال [چكين ، اوزاقلشان ، بر طرفه چكيلوب قاريشيمان ، احتراز ايدن : پك مجتنب بر آدمدره .

مَجْتَهِد { ص . سئ . عر . } : مجتهدين .
 { « جهد » دن سئ . } افعال [آيات كريمه واحاديث شريفه دن احكام استخراجنه مقتدر اولان متبحر ، امام : مجتهدين كرام .
 [شيميلرجه باب اجتهاد دائما آييق اولديفنندن اونلر علما و نتهالرينده بونامى ويررلر .]
 { ص . عر . } بيوكك ، شان ،
 { شرف ، جلال .

مَجْتَد { ص . عر . } « جد » دن سئ .
 { افعال } جد وغيرت و سمى ايلين ، لندن كلديكى مرتبه ده چالیشان .

مَجْتَدِد { ص . عر . } « جد » دن سئ .
 { تفعليل } يكيلدن ، يكي حالته قويان ، يكي برشكل واصله قويان ، يكيلدن قوت و حيات ويرن : سلطان محمود خان ثاني بحق مجدد دولتدر .

مَجْتَدِد { ص . عر . } : مجدده .
 { « جد » دن سئ . } تفعليل [يكي ، نازه ، هنوز قوللانمامش : مجدد برقات انواب ، بر خانه .

مَجْتَدِداً { ح . عر . } يكي اوله رق ، يكي اولق اوزره ،
 باشند ، تعمير صورتيله اوليه .
 رق : او كوشكى ييقوب مجددأ ياپديلر .

مَجْتَذِب { ص . عر . } : مجذوبه .
 { « جذب » دن سئ . }
 ۱ . جذب و جلب اولمش ، بر طرفه چكمش ، مجلوب . ۲ . جذبه صاحبي ، عشق الهيه مظهر ، شيداء ، آشفته . ۳ . ديوانه ، آبدال .

مَجْتَذِوم { ص . عر . } : مجذومه .
 { « جذام » دن سئ . }

مسکین علتته دوچار.

مَجْرَا { سذ. عر. ج: مجاری. «جریان» دن سم. ۱.

صوبك آقديني يتانی، صویولی:

طونه مجراسی؛ مجرای نیل. ۲.

مَجْرَ بر ایشك طریق حصولی ویا

بر حوادثك واسطه انتشاری:

ایش مجرای طبعی سندن حقیقی؛

بوحوادث خانگی مجردان کلدی؟

۳. تَد. بدنك ایچنده اخلاطك

جریان ایستدیکی یول: مجرای

دم؛ مجرای بول؛ مجرای دم.

مَجْرَب { ص. عر. ذ: مجربه. «تجربه» دن سمف. [

دگمش، تجربه اولنمش: بویله

اولدیغی مجربدر؛ امور مجربه.

دندر.

مَجْرَبَات { سذ. ج. عر. تجربه اولنمش ایشلر،

گررگی: او آدمك علمی یوغیسه

ده مجرباتی چوقدر.

مَجْرَد { ص. عر. ذ: مجرده. «جرد» دن سمف. [تفعیل]

۱. چبلاق، یالین، آچیق، اثواب

وقلیف وقیندن حیقمش: سیوف

مجرده. ۲. یالکز، تك. منفرد:

مجرد برطاش. ۳. دیکر برشیله

قاریشیق ویا برابر اولیان،

صاف، خالص: ماء مجرد. ۴.

اولنمه مش، قاریسی اولیان، بکار:

آخر عمرینه دك مجرد قالدی.

۵. جسمانی اولیوب معنوی و

اعتباری اولان شیء: مواد

مجرده. ج: مجردات. ۶. د.

[صرف عربیده] حروف زائده.

سی اولیان (فعل): ثلاثی

مجرد؛ رباعی مجرد. مقابلی:

مزید فییه. = ح. تر. یالکز،

آنحقیق، صرف: بن مجرد بو

ایش ایچون کلدیم. || ر. له.

بعد مجرد = غیر محدود مسافه.

|| کسر مجرد = کسر عادی.

|| پایه مجرد = طریق علیده

مأموریتیز اعتباری رتبه:

ازمیر پایه مجردی.

مَجْرَد { سذ. عر. دیشلرک پاسنی آیقلا یوب تیزلمک

مخصوص دیشچی آتی، فر.

Rugine.

مَجْرَدَات { سذ. ج. عر. جسمانی اولمیوب روحانی و

معنوی اولان شیئلر.

مَجْرَدَلِك { سذ. اولنمه مش آد. مک حالی، بکاراتی:

مجرد لکک ده اولیلک کبی محسنات

ومشکلانی واردر.

مَجْرِم { ص. عر. ذ: مجرمه. «جرم» دن سمف. [

جرم وقباحت ایشلین، قباحتی:

مجرم اولدیغی سوزندن بلیدر.

= سذ. عر. ج: مجرمین. بر

جرم وقباحت ایشلمش آدم،

صوحلی: مجرمینه مخصوص

حبسخانه.

مَجْرُوح { ص. عر. ذ: مجروحه. «جرح» دن سمف. [

۱. یاره لائمش، یاره لی، کرک

حرب وغوظاده وکرک قضاء

بدنك بر طرفی یاره اولمش:

حریده مجروح اولدی؛ اوقضاده

بش کشی مقتول واون ایکیسی

مجروح اولدی. ۲. رد وابطال

اولنمش یاخود حد ذاتنده باطل

وغیر مقبول: بوسوز، بودعوی

مجروحدر. = سذ. عر. ج:

مجروحین. یاره لی آدم: مجروح

حینك نقلنه مخصوص آراهه.

مَجْرُور { ص. عر. ذ: مجروره «جر» دن سمف. [۱. چکلمش،

سور وکلنمش. ذ. ۲. د. [نحو

عربیده] اعرا بك احوال ثائیه.

سندن جر حالنده اولان: اسم

مَجْرُور؛ حرف جرله ویا اضافه

مَجْرُور. = ج: مجرورات =

مَجْرُور معمولار.

مَجْرُورِي { سذ. عر. با: مجرا.

مَجْرُوم { ص. عر. ذ: مجزومه. «جزم» دن سمف. [۱.

کسلمش: قطعیا قراری ویرلمش،

معلوم ومحقق: بوبرامر مجزومدر.

۲. د. [نحو عربیده] جزم

حالنده بولنان (مضارع) که مفرد

ده آخری ساکن وفعل ناقصده

مخذوف ونثیه وجعهده نونی سا.

قط اولور: مضارع مجزوم.

مَجْسَم { ص. عر. ذ: مجسمه. «جسم» دن سمف. [تفعیل]

۱. جسمی اولان، وجودلی،

گوگده لی: پایدیره جنی اینیه نك

مقوادن مجسم صورتی پایدی.

۲. مج. صانکه بر حال معنوی

جسم پیدا ایدوب تجسم و تمانل

ایتمکله حاصل اولمش، او حال

معنوی نك تجسم ایتمشی حکمنده

اولان: او آدم فضیلت مجسمه در،

ناموس مجسمدر. ۳. ر. (هند.

سهده] ابعاد ثلثه سی یعنی طول

وعرض و ارتفاعی اولان: شکل

مجسم؛ زاویه مجسمه. مقابلی:

مسطح. || هندسه مجسمه = بوعلمك

اشکال مجسمه دن بحث ایدن

قسمی.

مَجْفُوفٌ } ص. هندسده غلط اوله.
 { رِق «مَجُوف» يرينه
 قوللانيبور با: مجوف. = س.
 طويك بوش اولان اسطواني
 الشكل ايچي كه طويلك بيوكاكي
 چاپ ديزان بونك قطر يله تمين
 اولنور.

مَجْفُوفٌ } ص. عر. ذ: مجفوه.
 { «جف» دن سف. تفعليل
 ط. قورودان، قوروديچي.

مَجْلَدٌ } ص. عر. «جلد» دن سمه.
 { تفعليل } جلا ايدلمش، پارلا.
 دلش، پارلاق، لوسترولى:
 آينه مجلا.

مَجْلِدٌ } سن. عر. «جلد» دن سف.
 { تفعليل } كيتابلى ديكوب
 كزارليني دوزلدهرك قاب كچرين
 صنعتكار: بوكيتابلى مجلده
 كوندرملي؛ مجلد دكاني.

مَجْلِدٌ } ص. عر. ذ: مجلده. «جلد»
 { دن سمه. تفعليل } ديكيلوب قاب
 كچيرلمش، تجلدايدلمش (كتاب):
 بتون كيتابلى مجلددر. =
 سن. عر. ج: مجلدات. كتابك
 برلكده ديكامش وبرحجم تشكيل
 ايدن قسمي ويا بتوني، جلد:
 آتاري مجلدات عديده دن عبا.
 رتدر.

مَجْلِدٌ } سن. عر. ج: مجالس.
 { «جلوس» دن سمه. }
 قوكتهمق ويا بر ايش مذاكره
 اتمك ايچون بر آرهيه كلش
 آدملر هيئي، جمعيت، انجمن:
 مجلس قورمق؛ جلسه چيتمق،
 گيتمك. ۲. برنوع امور دو.

لنك تذكر ايچون بر رياسك تحت
 رياستنده معين اعضادن مركب
 اوله رق تشكيل اولمش هيئت
 رسميه. شوري: مجلس خاص
 وكلا: مجلس كبير معارف؛ مجلس
 ماليه؛ مجلس اداره؛ مجلس
 مبعوثان؛ مجالس عاليه.

مَجْلِسٌ } ص. فا. كوزل سوز.
 { «ريله مجلدي شلند»
 يرن، مير كلام.

مَجْلُوبٌ } ص. عر. ذ: مجلوبه.
 { «جاب» دن سمه. } ۱.
 جلب اولمش، آخر يردن كتير.
 لمش: اموال مجلوبه. ۲. طر.
 فدارلني قزانلمش، بر طرفه ميل
 ايتديرلمش: كنديسي او طرفه
 مجلوبدر.

مَجْلَهٌ } سن. عر. ج: مجلات. ۱.
 { كتاب، مجموعه، رساله:
 ادبيانه متعلق كوزل بر مجله در.
 ۲. كتب فقهيه نك معاملات
 قسمندن جمع و تدوين اولمش
 قواعد مختصره كه اليوم بعض
 مكاتب رسميه ده تدريس اولنور:
 مجله درسي، معلي.

مَجْمُوعٌ } سن. عر. «جر» دن سمه.
 { توتمي ياقيلان قاب، بخور.
 دان.

مَجْمَعٌ } سن. عر. ج: مجامع.
 { «جمع» دن سمه. } ۱. طويلا.
 نيلان ير، محل اجتماع، بر طاقم
 اشخاص ويا اشيانك بريكديكي ير:
 مجمع ادبا؛ مجمع اشرار. ۲. قاو.
 شيلان ير، محل التصاق، ملتقا:
 مجمع بحرين.

مَجْمَلٌ } ص. عر. ذ: مجمله. «جمله»
 { دن سمه. افعال } قيصه و
 آز سوزله افاده اولمش، خلا.

صه ايدلمش، مختصر، موجز:
 تاريخ مجل؛ يك مجل يازلمش.
 مَجْمَلٌ } آز سوزله. مختصراً.
 خلاصه؛ وقوع حالي مجملاً افلا.
 ده ايتدي.

مَجْمُوعٌ } ص. عر. ذ: مجموعه.
 { «جمع» دن سمه } طويلا.
 نمش، بريكمش، ييفلمش: نقود
 مجموعه؛ افراد مجموعه. = سن.
 عر. ج: مجاميع. ۱. طويلا نمش
 شيء، طوپ، يفتين: مجموع حا.
 صلات؛ مجموع نقود. ۲. ر.
 (حسابده) خلاصه جمع، قرد جمله:
 بو اون بش قلم رقمك مجموعي
 نه در؟ = ك. هب، بتون،
 جميع، كافه، جمله: مجموع اهالي؛
 كتابلك مجموعي؛ اونلك مجموعي
 بويه در.

مَجْمُوعَةٌ } ح. عر. ۱. طوبدن،
 { بردن، جمعاً: مجموعه
 كلديلر. ۲. هب، بتون، جمله،
 كافه، جمعياً: قوراقلدن محصو.
 لات مجموعه ياندي.

مَجْمُوعَةٌ } سن. عر. ج: مجاميع. ۱.
 { طويلا يلوب بريكديرلمش
 وتنظيم و ترتيب ايدلمش شيئر
 هيئي: اونك كوزل بر مجموعه
 نباتاتي واردر. فر. Collection.
 ۲. اشعار و سائر آثار منتخبه
 جمع و قيديله حاصل اولمش رساله،
 بوكي آثار منتخبه نك قيدينه
 مخصوص جزئدان: جينده بر
 مجموعه سي واردر خوشنه كيده.
 جك بر سوز ايشيتدي مي قيد
 ايدر. ۳. علوم و فنون و ادب.
 ته متعلق مباحثي جامع اوله رق
 نشر اولسان رساله مو قوته.

مَجْنُونٌ { ص. عر. ذ: مجنونه .
« جن دن سمة » ۱ .

اجنی طومش ، چیلغین ، دلی ،
دیوانه . ۲ . مج . فنا حالد عشق
وعلاقه دوچار ، شیدا . =

سذ . عر . ج : مجانین . چیلدیر .
مش آدم ، دلی : دارالمجانین .
= سخذ . ایلا اسمنده برقیزه
عشق وعلاقه سیله بین العرب
افسانه حکمنه کچمش قیس اسمنده
بر شخص موهوم ، بر افسانه
مشهورک قهرمانی .

مَجْنُونَانَه { ص. ح. فا. ۱ . دلجه ،
دیوانه لره یا قیشیر
صورتده : اطوار مجنونانه سیله .

۲ . ایلانک عاشق اولان مجنون
طوريله : مجنونانه عاشق اولمش .

مَجْنُونَلِیق { س. دللیک ، چیلغینلق ،
جنت .

مَجْنُونَلِیق { سذ . عر . مجنونلق ،
دللیک ، جنت .

مَجْزُوه { س . وقتيله کییلان بر جنس
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ . عر . فا . « مغ »
دن ه ا خود بو . Mix-

۶۵۵ دن . — اسم جنس) اسکی
ایرانیلرک تابع اولدقلری زر .
دشت دینله متدین خاق : طاغته
مجوس ؛ مجوس دینی .

مَجْجُوسِی { ص. س. عر. ذ: مجو .
سیه . دین مجوسه

تابع ، زردشتی ، آتشیپرست ویا
بونلره منسوب و متعلق : نوشیر .
وان مجوسی ایدی ؛ مجوسیلرک
آیدنی ؛ عادات مجوسیه .

مَجْجُوسِیت { سذ . عر . مجوسیلک ،
دین مجوس ، آتشیپر-
ستلک ، زردشتیلک .

مَجْجُوف { ص. عر. ذ: مجوفه .
« جوف » دن سمة . تفعیل .

— غلط اوله رق « مجف » دخی
قوللانیلدور ایحی بوش ، اویوق ،
قوغوق .

مَجْجُوهَر { ص. عر. ذ: مجوره .
« جوهر » دن سمة . ۱ .

الماسله طونامش ، الماسلی ، صر .
صع : مجوهر ساعت ، قوطی .
۲ . د . یالکز نقطالی حرفلری
ابجدله حساب اولندقدنه تاریخ
چیقان (بیت ویا عباره) ، کوهرین :
مجوهر تاریخ .

مَجْجُوهَرَات { سذ . ج . عر . الماس
وسائر ذی قیمت طا .

شمرله مزین طاقلر : اوقادینک
مجوهراتی جووقدر ؛ مجوهراتک
قیمتی دوشو کدر .

مَجْجُوز { ص. عر. ذ: مجوزه .
« جهاز » دن سمة . تفعیل [

۱ . حاضر لانتش ، تدارکات و
ماز مه سی ا کمال اولنه رق تهیه
اولمش : حرب ایچون مجوز بر
سریه ؛ مجوز برکاین . ۲ . یلکن
وخلاط ودمیر کبی لوازمی ا کمال
اولمش ، طونامش (کمی) :
مجوز برسفینه ، بر فیلو .

مَجْجُوز { ص. عر . « جهاز » دن سمة .
تفعیل [لوازم و تدارکاتی

تهیه واستحضار ایدن ، بووظیفه
ایله موظف .

مَجْجُوهُد { سذ . عر . سمة . او-
له رق ص . کبی لسا .

نمزه مستعمل دکلدر . [جهد ،
سعی ، الدن کن ، مقدرت : بذل
مجهود ابتدی .

مَجْجُوهُول { ص. عر. ذ: مجهوله .
« جهل » دن سمة [

۱ . بیلمنن ، نامعلوم ، غیر
معروف ، کشف اولنماش : نه
اولدینی مجهولدر ؛ ازمنه قدیمه .
ده کره ارضک قسم اعظمی
مجهول ایدی ؛ آفریقانک اقطار

مجهوله سی . ۲ . د . [صرفده]
فاعلی ذکر اولنمیوب مفعولی
نائب فاعل نامیله برینه قائم او-
لان فعل که معلوم مقابلی اولوب
باشلیجه افعال متعدیه دن کلیر :
مکتوب یازلدی ، قپو آپلدی
کبی ؛ ترکیه ده افعال لازمه نک ده
بر نوع مجهولی واردر : کیدلک ،

کلنک کبی که فاعلن مستغنیدر .
|| مجهول الاحوال = حال و شا-
نی نامعلوم ، کیمک نه سی اولدینی
و اخلاق و اطواری بیلمنن :
مجهول الاحوال بر آدم . =

سذ . عر . ر . [جبرده] معلوم
اولان دیکر عددلرک نسبتندن
استخراج اولنان عدد مجهول .

مَجْجُوهُولِیت { سذ . عر . یلنمه مه ،
بیلمنن ، یلنمیش ، بیلمنن

شیء ویا شخصک حالی : ایچ
طرفلرک مجهولیتی کندیلرینی سا .
حل بونجه کیمک مجبور ایدنی ؛
شهرت و شان طالی اولیوب
مجهولیت ایچنده یاشامنی ترجیح
ایدر ؛ نوع بشرک اوائل ظهور-
ری مجهولیتده قالمشدر .

مَجْجُوبِی { سذ . عر . ص . میمی [
کله ، کلیش ، ورود ،
ایاب ، آمد . ذ .

مَجْجُوبِی { ص. عر . « جواب » دن
سمة . افعال [اجابت

ایدن ، کندیسندن اولنان طلب
وسؤالی قبول ایدوب اجرا
ایدن . ذ .

مَجید { ص. عر. } «مجد» دن
 { ص. ش. } مجدوشرف وشان
 صاحبی. صفات الھنددر: رب
 مجید؛ عبدالمجید. — والد ماجد
 حضرت پادشاهی جنتمکان سلطان
 عبدالمجید خان حضرتلینک نام
 ٹالیرینہ منسوب اولان مجیدہ
 آلتیننہ وکومش مجیدہ یہ نہ
 لسان عوامدہ بعضاً مجید نامی
 ویریلوب اسم کبی قوللانلییر. با:
 مجیدہ.

مَجیدِی { ص. عر. } مجیدہ.
 { جنتمکان سلطان عبد-
 المجید خان حضرتلینک ایجاد
 کردہ سی: نشان مجیدی.

مَجیدِیہ { س. عر. } عہد سلطان
 عبدالمجید خانی آنا.
 زندن اولان مسکوکات جدیدہ
 عثمانیہ دن یکرمی غروشلق بیو.
 جک کومش سکہ: سیم مجیدہ،
 بیاض مجیدہ. || مجیدہ آلتینی،
 آلتین مجیدہ = مسکوکات مذ-
 کورہ دن یوز غروشلق آلتین
 سکہ، عثمانی لیراسی. || مجیدہ
 چاریکی = کومش مجیدہ نک
 درتدہ بری اولان بش غرو-
 شلق کومش سکہ.

{ س. اکسز و دوز قلیج،
 مِیج } یاصیجہ شیش: میج ایله میا.
 رزہ ایتدیلر. || تعلیم میچی =
 تعلیم مخصوص اوجی دوکھلی
 میج.

مَجابا { س. فا. } «مجاہ» دن
 { «ة» نک اسقاطیلہ و دائمًا
 «بی» ادات فارسیہ سیلہ معنای
 آتی ایله قوللانلییر: [بی مجابا =
 پرواسزجہ، بلا احتراز، قیید
 اتمکسزین.

مَحَادِثَ { س. عر. } «حدث»
 { دن مص. مفاعله }
 قوکتیمہ، بربرینہ قصہ و حکایہ
 سولمہ، سوزشمہ، مکالمہ. ذ.

مَحَاذِی { ص. عر. } محاذیہ.
 { «حدی» دن سف. }
 مفاعله [بربرینک قارشیسندہ
 و بر حذادہ بولان، فر. Para-
 lèle.

مَحَاذِیر { س. ذ. } محاذیر.
 { محذور. با: محذور.

مَحَارِب { ص. عر. } محاربه.
 { «ت: محاربین، محار-
 ربتین. } «حرب» تن سف. مفاعله [۱.
 بریلہ غرطا و جنگ ایدن، محار-
 صم: محارب دولتدر، دول
 محاربه؛ طرفین محاربین؛ دو
 لتین محاربتین. ۲. حرب و جنگ
 اتمکدہ ماهر، اصول حربہ
 آشنا و جسور، جنکاور: اورا-
 نک اھالیسی محارب آدملدر.

مَحَارِبَہ { س. عر. } محار-
 { بات. } «حرب» دن
 مص. مفاعله [۱. ایکی ویا زیادہ
 دولت ویا طرف پیندندہ وقوع
 بولان حرب، جنگ: فرانسه
 پروسیہ محاربه سی؛ آوروواجہ
 بر محاربه ظھوری محتمل دکلدرد؛
 محاربات بحریہ. ۲. بردغہ دہ
 اولنان جنگ، سورکلی مصادمہ:
 سدان محاربه سی؛ فلان کون
 بیوک بر محاربه اولمش.

مَحَارِسَہ { س. عر. } «حراسۃ»
 { دن مص. مفاعله }
 محافظہ، وقایہ، قورومہ. ذ.

مَحَاسِب { ص. عر. } «حساب»
 { دن سف. مفاعله }
 محاسبہ فنندہ معلومات و مہارتی

اولان. حساب و اصول دفتری
 علملرندہ ید طولی صاحبی: محاسب
 آدمدر؛ این بر محاسبہ احتیاج
 واردرد.

مَحَاسِبِک { س. اصول محاسبہ-
 { دہ معلومات و مہارت
 صاحبی اولانک حالی: اونک محاس-
 سبکی مشهوردر.

مَحَاسِبَہ { س. عر. } محاسبات.
 { «حساب» دن مص. }
 مفاعله [۱. حسابلاشمہ، صایشمہ،
 حساب کورمہ: سزکلہ بر محاس-
 سبہ من واردرد: کندیسیلہ قطع
 محاسبہ ایتدک = معلق حسابن
 قالمدی. ۲. علم حساب و اصول
 دفتری یہ اسناداً واردات و
 صرفیات و مقبوضات و مدفوعات
 دقتلرینک تنظیمیلہ منتظم حساب
 و دفتر طومتق اصولی: محاسبہ.
 دہ مہارتی واردرد؛ محاسبہ دن
 خبرم یوقدر. ۳. بر دائرۃ
 رسمیک نک حسابات شعبہ سی،
 واردات و مصارفک حساب
 اولندیفی شعبہ ویا قلم: محاسبۃ
 ولایت؛ محاسبہ قلمی؛ محاسبہ
 ممیزی؛ محاسبہ کتبہ سی. || دور
 محاسبہ = سلفک خلفہ حساب
 و یروب دفاتر و سندات و مبالغ
 موجودہ بی تسلیم ایلمسی.
 || دائرۃ محاسبات = دائرۃ عسکر-
 یہ نک محاسبہ شعبہ لری. || دیوان
 محاسبات = کافۃ دوائر دولتک
 بہر سنہ حسابلرینی رؤیت وتد.
 قیقتلہ و مأمورلرینی مسئول
 طومتقلہ مکلف دائرۃ مخصوصہ.

مَحَاسِبَہ حَی { س. } «حساب»
 { ویا دیگر دائرۃ
 رسمیک نک محاسباتنہ و امور حسا-
 ب.

بیه سنه ریاست ایدن ذات : مالیه ،
 معارف ، رسومات محاسبه جیسی .
 [« مثلا محاسبه جی مالیه » دیمکدن
 صاقینلی .] ۲ . بر سنجاغک امور
 مالیه سنه مأور آدم : صارو-
 خان ، کوتاهیسه محاسبه جیسی .
 [ولایتک کینه دفتردار وقض-
 نك کینه مال مدیری دینیر .]
 مُحَاسِبَه جِبِلِّک } س . بر نظارت
 نك و یا خود بر سنجاغک محاسبه
 ایشلرینه و امور مالیه سنه ریا-
 ست ایدن ذاتک مأ موریت
 و وظیفه سی : داخلیه ، عدلیه ،
 پوسته و تفراف ، آماسیه مح-
 سبه جیلکی .

مُحَاسِن } سن . ج . عر . فد :
 حسن . با : حسن .

مُحَاصِر } ص . سن . عر . ج : مح-
 صرین . [« حصر » دن
 سف مفاعله] بر قلعه و یا دیگر
 موقع حربی قوشادوب موارد-
 لرینی وارزاق و وهما ت یولرینی
 کسن ، محاصره ایدن : محاصرلر
 باتفاق بر یرده بولنغله صیتمه به
 طایانه مدقلرندن محاصره بی رفع
 ایتمک مجبور اولدیلر .

مُحَاصَرَه } س . عر . ج : مح-
 صرات . [« حصر » دن
 مص . مفاعله] بر قلعه و یا دیگر
 موقع حربک دشمن طرفندن
 عسکرله قوشادیلوب طرق موا-
 رده سنک قطعی ، قوشاتمه ،
 قیامته : قلعه یی ، شهری محاصره
 ایتمدی ؛ محاصره ده قالدی .
 || رفع محاصره = بر موقعک
 محاصره سنندن واز کجوب چکمه :
 دشمن رفع محاصره یه مجبور

اولدی . || محاصره طوبی = بر
 موقعی محاصره ایتمه ده قوالا-
 نیلان جسیم صحرا طوبی .

مَحَاضِر } سن . ج . عر . فد :
 محضر (عرض محضر) .
 با : محضر .

مُحَاضِرَه } س . عر . ج : مح-
 ضرات . [« حضور »
 دن مص . مفاعله] ادبیات و تا-
 ریخه متعلق فقرات و حکایات و
 لطائف ایرادی ، مواد مذکو-
 ریه متعلق مصاحبه . = ج
 علوم و فنون و تاریخ و ادبیات
 متعلق خاطرده طوتیلان و بلنا-
 سبه ایراد اولنان معلومات : او
 آدمک محاضراتی چوقدر .

مُحَاط } ص . عر . ن : محاطه .
 [« حوط » : ن . سمف . افعال]

۱ . چویرلمش ، اطراف آلمش ،
 قوشاداش : دیوارله محاط بر
 باغچه . ۲ . بر شیتک ایچنده بولنان ،
 مظروف ، مشمول . || محاط علم =
 معلوم : محاط علم عالیلی بیو-
 رلدیغی اوزره .

مُحَافِظ } سن . ص . عر . [« حفظ »
 دن سف . مفاعله] ۱ .

محافظه ایدن ، وقایه و صیانت
 ایدن ، بکنجی . ۲ . مستحکم بر
 موقعک حفظ و اداره سنه مأور
 ضابط : قلعه محافظتی = دیزدار .
 مُحَافِظِک } س . مستحکم ر موقعک
 اداره و قوماندده سی ،
 محافظت و وظیفه سی : قلعه
 محافظتی .

مُحَافِظَه } س . عر . [« حفظ » دن
 مص . مفاعله] ۱ . صا-
 قلامه ، قایر مه ، قورومه ، وقایه ،
 صیانت : الله محافظه ایتمسین ؛

اورمانلری محافظه ایتمک اقتضا
 ایدر ؛ اوراسنی محافظه آلتنه
 آلدیلر . ۲ . مرعی طومته ، ترک
 ایتمه : بواصولی محافظه ایتملی .

مَحَافِل } سن . ج . عر . فد :
 محفل . با : محفل .

مَحَاق } سن . عر . آیک صوک
 کجه سی که قر بسبتون
 کورتمز اولور .

مَحَاکِم } س . ج . عر . فد : محکمه
 با : محکمه .

مُحَاکِمَه } س . عر . ج : مح-
 کات . [« حکم » دن مص .
 مفاعله] ۱ . دعوا ایچون مدعی
 ایله مدعی علیهک محکمه یه مرا-
 جعتلری ، حضور حکامده مرافعه
 اولنملری : یارین محاکمه اوله-
 جغز ؛ بزم محاکمه من کله جک
 هفتیه قالدی . ۲ . طرفینی
 دیکوب حکم ایتمه ، فصل دعوی
 ایچون طرفینک افاده لرینی و
 شاهد و دلیلرینی استماع ایله
 حکم ایتمه : اوایشده ذی مدخل
 اولانلری یارین محاکمه ایله-
 جکر ؛ اونی محاکمه یه چکدیلر ،
 تحت محاکمه یه آلدیلر . ۳ . مج-
 برایشی ذهنأ ایجه تحقیق و تد-
 قیق ایدوب بر قرار و یرمه :
 انسان هرایشیتدیکنی محاکمه
 ایتمکسزین قبول و تصدیق ایتمه-
 ملیدر ؛ ایشی کندیجه محاکمه
 ایتمدن رأی و یرمه ؛ قبل-
 الحاکمه = ایشی ایجه تدقیق و
 ذهنأ محاکمه ایتمدن . = ج .
 دعاوی ، محاکمه یه متعلق ایشلر :
 باب سر عسکرینک محاکمات دائره-
 سی = عسکر یلرینی وظائف

عسکر به زدن طولانی محاکمه
ایدن دیوان حربلرک تابع اولد
قلری دائره؛ محاکمات رئیس =
بودائره نك باشی .

مَحَالَّ { سذ. جم. عر. فد: محل
با: محل .

مُحَالَّ { ص. عر. } « حول » دن
ممکن اولمیان، غیر
قابل، امکانسز، مستحیل: اختیارلر
ایچون سن شبا بک عودتی محالدر؛
خیال محال . = سذ. عر. جم:
محالات . ممکن اولمیان شی:
محالی آرزو ایتمک عبثدر؛ محال
لاتله اوغراشماملی .

مُحَالَفَه { سذ. عر. } « حلف » دن
مص. مفاعله { بربرینه
قارشی بمین اتمه، آندلاشمه،
میین ایله عهدلاشمه. نُ.

مَحَالِه { سذ. عر. } « میمک ضمیمه
غلطدر { چاره، تدبیر،
حیله. نُ. || لامحاله = چارهسز،
ضروری .

مَحَامِد { سذ. جم. عر. فد:
محمت. با: محمت .

مَحَامِل { سذ. جم. عر. فد:
محمل. با: محمل .

مُحَاوَرَه { سذ. عر. جم: محاورات.
« حور » دن مص. مفا.
عله { قوکیشمه، مکاله، مصاحبه:
محاوره علیه .

مُحِبَّ { ص. عر. نُ: محبه. « حب »
« دن سف. افعال { سون ،

سویشن، محبتلی، محبتی اولان:
محب اهل بیت؛ محب فقرا؛
زوجنه محبه برقادین. = سذ.
عر. جم: محبین وفا. محبان. ۱.
دوست، یار: محب صادق. ۲.
درویش اولمقسزین طرق علیه دن

برینه اتسابی و طریقته یاخود
اهل بیت نبوی به محبتی اولان
آدم: ماه مجرمده درویشان
ومحبان ماتم ایدر .

مُحِبَّانَه { ص. ح. فا. ۱. دوستانه.
دوستلره یا قیشیر صور.

تده: اخطارات محبان؛ بن سزه
محبانه سویلیورم . ۲. طرق
عایه دن برینه اتسابی و اهل
بیت نبوی به محبتی اولان محبانه
یا قیشیر حالده: درویشانه ومحبلا.
نه ماتم ایتدیلر .

مُحِبَّت { سذ. عر. } « مصدر میمی
اولوب میمک ضمیمه غلطدر {

۱. سومه، سوکی، سویشمه:
پنمزده محبت واردر؛ محبتز
اسکیدر. ۲. دوستلق، خلوص،
صدق: محبت اهل بیت. ۳.
عشق، علاقه: عشق ومحبت.
۴. دوستانه صحبت، قوکیشمه:
اوتوروب محبت ایدیوردق؛
محبت آره سنده .

مُحِبَّتِنَامَه { س. فا. دوستانه
مکتوب، صدق و

محبتی مبین نامه: محبتنامه کزی
آلدم. انشا اصطلاحنده بیو.
کدن کوچکه خطاب اولنور. {

مُحِبِّس { سذ. عر. } « حبس »
« دن سم { حبسخانه، آدم
حبسنه مخصوص بنا، زندان.
[بومعنی ایله « محبوس » دیمه ملی.]

مُحِبُّوب { ص. عر. نُ: محبویه.
« حب » دن سمف. سو.
یلین، سوکیلی، معشوق:
محبوب خدا = رسول الله (صام)
افندمز؛ مجنونک محبویه سی لایلا.
سذ. ص. عر. جم:

مُحْبُوس { سذ. ص. عر. جم:
محبوسین. } « حبس »

« دن سمف. { حبس اولنمش، هو.
قوف، توقیف اولنمش: محبو.
سین تعریفی .

مُحْبُوسِیَّانَه { س. فا. با: حبسخانه،
حبس .

مُحْبُوسِیَّت { سذ. عر. } « محبوسلق،
محبوس بولانن آدمک
حالی ومحبوس طور دینی مدت:
محبوسیتی ایکی سنه سوردی .

مُحْتِج { ص. عر. جم: محتاجین.
« حوج، حاجه » دن
سمف. افعال { ۱. بر شیشه احتیاج
ولزومی اولان، بر حاجتی اولوب
ده دفعنه مقتدر اوله میان،

مقتدر: اتمکه، صویه، نصیخته
محتاجدر. ۲. اقتضایی اولان:
بووا تعمیره محتاجدر. ۳. فقیر،
یوقسول، حاجتمند: محتاجینه
اعانه اتمک. ۴. برندن ایسک
کورمک امیدنده بولمغله ویا
اعانه سنی کورمکه کندیسنه سر.
فرو ایتمکه مجبور اولان: بن
سکا محتاج دکم؛ نه یاپسون اوکا
محتاجدر .

مُحْتِجَلِق { س. محتاج اولان آد.
مک حالی، احتیاج:
کیسه به محتاجلم یوقدر .

مُحْتِجِیَّت { سذ. عر. } « محتاجلق،
احتیاج .

مُحْتَمَل { ص. عر. نُ: محتاله. « حیله »
« دن سف. افعال { حیله کار،
دساس، دوباره جمی .

مُحْتَبِب { ص. عر. نُ: محتبیبه.
« حباب » دن سف.
افتعال { اورتیلی، اورتمش،
مستور. نُ.

مُحْتَرِر { ص. عر. نُ: محترزه.
« حرز » دن سف. صا.

قینان، چکین. اجتناب و احتراز
ایدن: بن بویه افترالدن پک
محتزوم.

مَحْتَرَقُ { ص. عر. ژ: محترقه .
[«حرق» دن سفة. افعال]
یاشم: چکن کونکی یاغیننده
اوج او محترق اولدی.

مَحْتَرَمُ { ص. عر. ژ: محترمه .
[«حرمة» دن سمة. افعال]
حرمتلی، معزز، مکرم، شایان
تعظیم و تکریم: بر پیر محترم؛
والده محترمه م.

مَحْتَسِبُ { سذ. عر. [«حساب»
مَحْتَسِبُ { دن سفة. افعال] ۱.
وقتیه احتساب مأموری، شهره
ادخال اولنوب صاتیلان مواددن
رسم آلان مأمور، احتسابچی:
۲. عباسیلر زمانلرنده شهرک
ضبط وربطنه اووزان واکیلاک
تام اولسنه و الحاصل بلدیہ و بو.
لیس وظائفنه باقان مأمور،
شخنه .

مَحْتَشِمُ { ص. عر. ژ: محشمه .
مَحْتَشِمُ { [«حشمة» دن سمة افعال]
اتباع و حشمک کثرتیه هرکسک
حرمتنی جلب ایدن، هیبتلی: بر
وزیر محشم.

مَحْتَضِرُ { ص. عر. ژ: محترضه .
مَحْتَضِرُ { [«حضور» دن سفة. افعال]
احتضار حائنده بولسان، حالت
تزعده اولان، جان چکیشن.

مَحْتَسِرُ { ص. سذ. عر. [«حکر»
مَحْتَسِرُ { دن سفة. افعال] ذخایر
وسائر احتیاجات ضروریہ بی او.
جوز آلوب بریکدیردکن صکره
هالرینی آرتدیهرق صاتان
انصافسز: محتکر قانوناً مجازاة

اولور.

مَحْتَلِجُ { ص. عر. ژ: محتلیه .
مَحْتَلِجُ { [«حلیان» دن سفة. افعال]
ط. احتلاجه اوغرامش، بلا
اختیار دیتیره مک علتنه دوچار
(آدم ویا عضو).

مَحْتَمَلُ { ص. عر. ژ: محتمله .
مَحْتَمَلُ { [«حمل» دن سمة. افعال]
اولق احتمالی اولان، ممکن،
قابل، مأمول، مظنون: بوکون
کله لری محتملدر.

مَحْتَمَلَاتُ { سذ. ج. عر. ممکن و
مَحْتَمَلَاتُ { مأمول و مظنون
شینلر: او ایشک بویه اولسی
محملا تندر.

مَحْتَوِي { ص. عر. ژ: محتویه .
مَحْتَوِي { [«حوایه» دن سفة. افعال]
بریره جمع ایدن، جامع، شامل،
حای: مباحث متنوعه بی
محتوی برساله.

مَحْتَوِيَاتُ { سذ. ج. عر. [بولغی
مَحْتَوِيَاتُ { و اوک کسريله سفة.
صورتنده قوللانیورسه کده
سمة. معناسنی ویردیکمزدن
طوغریسی و اوک قیحیه اولسه
کرکدر] ۱. یازلمش بر شیشک
حای اولدیغی مباحث و مواد،
مندرجات: اوکتابک، مکتوبک
محتویاتی نهدن عبارتدر. ۲.
برقاب و ظرفک ایچنده بولسان
شینلر: بوسندیفک محتویاتی نهدر.

مَحْتَجِبُ { ص. عر. ژ: محجوبه .
مَحْتَجِبُ { [«حجاب» دن سمة.]
۱. اورتیلی، مستور، پردلی .
[معنای اصلی عربیسی اولان بو
معنی ابله لسانمزده پک قوللانماز].
۲. اوتانان، اوتامش، خجل

شرمنده: او حالده کوردیکم
ایچون محجوب اولدی؛ زیارتکنزه
کله مدیکم ایچون سزدن چوق
محجوبم. ۳. اوتامق طبیعتی او.
لان، اوتانفاج، اوتانفان:
کندیبی محجوب آدمدر.

مَحْجُوبِيَّةٌ { سذ. عر. ۱. اورتیلی
مَحْجُوبِيَّةٌ { و مستور اولان شیشک
حالی. ۲. اوتامه حارلانمه،
شرم: فقر بادی محجوبیت دکادر.
۳. اوتامق طبیعتی، اوتانفاجی:
محجوبیت چوق دفعه مانع ترقی
اولور.

مَحْجُوزٌ { ص. عر. ژ: محجوزه .
مَحْجُوزٌ { [«حجز» دن سمة.] مقة.
حجز اولنمش، داش طرفندن
مطلوبنه قارشیلیق اولق اوزره
محکمه معرفتیه رهن حکمنه
قونمش (مدیون مالی): اونک
چقتلکی، اوی محجوزدر.

مَحْدَبٌ { ص. عر. ژ: محدبه .
مَحْدَبٌ { [«حدب» دن سمة. تفعیل]
۱. قنبور، تومسکلی. ۲. ص.
[هندسه ده] کره نک بر قسمی کبی
اورته سی تومسکلی ومدور اولان،
مقر مقابل، فر. Convexe.

مَحْدَثٌ { ص. عر. ژ: محدثه .
مَحْدَثٌ { [«حدث» دن سمة. افعال]
۱. صکره دن وجوده کلش،
قدیم اولیان، مخلوق: عالم
محدثر. ۲. مج. یکی، نوظهور،
اسکیدن اولیان: بو محدث
برادتر.

مَحْدِثٌ { سذ. عر. ج: محدثین .
مَحْدِثٌ { [«حدیث» دن سفة. تفعیل]
احادیث شریفه نبویه نقل و
روایت ایدن و علم حدیثه توغل

واشتغال ایدن ذات : محدثندن
 بذات .
 محدث { ص. عر. ث : محدده .
 [« حد » دن سف. تفعلیل]
 تحدید و تعیین ایدن ، بر شئیته
 حدود و سیور قویان .
 محدود { ص. عر. ث : محدوده .
 [« حد » دن سف.] ۱ .
 اطرافی احاطه اولمش ، محاط ،
 چورباش : آطه نك هر طرفی
 دكیزله محدوددر . ۲ . سینورلی ،
 سینور وحدودی اولان ، حدو .
 دی تعیین اولمش : مملکت
 مذکوره ایکی طرفدن دكیزله و
 دیگر ایکی طرفدن فلان مملکتله
 محدوددر . ۳ . مج. پك ایلری به
 وارمیان ، چوق شینلر احاطه
 ایدمهین ، ناقص : اونك عقلی ،
 معلوماتی ، اقتداری محدوددر .
 محدث { ص. عر. ث : محدزه .
 [« حذر » دن سف. تفعلیل]
 صاقیندیران ، اخطار ایدن .
 محذور { س. عر. ج : محذو .
 [« حذر » دن سف.] صاقینه حق شیء . قور .
 قه جق شیء ، مانع : بو ایشده
 هیچ بر محذور یوقدر : سزجه بر
 کونه محذور وازمیدر ؟ هر نوع
 محذوراتدن سالمدر .
 محذوف { ص. عر. ث : محذوفه .
 [« حذف » دن سف.] حذف
 اولمش ، یزندن قالدیرلمش ،
 سیلنمش (حرف و ساثره) :
 بوکله ده الف محذوفدر .
 محراب { س. عر. ۱ . محجود جامع
 [« حراب » دن سف.] و دیگر معبدك ویا نماز
 کاهك قبله جهتندکی چبه سنك
 ایچ طرفنده یا پیلان او بوقک

امام اونك اوکنده نماز قیلار .
 ۲ . مج. اقتدا اولنه جق ی . ۳ .
 عر. محبوبه نك قاشلری .
 محرز { ص. عر. ث : محروه .
 [« حر » دن سف. تفعلیل]
 ۱ . یازان ، کاتب ، مستنسخ .
 ۲ . قلمه آلان ، تحریراً یعنی
 یازی ایله افاده و افهام ایدن ،
 منشی : کندیمی پك ماهر محرز .
 در ؛ محروه بر قیز . = سذ .
 عر. ج : محزرین . ۱ . اوراق
 حوادنه یازی یازان آدم ،
 غزته منشیسی : او غزته نك ایی
 محزرلی واردر ؛ باش محرز
 بر غزته محزرلینك باشی کدیگر .
 لری نك یازدقلرینده تصحیح و
 امور تحریریه نظارت ایدر .
 ۲ . برساله ادبیه نك و قریحه دن
 یازیلان بر اترك مؤلفی : بوکتا .
 بك محرز کیمدر ؟ محرز
 فلان دیه قابنده مذکوردر ؛
 محزرینك حقوقی محافظه ایتملی .
 محرز { ص. عر. ث : محروه .
 [« حر » دن سف. تفعلیل]
 یازلمش ، یازیلی ، مکتوب ،
 مسطور : سرخ ایله محرز بر یا .
 زی ؛ بر کتابك کنارنده محرز
 بریت کوردم .
 محزرات { س. عر. ج : محزرات
 [« حر » دن سف.] مستعمل دکلدور .
 یازلمش شینلر ،
 مکتایب ، اوراق : چکمه نك
 ایچنده بر طاقم محزرات بولدم ؛
 محزرات رسمیه .
 محرز { ص. عر. ث : محرزیه .
 [« حرص » دن سف.]
 تفعلیل [حرصانندیران ، حرص

و طمی آرتدیران ، تحریک و
 تشویق ایدن .
 محرف { ص. عر. ث : محرفه .
 [« حرف » دن سف. تفعلیل]
 تحریف اولنمش ، عباره سی
 دکیشدیرلمش و یا معنای
 حقیقیسندن باشقه معنی و بر مکله
 تغییر اولنمش : موجود کتب
 عتیقه نك محرف اولسی منظوندر .
 محرق { ص. عر. ث : محرقه . [« حرق »
 [« حر » دن سف.] افعال] ۱ . یاقان ،
 یا قیجی ، سوزان : جسم محرق ،
 ماده محرقه . ۲ . مج. پك زیاده
 آجیندیران ، جگر سوز ، سو .
 زشلی : پك محرق بر وقعه
 آکلا تدی .
 محرك { س. عر. ث : محركة « دن
 میم کسریله غاظر . - مترادفی
 اولان « مدار » مر جهمدر . ۱ .
 له . بر سیاره نك حرکت دوریه
 سنویه سنی اجرا ابتدکی دائره
 موهومه ، بودورنده کچدیکی پر ،
 مدار : زهره نك محرکی . ۲ . ع .
 مرمینك مبدادن هذفه قدر
 قطع ابتدکی مسافده چیزدیکی
 قوس ، مری یولی .
 محرك { ص. عر. ث : محركة .
 [« حرکة » دن سف. تفعلیل]
 ۱ . او بنادان ، حرکت کتیرن ،
 چورن : بو ما کینه نك محرکی
 نه در ؟ ۲ . مج. تحریک و تشویق
 ایدن ، آیانلاندیران ، اغوا ایدن :
 اولرک بر محرکی واردر .
 محرم { س. عر. ج : محارم .
 [« حرام » دن مص.] میمی
 حرام ، شره آنجوز اولنماز شیء :
 محارمدن بوقی ایتملی . [بومعنا

ایله باشلیجه جمعی مستعملدر.]
 = ص. عر. «ذو محرم» دن
 مختصر [۱. ازدواجی شرعاً
 حرام و غیر جائز اولان، یاقین
 اقربادن اولنله کندیسندن قلا
 چلیان، حرمه کوروب چیقان :
 کندیسبی محرمدر حرمه کیره بیلیر.
 ۲. مج. تکلیفیز، برینک اسرا.
 ربنه واحوال خصوصیه سنه
 واقف، ایچلی طیشلی : محرم
 اسرار. ۳. کیزلی، سر، هرکسه
 آچماز وسویلتز : اوسوزی، او
 ایشی پک محرم طوتیورلر. ||
 نامحرم = شرعاً نکاح دوشمکه
 کندیسندن قاچیلان، حرمه
 کیره مین : ایچمزده نامحرم وار.
 در قادیلر حقیقه ماز .
 } ص. عر. ذ. : محر مه .
 محرم } «حرام» دن سمف. [تفیل]
 تحریم ایدلمش ، حرام حکمنه
 قونمش . ذ. = سنذ. عر. سنه
 قریه عربیه نك برنجی آبی :
 ماه محرم ؛ محرم الحرام . [جـ]
 هایته بوآیده حرب و ضرب
 ممنوع اولسی وجه تسمیه سیدر.]
 محرمات } ص. عر. سمف. جـ .
 حرام و ممنوع اولان
 شیئرلر : محرماندن اجتناب ایتملی.
 } ص. حـ . فا. کیزلیجه ،
 محرماته } افشا ایتمه مک شرطیله ،
 افشا اولنیه جفته اعتماد ایدرهک :
 افاده محرمانه ؛ سزه محرمانه
 سویلیورم ؛ محرمانه کوریشدیلر .
 } سـ . عر . ۱ . شرعاً
 محرمیت } نکاح دوشمه مکله کند .
 یسندن قاچیلان آدمک حالی ،
 حرمه کیره بیلمه : کندیسبی محر .
 میتدن بالاستفاده و قتلی و قسز

یانه کیده بیلیردی . ۲ . تکلیفیز .
 لک ، واقف اسرار اوله : کند .
 یسنی دائره محرمیته آلمیدسی .
 ۳ . سر صافلابوب هرکسه
 آچلیان برشینک حالی : او سو .
 زک ، او ایشک محرمیتی چوق
 سورمدی .
 } سـ . عر . [لغت مولده]
 محرمیه } نقویم عربیده و بین الا .
 سلام سنه باشی اولان محرمک
 برنجی کونی تبرک وتین مقصدیله
 اهدا و تعاطیس معتاد اولان
 آچقه ؛ بیل باشی بخششی : سز .
 دن محرمیه ایسترم .
 } ص. عر. ذ. : محروسه
 محروس } «حراسه» دن سمف. [
 محافظه اولنان، کوزه دیلن ،
 بکلیان ، محفوظ ، امنیت و اسـ .
 یشی تأمین اولنمش : ممالک
 محروسه شاهانه . || محروسه المسـ .
 لک = یوللری محافظه لی و امین :
 ممالک محروسه المسالک عثمانیه .
 } سـ . عر . [«بلده»
 محروسه } محروسه «دن مختصراً
 بیوک شهر ، مدینه عظیمه :
 محروسه قسطنطنیه . محروسه
 بروسه .
 } ص. عر. ذ. : محروقه .
 محروق } «حرق» دن سمف. [۱ .
 یانمش ، طوتیشوب کول اولمش .
 [محترق دهـا مستعملدر .] ۲ .
 یانیق ، یانغین ، سوخته : محروق
 الفواد = قلبی یانیق .
 } سـ . عر . [فد .
 محروقات } محروقه بومعنی ایله
 مستعمل دکلدر . [ایصینق و
 یمک و سائره پیشیرمک ایچون
 یاقیلان مواد ، آتش یاقغه یارا .

یان شیئرلر ، اودون کومور و
 سائره : بوقیش محروقات بایلدر ؛
 ارضرومده محروقات پک قیتدر .
 } ص. عر. ذ. : محرومه .
 محروم } «حرمان» دن سمف. [۱ .
 نصیبیز ، حصه سی و پایی اولمیان ،
 یذنوا ، بدهره : ثروتدن ، تربیه .
 دن محروم بر آدم . ۲ . طلب و
 آرزو ایتمدیکنی استحصال ایده .
 مین ، الی بوش قالان : اونفده
 محروم بر اقیقک ؛ قپوسندن بر
 سائلک محروم دوندیکنی ایستز .
 دی . || دده محروم = پد ری
 جندن اول وفات اتمکله جد .
 ینک میراننه قونه میان تورون .
 } سـ . عر . نصیبزلک ،
 محرومیت } بینوالق ، حرمان :
 تربیه دن محرومیت فقر دن
 اشدرر ؛ اوکیسه نك محرومیتنه
 راضی دکلیدی .
 } ص. عر. ذ. : محزون .
 محزون } «حزن» دن سمف. [نا .
 سدی ، قایغولی ، مکدر ، مغموم ،
 دردناک ، حزین ، نائل مرام
 اوله مامقدن متأسف : کندیسبی
 چوق محزون کوردم ؛ محزون
 محزون دونوب کیتدی ؛ شو
 یتیمی محزون ایتمک .
 } ص. حـ . فا . تاسه .
 محزونانه } وقایغو ایله ، غم و
 کدرله : بر طرز محزونانه ایله ؛
 محزونانه یوزمه باقدی .
 } سـ . عر . تاسه ، قایغو ،
 محزونیت } کدر ، غم ، درد ،
 حزن : بو قدر محزونیته سبب
 یوقدر ؛ یوزنده بر محزونیت
 اثرلی کورینوردی .

حُسن { ص. عر. ث: محسنه .
 { «حسن» دن سف. افعال }
 ایسلك ایدن ، احسان ایدن ،
 كرم صاحبی .

حُسمات { سئ ج. عر. } فد .
 { محسنه بو معنی ایله
 مستعمل دكلدر } ۱ . كوزل
 ایشلر ، كوزل خویرلر ، اعمال
 حسنه ، مساوی مقابلی : او آدمك
 محسناتی چوقدر ۲ . سبب تر-
 جیح و امتیاز اولان حال فضائل ،
 رجحان ، فضل : بو ما كینه نك
 چوق محسناتی واردر ؛ بو اوصو-
 لك محسناتی آكلایه میورم .

حُسوب { ص. عر. ث: محسوبه .
 { «حساب» دن سف. }
 صابئش ، حساب اولمش ، حساب
 به كچیرلمش ، داخل حساب :
 امر كزله ویردیكم آنچه بی آله-
 جفكزه محسوب ایتدم ؛ بومبلغ
 اومیانده محسوب دكلدر ؛ مبا-
 لغ محسوبه .

حُسوباً { ح. عر. صایه رق ،
 { صابئتی اوزره ، حسابیه
 كچیریله رك : معاشره محسوباً
 شو قدر غروش ویردم ؛ بور-
 كجزه محسوباً بكا برقاچ غروش
 ویرك .

حُسود { ص. عر. ث: محسوده .
 { «حسد» دن سف. }
 حسد اولنان ، هر كسك حسد
 ایتدیگی ، هر كسك حسدنی جلب
 ایده جك حالد اولان : محسود
 اقران اولدی .

حُسوس { ص. عر. ث: محسو-
 { سه . } «حس» دن
 سف [حس اولنان ، طویلان ،
 حواس خمسهدن بریله درك

اولنان .
 حُشا { یا محشی . ص. عر .
 { «حشی» دن سف. تفعیل }
 تحشیه اولمش ، دركنارلی ، متذك
 بعض تعبیراتی صحیفه نك كنارنده
 ویا آلتنده اینجه یازی ایله شرح
 وایضاح اولمش : محشا بر كتاب .

حُشر { سئ ج. عر. } دن
 { سئ سز } ۱ . امواتك
 حشر ونشر اولنه جفی محل و
 زمان ، عرصات میدانی ، قیامت :
 روز محشر ؛ محشرده هر كس
 اعمالندن مسئول اوله جقدر .
 ۲ . ج. بك غلبه لكلی گروه ، از
 دحام : دوكون اوی محشراولمش ،
 محشره دونمش .

حُشی { ص. سئ ج. عر. } دن
 { سف. تفعیل } حاشیه یازان ،
 بر كتابك صحیفه لری كنارنده
 ویا آلتنده بعض كله و تعبیراتی
 شرح وایضاح یولنده نوطه لر
 یازان : كافیة حشیسی ؛ محشیء
 تفسیر بیضاوی .

حُصیل { ص. عر. } «حصول» دن
 { سف. تفعیل } حاصل ایدن ،
 حصوله كترین . = سئ ج. عر .
 اموال امیریبه نی تحصیله مأمور
 آدم ، تحصیلدار .

حُصود { ص. عر. ث: محسوده .
 { «حصاد» دن سف. }
 بیچامش (اكین) . ن .

حُصور { ص. عر. ث: محصوره .
 { «حصر» دن سف. } ۱ .
 محاصره اولمش ، قوشاداش ؛
 محاصره آلتنده بولنان : او
 قلعه ده اوچ آی محصور قالدیلر ؛
 شهر محصور ایدی . ۲ . حصر
 اولمش ، احاطه و تحدید اولمش ،

مُحصِر ، محدود : اقتدار ونفو-
 ذی كندی كوینه محصوردر .
 { ص. عر. ث: محصوله .
 { «حصول» دن سف. }
 حاصل اولان ، وجوده كان ،
 حصول بولان . = سئ ج. عر .
 ج. محصولات . ۱ . طوپراقدن
 یتیشدیریان حبوبات و ثمرات :
 بوسنه نك محصولات تنده فیض
 و برکت واردر ؛ بغدادی ، آرپه ،
 اوزوم ، توتون محصولی . ۲ .
 حیوانات اهلیه دن اولنان تمتع ،
 سوت ویاغ و ییغنی كبی : طا-
 غلق یرلك حیوانات محصولی
 زیاده اولور . ۳ . صنایعدن حا-
 صل اولان مواد مختلفه : فابریقه
 محصولی ؛ انكتره نك باشلیجه
 ترونی محصولات صنایعه در .

۴ . بر قلم ویا دآره دن بر زمان
 معینده یازیلان اوراق : هر
 كونك محصولی اقسام طور به یه
 قونور . ۵ . خلاصه مال : محصول
 یات . || محصولات كیمیویه = كیمیا
 واسطه سه یله وجوده كان و فن
 كیمیایه ، متعلق اولان مواد مختلفه .

حُصولدار { ص. فا. } محصولاتنی
 صلات ویرن ، منبت ، برکتلی ؛
 ازرایی محصولدار یردر .
 حُصولسز { ص. محصولی وحا-
 صلات و ثمره سی
 اولیایان ، غیر منبت ، فائده سز ،
 غیر مثر .

حُصوللری { ص. حاصلاتی اولان ،
 { ص. محصولی وحا-
 صلات و ثمره سی
 اولیایان ، غیر منبت ، فائده سز ،
 غیر مثر .

حُض { ص. عر. ث: محض و
 { محضه . صرف ، خاص ،
 خالص ، ساده ، صاف : حكمت

محض ، حکمت محضه. اسم کبی
موصوفته مضاف صورتندده
قولانیلیر : محض حکمت ؛ محض
کرامت .

محضاً { ح. عر. آنجق ، یاکنز ،
ساده ، تک ، مجرد : محضا
سزی کورمک ایچون کلام ؛
محضا کندی اکنجه سییون
یازیور .

محضر { سذ. عر. «حضور» دن [ن]
۱. حضور یری ، بریوک
ذاتک اوکی ، پیشگاه : محضر
عتابه چیقمق . ۲. حاضر اوله ،
حضور ، کورینه ، کوستریش ؛
حسن المحضر ، نیک محضر =
حضوری و کورینیشی کوزل ،
کوزل کوستریشلی . ۳. برچوق
آدم طرفندن مشترکاً امضا اولنه.
رق بر مقام عالی به تقدیم اوانان
استدعانا مه . [عرض محضر دخی
دینلیر .] || برینی محضر ایتمک =
عابنده شکایتی حازی محضر
تقدیم ایتمک .

محضر { سذ. عر. «حضور» دن
سفه [افعال] علاقه دار او-
لأنلری حضور محکمه به کوتور-
مکه یعنی جلیبه مأمور محکمه
خدمه سی ، مباشر : محکمه دن
محضر کلدی ؛ محکمه شرعیه
محضری .

محط { سذ. عر. یول ائناسنده
ایته جک محل ، منزل ، قو-
ناق . ذ .

محظور { ص. عر. ذ : محظوره .
«حظر» دن سف . [تقریبی
ممنوع ، یاننه وارلمه سی غیر جائز ،
حرام .] «محذور» له التباس
ایتدبرله ملیدر .

محظورات { سش. ج. عر. ذ .
ممنوع و حرام
شیتلر : ضرورات محظوراتی اباحه
ابدیر .

محظوظ { ص. عر. ذ : محظوظه .
«حظ» دن سف . [حظ
ایدن ، خوشلانا ، ممنون ،
مسرور ، خشنود : بو خبردن
چوق محظوظ اولدم .

محظوظیت { سش. عر. ممنونیت ،
مسروریت ، خشنو-
دلنی : تقدیم ایتدیکنکر کتاب
باعث محظوظیت اولدی .

محفظه { سش. عر. «حفظ» دن
لفت مولده [۱ . بوزلما-
مسی قصد اولنان برشیتک وضع
وحفظنه مخصوص قوطی که اکثریا
قطیفه ویا مشینله قاپلی اولور :
مجوهرات ، ساعت ، یوزوک
محفظه سی . ۲. تس . نیا . بعض
بدور وسائرته نک قلبی .

محفظه حی { س. اوستی مشین
و یا قطیفه ایله وایچی
آطلاس ویا ساتنه قاپلی مجوهرات
وسائر قوطیلری یاپان صنعتچی :
محفظه جیلر چارشیمی .

محفظه لی { ص. محفظه سی یعنی
حفظنه مخصوص قوطی
و یا قلبی اولان : محفظه لی ساعت ،
قاشیق چتال طاقی .

محفل { سذ. عر. ج : محافل .
«حفل» دن سف . [۱ .
طوپلانیله حق یر ، محل اجتماع .
۲. جمع اولمش هیئت ، مجلس ،
جمعیت ، انجمن : محافل سیاسیة ؛
شهرک محافل عالیه سی . ۳. جامع
شریف داخلنده حکمداره
مخصوص محل ، مقصوره .

محفوظ { ص. عر. ذ : محفوظه .
«حفظ» دن سف . [۱ .
صاقلا نلش ، بریره قونوب تأمین
وادامه ایدلمش : او اوراق
طاقیله محفوظدر ؛ پدرمک اشیایی
یادکار اولق اوزره بنده
محفوظدر . ۲. حفظ ووقایه
اولنان ، کوزه دیلن : بو اورمانلر
محفوظ اوله ایدی چوق استفاده
اولنوردی . ۳. بریره کوندریلیر-
کن عسکر وژاندارمه ترفیق ایدیله-
رک سربست اولمیان ، تحت الحفظ
کوندریلن : یولده برابر کلدکسه .
ده کندیبی محفوظ اولدیغیچون
کوریشهمدک . ۴. ذهنده طوران ،
ازبر ایدلمش ، ازبر اوکر نلش ،
اونودلمیان : قصیده برده کاملاً
محفوظمدر . || لوح محفوظ =
مقدرات الهیه تک محرر بولندیغی
لوح معنوی .

محفوظاً { ح. عر. عسکر ویا
ژاندارمه به ترفیق او-
لنه رق ، محافظه تحتنده ، تحت
الحفظ اوله رق : متهمی محفوظاً
مرکزه کوندریلیر .

محقق { سش. عر. [زبازدی میم
مفتوحه وحاء ساکنه
وفاء مخففه ایله در .] دوه نک
اوستته قونیلان برنوع اوتوریله .
حق سیت ، کجاوه ، هودج .

محقق { ص. عر. ذ : محقه . [«حق»
دن سف . [افعال] ۱ . احقاق
حق ایدن ، حق ویرن ، حق
تسایم ایدن ، طوغربدن آریلمیان ،
عادل ، حقانیتلی : پک محق ذاتدر ؛
حاکم محق اولمیدر . ۲. حقه
مقارن اولان ، حقی ، طوغری :
خانی طرفی محق کورورسه

اوکا میل ایدر؛ اقوال محقه.
 { ص. ع. ر. : محقره .
 محقر } «حقارت» دن سمه، تفعل [تحقیر اولمش، حقارته دوچار، آچالمش، ذلیل، دنی، خوار؛ پک محقر آدم؛ ثروت اهل حقیقت عنبدنه محقردر.

{ ص. ع. ر. : محققه .
 محقق } «حق» دن سمه، تفعل [تحقیق اولنش، طوغریلی و کرچکایی آکلاشلش؛ طوغری، کرچک، صحیح، مثبت؛ او خبر محققدر. = ح. تر. شهبه سز، تردد سز، مطلق؛ یارین محقق کیده جکر.

{ ص. ع. ر. ج. : محققین .
 محقق } «حق» دن سمه، تفعل [بر وقعه و حالک صحیح اولوب اولدیغنی آراشدیران، طوغریسنی آرایان، حقیقتی میدانه چیقاران، تحقیق و تدقیق ایدن؛ مورخ محقن؛ محققیندن بر ذات.

{ ص. ح. فا. اهل تحقیقه
 محققانه } یا قیشیر صورتده؛ تحریات محققانه؛ محققانه یازمق.

{ سنه. ع. ر. : تر. زبازدی ؛
 محک } «مهنک» ۱. کومش و آلتینک عبارینه باقغه مخصوص برجنس طاشرکه مذکور معدنلری اوستنه سورمکه عیارلری آکلا-شیلیر. ۲. مج. بر شیک جنسنی و دکرینی کوسترن شیء، معیار؛ عشرت طبیعت بشرک محکیدر.

{ ص. ع. ر. : محکمه .
 محکم } «حکم» دن سمه، افعال [صاغلام، متین، قوی، استوار؛ محکم بنا؛ پک محکم برماکینه. = ح. تر. صاغلام، صیق صیق؛ محکم

باغلاملی؛ آغزینی محکم قیادم.
 محکمهات { س. ج. ع. ر. : فند. محکمه
 دکلدر.] حکمی متضمن آیات کریمه که قرآن کریمده بونلره زیاده اهمیت و بریلوب «ام الکتاب» تسمیه بیورلمشدر. مقابلی متشابهات که مثال مقامنده ایراد بیوریلوب تأویلهده کلیر.

{ س. ج. ع. ر. : محاکم .
 محکمه } «حکم» دن سمه [ارباب دعاوینک محاکمه لیله حقوق و جنجه و جنایته متعلق دعوارک فضلنه و متهملرک مجازاتیه احقاق حق و اجرای عدالت ایتمکه مخصوص دائره و هیئت رسمیه که بزده وقتیله برقاضینک تحت اداره-سندنه بولنوردی و الیوم بر رئیس ایله متعدد اعضا و مامورین و کتبه دن مرکبدر؛ محکمه شرعیه = شرعاً فصل دعوی ایدن محکمه که قاضی و نایبک تحت اداره سندهدر؛ محاکم عدلیه، محاکم نظامیه = نظامات جدیده ایله فصل دعوی ایدن یکی اصول محکمه لر؛ محکمه حقوق؛ محکمه جنایت؛ محکمه تجارت؛ محکمه بدایت؛ محکمه استیناف؛ محکمه تمیز.

{ ص. ع. ر. : محکوکه .
 محکوک } «حک» دن سمه [۱. جلیک قلله سرت بر سطحک اوزرینه قازنمش، چوقور ویا قبارتمه صورتنده رسم و نجر بر اولنش؛ مرمر اوزرینه محکوک رسم، یازی؛ قوطینک اوزرنده اسمی محکوک ابدی. ۲. یازلقدن

صکره چاق و قلمتاشله قازنمش، حذف اولنمش؛ دفترده محکوک رقلر و یازیلر بولنمق مخالف قاعدهدر. = س. تر. قازنمش ش. قازنمش بر، قازیندی، حک؛ دفاترده محکوک اولیه جقدر.

{ س. ج. ع. ر. :
 محکوکات } زینش رسملر و یا. زیلر، حک صنعتیله یعنی حکا کقلقه یابنلش شیئرلر، حکا کلق ایشلری؛ بابل خرابه لرنده یا لکز بر طاقم طوغله و کر بیجرلر چیقوب محکو. کانه متعانی چسوق آتار بولنما. مشدر.

{ ص. ع. ر. : محکومه .
 محکوم } «حکم» دن سمه [۱. حکم آلتنده بولنسان، تابع؛ کندیسسی افندیسننه محکومدر؛ ملت محکومه؛ قوم محکوم. ۲. بر محکمه تک حکمئی کیمیش، محکمه طرفندن علپهنده حکم اولنش؛ حبس ایله، اعدامله، جزاء تقدی ایله محکومدره. ۳. مج. اطبا طرفندن تشفیه-سندن امید کسینلن؛ یتاغه یاتما. مش ایسه ده محکومدر. || هقه. محکوم به = حکم و قراری ویر-لمش، حکم کیمیش؛ محکوم علیه = علپهنه حکم اولنمش، دعوائی غائب ایشمش و یا مجازاتی تعیین اولنمش؛ محکوم له = لهنه حکم اولنمش، دعوائی قزانمش اولان. محکی { ص. ع. ر. : محکیه . محکی } «حکایه» دن سمه. اصلی = محکوی [حکایه اولنسان، نقل و روایت اولنمش، مروی، منقول؛ اسکندرک ظلماته کیتدیکی محکی ایسه ده صحیح دکلدر.

مَحَلَّ { سَنَد. عر. ج: محال . }
 { « حلول » دن سم. } [یر ، مکان، مقام، جای: بو محله؛ محال بعیدهده؛ محلی دکلدرد = مناسب یری دکلدرد؛ هر سو. زی محله: صرف ایتملی. || نایمحل مناسب یرنده اولیان، نابجا .

مَحَلِّسِن { ص. ۱. یری اولیان، }
 { پرسز. ۲. مناسب یرنده اولیان، نابجا، نایمحل .

مَحَلِّ { ص. عر. ژ: محله. } [« حل »
 { دن سف. تفعلیل. } ۱. تحلیل ایدن، بر جسم مرکبی بالکیمییا حل ایدوب اجزاء مرکبه سنه تحویل ایلین و حلنه سبب ووا. سطره اولان. ۲. حرام بر شیئی حلال ایدن. [بومعنا ایله اوج طلاقه تطایق ایدلمش بر قادیی زوج اولی تکرار آله بیلک ایچون مواضعه نکاح ایدوب ذرعقب تطایق ایدن آدمهده اطلاق اولنور.]

مَحْلُوج { ص. عر. } [« حلج » دن سمف.] آلمش (پنبوق) .

مَحْلُوق { ص. عر. } [« حلق » دن سمف.] تراش اولمش، صقالی تراش .

مَحْلُول { ص. عر. ژ: محلوله . }
 { « حل » دن سمف. } ۱ .

چوزلمش، طاغلمش، حل اولمش .
 ۲. طوغریدن وارثی اولدیینی حالده وفات ایدن آدمک وقفه و یامیری به حاند (میراثی): محلول او، عرصه، باغ .

مَحْلُولَات { سش. ج. عر. طو. }
 { غریدن وارثی او. }
 لمدینی حالده وفات ایدنلرک اوقافه حاند میراثلری؛ محلولات

داثره سی = بوقبیلدن املاکه باقان داثره؛ محلولات مدبری .
مَحْلُولِیَّت { سش. عر. طوغریدن وارثی اولدیینی حالده وفات ایدن آدمک اوقاف و یا میری به حاند اولان املاکنک حالی: بو اوک محلولیتی بنجه بجهولدر .

مَحَلَّه { سش. عر. ج: محلات . بر شهر وقصبه نك منقسم اولد .

یفی پارچه لرك بهری که متعدد خانلردن مرکب اولوب اکثریا بر جامع وامای واردرد: محله امامی، مختاری، مکتبی. || محله قاریسی = تربیه سز وادب سز قاری . || محله چوجق لری = صوقاقلرده کزن تربیه سز چوجق لری .

مَحَلَّلی { ص. سم. ۱. محله اها. }
 { لیسندن اولان: محله . لیلردن بر قاج کشی گلشیدی . ۲. بر محله اها لیسندن اولان: محله لیدر .

مَحَلِّی { ص. عر. ژ: محلیه . بر محله مخصوص، یری، بریرک مالی ویا محصولی اولان: نبات محلی؛ حکومت محایه؛ محصولات محلیه .

مَحَلِّی { ص. عر. } [« حلی » دن سمف.]
 { زبنتلی، طونامش، مزین، سوسلی .

مَحْمَدَات { سش. عر. ج: محامد . }
 { ۱. شکر و ثنایه لایق و مستحق حال و حرکت: محامد حضرت پادشاهی بی ذکر و بیان ایدورلردی. ۲. شکر، شکران، تشکر: ایضای وظیفه شکران و محمد ایتمک. [بو ایکنجی معنا ایله اصل عربیده ایکنجی میمک کسرله در.]

مَحْمَدِی { ص. عر. ژ: محمدیه . ۱. ذات پاک جناب نبوی به منسوب و متعلق: دین محمدی، شریعت محمدیه؛ ۲. دین اسلامه مخصوص: بولنان، دین اسلامه مخصوص: ام محمدیه، اذان محمدی .

مَحْمَل { سَنَد. عر. ج: محامل . }
 { تر. زبازدی میم نایمک فقیله } ۱. ایکی کشینک اوتور. مه سنه مخصوص اوله رق دوه نك اوستنه قویلان بر نوع سیت . ۲. جانب خلفا و امیران حرمین محترمینه بهرسنه موسم حجهده قافله ایله کوندرلن هدایا طاقی: درساعات محلی؛ مصر محلی؛ محل شریف .

مَحْمُود { ص. عر. ژ: محموده . }
 { « حمد » دن سمف. } مدح و ثنا اولمش و اولمغه شایان و مستحق: اخلاق محموده؛ محمود الخصال = اخلاق مدوحه صاحبی .

مَحْمُودَه { سش. عر. نبا. بیک کوز اونی، سقمونیا . }

مَحْمُودِیَه { سش. عر. جنتمکان سلطان محمود خان ثانی زماننده ضرب اولمش تقریباً یکریمی بش غرو شلق اینجه و یاضی بر آلتین سکه .

مَحْمُول { ص. عر. ژ: محوله . ۱. بوکلمش، بر حیوانک اوز. رینه قومش . ۲. حمل و اسناد اولنان، بر شیئه و یریلن: بو حرا. رت یا غمور سز لفه محمولدر . = سَنَد. عر. مَف. موضوع دینان مسند الیه اسناد اولنان خصو. صه دلالت ایدن لفظ که اجزاء قضیه دندر، مسند، خبر .

محموم { ص. عر. ذ: محمومه .
[«حم» دن سمف.] ط .
صیتمه لی، صیتمه یه طو تمش .

محمیه { ص. عر. ذ: حمیه [«حمایه»
[دن سمف. اصلی : محموی]
حمایه ومدافعه اولنان، برینک
تحت حمایه سنده بولنان : اوفلان
ذاتک محیسیدر .

محمیه { سئ. عر. [«مدینه حمیه» دن
[مختصر] بیوک شهر، محروسه :
حمیه قسطنطنیه .

محن { سئ. جم. عر. فد : محنت .
[با : محنت .

محنت { سئ. عر. جم : محن . ۱ .
[زجت ، اذیت ، ریج : بو
بولده چوق محنت چکدک . ۲ .
درد، الم، کدر، غم : محنت دل .
۳ . مصیبت ، بلا، آفت : محنته
اوغراق .

محسره { ص. فا. [عر. محنت =
[درد و بلا . فا. زدن =
اورمق] آفت و بلا یه اوغرامش،
دوچار مصیبت .

محسنگده { س. فا. [عر. محنت =
[کدر . فا. گده = او]
ایچنده غم و کدر چکیان، مغموم
یا شانیلان خانه، بیت الحزن .

محسنگش { ص. فا. جم : محنتکشان .
[عر. محنت = اذیت .
فا. کشیدن چکدک] اذیت چکن،
غم و کدرله اصرار عمر ایدن .
[سئ. عر. [متعدی و لازم
[معناسیله قوللانیلیر .] ۱ .
یوق ایتمه ، اورته دن قالدیرمه،
ازاله ، نابود ایتمه : محاربات نیجه
معموره لری محو ایتمشدر . ۲ .
باتیرمه ، خراب و مضحمل ایتمه :
بئی محو ایتمدی ؛ خانامک محو .

ینه یوریدی . ۳ . یوق اولمه ،
اورته دن قالمه ، زائل و نابود
اوله : اوقدر ثروت آرزمانده
محو اولدی . ۴ . باتمه ، خراب
و مضحمل اوله : اسکی دره بک
خاندانلری کاملاً محو اولدی .
[عاکف پاشا مرحومک « محو
خاک ره شاهنشیه کونینم بن «
بئی کبی محلارده یوانسه محو و
فدا اولتی معناسنی افاده ایدوب،
یوقسه زعم اولندی بئی کبی شیفته
وعاشق معناسنه کله مزو .] || محو
واثبات = برشیئک بعض یرلرینی
رفع و تبدیل و بعضلرینی ابقا
صورتیله تعمیر و تجدیدی :
مجهول برشاعرك دیوانتی محو
واثبات ایده رك كندی نامنه
نشر ایتمشدر .

محور { سئ. عر. جم : محاور .
[۱ . دونن چرخ و تکرلک
کبی شیئر اورته سندن چکن اوق
که اونک اوزرینه دونیلیر،
پرتو . ۲ . هر کرة ارضک ایکی
قطبی آره سنده اوزانوب مرکز-
ندن یکجه سی فرض اولنان خط
موهوم : محور ارض ، محور
عالم . ۳ . ر. ت. ن. با. محوره
مشایه خط و میل و سائره . || ع.
محور حرکات = حرکات عسکر یه
اجرا اولنان مملک مرکزی .

محول { ص. عر. ذ : محوله .
[«حول» دن سمف. تفعلیل]
۱ . تغییر و تحویل اولمش ،
مبدل : صوفه دن محول سالون
۲ . احاله و سپارش اولمش ،
یوکلدلمش ، تحمیل اولمش : بو
ایش سزه محولدر ؛ امور محو-
له نك عهده سندن کلک .

محولات { سئ. جم. عر. خزینه
[دولنک بورجی اولوب
نادیه سی بر ولایت و یا دیگر
دائرة نك مالنه احاله ایتمدیکی
مبالغ، حوالات .

محویت { س. [عربی قاعده سنجیه
[محودن تشکیل اولمش
بر لغت اولوب عربی دکلدر]
کنندینی هیجه صایمه ، کندینه
اهمیت ویرمیش، زیاده تواضع :
مقتدر آدمدر اما چوق محویت .
کوستیریر .

محیر { ص. عر. ذ : محیره .
[« حیره » دن سف. تفعلیل]
حیرته برافان ، شاشیردان،
موجب حیرت : محیر عقول =
عقلاری حیران ایدن .

محیط { ص. عر. ذ : محیطه .
[« حوط » دن سف. افعال]
۱ . احاطه ایدن، برشیئک اطرا
فنی آلان، دائرة مادار چورین :
اوک اطرافنی محیط بر دیوار . ۲ .
مح. دائرة علم و اقتداری ایچنده
بولندیران ، شامل ، حاوی ،
جاهع : اونک علمی کافه حقایقی
محیطدر . || هر. بحر محیط =
کرة ارضک قره لرینی هر طرفدن
احاطه ایدن بیوک دکنز ، اوقیا .
نوس : بحر محیط کبیر ؛ بحر محیط
اطلاسی ؛ بحر محیط هندی . =
سئ. عر. ۱ . هر. محیط یا محیط
دائرة = بر دائرة تشکیل ایدن
خط منحنی که ایکی اوجی برلشوب
حلقة شکلی ابراز ایدر . ۲ . ن. با.
ت. ظرف، قلیف .

محیی { ص. عر. [«حیاء» دن سف.
[افعال] احیا ایدن، دیرلدن،
جانلاندیران، تازه حیسات بخش

ایدن : محي الدين؛ محيي اموات.
مُخَّ { سذ.عر. ش. ايليك، مغز؛ مخ شوكي = سردار ايليك.

مُخَابِر { ص. س. عر. ذ: مخابره.
[«خبر» دن سف. مفاعله]
بريله خبرلشن، هروقت مکتوب
تعاطی ایدن، مراسله و مکاتبه ده
بولنان، مکاتب: غزته، تجار
مخابری.

مُخَابَرَه { سذ.عر. ج: مخابرات.
[«خبر» دن مص. مفاعله]
خبرلشمه، مکتوبلشمه، مکاتبه:
کنديسيهله هر هنته مخابره ايد.
پورن، تجارک مخابره سی منتظمدر.

مُخَاتَلَه { سذ.عر. [«ختل» دن مص.
مفاعله] آلداته، طولاندير.
مه ذ.

مُخَادَعَه { سذ.عر. [«خدع» دن
مص. مفاعله] حيله کارلق،
دوباره.

مُخَادَات { سذ.عر. [«خدن» دن
مص. مفاعله] دوستاق،
مخالصت، مصادقت.

مُخَادِم { سذ.ج. عر. فد: مخدوم.
با: مخدوم.

مُخَارِج { سذ.ج. عر. فد: مخرج.
با: مخرج.

مُخَاذِن { سذ.ج. عر. فد: مخزن.
با: مخزن.

مُخَاصِم { ص. س. عر. ذ: مخاصمه. ذ:
مخاصمین، مخاصمتین.

[«خصوصه» دن سف. مفاعله] ۱.
بينلرنده عداوت و دشمنك بولنان
ايكي كشي ويا طرفك بهري:
طرفين مخاصمین، دولتين
مخاصمتین؛ مخاصمین بيننده متارکيه
قرار و يرلدی. ۲. بينلرنده دعوی
ایدن ايكي كشي ويا طرفك بهري:

مخاصمدر حضور محكمه به چيقدی.
مُخَاصِمَه { سذ.عر. ج: مخصمات.
[«خصوصه» دن مص.

مفاعله] ۱. ايكي كشي ويا طرف
آره سنده جريان ایدن خصومت،
عداوت، منازعه، دشمنك؛ اعلان
مخاصمات = قطع مناسبات، اعلان
حرب. ۲. ايكي كشي ويا طرف
آره سنده اولنان دعوی؛ مخالفت،
اوغراشمه.

مُخَاض { سذ.عر. ط: طوغورمه
آغريسي.

مُخَاط { سذ.عر. ط: سوموك
واوكا بکزر لزوجتلی مایع.

مُخَاطِب { ص. عر. ذ: مخاطبه.
[«خطاب» دن سف.
مفاعله] برينه سوز سويلين،
توجيه كلام ایدن. ذ.

مُخَاطَب { ص. عر. ذ: مخاطبه.
[«خطبه» دن سف. مفاعله]

کنديسنه سوز سويلين، توجيه
کلام اولنان: کنديسي مخاطب
اوله جق آدم دکلدرد. = سذ.عر.
و. [صرفه کنایات و افعالده
کنديسنه سوز توجيه اولنان
آدمه مخصوص صيفه که ايکنجی
شخص عد اولنور؛ مفرد مخاطب:
سن، کيدر سگ، کيتدک، کيت
کبی؛ جمع مخاطب: سز، کيدر سکر،
کيتديکر، کيدک کبی.

مُخَاطِبَه { سذ.عر. ج: مخاطبات.
[«خطبه» دن مص. مفاعله]
برينه خطاب ايمه، برينه سوز
سويله، برينه توجيه كلام،
مکالمه، قونيشمه.

مُخَاطَرَه { سذ.عر. ج: مخاطرات.
[«خطر» دن مص. مفاعله]
ضرر وزيان ويا جان قورقوسی،

تهاکه: بوايشده مخاطره واردر؛
بيله بيله مخاطره به کيرمه ملی. || تج.
شرکت مخاطره = کار و ضرر
مشترک اولوق شرطيله مشروط
شرکت.

مُخَاطَرَه لِي { ص. قورقولي، تهاکه.
لی: مخاطره لی یول؛
مخاطره لی ایش.

مُخَاطِي { ص. عر. ذ: مخاطيه. ط.
سوموك قبيلندن، لزوجتلی
مایع حالنده: جريان مخاطی.

مُخَافَه { سذ.عر. [«خوف» دن]
قورقو: مخافة الله = الاهدن
قورقه.

مُخَالِب { سذ.ج. عر. فد: مخلب.
با: مخلب.

مُخَالَصَت { يا مخالصه. سذ.عر.
ج: مخالصات. [«خلوص»
دن مص. مفاعله] برينه قارشى
صدق و خلوصه معامله، خلوص
قبله اولان دوستاق، صميمی
محبت، مصافات: يئفزده مخالصت
قديمه واردر؛ کنديسنه عرض
مخالصات ايدر م.

مُخَالَطَه { سذ.عر. [«خلط» دن مص.
مفاعله] قاريشوب کو.
ريشمه، اختلاط: کوتی آدم لرله
مخالطه ايمه ملی.

مُخَالَف { ص. عر. ذ: مخالفه.
[«خلف» دن سف. مفاعله]

۱. اويماز، قارشى، ضد، عكس،
بکزه سز: بوايكي رنگ برينه
مخالفدر. ۲. برينك علمنده
بولنان، موافقت ايتين، ضد:
کنديسي داٹما بکا مخالف کلير.

مُخَالَفَت { سذ.عر. [«خلف» دن
مص. مفاعله] ۱. اويماه،
باشقه در لواولمه، مفارقت، مبايئت:

بر یره کله جگ رنگر آره سنده
 مخالفت اولاملیدر؛ بر برینه یاقین
 اشجارک مخالفتی چوق دفعه مانع
 نشوونما اولور. ۲. ضدیت،
 دشمنک، خصومت : او آدم بکا
 دائما مخالفت ایدر .

مخبر { ص. سذ. عر. [«خبر» دن سف.
 { افعال [خبر ویرن، بر حال
 وکیفیتی اخبار ایدن، برغزته به ویا
 بر دائرة حکومته بر ایشدن
 خبر ویرن آدم؛ مخبر صادق =
 خبر ویردکاری شیئرلدن مسئول
 اولماق ایچون اسملرینی کتم
 ایدلرک آدقلری عنوان .

مختار { ص. عر. ذ: مختاره. [«خبر»
 { دن سغه. افعال [۱.
 سچلمش، اختیار و انتخاب اولمش،
 ممتاز، کزیده. [بومعنی ایله
 فخر کائنات (صلعم) افسندمه
 وصف اولور : [احمد مختار. ۲.
 اراده جریسه سی کمدی النده
 اولان، ایستدیگی کبی حرکت
 ایده بیلن، جبر و تحکم آلتنده
 بولنیمان : فاعل مختار. ۳. اداره سی
 کندینده اولان، ممتاز، امتیازلی :
 اداره مختاره. = سرکوی ویا
 محله اهالیسی طرفدن امامله برابر
 کوی و محله به عائد ایشلره بافق
 و ویرکینی طولایوب حکومت
 صندیفنه تسلیم اتمک اوزره
 انتخاب و تعیین اولنان آدم : کوی،
 محله مختاری؛ مختار اول، مختار
 ثانی.

مختارلق { س. کوی ویا محله مختاری
 { صفت ووظیفه سی.

مختاریت { سذ. عر. [لغت مولده]
 { اداره جزیه سی النده
 اولانک حالی. || مختاریت اداره =

آریجه و بعض امتیازاته اداره
 اولنان ایلتک حالی.

مخترع { ص. عر. [«خرع» دن سف.
 { افعال [۱. ایجاد ایدن،
 بولان، میدانه قویان، موجد :
 دیکیش ماکینه سنک مخترعی .
 ۲. مج. برینه اصلی اولمان شیئرلر
 اسناد ایدن، مفتری .

مخترع { ص. س. عر. ذ: مخترعه.
 { ج : مخترعات. [«خرع»
 دن سغه. افعال [ایجاد اولمش،
 ایجاد اولنان شی : کشفیات
 و مخترعات.

مخترن { ص. عر. ذ: مختزنه .
 { [«خزن» دن سه افعال]
 بریکدیروب خزینسه قویان ،
 درانبار ایدن : مختزن اموال. ذ.
 مختزن { ص. عر. ذ: مختزنه .
 { [«خزن» دن سغه. افعال]
 بریکدیروب خزینسه قونمش،
 درانبار ایدلمش، مدخر : اموال
 مختزنه؛ نقود مختزنه .

مختص { ص. عر. ذ: مختصه .
 { [«خصوص» دن سغه.
 افعال [برشی ویا شخصه اختصاص
 ایش، خاص، مخصوص، خصوصی :
 بوخسته خانه امراض خارجیه به
 مبتلا اولانلره مختصدر. = سذ.
 عر. ج : مختصین . صورت
 خصوصیه ده منسوب، منتصب،
 منقطع، برینه انتساب و اختصاصی
 اولان .

مختصر { ص. عر. ذ: مختصره .
 { [«خصر» دن سغه. افعال]
 ۱. قیصه کسلیش، قیصالمش، مفصل
 اولیمان، بجل : مختصر بر نطق
 ایراد ایتدی؛ مختصر بر رساله
 یازدی؛ بوتاریخک برده مختصری

وارددر. ۲. پک مطنظن اولیمان،
 تکلمسز، کوردلیمسز، آز مصرفله
 و غلبه لکسز : مختصر بر دوکون
 یایدی .

مختصر { ص. عر. قیصه اوله رق،
 { تفصیلاتسز : مختصرا
 افاده مرام ایتدی .

مختصی { ص. عر. ذ: مختصیه. [«خنی»
 { دن سف. افعال [اختفا
 ایدن، کیزلن، صافلانان، کیزلنمش،
 صافلی : بر قاج کون مختی طوردی .

مختل { ص. عر. ذ: مختله. [«خلل»
 { دن سف. افعال [بوزوق،
 بوزلمش، قاریشمش، نظام وترتینه
 خلل کلمش، خلل پذیر : اداره سی
 مختل برخانه .

مختلس { ص. عر. [«خلس» دن
 { سف. افعال [چالوب چار.
 یان، سرقت ایدن، اموال میری بی
 ذمتنه کچیرن .

مختلط { ص. عر. ذ: مختلطه .
 { [«خالط» دن سف. افعال]
 قاریشیق، مختلف اجزا ویا افراد .
 دن مرکب : مختلط قومیسبون؛
 هیئت مختلطه = دول مختلفه مأمور
 ویا مرخصلرندن مرکب هیئت. ||
 ر. [هندسه ده] سطح مختلط =
 مختلف شکل و وضعیتلری اولان
 سطح، فر. Surface mixte. ||
 ت. عضله مختلطه = بوینک آرقه .
 سنده کی عضله .

مختلف { ص. عر. ذ: مختلفه .
 { [«خلف» دن سف. افعال]
 ۱. بر درلو اولیمان، درلو درلو
 اولان، متنوع : مختلف ایشلر؛
 مختلف اللون = رنگاری ایشلر
 درلو؛ الوان مختلفه = متنوع

رنکر. ۲. بر فکر و رأیده
اولیان، فکر و رأیی باشقه او
لان، مخالف: کندیسی بو
ایشده مختلف ایدی؛ مختلف
الرأی اعضانک مذاکراتی.

مختلف فيه { ص. عر. ژ: مختلف
سمه. افتعال } فيها. «خلف» دن
سمه. افتعال [حقهده اختلاف
آرا بولنان، او بوشیله میان اربابی
طرفندن متفقاً قبول اولمیان،
متفق فییه اولمیان: اسکندر
ذوالقرنین ایله ظلمانه کیدن
ذوالقرنینک شخص واحد اولسی
مخلف فیهدر؛ مسئله مختلف
فیها.

مخمر { ص. عر. [«مخر» دن سمه.
مخر } افتعال ایماه لنوب واکشیوب
قبارمش معناسیله مخر و مخمر
یرینه قولانیلیورسه ده،
عریبده معناسی بسبتون
باشقه در.

مخمر { ص. عر. ژ: مختمه.
مخمر } «مخق» دن سمه. افتعال
بولمش، بوغوق، مخنوق.

مخوم { ص. عر. ژ: مخومه.
مخوم } «مخم» دن سمه. مهر.
لمش، مهرلی. مهمبور غلط
فاحشی یرینه دائماً بولفت قوللا
نلایدیر. [

مخون { ص. عر. [«مخون» دن
مخون } سمه. [«مخون» دن
سنتلی.

مخدر { ص. عر. ژ: مخدره.
مخدر } «مخدر» دن سمه. تفعیل
ط. او بوشدیریحی، حمی ابطال
ایدن، فر. Narcotique. =
سده. ج. او بوشدیریحی علاجلر:
مخدرات قوللاعتق.

مخدره { ص. سده. عر. ج: مخدر.
مخدره } رات. [«مخدر» دن سمه.
تفعیل] اهل پرده و عقیف قادین:
مخدرات اسلامییه.

مخدش { ص. عر. ژ: مخدشه.
مخدش } «مخدوش» دن سمه.
تفعیل] ط. تخدیش ایدن،
غیبیقلایان، شدتلندیرن.

مخدوم { ص. عر. ژ: مخدومه.
مخدوم } «مخدومه» دن سمه. [
خدمت اولنان، خادمه نسبتله
افندی و خام. ن. = سده.
عر. ج: مخادیم. برسوک ذاتک
اوغلی، ولی نعمت زاده: مخدوم
جناب فتوایناهی؛ مخادیم کرام.
[تظیم ایچون مخاطبه اولادندن
بحث ایدرکن: مخدوم بک، کریمه
خانم دینله بیلیرسه ده، متکلمک
کندی اولادی حقهده مخدوم
و کریمه دیمه سی کولنج اوله.
جفندن، بو صورتله استعمالندن
اجتناب اولمایدیر.]

مخرب { ص. عر. ژ: مخربه.
مخرب } «مخراب» دن سمه. افتعال
و:

مخرب { ص. عر. ژ: مخربه.
مخرب } «مخراب» دن سمه. تفعیل
تخریب ایدن، یبقوب وبران
ایدن، محو و پریشان ایلمن: مخرب
بلاد؛ چنکیزک عساکر مخربه سی.

مخرج { ص. عر. ج: مخارج.
مخرج } «مخروج» دن سمه. ۱.
چیقیله جق یر، چیقجه جق قپو
ویادایک: بخار ایچون بر مخرج
براقازسه کر قاب پانالار. ۲.
اصوات و حروفک آغزندن
چیققدقلری محل: عینک مخرجی
بوزان، بانک ایسه طوداقدیر.

۳. تناظر، صوتک آغزندن صو.
رت خروجی: میم ایله نونک
مخرجلری قریبدر؛ قرب مخرج
مناسبتیه ایکی حرفک ادغای.

۴. برسلك مخصوصه آدم
یتیشدیرمکه مخصوص مکتب
ودائره: مخرج افلام = قلمروکاتب
یتیشدیرن مکتب (وقتیه بو
اسمه بر مکتب و ارایدی)؛ مکتب
فنون حریه ضابط مخرجیدر.
۵. داخله چیقارایان محصولات
وامتعه نك صرفی ایچون خارجه
بولنان محل. ۶. طریق علیه بیوک
برایه یه وسیله ارتقا عد اولنان
کوچک یایه: مخرج مولوتی.
[حسابده کی محصول عملک اسمی
میگ ضمیمه در.]

مخرج { سده. عر. ج: مخارج.
مخرج } «مخروج» دن سمه.
افعال] ۱. چیقارلمش، چیقمش،
یتیشمش: تجارت مکتبندن
مخرج؛ مکتوبی صدارت اوطله
سندن مخرج. ۲. س. [حسابده]
اعمال اربعه دن برینک محصول
عملی، حاصل جمع، حاصل ضرب،
حاصل تقسیم.

مخرز { سده. عر. ج: مخارز. یز
مخرز } دینان قوندره جی و سراج
آتی.

مخززی { ص. عر. ژ: مخزیه.
مخززی } بنا. یز شکنده، دیکن
کبی سیوری.

مخرش { ص. عر. ژ: مخرشه.
مخرش } «مخرش» دن سمه. تفعیل
ط. تخریش ایدن، آزدیران.

مخروط { سده. عر. ر. هندسه ده
مخروط } آتی دائروی و اوستی
سیوری شکرکله سی کبی شکل

مجسم : مخروط تام؛ مخروط ناقص؛
مخروط منعكس .

مخروطی { ص. عر. ث: مخروطیه.
ر. مخروط شكندنه
اولان، شكر كله سی شكندنه
بولنان : مخروطی بر جسم؛
مخروطی الشكل.

مخروطیات { س. ج. عر.
هندسه نك مخروط
شكلكرینه متعلق قواعد و مسلا.
ئلدن بحث ایدن قسمی .

مخروطیت { س. عر. مخروط
شكندنه اوله : بو
ته نك مخروطیتی .

مخزن { س. عر. مخازن.
«خزن» دن ۱. ۴. اموال
واشیا وضعنه مخصوص قبالی
محل، کیلار، انبار. ۲. تر.
یر آلتی، بودروم : ایچیهلجك
شئئر صوتوق طورق ایچون
مخزنه قونیلدر. (فر. Magasin
و بزجه اوندن غلط اوله رق
مغازی تلفظ اولنان لت بولفت
عریبه دن مأخوذدر.)

مخصص { ص. عر. ث: مخصوصه.
«مخصص» دن س. عر.
تفعل [تخصیص و تعیین ایدلمش،
آیرلمش، برینه مخصوص : مالیه دن
مخصص معاشی واردر؛ مطبخدن
مخصص طبله سی واردر .

مخصصات { س. ج. عر. ۱.
بر ذاته تخصیص و
تعیین اولتمش معاش و معینات
وساآره، تخصیصات : مخصصاتی
مقتن آلیور. ۲. دواآر دولتدن
بهرینه بودجه اقتضاسنجیه آیریلان
مبالغ : معارف مخصصاتی؛ بحریه
مخصصاتی .

مخصوص { ص. عر. ث: مخصوصه.
«مخصوص» دن
س. عر. ۱. باشقه سنده بولنمیان،
یالكز برینه عائد اولان، منحصر:
بو درلو یازی یازمق اوکا
مخصوصدر؛ بوتباکی شیرازه
مخصوصدر؛ اونك بر عادت

مخصوصه سی واردر، كندینه
مخصوص بر عادتق واردر. ۲.
برینه حصر و تخصیص اولتمش،
اونك ایچون آیرلمش، خصوصی :
اوات افندییه مخصوصدر؛ بو
اوطه مسافرلك یاتمه سنه
مخصوصدر. ۳. لایق، شایان.
سزاوار : اوونچوق چوقه لره
مخصوصدر؛ انقیه چككمك اختیار.
لره مخصوصدر. ۴. آری،
مستقل، خاص : بو خسته لق
ایچون مخصوص طیب واردر؛
بو عملیات ایچون مخصوص آلتلر
واردر. = ح. تر. ۱۰. آریجه،
بالخاصه، مستقلاً، صورت
خصوصیه ده، مجرد، بالالتزام :

بن مخصوص سزی ككورمكه
كلام؛ مخصوص اكلتمكه چیتمش؛
كندیلرینه مخصوص سلام ایدرم.
۲. ایستیه رك، طبیعی و مجبوری
اولیه رق : اویناركن طوبی
مخصوص دوشوردی؛ اوکاغدی
مخصوص اوینامدم. ۳. یالاندن،
صحیح اولدیغی حالده، جدی
اولیه رق، مجرد اكلتمك ایچون :
بن مخصوص اويله سويلدم؛
مخصوص بینلر كبی اولدم.

مخصوصاً { ح. عر. صورت
مخصوصاً
مخصوصه ده، آریجه،
بالالتزام : بو لوحه بی مخصوصاً
سزك ایچون یازدم؛ اوطه لرك

بخره لرخی مخصوصاً آز یابدردم.
مخصوصیت { س. عر. مخصوص
اولان شئیك حالی.

مُخْطَر { ص. عر. ث: مخطره.
«مخطور» دن س. عر. افعال
خاطره كترین، در خاطر ایتد.
یرن، اخطار ایلین .

مُخْطَرَه { س. عر. ج: مخطرات.
برایشی خاطره كثیر.
تمك مقصدیه و اخطار کیفیت
نیتیه تقدیم اولنان مذكره :
كندیسی برمخطره تقدیم ایلدی؛
بتمكی برمخطره در ایسترسه قبول
ایدر ایسترسه ایتمز. ۲. خاطره
كلن بر شئیی اونوتماق ایچون
یازیلان بولمه : برمخطره یازوب
جیمه قویدم؛ مخطره دفتری،
جزئانی .

مُخْطَط { ص. عر. ث: مخططه.
«مخط» دن س. عر. تفعل
۱. چیزیکلی، چیزیلی. ۲. بیولی.

مُخْطُوط { ص. عر. ث: مخطوطه.
«مخط» دن س. عر. [
یازلمش، چیزلش. ث.

مُخْطِئ { ص. عر. ث: مخطیبه.
«مخطاء» دن س. عر. افعال
خطا و كناه ایدن، كنهكار .

مُخْفَف { ص. عر. ث: مخففه.
«مخفة» دن س. عر. تفعل
۱. خفیفلندیرن، آغرلنی
کیدیرن. ۲. مه. جزایی تخفیفه
سبب اولان : اسباب مخففه .

مُخْفَف { ص. عر. ث: مخففه.
«مخفة» دن س. عر. تفعل
۱. خفیفلندیرلمش، تخفیف
اولتمش. ۲. قولای تلفظ اولنه.
جق صورتده اختصار اولتمش

کله): از مید از نکمیددن
مخفدر.

مخفوض { ص. عر. ن: مخفوضه .
[«خفوض» دن سمه.]
د. [نحو عربیده] مجرور.

مخفی { ص. عر. ن: مخفیہ. [«خفی»
مخفی (دن سمه. اصل: مخفوی]
کیزی، صافلی: مخفی بریر؛
مخفی ایش. = ح. تر. کیزی،
کیزیلیده، کیزیجه: بکا مخفی
سویلدی؛ اونکله مخفی قو-
نیشدق.

مخفیجه { ح. کیزی، کیزیجه، کیسه
کورمیه جک وخر آلیه.
حق صورتده: مخفیجه قونیشدق،
اکلندک.

مخل { ص. عر. ن: مخله. [«مخل»
مخل (دن سمه. افعال] بوزان ،
طوقنسان، خلل ویرن: مخل
ناموس = ناموسه طوقنان؛ مخل
اسایش = اسایشی بوزان.

مخللا { یا مخلی. ص. عر. [«خلاء» دن
سمه. تفعلیل] بوشادلمش،
تخلیه اولمش.

مخلاب { سذ. عر. ج: مخالیب.
و:

مخلب { سذ. عر. ج: مخالب.
۱. تا. بیرتیجی قوش
بنجه سی وطیرناقلری، چیناق .
۲. صارماشیق اولترک
صارماشان اینجه فیلزلی.

مخلد { ص. عر. ن: مخلده. [«خلد»
دن سمه. تفعلیل] دائم، باقی،
ابدی. ن.

مخلص { سذ. عر. [«خلوص» دن
سمه.] ۱. قورتلجق بر،
مبلا، مأمن. ن. ۲. د. [فارسی
و ترکیه اشعارده] شاعرك

شعرده اتخاذا ایتدیکی اسم که
غزلك نهایتنده ذکرى عادت
اولمشدر: قانونی سلطان سلیمان
خانک مخلصی (محی) در. ۳.
هرکسک اسمنه علاوه ضم او
لنان ایکنجی اسم که بر صفتدن
عبارتدر: اسمی عثمان مخلصی
نوری در.

مخلص { ص. عر. ن: مخلصه .
[«خلوص» دن سمه .
افعال] دوستلنی ویا اعتقاد
و عبادتی خالص و صمیمی اولان:
محب مخلص؛ عابد مخلص . =
س. محب صادق: مخلصلری،
مخلصکر = انشا لساننده بن
معناسیله مافوقدن مادونه خطاب
اولنور.

مخلص { ص. عر. ن: مخلصه .
[«خلاص» دن سمه. تفعلیل]
قورتاران، تخلص ایدن، قور-
تاریجی.

مخلصانه { ص. ح. فا. خلوصه،
صادقانه: سزى مخلصانه
سورم؛ اونک نمازی مخلصانه در.

مخلف { ص. عر. ن: مخلفه .
[«خالف» دن سمه. تفعلیل]
کریده قالان، کرى به براغیلان،
اولن بر آدمک براقدیغی: تقود
مخلفه سی.

مخلفات { سذ. ج. عر. اولن
بر آدمک براقدیغی
شیتلر، ترکه: مخلفاتی قسمت
عسکر به معرفتیهلجیر اولندی.

مخلفه { سذ. عر. اولن بر آدمک
طول قالان قاریسی .

مخلوط { ص. عر. ن: مخلوطه .
[«مخلط» دن سمه.] قا-
ریشیق، دیگر شیتله قاریشمش،

ساده وخالص اولمیان: مخلوط
ذخیره؛ مخلوط یاغ .

مخلوق { ص. عر. ن: مخلوقه .
[«خلق» دن سمه.] یارا-
دلش، خلق اولمش، آفریده:
عالم مخلوقدر. = سذ. عر.
ج: مخلوقات . یارادلش شی،
حیوان، انسان: بو ناصل
مخلوقدر؛ مخلوقاتک انواع واجناسی
چوقدر .

مخلی { ص. عر. ن: مخلیه. [«خلاء» دن
سمه. تفعلیل] بوشالان: تخلیه
ایدن. || م. مخلیه الهوا = بر
قابک ایچندن هوایی بوشالتمه
مخصوص ماکینه .

مخلی { ص. عر. با: مخلا.

مخمر { ص. عر. ن: مخمره. [«خمر» دن
سمه. تفعلیل] مایه لامش،
اکشیوب قبارمش. [غلط اولان
«مخمر» یرینه بولغتی قوللاملی.]

مخمس { ص. عر. ن: مخمسه. [«خمس»
دن سمه. تفعلیل] بشلی، بش
قاتلی. = سذ. عر. ۱. ر.

بش کوشلی، بش ضاعلی شکل.
۲. بش مصراعلی قطعه که
چوق دفعه ایکیسی دیگر بر
شاعرك اولوب اوچی ضم اولمشدر.

مخمن { ص. عر. ن: مخمنه. [«خمن» دن
سمه. تفعلیل] ظن و تقریبه
بر مقدار ویا بها تعیین ایدن،
تخمینجی. = سذ. عر. ۱.

امتعیه بها بیجن کومروک ما.
موری. ۲. ترهین اولنه جق
مجوهرات وسائر ذی قیمت اشیانک
قیمتی تخمین و تقدیر ایدن
مأمور، استیماتور. ۳. رسم
ووبرکی به ربط اولنه جق املاکک

تقریباً قیمتی تعیین ایدن مأمور:
تحریر املاک مخنی .

مخمسک { ص. مخن وظیفه و مأمور.
رتبی: بر مخملاک تعیین
اولندی؛ او آدم مخملاک ایده سر.

مخمور { ص. مخوره: مخوره. «خمر»
{ دن سمف. ۱. سرخوشلقدن

و یا او یقودن سرسم، سرخوشلقدن
صکره کلن خاره دوچار. ۲.
سرخوش کوزی کبی سوزهرک
باقان (کوز)، مستانه: چشم
مخوره = چشم مستانه. = ح
تر. سرخوش کبی، مستانه:
مخور مخور باقیوردی .

مخمورلق { ص. سرخوشلق و یا
او یقوسر سملکی، خار:

اقشام جوق ایچدیکیون صیاح
مخمورلغنی آیه میوردی. || مخمورلق
بوزمق = مخمورلغنی کیدیرمک
ایچون صباحلین برقدح ایچمک.

مخمت { ص. عر. «خنت» دن سمف.
{ تفعیل. - تر. زباززدی:
مخنت. [قورقاق، آچلاق، نامرد.

مخمتلیک { ص. [زباززدی: مخنتاللق]
{ قورقاقلق، آچلاق،
نامردلک.

مخحق { ص. عر. : مخحقه. «حق»
{ دن سف. تفعیل [بوزان،
بوغیچی، بوگالدان.] خانق کبی.]

مخقوق { ص. عر. : مخقوقه.
{ «حق» دن سمف.] بو-
غلمش، بوگالمش، بوغوق.

مخموقا { ح. عر. بوغلمش و یا بو-
گالمش اولدیغی حالده:
مخموقا وفات ایتدی.

مخوف { ص. عر. : مخوفه.
{ «خوف» دن سمف.] ۱.
قورقولی، قورقپیر، تهلکلی.

۲. قورقونج، قورقوده جق شکل
وصورتده اولان، دهشت انگیز:
مخوف بر حیوان.

مخیر { ص. عر. [«خیر» دن سمف.
{ تفعیل] ۱. ایستدیکنی سچمکده
ویا بریشئی قبول ایدوب ایتمه مکده

سربست و مختار: ایکی یه آروب
ایستدیکنی آلفه کندیسینی مخیر
براقدم: بن سکا طوغریسینی سوبلدم
قبول ایدوب ایتمه مکه مخیر سکنز.

۲. [تر. زباززدی: موخیار]
بکنلدیکی حالده اعاده اولمق
شرطیله صاتیلان: بن بونی مخیر
آلدم کری کوندره بیلیرز؛ او
آدم مخیر [مخیره] مال صتاماز.

مخیل { ص. عر. : مخیله. «خیال» ن
{ سمف. تفعیل] خیالات قیلندن
ظن و وهم اولنان.

مخیلات { سش. ج. عر. خیالات
{ قیلندن توهم و تصور
اولنان شیئر: مخیلاته تابع اولما ملی.

مد { ص. عر. ۱. اوزاتمه، او-
{ مدید = ال اوزاتمه.
۲. یایمه، دوشه مه: مد بساط.

۳. بر حرفی و علی الخصوص الی
چکمه، اوزاتمه، سسنی اوزاده.
رق او قومه. ۴. همزه دن صکره

الف کلدیکنده بوکا بدل همزه نک
اوزرینه یازیلان () اشارتی.
۵. شمس ایله قرق تاثیر جاذبه سیله

بحر محیط صورلیک قباروب قرده
اوزاتمه سی، که جزر مقابلیدر: مد
و جزر؛ مد کلی = قرق اجتماع و

استقبالی زمانلرنده واقع اولان
مد؛ مد جزئی = تربیع زمانلرنده
واقع اولانی. ۶. نواب شرعیه

نک مأموریت مدتی تمدید اتمه.
|| مد نظر = کوز کوره بیلدیکی

قدر آچیقلاق، کوز آلمی،
کوز ایزیمی. || ط. مد بصر =
یاقیندن اینی کوره میوب اوزاقن
کورمک حالی که باشلیجه اختیار.
لرده اولور. فر. Presbytie
مقابلی: قصر بصر.

مداح { ص. عر. [«مدح» دن سمف.]
{ مبالغه ایله مدح و ثنا
ایدن: اوسزک مداحکدر.

س. تر. خلی اکلندیرمک ایچون
تحف حکایه لر نقل ایدن و مقلدک
یاپان آدم: مداحه کیتمک؛ مداح
دیکه مک.

مداحلق { ص. خلی اکلندیرمک
ایچون تحف حکایه لر
نقل ایله مقلدک یاپان آدمک حال
وصنتی: مداحلق ایدیور.

مداخل { سذ. ج. عر. فد:
{ مدخل. با: مدخل.

مداخله { سذ. عر. ج: مداخلات.
{ «دخول» دن مص.
مفاعله.] ۱. قاریشمه، صوقله،

ال صوقه: بن بویله ایشلره
مداخله ایتیم؛ او کندی ایشنه
مداخله ایتدیرمز؛ مداخلات

اجنبیه نک او کنی کسمک. ۲. آرایه
کیرمه، توسط، میانجیاق:
قومشولری مداخله ایتمکه مجبور

اولدیلر.

مداد { سذ. عر. یازی مرکبی. ذ.

مدار { سذ. عر. [«دور» دن سمف.]
۱. دونن برشینک مرکزنده
استناد ایتدیگی ی، اطرافنه

دونین نقطه. ۲. مح. نقطه
استناد، سبب، وسیله، واسطه:
مدار کلام؛ مدار تمیش.

۳. ه. بر سیاره نک شمسک

اطرافه دوترکن چیزدیکي دائره،
 محرك، فر. Orbite : مدار
 زخل. ۴. م. خط استوائك ايكي
 جهتمنده اولان ايكي دائره موهومه
 كه شمس او نلرك حذاسنه قدر
 واروب كرى دوز فر. Tropi-
 que : مدار سرطان - خط استوائك
 شمالنده كي دائره كه برج سرطانه
 مصادفدر؛ مدار جدى = خط
 استوائك جنوبنده واقع اولانكي
 برج جدیه مصادفدر. بروج
 ساثره بونلرك آره سنده ممتد
 اولور.

مدارا { س. فا. } [عر. «مداراة»
 { دن } كبن و خصوصتى
 كيزلوب ظاهرده دوستاق
 كوسترمة، حسن معامله، يوزه
 كوله: دوستلره تلافى دشمنلره
 مدارا.

مداراة { س. عر. } [«درى» دن
 { مص. مفاعله] با :
 مدارا.

مدارج { س. ج. عر. فد :
 مدرج. با : مدرج.

مدارس { س. ج. عر. فد :
 مدرسه. با : مدرسه.

مدارسه { س. عر. } [«درس»
 { دن مص. مفاعله] بر.

برينه درس ويرمه، درس
 آلوب ويرمه؛ اصول مدارسه
 شاگردانك بربرلينه درس
 ويرمه اصولی، فر. Enseigne-
 ment mutuel

مدافع { ص. عر. } : مدافعه.
 { «دفع» دن سف. مفاعله }
 مدافعه ايدن، تدافى حركتده
 بولنان، كندىنى محافظه ايچون
 هجوم واقعه قارشى طوران،

طيانان.
 { س. عر. } [«دفع» دن
 { مص. مفاعله] ۱. كند.
 ينى وديكر برىنى محافظه ايچون
 هجوم واقعه قارشى طورمه،
 طيانمه : كندىنى، متفقى ابنى
 مدافعه ايتدى؛ مدافعه ايچون
 كافي قوتوز واردر. ۲. برىنى
 التزام ايدوب عليهنده سويلينان
 سوزلره جواب ويرمه، صاحب
 چيقمه : اقرباسندن اولديغيچون
 كندىسىنى مدافعه ايتدى.

مدام { ص. عر. } : مدامه.
 { «دوام» دن سف. افعال }
 دائمى، باقى، سوركلى، غير منقطع،
 متصل : ذوق مدام؛ شرب
 مدام. = س. عر. عر.
 شراب، مى، صهبا، باده.

مدانى { ص. عر. } [«دنى» دن
 { سف. مفاعله] ياقين،
 قريب، شبيه، نظير : بى مدانى =
 بينظير، امثالسز.

مداواة { س. عر. } [«دواء»
 { دن مص. مفاعله]
 خستته به باقوب علاج ويرمه،
 طبييك برخسته حقنده قوللا.
 تدبىي معالجات و تدابير : فلان
 طبييك مداواتى بكا پاك ابنى
 كلدى.

مداولة { س. عر. ج. : مدا.
 { ولات. } [«دول» دن
 مص. مفاعله] چويرمه، دور
 ايتدويمه، ويروب آله، دكيشد.
 يرمه، تعاطى : مداولة افكار.

مداوم { ص. عر. } : مداومه.
 { «دوام» دن سف. مفاعله]
 مداومت ايدن، بر
 ايشه آره لقسز چالیشان، بر يره

دائمى صورتده كيدوب كان،
 دواملى : مداوم بر مأموردر؛
 اقتدارى محدود ايشده ايشنه
 مداومدر.

مداومت { س. عر. } [«دوام»
 { دن مص. مفاعله]
 برايشه آره لقسز چالشمه، بر
 يره دائمى صورتده كيدوب كله،
 دوام، اقدام : قله كيرديسه ده
 مداومت ايتديكيچون چيقار.
 ديلر؛ او قوجه كيتابى آتجق
 مداومت سايه سنده يتيره بيلدى.

مداهن { ص. عر. } : مداهنه.
 { «دهن» دن سف. مفا.
 { عله] منفعت شخصيه سيچون برىنى
 يوزينه قارشى مدح ايدن،
 طالفاؤق، قولتوق. ويرن.

مداهنه { س. عر. } [«دهن»
 { دن مص. مفاعله]
 منفعت شخصيه ايچون برىنى
 يوزينه قارشى مدح ايتمه، قو.
 لتوق ويرمه، طالفاؤق.

مداهنه جي { ص. منفعت شخصيه.
 { سيچون برىنى يو.
 زينه قارشى مدح ايدن، مداهن،
 قولتوق ويرن، طالفاؤق.

مداهنه لى { ص. يوزه قارشى
 { مدحى و قولتوق
 ويرمكى متضمن اولان : مدا.
 هنه لى سوز، معامله.

مدايح { س. ج. عر. } [فد.
 { مديح لسانزده مستعمل
 دكلدر] مدح و ثنايه سزا افعال
 و حرركات : اوذاتك مدايحنى ذكر
 ايدبورلدى. [مدحك جمى
 معناسيه قوللانمايلدر.]

مداين { س. ج. عر. } [فد : مدينه.
 { با : مدينه] [مدن كى.]

== سخن فد. ص. عراق عربده
اکسره ایراک پایتختی اولان
طیسفون شهر قدیمک اسم
عربیسی.

مُدْبِر { ص. عر. ئ: مدره.
«دبور» دن سف. افعال }
ادباره دوچار، طالعیز، دو-
شکون.

مُدْبِر { ص. عر. ئ: مدره.
«دبور» دن سف. تفعیل }
هر ایشک آرقه سنی و عاقبتی
دوشونوب اوکدن چاره آرا-
یان، ایشک هرجهتی ایی ملاحظه
ایدن، تدبیرچی، دور اندیش،
چاره ساز، مدبر امور حکومت؛
مدبره برقادین.

مُدْبِرَانِه { ص. ح. فا. دور
اندیشانه، ایشک صو-
کنی دوشونورک، کال تدبیره؛
مدبرانه حرکتده بولندی.

مُدْبِرْلِک { س. اقبالسزاق، بختسز.
لق، دوشسکونلک.

مُدْبِرْلِک { س. دور اندیشلک،
چاره سزک، تدبیر.

مُدْت { س. عر. ۱. بر شیشک
اوزانوب سوردیکی زمان،
زمان مسافه سی؛ بش آی
مدتند؛ مدت عمرده . ۲.
زمان، وقت، هنگام، بر مدت
چکدی . ۳. وقت معین، زمان
مخصوص؛ بوسندک دهامدی
کلدی؛ اونک مدتی دهاتیمدی.

مُدْح { س. عر. برینک اییلکنی
سویله، اوکه، شتا، ذم
مقابلی؛ کندیبنی مدح ایدبور-
لردی؛ اونک مدحنی ایشیتدم.
س. عر. اوکه، شا،
مدحت { مدح.

مُدْحَر { ص. عر. ئ: مدخره.
«ذخر» دن سف. افعال }
بریکد برلش، طوپلانیلوب
درانبار ایدلش؛ اونک مدخر
ارزاقی واردر.

مُدْحَل { س. عر. «دخول»
دن سف. ومص. می }
۱. کیره چک بر، قپو، آغز؛
مغازه تک مدخلی پک طار ایدی.
۲. کیره یله چک جهت، کیرتی؛
اوک مدخلی کوزل اولمیدر.
۳. باشلانغج، مبدأ، بر علم و
فندن اک اول اوقونه جق مختصر
رساله؛ مدخل هندسه . ۴.
قاریشه پارمق، دخل، مداخله؛
عجبا اونک بوايشده مدخلی وار-
میدر؛ || ذی مدخل = برایشه
قاریشمش اولان، مشترک، بار
مغی اولان؛ اوده ذی مدخلدر.

مُدْحُول { ص. عر. «دخل»
دن سف. تعیید اولنه-
جق برقصوری اولان، معیوب،
مذموم. || مدخول بها = کند-
یسیمه کردکه کیرلش، معامله
زوجیه سی اجرا اولتمش؛ جاریه
مدخول بها. || غیر مدخول
بها = تقرب اولتماش، معامله
زوجیه سی اجرا اولتماش؛
منکوحه غیر مدخول بها.

مُدَد { س. عر. یاردم، عون،
امداد؛ الاهدن مدد
ایسترم = ند. ایواه، امان،
حیف، یازیق؛ مدد یاربی!
مدد الله! یامدد الله! مدد بوده
المدن کیتدی!

مُدَدْخَوَاه { ص. فا. [عر. مدد =
یاردم. فا. خوا-
ستن = ایستمک] یاردم ایستین،

استغاثه ایدن.

مُدَدْرَس { ص. فا. [عر. مدد =
یاردم. فا. رسیدن =
یتیشمک] یاردمه یتیشن،
یاردمچی، معین.

مُدَدْکَار { ص. فا. یاردمچی،
معین.

مُدْرَس { ص. عر. ئ: مدره.
«در» دن سف. افعال.
— مستعمل اولان «مدر»
غلطدر. [ط. سوت وقان و
سیدک وسائر سییالاتی بول
آقیدان (علاج وسائره).
س. عر. «دروج»
دن سف. و؛
س. عر. ج: مدارج.
«دروج» دن سف.]
۱. باصمقی بول، زردبان . ۲.
طار بول، طاغ بولی. ئ.

مُدْرَس { س. عر. ج: مدر-
سین. «درس» دن
سف. تفعیل } ۱. درس ورن
آدم، معلم، خواجه . ۲. درس
عام خواجه سی، جوامع شریفه ده
مدرسه نشین طلبه علومه علوم
آلیه و دینییه ایوقودان علمدان
ذات: مدرس وظیفه سی . ۳.
طریق علمینک بر پایه مخصوصی
حاضر ذات: مدرسین کرامدن.

مُدْرَسْلِک { س. ۱. مملک،
خواجه لق . ۲.
جوامع شریفه ده مدرسه نشین
طلبه علومه علوم آلیه و دینییه
اوکره دن درس عام خواجه-
لفی . ۳. طریق علمینک بر پایه
مخصوصی؛ فلان ذاته مدرسلک
پایه سی توجیه بیورلدی .

مُدْرَسَه { س. عر. ج: میدا.
رس. «درس» دن

۵۴. ۱. درس اوقوتدیریلان محل مخصوص، مکتب، دار-التعلیم: مدرسه طیبه؛ مدرسه حدیث. ۲. علوم آلیه و دینیہی اوقویان طلبة علومک بیتوت و مطالعه سنه مخصوص وقف حجره- لری محتوی بنا: فاتح مدرسه- لری. [الیوم بزجه باشلیجه بو ایکنجی معنا ایله مستعمل اولوب، برنجی معنا ایله بونک برینه غلط اوله رق «مکتب» لغتی قوللا نیوروز؛ حالبوکه عربیده مکتب یازیحانه و یازی اوله سی دیمک اولوب، یالکز صبیان مکتبلرینه ده اطلاق اولنور.]

مدرسه نشین { ص. فا. [ع. - فا. نشست = اوتورمق] مدر- سه ده اوتوران، مدرسه ده یاتوب قالقان: مدرسه نشین طلبة علومدندر.

مدرک { ص. ع. ن: مدرک. } «درک» دن سف. افعال [۱. پیشن، ایرن، واصل اولان: زمان سعادتق مدرک اولان ذوات. ۲. ادراک وقتته کنن، کمال بولان: مدرک میوه. ۳. بلوغه ایرمش، یتیشمش، بالغ، رشید. ۴. ذهنی ایرن، فهم و ادراک ایدن، آکلایان: بورا. سنی مدرک اولیه جق قدر کوچک دکلدن. || قوه مدرکه = آکلامق و فهم و ادراک اتمک خاصه نی.

مدعا { یا مدعی. سنذ. ع. } «دعوی» دن سمف. افعال [۱. دعوا اولنان شیء، سبب دعوی اولان ماده مدعینک

مطلوبی. ۲. ادعا اولنان شیء، حقسز واصلی اولمقسزین درمیان اولنان کیفیت و صلاحیت: او آدمک مدعاسی پک بیوکدر. || مدعی علیه [عینک کسريله سف. صورتنده استعمالی غلط فا. حشدر.] = علیهنده دعوی اولنان، خصمی طرفندن علیهنده اقامه دعوی اولنهرق محکمه یه دعوت اولنان آدم.

مدعو { ص. س. ع. ن: مدعوه. } مدعوین. «دعوه» دن سمف. [۱. دعوت اولنمش، چیغرمش، جلب اولنمش: سرکی به، تشکل ایده جک جمعیت علیه یه مدعودر. ۲. ضیافته چیغرمش، ضیافته حاضر بولنان، دعوتلی: ویریلن ضیافته مدعو دکلیدم؛ مدعوینه حرمة ضیافت دائره سی تنویر اولنمشیدی.

مدعی { ص. ع. ن: مدعیه. } «دعوی» دن سف. افعال [۱. دعوی ایدن آدم، دعواجی: مدعینک استدعاسی اوزرینه مدعی علیه محکمه یه دعوت اولندی. ۲. ادعا ایدن، ناحق یره بر شیء طب ایدن و یا اساسسز بر حق و صلاحیت دعواسنده بولنان: سعدینک بر مدعی ایله جدالی: کندیسیم عالم دکل مجرد مدعیسدر. || مدعی عمومی = حکومت نامنه دعوی ایدن، عدالت و حقوق عمومیه نی محافظه مقصدیله حضور محکمه ده متهملری تعقیب ایدن عدلیه مأموری. || مدعی عمومی معاونی = بو مأمورک کوچکی.

مدعی { و مدعی علیه. با: مدعا. } مدعیات { سش. ج. ع. ن: سف. } اولوب، عینک کسريله سف. صورتنده استعمالی غلطدر. [ادعالم، ناحق یره دعوی اولنان شیلر، اساسسز واصلسز فضائل، حقسز مطالب: بو آدمک نه چوق مدعیاتی واردر.

مدغم { ص. ع. ن: مدغمه. } «دغم» دن سمف. افعال [۱. (صرف عربیده) ادغام اولنمش، برجنسدن اولان ایکی حرفدن دیکرینه قلب اولنان بری: «مدد» دن «مد» اولوق کبی. دیکرینه مدغم فیله دینیر. مدغم حرفه بدل مدغم فیه بر شده ویریلیر.

مدفَع { سنذ. ع. ج: مدافع. } «دفع» دن اسم آلت [۱. اتمک مخصوص آلت. ۲. لغت مولده اوله رق] طوب.

مدفن { سنذ. ع. ج: مدافن. } «دفن» دن سم. اولولری کومدکاری محل، خصوصی مزارلق، مزار: مدفن مخصوصنه دفن اولندی.

مدفوع { ص. ع. ن: مدفوعه. } «دفع» دن سمف. [۱. دفع اولنمش، اوتیه ایتلش. ۲. ویراش، اعطا اولنمش، صدیقندن چیقاراش: مبالغ مدفوعه.

مدفوعات { سش. ج. ع. ن: سنذ. } ویریلن مبالغ، صند- یقندن چیقان نقود، صرفیات، مقبوضات مقابلی: مقبوضات و مدفوعاتی قارشیلاشدیرملی. ۲. دفترک صدیقندن چیقان آنچه نک

قیدینه مخصوص قسم و یا خانه سی :
بونی مدفوعانه قید ایتلی .

مَدْفُونٌ { ص. عر. ژ: مدفونه.
«دفن» دن سمف [کور.]

ملش ، دفن اولمش ، دفین ،
طوبراغك ایچنه قونوب اورتلش :
آثار عتیقه نك چوغی طوبراغك
ایچنده مدفون بولنور؛ حضرت
مولانا قونیهده مدفوندر .

مَدْفُونٌ { ص. عر. ژ: مدققه.
«دقق» دن سف. تفعیل [

تدقیق ایدن ، ایچهدن ایچیه
آریان ، هر ایشیتدیکنی کور
کورینه قبول ایتوب اطرافله
تحقیق ایده رك طوغریسنی میدانه
چیقاران : پك مدقق آدمدر؛ ابن
خلدون کبی بر مورخ مدقق .

== سن. عر. ج: مدققین. هر
مسئله یی تحقیق و تدقیق ایدن
ذات ، ارباب تحقیقدن آدم ،
محقق : مدققین علمدان .

مَدْفِيَّانَه { ص. ح. فا. تدقیق
ایده رك ، ایچهدن
ایچیه آراشدیره رق : تحریات
مدققانه اجرا ایتك؛ بومسئله یی
پك مدققانه یازمشدر .

مَدَكَلُّ { ص. عر. [«دلالة» دن سمف.
تفعیل] دلیل ایله اثبات
اولمش معناسیله بعض لغت
کتابلرمزده مقید ایسه ده ،
عربیده شیماریق چوجغه اطلاق
اولنوب ، باشقه معناسی اولمد یغندن ،
غلط فاحشدر .

مَدَلِكِي { یاخود مدلولو . سخ. هر.
جزایر بحر سفیددن
(لسبوس) آطه سی و بونك
مرکزی اولان (میتیلینی) قصبه .
سی . [اصل قصبه نك اسمندن

مأخوذ اولوب بتون آطه یهده
اطلاق اولمشدر .] = س. باشلیجه
بو جزیره ده یتیشن بر جنس
کوکچك آت که چوجقئر ایچون
قولالایلیز : مدلیله بیتمك .

مَدَلُول { ص. عر. ژ: مدلوله.
« دلالة » دن سمف . [

دلالت اولنان ، کوسترین ، بر
کله ویا اشارتدن آکلاشیلان ،
منفهم : معانی مدلوله . = سن.
عر. ج: مدلولات . معنی ، مآل ،
مفهوم ، فحوا : بوکله نك مدلولی
نه در؟ بو بیتك مدلولانی آکلا-
یه مدم .

مَدْنٌ { س. ج. عر. فد: مدینه.
« بلا . مدینه .

مَدْنِيٌّ { ص. عر. ژ: مدنیه.
« مدینه » دن سمف . ۱ .
قصبه یی ، شهری ، برشهر و قصبه
اهالیسندن بولنان . ۲ . حضری ،

حضریته یاشایان ، بدوی ویا
وحشی اولوب فنون و صنایع
ثمراتندن استفاده ایدن ، متمدن ،
مترقی : مدنی بر آدم؛ اقوام
مدنیه . ۳ . بر شهر و قصبه
اهالیسنه و علی العموم اولاد
مملکته عائد و متعلق اولان :

حقوق مدنیه؛ وظائف مدنیه .
فر. Civil, politique . ۴ .
مدینه منوره اهالیسندن ویا
مدینه منوره په منسوب و متعلق :
بر شاعر مدنی؛ آیات مدنیه =
مدینه منوره په هجرت بیوردلقدن
صکره نازل اولانلر .

مَدَنِيَّةٌ { س. عر. علوم و فنون
« و صنایع و تجارتك
ثمراتندن بحق استفاده ایله
حسن حاله و رفاه و اسایشده

یاشایش ، حضرت ، ترقی : مدینه
نائل اولان آدم؛ اسکی زمان
مدنیتری؛ آوروپا مدنیتی .

مَدَوْرٌ { ص. عر. ژ: مدوره.
« دور » دن سمف . تفعیل [

۱ . یووارلاق ، طوب و کوره
شکلنده : بر جسم مدور . ۲ . داتره
و حلقه شکلنده ویا داتره نك ایچی
کبی یووارلاق ، دکرمی ، تکرک
کبی مدور بر سطح ، برحوض .

مَدَوْرٌ { ص. عر. ژ: مدوره .
« دور » دن سف . تفعیل [

دوندیرن ، چویرن . ۱ .

مَدَوْنٌ { ص. عر. ژ: مدونه .
« دیوان » دن سمف .

تفعیل [دیوان صورتنه قونمش ،
جمع و تدوین ایدلمش ، بریره
کتیریلوب بر نظام و ترتیب مخصوص .
صه قونمش : مدون اشعاری
واردر؛ آثار مدونه .

مَدَوْنَاتٌ { س. ج. عر. تدوین
اولمش آثار ، صره .

لاشمش و جمع و تلفیق ایدلمش
تألیفات : او کتبخانه ده برخیلی
قیمتدار مدونات واردر .

مَدَهٌ { س. عر. بلا : مدت .

مَدَهْشٌ { ص. عر. ژ: مدهشه .
« دهشته » دن سف .

افعال [اورکودن ، قورقودان ،
دهشت ویرن ، مدهوش ایدن ،
دهشت اتکیز : پك مدهش بر
جانوار کوردم؛ مدهش بر خبر .

مَدَهْوَشٌ { ص. عر. ژ: مدهو-
« دهشته » دن

سمف . [دهشته دوچار ، اورکوب
قورقوش ، واله و حیران : بوحالی
کورنجه مدهوش اولدم .

مدی { سذ.عر. اوزانمه. سورمه، ایرمه، امتداد: مدی
 البصر = کوز ایریمی، کوز
 ایره بیلدیکی قدر: مدی الدهور =
 دهر لر امتداد نجه، الی غیر الهایه
 [بوکی ترکیباندنه قوللانیایر. علی
 حرف جری کبی ترکیبده دالک
 قحیله او قونهرق «ی» او قونماز.]
 مدید { ص. عر. ث: مدیده.
 [«مد» دن صش.] او-
 زون، چوق سورن: مدت
 مدیده = بک چوق زمان، طول
 مدت.
 مدیر { ص. عر. ث: مدیره.
 [«دور» دن سف. افعال]
 ۱. اداره ایدن، چویرن، باقان:
 مدیر امور. ۲. اداره بیلیر،
 اداره یه مقتدر، برایشه بحق
 نظارت ایده بیلن: مدیر آدمدر؛
 بک مدیره بر قادین. = سذ.
 عر. جم. فا: مدیران. ۱. اداره
 مأموری، بر دائره رسمیه ویا
 تجاریه نك اداره وتمشیت امورینه
 منصوب مأمور: واپور شرکتنک
 مدیری؛ فابریقه مدیری؛ اوراق
 مدیری = اوراق قلم و دائره.
 سنک باشی. ۲. تقسیمات
 ملکیه نك الك کوچکی اولان
 بر ناحیه نك الك بیوک ملکیه ما.
 موری: ناحیه مدیری. ۳. بر
 حکومت تابعه و ممتازده ناظر
 وظیفه سنی ایفا ایدن آدم: دا.
 خلیه، معارف، مایه مدیری؛
 هیئت مدیران. ۴. خطه مصریه.
 ده الك بیوک تقسیمات ملکیه دن
 اولان بر مدیرینک باشی: شرقیه
 مدیری. || مال مدیری = بر قضا
 امور مالیه سنی اداره یه مأمور

آنم که سنجاغک محاسبه جیسیله
 ولایتک دفتر دارینه معادلدر.
 مدیر لک { سذ. مدیر صفت و
 وظیفه سی: ناحیه
 مدیر لکی، شرکت مدیر لکی،
 داخلیه مدیر لکی.
 مدیریت { سذ. عر. ۱. مدیر
 صفت و وظیفه سی،
 مدیر لک. ۲. بر مدیرک تحت
 اداره و نظارتندنه بولنان دائره
 ویا مملکت: فابریقه مدیریتی؛
 خطه مصریه متعدد مدیریتیه
 منقسمدر؛ فلان قضایه تابع بر
 مدیریت.
 مدینه { سذ. عر. جم: مدن،
 مدائن قصبه، شهر بلده:
 مدینه اسکدار. = سذ. هر.
 [«مدینه النبی» دن مختصر] حجاز
 ده روضه مطهره نك بولندیغی
 شهر مقدس، یثرب: مدینه
 منوره.
 مدیون { ص. عر. ث: مدیونه.
 [«دین» دن سمه.] دینی
 اولان، بورجلی، ویره جکلی،
 دائن مقابلی: دائن مدیون
 علیهنده اقامه دعوی ایتمشدر.
 مدیه { سذ. با: مدیه.
 مداب { ص. عر. ث: مذابه.
 [«ذوباز» دن سمه. افعال]
 اذابه اولمش، اریدلش: معدن
 مذاب؛ معادن مذابه.
 مدایح { سذ. جم. عر. فد: مذیح.
 با: مذیح.
 مذاق { سذ. عر. ۱. [«ذوق» دن
 مص. می] ذوق، لذت،
 طامعه، لذت طویمه: مختل
 المذاق = طادی بوزوق، طات
 طویماز. ۲. [«ذوق» دن ۴.]

لذت طویسلان محل، گنگز،
 طاماق: حلو المذاق = طاماغی
 طانلی، طادی طاماغنده قالمش؛
 مر المذاق = طاماغی آجی، آجیلغی
 طاماغنده قالمش.
 مذاکره { سذ. عر. جم: مذاکرات.
 [«ذکر» دن مص.
 مفاعله] ۱. بر ایش حقننده
 سولشمه، تعاطی، افکار ایتمه،
 بر قرار ویرمک اوزره بریره
 کلنوب تعاطی، اوکار ایتمه، تذکر:
 بوایشی یارین مذاکره ایده جکر؛
 بتون کون مذاکره ایدوب بر
 قرار ویره مدیلر؛ قونفرانسک
 مذاکراتی هفته لرحه سوردی.
 ۲. بر مجلس ویا محکمه هیئتنک
 قرار ویرمزدن اول کیفیتی تنها
 و محرمانه موقع تذکره قویمه سی:
 هیئت محکمه مذاکره یه چکلدی؛
 مجلسک مذاکره سی واردر، کیسه
 ایجیری به کیره من. ۳. شاگردانک
 درسی کندی بیلنرنده مطالعه
 ایدوب هر برینک بیلدیکنی
 سونله سی: بزم مکتبه کونده
 ایکی ساعت مذاکره یه مخصوصدر؛
 مذاکره قوغوشی.
 مذاکره جمی { سذ. ۱. بر قلده
 او قویوب سهو و خطادن سالم
 اوله لرینی تأمین ایدن کاتب:
 قلیک مذاکره جیسی. ۲. مکتبه
 شاگردانه درسی تکرار تقریر
 ایدرک بیلدکارینی کوسترن قلفه
 ویا ممتاز شاگرد: صنفمزک
 مذاکره جیسیدر.
 مذال { سذ. عر. [«ذیل» دن]
 [اوزون اتک، قویروق،
 اثوابک سور وکلنیر یری.

مذاهب { سنڌ. جر. عرف. فدي: مذهب. با: مذهب.

مذبح { سنڌ. عرف. جر: مذبح. } { «ذبح» دن ۵۴. } ۱.

قصابلك اتلرني صاندي قري حيوانلك بوغازلانديغي محل، سلخانه. ۲. قربان كسيان محل، اديان قديمه معبدلرنيك قربان كسمكه مخصوص يرلري، فر. Autel

مذنب { ص. عرف. ئ: مذنبه. } { «ذنبه» دن ۵۴. } ۱.

مذنب { ص. عرف. ئ: مذنبه. } { «ذنبه» دن ۵۴. } ۱. دحرج آ و: بريشيه قرار ويژه مين، متردد، النندن ايش كلنز، ميزه ميز.

مذبوح { ص. عرف. ئ: مذبوحه. } { «ذبح» دن ۵۴. } ۱.

بوغازلانمش، اتني تمك اوزره كسلمش: حيوانات مذبوحه. ۲. قربان ايدهلمش: بزجه مذبوح حضرت اسماعيل ويهوديلرجه حضرت اسحق (عم) در.

مذكر { ص. س. عرف. } { «ذكر» دن ۵۴. } ۱. حقيق

وياللفظي واعتباري اوله رق ار. ككه دلالت ايدهن (اسم)، مؤنث مقابلي: عربيده قر مذكر و شمس مؤنثدر. ۲. صفت و ضمير و فمك اسم مذكره مخصوص صيغه سي: مفرد مذكر، جمع مذكر؛ انم مبالغه لك بعضاً مذكريله مؤنثي بر اولور.

مذكره { س. عرف. } { «ذكر» دن ۵۴. } ۱. حقيق

— عربيده بزم قوللانديغمز

معنا ايله مستعمل اولميرب، اولسه اولسه كافك كسريله مخطره معناينه لغت مولده اوله. بيلير. } ايريش حقتده مافوقه و مرجع عائدينه تقديم اولنان كاغد، كوچك تقرير، تذكره، كوچك لايحه: لازم اولان آلات و ادواتك مبايعه سيچون برمذكره ويردم.

مذكور { ص. عرف. ئ: مذكوره. } { «ذكر» دن ۵۴. }

ذكر اولمش، ذكرى و يحيي كشمش، ديديكمز، ديديككز: كتاب مذكور: كيفيت مذكوره؛ مواد مذكوره. } انشا لساننه و كتابت رسيه يه مخصوص اولوب، اديانده استعمالي پك چركيندر. }

مذلت { س. عرف. } آچاقق، } اعتبارسزلق، خواراق، حقارت: نفسني مذلته قوييق.

مذمت { س. عرف. ۱. يرمه، قا. } ۴، ذم، تنبيح: مذمت افعال مقدوجه دندر. ۲. شايان ذم و تنبيح ايش، فعل مذموم.

مذموم { ص. عرف. ئ: مذمومه. } { «ذم» دن ۵۴. } ۱. ذم و تنبيح اولمش، مقدوح: افعال مذمومه. ۲. غير مقبول، مكروه، معيوب.

مذنب { ص. عرف. ئ: مذنبه. } { «ذنب» دن ۵۴. } ۱. حقيق

كهمكار، مجرم، آثم، صوحلي.

مذهب { سنڌ. عرف. جر: مذا. } { «ذهاب» دن ۵۴. }

۱. كيديان ويورين ير، يول، طريق. ۲. علم و فلسفه ده اتخاذا اولنان طريق، مسلك: مذهب آرسطو؛ مذهب

كوفيون. ۳. دين: مذهب اسلام؛ خرستيان مذهبي؛ مذاهب اوطه سي، مديري. ۴. بردينك شعبه لندن بهري: مذهب حنفي؛ مذهب شافعي؛ مذاهب اربعه؛ پروتستان مذهبي.

مذهب { ص. عرف. ئ: مذهبه. } { «ذهب» دن ۵۴. }

تفصيل } آلتين صوبي ويا يالديز ايله تزئين اولمش، يالديز لانمش، يالديزلي: مذهب اوانئ؛ مذهب كتاب.

مذهب { سنڌ. عرف. } { «ذهب» دن ۵۴. }

وكله لري آره سنه و طوراق ير. لرينه آلتين ورق يايشيديردق تزئين ايدهن صنهتكار، كتاب يالديزچيسي.

مذهبلك { س. } كتابلري يالديز-لامق صنعتي، كتاب يالديزچيلغي.

مذيل { ص. عرف. ئ: مذيله. } { «ذيل» دن ۵۴. } ۱. ذيل و علاوه سي اولان، علاوه لي، ضميمه لي. ۲. قويروق و قولاق كبي اكله بر پارچه سي اولان. ۳. آلتنه جوابي يازيلوب اعاده اولنان (تذكره).

مذيل { ح. عرف. } آلتنه ذيل جوابي يازيله رق: نذ.

مذيل { ح. عرف. } آلتنه ذيل جوابي يازيله رق: نذ.

مذيل { ح. عرف. } آلتنه ذيل جوابي يازيله رق: نذ.

مذيل { ح. عرف. } آلتنه ذيل جوابي يازيله رق: نذ.

مذيل { ح. عرف. } آلتنه ذيل جوابي يازيله رق: نذ.

مذيلات { س. } علاوه اولنان شيلر، ضائم، علاوه، لواحق.

مذيل { ص. عرف. آجي، تلخ؛ الحق مره } طوغري آچيدر. = سنڌ.

مذيل { ص. عرف. } برنوع يمن صمغي: مرصافي.

مذيل { مه. } كدينك سسي كبي ياش و اش و مزعج برسسي تصوير

و تقلید ایدر واکثر یا مکرر قوللا.
 نیلیر : مرمر ایتک = مراد ائق.
 سنذ. عمر. آدم، کشی،
 صرء } ارکک. ذ.

مرآت } سنذ. عمر. ج : مرایا.
 آینه، آینه، گوزگوز.
 مرابجه } سنذ. عمر. « ریح » دن
 مص. مفاعله. — عربیده
 مجرد کار و تمتع مناسنه کلر
 حد نظامیدن فضله و انصافدن
 خارج آلمان فائض : مرابجه
 قانوناً ممنوعدر .

مرابجه چی } سنذ. فاحش فائضله
 آنچه اقراض ایدوب
 خلقی صویان انصافسز صراف :
 زراعت باقه لری زراعی مرابجه.
 جیلرک ید غدرندن قورتارمق
 مقصدیله مؤسسندن .

مرابجه جیلیق } سنذ. فاحش فائضله
 خلقی صوموق فعل
 مکروهی : تسهیلاتلی باقه لرک
 ققدانی مرابجه جیلغه میدان ورر .

مرابط } سنذ. عمر. ج : مرابطین.
 « رباط » دن سنذ. مفاعله
 عبادته مواظبت و حصر اوقات
 ایدن زاهد. « مغربده درویشان
 و مشایخه و یریلن عنواندر. » =
 ج. مرابطین = مغربده حکومت
 سورمش مشهور بر دوات
 حکمداراننک لقیدر .

مرآت } سنذ. ج. عمر. فد : مره.
 با : مره.

مراتب } سنذ. ج. عمر. فد : مرتبه.
 با : مرتبه.

مراتی } سنذ. ج. عمر. فد : مرتبه.
 با : مرتبه.

مرآجت } سنذ. عمر. « رجوع » دن
 مص. مفاعله [۱ .

کری دونه، رجوع و عودت
 ایته : اسکی فکرینه مراجعت
 ایتدی. ۲. باش اورمه، طا.
 نیشمه، استمداد ایته : برصیقندیسی
 اولدیغی وقت ینه بکا مراجعت
 ایدر. ۳. بر شخص ویا هیئتک
 رأی و توسطنندن ویا برکتابک
 مندرجانندن استفاده نیشله عزم
 و نیت ایته : مفتی به، دعوی
 وکیلنه، محکمه به مراجعت ایتدم؛
 بونک حقیقتنی آکلامق ایچون
 کتب فقهیه به مراجعت ایتک
 اقتضا ایدر. ۴. بر شخص ویا
 شیئی آرامغه کیتمه : دکاننده
 بوله مازسه ک اوینه مراجعت ایت؛
 فلان طیبی کورمک ایستیلر
 فلان صوقاغک فلان نومرملی
 خانه سنه مراجعت ایتمیلرلر؛
 « س » حرفنده بولنمیان لغتله
 ایچون « ص » حرفنه مراجعت
 اولمیلدر. « عربیده همان یالکر
 ایلک معناسیله مستعملدر.]

مرآجل } سنذ. ج. عمر. فد :
 مرحله. با : مرحله.

مرآجم } سنذ. ج. عمر. فد :
 مرحمت. با : مرحمت.

مرآد } سنذ. عمر. « رود » دن
 سنذ. سمف. افعال [۱. ازادت
 اولنان شیء، ایستک، خواهش،
 مطلب، دلخواه، کام. ۲. مقصد،
 سرام، افاده و افهامی نیت اولنان
 شیء : بوسوزدن مرآدک نه در؟
 لفظی مرآد = معناسندن صرف
 نظرله یالکر لفظیچون ایراد
 اولنان لغت .

مرآدیف } سنذ. عمر. ذ : مرآدغه.
 « ردف » دن سنذ. مفا.
 عله [با : مترادف.

مرآر } سنذ. ج. عمر. فد : مره.
 با : مره.

مرآرآ } سنذ. عمر. « دفعاتله،
 بالذفات، مکرراً :
 مرآرآ سویلدم دیکلمدی .

مرآرت } سنذ. عمر. آجیلیق، تلخی :
 زهرک مرآرتی .

مرآره } سنذ. عمر. اودکیسه سی،
 زهره.

مرآسهله } سنذ. عمر. ج : مراسلات.
 « رسل » دن مص. مفا.
 عله [۱. مکتوبلشمه، مکتوب
 تعاطیلی، مکاتبه، مخابره. ۲.
 وقتیله قضاتک نواب تعیینیچون
 یازدقلمی رسمی مکتوب .

مرآسیم } سنذ. ج. عمر. « رسم » ک جمعی کبی
 اولیوب بزجه بعض
 معانیده « رسم » ک جمعی کبی
 قوللانیلیر . با : رسم [رسمی
 معاملهلر، اجرایی معتاد آینلر :
 تشریفات مراسمی؛ مراسمه چوق
 رعایت ایدیور .

مرآصید } سنذ. ج. عمر. فد :
 مرصد. با : مرصد.

مرآعاة } سنذ. عمر. « رعایة » دن
 مص. مفاعله [باقه، کوز.
 تمه، صایمه، صایفی، رعایت :
 مرآعاة خاطر = خاطره رعایت .

مرآفعه } سنذ. عمر. « رفع » دن
 مص. مفاعله [۱. فصل
 دعوی ایچون محکمه به مراجعت،
 خصمی حضور محکمه به جلب
 و دعوت ایتدیرمه. ۲. حضور
 محکمه ده یوزلشوب محاکمه اوله :
 یارین مرآفعه اوله جفزر .

مرآفیق } سنذ. عمر. ص. عمر. ذ : مرآفقه.
 « رفق » دن سنذ. مفا.
 عله [اولداشلق و آرداشلق

ایدن، برشیتله برلکده بولنان :
کومش طوبراقده اکثریا قور-
شونله مرافق بولنور .

مِرَاقَمَت { سئ. عر. } « رفق »
دن مص. مفاعله [
آرقداشلق، یولداشلق، همرا-
هلق، برلکده بولنمه : بو
یولجیلقده بکاکیم مرافقت اید-
جکدر؟

مِرَاق { س. } بلسکه عر. « مرق »
دن که قارنک اک نازک و
رقیق یری دیمکدر [۱. قره-
سودا، طالفینلق و دوشونمکله
ظهور ایدن خفیف جنت :
مراق کتیرمک = بو علتله مبتلا
اولق . ۲. بر شیئی آکلامق
واوکرتمک آرزو و غائله سی،
فر. Curiosité : بو ماکینه نک
ناصل ایشلیدیکنی اوکرتمکی مراق

ایتدم . ۳. آرزو، هوس، بر
شیتک اوزرینه چوق دوئممه ،
ابتلا : حیوانه، آرابه یه، ولوسپید-
له کزیمکه مراقی واردر . ۴. و
سوسه، تلاش، شهبه اوزرینه قو-
رقه : بو چوجک خسته لغنی چوق
مراق ایدبورم؛ بوچیبان مراقی
موجب اولیور؛ مراق ایتمک؛
مراق اولنه جق برشی دکلدر .

۵. بر شیته دقت ایدوب اهمیت
ویره رک اک ایسنی آرامق وهر
درلوسنی بکنمه مک حالی : او تک
بمکه، توتونه، اوپونه چوق مراقی
واردر . ۶. کچمش بر آجیبی
درخاطر ایتهدن حاصل اولان
کدر و یأس و فتور، حزن : بر
جنازه کچدیکنی کوروب مراقی
قالقدی؛ بوسس، بو منظره

مراقه طوقنور؛ قوال سسی
مراقی آرتدیرر . || مراقی صار-
مق = هوس و آرزو ایتمک ،
مبتلاسی اولق . || مراقه طو-
قنق، مراق قالتمق = کچمش بر
آجیبی درخاطر ایتهدن محزون
ومناثر اولق .

مِرَاقِبَه { سئ. عر. } « رقبوب » دن
مص. مفاعله [۱. باقوب
کوزتمه، امعان نظر ایتمه .
۲. صو. بحر وحدانیتله طالبوب
عالم لاهوته نظرایتمه، استغراق :
باشنی جیب مراقبه چکمشیدی .

مِرَاقِد { سئ. عر. } فد :
مرقد . با : مرقد .
مِرَاقِسْمَز { ص. } قیدسز، فتورسز،
برشی ایچون تلاش
و وسوسه ایتین : نه مراقسز
آدمدر .

مِرَاقِسْمَزَلِق { س. } قیدسزلق ،
فتورسزلق .

مِرَاقِلَانِمَق { فل. } ۱. وسوسه
ایدوب قوررقق : اوغلنک خسته-
لغیچون مراقلاندی . ۲. مراقی
قالتمق، مراقبه طوقنق، مناثر
اولق : جنازه کورنجه مراقلانیر .

مِرَاقِلِی { ص. } ۱. وسوسه و تلاش
ایدن، شهبه ایدوب قور-
قان : مراقلی بر قادیندر . ۲.
هر شیئی اوکرنوب بیلک قیدنده
بولنان : اوقدر مراقلی اولماملی .
۳. دوشکون، مبتلا، بر شیتک
ایسنی آرایان : بیکه مراقلیدر .
۴. چابوق مناثر اولان : مراقلی
قادین .

مِرَاقِب { سئ. عر. } فد :
مرقب . با : مرقب .

مِرَاقِز { سئ. عر. } فد :
مرکز . با : مرکز .

مِرَاقِش { سئ. عر. } مغرب اقصانک
ایکی پایتختندن بری
اولان شهر . دیکری (فاس) در .

مِرَال { س. } کییک و صیفین کچی
حیوانات دیشیمی . مر .

مِرَام { سئ. عر. } « روم » دن مص.
ممی [۱. آرزو، طلب،
مطلوب، ایستک : البته بر مرام
ایچون کیشدر . ۲. قصد، مقصد،
نیت : بوسوزدن مرامک نه در؟
بو آدمک مرامنی آکلاویه مدم ؛
مرام اککنمک .

مِرَامَت { س. } « مرمت » دن [
موقتا و سطحیجه تعمیر :
اثنابی، یایی مرامت ایتمک .

مِرَامَتِجِی { س. } بوزوق شیلری
سطحیجه و موقتا
تعمیر ایدن آدم .

مِرَامَتِلمَک { ق. } سطحیجه و موقتا
تعمیر ایتدیرمک :
حستندن پوتینی ایکی اوچ دفعه
مرامتلمزدن آتاماز .

مِرَامَتِلمَک { یا } مرامله مک . ق.
سطحیجه و موقتا
تعمیر ایتمک : شو نوردبانی بر آرز
مرامتلملی .

مِرَامَتِلمَک { فل. } سطحیجه و
موقتا تعمیر اولتمق :
آرتق بونک مراملتنه جک یری
قالدی .

مِرَانَت { سئ. عر. } بر معدن
{ و سائرته نک } کچیکله
دوکلدیکی حاله یایلق خاصه سی ؛
آلتینک، باقرک درجه مراتتی .

مِرَانَعُوز { س. } با : مارانغوز .

مَرَاوَدَه { س. ع. «رود» دن
{ مص. مفاعله } آرزو،
طلب، میل، سومه. ن.

مَرَاهِم { س. س. ج. ع. فد :
مرهم. با : مرهم.
مَرَايَا { س. ج. ع. فد : مرآت.
{ با : مرآت.

مَرَايَات { س. ع. «رؤية» دن
{ مص. مفاعله } کوستریش،
ریا. ن.

مَرَانِي { ص. ع. ن : مرآئیه.
{ «رؤية» دن سف. مفاعله }
کوستریش ایچون برعمل صالحده
بولنسان، ایکی یوزلی، ریاکار،
سئالوس : مصیء مرائی تارک
صلاتدن بتدر.

مَرَايَانَه { ص. ح. فا. مرآئیه،
{ ریا ایله، ریاکارانه :
برطاق طوار مرآئیه ده بولندی؛
مرآئیه نمازه طوردی.

مَرَايَلِك { س. کوستریش ایچون
{ برعمل صالحده بولنان
آدمک حالی، ریا، ریاکارلیق.

مَرَبَا { یا مرینی. س. ع. «ربو»
{ دن سمف. تفعیل } ششکر
شرعی ایچنده قاینادیلوب صورت
مخصوصه ده تربیه اولنه رق حفظ
اولنان میوه انواعی، رچل :
آیوا مربابی.

مَرَبَع { ص. ع. ن : مرابعه.
{ «ربع» دن سمف. تفعیل]

۱. درتلی، درت شیئدن مرکب.
۲. درت گوشه لی. ۳. س. کندی
مثلیله ضرب اولنمش (رقم، عدد)
۴. طولاً و عرضاً یعنی تربیعاً
اولنمش، تربیعی : اون مربع
کیلومتره وسعتنده برتارله. (مثلاً
«اون کیلومتره مربعی» دیمه ملی،
زیرا اون کیلومتره نک مربعی

یوز مربع کیلومتره ایدر، فر.
le caré Dix kil. carés
de dix kil. = س. س.

ع. ر. ۱. درت گوشه لی ودرت
ضلعی شکل : مربع مستطیل؛
مربع معین؛ مربع منفر. ۲.

برعدک کندی مثلیله ضربندن
حاصل اولان مقدار : سکز
عددینک مربعی نه در؟ ۳. مسا.
فهنک طولاً و عرضاً اولنمشی :
بر عرضه نک بویی اون واک
بش متره اولورسا مربعی نه ایدر؟
۵. مربع یلکن = سرن یلکنی.

مَرَبُوط { ص. ع. ن : مربوطه.
{ «ربط» دن سمف } ۱.

ربط اولنمش، باغلامش، باغلی :
برینه مربوط بش حیوان.
۲. اولاشمش، متصل، بیتشیک :
سلامق حرم دائره سنه مربوطدر.

۳. ایلیشدرلمش، پایدشدرلمش،
ضم و علاوه اولنمش : پوصله سی
مکتوبه مربوطدر. ۴. وجودی
دیگر برشینک وجودینه باغلی
اولان، متوقف، منوط، وابسته :

اونک کله سی پدینک مساعده سنه
مربوطدر. ۵. تمامیه تابع، برینه
تبعیت ایدن : اوهر خصوصه
سزه مربوطدر. ۶. هاند، داخل،
تابع، منسوب : اورمان دخی
چفتلکه مربوطدر.

مَرَبُوطاً { ح. ع. بر اوچندن
{ دیکلمش ویا ایلیشدر.
لمش اولدییی حاله یاخود بلا
ربط ضم و علاوه و برلکده
(ارسال اولنان) : اوراق متفرعه.
سی ده مربوطاً تقدیم اولنیور.

مَرَبُوطَات { س. ج. ع. ۱. بر
{ ششینه هاند وتابع

اولان شیئرلر، لواحق، ضمائم :
مرعی دخی چفتلکک مربوطا.
تسندندر. ۲. بر ورقه یه ربط
اولنه رق برلکده کوندریان
اوراق : تخر براتکزی مربوطائیه
برابر آلدیم.

مَرَبُوطِيَّت { س. ع. ۱۰. بیتشیکک،
{ اتصال، ارتباط :
سلاملکک حرم دائره سنه اصلا
مربوطیتی یوقدر. ۲. عادتیت،
منسوویت : اورمانک چفتلکه
مربوطیتی محققدر. ۳. تابعیت،
ملحق اوله : بنغازی سنجاغنک
طرابلس غرب ولایتدن مربوطو.
طیتی کسلدی.

مَرَبِيَّت { ص. ع. ن : مربییه.
{ «ربو» دن سمف. تفعیل] بر
ویا برقاج چوجفک تعالیم و تربیه سی
عهده سنه احاله ایدلمش اولان
ارکک ویا قادین، تربیه جی،
خصوصی معلم و معلمه : مریه لر
و مریلر النده بیومش آدم. فر.
Instituteur, trice

مَرَّت { ص. س. ابری و چرکین
{ شیء، قورقونج اوله جق
صورته عظیم الجثه و مناسبتسز :
مرت برآنی؛ بونه مرت شیء
ایمش؛ براق شو مرتی.

مَرَبِيَّت { ص. ع. ن : مربییه.
{ «رتب» دن سمف. تفعیل]
ترتیب ایدن، صریه قویان،
قوران، حاضر لایان : بوضیافنک،
اویونک، جمعیتک مرتبی کیمدر؟
= س. س. ع. (لفت مولده)
حروفات مطبعه سننده دوکه
حروفی برر برر آلوب ما کینه یه
قونیه جق صحیفه لری ترتیب

ایدن ایشچی : مطبعه مرتبلی؛
باش مرتب .
مرتبه { ص. عر. ژ : مرتبه .
مرتب { «رتب» دن سغه. تفعل [
۱. ترتیب اولمش. صردلانمش،
صره یه قونمش : مرتب عسکری
واردرد . ۲. تورلمش، ایجاد
اولمش، یالاندن ترتیب اولمش :
بومحضای بنی اضرار ایچون مرتب
برایشدر . ۳. تعیین و تخصیص
اولمش، مخصوص : مرتب معاش
وتعییناتی واردرد .
مرتبات { س. ج. عر. ۱. معینات،
تخصیصات، تخصیص
و ترتیب اولمش مقنن معاش
وتعیینات : خزینه دن مرتباتی
واردرد؛ مطبعه عارمه نك مرتبا.
تی معارف نظارتنه طأدرد .
۲. بح. سفن حریره نك ضابطان
وافراد موجوده سی، موجودی .
مرتبلك { س. حروفات باصمه خا .
مرتبه لایوب ما کینه به قونه حق
صیغه لری ترتیب ایتمك صنعتی :
مطبعه ده مرتبلك ایدیور .
مرتبه { س. ج. عر. : مراتب .
مرتبه { ۱. باصامق، درجه :
مرتبه مرتبه چیقیلر . ۲. رتبه،
پایه، منزلت، درجه اعتلا : بو
مرتبه یه واصل اولدی؛ مراتب
عالیه نائل اولدی . ۳. مقدار،
قدر، درجه : بو مرتبه ده صبر
وتحمل هرکسه میسر اوله ماز .
|| سلسله مراتب = رتبه یه
کوره مادوندن مافوقه صره سیله
انها اولنه : سلسله مراتب رعایت
ایتمك . || علی مراتبهم = رتبه لرینه
کوره رتبه صره سیله .

مرتجل { ص. عر. «رجل» دن
مرتجل { سغه. افتعال [ارتجالاً
ور بدیهه شعر سولین ویا
جواب ویرن، حاضر جواب :
شاعر مرتجل .
مرتجی { ص. عر. «رجا» دن
مرتجی { سغه. افتعال [امید وار،
املی اولان، آرزو کش. ن.
مرتد { ص. عر. ژ : مرتده .
مرتد { «رد» دن سغه. افتعال [
ارتداد ایدن، دین اسلامی
ترکله اسکی دینه ویا برآوردینه
تابع اولان .
مرتقه { س. عر. «رزق»
مرتقه { دن سغه. ژ. افتعال .
— «طائفة مرتقه» دن
مختصر [وقیله علوفه خوار
طاقیلرینه ویران اسمدر .
مرتسم { ص. عر. «رسم» دن
مرتسم { سغه. افتعال [رسموم
و مصور معناسیله بعض لفت
کتابلرنده مقید ایسه ده، عربیده
ارتسامك معانیسی بسببتون
باشقه وزجه غیر مستعملدر .
مرتشح { ص. بو دخی سوزلمش
مرتشح { معناسیله قولانلش
ایسه ده، «رشح» ماده سی افتعال
بایندن کلدیکندن، طوغریسی
«مرتشح» در .
مرتشی { ص. عر. «رشوة» دن
مرتشی { سغه. افتعال [رشوت
قبول ایدن، رشوت مقابلنده
ایش کورن .
مرتضا { ص. عر. بلا : مرتضی .
مرتضوی { ص. عر. ژ : مرتضوی .
مرتضوی { یه . حضرت علی
المرتضی (رضه) افندمزه، نسوب

ومتعاق : اخلاق مرتضویه .
مرتضی { ص. عر. «رضاء» دن
مرتضی { سغه. افتعال [بکنلمش،
منتخب، پسندیده . امیر المؤمنین
علی بن اوطالب (رضه) افندمرك
لقب شریفدر .
مرتعی { س. عر. اوتلاق،
مرتعی { مرعی . ن.
مرتعد { ص. عر. ژ : مرتعده .
مرتعد { «رعد» دن سغه. افتعال [
اورکوب دیتردین . مضطرب .
مرتعه { ص. عر. ژ : مرتعه .
مرتعه { «رعش» دن سغه. افتعال [
دیتره یین، دیتره مکه دوچار،
رعشه دار .
مرتفع { ص. عر. ژ : مرتفعه .
مرتفع { «رفع» دن سغه. افتعال [
یوکسک، یوکسک، یوجه بلند :
محل مرتفع؛ جبال مرتفعه .
مرتک { س. درت کوشالی
مرتک { کراسته آغاجی؛ النی
مرتک ظن ایتمك = جاهل وامی
اولتی .
مرتک { س. زفا. «مردد سنك» دن
مرتک { غاظ [بلا : مردد سنك .
مرتکب { ص. عر. ژ : مرتکبه .
مرتکب { «رکوب» دن افتعال [
۱. حرام وکوتی ویا قیشماز بر
فعلی قبول و اجرا ایدن، او یله
برفله تنزل ایدن : یالانی مرتکب
اولتی؛ مرتکب جرم و جنایت .
۲. رشوت آلان، رشوت
مقابلنده ایش کورن : مقتدر
ایسه ده چه فائده که مرتکبدر .
مرتیه { س. عر. ج. : مرتی .
مرتیه { «یاءمشده ایله غلظدر» .
اولمش بر آدمك اوصاف
جمیله سنی تعدادله وفانسدن

طولایي تأسفی متضمن اوله رق
تنظیم اولنان نظم ویا بوابده ایراد
اولنان نطق، صاغو : فلان
شاعرك مرثیه لری چوق کو.
زلدرد؛ شهداء کربلا حقتده
مرثیسی واردرد .

مرثیه خوان { ص. س. فا. ۱.
مرثیه اوقویان،
بر اولونک جنازه ویا مزارى
اوزرنده مرثیه سویلین، صا.
غوجی. ۲. محرم آینده تکیه لرده
وسائر محال مناسبده شهداء
کربلا حقتده مرثیه لر اوقویان
آدم .

مرج { ص. فا. «هرج» لغتته
{ اتباعاً قوللائیلیر. } هرج
مرج، هرج و مرج = قارمه
قاریش، قارمه قاریشقی، آلت
اوست، زیر وزبر : اورته لقی
هرج و مرج اولدی .

{ سذ. عر. ج : مروج.
مروج } فا. «مرغ» دن معرب
چایر .

{ سذ، عر. دیکزدن چیقان
مرجان } و قمر دریاده کوتکلی
اولدییی حالده آناج کبی نشوونمایه
وحیوان کبی حسه مالک اولان
معروف قرمزی ماده که سوسه
متعلق شیتلر اعمالنه یارار :
مرجان تسبیحی؛ مرجان صبادلری .
= ص. تر. ۱. مرجاندن معمول :

مرجان کردانلق. ۲. مج. پک
قرمزی : مرجان طسوداقلی . ||
مرجان بالیغی = قرمزی رنگلی
بر جنس لذیذ بالیق . || مرجان
قیالری = کوچک حیوانات بحریه
انفاض و مستحائله لرنک تراکندن

بالتشکل آطه صورتنده صویک
اوزرینه چیقان اراضی، فر.
Terrains madréporiques .

مرجب { ص. عر. «رجوب» دن
{ ص. عر. «تفعیل» مکررم،
محترم، مجمل : رجب مرجب .
[هراعه مستجع بر صفت لایذ
اولقی زعمنده بولنان اصول
قدیمه کانبلری طرفندن بوتعبیرده
قوللائیلیر لزومسز بر لغتدر .]

مرجیح { ص. عر. ث : مرجحه.
مرجیح } «رجحان» دن ص. عر.
تفعیل [دیگر برندن زیاده بکنیلوب
نقدیم اولنان، ترجیح اولنان،
رجحانلی، ایلری، مقدم :
بولجیلقده آراهه آنه مرجحدر،
آندن مرجحدر؛ بن عربی
فارسیدن مرجح طوتارم .

{ سذ. عر. ج : مراجع.
مرجع } «رجوع» دن ص. عر. ۱.
دوئیه لک بر، کری کلنه لک
محل، معاد. ۲. مراجعت
اولنه لک بر، هرکسک ایشنی
کوردردمک و مشکلی حل ایتدیر.
مک ایچون باش اوره جفی محل
ویا شخص : خانه سی ارباب حاجتک
مرجعی اولمشیدی؛ کندیدی
مرجع هوسکاران علم و هنر
ایدی. ۳. براداره ویا مأمورک
تابع اولدییی نظارت و دائرة
رسمیه : ولاتک مرجعی داخلیه
نظارتیدرد؛ مرجع رسمیسنه
یازدی .

مرجک { ص. حیواناتک معروف
} اوقاق ویا صیحه مدور
دانالی جنسی که چوربه ویا لوی
اولور، عدس. || مج. مرجکی
فورنه ویرمک = اویوشمق،

بالاتفاق برایشه قرار ویرمک.
مرجنگوش { س. فا. مرزنگوش
دن غلط] فساکن نوعی، گو.
گی اوقی .

مرجو { ص. عر. «رجاء» دن
مرجو } ص. عر. [ص. فا. ۱. اومیلان، امید
اولنان، مأمول. ۲. یالواره رق
ایستیلین، نیاز اولندان : شو
ایشی یاپمه کن مرجودرد .

مرحبا { ح. عر. سلام و پروب
مرحبا } اوتوران آدمه حاضرین
طرفندن توجیه اولنور
التفات تعبیری اولوب، اصل
عریسده «ککیشلنک» و
«راحت اوتورک» معناسیله
«خوش کلدیکنر» مقامنده
قوللائیلیر. شعرده دخی مستعمل
اولوب ممدوحه خطاب اولنور :
مرحبا ای سیدالکونین محبوب
خدا! مرحبا ای شهر رمضان!
مرحبالاشمق { ف. ش. بررینه
مرحبا } مرحبا دیوب
التفات ایتمک .

مرحله { سذ. عر. ج : مراحل.
مرحله } «رحله» دن ص. عر. ۱.
قوناق، منزل. ۲. برکونک
یول، ایکی قوناق آره سی :
بورادن آتقره به قاج مرحله در؟

مرحمت { سذ. عر. «رحم» دن
مرحمت } مص. میمی آجیمه،
آجیر خانمه، رحم : فقرایه مرحمت
ایتمک؛ ربم سندن مرحمت!

مرحمتسز { ص. آجیمیان، رحمی
مرحمتسز } اولیمان، قانی یورکلی .

مرحمتسز { ص. آجیمیه، قانی
مرحمتسز } یورکلیک .

مَرَحْمَتِي { ص. آجیان، آجیر غانان،
مرحمتی } رحم و شفقتی چوق :
مرحمتی آدمدر .

مَرَحُومُ { ص. عر. ژ: مرحومه.
} «رحم» دن سمف. ۱.
رحمت الهیه به مظهر اولان،
من طرف الله عفو و مرحمتله
مبشر: امت مرحومه = امت محمد
(صلعم)، ملت اسلامیه . ۲.
رحمت حقه واصل اولان،
رحمتی، متوفی: مرحوم پدرم؛
رشید پاشا مرحوم. [اسمه تقدیم
و تأخیری جائزدر.] = ص.
قرباً وفات ایش آدم: مر-
حومك تركسنی یازمغه کلدیلر؛
مرحومه نك بر وصیتی واردر .

مَرَحِصَّ { ص. عر. ژ: مرخصه.
} «رخصة» دن سمف.
تفعلیل [۱. اذنی، رخصتلی،
مأذون . ۲. کوندرن دولت ویا
هیئت نامه ایستدیکي صورتده
رأی ویرمهک مأذون اولتی
شرطیله دیگر بردولت ویا هیئت
نزدینه کوندریان وکیل: سفیر
مرخص، وکیل مرخص، هیئت
مرخصه. بو معنا ایله اسم کبی
دخی قولالاینیر: قونفرده
انکلاتره مرخصی .

مَرَحِصَلِقُ { ص. مناسب کوردیکی
} صورتده رأی و
قرار ویرمهک مأذون وکیل ویا
سفیرک حال و صفتی: مرخصقله
ویانه کوندرلشیدی .

مَرَحِصَه { ص. «هیئت مرخصه»
} دن مختصر و غلط
ارمنی بسقپوسی: وان مرخصه.
سی .

مَرَحِصِيَّةٌ { ص. عر. مرخصلق،
} وکیل مرخص ویا
سفیر مرخص صفت ووظیفه سی:
مرخصیتله برلینه کیتمشیدی .

مَرَحِمٌ { ص. عر. ژ: مرخه.
} «رحم» دن سمف. تفعلیل
آخزندن بر ویا بر قاچ حرفك
حذیفله تخفیف ایدلمش (کله) .

مَرْدٌ { س. فا. ج: مردان. ۱.
} آدم، انسان: مرد غریب.
۲. ار، ارکك، رجل: مرد
وزن. || مرد خدا= ولی، واصل،
عارف بالله آدم. = ص. فا. ۱.
یکیت جسور: مرد آدم. ۲.
حیتلی، انسانیتلی، سروتلی: مرد
اولان سوزنده طورور. ||
نامرد = قورقاق، آچاق، نخت .

مَرْدٌ { ص. فا. اولمش، کبرمش:
} مرد اولدی. [حیوانات
حقنده قولالاینیر.]

مَرْدَارٌ { ص. فا. پیس، ناپاک،
} ملوث: مردار ایش؛
مردار آدم. || مردار آغاجی =
قورت بهاری انواعندن بر آغاج.
مَرْدَارِلَامِقٌ { فذ. پیسلتك. تلوث
} ایتمك. = فل.
نامناسب محلهه پیسله مك، دفع
یخچ ایتمك .

مَرْدَارَلِقٌ { س. پیسلك، لوث .

مَرْدَانِگِی { س. فا. یکیتلك،
} جسارت، یارارلق:
ابراز مردانگی ایتدی .

مَرْدَانَه { ص. فا. ۱. اره، ارکكه
} مخصوص ویا لایق. ۲.
جسورانه، بهادرانه: بر هجوم
مردانه ایله. ۳. انسانیتلی، حیتلی:
بر طور مردانه ایله. = ح.

ارککجه، جسور و حیتلی بر
آدمه یاقیشیر صورتده: مردانه
ثبات، حرب، تحمل ایتدی .

مَرْدَانَه { ۱. مطبه، دستکاهنده
} دیزلمش صحیفه لره مرکب
ویرمهک مخصوص طوققال ویا
مشیدن اسطوانه، کیلیندرو. ۲.
ارکك آشچیلرک یوقفه آچدقلمی
قالین وقصه ارقلاغی. ۳. تار-
له نك ایشلمش طوبراغنی باصدیر-
مغه مخصوص آغیرجه اسطوانه که
حیوانلره چکدیر یولوب یووارلا-
دیلیر .

مَرْدَلِکٌ { س. ۱. ارلك، ارککك،
} رجلیت. ۲. جسارت،
شجاعت، بهادارلق. ۳. حیت،
انسانیت، قوت .

مَرْدَمٌ { س. فا. ج: مردمان.
} انسان، آدم، بشر: مردم
آزار = انسانلری انجیدن، خلقه
اذیت ویرن .

مَرْدَمٌ { س. با: مردوم .

مَرْدُصُحْوَارٌ { ص. فا. [مردم =
} انسان - خوردن =
يَمِكُ [انسان بیجی، انسان اتی
یین، آکل البشر .

مَرْدُمُكٌ { س. فا. کوچك آدم،
} بیک. || مردمك چشم =
کوز بیکی، انسان العین .

مَرْدُودٌ { ص. عر. ژ: مردوده.
} «رد» دن سمف. ۱. رد
ودفع اولگنش، قوغلمش: مردود
بر اوغلی واردر. ۲. چوریدلمش،
جرح اولگنش: بو دعوی مر-
دوددر. ۳. من طرف الله طرد
ورحمت حقندن تحريم اولگنش،
ملعون، لعین، رجیم .

مردوم } سه. رچلی پایلان کوچک
دانه‌لی سیاه بر جنس
اریک : مردوم اریکی.

مردون } یا مردوان . با :
تردبان.

مردده } سه. فا. ج. مردگان.
اولو ، اولمش ، آدم ، میت ، متوفی .

مرده سنک } سه. فا. [تر. غلطی :
مرتک] قورشوندن
چیقان معلوم ماده ، حامض
اسرب ، فر. Litharge .

مرده شوی } سه. فا. اولویقا.
یا ، یان ، غسل .

مردی } سه. فا. ۱. ارلک ،
ارککلک . ۲. جسامت ،
شجاعت . ۳. حمیت ، انسانیت ،
سروت .

مرز } سه. فا. ۱. یر ، زمین ،
ارض . ۲. سینور ، حد ،
حدود . || مرز وبوم = مملکت ،
وطن .

مرزبان } سه. فا. حدود محاسبات
فظی .

مرزنجوش } سه. سن. عر. [فا .
«مرزنگوش» دن]

مرزنگوش } سه. فا. بر نوع
فسلکن ، گوگی
اوتی .

مرزوق } سه. عر. ژ. مرزو-
قه . [«رزق» دن
سغه.] رزقی ویرلمش ، ارزاقی
تدارک و تهیه اولنمش .

مرسا } یا خود مرسی . سن. عر.
ج : مرایی . [«رسو»
دن سه.] کمینک دمیر آتدینی
محل ، لیمان : مرسای استانبول .

مرساة } سه. عر. [«رسو» دن
اسم آلت] کمی ده پیری ،
لنکر . ذ .

مرسل } سه. عر. ژ. مرسله .
[«رسل» دن سه. افعال]

کوندرلمش ، یولالانش ، فرستا-
ده . || مرسل الیه = کندیسنه
برشی کوندریلین ، نامه ارسال
اولنان : بو مکتوبک مرسل
الیهی بولنه مدی . = سن .
عر. ج : مرسلین . پیغمبر ، نبی ،
یولواج : سید الانبیاء و المر-
سلین .

مرسل } سه. عر. ژ. مرسله .
[«رسل» دن سه. افعال]

کوندرن ، یوالان ، بر مکتوب
ویا اماتی کوندرن : مرسل
الیهی بولنه میان مکتوب مرسلنه
اعاده اولنور .

مرسلات } سه. عر. کوندریلین
شیتلر ، پوسته ایله
ارسال اولنان مکاتیب و امانات .

مرسم } سه. عر. ژ. مرسمه .
[«رسم» دن سه. تفعیل]
۱. یازلمش ، چیزلمش ، اشارت
اولنمش . ۲. رسملر و چیکارله
طونادلمش ، رسمی ، مصور .

مرسوم } سه. عر. ژ. مرسومه .
[«رسم» دن سه. ۱ .
یازلمش ، چیزلمش ، اشارت اولنمش ،
علامتلی . ۲ . ذکر ی کچمش ،
ذکر اولنان ، مذکور ، مرقوم :
بازرکان مرسوم . ۳ . رسم و
حادث حکمنه کچمش ، معتاد .

مرسم } سه. عر. ج : مراسیم .
اراده ، فرمان ، یرلیغ ، بیورلدی .
[بو معنا ایله الیوم استعمالی
متروکدر .]

مرسی } سه. سن. عر. با : مرسا .

مرسین } سه. یپراقلیخی قیشین
دوکر اثباجاردن کوزل
قوقولی بر آجاج ، آس ؛ قره .
مرسین ، بیان مرسینی = بو آغا-
جک انواعندل . || مرسین
بالیغی = برجنس بالیق . || قازاق
مرسینی بر نوع بالیق باصدیر-
مه سی .

مرشد } سه. سن. عر. [«رشد» دن
سه. افعال] ۱ . طوغری

یولی کوسترن ، قولاغوز ، رهبر .
۲ . مریدانه طریقتی اوکردوب
تصوف اصولنده حقایق و
اسراری کوسترن شیخ طریقت :
بر مرشد کاله مرید اولدقجه
انسان حقایق احواله واقف
اوله ماز . ۳ . مح. غفلتدن او-
یاندیران ، ایقناظ ایدن : بو
خصوصده سز نیم مرشدم
اولدیکز .

مرصاد } سه. عر. ج : مراصید .
[«رصد» دن اسم آلت]
کواکب و سمایه باقغه مخصوص
آلت ، رصد .

مرصد } سه. عر. ج : مراصد .
[«رصد» دن سه. ۱ .
کوزدوب بکلمکه مخصوص محل .
ذ . ۲ . کواکبه و سمایه باقغه
واحوال جوبه بی معاینه مخصوص
آلات و ادواتک وضع واستعماله
مخصوص مرتفع بنا ، رصدخانه .

مرصص } سه. عر. ژ. مرصصه .
[«رص» دن سه.]
تفعیل [قلای ویا قورشونله
لهیملنمش ویا قابلانمش ، ترصیص
اولنمش .

مرصع (ص. عر. ژ: مرصعه. مرصع). «رصع» دن سمف. تفعل [۱. ذی قیمت طاشلرله طوانمش، جواهرله مزین: مرصع نشان عالی عثمانی. ۲. د. ایکی مصرع ویا فقره سی لفظ بلغظ موزون ومقی دوشن (کلام، بیت).
 مرض { سذ. عر. ج: امراض. مرض } ۱. خسته لق، داء، علت: امراض داخلیه؛ امراض خارجیه؛ امراض جلدیه؛ امراض افرنجیه؛ مرض مستولی. ۲. تر. درد، بلا، تحمیلی مشکل حال: بوايش بکا مرض اولدی.
 مرضا { یا مرضی. سذ. ج: عر. مرضا } فد: مریض. با: مریض.
 مرضاة { سذ. عر. } «رضاء» دن { مص. میمی } رضا، خشنودلق: ابتغاء لمرضاة الله تعالی = الله رضاسیچون. [هان یا لکز بوتعبیرده مستعملدر].
 مرصعه { سذ. عر. } «رضاع» دن { سف. افعال. — عر. یدیه } «مرضع» صورتدهده مستعمل ایسهده، لسانمزده بوصورتهده استعمالی عبثدر. [۱. چوجق امزیرن، سوت ویرن، مدهده چوجقی اولان قادین، امزیکلی خاتون. ۲. اجرت مقابلنده باشقه سنک چوجفته مه ویرن قادین، سوت آنا، سوت یننه.
 مرضی { سذ. عر. } «رضاء» دن { سمف. } رضا، خشنودلق، برینک راضی اولدیغی ایش: مرضی عالییه موافق حرکات.
 مرضی { ص. عر. ژ: مرضیه. مرضی } «مرض» دن سمف. [ط. خسته لقه منسوب ومتعلق، علتدن

منبع: حال مرضی؛ نشأج مرضیه. فر. Pathologique. = سذ. عر. ج: مرضیون. علم الامراضله توغل ایدن طیب، فر. Pathologiste.
 مرطوال { ص. صاچه صایان سوز، مالا یعنی، هنذیان. لاف وکذاف: مرطوال او قومق = اویدرمه سوز سوبایوب آلداتمق.
 مرطوالجلی { ص. ص. معناسز و مناسبتسز صاچه صایان اویدرمه سوزلر سوباین آدم.
 مرطوب { ص. عر. ژ: مرطوبه. مرطوب } «رطب» دن سمف. [نملی، یاش، رطوبتلی.
 مرعا { یا خود مرعی. سذ. عر. } «رعی» دن سمف. حیوانا ت اهلیه نک اولادلدیغی یر، اولاق، چراگاه.
 مرعالق { ص. مرعالردن عبارت ویا مرعالی چوق او. لان: اوراسی مرعالقدر؛ مرعالق طاغلر.
 مرعوب { ص. عر. ژ: مرعوبه. مرعوب } «رعب» دن سمف. [اورکمش، رعب ودهشته کرفتار.
 مرعون { ص. عر. ژ: مرعونه. مرعون } «رعن» دن سمف. [حرارت شمسک یننه تأثیریه بایلوب دوشن. [لسانمزده مستعمل دکلسهده، لازمدر.]
 مرعی { ص. عر. ژ: مرعیه. مرعی } «رعیة» دن سمف. — اصلی: مرعوی [۱. حرمت ورعایت اولنان، صایلان: مرعی الخاطر = خاطری صاییلیر، خاطرلی. ۲. کوزه دیلان، حفظ ورعایت اولنان، مقبول ومعتبر،

متداول، حکمی جاری، معطل ومفسوخ اولمیان: ایوم مرعی اولان نظام: اصول مرعیه؛ اصطلاحات مرعیه.
 مرعی { سذ. عر. با: مرعا. مرع } سذ. فا. چایر. ذ.
 مرغ { ص. فا. ج: مرغان. قوش، مرغ } طیر. || مرغ سحر (= صباح قوشی) = بابل.
 مرغاب { ص. فا. ۱. صو قوشی. مرغاب } ۲. اوردک. ذ.
 مرغبار { ص. فا. } مرغ = قوش - گشیدیرمک ایچون ویا آوه آلبشیدیرمق ایچون قوش انواعی بسالیوب تربیه ایدن آدم. [غلطی: قوشباز.]
 مرغزار { ص. فا. چایرلق یر، چاه. مرغزار } یرلری چوق محل.
 مرغوب { ص. عر. ژ: مرغوبه. مرغوب } «رغبة» دن سمف. [۱. رغبت و آرزو اولنان، ایستیلان، سویلن. ۲. عمومک رغبتنه مظهر، هرکس طرفندن رغبت اولنه جق صورتهده کو. زل، مقبول، پسندیده: امتعه مرغوبه؛ بو مال اوراچه پک مرغوبدر.
 مرفق { سذ. عر. ج: مرافق. مرفق } دیرسک. ذ.
 مرفوع { ص. عر. ژ: مرفوعه. مرفوع } «رفع» دن سمف. [۱. قالدیرلش، یوکسالدیش. ۲. قالدیرلش، فسخ و لغو اولنمش، مفسوخ. ۳. د. [نحو عربیده] رفع حاننده بولنان (اسم ویا

فعل مضارع) : اسم مرفوع ؛
مضارع مرفوع = س. عر.
ج : مرفوعات . حالت رفعده
قولانیلان معمول : افعال ناقصه .
نك مرفوعته اسم و افعال تامه نك
كینه فاعل دینیر : مبتدا ایله خبر
مرفوعا تندر .

مرفه } ص. عر. : مرفهه. «رفود»
رفه } دن سمف. تفعلیل [كچینه جکی
وهر بر احتیاجی اكجال اولمش،
سمعه حاله نائل اولمش، ترفیه
اولمش.

مرفهآ } ح. عر. رفاهیتله، كافه
مرفهآ } لوازم واحیاجاتی مکمل
اولدیغی حالده، بروجهله صیقندی
چككسزین : كندیسك مرفهآ
مماكتنه ارسالی امر اولندی؛
وقتیله كچینه جکئی تأمین ایدوب
شمدی مرفهآ یاشایور.

مرفات } سش. عر. «رقی» دن
مرفات } اسم آلت. — اصلی :
مرفاة [باصامق، درجه، نردبان. ن.
مرفد } سنذ. عر. ج : مرفاد.
مرفد } «رفود» دن سم. ۱.
یانه جق یر، یاتاق. ن. ۲. مزار،
قبر.

مرفع } ص. عر. : مرفعه.
مرفع } «رفعه» دن سمف. تفعلیل
یامه یامه اوستانه دیکلمش،
یامهلی : دلق مرفع = مراثیلرک
علامت زهد و تقوی عدایتکارلی
یامهلی خرقة.

مرفعه } سش. عر. ج : مرفعات.
مرفعه } بربری اوزرینه یاپیشدیر-
یلوب مقوی کبی اولمش کاغذک او-
زرنه یازلمش حسن خط نمونه سی،
خطاط مشقنامه سی: فلان خطاطک
برخیلی مرفعاتی موجوددر.

مرفق } ص. عر. : مرفقه. «رفقه»
مرفق } دن سمف. تفعلیل [انجماش،
اینجه، رقیق، دقیق : فحمة
مرفقه = اینجه اوستون.

مرفم } ص. عر. : مرفمه. «رفم»
مرفم } دن سمف. تفعلیل [۱. ترقیم
اولمش، یازلمش، یازیلی، محرر.

۲. عدده دلالت ایدر بر رقله
اشارت اولمش، نومروسی وضع
اولمش، نومرولی : کتبخانه ده
۲۵۰ رقمیله مرفم برکتاب واردر.

مرفم } سنذ. عر. مه. بوصوله نك
مرفم } ابره سی.

مرفوم } ص. عر. : مرفومه.
مرفوم } ج : مرفومون. ن. :

مرفومان. «رفم» دن سمف.
اسمی یوقاریده محرر، رقم زده،
مذکور، مزبور، مسفور :
اشیای مرفومه؛ مرفوم آشچی؛
نفر مرفوم؛ مرفومدن باشقه
کیمسه بوله مدق. [انشا لساننده
پس پایه اشخاص واشیا حقنده
مستعمل اولوب، لسان ادیبده
استعمالی نك صوؤقدر.]

مرك } س. فا. «مردن» فعلندن
مرك } یاکیلوب میمی مضموم
اوقوماملی. [اولوم، وفات،
ارتحال. ن.

مركب } سنذ. عر. ج : مراکب.
مركب } «رکوب» دن سم. ۱.
نقل ایچون بینیله جک شی،
حیوان و آرابه وسائره کبی. ۲.
بالخاصه کبی، سفینه : مراکب
بحریه. ۳. تز. اشك، حمار،
خر : مرکبه یینک؛ بیاض
مرکبلر مشهوردر. [لسانزده
باشلیجه برنجی معنای عربیسندن
مأخوذ اولان بو معنا ایله

مستعملدر.]

مركب } ص. عر. : مرکبه.
مركب } «رکوب» دن سمف.

تفعلیل [ایکی ویا زیاده شیءک
قاریشمه سندن حاصل اولان،
متعدد عنصر ویا جزئدن متکون،
ساده ودوز اولیان : جسم مرکب؛
اسماء مرکبه؛ بوخج کیرج وقو-
مدن مرکبدر. || جهل مرکب =
کندیخی عالم ظن ایدن آدمک
جهالتی. || فائض مرکب = فائضه.
ده فائض یوریتکدن عبارت
مراجه جی فائضی.

مركب } س. [لغت آفشه عر.
مركب } بیه دن، مأخوذ] یازی
یازمغه مخصوص بویا ترکیبی،
مداد : سیاه، قرمزی، یشیل
مرکب. || مرکب بالیغی = سویبه
انواعندن ایچنده سیاه بر ماع
بولنان و بونی ایستدیکی وقت
قویورمکله اطرافنده کی صولری
قرارده رق کندینی قوروتاران بر
جنس بالیق که یتیر. || مرکب
بالامش = یازوب اوقومش، جاهل
دکل .

مركبات } سش. عر. ۱. برقاچ
مركبات } جزء ویا عنصردن
ترکیب و تشکیل اولمش مراد :
مركبات کیویبه ۲. ایکی ویا
زیاده کله نك برلشمه سندن حصوله
کلش لغتله : مرکبات بجئی .

مركبجی } س. بینک و بونک مر-
مركبجی } کبلیری کراجیسی،
اشکبجی.

مركبجی } س. یازی یازمغه
مركبجی } مخصوص بویا و علی
الخصوص بذر ایسندن عثمانلی
یازی مرکبی یاپان و صائان آدم ؛
مركبجی دکانی .

مر کبلك } س. یازی یازسق
 مخصوص قلم که ایچنه قلم با.
 تیریلیر، حقه، دیویت .

مر کبلمك } فقه. مرکب سورمك،
 مرکب له قرارمقی :
 یازارکن کاغذک کنارلرینی مرکب له.

مر کبلی } ص. مرکب سورلمش،
 مرکب طاملامش :
 اللری، انوابی بتون مرکبلی .

مر کز } سذ. عر. ج. مراکز.
 «رکز» دن سم. ۱ .

باغلی اولدیغی حالده دونه رك
 بر دائره تشکیل ایدن شیئک
 مربوط بولندیغی سستون ویا
 میلک رکز اولندیغی یعنی
 صاپلاندیغی محل. ۲. دائره ویا
 کره نك تام اورته سندنه کاشن
 نقطه که محیط دائره نك ویا سطح
 کره نك هر نقطه سندن مساوی
 بعد و مسافه ده بولنور : مرکز
 دائره ؛ مرکز ارض. ۳. علی.

الاتلاق اورته، وسط : شهرک
 مرکزی. ۴. بر حکمدار ویا
 والی و حاکم و سائرته نك محل
 اقامتی و مقری که حکمی اورادن
 اطرافه یایلیر : مرکز سلطنت ؛
 مرکز خلافت عظمای ؛ مرکز
 ولایت ؛ ناحیه مرکزی ؛ اردو

مرکزی. ۵. شعبات و ملحقاتی
 بولنان بر دائره نك عمومی اداره .
 خانه سی، مراجعتگاهي ؛ بوواپور
 قومانیه سننک ، سیغورطه
 شرکمتک مرکزی زهده در ؟
 دخان رژیمتک هر ولایتده بر
 مرکزی واردر. ۶. برقصه نك
 ویا شهرک بر محله و ستمتک امور
 انضباطیه سی مرجعی اولان

قره غولخه نه ویا ضابطه دائره سی :
 کیجه کزن قول شهیه یی داعی
 سرسریلری مرکزه کوتورور ؟
 مرکزه مراجعت ایتمک اقتضا

ایتدی. ۷. تر. یول ، حال ،
 صورت : سزک رأیکز، تحقیقاتکز
 نه مرکز ددر ؟ اونک ده افاده سی
 بو مرکز ده ایدی. || صرا. مرکز
 ثقلت = بر جسمک آغز افنک وسطی
 نقطه سی که زمینه قائماً بولنور سه

جسمک هر طرفی طوتوب طوره .
 بیلیر. || ص. مرکز اشعه منعکسه =
 مقعر و پارلاق بر جسمه انعکاس
 ایدوب دونن شعاعلرک هواده
 برلشدکری نقطه که زیاده حرارت

پیدا ایدوب محرق اولور. ||
 تباعد عن المركز = مرکز دن
 خارجه میل، فر. Force cen-
 trifuge ؛ تقرب الی المركز =
 خارجدن مرکزه میل، فر.
 Force centripète .

مرکز نندیر مک } فقه. مرکز
 طوبلامق ،
 ملحقات و شعباتک مرکز اداره یه
 اولان ارتباطی آر تدیروب مأ .
 ذونیتلری دائره سی تحدید ایتمک :
 ایشلری بسبتون مرکز نندیر .
 مشلردر .

مرکز لیمک } فل. مرکزه طو.
 پلامق ، ملحقات و
 شعباتک دائره مآذونیتی پک
 محدود اولقی .

مرکزی } ص. عر. ن. مرکزیه .
 مرکزه منسوب و متعلق
 مرکزده واقع : دائره مرکزیه .

مرکزیت } سذ. عر. (لفت مو-
 لده) ۱. نقطه نك
 مرکزده بولنمی مرکز اوله سی .

۲. بر اداره شعبات و ملحقاتک
 دائره مآذونیتی پک محدود او-
 لمسیله هر ایش ایچون مرکز
 مراجعتیه مجبور اولملی ، کافه
 اورک مرکز نندیرلمی اصولی .

مرکوب } س. عر. مست وچدیك
 اوزرینه کییلن صا-
 ری مشیندن معمول قوندیره .

مرکوز } ص. عر. ن. مرکز
 «رکز» دن سم. ۱ .

دیگمش ، صاپلانمش ، رکز
 اولنمش : صوقاغک ایکی طرفده
 مرکوز غاز دیرکری ؛ اشجار
 مرکوزه. ۲. محج. طبیعی وحبلی
 اوله رق واقع و موجود : طبیعتده
 مرکوز اولان شجاعت ، گرم ،
 حلم .

مر لانوس } س. [بتا. Mer-
 langø] مورینه
 انواعندن برجنس بالیق .

مرلدامق } فل. و .

مرلدامق } فل. ۱. مرمر ایتمک ،
 یاواش و کندی کندینه
 سولنمک : بر چوچک کندی

کندینه اوینسایه رق مرلدا نوب ،
 مرلدا یوب طور یوردی . ۲ .
 خشنود اولدیغی حالده آچیقندن
 بر شیء سولنیوبده کندی
 کندینه سولنمک ، خوردامق :

آرة. ایشلری بمنون اولوب تشکر
 ایتدکری حالده کندیهی مرلدا .
 نهرق کیتدی ؛ آرتق سنده
 مرلدا یوب طور ما .

مرلدی } س. ۱. مرمر ایدوب
 یاواش سونله : صباحلین
 طیشاریدن بر مرلدی ایشیتدم .

۲. خشنود سزقله کندی کندینه
 سونله ، خوردامه ؛ بر آرمردی
 ایتدیه ده نهایت راضی اولدی .

مَرَلَسْجِج } س. برجس چیتلیک
آغازی و میوه سی .

مَرَمَاحُور } یا مرماهور . س .
اوت، قوجه یارپوز .

مَرَمَت } س.ش.عر. (تر. زبازدی :
مرامت) با : مرامت .

مَرَمَر } س. (یو . Mόρμαρον
دن مأخوذ اولوب

عربیده ده مستعملدر . ۱ . بیاض
ورنکلیسی و خاره لیلی بولنان

معروف نفیس طاش، رخام،
خارا : مر مردن ستون، هیکل .

۲ . بیاض و اینجه بر جنس بز :
برطوب مرمر ؛ مرمر شاهی =

بوزک برجس مخصوصی . || صو
مرمری = آلچی . || مرمر کیرچی =

مرمر طاشندن معمول نفیس
و پک بیاض کیرچ که صیوه نك

اوست طبقه سنی تشکیله یارار .
= ص . تر . مر مردن معمول :

مرمر ستون ؛ مرمر زردبان .
مَرَمَرَلِک } س. مرمر دوشه لی

زردبان آلتی و قپو
ایچی : سفره بی مرمر لکده
قور مشلردی .

مَرَمَرَه } ۱ . سخی . ص . ۱ . استانبولک
غرب جنویسنده واقع

برآطه اولوب مرمر او جاقلری
بولتی مناسبتیله بویله تسمیه

اولمشدر . ۲ . بوآطه نك بولندیفی
دکیز که شرقاً استانبول بوغازندن

قره دکیزله و غرباً قاعه سلطانیه
بوغازندن آق دکیزله اختلاط

ایدوب بو ایکی بوغاز آرمه سنده
وروم ایلی ایله آناتولی بیننده

ممتد اولور .
مَرَموز } ص . عر . ئ : مر موزه .
{ « رمز » دن سمف . [

آچیقندن بیسان اولتیوب رمز
واشارتله افهام اولنان، ایما
ایدیلن : معانی مر موزه .

مَرَموزات } س.ش.ج. عر. رمز
واشارتله افهام و ایما

اولنان شیئرل : اسکی مصریلرک
هیروغلیف تعبیر اولنان خطلری

بر طاقم مر موزاتدن عبارت
ایدی .

مَرَمی } س. س. عر . ج : مر میات .
{ « رمی » دن سمف اصلی :

مر موی [ع . اسلحه ناریه ایله
آتیلان دانه ، قورشون و کله

وسائره : مر مینک هواده چیز .
دیکی قوس ؛ دشمنک مر میاتی

واصل اوله میوردی .
مَرَمَواوید } س . فا . اینجی ، در ،
لواؤو .

مَرَموت } س.ش.عر. « مرء » دن
{ سمف [۱ . مردلک ،

یکیتلک . ۲ . مرد و بحق انسان
اولانه یاقیشیر خصلت و فضیلت ،

انسانیت : ابراز آثار مروت .
۳ . تر . بر آدمک و علی الخصوص

اولادک یتیشوب تاهل اتمک
و اولاد باباسی اولق کبی مسرتله

نائل اولسی و ابوینک بوندن
حاصل اولان بختیار لغی : اول .

دکیزک غائله سنی چکیورسکز
لکن از شاء الله مروت لرخی کو .

رورسکز ؛ شمعی تورونلر کزی
مکتبه باشلان تیورسکز نه مروت !

|| بی مروت = انسانیتر ، لئیم .
مَرَموت } ص . انسانیتر ، بی
مروت ، لئیم .

مَرَموتلک } س . انسانیتر لک .
مَرَموتلی } ص . انسانیلی ، مروتند ،
کریم .

مَرَموتلی } ص . فا . مروتلی ، انسا .
مروتلی ، کریم .

مَرَموج } س . س . عر . ج . عر . فد :
مرج . با : مرج .

مَرَموج } ص . عر . ئ : مروج .
{ « رواج » دن سمف [تعقیل]

۱ . یکیرن ، رواج قزان دیران .
۲ . مجبورودن ، نفوذ قزان دیران ،

اعتبار و یرن ، تقویه و انفاذ
ایلین : او دائمًا سزک مروج

افکار کزدر = افکار کزی التزام
و تقویه ایدر .

مَرَمروحه } س . شعر . « ریح » دن اسم
{ آلت] یلپازه .

مَرَمروور } س . عر . ۱ . کجه ، بر
محک بر طرفندن کیروب

او بر طرفندن چیقمه ، کدر :
کاروان بورادن مرور ایدر ؛

اکلمش اراضی ایچندن مرور
و عبور نمودر . ۲ . کجه ، کیمته ،

منقزی اوله : مرور ایدن آی =
کچن آی ؛ بو سنندک وعده سی

مرور ایتدی ؛ مرور زمانله =
وقت کچدکجه ، کیت کیده : انسان

مرور زمانله هر شینته آلیشیر .
|| مرور تذکره سی = یول تذ .

کره سی ، حدوددن و در بندلردن
سربست کجلمک اوزره اثنای

سیاحتده حکومتدن اثنان تذ .
کره . || عر . مرور زمان =

آرهدن بر مدت معینه قانونیه
کجه سی که دعوانک مسموع او .

للماسنی موجبدر .
مَرَمورور } یا مؤرور س . معروف بر

مَرَمور } جنس کوچک آغاج که
و یردیکی دانه دانه بیاض چیچکلر

قوریدیلوب خاشا لئمغله نزه
ایچون و ماین اوله رق صوبی

ایچیلیز : مرور آغاجی ؛ مرور چیچی .

مروریه } س. ش. ع. ۱۰ . مرور } تذکره سی ، بول تذکره سی . ۲۰ . بر یردن یکیلیرکن اشخاص و اشیان آلانان رسم ، یکمه حتی : غلطه ایله استانبول آره سننده کی کورپیده مروریه آلنیر ؛ اخراج اولان قویونلردن کمرکده مروریه رسمی آلیرلر .

مرووی } ص. ع. ۱۰ : مرویه . } «روایة» دن س. ع. نقل و روایت اولتان ، منقول : فلان ایسک شریله اولدیغی و یا اوله جفی } س. ع. ۱۰ : مرآت کره ، دفعه ، کز : مره بمسد اخری = بربری متعاقب بر قاج دنه ؛ مراتله = دفعاتله ، مکررآ .

مرهم } س. ع. ۱۰ : مرهم . } ۱ . یاره لره و آغران یرله سورملک اوزره یریلن یاغلی و یاری طوکمش قوامنده علاج : یاره یه مرهم سورمک ؛ مرهم قوللانمق . ۲ . مج. آجی وشدنی یکیروب یومشاده جق شیء ، بادی تسلی اوله جق سبب : مرهم دل .

مرهوب } ص. ع. ۱۰ : مرهوب . } «رهب» دن س. ع. [قورقودان ، قورقونی موجب ، مدهش ، مخوف . ۱۰ . ظن اولندیغی کی قورقوش و قورقودلش معناسنه کلز .]

مرهون } ص. ع. ۱۰ : مرهونه . } «رهن» دن س. ع. [۱ . رهنه قونمش ، ترهین او . لشمش : او مجوهرات ، اونک چفتلکی مرهوندر . ۲ . مج. دو .

چار ، اسیر ، یاغلی : مرهون فراش .

مرس } س. ع. شمسک اطرا . } فنده کی سیاراتک بشچیسی اولوب ، قان کی قمرنی کورتمکله امم قدیمه حرب الهی الحماذ ایتمشردی ؛ فا . بهرام .

مرید } ص. ع. [«مرادة» دن ص. ع.] عصیان و سرکشاکنده عناد و اصرار ایدن .

مرید } س. ع. ۱۰ : مرید . } «رود» دن س. ع. افعال [طریقه بر شیخ و مرشده ابتساب ایده رک کنندیسندن اصول و مراسم طریق و حقایق تصوفی او کونن آدم ، شاکرد ، تلیذ : کنندیسی بر مرد عارف اولقله یک چوق مریدانی واردر .

مریدانه } ص. ح. ۱۰ : مریده } یا قیشیر حال و صور . تده : اطاعت مریدانه ؛ کنندیسی مریدانه حرکت ایدیور .

مریض } ص. ع. ۱۰ : مریضه . } «مرض» دن ص. ع. [خسته ، علیل ، کیفسز : انسان مریض اولمازدن صحته باقلیدر . = س. ع. ۱۰ : مرضا ، خسته آدم : مریضله مخصوص آراهه .

مریم } س. ع. ۱۰ : حضرت عیسی (عمه ی) } س. ع. ۱۰ : مریم } حضرت مریم ؛ عیسی بن مریم . || مریم آنا = خرسستیانلق نقطه نظرندن حضرت مریم و مشار . ایها ایله طفل حالنده حضرت عیساک رسمی که خرسستیانلر اولرنده دائمی صورتده اوکنه قنبدیل یا قارلر : او طه سنک بر

کوشه سننده بر مریم آنا وار ایدی . يتا . Madonna . || مریم پلسنکی = طبه مستعمل بر حنس آغاج .

مریمیه } س. ع. ۱۰ : مریمیه . } «رؤیت» دن س. ع. [کوزله کورینن ، قابل رؤیت ؛ کوزله مرئی اولیمه جق قدر کوزله چک حیوانلر واردر . || غیر مرئی = کوزله کورینه منز : حیوانات غیر مریه .

مریبات } س. ع. ۱۰ : مریبات } کورینور شیئلر . } «میک کسره سی ماقبلنه منز» کوره خفیف و یا ثقیل اوقو . نور [ضمیر اضافینک جمع متکلمی اولوب مفردی (م) در ، بزم : پدرمن ، بابامن ، برادرمنزه ، قار . داشمژک . — اسم مصدر ده الحاق اولنور : اوقوه منز ، بلاه .

مه منز اقتضا ایدر . } ماز . مضارغک غائب و محال } طب صیغه لرنده ادات نفی ایله ادات مضارعندن مرکبدر : کلز ، کلزلر ، کلزسک ، کلزسکز ؛ یازماز ، یازمازلر ، یازمازسک ، یازمازسکز . — اسکی شیوه ده بعضاً متکلم صیغه لرنده دخی قوللانیلوب مثلاً : کلزم ، کلزوز ؛ یازمازم ، یازماز دینلیر .

مزاج } س. ع. ۱۰ : مزاجه . } «مزاج» دن [۱۰ . بدن انسانده اخلاطک برنسبت اوزره قاریشه سنندن متولد ظن اولتان حال واستعداد طبیعی : مزاج دموی ، مزاج لشفوی ، مزاج

صفری؛ امزجة بشریه؛ دمی المزاج. ۲. خوی، طبیعت: حدید المزاج. ۳. صحت، بدنک صحت و عات نقطه نظرندن بواند یعنی حال: مزاج عالیگز ناصلدرا؛ تصحیح مزاج، نامزاج = کیفسز، خسته. ۴. فکر، روش مزاجه خدمت ایدر بر آدمدر.

مِزاجِسز { ص. کیفسز، نامزاج.

مِزاجِسز لِق { س. کیفسز لك، نامزاجلانی.

مِزاجِگِیر { ص. فا. مزاجه و کیفه ایدر. موافق، کیفه خدمت ایدر.

مِزاجِگِیر لِك { س. مزاج و کیفه سوباین و حرکت ایدن آدمك حالی.

مِزاجِجِلی { ص. بردر لومزاج و خلقی مزاجلی (و طبیعتی اولان. حدید مزاجلی؛ چوجق مزاجلی آدم.

مِزاج { س. عر. [بونی میمك اوسورنی مفاعله بایندن مصدر ثانی اولوب مشارکت بیان ایدر.] شاقه، لطیفه، اکلنجه: طبیعتی مزاجه مانلدرا.

مِزاجِم { زحمنلر معنا سیله لغتله. مزده محرر ایسه ده، عربیده بویه برلفت یوقدر.

مِزاجِمَه { س. عر. [«زجم» دن مص. مفاعله] بربرینی ایئوب صیشدیره رق هجوم ایتمه، تزاجم. ازدحام.

مِزاجِش { س. [عر. «مزایده» دن غلط] بر مال و ملکک دلال واسطه سیله اک زیاده ویرنه ویرلمک اوزره صایتشه

چیتقاراسی: اشیاسنی مزاده چیتقاردیلر؛ اوچقتلك مزادده در؛ بو آینه بی مزاددن آلم؛ خراج مزاد = بو صورتله مال صانان دلالرك نداسی؛ مزاد مالی = مزاددن آلمش کبی صوقاقلرده سپنلر ایچنده صایتیلان اوفاق تفك اوچوز مال.

مِزار { س. س. عر. [«زیارة» دن س. م. [۱. زیارت محلی، عزیز بر ذاتک زیارت اولنان قبری. ۲. تر. عادتا قبر، سین، لحد؛ مزار طاشی = مزارك اوزرینه دیکیلن یازیلی طاش.

|| مزار قاچقینی = قدید حالنده بولنان يك لاغر آدم. مِزارِجِی { س. مزار قازان آدم.

مِزارِجِلیق { س. مزار قازان آدمك صنعتی.

مِزارِستان { س. فا. دفن موتی یر، مزارلری حاوی محل، مزار. لق، مقبره: دیواره محاط بر مزارستان.

مِزارِع { س. ج. عر. فد: مزارعه. با: مزارعه.

مِزارِلق { س. مزارلری حاوی محل، مزارستان، مقبره.

مِزارِمیر { س. ج. عر. فد: مزارمیر. مزارموز. با: مزارموز.

مِزارِیا { س. ج. عر. فد: مزیت. مزاریا. با: مزیت.

مِزایدِه { س. عر. [«زیادة» دن مص. مفاعله] بر مال و ملکک اک زیاده ویرنه ویرلمک اوزره دلال ایسه صایتله بی، واردات دولتن بر قسمنک اک

زیاده ویرنه احاله اولغنی اوزره اعلائی: مالی مزایده یه قویدیلر؛ اعشار مزایده سی. مقابلی: منافسه.

مِزبَلَه { س. عر. [«زبل» دن س. سوپر وندی یری، سوپرو. ندیلك. [مزبله لك دیمه ملی.]

مِزبُور { ص. عر. [«زبر» دن س. م. ذکری کچمش، اسمی یوقاریده یازلمش، مذکور، سالف الذکر، مرقوم؛ شخص مزبور؛ مبالغ مزبوره.

مِزج { س. عر. قاریشدیرمه، قائمه: ایکی جنس مخمی مزج ایتمک.

مِزخَرَف { ص. عر. [«زخرف» دن س. م. یالانچی بالدیزلر و پارلاق ساخته بویارله ملون و مزین.

مِزخَرَفات { س. ج. عر. ۱. بویالر و سوسرلر: عباردی مزخر. فانه بوغمش. ۲. تر. پیسلك، مرداراق، سوپر وندی.

مِزَد { س. فا. اجرت، قارشیلان. مکافاة. ن.

مِزَداد { ص. عر. [«زیادة» دن س. م. آرتمش، چوغالمش، زیاه لشمش؛ الله مزداد ایلیه.

مِزَدجِم { ص. عر. [«زجم» دن س. م. غلبه لکلی، بریکوب صیقشمش، پک صیق بیغلمش: بر جماعت مزدجمه. ن.

مِزراق { س. عر. [«مزراق» دن س. م. سیوری دمیری معروف حرب آینی قارغی، نینه.

مزر اقلی { ص. مزر اقله مسلخ (عسکر)، قارغیلی، نیزه دار: مزر اقلی سواری آلائی.

مزر عه { سش. عر. ج: مزارع. «زرع» دن سم. — عرییده رانک حرکات ثلثه سیله لغتدر. آ تارله.

مزر کش { ص. عر. ژ: مزر کشه. «فا. «زرکش» دن (معرب) صرمه ایله ایشلمش، صر۰ لی.

مزر وع { ص. عر. ژ: مزر وعه. «زرع» دن سمف. [اکلش، چفت سوریلوب تخم صاچلش: مزر وع یرلر؛ اراضی مزر وعه.

مزر وعات { سش. ج. عر. اکیلوب بیتش تخملا، اکینلر: بو سنه مزر وعات پک اییدر؛ بو یاغور مزر وعاتی احیا ایئدی.

مزر ع { ص. عر. ژ: مزر عه. «زرع» دن سمف. افعال] اوصاندیران، راحتسز ایدن، راحتسز لئی موجب: پک مزر ع بر سس؛ بر طاقم ابرامات مزر عه ده بولندی.

مزر ق { سن. عر. بیرمه، یارمه، شق وچاک ایته. ژ.

مزر کا { یا مزرکی، ص. عر. «زکوۋه» دن سمف. تفعل] ۱. صاف وخالص حالنه قوغش. ژ. ۲. تزکیه اولمش، حال و شانی صوریلوب حسن حالی تحقیق اولمش (شاهد ویا جنازه). ۳. زکاتی ویرلش (مال): مال مزرکا.

مزر کی { ص. عر. ژ: مزر کیه. «زکوۋه» دن سمف. تفعل]

۱. تزکیه ایدن، صاف وخالص حالنه قویان. ۲. جنازه نیک باشنده متوفانک حال و شانی جماعتدن صوروب تزکیه ایدن. ۳. شاهدلرک احوالی تحقیق ایدوب شهادت لری قبول اولنه بیله نیک حالده بوانسدقلرینی اثبات ایدن.

مزر لقه { سش. عر. «زراق» دن سم. ۱. آباق قایه جق یر. ۲. مج. سهو وخطایه دروشمکی موجب ایش و حال. ژ.

مزر مار { سن. عر. ج: مزامیر. ۱. دودوک، قوال، نای. ۲. زبور سورهلرینک بهری: مزامیر داود (عم). ۳. تش. بوفازده کی نفس یولی، خنجره.

مزر مز { یا میز میز. ص. ایش مزر مز { بجرده مز و برشیئی قطعیا افاده ایده مز، عاجز، مسکین، بجریکسز: پک مزر مز بر آدمدر.

مزر ملق { سن. بجریکسز لک، مسکینلک، مجز: بو آدمک مزر ملقی انسانی صیقار.

مزر من { ص. عر. ژ: مزر منه. «زمان» دن سمف. افعال] ۱. اسکیش، اوستندن زمان پکمش، اسکیمکله یرلشمش (خسته لقی): مرض مزر من؛ امراض مزر منه فر. Chroni- que.

مزر مور { سن. عر. ج: مزامیر. ۱. قوال ایله تغنی او- لسان نغمه والهیی. ۲. حضرت داود (عم) ک تغنی ایلدیکی زبور سورهلرینک بهری: مزامیر داود (عم). ۱ا: مزر مار.

مزر و { یا مزر وی. ص. عر. ژ: مزر و { مزر واته. «زاویه» دن سمف. تفعل] کوشلی، کوشه و زاویه حال و صورتنده اولان. = سه. کوشه، زاویه: او عرصه نیک بر مزر وایی واردر.

مزر و { ص. عر. ژ: مزر وره. مزر و { «زور» دن سمف. تفعل] یالانجی، ساخته کار، یالاندن سند و سائره اویدیران، طو- لاندیریجی، تزویراتله طولاب چویرن، تزویراتیجی: مزر و بر آدمدر.

مزر وانه { ص. ح. فا. یالانجیلقله، طولاندیریجیلقله، تزویراتله: برطاقم اغغالات مزر وانه ایله.

مزر و لک { سن. یالانجیلق، ساخته- کارلق، طولاندیر- یجیلق.

مزه { سن. فا. ۱. لذت، ذوق، طات. ۲. عشرت آرده. سنده یتن چرز: مزه طباعی، تدبیری، طاقی. ۳. مجز. اکلنجه، استهزا. || بی مزه = طاتسز، لذتسز.

مزه لیمک { فل. اکلنک، اشتهزا ایتمک.

مزیت { سش. عر. ج: مزایا. بر شخص ویا شیئک امثا. لاندن ایلری اولمه سنی موجب خاصه، فضیلت، رجحان، فضل، اوستونلک: بو آدمک، بوماکیته نیک مزیتی ندر؟ بونده نه مزیت واردر؟ ادبیاتک مزایاسنه واقف دکلددر.

مزیت { سن. اتی لذیز بر جنس بالیق.

مَزیدتره { س. [ر.] اور پندیرینک تازہ سی .

مَزید { سنڌ. عرب. [« زیادہ » دن مص. میمی] آرمہ، چوغالہ.

= ص. عرب. ن: مزیدہ . [« زیادہ » دن سمف. اصلی :

مزبود [آرمش، بیومش، چو- مالش. || د. [صرف عربیہ]

مزید فیہ = حروف اصلیہ سی اوزرینہ حرف آرمفلہ بناسی

دکیشدیرلمش (فعل) : ثلاثی مزید فیہ ؛ رباعی مزید فیہ.

مقابلی : مجرد.

مَزیل { ص. عرب. ن: مزیلہ . [« زوال » دن سف. افعال]

آزالہ ایدن، یوق ایابن. ن.

مَزین { ص. عرب. ن: مزینہ . [« زینة » دن سمف. تفعیل]

بزعمش، سوسلمش، طونامش، زینتلی : مزین بر او، برباغچه.

مَزده { س. فا. ۱. مسروریتی موجب خبر، بشارت،

ابی خبر : بویم ایچون بر مزده در؛ سزه مزده ! ایستدیککز

اولدی. ۲. ائی بر خبر کتیرنه ویرین بخشش : ویردیکم خبر

ایچون مزده ایسترم .

مَزده جی { س. ائی بر خبر وه مثلا بکئین برداتک قدومی

خبرینی ویرن، بشیر : اوکدن مزده جی کوندردی .

مَزده رس { ص. س. فا. و :

مَزده رسان { ص. س. فا. ائی بر خبر تبلیغ ایدن ،

بشارت ویرن، بشیر، مزده جی. [« زبازدی : مو- شتلق] بر ائی خبر

کتیرن آدمه ویرین بخشش . مژگان { س. ج. فا. [فد. مؤددن

[زیادہ مستعملدر] کربیک، اجفان .

مژہ { س. فا. ج: مژگان. کربیک، جفن .

مس { سنڌ. عرب. ۱. طوقمہ، دکہ، تماس، لس : بدنہ

ارکک الی مس ایتمه مشدر. ۲. واقع اوله، وقوع بولمه : حاجت

مس ایتمک = احتیاج واقع اولقی. سنڌ. عرب. آقسام : صحیح

مَسَاء { و مسا = صباح آفشام . مسابقت { س. عرب. و :

مَسابقه { س. عرب. [« سبق » دن مص. مفاعله] بربرینی

چکمک وبربرندن ایلری اولمغه چالشمه، یاریش، رقابت : اهالی

اعانه ویرمه ده مسابقته قالمشده . یلر؛ پینلرنده مسابقه وقوع

بولدی . مساجد { سنڌ. ج. عرب. فد : مسجد. با : مسجد .

مَساح { سنڌ. عرب. [« مساحه » دن سب.] اراضی اوچن

مهندس . یا مساحت. س. عرب. مساحه { میک قحیلہ غلظدر [

۱. اراضینک علم هندسه ایله اولچلمه سی، عرصه وتارله وخانه

وسائرہ بینی بالهندسه اولچمه : عرصه نی مساحه ایدوب درت

بولوکه تقسیم ایتدیلر. ۲. اراضی وسائرہ نک اولچلمه سی فنی؛ هندسه .

نک بوندن بحث ایدن قسمی : فن مساحه پک لزوملی بر فندر .

۳. بر عرصه وسائرہ نک اولچسی،

مقداری؛ مساحه سطحیه = بر جسمک سطحینک مقدار وسعتی :

فلان ولایتک مساحه سطحیه سی شوقدر مربع کیلومتره در . ||

مساحه زنجیری = اراضی بی اولچمه . ده مستعمل بوز قدم طولانده

مقیاسلی زنجیر . مسار { س. س. ج. عرب. فد : مسرت .

مسار { با : مسرت . [لسانمزده اکثریا مفرد کبی و مسرت

معناسیله قولانیلیور .] مسارعت { س. عرب. [« سرعة » دن

مص. مفاعله] اصل معنای عربیسی قوشمه یاریشی

اولدینی حالده، لسانمزده مطلقا سرعت وسرعتله تشبث وابتدار

معناسیله قولانیلیور : تقدیم جوابنا، یه مسارعت قلندی .

مَساطر { سنڌ. ج. عرب. فد : مسطر. با : مسطر .

مَسَاعِد { ص. عرب. ن: مساعده . [« سعود » دن سف. مفاعله]

۱. یاردیم ایدن، معاونتده بولنان : مجلس اعضاسندن بری

بکا مساعد بولندی. ۲. مساعده ایدن، بر شیئی ممکن وقابل

حائزه قویان : اقتدار مالیسی آراهه قولانمهنه مساعد ککدر؛

صحتم مساعد اوله ایدی آوه حقیقه حقدم . || نامساعد، غیر

مساعد = برایشی ناقابل ویا مشکل حاله قویان : بو اراضی

کوزل برباغچه یا مغه نامساعد، غیر مساعدر .

مَسَاعِدَه { س. عرب. [« سعود » دن مص. مفاعله] ۱. یار-

دیم، معاونت : کندیسنه زمان مساعده ایتدی. ۲. اذن ،

مأذونیت، مانع اولیوب سربست
براقه: مساعده ایدرسه کز
کز مکه کیده جکز: بن مساعده کزله
کیدپورم؛ وقت مساعده ایتیمور.
مساعی { سنذ. جم. عر. فد. }
مسعی و مسعاة لسانمزده
مستعمل دکادر. چالشمهل،
سعیلر، جهدلر، جبالامهلر؛
ابراز مساعی ایتدی؛ مساعی
طاقت فرسانسنگ ثمره سیدر.
مساع { سنذ. عر. } «سوغ» دن
مص. میی جواز، اباحه،
عدم ممنوعیت، مساعده: بو
ایشده مساع شرعی واردر،
یوقدر.

مساع { ص. عر. } «سوغ» دن
سغ. افعال تجویز اولمش،
غیر ممنوع، مباح: بو ایش شرعاً
مساغدر. بونک لغت آنفه کبی
میگ فحیله استعمالی غلطدر.

مسافر { ص. سنذ. عر. جم: مسا.
فرین. } «سفر» دن سف.
مفاعله ۱. سفر و سیاحت ایلمین،
یولچی، سیاح: بر و یحورده بولنان
مسافرین اسلام ایچون دعا
ایتمک. [عریده اصل اولان بو
معنا ایله لسانمزده نادرالاستعمال
اولوب، بلناسبه معانی آتییه
آلمشدر: ۲. اثنای راهده
برینک اوینه قونان، قونوق،
ضیف، مهمان: آناتولی کویلر.
ینک مسافر قیوانه مخصوص
مشترک اوطه لری واردر؛ مسافر
قبول ایدرمیسکز؟ ۳. زیارت
ایچون ویا قونیشمع ایچون برینک
اوینه کیدن، او آدرلرندن
اولیوب خارجدن و موقتاً کلش

آدم: اوطه ده مسافر واردر؛
بن مسافر دکلم او آدمییم؛ مسافر
یتاغی. ۴. کوزده عارض
اولان لکه: کوزنده مسافر
پیدا اولدی. || مسافر اولق =
قونوق، مهمان اولق: اوچ کون
بزه مسافر اولدی.

مسافرت { سش. عر. } «سفر» دن
مص. مفاعله ۱.
یولچیلیق، سیاحت. [عریده اصل
اولان بو معنا ایله لسانمزده
نادرالاستعمالدر.] ۲. مسافرلک،
مهمانلق: اوچ کون مسافرتده
قالدق.

مسافر خانه { س. فا. ۱. یولچیلرک
قونمه سنه مخصوص
بنا، آفرانغه منتظم واسباب
استراحتی مکمل خان، هوتل،
لوقنطه: آوروپاده مسافر خانه.
لرک انواعی واردر. ۲. مهمان
قبول واقامتنه مخصوص داتره.

مسافر لک { س. ۱. قونوقلق،
مهمانلق، باشقه.
سنک وینه قونان یولچی و
یانجینک حالی: مسافرلک بر
کیجه ایکی کیجه اولور. ۲. زیارته
کیدیش، زیارت، ویزیته:
مسافر لکه کیتدیلر؛ کیجه مسا.
فرانکنی هیچ سومم.

مسافه { سش. عر. جم: مسافات.
ایکی محل آره سننده کی
اوزاقلق، بعد: بروسه ایله قونیه
آره سننده کی مسافه نه قدردر؛
آره مزده خیلی مسافه وار ایدی.
|| قطع مسافه ایتمک = یول آلوب
یافلاشمق، تقرب ایتمک.

مسکین { سنذ. جم. عر. فد:
با: مسکن. }
با: مسکن.

مسکین { سنذ. جم. عر. فد:
با: مسکین. }
مسکین
مسکین { سنذ. جم. عر. فد:
با: مسک. }
مسک. با: مسک.

مسالمت { سش. عر. } «اسلام» دن
مص. مفاعله ۱. ایکی
کشی ویا طرف آره سننده کی صلح
و باریشیق: قونشورلیله صلح و
مسالمت اوزره یا شاپور.

مساله { سش. عر. با: مسئله.

مسام { سش. جم. عر. جم. الجمی:
مسامات. فد. مص. هه. با.
مسه.

مسامات { سش. جم. عر. با: مسه.

مسامحه { سش. عر. } «سماحه» دن
مص. مفاعله ۱. کورمز.
لکه کله، آلدیرمامه، بر قبا.
حتلی به قارشلی شدت کوستره یوب
کچویورمه: قوماندان معینتک سؤ
حرکاتنه نظر مسامحه ایله باقما.
ملیدر. ۲. اهمال، تکاسل، عدم
دقت: بوضر اونک تجارتده کی
اثر مسامحه سیدر.

مسامحه جی { ص. ۱. کورمز لکه
کان، آلدیرمیان،
قباحتلی به قارشلی شدت کوستره.
میوب ملایمتله معامله ایدن. ۲.
اهمالچی، کوشک، دقتیز، ایشه
اهمیت ویرمین: بک مسامحه جی
بر آدمدر.

مسامحه کار { ص. فا. مسامحه جی،
آلدیرمیان، اهمال.
لجی، متکاسل.

مسامحه کارانه { ص. ح. فا.
اهمه. آلدیرمیه رق: معیامله

مساومه کارانه؛ حقتده مسامحه. کارانه معامله ایتدی .

مسامره { سش. عر. ج : مسا. مص مفاعله } «سمر» دن قوینشمه، کجه صحبت ومذاکره سی.

مسامع { سندن. ج. عر. فد : مسمع. با : مسمع .

مسامیر { سندن. ج. عر. فد : مسمار. با : مسمار .

مساند { سندن. ج. عر. فد : مسند. با : مسند .

مساواة { سش. عر. [«سوی» دن مص. مفاعله . -

مفرد اولدیغیچون اوزون «ت» ایله یازلاملیدر. [برحال و درجه. ده اولمه، برابرک، فرقسزلیق، برینک دیکرندن امتیازی و باشقلینه تفوق اولمامه : شا. کردان بیننده مساواة تامه بو. لئلی .

مساوی { ص. عر. ث : مساویه. [«سوی» دن سف. مفا.

عله دیکریله بر حال و درجه ده اولان، برابر، همتا، فرقسز : بو ایکی خانه قیمتجه، وسعجه، ارتقاعجه مساویدر. = سندن.

عر. س. ایکی رقم ویا مقدارک مساوی اولدیغنه دلالت ایدن (=) اشارتی : ۹ - ۳ = ۶ طقوز ناقص اوچ مسا. وی آلتی.

مساوی { سش. ج. عر. [فد. «مسائة» لسانمزده

بک مستعمل دکلدر. [کوتیلکلر، کوقی حالر، فناقلر، سیئات، محسنات مقابلی : اونک مسا. ویسی قابل تعداد دکلدر .

مساھله { سش. عر. [«سهل» دن مص. مفاعله } هرایشده قولایق و یومشاقق کوستروب

صیقی و شدت کوسترمه مه. ذ.

مسایفه { سش. عر. [«سیف» دن مص. مفاعله } قلیجه

اورشمه، بربرینه قارشی قلیج چکمه. ذ.

مسائل { سش. ج. عر. فد : مسئله. با : مسئله .

مسبار { سذن. عر. ج : مسایر. [«سبر» دن اسم آلت

جرار. یارملری یوقلامغه مخصوص جراح میلی، سونده .

مسبب { ص. عر. ث : مسببه. [«سبب» دن سف. تفعیل

۱. سبب و وسیله اولان، ایجاب ایتدیرن : هب یومشکلاتک مسببی او آمدرد. ۲. قوران، وجوده کتیرن، ایجاد ایدن، ترتیب و تشکیل ایاین : بو کلنجه تک مسببی

کپدر. || مسبب حقیق، مسبب الاسباب = حق تعالی حضر تلی .

مسبب { ص. عر. ث : مسببه. [«سبب» دن سف. تفعیل

سبیب و یریلوب وجوده کتیرلمش اولان. ذ.

مسببع { ص. عر. ث : مسبعه. [«سبع» دن سف. تفعیل

۱. یدی جزئدن مرکب و یایدی شیئی حاوی، یدی. ۲. یدی قات، یدی ایله ضرب اولتمش.

۳. یدی ضلع و زاویه سی اولان، یدی گوشه لی : شکل مسبع. = سندن. عر. ۱۰. س. یدی گوشه لی شکل : بر مسبع چیزدی. ۲. یدی مصراعدن مرکب قطعه .

مَسْبُوق { ص. عر. ث : مسبوقه. [«سبق» دن سف.]

۱. چکلمش، باشقله لری ایلمرلیوب چکلمکه کریده قالمش، آرقه ده براغلمش . ۲. اوکنده بولنان، اوندن اول چکلمش : مسبوق الامثال = مثلالری چکلمش، امثالی تقدم ایتمش. [بومهنا ایله یالکز

مَسْبُوق دخی قوللانیلر.] || غیر مسبوق = مثلی چکمه مش، کور-لمش، نوظهور .

مَسْبُوك { ص. عر. ث : مسبوکه. [«سبک» دن سف.]

قالبه دوکلش : معادن مسبوکه .

مَسْت { ص. فا. ج : مستان. [«سرخوش» سکران،

اسروک، کیف . || بدمست = کورلدی ایدن سرخوش، بولا. شیق سرخوش . || سرمست = سرخوشلقدن باشی آغمرلاشمش .

مَسْت { س. فا. [«مس» دن] مسخ قبول ایدر یومشاق

آباق قابی که اوستنه قوندرده ویا باوچ کیلمر، یکپاره لاپچین سرحدلی مست = یاندن قویچه. لیس . || دوه مستی = دوه تک آیاغنک دربسی .

مَسْتَأْجِر { ص. س. هر. ث : مستأجره. [«اجر» دن سف. استفعال] بر شیئی کرا

ایله طوتان، بر اوده کرا ایله اونوران، کراچی : بو اوک مستأجری کپدر؟

مَسْتَأْجِر { ح. عر. کراچی او. [«لهرق» کرا ایله :

فلان اوده مستأجراً اقامت ایدن .

مَسْأَدِن { ص. عر. [«اذن» دن سف. استفعال] اذن و

مساعده ايستين ، طيشوب
رخصت طلب ايدن . ذ .

مَسْمَانِ { ص. عر. ذ. : مسأمنه .
[«امن» دن سفة .

استعمال [استيمان ايدن ، جاني
قورتارمق شرطله تسليم اولان .

مَسْمَانِ { ص. عر. ذ. : مسأمنه .
[«امن» دن سفة .

استعمال [۱ . كنديسنه امان
ويرلش اولان . ۲ . بر دوات

اجديه نك اولكسندنه اقامت
ايدن . [بوايكنجي معنايله ايوم

استعمال اولمور .]

مَسْتَانِ { ص. [فا. «مستانه» دن]
[صاوروق .

مَسْتَانِسِ { ص. عر. ذ. : مسأنسه .
[«انس» دن سفة

استعمال [وحشيلكي كيدوب
اليشمش اولان ، استيناس ايتمش ،

ايشديرلش : حيوانات مسأنسه .

مَسْتَأْفِ { ص. س. عر. ذ. : مسأ .
[تفة «ائف» دن سفة

استعمال [هفة . بدياة كورلمش
بردعوايك حكمنه راغي ازليوب

استينافا كورله معني استدا ايله
حكمة استيناغه مراجعت ايدن

آدم .

مَسْتَأْفِ عَلَيْهِ { ص. س. عر. ذ. :
[مسأف ايلها .

هفة عليه نه استيناغ دعوي
ارلنان ، خيمي حكمة استيناغه

مراعت ايدن .

مَسْتَانِه { ص. ح. فا. سرخوشه
[لايق برصورتده ، سر-

خ شجه سنه : بر روش مستانه
ايله ؛ مستانه نمره آنوردی
|| چشم مستانه = تخمزرگوز .

مَسْتَبَانِ { ص. عر. [«بيان» دن
[سفة . استعمال] ظاهر ،

عيان ، ميدانده اولان ، واضح ،
شهه براقيه جق صورتده

آكلاشيلان : مواد معروضدن
مستبان اولديغي اوزره .

مَسْتَبَدِلِ { ص. عر. ذ. : مستبدله
[«بدل» دن سفة .

استعمال [دكيشديرلمش : افراد
مستبدله .

مَسْتَبَعْدِ { ص. عر. ذ. : مستبعده
[«بعد» دن سفة .

استعمال [احتمال ويرلمين ، بعيد
كورلمن .

مَسْتَبْرِ { ص. عر. ذ. : مستبره .
[«ستر» دن سفة . استعمال]

اورتيلي ، كيزلي ، صاقلي . || م .
[نحو عربيده] ضمير مستتر =

انما لك مقدم براسمه راجع فاعلي
اولق اوزره فرض اولنان ضمير .

مَسْتَهْدِلِ { ص. عر. ذ. : مستهذله .
[«هذلة» دن سفة .

استعمال [آخر رصوئوق كو .
ريلوب برودنله قبول اولنان ،

استعمال ايديان .

مَسْتَهْنِ { ص. عر. ذ. :
[«هني» دن سفة . مستهناة .

سفة . استعمال [۱ . قاعده دن
خارج ، سائرلرندن فرقلي ، عمومه

بكرزه مين : بعض كله لر بو
قاعده دن مستهنادر ؛ او مستهنا

برحالدري ؛ هركون درس اوقونور
ياكزر جمعه كوني مستهناذر . ۲ .

ممتاز ، امثلندن اوستون ، فوق-
العاده : او مستهناذر ؛ اوني

مستنا طوتيوروم .

مَسْتَجَابِ { ص. عر. ذ. : مستجابه .
[«جواب» دن سفة

استعمال [قبول جواني آلان ،
مطلوب قبول واجابت ايدلين :

مستجاب الدعوه = دعائي عندالله
مسموع اولان .

مَسْتَجَابِ { ص. عر. ذ. : مستجابه .
[«جلب» دن سفة .

استعمال [كندينه طوغري
چكن ، استجلا ب ايدن ، جلب

وجذب ايلين . ذ .

مَسْتَجْمَعِ { ص. عر. ذ. : مستجمعه .
[«جمع» دن سفة .

استعمال [طولانان ، جمع ايدن ،
جامع ، حاوي ، شامل : طرف

مستجمع الشرف .

مَسْتَحَاثِ { ص. عر. ذ. : مستحاثه .
[«حواث» دن سفة .

استعمال [طوپرايغك آلتناه
قالوب صافلامش . [اصطلاح

فنيده يك اسكي زمانلردن بري
طوپراق آلتنده قالوب «تخجر

ايتمش مواد حيوانيه ونباتيه
اطلاق اولنور .]

مَسْتَحَاثِ { ص. عر. جم. : مستحاثات .
[«اغت مولده» ا . ا . يك

اسكي زماندن بر آلتنده قالوب
«تخجر ايتمش حيوانات ويا نبات :

مستحاثات تخريسهيله مشغولدر ؛
مستحاثات موزه سي فر . Fossile .

مَسْتَحَبِ { ص. عر. ذ. : مستحبه .
[«حب» دن سفة .

استعمال [۱ . سويلان ، بكنيلن ،
مقبول ، مرغوب . ۲ . فرض

وواجبك غيري اوله رق وراي عمل .

مَسْتَحْجِرِ { ص. عر. ذ. : مستحيره .
[«حجر» دن سفة .

استعمال [سرتلشوب طاشه
دونمش ، طاش اولمش ، طاش

حائنه كچمش . [تفعل يابندن
«متحجر» دها مستعمل ايسه ده ،
طوغري دكلدر .]

مُسْتَحْسِنٌ { ص. عر. ث: مستحسنة. }
 «حسن» دن سمة. استعمال] هر كسك كوزل بولوب بكنديكي، مقبول، پسندیده، كوزل: عادات مستحسنة مليه نك محافظه سی.

مُسْتَحْصِلٌ { ص. حصوله كترین و حاصل ایدن معنا. }
 سبيله قوللا نیلور سهده، حصول ماده سی استعمال بایندن كلد. یكندن، طوغری دكدر. تفعل بایندن «محصل» دینك اقتضا ادر.

مُسْتَحْصِلٌ { ص. س. ج. مستحصلات. }
 حصوله كلكش و یا كتیرلمش شیء مناسیله مستعمل ایسهده، بودخی لغت آنفه كبی غلط و اساسزدر. تفعل بایندن «محصّل» دینك لازمدر.

مُسْتَحْضِرٌ { ص. عر. ث: مستحضره. }
 «حضر» دن سمة. استعمال] ۱. حضوره كترین جاب ایدن، حاضر و موجود حاله قویان. ۲. حاضر و مهیا ایدن، حاضر لایان، تهیه اینین. [ایکنجی معناسی بكده عربی دكدر.]

مُسْتَحْضِرٌ { ص. عر. ث: مستحضره. }
 «حضور» دن سمة. استعمال] ۱. حضوره كتیرلمش، جاب ایدلمش، كتیریلوب حاضر و موجود اولان. ۲. حاضر لایان. ۳. ذهنده نمش، تهیه اولمش. ۴. حفظ اولنان، خاطر لایان، محفوظ.

مُسْتَحْضِرَاتٌ { س. ج. عر. }
 «فد» مستحضره. بصورتله اسم كبی يك قوللانماز [خاطرده طو تیلوب ایجابنده،

صرف اولمان معلومات و تاریخ و ادبیانه متملق فقرات و اشعار و ساثره: او ذاتك مستحضراتی چوقدر؛ مستحضرات ادبیه. || مستحضرات طیبه = حین حاجتده قوللا تلقی اوزره یا یلوب مسدود قابرده صاتیایر علاج. فر. Spécialité.

مُسْتَحْفَظٌ { ص. عر. ث: مستحفظه. }
 «حفظ» دن سمة. استعمال] ۱. محافظ كبی حفظ و حراست ایدن مناسیله قوللا نیلور سهده، عربیده معناسی فرایدر. ۲. ۵. نظامیه وردیف خدمتندن صكره یعنی قرق یاشنی پككین اولانلرك بولندقلری واصل وظیفه لری حرب ائناسنده صنوف ساثره سوق اولندوقده مملكتی حفظ و حراست اتمكدن عبارت اولان صنف مخصوصه منسوب و متملق: عساكر مستحفظه؛ خدمت مستحفظه. = س. تر. ذكر اولنان اوچنجی صنف عسكری یه داخل عسكرك: مستحفظلرك سلاح آلتنه آلتنی؛ مستحفظ تذكره سنی آلدی.

مُسْتَحْفَظٌ { ص. س. ۵. نظامیه }
 «وردیفدن صكره» قرق یاشنی پككین] آدملرك داخل اولدقلری صنف عسكری: مستحفظلی اكمال ایتكدن صكره آرتق وظیفه عسكریه قالماز.

مُسْتَحْقٌ { ص. عر. ث: مستحقة. }
 «حق» دن سمة. استعمال] حق قرانمش، حقی، استحقاق اولان، لایق، شایان: او آدم مستحق مكافاندر؛ جرایه

مُسْتَحَقٌّ بِرَأْدَمٍ. = س. تر. حق ایدیلن شیء، بر آدمك لایق و سزا اولدیغی اجر و مكافاة و یا جزا: الله مستحقنی ویرسین. [اكثر یا جزا و عقوبت حقنده قوللانیلیر:] های الله بو خرسرك مستحقنی ویرسین.

مُسْتَحْقَرٌ { ص. عر. ث: مستحقره. }
 «حقارة» دن سمة. استعمال] حقارت نظریله باقیلان، حقیر، ذلیل، خوار، اعتبار سز: دینسز داتما مستحقردر.

مُسْتَحْكَمٌ { ص. عر. ث: مستحكمة. }
 «حكيم» دن سمة. استعمال] ۱. محكم، متین، قوی، صاعلام: مستحکم بر بنا؛ اینه مستحكمة. ۲. ۵. قلعه و بند و مترس كبی دشمنه قارشى محافظه یه مخصوص شایرله احاطه و تقویه و تأمین ایدلمش، استحكاملی، استحکاماتی اولان: مستحکم بر موقع، بر شهر، بر لیمان.

مُسْتَحْصِلٌ { ص. عر. ث: مستحيلة. }
 «حول» دن سمة. استعمال] ممکن و قابل اولیمان، محال، ناقابل: بو ایشك بویه اولسی مستحیلدر؛ امور مستحيلة دندر.

مُسْتَحْجَبٌ { ص. عر. ث: مستحبره. }
 «خبر» دن سمة. استعمال] خبر آلتمش، ایشد. لمش، طوئیش: ملانك بو كورن كله جکی مستحبردر.

مُسْتَحْدَمٌ { ص. عر. ث: مستخدمة. }
 «خدمة» دن سمة. استعمال] خدمتده بولنان، قوللا نیلان: فلان ایشده مستخدمدر. مُسْتَحْرَجٌ { ص. عر. ث: مستخرجه. }
 «خروج» دن سمة.

استعمال [بر شیدن چيقارلمش، آلمش: فلان كتابدن مستخرج برقاچ فقره.

مستدام { ص. عر. ژ: مستدام. ۴. [« دوام » دن سمف. استعمال] دوامی، دائم، باقی، مداوم: اقبالی مستدام ارحون.

مستدعا { یاخود مستدعی. ص. عر. [« دعوی » دن سمف. استعمال] ۱. طلب و رجا اولنان، مرجو، ممتنا: بوايشی یاچه کز مستدعادر. ۲. استدعا اولنان، عرضحال تقدیمه طلب اولنان: اسماف مستدعاسی. = سذ. عر. ج: مستدعیات. عرضحال تقدیمه طلب اولنان شیطلر، مطلوبات: مستدعیاتی نظر اعتباره آلدی؛ مستدعاسی واهیدر.

مستدعی { ص. س. عر. ژ: مستدعیه. [« دعوی » دن سمف. استعمال] بر دائرة رسمیه به عرضحال تقدیمه برشی طلب و دعوی ایدن آدم: مستدعینک جلیبه لزوم کوردی.

مستدعی { ص. س. عر. و: مستدعیات } سذ. ج. عر. با: مستدعا.

مستدعی علیه { یا مستدعا علیه. ص. س. عر. ژ: مستدعی علیها. [اسم فاعل صیغه. سیله استعمالی غلطدر] علیهنده بر دائرة رسمیه به عرضحال تقدیم اولنان، کندیسندن دعوی وشکایت اولنان.

مستدل { ص. عر. ژ: مستدله. [« دلالة » دن سمف.

استفغال — مستدل دیمه. علی. [استفلال اولنان، بر دلیل وبرهان ایله اثبات اولنان، دلیل یرینی طوتان برقرینه و اماره دن آکلشیلان: یاقینلرده یاغور یاغمش اولدیغی هوانک سربناکیله مستدلدر.

مستدیر { ص. عر. ژ: مستدیره. [« دور » دن سمف. استعمال] دائرة رسمنده اولان، دونوب طولاشان: خط مستدیر.

مستدیم { ص. عر. ژ: مستدیمه. [« دوام » دن سمف. استعمال] دوامی، سورکلی، دتم، باقی.

مسترجا { یا مسترجی. ص. عر. [« رجا » دن سمف. استعمال] ۱. امیدوامل اولنان، اومیلان، مأمول. ۲. رجا و نیاز اولنان، یاواریلان. مرجو، ممتنا: یوايشی یاچه کز مسترجادر.

مسترحم { ص. عر. [« رحم » دن سمف. استعمال] احترام اولنان، حقننده برینک مرحمتی طلب اولنان، مرجو، ممتنا: معروضاتک نظر اعتنايه آلمسی مسترحدر.

مسترخی { ص. عر. ژ: مسترخیه. [« رخاء » دن سمف. استعمال] سواپوک، صالحی، صارقیق، کوشک.

مستريح { ص. عر. ژ: مستریحه. [« راحة » دن سمف. استعمال] راحتلانا، راحت ایدن. غائله دن قورتیلوب کوکلی راحت اولان: او جهتدن سز مستريح اولکنز.

مستزاد { ص. عر. ژ: مستزاده. [« زیادة » دن سمف. استعمال] ۱. آرمش زیاده آشمش. ۲. هر مصرانسه اونکله مقفا برتقله علاوه اولنان شعر: غزل مستزاد. [بومعنا ایله اسم ککی ده قوللایلیر:] کوزل بر مستزادی واردر.

مستسقی { ص. عر. ژ: مستقیه. [« سقی » دن سمف. استعمال] ط. استسقا علنه دوچار، قارننه صو طولمش.

مستشار { ص. عر. ژ: مستشاره. [« مشورة » دن سمف. استعمال] کندیسيله استشاره اولنان. طایشیلان، اینال. = سذ. عر. ناظر وسفیر وسائره معاونی: داخلیه، خارجیه مستشاری، والی مستشاری.

مستشارلق { ص. س. مستشار و معا. ون صفت وظیفه. سی: داخلیه مستشارلغنه نصب اولندی.

مستشفى { ص. عر. ژ: مستشفیه. [« شفاء » دن سمف. استعمال] شفا طلب ایدن، دوچار اولدیغی بر دنلنه دوا آرایاز، کندینه باقديران.

مستصحب { ص. عر. [« صحبة » دن سمف. استعمال] برینک یانسه ورفاقتنه آلمش، ترفیق ایدلمش اولان.

مستصحب { ص. عر. «محبة»
مستصحب { دن سن. استعمال }
برخی یانسه آلان، رفاقتنده
بوئدیریلان، برابر کوتورن.

مستصحباً { ح. عر. یاننده ورفا.
مستصحباً { قننده آدیغی حالده.
براکده آلهرق.

مستضی { ص. عر. ئه مستضیه.
مستضی { «ضياء» دن سف.
استعمال } ضیا آلان، تنویر
اولنان: آی کونشدن مستضیدر.

مستطاب { ص. عر. ئه مستطاب.
مستطاب { به. «طیب» دن
سف. استعمال } ایی، کوزل،
مقبول، اعلا: کتاب مستطاب.

مستطیل { ص. عر. ئه مستطیله.
مستطیل { «طول» دن سف.
استعمال } اوزونجه، طولانی:

شکل مستطیل. ا. ا. مستطیل
الرأس = باشی اوکدن آرقیه
طوغری اوزنان (انسان جنسی)،
فر. Dolichoéptale؛ مستطیل

الفک = آلت چکاسی ایلمیه
طوغری اوزنان (انسان جنسی).
فر. Prognathe. = سندن
عر. = ایکی ضلعی اوزون ودیکر

ایکیسی قیصه مربع شکل:
برمستطیل چیزمک؛ مستطیل
شکلنده برعرصه.
مستطیل { ص. عر. ئه مستطیله.
مستطیل { «ظل» دن سف.
استعمال } ۱. کولکاتن،

کولکه آلتنه کیرمش، سایه
لشم. ۲. بریک حمایه سی آلتنه
کیرمش، برینه صیغمش، محمی.

مستعار { ص. عر. ئه مستعاره.
مستعار { «عاریه» دن سف.

استعمال } عاریت آلمش، اکرتی،
موقتاً قولالاتق ایچون آلمش،
کزدی مالی اولیان؛ نام مستعاره
کندی اسمی بللی ایتدیرمک
ایتمین بر آدمک قوللانیدی
ساخته اسم: ژورژ ساند نام
مستعاریله بونجه آثار یازان
محرره شهره: حیات مستعاره =
اکرتی وموقت اولان حیات
دنیا.

مستعان { ص. عر. ئه مستعانه.
مستعان { «عون» دن سف.
استعمال } کندیسندن عون
وامداد طلب اولنان، یاردیمی
استرحام اولنان. [صفات الاهد.
ندر:] رب مستعان.

مستعجل { ص. عر. ئه مستعجله.
مستعجل { «عجله» دن سف.
استعمال } چابق یابله سی مطلوب
اولان، استعجال اولنان،
صقیشدیر یلان، عجله لی: بو
ایش مستعجلدر؛ مستعجل بر
مکتوب.

مستعجلاً { ح. عر. عجله ایله،
مستعجلاً { چابوق اوله رق،
ایشی تعجیل ایده رک: برمکتوب
بازوب مستعجلاً کوندردی.

مستعد { ص. عر. ئه مستعدة.
مستعد { «عدة» دن سف.
استعمال } ۱. بر شئیه حاضر.
لائق کبی قابیلی اولان،
استعداد صاحبی: ضعیف آدم
هر خسته لفه مستعددر؛ مقلد
اولدیغیچون آقتورلفه چوق
مستعددر. ۲. تربیه آلمه

استعداد وقابیلی اولان، ذکی،
اویانیق: پک مستعد برچوققدر؛
شاکردانک اک مستعدلرندن.

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعرب { ص. عر. ئه مستعربه.
مستعرب { «عرب» دن سف.
استعمال } عرب لشمش، عن اصل
عرب دکل ایکن زمانله بو
جنسیته داخل اولمش: عرب
مستعربه.

مستعمر { ص. عر. ئه مستعمره.
مستعمر { «عمران» دن سف.
استعمال } بریه مهاجرین سوق
واسکانیله اوراسنی معمور و آباد
ایدن، فر. Colonisateur.

مستعمر { ص. عر. ئه مستعمره.
مستعمر { «عمران» دن سف.
استعمال } مهاجرین سوق واسکا.
نیه اعمار ایدلش: آفریقا تک
سواحل مستعمره سی.

مستعمره { ص. عر. ش. عر. ج:
مستعمره { مستعمرات. مها.
جرین سوق واسکانیله معمور
و آباد حالنه قونمش مملکت:
آلمانیه آفریقای جنوبینک
ساحل غریبسنده بر مستعمره
ایدنمشدر؛ انکلتره تک جزائر بحر
محیطده کی مستعمراتی؛ مستعمرات
نظارتی، ناظری. [بولفت
مقدما قوللائیلان اصلنر
«مستملک، مستملکات» لغتنه
مرجعجدر.]

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

مستعمل { ص. عر. ئه مستعمله.
مستعمل { «عمل» دن سف.
استعمال } ۱. استعمال اولنان،
قوللائیلان: بو تعبیر الیوم
مستعملدر؛ او قیافت آرتق
مستعمل دکلدر. ۲. قوللائلش =
اسکی، مجدد اولیان: مستعمل

اثواب صاتیور؛ بوپوتین مستعمل
 کچی کورینور .
 { ص. عر. ژ: مستعینه .
 مسمعین } [« عون » دن سف .
 استعمال] یاردم ایستین ، استعا .
 نه واستمداد ایدن .
 { ح. عر. برینک یاردیمنه
 مسمعینا } مراجعت ایده رک ،
 امداد واعانه سنی طلب ایده رک :
 مستعیناً بالله تعالی ایشه کیرشم .
 { ص. عر. ژ: مستغر-
 مسعرب } به . [« غرابه » دن
 سف . استعمال] تعجب واستغراب
 ایدن ، شاشه قالان . ژ .
 { ص. عر. ژ: مستغر .
 مسعرب } به . [« غرابه » دن
 سمف . استعمال] تعجب اولنان ،
 تعجبی موجب ، باعث استغراب ،
 غریب ، عجیب ، اینانلیه جق :
 پک مستغرب برایش .
 { ص. عر. ژ: مستغرق .
 مسعرق } [« غرق » دن سمف .
 استعمال] طالمش ، طالديرلمش ،
 باتمش : بحر حیره مستغرقه ؛
 مستغرق دیون ؛ مستغرق احسان .
 { ص. عر. ژ: مستغفره .
 مسعفر } [« غفران » دن سف .
 استعمال] ایتدیکی کناهلرک
 عفوینی جناب حقدن طلب ایدن ،
 توبه واستغفار ایلین : عاقب
 تائب ومستغفر اولدی .
 { س. ج. عر. [« غله »
 مسعالات } دن سف . استعمال]
 حبوبات و ذخیره متعلق ایراد
 ورن مال موقوف ، اینیه دیمک
 اولان مسققات مقابلی :
 مسققات ومسققات .
 { ص. عر. ژ: مستغنیه .
 مسعنی } [« غنی » دن سف .

استفعال] ۱ . احتیاجی اولیان ،
 غیر محتاج : کوزل یوز دوز .
 کوندن مستغنیدر . ۲ . مالک
 اولدیغی شیئله قناعت ایدوب
 کیسه به عرض احتیاج ایتمین ،
 طوق کوزلی : پک مستغنی
 آدمدر . ۳ . جواب تحریری
 لزومندن بری اولان : آلدیغی
 مکتوبک اوزرینه مستغنی اشا-
 رتی چکدی .
 { ص. عر. ژ: مستغیثه .
 مسغیث } [« غیاث » دن سف .
 استعمال] استغاثه ایدن ، یاردم
 و معاونت ایستین ، مستغین . ژ .
 { ص. عر. ژ: مستفاده .
 مستفاد } [« فید » دن سمف .
 استعمال] ۱ . قرنلش ، کار
 ایدلش . ۲ . آکلاشلش ،
 فهم و درک اولنش ، منفهم :
 مالندن مستفاد اولدیغنه کوره .
 { ص. عر. ژ: مستفوی .
 مستفوی } [« فتوی » دن
 سف . استعمال] استفتا
 ایدن ، بره فقی به مراجعتله بر
 دعوی و مسئله حقنده فتوا
 ایستین ویا رأینی طلب ایدن .
 { ص. عر. ژ: مستفرغ .
 مستفرغ } غه . [« فراغ » دن
 سف . استعمال] ط . استفراغ
 ایتدیرن ، غشیانی موجب ،
 قوصدیران (علاج) .
 { ص. عر. ژ: مستفسره .
 مستفسر } [« فسر » دن سف .
 استعمال] برشیئک ایضاح و
 تفصیاتی طلب ایدن ، صورشدیروب
 تحقیق ایدن . ژ .
 { ص. عر. ژ: مستفهمه .
 مستفهم } [« فهم » دن سف .
 استعمال] آکلامق ایستین ،

صوران ، سؤال ایدن : علامت
 مستفهمه ؛ ادات مستفهمه .
 { ص. عر. ژ: مستفهمه .
 مستفهم } [« فهم » دن سمف .
 استعمال] آکلاشلان ، فهم
 اولنان ، منفهم : متن کتابدن
 مستفهم اولدیغنه کوره .
 { ص. عر. ژ: مستفیده .
 مستفید } [« فید » دن سف .
 استعمال] فائده کورن ، فائده لائن ،
 قرانان ، استفاده ایلین : اووا-
 نک هواسندن ، اوذاتک صحبئندن ،
 اوکتابدن چوق مستفید اولدم .
 { ص. عر. ژ: مستفیضه .
 مستفیض } [« فیض » دن سف .
 استعمال] فیض قرانان ، تفیض
 ایدن : سایه کورده مستفیض
 اولور . ژ .
 { ص. عر. ژ: مستقبله .
 مستقبل } [« قبل » دن سمف .
 استعمال] کله جک ، اوکده بولنان ،
 ایلزیده کی : زمان مستقبل ؛ احوال
 مستقبله . = سندن عر. ج :
 مستقبلات . ۱ . کله جک زمان
 واحوال ، استقبال : مستقبلدن
 خبر ویرمک ادعا سنده بولنیور ؛
 مستقبلی الاهدن باشقه کیسه ییلز ؛
 مستقبلانله اوغراشیور . ۲ .
 فعلاک کله جک زمانه مخصوص
 صیغه سی ، استقبال .
 { ص. عر. ژ: مستقره .
 مستقر } [« قرار » دن سف . استعمال]
 یرلشمش ، قرار بولمش ، ثابت .
 { ص. عر. سندن .
 مستقر } [« قرار » دن
 سف . استعمال] یرلشیلن واستقرار
 اولنان محل ، طوریلان یر ،
 قرارگاه .
 { ص. عر. ژ: مستقرضه .
 مستقرض } [« قرض » دن سف .

استفعال [استقراض ایدن، بوج
آلان .

مستقرض { ص. عر. ذ: مستقرضه.
[«قرض» دن سغه.

استفعال [استقراض اولمش،
بوج آلنش : مبالغ مستقرض؛
مبالغ مستقرضه. = سذ. عر.
ج : مستقرضات . استقراض
اولمش آنچه، مبالغ مستقرضه :
مستقرضات دفتری .

مستقطب { سذ. عر. [«قطب» دن
سغه. استفعال. —

لغت مولده [ص. شعاعلرك بعض
شفاف سطحردن چركن آلدقلى
صورى تعيين اتمكه مخصوص
آلت، مقياس استقطاب.

مستقبل { ص. عر. ذ: مستقبله.
[«قاة» دن سغه. استفعال]

۱. كندى باشنه، باشلى باشنه،
بر يره مربوط وتابع اولميان :
ابتدا بر شعبه ايكن شمى
مستقل بر اداره، بر شركت

اولدى؛ ايتاليانك اورته سنده
بولنان ماريئو نايه سى مستقل
بر حكومت تشكيل ايدبور. ۲.
آبرجه، كندى كندينه : آره.

دهكى قيو قيانيرسه بو دائره
مستقل بر او اولور. = ح.
تر. مجرد، محضا، آنچه بونى
مستقل بنى اضرار ايچون يايور.

مستقبل { ص. عر. ۱. كندى
باشنه اولهرق، بر يره

تابع و مربوط اولمقزين : او
سبحاق مستقلاً اداره اولنور.
۲. محضاً، مجرد، آنچه، بالخاصه :
مستقلاً سزى كورمه كلدم .

مستقيم { ص. عر. ذ: مستقيه.
[«قيام» دن سغه. استفعال]

۱. طوغرى، دوز، راست :
خط مستقيم . ۲. مج. عفتلى،
عفيف، ناموسلى، حله وار تكابى
اولميان : مستقيم مأورلر نائل
مكافاة اولور .

مستكره { ص. عر. ذ: مستكرهه.
[«كراهة» دن سغه.

استفعال [ايرنج، استكره اولنان،
مكروه، منفور : بك مستكره
آدم، محل .

مستلزم { ص. عر. ذ: مستلزمه.
[«لزوم» دن سغه.

استفعال [بر نتيجة طبيعیه و
ضروريه صورتيله ايجاب ایدن،
باعث، منبج، مؤدى : تبلىكى
جاهل قالمه سنى مستلزم اولدى؛
بو حرکت مستلزم مسئوليت
اولور .

مستمد { ص. عر. ذ: مستمده.
[«مدد» دن سغه. استفعال]

استمداد ایدن، يارديم و معاونت
طلب ايلين . ذ.

مستمر { ص. عر. ذ: مستمره.
[«مرور» دن سغه.

استفعال [۱. سوركلى، دواملى،
دائى، غير منقطع : سياحت
مستمره . ۲. محكم، ثابت :
مقاومت مستمره .

مستمر { ص. عر. ذ: مستمره.
[«سمر» دن سغه.

استفعال [۱. سوركلى، دواملى،
دائى، غير منقطع : سياحت
مستمره . ۲. محكم، ثابت :
مقاومت مستمره .

مستمع { ص. عر. ذ: مستمعه.
[«سمع» دن سغه. استفعال]

ديكلىن، ديكلجى، قولاق و يروب
استماع ایدن. = سذ. عر.
ج : مستمعين . ۱. بر خطيب و
واعظ و يا مدرسك اوكنده

طوروب سوزلرخى ديكلينرك
بهرى، سامع : مستمعين كمال
سكونله ديكلورلدى . ۲. بر
مكتبده امتحان ويرمه مجبور
و مكنتك حقوق ووظائفنه حصه.
دار اولمقزين يالكز درسلى
ديكلمك شرطيله بولناز شا كرد :
مستمع صفتيله مكتبه دوام ايدبور؛
بعض مكتبيره مستمعين قبول
اولنور .

مستملك { ص. عر. ذ: مستملكات صا.
[«ملك» دن سغه. استفعال]

استفعال [مستعمرات معناريله قوللانليور.
سهده، عربیده «ملك» ماده سى
استفعال بائندن كلد يئندن، بو
دخى «استملاك» كى غلط و
اساس سزدر. با : مستميره .

مستمند { ص. عر. ذ: مستمند .
[«بچاره» دن سغه. استفعال]

زواللى .

مستمندانه { ص. عر. ذ: مستمندانه .
[«بچاره» دن سغه. استفعال]

مستمندانه : مستمندانه يالواردى .

مستنبط { ص. عر. ذ: مستنبطه.
[«نبط» دن سغه.

استفعال [ضمناً آكلاشيلان،
استدلال و استنباط اولنان . ذ.

مستند { ص. عر. ذ: مستنده.
[«سند» دن سغه. استفعال]

۱. بر شينه طيانان، بر شيتك
اوزرنه قورلمش، مبتنى : قلعه
بر قيايه مستنددر . ۲. مج. بر
دليل وسندى اولان، اثباته
يارايه جق برسويه مبنى اولان :
بو سوزكز نيه مستنددر؟
دعواى بو قضيه مستنددر .

مستنداً { ص. عر. ذ: مستنداً .
[«سند» دن سغه. استفعال]

النده بولنان بعض اوراقه مستوداً
 دعوايه قيام ايتدی .
 مستودع { ص.ع.ر.ث: مستودعه .
 } «نسخ» دن سف .
 استعمال [يازلمش بر شيكك صورتي
 چيقاران، بياض ايدن، مبيض،
 قويه جي . = سذ. عر. ج :
 مستسخين . ۱ . طباعت ايجاددن
 اول كتاب صورتلرني چيقاروب
 صاعقله كچين آدم : مستسخ
 سهوي . ۲ . يازلمش بر شيكك
 متعدد نسخلرني چيقارمغه
 مخصوص نوايجاد ما كينه كه
 انواعي واردر .
 مستنطق { سذ. عر. ج :
 } مستنطقين . [«نطق»
 دن سف . استعمال . — لغت
 مولده [عمر . اتهام و محاكمه دن
 اول مظنون سؤاله چكوب اسناد
 ايديان جرم و قباحتك حقيقتني
 ميدانه چيقارمغه مأمور اولان
 حاكم .
 مستنطق { سذ. عر. ج :
 } مستنطقين .
 وظيفه سي .
 مستوجب { ص.ع.ر.ث: مستوجه .
 } «وجوب» دن سف .
 استعمال [لايق، مستحق، كندى
 حقنده ايجاب ايتدين، جالب :
 مستوجب عتاب ؛ مستوجب
 مجازاة .
 مستودع { ص.ع.ر.ث: مستودعه .
 } «ودع» دن سف .
 استعمال [بر امانت براقان ، بر
 شيئي برينه توديع ايدن .
 مستودع { ص.ع.ر.ث: مستودعه .
 } «ودع» دن سف .
 استعمال [امانت براغش، توديع
 ايدلمش : مواد مستودعه .

مستور { ص.ع.ر.ث: مستوره .
 } «ستر» دن سف .
 اورتيلي، قپالي، كيزلي، پرده لي،
 خفي : بوبر امر مستوردر . =
 ۱ . ياشماق ويا پچه طوتسان،
 آييق كزمين (قادين) . ۲ .
 پرده لي، ناموسلي : مستوره
 قادين .
 مستوفى { ص.ع.ر.ث: مستوفيه .
 } «وفاء» دن سف .
 استعمال [كافي، وافي، يتيشير،
 تام، مكمل : مستوفى معاشله بر
 مأموريته نصب اولدى .
 مستولى { ص.ع.ر.ث: مستوليه .
 } «ولى» دن سف .
 استعمال { ۱ . ضبط واستيلا
 ايدن، صاحب و منصرف اولان،
 تحت تصرفنه آلان : چنكيز
 خان بتون آسياي و سظايه
 مستولى اولمشيدى . ۲ . ياييلان .
 ياييلوب هر طرفي احاطه ايدن :
 او مملكته آره صره چكر كه
 مستولى اولور؛ علت مستوليه =
 وبا و قولره كبي بر يره كيرنجه
 ياييلان مرض، صالحين خسته لق .
 مستوى { ص.ع.ر.ث: مستويه .
 } «سوى» دن سف .
 افتعال [۱ . دوز، هر طرفي بر،
 هموار : سطح مستوى . ۲ .
 مذكريله مؤنثي بر اولان ويا
 هم مذكر هم مؤنث اولان
 (اسم ويا صفت) .
 مستهجن { ص.ع.ر.ث: مستهجنه .
 } «هجنه» دن سف .
 استعمال [معيوب، بي ادبانه :
 مستهجن سوزلر ؛ حرركات
 مستهجنه .
 مستهزي { ص.ع.ر.ث: مستهزيه .
 } «هزا» دن سف .
 استعمال [استهزا ايدن، بريله

اكائن، هر كسله اكلنك طبيعتنده
 اولان : يك مستهزي آدمدر .
 مستهزيانه { ص.ع.ر.ث: مستهزيانه .
 } «هزيانه» دن سف .
 مستهزيانه بر تبلمه؛ او سوزي
 مستهزيانه سويلدى .
 مستهلك { ص.ع.ر.ث: مستهلكه .
 } «هلاك» دن سف .
 استعمال [صرف واستهلاك
 ايدن، ييوب ايجهرك بديرن . ۱ .
 ما كندى احتياجي ايچون بر
 شيئي صتون آلان .
 مستهلك { ص.ع.ر.ث: مستهلكه .
 } «هلاك» دن سف .
 استعمال [صرف واستهلاك
 اولنان، ييوب ايجهرك بديريلن .
 مسجده { سذ. عر. ج : مساجد .
 } «سجوده» دن سف . ۱ .
 معبد مسلمين، عبادتگاه مؤمنين،
 جامع شريف : مسجد نبى (صلعم) ؛
 مسجد جامع = جمعه ويا پرام نمازي
 قيلنان بيوك معبد . [بوندن
 اختصاراً اليوم بومعاده يالكز
 «جامع» لغتي قوللانيلير .] ۲ .
 كوچك معبد، جمعه ويا پرام نمازي
 قيلنمان مناره سز جامع . || مسجد
 اقصى = قدس شريفده كي مشهور
 بيت مقدس معبد عظيبي . ||
 مسجد حرام = مكة مكرمه ده كي
 كهغه شريفه .
 مسجعه { ص.ع.ر.ث: مسجعه .
 } «سجع» دن سف . [تفعيل]
 جمله لرنيك اواخري قافيه لي او-
 لان (كلام منشور) : مسجع
 بر مقدمه؛ مسجع عباره يازمق
 اليوم مقبول دكلدر .
 مسجل { ص.ع.ر.ث: مسجله .
 } «سجل» دن سف . [تفعيل]
 سجله كيرلمش، محكمه دفترينه
 قيد اولمش، مفيد .

مَسْجُونٌ { ص. عر. ژ: مسجونہ. }
 «سجن» دن سَمَف [حبسخانه یہ قومش، زندانہ قیامت، محبوس.]
 مَسْحٌ { س. عر. ۱. ال سورمه، }
 «مسح» ال ابلہ صیغامہ، ال ابلہ باغ و سائرہ سورمه. ۲. ذ. ابدست صرہسنده ایصلاق نلی باشک بر بولوکنہ مسورمک فعلی: باشک بر بولوکنی مسح ایتک.
 مَسْحَرٌ { ص. عر. ژ: مسخرہ. }
 «سخر» دن سَمَف [تفعیل] و:
 مَسْحُورٌ { ص. عر. ژ: مسخوره. }
 «سحر» دن سَمَف [سحر ایدلمش، بوگوپہ اوغرامش، بوگو ایلہ آدامش.]
 مَسْحُوقٌ { ص. عر. ژ: مسخوقہ. }
 «سحق» دن سَمَف [دوگلش، ازلمش، توز حالنہ قومش.]
 مَسْحُحٌ { س. عر. شکلی دیکشد. }
 «سحح» یروب چرکین و بد بر شکل و قابلہ صوفہ: جناب حق اولری مایمون صورتنہ مسح ایتدی.
 مَسْحَرٌ { ص. عر. ژ: مسخرہ. }
 «سخر» دن سَمَف [تفعیل] ضبط و تسخیر اولمش، قوۃ جبیرہ ایلہ الہ چکیرلمش، فتح اولمش: بتون او جهتلی مسخر ایلدی.
 مَسْحَرَةٌ { س. عر. ذوقلمہ، استہزأ، }
 «مسخره» اکلمنہ: مسخرہ یہ آلق. = ص. عر. ۱۰. کولنج، کولنہجک، رذیل، رسوای: مسخرۃ عالم. ۲. هرکسی کولدیرمک ایچون حیثیت و اعتبارینی یایمال ایدوب کپازہ اولان: مسخرہ بر آدم.

۳. تحفلقر یابان: نه مسخره چوچقدر بول!
 مَسْخَرَةٌ لَانْتِقَ { فل. ۱. مسخره. }
 «مسخره لانتق» لقی ایتک، رذیلانہ طالقواقلق ایتک. ۲. کولنج اولمق. ۳. تحفلقر یایمق. رذیلانہ مَسْخَرَةٌ لِق { س. ۱. رذیلانہ }
 «مسخره لیق» طالقواقلق، هرکسی کولدیرمک ایچون کندی حیثیت و اعتبارینی یایمال ایتہ: مسخره لقی ایدوب عالمی کولدیبر. ۲. معیوب و رذیلانہ فعل و حرکت، رذالت: سزک ایتدیکنز مسخره. لقدرا! ۳. تحفلق: بو چوچق نه مسخره لقلر یایبور.
 مَسْخَرٌ { ص. عر. ژ: مسخرنہ. }
 «مسخرن» دن سَمَف [تفعیل] تسخیر ایدن، ایصیدان، ایصیدیچی. ذ.
 مَسْدٌ { ص. عر. ژ: مسدده. }
 «مسد» دن سَمَف [تفعیل] طوغریلتان، طوغری یولہ سوق ایدن. ۲. «مسد» دن سَمَف [تفعیل] ط. طیقایان، سد و بند ایدن. ط. طیقائمش، سد و بند اولمش، مسدود.
 مَسْدَسٌ { ص. عر. ژ: مسدسه. }
 «مسدس» دن سَمَف [تفعیل] ۱. آلتی قسمدن عبارت، آلتی جزءدن مرکب، آلتی بہ منقسم، آلتیلق، آلتیلی. ۲. آلتی ضلع و گوشہ سی اولان: شکل مسدس. = س. عر. ۱. آلتی ضلع و زاویہ سی اولان شکل: برمسدس چیزمک. ۲. آلتی مصراعدن مرکب قطعہ.
 مَسْدُودٌ { ص. عر. ژ: مسدودہ. }
 «مسدود» دن سَمَف [سد

اولمش، سد چکیلوب قیامتش، قیالی، طیقائمش، طیقالی: مسدود یول، قپو.
 مَسْرَتٌ { س. عر. }
 «مسرت» مص. می. ۱. سویج، شادمانی: اعلان مسرت ایتک. ۲. سونجی مضمین رسم و آیین، شنک، دوکون، سور: اجرای مسرت. || مسرت بخش = سو-نیدرن.
 مَسْرَعٌ { ص. عر. ژ: مسرعه. }
 «مسرع» دن سَمَف [افعال] تسریع ایدن، عجلہ ایتدیرن. ذ.
 مَسْرَفٌ { ص. عر. ژ: مسرفہ. }
 «مسرف» دن سَمَف [افعال] اسراف ایدن، بیہودہ پرہ مالی صرف و احما ایدن: پک مسرف آدم.
 مَسْرَفَانَةٌ { ص. ح. فا. اسرافلہ، }
 «مسرفانہ» مسرفلکک، مسرفجہ. سنہ، بیہودہ پرہ مالی صرف و استہلاک ایدرک: بر طاقم صرفیات مسرفانہ؛ مالی مسرفانہ یدی.
 مَسْرَفَلٌکٌ { س. بیہودہ پرہ مالی }
 «مسرفلک» صرف و احما ایدن آدمک حالی، اسراف: مسرفلک خسیسلکدن بتر برخصلتدر.
 مَسْرُودٌ { ص. عر. ژ: مسرودہ. }
 «سرد» دن سَمَف [سرد و بیان اولمش، مذکور، مسطور: مواد مسرودہ.]
 مَسْرُورٌ { ص. عر. ژ: مسرورہ. }
 «سرور» دن سَمَف [سویمش، شن، شاد، شادمان: بوخبردن چوق مسرور اولدی. ۲. نائل مرام، بکام: ان شاء اللہ سزده مسرور اولورسکز.

مَسْرُورِيَّتْ { س. ع. ۱۰ سوئچ، سرور، شادمانی .
۲. نائل مرام اوله، کامیابی :
بوگونلرده پدرینکده مسروریتی
مقرردر .

مَسْرُوقْ { ص. ع. ۱: مسروقه.
[«سرفه» دن سمف.]
چالینش، آشیرلمش، سرقت
اولنمش: مال مسروق؛ حیوانات
مسروقه .

مَسْرُوقْ { س. اوچی سیوری
میسستره } دمیری قیصه او-
گندره، ییزلنچ .

مَسْطَاحْ { ص. ع. ۱: مسطحه .
[«سطح» دن سمف.]
تفعل [ر. دوز برپوز اوزرنده
ترسیم اولنمش، طول وعرضی
اولوب عمق وارتنفاعی اولمیان،
سطحی: شکل مسطح؛ کره مسطحه؛
هندسه مسطحه = اشکال مسطحه.
دن بحث ایدنی، هندسه مجسمه نك
غیری .

مَسْطَرْ { سذ. ع. ۱: مساطر.
[«سطر» دن اسم آلت]
سطرلرک طوغری کیتیمیون
کاغدی چیزمکه مخصوص آلتکه
اینجه بر مقوا اوزرینه تمید
اولنمش ایلیکردن عبارت اولوب
کاغدک آلتنه وضع ایله اوستندن
ال ایله باصلدیفننده کاغد منتظم
صورتده چیزیلر . [جدول
تخته سنه پک دنیلیور . طاشچی
جدولنه مسطر دینلیر .]

مَسْطَرَه { س. ع. ۱: «سطر»
[دن] ر. زاویه لرك
درجاتی اولچمکه مخصوص هندسه
آلتی، زاویه جدولی، عضاده،
فر. Alidade [ع. الرضاده دن
مأخوذ.]

مَسْطُورْ { ص. ع. ۱: مسطوره.
[«سطر» دن سمف.]
چیزلمش، یازلمش، محرر:
تفصیلاتی تاریخ کتا بلرنده
مسطوردر .

مَسْعَدَاتْ { س. ع. ۱: «سعد»
[دن مص. میمی] سع-
دت، قوتللیق، بختیارلیق: زمان
مسعدت نشان .

مَسْعُودْ { ص. ع. ۱: مسعوده .
[«سعد» دن سمف.]
سعادتلی، قوتلی، بختیار: دائما
مسعوددر؛ مسعود الحال .

مَسْعُودِيَّتْ { س. ع. ۱: بختیارلیق،
مَسْعُودِيَّتْ { قوتللیق، سعادت
حال: برحال مسعودیتنه یاشا-
یورلر .

مَسْفُورْ { ص. ع. ۱: مسفورده.
[«سفر» دن سمف.]
یازلمش، ذکری کچمش، مذ-
کور، مرقوم، مزبور. [انشاء
قدیم لساننده تعظیمی مطلوب
اولمیان اشخاص حقنده قوللا-
نیلوب، «مرقوم» دن دون
اعتبار اولنوردی .

مَسْمُوقْ { س. با: موصاوه .

مَسْمُورَه { ص. با: ماسقاره .

مَسْقُوطْ { سذ. ع. ۱: «سقوط»
[دن سم.] دوشیلن بر،
برشینک دوشدیکي محل . ۱.
|| مسقط رأس = تولد ایدیان،
دنیایه کلین بر، وطن: سعدینک
مسقط رأسی شیرازدر .

مَسْقُوطْ { ص. ع. ۱: مسقطه .
[«سقوط» دن سمف.]
انعال [ط. چوجق دوشورمکه
یارایان ویا سبب اولان (علاج

وساثره) .

مَسْقُوفَاتْ { س. ع. ۱: مسقفات
[«سقف» دن سمف.]
تفعل [وقفک اینیه وعقاردن
عبارت اولان ایرادی: مسقفات
ومستقلات .

مَسْقُوقْ { یا مؤسَّقُوقْ . س. ص.
مَسْقُوقْ { روسیه نك اسکی پایتختی
اولان موسقو شهری اسمندن]
روسیه لی، روس: مسقو چایی؛
مسقو بزی .

مَسْقُوجَهْ { یا مؤسَّقُوجَهْ . ص.
مَسْقُوجَهْ { روسجه، روسلرک
طرز واصلونده ویا لساننده
اولان: مسقوجه خوره؛ مسقو-
جه کتاب، یازی . = ح .
روسلرک طرز واصل ویا لسا-
نده: مسقوجه سویلک،
یازمق . = س. روس لسانی:
مسقوجه اسلاو لسانلرنندنر .

مَسْقُوقِيَّتْ { یا مؤسَّقُوقِيَّتْ . س. ص.
مَسْقُوقِيَّتْ { روسیه اهالیسنندن،
روسیه لی، روس .

مَسْكَ { سذ. ع. ۱: «مشك»
[دن معرب] بر جنس
جیلانك کوبکندن چیقان کوزل
قوقولی بر ماده که اک مشهور
عطر یاندندر . || مسك صابونی =
کوزل قوقولی صابون . || غالیه
مسك، قاله مسك = مسك یاغی .
|| مسك فاره سی، کچیمی، کدیسی =
کوزل رایحه نشر ایدر حیوان
جنسلری . || مسك نباتی =
یرده حاصل اولان نوعی . || مج .
مسك کبی = پک تمیز وکوزل قوقو-
لی . || غاوغامسك کبی قوقوق = غاوغا
ظهور ایدر جکی آکلاشلیق . || مسك
ایله عنبر = تمام مطلوبه موافق .

|| مسك ييلانى = كوزل بر رايحه
 نشر ايدن ييلان .
 مسكّت { س. « مسك » دن }
 كوزل قوقولى ميوه :
 مسكّت اوزوي، الماسي، ليونى .
 مسكّت { س. [فر. Mousquet] }
 گگيش چابلي اسكي
 برجنس تفنك : مسكّت دانه سى .
 مسكّت { ص. عر. ث. : مسكته . }
 « سكوت » دن سغه .
 افعال [صوصديران ، سكوتنه
 مجبور ايدن، حبط وازام ايلين،
 اعتراضه مجال بر اقيان : بر
 جواب مسكّت وىردى .
 مسكر { ص. عر. ث. : مسكره . }
 « سكر » دن سغه افعال]
 سرخوش ايدن ، سرخوشايى
 موجب ، سرخوشايى وىرن :
 شيره اسكيره مسكر اولور .
 مسكرات { س. ج. عر. سر- }
 خوشاق وىرن شيلر،
 مكيفات : مسكرات رسمى ؛
 مسكراتك هر نوعى حرامدر .
 مسكن { س. عر. ج. : مساكين . }
 « سكون » دن سغه [
 اوتوريلان ير ، اقامت اولنان
 محل ، اقامتگاه ، مأوى : مسكنى
 برويرانه ايدى ؛ انسان مسكننى
 نيز طوملى .
 مسكن { ص. عر. ث. : مسكنه . }
 « سكون » دن سغه .
 تفعل [ط . آغرى و سائره بى
 طورديران ، تسكين ايدن ،
 راختلانديران ، اوپوشديران :
 دواء مسكن ؛ ادويه مسكنه .
 مسكّت { س. عر. ۱ . مسكينك ، }
 فقيرلك ، بيجاره لك :
 مسكته ياشايانلر . ۲ . بيجريكسز .

لك ، عاجزلك ، عجز : سن بو
 مسكته هيج بر ايش كوره-
 مزسك .
 مسكوب { ص. عر. ث. : مسكويه . }
 « مسكوب » دن سغه .
 قابله دوكلش ، دوكله .
 مسكوك { ص. عر. ث. : مسكوكه . }
 « سك » دن سغه .
 ضرب اولنش ، تمفاسى اولنش ،
 آتجه حالنه قونمش : ذهب
 مسكوك ؛ معادن مسكوكه .
 مسكوكات { س. ج. عر. ضرب }
 اولنش آتجه لر ،
 آتجه انواعى : مسكوكات عتيقه ؛
 مسكوكات عثمانيه .
 مسكون { ص. عر. ث. : مسكونه . }
 « سكون » دن سغه .
 ۱ . ايچنده اقامت اولنان :
 مسكون برخانه ؛ براو مسكون
 اولمازسه چابوق خراب اولور .
 ۲ . اهالييسى اولان ، سكاني بولنان :
 آوسترايالك باشليجه شرق جنوبى
 قسمى مسكوندر ؛ آفريقانك قسم
 اعظمى زنجيرله مسكوندر || غير
 مسكون = ايچنده اقامت اولنمى
 وياها ايسى اولمىان ، خالى ايصز :
 غير مسكون بر او ، بر آطه .
 || ربع مسكون = اسكيلرجه معلوم
 مكشوف بولنان كره ارضك
 درنده برى كه ديكر اوج ديمى
 خالى وناقابل اسكان زعم اولغنه
 بو تعبيله تسميه اولنوردى ؛
 بونك ربع مسكونده مثلى يوقدر .
 مسكى { ص. عر. مسك كبي سياه }
 ويا مسك قوقولى || .
 مسكى الحتام = « ختامه مسك »
 تعبىردن مأخوذ اوله رق كو-

زللكه ختام بولان مقامنده
 مستمدر .
 مسكين { ص. عر. ث. : مسكينه . }
 ج. : ساكين . « مسكنه »
 دن ص. ۱ . فقير ، بيجاره ،
 ضرورته دوچار . ۲ . بيجريكسز ،
 عاجز ، برشء الندن كلز ، يمىنى .
 ۳ . تر . جذام علتته مبتلا ،
 مجذوم . || مسكين على = جذام
 دىبلان علت ساريه مدشه .
 مسكين { ص. فا . با : مشكين . }
 ص. ح. فا . مسكينجه ،
 مسكينلگه ، فقيرانه
 وعاجزانه ، كال عجز ودرماندى
 ايله : مسكينانه حركت ايدبور .
 مسكينخانه { ص. فا . مسكين علتته }
 دوچار اولانلره
 مخصوص دائره ، دارالمجنومين .
 مسكينك { س. ۱ . فقيرلك ، }
 فقر ، ضرورت . ۲ .
 بيجريكسزلك ، عجز ، بيجاره لك .
 ۳ . مسكين على ، جذام .
 مسكينمك { فل . فقير وبيجاره }
 ويا عاجز ودر-
 مانده اولق ، عجزه دوچار اولق :
 اختيارلايوب مسكينمئش .
 مساح { ص. عر. ث. : مسله . }
 « سلاح » دن سغه . تفعل [
 سلاحنامش ، سلاحلى : مسلح
 آدم .
 مسلح { ح. عر. سلاحلى اوله . }
 رق ، سلاح بدست
 اوله رق : مسلحاً هجوم ايتديلر .
 مسلسل { ص. عر. ث. : مسلسله . }
 « سلسله » دن سغه .
 دحرج [زنجير كبي بربرينه باغلى
 اولان ، غير منقطع بر صره

تشکیل ایدن، برسلسله صورتنده
اولان : ذریت مسلسله؛ جبال
مسلسله. عبارة مسلسله = اراری
کسلیوب بربرینه ادوات ربط
ایله مربوط اولان فقره طویله.
مسلسلا { ح. عر. زنجیر کبی
بربرینه باغلی اوله رق،
بربرینک عقبنده : اونک اجدادی
اوراده مسلسلا متصرفلق
اتشردی .

مسلسل { ص. عر. ن : مسلسله .
[«سلاطه» : ن سمة تفعیل]
اوزرینه دوشوب راحت براقیان،
حاکم مطلق کسلیوب قهر آلتنده
طوتان، ایکیده برده ظهور ایله
ازجاج ایدن : اوملمکته چکرکه
مسلسل اولمش؛ چفتلکه برطاقم
خیدودلر مسلسل اولدی؛ نیم باشمه
مسلسل اوللا .

مسلسک { س. عر. ج : مسالک .
[«سلوک» دن سم.] ۱ .
بول ، طریق ، راه : ارباب
استقامتک مسالکته سلوک ایتک .
۲ . کیدیش ، رفتار ، طرز ،
اصول ، ترتیب : بو مسالکده
دوام ایدرسه صوکی اینی چیماز .
۳ . هر آدمک دنیاده باشماق
و کینمک ایچون طوندینی ایش ،
تابع اولدینی صنف ، سالک :
عسکرلک ، دیپلوماتلق مسالکی .
۴ . هرکسک کندینجه اتخاذا
ایتدیکي خط حرکت ، وجدان
وناموس طریق که اوندن انحراف
اصحاب ناموس ایچون محالدر :
مسلسک صاحبی برآدمدر ؛ او
آدمه هیچ مسلسک یوقدر ؛ هر
کسک کندینه مخصوص برمسلسکی
واردر .

مسلسکینز { ص. وجدان و
اخلاق و ناموسجه
تابع اوله حق بر طریق اولمیان،
ایجابنه کوره تبدیل طور
و حرکت ایدوب کندینه مخصوص
بر طریق و اصول اولمیان :
کندینی مسلسکیز برآدمدر .

مسلسکینز لک { ص. کندینه
مخصوص
مسلسکی و وجدان و ناموسجه
تابع اوله حق طریق اولمیان متلون
آدمک حالی : مسلسکینز لکی ذاتاً
معلومدر .

مسلسکلی { ص. مسالک صاحبی،
وجدان و ناموسجه
تابع اولدینی طریق مخصوصی
اولان .

مسلم { ص. س. عر. ن : مسله . ج :
مسلمین . جث : مسلمات .
[«سلم» دن سة افعال] دین
اسلامه تابع اولان ، مسلمان ،
مؤمن : بونک بیله سی هر مسلم
ایچون شرطدر ؛ مسله برخاتون ؛
کافه مسلمین و مسلمات ایچون دعا
ایتلی .

مسلم { س. س. عر. مقدما مدیر
وقائمقام کبی اک کوچک
ملکیه مأمورلرینه ویریلن اسمدر .

مسلم { ص. عر. ن : مسله . [«سلم» دن
سمة تفعیل] تسلیم اولمش ،
کیسه طرفندن انکار و یا اعتراض
اولنه میان، مقرر ، متفق علیه،
غیر منکر ، مثبت : اونک علم
وفضلی مسلدر ؛ بوجه جه مسلم
برقضیه در . = س. تر. سابقده
عسکر سوقنده بالظه جیاتی و
آرابه جیلتی ایتک شرطیله ویرکیدن
معاف کویلی .

مسلمات { س. ج. عر. عمومی
تسلیم اولنوب غیر قابل
انکار قضایا ، بدیهی ایشلر .

مسلمان { ص. س. فا. [عر. «مسلم»
دن] ۱ . دین اسلامله
متدین ، مسلم ، اهل اسلامدن
آدم . ۲ . مج. طوغری ، مستقیم ،
غل و غشی یوق : مسلمان آدم ؛
مسلمان سوزی . ۳ . دیندار ،
متدین ، متقی : مسلمان آدمدر .

مسلمانجه { ص. ح. ۱ . اهل اسلام
طرز و اصول و یا لسان
و خطنده : مسلمانجه نماز ؛ مسلمانجه
قونیشیور ؛ مسلمانجه یازدی .
۲ . طوغری ، صدق و استقامتله :
مسلمانجه سوز ، حرکت ؛ بن
مسلمانجه سویلرم ، مسلمانجه ایش
کورورم . = س. اهل اسلام
لسان و یا خطی : مسلمانجه
صاغدن صوله یازیلیر .

مسلمانلق { س. ۱ . دین اسلام ،
عقائد اسلامیه : مسلمان .
تلفی اینی بیلیر ؛ اونک مسلمانلقی ده
مشکوک . ۲ . طوغریلق ، استقا
مت ، صدق : سزک ایتدیککر
مسلمانلقی ؟ ۳ . دیندارلق ،
تقوی .

مسلوب { ص. عر. ن : مسلوبه .
[«سلب» دن سمة]
صویبلش ، آلتمش ، مفقود ،
ازاله اولمش : مسلوب الراحة =
راحتی یوق ، راحتی منسلب اواش .

مسلول { ص. عر. ن : مسلوله .
[«سل» دن سمة] ۱ .
قینندن چیقارلمش ، صیبرلمش :
سیف مسلول . ۲ . ط. سل الرثه
یعنی ورم علتنه مبتلا ، ورم
اولمش .

مسما { یا مسمی . ص. عر. ن :
مسماة . [«اسم» سمو» دن

سَمَفَ (تفعیل) بر اسمی اولان ،
تسمیه اولنان، بنام : احمد اسمیه
مسما بر آدم . || اسمیه مسا =
کنندیسنه یاراشیر واحوانه
موافق بر اسمله تسمیه اولسان .
|| مسا بالقبض = حال وهاننک
عکسنه دلالت ایدن بر اسمی
اولان ، ارباب شردن برینک
خیری تسمیه اولنمی کبی .

مِسْمَار { سَنَد . عَر . ج : مَسَا -
میر . اکسر چیوی ، میخ .
مِسْمَارِ { ص . عَر . ث : مَسَا -
ریه . اکسر چیوی
رسنده اولان : خط مسماری =
اسکی ایران و آثورخطی که مختلف
وضعیتده متعدد چیوی رسملر .
ندن عبارت ایدی ، فر . Cu-
néiforme .

مِسْمَط { ص . عَر . ث : مَسَطَه .
[« مَسَط » دن سَمَفَ .
تفعیل] . د . بیلتری اکثریت او .
زره قافیله درت جزء دن متشکل
نظم : قصبده مسمطه .

مِسْمَع { سَنَد . عَر . ج : مَسَاع .
[« مَسَع » دن اسم آلت]
۱ . قولاق . ذ . ۲ . ط . خسته لک
جگر و قبنی دیکامکه مخصوص
بوری .

مِسْمِن { ص . عَر . ث : مَسْمِنَه .
[« مَسْمِن » دن سَفَ افعال]
۱ . سمیز . سمین . ذ . ۲ . سمیرتن ،
سمیزلک و یرن (علاج و یا غذا) .

مِسْمُوع { ص . عَر . ث : مَسْمُوعَه .
[« مَسْمُوع » دن سَمَفَ ۱ .
ایشیدلمش ، طولیش ، خبر
آلتمش : اویله بر شیء مسموعم
اولدی . ۲ . دیکنیلیر ، دیکننمکه
مستحق ، شایان استماع : بو

دعوی هج بر محکمه ده مسموع
اوله ماز . ۳ . دیکنیلان ، قبول
اولنان : سویلد مسه ده سوزم
مسموع اولدی .

مِسْمُوعَات { سَنَد . ج . عَر .
ایشیدیلن خبرلر ،
متواتر اولان حوادث : مسموعانه
کوره کندیبی کلیه جکدر ؛ هر
مسموعاتی بلا تحقیق یازماملی .

مِسْمُوم { ص . عَر . ث : مَسْمُومَه .
[« مَسْمُوم » دن سَمَفَ]
زهرلتمش ، آغولی .

مِسْمُومًا { ح . عَر . زهرلتمش
اولدیفنی حالده : ییلان
صوقدیفندن مسموما وفات ایتدی .

مِسْمَمَ { سَنَد . عَر . ج : مَسَام .
[جمع الجمی : مسامات .
[لساعزده . اک زیاده جمع الجمی
مستعملدر] . دریده کی اوافق
دلیکار که تر اورادن . چیقار و
بدن تنفس ایدر .

مِسْمِن { ص . عَر . ث : مَسْمِنَه .
[« مَسْمِن » دن سَفَ افعال]
یاشلی ، کچکین ، قوجامش ،
اختیار .

مِسْمِنَد { سَنَد . عَر . ج : مَسَانِد .
[« مَسْمُونَد » دن سَمَفَ] بيوك
منصب ، مقام : مسند صدارت
عظمی ؛ مسند مشیخت اسلامیه ؛
مساند عالییه . || مسند آرا = بر
مسنده زیب وزینت و یرن ، او
مسندده بولنان . || مسند نشین =
بر مسند و قامده بولنان .

مِسْمِنَد { سَنَد . عَر . [« مَسْمُونَد » دن
سَمَفَ افعال] د . مَسْمِنَد
جمله اسمیه و یا قضیه منطقیه نك
اسناد اولنان جزئی که نخوده
خبر و منطقده محمول دخی دینلیر :
(الله قدیمدر) قضیه سنده قدیم

مِسْمِنَدَر . || مسندالییه = قضیه
ویا جمله نك دیگر جزئی که مسند
اوکا اسناد و حمل اولنور : یوقا .
ریکی قضیه ده لفظه جلال مسند
الهدر . نخوده مبتدا دینلیر .

مِسْمِنَد { سَنَد . عَر . هر ییلر زماننده
یمنده مستعمل بولتمش
برخط مخصوص که صاغدن صوله
حروف مقطعه ایله یازیلوب ،
حرفلرک حروف عبرانییه ایله
برآز مناسبتری وار ایدی .

مِسْمِنَد { ص . عَر . ث : مَسْمِنَه . ر . ۱ .
[« مَسْمِن » او چاینبی شکنده اولان .
۲ . قیارتنه اوله رق محکوک .
قیارتنه : مسنم اعلا ، مسنم
اوسط ، مسنم ادنی .

مِسْمُون { ص . عَر . ث : مَسْمُونَه .
[« مَسْمُون » دن سَمَفَ] ۱ .
عادت اولمش ، معتاد . ۲ . سنت
شریفه اقتضاسندن اولان :
نکاح رسم مسنونی .

مِسْوَاك { سَنَد . عَر . [« مِسْوَاك » دن
اسم آلت] ۱ . دیش
اوغه جق ، تمیزلیه جک آلت ،
دیش فورچه سی . ۲ . بالخاصه
عربلرجه بو ایشده مستعمل
خشب پاره که اوچی لیفلتمش برشجر
مخصوص چیوغندن عبارتدر . ||
مسواك آغاجی = اینجه داللری
بودرلو مسواك یامغه یارایان
برچاس عربستان آغاجی .

مِسْوَد { سَنَد . ص . عَر . [« مِسْوَاد » دن
سَمَفَ تفعیل] باشقه سی
طرفندن بیاضه چکلمک اوزره
مسوده یازان ، بر ماده بی قله
آلان کاتب ، منشی : او قلدیه
اوج مسودله بش مبیض واردر .

مِسْوَدِک { س . مسوده یازان
و بر ماده بی قله آلان

کاتبك حال وصف ووظیفه سی :
برمدت مبیضك ایتدکن صکره
مسودلکه آلیشدی .

مَسْوَدَةٌ { س. ع. ج. : مسودات.
«سواد» دن س. م. د. —

افعال بائندن سین ساکنه وواو
مخففه ایله استعمالی غلطدر.
تبیض اولنق اوزره یازیلوب
تصحیح اولنمش کاغدهک تیبیضدن
صکره حفظ اولنور : مسوده.
سنه تاریخ آتملی : مسوداتی
جلدلیوب حفظ ایدرلر؛ مسوده
کاغدی = تسویده مخصوص عادی
کاغده.

مَسْوَدَةٌ لِك { ص. مسوده یازمه
تسویده یارار :
مسوده لک کاغده.

مَسْهَلٌ { ص. ع. ر. : مسهله.
«سهل» دن س. ف. افعال]
سورمه یی موجب عمل ایتدیرن،
اسهال ویرن، اینت کتیرن :
سنا مکی مسهلدر. = س. ع. ر.
اسهال ولینتی موجب علاج :
مسهل آلدی.

مَسْیَبٌ { ص. ع. ر. : مسیبه.
«سیب» دن س. م. ف. تفعیل]
قیدسز، مبالانسز، ایشنه دقت
واهتمام ایتمز، اهلجی : پک مسیب
آدمدر.

مَسْیَبَانَةٌ { ص. ح. ف. قیدسزجه،
«بالانسز لقه» .

مَسْیَبِیْلِكٌ { س. قیدسزاق، عدم
«مبالات، اهلجیک :
بو قدرده مسیبیک اولورمی ؟

مَسِيحٌ { ص. ع. ر. اوزرینه یاغ
سورلمش معناسیله حضرت
عیسی (عم) ه لقب اولشدر :
عیسای مسیح، عیسی المسیح .

مَسِيحًا { س. ع. ر. بودخی مسیح
کبی حضرت عیسی (عم) ک
لقبیدر. || مسیحادم، مسیحانفس =
حضرت عیسی (عم) کبی نفسنده
اولوره جان ویره جک قوت
بولنان، نفسی تأثیرلی.

مَسِيحِيٌّ { ص. ع. ر. : مسیحیه.
حضرت عیسی مسیح
(عم) ه منسوب و متعلق .

مَسِيحٌ { ص. ع. ر. : مسیحیه.
«مسیح» دن ص. ش.] ۱.
مسیح اولنمش، بر حیوان شکل
وصورتنه کیرمش (انسان) د.
۲. تا. غریب شکل وصورتده
دنیا یه ککش (انسان ویا حیوان)،
غلط طبیعت، فر. Monstre .

مَسِيحِيٌّ { ص. ع. ر. : مسیحیه.
تا. غریب شکل وصو-
رتده دنیا یه ککش انسان ویا
حیوانه متعلق، غلط طبیعت
قیلندن اولان .

مَسِيرَةٌ { س. ع. ر. «سیر» دن
س. م.] سیریری، کزیله.
جک محل، تفرجگاه : بو شهرک
مسیره لری چوقدر. (سیرکاه
معناسنه اولوب، «مسیره گاه»
دیمه ملی .)

مَسِيْلٌ { س. ع. ر. «سیلان» دن
س. م.] آقه جقیر، یتاق. د.

مَسِيْلٌ { ص. ع. ر. : مسیله.
«سیلان» دن س. ف. افعال]
ط. آقیدان، اساله ایدن : مسیل
لبن، مسیل لعاب و سائره .

مَسْأَلَةٌ { س. ع. ج. : مسألل.
«سؤال» دن ص. م. می]
۱. سؤال اولنوب جوابی طلب
اولنان شیء : علم خالذن ،
تاریخنذن امتحان ایچون بر قاچ

مسئله ترتیب ایتدی . ۲. بر علم
وفنه دائر حلی مطلوب قضیه :
مسئله جبریه؛ مسائل فقهیه . ۳.
اهمیتلی وحلی مشکل ماده
وکیفیت : مسائل سیاسییه ؛
بونیده بر مسئله یا پاماک؛ مسئله
اوله جق ایش دکلدر . ۴. بین
الدول ظهور وچوق دفعه حرری
انتاج ایدن اختلاف : شیلی ایله
بولویوه آره سنده تحدت ایدن
مسئله صلحاً حل اولنه میوب حرری
منبع اولدی ؛ مسائل معلقه .

مسئله زائله .
۵. حرب، محاربه : مسئله زائله .

مَسْئُولٌ { ص. ع. ر. : مسؤلوه.
«سؤال» دن س. م.]

۱. صوریلان، سؤال اولنان :
مواد مسؤلوهیه جواب ویرملی .
۲. ایستینان، طلب اولنان :
اسعاف مسؤلوی . ۳. فعل وحر-
کتندن رسماً جواب ویرمکه
مجبور وواقع اوله جق قصورک
جزاسی کندیسنه عائد اولان :
هرکس وظیفه مندن مسؤلدر؛
برغزته تک مدیر مسؤلوی . ۴.
برینک تحت ضمان وکفالتنده بو-
لنان : او آدم بدن مسؤلدر .
|| مسؤل بالمال = تقدماً مسؤل و
متکفل اولان. || مسؤل بالنفس =
شخصاً مسؤل و متکفل اولان .

مَسْئُولِيَّةٌ { س. ع. ر. بر آدمک
عهده سنه محمول
ایشدن طولانی رسماً صورلمی
واجباینده تقدماً ویا جسماً جزا
چکمه سی : بونک مسؤلویتی کیه
حائدر ؟ بوندن بکا برکونه
مسؤلویت کمنز؛ بن المذن کلدیکی
مرتبه ده چالیشیرم اما اوسته
مسؤلویت آلام .

{ د. [ميك كسره سى ماقبله
مش] كوره خفيف ويا ثقيل او.
قونور. اصل فعله ملحق اولوب
ماضى نقلی ي تشكیل ايدر :
كلش، يازمش كي. - كليرمش،
كلشمش، كله جكش كي روايت
صيفه زنده كي «مش» ايسه فعل
اسنادينك ماضى نقلیسی اولان
«ايمش» دن محفندر .

{ مه. «ياش» لفظيله برابر
مش] قوللانيلوب ليت اعل معنا.
سنى وهب روايت صيفه لری
قوللانوب حكملی برشى سويلمين
آدمك حالى افاده و تصور ايدر :
مش ياش ديهرك قطعی بر جواب
ويرمدى .

{ يا موشابق. ص. [عر.
مُشَابِقُ] «مشيك» دن غلط]
۱. قفس شكندنه اويمه لى
(كومش اوانى) . ۲. ايكله
ايشلتن قفسلى (نقش) .

{ ص. عر. ئ: مشابه .
مُشَابِه] «شبه» دن سف. مفاعله]
بكرز، مماثل، نظير، شبيه ،
آردلنده مشاهبت بولنان ايكي
شخص ويا شينك بهرى : بربرينه
يك مشابه ايكي او ؛ بوكا مشابه
برات ايسترم .

{ يا مشابهه. س. عر.
مُشَابَهَت] «شبهه دن» مص.
مفاعله [بكره مه، ايكي شئ
آره سنده كي بكره زيش : بو ايكي
آدم، بو اولر آره سنده نه قدر
مشاهبت واردر .

{ س. «مشهد» دن غلط]
مُشَابَلِقُ] غير مسلم مزارلقى :
يهودى، ارمى مشاتلقى .

{ س. عر. ج. : مشامات.
مُشَامَاتَه] «شم» دن مص. مفاعله]

ايكي كشينك بربرينه سوگمه سى،
سوگشمه ، آتشمه : مشاتم
مشاجر يه منجر اولدى؛ برطاقم
مشامات غليظه .

{ س. عر. «شجر» دن
مُشَاجِرَه] مص. مفاعله [دو.
گشمه، مضاربه، غوغا : معا.
رضه لری مشاجر يه مبدل او.
لوب بربرلينك باشنى يارمشر .

{ ص. عر. [«شور» دن
مُشَار] سمف. افعال] اشارت او
انان، اشارتله كوسترين : مشار
بالبنان = پارمقله كوسترين ،
مشهور .

{ ص. عر. ئ: مشار.
مُشَارَاكِيَه] اليا. ء: مشار اليهما.

ج : مشار اليهم . ۱. كنديسنه
اشارت اولنان، اشارتله كوسترين.
۲. ان، ذكرى سبق ايدن، بالاده
محرر، مذكور. [انشا لساننده
بيوك رتبه ي حائر ذوات حقنده
مستعمل اولوب، موسى اليه دها
دون رتبه ده بولنانلر، مرقوم ده
بوس بوتون رتبه سز اولانلر
حقنده قوللانيلير :] پاشاي
مشاراليه؛ خام مشار اليها؛
مشار وموسى اليهم = مختلف
رتبه لده بولنانلر حقنده .

{ س. ج. عر. فد :
مُشَارِقُ] مشرق . با : مشرق .

{ ص. س. عر. ئ :
مُشَارِكُ] مشاركه . ء : مشا.
ركين . ج. مشاركين. [«شركه»
دن سف. مفاعله] ۱. مشاركت
ايدن، بر ايشده ديكريله برابر
بولنان، قاريشان، ذى مدخل .
۲. برشركت واورتاقلفه داخل
اولانلرك بهرى، برشركت وقو.

مپانيه اعضا. نك بهرى، اورتاق :
بن او ايشده مشارك؛ مشاركينك
اجتماعى؛ تمتع مشاركين ياننده
تقسيم اولنور .

{ يا مشاركه . س. ش.
مُشَارَكَت] عر. [«شركه» دن

مص. مفاعله] ۱. بر ايشده
باشقهريله برلكده بولنمه :
كنديسى اوراده بولنمش ايسه ده
مشاركت ايتديكى تبين ايتدى؛
بو ايشده اونك ده مشاركتى
آكللاشايور . ۲. اورتاقلىق، بر
شركت وقومپانيه وسائر اعضا.
سندن بولنمه : فلان معدنك
اخراجنده سزك مشاركتكز
وارميدر ؟ ۳. د. [صرفه]
حدنك ايكي ويا زياده شخص
بيننده وقوعنى كوسترتمك مخصوص
فعل بنايى كه تركبه ده «لش»
و«لاش» اداتيله وعرييده
مفاعله و تقاعل بابليله افاده
اولنور : سوزلشمك؛ پابلاشمق؛
مكاله؛ تعاون كي. || بالمشاركه =
۱. برلكده، اورتاقلاشه . ۲.
مقابلا .

{ س. عر. [«مشط» دن
مُشَاطَه] سمب.] كايى طارايوب
صاچنى دوزلتمك واسباب زينتتى
طاقوب سوسلنديرمكه مخصوص
قادين .

{ ص. عر. [«شيعوع» دن
مُشَاع] سمف. افعال] ۱. اشاعه
اولنمش، شيوع بولمش، ياللمش .
۲. حصه داران بيننده مشترك
قوللانيلوب تقسيم اولنيان، بر
محل اها ليسنه مشتركاً عائد :
مشاع سرعاه، بالطنق .

مُشَاعِرَه { س. ع. «شعر» دن
مص. مفاعله } شعر
سویلشمه، شعر ایله بربرینه
جواب و برمه و یا شعر سویلده
یاریشه کیریشمه: اسکی شاعرلر
مشاعرده بی جوق سورلردی.
مُشَاعِل { س. ع. ج. ع. فد:
مص. مفاعل. با: مشعل. }
مُشَاعِل { س. ع. ج. ع. فد: مشغله.
با: مشغله. }
مُشَافِهَه { س. ع. «شفه» دن
مص. مفاعله } آغزدن
قویشمه، آغز آغزه سویلشمه.
مُشَاق { س. ع. ج. ع. فد: مشقت.
با: مشقت. }
مُشَام { س. ع. «شم» دن
مص. قو قو آله جق محل،
بورنک ایچی و یوقاریسی، گکزر:
کوزل قو قوزله تعطیر مشام
ایتمک.
مُشَاوَر { ص. ع. ئ: مشاوره.
«مشورة» دن سف. مفاعله }
کندیسنه طائیشیلان،
عقل کوسترین: مشاور خاص.
= س. ع. بریوک مأمورک
امور مأموره سنده کندیسنه
طائیشمق اوزره معینته تعین
اولنان مأمور، معاون، مستشار:
خارجیه نظارتی حقوق مشاوری.
مُشَاوَرَه { س. ع. ج. مشاورات.
«مشورة» دن مص. مفاعله }
۱. ایکی و یا زیاده شخص
بیننده اولنان مشورت طائیشمه،
بربرندن رأی طب ایده رک اولنان
مذاکره: بوتون کون مشاوره
ایتدیلر. ۲. بر خسته یه بافق
ایچون بر قاج طیبیک بریره کلوب
تخیص مرض و تعین مداواة

حقتنده مذاکره ایتمه لری،
قونسولتو: اطبا بالمشاوره شوکا
قرار و یردیلر.
مُشَاهِد { س. ع. ج. ع. فد:
مص. مشهد. با: مشهد. }
مُشَاهِد { ص. ع. ئ: مشاهده.
«شهود» دن سف. مفاعله }
معاظه کوزله گوریلن، مشاهده
اولنان: مشاهد اولان حسن
خدمته بناء.
مُشَاهِد { ص. ع. ئ: مشاهده.
«شهود» دن سف. مفاعله }
کوزله کورن، مشاهده
ایدن.
مُشَاهِدَه { س. ع. ج. مشا.
هدات. «شهود» دن مص. مفاعله }
۱. کوزله کورمه،
عیاناً رؤیت ایتمه: عسکر مزک
جسارتی مشاهده ایدنلر حیران
اولدیلر. ۲. صو. طالم لاهوتی
رؤیت، مراقبه: اهل حقیقتک
مشاهده سی. = ج. کوریلن
تیبیلر، مشهودات: بنم مشاهداتم
بو یولده در.
مُشَاهِر { ص. س. ج. ع. فد:
مص. مشهور. با: مشهور. }
مُشَایِح { س. ع. ج. ع. فد:
مص. شیخ. با: شیخ. }
مُشَبَّع { ص. ع. ئ: مشبعه.
«شبع» دن سف. تفعیل }
۱. طویش، طوق، سیر. ئ.
۲. کیم. بر ماده دن اریمش
حالنده طوته یله جکی مقداری
آلوب زیاده اریده مین (مایع)،
فر. Saturé: صوبه یوزده بش
نسبتنده حامض بور قونیلورسه
مشبع حالنه کلیر. [مشبوع کیم.]
مُشَبَّک { ص. ع. ئ: مشبک.
«شَبک» دن سف. تفعیل }

آغ و قفس کبی اورلمش اولان.
مُشَبَّوع { ص. ع. ئ: مشبوعه.
«شبع» دن سف. } ۱.
طویش، طوق، سیر. ۲. کیم.
با: مشبع.
مُشَبَّه { ص. ع. ئ: مشبهه.
«شبه» دن سف. تفعیل }
بکزه دیلن، تشبیه اولنان.
|| مشبه به = کندیسنه تشبیه
اولنان: جسور آدمی آرسلانه
تشبیه ایتدیکمزده جسور مشبه
و آرسلان مشبه پدر. || ۲.
[صرف عربیده] صفت مشبهه =
افعال لازمه دن اوزان مختلفه ده
و باشلیجه فعیل وزننده کن صفت.
|| حروف مشبهه بالفعل = (ان،
ان، کآن، لکن، لیت، لعل)
حروف عربیه سی که اسم و خبر
آلوب فعل معناسنی ده متضمندرلر.
مُشْت { س. فا. ۱. یومروق.
۲. آوج. لس. }
مُشْتَا { س. ع. «شتا» دن
مص. قیشلاق. ۱. قیشلاق، قیشین
اقامت اولنان محل، قیشاق ار.
دوگاه: مشتای بلغراد. ۲.
قیشاق مرما، قیشله، قیشلاق.
مُشْتَاق { ص. ع. ئ: مشتاقه.
ج: مشتاقین. «شوق» دن سف. افتعال }
اوزلین، آرزو
ایدن، کوره جکی کاش اولان،
جان آتان: اولادینه، مملکتنه
مشتاقد. [«مشتق» ایله التباس
ایتدیرله ملیدر.]
مُشْتَقَانَه { ص. ح. فا. کال اشتیاق
و آرزو ایله، جان
آته رق: برته لک مشتاقانه ایله؛
اوغلنه مشتاقانه صارلدی.
مُشْتَبَّک { ص. ع. ئ: مشتبکه.
«شَبک» دن سف. تفعیل }

افتعال [آغ وئفس كې بربرينه كچوب اورلمش .
 مشتبه { ص. عر. ئ: مشتبهه .
 مشتبهه { «شبه» دن سف. افتعال]
 شبهه لی، حقنده اشتباه اولنان ،
 مشکوك . ئ .

مشتبه { ص. عر. ئ: مشتبهه .
 مشتبه { «شده» دن سف. افتعال]
 شدتلن، اشتداد ایدن ، دها
 زیاده شدت کسب ایدن، آزان :
 هوانك دكيشمه سسیله خسته لئی
 مشتد اولدی .

مشتراك { ص. عر. ئ: مشتركه .
 مشترك { «شركة» دن سف .
 افتعال] برایشه اشتراك ایدن،
 باشقه لیه برابر برایشده بولنان
 اورتاق، ذی مدخل . ئ . (عر بجه ده
 آبونہ معناسیله ده قوللانیلیر .)

مشتراك { ص. عر. ئ: مشتركه .
 مشترك { «شركة» دن سف .
 افتعال] ایکی ویا زیاده شخص ویا
 هیئت طرفندن قوللانیلان،
 آره ده بولنان، اورتاقلاشه قوللا
 نیلان : قویو ایکی اوآره سنده

مشتراك { ص. عر. ئ: مشتركه .
 مشترك { «شركة» دن سف .
 اشتراك : قومشو ایله مشترك
 برانجه مز وارد؛ مشترك ماله
 کیسه باقاز . || س. فصل مشترك =
 ایکی سطحك تماس ایتدکوری
 خط . || قاسم مشترك ، مخرج
 مشترك = ایکی عددی کسورسز
 تقسیم ایده بیلین رقم ؛ قاسم
 مشترك اصغر ؛ قاسم مشترك
 اعظم .

مشتراك { ح. عر. اورتاقلاشه،
 مشترك { برلکده : بر آرابه
 آلوب مشترکا قوللانه جفز .

مشتري { سذ. عر. «شری»
 مشتري { دن سف. افتعال] ۱ .

صائین آلان، بر شیء صائین
 آلتق ایچون مراجعت ایدن
 آدم : مشتری به کوره فیأت
 ایستر . ۲ . بر تاجرله ویا دیگر
 اصنافدن بر آدمله هر وقت معامله
 ایدن آدم : اونم مشتریدر؛ ای
 اوسته در اما مشتری لری یوقدر .
 ۳ . طالب، خواهشگر : بومالك
 شمدی مشتریسی یوقدر . ۴ .
 کونشك اطرافنه دوتن سیاره لرك
 الك بیوکی اولوب سیارات کبیره نك
 بشچیسیدر، وسماده پك پارلاق
 بر نجم صورتنده کوزیکور .

مشتري { س. ص. فا. «مشت» =
 مشتري { یومروق - زدن = اور .
 مق] یومروقله کورش ایدن ،
 یومروق کورشنده ماهرهلوان ،
 فر . Boxeur .

مشتري { س. یومروق کورشی،
 مشتري { فر . Boxe .

مشتري { ص. عر. ئ: مشتله .
 مشتري { «شعل» دن سف. افتعال]
 یاغش، طوتیشمش، آتش آلمش،
 آلونلمش .

مشتري { ص. عر. ئ: مشتله .
 مشتري { «شغل» دن سف. افتعال .
 بر ایشله اوغراشان، مشغول،
 اشتغال ایدن : بوآراق برکتاب
 یازمغله مشتغلدر . «مشغول»
 دها مستعملدر .

مشتري { ص. عر. ئ: مشتفه .
 مشتري { «شفاء» دن سف. افتعال]
 شفا بولان ، خسته لقدن ای
 اولان . ئ .

مشتري { ص. عر. ئ: مشتفه .
 مشتري { «شقی» دن سف. افتعال]
 دیگر برکله دن چیتمش، اوندن
 آریلوب تحصل ایتمش، دیگر

برلفظدن اشتقاق مثبت اولان :
 قیشلاق قیشدن مشتقد؛ الفاظ
 اصلیه ایله الفاظ مشتقه . || مشق
 منه = دیگر برکله نك چیقدیغی
 کلمه اصلیه : استغفارک مشتق
 منهی غفراندر .

مشتقات { سذ. جر. عر. اصول
 مشتقات { حکمنده اولان دیگر
 کله لردن آیرلمش فروعدن معدود
 کله ل : عربی لغت کتابلرنده اصل
 ماده حروف هجا صره سسیله
 ترتیب اولنوب مشتقاتی زیرنده
 بیان اولنور .

مشتكا { یا مشتکی . سذ. عر.
 مشتكا { «شکوی» دن سف .
 افتعال] ۱ . شکایت اولنان،
 بادئ شکایت اولان ماده :
 اونك مشتکاسی نهدن عبارتدر؟
 ۲ . شکایت، شکوی : والی الله
 المشتکی .

مشتكي { ص. عر. ئ: مشتکیه .
 مشتكي { «شکوی» دن سف .
 افتعال] شکایت ایدن، شکایتچی .

مشمول { ص. عر. ئ: مشته .
 مشمول { «شمول» دن سف. افتعال]
 اشتمال واحتوا ایدن، صاران،
 قاورایان، شامل، حاوی، جامع :
 بر چوق اراضی بی مشتمل بر
 چفتلك .

مشمول { ص. عر. ئ: مشته .
 مشمول { «شمول» دن سف. افتعال]
 برشیتک ایچنده بولنان، برشیتک
 جامع و حاوی اولدیغی .

مشمولات { سذ. جر. عر. سف .
 مشمولات { صورتنده میک کسریله
 استعمالی غلطدر .] برشیتک جامع
 . وشامل اولدیغی شیئر، برشیتک
 ملحقات و فروعی : چفتلك

مشتملاتی چو قودر؛ مرعا دخی
چفتلکک مشتملاتندندر .
مَشْتَهِيَّيَا { یا مشتھی . ص . عر .
مَشْتَهِيَّيَا } «شهوة» دن سمة . افعال [
آرزو اولنان، اشتہایی موجب .
مَشْتَهِيَّيَا { ص . عر . ن : مشتہرہ .
مَشْتَهِيَّيَا } «شہرۃ» دن سفا . افعال [
شہرت بولان، مشہور، آدلی
صانلی : علم و فضیلہ مشہر بر
آدم .
مَشْتَهِيَّيَا { ص . عر . ن : مشتہیہ .
مَشْتَهِيَّيَا } «شهوة» دن سفا . افعال [
اشتہایی اولان، آرزو ایدن،
خواہشلی .
مَشْتَهِيَّيَا { سہ . ج . عر . سفا .
مَشْتَهِيَّيَا } صورتندہ هانک
کسرلہ استعمالی غلطدر . [آرزو
اولنان شیتلر، اشتہایی موجب
مواد، لذتلی شیتلر .
مَشْتَهِيَّيَا { ص . عر . ن : مشہورہ .
مَشْتَهِيَّيَا } «شجر» دن سمة . تفعیل [
آفاج کبی داللی بوداقلی، متفرع،
مسائل .
مَشْحُون { ص . عر . ن : مشحونہ .
مَشْحُون } «شحن» دن سمة . [
طولی، ملو، پر، مالامال : ذخیرہ
ایلہ مشحون برکی .
مَشْحُون { ص . عر . ن : مشخصہ .
مَشْحُون } «شخص» دن سمة .
تفعیل [۱ . شخص حال و صورتندہ
کبرمش، تجسم و تمثل ایتمش . ۲ .
شخصی تعیین اولمش، کیم اولدینی
طائلمش . ۳ . تفریق و تمیز
اولمش، ممتاز، متعین . ۴ . ط .
نوع و جنسی آکلالمش، تشخیص
و تعیین اولمش (مرض) .
مَشْحُون { ص . عر . ن : مشخصہ .
مَشْحُون } «شخص» دن سفا .
تفعیل [۱ . تفریق و تعیین ایدن .

ن . ۲ . ط . تشخیص امراض ایدن،
تشخیص امراضدہ ماهر : فلان
طیب ای مشخصدر .
مَشْدَد { ص . عر . ن : مشددہ .
مَشْدَد } «شدۃ» دن سمة . تفعیل [
۱ . تشدید و تقویہ اولمش، قوت
و پرلمش، قوتلی، محکم : بر بناء
مشدد . ۲ . شدت کسب ایتمش،
آرتمش : مرضی مشدد اولدی .
۳ . برنجیسی ساکن و ایکنجیسی
متحرک اولہرق بر جنسدن ایکی
حرف کبی اوقونان و بوکا علامت
اولہرق شدہ (س) اشارتی حامل
اولان (حرف) : راء مشددہ
ایلہ «ر» لفظی . ضدی : مخفف .
مَشْدَد { ص . عر . ن : مشددہ .
مَشْدَد } «شدۃ» دن سفا . تفعیل [
۱ . تشدید و تقویہ ایدن، قوت
و یرن . ۲ . شدتی آرتدیران،
آزدیران، آزدیرنجی . || اسباب
مشددہ = صفا . مجرم حقندہ بر
جزائک تشدیدینی موجب احوال
مَشْدُوْد { ص . عر . ن : مشدودہ .
مَشْدُوْد } «شد» دن سمة . قوی
باغلامش، محکم بوکلش .
مَشْرَب { سفا . عر . ج : مشارب .
مَشْرَب } «شرب» دن مص . میمی [
۱ . طبیعت، جبلت، طینت . ۲ .
عادت، خوی، خلق . ۳ . صورت
حرکت، کیدیش، روش، مسلك :
آچیق مشربلی، درویش مشربندہ،
رند مشرب .
مَشْرَبِيَّيَا { سفا . عر . } «شرب» دن
مَشْرَبِيَّيَا { اسم آلت . - تر .
زبانزدی : ماشرابہ } صو ایچمکہ
مخصوص قاب کہ باشلیجہ تنکہ
ویا باقیردن مہول و قولبلی
اولور : مشربہ ایلہ صو ایچیور؛
بر مشربہ صو .

مَشْرَح { ص . عر . ن : مشرحہ .
مَشْرَح } «شرح» دن سمة . تفعیل [
تشریح اولمش، تشریحخانہ دہ
آچلمش (انسان و یا حیوان) .
مَشْرَحِيَّيَا { سفا . عر . ج : مشرحین .
مَشْرَحِيَّيَا } «شرح» دن سفا . تفعیل [
تشریح یاپان طیب، لاجل المعاینہ
آچیلان اجسادی اصول و نظا .
مندہ کسن تشریح عالی، فر .
Anatomiste .
مَشْرَط { سفا . عر . ن : مشرطہ .
مَشْرَط } «سم آلت» جرا . جراح
نیشتری .
مَشْرَف { ص . عر . ن : مشرفہ .
مَشْرَف } «شرف» دن
ناظر و حوالہ اولان . ن . ۲ . بر
حالہ تقرب ایتمش، برحال کسب
ایتمکہ یاغلامش اولان، یوز
طوتمش : مشرف خراب = خرابہ
یوز طوتمش .
مَشْرَفِيَّيَا { ص . عر . ن : مشرفہ .
مَشْرَفِيَّيَا } «شرف» دن سفا .
تفعیل [شرفلمش، شرفلی، شرف
و عزتہ نائل : قدمکزلہ، تشر .
یفکزلہ مشرف اولدق .
مَشْرِقِيَّيَا { سفا . عر . ج : مشارق .
مَشْرِقِيَّيَا } «شرق» دن سفا . کو .
نشک طوغدینی پر و یا طرف ،
کون طوغیسی .
مَشْرِقِيَّيَا { ص . عر . ن : مشرقیہ .
مَشْرِقِيَّيَا } «شرق» دن سفا . متعلق .
[«شرق» دہا مستعملدر .]
مَشْرَبِيَّيَا { ص . سفا . عر . ن :
مَشْرَبِيَّيَا } «شرب» دن سفا .
مَشْرَبِيَّيَا { ص . عر . ج : مشربین .
مَشْرَبِيَّيَا } «شرب» دن سفا .
خالقہ
شربک قوشان، تعدد آلہہہ
قائل، کافر .
مَشْرُوب { سفا . عر . ج : مشروبہ .
مَشْرُوب } «بات» ایچلہ جک شی ،

شروب و سائرہ : مأکولات
و مشروبات .

مَشْرُوح { ص. عر. ث : مشرو
حہ. [شرح] دن سمف. }

۱. شرح اولمش، آچلمش،
تفصیلاتی، زور آکلاشلیر بر.
لری ایضاح ایدلمش : عبارۃ
مشروحه . ۲. بر تفصیل بیان
اولنان، یوقاریده مفصلا ذکر
وتعریف اولنان : مادۃ مشرو.
حہ : مسئلۃ مشروحه .

مَشْرُوحَات { س. ج. عر. بر
مادہ نك ایضاح
وتفصیلیون یازیلان شیئر،
ایضاحات تفصیلات : کنیه سی
بالاسنده بعض مشروحات
واردر .

مَشْرُوط { ص. عر. ث : مشروطه.
[« شرط » دن سمف.]

شرطی، بر شرط ایله باغلی،
وجودی دیگر بر شیئک و یا بر
حالك وجودینه متوقف اولان :
بنم کلاکاکم سزک خبر ویرمه.
کزله مشروطدر .

مَشْرُوطَه { ص. عر. [« شرط »
دن سمف.] — ناصلسه
مؤنت اوله رق قوللانله سی عادت
اولمشدر . [صاحب قدیمی
طرفندن صاتمامق شرطیله
ورنه سنه ترك اولمش خانه
وسائرہ : او یالی مشروطه در .

مَشْرُوع { ص. عر. ث : مشروعه.
[« شرع » دن سمف.] شر.
بعنك مساعده ایتدیکی، شرعاً
جائز اولان، شریعتیه مطابق :
قارداش اولادی پاننده مناکحه
مشروعدر . || غیر مشروع ،
نامشروع = شرعاً جائز اولمان،

شریعتك منع ایتدیکی .

مَشْعَبَة { س. ذ. ص. عر. [« شعبه »
دن سف. دحرج] حقه باز،
حقه بازاق ایدن، شعبه باز .

مَشْعَر { س. ذ. عر. ج : مشاعر .
۱. مناسك حجدن هر
برینك اجراسنه مخصوص محل .
۲. حاسه، حواس خمسہ نك
بهری . ث .

مَشْعُور { ص. عر. ث : مشعوره.
[« شعور » دن سف. افعال]

اشعار ایدن، بیلدیرن، خبر
ویرن : اورادن عزیمت ایتدیکنی
مشعر بر تلفراف آلم .
[لسانمزده بووجهله تحریراً اخبار
حقنده قوللانلیر .]

مَشْعُوع { ص. عر. ث : مشعشه .
[« شمشه » دن سمف.
دحرج] ۱. پارلایان، پارلادیان :
آلتیندن مشعشع بر کره . ۲.
شعشعلی، دیدبهلی، طنطنلی،
صونطورلی : مشعشع بردوگون،
بر استقبال .

مَشْعَل { س. ذ. عر. ج : مشاعل .
و :

مَشْعَلَه { س. ذ. عر. ج : مشاعل .
[« شعل » دن سم] ۱ .
تنوبره مخصوص آلت، قندیل،
لامبه . ۲. آچیق پرلری کیجه
تنوبر ایچون مستعمل آلت که یره
دیگمش دمیر بر دیرکک اوچنده
واقع قفسك ایچنده چیرا و یا
یاغلی پاچاوره یا قفله حاصل او-
لور . [لسانمزده ایکنجی صورتی
و ایکنجی معنایله دهامستملمدر .]

مَشْعَلَه { س. ذ. عر. ج : مشاعل .
[« شعل » دن مص. می]
ایش، کوچ، مشغولیت، اوغرا-

شیلان ایش : بو بر مشغله
عظیمه در ؛ کثرت مشاغلدن
کله مدم . [جمعی دهامستملمدر .]

مَشْغُول { ص. عر. ث : مشغوله .
[« شغل » دن سمف.] ۱ .
بر ایشله اوغراشان، ایشده
بولدان، ایش کورمکده اولان :
سز کلدیگکزدده بن مشغول
ایدم ؛ کندیسینی یازی یازمغله
مشغول بولدم . ۲. طائفین،
دریک بر تفکره طالمش : سزی
پک مشغول کوربورم ؛ ذهنم
مشغول ایدی سوبلدیکنی آکلا-
یه مدم . || مشغول ایتک = سوزله
ذهنی اشغال ایدوب ایش کورمه .
سنه مانع اولمق : بر افادهم
واردر اما قورقارم که سزی
مشغول ایدرم .

مَشْغُولِيَّة { س. ذ. [« مشغول »
اسم مفعولیه ادات
مصدریت علاوه سیله تشکیل
اولمش بر لغت اولوب عرییده
مستعمل دکدر] مشغول اولمه،
ایشده بولمه، اشتغال : مشغولیت
چوقدر .

مَشْفَر { س. ذ. عر. ج : مشافر .
[« مشفر » دن سمف.] بعض حیوانلرک صار-
قیق طوداغی .

مَشْفِق { ص. عر. ث : مشفقه .
[« مشفق » دن سف. افعال]

۱. مرحمتلی، آجیان . ۲. سون،
محبتلی، ابوننك اولاده اولان
محبتی کبی قلبی بر محبتله سون :
پدر مشفق ؛ والده مشفقه .

مَشْفِقَانَه { ص. ذ. ف. ا. [« مشفقانه »
آجیه رق . ۲. محبت
وشفقته، ابوننك اولادینه اولان
محبتی کبی قلبی بر سوبشله : نظر

مشفقانه؛ مشفقانه یوزمه باقدی.
 { سذ.عر.۱. یازی اورنکی،
 مَشَقْ عینی بازمغه چالیشمق
 ایچون حسن خط معلی طرفندن
 یازلوب شاگردانه ویرلن
 یازی : مشق آلق؛ مشق ویر.
 مك. [اصل عربده الی یازی به
 آلیشدیرمق ایچون قره لاما
 یازمق دیمکدر]. ۲. موسیقیده
 وسائر تعلیملرده آلیشتمق ایچون
 اولنان سعی : بیانو، کجان مشق
 ایدیور؛ سسی کوزل ایسه ده
 برآز مشق ایتمکه محتاجدر.
 { سذ.عر.ج. مشاق.
 مَشَقَّتْ } [«شق» دن مص. میی]
 ۱. کوجك، صیقندی، زحمت،
 صعوبت، اذیت : بو ایشده
 چوق مشقت چکدم؛ مشاق
 سفریه. ۲. زحمتلی ایش، خدمت
 شانه.
 { س.فا. مسك. || مشکبو =
 مُشَكْ } مسك قوقولی.
 { ص.عر.ئ: مشکله.
 مُشَكَلْ } [«شکل» دن سذ. افعال]
 زور، کوج، چتین : مشکل
 ایش؛ مشکل حال. = سذ.
 عر. ج: مشکلات. حل وفصلی
 زور ایش، انکل، مانه : بر
 مشکام وارکیمه حل ایتدیریم؛
 برطاقم مشکلات ظهور ایتدی.
 { ص.عر.ئ: مشکله.
 مُشَكَّلْ } [«شکل» دن سذ. تفعیل]
 شکل و قیافتی یرنده، یالکز
 قیلینی مکمل اولان : مشکل بر
 آدم. [مقام استهزا واستخفافده
 مستعملدر].
 { ص.فا. [عر.
 مُشَكَّلِسْنَدْ } مشکل = کوج. فا.

پسندیدن = بکنك) زور بکنیر،
 برشیء بکنمز، هر شئیءه بر بهانه
 بولان : اوله مشکلیسند بر آدمه
 ایش بکندیرمک نه قدر کوج.
 { ص.ح.فا. بر
 مُشَكَّلِسْنَدَانَه } شیء بکنمین آدمه
 مخصوص ولاتق صورتده :
 برنظر مشکلیسندانه ایله باقدی؛
 پك مشکلیسندانه حرکت ایدیور.
 { ص.فا. [عر. مشکل =
 مُشَكَّلِکْشَا } کوج. فا. کشادن =
 آچق [مشکل مسئله لری حل
 وفصل ایدن، حلال مشکلات :
 مشکاکشای هر سبق = هر
 درسك یعنی هر خصوصك
 مشکلاتنی حل ایدن.
 { فل. و :
 مُبْشَكَلِشْمَكْ }
 { فل. کوج و مشکل
 مُشَكَلِشْمَكْ } اولوق : دنیاده با.
 شامق مشکلاشدی؛ بو مسئله
 بوسبوتون مشکلاندی.
 { ص.عر.ئ: مشکوره.
 مُشَكُورْ } [«شکر» دن سذ.]
 شکری ایفا اولنان، تشکره
 مستحق، باعث شکران، تشکر
 اولنه حق : خدمات مشکوره سی
 ناقابل انکاردر.
 { ص.عر.ئ: مشکوک.
 مُشَكُوکْ } [«شک» دن سذ.]
 حقیقه شک و شبهه اولنان،
 شبهه لی : اونکله جکی مشکوکدر.
 { ص.فا. مسکلی، مسك
 مُشَكِّکِینْ } قوقولی، مسك زنکنده :
 زلف مشکین.
 { سذ.عر. آلتی اوستی بر
 مُشَلِّحْ } وقول یرینه یوقاریکی
 ایکی اوچنده یاریقلری اولان

بر نوع اوستلک لباس که باشلیجه
 عربله مخصوص اولوب یلدرمه
 یرینه قادیلر طرفندن دخی
 قولانیلیر.
 { ص.عر.ئ: مشسه.
 مِشْمَسْ } [«شمس» دن سذ. تفعیل]
 کونش کوشترلمش، کونش
 کورمش.
 { سذ. عر. قابصی،
 مِشْمِشْ } زردالو.
 { ص.عر.ئ: مشمه.
 مِشْمَعْ } [«شمع» دن سذ. تفعیل.
 — تر. زبازدی : موشامبه.]
 اوستی بال مومی ویا قاوچوق
 کبی بر شئیءه قاپلانرق صو
 یکیمه جک حاله قونمش. = سذ.
 عر. ۱. بال مومی ویا قاوچوقله
 قاپلامش بز ویا دیگر منسوج :
 مشمه سازیلی نسخه ۲. قاوچوقله
 یایلوب صو یکمز یاغورلق :
 یاغور یاغه جفندن مشمع کیلی. ||
 ط. مشع طی = جبان وسائر
 اوزرینه یاپیشدیریلان صاری
 مشمع، یاق.
 { ص.عر.ئ: مشموله. ج :
 مِشْمُولْ } مشمولات. [«شمول»
 دن سذ.] بر شئیءک ایچنده بولنان،
 بر شئیءک حاوی اولدیغی : بو
 صندیفك مشمولاتی نهدن عبا.
 رتدر.
 { سذ. عر. طور، حال،
 مِشْوَارْ } روش : او آدمک
 مشواری خوشمه کیتيور.
 { یا مشوره. سذ. عر.
 مِشْوَرَاتْ } طانیشمه، سولشمه.
 { ص.عر.ئ: مشوشه.
 مِشْوَشْ } [«شواش» دن سذ.
 تفعیل] قاریشیق، قارمه قاریش،

غیرمنتظم، آکلاشلماز، مشکوک؛
 مشوش بر ایش؛ مشوش بر
 سوز؛ مشوش بر حاله کوردم .
 مشوق } ص. عر. ژ: مشوقه .
 { « شوق » دن سف .
 تفعل [شوق و غیره کتیرن ،
 آرزوسنی آرتدیران ، ترغیب
 و تحریص ایدن ، محرک : اونلر
 چوق امانه و پررلر اما برمشوق
 لازم؛ او بوقدر ایلری کیتوردی
 لیکن مطلق بر مشوق واردر .
 مشوک } ص. عر. ژ: مشوکه .
 { « شوک » دن سف .
 تفعل [نیا . تا . دیکنلی ویا
 دیکن شکنده سیوری .
 مشه } س. با : میشه .

مشهد } سن. عر. ج: مشاهد .
 { « شهادت » دن سف .
 بر آدمک شهید اولدینی ویا بر
 شهیدک مدفون بولندینی محل :
 مشهد حسین (رضه) . || (مشهد)
 علی رضا وبالاختصار (مشهد) =
 طوس جوارنده بیوک برشهرکه
 امام مشارالیهک تره سی اطرافنده
 تحصیل ایدوب ایوم خراسانک
 مرکزیدر .

مشهود } ص. عر. ژ: مشهوده .
 { « شهود » دن سف .
 کوزله کوربان، مشاهده و معاینه
 اولنان : مشهود اولان اقدام
 وغیرتنه مکافاة؛ مشهود دیده
 افتخارمنز اولان مکارم .

مشهور } ص. عر. ژ: مشهوره .
 { « شهرة » دن سف .
 صیت و شهرت قزانمش، یا بلش،
 هرکسک بیلدیکی و طانیدیکی،
 ادلی صانلی، شهر، بنام : مشهور

آدم؛ اونک تألیفاتی مشهوردر؛
 وقایع مشهوره . || غلط مشهور =
 یا کایش اولدینی حاله خاق
 بیننده مستعمل اولان لغت
 ویا تعبیر . = س. عر. ج:
 مشاهیر. شهرتلی آدم، اسمی هر
 کسجه معلوم اولان ذات : مشا-
 هیر شعرادن؛ مشاهیر نساء .

مشى } سن. عر. یوریمه، رفتار :
 { مشی وحرکتته اقتداری
 یوقدر . || ع. مثنی عسکری
 یاخود مشیه عسکریه [وغلطی:
 مشیت عسکریه] = عسکرجه
 یورویش، عسکر یورویشی .

مشیب } سن. عر. صاج آغاره .
 { سی ، اختیارلق . ژ .

مشیت } شه. عر. [طوغریبی :
 { مشیت] ایسته، ایستک،
 آرزو، خواهش : مشیت
 الهیه = ارادة الله . — اصطلاح
 عسکریده « مشی » دن مصدر
 بناء نوع اولان « مشیه » یرینه
 یا کایش قوللانیهلرق « مشی
 عسکری » یا « مشیه عسکریه »
 صورتنده تصحیحی الزمدر .

مشیحت } شه. عر. [عربی لغت
 { کتابلرنده بولنه مدی]
 شیخک : فلان تکیه ناک مشیحتی
 منخلدر . || مشیحت اسلامیه =
 شیخ الاسلام مسندی .

مشید } ص. عر. ژ: مشیده .
 { « شید » دن سف . تفعلیل
 یوکسک و متین یا بلش ، رفع
 و تحکیم اولمش (بنا) : بر بناء
 مشید؛ بر قلعه مشیده .

مشید } ص. عر. ژ: مشیده .
 { « شید » دن سف . تفعلیل
 یوکسلدوب محکم و متین ایدن،

صاغلام صورتده بنا و تأسیس
 ایلین : مشید ارکان دولت .

مشیر } ص. عر. ژ: مشیره .
 { « شور » دن سف . افعال]
 امر و اشارت ایدن . ژ . = سن .
 عر. ج . فا : مشیران . سلک
 عسکریده وزارتله معادل اولان
 اک بیوک رتبه بی حائز ذات :
 مشیران عظام؛ اردو مشیری ؛
 طو پخوانه مشیری .

مشیرلك } س. و :

مشیریت } شه. عر. [لغت مولده]
 { ۱ . سلک عسکریده
 اک بیوک رتبه، مشیر رتبه سی :
 فلان ذاته مشیرک ، مشیریت
 ویرلدی . ۲ . بر مشیرک تحت
 اداره سنده بولنان مقام و دائره :
 طو پخوانه مشیرتی؛ اردو مشیرلیکی .

مشیل } مه . بر حیوان ویا انسانک
 { ویا وورو ویا چوجفک
 درینک درینک او بویوب خیزلیجه
 نفس آلمه سنی تقلید و تصویر
 ایدر و مکرر قوللانیلیر : مشیل
 مشیل او بویوردی .

مشیمه } شه. عر. ژ: صوک،
 { دول یتاغی .

مشین } س. سیلنمش قویون و
 { سائره دریبی، دباغت
 اولمش دریلرک اک عادیبی،
 سختیان : قرمزی، یشیل مشین؛
 مشین قابل کتاب . = ص .
 مشیندن معمول : مشین قاب؛
 مشین خرج .

مشینلی } ص. مشین دینلن سیبلی
 { دری ایله قابلامش ویا
 طوانامش اولان: مشینلی صندیق .

مشوم } ص. عر. ژ: مشومه .
 { « شوم » دن سف . [

شامتلی، نحوستلی، اوغورسز :
 اوکون فرانسزلر ایچون پک
 مشئوم برکون ایدی .
 س { سذ. جر. عر. امه، امهرك
 مصص { چکمه : بر بوش طولوم
 حوضك ایچنده براغیلرسه صو
 مص ایتر .

مصاب { ص. عر. ذ : مصابه . ج :
 مصاب { مصایین . [«صوب» دن
 سمف. افعال] اوزرینه دوشمش ،
 اصابت ایتمش ، دوشکون ،
 دوچار ، گرفتار ، اوغرامش ،
 اوغراق ، بر آفته طولمش :
 حریره ، قولر یه مصاب اولانلر ؛
 حرکت ارض مصایینی .

مصابره { سذ. عر. [«صبر» دن
 مصابره { مص. مفاعله] صبر
 ایتمه ، قاتلانمه . ذ .

مصایح { سذ. جر. عر. فد :
 مصایح { مصباح . با : مصباح .

مصاحب { ص. س. عر. ذ :
 مصاحب { مصاحبه . [«صحبة» دن
 سف. مفاعله] ۱ . بر یله مصاحبه
 ایدن ، قونیشان ، آرقداش . ۲ .
 بر بیوک ذاتک معیتنده بولنوب
 کندیسنی محاضرات و مصاحبات
 ایله و اطائف و خوش آینه کلمات
 ایله اکلندیرن آدم . ۳ . سلاطین
 عظام حضراتنک خدمت خاصه -
 لرنده بولنانلرک بهری .

مصاحبت { یاخود مصاحبه .
 مصاحبت { سذ. عر. [«صحبة» دن
 مص. مفاعله] ایکی ویا زیاده
 کشی ییننده قونیشمه ، صحبت
 ایتمه : اقاشملری برلشوب مصاحبت
 ایدردک .

مصاحبك { سذ. مصاحب صفت
 مصاحبك { ووظیفه سی . با :

مصاحب .
 مصاحف { سذ. جر. عر. فد :
 مصاحف { مصحف . با : مصحف .
 مصواد { سذ. عر. [«مشخذ» دن
 مصواد { غلط] بیجان بیله مک
 مخصوص دمیردن آلت : قصاب ،
 آشبی مصادی .

مصادر { سذ. جر. عر. فد :
 مصادر { مصدر . با : مصدر .

مصادره { سذ. عر. ج : مصا-
 مصادره { درات . [«صدور» دن
 مص. مفاعله] ۱ . قباختلی بر آدمک
 هرقاً اموال و املاکنک ضطی که
 وقتیه سرعی بر اصول ایدی :
 اسکیدن بعض کره اموال مصادره
 اولنوردی . ۲ . ممنوع برشیک
 رسماً ضطی . چشاق توتون
 مصادره اولنور .

مصادف { ص. عر. ذ : مصادفه .
 مصادف { [«صدوف» دن سف .
 مفاعله] ۱ . راست کله برلکده
 بولنان ، راست کان : دون یوله
 فلان ذاته مصادف اولدم . ۲ .
 تقویجه مشهور بروقه نك زمان
 وقوعه مطابق اولان (کون) :
 جلوس هایونه مصادف اولان
 اغستوسک اون طقوزنجی کونی .
 [متصادف دیمه ملی .]

مصادفت { یا مصادفه . سذ. عر .
 مصادفت { [«صدوف» دن مص .
 مفاعله] راست کله برلکده
 بولنمه ، راست کله .

مصادقت { یا مصادقه . سذ. عر .
 مصادقت { [«صدق» دن مص .
 مفاعله] ایکی کشی ییننده کی صدق
 و خلوص ، صادقانه معامله :
 بیغزده کی قاعده مصادقته رعایة ؛
 حسب المصادقه .

مصادمه { سذ. عر. ج : مصا-
 مصادمه { دمت . [«صدم» دن
 مص. مفاعله] ۱ . چاریشمه ، طو-
 قوشمه ، چامه ، بر برینه چارپوب
 اورشمه : ایکی کشی آره سنده
 مصادمه وقوع بولدی . ۲ . مخاصم
 ایکی عسکر بولوکلاری بر برینه
 راست کلکله آره لرنده وقوع
 بولان کوچک محاربه ، چاریشمه :
 ایلری قره قولار ییننده بر مصادمه
 وقوع بولمش .

مصارعه { سذ. عر. [«صرع» دن
 مصارعه { مص. مفاعله] گورشمه ،
 پهوانلق .

مصارف { سذ. جر. عر. جمع
 المصرف : مصارف . فد :
 مصرف . با : مصرف .

مصاعب { سذ. جر. عر. [«صعوبة»
 مصاعب { دن . — فد. یوقدر .]
 کوچاکلر ، زور ایشلر ، مشکلات .

مصاف { سذ. جر. عر. فد :
 مصاف { مصف . با : مصف .

مصافاة { سذ. عر. [«صفوة» دن
 مصافاة { مص. مفاعله] صیمی
 وخالص محبت : بیغزده کی ود
 و مصافاة .

مصافحه { سذ. عر. [«صفح» دن
 مصافحه { مص. مفاعله] ال اله
 طویشمه ، تحیه و عرض محبت
 مقامنده برینه ال اوزاتمه .

مصال { سذ. عر. [«مثل» دن غلط]
 مصال { ۱ . چوجقلره سولینلین
 حکایه : مصال سولیوردی ؛
 چوق مصال بیلیردی . ۲ .
 اینانلیه جق حکایه ، جن وبری
 حکایه سی : مصال کتابی . ۳ .
 مج . صاچه صابان سوز ، واهی
 شیء : دیندکر کزک هپسی مصالدر ؛

بم مصال دیکامکه و قتم یوقدر .
مصالح { س. ش. ج. ع. ر. فد : مصلت. با : مصلت.
مصالحه { س. ش. ع. ر. «صلح» دن مص. مفاعله [۱. با- ریشعه ، باریشیق ، اوزلاشمه : دولتین مخاصمتین مصالحه ایتدیلر؛ عقد مصالحه اولندی. ۲. صلح، اسایش ، مسالت : مصالحه عمومیه .

مصاهرت { س. ش. ع. ر. «صهر» دن مص. مفاعله [تأهلدن طولایی حاصل اولان قرابت ، داماد وکلینک یکدیگری اقرباسیله اولان قرابتلری ، قرابت صهریه : او ایکی عائله آراسنده مصاهرت واردر .

مصائب { س. ش. ج. ع. ر. فد : مصیبت. با : مصیبت.
مصباح { س. ش. ج. ع. ر. «مصباح» ایشیق ، چراغ ، تنویره مخصوص آلت ، مشعل .

مصبوغ { ص. ع. ر. ئ : مصبوغه . «صبغ» دن سمف. [بویانمش ، بویال .

مصتله { یا ماستله . س. اوستی آیتیق فوجی ، بیوک کردل : بانیه ، چاشیر مصتله سی .

مصصحح { ص. ع. ر. ئ : مصصحح . «مصحح» دن سمف. [تفصیح اولنمش ، سهو وخطایسی قالدیرلمش ، یاکلشمز : مصصح بر کتاب .

مصصحح { س. ش. ص. ع. ر. ج : مصصحح . «مصححین» دن سمف. [تفصیح اولنمش ، یاکلشمز : سهو وخطایسی دوزلتن آدم : بو مطبعه یه بر مصصحح لازم .

مصصححک { س. بر مطبعه ده طبع اولنان کتابلرک ترتیب سهولرینی تصحیح و اصلاح ایدن مأمورک وظیفه و صفتی : فلان مطبعه ده مصصححک ایدیور .
مصحف { س. ش. ج. ع. ر. مصاحف . «صحف» دن سمف. [افعال]
 ۱. صحیفه لردن مرکب یازلمش شیء ، کتاب. ۲. قرآن کریم : مصحف شریف ؛ فلان کتبخانه ده کی مصاحف شریفه .

مصحوب { ص. ع. ر. ئ : مصحوبه . «صحبه» دن سمف. [برابر اولنمش ، برلکده کوتوریلن ، ترفیق اولنان .

مصحوباً { ح. ع. ر. برلکده اولدیغی حالده ، رفاقت و معیتده اوله رق : آوروپا یه کیدن مرخصه محسوباً کیتدی . ئ .

مصدق { س. ش. ع. ر. «صدق» دن [بر شیشک طوغریلغنی اثبانه یارایان شیء ، مشهور بر سوزک حقیقته موافق اولدیغنی کوسترر حال و وقعه : فلان ضرب مثل مصداقجه .

مصدر { س. ش. ج. ع. ر. مصادو . «صدر» دن سمف. [بر شیشک صدور و نبعان ایتدیکی محل ، منبع ، مبدأ : بتون بوحوالک مصدری اودر؛ مصدر فضل و عرفان. ۲. م .

[صرفده] افعالک مشتق منهی اولان اسم که حدثه دلالت ایدوب زمانه دلالت ایتز : کلک ، کیتک ، یازمق کبی . || مصدر میمی = عربیده باشنده « م » حرفی بولنان مصدر : مدخل ، محمده کبی ؛ مصدر بناء مره = حدثک

بر دفعه و وقوعی بیان ایدن وفاء الفعلی مفتوح اولوب آخرنده تاء توحید بولنان مصدر عربی : دفعه کبی ؛ مصدر بناء نوع = حدثک بر درلو و وقوعی بیان ایدوب مصدر بناء مره دن فرقی فاء الفعلاک مکسور اولمه سندن عبارت اولان مصدر عربی : مشیه کبی .

مصدری { ص. ع. ر. ئ : مصدریه . مصدر معناسنه متعلق یعنی حدث بیان ایدن : معناه مصدری ؛ ادات مصدریه .

مصدریت { س. ش. ع. ر. مصدرک معناسی : «ک» ادات مصدریتدر . «مسطاریه» دن غلط . مسطار = یکی شراب [وقتیله مسکرتاندن وسائر بعض اموال دن آیرججه آلتان رسم ، زجریه .

مصدریه جی { س. ش. ع. ر. مصدریه . [و طوغریسی مسطاربه] دینلن رسمی تحصیل ایدن مأمور ، زجریه کومرو کجیسی .

مصدق { ص. ع. ر. ئ : مصدقه . «صدق» دن سمف. [تفصیح] کرچکلندیلمش ، تصدیق و تأکید اولنمش ، صحیح و شایان اعتبار اولدیغنی بر دأثره رسمیه طرفندن تحریر بیان اولنان : مقالات محرری طرفندن مصدق بر مقاوله .

مصدق { ص. ع. ر. ئ : مصدقه . «صدق» دن سمف. [تفصیح] بر سوزک یاخود بر کیفیتک ویا یازلمش بر شیشک طوغری و صحیح اولدیغنی اثبات و تأکید ایدن :

سزك سوزكزی مصدق بر
فقره سوبلیهیم؛ هویتنی مصدق
بر علم و خبر کتیردی.

مصصر { سخته. عر. ۱. آفریقانك
شمال شرق گوشه سنده
واقع و مناصب نیلی حاوی مملکت
مشهوره، خطه مصریه. ۲.
تخصیص صورتیله خطه مذکو.
ره نك مرکزی اولان قاهره
شهر شهیرینه ده دینیر؛ مصر
القاهره ده برلر. = سئ. عر.
ج: امصار [ایکنجی معناسندن
تعمیم] بیوک شهر، معموره:
|| مصر بغدادی = ۱. معروف
صاری و بیوجك دانه لی حبوبات
نوعی. ۲. مصر دینن حبوباتك
آتشده پاتلاداش دانه لری.
|| مصر طاوغی = هندی. || مصر
فتیلی = طوپلری آتشله مه ده
مستعمل اوتدن اورلش بر نوع
خلاط.

مصصر { س. معروف صاری و
بیوجك یاصی دانه لی
حبوبات نوعی [ماده آتشیه بلا]:
مصر اتمکی؛ مصر قوچانی؛ تازه
مصر.

مصصر { ص. عر. ئ: مصره.
[«صر» دن سفا. افعال]
اصرار ایدن، آیاق باصوب واز
کچمین، برسوز ویا طلبده معاندانه
ثبات ایدن: فکرنده مصر بر
آدم.

مصصراع { سئ. عر. ج: مصصا.
[ربیع. الفسز اوله رق
«مصرع» املاسی غلطدر.]
۱. قپونك ایکی قنسادندن
بهری. ۲. استریدیه کچی حیوانات
بحریه نك ایکی قبوغندن بهری.

مصصر { ۳. بریتی ترکیب ایدن ایکی
قسمك هربری: ایکی مصراع بر
یت یا پار.

مصصرانه { ص. ح. فا. اصرار
ایده رك آیاق باصمغه:
مصصرانه سولپور؛ مصصرانه طلب.
مصصر { ص. عر. ئ: مصصره.
[«صراحة» دن سفا.
تفیل] تصریح ایدلش، صراحتلی،
آچیق دن و مفصلاً بیان اولنش،
ایضاح اولنش، شبهه براقیه جق
صورتده عیان و ظاهر: یوبابده
ایجاب ایدن معامله قانونده
مصصردر.

مصصرحاً { ح. عر. آچیق و ظاهر
اوله رق، صراحتله،
شبهه براقیه جق صورتده:
شرائط مقاوله یی مصصراً یازملی.

مصصراف { سئ. عر. ج: مصصارف
[«صرف» دن] جیبیدن
چیقان آتجه، مبیعات و احتیاجانه
قارشی ویریلن مبلغ، خرج:
بیوک شهرلرده چوق مصصرف
اولور؛ اوقوناغك مصصرفی چوقدر؛
بوقدر مصصارفه طیانه میه جفز؛
مصصارف ضروریه؛ مصصارف
زائده؛ یول مصصرفی. || مصصرف
کورمك = مصصارفك حساسخی
کورمك. || مصصرف ناظری =
دائرة مسکریه ده محاسبات ریسی.
مصصرلی { س. ص. مصر اهل یسندن
اولان، مصری: اسکی
مصصرلیز.

مصصروع { ص. عر. ئ: مصصروعه.
[«صرع» دن سفا].
صرعه یه طوتلش، صرعه لی.

مصصروف { ص. عر. ئ: مصصروفه.
[«صرف» دن سفا].

مصصر { ۱. صرف اولنش، خرج ایدلش،
بوزلش: مبالغ مصروفه نك
حساسخی ویرمك. ۲. صرف
واستعمال اولنان، قوللایلان،
بذل ایدیلن: هممات علیه لرینك
مصروف بیورلسی. ۳. دیگر
جهته چورلش، دفع و طرد
اولنش. = س. تر. بین العوام
غلط اوله رق مصصرف یرینه
قوللایبار.

مصصره { س. بلا: ماسوره.

مصصری { ص. عر. ئ: مصریه.
خطه مصریه به منسوب
ومتعلق. = سئ. عر. ج:
مصریون. مصصراها ایسندن آدم:
اسکی مصصرونك آثاری.

مصصطبه { سئ. عر. قپونك ایکی
طرفنده اونورمه
مخصوص سد، بیکه.

مصصطفاً { ص. عر. بلا: مصصطقی.

مصصطفوی { ص. عر. ئ: مصصطفویه.
فخر کائنات محمد
مصصطفی (صلعم) افندمزه مخصوص
ویا منسوب و متعلق: اخلاق
مصصطفویه؛ احادیث مصصطفویه.

مصصطفی { ص. عر. [«صفوة» دن
سفا. افعال] سچلمش،
مختار، منتخب، برکزیده. —
فخر عالم (صلعم) افندمزه صفات
مبارکه سندن اولوب لساخزده
معناء لفویسیله یك استعمال
اولنیور.

مصصطکی { س. بلا: ماسنیقه.

مصصطلاً { ص. عر. ئ: مصصطلیه.
[«صطح» دن سفا. افعال]

۱. اصطلاح قبیلندن اولان،
معناه لغویسیله قوللائلیوب بر
علم و فن اربابی بیننده متفق علیه
برمعناه محدثله استعمال اولتان:
الفاظ مصطلحه. ۲. تر. لغات
غریبه واصطلاحات علیه ایله
مملو اولوب هرکس طرفندن
آکلاشلیان: پک مصطلح بر
مکتوب یازمش؛ بن اوقدر
مصطلح سوزدن برشی آکلايه مام.
مصعد { سذ. عر. «صعود» دن
{ اسم آلت. — لغت مولده }
کیم. مایعاتی بخار حالته کچروب
سربمکه مخصوص آلت، فر.
Sublimatoire.

و ر س { ص. عر. ژ: مصعده.
مصعد } «صعود» دن سمه. تغیل.
لغت مولده } کیم. مصعد دینلن
آلت مخصوصه ایله بخار حالته
قونیلان، فر. Sublimé.

و ر س { ص. عر. ژ: مصغره.
مصغر } «صغر» دن سمه. تغیل.
اسم تصغیر صورتنه قونمش،
چک وجق معناسنی افاده ایدن:
اسم مصغر. = سذ. عر. بو
صیغه ده اولان اسم، تصغیر
صغره سی: بو اسمک مصغری
ناصل اولور؟

مصصف { سذ. عر. ج: مصاف.
مصصف } «صف» دن سم. صره
صره دیزیلن محل، حرب صفلرینک
دیزلدیکی میدان حرب.

و ر س { یا مصفی. ص. عر. ژ:
مصفا } مصفاة. «صفوة» دن سمه.
تغیل { تصفیه اولمش، مواد
اجنبیه سی آرلیوب خالص وصافی
حالنده قالمش اولان: ماء مصفا؛
مصفا شکر.

مصفاة { سذ. عر. «صفوة» دن
{ اسم آلت } تصفیه به
مخصوص آلت، سوزکج.

و ر س { ص. عر. ژ: مصفیه.
مصفی } «صفوة» دن سمه. تغیل.
تصفیه ایدن ویا تصفیه یارایان.

مصفی { ص. عر. با: مصفا.

مصقال { سذ. عر. «موسیقار» دن
{ غلط } بر صره قامش
قلمردن عبارت دودوک. || مج.
مصقال قامشی = صیقی صره لانش
شی.

مصقل { سذ. عر. و:

مصقله { سذ. عر. «صقل» دن
{ اسم آلت } قویوچمی
وساژه نك معدنی پارلاتمق ایچون
قوللاندقلمری آلت، صیقل دمیری،
مهره طاشی، جلا آلتی.

مصقل { سذ. عر. ط. قان وسردک
{ ایچنده طبیعی اوله رق
بولنان صو، فر. Serum, se-
rosité.

مصصلا { یا مصلی. سذ. عر. ۱.
{ نماز قیلغه مخصوص آجیق
یر، نمازگاه. ۲. جامع شریف
جوارنده جنازه نمازی قیلغه
مخصوص محل. || مصلا طاشی،
سنگ مصلا = نمازی قیلنرکن
جنازه نك وضع اولندینی بوکسکجه
طاش.

مصصلاق { سذ. ۱. دائئا آقار
{ صو بورسی. ۲. اوج
بش لوله صویو حاوی کوچک
حوض که اکثریا صو یوللری
اوزرنده اولور: اوراده بر
مصلاق واردر. ۳. حیوانلری

صوارمغه مخصوص طاشدن
بیوک یالاق.

مصصل { ص. عر. ژ: مصصله.
مصصلح } «صصلح» دن سمه. افعال ۱.
اصلاح ایدن. ۲. اییاشدیرن، صلح
ومسالمتی اعاده وتقریر ایاین.

مصصلت { سذ. عر. ج: مصالح.
{ «صصلح» دن مص. میمی.
— عر. تعبیراتده «مصصلحه»

صورتنده ده قوللائلیور. ۱.
صلح و اسایش و مسالمت یولی،
ایساک طریق: بویله مصصلت
کوردیلر؛ مصصلت حسن نتیجه
وارمقدر. ۲. ایش، خصوص،
ماده، کیفیت: اورایه بر مصصلت
ایچون کیتدی؛ مصالح بیتیه.
۳. اهمیتی ایش، مسئله: بوده
بر مصصلت می؟ اماده مصصلت
یابدیکز. || اصحاب مصالح =
کندی ایشلر ایچون حکومته
مراجعت ایدنلر، حکومته ایشی
اولانلر.

مصصلتگذار { ص. فا. ایش کورن،
{ ایش بیلر، تسویه
مصالحه مقدر. = سذ. فا. ۱.
ایلچی وکیلی، موقتاً سفارت
ایشلرینی کورن مأور. ۲.
ایلچی، مرخص اولمیان سفیر:
دایمارة مصصلتگذاری.

مصصلتگذارلق { سذ. ۱. ایلچی
قتا ایلیچیک. ۲. کوچک ایلچی صفت
ومأموریتی، کوچک سفارت:
بروکسل مصصلتگذارلنی.

مصصلتلی { سذ. ص. حکومته
{ ایشی اولان: یالکز
مصصلتیلری ایچریه قویورلر.

مَصْلُوب { ص. عر. ث: مصلوبه. }
 جن: مصلوبین [«علب»
 دن سغه] صلب اولمش، اصلش،
 آصغله اعدام اولمش ویا آصیله.
 رق اولمش، بردار.

مَصْلِي { ص. عر. ث: مصلیه. }
 جن: مصلی [«صلوة» دن سغه تفعیل]
 نماز قیلان، بش وقت نمازینی
 قیلان: بو آدمی مؤمن موحد
 و مصلی بیلیرسکز؟

مَصْلِي { سذ. عر. با: مصلا. }

مَصْلِي { ص. عر. ث: مصلیه. ط. }
 قائده موجود اولان
 والیوم بعض مداواتر ایچون
 استخراج اولنان صویه منسوب
 و متعلق، فر. Sreux.

مَصْمُوم { ص. عر. ث: مصمه. }
 جن: مصموم [«صم» دن سغه تفعیل]
 تصمیم اولمش، قطعاً قراری
 ویرلش، قطعاً مقرر، مجزوم:
 یارین والینک عزیمتی مصمومدر.

مَصْمُوع { ص. عر. ث: مصنعه. }
 جن: مصموع [«صنع» دن سغه تفعیل]
 صنعتله یابلش، ماهرانه اعمال
 اولمش، فن و صنعته موافق
 صورتده یابلش، استاد ایشی:
 مصنع برجامع شریف، برجسته،
 برکوپری: آثار مصنعه.

مَصْمُوع { ص. عر. ث: مصنفه. }
 جن: مصنفین. [«صنف»
 دن سغه تفعیل] کتاب تألیف
 و تحریر و جمع و تلیفیک ایدن:
 کندیبی بر چوق کتابلرک
 مصنفیدر؛ مصنفه بر قادین؛
 مصنفیندن بر ذات.

مَصْمُوع { ص. عر. ث: مصنفه. }
 جن: مصنف [«صنف» دن سغه]

تفعیل [صردیه قونمش، تألیف
 و تحریر اولمش، جمع و تلیفیک
 اولمش: اوخچی قرن هجریده
 مصنف بر کتاب.

مَصْنَفَات { سذ. ج. عر. جمع و تحریر
 اولمش کتابلر،
 تألیفات، آثار قلیه: کندیسنگ
 مصنفاتی بر کتبخانه طولدره جق
 مقداردهدر؛ مصنفات مشهوره.

مَصْنُوع { ص. عر. ث: مصنوعه. }
 جن: مصنوع [«صنع» دن سغه]. ۱.

صنعتله یابلش، صنعت محصولی،
 معمول: لوندرده مصنوع بر
 ماکینه. ۲. اصلی و طبیعی
 اولمیان، ساخته، صناعی، ایجاد
 و اختراع اولمش، یایمه، دوزمه:
 بوخبر مصنوعدر.

مَصْنُوعَات { سذ. ج. عر. ۱. }
 جن: مصنوعات [صنعت محصولاتی]
 صنعتله یابلش شیئرلر، معمولات،
 آثار صنمیه: انککاترک دمیر
 مصنوعاتی چوقدر؛ استانبولک
 اسکی صدف مصنوعاتی مشهوردر.
 ۲. ایجاد و اختراع اولمش شیئرلر،
 یایمه و دوزمه حوادث تصنیعات:
 بونلر هپ اونک مصنوعاتیدر.

مَصْصُور { ص. عر. ث: مصوره. }
 جن: مصور [«صورة» دن سغه تفعیل]

۱. تصویر اولمش، رسملر، و
 تصویرلرله مزین، رسملی: مصور
 غزته: مصور بجوعه موقوته؛
 ال ایله یازلش مصور بر شاهنامه
 ۲. ذهننده صورت بولمش،
 تصور اولمش، دوشونلش.

مَصْصُور { ص. س. عر. ث: مصوره. }
 جن: مصورین [«صورة»
 دن سغه تفعیل] رسم و تصویر
 یاپان رسام، تصویرچی.

مَصْصُوع { ص. عر. ث: مصوغه. }
 جن: مصوغ [«صوغ» دن سغه]
 قابله دوکلش، دوکله. ث.

مَصْصُون { ص. عر. ث: مصونه. }
 جن: مصون [«صون» دن سغه]

صیانت و محافظه آلتنده اولان،
 محفوظ، امین، صاغلام، سالم:
 بو یول قطاع طریقدن مصوندر؛
 بوراده روزکار دن مصون
 اوله بیلیرسکز؛ هرکس اقامتگاه
 مصوندر.

مَصْصُونِيَّت { سذ. عر. لغت }
 جن: مصونیت [مولده] محفوظاتی،

صاغلاماق، امنیت، اوراده
 مصونیت تامهده بولنه بیلیرسکز.

مَصْصِيْب { ص. عر. ث: مصیبه. }
 جن: مصیب [«صواب» دن سغه]

افعال [اصابت ایدن، یا کلیمیان،
 طوغری هدفنه ویا مقصدینه
 واران: رأی مصیب؛ دیدیکسکز
 پک مصیبدر؛ اقوال مصیبه.

مَصْصِيْت { سذ. عر. ج: مصائب. }
 جن: مصیبت [طوغریبی: مصیبه]

بلای ناکهانی، آفت داهیه:
 بویم ایچون بر مصیبتدر؛ انسانک
 عقل و جسارتی مصائبه آکللا-
 شیلیر. = ص. تر [زبازدی]:
 مؤسسوت [منحوس، لثیم،
 مردار، ملوث. ناک. نه مصیبت
 قاری: نه مصیبت مرکب، هریره
 بولاشدی.

مَصْصِيْتِي { ص. مصیبت و آفته }
 جن: مصیبتی [مقارن، آفت انکیز،

شامتلی، منحوس: پدربنک و قاتی
 کندیبی ایچون مصیبتلی برکون
 ایدی.

مَصْصِيْر { سذ. عر. [«صیرورة» دن
 مصد. مبی و یا م] عرییده }

معانیسی بوسبوتون باشقه اولدینی حالده کتابتیزده مجرد سجع ایچون توصیفی مین فا. وصف ترکیبی تشکیلنده قولانیلیر: سر رشوکت مصر.

مصیقیل { ص «صیقیل» دن ملحقات درج نك بیطر بایندن سجع. [وله رق لسانتیزده اکه ومصقله ایله جلا لائمش و مجلا معناسیله قوللا نیلیورسه ده، عربیده بویله بر لغت اولیوب، «مصقول» قولانیلیر.

مضامین { (د) فل. عر. [چکدی مناسبه فعل ماضی اولوب، یالکز آتیدکی تعبیر عربیده مستعملدر:] مضامینا = چکن چکدی، اولان اولدی، چکشی اونوتلی.

مضابط { (ز) س. ج. عر. فد: مضبطه. با: مضبطه.

مضاد { (ز) ص. عر. ن: مضاده. «ضد» دن سف مفاعله [قارشى بولان، مخالف، برشیئک ضدینه وعکسینه تأثیریدن. — اصطلاحات طبیه ده Anti لفظ یونانیسنی ترجمه ده قولانیلیر: مضادالتهاب، مضاد رثیه، مضاد نزله وسائره کبی.

مضاربه { () س. عر. ج: مضاربه (ربا). «ضرب» دن مص. مفاعله [۱. دوکشمه اورشمه: مباحثه مضاربه به منجر اولدی. ۲. تج. بر طرفدن سرماییه ودیکر طرفدن سیمی وامک قونمق اوزره عقد اولنان شرکت: شرکت مضاربه.

مضارع { (ز) س. عر. د. حال } واستقباله دلالت ایدر فعل صیغه سی. کیدر، کلیر، یازار؛ وعربیده یکتب، یکر، یستغفر کبی.

مضارعت { س. عر. مضارع صیغه سنک حالی: حروف مضارعت: صرف عربیده مضارع صیغه سنک تشکیلچون حروف اصلیه نك باشنه کیرن (ی، ث، ا، ز) حرفلری.

مضاعف { (ز) ص. عر. ن: مضاعف. «ضعف» دن سجع مفاعله [۱. ایکی قات، قات قات: وردیکمک مضاعفی قراندم. ۲. د. [صرف عربیده] عین الفعل ایله لازم الفعلی برجنسندن اولان، فعل مضاعف. || ما. اصول مضاعفه = دفتر طومعه نك یکی بر اصولی که وارداتله مصارفک قارشى قارشى به قیدی اساسنه مینیدر. فر. Partie double.

مضاف { (ز) ص. عر. ن: مضافه. «ضیف» دن سجع افعال [۱. اضافه اولمش، طاقمش، قالمش، ضم وعلاوه اولمش، ملحق: او ناحیه فلان قضایه مضافدر. ۲. د. دیکر بر اسمه داخل ومربوط اسم که دیکرینه ده مضاف ایله دیتیر. ترجمه ده مضاف مضاف الهمدن صکره عربی وفارسیبه اول کلیر: الالهک قولی، عبدالله، بنده خدا کبی.

مضافات { س. ج. عر. ملحقات، متسوجات، لواحق، ضائم: او ناحیه فلان قضایک مضافاتنددر.

مضاف ایله { س. عر. با: مضاف.

مضامین { س. ج. عر. قد: مضمون با: مضمون. مضایقه { (ز) س. عر. «ضیق» دن مص. مفاعله [۱. طاراق، صیقندی، کوبلک، مشکلات. ۲. یوفانی، زوکور. تلک، چکمه ده طاراق وصیقندی: ناز ونعمتله آلیشوب ده صکره مضایقه چکمک بک شکلدر. ۳. پاره سزاق، آچیقه قینانی.

مضبوطه { (ز) س. عر. ج: مضابط. «ضبط» دن [برچاس وبا هیئتک نتیجه مذاکراتی متضمن اوله رق بر مقام تقدیم اولمق اوزره قله آلان وبونون هیئت طرفندن امضا وتخبیم اولنان قرار نامه: مجلس وکلا مضبطه سی؛ شورای دولت مضبطه سی؛ مضابط متقدمه نك مسوداتی.

مضبوط { (ز) ص. عر. ن: مضبوطه. «ضبط» دن سجع. ۱. ضبط واستیلا اولمش، اله چکیراش: بلاد مضبوطه. ۲. قید و تحریر اولمش، دفتره چکیرلمش، مقید: صرف اولنان آچیقه مفرداتیه مضبوطدر. ۳. خاطرده محفوظ، درخاطر ایدیلن: اووقت سویلیدیکی سوزلر تامایله مضبوطدر. ۴. طائینق اولمان، طولی: مضبوط بر او. ۵. محافظتی، روزکار ویاغفور چکیمه جک صورتده اولان؛ بو اوک بئجره لری مضبوط دکلدر؛ قیش ایچون مضبوط بر او طه

لازم. ۶. معین، مقرر، مثبت : آمریقای جنوبی حکومتلرینک اکثر حدودی مضبوط دکلدنر.

مُضَجِر { (د) ص. عر. ث: مضجیره. } «مضجیره» دن سف. افعال

صیقندیده بولنان، صیقلمش، حزن و الة دوچار. ذ.

مُضْحِك { (د) ص. عر. ث: مضحکه. } «مضحک» دن سف. افعال

کولدیرن، کولدیریمی، باعث خنده: شخص مضحک؛ مضحک سوزلر.

مُضْحِكَة { س. عر. ج: مضحکات. } «مضحکه» (لفت مولده) کولدیرمکه

مخصوص الکجهلی تیاترو اوپونی، قومدیبه: کوزل بر مضحکه اینا.

ندی؛ مولیرک مضحکاتی مشهوردر.

مُضْحِكَة جی { س. کولدیریمی } تیاترو اوپونلری

اجرا ایدن ویا یازان آدم، قومدیبه جی.

مُضِر { (ز) ص. عر. ث: مضره. } «مضر» دن سف. افعال

اضرار ایدن، ضرری طوقنان، زیان ایتدیرن، ضررلی، طوقنان:

مضر آدم؛ مضریمک.

مُضْرَاب { (ز) سن. عر. } «مضراب» دن اسم

آلت [بعض تللی چالغیلرک تلترینه اورمه مخصوص کمیک

ویا بونوز و سائر دن یاصیجه و یومشاق چوپ، تازیانه، تاز.

زنه.

مُضَرَّت { (ز) س. عر. ج: } مضرات. «مضرت» دن

مص. میی؛ طوقمه، ضرر، زیان، نفع و فائده مقابلی: بو

موسمه یا غمورک اکیلره مضرتی

واردنر؛ او آدمک بکا مضرتی طوقندی؛ ایراث مضرت ایتک = ضرر ویرمک.

مُضَرَّتِی { (ز) ص. ضررلی، } مضرتلی { مضر، طوقناقلی.

مُضْرُوب { (د) ص. عر. ث: مضرو } «مضروب» دن

س. ۱. ضرب اولنان، دوگیان، اوریلان: ضارب ایله مضروبی

توقیف ایتدیلر. ۲. باصلمش، تمغالانمش، دوکلمش: استا.

نبولده مضروب اسکی بر سکه.

۳. ر. [حسابده] اعمال اربعه دن ضرب عملنده قولانیلان ایکی

عددک برنجیسی. دیکرینه مضروب فیه دینیر.

مُضْطَرِّب { (ز) ص. عر. ث: } مضطرب { مضطره. «مضرورة»

دن سف. افعال] اجبار اولنان، مجبور، ناچار: انسان بعض

دفعه ایستدیکنی یا یقه مضطر اولور: مضطر فالجه نه یایسون.

مُضْطَرِّب { (ز) ص. عر. ث: } مضطرب { مضطر به. «مضرب»

دن سف. افعال] صیقندی واضطراب ایچنده بولنان،

راحتسز، چیرپنوب طوران: وجعدن پک مضطربدر.

مُضْغ { (ز) سن. عر. ط. } مضغ { چیکمه، آغزده چیکنیش.

مُضِل { (د) ص. عر. ث: مضله. } مضیل { «مضلاة» دن سف. افعال

اضلال ایدن، طوغری یولدن صایبتان، اغوا ایدن، آزدیران،

باشدن چیقاران: برطاقم القا. آت مضله.

مُضْجِل { (ز) ص. عر. ث: مضجعه. } مضجیل { «مضجیر» دن سف. افعال

ویریشان اولان، اثر براقیه جق

صورته محو و نابود اولان: اسکی دره بکی خاندانلری مضحل اولدیلر.

مُضْمَر { (ز) ص. عر. ث: مضمره. } مضمر { «مضمر» دن سف. افعال

۱. کیزی، صاقلی، اورتیلی، آجیقده اولیان: بوتجارتنه

باشلامق کندیبی ایچون مضمر ایدی. ۲. د. ذهنده اولوب و

ذهناً آکلاشیلوب مذکور اولیان: بوفعلک فاعلی مضمردر.

مُضْمَضَة { (ز) س. عر. ۱. ذ. آبد. } مضضه { سته آغزه صوآله،

آغز چالقاهه: مضضه ایتک. ۲. ط. آغزده چالقاقم اوزره

ویریان مایع علاج.

مُضْمُوم { (ز) ص. عر. ث: مضمومه. } مضموم { «مضم» دن سف. ضم

ایله او قونان، ضمه حرکلی، اوتوریلی: حرف مضموم؛

کاف مضمومه.

مُضْمُون { (ز) سن. عر. ج: مضاً. } مضمون { «مضم» دن سف.]

۱. معنا، مال، مفهوم: بویبتک مضمونی پک و اسعدر. ۲.

نکته لی و جناسلی کوزل سوز، مضمونی مهارتلی کلام: بر مضمون

صرف ایتدی.

مُضْي { (ز) ص. عر. ث: مضیقه. } مضی { «مضیاء» دن سف. افعال

ایشیق ویرن، ضیادار، پارلاق، پارلایان، منیر.

مُضْيِق { (ز) ص. عر. ث: مضیقه. } مضیق { «مضیق» دن سف. افعال

صیقان، طارلاشدیران، صیقیمی. [اسم مکان معنایی

مقصود ایسه میمک قحیلهدر: مضیق اضطراب.]

مَضْبِقُ { (ز) سَنَد. عر. } «ضَبِق»
 { (د ن س) طَارِبِر، صَيْقِنْد. }
 یل محل، تنگنا .
 مُطَابِقُ { ص. عر. ن: مطابقه .
 { «طَبِق» د ن سف .
 مفاعله [۱. بربرینه اویان ،
 اویفون، موافق : بدنه مطابق
 برروبه؛ حالمزه مطابق بر او ؛
 مطابق کلک = اویقی . ۲. د .
 (نخوده) تذکیر وتأنیت و عدد
 وسائرجه بربرینه بکزر و اویفون
 اولان : صفت موصوفه مطابق
 اولور .
 مُطَابَقَتُ { سش. عر. } «طَبِق»
 { د ن مص. مفاعله . —
 عربی تعبیرانده مطابقه صو-
 رتسنده ده قوللانیلیر . ۱.
 اویفوناق ، موافقت ، بربرینی
 طوتار حالده اوله : انسانک
 حالیه قیافتی آرهسنده مطابقت
 اولیلیدر . ۲. د . (نخوده) فعل
 ایله فاعل و یا صفت ایله موصوف
 وسائر آرهسنده تذکیر وتأنیت
 و عدد وسائرجه اویفوناق :
 صفت ایله موصوف آرهسنده
 مطابقت شرطدر .
 مُطَاعُ { ص. عر. ن: مطاعه .
 { «طَوَع» د ن سفف افعال }
 اطاعت اولنان ، باشقه لینگ
 کندیسنه مطیع اولدقلری ،
 متبوع ؛ جهان مطاع = عالم
 تحت اطاعتنده بولنان ، عالمه
 حکمی کچن .
 مُطَافُ { ص. عر. } «طَوَاف» د ن
 { سفف. افعال } اطرافنه
 دونیان، طواف اولنان . ن .
 مُطَالِبُ { سَنَد. ج. عر. فد :
 { مطب . لا : مطب .

مُطَالِبُهُ { سَنَد. عر. ج: مطالبات .
 { «طَب» د ن مص. مفاعله }
 حقیقی ایستمه ، دعوی ، ادعا :
 اونک برطاقم مطالباتی واردر ؛
 بعض مطالبانده بولنیور .
 مَطَالِعُ { سَنَد. ج. عر. فد :
 { مطلع با : مطع .
 مُطَالَعُهُ { سَنَد. عر. ج: مطالعات .
 { «طَلُوع» د ن مص. مفا
 [۱. برایشی ایجه و اطرافیه
 دوشونمه : بوایشی ایجه مطالعه
 ایدکن . ۲. برایش حقنده تعمیق
 فکر ایله حاصل اولان رأی و
 ملاحظه : نیم بوخصوصده برمطا.
 لعم واردر . ۳. اوقومه ، آکلا
 مق شرطیه اوقویش : بوکتابی
 مطالعه ایتدیکزمی؟ او آدمک
 مطالعه سی چوقدر؛ وقتنی مطالعه
 ایله کچیریور .
 مَطَامِیحُ { سَنَد. ج. عر. فد :
 { مطیح . با : مطیح .
 مُطَاوَعُ { ص. عر. ن: مطاوعه .
 { «طَوَع» د ن سف. مفا .
 [۱. اطاعت ایدن ، مطیع ن .
 ۲. د . حدتک فاعلنه رجوعنی
 و یا فاعلده وقوعنی افاده ایدن
 (فعل) : فعل مطاوع ؛ افعال
 مطاوعه : قیرلق ، ییقانمق ،
 انکسار، اجتماع کبی .
 مُطَاوَعَتُ { یا مطاوعه . سش. عر.
 { «طَوَع» د ن مص. }
 مفاعله [۱. مطیع وتابع اوله ،
 باش اکمه ، سرفرو ایتمه : او
 کیسه یه مطاوعت ایتمز . ۲.
 د . حدتک فاعلنه رجوعنی و یا
 فاعلده وقوعنی بیان ایدن افعا.
 لک بناسی : افعال بانک بناسی
 مطاوعت ایچوندنر؛ ترکیه ده اصل

فعله الحاق اولنان «ن» مطاوعت
 بیان ایدر .
 مُطَاوَلُهُ { سش. عر. ج: مطاولات .
 { «طَوَل» د ن مص. مفا .
 [۱. وعده بی اوزاتمه ، بوکون
 یارن ایله اویالاندیرمه ، سورو-
 نجه ده براقه .
 مُطَايَا { سش. ج. عر. فد : مطیه .
 { با : مطیه .
 مُطَايِبُهُ { سش. عر. ج: مطایبات .
 { «طَيِب» د ن مص. مفا .
 [۱. شاقه لاشمه ، قارشیلقلی لطیفه
 سویلشمه ، ملاطفه .
 مَطْبِخُ { سَنَد. عر. } «طَبَخ» د ن
 { سم. — تر. زبازدی :
 موتیاق [یمک پیشیرین محل ،
 آش اوی ، آشچیاق ؛ مطبخ عامره
 [تأنیتی غلط مشهوردر] = سرای
 هایون مطبخی .
 مَطْبَعُهُ { سش. عر. ج: مطابع .
 { «طَبِع» د ن سم. —
 تأنیتی مناسبتر اولوب ، طوغریسی
 مطبع و دار الطباعة در .] کتاب
 وسائر باصمغه مخصوص محل ،
 باصمه خانه : حروفات مطبعه سی ؛
 لیطوغرافیسا ، طاش مطبعه سی ؛
 مطبعه عامره = رسمی باصمه خانه ،
 دار الطباعة العامره .
 مَطْبَعُهُ جی { س. بر مطبعه اداره
 { ایدوب کتاب وسائر
 باصمغه کچین آدم ، باصمه خانه
 صاحبی .
 مَطْبَعُهُ حیق { س. بر مطبعه اداره
 { ایدوب کتاب و
 سائر باصمغه کچنمک صنعی .
 مُطْبِقُ { ص. عر. ن: مطبقه .
 { «طَبِق» د ن سف. افعال }
 ط. عمومی ودائمی ، غیر منقطع :

جنون مطبق؛ حماء مطبقه .
 { ص. عر. ن: مطبوخه .
 مطبوخ } «طبخ» دن سمة ۱ .
 پیشیرلمش (مک): اطعمه مطبوخه .
 ۲. ص. قاینادلمش، خاشلائمش (علاج) .

{ ص. عر. ن: مطبوعه .
 مطبوع } «طبع» دن سمة ۱ .
 طبعمده مرکوز، طبیعی . ن .
 ۲. طبیعتنه موافق، مقبول ،
 پسندیده : مطبوع بر بیچیمده .
 ۳. طبع اولمش، باصلمش، باصمه :
 مطبوع کتابلرک ال یازسی قدر
 قیمتی یوقدر؛ کتب مطبوعه .

{ سث. جم. عر. ۱ .
 مطبوعات } طبع اولمش شیتلر،
 مطبعه محمولاتی . ۲. اوراق
 حوادث و مجامیع موقوته :
 مطبوعات محلیه؛ مطبوعات اجنبیه؛
 مطبوعات اداره سی، قلمی . فر .
 Presse .

{ ص. عر. ن: مطبونه .
 مطبون } «طحن» دن سمة ۱ او .
 کودلمش، طحن اولمش : حبوبات
 مطبونه .

{ سنذ. عر. جم : امطار .
 مطر } یاغور، باران . ن .

{ یا مطری . ص. عر .
 مطرا } «طراوة» دن سمة ۱ .
 تفعیل [تر و تازہ .

{ یا مادرا باز . س. فا .
 مطر ابا } مطراق باز = دکنگله
 اوینایان [حیوانات وسائر شیتلری
 اوجوز آلوب بهالی صانان آدم :
 مطر ابا از لندن مال آلماناز :
 مطر ابا از قایمی = ایفر بیلردن و
 آنجیلردن بالیق طوبلایوب صانان
 بالیقچی قایمی . = ص. مج . ۱ .

حیله کار . ۲ . بهاجی، بهالی صانان .
 { س. ۱ . حیوانات
 مطر ابا } وسائر حی اوجوز
 آلوب بهالی صانان آدمک صنعتی
 وحال وصفتی : مطر ابا ازق ایدبور .
 ۲ . مج . حیله کارلق . ۳ . بهاحیلک،
 بهالی صانان آدمک حانی .

{ س. عر «مطرق» دن
 مطراق } غلط [۱ . دکنگ ،
 صوبه . ۲ . تعلیمی شیشی .

{ س دو کله شیشه
 مطر اخی } تعلیم اوکره تن آدم،
 تعلیمی .

{ سنذ. عر. لغت معربه [
 مطران } پسقپوس، دسپوط .

{ سنذ. عر. «طرب» دن
 مطرب } سفة افعال [چالغیچی،
 سازنده .

{ ص. عر. ن: مطرده .
 مطرد } «طرد» دن سفة افعال [
 اطراد اوزره کیدن، صرلی ،
 منتظم، بردوزی به اولان؛ امثله
 مطرده = افعال عربیه تک بهر
 صیغه سنک غائب، مخاطب، متکلم
 و مفرد، تثنیه، جمع و مذکر،
 مؤنث اعتباریله صورینی حاوی
 جدول . مقابلی : امثله مختلفه .

{ ح. عر. برصره و ترتیب
 مطردا } اوزره، بردوزی به،
 کمال انتظامه، اطراد اوزره :
 کره ارض مطرداً دوران ایدر .
 { ص. عر. ن: مطرزه .
 مطرز } «طراز» دن سمة ۱ .
 ایشلهلی، ایشله کننارلی، مزین .

{ سنذ. عر. و :
 مطرق } سنذ. عر. و :

{ سث. عر. جم : مطراق .
 مطرقة } «طرق» دن اسم
 آلت [۱ . دکنگ، چوب، صوبه .

۲ . جنک صوبه سی، طوقاق . ۳ .
 چکبج . ن .

{ ص. عر. ن: مطروحه .
 مطروح } «طرح» دن سمة ۱ .
 ۱ . آلمش، افکنده . ۲ . طرح
 اولمش، تعیین و تکلیف ایدلمش
 (ویرکی) ۳ . تملی آلمش ،
 قورلمش (بنا) .

{ ص. عر. ن: مطروده .
 مطرود } «طرد» دن سمة ۱ .
 قوغلمش، طرد و دفع اولمش :
 مکتبدن، عسکر اکدن مطرود
 بر آدم .

{ ص. «تراش» کله .
 مطروش } سنک عربی زعم
 اولمشیه سمة . صورتنده غلط
 فادش برلفت عامیانه در [صقالی
 تراش، صقالسز .

{ س. عر. «مطهره» دن
 مطره } غلط [۱ . مشپندن و یا
 تنکدن اگر قاشنه و یا ارقه به
 آسیلیر صوقابی . ۲ . اوزون بو
 غازی کیمیا کر شیشه سی .

مطره باز [س. با : مطر ابا .

{ س. کاروانلرده صو
 مطره جی } طاشیوب هرکسه
 طغیدان آدم، قافله سقاسی .

{ ص. عر. ن: مطعونه .
 مطعون } «طعن» دن سمة ۱ .
 یاردلی، مجروح . ن . ۲ . «طاعون»
 دن سمة ۱ . طاعونه طوتلمش و یا
 طاعوندن اولمش .

{ یا ماتقاب . س. با :
 مطقب } منقب .

{ یا مطلی . ص. عر. «طلاء»
 مطلا } دن سمة ۱ . تفعیل [یالذیز .
 لائمش، یالذیزی .

مَطْلَب { سذ. عر. ج. مطالب .
 «طاب» دن مص. میمی }
 ۱. ایستک ، ایستنیان شیء ،
 مطلوب ، مقصد ، مدعا ؛ سزک
 مطلبکز نه در ؛ بو آدمک یتمز
 مطالبی واردر . ۲. طلب اولنه .
 جق اهمیتلی قاعده ، مسئله ،
 قضیه . [بویکنجی معنایله کتابلرک
 بعض شایان دقت یرلنده کتاره
 قید اولنور .]

مَطْلَسَم { ص. عر. ژ : مطلسمه .
 «طلسم» دن سمف .
 [دحرج] طلسملی ، طلسم و بوگو
 ایله یابنلش : مطلسم بردینه .

مَطْلَع { سذ. عر. ج. مطالع .
 «طالع» دن سم. مص.
 میمی } ۱. کونشک ویا بر دیگر
 کوبک طوغمه سی ، طلوع . ۲.
 شمس و کواکبک طوغد قلمری
 محل . ۳. د. [عروضده] بر
 قصیده ویا غزلک ایلک یتتی .
 || له. مطالع استوائیه = کواکب
 مختلفه تک محل طلوعلرینک خط
 استوادن بعد و مسافه لری در .
 جاتی که ازیا جده مقیددر .

مَطْلَع { ص. عر. ژ : مطالعه .
 «طالع» دن سمف. افتعال }
 برایشه اطلاعی اولان ، خبردار ،
 معلوماتلی ؛ حقیقت حاله مطاع
 اوله مدم .

مُطْلَق { ص. عر. ژ : مطلقه .
 «طلاق» دن سمف. افعال }
 ۱. قیدسز ، شرطسز ، عمومیت
 اوزره ، سربست ، آزاده ؛ مطلق
 العنان = باشی بوش ، غیرمقید ؛
 وکیل مطلق = هر ایستدیکنی یا مقده
 مختار و برکونه شروط و قیودله
 غیرمقید وکیل . ۲. عاداتا اولان ،

علی العاده ، محض ، مجرد صرف ؛
 خاقتک حکمت مطلقه سی . = ح .
 تر. همه حال ، بلا قید و شرط ،
 البته ؛ بوکون مطلق کلیدر ؛
 مطلق اقشامه یتیشدیر ملی . || د .
 [صرف عربیده] جمعد مطلق =
 «لم» حرفیله مضارع مجزومدن
 مرکب صیغه که ماضی منفی
 معناسی افاده ایدر .

مُطْلَقاً { ص. عر. ۱. بلا قید
 و شرط ، عمومیت اوزره ؛
 بن اوسوزی مطلقا سویلدیم .
 ۲. همه حال ، البته ؛ بونی مطلقاً
 بویله یا ملیسکر .

مَطْلَقَه { سذ. عر. ج. مطلقات .
 «طلاق» دن سمف .
 تفعلیل [تطایق اولنش زوجه ،
 بر اقیلان قاری : مطلقه سندن
 براوغلی واردر .

مَطْلُوب { ص. عر. ژ : مطلوبه .
 «طلب» دن سمف. }
 ۱. ایستنیان ، آرنیلان ، طلب
 و آرزو اولنان ؛ ثروت هر .
 کسک مطلوبیدر . ۲. اقراض
 وادانه اولنش ، آله حق ؛ مباح .
 لغ مطلوبه سی بر خیلی مقداره
 بالغ اولور . = سذ. عر. ج .
 مطالب ، مطلوبات . ۱. ایستنیان
 شیء ، بر آدمک ایستدیکنی ، مقصد ،
 آرزو ؛ سزک مطلوبکز نه در ؛
 مطلوبی قبول اولندی ، اونک
 مطلوباتی چوقدر . ۲. اقراض
 اولنش مبلغ ، آله حق ؛ مطلوب .
 باتنی اله کچیره میور . || بوجه
 مطلوب ، مطلوب وجه ایله = آرزو
 اولندینی یوله ، ایستندیکنی کبی .
مَطْمَح { سذ. عر. «طمح» دن
 «طمح» نظر = کوز

دیکیان شیء ؛ او منصب اونک
 اسکیدن مطمح نظریدر .
مُطْمَح { ص. عر. ژ : مطمحه .
 «طمح» دن سمف .
 اقشمرار [اطمنان حاصل ایتش ،
 ذهنی بر شیشه یا تیروب راحتلا .
 تمش ، شک و شبهه سی قالمیوب
 تیقن پیدا ایتش ، قاتمش ؛ ارباب
 فن فتأ اثبات ایتدکاری شیثلرک
 حقیقتنه مطمهندرلر ؛ سزه بونی
 یاپان او آدم اولدیفنه مطمن .
 میسکر ؟

مَطْمَن { ص. عر. ژ : مطمنه .
 «طمنه» دن سمف .
 [دحرج] طمننه لی ، دبدبلی ،
 حشمت ودارات ایله اولان ؛
 مطمنن بر آلامی ؛ مطمنن بر
 رسم قبول . [اصل عربیده
 طنین انداز و سلسلی کوردیلی
 دیمکدر .]

مَطُول { ص. عر. ژ : مطوله .
 «طول» دن سمف. تفعلیل }
 ۱. اوزادلمش ، اوزون . ۲.
 تفصیل ایدلمش ، مفصل .

مَطْوَى { ص. عر. ژ : مطویه .
 «طوی» دن سمف. } ۱.
 قیورلمش ، بوکلش ، قیوریلهرق
 طویلا تمش ؛ مطوی بر طومار .
 ۲. بر شیتک ایچنه صارلمش ،
 دوشیرلمش ، صاریلی ؛ مشعه
 مطوی بر نسجه .

مَطْوِیَّاً { ص. عر. صاریلی اولدینی
 «طویاً» حالد ، بر شیتک ایچنه
 صارهرق ؛ ایستدیککز اوراق
 مطویا تقدیم ایدیورم .

مَطْهَر { ص. عر. ژ : مطهره .
 «طهارة» دن سمف .
 تفعلیل } ۱. پاکلامش ، تمیزلتمش ،

ياك و تمیز اولان : نماز قبله جق
آدمك اوستی باشی مطهر
اولمیدر. ۲. ياك، مبارك، مقدس:
روضه مطهره = تربته شریفه
سیدالانبياء .

مَطْهَرَه { س. ش. ع. «طهارة» دن
اسم آلت با : مطره .

مَطْيَبَ { ص. ع. «طيبه»
مَطْيَب { «طيب» دن سمه تفعیل
۱. كوزل قوقورل سورمش .
۲. خاطری تطیب اولمش،
خاطری خوش ایدیلوب ممنون
اولان؛ مطیب خاطر = كندا .

مَطْيِيع { ص. ع. «طیعی» دن س. فاعل .
۱. اطاعت ایدن ، باش اگن ،
دیكلین ، سرفرو ایدن : انسان
نفسنه مطیع اولمالمیدر. ۲. تابع ،
برینك حكمی آلتنده بولنان ،
منقاد : قریم تاتارخانلری دولت
عثمانیه به مطیع ایدیلر . ۳ .
سرکشلك ایتیموب اسایشده
باشایان : اورانك آدملری بك
مطیع اولور؛ اهالی مطیعه نك
تأمین استراحتی .

مَطْيِيَه { س. ش. ع. ج. مطایه .
بینك حیوانی . ذ .

مَظْلَم { س. ج. ع. «فد. مظلمه»
مَظْلَم { لسانمزده مستعمل دكلدر .
حقتسزقلر ، باعث شكایت احوال
وحرکات .

مَظَاهِر { س. ذ. ج. ع. «ظهور» دن
مَظَاهِر { س. ذ. ج. ع. «ظهور» دن
مَظَاهِر { مص. مفاعله برینك
آرقه سنی طوتان ، یاردیم ایدن .

مَظَاهِرَت { س. ع. «ظهور» دن
مَظَاهِرَت { دن مص. مفاعله

آرقه، یاردیم، معاونت .

مَظْرُوف { ص. ع. «مظرو»
ف. ه. «ظرف» دن
سمه . ۱. ظرف ایچنده بولنان ،
قابلی ، قلیقلی . ۲. ملفوف ، بر
تحریرانك ظرفی ایچنه موضوع :
اوراق مظروفه .

مَظْرُوفًا { ح. ع. تحریرات ظر-
فی ایچنه قونمش اولد .
یعنی حالده ، مظروف اوله رق ،
مافوقاً : اوراق متفرعه سی
مظروفاً کوندرلدی .

مُظْفِر { ص. ع. «مظفره»
مُظْفِر { «ظفر» دن سمه تفعیل
۱. قیخ و ظفره نائل ، غالب :
هر محاربه ده مظفر اولدی ؛
عساکر مظفره . ۲. نائل ،
موفق ، دسترس .

مُظْفِرًا { ح. ع. قیخ و ظفره
مُظْفِرًا { نائل اوله رق ، غالب
و موفق اوله رق : اوج دفعه
سفر ایدوب هر سفرندن مظفراً
عودت ایتدی .

مُظْلَل { ص. ع. «مظلاله»
مُظْلَل { «ظل» دن سمه تفعیل
کولکه لی ، کولکه لئمش ، کولکه
آلتنده بولنان : طریق مظلال .

مُظْلَم { ص. ع. «مظلمه» دن
مُظْلَم { س. فاعل . سمه
صورتنده لامك قیخيله استعمالی
غلطدر . ۱. قراگلتق ، تیره :
بك مظلم برکیجه ، بر محل . ۲ .
جهول ، شهبه لی ، قراگلتق . ۳ .
قره ، منحوس .

مَظْلُوم { ص. ع. «مظلومه»
مَظْلُوم { «ظلم» دن سمه . ۱. ظلم
کورمش ، ظلم وغدره دوچار
اولمش . ۲. تر. سسسز ، حایم ،

ساکن : بك مظلوم برچوجقدر .
مَظْلُومَانَه { ص. ح. ف. ۱. ظلم
کورمش آدمه لایق
بر صورتله : مجروح مظلومانه
شکایت ایدیوردی . ۲. سسسزجه ،
کمال حلم و سکونتله : بك مظلومانه
بر طوری واردر .

مَظْلُومَلِيق { س. س. ۱. ستم وغدر
حالی . ۲. سسسزلك ، حلم ،
سکون : اوچوجقدده بر مظلومانی
کورینور .

مَظْلُومِيَّت { س. ش. ع. ۱. ظلم
وغدره دوچار او .
لانك حالی : مظلومیتنی در میان
ایدیوردی . ۲. سسسزلك ، حلم ،
سکون .

مَظْنُون { ص. ع. «مظنونه»
مَظْنُون { «ظن» دن سمه . ۱ .
ظن و شبهه اولنان : بوکون
کله سی مظنوندر . ۲. حقتنده
شبهه اولنه باییر ، شهبه لی . ۳ .
برتمتی ارتکاب ایتدیکنه دائر
دلایله دسترس اولق اوزره
محاکمه واتهامدن اول تحت
استنطاقه آلنان : اودخی مظنونلر
دندر . بو معنا ایله اسم کبی ده
قوللانیلیر : [مظنونی تحت
استنطاقه آلدیلر .

مَظْنِيَه { س. ذ. ج. ع. «ظن» دن
مَظْنِيَه { — ظانك قیخيله غلطدر .
۱. حقتنده ظن و شبهه اولنان ،
شهبه لی ، شبهه کوتورور : مظنة
سؤ = کندیسندن بر فائق ظهوری
منتظر اولان آدم ؛ مظنة خیر =
کندیسندن یالکزر ایلك مأمول
اولان آدم . ۲ . ولیاسکی مظنون

۱. ایک شیء آرسنہ حجم و مقدار یا قیمتجہ برابرک، مساوات، موازنہ. ۲. س. [جرده] بینرندہ مناسبت و مساوات بولنان قارشیلقی ایکی کیتدن عبارت هیئت:

۳ + ۴ = ۱۰ - ۳ کبی.

مَعَادِن { سنڌ. ج. ع. ر. فد: معدن. با: معدن. }
مَعَاذُ { سنڌ. ع. ر. ۱. [«عوذ، یر، مجاً، پناه: مجاً و معاذی یوقدر. ۲. [مص. میمی] صیغنه، التجا، پناه، عیاذ. || معاذالله = الله صیغندق، العیاذ بالله، الله صاقلاسون. }

مُعَاذِرَه { س. ع. ر. [«عذر» دن مص. مفاعله] عذر دبله، معذرتی درمیان ایندهرک عفو ایستمه. ن. }

مُعَاذِر { یا معاذر. س. ج. ع. ر. فد: معذرت. با: معذرت. }

مُعَارِج { سنڌ. ج. ع. ر. فد: معراج. با: معراج. }

مُعَارِض { ص. ع. ر. ن: معارضه. [«عرض» دن سف. مفاعله] قارشی کن، معارضه و مخالفت ایدن: او آدم بکا دائماً معارض بولنور. }

مُعَارِضَه { س. ع. ج. معارضات. [«عرض» دن مص. مفاعله] ۱. بربرینه قارشی کله، مخالفت. ۲. غوغا، نزاع: بینرندہ معارضه اکیک دکدر؛ میراث تقسیمندہ معارضه یه کیریشدیلر. }

مُعَارِف { س. ج. ع. ر. فد: معرفت. با: معرفت. }

مُعَابِر { سنڌ. ج. ع. ر. فد: معبر. با: معبر. }

مُعَاتِب { ص. ع. ر. ن: معاتبه. [«عتاب» دن سف. مفاعله] عتاب ایدن، چیقیشان، تکدیر ایلین. }

مُعَاتِب { ص. ع. ر. ن: معاتبه. [«عتاب» دن سف. مفاعله] عتابه دوچار اولان، تکدیر ایدلین. }

مُعَاتِبَه { س. ع. ر. [«عتاب» دن مص. مفاعله] عتاب ایتمه، برینک قباحتی یوزینه اوروب اوندن طولای تکدیر ایتمه، چیقیشمه. }

مُعَاجِن { سنڌ. ج. ع. ر. فد: معجون. با: معجون. }

مُعَاد { سنڌ. ع. ر. [«عوده» دن س. ۱. عودت ایدلین محل، دونوب کیده جک یر: مبدأ و معاد = کلین و کیدله جک یر. ۲. آخرت. ۳. [مص. میمی] دوش، کری کیدیش، عودت. || یوم المعاد = قیامت کونی. }

مُعَادَاة { س. ع. ر. [«عدوان» دن مص. مفاعله] قارشیلقی دشمنک، محاصمه، ضدیت. }

مُعَادِل { ص. ع. ر. ن: معادله. [«عدل» دن سف. مفاعله] برابر، مساوی، یکسان، وزن و حجم یا قیمتجہ بر اولان: انسانیته خدمت الله عبادته معادلدر؛ بو ایکی شکل، بو ایکی عرصه، بو ایکی عدد بربرینه معادلدر. || بی معادل = امثالسز، بینظیر. }

مُعَادِلَه { س. ج. ع. ر. معادلات. [«عدل» دن مص. مفاعله] }

اولان ذات: مظنه کرامدن بر ذات. [لسانجره مخصوص اولان بو ایکنجی معنا ایله جمع کبی قوللا. نیلیورسده عربیده مفرددر.]

مُظَاهِر { سنڌ. ع. ج. مظاهر. [«ظهور» دن س] ۱. برشینک ظهور و بروز ایتدیکي محل و یا شخص، محل تجلی: مظهر انوار الهیه. ۲. نائل، مشرف: مظهر التفات؛ مظهر توجهات. }

مُظَاهِرَات { س. ع. نائلیت، مشرف اوله، الهه ایتمه: توفیقات سبحانییه مظهریتکزی تمی ایدرم؛ بو سعادت مظهریت هرکسه میسر اوله ماز. }

مَع { ح. ع. ر. ایله، ایله برابر: مع کمر ادرمید قضاسی. [بو کبی ترکیه تعبیرانده یا لکیز لسان رسمیده قوللانیلوب، باشلیجه تعبیرات عربیده مستعملدر:] مع هذا، مع ذلك = بونکله برابر؛ مع زیاده = زیاده سیله؛ مع الکراهه = زورله، ایستیمه رک؛ مع المنونیه = کمال ممنونیتله؛ مع مافیسه = بوحال ایله برابر، بویله ایکن. || مع = اونکله برابر، فمول معه = [نحو عربیده] «ایله برابر» معنای افاده ایدراسم منصوب که «و» حایله ایله برابر بولنور: جثت وزیداً کبی. }

مَعَا { ح. ع. ر. برابر، برلکده: [ایکیسی معاً کیتدیلر. }

مَعَا { یا معی. سنڌ. ع. ج. امعاء. [باغرض صاق. }

مَعَابِد { سنڌ. ج. ع. ر. فد: معبد. با: معبد. }

معارفه } س. ع. «عرفان» دن
 { مص. مفاعله] بیاشمه ،
 طائیشمه، بیلدکک، الفت، بربرینی
 یایوب طایمه : او ذاته معارفم
 یوقدر؛ کندیسيله معارفه پیدا
 ایتدک .
 معارک } س. ع. ج. ع. فد. معرکه.
 { با : معرکه .
 معارکه } س. ع. «عرك» دن
 { مص. مفاعله] غوغا،
 اورشمه، محاربه، جنک . ذ.
 معاش } س. ع. ج. : معاشات .
 { «عیش» دن مص. میمی]
 ۱. یاشایش، دبریلک، حیات
 زندکانی . ذ. ۲. کچینه جک شیء،
 مدار حیات، مدار تعیش . ۳.
 تر آیلقی، مأموریت و خدمته
 مقابل ماه بماه آلنان اجرت :
 معاش باغلامق = آیلقی تخصیص
 ایتک؛ معاشنی کسمک؛ معاش
 ویرمک : معاشات متداخله .
 معاشیر } س. ع. ج. ع. فد .
 { معشر . با : معشر .
 معاشیر } ص. ع. ذ. : معاشره .
 { «عشر» دن سف. مفاعله]
 خلق ایله برلکده یاشایوب
 کچینن .
 معاشرت } س. ع. «عشر» دن
 { مص. مفاعله] خلق
 ایله برلکده یاشایوب خوش
 کچینه؛ حسن معاشرت . || اصول
 معاشرت، فن معاشرت = خلق
 ایله ایدیله جک معاملات علمی،
 فر. Sociologie .
 معاشیرسز } ص. آیلغی اولمان :
 { قلده معاشسز برقاچ
 ملازم واردر . = ح. معاش
 آلمسزین، مخصص معاشی اولدیغی

حاله : بر سنه معاشسز خدمت
 ایتدی .
 معاشقه } س. ع. «عشق» دن
 { مص. مفاعله] بربرینه
 عاشق اوله ، قارشیلقل عشق
 وعلاقه، سوشمه، بربرینه اعلان
 عشق و محبت ایتمه .
 معاشلی } ص. آیلقلی ، مخصص
 { معاشی اولان : معاشلی
 مأمور، خدمتچی .
 معاصر } ص. ع. ذ. : معاصره
 { «عصر» دن سف. مفاعله]
 باشقه سیله بر عصرده یعنی بر
 عهد وزمانده یاشایان و یاخود
 یاشامش اولان : سمدی شبرازی
 عبدالقادر کیلانی ایله معاصر
 ایدی . = س. ع. ج. :
 معاصرین . ۱. بر عصرده یاشامش
 اولان آدملر : او یالکز کندی
 معاصرلرینک تراجم احوالی
 یازمش . ۲. عصر حاضرده بر
 حیات اولان آدملر : تراجم
 احوال معاصرین .
 معاشرت } س. ع. «عصر» دن
 { مص. مفاعله] باشقه .
 لرله بر عصرده یاشامه و یا
 یاشامش اوله .
 معاصی } س. ع. ج. ع. فد .
 { معصیت . با : معصیت .
 معاف } ص. ع. «عفو» دن سف.
 { — طوغریسی] معفو
 یاخود مفاعله بایندن معافی] ۱.
 عفو اولتمش، کچلمش : قباحتی
 اونک نزدنده معافدر . ۲. بری،
 مستثنی ، ممتاز : برکیدن ،
 خدمت عسکر به دن معاف .
 معافیت } س. ع. «افت مولده»
 { عفو ایدلمش اوله .

۲. استثناء، امتیاز : ویرکیدن
 معافیت .
 معالجه } س. ع. ج. : معالجات .
 { «علاج» دن مص. مفاعله]
 علاج قوللانمه، بر مرض واله
 قارشلی علاج و تدبیر ایتمه، مداواة :
 بوجیبانه هیچ معالجه ایتدیکز می؟
 او طبیبک معالجه سی بکا اینی
 کلدی .
 معالی } س. ع. ج. ع. : ف. ع. معلاة
 { لسانم زده قوللانماز] ۱.
 بیوککار، شرف و مکرمتلر،
 مکارم : سایه معالی وایه لرنده .
 ۲. عالی فکرلر، عقل بشرک
 زور یتیشه بیله جکی افکار عالیه
 و مسائل دقیقه : ادراک معالی .
 معامله } س. ع. ج. : معاملات .
 { «عمل» دن مص. مفاعله]
 ۱. خلقه قارشلی اولان فعل
 و حرکت ، بر یولده حرکته
 بولنمه، قوللانمه، طوتمه : بکا بر
 چوغجه ایدیله جک معامله ایله ایدبور؛
 حسن معامله، رفق ایله معامله؛
 سو معامله، بد معامله، معامله
 بارده؛ معامله بیلز بر آدم . ۲.
 بر مصلحت و یا بر ورقه رسمیه
 حقیقده دوائر حکومتجه اجرا
 اولنه جق مراسم، حواله و قید
 و سائره : عرضحال کزکدها
 معامله سی یتمدی ؛ اورافک
 معامله سنی الدن یا ایدبردم . ۳.
 آلیش ویریش، مناسبت تجاریه،
 ایش : فلان تاجرک او فابریقه
 ایله معامله سی واردر؛ سز خانغی
 صرافله معامله ایدبورسکز؟
 ۴. آنچه واوراق تقدیه و تحویلات
 و سائردهن استفاده ایشی، فائض
 و صراجحه کبی امور صرافیه :

معامله دن خیلی قزانیور.
 { معاملہ جی } س. ۱. امور صرافیه
 ۲. یوکسک فائضه آنچه اقراض
 ایدن آدم، صرافچه جی: زراحی
 معامله جیلرک ید غدردندن قور.
 تارمق ایچون زراعت باقهلری
 تأسیس اولمشدر.
 { معاملہ جیلک } س. ۱. صرافلق،
 امور صرافیه.
 ۲. فائضجیلک، صرافچه جیلق:
 معامله جیلک ایدیور.
 { معاند } ص. عر. ث: معانده. «عنود»
 معاند (دن سف. مفاعله) عنادجی،
 مخالفتده مصر، کیسه به اویماز
 و دیدیکندن دونمز: معاند بر
 آدمدر. [تفعیل بایندن نونک
 تشدیدله «معند» دیمه ملی.]
 { معانده } س. عر. «عنود» دن
 مص. مفاعله [عناد،
 عنادجیلق، مخالفتده اصرار.
 «عناد» دها مستعملدر.]
 { معانته } س. عر. «عنق» دن
 مص. مفاعله [بربرینک
 بویننه صارله، صارماشه،
 قوجاقلاشمه.
 { معانی } س. ج. عر. فد: معنی.
 { با: معنا. = فد. معانی
 ویا علم معانی: نحوک مسائل
 دقیقه سندن بحث ایدن بر علم
 مخصوص که عربیده اکثریا بیان
 و بدیع ایله برلکده تدریس
 اولنور. السنه سائزده نخودن
 معدود اولوب قواعدی کتب
 نحویده مندرجدر.
 { یا معاوده. س. عر.
 معاودت } «عوده» دن مص.
 مفاعله ۱. کری دومه، دونش،

عودت، رجوع: اسکی محله،
 اولکی فکرینه معاودت ایتدی.
 ۲. عادت ایدنه، معتادی اوله.
 [بو ایکنجی معنا ایله لسانزده
 پک قوللاناز.]
 { معاوضه } س. عر. «عوض» دن
 مص. مفاعله [دکیش
 طوقوش، ترامپه، مبادله.
 { معاوضه } ح. عر. ترامپه صو.
 رتيله، مبادله.
 { معاون } ص. عر. ث: معاونه.
 «عوز» دن سف. مفاعله
 یاردنجی، معاونت و یاردیم
 ایدن. || افعال معاونه = اولق
 و ایتمک کبی صیغ مرکبه ترکیبده
 کیرن فعلر. || عساکر معاونه =
 عساکر منتظمه به یاردیم ایتمک
 اوزره اثنای حربده جمع و سوق
 اولنان باشیبوزوق عسکرلر.
 = س. تر. بر مأوره ایضای
 وظیفه ده یاردیم و غیابنده وکالت
 ایتمک اوزره تعیین اولنش مأور،
 مستشار، مشاور، ایکنجی:
 والی، مدیر، دفتردار معاونی.
 || شورای دولت معاونلری =
 دائره مذکورده اعضا نامزدی
 اولان ملازملرک مادوننده کی
 مأورلر که کتبات خدمتی
 ایفا ایدرلر.
 { معاونت } س. عر. «عون» دن
 مص. مفاعله [یاردیم،
 یاردیم ایتمه، یاردنجیلق: بریسی
 معاونت ایتمزه یالکز بو ایشی
 یاپه مام.
 { معاهد } ص. عر. ث: معاهده.
 { آ: معاهدین، معاهدتین.
 «عهد» دن سف. مفاعله [ینلرنده
 عهد و میثاق ایدنلرک بهری:]

طرفین معاهدین؛ دولتین معا.
 هدتین.
 { معاهده } س. عر. ج: معاهدات.
 «عهد» دن مص. مفاعله
 ایکی دولت آره سنده عقد اولنان
 عهد و پیمان و میثاق: پارس
 معاهده سی؛ تجارت معاهده لری؛
 معاهدات عتیقه.
 { معاهده لی } ص. معاهده ایله
 باغلی، معاهده ایله
 مقرر.
 { معاهده نامه } س. فا. دها
 طوغریسی: عهد-
 نامه. با: عهدنامه.
 { معایب } س. سن. عر. ج. فد.
 «معاب» لسانزده
 مستعمل دکدر [عیب شیئرلر،
 عیبیلانه جق افعال و حرکات،
 لکه، قصور: معایب ذکر ایتمک،
 میدانه قومق.
 { معایده } س. عر. ج: معایدات.
 «عید» دن مص. مفاعله
 ۱. بایراملاشمه، بربرینه بایرامی
 تبریک ایتمه: اجابله معایده
 ایده مدم. ۲. بایرام کونی مراتب
 طایه اصحابنک حضور شوکت
 نشور-ضرت پادشاهی به چیقوب
 وظیفه تبریکی ایفا ایله لری رسم
 مخصوصی: معایده آلائی.
 { معاینه } س. عر. ج: معاینات.
 «هین» دن مص. مفاعله
 ۱. سکوزدن کچوروب تفتیش
 و تحقیق ایتمه: باصیله جق کتابلر
 برانجمن طرفندن معاینه اولنور؛
 ادخال اولنان ادویه نیک معاینه سی.
 ۲. ط بر آدمک اطبا طرفندن
 نظر تفتیشدن کچیرلمکه عاتی
 اولوب اولمایدنک تحقیق و علتنک

تخصیصی : عسکره آلنه حق
افزادك قبل القيد اطبا طرفندن
معاینه سی شرطدر؛ معاینه طبیه. ||
معاینه مأموری = کومروکدن
چکن اشیای آچوب باقغه مأمور
آدم .

معاینه حی } س. کومروکده ویا
دیکر برداژة رسمیه.
ده معاینه مأمور آدم .
معاینه خانه } س. فا. بر ویا بر
قاج طبیب طرفندن
خسته لره باقم ایچون آچیلان
اداره خانه .

معانی } ص. عر. ئ: معاینه. ت.
ط. باغر صاقلره منسوب
ومتعاقی .

معابد } سذ. عر. ج: معابد.
«عبادة» دن سم. عبادت
ایده جک یر، هر خانفی دینده
اولورسه اولسون عبادت محلی ،
عبادته مخصوص بنا : معبد مسلمین =
جامع شریف ؛ معابد قدیمه
خراب لری .

معبر } سذ. عر. ج: معابر .
«عبور» دن سم. کچله جک
محل، کچید، دربند .

معبر } سذ. عر. ج: معبرین .
«عبارة» دن سف. تفعیل
رؤیا تعبیر ایدن آدم ، کوریلن
رؤیالردن معنا چیقاران آدم :
معبر رؤیاسنی اینی تعبیر ایتدی .

معبود } سذ. عر. «عبادة»
{ دن سم. } ۱. عبادت
اولنان و عبادته مستحق اولان
حق جل و علا حضرتلری : یا
معبود . ۲. ادیان باطله اصحابنك
عبادت ایتدکاری صنم وبت
یاخود نجم و شمس وقر و سائرہ :

اسکی یونانیلرک هر خصوص
ایچون آیری معبودلری وار
ایدی؛ کونش اکثر اقوام قدیمه نك
معبودی ایدی :

معبوده } سذ. عر. «عبادة» دن
{ سم. } مؤنث اعتباریله
کندیسنه عبادت اولنان پری
وضم و سائرہ : اسکی یونانیلرجه
زهره سیاره سی عشق معبوده سی
زعم اولنوردی .

معتاد } ص. عر. ئ: معتاده .
«عود» دن سم. افتعال
اعتیاد ایدلمش، آیلشلمش، عادت
اولنمش : صباح ارکن قالمق
معتادمدر؛ یمکده صو ایچمک
معتادی دکلدرد . = سذ. عر.
عادت ، آیلشیلان شیء : او
معتادندن واز چکمز .

معتبر } ص. عر. ئ: معتبره .
«عبور» دن سم. افتعال
۱. اعتبارلی، خاطری صایلیر،
حرمتلی، محترم ؛ معتبر بر ذات ؛
کندیسی مملکتیجه پک معتبردر .
۲. سوزی و امضاسی چکر ،
سوزینه و ناموسنه امنیت واعتماد
اولنور : معتبر تجار ؛ کندیسی
بوراجه معتبردر . ۳. چکر ،
صایلیر ، قوللانلیر ، مقبول ،
حکمی اولان : بو سوز معتبر
دکلدرد ؛ قسم لغو شرعاً معتبر
دکلدرد ؛ بودرلو قاشلر شمدی
معتبردر . = سذ. عر. ج. فا.
معتبران . اعتبارلی و نفوذلی آدم ،
ایلری کن ، اعیان و متنفذاندن
آدم ؛ معتبران مملکتندن ؛ معتبران
تجاردن ؛ اورانك معتبرانندن
بری . (بو صورتله باشلیجه جمعی
قوللانلیر .)

معتدل } ص. عر. ئ: معتدله .
«عدل» دن سف. افتعال
۱. نه پک زیاده نه پک آز او .
لوب اورته خالده بولنان ، اعتدال
اوزره اولان : معتدل هوا . ۲.
یاواش ، ملائم ، سرت اولیمان ،
افراطلی ، پک ایلری به وارمش او .
لمیان : معتدل طبیعتلی بر آدم ؛
افکار معتدله اصحابندن .

معتدلانه } ص. ح. فا. اعتدال
{ اوزره ، اورته خالده :
معتدلانه حرکت ؛ معتدلانه
یاشایور .

معتذر } ص. عر. ئ: معتذره .
«عذر» دن سف. افتعال
عذر درمیان ایدن ، اعتذار
ایلین . ئ .

معترض } ص. عر. ئ: معترضه .
«عرض» دن سف .
افتعال [قارشی کن ، اعتراض
ایدن ، موانع و مشکلات چیقاران ،
باشقه لرینك قول و رأینده بهانه
بولوب مخالفت ایدن ؛ کندیسی
دائماً معترض بولنیور ؛ بر معترض
ظهور ایدرسه اسکات ایده بیلملی . ||
ر . جمله معترضه = کلامك سبکیله
مناسبتی اولیوب بالمناسبه ویا
عبارته نك بر برینی ایضاح ایچون
کلام آرہ سنه ادخال اولنان
واکثریا قوسین ایچنه آلتان جمله .

معترضه } سذ. عر. (لفت مولده)
{ طیه . اکثریا جمله
معترضه یی آرہ به آلتان قوسین
اشارتی : () .

معتبرف } ص. عر. ئ: معترفه .
«عرفان» دن سف .
افتعال [کندی قصور و قباحتی
بیلوب سویلین ، اقرار واعتراف

ایدوب کیزلین، مقر : بن عجزی معترف .

مَعْتَرَل { ص . عر . ئ : معتزله . }
مَعْتَرَل { «عزل» دن سف . افعال }
جماعتدن آیریلوب بر طرفه چکیان .

مَعْتَرَل { سئ عر . } «جماعة معتزله» دن
مَعْتَرَل { مخفف } اهل سنت جماعتندن
آیریلان واصل بن عطانام کیمسه به
تابع بر جماعت .

مَعْتَسِف { ص . عر . ئ : معتسفه . }
مَعْتَسِف { «عسف» دن سف . }
افعال } طوغری یولدن وطریق
عدل وانصافدن آیریلوب
حقسزاق ایدن، ستمکار . ئ .

مَعْتَق { ص . عر . ئ : معتقه . } «عتاق»
مَعْتَق { دن سمف . افعال } آزاد
ایدلمش، آزادی : عبد معتق؛
جاریه معتقه .

مَعْتَقِد { ص . عر . ئ : معتقده . }
مَعْتَقِد { «عقد» دن سف افعال }
۱ . انسانان، بر شیشه اعتقادی
اولان : تناسخه معتقد بر فرقه .
۲ . اعتقاد صاحی، عقیده سی
طوغری و صاغلام، دیندار :
معتقد بر ذاتدر .

مَعْتَقِدَات { سئ . جم . عر . } فد .
مَعْتَقِدَات { لسانزده پک مستعمل
دکلدر } اینانیلان شیئر، عقیده :
هندلرک معتقداتی پک غریبدر .

مَعْتَكِف { ص . عر . ئ : معتکفه . }
مَعْتَكِف { «عکت» دن سف . }
افعال } بر معبد ویا تره نك یا ننده
اختیار عزتله عبادته حصر اوقات
ایدن : ایکی سنه حرم شریفده
معتکف قالدی .

مَعْتَل { ص . عر . ئ : معتله . } «علة» دن
مَعْتَل { سف . افعال } ۱ . علت
صاحی، علتی، علیل، خسته ویا

سقط . ئ . ۲ . د . } (صرف عربیده)
حروف اصلیه سی ایچنده حرف
علت (یعنی ا ، و ، ی) بولنان :
فعل معتل؛ افعال . معتله؛ معتل
الفاء = فاء الفعلی یعنی ایلك حرف
اصلیه سی حرف علت اولان؛ معتل
العین = عین الفعلی یعنی حروف
اصلیه سنك ایکنجه سی حرف
علت اولان؛ معتل اللام = لام
الفعلی یعنی حروف اصلیه سنك
اوچنجه سی حرف علت اولان .

مَعْتَمِد { ص . عر . ئ : معتمده . } «عمده»
مَعْتَمِد { دن سمف . افعال } ۱ .
اوزرینه طیانیلان، گوگنیلان :
اوآدم بن معتمددر . ۲ . شایان
اعتماد، کندیسنه گوگنیه بیلیر،
صاغلام، امین، اینانیلیر : کندیه سی
معتمد آدمدر .

مَعْتَمِر { ص . عر . ئ : معتمره . }
مَعْتَمِر { «عمره» دن سف . افعال }
موسم حجک غیرنده کعبه شریفه نی
زیارت ایدن، ایقای عمره ایلین .
یا معتمی ص . عر . } «عنی» دن
مَعْتَمَا { سمف . افعال } دقت واهتمامه
شایان، مهم، اهمیتلی : پک معتنا
بر ایشدر .

مَعْتَوِق { ص . عر . ئ : معتوقه . }
مَعْتَوِق { «عتاق» دن سمف . } آزاد
اولمش، آزادی . } «معتق» کبی .
مَعْتَوِه { ص . عر . ئ : معتوهه . }
مَعْتَوِه { «عته» دن سمف . } عته
کتیرمش، بوگامش، بوگاق :
معتوه بر اختیار؛ معتوهه بر
قادرین .

مَعْتَوِهْلِق { ص . عر . } بوگاقاق، عته .

مَعْتَب { ص . عر . ئ : معبیه . }
مَعْتَب { «عجب» دن سف افعال }
و :

مَعْتَب { ص . عر . ئ : معبیه . }
مَعْتَب { «عجب» دن سف . تفعیل }
تعجبی موجب ، باعث حیرت ،
شاشیله جق : امر معجب ؛ امر
معبیه .

مَعْتَب { ص . عر . ئ : معبزه . }
مَعْتَب { «عجز» دن سف . افعال }
باشقه لر بنی امتثال و مسابقتدن
عاجز براقاز، کیمسه نك یا په میه جفی
حال و صورتده اولان . || معجز
ادا، معجز بیان = هر کسی امتثال
و مسابقتدن عاجز براقه جق طرز
و حالده اولان، اعجزکارانه .

مَعْتَب { ص . عر . ئ : معبزه . }
مَعْتَب { «عجز» دن سف . تفعیل }
تعجیز ایدن، قارشیسنده کبی عاجز
براقه جق درجه ده صیقان ،
صیقچی، بيقدر یچی، اوصاندر .
یچی ، یاپیشقان ، صیویشیق :
پک معجز بر آدم؛ بو قاری ده
نه معبزه در . } عربیده لغت آنفه
ایله مترادف ایسه ده لسانزده
صورت استعمالاری بروجه
مشروح آیرلشدر .

مَعْتَبَرَك { ص . عر . } معجز آدمک حالی،
مَعْتَبَرَك { تعجیز، صیقمه، بيقدر . }
مه، اوصاندرمه، صیویشیق :
بو آدمک ده معجزلکی چکلمز .

مَعْتَبَرَه { سئ . عر . جم : معجزات . }
مَعْتَبَرَه { «عجز» دن سف . ئ . افعال }
یغمبران عظام طرفندن صادر
اولان خارق العاده احوال که
خلق عجز و تعجبه بر اقوب ایمانه
کله لر بنی موجب اولور : حضرت
صالحک کوستردیکی معبزه ؛
معجزات باهراء جناب نبوی .
} من طرف الله ظاهر اولانسه
«آیت»، واولیاء عظام طرفندن

صادر اولانته «كرامت» دينير. }
 معجل { ص. عر. ئ: معجله . }
 { «معجله» دن سمه. تفعليل }
 مهلتسز، پيشين، بروجه پيشين
 تآديه ويا ايفا ايديله جك اولان.
 مقابلي: مؤجل. || مهر معجل =
 بروجه پيشين ويريان مهر،
 آغراق، جهاز بدلي .

معجله { سئ. عر. املاك اميريه و }
 { وقفه دن معلوم اولان }
 معاملات ايجون پيشين آلتان بدل.

معجم { ص. عر. ئ: معجمه. [«عجم» }
 { دن سمه. افعال] ۱. نقطه لي

(حرف) : جيم معجمه . ۲ .
 حروف هجا ترتيبيله مرتب
 (لغت و سائرته) : معجم البلدان .
 [بوايكنجي معنا ايله بزجه مستعمل
 اوليوب، يالكز بويله بعض كتب
 عنوانلرنده كوريلور .]

معجون { سئ. عر. ج: معاجين . }
 { «عجن» دن سمه . ۱ .

خور قوامنده شي . ۲ . او
 قوامده علاج : برمعجون ترتيب
 ايتدي . ۳ . جو ققلا ايجون
 صوقاقده صاندقلى بر نوع
 لزوجتلي ويا پيشقان طائلي . ۴ .
 ترياكيلرك بوتدقلى بر نوع آيون

تركيبي . ۵ . اينه و سائرته ده
 ياغلي بويادن اول ياريق و دليكارى
 قيامق ايجون سوريلن قويو بر
 تركيب : بوياجي معجونى . ۶ .
 چرچيوه جاملرينك كنارلرينه
 سوريلن سولوكنى خور :
 جاجي معجونى .

معجونجى { س . ۱ . صوقاقلرده }
 { جو ققلا ايجون معجون }
 دينن طائليدن صاتان آدم . ۲ .
 بر نوع معجون ترتيب ايدوب

صاتان آدم .
 معجونلامق { فته . معجون سور . }
 { مك ، معجونله }
 طيقاسق : تختبلك آردلرني
 معجونلاملي ؛ بو جاملري ايني
 معجونلاماشلر .

معجونلى { ص . معجون سورلمش ، }
 { معجونله طيقاش . }

معديل { ص . عر. ئ: معدله . }
 { سئ . سفا . افعال] حاضرلايان ، }
 تهيه ايدن . ئ .

معديل { ص . عر. ئ: معدله . }
 { «عديل» دن سمه . تفعليل }

تعديل ايدن، مساوي و برابر
 قيلان . ئ . || له . معدل النار =
 تساوي ليل ونهار موسمنده
 كونشك كچديكي دائره كه كره
 ارضي ايكي مساوي قسمة آيرور،
 خط استوا .

معدلت { سئ . عر. «عديل» دن }
 { مص . ميمي] عدل ،

عدالت، حقانيت، ظلم و جور
 ضدى : اجراي معدلت ايتك ؛
 معدلت سنيه به موافق حركت ؛
 باب معدلت = عدالت قيسوسى ،
 اصحاب مراجعته مقتضاي عدالتى
 ايفا ايدن محل .

معدن { سئ . عر. ج : معادن . }
 { عر . يده طوغريسى دالك }

كسريله در . ۱ . طوبراغك ايجندن
 چقان و اريدلوب دوكلكله يا
 ايصيديلوب دوكلكله مختلف
 اشكاله كيروب آلات و ادوات
 مختلفه اعمالنه يارايان اجسام
 متنوعه نك بهري : دمير، باقير،
 قلاي، قورشون، كوش، آلتين
 الك معروف معدنلر دندر؛ معادنك
 كشفندن اول انسانلر چوق زحمتلي

بر عمر سورلردى . ۲ . كيمي .
 نشوونماسي اولميان جسم، جوهر .
 ۳ . بر معدنك ويا بر نوع طاش
 و طوبراق و سائرته نك بولنديغي
 و چيقديغي محل، معدن فلزاتنى
 حاوي ير، اوجاق، كان : اورال
 طاغلرند كوش و آلتين
 معدنلري واردر؛ مرمر، آلچي،
 كومور معدنى؛ اوراده اسكيدن
 ايشلمش بر معدن واردر . ۴ .

آلتين و كوموشك غيري اولان
 معدن بسيط ويا مركب : كوش
 دكل معدندر . ۵ . معدن يا خود
 اسكي معدن : خاص پورسلان
 و ففغورى معمولاتي : چين،
 صاقسونيه معدنلري ؛ اونده
 چوق اسكي معدنلر واردر . ۶ .
 مجر بر خصلت و فضيلتك منبع
 و مصدرى حكمنده اولان ذات،

او خصلت و فضيلته متصف آدم،
 كان : اول معدن حلم و حيا ؛
 ذاتي معدن علم و حكمت ايدى .
 ۲ . كئديسمنده چوق دكرلى
 شئ بولسان، دفينه، خزينه ؛
 حريف معدن ؛ بو كتبخانه
 دكل معدن . = ص . تر . ۱ .
 معدندن معمول : معدن طباق .

۲ . كوش و آلتينك غيري
 اوله رق بسيط ويا مركب بر
 معدندن يابلس : معدن مداليه . ||
 كيمي . شبه معدن = معادنك خاصه .
 لرني جامع اولقسزين كيمياجه
 معادنه ملحق بعض اجسام
 بسيطه، فر . Métaloïde . ||
 علم المعادن = معدنلرك انواع
 واجناس واحوالندن بحث ايدن
 علم كه علم الارضله و كيميا ايله

مناسبتی وارد، فر. - Minéra
 .logie || اعمال المعادن = معدنك
 ايشلدلسى علم و صنعتى ، فر.
 Métalurgie. || معدن صوبى =
 ايجنده طبيعى اوله رق منحل بر
 معدن بولنان صو. || معدن
 كومورى = يك اسكى زمانلردن
 طوپراغك آلتنده قالب يانار بر
 ياغلى طاش حاله كچمش اولان
 اشجار و نباتات و بوتون اورمانلردن
 عبارت سياه ماده معلومه كه
 تسخين ايجون قوللانيلير.

معدنچى } س. يردن معدن
 چيقاران، بر معدن
 اوچاغنى ايشنين ويا بو ايشلرده
 استخدام اولنان آدم.

معدنچيلىك } س. يردن معدن
 چيقاران و بر معدن
 اوچاغنى ايشلين يا خود معدن
 ايشلرنده استخدام اولنان آدمك
 صنعتى و حال و صفتى : معدنچيلىك
 زور بر صنعتدر.

معدنى } ص. عر. ث. معدنيه .
 ۱. معدنه منسوب، و متعلق
 ويا معدندن ممول : جسم معدنى ؛
 مواد معدنيه . ۲. علم المعادن
 منسوب و متعلق : كتب معدنيه ؛
 معلومات معدنيه . = سنډ
 عر. ج. معدنيون = علم المعادنله
 اشتغال ايدن آدم، علم المعادن
 عالمى : معدنيونك قولجيه .

معدنييات } س. ج. عر. معدنه
 متعلق ويا معدن
 قينلندن شيئر، نشو و نماسى اولميان
 اجسام، جمادات .

معدود } ص. عر. ث. معدوده .
 { «عد» دن سمه } ۱.
 صابنش، صابيلى، صابيسى معلوم،
 شمرده : مسكوكات معدوده .

۲. محدود، معين، منحصر :
 تجارتك فائده لرى معدود دكلدر.
 ۳. برجنس عدادينه داخل، بر
 درلو عد و اعتبار اولنان :
 آتيمون معادنن معدوددر. ||
 نامعدود { ودها طوغريسي :
 غير معدود } صابيسز، صابيلاز،
 حسابيسز، لايعده، چوق .

معدودات } س. ج. عر. صقه.
 يمورطه كى صابى
 ايله آلتوب صابيلان شيئر .

معدوم } ص. عر. ث. معدومه.
 { «عدم» دن سمه } يوق
 اولان، موجود اولميان : معدوم
 برشيئى طب ايتمك عيشر. —
 تاريخ طبيعى اصطلاحات جديده .
 سنده α ادات يونانيه سنى ترجمه ده
 قوللانيلير : معدوم الثمار =
 acarpe، معدوم الرأس = acé-
 phale كى .

معدوميت } س. عر. ث. لغت
 { مولده } يوقلق، يوق
 اوله : عنقائك معدوميتي . —
 ينه تاريخ طبيعى اصطلاحاتنده
 مصدرت معناسيله برابر α ادات
 يونانيه سنى ترجمه يه يارار :
 معدومية الرأس = acéphalie
 كى .

معدوى } ص. عر. ث. معدويه .
 { ۱. معدويه منسوب و
 متعلق : وجع معدوى ؛ امراض
 معدويه . ۲. معدوه ايجون فائده لى .
 { س. عر. انسانده وحيوا .
 { نائده ما كولاتى هضم
 ايدوب باغز صاقلره دوكن عضو
 داخلى كه كوكس ايله قارن آره .
 سنده واقعدر، قورصاق . || ط.
 التهاب معدّه، الم معدّه، توسع
 معدّه و سائره = معدويه عارض

امراض مختلفه .
 { ص. عر. ث. معدويه .
 { «عذاب» دن سمه . تفعليل }
 عذاب ايجنده بولنان ، اذيت
 چكن، چوق صيقندى كورن :
 بوزوق يولده آره ايجنده انسان
 معدب اولور . { عر بيده اولدينى
 كى مجازات كورمش معناسيله
 لسائزده قوللانماز .

معدب } ص. عر. ث. معدويه .
 { «عذاب» دن سمه . تفعليل }
 ۱. عذاب و اذيت ورن . ث. ۲.
 يرينى بر صورتله راحتسز ايتمكى
 سون ايليشن، موزب .

معدرت } س. عر. ج. معاذر .
 { «عذر» دن مص. ميمى .
 — ذالك فتيحه استعمالى غلطدر }
 ۱. بر قصور و قباحتك وقوعنه
 سببيت ورن حال غير اختيارى ،
 عذر : معذرتى وارد ؛ بيان
 معذرت ايتدى . ۲. عذر ديله مه ،
 اسباب مجبره درميان ايدهرك
 عفو ايستمه، اعتذار : معذرته
 لزوم يوقدر .

معدور } ص. عر. ث. معدوره .
 { «عذر» دن سمه } عذرى
 اولان، بر قصور و قباحته
 سبب مجبرى اولان، وظيفه سنى
 ايفسا ايتمه سنه بر مانع شرعى
 اولان، عذرى قبول اولنان :
 زيارتكره كلك ايستيوردى اما
 معدوردر ؛ اونى معدورطوتكر ؛
 بن سزى معدور كوربورم .

معدوريت } س. عر. معدور
 { اولانك حالى، عذر :
 درميان ايتدىكى معدوريت مقبول
 دكلدر .

معرا } يا معرى . ص. عر. { «عرى»
 { دن سمه . تفعليل } ۱. چيلاق،
 صويلش ۲. عارى ، خالى ،

تهی، بوش، مبرا: علم و تربیه دن
 معرا بر آدم .

معراج { سنڌ. عرب. جم. معارج .
 } «عروج» دن ۱.۵۵ .

چیقیله جق، یوکسله جک پر، نردبان .
 ۲. کوکه چیقمه ، عروج :
 معراج النبي = نبی ذی شان
 (صلم) افندمرك سمايه عروج لری؛
 لیلۃ معراج = معراج النبي
 کچه سی .

معراجنامه { سه. فا. معراج نبی
 } (صام) حقتده
 یازلش قصیده و منظومه .

عرب { ص. عرب. ژ: معربه .
 } «عرب» دن ۱.۵۶ [افعال]

لسان عربی فصیحک خاصه سی
 اولان اعرابی قبول ایدن ،
 آخری اعراب فائده سنجه تحول
 ایدن (کله) ، مبنی مقابلی :
 اسم معرب .

عرب { سنڌ. عرب. [«عرب» دن
 } سف. افعال [مشهور بر
 کتابک اعرابی بیان ایدن کتاب :
 معرب قرآن .

عرب { ص. عرب. ژ: معربه .
 } «عرب» دن ۱.۵۷ [تفعیل]

عربلشمش ، تعریب اولمش ،
 عن اصل عربی دکل ایکن بعده
 بو حالی پیدا ایتمش اولان :
 فارسیدن معرب بر لغت .
 [انسانلر حقتده متعرب و مستعرب
 قولانیلیر .]

معرض { سنڌ. عرب. [«عرض»
 } دن ۱.۵۸ . — رانک فخیله
 غلظدر [بر شیتک کورندیکی
 و ظهور ابتدیکی یا خود عرض
 و انہا اولندیغی محل ، مقام :
 معرض عتابده = عتاب مقامنده ؛

معروض آشکرده = مقام تشکر .
 ده، تشکر مقصدیله .

معرف { ص. عرب. ژ: معرفه .
 } «عرفان» دن ۱.۵۹ .

تفعیل [۱. بیلدک، بللی، معلوم،
 معروف. ۲. د. [نحو عرییده]
 حرف تعریقی اولان ، معین
 و محدود بر شیتده دلالت ایدن،
 منکر مقابلی : موصوف معرف
 اولورسه صفتکده معرف
 اوله سی اقتضا ایدر .

معرف { ص. عرب. ژ: معرفه .
 } «عرفان» دن ۱.۶۰ .

تفعیل [تعریف و تحدید و تعیین
 ایدن : اوصاف و احوال اولیایی
 معرف بر کتاب .

معرفت { سه. عرب. جم : معارف .
 } «عرفان» دن ۱.۶۱ . مص .

میی [۱. بیلمه ، علم ، دانش .
 ۲. هنر ، مهارت ، استادلق ،
 صنعت : بر معرفتدر هر کسک
 یاپه جنفی ایش دکلسر . ۳. تر .
 عو . هنر و صنعتله یابلش بر
 اصول و ترتیب : بو ما کینه نك ،
 بو آلنک بر معرفتی واردر . ۴ .
 غریب اوضاع و حرکات ، تحفلق :
 بر طاقم معرفتدر یایوردی . ۵ .
 واسطه ، توسط : ایستد بککز
 کتابلر امانتجی معرفتیه کوندر .
 یلیور . = جم. علوم و فنون ،
 تحصیل ایله اکتساب اولنان
 معلومات : تحصیل معارف ؛ نشر
 معارف . || معارف عمومیه ،
 وساده جه معارف = علوم و فنونک
 نشر و تعمیم و ترقیسنه و مکاتب
 و سائر مؤسسات علییه نظارت
 ایدن دائره رسمیه : معارف

نظارتی ، مجابی ؛ مجلس کبیر
 معارف .

معرفتلی { ص. ۱. هنر و معرفت
 } صاحبی ، هنرور : چوق
 معرفتلی آدمدر . ۲. هنر
 و معرفتله یابلش ، هنرلی ، مصنع :
 پک معرفتلی بر ما کینه ایجاد
 ایتدی .

معرفه { سه. ص. عرب. [«معرفت»
] ایله برافت اولدیغی حالده
 لسانزده استعمالی آیرلشدر .]
 د. [نحو عرییده] حرف تعریفله
 یوادیکر صورتله مدلولی تعیین
 و تخصیص اولمش اسم اطلاق
 اولنور . مقابلی نکره .

معرق { ص. عرب. ژ: معرقه .
 } «عرق» دن ۱.۶۲ [تفعیل]

ط . ترلن ، ترکتیرن (علاج
 و سائره) .

معرکه { سه. عرب. جم : معارک .
 } «عرک» دن ۱.۶۳ [میدان
 حرب ، جنک ووقعی .

معروض { ص. عرب. ژ: معروضه
 } «عرض» دن ۱.۶۴ .

۱ . بر شیتک قارشیسندنه بولنان ،
 بر شیتیه قارشسی سپر و حائل اولمان :
 بو اوکونشده معروضدر ؛ روز .
 کاره معروض ؛ عمومک انظار
 استهناسنه معروض بر آقور . ۲ .
 سرلش ، سرکی حالنده ، انظار تماشای
 اوکنه موضوع : او اشیا اوچ
 آی سرکیده معروض قالدی .
 ۳ . بر بیوک ذاتک حضورینسه
 چیقاریلان ، عرض و تقدیم قلنان :
 هدایاه معروضه ؛ اوراق معرو .
 ضه . ۴ . بر بیوک ذات ویا مقام
 و هیئته عرض و انہا و افاده
 اولنان : تفضیلات معروضه ؛

فلان طرفندن معروض کیفیت .
 ۵. یوقاریده عرض و بیان اولنان، مذکور، سالف العرض : احوال معروضه دن طولایی .
 || اذ. معروض چا کرانه مدر، معروض بندکانه مدر، معروض داعیانه مدر، معروض چا کر- کینه لریدرکه = عرضحاللرک و مقام صدارتده بولنان ویا بولنش اولان ذواته تقدیم قلنان محررات رسمیه نک و غیر رسمی اوله رق کوچکدن بیوکه تقدیم قلنان عرضیه لرک باشنه یازلسی معتاد تعبیرلر . || المعروض = بو دخی اقران بیننده قولالنیلیر .

معروضات { س. ج. ع. }
 { فد. معروضه بو مقامده قوللانماز } ۱. بر بیوک ذات ویا مقامه عرض وانها اولنان مواد : معروضاتمک نظر اعتنایه آلمسنی رجا ایدرم . ۲. بر مقام عالی به وبالخاصه عتبه سنیه جناب ملوکانه به تقدیم اولنان اوراق و محررات : هر کونجی معروضاتک بر خلاصه دفتری تنظیم ایدیلیر .

معروف { ص. ع. ذ. معروفه . }
 { «عرفان» دن سمف. }
 ۱. بیان، معلوم : کره ارضک اسکیدن معروف جهتری . ۲. شهرتلی ، مشهور ، متعارف ، هر کسک بیلدیکی : کندیسی معروف آدمدر . ۳. شریعتک امر ایتدیکی ، شرعاً مقبول و مستحسن اولان : امر بالمعروف نهی عن المنکر = اوامر و نواهی شرعیه نک خلقه تبایغی .

معری { ص. ع. با : معرا . }
 { ص. ع. ذ. معزه . } «عزة» معر { دن سف. افعال } اکرام و اعزاز ایدن ، عزیزلندیرن : معز الدوله . ذ .
 { س. ع. پکی : معزبری = معر } بیانی پکی .
 { ص. ع. ذ. معززه . } معرز { «عزة» دن سمف. تفعیل }
 ۱. عزت و شرف صاحبی ، عزیز، مکرم . ۲. اکرام و اعزاز اولنان ، حرمت و تعظیمه قبول اولنان : اوتوردیغی مدتجه پک معزز ایدی . ۳. قیمتلی، قیمتدار، عزیز : مملکتمز معززدر .

معززا { ح. ع. اعزاز واکرامله : }
 { معززا قبول ایتدیلر . }
 { ص. س. ع. ج. } معزول { معزولین . } «عزل» دن سمف. [منصب و مأموریتندن چیقارلمش ، عزل اولنش ، مأموریتسز قالمش : اوج سنه معزول قالدی ؛ معزولین معاشانی .

معزولاً { ح. ع. معزول او . }
 { لرق، عزل اولندیغی حالده ، مأموریتندن چیقاریلرلق : معزولاً عودت ایتدی .

معزولیت { س. ع. معزول }
 { اولانک حال وصفتی ، معزوللق : معزولیت معاشی ؛ معزولیتی چوق سورمدی .
 { س. ع. «عسر» دن } معسرت { مص. میمی } کوجلاک ، زورلق ، چپارزلق .

معسکر { س. ع. «عسکره» دن }
 { سم. دحرج } اردوگاه ، حرب زماننده اردونک مرکز

اتخاذ ایتدیکی محل .
 { ص. ع. بال ایله تربیه } معسل { اولنش، باللی : ماء معسل . }
 { س. ع. اونده بر : عشر . } معشمار { س. ع. ج. معاشر . }
 { «عشرة» سم. } برلکده یاشار انسانلر جماعتی ، گروه ، جمعیت .

معشر { ص. ع. ذ. معشره . }
 { «عشر» دن سمف. تفعیل } اون جزئدن مرکب ویا اون قسمه منقسم، اونلی، اونلق = س. ع. ر. اون ضلعی وزاویه سی اولان شکل .

معشر { س. ع. «عشر» دن }
 { سف. } معشر { عشیر مأموری ، محصولانک عشرینی آلان ، اونده لقیجی .

معشوق { ص. ع. ذ. معشوقه . }
 { «عشق» دن سمف. } عشق و علاقه ایله سویلن ، سوکیلی ، علاقه کرده .

معشوقیت { س. ع. معشوقلق ، }
 { عشق و علاقه ایله سوینلر } سویلن شخصک حالی .

معصوم { ص. ع. ذ. معصومه . }
 { «عصمة» دن سمف. } کناهدن بری ، صوجسز ، بیکناه : اونک معصوم اولدیغی وجدانم تصدیق ایدیور . = س. ع. کناه و قباحتدن بری اولان کوچک چوجق : او معصومه اورمابک کناهدر .

معصوملق { س. و : }
 { س. ع. کناه } معصومیت { قباحتدن بری اوله : معصومیتی تبین ایتدی .

مَعْصِيَتٌ { س. ع. ج. معاصي. }
 «عصى» دن مص. مبی [کنه، اثم : معصیتدن احتراز ایدرم. (عصیان معناسیله لسانمزده قوللانماز.)]

مَعْضِلَاتٌ { س. ج. ع. «عضل» }
 «عضل» دن افعال. — تفعلیل باینندن سغه. صورتنده عینک وضاد مشدددنک فحیله غلطدر. — مفردی لسانمزده مستعمل دکلد. [بیوک و آغر ایشلر، مشکل مسئلهلر، امور مهمه : معضلات امورله مشغولدر.]

مَعْطَرٌ { ص. ع. ر. ث. : معطره. }
 «عطر» دن سغه. تفعلیل تعطیر اولنش، کوزل قوقولی، کوزل قوقو قاریشمش.

مَعْطَلٌ { ص. ع. ر. ث. : معطله. }
 «عطل» دن سغه. تفعلیل ۱. براغلیش، متروک، قوللانماز، بطال : معطل بر دکرم، بر ماکینه. ۲. ایشسز، بوش : معطل طور مالمی.

مَعْطُوفٌ { ص. ع. ر. ث. : معطوفه. }
 «عطف» دن سغه. ۱. اکلیش، مائل، بر طرفه طوغری دونمش. ۲. عزو و اسناد اولنان، ویریلن، راجع و عائد اولان : اونک کله مسی کبرینه معطوفدر؛ بولقدردی قائلنه معطوف اولتی لازم کلیر. (بو معنا عربیده یوقدر.) ۳. بر حرف عطف واسطه سیله دیگر کله یه مربوط (کله) که، دیگرینه ده «معطوف علیه» دیرلر.

مَعْطَىٌّ { ص. ع. ر. ث. : معطیة. }
 «عطا» دن سغه. افعال

ویرن، اعطا ایدن. نُ.
 مَعْظَمٌ { س. ع. ر. ث. : معظمه. }
 «عظم» دن سغه. تفعلیل ۱. بیوک، ایری، جسم : بربناء معظم. ۲. تعظیملی، مکرم، میجل : دستور معظم. ۳. آغر، اهمیتلی : امور معظمه.

مَعْظَمَاتٌ { س. ج. ع. ر. ث. : معظومات. }
 «عظم» دن سغه. تفعلیل مهمه : معظومات امورله اوغراشمتق. ۱. بیوک و آغر ایشلر، امور مهمه : معظومات امورله اوغراشمتق.

مَعْفُوٌّ { ص. ع. ر. ث. : معفوه. }
 «عفو» دن سغه. عفو اولنش، عفو و صفحه مظهر : کوچکارک قباحترلی بیوکارک عندنده معفودر.

مَعْقُودٌ { ص. ع. ر. ث. : معقوده. }
 «عقد» دن سغه. باغلی، باغلاشمش، دوکولنش، عقدهلی.

مَعْقُولٌ { ص. ع. ر. ث. : معقوله. }
 «عقل» دن سغه. ۱. عقله موافق، عقله قریب، عقلک قبول ایتدیکی : دیدیککز شیء معقول دکلد. ۲. عقل ایله بیلنیر، عقلاً اثبات اولنان، عقلی، منقول مقابلی : علوم معقوله و منقوله. ۳. اولدقچه عقللی، سوزی عقله مقارن : معقول بر آدمدر.

مَعْقُولَاتٌ { س. ج. ع. ر. ث. : معقولات. }
 «عقل» دن سغه. ۱. ایله بیلنیر و نقله مستند اولیان مسائل و علوم و مباحث : معقولانده ید طولی صاحبی اولوب منقولانله توغلی یوقدر.

مَعْقُولِيَّتٌ { س. ع. ر. ث. : معقولیة. }
 «عقل» دن سغه. عقله قریب و عقل ایله منقهم

اولان شیئک حالی : بوماده تک معقولیتی ظاهر در.

مَعْكُوسٌ { ص. ع. ر. ث. : معكوسه. }
 «عكس» دن سغه. ۱. ترسنه دونمش، باش آشاغی چویراش : مخروط معكوس. ۲. دیگر بر شیئک ضدی و عکسی اولان، ترس : بو ایش اونک بسبتون معكوسیدر. ۳. بر یره اوروب کرمی دونن ویا صورتی کورینن، انعکاس ایدن : آینه ده معكوس صورتی؛ جامدن معكوس ضیا. ۴. مجز. ترس، اینی کیتین، شامتی : بو ایش پک معكوس کیتدی.

مَعْلاٌ { ص. ع. ر. ث. : معلا. }
 «علو» دن سغه. تفعلیل ۱. یوکسک، یوجه، مرتفع، بلند : بر قصر معلا. ۲. قدر ورتبه سی عالی، عالی مرتبه، بلند پایه : مقام معلا صدارت عظمی.

مَعْلقٌ { ص. ع. ر. ث. : معلقه. }
 «علاقة» دن سغه. تفعلیل ۱. اصلش، تعلیق اولنش، آسیلی : دیواره معلق بر لوحه. ۲. بر یره استناد ایتکسزین هواده ویا بوشده طوران : اجرام سمایه معلق طوربور. ۳. هنوز قراری ویرلیوب ویا حل اولنمیوب او یله طوران (ایش، مسئله) : مسائل معلقه.

مَعْلقه = س. تر. بوشلق، خلا، فضا : معلقه طورمق ممکن میدر. ۱. اصلش، تعلیق اولنش، آسیلی : دیواره معلق بر لوحه. ۲. بر یره استناد ایتکسزین هواده ویا بوشده طوران : اجرام سمایه معلق طوربور. ۳. هنوز قراری ویرلیوب ویا حل اولنمیوب او یله طوران (ایش، مسئله) : مسائل معلقه.

مَعْلقَةٌ { ص. ع. ر. ث. : معلقة. }
 «علاقة» دن سغه. ۱. اصلش، تعلیق اولنش، آسیلی : دیواره معلق بر لوحه. ۲. بر یره استناد ایتکسزین هواده ویا بوشده طوران : اجرام سمایه معلق طوربور. ۳. هنوز قراری ویرلیوب ویا حل اولنمیوب او یله طوران (ایش، مسئله) : مسائل معلقه.

مَعْلقَةٌ { ص. ع. ر. ث. : معلقة. }
 «علاقة» دن سغه. ۱. اصلش، تعلیق اولنش، آسیلی : دیواره معلق بر لوحه. ۲. بر یره استناد ایتکسزین هواده ویا بوشده طوران : اجرام سمایه معلق طوربور. ۳. هنوز قراری ویرلیوب ویا حل اولنمیوب او یله طوران (ایش، مسئله) : مسائل معلقه.

آصلىق شرفنه مظهر اولان
قصيده : امرء القيسك معلقه سى؛
معلقات سبع = بو شرفي احراز
ايتش اولان يدى قصيده
مشهوره .

معلى } ص. عر. ث: معالنه. «علة» دن
معلى } سمف. تفعليل [علتلى، سببلى. ث.

معلى } سنذ. عر. ج: معلمين. «علم»
معلى } دن سمف. تفعليل ۱. برشى
اوكره دن، تعليم ايدن، تعليمجى :
عسكر معلمى. ۲. درس ورن،
علم او قودان، مدرس، خواجه :
مكتب معلمى؛ معلمين معاشاتى .
|| دار المعلمين = معلم يتيشديرمكه
مخصوص مكتب .

معلى } ص. عر. ث: معلمه. «علم» دن
معلى } سمف. تفعليل [تعليم اولمش،
تعليم اوكرمش، تعليملى : معلم
عسكر .

معلمك } س. معلم صفت ووظيفه سى،
معلمك } خواجه لى: فلان مکتبده
معلمك ايديور .

معلمه } سنذ. عر. ج: معلمات .
معلمه } درس ورن قادين، قادين
خواجه : رشديه اناث معلمه سى. ||
دارالمعلمات = معلمه يتيشديرمكه
مخصوص مكتب .

معلىن } ص. عر. ث: معلمنه. «عان»
معلىن } دن سمف. افعال [اعلان
ايدن، بيلديرن .

معلول } ص. عر. ث: معلوله .
معلول } «علة» دن سمف. —
عر بيده ده مستعمل ايسه ده، فعلى
لازم اولديغندن، عليل ديمك
دها طوغر يدر، آنجق بين العوام
عليل كور معناسيله قوللا نيليور. [
بر علتى اولان، علت صاحي،

خسته، سقط، كوتوروم: معلول
بر آدم .

معلوليت } سنذ. عر. علتلى اوله،
معلوليت } خسته لى، سقطلى،

كوتوروملك : معلوليت تبين
ايدنلر عسكرلكدن مستنادر .

معلوم } ص. عر. ث: معلومه .
معلوم } «علم» دن سمف. ۱. بيان،

بيانمش، اوكر نلش : اونك حالى
بزجه معلومدر؛ معلومكوز اولسون؛
كره ارضك اسكيدن معلوم

اولان جهتلىرى . ۲. فعل
متعدىتك. ايكي صورتدن برى كه
فاعلى اعتباريله در، فعل معلوم،

بناء معلوم : يازمق، نيلك كبي .
ديكر صورتنه مجول ديرلر :
يازمق، بيانك كبي. = ح. بللى،

اوله ، شهبه سز . [جوابده
قوللا نيلير .]

معلومات } سنذ. عر. ج: علم . ۱.
معلومات } بيان شيلر، اوكر نلش
حقيقتلر، علوم مکتسبه : او

آدمك چوق معلوماتى واردر؛
معلومات واسعه صاحي . ۲ .
بيليش، خبر، وقوف : بو بابده

معلوماتم بوقدر؛ فلانده معلومات
ويركز .

معلوماتلى } ص. علم وهنر صاحي،
معلوماتلى } اهل وقوفندن، چوق
شيلر بيلير : كنديسى معلوماتلى

آدمدر .

معلومات } سنذ. عر. بيان و
معلومات } اوكر نلش اولان شيلك
حال و صفتى ، معلوم اوله :

آمرىقتانك اسكيدن معلوميتى
فكرنده بولنانلر .

معلى } ص. عر. بلا : معلا .

معما } يا معممى . سنذ . عر .
معما } «معنى» دن سمف. تفعليل ۱ .

معنابى كيزلى وكوج آكلاشيلير
سوز ويا شكل وسائره، بيلجه،
ياكلجاج . [اصطلاح ادبيده

لفزدن فرق اولوب باشلجه بر
اسمه دلالت ايدن سوز ويا
مصراع ويته اطلاق اولنور.]

۲. مج. آكلاشلاماز، سر، مغلغ،
حلى مشكل، مشوش شى* : او
بر معماردر .

معمار } سنذ. ص. عر. «عمران» دن [
معمار } اينه انشاسنه رياست او
نظارت ايدن ترتيب و تقسيمى

يابان مهندس، قافله : معمارستان .
معمارلىق } س. معمار فن وصنعت
ومشغوليتى، فن معمار .

رى : معمارلقده مهارتى واردر .
معماريه } ص. عر. ث: معماريه .
معماريه } معمارلقه منسوب و

متعلق : ذراع معمارى؛ معلومات
معماريه . || فن معمارى =
معمارلىق علم و فنى . || اصول

معماريه = معمارلك صور مختلفه .
سى، فر . Style .

معماريه } سنذ. عر. معمارلىق حقى،
معماريه } بر بنا انشاسيچون
معمارلر و يرلين حق .

معموره } ص. عر. ث: معموره .
معموره } «عمر» دن سمف. تفعليل [

باشايان، برحيات اولان : چوق
وقت معمر اولدى؛ الله سزى
معمر ايليه .

معمور } ص. عر. ث: معموره .
معمور } «عمران» دن سمف. ۱ .
خراب اولميان ، آبادان : معمور

برخانه، محله شهر . ۲. ايشلنمش،
زرع اولنمش، معطل اولميان :

معمور } ص. عر. بلا : معلا .

اراضی معموره. ۳. اهالیسی اولان، ایصلی، مسکون: بلاد معموره؛ اوروپانک هر طرفی معموردر. || درت باشی معمور = مکمل.

معموره { س. ش. ع. ۱. مسکون و کوزل ایشلمش مملکت: آفریقانک ساحل غربیسنده بر معموره وارد. ۲. شهر، قصبه، بلده: معموره موصل.

معموریت { س. ش. ع. مسکون و کوزل ایشلمش محک حالی، عمران: معموریت بلاد؛ وقتیله عراقک معموریتی فوق العاده ایدی.

معمول { ص. ع. ۱. معموله. «عمل» دن سمه [۱. یابلیش، ایشلمش: یوگدن معمول قاش؛ سر مردن معمول هیکل. ۲. د. [نحو عربیده] بر ماملک تأثیر یله بر درلو اعراب قبول ایش اولان (کله)، عامل مقابلی: بزید تعبیرنده (ب) عامل و (زید) معمولدر. = س. ع. ۱. معمولات. ۱. بر صنعتک و یا بر فابریقه نیک وجوده کتیردیکی ایش، محصول: شام معمولاتی؛ فابریقه معمولاتی. ۲. د. بر ماملک تأثیر یله بر کونه اعراب قبول ایش کله: معمولات بابی.

معنی { س. ع. ۱. معما. معنا { یا معنی. س. ع. ۱. معنی: معنی «عنی» دن مص. می [۱. مدلول، مفهوم، بر کله و یا کلامک افاده ایشدیکی

شیء: بوکله نیک، بویتیک معناسنی آکلایه مدم؛ معنای حقیقی؛ معنای مجازی. ۲. ایچ، باطن، لب، روح، صورت و قالبک غیری، غیر جسمانی حال. ۳. رؤیا، دوش: طام معناده کوردی. ۴. مج. سبب معقول: بونی بویله یا معده معنای یوقدر؛ بو وقتده قالقوب کیتمهده نه معنای واردرد؟ = ج. با: معانی.

معنا { یاخود معنی. ح. ع. ۱. مفهوم و مدلول جهتیله، معناجه، مال اعتباریله: لفظاً او قدر دکلسهده معنای کوزل بر بیت. ۲. طولانیسیله، ضمناً، طوغریدن و آچیقدن اولمیهرق: معنای بزه طوقفق ایستدی.

معناسز { ص. ۱. مال و مدلولی اولمیان، هیچ بر شیشه دلالت ایتمین: معناسز بر لفظ. ۲. سبب معقولی اولمیان، سبب، مناسبستز: بو زیارتی معناسز کوردیورم.

معنالی { ص. ۱. مال و مدلولی اولان: معنالی لفظ. ۲. مدلولی کوزل و دریک او لان: معنالی بیت. ۳. ضمناً بر شیشه دلالت ایدن، بر رمز و اشارتی متضمن: معنالی سوز؛ معنالی بر باقیش.

معبر { ص. ع. ۱. معبره. «عبر» دن سمه [د. ح. ج.] عبرت سورلمش، عبرت قاریشدرلمش، عبرت قوقولی، کوزل قوقولی. معید { ص. معاند یرینه قوللا. نیلیورسهده، بوماده تفعیل یابندن کلدیکندن، غلطدر. با: معاند.

معنون { ص. ع. ۱. معنونه. «عنوان» دن سمه. جهور [عنوانی، بر عنوانی اولان: فلان عنوانه معنون بر مقاله، بر رساله.

معنوی { ص. ع. ۱. معنویه. «معنی» دن سمه [۱. معنا و مدلوله منسوب و متعلق: نکات معنویه؛ تزینات لفظیه و معنویه. ۲. صوری و ظاهری اولمیان، باطن و روحه منسوب و متعلق، باطنی، روحانی، غیر جسمانی، غیر مادی: مادی و معنوی استفاده؛ اعزّه کرامک امداد معنوی؛ اجر معنوی؛ ولد معنوی = بر کیمسه نیک تحت تربیه سننده بولنوب کندیسینه اولاد معامله سی ایدیلن، جان اولادی.

معنی { س. ع. ۱. معنا. معنیدار { ص. فا. معنالی، مفهوم مضمونلی، معناسی اهمیتلی: معنیدار بر سوز.

معوج { ص. ع. ۱. معوجه. «عوج» دن سمه [تفعیل] اکر یلمش، اکر ی، کهرلی، بولکلیش. || سطح معوج = انکیبهلی سطح.

معوذتین { س. ش. ۱. ع. ۱. فذ. معوذتین { ص. ع. ۱. معنیه. مستعمل دکدر. «قل اعوذ برب الناس» ایله «قل اعوذ برب الفلق» سوره شریفه لی.

معونت { س. ع. ۱. «عون» دن مص. می [۱. یاردیم، امداد، عون. ۲. رزق، آزیق، قوت، لوازم: سفر معوتی. ۳. صقه. مصارف.

مَعُونَه { سٹھ عمر. (تر. زبازدی :
ماتونہ) ياكڻنله وڪورڪله
تحريرڪ اولنور ڪوڪرتھ سز آغز
ويوچڪ قايق ڪه باشليجه اسڪله دن
ڪيلره وواپورلره يوك وڪومور
نقلنده مستعملدر. [اصل عربيده
ارزاق نقلنه مخصوص ڪمي
ديڪدر.]

مَعْهُود { ص. عمر. ٺ : معهوده .
[«عهد» دن سمف] ۱ .
ايڪي شخص پڻنده معلوم
ومعروف : وقعه معهوده . ۲ .
[مقام تحقير واستخفا فده] بيلديڪ
سنڪيڪي ، آشنا : معهود قايقي
ينه ڪلدي .

مِعْيَار { سنڌ. عمر. [«عيار» دن
اسم آلت] وزن و قيمت
وصافيلڪ درجه مطلوبه سني
ڪوستر مقياس ، عيار مقياسي :
عثماني ليراسنڪ معياري ؛ اسپر-
تو معياري ؛ هر شي معيارنده
اولمي .

مِعْيَب { ص. عمر. ٺ : معيبه .
[«عيب» دن سمف. تفعل]
تعيب اولمش ، عيبي ، معيوب ،
مستهبڻ .

مِعْيَبَات { سٹھ. عمر. تعيب
اولنان شيٽلر ، عيب
ومستهبڻ ايشلر : معيابتدن
توق ايتلي .

مِعْيَت { سٹھ عمر. [«مع» حرف
جرينه ادات مصدرت
علاوه سيله] ۱ . برابرڪ ، برڪ ،
آرقداشاق ، رفاقت : فلائڪ
معيتنده ڪلدي = برابرنده ، فلائڪ
برآڪده . ۲ . يان ، عند ، نزد :
اوچ سنه اونڪ معيتنده بولندي .
۳ . برآمڪ تحت امرنده بولنه ،

مربوطيت : والي معيتنده ؛
سفارتڪ معيت واپوري . ۴ .
برآمڪ تحت امرنده ورفاقتنده
بولنان هيٺ : معيتله برابر
ڪلدي ؛ معيتي چوق ايدي :
معيتني پڪ ابي قوللانپور .
|| معيت مأموري = ڪندي
باشنه حرڪت ايتوب برآمده
تابع اولان مأمور .

مِعْيِد { سنڌ. عمر. [«عود» دن
سفا. افعال] طلبيه درسي
اعاده ايدين مدرس معاوني .

مِعْيِشَت { سٹھ. عمر. ج. : معايش.
[«عيش» دن مص .
ممي] ۱ . باشايش ، ياشامه ،
تعيش ، عمر ، زندگي : ڪوزل بر
معيشت سوردی . ۲ . ياشامق
ايچون اقتضا ايدين اسباب :
معيشتي طاردر . ۳ . ڪوچڪ
رتب عليهده بولنانلرڪ مخصوصاتي .

مِعْيِن { ص. عمر. ٺ : معينه .
[«عون» دن سفا. افعال]
۱ . يارديجي ، يارديم و معاونت
ايدين . ۲ . معاون ، رفيق ، ياماق .

مِعْيِن { سنڌ. عمر. س . [هندسهده]
درت ضلعي مساوي ومتوا .
زي وزاويهلرينڪ ايڪيسي منفرجه
وديڪر ايڪيسي حاده اولان شڪل ،
باقلاوه رسمي . || شبه معين =
ياڪنز ايڪي ضلعي مساوي
ومتوازي وزاويهلري غير قائمه
اولان شڪل .

مِعْيِن { ص. عمر. ٺ : معينه .
[«عين» دن سمف. تفعل]
۱ . تعيين و تخصيص اولنمش ،
مخصص : اونڪ معين معاشي
واردر . ۲ . تحديد اولنمش ،
محدود : هر ڪسڪ وظيفه سني

معيندر .

مِعْيَبَات { سٹھ. عمر. ج. : معيوبه .
[«عيب» دن سمف.]
۱ . عيبلانان ، تعيب اولنان .
۲ . برعذر و نقصاتي اولان .

مِعْيُوبَات { سٹھ. عمر. ج. : عيب
شيٽلر ، عيبلانهجق
قصور و نقصانلر : هر ڪسڪ
معيوباتي يوزينه اوراملي .

مِعْغ { س. فا. ج. : مغان . مجوسي ،
مغ زردشتي ، آتشپرست || عمر .
پيرمغان = ميخانه جي وچ مرشد ،
پير طريقت . || مغ بچه = مجوسي
چوچني و ميخانه جي چراغي ،
دلبر چوچق .

مِعْغَاب { سنڌ. عمر. ج. : فدا .
مغرب . با : مغرب .

مِعْغَابِه { سنڌ. عمر. ج. : فدا .
مغربي . با : مغربي .

مِعْغَاه { سٹھ. عمر. ج. : مغاير .
ير
[«مغز» دن] ۱ . بيوك دڪان : بر
مغازه آچدي . ۲ . اتمه و اشياء
تجاربه وسائره وضعنه مخصوص
مغز : طوز مغازه سي .

مِعْغَاهِجِي { س. برمغازه نڪ اداره .
سنه مأمور ويا مغازه
طوتان آدم ، ڪومروڪده اشياء
تجاربه نڪ وضع اولنديفي مغز نڪ
بڪيچي .

مَغَازِي { سذ. ج. عر. فد. } «مغزی» لسانزده مستعمل اولیوب، جمی ده عربیده اولدینی کبی غزاحکایه. لری معناسیله قوللاناز. [غزال، غزوات: ابوالفتح والمغازی = فتوحات وغزالی چوق اولان ذات.

مَغَاك { س. فا. چوقور، حفره. }
 مَغَالِبَه { سذ. عر. } «غلبه» دن مص. مفاعله [بربریه غلبه چالغه چالشمه، مسابقت ایچون اوغراشمه. ذ.

مَغَالِطَه { سذ. عر. ج. مغالطات. } «مغالطه» دن مص. مفاعله [خصمی یا کلمق مقصدیله واقع اولان معارضه، حقه وادله صحیحیه مستند اولیان مباحثه.

مَغَارٍ { سذ. ج. عر. فد. مغاره. } «مغاری» با: مغاره.
 مَغَارٍ { ص. عر. ذ: مغائر. } «مغیر» دن سف. مفاعله [باشقه درلو، فرقلی، اویاز، اویغون اولیان، غیر موافق، ضد، مخالف: حقیقته مغائر سوز؛ عدل وانصافه مغائر حال وحرکت؛ مغائر نظام.

مَغَايِرَت { سذ. عر. } «مغیر» دن مص. مفاعله [باشقه درلو اولمه، اوینامه، اویغون اولایش، فرقلیق، عدم موافقت، مخالفت: بویکی شی آره سندهکی مغایرت ظاهردر.

مَغْبَر { ص. عر. ذ: مغبره. } «مغبار» دن سف. افعلال [۱. نوزلی، نوزله مستور. ذ. ۲. کوجنمش، خاطری قالمش،

منفعل، خاطرمانده: کندیبی بکا مغبردر. || مغبر الحاطر = خاطری قالمش.

مَغْبُوط { ص. عر. ذ: مغبوطه. } «مغبوط» { «غبطه» دن سف. } کندیسنه غبطه اولنان، محسود، حالنه ایمریلین: مغبوط اقران.

مَغْبُون { ص. عر. ذ: مغبونه. } «مغبن» دن سف. [آلیش ویریشده آلدانمش، غبنه اوغرا- مش.

مَغْبِیْه { س. فا. با: مغ. }
 مَغْمِمْ { ص. عر. ذ: مغممه. } «مغمیم» { «مغمیمه» دن سف. افتعال [اغتنام ایدن، بر شییته غنیمت نظریله باقوب اوندن استفاده ایدن.

مَغْدَانُوس { یاخود مایدانوس س. } Μαχθωνος { ر. } — «معدنه نواز» فرض اولنسی عبندر. لذت ویرمک ایچون آز مقدرده ییکه قونان معروف سبزه.

مَغْدُور { ص. عر. ذ: مغدوره. } «مغدور» { «مغدر» دن سف. } ۱. غدره وحقسزلفه اوغرامش، کندیسنه حقسزاق اولمش. ۲. ضرر وزیانه اوغرامش، محتاج: او آدم مغدوردر.

مَغْدُورِیْت { سذ. عر. } لغت { مغلده } مغدور او. لان آدمک حالی، کندیسنه حقسزاق ایدلمش ویا ضرر وزیانه اوغرامش اولانک حالی، محتاج جلق: مغدوریتنه مرجمه.

مَغْدِی { ص. عر. ذ: مغذیه. } «مغذیه» دن سف. تفعیل.

— دال ومله ابله هندی غلطدر. بسلین، بسلیجی: بوغدای برنجدن ده مغذیدر؛ اطعمه مغذیه.

مَغْرِب { سذ. عر. ج. مغارب. } «مغرب» { «غرب» دن سم. سز. } ۱. کونشک باتدینی یر وجهت، باتی، غرب: مغرب جهتسندن؛ مغربه طوغری. ۲. کونشک باتدینی وقت، اقسام: صلات المغرب. = سخذ. غرب جهتسندنکی ممالک، آفریقانک مصدرن باشقه سواحل شمالیه سیله اندلس وسائر او جهتلر: مغرب خاتی؛ مغرب یازیدی. || مغرب اتصی = فاس و سراکش خطه سی.

مَغْرِبِی { سذ. ص. عر. ج. مغاربه. } «مغربی» { مغرب اهاالیسندن آدم، فاس و سراکش خلقسندن: مغربیلرک اخلاق؛ مغاربه نك احوالی. || خط مغربی = ممالک بربریده استعمال اولنان خط عربی که کوفیه مشابهنی وارددر. || مال بولمش مغربی به دنمک = اهمیتسز و دکرسز بر شییی اله کچیروب کمال حرص و ممنونیتله همان یانه لامق.

مَغْرَس { سذ. عر. } «مغرس» دن سف. { سذ. } فدان باغچه سی، فدانلق. ذ.

مَغْرُور { ص. عر. ذ: مغروره. } «مغرور» { «مغرور» دن سف. } ۱. برشیته گوگدن، برشیته استناد ایدوب دیکر وسیله و تدبیر آرامیان: سزک لطف و سرحتکرزه مغرور اوله رقی. ۲. گوگنلیه جک بر شیته گوگنهرک آلدانان: ثروته مغرور اولاملی. ۳.

تفخر ایدن ، متفخر ، متکبر ،
متعظم : پک مغرور آدمدر .

مغروراً { ح. عربی . ۱۰ . گوگنه رک ،
اعتماد واستناد ایده .

رک : لطف و مروتکزه مغروراً
بو ایشه تشبث ایتدم . ۲ .
آلدانه رق ، آلدانوب واهی بر
شیئه استناد و اعتماد ایده رک :
ثروتنه مغروراً پرواسز سویلر .

مغرورانہ { ص. ح. ف. ا. ۱ . آلدنا .
نوب گوگنلیه جک

بر شیئه گوگنه رک ، واهی بر
شیئه استناد ایده رک . ۲ . غرور
و کبر و عظمتله : مغرورانہ حرکت ؛
مغرورانہ سویلیور .

مغرور لایحق { فل. بر شیئه گو-
گنه رک کبر و غرور

ایتمک ، تفخر ایتمک : جسارسیله
مغرور لانیور ؛ دنیا مالسیله
مغرور لانیملی .

مغرور لوق { س. و :

مغروریت { س. عربی . ۱۰ . بر
شیئه گوگنوب

آلدانه . ۲ . تفخر ، کبر ، عظمت .

مغروس { ص. عربی . ۱۰ . مغروسه .
« غرس » دن سمه .

دیگمش ، غرس اولمش : اشجار
مغروسه .

مغروق { ص. عربی . ۱۰ . مغروقه .
ج : مغروقین . « غرق »

دن سمه . صوده بوغلمش ، صویه
باتوب بوغلمش ، غرق اولمش ،
غریق : شخص مغروق ؛ افراد
مغروقه ؛ مغروقینک عددی .

مغز { س. ف. ا. ۱ . بین ، دماغ . ۲ .
ایلیک ، مخ . ۳ . ایچ ، لب ،

اوز . ۴ . عقل . || بی مغز =

بینمز ، عقلسز . || سبکمز =
خفیف بینلی ، خفیف العقل ،
نتایج اموری دوشونمین . ج :
سبکمغزان .

مغزل { س. عربی . « غزل » دن
اسم آلت [ایلیک اکره .

جک آلت ، ایگی ، ایک .

مغزلی { ص. عربی . ۱۰ . مغزلیه .
ایگی شککنده ؛ مغزلی
الشکل .

مغسل { س. عربی . « غسل » دن
اسم [اولوری ییقادقلری

محل .

مغسل { س. عربی . « غسل » دن
اسم آلت [ط. بر شیء

یقامغه و بانیو ایتمک مخصوص
آلت وقاب ؛ مغسل العین .

مغشوش { ص. عربی . ۱۰ . مغشوشه .
« غش » دن سمه .

خالص و صافی اولیان ، قاریشیق ،
مخلوط ، حیللی . || سکه مغشوشه =
آز کومش قاریشیدیرلمش باقر
آقچه ، متالیک و سائره .

مغضب { ص. عربی . ۱۰ . مغضبه .
« غضب » دن سمه .

افعال [قیزدیران ، حدتلندیرن ،
غضبه کتیرن . ۱۰ .

مغضوب علییه { ص. عربی . ۱۰ .
مغضوب علیها .

ج : مغضوب علیهم . برینک غضبنه
اوغرامش ، کندیسنه غضب
اولنان ، غضب الهییه دوچار .
[غضبلی و غضبناک معناسیله یالکز
« مغضوب » استعمالی غلطدر .

مغطس { س. عربی . ج : مغطس .
« غطس » دن اسم آلت [

ط بعض عضورک بانیوایدله سنه
مخصوص قاب : مغطس العین .

مغفر { س. عربی . « غفران » دن
مغفر (باشه کییلن دمیر طاس ،
طوغولغه تک کوچکی .

مغفرت { س. عربی . « غفران » دن
مص. ممی [جناب حقیق

عبادک کنناهلرینی غفویورمه سی ،
یارلرغمه ، رحمت : جناب حقدن
استدعای مغفرت ایتمک .

مغفری { ص. عربی . ۱۰ . مغفریه .
بنا . طوغولغه شککنده

اولان : مغفری الشکل .

مغفل { ص. عربی . ۱۰ . مغفله .
« غفول » دن سمه . افعال [

اغفال ایدن ، آلدادوب غفلتده
براقان .

مغفل { ص. عربی . ۱۰ . مغفله .
« غفول » دن سمه . افعال [

اغفال اولمش ، آلدادیلوب
غفلتده براغلمش .

مغفور { ص. عربی . ۱۰ . مغفوره .
« غفران » دن سمه .

مغفورله دها فصیحدر [مغفرت
الهیه یه نائل اولان و یا نائل
اوله سی آرزو ودعا اولنان ،
مرحوم : خواجه مغفور ؛ مرحوم
و مغفورله .

مغفورله { ص. عربی . ۱۰ . مغفور .
لها . با : مغفور .

مغل { ص. عربی . مغلته . مغلستان . با : مغول
مغل و سائره .

مغلطه { س. عربی . « غلط » دن
محضا خصمی یا کلتوب

شاشیرتمق ایچون ایراد اولنان
واهی مسئله ، بوش لقردی :
مغلطه دن عبارت برطاقم سوزلر .

مغلق { ص. عربی . ۱۰ . مغلقه .
« غلق » دن سمه . افعال [

۱ . قبالی ، کلیدی . ۲ . مح .

آكلاشلماز ، ربط و تركيبي قا-
ريشيق ويا لغات غريبه يي حاوی
اولغله زور آكلاشیلان، آجیق
و واضح اولمیان، قیالی : مغلوق
افاده؛ متنی پك مغلقدر؛ چوق
مغلوق یازبور .

{ ص. لوطی واصطلاح طبیه
مغلم } شهوری غالب و قیزغین معنا-
لیله قولانیلیورسده ، عربده
بولفت اولیوب، یالکز ایکنجی
معنا ایله «مغلم» لغتی مستعملدر.

{ ص. عر. ژ : مغلوبه.
مغلوب } «غلبه» دن سمف. ۱ .
یکلمش، کندیسنه غلبه چالیش،
محاربه ویا مباحثه ده غائب ایدن :
محاربه به باشلانديغنده کيک غالب
کيک مغلوب اوله جفی بللی او-
له ماز. ۲. برینک قهر و جبری
آلتنده بولنان مقاومت ایده مین،
زبون : انسان نفسنه مغلوب
اولمامیلدر .

{ س. عر. ۱ . یکلمه،
مغلوبیت } مغلوب اوله، مغلوب
اولانک حالی، غالبیت ضدی :
جاب انتباه اولان مغلوبیت
موجب غرور اولان غالبیتدن
ایدر. ۲. برقوتک حکم و جبری
تحتنده بولمه، زبوناق : شیطان
لینه مغلوبیت ائی شیء دکلدر .

{ ص. عر. ژ : مغلوقة .
مغلوقة } «غلق» دن سمف. قیالی،
کیدلی . ژ .

{ ص. عر. ط. شهوری غالب،
مغلیم } مرض قیبلندن اوله رق
شدتلی شهوته مبتلا . [جمعیت
طیبه نك قبول ایتدیکی «مغلم»
معناسز اولغله اونك یرینه بونك
قائم اوله سی اقتضا ایدر.]

{ ص. عر. ژ : مغموم .
مغموم } «غم» دن سمف. ۱ .
غملی، مکدر، تاسهلی، محزون،
حزین : کندیسینی پك مغموم
کوردم. ۲. قیالی، بولوطلی :
مغموم بر هوا .

{ س. عر. ۱ . مکدر
مغمومیت } و محزون اوله. ۲ .
هوانك قیالی و بولوطلی اولسی .

{ س. فر. Magnésie }
مغزییا } معروف بر معدن .

{ س. لا. Magnesium }
مغزیتوم } کیمی بر جسم بسیط
معدنی .

{ س. فر. Magnolia }
مغولیا } قالین یاپراقلی و ایری
چچکلی معروف بر آجاق که سوس
ایچون باغچه لرده یتیشدیر یلیر .

{ ص. عر. ژ : مغنیه .
مغنی } «غنا» دن سمف. افعال
غنا و یرن، باشقه شیئه احتیاج
براقیان : معلومات مغنیه .

{ ص. س. عر. ژ : مغنیه .
مغنی } «غنا» دن سمف. تغیل [شرق
سویلین، شرفیجی، خواننده .

{ س. ص. چینک شمالنده کی
مغول } واسع چوللرده جولان
ایدر کوچیبه بر قوم افراندن
آدم : مغوللرک اخلاق؛ مغول
لسانی .

{ ص. مغول قومنه مخصوص
مغولجه } ویا منسوب و متعلق
یاخود مغول لساننده اولان :
مغولجه سوز، یاشایش، یازی .
= ح. مغول لساننده ویا
مغوللرک طرز و اصولنه کوره :
مغولجه سونلک، یازمق، یاشا-
مق. = س مغول لسانی :

مغولجه السنة تورانیه دندر .

{ س. م. مغول
مغولستان } قومنك مسکنی و
جولانکاهی اولان مملکت
واسعه که چینک قسم شمالیسی
تشکیل ایدیور . وقیله (خطا)
دخی دیرلردی .

{ س. عر. «غیب» دن
مغیبات } سمف. تغیل. — مفردی
لسانزده قولانلاز [کیزلی
و کورینز شینلر، لدنیات .

{ ص. عر. ژ : مغیبه .
مغیث } «غیث» دن سمف. افعال
یاردیمه یتیشن، یاردیجی، معین . ژ .

{ ص. عر. ژ : مغیره. «غیر» دن
مغیر } سمف. تغیل [دکیشدیرلش،
تغیر و تبدیل ایدلمش. «متغیر»
دها مستعملدر.]

{ س. فا. چولده یتیشیر بر
مغیلان } جنس دیکنلی چالی،
دوه دیکنی .

{ س. ج. عر. فد :
مفتاح } مفتاح. لا : مفتاح .

{ س. ج. عر. فد :
مفاخر } مفخرت. لا : مفخرت .

{ ص. عر. ژ : مفاخره .
مفاخر } «فخر» دن سمف. مفاعله
مفاخرت ایدن، اقرانسه تفوق
ایتمک چالیشه رق تفخر ایدن .

{ س. عر. «فخر» دن
مفاحرت } مص. مفاعله [کندی
فضائلی صایه رق اقرانسه تفوق
ایتمک چالیشه، باشقه لینه قارشی
تفخر ایتمه .

{ س. عر. «فید» دن سمف.
مفاد } افسال. — میمک فخیله
استعمالی غلطدر [افاده و افهام
اولسان شیء، مال، مفهوم :

تذکره نك مفادی معلوم اولدی.
مَفَارِق { س.ذ. ج. ع. ر. ف. د. : مفرق. با : مفرق. }
مَفَارِق { ص. ع. ر. ذ. : مفرقه. «فرق» دن سف. مفاعله }
 برندن آریلان، مفارقت ایدن، آریلمش. || غیر مفارق = آریلامز، آریلمه سی ممکن دکل : لازم غیر مفارق = ترکی ممکن اولیه جق صورتده لازم، دیگر برشیئدن آریلوب ترك اولنمه سی محال.
مَفَارَقَت { س. ش. ع. ر. «فرق» دن مص. مفاعله } ۱. آریلمه، برندن اوزافلاشمه، جدا اولمه، فراق، آریلق : اهل و عیالندن مفارقت ایتمش؛ مفارقت احباب. ۲. بزیری ترك ایدوب کیمته، اغتراب، انفکاک : تجارت ایچون مملکتندن مفارقت ایده لی ایجه اولیور؛ اورادن مفارقتده. ۳. زوجین بیننده آریلمه، طلاق : اولندیکنک سنه سننده مفارقت وقوع بولمش.
مَفَاز { س.ذ. ج. ع. ر. و. : مفاز. }
مَفَازَه { س. ش. ع. ر. ج. : مفاوز. «فوز» دن س. } ۱. صیغینوب قورتله جق یر، ملجأ، مأمن. ۲. [ضدی] هلاک اوله جق یر، تهلاکلی محل. ۳. چول، بیابان. ذ.
مَفَاسِد { س. ش. ج. ع. ر. ف. د. : مفسدت. با : مفسدت. }
مَفَاصِل { س.ذ. ج. ع. ر. ف. د. : مفصل. با : مفصل. }
مُفَاض { ص. ع. ر. ذ. : مفاضه. «فیض» دن س. مفاعله }
 فیض وبرکتلی، بول، مبدول. ذ.

مُفَت { ص. ذ. ف. ا. بدلرز، باد هوا، مجاناً، بلش. }
مِفْتَاح { س.ذ. ج. ع. ر. : مفتاح. «فتح» دن اسم آلت }
 ۱. آناختار، آچار. ۲. شفره. ۳. حلیچون مراجعت اولنله جق جدول. ۳. بر لسان تعلیمه مخصوص تمرینلرک طوغریلغنی آکلامق ایچون ترتیب اولنمش کتاب که شاگردانک کندیا کارندن ایده. جکلری ترجمه لری حاوی اولور : اولندورف تمرینلرک مفتاحی.
مُفِیِّ { ص. ع. ر. «فت» دن سف. مفیئت }
 ازن، اوقالدان (آلت ویا علاج) : مفتت الحصات = مثانه نك ایچنده تکون ایدن طاشلری قیروب عملیانسز چیمقه بیله جک پارچه لره آیران جراح آلتی.
مُفِیِّح { ص. ع. ر. ذ. : مفتحه. «فتح» دن سف. تفییل } ۱. آچان، آچیجی. ذ. ۲. ط. طبقاتمش بر یری آچان (علاج وسائره). ۳. تر. تفتیح (تفتیک) و ککرمه کتیرن.
مُفْتَحِر { ص. ع. ر. ذ. : مفتخره. «فخر» دن سف. افتعال }
 ۱. اوکنن، افتخار ایدن، برشیئی مدار افتخار عد ایدوب اونکله سویین و قولتوقلری قباران : هر قوم اسلافنک مآثرله مفتخردر؛ ذکی و تربیه لی اولاد باباسی اولغله انسان مفتخر اولور. ۲. شانلی، شرفلی، باعث فخر و شرف. ۳. وظیفه دار اولمق سزین مجرد جالب فخر و شرف اولمق اوزره بر هیئته اسماً داخل او.

لان، فخری : هیئتک اعضاه مفتخره سی = فخری اعضاسی.
مُفْتَرِس { ص. ع. ر. ذ. : مفتترسه. «فرس» دن سف. افتعال }
 یانه لادیغی دیگر حیوانلری یرتوب یاره لایه رقی بین، یر- تیجی : حیوانات مفتترسه.
مُفْتَرِی { ص. ع. ر. ذ. : مفتتریه. «فری» دن سف. افتعال }
 باشقه سنه اصلی اولمیان برهمت و قباحت اسناد ایدن، افتراجی، بهناجی.
مُفْتَرِیَات { س. ش. ج. ع. ر. «سف» سف کبی استعمالی غلطدر. — مفردی لسانمزده قوللانماز }
 یرینه یالاندن اسناد اولنان تهتملر، افتزالر، بهتالر، تصنیع اولنمش اتهاملر.
مُفْتِش { س.ذ. ج. ع. ر. «فتش» دن سف. تفییل }
 اطرافیه آریلوب احوالی تحقیق ایدن آدم، برصنف مأمورینک ویا بردائرة رسمیه نك بحق ایفای وظیفه ایدوب ایتمک لری تحقیقه مأمور : عدلیه، مالیه مفتشی؛ مفتش حکام = مقدا حاکم و نابلرک احوالی تفتیش ایچون بهر ولایت مرکزنده بولنان بیوک مأمور شرعی.
مُفْتِشَلِک { س. ش. ج. ع. ر. ذ. : مفتش صفت و وظیفه سی، تفتیش مأموریتی : عدلیه، مالیه مفتشلیکی.
مُفْتَرِه { ص. ع. ر. ذ. : مفتقره. «فقر» دن سف. افتعال }
 ۱. فقره مبتلا، فقیر، زوکورت. ۲. محتاج، بر شیئه احتیاجی

اولان : لسانز فرانسز لغات
واصطلاحاتنه مفتقر دکلدر .

مفتوح { ص. عر. ث. : مفتوحه .
« فتح » دن سمف. ۱ .

آچیش، آچیق، کشاده : دکاتلر
کیجه یاربسنه قر مفتوحدر .

۲. ضبط وقع اولمش : بلاد
مفتوحه تک خراجی . ۳. فتحه

حرکلی، اوستونلی : همزه مفتو-
حه ایله « ات » کلمه سی .

مفتوق { ص. عر. ث. : مفتوقه .
« فتق » دن سمف. قا .

صیغی چیقمش، فتق علتنه مبتلا .

مفتول { ص. عر. ث. : مفتوله .
« فتل » دن سمف. بوکلیش،

اکرلش، فتیل اولمش .

مفتون { ص. عر. ث. : مفتونه .
« فتنه » دن سمف. ۱ .

سخره اوغرامش کی کندینه

مالک اوله میه جق درجه ده اور-

غون، مبتلا، کرفتار عشق :

۲. حیران،

متحیر، برشیئی پک زیاده بکنمکدن

واله و حیران اولان، شاشه

قالمش : او بنایه مفتون اولدم .

مفتویلت { سش. عر. ۱. سخره
اوغرامش کی کندینه

مالک اوله میه جق درجه ده اور-

غوناق، ابتلا . ۲. حیرت، شاشه

قاله، برشیئی پک زیاده بکنمه :

او آدمک علوم و فنونه مفتونیتی

معلومدر .

مفتوی { سذ. عر. « فتوی » دن
« سف. افعال » مسائل شرعیه ده

واقع اولان اسثله یه جواباً اسم

تصریح ایتمکسزین یعنی زید

وعمره اسملیله ایجاب شرعی بی

مسلمه سی امور مذهبیه سنه

ریاست ایتمک وظیفه رسمیه سیله

موظف فقیه . « مفتی الانام » شیخ-

الاسلام، ذات عالی فتوی پناهی .

مفتیلک { س. مفتی حال و صفتی
و وظیفه سی : بش سنه

حلب مفتیلکننده بولندی .

مفتول { ص. عر. کوموره تحویل
اولمش و کومور حالی آلمش

معناسیله اصطلاح کییویده

قوللائش ایسه ده، عرییده

بونک معانیسی بوسبوتون باشقه

اولوب، او معناده « مفتوم »

قوللائیلیر .

مفتوم { ص. عر. ث. : مفتومه .
« فتحم » دن سمف. کیم،

کومور حالنه پکمش، کومور

اولمش : مواد مفتومه .

مفتخر { سذ. عر. « فخر » دن -

مفتخر عربی لغت کتابلرنده

بولنه مدی . بلکه مفتخره دن

مخفندردر [سبب افتخار، باعث

فخر، موجب مفخرت : مفخر علما؛

مفخر کائنات = فخر عالم (صلم)

افندمنر .

مفخرت { سش. عر. ج. : مفاخر .
« فخر » دن مص. میی [

اوکنمه، قولتوقلر قبارمه، فخر،

افتخار : اپی آدملر منسوب

اولدقلری قومک باعث مفخرتیدر .

مفخمه { ص. عر. ث. : مفخمه .
« فخامة » دن سمف. تفغیل [

حرمت و تعظیمه نائل، مکرم،

معظم، مجبل : مشیر مفخم؛ دول

مفخمه؛ متبوع مفخممز .

مفتخر { سذ. عر. « فخر » دن سم. [

مفتخر { قاجه جق یر، قاجه ماق. ||

این المفر = قاجه جق یر یوقی؟
زیاده قورقو و دهشتی مصور
تعبیردر .

مفرح { ص. عر. ث. : مفرحه .
« فرح » دن سف. تفغیل [

۱. فرحلق و یرن، کورکله کشایش

ابراث ایدن، آچیق، کشایشلی،

اکلنجه لی : مفرح بر موقع، بر

باغچه، بر او طه . ۲. ط. صیقندی بی

دفع ایدوب فرحلق و یرن (علاج)،

فر. Cordial .

مفرد { ص. عر. ث. : مفرده .
« فرد » دن سمف. افعال [

۱. تک، یالکز، متعدد اولیوب

بردن عبارت اولان . ۲. مرکب

اولیان، بسیط . ۳. و. [صرفده]

بالکز برشیء و یا شخصه دلالت

ایدن و یا بره مخصوص اولان کله،

ثنیه و جمع مقابلی : مفرد مذکر؛

مفرد مؤنث؛ مفرد غائب . ۴.

بر تک بیت . [ایکی صوک معناسیله

اسم کی ده قوللائیلیر.]

مفرد { ص. عر. ث. : مفرده .
« فرد » دن سف. افعال [

۵. بر جسمی سیلان الکتریق

پکیمه جک صورتده تحدید ایدوب

اختلاطی کسن، فر. Isolateur .

مفردات { سش. ج. عر. [مفردی
لسانمزده قوللائناز.]

۱. بسیط و غیر مرکب شیئر .

۲. طویدن معلوم اولان

شیئرلک تفصیلاتی، بر یرر ذکر

اولمشلری : صاتین آلدیغم شیئرل

ایکی یوز غروش ایتدی مفردات

دقتی ده تقدیم ایدوبورم؛ آنان

شیئرلی مفرداتیه قید ایتملی .

۳. تک تک و آیری آیری بیتلر .

۴. برعباره بی ترکیب ایدن کلماتک

هر بری. ۵. هر بری کندی باشنه
بردوا اولان وادویه بسیطه دن
معدود اولان نباتات طیبیه
و بونلردن باحث کتاب: مفردات
طب؛ ابن بیطارک مشهور مفرداتی.

مفروز { ص. عر. ژ: مفروزه.
مفروز } [«فرز» دن سمه. افعال]
طوبدن آیرلوب بر طرفه قومش،
بولمش؛ قسوناقدن مفروز بر
داژه؛ باغچه دن مفروز بر عرصه؛
آلایدن مفروز بر طابور.

مفروزه { س. عر. اردودن آیرلمش
بر قول عسکرکه بر قاج
آلایدن مرکب اولور، قطعه
عسکریه؛ طرابلس غرب مفروزه.
سی؛ مفروزه قوماندانی.

مفراط { ص. عر. ژ: مفراطه.
مفراط } [«فراط» دن سمه. افعال]
افراط درجه سنده اولان، حد
اعتدال دز زیاده اولان، مبالغه لی،
افراطی؛ بر غیرت مفراطه ایله
چالشیور.

مفرغ { س. عر. [«فراغ» دن
مفرغ } ط. دوکله جک محل
ویول، مجرا: مفرغ صفرا.

مفرغ { ص. عر. ژ: مفرغه.
مفرغ } [«فراغ» دن سمه. افعال]
ط. دوکن، فراغ ایدن: مفرغ
صفرا.

مفروق { س. عر. ج: مفاروق.
مفروق } [«فروق» دن سمه. باش
تیسه سی، صاچلرک ایکی طرفه
بولدیکی برکه باشک اورته سیدر؛
حمایه سی مفاروق عبودیتزه سایه
انداز اولدجه.

مفروق { ص. عر. ژ: مفرقه.
مفروق } [«فروق» دن سمه. تفعیل]

آیران، تفریق ایدن. ژ.

مفروز { ص. عر. ژ: مفروزه.
مفروز } [«فرز» دن سمه. بر
طوبدن آیرلمش، بولمش. مفروز
کبی.]

مفروش { ص. عر. ژ: مفروشه.
مفروش } [«فرش» دن سمه.]
دوشمش، دوشه لی؛ مفروش
اوطه؛ چاقیل ایله مفروش محل.

مفروشات { س. ج. عر. دوشمه،
مفروشات } او دوشتمکه یارایان
شیئر، اثاث پنبیه؛ بر بنایه
صرف اولسان آنچه نك نصفی
مقداری مفروشاته کیدر؛
صالون مفروشاتی.

مفروشه { س. اوطه لقی معناسیله
مفروشه } قولانیلیور سه ده
عربی دکلدن.

مفروض { ص. عر. ژ: مفروضه.
مفروض } [«فرض» دن سمه.]
فرض قبیلندن اولان، واجب،
لابد، اجراسی الزم: ادعیه
مفروضه.

مفروق { ص. عر. ژ: مفروقه.
مفروق } [«فروق» دن سمه.]
آیرلمش، آیری، آرایه باشقه
برشی کیرمش، مقرون مقابلی. ||
د. [صرف عربیده] لفیف
مفروق = حروف اصلیه سندن
ایکی سی حرف علت اولوب آنجیق
آره لرنده حرف صحیح بولسان،
مقابلی: لفیف مقرون.

مفسد { ص. عر. ژ: مفسده.
مفسد } [«فساد» دن سمه. افعال]
۱. بوزان، فنا لاشدیران؛
مفسد معده = معده بی بوزان.
۲. فساد القا ایدن، نفاق قویان.

مفسدات { س. عر. ژ: مفسد.
مفسدات } [«فساد» دن سمه.
ممی.] ۱. بوزوقلق، فالتی.
۲. قاریشدرمه، القآت، اغوا،
آزدرمه، منافققی، فساد؛
شیطان لعین بر آن مفسدتن
خالی اولماز.

مفسر { ص. عر. ژ: مفسره.
مفسر } [«فسر» دن سمه. تفعیل]
قبالی و مختصر بر شیئی ایضاح
وتفصیل ایدوب مال و مقصدینی
آچیغه چیقاران: عبارات مفسره؛
بوکلای مفسر بر طاقم تفصیلات.
= س. عر. ج: مفسرین.
قرآن عظیم الشانک متن مبارکینی
شرح و ایضاح ایدن عالم، علم
تفسیر عالم و مؤلفی، شارح قرآن؛
مفسرک رأینی؛ مفسرین کرامدن
فخر رازی حضرتلری.

مفسر { ص. عر. ژ: مفسره.
مفسر } [«فسر» دن سمه. تفعیل]
شرح و ایضاح و تفصیل ایدلمش،
مشروح: هر بیق آلتنده سرخ
ایله مفسردر؛ عبارات مفسره.

مفسوخ { ص. عر. ژ: مفسوخه.
مفسوخ } [«فسخ» دن سمه. فسخ
ولغو اولمش، حکمسز براغلمش،
مؤخرأ برقرار و یا نظامه حکمی
ابطال اولمش: قانونک اوماده سی
مفسوخدر؛ قرآن کریمک نزولیه
توراتک احکامی مفسوخ اولشدر؛
آیت مفسوخه.

مفسوخیت { س. عر. مفسوخ
مفسوخیت } و ملفا اوله،
حکمسزک: قرآن کریمک نزو.
لندن صکره توراتک مفسوخیتی
بزجه مثبتدر؛ اوماده قانونیه نك
مفسوخیتی معلومدر.

مِفْصِدٌ { سذ. عر. «فصد» دن
 اسم آت } جرا. قان
 آلمده مستعمل جراح نیشتری
 وزنبرکی .

مَقْصِلٌ { سذ. عر. ج: مفاصل.
 «فصل» دن سم. —
 صادق قحیله غلطدر.] ت. ش.
 بدنک اویناق یری، بوغماق. ||
 ط. رثیه مفاصل = اویناق یرلینه
 عارض اولان روماتیسمه .

مَفْصَلٌ { ص. عر. ث: مفصله .
 «فصل» دن سمف. تفعلیل]
 اوزون اوزادی به آکلادیلان،
 تفصیلی، تفصیلاتی، موجز
 و مختصر اولیان: مفصل بر
 مکتوب، بر کتاب؛ تعریفات
 مفصله .

مَفْصَلٌ { ح. عر. اوزون اوزادی .
 «فصل» دن سمف. تفعلیل]
 به، تفصیلات ویره رک،
 سوزی اوزاده رق: بکا ماجرابی
 مفصلاً آکلادی؛ بو علمک
 قواعدینی مفصلاً یازمشردر .

مَفْصِلٌ { ص. عر. ث: مفصلیه .
 «فصل» دن سمف.]
 ط. ت. ۱. اویناق یرینه
 منسوب و متعلق: رثیه مفصلیه .
 ۲. تا. اویناق یرلی اولان:
 حیوانات مفصلیه .

مَقْطُورٌ { ص. عر. ث: مقطوره .
 «فطره» دن سمف.]
 ۱. یارادلمش، مخلوق، آفریده،
 سرشته . ۲. یارادلیشه اولان،
 خلقی، طبیعی، جبلی: مکارم
 مقطوره .

مَقْطُومٌ { ص. عر. ث: مقطومه .
 «فطم» دن سمف.]
 ط. مده دن کسلش، سوتدن کسلش
 (چوجق) .

مَفْعُولٌ { ص. عر. ث: مفعوله .
 «فعل» دن سمف.] یا بلش،

قیلمش، ایلمش . = سذ.
 عر. ج: مفاعیل. ر افعال
 متعدیه ده حدئک تأثیرینی قبول
 ایدن شخص و یا شیئه دلالت ایدن
 اسم: «چوجق باردیغی قیردی»
 جمله سنده چوجق فاعل و بارداق
 مفعولدرکه مفعول به دخی دینلیر:
 بوکا «مفعول صریح» دخی
 دینلوب بر حرف جرله افاده
 اولنانه ده «مفعول غیر صریح»
 دیرلرکه معناسنه کوره مفعول
 ایسه، مفعول به، مفعول معه،
 مفعول فیسه، مفعول له، مفعول
 منه دخی تعبیر اولنور. || اسم
 مفعول = فعل مجهولدن کان
 صفت مشتقه: یازیلان، یازلمش
 کبی. عربیده مکتوب، مخرج،
 مسلم، مستعمل کبی وزنلرده
 اولور. || مفعول ایسه = نحو
 عربیده «الی» حرف جرله
 افاده اولنان مفعول غیر صریحه
 و صرف ترکیده «ه» یاخود
 «یه» الحاقیله تشکیل اولنان
 احوال اسمدن برینه دیرلر: اوه
 کیتدم، طیشاری به چیقدم، آته
 بیندم، آرابه به کیردم کبی. ||
 مفعول به = نحو عربیده مفعول
 صریحه ویا «ب» حرف جرله
 افاده اولنان مفعول غیر صریحه
 و صرف ترکیده مفعول صریح
 مقامنده قوللانیلان و «ی»
 یاخود «بی» الحاقیله تشکیل
 اولنان احوال اسمدن برینه
 دینیر: کتابی اووقودم، یازی بی
 یازدم کبی .

مَقْفَرَةٌ { سذ. عر. «فقر» دن
 مص. میمی] فقیرلک،

زوکورتک، ضرورت و احتیاج.
 مَقْفُودٌ { ص. عر. ث: مفقوده .
 «فقد» دن سمف.] ۱۰.
 اولیان غیر موجود معدوم: آقچه
 مفقوددر؛ وسائط مفقود اولنجه
 علم تحصیل اولنه ماز. ۲. هغه.
 حیات و مماتی بیلنن شخص غائب .
 مَفْکَرٌ { ص. عر. ث: مفکره .
 «فکر» دن سمف.] تفعلیل
 دوشونن، اعمال فکر ایدن،
 تفکر ایلین . || قوه مفکره =
 انسامک درشونمه خاصه سی .

مَفْکُوكٌ { ص. عر. ث: مفکوک .
 «فک» دن سمف.]
 آیرلمش، سوکلش، چیقارلمش،
 فک اولنش .

مَفْلُحٌ { ص. عر. ث: مفلحه . ج:
 «فلاح» دن سمف.]
 افعال] فلاح و سلامت بولان،
 سلامت چیقان، افلاح اولان .

مَفْلسٌ { ص. عر. ث: مفلسه .
 «فلس» دن سمف.]
 ۱. یاره سز، زوکورت: بیچاره
 پک مفلسدر . ۲. تجارتده ویا
 امور صرافیده زیان ایدوب
 حسابی قاچیرمغه موجود اموالی
 حکومت معرفتیله صاتیله رق
 آله جقلیره یرلک اوزره بو
 حالده بولندیفنی اعلان ایدن:
 تاجر مفلس؛ مفلس مالی .

مَقْفُوجٌ { ص. عر. ث: مقفوجه .
 «فلق» دن سمف.] فلج
 علتنه مبتلا، نزول اصابت ایشش:
 مقفوج بر اختیار؛ صول قوی
 مقفوجدر .

مَقْفُوءٌ { ص. عر. ث: مقفونه . «فناء»
 «مفی» دن سمف.] افعال] یوق
 ایدن، محو ایلین، افنا ایدن. ذ.

مَفْوضٌ { ص. عر. ث: مفوضه. }
 { «تفویض» دن سغه. }
 احواله اولمش، برینك عهده سنه
 حمل اولمش، محول: بو ایشك
 رؤیتی عهده كزه مفوضدر.

مَفْهُومٌ { ص. عر. ث: مفومه. }
 { «فهم» دن سغه } آكلا-
 شیلان، آكلا شلمش، درك اور-
 لنش: مقصدكز مفهوم اولدی.
 = سندن. عر. ج: مفاهیم.
 معنا، مال، بركلام ویا عباره نك
 مدلولی: متنی از برلمكه حاجت
 یوقدر مفهومی ضبط ایتلی.

مَفْیدٌ { ص. عر. ث: مفیده. }
 { «فید» دن سغه. افعال } ۱.
 افاده ایدن، صراحی كوزل آكلا-
 دان، معنالی، معنیدار: یازدیفی
 شیء مختصر لکن مفیددر. ۲.
 فائده یی موجب، فائده یی، نافع:
 بر آركز مك صحته مفیددر. ۳.
 مطالعه سندن استفاده اولتان،
 معلوماتی حاوی: مالا یعنی ایله
 وقت كچیر میوب كتب مفیده
 مطالعه ایتلی.

مَقَابِرٌ { س. ج. عر. فد: مقبره. }
 { با: مقبره. }

مُقَابِلٌ { ص. عر. ث: مقابله. }
 { «قبل» دن سغه. مفاعله }
 ۱. قارشى قارشى به كن، بر شیتك
 قارشيسنده بولتان: اوم جامع
 شریفه مقابلدر. ۲. بر شیته
 قارشى یاپیلان، بدل و عوض
 مقامنده اولان، معادل: بو
 مبلغ قلیل سرك زحمتكزه مقابل
 دكلدر. || ر. زاویه مقابله =
 دیگر بر زاویه نك قارشيسنده
 بولتان زاویه. = سندن. عر.
 قارشىلق، بدل، عوض: یوقدر

زحمت مقابلنده نه ویرسه
 بكنیرسكز؟ = ح. قارشى،
 بدل و عوضنده: یوقدر زحمته
 مقابل بر تشكر بيله ایتدی.

مُقَابِلَةٌ { س. عر. «قبل» دن مص. }
 { مفاعله } ۱. قارشى قارشى به
 بولنه، قارشىلق، قارشىلامه:
 بنانك ایكى جناحی آرده سنده
 مقابله اولمیدر؛ برى دیگر بنك
 مقابله سنده در. { مقابلنده ده
 دینیر. } ۲. قارشى كله، قارشىلق
 ویرمه، قارشى طورمه، مثلله
 معامله: بكا بك آغر سوزلر
 سوبلدى اما بن مقابله ایتدم؛
 بكا اوقدر اكراملر ایتدی بن
 مقابله ده بولنه مدم. ۳. ایكى
 شیئی مثلا مسوده ایله بیاضی
 یان یانه قویه رق ویا اوقویه رق
 مطابقتنه باقه، تطبیق ایتمه،
 قارشىلاشدیرمه: یازدیفكزى
 مقابله ایدلم. ۴. قارشى قارشى به
 اولتان ذكر و سماع: بو كون
 تكیه ده مقابله واردر. ۵.
 جوامع شریفه ده حافظلرله مصحف
 شریفی آجیق طو تانلر ك قارشىلقی
 وجهراً قرآن کریم اوقومه لری:
 مقابله اوقومق. || مقابله بالمثل =
 باشقه سندن كوریلن معامله نك
 مثلنی ایتمه. { مقابله بالمثل دیمه ملی. }
 || جبر و مقابله = علوم ریاضیه دن
 علم جبرك عر بلرجه اصل اسمی
 اولوب معادله معناسیله مستعمل
 ایدی.

مُقَابِلَةٌ جی { س. بر قلمده تبیض او- }
 { لنان محررانی مسوده. }
 لریله قارشىلاشدیرمغه مأمور
 كاتب.

مُقَابِلَةٌ { س. ج. عر. «فد» مقبوح }
 { بویله اسم كی قولانلازار. }

چركین شیئر، عیبلانه جق حالدر.
 مَقَاتِلٌ { س. ج. عر. فد: }
 { مقتل. با: مقتل. }

مُقَاتِلَةٌ { س. عر. «قتل» دن مص. }
 { مفاعله } ۱. بر برى اولدر.
 مه، اورشمه. ۲. محاربه، قتال،
 غوغا: بر مقاتله وقوع بولش.

مَقَادِرٌ { س. ج. عر. فد: }
 { مقدار. با: مقدار. }

مُقَابِرٌ { ص. عر. ث: مقاربه. }
 { «قرب» دن سغه. مفاعله }
 بر برینه یاقین و قریب اولان.

مُقَابَرَةٌ { ص. م. مفاعله }
 یاقین اوله، یاقلاشمه، یاقینلق،
 اقربالق.

مُقَارِنٌ { ص. عر. ث: مقارنه. }
 { «قرن» دن سغه. مفاعله }
 بیتشیک، اولاشمش، بریره
 ككش، ملاق: مقارن صحت =
 صحیح.

مُقَارَنَةٌ { س. عر. «قرن» دن }
 { مص. مفاعله } بیتشیکك،
 اولاشمه، بریره كله، تلاق:
 بعض وقایك مقارنتی.

مُقَارَنَةٌ { یا ماقرنه. س. [یتا.] }
 { Macaroni } خمور دن
 دوكلش قالدین رشته كه صور
 مختلفه ده اولوب پلاوكې پیشیریلیر؛
 دودوك مقارنه سی = اوروپادن
 كنان ایچی بوش مقارنه.

مُقَارَنَةٌ جی { س. ص. مقارنه یاپان }
 { ویا مقارنه یی چوق }
 یین آدم. { بعضاً ایتالیانلره
 لقب اولور. }

مُقَاسِمَةٌ { س. عر. «قسم» دن }
 { مص. مفاعله } یابلاشمه،
 بولشمه، آرده ده تقسیم ایتمه:
 غنائمی بیلنلرنده مقاسمه ایتدیله.

مقاص { س. (عر.) «مقص» دن]
 ۱. کاغد و بز و صاج کبی
 یومشاق شیثلی کسمکه مخصوص
 اورته دن مربوط ایکی پارچه دن
 عبارت معروف آت، صیندی؛
 کاغد مقاصی، موم مقاصی . ۲.
 مقاص شکنده چاتشمش آماج
 وسائرہ : چانی مقاصی . ۳. ایکی یه
 بولان شی، چتال، چتاللامه :
 کمر مقاصی؛ دمیر یول مقاصی .
 ۴. آصمه اولیان آرابه نك یانی :
 آرابه نك مقاصی قیرلدی . ۵.
 ۶. کمی دیرکی کبی آغیر شیثلی
 قالدیرمغه مخصوص متحرک ایکی
 بیوک سرن که ایستنین یره
 رکز اولنور. || مقاص بندی =
 برنوع پہلوان حیلہ سی. = ص.
 چفته، چتال : مقاص کله = بر
 زنجیرک ایکی اوجنده بولنان
 چفته کله .

مقاصد { س. سن. ج. عر. فد :
 مقصد. با : مقصد .

مقاصدار { س. فا. مقصدار یا
 مقراضدار } مقراضدار } ترزی
 قلفہ سی، بیوک ترزی دکانلرنده
 اثنوابی بیچن اوسته .

مقاط { س. (عر.) «مقعد» دن
 غلط } ۱. اوطه مندرینک
 اوزرینه یاییلان قماش، مندر
 یوزی : چوقه مقاط؛ صیچاقلی
 مقاط . ۲. کری، قیچ، دبر .

مقاطع { س. سن. ج. عر. فد :
 مقطع. با : مقطع .

مقاطعه { س. عر. «قطع» دن
 مص. مفاعله } ۱. ارا-
 ضینک کسمیه ویرلسی، معین بر
 کرا مقابلنده تملیکی . ۲. اراضی
 مزروعه حالنده وقف ایدیلوب

بمده عرصه یه ویا باغ ویاغچه یه
 تحویل اولنان یر ایچون اعشاره
 مقابل مقطوعاً ویریلن اجاره :
 اویرک مقاطعه سی نه قدردر .
مقاطعه لی { ص. تارله حالنده
 وقف ایدلش ایکن
 بمده عرصه ویا باغ ویاغچه یه
 تحویل اولنمغه اعشاره بدل جانب
 ونغه مقطوع بر اجاره ویرمک
 شرطیله ملک حکمنه کچمش (ر) :
 مقاطعه لی باغ، کوشک .

مقال { س. سن. عر. «قول» دن
 مص. میمی آسویلنه، سویلدش،
 سوز، کلام : هر محل ایچون بر
 نقل واردر .

مقاله { س. عر. ج. مقالات.
 «قول» دن } بر ماده حقنده
 سی ویلنیلن ویا یازیلان شی،
 سوز، نطق، بند، بحث، مجت :
 حفظ الصحه حقنده اوزون بر
 مقاله یازدی؛ اوراق حوادنده
 نشر اولنان مقالنیله شهرت
 بولشدر .

مقام { س. سن. عر. «قیام» دن س.
 ۱. طوریلان یر، طوراق،
 مکان، محل : اورایی سزک
 مقامکزدرد؛ سز مقامکزه کچک .

۲. منصب، مسند، بیوک
 مأموریت : مقام صدارت عظمی؛
 مقام سرعسکری؛ مقامه خطاباً
 یازلمش برتذکره . ۳. بر ولینک
 ویا دیکر بر بیوک ذاتک مدفون
 بولندیفی ویا مدفون اولندیفی
 حالده نامنه بنا اولنمش تربه،
 زیارت محلی : جبل قاسیونده
 بر جوق ذواتک تربه و مقاملری
 واردر . ۴. موسیقی و شرقی
 طرزی، آهنگ، هوا : مقاله

او قوق؛ بو مقامده بر ترکی؛
 مقامنی اویدیره مدم. [بومعنا ایله
 اصل عریسی «قامه» در.] ||
 قائم مقام با : قائم مقام .

مقامات { س. ج. عر. اصل
 «مقام» نك جمعی ایسه
 ده، لسانمزده «مقام» نك جمعی
 کبی ده قولانیلیر : مقامات طالیه یه
 مراجعت ایتمک؛ مقامات مبارکه؛
 موسیقی مقاماتی؛ مقامات حریری .
 با : مقام، مقامه .

مقاملی { ص. آهنگلی، موزون :
 مقاملی بر سسله؛ کوزل
 مقاملی بر شرقی .

مقامه { س. عر. ج. مقامات .
 «قیام» دن س. ذ. } ۱.
 مجلس، جمع، جمعیت . ذ. ۲. بر
 مجلس و جمعیتده ایراد اولنان
 نطق . ذ. ۳. نطق صورتنده
 وهربری آیریجه بر بحثه متعلق
 مقاله لرك بهری : حریرینک
 سکزنجی مقاهه سی؛ مقامات
 حریری؛ مقامات میدانی . (بو
 اسمله عریده بو قییلدن بر جوق
 کتابلر واردر که صاحب لرنک
 اسملرینه اضافتله تفریق اولنور.)
 ۴. منتسبین تصوفک بر برینخی
 متعاقب قطع ابتدکاری مراتبک
 بهری : صاحب مقامات = طریق
 تصوف و حقیقتده مراتب عالیه یه
 واصل اولان .

مقاوله { س. عر. ج. مقاولات.
 «قول» دن مص. مفاعله }
 ۱. سوزلشمه، سوز ایدشمه . ۲.
 یر ایش حقنده ایکی طرف بیننده
 ویریلن قرار، هر ایکی طرفک
 شرائطنی حاوی اوله رق تنظیم
 اولنان سند : شرکت مقاوله سی؛

مقاوله سز ايشه كيريشه مم . ||
عمر. مقاولات محررى = اشخاص
بيننده واقع اولان مقاوله لرى
ووصيتنامه ووكالتنامه كچي اوراقى
قيده و تصديق ايتك وظيفه سيله
موظف مأمور، نوتر .

مقاوله لى } ص. مقاوله ايله باغلى،
مقاوله تحتهنده بولنان،
سندلى : مقاوله لى ايش؛ كنديسيله
مقاوله لى يز .

مقاوله نامه } س. فا. بر مقاوله بنى
حاوى ورقه، مقا-
وله سندى : مقاوله نامه سنى ابراز
ايتدى .

مقاوم } ص. عر. ئ: مقاومه .
«قيام» دن سف. مفاعله
مقاومت ايدن، قارشى طوران،
طيانان . ئ.

مقاومت } س. عر. «قيام» دن
مص. مفاعله قارشى
طورمه ، طيانمه ، رام و زبون
اولامه : بر طابور عسكركله بر
آلايه قارشى مقاومت ايتدى؛
بىم وجودم اورا هوا سنك
سرتلكنه مقاومت ايدمهز ؛ بو
تخته پرده روزكارك شدتنه
مقاومت ايدمه بيليرى ؟

مقايسه } س. عر. ج: مقايسات.
«قياس» دن ص. مفاعله

۱. اولچمه ، اولچى : مقايسه
رطوبت . ۲. بر شايئى ديكر بر
شيئه تطبيق ايدمه رك مقدار
وقوتنى تقدير ايمه ، ديكر بر
شيئه نسبتله بر شايئى تقدير ايله،
قياس : سز هر كسى كنديكزله
مقايسه ايتك ؛ بو ايش هيج بر
ايشله مقايسه اولنه ماز . ۳.
ديكر بر شيئه بكزده رك حكم

ايمه، قياس و نسبتله قرار ويرمه :
سنه آتیه وارداتى سنين ماضيه
وارداتيله مقايسه اولنور .

مقبر } س. عر. و :

مقبره } س. عر. ج: مقابر .
«قبر» دن س. مزارلىق،
مزارستان .

مقبضه } س. عر. ج: مقابض .
«قبض» دن اسم آلت
۱. طوناماق، قبضه . ۲.
جرم . طونوب صيتمغه مخصوص
آلت؛ مقبضة الحصات = مثانه ده
حاصل اولان طاشلى طومغه
مخصوص جراح آلتى .

مقبّل } ص. عر. ئ: مقبله .
«قبل» دن سف. افعال
اقبالى، قوتلى، مسعود، بختيار .

مقبوض } ص. عر. ئ: مقبوضه .
«قبض» دن سف. [
آلمش، آلمان، مأخوذ : شو
قدر غروش مقبوض اولشدر؛
مبالغ مقبوضه . = س. عر.
ج: مقبوضات . آلمان ويا
آلمش مبلغ : مقبوضات دقتى؛
مقبوض علم و خبرى، سندى =
آنان آنچه وسايره نك آلدغيغنى
مبين ويرين ورقه ويا سند .
لسان عوامده علم و خبر ويا
سند لفظيك حذيله يالكز
مقبوض دخى دينلير .

مقبول } ص. عر. ئ: مقبوله .
«قبول» دن سف. ۱ .

آنان، قبول اولنان : نه وير-
سه كز مقبولدر . ۲. قبول
و تسليم اولنان ، رد وانكار
اولنمان : بوسوز مقبول دكلدر .
۳. عموم طرفندن قبول اولنان،

قبول عامه يه مظهر، معتبر،
متداول، پكر : بوقاشلر شمدى
يك مقبولدر . ۴. خوشه كيدر،
بكنيلير ، پسنديده : مقبول
ايش . || مقبوله چكك = بكنيلوب
خوشه كيتك : كوندرديكى هديه
چوق مقبوله چكدى .

مقبوس } ص. عر. ئ: مقتبسه .
«قبس» دن سف. افعال
برينك علم و عرفاندن ويا بند
واصيحيتندن استفاده ايدن .
[اصل عربيه معنای لغويى
آتش ياقق ايجون برندن آتش
آلان ديمكدر .]

مقبس } ص. عر. ئ: مقتبسه .
«قبس» دن سف. افعال
بر یردن اخذ واستعاره اولنان،
استفاده اولنان : آیات كريمه دن
مقبس مواعظ ؛ بو حوادث ديكر
بر غزته دن مقتبسدر .

مقبسدا } يا مقبوسى . ص. عر.
«قدو» دن سف. افعال
۱. اويسلان ، كنديسنه اقتدا
وامثال اولنان ، نمونه امثال
اخذ ايدبان : مقتداى ادبا . ۲.
اوكد بولنان ، هر كسك تابع
اولدغى ، امام، پشوا، رئيس :
مقتداى اهل عرفان . «مقتدايه»
دخى دينلير .

مقبسدر } ص. عر. ئ: مقبوسه .
«قدرة» دن سف. افعال

۱. كوچلى، قوتلى، قوت واقتدار
صاحبى : مقتدر آدمدر . ۲. بر
ايشى يابه بيلن ، بجره بيلن : بن
او قوتمه مقتدر اولمدم .

مقبسدى } ص. عر. ئ: مقبوسه .
«قدو» دن سف. افعال
اويان، تابع اولان، امثال ايدن .

مقترب { ص. عر. ئ: مقتربه
مقترب { «قرب» دن سف. افتعال [

یا فلاشان، تقرب ایدن. ئ.

مقتضا { یا مقتضی. س. س. ص.
مقتضا { عر. «قضاء» دن س. سف.

افتعال [۱. اقتضا ایدن، لازم

کن، ایجاب ایدن، ایجاب

نتیجه سی: قانونک فلانجه ماده سی

مقتضاسنجه؛ امر عالینک مقتضا.

سنی ایفا ایتمک؛ بر مقتضای قدر.

۲. قانون ویا فرمان اقتضاسنه

کوره یازیلان درکنار.

مقتضی { ص. عر. ئ: مقتضیه.
مقتضی { «قتضا» دن سف. افتعال [

اقتضا ایدن، لازم کن، ایجاب

ایلین، لازم، واجب، لزومی:

بو اینشک بوبله اولسی مقتضیدر؛

بوده مواد مقتضیه دندر.

مقتضی { س. س. عر. با: مقتضا.

مقتضیات { س. س. ج. عر.
مقتضیات { «ضادک کسر یله

استعمالی غلطدر [۱. اقتضا ایدن

ولازم کنن شیشلر، لازم ایشلر:

یولیلغک مقتضیاتنی حاضر لاق.

۲. نتایج، ایجاب کرده ایشلر:

مقتضیات علم و تربیه دندر.

مقتضی { ص. عر. ئ: مقتضیه.
مقتضی { «قتضا» دن سف. افتعال [

برینک آردی صره ککیدن،

اقتفا وامثال ایلین.

مقتل { س. س. عر. «قتل» دن سف.
مقتل { برینک قتل اولدینی بر،

محل قتل، مشهد.

مقتول { ص. عر. ئ: مقتوله. «قتل»
مقتول { دن سف. اولدیرلش،

قتل اولمش، کشته. = س. س.

عر. ج: مقتولین. اولمش آدملر،

افراد مقتوله: مجروحین و مقتو.

لینک مقداری.

مقدار { س. س. عر. ج: مقدار.
مقدار { ۱. قدر، کیت: حوضده کی

صویک، دکانده کی اشیانک،

صنیدقده کی آنچه نک مقداری. ۲.

جزء، قسم، پارچه، قطعه، بو.

لوک: عرصه نک بر مقدارینی

آردی: آله جفنگک بر خیلی

مقدارینی آلدی: بر مقدار عسکر

کوندرلدی. ۳. قدر، قیمت،

درجه اعتبار: انسان هر کسک

مقدارینی آکلاملی: بن اوکا

مقدارینی آکلاتیرم. ۴. ط. بردن

ویریلجک علاجک مناسب کیتی،

فر. Dose. ۵. کیم. کیت نسبیه،

فر. Proportion. || بر مقدار =

بر آرز، بر پارچه: بر مقدار صو

ویرک.

مقدر { ص. عر. ئ: مقدره.
مقدر { «قدر» دن سف. تفعیل [

۱. تعیین و تقدیر اولمش،

مقداری معین. ۲. قدر الهی

مقتضاسندن اولان، من طرف

الله تقدیر اولمش: انسان سعی

ایتملی ده مطلوبی مقدر ایسه حاصل

اولور. ۳. مذکور اولیوب

سیاق کلامدن منقهم اولان:

سؤال مقدره جوابدر؛ فاعلی

مقدردر. = س. س. عر. قدر،

قضا. حکم ازلی.

مقدرات { س. س. ج. عر. من
مقدرات { طرف الله تقدیر

اولمش ایشلر، امور مقدره،

قدر ازلی ربانینک ایجاباتی:

مقدرات الهیه.

مقدرت { س. س. عر. «قدرة» دن
مقدرت { مص. می. [زور، کوچ،

قدرت، اقتدار، قوت: اوکا

مقدرتم یتیشمور.

مقدس { ص. عر. ئ: مقدسه.
مقدس { «قدس» دن سف. تفعیل [

تقدیس اولنمش، پاک، عوایب

ونواقصدن مبرا، مبارک: اما کین

مقدسه: بیت مقدس = قدس

شرفدکی معبد قدیم انبیا،

مسجد اقصا.

مقدم { س. س. عر. «قدم» دن
مقدم { مص. می. [کله، وصول،

قدم، عودت، مواصلت: مقدم

حجاج؛ مقدم بهار.

مقدم { ص. عر. ئ: مقدمه.
مقدم { «قدم» دن سف. افعال [

اقدام صاحبی، بر ایشه دوام

و ثبات و سعی و غیرت ایدن: یک

مقدم بر ذاتدر.

مقدم { ص. عر. ئ: مقدمه.
مقدم { «قدم» دن سف. تفعیل [

۱. اوکده بولنان، ایلریده او-

لان، اوکدن کیدن. ۲. اسکی،

زمانجه ایلریده بولنان، مؤخر

مقابلی: اسکندرک زمانی حضرت

عیسانک ولادتندن چوق

مقدمدر. ۳. قدر و قیمت و اهمیتی

زیاده اولان، مرتبه سی دها

طالی ویا لزومی دها زیاده، اقدم،

الزم، مرجح: ایش اکنجه دن

مقدمدر. [بو اوچ معنا ایله

لسانمزده مقایسه معناسنی متضن

اوله رق اکثریا اسم تفضیل کبی

قوللانیلیر. ۴. ایکی قسمدن مرکب

اولان هر شیشک برنجی قسمی.

۵. مذ. ایکی قضیه دن مرکب

قیاسک برنجی قضیه سی. دیکرینه

تالی دیرلر. ۶. ۵. ردیف

عسکرینک منقسم اولدینی ایکی

صنفتند برنجیسی : ابتدا صنف
مقدم وبعده صنف ثانی سلاح
آلتنه آنلیر؛ ردیف مقدم
طابوری .

مقدم } ص. عر. «قدم» دن
مقدم } سف. تفعلیل [تقدیم ایدن،
برینوک ذاتک حضورینه کونو-
روب ویرن : مقدم عریضه .

مقدم } ظر. عر. بوندن اول ،
مقدم } اقدجه : بولفت مقدمات
قوللانیلیدی .

مقدم } س. عر. چ : مقدمات .
مقدم } ۱. مقصده کیریشمزدن
اول ایراد اولنان و مقصدک
افاده سنه مدار واساس اتخاذ
اولنان سوز : ابتدا بر مقدمه
یابدی؛ برطاقم مقدمات ایرادینه
باشلادی . ۲. برکتابک اصل
مبنی علیهنه کیریشمزدن اول
سبب تألیفی وسائر افاداتی متضمن
اوله رق یازیلان بحث ومقاله ،
دیباچه ، مدخل : مقدمه الکتاب ؛
مقدمه ابن خلدون . ۳. ع.
اردونک ایریده بولنان قسمی ،
مقدمه الحیش .

مقدوح } ص. عر. ث : مقدوحه .
مقدوح } «قدح» دن س. عر. غیر
مقبول ، مذموم ، معیوب .

مقدور } ص. عر. ث : مقدوره .
مقدور } «قدر» دن س. عر. قدر
اقتضاسندن اولان ، من طرف
الله تقدیر اولنان . = س. عر.
مقدور } ۱. قدر . ۲.
بر آدمک قدرتی بتدیکی درجه
ومقدار ، الدن کلن : صرف
مقدور ایتک .

مقدور } س. عر. «قرار» دن س.
مقدور } ۱. قرار ایدیان محل ،
طوریلان بر ، قرارگاه ، محل

سکون . ۲. اوتوریلان بر ،
اقامتگاه ، مسکن : او اورمان
حیوانات وحشیه مقیدر : یازلق
وقیشلق مقری آیریدر . ۳.
مرکز . کرسی ، پایتخت : فرانسه نیک
مقر حکومتی پارسدر ؛ سمرقند
تیورلنیک مقری ایدی ؛ مقر
سلطنت ؛ مقر حکومت .

مقر } ص. عر. ث : مقره . «قرار»
مقر } دن س. عر. افعال [اقرار
واعتراف ایدن ، طوغریسنی
سویلیوب قباحت ویا عیبی
کیزله ، مین ، انکار ایتین ؛ کنندیسی
جرئی ، عجزئی مقررر .

مقرض } س. عر. «قرض» دن
مقرض } اسم آلت [مقاص .
مقره } ص. عر. ث : مقربه .
مقره } «قرب» دن س. عر. تفعلیل [

یافلاشمش ، یاقین : ملک مقرب =
جناب حقه تقربله ممتاز ومشرف
اولان ملک . = س. عر. چ .
مقرین . بر حکمدارک خدمت
خاصه سنده اولوب هر وقت
حضورینه چیقه بیان ذات ، قرین ،
قونا : مقرین حضرت پادشاهیدن .

مقرب } ص. عر. ث : مقربه .
مقرب } «قرب» دن س. عر. تفعلیل [

یافلاشدیران ، تقرب ایتدیرن .
مقرب } ص. عر. ث : مقرره .
مقرر } «قرار» دن س. عر. تفعلیل [

۱. قرارلشدیراش ، قراری
ویرلش ، مصمم : بوکون عزیزتمیز
مقررر . ۲. ثابت ، مسلم ، شبهه .
سز : جاهلک سوزنده خطا
ایتمی مقررر . ۳. تقریر وافاده
اولتمش : مواد مقرره .

مقرر } ص. عر. «قرار» دن س.
مقرر } تفعلیل [تقریر وافاده ایدن ،
برماده بی اطرافله ایضاح ایده .

رك آكلاتان حضور همایون
درس شرفی مقری = حضور
همایونده علمای کرام طرفندن
اجرا اولنان مدارسه ده مقررک
ایدن ذات ؛ مقابلی : مخاطب . =
س. عر. درسی طلبیه تکرار
ایده رک تقریر ایدن مدرسه معاونی .

مقرمه } س. عر. میک کسریله
مقرمه } «مقرمه» دن مأخوذ [

۱. سفریه مخصوص ایشله لی
دستمال ، اسکی طرزده پختنه ،
ال بزى . ۲. بعض کویلی قادینلرک
باشلرینه صاردفقری نقشلی پشتمال .

مقرنس } ص. عر. زردبان کبی
مقرنس } درجه لری و برجلری
حاوی قبه شکننده اولان : فلک
مقرنس .

مقروض } ص. عر. ث : مقروضه .
مقروض } «قرض» دن س. عر. [

اودونج ویرلش . ث .

مقرون } ص. عر. ث : مقرونه .
مقرون } «قرن» دن س. عر. [

اولاشمش ، قاوشمش ، بیتشیک ،
قرب ، یاقین ، قرین : مقرون
مساعده = مساعده یه مظهر ؛
مقرون صحت = صحتیه قرب ،
صحیح . || د. (صرف عرییده)
لغیف مقرون = حروف اصلیه .
سندن یان یانه بولنان ایکیسی
حروف علتدن اولان (فعل) .

مقرونیق } س. عر. قاوشوق
مقرونیق } ویتشیک اوله ، یا-
قیناق ، قرب : بوحوادثک صحتیه
مقرونیقی حالنده .

مقره } س. عر. «بکره» دن [
مقره } ۱. نختنه ویا دمیردن
میک شکننده بریوونه نیک ایچنده
میل اوزرنده دوزر زیوانه که

اوستندن کچیریلن اییک حرکتنی تسهیل ایتمکله جراثقالده قوللا-
 نیلیر: قویو مقره سی؛ بر دیللی،
 ایکی دیللی مقره. ۲. نخته دن
 ایکی اوچی چیقندیلی اوافق
 زیوانه که اوزرینه ایلیک و صرمه
 وسائره صاریلیر: ایلیک مقره-
 سی؛ بر مقره بیاض تیره. || مج.
 مقره کبی = کوزه، آغزی طور-
 ماز. || مقره لری قویو برمک =
 کولمکی ضبط ایده دیوب قهقهه نی
 قوپارمق.

مقسط { ص. عر. ث: مقسطه.
 «قسط» دن سمف. تفعیل }
 تقسیطلی، هر بری بر وقت
 مرورنده و وعده سی حلولنده
 تأدییه اولمق اوزره برقاچ قسبه
 منقسم، تقسیطلی: تأدییات مقسطه.
 مقسطا { ح. عر. هر بری وعده سی
 حلولنده تأدییه اولمق
 شرطیله پارچه پارچه اوله رق:
 ملتزم اعمار بدلاتنی مقسطا
 خزینه یه بررلر.

مقسیم { سذ. عر. ۱. برشیمک
 «قسم» دن سمف. تفعیل }
 محل. ۲. صویک تقسیم بری،
 مصلاق، صواق.

مقسیم { ص. عر. ث: مقسبه.
 «قسم» دن سمف. تفعیل }
 آبرلمش، بولنش، اقسامه تقسیم
 اولنش.

مقسیم { ص. عر. ث: مقسبه.
 «قسم» دن سمف. تفعیل }
 آیران، بولن، تقسیم ایدن. ث.

مقسوم { ص. عر. ث: مقسومه.
 «قسم» دن سمف. }
 آبرلمش، بولنش، تقسیم اولنش.
 = سذ. عر. ر. [حسابده]
 تقسیم عملنده تقسیم اولنان عدد؛

مقسوم علیه = مقسومک قاچه
 تقسیم اولنه جفنی کوسترن عدد.
 مقص { سذ. عر. مقاص،
 مقراض. }

مقصود { سذ. عر. ج: مقاصد.
 «مقصود» دن مص. میمی }
 قصد اولنان شی، مرام، نیت:
 مقصد کز نه در؟ مقصدینی افاده یه
 مقتدر دکلدیر؛ بو سوزدن
 مقصد شودر.

مقصود { ص. عر. ث: مقصوده.
 «مقصود» دن سمف. }
 قصد و نیت اولنان، مرام
 اییلن: مراتب مقصوده. =
 سذ. عر. ج: مقاصید. مقصد،
 نیت، مرام: جمله نک مقصودی
 بر اما روایت مختلف.

مقصور { ص. عر. ث: مقصوره.
 «مقصور» دن سمف. ۱. }
 قصر و حصر اولنش، محدود،
 منحصر. ۲. د. اوزون اولمان،
 مدسز اوقونان: الف مقصوره =
 قیصه اوقونان الف که اکثریا
 (ی) صورتنده یازیلیر، دعوی
 وشکوی کبی. مقابلی: ممدود.

مقصوره { سذ. عر. جامع شریف
 «مقصوره» دن سمف. }
 مخصوص اولمق اوزره بولنش
 محل.

مقطر { ص. عر. ث: مقطره.
 «قطر» دن سمف. تفعیل }
 تقطیر اولنش، انبقدن چکلمش:
 ماء مقطر = انبقدن چکلمش
 صو.

مقطع { سذ. عر. ج: مقاطع.
 «قطع» دن سمف. ۱. }
 کسبلن ویا برشیمک کسلدیکی بر.
 ث. ۲. بنا وکی وماکینه کبی بر
 جسمک داخانی کوسترمک ایچون

اورتسندن کسلمش فرض اولنمسیله
 اوخالده ترسیم اولنان رسمی
 وشکلی: مقطع طولانی: مقطع
 عرضی. ۳. د. شعرك طوراق
 یرلری: شعری اوقورکن مقاطعی
 بللی ایتمه یلی. ۴. غزلک صوک
 یقی، مطع مقابلی.

مقطع { سذ. عر. «قطع» دن
 «اسم آت» ۱. کسه جک
 آت. ث. ۲. تر. اوزرنده قلم
 کسدکاری کیسکدن ویا فیل
 دیشدن یاصیحه آت. [اسانزده
 بو ایکنجی معنا ایله استعمالی
 غلط اولوب، طوغریدی «مقطه»
 در.] یا: مقطه.

مقطع { ص. عر. ث: مقطعه.
 «قطع» دن سمف. تفعیل }
 کسلمش، کسیمک، آیری؛ حروف
 مقطعه = آیری آیری یازیلان
 وبربرلینه بیتشدیریلن حرفلر:
 خط عبراتی و اوروپا خطوطی
 حروف مقطعه ایله یازیلور.

مقطعات { سذ. عر. ج. ۱. کسیمک
 «مقطعات» دن سمف. }
 ۲. هر بری برکله یه دلالت
 ایدن حرفلر و نامتام ترکیبلر:
 الخ. اشارتی کبی که الی آخره
 تمبیرندن کسلمشدر. ۳. نامتام
 شعر پارچه لری، مختلف غزل
 وقصیده لردن آلمش بیتلر.

مقطوع { ص. عر. ث: مقطوعه.
 «قطع» دن سمف. ۱. }
 کسلمش، کسیمک. ۲. بهاسی کسلمش،
 بازارتی قبول ایتم: اومغازده
 مقطوع فیئآله مال صانارلر.
 ۳. وزن واولچی ایله صائلیان،
 کوتوری: بونی مقطوع آلم.

مقطوعا { ح. عر. کوتوری
 «مقطوعا» اوله رق، طوبدن:

کتیردیکی مالک بوتوننی مقطوعاً آلد.

مِقْطَه { سش. عر. [«قط» دن] اسم آت [وزرنده قلم کسمکه مخصوص کیمیک و یا فیل دیشی پارچه سی که لسانمزده سهواً مقطع یازیلور .

مِقْعَد { سشد. عر. [«قعود» دن] مفعول [سم.] ۱. اوتوریله حق پر. ۲. اوتوراق پری ، کری ، قیج ، دبر. با : مقاط.

مِقْعَر { ص. عر. ن : مقعره . مفعول [«مقر» دن سم. فعلیل] ص.

اورته سی چوقور اولان ، کنار- لرندن باشلا یه رق مرکز ه طوغری تدریجاً چوقورلنان ، محدب مقابلی ، فر. Concave ؛ مقعر محدب = بر طرفی مقعر و دیگر طرفی محدب اولان ، فر. Con- cavo-convexe ؛ مقعر مضاعف = ایکی طرفی مقعر اولان ، فر. Concavo-concave .

مِقْعَا { یا مقفی. ص. عر. [«قفو» دن] مفعول [سم. فعلیل] قافیله لی ، صوکلری بربرلینه موافق : کلام مقفا ؛ شعر موزون و مقفا سوزدن عبارتدر .

مِقْعَب { ص. عر. ن : مقبله . مفعول [«قلب» دن سم. فعلیل] قلب و تحویل ایدن ، باشقه قابله صوقان . ن .

مِقْعَد { ص. عر. ن : مقلده . [«قلد» دن سم. فعلیل] ۱. تقلید ایدن ، بر شئیك عینی یا مغمه چالیشان : فلان شاعر نفعینك مقلیدر . ۲. برینك اطوار غریبه سنك عینی یا پهرق ویا اونك کبی سویله رک مسخره لئ

ایدن و بو فعلیه هر کسی اکلند برن ، آگسالایان : اومقلد بر آدمدر . مِقْعَدَانَه { ص. ح. فا. مقلد لکه ، تقلید ایده رک ، مقلده یا قیشیر صورتده : بر طور مقلدانه ابله ؛ مقلدانه لاز کبی سویلکه باشلادی .

مِقْعَدَانِک { ص. مقلد آدمک حالی و فعلی ، تقلید ، تقلید- جیلک ، آگسالامه : مقلدک او آدنده بیتشدر ؛ قسطمونیلی مقلدکنی چوق اینی یاپور .

مِقْعَلِک { ص. تر. [«قیلیق» دن] مفعول [ایدورلش عامیانه بر لغتدر] قیلیق قیافی پرنده ، کله قولاق پرنده ، یالکز قیلیغی اولوب باشقه بر فضیلتی اولیمان ، مشکل : مقلق بر آدم .

مِقْعَلُوب { ص. عر. ن : مقلوبه . مفعول [«قلب» دن سم.] ۱ .

ترسنه چویرلش ، آتی اوستنه ویا یچی طیشنه دوندیرلش . ۲. دکیشدیرلش ، باشقه بر حاله قونمش : اسکی بر صهرنجیدن مقلوب حوض ؛ (ن) دن مقلوب (م) . ۳. حرفلری آشاغیدن یوقاری یه او قوندیغی حالده ینه بر جیقان کله ویا ترکیب : دام علی العمداد کبی .

مِقْعَلُوع { ص. عر. ن : مقلوعه . مفعول [«قلع» دن سم.] قلع اولمش ، چکیلوب چیقارلش ، سوکلش ، قوپاراش . ن .

مِقْعَر { ص. عر. ن : مقمره . [«قر» دن سم. فعلیل] آدی آدینغیله منور ، مهتابلی : لیله مقمره .

مِقْنَطِیس { سشد. عر. [یو.] مِقْنَطِیس [Μαγνητης] ۱ .

دمیری جلب ایتمک خاصه سنی حائز جوهر ، آهنربا . ۲ . ص . دمیری جلب ایتمک قوتی که مرکزی قطب شمالیه یه قریب بر نقطه معلومه اولغله پوصله دینلن آلتک ابره سی اوجنی او طرفه چکه رک سمملری تعینده یارار ، سیاله برقیه ؛ سمم مقناطیس ؛ محبت مقناطیس ؛ میزان مقناطیس .

مِقْنَطِیسْلانْدِرِمَق { فل. مقناطیسک تاثیرینی کچیرمک ، مقناطیسه متاثر ایتدیرمک .

مِقْنَطِیسْلانْمَق { فل. مقناطیسک تاثیرینی آلتنده بولمق ، مقناطیسنن متاثر اولمق ؛ بوتون بدنم مقناطیسلاندی .

مِقْنَطِیسْی { ص. عر. ن : مقناطیسه یعنی سیاله برقیه منسوب و متعلق : جریان مقناطیسی ؛ سیاله مقناطیسیه .

مِقْنَطِیسْیْت { سش. عر. ص . مقناطیس قوت و خاصه سی . فر. Magnétisme ؛ مقناطیسیت بشریه ؛ مقناطیسیت حیوانیه ؛ مقناطیسیت بالضا .

مِقْنَطِر { ص. عر. ن : مقنطره . مِقْنَطِر { «قنطره» دن سم. دحرج [کمرلی ، کمر شکل و صورتده .

مِقْنَطِرَه { سش. عر. ج . مقنطرات . مِقْنَطِرَه { ۱ . کونشک کولکه .

سیله ساعتلی کوستر معروف آت ، بسیطه شمسیه . ۲ . افقه موازی اوله رق سماده تصور اولتان دواتر مفروضه ، فر. Al-micantarar [عربیدن مأخوذ] .

میس { ص. عر. ژ: مقنمه .
مضیع } «قناعه» دن سف. افعال

قناعت حاصل ایتدیرن، قناعت بخش، قاندران، اقناع و اسکات ایدن : جواب مقنع؛ ادله مقنمه.

میس { ص. عر. ژ: مقننه .
مقنن } «قانون» دن سف. تفعیل

وقوع و یا اجرائی منظم صورتده معین اولان، شاشیمان، وقت و هتداری معین: مرتب، مطرد: چالشمه سی بجکی هر شیشی مقنندر؛ اونک توتونی کونده بش چیغاره اولق اوزره مقنندر.

میس { یا مقوی. ص. عر. «قوة»
مقوا } دن سف. تفعیل [تقویت

ویرلمش، صاغلاملاشدیراش. ن. = سذ. عر. وقتيله بر قاچ طبقه کاغذک اوست اوسته پایشدیرلمسيله حاصل اولان والیوم صورت مخصوصه ده دوکیان قالین کاغذ: مقوادن قوطی. = ص. تر. مقوادن معمول: مقوا قاب.

میس { ص. عر. ژ: مقوسه .
مقوس } «قوس» دن سف. تفعیل

یای کبی اکری، بوککش کمرلی: خط مقوس.

میس { ص. عر. ژ: مقوله .
مقول } «قول» دن سف. سو-

یلنمش، دینلمش، گفته. = سذ. عر. سویلینلن شیء، سوز، قول. || م. مقول قول = دیمک و سونیک کبی بر مصدر دن مشتق فمک مفعولی حکمنده اولان جمله و یا کلام: مقول قول ترکیه ده فاعلن اول و عریده صکره کلیر.

مقوله { سذ. عر. جنس، نوع،
مقوله } درلو، چشید، قبیل: بومه قوله شیتلر؛ اومقوله آدملر.

میس { ص. عر. ژ: مقویه .
مقوی } «قوة» دن سف. تفعیل

۱. قوت و یرن، قوتلندیرن، صاغلاملاشدیران. ۲. ط. قوت ایچون ویران (علاج): ادویه مقویه.

میس { یا: مقوا .
مقوی }

میس { ص. عر. ژ: مقهوره .
مقهور } «قهر» دن سف. ۱.

برینک قهر و جبرینه زبون او- لان، مغلوب، محکوم: بارباروس خیرالدین پاشا بوتون اوجه تلمری مقهور ایلدی. ۲. محو و هلاک اولان، مضحل. ۳. قهر و غضب الهی به اوغرامش: قوم عاد مقهور اولدی.

میس { سذ. عر. ج: مقایس .
مقیاس } «قیاس» دن اسم آت:

۱. اولچی آلتی، اولچمهک مخصوص آت، پارمق و آرشین و فرسخ کبی مسافه اولچیس: اوزان و اکیال و مقایسک تنظیمی. ۲. نسبت، درجه: بو مقیاسده بر شیء ایسترم؛ طبقی بونک کبدر لکن مقیاسی دها بیوکدر. ۳.

خریطه نك تصویر ایتدیکی یرک وسعتنه اولان نسبی، فر. - E chelle

: یوز بییکده بر مقیاسنده بر خریطه؛ مقیاسی دها بیوک اولسه ایدی کوزل بر خریطه اوله جقدی. - اصطلاحات جدیده فنیه ده فرانسزجه نك یونانجه دن مأخوذ metre ترکیبنی

ترجمه ایدز: مقیاس اختمار، مقیاس الکتریک، مقیاس الحراره، مقیاس الرطوبه، مقیاس الهوا و ساژره.

میس { ص. عر. ژ: مقیده .
مقید } «قید» دن سف. تفعیل ۱.

باغلی، باغلامش: مربوط و مقید. ۲. آیاغنده زنجیر و پراننه بولنان، پراننه بند: زندانک ایچنده مقید ایدی. ۳. قیود و شرطه باغلی، علی الاطلاق ارمیوب تخصیص و حصر ایدلمش، مشروط: ویران امتیاز مملکته نافع قیودله مقید ایدی. ۴. بر ایشه اهمیت و یروب اقدام و دقت ایدن، قیدتاده بولنان: سزده مقید اولکده بو بول اینی پالمسون.

۵. دفتره کچمش، قید اولنمش، صورت و یا خلاصه سی یاخود اسمی دفتره یازیلی: بومسوده لر، بو تجربات مقیدمیدر؟ سننک اسمک اوراده مقیددر؛ چوجنم فلان مکتبده مقیددر.

میس { سذ. عر. «قید» دن
مقید } سف. تفعیل [برقلده اوراقی

یاخود یازیلان افرادک اسامیسنی دفتره کچیرمه مأمور کاتب، قید مأموری: بوقلده بر مقید لازم؛ نفوس مقیدی.

میس { سذ. مقید صفت و
مقیدلک } مأموریت و وظیفه سی:

مقیدلک ایدیور؛ نفوس مقیدلکی. میس { ص. عر. ژ: مقیسه .
مقیس } «قیاس» دن سف. اصلی مقیوس. میمک ضعیله غلطدر. [قیاس ایدیله بیلیر، قیاس قبول ایدر، بکزه دیله بیلیر: بو ایش باشقه ایشلره مقیس دکلدردر.

میس { ص. عر. ژ: مقیمه .
مقیم } دن سف. افعال [اوتوران، اقامت ایدن، آرامساز، دائمی صورتده و یا موقتاً ساکن:

بروسهده مقیم فلان؛ شرف
مقیم = شرفله اقامت ایدن مناسبله
مستعمل قاعدسز بر ترکیبدر .

مقیسه { صد. عر. ن: مقیسه. «قی»
مقیی { دن سف. تفعلیل } ط. قو.
صدیران، قی ایتدیرن : دواء
مقی . (اسم کبی ده قوللانیلیر :
بر مقی ویردی .

مکابره { سش. عر. ج: مکبرات.
«کبر» دن مص. مفاعله }
مناظرده قاعدهیه مغایر اوله رق
مجرد آغز غلبه لکیله خصمی
الزامه چالیشمه .

مکاتب { سنذ. ج. عر. فد :
مکتب . با : مکتب .

مکاتب { سنذ. صد. عر. «کتب»
مکاتب { دن سف. مفاعله } بریله
مکتوباشن ، هر وقت یازان ،
مخابرمده بوانان آدم : اوراده
بر مکاتبم وارددر .

مکاتبه { سش. عر. ج: مکاتبات.
«کتب» دن مص. مفاعله }
بربرینه یازمه ، مکتوبلشمه ،
مخابره : پدرله منتظم مکاتبه سز
وارددر؛ شریکمله مکاتبه بی کسدم .

مکاتیب { سنذ. ج. عر. فد :
مکتوب . با : مکتوب .

مکار { صد. عر. ن: مکاره .
«مکر» دن سم. } پک
حیله کار، دساس، دوباره جی ،
عیار : مکار آدم؛ مکاره برقاری .

مکام { سش. ج. عر. فد :
مکرمت . با : مکرمت .

مکاره { س. و :

مکاری { س. عر. «مکاری» دن
غلط } ۱. اشیا ولوازم
تقلیچون کرا ایله طوتیلان

حیوانات : اوراده مکاره (مکا.
ری) بولنماز. ۲. کرا حیوانلرینه
یوکلدلمش اشیا ولوازم : مکاره سز
آرقهده قالمشدی .

مکاری { سنذ. عر. «کراء» دن
سف. مفاعله } کرا ایله
حیوان ایشلدن آدم، قاطیرجی .
[لسانمزده میمک فحیله قوللانیلیر .
ماده آنفیه با.]

مکاریچی { یاخود مکاره جی . س.
۱. اشیا ولوازم
تقلیچون کرا ایله حیوان ایشلدن
آدم، قاطیرجی . ۲. نقل اولنان
اشیا ولوازم عسکریه تک نقل
وحفظنه مأمور نفر .

مکاسب { سنذ. ج. عر. فد :
مکسب . با : مکسب .

مکاشفه { سش. عر. ج: مکاشفات.
«کشف» دن مص.
مفاعله } صور. اهل حقیقته اسرار
سبحانیه تک کشف اولوب ظاهرأ
کورنسی ونور رحمانی بی مشا-
هده لری : ارباب مکاشفه دن بر
ذات؛ مکاشفه ایله اوکر نمشیدی .

مکافات { یا مکافاة . سش. عر .
«کفایة» دن مص.

مفاعله] برخدمت واییلکه قارشى
ایدیلن اییلک، اییلکه قارشیلامه،
اجر : ایتدیکی خدمتک مکافاتى
کوردی؛ نائل مکافاة اولدی؛
ایتدیکم اییلکک مکافاتی بومیدر؟
(عربیده «مجازات» ایله مترادف
اولدیغى حالدده لسانمزده مجازات
بونک ضدى اوله رق قوللانیلیر :
خدمت ایدنلره مکافات وقباحت
ایدنلره مجازات اولنور .

مکافی { صد. عر. ن: مکافیه .
«کفایة» دن سف. مفاعله }

مساوی، برابر. ن. || ر.
[هندسهده] قطع مکافی. با :
قطع .

مکالمه { سش. عر. ج: مکالمات.
«کلام» دن مص. مفاعله }
۱. سولیشمه، ایکی کئی آره سنده
اولنان سوز. ۲. بر لسان
تخصیصیچون ایکی لسان اوزره
ترتیب اولنمش مکالمه صورتنده
تعبیرلر : مکالمه فارسیه؛ فرانسز-
جه مکالمه . ۳. عقد مصالحه
و. معاهده ایچون ایکی دولت
مرخصلری بیننده اولنان مذا-
کره : فلان ذات مکالمهیه مأمور
اولدی .

مکالمه نامه { س. فالفت تخصصیچون
و بر لسان اجنیدیه
تقردی ایتمک آلیشیق ایچون
ایکی لسان اوزرینه مکالمه صو-
رتنده ترتیب اولنمش کتاب :
کمال پاشا مرحومک فارسى وترجه
بر مکالمه نامه سی وارددر .

مکان { سنذ. عر. ج: امکانه ،
اماکن . «کون» دن سم. }

۱. بر، محل، جای : زمان و مکان
اعتباریله . ۲. طوریلان بر،
وتوریلان محل، مقام، اقامتگاه :
اونک مکانی یوقدر؛ جناب حق
مکاندن منزهدر؛ اماکن
عسکره = عسکره مخصوص اینیه .
|| بی مکان = محاسز، سرسری ،
معین اقامتگاهی اولیان . ||
لامکان = مکاندن منزهه .

مکانا { ح. عر. محل و بر اعتباریله :
مکاناً وزماناً بعید .

مکانت { سش. عر. ۱. نفوذ ،
اقتدار، قوت : مکانت
صاحبی بر آدم . ۲. وقار، آغر
باشلیق، ثبات، متانت : بواشیده

چوق مكانت كوستردى . (بو
ايكنجى معنا عريده اوليوب،
لسانمزده رنجى معنادن آلمشدر.
عريده كى محل ودرجه معناريله
بزجه قوللاناز .]

مكائد { سذ.ج.ع.ر. فند : مكيدة .
با : مكيدة .

مكائيل { سذ.ج.ع.ر. فند : مكيال .
با : مكيال .

مكيب { ص.ع.ر. «كب» دن سف .
افعال] برشيتك اوزرينه
چوق دوشن ، باشنى اكوب
مشغول اولان . ن .

مكيب { سذ.ع.ر. ج : مكاتب .
«كتب» دن سذ.] اطفال
وشبانك تحصيل علم ايجون دوام
ايتكلرى بنا وداثره ، دارالتعليم ،
دارالتدريس ، مدرسه : دبستان :

مكتب ابتدائى ؛ صديان مكاتبى ؛
محله مكاتبى ؛ قيز مكاتبى ، مكتب
اناث ؛ رشديه ، اعداديه مكاتبى ؛
مكاتب عاليه ؛ مكاتب خصوصيه ؛
مكاتب عسكريه ؛ مكتب (فنون)

حرييه ؛ مكتب (فنون) طبيه ؛
مكتب (فنون) بحريه ؛ مكتب
صنابع ؛ حقوق ، زراعت ، تجارات
مكاتبى ؛ ايللى ، نهارى مكتبى ؛
مكتب خواجهسى ؛ مكتب
آرقداشى . || مكتب كورمش =

تحصيل علم ايتمش ، عالم و تربيه لى ؛
مكتب كورمه مش = جاهل ،
تربيه سز . (عريده اصل معناسى
يازخاناه اولوب ، باشليجه يازى
اوكرنلديكيچون ، صديان مكاتبته
دخى اطلاق اولنورسه ده ، سائر

مكاتبه مدرسه دينلير . لسانمزده
مكتب و مدرسه نك مدلول و محل
استعماللرى دكيشمشدر .]

مكتبلى { س. ص. ۱ . ليلى بر
مكتبده تحصيل علم
ايتكده بولنان كنج ، شاكرد ،
طالب : مكتبيلردن ياريم بيك
آلنير . ۲ . مكاتب اعداديه و عاليه
عسكريه ده تحصيلده بولنان
شاكرد : شمى بر مكتبلى
كچدى . ۳ . بر مكتبده تحصيل
علم ايتمش ، بر مكتبدن نشأت
ايتمش اولان ؛ مكتبلى قائم مقام ؛
مكتبلى ضابط ؛ مكتبيلر آلايلير .
دن مقدمدر .

مكتسب { ص.ع.ر. ن : مكتسبه .
«كسب» دن سف
افتعال] قزانان ، اكتساب ايدن ؛
مكتسب مال ؛ مكتسب علم
وتربيه .

مكتسب { ص.ع.ر. ن : مكتسبه .
«كسب» دن سف
افتعال] قزانلان ، قزانلش ، اله
كچيريلن ويا كچيرلمش : مال
مكتسب ؛ معلومات مكتسبه .

مكتسى { ص.ع.ر. ن : مكثيه .
«كفاية» دن سف .
افتعال] قناعات ايدن ، اكتفا ايلين ؛
اوقدرله مكثى اولدى .

مكتوب { ص.ع.ر. ن : مكتوبه .
«كتب» دن سف .
يازلمش ، يازيلى ، نوشته ، محرر .

مكتوب { سذ.ع.ر. ج : مكاتب .
«كرك ايش و كرك
عرض محبت و تبريك ويا تعزيه
وسائره ضمننده برآمدن بر
آدمه يازيلوب كوندريلن كاغد ،
بيتك ، نامه ، رساله ، ورقه ،
نميقه : مكتوب يازدم . كوندردم ؛
مكتوب آله مدم ؛ توزيع مكاتب ؛
مكتوب سياسى = مقام صدارت

عظماند يازيلان امرنامه ، امر
سامى .

مكتوبچى { س. بر نظارت ويا
ديكر دائره رسميه نك
ويا بر ولايتك امور نجر يره سنى
اداره ايتكله موظف بيوك
مأمور ، مكتوبى : صدارت ،
دخليه ، رسومات مكتوبچيسى ؛
بفداد ، خداوندكار مكتوبچيسى .

مكتوبچيلىق { س. مكتوبچى ما .
موريت و صفت
ووظيفه سى : ماليه مكتوبچيلىق ؛
حلب ولايتى مكتوبچيلىق .

مكتوبلاشمق { فش . بر برينه
مكتوب يازمق ،
مكاتبه ، مراسله ، مخبره ايتك ؛
طشرده بولنان پدرمله داغما
مكتوبلاشوروز .

مكتوبى { سذ.ع.ر. مكتوبچى ،
بر نظارت ويا ديكر
دائرة رسميه نك يا خود بر ولايتك
امور نجر يره سنى اداره به مأمور
بيوك مأمور : مكتوبى صدارت
عظمى ؛ مكثى و ولايت . ||
مكتوبى قلمى = بردائرة رسميه نك
تجرات و مخبره ايشلرينه متعلق
قلمى كه مكتوبچينك تحت اداره .
سندمه اولور : خارجيه مكتوبى
قلمى خلفاسندن .

مكتوم { ص.ع.ر. ن : مكتومه .
«كتم» دن سف . ۱ .
كتم اولنان ، سر صانلانان ،
افشا اولنيمان ؛ سر مكتوم . ۲ .
كيزلن ، قاچيريلان ، حكومه
قيد و تجرير ايتدريلمن ؛ اسنان
مكتومه = قرعه دن قاچيريلق
ايجون نفوس دفترينه قيد
ايتدريلمش افراد اهالى ؛ املاك

مکتومه = تحریر ایتدیرلمه مش
املاک؛ واردات مکتومه =
تحصیل اولنوبده قید اولنماش
واردات دولت.

مکتومات { سڙه، چ، عر، کبز -
لدیلوب قید و تحریر
اولنماش و حکومتدن قاپیرلمش
افراد ویا املاک واردات: بر
چوق مکتومات بولوب میدانه
اخراج ایلدی.

مکث { سڙه، عر، طورمه،
توقف، سکون، آرام:
بش کون اوراده مکث ایلدی.

مکتیف { ص، عر، ژ: مکثفه.
«کثافة» دن سڙه.
تفعیل [ط. قویولاشدیران،
کشیف حالته قویان.

مکحل { ص، عر، ژ: مکحله.
«حل» دن سڙه تفعیل [
کل سورلمش، سورمه لی.

مکدر { ص، عر، ژ: مکدره.
«کدر» دن سڙه تفعیل [
۱. بولاندیراش، بولانیق. ۲.
کدرلی، مغموم، محزون: بو
ایشدن چوق مکدر اولدی.

مکدر { ص، عر، ژ: مکدره.
«کدر» دن سڙه تفعیل [
۱. بولاندیران. ۲. حزن و کدر
ویرن، محزون ایدن.

مکذب { ص، عر، ژ: مکذبه.
«کذب» دن سڙه.
تفعیل [یالانچی چیقاران، برینک
یالانچی میدانه قویان، بر خبرک
یالان ویا بر آدمک یالانچی
اولدیغنی کوستروب اعلان ایدن،
تکذیب ایلین: احوادثی مکذب
بر اعلان رسمی.

مکر { مه. تکر لغتنه اتباعاً
قوللانیلوب بووالاتمغی
تصویر ایدر: تکر مکر یووار.
لاندى.

مکر { سڙه، عر، حیلله، خدعه.
دوباره: دشمنک مکرندن
امین اولقی ایچون.

مگر { د، فا. ۱. استثنایان
ایدر، آنجق، ال، شو
قدرکه: بو ایش قولای اوله.
ماز مکر سز همت ایدر سه کز.
۲. غفلتدن صکره آکلاشیلان
برشی حقنده قوللانیلیر، حالبوکه:
بن طیبب آرامغه کیتدم مکر او
ایلشوب طیشاری چیقمش.

— برنجی معنا ایله مگرکه
وایکنجی معنا ایله مگرسه
صورتنده دخی قوللانیلیر:
یارین مطلق کلیم مگرکه خسته
اولهیم [دائماً فعل التزامی ویا
بونک حکمنده بر امر ویا نهی
غائب ایله قوللانیلیر:] بن اونى
صبح بکلیوردم مگرسه او
آقشامدن کلش. [بوحالده دائماً
صیغه روایت ایله استعمال
اولدور.]

مکرر { ص، عر، ژ: مکرره.
«کر» دن سڙه تفعیل [
۱. تکرار ایدن. ۲. هقه. ایکی
ویاز یاده کره جرم ایشلین، سابقه لی.

مکرر { ص، عر، ژ: مکرره.
«کر» دن سڙه تفعیل [
تکرار اولمش، برده اولمش،
بربری اوستنه ایکی ویا یاده
دفعه وقوع بولمش: قباحت
مکرره صاحی؛ تقطیر مکرر؛
قند مکرر = برقاج کره قینادلش
نبات شکری.

مکرر { ح، عر، تکرار او.
«کر» دن سڙه، بردها، تکرار
علی التکرار: مکرراً سوبلدم.

مکرّم { ص، عر، ژ: مکرمه.
«کرّم» دن سڙه. افعال [
اکراچی، مسافره اکرام
و حرمت ایدن، آغز لایان،
مهماننواز: چوق مکرّم آدمدر.

مکرّم { ص، عر، ژ: مکرمه.
«کرّم» دن سڙه تفعیل [
محترم، معزز، حرمت و تعظیمه
نائل: دستور مکرّم؛ مکّه
مکرّمه.

مکرّم { ح، عر، کمال حرمت
و تعظیمه، اکرام واعزاز
ایده رک: مکرّماً تشییع ایتدیلر.

مکرّم { سڙه، عر، ج: مکارم.
«کرّم» دن مص می [
۱. کرّم، سخا، جود: مکرّم
صاحی بر آدم. ۲. حرمت، عزت.

مکرّم { یا مکرّماتق، ص، ۱.
«کرّم» دن سڙه، جوهره،
جواد. ۲. حرمتلی، معزز،
مکرّم. — انشا لساننده مدرس
پایه سننده اولان علمایه ویرلین
عنواندر.

مکروه { ص، عر، ژ: مکروهه.
«کره» دن سڙه [۱.
ایگرنج، کراهتلی، کره، منفور:
مکروه بریر، بر ایش. ۲. ف.
شرعاً حرام اولیبو آنجق
ضرورت اولدیغنی حالده استعمالی
تقدیر اولقیان: آتانی مکروهدر.

مکروهات { سڙه، چ، عر، ۱.
ایگرنج شیتلر. ۲.
شرعاً استعمالی ممنوع اولیبو
آنجق مستحسن اولیان شیتلر:
مکروهات اکلنه نه مجبوریت
وارددر؟

برکنیه ایله تکنیه ایدلمش ،
کنیهلی : ابو الحسن کنیه سیله
مکنی .

مکون { ص . عر . ن : مگونه .
[«کوز» دن سف . تفعلیل]
ط . یایان ، حاصل ایدن ، حصوله
کتیرن : مکون الیاف ؛ مکون
لحم .

مکون { ص . عر . ن : مگونه .
[«کوز» دن سف . تفعلیل]
یابلش ، حاصل اولمش ، حصوله
کتیرلمش ، وجود بولمش .

مکونات { س . ج . عر . حصوله
کیش ووجود بولمش
شیئر ، موجودات ، مخلوقات .

مکه { س . برنوع پوتراق دیکن .

مکه { س . عر . حجاز خطه
[مبارکه سنک مرکزی وکعبه
شریفه نک بولندیغی شهر مبارکه که
فخر عالم (صلعم) اقدمزک دخی
مسقطرأسلری وقبله مسلیندر :
مکه مکرمه . || مکه پایه سی = رتب
علیه نک بری . || مکه پلسنکی =
معروف برشجر طی .

مکی { ص . عر . ن : مکیه . ۱ .
[مکه مکرمه به منسوب
ومتعلق : سناء مکی . ۲ . مکه
مکرمه اهاالیسندن اولان ،
مکه لی .

مکیال { س . عر . ج : مکیال .
[«کیل» دن اسم آلت]
اولک نوعندن حبوبات اولجیسی .

مکیده { س . عر . ج : مکیده .
[حیل ، خده ، دوباره .

مکیفات { س . ج . عر . [لغت
[مولده] کیف ویرن
شیئر ، سرخوشاق کتیرن وتریاه .

کیک قیلندن اولان شیئر :
توتون و انقیه و آفیون دخی
مسکرات کبی مکیفاتنددر .

مکیک { س . چولهالارک ایلرکی
[صاروب آندقلری آلت که
مقره کبی اولوب اورت سنده کی
متحرک میله ایلیک صاریلیر . ||
مکیک کبی = بر یرده طورماز ،
متحرک . || م . مکیک طوقومق =
بر یرده طور میوب کیدوب کلک :
اقتشامه قدر مکیک طوقودی .

مکین { ص . عر . [مکان ، مکانه] دن
[ص . ج . ۱ . اونوران ، یر -
لشمش ، تمکن : مکانک شرقی
مکین اعتبارله در . ۲ . نفوذ
واققدار ووقار صاحبی . ن .

ملاع { یاخود ملا . س . عر . ۱ .
[طولی اوله ، طولیلق ، خلاء
مقابلی . ۲ . غلبه لک ، جماعت ،
جمعیت ، اجتماع . || علی ملا الناس =
خلق نظرنده ، انظار تامه
اوکنده .

ملا { یاخود منلا . س . عر .
[«ولانا» دن] ۱ . مولویت
صاحبی ، بیوک قاضی : مکه ، صر ملا .
سی . ۲ . مولویت پایه سنده بوانان
ذات . ۳ . بیوک عالم ، خواجه :
ملا جامی = مولانا جامی ؛ منلای
روم = مولانا جلال الدین رومی .
۴ . علوم دینییه و آلیه طالی ،
طلبه علومدن اولان : کل باقلم
ملا ، منلا . || ملا بک = رجال
علمیه اصیل زادکانه اطلاق اولنور .

ملان { ص . عر . [«ملا» دن ص . ج .
[طولی ، مملو ، پر ، مشحون .

ملا بسه { یا ملا بست . س . عر .
[«لبس» دن مص . مفاعله]
۱ . بکزه بن ایکی شیک یکدیگر نندن

فرق اولنه میوب تشویش اولنمی ،
التباس . ۲ . مناسبت ، وجه ،
تقریب : بو ملا بستله ؛ قرابت
ملا بسه سیله .

ملاح { س . عر . ج : ملاحین .
[«ملح» دن سمب] کچیجی ،
بحری ، کمی ایله دیکزدرده سیاحت
ایدن وکیمیچیک علمنی بیلن آدم .

ملاحت { س . عر . [«ملح» دن]
[کوزلک ، شیرینلک ،
حسن ، صباحت : ملاحت وجه .

ملاحت { یا ملاحه . س . عر .
[کچیچیک ، بحریلک ،
سیر سفش فنی : اسکی فنیکی لیلر
ملاحته پک ایلری وار مشلردی .

ملاحده { س . عر . ج . عر . فد :
[ملحد . یا : ملحد .

ملاحظه { س . عر . ج : ملاحظت .
[«لحظ» دن مص . مفاعله]

۱ . دقتله باقه . ن . ۲ . ایجه
دوشونمه ، صرف ذهن ایدره رک
هر جهتی دوشونمه ، مطالعه ،
تأمل : بو ایشی اینی ملاحظه
ایتدیگز می ؛ ایشی ملاحظه ایتزدن
بیان فکر ایتمه ملی . || ملاحظه -
سیله = فکریله ، فکرینه بناء ،
دوشونهرک : یاغهور یاغار ملا -
حظه سیله مشعی کیمدم .

ملاحظه سز { ص . باه جفنی ویا
[سوبلیه جکی اطرا -
فیله دوشونمین ، تأمل سز ، کوته بین .

ملاحظه سزلق { س . تأمل سزک ،
[کوته بینلک ،
تدبیر سزک .

ملاذ { س . عر . [«لواذ» دن سم .]
[بارینه جق و صیفینه جق
محل ، تدافعه صالح متین و مستحکم
موقع ، مجلأ ، پناه : اشقیا صرب

بریری ملاذ اتخاذ ایتمشدری .
 مُلازِم { ص. عر. ن: ملازمه .
 { «لزوم» دن سف. مفاعله }
 بریره ویا بر شخصه یایشوب
 آیرلیان . ن. = سنذ . عر. ۱ .
 بر صنف و هیئته داخل اولق
 مقصدیله معاشسز دوام و خدمت
 ایدن : فلان قلمه ملازمدر ؛ ملازم
 صفتیله رسومات امانتته کیردی ؛
 شورای دولت ملازمی = اعضا
 نامزدی . ۲ . ع. ضابطه کک اک
 کوچک رتبه سنی حائز اولان
 عسکری که چاوشک فوقنده و یوز
 باشینک مادوننده اولوب اول
 وثائی عنوانر لبله ایکی به منقسمدر :
 مکتب حربیه دن ملازم ثانی
 چیقوب بعده ملازم اول او-
 لورلر .
 مُلازِمَت { سش. عر. } «لزوم» دن
 { مص. مفاعله } ۱ . بر
 شیء ویا شخصه آیرلامز صورته
 الخاق ایتمه . ۲ . دوام ، مداومت ،
 برایشه صاریلوب اونکله اشتغال
 ایتمه : ایکی سنه دن بری برکتابک
 استنساخه ملازمت ایدیور . ۳ .
 بر مأموریتیه کچمک اوزره بر
 دائره به معاشسز دوام و خدمت
 ایتمه : فلان قلمه کومروکه ملازمت
 ایدیور ؛ اوج سنه ملازمتدن
 صکره مأموریتیه کچدی .
 مُلازِمَلِک { س. ۱ . مأموریتیه
 { کچمک مقصدیله
 معاشسز اوله ربق بردائره به دوام
 ایتمه : کومروکه ، فلان قلمه
 ملازملک ایدیور . ۲ . رتب
 عسکریه تک اک کوچکی اولان
 ملازم رتبه سی : بش سنه
 ملازملک ایتدی .

مُلاصِق { ص. عر. ن: ملاصقه .
 { «لصوق» دن سف .
 مفاعله } بیتشیک ، یایشیق ، یان
 یانه بولنان ، متصل : دری اته
 ملاصقدر .
 مُلاطِفَه { سش. عر. } «لطف» دن
 { مص. مفاعله } ۱ . لطف
 ایله معامله ، تلطیف . ۲ . لطیفه
 سوبلشمه ، شقلاشمه : ملاطفه
 طریقیله برشیء سویلدی .
 مُلاَعِب { سش. جم. عر. فد :
 { ملعبه . با : ملعبه .
 مُلاَعِبَه { سش. عر. جم : ملاعبات .
 { «لعب» دن مص مفاعله }
 اویناشمه .
 مُلاَعِین { سنذ . جم. عر. فد :
 { ملعون . با : ملعون .
 مُلاَعِمَه { س. دانه لری اوستنده
 { بولنان یعنی خرمانده
 دوکله مش آرپه صاپلری : حیوانه
 ملاغمه بیدیرمک .
 مُلاَقَات { سش. عر. } «لقاء» دن
 { مص. مفاعله } —
 طوغریبی : ملاقاته . [بولشمه ،
 برلشمه ، کوریشمه : ایکی ایمراطور
 فلان رده ملاقات ایده جکاردی ؛
 آره لرنده ملاقات وقوع بوله جقدر .
 مُلاَق { ص. عر. ن: ملاقیه .
 { «لقاء» دن سف. مفاعله }
 بولشان ، قاوشان ، کوریشن :
 پدربنه ملاقی اولدی .
 مُلاَل { سنذ . عر. و :
 مُلاَلَت { سش. عر. اوصانج ، او-
 { صانمه ، بیقمه ، بیقندی ،
 صیقله : بوسوزلر ، بوشرق انسانه
 ملال کتیرر .
 مُلاَمَت { سش. عر. } «لوم» دن
 { مص. میمی } چیقشمه ،

آزارلامه ، سرزنش .
 مُلاَمَسَه { سش. عر. } «لمس» دن
 { مص. مفاعله } بربرینه
 طوقنه ، تماس ایتمه .
 مُلاَمِی { سنذ . ص. عر. جم :
 { ملامیون . «لامه» دن
 سنذ . } حکماء کلیمیون مسلکنه
 قریب بر مسلک قلندرانه اتخاذ
 ایدن طریقلردن برینه تابع آدم :
 کندیبسی ملامیدر ؛ ملامیوندن
 بر آدم .
 مُلاَهی { سنذ . جم. عر. فد :
 { «ماهی» لسانزده قوللا-
 نماز } اویونلر ، اکنجهلر ، چالغی
 وچنبشلر ، لهو ولعب : ملاهی به
 طالع ؛ آلات ملاهی = سازلر .
 مُلاَلِک { سنذ . جم. عر. و :
 مُلاَلِکَه { س. با : ملک . } ایکنجیبسی
 لسانزده مفرد کچی ده قوللانیلیر .
 مُلاَلِم { ص. عر. ن: ملائمه .
 { «لام» دن سف. مفاعله }
 ۱ . اویفون ، موافق ، اویار :
 عقله ملائمدر . ۲ . یاواش ، یو-
 مشاق ، حلیم : پک ملائم آدمدر ؛
 ملائم طبیعتلی . ۳ . اقتباضی
 اولیان ، غیرمنقبض : دائما ملائم
 اولغنه دقت ایتملی .
 مُلاَلِمَت { سش. عر. } «لام» دن
 { مص. مفاعله } ۱ .
 اویفونلق ، موافقت . ۲ . یومشا-
 قلق ، یاواشلق ، حلم : او آدمک
 ملائمتی فوق العاده در . ۳ .
 اقتباض فقدانی ، طبیعتک لینته
 مائل اوله سی : ملائمت ویره جک
 بر علاج آلملی .
 مُلاَبَس { سنذ . عر. جم : ملابس .
 { «لبس» دن } کیدیله جک

شيء، كيه جك، روبه، اثواب، جامه : ملبس و ماكل .

مَلْبَسٌ { ص. عر. ئ : ملبسه . }
 { «لبس» دن سمة. تفصيل }
 ۱. كيش . ۲. التباسلى ، فرقىز، مشوش . ئ .

مَلْبُوسٌ { ص. عر. ئ : ملبوسه . }
 { «لبس» دن سمة } ۱ .
 كيش ، قولانلش (اثواب) .
 ۲. كيش ، اثواب كيش .

مَلْبُوسَاتٌ { س. ج. عر. كيهله . }
 جك شينلر، كيندى،
 اثواب، البه : ملبوسات و ما .
 كولات .

مِلْتٌ { س. عر. ج : ملل . ۱ . }
 { دين، مذهب، كيش : ملت }
 ابراهيم ؛ دين و ملت ايكيهسى
 بر در . ۲. بر دين و مذهبه
 بولنان جماعت : ملت اسلام ؛
 ملل مختلفه رؤسايى . [لسانزده
 بولت سهواً امت ، وامت لغتى
 ملت يرينه قولانيلوب ، مثلا
 « ملل اسلاميه » و « ترك ملتى »
 وبالعكس « امت اسلاميه » دینلر
 واردر ؛ حالبوكه طوغرىسى
 « ملت اسلاميه » و « ايم اسلاميه »
 و « ترك امتى » ديمكدر ؛ زيرا
 ملت اسلاميه بر، و ايم اسلاميه
 يعنى دين اسلامه تابع اقوام
 ايسه چوقدر . تصحیحاً استعمالى
 الزمدر .]

مَلْبَسٌ { ص. عر. ئ : ملتبهه . }
 مَلْبَسٌ { «لبس» دن سمة. افتعال }
 التباسلى، ديكر بر شيدن فرق
 اولنه ماز، مشتبه ، مشكوك .

مَلْبَجًا { س. عر. } «لجأ» دن سمة .
 { التجا اولنان ير ، ملبجا ،
 پناه .

مَلْبَجِيٌّ { ص. س. عر. ئ : ملتجيه . }
 مَلْبَجِيٌّ { «لجأ» دن سمة. افتعال }
 التجا ايدن، بر يره ويا بر آدمه
 قاچوب جايه طلب ايدن :
 ملتجيلرك اعادسى مصالحه شرا .
 ئظندن ايدى .

مَلْبَجِيٌّ { ص. عر. ئ : ملتجهه . }
 مَلْبَجِيٌّ { «لحوق» دن سمة . }
 افتعال [التحاق ايتش ، الحاق
 اولنش ، قاتلش ، ضم و علاوه
 اولنش .

مَلْتَرَمٌ { ص. عر. ئ : ملتزمه . }
 مَلْتَرَمٌ { «لزوم» دن سمة. افتعال }
 التزام ايدن، بر شيء ويا شخصى
 لازم عد ايدوب طرفدارلى
 كوسترن . = س. عر. ج :
 ملتزمين . بر محلك بر صنف
 رسوم و وارداتى كوتورى اوله .
 رق و بالمزايده عهدهسنه آلوب
 كار و ضررى كنديسنه عائد
 اولتى اوزره متفق عليه اولان
 بدلى مقسطاً خزينة دولته ورن
 آدم، التزاجى : اعشار ملتزمى ؛
 معدن كومورينك ، فلان كول
 صيد ماهيسنك ملتزمى .

مَلْتَرَمٌ { ص. عر. ئ : ملتزمه . }
 مَلْتَرَمٌ { «لزوم» دن سمة. افتعال }
 التزام اولنان، لازم و واجب عد
 اولنه رق ترويج ايديلن : سزك
 حاضر بولنه كر ملتزمدر ؛ بجه
 بو ايش ملتزمدر .

مَلْتَرَمَلِكٌ { س. و اردات دولتدن }
 مَلْتَرَمَلِكٌ { بر قسمنى كوتورى او . }
 لهرق عهدهسنه آلان آدمك
 حال وصفتى : ملتزمك ايدبور .

مَلْتَصِقٌ { ص. عر. ئ : ملتصقهه . }
 مَلْتَصِقٌ { «لصوق» دن سمة . }
 افتعال [۱. بيتشيك، بايدشيق .

۲. التصاق ايتش، بر يرينه ربط
 اولنش : دمير يولك خطوط
 ملتصقهسى .

مَلْتَصِقَةٌ { ص. عر. ئ : ملتفته . }
 مَلْتَصِقَةٌ { «لفت» دن سمة. افتعال }
 ۱. التفات ايدن ، يوزنى چو .
 يروب باقان، تطيب خاطر ايده .
 رك معامله ايلن ، التفاتجى :
 چوق ملتفت آدمدر . ۲. نظر
 اعتباره آلان ، اهميت ورن :
 بنم اخطاراتمه ملتفت اولدى .

مَلْتَقًا { يا ملتقى . س. عر. }
 مَلْتَقًا { «لقاء» دن سمة. افتعال }
 ابكى شينك و على الخصوص ابكى
 دكيز ويا نهرك برلشوب بر يرينه
 قاوشدقلى محل، بجم قاوشاق :
 ملتقا البحرين .

مَلْتَقِطٌ { ص. عر. ئ : ملتقطه . }
 مَلْتَقِطٌ { «لقط» دن سمة. افتعال }
 برده بولنان شينى قالد يروب
 آلان .

مَلْتَقِيٌّ { ص. عر. ئ : ملتقيه . }
 مَلْتَقِيٌّ { «لقاء» دن سمة. افتعال }
 التقا ايدن، قاوشان ، بولشان ،
 يرلشن : فرات قرنهده دجله يه
 ملتقى اولور .

مَلْتَمٌ { س. مقن صورتده هركون بر }
 مَلْتَمٌ { جهندن اسن قره روزكارى : }
 بجر سفيد آطه لرنده بوتون ياز
 ملتَم روزكارلى اكسيك اولماز .
 [دكيزدن اسننه ايمبات ديتير .]

مَلْتَمِسٌ { ص. عر. ئ : ملتسهه . }
 مَلْتَمِسٌ { «لمس» دن سمة. افتعال }
 التماس اولنان ، برى طرفندن
 جايه اولنهرق تسير و ترقيسى
 رجا اولنان : او آدم ملتسدر ؛
 او فلانك ملتسيدر .

مَلْمَسْ { ص. عر. ذ: ملتسه .
 التماس ورجا ایدن، برینک لهنده
 توسط ایدوب ایشنک ترویجی
 طلب ایدن .

مَلْمَوَى { ص. عر. ذ: ملتویه .
 «لوی» دن سف. افتعال [اکتش، بوکتش، صارلمش .

مَلْمَهَبْ { ص. عر. ذ: ملتبهه .
 «لهب» دن سف. افتعال [۱. آلونمش، طویتشمش . ۲ .
 ط . شیشوب قیزارمش، التهاب
 پیدا ایتش .

مَلْمَهْفْ { ص. عر. ذ: ملتفهه .
 «لهف» دن سف. افتعال [۱. آلونمش، طویتشمش . ۲ .
 پک زیاده مکدر و متحسر، یانوب
 باقاران .

مَلْمَسْ { ص. عر. ذ: ملتسهه .
 «لام» دن سف. افتعال [ط . اوکیلان، التیام پذیر، ایبلشن،
 قبانان (یاره) .

مَلْمَجَا { سنڌ. عر. «لجأ» دن سف. [صیغینه جق یر، التجا او.
 لنان محل، پناه، ملاذ .

مَلْمَحْ { سنڌ. عر. ج: املاح .
 «طوز، نمک. ۲ . کیم .
 برحاضله اساس دینان بر ماده
 معدینه تک بالکیمیا امتزاجندن
 حاصل اولان طوزه مشابه
 ماده که لسان عوامده دخی
 اکثریا طوز دینلیر .

مَلْمَحْدْ { ص. س. عر. ذ: ملحهه .
 ج: ملاحده، ملحدین .
 «لحد» دن سف. افتعال [الوهیته
 وارکان دینه اینانیمان، دینسز،
 ایمانسز، منکر، طریق الحاده
 صابمش آدم .

مَلْمَحْ { ص. عر. ذ: ملحهه .
 «لحوق» دن سف. افتعال [

۱. صکره دن طالمش، قالمش،
 ضم و علاوه اولمش: بانجهیه
 ملحق بر پارچه یر . ۲ . تابع ،
 حاند: او ناحیه فلان قضایه
 ملحقدر . ۳ . د. [صرف عربیده]
 ثلاثی الاصل اولدیفی خالدرباعی
 بابلرندن برینه توفیقاً تصریف
 اولنان (فعل): ملحق دخرج ؛
 ملحق اجرنجیم .

مَلْمَحَقَاتْ { س. ج. عر. ۱ .
 ضمیرلر، علاوهلر،
 ضمائم . ۲ . بر سرکزه مربوط
 و تابع یرلر: قونیه ولایتک
 ملحقانی چوقدر؛ اورانک کومروکی
 فلان مدیریت ملحقاتندندر . ۳ .

ثلاثی الاصل اولدقلری خالد
 رباعی بابلرندن برینه توفیقاً
 تصریف اولنان افعال عربیه
 بابلری: ملحقات دخرج، ملحقات
 تدخرج، ملحقات اجرنجیم .

مَلْمَحْمْ { ص. بدنک اتی چوق
 وشیشمان معناسیله قوللا .
 نیورسه قده عربیده بویله بر
 لغت موجود اولیوب، «لحم»
 ماده سی اصلا تغفیل باندن
 کلدیکندن، یا کلیشدر . بومقامده
 عربیده «لحیم» استعمال اولنور .

مَلْمَحْمَهْ { س. عر. «لحم» دن سف. [صیغ
 «چوق تلفاتی موجب
 بیوک محاربه: قوصوه ملحهه
 کبراسی .

مَلْمَحْوْظْ { ص. عر. ذ: ملحوظه .
 «لحظ» دن سف. [ملاحظه وتفکر اولنان، خاطره
 کلن، محتمل: بوکون کله سی
 ملحوظدر؛ بوهوایله قاریغمق ده

ملحوظدر .

مَلْمَحْوْظَاتْ { س. ج. عر. خا.
 طرفه کان شیشلر،
 محتمل و ممکن مواد .

مَلْمَاْ { س. فا. چکرکه، چراد:
 «بای ملخ» = چکرکه آباغی
 (بونی) که قارینجیه طرفندن
 حضور سلیمانہ تقدیم اولندیغی
 مشهوردر .

مَلْمَحْصْ { ص. عر. ذ: ملخصه .
 «لخص» دن سف .

تغفیل [اک اینی قسمی واهمیتلی
 نقطه لری آنوب لزومسز طرفی
 چیقارلمغه خلاصه وزیده ایدلمش
 اولان، تلخیص اولمش: ملخص
 برادرر؛ اوضبطه تک ملخصی
 بودر .

مَلْمَزْ { ص. س. عر. «ملس» دن [مختلف ایکی جنسدن
 مثلا بیاض ایله زنجیدن متولد:
 ملز آدم؛ ملز قوم؛ آسریقانک
 ملزلری چوقدر . ۲ . جنسی
 خالص اولیوب قاریشیق اولان:
 انکیز آنلری عرب جنسیله یرلی
 جنسدن ملزدر؛ بوکونک خالص
 ترنو اولیوب ملزدر . ۳ . حبو-
 بات وسائر مخلوطی، آرپه و
 داری ایله قاریشیق بوغدای:
 ملزک کیه سی قاچدر ؟

مَلْمَزْمْ { ص. عر. ذ: ملزومه .
 «لزوم» دن سف. افتعال [مباحثه ده الزام واسکات اولنان،
 مغلوب وسکوته مجبور اولان:
 نهایت کندیسی ملزم اولدی .

مَلْمَزْوْمْ { ص. عر. ذ: ملزومه .
 «لزوم» دن سف. [بر
 شیددن ایلری کلن، برشیتک
 ایجاب کرده سی اولان، دیگر

برشیتک بولسمیله اولنکده
بولنمهی اقتضا ایدن، برشیتک
نتیجه سی ویا رفیق غیر مفارقی
اولان : حقه ایله قلم لازم ملزوم
قیلندندر .

مَلَس { س. ص. بلی چوقور اولان
عیبلی آت .

مَلَس { س. ص. ضیا ایله قرا گئی
قاریشیق، آلاجه قرا گئی .
[لسانمزده بو معنا ایله مستعمل
اولوب، غلط اوله رق « ملز »
صورتنده باشقه معنارله قوللا-
نیلیر . با : ملز .]

مَلَس { س. ص. چفته قوزیلی قویون که
چوق ملز .

مَلَطِف { س. ص. ض. : ملطفه . ج.
س. ص. ت. : ملطفات . [« لطف » دن
س. ص. ت. تفیل] ط . یومشادیجی ،
اخلاطی تلین ایدن .

مَلْعَبَه { س. ص. ج. : ملاعبه .
[« لعب » دن] او یون ،
او یونجی : مالعبه صبیان = چوق
او یونجی .

مِلْعَقَه { س. ص. ع. : [« لعق » دن
اسم آت] قاشیق . ذ .

مِلْعَمَت { س. ص. ج. : ملاعن .
[« لمن » دن مص. می]
لعنته ، لعنته مستحق فعل و حرکت :
اجرای لعنتدن خالی قالمش
ایسه ده نهایت تأدیب ایدلمشدر . ||
لعنت بده = ایشی کوجی لعنتدن
عبارت اولان .

مَلْعَمَتْکَارَانَه { س. ص. ح. : فالعنتله به
مستحق اوله جق
صورتده : بر طاقم دسائس
لعنتکارانه ایله ؛ نبی لعنتکارانه
اغفال ایتدی .

مَلْعُون { س. ص. ع. : ملعونه .
[« لمن » دن س. ص.] لعنته

دوچار اولان ، لعن و نفرینیه
مظهر ، رحمت حقدن مطرود
و محروم : مامون شیطان ؛ ملعون
حریف . = س. ص. ع. ج .
ملاعین . ملعنتکارانه حرکانده
بولنان آدم : بر طاقم ملاعینک
اقترا سیدر .

مَلْعُوع { س. ص. ع. : یاملعوا . ص. ع. : « لغو » دن
ملعی { س. ص. افعل] الغا و فسخ
ایدلمش : ملعی دیوان احکام
عدلیه . || د. ملعی عن العمل =
عمل ایتمز معموله تأثیری اولماز
(حامل) .

مَلْفُوظ { س. ص. ع. : ملفوظه .
[« لفظ » دن س. ص.]
سویلمش ، سویلینان ، تلفظ
وتفه اولنان . || غیر ملفوظ =
تلفظ اولنمیان : الف ، هاء غیر
ملفوظه = بر کله ده بولنوبده
اوقونمیان بو حرفلر .

مَلْفُوظَات { س. ص. ج. : برینک
سویلدیکی سوزلر ،
اقوال ، کفتار : ملفوظات جنید
بغدادی .

مَلْفُوف { س. ص. ع. : ملفوفه .
[« لف » دن س. ص.]
صارلمش ، دیوشیرلمش ، بر ظرف
ویا مکتوبیک ایچنه وضع اولنش :
ملفوف پوصله ؛ اوراق ملفوفه .

مَلْفُوفًا { س. ص. ع. : تذکره ویا
تحریراته صاریلی و ظرفیک
ایچنده اوله رق ، لفاً : اوراق
مترعه سی ملفوفاً ار سال
اولنیور .

مَلْفُوفَات { س. ص. ج. : بر تذکره
ویا تحریراته صاریلی
اوراق : تحریراتک ملفوفاتی چوق
اولدیفندن ظرفی بیوجک اولمیدر .

مَلْقَاط { یاخود ملقط . س. ص. ع.
[« لقط » دن اسم آت]
جر . جراحیله مخصوص جبین
وماشه کبی آت فر . Ontolabe ;
ملقط جنین ؛ ملقط حصات .

مَلْقَب { س. ص. ع. : ملقبه .
[« لقب » دن س. ص. ت. تفیل]
لقبلاشمش ، لقبلی ، تلقیب اولنش :
بارباروس لقبیله ملقب خیرالدین
پاشا .

مَلِک { س. ص. ع. : و .

مَلِک { س. ص. ع. : املاک . ۱ .
تصرف اولنان شیء ، اراضی
وعقار کبی ایرادورن غیر منقول
مال : ملکی بوقدر ؛ بر چوق املاکه
متصرفدر ؛ ملک میری ، املاک
امیریه = خزینته دولته حاند اراضی ؛
املاک هایون ، املاک شاهانه =
خزینته خاصیه حاند اراضی . ۲ .
وقف اولوب صاحبیک ملک
صراحی اولان اراضی و عقار :
بودکان ، بو او ، بو باغ وقف میدر
یوقسه ملک می ؛ ۳ . بر دولت
و حکمدارک تحت امر و تابعینده
بولنان مملکت ، کشور ، قلمرو ؛
احیاء ملک و دولت .

مَلِک { س. ص. ع. : ملائک ،
ملائکه . نزد الهیده بولنان
روحانیونک بهری ، فرشته ؛
ملک مقرب ؛ جن میدر ملک میدر ؛
|| مج . پک کوزل ویا پک حلیم
و معصوم آدم ؛ اولمکدر ؛ ملک
کبی ؛ ملک خصات = ملک خویلی ؛
ملک سیمیا = ملک چهره لی . || ملک
الموت = عزرائیل . — جمعی لسانمز
ده بعضاً مفرد کبی قوللانیلیر ؛
طینماز ملائکه = پک حلیم آدم .

مَلِك { س. س. ع. ج. : ملوک . حکمدار .

مَلِکَانَه { ص. ح. ف. : حکمداره . منسوب و متعلق ، شاهانه . [ملوکانه دها مستعملدر.]

مَلِکْدَار { س. ف. : ملک صاحبی ، حکمدار .

مَلِکْدَارِی { ص. ف. : حکمداره . منسوب و متعلق ، شاهانه : جانب عالی ملکداری به . = س. ف. : حاکمیت ، حکومت : حقوق ملکداری .

مَلْکُوت { س. س. ع. : ۱ . حکمدارلق ، سلطنت ، پادشاهلق . ۲ . ملائکه ارواح عالمی ، عالم غیب ، عالم باطن : سیر ملکوت ؛ ملکوت السماء .

مَلْکُوتِی { ص. ع. : ۱ . ملکوتیه . ملائکه ارواح عالمه یعنی عالم غیبه منسوب و متعلق .

مَلْکَه { س. ع. : تجربه و تکرارله و کثرت اشتغال ایله استحصال اولنان اقتدار ، ممارسه ، مهارت ، استنادلق : جراحلقده ملکه کسب ایشددر ؛ اجرائی صنعت ایچون یالکزر معلومات کفایت ایتمز ملکهده لازم .

مَلِکَه { س. ع. : قادین حکمدار ویا حکمدار زوجه سی ، قرالیجه : فلنک ملکه سی ؛ ملکه چین .

مَلِکِی { ص. ع. : ۱ . ملکیه . حکمدارلقه و بر حکمدارک تحت امرنده بولنان ملکه منسوب و متعلق . ۲ . اداره مملکت اصولنه منسوب و متعلق ، اداره

فتنه دائر : نظامات ملکیه ؛ اداره ملکیه ؛ مکتب فنون ملکیه . ۳ . عسکری وعلینک غیری : مأمورین ملکیه ؛ مراب تب ملکیه .

مَلِکِی { ص. ع. : ۱ . ملکیه . ملا . ملکی { لکه یه منسوب و متعلق و یا شایسته و لائق اولان : ملکی الحصال ؛ اخلاق ملکیه .

مَلِکِیَّت { ص. ع. : شام و جزیره جهتارنده بولنان برخر . ستیان مذهب مخصوصی و او مذهبه تابع آدم .

مَلِکِیَّت { س. ع. : صرف ملک ملکیَّت { اولان یعنی وقف و میری اولمیان اراضی و عقارک حال وصفقی : بواوک ، بوباغک ملکیتی مثبتدر .

مَلِکِیَّه { س. ع. : دولتک اداره مملکت وظائف مختلفه . سیله موظف صنف و هیئتی ، عسکری و علمی صنفلرینک غیری اولان صنوف مأمورین : ملکیه مأمورینی ؛ ملکیه اونیفورمه . سی ؛ ملکیه تقاعد صندیغی .

مَلِک { س. ج. ع. : ۱ . ملت . ملل { با : ملت .

مَلْع { ص. ع. : ۱ . ملعه . [« ملع » ملع { دن سمف . تقمیل] ۱ . آلا . حه ، رنگارنک ، الوان مختلفه ایله ملون . ۲ . هر مصراعی دیگر بر لسانده اولان (بیت) و بویله بیتلردن مرکب (شعر) . ۳ . تز . [غلط اوله رق] صیوانمش ، صیوامه ، بولاشمش ، آلوده ، ملوث : اوستم باشم ملع چامور .

مَلَوَان { س. س. ع. : [زمان دیمک اولان فد . « ملا » آسا . نمرده قوللانلاز .] کوندوز ایله کجه ، تون و کون : ما اختلاف ، یا ما تماقب الملوان = کجه ایله کوندوز تماقب ایتدکجه .

مَلُوث { ص. ع. : ۱ . ملوثه . ملوث { « لوث » دن سمف . تقمیل] ۱ . تلوث اولمش ، پيس ، سردار ، بولاشقی : اوراسی ملوثدر ؛ اوستی باشی ملوث . ۲ . ترتیبسز ، غیر منتظم ، قارمه قاریش : ملوث بر بقال ؛ ملوث بر افلاس ایشی .

مَلُوثْک { س. : ۱ . پيسلک ، ملوثلک { سردارلق ، بولا . شیقاق . ۲ . قاریشیقاق ، عدم انتظام : بوبقالک . بوافلاس ایشنک ملوثلکی .

مُلُوجِیَا { س. ع. : [یو . Mo- λωζή] با . ۱ . خطمی ، کل خاتم . ۲ . بوندن غلط او . لهرق ملحیه دینان سبزه .

مُلُوک { س. ج. ع. : ۱ . فد : ملک . با : ملک .

مُلُوکَانَه { ص. ح. ف. : حکمداره منسوب و متعلق ، سلطانی ، شاهانه : عتبه سنیه ملوکانه به .

مَلُول { ص. ع. : ۱ . ملوله . [« ملال » دن سمب .] او . صاعمش ، اوصانج کتیرمش ، بیتمش ، بزمش : ملول بر آدم .

مَلُون { ص. ع. : ۱ . ملونه . [« لون » دن سمف . تقمیل] ۱ . رنگلی ، رنگارنک ، کونا کون : ملون جام . ۲ . بویاتمش

بویالی : لاجوردله ملون .
 مَلُون { ص . عر . ژ : ملونه .
 «لون» دن سف . تفعلیل [رنك ویرن ، تلوین ایدن : ملون دم .] یا لکز اصطلاحات فنیّه ده بولنور . [مَلْهَم { س . عر . « مرهم » دن مَلْهَم { غلط] با : سرهم . مَلْهَم { ص . عر . ژ : ماهمه . « لهم » دن سف . افعال [الهام اولنمش ، من طرف الله ذهن و قلبه القا اولنان ، الها . مات الهیه یه مظهر : پادشاهلر ماهمدر . مَلْهَمَك { فل . (قوبون و قوزی و کچی) مه اتمک ، باغر . مق : قویونلر طاتلی طاتلی مله میورلردی . مَلْهَمَه { س . قویون و قوزی کچی حیوانلرک مه دیه باغر . مه سی : وادینک ایچندن قو . بونلرک مله مه سی ایشیدیلیردی . مَلْهَمَه { یا مله . ص . بجز یکمز ، چیچول . مَلْی { ص . عر . ژ : ملیه . « ملة » ملی { دن سمذ .] ۱ . دین و ملتّه منسوب و متعلق : آداب ملیه مز . ۲ . (غلط اوله رق) بر قوم و جنسیته منسوب و متعلق : بچارلرک ملی قیافتلری . مَلْیَت { س . عر . (لغت مولده) مَلْیَت { ۱ . دین ، مذهب ، ملت : هرکس ملیتی محافظه ایتملیر . ۲ . (غلط] جنسیت ، قومیت : ژاپونیا لیرک ملیتلی . مَلْیَح { ص . عر . ژ : ملیحه . « ملح » دن صف . کوزل ، شیرین ، صبیح : وجه ملیح ؛ بر

جاریه ملیحه .
 مَلْیَسَا { س . یو . Melissotho- « یو » مَلْیَسَا { « آری اوقی » اوغل اوقی انواعندن یوکسک ساقلی برنیات که روحی پایغینله قارشلی تأثیرلیر . مَلْیَس { ص . عر . ژ : ملینه . « لایته » دن سف . تفعلیل [ط . یومشادان ، یومشادیچی ، لیت و یرن . مَمَات { سنه . عر . « موت » دن مَمَات { مص . میمی] اولوم ، وفات ، سرك : حیات و ممات ؛ بعدالمات = اولدکن صکره . مَمَاتِی { ص . عر . ژ : ممتیه . اولومه منسوب و متعلق . مَمَائِل { ص . عر . ژ : ممائله . « مثل » دن سف . مفاعله . بکزه ین ، مشابه ، مانند ، کچی ، قییلندن اولان : بوکا ممائیل ایشلر ؛ دکان خان و بوکا ممائیل ابنیه . مَمَائِلَت { یا ممائله . س . عر . مَمَائِلَت { « مثل » دن مص . مفا . عله بکزه یش ، مشابتهت . ژ . مَمَارَسَت { سنه . عر . و : مَمَارَسَه { س . عر . جم . ممراسات . « مرس » دن مص . مفا . عله تکرار و کثرت اشتغال قوتیه کسب اولنان مهارت ، آلیشیق ، ال آلیشیقلی : جراحلقده ممراسه سی واردر . مَمَاس { ص . س . عر . ژ : مماسه . مَمَاس { « مس » دن سف . مفاعله . اصلی : مماسس] ۱ . تماس ایدن ، طوقان ، ایلیشن . ۲ . ر . [هندسه ده] بر دائره و یا زاویه نك قوسنه خارجاً طوقنوب

کچن و اوقی قطع ایتین خط مستقیم . || مماس نشانکاهی = طویک قویروغنده هر ایکی طرفده کی نشان یری . مَمَاشَاة { س . عر . « مشی » دن مَمَاشَاة { مص . مفاعله] ۱ . س . لکده یوریمه ، یولداشلق . ۲ . مح . یالاندن اویمه ، برینک فکرینه اشتراک ایتمش کچی ساخته موافقت ، خوش کچنمک ایچون بویولده حرکت ایتک : کوتی آدملره مماشاة کوستر . مه ملی . مَمَاطَلَه { س . عر . « مطل » دن مَمَاطَلَه { مص . مفاعله] اوزاتمه ، بوکون یارین دیه رنک وعده یی تأخیر اتمه . ژ . مَمَالِک { س . ج . عر . فد : مملکت . مَمَالِک { با : مملکت . مَمَالِیغَه { یا ممالیغه . س . (رو . « مانجه دن » قایتار صوده خاشلاشمش و اوزرینه بر آزیاغ کزدیریلیر مصر بوغدا یی اونندن یا بلش عمله ییکی که اصل رومانیه ده قوللانیلیر . مَمَالِیَک { سنه . ج . عر . فد : مَمَالِیَک { مملوک . با : مملوک . مَمَاعَت { یا ممانعه . س . عر . مَمَاعَت { « منع » دن مص . مفا . عله مانع اولمه ، قارشلی طورمه ، مخالفت ، عدم موافقت ، راضی اولامه . مَمَاز { ص . عر . ژ : ممتازه . مَمَاز { « میز » دن سف . افتعال [۱ . دیکر لرندن آیرلش ، امثالندن فرقلی طوتیلان ، اقراننه فائق ، کزیده : اوسا نلرندن ممتازدر ؛ ممتاز امثال و اقران ؛ ممتاز صنغی . ۲ . امتیازلی ، صورت مخصوص

صده اداره اولسان ، كندينه مخصوص بر اداره ويا معامله نائل و مظهر : ايات ممتازه ؛ فلاندا اداره ممتازه سي .

ممتازيت { ص. س. ع. } لغت مولده [ممتازيت { ممتازاني ، امتياز ، اداره مخصوصه : ممتازيت اداره

متمثل { ص. ع. ر. } : متمثله . متمثل { « مثل » دن س. افتعال } امتثال ايدن ، آلايني اسره تو . فيق حركت ايلين . ذ .

متمحن { ص. ع. } [« محنة » دن س.] متمحن { افتعال } دگه ين ، امتحان وتجربه ايدن . ذ .

متمحن { ص. ع. } [« محنة » دن س.] متمحن { افتعال } دگه ين ، امتحان وتجربه اولتان . ذ .

تمدد { ص. ع. ر. } : تمتمده . تممد { « مد » دن س. افتعال } اوزايان ، امتداد ايدن ، زمان ويا مكنجه چوق سورن ، سو .

ركلي ، دواملي ، مقامدي : آرتق صيحاقلر دهها چوق وقت ممتد اوله ماز ؛ بوجاده بفساده قدر ممتد اولور .

تمتّج { ص. ع. ر. } : تمتّجه . تمتّج { « مزج » دن س. افتعال } ۱ . قاريشديريلير ، قابل مزج و تركيب . ۲ . بر برينه تماميله اويغون اولان ، هيج منافرت و منا . سبتسزلك كورلمين : بورسلك رنكاري تمتّجدر . ۳ . تماميله قبانان ، آرهلقي براقبان ، امتزا . جلي ، اويغون ؛ بو چر چيوه لر ، بو قيو تمتّج دكلدر . ۴ . هر كسله ابي كچينين ، رفقاسيله امتزاج و آميزش ايدن : تمتّج آدمدر . [صوك

ايكي معناده « امتزاجلي » دهها مستعملدر .

تمتلي { ص. ع. ر. } : تمتليه . تمتلي { « ملا » دن س. افتعال } ۱ . طولي ، طولغون ، طولمش . ۲ . معده طولغور نلغنه اوغرامش .

تمنع { ص. ع. ر. } : تمنعه . تمنع { « منع » دن س. افتعال } ۱ . امتناع ايدن ، راضي اوليان . ذ . ۲ . ناقابل ، امكان و قابليتي اوليان : ممنوع الحصول = حاصل اولمسي ممكن و آسان اوليان .

تمثل { ص. ع. ر. } : تمثله . تمثيل { « مثل » دن س. افتعال } ۱ . تمثيل ايدن ، بگزه دن . ۲ . كتاب و سائرّه طبع و تمثيل ايدن . ۳ . اغذيه يني قان و اته تحويل ايدن . فر . Assimilateur .

تممد { ص. ع. ر. } : تمتمده . تممد { « مد » دن س. افتعال } ۱ . تممد ايدن ، بگزه دن . ۲ . كتاب و سائرّه طبع و تمثيل ايدن . ۳ . اغذيه يني قان و اته تحويل ايدن . فر . Assimilateur .

تممد { ص. ع. ر. } : تمتمده . تممد { « مد » دن س. افتعال } ۱ . تممد ايدن ، بگزه دن . ۲ . كتاب و سائرّه طبع و تمثيل ايدن . ۳ . اغذيه يني قان و اته تحويل ايدن . فر . Assimilateur .

تممد { ص. ع. ر. } : تمتمده . تممد { « مد » دن س. افتعال } ۱ . تممد ايدن ، بگزه دن . ۲ . كتاب و سائرّه طبع و تمثيل ايدن . ۳ . اغذيه يني قان و اته تحويل ايدن . فر . Assimilateur .

تممدوح { ص. ع. ر. } : تممدوحه . تممدوح { « مدح » دن س. افتعال } ۱ . اوگلس ، مدح و ثنا اولنمش ، برينك مدح و ثنا ايتديكي : سعد ابن زوني شيخ سعدينك ممدوحيدر . ۲ . مدح و ستايشه شايان ، مقبول ، مستحسن : اخلاق ممدوحه ؛ ممدوح الحصال .

تممدود { ص. ع. ر. } : تممدوده . تممدود { « مد » دن س. افتعال } ۱ . ديوان ، سسي اوزاده روق و قونان ، مدلي : الف ممدوده .

تممر { ص. ع. ر. } : تممره . تممر { « مرور » دن س. افتعال } ۱ . تممره ايدن ، بگزه دن . ۲ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول . ۳ . تممره ايدن ، بگزه دن . ۴ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول .

تممزوج { ص. ع. ر. } : تممزوجه . تممزوج { « مزج » دن س. افتعال } ۱ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۲ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول . ۳ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۴ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول .

تممزوج { ص. ع. ر. } : تممزوجه . تممزوج { « مزج » دن س. افتعال } ۱ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۲ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول . ۳ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۴ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول .

تممزوج { ص. ع. ر. } : تممزوجه . تممزوج { « مزج » دن س. افتعال } ۱ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۲ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول . ۳ . تممزوجه ايدن ، بگزه دن . ۴ . ممر ناس = هر كسك كچديكي يول .

ريشمش ، قاريشيق ، مزج اولمش . تمسك { ص. ع. ر. } : تمسكه . تمسك { « مسك » دن س. افتعال } چوق امساك ايدن ، خسيس ، بخيل ، الى صيق .

تمسوخ { ص. ع. ر. } : تمسوخه . تمسوخ { « مسخ » دن س. افتعال } مسخ اولنمش ، چركين بر حيوان شكل و صورته صوقلش .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

تمش { ص. ع. ر. } : تمشيه . تمش { « مش » دن س. افتعال } صيفير يلمبي ، صيفيرك آغزندن آقان لزوجتيلي ساليه .

مَحْكِنَات { سث ج. عر. اوله بيلير شيلئر، دائرة امكان داخنده اولان ايشلر .

مَحْكِنِسِرْ { ص. امكانسز يرينه وغير ممكن معناسيله مستعمل غلط تعبيردر .

مِجِل { ص. عر. ث. ممله. «ملا» دن «ملا» دن سفا. افعال] اوصانديران، بيقديران، بيقدنى ويرن، ملال ايرات ايدن . ن .

مَحْكِه { سث. عر. «مخ» دن سم — لامك كسريله غلطدر.] طوز چيقان ير، طوزله .

مَمْلَكَت { سث. عر. ج. ممالك. ۱. برحكمدارك تحت

تابعينده بولنان ير، اولكه : سيام حاكك مملكتي خيلي طارلاشمشدر . ۲. بر دائره يه تابع ويا بر قومه مسكون والحاصل بر جهت توحيدى اولان ير، خطه، ديار : آناطولى، عراق، خراسان مملكتي؛ ممالك عثمانيه؛ ممالك محروسه شاهانه؛ ممالك اسلاميه . ۳. تر. شهر، قصبه، بلده : بروسه بيوجك بر مملكتدر؛ استانبول كي مفرح مملكت اولماز . ۴. تر. بر آدمك طوغوب بيوديكي محل وديار : باغچوان مملكتته كتيدى؛ مملكتدن مكتوب آلم .

مَمْلَكَتِي { ص. س. ۱. بر محلك يرلى، اهاليدن آدم، يياغچي اوليان : مملكتيلير بر مكتب يابلسنى ايستيورلر . ۲. بر مملكت اهاليسندن اولان، همشهرى، بريرلى : باغچوان مملكتيليرنى

كورمه كيتمش؛ بر مملكتيليسى كلش .

مَمْلُو { ص. عر. «ملا» دن سمف.] طولى، طولش، پر، مشخون : اشيا ايله مملو برصديق؛ ارزاقله مملو بركى .

مَمْلُوْح { ص. عر. ث. مملوحه. «مخ» دن سمف.] طوز. لامش، طوزلى . ن .

مَمْلُوْك { ص. عر. ث. مملوكه. «ملك» دن سمف.] تصرف اولنان، يرشك ملك ومالى او- لان . ن . = سذ. عر. ج. مماليك. كوله، قول، اسير، عبد، بنده .

مَمْلُوْكَاْنِه { ص. ح. فا. قول وكوله يه منسوب و متعلق ويا شايسته، بندكانه، چاكرانه : معروضات مملوكانه . [انشا لساننده يك بيوك ذواته خطاباً متكلمدن كناهيه اوله رق قوللا- نيير.]

مَمْلُوْكِيَّت { سث. عر. [لغت مولده] كولهك، قولق، بندكى : وظائف مملوكيتي ابضا ايتك .

مَمْنُوْع { ص. عر. ث. ممنوعه. «منع» دن سمف.] منع اولمش، اجراسنه ويا اكل وشرينه مساعده اولمقان، ياساغ، منهى : مسكرات استهمالى شرعاً ممنوعدر؛ عرب جنسى قيصر اقلرك اخراجي ممنوعدر .

مَمْنُوْعَات { سث. ج. عر. شرعاً وديانة ياخود حكومجه منع وياساغ اولمش شيلئر، منهمات : ممنوعاندىن اجتناب ايتلى .

مَمْنُوْعِيَّت { سث. عر. [لغت مولده] ممنوع اوله، ممنوع اولان شيتك حال وصفتى : بيكى محصولات يتيشديكندن روسيه دولتي ذخيره اخراجك ممنوعيتنى قالديردى .

مَمْنُوْن { ص. عر. ث. ممنونه. «من» دن سمف.] ۱. منت آلتنده بولنان، منتدار . ۲.

خشنود، راضى : بن سزى ممنون ايدرم؛ اوچماله نه ويرسه كز ممنون اولماز . ۳. تر. سويشمش، سوينچلى، مسرور، محظوظ، شاد : كنديسنى چوق ممنون كوردم .

مَمْنُوْنًا { ح. عر. ۱. منتدار او- له رق. ۲. خشنود وراضى اوله رق. ۳. تر. مسرور و شادان اوله رق، كمال ممنونيتله : ممنوناً عودت ايتدى؛ ممنوناً قبول ايتدى .

مَمْنُوْنِيَّت { سث. عر. [لغت مولده] منت آلتنده بولنه، منتدارلق. ۲. خشنودلق، راضى اوله . ۳. سوينج، شادى، محظوظيت : سويلديككيز سوز ممنونيتنى موجب اولدى .

مَمْنُو { س. ۱. انسانك وذات التدى دينان حيوانانك ديشيسنده ياورى يي امزيرمه مخصوص تومسكى چفته عضوكه انسانك كوكسنده وسائر حيوانانك آرت آياقلى آره سنده اولور، ندى، پستان : ممه باشى، تپه سى؛ ممه سونكرى . ۲. ممه يه ويا ممه نك تپه سنه مشابه تومسك، باشلى ويا طوبجه شى؛ امزيرك ممه سى؛

توفنك مہسی = قاپسول . || مہ
 امك = (چوجق ویا یاورى)
 سوت امك ، امزیکده اولق . ||
 مہدن کسمك = چوجقى سوت
 امه مکه آیلشدیرمق . || مہ
 ویرمك = امزیرمك . مہدن سوت
 امديرمك . || مہ اوزومى = یارمق
 اوزومنك بر نوعى . || قولاق
 مہسى = قولاق توزى . || قیز
 مہسى = آجاج قاووننه بکزر بر نوع
 شفتالى . || کوبك مہسى = قولتوق
 آلتنده چیقان برجنس چیمان .
 مہلك } س . حیوانانك یارهلى
 مہلرینی محافظه ایچون
 ویا یاورىسى امه مك ایچون
 طاقلان محافظه .

مہلى } ص . مہسى اولان : مہلى
 حیوان = ذوات الثیدین
 حیوان . || مہلى قیزلجق ، مور-
 دوم اریكى = مہ کبی تپهسى
 اولان .

مہسد } ص . عر . ژ : مہسده .
 «مهد» دن سف . تفعیل] ۱ .
 یایان ، بسط و تمهید ایدن . ژ . ۲ .
 تنظیم و اتسویه ایلین : مہسد
 ارکان دولت .

مہسد } ص . عر . ژ : مہسده .
 «مهد» دن سمف . تفعیل] ۱ .
 یابلیش ، بسط و تمهید اولمش .
 ژ . ۲ . تنظیم و اتسویه اولمش .

مہهور } ص . فارسى «مهر» ك عربى
 ظنيله سمف . صیغه سنده
 غلط بر تعبیر اولوب استعمالى
 عبثدر . بر موقامده «مختوم» دیملى .

مہمیت } ص عر ژ : مہمیه . «موت»
 دن سف . افعال] باعث
 موت اولان : مہلك .

مہمیز } ص . عر . ژ : مہیزه . «مہیز» دن
 سف . تفعیل] تفریق و تمیز
 ایدن ، ای بی کوتیدن و طوغری بی
 اکریدن فرق ایدن : قوه مہیزه =
 اولوجهله فرق و تمیز ایتمك
 خاصهسى . = سذ . عر . ۱ . بر
 قلمده مسودلرك یازدقلمنی تصحیح
 ایدن کاتب : فلان قلمده مہیزدر .
 ۲ . شاگردانك امتحاننده حاضر
 بولنوب مہمله برابر سؤاللر
 ترتیب و ایراد ایدن ذات :
 امتحانده حساب مہیزی .

مہمیزلك } س . قلم ویا امتحان
 مہیزی حال وصفقى :
 فلان قلم مہیزلکنه نصب اولندى ؛
 امتحاندرده جغرافیا مہیزلکنه فلان
 ذات انتخاب اولنمشیدى .

مہن } حجج . عر . ۱ . دن دن برى :
 من اوله الى آخره = ابتدا .
 سندن نهایتنه دك ؛ من الازل =
 ازلدن ، ازلدن برى ؛ یوماً من
 الايام کونلردن برکون ؛ من
 بعد = بوندن صکره ، اوندن
 صکره . ۲ . دن طولانى سبيله ،
 جه : من جهة = بر جهتدن ، بر
 جهتهجه ؛ من كل الوحوه = هر وجهله .
 || من غير حد = حدم اولیهرق ؛
 من غير رسم = رسمى اولیهرق ،
 غير رسمى صورتنده . || عنہا
 منها = شوندن بوندن ، شو بو .
 || مفعول منه = عربیده من
 حرف جريله افاده اولنان مفعول
 غير صریح .

مہن } سذ . عر . ۱ . انعام احسان ،
 من } ایلك ایتمه . ۲ . ایدیلن بر
 ایلكی باشه قاقه ، منت .

مہن } سذ . عر . ۱ . تیه صحرا سنده
 من } نبی اسرائیله من طرف الله
 نازل اولان قدرت حلواسى . ۲ .
 بعض آغاچلرده حاصل اولان
 لزوجتلى بر ماده . ۳ . کیمییا
 اصطلاحنده دیگر اسملره اضافتله
 بعض مواد کیمیویه اطلاق
 اولئور .

مہن } سذ . عر . باتمان .

مہنبر } سذ . جر . عر . فد : منبر .
 مہنبر } با : منبر .

مہنبر } سذ . جر . عر . فد : منبع .
 مہنبر } با : منبع .

مہنجاه } سذ . عر . «نحو» دن
 مصف . مفاعله] ۱ . اللهه
 دعا و نیاز ایتمه . ۲ . جناب حقہ
 خطاباً دعا و نیازی متضمن شعر :
 يك بلیغ بر مناجاتی واردر .

مہنادى } یا منادی . سذ . عر .
 مصاددا } «نداء» دن سمف . مفاعله]
 كرك حرف ندا ایله و كرك
 حرف نداسز اسمك چاغرمه
 مخصوص حالى : ترکیه ده منا .
 دانك مجرددن فرق یوقدر ؛
 فارسیده «خدايا» منادادر .

مہنادمت } سذ . عر . «ندم» دن
 مصف . مفاعله] مصا .
 حبلک وندیملك ایتمه .

مہنادى } سذ . عر . «نداء» دن
 سف . مفاعله] دلال ،
 باغره رق بر شیئى اعلان ایدن
 آدم : بدستانده منادی .

مہنادى } سذ . عر . با : منادا .

مہنار } سذ . عر . «نور» دن سمف]
 فنار قلہسى ، کبیلره یول
 کوسترمك ایچون یاقیلان فنارک
 قلہسى .

مناره } س. عر [« نور » دن
 تر. زبازدی
 میک کسربله در . ۱ . جوامع
 شریفه تک مؤذک اذان او قومه .
 سنه مخصوص یوکسک و بر یا
 متعدد شرفلی قله سی . ۲ . با :
 منار .

منازع } ص. عر. ث : منازعه .
 [« نزع » دن سف. مفاعل]
 نزاع و غوغا ایدن ، غوغاجی ،
 آغزله غوغایه کیریشن ، مخالفت
 ایدن .

منازع فیه } ص. عر. ث : منا .
 زع فیها . حقنده
 اختلاف و منازعه اولنان متفق
 علیه اولیان ، دعوالی ، غوغالی :
 بو عرصه . بومسئله منازع فیه در ؛
 ماده منازع فیها .

منازعه } س. عر. ج : منازعات .
 [« نزع » دن مص. مفاعل]
 آغز غوغاسی ، نزاع ، مخالفت :
 آرله رنده بر منازعه وقوع بولمش ؛
 کارک تقسیمنده منازعه ایتمشله .

منازعه حی } ص. آغزله غوغا
 ایتمکی سون ، دائما
 مخالفت و نزاع ایدن ، نزاعی ،
 غوغاجی .

منازعه لی } ص. حقنده منازعه
 و غوغا اولنان ، منا .
 زع فیه ، غوغالی : منازعه لی بر
 تارله .

منازل } سن. ج. عر. فد : منزل .
 با : منزل .

مناسب } ص. عر. ث : مناسبه .
 [« نسبة » دن سف. مفاعل]
 [۱ . بر نسبت اوزره بولنان ،
 مناسبلی ، اویغون ، موافق : بو
 او ینم حال و احتیاجه مناسبدر ؛

بدنه مناسب اثواب . ۲ . یاقیشیر ،
 یاراشیق ، لایق ، شایان ، شا .
 یسته : دوشوندیککز پک منا .
 سیدر ؛ کندیسلی بوایشی مناسب
 کورمیور .

مناسبت } س. عر. ج : منا .
 سبات [« نسبة » مص .
 مفاعل] ۱ . ایکی شی آرهنده کی
 نسبت ، اویغونلق ، موافقت :
 حالیه قیافتی آرهنده مناسب
 یوقدر . ۲ . یاقیشمه ، لیاقت ،
 شایستگی : مناسبت آلاز .

۳ . علاقه ، قرابت ، ارتباط ،
 منسوبیت : کندیسلیله بر آر
 مناسبتر واردر ؛ ار آدمک بزه
 مناسبتی واردر . ۴ . تقریب ،
 وسیله : بر مناسبته کندیسنه
 ایسی آچدم ؛ مناسبت دوشرسه
 سویلم . || نه مناسبت ؟ = اویله
 شی می اولور ؟ بونک امکائی وارمی ؟
 = ج . ایکی شخص یا هیئت
 آرهنده کی معاملات و روابط :

اونکله مناسباتمز پک ابی دکلدر ؛
 دولتین بیننده کی حسن مناسبات ؛
 بزاونکله قطع مناسبات ایتدک .
 مناسب } ص . ۱ . مناسبتی
 مناسبستیز } اولیان غیر مناسب ،
 اویغونسز ، نایمجل : بو ایش
 مناسبستیز اولدی . ۲ . یاقیشقسز ،
 یاراشماز : مناسبستیز بر قیافت .

۳ . سویلیه جکنه و یابه جفته منا .
 سب وقت و حال دوشومین ، هر
 قول و فعلی نایمجل اولان :
 پک مناسبستیز آدمدر . = ح .
 مناسبت دوشومکسزین ، بی وسیله :
 بن اورایه مناسبستیز کیده م .

مناسبستیز لک } س . ۱ . اویغو
 ناسز و نا مناسب

فعل و حرکت : کندیسلی بر
 مناسبستیز لک ایتدی . ۲ .
 یاقیشقسزلیق : بوقیافتک منا .
 سبتسز لکی ظاهر در . ۳ . هر
 قول و فعلی نایمجل اولان آدمک
 حالی : شریکنک مناسبستیز لکنه
 نه دیر سکز ؟

مناسببتلی } ص . ۱ . اویغون ، موا .
 فق ، مناسب : بوایش
 پک مناسببتلی اولدی . ۲ . یا .
 قیشیر ، یاراشیر : مناسببتلی بر
 قیافت . = ح . مناسببتلی منا .
 سبتسز = مناسببت اولسون
 اولسون ، کرک کلنده و کرک
 نایمجل اولسون : کندیسلی اورایه
 مناسببتلی مناسبستیز کیدر .

مناسبت } س . ر .
 مناسبت (مناسبت) تارک دنیا راهب
 و یا راهبه لک محل مخصوصی ،
 دیر ، صومه . = سنخ . م .
 روم ایاننده ولایت و اوچنجی اردو
 مرکزی اولان شهر .

مناسک } سن. ج. عر. [فد .
 « منسک » اسماعزده
 قوللا نلاز .] حج شریف و زیارت
 بیت الحرام صره سنده اجراسی
 معناد اولان مراسم : مناسک
 الحج .

مناسیم } سن. ج. عر. [فد .
 « منسم » اسماعزده قوللا
 نلیور] یولار ، طرق . ث .

مناص } سن. عر. صیغینه جق
 یر ، ملاذ : ث .

مناصیب } سن. ج. عر. فد :
 منصب . با : منصب .

مناصفه } س. عر. [« نصف »
 دن مص. مفاعل] مسا .

وی یکی قسمه بوله ، یاری
 یاری به پایاشمه .

مُناصِفَةٌ { ح. عر. یاری یاری به :
 شو بر کوفه اوزوی
 مناصفة آله لم .

مَنَاطِقُ { س. عر. فد : منطقه .
 با : منطقه .

مَنَاطِرُ { س. عر. چ. فد :
 منظره . با : منظره .

مَنَاطِرُهُ { س. عر. چ. منا .
 ظرات . « نظر » دن
 مص. مفاعله [قاعده و اصول
 داخنده مباحثه : مناظره به
 کیریشدیلر . || فن مناظره ، علم
 مناظره ، اصول مناظره =
 منطق اصول و آداب مباحثه دن بحث ایدن قسمی .

مَنَاطِمُ { س. عر. فد. « منظم »
 لسانمزده قوللائمور .
 دیزیلر ، صیرلر .

مَنَاعَتُ { س. عر. صرب و متین
 و ضبطی مشکل یرک
 حالی ، صریق ، چتینلک ، متانت :
 اوقاعه نك ، او موقعك مناعتی .

مَنَافَاةُ { س. عر. « نفی » دن
 مص. مفاعله [منافی ویر-
 برینه ضد اوله ، مخالفت ، مفا-
 یرت ، اویمامه .

مَنَافِذُ { س. عر. چ. فد : منفذ .
 با : منفذ .

مَنَافِرَتُ { س. عر. چ. منا .
 فرات . « نفرة » دن
 مص. مفاعله [بر بردن نفرت
 اتمه ، سویشمه مه : ایکی شریک
 آره سنده منافرت واردر .

مَنَاقِسُهُ { س. عر. « نفس » دن
 مص. مفاعله [بر برینه

قارشئ نفسانیت کوستروب حسد
 ورقابت اتمه .

مَنَافِعُ { س. عر. فد : منفعت .
 با : منفعت .

مَنَافِقُ { ص. س. عر. چ. منا .
 فقین . « نفاق » دن سف.
 مفاعله [۱. نفاق القا ایدن ،
 ایکی یوزلیک ایدن . ۲. وقت
 سعادتده یالاندن اظهار اسلام
 ایدوب خفياً کفرده ثابت بو-
 لنانلرک بهری .

مَنَافِقُوقُ { س. ص. مریایکله نفاق
 القا ایدن آدمک حالی .

مَنَافِي { ص. عر. ئ : منافیه .
 « نفی » دن سف. مفاعله [
 مفاير ، مخالف ، اویاز ، توافق
 ایتمز ، ضد ، ناقابل تألیف : بوله
 صرفیات فکر تجارتته منافیدر .

مَنَاقِبُ { س. عر. چ. فد :
 منقبه . با : منقبه .

مَنَاقِشُهُ { س. عر. چ. مناقشات .
 « نقش » دن مص. مفا-
 له [آتشمه ، چکیشمه ، منازعه ،
 مجادله : زوج وزوجه آره سنده
 بر مناقشه وقوع بولدی ؛ [بعض
 آثار جدیده فنیه ده مناقشه
 تدقیق و مباحثه معنا سنده قوللا-
 نلغده در .]

مَنَاقِصُهُ { س. عر. چ. منا .
 قصات . « نقصان » دن
 مص. مفاعله . — عرییده
 اولیوب حسب الایجاب تشکیل
 اولتمش بر اقتدر . [آله حق و یا
 یابدیرله حق بر شیتک اک آز
 یدله راضی اولانه احاله اولتمق
 اوزره مسابقته قونمسی :
 عسکرک اتی ، البسه سی ، جوامع

شریفه نك حصیرلری مناقصه به
 قوندی .

مَنَاحِكُهُ { س. عر. چ. منا کحات .
 « نکاح » دن مص. مفاعله [
 نکاح قییشمه ، عقد نکاح . =
 چ. شرع شریفک نکاحه متعلق
 مباحثی : منا کحاتی ابی بلله مش .

مَنَالُ { س. عر. « نول » دن مص.
 میمی . سم . [نائل اولنان
 شیء ، ید تصرفه کچیریلن شیء :
 مال و منال .

مَنَامُ { س. عر. « نوم » دن مص.
 میمی [۱. اویقو ، نوم ،
 خواب . ۲. رؤیا ، دوش .

مَنَانُ { ص. س. عر. « من » دن
 سبب . [مبالغه ایله منت
 واحسان ایدن حق تعالی
 حضرتلری : حضرت منانک
 لطف واحسانی .

مَنَاوُ { یاماناو . س. تازه یش صا .
 تان دکاجی : مناو دکانی ؛
 مناودن یش آماق .

مَنَاوِبُهُ { س. عر. « نوبه » دن
 مص. مفاعله [نوبته ایش
 کورمه ، نوبتشمه : مناوبه ایله
 بکلرز ؛ رمضانده آرقداشلر
 مناوبه ایله قلله کیدرلر .

مَنَاوِبَةٌ { ح. عر. نوبته ، صره
 ایله : ایکی کشتی به برآت
 دوشوب مناوبه یتیلردی .

مَنَاوِلُهُ { س. عر. « نول » دن
 مص. مفاعله [ال اوزا-
 دوب برشیء و یرمه ، صوغه . ئ .

مَنَاهِجُ { س. عر. چ. فد :
 منهج ، منهج . با : منهج .

مَنَاهِي { س. عر. چ. فد. [بودر
 نهی و تحریم اولتمش شیتلر ،

اواصر مقابلی : اواصر و مناہی شرعیہ .

مسایا } سد. ج. عر. فد : منیہ .
 { با : منیہ .

مسبت } سد. عر. ج. منابت .
 { « نبات » دن سم } بر شیشک پتیدیکی یر ، اکیلوب یتیشدیکی محل : منبت ازهار مختلفہ .

مسبت } ص. عر. ث. منبتہ .
 { « نبات » دن سف. افعال

اکیلن شیئی کوزل یتیشدیرن ، هریشیک بیقسنہ مساعد ، قوۃ انباتیہ می یرندہ ، محصولدار : منبت یر ؛ اراضی منبتہ . || غیر منبت = قوۃ انباتیہ می کوشک ، محصولات ویرمز (یر) .

مسبر } سد. عر. ج. منابر . (زبازر-
 { دی : میمک فحیلہ در . }

جامع شریفک الجندہ خطیبک چیقوب خطبہ اوقومہ سنہ مخصوص زردبانلی کرسی .

مسبسط } ص. عر. ث. منبسطہ .
 { « بسط » دن سف .

انفعال [۱ . آچلش ، یالمش ، آچیق : منبسط یر . ۲ . آچیق ، فرح ، فرحناک ، منشرح : قلبی منبسط ؛ منبسط الخاطر .

مسبع } سد. عر. ج. منابع .
 { « نبعان » دن سم } ۱ . بر

صویک یردن چیقدینی محل ، قایتاق ، بیگار : طونہ نک منبعی ؛ منابع نیل . ۲ . مج. بر حوادث ویا خصوص و کیفیتک چیقدینی یر ، محل ظهور ، مبدأ ، مصدر : بو روایتک منبعنی بولہ دم ؛ او ذات منبع لطف و کرمدر ؛ منابع موثوقہ دن آلنان معلومانہ کورہ .

منبعث } ص. عر. ث. منبعثہ .
 { « بعث » دن سف. افعال

۱ . کوندرلمش ، مبعوث . مرسل .
 ۲ . بر باعث و سببک انتاج و ایجاب ایتدیکی ، ایلری کلمش ، منجر ، ایجاب کرده : اونک تنبلاکندن منبعث بر قصور .

منبعی } ص. عر. ث. منبعیہ .
 { « بقیہ » دن سف. افعال

ایجاب و اقتضا ایدن ، یاقیشان ، لایق ، سزاوار .

منبه } ص. عر. ث. منبهه [« نبه »
 { دن سف. تفعیل } ۱ . اویا .

ندیران ، اویقودن قالدیران ، ایقاظ ایدن ، بیدار ایلین . ۲ . غفلتی دفع ایدوب دقتی جلب ایتدیرن : اخطارات منبهه . ۳ . ط. اویقویی قاچیروب تحریک ایدن ، اویوشقانی دفع ایلین : قهوه منبهدر . = س . ۱ .

بعض ساعتک آدمی ایستیلن وقتندہ اویاندرمفہ مخصوص چالغیسی و بونی چالدیران ایکنہ : بو ساعتک منبهی واردر ؛ منبهلی ساعت . ۲ . بو ماکینه نی حاوی ساعت منبهی طقوزده اویاندیرمق اوزره قوردم .

میت } سد. عر. ج. من : متن . ۱ .
 { احسان ، انعام ، لطف

و کرم : جائمه منت = جائمه بر لطف و احسان عد ایدوب مع- الممنونیه قبول ایدرم . ۲ . ایدیلان بر ایلیکی باشه قاقه : بن شریکمک مننی آرتق چکهم . ۳ . شکر ، حمد ، سپاس : الله منت اولسون . ۴ . کوریلان بر ایلیکه قارشنی دائما اظهار احتیاجله عرض شکران

و محجوبیت ایتہ ، بار آلتندہ قالہ . || بی منت = ایتدیکی ایلیکی باشه قاقاز ، کریم : ولی نعمت بیمنتز .

منتان } سد. بلکه فا. « نبتان » دن
 { که یاریم بدن دیمکدر } قولی یلیک کہ باصمه وسائرہ دن یایلوب اسکی قیافتدہ کوملکک اوستنه کیلیلر : پاموقلی ، چوخه منتان .

منسج } ص. عر. ث. منسجه .
 { « نتاج » دن سف. افعال

تولید ایدن ، ایجاب و انتاج ایلین ، بر کونہ نتیجه ویرن ، موجب ، مؤدی ، باعث : بوکیجه اویقوسز قالمقنم باش آغریسنی منسج اولدی .

منسخر } سد. عر. ج. منسخرین
 { « نحر » دن سف. افعال

انتخار ایدن ، کندینی اولدیرن .
 منسحل } سد. عر. ج. منسحلین .
 { « نحل » دن سف. } بر بشقہ سنک آثار ادیبہ سنہ صا . حب چیقان ، اثر چالان .

منسحب } ص. عر. ث. منسحبه .
 { « نخب » دن سف .

انتعال [۱ . سچلمش ، برطوبدن انتخاب و اختیار اولمش ، اک ایی اولق اوزره آیرلمش ، اوروندہ- لشمش : منتخب کتابلر ؛ ندیمک اشعار منسحبه سی . ۲ . طشرده مجالس اداره یه تعیین اولنان اعضا . ۳ . سچلمش کبی امثال- لندن فرقلی ، ممتاز ، مستثنا : مدعوینک جمله سی منتخب آدملر ایدی ؛ کتبخانه سی هب منتخب کتابلرله مملودر .

منسخب } سد. عر. ج. منسخبین .
 { « نخب » دن سف .

افتعال [انتخاب ایدن .

مستجاب } س. ج. ع. سچامش
 اثرل ویا فقره لر، بر
 مؤلفک ویا بر خصوصده مختلف
 مؤلفینک آثارندن سچامش
 فصللر ویا فقره لر مجموعی :
 ناینک منتخبانی، منتخبات آثاری؛
 منتخبات عربییه؛ منتخبات
 ادبییه .

منتدار } ص. فا. برندن کوردیکی
 ایلیکه قارشی محبوب
 و متشکر بولانان، منت آلتنده
 قالمش : بویلیک کزدن طولایی
 سزه عمر اولدقجه منتدار اوله.
 جف؛ بنی منتدار بیوردیکر .

منتدارلق } س. بر ایلیکه قارشی
 محبوب و منتدار
 اوله .

منتسب } ص. ع. ث. : منتسبه .
 ج. : منتسبین . [«نسبه»]
 دن سف. افتعال [انتساب ایتمش،
 مختص، تعلق وارتباطی اولان :
 کندیمی ادیبانه منتسبدر؛
 منتسبین هیئتندن بر ذات .

منتسب } ص. ع. ث. : منتسبه .
 ج. [«نسق» دن سف.
 افتعال] بر نسق اوزره اولان،
 بر صریه دیزلمش، منتظم .

منتشا } س. [زبازدی : منتشه .
 — منتشا خطه سندن می
 چیه قه در یوقه دیگر برلفتدن می
 مخر فدر؟] قیو و پنجره قنادی
 و صندیق و سائره قپاغی کپی
 آجیلر قپانیر شیئلری ربط
 ایتکه مخصوص معدن که بر میل
 اوزرنسه حرکت ایدر مربوط
 ایکی پارچه دن عبارتدر : قپو
 منتشاسی؛ پرنج، نیکل منتشا .

مستطاب } ح. ع. بکیه رک،
 کوزه ده رک، بکر
 اولدینی حالد : یازدینی کاغذک
 قورومه سنه منتظرأ بر چیقاره
 یادی .

مستطاب } ص. ع. ث. : منتظمه .
 ج. [«نظام» دن سف. افتعال .
 — بناسی لازم اولدیفندن سف.
 صورتنده ظاء مفتوحه ایله
 غلطدر] ۱. صره لانتش، صریه
 قونمش، بر دوزی یه اولان :
 منتظم آعاجلر . ۲. نظامنده
 اولان، ترتیبلی، مرتب : پک
 منتظم بر اداره؛ مکتبک درسلی
 پک منتظمدر . || عساکر منتظمه =
 اصول جدیده اوزره معلم عسکر،
 عساکر نظامیه وردیفه وسائره .
 || غیر منتظم = نظامسز، ترتیبسز؛
 عساکر غیر منتظمه = باشیبرزوق
 عسکری .

منتشره } ص. ع. ث. : منتشره .
 ج. [«نشر» دن سف. افتعال]
 ۱. یایلمش، آچلمش، طاغینق :
 جراد منتشره = هر طرفه یایلمش
 چکرکه لر . ۲. طولیمش، شیوع
 بولمش، شایع : خبر منتشره؛
 حوادث منتشره . ۳. طبع و انشر
 اولمش : آثار منتشره؛ منتشر
 کتابلر . || غیر منتشره = هنوز طبع
 ونشر اولنماش : برخیلی آثار
 غیر منتشره سی ده واردر .

منتصب } ص. ع. ث. : منتصبه .
 ج. [«نصب» دن سف.
 افتعال] دیرک کبی دیکامش،
 نصب واقامه اولمش .

منتصف } ص. ع. ث. : منتصفه .
 ج. [«نصف» دن سف.
 افتعال] یاریلامش، یاری یه
 وارمش . = سدن. ع. یاری،
 نصف، وسط : منتصف
 رمضان .

منتظر } ص. ع. ث. : منتظره .
 ج. [«نظر» دن سف. افتعال]
 بکاین، کوزه دن، انتظار ایدن،
 مترقب : ورود کزه منتظردر .

منتظر } ص. ع. ث. : منتظره .
 ج. [«نظر» دن سف. افتعال]
 بکلین، کوزه دیان، مأمول،
 ورود ویا حصولنه انتظار
 اولنان : ورودی منتظردر .

منتقل } ص. ع. ث. : منتقله .
 ج. [«نقل» دن سف. افتعال] ۱. انتقال

منجلی { ص. عر. ژ: منجلیه. }
 ۱. بارلایان، بارلاق، درخشان:
 سیف منجلی. ۲. ظاهره جیقوب
 عیان کورین، آشکار، روشن،
 بیدار: اهل دله انوار سبحانیه
 منجلی اولور؛ اسرار خلقت
 کندیلرینه منجلی اولدی.

منجم { سنڊ. عر. ج: منجمین. }
منجم { «نجوم» دن سف. انفعال }
 علم نجومی یعنی کواکبک احوال
 وحرکاتی فننی این بیان و بوفنله توغل
 ایدوب رصد قوللانان آدم، فر.
 Astronome؛ منجم باشی = رسمی
 تقویم ترتیبینه وسائر علم نجومه متعلق
 ایشلره مأمور علم نجوم اصحابندن
 بر ذات. ۲. نجومک مواقع
 واحوالندن احکام جیمقارمق
 زعم باطلنده بولنان رمال، فر.
 Astrologue

منجمده { ص. عر. ژ: منجمده. }
منجمده { «جمود» دن سف. انفعال }
 طوکمش، طوکوق، بوز حالنده
 اولان: ماء منجمده؛ میاه منجمده؛
 بحر منجمده شمالی و جنوبی =
 قطبلردهکی طوکوق دکیزل.

منجمک { ص. عر. ج: منجمک. }
منجمک { باش منجمک. }

منجیق { سنڊ. عر. ج: منجیق. }
منجیق { «یو» = Mrixovixh }
 ماکینه ۱. طوبک ایجادندن
 اول قلمه دوکک اوزره آخر
 طاشلر آتمه مخصوص ماکینه.
 ۲. صو طولانی. ۳. تر. ایکیجی
 چیقربی.

بوکون درسز منتهی اولدی. ۳.
 اک کربده، نهایتده اولان، صوک،
 اخیر: منتهی صنف. ۴. برشیئی
 اکال ایدن، طوتدیفی سلکی
 تکمیل ایاین: منتهی شاگردانن؛
 علوم عالیده منتهیدر.

منتهی { سنڊ. عر. با: منتهیا. }

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «منتهی» دن سف. انفعال }
 اکری، طوغری اولیان، بوکلیش.
 || س. هندسهده [خط منتهی =
 مستقیم اولیان خط، اکری
 چیزکی.

منثور { ص. عر. ژ: منثوره. }
منثور { «نثر» دن سف. انفعال }
 اولنش، صاچلش، طاغلمش،
 سربلش: درر منثوره. ۲.
 منظوم اولیان، نثر ایله یعنی غیر
 موزون کلامله افاده اولنان:
 کلام منثور؛ آثار منثوره.

منجذب { ص. عر. ژ: منجذبده. }
منجذب { «جذب» دن سف. انفعال }
 بریه چکیلن، جذب و جلب
 اولنان: سیارات شمسه منجذبدر؛
 مواد منجذبده.

منجبر { ص. عر. ژ: منجبره. }
منجبر { «نجر» دن سف. انفعال }
 طرفه چکیلوب سوروککن، سو.
 ریان، قایوب بر طرفه کیدن:
 بر لوقوموتیفله برچوق واغونلر
 منجبر اولور. ۲. واروب
 نهایت بولان، بر حاله منتهی
 و منقلب اولان: کثرت عشرت
 عاقبت بر مرض مزمنه منجبر
 اولور.

ایدن، پکن، قالان، میراث قالمش،
 ووروث: پدرندن منتقل املاک؛
 ابویندن منتقل بر مرض. ۲.
 وفات ایدن، متوفی.

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «نقم» دن سف. انفعال }
 ایدن.

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «نقاة» دن سف. انفعال }
 قوقان، قوقش، متغفن، بوزوق:
 میاه منتهیه. || بحر منتهی = آزاق
 دکیزی.

منتهی { یا منتهی. سنڊ. عر. «نهی» }
منتهی { «نهایه» دن سف. انفعال }
 برشیئک واره بیلدیکی اک اوزاق
 محل، صوک درجه: منتهی
 ثروت. ۲. صوک، نهایت،
 طاقت، غایت، اوج: منتهی
 شرق؛ مملکتک منتهی حدودی.
 || سدرة المنتهیا. با: سدرة.

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «نهب» دن سف. انفعال }
 نهب وزارت ایدن، یغما ایاین،
 چاپول ایدن.

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «نهب» دن سف. انفعال }
 وقت و فرصتی قاچر میان.

منتهی { ص. عر. ژ: منتهیه. }
منتهی { «نهایه» دن سف. انفعال }
 ۱. بریره واروب اوتیه یکمه مین،
 صوک درجه بی بولان، حد
 اقصایه یتیشن، ختام بولان:
 چینک سدی پکین جوارنده بدأ
 ایدوب مغولستانه منتهی اولور؛
 قره صو فراته منتهی اولور. ۲.
 بیتن، ختام پذیر، نهایت بولان:

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منجيه . }
 مَجْبِي { «نجات» دن سف. تفعليل }
 قورتاريجي، تخليص ايدن . ئ.
 مَجْبِي { ص. عر. ئ: منجيه . }
 مَجْبِي { «نجات» دن سف. افعال. }
 قورتاران . ئ.

مَجْبِي { س. كدى كبي حيوانانك }
 مَجْبِي { بنجھسى، طيرناقلى بنجھ . }
 مَجْبِي { يا مَجْبِي . مه . ياغ وچا . }
 مَجْبِي { مور كبي لزوجتلى بر }
 شينك قارىشدير بلوب يوغوراسنى
 تصوير و تقليد ايدوب مكرر
 قوللايلير : بر تجره ياغى اوكنه
 قويوب اللريله مَجْبِي مَجْبِي قا .
 ريشديروردى . = صفت كبي ده
 قوللايلير : اللرى مَجْبِي مَجْبِي ؛
 صوقاقلر چاموردن مَجْبِي مَجْبِي
 اولمش .

مَجْبِي قَلَامَق { يا مَجْبِي قَلَامَق . فت . }
 مَجْبِي قَلَامَق { لزوجتلى بر شينى }
 قارىشديروب يوغورمق ، زياده
 الله يوب ازمك : شو ياغى
 مَجْبِي قَلَامَايَك ؛ آراهلر صوقاقلر
 چامورلر شى مَجْبِي قَلَامَشَلر .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منجده . }
 مَجْبِي { «حذب» دن سف. تفعال }
 قنبورلانمش، اكرى، كرىلى . ئ.
 مَجْبِي { ص. عر. ئ: منجدره . }
 مَجْبِي { «حدر» دن سف. افعال }
 اينيشلى، مائل، شيو .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منحرفه . }
 مَجْبِي { «حرف» دن سف. افعال }
 ۱. انحراف ايدن، صابان، بر
 طرفه ميل ايدوب طوغرى
 كيتمن، صابه، چاريق . ۲ .
 دكيشمش، متغير . ۳ . صحتده
 اولميان، غير سالم : مزاجى
 منحرف، منحرف المزاج = نامزاج،

كيفتزر . ۴ . ر. هندسهده) ايكي
 ضلعى موازى و ديكر ايكي
 غير موازى اولان مربع : شكل
 منحرف ؛ شبه منحرف = بتون
 ضلعلى غير موازى اولان
 مربع .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منحصره . }
 مَجْبِي { «حصر» دن سف . }
 افعال [۱ . هر طرفى قوشادلش،
 محدود : منحصر بر محل . ۲ .
 يالكر بر شى ويا شخسه مخصوص
 اولوب اونك خارجنه شمولى
 اولميان : معلوماتى مسلكنه
 منحصردر .

مَجْبِي { ح. عر. مخصوص }
 مَجْبِي { ومعين اولهرق، خا . }
 رجه شمولى اولماق اوزره بر
 شينته مختص اولهرق : بوكون
 ارباب اختصاص منحصرأ كندى
 شعبه لريله توغل ايدرلر؛ منحصرأ
 اترباسنى دعوت ايتش .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منخطه . }
 مَجْبِي { «حط» دن سف. افعال }
 انحطاط ايدن، انحطاطده بولنان،
 موقعى آشاغى اولان، آلقاق :
 منخط بر؛ اراضى منخطه .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منخله . }
 مَجْبِي { «حل» دن سف. افعال }
 اولمش، چوزلش : عقده منخله .
 ۲ . حل اولنمش، مشكللى رفع
 وازاله اولنهرق فصل ايدلش
 اولان : مسائل منخله ؛ منحل
 لغز، معما . ۳ . آچيق، مأمورى
 بولنميان ، هنوز كيمسه نك نصب
 اولنماسيله آچيق قالمش اولان :
 فلان مأموريت منخلدر ؛ منحل
 بر يوقدر .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منخبه . }
 مَجْبِي { «خوب» دن سف. افعال }
 اكرى، قنبورلى، كرىلى، مقوس :
 خط منخبى ؛ سطح منخبى .
 مَجْبِي { ص. عر. ئ: منحوسه . }
 مَجْبِي { «نحس» دن سف. }
 شامتى ، يومئز .

مَجْبِي { س. عر. ج: مناخر . }
 مَجْبِي { «نخر» دن اسم آلت }
 بورن دايكى .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منخسفه . }
 مَجْبِي { «خسوف» دن سف . }
 افعال [۱ . كره ارضك كواك .
 سنه كيرمكه كاملا ويا قسماً
 ضياء شمسدن محروم قلوب
 قرارمش اولان (كره قر) :
 آى ساعت بشده كاملاً منخسف
 اولدى . [كونش حقتده منكسف
 دينلير .] ۲ . دها مكمل بر
 مثلك ياننده بولنمغه سونوك بر
 حالده قلوب جلب انظار دقت
 ايتمن : او عصرده فلان شاعر ك
 وجودى ديكر شعرايى منخسف
 ايتمدر .

مَجْبِي { ص. عر. ئ: منخفته . }
 مَجْبِي { «خفق» دن سف. افعال }
 بوغلمش ، بوغوق .
 مَجْبِي { د. فا . اسملك آخريته }
 مَجْبِي { الحاق اولنهرق اونلرك مد . }
 لويله متصف صقتلر تشكيل
 ايدر، تر . «لى» وفا . «ناك» كبي :
 دردمند = دردلى : خردمند =
 عقللى ؛ سودمند = فائدهلى .

مَجْبِي { ص. «مردار» دن غلط . }
 مَجْبِي { با : مردار . }
 مَجْبِي { س. با : ماندال . }

مَنْدَب { ص. عر. ن: مندب } « مندب »
 دن مص می [ولوله
 ابله آغلامه . = باب المندب =
 بحر احمرک منتهای جنوبینده
 واقع بوغازکه تهاکسی سببیه
 بویله نسیه اولمشدر .

مَنْدَبُور { ص. خیرسز، خیلاز،
 حاجز، یاراماز .

مَنْدَر { س. اوپه کره وتلری اوز
 رینه وسائر محله دوشن
 اوت ویا قبا یوکلله طوامش سرت
 شلته : اوپه مندری ؛ مندره
 کچمک ، اونورمق ؛ ارکان مند-
 ری = کره وتک یانی باشنه یره
 سربلوب اوزرینه راحت اونو-
 ریلان مندر ؛ قاریوله مندری =
 قاریوله به شلته لک آلتنده یابیلان
 اوت مندر ؛ گوشه مندری =
 گوشه ماه مندر ؛ آراهه ، قایق
 مندری = آراهه وقایقده اوزرینه
 اونوریلان کوچک مندر .
 || مندره کچمک = سدره کچوب
 قورلوق .

مَنْدَرَج { ص. عر. ن: مندرجه .
 [« درج » دن سف .
 افعال] درج وادخال اولمش ،
 بر شیشک ایچنده بولنان ،
 صیقشدریش : فلان غزته ده
 مندرج بر مقاله ؛ بوکتابک مواد
 مندرجسی . [عربیده پک بو
 معنایه کلیور .]

مَنْدَرِجَات { س. ج. عر. بر
 کتاب و غزته وساد-
 ژنه تک ایچنده بولن بختلر ، مبنی
 علیه ، مواد مبحوث عنها : بو
 کتابک مندرجاتی نه دن عبارتدر ؛
 بوغزته تک مندرجاتنده جدی بر
 شیء کوردم .

مَنْدَرَس { ص. عر. ن: مندرسه .
 [« دروس » دن سف .
 افعال] اثری قالمش : اوقاف
 مندرسه ؛ وقفلری مندرس
 مکتبلر .

مَنْدَرَك { س. بح. صنی لیان .

مَنْدَفِع { ص. عر. ن: مندفعه .
 [« دفع » دن سف . افعال]
 کچمش ، صاومش : خسته لاق ،
 حرب ، غائله مندفع اولدی ؛
 مسئله مندفعه .

مَنْدَفَعَات { س. ج. عر. [لغت
 مولده] یاره لر دن
 چیقان جراحت وسائره .

مَنْدَمِیج { ص. عر. ن: مندجه .
 [« موج » دن سف .
 افعال] بر شیشک ایچنه صوقلش
 ویا صارلمش ، درج وادخال
 اولمش : بو تعبیرده مندماج
 نکات .

مَنْدُوب { ص. عر. ن: مندوبه .
 [« ندب » دن سف] فر .
 اوامر وناهیدن اولیوب آنجق
 ایشلغنه سی مقبول و مستحسن
 اولان .

مَنْدِیْل { س. [عربی اولوب
 آنجق عربیده خاوی
 و بیخته دمکدر .] ۱ . بورن بوز
 وال سیلمکه مخصوص اوله رق
 جیده طاشینان پنیوق یا کتن
 ویا ایبکدن درت گوشه لی
 منسوج : ال ، بورن مندیلی ؛
 ایبک مندیل . ۲ . الده طاشینه-
 جق شیشلر وضعنه مخصوص بوغجه
 کبی و آنجق آستارسز بویالی
 دستمال : بر مندیل الما ؛ مندیله
 صاریلی بر کتاب .

مَنْدَر { ص. عر. ن: مندوره .
 [« نذر » دن سف . افعال]
 طوغری یوله سوق ایتک ایچون
 افادات مقنعه بیان ایده رک
 تهید ایدن : بشیر ومنذر .

مَنْدُور { ص. عر. ن: مندوره .
 [« نذر » دن سف] نذر
 اولمش ، بر مبارک یره تقدیمی
 وعد اولمش ، آدق .

مَنْزِر { ص. عر. ن: منزجره .
 [« زجر » دن سف .
 افعال] منع ونهی اولمش .
 [عربیده بویله برکله یوقدر .]

مَنْزِل { س. عر. ج: منازل .
 [« نزول » دن سف] ۱ .

اَسای سیر و سیاحتده کیچه نزول
 اولنان بر ، قوناق . ۲ . ایکی
 قوناق آره سی ، بر قوناق یول ،
 مرحله . ۳ . اقامت اولنان بر ،
 مسکن ، اقامتگاه ، خانه : صاتیلق
 وقف بر منزل . ۴ . پوسته تاناری
 بیکیرلرینک بولندیفی محل ، تانار
 قوناغی ، پوسته : منزل بیکیری ؛
 منزل ایله کیتدی . ۵ . صرمیاتک
 قطع ایتدیکی مسافه ، آتیم :
 طوب منزلی ؛ تفنک منزلی . ۶ . له .
 کره قرق اطراف ارضده
 دورنده اوغرادینی یعنی حدنا-
 لرنده بولندیفی جل کویکمه تک
 بهری : منازل قمر . || سر
 منزل = قصد ونیت اولنان صوک
 محل . || ع . منزل یوروشی =
 سرعتلی عسکر یوروشی .

مَنْزِل { ص. عر. ن: منزله .
 [« نزول » دن سف . افعال]
 ایندیرلش ، کوکدن اینمش :
 کتب منزله .

مَنْزِلِي { ص. منزل بيكيري ليله
 كيدن تانار، پوسته جي .
 مَنْزِلْخَانَه { ص. فا. تانار بيكير-
 لرينك طور ديري ليني
 محل، پوسته قوناي: منزلخانه دن
 بريكي آلدی .

مَنْزِلَه { ص. عز. س. عز. «نزول»
 دن س. [درجه، مرتبه،
 پايه .

مَنْزُوع { ص. عز. ن. منزوعه .
 [«نزع» دن س. نزع
 اولمش، قوپارلمش، رفع وازاله
 اولمش .

مَنْزُول { ص. عز. ن. منزوله .
 [«نزول» دن س.]
 نزول اصابت ايمش، نزوله
 اوغرامش، ظامله ايمش،
 کوتوروم :

مَنْزُورِي { ص. عز. ن. منزويه .
 [«زوی» دن س.]
 انفعال [ازوا ايمش . =
 س. هر. ازوا ايمش يعني كوشه
 و حده چكيلوب كيمسه ايله
 كوريشمين عابد ومتقي : برمنزوي
 كوردم .

مَنْزُوه { ص. عز. ن. منزوهه .
 [«نزهة» دن س.]
 بری، سالم، برصفتله اصلا متصف
 ويا برشيئه محتاج اوليان : جناب
 حق مكاندن منزهدر .

مَنْسَجِل { ص. عز. ن. منسجله .
 [«سجل» دن س.]
 انفعال [سجله يعني محكمه دفترينه
 قيد اولمش، سجله كچمش .

مَنْسَد { ص. عز. ن. منسدهه .
 [«سد» دن س.]
 انفعال

انساد ايمش، طيقانمش، طيقالی،
 قپالی .

مَنْسَب { ص. عز. ن. منسبهبه .
 [«سلب» دن س.]
 انفعال [سلب اولمش، راحتم
 منسب اولدی .

مَنْسَلِخ { ص. عز. ن. منسلخه .
 [«سليخ» دن س.]
 ۱. صوبلمش، يوزلمش، دريبي
 چيقارلمش. ۲. صولك كونته يتيمش
 (شهر عربي) .

مَنْسَلِك { ص. عز. ن. منسلكه .
 [«سلك» دن س.]
 انفعال [بريوله كيروب اوني
 تعقيب ايدن، بر طريقه سالك
 وبر سالكه داخل اولان .

مَنْسُوب { ص. عز. ن. منسوبه .
 [«نسبة» دن س.]
 بر شخص ويا شيئه نسبت و تعاقب
 اولان، متعلق . || د. اسم
 منسوب = نسبت بيان ايدن
 صفت كه تركبه ده اكثرثيا «لی»
 و عربي و فارسیده «ی»
 اداتيله اولور : بغدادلی، بغدادی
 كبي .

مَنْسُوبَات { ص. عز. ج. بر
 [«تعلقات، متعلقات» دن س.]
 چفتلكك منسوباتندن بر قاچ
 حيوان .

مَنْسُوبِيَّة { ص. عز. منسوبه
 [«تعلق اوله، نسبت» دن س.]
 تعلق، انتساب .

مَنْسُوج { ص. عز. ن. منسوجهه .
 [«نسخ» دن س.]
 طوقونمش، نسخ اولمش .

مَنْسُوجَات { ص. عز. ج. نسخ
 [اولمش شيئرلر،

طوقومغله وجوده كان معمولات،
 طوقومهلر : وقتيله منسوجات
 چوغی هندستاندن كليردی .

مَنْسُوخ { ص. عز. ن. منسوخته .
 [«نسخ» دن س.]
 نسخ اولمش، حكمسز براغلمش،
 لغو وابطال ايداش .

مَنْسِي { ح. عز. ن. منسيهه .
 [«نسيان» دن س.]
 اول.
 نودلمش، فراموش اولمش، خا.
 طردن چيتمش || نسيأ منسيأ =
 بوس بوتون اونوديلوب كآن لم
 يكن حكمنه كچمش .

مَنْش { ص. فا. خوي، خلاق،
 [«طبيعت» دن س.]
 خرمش = مر.
 كب خويلى .

مَنْشَأ { ص. س. عز. [«نشئة» دن
 س.]
 ۱. نشأت اولنان
 ير، محل ظهور و صدور،
 اصل، اساس : بوايشك،
 منشي مجهولدر. ۲. يتيشيان
 سلك، تحصيل اولنان مكتب
 وسايره . || منشأ كتاب = باب
 سرعسكري مأمورين ملكيه سهه
 منشأ اولقي اوزره مؤسس بر
 مكتب .

مَنْشَأَت { ص. عز. ج. عز. [«نشئة» دن
 س.]
 س. افصال. — فد.

مَنْشَأَت { ص. عز. ج. عز. [«نشئة» دن
 س.]
 مستعمل دكلدر. [قله آلمش
 شيئرلر، برمنشيك يازديغي شيئرلر،
 فن انشايه متعلق آثار، مكتوبلر،
 محركات: تأليفاتي يوغيسه ده
 اكثر منشآت جمع وتدوين
 اولمشدر؛ فرانسجه ده مادام
 سونيه نك منشآت مشهوردر .

مِنشَار { سذ. عر. } «نشر» دن
 { اسم آلت } دستره، بچق.

مِنشاری { ص. عر. } : منشاریه.
 { دستره کبی دیش دیش
 اولان . [اصطلاحات فنی هده
 مستعملدر.]

مِنشَرِح { ص. عر. } : منشرحه.
 { «شرح» دن سف.
 انفعال } آچیق، فرحلی، اکلن،
 صیقلیان : منشرح، منشرح القلب
 بر آدم؛ خاطری، قلبی منشرح
 اولق .

مِنشَعِب { ص. عر. } : منشعبه.
 { «شعب» دن سف.
 انفعال } قولره آیرلمش، دلالاتش،
 چتال، شعوب و فروعه منقسم :
 اسکی شهرده دمیربول خطی
 ایکیه منشعب اولور؛ سلجوقیلرک
 نسلی چوق منشعب اولدی .

مِنشَق { ص. عر. } : منشقه.
 { «شق» دن سف. انفعال }
 یارلمش، یارمه، شق اولمش :
 برحجر سمائی آشاغییه دوشرکن
 ایکیه منشق اولمندی .

مِنشُور { ص. عر. } : منشوره.
 { «نشر» دن سف. } نشر
 و اشاعه اولمش، یانلش، شایع.
 [منتشر دهـا مستعملدر.] =
 سذ. عر. ج: مناشیر. ۱. جانب
 جلیل حضرت پادشاهیدن احسان
 پیور یلان وزارت و مشیریت
 رتبه سنک فرمان هایونی. ۲.
 ر. [هندسه ده] مدوره شبیه
 اولوبده اوستی سطوح صغیره
 دن عبارت اولان شکل مجسم :
 منشور قائم؛ منشور مائل؛
 منشور متوازی الاضلاع؛

منشور منتظم؛ منشور ناقص
 و سائره .

مِنشَی { ص. سذ. عر. } «نشئة» دن
 { سز. افعال } بر ماده یی
 نثراً و مکملاً قله آلمغه مقتدر آدم،
 اهل انشادن آدم، کاتب : ماهر،
 مشهور منشی .

مِنصِب { سذ. عر. } : مناصب.
 { «نصب» دن سف. —
 بین العوام زبازدی : منصوب.]
 ۱. نصب و تعیین اولنه جق محل،
 بیوک مأموریت، مقام، مسند؛
 مناصب عالییه. ۲. بر ایرماغک
 دیکزه ویا بر چایک ایرماغه دو-
 کلدیکی یر، آغز، قاوشاق :
 سقاریه تک، مندرسک منصبی؛
 مناصب نیل .

مِنصِب { ص. عر. } : منصبه.
 { «نصب» دن سف. انفعال }
 دوکیلن، انصباب ایدن، دیکزه
 ویا بر ایرماغه قاوشان : طونه
 قره دیکزه منصب اولور .

مِنصِبدار { س. فا. } بر منصب
 و مسندده بولنان آدم.

مِنصِرِح { ص. عر. } : منصرحه.
 { «صراحة» دن سف.
 انفعال } صراحتلی، آچیق، ظاهر،
 عیان .

مِنصِرِف { ص. عر. } : منصرفه.
 { «صرف» دن سف.
 انفعال } ۱. چکیلوب کیدن. ۲.
 ر. [صرف عربیده] تنوین
 و کسره قبول ایدن (اسم). ||
 غیر منصرف = تنوین و کسره
 قبول ایتمین : اسم تفضیل غیر
 منصرفدر .

مِنصِف { ص. عر. } : منصفه.
 { «نصفه» دن سف. افعال }

۱. انصاف ایدن، صاحب
 انصاف، انصافی، عدل وحقا.
 نیتدن آیرلیان : منصف آدمدر.
 ۲. تر. کوتیلکده درجه اعتدالی
 کچمیوب افراط ایتمین : منصف
 بر خرسز .

مِنصِفانه { ص. ح. فا. } : منصفانه
 { و انصاف وحقانیتله :
 یک منصفانه حرکت ایدیور؛ بر
 طرز منصفانه ده. ۲. درجه
 اعتدالی کچمه رک، یک ایلرییه
 وارمیهرق : بر آرز منصفانه
 اوریور .

مِنصُوب { ص. عر. } : منصوبه.
 { «نصب» دن سف. } ۱.
 دیکلمش، قونمش، موضوع. ۲.
 نصب و تعیین اولمش، مأموریتده
 بولنان، معزول مقابلی : منصوب
 و معزول مأمورین. ۳. ر.
 [نحو عربیده] اعرابک احوال
 نثسه سندن نصب حالده بولنان :
 اسم منصوب .

مِنصُوبات { س. ج. عر. } : منصوبات
 { [نحو عربیده] حالت
 نصبه اولان معمولات. منصوب
 قوللانیلان اسماء : منصوبات
 فصلی .

مِنصُور { ص. عر. } : منصوره.
 { «نصرة» دن سف. }
 جناب حقا عون و عنایتله
 غالب وه مظفر اولان، فتح و نصرته
 نائل : هر محاربه ده منصور
 اولدی .

مِنصُوریت { س. عر. } : منصوریت
 { مولده] جناب حقا
 عونیه غالب وه مظفر اوله ،

غالبیت ، مظفریت ، موفقیت :
اعلان منصوریت ایتک .

منصوص { ص.عر.ئ: منصوصه .
[« نص » دن سمف.]

نص کریم ایله ثابت اولان ،
قرآن کریمده صراحة بیان
بیوریلان ، حقهده آیت کریمه
نازل اولان : شرابک تحریمی
منصوصدر .

منصبه { س.ش.عر. [« نص » دن سم.]
۱. کلینک کوگیه ایلك

دفعه کورندیکی وقت طوردیفی
یوکسکجه محل . ۲. مج. محل
ظهور ، محل تجلی : منصه آرای
ظهور اولدی .

منضج { ص.عر.ئ: منضجه .
[« نضج » دن سمف. افعال]

ط. ۱. (یاره وچیبانی) جرا-
حتلاندران ، ایریکلندیرن ،
اولدیران . ۲. اغذیهینی معدهده
هضم ایتدیرن ، هضمه مدار .

منضم { ص.عر.ئ: منضمه .
[« ضم » دن سمف. افعال]

صکره دن قانیلان ، ضم وعلاوه
اولنان ، اوسته کن ، انضمام ایدن :
راحتسز لغمه برده باش آغریسی
منضم اولدی ؛ مبالغ منضمه .

منظار { س.با : مانظار .

منظج { ص.عر.ئ: منظجه .
[« طج » دن سمف. افعال]

طج اولمش ، پیشمش ، مطبوخ . ئ.

منظبع { ص.عر.ئ: منظبعه .
[« طبع » دن سمف. افعال]

۱. طبیعتده مرکوز ، جبلی .
۲. باصلمش ، تماالاشمش ، مطبوع .
ئ. ۳. طبعه ملاشم ، مطبوع ،
کوزل .

منطبق { ص.عر.ئ: منطبقه .
[« طبق » دن سمف.]

انفعال [۱. اویغون ، موافق ،
تمامیله بربرینه . اویان . ۲. ر .
[هندسهده] بربری اوزرینه
قونلسه تمامیله اویغون کن
وبری دیکرندن فضله ویا اکسیک
کلین ایکی خط ویا شکک بهری .

منظفی { ص.عر.ئ: منظفیه .
[« ظفوه » دن سمف.]

انفعال [سوگمش ، سونوک ،
باصدیرلمش .

منطق { س.س.عر. [« نطق » دن
مص. ممی] ۱. سوز ،

کلام ، نطق ، سخن : منطق
الطیر = قوش سوزی ، قوش
دیلی . ۲. معقول سوز سویلك
اصول وقواعددن بحث ایدن
علم مخصوص که فلسفه دن
معدوددر .

منطق { س.س.عر. و :

منطقه { س.ش.عر.ج : مناطق .
[۱. قوشاق ، کمر . ۲.]

ه. کره ارضک عرض جهتجه
اولان صره لرینک بهری :
منطقه حاره ، منطقه معتدله ،
منطقه بارده . || منطقه البروج =
سماده بروج اثنا عشرک صردلی
اولدقلری دائره . || ب. منطقه
سکونت = بحر محیطده خط استوا
قر بنده روز کاردن خالی اولان
منطقه .

منطقی { ص.عر.ئ: منطقیه .
[۱. علم منطقه منسوب

و متعاق : قیاس منطقی ؛ قضیه
منطقیه . ۲. مج. قواعد منطقه
موافق ، معقول : منطقی سوز .

= س.س.عر.ج : منطقیون .
علم منطق علماسندن ، علم منطقه
متوغل عالم : مشاهیر منطقیو-
ندن .

منطلق { ص.عر.ئ: منطقه .
[« طلاق » دن سمف.]

انفعال [براغلمش ، سربست
قالمش ، قویورلمش ، صالیور-
لمش ، آزاد .

منطوق { ص.عر.ئ: منطوقه .
[« نطق » دن سمف.]

سویلمش ، دینامش ، گفته . =
س.س.عر. ۱. سوز ، کلام ، نطق .
۲. مفهوم ، مال : اراده سنیه-
نک منطوق جلیله توفیقا .

منطوی { ص.عر.ئ: منطویه .
[« طی » دن سمف.]

انفعال [دیوشیرلمش ، طویلا-
تمش ، لف اولتمش .

منظر { س.س.عر. [« نظر » دن
سمف.] کورینیر ، کورینش ،

صورت ، هیئت ، لقا : کریه
المنظر = کورینشی چرکین ، بدلقا .
منظر { س.س.عر. [« نظر » دن
سمف.] اسم آلت [ط. بدن انسا-
نک ایچنه بافه جق آلت ، فر :
Spéculum : منظر اذن .

منظره { س.ش.عر.ج : مناظر .
[« نظر » دن سم] ۱ .

باقیلوب سیر اولنان محل و مو-
قع ، کوزک احاطه ایتدیکی موا-
قعک کورینشی و صورت وهیئت :
شو قیرل نه کوزل بر منظره
تشکیل ایدیور ؛ بو اوک کوزل
منظره سی واردر . ۲. بویله بر
موقعی ویا برطاقم مواعک هیئت
عمومیه سنی تصویر ایدن رسم ،
فر . Paysage . = ج. [هندسه

ورسمده [اجسام و مواد مختلفه نك
بولند قلمری مواقعك قرب و بعدینه
و وضعیته كوره ابراز ایلدكاری
صور مختلفه : رسمده اك زیاده
مناظره دقت ایتمك اقتضا ایدر؛
فن مناظر. فر. Perspective .
منظور } ص. عر. ث: منظور.
[« نظر » دن سمه] ۱ .
باقیلان ، نظر اولنان : منظور
حایلیری بیورلق اوزره تقدیم
قائدی . ۲ . نظرده بولنان ، بر
توجه مظهر اولان .

منظوم } ص. عر. ث: منظومه .
[« نظام ، نظم » دن سمه]
۱ . نظامنه قوشمش ، ترتیب
و تنظیم اولمش ، منتظم ، صره سنه
كیرهش . ۲ . شعرأ افاده
اولنان ، وزنلی و قافیلهلی مشهورك
ضدی : كلام منظوم .
منظومه } س. عر. ج: منظو-
[مات . ۱ . صره ، دیزی ،
طاقم . ۲ . موزون حكایه ،
داستان ، مثنوی : شاعر ایچی
بكك برقاچ منظومه سی واردر .
۳ . الكتريك حاصل ایتمك
ایچون مرتب الواح طاقیمی .

منع } سذ. عر. برافامه ، صاومه ،
[طور دیرمه ، جایدیرمه ، یا
ساغ ایتمه : شاگردانی توتوندن
منع ایتملی ؛ قاری قطعاً منع
ایندی . || ج. منع مصادمه =
سفائلك مصادمانه میدان ویر-
مه مك ایچون بین الدول میخز
اصول : منع مصادمه نظامنامه
سی .

منعبدل } ص. عر. ث: منعدله .
[« عدول » دن سف.
انفعال] طوغری بولدن صابمش ،

عدول ایتمش اولان . ۲ .
منعبدم } ص. عر. ث: منعده .
[« عدم » دن سف. انفعال]
یوق اولان ، موجود اولمیان ،
معدهوم ، اولان :

منعزل } ص. عر. ث: منعزله .
[« عزل » دن سف. انفعال]
۱ . آیراش بر طرفه چكیلن .
۲ . عزل اولمش ، معزول ، مأمو-
ریتسز .

منعطف } ص. عر. ث: منعطفه .
[« عطف » دن سف.
انفعال] صابان ، بر طرفه طوغری
دوتن ، انعطاف ایدن : نظر
تقدیری منعطف اولدی .

منعقد } ص. عر. ث: منعقد .
[« عقد » دن سف. انفعال]
۱ . باغلامش ، باغلی ، دوكو-
لمنشن . ۲ . ایچی طرف بیننده
رسمأ قبول اولمش ، معامله
رسمیه سی اجرا اولنه رق تقرر
ایتمش و یا طرفیندن امضا اید-
لمش : نكاح ، معاوده ، مصالحه
منعقد اولدی . ۳ . تشكیل ایدن ،
تشكیل اولمش ، قوریلان ، اجتماع
ایدن : مجلس ، قومیسسیون ،
قونفرانس منعقد اولدی .

منعكس } ص. عر. ث: منعكسه .
[« عكس » دن سف.
انفعال] ۱ . ترسنه دوشمش ،
چویرلمش ، معكوس . ۲ . بریره
چاروبوب كری دوتن ، عكس
ایدن ، انعكاس ایلین : صدا
دیواردن منعكس اولور . ۳ .
بارلاق بر شیشه اوروب اورادن
ضیایی و یا رسم وشكلی كان و یا
كورینن : سطح قردن منعكس
اولان ضیاء شمس ؛ صورتی

آینه یه ، صویه منعكس او-
لیوردی .

منعم } ص. عر. ث: منعمه .
[« نعمة » دن سف. انفعال]
۱ . نعمت و یرن ، هر كسه یدیروب
ایچیرن ، انعام واحسان صاحبی ،
مكرم ، اكراچی : بك منم
آدمدر . ۲ . ولی نعمت .

منعمانه } ص. ح. فا. ولی نعمته و یا
منعمانه } اكرام واحسان صاحبنه
مخصوص و یا منسوب و متعلق ،
ولی نعمته یاقیشه جق صورته ده :
جانب عالی منعمانه لینه .

منغل } س. با : مانغال .

منغر } س. با : مانغیر .

منغنا } یا منغنی . سذ. عر. [« نغنی »
[دن سم.] نغنی محلی .

منفتح } ص. عر. ث: منفتحه .
[« فتح » دن سف. انفعال]
آچلمش ، آچیق ، مفتوح ، كشاده .
۲ .

منفذ } سذ. عر. [« نفوذ » دن
[سم] برشيك نفوذ ایده .
جك یری ، دلیك ، آغز : هوا
ایچون بر منفذ بر اقلی ؛ هیچ بر
طرفنده منفذی اولماملی .

منفرج } ص. عر. ث: منفرجه .
[« فرجه » دن سف.
انفعال] آره سی آچیق ، گكیش ،
ایکی یائی یر بریدن اوزاق ؛ زا-
ویه منفرجه = ۹۰ درجه دن
زیاده آچیق كوشه ، زاویه
حاده مقابلی .

منفرد } ص. عر. ث: منفرده .
[« فرد » دن سف. انفعال]

۱. يالكز، تك، تنها، بر بردن
التصاق و اختلاطی اوليان ،
كندی باشنه، آیری : منفرد
برتیه، برکوشك؛ منفرد برحاله
باشیور. ۲. ص. الکتريکانه بر
ملك اوزره اختلاطی کسلمش ،
فر. Isolé .

منفرداً } ح. عر. ۱. يالكز .
{ و تک و تنها اولهوق ،
كندی كندیته : باغوان برکلبه
چكلمش منفرداً باشیور. ۲. آیری
آیری، بربرر، مجتعماً مقابلی :
مملكتك اعيايی منفرداً زيارته
كلدیلر .

منفس } س. نفس آله جق پر
{ و آچیقلق مناسیله قوللا .
نلش ایسهده ، عریده يالكز
تفعل بابندن بومعنايه كلديكندن
غلطدر. منفذ دیملی .

منفسخ } ص. عر. ۱. منفسخه .
{ « فسخ » دن سف .
انفعال [فسخ و نفو اولمش ،
مفسوخ ، ملغا : قانونك منفسخ
ماده لری .

منفصل } ص. عر. ۱. منفصله .
{ « فصل » دن سف .
انفعال [۱. آیرلمش ، آیری ،
بیتشيك اوليان ، متصل ضدی .
۲. یرندن آیرلمش ، مأموریتندن
چيقمش ، معزول : فلان قائمقا .
ملقدن منفصل . || د. حروف
منفصله = آلتدن بیتشمین
حرفلر ، حروف متصله تك غیرى
اولان (ا ، د ، ذ ، ر ، ز ، و)
حرفلری . || ضمیر منفصل =
{ (صرف عریده) دیکر کلمه یه
بیتشيك اوليان ضمیر ، ضمیر

متصلك غیرى : هو ، انت ، انا
کبی .

منفعت } س. ح. عر. ۱. منافع .
{ « نفع » دن مص. میمی [
فائده ، نفع ، استفاده ، کار ،
سود ، تر. آصی (آسینغ) : بو
علاجدن چوق منفعت گوردم ؛
بم بونده بر منفعم یوقدر ؛
منفعت شخصیه ؛ منافع عمومیه .
|| منافع صندیفی = زراعت باقنه .
لرینك تأسیسندن اول جزئی
فائضله اهالی یه اچیه اقراضنه
مخصوص بلدییه مر بوط صندیق .
|| منفعت بخش = نافع ، مفید ،
استفاده لی .

منفعلسز } ص. فائده سز ، کار سز ،
{ غیر مفید .
منفعیلی } ص. فائذلی ، کارلی ،
{ مفید ، نافع ، استفاده لی :
چوق منفعتلی بر ایش ، بر
علاجدر .

منفعل } ص. عر. « فعل » دن
{ سف . انفعال [ایچنه
ایشلمش ، آلمش ، متأثر ، کو-
جشمش ، خاطر مانده . مغبر : او
سوزدن منفعل اولدی .

منفق } ص. عر. ۱. منفقه .
{ « نفقه » دن سف . افعال [
اتفاق ایدن ، نفقه و یرن ، بسلین :
منفق فقرا .

منفك } ص. عر. ۱. منفك .
{ « فك » دن سف . افعال [
آیرلمش ، چيقمش ، سوكلش ،
قوبمش ، انفكك اتمش : بعض
یرلك دریسی قولای منفك
اولماز ؛ دكانك مهرینی منفك
بولدم . || غیر منفك = آیرلاز ،
بیتشيك .

منفور } ص. عر. ۱. منفور .
{ « نفرة » دن سف . [
كندیسندن نفرت اولنان ، نفرت
اولنه جق ، سولمین ، كندیسندن
قاچیلان ، ایكرنج : بوایش منغو .
رمدر ؛ شیطان منفور بر
شخصدر .

منفهم } ص. عر. ۱. منفهه .
{ « فهم » دن سف . انفعال [
آكلاشیلان ، فهم و درك اولنان :
مكتوبندن منفهم اولدیقنه كوره .

منفی } ص. عر. ۱. منفی .
{ « نفي » دن سف . [۱. نفي
اولنمش ، مملكتدن سورلمش ،
اجلا اولنمش ، سوركون : جانی
ابدیاً منفی قالدی . ۲. د. حدثك
عدم وقوعنی بیان ایدن ، مثبت
مقابلی : كلدی ماضی منفی
وكلدی ماضی مثبتدر . ۳. ص.
الكتريتك ایکی قوتندن بری كه
مثبت مقابلیدر . || قطب منفی =
مقاطيسك منفی الكتريقتی حاوی
اولان اوجی .

منفی } س. عر. با : منفا .
منفصلاً } ح. عر. سوركون اوله .
{ « فصل » دن سف : نفي صورتیله :
منفیاً قایه نه كوندردلی .

منمق } یا منق . ص. عر. « نقایه »
{ دن سف . تفعیل [تمیزلنمش ،
تظهير و تصفییه اولنمش ، پاك .

منقاد } ص. عر. ۱. منقاد .
{ « قود » دن سف . افعال [
انقیاد ایدن ، مطیع ، تابع ، رام .
منقار } س. غا ، غاغاسی .
{ غاغاسی .

منقاری } ص. عر. ۱. منقاریه .
{ غاغا شكنده ؛ منقاری
الشكل .

منقاله { ص. عر. « من قال » دن
غلط [سوزی پکر ،
متنفذ ، اعیان و اشرافدن :
منقاله آدم .

منقبض { ص. عر. ئ : منقبضه .
} « قبض » دن سف .
انفعال [۱ . طویلائمش ، چکلمش ،
بوزلمش . ۲ . صیقلمش ، صیقند-
یلی ، انقباض درونه اوغرامش .
۳ . پککی اولان ، انقباضه دو-
چار . [پکک و یریحی مناسیله
قوللانمالی .]

منقب { سذ. عر. « نقب » دن اسم
} آت [دلمکه مخصوص
بر نوع جراح آتی .

منقبه { ویا منقبت . سذ. عر. ج :
} مناقب . بر ذاتک فضل
ومزینته دلالت ایدن فقره و بوندن
بجحت ایدن مقاله و رساله . مدحیه :
منقبه جناب رسالتپناهی ؛ منا-
قب چهاربار .

منقح { ص. عر. ئ : منقحه .
} « نقح » دن سمف . تفعلیل
۱ . صوبلمش ، آییقلانمش ،
تمیزلمش . ۲ . اذک ایی قسمی
سچلمش ، منتخب ، کریده . ۳ .
اداره مقصدیله فضله سی کسلمش
(مصرف) . [آوروپا لسانلرنده
تقوم مناسیله مستعمل و عرییدن
ماخوذ اولدیغی ظاهر اولان
Almanach لنتنک « المنقح » دن
غلط اولدیغی مظنون ایسه ده ،
بو تعبیرک عربلرجه او معنا ایله
مستعمل بولنمش اولدیغی بیلنمد .
یکندن ، بوبابده احتیاط لازم .]

منقرض { ص. عر. ئ : منقرضه .
} « قرض » دن سف .
انفعال [توکنوب یتمش ، آرقه

سی و ذرتی کسلمش ، سوگمش :
اسریقا یرلیری منقرض اولمق
اوزره در ؛ ماموت دینلن فیلک
عرقی منقرض اولمشدر .

منقسم { ص. عر. ئ : منقسمه .
} « قسمه » دن سف .
انفعال [آیرلمش ، بولنمش ، تقسیم
اولنمش : ایکیه منقسم اولدی .

منقش { ص. عر. ئ : منقشه .
} « نقش » دن سمف . تفعلیل
نقشلی ، تصویرلی ، رسملی .

منقضی { ص. عر. ئ : منقضیه .
} « قضاء » دن سف .

انفعال [یتمش ، توکنمش ، آردی
کسلمش ، ختام بولمش : امتیا.
زک ، سندک مدتی منقضی اولدی .

منقط { ص. عر. ئ : منقطه .
} « نقطه » دن سمف . تفعلیل
نقطه قومش ، نقطه لی ، منقوط .

منقطع { ص. عر. ئ : منقطعه .
} « قطع » دن سف .
انفعال [۱ . کسلمش ، کسلیک ،
آره سی کسلیان ، آره لقی و یرن ،
آره لقلی ، فاصله لی ؛ یاغمور بر
مدت منقطع اولدی . ۲ . آرقه .
سی کلین ، ختام بولان ؛ سلاله
چنکیز چینده منقطعدر . ۳ .
آیرلمش ، کسلیش ، ارتباط و
اختلاطی قالماش ؛ او بزدن
بوسوتون منقطع اولدی . ۴ .
هرکسدن کسیلوب یالکیز بر
ذاته انتساب و اختصاص ایدن :
فلان ذاته منقطع ایدی . [الیوم
بو معناده قوللانلاز .] غیر
منقطع = فاصله سز ، متصل ،
سورکلی .

منقوع { ص. عر. ئ : منقوعه .
} « نفع » دن سمف [ص .
خاشلانمش = سذ. عر. خاشلانمش
نبات صوبی : چای منقوعی .

منقول { ص. عر. ئ : منقوله .
} « نقل » دن سمف [۱ .
برپردن بیره طاشینمش ، نقل
اولنمش ؛ دیکیلی طاش دیدن .
یکمز مسله مصدرن منقولدر .
۲ . آغزدن آغزه روایت او-
لنه رق کلش اولان ، نقل و روا-
یتله بیانن : معقول ایله منقولی
مزج ایتملی . ۳ . برمعنأدن دیکر-
ینه نقل ایدلمش : منقول شرعی ،
منقول عرفی .

منقول { ص. عر. ج . سذ . عر . نقل
} ایله بیانن و نقل
Infusoir .

منقل { سذ. عر. « نقل » دن
} سمف . مانقال .

منقلب { ص. عر. ئ : منقلبا .
} « قاب » دن سف . انفعال
قلب اولنمش ، دیکر بر شکل
و صورته کیرمش ، دیکشمش ،
مبدل : بر قاچ آعاج دیکمکله
اوتارله باغچه به منقلب اولدی .

منقله { سذ. عر. « نقل » دن اسم
} آت [ر .] هندسه ده [
زاویه رسم ایتمک و اولچمک
ایچون مستعمل نصف دائره
صورتنده درجه لی آت .

منقوش { ص. عر. ئ : منقوشه .
} « نقش » دن سمف [.
نقش و تصویر اولنمش ، ترسیم
ایدلمش ، مختلف بویارله بویانمش :
طاوانلری منقوش ایدی .

منقوط { ص. عر. ئ : منقوطه .
} « نقطه » دن سمف [.
نقطه لی ، نقطه سی اولان ، معجمه :
ظاه منقوطه . مقابلی : مهمل ،
مهمله .

منقوع { ص. عر. ئ : منقوعه .
} « نفع » دن سمف [ص .
خاشلانمش = سذ. عر. خاشلانمش
نبات صوبی : چای منقوعی .

منقول { ص. عر. ئ : منقوله .
} « نقل » دن سمف [۱ .
برپردن بیره طاشینمش ، نقل
اولنمش ؛ دیکیلی طاش دیدن .
یکمز مسله مصدرن منقولدر .
۲ . آغزدن آغزه روایت او-
لنه رق کلش اولان ، نقل و روا-
یتله بیانن : معقول ایله منقولی
مزج ایتملی . ۳ . برمعنأدن دیکر-
ینه نقل ایدلمش : منقول شرعی ،
منقول عرفی .

منقولات { سذ . عر . ج . نقل
} ایله بیانن و نقل

وروايته مستند اولان معلومات،
حدیث و تفسیر کبی علوم شریفه ،
معقولات مقابلی : منقولات
ایله توغل ایدن علما .

مُتَبَيِّنٌ { ص. عر. ذ: منقیه .
معی } « نقایة » دن سف. تفعیل
تمیزلین، تطهیر و تصفیة ایدن .

مُنَكَّبٌ { س. بیوک یوک میکیی .

مُنَكَّرٌ { ص. عر. ذ: منکره .
ج : منکرین . « نکر »

دن سف. افعال] ۱. اقرار
و اعتراف ایتمین ، انکار ایدن :
اوقباح کندیسه اسناد اولنور-
سهده کندیسی منکردر . ۲.

قبول و تصدیق ایتمین ، تکذیب
ایلین، اینانیمان، ایمانسز، ملحد :
او آدم آخرتی منکردر ؛ منکر

و حدایت . = سذ. عر. قبر
سؤاللرینی ایدن ایکی ملکدن
بری . دیکری : نکیر .

مُنَكَّرٌ { ص. عر. « نکر » دن سمف.

مُنَكَّرٌ { افعال] ۱. قبول و تصدیق
اولنیمان، رد اولنان . ۲. قبوله
شایسته اولیمان، غیر مقبول،

مردود، مکروه . ۳. شرعاً
تجويز اولنیمان، معروف مقابلی :
امر بالمعروف نهی عن المنکر. ||

غیر منکر = ناقابل انکار، مسلم :
امر غیر منکردر .

مُنَكَّرٌ { ص. عر. ذ: منکره .
مُنَكَّرٌ } « نکر » دن سمف. تفعیل

و. [نحو عربیده] تنکیر حالنده
اولان، غیر معین و مهم بر شیئه
دلالت ایدن، معرف مقابلی .

مُنَكَّرَاتٌ { سذ. عر. شرعاً نهی

مُنَكَّرَاتٌ } و غیر جائز شیئرلر :
منکر ایدن پک مجتهدر .

مُنَكِّسِرٌ { ص. عر. ذ: منکسره .
مُنَكِّسِرٌ } « کسر » دن سف. افعال

۱. قیرلمش، قیریق، پارده لانتش :
آینه منکسر اولدی . ۲. مج.
قیرغین، کوجشمش، محزون،
مکدر : قلبی منکسر اولدی ؛

منکسر القلب . ۳. ر. م.
استقامتی منحرف (خط، شعاع
و ساژره) : خط منکسر؛ اشعه

شمس هوایه ویا صویه کیردیکنده
منکسر اولور .

مُنَكِّسِفٌ { ص. عر. ذ: منکسفه .
مُنَكِّسِفٌ } « کسوف » دن سف.

افعال] کسوفه اوغرامش، طو-
تلش، کره قرق آره یه کیرمسيله
قسماً ویا کاملاً کورنمز اولمش

(کونش). [آی حقنده منکسف
دینلیر]

مُنَكِّشِفٌ { ص. عر. ذ: منکشفه .
مُنَكِّشِفٌ } « کشف » دن سف.

افعال] ۱. میدانه چیقمش،
ظاهراً کورینن، آچیق، غیر
مستور . ۲. کشف و انمنش،

مجهول ایکن بولنوب معلوم
اولمش، مکشوف .

مُنَكِّشِیْهِ { س. فا. بنفشه دن]
مُنَكِّشِیْهِ } معروف کوزل رایجلی

کوچک چچک که یرده بیتر یو.
وارلاجه باقراقلی برنابنده اولوب
اکثر یا مور رنگنده اولور ؛

ایت، جزایر، مصر منکشه سی ؛
قاهرلی، هر جاتی منکشه = بو
چچک انواعی؛ منکشه شروبی؛

منکشه موری = منکشه رنگنده
مور. = ص. منکشه رنگنده،
مور .

مُنَكِّگَلٌ { س. اینییک بیلزیکي ،
مُنَكِّگَلٌ } خلخال .

مُنَكِّهٌ { س. [یتا. Machina دن]
مُنَكِّهٌ } ۱. صیقهشیدیره جق ویا

باصه جق آلت انواعی : قماش
منگنه سی = سیلندیر؛ اوزوم،
زیتون منگنه سی = معصره ؛

دمیرچی ، مرانفوز منگنه سی .
۲. زنبرکلی ویا چرخلی آلت
انوعی : دیشچی، حجامت

منگنه سی .

مُنَكَّبٌ { ص. عر. ذ: منکوبه .
مُنَكَّبٌ } « نکتبه » دن سمف.]

۱. نکتبه دوچار، بدبخت ،
ظالمسز، دوشکون . ۲. اعتباردن
دوشمش، انظار توجهی فائب
ایتمش .

مُنَكَّوِبَةٌ { سذ. عر. [افت
مُنَكَّوِبَةٌ } مولده] منکوب

اولان آدمک حالی ، نکتبت ،
دوشکونک .

مُنَكَّوِحَةٌ { سذ. ص. عر. [نکاح
مُنَكَّوِحَةٌ } دن سمف.] نکاحلی ،

زوجه، حليلة، رفیقه .
مُنَكَّوِسٌ { ص. عر. ذ: منکوسه .
مُنَكَّوِسٌ } « نکس » دن سمف.]

ترسنه دونمش، باش آشانی،
مکوس .

مُنَكَّوِشٌ { س. فا. کوپه .

مُنَا { س. با : ملا .

مِنٌّ { سذ. ج. عر. فد : منت .
مِنٌّ } با : منت .

مِنْدٌ { س. با : مانند .

مِنْوَالٌ { سذ. عر. صورت ،
مِنْوَالٌ } طرز، وجه، طریق :

بر منوال محرز؛ هب بر منوال
اوزره .

منوره } ص. عر. ن: منوره.
منور } «نور» دن سمة. تفعیل [پارلادلمش، تنویر اولمش، ضیادار، روشن، درخشان: کونش اورته لئی منور ایلدی؛ مدینه منوره.

منوط } ص. عر. ن: منوطه.
منوط } «نوط، نیاط» دن سمة. [آسیلی، معلق، متوقف، وجودی دیگر بر شیئک وجودینه باغلی: چوجق لرک تحصیل ترتیبه سی بر ائی مملک بولمسنه منوطدر.

منوم } ص. عر. ن: منومه.
منوم } «نوم» دن سمة. تفعیل [ط. اویودان، اویقو ویرن، اویقو کتیرن (دوا وسائره).

منوی } سذ. عر. «نیة» دن سمة. [مقصد، مرام، نیت اولنان شی: منوی ضمیری.
منوی } ص. عر. ن: منویه. مئی به منسوب و متعلق: حوینات منویه.

منویش } س. ۱. ترمنق آغاجی
منویش } تخمی. ۲. قلیجده و کزی کبی بعض فاشلرده کوریلن طالغه و توج: بوقلیجک، قاشک کوزل بر منویشی واردر. [بو ایکنجی معنایله اصلی «مویش» در.]
منویشتمک } فل. طالغه لامتق، طالغه لی اولتی.

منویشلی } ص. [اصلی: مویشلی]
منویشلی } طالغه لی، متموج: منویشلی کزی، قلیج.

منه } «من» حرف جریده «ه»
منه } ضمیر غائبندن مرکب تعبیر عربی اولوب «اوندن» معناسیله بعض ترکیبات عربیه ده بولنور: مفعول منه = من حرف جریده افاده اولنان مفعول غیر صریح.

— کذا وایضا معناسیله دخی بر ربینی متعاقب یازیلان تاریخ رفقی یرینه قونور. بر کتابک هامشنه قید اولنان معلومات متممک نهایتنه قونیلورکه نوط اشارتی دیمکدر.

منها } کذالك «من» حرف جریده
منها } «ها» ضمیر غائبندن مرکب تعبیر عربی اولوب «عنها» ایله برابر قوللانیلیر: عنها منها = شوندن بوندن، شو بو. — حسابده دخی طرح و تنزیل علامتیدر و اختصاراً سا صو. رتنده یازیلیر.

منهاج } سذ. عر. ج: مناهج.
منهاج } «نهج» دن ۱. بیوک وایشلک یول، جاده. ۲. مح. سلک، مسلک، طریق: منهاج هدایت.

منهبط } ص. عر. ن: منهبطه.
منهبط } «هبوط» دن سمة. انفعال [یوقاریدن آشاغی به ایتمش، دو شمش، هبوط ایتمش.

منهج } سذ. عر. ج: مناهج.
منهج } «نهج» دن سمة [با: منهاج.

منهدم } ص. عر. ن: منهدمه.
منهدم } «هدم» دن سمة. انفعال [هدم اولمش، ییقلمش، خراب اولمش: اک متین بنالر سرور زمانله منهدم اولور.

منهزم } ص. عر. ن: منهزمه.
منهزم } «هزیمه» دن سمة. انفعال [هزیمته اوغرامش، بوزلمش، بوزغونلق ویرممش، مغلوب: ایکی محاربدن البته بری منهزم اوله جقدر.

منهزما } ح. عر. هزیمته اوغرا.
منهزما } یه رق، مغلوب، بوزیله رق، بوزغونلق ویره رک: دشمن

عسکری منهزماً رجوع ایتدی.
منهضم } ص. عر. ن: منهضمه.
منهضم } «هضم» دن سمة. انفعال [هضم اولنان، سین.

منهمک } ص. عر. ن: منهمکه.
منهمک } «همک» دن سمة. انفعال [بر ایشک اوستنه چوق دوشن، بر ایشله چوق توغل ایدن، انهماکله چالیشان: درسته پک منهمک بر شاگرد.

منهوب } ص. عر. ن: منهوبه.
منهوب } «نهب» دن سمة. [نهب و غارت ایدلمش اولان: اموال منهوبه.

منهیه } ص. عر. ن: منهیه.
منهیه } «نهی» دن سمة. [نهی و یاساغ ایدلمش، شرعاً ممنوع: عشرت منهیدر.

منهیات } سذ. ج. عر. نهی
منهیات } و یاساغ ایدلمش شیئر، شرعاً ممنوع احوال: منهیاندن اجتناب ایتملی.

منی } سذ. عر. ارکک انسان
منی } و حیواناتک تخمی، نطفه.
منی } س. فا. بتلک، انانیت.

منیب } ص. عر. ن: منیبه.
منیب } «نوب»
منیب } دن سمة. انفعال [معصیتی ترک ایدوب حقه رجوع ایدن، انابه ایلین. ن.

منیر } ص. عر. ن: منیره.
منیر } «نور»
منیر } دن سمة. انفعال [نور- شمشه دار: شمس منیر.

منیع } ص. عر. ن: منیعه.
منیع } «منع»
منیع } دن سمة. [صرب و متانتلی، طیانیقلی، ضابطی مشکل: بر موقع منیع، برقلعه منیعه.

منیف } ص. عر. ن: منیفه.
منیف } «نوف» دن سمة. انفعال [

یوکسک، عالی، بلند: اراده سینه نك مفاد مثبتی.

موی { یاخود موی. سد. فا. قیل، صاچ، صاچ، تلی: موی سفید، موی سیاه. || سرمو = قیل باشی، پک جزئی: سرمو انحراف ایتمز. || مومبو = تل تل، برر برر، کمال دقتله.

موات { سندن. ج. عر. «موت» دن { ۱. جانسز شیتلر، جمادات. ۲. ایشلمه مش وصاحبسز اراضی، اراضی خالیه: اراضی موات.

مواشیق { سندن. ج. عر. فد: میثاق. با: میثاق.

سواج { ص. عر. ئ: مواجه. موج { «موج» دن سمب. پک طالع‌لی، چوق مقوج: بحر موج.

مواجب { سندن. ج. عر. مفردی: یوقدر [معاش، تخصیصات.

مواججه { سش. عر. «وجه» دن مص. مفاعله [۱.

یوزلشمه، یوز یوزه کله، روبرو اوله: حضور محکمه ده مواجه اولنسدیلر. ۲. قارشلی، مقابل، حضور: عموک مواجه سنده.

مواججه { ح. عر. یوز یوزه مواجه { اوله رق، روبرو: مواجه سوبلدی.

مواخاه { سش. عر. «اخوة» دن مص. مفاعله [۱. قرنداشق، برادرلک، بربرینی قرنداش اتحاد ایتمه. ۲. دوستلانی، مخالفت، مصادقت.

مواخذ { ص. عر. «اخذ» دن سفف. مفاعله [۱. چکیشدیرن. ۲. تعریض وانتقاد ایدن.

مواخذ { سش. عر. ج. مواخذات. «اخذ» دن. مص. مفاعله

۱. چکیشدیرمه، چیقیشمه، عتاب: کند بسنی شدیداً مواخذه ایتمدی. ۲. تعریض، بر شخص ویا اثرک تقایصنی درمیان ایدره رک اعتراض ایتمه، انتقاد.

مواد { سش. ج. عر. فد: ماده. با: ماده.

موارد { سندن. ج. عر. فد: مورد. با: مورد.

موارده { سش. عر. ج. مواردات. «ورود» دن مص. مفاعله [۱. کیدوب کله، اختلاط:

طریق موارده نی تأمین ایتمک. ۲. د. ایکی شاعرک تصادفاً و بربرندن خبرلری اولمکسزین عینله بر بیت سوبله لری: ایکی شاعر بیننده بریننده موارده واقع اولمشدر. = ج. برملکتدن دیکرینه نقل اولنان و ورود ایدن اشیا و اشخاص، فر. Provenances

مواریث { سندن. ج. عر. فد: میراث. با: میراث.

موازاة { سش. عر. «وزی» دن مص. مفاعله [موازی و قارشلیقلی اوله، توازی: بو ایکی خط آره سننده موازاة واردر.

موازن { ص. عر. ئ: موازنه. «وزن» دن سفف. مفاعله [۱. آغر لقمه بر ومساوی اولان. ۲. موازنه لی، هم آهنک.

موازنه { سش. عر. «وزن» دن مص. مفاعله [۱. ایکی شیتک آغر لقمه بر ومساوی اولسی. ۲. قارشلیقلی ایکی شیتک

وزنجه و احوال ساثره جه بر کلسیله حاصل اولان اویغوناق، دنک اوله: موازنه دولیه. ۳. برجسمک مرکز ثقاتی قائم کلسکله طوره بیلمه سی: پنجره دن اوزانیر.

کن موازنه نی غائب ایدوب دوشدی. ۴. واردات و مصارفک بر کله سی: بودجه موازنه سی: اداره نی موازنه یه قومق. ۵.

مقایسه، قیاس: اسکی ثروتک زله شمده کی ثروتک زلی موازنه ایدر. سه کز نه قدر ترقی ایتدیک کزلی آکلار سکزر.

موازنه لی { ص. ۱. اویغون، دنک. ۲. موازنه سی برنده.

موازی { ص. عر. ئ: موازیه. «وزی» دن سفف. مفاعله [بری دیکرینک قارشیسنده او. له رق بربرلینه تقرب ویا تبعد ایتمکسزین اوزانان: خط موازی: خطوط موازیه.

موازین { سندن. ج. عر. فد: میزان. با: میزان.

مواسات { سش. عر. ۱۰. تسلی، تسلیت، خدمت دولنده ایکن وفات ایدنلرک ایتام و اراملنه معاش باغلامه.

مواسیم { سندن. ج. عر. فد: موسم. با: موسم.

مواشی { سش. ج. عر. فد. ماشیه بومجلده مستعمل دکدر [یوک حیوانلرله سوت و اتلرچون بدلن حیوانات: بدویلرک باشلیجه ثروقی مواشیدن عبارتدر.

مواصلت { سش. عر. «وصول» دن مص. مفاعله [بیتشمه، واصل اوله، وصول:

ساعت بشده بورايه مواصلت
ايتديلر؛ دمير يول قطارينك
مواصلتي. [بو معنا عرييده
اوليوب لسانزه مخصوصدر.
با: مواصله.]

مواصله { س. ع. «وصول» دن
مص. مفاعله. — لغت

آفنه ايله بر اولديغي حالده ،
لسانزده محل استعمالي آيرلشدر.]
بربرينه واصل اوله. اولاشمه ،
قاوشمه، وصال : بوايكي نشانلي
آره سنده مواصله ميسراوله مدي.

مواضع { س. ع. ج. ع. فد :
موضع. با : موضع .

مواضعه { س. ع. «وضع» دن
مص. مفاعله [۱. ايكي

كشي يينلرنده بالانفاق يالاندن بر
معامله ده بولمه لري . ۲. حق .
ايكي كشينك بر مقصد تحتنده
اصلي اوليه ريق بر تصرفي بالاخره
اظهار ايتكي آرلرنده لساناً
قرارلشد بر دق دن صـوكره او
تصرفي علناً اظهار ايتلري ؛
موضعه سندي = بويله بر مقصدله
بالانفاق تحرير و امضا اولمش
يالاندن سند .

مواضعه { ح. ع. مواضعه
طريقيله ، يينلرنده

بالانفاق يالاندن بر معامله ايله :
مواضعه برسند امضا ايتلمش .

مواطن { س. ع. ج. ع. فد :
مواطن . با : موطن .

مواظب { ص. ع. ث : مواظبه .
« وظوب » دن سف .

[مفاعله] برايشه دوام و اقدامه
چالیشان، برايشه بر دوزيه
اوغراشان : تحصيل علمه مواظب .

مواظبت { س. ع. «ظوب»
دن مص. مفاعله] بر

ايشه على الدوام چالشمه ، بر
ايشله بر دوزيه اوغراشمه ،
مداومت ، اقدام : تمدای عمر
و عافيت پادشاهی دعاسنه مواظبت
وجيبه ذمتدر .

مواعيد { س. ع. ج. ع. فد : مو .
ع. با : موعده .

مواعيط { س. ع. ج. ع. فد :
موعظه . با : موعظه .

مواعيد { س. ع. ج. ع. فد :
موعود . با : موعود .

موافق { ص. ع. ث : موافقه .
[« وفق » دن سف .

مفاعله [۱. اويغون ، اويار ،
مخالف وضد اولميان : يار موا-
فق . ۲. مطابق ، متناسب ،
مناسب : حاله ، احتياجه ، طبعمه
موافق برايش . || موافق كلك =
او يقق .

موافقت { س. ع. « وفق »
دن مص. مفاعله [۱.

اويغه ، اويغون كله ، اويغونلق ،
توافق : آرلرنده هچ موافقت
يوقدر . ۲. مطابق و مناسب
اوله ، مطابقت ، مناسبت ، هم
آهنك اوله : چالفي آلاقي
يبننده موافقت شرطدر . ۳.

راضی اوله ، رضا ويرمه ،
مساعده : خاني صاتمغه قرار
ويردك اما حصه دارانك بری
موافقت ايتيور . ۴. اوزلاشمه :
يبنلرنده موافقت حاصل اولدی .

موافقت { س. ع. ج. ع. فد :
موقت . با : موقت .

مواقع { س. ع. ج. ع. فد :
موقع . با : موقع .

مواقف { س. ع. ج. ع. فد :
موقف . با : موقف .

مواقيت { س. ع. ج. ع. فد :
ميقات . با : ميقات .

مواكب { س. ع. ج. ع. فد :
موكب . با : موكب .

موالاة { س. ع. « ولي » دن
مص. مفاعله] دوستلق ،

دوستانه معامله ، قارشيلقلى محبت
و حمايه و معاونت : يبنلرنده كي
موالاة صميمه .

مواليد { س. ع. ج. ع. فد : مولد ،
ميلاد . با : مولد ، ميلاد .

موالى { س. ع. ج. ع. فد : مولا .
با : مولا .

مواليد { س. ع. ج. ع. فد :
مولود . با : مولود .

|| مواليد ثلثه = حيوانات و نبا-
تات و معدنياتدن عبارت اولان
اجسام طبيعيه و بونلردن بحث
ايدن تاريخ طبيعي فني .

موالست { س. ع. «انس» دن
مص. مفاعله [۱.

الفت ، انسيت ، بربرينه آليشوب
برليكنده ياشامه . ۲. مانوسيت ،
انساندن قاجايش ، وحشى حيوا-
لك انسانه آليشمه سي : بعض
حيوانلركسب موانسته مستعدر .

موانع { س. ع. ج. ع. فد :
مانع . با : مانع .

مواهب { س. ع. ج. ع. فد :
موهبه . با : موهبه .

مواليد { س. ع. ج. ع. فد :
مائدة . با : مائدة .

مويده { يا خود مويده . س. فا .
زردشت ديننده پيشوا

ورئيس روحاني ؛ مويده موبدان =
دين مذكورك باش پيشواسي .

مويده { ص. ع. ث : مؤبده .
«ابد» دن سمف. تفعيل [۱.

ابده قدر سورن ، صوكرت ، ابدي :
جنتده بر عمر مؤبده نم مؤ-
بده يه نائل اوله جقز . ۲. عمرك

صوكنه دك دوام ايدم جك او .
 لان ، الى آخر الامر سورده جك
 اولان : مؤيد كورك .
 مؤيد } ح . عر . ۱ . ابدہ قدر ،
 مؤيد } الى غير النہايہ ، صوكنز
 وپاينسز اوله رق : اعمال صا -
 لہ اصحاب مؤيداً بختيار اولورل .
 ۲ . عمرى اولدقچہ ، الى آخر
 العمر : مؤيداً كوركہ قوندى .
 موت } س . اوغور ، قوت ، بخت ،
 طالع ، سمد .
 موت } سذ . عمر . اولوم ، وفات ،
 مرڪ .
 موت } يا موتى . سذ . ج . عمر . فد :
 ميت . با : ميت .
 موتاف } س . افا . «موتاب» دن]
 ۱ . كچى قيلندن طو -
 قونش ويا اورلمش شىء . آت . طا .
 قنك قيلدن اولانلرى ، چول
 وپايند وساثرہ . ۲ . قيلدن چول
 وساثرہ طوقويان وياصانان آدم :
 موتاف اصنافى .
 مؤتلف } ص . عر . ۱ : مؤتلفہ .
 مؤتلف } «الفة» دن سفا . افتعال]
 ۱ . الفت وانسيت پيدا ايتمش ،
 مألوف ، مأنوس . ۲ . موافق ،
 اويغون ، مختلف مقابلى .
 موتلى } يا موتلو . ص . اوغورلى ،
 موتلى } قوتلى ، مسعود ، سمد ،
 بختيار : نہ موتلى آدمدر .
 مؤمن } ص . عر . ۱ : مؤمنہ .
 مؤمن } «امن» دن سفا . افتعال]
 امنيت اولنان ، امنيتلى ، امين ،
 معتمد .
 مؤنہ } س . كوكسى بہارده قبرا .
 مؤنہ } رير بر جنس سیاہ قوش ،
 بقرہ قوشى .
 موتى } سذ . ج . عمر . با : موتا .

موتى } لومه منسوب و متعلق .
 مؤثر } ص . عر . ۱ : مؤثرہ .
 مؤثر } «اثر» دن سفا . تفعليل]
 ۱ . تأثير ايدن ، اثر براقان . ۲ .
 ايشلين ، حكمنى اجرا ايدن :
 پك مؤثر بر علاجدر . ۳ . ايچہ
 ايشلين ، چوق طوييلان ، زيادہ
 حس اولنان ، تأثيرلى : بوكون
 مؤثر بر صوثوق واردر . ۴ .
 انسانك قلب و ذہننندہ يرطوتان ،
 باعث انتباه اولان : نصيحتلرم
 اولادمه مؤثر اولدى . ۵ . تأثيرى
 موجب ، حزن وكدر ويرن ، طو -
 قنان : پك مؤثر برسسى واردر ؛
 مؤثر بر سرشہ او قودى . ۶ .
 اثر صاحبي ، فاعل ، حامل ، صانع :
 اثر دن مؤثرہ انتقال اولنور .
 موثوق } ص . عر . ۱ : موثوقہ .
 موثوق } «وثوق» دن سفا .]
 ۱ . اينانيلير ، اعتماد وامنيت او -
 لنور ، امين ، مؤتمن ، معتمد :
 موثوق آدم ؛ موثوق الكام =
 سوزينه اينانيلير . ۲ . صاغلام ،
 صحيح : موثوق سوز ، خبر ؛
 روايت موثوقہ .
 موثوقاً } ح . عر . اينانيلہ جق
 واعتماد وامنيت اولنہ جق
 صورتدہ : موثوقاً روايت ،
 استخبار اولنديغنه كورہ .
 موثوقيت } سذ . عر . ۱ . امين
 ومعتمد اولان آدمك
 حالى : او آدمك موثوقيتى بچہ
 معلومدر . ۲ . صاغلامق ، صحت :
 بوخبرك موثوقيتندہ شہہ يوقدر .
 موج } سذ . عر . ج : امواج .
 موج } طالعہ . || موج زن = طا .
 لغلى ، متوج .

موجب } ص . عر . ۱ : موجبہ .
 موجب } «وجوب» دن سفا .
 افعال] ۱ . ايجاب ايدن ، سبب
 وباعث اولان ، مؤدى : موجب
 شكايث بر حال يوقدر ؛ موجب
 انديشہ برايشدر ؛ اسباب موجبہ =
 برحالى ايجاب ايدن سببلر ، بر
 اعلام ويا مضبطدہ ويرلان حكم
 وقرارك مبتنى بولنديغنى اسباب .
 ۲ . ضد ، مثبت ، سالب مقابلى : قضيه
 موجبہ . = سذ . عر . سبب ،
 وسيله : بوقدر كفتہ نہ موجب وارہ ؟
 بلا موجب = سببسز ووسيلہ سز
 اوله رق .
 موجب } سذ . عر . «وجوب»
 موجب } دن سفا . افعال] ۱ .
 بر كلام ويا اسرك ايجاب ايتديكى
 شىء ، نتيجہ ، مال مقتضا : حديث
 شريف موجبچہ ؛ ارادہ سنيہ ،
 اسرنامہ سامى موجبچہ ؛ بر مو -
 جب فرمان حالى . ۲ . بيوك بر
 مأمورك كنديسنہ تقديم اولنان
 اورا ك محتوياتى تصديق ايجون
 ايتديكى اشارت . ۳ . بر ارادہ
 ويا فرمانك مال و مقتضاسنى
 ايضاح يولى يازيلان تحريات :
 موجب } سذ . ص . عر . ۱ : مو -
 جبد } جدہ . «وجود» دن
 سفا . افعال] ۱ . بيكى برشى ايجاد
 و اختراع ايدن آدم : تفرافك
 موجدى . ۲ . كنديلكندن
 افكار و معانى ايجاد و اختراعنہ
 مقتدر : موجد برشاعردر .
 موجدلك } سذ . ۱ . بيكى بر شىء
 ايجاد و اختراع ايدن
 آدمك حالى : موجدلك شرفى
 اوكا عاڈدر . ۲ . كنديلكندن
 افكار و معانى ايجاد ايتك اقتدا .

ری : او شاعرك موجدلكى
فوق العاده در .

مَوْجِرٌ { ص. عر. ث : مؤجره .
[«اجر» دن سف. افعال]
كرايله ورن، كرايان، ايجار
ايدن : برملكك مؤجر و مستأ.
جری .

مَوْجَزٌ { ص. عر. ث : موجزه .
[«وجوز» دن سمف .
افعال] قيصه ، مختصر ، ايجاز
طريقه افاده اولشم ويا ازلش،
بجمل : موجز بر رساله، بر
افاده .

مَوْجَزَانٌ { ص. فا. [عر. موج =
طالبه . فا. زدن = اور .
مق] طالبه لى ، متوج .

مَوْجِعٌ { ص. عر. ث : موجهه .
[«وجع» دن سف. افعال]
آغردان ، آجيدان ، وجهلى :
آلام موجهه .

مَوْجِلٌ { ص. عر. ث : مؤجله .
[«اجل» دن سمف. تفعيل]
مستقبله ايضا اولتمق اوزره
وقتى معين، مهلتى، بشين اولميان،
معجل مقابلى : مهر مؤجل =
مفارت و قوعنده زوجه به ور-
ملك اوزره عقد نكاح اثناسنده
تعين اولنان مبلغ .

مَوْجُودٌ { ص. عر. ث : موجوده .
[«وجود» دن سمف .]
۱. وار اولان، بولنان، مفقود
اولميان : موجود مال : تقود
موجوده . ۲. حاضر اولان ،
غائب اولميان ، حاضر بولنان :
بن مجسه كيرديكم وقت سزده
اوزاده موجود ايدىكز . =
سذ. عر. بر هيئتى تركيب ايدن
افرادك مجموعى : طابورلك مو-

جودى حال حضريده آلتىوزى
نجاوز ايمز ؛ مكتبك موجودى
ايكيوزه بالغ اوليور .

مَوْجُودَاتٌ { س. ج. عر. وار
اولان كافئه اشيا،
مخلوقات، كائنات : مفخر الموجدو.
دات = فخر كائنات افندمنز .

مَوْجُورٌ { س. ۱. ياتمش دمير
جرولى . ۲. معدن
ويا اجاج كومورى سو پورند-
يسى، قيريفى . ۳. هر شيتك ايشه
ياراماز قسمى، بوجورى .

مَوْجِهٌ { ص. عر. ث : موجهه .
[«وجه» دن سمف. تفعيل]
هر كسك توجه ايتدىكى، مقبول،
معتبر، مناسب، موافق .

مَوْجِئٌ { س. صبان دميرينى
تميزله مكه وچامورينى
دوشور مكه مخصوص اوجى
كسكين دميرلى دكنك .

مَوْجُوٌّ { ياخود ميچو ۱. [اسپا-
نيولچادن] كيلرده سر-
نلره چيتمق اوزره بولنديريلان
چوجق ، كوچك طاظه . ۲.
[«مچي» دن غلط] ميخانه جى
چراغى .

مَوْحِدٌ { ص. عر. ث : موحده .
[«وحدة» دن سمف .
تفعيل] ۱. بر وتك حالته قونمش،
توحيد اولشم . ۲. بر نقطه لى :
باء موحده .

مَوْحِدٌ { ص. سذ. عر. ث : مو-
حده . ج. موحدين .
[«وحدة» دن سف. تفعيل] الهك
برلكنه اينانان، اهل توحيددن
اولان : مؤمن موحد؛ عندالمو-
حدين . = ج. مغريده حكومت
سورمش برساله .

مَوْحِشٌ { ص. عر. ث : موحشه .
[«وحشة» دن سف .
تفعيل] توحيش ايدن ، وحشت
كتيرن، انسانك اصسز بر محله
حس ايتدىكى قورقوبى موجب،
وحشت انكيز : چوللر پك مو-
حشدر .

مَوْحِشٌ { ص. عر. ث : موحشه .
[«وحشة» دن سف .
افعال] قورقو ودهشتى موجب،
وحشت انكيز .

مَوْحِرٌ { ص. عر. ث : مؤخره .
[«اخر» دن سمف. تفعيل]
كريده بولنان ، صكره واقع
اولان، صكره به وكري به قالمش،
مقدم مقابلى ، صكره كى : او
حرب بيك تاريخندن مؤخردر ؛
مقدم خبرك مؤخر ميتداسى .

مَوْحِرٌ { ظز. عر. ۱. صكره-
[«دن» بعده : كيدوب
مؤخرأ ينه كلدى . ۲. ياقين
وقتده، اولجه، اخيراً : كنديسنى
مؤخرأ كوردم .

مَوْحِنَاتٌ { ص. [عر. «مخنت»
[دن غلط] با : مخنت .

مَوْحِدٌ { يا مؤدى . س. عر .
[«اداء» دن سمف. تفعيل]
معنا، مآل، مفهوم : فلان ضرب
مثل مؤداسنجه ؛ عباره سى پك
دوزكون دكلسده مؤداسى پك
ابى دوشونلمش .

مَوْدِبٌ { ص. سذ. عر. ث : مؤدبه .
[«ادب» دن سف. تفعيل]
علم وادب او كردن، تربيه ايدن،
تربيه جى، برچوجك هم تحصيلنه
هم تربيه سنه مأمور خصوصى
معلم : مؤدب شاكردينه يالكرز
سوزله تربيه ويرميوب افعا-

لیله ده نمونه امتثال اولمیلدر .
 مَوَدَّبَ { ص. عر. ن : مؤذبه .
 [«ادب» دن سف. تفعیل]
 علم وادب اوکرمش ، تربیه اولش ،
 ادیب ، تربیه لی . ن .

مَوَدَّتْ { س. عر. [«ود» دن
 مص. میی . — میک
 ضمیله غلظدر . [سومه ، سوکی ،
 محبت ، حب ، مخاندن : بیخزده
 کی مودت صمیمه .

مَوَدَّلِي { یا مودتلؤ . ص. محبتلی ،
 [انشا لساننده
 دون رتبه ده بولنلرله ویریلن
 عنواندر .]

مَوَدَّعُ { ص. عر. ن : مودعه .
 [«ودع» دن سف. افعال]
 امانت و ودیمه براقان . ن .
 مَوَدَّلُ { س. [فر. Modèle] نمونه ،
 اورنک ، مشق .

مَوَدَّوعُ { ص. عر. ن : مودووعه .
 [«ودع» دن سمف.]
 امانت بر اعلمش ، تودیع اولمش :
 عهده سنه مودووع وظیفه .

مَوَدَّةُ { س. [فر. Mode] سرعی
 و متداول اولان طرز
 و بیچیم : شیقلر یکی موده یه
 رغبت ایدرلر . = ص. موده یه
 موافق و تابع اولان : بوقاش ،
 بو بیچیم شمعی پک موده در ؛ یکی
 موده بر فیستان .

مَوَدِّي { ص. عر. ن : مؤذیه .
 [«اداء» دن سف. تفعیل]
 ایجاب ایدن ، موجب ، باعث ،
 مسبب : بوقوقو باش آغریسنی
 مؤذی اولور .

مَوَدِّي { با : مؤدا .

مَوَدِّنُ { س. سن. عر. [«اذان» دن
 سف. تفعیل] نماز وقتنی

اعلان ایچون مناره شرفه سنده
 ویا سائر محله اذان اوقومغله
 موظف آدم : کوزل سسلی
 بر مؤذن .

مَوَدِّنِيكَ { س. مؤذن وظیفه سی ،
 اذان ویرمه : فلان
 جامعه مؤذنک ایدیور .

مَوَدِّي { ص. عر. ن : مؤذیه .
 [«اداء» دن سف. افعال]
 — تفعیل بایندن «مؤذی»

دیعه لی زیرا بوماده عربیده
 اصلا اوبایدن کلز . ۱ . اذیت
 ویرن ، اینجیدن ، جفاکار : پک
 مؤذی آدمدر . ۲ . راحت
 براقیان ، راحتسز ایدن ، مضر :
 حویات مؤذیه . ۳ . تر . یوزی
 کولز ، صورتنی آصمش ، عبوس .
 [ترکجده بومعنا متروکدر .]

مَوَدِّيَاتُ { س. ج. عر. اذیت
 ویرن و راحتسز ایدن
 شیقلر و حیوانقلر : قیشک صو-
 ثوغنه بدل یازکده بر چوق
 مؤذیاتی واردر .

مَوَدِّي { س. فا. قارینجه ، نعل : مور
 ضعیف .

مَوَدِّي { ص. ۱ . ماوی ایله گوگن
 آره سنده معروف بر نکلده
 اولان ، منکشه رنکنده : مور
 قطیفه . ۲ . صوئوقدن یاره
 لکمکدن و یاخود شدتلی بر یأس
 وفتور تاثیر یله بورنکه کیرمش
 اولان ، مؤرارمش : بونی
 ایشیدینجه موس مور اولدی .
 = س. ذکر اولسان رنک :
 موری هیچ سومم ؛ موره بو-
 یامق .

مَوَدَّرِمَقُ { فت. ۱ . مور رنکنه
 صوئوق ، موره بو .

یامق : سرکبله اللرنی مورار-
 تمش . ۲ . قرارتمق ، مظلم حالنه
 قومق : شو بولوظلر هوایی مو-
 رارتدی . ۳ . برده مک : طیاقدن
 بوتون بدننی مورارتمش .

مَوَدَّرِمَقُ { فل. ۱ . مور رنکنه
 کیرمک ، مورالوق :

موردوم اریکی کمال بولنجه مو-
 راریر . ۲ . قرارمق ، مظلم
 اولوق : هوا موراردی . ۳ .
 بره لنمک : طیاقدن بوتون بدننی
 مورارمش . ۴ . مح. حزن و الم
 و میوسیتدن بکز قرارمق :
 بونی ایشیدینجه قراروب مو-
 راردی .

مَوَرَانِه { ص. ح. فا . قارینجه
 واری ، قارینجه یاقیشیر
 صورتده ، عاجزانه ، ناچیزانه :
 مورانه بر خدمتمده بولتمق اوزره ؛
 بر تقدیمه مورانه .

مَوَرِثُ { ص. عر. ن : مورثه .
 [«وراثه» دن سف . ۱ .
 کتیرن ، ویرن ، قراندران ، ایجاب
 و ایراث ایدن : مورث حزن
 بر خبیر ؛ مورث خسار . ۲ .
 ورثیه میراث براقان .

مَوَرِچِه { س. فا . ۱ . قارینجه جق .
 ۲ . دمیر قارینجه سی ،
 قارینجه لانه .

مَوَرِجُ { س. سن. عر. ج : مور-
 خین . [«ارخ» دن سف .
 تفعیل . — اصل عربیسی :
 مؤرخ . ۱ . تاریخ یازان آدم ، علم ،
 تاریخه متعلق کتاب و تألیف
 صاحبی : ابن خلدون الک محقق
 مورخلردندر ؛ ابوالمرخین =

یونان قدیم مورخلردن مشهور
 هرودوت . ۲ . بر وقعه یه دائر

نظماً و حروف ابجد حسابیه تاریخ
سویین .
مورخ { ص. عر. ژ: مورخه
[«ارخ» دن سمه. تفعلیل.
— اصل عربیسی: مؤرخ .]
تاریخی آتیش، سنه و آی و کو.
نی یازمش، تاریخی: ۲۰ جادی.
الآخره ۱۳۱۹ تاریخیه مورخ
بر مکتوب: غیر مورخ = تاریخسز،
تاریخی یازنامش .
مورخا { ح. عر. بر تاریخیله مورخ
اوله رق، سنه و شهر
و کونی مقید اولدینی حالده:
۳ محرم ۱۳۱۹ تاریخیه مورخاً
بر مکتوب آلم .
مورد { سنه. عر. ج: موارد.
[«ورود» دن سمه.] ورود
ایده جک محل، یول، طریق،
واسطه. || مورد شهادتنامه سی =
برمتاع و اصل اولدینی بردن
کن شهادتنامه .
موردوم { یا خود مردوم. س.
مور ویشیل رنکنده
کوچک برجنس اریک که باشلیجه
خوشانی و رچلی پایلیر: مؤر.
دوم اریکی .
مورش { یا موریش. ص. قا.
ریش صفتنه اتباع
اولور: قاریش مورش = قارمه
قاریشیق، پریشان، بربرینه
یکش: سرخوشک صقالی بیغی
قاریش مورش اولمش .
مورلق { س. مور رنکی، مور
رنکنده اوله: چیمانک
اطرافنده بر مورلق واردر؛
بره نک مورلنی یکمش .
مورمتراق { ص. و:
[ص. مور رنکنه چالار،
مورمسی] مور رنکنه شیه .

موروث { ص. عر. ژ: موروثه.
[«وراثه» دن سمه.]
۱. میراث قالمش، وراثت طریقیله
یکمش: مال موروث؛ پدرندن
موروث برحوق املاک و واردر.
۲. ابویندن سرایت ایتش،
میراث کبی قالمش: فرنی علی
ابویندن موروث قالان اسرا.
ضدندر.
مورود { ص. عر. ژ: موروده.
[«ورود» دن سمه. —
فعل لازم اولدیغندن «وارد»
دیمک دها طوغریدر.] ورود
ایتش، کلش، وارد، واصل:
مکاتب موروده؛ فلاندن مورود
تذکره، هدیه. = ذ. بر پوسته
خانه به کن مکاتب و اشیا قسمی:
عجا او مکتوب موروده ایچنده.
میدر.
مورودات { س. ج. عر. ورود
ایتش مکتوبلر و
سائر شیئر: پوسته موروداتی.
موروی { ص. عر. مورولی.
موره { س. ه. یونانک شبه
جزیره حالنده اولان
قسم جنوبیسی، بلوپونس. ۲.
علی الاطلاق یونان.
مورهلی { س. ص. موره شبهه
جزیره سی و یا علی.
الاطلاق یونان اها لیسندن اولان.
مورینه { س. [یتا.] شمال دکنز.
رنده صید اولنان و
قره جکرندن معروف بالیق یاغی
چیقان برجنس بیوک بالیق .
موز { سنه. عر. اقالیم خارده
حاصل اولور معروف او.
زونجه میوه. || موز آجایی =
بومیوهی و یرن آجایی که خرمايه
مشاهدرد .

موزب { ص. عر. [معذب] دن
[غلط] اکنمک ایچون
اذیت و یرن، اذیت و یره رک
طاقیلان .
موزبلیک { س. اکنمک ایچون
اذیت و یرن و اذیت
و یره رک طاقیلان آدمک حالی:
موزبلیک ایتمه .
موزع { ص. عر. [«وزع» دن
[سف. تفعلیل] طاغیدان،
توزیع و تقسیم ایدن. = سنه.
عر. ۱. پوسته مکتوبلرینی
اصحابنه و غرتهلری ابونه لیرینه
تقسیم ایدن آدم. ۲. صواقلرده
غزته صانان آدم .
موزعلک { س. پوسته و یا غزته
[موزعی خدمتی]:
موزعلک ایدور: غزته موزعلکی.
موزون { ص. عر. ژ: موزونه.
[«وزن» دن سمه.] ۱.
طارتلش، وزن اولمش. ۲.
وزنه مطابق، وزن اغخاذ اولنان
برمثاله کوره تصریف اولنان:
ایکنجی بابک وزنی و موزونی.
۳. وزنی یرنده، هجارتلش
عدد و ترتیبی منتظم اولان،
وزنلی: کلام موزون. ۴. یا.
قیشیقی، دوزکون: قامت
موزون .
موزه { س. فا. چیزمه .
موزه { س. [فر. Musée] آثار
عتیقه و مصننه نک وضع
و تشهرینه مخصوص بنا. [موزه.
خانه دیمکه حاجت یوقدره.]
موزیقه { س. [فر. Musique]
موزیقه، چالنی طاقی:
عسکر موزیقه سی .
موس { مه. «مو» هجاسیه
باشلار بعض ترکیه

صفتلرك باشنه كيروب مبالغه
 بيان ايدر : مؤس مؤر .
 مؤستره { س. [يتا] . ۱. اورنك ،
 نمونه . ۲ . بردكانك
 جا-كاننه نمونه وجالب رغبت
 اولوق ازرزه برصورت منتظمه ده
 قونمش اشيا .

مؤسس { ص. سئذ. عر. ج :
 مؤسسيس { مؤسسسين . «اساس»
 دن سف . تفعليل [۱ . تأسيس
 ايدن ، تمل آتان ، يابي ياپان ،
 باني : بو بناك مؤسسسى كيمدر؟
 ۲ . قوران ، وجوده كاتيرن :
 مؤسسس دولت ؛ بو اصولك
 مؤسسسى .

مؤسس { ص. عر. ئ : مؤسسسه .
 مؤسسيس { «اساس» دن سمف .
 تفعليل [قوراش ، بنا اولمش ،
 تمل آتلىش : اساس قوى اوزرينه
 مؤسسس ير بنا ؛ بو دعوى نه
 اوزرينه مؤسسسدر .

مؤسسسات { س. ج. عر. تأسيس
 مؤسسسات { اولمش اينييه ،
 دوائر : مؤسسسات خيرييه ؛
 مؤسسسات علميه .

مؤسسسه { س. عر. مؤسساندن
 مؤسسسه { برى : بر مؤسسسه
 خيرييه در .

مؤسسسات كى تعبيرلر اوتنه دن برى
 يالكر جمع صورتنده قوللائيوب ، مفرد -
 لرى مستعمل دكل ايكن ، اخيرا السنه
 اجنبيه ترجمه سنده مفردلر ياك ده استعمالنه
 احتياج كوريلوب ، مثلا Monument
 ويا institution كلهلر ياك ترجمه سنده
 مؤسسسه دئيلىكه باشلاغشدر . مع هذا
 غريب كورينبور .

موسع { ص. عر. ئ : موسسه .
 موسع { «وسع» دن سف . تفعليل
 گكيشلدن ، توسيع ايدن (دوا
 و-اثره) .

مؤسف { ص. عر. ئ : مؤسفه .
 مؤسيف { «اسف» دن سف . تفعليل
 اسف ايتديرن ، كدر ويرن ،
 حزن آور : بعض احوال مؤسفه .
 مؤسقه { س. [عر] . «سخه» دن
 غلط] با : نسخه .
 موسقى { با : موسيقى .

مؤسيم { سئذ. عر. ج : مواسم .
 مؤسيم { «وسم» دن سز . ۱ . بر
 شينك معين وقتى ، زمان مخصوص :
 اوزوم موسمى ؛ حج موسمى . ۲ .
 سنه نك درت فصلندن بهرى :
 موسم بهار ؛ مواسم اربعه . ۳ .
 ياز ايله قيش آره سنده اولان
 وقت ، ايلك و صوك بهار : موسم
 اوابى . || موسم روزكارى = بر
 موسم مخصوصه مقن اسن
 روزكار ، ملت . || نابعوسم = مو-
 سمنده اوليان ، هنوز زمانى
 كله مش ، وقتسز ، يابجمل .

مؤسمليك { ص. ياز ايله قيش
 آره سنده اولان ايلك
 و صوك بهاره مخصوص : مؤسملك
 اواب ، قماش .

مؤسوس { ص. عر. ئ : موسوسه .
 مؤسوس { «وسوسه» دن سف .
 دحرج] وسوسه جى ، نابجمل وهم
 وقوروتى يه تابع .

مؤسوم { ص. عر. ئ : موسومه .
 مؤسوم { «وسم» دن سف . [
 اشارتلى ، علامتلى ، مارقهلى .

مؤسوى { ص. س. عر. ئ :
 مؤسويه . «موسى» دن
 سئذ] ۱ . حضرت موسى (عم) ك
 شريعتنه تابع ، يهودى ، اسرائيلى :
 جماعت موسويه ؛ موسويلرك
 عاداتى . ۲ . امام موسى كاظم

(رضه) ئ نسلنه منسوب : سادات
 موسويه دن .
 موسيقار { س. فا . ۱ . كويا
 فاغاسنده بر چوق
 دليلكار بولمغله روزكار اسدكجه
 مختلف صدال چيقاران بر طير
 موهوم . ۲ . برصره دودوكردن
 مركب چالغى ، مصقال .

موسيقى { يا موسيقى . سئذ. عر .
 موسيقى { بو . [Mousiki] . ۱ .
 الحان ونغماتك اصول وقوا .
 عدندن بحث ايدن علم : علم
 موسيقى . ۲ . آلات موسيقيه ،
 چالغى طاقى ، هوزيقه .

موسيقى { ص. عر. ئ : موسيقيه .
 موسيقى { علم موسيقى به چالغى به
 منسوب و متعلق : آلات
 موسيقيه .

موسيو { س. ص. [فر] . Monsieur
 موسيو { افندى ، آغا . بك . [على .
 العموم اجنبيله ويران عنواندر .

موش { س. فا . فاره ، صيچان .
 موشاباق { ص. [عر] «مشبك» دن
 غلط] قفسلى ، قفس
 وآغ شكلنده (نقش ويا تلكارى
 ايشلهلى كومش) .

موشامبه { س. [عر] . «مشع» دن
 غلط] با : مشع .
 موششوق { و مرششوقى . س .

موششوق { «مژده» و «مژدهلك»
 دن غلط] با : مژده ، مژدهلك .
 موششه { س. [فا] «مشت» دن
 غلط] ۱ . يومروق . ۲ .
 ديكيچيلرك ديكدكارى شينك
 ايچنه چيكدكارى معدن طوب .
 || موشته تعليمى = مشتزلك .

موشش { ص. عر. ئ : موششه .
 موشش { «وشاح» دن سمف . تفعليل

۱. سوسلشن، سوسلی، مزین
کینوب قوشاشمش . ۲. د.
مصراعرینک برنجی حرفلری بر
کله تشکیل ایدن (شعر).

س. [بلکه عر.] «منشار»
موسس { دن } صرافنوز وچیریقیجی
کبی اصنافه مخصوص اگری دستره.

ص. فا. [مو = قیل -
موشکاف { شکاف = یاریجی]
قیلی یارار کبی پک اینجه تدقیقات
اجرا ایدن، مدق، محقق .

موشکافانه { ص. ح. فا. مدققانه.

موشموله { س. [یتا،] معروف بر
میوه که متعدد سرت
چکردکلری اولوب صوک بهارده
اولور . اصل ترکیه بیانیسنه
دونگل و بوستانیسنه ازگیل
ویری بر جنسنه بش بیق
دیرلر . || مج. بورشوق وعبوس
شیتدن کنایه اولور : موشموله
صورتلی .

سند. عر. ج. مواشیر.
موشور { [زبانزدی میمک ضمهله]
با : منشور.

س. [عر.] «مسقا» دن]
موصاقه { قاورلش قیمه ایله بیشمش
سبزه علی الخصوص یا طلیحان میکی .

س. ۱. آلانه جق
موصتره { قوشلری جلب ایچون
آوجی طرفندن کوسترین قوش
ویا قوش تقلیدی . ۲. با :
موستره .

سند. عر. «وصول» دن
موصول { س. [قاوشه جق یر ،
قاوشاق. [موصول شهرینک اصل
اسمی بودر .]

ص. عر. ژ. : موصله .
موصول { «وصول» دن سفا. افعال]
یتیشدیجی، ایصال ایدن . ژ. ||
موصله سلیمانیه = سلیمانیه
مدرسلیکنه واسطه ارتقا اولان
بررتیه علیه؛ موصله صحن = کذا.

س. صوبی ایستندلیکی
موصلق { وقت آقیدوب ایستندل .
یکی وقت قیامت اوزره چشمه
وسائره طاقیلان بورمه .

س. اوطنک قیو
موصندره { طرفنده کی یوزینی
ضبط ایدن بیوک طولاب که
ایچنه یتاق و سائره قونور ؛
چنکانه اونده موصندره آرامق =
اولیه جق یرده برشیء طلب ایتمک .

ص. عر. ژ. : موصوفه .
موصوف { «وصف» دن سفا.]
برصفتی حائز اولان، متصف ؛
کرم و سخاوتله ، اوصاف جمیله
ایله موصوف . = سند. عر .
د. برصفت و ذعتی اولان اسم ،
منعوت : صفت ایله موصوف
آره سننده مطابقت لازم .

ص. عر. ژ. : موصوله .
موصول { «وصول» دن سفا.]
برلشمش، قاوشمش . || د. اسم
موصول = اوشیء که ویا او آدم که
معناسنی افاده ایدن ما ، من ،
الذی کبی کنایه .

ص. سند. عر. «وصایه»
موصی { دن سفا.] وصیت ایدن ،
بروصیت براقان آدم .

سند. عر. وصیت
موصی به { اولنان شیء .
سند. عر. کندیسنه
موصی له { برشیء وصیت اولنان
آدم .

ص. عر. ژ. : موضعه .
موضح { «وضوح» دن سفا.
تفعلیل [ایضاح اولمش ، آشکاره
بیان اولمش، آچیقدن و مفصلاً
افاده ایدلش .

ح. عر. ایضاحی اوله رق ،
موضحاً { آچیقدن، آشکاره .

سند. عر. ج. : مواضع .
موضع { «وضع» دن سفا.] یر ،
محل ، مکان ، جای : بوموضعه ؛
مواضع محتله ده .

ص. عر. ژ. : موضعیه .
موضعی { بر محله مخصوص اولان ،
عمومی اولیان : موضعی بروجم .

ص. عر. ژ. : موضوعه .
موضوع { «وضع» دن سفا.] ۱ .
قوللش ، وضع اولمش ، نهاده ؛
رافک اوزرینه موضوع اشیا .

۲. وضع و تأسیس اولمش ،
انخاذا اولمش، متخذ، مرعی ؛
نظام موضوع ؛ اصول موضوعه .
۳. صحیح اولیان ، ایدیرمه ،
دوزمه : حدیث موضوع . =

سند. عر. ۱. برعلک مقصود
عربی ، اعراض ذاتیه سی . ۲. مذ.
قضیه منطقیه تک اساسی حکمنده
اولان اسم ، محمول ، مسند الیه .
|| موضوع بحث = مبحوث عنه ،
مبنی علیه ، بحث اولنان ماده .

س. ج. عر .
موضوعات { مبحوث عنه اولان
مواد، مبانی : موضوعات العلوم .

سند. عر. ج. : مواطن .
مواطن { «وطن» دن سفا.] وطن ،
یر ، محل ، مکان ، اقامتگاه .

ص. عر. ژ. : موظفه .
موظف { «وظف» دن سفا.
تفعلیل [۱. بر وظیفه و خدمتله
مکف اولان ، وظیفه دار : بن

سزه خدمتله موظفم. ۲. مخصوص
معاش و تعییناتی اولان، معاشلی،
وظیفه خوار. || عساکر موظفه =
منتظم عسکر.

مَوْعِد { سنڌ. عر. ج : مواعد.
۱. «وعد» دن مص. میمی }

سوز ویرمه، وعد، وعده : بر
طاقم مواعد کاذبه ایله بنی آلدادی.

۲. «وعد» دن سز. } سوز
ویریلن وقت، مهلت، میعاد :
بوسندک دها موعدی کلدی .

|| موعده تلاق، موعده ملاقات
= کوریشیلوب قونیشلق اوزره
مقرر و معین محل فر. Rendez-
vous .

مَوْعِظَه { سئ. عر. ج : مواعظ.
[«وعظ» دن مص. میمی]
وعظ، نصیحت، اوکوت ،
بند : مواعظ مؤثره .

مَوْعُود { ص. عر. ث : موعوده.
[«وعد» دن سمف. ۱.]

وعد اولنمش ، سوز ویرلمش :
تریفیی کندیسنه قلمجه موعوددر ؛
موعود اولان لطفه کزده منتظرم .

۲. وعده لی ، معین ، مقدر :
اجل موعود = موت طبیعی .

مَوْفِق { ص. عر. ث : موفقه .
[«وفق» دن سمف. تفعلیل]

۱. توفیق الهی به مظهر اولان،
ایشی راست کلن : تجارتجه پک
اوقدر اقتداری بوغیسه ده موفق

آدمدر. ۲. ظفر یاب، دسترس،
نائل ، بجره بیلن ، بوله بیلن ،
مقتدر : بوکتابی بیتیرمه موفق

اولسه م ؛ او قدر آرادم موفق
اوله مدم .

مَوْفِق { ص. عر. [«وفق» دن
سمف. تفعلیل] موفقی ایدن ،

توفیق صاحبی . [«صنات
اللهی دندر .]

مَوْفِقِیَّت { سئ. عر. ج : مو-
فقیات. ۱. توفیقات

سجانیه به مظهریت ، من طرف
الله موفق اوله . ۲. مظهریت،
ناألیت، مظفر و دسترس اوله :

موفقیته کز ایچون دها ایدرم .
مَوْفُور { ص. عر. ث : موفوره .
[«وفور» دن سمف.]

چوق، بول، کثیر، وافر : نم
موفوره .

مَوْقُوت { سنڌ. عر. ج : موافت.
[«وقت» دن سز.]

اولدن تعیین اولنمش وقت ،
وعده، مهل .

مَوْقَّت { ص. عر. ث : موفته .
[«وقت» دن سمف. تفعلیل]

بروقت معینه مخصوص اولان،
دائمی اولیان، آز وقت سوروب
پکن، سورکسز : نم دنیویه

موقت ونم اخرویه دائمدر .
مَوْقَّت { سنڌ. عر. [«وقت» دن
سمف. تفعلیل] ۱. وقتی

وعلی الخصوص نماز وقتلرینی
تعیین ایدن آدم ، موقخانه ما-
موری . ۲. وقت وساعت

و دقیقه لری تمامیه تعیین ایدن
عیارلی ساعت ، وقت معیاری ،
قرونومتره .

مَوْفِقِیَّت { ح. عر. آز بر زمان
ایچون ، شمذیک :
باغچواغز صله دن کلنجه به قدر

موقتاً بر باغچوان طودق : آفیون
روحي موقتاً صانجی بی طور-
دیردی . [تاسی اصلیه اولوب

تاء تأنیث اولمدیفندن ، «موقه»
صورتنده یازلمه سی خطادر .]

مَوْفِقِیَّت { س. فا. اکثر بیوک
موقه سخانه } جوامع شریفه به

مربوط اوله که ایچنده متعدد
عیارلی ساعتلر وارنفاع آلوب
بولنری عیار ایتمکه مأمور اولان

موقت بولنور .
مَوْقِر { ص. عر. ث : موقره .
[«وقار» دن سمف. تفعلیل]

آغر لائمش ، تعظیم و تکریم
ایدلمش اولان . ن .

مَوْقِظ { ص. عر. ث : موقظه .
[«یقظه» دن سف. افعال]

۱. او یاندیران، ایقاظ ایدن . ۲.
مجب غفلتدن قور تاران . ۳. ط .

تحریک و تنبیه ایدن : دواء
موقظ .

مَوْقِع { سنڌ. عر. ج : مواقع .
[«وقوع» دن سمف. ۱.]

یر ، محل ، موضع ، جای : بو
موقعه ؛ بوسوز موقعه ددر . ۲.
برشیتیک وقوعه کلدیکی بولندیغی

یاخود لزوم کوستردیکی محل : موقع
حرب ؛ پوسته موقعی ؛ موقع اجرا .

۳. واپور و دمیر بول و تیسارو
کبی عمومی بر محله ویریلن
اجرته کوره صنفی دکیشن یر :

برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی موقع .
۴. واپور و سائر وسائط نقلیه ده
فضله اجرت ویرنلره مخصوص

ممتاز محل : موقع قاره سی ؛
موقع بیاتی ؛ موقعه اوتور مقی .

۵. عسکر اقامتگاه ی : موقع
قوماندانی ؛ مواقع مستحکمه .

مَوْقِع { ص. عر. ث : موقعه .
[«وقوع» دن سمف. تفعلیل]

ظفرای هایونله موشح .
مَوْقِعِی { ص. برنجی موقعی یعنی
فضله اجرت ویرنلره

مخصوص ممتاز محلی اولان و یا کندیسسی بونلره مخصوص اولان : موقعلی تراموای؛ موقعلی قاره، واغون .

موقوف } سنڌ. عر. ج : موقوف .
موقوف } [« وقف » دن سم.]
طوره جقیر، طوراق، دمیریول
قطارینک پولجی و یوک آلوب
ویرمک اوزره طور دینی محل،
استاسیون .

موقله } س. قیمیلی قایغانه .

موقوف } ص. عر. ن : موقوته .
موقوف } [« وقت » دن سمف.]
وقتی معین اولان . || رساله
موقوته = معین وقتلرده مثلا
هفتهده ویا آیده بر نشر اولنان
مجموعه، فر. Périodique .

موقوف } ص. عر. ن : موقوفه،
موقوف } [« وقف » دن سمف.]
۱. طوردبرلمش، آلیقونمش :
فصل دعوی اوانجه به قدر
آچه محکمهده موقوفدر . ۲.
طولاتش، توقیف اولنمش، ظن
اوزرینه موقتاً حبس اولنمش :
اون بش کون موقوف قالدی .
۳. وقف ایدلمش، وقف اولوق
اوزره ترك وتبرع اولنمش، او
قافه عائد : اراضی موقوفه .
۴. منوط، متوقف : انکلیزجه نك
طوغری سویلمی بر انکلیزدن
تحصیلنه موقوفدر . = سنڌ .
عر. ج : موقوفین . توقیف
اولنمش آدم، محبوس : موقو-
فینک استنطاقی .

موقوفات } سنڌ. ج. عر. ۱.
موقوفات } توقیف اولنمش
وموقتاً آلیقونمش. نقود واموال .

۲. وقف ایدلمش اموال وامالک .
۳. وارداتدن آرتوب خزینه به
مال ایدیان مبالغ .

موقوفیت } سنڌ. عر. [لغت مو-
موقوفیت } [لده] ۱. موقوف
و محبوس اوله، محبوسیت،
حبس : موقوفیتی کونندن اعتبار .
رأ. ۲. وقف اوله : بو ارا .
ضینک موقوفیتی . ۳. منوط
ومتوقف اوله .

موکب } سنڌ. عر. ج : موا-
موکب } کب . بر بیوک ذاتک
باننده باواش بورویه رک کیدن
بیاده ویا آتیلرک هیئت مجموعه سی،
آلای : موکب حج شریف .

موکد } ص. عر. ن : مؤکده .
موکد } [« اکده » دن سمف. تعقیل]
۱. صاغلاملاشدیرلمش، قوت
واسنحکام ویرلمش، صاغلام : متین .
۲. تکرار ایدلمش، بردها امر
وتنبیه ویا اخطار ایدلمش : اوا .
مر مؤکده؛ اخطارات مؤکده .

موکد } ص. عر. ن : مؤکده .
موکد } [« اکده » دن سمف. تعقیل]
۱. صاغلاملاشدیران، تحکیم
وتصدیق ایدن : سزک دیدن .
یککزی مؤکد بر فقره نقل
ایدهم . ۲. تکرار ایدن، بردها
امر وتنبیه ویا اخطار ایدن :
اشعار سابق مؤکد بر امر نامه
یازلدی .

موکل } ص. س. عر. ن : موکله .
موکل } [« وکالة » دن سمف.] تو-
کیل اولنمش، بری طرفندن
وکیل نصب ایدلمش : فلان
طرفندن موکل بر آدم کلدی .

موکل } ص. س. عر. ن : موکله .
موکل } [« وکالة » دن سمف. تعقیل]

وکیل تعیین ایدن، بر دعوی
وکیلک نامنه دعوی ایتدیکی
صاحب مصلحت : موکلی نامنه
براستدعانا مه ویردی .

موکل به } ص. عر. ن : موکل بها .
موکل به } حق. رؤیتی بر وکیل
احاله ایدلمش اولان، بر وکیل
احاله وتفویض ایدیان .

موکول } ص. عر. ن : موکوله .
موکول } [« وکالة » دن سمف.]
بر وکیله تودیع واحاله وامنیت
اولنان : اموال موکوله .

موکول الیه } ص. عر. ن :
موکول الیه } موکول الیه . حق .
بر ایشه وکیل تعیین اولنان،
وکالت ایتک اوزره کندیسسه
بر ایش احاله وتفویض اولنان .

مولای } یا مولی . سنڌ. عر. ج :
مولای } مولی . ۱. صاحب، مالک،
افندی، ولی نعمت . ۲. آزادی،
آزاد اولش کوله . [بوایکی معنا
ایله لسانمزده نادر قوللانیلیر .]
۳. حق جل و علا حضرتلری :
مولا حقیچون . ۴. ولی، بر ایشه
قاریشمغه حق اولان آدم . -
با : ملا ومنلا .

مولاده } س. یاشلی و عجمی خلا
بق .

مولانا } سنڌ. عر. [« مولا »
مولانا } ایله « نا » ضمیر متکلمندن
مرکب اولوب لفظاً افندمر
دیمکدر . ۱. بعض بیوک علما
و مشایخه ویریان عنواندر :
مولانا جلال الدین رومی، مو-
لانا جامی . ۲. خطابهده یا هو
مقامنده قوللانیلیر : شوکتبانی
آلیویر مولانا . با : ملا، منلا .

مولد { سذ. عر. ج: موالد .
 «ولادة» دن مص. سز.
 ۱. طوغمه، ولادت . ۲.
 بر ذاتك طوغدینی زمان، ولا-
 دت: مولدنی (صلم). ۳. فخر
 كائنات (صلم) افندمرك ولادت
 شریفه لری منقبه سی. (بوایی
 معنا ایله زبازدی: مولود.)
 ۴. طوغیلان یر، محل ولادت،
 مسقط رأس .
 مولد { سذ. عر. «ولادة» دن
 سف. تفعلیل] ۱. طوغور-
 دان، ابه طیب، قابل. ۲. کیم.
 تا. حاصل ایدن، حصوله کتیرن:
 مولد البخار؛ مولد الحار؛ مولد
 الجوزه؛ مولد الماء وسائرہ .
 مولد { ص. عر. ث: مولده .
 «ولادة» دن سمف. تفعلیل]
 ۱. طوغمش، طوغورلمش،
 طوغمه. ۲. ایکی جنسك برلشمه.
 سندن وجوده ککش، ملاز. [فر.
 Mulâtre بوندن غلطدر]. ۳.
 اصلنده واساساً یوگیکن صکره-
 دن حاصل اولمش: لغت مولده.
 مولدات { سذ. ج. عر. طو-
 غمه و جومله وجوده ککش
 آدملرو یا حیوانات، بروقت معینه
 ویا برسندده طوغان افراد: بو
 سنه نك مولداتی نهیه بالغ اولیور؛
 آسریقا اهالیسی یا کز مهاجر-
 تدن دکل مولداتدن دخی آر-
 تیور .
 مولده { سذ. عر. ابه قادین،
 قابله .
 مولف { ص. عر. ث: مؤلفه .
 «الفة» دن سمف.
 تفعلیل] ۱. بر یره کتیرلمش،
 برلشدرلمش. ۲. تألیف وتصنیف

اولمش، جمع وتحریر ایدلمش:
 کتب مؤلفه: ایکنجی قرن هجر-
 یده مؤلف بر کتاب .
 مؤلف { سذ. ص. عر. ث: مؤ-
 لفة. ج: مؤلفین .
 «الفة» دن سف. تفعلیل] کتاب
 جمع وتالیف ویا تحریر ایدن،
 مصنف، محرر: مؤلف کتاب؛
 حقوق مؤلفین؛ اک مشهور
 مؤلفه لردن: || مؤلفه = کتابك
 مؤلفی طرفندن سویلمش اولان
 اشعارك باشنده ذکری معتاد
 بر تعبیردر که شعرك مأخوذ
 ومستعار اولدیفته دلالت ایدر .
 مؤلفات { سذ. ج. عر. تألیف
 و تصنیف اولمش
 کتابلر، مصنفت، آثار: ابن
 سینانك هر علمده مؤلفاتی واردر .
 مؤلم { ص. عر. ث: مؤلمه. «الم»
 دن سف. تفعلیل] ۱. الم
 ووجع ویرن، آجیدان، آغر-
 تان: ضرب مؤلم. ۲. الم وکسر
 ویرن، حزن آور، حزین:
 پدیرینك وفاقی پك مؤلم بر خبر
 ایدی .
 مولود { ص. عر. ث: مولوده .
 «ولادة» دن سمف.]
 طوغمش، زاده. = سذ. عر.
 ۱. ج: مولودات. بر مدت
 معینه ظرفنده ومثلا بر سنده
 طوغان افراد بشریه. با: مولدات.
 ۲. ج. موالید. با: موالید .
 مولوز { سذ. یابیدن آرتان و
 ویرانه لردن چیقان او-
 فاق طاشلر: یوله مولوز دوکلك.
 مولوزلق { سذ. مولوز دوکلكش
 یر، مولوز دوشمش
 یول .

مولوی { ص. س. عر. ث: مولویه .
 «مولی» دن سمف.] مولانا
 جلال الدین رومی حضرت تلیزیه
 منسوب وطریقت علیه لرینه تابع
 اولان: طریق مولوی؛ طریقت
 مولویه؛ مولوی درویشی،
 تکیه سی .
 مولویت { سذ. عر. لغت مولده]
 بیوک قاضی یعنی ملا
 پایه ووظیفه سی ودائرة قضایی،
 ملاقی: فلان ذات مولویت
 آلدی؛ اوراسی بر مولویتدر .
 مولویخانه { سذ. فا. طریقت مولویه یه
 منسوب درگاه، مو-
 لوی تکیه سی: غلطه مولویخانه
 سی .
 مولویلك { سذ. مولوی اوله،
 طریقت مولویه یه
 انتساب .
 مؤله { سذ. [بتا]. ۱. استراحت،
 یورغونلق آلمه، نفس آلمه:
 جمال آغر بر یوک آلمش اولدیغندن
 اوچ دفعه مؤله ایتدی؛ مؤله
 طاشی = حاللرک یورغونلق آلمق
 ایچون یوکارینی طیادق لری
 طاش که صواق لرده جا بجا بولنور .
 ۲. قوبورمه، براقه، کوشته:
 ایچی، خلطی، کورکی مؤله!
 مولی { سذ. عر. با: مولا .
 مولی { سذ. عر. «ولی» دن
 سمف. تفعلیل] جانب شرع
 شریفدن برایش تحقیق ورؤیتنه
 مأمور .
 موم { سذ. فال. بال مومی، شمع. ||
 موم { بال مومی = بال اریدلده
 آیریلان ماده که ایصدیلده
 یومشار: بال مومندن برهیکل .

|| مهر مومی = بال موميله لاق
 و ساثره دن مرکب قيرمزى ويا
 ديگر رنگده سرنجه بر ماده که
 اريد يلوب اوستنه مهر باصيلير:
 مهر موميله مهر لشم بر ظرف.
 = ص. تر. ۱. بال مومی کبی
 يومشاق. ۲. موافقت ايدن
 راضی اولان: کنديسنه بر قاج پاره
 ويرسه کز مومدر.

{ س. } آنف البيان لغت
 موم { فارسيه دن } تنوير ايجون
 بر شمعده انه ديکيله رک يا قيلان
 و ايجي فتيللی اوله رق اريش
 ايج ياغسندن ويا بال مومندن
 يا سيلان معروف شی، شمع:
 موم يا قق، مومی سوگند بر مک.
 || اسپارماچت مومی = ياغي تصفيه
 اولنش تميز موم. || موم کبی =
 پک طوغری ويا ديم دیک. ||
 مومله آرامق = پک خواهشلی
 طالبي اولمق.

{ س. ۱. موم پايان وصا.
 مومجی } نان آدم . ۲. وقتيله
 فتيللی توفنگکه مسلح نفر.

{ فت. ۱. بال مومی
 موملامق } سورمک، بال مومنه
 با تيرمق. ۲. بر پارچه بال مومی
 يايشديره رق اشارت ايتک.

{ س. ص. عر. ن: مؤمنه.
 مؤمن } جم: مؤمنين . جم:

مؤمنات. [«امن» دن سف. افعال]
 وحدانيته و محمد مصطفي (صلم)
 افندمک نبوتنه و ساثر ارکان
 دين اسلامه ايانان، ايمان صا.
 حی، مسلم: مؤمن موحد؛
 مؤمنه بر قادين؛ کافه مؤمنين
 و مؤمنات ايجون دعا ايتک.
 || امير المؤمنین = خليفه اسلام
 حضرتلری .

{ سذ. عر. ۱. اسکی مصر.
 موميا } يلرک تخنيط ايدوب چو.
 روميه جک بر حاله قودققرلی
 جنازه: اهرامدن چيقان مو.
 ميالر. ۲. کویا ايجلمه سی و بدنه
 سورلمی هر دردی ابي ايدر
 بر دواء موهوم . ۳. محج. پک
 ضعيف و صارارمش، فديد:
 موميا اولمش .

{ ص. عر. ن: مومی
 مومی اليه } البها. ت: مومی البها.
 ج: مومی الهم. «مومی» ايمان
 سف. - الی = حرف جر. ه = ضمير
 غائب] اما و اشارت اولنان،
 ذکرى کچن، مذکور: مأمور
 مومی اليه؛ مأمورين مومی
 الهم؛ مومی الهمانک افاداتی؛
 خاتون مومی البها. [انشالساننده
 عنوانده حضرتلری قولالتيان
 اصحاب رتبه ابله علی العموم ارباب
 حيثت حقنده مستعمل اولوب،
 «مشاراليه» دن دون اعتبار
 اولنور.]

{ ص. فا. [مو = قيل -
 موميان } میان = بل [قيل بللی،
 اينجه بللی .

{ سذ. عر. ۱. ياشابه جق
 مؤنت } قدر رزق، قوت لایموت:
 تدارک مؤنتدن عاجز. ۲. صق.
 مصارف .

{ ص. عر. ن: مؤننه .
 مؤنت } «انث» دن سف. تفعيل [

و. حقیق ويا اعتباری و لفظی
 اوله رق ديشی اولان و ياديشی به
 اطلاق و تطبیق اولنان. (کله):
 اسم مؤنت؛ فعل ماضی مفرد
 مؤنت؛ جمع مؤنت سالم = عربیده
 (ات) اداتله تشکيل اولنان
 جمع: مسلمات کبی؛ مؤنت حقیقی =
 مدلولی صحیحدن ديشی اولان

اسم؛ مؤنت لفظی = لفظاً آخر.
 نده «ة» ويا ديگر بر علامت
 تأنيث بولنان اسم عربی؛ مؤنت
 سمعی = بلا سبب لسان عربیده
 مؤنت اعتبار اولنان اسم:
 شمس، يد، نفس کبی .

{ ص. عر. ن: مونسه .
 مونس } «انس» دن سف.
 افعال] ۱. الفت وانسيت ايدن،
 هرکسه کوريشن، قانی صحياق:
 پک مونس آدمدر. ۲. انساندن
 قاچيان، آلبشيق، مألوف:
 حيوان مونس؛ حيوانات
 مونسه .

{ ص. عر. ن: مؤوله .
 مؤول } «اول» دن سف. تفعيل [
 معنای ظاهر يسندن باشقه بر
 معنا ابه تفسير ايدلين: مؤول
 افاداتده بولندی؛ اقرار مؤول.

{ ص. عر. برکلامه معنای
 مؤول } ظاهر يسندن باشقه معنا
 ويره رک تاويل و تفسير ايدن .

{ سذ. عر. ج: مواهب.
 موهبه } ورکی، عطيه، احسان:
 موهبه الهیه؛ مواهب لدنيه .

{ ص. عر. ن: موهنه .
 موهن } «وهن» دن سف. افعال [
 ط. ضعيفلادان، لاغراق ورن .

{ ص. عر. ن: موهوبه.
 موهوب } «وهب» دن سف. [
 و برلمش، عطيه واحسان ايدلمش
 اولان؛ هق. بلا عوض تليک
 اولمش مال .

{ ص. عر. ن: موهوب له
 موهوب له } لها، کنديسنه مال
 هبه اولنان .

{ ص. عر. ن: موهومه.
 موهوم } «وهم» دن سف. [اصلي
 اولمقزين وهم و خياله وجود
 بولان: عنقا بر طير موهومدر .

مَوْهُومات { سش. چ. عر. وهم
وخیال قیلندن
شیئر، اصلنر اوله رق ذهنده
وجود بولان شیئر، خیالات .

موی { س. فا. با : مو .

مویتاب { س. فا. و :

مویتاف { س. فا. [موی = قیل
- تافتن = طوقومق]
با : موتاف .

مؤید { ص. عر. ئ : مؤیده .
مؤید } [«اید» دن سف. تفعل]

۱. قوت و متانت ویرلمش، تقویه
و تأکید ایدلمش، قوی، صاغلام :
قول مؤید . ۲. امداد و اعانه یه
مظهر اولان ، امداد کورن :
مؤید من الله = عون الهی به مظهر .

مؤید { ص. عر. ئ : مؤیده .
مؤید } [«اید» دن سف] ۱. قوت

و متانت ویرن ، تأکید و تقویه
ایدن : اولکی امری مؤید بر
ایکنجی امرنامه دخی کلدی . ۲.
امداد و اعانه ایدن ، ممد .

مؤیش { و مویشلی ، مویشلمک .
با : مؤیش ، مؤیشلی
وساژه .

مؤیلی { یا مویلو . س. طوب قوایی .
|| مویلی قباغی = قونداقده

و آرا بده طوبی قولبلرندن طو-
تان چنبر . || مویلی یتاغی =
طوبک قونداغه بئندیکی یرده
قولپنه مخصوص چوقور او بوق .

مؤیمول { یا بویمول . س. تریبه
قبول ایتمز خیرسز
طوغان .

{ س. فا. سسله آغلامه ،
مویه } نوحه . || مویه زن = سسله

آغلیان . نوحه گر .

مویین { ص. فا. و .

مویینه { ص. فا. قیلدن معمول .

مه { د. با : م .

مه { س. فا. با : ماه .

{ ص. فا. بیوک، اولو، ایری که
مه { مقابلی : که و مه = بیوک کو-
چک . ن .

مهآبَت { سش. عر. [«هیة» دن
{ مص. ممیی } شان
واجلال و هیبت صاحی برذاتی
کورمکدن حاصل اولان احتراز
و حرمت و تعظیم حسنی : پادشاهک
مهآبی ؛ مهآبت حکومت .

مهآبتلی { ص. کورینیشی احتراز
{ و حرمت و تعظیم حسنی
ویرن ، هیبتلی ، مهیب ، شانلی .

مهآبیل { سنن . چ. عر. فد :
مهبل . با : مهبل .

مهآجاة { سش. عر. [«هجو» دن
{ مص. مفاعله } بربرخی
هجو ایتمه ، ایکی شاعر بئننده
هجو ایله واقع اولان مشاعره :
اسکی شاعرلر مهآجاتی چوق
سورلردی .

مهآجر { س. ص. عر. ئ : مها .
جره . چ . مهاجرین .

[«هجرة» دن سف. مفاعله] ۱.
عائله جه یرلشمک اوزره دیار
آخره کیمدن آدم ؛ دوبرجه ،
قریم بوسنه مهاجرلی ؛ مها-
جرین ؛ امر یقاده کی اروپا
مهاجرینی . ۲. فخر کاشات

(صلح) افندمزله برلکده ویا
متعاقباً مکة مکرمه نی ترکه مدینه
منوره یه کوچ ایدن صحابه کرام :
مهاجرین و انصار .

مهآجرت { سش. عر. [«هجرة»
{ دن مص. مفاعله }
عائله جه یرلشمک اوزره دیار
آخره انتقال ، کوچ : نوغایلرک
مهآجرتی ؛ حبش مهاجرتی .

مهآجه { سش. عر. چ : مهاجات .
{ «هجوم» دن مص.
مفاعله } هر طرفدن و بردن هجوم
ایتمه ، اوششمه .

مهآد { سنن . عر. دوشک یتاق ن .

مهآدنت { سش. عر. [«هدن» دن
{ مص. مفاعله } باریشمه ،
مصالحه ، آشتی .

مهآر { س. فا. یولار . لس .

مهآرت { سش. عر. بر ایش
{ کورمه ده کی اوسته لقی ،
بجریکلیک ، الذن ایش کله ،
معرفت ، هنر ، حذاقت ، ملکه :
جر اقلده مهارتی واردر ؛ بو
ایشی بیوک بر مهارتله یاپدی .

مهآرتسز { ص. اوسته لقی اولمیان ،
بجریکسز .

مهآرتسز لک { سش. بجریکسز لک ،
{ عدم مهارت ،
الذن کله یش : بو ایشده مها-
رتسز لکنی کوستردی .

مهآرتلی { ص. ۱. بجریکی اوسته ،
{ ماهر ، خاذق : مهارتلی
آدم . ۲. اوسته لقله یابلمش ،
اوسته لقلی ، هنرلی : مهارتلی
ایش .

مهاری { ص. عر. با: هری .

مهالك { سئ. ج. عر. فد : هلكه . با : مهلكه .

مهاسم { سئ. ج. عر. فد : مهمه . با : مهمه .

مهاسيه { سئ. عر. فر. تقسيبي ممكن اوليان بر شيئي بالنابوه تصرف .

مهبط { سئ. عر. [هبوط] دن هبوط، اينيان محل : مهبط آدم .

مهبل { سئ. عر. ج. مهابل . ت. ۱. رحم بولي . رحمك آغزندن خارجه قدر اولان مسافه . ۲. رحم، دول يتاغی . || ط. التهاب مهبل؛ التهاب عشاء مهبل = محل مذكورك شيشمه سي .

مهبلجی { ص. عر. ث: مهبله . ط. ت. رحم يولنه متعلق .

مهبوت { ص. عر. ث: مهبوت ه . «هبت» دن سمف. [قورقودن شاشيرمش، دوچار خوف و حيرت . ث .

مهچاره { س. فا. آی پارچه سي، پك كوزل شخص .

مهتاب { س. فا. با: ماهتاب .

مهتابيه { س. [غلط فاحش تعبير] آی آيدنلغنده اوتور مغه مخصوص اوستی آچيق قريه .

مهدي { ص. س. عر. ث: مهدي . «هداية» دن

سفا. افتعال [اهتدا ايتمش، هدايت بولمش، دين اسلامی قبول ايتمش: مهتدی برانگيز: انگلتره دکدی مهتديلر .

مهتر { ص. فا. دها بيوك، اعظم، اكبر .

مهتر { س. [غت آنفة فارسيه دن] ۱. وقتيله باب عالی چاوش

ويا قواصي . ۲. رتبه و نشان ويا ما موريت آلانرك اولرينه مژده كتورنلر، چايلاق: مهترل مژده يه كيتديلر . ۳. وقتيله وزير قپوسنده چالينان نوبت چالغيسي طاقي .

مهترخانه { س. ۱. وقتله وزير نوبت چالغيسنك محل مخصوص . ۲. [بلكه «مهتران خيه» دن غلط] وزير قپوسنده چالينان نوبت چالغيسي طاقي . ۳. حبسخانه عمومي بناي .

مهجور { ص. عر. ث: مهجوره . «هجر» دن سمف. ۱ .

اوزاقلاشمش، اوزاقده قالمش، آيري دوشمش: اولادندن مهجور قالدی . ۲. براغلمش، متروك، اونودلمش، غير مستعمل . مهجور برلفت .

مهجوريت { سئ. عر. ۱. او- ۲. براغيلوب اونودله متروكيت .

مهچمه { س. فا. مناره نك بالاسنه و سنجاي و ساژه اوجنه طاقيلان كوچك هلال شكلی، علم .

مهجد { سئ. عر. بشيك، كهواره . || مهد علياي سلطنت = والده سلطان .

مهردوم { ص. عر. ث: مهردومه . «هدم» دن سمف. [ييقلمش، هدم اولتمش .

مهدي { ص. عر. ث: مهديه . «هدی» دن سمف. [

طوغری يوله سالك اولان، طريق مستقيمه بولنان، هدايته مظهر. = سخند. ائمه اثنا عشرک اون ايكنجیسی .

مهذب { ص. عر. ث: مهذب . «هذب» دن سمف. تفعل [

دوزلدلمش، يولنه قونمش، تربيه اولتمش: اخلاق مهذبه صاحبي . مهذب { ص. عر. ث: مهذب . «هذب» دن سمف. تفعل [دوزلدن، يولنه قويان، تربيه و تصفيه ابدن: مهذب اخلاق .

مههر { سئ. عر. ج. مهور . «ميهك» ك كسريله غلطدر. [

ائشای مناکحه ده زوج طرفندن زوجيه تعيين اولنان آچقه كه ايكي نوع اولوب «مههر معجل» پشين ويران آغزلقدن «مههر مؤجل» مفارقت ويا وفات وقوعنده ویر- لمسی اقتضایدن مبلغدن عبارتدر، نکاحاق، قالین، کابین .

مههر { س. فا. کونش، کون، شمس، آفتاب، خورشید: مههر منیر .

مههر { س. فا. سوکی، سویش، محبت، حب: مههر مادرانه .

مههر { س. فا. ۱. برآدمک ويا محکوک بولنان معدن ويا طاشدن تمفاکه امضا يرينه مکاتيب و سندناتک زيرينه و مکتوب ظرفنی ياخود بر قيو و قپاق و ساژه يني ياپيدشديران مومک اوزرينه باصيلير، خام: مههر باصمق، وضع مههر ايتک . ۲. اشبوخاتمک کاغده ويا مههر مومنه

باصلمش شکلی و یازیزی : مهرینی
 او قویه مدم ؛ مهرینی یالادی . ||
 فك مهر = مهر مومی ویا قور -
 شو نله مهر لشمش بر شیئدن
 مهری یوزوب آچه . || مهر
 سلیمان = حضرت سلیمان (عم) ك
 مهرنده محكوك بولشمش اولدیغی
 سروی اولان كرفتلی ایکی مثلث
 شكلی . || مهر مومی = مكشوب
 ظرفی و سائر شیئرل اوزرینه
 اریدیلوب اوستنه مهر باصلمشه
 مخصوص وبال مومیله بعض
 رچینه لردن معمول قرمزى ویا
 دیگر رنگده معروف ماده
 چبوغی : بكا بر مهر مومی ویرك .
 مهر بان } ص . فا . محبتلی ، شفقتلی ،
 محب ، دوست ، سون :
 مادر مهربان .
 مهر بانی } س . فا . محبت ، شفقت ،
 دوستلق .
 مهر بند } ص . فا . مهر لشمش ،
 مهر له قیامش ، مختوم .
 مهر دار } س . فا . ۱ . بر بیوك
 ذاتك ویا بر دائرة
 رسمیه تك مهرینی طوئوب اوراقی
 مهرلك وظیفه سیله ووظف كاتب :
 صدارت عظمی مهرداری . ۲ .
 كاتب خصوصى : والی پاشانك
 مهرداری .
 مهر دارلق } س . ۱ . بر بیوك
 ذاتك ویا بردائرة
 رسمیه تك مهرینی طوئوب
 اوراقی مهرلك وظیفه سی ،
 مهرداری صفت و مأمورتی : مقام
 سرعسكری مهرداری . ۲ .
 كتابت خصوصیه ، خصوصى
 كاتلك : بعض وزیریه مهرداری .

لق ایتمشیدی .
 مهر لشمك } ف . مه باصدیرمق ،
 وضع مهر ایتمیرمك ،
 تختیم ایتمیرمك : مضبطه یی
 اعضایه مهر لشملی .
 مهر لشمك } یا مهر له مك . ف . مه
 باصمق ، وضع مهر
 ایتمك ، تختیم ایتمك : سندی مهر .
 لدیکزیمی ؟ بو ظرفی مهرلمی ؛
 انباری مهرلدیلر . [«تیمه»
 دیمه ملی .]
 مهر لشمك } ف . جزیرینه ویا اوستنه
 مهر باصمق ، تختیم
 اولشمق : بومكشوبلر مهرلندی می؟
 بو ظرفلر مهرلنه جکدر .
 مهر لی } ص . ۱ . زیرینه مهر
 باصلمش ، مختوم : مهرلی
 بر سند . ۲ . ارستی قیادیلوب
 مهر باصلمش ، مختوم : مهرلی
 ظرف ؛ مهرلی مغازه .
 یا ما هر ویا خود مهر وی .
 مهر و } ص . فا . ج : مهر ویان .
 (مه = آی - رو = یوز) آی یوزلی ،
 یوزی آی کبی پارلاق ، کوزل ،
 دلبر .
 مهر } س . ج . عر . فد : ما هر .
 یا : ما هر .
 مهر } س . فا . ۱ . هر نوع یو .
 وارلاق شیء . طوئوق .
 ۲ . جامدن بوئجوق . ۳ . دکیز
 بوچی قبوغی . ۴ . کاغده جلا
 ویرمکده مستعمل بیوك دکیز
 بوچی قبوغی ویا بلوردن طوب .
 || خر مهره = قاطر بوئجوقی .
 مهر } س . فا . جزیره العربك
 ساحل جنویسنده عمان
 ایله خضموت آره سنده بر
 خطه كه «مهری» و «مهاری»

دینان سریع الحركه هجین دوه لریله
 مشهوردر .
 مهره لشمك } ف . (کاغدی) مهره
 ایله جلا ایتمك ، جلا -
 لامق .
 مهره لشمك } ف . (کاغد) مهره
 ایله جلا لامق .
 مهره لی } ص . مهره ایله جلا -
 لانمش ، جلالی (کاغد) .
 یا مهاری . ص . عر .
 جزیره العربك مهره خطه .
 سنده چیقان سریع الحركه هجین
 دوه لرینه اطلاق اولنور .
 مهر زول } ص . عر . ۱ : مهر زوله .
 [«هزل» دن سمف]
 آریق ، لاغر ، ضعیف .
 مه ل } س . عر . و :
 مه لته } س . عر . وقت ویرمه ،
 بر وقت ایچون مساعده
 ایتمه ، بر ایشی بر وقت معینه
 قدر تأخیر ایتمه : بورجك تأدیه .
 سیچون ایکی آی مه ل ، مه لته
 ویردی .
 مه لقا } ص . فا . [فا . مه = آی -
 عر . لقا = چهره] آی
 چهره لی ، کوزل ، دلبر .
 مه لك } ص . عر . ۱ : مه لكه .
 [«هلاک» دن سف . افعال]
 هلاک ایدن ، موجب هلاک ،
 مه لك برخسته لق ؛ علت مه لكه .
 مه لكه } س . عر . ج : مه لاك .
 [«هلاک» دن سم] محو
 وهلاک اوله جق محل ، ته لکلی
 یر ، مخاطره لی محل ویا ایش :
 مه لکدن اجتناب ایتملی .
 مه له } س . اوموز باشندن چیقان
 کول باصداق ات .

س } ص. عر. ث: مهمه. [مهم] }
 مهم } دن سف. افعال] ۱. دو-
 شونديرن، غائله يي موجب، آعر،
 اهميتي: مهم ايش؛ مهم مسئله؛
 امور مهمه. ۲. اقتضالي، مقتضي،
 لازم، واجب: بوايش نم ايچون
 پك مهمدر.

مهما } د. عر. اولديغي قدر:
 } مهمما امكن = امكن اولديغي
 قدر، ممكن مرتبه ده. [لسانزده
 هان يالكز بوتبيرده مستعملدر.]

مهمات } س. ش. ج. عر. فد:
 } مهمه. با: مهمه.

مهماز } س. عر. با: مهموز.

مهمان } يا مهمان. س. فا. اوه
 } كلوب قونان آدم، قو.
 نوق، ضيف، مسافر: بزه مهمان
 اولدي؛ مهمان خاص.

مهمانپرور } ص. فا. [مهمان =
 } مسافر. پروردن =
 بملك] مسافرلي حسن قبول
 ايدوب اكرام ايدن، قيوبي
 مسافرله آييق اولان: عربان
 پك مهمانپرور اولورل.

مهمانپرورانہ } ص. ح. فا.
 } مسافرلي حسن
 قبول ايدوب حقلرنده اكرام
 ايدرك ويا بويله يايان آدمه
 لايق صورتده: بزي مهمانپر-
 ورانہ قبول ايتدي؛ بر معامله
 مهمانپرورانہ ايله قارشيلادي.

مهمانپرورلك } س. و:

مهمانپروري } س. فا. مسافرلي
 } حسن قبول ايتمه.
 مسافرله اكرام ايدن آدمك
 حالي.

مهماندار } س. ص. فا. ۱. مسافر
 } قبول ايدن، بر
 مسافرك قونديني اوك صاحبي:
 مهماندارمن بزه چوق اكرام
 ايتدي. ۲. كنديسنه بر مسافر
 وپرلش ويا بر مسافر معيته
 مأمور تعين ايدلمش آدم:
 كنديسي پرنسك مهمانداري
 ايدى.

مهماندارلق } س. و:

مهمانداري } س. فا. ۱. اونده
 } مسافر بولنان و بر
 مسافر قبول ايتش اولان آدمك
 حالي: بزه بش كون مهماندارلق
 ايتدي؛ شرائط مهمانداري يي
 بحق ايضا ايتدي. ۲. بر رسمي
 مسافرك معيته مأمور اوله:
 فلان پرنسه مهماندارلق ايتشيدى.

مهمانسراي } س. فا. مسافرلر
 } قونديريلان دائره،
 مسافرخانه.

مهمانلق } س. قونوقلق، مسا-
 } فرلك: مهمانلق بر
 هفتہ سوردى.

مهمانتواز } ص. فا. [مهمان =
 } مسافر. نواختن =
 اوخشامق] مسافرله حسن
 معامله والتفات و اكرام ايدن،
 مسافر سون.

مهمانتوازلق } س. و:

مهمانتوازي } س. فا. مسافر.
 } لري حسن قبول
 ايدوب كنديلرينه اكرام والتفات
 ايتمه، مهمانپرورلك.

مهممل } ص. عر. ث: مهمله.
 } [مهمل دن سمف. افعال]

۱. براغلمش، ترك اولنمش،
 متروك، اھمال اولنمش، باقلامش:
 بواغ پك مهممل برخالددرد. ۲.
 نقطه سز (حرف)، معجم مقابلي:
 حاء مهمله. ۳. معناسز، برشيته
 دلاک ايتز: لفظ مهممل.

مهممل } ص. عر. ث: مهمله. [مهمل
 } دن سف. افعال] اھمال
 ايدن، باقيان، اھميت و برمين،
 اھالجى.

مهملات } س. ج. عر. معناسز
 } الفاظ: انكليزجه
 تقليدى اولقى اوزره برطاقم
 مهملات سويليوردي.

مهموز } ص. عر. ث: مهموزه.
 } [مهمزه دن سمف. د.]

[صرف عربيده] همزه ي، حروف
 اصليه سندن برى همزه اولان:
 مهموز الفاء = ايلك حرف
 اصليسي همزه اولان: امر كبي:
 مهموز العين = ايكنجى حرف
 اصليسي همزه اولان: سئل كبي:
 مهموز اللام = صوك حرف
 اصليسي همزه اولان: برء كبي.
 مهموز لامق وساثره.
 } با: ماھموز وساثره.

مهمه } س. ج. مهمات.
 } [مهم دن سف. ث. افعال]

غائله لي ومشفوليتي موجب ايش،
 آعر و اھميتي ايش. || مهمه
 قلبي = دائره صدارت عظماده
 ارادات سنه ايله مابين هايونه
 تقديم قلنان معروضانه مخصوص
 قلم. = ج. ۱. اقتضالي شيلر،
 لوازم، تداركات: مهمات قلبي =
 لوازم قرطاسيه. ۲. حرب
 ايچون لازم اولان فشنسك
 و باروت وكله وقورشون كبي

شیلر، چخانه : مهمات حربیه؛
 مهمات سفریه؛ مهمات آرابه سی.
 مهمیز } س. فا. ماهموز. با :
 ماهموز.
 مهندس } س. ع. ج. مهندسين.
 مهندس } « هندسه » دن سف.
 درج] هندسه فنی ابی بیلوب
 اجرا ایدن آدم، علم هندسه یه
 توفیقاً مساحه و سائر عملیات
 اجرا ایلین آدم : یول مهندسی؛
 ابنیه مهندسی؛ معادن مهندسی.
 مهندسخانه } س. « هندسه خانه »
 دن غلط تعبیر
 سقیدر] ۱. مهندس بیتشدیرمه
 مخصوص مکتب. ۲. مکاتب
 عسکریه دن مهندسخانه بری
 همایون : طولجی مکتبی.
 مهنک } س. [ع. « محک » دن
 مهنک } غلط] ۱. آلتین و کومشک
 عبارتی آکلامغه مخصوص طاش :
 مهنک طاشی. ۲. مج. معیار، میزان،
 برشی و یا شخصک قدرینی تقدیره
 واسطه اولان شیء : مهنک
 اورمق.
 مهنکچی } ص. اشخاص و اشیایی
 جی } محک اورورمش کبی
 تقدیر و انتقاد ایدن، آدم صرافی.
 مهنسگیر } س. فا. « پهنگیر » دن
 مهنسگیر } غلط] با : پهنگیر.
 مهنوش } ص. فا. ج. مهوشان.
 مهنوش } یوزی آی کبی اولان،
 کوزل، دلبر.
 مهیاء } ص. ع. « هیئت » دن
 مهیاء } س. تفعل] حاضر لاشمش،
 تدارک و تهیئه اولمش، تدارکاتی
 کورلمش : یولجیغه مهیادار؛
 حرکته مهیا بولمق.
 مهیب } ص. ع. « هیبه » دن س. ۱.
 مهیب }

قورنلور، مخاطردلی، تهلکلی :
 طریق مهیب. ۲. هیبتلی.
 مهیج } ص. ع. « هیجه » دن سف.
 مهیج } « هیجان » دن سف.
 تفعل] هیجانی موجب، محرك :
 انشای حربیده مهیج شعرلر
 او قورلردی.
 مهین } ص. ع. « مهینه »
 مهین } « هون » دن سف. افعال]
 ۱. تحقیر و تذلیل و استخفاف
 ایدن. ۲. حقیر، ذلیل، آخلاق،
 خوار. [خائن و مناسبه استعمالی
 غلط ر.]
 مهیء } ص. ع. « هیئه » دن سف. تفعل]
 مهیء } حاضر لایان، تهیئه ایدن.
 ۲. ط. استعداد و قابلیت ویرن،
 برخسته لغه استعداد قراندران.
 محی } د. « کسره سی ماقبلنه کوره
 خفیف و یا ثقیل او قونور.
 چغتایجه ده « مو » یازیلیر .
 استفهام اداتی اولوب ادواندن
 باشقه کلنه ک کافئه اقسامنه الحاق
 اولنور : بومسافر می؟ کلدی می؟
 کله جکرمی؟ بنی می؟ بویله می؟
 شمدی می؟ دکلی؟ یوقی؟ —
 فرع فعل ایله فعل اسناد ایدن
 مرکب اولان صیغه لده ترکیبک
 برنجی قسمته الحاق اولنورق
 آره یه کیرر : کلیری سک
 (کلیر میسک)؟ کید یور میز
 (کید یور میز)؟ کله جک می
 ایدی (کله جک میدی)؟ کلش.
 می سکز (کلشه یسکز)؟ —
 مرکب اولیان صیغه لده بویله
 اولماز، وادات چمی ده آره ماز :
 کلدی می؟ کلدی کز می؟ کور.

دک می؟ کلیر لری؟ کله جکرمی؟
 کلش لری؟ کبی.
 می } س. فا. شراب، خر، بادله.
 می } « می آشام، می خوار =
 شراب ایچن، عشرت ایدن،
 بکری. || می پرست = شرابی
 چوق سون. || می فروش =
 شراب صانان، شرابچی. || می
 گون = شراب رنگنده.
 میات } س. ج. « میته »
 میات } « مائه. با : مائه.
 میادین } س. ج. « میدان »
 میادین } میدان. با : میدان.
 میال } ص. ج. « میاله. (میل) »
 میال } قوللانیلیر : خیال میال
 برشی کوردم.
 میال } ص. ع. « میاله. (میل) »
 میال } دن سمب] زیاده میل ایدن،
 پک مائل، پک ایستکلی و مستعد :
 بو چوق او یونه میالدر.
 میامن } س. ج. « میمنت »
 میامن } میمنت. با : میمنت.
 میامین } ص. ج. « میمون »
 میامین } با : میمون.
 میان } س. فا. (تر. زبانزدی میمک
 میان } فخیله در] ۱. بل، حصر :
 میانندن خبر صورارسه ک اقلیم
 ملاحظده. ۲. اورته، وسط :
 میان راه = یولک اورته سی. ۳.
 آره، آرده، مابین : میانزده
 جایگیر ارلان ود و مصافاة.
 میان بسته = بل باغلامش،
 حاضر، مهیا. || مومیان = قیل
 بللی، اینجه بللی. ۴. مو. شرقی
 و بسته لک او چنجی مصراع لری
 [فتح هم ایله زبانزددر.]
 میان } س. بقیان دینان نبات؛
 میان } میان اغاجی = شجر السوس.

|| میان بالی، کوکی = بویان بالی، بویان کوکی .

میانچی { صد آرده کیرن، ایکی کشینک آردلرینی بو- لان، توسط ایدن .

میانچلیق { س. آرده کیرمه ، توسط .

میانه { س. فا. [تر. زبازدی مییک ققیله در] ۱. اورته، وسط. ۲. آره، مابین : میانه.

مزده؛ بومیانه ده = بو آرده . حلواکوی بعض مطبوخاتک قوامی : میانه سی دهاکلدی .

میاولامق { و میاولامق . با : مار ، میاولو ماوالمق .

میاه { س. ج. ع. فد : ماء . با : ماء . || میاه حاره =

یه دن صیخاقی نمان ایدن صولر . || خط اجتماع میاه = صولری برره طویلانان اراضینک حدو- دی ، فر . Thalweg . || خط

تقسیم میاه = صولری مختلف جهتله آقان اراضینی ایران صرتلر ، فر . Ligne de par-

tage .

میت { ص. ع. ن : میته . «موت» دن ص. اصلی :

مویت . [اولو، اولمش، مرده. = س. ع. ج : موتی، اموات .

۱. اولمش آدم، اولو. ۲. اولمش آدمک بدنی ، جنازه . [اصل جنازه تجهیز و تکفین اولنوب

تابوتله کوتوریلن نعش، و میت ایسه هنوز تجهیز و تکفین او- لتمازدن یتاقده سرلمش اولان

اولودر .] ۳. مج. یک ضعیف و صاب صاری آدم : میت متحرک . || ط. شرح میت ،

کشف میت = اولومنک اسبابی حقنده شبهه اولنان اولونک کسیلوب معاینه اولفمه سی .

میتین { عد. ع. ت : ایکویز : مئین وائف تاریخننده .

میشاق { س. ع. ج : مواتیق . «وئوق» دن [عهد پیمان، سوزلشمه ، آندلاشمه : طرفین محارین عهد و میثاق ایتدیلر .

میجانه { س. با : مانجانه .

میچو { س. با : موجو .

میخ { س. فا. چیوی ، اکسر . || چار میخ = چارمیق، وقتیله

اعدام آلتندن اولان خاج آغاجی، صلیب : چارمیخه گر- مک . || خط میخ = اسکی آنو- ریلروایرلیجره مستعمل بولنمش

بر خط که هر حرفی مختلف وضعیتده بر و یا متعدد چیوی رسمندن عبارت ایدی ، خط سیماری فر . Ecriture

cunéiforme .

میخانه { س. فا. [می = شراب - خانه او] شراب صا- تیلان وایچنده شراب و سائر

مسکرات ایچبان دکان ، خار ، میکده .

میخانه چی { س. بر میخانه اداره ایدن آدم، شرابیچی ؛ میخانه چی چراغی .

میخلادیز { س. «مقناطیس» دن غلط لغت عامیانه [با : مقناطیس .

میخلامق { فق. [زبازدی : مو- خلاق] ۱. چیوی واکسر قاقق ، چیوی ویا

اکسرله یاپیشدیرمق ، چیونلک : شو ایکی تخته یی میخلاملی . ۲. کوکله دیکیشله دیکمهک ، کوکله یاقق : شو مندروی میخلاملی .

میخلامق { فل. فج. [زبازدی : موخلامق] ۱. (چیوی واکسر و سائره) قاقق : بو

چیوی بوسرت تخته یی میخلانه . ماز . ۲. چیوی واکسرله ربط اولنق : بو تخته بودیرکک اوز- رینه میخلانه جقدر . ۳. مج. بریره

دیکیلوب قاقق ، چوق اوتورمق : بقال دکاننده میخلاندی طوردی .

میخلی { ص. [زبازدی : موخلی] چیوی واکسرله میخلا- تمش : بو تخته میخلیدر چیقماز .

میخوش { ص. با : مایخوش .

میدان { س. ع. ج : میداین . [فارسیدن معرب] ۱. شهر و قصبه داخلنده اینیه دن

خال آچیق و گگیش دوزیر : شهرک اورته سنده بیوک بر میدان واردر . ۲. علی الاطلاق آچیق

ودوزیر ، آچیقق ، ساحه ، قبر : پارس شهری واسع بر میدانه واققدر ؛ برطرفی تپه لره و برطرفی

میدانلره محاطدر . ۳. برایشک وقوع و اجراسنه مخصوص محل :

میدان حرب ، میدان مجاربه ؛ تعام میدانی ؛ نشان میدانی . ۴. ظاهر ، آشکاره : میدانه چیقدی ؛

حقیقت میدانده در . ۵. آره ، وقت ، فرصت : هنرلرینی کوستر- مکه میدان ویرلمدی ؛ اقسامه

قدر میدانمز واردر . ۶. اور- تعلق : میدانده برسب یوقدر .

۷. بکتاشی تکیه لرینک سماعتخا .

نه سی. || آت میدانی = قوشی محلی.
 || میدانه آتلق = کندینی میدانه
 قویوب مقابلیه حاضر لقمق .
 || میدان او قومق = مبارزه
 دعوت ایتک ، غوغایی ایجاب
 ایده جک معامله ده بولمق .
 || میدانه چیقق = کوریمک ،
 صافلانماق ، تظاهر ایتک . ظاهر

وعلنی اولق . || میدانه چیقارمق =
 ۱. کشف ایتک ، بولوب آچیغه
 چیقارمق ؛ نیجه حقیقتلر میدانه
 چیقاردی . ۲. کوسترمک ، اظهار
 ایتک ، صافلامقدن واز کچمک ؛
 قاقبت مالی میدانه چیقاردی .
 || میدان سوپورکه سی = آولی بی
 وسائر او خارجی پرلی سوپور .
 مکه مخصوص صابلی چالی سو .
 پورکه سی . || میدان طاشی =
 بکماشنی تکیه سنک سماغخانه سنده
 چراغلرک وضعنه مخصوص بر
 طاش . || میدانه قومق ، کتیرمک =
 وجود ویرمک ، حاصل ایتک ؛
 بیوک بر اثر میدانه کتیردی .
 || میدان ویرمک = مهل وفرصت
 ویرمک ، وقت ویرمک = برشی
 سویلمک ، برایش کورمک میدان
 ویرمدی که .

میدانلق } س. آچیق بر، آچیقان،
 { میدانه سی یر : اومک
 اوکنده بر میدانلق واردر .

میدیه } یا میدیه . س. (ر. میدیه)
 { میدیه } ج : (Mödiç) اصداف
 بحریه دن و حیوانات ناعمه دن
 معروف بر کوچک حیوان که اتی
 لذیذ اولوب طولمه سی و طاومه سی
 یابلییر : میدیه طولمه سی ؛ میدیه
 انجیمی = بو صدفک انجیده بولنان
 قیمتسز و عادی انجیمی .

{ س. فا. ج : میران . (عر.)
 میر { «امیر» دن } ۱. آمر، رئیس،
 باش . ۲. بک : میرم = بکم .
 || میر آخور، میر آلائی، میرلوا،
 میرمیران و سائره . مرکبلیینه
 بلا. || میر کلام = نطوق ، فصیح،
 بلوغ ، کوزل لقردی سویلر ،
 مجلس آرا .

میر آخور { س. فا. تر. زبازدی :
 { امیر خور } خاص
 آخورک باشی ، اصطبل عامره
 مدیری : میر آخور اول ، میر
 آخور ثانی .

میر آلائی { س. ر آلائی
 { عسکرک قوماندانی
 و بو قوماندانلغه مخصوص رتبه
 عسکره بی حائز امرادن ذات که
 قائم مقام ایله میرلوا آرده سنده
 اولوب بک عنواتی و عزتلو
 لغتی حائزدر : پیاده، سواری،
 طوبجی ، ارکان حربیه میر آلا .
 بی ؛ [ژاندارمه نك کینه آلائی
 بکی دیرلر] || بحریه میر آلابی =
 برنجی صنف زرهلی سواریسی .

میر آلابیق { س. میر آلائی
 { رتبه سی، آلائی
 قوماندانلی : میر آلابیغه ترفیع
 اولندی ؛ اونک میر آلابیغی خیلی
 اسکیدر ؛ پیاده ، سواری ،
 طوبجی ، بحریه میر آلابیغی .

میراث { س. س. ع. ج : مو .
 { میراث } ریث . «وراثه . ارث»
 دن مص. میمی [وفات ایدن بر
 خصمدن قالان مال و ملک :
 میراث یمک ، میراثه قومق .
 || میراث یدی = میراثه قونان
 آدم ؛ و مج. پک مسرف و ادا .
 ره سز آدم .

میرزا { س. ص. فا. «امیرزاده»
 { دن مختصر . — مرزا
 صورتنده تحریری غلطدر .
 ایرانده ووقتیله سلاله تیمورده
 بر عنوان اولوب اسمدن صکره
 استسماننده اورا شهزاده لرینه
 و اسمدن اول ذکر اولندنده
 بعض اصحاب رتبه یه اطلاق او .
 لنور : سام میرزا ؛ میرزا محسن
 خان .

میرلوا { س. ایکی آلابدن عبارت
 { اولان بر لوا عسکرک
 قوماندانی و بو قوماندانلغه مخصوص
 رتبه بی حائز ارکان عسکریه دن
 ذات که پاشا عنواتی حائز اولانلرک
 او و جیحی صنفیدر . اختصاراً لوا
 دخی دینلییر : لوا پاشا ؛ لوا
 ارلدی . || بحریه میرلوا سی = قونتر
 آهیرال .

میرلوالق { س. و اختصاراً لوالق .
 { ایکی آلابی عسکر .
 دن مرکب برلوا یه قوماندان
 ارکان عسکریه دن میرلوارتبه سی
 و قوماندانلی : فلان تاریخده
 میرلوا لغه ترفیع اولندی ؛ اون
 سنه میرلوالق ایتدی .

میرمیران { س. فا. [بکار بکی
 { دیمک ایسه ده بکار بکی
 رتبه سی باشقه در] رتب ملاکیه .
 دن پاشا عنواتی حائز رتبه لرک
 ایکنجیستی حائز اولان ذات که
 میرالامرا ایله روم ایله بکار بکی
 آرده سنده در . میرلوا یه ورتبه
 اولی صنف ثانیسنه معادل عد
 اولنور .

میرمیرانلق { س. میرمیران
 { رتبه سی، پاشالق

عنوانی حائز رتب ملکيه نك
ایکنجیسی : فلان ذاته میرمیراناق
توجیه بیورلدی .

میری } ص. فا. حکومته و خزینة
دولته حائده بکک : مال

میری؛ میری چفتک، اراضی .
[مؤثنده «میری» دعیوب ،
«امیری» دعیلی . با : امیری .]
= س. فا. خزینة دولت : بو
اراضی میری به طائدر ؛ بو
چفتک میریدن آلم .

میزاب } س. فا. ۱. اولوق ،
ناودان . ۲. اولوقلی
زیوانه ، پیو .

میزان } سذ. عر. ج : موازین .
[«وزن» دن اسم آلت]

۱. وزن آلتی ، ترازی : میزانه
چکمک . ۲. طارقی ، وزن . مناسب
آخراق : میزانه اولوق . ۳.
ج. عقل ، ادراک ، محاکمة ذهنیه :
میزانه کلک ، صیغوق . ۴ .
قیاس ، عیار : تره نك قطع ایتدیکی
یول سرعتک میزایدرد . ۵ .

روز محشرده حسنات و سیئاتدن
اعمالنك وزننه مخصوصی ، معنوی
ترازی : یوم المیزان = روز محشر .

۶. له منطقه البروجک یدنجی
برجی که سنبله ایله عقرب برجلی
آره سننده اولوب شمس بو برجه
ایلول رومینک طقوزنده یعنی
صوك بهارك ابتداسنده کیرر :

برج میزان . ۷ س. [حسابده]
اعمال اربعه دن برنك طوغری
اولوب اولدیغنی امتحان و اثبات
ایچون اجرا اولنان معامله حسا .

بیه ، موازنه . || ه. کیم . بعض
شیتلرک قوت و درجه سنی کوستر .
مکه یاریان آلات مختلفه نك

اسملری ترکیبته کیرر : میزان
الحراره = ترمومتره ؛ میزان
الرطوبه = ایفرومتره ؛ میزان
الهوا = بارومتره ، آثرومتره ؛
میزان الاملاح ؛ میزان الحامضات
و سائر .

میزبان } س. فا. مسافر قبول
ایدن آدم ، قوناق صا .
حی .

میسر } سذ. عر. اویون ، قار ،
بیاتقو . ذ .

میسر } ص. عر. ث : میسره .
[«یسر» دن سمف. تغیل]

قولایی بولنوب اجرا اولنان ،
قولای کلن ، آسان ، قولایقله
حاصل اولان ، راست کلن :
بو کتابک اکیلی میسر اولدی ؛
الله هر ایشکزی میسر ایلیه .

میسره } سذ. عر. [«یسار» دن]
اردونک صول قولی ،
صول جناح ، میمه مقابلی .

میش } س. فا. قویون . ذ .

میشه } س. [زبازدی : مهشه]
[معروف بر آجاج که خشی
سرت و طیانقی و قوری بارلاق

وسورکلی اولور . انواعی چوقدر :
آق ، قره ، قزیل میشه ؛ منظار ،
پلاموط ، مازی میشه سی ؛ چالی
میشه = پرنا ؛ عربستان میشه .
سی = یشیل میشه ؛ یرمیشه سی =
میشه جک دینلن براوت || ج .
میشه اودونی = قالین ققالی .

میشه جک } س. [مهشه جک]
شفویه فصیله سندن
براون ، بلوط ارض ، یرمیشه سی ،
قورتلوجه .

میشه لک } س. [مهشه لک] میشه
آجاجلرینی حاوی
اورمان و قوری : اوراده بر
میشه لک . واردر .

میشین } س. فا. [«میش» دن =
قویون درسی] با :
مشین .

میعاد } سذ. عر. [«وعد» دن
سز .] ۱ . وعد اولنان
زمان ، برشیتک اجراسی ایچون
سوز و بریلن ویا تعیین اولنان
کون و یاوقت : میعادنده کلدی .

۲ . عسکره و داخلی مکتب
شاگردانه و امثالنه یکی انواب
ویرلدیکی زمان : البسه میعاد
دها کلدی . ۳ . بویله لرینه
ویریلن انواب و سائر نك
سوردیکی مدت : ستره پانتا .

لون میعاد بر وقابوت میعاد
ایکی سنه در . ۴ . قیامت ، محشر :
یوم میعاد .

میعه } سذ. عر. ط . قره کونک ؛
میعه سائله ، میعه یابسه =
بوماده نك ایکی نوعی .

میغ } س. فا. ۱ . بولوط ، ابر ،
سحاب . ۲ . سیس ، دومان .
ذ .

میغره } س. سیلان بالیفنک بیوک
بر نوعی .

میقات } سذ. عر. ج : مواقت .
[«وقت» دن سز .] ۱ . تعیین
و تخصیص اولنش وقت ، وقت
و محل معین . ۲ . حجاجک احرامه
کیردکاری محل .

میگده } س. فا. [می = شراب .
گده ، گده = او] میخانه ،
شراب صائیلان و ایچیلان دکان .

میگسار } ص. س. فا. برلکده
شراب ایچن ، عشرت

آرقداشی، همبزم عیش و نوش .
میگنون (ص. فا. می = شراب .
رنگون (گون = رنگ) شراب
رنکنده، قیرمزی، پنبه ، لعل
رنگ .

میل { سن. عر. ج. امیال. ۱.
ایکنه کبی اینجه اووزون
آلت ، ایکنه، ابره . ۲. کوزه
سورمه سورمه مخصوص کیکندن
ویا فیل دیشندن دوزخلال . ۳.
یاره بی سونده ایتمک و اینجه
فتیل صوقفه مخصوص اوجی
قونت اینجه دمیر آلت : میل
صوقق، میل ایله یوقلامق . ۴.
سیوری چلیک قلم : میل ایله
قازق . ۵. سیوری و منفرد
طاغ ویا تپه . ۶. رکز اولنمش
ستون ویا سیوری طاش،
دیگیلی طاش ، نشان طاشی .
۷. بر چرخ ویا کره نك اونك
اوزرنده دوندیکی شیش، محور:
دکر من میلی . ۸. یولک بهرایکی
بیک بشیوز آرشین مسافه سنده
دیگیلن سیوری طاش ویا آغاج
که مسافه بی اولچمه یارار . ۹. بو
علامتلك بهرایکیسی آره سنندکی
مسافه که بعده دگیزده دخی
استعمال اولنوب طولی هر
ملاکته کوره تخلف ایتمسدر:
میل بری ؛ میل بحری؛ عثمانلی،
انکلیز میلی ؛ میل جغرافی =
جغرافیاده مستعملی؛ میل اعشا.
ری = کیلومتره . || کوزینه میل
چکمک = کوزینی کور ایتمک .

سن. عر. ۱. اكله ،
میل { طوغری طور میوب بر طرفه
اکلش اوله ، میلان : بو دیوار
خارجه، داخله میل ایتمش؛ بو

دیرکک میلی بلایدر . ۲. ایکی
طرفدن برینی زیاده التزام ایتمه،
طرفدارلق : حکامک حقلی و
مظلومه میلی غیر اختیاریدر .
۳. محبت ، رغبت ، آرزو : بو

چوجغک ادبیاته چوق میلی
واردرد؛ چوجنی برمسلكه سوق
ایتمزدن اول میل طبیعیسنه
باقلی . ۴. تعشق، ابتلا : قبی
زلف خوبانه میل ایده لی . ۵.
له بر کوبک دائره معدله دن
بعدی ؛ میل کلی = سیاره نك
اشنای دورنده دائره مذکورده دن
اک زیاده تبعادی : مریحک
میل کلیسی قاچ درجه در ؟

سن. عر. «ولادة» دن
میلاد { سن. ۱. برذاتک طوغدیغی
زمان ویا کون ، مولد . ۲.
بالخاصه حضرت عیسی (عم) ک
طوغدیغی سنه : قبل المیلاد =
مولد عیسی (عم) دن مقدم ؛
بعد المیلاد = نبی مشار الیهک
مولدندن مؤخر .

سن. عر. ۱. میلادی .
میلادی { مولد عیسی (عم)
سنه سی اعتبارله اولان : تاریخ
میلادی؛ سنه میلادیه .
سن. عر. ۱. اكله ،
میلان { طوغری طور میوب بر
طرفه اکلش اوله : بودیوارک،
بو ستونک میلانی . ۲. بر طرفه
زیاده میل و محبت کوسترمه ،
اوطرفی التزام ایتمه : کنندیسی
بزه میلان کوستردی .

سن. ج. عر. { لغت
میلیات { مولده } بر طرفه اولان
طبعی و غیر اختیاری میل

و آرزو حسیاتی : میلیات نفسانیه .
میلیار { عد. [فر. Milliard]
بیک میلیون ، بیک کره
بیک بیک ، بر میلیون کره بیک :
بر ، بش میلیار فرائق .

عد. [فر. Million]
میلیون { بیک بیک ، بیک کره
بیک : بر ، اوج میلیون لیرا .

سن. [عریده سن.] ۱. «م»
میم { حرفک اسم مشترکی . ۲.
علامت ، اشارت : دفتره میم
قویقم .

یا میله مک . فته برینک
میلماک { حسن سلوک صاحبی
اولدیغی اشارت ایتمک : ضابطه
بو حریفی برقیو قار بشدیبر ایکن
یاقه لادیغی ایچون آرتق میلمدی .

سن. حسن سلوک صاحبی
میلماک { حی اولدیغی اشارت
اولنقی : او شاگرد مکته دوام
ایتمدیکی ایچون میلمدی .

سن. عر. ج. میانم .
میممت { «مین» دن مص. میمی]
اوغور ، بختیارلق ، یمن ، سعده ،
سعادت ، قوتلیق ، موتلیق ،
برکت : بو ایشده میمت واردرد ؛
چققیلمک میمتلی برشیدر .

سن. ص. اوغور سز ،
میمسینسین { برکتسز ، نامبارک،
مششوم .

سن. ص. اوغور سزاق ،
میمسینسینک { برکتسزک ،
شامت .

مِیْمَسَ { ص. اوغورلی، برکتلی،
 میمنگی } قوتلی، موتلی، مسعود،
 مبارک، متین: میمنگی اولسون؛
 میمنگی بر خانه .
 مِیْمَسَه { س. عر. «من» دن [
 اردونک صاغ قوی ،
 صاغ جناح، میسره مقابلی .
 مِیْمُون { ص. عر. ئ: میونه .
 مِیْمُون } «من» دن سفق [اوغور-
 لی ، برکتلی، مسعود، بختیار ،
 قوتلی، موتلی .
 مِیْمُون { میویجق . با : مایون
 و سائره .
 مِیْمِی { ص. عر. ئ: مییه . میم
 میمی } حرفنه منسوب و متعلق
 و یا بو حرفی حاوی اولان ؛
 مصدر میمی = عربیده باشنده
 زائد « م » بولنان مصدر :
 مدخل، میمنت کی .
 مِیْمِیْنِی { ص. مزمز، مسکین :
 میمنگی } دکانتی بر کره تمیزله مز
 پک میمنگی بر حریف .
 مِیْنَا { س. عر. لیمان، مرساء،
 اسکله، بندر .
 مِیْنَا { س. فا. ۱. شیشه، جام،
 بلور، صرچه . ۲. با :
 مینه . || مینافام = جام رنگنده،
 ماوی ، لاجورد : قبة مینافام =
 سما، آسمان .
 مِیْنَا قُوتُب { س. قیا بالیفنک اوفاق
 جنسی .

مِیْمُو { س. فا. جنت ، اوچاق ،
 بهشت، فردوس . لس .
 مِیْمِنَه { س [فا. «مینا» دن] ۱ .
 معادن اوزرینه اوریلان
 رنگلی جام طبقه سی : قوطی ،
 ظرف مینه سی . ۲ . ساعتک
 رقلری حاوی اولان و اوزرنده
 عقرب و یلقوان حرکت ایدن
 یوزی که بیاض و یا رنگلی و اکثریا
 مینه لی اولور : بیاض مینه لی
 ساعت ؛ بو ساعتک مینه سی
 دکیشدیرملی . ۳ . مج. پک اینجه
 و پارلاق نقش . || مینه چیچی =
 ۱ . کوزل و متنوع رنگلی کوچک
 و بردن چوق قالمماز بر جنس
 چیچک . ۲ . ربیعه نوعندن دیگر
 بر چیچک که ایلك چهارده آچار .
 مِیْمِنَه جِی { س. معادن اوزرینه
 بلوردن کوزل نقشلر
 ایشلین و مینه یایان صنعتکار .
 مِیْمِنَه کَار { س. [طوغریسی : مینا .
 کار] مینه یایان و معدنک
 اوزرینی نقش ایدن صنعتکار ،
 مینه جی .
 مِیْمِنَه کَارِی { ص. [طوغریسی :
 مینه کاری] مینه
 ایشی، مینه قییلشدن : اوزرینی
 مینه کاری ایشلمش ؛ مینه کاری
 رسم .
 مِیْمِنَه کَلْمَک { فت. مینه بایدبرمق ،
 مینه کاری نقش ایتدیر .

مِک : شوقوطی بی مینه لملی .
 مِیْمِنَه لَمَک { یا مینه له مک . فت. مینه
 یا تمق ، مینه کاری نقش
 ایتک : قوطی بی مینه لدی .
 مِیْمِنَه لَمَک { فتح. مینه کاری نقش
 اولنقی : آلتین کوزل
 مینه لیدر .
 مِیْمِنَه لِی { ص. مینه سی اولان، معدن
 اوزرینه بلورله ایشلمش ،
 مینه کاری نقش اولنمش : مینه لی
 ساعت قوطی .
 مِیْمِی مِیْمِی { ص. [چوجق لساننده]
 کوچک ، اوفاق ، قو-
 جامان ضدی : میمی میمی بیک .
 مِیْمِوَه { س. فا. یش، نمر، فاکهه ؛
 میوه خشک ، قوری
 میوه = قوری یش .
 مِیْمِوَه جِی { س. یش صاتان آدم،
 ماناو .
 مِیْمِوَه خُوش { س. [« میوه
 قوری یش ؛ میوه خوش
 کومروکی .
 مِیْمِوَه دَار { ص. فا. یش و یرن،
 نمر، بار آور .
 مِیْمِوَه لَک { س. سفره ده یش
 وضعنه مخصوص قاب،
 یش طباعی .
 مِیْمَه { عر. با : مانه .
 مِیْمِه مَن { س. فا. با : مهمان .

ن

ناپاك { ص. فا. پاك و تمیز اولیان ، پس ، مردار .	نا امید { ص. فا. امیدسز ، امید قالمش ، مایوس ، نومید .	ن { نون . س . (عربیده شد .) ترکیه { الفبانک یکر می سکزنجی حرفی
ناپایدار { ص. فا. نپائسز ، قرارسز ، بقاسز ، فانی .	نا اهل { ص. فا. اهل اولیان ، اهلیتسز .	اولوب ، شکل عبرانیسی ۵ و شکل سریانیسی ۶ در . یونانیده
ناچخته { ص. فا. ۱ . پیشمه مش ، خام چیک . ۲ . تجربه سز ، عجی ، طوی .	ناب { سذ. عر. ج : انیاب . ۱ . کویک دیشی ، کوز دیشی .	N, n ولایتیجده N, n شکلی آلشدر . حروف سامیه نک اصل صره سی اولان اجمد تر .
نا پسند { ص. فا. و : بکنلر ،	۲ . بیرتیجی حیوانلرک پک اوزون و سیوری اولان درت یان دیشلی .	تینده اون دردنجی حرف اولغه رقم کبی استعمالنده ۵۰ ایله مساویدر . تاریخده رمضان شهر عربسنه اشارتدر .
نا پسندیده { ص. فا. بکنلر ، غیر مقبول .	ناب { ص. فا. خالص ، صاف ، براق : شراب ناب ؛ آب ناب .	د . ترکیه ده اصل فعله ملحق اولوب مطاوعت و بعضاً مجهول
ناپیدا { ص. فا. ظاهر و عیان اولیان ، بللیسز .	نابت { ص. عر. ن : نابته . « نبات » دن سف [یتن ، یزدن چیقوب نشو و نما بولان .	بناسنی تشکیل ایدر : یقانمق ، آلمق ، آرائمق ، کلنمک کبی .
نا تراش { ص. فا. و : یونلماش ،	نا بجا { ص. فا. برنده اولیان ، مجلسز ، نامجمل ، نامناسب .	ن { د . فعله داخل اولور ادات نفی اولوب لسانمزده
نا تراشیده { ص. فا. یونلماش ، تریبه کورمه مش ، خام ، قبا .	نابدید { ص. فا. کوز کمز اولان ، غیرمرقی ، غائب میدانده اولیان : بردن بره نابدید اولدی .	نادر بعض ترکیبات فارسیه ده بولنور : خدا تکرده = الله ایتمسین .
نا تمام { ص. فا. بیتمه مش ، یاریم قالمش ، نقصان : نا تمام بر خانه .	نابکار { ص. فا. ایشه یاراماز ، بوش . ۲ . خیللاز ، یاراماز .	نا { حه . آل ، ایشته ، باق : نا { برباتی دها !
نا توان { ص. فا. ضعیف ، قوتسز ، زبون .	نابود { ص. فا. غیر موجود ، معدوم ، یوق اولان ، بو- لماز ، نایاب .	نا { د . فا ادات سلب اولوب صفتلرک باشنه کیرمکه منق
نا جاق { یا نجیاق . س . آرقه سی طوقاقلی بیوک بالغه .	نا جسدان { ص. فا. غیر لایق ، نامناسب ، یاراشماز .	معناسنی افاده ایدر . زیزده مثاللری کوریلور :
نا جنس { ص. فا. ۱ . جنسی بو- زوق ، جنس اولیانی ،	نابلیا { ص. فا. کوزی کورمز ، اعمی ، ضریر .	نا { ص. فا. صاغلام { اولیان ، متانتسز .

صوبیسز. ۲. همجنس اولمیان ، جنسی مخالف : صحبت ناجنس .

ناجی { ص. ص. عر. ژ : ناحیه . } [« نجاته » دن سف.] ۱. قورتلش، سلامت بولمش. ۲. نار جهنمدن آزاده اولان ، جننلك : فرقه ناحیه .

ناچار { ص. فا. ۱. چاره سی او- } میان، چاره سز، مجبور ، مضطر : ناچار قالدی . ۲. بیچاره، زواللی . || چار ناچار = ایستر ایستمز، همه حال .

ناچیز { ص. فا. لاشئ ، هیچ } حکمنده اولان : ناچیز بر هدیه .

ناچیزانه { ص. ح. فا. لاشئ } حکمنده اوله رق ، حقیرانه، عاجزانه : هدیه ناچیزا نه؛ ناچیزانه تقدیم قلندی .

ناحق { ص. فا. حقسن ، حق } وانصافه مغایر . = ح فا. و ناحق یره = بغیرحق ، حقسن اوله رق .

ناحیه { س. عر. ج : نواحی . } ۱. یان ، طرف ، کنار ، بولوك : صدرك ناحیه علمیسی . ۲. جوار، حولی : بو نواحیده . ۳. كوچك یر ، بقعه . ۴. بعض بیوك قضالك بر مدیر واسطه . سیله اداره اولنور بولوكی ویا هر قضائك منقسم بولندیکی كوچك دواترك بهری : ناحیه مدیری ؛ نواحی نظامنامه سی .

ناخدا { ص. فا. اللهه ایتامیان ، } متكر الوهیت ، ملحد . = س. فا. [بلکه اصلی : نار خدا] قیودان ، رئیس سفینه ، کمی سوارسی .

ناخدا ترس { ص. فا. اللهدن } قورقاز .

ناخشمود { ص. فا. خشنود ورا- } ضی اولمیان .

ناخلف { ص. فا. اویونه ویا } اجدادینه بکزه مزخیر- سز (اولاد) .

ناخن { س. فا. طیرناق ، ظفر. ژ. } .

ناخواه { ح. فا. ایستیه رك ، } کرها ، زوراکي ؛ خواه ناخواه = ایستر ایستمز ، طوعاً و کرهاً .

ناخوش { ص. فا. ائی و مقبول } اولمیان، خوشه کیتین، بد، کریه .

ناخوشگوار { ص. فا. ۱. هضم } اولماز ، هضمی زور . ۲. لذتسنز .

نادان { ص. فا. ۱. بیباز ، جاهل . } ۲. حدینی بیباز ، قیاء ، نوپران ، تربیه سز .

نادانلق { س. و : } .

نادانی { س. فا. ۱. بیلزلك ، } جهالت . ۲. حدینی بیلزلك ، قبالحق ، نوپرانلق .

نادر { ص. عر. ژ : نادره . } [« ندره » دن سف.] آز بولنور، بولماز، ندرتلی، سكرك ؛ نادر الوجود = پك آزبولنان .

نادرات { س. ج. عر. آز } و سكرك بولنور شیتلر : او بیوكلكده اینجی نادراندندر .

نادرسد { ص. فا. طوغری } اولمیان ، اگری ، یا کلیش ، حقسنز .

نادره { س. عر. ج : نوادر . } غریب فقره : تحف حکایه :

بر نادره سویلدی؛ چوق نوادر بیلیر .

نادره دان { ص. فا. غریب حکایه لر } و تحف فقره لر بیلن .

نادره سنخ { ص. فا. غریب فقره } و ظریف نکته لر قوللانان ، ظریف .

نادره گو { ص. فا. غریب فقره لر } و نکته لر سویلین .

نادم { ص. عر. ژ : نادمه . } [« ندامه » دن سف.] ندامت کتیرن، پشیمان : کنندیسی ایتمه . یکنه : نادم اولدی .

نادی { ص. س. عر. ژ : نادیه . } [« نداء » دن سف.] باغفران ، چاغفران ، جارچی . ژ .

نادیده { ص. فا. ۱. کورلمه مش ، } کورلمدك، امثالسز مثلی نامسبوق . ۲. پك سكرك و قیمتلی : نادیده بر الماس .

نار { س. عر. [عربیده مؤنشدنر] } ۱. اوت ، آتش : احراق بالئار = آتشدنه یاقه . ۲. جهنم :

اهل نار . ۳. آتش کبی یاقیچی شیء ، درد، الم : نار عشق ، نار فرقت . || برینک نارینه یانمق = سببندن زیان و کدرده اوغرامق .

نار { س. فا. معروف میوه که طاتلی } ویا مایخوش برصوبی حاوی اوافق چکر دکلی قرمزلی دانه لری حاویدر ، رمان ؛ نار آغاجی ، چیچکی .

ناراست { ص. فا. طوغری او- } میان ، اگری .

نارجیل { س. عر. فا. [نارکل] } دن معرب [هندستان جوزی دینان واورالده حاصل اولان بیوك بر میوه که ایچی کستانه کبی بیاض و سوت کبی

برمایمی حاوی اولور، قوقه ؛
شجر نارجل = قوقه آغاجی .
ناردنک { س. فا. ناردن واریک
والما وقریلجق کبی بعض
میوه لردن چیقاربلان اکشی
پکمز .
ناردین { س. فا. سنبل رومی
دینن چچیک .
نارسیده { ص. فا. ۱. یتیشمه .
مش، ایرمه مش، کال
بولامش . ۲. هنوز بالغ اولما .
مش : طفل نارسیده .
نارفته { ص. فا. کچلمه مش، کیمسه .
نک کچمدیکی : ره نارفته .
نارق { س. با : نرخ .
نارگل { س. فا. با : نارجل .
نارگله { س. فا. تنباکی ایچمه
مخصوص طاقم که برشیشه
ایله یونک آغزیننه طاقیلان و
لوله یی حاوی اولان برباشدن
وبونک بریاننده کی انبویه طاقیلان
ماربچدن عبارتدر و اساساً
هندستان جوزی قبوغندن
یابدیغچون بومیوه نک اسم فار-
سیسی اولان «نارگل» دن مشتق
براسله تسمیه اولمشدر : نارگله
ایچمک ؛ نارگله باشی . || مج. نارگله
صوبی = پک لذتسر مشروب .
نارنج { س. فا. تورونج ، پور-
تقال .
نارنجی { ص. عر. ن : نارنجیه .
تورونجی ، تورونج
رتکنده .
ناروا { ص. فا. لایق اولمیان ،
نامناسب ، یاقیشماز ، غیر
جائز .

ناری { ص. عر. ن : ناریه . ۱ .
آتشه منسوب و متملق .
۲ . یانار ، طوتیشور ، پاتلار :
اسلحه ناریه ؛ اجزاء ناریه .
نارین { ص. اینجه ، ظریف ، نازک ،
قبا اولمیان : کوزل بر
قابق امایک نارین ؛ نارین آدم ،
بنا . — اسکی ترکیه ده ایچ و اوته
دیمکدر : نارین قلمه = ایچ حصار ؛
طاغدن نارین = طاغک اوته سنده .
ماوراء جبلده .
نارینلیک { س. اینجه لک ، ظرافت ،
نازکلیک .
ناز { س. فا. ۱ . کندیینی بکندیر .
مک مقصدیله ایدیلن جعلی
حرکت، شیوه ، عشوه ، جلوه :
چوق ناز عاشق اوصاندربر . ۲ .
برشی بکنمیش ، استغنا، آرزو
ولنان شیئی صورت مخصوصه ده
قبول ایتیب یالوارمغه مجبوریت
ویرمه : بر آرزانا یتمزدن آلق
ایستیمور . ۳ . کثرت نعمت
ورفاهدن ایلری کن شماربقلق :
ناز و نعمته بیومش ؛ ابوننک بر
تک اولادی اولدیغندن اونلره
نازی کچر ؛ بن اونک نازینی چکه م .
نازک { ص. فا. ۱ . اینجه ، نارین ،
رقیق : نازک شیئدر اویله
آتلغه کلز . ۲ . کوزل ، لطیف ،
ظریف، قبا اولمیان : نازک بدن =
جسمی کوزل و ظریف . ۳ . تر-
بیله ، سوزی و معامله سی باتماز ،
هرکسه التفات و ظرافته لقردی
و معامله ایدن : پک نازک آدمدر ؛
نازک ادا = طور و حالی نازک .
نازکانه { ص. ح. فا. نازکلیکاه ،
ظرافت و لطف و نوا .
زشله : نازکانه معامله ؛ نازکانه

قبول ایتدی .
نازکلیک { س. ۱ . اینجه لک ،
رقت ، دقت ، نارینلک .
۲ . کوزلک ، لطافت ، ظرافت ،
قیاق ضدی . ۳ . لطف و ملا-
یمتله معامله ، ظرافته التفات .
[«نازک» لغتک اسم فاعل و زنده
اولسیله عربی زعم اولنهرق
مصدریت معناسیله قوللانیلان
«زاکت» لغتی غلط فاحش اولوب
قوللانمایدیر .]
نازل { ص. عر. ن : نازله . [«نزول»
دن سف] این ، نزول
ایدن : سمان نازل اولدی .
نازلانمق { فل. ۱ . ناز و عشوه
ایتک ، جلوه ایلک .
۲ . آرزو اولنان شیئی صورت
مخصوصه ده قبول ایتمه مک ،
ایستمز کبی اولوب یالوارمغه
احتیاج براقق : آله جق اما
نازلانیور . ۳ . سون آدملره
قارشی مشکاپسندلک ایدوب
شیارمق : آناسنه باباسنه
نازلانیور .
نازلی { ص. ۱ . جلوه لی ، عشوه .
کار ، شیوه کار . ۲ . ناز
و نعمته آلیشوب شیارمش
اولان ، شیاریق : نازلی
آلیشمش .
نازنین { ص. فا. ۱ . جلوه لی ،
نازلی ، عشوه کار . ۲ .
پک قیبتلی اولوب ناز و نعمته
آلیشدرلمش ، شیاریق : نازنینم .
۳ . [مقام استخفا فده] معروف ،
آشنا ، معهود : او نازنینم ده
صاللانه صاللان کلمش . || طریق
نازنین = بکتماشی طریق .

{ سذ. جر. عرب. } انسانك
 ناس { جمی و یا اسم جمعدر }
 انسانلر، خلق، عموم، ایل،
 عالم : بین الناس، علی ملا الناس =
 خلق آره سنده، عمومك نظاری
 اوكنده، علناً .
 ناساز { ص. فا. اويفونز، اویمانز،
 غیر موافق، مخالف .
 ناسازكار { ص. فا. موافقت ایتز،
 ناموافق، مخالف .
 ناسخ { ص. عر. ث : ناسخه .
 «نسخ» دن سف. ۱ . نسخ
 و لغو ایدن، ابطال ایلین : آیات
 ناسخه ایله آیات منسوخه . ۲ .
 کتاب استنساخ ایدن، برکتابك
 بر نسخهنسی آلان، مستنسخ .
 ناسزا { ص. فا. لایق و سزاوار
 اولیمان، نامناسب : ناسزا
 سوز، حرکت .
 ناسفته { ص. فا. دلنمه مش ،
 دایکیز، غیر مثقوب :
 در ناسفته .
 ناسنجیده { ص. فا. ۱ . طارتلا .
 مش، وزن اولنماش،
 غیر موزون . ۲ . اینی دوشولنه -
 مش، تقدیر اولنماش : کلام
 ناسنجیده .
 ناسوت { سذ. عرب. انسانلق،
 انسانیت، انسانلر و
 انسانلره متعلق شیئر : عالم
 ناسوت = انسانلر عالمی، عالم
 ظاهری، مقابلی : لاهوت .
 ناسور { سذ. عرب. ط. مقعدك
 خارچندن ایچ طرفنه
 دك آچیلان اینجه دلیك ،
 فیستوله . — با : ناصیر .
 ناشاد { ص. فا. مسرور اولیمان،
 محزون، مکدر : دل-نا-
 شاد .

ناشایسته { ص. فا. یاقیشقسز،
 یاقیشماز، غیر لایق .
 ناشیر { ص. سذ. عرب. «نشر» دن
 سف. ۱ . طاغیدان، سرین،
 صاچان . ۲ . کتاب طبع ونشر
 ایلین، برکتابك مصارف طبعیه .
 سنی و یروب کندی حسابنه
 موقع انتشاره قویان آدم : بو
 کتابك محرری باشقه و ناشیری
 باشقه در . «صاحب» مؤلف
 معناسنه ده کلدیکندن، بومقامده
 یالکتر ناشیر قوللانسه مناسب
 اولوردی .
 ناشیسته { ص. فا. ییقانماش .
 ناشکفته { ص. فا. آچلامش :
 غنچه ناشکفته .
 ناشکیب { ص. فا. و :
 ناشکیبا { ص. فا. صبرسز، صبر
 و تحملی قالماش .
 ناشناس { ص. فا. بیلمین، طایمیان :
 بیلز، کافر نعمت .
 ناشنیده { ص. فا. ایشیدله مش،
 طویلماش، وقوعی
 یوق امثالسز، غیر مسبوق :
 حکایه ناشنیده .
 ناشی { ص. عرب. «نشئه» دن سف.]
 نشأت ایدن، ایرلی کن :
 تنبلاکدن ناشی بر حالدر . =
 ح. تر. طولانی، سببیه : یاغور-
 دن ناشی کله مدم : بوندن ناشی
 بکا کوچمیکز .
 ناصب { ص. عرب. ث : ناصبه . ج :
 نواصب . «نصب» دن
 سف. ۱ . دیکن، نصب و رکز
 ایدن . ۲ . نصب و تعیین ایلین .
 ۳ . د. [نحو عربیده] معمولنی

منصوب ایدن : حرف ناصب ،
 حروف ناصبه، نواصب .
 ناصح { ص. عرب. ث : ناصحه .
 «نصح» دن سف.] اوکوت
 و یرن، پند و نصیحت ایدن .
 ناصر { ص. عرب. ث : ناصره .
 «نصر» دن سف.] یاردیم
 ایدن، یاردیمچی، معین .
 ناصل { یا نصل . ص. ح. «نه اصل»
 «دن محرف» کیفیتدن
 استفهامه یارار، نیجه، نه کی،
 نه درلو، نه جنس : ناصلسکز؟
 پدرکز ناصل اولدی؟ بو ناصل
 ایش؟ ناصل ایده جکر؟ || ناصلسه
 (ناصل ایسه)، هر ناصلسه =
 سببی تفصیلاتنه حاجت یوقدر،
 هر نه سببه مینی ایسه .
 ناصواب { ص. فا. طوغری
 اولیمان، غیر صائب،
 یا کلیش، حقسز .
 ناصور { س. یاخود :
 ناصیر { س. آله و آیاقده چوق
 ایشله دن وقوندره اور-
 مقدن حاصل اولان سرت دو-
 کوم : ام، آیانم ناصیر اولدی .
 || ناصیر اوینامق = ناصیرلی ال
 و یا آیانی چوق ایشلتمکله ناصیر
 اطرافنده کی اتلری زده لیوب
 التهاب پیدا اولمق . || ناصیر
 اولق = صافتی کوزلی .
 ناصیر لامق { فل. ناصیر پیدا
 ایتمک، ناصیرلی
 اولق : باغچه ده چالیشمقدن الرم
 ناصیر لاندی .
 ناصیرلی { ص. ناصیر پیدا ایتمش،
 چوق ایشله دن دریمی
 سرتلشوب دوکومر حاصل ایتمش :

ایشدن الیری ناصیری ایدی .
 ناصیه { س. ع. ج. : نواصی .
 آان ، جبین ، جبهه ،
 پیشانی : ذکامی ناصیه سندن
 بلیدر . || ناصیه حال = جهه نك
 کوستریشی : ناصیه حالسندن
 خیرخواه اولدیغی آکلاشیلیور .
 ناظر { یا ناطور . س. ع. ع.
 «نظاره» دن سف . ۱ . باغ
 و باغچه بکچیمی ، باغچی ، باغچوان .
 ۲ . تر . حمام خدمه سنك باشی .
 ناطق { ص. ع. ع. ژ : ناطقه .
 «نطق» دن سف . ۱ .
 سویلین ، لاقردی ایدن ، نطقه
 کلان . ۲ . اعمال فکر ایدوب
 دوشونن ، ذکایه مالک : حیوان
 ناظنی . ۳ . بر افاده بی حاوی
 و متضمن : بشیوز غروش آله جفم
 اولدیغنی ناطق بر سندن . || غیر
 ناطق = سوز سویلز و دوشونمز :
 حیوانات غیر ناطقه .

ناطقه { س. ع. ع. ۱ . قوه ناطقه ،
 دوشونوب سویلك خاصه .
 سی : انسان ناطقه اله سائر
 حیوانانندن تفریق اولمشدر . ۲ .
 فصاحت و بلاغته سویلك قوتی ،
 نطوقلق ، طلاقت لسان : دعوی
 و کیلی اوله جق آدمك ناطقه سی
 اولق شرطدر .

ناطقه پرداز { ص. فا . و :
 ناطقه پیرا { ص. فا . فصاحت
 و بلاغته نطق ایرادینه
 مقتدر ، طلاقت لسان صاحبی ،
 ناطقلی ، نطوق .

ناطقه لی { ص. قوه ناطقه سی زیاده
 اولان ، فصاحت و
 بلاغت و طلاقت لسانله سویلین :

ناطقه لی آدمدر .
 ناطور { س. ع. ع. با : ناظر .

ناظر { ص. ع. ع. ژ : ناظره . «نظر» ،
 «نظاره» دن سف . ۱ . باقان ،
 نظر ایدن : جناب حق هر برده
 حاضر و ناظر در . ۲ . نظارت
 ایدن ، اداره ایلین ، باقان : ناظر
 امور . ۳ . یوزی ویا جبهه سی
 بر طرفه دونمش اولان ، متوجه ،
 نظارتی اولان : دیکزه ناظر بر
 اوطله . = س. ع. ع. ج. : نظار .
 ۱ . بر ایشك اداره و تمشیه سنه
 باقان ذات ، بر ایشده مستخدم
 کافه مأمورین و خدمه یه ریاست
 ایلین باش مأمور : رسومات
 ناظری ؛ رژی ناظری ؛ جفتك
 ناظری ؛ مكاتب عسکریه ناظری ؛
 محاسبات عمومیه ناظری . ۲ .
 وكلاء دولسندن بهری كه شعبات
 امور دولندن برینه موكلدر :
 داخلیه ، خارجیه ، معارف ، مالیه
 ناظری ؛ هیئت نظار = هیئت
 وكلا .

ناظم { ص. ع. ع. ژ : ناظمه . «نظم»
 «نظم» دن سف . ۱ . ترتیب ایدن ،
 نظامه قویان ، تنظیم ایلین . ۲ .
 بر حکایه و سائر بی سلك نظمه
 چکن ، موزون و مقفا حالسده
 افاده ایدن ، منظومه صاحبی :
 بومنظومه نك بومثنوینك ناظمی
 کیمدر ؟

ناعم { ص. ع. ع. ژ : ناعمه . «نعم» دن
 ناعم { سف . تا . یومشاق ، کیكسز :
 حیوانات ناعمه = کیکی اولمیان
 حیوانلر .

ناعوره { س. ع. ج. : نواعیر .
 «صو طولانی» دن .

ناف { ص. فا . كوك ، سره . ذ .
 نافذ { ص. ع. ع. ژ : نافذه . «نفوذ»
 «دن سف» ۱ . دلوب چکن .
 ۲ . اچری به چکن ، ایشلین . ۳ .
 تأثیر ایدن ، دیکلینین ، حکمی
 اولان ، نفوذلی : سوزی نافذ ؛
 نافذ الکام = سوزی چکن ،
 دیکلینین .

نافر جام { ص. فا . اصلسز ، اساسسز .
 نافع { ص. ع. ع. ژ : ناعفه . «نفع» دن
 «سف» فائده لی ، منفعتلی ،
 یارار ، کارلی : بویك صحته نافعدر ؛
 بك نافع بر ایش . || امور نافه =
 یولار ، لیسانلر ، ریختلر ، نهر
 و كوللرك آچله سی کی فائده سی
 عمومه عائد ایشلر . با : ناعفه .

نافعه { س. ع. ع. «امور ناعفه»
 «دن مختصر» طرق و معابر
 و سائر منافع عمومیه یه متعلق
 ایشلره باقان دائره دولت كه
 وكلا دن بر ذك تحت نظارتنده در :
 نظارت ناعفه ؛ ناعفه ناظری ،
 دائره سی .

نافله { س. ع. ج. : نوافل .
 «مجبوریت تحتنده اولمیه رق
 قیلمان نماز و سائر» : نافله نمازی .
 = ص. تر . فائدمز ، بوش ،
 بیهوده ، واهی : نافله زجت ؛
 نافله مصرف . = ح. تر . بوشنه
 بلا فائده ، بیهوده : نافله پورلدم ؛
 نافله كلشز .

نافه { ص. فا . ۱ . تیایکی و سائر
 حیوانلرك كوك جهتندن
 چیقان كورك . ۲ . بر جنس آهوانك
 كوكبكنده اولوب مسكی حاوی

اولان کيسه سی . ۳ . مج . زلف
محبوبان .

نافی { ص . عر . ئ : نافیہ . } «نئی» دن
{ سف . } د . نئی و سب ایدن :
ادات نافیہ ؛ لاء نافیہ .

ناقابل { ص . فا . ۱ . قابل و ممکن
{ اولیان ، محال : اونا قابل
بر ایشدر ؛ ناقابل تعریف =
تعریفی محال . ۲ . قابلیت و استعداد .
دی اولیان ، قبول ایتر ، غیر
مستعد ؛ ناقابل تربیه ؛ ناقابل تعمیر .

ناقص { ص . عر . ئ : ناقصه .
{ «تقصان» دن سف . } ۱ .

اکسیک ، قصوری ، تام و مکمل
اولیان ، نقصان ، نا تمام ؛ بوایش
ناقص اولدی ؛ ناقص بر کتاب ؛
ناقص العیار ؛ ناقص العقل . ۲ .
عیب و قصوری اولان قصوری ،
معیوب ؛ بر چو جفی ناقص
طوغمشیدی . ۳ . د . { صرف

عرییده } لام الفعلی یعنی صـوک
حرف اصیلیسی حروف علتدن
اولان ؛ فصل ناقص . ۴ . د .
{ حسابده } طرح و تنزیل اشارتی
(-) : طقوز ناقص اوج مساوی
آلتی (۹ - ۳ = ۶) . || { هندـ .
سده } قطع ناقص ، هرم ناقص .
با : قطع ، هرم .

ناقل { ص . عر . ئ : ناقله . ج . نقله . ج .
{ فا : ناقلان . } «نقل» دن سف .
۱ . طاشیان ، بر یردن بر یره
کوتورن ؛ ناقل ارزاق . ۲ . نقل
و روایت ایدن ، ایشیتدیکی اخبار
و حوادثی باشقهرینه یتیشدیرن ،
راوی ؛ ناقلان اخبار ؛ بو حوادثک
ناقلی کیمدر ؟ ۳ . م . حرارت
والکترتریق کبی قوتلرک کندیسنه

سرایتله اوتیه چکمه سنه مساعد
اولان ؛ دمیر ناقل حرارتدر ؛
جام ناقل الکترتریق دکلدر . ||
غیر ناقل = بوحاله مساعد اولیان ؛
رچینلر غیر ناقل الکترتریقدر .

ناقلیت { سـه . عر . } لغت مولده
{ مـه . الکترتریق و حرارت
کبی قوتلرک سرایت ایدوب
چکمه سنه مساعد اوله ؛ معادنک
ناقلتی ؛ جامک عدم ناقلیتی .

ناقوس { سـد . عر . ۱ . کلیسا
{ چاکئی . ۲ . کیم . عیالیات
کیویوده مستعمل چاک شکلنده
جامدن قیاق .

ناقه { سـه . عر . دیشی دوه ،
{ آروانه . ذ .

ناقه { ص . عر . ئ : ناقهه . } «نقاہه»
{ دن سف . } ط . خسته لقدن
یکی قورتلوب هندوز ضعیف و
آریق اولان ، افاقت بولمده اولان .

ناک { د . فا . بعض اسملره الحاق
{ اولنهرق مدلوللریله متصف
معناسیله صفتلر تشکیل ایدر :
دردناک = دردلی ؛ غمناک = مغموم ؛
حشمناک = غضبلی ؛ غمناک = غمی .

ناکام { ص . فا . نائل کام اولیان ،
{ محروم ، ینبهره .

ناگاه { یا ناگه . ص . ح . فا . ۱ .
{ وقتسز ، مناسب وقتده
اولیان . ۲ . آکسز ، آکسزین .
|| گاه و ناگاه = وقتلی وقتسز .

ناکس { ص . فا . ۱ . انسانیتسز ،
{ بیروت ، لئیم ، ذی ،
آچاق . ۲ . { تر . زبازدی ؛
نه کس } خسیس ، بخیل ، جبری .
ناکسلیک { سـه . } زبازدی ؛ نه -
{ کسلیک } خست ، بخل ،
جریلک .

ناگوار { ص . فا . ۱ . اکل و شربه
{ غیر صالح . ۲ . هضمی
زور ، آخر .

ناگه { ص . ح . فا . با : ناگه .

ناگهان { ص . فا . آکسز ، غیر
{ منتظر ، غیر مترقب .
= ح . آکسزین .

ناگهانی { ص . فا . آکسز ،
{ آکسزین واقع اولان .

نال { نالبد ، نالین ، نالنجی . با :
{ نعل و سائره .

نالان { ص . فا . ایگلین ، ناله و فغان
{ ایدن ؛ نالان و کریان .

نالایق { ص . فا . لایق و سزاوار
{ اولیان ، ناشایسته .

نالش { سـه . ایگله ، ایگلدی ، ناله ،
{ فغان ؛ نالش بلیل .

ناله { سـه . فا . ایگله ، ایگلدی ، فغان ؛
{ ناله سحر . || ناله زنان ، ناله -
کنان = ایگیلرک .

نام { سـه . فا . ۱ . آد ، اسم ، بهلول
{ نامنده بر آدم . ۲ . شهرت ،
شان ، صیت ؛ نام آلدی ؛ نام
قرانندی ؛ نام و یردی . ۳ . توجیه ،
آدرس ؛ بنم نامه بر مکتوب
کلدی ؛ سند ، پولیجه سزک نامکزه
کوندرلمش . ۴ . وکالت ؛ بن
سزک نامکزه اادده زیارت
ایتدم ؛ اوراقی اونک نامنه کانبی
امضا ایدر . || بنام = ۱ . مسمی ؛
رستم نامیله بنام بر قهرمان .
۲ . مشهور ؛ شجاعتمده بنام بر
آدم ؛ مشهور و بنام . || بدنام =
کوتیلکله شهرت بولمش ، رسوای .
|| کننام . با : کننام . || نیک نام =
ایلیکده مشهور ، خیرله یاد
اولنور . || نامنده = مسمی ، آدی ؛

انجیلی چارش نامنده برندیم. ||
 نامنه = اسماء، اعتباری اوله رق .
 || نامی وار = اسمی وار جسمی
 یوق. || نام ونشان = اثر : نام
 ونشانی قالدی، بولندی. =
 ص. {وصف ترکیبیده} اسملی،
 مسمی : پرویز نام شخص = پرویز
 اسمیله مسمی. {بومقامده جمنده
 « نامان » قوللانیلیورسهده ،
 طوغری دکلدیر. }

نام آور { ص. فا. مشهور، نامدار.
 نامبارک { ص. فا. مبارک و برکتلی
 اولیان، مشثوم .

نامصور { ص. فا. غیر متصور،
 تصور اولونه ماز، خاطر
 وخیاله کلز .

نامتناهی { ص. فا. حد و یابانی
 اولیان، صوکتز،
 نهایتز، کناری یوق . =
 س. کناری ونهایتی اولیان ساحه
 سما و زمان و دهر : انسان
 نامتناهی قارشیسنده واله وحیران
 اولور. || س. {جبرده} بردوزی یه
 کیدوب بیتمین حسابه علامت
 اولان ∞ اشارتی .

نامحدود { ص. فا. ۱. حد و
 سینوری اولیان، غیر
 محدود. ۲. پک واسع، صوکتز،
 پایانسز، کنارسز .

نامحرم { ص. فا. شرعاً محرم
 اولیان، حرمه کیرمین :
 نامحرم واردر قادیلر باشلرینی
 اورتسین .

نامحرملک { س. و :

نامحرمیت { س. فا. شرعاً محرم
 اولیان و حرمه

کیره مین ارککک حالی :
 نامحرملک، نامحرمت کندیسی
 صیق صیق زیارت ایتمککمه
 مانع اولیور .

نامدار { ص. فا. ج : نامداران .
 مشهور، ناملی، بنام .

نامدارلق { س. و :

نامداری { س. فا. شهرت. مشهور
 اوله .

نامرد { ص. فا. ۱. انسانیتیز،
 بیروت، لئیم، ذنی الطبع .
 ۲. قورقاق، جبان، آلقاق،
 نخث .

نامردانه { ص. ح. فا. ۱. انسا.
 نیتسزلکله، لئیمانه . ۲.
 قورقاققله، آلقاقجه سنه : نامردانه
 حرکت ایتدی .

نامردلیک { س. و :

نامردی { س. فا. ۱. انسانیتسزلیک،
 مروتسزلیک . ۲. قور-
 قاقق، جیات .

نامرضی { ص. فا. رضایه مغایر
 غیر مقبول .

نامرغوب { ص. فا. رغیبه شایان
 اولیان، غیر مقبول،
 بکنلز .

نامزاج { ص. فا. مزاجیز. منحرف
 المزاج، کیفسز، خسته،
 مریض .

نامزاجلق { س. کیفسزلیک ،
 خستهلق، مرض .

نامزد { ص. س. فا. ۱. نشانی ،
 بر قیزله تأهلی متصور :
 اوقیزک نامزدی واردر . ۲. بر

مأموریته ویا اعضالق وسائر یه
 تمین و انتخابی متصور اولان :
 او مأموریته نامزددر؛ بلدی

ریاستی نامزدلرندن .

نامزدلیک { س. ۱. نشانیلق ،
 یاولیلق . ۲. بر ما .

موریت ویا اعضالق وریاسته
 تمین ویا انتخابی متصور اوله :
 اسکی بر قائمقام اولوب متصر-
 فلغه نامزدلیکی چوق کورلار .

نامستحق { ص. فا. ۱. استحقاق او-
 لیان : حق نامستحق
 عاجزانه مده . ۲. استحقاق اولنا .

مش، استحقاق قرانلامش، حق
 ایدله مش : بر ثروت نامستحقه
 نائل اولدی .

نامسعود { ص. فا. مسعود
 و مبارک اولیان ،
 مشثوم .

نامسموع { ص. فا. استماعه شایان
 اولیان، غیر مسموع،
 نامقبول .

نامطبوع { ص. فا. ۱. طبعه موا-
 فق اولیان، ناخوش .
 ۲. طبع و نشر اولنلامش :
 برخیلی آتاری نامطبوعدر .

نامعدود { ص. فا. صابلاز، چوق،
 بیشمار .

نامعروف { ص. فا. بیلمین ،
 بیلمنز، مجهول .

نامعقول { ص. فا. عقله ملائم
 اولیان، عقله مخالف .

نامعلوم { ص. فا. معلوم اولیان،
 بیلمین ، مجهول .

نامقبول { ص. فا. مقبول اولیان،
 قبول اولنلامز، مقبوله
 کچمز .

نامککور { نامکورلیک : ناککور،
 ناککورلیک .

ناملائم { ص. فا. ۱. ملائم اولیان،
 اویمان، اویغونسز . ۲.
 سرت، چتین .

نامبلی { یا ناملو. ص. اسمی طویلش، مشهور شهر، صیت و شهر. فی اولان .

نامبلی { یا ناملو. س. تفنگ و قلیج دمیری [ائی جنس لرینگ تمغالی واوزرینه حاملک اسمی محکوک اوله سی وجه تسمیه سیدر.]

نامناسیب { ص. فا. مناسب او. میان ، مناسبتیز ، اویفونمز .

ناموافق { ص. فا. موافق و اویفون اولیان ، اویماز .

نامور { ص. فا. آدلی ، مشهور ، شهر .

ناموزون { ص. فا. ۱. آهنکسز ، نسبتیز . ۲. وزنی اولیان ، وزنی بوزوق (شعر) .

ناموس { سذ. عر. ج : نوامیس . یو. (نوموس Nόμος دن) ۱. قانون ، نظام . ذ. ۲. عرض ، ادب ، پاکدامنک ، عصمت :

ناموسنی محافظه اتمک ؛ انسان دنیاده ناموس ایچون یاشار .

۳. عفت ، استقامت : ناموسی اولان یالان سویلر . ۴. ملک مقرب ؛ ناموس اکبر = جبرائیل (عم) .

ناموسسز { ص. ۱. عرض وادی اولیان ، ناپاکدامن :

ناموسسز بر قاری . ۲. عفت و استقامتی اولیان : ناموسسز بر آدمک سوزینه کو گنیله مز .

ناموسسز لک { س. ۱. عرض وادی لک ، عرض و ادب فقدانی . ۲. استقامتسز لک .

ناموسسکار { ص. فا. ۱. ناموسلی ، عرض و ادبله ممتصف . ۲. طوغری ، مستقیم .

ناموسسکارانه { ص. ح. فا. عرض و ادب و استقا. متله : ناموسسکارانه حرکت ایتدی .

ناموسلی { ص. ۱. ناموس و عرض و ادبی اولان : نامو. سلی قادیلر . ۲. طوغری ، مستقیم ، خیثیت و اعتبار صاحبی : ناموسلی آدمدر .

نامه { ص. فا. ۱. ایکی شخص بیننده تعاطی اولنان مکتوب ، بیتیک ، رساله : برنامه یازدی . ۲. عشق و محبته دائر سویشلر بیننده تعاطی اولنان مکتوب :

نامه یازمه مخصوص سوسلی کاغد . || نامه هایون = طرف شاهانه دن بر حکمداره یازیلان خط هایون . || دیگر اسمله التحاق ایدوب او اسمک مدلو. لنه دائر کتاب و رساله ویا ورقه معناسنی بیان ایدر : امرنامه ، بیاننامه ، تعریفنامه ، تعلیمنامه ، تفرافنامه ، سالنامه ، شاهنامه ، شهادتنامه ، صلحنامه ، عهدنامه ، محبتنامه و سائره . مرکباتنه با .

نامه بر { ص. فا. مکتوب کتورن : کوتورمه آلیشیق کو کرجین .

نامه ربان { ص. فا. محبتسز ، شفقسز ، سوز .

نامه رس { ص. فا. بر حکمدار . دن دیگر بر حکمداره نامه کوتورمه مأمور اولان .

نامحی { ص. عر. ذ : نامیه . [«نمو» دن سف] نشوونما بولان ، یردن بیتن .

نامیه { سذ. عر. قوه نامیه ، یردن بیتمک و نشوونما بولقی

خاصه سی . نان { س. فا. اتمک ، خبز . || نان معناسیله مستعمل تعبیردر . || نان و نعمت = ولی نعمتدن کوریلان اییلک ، احسان : بو دولتک نان و نعمتیله بسلنمشزدر . || نان و نمک = طوز اتمک حق .

نانپاره { س. فا. ۱. اتمک پارچه . سی : نان یاره یه محتا . جدر . ۲. مجتعیشه مدار اولان خدمت و مأموریت .

نانکور { ص. فا. (تر. زبازدی : نامکور) طوز اتمک حق بیلز ، کافر نعمت .

نانکور لک { س. (زبازدی : نامکور لک) طوز اتمک حق بیلمز لک ، کفران نعمت .

نانه { س. (عر. «نعم» دن) : یکه قونیلان معروف کوزل قوقولی نبات . || نانه روحی ، صوبی = بو نباتدن چیقاریلان خلاصه و صو . || نانه شکری = نانه روحی قاریشدرلمش پول شکننده شکر پارچه لری . || مج . نانه منلا = یک قیصه بوبلی و تریاکی قیافتلی آدم .

ناوچاغان { س. بوری چیچی ، پاطلیجان چیچی .

ناودان { س. فا. اولوق ، میزاب .

ناوک { س. فا. اوق ، تیر ، سهم ؛ اولان کیرییک . عر. || ناوک انداز = اوق آتان ، تیر انداز .

ناولون { س. (یو. Nαύλον دن) کئی کراسی ، کئی واپو .

ره اشيا وبولجیلر ایچون ویریلن اجرت . (عربیده ینه یونانیدن مأخوذ نول دخی دینلیر .)
ناوی { سد . یتا . } کمی ، قایق ، تکته .
ناهب { صد . عر . } : ناهبه . و غارت ایدن .
ناهق { صد . عر . } : ناهقه . «نهق» دن سف . [اکرچی ، مرکب سسلی : حیوان ناهق .]
ناهمتا { صد . فا . } مساوی و برابر اولیان .
ناهموار { صد . فا . } دوزومستوی اولیان . ۲ . اویمان ، غیر موافق ، اویفونسز .
ناهید { سد . فا . } ۱ . زهره سیاه . ۲ . رهسی . ۳ . بلوغه ایر . مش کنج قیز .
نای { یاخودنی . سد . فا . } ۱ . قامش ، ساز . ۲ . اساساً قامشدن پاییلان معروف اوزون دو-دوک نوعی : نای چالمق .
نایاب { صد . فا . } ۱ . بولتماز ، معدوم ، مفقود . ۲ . مثلی بولتماز ، نادر .
نائب { صد . سد . عر . } : نائیه .
نائب { ج . نواب . } «نوب» دن سف . [۱ . وکیل ، قائم مقام . ۲ . قاضی وکیلی ، بر قضایی آریهلق صورتیله درعهده ایتمش اولان ذاته وکاله محلنده قاضیلق ایدن مأمور شرعی : نائب قضا . ۳ . علی الاطلاق قاضی ، حاکم الشرع : ولایت نائبی . ۴ . نویته کلن : حمای نائیه = نوبتلی صیقه .]
 || د . (نحو عربیده) نائب فاعل = فعل مجهولک موضوعی . = ج . نواب = [هندستانده]

حکمدارک وکیلری حکمنده اولان ایالت والی و حاکمیری . [مفرد کچی قوللانیلیر :] نواب بهادر خان .
نار { سد . عر . } آتش ، آلو ، شعله : نارته حرب .
نایزن { یا نین . سد . فا . } نی چالان ، علی الخصوص مولویچانده نی چالان درویش : نایزن دده .
نائیل { صد . عر . } «نیل» دن سف . دسترس و موفق اولان ، مظفر : کار ایدرک مرامنه نائل اولدی ؛ نائل مرام .
نائییت { سد . عر . } «لغت مولده» دسترس و مظفر اوله : مرامنه نائیلینی مأمول ایدیور .
نائیم { صد . عر . } : نائمه . «نوم» دن سف : اوقوده اولان ، اوبویان .
نبا { سد . عر . } ج . انباء . خبر ، پیغام .
نبات { سد . عر . } ج . نباتات . اوله رق یردن بیتن شیء ، جانلی اولمقزین نشوونما بولان شیء . || نبات شکری = اوت انواعیله تصفیه اولنه رق طوگد . یرلمش شکر ، قند . = ج . علم نباتات = تاریخ طبیعیک نباتات انواع و تقسیماندن بحث ایدن قسمی . || نباتات باغچهسی = نباتلرک انواعنی یتیشدیروب سیر ایتدیرمهک مخصوص نمونه . لک باغچهک اکثریا حیوانات مختلفه پیده حاوی اولور .
نباتی { صد . عر . } : نباتیه . نبات منسوب و متعلق ، نبات قیلندن اولان : مواد نباتیه ؛

حیوان نباتی . = سد . عر . ج : نباتیون . علم نباتاتله اوغرا . شان عالم : مشاهیر نباتیوندن .
نبت { سد . عر . } بیتمه ، حاصل اوله ، یردن چیقمه .
نبتده { سد . عر . } آرمقدار ، جزئی شیء .
نبرد { سد . فا . } جنگ ، حرب ، غوغا . || نبرد آزما = حرب آزما ، محاربه به آلیشیق ، چوق محاربه لر کورمش .
نبتض { سد . عر . } اتر . زبازدی : (نامیز) آتان و اوران طمار و علی الخصوص بیلک طماری : نبضنه باقیق ؛ نبضنی صایمق ؛ نبضی آتیور .
نبتضان { سد . عر . } ط . طمار غیر منتظم .
نبتضی { صد . عر . } : نبتضیه . ط . طمارک آهسته منسوب و متعلق .
نبت { سد . عر . } جزیره العریک شمال جهتلرنده ساکن بولتمش سربانی شعوبندن برقوم .
نبتلی { صد . عر . } : نبتلیه . نبت فلاحت نبتلیه = بوقومک اصول زراعتندن بحث ایدر ولسانلرنندن مترجم اسکری برکتاب .
نبتان { سد . عر . } صویک یردن چیقمه سی ، قاننامه ، فیشق . مه : نیلک نبتان ایتدیکی لرلر .
نبتق { سد . عر . } بیان کرازی .
نبتوت { سد . عر . } بیغمبرلک : اعلان نبوت بیوردیلر .
نبتوی { صد . عر . } : نبتویه . بیغمبره منسوب و متعلق ؛

حضور جناب نبوی به؛ حدیث نبوی؛ سیر نبویه .
 سنی . عر . ج : انبیاء . «نبأ»
 نبی { دن صه } جناب حق طرفند
 وحی اولئان حقایق خلقه تبلیغله
 دین حقه دعوت ایدن ذت ،
 پیغمبر ، رسول ، یولواج : نبی
 الله؛ نبی ذیشان؛ انبیاء عظام .
 «رسول» دن فرقی شودرکه : رسول
 صاحب کتاب اولان پیغمبره ، نبی
 ایسه صاحب کتاب اولیاته دخی دینبر .
 سنی . عر . خرمادن و قوری
 نبیذ { اوزومدن چیقاریلان برنوع
 مشروب .
 نبیره . س . فا . تورون ،
 نبیر { حفید . ذ
 ص . عر . ث : نبیله . «نبل» دن
 نبیل { صهش . فضل و ذکا صاحبی ،
 کوزل خوبلی ، قائل و تربیله لی .
 سنی . عر . یآوری طو-
 نتاج { غورمه ، یاورلامه .
 س . ج . عر . فد : نتیجه .
 نتایج { با : نتیجه .
 سنی . عر . ط . قیل یوله .
 نتیه { یاخود نیته . د . که ویا کیم
 اداتیه برابر قوللانسه رق
 تشبیه و تمثیل بیان ایدر ، ناصل که ،
 اولدیفی کبی : بعض دفعه اولیه
 اولور نته که (کیم) چکن کون
 اولدی = چکن کون اولدیفی کبی .
 سنی . عر . ج . یرلشدرمه ،
 نتیه { باغلامه ، تسویه : نته ایتک .
 سنی . عر . ج : نتایج . ۱ .
 نتیجه { سبق ایدن احوالک ایجاب
 ایتدکاری حال ، ایجاب کرده :
 عشرتک نتیجه سی موندرد .
 ۲ . خلاصه ، زیده ، ماحصل :
 نتیجه کلام . ۳ . ثمره ، حاصل :

اوایشدن بر نتیجه چیقمدی ؛
 او قدر یورغونلق بر نتیجه
 ویرمدی . ۴ . صوک ، عاقبت ،
 نهایت : نتیجه سنده ینه بن متضرر
 اولدم . ۵ . من . قیاسک ایکی
 قضیه سندن چیقان خلاصه . ||
 نتیجه بخش = نتیجه ویرن ، نتیجه سی
 کوریلن . || نتیجه پذیر = نتیجه لانن ،
 مقصده مقارن اوله رق ختام
 بولان . || نتیجه کلام = الحاصل .
 نتیجه سز { ص . نتیجه لنین ، صوکی
 کلین ، مقصده وار-
 میان : اوایش نتیجه سز قالدی .
 نتیجه اتمک { فل . نتیجه بولوق ،
 صوکه و مقصده وار-
 مق ، نتیجه پذیر اولوق : ایش
 نتیجه لندی .
 سنی . عر . ۱ . صاچه ،
 نثار { سرجه ، طاغیتمه : امریقا
 زتکینلری برچوق آلتینی نثار
 ایدرلر . ۲ . دوکونده ویا بر
 آلایده صاچیلان آتفه وسارته .
 || فارسی وصف ترکیبیلرده]
 صاچان ، صاچچی : زر نثار =
 آلتین صاچان .
 سنی . عر . ۱ . صاچه ، سرجه .
 نثر { ۲ . موزون اولیمان سوز ،
 نظم مقابلی ، کلام منشور : نثر
 ونظمده ماهر بر منشی .
 نثر { ح . عر . غیر موزون سوز
 نثر { ایله ، کلام منشور ایله ، نثر
 یازده رق : انسان هر حالده نثرأ
 مقصدینی دها طبیعی افاده ایدر .
 سنی . عر . صویلیق ، ایی
 نجابت { بر صویه منسوویت ،
 اصالت ، زادکانلق .
 نجابتلی { یا نجابتلق . ص . اصالت
 و نجابتی اولان ، صوبی

پاك . القاب رسمیه ده دراتلو ایله
 برابر شهزادگان حضراتنه عنوان
 اولور .
 نجات { س . عر . قورتله ، خلاص ،
 سلامت ، رها : نجات
 صدقه در ؛ نجات بولوق .
 نجار { ص . عر . «نجر» دن سمب .
 طوغرامه جی ، دولکر ،
 مارانفوز .
 نجاست { س . عر . پيسلك ،
 مردارلق ، ترس : بدن
 و اثوابی نجاستدن تطهیر شرائط
 صلاتندرد .
 نجاشی { سنی . عر . حبش حکمدار-
 لرینه اوته دن بری ویریلن
 عنواندر .
 نجایب { سنی . ج . عر . فد :
 نجیب { نجیب } نجیب واصل
 و شریف و کریم اشخاص و اشیاء .
 نجائب القرآن = قرآن کریمک
 سورة اخلاص و سورة انعام
 و آیت کرسی سبی الک منتخبلری .
 سنی . ج . عر . فد : نجیب .
 نجیب { با : نجیب .
 سنی . عر . جزیره العربک
 نجد { وسطلرنده اولان بر خطه
 واسعه سی که مرتفع اولغله اولدقجه
 مسکون و معموردرد .
 نجدت { س . عر . یکینتک ، بها-
 درلق ، شجاعت .
 سنی . عر . پيسلك ، مردار-
 لقی .
 نجس { ص . عر . پيس ، مردار ،
 ناپاک .
 سنی . عر . کوفه جوارنده بر
 نجف { شهر اولوب حضرت علی
 المرتضی (رضه) ک تربته شریف لرینی
 حاوی اولغله زیارتگاهدر :
 نجف اشرف . = س . اوجوارده

چیقان بر جنس بلور: نجف
دانی .

نجال } سنڌ. عر. ج: انجال. ۱.
نجل } اوغل، ولد، فرزند. ۲.
ذريت، سلاله .

نجم } سنڌ. عر. ج: نجوم، انجم.
نجم } کوکب، ستاره، اختر: نجم
ثابت؛ نجم سیار؛ نجم ثاقب.
= ج. نجوم. با: نجوم .
|| انجم سپاه = نجوم سبى حسابداز
عسکرى اولان .

نجیحی } ص. عر. ن: نجمیه. کوکبه
منسوب و متعلق .

نجوم } سنڌ. عر. فد: نجم.
نجوم } با: نجوم . || علم نجوم =
۱. کواکبک احوال و حرکاتندن
بحث ایدن علم حقیقی، فر. Astro-
nomie . ۲. کواکبک مواقع
و حرکاتندن انسانلره متعلق
احکام چقارمق علم کاذبی و ادعای
باطلی، فر. Astrologie. || اهل
نجوم = علم نجوم حقیقی و یا
کاذب علماسی .

نجومی } ص. عر. ن: نجومیه .
نجومی } علم نجوم صحیح و یا کاذبه
منسوب و متعلق .

نجه } ونجی. با: نهجه، نهجی .

نجیب } ص. عر. ن: نجیبیه. ج:
نجباء صوبلی، اصیل .

نجات } سنڌ. عر. ج. (فد. ناحی
غیر مستعملدر.) علم نحو
علماسی، نحو یون: طبقات النجات .

نحاس } سنڌ. عر. ۱. باقیر. ۲.
باقیر آنچه .

نحاسی } ص. عر. ن: نحاسیه .
نحاسی } باقیره منسوب و متعلق
و یا باقیردن معمول: اوانی .

نحاسیه؛ مسکوکات نحاسیه .
نحافت } سث. عر. آریقاق،
لاغرناق، ضعیفک .

نحت } سنڌ. عر. اویمه، یونمه. ن.
نحر } سنڌ. عر. بوغازلامه، کسمه،
ذبح ایتمه .

نحریر } سنڌ. ص. عر. ج:
نحریر. نحریر. حاذق رماهر
و تجربہ لی عالم .

نحوس } سنڌ. عر. ج: نحوس .
نحوس } ۱. اوغورسزلق، شامت،
سعدت مقابلی. ۲. اوغورسز
ومشئوم و مخوس شیء .

نخل } سنڌ. عر. (اسم جنس)
آری، زنبور .

نخل } سث. عر. ج. فد: نخله.
نخل } با: نخله .

نخله } سث. عر. برتک آری .

نخله } سث. عر. ج: نخل. دین
شعبه سی، مذهب: ملل
و نخل .

نحو } سنڌ. عر. کله لک ربطیله
کلام تشکیلندن و ربط
کلامده آلدنلری اعرابدن بحث
ایدن علم که صرفدن صکره
اوقونور. عربلر عندنده اعم
اولوب صرفی دخی احاطه ایدر:
نحو عربی؛ نحو ترکی .

نحوست } سث. عر. اوغورسزلق،
شامت .

نحوستلی } ص. اوغورسز، شامتلی،
مخوس .

نحول } سنڌ. عر. ط. یک زیاده
آریقاق و لاغرناق .

نحوی } ص. عر. ن: نحویه . علم
نحوه منسوب و متعلق .
اصطلاح نحوی؛ قواعد نحویه .

= سنڌ. عر. ج: نحو یون،
نجات. علم نحو ایله توغل ایدن
عالم: مشاهیر نحو یوندن سیویه .

نحیف } ص. عر. ن: نحیفه .
نحیف } «نحافة» دن صث. [

آریق، لاغر، ضعیف: یک
نحیف بر آدم .

نخاع } سنڌ. عر. مره دار ایلیک،
مخ: نخاع شوکی .

نخبه } سث. عر. ج: نخب. هر شیک
منتخب و کزیده سی: نخبه
آمالی .

نخجیر } س. فا. ۱. آو حیوانی
و علی الخصوص بیان
یکجیسی. ۲. آو، صید. ن.

نخره } سث. عر. ط. کیمک نسجک
چوریمیسی .

نخست } ص. فا. و:

نخستین } ص. فا. ایلیک برنجی،
اولکی .

نخل } سنڌ. عر. (عربیده اسم
جنس) ۱. خرما آجایی .

۲. تر. بال مومندن معمول
آجاج تقلیدی که بالاخره کلین
اوطه سنه قونق اوزره کلینک
اوکنده کتیر یلیر و مصنوع
میوه لر و شکوفه لر ایله و آلتین
و یا کموش ورقلر ایله تزین
اولنور ایدی .

نخلبند } س. فا. ۱. آجاج بودا-
یوب تنظیم ایدن آدم .

۲. تر. بال مومندن آجاج تقلیدی
با یوب تزین ایدن آدم .

نخلستان } س. فا. خرما لقی،
خرما با نخبه سی و یا
اورمانی .

نخله { سث. عر. برتک خرما آجاجی .
 نخلیه { ص. ث. عر. نبا. فصیلہ
 نخلیہ = خرما آجاجی نوعندن
 اشجار .

نخوت { سث. عر. کبر، غرور،
 خودبینک، تفخر .

نخود { س. فا. قوروسی پن
 معروف حبه که سبزه کبی
 قوللانیر وقاورلمشنه لباي دینیر :
 نخود نخنیسی ؛ نخود طوبی =
 نخود ازمه سندن طوب . || نخود
 یانیسی = نخود قدر بردانه
 ایله ایشلدیان دریگ ووافق
 یاقی .

نخودلی { س. نخوده پیشمش
 ات ییکی .

نذا { سذ. عر. چاغرمه، سسلقه،
 سس ویرمه . || د. حرف
 ندا = چاغرمه مخصوص حرف :
 یا، ای کبی .

نداس { س. با : نطس .

ندامت { سث. عر. نادم وپشیمان
 اوله. پشیماناق، ایلیم .

ندبه { سث. عر. یاره یری، ابی
 اولمش یارمک قالمش نشانی .

ندبه { سث. عر. اولونک اوصافی
 صایه رق اغلاشمه، صاغو .

ندرت { سث. عر. نادر اوله ،
 سکرکک، آز بولنور

شیکک حالی الماس وزسردکبی
 احجارک قیمتی آنجق ندرتله ندرندر ؛
 ندرت اوزره بولنور .

ندماء { سذ. ج. عر. فد : ندیم .
 با : ندیم .

ندن { یا نه دن . با : نه .

ندیم { ص. سذ. عر. ج : ندماء .
 ۱. همزم، همصیبت . ۲ .
 بر بیوک ذاتی کوزل سوزلر
 ولطیف فقره لرله اکلندیرن آدم :
 ندیم خاص . ۳ . کوزل سوز
 ولطیف فقره لر بیلوب اکلندیر .
 مکه مقتدر اولان : ندیم بر
 ذاتر .

ندیملیک { س. کوزل سوز ولطیف
 فقره لرله اکلندیرن
 آدمک حالی .

نذر { سذ. عر. ج : نذور . آدامه :
 فلان مقامه بر قربان نذر
 ایتم .

نذور { سذ. ج. عر. فد : نذر .
 با : نذر .

نذیر { ص. عر. «نذر» دن صص []
 خلقی طریق مستقیمه سوق
 ایچون انذار ایله تحذیر ایدن ،
 بشیر مقابلی : پیغمبرمز بشیر
 ونذیردر .

نر { ص. فا. ارکک : شیر نر =
 ارکک آرسلان .

نرجیس { سذ. عر. [فا. «نرگس»
 دزمرب] با : نرگس .

نرخ { سذ. عر. احتیاجات
 ضروریه دن اولان ات
 واتمک کبی شیئرله جانب حکومتدن
 تعیین اولنان بها : انه ، اتمکه
 نرخ قودیلر .

نرد { سذ. عر. طاوله دینن
 اویون . ذ .

نردبان { س. فا. [تر. زبانزدی :
 سردفون] یوقاری به و
 خصوصاً ابنیه تک فوقانی قاتلرینه
 چیمق ایچون قوللانیلان با .
 صامقلی یول ، سلم ، باصتیج :

طاش ، تخته نردبان ؛ چفته
 نردبان ؛ اگرتی نردبان = ایستیلن
 بره قونانی ؛ آصمه نردبان =
 قیصقاج ؛ ایپ نردبان = اورچون ،
 اوزگج .

نرذن { نرذ . اصلی : نرذن ،
 نرذده . با : نرذ .

نرگس { س. فا. ۱ . صاری چیچکلی
 ایشیل کوبکلی معروف
 برجس کوزل چیچک . ۲ . مج .
 دلبر کوزی .

نرم { ص. فا. یومشاق ، لطیف ،
 ملائم . || نرم دل = یورکی
 یومشاق ، سرحتلی .

نره { س. ظم . «نه» دن مشتق
 اولوب محل و مکان استفهامنده

قوللانیر : بو نرمک مالیدر =
 خانگی محکک ؛ نرم لری کزدیکز =
 خانگی یرلی ؛ نرم سنه باقسه ک =
 خانگی یرنه ؛ نرم کز آغریور =
 خانگی یرگز ؛ نرم دن کلوب
 نرمه کید یورسکرز ؛ || ده حرفیله
 برابر استفهام انکاری مقامنده
 ونه قدر اوزاق یا خود مقفود
 معناسیله قوللانیر : بوندن
 صکره کوزل هوال نرمده ؛
 شرقک او اسک قاشلری شمدی
 نرمده ؛ نرمده او نرمده بن ؟

نرهلی { ص. خانگی یرلی : سز
 نرمه ایسکرز ؛ شاعر نابی
 نردلی ایدی ؟

نزار { ص. فا. آریق ، ضعیف ،
 لاغر، زیون : زار و نزار .

نزاع { سذ. عر. «نزاع» دن مص
 [مفاعله] چکیشمه ، غوغا ،
 منازعه ، طوتیشمه، اختلاف :
 آره لرنده نزاع وقوع بولمش .

تراجمی { ص. غوغاجی، دائمی }
 تراجمی { منازعه و مخالفت ایدن. }
 تراجمی { ص. حقدانه نزاع وقوع }
 تراجمی { بولان، منازعه فیہ: نزاعی برنارله. }

تراکت { س. فا. «نازک» صفتنک }
 تراکت { عربی زعم اولنمسیله }
 مصدر عربی صورتنده تشکیل اولنمش غلط فاحش بر لغتدر.]
 ۱. نازکک، لطافت: بدنک
 تراکتی. ۲. ظریفک، ظرافت، قبالحق ضدی: تراکتله سویلی.
 ۳. تریسه، ادب. ۴. اهمیت، دقت و اعتنایه محتاجیت: بو مسئله ناک تراکتی وارد؛ اوراک تراکتی معلوم.

تراکتلی { تراکتان. ص. نازکلی }
 تراکتلی { وظرافتی اولان. انشا }
 لساننده قادیئر وقیزلر حقدنده مستعمل عنواندر.]

تراهت { س. ع. س. ع. پاسکک، تمیزکک. }

ترد { ظم. فا. ۱. یان، عند، نزد: قرب: فلانک نزدنده در؛ نزد عالیرنده؛ فلان دولت نزدنده کی سفیر. ۲. کوره، نظرنده، فکرنجه: نزد حکمداه اومسئله حل ایدلمشدر؛ بنم نزدنده معلومدر. }

تردیک { ظم. فا. یاقین، قریب. ن. }

ترع { س. ع. ۱. چکوب قو. }
 ترع { یارمه، رفع: اوحق بندن }
 ترع ایده مزسکز. ۲. جان چکیشمه، احتضار: حالت زعددر. }

ترف { س. ع. ط. فان کیتمه، }
 ترف { قانامه: ترف الانف =

بورن قانامه. فر. Hémorragie.
 ترفی { ص. ع. ۱. ترفیه. ط. }
 ترفی { قانامغه وقان کیتمه سنه }
 منسوب و متعلق.

ترله { س. ع. چ: نوازل. ۱. }
 ترله { بورنک آقه سنی موجب او. }
 لان مرض، ایتمه، ذکام. ۲.
 ط. بدنک هر خانفی عضوندن اولورسه جراحت ویا دیگر بر ماده مخاطیه آقه: ترله صدر؛ ترله مثانه؛ ترله مسترلیه = غریب دینلن شدتلی ترله. = لس. }
 نژده جمعی دم مفردکی قوللانیلر: نوازل و اردر؛ نوازله اوغرادم.

ترلی { ص. ع. ۱. ترلیه. ط. }
 ترلی { ترلیه منسوب و متعلق. }

ترول { س. ع. ۱. آشاغی به }
 ترول { ایتمه: خییلی قار ترول }
 ایتدی؛ کوکدن ترول ایتمش کی.
 ۲. یولجیلیق اثناسنده بر قوناغه قونمه: اقسام خانک برینه ترول ایتدیلر. ۳. کویا اخلاطک ایتمه. سندن واقع اولان علت که بعضاً موتی و بعضاً بر طرفک طوتله سنی موجب اولور، ایتمه، ظامله، فلج: کندیسنه ترول اصابت ایتمش. }
 ترول ویا ترول امینی = وقتله بر یره قونان عسکرک لوازمی احضاره مأمور اولان آدم.

ترهت { س. ع. کلتمه، انشراح، }
 ترهت { تفرج، کشایش. }
 ترهت { س. ع. کلتمه، انشراح موجب. }
 ترهت { س. ع. کلتمه، انشراح موجب. }
 ترهت { س. ع. کلتمه، انشراح موجب. }
 ترهت { س. ع. کلتمه، انشراح موجب. }

تریه { ص. ع. ۱. تریه. }
 تریه { دن ص. ش. ۱. تریه. }
 تریه { س. ع. ۱. تریه. }
 تریه { س. ع. ۱. تریه. }
 تریه { س. ع. ۱. تریه. }

نسا { س. ع. ۱. نسا. }
 نسا { س. ع. ۱. نسا. }
 نسا { س. ع. ۱. نسا. }
 نسا { س. ع. ۱. نسا. }

نساء { س. ع. ۱. نساء. }
 نساء { س. ع. ۱. نساء. }
 نساء { س. ع. ۱. نساء. }

نسب { س. ع. ۱. نسب. }
 نسب { س. ع. ۱. نسب. }
 نسب { س. ع. ۱. نسب. }

نساج { س. ع. ۱. نساج. }
 نساج { س. ع. ۱. نساج. }

نساجت { س. ع. ۱. نساجت. }
 نساجت { س. ع. ۱. نساجت. }

نسب { س. ع. ۱. نسب. }
 نسب { س. ع. ۱. نسب. }

نسباً { س. ع. ۱. نسباً. }
 نسباً { س. ع. ۱. نسباً. }

نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }
 نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }

نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }
 نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }

نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }
 نسبت { س. ع. ۱. نسبت. }

ح. تر. رغماً: بوایشی بکا نسبت پایور. — عر تعمیرانده «نسبه» صورتنده قولالایلیر: بالنسبه = نسبتله. نسبه.
 نسبه: ح. عر. نسبتله، قیاس و مقایسه اولنهرق، بالنسبه: بو او اونته کینه نسبه بیوکردر.
 نسبتنجی: ص. باشقه سنه رغماً نسبتنجی: بر شیء یان: چوق نسبتنجی آدمدر.
 نسبی: ص. عر. ذ: نسبه. «نسب» نسبی (دن سمن) نسل و نسبه منسوب و متعلق: شرافت نسبه.
 نسبی: ص. عر. ذ: نسبه. «نسبه» نسبی (دن سمن) نسل و نسبه واقع اولان، قیاس و مقایسه ايله او- لان: رسوم نسبه = مقطوع اولوب قیمت اوزرینه تخلف ایدن.
 نسترن: س. فا. و:
 نسترن: س. فا. بیانی کل و نسترن: آغستوس کلی دینلن چچک.
 نسج: س. عر. ۱. طوقومه. طو- نسج: قویش: بز نسج ایتک. ۲. بدنده کی ات وزار ودری کبی شیئلی ترکیب ایدن یقارک صورت ترکی: نسج حجروی.
 نسج: س. عر. ۱. فسح و لغو نسج (ایته، حکمسز براهه: قرآن کریم توراتک احکامی نسج ایتمدر. ۲. بر کتابک صورتی آله، بر نسجه سنی چیقارمه، قویه ایته، استسناخ. ۳. باشلیجه کتاب استسناخنده مستعمل ویا قوت مستعمینک ایجاد کرده سی اولان یازی نوعی که ایوم طابعده دخی باشلیجه او نوعی مستعملدر: نسج

یازمق؛ خط نسج. ۴. بشقه شکله قومه، صورت و قاب دکیشدیرمه.
 نسج: س. ج. عر. فد: نسجه. نسج: با: نسجه.
 نسجین: س. ج. عر. فد: نسجه. نسجین: با: نسجه.
 نسجه: س. ج. عر. ج: نسج. ذ: نسجین. ۱. یازیلی بر شیئدن چیقاریلان صورت، بر کتابک یازلمش صورتلرینک بهری: حجبک بر نسجه سنی آلدیم؛ او کتابک فلان کتبخانه ده دخی بر نسجه سی وارد؛ مقاله نامه بی نسجین اولهرق امضا ایتدیلر.
 ۲. طلسم کبی بر مرض و آفتدن محافظه ایچون یازیلان و اوسته اصیلان یا خود صونی ایچبان ویا توتسیلان دعا [تر زبازردی: موسقه]: نسجه یازمق؛ نسجه آلمق. ۳. [ینه زبازردی موسقه] بو دعارک اکثریا قاتلان دقلری کبی اوچ گوشه لی شیء. — متنک برکله ویا فقره سی بعضی نسخهلده باشقه درلو اولدییی وقت او درلوسی ده حاشیه مقامنده یا- زیلوب ویا طبع اولنوب زیرینه «نسجه» یازلمق عادتدر. || تکمیل نسج ایتک = مدرسه لده تدریسی معناد اولان علومی اکیال ایتک.
 نسجی: ص. عر. خط نسجی = نسج دخی دینلن معروف خط که کتب استسناخنده اک زیاده مستعملدر.
 نسج: س. عر. کرکس دینلن نسج: بیر تیجی قوش. || ه نسج طائر و نسج واقع = ایکی جمله کویکیه.
 نسجین: س. فا. با: نسترن.

نسپوری: ص. س. عر. ذ: نسپوری: بانی راهبرلندن نسپور اسمنده برینک وضع ایتدیکی خرستیان مذهبنه تابع اولانلره اطلاق او- لنورکه ایوم موصل طرفلرنده بولنیورلر.
 نسق: س. عر. طرز، اسلوب، نسق: ترتیب: بر نسق اوزره، نسق واحدهده.
 نسل: س. عر. صوی، سلاله، نسل: ذریت، نسب: نسلی معلوم؛ کیمک نسلندندر؟
 نسناس: س. عر. بیوک برجنس نسناس: مایمون که غوریله و شپازره و اورانغ اوتانغ وژیون اسملریله درت نوعه منقسمدر.
 نسنه: س. ۱. شیء: بر نسنه، بعض نسنه لر. ۲. [جمله منفیه ده] برشی، هیچ برشی: نسنه بوله مدم. [اسکیمشدر].
 نسوان: س. ج. عر. [اسم جمع نسوان: اولوب مفردی یوقدرا قادنلر، اناث، طائفه نسا: نسوان حامی.
 نسی: س. عر. و:
 نسیان: س. عر. اونومه، نسیان: اونودش، فراموش. || نسیاً منسیاً = بوسبوتون اونومه.
 نسیب: ص. عر. ذ: نسیبه. نسیب: «نسب» دن صش. [نسب صاحبی، صویلی، علی الخصوص بابا طرفندن اصیل.
 نسیجه: س. ج. عر. نسایج. طوقونمش شیء، طوقومه. ۲. نسیجه: «نسج» دن صش. [۱. طوقونمش کبی مختلف

وضعیتده الیافدن مرکب زار
ویا پراق وسائره ، فر. Tissu .
[نسیج] یرینه بوئک استعمالی ده
مناسیدر . }
سنده . عر. خفیف ولطیف
نسیج } روزکار : نسیم صبا = باد
صبا .
سنده . عر. ن : نسیمیه .
نسیجی } خفیف ولطیف روزکاره
منسوب ومتعلق . || هوای نسیمی =
تنفسه صالح هوا .
سنده . عر. نشاسته ، حیوبات
نشا } ونباتانده بولئان ماده خالصه ،
اوز .
یا نشئت . سنه . عر. ۱ .
نشآت } حاصل اولمه ، وجوده کله ،
یتیشمه : مکتبدن نشآت ایدن
ضابطان ؛ ابن سینا ماوراء
النهرده نشآت ایتمشدر . ۲ .
ایلری کله ، منبعث اولمه : بو
کنایهل نهدن نشآت ایدیور .
[با : نشئه] .
یاخود نشادور . سنه .
نشادور } عر. آمونیاق طوزی
دینلن طوزلی ویا قیجی بیاض بر
ماده . || نشادر روحی = آمونیاق
دینان کسکین بر روح ک ادرار .
دهده بولنور .
سنده . عر. ن : نشادریه ،
نشادری } کیم . نشادر روحنه
یعنی آمونیاقه منسوب ومتعلق .
سنه . فا . [تر. زبازدی :
نشاسته } نشسته] بغدادی وسائر
حیوبات اوننک خلاصه سی که
حیوبات مذکورده نک صوده
چور بدلدکن صکره ازلمسیله
وسوت کبی چیقان مایعک قورید .
یلوب ازلمسیله حاصل اولوب

طاتی وسائره اعمالنده قولانیلیر
وقوله نامیله کوملک وسائره
قوله لامغه یارار .
سنده . عر. سویج شن
نشاط } وشاد اولمه . کیف : نشاطه
کلدی .
سنده . نشئه سی یرنده
نشاطسز } اولیان ، نشئه سز ،
محزون ، مکدر ، کیفی اولیان :
کندیسنی نشاطسز کوردم .
سنده . نشئه سز لک ،
نشاطسز لک } محزونیت .
سنده . نشئه لی ، کیفلی ،
نشاطلی } شاد ، خرم : اوکون پک
نشاطلی ایدی .
سنه . فا . ۱ . علامت ، اثر :
نشان } نام ونشانی ییادردر ؛ نشان
براقدی . ۲ . علامت فارقه ،
بللی اولوق ایچون ایدیلن اشارت ،
تمغا وسائره : نشان قومق ؛ بنم
قویونلرمک نشانی واردر . ۳ .
یاره اثری ، ابی اولمش یاره نک
بللی اولان یری : قلیج یاره سنک
یوزنده نشانی قالدی . ۴ . اوق
ویا قورشون وکله ایله اورامی
مطلوب اولان نقطه ، هدف :
نشانه آتمق ؛ نشان دیکمک . ۵ .
هدفه اورمق اوزره سلاحک
کوزه کوتوریلوب طوغرلمه سی :
نشان آلمق ؛ نشان آتمق . ۶ .
سلاحک اوزرنده نشان آلمغه
مخصوص واکثریا متحرک
ودرجلی آلت : بوتفکک نشانی
طوغری دکلدردر . ۷ . بر قیزه
نامزد اولان ارککک بوکا علامت
اولوق اوزره یردیکی یوزوک
وسائره : قیزک پارمفنده نشانی
وار ایدی ؛ قوجه سنک نشانی

بادکار صاقلا بوردی . ۸ . نامزد .
لک : نکاحی اولمیوب بالکنز نشانی
وار ایدی . ۹ . بروقه یه علامت
اولوق اوزره دیکیلن طاش : نشان
طاشی . ۱۰ . طغرای همایون ،
فرمان وبراتلره چکیلن اشارت :
نشان قلمی . ۱۱ . رجال ومأمورین
واهلیدن اصحاب لیاقته طرف
دولتدن یریلن واکوکسه طاقیلان
علامت مخصوصه که هر دولتده
انواعی وهرینک درجاتی واردر :
نشان عثمانی ؛ نشان مجیدی ؛ امتیاز
نشان ذبشانی ؛ شفقت نشانی : نشان
آلمق ؛ نشان طاقق . || نشان
ویرمک = علامتی کوریلوب بللی
اولوق .

سنه . فا . [وصف ترکیبده]
نشان } ۱ . طوران ، یرلشن ،
دیکیلن ، قالان : خاطر نشان =
خاطرده قالان . ۲ . دیکن ،
نصب ووضعبدن . ۳ . کوسترن ،
اثر وعلامت حکمننده اولان :
فرمان عدالت نشان .

سنه . ص . ۱ . نشان آتمده
نشانچی } ماهر ، هدفه اورمده
مهارتی اولان : چوق ابی
نشانچیدر . ۲ . نشان قلنک
رئیس ، طغراکش ، توقیمی .

سنه . ص . ۱ . نشانه آتمده
نشانچیاق } مهارت ، هدفه اورمق
مهارتی : اونک نشانچیلنی مشهور .
در . ۲ . نشان قلنک ریاستی ، طغرا
کشلک : اوچ سنه نشانچیاق
ایتدی .

سنه . فا . طورمش ، طور .
نشاندده } دیرلش ، دیکلمش ، نصب
اولنمش .

نشانگاه } س. فا. ۱. هدف
 } یری، هدف اتحاد
 اولنان محل. ۲. سلاح نشان
 آلفه مخصوص یری : بوتفنکک
 نشانهای پک طوغری .
 نشانگیر } س. فا. چیزی چیزمکه
 } مخصوص مارانغوز
 آتی .

نشانلامق } فت. ۱. نشان قومق،
 } اشارت ایتک، بر
 علامت فارقه وضع ایتک : بن
 بکندیکم اشیایی نشانلادم ؛
 هر کس کندی قویونلرخي
 نشانلار. ۲. نشانه آتق، هدفه
 اورمق : کوزل نشانلایور. ۳.
 تاهانی قرارلاشدیروب نامزد
 ایتک : قیزی نشانلامش .

نشانلامق } فل. فج. ۱. بر نشان
 } وعلامت فارقه ایله
 اشارت اولتق. ۲. تاهل ایچون
 نامزد اولتق : فلان قیز، فلان
 دلیقانی نشانلاندی .

نشانلی } س. ۱. برنشانی وعلامت
 } فارقه سی اولان : اونک
 قویونلری نشانلیدر . ۲.
 تاهل ایتک اوزره نامزد،
 نشانلامش : او قیز نشانلیدر؛
 قیزک نشانلیسی بوراده دکادر .

نشانه } س. فا. اثر، علامت، اماره :
 } نشانه صدق وخالصت .
 نشتر } س. فا. «نیشتر» دن غلط
 } قان آلفه وچیبیان وسائر
 یارمغه مخصوص جراح بیجاخی :
 نشتر اورمق .

نشتر } س. عر. ۱. طاغیته،
 } یامه : بو چچیک بر رایحه
 طیبه نشر ایدیور. ۲. هرکسه
 طوپورمه، اشاعه : حوادث

نشر ایتک . ۳. اوراق حوادث
 وسائر مطبوعات درج ایتمه
 ویا ایتدیرمه : بعض مقالات
 نافعہ نشر ایتدی؛ بوحوادثی
 اک اول نشر ایدن فلان غزته در.
 ۴. برکتاب و غزته وسائر طبع
 ایدوب انظار تامه یه قومه : بر
 چوق کتب مفیده نشر ایتدی ؛
 مطبعه عامره طرفندن نشر
 اولنان کتابلر؛ کنندیسی برغزته
 نشر ایدیور. ۵. عمومه یتیشدیر-
 مه، تعیم، عمومی حالنه قومه :
 نشر معارف؛ نشر علوم. ۶.
 یوم قیامتده بتون انسانلرک
 دیرلمی : حشر ونشر. با : حشر.
 || م. لف ونشر. با : لف .

نشریات } س. ج. عر. ۱. هر
 } کسه طویریلان شیتلر،
 اشاعه اولنان خبرلر : برطاقم
 نشریات کاذبه ده بولنمش . ۲.
 اوراق حوادث وسائر مطبوعاتک
 یازدقلری شیتلر : اونک نشریاتی
 دائما طوغریدیر . ۳. طبع
 ایتدیریلوب نظرکاه عمومی یه وضع
 اولنان آثار : نشریات نافعہ سیله
 شهرت بولمشدر . ۴. یالان و
 اویدیرمه خبرلر، اراجیف : بر
 طاقم نشریاتده بولنمش .

نیشست } س. فا. اوتورمه . نر.
 } = ص فا. [وصف
 ترکیبیده] اوتوران ، جالس،
 مقیم. «نشین» دها مستملدر.]

نیشسته } ص. فا. ج : نشستهگان.
 } اوتورمش، اوتوران،
 جالس. ن

نیشسته } س. با : نشاسته .

نیشف } س. عر. صوبی چکوب
 } جذب وبلع ایتمه .
 نیشق } س. عر. بورنه چکمه،
 } بورنله جذب ایتمه .
 نشو } س. عر. [طوغریسی :
 } نشی یاخود نشو در] نبات
 و حیوانک بیومه سی، بیومه،
 بوی آتیه : اکینلر، آغاجلر،
 قوزیلر، چوجقلر نشو ونما بو.
 لورلر . [باشلیجه مترادفی اولان
 «نا» ایله برابر قوللایلیر .]

نشور } ص. عر. «نشور» دن سمب.
 } مبالغه ایله نشر ایدن،
 چوق طاغیدان : حضور لوامع
 نشور . [بویله عربی کله لردن
 مرکب فارسی وصف ترکیبیلدره
 قوللایلیر .]

نشور } س. عر. نشر؛ یوم
 } النشور = حشر ونشور کوی.
 نشوه } س. عر. با : نشئه .

نشیب } س. فا. اینیش، یوقاریدن
 } آشاغی یه این بر، مائل :
 فراز ونشیب = یوقیش اینیش .
 [شو، شیو لغتی بوندن غلط
 اولسه کرکدر.]

نشیده } س. عر. ج : نشائد .
 } ضرب مثل حکمنه کچمش
 مشهور بیت ویا مصراع .

نشیمن } س. فا. مجلس، محفل،
 } مجمع، جمعیتکاه .
 نشیمنگاه } س. فا. محل اجتماع،
 } جمعیتکاه .

نشین } ص. فا. «نشستن» فلنک
 } اصلی اولوب وصف ترکیبیده
 بولنور. [اوتوران، اوتورمش،
 جالس : پوست نشین = تکیه
 پوستنده اوتوران؛ تخت نشین =
 جالس سر بر حکومت؛ مسند

نشین = بر مسندده اوتوران ؛
صدرنشین = باشده اوتوران ویا
مقام صدارتده بولنان؛ گوشه
نشین = منزوی .

نشئه } س. عر. ۱. یکیدن پیدا
نشئه } اولوب وجود بوله : نشئه
ثانیه ، نشئه اخری = محشرده کی
یکی دیرله مز. ۲. کیف، سونج،
نشاط، خاطر کشایشی ؛ اوکون
نشئه سی وار ایدی ؛ نشئه م
بوزلدی ؛ برآز نشئه سی کلدی.
۳. خفیف سرخوشلق، کیف
اوله : آرپه صوبی نشئه کتیریر،
نشئه ویرر. [بوصوک ایکی ماسیله
طوغریسی : «نشوه» در.]

نشئه سیز } ص. کیفی برنده اولیان،
نشئه سیز } محزون نشاطسز : بو
اقتشام سزی نشئه سز کوربورم.

نشئه سیز لک } س. نشاطسزلق ،
کیف بوزوقلفی،
محزونیت ؛ بوکون برنشئه سز لکم
واردر .

نشئه لندی ریمک } فت. ۱۰. شنلندر-
مک ، نشاط
ویرمک ؛ مجلسی نشئه لندی ریمک
ایچون بر طاقم تحفلقلر یابدی .
۲. خفیف صورتده سرخوشلق
کتیریمک ، کیف ویرمک ؛ خرما
صوبی آدمی نشئه لندی برر .

نشئه لیمک } فل. ۱۰. شنلنمک ، نشاطه
کلک ؛ انسان سویدیکی
احبابی کورنجه نشئه لندر. ۲.
خفیف صورتده سرخوش اولقی،
کیف اولقی ؛ بر ایکی قدح ایچوب
نشئه لشمیدی .

نشئه لی } ص. ۱. شن ، نشاطلی ؛
بوکون پک نشئه لیسکز.
۲. خفیف صورتده سرخوش،

کیف : اوده برآز نشئه لی
بولندی .

س } س. عر. ۳. نصوص.
نص } ۱. صراحت ، حکم صریح ؛
نص قانونی ایله حکم ایلمش .
۲. قرآن کریمده ویا بر حدیث
صحیحده بر ایش حقتده اولان
صراحت و بو صراحتی حاوی
کلام ؛ حقتده نص کریم واردر ؛
نص قاطع ؛ نص ایله ثابت .

نصاب } س. عر. ۱. اصل،
اساس } ۲. قوام، درجه
مطلوبه ؛ هر شی نصابنده کرکدر.
۳. بر مالک ذکات ویرمک
ایچون بالغ اولسی اقتضا ایدن
مقدار. || فارسی قاعده سنجه
وصف ترکیبی به داخل اولور ؛
کتاب حکمت نصاب = اصل
واساسی حکمت اولان کتاب .

نصار } س. عر. ۳. فد ؛ ناصر.
نصار } با ؛ ناصر .

نصارا } یا نصاری. س. عر. ۳.
فد ؛ نصرائی. با ؛ نصرائی.
نصاع } س. عر. ۳. فد ؛ نصیحت.
نصاع } با ؛ نصیحت .

نصب } س. عر. ۱. دیکمه ،
نصب } صا پلامه ، رکز ؛ نصب
لوا. نصب علم. ۲. قومه ، وضع ،
القا ؛ نصب عیون طمع ایتمک .
۳. بر مأوریت و خدمته قومه ،
تعین ، قایر مه ؛ بر قائم مقاملغه
نصب ایتمیلر . ۴. بر رتبه آله ،
بر رتبه به یکمه ، ترفیع ؛ سلاک
عسکری به دخولی فلان و یوز
باشی [یوز باشیلغه] نصی فلان
تاریخنده در. ۵. د. [نحو عریده]
اسمک اعراب دینان احوال
ثلثه سندن بری ؛ حالت نصب ؛

نصبی قحه ایله ، الفله ، یا ایله
اولور .

نصح } س. عر. اوکوت ، نصیحت ،
نصح } بند ؛ او قدر نصح و بند
ایتم .
نصر } س. عر. ۱۰. یاردیم ، امداد ،
نصر } عون. ۲. ظفر ، مظفریت ،
غالبیت ، نصرت .

نصراء } س. عر. ۳. فد ؛ نصیر.
نصراء } با ؛ نصیر .

نصرانی } س. ص. عر. ۳. نصارا .
نصرانی } نصرائیه . ج. نصارا .
[حضرت عیسانک مولدی اولان
«ناصره» دن] دین عیسیاه تابع ،
عیسوی خرستیان ؛ نصرانیلرک
اعتقاداتی ؛ معابد نصارا ؛ اقوام
نصرانیه .

نصرانیت } س. عر. عیسویت ،
نصرانیت } خرستیانلق .

نصرت } س. عر. ۱۰. یاردیم ،
نصرت } عون و علی الخصوص
عون الهی . ۲. ظفر ، مظفریت ،
غلبه .

نصری } ص. عر. ۳. نصریه .
نصری } عون الهی و فتح و ظفره
منسوب و متعلق .

نصف } س. عر. ۳. نصفین .
نصف } یاریم ، یاری ، بچوق ،
نیم ؛ نصفی آلوب نصفی براقدی ؛
وکیله نصف معاش ویریلر . ||
نصف قطر = داتره نك مرکز ندن
محیطنه قدر ممتد اولان خط
مستقیم . || نصف کره = کره
ارضک ایکی به بولنمش فرضیه
هر برینی آریجه مصور بولنان
خریطه مسطحه . || نصف -
اللیل = کیجه یاریسی ؛ نصف -
النهار = کوندوزک اورته سی ،

ظهر . || دائرة نصف النهار =
 کره ارضی طولاً قطع ایدن
 مفروض خطوطک بهری :
 پارسدن چکن دائرة نصف النهار
 مبدأ طول اتخاذ اولمشدر .

نصفیت } سش. عر. (نونک کسریله
 } غاطدر. انصاف، عدل.
 حقانیت : اجرای نصفیت و عدالت.

نصفیت } سش. عر. (لفت مولده)
 } یاریمق، یاری یاری به
 بولمه، بولشمه، مناصفه : قزانچی
 نصفیت اوزره تقسیم ایتدیلر .

نصفیه } سش. عر. یاریم نای :
 } کوزل نصفیه چالیور .

نصل } سنذ. عر. چ : نصول .
 } مزارق تمرنی ، مزارغک
 اوچندهک سیوری و کسکین دمیر .

نصل } ح. با : ناصل .

نصوح } ص. عر. (نصح « دن
 } سمب. اولوب مذکریله
 مؤثی بردر. خالص، صادق،
 عزم قوی ایله اجرا اولنان ،
 قطعی : توبه نصوح = بوزلمه سی
 محال توبه. (نصیحی معناسیله
 لسانزده قولانناز .)

نصوص } سنذ. چ. عر. فد :
 } نص. با : نص .

نصول } سنذ. چ. عر. فد : نصل .
 } با : نصل .

نصیب } سنذ. عر. ۱. حصه ،
 } یای : هرکس کندی
 نصیبی آلیر . ۲. بر آدمک نائل
 و دسترس اولدیفی شیء، بهره :
 بیچاره نک علم و تربیه دن نصیبی
 یوقدر . ۳. تقدیر الهی ایله معین
 اولان شیء، قسمت، قدر : هر
 کسک نصیبی نه ایسه اوندن نه

اکسیک نه زیاده قزانه بیلیر . ۴.
 میسر : اوکتابی اله کچیرمک بکا
 نصیب اوله مدی؛ نصیب اولورسه
 اوکتابی آله جم .

نصیحت } سش. عر. چ : نصحیح .
 } اوکوت، نصح، پند،
 موعظه : شوچو جغه بر آرز نصیحت
 وبرک، نصیحت ایدک؛ نصحیح
 مؤثره . || نصیحت پذیر = نصح
 و پند قبول ایدن .

نصیحیحی } ص. نصح و پند ایدن،
 } ناصح .

نصیر } ص. عر. چ : نصر . (نصر)
 } دن صش. یاردیجی، معین،
 امدادچی .

نصیری } ص. س. عر. ذ. نصیره .
 } باشلیجه انطاکیه جهتنده
 بولنان ویر مذهب و اعتقاد
 مخصوصه تابع اولان بر جماعت
 افرادی .

نصح } سنذ. عر. اوله، یتیشمه ،
 } کمال بولمه، اولغوناق . ذ.
 نصرت } سش. عر. تازه لک، طرا .
 } وت . ذ.

نطاس } س. با : نطس .

نطاق } سنذ. عر. ۱. قوشاق،
 } کر. ۲. فوته، بشمال .

نظرون } سنذ. عر. ۱. کهرچله .
 } ۲. بوراق، طوزلیجه بر
 ماده کیمیویه .

نطس } یا نطاس ، نداس . س.
 } تارله بی تمیزلوب اوتلرینی
 قورومتق ایچون اوکدن سوروب
 حاضرلامه : تارله بی قاسمده نطس
 ایدوب بهارده اکلی .

نطع } سنذ. عر. یمکارک وضعیون
 } ویا دیگر بر ایش ایچون
 یره سریلن حصیر ویا مشین

سفره . (فر. Natte بوندن
 مأخوذدر.)

نطفه } سش. عر. بل صوبی، منی،
 } انسان و حیوان تخمی .

نطق } سنذ. عر. ۱. سوز، لاقردی،
 } کلام، گفتار . ۲. سولیش،
 سونلک قوت و خاصه سی : انسان
 نطق ایله ساثر حیواناندن تمیز
 اولنور؛ نطقه کلدی = قوه نطقه

کسب ایتدی؛ نطقی طوتلدی .
 ۳. تر. بر جمعیه خطاباً ایراد
 اولنان سوز، خطبه : المانیا
 ایمراطورینک نطق .

نطق } ص. عر. (نطق « دن
 } سمب. ۱. قولایقله نطق

ایراد ایدن ، خطبه ده قوتلی ،
 خطیب ماهر، متکلم . ۲. فصاحت
 و بلاغته لاقردی سولین ،
 سخنپرداز، چکلی : نطق آدم .
 } سنذ. چ. عر. فد : ناظر .

نظارت } سش. عر. (نظر « دن
 } ۱. باقه، باقیش، اطراف

کورمه، سیر، مدنظر : بو اوک،
 بوتیه نک کوزل نظارتی واردر؛
 برنخته پرده چکوب اوک نظارتی
 کسدی . ۲. کوزمه، تفتیش،
 یوقلامه ، معاینه : شو عملیه
 نظارت ابدجک بر آدم لازم .
 ۳. اداره، ریاست : بو ایشه کیم
 نظارت ایدبور؟ بو ایش اونک
 نظارتی تحتنده در . ۴. دواثر
 اساسیه دولتدن بهری، وکلاء
 دولتدن برذاتک تحت اداره سنده
 اولان دائره : داخله، خارجه،
 مالیه، معارف نظارتی . ۵.
 رسومات و ساثر بعض اداره لک
 بیوک تقسیماتندن بهری : از میر

رسومات نظارتی؛ بغداد رژی، دیون عمومیہ نظارتی.

نظارہ { سنڌ. عرب. [اسم جمع] سپر جيلر، تماشاگران.

نظافت { سنڌ. عرب. تميزك، پاڪڪ؛ نظافته چوق دقت ايتلي.

نظام { سنڌ. عرب. ۱. ديزي، صره. ۲. اصول، ترتيب، قاعده،

دوزن؛ ايشي نظامه قومق؛ ايشلره نظام ويرمك ۳. احتيا.

جات زمانيه به كوره اتخاذا اولنان قانون؛ نظامه توفيقاً حركت

ايتك ۴. يكي اصول اوزره مرتب ومنتظم عسكري، عساكر

موظفه؛ نظام عسكري، اوجاغي. ۵. عساكر منتظمه نك اصل

برنجي صنتي، نظاميه صنتي؛ ايكي طابور نظام و اوج طابور رديف

عسكري وار ايدي ۶. بر ايشه نظام و ترتيب و يرن آدم، وزير،

دستور؛ نظام الملك؛ نظام العالم. || نظام جديد، نظام عسكري =

عساكر منتظمه؛ عساكر موظفه. || نظام ويرمك، نظامه قومق =

ترتيب و تنظيم ايتك.

نظام { سنڌ. ص. عرب. [نظام] دن نظام { سمب. } نظام و يرن، نظامه

قويان، ترتيب و تنظيم اي دن؛ نظام امور الجمهور.

نظاماً { ح. عرب. احتياجات زمانيه به كوره ترتيب و اتخاذا

اولنان قانونه توفيقاً؛ شرعاً و نظاماً جائز دكلدر؛ او ايش

نظاماً رؤيت اولنه جقدر.

نظامات { سنڌ. ج. عرب. احتياجات زمانيه به كوره ترتيب و اتخاذا اولنان قواني ن؛ نظامات

جديده؛ نظامات دولت؛ نظامات موضوعه.

نظامسنز { ص. ۱. ترتيبسز، قاعده. نظامسنز اودر. ۲. قانون و نظامه

منافي، مفاير قانون؛ نظامسنز ايش؛ نظامسنز حركت.

نظامسنزلق { س. ۱. ترتيبسز، قاعده سنزلق، عدم انتظام؛ بو اوده بر نظامسنز لقدر

كيدبور. ۲. قانون و نظامه مفاير حركت؛ نظامسنز لقدم بولنالمره

جزا و يرديلر. نظامي { ص. ۱. ترتيبلي، منتظم. ۲. قانون و نظامه موافق.

نظامنامه { س. ف. ا. بر ماده حقتده نظامي حاوي رساله؛ ژاندارمه

نظامنامه سي؛ شركتكم نظامنا. مه سي. || نظامنامه داخلي = بر

اداره نك و يا شركتكم صورت تشكيليله و ظائفي حقتده تنظيم

اولنمش نظام و اصول كه خارجه حكمي اولماز. فر. Statut.

نظامي { ص. عرب. ۱. نظاميه. ۲. نظام و ترتيبه متملق، نظا.

منده اولان، ترتيبلي، مرتب، منتظم. ۲. قانون و نظامه متملق،

نظامات دولته مطابق، نظام و قانون اقتضاسندن اولان؛

ايجاب نظامي؛ محكمه نظاميه؛ فقره نظاميه؛ لايحه نظاميه =

نظامنامه اولمق اوزه قله آلتوب هنوز تصديق و موقع اجرايه

وضع اولماسن لايحه. || عساكر نظاميه = عساكر منتظمه نك اصل

موظف صنتي، نظام عسكري، رديف و مستحفظ مقابلي.

نظاميه { سنڌ. عرب. [اداره نظاميه] دن مختصر عساكر منتظمه

اداره سي، دائره عسكريه؛ نظاميه خزينه سي؛ نظاميه تخصيصاتي.

نظائر { سنڌ. ج. عرب. فد؛ نظيره. نظر { سنڌ. عرب. ج. انظار. ۱. طرفه نظر ايتدي، بر نظر ايتدي. ۲. تأمل، ملاحظه، دوشونمه؛ بوجهتي نظره آلديكيزي؛ اونونده نظردن دور طوتمايك ۳. التفات، توجه؛ نظردن دوشمك ۴. كوزدكه، اصابت عين؛ چوجني ايچون نظردن چوق قورقيور؛ نظر دكسين ۵. اعتبار، بر درلو قبول ايتمه؛ بر شيتمه نه نظره باقارسه ك اويله اولور؛ بكا كوچك نظريله بايقورسكز ۶. عند، نزد؛ كتاب اونك نظرنده اك لزومسز بر شيتدر؛ ثروت نظرمده هيچدر. || نظر اعتباره آلمق = اعتبار ايتك، اهميت ويرمك؛ سز بنم ديدكلمي نظر اعتباره آلمديكز. || امعان نظر ايتك = دقتله باقمق، اهميت ويرمك. || نظر انداز = كوز آتوب باقان. || حسن نظر = توجه. || نظر ربا = جاب نظر اي دن. || صرف نظر = بر طرف، شويله طورسون؛ شروبدن صرف نظر صوييله بوله مدق. || صرف نظر ايتك = واز چكمك، نكول ايتك؛ بن او ايشدن صرف نظر ايتدم. || نظر گاه = باقيلان ويا باقيله جق ير. || انظار عمومیه = عمومك كوزي.

نَظْرًا { ح. عر. ۱. كوره، با-
قيلرسه : ديديكنه نظرآ.
۲. نسبة، نسبتله، قياساً : سنه
نظرآ.

نَظْرِي { ص. عر. ۱. نظريه. ۱.
باقيشه منسوب و متعلق.
۲. صرف علمي، فن و قاعده به
متعلق، تجربه و اجرايه مقارن
اوليان، عملي مقابلي : معلومات
نظريه سي وار ايسه ده عملي
ملكه سي يوقدر؛ هر فني نظري
و عملي صورته او كر نمي؛ تدقيقات
نظريه.

نَظْرِيَّات { س. ج. عر. [فد].
«نظريه» دخي قوللانغه
باشلامش ايسه ده، اوته دن بري
يالكر جعي مستعملدر. [صرف
علمي و فني معلومات : هر فنك
نظرياتيله عملياتي برابر اولميدر.
نَظْرِيَّه { س. عر. با : نظريات.

نَظْم { س. عر. ۱. صره، ترتيب.
۲. موزون و مقفا كلام،
نثر مقابلي : انسانلر نثر دن اول
نظمه رغبت ايتملردر.

«نظم» ايله «شعر» آره سنده فرق
واردر : نظم موزون و مقفا سوزدر،
حق صرف و نحوه دائر مباحث كبي
فكر شاعرانه دن بوس بوتون بيكانه مواد
دخي، موزون و مقفا اولنجه، نظم
ديتليز؛ حالبوكه شعرده وزن و قافيه دن
زياده افكار شاعرانه و خيالات ههچيه به
احتمار اولنور.

نَظْمًا { ح. عر. نظم ايله، منظوم
اوله رق : نظماً افاده مرام
ايتك.

نَظِير { ص. س. عر. ۱. نظيره.
«نظر» دن ص. ش. [بکزر،
مشابه، مثل، مانند : بي نظير =
مثلمز، امثالز، چمانند. =

س. عر. له. «نظير السمت» دن
مختصر [سمانك سمت الراس دينان
تپه سنك تام قارشيسي كه كره
ارضك آلتنده اولور. فر. Na-
dir [عربيدن مأخوذ].

نَظِيرَه { س. عر. ج. نظائر. ۱.
برشيته بکزه مك اوزره
يايلان شي، اورنك، مثل،
قارشيلق. ۲. د. بر شاعرك بر
شعري تقليداً سويلين شعر :
مشاهير شمرانك بعض مشهور
غزلرينه چوق نظيره لر يابلشدر.

نَظِيف { ص. عر. ۱. نظيفه.
«نظافة» دن ص. ش. [ميز،
پاك، نظافتلي.

نَظِيس { س. عر. او بوقلامه،
نظيس ايمزغانه، پنه كلمه.

نَظِيع { س. عر. ج. فد : نعل.
با : نعل.

نَظَامَه { س. عر. ج. نعمات.
دوه قوشي.

نَعت { س. عر. ج. نعت. ۱.
وصف، مدح و ثنا ايله
برابر تعريف و توصيف. ۲.
اوصاف و مداح جناب رسالتنهي
بي متضمن قصيده : نعت شريف.
۳. د. بر اسمي توصيف ايدن
صفت : نعت ايله مبعوت آره سنده
مطابقت شرطدر.

نَعتِخْوَان { س. فا. جمعه كونلري
بعض سلاطين جامعلر
نده و تكيه لرده كوزل سسله
نعت شريف اوقويان آدم.

نَعرَه { س. عر. باغرمه، چاغرمه،
هايقيرمه، سرخوش باغرمه.
سي : نعره آتمق، اورمق.

نَعش { س. عر. ايچنده اولو
بولنان تابوت، تكفين

و تجهيز اولنوب تابوته قونمش
اولو، جنازه : نعلش مغفرت نقشي
احتفالات لازمه ايله قالد برلدي.
|| له. بنات نعلش = دب اكبري
تركيب ايدن كواكب.

نَعل { س. عر. ج. نعال. ۱.
آياق قابرينك بر اقلديني ير،
اوتوريله جق محلكرك اك آشاغيسي.
[مفردى لسائزده بو معنا ايله
پك قوللانماز]. ۲. آت و اوكا
مماثل حيواناتك آياغنه ميخلانان
دمير، طاوا : آته نعل اورمق.
|| درت نعل = طولى ديزكين،
آله بيلديكنه : درت نعل كيد.
يوردى. || نعللري آتمق،
ديكمك = اولمك. عو. || نعلنه
ميخنه اورمق = نه يابه جفني بيله.
مه مك. || نعل دوكن = طاشقللي،
چاقللي (يول).

نَعلِبَر { س. فا. [تر. زبازدى :
نالبور] نعل و چيوى واوكا
مماثل شيئرلر يايان صنعتكر و يا
صانان آدم.

نَعلِبَسَنَد { س. فا. [عر. نعل = م.
بستت = باغلامق،
طابق. — تر. زبازدى :
نالباند.] آتله و اوكا مماثل
حيواناته نعل طاقان صنعتكر،
طاقاوجي.

نَعلِبَسَنَدِلك { س. [زبازدى :
نالباندلق] حيوانلره
نعل طاقان و بعض حيوان خسته.
لقلرينه باقان آدمك صنعتي،
طاقاوجيلاق، بيطارلق.

نَعلِچَه { س. فا. [تر. زبازدى :
نالچا] قبا قوندره و چيزمه.
لك آلتنه زياده طابق ايچون

میخلانان دمیر : چیزمه به نعلجه طاقق .

نعللاتمق { فت. نعل طاقدم برمق : شو حیوانلری نعللاتمقی .

نعللامق { فت. نعل طاقق ، نعل کپیرمک : بیکیری نعللامق .

نعللامق { فچ. نعل طاقلق : بو حیوان نه وقت نعللاندی .

نعلی { ص. عر. ن : نعلیه . آت نعلی شکلنده اولان .

نعلین { سنذ. ت. عر. برچفت آیاق قانی ، برچفت صندال . =

فد. تر. [زبازدی : نالین] جامده و آیاق یوننده و سائر صولی محلدره کییلن تحتهدن یوکسکجه و طاسمه لی آیاق قانی : نعلین کییمک .

نعلینجی { س [زبازدی : نالینجی] ییجی تحتهدن یوکسکجه

طاسمه لی آیاق قانی یاپان و صاناتان آدم . || مج. نعلینجی کسری = هب کندی منفعتی دوشوتن آدم .

نعم { د. عر. اوت ، بلی ، های نعم { های : لاونم برشی سوبلیدی .

للساعزده همان یالکز بوتعبیره مستعملدر .

نعم { س. عر. جد. عر. فد : نعمت . با : نعمت .

نعم { د. عر. نه کوزل ، نه اعلا . نعم { زهی : نم الوسیله = نه کوزل

وسیله : نم انصاف = نه کوزل تصادف : نم المطلوب = تام آرادینغمز .

نعماء { س. عر. نعمت رفاه حال . نعماء { علی الخصوص نعمت معنویه

مقامنده مستعملدر .

نعمان { سنذ. عر. نعمان بری = نعمان { کلینجک چیچکی ؛ نعمان

چیچکی = شقائق نعمانیه . نعمانیه { ص. عر. شقائق نعمانیه = نعمان چیچکی . با : شقائق .

نعمت { س. عر. ج. نم . ۱ . نعمت { ایلیک ، احسان ، عطیه :

بکا اولان نعمتی انکار ایده مم . ۲ . ابی یاشامق ایچون لازم

اولان شیئئر ، ثروت ، رفاه : چوق نعمته نائل اولدی .

۳ . الهک نعمتی اولان ییه جک و ایچه جکه متعلق شیئئر و علی .

الخصوص اتمک : نعمته حرمت لازمدر . || ولی نعمت = انعام

و احسان صاحبی ، بر آدمی یکیندیرن ، معیشتی و یرن ، افندی :

اوبنم ولی نعمتمدر .

نعمع { یا نعناع . سنذ . عر . نانه . دیدیکمز نبات . با : نانه .

نُعوت { سنذ . ج . عر . فد : نعمت . با : نفت .

نُعُوذُ بِاللّٰهِ { اللّٰه صغندق معنا . سیله مستعمل ترکیب عربی .

نعم { سنذ . عر . ۱ . نعمت ، رفاه ، نعیم { بولق و بختیارقله یاشایش

۲ . جنتک برقمسی . || دارالنعیم = جنت .

نعمه { س. عر. ج. نعمات . ازکی ، آواز ، مقام ، آهنگ ، لحن .

|| نعمه پرداز ، نعمه زن ، نعمه ساز ، نعمه کش = بر آهنگ اجرا ایدن ، خواننده ، سازنده .

نقیاس { سنذ . عر . ط . لخصوصه لاق ، یکی طوغورمش قادینک

حالی .

نقیاست { س. عر. نفیس اولان شیئک حالی ، یک مقبول

و قیمتدار اوله : او سجاده نیک نفاستی فوق العاده ابدی .

نقیاسی { ص. عر. ن : نفاسیه . ط . لخصوصه لاقه منسوب و متعلق : جاء نفاسی .

نفاق { سنذ . عر . ۱ . ظاهراً مسلمانق کوستروبده

کافر اوله ، منافق حالی : اهل نفاق . ۲ . منافقنق ، غمازلق :

نفاق قومق . ۳ . بوزشوقاق : آردلرینه نفاق دوشدی .

نقائس { س. ج. عر. [فد . نقائس { «نفیسه» لسانمزده بو

مقامده قولالناز . مقبول و قیمتدار شیئئر : هندک نقائس معمولا تندن .

نفت { س. فا. [«نفظ» بونک معریدر .] یردن چیقان

و جام کبی بعض آغا جلدن چیقا . ریلان مشتمل بر یاغ که بو یا .

جیلقده و سائر صنایعده قوللا . نیلیر : نفت یاغی ؛ نفت سورمک ؛

نفت قویوسی .

نفتی { ص. نفت یاغی رنگنده یعنی نفتی { قویو یشیل ایله قهوه

رنگلری آره سندنه بر رنگ مخصوصده اولان .

نفسح { سنذ . عر . ۱ . اوفورمه . ۲ . اسم . ۳ . قوو و یرمه ، رایحه سی نشر اولمه .

نفسحه { س. عر. ج. نفحات . ۱ . بر اوفورمه . ۲ . بر اسم .

۳ . یایلان کوزل قوو ، رایحه منتشره طیبه . || صو . نفحات

الانس = ارباب کشفه بعضاً عالم لاهوتدن کن رایحه مجرمیت .

نفسح { سنذ . عر . ۱ . اولفله مه ، شیشرمه . ۲ . بر بوری

و سائر دیه اولفله مه ، چاله : نفخ صور = حضرت اسرافیلک یوم

قیامتده صورہ اوفله مسی .

نَفْحَه { سٹ. عر. ۱. اوفورمه :
نَفْحَه { نَفْحَه صور. ۲. ط. شیشمه،
شیشکینک .

نَفْر { سڈ. عر. [اصل جعی اولان
نفر] « انفار » لسانزدہ مستعمل
اولیوب، « نفرات » قولانیلیور .
۱. بر تک آدم، کیمسه. کمنه،
شخص، فرد، کس : اھالییدن
بر نفر کلدی . ۲. انسانلرک
تعدادندہ اسماء اعداددن صکره
قولانیلیبر، حیوانانده رأس
واشیاده عدد وپاره و قطعہ
اولدینی کبی : اوج نفر عملہ . ۳.
ضابط اولیان عسکر، عادی
عسکر : هر اون نفر باشنه بر
اونباشی واردر؛ نفرات عسکرہ .
|| دو من نفری = مکتبده صنفک
اک کریسنده بولنان شا کرد .

نَفْرَت { سٹ. عر. ۲. اورکوب
نَفْرَت { قاچہ، توحش. ۲.
تیکسینمه، کراہ، استکراہ،
تفر : بن فنا آدمردن، بویله
حیلہ ایشلردن نفرت ایدرم ؛
بویمکدن بکا نفرت کلدی .

نَفْرین { سٹ. فار. لعنت، بد دعا،
نفرین { تبرا : نفرین اوقومق .

نَفْرِيَه { سٹ. چاوش اوزومنک
نَفْرِيَه { نیتسنه یاقین طویلا نیلان
کوچک صالحقلملرکی اوچر دردر
دانہ لی اولور .

نَفْس { سٹ. عر. ج : نفوس ،
نَفْس { انفس . ۱. روح، جان،
حیات . ۲. حیات حیوانی،
انساندہکی حیوانیت، شہوتہ
ویوب ایچمک کبی احتیاجات
مادیہیہ اولان میل طبیعی :
نفسنہ مغلوب اولق ؛ نفس
امارہ = انسانی کوتیلکہ سوق

ایدن شہوت؛ نفس لوامہ = کو-
تیلکی ایشلدکن صکره وخامتنی
ابرازلہ لوم وتقبج ایدہ رک معذب
ایدن حال، وجدان راحتزلفی؛
نفس مطمئنہ = ایلیکی کوتیلکدن
فرق وتیمیز ایدہ رک آدمہ وظیفہ
انسانیتی طائیدیبران قوت؛ نفس
ناطقہ = روح انسانی . ۳. شخص،
ذات، کندی : هر کس کندی
نفسنی دوشونیر ایکن فخر عالم
افندمن هر کسه شفاعت ایدہ .
جکدر . ۴. اصل، جوهر، عین،
مایہ : نفس الامر . ۵. بر شیدک
ملحقانندن صرف نظرلہ اصل
کندیسی، مرکزى : نفس بغداد .
دہ ساکن . ۶. منی، نطفہ، بل
صویبی : بالیق نفی = اسپر .
ماچت . || بالنفس، بنفسہ =
بالذات . || فی نفس الامر، نفس
الامرہ = حد ذاتندہ . || کفیل
بالنفس، نفسنہ کفیل = بر آدمک
ایستلیدیکی وقت شخصنی تسلیم
ایچمک اوزرہ کفیل اولان آدم،
کفیل بالمال مقابلی . || د. (صرف
عربیدہ) نفس متکلم = السنۃ
سائرہدہ برنجی شخص عد اولنان
وافعال وضمائرک سویلین آدمہ
عاند اولان حالی ؛ نفس متکلم
وحدہ = بونک مفردی ؛ نفس
متکلم مع الغیر = بونک تنبیہ
وجمہ مخصوص اولان صیغہ سی .
|| نفی نفسنہ = هر کس کندیخی
دوشونہ رک، کیمسه تک کیمسه یہ
خیری اولماہ . || نفی یتک =
مجاہدہ ایلہ نفس وشہوتہ غالب
کک . = ج. افراد، اشخاص،
افراد اھالی : نفوس مقیدی،

قلبی : تھر بر نفوس .

نَفْس { سڈ. عر. ج : انفس . ۱.
نَفْس { جکرہ آلنوب ویربان ہوا،
صولوق، دم : نفس آلمق =
صولومق . ۲. برصولوق آلہ جق
قدر وقت، آن، دم، لحظہ :
جناب حق برنفسدہ عالی یوق
ایدہ یلیبر . ۳. تر. اوقویوب اوفلہ،
اوفوروجیکلک : نفس ایتدی .
۴. اوفوروجیکلک تاثیری : او
آدمک نفی واردر، نفی
مشهوردر . || نفس آلمق = ۱.
صولومق . ۲. یورغونلق چیقار-
مق، استراحت ایچمک : براق بر
پارچہ نفس آلمق . || نفس آلدیر-
مق = ۱. استراحت ایتدیزمک .
۲. وقت براققی، آرہ لنی ویرمک :
ھیچ نفس آلدیرمدی . || تک
نفس، ودھا طوغریسی تنک
نفس ویا طیق نفس = حیوانلرہ
عارض اولان نفس طارلنی . ||
نفس توکتمک = بیہودہ یرہ
چوق سونک، سویلیوبدہ
دیگنلمہ مک . || صوک نفس =
جان ویرمہ وقتی، حالت نزع :
صوک نفسندہ نوبہ ایتمش . ||
نفس طارلنی = صولومدہ زحمت
چکدیرن علت، ضیق صدر . ||
نفس طولق = نفس آلہ مامق .
نَفْسَاء { سٹ. عر. لوخوصہ، یکی
نَفْسَاء { طوغورمش قادین .
نَفْسَانِي { ص. عر. ۲ : نفسانیہ . ۱.
نَفْسَانِي { نفس امارہیہ وشہوت
وسائر میلیات حیوانیہ یہ منسوب
ومتعلق : میل نفسانی ؛ حسیات
نفسانیہ . ۲. کین وغرضہ متعلق
ویا بوندن متولد : حرص نفسانی ؛
مقاصد نفسانیہ .

نَفْسَانِيَّتْ { س. عر. [لفت مولده] }
 نَفْسَانِيَّتْ { كين، غرض، كيزلي }
 عداوت: قومشومزك بكافسانيتي واردر.
 نَفْسَانِيَّتِي { ص. كين و غرض }
 نَفْسَانِيَّتِي { كودن، كيندار، }
 غرضكار: بزم قومشويك نفسا-
 نيتجي آدمدر.
 نَفْسَانِيَّتِي { ص. كين و غرضه }
 نَفْسَانِيَّتِي { اولنان، غرضكارانه: }
 نفسانيتلي سوز.
 نَفْسَانِيَّتِي { س. هوا آلمق ايجون }
 نَفْسَانِيَّتِي { قولبه وانبار و سائره }
 اوستنده آچش دليك.
 نَفْسَانِيَّتِي { فل. ۱. صولومق، }
 نَفْسَانِيَّتِي { صولوق آلمق. ۲. }
 ب. بر تهلكه دن قورتولوب
 راحتلمق.
 نَفْسَانِيَّتِي { ص. عر. ث: نفسيه. ۱. }
 نَفْسَانِيَّتِي { شخص و ذاته منسوب }
 و متعلق. ۲. با: نفساني.
 نَفْسَانِيَّتِي { س. عر. نفت. با: نفت. }
 نَفْسَانِيَّتِي { || نطق نباتي = چام نفتي. }
 نَفْسَانِيَّتِي { س. عر. آصي، فائده، }
 نَفْسَانِيَّتِي { منفعت، سود: نفع خزينه = }
 خزينه دولتك فائده و استفاده سي.
 نَفْسَانِيَّتِي { س. عر. ۱. تعيش ايجون }
 نَفْسَانِيَّتِي { لازم اولان آچه، احتياجات }
 ضروريه مصرفي: چولوق چوجو-
 غنك نفقه سندن كسوب بورجني
 ويردي. ۲. يتيمله ويا تطليق
 اولمش بر قادينه وسائر اشخاصه
 تعيشلر ايجون جانب شرع شريفدن
 تخصيص اولنان و وردي ريلن آچه:
 يتيمله نفقه باغلاديلر.
 نَفْسَانِيَّتِي { س. عر. ۱. ايجو كچه، }
 نَفْسَانِيَّتِي { ايشلمه: عادي كيرجه يا- }
 بلش ديواردن صو نفوذ ايدر.
 ۲. بر آدمك سوزي ديگنلمه،

سوزي كچر اوله: نفوذی واردر،
 اصحاب نفوذ دندر.
 نَفُوذِي { ص. سوزي كچر، مرعي }
 نَفُوذِي { الحاطر: اوراچه اولدجه }
 نفوذی و خاطرلی بر آدمدر.
 نَفُوذِي { س. ج. عر. فد: نفس. }
 نَفُوذِي { با: نفس. }
 نَفُوذِي { س. س. عر. ۱. اجلا: نفي }
 نَفُوذِي { ابد، نفي موقت. ۲. د. سلب، }
 انكار، افعال و سائر كلكه لك
 حدك عدم و قوعني بيان ايدن
 حاللري: اادات نفي = «كلمه مك»
 ده كي «مه» كي اادات. || مه. نفي
 ملك = بر كسه بر مالي اخركيمسه
 نك اولديفني اقرار ايمه.
 نَفِيرِي { س. عر. ۱. جماعت: نفيير }
 نَفِيرِي { عام = دشمنله حرب ايجون عموم }
 خلقدن تشكيل اولمان عسك. ۲.
 اساساً عسكرك جمعيجون چالان
 بيوك بوري كه باشايجه بيوك بر
 بوينوزدن عبارتدر. || يوم نفيير =
 حجاجك منادن مكيه روان
 اولدقلى كون.
 نَفِيْسِي { ص. عر. ث: نفيسه. }
 نَفِيْسِي { «نفاسه» دن ص. ص. با: }
 مقبول و قيمتدار و ناديدنه: آنا-
 طوليدنه نفييس خاليلر ياييلر. ||
 صنايع نفييسه = رسم و هيكلت اشراق
 و موسيقي كبي هنردن معدود
 نازك و ظريف صنعتلر، فر.
 Beaux arts: صنايع نفييسه
 مكاتبتي، نمونه خانه سي.
 نَقَابِي { س. عر. يوز اورتيسي، }
 نَقَابِي { بچه، ياشمق، لثام، حجاب. }
 نَقَابِي { س. عر. نقيبك، وكالت، }
 نَقَابِي { رياست: نقابت اشراق = }
 شرفايت نسل و نسبن و شجره سني
 ايني بيلوب ايشلرينه رياست و نزد
 حكومتده وكالت ايدن نقيب

الاشرافك حار و صفت و وظيفه سي.
 نَقَادِي { ص. س. عر. [«نقد» دن }
 نَقَادِي { س. ۱. آچه نك صاغلامني }
 قالدن تفريق و تميز ايدن. ۲.
 بر شيك ايسني فناسندن تميز ايلن.
 ۳. مج. آثار ادبيه و عليه نك كمال
 و نقصاني آراشد بره رق محاكمه
 ايدن، انتقاد ايلن: نقاد منصف
 اولميدر.
 نَقَارْخَانِي { س. فا. چالني طاقني }
 نَقَارْخَانِي { و محلي، مهترخانه. }
 نَقَارْخَانِي { س. فا. [زبانزدی: }
 نَقَارْخَانِي { «ناغاره»]. طاوول كبي }
 اسكي بر نوع چالني. || چفته نقاره =
 چفته دومبه لك.
 نَقَاشِي { س. س. عر. [«نقاش» دن }
 نَقَاشِي { س. با: ياغلي ويا ص. ولى }
 بويا ايله ايفينه نك ديوار و طاوان
 و سائره سني بوياوب نقشلر
 و چيكلر ياپان صنعتكر: نقاش
 ايشي. || نقاش ازل = حق تعالي
 حضرتلري.
 نَقَاشْأَقِي { س. ابنه بويايان نقاش }
 نَقَاشْأَقِي { صنعتي. }
 نَقَاطِي { س. ج. عر. ف: نقطه. }
 نَقَاطِي { با: نقطه. [نقط كبي.] }
 نَقَاهَتِي { س. عر. ط. خسته لادن }
 نَقَاهَتِي { يكي قالدوب ضعيف }
 ولاغر اولمق و تماميله كسب عايفت
 ايمه مش اولمق حالي: حال نقا-
 هته در.
 نَقَائِيصِي { س. ج. عر. فد: }
 نَقَائِيصِي { نقيصه. با: نقيصه. }
 نَقَائِيصِي { س. ج. عر. فد: }
 نَقَائِيصِي { نقيصه. با: نقيصه. }
 نَقَبِي { س. عر. دله، دليك ويا }
 نَقَبِي { لغم آچه. }
 نَقَبَاءِي { س. ج. عر. فد: نقيب. }
 نَقَبَاءِي { با: نقيب. }

نَقْبَرَن { س. فا. دليک و يا خود لغم
نَقْبَرَن } آچان ايشيجي .

نَقْد { سندن. ع. ج. نقود. ۱.
نَقْد } آچه، سکه، مسکوکات. ۲.

آچه دن عبارت اولان مال و ثروت : برخيلي املاک وار ايسه ده تقدم يوقدر ؛ تجارته اشتغال ايجون بوتون اموال و املاکني نقده تحويل ايتدی . ۳. پشين آچه . || نقد جان = بک قيمتدار شیء .

نَقْدًا { ح. ع. ۱. آچه اوله رقی،
نَقْدًا } آچه حالنده : مطلوبک

نصفنی نقداً و نصفنی ذخیره آدم . ۲. پشین، الدن : بدلنک بر مقدارينی نقداً و يروب قصور يچون سند و یردی .

نَقْدَر { يا خود نه قدر. با. نه .

نَقْدِي { ص. ع. ۱. نقديه. آچه يه
نَقْدِي } و يا پشین آچه يه منسوب و متعلق .

نَقْدِيْنِه { س. فا. (ع. «نقد» دن)
نَقْدِيْنِه } ۱. حاضر و پشین آچه .

۲. قيمتلي مال : نقدينه حيات .

نَقْر { سندن. ع. اویمه، حک
نَقْر } و تراش ائمه، مرمر و ساثره يی

اویه رق هيکل کبی شينلر يايجه، هيکل تراشاق، سنک تراشاق : فن نقر = فن . Sculpture .

نَقْرَات { سش. ج. ع. شرقی
نَقْرَات } بندلرينک آخرنده تکرر

ابدن بيت و يا مصراعلر .

نَقْرَس { سندن. ط. ال و آياق
نَقْرَس } پارمقارينه عارض اولان

و جمع وشيش، فن . Goutte .

نَقْرَه { سش. ع. کولچه حالده
نَقْرَه } کومش : نقره خام =

ايشلنه مش کومش کولچه سی .

نَقْش { سندن. ع. ج. نقوش. ۱.
نَقْش } رسم، تصوير، صورت :

نقوش متنوعه ايله مصو . ۲. ابنیه دیوار و طوانلرينه ياغلی و يا صولی بويا ايله ياپيلان رسملر و چچکلر و بونلرک بايله سی : دیوارلری نقش ايتک . ۳. صبرمه و يا ايپکه ايشله : قيزله نقش اوکرتک ؛ اوسته سی نقش ايشلور . مو. برقطه دن عبارت شرقی .

نَقْشَبَنْد { س. فا. نقش ياپان،
نَقْشَبَنْد } نقاش، رسام، مصور .

نَقْشَبَنْدِي { ص. ع. ۱. نقشبنديه
نَقْشَبَنْدِي } بهاء الدين نقشبند

حضرتلرينه منسوب طربقته داخل و يا منسوب و متعلق : طریقی نقشبندى ؛ طریقت نقشبنديه .

نَقْص { سندن. ع. و :

نَقْصَان { سندن. ع. ۱. اکسليه،
نَقْصَان } اکسيکک، آزله، آز .

لق : نقص دم ؛ نقصان ثروت .

۲. يوقلق، فقدان . (نقصانی و نقصانیت غلطدر) = ص. تر .

ناقص، اکسيکک. قصورلی : نقصان ايش، آدم .

نَقْصَانَلِق { س. ۱. اکسيکک،
نَقْصَانَلِق } نامامت : او اوک هيچ

بر نقصانلی يوقدر . ۲. قصور،

عیب، عذر : بومالك بر نقصانلی وار میدر ؟

نَقْص { سندن. ع. بوزمه، چوزمه،
نَقْص } قیرمه، خلل و یرمه، بر

عقدک کان لم یکن حکمنه قومنه سی :

نقض عهد ؛ نقض یمین . || حقه .

محاکم ابتدایه و يا استینافیه دن و یربان قرارک محکمه تمییزجه بوزلسی .

نَقْض { سندن. ع. ج. انقاض .
نَقْض } استائمزده يالکز جمی مستعملدر . || با : انقاض .

نَقْط { سش. ج. ع. فد : نقطه .
نَقْط } با : نقاط . [نقاط کبی .]

نَقْطَه { سش. ع. ج. نقطه، نقاط .
نَقْطَه } آ : نقطتين . ۱. بنک ،

لکه : لاجورد زمین اوزرينه بیاض نقطه لری واردر . ۲. بعض حرفلرک اوستنده و يا آلتنده اولوب حرفلرک شکندن جزء عد اولنان بنک : فلان حرفلرک بر، ايکی، اوج نقطه سی واردر . ۳. کلامک بیتدیکنه اشارت اولان بنک ، طوراق .

۴. موقع، محل : عسکر بر نقطه يه جمع اولتی ؛ او یرک بعض نقطه لری ؛ بونقطه يه دقت ایتلی ؛

او نقطه يه کلدک طوردق . ۵. طول و عرض و ارتفاعی اولیان جزء صغیر و يا مفروض که بونک برجهته طوغری اوزانمه .

سندن خط و خطک دیگر جهته طوغری آچله سندن سطح و سطحک ده بوسکله سندن جسم تشکل ایدر ؛ نقطه استناد، نقطه تحول، نقطه تماس . ۶. ط .

۷. بر نرفردن عبارت منفرد قره قول، نونجی : اواريه بر نقطه دیکملی . ۸. جهت، سمت : نقاط اربسه = جهات اساسیه، شمال و جنوب و شرق و غرب . || بی

نقط = نقطه سز حرفدن مرکب (عباره) . || ه. نقطه انجماد = ماء مقطرک طوکیدنی درجه حرا .

رت که سانتیفراد میزاندده صفر

عدا اولور ؛ نقطه غلیان = صویک

بخاره منقلب اولدیغی درجه
حرارت که میزان مذکورده
یوز درجه عد اولنور. || نقطه
نظر = هدف نظر ودقت اولان
شی ویا پر.

نقطه سبز { ص. نقطه سی اولیان
(حرف).

نقطه لامق { فت. ۱. نقطه قومق،
نقطه لی اتمک :

«خارج» ک خاصی نقطه لایکنز.
۲. اشارت اتمک : اوراسنی
نقطه لامش .

نقطه لی { ص. نقطه سی اولان،
منقوط (حرف).

نقل { سذ. ص. ۱. بر بردن بر
یره کوتورمه، دیگر محله
کپیرمه، طاشیمه : ذخیره بی

خرماندن انباره نقل اتمک ؛
خسته لری خسته خانه به نقل
ایتدیلر . ۲. تبدیل منزل و مکان
ایتمه، طاشیمه، کوچ : بو یاز
یالی به نقل ایده جکیمسکز؟ برفاج

کونه قدر نقل ایده جکر . ۳.
یازی و رسم وسائر صورتی
چقارمه، عینی آلمه، قالدیرمه :
حک اولنه حق رسمی، یازی بی
ابتدا چشیرک اوزرینه نقل
ایدرلر . ۴. حکایه، روایت :

تحف بروقه، برسرگذشت نقل
ایتدی ؛ سزه هندده کوردیکم
احوالی نقل ایدهیم . ۵. آغزدن
آغزه ویا کتابلر واسطه سیله
واصل اولوب بیلنن وعقل ایله
بولنمه سی ممکن اولیان شیء :

امور دینیه ده یالکنز عقل
ایله حرکت اولناز نقله ده رعایت
اولنور . ۶. برلساندن دیگر بر
لسانه چویرمه، ترجمه : فرانسز.

جهدن لسانمه نقل اولنمش بر
جوق کتابلر واردر ؛ اسکی
یونانیلرک اکثر آناز فیه سی
عربی به نقل اولنمشدر . || نقل
خانه = اقامتگاه دیکشدرمه، کوچ .
|| نقل مکان = یر دیکشدرمه .

نقل { ح. عر. ۱. روایت و حکایه
ایده رک : سیاحیندن نقلاً

بزه بعض شیئر سویلدی . ۲.
نقل وروایتله، ایشیده رک، عقلاً
واثبات صورتیه اولمیه رق :
امور دینیه تک چوغنی نقلاً
ییلنیر ؛ مسکرات عقلاً و نقلاً
حرامدر .

نقله { سذ. ص. ۱. فند : ناقل .
با : ناقل .

نقلی { ص. عر. ۱. نقلیه . ۱.
طاشیمه متعلق : مصارف
نقلیه ؛ وسائط نقلیه . ۲. نقل
وروایتله اوکرنیلن، عقلی مقابلی :
علوم نقلیه .

نقلیات { سذ. ص. ۱. طاشیمه
و کوچ ایشلری، ارزاق
ومهمات نقلی ایشلری : نقلیایده
قولانیلان حیوانلر . ۲. نقل
وروایتله بیلنن شیئرلر، علوم نقلیه :
نقلیایده بد طولی صاحبیدر .

نقلیه { سذ. ص. ۱. اشیا ومهمات
نقلی ایشی . ۲. اشیا وار.
زاق و مهمات نقلیجون ویریلن
اجرت : نقلیه سی چوغه بالغ
اولور . ۳. بح. ارزاق ومهمات
وعسکر طاشیمه مخصوص ترسانه
کیمی .

نقمت { سذ. ص. عر. عقوبته مجا .
زات، اخذنار : کفران
نعمت جاب نعمتدر .

نقود { سذ. ص. عر. فند : نقد .
با : نقد .

نقوش { سذ. ص. عر. فند :
نقش . با : نقش .

نقی { ص. عر. ۱. نقیه . [«نق» دن
صش. عریده یاه مشده
ایله .] تمیز، پاک .

نقیب { سذ. ص. عر. ۱. نقباء .
[«نقابة» دن صش.] ۱. بر

قوم و قبیله تک رئیس ویا وکیلی
وشجره انسابلر تک عالمی ؛ نقیب
الاشراف = شرفا تک امور وخصو.
صاتنه نظارته دولجه مأمور
اولان ذات . ۲. بر تکیه ده
سماع و مقابله ده شیخه معاونت
و وکالت ایدن قدملی درویش
ویا دده .

نقیب { سذ. ص. عر. ۱. جزئی واهمیتز
شیء . مترادفی : قطمیر .
|| نقیب و قطمیر = جمله، هب برابر،
طاقیله، تفرطانیله .

نقیص { ص. عر. ۱. نقیصه .
[«نقصان» دن صش.]
اکسیک، ناانام، ناقص .

نقیصه { سذ. ص. عر. ۱. نقایص .
اکسیک، قصور، عیب .

نقیض { ص. عر. ۱. نقیضه .
[«نقض» دن صش.]

مخالف، میان، ضد : مسمی
بالنقیض = اسمی حال و شائنه
میان اولان .

نقیضه { سذ. ص. عر. ۱. نقایض .
مخالف و مخالف شیء ،
ضد اولان ایش .

نقیعیه { ص. عر. ۱. حیوانات
نقیعیه (نقیعیه : آجق خرده بین
ایله کوریله بیلن حیوانجقسلر،
حویات .

نقیه { ص. عر. : نقیه. «نقاہة»
 (دن صفت) ط حال نقاہتہ
 بولنان، خستہ لقدن یکی قاقوب
 ہنوز ضعیف و لاخر اولان .
 نکات { س. ج. عر. فد : نکتہ .
 با : نکتہ . (نونک ضمیلہ
 غلطدر)

نکاح { س. عر. ۱. اولنہ نک
 رسم شرعیسی ، محکمہ
 شرعیہ دن ویا اورادن مأذون
 امام طرفندن طرفینک ویا
 وکیلاریلہ شاهدلرینک افادہ لری
 دیکنیلوب قید اولفق معاملہ سی .
 نکاح قییمق ؛ عقد نکاح ایتمک ؛
 نکاحی قییلدی ؛ نکاح واردر ؛
 قارداش اولادینہ نکاح دوشر =
 نکاح جائزدر ؛ او قادین فلائک
 نکاحنددر = نکاحلیسیدر . ۲ .
 عقد نکاح اثناسندہ تعین اولنان
 کابین کہ زوجک زوجیہ بورجی
 اولور ، مهر مؤجل : نکاحی
 ویروب بوشادی . || نکاح ایتمک =
 ۱. اولنمک ، تزوج ایتمک . ۲ .
 اولندیرمک ، تزویج ایتمک .

نکاح حسن { ص نکاحی قییلامش ،
 غیر مشروع صورته
 تزوج اولنش .

نکاحلی { ص نکاحی قییلش ، بر
 زوج ویا زوجیہ نکاح
 شرعی ایله باغلی ، نکاحی عقد
 اولنش : نکاحلی قاریسی ، قوجہ .
 سی ؛ دها اولنمندی اما نکاحلیدر .

ننگار { س. فا. ۱. رسم ، تصویر ،
 صورت . ۲ . مج. تصویر
 کبی کوزل محبوبہ . = ص. فا .
 (وصف ترکیبیدہ) رسم اولنش ،
 مرسم ، مصور ، خاطر ننگار =
 خاطرده رسم اولنش کبی یرلشن .

ننگار خانہ { س. فا. و :

ننگارستان { س. فا. ۱. رسم
 و تصویر لر و هیکلرله
 طولی محل ، رسم و هیکل نمونہ .
 خانہ سی . ۲ . بتلر و صمئلرله مملو
 عیدہ اونان معبدی ، بتخانہ . ۳ .
 مج. محبوبہ لری چوق محل ، مجمع
 خوبان .

ننگارش { س. فا. رسم و تصویر
 یا معہ . ذ .

ننگارنده { ص. فا. رسم و تصویر
 یا بان . رسم ، تصویر .
 جی .

ننگارین { س. فا. تصویر کبی
 کوزل محبوبہ ، دلبر .

ننگاشته { ص فا رسم و تصویر
 اولنش .

ننگال { س. عر. ۱. مجازات
 شدیدہ . ۲ . عبرت .

ننگاہ { یاخود نگہ . س. فا .
 باقیش ، باقہ ، نظر : نگاہ
 مستانہ ؛ برنگاہ شفقتلہ باقدی ؛
 عطف نگاہ ایتمک = نظر آتمق .

ننگاہبان { ص فا با : نگہبان .

ننگاہدار { ص فا. با : نگہدار .

ننگبت { س. عر. ۱. طالعمرنک ،
 بدبختاق ، اقبالمرنک :
 اولجہ زنکین ایدی ، تجارتده
 ضرر ایدرک دوچار ننگبت او .
 لدی . ۲ . دوشکونلک ، فلاکت .

ننگبتزده { ص. فا. چ : ننگبتز .
 دگان . (عر. ننگبت =
 دوشکونلک . فا. زدن = اورمق)
 فلاکتہ دوچار .

ننگستہ { س. عر. ج : نکات .
 ۱ . ضمناً آکلاشیلان
 اینجہ و دقیق معنا ، بر سوز

و عبارہ دن استخراج و رمز
 و اشارنلہ افہام اولنان شی : بو
 سوزده بر نکتہ واردر ؛ بو
 شعرک نکاتی آکلامق قولای
 دکلدر . ۲ . ای دوشونلش
 دقیق معنالی و ظریف سوز ،
 مضمون : بر نکتہ صرف ابتد .
 || نکتہ پرداز ، نکتہ گو =
 نکتہ لر صرف ایدن و سوباین .
 || نکتہ دان ، نکتہ شناس =
 سوزک نکتہ لرینی آکلایان ،
 معانی دقیقہ مضمربی فہمہ
 مقتدر .

ننگستہ لی { ص. نکتہ لری اولان ،
 معانی دقیقہ و رومو .
 زات مضمربی حاجی (سوز) .

ننگران { ص. فا. باقان ناظر . ذ .

ننگرہ { س. عر. ۱ . ر . [نحو
 (عریبہ) اسمک معرف
 ومدلولی معین اولمامسی ، مہم
 وغیرمعین اولمہ ، معرفہ مقابلی :
 نگرہ صلہ سی . ۲ . تر . غریب
 و تحف فقرہ ، غریبہ . = ص .
 عر . ۱ . مدلولی مہم وغیرمعین
 اولان ، معرفہ مقابلی : بو
 اسم نکرہ میدر معرفہ می ؟ ۲ .
 تر . تحف سوزلر و غریب فقرہ لر
 سوبیلن ، نکتہ گو : پک نگرہ
 آدمدر .

ننگرہ گو { ص. فا. تحف سوزلر
 و غریب فقرہ لر و
 نکتہ لر سوبیلن ، نکتہ گو .

ننگس { س. عر. ط . خستہ .
 لفک کری دونمہ سی ،
 اوستہ لمہ : صیقمہ سی نکس ابتد .
 } و ننگسلک . با : ناکس ،
 نکس { ناکسلک .

نِگنده { س. فا. [تر. زبازدی :
 { لکنده } ۱. قبا بر
 نوع دیکیش، اوپولغامه قبا سی .
 ۲. استوانه، سیلندر : ساعت
 نکنده (لکنده) سی = زنجیرک
 صارلدینی سیلندر .
 نِگنده ملک { فت. اوپولغامه قبا .
 سیله دیکمک .

نِگو { ص. فا. با : نیک .

نِکول { س. سن. عر. واز یکمه،
 { دوئم، جامه : سوزندن
 نکول ایتدی .

نِگون { ص. فا. ۱. باش آشاخی،
 { ترسنه دوئمش : سر-
 نگون = باش آشاخی . ۲. ترس :
 عکسی، منحوس : بخت : نگون؛
 نگون بخت = طالعیز .

نِگوهِش { س. فا. ذم، قدح،
 { چکیشدیرمه .

نِگه { س. فا. با : نگاه .

نِگهبان { س. ص. فا. باقان
 { و محاذظه ایدن. محافظ،
 بکچی .

نِکمهت { س. عر. قوقو، رایحه،
 { بوی، هر شیئک کندینه
 مخصوص قوقوسی .

نِگهدار { س. ص. فا. حفظ
 { و حجاب ایدن، حافظ،
 حامی .

نِکیر { س. عر. قبرده اولوری
 { استجواب ایدن ایکی
 ملکدن برینک اسمی اولوب
 دیکرینه منکر دیرلر .

نِگین { س. فا. ۱. یوزوک . ۲.
 { مهر، خاتم .

نِمْ { س. فا. ۱. خفیف صورتده
 { ایصلاقلق، آز یا شلق : بو

چاشیرده بر آزنم واردر؛ اوقی
 ایله نمنی آلمی . ۲. هواده ویا بر
 بنانک ایچنده و دیوارلرنده او-
 لان یا شلق، رطوبت : هواده،
 بو اوپوده چوق نم واردر .
 ۳. کیجه یاغوب اورته لفه قونان
 اینجه چک طاملر، چیک، ندی،
 شبنم، ژاله : کیجه نم یاغار . ||
 نم قایمق = خفیف صورتده
 ایصلاقمق، نم طوقمق . || مج .
 بولوطدن نم قایمق = جزئی شیندن
 متأثر اولمق ویا آلمق .

نِمْ { س. عر. ۱. آرتمه چوغالنه .
 نِمْ { ۲. بویومه، اوزانمه، نبات
 ویا حیوانک بویومه سی، نمو :
 پک چابوق نشوونما بولدی . ۳.
 فائض، رح : اموال ایتامی یا-
 تیروب نمانسی یتیملره ویررلر .

نِمْ { ص. فا. [وصف ترکیبیده
 { بولنور .] کوسترن، ارائه
 ایدن، بیلدیرن : جهانما = با :
 جهانما؛ رهئما = یول کوسترن؛
 قبله نما = قبله بی کوسترن پوصله؛
 رونما = بوز کوسترن، ظاهر
 اولان .

نِمْ { ص. فا. ۱. آرتان، بویون،
 نِمْ { ۲. نشوونما بولان . ۲.
 فائده، رح ویرن .

نِمْ { س. فا. بش وقتنده اداسی
 نماز { اهل اسلام ایچون فرض
 اولان ارکان معلومه لی عبادت،
 صلات. نماز قیلق؛ صباح. اوکله،
 اقشام نمازی . || بی نماز = نماز
 قیلبان، تارک صلات. || نماز
 بزى = قادینلرک نماز قیلارکن
 باشلرینه اورتدکاری بزى . || نماز
 بوزان = اکراتی اوقی فضیله .

سندن بر نبات .
 نمازگاه { س. فا. نماز قیلمغه
 { مخصوص میدان که قبله
 جهتنده محراب یرینه بر دیکیلی
 طاشی اولور، اوستی آجیق مسجد .

نِمْ { ص. عر. ۱. تمامه . [«نم» دن
 نِمْ { س. فا. قوغیچی، منافق .

نِمْ { ص. فا. با : نما .

نِمْ { ص. فا. کورینور، ظاهر،
 نِمْ { عیان، آشکار .

نِمْ { س. فا. ۱. کوستریش،
 نِمْ { کورینیش، صورت
 ظاهره . ۲. یالاندن کوستریش،
 کوز بویامه .

نِمْ { ص. فا. کوستریشلی .

نِمْ { ص. ح. فا. کوستر-
 نِمْ { یشله ویا کوستر-
 یش ایچون یابیلان، کوستریشلی،
 کوستریشله : بر طاقم حرکات
 نمایشکارانه .

نِمْ { ص. فا. کوستریشلی .

نِمْ { ص. کوستریشلی .

نِمْ { س. ج. عر. فد : نیمه .
 نِمْ { با : نیمه .

نِمْ { یا خود نسه . س. [اسلاوجه
 نِمْ { دیلمز دیکدر] ۱. آلمان،
 آلمانیلی، آوستریالی : نیمچه
 لسانی . ۲. آلمانیه، آوستریا : نیمچه
 امپراطورلنی؛ نیمچه ممالکی . || نیمچه
 آرپه سی = ایچ قبوغی چیقارلمش
 وتمیزلنش بیاض آرپه که عاشورا
 و سوتلاجی اولور .

نِمْ { یا خود نسه جه . ص.
 نِمْ { آلمان ویا آوستریالی
 طرز وصول ویا لساننده او-
 لان، آلمانجه : نیمچه جه قیافت،

لسان، مکتب. = ح. آلمان
 ویا آوستریالی طرز و اصول ویا
 لسانندہ، آلمانجہ : نمچہ جہ خورہ
 تیمک، سویٹک، یازمق. = س.
 آلمان لسانی، آلمانجہ : نمچہ جہ
 زور بر لساندر؛ ایکی سہنہ
 نمچہ جہینی اوکرندی .

نمچہلی } یا نمسہلی. صد. س. آلمانیہ
 } ویا آوستریا اہالیسندن
 اولان : نمچہ لیلرک اخلاق و
 عاداتی .

نمد } س. فا. کچہ، کبہ؛ نمد پارہ =
 } کچہ ویا کبہ پارچہ سی؛ نمد
 پوش = کچہ ویا کبہ کیین .

نمدار } صد. فا. نملی، رطوبتلی،
 } یاش، رطیب، نمناک .

نمر } سذ. عر. قیلان، پلنک، ڈ.

نمرود } سخ. زمان قدیمدہ بابلدہ
 } اجرای حکومت ایتدیکی
 مروی بر حکمدار قدیم کہ حضرت
 ابراہیم (عم) ی آتسہ القاء
 ومشهور بابل قلعہ سنی انشا ایتدیر.
 مشیدی. مصردہ فرعون نامی
 اولدینی کبی بواسمک دخی بوتون
 بابل حکمدار لرینہ اطلاق اولنور
 بر عنوان اولدینی دہ مظنوندر.
 = صد. مج. یوزی کولمز قاتی
 یورکی و عنادجی : نمرود بر
 آدم .

نمرودلیق } س. نمرودانہ عبوسلق
 } وقاتی یورکیلیک، نمرود .

نمط } سذ. عر. اصول، طرز،
 } روش، طریق : ہپ بر
 نمط اوزرہ . فا. «نمد» دن
 معرب اولہرق کچہ معناسیلہ
 لسانزدہ قولالانز .

نمک } س. فا. طوز، ملح : نان
 } و نمک = طوز اتمک حق .

|| نمک بجرام = نانکور، کافر
 نعمت، طوز اتمک حق یلرز .

نمکدان } س. فا. طوزلق، طوز
 } قونیلان قاب .

نمل } سذ. عر. قارینجہ، مور. ڈ.

نملتمک } فت. نملی ایتک، خفیف
 } صورتدہ ایصلاقمق،
 ترطیب ایتک .

نملتمک } فل. فط. نملی اولوق،
 } نم قایمق، خفیف صو.
 رتدہ ایصلاقمق .

نملی } صد. خفیف صورتدہ یاش
 } وایصلاق، رطوبتلی، رطیب،
 نمناک .

نمناک } صد. فا. نملی، خفیف صو.
 } رتدہ یاش وایصلاق،
 رطوبتلی، رطیب .

ننمیین } سذ. آ. عر. فرانسزجہ
 } کیمہ دینان «ا» اشارتی،
 طرناق .

نوس } سذ. عر. نبات و حیوانک
 } بویومہ سی، نیتقہ، یتیشمہ،
 اوزانمہ، تما، نشو .

نمود } صد. فا. اوصف ترکیبیدہ
 } بولنور [۱. کوسترن،
 ارانہ ایدن، ابراز ایلین : جنود
 ظفر نمود. ۲. کورینن، بکزه بن،
 مشابہ .

نمون } صد. فا. اوصف ترکیبیدہ
 } بولنور [کوسترن، ارانہ
 ایدن : رهنمون = یول کوسترن،
 رهنما .

نمونہ } س. فا. برکک آکلاشلی
 } ایچون کوسترین جزء،
 اورنک، مثال، موسترہ .

نمونہ خانہ } س. فا. برجس شینلرک
 } اورنکاری وضع و
 تشریر اولنمفہ مخصوص محل :

معادن، نباتات نمونہ خانہ سی؛
 تجارت نمونہ خانہ سی = بر مملکت
 معمولات متنوعہ سنک کوسترہ
 لدیکی مشہر .

نمونہ لک } صد. اورنکہ یارار،
 } اورنکک : نمونہ لک
 بوغدای .

نمیقہ } سذ. عر. مکتوب، نامہ،
 } شقہ : تحریر نمیقہ یہ ابتدار
 قلندی .

نمیمہ } سذ. عر. ج : تمام، تماملق،
 } قوغیقلق .

نمیمہ کار } صد. فا. قوغیجی، تمام،
 } غماز .

نسک } س. فا. عیب، عار، بد.
 } ناملق، شین .

ننلی } یا نینی. حد. چوجقلری
 } اویومتق ایچون ترنم اولنان
 سوزلرک آخرلینہ تکرار او.
 لنور : اویوسون اوغلم ننی ا
 = س. چوجقلری اویومتق ایچون
 ترنم اولنان منظوم ویا منثور
 سوز : ننی سویٹک ؛ چالی بنم
 ایچون ننی یرینہ کچوب اویودم.
 ننه } یاخود نینہ. س. آنا، آنہ،
 } والدہ، مادر، ام : ننه سنک
 قوجاغندن آیرلامش . || خانم
 ننه، قادین ننه = ۱. بیوک والدہ.
 ۲. قابن والدہ . || سوت ننه =
 سوت آنا، مرضیہ .

نوی } صد. فا. ۱. یکی، جدید، مجدد.
 } ۲. اخیراً ظهور ایتش، یکی،
 حادث، محدث : نوایجاد = یکی
 ایجاد ؛ نوپہار = ایلک یاز ؛
 نورسیدہ = یکی یتیشمش؛ نوزاد =
 یکی طوغمش ؛ نوظہور = یکی
 چیغمہ . ۳. نازہ، کور پہ :

نوجوان = دلیقانی؛ نونهال = نازه فدان. || نوبسو = یکیدن یکی به .

نوا { س. فا. ۱. آواز، مقام، آهنگ، نغمه، لحن : صرغ خوش نوا = کوزل سسلی قوش. ۲. مر. بر مقام مخصوص ایله بر برده نك اسمی. ۳. لوازم. قوت، ثروت، سامان. ۴. نصیب بهره؛ بی نوا = محروم، بی بهره .

نواب { س. ج. ع. ع. فد : نائب. با : نائب .

نواحی { س. ج. ع. ع. فد : ناحیه. با : ناحیه .

نواخته { ص. فا. وخشامش. ذ.

نوادِر { س. ج. ع. ع. فد : نادره. با : نادره .

نواز { ص. فا [اصل فعل اولوب وصف ترکیبیده بولنور. — نونك ضمیمه غلطدر.] اوخشا. یان، تطیف و تطیب ایدن، خوشلاندریان : دلنواز؛ غر. یبنواز، مهمانواز .

نوازش { س. فا. اوخشامه، تطایف، تطیب .

نوازشکار { ص. فا. اوخشایان، تطایف و تطیب ایدن .

نوازشکارانه { ص. ح. فا. اوخشا و تطیبیله : نوازشکارانه معامله .

نوازل { س. ج. ع. ع. فد. «نارله» [اسمانزده مستعمل دکلدر.]

حادثه لر، وقوعات، مصائب، آفات. ذ. = تر. فد زکام، نزله : نوازه اوغرامد؛ نوازل اولدم. (بومعنا «نزله» نك جمعی زعم اولتمقدن تولد ایشدر.)

نوازلق { س. و :

نوازی { س. فا. اوخشامه، تطایف، دلنوازی : دلنوازلق ، دلنوازی. (بویله وصف ترکیبیلرده بولنور.)

نواصب { س. ج. ع. ع. فد : داخل اولدقلری اسمی ویا فعل مضارعی منصوب ایدن حرفلر .

نواصی { س. ج. ع. ع. فد : ناصیه. با : ناصیه .

نوافل { س. ج. ع. ع. فد : نافله. با : نافله .

نواقص { س. ج. ع. ع. فد. قوللانلدیفنندن ، لسانمزده «نقیصه» نك جمعی کبی و«نقایص» یرینه مستعملدر.] نقیصه لر، نقصانلر، بر شئیك تام و مکمل اولسیچون علاوه سی اقتضا ایدن شیئرلر : اوینانك برخیلی نواقصی واردر؛ اجمال نواقص .

نواقیس { س. ج. ع. ع. فد : ناقوس. با : ناقوس .

نوال { س. ج. ع. و :

نواله { س. ج. ع. ۱. ویرکی، عطیه، احسان، کرم : دریا نوال =

لطف و احسانی بحر بیبایان حکمنده اولان. ۲. بهره ، نصیب، حصه : نوان نعمتندن نواله چین اولدی. ۳. ما کولات و مشروبات : دون نواله مزری دوزوب سیره کیتدک .

نوامیس { س. ج. ع. ع. فد : ناموس. با : ناموس .

نواهی { س. ج. ع. ع. فد. «ناهی» [لسانمزده قوللانلاز.] نهی و منع اولنان شیئرلر، یساغ اولان ایشلر، شرعاً ممنوع او.

لان حاللر، مناهی : شرع شریفك اوامر و نواهیسی .

نواب { س. ج. ع. ع. فد : نائبه. با : نائبه. [نائبات کبی.]

نوائی { ص. فا. مقام و آهنگه ویا بهره و نصیبه منسوب و متعاقب . — ترك شاعرلرینك اك بیوک اولان مشهور علیشیرك مخلصیدر .

نوباره { س. فا. و :

نوباوه { س. فا. ترفنده میوه .

نوبت { س. ج. ع. ۱. صره : شمعی نوبت بزه کلدی. ۲. کره، دفعه، سفر : بو نوبت بویله اولسون؛ او ایشی بر نوبتده کورملی . ۳. مناوبه و صره ایله کوریلن برایشدن هر کسک دهده . سنه اصابت ایدن قسم : ضبط کتبه سی ضبطه نوبتله کیررلر؛ بوکون بنم نوبتمدر. ۴. قره قول و نقطه خدمتی که افراد عسکریه به مناوبه ایله کوردیریلیر : نوبت بکلمک؛ نوبتده اولق؛ نوبته کیرمک. ۵. بیوک ذواتک قیو . سنده معین و قتلرده چالینان موزیقه : قپوسنده نوبت چا . لینیور. ۶. صیتمه و سائر خسته لغک مقنن صورتنده ایکی ویا اوچ کونده بر کره عارض اوله سی : بن صیتمه م، باش آغرم نوبته پندی. ۷. صیتمه : اقاشملری نوبت کلیمور. || نوبتله = صره ایله، مناوبه .

نوبتچی { س. ص. ۱. نوبت بکاین، نوبتده بولنان : بن بوکون نوبتچی م؛ نوبتچی نفر؛

قوسنده نوبتچی واردر. ۲.
 بر محل عمومیده عمله و خدمه یه
 ویا آرایه جیلر کی اصنافه نظارت
 ایدن و بونلری نوبته قویان آدم.
 || نوبتچی ضابطی = اما کین
 و مواقع عسکر یه ده و سفاف
 حربیه ده نوبتله ضبط و ربطه
 نظارت ایدن ضابط. || ۳.
 نوبتچی کمی = دونماتک امور
 خارجیه سنی تسویه مأمور کمی که
 مخصوص فلامه سندن تفریق
 اولنور.

نوبتچیلک { س. نوبتچی خدمتی،
 نوبت بکین آدمک
 حال و وظیفه سی: کندیسبی نو.
 بتجیلکدن معافدر.

نوبتخانه { س. فا. نوبت چالان
 نوبتخانه { موسیقی طاقنک محلی،
 مهترخانه.

نوبر { س. فا. ۱. تر فاندۀ میوه.
 نوباره. ۲. مه لری یکی
 کورنمکه باشلایان تیز.

نوبه { س. ه. نفس مصر ایله
 حبش آره سنده واقع اولوب
 الیوم خطه مصریه تابع اولان
 خطه.

نوبی { ص. ع. ن: نویه. نوبه
 خطه سنه منسوب و متعلق
 ویا مملکت مذکوره اهالی سندن
 اولان.

نوپران { ص. درشت طورلی
 و عنود، نازک و خاطر.
 شناس اولمیان: یک نوپران
 آدمدر.

نوپراناق { س. طبیعت درشتلکی،
 عنوداتی، نازک و
 خاطر شناس اولمیان آدمک حالی.

[بویکی کله الیوم استانبولده
 بای عربی ایله تلفظ اولنور.]
 نوبه { س. با: نوبه.

نوجوان { س. فا. تازه کنج آدم،
 دلیقانی

نوح { س. انبیا، عظامدن معروف
 ذات که کندیلرینی تکذیب
 ایدن قومنک قهری چون طوفان واقع
 اولوب یالکر نبی مشارالیه ایله
 عائله سی برکیده قورتلشیدی؛
 سفینه نوح = هر جنس انسانلر
 جمعی؛ عمر نوح = یک اوزون
 عمر؛ نوح نیدن، نوح کونندن
 قاله = یک قدیم.

نوحه { س. ع. اولویه سسله
 آغلامه، صاغو.

نوحه گر { ص. فا. اولویه سسله
 آغلیان، صاغوجی.

نور { س. ع. ج: انوار، نیران.
 نور. ۱. آیدیناق،
 ایشیق، ضیا، روشنائی: کونشک
 نوری اطراف قاپلادی. ۲.
 بارلاق، شمشه، شرف و شان:
 نور ایمان؛ دین اسلام نشر
 انوار حقیقت ایتکه باشلانجه.
 || نور افشان، نور پاش = اطرافه
 آیدیناق و یرن، اورته لعی نور
 ایچنده براقان. || نور بخش =
 پارلانا. || نور چشم، نور دیده،
 نور عین = یک سوکیلی و باعث
 افتخار شخص. || نور طوبی،
 نور طامله سی = یک کوزل چوجق.
 || نور ایچنده یاتسون = رحمة الله
 علیه. || نور علی نور = اودها ای،
 دها اعلی. || کوز نوری = او-
 قویوب یازمغله و یا دیکیشله
 کوربان ایش: کوز نوری

دوکهک. = آ. شمس وقر. ||
 ذی النورین = ایکی نورک صاحبی.
 — بر برینی متعاقب بنات جناب
 نبویدن ایکسینی تزوج ایتدیکی
 مناسبته حضرت عثمان بن عفان
 (رضه) له لقب اولمشدر. =
 ص. تر. پارلاق، روشن.

نور { ق. ع. [تفعیل بابندن فعل
 ماضی مفرد مذکر غائب
 اولوب بعض دعا تعبیرلرنده
 بولنور] منور ایلسین، روشن
 ایتسین: نور الله قبره = الله
 مزارینی منور ایلسین؛ نور الله
 قلوبهم = الله یورکارینی روشن
 ایلسین.

نورانی { ص. ع. ن: نورانیه.
 ۱. نورلی، ضیادار،
 منور. ۲. منظره سی شایان
 حرمت و شانلی، مبارک کو-
 رینیشلی: نورانی بر اختیار.

نورانیّت { س. ع. [لفت مولده]
 نورلی و شایان حرمت
 اولان آدمک حالی: یوزنده بر
 نورانیت واردر.

نورد { ص. فا. [اصل فعل اولوب
 وصف ترکیبده بولنور]
 کزن، طولاشان، طی ایدن:
 رهنورد = یول آلان؛ صحرا
 نورد = بیابانده طی مراحل
 ایدن.

نورس { ص. فا. یکی یتیشن، یکی
 یتن.

نورسته { ص. فا. یکی یتیش،
 یکی حاصل اولمش.

نورسیده { ص. فا. یکی یتیش،
 یکی کمال بولمش.

نوروز { س. فا. [اصل معناسی:
 یکی کون] اسکی ایران

تقومندہ و تقویم جلایدہ سنہ
بانی وایک بہار مبدئی اولان
کون کہ مارت رومینک طقوزینہ
مصافدہ؛ نوروز سلطانی =
سلطان جلال الدین ملکشاہک
تقومندہ کی نوروز .

نوروزیہ { س. فا. «نوروز» دن
{ عربی قاعدہ سنجہ
تشکیل اولمش سمن صیغہ سنندہ
غلط تعبیردر [نوروز کونی
اطبا و اجزاحیلر طرفندن پایلوب
طاغیلان وکویا بر مقدار تناولی
کافہ آلام و اسقامہ دوا زعم
اولنان برنوع معجون .

نورہ { س. اوستی طوپراق اورتیلی
{ صمانلی .

نورین { سذ. ت. عر. فد : نور .
{ با : نور .

نوزاد { ص. فا. یکی طوغمش . =
{ س. فا. یکی طوغمش
چوجق .

نوزمین { ص. فا. یکی برزمیندہ
{ یعنی یکی طرز واسلوبدہ
اولان : نوزمین برشعر سوبلش .

نوش { س. فا. ۱. طالی ، بال .
{ ۲. ایچی ، عشرت || عیش
ونوش = ذوق وصفًا ، جنبش .
|| نوشانوش = ایچدکجه ایچرک ،
ایچہ ایچہ . = ص. فا. طاتلی :
لب نوش .

نوش { ص. فا. [اصل فعل اولوب
{ وصف ترکیبیدہ بولنور]
ایچن ، ایچیجی : بادہ نوش =
شراب ایچن .

نوشاخ { س. فا. ۱. یکی دال .
{ ۲. یکی بیتمش کیمیک
بویونوزی .

نوشت { ص. فا. [وصف ترکیبیدہ
{ بولنور] یازیلی ، یازلمش :

سرنوشت = آن یازبسی ، قدر .
نوشادر { س. با : نشادر .

نوشته { ص. فا. یازلمش ، محرر ،
{ مکتوب .

نوشکفته { ص. فا. یکی آپلمش
{ (چچک) .

نوشین { ص. فا. طاتلی ؛ حلو .

نوطہ { س. [فر. Note] ۱ .
{ موسیقی خط مخصوصی :

نوطہ اوکرتک ؛ نوطہ ایله چالنی
چالنی . ۲. خط مخصوصیلہ
یازلمش بر آهنگ : یکی بر نوطہ
چیقمش .

نوع { سذ. عر. ج : انواع . ۱ .
{ درلو ، چشید : بو نوع

حیوان ، قماش ، مال ؛ قاشک
انواعی . ۲. تا. جنسک منقسم
اولدینی طاقلرک بهری ، صنف :

جنس فرسک انواعی وارددر .
۳. جنس : نوع بشر || نوع

نوع = درلو درلو ، چشید چشید .
|| بنی نوع = همجنس ، ابتدای
جنس : انسان بنی نوعنه معا-
ونت ایتملیدر .

نوعاً { ح. عر. نوعجه ، جنبجه
{ نوعی اعتباریلہ || نوعاً ما =
بردرلو ، بر صورتلہ ، بر وجہلہ ،
بر باقیمہ کورہ ، بر درجہ بہ قدر ،
بعض مرتبہ دہ : بو نوعاً ما بکا
قارشی اعلان خصوصتدر .

نوعی { ص. عر. ت : نوعہ .
{ نوعہ منسوب و متعلق .

نوعای { س. عن اصل مغول
{ اولوب ترکلشمش بر قوم
کہ روسیہ نیک شرق جنوبی
جهتلرندہ بولنور .

نوک { س. فا. سیوری اوج . ن .

نول { سذ. عر. [بو. Naυλον دن]
{ ناولون . با : ناولون .

نوم { سذ. عر. ۱. اویقو ، خواب .
{ ۲. رؤیا .

نومرو { یا نومره [یتا . Na-
{ mero] عدد ، مارقه

یرینہ بر شیشہ تقریق ایچون
یازیلان رقم : نومرو قومق ؛
نومروسنہ باقق .

نومروقی { یا نومره لی . ص .
{ بررقلہ صرقم ، رقلہ
اشارت اولمش : ۲۵ نومرو لی
خانہ .

نومی { ص. عر. ت : نومیہ .
{ اویقویہ منسوب و متعلق .

نومید { ص. فا. «ناامید» دن
{ امیدسز ، برشی اوامیان ،
مایوس .

نومیدانه { ص. ح. فا. امیدسز .
{ جہ سنہ ، مایوسانہ .

نومیدی { س. فا. امیدسز لک ،
{ مایوسیت .

نون { س. [عر. سنہ] « ن »
{ حرفنک اسم مشترکی .

نون { سذ. عر. بیوک بالیق .
{ || ذوالنون = حضرت یو-
نس (عم) . || ذوالنون مصری =
مشاہیر اولیاء الہدن برذات .

نونهال { س. فا. تازہ فدان .

نوهوس { ص. فا. ج : نوهوسان .
{ ۱. برایشہ یکی هوس

و آرزو حاصل ایدن ، ایلیک
دفعہ اولہرق برایشہ تشبث
اینگلہ فوق العادہ هوس کو-
سرتن : نوهوسان ادبدن برکنج .
۲. هرکون یکی بر هوس پیدا

ایدوب برایشده ثبات ایتین ،
مایمون اشتہالی : یکی دکانچی
نوهوس بر آدمدر کندیسندن
ایش بکله مه ملی .

نوهوسلک } س. ۱. برایشه یکی
تشبت ایدوب چوق
هوس و آرزو کوسترمه . ۰۲
هر کون یکی برهوسه دوشوب
برایشده ثبات ایتیش، مایمون
اشتہالیتی .

نوید } س. فا. [نونک ضمیله
غلطدر] ای خبر، مژده،
بشارت : نوید فتوح .

نویس } ص. فا. [اصل فعل
اولوب وصف ترکیبده
بولنور] یازان، یازیچی، کاتب :
خوشنویس = اینی یازان، خطاط،
حسن خط صاحبی؛ وقعه نویس =
رسمی مورخ. — اصطلاحات
فنیه ترکیباتده graphe لفظ
یونانیستی ترجمه ایده بیلیر : دور
نویس = تفراف .

نه } ک. [اصلی : نی. — ترکیباتده
«ه» سزده یازارلر] ۱. شیتدن
و بعضاً شخصدن سؤال ایتکه
مخصوصدر : سز کیسکز
والکزده کی نه در؟ نه ایستبور-
سکز؟ بونه آدمدر. ۲. تعجب
و کثرت بیان ایدر : نه کوزل!
نه صورتوق! نه یانغور! بونه هوا!
— یالکز اوله رق ادات تعجب
کیده قولانیلیر : نه ! ۳.
سؤال بیان ایتکسزین ابهام
و تمجیح یعنی هر نه معنا سیله اسم
موصول و یا ادات شرط کیده
قولانیلیر : نه بولدیه آلدی ؛
نه ایشیتسه اینانیر ؛ نه ایسترسه
پاپسون . ۴. ضمائر اضافیه په

داخل اولوب « خانگی شی »
معناسنی افاده ایدر : نه م، نه من،
نه ک، نه گز، نه می، نه لری :
نه می کوردی ؟ نه من اکسیک؟
نه ک وار ؟ نه گزه کوزدیکمش؟
نه سنه طوقلمش ؟ = جر. باشلیجه
نه قدر شیئر معنا سیله مستعملدر :
نلر سویوردی ؛ عقل بشر نلر
کشف و ایجاد ایدور ؛ دهان نلر
نلر ! || نه امورم ، نه امورک
الح = نه مه ، نه که لازم ؛ نه
وظیفه م ، نه وظیفه ک . || نه او =
نه در ؟ نه اولیور ؟ || نه اولور-
سه = هر نه اولسه . || نه اولورسه
اولسون = هر چه بادا باد . || نه اوله
(نوله) = بر شیء دکلدر ، بیوک
بر شیء می ؟ نه اولور . || نه ایچون
(نیچون) = نه سبیدن ، نه سبیه
مبی، نه مقصدله ؟ || نه ایسه =
تفصیلاته حاجت یوقدر ، نه او .
لورسه اولسون . || نه چه نه لسا .
نده ، خانگی لسانله : ترکیجه سو .
یلورسه نه چه سویلیور . || نه
جی = ۱. خانگی صنعت صاحبی ،
خانگی صنعتله مشغول : بو آدم
قوندره جی میدر نه حیدر ؟ ۲.
خانگی مناسبتی حائز : سن بوراده
نه دیسک ؟ || نه حاجت = احتیاج
یوقدر ، لزوم ایتز . || نه حال =
کیفیت ، ناصلاقی : نه حالده در ؟
نه حاله کلدی؟ نه حال پیدا ایتدی؟
|| نه خبر = بر معلومات واری ،
بر شیء بیایر میسکز ؟ || نه در =
نه وار ، نه اولیور ؟ || نه درلو =
ناصل : بو نه درلو ایشدر ؟ نه
درلو یایدیکز ؟ || نه دن (ندن) =
نه سبیدن ؛ نه دن طولانی ، نه دن

یانه ؟ || نه دیمک = ۱. معناسنی نه در؟
۲. او ناصل سوز ، او یله شیء می
اولور ؟ || نه دیمک اولسون = او یله
شیء اولماز . || نه زمان ، نه وقت =
خانگی وقت وزمانده ؟ || نه طاک =
شبهه سز . || نه عجب = عجبا ، آیا .
|| نه قدر (نقدر) = ۱. مقدار و
کمیتدن سؤال ایدر : نه قدر کاغد
ایستورساک ؟ بو بارداق نه قدر
صو آلیر ؟ ۲. چوق ، نه چوق :
نه قدر صو ایچورسکز ؛ بو هوایی
نه قدر سورم . ۳. هر نه مقدارده ،
هر نه قدر : سز نه قدر چالیشسه کز
اوکا یتیشه من سکز . || هر نه قدر =
ایله برابر ، اولدیغی حالده : هر نه
قدر او قومامش ایسه ده سوزی
صحبت یرنده در ؛ هر نه قدر احتیاج
وار ایسه ده اوندن بر شیء ایستیه .
چکم . || نه کرک ، نه لازم : نه مه
کرک ، نه مه لازم = بکا حائذ دکلدر ،
بن قارشام ؛ نه که ، نه گزه ، نه
سنه کرک ، لازم . || نه مناسبت =
هیچ ، اصلا ، او یله شیء اولماز .
|| نه وار = نه در ، نه اولیور ؟
|| نه وار نه یوق = نه حوادث ؟
|| نه یه = ۱. نه ایچون ، نه مقصدله :
نه یه کلدیکز ؟ ۲. نه سبیدن :
دون نه یه کلدیکز ؟
{ حر. ایکی شیتدن هر برینی رد
نه } و انکار اداتیدر ، هیچ بری :
نه بن کیده یم نه سز ؛ نه بوئی ایسترم
نه اوننی ؛ نه کلیر نه کیدر ؛ نه بو
کون نه یارین .
{ ص. فا. [« نهادن » فعلندن
نه } اصل فعل اولوب وصف ترکیبده
بولنور] قویان ، وضع ایدن :
قدم نه = آتاق قویان ، باصان . ۱.

عند. فا. طقوز: نه فلك = طقوز نه }
فلك: نه طاق = طقوز قبه (فلك). }
نه

س. فا. طبيعت، طينت، }
نهاد } خلقت، خوی: يد نهاد =
کوتی طبيعتلی.

ص. فا. قومش، وضع }
نهاده } ايمش: قدم نهاده =
آياق قومش (باصمش). || فرو
نهاده = حسابده تنزيل اولنان،
مطروح: بشدن اوج فرو
نهاده اولنجه ايکي قالير.

سنڌ. عرب. کوندوز: ليل }
نهار } ونهار = کيجه کوندوز؛
نصف نهار = کوندوزک اورته سي،
وقت ظهر || ه. معدل النهار =
خطا ستوا.

ظز. عرب. کوندوزين. }
نهارا }

ص. عرب. نهاريه. }
نهاری } کوندوزه منسوب و
متعلق؛ نهاری مکتب = يالکز
کوندوزين درس ايجون دوام
اولوب کيجه ياتليان مکتب،
ليلی مقابلی.

س. فا. فدان؛ نونمال = }
نمال } تازه فدان.

س. فا. فدانلق. فدان }
نمالستان } يتيشديرين بائجه.

س. فا. اساساً فدان دلر. }
نمالی } ندن ياپلان و سفرده
يمک صحنلری آلتنه قونيلان
داثروي شي که صيرمه لي مشيندن
وساثر شيئندن ده اولور.

ص. فا. ۱. کيزلی، صاقلی، }
نهران } مخفی، مستور: راز نهران.
۲. حاضر و موجود اوليان،
غائب: کوزدن نهندر. = س.
فا. سر، راز.

سخ. فا. ه. ايرانک غرب }
نهرانند } جهتنده بر خطه = س.
- فا. مو. دوکاه ايله حجاز کرديسي
آره سنده بر مقام مخصوص.

ياخود نهايه. س. عرب. }
نهایت } ج: نهايات. ۱. صوگ،
بيتيم، اوج، غایت، انجم: بو
محاسبه سزک نهايتی نه اوله جق؟

۲. صوگ درجه: اوقدر يارا-
مازلق ايتدی که صبرم نهايته
واردی. || الی النهايه = صوگ
درجه يه قدر. || الی غير النهايه =
بيتيمه مک اوزره دائمی صورته،
مؤبدأ. || نهايه الامر = عاقبت.
|| نهايت بولاق = بيتيم، توکتمک.
|| بی نهايه = بيتيمز، توکتمز، صو-
گتمز، پايانسر. || نهايه النهايه =
اک صوگ درجه ده.

ص. صوگتمز، پايانسر، }
نهایتيسيز } بيتيمز، توکتمز، يدهايه.

سنڌ. عرب. يغمما، غارت، }
نهب } چاپول: اموالنی نهب
وغارت ايتديلر.

سنڌ. عرب. طرز، منوال، }
نهبج } وجه، طريق، يول. —
نهبج البلاغه = حضرت علی (رضه) ک
خطبه لرینی حاوی کتابک عنوانی.

نهجی } با: نه.

سنڌ. عرب. ج: انهار. ذ: }
نهر } نهرين. آقار صو، چای،
ايرماق: طونه نهری؛ انهار
صغیره؛ ماوراء النهر = نهرک يعنی
جيچونک اوتنه سنده کی يرل؛ مابين
النهرين = ايکي ايرماق (باشليجه
فرانله دجله) آره سي.

ح. عرب. چای طريقيه، }
نهران } ايرماقدن: موصلدن

بغداده نهر آکيديلير. }
نهری } ص. عرب. ذ: نهریه. چای
وايرماغه منسوب و
متعلق: طريق نهری؛ سياحت
نهریه: اداره نهریه = نهرده
ايشاين واپورلر اداره سي.

ص. فا. کيزلی. ذ. = }
نهرت } س. فا. مو. بر مقام
مخصوص.

ص. فا. کيزلی، صاقلی، }
نهرته } مخفی: راز نهرته.

ص. فا. طقوزنجی. }
نهرم }

سنڌ. عرب. ط. بعض خستله }
نهرمه } عارض اولان ابورلق.

س. فا. تمساح. }
نهرنگ }

سنڌ. عرب. ۱. منع ويساغ }
نهری } ايمه، امر مقابلی، بر ايشی

ياپمامنی امر وتنبیه ايمه: شرع
شريف فنا شينلری نهي ايدر:
امر ونهيه اطاعت ايتلی. ۲. د.
[صرفده] امر صيغه سنک
منفیس؛ نهي حاضر: يامه،
ايمه؛ نهي غائب: يامسون،
ايتسين کي.

سنڌ. عرب. عقل، ذکا، ادراك، }
نهری } فطانت: اولوالنهي = اصحاب
عقل و ادراك.

سنڌ. عرب. اشک آکيرمه سي. }
نهریق }

شرق ترکجه سنده «نه» کننا- }
نهی } يه سنک املاسی اولوب بزجه
دخی «نيجه» و «نيتسه» کي
ترکيبانده محافظه اولمشدر.

ياخود نای. س. فا. ۱. ساز، }
نهی } قامش. ۲. معروف چالغی
آلتی که اوزون بر دودوک صو-
رتنده اولوب اساساً قامشدن

معمول ایدی : فی چالقی .

نی { ص. عر. چیک، پدشمه، مش .

نیابت { سش. عر. ۱. وکیلک ،
وکالت. ۲. قاضی وکالی،

قاضیاتی، نأبک : نیابت شرعیه ;
قضا نیابتی .

نیسات { سش. ج. عر. فد : نیت .
با : نیت .

نیاز { س. فا. ۱. یالوارمه، رجا،
استرحام : بواپشی کورمکزی

رجا و نیاز ایدیور . ۲. دما :
دست نیازی بارکاه کبریاہ رفع

ایدی . ۳. بعض طرق علیہ
درویشانک طریقہ مافوقرینہ

ایتدکری رسم اتقیاد و تحیہ :
کندیلرینہ عرض نیاز ایدرم .

۴. احتیاج، محتاجلق : بی نیاز =
احتیاجسز، مستغنی .

نیاز کار { ص. فا. ۱. رجا و نیاز
ایدن، یالواران . ۲.

محتاج، مستمند .

نیاز کارانه { ص. ح. فا. ۱.
رجا و نیاز ایدہ .

رک، یالوارہرق : التماس نیاز .
کارانہ . ۲. احتیاجلہ، مستمندانہ .

نیاز مند { ص. فا. ۱. یالواران ،
رجا و نیاز ایدن . ۲.

محتاج، مستمند .

نیاز مندانه { ص. ح. فا. ۱.
والوارہرق، رجا

واسترحاملہ . ۲. احتیاجلہ، محتا .
جیتلہ، مستمندانہ .

نیام { صد. ج. عر. فد : ناظم .
با : ناظم .

نیام { س. فا. قین . قلیج قینی .

نیت { سش. عر. ج : نیت . ۱.
قورمه، قصد، عزم، مراسم،

مقصد : یارین آوہ کیتمک نیت
ایتسد : سزہ کیتمک نیت وار

ایدی : بن آوہ کیتمک نیتندن واز
چکدم : اونک نیتی باشقہ . ۲. ف. نماز

قیلقی ویا اوروج طومتق اوزرہ
عزم ایدوب بوکا مخصوص تعبیری

تلفظایتمہ : نیتسز اوروج مقبول
دکادر .

نیلسلی { ص. اوروج طومتق اوزرہ
نیت ایتمش اولان : بو

کون نینلییم .

نیتہ { و نیتہ کیم . با : نته .

نیجه { ک. نه قدر، نه چوق : نیجه
متفنن آدملراوروپاده نانیلا .

رهیه محتاجدر؛ نیجه کتابلرتالیف
اولتمشدر؛ دها نیجه نیجه مراتبه

نائلیتکزی تمفی ایدرم . = >
ناصل، نه درلو، نه صورتلہ :

سزک ایشکز نیجه اولدی ؟ (بو
ایکنجی معنا ایله بزجه متروک

حکمنہ کچمکده در .]

نیچون { یا نیچین . ح. اصلی :
نه ایچون [۱. سببیت

بیان ایدر، نه در، نه سبدن :
دون نیچون کلدیکز ؛ نیچون

جواب ویرمیورسک ؟ ۲. علت
غایبه بیان ایدر، نه به، نه

مقصدلہ : نیچون کیدیورسکز؟
بومکتوبی نیچون یازبورسکز ؟

نیس { ص. عر. ن : نبرہ . « نور »
نیر [دن صش] توری، پارلاق،

ضیادار، منیر . = سندن . عر .
جسم منور، نور مجسم : نیر

اعظم = کونش، شمس = آ :
نیرین = شمس وقر، آیلہ کونش .

نیران { سذ. عر. سش] ج. عر .
فد : نار . با : نار . =

فد . جهنم، نار، دوزخ، طامو .
[ترکیه ده « نور » ک جمعی اوله رق

« نورلر » معنا سیله قوللا لئیور .]

نیرنج { سذ. عر. ج : نیرنجات .
فا. « نیرنک » دن معرب]

طاسم، طلسمات، طلسمه متعلق
ایشلر .

نیرنگ { س. فا. ۱. حیلہ، خدعه،
دسیسه، مکر . ۲. سحر،

طاسم، افسون .

نیرو { س. فا. زور، قوت .

نیرومند { ص. فا. زورلی، قوتلی،
قوی .

نیرین { سذ. ت. عر. فد : نیر .
با : نیر .

نیزار { س. فا. قامشلق، سازلق
نیستان .

نیزن { یا نایزن . س. فا. فی دینان
سازی چالان آدم :

نیز دده .

نیزه { س. فا. غارغی، مزراق،
سوتکی، حربہ .

نیزه دار { ص. س. فا. غارغی
ایله مسلخ، مزراقلی .

نیسان { س. سربانیجه دن تقویم
رومینک مارتدن اعتباراً

ایکنجی شهر شمسیسی : نیسان
آینده ؛ ابر نیسان = نیسان

بولوطی، برکت وجود وکرمدن
کنایہ .

نیلسان { س. فا. قامشلق، سازلق،
نیزار .

نیسی { س. فا. یوقلق، عدم،
فقدان : هستی و نیستی =

واراق و یوقلق .
نیش { س. فا. آری و عقرب کبی
بوجکارک صوقدقلری ایکنه،

دیکن .

نیشتر } س. فا. (تر. زبازدی :
 نیشتر } نشتر [جراحلرك قان
 آلفه و چیمان و ساژه یارمغه
 مخصوص کسکین آتی : نیشتر
 اورمق = نیشترله کسمک، نیشتر
 قوللامق .
 نیشکر } س. فا. (نی = قامش -
 نیشکر } شکر = م [شکر قامشی؛
 قصب السكر.
 نیک } ص. ح. فا. ابی، خوش؛
 نیک } طیب. = س. فا. ج.
 نیگان. ابی آدم، صالح، صلحا.
 || نیک اختر، نیک بخت = بختیار،
 طالعی. || نیک خصالت، نیک
 خو = ابی طبیعتلی. || نیک خواه =
 هرکسک ایلیکنی سون ،
 ایلیکنده بولنان، خیرخواه. ||
 نیک فال = طالعی. || نیک فرجام =
 صوکی ابی. || نیک منظر =
 کورینشی کوزل. || نیک نام =
 ایلیکله اسمی چیمش، اسمی
 خیره یاد اولنور.

نیکفور } س. (ر.) برنوع سیاه
 نیکفور } انجیر.
 نیکل } س. (فر. Nickel) کومش
 نیکل } کئی بیاض و پارلاق
 و آنجق میذول و اوجوز بر
 معدن که اخیراً کشف اولنوب
 چوق مستعملدر. = ص. نیکلدن
 معمول : نیکل قاشیق .
 نیگو } یاخود نگو. ص. فا. ابی،
 نیگو } خوش، طیب، جید. ||
 نیگوکار = ابی ایش ایشاین ،
 ایلیک ایدن .
 نیل } سذ. عر. نائل اوله، مر۱۰۰
 نیل } ایرمه .
 نیل } سذ. عر. چیویت؛ نیلگون =
 نیل } چیویت رنگمنده، ماوی ،
 لاجورد .
 نیل } سذ. م. آفریقانک اک بیوک
 نیل } انهارندن اولوب خطه
 مصریه فی اروا و احیا ایدر :
 نیل مبارک؛ منابع نیل .
 نیلوفر } س. فا. (تر. غاطی :
 نیلوفر } اولوفر و یا لوفر. [بیاض

وصاری و ماوی چیمک آچار بر
 جنس صونباتی، چادر چیمکی.
 = سذ. م. بروسه اوکندن
 آقان بر جای .
 نیم } س. فا. یاریم، نصف : نیم
 نیم } روز = نصف النهار، ظهر،
 زوال؛ نیم نگاه = یاریم باقیش،
 کوز اوچیله باقیش؛ نیم تن =
 با : منتان . = ص. یاری .
 [وصف ترکیبیلده :] نیم بمل =
 یاری بوفاز لائمش؛ نیم بخته =
 یاری پشمش؛ نیم مرده = یاری
 اولو؛ نیم مست = یاری سرخوش،
 کیف .
 نیمتن } س. با : منتان .
 نیمه } س. فا. یاریم، نصف : دو نیمه =
 نیمه } نصفین، ایکی په بولنش .
 نینوا } نینوی، نینوو. سذ. م.
 نینوا } اسکی آتوریلرک مرکزی
 اولان شهر شهرکه خرابه لری
 موصلک قارشیسنده واقعدر .
 نیه } یا نهیه. با : نه .

و { واو. س. [عر. س. ش.] ترکیه
 الفبائک یکر می طفونجی حرفی
 اولوب، اصل حروف سامیه
 صره سی اولان ابجد ترتیبده
 آلتجی حرف اولغه، رقم کبی
 استعمالده ۶ عددینه معادلدر.
 شکل عبرانیسی ۶ و شکل سر-
 یانیسی ۵ در. ایکی درلو اووقومه.
 سی اولوب، کاه عادی حرف
 وکاه حرف مد ویا حرف املا
 نامیله حرکه کبی قوللانیلیر. برنجی
 حالنده مخرج عربیسيله مخرج
 ترکیسی آره سنده خیلی فرق
 اولوب، عربیسی طوداقلرک
 طوبلانمسيله چیقان وانکیزجه
 w یی آگدیران ساده برصدادن،
 و ترکیسی ایسه اوست دیشرک
 آلت طوداغه طوقمه سيله حاصل
 اولور بر تلفظ شفویدن عبارتدر، که
 لسانزده مستعمل عربی کله رده
 دخی بو تلفظی محافظه ایدر:
 علو، فوق، آو، سومک، یوو
 کبی. ایکنجی حالنده ایسه عربیده
 ضمه یی تقویه ایدوب ثقیل
 وممدود ou کبی اووقونور: عود،
 موجب کبی. فارسیمده دخی
 اکثریا بو تلفظی محافظه ایدر،
 و بعضاً مبسوط اوله رق ۵ کبی

اووقونور: خوب، خوش، گوش،
 گون کبی. ترکیه ده ایسه حرف
 املا صفتیله دوت تلفظی واردر که
 جمله سی ده مقصور اولوب ممدود
 اوقوماز: برنجیسی مقبوض ثقیل
 (قبالی قالین) که عربیده کبی
 اولوب اشارتسز یازلمه سی اقتضا
 ایدر: بو، شو، بولق، اوچوز
 کبی؛ ایکنجیسی مقبوض خفیف
 (قبالی اینجه) که بونک خفیف
 یعنی فرانسزجه u و آلمانجه u
 کبی اولوب، بو کتابده اوستنده
 بر نقطه ایله اشارت اولمشدر:
 دوشمک، گولک، اوزوم کبی؛
 اوچنجیسی مبسوط ثقیل (آچیق
 قالین) که آوروپا لسانلرنده کبی
 ۵ کبی اوقونوب اوستنده بر مد
 اشارتی وضعیله تفریق اولمشدر:
 یول، بوزمق، قومق کبی؛
 دردنجیسی ده مبسوط خفیف
 (آچیق اینجه) که آلمانجه ð کبی
 اوقونوب اوزرینه ایکی نقطه
 وضعیله اشارت اولمشدر: سوز،
 گوز، گوزرمک، اولمک کبی.
 بعض فارسی کله رده (خ) حرفندن
 صکره (ا) و (ی) ایله برابر
 و او ایله الف ویا و او ایله یا
 آره سنده بر تک صدا چیقاریر:

خواجه، خیرخواه، خویشاوند
 کبی.
 { حر. عر. دخی، ده، هم،
 ایله: عشرت وقارک سیئه سی؛
 باقکوز و بکنیرسه کز آلکز.
 || ولو = اولسه ده، حتی، بیله:
 بویمکی یم ولو آج قالسه م.
 بو حرف عربی لسانزده تکلمده پک
 نادر قوللانیلوب، لسان ادیده دخی
 اکثریا سؤ استعمال اولنه رق، پک
 صوتوق و غیر طبیعی برنک آلیور.
 بناءً علیه استعمالنده احتیاطی طاورا-
 نوب، مثلاً برنجی مشالده «عشرته
 قارک سیئه سی» و ایکنجیسنده «با-
 قکوزده بکنیرسه کز آلکز» دیمک دها
 طبیعی وسلیدر.
 { د. عر. ادات قسمدر، ایچون،
 حقیچون: واللہ = الله ایچون،
 الله حقیچون.
 { حر. فا. [حرکه کبی یعنی ضمه
 مقبوضه ثقیله صورتنده او-
 قونور] و، دخی، هم، ایله:
 روز و شب = کوندوز ایله کیجه،
 کیجه کوندوز؛ صبر و تحمل ایتک؛
 اخذ و گرفت ایتک. [عطف
 تفسیرلرده اکثریا بو قوللانیلیر].
 { د. فا. گری، آرقه ده:
 و { وامانده = کریده قالمش؛ و
 پسین = اک گریده کی، اک
 صکره کی.

واحد } حد. واه، ایواه : واحسرتا!
 و ا سفا!
 وابسته } ص. فا. بر شیتک آرفه.
 سنده باغلی، منوط،
 متوقف: رأی عالیگزوه وابسته در.
 واپور } س. [فر. Bateau à
 vapeur (= بوغولی
 کمی) دن غلط] بوغوقیتله ایشلر
 چرخلی کمی، آتش کیسی: واپوره
 بینک؛ واپورله سیاحت ایتک؛
 واپور اسکله سی؛ پوسته، تزه
 واپوری؛ واپور ماکینه سی،
 چرخ. || قره واپوری = دمیر
 بول، لوقوموتیف.
 وابق } ص. عر. ژ: وابقه.
 «ووثوق» دن سف. [وثوق
 واعتماد ایدن: وائی بالله = اللهه
 اعتماد ایدن.
 واجب } ص. عر. ژ: واجبیه.
 «وجوب» دن سف. [۱. ترکی جائز ویا ممکن اولیان،
 الزم، مقتضی، لابد: تحصیل
 علمه موفق اولتی ایچون قولای
 بر اصول اتخادی واجبدر؛
 ایوبنه حرمت واجبدر. ۲. فر.
 شرعاً ایفاسی الزم اولان، فرض
 مثابه سنده اولان. || واجب
 الادا = ایفاسی الزم. || واجب
 الوجود = وجودی لابد اولان
 جناب خلاق عالم.
 واجبیه } س. عر. ج: واجبات.
 وجوب درجه سنده لازم
 و مقتضی اولان شیء، وجیبه،
 ضروری ایش: واجبیه ذمتمدر.
 واح } س. عر. ج: واحات.
 «چول اورته سنده صوبی
 ویشیلکی حاوی یر، بیابان
 اورته سنده شنلک محل، فر.
 Oasis (که بولفظ عربی وقبیطیدن
 یونانجه توسطیله مأخوذدر.]

واحد } ص. عر. ژ: واحده.
 «وحدۃ» دن سف. [بر،
 تک، یکتا، منفرد: جناب حق
 واحد وقدمدر. = سن. عر.
 واحد قیاسی = اولچی وتعداد
 ووزن وسکده مقیاس اتخاذ
 اولنوب اونکله حساب اولنان
 شیء: اصول اعشاریده اولچیده
 متره، وزنده کیلو، سکده فراق
 واحد قیاسیدر.
 واحد } ح. عر. تک اوله رق،
 «یا لکنز باشنه، منفردا.
 || واحد بعد واحد = برر برر.
 وادی } سن. عر. ج: اودیه.
 ۱. ایکی طاغ آره سنده کی
 اوزون چوقسور، دره: بول
 اوزون بر و دی بی تعقیب ایدیور.
 ۲. برنهرک آقدینی یر، یاناق،
 مجرا: وادی نیل؛ طونه وادیسی.
 ۳. مج. طرز، منوال، زمین: بو
 وادیده برشیء یازمق.
 وار } ص. موجود، واقع، حاصل،
 بولنان، کائن، یوق مقابلی:
 وار اولتی = موجود وکائن
 اولتی؛ وار اولک، وار اولسون؛
 واردر، وار ایدی، وار ایکن،
 وار ایسه؛ وار ایتک = وجوده
 کتیرمک یاراتمق؛ وار قوتو صرف
 ایتک، بازویه یرمک = موجود
 قوتی. = س. موجود اولان شیء،
 مال، ثروت، ماملک: وارینی
 صرف ایتدی؛ وارم توکندی؛
 واری یوغی = مال ومنالی. =
 معنای فعل کبی: موجوددر،
 بولنیور، یوق مقابلی: بو اوده
 آدم واری؟ او مالدن بزده وار
 (در): آدم وارکه کونده ایکی
 او قه اتمک یر؛ اوراده هر شیء وار.

|| وار یمز = بخیل.
 وار } د. فا. ۱. صاحبک و مالکیت
 واتصاف بیان ایدر: امید
 وار = امیدلی، امیدلی اولان.
 ۲. تشبیه وتمثیل بیان ایدر:
 بلبل وار = بلبل کبی. با: واری.
 وارث } س. ص. عر. ژ: وارثه.
 «ج: ورثه» «وراث» دن
 سف. [اولن بر آدمک قرابت ویا
 وصایت طریقله مال و مملکنه
 قونان، میراث بین: وارثی کیمدر؟
 متروکاتی بین الورثه تقسیم اولندی؛
 علما ورثه انیدار.
 وارد } ص. عر. ژ: وارده.
 «ورود» دن سف. [۱. ورود ایدن، کنن، واصل او-
 لان: وارد اولان بر خیره کوره؛
 اوراق وارده. ۲. برشیء مقنده
 صادر اولان، تطبیق اولنان:
 بوبابده بر چوق احادیث شریفه
 وارد اولمشدر. || وارد خاطر =
 خاطره کنن، سانح.
 واردات } س. ج. عر. [فد.
 «وارد» بو معنا
 ایله مستعمل دکلدر.] ۱. بر آدم
 ویا عائله تک املاک و عقار و نقود دن
 آلدینی حاصلات و کرا و فائض
 کبی ایرادینک مجموعی که مصارف تک
 قارشیلنی اولور: وارداتی ادا-
 ره سنه کافیدر؛ واردات صاحبی.
 ۲. بر دولتک و برکی وسائره دن
 سنوی آلدینی مبالغه که بودجه-
 سنک ایراد قسمی تشکیل ایدر:
 واردات دولت؛ تحصیل واردات؛
 تزئید واردات. ۳. خاطره کنن
 شیطلر، سانحات: واردات ذهنیه.
 [بو معناده قلیل الاستعمالدر.]

واردہ } سہ. عمر. ج: واردات .
ذہنہ کان فکر و ملا .
حظہ ، سانجھ .

واردہ } حہ . [يتا . Guarda]
باق ! دقت ایت ! صا .
ول ! دستور : واردہ یولدن !
واردہ طوبی = لیمانہ دخولی
منع ایچون غروب شمسده آتیلان
طوب . || واردہ قوستہ = سواحلی
محافظہ یه مخصوص آغرمکی ؛
و مج شیشمانجہ و شانلی آدم و یا
قادین . = سہ نوبت : واردہ ده
کیم واردر ؟

واردہ چی } سہ . واردہ باغرمغه
، امور بکچی .

واردیان } سہ . با : غاردیان .

واردپر مق } فتہ . يتيشديرمک ،
ایصال ایتک ، ابلاغ
ایتک : ایشی او درجیه واردیر .
ماملی ؛ مصارفی اورالہ قدر
واردیرمش .

وارساقی } سہ . ۱ . وارساق دینلن
اتانارقبیله سنه مخصوص
بر جنس اگلی یتاغان . ۲ . ینہ
اونلره مخصوص بر نوع قیا باشی
هوا .

وارسیگی } سہ . فا . قورتله ،
آزاده لک . ذ .

وارسته } صہ . فا . قورتلمش ،
آزاده : غائله دن وا .
رسته .

وارش } سہ . ۱ . وارمه ، کیتہ ،
یتیشمه ، وصول : بوقدر
چابوق وارش . ۲ . سرعت
انتقال ، فطانت : چوق وارشی
واردر . || وارش ککش =
کیدوب کله ، الفت ، اشتلاف .

|| وارشکه کلیشم = مقابله .
وارشلی } صہ . سرعت انتقال
صاحبی ، فطین : پک
وارشلی آدمدر .

وارشقی } فش . کیدوب کله ،
کورشکم ، الفت ایتک .

وارلیق } سہ . ۱ . وار اولمه ، مو .
جو دیت . ۲ . زنیکنیلک ،
ثروت : اونک وارلغی ضرر سزدر .

وارلمق } جی . ۱ . کیدمک ، وصول
بولمق : بوکون شهره
واریلہ ماز . ۲ . ظفر یاب اولمق ،
انتقال اولمق : اونک کهنه ،
حقیقتنه وارلمق مشکلدر .

وارمق } فل . [چفتایجه : بارمق]
، کیتک ، یتیشمک ،

وصول بولمق : عجا شهره وار .
دیلمی ؟ یارین ساعت ایکیده
واریرز . ۲ . بالغ اولمق : بو
مصرف یوز لیرایه واردی . ۳ .
منجر ، منتهی اولمق ، نتیجه لک :
بو ایش نه یه وارہ حق ؛ او آدمک
حالی نریه وارہ حق ؛ ۴ . یناشمق .

تقرب ایتک ، مراجعت ایتک :
یانہ ، اتکنه واردی . ۵ . انتقال
ایتک ، آکلامق ، فهم ایتک :
فرقنه ، کهنه ، حقیقتنه واردی .

۶ . طالمق ، کندینی ویرمک :
اویقوبه ، ذوقه واردی . ۷ .
قیمق ، جرئت ایتک ، آجیماق ،
چکنمه مک : او سوزی سولیکه
ناصل آغزی وارپور ؟ او قدر
کوچک چوجغه اورمغه آدمک
الی وارماز . || آشاغی وارمق =
طرح و تنزیل ایتک . || ارہ
وارمق = قوجه یه وارمق ، (قیز)
اولنک . || ال وارمامق = کوکل
ایسته مه مک . || اوستنه وارمق =

۱ . زورلامق ، ابرام والاح ایتک .
۲ . بردن برہ کلیویرمک .

|| اینی وارمق = ۱ . سرعت
انتقال ایلہ درک ایتک . ۲ . رغماً
بر ایش یایمق : اینی واردم ده
سویلم . || فرقنه وارمق =
آکلامق . || فسیاه وارمق =
تیجیه سی وخیم اولمق . || قوجه یه
وارمق = (قیز) اولنک . || وارا
هایدی ، کیت : وارا بیلدی بکلی
یاپ . || وارسون = براق ، قو :
وارسون دیسین . || وارہ رق ،
وارہ وارہ = کیت کیده . || وارہ
گلہ . با : وارہ گلہ .

|| سہ . وارمق ایشی . با :
وارمه } وارمق .

|| سہ . [بجارجه دن] بر
شهر وقصبه تک قلعه
خارجنده بولنان قسمی که اکثریا
خرستیان محلہ لرینی حاویدر .

|| صہ . فا . ترس ، معکوس ،
منخوس } وارون

|| د . فا . با : وارہ ، واری .
|| سہ . برخط اوزرنده
وارہ گلہ } کیدوب کله رک
اجرای حرکت ایدن : بورنده
ماکنه سنک وارہ کله سی پک
منتظم . || وارہ کله خلایطی =
صندال وقایبی کمیدن ساحله
وساحلدن کھی به ویا برنرده بر
قیدن اوبرقی به چکمه کله مخصوص
خلایط .

|| صہ . بر خط او .
|| د . [فا . وارہ دن] بکزر ،
تخصیصه سپنلری .

|| د . [فا . وارہ دن] بکزر ،
مشابه . طرز و بیچیمنده :

|| د . [فا . وارہ دن] بکزر ،
مشابه . طرز و بیچیمنده :

|| د . [فا . وارہ دن] بکزر ،
مشابه . طرز و بیچیمنده :

واسعه = الهك یری ککیشدر .
 { **واشاق** } س . ۱ . کدی جنسندن
 حیوان ، قره قولاغک بیوکی . ۲ .
 بو حیوانک پوستندن یابلش کورک .
 { **واصف** } ص . عر . ئ : واصفه .
 { «وصف» دن سف . }
 وصف و توصیف ایدن ، برینک
 اوصافی ذکر و بیان ایدن . ئ .
 { **واصل** } ص . عر . ئ : واصله . ج :
 { «وصول» دن سف . }
 وصول بولان : اقشام واصل
 اولورز . ۲ . قاوشان ، سودیکنه
 ملاقی اولان . ۳ . معرفة الله
 نائل اولان : واصلیندن برذات .
 { **واضح** } ص . عر . ئ : واضحه .
 { «وضوح» دن سف . }
 آچیق ، آشکار ، قیالی اولوب
 آچیقدن بیان اولنان و شهبه
 بر اقیان : واضح سوز ؛ عبارة
 واضحه .
 { **واضحات** } س . ج . عر .
 آچیق ، آشکار شیئر ،
 بدیهیات .
 { **واضع** } ص . عر . ئ : واضعه .
 { «وضع» دن سف . } ۱ .
 قویان ، وضع ایدن : واضع امضا =
 امضا قویان ، صاحب امضا . ۲ .
 وضع و تأسیس ایدن : واضع
 قانون = بر قانونک موجد و
 مؤسس .
 { **واظور** } س . اتی نیز قالفانه مشابه
 بر جنس بالیق که بر
 نوعنه ده طرپانه درلر .
 { **واعظ** } ص . عر . [«وعظ» دن
 سف .] بند و نصیحت ایدن .
 = س . عر . ج : واعظین .
 جامع شریفده جماعته قرآن کریمدن

{ **واسط** } ص . عر . ئ : واسطه .
 [«وسط» دن سف .]
 اورته ده بولنان ، ایکسی اورته سی ،
 متوسط . ئ . = سخ . ج . عر .
 عربک اسکی بر مدینه اسلامیه سی .
 { **واسطه** } س . عر . ج : وسائط .
 ۱ . ایکی شیء آره سنده
 آلت ارتباط و اختلاط اولان
 شیء : واسطه مخبره ، واسطه
 اختلاط . ۲ . آرمه کیرن ، ایکی
 شخص و یا طرفک آره لرخی بو .
 لان آدم ، میانجی : کندیمی
 مصالحه لرینه واسطه اولدی ؛
 فابریقه ایله کوریشمه مزه واسطه
 اوله جی بر آدم لازم . ۳ . معرفت ،
 قاریشمه ، ال : بو ایش آنجی
 سزک واسطه کزله اوله بیلیر ؛
 امانجی واسطه ایله کوندردم .
 ۴ . آت ، آلت کبی قوللانیلان
 شیء : اوطه لر ی غاز واسطه سیله
 تنور ایدورلر ؛ بو تجارتی ایتک
 ایچون لازم اولان و سائط
 مفقوددر . ۵ . نسب سلسله سنک
 هر بر درجه سی ، آبا واجدادک
 بهری : اونک نسبی سکز واسطه
 ایله فلان ذاته واصل اولور .
 || بالواسطه = طوغریدن اولمیه رق ،
 برینک آرمه کیرمه سیله ، برخی
 آرمه قویه رق ؛ تکالیف بالوا .
 سطره = کومرک و باج کبی صو .
 رتلرله آلمان ویرکی ، رسم || بلا
 واسطه = واسطه سز ، طوغریدن
 طوغری به ؛ تکالیف بلاواسطه =
 طوغریدن طوغری به آلمان
 ویرکی .
 { **واسع** } ص . عر . ئ : واسعه .
 [«وسعة» دن سف .]
 ککیش ، اکل ، بول ؛ ارض الله

خاچواری ؛ آوروپا واری ؛ صیره
 واری = بردوزی به ، بر صیره لی ؛
 چاپقین واری = چاپقین کبی .
 { **واریت** } س . [وار اسم ترکیسندن
 عربی قاعده سنجه تشکیل
 اولمش غلط تعبیردر] زنگینک ،
 ثروت ، مال . وارلق .
 { **واریل** } ص . [غلط تعبیردر]
 { زنگین ، مالدار ، صاحب
 ثروت } .
 { **واریش** } و واریشلی . با : وارش .
 { **واریل** } س . [فر . Baril] ۱ .
 { مستطیل شکننده فوجی :
 صو ، شراب واریلی . ۲ . بر
 واریل طولوسی ، بر واریلک
 استیعاب ایتدیکي مقدار : بر
 واریل شراب . = ص . واریل
 شکننده : واریل چانطه ، دوکه .
 { **واریلجی** } س . واریل و فوجی
 { یابان صنعتکار } .
 { **واريقوس** } س . [س .] آغر طاشجی
 { طوقاغی ؛ اونوز قرق
 اوقه لاق بیوک دمیر کچک } .
 { **واز** } د . [فارسیدن ؛ کری ،
 { تکرار .] فراغت ، ترک :
 واز کچمک . واز کلک = فراغت
 ایتک ، نکول ایتک : بن او
 آتش ویرشدن واز کچدم .
 [یالکز بو ایکی فعل ایله قوللانیلیر .]
 { **وازو** } س . [يتا . Vaso] سوس
 ایچون سالونه وضع اولنان
 نفیس ففغوری و یا صاقسونیه
 کوبی و صاقسیمی : چین ، جاپون
 وازوسی ؛ کوزل برچفت وازو .
 { **واژگون** } ص . فا . و :
 { **واژگونه** } ص . فا . ترس ،
 { معکوس ، منحوس } .

وكتب حديثه مواعظ ونصائح
وامور دينيه به متعلق مسائل
آكلدان عالم: واعظي ديكمك.
واعظلاق } س. جوامع شريفه ده
وعظ ايدي ذاتك
صفت ووظيفه سي: واعظلق
هركسك خرجي دكلدر .
واغون } شه. [نكلا] دمير يول
(آراه سي: يكرمي وا-
غوندي عبارت بر قطار: يتاقل
واغون .
واقتير } س. ياخود :

واقتميس } س. [ر. Βάπτισις]
خرستيانلرك دينلرينه
دخول علامتي وخرستيانان
شرطي عد ايتدككري رسم كه
اورتودوقسلرجه صويه كيرمكن
وقتوليكارجه اوزرينه صو سر-
يكندي عبارتدر، تعميد.
واقفدين } ص. سن. عر. ج: واقفدين.
(«وفده» دن سف.) برجات
طرفندن وكاله بريره كوندريلن
آدم . [باشليجه قبائل عرب
طرفندن مبعوثاً نزد جناب
نبوي كه كلوب دين اسلامي قبول
ايدنلر حقنده مستعملدر.]

واقره } ص. عر. ث: واقره .
(«وفرة» دن سف.) چوق،
كثير، بسيار، فراوان، بول:
پدرندن مال واقر، اموال
واقره بولدي. || د. بحر واقر =
عروضده بر شعر وزني .
واقي } ص. عر. ث: واقيه. [«وفاء»
(دن سف) ۱. وفا وكفايت
ايدن، تام، الويرير: بو قدری
بكا كافي واقدرد. ۲. سوزنده
طوران، عهد و وفا ايدن .

واقع } ص. عر. ث: واقعه .
(«وقوع» دن سف.) ۱.
وقوع بولان، دوشن، تصادفاً
برحال وصورته بولنان: بعضاً
واقع اولور: بونك واقع اولديني
واردرد: بكا واقع اولمشدر. ۲.
اولافان، كائن، موجود: انسانلرك
اودرلو يشايشي اليوم آفريقاي
جنوبيده وآستراليه ده واقعدرد.
۳. تصادفاً بولنان: جاده او-
زرنده واقع كويلر. ۴. چكن،
جريان ايدن: بن واقع اولان
حالي نقل ايديم. = سن. عر.
۱. وقوع بولان حال، واقعه،
وقعه. ۲. حقيقت حال . ||
في الواقع = واقعا، حقيقتاً .

واقعا } ح. عر. حقيقتاً، في الواقع،
صحيحاً: واقعا اويله اولديني
واقعا بن او سوزي سويلدم اما
او معنا ايله سويلدم .

واقعه } س. عر. ج: وقايح. ۱.
وقوع بولان حال، جريان
ايدن ماده، ماجرا: بن او
واقعه بي كوزمله كورددم. ۲.
رؤيا، دوش: واقعه مده كورددم.
(بك عربي اوليمان بو ايكنجي
معنا ايله جمعي قوللانماز.)

واقف } ص. عر. ث: واقفه .
(«وقف» وقف، وقوف» دن
سف.) ۱. طوران، آياقده طوران.
۲. عرفانده وقفه ده طوران.
۳. بر ايشه وقوف ومعلوماتي
اولان، آگاه خبردار، مطلع:
بن بو ايشه واقف دكليدم. ۴.
كوزي آجيق، خبير، معلوماتي:
واقف آدمدر. ۵. بر مال و
ملكي وقف ايدن، صاحب وقف:
بوخيراتك واقفي كيمدر؟ شرط

واقف بويله در: اولاد واقفندرد.
واقي } ص. عر. ث: واقيه .
(«وقاية» دن سف.) ۱.
صاقلان، وقايه ومحافظه ايدن.
۲. ط. برمرضك ظهورندن اول
وظهورينه مانع اولمق ايجون
آنان (علاج) ويا انخاد اولنان
(تدبير). فر. Prophylactique.
واگته } س. [بتا]. اينجه بر نوع
مشين .

والا } ص. فا. يوكسك، يوجه،
عالي، بلند، مجلس والا:
والاشان = شاني عالي: والاجاه:
والاقدرد .

والا } تركيب عربي. (و = دخي-
ان = اكر. لا = دكل)
اولديني حالده، اولمازسه: والا
فلا = بويله اولمازسه اولماز .

والحاصل } تركيب عربي. (و = دخي
ال = حرف تعريف
- حاصل = حصول بولان)
حاصلي، حاصل كلام، القصة، نتيجه،
خلاصه .

والدين } سن. عر. ث: والدين .
(«ولادة» دن سف.) طول-
غورتان، آنا، بابا، پدر، اب:
والد ماجد حضرت شهرياري .
= ث. آنا بابا، پدرومادر:
والدينه حرمت ايتك .

والدعا } تركيب عربي. باقي دامعنا.
سيله بعضاً مكتوبك
نهيانته يازيلير .

والده } س. عر. آنا، مادر،
ام: والده سنه مكتوب:
يازدی: والده خانم ناصلدر؟
|| اوگي والده = اوکی آنا، پدر
زوجه سي. || قاين والده = قاين
آنا. || والده سلطان = پادشاه
ذیشان والده سي حضرتلری .

والدین } سنه. ذ. عر. فد :
والد. با : والد .

والسلام } ترکیب عر. ۱. باقی
سلام معناسمه مکتوبک
صوکنه یازیلیر. ۲. آرتق یتدی،
ایشته بو قدر، سوزی قیصه
کسمک تعبیری : بن کلیه حکم
والسلام .

والله } و او قسمله لفظه جلالدن
مرکب ترکیب عر. الله ایچون،
الله حقچون : والله العظیم ؛
والله بالله .

والله } ص. عر. ذ. والهه. «وله»
دن سف. — لامک فخیله
وهاء سکته ایله استعمالی
غلطدر. وله و حیرته طالان ،
حیران ، شاشه قاش : واله
وحیران اولدم .

والی } سنه. عر. ج. ولایه .
«ولایه» دن سف. [بر
ولایتک اداره سنه و ضبط و
ربطنه مأمور آدم ، بر دولتک
اک بیوک تقسیمات ملکیه سندن
بر قسملک اک بیوک مأموری و دو-
لتک اوراجه وکیل بولنان ذات :
والی و ولایت ؛ والی پاشا : سلا-
نیک والیسی .

والیلک } س. والی صفت و وظیفه
و مأموریتی : والیلک
ایتمشدر ؛ بر والیلکه نصبی
مقرردر .

وام } س. فا. بورج، دینی. ذ.

وامانده } ص. فا. کری قالمش ،
کریده اولان .

وامپیر } س. [فر. Vampire]
۱. کویا اولدکن صکره
جن کی مزاردن چیقوب خلقه

مضرت ایصال ایدن و دهشت
ویرن خیال موهوم ، جادی ،
قره قونجیلوس . ۲. آمریقاییه
مخصوص برنوع بیوک یراسه .
وامرق } ص. عر. ذ. وامقه .
«وامرق» دن سف. عاشق ،
سودالی ، علاقه لی . = سخند.
وامق و عذرا = مشهور بر حکایه .
نک عاشقیله معشوقه سی .

واو } س. [عر. سئ.] «و» حرفنک
اسم مشترکی . || واو حاطفه
حروف عطفدن (و) اداتی .
|| واوقسم = یمین ایچون گوللا
نیلان (و) ادات عربیه سی :
والله کبی .

واوی } ص. عر. ذ. واویه. (و)
حرفنه منسوب و متعلق
و یا بوخرفی حاوی اولان : مثال
واوی ، اجوف واوی ، ناقص
واوی = عر. افعال معتله دن
برنجی یا ایکنجی و یا اوچنجی
حرف اصلسی (و) اولان فعل.
مقابلی : یائی .

واویلا } حد. عر. ایواه، حیف،
یازیق، دریغ، دریغا ؛
= س. تر. چیغلق ، یایغره ،
فریاد : واویلا ایتمک ، واویلا
قوبارمق .

واه } حد. عر. فا. آی! یازیق!
واهی! || واه واه = آحیرم،
یازیق. || ایواه = واه یازیق ؛
یازیق اولسون . = س. تر.
کدر ، تأسف ، فریاد ، فغان ؛
اولادی وفات ایتمدکندن زوالی
آدم عمرینی آه ایله واه ایله
کچیردی .

واهب } ص. عر. ذ. واهبه .
«واهب» دن سف. [

باغشلایان ، باغشلاچی .
واهم } ص. عر. ذ. واهمه .
«واهم» دن سف. قران ،
وهم ایدن ، وهم و خیاله تابع
اولان ؛ قوه واهمه = انسانک وهم
ایتمک خاصه سی .

واهممه } سئ. عر. «قوه واهمه»
دن مختصر [قورندی
قورمق خاصه سی .

واهن } ص. عر. ذ. واهنه .
«واهن» دن سف. آریق ،
لاغر ، ضعیف ، زبون .

واهی } ص. عر. ذ. واهیه .
«واهی» دن سف. بوش ،
معناسز ، قائده سز ، اساس سز ،
اهمیت سز ؛ بر طاقم واهی سوزلر
سریلیدی ؛ واهی ایشلره اوغرا-
شیور . [عربیده اشیا حقنده
بیرتیق و یا بییق و اشخاص
حقنده بدلا دیمک اولوب، بزجه
مستعمل معنای بوندن مأ-
خوذدر .]

واهی } حد. فا. ۱. تأسف بیان
ایدر، ایواه، یازیق : وای
خرسزک حالته! وای آیاهم! ۲.
تر. تعجب واستغراب بیان ایدر،
آی : وای! سزمیسکز؟ وای
بکم! وای افندم!

وایه } س. فا. نصیب، بهره . —
وایه } فا. وصف ترکیلدرده بر
شیتدن نصیب و بهره سی اولان
معناسمه کتابت رسمیه ده وانشا
لساننده چوق مستعملدر :
سایه معارف وایه حضرت
پادشاهیده . || بی وایه = محروم،
بیهیره .

وایه دار } ص. فا. و :

وایه مند { ص. فا. نصیبی اولان،
 بهره دار، بهره مند .
 و بَاء { سذ. عر. ۱. یوسروجق،
 طاعون : ویا سومی . ۲ .
 علی الاطلاق علت مستولیه .
 و بَال { سذ. عر. بر فعل وحرکتک
 آخرتجه اولان مستولیتی
 و عاقبت وخیمه سی، کناه : یوایشک
 وبالی واردر؛ وبالی وار ایسه
 بویمه؛ وباله کیرمک ایستم .
 و بَالِی { ص. آخرتجه مستولیتی
 ووخیم عاقبتی اولان :
 بن اوپله و باللی ایشه کیریشه م .
 و بَالِی { ص. ۱. یوسروجقلی، وبا
 عاتی بولاشمش، بولاشیق :
 وبالی یر . ۲ . امراض مستولیه
 سببیت ویره جک حالده اولان :
 وبالی هوا .
 و بَالِی { ص. عر. ئ : و باییه .
 یوسروجق علتنه ویا علی
 الاطلاق امراض مستولیه
 منسوب و متعلق : علائم و باییه .
 و نَد { سذ. عر. ج : اوتاد . ۱ .
 قازیق، چادیر و سائره قازیقی .
 ۲ . د. [عروضده] مصراعک اوج
 حرفدن مرکب جزئی که بو حرف
 دن ایکیمی متحرک و اوچنخیمی
 ساکن اولورسه « و تد مجموع » ،
 و ساکنی ایکی متحرکک آره سنده
 بولنورسه « و تد مفروق » دینلیر .
 ۳ . ت. اگسه کیمی ، عظم
 الوتد . ۴ . ر. [هندسه ده] اوپر
 اوجی زاویه تشکیل ایدن نصف
 دائره . ۵ . بر موقعی مساحه
 ایتک ایچون نقاط لازمه
 دیکیلن رنکلی بایراق کوندری .
 و تَر { سذ. عر. ج : اوتار . ۱ .
 یای چله سی ، کیریش . ۲ .

ساز کیریشی ، تلی . ۳ . ر .
 [هندسه ده] بر قوسک ایکی اوجنی
 ربط ایدن خط مستقیم . ۴ .
 ت. عضلاتک قالین سیکیری که
 تحریکه یارار .
 و تَر { سذ. عر. تک و منفرد اولان
 شی : صلاة وتر = یانسو
 نمازندن صوکره قیلنسان اوج
 رکعت نماز .
 و تَیْرَه { سذ. عر. ج : وناز . ۱ .
 طاریول، کچی یولی . ۲ .
 اسلوب، طریق، نسق . ۳ .
 بورنک ایکی دلیکنی آیران زار .
 و تِاق { سذ. عر. ۱ . باغ، رابطه .
 ۲ . عهدلاشمه میثاق ،
 پیمان ، معاهده : عقد و تاق
 ایتدیلیر .
 و تِاق { سذ. عر. ج . عر. فد :
 وثیقه . با : وثیقه .
 و تِاق { سذ. عر. [« و تواق » دن
 و تِاقی « اوتق » اسم تفضیلنک
 مؤنثی اولوب مذکری لسانزده
 پک مستعمل دکلدرو . پک صاغلام
 و متین اولان : عروءه و تِاق .
 و تِاق { سذ. عر. ج : اوتان .
 و تِاق { کفره تک عبادت ایتدکاری
 بت و صنم ؛ عبده اوتان = بت
 پرستلر .
 و تِاق { ص. عر. ئ : و تیه . اوتانه
 و تِاقی یعنی بت و صنم لره عبادت
 ایدن آدم ، بت پرست .
 و تِاق { سذ. عر. صاغلام صو .
 و تِاق { رتده اینانمه ، گوگمه ،
 اعتماد : کسب و تواق ایتک ؛
 کمال و تواقه امنیت ایتک .
 و تِاق { سذ. عر. ج : و تاق .
 و تِاق { و تواق و اعتماد اولنه جق
 شی ، صاغلام . دلیل ، سند ، حجت .

و جَازَت { سذ. عر. کلامک مختصر
 و موجز اولمه سی ،
 اختصار .
 و جَاه { سذ. عر. [« وجه » دن
 مص ثانی . مفاعله] یوز
 یوزه کله ، بوزلشمه ، مواجهه .
 و جَاهَا { سذ. عر. یوز یوزه ، یوزینه
 قارشلی ، مواجهه . غیاباً
 مقابلی : و جاهاً محاکمه اولدیلر ؛
 و جاهاً سویلدی .
 و جَاهَت { سذ. عر. ۱ . کوزلک ،
 کوزل یوز . ۲ .
 اعتبار ، حیثیت ، منزلت ، شان
 و شرف .
 و جَاهَتِی { ص. ۱ . کوزل یوزلی ،
 کوزل ، یاقیشیقلی . ۲ .
 اعتبار و حیثیت صاحبی .
 و جَاهِی { ص. عر. ئ : و جاهیهه .
 هقه . یوز یوزه اولان ،
 بالمواجهه اجرا اولنسان ، غیاباً
 اولمان ، طرفینک حضور و موا .
 جهه سیله واقع اولان : محاکمه
 و جاهیهه .
 و جَاب { سذ. عر. ج . عر. فد :
 و جیبیه . با : و جیبیه .
 و جَد { سذ. عر. [و اوک قح
 و کسری جاؤردر] اکنده .
 بئی غائب ایده جیک درجه ده
 عشق الهی به طالمه ، استغراق :
 وجد و حال صاحبی .
 و جَدَان { سذ. عر. ۱ . بولمه ،
 بر شیشی بر حالده کورمه .
 ۲ . قلبه حس ایتمه ، طویغو .
 ۳ . وجد و حال ، استغراق . ۴ .
 انسانک قلبنده اولان بر حس
 خنی که ایلیک ایتکدن متانذ
 و کوتیلک ایتکدن معذب اولور
 و اینی کوتیدن فرق و تمیز
 ایدر : بونی و جسدانم قبول

ایتمور . [بودرنجی معنایکی اولوب ، اینکنجی معنادر اخذ و فر . Conscience یرینه قبول اولنمدر .]

و ج د ا ن ا } ح . عر . ۱۰ . وجدو حال و استغراقه . ۲ .

وجدانجه ، قلبدهکی قوه حس و تمیزله : وجداناً معذب اولیور .

و ج د ا ن س ر } ص قلبنده حس و تمیز خاصه سی اولیان ، طویغوسز ، انصافسز : بزم بقال پک و جدانسز آدمدر .

و ج د ا ن س ر ل ق } س وجدان تقصانی ، حسسزک . طویغو . سزلق ، انصافسزلق .

و ج د ا ن ل ی } ص قلبندهکی حس و تمیز خاصه سی قوتلی اولان ، طویغولی ، انصافلی : وجدانلی آدمدر .

و ج د ا ن ی } ص . عر . ۱۰ . وجدانیه . ۱ . وجدو حال و استغراقه

منسوب و متعلق : کشفیات وجدانیه . ۲ . وجدان دیدیکمز قلبی حس و تمیزه منسوب ، یورک طویغوسنه متعلق .

و ج ع } سن . عر . ۱۰ . ج : اوجاع . و ج ع } آغری ، صیزی ، آجی : و ج ع بطن : و ج ع مفاصل : اوجاع شدید .

و ج ع ل ی } ص . آغری و صیزی و یرن : پک و جعلی بر چییاندرد .

و ج ن ه } س . عر . ۱۰ . یشاق یو . سروسی ، الماحق .

و و ج و ب } سن . عر . واجب و الزم اوله ، ضروری اوله . ناز قیلق ایچون آبدستک و جونی معلومدر : درجه وجوده = ترکی

جائز و یا تمکن اوله میه جق درجه ده . سن . عر . ۱۰ . بولنه ، وجود } وار اوله ، وارلق : اونک

وجودیله عدمی بر در . ۲ . (معناه اولدن مأخوذ اوله رق [جسم ، بدن ، جسد : بوتون وجودم آغریور .] و ج - و د بوللق ، وجوده کلک = وار اوللق ، حاصل اوللق ، تکون ایتمک .] وجوده کتیرمک = وار ایتمک ، حاصل ایتمک ، میدانه قومق .] وجود یرمک = ۱ . اصلسز بر شیئه وجود فرض ایتمک . ۲ . اهمیت و یرمک ، بر شیء ظن ایتمک : بزم میزده کندینه وجود یرمک ایستیور .

و ج و د س ر } ص . ۱۰ . وجودی اولیان ، بوق اولان ، معدوم . ۲ . اوافق تفک ، جیلیز . و ج و د ل ی } ص . جثلی ، ایری بایلی .

و ج و ه } سن . عر . ۱۰ . فد : وجه . با : وجه .

و ج ه } سن . عر . ۱۰ . ج : وجوه ، اوجه . ۱ . یوز ، چهره ، صورت : وجهی کوره مدم ؛ وجهی اورتیلی آیدی . ۲ . اوست ، سطح ، یوز : وجه الارض : یر یوزی . ۳ . اولک ، آن ، جبهه : بناک وجهی جاده یه ناظر در . ۴ . اسلوب ، طرز : طریق ، صو .

رت : بو وجه ایله ؛ وجه آخرله . ۵ . سبب ، وسیله ، جهت ، منا . سبت : وجه تسمیه ؛ وجه قرابت ؛ وجه تحریر حروف . ۶ . واسطه : وجه معاش . ۷ . ر . (هندسه ده) یر جسمک بهر سطحی .] بروجه مشروح ، بروجه محرر = ذکر اولسان صورتله .] بروجه

پشین = پشین اوله رق ، نقداً . || بر وجهله ، هیچ بر وجهله = هیچ بر صورتله . || بو وجهله = بویله . || من وجه = بر جهنجه . || نه وجهله = نه صورتله ، ناصل . = ج . وجوه . ۱ . س . سطوح : دوسته الوجوه = بدی سطحی . [سداسی الوجوه دیمک ده ا طول - غریدر .] ۲ . معتبران ، اعیان ، ایلری کلنلر ، متنفذان : وجوه ممالکتدن ؛ وجوه دن بر ذات . || وجهاً من الوجوه = هیچ بر صورتله . || من کل الوجوه ، بالوجوه = هر جهته . || ه . وجوه قر = آیک بر شهر ظرفنده کوستردیکی مختلف صورتلر .

و ج ه ا } ح . عر . ۱۰ . بر وجهله ، بر صورتله ، بر جهتدن .

و ج ه ه } س . عر . ۱۰ . یوز ، جهت ، یان .

و ج ه ی } ص . عر . ۱۰ . وجهیه . ت . یوزه منسوب و متعلق .

و ج ه ی ه } س . عر . ۱۰ . ج : وجائب . الزم و واجب اولان شیء ، بوج حکمنده اولان وظیفه ، ایفاسی مجبوری ایش : وجیبه ذمتدر ؛ وجائب عبودیتدندر .

و ج ه ی ز } ص . عر . ۱۰ . وجیزه . [« و جا - وجیزه » دن ص .] موجز ، مختصر ، قیصه .

و ج ه ی ه } ص . عر . ۱۰ . وجهیه . [« و جا - وجهیه » دن ص .] ۱ . کوزل ، لطیف . ۲ . مناسب ، لایق ، سزا : توجیه وجهیه = حسن تعبیر ، حسن تفسیر .

وَحَامٌ { سَنَد. عر. [واوك فح
و كسرى جائز در. ط. آش
یرمه، کبه قادی نیک اشتهاى .

وَحَدَانِي { ص. عر. ث: وحدانيه.
حق تعالیك برلكته
و بر اولان حق تعالیه منسوب
و متعلق و یا عائد اولان .

وَحَدَانِيَّت { س. عر. حق تعالی .
تلك بر ايكى و وارائى:
و حدانیتة اینست؛ و حدانیت
حقیقون .

وَحَدَات { س. عر. ۱. برلك،
بروئك اولمه: فارسیده
«ی» بضم و وحدت ایچون اولور.
۲. یالکزئاق، انزوا، عزلت،
خلوت. ۳. صور. قرب الهی،
وصات، كثرت مقابلی .

وَحَش { ص. سَنَد. عر. ج: و حوش.
بیانی، غیر مونس، اهلی
اولیان: حمار وحش = بیان اشکی .

وَحَشَّت { س. عر. ۱. بیانیك،
و حشیلک: انسانلر
بر زمانلر و حشته یا شامشدرلر .
۲. ایصسز، تنهالق، یالکزئاق:
و حشتك و یردیكى دهشت . ۳.
تنها و ایصسز یرلده طوییلان
قورقو و دهشت: چولك و حشتی .
۴. اوركه، قورقه، دهشت:
و حشت آمیز، و حشت انكیز =
قورقونچ، مدهش .

وَحَشِي { ص. عر. ث: و حشیه .
[لفت مولده اولوب،
اصل عربیسی مذکر و مؤنث
ایچون «وحش» در. ۱.
بیانی، مألوف و مأنوس اولیان:
و حشی حیوان؛ و حشی کدی .
۲. و حشی حیوان کبی یا شایان،

حضرت و بدو یتدن اول کی
حال ابتدائیده بولنان: و حشی
آدملر؛ اقوام و حشیه . ۳.
انسانلردن قاچار، اوركك:
او چو جق بك و حشیدر. = ح.
تر. و حشیلکه: یوزمه و حشی
و حشی باقدی .

وَحَشِيَانِي { ص. ح. فا. ۱. و حشیلکه،
بیانیجه: و حشیانه یر.
تدی . ۲. اوركوب قاچه رق:
و حشیانه قاچدی .

وَحَشِيَّت { س. ذاتاً عربی اولیان
«و حشی» صفتندن
او یدرلش بر لغتدر. [۱.
و حشیلک، بیانیلق. ۲. اور.
ككلك .

وَحَشِيْجِه { ص. ح. و حشیلکه،
بیانیجه: و حشیجه هجوم؛
و حشیجه چکیلوب کیتدی .

وَحَشِيْلِك { س. بیانیك، و حشت:
قیلاك و حشیلکی
فوق العاده در .

وَحَل { سَنَد. عر. باتاق یر، باتا .
قلق، چامور .

وَحُوش { سَنَد. ج. عر. فد:
و حش. با: و حش .

وَحِي { سَنَد. عر. بر فکر و یا
امرک من طرف الله بر پیغمبره
الهام اولغسی: پیغمبر من افندمزه
قرق یا شلرنده وحی ککش، نازل
اولمشدر؛ اوامر الهیه انبیایه
وحی ایله بیلدرلشدر. [اولیایه
اولورسه الهام دنیلیر.] || امین
الوحی = من طرف الله انبیایه وحی
کتیرمکه مأمور اولان حضرت
جبرائیل (عم) .

وَحِيْد { ص. عر. ث: و حیده.
[«وحدة» دن ص. ۱.]

۱. یالکز، تک، منفرد، یکتا.
۲. مثل و نظیری اولیان،
امثالسز، ینظیر، فرید، یکانه:
و حید عصر .

وَحَامَتِي { س. عر. ۱. هضم
کوجلیکی، زور هضم
ایدیلن شیئك حالی. ث. ۲.
آغراق، نتیجه سی آغز و تهلاکلی
اولان شیئك حالی، تهلاکه،
مخاطره: هوانك و خامتی: او.
رانك و خامت هواسی واردر؛
بو قاریقه ایله ایش یا یتمق و خامتنی
دوشوندم .

وَحَامَتِي { ص. ۱. هضمی زور،
هضم اولماز، آغز .
۲. تهلاکلی، مخاطردلی، نتیجه سی
فنا، و خیم: و خامتی هوا؛
و خامتی ایش .

وَحِيْمِي { ص. عر. ث: و خیمه .
[«و خامة» دن ص. ۱.]
هضمی کوج، هضم اولماز، آغز
(بو معنا ایله لسانمزه بك
قوللانماز) [۲. نتیجه سی تهلاکلی،
مخاطره لی: اورانك هواسی
و خیمدر؛ و خیم بر ایش .

وَد { سَنَد. عر. [واوك حرکات
ثله سیله جائزدر.] و:

وَدَادِي { سَنَد. عر. [ینه واوك حرکات
ثله سیله.] سومه، سوکی،
محبت، حب، دوستلق: روابط
حب و وداد؛ میانه مزده کی ود و
مصداقت .

وَدَاعِي { سَنَد. عر. اکثریا و اوک
کسریله مستعمل اولوب،
او حالده ده مفاعله باندن مصدر
ثانی اولور.] ایکی کشینک بر
یرینه الله اصمار لادق و خدایه
امانت اولکز دیوب آیرله .

لری ، اسنشمه ، مفارقت ،
 آبرلیق : وداع ایتمک ؛ رسم
 وداعی ایضا ایتمک ؛ وداعه کیتمک .
 || الوداع = اللهه ایصمارلادم ؛
 سلامت قال .

وَدَاعِلَاشْمَقْ } فشر بربرینه الوداع
 { دیوب آبراق ،
 مفارقت ایتمک ، رسم وداعی اجرا
 ایتمک : وداعلاشمغه کیدیورم .

وَدَاعِنَامَه } س . فا . ۱ . وداع
 { ومفارقت مراسمینی
 حاوی اوله رق عزیمت ایده جک
 آدمک یازدینی نامه . ۲ . بشقه
 بریره تعیین اولنان سفیرک اولکی
 یرک حکومتنه تقدیم ایتدیکی
 عزیمت امری .

وَدَاعِیَع } س . ج . ع . فد :
 ودیعه . با : ودیعه .

وَدَرَه } س . [آرناؤدجه دن]
 { سوت کردلی ، قویون
 وسائر حیواناتی صاغمه مخصوص
 آغزی آچیق وککیش کردل .

وَدَلَه } یا ویدله . س . [یتا . Vitello
 { طانه] طانه دریسندن
 معمول سختیانکه پوتین وچیزمه
 وسائره یاییلیر . = صمدکور
 سختیاندن معمول : ودله پوتین .

وَدُود } ص . ع . [«ود» دن س .]
 { پک زیاده محتلی ، پک
 مشفق . [صفات الهدندر .]

وَدِیَعَه } س . ج . ع . ودایع .
 [«وداع» دن ص .]
 حفظ ایچون امانت یراغلان شیء ،
 امانت . || ودیعه الله = حق تعالانک
 امانتی حکمنده اولان رعیه .

وَرْد } د . فا . اسمک آخرینه الحاق
 { اولنه رق اونک مدلولیسه
 متصف وصاحب معناسیله صفتلر

تشکیل ایدر : سخنور = سوز
 صاحی ؛ کینه ور = کیندار ؛ جانور =
 جانلی ، حیوان ؛ هنرور = هنرلی ،
 هنرمند .

وَرَاء } س . ذ . ع . ۱ . آرقه ،
 { کبری ، ظهر ؛ وراء جبل .
 ۲ . قیج ، کبری ، دبر . || ماوراء =
 برشپشک آرقه سننده اوتنه سننده
 بولنان شیء ؛ ماوراء نهر =
 چیچون مجراسنک اوتنه سننده
 اولان یرلر ، بخارا و سمرقند
 جهتلری ؛ ماوراء الطبیعه =
 فلسفه ده طبیعتک فونقده و خار .
 جنده اولان حال .

وَرَاتِیْقَه } س . بر جنس چیچک ،
 { ویرانه پایا دیه سی .
 || قزیل وراتیقه = مسک اونی .

وَرَاثَت } س . ع . [تر . زبازدی
 { و اوک فخیله در .]
 وارث اولمه ، بر آدمک وفاتنده
 مال متروکنه صاحب اولمق حق ،
 میراثچیلیق ؛ او ملک وراثت
 طریقله فلانه انتقال ایتدی .

وَرَثَه } س . ذ . ج . ع . فد :
 { وارث . با : وارث .

وَرْد } س . ذ . ع . کل . || ماء
 { الورد = کل صوی ، کلاب .

وَرْد } س . ذ . ع . ج . اوراد .
 { معین و قتلرده قرآنی وظیفه
 معنویه صورتیله اعتیاد اولنان
 اسماء حسنی ویا آیات کریمه وادعیه
 وسائره ؛ اوراد شریفه اوقومق .
 || ورد زبان = هر وقت ایراد
 و تکرار اولنان تمیثات ؛ ورد
 زبان محالصتم اولان ادعیه
 خیره لری . || دیلنه ورد ایتمک =
 داغما تکرار ایدوب سوبلک .

وَرْدِی } ص . ع . ذ . : وردیه .
 { کله منسوب و متعلق
 || نبا . فضیله وردیه = کل نو .
 عندن اولان نباتات .

وَرَزْش } س . فا . ایشله ، اعمال ،
 { چالیشمه ، سعی .

وَرَطَه } س . ع . [اووک ضمیله
 { غلطدر .] ۱ . اوچوروم .
 ۲ . تهلکه ، مهلکه ، مخاطره ؛
 برورطیه دوشدی .

وَرَع } س . ذ . ع . حر آمدن
 { اجتناب ، منهیاندن توقی ،
 تقوی ، زهد ؛ ورع و تقواسیله
 مشهور ؛ اهل ورع .

وَرَق } س . ذ . ع . ج . : اوراق .
 { ۱ . آفاج واوت یپراغنی ؛
 سقوط اوراق = یپراق دوکومی ؛
 اوراق زهریه = چیچکی ترکیب
 ایدن رنگلی یپراقلر . ۲ . کاغذ
 ویا کتاب یپراغنی ، ایکی صحیفه
 دن عبارت یپراق ؛ اوراق
 آچلامش بر کتاب . ۳ . یازلمش
 کاغذ ، مکتوب ، تذکره ،
 تحریرات ؛ اوراق رسمیه ؛ اوراق
 متفرعه سی لغاً کوندر بلبور ؛
 اوراق اوطه سی ، قلی = بر دائره
 رسمیه تک مورود و مرسل کافه
 محرراتنک قید و حفظنه مخصوص
 دائره ؛ اوراق مدیری = بو
 دائره تک باش مأموری ؛ ورق
 مهر و وفا = وفادارلقدن کنایه .

۴ . اکثریا بر یپرافندن عبارت
 اولان مطبوع غزته وسائره ؛
 اوراق حوادث . ۵ . تر . یالدرز .
 لایمه سی سرام اولنان شیئه
 یاپشسدیرلیق اوزره پک یوقفه
 دوکلش آلتین صفحه سی ویا
 تقیاسدی ، یالدرز لایمه کاغدی ؛

ورق یا پیشدیرمق ؛ ورقه
یالذی لامق .
وَرَقِبَارَه { س. فا. ۱. کاغد پار.
چہ سی. ۲. اہمیتسز }
وناچیز بوصلہ ویا تذکرہ : تقدیم
ورقپارہ عاجزی یہ ابتداء قلندی .
وَرَقِجِی { س. آلتین ویا یالذیز
یا پراقرینی یا پیشدیران
ویا یابان آدم ، یالذیزجی .
وَرَقَاتَمَق { فتہ آلتین ویا یالذیز
یا پراغیلہ یالذیز -
لامق .
وَرَقَلَامَق { فتہ آلتین ویا یالذیز
یا پراغیلہ یالذیز لامق .
وَرَقَلِی { ص. آلتین ویا یالذیز
یا پراغیلہ یالذیز لامش ،
یالذیزی .
وَرَقَه { س. عر. ۱. برتک یا پرافی
ذ. ۲. کاغد ، مکتوب ،
نامہ ، بوصلہ ، تذکرہ : ورقہ
عاجزانہ مک جوابنہ منتظر م. ۳ .
بر غزتیہ درج اولمق اوزرہ
قارئلرنندن برینک کوندردیکی
تذکرہ : عیناً ورقہ . || ورقہ
صحیحہ = سند ویا استداوساثرہ یہ
مخصوص تغالی کاغد کہ مقدما
پول یا پیشدیرلمش عادی کاغد
یرینہ مستعمل ایدی .
وَرَقِی { ص. عر. ذ. ورقہ . نا .
تا . یا براغہ منسوب
ومتعلق ویا مشابه ؛ ورق الشکل .
وَرَل { س. عر. ت. قالجہ
کیکی .
وَرَلَامَق { فل. و :
وَرَلَامَق { یا خود ویرلامق ،
ویرلامق . فل .
باش آغریسی ویروب اوصاند -
یرہجق صورتدہ سویلمنک ،

تکرار تکرار سویلوب طور -
مق : ایکی سعات وولادی ،
وولدادی .
وَرَلْدَامَق { فل. کندی کندینہ
باش آغریسی ویرہجک صورتدہ
سویلمنک : بودیلنجی بہ نہ ویرسہک
ینہ وولدامق سزین کیتمز .
وَرَلْدِی { یا ویرلدی . س. باش
آغریسی ویرہجک صو -
رتدہ سویلمنہ ، معجزانہ صیزلدی :
بودیلنجینک دہ وولدیسی چکامز .
وَرَم { س. عر. ج. اورام .
ط. شیش ، شیشمہ .
۲. عو. آق جکرده و بعضاً
بدنک سائر جہتلرنندہ عارض او -
لان معروف مرض مہلک کہ
لسان فندہ «سل» و «سل الرئہ»
دینلیر : ورم عاتی ؛ ورمہ اوغرا -
مق ؛ غیرتلاق ورمی . = ص.
تر. سل الرئہ مرض مہلکنہ
مبتلا ، مسلول : ورم اولدی ؛
ورم برقیزک حسباتی .
وَرُود { س. عر. وارمہ ، کلہ ،
وصول ، یتیشمہ ، وارد
اولہ : بر مکتوب ورو دایتدی ؛
پوستہ نک وقتندہ ورو دی .
وَرُور { یا ویر ویر . س. باش
آغریسی ویرہجک صو -
رتدہ سویلمنہ ، معجزانہ صیزلدی ،
وولدی : ورو ورایدوب طورمہ .
وَرُونِیْقَه { س. [لغت اجنبیہ]
چیبیان اوتی .
وَرِی { یا ورا . س. عر. خلق ،
حالم ، مخلوقات ، کائنات :
خیرالوری = قنجر کائنات (صلم)
افندمز .
وَرِید { س. عر. ج. اورده .
طامار . || جبل الورید =

اکسہدہ کی ایکی قالین سیکیرک
بہری .
وَرِید { س. عر. ت. کوچک
طامار . اینجہ طامار .
وَرِیدِی { ص. عر. ذ. ویریدیہ .
طامارہ منسوب
ومتعلق .
وَرِیْقَه { س. عر. ج. وریقات .
نا . کوچک یا پراق ،
یا راجق .
وَرِی { یا ویز . مہ اوچان حشراتک
قنادلریلہ ایتدکری سسی
تقلید و تصویر ایدر : آربلر وز
وز اوچشوردی . || وز کچمک
= چابوق کچوب قولاق آصمامق ،
اہمیت ویرمہ مک : سویلدمسہ -
دہ وز کچدی .
وَرَارَت { س. عر. وزیرک ،
وزیر رتبہ سی : فلان
ذاتہ وزارت ویرلدی ، رتبہ
وزارت توجیہ بیورلدی .
|| وزارت عظمی = صدارت
عظمی .
وَرَان { ص. فا. اسن ، ہبوب
ایدن : باد صبا وزان
اولدی . [مصدر کچی قولالانوب
وزان ایتدی دیمک خطا در .]
وَرَر { س. عر. ۱. یوک ، آعر -
بار . ۲. صوج ،
کتناہ .
وَرِر { یا ویزیر . مہ . بر ایشک
سرعت و سہولتہ اولمہ سنی
تقلید و تصویر ایدر ، ہایدی
ہایدی : بو ایشی وزر وزر
یا بار ؛ وزر وزر کچر .
وَرَرَاء { س. عر. ج. فد :
وزیر . نا . وزیر .
وَرَلَامَق { یا ویرلامق . و :

وزلدامق { یا وزلدامق . فل . ۱ .
 اوچشان حشرات کبی
 اینجه بر سسله کورلدی ایتک :
 سیوری سیککار وزلایوب ،
 وزلایوب طور یوردی . ۲ . یا -
 واش بر سسله لکن بلا فاصله
 شکایت ایتک ، صیزلانوب طور -
 مق : آرتق سن ده وزلایوب
 طورمه .

وزلدامق { یا وزلدامق . فل .
 صیزلانمق ، متصل
 شکایت ایدوب طور مق : آرتق
 چوق وزلدامه .

وزلدی { یا وزلدی . س . ۱ .
 اوچشان حشراتک
 ایتکاری اینجه سس : آرلرک
 وزلدیسی . ۲ . غیر منقطع و معجز
 شکایت ، صیزلدی : آرتق وزلدی
 الویرر : باقی بر وزلدی چیقما
 سون .

وزن { سذ . عمر . ج : اوزان .
 ۱ . طارنی ، طارتمه : وزن
 ایتک = طارتمق . ۲ . آمارق .
 ثقات : بو طاشاک وزنی نه در ؟
 ۳ . شمر و نظمک معین ثقیل
 و خفیف هجاردن مرکب و بو
 هجالهک صره سی بحرینه کوره
 منتظم اولمه : بو بیتک وزنی
 دوشوک ؛ شمرک وزنتی بولق ؛
 اوزان شعر .

وزنه { سذ . عمر . ۱ . طارنی آتی
 میزان ، ترازو . ۲ . آقچه
 طاریلان محل ، صندیق ، خزینه :
 وزنه به تسلیم ایتک ؛ مالیه وزنه سی .
 ۳ . باروت محفظه سی ، باروتلق .
 ۴ . اسلحه ناربه نک باروت قو .
 نیلان محلی ، خزینه .

وزنه جی { سذ . ترازوی و سائره
 یا پان اوسته : وزنه -
 جیلر چارشیدی .

وزنه دار { سذ . فا . بر دائره
 رسمیه نک صندیق
 اداره مالیه ، نظامیه وزنه داری .
 امینی : مالیه ، نظامیه وزنه داری .
وزنه دارلق { سذ . وزنه در مامو
 ریت و وظیفه سی ،
 صندیق امانتی : عدلیه وزنه دار .
 لغنه نصب اولندی .

وزیر { سذ . عمر . ج : وزراء
 « وزیر » دن صش . ۱ .
 حکمدارک و کبلی اولوب امور
 دولته باقان ذات . صدراعظم :
 بزرجهر نوشیروانک وزیر
 ایدی . ۲ . کرک بر نظارت
 و وکات و یا ولایتده اولسون
 و کرک معزول اولسون وزارت
 رتبه سنی حائز ذات : وزراء
 عظام : وزراء دوات ؛ شیخ .
 الوزراء = وزیرلرک اک مسن
 و قدملیسی .

وزیرانه { صذ . حذ . فا . وزیره
 یا قبشیر صورت ،
 وزیرایه شایسته بر طرزده .
وزیرلرک { سذ . وزیر رتبه و
 صفتی ، وزارت .
وزیری { صذ . عمر . ۱ . وزیریه
 و متعلق و یا شایان اولان . ۲ .
 مستطیل حجمده (کتاب) .

وساده { سذ . عمر . ج : وساید
 طیانوب راحت ایده جک
 یا صدیق و شلته کبی شی ؛
 وساده نشین استراحت .

وساطت { سذ . عمر . آره یه
 کیرمه ، واسطه اولمه ،
 میانجیاتی : احبابدن بر ذاتک

وساطتیه خبر ویردم ؛ سزک
 وساطت کزله اوزانله معارفه پیدا
 ایتک ایسترم .

وساط { سذ . ج . عمر . فد :
 واسطه . با : واسطه .
وسائل { سذ . ج . عمر . فد : وسیله .
 با : وسیله .

وساخ { سذ . عمر . ج : اوساخ
 کیر ، پاس چرک ، پدسلک ،
 سردارلق .

وسط { سذ . عمر . ج : اواسط .
 ۱ اورتنه . ایکی جهندن
 مساوی مسافه ده اولان محل
 میان : وسط طریق ؛ بولک
 وسطنی بولدق . ۲ . آره ، مرکز .
 ایچ کوبک : وسط دار ؛ اولینک
 وسطنده . ۳ . بل میان حصر :
 پشتمالی وسطه باغلا دی ۴ .
 ایکیسی اورتنه سی اولار شی
 وسطی حال . اورتنه لامه .

وسطی { صذ . عمر . ۱ . وسطیه .
 ۱ . اورتنه بولنان
 آرده اولان ، ایچ : آسیای
 وسطی ؛ آفریقای وسطی ؛ وسطی
 آمریکا . ۲ . ایکیسی اورتنه سی ،
 اورتنه حالد : خسته منزه نک ابی
 نه نک کوتی وسطی بر حالددر .

وسطی { صذ . عمر . ذ : اوسط .
 با : اوسط . « آسیای
 وسطی » دیمه ملی ماده آتفه به با .
 اصلاط وسطی = ایکندی نمازی .

وسع { سذ . عمر . قدرت اقتدار ،
 برایشی یابه بیلک قوتی ؛
 و سم یتدیکی قدر ؛ وسعجه
 چالشدی .

وسعت { سذ . عمر . ۱ . گکیشلک ،
 بولاق : میدانک اووه نک
 وسعتی . ۲ . اقتدار مالی ، احوال

مالیه مساعده سی، سهه حال :
اوله ایشله کیریشمه که بو آره لوق
وسعتم یوقدر. ۳. خالی میدان،
فرصت .

وَسْعَتِي { ص. ۱. گکیش، بول :
پک وسعتلی بر اووه
۲. مساعده لی، مساعده وسعتلی
زمان، حال .

وَسْمَه { س. ع. ۱. علامت
فارقه اولوق اوزره حیوانه
باصیلان تمغا. ۲. راستیق،
قاشه چکین بویا.

وَسْوَاس { س. ع. شیطان،
ابلیس .

وَسْوَسَه { س. ع. شبهه و تردد،
ایچ راحت ایتمه ،
قورندی .

وَسِيع { ص. ع. ۱. وسیعه .
[«وسعة» دن ص. ش.]
گکیش، بول، وسعتلی، واسع .

وَسِيْلَه { س. ع. ۱. وسائل .
وسيله تقرّب؛ وسيله عبودیت .
۲. سبب، بهانه : آلیش و یرش
ایچون بر وسيله لازم؛ بوایشی
وسيله اتخا ایدوب کندیسنه
برمکتوب یازدم. ۳. فرصت :

بروسده بر ایشم دوشدی بو
وسيله ایله اوراسنی ده کورمش
اولدم. || بی وسيله، بلا وسيله =
اورته ده برسبب و بهانه اولدیغی
حاله. || نم الوسيله = فرصتدن
استفاده. = ج. اسباب،
وسائلط : وسائل تحصیل مقوددر .

وَسِيْلَه جَوْ { ص. فا. سبب و بهانه
آرایان .

وَسِيم { ص. ع. ۱. ۲. وسیه .
[«وسم» دن ص. ش.] کوزل

دلبر. ۱.
د. فا. اسمله الحاق اولنه رفق
وَش { شبیه ونظیر معناسیله صفتلر
تشکیل ایدر : ماهوش = آی کبی .

وَشَق { س. فا. با : و اشاق .

وَشْم { س. ع. ۱. شام،
۲. وشوم . ایکنه ایله و بر
سیاه توزله بدنک اوزرینه ترسیم
اولنان اشکال، فر. Tatouage .

وَشْنَاب { س. فا. وشنه شروبی،
شریتی .

وَشْنَه { س. فا. مایخوشجه و قوبو
رنکلی بر جنس کرازکه
شروب و رچلی پایلیر؛ وشنه
تریدی. || وشنه آغاجی = بومیوه بی
و یرن آغاج. || وشنه چوروی =
پک قوبو و موره چالار قرمز
رنک و بو رنکده اولان .

وَصَاف { ص. ع. [«وصف» دن
س. ش.]
ایدن، اوصافی ذکر و بیان
ایده رک آکلادان و یا مدح ایدن .

وَصَال { س. ع. [«وصل» دن
س. ش.]
دیکنه قاوشمه، وصلت، فراق
مقابلی : وصال یار .

وَصَايَا { س. ج. ع. فد : وصیت .
با : وصیت .

وَصَايْت { س. ع. ۱. وصیت .
۲. وصیلک . ۳. امر،
تنبیه، توصیه .

وَصْف { س. ع. ۱. ج. اوصاف .
۲. بر شخص و یا شیئک
حائز اولدیغی حال وصف : فلان
آ. م. ک، فلان شیئک وصفی . ۲.
بر شخص و یا شیئک احوال و
خصائصی ذکر ایده رک تعریف

ایتمه : فلان آدمی وصف ایدیور.
دی؛ بر یمکک وصفی . ۳. مدح،
ثنا : سزک وصفیکزی ایدیور.
لردی . ۴. کله نک اقسامندن
صفت. || وصف ترکیبی = فارسیده
ایکی کله دن مرکب صفت : دلبر،
سبکمز کبی .

وَصْفِي { ص. ع. ۱. وصفیه . حال
و کیفیت وصفته و یا ذکر
و بیان و تعریفه منسوب و متعلق .

وَصْل { س. ع. ۱. اولاشمه،
۲. برلشمه، بیتشیکک، فصل
مقابلی . ۲. سوودیکنه قاوشمه،
وصال، وصات : وصل یار . ۳.
ر. عربیده کله نک باشنده اولان
همزه نک و از آن جمله حرف
تعریف همزه سنک او قونما سیله
داخل اولدیغی کله نک ماقبلله
بیتشیک کبی او قونم سی : همزه
وصل . ۴. همزه وصلک اوزرینه
حرکه کبی یازیلان (صله)
اشارتی : (-). || [عروضده]
حرف وصل = شعرده روی بی
تعقیب ایدن حرف .

وَصْلَت { س. ع. ۱. عاشقک
معشوقه سنه قاوشمه سی،
وصال وصل، فرقت مقابلی .
[س. ع. ۱. وارمه . ایرشمه،
بیتشیمه، واصلت : بوقشام
وصولی مأمولدر؛ وصول بولوق =
واصل اولوق؛ بورایه وصولدن
بری .

وَصِي { س. ع. ۱. ج. اوصیاء .
[«وصایة» دن ص. ش.]
بر متوفانک وصیتی اجرا به مأمور
آدم، بر متوفانک وصیتله تسویة
امورینه توکیل ایتدیگی آدم .
۲. ایتمک اموال موروثه سنی

وصی { س. ع. ۱. ج. اوصیاء .
[«وصایة» دن ص. ش.]
بر متوفانک وصیتی اجرا به مأمور
آدم، بر متوفانک وصیتله تسویة
امورینه توکیل ایتدیگی آدم .
۲. ایتمک اموال موروثه سنی

اداره و کندیلرخی انفاق ایدن آدم
 وصیت } سئ. عر. ج: وصایا.
 بر متوفانك اولزدن
 اول بعد الموت اجراسنی مرام
 ایندیکی شیئرلر حنئنده ویردیکی
 امر و سپارش: فلان بره دفن
 اولغنه سنی وصیت ایندی؛ مالنك
 صورت تقسیمنی وصیت ایتمشیدی؛
 متوفانك بر وصیتی واردر. =
 ج. نصایح، اخطارات، تنبهاث:
 او خصوصده وکیلنه وصایای
 اکیده اجرا، تبلیغ ایلدی.
 وصیتنامه } س. فا. بر آدمك
 وصیتنی حاوی مصدق
 ورقه.
 وضع } سئ. عر. ج: اوضاع.
 ۱. قومه، برافه، آئمه:
 نشان وضع ایتك؛ اورتهیه بر
 طاش وضع ایندی. ۲. تعیین
 و تخصیص ایتمه: هرکله بر معنایه
 وضع اولغنه سندر. ۳. ایجاد
 و تأسیس ایتمه: بر قانون، بر
 نظام، بر اصول وضع ایتك.
 ۴. طرح و تکلیف ایتمه: ویرکی،
 رسم وضع ایتك. ۵. کله لرك
 صورت وضع و تخصیص و دلا.
 لتندن بحث ایدن علم. ۶.
 [مصدریت معناسنی متضمن
 اولغنه سزین] طورش، حرکت،
 طرز، بیجم: بو آدمك وضعی
 هیچ خوشمه کیتیمور. [جمعی
 یالکزر بو معنا ایله مستعملدر:]
 اوضاع غریبه سی واردر. ||
 وضع اساس = تمل آئمه. || وضع
 حمل = طوغورمه، تولید. ||
 وضع ید = آل قومه، صاحب
 چیقوب تصرف ایتمه.

وضع } فل. عر. وضع اولندی
 مفاسیله شو تعبیر عربیده
 قوللانیلیر: ما وضع له = تعیین
 و تخصیص اولغنه سنی شی: بو
 مباهی ماوضع له نه صرف ایتدم:
 بولمتك اصل ماوضع لهی بودر.
 وضعاً } ح. عر. ابتداکی وضع
 و تعیینی اعتباریله، معنای
 اصلی لغویسی جهتیله: بو لغت
 وضعاً شو دیمك ایسه ده شو
 مقامده استعمال اولنور.
 وضعی } ص. عر. ن: وضعیه.
 وضعه منسوب و متعلق.
 وضعیت } سئ. عر. لغت مولده
 طورش شکل و هیئت،
 طور: بو آدمك، بو بنانك، بو
 محلك وضعیتی بك خوشمه کیدبور.
 وضعیت جغرافییه.
 وضوء } سئ. عر. آبدست.
 وضوح } سئ. عر. آجیق و عیار
 اوله، شرح و ایضاحه
 محتاج اولیه جق صورتده آجیق
 اوله: عبارده وضوح شرطدر.
 وضع } ص. عر. ن: وضعیه.
 وضع } «وضع» دن ص. ش.
 آچاق، دنی، عادی، بیاغی.
 وطن } سئ. عر. ج: اوطان.
 وطن } بر آدمك طوغوب بودیکی
 و یا یاشادینی مملکت.
 وطنداش } س. ص. بر مملکت
 اهالیسندن اولان،
 همشهری، مملکتلی.
 وطنداشلق } س. ص. همشهریلک.
 مملکتلیلك.
 وطنی } ص. عر. ن: وطنیه. وطنه
 منسوب و متعلق و یا عائد.

وطواط } سئ. عر. ۱. براسه،
 شپیره. ۲. قیرلانغج.
 وطنی } سئ. عر. ۱. چیکمه،
 باصمه. جماع.
 وظائف } سئ. عر. ج. عر. فد:
 ۱. وظیفه. ۲. وظیفه.
 وظیفه } سئ. عر. ج: وظائف.
 ۱. بر آدمك ایفاسنه
 مجبور اولدینی ایش، بر آدمك
 عهده سنه محول ایش او نیم
 وظیفه مدر؛ صداقت وظیفه
 عبودیتدر؛ هرکس وظیفه سنی
 طاعتیلیدر. ۲. تقید اولنسان
 و اهمیت ویریلن ایش: هیچ وظیفه
 ایتیمور؛ وظیفه سنده دکلدر: نه
 وظیفه م = نه مه لازم. ۳. بر
 ایش مقابلنده معین و مخصص
 اجرت، معاش، علوفه: و فقدان
 وظیفه سی واردر. ۴. تعیین،
 معینات، نفقه. || وظیفه خور =
 رزقنی آلان. || وظیفه دار =
 معاشلی، علوفه لی.
 وظیفه سیر } ص. بر شیئی وظیفه
 ایتیم، قیدسز.
 وظیفه سیرلك } س. عدم تقید،
 قیدسزاق.
 وعاء } سئ. عر. ج: اوغیه. ۱.
 قاب، محفظه. ۲. تش.
 بدنده اخلاط و مایعات حفظنه
 و یا جولاننه مخصوص کیسه
 و بوری و ساثره.
 وعاد } سئ. عر. ج: وعود. ۱.
 سوز ویرمه، اوسته آله،
 عهد، عهد: بر کون کله جکنی
 و عدابتدی؛ و عدنده طور مق.
 ۲. بر شیء ویره جکنی پشیندن
 سوبیله: بکا بر کتاب وعد
 ایتدی کزدی.

وَعَدَه } س. عر. ۱۰. بر ایش ایچون اوکدن تعیین اولنان مدت، وقت معین : اونک و وعده سی کلدی؛ بوسندک وعده سی کچمش. ۲. بر ایشی تأخیر ایچون تعیین اولنان زمان ، مهلت : ایکی آی وعده و پردی. ۳. اجل. || وعده ایله = مؤجلاً. }

وَعظ } س. عر. ۱. بند، نصح ، نصیحت ، تشویق و تهدیده ایلیکه سوق : اهالی به اجرای وعظ و نصیحت ایتک. ۲. واعظک جامع شریفده امور دینی به و نصایحه متعلق آیات قرآنیه واحادیث نبویه دن مقتبس اوله رق سولیلدیکی سوزلر: وعظ دیکلمکه کیتدم ؛ او ذالک وعظی پک مؤثردر . }

وَعید } س. عر. ایلیکه سوق تنغیر و تبعید ایچون عذابی ذکر و تعریفله تهدید ایته : وعده و وعید ایله قاندرمیق . }

وَعَا } س. عر. کورلدی ، پاتیر. دى ، غوغا : میدان حرب و وضا . }

وَعیره } ترکیب عر. ث: و غیرها، و غیرهم . سائره ، و قس علیه . البواقی ، الی آخره . }

وَفَاء } س. عر. ۱. سوزده طورمه ، تمهدی و یا بورجی ایفا وادا ایته ، اوده مه : عهده وفا . ۲. محبتده صداقت و دوام و ثبات: بی وفا = وفاسز . ۳. یتیشمه ، کفایت ، کافی وافی اولمه : خواجه مک عمری وفا ایتدی . بیع بالوفا = هقه . بر مالی آخره منعی

رد ایتدکده کبرو و یرمک اوزده صاتمه . } س. عر. ج : و فیات . } [طوغریسی : وفاة] اولوم ، فوت ، موت ، مرگ : وفات ایتک = اولمک ؛ وفاتی کونی دفن اولندی . }

وَفَادار } ص. فا. دوستلنده ثابت و صادق اولان ، دوستنی اونو تمیان : محب وفادارم . }

وَفَادارلق } س. و : ایتدکده

وَفاداری } س. فا. دوستلنده ثبات و دوام ، وفا : او آدمک وفادارلنی انکار اولنه ماز ؛ رسم وفاداری بومیدر ؟ } ص. دوستلنده و یا وعد و فاسرز } و تمهدنده طورمیان : ارنداشنگ بو قدر وفاسز اولدیغنی یتلزدم . }

وَفاسزلق } س. دوستلنده و وعد زوجه سنک وفاسزلغنی بو دفعه ده دی . }

وَفاسعار } ص. فا. وفادار ، وفا ایله متخلق . }

وَفاق } س. عر. ۱. اویغوناق ، همفکر و همراى اولمه : ایکی دولت آره سنده وفاقی بر قراردر . ۲. باریش ، صلح ، مسالمت : اعاده صلح و وفاق . }

وَفد } س. عر. ج : و فود . ۱. ورود ، وصول . ۲. برلکده کلوب قونان جماعت . ۳. بر ذات و یا جماعت طرفندن کوند ریلن هیئت و علی الخصوص قبول اسلام ایچون نزد جناب نبوی به ورود ایدن قبائل عرب و کیلیری ، هیئت مبعونه . || فارسی قاهده . }

سنجه وصف ترکیبده همان «نزد» لفظنه سجمیع اولمق ایچون قوللانیلور : نزد معالی وفد . }

وَفَرَت } س. عر. بولاق ، چوقلق ، کثرت : وفرت نعمت ؛ بو سنه کی یاغورلرک و فرتی . || وفرتله = پک چوق و بول اوله رق ، مبالغه ایله : وفرتله سخاوتی واردر . }

وَفق } س. عر. ۱. اویغوناق ، کله ، اویغوناق . ۲. دعا یازیلن اشکالی حاوی نسیخه . || بر وفق = کوره ، موافق او . له رق : بر وفق دلخواه . }

وَفود } س. عر. کله ، ورود ، وصول . }

وَفود } س. عر. ج : عر. فد : وفد . فا : وفد . }

وَفور } س. عر. بولاق ، چوقلق ، کثرت ، وفرت . }

وَفی } ص. عر. وفادار ، دوستلنده ثابت و صادق . }

وَفیق } ص. عر. [« وفق » دن ص. عر.] اویغون ، موافق ، همفکر . ذ . }

وَقاحت } س. عر. کسیتاخاق ، عارسزاق ، اونا نامازاق . }

وَقار } س. عر. آغراق ، حیثیتی محافظه ، تمکین ، وقع : کبر نه قدر مذموم ایسه وقار او قدر لازمدر . || ساخته وقار = یالاندن و نابجمل وقار صاتان ، متمطم . }

وَقارسز } ص. تمکینسز ، حیثیتی محافظه ایدمین . }

وَقارسزلق } س. وقار فقدانی ، تمکینسزک . }

وَقارلی } ص. وقاری اولان ، آغر ، تمکینلی ، وقور . }

وقایع } س. ج. عر. فد: واقعه.
 } با: واقعه.

وقایه } س. ح. مر. ۱. قایمه ،
 } محافظه ، حفظ وصیانت :
 حیوانی صورتقدن وقایه ایتملی .
 ۲. جایه ، صاحب چیمه . ۳. ط.
 ظهوری ملحوظ اولان برمرضک
 اوکنی آله : قینه قینه صیتمه دن
 وقایه ایدر .

وقت } س. ح. عر. ج: اوقات . ۱.
 } زمان ، هنگام : شمعیکی
 وقتده ؛ وقت تقددر . ۲. ساعت ،
 کونک مختلف ساعتلری : کچ وقت ؛
 صباح ، اقسام ، اوکه ، کچه وقتی ؛
 مجبیا وقت ناصل ؟ ۳. موسم :
 اوراق وقتی ؛ آجاج دیکمه وقتی .
 ۴. مناسب زمان : شمعی اوک
 وقتی دکلدرد ؛ تام وقتنده کلدی .
 ۵. خالی زمان ، مساعده ، ال
 دکمه : شمعی وقتم بوقدر ؛
 وقتم اولورسه ، وقت بولورسه م
 یابارم . ۶. سعه حال ، وسعت
 همیشه : اوک وقتی اییدر ؛ وقتلر
 پک طاردر . ۷. زمان ، دهر :
 وقت هر شیئی پایدیرر . ۸. فرصت ،
 مهلت : وقت ویرمدی ؛ دوشو .
 نمکه وقت براقدی . ۹. دور ،
 عصر ، زمان حاضر : علامه
 وقت . ۱۰. معین زمان ، وعده ،
 اجل : وقتی کلنجه ویریرم ؛ وقت
 وساعت . ۱۱. فرع فعل اضافیه
 ملحق اولوب زمانه دلالت ایدر
 بر صیغه مرکبه تشکیل ایدر :
 کوردیکم وقت ؛ کاه جکی وقت .
 || او وقت = اوزمان . || بووقت =
 شمعی . || نه وقت = نه زمان ،
 چنان . || هر وقت = هر زمان ، دائما .
 || وقتنده = ۱. مناسب زمانده .

۲. موسمنده . || بر وقت = ۱.
 کچمش وغیر معین بر زمانده :
 بنده بر وقت اوپله بر چفتلک
 آلمشیدم . ۲. کچمش زمانده ،
 وقتیه ، فوت اولمش بر زمانده :
 آمریقایه زوکورت کی-وب
 زنگین دوتمک بر وقت ایدی .
 || وقتیه = ۱. زمانده : بوچمکی
 وقتیه دیکمه مشسکز . ۲. اسکی
 زمانده ، کچمش زمانده : وقتیه
 اوپله بر تشریح ایتشیدم ؛ وقتیه
 بزده فارسی دها چوق اوقونور
 دی . || وقت وقت = گاه گاه ،
 نوبت نوبت . || وقت وحال =
 سعه حال ، وسعت معیشت .
 || وقت حضر = صلح زمانی ، حال
 حضری . || وقت سفر = حرب
 زمانی ، سفر برلک حالی .
 || وقت زوالی ، وقت غروبی =
 زوالدن ویا کونشک غروبندن
 بدأ اولندیغنه کوره حساب
 اوانسان وقت که برنجیسنه آلا-
 فرانسه وایکنجیسنه آلاتورقه
 دخی دینلیر ، زوالی ساعت ،
 غروبی ساعت . || وقت حقیقی ،
 وقت نجومی ، وقت وسطی =
 هیئت ونجومه یا ظاهری کو-
 رینیشه کوره ویا ایکسی اورتهمی
 اوله رق حساب اوانان وقت .
 || هیچ بر وقت = اصلا . ابدی .
 || وقتلر ، وقت شریفلر خیر او-
 لسون = صباح واقشامک غیرنده
 سویلیر تیحیه تعبیر ایدر .

وقتاً } ح. عر. وقت وزمانجه ،
 } زمانا . ذ. || وقتا من الاو-
 قات = زمانک برنده ، کونلرده
 بر کون .

وقتگاه } ظن . فا. او وقت که ، نه
 } زمان که ، اولدیغی وقت ،
 چنان . [مجمانه بر تعبیر اولوب ،
 شیوه لسانمزه اویمدیغندن ،
 شایان اعتبار دکلدرد .]

وقتسز } ص. ۱. وقت مناسبده
 } اولیان ، نامهنکام : وقتسز
 تشریح . ۲. موسمنده اولیان ، مو-
 سمندن اول ویا صکره حاصل
 اولان ، ناموسم : وقتسز میوه .
 = ظن . ۱. کچ ، کچ وقتده : سز
 وقتسز کلدیکز ؛ شمعی وقتسزدر
 کیدیله سز . ۲. موسمنک خارچنده ،
 ناموسم اوله رق : وقتلی وقتسز =
 مناسب و نامناسب زمانده ، هر
 وقت : او بزه وقتلی وقتسز کلیر .

وقتلی } ص. مناسب وقت وزمانده
 } ویا موسم مخصوصنده او-
 لان . || وقتلی وقتسز . با .
 وقتسز .

وقس علی هذا } ترکیب عر. با :
 } قس .

وقع } س. ح. عر. محافظه حیثیت ،
 } وقار ، تمکین ، اغراق .

وقعه } س. ح. عر. ۱. وقوع بولان
 } حال ، کچن ماجرا ، حادثه ،
 وقوعات ، ظهوره ککش حال .
 ۲. حرب ، جنک . مسئله . [عرییده
 بر کره دوشش دیمک اولوب ،
 پک بو معناله کلدیکندن ، واقعه
 ویا وقیعه دن غلط اولسه کرکدر .]
 || وقعه نویس = زماننده ظهور
 ایدن وقایبی یازمغه مأمور رسمی
 دولت مورخی .

وقف } س. ح. عر. ۱. طوریش ،
 } طورمه ، حرکتدن قاه ،
 توقف . ذ. ۲. هر کلام و بحثک

و یا ایت کریمه نك یتدیکی برده
 انشای قراسته لزومی مقدار
 طوروب کسمه ، طوراق : او .
 قورکن وقف لرلینی بللی ایتدیر .
 ملی ؛ علامت وقف = طوراق
 اشارتی . ۳ . عربیده طوراق
 محلنده کلمه نك اعرابیز و آخری
 سساکن او قونومه سی : تاء تأیث
 حالت وقفده (ه) او قونور . ۴ .
 بر مال و مالکی صائلامق شرطیله
 بر فعل خیره تخصیص و تبرع
 ایتمه ؛ او آدم اوینی ، املاکنی ،
 مالنک بر قسمنی وقف ایتدی .
 ۵ . تمامیله و بوس بتون حصر
 و تخصیص ایتمه ؛ وجودی خد .
 متکرزه وقف ایتدم .

وَقَفَّ } سنڊ . عر . ج : اوقاف .
 } صاحبی طرفندن شرع
 شریف معرفتیله بر فعل خیره
 و خیرات و حسناته تخصیص او -
 لشمش ملک و مال : وقتی حسن اداره
 ایتمک : وقفنه طوقونلما مشدر ؛
 بو جامع شریفک اوقافی چوقدر .
 = ص . تر . خیراته وقف ایدلمش ،
 صائلامق شرطیله بر فعل خیره
 تخصیص و ترک اولنمش . موقوف
 وقف اراضی ؛ وقف دکان ؛ بو
 او وققدر . = ج . ۱ . املاک
 و اراضی موقوفه : مدرسه لرك
 اوقافی واردر ؛ اوقاف هایون =
 سلاطین عظامک ترک و تخصیص
 بیوردقلری او - لاک و اراضی
 موقوفه ؛ اوقاف هایون نظارتی .
 ۲ . اوقاف هایونی اداره و متو -
 لیلرینک تحت اداره سنده بولنان
 اوقاف خصوصیه به نظارت ایدن
 دائره که وکلاء دولتدن بر ذمه

محولدر : بوایش اوقافه حائدر ؛
 اوقافده بر ایشم واردر .
 وَقْفَانِمَه } سنڊ . فا . بر ذاتک وقف
 } ایتدیکی اموالک صورت
 صرف و اداره سنی مبین و امضا .
 سبیله مضای جانب شرعدن مصدق
 اوله رق براقدینی ورقه و یارساله ،
 وقفیه .

وَقْفَه } سنڊ . عر . ۱ . طوراق ،
 } طوراق یری . ۲ . مناسک
 حجدن بری که حجاجک توقف
 ایتسیله اجرا اولنور .
 وَقْفِنِ } سنڊ . عر . ۱ . وقفیه . وقفه
 } منسوب و متملق و یا عائد
 اولان ، موقوف : اراضی وقفیه .
 وَقْفِیَه } سنڊ . عر . بر وقفک شر -
 } ئطنی و صورت اداره سنی
 مبین اوله رق و وقف طرفندن
 براغلمش ورقه مصدقه ، وقفنامه .

وَقْوَاقِ } سنڊ . عر . کویامیوه لری
 } انسان شکلنده اولان
 و خطاستویاه قریباً قالم بعبیده ده
 یتیشن موهوم بر آجاج که بعض
 اسکی عرب سیاحینی طرفندن
 روایت اولنمشدر : شجر وقواق
 نارجل دینان هندستان جوری
 و یا تمک آجاجی کبی بر شیتدن
 غلط اولسه کرکدر .

وَقْوَاقِ } ودها طوغریسی : واق
 } واق . مه . اوردکک باغر -
 مه سنی تقلید و تصویر ایدوب ،
 اصلا آجیمق سزین و اهمیت یر -
 مکسزین « واه واه واه » دبه
 یالاندن کوستریلن تأسفدن ده
 کنایه اولور .

وَقْوَدِ } سنڊ . عر . یانه حق شیتلر ،
 } آتش یا قفنه یارایان او -
 دون کومور کبی شیتلر ، محروقات ،

فِر . Combustible . ذ .
 وَقْوَدِ } سنڊ . عر . یانه طوتشمه ،
 } یانوب آتش اوله .
 وَقْوَرِ } سنڊ . عر . « وقار » دن
 } سمب . [آغر ، وقارلی ،
 تمکینلی : یک وقور بر آدمدر .
 وَقْوَرَانَه } سنڊ . عر . فا . آغمرلق
 } و تمکینله : وقورانه
 حرکت ؛ وقورانه باقدی .

وُقُوعِ } سنڊ . عر . ۱ . دوشمه ،
 } سقوط . ذ . ۲ . تصادف
 ایتمه ، اصابت ایلمه ، ناگاه کلوب
 چاته ؛ بکا وقوع بولدی = واقع
 اولدی ؛ بونک وقوعی واردر .
 ۳ . کچمه ، حادث اولمه ، حدوث ،
 ظهور ، حصول : چارشیده بر
 عربده وقوع بولمش ؛ آره لرنده
 بر معارضه و قوع بولمش ؛ ایلمک
 محاربه نك وقوعی فلان کون
 اولدی . || وقوع حال = بر حادثه .
 نك صورت ظهور و جریانی :
 بن وقوع حالی ییلدیردم . || اکثر
 الوقوع = چوق و صبیق واقع
 و حادث اولان . || نادر الوقوع =
 سکرک تصادف اولنان . || عدیم
 الوقوع = هیچ واقع اولمیان ،
 وقوعی اولمیان .

وُقُوعَاتِ } سنڊ . عر . ج . ۱ .
 } وقع و حادث اولان
 حاللر کچن ماجرالر : ترانسوال وقو -
 عانی غزته لر یازیورلر . ۲ . غوغا
 و عربده و ضرب و قتل و جرح کبی
 حاللر : وقوعات ضبطیه ؛ برکونه
 وقوماته میدان براقدی . -
 لسانمزده هر ایکی معنا ایله مفرد
 کبی ده قوللانیلیر : هندده بر
 قولرا وقوعات اولمش .

وُقُوفِ } سنڊ . عر . ۱ . طورمه ،
 } طوریش ، حرکیتدن

قاله، توقف. ۲. برحاله بولنه،
 ترقی و یا تدنی ایجاب بر حاله
 قاله : خسته لغی و قوف حانده.
 در. [بوابکی معنا ایله لسانمزده
 «توقف» ده مستمدر. ۳.
 واقف و مطلع اوله، آکلامه،
 خبردار اوله، اطلاع : بوایشه
 و قوفم یوقدر؛ کسب و قوف
 ایتمک. || اهل و قوف، ارباب
 و قوف = برایش حقنده مکمل
 معلوماتی اولانلر.
 وقوفیسر. { ص. معلوماتسز،
 وقوفیسر } بخیر : پک و قوفسز
 آدمدر.

وقیعه { س. عمر. ج. وقایع.
 و انعه، وقعه.
 وقیه { س. عمر. در تیزورد رهلک،
 وزن، اوئه. }
 وکالت { س. عمر. ۱. باشقه.
 سنک ایشنی کورمکه

مأمور اوله، وکیلک ۲. حق.
 برکیمسه ایشنی بشنه سنه تفویض و
 اوایشده ارنی کندنی برینه اقاها ایتمه.
 وکالتی مقاولات محرری طرفندن
 مصدق. ۳. برینک برینه قائم
 اواه، قائم مقاملیق : مأذون بولنان
 مأموره معاونی وکالت ایدیور؛
 ریاست وکالتی. ۴. وکالاتق، نظا.
 رت؛ باش وکالت = باش وکیلک،
 رئیس وکلانک صفت و وظیفه.
 سی. ۵. صدارت عظمی، صدر
 اعظملیق : ذات ساهی جناب وکا.
 لتپناهی. || وکالت دوریه =
 باشقه سنه دور یعنی بر دیگرینی
 توکیل ایتمکه مأذون اولان
 وکیلک وکیلاکی. || دعوی وکا.
 لقی = حضور محکمه ده بالوکاله
 دعوی ایدن آدمک صفت

ووظیفه سی، آووقانلق. || وکالت
 مطلقه = بر قید و شرطه مقید
 و مشروط اولمیان وکیلک.
 وکالتپناه { س. فا. پادشاهک
 وکیل مطلق اولان
 صدراعظم.

وکالتپناهی { ص. فا. پادشاهک
 وکیل مطلق او.
 لان صدراعظمه و یامقام صدارت
 عظمایه منسوب و متعلق و عائد
 اولان : با اسر وکالتپناهی؛
 حضور عالی وکالتپناهی لریته.
 وکالتنامه { س. فا. برینک وکیل
 تعیین اولندیغنه
 دائر موکلی طرفندن ویرلن
 سند : مقاولات محرری طرف.
 فندن مصدق وکالتنامه سی
 ابراز ایتدی.

وکالت { ح. عمر. ۱. وکالت
 طریقه، وکیل اوله رت،
 باشقه سنک نامنه : فلاندن
 وکالت دعوی ایدیور؛ کندی
 طرفندن اصالت و فلان طرفندن
 وکالت تبریک ایتدم. ۲. برینک
 برینه قائم مقام اوله رت : وکالت
 متصرفاتی ایدیور.

وکلاء { س. عمر. ج. فد :
 وکیل. با : وکیل.
 وکالاتق { س. وکلاء دولندن
 اولوق صفت وحالی.

وکیل { س. عمر. ج. وکلاء.
 «وکاله» دن ص. ۱.
 باشقه سنک ایشنی کورمکه مأمور
 آدم : محکمه به بالذات کلیوب
 بر وکیل کوندردی؛ کندیسی
 کوبده اونور یورسده شهرده
 ایشلرینی کورور بروکیلی واردر.
 ۲. برینک نامنه سوز سوبلین

و یا حرکت ایدن : سزی تبریکه
 پدرمدن وکیل؛ کاین گوگی
 وکیلاری. ۳. اصل مأموری
 حاضر اولمیان بر مأموریتی مو.
 قنأ اداره ایدن آدم، قائم مقام :
 ناظر وکیل؛ رئیس وکیل. ۴.
 بر مأمورک ایکنیسی، معاونی
 و یا کوچکی و بررتبه دون بولنانی :
 یوز باشی وکیل؛ شهپندر وکیل؛
 قونسالوس وکیل. ۵. وکلاء
 دولندن اولان ذات، ناظر. [بو معنا
 ایله لسانزده اکثر پاجمی مفرد
 کبی ده قوللانیلیر.] || باش وکیل =
 رئیس وکلاء، رئیس نظار. || و.
 کیل خرج [وکیلخرج] = بر قو.
 ناکده مصرف کورمکه مأمور
 معتبر مستخدم، کتخدا. || دعوی
 وکیل محاکمه اصحاب مصالحه
 اجرت مقابلنده وکالت ایتمکی
 وظیفه ایدین حقوق شنناس
 آدم، آووقات. || وکیل مسخر =
 محکمه احضار اولنه میان مدعی
 علیه محکمه طرفندن تعیین اولنان
 وکیل. || وکیل مطلق = حق.
 وکالتی بر قید و شرطه مقید و
 مشروط اولمیان وکیل؛ وکیل
 مقید = وکالتی بر قید ایله مقید
 اولان. = ج. حکمداره
 وکالت ایدن ناظرلر، نظار،
 وزراء : هیئت وکلاء؛ مجلس خاص
 وکلاء. [بو معنا ایله لسانمزده
 مفرد کبی ده قوللانیلیر.] وکلاء
 آرابه سی.

وکیلک { س. وکیل صفت و
 وظیفه سی، وکالت.
 || باش وکیلک = رئیس وکلاء
 صفتی، باش وکالت. || دعوی

وگيلكي = وكالت دعوى ، آوو قاتلق .

ولاء { سذ . عر . افنديك آزاد ايتديكي كوله و جاريه ايله اولان مناسبتى و اولنرك اوزرينه اولان حق . ن .

ولاء { سذ . عر . « ولى » دن مضافه [ياقينلق ، احبابلق ، دوستلق ، موالات . ن .

ولات { و طوغر يسي : ولاة . سذ ج . عر . فد : والى [لامك تشديديله غاظدر .]

ولاد { سذ . عر . ط . طوغورمه ، وضع حمل .

ولادت { سذ . عر . [واوك فخميله غاظدر .] طوغمه ، طو فحش ، دنيايه ككه : تاريخ ولادنى معلوم دكلدر : يوم ولادت = بر ذاتك طوغدينى كونه مصادف اولان كون ، مولد . || ولادت هايون = ذات حضرت پادشا . هينك دنيايه كلديكي روز فيروزه مصادف يوم مخصوص رسمى .

ولادقه { يا ولاديقه . سذ . با : لادقه .

ولايت { سذ . عر . [بونده و لغت آتيلهده واوك فتح و كسرى جائز و مساوى ايسهده ، لسانمزده مفتوحى بو معنايه و مكسورى معناه آتيلهده حصر اولمشدر . اوليك ، اولياء الهدن اولان ذاتك حال و صفى : لقمانك نبوت و ولايتى مختلف فيهدر : مرتبه ولايتيه واصل اولان ذوات . || شاه ولايت = حضرت على المرتضى (رضه) .

ولايت { سذ . عر . ج . و ولايات . [واوك حر كه سيحون

ماده آنفويه با . ۱ . واليك بردولتلك اك بيوك تقسيماتندن برينك اداره سنه مأمور ذاتك صفت رسميه سى ووظيفه سى : قدملى متصرف اولدينيحون ولايته ترفيه سى بكيور ؛ مقام ولايت . ۲ بروالينك تحت اداره سنده بولنان مملكت كه بر ذولتلك اك بيوك تقسيماتنددر ، ايالت : خداوندكار ، ايدين ولايتى ؛ آنا . طولى ولاياتى . ۳ . تر . مملكت ، خطه ، بقمه ، ديار : خراسان ، بنكاله ولايتى . ۴ . عو . وطن ، مملكت : ولايتدن مكتوب آلمش ؛ ولايته كيده جك .

ولايتلى { ص . سذ . بر مملكت اها . مملكتلى ، هم شهرى : بر ولايتلى كلىش .

ولته { يا ولته . با : اولته .

ولد { سذ . عر . ج . اولاد . ۱ . چو جق . ن . ۲ . اوغل ، ابن ، پسر : واسيل ولد قوسطه ؛ [باشليجه افراد غير مسلمه حقدده ابن مقامنده مستعملدر .] ولد صلبى = اوز اوغلى . ۳ . تر . عر . « ولد زنا » دن مختصر [پنج . هين اوغلى ، فتنه كار ، آقا . جان . || ام ولد = افندي سندن اولادى اولان نكاح سز جاريه || بلا ولد = اولاد براق سزىن : بلا ولد وفات ايتدى . || ولد زنا = بيچ ، حرام زاده . || ولد معنوى = ۱ . آخرت اولادى ، آخرتلك . ۲ . شبخنه نسبتله مر يد . = [لسانمزده اكثر ثيا جمى مفرد كى قوللانيلير . با :

اولاد . {

ولسنه { يا ولجه . سذ [روم ابلى لسانمرنده مشترك اولوب اصلى اولانخجه اولسه كر كدر .] روم اينلنده ياييلان قالين برنوع فائله كه اينجه لرى اورنى و يتاق چارشقى و قبالرى آت اورتيسى كى قوللانيلير .

ولو { حر . عر . [واو عاطفه ايله « لو » حرف شرطندن مركبدر .] اولسهده ، حق ، بيله : بن او يىكى آلوب يىدم ولو يمش اولسهم نه اولور ؛ ولو مجبوريت تحتنده اولسون بو ايشى باعام . || ولو سلم = تسليم و قبول اولنسهده ، اويله اولدينى حالدده بيله .

ولوج { سذ . عر . كيرمه ، صوقله ، دخول ، خروج مقابلى . ن .

ولوع { سذ . عر . حرص و ابتلا ، دوشكونلك . ن .

ولوله { سذ . عر . شمانه ، كورلدى ، پاتردى : برولوله قويدى . || ولوله انداز = كورلدى پاتردى ايدن .

وله { سذ . عر . شاشقينلى ، شاشه قالله ، حيرت : صنعت ومد . نيتك او آثارىنى كورنجه آدمه وله كليز .

وله { تركيب عر . بودخى اونكدر معنا سيله برشاعر ك غزلارى وياقطه لرى آرم سنده « ايضاً » كى وبعضاً اونكه برابر يازيلير : وله ايضاً .

ولهان { ص . عر . [« وله » دن ص . ش .] شاشه قالش ، حيرته دوچار ، متخير .

وَلِيّ { سَنَد. عَر. بَرَبْرِي اَرَقَه سَنَدَن
وَلِيّ { كَلَه وَا يَظْهَوْر وَوَقْع بَوَاهِ ،
تَعَاقِب ، تَوَالِي : دُو كَوْنَلر بَرَبْرِي
وَلِي اَيْتَدِي . [عَرَبِيْدَه عَادَانَا
يَا قِيْنَاق دِيْمَكْدَر .]

وَلِيّ { سَنَد. ص. عَر. ذُ : وَلِيَه ج :
وَلِيّ { اَوَلِيَاء . [« وَلِي » دَن ص. ش .
اَصْلِي يَاء مَشْدَدَه اَيْلَه اَوَلُوْب
تَرْكِيْبَات عَرَبِيْهَدَه اَوِيْلَه قَوْلَا .
نِيْلِر .] ۱ . صَاْحِب : وَلِي اَلْمَرْءِ =
اَمْر صَاْحِي ، اَمْر ؛ وَلِي نَعْمَت =
نَعْمَت صَاْحِي ، مَنَم . ۲ . بَر جَوْج
وَا قَادِيْنِك كَرَك اَبُو يَنْدَن وَا قَايِن
اَقْرَبَا سَنَدَن وَا كَرَك وَا صِيْسِي
اَوَلَسُوْن اَيْشَلِرِيْنَه قَارِيْشَان وَا
لَنْدَن مَسْئُوْل اَوْلَان اَدَم : مَكْتَبِه
كَيْتَمِيْن شَا كَرَد مَعْدَرْتِي مِيْن
وَلِيْسِي طَرْفَنْدَن بَر عِلْم وَا خَيْر كَوْتُوْر .
مَكَه مَجْبُوْر دَر . ۳ . حَق تَعَالَا يَه
وَا صِل وَا قَرِيْب اَلْهِيَه يَه نَائِل
اَوْلَان ذَات ، عَزِيْز : لَقَمَان حَقَنْدَه
كَيْمِي نَبِي وَا كَيْمِي وَلِي دِيْمَشْدَر ؛
وَلِي اَللّٰهُ : اَوْلِيَاءِ اَللّٰهِ . || اَوْلِيَاءِ اَمُوْر =
اَيْش بَاشَنْدَه بُوْلْتَان ذَوَات .

وَلِيّ { س. بَالِيْق قَايَقْلَرِيْنِك آغ
وَلِيّ { طَوْلَامَه لَرِي ، وَوَلِي : وَلِي
چُوْر مَك .

وَلِيّ { سَنَد. عَر. ج : اَوْلِيَاءِ
وَلِيّ { اَللّٰهُ . اَللّٰهُ جَنَاب حَقَه قَرِيْب
قَزَائِمَش اَوْلَان ذَات : اَوْلِيَاءِ
اَللّٰهُن بَر ذَات .

وَلِيْد { سَنَد. عَر. جَوْج ، اَو-
وَلِيْد { غَلَان . ذُ .

وَلِيْق { س. وَقْتِيْلَه دَكِيْز خَرْسَز
وَلِيْق { لَرِيْنَه مَخْصُوْص بُوْلْتَش
اَوْلَان بِيُوْك يَلَكْنَلِي بَر نُوْع قَايِق .

وَلِيْك { حَر. فَا. و :

وَلِيْكِن { حَر. فَا. لَكْن ، اَمَا ،
فَقَط . عَر .

وَلِيْمَه { سَش. عَر. ۱ . دُو كَوْن ضِيَا-
فَتِي . ۲ . اَوْلَنَه رَسْمِي ،
دُو كَوْن : وَلِيْمَه جَمِيْعِي .

وَلِيْه { سَش. عَر. ج : وَلِيَات . اَو-
وَلِيْه { اَلِيَاءِ اَللّٰهُن مَعْدُوْد قَادِيْن .

وَنَدِيْك { سَخ. م. اِيْتَالِيَانِك سَاْحَل
شَرْقِيْسِي شِمَالَنْدَه وَا قَع

مَشْهُوْر بَنْدَر وَا وَقْتِيْلَه اَوْرَادَه
مَوْسَس وَا بِيُوْك بَر قُوَّة بَحْر يَه يَه
مَالِك حَكُوْمَت . = س. بُو حَكُوْمَتَه
مَخْصُوْص اَاتِيْن سَسَكَه كَه وَقْتِيْلَه
بِك مَتَدَاوَل اَيْدِي . || وَنْدِيْك
كُوْر فَرِي = اَدْرِيَاتِيْق دَكِيْزِي .

وَنْدِيْكَلِي { س. ص. وَنْدِيْك شَهْرِي
اَهَا لِيْسَنْدَن وَا حَكُوْمَتِي
تَبْعَه سَنَدَن اَوْلَان : وَنْدِيْكَلِي بَر
چَوَق سِوَاْحَل وَا جَزَا يَرَه مَالِك
اَيْدِيْلَر .

وَنُوْس { يَا وَا وَا نُوْس . س. ا-قَو-
مَرِي يَاوَرِيْسِي .

وَوَرْمَق { بَا : اَوْرَمَق .

وَوَلَطَه { س. بَا : اَوَلَطَه .

وَه { حَد. فَا. بَا : وَاه .

وَهَاب { ص. عَر. [« وَهَب » دَن
[سَمِي .] مَبَالِغَه اَيْلَه هَبَه
وَا حَسَان اَيْدَن ، زِيَادَه بَاغْشَلَا بِيْجِي .

[صِفَاتِ اَللّٰهُنْدَر :] عِبْدِ اَلْوَهَابِ =
صَاْحِب اِحْسَان اَوْلَان اَلْهَك
قَوْلِي .

وَهَابِي { ص. س. عَر. ذُ : وَهَابِيَه .
[ج : وَهَابِيُوْن . عِبْدِ اَلْوَهَابِ

اَسْمَنْدَه بَرِي طَرْفَنْدَن نَجْد
جَهْتَلَرَنْدَه اِيْجَاد وَا نَشْر اَوْلَان
مَذْهَب مَخْصُوْصَه تَابِع اَدَم وَا بُو

مَذْهَبُه مَنَسُوْب وَا مَتَعَلَق : وَهَا-
بِيْلَرِك اِعْتِقَادِي ؛ عَقَائِد وَهَابِيَه .

وَهَاج { ص. عَر. [« وَهَج » دَن
[سَمِي .] زِيَادَه يَانُوْب بِك
بَارَلَايَان : سِرَاج وَهَاج .

وَهَام { ص. عَر. [« وَهَم » دَن
[سَمِي .] وَهْمَه زِيَادَه تَابِع ،
بِك قُوْر نَدِيْلِي .

وَهَامَلِق { س. وَهْمَه تَابِع اَوْلَه ،
قُوْر نَدِي .

وَهَب { سَنَد. عَر. وِرْكِي ، بَاغْشَلَا-
[مَه ، عَطِيَه ، اِحْسَان ، هَبَه .

وَهْبِي { ص. عَر. ذُ : وَهْبِيَه .
[اَلْهَك هَبَه وَا حَسَانِي تَنْجِيَه .

سِي اَوْلَان ، اَللّٰهُ وِرْكِيْسِي ، خُدا
دَاد : اَوْنَك تَرْبِيَه سِي كَسْبِي دَكَل
وَهَبِيْدَر .

وَهْلَه { سَسْث. عَر. دَقِيْقَه ، اَن ،
[لُحْظَه : وَهْلَه اَوْلَادَه = اَيْلِك
اَبْتَدَا ، بَرْدَن بَرَه .

وَهْلَهَّ { ح. عَر. بَرْدَن بَرَه ، اَبْتَدَا :
[بُوْنِي اَيْشِيْدَنجَه وَهْلَهَّ بَاشَقَه
شَيْ ظَن اَيْتَدَم .

وَهْم { سَنَد. عَر. ج : اَوَهَام . ۱ .
[اَسَاسَسَز وَا بَاطِل فِكْر ،

يَا كَلِيْش ذَهَاب . ۲ . شَبِيَه ،
قُوْر نَدِي ، تَرْدَد . ۳ . نَابَجْمَل
قُوْر قَه .

وَهْمَانِك { ص. فَا. وَهْمَه تَابِع ،
[وَهْمِي غَالِب ، قُوْر نَدِيْلِي ،
مَتُوْهَم .

وَهْمِي { ص. عَر. ذُ : وَهْمِيَه .
[حَقِيْقَتَه مَوْجُوْد اَوْلْمَدِيْفِي

حَالَدَه فَرَض وَا تَصْوُوْر اَوْلَانان ،
مَفْرُوْص ، مَوْهُوْم : خَط وَهْمِي .

وَهْمِيَات { سَش. ج. عَر. حَقِيْقَتَه
[مَوْجُوْد اَوْلْمَقْسَزِيْن تَصْوُوْر
اَوْلَانان شِيْثَلَر ، مَوْهُوْمَات .

وَهْنُ { سذ. عمر. ضعف، کو.
شكاك، قوتسزلک.

وَيَ { حد. وار عاطفه ايله «ای»
حرف ندا سندن مرکب
اولوب، ایکسنگ معنارینی
محافظه ایتدیکی خالد باشلیجه
شعرده مستعملدر.

وَيَحِيْقُ { وویجی قلامق. با: منجیق،
منجیق قلامق.

وَيِدَه { س. (یتا. Vite) ۱. بورغولی
چیوی؛ ویده آناختاری =
ویده چوپیره جک اوجی یاصیجه
وکسکین آلت. ۲. بر دلیکک
ایچنده کی بورغو، قولاغوز:
بونک ویده سی بوزوق.

وَيِدَه لَامَق { فت. ویده ايله مجلا.
مق.

وَيِدَه لِي { ص. ویده ايله ایلشد.
یرلمش.

وَيِرَان { ص. فا. ۱. یقیق،
خراب، غیر معمور:
ویران برخانه، برکوی. ۲. مج.
مخزون، مکدر، تسلیسز: کولکی
ویران ایتدی.

وَيِرَانَلِق { س. خراب و ایصز
محل.

وَيِرَانَه { س. فا. ۱. ییقلمش بنا
آثاری، خرابه: اوراده
بر طاقم ویرانه لر واردر. ۲.
ییقلمه یوز طوتمش بنا، اسکی
خانه: بر ویرانه ده اوتوربور.

وَيِرَانَه لِيك { س. خرابه لری چوق
محل، خرابه زار:
ویرانه لکرده آثار عتیقه آریبور.

وَيِرْدِيرْمَك { فت. [زبانزدی:
وردیرمک] ۱.

بالواسطه ویرمک، اعطا و تسلیم
ایتدیرمک: وکیلر جنی چاغروب
پاره نی ویردیردی. ۲. ویرمکه

براقق، ویرمه سنه مساعده
ایتک: چوق مدلیسنی ویرمکه
راضی اولدی اما بابایی ویردیر-
مدی. ۳. صاندیرمق، صامته سنه
مساعده ایتک: اومالی بر لیرایه
ویره جکدی آما اورتاغی ویر-
ویرمدی.

وَيِرْگُو { یا ویرکی. س. [زبانزدی:
ورگی] ۱. ویریش،

عطیه، داد، دهش، احسان:
ویرکیسی چوقدر. ۲. خزینة
دولته ویریلن جزیه، رسم،
تکلیف: ویرکی بقایایی؛ دولته
ویرکی ویربور. || الله ویرکیسی =
داد حق. || ویرکی اماتی = نحریر
املاک و املاکدن آلتان رسم
امورینه باقان دائرة دولک؛
ویرکی امینی = وقتیله بودائرة نک
باشی.

وَيِرْگُولِي { یا ویرگیلی. ص. عطیه
واحساننی بول،
محسن: ویرگیلی آدمدر.

وَيِرْگِي { ویرگیلی. با: ویرگز،
ویرگولی.

وَيِرْمَلْک { فج. [زبانزدی: ویرمک]
۱. اعطا و تسلیم اولتمق:

اونک پاره سی دها ویرمدی. ۲.
صاتلق: بومال بر لیرایه ویریلیر-
می؟ ۳. عطف و اسناد اولتمق،
تنسیب و توجیه اولتمق: بویله
ماهرانه بر ایش او آدمه، اونک
قیافتنه ویرلمز.

وَيِرْمَك { فت. [زبانزدی: ویرمک]
۱. اعطا ایتک: پاکتی

بکا ویرک؛ پاره نی کیمه ویردیکز؟
۲. هبه و احسان ایتک، با.
غشلامق: فقرايه ویرر؛ او کیمسه یه
بر شیء ویرمز. ۳. اوده مک،

تأدیه ایتک: آلدیکز ایشانک
پاره سنی ویردیکز می؟ بورجنی
ویرمک ایستیمور. ۴. اقراض
ایتک: بکا اون لیرا ویرکز ایکی
آی صکره ویررم. ۵. تسلیم
ایتک: عاقبت دشمن قلعه نی ویردی.
۶. توجیه و تنسیب، عطف و
اسناد ایتک: بویله بر حرکتی
سزه ویره مم. ۷. چیقارمق،
نشر ایتک: ایصالنجه فنا بر قوقو
ویربور. ۸. حاصل ایتک،
حصوله کتیرمک، مثر اولمق،
ایرادی اولمق: بو تارله سنه ده
نه ویربور؟ بانتقه یه یاتیریلان آنچه
نه قدر فائض ویرر؟ بو آغاج
آرتق ویرمیور. ۹. حمل،
تأویل، تفسیر ایتک: بوسوزنی
نه یه ویربوروسکز؛ بکا اولان طار-
غینلغنه ویربوروم. || افعال معاونه -
دن اوله رق بر (ی) الحاق
اولنان اصل فعلدن صکره
سرعت و اچال بیان ایدر:
آلیویورمک، کیدیورمک، یا-
زیویورمک، که هان آلوب کچمک
وسائره دیمکدر. || آتش ویر-
مک = القای حریق ایتک، یاقق:
اورمانه آتش ویردی. || آتسه
ویرمک = یاقق، احراق ایتک.
|| آد ویرمک = ۱. تسمیه ایتک.
۲. آدنی خبر ویرمک. || آره
ویرمک = فاصله ویرمک، کسمک؛
آره ویرمکسزین = بلا فاصله. ||
آرقه ویرمک = طیاقق. || آرقه
آرقه یه ویرمک = بر بیه طیاقق،
تعاون و مظاهرت ایتک. || ال
ویرمک. با: الویرمک. || النی
ویرمک = النی اوزادوب مصافحه

ایتمک . || اله ویرمک = خبر
 ویروب تسلیم ایتمک ، سرینی
 میدانہ چیقاروب متضرر و یا
 محجوب ایتمک : سزه سویلیہیم
 اما بنی اله ویرمیک . || الله
 ویرسین = ۱. جناب حق ویر-
 سین ۲. حصولی ارزو اولنور.
 || امان ویرمک = ۱. عفو ایتمک.
 ۲. مهلت ویرمک ، مساعده
 ایتمک . || اودونج ویرمک = اقراض
 ایتمک . || اوسته ویرمک = ۱. مبادلہ
 اولنان برشی ایچون فضلہ برشی
 ویرمک : آرابہ لری ترامپہ ایتمک
 ایچون اوستہ بر قوشوم ویردم .
 ۲. فائدہ بکار ایکن متضرر او-
 لقی : بارہمی آلمدقدن باشقہ غائب
 ایتمدیکم شمسیمینی دہ اوستہ ویرمش
 اولدی . || باش ویرمک = ۱. عمرینی
 فدا ایتمک ، باش قومق . ۲. اوج
 کوسترمک ، ظهور ایتمک . ۳.
 باشاقلامق ، باش باغلامق . ||
 باش باشہ ویرمک = مشاورہ
 ایتمک . || برکت ویرسین = الله
 بوللق ویرسین ؛ برکت ویرسین کہ =
 ایکی کہ ، اللهہ شکر اولسون کہ .
 || بل ویرمک = اککلک ، اوکہ
 طوغری قنبورلاشمق ، بلی
 چیتمق : بو دیوار بل ویرمش .
 || بوی ویرمک = اوزامق . ||
 بوین ویرمک = اطاعت ، سرفرو
 ایتمک . || پای ویرمک ، پانی
 ویرمک = پایلامق ، چیقشمق ،
 سوکک ؛ آناسنہ باباسنہ پای
 ویرمش = آرسلان آغزی دخی
 دینان بر جنس چیچک . || پی
 ویرمک = صاتین آلدیغنی تامین
 ایچون برشیک قیتندن برمقدا .

رینی اعطا ایله ینہ صاتانده
 براقق . || تأمینات ویرمک =
 صاغلاملاشدیرمق ایچون بر
 قارشیلق کوسترمک . || جان
 ویرمک = ۱. اولمک ، تسلیم روح
 ایتمک . ۲. پک زیادہ آرزو ایتمک .
 || جانی ویرمک = فدای جان
 ایتمک . || حق ویرمک = حقلی
 بولمق . || خبر ویرمک = خبردار
 ایتمک ، بیلدیرمک ، معلومات
 ویرمک . || رنک ویرمک = بللی
 ایتمک . || زحمت ویرمک = یورمق .
 || سس ویرمک = ۱. چاغرمق ،
 سسلنک . ۲. جواب ویرمک .
 || سلام ویرمک = آشنالی ایتمک .
 || سند ویرمک = تکفل وتعهد
 ایتمک . || سوز ویرمک = وعد
 وتهد ایتمک . || فلان شی سوسنی
 ویرمک = اوکا بکترتمک ، اونک
 کبی طانتق : حریف کند .
 ینہ تجار سوسی ویردی . || شان
 ویرمک = شهرت قزانتق . ||
 قاچامق ویرمک = ۱. فرار ایتمک .
 ۲. وظیفہ باشنہ کیتمه مک . ||
 قولاق ویرمک = دیکله مک . ||
 معنا ویرمک = ۱. ترجمہ ایلک ،
 کله بکلمہ باشقہ برلسانہ چویره-
 رک او قومق . ۲. تاویل ایتمک ،
 باشقہ بر مقصدہ حل ایتمک : بنم
 سوزمه ، بورایہ کلیشمہ معنا
 ویرمش .

تسلیمی : قلمه یی ویره ایله آلدیلر ؛
 ویره بیاغنی .
 } ۱. [یتا] ۱. بردوزی به ،
 ویره } کسمکمزین ، آرمسز ، بلا
 فاصله : ویره سویلیور ؛ ویره
 چویر یوردی . ۲. مج . ماچونه
 وسائرہ ماکیئنه سنک چویرلمی
 قوماندوسی .
 } ۱. [زبانزدی : وه .
 ویره جک } [ره جک] بوج ، دین ،
 آله جق مقابلی : آره مزده آله .
 جق ویره جک قالمدی .
 } ۱. [زبانزدی : وه .
 ویره سی } [ره سی] بدلی ایلریده
 تأدیہ اولنلق اوزره اولنان
 آلیش ویریش ، بشین مقابلی :
 ویره سی به آلمق ، صانتق ؛ ویره
 طویلامق ، ویره سی آرقه سنہ
 کزیمک = ویره سی آلیش ویر-
 یشدن اولان مطلوبانی ایستک .
 } ۱. [زبانزدی : وه .
 ویریش } [ریش] ۱. ویرمه ،
 اعطا . ۲. باغشلامه ، ویرکی ،
 بخش ، عطیہ ، احسان . ۳. صا-
 تیش ، فروخت . ۴. پایلامه ،
 چیقیشمه ، تمیز . || آلیش ویریش =
 ۱. اخذ واعطا ، معاملہ . ۲.
 مج . مناسبت .
 } ۱. [زبانزدی :
 ویریشدیر مک } [ویریشدیر-
 مک] چیقیشمق ، سوکک .
 } ۱. [زبانزدی : وه ریم] ،
 ویریم } [محصول ، نمرہ ، بو آغاجک ،
 بوتارلہ نک ویریمی چوقدر .
 } ۱. [زبانزدی : وه ریملی] ،
 ویریملی } [محصولدار ، نمرہ : ویریملی
 آغاج ، باغ .

ویره } ۱. [زبانزدی :
 ویره } [ویره وه] برکوشه دن بر
 کوشه به کسلمش ویا بوکلش :
 ویره بریز ؛ ویره قاتلامق ، کسمک .
 } ۱. [زبانزدی : وه ره] }
 ویره } تسلیم ، بر قلمه ومومکم

ویز { ویزدی، ویزلامق. با :
ویز { وز و ساژه .

ویزه { س. [فر. Viser] برآمور
طرفندن کورلمه سی شرط
اولان تذکره کبی اورا قک بر
طرفنه اولنان «کورلمشدر»
اشارتی : تذکره بی ویزه
ایتمک .

ویزیه { س. [یتا.] ۱. زیارت،
عیادت : فلانه برویزیه
وردم، بر ویزیه بورجم وار
ایدی . [اعاده ویزیه دیمه ملی.]
۲. طبیبک برخسته بی زیارتی :
طبیب اوچ ویزیه ایتدی ؛
بو طبیبک ویزیه سی چوقدر .
۳. طبیب اجرتی : او طبیبک
ویزیه سی قاچ غروشدر ؟
ویشمه { س. با : وشنه .

ویغله { س. [یتا.] دایانلرده
دیکیلن دیرکک باشنده کی
ترصد موقعی، چناقق .

ویق { مه . بوغیلان آدم و یا
حیوانک چیقاردینی سسی
تقلید و تصویر ایدر : ویق ویق
ایتمک . || ویق دیمه مک = هیچ
سسنی چیقارمامق . || ویق
دیدر مه مک = میدان ویرمه مک .

ویقلامق { فل. بر بیوک مشقت
آلتنده ازلمک .

ویل { سذ. عر. یازیق، حیف،
دریغ : ویل اوصنعنکاره که !
== حد. حیف ! یازیق !

وینج { س. [نکا.] ۵۰ کیلرده
آغر یوکاری و فلوکه و
سائر بی قالدیروب ایندیرمکه
مخصوص اوله رق استیم ایله ایشلر
ماکنه : آنلری وینج ایله واپوره

آلیرل .

وینوق { س. [بلغارجه دن . —
تلفظی : ژوینوق] وقتیله
دولت عثمانیه خدمت عسکریه
سنده بولنش بلغار افرادی .

ویوقده { یا ووقووده . س .
بعض محلارک اداره و ضبط و
ربطنه مأمور آدملره دینلردی :
غلطه ویووده سی : افلاق، بغداد
ویووده سی .

ویوقدهلق { یا ووقوودهلق . س .
اداره سنده اولان یر : افلاق
ویووده لقی .

وییا { س. [یتا. Via] دومنی
اورته به آلهرق کمی بی بو .
لندیفی استقامتده یوریتمه ،
طوغری سیر .

{ هه، هاء. س. [عر. سش.]
 } ترکیه الفبایک اوتونجیحی حرفی
 اولوب، خفیف برتلفظی واردر.
 اصل حروف سامیه صره سنده
 بشنجی حرف اولفله، رقم کبی
 استعمالنده ه عددینه معادلدر.
 شکل عبرانیسی 7 وشکل سر-
 یانسی ۵ اولوب، یونانیده E, e
 ولاتیجیده E, e شکلریله حرکت
 یرینه کچمشدر. خطمزده دخی
 اسماء عربیه نك آخرنده وحالت
 وقفده (ة) دن مبدل اوله رق
 وفارسی وترکیه کله لركده آخرنده
 «هاء سکنته» و «هاء رسمیه»
 اسمیله فتحه کبی اوقونه رق
 حرف املا عد اولنور. ترکیه ده
 کله نك اصلیه ادات ملحقه سی
 آرمه سنه دخی کیروب مثلا:
 کله جک، یازدرق یازییر. لکن
 اصل کله نك آرمه سننده وهله
 مابعدی ساکن اولان برهجانک
 ایچنده استعمالیله مثلا: گوزه
 وسن یرینه «کودوزه» و «سهن»
 یازلسی عبثدر. ترکی الاصل کله.
 لرده حرف املا کبی استعمالنده
 قالین هجا ایله «ا» کبی اوقو.
 نوره ده «ا» صورتنده یازله.

سی خطادر: آله جق، یازدرق
 کبی.
 { ض. عر. ژ: ها، ت: ها. ج:
 } هم. { کمره و یادن صکره
 مکسور و سائر حالرده مضموم
 اوقونور سه ده لسانمزده مستعمل
 ترکیبات عربیه ده اکثریا ساکن
 اوقونور. او، اونک، اوکا: رحمة
 الله علیه؛ رحمة الله؛ له الحمد؛
 منازع فیها؛ مشار الیهما: مومی
 الیهم.
 } حه. ۱. تنبیه و اخطار بیان
 } ایدر: ها! بردها یامه؛ ها!
 بن اوله شیء ایستقم؛ صاقین
 کیمته ها! ۲. تشویق و تعجیل
 ایچون: ها! یورویک؛ ها!
 باقلم: ها! بره ۳. سؤال ایچون:
 کلدی ها؟ اوله ها؟ ۴. صوکره.
 دن خاطره کلن شیء حقننده
 قوللانیلیر: ها! سزه برشیء
 سوبلیه جکدم؛ ها! صحیح اوله
 ایدی. ۵. اشارت بیان ایدر،
 ایشته، نا: ها! سزک آرادیفکوز
 آدم؛ ها! بودر. ۶. تعجب
 واستغراب بیان ایدر: ها! نه
 کوزل شیء، نه بیوک آجاج. ۷.
 تصدیق ایچون، اوت: کلیر.
 میسک؟ - ها. || ها دینیجه =

هایدیک دینیجه، لزوم کوریلنجه:
 ها دینیجه حربده عسکر حاضر
 اولمی.

ها { ض. عر. ژ: ه. با: ه.
 } د. فا. غیر ذی روح اشیایه
 } دلالت ایدن اسماء فارسیه یه
 الحاق اولنهرق جمعلرنی تشکیل
 ایدرکه بودرلو جمعلر لسانمزده
 یک نادر قوللانیلیر: قضاها ی
 اربمه.

هاء { سش. «ه» حرفنک اسم
 } عربیسی؛ هاء سکنته، هاء
 رسمیه = کله نك آخرنده اولوب
 فتحه بی تقویه ایدن «ه» حرفی:
 فاطمه، بنده کبی.

هابط { ص. عر. ا: هابطه.
 } «هبوط» دن سف. [آشاغی
 این، دوشن، هبوط ایدن.
 || تدریج هابطه. د. برشیء تعریف
 ایدر ایکن اوصافدن یوقار ایدن
 باشلا یوب آشاغی یه اینک: عالم،
 کاتب، خوشکوب بر آدم. (عکسنه
 تدریج صاعد دینیر.)

هابل { ندن بری.

هاتف { ص. عر. «هاتف» دن
 } سف. [باغران سسلان.
 = سذ. عر. فائیدن ایشیدیلان

سس. (نوحالده «هاتفدن بر صدا کلدی» تعیری طوغری اوله مازسه ده، باشلیجه بوصورتله قوللانیلیور.)

هاج { س. با : خاج .

هادم { ص. عر. ن : هادمه . }
 «هدم» دن سف. [یقان، هدم و تخریب ایدن . || هادم اللذات : اولوم، موت .

هادی { ص. عر. ن : هادیه . }
 «هدی» دن سف. [طوغری یولی کوسترن، هدایت و یرن .

هارب { ص. عر. ن : هاربه . }
 «هرب» دن سف. [قاجان، فرار ابدن .

هاروت { س. عر. ۱ . ماروت دینان ملک رفیق . ۲ . }
 مج. سحر آفرین .

هارپن { ص. [عر. «حرون» دن غلط.] کدن آکلماز و طوغری کیتمز خوینز (آت) .

هارپن { ص. [«آرین» دن غلطکه اوده آریق و آرخین کبی «آرمق» فعل ترکیسندن مشتقدر .] یورغون، ضعیف زبون .

هارینلامق { فل . ۱ . یوریلوب (آت) خوینز لایوب طوغری کیتمه مک و کدن آکلما مق .

هاضم { ص. عر. ن : هاضمه . }
 «هضم» دن سف. [سیندیرن، هضم ایتدیرن : بو صوبک هاضمدر؛ هاضم بر علاج ایچملی .

هاضمه { س. عر. معدنه تک ینیلن شیلتری هضم ایتمک قوت

وخاصه سی .

هالک { ص. عر. ن : هالکه . }
 «هالک» دن سف. [هلاک اولان و یا اوله بیلن، قانی، بقاسز .

هاله { س. عر. آیت اطرافنده بعضاً کورینن نور داتر سی، آی آغیلی .

هامبار { س. [فا. «انبار» دن غلط.] با : انبار .

هامپا { س. ص. [فا. «همیا» دن غلط.] فنالقمه آرقداش و یاردیجی، یارداق، قفادار . (ایلیکده استعمال اولتماز .)

هامش { س. عر. ۱ . کتابک کنارینه یازیلان شرح و ایضاح عباره سی، درکنار، حاشیه . ۲ . مکتوب امضا اولندن قدن صکره آلتنه علاوه اولنان یازی، فر. Poste-scriptum .

هاموت { س. [نایی تحریک اولندن قده «د» اولور] قوشومک بوین حلقه سی .

هامون { س. فا. گنگیش اووه، قیر، صحرا، دشت .

هامه { س. عر. ج هوام. حیوا. }
 «نات زاحفه و بوجک کبی قورقونج و اکثریا مضر حیوان . [تاریخ طبیعی اصطلاحنده فر. Insecte دینلن حیوانات جنسنه تخصیص اولتمشدر .]

هامه { س. عر. باش تپه سی . }
 «هامه پیرای تعظیم اولان امر نامه لری = اصل اولوب تعظیماً باشک اوزرینه قونان مکتوب .

هاند { هانی . با : قانده، قانی .

هانگی { ک. قنغی و یا خانغی لغتتک املا ی جدیدر . با :

قنغی، خانغی .

هاوت { س. دوه سمری، دوه تک اورکو جنبه اوریلان کوچک سمر .

هاوج { س. [فا «هویج» دن سبزه دن معدود اولان معروف قرمزلی صاریلی او- زونجه کونک : هاوج باصدیسی، ترشیسی .] اصل ترکیه سی : کشپدر .

هاوروز { س. [فا. «آریز» دن غلط] صودوکوله جک قاب، لازملک، اوتوراق [باشلیجه طوپراقدن یوکسک و صیرلی نوعنه دینیر .]

هاوره { س. یهودی معبدی، سیناغوی، سینا وون . }
 || مج. بک کوردلیلی یر .

هاولامق { فل . (کوپک) باغر- مق، هاوهاو ایتمک .

هاولامه { س. کوپک باغر مه سی، عوعوه .

هاون { س. فا. ۱ . برشیء دوکوب اولتمغه مخصوص تحت یا معدن و یا طاشدن قاب : هاونده دوگمک . ۲ . توتون قییمفه مخصوص آلت که آغزینه مربوط ساطوری واردر . ۳ . خبره و اوبوس آتمغه مخصوص قیصه طوب . || هاون الی = هاوانک دسته سی . || هاونده صودوکمک = عیثله اشتغال ایتمک .

هاوهاو { س. ۱ . کوپک هاوا- مه سی، عوعوه . ۲ . [چوقق لساننده] کوپک، اوش اوش .

هاویه { س. عر. جهنم . ن .

هاه { چه. تمام، ايشته : هاه !
 هاه { بنم آرادينم بودر. — با :
 خواه .

های { چه. تأسف و تکدير بيان
 های { ايديوب اکثر يا شتم و بددعا
 تعبير لری باشنده قوللانير :
 های بدلا ! های الله بوسارئك
 جزاسنی و برسنين. || های های =
 ۱. اوله ياه، شهبه سز، البته : های
 های بزده کليرز. ۲. فراح فراح،
 ويزر ويزر، قولاي قولاي :
 بو بولده ايکي آراهه يان يانه های
 های چکر. || های هوی = کو.
 رلدی، يازردی، تامل سز حرکت :
 های هوی ايله کنجلکني چکيردی،
 مالني يدی. || های دن کان هويه
 کيدر = طوغر بلقله قزائيليان مال
 تلف اولور .

هائب { ص. عر. ا: هائيه. «هيبه»
 هائب { دن سف. } قور قاق .

هايدالامق { فت. های هوی ايله
 های (حيوانلری) يورود.
 تمک، يوريمکک چيالامق .

هايداماق { س. آقيجي، چاپولجي،
 يغماکر، خيدود. ص.
 هايدامق { فل. ۱. سوروب آقین
 ايمک، های هوی
 صدر ليله هجوم ايمک .

هايدوت { يا خيدود. س. } غلط
 فاحشي : خيدود و جمعی
 حيايدد. — تر. «هايدامق»
 دن ويا مجارجه «هايدوق دن»
 طاغ خرسزی، قاطع طريق،
 شقی .

هايدوتلق { س. طاغ خرسزاني،
 قطع طريق فعل
 مکروهي، شقاوت .

هايدی { چه. «های» ايله «دی»
 دن مرکب } ۱. اسر و

تنبیه و تشويق و تعجیل ايچون
 قوللانيلير : هايدی کيدهلم : ها.
 يدی ايش باشنه . — جمه خطاب
 اولندوقده «هايديك» ديزلير :
 هايديك چوجقلر؛ هايديك يمدي!
 ۲. پکی، اولسون : هايدی اونى
 قبول ايدلم، هايدی سزک ديد.
 يککز اولسون. || هايدی هايدی =
 فراح فراح، قولاي قولاي،
 ويزر ويزر، او يوز اوقه قالديرر
 هله سکسان اوقه يني هايدی
 هايدی .

هايظه { س. } دهها طوغر يسي :
 هايظا : هايظا } ۱. ها.
 يدوت، عاصی، شقی. ۲. سرکش
 و خيلاز آدم .

هايقرمق { فت. باغرمق، های
 هوی ديه باغرمغه
 سوق ايمک ويا سيبيت ويرمک:
 شو چوجغی حايقرتمايک .

هايقرمق { فل. باغرمق، های
 هوی ديه رك سمس
 چيقارمق، کورلدی ايمک : بو
 حريف نه هايقر يور .

هائل { ص. عر. ا: هائله. «هول»
 هائل { دن سف. } قور قوچ، هو.
 لئاك : بر صدای هائل .

هايلامق { فت. های هوی ديه رك
 کورلدی ايله سورمک:
 حيوانلری هايلاديلر. || هايلا.
 ماق = اهميت ويرمه مک، مهمسه.
 مه مک .

هايلاز { ص. } غلطي : خيلاز]
 های هوی ايله عمر يني
 چکيرن ايشمزر و سرسری (آدم)،
 خير سز، تنبل : بو چوجق پک
 هايلاز اولدی هايلاز آليشدی .

هايلازلق { س. ايشمزر لک، تنبلک،
 خير سزلق، سرسريلک .

هائله { س. عر. ايکي تعبير } نتجه.
 سي هواناڪ و فاجع منظوم
 تياترو رساله سي، فر. Tra-
 gédie .

هايمايه { س. باشی بوش حيوانلری
 هايلاوب صالويردکلى
 چيرلق بر. || مج. هايمايه مانده سي =
 ايرى و تنبل آدم . || هايمايه
 اووه سي = آنقره ولايتنده بر
 قضا تشکيل ايدن واسمع بر
 اووه، حيامنه .

هبا { س. عر. ۱. اينجه توز ;
 هبا { هبا مشور = هوايه قالمش
 اينجه توز. ۲. اسراف، تلف :
 هبا اولدی؛ هبايه کيتدی . ۳.
 بوش، بهوده، نافله : بو قدر
 چالشمه من هبايه کيتدی .

هبوب { س. عر. اسمه : هبوب
 هبوب { رح = روزگار اسمه .

هبوط { س. عر. آشاغی به اينجه،
 هبوط { دوشمه : هبوط آدم =
 حضرت آدم (عم) ك کوكدن
 يره اينمسي .

هبه { س. عر. باغشلامه، بخش،
 هبه { عطيه، احسان : بومانی بکا
 صاغاغنده هبه ايتشيدی .

هپ { ك. ۱. بوتون، جميع، جمله،
 هپ { كاهه : هب ايشلری بيتردك؛
 هپ عالم بيلير؛ اونلر هپ بوبله در؛
 هميز، همكز. ۲. هر وقت،
 دائماً : او هپ بوبله ياپيور؛ هپ
 بنمله اوغراشيور . || آخری
 ساكن اولديني حالده ضمير غائب
 الحاق اولندوقده (سى) اوله جفنه
 (سى) اولور : هپسي کيتدی ؛
 هپسني کوردك؛ هپسندن زياده =
 جمله دن اوستون، على الخصوص،
 لاسيا .

هَجْمَك { هَجْمَك . با : هَجْمَا ، هَجْمَا . هَجْمَك } هَجْمَك .

هَجْمَان { سَنَد . عَر . ۱ . عَرَب } هَجْمَان { جَنَسِيْلَه دِيكِر بِر جَنَسِدَن طَوْعَمَش مَلَز آت . ۲ . قَوْشَوْدَه قَوْلَايِلَان پَك يوروك بِر جَنَس دوه ، مَهَارِي دوه سِي .

هَدَا { يَاهُدِي . سَنَد . عَر . ۱ . هُدَا } هَدَا { طَوْغَرِي يُول ، رَاه رَاسْت . ۲ . دِيْن حَق ، دِيْن اِسْلَام : وَالسَّلَام عَلِي مَن اَتَبِع الِهْدِي = سَلَام دِيْن حَقَه تَابِع اولَانلَرَه اولسون .

هَدَام { سَنَد . عَر . ط . دَكِيْز } هَدَام { طَوْغَمَه . هَدَايَا { سَش . ج . عَر . فِد : هَدِيَه .

هَدَايَات { سَش . عَر . ۱ . طَوْغَرِي } هَدَايَات { يُولِي آرَامَه ، طَوْغَرِي يُولَه كِيْرَمَه . ۲ . مَن طَرْفِ اللّٰه بَرِيْنَك قَلْبَنَه الِهَام اولنان طَرْبِقِ حَقِي آرَامِقِ آرْزَوْسِي : كَنْد . يَسَنَه هَدَايَات كَلْدِي ؛ هَدَايَات رِبَانِيَه . ۳ . دِيْن حَق ، دِيْن اِسْلَام . هَدَب { سَنَد . عَر . ج : اِهْدَاب .

هَدَر { سَنَد . عَر . ۱ . قَانَك اِنْشَقَا . } هَدَر { مَسَز وَ قِصَاصَسَز دَوَكَلَه سِي ، بِر قَتْلَك اِنْشَقَام وَ قِصَاصَسَز قَالَمَه سِي . ۲ . بُوْش يَرَه صَرْف اولنمَه ، تَلْف وَ هَبَا اولمَه . ۳ . بَرِيْنَك قَتْلَانِي قَانُوناً مَبَاح اِيْدُوْب قَاتْلَانِي مَوَاخِذَه اِيْتَمَه مَه : اَشْقِيَانَك قَانِي هَدَر اولندي .

هَدَف { سَنَد . عَر . ۱ . نِشَان ، } هَدَف { نِشَانَكَاه ، اَمَاج : هَدَفَه اُورْمِق ، اَصَابِت اِيْتَمَك . ۲ . مَج . قِصَد وَ مِرَام اولنان نَقْطَه : هَدَف مَقْصُوْدِي .

مَدِيْنَةُ مَنوْرِيَه نَقْل وَ طَنْ بِيورمَه لَرِي كَه تَارِيْخ اِسْلَامِك مَبْدِيْتِدَر : هَجْرَت نَبِيْوَه ؛ هَجْر تَدَن مَقْدَم ؛ هَجْر تَدَن مَوْخِر .

هَجْرِي { ص . عَر . ۱ : هَجْرِيَه . } هَجْرِي { هَجْرَتَه مَنَسُوْب وَ مَتَمَلِق : تَارِيْخ هَجْرِي = هَجْرَت سَنِيَّة نَبِيْوَه سَنَه سَنَدَن اَعْتِبَار اولنان تَارِيْخ اِسْلَام ؛ سَنَه هَجْرِيَه .

هَجْمَت { سَنَد . عَر . قِصُوْر ، عِيْب } هَجْمَت { كَلَام وَ لِسَان حَقْنَدَه قَوْلَايِلِيْر } .

هَجْوَه { سَنَد . عَر . } هَجْوَه { هَانَك كَسْرِيْلَه هَجْوُ { غَلْطَدِر } شَعْرأ وَ هَزَل طَرْبِقِيْلَه ذَم : هَجْو اِيْتَمَك . هَجْوُد { سَنَد . عَر . وَ :

هَجْوَع { سَنَد . عَر . آز اَوِيَوْمَه ، } هَجْوَع { اَوِيَقُوْسَزَلِق ، اَوِيَاتِيْق طُوْرَمَه .

هَجْوَم { سَنَد . عَر . ۱ . صَالِدِيْرَمَه ، } هَجْوَم { اَوْسْتَنَه يُوْرِيْمَه ، بَرْدَن قَوْشَمَه ، اَوْشَمَمَه ، صَوْلَت : كُوْپَك اُوْزُرْمَه هَجْوَم اِيْتَدِي ؛ آرِيْلَر بَزَه هَجْوَم اِيْتَدِيْلَر . ۲ . ع . حَرْب اِيْدَه رِيْك دَشْمَنَك اُوْزُرِيْنَه صَالِدِيْرَمَه ، بَاصَمَه : قَلَمَه دَن هَجْوَمَلَه چِيْمَقِدِيْلَر ؛ سَوَارِيْلَرِك بِيَادَه اُوْزُرِيْنَه هَجْوَمِي . ۳ . ط . بَدَنَك بِر مَحْلَه قَان وَسَاْئِر اَخْلَا طَك بَرِيْكَمَه سِي : هَجْوَم دَم ؛ هَجْوَم اَخْلَا ط .

هَجْوِي { ص . عَر . ۱ : هَجْوِيَه . } هَجْوِي { هَجْو دِيْنَلَن ذَمَه دَاثِر شَعْرَه مَنَسُوْب وَ مَتَمَلِق : آثَار هَجْوِيَه . هَجْوِيَه { سَش . عَر . ج : هَجْوِيَات . } هَجْوِيَه { هَجْوِي مَتَمَضِن شَعْر .

هَتَك { سَنَد . عَر . بِيْرْتَمَه ، يَارْمَه ؛ } هَتَك { عَرْض = پَرْدَه نَا . مَوْسِي بِيْرْتَمَه ، عَرْضَه طَوْغَمَه . هَتَه پَتِيَه { مَه . لَاقَرْدِيْدَه شَا . شِيْرُوْب تَرْدَد اِيْتَمَه .

هَجَاء { سَنَد . عَر . اِتْر . زَبَانْزُدِي : } هَجَاء { هَجَه } ۱ . بِر حَرْكَه اِيْلَه وَ بَر- دَن اَوْقُونَان بَرُوِيَا زِيَادَه حَرْف تَرْكِيْبِي : بَر ، اِيْبِكِي ، اَوْج هَجَادَن مَرْكَب كَلَمَه . ۲ . حُرُوْف وَ حُرَكَاتِي بَر بَر سَوِيْلِيَه رِيْك اَوْقَوْمَه : هَجَا اِيْلَه اَوْقَوْمِق = هَجَالَه مَك . || حُرُوْف هَجَا = الفَبَايِي تَرْكِيْب اِيْدَن حَرْفَلَرَكَه اَوْنَلَرَه خَط يَازِيْلِيْر .

هَجَاء { سَنَد . عَر . با : هَجْو .

هَجَامَك { فِتْ . زَبَانْزُدِي : هَجَه . } هَجَامَك { لَه مَك } هَجَالِي يَبْنِي حُرُوْف وَ حُرَكَاتِي بَر بَر سَوِيْلِيَه رِيْك اَوْقَوْمِق : هَجَالِيَه رِيْك اَوْقُوْبُوْر .

هَجَالِي { ص . زَبَانْزُدِي : هَجَالِي } هَجَالِي { شَوْ قَدَر هَجَالِي اولَان : بَر ، اِيْبِكِي ، اَوْج هَجَالِي كَلَمَه .

هَجْر { سَنَد . عَر . } هَجْر { هَانَك كَسْرِيْلَه هَجْر { غَلْطَدِر } ۱ . آْبَرِيْق ، فِرَاق . ۲ . ط . صَابِقَلَامَه ، هَدِيَان .

هَجْرَان { سَنَد . عَر . ۱ . آْبَرِيْق ، } هَجْرَان { فِرَاق . ۲ . اُوْبُوْدْمَاز آجِي تَأْتِيْر ، طَوْغَمَه : اُوْسُوْز بَكَا هَجْرَان اولْدِي ؛ يُوْرَكْمَدَه هَجْرَان وَارْدَر .

هَجْرَت { سَش . عَر . ۱ . كَنْدِي } هَجْرَت { مَمْلَكَتِي تَرْكَلَه بَاشَقَه بِر يَرَه كِيْتَمَه ، كُوْچَه ، تَبْدِيْل مَمْلَكَت : چَرَكْسَلَرِك چُوْغِي مَمْلَكَتِ عَثْمَانِيَه يَه هَجْرَت اِيْتَدِيْلَر . ۲ . فِخْر عَالَم (صَلَم) اَفَنْدَمَزَك مَكَّة مَكْرَمَه دَن

هدم { سذ عر. بيقمه ، برنای
دوشورمه ، تخريب :
مشرف خراب اولان ابنيه
حکومت هدم اينديرر .
هدهد { سذ عر. چاوش قو-
شی .
هددی { سذ عر. با : هدا .

هدیه { سذ عر. چ . هدايا . ۱ .
هدیه آرمغان ، پشککش : هديه
هبیه : هداياي کرانها . ۲ .
مصحف شريف بدلی . [آچه ايله
آلنوب صائلماسی حقنده بر
حديث شريف سروی اولغله
بدلی هديه ايله تاویل اولنور .
— سائرکتب حقنده استعمالی
ناعملدر .]

هدیه { ح عر. آرمغان صور-
هدیه { تيله ، پشککش اوله رق .
هدیه لک { ص : هديه اوله رق
تقدیمه شایان ، پک
نفیس : هديه لک ماللر .

هدا { ش بو ، شو . [بعض تعبيرات
عریبه ده مستعملدر :]
لهذا = بونک ایچون ؛ مع هندا =
بونکله برابر ؛ فی یومناهدا =
بوکونکی کونده ؛ الی یومناهدا =
بوکونه قدر .

هدنیان { سذ عر. ۱ . صایقلامه .
۲ . صاچه ، هرزه ،
یاوه ، خاط : هذیان اتمک ، سونلک .
{ ک . فا . استفراق بیان ایدر ،
هس { برر بر اوله رق جمله ، هپ ،
هر ، کل : هرکشی ؛ هر خانه .
|| هر بار = هر دفعه ، دائماً .
|| هر بر = کل واحد ، هر : هر
بری بر طرفه چکر . || هر تلدن
چالار = هر ایشدن آکلار ،

چوق ایشلر بیایر . || هر چند =
هر نه قدر . || هر چه بادا باد =
نه اولورسه اولسون . || هر دم =
هر آن ، دائماً . || هر دم بهار ،
هر دم تازه = بر جنس چچیک .
|| هرکس = هر بر آدم ، بونون
خلق . || هر کون = کل یوم .
|| هرگونک = اوده کیملن طادی
(البسه) . || هرکیم = کیم اولورسه
|| هر ناصل = هر نه درلو . || هر
ناصلسه = ناصل اولدیسه اولدی ،
اوز اتمیه لم . || هر نه = هر شیء :
هر نه اولورسه ؛ هر نه ایسترسه ک .
|| هر نه ایسه = ناصلسه ، تفصیلا
ته حاجت یوقدر . || هر نهدن
ایسه = هر خانفی سبیه مبنی ایسه ،
سببی لازم دکل . || هر زرده =
هر بر برده . || هر نه قدر [هر
قدر] = نه قدر اولسه ، کرچه .
|| هر نه وقت = نه زمان اولسه ،
هر بر برده . || هر وقت = دائماً .
|| هر یاندن = هر طرفدن . || هر
رده = هر محله .

{ سذ عر. فا . قورقو قورقه ،
هراس { اورککه : خوف و
هراس .

هراسان { ص . فا . قورقاق ،
اورکک ؛ هراسان
هراسان = قورقه قورقه ،
اورکک رک .

{ سذ عر. چ . فد : هر م .
هرام { با : هر م . [اهرام کی .]
هر ایینه { ح . فا . البته ، همه
حال .

{ سذ عر. قاچه ، فرار .
هر ب { ذ .

{ سذ عر. قاریشیقاق ،
هرج { کوردلی ، نظامسزاق .

|| هر ج و صرح [ص کی] قارمه
قاریش ، انتظامسز . آلت اوست .
هر جای { ص فا . هر برده بولنور ،
هر جای { محل مخصوص اولمیان ،
سرسری ، دربدر . || هر جای
بنفشه = بر جنس منکشه .

{ سذ فا . بوش لاقردی ،
هرزه { صاچه ، هذیان . || هرزه
گو = صاچه صاپان لاقردیلر
سویلین ، هذیان ایدن . || هرزه
وکیل = وظیفه سی خارجنده
هر ایشه قاریشان مناسبتر
آدم .

{ سذ باغک دالارینی و فدا .
هرک { نلری و فاصولیه کی
شیئلری باغلامق اوزره یره
دیکیلن کوچک دستک : هرک
دیکمک ؛ هر که آلق ، باغلا .
مق .

{ یا هرک . سذ قره مان ايله
هرک { قیورحیقیدن ملز یا صبیحه
قویورقلی قویون جنسی .

{ ظن . فا . هر وقت ،
هر گاه { دائماً .

{ سذ با : خرگله .
هر گله { سذ با : خرگله .

{ سذ عر. زیاده اختیاراق ،
هرم { چوق قوجامش آدمک
حالی وضعی ، ضعف پیری .

{ سذ عر. چ . هر م ؛ هر م ،
هرم { اهرام . ۱ . مصرده زمان
قدیدن قالمش مشهور مخرو-
طی جسم ابنيه نك بهری . ۲ .
س . [هندسه ده] مخروطی شکل ؛
هرم ناقص = بر طرفی اکسیک
مخروط .

{ ص عر. پک اختیار و
هرم { ضعیف (آدم) . ذ .

هرمز { یاخود هر مزد . س. فا. اسکی ایرانیلرک عبادت ایتدکاری ایکی معبوددن خیر الهی زعم ایتدکاری قوت .
 هر مزد { س. فا. ۱. ماده آتفه به جوارلنده چیقان آق اینجی .

هرمی { ص. عر. ۱. هر میه . س. [هندسهده] مصر اهرامی شکنده اولان ، مخروطی : هر می شکل .
 هر سه { س. عر. دیشی کدی .

هزه { سنډ. عر. هرزل ، اکنجه ، جدی اولیان سوز . ن. }
 هزار { عد. فا. چ : هزاران . بیک ، الف ؛ هزار بار = بیک کره ؛ صد هزار = یوز بیک .
 || هزارفن = ۱ چوق صنعتلر اجراسنه مقتدر . ۲ = چ. بیکلر ، بیکرجه .

هزار { س. فا. بابل ، عندلاب .
 هزارن { س. با : حیزران .

هزارن { س. فا. « هزارنک » اوتنه بکزر مختلف رنگلی بر جنس چیمک .

هزال { سنډ. عر. ط. آریقلق ، لاغرلق ، ضعیفک .

هزام { س. موسیقیده بر مقام مخصوص .
 هر زبر { س. فا. آرسلان ، شیر . || مج. جسور آدم دلا .
 و .

هزج { سنډ. عر. عروض بحر . لرندن بری : بحر هزج .
 || مو. بسته رده مستعمل بر اصول .

هزل { سنډ. عر. ۱. لطیفه ، شاقه ، لطیفه طریقله سولیلین سوز ، مزاح : هزله مائلدر . ۲. لطیفه طریقله سو .
 یلان حکایه و یا شعر . || هزل آمیز = مزاحله قاریشیق . || هزل گو = شاقه چی .

هزلیات { سنډ. عر. هزل لطفه قبالی وظریفانه ، هزل ایسه اکثریا آچوق و آزچوق بی ادبانه اولور .
 و حکایات و یا سوزلر : هزلیاتی چوق سور .

هزیمت { سنډ. عر. (عر. تر . اولور . [یوزغونلق ، سیندرغی ، مفلوویت : دشمن عسکری هزیمته اوغرادی ؛ بیوک بر هزیمتله کری دوندی .

هستی { س. فا. وارلق ، وجود ، موجودیت . ن. }

هش { ص. عر. کیم . گورک ، قولای قیریلر .

هشاشت { سنډ. عر. کیم . گورکک .

هشت { عد. فا. سکز ، ثمان ؛ هشت بهشت = سکز جنت ، جنتک سکز قاتی .

هشتاد { عد. فا. سکسان . ن. }

هشتم { ص. فا. و : هشتمین { ص. فا. سکزنجی ، ثامن : باب هشتم = سکزنجی باب ؛ سپهر هشتمین = سکزنجی (قات) کوک .

هشیار { ص. فا. با : هوشیار .
 هضم { سنډ. عر. ۱. سیندیرمه ، معدهده اریتمه ؛ یدیکنی

هضم ایدمه میور ؛ هضمی قولای ؛ هضمی زور . ۲. مج. تحمل ایتمه ، بوتمه ، جواب و یرمه مه ؛ پدرمدن اوقدر سوزلر ایشیتدم هسقی هضم ایتدم .

هضمی { ص. عر. ۱. هضمیه . ط. هضمه منسوب و متعلق .

هضموم { ص. عر. [« هضم » دن سیم] . ۱. چوق هضم ایدن ، هضمی قوتلی . ۲. مج. چوق تحمل ایدن ، ایچی گکیش .

هطمان { یا آتامان . س. [الجهدن] سابقده قزاق عسکرینک سرکرده سی .

هفت { عد. فا. یدی ، سابعه ؛ هفت اقالیم = اقالیم سابعه ؛ هفت آسمان = یدی (قات) کوک .

هفتاد { عد. فا. تمش : هفتاد ساله = یتمشک ، یتش باشنده .

هفتم { ص. فا. و : هفتمین { ص. فا. یدیچی ، سابع ؛ باب هفتم = یدیچی باب ؛ سپهر هفتمین = یدیچی (قات) کوک .

هفته { س. فا. [تر. زیانزدی ؛ هفتا] زمان تقسیمانندن یدی کونلک مدت ، یدیدن عبا . رت اولان کونلرک بر دوری ، اسبوع : بو هفته ؛ بکن هفته ؛ کله جک هفته ؛ هر هفته ؛ هفتهده بر ؛ هفته لرحه . || هفته باشی = هفته نک صوک کونی ، جمعه ایر .
 تسی .

هفته { س. فا. [تر. زیانزدی ؛ هفتا] زمان تقسیمانندن یدی کونلک مدت ، یدیدن عبا . رت اولان کونلرک بر دوری ، اسبوع : بو هفته ؛ بکن هفته ؛ کله جک هفته ؛ هر هفته ؛ هفتهده بر ؛ هفته لرحه . || هفته باشی = هفته نک صوک کونی ، جمعه ایر .
 تسی .

هفته { س. فا. [تر. زیانزدی ؛ هفتا] زمان تقسیمانندن یدی کونلک مدت ، یدیدن عبا . رت اولان کونلرک بر دوری ، اسبوع : بو هفته ؛ بکن هفته ؛ کله جک هفته ؛ هر هفته ؛ هفتهده بر ؛ هفته لرحه . || هفته باشی = هفته نک صوک کونی ، جمعه ایر .
 تسی .

هفته { ص. [هفته لک یازمهده] هفتیق [معنا یوقدر .] هر هفته و هفتهده بر واقع اولان : هفته لاق

غزته = هفته ده بر چيقان. =
 سه هفته اعتباريله ويريلن اجرت
 ويا آياغه محسوباً بهر هفته
 ويريلن آخچه : بو مرتبک هفته
 لفي نه قدردر؟ بوکون هفته لفي
 ويرديکمز کوندر؛ مغازه هفته
 لفي کسدي .

هفته اقلي } سه هفته لفي اجرتله
 ايشلين : هفته اقلي
 رنجبر .

هفوه } سش. عمر. ج : هفوات .
 ۱. سورچه ، آياق قايمه .
 ۲. بچ. يا کلمه ، خطا . د .

هکام } س. [عمر. « عکام » دن
 غلط.] با : عکام .

هکبه } س. اشيا قومغه مخصوص
 وحيوانک اگر قاشينه
 کچريله جک صورته ايکي طرفلي
 مشين ويا قيل و ساثره دن
 کوچک خرج ، چفته طوربه .

هکبه لي } ص. اوموزنده هکبه .
 سي اولان. || هکبه لي

آطه = استانبول قرينده کي بک
 آطه لرنيک اينکچيسي ، خالکي .

هکندا } ح. عمر. ۱. بوله جه ،
 بو صورته . ۲. ينه
 اوبله ، کندک : بن اويوني سوم
 سزده هکندا . [وغيره ، الي آخره .
 وقس علي هذا البواق کي بر
 معنا ايله يعني فر. etc. مقامنده
 استعمالی غلط فاحشدر .]

هکيم } س. « حکيم » دن غلط
 [الترامي] طبيب : کنديسي
 هکيمه کوسترمک : کوز هکيمي ؛
 ديش هکيمي ؛ فامليا هکيمي
 [طبيب ديمک و ياخود حکيم
 يازمق دهآ موافقدر.]

هکيمک } س. ۱. هکيم صفت
 (ووظيفه سي ، طبابت :

هکيمک ايديور : هکيمکي ايدير .
 ۲. فن طب : هکيمک اوکر نيور .

هکلاک } سنڊ. عمر. ۱. اوله کبر .
 مه ، فوت ، مرد : بر
 چوق حيوانلر هلاک اولدي .

۲. صرف ، تلف ، محو ، برباد :
 اوقدر ثروت هلاک اولوب
 کيتدي . ۳. چوق يورمه ، بيوک
 يورغوناق ، زبون دوشمه : بويول
 بزى هلاک ايتدي ؛ چوجق
 آغلايه آغلايه هلاک اولدي .

هلال } سنڊ. عمر. يکي آي ، بر
 ايکي کونلک آي || نج .
 محبوبه نک يکي آي رسمنده قاشي ؛
 هلال ابرو = قاشي يکي آيه مشابه . ||
 هلال احمر = اوروپايليرک صليب
 احمری يرينه دولت اسلاميه ده
 ميدان حربه مجروحيني قالد يروب
 باقق وظيفه انسانيتشکارانه سيميله
 موظف هيئت که قرمزى برهلال
 شکلي علامت فارقه سيدر .

هلال } س. [عمر. « خلال » دن]
 ۱. ديش وقولاق قاريشد .
 بره جق چوب که تخته دن وبوينو .
 زدن وکيسک وفيل ديشندن
 يا باغه دن اولوب برطرف سيوري
 و برطرف کوچک قاشيق شکلنده
 اولور . ۲. اطفالک هجالدکاري
 حر فلري کوسترمک ايجون کتابک
 آره سته قودقلري ايره .

هلالی } ص. عمر. ئ : هلاليه يکي
 شکی شکنده اولان .

هلاليه } سش. عمر. نيا . يونانيندن
 ۱۰. اخوز اوله رق خايدونيا
 دخي دينلن نبات ، قرلانغچ اتی .

هلام } سنڊ. عمر. کيم الماسيه کبي
 طوکمش ماده که باشليجه
 اتدن چيقار ، فر. Gélatine .

هلاهل } ص. عمر. بک مؤثر ، او .
 لدير جي زهر هلاهل =
 سم قاتل . = سنڊ. عمر. سم مؤثر .
 هلمه ليمک } فل قاينار ايکن هلميه
 ايندا ايتک ، قويو .
 لاشتمق .

هلو } س. [فا. آلو (= اريك) دن
 غلط] قيزمه سي دينلن
 شفتالينک بر نوعی .

هله } ح. ۱. خصوصيله ، علي
 الخصوص ، لاسيما : هله بن

اولدن بوايشي بکندم : هله سزه
 او سوز هيچ دوشمزدي . ۲ .
 عاقبت ، نهايت : هله کلدي ؛ هله
 بوايشي ده بتيبردم . ۳ . قالدی که ،
 کله لم : هله بزم آشچينک ايشنه عقل
 ايرديره مدم . ۴ . هيچ اولمازسه ،
 باری ، بو قدر اولسون : هله
 سن شوني ياز ؛ هله اوقويه لم بر
 کره . = حه . ۱ . تخذير و تعزير
 بيان ايدر : هله باقی ! ۲ . اخافه
 و تهديد بيان ايدر ، باقلم : هله
 کل ! هله الکی سور ! ۳ . مکرر
 اوله رق دی ايمدی ، دی باقيم ،
 طوغريسني سويله معناسني افاده
 ايدر : هله هله نه مقصدله کلديکز ؟
 هله هله ناصل اولدي ؟

هليله } س. فا. [تر. زبازني :
 تخملي طبعده
 مستعمل بر نبات که انواعي واردر
 قره هليله : صاري هليله .

هلميه } سش. عمر. بوغداي و برنج
 کي بعض حبوباتک قاينامه
 سيله حاصل اولان قويو و لزوجتلي
 صو . [زبازدي : هلمه .]

هم } حر. [فارسي دن] ۱ . ايکي ويا
 زياده شيئک و علي الخصوص
 اضدادک براکده بولنديفته دلا .
 لتله برابر عطف بيان ايدوب

اکثراً مکرر قوللائیلیر : هم
 سزی هم بنی ایستیور ؛ هم بیلز
 هم سونلک ایستیور . ۲ . [یا لکز
 قوللائیلر ق] برده ، ذاتاً ، شو .
 راسی ده وارکه : هم بن سزه
 سویلدی ایدم ؛ هم بکا قباحت
 بوله مازسکز ؛ هم فلزومی وار .
 || هم ده [همده] = برده : همده
 سز بوایشی درعهده ایتدیکز .
 || هم ... همده = برنجی معنا
 ایله قوللائیلیر : هم بیلیور همده
 سونلک ایستیور . || هم دخی =
 ودخی ، بوندز باشقه . [اسکیمشدر .]
 { د . فا . فارسی ویا عربی اسملرک
 هم } باشنه کلوب تر . « داش »
 اداتی کبی مشارکت ورفاقت بیان
 ایدر صفتلر تکمیل ایدر : همبزم =
 بر مجلسده اوتوران ؛ همرای =
 بر فکر ورایده بولنان ؛ همپا =
 آیاقداش ؛ همراه = یولداش .
 [ماده آنفدهکی «هم» دن تقریق
 ایچون مابعدیله بیتشیک یازمیلیدر .]
 { س . سندن . عر . ج : هموم . ۱ .
 هم } غائله ، مشکل ایش . ۲ . ناسه ،
 قایغو ، غم ، کدر ، حزن .
 { ض . ج . ذ . عر . فد . ه . با :
 هم } ۵ .
 { ض . ت . عر . فد . ه . با : ه .
 هم }
 { یا های . س . جزایر بحر محیطده
 هم } بولنان بر قوش ، جنت قوشی ،
 عو . دولت قوشی || مج . سعادت ،
 قوتلیق ، نائلیت . || هاپرواز =
 یوکسکارده اوچان ؛ و مج . عالی
 همت . [اسکی یونانیلرک فنیکس
 Phénix دیدکلری قوشده شر .
 قده «هما» دینیلور .]

{ همال } س . فا . قرین شریک اور .
 { تاق . || بی همال قرین وشریکی
 اولیان ، مانندسز ، بی نظیر .
 { ص . سندن . عر . ج : هم .
 هم } [«هم» دن صش .] همت
 صاحبی ، بلند همت ، بر ایشه
 جهد و غیرت ایدن آدم .
 { سندن . ص . ج . عر . فد : هم .
 هم } با : هم .
 { ظن . ح . فا . [تر . زبازدی :
 همان } همن [۱ . آنیده ، درحال ،
 در عقب ، چابوچاقق : هان حا .
 ضرلایوب کتیدی ؛ هان صو .
 ینوب یاتدی . ۲ . آز اول :
 سرکلدی ککرده بن هان قالمشیدم ؛
 هان یاتمشیدم . ۳ . دائم ، متمادیا ،
 بلا فاصله ، بردوزی به ، آره سز :
 هان سویلر ؛ هان یوربور . ۴ .
 تقریباً ، صانکه ، کبی : هان قالمدی =
 یک آز قالمدی ، صانکه قالمدی ؛
 هان یوقدر = یوق کبیدر ؛ ایکسی
 هان بردر . ۵ . آز قالمدی :
 هان دوشیوردم . ۶ . یالکز ،
 آنجیق ، تک : همان بر او منر
 واردر ؛ هان شو ایلیکی وار .
 در .
 { ح . فا . صانکه . ذ .
 همانا }
 { ظن . فا . و :
 هماندَم }
 { ظن . فا . او آنده ، در .
 همانگاه } حال ، در عقب . ذ .
 { س . فا . با : هما .
 همای }
 { ص . فا . ۱ . قوتلی ، سعا .
 همایون } دتلی ، خجسته ، مبارک :
 طالع همایون ؛ نامه همایون . ۲ .

صاحب دولت وسلطنت اولان
 پادشاه دیشان حضرتلرینه
 منسوب و متعلق ، شاهانه ،
 ملوکانه ، سلطانی : سرای همایون =
 سرای پادشاهی ؛ اندرون همایون =
 اسکی سرای ، و قتیله حرم
 خاص ؛ آمدی دیوان همایون =
 باب عالینگ مابین همایونه اولان
 مخا براتنه مخصوص قلم ؛
 دیوان همایون قلمی = باب عالیده
 معاهده لرک ، فرمانلرک ، براتلرک
 قید و ضبطنه مأمور دائره
 خط همایون = اساساً خط دست
 همایون وعلی الاطلاق جانب
 حضرت پادشاهیدن صادر اولوب
 رسماً وعلماً او قونان فرمان عالی :
 کلخانه خط همایونی ؛ باب عالیده
 خط همایون او قوندی ؛ اردوی
 همایون ؛ دنونمای همایون . || مو .
 بر مقام .
 { ص . فا . مجلس عشرت آر .
 همبزم } قداشی ، رفیق ، ندیم .
 { س . فا . آیاقداش ، رفیق .
 همپا }
 { ص . فا . بر پایه ورتبه ده
 همپایه } بولنانلرک بهری ، اقران .
 { س . عر . ج : همم . جمع
 هممت } الجمعی : هممات . ۱ . قصد ،
 نیت ، ذهن و قبله اولنان تصدی :
 انسان همتهله یک بیوک ایشلره
 موفق اولور ؛ عالی همت ، بلند
 همت = بیوک و عالی ایشلره تصدی
 ایدن . ۲ . جهد ، سعی ، غیرت :
 یوللرک توسیع و تسویه سنه همت
 ایتدی ؛ بو مکتب آنجیق اولنک
 همتهله وجوده کلدی ؛ هم علیه .
 لرینک بیدریغ بیورلسی . ۳ .
 لطف ، معامله لطفکارانه : همت

بیورک؛ همکزله. ۴. توجه معنوی، امداد روحانی؛ پیرک، شیخ همتی اوستزدن آکسیک اولسون. [بو سوک ایکی معنا عرییده یوقدر. - عربی ترکیبائده « همه » صورتنده ده قوللا- نیایر.]

همسا { ص. فا. دنک، مساوی، بکز، شبیه، نظیر. || بی همتا = بی مثل، بی نظیر.

همج { سذ. عر. ۱. قویون وسائر حیوانلرک کوزلرینه و آغز- لرینه یایدشوب ازعاج ایدن کوچک برجنس سینگک. ۲. مح. شاشقین آدم، چولپه.

همجنس { ص. فا. ۱. برجنسدن اولان، جنسی بر اولان؛ همجنس حیوانلر. ۲. برجنسیت و قومیته منسوب اولان، بر قوم افراندن بولنان.

همجنسلیک { س. ۱. برجنسدن اولمه؛ او ایکی حیوان بر برینه بکزه یورسده آره لرندنه همجنسلیک یوقدر. ۲. بر قوم و جنسیته منسوبیت، بر قوم افراندن اولمه؛ کندیسیله همجنسلیکدن باشقه بر مناسبتز یوقدر.

همجوار { ص. فا. ۱. بر جوارده بولنان، قوگشو. کندیسیله همجوارز. ۲. جوارلری تماس ایدن، همحدود؛ همجوار دولتلر، قضالر.

همجوارلق { س. ۱. قوگشو. لق. ۲. همحدود اولمه؛ بخارا ایله خیوه خانلری همجوارقلری مناسبتیه ...

همحال { ص. فا. بر حالده بولنان، حالاری مشابه ویا بر اولان؛ بزم ارقداشله همحال.

همحدود { ص. فا. سینورلری بر اولان، ممالکتلری ملاصق بولنان؛ فرانسه ایثالیا و اسپانیه ایله همحدود در؛ همحدود دولتلر، ایالتلر.

هممخانه { ص. فا. بر اوده اوتو- رانلرک بهری؛ کندیسیله بر سنه هممخانه بولندق.

هممخوی { ص. فا. برخان و طبیعتده بولنان.

هممدرد { ص. فا. عین درد و کدره دوچار اولانلرک بهری؛ انسان هممدردیله حالاشه بیلیر.

هممدست { ص. فا. بر لیکده چا- لیشان، آرقداش؛ هممدست وفاق ایدیلر.

هممدیل { ص. فا. قاب و فکریلری بر اولانلرک بهری، بر مقصد و آرزوده بولنانلرک بهری؛ هممدیل و همزبان ایدیلر.

هممدم { ص. س. فا. بر لیکده یاشا- یان، رفیق، آرقداش، ندیم.

هممدیگر { ک. هرایکینک دیکری؛ او ایکی اورتاق همدیگر- یله ای کچینیورلر.

هممراز { ص. فا. سرداش، محرم اسرار.

هممراه { یا همره. ص. س. فا. یولداش، یول آرقداشی.

هممراى { ص. فا. بر فکر و رأیده بولنان، همفکر، متفق الرأى؛ بن اونکله دائما هممراى ایدم.

هممربه { ص. فا. بر برته ده بولنان، رتبه لری بر اولانلرک بهری، اقران.

هممرباب { ص. فا. آتلی یان یانه یوروبین، بر لیکده ینوب کیدن.

هممربنک { ص. فا. بر برنکده بولنان، رنکبری بر.

هممراه { ص. فا. با؛ همراه. همزانو { ص. فا. دیز دیزه اوتو- ران، آرقداش.

همزبان { ص. فا. ۱. بر لسان اولانلرک بهری؛ جمله سی همدل و همزبان ایدیلر. ۲. عین لسانله متکلم اولانلرک بهری؛ چرکسلر بر قاج طائفه یه منقسم ایسه ده جمله سی همزباندر.

همزه { س. عر. ۱. حرف مد ویا حرف املاکی اوقو- نیوب یعنی فتحه یی تقویه یه مخصوص اولیوب کندی کندیته متحرک ویا ساکن اوقونان «ا» حرفی که عرییده اصلا الف دینلز و اکثریا حرکه سنه کوره اوستنده ویا آلتنده (ء) اشارتی ده بولنور:

أجر، اسم، مبدأ کی. ۲. (ء) شکنده یازیلان حرف که لسانمزه «همزه الف» دخی دینلیر. ا. (صرف عرییده) همزه وصل. با؛ وصل؛ همزه قطع = همزه وصلک غیرى اولان همزه.

هممساز { ص. فا. اویان، اویغون، موافق.

هممسال { ص. فا. یاشیت، همسن.

هممسایه { ص. س. فا. قوگشو، جار.

همسبق { ص. فا. درس شریکی،
درس او قویانلرک بهری .
درس آرقداشی، بز

همسسر { ص. فا. ۱. رفیق، آر.
۲. یکدیگرینه
نسبتله زوجینک بهری، رفیق،
رفیقه: همسر عزیز.

همسفره { ص. فا. برسفرده بیک
یئلرک بهری، سفره
آرقداشی.

همسین { ص. فا. یاشده برابر،
یاشیت همسال.

همشهری { ص. فا. بر شهر اها.
لیسندن اولان
مملکتلی: برهمشهری کلش.

همشهریلك { ص. بر مملکت اها.
لیسندن اولانلر
ببنده کی مناسبت مملکتلیک

همشیره { ص. فا. قیز قارندش،
خواهر، اخت.

همشیره زاده { ص. فا. قیز قا.
زنداش اوغلی
ویا قیزی، همشیره دن یکن: بجم
همشیره زاده مدر.

همصصحت { ص. فا. برلکده
صحبت ایدن، کو.
ریشن، قوگیشان: دائما ابي
آدمرله همصصبت اولمی.

همعصر { ص. فا. برعصر وزمانده
یاشایان ویا یاشامش
اولان، معاصر: همعصری اولان
شهرانک تراجم احوالی یازمشدر.

همعنان { ص. فا. دیزکینلری برابر
اولان یعنی برلکده
حیوان یوربدنلرک بهری، آت
باشی برابر، همراکب.

همکیش { ص. دینداش، مذ.
هبداش.

هم { ص. ج. عمر. فد: همت.
همم { با: همت. [لساعزده جمع
الجمع اوله رق «هممات» دخی
قوللانیلیر]

هممذهب { ص. سا. فا. برمذهبه
بولنان، مذهباش.
هممشرب { ص. فا. بر مشربه
بولنان، طبیعی و
طرز معیشتی بردرلو اولان.

هممعنا { یا هممعنی. ص. فا. بر
معنا بیان ایدن، معنابه
مشترک، مترادف.

همنام { ص. فا. اسملری پر او.
لانلرک بهری، آداس،
سمی.

همنشین { ص. فا. برابر اوتوران،
جلیس.

همنفس { ص. فا. مصاحب، همدم،
آرقداش.

هموار { ص. فا. ۱. دوز، مستوی.
۲. اویفون، موافق.
ظن. فا. دائما، هر
همواره { زمان.

هموم { سذ. ج. عمر. فد: هم.
با: هم.

همه { ک. فا. هب، بوتون. ذ.
همیان { ص. فا. کیسه، طوربه،
جانظه. ذ.

همیچک { ص. س. کویدن شهره
یکی کلوب برشی، بیلز
قبا وشاشقین آدم: بوس بوتون
همیچک بر آدم.

همیشه { ظن. فا. دائما، هر زمان،
هروقت.

همیل { سذ. عمر. با. صاری
صارماشیق دخی دینان
بر نبات.

هند { سذ. م. «سند» لقتیله
بر اولوب اساساً بر بیوک
ایرماغک اسمیدر] آسیا قطعه.

سنگ جنوبه طوغری ممتد اوچ
بیوک شبهه جزیره نك اورته ده
بولنان اِك بیوکنی تشکیل ایدن
واسع بر مملکتدر. || هندجینی =
مذکور اوچ شبه جزیره نك اِك
شرقیسی که هند ایله چین آره.

سندھ واقع اولوب برمان و سیام
و آنام و سائر خطه لری حاویدر.
|| هند غربی = ابتدای کشفنده

هند اولدینی زعم اولنان آمریقا.
|| هند طاوغی = آمریقادن کلش
اولان معروف طبراهلی هندی.

|| هندقاشی = محج پک قیمتلی و بولناز
شیء. (اکثریا استهزا طریقله
قوللانیلیر.) || هند کتابیسی =
یولی هند قاشی.

هندبای { سذ. عمر. سزه وصالته
کبی قوللانلان معروف
میخوشجه باپراق، گوگیک: آق،
قره هندبا = نوعلری.

هندستان { یا هندوستان. سذ.
ج. هند ممالکی. ||
هندستان جوزی = ۱. بهار ایدن
معروف سرت دانه که معده یی
قیزدیرمق و صانجی یی طور دیر.
مق ایچون یتیر، جوز بوا. ۲.
قبوغی سرت و ایچی کستانه کبی
بیاض و مغذی پورتقالدن بیوجک
برمیوه، نارجیل، قوقه.

هندسه { سذ. عمر. [فا. «اندازه»
(دن معرب] علوم ریاضیه دن
اوله رق اجسامک اشکا.
لندن و مسافه لک اولچلمسیله
هر نوع اینیه و سائر نك صورت

ترتیب و تأسیس شدن بحث ایدن
 علم؛ هندسه مسطحه = یالکز
 سطوح اوزرینه اولان اشکال
 و مساحه لردن بحث ایدنی؛ هندسه
 مجسمه = طول و عرضدن باشقه
 ارتفاعی دخی اولان اجسامدن
 باحث اولانی؛ هندسه حلیه =
 مسائلک حلندن بحث ایدنی؛
 هندسه رسمیه = ترسیم و تصویر-
 دن باحث اولانی .

هندسه خانه { س. فا. ۱. هندسه
 مکعبی، علوم ریا-
 ضیه دار التعلیمی . ۲. نافسه
 و بلدیہ کبی بردارنه مک مهندسره
 مخصوص شمشیه سی، مهندس
 داره سی .

هندسه سز { ص. علم هندسه
 قواعدینه موافق
 و مطابق اولیان، فنه مغایر
 صورتده یابلیش : هندسه سز بر
 ۱.

هندسه لی { ص. علم هندسه یه
 تطبیقا یابلیش، هند-
 سه قواعدینه موافق .

هندسی { ص. عر. ژ: هندسیه .
 هندسه علنه منسوب
 و متعلق : مسائل هندسیه؛ اشکال
 هندسیه .

هندک { س. عر. «خندق» دن
 غلط] با : خندق . -
 اصل ترکیه سی : آور .

هندو { س. فا. ۱. هندک مشرک
 اها ایسندن آدم، براهما ویا
 بودا دیننده هندلی . ۲. هند
 اها ایسی کبی پک اسمر آدم . ۳.
 مج. عر. باک، خال .

هندی { ص. س. ژ: هندیه . ۱.
 هنده منسوب و متعلق :

سیف هندی؛ ممالک هندیه . ۲.
 هند اها ایسندن اولان، هندلی،
 هندو . ۳. بوکون مستعمل هند
 لسانلرینک مک معروف و منتشره،
 هندوستانی، ازدو لسانی .
 || تمر هندی = لسان عوامده
 «دمیر هندی» دینلن و سرنیلنک
 اوزره قولانیلان میخوش میوه
 و بونی ویرن آغاج که حشی پک
 سرت اولوب قلمتراش صابنی وسائره
 اولور . || سنبل هندی = بر
 جنس چیچک .

هندی { س. ابتدای کشفنده هند
 اولدیغی زعم ایدلش
 اولان آسریقادن کله معروف
 بیوک طیر اهلی، هند طاوغی؛
 بابا هندی، هندی باباسی = یاشنی
 یکمش بیوک هندی ارککی .

هند { س. ۱. بیله، بیلش،
 معرفت، معلومات : اوده

برهنردر . ۲. اوسته لاق، حذاقت،
 مهارت : بونی یامقی ایچون هنر
 ایستر؛ بو ایشده چوق هنر
 وارددر . ۳. علم، فن، بیلگی؛
 تحصیل علم و هنر . ۴. اینجه
 صنعت، صنایع نفیسه : اصحاب
 هنر .

هنر سز { ص. ۱. علم و معرفت
 و حذاقت و مهارتی
 اولیان : هنر سز آدم . ۲. صنعت
 و مهارتله یابلامش، صنعتسز ؛
 هنر سز بر یایددر .

هنرلی { ص. ۱. علم و معرفتی
 ویا حذاقت و مهارتی
 اولان : هنرلی آدمدر . ۲. صنعت
 و مهارتله یابلیش، مصنع : پک
 هنرلی برماکینه .

هنر مند { ص. فا. جم : هنر مند .
 و ؛
 هنرور { ص. فا. جم : هنروران .
 هنر و معرفت و مهارت
 و حذاقت صاحبی : هنر مند ،
 هنرور بر آدمدر ؛ هنر مند
 عصر دن، هنروران زماندن بر
 ذات .

هنطو { س. [بجارجهدن] قوچی
 نوعندن یابلی آراهه ،
 قاروچه .

هنگام { س. فا. و ؛
 هنگامه { س. فا. ۱. زمان ،
 وقت، اثنا، صره ؛
 هنگام شباب؛ هنگام بهار . ۲.
 جمعیت ، مجمع : هنگامه ذوق
 وصفاه .

هنگامه { س. فا. ۱. غوغا ،
 معرکه . ۲. شمتاه ،
 کورلدی .

هند { س. عر. فد : هندی
 [هندلی] . با : هندی .

هنوز { ح. فا. [تر. زبازدی ؛
 هنوز] . ۱. یکی ، آنجق ،
 همان : بن کیتدیگمده هنوز او-
 یقودن قالقمشیدی ؛ هنوز بیتمش
 بر او . ۲. [جمله منفیه ده] ادها ،
 حالا ، الآن : دمین صوردر دم
 هنوز کله مشیدی .

هنی { ص. عر. ژ: هنیه . [«هنا»
 دن صش .] صحت یارار ،
 هضمی قولای .

هنیما { ح. عر. عافیت اوله : صحت
 عافیت اولسون .

هو { ض. عر. ژ: هی . ت. ها . جم ؛
 هم . [ضمیر منفصلک مفرد
 مذکر غایبی اولوب لسانازده

« هؤوه » تلفظيله بعض تركيبات عربيه ده بولنور [او ، اول : كما هو حقه = حق اولديغي كبي ، حقيله : هؤوسى هؤوسنه (تلفظى : هؤوه سى هؤوه سنه] = طبق طبقنه ، تماميله مطابق و موافق اوله رق .

{ سه [آنف البيان ضمير عربيدن هو] مأخوذ اولوب آنجق و اوى حرف مد يعنى ضمه ثقيله مقبوضه صورتده اوقونور . [مطلوب كائنات اولان وجود مطلق ، حق جل و علا حضرتلرى : لا اله الا هو . — ذكر و مقابله ده درويشانك لفظه جلال مقامنده قولاندقلى تمبيردر . || ياهو = اى الله ، ربم ! [با : ياهو] .

{ حد . [ينه عر . ضمير منفصل هو] غاييك مفرد مذكر ندن مأخوذ [باقسه كآ ، بكا باق ، اى ، هى : هوانزه ده سك ؟ هو چككم = هو اسم جلالنى بربرى ارقه سى صره تكرار ايتكم و برشيته اقدام اثناسنده بو اسمى تكرار ايله كلبانك چككم . هو كشان = وقتيله يكيچرى اورته لرنده بو . لنان طريق بكتاشى درويشانى || ياهو = ۱ . باقسه كآ : ياهو ! نزه ده سك ؟ ۲ . آجام : ياهو ! بو آدمك هچ عقلى يوقدر ؛ ايمه ياهو ! || يامن هو = ياهو نداسنه جواب مقامنده درويشان اصطلاحنده قولانيلير .

{ سن . عر . جم : اهويه . (تر . هؤواء) [زبازدى : هاوا] ۱ . كره ارضى محدود بر ارتقاعه قدر احاطه ايدن خفيف غاز طبقه سى : هوايه قالمقى ؛ هوايه اوچق ،

طورمق . ۲ . بو طبقه يى تشكيل ايدن خفيف غاركه حركتنده يل و ريح ناميله جسمت و قوتى آكلاشيلير : انسان هوا ايله ياشار : تمبز هوا تنفس ايتكم ؛ هوا باشليجه مولدالحوضه ايله آرز تدن و آرز مقدارده حامض فحمدن مركبدر . ۳ . جو هوانك حال وكيفيتى : بوكون هوا كوزل ؛ ياغورلى ، قارلى ، سيسلى ، صو . ثوق ، صيچاق هوا ؛ هوا ايني اولورسه يارين كيدرز ؛ بو نه هوا ! ۴ . بريرك احوال صحيه سى ، انسانك صحتنه يارايوب باراماق اعتباريله هواى نسيمينك حال وكيفيتى : خفيف ، آغر ، صيتهلى ، صاغلام هوا ؛ اورانك هواسى بكا كلدى ، هواسيله امتزاج ايتدم ؛ او هوالده ضعيف آدم ياشا . يه ماز . ۵ . تر . شرقى و چالغى مقامى ، موسيقى آهنكى : كوزل بر هوا چالديلر ؛ آلافرانغه هوالر . [لسائزه مخصوص اولان بو معنا ايله « اهويه » جمع عربيدنى قو . للانمق خطادرو .] ۶ . بر بنانك اوستنه چيتمق يعنى فوقانى بر قاتدها ياپديرمق حق : دكان بنم ايسه ده هواسى باشقه سنكدر . ۷ . خفيف روزكار ، ايام ، هوانك حركت و تموجى : بوكون هچ هوا يوقدر . ۸ . بوش ، بيهوده ، نافله ، هبا : بزم سعييز هوايه كيتدى . ۹ . چالغينك مختلف صدالر چيقاران درجانتك بهرى ، پرده . ۱۰ . اسلحه نازيه نشانك مسافه يه كوره تخلف ايدن درجه سى . ۱۱ . طباعت حروفاتنك

يوقارى و يا آشاغى كلك اوزره مختلف بوكسكلكده محكوك او . له سى ، دوگه حروفات درجه سى . || آب و هوا [« صو و هوا »] = بريرك احوال صحيه سى : آب و هواسى كوزل برير ؛ اورانك آب و هواسيله امتزاج ايدمى . || آچيق هوا = ۱ . بولوطسز هوا . ۲ . اينه خارجى . || هوا آماق = ۱ . تنفس ايتكم ، تمبز هرا تنفس ايتكم : شو بنجره يى آچيك هوا آله م . ۲ . كرمك ، تفرج ايتكم ، آچيق هوايه طوللا . شوب كسب انشراح ايتكم : چيقوب بر آرز هوا آله م . ۳ . هوا دار اولمق ، روزكارلره معروض و هوانك تجديده مساعد حال و وضعيته بولمق ؛ او كوشك ايني هوا آيلور ؛ بو او طه هچ هوا آلاماز . || باد هوا [« هوا بلى . تر . زبازدى : بداوا .] بدلسز ، مجانا ؛ و مج . بك اوجوز : بونى سزه باد هوا ويرم ؛ شونى باد هوا آلمشسكز . || جو هوا = ارضى احاطه ايدن هوا طبقه سى فر . Atmosphere ؛ علم جو هوا و اختصاراً علم الجو = هوانك احوال و علائمندن و مثلاً ياغور و قار و رعد و شيشك و يلدريم كبي حالردن بحث ايدن علم مخصوص ، فر . Météorologie . سنبلى هوا = كونشمز ياغورسز قباليجه فقط لطيف هوا . مارت هواسى = متبدل ، غير ثابت ، بر قرار دكل . || هوا خوش = ناصل اولسه اولور ؛ بنجه هوا

خوش = وظیفه ایتم. || هرکس برهوا چالیور = هرکس عقلنه کئی سو یلیور : بر فابریقه که هرکس برهوا چالیور. || هوادن = باد هوا .

هوا { یا هوی . سنڌ . عمر . چ : }
{ اهواء . [ماده آفنده کی لفته التباس ابتدیله ملیدر .]
۱ . آرزو ، میل ، هوس . ۲ . عشق ، علاقه . ۳ . حظوظات نفسانیه ، سفاهت : نفس وهویه تابع آدم : هوا وهوسی یولنده وارینی صرف ابتدی . [بومعنا ایله اکثریا «نفس» ویا «هوس» مترادفیله برابر قوللانیلیر .] ۴ . اوگنمه ، تفخر .

هواپرست { ص . فا . [عمر . هوا = هوس . فا . پرستن =]
طابق [هوا و هوسه تابع ، میلیات نفسانیه به دوشکون ، سفیه .
ص . فا . [عمر . هوا = هوا ادار { هوای نسیمی . فا . داشتن = مالک اولق] ای هوا آلان ، هواسی قولای تجدد ایدر ، حر- کات هواییه به معروض : هوادار بر یر ، بر کوشک ، بر اوپه .

هوادار { ص . فا . [عمر . هوا = اولق] . ۱ . هوسلی ، عاشق ، دلداه : او قادینک هوادار لردن ایدی . ۲ . طرفدار ، طرفکیک ، قفادار .

هوادارلق { س . ۱ . ای هوا نک حالی : بو محک ، بو اوک هوادارلنی . ۲ . عاشق ، ابتلا : اونک ولان قادینه هوادارلنی معلومدر . ۳ . طرفدارق ،

طرفکیک لک ، قفادارلق : کوتی آدمه هوادارلق ایدن ای آدم اوله ماز .

هواسر { ص . ۱ . ای هوا آلاماز : هواسر بر محل ، بر اوپه .
۲ . مختلف درجه و پرده لری او- لیان : هواسر نشان ، چالنی ، حروفات .

هوال { س . قوندره قالبنک یوقا- ریسنی گگیشتلمک ایچون قونیلان طاقوز .

هوالاندرمق { فت . ۱ . هوا سنی تجدد ایتک : شو اوپه بی هوالاندرمق ؛ هر صباح بنجره- لری آچوب قوغوشلری هوا- لاندیررلر . ۲ . جو هوایه قالدیر- مق ، اوچر مق : اوچورتمه بی هوالاندرمق .

هوالانمق { فل . ۱ . هوا آلمق ، بو اوپه بوکون هوالانمدی . ۲ . هوایه قالمق ، اوچق ، هواده نموج ایتک : اوچورتمه ، قوش هوالانمدی ؛ سنجاق کمینک دیرکنده هوالانیروردی .

هوالی { ص . ۱ . ای هوا آلان محل ، بر اوادر . ۲ . بر درلو هواسی اولان : کوزل ، صیجاق ، صوتوق هوالی یر . ۳ . درجه و پرده سی اولان : هوالی نشان ، چالنی ، حروفات .

هوام { س . چ . عمر . فد : هامه . یا : هامه .

هوان { سنڌ . عمر . خوارلق ، حقا- رت ، ذلت . ذ .

هوایی { ص . عمر . ذ : هواییه . ۱ . هوا به منسوب و متعلق :

علامت هواییه ؛ حیوانات هواییه . ۲ . هوا رانکنده ، آچیق کولک : هوای آطلاس ؛ هوای ماوی = آچیق ماوی . || هوای فشنک = هواده پاتالیان دونما فشنکی نوعی .

هوایی { ص . عمر . ۱ . هوا وهو- سنه تابع ، نفس وشهوتنه دوشکون ، خفیف مزاجلی ؛ هوای مشرب = خفیف . ۲ . بوش ، بهوده ، باطل : هوای شینلرله اوغراشمه . هوای سوز = شورادن بورادن اساسر لقردی ایته .

هواییک { س . هوا وهوسه تابعیت ، سفاهت ، خفت مزاج .

هوپ { مه . بردن وسرعت وخفته قالقوب صیجرامنی تقلید و تصویر ایدر : هوپ قالدی ؛ هوپ یرندن فیرلادی . = حه . بردن و سرعت وخفته قالقوب صیجرامغه تشویق ایچون قوللا- نیلیر : هوپ ! قالق ؛ دی هوپ !

هوپیپا { ص . هوپ دیه هر شیئه کیدیشن تأملسر وخفیف مزاجلی ، چوجق مزاجلی ، دلشمن : هوپیپا بر آدم ؛ پک هوپیپا آلیشمش .

هوپیپاله { مه . ۱ . بردن بره آتلا- منی تصویر و تقلید ایدر : بنجره دن هوپیپالا آشاخی به آتلی . ۲ . طامدن دوشر کبی مناسبتر بر سوز سوبیلن حقنده مستهزایانه قوللانیلیر : هوپیپاله ! هوپیپاله بکم ! ۳ . کوچک چو- جقلری صیجرا دوب او یالار ویا اویودور ایکن سوبیلنیر : هوپیپاله اوغلم ! اویوسون چوجم هوپیپاله !

هَوَ پَلاَمَقْ } فته صیچرامق ، او-
 هَو پَلاَمَقْ } بنا تمق : چوجنی
 هوبلاتیوردی .
 هَو پَلاَمَقْ } فل . ۱ . خفته و بردن
 چوجق کبی هویلاوردی . ۲ .
 بردن بره اوینامق ، خلیانه کلک :
 یورکم هویلاودی .
 هَو دَوج } سذ . عر . ج : هوادج .
 دوه نك قادیسلر بیتک اوزره
 دوه نك صرتنه قودق لری کوچک
 محفل .
 هَو دَوفك } ص . کویلی ، قبا ، ناز -
 کانه معامله بیلز ، عجبی
 وغبی : طشره دن کلدیکنده پک
 هودوک ایدی .
 هَو ر کوج } س . با : اورکوج .
 هَو رله } س . بورچاق جنسنندن
 حیوانات نوعی .
 هَوَس } سذ . عر . ۱ . آرزو ،
 ایستک ، میل : درسه
 هیچ هوسی یوقدر ؛ اوپله شیئرله
 هوس ایتمه ملی ؛ ال یازیسی
 کتابلره چوق هوسم راردر .
 ۲ . کلوب پکن آرزو ، نوظهور
 وموقت بیل : ۱ . نك کیسی چوجقجه
 برهوسدن عبارتدر . ۳ . ذوق ،
 اکلنجه ، خوارده لقی : هوا
 و هوسه تابع . || نو هوس =
 مایعون اشتهالی .
 هَوَسکار } ص . فا . میل و آرزو .
 سی اولان ، هوس
 ایدن : رسمه هوسکاردر .
 هَوَسکارلق } س . میل و آرزوسی
 اولانک حالی :
 علمه هوسکارلنی واردر .
 هَوَسلی } ص . میل و آرزوسی
 اولان ، آرزوکش :

تحصیله چوق هوسلی بر چو-
 جقدر .
 هَوَسناک } ص . فامیل و آرزوسی
 اولان ، هوسلی ،
 هوسکار ، آرزوکش .
 هوش } س . فا . « غوش » دن [
 برنوع آنچه آغاج .
 هوش } س . فا . عقل ، شعور ،
 خرد : کوش هوش =
 عقل قولاغی || بی هوش = ۰۱ .
 عقلسز ، احق . ۲ . کندیندن
 پکمش ، باغبین .
 هوشمند } ص . فا . عقلی ، قافل ،
 خردمند .
 هوشمندی } س . عقلیایق ،
 صفا .
 هوشیار } یاخود هشیار . ص .
 فا . عقلی ، قافل .
 هوشیاری } س . عقلیایق ، صا .
 قلك .
 هَوَل } سذ . عر . ج : احوال .
 قورقو ، قورقه ، اورکه ،
 دهشت : جان هولیه = جان
 قورقوسیه . || ابوالهول = مصدره
 فراغنه دن قالمه انسان قفالی
 جسم آرسلان هیکی فر .
 Sphinx .
 هَو لاندِه } سذ . ص . اورویای
 غریبده کی فلنک
 مملکت و دولتی ؛ هولانده
 پدیری ، سنبلی = بومملکته
 مخصوص نوعلری .
 هَو لاندِه لی } س . ص . فلنک
 اهالیسندن آدم ،
 فلنکلی .
 هَو لناک } ص . فا . قورقونج ،
 دهشتلی .
 هَو لوف } س . فا . « آلو » دن] بر
 جنس شفتالی .

هَوَن } سذ . عر . ۱ . خفیفک ،
 اهمیتسزک . ۲ . قولایاق .
 هَوَنک } یا اونک . س . اصلوب
 محافظه اولنق اوزره
 بر صایه یکیرلمش میوه باغی :
 برهونک اوگز ، اوزوم ، الماء ،
 انجیر ؛ هونک اوزومی = اصلوب
 قیش ایچون محافظه اولنمش
 اوزوم .
 هَوَنگور } ح . (اصلی : او-
 گور) سسله ،
 هیچره هیچره : هونکور هو-
 نکور آغلامق .
 هَوَنگورده مک } فل . هو .
 نکور آغلامق ، سسله و برنوع
 عصی خلیانه آغلامق .
 هَوَنه } س . ارکک کیبک و صیفین
 وامثالی .
 هَوَنی } س . با : خون .
 هَو و } س آو قوشیله اولنان
 صید ؛ هوو آغاسی =
 قوشچی باشی .
 هَو و لامَق } فل . فرلابوب آلتق ،
 پراتاو ایتمک .
 هوی } س . فا . باغروب چاغرمه ،
 شماته ، نعره : های
 وهوی = جنبش کورلدیسی .
 هَو ی } سذ . عر . با : هوا .
 هَو یَت } سذ . عر . (لغت مولده)
 ۱ . ماهیت ، حقیقت .
 ماهیت اعم اولوب هویت ایسه
 باشلیجه شخص ماهیتدر . ۲ .
 صق . بر آدمک آرانیلان
 ویا اولق ادعاسنده بو-
 لندیغی شخص اوله سی ؛ هویتنی
 اثبات ایده مبدی ؛ طوتیلان

آدمك هويتی دها تحقیق ایجندی .
 هویدا { ص. فا. بللی، آشکار، ظاهر، عیان : بوايشك }
 بویله اولدیغی هویدا در .
 هویضه { س. عر. « هیضه » دن مستص. ط. } قولره یه
 مشابه ساری اسهال ، کوچك قولره ، فر. Cholérine .
 هه { س. « هه » حرفك تر. اسمیدر . با : ها . }
 هه { د. ۱. سؤال ایچون : هه ؟ نه دیرسك ؟ ۲. تصدیق ادانی ، اوت : یارین كل دیدم هه دیدی . با : هاء ، ای . }
 هھی { حد. ۱. اشتكا و تحسرله برابر ندابه مخصوصدر : هی فلک! هی کنجك کونلری! هی نه کتا بلر ایدی ! ۲. تنبیه و اخطار بیان ایدر : هی ! بكا باق! هی ! چوجقلر . || به هی ، بهی = صبر سزقله تعزیر بیان ایدر ، آ ، ایا ، هیا : به هی آدم ؛ به هی جاهل ! || هی گیدی = تقدیر و تعجب و تحسر بیان ایدر : هی کیدی مال! هی کیدی کراز هی . || هی مدد = ایوا ، یازیق ! || هی هی = های هوی . = س. سونج ومانی نره سی : گوگی هی هیلرله کونوردیلر . }
 هھی { ض. ث. عر. ذ : هو . با : هھی } || کاهی = اولدیغی کبی .
 هیات { یا هیئت . س. عر. ج : هیات . ۱. شکل ، صو- رت ، کورنیش : بو بنانك ، باغچه نك ، حیوانك هیاتی چوق خوشمه کیدبور . ۲. طوریش وضع ، وضعیت : بوصولونی باشقه بر هیاتنه قوملی . ۳. قیافت :

علماء اصناف هیاتنده بر آدم .
 ۴. حال ، کیفیت : هیات اصلیه . سنه ارجاع ایتمك ؛ هیات حاضره . سیله قبول ایتمك . ۵. بر طوب تشکیل ایدن افراد و اشخاصك مجموعی : هیئت مجلس ، هیئت وكلا .
 ۶. احوال سماویه دن و اجرام سماویه نك صورت دور و حرکتیه كره ارضك بر سیاره اولوق اعتبا .
 ریه اولان احوالندن بحث ایدن فن : علم هیات ؛ هیات بیلك ، اوقومق ؛ اهل هیات = بوفنك علمایی . || هیات اصلیه = اك اولوكی شكل و صورت . || هیات ظا . مره = میدانده کوریلن حال و صورت . || هیاتله = هب بردن ، مجتمعا ؛ بز دائره جه هیاتله معایده یه کیتنك . || هیات مجموعه = بر شینك طویدن اولان حال و صورتی ، تقرعات و یا افراد و اجزاسندن صرف نظرله بوتوننك ابراز ایستدیگی حال و منظره : بو باغچه نك هر طرفی کوزل دوزلمش ایسه ده هیات مجموعه سننده بر لطافت یوقدر . || هیاتیهله = اولدیغی کبی ، بلا تبدیل و تغییر . }
 هییاكل { س. ج. عر. فد : هییاكل } || هیكل : با : هیكل .
 هییاموله { حد. } اصلی : ایام مولی [اساساً طائفه لك کبی دمیرینی آلیرکن و یا کورك چكر- کن و بالقلید آخر بر شیء چکن هر صنف عمله نك بر آغز دن سویلدکری بر تعبیردر . || هییا . موله ایله = زورله ، پك چوق مشقتله : مكاتبك صنفلرینی هییا .

موله ایله آتلا دی .
 هیبت { س. عر. ۱. قورقو و حرمت حسنی او باند- یره جق حال و هیات ، مهابت : آر- سالانك هیبتی چوقدر . ۲. مهابتلی یرذاتك رؤیندن حاصل اولان قورقو و حرمت و تعظیم حسنی : هیبتدن دیلی طوتلدی . }
 هیبتلی { ص. کورنلره قورقو و حرمت حسنی القا ایده جك صورته عظمت و شانی اولان . }
 هیجان { س. عر. درونی تلاش و حرکت ، جوشمه ، جو- شقونلق : بر سوزدن هیجانه کلدی . }
 هیج { ص. فا. معدوم ، مفقود ، یوق اولان و یا یوق دینله . جك قدر آرز اولان : اوده کاتم دیورسه ده بنم نظرمده هیچدر . = س. فا. یوقلق ، عدم : هیچدن کله ؛ هیچه صایمق ؛ هیچدن ایدر . = ح. بوس بوتون ، اصلا ، قطعا : او هیچ بیلز ؛ هیچ قزانغدی ؛ هیچ کورمدم . || هیچ اولمازسه ، هیچ دکسه = اقلی ، لاقل ، باری . || هیچ بر = افراد و اجزائك برر برانیکاری : هیچ برایش کوره- مدم ؛ هیچ بر تاجر ك تشبث ایده . جکی ایش دکدر ؛ او مالرك هیچ بری ایشه یاراماز . || هیچ بر زمان ، هیچ بر وقت = اصلا ، ابدأ : اونی هیچ بر وقت قبول ایتم : سزك دیدیککز هیچ بر زمان اولمیه جقدر . || هیچ بر شیء = اصلا و قطعاً : هیچ بر شیء سویلدی ؛ هیچ بر شیء

ویرمادی . || هج کیسه = هج بر آدم : هج کیسه کلدی ؛ هج کیسه بی اینیخته ملی . || هچدن = ۱ . اصل ونسلی مجهول ، صکره . دن کورمه : هچدن بر آدم . ۲ . زحمتسز قزانش : هچدن برپاره در ؛ هچدن بر اوه مالک اولدی . || هچیه صایق = صایما . مق ، اهمیت ویرمه مک . —

سؤالده « هج کورمدیکزمی ؟ » کبی جمله منفیه تقلیداً جمله مثبتیه ده دخی قوللانیلوب « وقتک برنده » و « قضارا ، تصادفاً » کبی برمعنا افاده ایدر : او آدمی هج کوردیکزمی ؟ هج آوه کیتدیکنز وارمیدر ؟

هچققرمق { یا اینققرمق . فل . بوغاز طیقانه رق و دریکدن ایچ چکرك آغلامق : هچقروب طور یوردی ؛ هچققره هچققره آغلادی .

هچققرمه { س . بوغاز طیقانه جق صورتده و دریکدن ایچ چکرك آغلامه : هچققره مه سی ایشیدیلوردی .

هچققریق { س . ۱ . آغلارکن بوغاز طیقانیرمش کبی کوکسندن کلوب زورچیقان

اضطر ایل سس : هچققریقله آغلامق . ۲ . عجله یمک ویا سونیک کبی بعضی احوالده معده دن کلن وبعضاً خیلی دوام ایدن بر نوع غیر اختیاری ککره ، فواق : هچققریق طوتدی . هیزم { س . فا . اودون ، حطب .

هیش { حد . هو ! یا هو ! شو .

هیمضمه { س . ط . قولره دینلن صالغین خسته لاق .

هیککل { س . ج : هیاکل . الحصوص معبد ، بخانه . ۲ . تر . طاشدن ویا طونج و سائرده دن انسان ویا حیوان صورتی ، صنم ، فر . Statue . [لسانزده عربی او- میان بو ایکنجی معنا ایله مستعملدر .]

هیککل تراش { س . فا . مر مردن رسمی حک ایدن هنرور ، فر . Sculpteur .

هیککل تراشلق { س . و :

هیککل تراشی { س . فا . مر مردن انسان و حیوان

رسمی حک . ایتمک صنعتی ، فر . Sculpture : هیککل تراشلق صنایع نفیسه دندر . [قردیتمک دها منا سیدر .]

هین { س . ع . «هین» (زمان) دن غلط .] هین اوغلی = زمانه آدمی ، چوجنی ، ولدزنا ، جن فکری .

هیولاء { یا هیولی . س . ند . ع . دیمکدر .] حکماء قدیمه ذها بنجه کافه موجوداتک اصلی اولان بر ماده ویا صورت ابتدائیه . || مج . مجسم عد اولتیه جق قدر ضعیف ویا اهمیتسز شخص ویا شیء .

هیولائی { ص . ع . ن : هیو- اصلی و ماده ابتدائیه سی ظن اولنان بر ماده ویا صورت ابتدائیه منسوب و متعلق .

هیئات { حد . ع . فوت اولمش برشینه تحسیر بیان ایدر ، دریغ ! یازیق ! هانیا ! زرده : هیئات ! کنجک کونلری کجدی !

هیئت { س . ع . با : هیأت . [ع . ترکیبانه «هیئه» صورتنده ده قوللانیلیر .]

ی

ی { یه. سه. (عر. یاء. سئ) } ترکیه
 الفبائک اوتوز برنجی و صوک
 حرفی در. ترتیب اصلی اولان
 ابجد صره سنده اونجی حرف
 اولغه، رقم کبی استعمالنده ۱۰
 عددینه معادلدر. شکل عبرانیسی
 ۶ و شکل سریانیسی ۱۰ اولوب،
 یونانی و لاتین الفبالنده I
 صورتی آلمشدر که جمله نک مشا.
 بهتری ظاهر در. بعضاً حرف
 صورتنده [یاز، یر، یوق، پی،
 های کبی] و بعضاً حرکت کبی
 تلفظ اولنور؛ عربیده بوا یکنجی
 تقدیرده حرف مد دینلوب
 کسره یی تقویه و تمدید ایدر:
 ادیب، بری کبی، و بعضاً کله نک
 آخرنده «الف مقصوره» نامیله
 «ا» کبی اوقونور که بو قیلدن
 اولان کله لسانزده اکثریا
 «ا» له یازیلیر: دعوی، مولی
 کبی. فارسی کله لده دخی ممدود
 اوقونور: پیر، این کبی. ترکیه ده
 ایسه عادتاً اسره یرینی طوتوب
 تمدید اولغاز و اینجه هجالی کله.
 لده اینجه به-نی کسره خفیفه،
 وقالین هجالی کله لده قالین یعنی
 کسره ثقیله اوقونور: کیم، ایپ،
 جیل، قیل، قیش، قالین کبی.

کسره ثقیله ماقبلنه کوره بعضاً
 ضمه مقبوضه ثقیله و کسره
 خفیفه دخی ضمه مقبوضه خفیفه
 تلفظنه تقرب ایدر: قوزی
 (قوزو)، بوری (بورو)، اولغین
 (اولغوز)؛ بیلیر (بیلور)، کلیر
 (کلوز) کبی. اساساً مکسور
 اولان برچوق کلمات ترکیه ایوم
 بزجه مفتوح قوللانده یعنی حاده
 حالا «ی» ایله یازلمقدن قورتله.
 میور: ایل، ایلیچی، ایرمک،
 ایرکن، ایتک کبی. دیگر بعض
 کله لده ده اساساً همزه اولان
 ایلک حرف «ی» به قلب اولمشدر:
 ییل، ییلان کبی اصلاری ایل
 وایلاندر.
 د. ا. تصدیق بیان ایدوب
 جوابده قوللانیلیر، اوت، بی،
 نم: سز بزمله کله جکمیسکز؟
 - یا. ۲. تأکید و تقویه ایچون
 اولوب یا برنجیسی کبی جیوابده
 ویا تأکید اولنان سوزک آخرنده
 و بعضاً مکرر اوله رق قوللا.
 نیلیر: بونی سزمی یازدیکز؟ -
 یا؛ او یله ایسه بوسزک حقه کزدر
 - یا یا؛ بخندر یا؛ آلیرم یا. ۳.
 نقل کلام خصوصنده و «کنجه،
 کله لم» معناسیله قوللانیلیر: یا

سز نه یا به جکسکز؟ ۴. یکی اما،
 ابی اما، شوقدر وارکه: یا کلک
 ایسترسه؛ یا خبر آلیرسه. ۵.
 صیفه شرطیه دن صکره «آ»
 یرینه تأکید و تعجیل بیان ایدر:
 کسه یا؛ یازسه لر یا.

یا { حه. تعجب و استغراب بیان
 ایدر، او یله می: یا! بزى صور.
 میورسکز ها! یا! بزى اوقدر
 سورمشسک!

یا { حر. (فارسیدن مأخوذ) تردید
 بیان ایدر، یا خود: واپورله.
 یا شمندوفرله کیدرز. مکرر
 دخی قوللانیلیر: بن یا کلیرم یا
 کلم؛ یا آرابه ایله یا آتله کیملی؛
 یا بن یا سن. برنجیسی «یا» و
 اینکنجیسی «یا خود» دخی او.
 لور: بر ایشه یا باشلاما یا خود
 بیتیرمکی کوز که آل.

یا { حد. عر. ۱. ای، هی: یا الله!
 یا ربی! یا رسول الله! ۲.
 استمداد و استغاثه و تأسف بیان
 ایدر: یا مدد الله!

یا { سئ. عر. «ی» حرفنک اسم
 عریبسیدر، یه. نقطه لری
 آلتنده و ایکی اولوق اعتباریله

ایضاحاً «یاء تحتانیه» و «یاء
مثناة» دخی دینلیر .

یاب { ص. فا. اصل فعل اولوب
{ وصف ترکیبیده بولنور }
۱. بولان، نائل، دسترس :
فرصتیاب = فرصت بولان ؛
کامیاب = نائل مرام . ۲. بولنان،
اله یکن : کمیاب = آز بولنن ؛
نایاب = بولماز .

یاب { ح. یاواش، آهسته، سس، سسز،
{ آزر آزر : یاب یاب بوریك .
یابا | یابالامق . با : یابه، یابه لامق .
یابان { یابانی، یابانچی وسائر . با :
بیان وسائر .

یابیس { ص. عر . ذ : یابسه .
{ «ییس» دن سف. قوری،
نم و یاش یاخود تازه اولمیان :
یابس اوت؛ امار یابسه؛ یابس
هوا = رطوبتسز؛ رطب و یابس =
تازه و قوری، هر درلودن .

یابه { س. قوری اوت و صمانی
{ طو پلایوب آتمغه و خرمان
صاورمغه مخصوص اوج پارمقلی
چتال شکنده تحتهدن کورک .

یابه لامق { فته. صمان ویا اوتی
{ یابه دینن آلتله
قالدیروب آتمق ویا صاورمق .

یاب { ویا به . مه . یالکز صفتندن
{ اول کلوب اونک معناسنی
تأکید ایدر : یاب یالکز . یابه
یالکز = بوس بوتون یالکز
و منفرد .

یاباغی { س. با : ییاغی .

یایالاق { یا ییالاق . س. یووار .
{ لاقچه بیوک برنوع پوهو
قوشی .

یایدیرمق { فته . ۱ . دیکری
{ واسطه سیله یایمق ،
اهل واریباخی چالشدیره رق
وجوده کتیرمک . اعمال ایتدیر .
مک : بر او یایدیردی؛ بو اوانوی
کیمه یایدیردیکز؛ ۲ . برینک بر
ایش یابمه سنه مانع اولماق ،
یابغه سربست و مختار براقق ؛
چو ققلره اویله شیء یایدیرماملی؛
یایدیران اولورسه اونلر یایارلر .
یایراق { یا بیراق . س . ۱ . آجاج
{ وسائر نباتاتک آز چوق
یاصی و جنسنه کوره مختلف

الشکل جزئی که اکثریا قیشین
دو کیلوب بهارده ینه تجدد
ایدر، ورق، برک، چنار، آصمه،
اسپاناق یپراغی؛ بشیل، قوری
یپراق؛ یپراغنی دوکر، دوکر
آجاج . ۲ . کاغد و کتاب و مکتوب
کبی شیئلرک برقانی که ایکی صحیفه یی
حاویدر، ورق : کتابک یپراقلینی
چویرمک، صایمق؛ ایکی یپراقدن
عبارت کاغد . ۳ . قات قات او-
لان شیئلرک بهر قاتی، طبقه :
طاش، مرمر یپراغی؛ تخمه

یپراغی = بر کو نوکدن بیچیلن
تخته لرک بهری : بو غلا صدن بر
یپراق آلمی . ۴ . بر قاج الک قاشدن
دیکلمش شینک بهراکی : یالکن
یپراغی؛ اوج یپراقدن یابلس
فیستان . ۵ . بالخاصه آصمه و باغ
یپراغی : یپراق طولمه سی؛ یپراق
قورمق؛ تازه یپراق . ای یپراق
آشنیسی = آجاجلره اوریلان
برنوع آشی که بهر اچه قبوقله چیقا .
رلمش بر یپراق کوکنک آشلانه جق
آجاجک قبوغی آلتنه ادخالیه
اولور . ای بیگ یپراق = بر نبات

فر. Achillee . || یپراق دوکومی =
آجاجلرک یپراقلری دوکلدیکی
موسم، صوک بهار . || سیکیرلی
یپراق = یاره به مرهم قومقده
مستعمل سمیزحه بر یپراق که
صولاق یرلرده اولور . = ص .
بپراق حالنده ویا یپراقدن
مرکب : یپراق توتون = قینلماشی؛
یپراق خالی = بر قاج یپراقدن
عبارت دیکیشلی عادی خالی . ||
بپراق یپراق = طبقه طبقه، قات
قات .

یپراقلامق { فل . یپراق پیدا
{ ایتک ، یپراقله
اورتمک : آجاجلر یپراقلاندی؛
اسپاناق ده یپراقلاندی .

یپراقلی { ص . ۱ . یپراقلره مستور،
{ یپراغی اولان، یپراغی
چوق : زیتون آجاجی یاز قیش
یپراقلیدر؛ یپراقلی اسپاناق . ۲ .
طبقه لره منقسم، قات قات :
یپراقلی طاش؛ یپراقلی دمیر =
بو صورتله قات قات اولان
معیوب و غیر مقبول دمیر .

یپراغان { س . چیچک یپراغی ،
{ چیچکلرک اطرافنی تشکیل
ایدن یپراققلرک بهری، وریقه
تویجه .

یپالیش { س . جملی و ساخته طور
{ وحرکت : او یاپشله ده
بایلیم .

یپالسدیرمق { فته باشقه سی وا
{ سطره سیله یاپشیدیر .
مق ، الصاق ایتدیرمک : شو
قوینک قیباغنی تنکجه بی یا-
پشیدیرتملی؛ شوکتابک آرقه سنه
برکاغد یاپشیدیرتملی .

یاپشدرمق { فج. الصاق ایدمك .
بودیوارلره كاغده
یاپشدرایرسه كوزل اولور .

یاپشدرمق { قته . ۱ . بر شیئی
دیگر بر شیئك
اوزرنه قویوب قوله و ساثره
ایله ثابت قیئق، الصاق ایتك :
دیواره كاغده، كاغده بال موی
یاپشدرمق؛ كتابك قابسه بز،
مشین یاپشدرمقی . ۲ . طوققدر .
مق، لمس و تماس ایتدیرمك :

النی دیواره یاپشدردی . ۳ .
تطبیق ایتك، یراشدیرمك،
آتمق، و یرمك، بیتشدریورمك :
بر طوقات یاپشدردی؛ همان
جوانبی یاپشدردی . ۴ . دیواره
اعلان وضع ایتك : محكمه نك
قبوسنه فلاجه نك افلاسنه دائر
بر اعلان رسمی یاپشدرمشلر .

یاپشدرمه { س ۱ . یاپشدریلان
یاپشدرمش
شیء : اوستنده بر یاپشدرمه سی
واردر . ۲ . کلینك یوزینه یا .
پشدردقلمی یوقه الماس و
ساثره : یاپشدرمه لرك آرتق
موده سی وزمانی كجدی .

یاپشقان { ص . [اصلی : یاپشقان]
۱ . طوققدرینی شیئه
یاپشان، لزوجتلی : یاپشقان چا .
مور . ۲ . آریلوب کیتقر، معجز :
پك یاپشقان آدمدر . || یاپشقان
اوقی = یاپراقلمی سورندیکیری
یاپشیر برجنس نبات . || دیکیز
یاپشقانی = برقاج نوع اصداف
بجریه .

یاپشسمق { فل . ۱ . طوققدرینی
شیئه ایلشوب آرلامق،
الصاق ایتك : كتابك یاپراقلمی

بر برینه باشمش؛ چامور بوتیغه
یاپشدی . ۲ . طوقتمق، لمس
و تماس ایتك : الم دیواره یا .
پشجه برودتی حس ایتدم . ۳ .
کیریشمك، مباشرت و تصدی
ایتك : ایشه یاپشدم . ۴ . آریلوب
تصدیع و تعجیز ایتك، چوق
اوتورمق : او برکره یاپشدی می
کیتقر؛ معجزده یاپشدی . ۵ .
قویورمه مك اوزره طوقتمق ،
توسل و تمسك ایتك : ایتكنه
یاپشدی .

یاپشمه { س یاپشما ایشی، التصاق .
= ص . یاپشمش، یا .
پشدرلمش (شیء) .

یاپشیق { ص ۱ . یاپشمش، متصل،
ملتصق : دری انه یا .
پشیدقر . ۲ . طوققان، تماس
ایدن، بیتشیک : فانه تنه یاپشیق
طورمقی؛ قولاقلمی یاپشیق .

یاپشیقین { ص ۱ . زنکین، حالی
خوش، سعه حالی اولان .
۲ . سرخوش .

یاپشلق { فج ۱ . ایشلنك، اعمال
اولتمق، معمول اولمق :
بو ایش بویله یاپلناز . ۲ . بنا،
تأسیس، انشا اولتمق : بو او
نه وقت یاپلدی؟ بوکوپری، بو
یول ابی یاپلامشدر . ۳ . معمور
وزنکین اولمق، سعه حال کسب
ایتك . ۴ . سرخوش اولمق .
[صوك ایکی معناده استعمال
اولنماغه باشلامشدر .]

یاپلمه { س ۱ . ایشلنه، اعمال اولنه :
بو ماصه نك یاپلمه سی قو .
لایدر . ۲ . بنا و تأسیس و یا
انشا اولنه : بو اوک، یولاک یا .
پلمه سی وقته محتاجدر .

یاپلدیش { س ۱ . یاپلق طرزى،
صورت اعمال : بو طو .
لايك یاپلدیشی پك ماهرانه در .
۲ . صورت بنا و تأسیس، طرز
انشا : بوقله نك یاپلدیشی پك لطفدر .
یاپمق { اعمال ایتك : بو رسمی
کیم یاپدی؟ برقچ، بر اثواب
یاپدی . ۲ . وجوده کتیرمك،
ایجاد و تألیف ایتك، تصنیع
ایتك : كوزل بر ما کینه، بر
كتاب یاپدی . ۳ . بنا، تأسیس،
انشا ایتك : بو اوی کیم یاپیور؟
كوزل بر یول یاپدی . ۴ . ایتك،
ایتك، بر ایشله مشغول اولمق،
بر فعل و حرکتمده بولتمق : نه
یاپیورسكیز؟ دون فلان یرده
نه یاپیوردیکیز؟ اورایه نه یاپمغه
کیدوردیکیز؟ یاپمه چوجم!
یاپمه يك ایتمه ك دیدمسده
دیکمدیلر . ۵ . دوزلتمك، تعمیر
و تسویه ایتك : اویولی یاپدیلر . ۶ .
حاضرلامق، دوزوب قوشمق :
آتی یاپدیکیزی؟ اوپه می، یتاغمی
یاپمدیلر . ۷ . تجارتده دوزمك
ویا ادخار ایتك : یوگ، اییک،
ذخیره یاپیور . ۸ . ایش کورمك،
بجرمك، موفق اولمق : یاپه مدی .
۹ . اضرار ایتك : سن بکا نه
یاپه بیلیرسك . ۱۰ . بری
حقننده بر معامله ده بولتمق :
اونك بکا یاپدیغنی بیلمیسكیز؟
بن یاپه مام . || او یاپمق = اوجاق
او یاندیرمق . || ایش یاپمق =
۱ . امور ایتك، اهمیت و یرمك .
۲ . [مقام استهزاده] ایش
بوزمق : آماده ایش یاپدیکیز !
|| بازار یاپمق = بازاراق ایتك،

بدانی قرارلاشد یرمق اوزره
 منازعه به کیریشمک. || درس
 یایمق = درسی مطالعه ایدوب
 حاضرلامق. || دوزمه یایمق =
 حيله ایتک. || قیو یایمق = ۱.
 طاوله او یوننده آچیق بر پولی
 دیگر پول ایله اورتمک. ۲.
 اوگدن فکری حاضرلامق
 اوزره بر طاقم مقدمات ابراد
 ایتک. || گوکل یایمق = تطیب
 خاطر ایتک، کوکل آلمق. ||
 کیف یایمق = کیف جاتمق،
 یتیشدیرمک. || کیفی یایمق =
 مماشات ایتک. || یوووه سنی یایمق =
 حقدن کلک، تأدیب ایتک.

یایمه { س. یایمق ایشی. ۱. یایمق.
 ص. ۱. دوزمه ساخته،
 جمعی، یالاندن: یایمه برظرافتله؛
 اونک کوستردیکی محبت یایمه در.
 ۲. صنعی، طبیعی وخلق اولمیان:
 بو قوش یایمه در.

یاینجاق { س. ۱. آچیقده قیشلا.
 یان آترله اورتدکاری
 اوزون توبلی که. ۲. آت جوشنی،
 کستوان، چوقالک کوچکی.

یاینجاق { س. اساساً مرمره نك
 بوا سله مسما بر قریه.
 سندن چیمش بزوع اوزوم:
 یاینجاق اوزومی؛ روم ایلی یاینجاقی.

یایمق { قط. فل. ۱. کندی ایچون
 یایمق ویا یایدیرمق: بر
 قات اواب یایمق. ۲. حاضر-
 لایمق، اوزتمک: قوش یاورسی
 اوچغه یاینور. ۳. کسب سعه
 ایتک، کچمه سی قولایلاشمق. ۴.
 جمعی و ساخته طور وحرکتده
 بولمق.

یایندش { س. ساخته وجمعی طور
 وحرکت، یایش.
 یایوق { س. ۱. کلینک یوزینه
 یاپشیدردقلری یوفقه
 الماس. ۲. سابقده سپاهی تریناتی.
 یایپه { مه. با: یاپ.

یایی { س. ۱. بنا: بواوک یایسی
 صاغلایمدر؛ یایی ایله او-
 غراشمق. ۲. دردست تأسیس
 اولان بنا: یایی به کیتدی؛ یایپه در.
 ۳. بدنک شکل وصورتی، بنه:
 ایری، نارین یایی. || یایی طاشی =
 ۱. بناده قوللانسلان طاش.
 ۲. مج. بریرک ارکان وعناصرندن
 اولان.

یایچی { ص. س. ۱. یاپان، حامل،
 صانع. ۲. بنا یاپان،
 بناء، معمار، قلفه.

یایچی { س. ۱. آتی یاغوردن محافظه
 ایچون اورتدکاری بیو-
 جک بله مه. ۲. وقتيله یکچیرلرک
 کیدکاری قابوت.

یاییلی { ص. بردرلو بنیه سی اولان:
 ایری یاییلی = جته لی،
 قوی البنیه؛ نارین یاییلی =
 نحیف البنیه؛ خفیف یاییلی =
 ضعیف؛ قونت یاییلی = کوچلی
 قوتلی.

یایات { س. قالدان وزره کی تحفظ
 سلاحی، پوستات: یایات
 یاراغ = مهمات حربیه.

یایات { ص. اکثر یا دال ایله قوللا.
 نیلورسه ده، اصلی تا ایله
 اولوب، تحریک اولندقدده دال
 اولور. ۲. ییانبجی، غریب،
 بیگانه، اغیار. ۲. خصم، دشمن،
 معارض، خلافکیر.

یایات { س. نکلا. Tacht. چتته دن
 بیوک تنزه وپوری.

یایاتاق { یاتاغان. با: یتاق،
 یاتاغان.

یایاترمق { فت. ۱. یایتمه سوق
 ویا اجبار ایتک، یتاغه
 قومق، او یومق: چوچنی یاتیر-
 دیکز می؟ ۲. یتاق تدارک ایتک،
 یانه جق یر حاضرلامق: بو قدر
 مسافری زرده یاتیره جفز؟ ۳.
 بریانه اککک، یره دوشورمک:
 روزکار، یاغور اکینلری یاتردی.
 ۴. یره آتمق، بیتمق دوشور-
 مک: فلقه به یاتردیلر. ۵.
 (آچقنی) فائضله ایشلمک ویا
 امانت اولوق اوزره بریره تسلیم
 ایتک: یارهنی بانقه به یاتردی.

یایاتسی { یا یاتسی. س. یایتمه وقتی؛
 یاتسی یاتسی نمازک بری که کچه
 یانیله جق وقت قیلنیر.

یایاتسین { یا یاتسین. طز. یاتسی
 وقتی یاتسین کلدی.

یایاتسی { ص. یایتیق، باصیق، یایسی،
 دوز. — با: یاتسو.

یایاتشیدیرمق { فت. ۱. تسکین
 ایتک، سکونت
 قزاندیرمق: یاغور روزکاری
 یاتشیدیردی. ۲. دوزلتمک،
 تسویه ایتک: او ایشی یاتشیدیر-
 دم. ۳. راضی ایتک، ارضا
 و اماله ایتک: کندیسنی صلحه
 یاتشیدیردیلر.

یایاتسماق { فل. ۱. کسب سکونت
 ایتک، تسکین اولمق،
 راکد اولوق، شدتی کچمک:
 دگیر، فرطونه، صانبجی یاتشیدی.
 ۲. کوردی وقاریشیمقلق مندفع
 اولوق، راحتلامق.

یا تَغین } ص ۱. بر یانه مائل ،
 } اگری . ۲ . چوق
 یا تمش . ۳ ، چوروك : یا تغین مال .
 یا تَقی } یا تقو . س . یا توب با صلقدن
 } پیدا اولان قیرمه ، قیریم :
 قاش یا تقیسی .
 یا تَلق } غ ۱ . او یومق اوزره
 } اوزانلق ، یتاغه کیرمک ،
 او یومق : شمیدن یا تراز . ۲ .
 یتوت ایدمک : بوراده یا تلیری؟
 یا تَمق } فل . ۱ . یره اوزامق ،
 } او یورکن یتاقده آلنان
 وضعیتی آلمق : بوتون کون
 یا تمق ابی دکدر قالدوب کرملی .
 ۲ . او یقوبه وارمق ، او یومق
 اوزره یتاغه کیرمک : شمدی
 یا تیلر ؛ سز قاچه یا تارسکز؟
 ۳ . اگلمک ، سرلمک ، دو شمک ،
 با صلق : اکیئر یاندی . ۴ . مطا .
 وعت ایتمک ، رام اولمق . ۵ .
 راضی اولمق رضا ویرمک :
 دشمن صلحه یاندی . ۶ . کیجه یی
 کچیرمک ، یتوتت ایتمک ،
 قوتمق : بو کیجه زرده یانه جفز؟
 ۷ . خسته لاتمق ، خسته اولمق :
 ایکی آی یاندم . ۸ . (کمی) دمیر
 آتمق ، لنگر انداز اولمق :
 اسسکه اوکنده یانان کیلر . ۹ .
 قرار بولمق ، مظمن اولمق :
 بوکا ذهنم ، عقلم یاندی . ۱۰ .
 اولو اولمق ، سزارده بولمق ،
 مدفون اولمق : بو تر به ده کیم
 یا تیور ؟ ۱۱ . محبوس اولمق ،
 حبسخانه ده قالمق : آتی آی
 یاندی . ۱۲ . صیغه عطفیه دن
 صکره مداومت واستمرار بیان
 ایدر : دوشوئوب یا تمق . || اوستنه
 یا تمق = غصب ایتمک ، قبول لاتمق .

|| حاجی یا تماز = ناصل آتلسه
 قائمادوشن بر او یونجق . || یا توب
 قالمق = اقامت ایتمک . || یوله
 یا تمق = ۱ . تئیز حیوان یوریلوب
 راحت یوریمکه باشلامق . ۲ .
 ادعاسندن واز کچوب او یوشتمق ،
 سویانن سوزی قبول ایتمک .
 یا تمه } س . یا تمق ایسی . با :
 } یا تمق .
 یا توغان س . و :
 یا تون } س . قانون کبی قوجاغه
 } یا تریلان سازلره دینیر .
 یا تی } س . یا تمه ، او یومق اوزره
 } یتاغه کیرمه ، کیجه یی کچیرمه ،
 یتوتت ؛ کیجه یا تیسسی = کیجه
 یا تمه سی : کیجه یا تیسنه بیورک =
 کیجه یا تمق اوزره .
 یا تیق } ص ۱ . یا تیرلمش اگلش .
 } ۲ . چویرلمش ، دوربک .
 = س . یا صی صوقابی .
 یا تیم } س . یا تمش وا گلش شینک
 } حالی ، یره سرلمش اولمه .
 یا تیملی } ص . یا تمش ، یره سرلمش ،
 } با صلش ، مستوی .
 یا جوج } س . ع . [عبرانیجه -
 } دن] ما جوج ایله برابر
 قصیر القامه بر قوم ؛ سد یا جوج
 و ما جوج . با : سد .
 یا خود } حر . فا . [« یا » حرف
 } تردید یله « خود » کله .
 سندن مرکب [تردید و تخمیر
 بیان ایدر ، یا : بو کون یا خود
 یارین کلکز ؛ یا بو کون کیدرز
 یا خود یارین . « و » عاطفه ایله
 برابر دخی قوللانیلیر : بکا خبر

یوللارسکز و یا خود بن آدم
 کوندروب صورارم .
 یاد } ص . با : یا ت .
 } س . فا . ۱ . آتکه ، خاطره
 } کتیرمه : یادایات ایام شبانی که .
 ۲ ، لاقردیسی ایتمه ، ذکر :
 هبسنی صایدی ده اونی یاد ایتمدی .
 } س . فا . خاطرده قاله .
 یادداشت } جق شیء ، برکندار ،
 خاطره .
 یادس } س . فا . « یاداست » ویا
 } « یادداشت » دن غلط
 هر کم آلدادی رسه دیکرندن
 بر او کدول آلمق اوزره طو .
 نیلان بحث که طاوئک اوچور .
 جاق کیمیکنی چکوب قیره رق
 طوتیلیر : یادس طوتشمق ؛
 یادس کیچی = مذکور اوچور .
 حاق کیچی . = حد . بو مجئده
 دیکرینی آلدادی رکن قوللانیلیر .
 یادگار } س . فا . ۱ . بر شخص
 } مکه یارایان شیء ، برکندار : بو
 سزه بندن یادگار اولسون ؛ بو
 کتاب پدرمدن یادگار در . ۲ .
 مج . تر . ادبسر آدم ، مهود .
 یاد ر غامق } ف ۱ . بیانچی نظر .
 } یله باقمق ، اجنبی عد
 ایتمک . ۲ . (چوجق) طائیدیفی
 آدمدن قورقوب آغلامق : بو
 چوجق بنی یاد ر غابور .
 یادلی } یا خود یا تلور . ص ۱ .
 } بیانچی ، مجهول ، نامعلوم .
 ۲ . دشمن ، خصم ، مخالف . ۳ .
 اوغورسز ، مششوم .
 یار } س . ۱ . یارلمش یر ، اوچو .
 } روم ، جار . ۲ . ورطه ، کر .

داب ، جای هلاک . || یاردن
آتمق . = پرندهدن آتلاق ،
بلايه دوشورمك ، قضايه اوغرا .
تمق . || یاردن اوچق = آلدانوب
بلايه دوشمك . || یار بیقندیسی =
بر دوست یوزندن متضرر اوله
[ترکیه یار ایله فارسی یاردن
متشکل نکته .]

یار { س . دلال باغرمه ، اعلان ،
جار . مر . }

یار { س . آغز صوبی ، آغزده
طوبلانان صو ، لعاب . آقا .
نه صالحار دینر . }

یار { س . فا . ج : یاران ۱ . دو .
ست ، محب : یار وفادار ؛ }

یار وفاشعار ؛ یار جان = محب
صادق ؛ بزم یاران . ۲ . محبوب ،
محبوبه ، معشوق ، معشوقه ،

سوکیلی : یاردن آیرلق ؛ فراق
یار . ۳ . بیلدک ، آشنا : یار

واغیار نظرنده . ۴ . یاردیجی ،
معین ، مددکار : الهدن باشقه

یارم یوقدر . || چهار یار = صحا .
به کرامدن خلفاء راشدین

حضراتی . || یارغار = فخر کا .
ثبات (صلعم) افتدمزه مغاردهده

رفاقت ایدن حضرت ابابکر
صدیق (رضه) . ۵ . محب

صادق .

یارا { س . فا . قوت ، قدرت ، زور ،
کوج : یارای سخن = سوز

سویلك قدرتی .

یارا تمق { فت . ۱ . یوقدن وار
ایتمک ، خلق ایتمک : الله

یری وکوک یاراندی . ۲ . ابداع
ایتمک ، بر صورت بدیعهده

بولوب میدانه قومی : معانی بی
یاراتیور .

یارا تمه { س . یارادیش ، خلق ،
آفرینش . = ص . یارا . }

دلش ، مخلوق ، آفریده : اللهک
یارا تمه سیدر .

یارادان { ص . س . یوقدن وار ایدن ،
خلق ایلین ، خالق ، }

خلاق ، باری ، آفریننده : عالمی ،
انسانی یاردن ؛ یارادان حقیجون ؛

یارادانه قربان اولهیم .

یارادامق { ف . یوقدن وار ایدمک ،
خلق اولمق : هر

شیء الله طرفندن یارادامشدر .

یارادایش { س . ۱ . خلق خلقت ،
آفرینش : عالمک

یارادایشی . ۲ . جبلت ، طبیعت ،
فطرت : اونک یارادایشی اوله .

۳ . بنیه ، مزاج : یارادایشی
ضعیف .

یارادیجی { س . ص . یارادان ،
خالق ، خلاق . }

یارار { ص . ۱ . ایشه کلیر ، نافع ،
مفید ، لازم : یارار بر

شیء دکلدیر ؛ یارار صو . ۲ .
جسور ، یکیت ، دلاور . ۳ .

اهلیتلی ، مقتدر ، قابل .

یارارلق { س . ۱ . ایشه یارامه ،
نافع و مفید و لازم

اوله . ۲ . جسارت ، یکیتک :
بو محاربهده چوق یارارلقی کو .

رلدی . ۳ . اهلیت ، قابلیت ،
اقتدار : اونک یارارلقی معلو .
مدر .

یاراشدیرمق { فت . ۱ . اویدر .
مق ، تطبیق و

توفیق ایتمک ، باقیشدیرمق :

اثوانی اوستنه یاراشدیرمش . ۲ .
بزمک ، تزیین ایتمک ، زیب

وزینت ویرمک : سالونی نه
کوزل یاراشدیرمش . ۳ .

اصلسز برشیتی انسانی ایناندره .
حق صورته اسناد ایتمک .

یاراشتمق { فل . ۱ . یاقیشمق ،
اویمق ، ایتی کلک ، }

مطابق و موافق کلک : ییشیل
کندیسنه یاراشمیور ؛ او قیافت

نه کوزل یاراشمش ؛ کوزله هر
شیء یاراشیر . ۲ . مناسب اولمق .

اویغون کلک : او ایش سزه
یاراشماز .

یاراشمه { س . یاقیشمه ، اویمه ،
موافق و مناسب کله . }

یاراشیق { س . یاقیشمه ، اویمه ،
اویغونلق ، مناسبت :

یاراشیق آلماز .

یاراشیقسنز { ص . یاقیشماز ،
اویغونسز ، منا .

سبتسز : یاراشیقسنز ایش ، قیا .
فت .

یاراشیقلی { ص . یاقیشیر ، ایتی
کیدر ، اویغون ، منا .

سب .

یاراق { یاخود یراغ . س . ۱ .
سلاح ، آلت حرب .

۲ . معونه ، لوازم ، مهمات . ۳ .
عو . آلت رجلیت . || طال یاراق =

۱ . سل سیف ایتمش . ۲ . همان هر
شیءه بلا ملاحظه آیلان . || بات

یاراق = اسلحه و مهمات .

یاراقلامق { فت . حرب ایچون
تجهیز ایتمک . }

یاراقلامق { فل . ۱ . اسلحه
و مهمات تدارک

ایتمک . ۲ . حاضر لائق ، تدا .
رکات کورمک .

یاراماز { یا پرامز . ص . ۱ . ایشه
کلز ، خیرسز ، فائده سز
۲ . کوتی ، شریر ، مضر ، خبیث .
۳ . زوربا ، شقی . ۴ . کورلدیجی ،
پاتردیجی ، راحت طورماز :
یاراماز چوجق .

{ یا پرامزاق . س . ۱ .
یارامازلق } ایشه کله مه ، خیر .
سزاق . ۲ . کوتیلک ، شر ،
مضرت ، حبات . ۳ . زوربالق ،
شقاوت . ۴ . کورلدی ، پاتردی ،
چوجق شمانه سی : یارامازلق
ایدن چوجفی کیسه سوزن .

یارامق { ایش کوره بیلک ،
قوللانیه بیلیر حالده اولمق : بوبکا
یاراماز . ۲ . فائده لی و نافع اولمق ،
کندیسندن استفاده اولتمق :
او آدم بزه چوق یارادی . ۳ .
او یغون و موافق کلک ، صسته
نافع اولق : بورانک هواسی
بکا یارادی ؛ بویک ، بوصو بکا
یارامیور . ۴ . لایق و شایسته
اولمق ، کرکک : اوکا ایسلک
یاراماز .

{ صد شق ایدن . با :
یاران } یارمق || ات یاران =
طولامه دینن چیبانک برنوعی .

یاراتمق { فل . ۱ . برینک ایشه
یارایه جق و برینه فائده لی
و نافع اوله جق حرکتده بولتمق :
نه یاید مسه بز قومشویه یارانمدم .
۲ . یالاندن برینک خوشنه
کیده جک حرکتده بولتمق :
کندیسنه یاراتمق ایچون یایور .

یارانه { صد . ح . فا . دوستانه ،
مجانیه .

یارانیش { س . ۱ . ایشه کله ،
فائده لی و نافع اوله .
۲ . برینک خوشنه کیده جک
ساخته بر حرکتده بولتمه .

یارب { ترکیب عر . ای ریم ،
ای مولام ، اللهم ، امان
یاربی . [تشدیدسز دخی قوللا .
نیلیز]

یارپوز { س . ککیکه بکزبروات ،
حبق ؛ صو یارپوزی ،
قرنفل یارپوزی ، قوجه یارپو .
زی = بونک انواعی .

یارداق { یاخود یرداخ . س . ۱ .
معاون ، رفیق . یماق :
حقه باز یارداغی . ۲ . کوتیلکده
شریک ، ققادر .

{ س . نکلا . انکلیز آرشینی
یارده { که ۳۰ یارمق و ۹۵
ساتیمتره در .

یاردیرمق { ۱ . اورته دن
کسدیرمک ، بولدیر .
مک : شوختنه یی اورته دن یار .
دیرملی . ۲ . کسدیرمک ، یاره .
لائتمق : اودون یاردیرمق . ۳ .
زیاده یاره لایتمق : باشنی یار .
دیردی .

{ یاخود یاردم . س . ۱ .
یاردم { معاونت ، امداد ، مظا .
هرت : کیسه دن یاردم کور .
مدم . ۲ . مساعده : هوا
یاردم ایتمدی || یاردم ایتمک =
استمداد ایتمک . || ال یاردمی =
فعالاً معاونت ایتمه || دیل یار .
دیمی : نصابح || یاردمیه تیشمک =
امداده کیتمک .

یاردیجی { س . ص . ۱ . یاردم
ومعاونت ایدن آدم ،
رفیق ، معاون : بوایشه هج
یاردمیجیم یوغیدی . ۲ . معین ،
مددکار : یاردمیجیک الله اولسون .
۳ . امداده یتیشن ، امدادجی :
اوبزم یاردمیجیمزدر . ۴ . ایشه
براز یاردم ایتمک اوزره آزجه
اجرتله طوتیلان رنجبر .

یارش { س . با : یاریش .
یارشتمق { فشن . بریله تفاضل و
مسابقته کیرشمک .

یارغوچاق { س . ال دکرمی . مر .
یارغه { س . بیوک پلیج . مر .

یارغیجی { س . فصل دعوی ایدن
آدم ، حاکم . مر .

یارغیلامق { فت . فصل دعوی
حکم ایتمک ، حکم ایتمک .
مر .

یارلق { س . ۱ . دوستلق ، محبت ،
مصادقت . ۲ . عاشقلق ،
معشوقلق .

یارلمق { فی ۱ . اورته دن کسلیوب
یارلمق : آیرلمق : تختنه ، قارپوز
یارلدی . ۲ . یاره لایتمق ، یارچه
یارچه کسملک : اودون یارلدی می ؟
۳ . زیاده یاره لایتمق ، آچلق :
باشنی یارلدی .

یارلمه { س . اورته دن کسلیوب
یارلمه یا یاره لایتمه و یا
زیاده یاره لایتمه ، آچلمه .

یارم { س . با : یاریم .

ی ا ر م ق } فته. ۱. اورته دن کسمک ،
 بولمک } تحتیه ی یارملی .

۲. پارچه پارچه کسمک ، پاره -
 لامق : اودون یارمق - ۳ .

۴. زیاده یاره لامق ، دربگ یاره
 آچق : باشنی یاردی . ۵ . اورته -

سندن کچمک ، شق ایتمک : کبی
 دکیزی یاره رق یکدی ؛ غلبه لغی

یاروب کلدی . || باش یارمق =
 ۱. درشت معامله ایتمک . ۲ .

بجریکسز لکله بر باد ایتمک . || قبلی
 قرق یارمق = تدقیق و تحقیق

ایتمک .

یارمه } س . یارمق ایشی . با :
 یارمق . = ص ۱ . یا -

رلمش یاخود یار یله بیلیر : اورته دن
 آچیلیر : یارمه شفقالی ؛ یارمه

اودون . ۲ . دکر منده هر دانه سی
 بر قاق پارچه یه آیر یله جق صورتده

اوکودلمش : آرپه ، باقلا ، بور قاق
 یارمه سی . [بومعنا ایله اسم ده اولور .]

یارمه لامق } فته . یونیه کسمک ،
 ایچمک }

یاره } س . [« یارمق » دن بلکه
 اصل ی یاریق] ۱ . سلاحله

آچلمش جرحه ، جریحه ، ریش :
 قلیج یاره سی ؛ قورشون یاره سی .

۲ . هر نه صورتله اولورسه
 بدنده آچلمش جرحه : فرنگی

یاره سی ؛ قولری یاره ایچنده ؛
 یاره یری ، اثری ، نشانی . ۳ .

غیر ذی روح شیئرله کسکیر :
 آغاجده بالطه ، قوندرده بیچاق ،

اوابده مقاص یاره سی . ۴ . مجر
 آجی ؛ خزن شدید ؛ یورک یاره سی .

یاره لامق } فته . [یاره له مک باز -
 مق عبشر] سلاح

وساثره ایله یاره آچتی ، جریحه -
 دار ایتمک : المی یاره لادم ؛ محا -
 ربه ده کندیسنی یاره لامش لر .

یاره لامق } فته . سلاح وساثره
 ایله ویا سر می اصا -

بتیله بدنک بر طرفنده یاره
 آچلق ، مجروح اولتی : الم یا -

ره لاندی ؛ حربده آناغمدن یاره -
 لاندیم ؛ آتی یاره لامش .

یاره لی } یاخود یاره لو . ص ۱ .
 سلاحله ویا سر می اصا -

بتیله بدنک بر طرفنده یاره
 آچلمش اولان ، مجروح : یاره لی

نفرلی قالدیردیلر ؛ آباغم یاره -
 لیدر . ۲ . هر نه صورتله اولورسه

یاره سی بولسان : یاره لی طو
 داقلره اویمک ایستدی . ۳ . مجر

مخزون ، مکدر ، کدر دیده :
 یورکی یاره لی = مجروح الفوآد ،

دریش .

یاری } س . نصف ، نیم : آتمک
 یاریسنی کس ؛ بولک یا -

ریمی ؛ کیجه یاریسی = نصف اللیل .
 = ح . یاریم اوله رق ، وسطی

صورتده ، اورتالامه . تمام اولتی
 ایچون دها اوقدر ایستدیکی

حاله : یاری پیشمش ؛ یاری
 ترکیه یاری عربجه قونیشیور ؛

یاری کیجه ؛ یاری یوله ؛ یاری
 یرده . || یاری یاری به = نصفیت

اوزره ، مناصفة . || یاری بچوق =
 آز بر شیء . اکسیک ویا ناتمام

اوله رق .

یاری } س . فا . ۱ . دوستلق ،
 محبت ، صداقت . ۲ . امداد ،

معاونت . مددرسلاک .

یارمیچی } س . ص . باران ، کسوب
 یاره لایان ویا آچان :

اودون یاریچی .

یاریش } س . ۱ . یارمق ایشی ،
 یارمه : بوآدمک اودون

یاریشی تحف . ۲ . مسابقت ،
 اوگدولی قزانمی ایچون بر

ایشده بر برینی کچمکه چالشمه :
 آت یاریشی = قوشی ؛ قایق یا -

ریشی . || مجر . چکه یاریشی =
 بیوده یره چوق سو ییلش ،

کوزه لک . || عو . سدیک یاریشی =
 بیوده واهمیتسز ایشلرده سن

بن دعواله ایله اوغراشمه .

یاریق } س . یاریلوب آچلمش یر ،
 چاتلاق ، فرجه ، رخنه :

یوزنده بر یاریق واردر ؛ قاصیق
 یاریبی = فتنق . = ص . یارلمش :

قاصیغنی یاریق . || قارنی یاریق =
 طولاً اورته دن یاریلوب قییمه ایله

طولدرلمش باطلجان یمکی .

یاریلماق } فته . یاریسنه واروق ،
 یاریسنی بیترمک :

ایشی ، یولی یاریلادق .

یاریم } ص . ۱ . برک یاریسی ،
 نصف ، نیم : یاریم اوقه ؛

یاریم لیرا ؛ یاریم اتمک ؛ یاریم
 ساعت . ۲ . مجر . اکسیک ، ناقص ،

ناتمام : یاریم آدم ؛ بر معلمز
 واردر اوده یاریم . || یاریم

پاپوش = سورتوک . || ع . یاریم
 صاع ، یاریم صول = تعلیمده بر

زاویه قائمه تشکیل ایده چک
 درجه ده دونمک قوماندنه سی . ||

یاریم یاملاق = مجله ایله ناتمام
 اوله رق .

یارمیچه } س . باشک یاریسنک
 آغرمه سی ، شقیقه .

یاریلماق } فته . بر ایشک یاریسنی
 یایمقی ، قولایلامق .

یارین } نظر. کله جک کون، بو
 } کوندن صکره کی کون،
 فردا، غداً: یارین کل؛ یارین
 کیده جکم. || یارین دکل او بر
 کون = یاریندن صکره کی کون،
 ایکی کون صوکره، پس فردا.
 || بو کون یارین = صالحه،
 تأخیر، تعویق. = س. بو
 کوندن صکره کی کون، یارینکی
 کون: یارینی اونوما؛ یاریندن
 صوکره.

یارینده } س. نظر. ابرته، فردا.
 } سی، موضوع بحث او.
 لان کوندن صوکره کی کون:
 یارینده سی کندسی کلدی =
 ابرته سی کون.

یارینکی } ص. یارین اوله حق،
 } یارینه مخصوص: او
 یارینکی ایشدر؛ یارینکی ضیافتده
 کیلر مدعو اوله حق؟

یاز } س. اصلی: «یایق» فعلندن
 } مشتق «یای» در [سنه نك
 صیحاقت موسمی که اوچ ودیکر بر
 تقسیمده آتی آیدر، صیف،
 ناستان: یاز اولدی؛ یاز کلدی؛
 یاز قیش. || ایلك یاز بهار،
 ربیع.

یازدیرمق } فت. ۱. بری واسطه.
 } سیله یازمق، یازمنی
 امر، یازمه، مساعده ایتمک، تحریر
 ایتدیرمک: بونی بر کاتبه یازدیر؛
 عرض عالی کیمه یازدیردی؟ درس
 ائناسنده شاگردانه یازی یاز.
 دیرمازلر. ۲. بر ایشک رسماً
 عرض وانها اولنمه سنه توسط
 ایتمک: اونم ترفیعمی یازدیرم.
 جندر. || سویوب یازدیرمق =
 املا ایتمک، فر. Dieter.

یازشمق } ف. بر برینه یازمق،
 } مکانه، مخبره ایتمک:
 کندیسيله آره صره یازشیورز.
 یازلاتمق } فت. یازی کچیرتمک،
 } یازین اقامت ایتدیر.
 مک: بوسنه قویونلری نزهده
 یازلانه جقسکز؟

یازلامق } فل. یازی کچیرمک،
 } یازین بر پرده اقامت
 ایتمک: بوسنه استانبولده یازلا.
 یه جغز: حیوانات اصحابی یابالارده
 یازلارلر.

یازلق } ص. یازه مخصوص، صیحاقت
 } هوالره الویریشلی: یازلق
 انواب، کوشک، مرعا. = س.
 ۱. یازین اقامت ایتمک مخصوص
 مسکن، کوشک ویا یالی: استا.
 نبولده قیشلنی وارایسهده یازلنی
 یوقدر. ۲. یاز موسمنه مخصوص
 کرا: بوکوشکک یازلنی قاچدر؟
 یازلنی قیشلنی بردن ویریلیر.

یازلمق } ف. ۱. تحریر اولتمق:
 } مکتوب یازلدی؛ امری
 دها یازلدی؛ یازیلان بوزلامز.
 ۲. بر سلاک و خدمته قبول او.
 لنوب اسمی قید اولتمق: عسکر
 یازلدی؛ فلان مکتبه یازلدی.
 ۳. [فاعلی مبهم اوله رق] یازمق
 ممکن اولمق: اوله یازلامز؛ صو.
 ثوقدن یازیله میور؛ کیجه بو قدر
 یازیلیر.

یازلی } ح. یازین، یاز موسمنده.
 } یالکز شوتعبیرده مستملدر:
 یازلی قیشلی = یاز قیش: کندسی
 یازلی قیشلی قوناغنده اوتوربور.

یازلش } س. ۱. یازلمق طرز و
 } اسلوبی: بویله یازلش

اولماز. ۲. صورت تحریر، املا:
 بوکله نك یازلشی ناصلدر؟

یازمق } فت. ۱. یایق، دوشه مک،
 } آچق، بسط ایتمک.
 [اصل اولان بو معنا ایله بزجه
 استعمال اولمیب، بیتک برینه
 معانی آتیه ایله قوللانیلیر:]

۲. قلم و مرکبله کاغذ اوزرینه
 ویا دیگر بر آتله هر سطحک
 اوزرینه حروف رسم ویا حک
 ایدرک او قونه جتی برشی چیزمک،
 کتب و نحریر ایتمک: یازی یازمق؛

مکتوب یازمق؛ دمیر قلمه مرص
 اوزرینه یازمق. اصل ترکیه سی:
 بیتک. ۳. تألیف و تصنیف

ایتمک: کتاب یازمق؛ چوق
 کتابلر یازمشدر. ۴. محررک
 ایتمک: او فلان غزته ده یازبور.

۵. یازی مشق ایتمک: وقتنی
 او قویوب یازمقله کچیربور. ۶.
 بر سلاک و خدمته قبول ایدوب
 اسمنی دفته قید ایتمک: کند.

۷. یسی فلان مکتبه یازدیلر.
 مکتوبله بیلدیرمک ویا نحریراً
 عرض وانها ایتمک، اشعار
 ایتمک: بن کندیسنه سزک کیده

جککزی یازدم، داتره سنندن
 ترفیعی یازمشلر. ۸. مکتوب
 کوندرمک، مخبره ایتمک: کند.
 یسنه دون یازدم؛ اورادن سزه
 یازارم؛ بکا چوقدن یازمدی.

۹. اسکی شیومده صیغه التزا.
 میهدن صوکره فعل اٹانه کبی
 قوللانیله رق قریبت یعنی «آز
 قالدی» معناسنی بیان ایدر:
 دوشه یازدی = آز قالدی دو.
 شیوردی: || یازوب چیزمک =

اوزون اوزادی به یازی وحسابله
اوزاشمق .

یازمه } س . ۱ . یازمق ایشی . با :
۲ . یازمق . بر نوع یوز

شیشمه سی که دفعی ایچون بعض
رقیه خوانلره یوز یازدیلمر . =
ص . ۱ . یازلمش ، یازیلی ، ال ایله
یازلمش ، باصمه مقابلی : یازمه
کتاب . ۲ . ال ایله نقش اولتمش ،
قلیکاری : یازمه یعنی ، یورغان
یوزی .

یازمه جی } س . ال ایله یعنی وبور-
غان یوزی کبی شیئر
نقش ایدن وقلیکاری ایشرلی یان
آدم .

یازمه جلیق } س . یازمه وقلیکا-
ری شیئر یان
اصنافک صنعی .

یازو } یازوخانه وسائره . با : یازی
وسائره .

یازی } س . ۱ . یازیلان شی ،
خط : یازی بیلیر ؛ ترکیه ،
فرنگجه یازی ؛ چین یازیسی .

۲ . مشق ، حسن خط : یازی
اوکرنیور ؛ یازی به چالیشور .

۳ . یازمق ایشی ، یازمه : بوکون
چوق یازی یازدم . ۴ . خط

نوعی : ثلث ، رقعہ ، تعلیق
یازیسی . || آلن یازیسی = قدر ،

مقدر . || ال یازیسی = ال ایله
یازلمش خط و یا کتاب ، خط

دست : بوکتاب مطبوع دکل
ال یاز یسیدر . || یازی طاشی =

اوزرینه ینه طاشدن قلله یازی
یازیلان معروف سیاه طاش که

تخته دن بر چریوه ایچنده اولور .
|| قره یازی = بخت سیاه ،
طالعزلک . || یوز یازیسی =

کویلرده کلینک یوزینه سور .
دکلری بو یاز و یایدشدر دقلری
تلر و بوللر .

یازی } س . [یامق دیمک اولان
« یازمق » دن] اووه ،
دوز یر . مر .

یازیحی } س . ۱ . یازی یازان
آدم ، کاتب . [وقتیله

یکجیری اوجاغنک خزینه دارینه
یازیحی ومحاسبه حیسنه باش یازیحی
دینیردی .] ۲ . تجار و صراف

وسائره کاتبی ، غیر رسمی بر
اداره ده کاتبک ایدن آدم .

[ایوم باشلیجه بو معنا ایله قوللا-
نیلور .] || کوشه باشی یازیحیسی =

آچیقده اجر نله عرضحال ومکتوب
وسائره یازان آدم ، عرضحالچی .

|| یوز یازیحی ، یازیحی قادین =
کلینلرک یوزینی بو یایوب کویا

سوسلندیرن قادین ، مشاطه .
یازیحلیق } س . یازیحی ایشی و
وظیفه وصفتی . با :

یازیحی .
یازیحانه } س . ۱ . یازی ایله مشغول
آدمک یازی یازمغه

مخصوص اوطه سی : یازیحانه سنی
کوزل طوناتمش . ۲ . دعوی

وکیلی کبی آدملرک عمومک صرا .
جمعیچون آجدقلری دائره و یا

اوطه : مکمل بر یازیحانه آچمش .
۳ . یازی یازمغه مخصوص ماصه

که اکثریا آرقه سی چکمه لی و یا
رافلی وطولایی اولور : کوزل

بر یازیحانه یابدیردم .
یازیش } س . یازمق فعلی و طرز
وصورتی : بو ناصل یا-

زیش ؟ اونک او قوناقلی بر
یازیشی واردر .

یازیق } ص . بوشنه صرف اولنان ،
بهروده یرم کیدن ، اتلاف
واسراف ایدلین ، هدر : اوقدر

قماش یازیق اولدی . = س . ۱ .
ضرر ، زیان ، غدر ، مقدوریت :

بکا چوق یازیق اولدی . ۲ .
آچینه جق و عییلانه جق شی ،

یا قیشیمیه جق حال : یازیق سکا :
یازیق سنک قیافتکه ؛ یازبقلر

اولسون سزه ! = حد . ایواه !
حیف ! و ا حیف ! و احسرتا !

دریغ ! دریغا : یازیق یازیق !
آه یازیق ! بکاده یازیق ! یازیق

شو چوجقه !
یازیلی } ص . ۱ . یازلمش ، یازیسی
اولان ، یازی بی حاوی :

قیونک اوستنده یازیلی بر طاش
واردر . ۲ . یازلمش ، ثبت و تخریر

اولتمش ، محرر : کله جکی مکتوبک
ایچنده یازیلیدر . ۳ . دفعه

یکیرلمش ، قید اولتمش ، مقید :
سزده یازیلیسکز . ۴ . مقدر :

محاربه ده اوله جکم یازیلی ایسه
اولورم .

یازین } ظر . یاز وقتی ، موصف
صیفته : یازین یالیده
اوتوربور ؛ یازین آوه کیدرز .

یاس } س . اولن بر آدم ایچون
ذوق و اکلجه دن اجنتاب

ایتمک و قره ل کیمیک کبی رعایت
اولنان حال ، ماتم : یاس طومتی ؛

یاسی واردر .
یاس } سذ . عر . امیدسزک ، نو-
میدی ، مایوسیت : یاس

کتیرمک = مایوس اولتی ؛ کمال
یاس و نومیدی ایله .

یاسا } یا خود یسا . س . و :

یاساق } یا خود یساغ . س . ۱ .
قانون ، تنظیمات .

۲. منع، نهی، زجر، ممنوعیت؛
 کچه فزارسز کز مکی یاساق
 ایتشلردی. = ص. ممنوع. قانون
 ونظامله منع اولنمش : عسکر
 قیشله سنه دخول یاساق ایدی .
 || یاساق صاوان = موقت شیء .
 } یاساقچی {
 ۱. وقتیهله بر رسمی
 آدمک اوکندن کچوب هرکسک
 تقریخی و ممری اوزرنده طور-
 مه سنی یاساق ایدن آدم ، یاور .
 ۲. سفیر رفونسولوس و ساثره
 محافظی ، قواص .

} یاساقچیلیق {
 س. یاساقچی صفت
 } و خدمتی : بر قو-
 نسولوسک یاننده یاساقچیلیق ایدیور .
 } ص. بر خصمک اولومندن
 } یاسلی { طولای مام طوتان، مام
 علامتی اوله رق سیاهه کیتمش
 و ذوق و اکلجه دن مجتنب :
 کندیبسی یاسلیدر ؛ یاسلی بر
 قادین .

یاسم { س. فا. و :
 یاسمن { س. فا. و :

یاسمین { س. فا. کوزل قوقولی
 } بیاض و کوچک چیچکلر
 آجان صارماشیق قبیلدن بر
 آغاج که چوق اوزانیر و خشی
 پک لاستیقلیدر : یاسمین آغاجی ،
 چیچکی ، یاغی . = ص. تر. یاسمین
 آغاجندن ممول : یاسمین چبوق .
 } ص. ۱. ایصلاق ، غلی ،
 } یاش { صولی. قورومامش ، رطیب :
 طوبراق یاشدر ؛ یاش چاشیر ؛
 یاش الدرکله طوتما . ۲. تازه ،
 یشیل ، تر ، کوربه ، رطیب ،

قورودلمش اولمیان : یاش میوه ؛
 یاش سبزه. = س. ۱. ایصلاقلیق ،
 نم ، رطوبت . ۲. آغلارکن و یا
 دیگر سبیدن کوزدن آقان صو،
 دمع ، اشک ، سزشک : یاشی
 طورماز آقار ؛ یاشلرینی ضبط
 ایده مدی . || کوز یاشی = دموع ،
 اشک ؛ کوز یاشی دوکک =
 آغلامق .

} یاش { س. [لغت آنفهدن مأخوذ
 } اولوب اصل حدات و تازه .
 لک دیمکدر .] عمرک مقمدار
 و درجه سی، سن، سال : یاشکز
 نه در؟ یاشنی صوران یوق ؛
 اوج ، بش ، الی یاشنده ؛ کنج
 یاشنده = حدیث السن ، کنج ایکن ؛
 بش یاشنی تولدیوردی = بتردی ؛
 آتی یاشنه باصدی = کیردی .
 || یاشنی آلمش ، یاشنی یاشنی
 آلمش = مسن ، سن کاله واصل .
 || یاش باصمق قوجامق ، اختیار-
 لامق . || یاشنده = بر یاشنده ،
 بر بیلق .

یاشا { فل. [یاشامق فماندن امر
 حاضر اولوب دعا مقامنده
 قوللانیلیر] یاشاسون ، معمر
 اولسون : پادشاهم چوق یاشا ،
 بیک یاشا .

یاشاتمق { قتا. ۱. یاشامه سنه یار-
 دیم و یا مساعده ایتک :
 هندک هواسی انسانی چوق یاشا .
 تیور ؛ بو خسته لق آدمی یاشا -
 تماز . ۲. کچیندیرمک ، اعاشه
 ایتک : چولوق چوجغنی یاشا -
 تمق ایچون اوسنده ده چالیمغه
 مجبوردر .

} فل. ۱. ایصلاق ، نم
 } ورطوبت پیدا ایتک ،
 یاشارمق {

تازه لئک : بو دالر یکیدن یاشار-
 دی . [مخفف اوله رق « یاشرمک »
 ده قوللانیلیر .] ۲. کوز یاشیله
 طولوق ، یاش دوکک : بنم سوز-
 لر می دیکارکن کوزلری یاشاردی .
 } یاشامق {
 ۱. صاغ اولوق ،
 ۲. عمر سورمک ، معمر
 اولوق : بیوک بدری حالایاشایور .
 ۲. بر درلو عمر سورمک ،
 کچنمک ، تعیش ایتک : کندیبسی
 ابی یاشایور .

} س. ۱. صاغ و بر حیات
 } اوله ، معمر اوله . ۲.
 یاشامه {
 کچنمه ، تعیش .

یاشانلق { ب. و :
 } ب. [فاعلی مهم اوله رق]
 } ۱. صاغ و بر حیات
 بولنق ، یاشامق ممکن اولوق :
 او هواده یاشانماز . ۲. کچنمک
 ممکن اولوق ، تعیش اولنمق :
 اوقدر قزانجه کوزل یاشانیر .

یاشایش { س. ۱. عمر طرز و
 } اسلوبی : یاشایشی
 پک منتظمدر . ۲. کچنمک
 طرز ، اسلوب معیشت : فقر
 و ضرورتله یاشایش البته
 مشکدر .

یاشداش { ص. بر یاشده اولان ،
 } یاشیت ، همسال ، همسن :
 تیزه مک اوغلیله یاشداشز .

یاشلق { س. ۱. ایصلاق ، نم ،
 } رطوبت : بو یرده ، بو
 چاشیرده بر یاشلق واردر . ۲.
 یاغمورلی و رطوبتلی هوا : بو
 یاشلق دوام ایدرسه این دکلدردر ،

} ص. یاشنی آلمش ، مسن :
 } کندیبسی یاشلی آددر ،
 یاشلی {

چوق یاشلیدر. || یاشلی باشلی =
 یاشنی باشنی آلمش، سن کاله
 واصل، کامل.

یاشمق { یاخود یشماق . س . ۱ .
 مخدرات اسلامیه تک صو-
 قافده فراجه کیدکلری وقت
 یوزلینه طوتندقلری اینجه ییاض
 تولبنددن اورتوکه بری یوقاریدن
 وبری آشاغیدن کله رک کوزلرک
 اوکنده بر آره لقی براقان ایکی
 یارچه دن عبارتدر : یاشمق طو-
 تمقی، باغلامق . ۲ . علی الاطلاق
 اورنو، پرده : اوچاق یاشمعی .

یاشمقلامق { فته یاشمقله یوزنی
 اورتومک : قیزلرنی
 یاشمقلامشدر .

یاشمقلامق { فط یاشمق طومتق،
 یاشمقله کنندی یو-
 زنی اورتومک، طیشاری چیقمق
 ایچون یاشمغه پورونمک : خانملر
 یاشمقانیدیلر .

یاشمقلی { بایشماقلی . ص . ۱ . یاشمق
 طومتش، یاشمغه بورو-
 نمش : فراجه لی یاشمقلی برقادین .
 ۲ . یاشمق صورتنده تولبری
 اولان : یاشمقلی گوگرچین .

یاشیت { ص . س . بر یاشمده اولان،
 همسال، همسن، یاشداش :
 عقل و تربیه جه یاشیتلری میاننده
 امثالی یوقدر .

یاصدامق { فته . طیامق : شونی
 دیواره یاصدایکز .

یاصدانغاج { س . طیانهجق شی،
 یاصدیق وسائره ،
 متکا .

یاصدامق { فل . طیامق، اوزا-
 نوب طیامق، اتکا
 اتمک : بر طاشک اوزرینه
 یاصداندی .

یاصدینغاج { س . اوزرنده یوقه
 آجدقلری دوز و
 یاصی تخته، خور تخته سی .

یاصدیق { س . ۱ . اوزرینه طیا-
 نیلان شی که پنوق
 یا یوک ویا اوت وسائره ایله مملو
 و اکثریا مستطیله برکیسه دن
 عبارتدر، وساده، بالین : مندر
 یاصدیقی ؛ باش، یوز یاصدیقی =
 یتاغک یومشاق یاصدیقی ؛ کوشه،
 آراهه، قایق یاصدیقی ؛ یاصدیق
 یوزی = یوز یاصدیفنه کچیریلن
 اورتو . ۲ . فدان وفیده یتیشدیر-
 مک اوزره اینجه طوبراقله
 کوبره دن حاضر لاش مش مرتفحجه
 یر : یاصدیق یایمق ؛ یاصدیقده
 یتیشدیرمک . ۳ . پییق چوق
 و اوزون کوریمک ایچون صقا-
 لدن تراشسز براغیلوب بییمغه
 الحاق اولنان قسم، بییق یاصدیقی .

یاصدیم { ص . یاصی و باصیق بورنلی،
 آیات بورن، یاتقه .

یاصمق { فته . (اصلی : یاتسامق)
 ۱ . دوزلتمک، تسویه
 اتمک، دوز و مستوی حالنه
 قومق . ۲ . (کرکین شیئی)
 کوشتمک : اوقی آتوب یایی یاصمق
 [غلطی آصمق] .

یاصمیق { س . مرجک . مر .

یاصی { ص . آچیق و باصیق ،
 مستوی، باصیلوب ازلمش
 کبی ارتفاعسز : یاصی طاش ؛
 یام یاصی = بوس بوتون ازلمش
 کبی ؛ یاصی بالیق = قالقان و پی
 کیلیری .

یاصلامق { فل . و :
 باصیلوب ازلمش
 کبی آچلق .

یاصلتمق { فته . باصوب ازهرک
 آچق، یاصی حالنه
 قومق : بو قوندیره بی کیم
 یاصیلتمدی ؟

یاصلیق { س . باصیقق، ازبلوب
 آچلش شیئک حالی :
 بر تخته تک یاصیلنی .

یاصلیق { فل . باصیلوب آچلق ،
 ازلمش کبی گکیشله مک .

یاغ { س . ۱ . بعض میوه و حبه لر-
 دن چیقاریلان لزوجتلی ویانار
 ماده، روغن : زیتون، بادم،
 بذر، سیسام یاغی . ۲ . سوتدن
 چیقاریلان یومشاق ماده که یمکه
 قونور و برنجیسندن تفریق ایچون
 اکثر یا « ساده » و « صاغ »
 صفترلله توصیف اولنور، سمن :
 ساده یاغ ؛ صاغ یاغ ؛ اینک،
 کچی، قویون یاغی : طربزون،
 حلب، روم ایلی یاغی . ۳ . آتک
 ایچنده بولنان بیاض و اریر ماده،
 شحم : ایچ یاغی ؛ قوبروق یاغی ؛
 طوموز یاغی . ۴ . بعض چیچکلر-
 دن و بهاراتدن چیقاریلان قوقولی
 و یاغلی مایع : کل، یاسمن، قاقوله،
 دارچین یاغی . ۵ . معدن کبی
 یردن چیقان قابل اشتعال بعض
 مایعلر : نفت یاغی ؛ زاج یاغی ؛
 طاش یاغی = پترول، غاز . ۶ .
 کبر، چرک، لوٹ : فسندره بر
 پارمق یاغ وار ایدی . || ایچ
 یاغی = باغراضاقلری اورتق یاغ
 چنبری . || بالیق یاغی = نوروج
 جهترنده بیوک برجس بالیقندن
 چیقان یاغ که سمیرمک ایچون
 ایچیلیر . || یاغ بالیغی = بر نوع

یاصلیق { فل . باصیلوب ازلمش
 کبی آچلق .

یاصلتمق { فته . باصوب ازهرک
 آچق، یاصی حالنه
 قومق : بو قوندیره بی کیم
 یاصیلتمدی ؟

یاصلیق { س . باصیقق، ازبلوب
 آچلش شیئک حالی :
 بر تخته تک یاصیلنی .

یاصلیق { فل . باصیلوب آچلق ،
 ازلمش کبی گکیشله مک .

یاغ { س . ۱ . بعض میوه و حبه لر-
 دن چیقاریلان لزوجتلی ویانار
 ماده، روغن : زیتون، بادم،
 بذر، سیسام یاغی . ۲ . سوتدن
 چیقاریلان یومشاق ماده که یمکه
 قونور و برنجیسندن تفریق ایچون
 اکثر یا « ساده » و « صاغ »
 صفترلله توصیف اولنور، سمن :
 ساده یاغ ؛ صاغ یاغ ؛ اینک،
 کچی، قویون یاغی : طربزون،
 حلب، روم ایلی یاغی . ۳ . آتک
 ایچنده بولنان بیاض و اریر ماده،
 شحم : ایچ یاغی ؛ قوبروق یاغی ؛
 طوموز یاغی . ۴ . بعض چیچکلر-
 دن و بهاراتدن چیقاریلان قوقولی
 و یاغلی مایع : کل، یاسمن، قاقوله،
 دارچین یاغی . ۵ . معدن کبی
 یردن چیقان قابل اشتعال بعض
 مایعلر : نفت یاغی ؛ زاج یاغی ؛
 طاش یاغی = پترول، غاز . ۶ .
 کبر، چرک، لوٹ : فسندره بر
 پارمق یاغ وار ایدی . || ایچ
 یاغی = باغراضاقلری اورتق یاغ
 چنبری . || بالیق یاغی = نوروج
 جهترنده بیوک برجس بالیقندن
 چیقان یاغ که سمیرمک ایچون
 ایچیلیر . || یاغ بالیغی = بر نوع

یابین بالیغی . || تره باغی = طوز .
 لانمش ویا طوز لانما مش تازه سوت
 یاغی || جرویش یاغی = اریدلمش
 ایچ یاغی . || زاج یاغی . بشنجی
 معنایه با . || زیتون یاغی . برنجی
 معنایه با . || ساده ، صاغ یاغ .
 ایکنجی معنایه با . || طاش یاغی .
 بشنجی معنایه با . || طوموز یاغی =
 بو حیوانک درسی آلتنده قالین بر
 طبقه تشکیل ایدن صابون کبی
 یاغ که اور و یا ده ساده یاغ یرینه
 ویا اونکله مخلوط اوله رق قو .
 لانیلیر . || طون یاغی = غایت
 ملوث ایچ یاغی که ما کینه لری
 یاغلامقده قوللانیلیر . || کل یاغی ،
 مسک یاغی . دردنجی معنایه با .
 || موم یاغی = موم یابدقلمی
 اریدلمش شحم . || هند یاغی =
 هندده بر جبه دن چیقاریلوب
 مسهل کبی قوللانیلیان معروف
 مایع . || محب . اتمک کنه یاغ سورمک =
 ایستیه رک خصمک مقصدینه
 خدمت ایتمک . || یاغ بال = اعلا ،
 مطلوبه موافق ، یاغ بال اولسون =
 حافیتلر اولسون . || یاغیله بالیله =
 لذتیه ، تمامیه موجب استفاده
 صورتده . || یورکک یاغی ایتمک =
 چوق اولمک ، اندیشه ایتمک .
 || یورکک یاغ باغلامق = ۱ . برنوع
 قلب خسته لغنه اوغرامق ۲ .
 ممنون اولمق ، فرحانلماق .
 || کندی یاغیله قاورلمق = او .
 لانه قناعت ایدوب خارجه
 محتاج اولماق .
 یاغی { س . ساده یاغ یابان
 یاغی } و صاتان آدم . محب . ممتلق ،
 مشوق مداح . || زیتون یاغی =

زیتون یاغی یابان و صاتان آدم . ||
 مسک یاغی = عطریات صاتان ،
 عطار .
 یاغخانه { س . برنوع یاغ یابیلان و صا .
 تیلان محل ، یاغ کارخانه سی
 و یاد کانی .
 یاغدیرمق { فتد . ۱ . یاغمی
 یاغمه براقق ، امطار ایتمک ،
 بولوطر طولاشیور سده روز .
 کار یاغور یاغدیرمیور ؛ روم ایلی
 روزکاری قار یاغدیرر . ۲ .
 محب . کثرتله آتق ، دوکک ،
 سر پمک : بو محر اثرلر یاغده .
 یربرور ؛ دشمن آتش یاغدیردی ؛
 قورشونلری اوستمه یاغدیردی
 یاغ { س . ۱ . آتک اوموزلری
 آرمسندک یاغلی بری .
 ، اکرک اورمه سندن حیوانک
 یاغرنده آچیلان یاره ، حیداو .
 یاغز { ص . توبی بارلاق سیاه
 (آت) : یاغز برجفت آت ؛
 قره یاغز = بوس بوتون سیاه ؛
 طور ی یاغز = پک قویو طور ی .
 یاغلامق { فتد . ۱ . ساده یاغ
 سور دیر مک ؛
 تپسی بی ، چورکک اوستقی
 یاغلامق . ۲ . زیتون یاغی سور-
 دیرمک ، زیتون یاغیله سیلیدیرمک ؛
 تفکیکی یاغلامق . ۳ . کیرلتمک ،
 تلویت ایتمک : فسفی یاغلامق .
 یاغلامق { فتد . ۱ . ساده یاغ
 سورمک : تپسی بی
 یاغلامق ؟ ۲ . ابی ایشلمک
 و یا باسلامق ایچون زیتون
 و یا طون یاغی سورمک و یا
 بویله بر یاغله سیلمک ، تدهین
 ایتمک : تفکیکی ، ما کینه بی یاغلا-
 دی . || یاغلا یوب باللامق =

تله یوب پوالمق ، مدح ایدرک
 تعریف و توصیف ایتمک .
 یاغلامق { فطد . ۱ . زیتون یاغی
 و یا دیگر بر یاغ سو-
 رتمک : پهلو انلر یاغلامق دبلر . ۲ .
 کیرلتمک ، ملوث اولمق : بورو-
 به نیک باقه سی پک یاغلامق . ۳ .
 مستفید اولمق .
 یاغلاوی { س . پک بیسوک یاغ
 تاوه سی .
 یاغلق { س . ۱ . یاغلی لری وطو-
 داقلمی سلیمک مخصوص
 بز که سفرده هر کسک اوکنه
 قونور ، ال بزلی ، پخته . ۲ . مندیل ،
 چوره .
 یاغلی { یاخود یاغلو . ص . ۱ . یاغ
 ایله یاغلمش و یاخود یاغی
 چوق : یاغلی سمیت ، بورک . ۲ .
 زیتون یاغی سورلمش : یاغلی
 ما کینه . ۳ . سمیز ، سمن : یاغلی
 قوزی ، بالیق ؛ یاغلی ات . ۴ .
 کیرلی ، یاسلی ، ملوث ، سردار :
 یاغلی کوملک ؛ اوستی باشی یاغلی .
 ۵ . محب . زنگین ، چوق یاره
 و برر : یاغلی مشتری .
 یاغمجور { س . اتمک ایله یاغ و
 طبعین و یکمزدن یا .
 بیلان برنوع رنجبر یمکی .
 یاغمسی { ص . یاغلی کبی ، یاغلی به
 بکزر ، یاغ قوقولی :
 یاغمسی قوقو ، فر . Rance .
 یاغمق { فل . ۱ . جو هودان یره
 یاغمور و قارکبی شیء دو-
 شمک : یاغمور ، قار ، طولی ،
 چیک ، قیراغی یاغمش . ۲ . محب
 کثرتله ورود ایتمک : بوکون
 کاغدلر یاغیور .
 یاغمور { یاخود یغمور . س . جو
 هودان یره دوشن صو ،

مطر، باران، رحمت : یاغور
 یاغتی ؛ یاغوره طوتلق .
 یاغور لامق } فل . یاغورلی
 } اواق، یاغوره
 دونمک : هوا یاغور لایه جق
 کبی کورینبور .
 یاغور لاق } یاخود یاغور لاق .
 } س. یاغورلی هواده
 کییلن اوستلک لباس ، قابوت ،
 مشمع .
 یاغورلی } یاخود یاغورلی . ص.
 } یاغور یاغدینی : یا
 غورلی هوا؛ یاغورلی برکون ،
 برکیجه ایدی .
 یاغیر } یاغیز . با : باغر ، یاغز .
 یافتنه } ص. فا. ۱. بولنش، بولنان.
 } ۲. بولش، نائل اولش :
 شرف یافتنه = شرف بولش ،
 مشرف .
 یافتنه } س. لفت آنفه فارسیه دن
 } (مأخوذ) ۱. قوطی وشیشه
 اوزرینه یابدیدر یلان یازلی
 کاغد : بونک یافتنه دوشمش .
 ۲. بعضاً محکومینک کوکسلرینه
 آسیلان اعلاننامه .
 یاقارمق } یاخود یقارمق . فل .
 } یاوارسق، سوزو کداز .
 له رجا ونیاز ایتک : یاواروب
 یافاردم .
 یاقارمق } س. (ر.) کیجه دکیزده
 } بالیقارک ویا کورکلرک
 حرکتندن کورین شعله که
 فوسفوردن تکون ایدر .
 یاقدیرمق } فته. بالواسطه یاقتی ،
 } احراق ایتدیرمک ،
 یافتنه براقی ، احراقنه مساعده
 ایتک : آشچی به چوق اودون
 یاقدیرمایک ؛ اخذ انتقام ایچون
 اوینی یاقدیرمش .

یاقدیرمق } فته. ۱. یاقدیرمق
 } حاله قومق، یارا.
 شدیرمق ، موافق و او یغون
 حاله کتیرمک : کییدیکی شیئی
 بدننه یاقدیرر . ۲. تنسیب ایتک ،
 مناسب کورمک : بوسوزی ، بو
 درلو حرکتی سزه یاقدیرمدم .
 یاقدیرمق } فل . ۱. اینی کیتک ،
 } یاراشمق، کوزل طور .
 مق، او یغون کلک : بو اواب
 سزه یاقدیدی ؛ اسمره آچیق
 رنگ یاقتماز . ۲. مناسب وموا .
 فق اولق، اویمق : اویله یرله
 کیتک . بویله سوزل سویلک سزه
 یاقدیرمی ؛ اونکله اوغراشمق بکا
 یاقتماز .
 یاقدیشی } ص. با : یخشی .
 یاقدیشیق } س. ۱. یاراشمه ، اینی
 } کیتمه ، او یغونلق . ۲ .
 مناسبت ، تنسیب : بو ایشک
 یاقدیشی یوقدر . ۳. کوزلک ،
 حسن و جمال و اطافت . || یاقدیشیق
 آلمق = مناسب اولق : یاقدیشیق
 آلبور = اویمبور ، مناسب دکلدر .
 || یاقدیشیق آلدیرمق = تنسیب
 ایتک .
 یاقدیشیق } ص. ۱. اویماز ، کلز ،
 } یاراشماز : یاقدیشیق
 برقیافت . ۲. نامناسب ، مناسبت
 آماز : یک یاقدیشیق بر ایش
 اولدی . ۳. چرکین ، قبیح :
 یاقدیشیق آدم .
 یاقدیشیق } س. ۱. اویماز .
 } لق ، او یغونسز .
 لق ، یاراشنامه : بو قیافتک
 یاقدیشیق لقی . ۲. مناسبتسزلک ،
 عدم مناسبت : معامله کزک یا .

قیسقرلنی . ۳. چرکینلک ،
 قبح .
 یاقدیشیق } ص. ۱. اوبار ، یاقدیشیق ،
 } یاراشیر : یاقدیشیق
 قیافت . ۲. مناسب مناسبتلی .
 ۳. کوزل ، حسن و جمال صاحبی ،
 شانلی : یاقدیشیق آدم ؛ یاقدیشیق
 قادین .
 یاقدیشیق } فته ۱. یاقین
 } کتیرمک ،
 یناشدیرمق ، تقریب ایتک : شو
 صندالیه بی دیواره یاقدیشیرک .
 ۲. بکزتمک : یابه جفکز خر قه بی
 بالتویه یاقدیشیر ملیسکز .
 یاقدیشیق } فل . ۱. یاقین کلک ،
 } یناشمق . تقریب ایتک :
 آتسه یا فلاشک ؛ رمضان یا قلا .
 شدی . ۲. بکزده مک : بو قاش
 چاشمه یا قلا شیور .
 یا قلاق } فته . طوتیشدیرمق ، احراق
 } اولمق : موملر یا قلدی ؛
 بر ساعتده او قدر اودون یا .
 قیلیرمی ؟ = فل . حسب حال ایتک :
 یانوب یا قلدی .
 یا قلاق } فته . ۱. آتسه ویرمک ،
 } احراق ایتک : باراقه لری
 یا قشلر ؛ بو فیش چوق اودون
 یا قلدق . ۲. طوتیشدیرمق ، آلو .
 لندیرمک ، اشعال ایتک : بر از
 آتس یاقلم ؛ صوبه بی یاقلم می ؟
 موملری یاقک ؛ بو آقشام قندیل
 یاقه حقمیسکز ؟ ۳. چوق
 ایصیق ، چوق صحیاق اولق :
 بو کون کونش یا قفور . ۴. آجیق ،
 بو بر کبی کسکین بر آجی ایله
 متأثر ایتک : خردال دلیلی
 یا قدی ؛ بو علاج چوق یا قفور .
 ۵. مج . آتس عشقه سوزان

ایتمک : او قیز بیچاره بی یاقدی .
 ۶. مج. بک متضرر ایتمک :
 حریف برچوروک مالی صاهر ق
 بنی یاقدی . || باشنی ناره یاقق =
 بلایه دوشورمک . || باشه حصیر
 یاقق = اظهار یاس ایتمک . || عبا بی
 یاقق = علاقه و تمسق ایتمک .

یاقه } س. یاقق ایثی . با : یاقق .

یاقوت } سنه . عمر . ج : بواقیت .
 { ذی قیمت احباردن بک
 مقبول اولان معروف طاش ؛
 یاقوت احمر ، یاقوت رمانی ، قزیل
 یاقوت = بو طاشک اک معروف
 و مقبولی اولان قرمز سی ؛
 یاقوت اصغر = طویاج ؛ یاقوت
 کبود = صغیر . || مج. یاقوت
 روان ، یاقوت مذاب = شراب .

یاقه } یاخود بقا . س . ۱ . لباس
 { بوینی ، لباسک بوین کچه جک

و بوینی اورته جک یری ، حبیب ،
 کربان : کوملک یاقه سی ؛ صیر .
 مهلی یاقه ؛ یاقه سی کیرلی . ۲ .
 کنار ، ساحل : دکیز یاقه سی ؛
 روم ایلی ، آناتولی یاقه سننده .
 ۳ . سطح مائل : یاقه توتونی . ||
 یاقه دن آتمق = دفع ایتمک ، قور .
 تلیق . || یاقه سی آتمقدق = مجدد ،
 بکر ، قوللانماش ، درناسته .
 || یاقه بی اله و یرمک = طوتلیق ،
 قاجه مامق ، اله کچمک . || یاقه
 ایصیرمق = تعجب واستعاذه ایتمک .
 || ایکی یاقه سی بر یره کلز =
 سفیه ، ایشنی بیلز ، مسرف .
 || یاقه پاچه = سوروکلیه رک . ||
 چال یاقه ایتمک = شدتله طوتلیق ،
 اخذ و توقیف ایتمک ، یاقه لاقمق .
 || یاقه دن کچیرمک = اوغلقه قبول

ایتمک ، تبنی ایتمک . || یاقه
 سیلکمک = نفرت ایتمک ،
 اوصانمق . || یاقه دن طوتلیق =
 یاقه لاقمق ، اخذ و گرفت ایتمک .
 ای یاقه بی قور نارمق = نور تلیق ،
 صیرلمق . || یاقه بیرتیق = بوینی
 اطرافنده ترس بر صره توپلری
 اولوب اوغورسز عد اولنان آت .

یاقه لاقمق } فق . ۱ . یاقه سنندن
 { طوتلیق ، اخذ و

گرفت ایتمک ، توقیف ایتمک ، اله
 کچیرمک : خرسزرک برینی یاقه .
 لامش لر . ۲ . بولمق ، دسترس
 اولمق ، راست کلک : کندی سنی
 سو قاقده یاقه لادم ؛ کوزل بر
 کتاب یاقه لادم . ۳ . مسئول
 طوتلیق ، برندن ایستمک : بن سنی
 یاقه لارم .

یاقه لاقمق } فجح طوتلیق دردست
 { واخذ و گرفت او .

لتمق : خرسز یاقه لاندی .

یاقه لاق } ص . یاقه به مخصوص ،
 { یاقه به کان : یاقه اتق

کورک . = س . ۱ . قوله لی
 کوملک اکرتی یاقه سی : یاقه .
 لاق طاقق . ۲ . فراجه یاقه سی
 و زاغاره کبی دوریک اوزون
 یاقه .

یاقی } س . دری بی قبارتوب صو
 { آقیمق و یا یاره ایدوب

ایشلمک ایچون بدنک بر یرینه
 یاپیشد یریلان یاقیچی شی : په لوان ،
 انکلیز نخود یاقیسی ؛ یاقی آچقی ،
 یاپیشد یرمق . || باقی اونی = قاند .
 ری ، فر . Cantharides .

یاقیچی } ص . ۱ . باقان ، احراق
 { ایدن : آتش یاقیچیدر .

۲ . آجیدان : بویر ، ایصیرقان

یاقیچی بر شیشدر . ۳ . بک زیاده
 الم و کدری موجب ، سوزان ،
 محرق .

یاقین } ص . « یاقین » یازما بی
 { وعر . « یقین » ایله التباس

ایتدیرمه ملی | ۱ | اوزاق اولمیان ،
 قریب ، نزدیک : یاقین یر ؛
 مکتب اوسزه یاقیندر . ۲ . قرا .
 بی زیاده اولان : یاقین اقربا ؛
 والده سی طرفندن بزه بک یاقیندر .
 ۳ . چوق بکزیب ، تقرب ایدن :
 صاری به یاقین بر نیک . ۴ . وا .
 صل و بالغ اوله سننه آز بر شی ؛
 قالمش اولان ، قریب : سنی
 اللی به یاقیندر ؛ اوتاجرک ثروتی بر
 ملیونه یاقیندر . ۵ . وقوعی قریب
 اولان ، زمانا تقرب ایتمش اولان ،
 قریب الوقوع : اقتسام یاقیندر ؛
 مأمورینه عزیمت یاقیندر .

|| = ح . قریب محمله ، اوزاق

اولیه رق : یاقین اوتوربور ؛
 یاقین کل . || یاقینده = ۱ . قریب
 محمله : سننه باقیلیرسه یاقینده
 یلدیرم دوشمشدر . ۲ . آزوقت
 صوکره ، چوق کچمزدن ، قریباً ،
 عن قریب : یاقینده کله جکدر .
 ۳ . آزوقت اول ، چوق اولدی :
 کندیمی صله : ن یاقینده کلدی .
 || یاقینلرده = ۱ . قریب محملرک
 برنده ، جوارده : یاقینلرده
 یاغمور یاغمش اولمیلدرکه هوا
 سرینلندی . ۲ . بو کونلرده ،
 کچمش ویا کله جک قریب برزمانده :
 یاقینلرده دو کونی اوله جق ؛
 یاقینلرده کلدی ایدی . || یاقیندن =
 قریب محملدن : یاقیندن باقق ،
 کورمک . || یاقینه کلک ، کیتمک =
 یاقلاشمق ، تقرب ایتمک .

یا قینلاشدر مق { فت. یاقلا-
شدر مق ، شدر مق ،
تقرب ایتک .

یا قینلاشتمق { فل . یاقلاشتمق ،
تقرب ایتک .

یا قینلیق { س . ۱ . قریب اوله ،
قرب ، قریت : بو اوک
چارشی به یاقینلی . ۲ . صیق
قرابت : آره مزده یاقینلیق
واردر .

یا ک { پاکه ، یاقلاشتمق وسائره .
یا : یان وسائره .

یا کاز { یاخود یکاز ، نیاز . ص.
دائما شکایت ایدوب بر
بر شیئدن ممنون اولیان ، تیتیز
بدخوی : یا کاز چوجق ،
خسته .

یا کاز لاشتمق { فل . برشی بکنمیوب
متصل شکایت ایتک ،
تیتیزک و خرجینلی ایتک : بو
چوجق چوق یا کاز لانیر .

یا کاز لوق { س . دائما شکایت ایدوب
بر شیئدن ممنون او-
لیان آدمک حالی ، تیتیزک ، بد
خویلیق : خسته تک یا کاز لانی
باقانلی اوصاندریر .

یا کاسی { ص . ح . اگری ، چار-
پوق ، یانپوری .

یا کاسیلامق { فل . و :

یا کاسیمق { فل . ۱۰ . یان یور-
یمک ، چارپوق یور-
یمک . ۲ . تقلید ایتک ، مقلدک
یا تمق . سر .

یا کاشاق { ص . طائسز صورتده
کوزه ، آغزی یایوان .
یا کاشاقیق { س . طائسزجه کو-
زه ک .

یا کاشالمق { فل . و :

یا کاشامق { فل . طائسزجه کو-
زه ک ایتک ، طائسز-
لانمق .

یا کاشماج { س . سرعتله سولنیر-
کن یا کاشماق مشکل
اولان تعبیرکه بیلمجه کبی اویون
مقامنده سولنمه سی تکلیف او-
نور ، تکرمله ، شاشیرتمه .

یا کاشتمق { فت خطا و غلط ایتدیر-
مک ، تغلیط ایتک ،
شاشیرتمق : مخصوص بی یا کاشتمق
ایچون بر طاقم قارشیق سوألر
ایراد ایتدی .

یا کاشماز { ص خطا ایتمز ، لایخطی :
یا کاشماز یا کاشماز بر الله .

یا کاشمق { فل . ۱ . سهو و خطا
ایتک ، غلط ایتک :
یا کز بر جوابده یا کاشم . ۲ .
بر خطا وقباحتمده بولتمق ، ایستیمه-
رک بر قباحت ایتک : بو دفعه
یا کاشم .

یا کاشیش { س . سهو ، خطا ، غلط :
یا کاشیش ایتدم ؛ بو
نسخه تک یا کاشیشی چوقدر : کتند-
یسنک بر یا کاشیشنی طوتدم .
= ص . ۱ . طوغری اولیان ،
غلط : یا کاشیش سوز ، تعبیر ؛
یا کاشیش فکر . ۲ . ذکی ، فطین ،
احترازی موجب : یا کاشیش آدم ؛
یا کاشیش باقیشلی . = ح . طوغری
اولیهرق ، سهو و خطا ایله :
یا کاشیش سولیدی ؛ بکا یا کاشیش
آ کلاتدیلر .

یا کاشیشیق { س . سهو و خطا
ایتک ، غلط ایتمه ،
خطالی سوز و یا فعل و حرکت :

بز بر یا کاشیشاق ایتدک ؛ بو
عبارهده بر یا کاشیشاق واردر .

یال { س . تق . ۱ . دوز ، مستوی .
۷ . پارلانی ، شعله دار . ۳ .
چیلایق ، آچیق . (الیوم یا لکز
مشقتانی مستعلدر .)

یال { س . فا . ۱ . بوین و کردانک
کوک ، قالین جهتی . ۲ . مج .
قوت ، زور ، کوچ . ۳ . یال و بال =
تناسب اعضا .

یالاب { م . پارل کبی پارلامنی
تصویر و تقلید ایدر و
اکثریا مکرر قوللانیلیر : صولر
یالاب یالاب آقیوردی .

یالاییق { س . ۱ . آلوک اونیایوب
پارلامه سی . ۲ . پار-
لامه ، پارلیدی . = ص . پارلایان ،
پارلادیان ، درخشان : یالاییق
رنک . سر .

یالاییق { فل . پارلامق ، پارلدا-
مق . سر .

یالایتمق { فت . ۱ . دلیل ایله سیلیدی-
مک . ۲ . یاقین سورته .
رک کچمک : آلو صیغای بالاتدی .
۲ . بشقه سنی ده بر پارچه مستفید
ایتک .

یالاق { س حیوانلرک صو وسائره
ایچدکلی قاپ ، تکنه :
کوپکک یالاغی ؛ چشمه یالاغی =
حیوانلرک صو ایچدکلی تکنه .

یالامق { فت . ۱ . دوزلر کبی سو-
رتمک . ۲ . دلیل ایله
سیلک : آوجنی بالادی ؛ بو
سرکب طامله سنی یالاملی . ۳ .
تماس ایدرک کچمک : آلو قو-
مشونک تخته قایللمه سنی یالامغه
باشلادی . || بال طوتان پارمغنی
یالار = موجب منفعت بر ایشده
بولنان اوندن مستفید اولور .

|| توکور دیکنی بالامق = سوز .
 نی کری آلمق ، وعدندن نکول
 ایتک . || جناق بالامق = کاسه لیسک
 ایتک . || آوجنی بالامق = النه
 برشی کیرمه مک . || آبی طبابتی
 بالامق = اربعینه کیرمک .

یا لامه } س . ۱ . بالامق ایثنی . وا :
 بالامق . ۲ . یوزده چیقان
 برجان . ۳ . آشیغه .

یا لان } یاخود یلان . س . اصلنی :
 یا لان [یالغان] اصلسز سوز و یا
 ایش ، کرچک ضدی ، کذب ،
 دروغ : یا لان سویلک ؛ یا لان ار .
 تکاب ایتک ؛ یا لان طولان = کذب
 و تزور . = ص . ۱ . کرچک وطو .

غری اولیان ، کاذب ، ساخته ،
 اصلسز ، اساسسز : یا لان دنیا .
 ۲ . یا لان سویلین ، یا لانجی ،
 کذاب : الاستیمه رک یا لان چیقدم .
 || یا لاندن = ۱ . صحیح وطوغری

اولیه رق : صورت مخصوصه ده ،
 بالالتزام ، جعلی : یا لاندن اولیه
 سویلدم ؛ یا لاندن طو پالایور .
 ۲ . اساسلی وجدی اولیه رق ،
 صورتا ، سطحیجه ، موقت :

یا لاندن بر او یایدی ؛ یا لاندن
 سوپوردی ؛ یا لاندن آدم .
 || یا لانتی طو تمق = تکذیب
 ایتک . || یا لان یا کلش =
 طوغری و مکمل اولیه رق ،
 کذب و خطا ایله قاریشیق :

یا لان یا کلش برشی یازمش .
 || یا لان یره = یا لاندن ، کذب
 اوزرینه : یا لان یره مین ایتم .

یا لانجی } ص . ۱ . یا لان سو-
 یا لانجی } لین کذاب : یا لانجی
 آدم ؛ یا لانجینک اوی یانمش کیمسه
 اینانماش . ۲ . صحیح وطوغری

اولیان ، ساخته ، کاذب ، جعلی ،
 تقلید : یا لانجی دنیا ؛ یا لانجی
 الماس . || یا لانجی طوله = آتسز
 و زیتون یاغلی لاخنه و یا بابراق
 طوله سی .

یا لانجیلق } س . یا لان سویلین
 آدمک حال وصفتی
 یا لان سویله ، کذابلق : یا لا-
 نجیانی قدر کونی خوی یوقدر ؛
 یا لانجیانی قبول ایتم .

یا لامق } فل ۱ . دیل ایله کنندی
 یا لامق } آغزینی و طوداقلرینی
 یا لامق : طاتلی بر شیء یش
 یا لانوب طور بوردی . ۲ . بر پار-
 چه استفاده ایتک .

یا لواج } یاخود یلاواج . س .
 (طوغریسی : یولا-
 واج) . بر خبر تبلیغ ایتک اوز-
 ره کوندرلش آدم ، ساوه جی ،
 خبرس . ۲ . پیغمبر ، رسول ،
 نبی . ص .

یا لایچی } ص . ۱ . دیل ایله
 سیلین . یا لایان . ۲ .
 سورته رک اوستندن کچن . ۳ .
 سحر . سوپوروب کوتورن : یا-
 لایچی آتش ، فر . Rasant .

یا لپوق } یاخود یالپیق . ص . یا-
 لپوق } یوان ، یاییلوب آچلمش :
 یا لپوق صو . ص .

یا لپه } س . ۱ . ۵ . کینیک عرضاً
 (و یاندن صاللانمسی : بو
 واپور چوق یالپه ایدیور ؛ بو
 کینیک یالپه سی چوقدر . ۲ .
 یلکن کینسنگ روزکاره قارشی
 کیده بیلمک ایچون بر صاغه و بر
 صوله میل ایله طولاشه رق
 کیتمسی : یالپه اورمق .

یا لتاق } ص . متبصبص ، مداهن ،
 طالقووق } .

یا لتاقلا تمق } فل . تبصبص ایتک ،
 تملق ایتک ، طاقا .
 وفاق ایتک .

یا لتاقلق } س . تبصبص ، تملق ،
 طالقووق .

یا لچین } ص . دوز ، قایار ، پک
 دیک : یا لچین قیا .

یا لدر اراق } یاخود یلدر اراق . ص .
 یا لدر اراق } پارلاق ، پارلایان ،
 مشمع .

یا لدریز } س . ۱ . مواد مختلفه به
 آلتین و یا کومش رنگ
 و جلاسنی و یرمک ایچون اوزر-
 لرینه سوریلن و یا یاپیشد یریلان
 آلتین و کومش صوبی و یا اینجه
 طبقه سی و بونلرک تقلیدی ، طلا :

تخته به یالدریز سورمک ؛ طاوانی
 یالدریزله تزین ایتک . ۲ . مج .
 یا لاندن ایش ، اوستون کور
 ایشله ، کوز بویامه ، قلابامه :
 اونک تحصیلی بر یالدریزدن عبا-
 رت . || یالدریز آلتینی = یالدریز
 اعمالنه یارایان خالص آلتین .

یا لدریزجی } س . ۱ . مواد مختلفه به
 یا لدریز سورمک صنعتی
 اجرا ایدن آدم . ۲ . اوستون
 کور ایش یاپان .

یا لدریزجیلق } س . ۱ . مواد مختلفه به
 یا لدریز سورمک
 صنعتی . ۲ . اوستون کور ایش
 یایمق .

یا لدریزلا تمق } فت . یالدریز سور-
 دیرمک و یا قاپلا-
 تمق ، یالدریزله تزین ایتدیرمک :
 بو آینه نک چرچیوه سنی یالدریز-
 لاتملی ؛ طاوانلری کوزل یالدریز-
 لاتمش .

یا لدریزلامق } فت . ۱ . یالدریز سو-
 رمک ، یالدریزله

قابلامق ، آلتین ویا کومش
رنک و جلاسنی و یرمک ، تذهیب
ایتمک : یالدیژی بو آینه بی ایی
یالدیزلاماش . ۲ . یالاندن
تزیین ایتمک ، کوز بویامق ،
قلایلامق .

یالدیزلی { ص . اوزرینه یالدیز
سورلمش ، یالدیزله
تزیین اولمش ، مذهب ، زر .
اندود .

یالقی { س . قانی دینان ایکی تکر .
لکلی آراهه تک تکرلکی .

یالکیز { یاخود یالکیز . ص . ۱
کیسه سز ، تک ، تنها ،
منفرد : یالکیز ایدم ؛ یالکیز
قالدم ؛ کندیسینی یالکیز بولدوم .
۲ . آرقداشسز ، کندی باشنه :

سز یالکیز بونی قالدیره بیلیر .
میسکیز؟ ۳ . ساده ، مجرد : بو
طوله ده یالکیز برنج واردر ؛
اوطله ده یالکیز سز اکیسک اید .
یکز . = ح . آنجیق ، فقط ،
مجرد : بن یالکیز خسته اولد .
یغم وقت ایتمه کیتیم .

یالکیزجه { ص . ح . نهیاجه :
یالکیزجه اووربور .
دی .

یالکیزاق { س . ۱ . نهیاق ،
وحدت ، عزت : او
یالکیزلقدن خوشلانیور ؛ قیش
کیجه لری یالکیزلق چکمز . ۲ .
آرقداشسزاق ، تکاک ، انفراد ؛
بر آرقداشم اوله ایدی ده ائی
تخصیل ایدردم اما یالکیزلق وار .
۳ . معینسزاک : یالکیزلغی سببیه
عسکره آلمدی .

یالکیزلی { ص . باقه جق یالکیز
برارکی اولوب عسکر

و برمکدن معفو اولان (خانه ،
خانله) .

یالمارمق { فقه . یالایوب سومور .
مک ، چکوب یوقی .
مر .

یالمان { س . ۱ . صارب و سیوری
یر : طاغ یالمانی . ۲ . اسلحه
جارحه تک ایکی طرفی کسکین
و سیوری اوچی : قلیچ یالمانی .

یالوارشمق { فل . کمال تضرع
و تذلل ایله یالوار .
مق .

یالوارمق { فل . مستمندانه رجا
و نیاز ایتمک ، کمال
تمقله رجا ایتمک : بواش ایچون
کندیسنه چوق یالواردم ؛ یالوار .
ره یاقاره بیک رجا ایله .

یالوارچی { ص . رجاجی ، نیاز
مند .

یالی { س . « یالامق » فعلندن
مشتق اولوب صوبک یالا .
دیغی یر دیمکدر : آنجیق لسان
یونانیده دخی Αἰαλῆς لغتی
بومعنایه کلدیکندن ، و حالبوکه
هیچ بری دیکرندن مأخوذ
اولدیقندن ، بوده غرائب تصا .
دقاتندردر . ۱ . دکیز ویا ایرماق
کنناری ، قبی ، ساحل ، لدریا ؛
یالی به ایتمک ؛ یالی بویجه کیتک .
۲ . دکیز ویا ایرمان کننارندکی
یازلق خانه ، سامل صیفیه سی ،
ساحلخانه : بوغاز ایچنده کوزل
یالبلر واردر .

یالییت { حد . کاشکه ، نه اولور .
دی ! ذ . || یالیبت شعری =
کاشکه بیله ایدم ، آکلایه بیله
ایدم ؛ برشی آکلایه میورم .

یالیم { س . ۱ . کسن آلتلرک و
اسلحه جارحه تک کسکین

طرفی : قلیچک یالیمی . ۲ . مج .
صوی ، جنس ، جوهر ، مابه ؛
یایمی آلچاق = فرومایه .

یالیک { س . ۱ . اوینیایان آلو ،
شعله ، لهب . ۲ . پارلاقلق ،
تشمشع . ۳ . شیمشک ، چاقین ،
بارقه .

یالیکلامق { فل . بارلامق ،
تشمشع و تلاء لؤ
ایتمک .

یالین { یاخود یالیک . ص . ۱ . تک ،
ساده : یالین قات = بر
قات . ۲ . چیلاق ، آجیق ،
عریان ، برهنه : یالین آباق .
نا : یالیک .

یالینجیق { ص . ح . و :

یالینجه { ص . ح . ۱ . بوس بوتون
تک و تنها . ۲ . بوس بو-
تون چیلاق .

یالینغاج { یاخود یالنگج . ص .
قواق کبی قابوغی صو-
یلور (آغاج) .

یام { مه . « یاه ایله باشلار بعض
تریکه صفتلرک باشنه کلوب
تأکید بیان ایدر : یام یاصی .
فقه . یامه یابیشدیرتمق ،
بر پارچه یابیشدیره رق
ویا دیکدیروه رک تعمیر ایتدیر .
مک : اسکی چاشیرینی یاماتمق
ایچون برینی آریور .

یاماج { س . طاغه یامامش ویا .
پیشدیرلمش کبی با بریر :
طاغ یاماجی .

یاماق { یاخود یماق . س . معاون ،
یاردیغی ، ایکنجی رفیق ،
قلقه ، یارداق : آشجی یاماغی .
|| یاماق ترلیکی سیوری بورنلی
عباترک .

یامامق { یاخود یامه مق؛ فتہ . ۱
 یاصی بر پارچہ یاپیشدیر۔
 مق، یامہ قویہ رق تعمیر ایتک :
 خرقہ سنی یامامش ۲ . یاپیشد۔
 یرمق، آتمق : برسله یامادی .
 یامان { یاخود یان . ۱ . کوئی ،
 فنا ، فساد ، ردی .
 مر . ۲ . شدید ، یاکلیش ، یاوز :
 یامان آدمدر : ۳ . ائی دکل : حالی
 یاماندر .
 یاماندر مق { فتہ . یاپیشدیر مق ،
 التصاق ایتدیر۔
 مک : او پارچہ پی اورایہ یاماند۔
 ردی .
 یاماتمق { فحج . یامہ قونمق ، یامہ
 یاپیشدیر لوق ، یامہ ایلہ
 تعمیر اوانمق : آرتق بوکوملک
 یامانماز یامانہ جق حالی قالمامش .
 = فل . یناشمق ، انتساب پیدا
 ایتک .
 { س . ترکی قدیمده «یام»
 یامحجی { منزل دیکندر ۱ . سو۔
 ریجی ، منزلی . ۲ . سوریحی
 یاغصورلئی . ۳ . بعض آلاترقہ
 اکر لک اوزرینہ قونیلان یوگ
 اورنی .
 یامصری { ص . یومری صفتیلہ
 بر لکندہ قولانیلیر :
 یامری یومری = انکبہ لک ، غیر
 مستوی ، یومر بلری و چوقور۔
 لری اولان : یامری یومری
 بر کرہ .
 ۱ { س . ۱ . بردلیکی ویا بیرتیق
 یامہ { بریری قیابوب تعمیر ایتک
 مخصوص پارچہ ، رقمہ : یامہ
 اورمق . ۲ . بعض آدم لک یوز۔
 ندہ واقع لکہ : یناغندہ یامہ سی
 واردر .
 یامہ جی { س . ۱ . اثواب و قوندرہ
 وسارٹہ یامہ اوران ،

اسکیحی ، تعمیر جی ، ۲ . پک خسیس
 وجرری آدم .
 یامہ لاق { ص . یامہ لی ، یامہ اور۔
 { لمش ، اکلی . || یاریم
 یامہ لاق = ناتمام ، نقصان ، قصور۔
 لی ، اھمال ایلہ یاریم برانلمش .
 یامہ لامق { فتہ . یامہ اورمق ، یامہ
 یاپیشدیرہ رق تعمیر
 ایتک .
 یامہ لانمق { فط . کندی اثوابنہ
 { ص . ۱ . یامہ سی اولان ،
 یامہ لی { یامہ اورلمش ، یامہ ربطیلہ
 تعمیر اولنمش : یامہ لی خرقہ . ۲ .
 یوزندہ یوجک بر لکہ سی اولان ،
 یوزی لکلی .
 { س . { آفریقای وسطیمہ
 یامیام { نیلک منابھی قربندہ ساکن
 بولنان بر قومک اسمندن مأخوذ۔
 در . { آدم اتی بین ، سردنخوار .
 یان { یاخود یاک . س . ۱ . اوگ
 و آرقہ واوست و آلتدن
 غیر ی اولان طرف ، کنار ،
 جناح : صاع یان ؛ صول یان ؛
 یاندن . ۲ . طرف ، جہت ، سمت :
 او یاندہ در ؛ نہ یاندن کلپور ؛ ۳ .
 قرب ، جوار ، یاقیناقی : یاندہ در ؛
 یاننہ کیتدی . ۴ . عند ، نزد ،
 قت : بنم یانمدہ اونک ہیج قیمتی
 یوقدر ؛ بدرمک یاندہ خدمت اید۔
 یور ؛ کیمک یاندہ بو بودی ؛ ۵ .
 بدنک بر طرفی : بر یانی ہیج
 طوتیمور . = ص . یاندن ، طو۔
 خریدن طوغری یہ اولیمان ،
 اکری : یان باقیش . = ح . بر
 طرفہ ، بریانہ اکری : یان باقق .
 || یان باقق = نظر عداوتلہ باقق .
 || یان چیزمک = اصوللہ جق صیو۔

یشمق . || یان کسیحی = جیبلردن
 کیسہ وساعت کبی شینلر چالان
 خرسز ، طرار . || یان کلک =
 چکیلوب راحت ایتک . || یاننہ
 قالمق = ایتدیکی بولسز لک
 جزاسنی کورمہ مک ، جزاسز قالمق .
 || یان یان = اکری اکری ، نظر
 عداوتلہ : یان یان باقیوردی .
 || یاندن یانہ ، اوجندن اوجہ .
 || بر یاندن بر یانہ = بر طرفدن
 او بر طرفہ : دیواری بر یاندن بر
 یانہ دلدی . || یان یانہ = بیتشیک ،
 متصل : یان یانہ اوتوردیلر ؛
 اولرمن یان یانہ در . || یانی
 باشندہ = پک قربندہ ، اتصانندہ :
 مکتب اوینک یانی باشندہ در .
 || یانی قرہ (اصلی : یانیق قرہ) =
 بر نوع جیبان ، جمرہ .
 یاناز { ص . با : یاسگار .
 یاناشمق { یاناشدیر مق وسارٹہ .
 یاناشمق { با : یناشمق وسارٹہ .
 یاناق { یاخود یاساقتی . با : یانق .
 یانپوری { ص . چارپوق ، اکری
 بوکری ، یشکچ کبی
 (آدم) .
 یانچق { س . آت زرمی ، چوقال ،
 برکتوان .
 یاندر مق { فتہ . طوتیشدیر مق ،
 یانق ، اشعال و ایتقاد
 ایتک : قندیلی یاندر مق .
 یانڈیق { س . ۱ . بیاضجہ دیکن ،
 جاورز . ۲ . دوہ دیکنک
 بیوک جنسی .
 یانغ { ص . عر . ۱ : نانغہ ، اولمش ،
 کالہ ارمش ، اولغوز (میوہ) .
 یانغابوج { ص . پک اکری بوکری
 و چارپوق (آدم) .

یا نغین } ص ۱۰۰. یانمش ، یانیق ،
 محترق . ۳ . عاشق ، آتش
 عشق ایله سوزان ، محروق .
 ۳ . متضرر اولمش . = س .
 امکانه واشیایه دوشن آتش ،
 بونلرک طوئیشمه سی حریق :
 بوکیجه فلان یرده یانغین وار
 ایدی ؛ یانغین قله سی = یانغینی
 کوروب خیر و یرمک اوزره
 اشارت چکمه که مخصوص پوکسک
 قله ؛ یانغین طوبی = یانغینی خبر
 و یرمک ایچون آتیلان طوب .

یا تقو } س یا خود :

یا نبق } س . سسک بر یره چاروبوب
 کری دوغمه سی ، عکس
 صدا ، انعکاس صدا ، فر . Echo .

یا تقیلامق } یا خود یا قلامق .
 قل . سسی کری
 چو یروب عکس ایتدیرمک ،
 عکس صدا ایتدیرمک : طاغیر
 یا تقیلا یوردی .

یا نگیج } س . با : ینگیج .

یا نلمق } فج . تأسف وتلهف او .
 لئق : بوکا یانایر . —
 با : یا گلک .

یا نلق } قل . ۱ . طوئیشیق ، پار .
 لامق ، لامق ، آلولمک ، انهاب
 واشتعال ایتک : آتشن یاندی ؛
 صوبه ده یا نمدی . ۲ . احتراق
 ایتکده اولق ، سوزان اولق :
 اوطه ده صوبه یا نیورمی ؟ چیغاره م
 یا نیور ؛ مردیون باشنده بر
 لامبه یا نیوردی . ۳ . آتشدنه
 طوئیشوب کول اولق ، محترق
 اولق ، طعمه نار اولق : کاغد
 منغله دوشوب یاندی ؛ بر

کونده ایکی چکی اودون یاندی
 اوقوناق اوچ کره یاندی یا .
 بلدی . ۴ . قابل اشتعال اولق ،
 طوئیشور حالده اولق ، سهولتله
 اشتعال ایتک : بو اودون یانار .
 می ؟ حجرفتیله یا نماز . ۵ . آتشدنه
 لزومندن زیاده قالمق ، چوق
 بدشوب یانمش کبی اولق : یمک ،
 کولبا صدی یاندی . ۶ . مج . چوق
 الم و کدر و یا عشق وهجران
 چکمه ، محروق و دلسوخته
 اولق . ۷ . ضرر وزیان کورمک ،
 درس آلق : آودن یاندم . ۸ .
 حسجال ایتک : یانوب یا قیلق .
 ۹ . قزبان صابی بی کچوب او یونی
 غائب ایتک : بن یاندم . ۱۰ .
 تأسف ایتک ، آجیق : شو
 چوجفک حاله یا نیورم . ||
 اسمی = یانق = اراده الدن
 کیتک . || برینک الدن یانق =
 غدر و اضاریننه اوغرامق .
 || باشده آتش یانق = فائله
 و اضطرارده بولمق . || برینک
 نارینه یانق = سببندن متضرر
 اولق . || جان یانق = درس
 و عبرت آله حق صورته متضرر
 اولق : آد مجزک و کیلخر جسدن
 جانی یانمش اورتا قلیق ایستیمور .
 یانوب یا قیلهرق = کمال سوزشله :
 دوستنک و فاتی یانوب یا قیلهرق
 حکایه ایتدی . || یانه یانه ، یورک
 آجیسيله .

یا نمه } س . یانق ایسی . با :

یا نو } س . لعنت ، بد دعا ، ایلیج ،
 نفرین . مر .

یا نه } یا خود یا سکه و یا بنا ، یگا .
 ح . دن یانه = جهنجه ، داثر

متعلق ، کلنجه ، جه : بیه جکدن
 یانه صیقندیمز یوغیدی ؛ تریبه .
 دن یانه ناصلدر ؟ یازیدن یانه
 پک کریدر . || یانه یانه . با :
 یانق .

یا نی } س قره یانی [اصلی : یانیق] =
 طاعون چیبانی ، بومرو جق .
 || یانی باشنده . با : یان .

یا نیق } س . ۱ . یانمش شی ؛
 یانیق قوقوسی . ۲ . یانق
 اثری ، بدنک یانمش برینک نشا .
 نی : یوزنده بر یانیق واردر ؛
 النک یانغی . = ص ۱۰۱ . یانمش ،
 محروق . ۲ . مج . عشق و کدر
 آتشیله سوزان ، شوریده :
 یانیق آدم . ۳ . جلیز ، سیسقه :
 یانیق چوجق . || یانیق قره .
 با : یانی .

یا نین } ح . یاندن ، قچین ، مترد .
 دانه : یانین یانین کید .
 یوردی .

یا و } یا خود یا وه ، یا وی ، یا غی .
 ص ۱۰۱ . غائب ، ضایع . ۲ .
 مجهول ، نامعروف . ۳ . بیانچی ،
 یاد ، اغیار ، غریب . ۴ . دشمن ،
 عاصی . || یا وه حیوان = صا .
 حبسز ، کیمک اولدیغی مجهول ،
 ضاله . = س . ضیاع ، فقدان ،
 یوقلق مر .

یا و اش } ص . با : یواش .

یا وان } ص ۱۰۱ . یاغیز ، یاغی پک
 آز : یا وان ات ، چوربه .

۲ . لذتسز ، طاتسز ، بی مزه :
 پک یا وان سوز .

یا و ر } ص . فا . یاردیجی ، معین ،
 امدادی : جناب حق یا .
 ورکر اولسون . = س . فا . ج .
 یاوران . قوماندانک معیت ورفا .

قنده اولوب قومانده به متعاق
 او امرینی تبلیغه مأمور بولان ضا -
 بط که علامت فارقہ اولوق اوزره
 صاغ قولنده قوردونی اولور :
 سرعسکر یاوروی؛ مقام یاوروی .
 || یاور حرب = آنفا ذکر او -
 لئان وظیفه ایله موظف یاور .
 || یاورا کرک = مشیران عظامدن
 ذات حضرت پادشاهی یاوروی
 عنوانی حائر بولسان ذات .
 [جمعده «یاوران کرام» دیمکدن
 ایسه «یاوران اکرم» دیمکدها
 اییدر ، زیرا کرام «اکرم» ک
 جمی اولیوب «کریم» ک جمعیدر ،
 «یاوران اکرم» دیمکده غیر
 مأنوس در .] || یاور فخری =
 وظیفه سی و مخصوصاتی اولقمزین
 مجرد سبب افتخار اولوق اوزره
 ذات حضرت پادشاهی یاوروی
 عنواتی حائر اولان امر او
 ضابطه انه دینیر . || سریاور =
 یاوران رئیسی . سریاور حضرت
 پادشاهی؛ مقام سرعسکری سر
 یاوروی .

یاورلک } س. باور صفت ووظفه.
 سی : کنندیسی یاورلک
 ایتشدر؛ اونک یاورلکی وار -
 میدر؟

یاورو س. با : یاوروی .

یاوری } س. فا . یاردیمچلیق ،
 امداد ، معاونت : یا -
 وری طالعله .

یاوری } یاخود یاورو . س. هر
 نوع حیوانک کوچکی ،
 پجه : قویون ، قیصراق ، تیلکی ،
 ییلان یاوریمی . — انسان
 حقتنده مستعملدر : یاوریمی

یاننه آلمش : کل یاوریم : هی
 یاوریم هی ! || یاوروی آغزی =
 قوزی و طانه آغزی کبی طاتلی
 آچیق پنبه رنگ . || قپویاو -
 ریمی = خان و جامع قپوسی
 کبی بیوک قپونک اورته سنده کی
 کوچک قپوکه اکثریا یالکز او
 آچیلیر .

یاوریمچق } و یاوریمچغز یاخود
 یاوروجق } یاوروجق یاوروجغز .
 س. کوچک یاوروی . مقام محبیده
 انسان حقتنده . مستعملدر :
 کل یاوریمچم ؛ ایکی یاوریمچغزم
 واردر .

یاورپلامق } یاخود یاورولامق .
 (حیوانی) طو
 غورتمق : آطه طاوشانلریخی
 بسلیوب یاورپلامتلی .

یاورپلامق } یاخود یاورولامق .
 فته . [حیوان حقتنده]
 طوغورمق ، یاوروی یایمق :
 مندرک اوزرینه کدی یاورپلا -
 مش : بوقوش هر سنه بوراده
 یاورپلا یور .

یاورلک } ۱. شدتلی ، شدید ،
 یاوز } ۲. ضدیتله [یک اینی . اعلا ،
 فوق العاده ایمان ، قیایق : بطش
 وشدته بناء سلطان سلیم خان
 اوله لقب اولمشدر .

یاوزلق } ۱. سرتک ، شدت
 قیایلق یانلق . ۲ .
 [ضدیتله] ایلیک ، اعلاق ، فوق
 العاده لک ، قیایلق .

یاوسی } س. ایکنه لی بر جنس
 چکرکه .

یاوشاق } س. هنوز سرکه دن
 چیمش بیت ، کهمله

یاوریمی ، کوچکی .
 یاوشان } ص. دیکتنلی دیکنلری
 اولان ، باتار . || یاوشان
 اوقی = ورونیقه دینان نبات .

یاوق } یاخود یاغوق . س. قریت
 بیان ایدن « یاق » دن
 مشتق [نشان ، نشانلامه ،
 نامزدلک : بوقیزک ، بودلیقلنلک
 یاوغی وارمیدر ؟

یاوقلامق } فته . نشانلامق ،
 نامزد ایتک : قیزی ،
 اوغلنی یاوقلادی .

یاوقلامق } فل . نشانلامق ،
 نامزد اولوق : او
 قیز ، او آدم یک کوچک یا شده
 یاوقلامشدر .

یاوقلی } ص. اولمک اوزره نشا -
 نلامش ، نشانلی نامزد :
 او قیز ، اودلیقانی ایکی سنه دن
 بری یارقلیدر ؛ یاوقلسی عسکره
 کیتدی : یاوقلیسی زنکین بر
 قیزدر .

یاوه } ص. با : یاو .

یاوه } س. فا . بوش لاقردی ،
 عبث سوز ، صاچه صاپان ،
 هذیان .

یاوه گو } ص. فا . ج . یا ه گویان .
 صاچه صاپان سویلین ،
 هذیان ایدن .

یاهو } حد . عر . ۱ . ای الله !
 اهم ! یاهو ویا من هو =
 ذکر . ۲ . ای سن ، باقسه ک آ ،
 بکا باق : یاهو ! بورایه کل . ۳ .
 آدم ! آدم لر ! آجانم : ایتیک
 یاهو ! یواش یوریه لم یاهو !

یاھی } حد . ای ! به هی !
 سویخ مقامنده مستعملدر
 نه شرقلیر ، یاھی .

یای { س. ۱. اوق آتمغه مخصوص
معروف اکری واسنر
سلاح که باروتک ایجادندن اول
پک مستعمل ایدی، قوس، کان :
یای قورمق، کیریشله مک =
توتیر ایلک، زه ایتک؛ یای
قبضه سی = طوتیله حق یری او.
لان اورته سی؛ یای قولی = ایکی
قاشندن بهری. ۲. اسن آلت :
آراهه بانی. ۳. یای برجی = برج
قوس که کونش تموز آینده بوکا
داخل اولور. = ص. یای کبی
کمرلی، مقوس : یای قاشلی =
کان ابرو.

یای { س. تق. یاز موسمی، صیف.
اورته سی اولان نمودده
شمسک «یای» برجنده بولنسی
سبیلله بویله تسمیه اولغشدر؛
ویاخود بوموسمده سوریلرک
یایله لرده یاییسی و هر شینک ده
صیقاقدن آچلمسی مناسبتیله «یایمق»
فعلندن مشتقدر. }

یایا { س. ص. [اصلی : یایاق] و :

یایان { س. ص. ۱. آیاقله یورون،
حیوانسز کیدن، پیاده،
راجل، ماشی : یایا، یایان یولجی؛
یایارل کیریده قالدی؛ یایان قالمق =
آتسز قالمق. ۲. محروم، بیهره،
بی نصیب : کنندیسسی معارفشه
یک یایاندر. || یایا چریسی =
یکپجیری اوجاغنک پیاده صنفی.
= ح. یوریه رک، حیوانسز،
ماشیا : یایا کیتمک؛ یایان یوریمک.

یایانلق { س. آتسزلق، پیاده لک،
یایا اولمق و کیتمک حالی :
اوزون سفرده یایانلق چکمز.

یایدیرمق { فت. سردیرمک، دو.
شتمک، فرش ایتدیر.
مک : شورایه بریایی یایدیرک .
یاغیره { س. ۱. یوکسک سسسه
باغرمه. کورلدی، ولوله،
غرمو : یایغره نی باصمق = چوق
باغرمق؛ یایغره قویمق = بریبوک
کورلدی ایشیدلمک. ۲. جزئی بر
آجی و وجع اوزرینه اولنان
تلاش و کورلدی : بر اوافق
چیباز ایچون بو قدر یایغره .

یایغره اچی { ص. ۱. سبیلی سبیسز
چوق باغروب وا.
ویلا ایدن، ولوله نی قوپاران :
پک یایغره جی بر جوجقدیر. ۲.
جزئی بر آجی به طیانه میوب زیاده
تلاش و کورلدی ایدن : بر اوافق
چیباز چیقارمش آما کنندیسسی
یایغره جیدر.

یایغی { س. ۱. یه یاییلان و سریان
شی، قوری تخته ویا طاشه
باصمق ایچون ویا اورته لقی تمیز
قالق ایچون اکرتی اوله رق
دوشن بز وکلیم وساره : حمام
یایغیسی؛ یتاق یایغیسی؛ سفره نک
آلتنه بریایی آچلی .

یایق { یاخود یایق. ص. آچیق،
یایوان، مبسوط : یایق قاب،
کول. = س. یاغ چیقارمق
ایچون ایچنده سوت ویا یوغورت
دوگدکری قاب که یوکسک وطار
برفوجیدن عبارت اولوب آلتی
آغزندن گکیشدر، محضه :
یایقدن یکی چیقمش تره یاغی؛
یایق طوقاغی .

یایقامق { فت. با : ییقامق .
یایلا { یاخود یایله و :

یایلاق { س. [ترکی قديمه یاز
دیمک اولان «یای» دن]
۱. یازین چیقیلوب اقامت اولنان
یوکسک و سیرین یر، طاغلرک
اوستنده کی یازلق اقامتگاه : آنا.
طولیده اکثر قصبه لیلر یازین
یایلازلر، یاقلاقره چیقارلر. ۲.
یازلق مرعا، یازین سوریلرک
یایدققری مرعای طاغ اوستلری :
حیوانلری خانگی آیده یایلايه
چیقاریرلر؟ شمده سوریلر
یایله در. || یایلا یوزی =
طاغلردن ایندیریلن و صنعی
اولمیان یوز. || یایلا چچکی =
عنبر چچکی .

یایلاقییه { س. [یایلاق اسم تر.
کیسندن عربی قاعده .
سنجه یابنلش غلط فاحش تعبیردر.]
یازلق مرعا کراسی، میری به
حاند یایلار ایچون سوروی
صاحب لردن آلتان رسم .

یایلامق { فل. ۱. یازی یایلاده
چکیرمک، یایلاده بولنلق :
ارطغرل پک عشرتیه طومانچ
طاغلرنده یایلاردی. ۲. یایلاده
اوتلامق، یایلايه چیقارلمش
اولمق : سوریلری ساحلده
قیشلایوب بالقانلرده یایلارلر .

یایلاق { فل. فج. ۱. آچلق،
گکیشله مک، سیومک،
توسع ایتک، منبسط اولمق :
بونک آغزی چوق یایلدی؛
صیقاقدن هر شی یاییلیر؛ یاغ
لکسه سی چابوق یاییلر. ۲. طاغلق،
صاچلق، منتشر اولمق : بورسه
انشاسنه دائر بر حوادث یایلدی.
۳. اوستنده کی اشیا وانواب واسطه
وساره نی طاغیدوب اوزانمق،

دو کیلوب صاجلق : خیدودل
 بر چایرده یا بلش لردی . ۴ .
 (سوری) مراده متفرق او -
 لهرق اوتلامق : قویونلر بر
 بایرده یا بیلدیلر . ۵ . سرایت ایتک ،
 محدود و منحصر قاله میوب تعمیم
 ایتک : اسکی زمانلرده تحفظ
 قاعده سنه رعایت ایندلمیکندن
 ظهور ایدن امراض چابوق
 یا بیلردی . ۶ . سرملک ، دوشتمک :
 یورایه بر کلیم یا بیلیدر . ۷ .
 اوریلوب و یا یایلوب دوشتمک ،
 سرملک : طاغ کبی آدم بردن
 یا بیلدی .

یا بیلله } س . یا بلق ایشی . با :

یا بیللی } ص . ۱ . یای و اوقله تیر
 عسکر . ۲ . اسنر و یا آچیلیر
 قیانیر بر آلتی اولان : یایی آرابه .
 یا بیلیم } ص . یا بلم آتش = بر صف
 طرفندن بردن واقع اولان
 سلاح انداختی .

یا بیلق } فت . ۱ . آچق ، اوزاتمق ،
 بیوتکم ، توسیع و تمديد
 ایتک : حرارت هر شیئی یا بار .
 ۲ . طاغیتق ، صاجق ، سرملک ،
 پریشان ایتک : اشیاسنی هر طرفه
 یا بلمش ؛ بوکاغلری بویله یا بلمک
 ۳ . نشر و اشاعه ایتک ، هرکسه
 طویورمق ، تعمیم ایتک : برسوز
 یا بلمش ؛ بو خبری کیم یا بیدی ؟
 بولاشیق یردن کنن بر یولجی
 خسته لغی یا بلمش . ۴ . سرملک ،
 دوشه مک آچق ، فرش ایتک :
 شورایه بر یا بلی ، بر کلیم یا بلی .
 ۵ . (حیواناتی) مراده طا -
 غیدوب متفرق حالد اوتلامق :

قویونلری بر بایرده یا بلمش . ۶ .
 اولو و یا با یفین یا خود خسته
 دوشورمک ، سرملک : صیتمه
 بوتون اوشاقلری یا بیدی .

یا بلمه } س . ۱ . یا بقی ایشی . با :
 ۲ . صاتلیق اوفان
 تفک شیتلرک سرلمسی : خردوات
 یا بلمه سی .

یا بلمه چی } س . آچق محللرده و
 و صوقاق کنار لرنده
 اوفاق تفک شیتلر و خردوات
 سروب صانان آدم ، خردوات
 سرکیچیمی . = ص طویلی اولمیان ،
 طاغیتق ، پریشان حال .

یا بلی } س . بیوجک و کوشک اتلی
 بر جنس طاتلی صو بالینی :
 یا بلی بالینی .

یا بیوان } ص . ۱ . آچق ، گکشیش ،
 بول ، یا بلمش ، منبسط :
 یا بیوان قاب . ۲ . طویلی اولمیان ،
 غیر مضبوط ، طاغیتق ، پریشان .
 || آغزی یا بیوان = سر صافلاماز ،
 آغزی کوشک ، بوش بوغاز ،
 گرزه .

یا بیوانلق } س . ۱ . آچیقلاق ،
 انبساط . ۲ . کوشکلک ،
 عدم تقید . ۳ . طاغیتق ،
 پریشانلق .

یا بی } ص . عر . ئ : یا بیسه . د .
 (صرف عربیده) « ی »
 حرفنه منسوب و متعلق و یا بو
 حرفی حاوی اولان : مثال یائی =
 برنجی حرف اصلیمی « ی » او -
 اولان فعل ؛ اجوف یائی = ایکنجی
 حرف اصلیمی « ی » اولان
 فعل ؛ ناقص یائی = او پنجی حرف
 اصلیمی « ی » اولانی .

یباب } ص . فا . ییقیق ، بوزوق ،
 خراب ، ویران ، تباه :
 خراب و بیاب اولدی .

یبان } س . فا . ۱ . ایصنر و غیر
 معموره مک خارجی ، قیر . ||
 اضافتده حیوانات حقتده وحشی
 و نباتات حقتده خدای نابت
 معناسنی افاده ایدر ، که هر ایکی
 تقدیرده یبانی دخی دینلیر :
 یبان آدمی = یبانی ، وحشی ،
 آدم ؛ یبان اشکی = حمار
 وحش ، کور ؛ یبان طوموزی
 قویونی ، کچیمی ، کدیسی = بو
 حیوانلرک اهلی اولمیان وحشی
 جنسلری ؛ یبان آسمه سی ، انجیری ،
 تره اوقی ، تورپی ، صارمساغی ،
 صوفانی ، مرستیق ، موروری ،
 هاوجی . یونجه سی و سائره = بو
 نباتلرک یبانی و تریسه اولنماش
 خدای نابت جنسلری . || یبانک
 آدمی = و مناسبتر آدم .
 || یبانه آتمق = اعتبار ایتمه مک .
 صایماقمق : بو سوزی یبانه
 آتماک . || یبانه سونلک = عبث
 سونلک ، خلط ایتک . || سوزم
 یبانه = حاشا حضوردن ، سوزم
 اوکا . || بر ویبان = چول ،
 یبان ، بریه .

یبانتراق } س . طوراق اوتنک
 بر نوعی .

یبانچی } س . ص . ۱ . یرلی اولمیان ،
 غریب ، اجنبی ، بیگانه :
 بو مملکت اهالیسی ییبانچیلرله
 الفت ایتزلر . ۲ . مألوف و آشنا
 اولمیان ، مناسبتی اولمیان ، تکلیفلی ،
 یاد : بوزات یبانچی دکدر ؛ بن
 یبانچی میم ؟

یباخیلیق { ص. ۱. یرلی اولمایانک }
 حال، غربیلک، بیکا-
 نه لک : بورا خلقتنک احوالنه
 واقف اولمقلمه یباخیلم مانعدر.
 ۲. الفت و انسیت فقدانی ،
 تکلف : بن بو اوه یباخی کبی
 کلیورم یباخیلیقی قبول ایتم .
یبانلق { ص. ۱. بیان یره وغیر
 معمور محللره منسوب
 ومتعلق ویا بویوله یره مخصوص :
 یبانلق آغاج، حیوان. ۲. مسا-
 فرلکه مخصوص، مسافرلکده
 کییله جک : یبانلق انواب. =
 س. ایصنر وغیر معمور یر :
 یبانقلرده کز یوردی .

یبانه { با : بیان .

یبانی { ص. ۱. بر ویبانه و ایصنر
 غیر معمور یرله مخصوص :
 یبانی چیچک ؛ یبانی یشلر. ۲.
 وحشی، غیر مانوس، یرتیجی : یبانی
 کدی؛ یبانی کچی؛ یبانی آدم =
 وحشی حالنده بولنان ، بوس
 بوتون تریبه سز .

یبانیلیک { ص. وحشیلک ، عدم
 مانوسیت، یرتیجیلیق :
 آوسترالیاهالی اصلیه سی یبانیلیک
 حالنده یاشارلردی؛ قیلانک
 یبانیلیکی بک زیاده در .

یبروح { ص. عمر . نیا . یروح
 الضم (و غلطی : عبد
 السلام) = بر نوع طاغ طورپی،
 قان قورودان ، لفاح بری .

یبوست { ص. قورولوق ،
 نمزلک ، رطوبت
 فقدانی ، خشکی : یبوست هوا .

یب { د. یاه مفتوحه ابله باشلا-
 یان بعض تر. صفتلره کیروب

تأکید و مبالغه بیان ایدر : یب
 یکی = بوس بوتون جدید .

یباغی { یاخود یباغی . و :

یپاق { یاخود یپاق . قویونک
 قیشین سورن یوکی . قبا ویو-
 مشاق یوک : ممالک عثمانیه دن ایی
 یباغی ، یپاق چیقار .

یپاچی { س. قویون یوکی صاتان
 آدم ، یوک تجارتی .

یپاقلی { ص. یپاق یعنی یوکله مستور،
 یپاق و یرن : یپاقلی حیوان =
 قویون مقابلی : قیللی = کچی .

یپراق { یپراقلمق و ساثره . با .
 یپراق و ساثره .

یپرَمک { فل . قوشمق ، سرعت
 و تلاشله کیتک ، شتاب
 و عجله ایتک . مر .

یباغان { یاخود یاتاغان . س. [بلده کی
 سلاحلده یاتار کی وضعیتده
 طوره سی وجه تسمیه سیدر .]
 اسلحه جارحه دن بک اوزون بیچاق .
 -- صفت کبی ده قوللانیلوب :
 یتاغان بیچاق دینیر .

یپاق { یاخود یاتاق . « یاتمی »
 [دن] ۱. اویومق ایچون
 یاپیلان دوشک که بره یاپیلان
 شلته ویا شلته لرله اوسته آلتان
 یورزان و فانه کبی اورتودن و

یوز یاصد یغندن عبارتدر ، فراش،
 یستر : یباق طاقی ؛ بنم یتاغم
 یابلدی ؛ مسافر یتاقلری . ۲.
 اوزرنده یباق یاپیلان کرهوت،
 قاریوله ، سر یر : ده یر ، نخسه

یباق . ۳. مکان ، میت ، ملجأ ،
 محل مخصوص : اوراسی آرسلان
 یتاغیدر ؛ آو یتاغی . ۴. خر-
 سزلی خفیا قبول و اشیاء

مسروقه لرینی حفظ ایدن آدم :
 خرسزرلک ، خیدودرلک یتاغی .
 ۵. نهرک آقیدی دره و خندق :
 مندرسک یتاغی . ۶. بو ایرماق
 هر وقت یباق دکیشد یرر ؛ اسکی
 یتاغی ترک ییتشدر . || یباق او-
 طه سی = ۱. یباق طاقلری بک
 قوندیغی کوچک او طه ، یباق
 طاقلری نه مخصوص صندیق او-
 طه سی . ۲. یاتیلان او طه ، بر
 ویا زیاده قاریوله قورلمش او طه :
 یباق او طه لری لدوسه قارشى
 بولغیدر . || تجار یتاغی = تجا-
 رنکاه (شهر) . || دول یتاغی =
 رحم . || کمی یتاغی = لنگرگاه ،
 لیمانق .

یباقلق { ص. ۱. اوزرنده یباق
 یاپیلان کرهوت ، قاریوله ،
 سر یر . ۲. یباق یایمغه وقاریوله
 وضعنه مخصوص کوچک حجره ،
 او طه بک یباق ایچون آیرلمش
 قسمی . = ص. بر مقدار یباق
 استیعاب ایدن : یوز یباقلق
 خسته خانه ؛ یکریمی یباقلق قغوش .

یباقلی { ص. ۱. یتاغی اولان ؛
 یباقلی یتاقلی او طه . ۲. یتاغی
 یعنی مجراسی در بک اولان ؛
 یباقلی ایرماق .

یبتلاق { ص. دائما اسیر فراش .

یتیمی { س. سن . جم . عر . فد . یتیم .
 بلا . یتیم . [ایتیم کبی .]

یتدیرمک { فت. ینه جک حال و
 مقداره کتیرمک ،
 کفایت ایتدیرمک .

یتیر { ص. یتیشن ، کافی ، وافی ؛
 بوتون قیشه یتیر اودوغز
 یوقدر . = ح. الو یرر ، کافی ،

زیاده لازم دکل : یتر سونله ، آرتق یتر .

یتیشدیر مک } فته . ۱ . یتیشه جک ، حاله کتیر مک ،

ایصال ایتمک ، وصول یتدیر مک :

قوغه بی صوبه یتیشدیر ملی . ۲ .

قاوشدیر مق : الله چولوق چو -

جفکزه یتیشدیر سین . ۳ . وقت

وزماننده بولندیر مق ، وقتنده

ایصال ایتمک : قابیچی یزی ائی

یتیشدیردی ؛ ترزی انوایی بیرامه

یتیشدیره مدی . ۴ . بر زمانه

قدر یا شاتقی ، واردیر مق ، درک

ایتدیر مک : جناب حق یزی

کله جک رمضانده یتیشدیر سین .

۵ . حاضر بولندیر مق ، تدارک

واستحضار ایتمک : بزه بر آرزو ،

بر آزیتمک یتیشدیره بیلیریسکر ؟

۶ . صوکره دن کوندر و ب قاتدیر -

مق : آرقه دن بزه بر قاج سواری

یتیشدیردی . ۷ . طو یور مق ،

اسماع و اخبار ایتمک ، تبلیغ ایتمک : نم

سو بیلدیکمی خواجه یه یتیشدیر -

مشلر . ۸ . غرسنه و تولدانه

وجوده کتیر مک ، بسله مک : بر

چفتلک آچوب آغاجلر ، آتلی

یتیشدیر یور ؛ عربان ایوم کوزل

آتلی یتیشدیر یورل ؛ کندیبی

متصل اولاد یتیشدیر یور . ۹ .

تربیه ایدوب میدانه کتیر مک ،

تربیه ایتمک : حربیه مکتبی دولته

ضابط یتیشدیر ؛ او ذات بر

چوق طلبه یتیشدیر مشدر .

|| سوز یتیشدیر مک = جوابه مقتدر

اولق ، مقابله ایتمک : اوکاسوز

یتیشدیر مک نه قدر مشکل .

|| لاقردی یتیشدیر مک = دیدی

قودی ایتمک ، غمازلق ایتمک .

= فل . (حیوان) آرت آیاغله

اوک آیاغنی اوروب یاره لامق :

بو آت یتیشدیر یور .

یتیشمش } ص . ۱ . بو یومش ، بالغ ،

ایش کوره بیله جک و یا

اولنه جک سنه واصل : یتیشمش

اوغلاری یتیشمش بر قیزی وار -

در . ۲ . اولغون ، کله بولمش :

یتیشمش میوه .

یتیشمک } فل . ۱ . اولاشمی ،

ایرمک واصل اولق :

باشی طاوانه یتشیر ؛ بو قوغه

صوبه یتشیر . ۲ . ورمق ، درک

ایتمک ، بر زمانه دک یا شامق :

بو بهاره ده یتشیدک . ۳ . وقتنده

بولوق ، وقتيله واصل اولق :

نمازه یتشدم ؛ واپوره یتشه مدک .

۴ . وقت بولوق ، یابه یتلمک : بو قدر

ایشه یتشه م . ۵ . حاضر و مهیا اولق ،

بر وقته دک یاپيله یتلمک : بو ایش

اقشامه یتشه مز . ۶ . وجوده کلک ،

نشو و نما بولوق ، حاصل اولق :

بو ممالکنده چوق میوه ، ذخیره ،

آت ، قویون یتشیر . ۷ . تربیه

اولوب میدانه کلک ، نشأت ایتمک :

مکاتب حربیه دن متفنن ضابطلر

یتشیر . ۸ . کفایت ایتمک ، کافی

اولق ، یتمک ؛ بو یتمک همزه

یتشمز . ۹ . صوکره دن کیدوب

و یا بر ایشه باشلا یوب اول کیتش

و یا باشلامش اولانله قاتلق :

آرقه دن بزه یتشیدی ؛ سز ایشه ،

یازی به باشلا ییک بن سزه یتشیرم .

۱۰ . بیومک ، ایش کوره بیله جک

سنه کلک : شمسی اوغلاری

یتشیدی کندیبی راحت اید یور

۱۱ . (میوه) اولق ، کچاله ایر -

مک : ده اوزولر یتشمدی .

۱۲ . بر زمانه یا شامش اولق ،

بر زمانی و یا بر ذاتی کورمش

اولق : بن بیوک پدرمه یتشه مدم ؛

وقت سعاده یتشیلر .

یتیشمه } س . یتشمک ایثی . لا :

یتیشمه } یتشمک . = ص . ۱ . حا -

صل اولمه ، وجوده کلش ، متحصل :

چکر دکدن یتشه آغاج . ۲ .

تربیه اولمش ، نشأت ایتمش :

کاتب لکدن یتشه بر آدم ؛ مکتبدن

یتشه مأمور .

یتیش } عد . ۱ . یدی دفعه اون ،

یتیش } سبعین ، هفتاد : یتش کشی ؛

یتش سنه ؛ یتش بر ؛ یتش بش ؛

یوز یتش . ۲ . یتش یاشی ، سن

سبعین : یتشی کچکین ، یتشه

قرب بر آدم .

یتیش } عد . هر برینه و یا هر دفعه -

یتیش } سنده یتش : اور تاقلر

یتشر لیرا و یر دیلر ؛ طوغله لری

یتشر آرابه لره یوکلندیلر . || یتشر -

دن ، یتشر یتشر = هر دفعه سنده

یتش .

یتیشلیک } ص . ۱ . یتش غروش

یتش } وسائره قیمتنده یا خود

یتش اوقه وسائره ثقلنده و یا

یتش جزء دن مرکب اولان .

۲ . یتش یاشنده : یتشلیک بر

اختیار . = س . یتش پاره وسائره

مقداری : بوکا بر یتشلیک و یره

یم می ؟

یتیشلی } ص . یتش جزء دن

یتیشلی } مرکب و یا یتش شیئی

حای اولان .

یتیشمش } ص . یتش درجه -

یتیشمش } سنده اولان ،

آلتش طقوزنجیدن صوکره کان :

یتمشخی سنه؛ یتمشخی دفعه؛
یوز یتمشخی وسائرہ .

یتمک { فل . ۱ . کافی ووفی اولق ،
الویرمک ؛ بوبکا یتز ؛ بو
قدر سعی وغیرت یتز می ؟ ۲ .
ایرمک ، واصل اولق ؛ الم اورا .
یہ یتز ؛ درجہ علیاہ یتدی . ۳ .
بولق ، دکمک ، بالغ اولق ؛
عمری طقساہ یتدی . || جانہ
یتمک = جانہ طاق یتمک . || کوچ
یتمک = اقتدار اولق ، مقتدر
اولق ؛ اوکا بنم کوچم یتز .

یتیم { س . ص . عر . ث : یتیمہ ، چ ؛
یتیم (ایتام ، یتامی . « یتیم دن
ص . ش . ۱ . باباسی ویا باباسی و آنا .
سی اولمش چوجق ، اوکسز ؛
یتیم برچوجق ؛ یتیمہ برقیز ؛ شو
یتیمہ یازیق ؛ ایتام مجلسی = باب
مشیتدہ اموال ایتامک اداره
وادانہ سنہ نظارت ایدن مجلس .
۲ . یکتا ، تک ، فرید ، نادر ،
نایاب ؛ دریتیم .

یتیمک { س . باباسی ویا باباسی و
آناسی اولمیان چوجمک
حالی .

یتیمہ { س . عر . نادر و نایاب
ایچی ، دریتیم ؛ یتیمہ الدهر .
یتیمیل { فل . (افتعال) باندن
مضارع اولوب لسانزدہ
حال کبی قوللائیلیر . [اولہ بیلیر ،
محمدر ، بلکه .

یتیح { س . فا . بوز ، جم . ذ . || یخ
یح (پاره = بوز پارچہ سی .

یتخشی { ص . [اصلی ؛ یاقشی] یاقشیق
یتخشی { آلان ، ائی . کوزل ،
یمان مقابلی ؛ یخشی یکیت .
[سکیشدرہ] .

یتخشیق { س . ایلیک ، کوزلک .

یتخی { س . [فارسیدن] قاورلمش
صوغان و سائرہ ایله
پیشمش ات یتخی ؛ پاپاس ، دو-
کون ، طاوق یخنیسی ؛ صوغانلی
صارمساقلی ، نخودلی ، مغدانوسلی
یتخی .

یتدی { س . عر . ت . بدین . جنایدی ،
ایادی . (ترکیجده چوق دفعه
مذکر کبی قوللائیلیر . [۱ . ال ،
دست . ۲ . نج . زور ، کوچ ، قوت ،
قدرت . ۳ . امداد ، یاردیم . ۴ .

واسطه ، معرفت ؛ فلائک یتدیله
ویردم . || یتدید ، عن ید = الدن اله ،
طوغریدن ، معامله ایچون طو-
لاشمیه رق . || ید بیضا = حضرت
موسی (عم) ک معجزه سی اوله-
رق بیاض برال کوستره سی .
|| ید تصرفه ، ید ضبطنه کچیر-
مک = تصرف ، ضبط ایتمک .

|| ید طولی = معلومات تامه ،
وسعت معلومات ، اطلاع تام ؛
فقده ید طولی صاحبی . || ید
واحد = انحصار . || ذی الید =
متصرف ، بر مالی اله کچیروب
تصرف ایتمکده اولان .

یتدا { یاخود یدہ س . بشم دینان
طمارلی یشیل طاشکه اسکی
ترکر اوندن صفملرینی یاپارلر
واستقرار ایچون صویہ آتارلر
ایدی .

یتدک { س . ۱ . حیوان چکه چک
ایب ، یولار صابنی . ۲ .
آقندی به قارشی ساحلدن قایق
وکمی چکمکه مخصوص ایب ؛
قاینی یدکه ویرمک . ۳ . یولا-
رندن چکیلرک کوتوریلن بوش

آت : ساپس بریدک کوتوربور .
دی . ۴ . لزومی حالنده قوللا-
نلق ایچون برشیتک فضلہ بو-
لندیریلان اشی . [بو معنا ایله
صفت کبی ده قوللائیلیر ؛] یدک
بر آناختارم واردر ؛ ساعتک
یدک جامی || یدک خزینہ سی = صو
خزینہ سی طولدیغنده فضلہ سی
دوکلک اوزره یدک بولندیریلان
ایکنجی خزینہ . || یدک صو =
ماء جاری قاتمہ سی . || یاغ یدکی =
بیوک یاغ طولوی .

یتدجکی { س . ۱ . یدک بر آت
کوتورن ساپس . ۲ .
آقندی به قارشی ایله قایق چکن
آدم .

یتدکک { ص . حین حاجتده قوللا-
نلق اوزره یدک بولند-
یریلان ؛ یتدکک بر چفت چیزمه
آلملیسکز .

یتدکلی { ص . حین حاجتده
یرینی طوته جق بریدکی
اولان ؛ یتدکلی ساعت جامی .

یتدمک { قن . ۱ . (حیوانی)
یولارندن طونوب کو-
تورمک ، چکمک ؛ بر آتہ
بیششیدی دیکرینی یاندن یدبور-
لردی . ۲ . قاینی) آقندی به
قارشی ساحلدن رسنله چکمک ؛
قاینی یدمدکجه یوقاری چبقارمق
مکن دکلدر .

یتدنجی { ص . بدی درجه سنده
اولان ، آلتخیدن صو-
کره کن ، سابع ، هفتم ؛ هفته-
نک یتدنجی کونی ؛ یتدنجی آی ؛
یتدنجیسی ؛ اون یتدنجی ؛ یوز
یتدنجی .

{ عد. آحاددن آلتی ایله
یدی } سکز آره سنده کی عدد ،
سبعه ، هفت : یدی کون ؛ یدی
قات کوك ؛ اون یدی . || یدی
و یرن = سنده برقاچ دفعه میوه
ویا چچیک و یرن آصمه وکل وسائره .
{ ص. «یمک» فملندن ماضی
یدی } میراث یدی = میراثه قونمش ؛
و مح. مسرف ، حسابی بیلز .

{ یا بیدیرمک . فت ۱ .
یمکه سووق یاخود
اجبار ویامساعده ایتمک : مسا .
فرله یمک بیدیردیکز می ؟ حیوا .
نلره نه بیدیرورسکز ؟ آلدینی
بیات بالیغی کندیسنه بیدیرملی ؛
چو ققلا ایتدکاری کورلدی ایله
بزه راحت یمک بیدیرمدیلر . ۲ .
محتاجینه یمک و یرمک ، اطعام ایتمک :
خسیس دکلدرد چوق بیدیرور . ۳ .
یوتدیرمتی ، سیندیرمک : یاغی
اونه بیدیرمک . ۴ . صرف واسته لاک
ایتمک ، غائب ایتدیرمک : قماشک
فضله سنی دیکیشه بیدیرملی . ۵ .
پاره و یرمک : پاره بیدردی .
۶ . هضم و تحمل ایتدیرمک :
نفسنه بیدیرمک = قبول ایتمک ،
راضی اولتی .

{ یا بیدیرمه . س. یاغ
بیدیرمه } و تکیزجه کندیردن
یا بلش برنوع معجون که لوکون
کی صوبوریلرینی یا بیدیرمه
یا زار .

{ عد. هر برینه و یا هر
یدیشیر } دفعه سنده یدی : اورتاقلره
یدیشیر لیرا دوشدی ؛ دیرکلری
یدیشیر آراهلره قودیلر .

{ س. دب اکبری تشکیل
یدیگییر } ایدن یدی کوب ، بنات

نعش .
{ ص. ۱ . یدی غروش و
یدیلک } لیرا وسائره قیمتده اولان ؛
یدیلک قاش . ۲ . یدی قاریش ویا
آرشین و سائره بوینده اولان ؛
یدیلک دیرک . ۳ . یدی اوقه
وسائره ثقلنده اولان یدیلک
قوزی . = س . ۱ . یدی
غروش وسائره قیمتده سسکه
حقیقه ویا مفروضه : بوکا بر
یدیلک ویره میمی ؛ ۲ . دوکونک
یدنجی کونی کیلک اوزره گورگی
طرفندن کلینه ، ایدیریلان قیمتلی
اثواب : کوزل بر یدیلک یا بد .
یردی .

{ ص. یدی جزء دن مرکب
یدیلی } و یا یدی بنکی و سائره می
اولان : یدیلی اسقامبیل کاغدی .
= س . یدی بنکی اسقامبیل
کاغدی : قوپه نک یدیلیسی .

{ یاخود بیر . س. ۱ . ارض ،
یر } زمین ، کوك مقالی ؛ جناب
حق بری کوکی یاراندی ؛ یرکوک
دیترر . ۲ . اوزرنده ساکن
اولدیغمز سیاره ، کره ارض ؛
یرکونشک اطرافنده دوزر .
۳ . کره ارض سطحنده قره
قسمنک یوزی ، طوپراق ،
ترا ، زمین : یره باصمق ؛ یره
اوتورمق ؛ یرله برابر . ۴ .
ایشلنه جک ویا اوزرنده یایی
یا ییله جق سطح ارض پارچه سی ،
اراضی ، عرصه : اونک یری
چوققدر ؛ مملکتنده کی یرلری
اعمار ایده جکدر ؛ باباسندن
کندیسنه چوق یرقالدی ؛ اوی
خراب اولدی یرینه ده صاندی ؛
او پاره ایله یر آلدیم . ۵ . محل ،

موضع ، مکان ، اقامتگاه ، مقام ،
جای : اونک یری یوقدر ؛
یرکز زرده در ؛ ۶ . مملکت ،
مسقط رأس ، سرزبوم ، منشأ ؛
بیم یرمروم ایلیدر ؛ جنس آتارک
اصل یری جزیره العربدر .
۷ . منصب ، مسند ، محل مأمور .
ریت ، مقام : تعیین اولندیسه ده
دها یرینه کیتدی . ۸ . او .
توریله جق محل ، اجرته طوتیلان
محل : کمی به اراکنجه کوروب یر
طوتملی ؛ تیا زرده یرقالدی ؛
اوطه ده یر بوله مدی . ۹ . اثر
نشان ، کچمش بر شینک قالان
علامتی : پاره یری ؛ دیکیش یری ؛
حک اولنان یازینک یری . ۱۰ .
وسعت ، ککیشلک ، صیغه جق
محل : اوطه ده یرقالدی ؛ صا .
تجیلرک کوفه لردن یا با قالدیر .
منده کچه جک یر قالماش ؛ مسا .
فردن چکنم اما یرم یوقدر .
۱۱ طوپراق ، خاک ، تراب ؛
اوقدر اوتاندم که یره کچدم ؛
کوستیک یری او بوب دلیک آچمش .
بریر آچیلیرسه تعیین ایدیله جک .
۱۲ . بر ایشه مخصوص محل ؛
بازار یری = بازار قوریلان یر ؛
اکلجه یری = تزهکاه ؛ یازی
یری ؛ ایش یری . || یره آتمق =
اهمیت و یرمیوب بر اقق ، یسانه
آتمق . || آچیق یر = منحل ماء .
موریت . || آرقه یره گلمک = ۱ .
آرقه اوستی دوشمک . ۲ . مح .
یکلمک مغلوب اولتی . [علی
الخصوص کورشده] . || ایر آلتی =
۱ . طوپراغک ایچنده وسط
ارضک آلتنده اولان اورتیلی

محل یاخود یول وسائره ، زیر زمین، تحت الارض، بودروم، تونل : اوراده ازمنه قدیمه دن قالمه بریر آلتی واردر؛ بر آلتی صوقاق. || یر الماسی سبزه کبی قوللانیلان شکلا پاتازنه بکزر بر کوک. || یره اوتورمق = صندا. لیه ومندر وسائره ک غیری او. لهرق قوری یره ویا کچه نک او. زرینه اوتورمق، آشاغی اوتور. مق. || یره اورمق = ۰۱. مغلوب ایتمک، دوشورمک . ۰۲. آلد. دوب صومق ، طولاندرمق . || کندینی یردن یره اورمق = شدتلی وجع ویا مایوسستن تپنوب طورمق. || یر ایتمک = ۰۱ اثر وعلامت بر اتمق : یاغمو رطامله. لری فسک وزرینه بر ایتدی . ۰۲. تأثیر ایتمک، مؤثر اولتی ، کچمک. || یرایدتمک = اراضی ویا عرصه صاتین آلتی ویا هر نه صورتله اولورسه تدارک وتصرف ایتمک. || یرینی ایصیتتی = بر یرده طور. مق، ثبات ایتمک. || یره باتمق = ۰۱. طوبراغک ایچنه صوقق ، کوملمک . ۰۲. نام ونشانی قالماق. || یرباغر صاغی = صراد دینان نبات. || یره باقار = مرانی ، سینسی. || بر یرده کلمک = طولانمق. || یر بگنمک = اوتوره جق محل انتخاب واختیار ایتمک. || یر بولمق = ۰۱. اوتوره جق محله دسترس اولتی: او طهده یر بوله مدم . ۰۲. منصب ومأموریه نائل اولتی: بریر بولدی بوشده دکل. || یرینی بولتی = اجرا اولتی : امرکز یرینی بولسون دیه بونی پایدم.

|| یر پلیدی = بر جنس نبات . || یر چای = فونده نوعندن بر چالی. || یرده = آشاغیده. سطح ارضک ویا دوشمه نک اوزرنده : یرده کی چوپلری طولادی . || یردن گوگه = پک بیوگ فرق، پک زیاده. || یردن یره = بر مجلدن بر محله، صیق صیق محل دیکشده. یرده رک : یردن یره کز یور . || کوکده آراکن یرده بولمق = اوزاقلرده وکلفتهله آراکن یا. قینده وقولا یلقه بولمق . || بر یرده طورمق = محل دیکشده. مک، چوق طولاشمامق : او بر یرده طورماز . || بر یرده [جمله منفیه ده] = هیچ بر محله : بر یرده بوله ماز سکر. || یرنده = ۰۱. محل مخصوص ومناسبنده، مناسب ، او یغون ، لایق : بو سوز یرنده در؛ یرنده سو. یلمش برسوزدر . ۰۲. مناسب وقت وحالده، مناسبت دوشده. کده : یرنده او یله ده دینلر . || یره دوشمک = سقوط ایتمک، ایتمک ، هبوط ایتمک . || راحت یر = خفیف مأموریت وخدمت . || یر ساقزی = قار ، نظرون . || یرینی سومک = بر نباته دیکلد. یکی یر یارامغله چاپوق بیومک. || یر صارمشیخی = یره سو. ریلور بر جنس صارمشیق . || یر صیحانی = کوستبک. || یر طومتق = ۰۱. چوق محل ضبط ایتمک، ایشه یارامیوب غلبه لقی ایتمک : بو آغاجلر بوراده بیهوده یرطوتیور. ۰۲. ایشه یارامق ، بر شیء یرینه کچمک : لزومسز

ظن ایتدک اما یرطوتدی. || یر. یرینی طومتق = بر شیء ویا شخص یرینه کچمک ، اونک ایشنی کورمک : هیچ کیمسه آنا یرینی طوته ماز: بزم یازنجانانه سفره یرینی طوتدی . || یر فستغی = آسریقان فستغی. || یر. ده قالمق = پایمال اولتی. || قره یره = مزار، قبر. || یرینه قومق = عد و اعتبار ایتمک: دایه سنی مرینی یرینه قومش؛ بی آدم یرینه قومدی. || یره کچمک = چوق محجوب ومایوس اولتی. || بر یره کچمک بر مأموریتنه نصب اولتی . || یرینه کچمک = یرینی طومتق ، بر شیء کبی قوللانلیق : ویردیککز یاره اهدا یرینه کچدی. || یرینه کلک = ۰۱. اسکی حالته دونمک، بوزلمش ایکن دو. زلمک : بگری یرینه کلدی ؛ نه قدر بیقاندیسه یرینه کلهمدی. ۰۲. ایلمشکم، کسب برء وحافیت ایتمک، اعاده صحت ایتمک: صیتمه دن دها یرینه کلهمدی. || یره یاتمق = یر اوزرنده اوزاتمق . ۰۲. دوشمک بیتمق : فرطونه دن سرویلر یره یاتمش. || یری وار = یرنده، بجا، لایق، منا. سبت آلیر : او یله سویلسه یری وار. || باش اوستنده یری وار = پک مقبول ومعتبر ومخترمدر، برسر وچشم، علی الرأس والعین. || یریورت = مسکن، اقامتگاه. || یری یوردی = بلورسز = سر. سری، دربدر .

یر اتمق { یرادیمی وسائره . : یا : یر اتمق { یار اتمق وسائره .

یرار { یرارق ، یرامق . با : یارار
وساژمه . }
یراسه { س. قناتلری الاری ایله
آیاقلری آره سنه اوزا -
نیر بر زاردن عبارت اوچار
ومهلی بر حیواندرکه کوزلری
ضیاء شمسه تحمل ایده مدیکندن
یا لکز کجه طولاشیر ، خفاش ،
شپیره . انواعی چوقدر . }
یراشمق { یراشیق وساژمه . با :
یاراشمق وساژمه . }
یراعه { سسه . عمر . قامش نلم ،
خامه ، یراعه جنبان ، یرا -
عه زن = قلم اوینادان ، یازان . }
یراغ { س. فا . اثر . « یراق » دن
ماخوذ : با : یراق . }
یراق { ص. اتسز و لاغر (ات) . }
یرامق { فل . (ات) آریقلامق ،
اتسز ولاغر اولمق . مر . }
یراندیرمق { فت . (آتی) قوشو
ایچون بالا التزام
آریقلاندیرمق ، ضعیفلامق . }
یربوع { سذ . عمر . ج : یرابیع .
چول صحیحانی ، جربغا . }
یرتدیرمق { یا یرتدیرمق . فت .
۱ . بز و کاغد کبی
بر شیئی شق و تمزیق ایتدیر -
مک و یا ایتمک براقق : چو -
جقلری چالیغه صوقوب ائوبلرینی
یرتدیرمش ؛ شوکاغدی چوجقلره
یرتدیرما ؛ کتابی یرتمق ایستد -
یسده یرتدیرمدم . ۲ . چیز -
دیرمک طیرمالاتمق : کندیلرینی
طوتشدیروب یوزلرینی یرتدیر -
مش . }
یرتشمق { فش . بربرینک اوست
باشنی یاروب شق
ایتمک و یا بربرینک یوزنی طیرما -

لا یوب طوتشمق ، مجادله وضا .
ربه ایتمک : غاوغا ایدوب کدی
کبی یرتشمشله . }
یرتلاز { ص . پرده ادبی یرتیق ،
عارسز ، کستاخ ، ادبیز ،
پرواسز . }
یرتلاق { ص . یرتلش و مشقوق
کبی آچیق : یرتلاق
کوز . }
یرتلش { فل . ج . ۱ . یاربلوب پاره -
یرتلش { لامق ، شق ایتمک ،
چاک چاک اولمق : پانتالونی بر
چالی به ایلبشوب یرتلدی ؛ چا -
شیری بوتون یرتلش . ۲ . اسکویوب
پاره لامق : ائوابی ، چاشیری
یرتلش . ۳ . حیوانک یانلری
بالا التزام یاریلوب مهوردن قور -
قارحاله کتیرلکله یورتمک آیشمق :
بو طای دها یرتلماشدر . ۴ .
محو بییتی رفع اولوب آچلمق ،
پرواسز اولمق : دها یرتلماش
بر چوجقدر . }
یرتله { س . یرتلش ایشی . با :
یرتلش . }
یرتماج { س . اثواب و چاشیرک
یرتلش کبی آچیق یری :
انتاری یرتماجی = ایکی یانه کان
آچیق یری ؛ شلوار یرتماجی =
ارقه دن اوچقور اورته سنه کان
یری . }
یرتمق { فت . ۱ . بز و کاغد کبی شیئی
چکوب پاره لامق ، یار -
مق ، شق و مزق ایتمک ، چاک
ایتمک : ائوابی ، سندی ، کتابی
یرتدی . ۲ . یارمق ، خندق
یا یق ، خرق ایتمک : تارله یی
یرتمق . ۳ . طیرمالایوب پاره
ایتمک : کدی چوجمک یوزنی
یرتمش ؛ دیکنلر اللمزی یرتدی .

۴ . حیوانک مهوره کله جک
یاننی پاره لیوب یورتمک آیشدیر .
مق : بو طایی یرتملی . ۵ . مج .
محو بییتی رفع ایدوب آچیق ،
پرواسز ایتمک : بو محجوب بر
چوجق ایدی کورشدیکی آدملر
کندیسنی برتمشله . || سند یرتمق =
۱ . اوده یوب حکمسز براقق .
۲ . ناطق اولدیغی مبلغک طلبندن
واز چکمکه یرتوب آتمق . }
یرتمق { س . یرتمق ایشی . با : یرتمق .
یرتمه { ص . یرتمغله یا بلش ،
یرتلش . }
یرتمیق { فل بوغازینی برتارجه سنه
باغرمق ، اوستنی پاره -
لارجه سنه تلاش ایتمک ، تپنک . }
یرتیجی { ص . اتلرینی یوب بسلنک
ایچون ساژ حیوانلری
دیش و طرناقلریله یرتان ، درنده ،
مفترس : یرتیجی حیوان ؛ یرتیجی
قوش . }
یرتیق { ص . ۱ . یرتلش ، یارلمش ،
دریده ، چاک : پانتالونی ،
یا قه سی یرتیق . ۲ . اسکویوب
پاره لشمش ، پاره پاره : ائوابی
یرتیق ؛ یرتیق قیافتلی ؛ یرتیق
یرتیق چاشیر . ۳ . آیشدیرلمش
(ات) . ۴ . جری ، عارسز ،
اوتامعاز ، صییریق . مج . پرده
عصمتی یرتلش ، آلفته . }
یرتحکم الله { ترکیب عمر . الله سکا
مرحمت ایتسین .
{ دعا تعبیری . } }
یرقان { سذ . عمر . ۱ . ط . صاریق
دینلن معروف علت . ۲ .
نا . اکینلره عارض اولان صاڭ
علتی ، صاڭ اورمه . }
یرکشدیرلمک { ج . ۱ . یرینه
قونمق ، محلنه
وضع اولتمق : بیوک طاش دیوا .

رك كوشه سنه يرلشديرلدى .
 ۲. يرلى يرينه قومق ، ترتيب
 و تنظيم اولمق : شوچاشير، شو
 طولاب ابي يرلشديرلمه مشدر
 ۳. مأموريت ويا خدمته نصب
 اولمق : دها بريره يرلشديريله
 مدى . ۴. اسكان و توطين
 ايدلك : مهاجرلر يرلشديرلدى .

يِرْلَشْدِيرْمَك {
 قه . ۱. يرينه قو-
 مق، محل مناسبه
 وضع ايتك : كره ميتلرى طامك
 اوزرينه يرلشديرديلر . ۲. يرلى
 يرينه قومق ، صره لاقم ،
 ترتيب و تنظيم ايتك : شوچا-
 شبرى ، صنديفي ، طولابى كيم
 يرلشديره جكدردر . ۳. اسكان
 ايتديرمك ، اقامت ايده جك ير
 تخصيص ايتك ، توطين ايتك :
 كلن مهاجرلرى مناسب يرلره
 يرلشديرديلر . ۴. بره مأموريت
 و خدمته نصب و تعيين ايتك ،
 قايرمق : اوغلكزى بريرد ير
 لشديرديكزى ؟ ۵. مج . منا-
 سبتلى جواب ويرمك ، برسوزى
 نام مناسب مخلنده سونلك : او
 سسوزى ، او جوابى پك كوزل
 يرلشديرديكز .

يِرْلَشْمَاك {
 فل . ۱. ير طومتق ،
 ير بولوب اوتورمق :
 شورايه يرلشك . ۲. يرنده ثابت
 اولق ، تقرر ايتك ، يرندن
 اوينسامق : اناطوليده يرلشد-
 يكز آرتق ؛ بوطاش شوراده
 يرلشمش . ۳. دائمى صورتده
 اقامت ايتك ، توطن ايتك ، اقا-
 متكاه اندنمك ، صوكره كان
 مهاجرلر آتقره جهتنده يرلشديرلر .
 ۴. اشيا سنى يرلى يرينه قويوب

نظام و ترتيبه كيرمك : كوشكه
 طاشندق اما دها يرلشه مدك .
 يِرْلَمَق {
 فل . آزيارلمق ، چانلامق ،
 آره اتق اولق : چيبان
 يرلدى .

يِرْلِي {
 يا يرلو . ص . س . ۱. بر
 يرك اها ليسندن اولان ،
 اهل بلده : يرليلر بورانك هوا .
 سندن ممنوندرلر . ۲. ثابت ،
 اويناماز ، غير منقول : او طو-
 لاب يرليدر . || يرلى يرنده ،
 يرلى يرينه = هرشى ويا هر كس
 يرنده اوله رق ، ترتيب و انتظامه :
 اشياىي يرلى يرينه قوملى ؛
 مكته يده شاگردان يرلى يرنده در .

يِرْلِيغ {
 س [اصلى « بارليغ »
 تركجه اوله رق دلال وا .
 سطره سيله چاغري لان شى ديمك او .
 لوب فارسى و عربى يه ده كچمشدر]
 فرمان ، اراده ، بيورلدى :
 يرليغ بليغ .

يِرْلِيغَامَق {
 قه . رحم ، رحمت ،
 عفو ، غفران ايتك .
 ص .

يِرْمَق {
 قه . آزيارمق ، خفيف
 صورتده چانلامق : چيبا-
 نى يرمق .

يِرْمَك {
 قه . [اصلى : ييرمك . -
 زبازدى : ارمك] ۱ .
 بكنه مك ، خوشلانمامق ،
 تيكسيمك ، نفرت و استكره
 ايتك . ۲ . ذم و قده ايتك .
 || آش يرمك = كبه قادين يمك
 بكنه ميوب مناسبتر شيتلر آرزو
 ايتك .

يِرْمَك {
 فل . [اصلى ، ييرنمك .
 - زبازدى : ايرنمك ،

ايگرنمك] ۱ . تيكسيمك ، نفرت
 و استكره ايتك ، اكراه كلمك .
 با : ايگرنمك .
 يِرْنَمَك {
 فط تأسف ، تلهف ايتك ،
 پشيمان اولمق .

يِرْزَان {
 س . فا . [اسكى زردشيتلر
 ده] خير الهى . ۲ .
 [اصطلاح اسلامده] حق تعالى
 حضرتلرى .

يِرْزَانِي {
 ص . فا . الهى ، خدايى .
 يِرْيِدِي {
 ص . س . عر . ن : يز-
 يدبه . موصل جهتنده
 منتشر بر مذهب باطل و مخصوصه
 تابع آدم و بو مذهبه منسوب
 و متعلق .

يِس {
 س . عر . [تلفظى : ياسين]
 « ي س » حرفلر يله باشلايان
 سورة شريفه : بر يس [ياسين]
 شريف او قومق .

يِسَا {
 س . با : ياساق ، يساغ .

يِسَار {
 س . عر . ۱ . وارلق ،
 ثروت ، رفاه ، سعه حال :
 ثروت ويسار صاحبي . ۲ . صول
 طرف ، صول قول ، صول ،
 چپ : يمين ويسار = صاغ صول ،
 چپ و راست .

يِسَاغ {
 س . فا . [تر « ياساق »
 دن] ۱ . نظام ، قانون .
 ۲ . منع ، ممنوعيت .

يِسَاقِي {
 با : ياساق ،
 ياساقى .

يِسَاوِل {
 س . وقتيله بولك محافظه .
 سنه مأمور آلاى چاوشى ،
 يول خصكيسى .

يِسْتَهْلَهْمَك {
 فل . يسهل مك ، دفع
 طبيعى ايتك . عو .

{ سذ. عمر. قولایق، راحت،
یسر } سهولت، عسر ضدی.
{ یسار یعنی ثروت، مناسیله
لسانمزده پک قولانناز. }

{ س. بر جنس سیاه آجاج
یسری } کوکی: یسردن تسبیح.
= ص. بو کوکدن معمول:
یسری تسبیح.

{ ص. عمر. ن: یسیره.
کیسیر } «یسر» دن صش. ۱.
قولای، آسان، سهل. ۲.
جزئی، آز مقدارده.

{ یشامق. با: یاشا،
یشا } یاشامق.

{ سذ. عمر. یشم، یده ویدا
یشب } دخی دینان یشیل طاش.

{ فت. یشیل رنک پیدا
کیشرتک } ایتدیرمک ویا یشلاکی
دها پارلاق کوسترمک: بو
یاغمور اورته لنی یشرتدی.

{ فل. ۱. یشیل اولق،
کیشرمک } یشیل رنک پیدا ایتک
و یا یشیل بارلوب ظاهر اولق:
چابرله نه کوزل یشردی. ۲.
(نباتات) سورمک، یپراقلامق:
آجالر یشرمک.

{ سذ. عمر. یشب دخی دینان
یشم } سرت و قیمتلی یشیل طاش،
یدا، یده. فر. Jaspé.

{ ص. اصلی: «یاش» دن
یشیل } «یاشیل». ۱. صاری
ایله ماویدن مرکب اوله رق اکثر
نباتانده کوریلن معروف رنکده،
اخضر، سبز: یشیل چوخه؛

یشیل صاریق. ۲. تازه، خام:
یشیل الما؛ محصولی یشیل یمک.
|| یشیل باش = باشی یشیل بر جنس
ارکک اوردک. || یشیل باغه =

باغه نك برجنسی. || یشیل یپراق =
ناچیز هدیه. = س. یشیل رنک،
خضرت: بونک یشیلی دها
کوزل.

{ س. ۱. یشیل رنک:
یشیللک } بونک یشیلکی ایی دکل.
۲. نازه اوتلر ویا پراقلرله مستور
یر، چایر، باغچه وسائره: اوراده
پر یشلک وار ایدی. ۳. سبزه،
سبزوات: یشیلک یمه لی. ۴. نازه
اوت ویا حصیل: حیوانلره
یشیلک بیدر یوره یسکز؟

{ فت. ۱. یشیل
یشیللندیرمک } رنکی ویرمک:
بو تحتلری یشیلندیره شسکز.
۲. نازه لندیرمک: صو ویره رک
باغچه بی، چایری یشیلندیردی.

{ فل. ۱. یشیل اولق،
یشیللنمک } یشرمک: چابرل
یشیلندی. ۲. تازه لنمک، کسب
طراوت ایتک: اورته لق، باغچه
یشیلندی. ۳. برکوزله باقغله
فراخلانق، کوزل نی وکوکانی
اکلندیرمک.

{ ص. یشیل رنکی ویا
یشیللی } بکک وچیزکیلری یاخود
چیچکلی اولان: یشیلی قرمزلی
برصندیق.

{ یصدیق، یصی و
یصداتمق } سائره. با: یاصدا تمق
وسائره.

{ ص. س. عمر. ن: یعقویه.
یعقوبی } بر خرسیتیان مذهبنه
تابع ویا بومذبه منسوب و متعلق
اولان.

{ د. د. (عربیده «عنا» دن
یعنی } فعل مضارع مفرد مذکر
غائب اولوب لسانمزده حرف

تفسیر کبی قوللانلیر.] بوندن
مقصد. دیمک. دیمک ای-تنبیلور
که: جنس فرس یعنی آت صوبی؛
کله مم یعنی کلک اقتدارم یوقدر.

{ س. فا. زورله مال قابمه،
یغما } چاپول، نهب، غارت: مانی
یغما ایشدیلر: بوکونکی اصول
حریده یغما یه مساعدده اولناز.

{ یغما یوق = حقز برشی مطب
ایدنه مستهزایانه و عامیانه جواب
مقامنده قوللانلیر: بوقلکزی
بن آله جنم - یغما یوق؛ یغما
یوق قرارده یه.

{ س. ص. باشقه لر بنک
یغماچی } مانی یغما ایدن، چا.
پولچی، یغماکر: چنکیزک
عسکری بر آلا ی یغماچیدن
عبارت ایدی.

{ س. چاپولچلیق، یغما.
یغماچیلیق } کرلک.
{ س. ص. فا. یغماچی،
یغماگر } چاپولچی.

{ س. چاپولچلیق،
یغماگرلک } یغماچیلیق.
{ یغدیرمق و سائره. با:
یغتمق } یاغتمق و ییغتمق.

{ س. با: یاغمور.
یغمور } یغمورچه { س. بر نوع کوچک
کییک.

{ س. با: ییغین.
یقاق } یقالاتق، یقالتق و سائره.
{ با: یاقه و سائره.

{ فل. با: یاقارمق.
یقظان } ص. عمر. [«یقظه» دن
یقظان] صش. [اویانیق، بیدار. د.
یقظه] سذ. عمر. اویانیق، بیدار.
یقظه] لق. د.

یقلا شَمَق { بقلاشدمق وسائره .
یقلا شَمَق { با : یاقلا شَمَق وسائره .

یقَمَق { یقدمق وسائره . با :
یقَمَق { یاقمق ویقَمَق .

یقین { یقینلا شَمَق وسائره . با :
یقین { یاقین وسائره .

یقین { سذ . عر . شک وشبهه دن
یقین { عاری اوله رق ییله قامش

اوله ، اطمانان ؛ علم یقین = بو
صورتله اولان بایش ومعلومات ؛

حق یقین = طوغر بلغنه اصلا
شبهه اولمیان حال . [قریب

معناسنه کان « یاقین » ترجه
اولوب بو لغت عربیه ایله اصلا

مناسبتی یوقدر .
یقینا { ح . عر . اصلا شک وشبهه یه

یقینا { محل اولمه حق صورت
ودرجهه بیله رک کال اطمانانه :

یقیناً بیایرکه .
یقینی { ص . عر . ث : یقینه شبهه

یقینی { وترده محل بر اقیه حق
صورتده اولان علم واطمانانه

منسوب و متعلق : معلومات
یقینه .

یقینه .
یقینیات { س . ح . عر . علم

یقینیات { یقین ایله بیان شیتلر
معلومات یقینه .

یگ { ص . دهایی ، مرجع ،
شایان ترجیح : قورقولی

رؤیا کورمکدن ایسه او یانیق
طورمق یگدر . [زجه اسکیش

ایسهده بوس بوتون اونودلما .
مشدر .

یگ { س . انواب وچاشیر قولی ،
یک { آستین ، کم : بول ، اوزون

یک { یگ ؛ یاقی ؛ یگلی صیفا مق .
یک { عد . فا . ۱ . بر ، واحد . ۲ .

یک { تک ، منفرد . ۳ . برک ، متحد .

{ اکثریا ترکیبات فارسیهده
بولنورکه زبرده ذکراولنه یقدر .

— تحریک اولنوقده کافی کاف
فارسی اولور . [یکدن = بردن ،

بردن بره ، دفعه : یکدن زکین
اولدی .

یگا { ح . با : یانه .
یگاز { یگازلق ، یگازلامق .

یگا { با : یاناز وسائره .
یگان { عد . فا . [مکرر قوللا .

یگان { نیلیر : [یگان یگان =
بر بر ، آری آری .

یگانه { ص . فا . تک ، منفرد ، مجز ،
یکتا : یگانه مقصدی

تحصیل علم اتمکدر .
یکایک { عد . فا . بر بر .

یکپاره { ص . فا . بر پارچه دن
عبارت ، بوتون ، پار .

چه سز : یکپاره مر مردن همکل .
یکتا { ص . فا . ۱ . تک ، یالکز ،

یکتا { منفرد : یکتا آرزوم بودر .
۲ . مثل و نظیری اولمیان ،

بیهتا : در یکتا .
یکجهت { ص . فا . متفق الرأی ،

یکجهت { موافق : جمله حاضرین
یکدل ویکجهت آمین خوان

اولدیله .
یکچشم { ص . فا . بر کوزلی ، بر

یکچشم { کوزدن کور ، اعور .
یکدست { ص . فا . ال بر لکیله

یکدست { چالیشانلرک بهری .
یکدیل { ص . فا . قلبلری بر ، بر

یکدیل { آرزوده بوانانلرک بهری ،
متحد القلب .

یکدیگر { ک . فا . بر برینه ، بر .
یکزبان { ص . فا . ۱ . بر لسان

یکزبان { سولین ، بر لسانله متکلم :
اورانک اها ایسی یکزباندر . ۲ .

بر لسان قوللانان ، سوزلری

یگرک { ص . دهایی ، دها مرجع :
بو اوندن یگرکدر .

یگر منجی { ص . یگرمی درجه .
یگر منجی { سنده اولان : ایک

یگر منجی کونی .
یگرمی { عد . [اصلی : « ایکی » دن

یگرمی { « ایگرمه » . [ایکی دفعه
اون ، عشرين ، بیست : یگرمی

پاره ؛ یگرمی کون ؛ یگرمی یا .
شنده ؛ یگر میسنی بیتردی .

یگر میشر { عد . بهرینه ویا بهر
دفعه سنده یگرمی :

دیلخیلره یگر میشر پاره وپردی .
یگر میملک { ص . ۱ . یگرمی پاره

یگر میملک { یا غروش وسائره
قیمتنده اولان : یگر میملک قماش .

یگرمی اوچه وسائره آغر .
لغنده ویا یگرمی آرشین وسائره

بوینده : یگر میملک قویون ؛
یگر میملک دیرک . ۳ . یگرمی

باشنده : یگر میملک بر آدم . =
سر . یگرمی پاره سکسی : بوکا

بر یگر میملک ویره م .
یگر میلی { ص . یگرمی جزندن

یگر میلی { مرکب ویا یگرمی
بگک وسائره می اولان .

یگر ننگ { ص . فا . بر رنگده ،
رنگی بر ، آلاجه

اولمیان : یگر ننگ بر قماش .
یگر روزه { ص . فا . ۱ . بر کون

یگر روزه { سورن ، بر کونلک . ۲ .
م . یک موقت ، سور کسز : عمر

یگر روزه .
یکزبان { ص . فا . ۱ . بر لسان

یکزبان { سولین ، بر لسانله متکلم :
اورانک اها ایسی یکزباندر . ۲ .

بر لسان قوللانان ، سوزلری

بر، متفق الکلم : اونلر هب
یکدل ویکز باندر .

یکساله { ص فا بر یاشنده : بر
طفل یکساله .

یکسان { ص فا . ۱ . دوز ،
مستوی، برابر : خاک
ایله یکسان . ۲ . بر، مساوی .

یکسر { ص فا . ۱ . باشدن باشه،
هب، جمله، بوتون . ۲ .
برلکده، هب برابر .

یکشاق { یکشاق . با :
یاکشاق وسائره .

یکقلم { ص ح فا . بر قلده ،
بردن : مطلوباتی یکدل
آلدی .

یککش { یککشاق . با :
یاکشاق وسائره .

یککلمک { فحج . ۱ . مغلوب اولق ،
انهزامه اوغرامق ،

بوزلق : دشمن یکلدی . ۲ .
اویونده غائب ایتک : طاوله ده
کیم یکلدی ؟

یککاج { ص ضعیف ، قوتسز ،
مسکین، دائم مغلوب .

یکلی { ص قوللری ویا بر درلو
قوللری اولان : یکلی
مینتان ؛ اوزون یکلی خرقة .

یککمک { فته . ۱ . غالب کلک ،
مغلوب ایتک ، انهزامه
اوغرامق . ۲ . اویونده قزاقق :

دامهده سزی یکرم .

یکگن { س . قارداش اولادی ،
برادرزاده همشیره زاده :

او آدم فلانک یگنیدر ؛ اوقیز بنم
یکنمدر .

یکگنی { ص ضعیف ، سبک ،
آغر ضدی . مر .

یکگنیلیک { س ضعیفلاک ، خفت ،
آغراق ضدی . مر .

یکون { س {عربیده «کون» دن
مضارع اولوب «اولور»

دیمکدر . ۱ . اعمال اربعه دن
جمک حاصلی، حاصل جمع، قره
جمله : بورقلرک یکونی نه ایتدی؟

۲ . هب، بوتون، جمله، تکمیل :
بونک یکونی بر ایکی یوزغروشلق
ایشدر . || جمعا یکون = دیگر

یکونلرک یکونی، اولجه آیری
آیری جمع ایدلش رقلرک بجرع
عمومیسی . || یکون چکمک =

نفس آلمدن لایققطع بر چوق
لاف ایدوب ارالقده طور مق
ویا لافی یتیرمک .

یکه { ص . ۱ . ایری جئه لی . ۲ .
اوستون، غالب . مر .

یکه { س . ۱ . دومنی حرکت
ایتدیرمک ایچون باشنه
طاقیلان قول .

یکه { ص ح فا . بالکز، تک ؛
یکه تاز = یالکز اوله رق
قوشوب هجوم ایدن، مبارز،

بهادر ؛ یگه سوار = آنلیقلده
بیهمتا، بیکت آتلی .

یکگی { ص . ۱ . قوللانامش ،
یکگی جدید، مجدد، نو : یکی
اثواب، او، سلاح . ۲ . ظهور

و حصولندن بری چوق وقت
کجه مش ، حادث ، نوظهور :
یکی دنیا ؛ یکی خبر ؛ یکی موده .

۳ . معجی ، دهها تجربه پیدا
ایته مش : یکی خدمتچی ؛ او
یکیدر دهها . = ح . ۱ . جدید

اوله رق، مجدداً : بو اثوابی یکی
یاید بکز ؛ بو او یکی یاپلدی . ۲ .
آز اول، اخیراً : او یکی کلدی ؛

او کتابی یکی او قودم . || یکی
باشدن = تکرار ایتدادن . ||

یکی چیقمه = نوظهور، موده :
یکی چیقمه بر شمسه . || یکیدن =
تکرار، باشدن باشلایه رق : بو

کتابی یکیدن او قویه جنم . ||
یکیدن یکی = کیتدیکه دهها
یکسی : یکیدن یکی شیلر ایجاد
اولنیور .

یکیت { س . ۱ . یتشمش کنج ،
دلیقانی . ۲ . تام و بحق

آدم، مرد، فتی . = ص . یو .
رکلی، شعیع، جسور، بهادر،
دلیر، دلاور : چوق بیکت

آدمدر . || بابا بیکت = جسور
وکوستریشلی کنج . || بیکت باشی =
اصناف لونجه لنده اجرا ما مو .

ری . || غریب بیکت = غریب
ویچاره آدم، کیمسه سز .

یکیتلیک { س . جسارت، شجاعت،
بسالت ، دلاورلک :

یکیتلک حرب میداننده آکلا-
شیلیر .

یکیتندیر مک { فته . بیکت ایتک ،
جسارتندیر .
مک، تشعیع ایتک .

یکیتلیمک { فل . بیکت اولق ،
جسارتلیمک ، جرأت
کلک .

یکگیجه { ص . آز ویا اولدیکه
یکی، مجدد، جدید .

یکگیچری { س . عسکر جدید
معناسیله سلطان
اورخان قازی طرفندن ترتیب

وتنظیم اولنمش دولت عثمانیه تک
بر صنف عسکری ایدی :
یکگیچی آغایی = بو عسکرک باش

قومادانی، یکگیچی اوجاخی . ||
یکگیچی = مج . زوربا، زور ایله
برشی باقمق ایستین .

یکچیریلک } س . ۱ . یکچیری
 { عسکرلکی ، بو
 عسکرک صنفی و خدمت و وظینه .
 بی : یکچیریلک ایتشیدی . ۲ .
 یکچیریلره مخصوص طرز و
 حرکت .

یکگیلتماک } فت . یگی ایتدیرمک ،
 { یگیدن پایدیرمق ،
 تجدید ایتدیرمک : بونی بوزار .
 سهک سکا یگیلتیرم .

یکگیلیک } س . ۱ . قوللانماش
 { اولان شیئک حالی ،
 جدیدلک ، مجدداک : آرتق بونک
 یگیلگی قالماش ؛ یگیلکنده
 چوق کوزل ایدی . ۲ . یگی
 چیقمش اولان شیئک حالی ،
 حادثک ، نوظهورلق : بو قاشک
 بو قدر بهالی اولسی مجرد
 یگیلکندن طولاییدر . ۳ .
 عجمیلک ، تجربه بزلک . بر ایشه
 یکی کیرمش اولانک حالی :
 یگیلک واردر اسکیدکجه اوکرنه .
 جکدر .

یکگیلماک } یا یگیله مک . فت . ۱ .
 { یگی حالنه قومق ،
 تجدید ایتک : شوکجه بی یگیلدم .
 ۲ . تعمیر و ترمیم ایدوب یکی کی
 پایمق : بونی عادتا یگیلمش . ۳ .
 یگیدن وبتکرار پایمق ، یگیدن
 ذکر ایدوب تازه لئمک : اوایشی
 بردها یگیلیک ؛ او سوزلی
 یگیلکه حاجت بو قدر .

یکگیلماک } ف . فل . ۱ . یکی
 { حالنه قوعوق ، تجدید
 ایدلک : او قوناق یگیلندی .
 ۲ . اساساً تعمیر و ترمیم اولمق :
 اسکی بر معبد ایشه ده دفعاتله
 یگیلنمشدر . ۳ . تکرار ایدلک ،

یاد و تذکار ایدیلره رک تازه لئمک :
 اوبله حالر ، بوبله سوزلر
 یگیلنمه مایدر .

یل } س . ۱ . حرکتده بولنان هوا ،
 { یل روزکار ، ریح ، باد : یل
 اسیور ؛ پوراز ، لودوس یلی .
 [بزجه متروک حالنه کچمکده
 ایشه ده یرینی ضبط ایدن «روز-
 کار» لغتی زمان دیمک اولوب
 بوسبوتون مناسبتسز اولدیغی
 شوپله طورسون لسانمزک
 آهنگنه ده مغایر اولدیغندن «یل»
 کبی کوزل بر لغتی اونوقتامغه جهد
 ایتلیز . ۲ . یل کی حرکت ایدن
 آغری ، وجع ، صیزی ، ریح طیار ،
 روماتیزمه و الم اعصاب کی علت :
 کندیسینده یل واردر ؛ یلدن
 مضطربدر . ۳ . قارنده حاصل
 اولان غاز : قارنده یل واردر ؛
 بو یلک یل یابار . || یل آردنجه
 کیدن = رجنس مارتی قوشی .
 || یل توفنکی = هوا تضعیقیله
 بوشانان توفنک . || یل دکرمئی =
 یلکن پارچهلرندن عبارت هواده
 طورور بر چرخ واسطه سیله
 روزکارک تحریک ایتدیکی دکرمین
 || یل قوغان . با : یلقوغان .
 || قره یل = شمال غربی کرته سندن
 اسن روزکار . || یله ویرمک =
 ۱ . صاورمق . ۲ . تلف ایتک .
 || یل یسه رک = عجله ابله ، علی
 جناح الاستعمال . || یزنده یلر
 اسمک = نام و نشانی قالماق ، محو
 و نابود اولمق . || یل یوتان = ۱ .
 آتله حارض اولان برعلت . ۲ .
 چوبان آلدان قوشنک بیوکی ،
 خطاف .

یل } س . ص . فا . ج . یلان . بهادر ،
 { یل پهلوان ، قهرمان : یلان جنک
 و وغا .

یلاب } یلابسیق ، یلابیق . با :
 { یلاب و سائره .

یلاز } س . با : یلان ویلان .
 { س . صحیاق هواده هرکس
 { یوزینک اطرافنده کی
 هوا بی تحریک ایدره رک صوتومق
 ایچون صالادیغی آلت که کاغد
 یا قاش و یا حصیردن اولور ،
 مروحه : یلازه صاللامق قو-
 للامق ؛ ال یلازیه سی . || مج .
 سفینه نک باش بودوسله سنک ایکی
 طرفته قونیلان اغاچلر . || اوجاق
 یلازیه سی = آتشی پارلامق
 ایچون قوللانیلانی که اکثریا
 طاؤق تویندن اولور . = ص .
 یلازه شکنده : یلازه نردبان ،
 یلازه قوروق .

یلازیه لئمک } فت . ۱ . یلازیه ابله
 { هوا ویرمک ، ترویج
 ایتک . ۲ . مج . کوروکله مک ،
 تحریک و تشدید ایتک .

یلازیه لئمک } فط . یلازیه ابله
 { کندیته هوا ویر-
 مک ، یلازه قوللامق .

یلبیک } س . صلوغان علتنک پک
 { شدتلیسی ، شدید ضیق
 نفس .

یلتاق } یلتاقلامق . با : یالتاق
 { و سائره .

یلتک } ص هوایه تابع ، روزکار
 { نه طرفدن اسرسه او طرفه
 دون ، ثباتسز ، دونک .

یلمماک } فل . طالب و مائل اولاق ،
 { بر شیئه اوزنمک ، تقلیده

چالیشمق : محرراکه یلتنیور .
 یلدا { ص فا . شب یلدا : سنه نك
 اول اوزون کیجه سی که کانون
 اول رومینک طقوزنجی کیجه .
 سیدر .

یلدراق { ص پار پار پارلایان ،
 شمشعه پاش . = س .
 ۱ . شمشک ، بارقه . ۲ . شجیراغ
 دینان قیتملی طاش . ۳ . شعرای
 یمانی نجیمی .

یلدرا مق { فل . ۱ . پار پار ویا
 آرداق آردلق پارلا-
 مق ، تشمع ، تلاءؤ ایتک .
 ۲ . شمشک چاقق .

یلدرا پیجی { ص . ۱ . پار پار ویا
 آرداق آردلق پار-
 لایان ، شمشعه پاش ، درخشان .
 ۲ . شمشک چاقان .

یلدرغان { ص با : یلدراق ،
 یلدر مق { فل . با : یلدرامق .

یلدیرمک { فته . تلاشله قوشدیر .
 مق ، اوچوروق ،
 صالیورمک ، صالیدیرمق .

یلدیرمه { س . قادینلرک قیرلده
 سربست کزتمک ایچون
 فراجه یرینه کییدکلی خفیف
 اوست لباسی که باش اورتیسيله
 کییلیر .

یلدیریم { یایلدیریم س . یاغم-ور و فر-
 طونه آتاسنده بلوطلرده کی
 الکتریقک پاتالیوب بریره اصا-
 بت ایتهمی ، صاعقه . [اساساً
 بر اولدیغی حالده اصابت ایدنه
 یلدریم ، ایتنه ویا پک اوزاقده
 واقع اولان شمشک صداسنده ده
 کوك کورلمه سی دینیر .] = ص .

یلدیریم کبی سرعت و شدتله هجوم
 ایدن . [بو معنا ایله یلدریم
 سلطان بایزید خان حضرتلرینه
 لقب اولمشدر .]

یلدیز { یاخود ییلدیز . س نجم ،
 کوكب ، ستاره . اختر .

یلک { س . ۱ . قوش قنادینک
 بیوک توکی : قازک یلکندن
 قلم یایلیر . ۲ . قوش توکی شکنده
 اوله رق ایکی طرفلی توك : اوق
 یلکی .

یلک { س . هوا آله جق صورته
 قولسز واکثریا اوکی آچیق
 میتان : ایچ یلکی ؛ پانتالون
 یلک ؛ یلک جی .

یلک { س . بریلاق دوه یاوردی .

یلکامک { یا یلکله مک . فته .
 اوقک قویروغنه توك
 طاقق : اوق یلکلمک .

یلکن { س . کینک روزکاره
 معروض اوله رق اوقوتله
 تحریکته مدار اولان بزى که
 دیرکله مربوط سرنله کر بلیر ،
 شرع ، بادبان . انواع واقسامی
 چوقدر : رانده ، میزانه . فورا ،
 پاپافغو ، مایستره ، غراندی ،
 تربکت . لاتین وسائرله یلکنی .
 || یلکن آچق = یلکنلری
 آچوب حرکت و عزیمت ایتک ،
 بادباز کشا اولوق . || یلکنی

ایندیرمک = یواشلاق ، کسب
 سکونت ایتک . || یلکنلری
 صویه ایندیرمک = تسایم اولوق ،
 ادعادن واز کچمک . || یلکن
 بزى = یلکن یاغنه مخصوص
 وباشقه ایشلرده ده قوللانیلان
 قایلن بزى . || یلکن کیمی =

یلکنله حرکت ایدن سفینه .
 || مج . یلکن کورک = عجله ، عجله
 ایله حرکت || عقله یلکن ایتک =
 خاطرینه کافی یا بق .

یلکسنجی { س . ۱ . کینک یلکن
 ایشلرنده مستخدم
 افراد وطاقفه . ۲ . کمی یلکنی
 دیکوب حاضرلایان اصناف .

یلکسنامک { یا یلکنله مک . فل .
 یلکنلری آچوب
 عزیمت ایتک ، بادبان کشای عزیمت
 اواق .

یلکنلی { ص ۱ . یلکنله قوللا-
 نیلان ، یلکن واسطه سیله
 حرکت ایدن ، یلکن اوزرنده :
 یلکنلی کمی = یلکن کیمی .

یلکنمک { فل . قارنده کی غازلرک
 کریدن چیقه سنه یول
 ویرمک .

یللقوز { س . هوا وهوسه تابع
 خفیف مزاجلی و آچیق
 مشربلی قاری .

یلله مک { فته اولفه مک . کور وکله .
 مک . یپازدلمک .

یللی { ص . ۱ . روزکارلی ، روز-
 کاری چوق : یللی کون ،
 هوا . ۲ . صیزیلری اولان ،
 روماتیزمه اوکا مائل خسته لغه
 مبتلا .

یللمق { یلدرمق وسائرله . با :
 یللمق وسائرله .

یللمک { فل . قوشمق ، تلاش و عجله
 ایله یوریمک .

یلله { س . ییرتماجلی زره ، یکپاره
 اولمایان چوقال .

یلسنکیج { س . قواق کبی قپوغی
 چاتلا یوب صدوییلور
 آغاج .

یلوه } سه چولاق وبقاچه دینان قوش .
 یله } سه (اصلی : یلک . - فار . سی «یال» ایله مناسبتی وار . میدر ، بوقسه بونک «یل» دن مشتق اولمسه فارسسی بوندن می مأخوذدر ؟) حیوانک ایگسه . سندنکی سرت قیلر : آت ، صرتلان یله سی .

یله یلی } یایله لؤ . صه ایگسه سنده سرت واوزونجه قیللری اولان : یله ی آت ، صرتلان ، قورت .

یلیم } سه قوشمه ، قوشش ، سر . عتلی حرکت . || یلم بیه رکه عجله ایله ، علی جناح الاستعمال . - با : یلم .

یم } د . مفتوح «ی» ایله باشلار بعض ترکیه صفتلرک باشنه کلوب مبالغه و تأکید بیان ایدر : یم یشیل . («یام» محققیدر : یام یاصی کبی .)

یم } سه («یمک . یمک» دن) ۱ . ده یین مقدار . ۲ . حیوانه ویریلن آرپه واوت یاصمان ، حیوان تعیینی : بو حیوانلره یم ویرلیدی؟ بعض سواحله کوچک بالیقلری و بالیقلرک باشلر بله ایچلر . یینی حیوانانهم یاپارلر . ۳ . قوش و حیوانی جلب ایچون طوزاق ویا قپانه قویلان ییه جک شیء یله : طوزاق یمی و مج . برینی اغفال ایچون همیشه اولان وسائط . ۴ . توفنک فالیه سنه قویلان باروت ، آغز اوتی . || یم قومق ، دوکوک = اولانه جق حیوان یا قوش و بالیقی اطماع ایچون ییه جک شیء

قوللاقمق ؛ و مج . تسویلاتله آلد . تهرق جلب ایتمک . || یم کس دیر مک = حیوان یعنی یمک . || قوش یمی = قوشلره یدیریلن تخم ، اوزونجه و صاری اوفاق دانلر . || بالیق یمی = اولطه یه طاقیلان اوفاق بالیق پارچه سی .

یم } سه . سذ . عر . ج : یموم . دکیز ، بجر ، دریا .

یماج } سه . با : یاماج .

یماق } سه . با : یاماق .

یماقمق } یاشمق ، یماقمق . با : یاما مق ، یاماشمق و سائره .

یمان } سه . با : ییمان .

یمانی } سه . عر . ث : یمانیه . جز . یرة العربده کی ین خطه سنه منسوب و متعلق : خطه یمانیه ؛ حجر یمانی = بر نوع عقیق . || ط . دودیمانی = یمنه مخصوص اولوب بدنک اتلری ایچنده حا . صل اولان پک اینجه بر قورت .

یمش } یا یمش . سه . آغاجلرده وسا . حاوی اوله رق حاصل اولان لذتلی دانه ، میوه ، فاکهه . ثمر : نازه ، قوری یمش ؛ آناتولینک یمشی چوقدر || یمش آغاجی = یمش ویرن آغاج ، اشجار مثره ، درخت میوهدار || قوجه یمشی = طاغلرده اولور معروف یووار . لاق قمرزی میوه ، نابولغه ، قطاب . || یمش ویرمک = مثر اولق .

یمشچی } سه یمش صانان اصناف ، مناو ؛ قوری یمشچی = قوربدلمش میوهلر وجوز فندق

بادم کبی شیشلر صانان اصناف .
 یمشلیک } سه یمش ویرر آغاجلری حاوی باغچه ، اشجار مثره باغچه سی . ۲ . میوهلر آصوب حفظ ایتمک مخصوص محل . ۳ . سفرده میوه قومغه مخصوص قاب ، میوه طباعی : کوزل بر چفت یمشلیک .

یمشلی } سه . میوه سی اولان ، میوه ویرن ، مثر ، میوه . دار : یمشلی باغچه ، آغاج .

یمک } یاخود یمک . فته . فل . ۱ . تعیش و تلذذ ایتمک ایچون آغزده چیکنیوب ، یومتق اکل ، تناول ایتمک : آتمک ، ات ، یمک ، شکر ، میوه یمک . ۲ . یمک یمک ، طعام ایتمک : سز یدیکزمی ؟ اونلر چوق ارکن یرلر : اوچ کوندن بری یمدی = برشیء یمدی .

۳ . گمیرمک ، آشیندیرمق ، اویمق : قوغه نک ایپی قویونک بیلزیک طاشنی یمش . ۴ . آلوب کوتورمک ، ییمق ، اکسیلتمک : دکیز سواحلی یمش ؛ چای بتون تارله یی یدی . ۵ . صرف و استهلاک ایتمک ، بوزوق ، اسراف ایتمک ؛ وارینی قارده یدی . ۶ . برتجاوز یا عتاب ویا زجر و جزا . یه اوغرامق : برطوقات یدی ؛ طیاق بیه جکدر . ۷ . طوئلق ، دوچار اولوق : اینی بریاغهور یدک ؛ غالباً صیغه یی بیه جکم . ۸ . خرج ایتمک ، قوللاقمق ، مستفید و متلذذ اولوق : ثروتی وار اما یمز ؛ او اینی یر ایچر . ۹ . ایصیر . مق ، صالمق ، طوقتمق ، اضرار ایتمک : بوبوجک یرمی ؟ قوللر .

ینی پیره لر ، سیوری سیکسکلر

میش. ۱۰. آلمق، قبول ایتک : حرام یمک. || باشنی یمک = اولومنی موجب اولسق : حیلله کارلنی بزم بقالک باشنی ییه جکدر || باشک اتنی یمک = ابرام و الحاحله تکرارله بهرق ازواج اتمک : شو دینجی یه اون پاره و یرک زیرا باشمک اتنی یدی || ییوب ایچمک = اکل و شرب ، عیش و عشرت ایتک. امرار ایام ایلک : اونکله چوق ییوب ایچمک . || طاؤق آیاغی یمک = فقیق میق ایدوب اغزند کئی سولمک لقر دی طوته مامق صافلا به مامق || غم یمک = مکدر اولمق. || کندنی کندینی یمک = کدرله هلاک و لمق، قهر ایتک || میران یمک = میرانه قونمق || میران یدی = ۱. میرانه قونمش آدم . ۲. بول بول و تاملمز صرف ایدن، مسرف. } یمک { پاییک سه . ۱. انسانک او- قات معینه ده یدیکی شیء طعام : اوکله ، اقشام ، سحور یمکی ؛ دها یمک یمک ؛ یمک نه وقت چیقار ؟ ۲. انسانلر طر- فندن یمک اوزره پیشیرلمش شیء ، سفره به قونیلان ینندی : اونک یمکی مکملدر ؛ بو آشچی یمکی بوزدی ؛ بوبله یمکی اولور ؟ ۳ دعوتلیرله و مسافرله تقدیم و اکرام اولنان ینندی. ضیافت : کندیلرینه بریمک و بر مککمکز ایجاب ایدیور : بزی یمک دعوت ایتدی . ۴. بروقتده سفره به قونیلان یندیلرک بهری که هر بری آری پیشوب آریجه بر قابه قونور : یمک صوئودی ؛ بو اقشام نه یمکمز واردر ؟

آشچی بو یمکی ابی پیشیرر ؛ بریمک تعریف ایتدی . } یمکسینز { اولان ، آبج : بو کون یمکسزم ؛ اقشامه قدر یمکسز قالدیم . ۲. طعامسز ، ضیافتسز : یالکز جای ایچمک اوزره یمکسز دعوت . = ح . ۱. مدیکی حالده ، یمکسزین ، بلا طعام : انسان یکسز یاشابه ماز . ۲. مک و یرلمکسزین . طعامسز : نکاح رسنی یمکسز قیدیلر ؛ یمکسز اکلنمز : یمکسز سپره کیدسار . } یمکسزین { بلا طعام : بر شیء یمکسزین اقشامه قدر چایشدم } یمکک { یمکک مخصوص ، یمکک قونه جق ویا یارا . یه جق : یمکک بوغدی . = سه یمک ایچون و یربان آچقه طعامیه : آرابه جویه یمک و یر- میوب معاشندن باشقه یمکک و یرر . } یمککامک { یا یمکله مک . فت . ۱. مک ، اطعام اتمک : فقرانی یمککامک . ۲. ضیافت چکمک ، یمکک دعوت اتمک . } یمککلی { ص . ۱. طعامله برابر ، ضیافتله مترافق : یمکلی دعوت ، دوکون ، اکلنجه . ۲. شوئودر یمکدن مرکب : اون یمکلی بر ضیافت . } یمکک { ص . حیواناته یم اولمغه الویریشلی و مناسب اولان تخملی و دانه لی : یمکک اوت . = سه . حیواناته و یربان اوت و سائره نک دوکلدیکی محل که

مرتقمجه بر تکه نه صورتنده در : بو آخورک یملکی بوزوق . } یمکله { یایمله سه . ۱. آوی ویا بالینی جلب ایچون طوزا . غه یاطوزاق یولنه دوکیان ویا اولطه به طاقیلان یم و ییه جک : طوزاغک ، اولطه نک یمله سی وارمیدر ؟ ۲. تفنک ویا لغمه آتش و یرمک ایچون فالیه و آغزه قونیلان باروت ، آغز اوتی . ۳. مح برینی اغفال ایدوب طولادرمق ایچور کوستریلن ساحته منفعت . } یمکن { سذ . عمر اوغور موت یمکن موت برکک بختیارلق . سعد یمکت ، فال خیر قدو . مکز یمنی . } یمکن { سذ . عمر هم جزیره العر یمکن بک غرر جنوبی کوشه سنی واکمنبت و کوزل جهتی تشکیل ایدن خطط معروفه : یمن و لا . یمنی ؛ یمن تهر دسی . انسبتی یمنی و یمانی و اولور . } یمکی { ص . عمر . ۱. یمنیه . با : یمکی } یمکی { ص . ۱. اساساً یمنده پاییلان طریقله کلن قلمکاری شیء ، قالبله باصیلوب ال ایله بویانمش تولبند که مندیله کبی قوللانیلر و یافادینلر طر فندن باشه باغلا . نیردی ، پازمه صاری ، یشیل یمنی ؛ باشنه یمنی باغلامش . ۲. قیصه کنارلی قمرزی ویا دیگر رنگده قبا پابوج که حالا عوام کییور : یمکی کیمیک . || یمنی باصتیجیسی = قلمکاری یمنی پایان اصناف ، یازمه جی .

کیمیجی } س. یعنی دینان آرکناری
قبا پاپوچلری یابان پا.
پوچی

یورطلامق } یابومورطلامق.
دیگر بر دیشی قوشه یورطه
یابدیرمق، یورطلامه سنی مو.
جب اولقی ویا تمهیل ایتک : قر.
مزی بو رکبی قیزدیریمی شیئر
طاؤقلمی یورطلانیر .

یورطلامق } یابومورطلامق.
(قوش) قش
وبوجک وامشالی حیوانلر) یور.
طه یایق : طاؤقلمی یورطلامیور؛
کوکر چین هر دفعه سسنده ایکی
یورطه یورطلار. || مج. جواهر
یورطلامق = مناسبتسز سوز
سویلك، هندیان ایتک. || یورطه
یورطلامق = مج. اصلسز برشی
سویلك.

یورطه } یابومورطه. س. طیور
وهوام و سائر بعض
حیوانانک بالآخره ایچندن بلج
ویاوری چیقمق اوزره طوغور.
دقلمی دانه که ایچنده تخم ایله اونی
بسلیه جک ماده بولنور، بیض :
یورطه صاریسی، آقی. || بالیق
یورطه سی = کفال بالیفندن
چیقوب صورت مخصوصه ده
حفظ اولنان معروف ماده ،
بطارخ. || یورطه پاطلیجانی =
یورطه یه مشابه دانه لر ورن
بیاض برنوع پاطلیجان که نیموب
بانجه ، سوسی اوله رق یتشد.
ریلیر. || قرمزی یورطه =
پاسقالیه یورطه سی .

یوشاق } یوشامق و سائره . وا :
(یوشامق و سائره .

یوموق } ص. با : یوموق .

یوموم } س. سند. ج. عر. فد : یم .
{ با : یم .
یکه } یا یجه . س. یمک ایشی . با :
یمک .

یمین } س. سند. عر. ج : ایمان ۱ .
{ صاع ال، صاع طرف، صاع :
یمین و یساره باقامق = صاعه
صوله . ۲ . آند، قسم، سوکنند :
یمین ایتک؛ یمین بالله ایتک ؛
یمین بوزمق = تقض قسم ایتک؛
یمین و یرمک = یمین ایتدیرمک،
قسم تکلیف ایتک . = ت :
یمینین = ایکی صاع ال؛ ذوالیمینین =
ایکی ایله ایشلیه ییلن .

یمینلی } ص منن ایتش، آندلی :
{ یمینلی یم غاریت کتاب
ویرم .

ییبیع } س. سند. ج. عر. فد :
{ ینبوع با : ینبوع .

ینار } ص. با : یانار .

یناشدیرمق } فت. یاقین کتیر .
{ مک . یاقلاشد .
یرمق، تقریب ایتک : اسکمله یی
دیواره یناشدیرمق؛ ماکنه لر ی
برلرینه چوق یناشدیرماملی .

یناشلماز } ص ۱ . باننه واربله ماز،
{ تقرب اولنماز، صارب،
چتین، منبع : یناشلماز بریردر .
۲ . تقرب اولنه میه جق صو.
رتده سرت وچتین خوینلی .
یناشلماز بر حیوان .

یناشلمق } فج. باننه وارلمق ،
{ یاقلاشلق، تقرب
اولنلق : او آدمه، اوقدر بهالی
ماله یناشیله ماز ؛ اوکا یناشلق
ممکن دکلدن .

یناشمق } فل . ۱ . یاقین کیتک ،
{ یاقلاشلق، تقرب ایتک :

بکا بریسی یناشوب برشی سو.
یلدی . ۲ . مج. رضا ویره جک
اولقی ، موافقت ایدر کبی اولقی،
ایشلاف یوزی کوسترمک :
کندیسی اورالر . هیچ یناشمیور؛
اوبازارلقه یناشمدی . ۳ . (کمی)
رامپه ایتک، بیتشیک ، اوغرا .
مق : واپور اسکله یه یناشدی؛
بیوک واپورلر ریختمه یناشه .
میورلر .

یناشمه } س . ۱ . یناشمق ایشی .
{ با : یناشمق . ۲ . موقت
ایشی ورنجبر، کونده لکچی :
بانجه ده یناشمه ایشیور ؛ حمام
یناشمه سی . ۳ . کردیروب صاتمق
اوزره برباغ و بانجه دن محصول
ویا بریوک مغازه دن مال آلان
صاتیجی ، طبله کار : اوزومی
یناشمه لره ویریور .

یناشیق } ص یاقلاشش، بیتشیک،
{ متصل : کمی ساحله،
ریختمه یناشیق ایدی .

یناق } س . یوزک ایکی طرفندن
بهری، خد، رخ، رخسار، عذار :
آل یناق = بنه یناقلی ؛ یناق
یورمسی = الماجق ؛ یناق چو-
قوری .

ینبغی } فل . عر. مضارع اولوب
{ یالکزر ترکیب آتیده
مستمندر : [کا ینبغی = اقتضا
ایتدیکی کبی، لایق وجهه .

ینبوع } س. سند. عر. ج : ینابیع .
{ بیکار، قایناق، منبع :
ینبوع زلال .

ینبلمک } فج. ازلمک ، باصلق .
{ مر .

يَنْجَمَك } فته. ۱. از ملك، باصق
 ۲. خردوخاش ايتك.
 ۳. مج. غدر ايتك.

يَنْجِج } س. [اصلي: يانگج = يان
 يورون] يان يورور
 برجنس كوچك حيوان بحري كه
 انواعي چوقدر، چغانوس، يا-
 غوريه، سرطان. || ينجج كسي =
 يانپوري، اكري بوكري (آدم).

يَنْسِكِه } س. [اصلي: يانگه =
 ياندن كويدن، يان يانه
 يورون] ۱. كلانه رهبرك ايدن
 قادين. ۲. برادر و عمجه و طاي
 زوجهي: او بنم ينگه مدر.

يِيَامَاك } ياخود يينلك. فح و:

يِيَمَك } فح. ۱. آغزله جيكننوب
 يوتاق، اكل اولتق، طعام
 ايدلك: خام ميوه ينجز؛ بويك
 ينجر شيء دكلدر؛ بو وقتسه
 يمك ينجز. ۲. قابل اكل اولق،
 اكله صالح اولق: بو آغاجك
 ميوه سي، بو باليغك اتى ينجري؟
 ۳. آشيلتق، اولين: چرخك
 ديشلري ينجش. ۴. آنسوب
 كونورلك، ييقلق: طالفه دن
 ساحل كوندن كونه ينجور. ۵.

صرف واستهلاك اولتق، بوزلق،
 اسراف ايدلك: او قدر مال
 ينجري؟ ۶. برنجاوز ويا زجر
 و تكدير چكلمك: بوراده طياق
 ينجز. ۷. خرج واستعمال اولتق،
 قوللانلق: ياره ينجزه نه ايشه
 يارار؟ || غم ييمك = كدر ايدلك.
 || ميراث ييمك = ميراثه چكلمك.

يِيَنِه } ح. [زبانزدى گنه] ۱.
 يينه
 تكرر، بردها، يكيدين:
 دون كان آدم بوكون بيه كلدى؛

بوني يينه يازه جفز. ۲. حتى، بيله،
 او حالده ده: نه قدر الدانسه م
 بن يينه سزك سوزكزه اعتبار
 ايدرم؛ چوق يورلدسه ده يينه
 يازه جفم؛ ۳. عينيله، كذلك:
 دون ناصل يازديكزه يينه
 اويله يازملى. ۴. تعجب و تعزير
 مقامنده [ادات سؤل ايله برابر]
 يني باشلادك! يينه مي يارا-
 مازلق!

يِيَنِير } ياخود يينور، ص. يينه بيلير،
 قابل اكل: ينجير يمش؛ ينجير
 ات؛ اتى ينجير حيوان؛ ينجيري
 ينجزى؟ = س. ينجير هلتي،
 ينججي چيبان، آكله.

يِيَنِيرْجِه } ياخود يينورجه. س.
 آغاجلرده حاصل او-
 لان برنوع قرچه كه بر پارچه نك
 چور يمسندن عبارت اولوب
 كيمتكجه آغچله آغاجي قورودر.

يِيَنِيك } س. برحيوان ويا بوجك
 يمه سي ويا ليصيرمه سي اثرى،
 يري: فاره ينجيكي، قورت ينجيكي.
 || مج. ييت ينجيكي = صاقلانمش
 قصور، حيله خده، كيزلى بر
 جهت.

يِيُوَا } س. با: يوه.

يِيُوَارَلَاتِمَق } ياخود يووارلاتمق.
 فته. ۱. تكرر ايتك،
 دوندبره رك يوربتدبرمك: يولك
 اوزرنده كي طاشلري دريه
 يووارلاتملى. ۲. مدور يايغق،
 دائره شكلنه قومق: بو تخته يني
 يووارلاتمق ايستم.

يِيُوَارَلَاق } ياخود يووارلاق.
 ص [اصلي: يومار-
 لاق. غلطى: يووالاق] ۱.
 طوب شكندد، مدور، كروي:

يووارلاق برطاش؛ بوس يوار-
 لاق = طوس طوبارلاق. ۲.
 تكرر شكلنده، دائروي:
 يووارلاق كاغد، قوطى. = ۱.
 طوب، كره، كوي: حقه باز
 يووارلاغى. ۲. طوبك لوازمي
 بولنان ارقه ده كي صديق. ۳.
 مطبعه ده دستكاه مردانه سي.

يِيُوَارَلَاقَلِق } س. مدور ويا
 دائروي اولان شينك
 حال وشكلي: بونك يووارلاقلى
 منتظم دكلدر.

يِيُوَارَلَامَق } فته. ۱. دوندبره رك
 يوريتك، تكرر لك:
 سيني يووارلايه رقى كتيردى؛
 طاغدن طاشلري يووارلاديلر.
 ۲. دوندبره رك دوشيرمك، طى
 ايتك: كاغدى، قاشى يووارلام.
 ۳. مج. حرصله يوتق: لقمه
 يووارلامق. ۴. آتمق، اساسسز
 برشى سويلك: قتر يووارلامق =
 دوشونم دن يالان سويلك.

يِيُوَارَلَانِمَق } فل. ۱. دونه رك
 كيتمك، تكرر لك،
 غلطان اولق: طاغدن برطاش،
 برجيغ يووارلاندى. ۲. دونوب
 طولاشمق، تيمك: توز طوبراق
 ايچنده يووارلانپوردى. || برله
 يووارلانمق = تذلل ايتك، ذلتله
 بالوارمق. || تجره يووارلانمش
 قياغنى بولمش = اش اشنى بولمش،
 ايكي سي بربرينه ايوغون.

يِيُوَاش } ياخود يواش. ص ۱.
 آغز، سرعتلى اولميان،
 آهسته، تائيلي: يواش حرکت؛
 يواش كيديش. ۲. سسسز،
 آز سسله: يواش او قومه؛
 يواش سويليش. ۳. يومشاق،

حليم، ملائم، سرت اولميان :
 يواش آدم، يواش آت . ۴ .
 خفيف، طوقمناز، نازكانه :
 يواش توتون، يواش معامله .
 = ح . ۱ . آغراغر، تانی
 ايله، آهسته : يواش يورويهلم .
 ۲ . سسسز، كورلديسز، ايشيد .
 لميهجك صورتده : يواش سويله .
 || يواش يواش = ۱ . آغراغر :
 آلاي يواش يواش ايلريلوردى .
 ۲ . آزر آزر، تدریجاً يواش
 يواش اسكى حالى بوليور . ۳ .
 كيدهرك، كيت كيده : يواش
 يواش مال ووروشى يثيروب
 محتاج قاله جقدر .

يواشجه { ح . و :

يواشجه جق { ح . اصوله جق،
 بريره طوقمفسزين : خسته ني،
 شوآينه يي يواشجه ، يواشجه جق
 قالدريك .

يواشديرمق { فتد آليشديرمق،
 نيس و تعام ايتك : آنى يواشده .
 برمق .

يواشلامق { فل . ۱ . آغرا و تانی
 ايش كورمكه باشلامق، كسب
 تانی ايتك : چوق يواشلا ديكز .

يواشلق { س . ۱ . آغراق، تانی :
 ايلرى كيتمز . ۲ . يومشاقلق،
 حلم، ملايمت : سرتك ابي دكلسده
 بوقدر يواشلاقده چوقدر .

يواشه { س سرکش آتلى ضبط
 ايتك ايجون طوداقلرينه
 طاقدغلى تخته قيصاج .

يولاق { با : يوارلاق .

يوان { ص . با : يوان .

يوباز { ص . ابرى و قبا، قوتلى،
 توانا، زيپير : يوباز خدمچي .

يوپرمك { فل . تلاشله اوتيه
 برى يه قوشمق .

يوتدپرمق { فتد . ۱ . بوغازدن
 آشاغى اينديرمك،

بلغ ايتديرمك : هندى يه جوز،
 دويه خور يوتدپرمق . ۲ .
 قبول ايتديرمك، اينانديرمق،
 آلداتمق : بكا اوبله يالانر بوند .
 يره مازسكز .

يوتقمق { يا يوتقونمق . فل . ۱ .
 توكوروكنى يوتمق .
 ۲ . مج . بر شينه ايرتمك .

يوتلمق { ف . ۱ . بوغازدن آشاغى
 اينديرمك، بلغ اولمق :
 بوجب قولاي يوتماز . ۲ . قبول
 ايدمك، اينالمق : بويله بر يالان
 يونسيرى ؟ ۳ . او يونده يكلمك،
 غائب ايتك .

يوتمق { فتد . ۱ . بوغازدن آشاغى
 اينديرمك، بلغ اينك :
 لقمه يي بوتدى : حب يوتمق .
 ۲ . غضب ايتك . زور بانقله آلوب
 قزاقمق : حريف تارله يي بوتدى .
 ۳ . تحمل ايدوب سكوت ايتك :
 او قدر شتومى، او حقارتى بوتدى
 ۴ . قبول ايتك، ايناتمق : بن
 اويله يالان يوتمام . ۵ . [طو .
 غريسى : اؤتمك] يكلمك ، او .
 يونده قزاقمق . || مج . آيوانى
 يوتمق = چاقمق . || حبي يوتمق =
 محو و هلاك اولمق : ايشي ييتمك .
 || زهر يوتمق = كدر چكمك .

يوتوم { يا يودوم . س . بردفعه ده
 (يوتيلان شى و على الخصوص
 مابع ، جزئى مقدار ، جرعه ،
 ايجيم : بر يوتوم صو، چوربه . ||
 بر يوتوم صوده بوغمق = پك
 زياده كين و خصوصتى اولمق .

يوتيجي { ص . يوتان، بلغ ايدن .

يوجتمك { يا يوجه لئك . فتد .
 يوكسلكمك ، رفع و
 اعلا ايتك .

يوجلمك { يا خود يوجه لئك .
 فل . يوكسلكمك ،
 ارتفاع و اعتلا ايتك .

يوجه { ص . اصلى : بوڭ } يوكسك
 عالى ، مرتفع ، رفيع ،
 بلند، بالا : يوجه طاغلى . =
 س . يوكسك ير، تبه ، قله : طاغ
 يوجه سى .

يوجه اتمك { يوجه لئك . با :
 يوجلمك ، يوجلك .

يوجه لك { س . يوكسلكك ، علو،
 رفعت .

يوقسول { يوقسولمق . با :
 يوقسول، يوقسولمق .

يوقسه { با : يوقسه .

يوراق { س . تكرلك پارمغى .
 مر .

يورت { س . [تاسى تحريك او -
 لئدقده دال اولور .]

۱ . ير، ممالكت، مسقط رأس :
 يوردندن آيرلش . ۲ . مسكن،
 ماوى، اقامتگاه خانه : ياقوتلك
 يورتلى . ۳ . تصرف اولسان
 اراضى، املاك . || يرى يوردى
 يوق = سرسرى، خانه بردوش .

يورتلانديرمق { فتد . ۱ . خانه
 و ماوى قزا .

ندیرمق، خمیه نشینلری اسکان
ایتمک : عشایری یورتلاندیرمق
ایستیورلر. ۲. اراضی قزاندیرمق.
یورتلانمق { فل . ۱ . اقامتگاه
اتخاذ ایتمک، یرلشمک،
کوجه لکدن قورتلوب بریده
ساکن اولمق. ۲. اراضی واملاک
قزاتمق، اراضی صاحبی اولمق .
یورتلق { س. مالکانه اراضی، بر
خاندانک مالکانه سی،
اوجاقلی : اوراسی فلانک یور-
تلفیدر .
یورتمق { فل . ۱ . سورتوکلکده
کزمک، هایلازلق
ایتمک، سرسری اولمق. ۲. قبا
اشکین یورومک.
یورتلی { یاخود یورطی. س. ار.
Юрты } آخرستیانلرجه
بیرام وتعطیل کونی، یوم رسمی :
یورتی اولدیغیچون روملرک
دکانلری قبالیدر.
یوردام { س. ۱ . چابوقلق، سرعت
حرکت، چالاکلک. ۲.
ادا، علوان، آورت. ۳. دبدبه،
طنطنه، آلایش. || ال یوردامی =
الینه یاقیشیر اوله، الدن کله،
ملکه، جبرزه .
یورداملی { یورداملو. ص. ادلی،
آورتلی، چلیلی. ||
الی یورداملی = الینه یاقیشیر،
الدن کلیر، مستعد، ماهر .
یوردی { س. ایکنه دلکی .
یورغان { س. ۱ . یتاقده اورتیمکه
مخصوص ایچی پنوقلی
اورتی : یورغان اورتیمک؛ یور-
غانه صارلمق؛ مسافر یورغانی؛
یورغان یوزی، چارشنی؛ یور-

غان قیلامق = چارشف کچیرمک .
۲. یورغان یوزی : یازمه یور-
غان؛ ایشلملی، صرمه لی یورغان.
یورغانچی { س. ۱ . یتاق یور-
غانی یاپان وصاتان
آدم. ۲. اوپه دوشتمک ومفرو-
شانی حاضرلابوب یرلی یرینه
طاقق صنعتی بیان واجرا ایدن
اصناف، ناپیسر : اوینی دوشتمک
ایچون یورغانچیلر کتیرمش .
یورغانچیلق { س. ۱ . یورغان
یابوب صاتمق
ایشی. ۲. اوپه مفروشانی حاضر-
لابوب طاقق وصاتمق صنعتی،
تفریش صنعتی : یورغانچیلق حسن
طبیعتنه محتاج برصنعتدر .
یورغانلامق { فت. یورغانله اور-
تمک، یورغانه
صارمق .
یورغانلق { ص. یورغانه الویر-
یشلی، یورغان بومنه
یارار : یورغانلق یازمه، قماش.
|| بر یورغانلق = بر یورغانه
یتیشه جک مقدارده اولان : بر
یورطاق پنوق .
یورغون { ص. یورلمش، تعبسه
دوچار، درمانده :
بولدن کلام یورغونم. || یور-
غون کیمتک = دنیاده بهوده یره
چوق چالیشمق .
یورغونلق { س. یورلمش آدمک
حالی، تعب : یوقدر
یورغونلق هیچ بیلیوردم : نافله
یورغونلق. || یورغونلق آلمق =
یورلدق دن صکره طوروبراحت
ایتمک، تنفس واستراحت ایتمک .
یورغنه { س. آتک برنوع یوروشی :
بوات یورغنه یوربور .

= ص. بودرلو یورون (آت) :
یورغه آت .
یورغلامق { فل . (آت) یور-
یورک { س. ۱ . انسان و حیوانک
کوکسندنه واقع اولوب
هرتفسده قانی جلب وبدنه نشر
ایدن عضو مهم، قلب، دل :
یورک آغرمق؛ یورک اورمق؛
قویون یورکی . ۲. انسانده
مرکز حسیات وانفعالات،
کوککل، فوآد : یورکی قاتی؛
یورکی پک حساس. ۳. قارن،
بطن، شکم، باغر : یورک
صانجیسی؛ یورک سورمک. ۴. مج.
جسارت، شجاعت : میدان حربده
یورک لازم. ۵. آحییق حسی،
مرحمت، شفقت : سزده هیچ
یورک یوقیدر؛ || یورکر آجیسی =
پک آجینه جق حال . || یورک
اوینامق = خلیجان قلبه اوغرامق،
خوف وتلاشدن یورک چارمق .
|| یورک نوکتمک = چوق غانله
خوف وتلاش چکهک. || یورک
چارمق = یورک صیق صیق
اوروب خلیجانه اوغرامق. || یورک
چارپندیسی = خلیجان قلب . ||
یورک سورمک = اسماله اوغرا-
مق. || یورک طیامق = بر آجی به
ویا جان آجیده جق ایشه تحمل
ایدوب متاثر اولماق : بنم
یورک طیانه ماز. || یورک قاتلق =
بایفینلق کلک. || یورک قره سی =
معصیت. || یورک قویمق = شدتلی
صانجی به اوغرامق. || یورک
ویرمک = جسارت ویرمک، تشجیع
ایتمک. || یورک یاغی اریتمک =
۱ . شدتله وصبرسزقله آرزو

ایتمک . ۲ . غایتله تأسّف ایتمک .
 || یورک یاغ باغلامق = ۱ . بو
 حالی موجب مرضه مبتلا اولوق .
 ۲ . مج . پک غائله سز و ایچی ککیش
 اولوق . || یورکی یوققه = رقتلی ،
 مرحمتلی .

یور کیمز } ص . قورقاق ، جبین ،
 اودک . = ح .
 ایستیره رک ، کرهأ ، زوراکلی .

یور کیمز لک } س . قورقاقق ،
 حیانت .

یور کلندیرمک } ق . یورک و بر-
 مک ، آشجیع
 و تشویق ایتمک .

یور کلنمک } فل . جسار تلنمک ،
 جرات پیدا ایتمک .

یور کلی } ص . جسور ، شجیع ،
 دلاور . || پک یورکلی ،
 قانی یورکلی = مرحمتسز ، رقتسز .

یور لوق } فل . ۱ . یورغون اولوق ،
 یورغونانسه دو چار
 اولوق ، تعب چکمک : بوکون
 چوق یورلدم ؛ انسان آیقده
 طور مقدن یوریلور . ۲ . بیهوده
 اوغراشتمق ، نافله چالیشتمق : سز
 یورمایک .

یور مق } ق . ۱ . یورغونلق
 ویرمک ، تعبہ دو چار
 ایتمک ، بیتاب براقق : بو ایش
 بنی چوق یوردی . ۲ . یور-
 غوناق و زحمتہ مجبور ایتمک :
 بنی اورایه قدر یورمایک ؛ اونی
 نیخون بورایه قدر یوردک ؛ ||
 آغز یورمق = نافله سولنک .

|| ذهن یورمق = اتماب ذهن
 ایتمک ، قضا قیرمق . || کندین
 یورمق = بیهوده اوغراشتمق ،
 نافله چالیشتمق : کندیکیزی یور-
 مایک بو ایش اولماز . || کوز

یورمق = نافله او قومق .
 یور مق } ق . عد و حمل ایتمک ،
 ویرمک ، صایمق : هر
 کس کندی عقلنی یورار ؛ اینی به
 یورمق = فال خیر عد ایتمک .

یورمه } س . یورغوناق ویرمه ،
 اتعاب .

یورمه } فال خیر عد ایتمه ، تفأل .

یور تمک } یاخود یوریتمک . ق .
 ۱ . یورؤمک سوق

و یا اجبار ایتمک ، مشی ایتدیرمک ،
 روان ایتمک ، تمشیه ایلک : چوجنی ،
 آنی یوروتمک . ۲ . ایلری سور-
 مک ، ایلری کوتورمک : ایشی
 یوروتمک ؛ دعوائی یوروتمک ؛
 ساعقی یوروتمک . ۳ . ایشلمک ،
 محسوب ایتمک : فائض یوروتمک .
 || صمان آلتندن صو یوروتمک =
 کیمسه به طو یورمقسز بن ایش
 کورمک .

یور تمه } س . یوروتمک ایشی .
 با : یوروتمک .

یور دلمک } ف . ایلری به سور-
 مک ، تمشیه ایدلمک :
 دعوی یورودلمک ایستر .

یور فوک } ص . چابوق و اینی یوروین ،
 اینی یول آلان : یوروک

آت ؛ یوروک واپور . = س .
 ۱ . بر یرده طور میوب یوروین
 خلق ، کوجبه ، بدوی ، خیم ، نشین
 عشیرت . — آناطولیده قو-

یونلری چوق بعض ترکان
 عشارینه تخصیص اولنمشدر .
 ۲ . وقتیلہ یکپیری به ردیف
 اولان یا یا عسکری بولولکری .

یوروم } س . فال خیر عدایمه ، تفأل .

یاخود یورمک . فل .
 یورؤمک } ۱ . آیاقلری استعمال

ایددرک حرکت ایتمک ، مشی
 ایتمک : بو آت اینی یورور ؛ کو-
 نده بر اینی ساعت یورومک
 صحته نافعدر ؛ او طه نک ایچنده
 یورور . ۲ . مشی و حرکته مقتدر

اولوق ، مشی قوتنه مالک اولوق ؛
 بو چوجق یورویورمی ؟ بعض
 چوجقلر کچ یورورل ؛ بیچاره
 منزولدر یورویه میور . ۳ . یایان

کیتک : سز ینک بز یورویه -
 جکز ؛ بن اورایه هر وقت یورور-
 یدرک کیدرم . ۴ . یول آلمی ،
 سرعتله کیتک : برآز یورویلم .

۵ . حرکت ایتمک ، ایشلمک ،
 جولان ایتمک : آغاجلره صو ،
 طامارلره قان یورومک . ۶ .
 ایلمک ، ایلمک ، ایلمک ، ترقی
 ایتمک : ایش یورویور ؛ درسده
 یورویور . ۷ . صوتله هجوم

ایتمک ، آقین ایتمک : اردوی
 هایون شرقة یورودی . ۸ . شتم
 و عتاب ، چیقیشتمق . ۹ . اولمک ،
 وفات ایتمک : اوده یورومش .

|| آلوب یورومک = حدتله بفته
 کیتک . || اوزرینه یورومک =
 تهورله اخافه و تهدید ایتمک .
 || یول یورومک = قطع طریق
 ایتمک . || یورویورمک = هیچ
 برشی دیموب و اطرافنه باقیوب
 کیتک .

یورؤتمک } ف . مشی و حرکت
 اولتمق ؛ اویله می یو-

رونور ؛ بوچامورده یورونمز .
 یورؤلش } س . ۱ . یورومک
 ایشی ، مشی ، حرکت ؛
 یورویش صحته نافعدر . ۲ .

یورومك طرزی : رفتار : بو
 آتک کوزل یورویشی واردر .
 ۳. هجوم ، آقین : قلمه پی یورو-
 یشله آلدیلر ؛ قلمه دن یورویشله
 چیقیدیلر . ۴. بردن بره چیقوب
 یورومه ، بوشانمه : غلبه لك
 یورویش ایتدی . || دوه یورو-
 یشی = یواش و دواملی مشی .
 || یورویش قپوسی = قلمه نك
 بیوك قپوسی .

۱ } س . ديك باير ، زياده
 یوره } یوقش .

یوریتك } یوریمك وساثره . با :
 } یوروتك وساثره .

یوز } عد . اون کره اون که ماتک
 } اساسیدر : یوز کشی ؛
 یوز غروش ؛ ایکی یوز ، اوج
 یوز الخ . || یوزلرجه = یوزلرله
 صابیله جق قدر چوق . || یوزده
 اون ، سکز = رأس الماله نسبتله
 آلنان فائض مقداری . — نسبت
 تعبیری دخی اولوب مثلاً : آلمانیه
 اهاالیسندن یوزده بشی او قومق
 یازمق بیلز دینیر .

یوز } س . [اصلی : اوز] ۱ .
 } چهره ، وجه ، روی : یوزی
 کوزل ؛ یوزی چرکین . ۲ .
 سطح ، بر شیشک خارچی کور-
 ینیشی : یر یوزی . ۳ . برقاش
 وساثره نك طوغری طرفی ،
 ترس مقابلی : بو قماشک یوزی
 ترسی بللی دکلدرد . ۴ . اثوابک
 آستاری یوزندن بهالی . ۵ .
 جهت ، وجه ، سبب ، اجل : بو
 یوزدن متضرر اولدق . ۶ .
 جرأت ، حیاسزلق : بو آمده
 نه یوز واردر ! || یوز آقی ،

صویی = ناموس ، آبرو : بو
 ایشدن یوزمرك آقيله چیتدق .
 || اکشی یوز = عبوس چهره .
 || یوز اکشیتمک = عبوسلق ایتمک ،
 چهره صورت کوسترمک . || یوزه
 اورمق = بر قباحتی یا بانک یو-
 زینه قارشى سويلوب محجوب
 ایتک . || یوز اوستنه براقق =
 نظامسز و نقصان برحاله براقق ،
 اikal و تنظیم ایتمه مک . || ایچ
 یوز . ۱ . سطح داخلی ، بر شیشک
 ایچ طرفدن اولان سطحی . ۲ .
 مج . بر ایشک مستور و سر اولان
 جهت ، باطنی ، سبب حقیقی :
 مسئله نك ایچ یوزینی بیلم . || یوزه
 باقق ، یوز یوزه باقق = روبرو
 کلدیکنده اوتانه جق بر سابقه اولما .
 مق = بر برمرك یوزینه باقه جقز :
 او آدمک یوزینه باقه مم ؛ ناصل
 یوزینه باقه مم . || یوزینه باقماز =
 ۱ . پك چرکین و ثقیل المنظر . ۲ .
 پك کوزل ، کوز قماشدیرر . || یوز
 بولق = حسن معامله دن جرأت
 آلوب ایلری وارمق . || یوزی
 پك = اوتانماز ، یوزی طوتار . || یوز
 چویرمک = ترك و فراغت ایتمک ،
 چکتمک ، اجتناب ایتمک . || دیکز
 یوزی = سطح بحر ، روی دریا .
 || یوزندن دوشن بیسک پارچه
 اولور : پك عبوس و بد چهره .
 || یوزده = ادبسز ، پك ایلری
 وارمش || یوز سورمک = رو-
 مالی ایتمک : خاک یا ایلرینه یوز سو-
 ریور . || صیحاقت یوز = جاذبه ؛
 یوزی صیحاقت = جاذبه لی . || یوز
 ایتک = صنم . اکلنه جک ایکی
 آغاجی تسوبه ایدوب بر برینه

اویدیرمق . || یوز طوتیق = ۱ .
 اوتانماق ، یوزه قارشو سويله
 بیلمک . ۲ . باشلامق ، بدأ و مباشرت
 ایتمک ، بر حال پیدا ایتمه تقرب
 و تصدی ایتمک : ایشتمک یوز
 طوتدی ؛ خرابه یوز طوتمش =
 مشرف خراب ؛ یوز طوتماق =
 اوتانماق یوزینه قارشى سويله مه .
 مک . || طیش یوز = سطح خارچی . ||
 یوز قره سی = ناموس سزلق ، حار .
 || یوزی قوبی = یوز آشاغی به
 کله جک صورت . || یوز یوزه
 کلک = بالمواجه کورشمک . || یوز
 کورومی = گوگیك کلینی ایلک کور-
 دیکنده و صانکه یوزینی کوردیکنه
 قارشى هدیه و یردیکی الماس .
 || یوز کوز اولق = مافوقله مادون
 آره سندنه حرمت و وقار قالماق ،
 مناسبسز تکلیف سزلك . || کوك
 یوزی = کورینن منظره سما .
 || یوزه کولمک = جعلی التفات
 کوسترمک . || گولر یوز = بشا-
 شت . || نه یوزله = نه جرأتله ،
 ناصل اوتانمازدن ؛ نه یوزله ینه
 کلدی . || یوز ویرمک = لزومندن
 زیاده التفات و یامساعده ایدوب
 شیمارتمق . || یوز یازیسی = کو-
 یرلده کلینک یوزینه قودقلری
 تل و پول و یا ییشدیرمه لر . || یوز
 یاصدیقی = باش طیامغه مخصوص
 یومشاق و یاضی بتاق یاصدیقی .
 || یر یوزی = سطح ارض ، روی
 زمین . || یوزی یوق = سبج
 ایتش بر فعل و حرکتندن طو-
 لایی محجوب ؛ یا نکره کلکه یوزی
 یوقدر .

۱ } ص . ساده ، یالین قات ،
 یوز } قاهر اولمیان ؛ یوز کل سنبل .

۲. قبا، حادی، بیاضی: یوز
 آدم. ۳. عجمی، تربیه اولئاماش،
 صالحه: یوز حیوان.
 {س. فا. قیلانه مشابه برجینس
 یوز} کوچک حیوان، پارس، تر.
 جینه.
 {س. اساساً یوز نپردن
 یوزباشی} عبارت بر بولوک عسکره
 قومانده ایدن ضابط: نظامیه،
 ردیف، ژاندارمه، پیاده،
 سواری یوزباشیسی.
 {بر بولوک عسکره
 یوزباشلیق} قومانده ایدن ضا-
 بطک رتبه سی: یوزباشیلغه ترفیع
 اولندی؛ ارکان حرب ضابطلری
 یوزباشلیقله مکتبدن چیقارلر.
 {ب. صویک اوز-
 یوزدیرمک} رنده طور دیرملق
 ویا کردیرمک: یکی بیتن صندال
 دون دکنه بوزدیردی.
 {فت. صویک اوز-
 یوزدیرمک} رینه طور دیرمق
 ویا کردیرمک، سباحت ایتدیر-
 مک: آتی چایده یوزدیره رک اوته
 طرفه کچیردم: کمری یوزدیرمک =
 قیزاقدن صویه ایندیرمک.
 {فت. دریسنی چیقار-
 یوزدیرمک} تمق، صویدیرمق،
 سلخ ایندیرمک: قویونلری
 کندیسیمی بوفازلایوب آدملرینه
 یوزدیردی.
 {عد. هر برینه ویا هر دفعه
 یوزرا} سنده یوز: حصه لرینه
 یوزر لیرا دوشدی: عسکری
 یوزر یوزر بولولکره تقسیم
 ایتدی
 {س. با: اوزرک.
 یوزرک}

{ص. عارسز، اوتانماز،
 یوزسینز} یوزی پک: عارسز یوز-
 سز آدم.
 {س. عارسزلق،
 یوزسینرک} حیاسزلق، اوتانماز-
 لقی.
 {ص. ۱. یوزن، یوز-
 یوزگج} مک بیلیر، ساج. ۲.
 صویه باتماز، صویک اوزرنده
 طورر، خفیف.
 {فت. یوز یوزه
 یوزلشدیرمک} کتیرمک موا.
 جهه ایتمک، روبرو ایتمک:
 بربری حقننده بعض شیئر
 سوبلدکلر یچون ایکیسنی یوز-
 لشدیرمک ایجاب ایتدی.
 {ف. یوز یوزه کلک،
 یوزلشمک} مواجه اولمق، رو
 برو اولمق: بن اونکله یوزلشیریم.
 {ص. ۱. یوز غروش و
 یوزلک} سائره قیمتنده اولان:
 یوزلک توتون؛ یوزلک آلتین.
 ۲. یوز اوقه آغرلغنده ویا یوز
 آرشین وسائره بوینده اولان:
 یوزلک چوال. ۳. یوز یاشنده:
 یوزلک بر اختیار. = س. یوز
 پاره دکری اولان سک: بوکا
 بر یوزلک ویریم.
 {س. یوزی اورتن نقاب،
 یوزلک} ماسقه.
 {ب. دریسنی چیقارلمق،
 یوزلمک} صویلق، سلخ ایدمک:
 قویون اوبله یوزلر؛ قربانلر
 یوزلدی می؟
 {ب. صویک اوزرنده
 یوزلمک} طورلمق ویا حرکت
 اولمق، سباحت ایدمک: بو
 صوئوقده یوزلر؛ اوقدر مسا-
 فه یه قدر یوزیله منز.

{یاخود یوزله مک. فت.
 یوزلمک} ۱. یوزینه قارشى عتاب
 و سرزنش ایتمک. ۲. یوز کچیر-
 مک: یوز یاصدقلرینی یوز-
 لدیگزمی؟ ۳. مواجهه ایتمک،
 قارشى قارشى یه کتیرمک.
 {ص. ۱. یوزی اولان:
 یوزلی} یوزلی آستارلی بر ائواب.
 ۲. بر یولده یاخود بر عدد ده
 یوزی وسطی اولان: درت
 یوزلی بر خانه؛ ایکی یوزلی آینه.
 || ایکی یوزلی = صرائی، ایکی طر-
 فدن بهرینه باشقه صورتده
 کورین. || بر یوزلی = یالین
 قات، ساده. || بیک یوزلی =
 پک صرائی. || پک یوزلی = او-
 تانماز، یوزی طونار. || کولر
 یوزلی = یوزی کولر، بشوش.
 {ص. یوز جزء دن مرکب
 یوزلی} ویا یوز شیئی حاوی
 اولان: یوزلی بولوک؛ سکز
 یوزلی طابور.
 {س. شو قدر ویا شو
 یوزلیلیک} درلو یوزی اولان
 آدم ویا شیئک حالی: کولر یوز-
 لیلک؛ ایکی یوزلیلیک.
 {فت. (حیوانک) در-
 یوزمک} یسنی چیقارمق، صو-
 یتمق، سلخ ایتمک: قوزی بی یوز-
 مک. || ب. دریسنی یوزمک =
 اذیت ویرمک.
 {فل. ۱. صویک اوزر-
 یوزمک} ائده طوروب باتماق:
 تحته یوزر. ۲. صویک اوزرینه
 حرکت ایتمک، سیاحت ایتمک،
 یوزمک بیلیرمیسکز؟ یوزه رک
 نهرک اوته سننه کچدی. ۳. ب. یوز
 ایچنده یوزر کئی بول بول قونلا
 تمق؛ آلتین ایچنده یوزور.

|| طالعج یوزمک = ایکی صو
آرسنده کیتک، صویک آلتندن
یوزمک .

یوزمه } س. یوزمک ایشی . با :
یوزمک .

یوزنجی } ص. یوز درجه سنده
{ اولان : یوزنجی سنه ؛
ایکی یوزنجی ؛ بیک یوزنجی الخ .

یوزوک } س. پارمغه طاقیلان
{ اوستی الماس آلتین ویا
کومش حلقه ، خاتم ، انکشتر :
الماس ، یاقوت ، زمرد ، یوزوک .
|| یوزوک اویونی = قنجان ظر .
فلری آلتنده صافلی یوزوکی
بولق اویونی .

{ یاخود یوس . مه « بو »
یوس } ایله باشلار بعض ترکیه
صفتلرک باشنه کلوب . تاکید
ومبالغه بیان ایدر : یوس یوار .
لاق ؛ یوس یوسری .

یوسف } سخند . حضرت یعقوب
{ (عم) ک اولادندن او .
لوب قصه سی مشهوردر . =
س. حسن وجمال مالک شخص :
یوسف ثانی .

یوسفنجی } س. ۱. قومرینک کو .
{ چک برنوعی . ۲. صو
اوزرنده اوچار بر جنس کوزل
کلبک . ۳. ماندارینه دینلن پور .
تقال جنسی .

یوسفی } س. وقتيله احاطم رجالک
{ کیکدکاری قمرزی تپه لی
دستار .

یوص } مه با : یوس .

یوصمه } ص. ظریف قیافتلی ،
{ ادالی ، عشوولی ، عشو .
کار .

یوصمه لقی } س. ظرافت ، اداء
{ عشو .

یوصون } س. ۱. طاشلرک و آفاج
{ قابوقلرینک اوزرنده
حاصل اولان چیم : طاش آفاج

یوصون باغلامق ؛ یوصونلرینی
آیقلاقد . ۲. طورغون صو .

لرک اوزرنده حاصل اولان
یشیل کتجنک : صو یوصون
باغلامش ؛ قورباغه یوصونی .

۳. دکیزدن چیقان اولتر ؛ دکیز
یوصونی . || اسلانده یوصونی =
دکیز قطابی . || قورسبیغه یو .
صونی = دکیز پرچنک برنوعی .

یوصونلارتمق } فل . یوصون با-
{ لر ، آفاجلر یوصونلاندی .

یوصونلی } ص. یوصون باغلا-
{ مش ، یوصونله اور .
تیلی : یوصونلی طاش ، صو .

یوق } ص. قویو ، قالین ، کثیف .
{ مر . — « یوق » لغتتک
قافی تحریک اولندوقده غینه

تحویل اولمقله او دخی بو صو .
رته کیرر : یوغیسه ، واری
یوغی . با : یوق .

یوغورت } یا یوغورت . س. [یا-
{ غورت یازمامالی]
اکشی برمایه قاریشدرلمقله بر

صورت مخصوصهده قویو-
لاشدرلمش سوت ، ماست : قو-
یون ، اینک مانده یوغردی ؛
طوربه یوغردی = طوربه

قویلوب سوزلمشی ؛ یوغرت کبی =
غایتله قویو (مایع) .

یوغرتنجی } س. یوغرت یاپوب
{ صاتان آدم .

یوغرتلی } ص. یوغرتله یابلیش ،
{ یوغرتله قاریشیق :
یوغرتلی کباب .

یوغرتتمق } قذ. بالواسطه قویو-
{ لاشدریمق ، تخمیر
ایتدریمک : آشجی به ایجه یو-
غرتلی .

یوغرتلمق } قذ. قویولاشدریمق ،
{ خور ایدلمک ، تخمیر
وتخمین اولتمق : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغورمق } یا یوغورمق . قذ.
{ قویولاشدریمق ،
تخمیر و تخمین ایتک ، خور
یایمق : اونی صوالله قاریشدر-
وب ایجه یوغرتلی .

یوغورتمق } فل . قویولاشتمق ، قا-
{ لینلاشتمق ، طوگتق ،
کسب کثافت و صلابت ایتک .
ص .

یوغورت } یوغورمق و سائره
{ با : یوغرت و سائره .

یوغون } ص. ۱. قویو ، قالین ،
{ کثیف ، صلب . ۲.
قالین ، قبا ، غلیظ : یوغون بو-
ین . ۳. یونلامش ، خام ، قبا ،
تربیه سز : یوغون آدم . ۴.
ایری . عظیم ، جسمیم .

یوغونلق } س. ۱. قویونلق ،
{ قالینلق ، کثافت ،
صلابت . ۲. قالینلق ، قبالق ،
غلظت . ۳. خاملق ، تربیه سز-
لک . ۴. ایریک ، بیوکلک ، عظمت
ضخامت .

یوف } س. ۱. یوس ، نافله :
{ یوفنه = بوشنه . ۲. باد
هوا ، بجان ، مفت : یوفه کیتک .
۳. محو ، هدر ، هبا ، هلاک :

یوف اولوق. = حد. تأسف.
تلف بیانی مقامنده مستمدر،
تو: یوف سکا ایوف اوقومق،
یورسینی چالمق = برینک برشی
بیلدیکنه حکم ایتمک.

یوفقه { ص. ۱. اینجه، رقیق،
خفیف: بوتخته لر پک
یوفقه. ۲. آز لباسلی، آز
کیمش، خفیف لباسلی: آرقه.
سی یوق، آرقه سی فقیر: یو.
فقه آدم. || آردی یوفقه =
آرقه سی یوق، آرقه سی کلز.
= س. اینجه آچمش خمور
یاپراغی: بورک، بقلاوه یوفنه.
سی؛ یوفقه آچق؛ یوفقه کبابی،
یوفقه یه صاریلوب پشمشی،
یوفقه بورکی = آچمش اوله رق
صوقادن آنلان یوفقه دن بورک.
یوق { ص. [قانی تحریک اولند.
قده غین اولور] اولیان،
وار مقابلی، غیر موجود،
مفقود: یوق اولدی؛ اون یوق
صایلی. = س. اولمیش،
فقدان، عدم وجود، هیچ:
یوقدن آکلمازمیسک؟ یوقدن
نه چیقار؟ = ح. دکل، اولماز،
خیر: یوق اوله دکل. =
«وار» کی و معنا اونک ضدی
اوله رق فعل اسنادینک باشنه
کیره رک فقدان و عدم وجود
بیان ایدر، غائبه اکثریا فعل
اسنادی حذف اولنه رق معنای
فعل کبی قایلر: پاره یوق؛ اوده
یوقلر؛ یوغم، یوقسک، یوقدر،
یوغز، یوقسکز، یوقدرلر؛ یو.
غیدم، یوغیدک الخ؛ یوغیش،
یوغیسه، یوغیکن. || یوق ایتمک =
محو ایتمک. || ایشک یوغیسه =

بیهوده یره، فائده سز. || یوق
دیمک = رد وانکار ایتمک، قبول
ایتمک. || یوغنه کیمتک = نافله
و بوشنه ضایع اولوق. || یوغنه
و یرمک = باد هوایه و یا پک او.
جوز و یرمک. || وار یوق = هر
شیء، مال و منال وارینی یوغنی
صرف ایتمدی. || وار یوق =
پک آز وار. یوق کبی. || یوق
یره = ۱. نافله، بیهوده. ۲. بلا
سبب، بلا موجب. || یوزی
یوق = اولجه پک زیاده لطف
کوردیکندن تکرار بشقه برشی
ایستمک جرأت ایده سز. || نه وار
نه یوق؟ = نه خبرلر؟

یوققاری { ص. ۱. یوکسک،
یوکسکده بولنان،
اوستنده کی، اعلی، بالا، مرتفع
فوقانی: یوقاری محله؛ یوقاری
قات. ۲. ایلریمش، مترق:
اوزدن یوقاریدر؛ اوچوق یو.
قاریدر. ۳. بهالی، عالی؛ اوسنه
ذیره فیأنی پک یوقاری ایدی
= س. یوکسک طرف، جهت:
یوقارینک هواسی سریندر؛
آغاجلرک، طاغک یوقاریسی.
= ظم. یوکسکده، یوکسکه،
بالاده، بالایه، اوستده، اوسته،
آشاعی مقابلی: یوقاری اوتور.
مق؛ یوقاری چیقمق؛ یوقاری
قالدرمق. || آشاعی یوقاری =
تقریباً تقریبی. || یوقاری آشاعی =
اوته بری. || یوقاریدن آشاعی =
سرایا. || باش یوقاریده = مغرور؛
سرکش. || بورنی یوقاریده =
چوق ایستین، آزه التفات ایتمین.
|| یوقاری بیغمق = بهالی طومتی.

یوقسول { یاخود یوخسول.
ص. س. یوقاتی چکن
فقیر، محتاج. || یوقسول اورغا.
نی = آق صارماشیق نوعی،
اوکسز اورغانی. || طیاق یوقسو.
لی = محتاج تربیه، یاراماز.

یوقسولوق { یا یوخسولوق. س.
فقیر، احتیاج،
ضرورت.
یوقسه { یاخود یوخسه. حر.
[یوق ایسه، یوغیسه]
۱. والا بوبله اولیه ایدی:
بن بوبله اولدیننی بیلدم یوقسه
مانع اولمازدم. ۲. [جمله
استفهامیه ده] یاخود یا، اولد.
یغنی حالده: سز کلیرمیسکز
یوقسه بنی کلیم؟ بوکون می
کله جک یوقسه یارین می؟

یوققالاتمق { فث. ۱. تفتیش و تحقیق
ایتمک، معاینه
ایتمک: کمرکده صندیقلمی
ایجه یوققالاتمق. ۲. یوقلامه
ایتمک، صایدیرمق: عسکری
آره صره یوقلامه جیلر واسطه.
سیله یوققلا دیرلردی. ۳. آدم
کوندروب صوردرمق: یو.
قلاده لمده اوده ایسه کیدرز.
۴. خاطر صوردرمق: خسته.
لانندی ده برکه یوققلاده مدق.

یوققلاشدیرمق { فث. اصوله
و طولاً پیسیله
آکلماغه چالیشمق، تفقد و
تحریر ایتمک.
یوققلامق { فث. ۱. وارمی یوقمی
دیهه آکلماغه چا.
لیشمق آرایوب طرامق، تحریر
ایتمک: اوک هر طرفنی یوققلام
۲. تفتیش و تحقیق ایتمک، دنه.

مک، تجربه و امتحان ایتمک : بو
ایشی ایچیه یوقلابه.م. ۴. صحتنی
صورمق، استفسار خاطر ایتمک :
کندیسنک کیفسز اکنفی ایشتدم
یوقلامغه کیتدم. ۵. (عسکری)
کوزدن کچروب کنیه دفترنه
تطبیق ایتمک، یوقلامه ایلمک .
یوقلامه } س. ۱. یوقلامق
ایشنی. یا : یوقلامق.
۲. عسکرک کنیه دفترنه تطبیقاً
تدقیق و معاینه سی و بو دفتراک
ضبطی : یوقلامه قلمی .
یوقلامه جی } س. ۱. عسکری
کنیه دفترنه
تطبیقاً تفتیش و معاینه ایدن
ضابط، مفتش. ۲. کنیه دفتراک
ینی ضبط و قیودات متفرعه یی
قید ایدن قلمک باشی : ژاندارمه
یوقلامه جیسی .
یوقلامق } فج. تفتیش و تحقیق
و معاینه ویا اسقا.
ندیل اولمق : اوجهت دها یو.
قلامدی .
یوقلاپش } س. یوقلامق ایشی
و طرز واسلوبی .
یوقلاق } س. ۱. یوق اوله ، بو-
انماه ، عدم ، فقدان ،
نقصان . ۲. احتیاج ، فقر ،
ضرورت ، وارلق مقابلی : الله
یوقلق کوسترمسین .
یوقوش } س. یوقاری به چیقیلان
یر، بابر . مائل یر ،
شیو ، اینش مقابلی : یوقوش
یوقاری؛ یوقوش چیتمق .
یوقوشلی } ص. یوقوشی اولان،
یوقاری چیقیلیر یری
اولان : یوقوشلی یول ؛ یو-
قوشلی اینشلی = غیر مستوی،

انکبه لک .
یوک } س. ۱. حیوانک ویا حمالک
صیرتنه قونیلان شیء ،
حل ، بار : بیکیر یوک ؛ دوه
یوک ؛ یوک قالدیرمق، طاشیق،
کوتورمک. ۲. آغر شیء، آغر.
لق، اثقال : بو یوکدر ؛ یو-
کلی بوراده براقک. ۳. کبه.
لک، حل، جبل. ۴. کمی ویا آرا-
به و سائر به طولدیریلان شیء ،
حوله : کمی یوکنی چیقاردی
یوک آلیور. ۵. بش یوز بیک
غروش مبلغ : بریوک. ۶. مج. آغر
وظیفه، مسئولیت : بن بویوکک
آلتنه کیره م؛ بو بوکک آلتندن
چیقه میه جنم . ۷. مج. چوق
یوروب ازن و صیقان ایش ،
ثقات صیغندی : بوده بگایوک
اولدی ؛ بنی بویوکدن قورتارک.
|| یوک آلمق = یوک قالدیرمق .
|| یوک آلامق، یوک اوزرندن
آتمق = مسئولیت آلتنه کیر-
مه مک ، مسئولیتدن قاچمق .
|| بوکک آلتندن قاقه مامق =
برایشک عهده سندن کله مه مک .
|| یوک اورمق = یوک بویوکله مک؛
جنس حیوانه یوک اورمق
کناهدر. || یوک اولمق = زحمت
و صیغندی ویرمک ، بار اولمق .
|| یوک چوق = مشاعلی زیاده ،
وظیفه سی آغر. || یوک حیوانی،
آرا به سی = یوک طاشیمغه مخصوص .
|| یوکنی طوتمش = کسب ثروت
و سامان ایتمش ، ز نکینلنمش .
|| یوک قالدیرمق = اثقال طاشیق.
یوک } س. قویون توکی، صوف،
پشم : قیورجق، صرینوس
یوک. [تجارته یازین سورن

سرت توکه بوک و قیشین سورن
قباسنه ییاغ دیرلر سده لسان
عمومیده بوک اهم اولوب علی
الاطلاق قوللانیر.] = ص.
بوکدن معمول : یوک چوراب ؛
یوک فانله ؛ خالص یوک قاش .
یوک } س. ۱. طرف، جهت، یان،
سوی. ۲. یوز، وجه :
نه یوکدن = نه جهتدن، وجهله ؛
یه جک یوکندن .
یوکسک } ص. ۱. بوجه، مرتفع
بلند، عالی ، رفیع :
یوکسک بنا، آفاج، آت، طاغ.
بولوط . ۲. موقع و مرتبه سی
عالی ، رفیع ، سامی : یوکسک
مقاملره واصل اولدی. ۳. با.
غره رق سویلینلن ، اوزاقدن
ایشیدیان، بلند : یوکسک سس =
صوت بلند . ۴. بهالی، عالی :
ذخیره نک قیتی ، رایجی خیلی
یوکسکدر ؛ اسهام بو آراق
یوکسکدر. = س. بوجه محل
ارتفاع : یوکسکدن دوشمک ؛
یوکسکه چیقه مق .
یوکسکلیک } س. بوجه لک ، ار-
تفاع، رفعت : بو
محلک ، بو آغاجک یوکسکلیکی .
یوکسکلمک } فذ. ۱. دها یو-
کسک یا مقی ، یو-
قاری چیقارمق ، ترفیع ایتمک ؛
شود یواری بر آزد دها یوکسکلیکی ؛
سز او یوکسکلمشکسز . ۲.
پایه و موقعنی ترفیع ایتمک. ۳.
پک زیاده مدح و ثنا ایتمک،
عیوقه چیقارمق : اونی او قدر
یوکسکلمک .
یوکسکلمک } فل. ۱. دها یو-
کسک اولمق، کسب

ارتفاع پیدا ایتک : بوبنا چوق
 یوکسلدی . ۲ . یوقاری قالمق
 یوقاریله چیتمق ، صعود ایتک :
 بعض قوشلر هواده زیاده یو-
 کسلیر ؛ بالون او قدر یوکسلدی که
 کورنیز اولدی . ۳ . (سس)
 زیاده لشمک ، اوزاقدن ایشیدیله
 جک صورته خیزلی چیتمق ،
 دیک اولتی : نیم سسم او قدر یو-
 کسله مز . ۴ . بهایه چیتمق ؛
 آخر لاشتی : ذخیره یوکسلدی ؛
 پیایه خیلی یوکسلدی . ۵ .
 بر ساحلن ویا برونن آچتی .
 یوکسلمه } یوکسلش . س . یو-
 کسلمک ایشی . با :
 یوکسلمک .

یوکسولک } س . دیکش دیکرکن
 ایکنه بی ایتک ایچون
 یارمفک اوچنه طاقیلان معدن
 ظرف . — اولچی خصوصنده
 قلدن کنایه اولور : یوکسولکه
 اولچمک .

یوکسیمک } قه . آخر . عدایتک ،
 بار وقت نظرله
 باقی ، استئقال ایتک .

یوکلتمک } قه . ۱ . بر حیوان ویا
 حمالک صرتنه اشیا
 و اتقال قومق ، تحمیل ایتک :
 یوک یوکتمک ؛ شو چواللری
 بیکیره یوکتملی . ۲ . ویا آراهه .
 وساثره یه اشیا وساثره طولدر-
 مق : او اشیا سنی آراهه له
 یوکتمک ؛ ذخیره پی کمی یه یو-
 کاتدیکیزی ؛ ۳ . آخر بر بار
 ووظیفه قومق : بو ایشیده
 زه یوکتدیلر . ۴ . بر قباحتی
 برینه حمل واسناد ایتک : بو-
 نون قباحتری بکا یوکتدیلر .

یوکک } س . او طه تک بر طرفنده
 یتاق وساثره وضعنه
 مخصوص بیوک طولاب : بر قاج
 او طه یه یوکک یابدیرملی ؛ یتا-
 قلی طولاب یوککه کورلر .
 [یوک دخی دیرلر] .

یوکلمک } یاخود یوکله مک فته .
 کندی صرتنه اشیا
 و اتقال قومق ، حمل ایتک ، قا-
 لدرمق : یوکلوب کورتوردی .

یوکلمک } یا یوکله مک . فل . ۱ .
 دونمک ، توجه ایتک ،
 بر طرفه دونوب باقی ، یوزینی
 چوبرمک . ۲ . قصد ویت ایتک ،
 عزم ایتک . ۳ . اکنمک میل ایتک ،
 سرفرو ایلک . ۴ . (قوشلر)
 هواده اوچشمق سر .

یوکلمک } فحج . ۱ . صرتنه یوک
 قومق ، تحمیل او-
 لمتق : حیوانلر ، حماللر یوکلمدی

۲ . اشیا وحواله ایله طولدیرلر :
 کمی ، آراهه یوکلمدی ؛ بو قدر
 کیلر محصولات محلله ایله یو-
 کلنوب کیدرلر . ۳ . (اشیا و اتقال)
 حیوانک صرتنه قومق ویا کمی
 و آراهه طولدیرلر : اشیا ،
 ذخیره یوکلیور . ۴ . حمل واسناد
 اولمتق : او قباحته ده اوکا یو-
 کلندی . = فط . ۱ . کندی
 صرتنه یوک آلمق : صندیفنی
 یوکلمش کلبوردی . ۵ . برینه
 بار اولوب زجت و ثقلت ویر-
 مک ، مسلط اولتی : بکا چوق
 یوکلمدی .

یوکلی } ص . ۱ . صرتنده اشیا
 و اتقال بولنان ، یوک
 قالدیرمش ، یوکلمش : حیوانلری
 یوکلی براقشیلر ؛ بو آدم یوکلیدر .

۲ . اشیا وحواله ایله طولدیرلش ،
 مشحون : یوکلی کمی ، آراهه . ۳ .
 کبه ، حامل : یوکلی قالدین ؛ یوکلی
 قیسراق . ۴ . یشلی ، میوه دار ،
 ممر : یوکلی آجاج ؛ بوسنه ویشنه
 آغاجلری پک یوکلیدر . ۵ . آغر
 سرخوش : حریف یوکلی ایدی .
 ۶ . بورجلی ، مدیون : زیان
 ایدوب چوق یوکلی دو شمش .

یوکلی } ص . ۱ . یوکدن معمول :
 یوکلی فانه ، یوکلی قاش .
 ۲ . یوکله طولش : یوکلی مندر .

۳ . یوک ویاغی ویرن : یوکلی
 حیوان = قویون . = س . یوکدن
 معمول اینجه اوابلق منسوجات
 انواعی : ظرف یوکلیلر کتیرتمش .
 یوکول } ص . خفیف ، یگنی ،
 سبک . سر .

یوکولتمک } قه . خفیف نظرله
 باقی ، استخفاف
 ایتک .

یوق } س . ۱ . کچه جک یر ، طریق ،
 راه : بورادن قارشیه یول
 وارمیدر ؛ بویول نره یه چیقار .
 ۲ . انسان و حیوانلرک هر وقت
 کچمه سندن باصیلوب بللی اولان
 خط ، چیغر ، حرط : طاغ یولی ؛
 کچی یولی . ۳ . انسانلر و آراهه لر
 یکمک اوزره تهیته و تسویه
 و تفریش اولمش کیدشجه خط ،
 طریق ، سیبل : اورانک یوللری
 پک منتظدر ؛ یول یایمق ؛ یوللری
 حسن حالده بولندیرمق . ۴ .
 کچه جک یر : قولاغوزلر دیکزده
 کیلرک یولنی بیلیرلر . ۵ . آقه جق
 بر ، قنال ، قنات : صو یولی ،
 چرکاب یولی ، صهرنج یولی . ۶ .
 چیزکی خط ، صوبه : او قاشک

قرمزی یوللری وارددر. ۷. مج. کیدیش، سیر، سیاحت، سفر، یولجیلیق. ۸. یورویش، حر-کت، سرعت: بو واپورک یولی ناصیلدر؟ یولی یوقدر. ۹. اصول، اسلوب، طرز: بو یولده برشی یاپملی؛ او باشقه یولده در. ۱۰. رسم، عادت، آیین: بو ایش یولنده دکلدرد؛ هر ایشک یولی وارددر؛ یولیه یایمق. ۱۱. مسلك، مشوار: او آدمک یولی باشقه در؛ اوده بو یولده در. ۱۲. کیدیش، طور، حال: طو تدیفکیز یولی بکنیورم. ۱۳. اوغور: سزک یولکزه جانمی فدا ایدرم. ۱۴. واسطه، وسائط، اسباب: زنکین اولمه تک یولی وارددر؛ یوانی بوله مدم. ۱۵. کرک بر علم و صنعتده و کرک زهد و عبادت و تصوفده بر بیوک ذاتک وضع ایتدیکی اساس، طریق، ارکان: خطاطلقده عمادک یولی؛ معمارلقده سناتک یولی. آرابه یولی = آرابه کچه بیله جک منتظم یول، شوسه. || یول آرامق = تدبیر ایتک. || یول آلمق = قطع منازل ایتک، ایلرینک. || یولی آلمق = واروق، واصل اولق. || آباق یولی = آبدستخانه، ممشا. || یول اور-مق = قطاع طرفدن اولق، راهز نلک ایتک. || یوله اورمق = تشبیح ایتک. || اوزون یول = سورکلی ویا طولاشیق. || یول اوستی = یولک اوزرینه تصادف ایدن، اوکندن کچله جک. || یول اوغراغی = یولک اوغرادیغی،

یول اوستی. || اوغربن یول = خسز یولی، کیزلی یول || اولو یول = جاده، شاهراه. || ایشلک یول = دائم کیدن کلنلری بولنان طریق. || یول، یولنی بولمق = چاره سنی بولمق. || یول بیلیر = آداب و ارکانه واقف، تربیه لی، مؤدب. || پایتاق یولی = یایا قالدیرمی. || پوسته یولی = پوسته تک ایشلدیکی بیوک جاده. || بیر یولنه = حسبی، باد هوا. || اتانار یولی = پوسته یولی، جاده. || یول تذکره سی = مروریه، پاسپورت. || تراموای یولی = تراموای کچه جک صورتده چوقور دمیرلر دوشمش یول. || تیمور یول، دمیر یول (صفت موصوف اولوب اضافله دمیر یولی دیک خطا در). || بخارله حرکت ایدر ما کینه ایله تحریک ایتدیکی آرابه قطاری کچمک اوزره تراورسلر یعنی عرضا دوشمنش آغاجلر اوزرینه رایلر یعنی طولاً تمید اولنمش دمیر. لردن عبارت دوز طریق: آناطولی دمیر یولی. || یوله چیقمق = عزیمت ایتک. || یوله چیقارمق = ۱. عزیمت ایتدیرمک. ۲. تشبیح ایتک. || یولدن چیقمق = ۱. دمیر یول قطاری ویا تراموای کندی یولندن طیشاری فیلامق. ۲. صایمق، ضالته دوشمک، گمراه اولمق. || یول خرجی = یول مصرفی، خرجراه. || درت یول آغزی = ایکی یولک تقاطع ایتمیه درت یولک مرکزی و نقطه تلاقیسی اولان محل. || یول دوشمک =

تصادفاً کچمک، مناسبت آلمق: یولکیز دوشرسه بزه اوغرایمک. || یوله دوشمک = یوله چیقمق، روان اولق. || سیدیک یولی = مشانه قنلی، احلیل. || یولی شاشیرمق = نه طرفه کیده جکنی ویا نه یابه جغنی بیله مه مک، مألوف عادتق ترک ایتک. || یول شاشیق = چتالاشیق، مش-وش اولمق؛ یول هیچ شاشیمور = صایمور. || یول صالمق = دفع ایتک. || صو یولی = صو کچمک مخصوص بر آلتنده اورتیلی قنات. || طوب یوانه کیتک = هدر اولمق. || یول طایسی = سفر طایسی. || یول طوتمق = سلوک ایتک، سالک اولق. || طوغری یول = جاده، شاهراه. و مج. صراط مستقیم. || یولدن قالمق = برمانع حلویلله کیده میوب کیری قالمق. || یولی قپامق = سد راه ایدوب مرور و عبوره مانع اولق. || قپامق یولی = بهانه، کچمک و سیله. || یوله قومق = عزیمت ایتدیرمک. || یولنه قومق = تنظیم ایتک، نظامنه قومق. || یولدن قومق = تأخیر ایتک، عزیمتنه مانع اولمق. || یوله گلمک = ۱. اصلاح حال ایتک. ۲. مطاوعت ایتک، راضی و مطیع اولمق. || یول کورنمک = یولجیلیق ظهور ایتک، سفر اقتضا ایتک. || کوزلر یولده قالمق = طول مدت انتظار ایتک. || یول کوسترمک = رهبرلک ایتک. || یول کوسترن = دلیل، رهبر. || یول کیتک = یولجیلیق و سیر

وسیاحت ایتمک. || یوله کیتمک = اویمق، موافقت ایتمک. || یولنه کیرمک = اصلاح اولنمق، کسب انتظام ایتمک. || یولنده = کرکی کبی، مناسب، لایق. || یول ویرمک = ۱. اذن ویرمک، دفع وطرده ایتمک. ۲. بخ. دکزده تصادف اولنان بر سفینه تک ارقه سنه قالمق || یوله یاتمق = مطاوعت ایدوب رضا ویرمک. || یا کلدیش یول = باطل ذهاب، ناصواب. || یول یورومک = طی مراحل ایتمک. || یول یول = چیز کیلی: یول یول قاش. || یولیه = مناسب صورتده، اصول وعادته توفیقاً، لایقیه.

یولار } س. حیوانی چکمک و باغلا-
 } مق ایچون باشنه طاقیلان
 ایدن دیزکین، مهار، افسار:
 یولارندن چکمک، باغلامق؛
 یولارک ابی.
 یولاف } س. حیوانلره یدیریلن
 } معروف ارزون و خفیف
 حبه: آته بولاف یدیرمک؛
 یولاف صمانی.

یولجی } س. ۱. یوله چیتوب
 } کیدن مسافر، سیاح:
 بر یولجی به راست کلام؛ یولجیلر
 کچوب قونارلر. ۲. واپور و
 دمیر یول قطاری کبی وسائط
 نقلیه ده بولسانلر: بو واپورده
 یولجیلره ابی باقیورلر. ۳. بر
 یوله ویر سیاحتیه حاضر لانتش
 آم- کندیس یولجیلر. ۴.
 امیدسز خسته، آخرت یولنی
 طوتمش آدم: بیچاره خسته
 یولجیلر. || یولجی اولمق = یوله
 و سیاحتیه حاضر لانتق. || یولجی

چیقارمق = تشییع ایتمک.
 یولچیلیق } س. سیر، سیاحت،
 } سفر: یولچیلقده او-
 روح فرض دکلدیر.

یولداش } س. ۱. برلکده بوله
 } چیقان آدم، یول و
 سیاحت ارقداشی، همراه، رفیق.
 ۲. علی الاطلاق آرقداش رفیق،
 همپا. ۳. وقتیه بیکچیری اور-
 ته سنک اعضاسی. || قیو یولدا.
 شی = افندیلری مشترک اولانلرک
 بهری، بر قیو منتسبلرینک بهری.
 یولداشلاق } س. ۱. یول و سیاحت
 } آرقداشلقی، همرا-
 هلق. ۲. آرقداشلق، رفاقت. ||
 قیو یولداشلقی = افندی اشتراکی.
 || یولداشلاق ایتمک = برلکده
 سیاحت ایتمک.

یولدیرمق } فته. چکدیروب قو-
 } پارتیق، سوکدیر-
 مک: باغچه تک اولتری یولدیرملی.
 یولسز } س. ۱. یولنده اولیان،
 } مناسب و لایق اولیان،
 مناسبستز، ناهموار: یولسز
 ایش؛ یولسز حرکت. ۲. نظام
 و اصوله مغایر. ۳. اصناف
 بیدنده ویا کهیلاری طرفندن
 ایشدن منع اولنمق جزاسنه
 اوغرادلش: فلان آرابه جی بی
 یولسز ایتدیلر.

یولسزلیق } س. ۱. مناسبستزک،
 } نامناسب وضع وحال.
 ۲. نظامسزلیق، اصوله مغایر
 حرکت. ۳. اصناف بیدنده
 ایشدن ممنوعیت جزاسی.

یوللامق } فته. یوله چیقارمق،
 } کوندرمک، ارسال
 واسبال ایتمک: آدم، مکتوب،
 خبر یوللادم.

یوللامه } س. کوندرمه، ارسال.
 } = ص. دوشمه تک
 اوزون میشه اغاجی: یوللامه
 دیرک، کیریش.

یوللانمق } فل. یول آلمق،
 } ایلرلنک، قطع طریق
 ایتمک: کئی یوللانندی. = فح.
 کوندرلک، ارسال اولنمق:
 مکتوب یوللانندی؟

یوللی } ص. ۱. بر درلو بولی
 } اولان: اوزون، قیصه
 یوللی. ۲. یولنده اصولنده،
 نظامنده اولان: یوللی یولسز
 بر ایش اولدی. ۳. چیز کیلی،
 صوبه لی: یوللی قاش؛ ماری
 پنبه یوللی. ۴. فلان طرز
 واسولونده اولان: نصیحت یوللی
 سوزلر.

یولمق } فته. ۱. چکوب قویارمق،
 } نزع، قلع ایتمک: اوت،
 قیل یولمق؛ صاچنی صقانی
 یولمق. ۲. صویمق، طولاندیر.
 مق، مالی غضب ایتمک: زواللی
 آدمی یولدیلمر. || صاچ، باش،
 یوز یولق = اظهار یأس و ماتم
 ایتمک، دوگنمک.

یولمدیرمق } فته. دوچار یأس
 } و ماتم ایتمک،
 آغلامق.

یولتمق } فح. چکیلوب قویا-
 } رلق، نزع و قلع اید-
 مک. = فط. صاچنی یوله رق
 اظهار یأس و ماتم ایتمک، یر-
 تنوب آغلامق.

یولوق } ص. و:
 } ص. توکاری یولنمش،
 یولولک } توکمز.

یولوگن { س. و :

یولگی { س. اوستره مر .

یولومک { فت. ۱. چکوب قو-
پارمق یولوق . ۲ .

تراش ایتمک .

یولویچی { س. تراش ایدن
آدم ، بربر . مر .

یوم { س. ۱. اوغور ، مینت ،
سعد ، فال خیر ، بن : یوم
طومتق = سعد عد ایتمک .

یوم { س. ۱. ام . ۶ .
کون . یکریمی درت ساعتک

لیل ونهار مدتی : یوم جمعه ،
یوم سبت . ۲ . کوندوز ، نهار ،

روز ، لیل مقابلی || یوم الحساب
یوم الحشر ، یوم القیام = قیا-

مت کونی . یوم شمس = شمسک ،
یوم قری = قرق ، یوم نجومی

برکوک ثابتک ایکی دفعه نصف
النهار کلیسی بندنه سرور ایدن

مدت . || الیوم = ۱ . بو
کون ، بو کونکی کونده . ۲ .

هنوز ، حالا ، اولان . || فی یومنا
هذا = بو کونکی کونده ، کو-

نمزد . || یوماً من الایام = کو-
نلرده بر کون ، کونک برنده .

|| یوماً فیوماً = کوندن کونه
|| کل یوم = هر کون .

یوما { یاخود یومه . س. اوج
قولدن مرکب و قولارینک

عکسنه بوکلیش خلاط ، پالامار .
یوماق { س. ۱. بزدن یا بیلش طوب .

۲ . برطو-
به صارلمش و یا صاریلوب طوب

اولمش ایلمک وسحیم وساژه :
بریوماق تیره ؛ ایلیکی یوماق

یا تمق .

یوماقلامق { فت. ۱. صاروب
طوب یا تمق ، یوار-

لامق . ۲ . طوبه ایلمک صار-
مق . ایلیکی یوماق یا تمق .

یوماقلامق { فل . شیشوب یو-
سری اولمق :

مفصللری یوماقلامش .

یومسرمق { فل . طوبلانووب یومری
اولمق ، شیشوب اور

اولمق .

یومسرو { یایومری . س. یوارلاق
شیء . کومه ، تومسک ،

طوب ، حدبه ، اور . || یامری
یومری = تومسک و چوقور-

لری چوق ، انکیبه لی .

یومسروچاق { س. غلطی : یومور-
چاق] جاق] ۱ . طاعون

علتک علامتی اولمق اوزره قو-
لتوق آلتنده و یا قاسیقده چیقان

اور . ۲ . طاعون علتی . ۳ . مج-
شتم و بد دعا مقامنده کوچک

چوچقاره توجیه اولنور : طور-
میور یومسروچاق .

یومسروق { س. ۱ . الک یوملمشی ،
قپالی الک آلدینی

شکل ، مشت : یومسروغنی کو-
ستردی . ۲ . یومسروقله ادرمه

یومسروق ضربه سی : بریومسروق
اوردی ؛ برقاچ یومسروق یدی .

یومسروقلامق { فت. ۱ . یومس-
وقله اورمق :

صیقشدروب بر کره یومسروقلا
دی ؛ شو یا صیدینی یومسروقلا یک

۲ . یومسروقله یوغورمق .

یومسرولق { س. تومسک ، اور
کبی یوارلاق شیء .

حدبه .

یومسرولمق { فل . شیشوب اور
کبی اولمق ، تو-

مسلمک ، تمحب ایتمک .

یومشامق { یاخود یومشامق .
فت. ۱ . یومشاق

ایتمک ، یومشاق و برمک . نعو-
مت و برمک ، نرم ایتمک : بویاغ

دری بی یومشامق . ۲ . حلم
وملایم کتیرمک ، غضب و خشو-

نتی دفع ایتمک : پک سرت و خرچین
بر چوچقدر ، کندیسنی آجق تریبه

یومشامنه بیلیر . ۳ . تسکین واسکات
ایتمک ، یوشلامق : برقاچ سوزله

کندیسنی یومشامدی .

یومشاجق { ص. [اصلی : یو-
مشاق] مشاقیق] پک یو-

مشاق و نرم و ملایم : چوچقک
یومشاجق لری .

یومشاق { یاخود یومشاق . ص.
قانی و سرت اولمیان ،

طوقنلقدمه مقاومت ایتمین و با-
تمیان . ناعم ، نرم ، لطیف ، لین :

یومشاق شلته ؛ ال . ۲ . یاواش
حلم : پک یومشاق آدمدر ؛ یو-

مشاق طبیعتی واردر . ۳ . قو-
لای ایشلنیر ، سرت اولمیان : یو-

مشاق آجاج ، یومشاق دمیر .
= س. یومشاق یر ، کمیکسز

ات ، بوت : بالدی رک یومشاغی .
یومشاقلق { س. ۱ . سرتک و قا-

مت ، نرمی : شلته تک ، صاچک ،
الک یومشاقلی . ۲ . یوشلاق ،

لطف ، ملایمت : او آدمک یو-
مشاقلی کندیسنی سودیرر .

یومشامق { فل . ۱ . یومشاق
اولمق ، سرتاکی چکوب

کسب نعمت ایتمک : یاغور
صویندن صاچ یومشار ؛ بو

یاغندن الارم یومشادی . ۲ .

صلاقی کسب اعتدال ، دها قو-
 لای ایشیلیر ویا اکیلوب بوکلیر
 حاله کلک : موم صیحاقدن یو-
 مشامش؛ دمیر قیزدیریلنجه یو-
 مشار ۳. کوشه مک، سولوپوک
 اولق : یناقلری یومشامش.
 ۴. یواشلق وسکونث وملایمت
 کسب ایتمک، حدتی چمک : اونک
 سوزلرندن یومشادی .

یومق { مض : یویار ، یور، فت.
 بیقامق، غسسل ایتمک :
 اللری یومق. || مج. ال یومق =
 واز چمک، قطع مناسبت ایتمک.
 [الیوم استانبولجه مهوردرر]
 یوملمق { فج کندی کندینه
 وبلا اختیار قیامتق :
 کوزلری یوملدی .

یوملی { ص. اوغوری ، یمنلی ،
 میون، قدملی، میمنلی .

یومق { فت. قیامتق : کوزلری،
 آجوبی یومق. || مج. کوز
 یومق = کورمزله که کلک، مسا-
 محه و تغافل ایتمک. || آغزی
 آچوب کوزلری یومق = بی پروا
 شتم ایتمک. || کوز یوموب
 آچیجه = آن واحده، برلظه
 ده، طرفه العین .

یومورطه { یومورطلامق وسا.
 تره با : یومرطه و
 سائره .

یوموق { س. ۱. قبالی، شیشوب
 قیامتق : یوموق کوز
 ویاری قبالی . ۲. یومشاق ،
 تومبول : یوموق یوموق اللر .

یومه { با : یوما .

یومی { ص. عر. ئ : یومیه . ۱.
 کونه ویارکونه منسوب

ویامخصوص اولان، کوندهک :
 یومی تعیین؛ معینات یومیه . ۲.
 هر کون واقع اولان، کونده
 برکروه وقوع بولان، هرکونلک :
 یومی غزته = هر کون چیقان؛
 اوراق یومیه . = ح. عر.
 یومی یاخود یومیه = هر کون
 کونده : یومی، یومیه بر اوقه
 اتمک ویرر؛ یومی برجزء یازار.

یومیه { س. عر. برکونلک ایش
 ایچون ویریلن اجرت،
 کوندهک : رنجبرک یومیه سی
 قاج غروشدر . ۲. هر کونکی
 مصارف ووارداتی کونی کونته
 یازمغه مخصوص دفتر، ژورنال :
 یومیه ده مقید ایسه ده آنا
 دفتره کچیرله مشدر.

یونان { س. یونیا Yovia
 اسم قدیمندن محرف]
 اوروپانک جنوب شرقیسنده کی
 شبه جزیره که شمالا نارد
 (امراکیه) کورفزیله و تسالیه
 ایله محدود ویر چوق جزایری ده
 مشتملدر؛ یونان قدیم؛ نفس
 یونان = مورده شبه جزیره سیله آطه.
 لرک غیری [یونانستان غلطدر.]

یونانجه { ص. یونان قدیم طرز
 واصولنده ویا لساننده
 اولان : یونانجه لسان، کتاب
 = یونان قدیم طرز ویا لسا.
 ننده : یونانجه سویلمک .

یونانستان { س. فا. یونان مملکتی .
 [یونان ذاتا مملکت
 اسمی اولدیغندن «ستان» اداتنک
 علاومسی نایجملدر.]

یونانی { س. ص. یونان اهاالیسنندن
 آدم : اسکی یونانیلر؛ بو
 کونکی یونانیلر .

یونانی { ص. عر. ئ : یونانیه .
 یونان مملکتنه منسوب
 ومتعلق ویا بومملکت اهاالیسنندن
 اولان : لسان یونانی؛ حکماء
 یونانیه ؛ اسکی یونانیلرک
 فلسفه سی .

یونمق { فت. [طوغریسی : یونمق .]
 با : یونمق .

یونجه { س. صولایجه پرلرده خدایی
 نابت ویا اتمکله حاصل
 اولان یاپراقلی معروف بر اوت
 که حیواناته چوق یاریوب اکثریا
 یشیل یدیریلیر؛ صاری، قزیل،
 قره، اولامه یونجه = بونک
 انواعی .

یوند { س. ۱. خرکله ایله کزن
 تریه سز و یاری یسانی
 قیصرق . ۲. قویروق سالان
 قوشنک بر نوعی : یوند قوشی .

یونده { س. قوشک یونکری آلتنده
 اولان اینجه قیلاری .

یونس { س. انبیاء بنی اسرائیلدن
 اولوب دینوه شهر قدیمنده
 یاشامش و بر بیوک بالیق طر-
 فندن یوتیلوب ینه صاغ چیمک مشدر.
 یونس بالیقی = ذوات الثدیدن
 معروف بر بیوک بالیق، دلفین.
 س. بولغار ی دینان چالغینک
 یونغار [اوقات نوعی، اوج تللی
 باغلامه .

یونغه { س. کسپیلن اودون
 وکراسته دن چیقان اوقات
 پارچلر، طلاشک ایریسی. || دمیر
 یونغه سی = ایریجه دمیر طلاشی .

یونلماش { ص. ۱. ایشلمه مش.
 ۲. تریه اولنماش،
 خام، ناتراشیده .

یونلمق { ج. [وغلطی : یونتلیق]
 کسر ورنده ایله یاققله

کسیلوب و یا قازیلوب دوزدلمک ،
ایشلمک : یونلش تخته ، دیرک ،
طاش .

یونمق { فت . (و غلطی : یونمق)
کسرورنده و یا قلله تخته
و یا طاشی کسوب دوزلتمک ،
ایشلمک ، اویمق ، سیمک : شو
دیرکی ایچه یونملی ؛ طاشک بر
طرفی یونمق اقتضا ایدر .

یونمق { فط . یقانمق ، کندنی
کندینی یقیا یوب تمیزلتمک ،
استحمام ایتمک ، غسل اولتمق .

یونمه { س . یونمق ایشی . با : یو
نمق . = ص . یونلش ،
ایشلمش ، اولوب دوزلمش ،
تراشیده : یونمه تخته ، طاش .

۱ . { س . کچه دن کوچک تکلی ،
یونه } بله مه نوعی .

۱ { یا خود یوا . س . ۱ . قو .
یووه } شلرک وسائر بعض حیوا .

ناتک چکیلوب باریمق و یا وریلامق
یا خود یورطایوب پالاز چیقار .
مق اوزره صور مختلفه ده حاضر .
لادقلری بر ، لانه ، آشیانه ،
وکر = قیرلانفج ، سرچه ، طاو .
شان یووه سی ؛ یووه یایمق =
حاضرلامق و ایدتمک : لکلک
یوکسک یرلده یووه یابار . ۲ .
بج . کوچک و فقیرانه مسکن ،
منزویانه یا شانلان محل : اوکو .

چک اوظه یووه سی ایدی . ۳ .
بر ماکینه و آلتک وقپو و بنجره
و کلید کبی شیئرلرک بر قسیمتک
کیروب ایشله سنه و یا برلشمسنه
مخصوص دلیک و چقوری :
کلید یووه سی ؛ رزه یووه سی .
۴ . دلیک ، چوقور ، کوز : یووه .
لرینک ایچنه قویملی . || یووه سی

یایمق = حقندن کلک ، ایچه
دوکوب اوصلاندیرمق . یوغرت
یووه سی = یوغرت اولتی ایچون
کاسه لرینک کوملدیکی صیحاق بر .
یووه لامق { فل . یووه یایمق :
سرچه دیوار دلیکلر .
نده یووه لار .

یوها { حد . ترذیل و تعیب ایچون
بر آدمه قارشلی بلند صدا
ایله باغیریلیر . = س . ترذیل و
تعیب صداسی : یوهایه طومق ؛
یوها چاغرمق .

یه { د . « یا » اداتنک مخفی اولوب
باشلیجه ضرورت وزندن طو .
لابی قوللانیلیر : یه دنیا ده آچوب
بو دیده ینانی نیلرسک .

یهود { سن . عر . (اسم جنس
اولوب جمع معناسیله قو .
لالانیلیر [یهودیلر ، بنی اسرائیل :
قوم یهود ؛ عادات یهود .

یهودی { س . ص . عر . ۱ . یهودیه .
حضرت یعقوبک اولو .
دندن یهودایه منسوب اولان بنی
اسرائیله منسوب و متعلق و یا بو
قومک افرادندن و بونلرک دینیه
متدین اولان : اسرائیلی ، مو .
سوی : اعتقاد یهودی ؛ عادات
یهودیه ؛ یهودیلرک تاریخی ؛
یهودی محله سی ، جماعتی .

یهودیجه { ص . یهودی طرز و
اصول و یا لساننده
اولان : یهودیجه عبادت ، یازی ،
کتاب . = ح . یهودی طرز و
اصول و یا لساننده : یهودیجه سو .
بلمک ، آلیش و یریش ایتمک . = س .
یهودیلرک سویلدکلری لسان ،
الیوم بوجهتمکی یهودیلرک سو .
بلدکلری اسپانیولجه : یهودیجه

قولای بر لساندر .
یهودیلمک { س . ۱ . یهودی دین
ومذهبی ، موسویت .
۲ . یهودیلره مخصوص طور و
حال .

ییتدیرمک { فت . غائب و ضایع
ایتمک ، فوت ایتمک ،
اضاعه و اتلاف ایتمک . مر .
ییتیمک { فل . غائب و ضایع اولتی ،
فوت اولتی ، تلف و یازیق
اولتی . مر .

ییر { س . با : بر .

ییرتمق { یرتیق و سائر . با :
یرتمق و سائر .

ییسسا { ح . (بتا) قالدیرک ، چکک ،
هایدیک ! ییسا برابر =
هایدیک بردن ! ییسا ییسا = زورله ،
وار قوتی و یره رک ، نهایت النهایه :
ییسا ییسا ایکیوزه چیقسون
زیاده چیقماز .

ییفدیرمق { فت . بر یره کتیرتوب
بریکدیرمک ، تراکم و ادخار
ایتدیرمک : اوینک اوکنه کراسته
ییفدیرمش ؛ آدملرینه ذخیره
ییفدیر یور .

ییفغشدمق { فت . طو پلانمق ،
جمع ایتدیرمک ،
بریکدیرمک : عمله بی قپوسنه
ییفدیرمش .

ییفغشمق { فش . بر یره کلوب طو .
پلانمق ، بریکوب از .
دحام ایتمک : رنجبرلر قپوسنه
ییفغشیش .

ییفغلمق { فل . ۱ . طو پلانمق ،
بریکمک ، تراکم ایتمک ،
ازدحام ایتمک : خیلی عسکر
ییفلدی ؛ مغازه به مال ییفیلوب

قالدی . ۲ . بایلوب دوشمک : صوقاغك اورته سنده بیغدی . } ص . طویلانمش ، بریکمش ، بیغلی } متراکم ، مزدحم : بو قدر اشیا قیونك اوکنده بیغلی طو ریور .

بیغمق } فته . طویلایوب کومه ایتمک ، بریکدیرمک ، تراکم ایتدیر . مک ، ادخار ایتمک : مال ، ذخیره بیغمش ؛ او یایمق اوزره کراسته یی بیغمش . || بوکئی یوکسک بیغمق = مال ادخار ایدوب طمعکارقله صامق .

بیغندی } س . ۱ . جمع ایدلمش } شینلر کومه سی ، متراکم کومه : قیوسنك اوکنده بر بیغندی کوردم . ۲ . طویلانمش خلق ، غلبه لك ، ازدحام : صوقافده بر بیغندی وار ایدی .

بیغمق } فل . ۱ . طویلانمق ، بریکمک ، طوب و کومه اولمق : اشیا بیغلوب قالدی . ۲ . بایلوب دوشمک .

بیغین } س . ۱ . طوب ، کومه ، بریکمش شینلرک تشکیل ایتدیکی مجموع : بر بیغین کتاب ؛ اشیا هنوز برلشمیوب بیغین بیغین طوریوردی . ۲ . غلبه لك ، ازدحام ، طویلانوب بریکمش خلق : بر بیغین آدملر . || بیغینیله = کلیتی ، طوبدن .

بیغینلق } س . غلبه لك ، ازدحام : بر بیغینلق کوردم .

بیغمق } فته . [اصلی : یوبقامق] } مکرر یومق ، صو ایله تمیزلک ، غسل ایتمک . [ایوم] هججور اولان « یومق » برینه قوللانیلیر : [ال ، آیاق ، باش ،

چاشیر بیقامق . } س . بیقامق ایشی ، غسل : بو قارینك چاشیر بیقا . مه سی پك ایدر .

بیقامق } ف . صو ایله تطهیر ایدلمک ، یونمق ، غسل اولنمق : بنم چاشیرم بیقاندی می ؟ بوراسی دون بیقاندی . = فط . کنددی کندینی بیقامق ، اغتسال ، استحمام ایتمک : یارین بیقانه جنم ؛ حمامده ، دکیزده بیقامق .

بیقامه } س . و :

بیقانیش } س . بیقامق ایشی و طرزى ، اغتسال .

بیقیدرلمق } ف . ۱ . دوشورلمک ، یره اوردرلمق ، آشا . غنی به آلدیرلمق : بوذا قولای بیقیدرلماز . ۲ . هدم و تخریب ایدلمک ، دوشورلمک ، بوزدیرلمق : بو او خیلی مصرفله بیقیدریلیر .

بیقیدرلمق } فته . ۱ . دوشورتمک ، یره اوردیرمق ، آشاغنی به آلدیرمق : بوغابی بیقیدررب باغلاتدی . ۲ . خراب و ویران ایتدیرمک ، بوزدیرمق ، دوشورتمک ، هدم و تخریب ایتدیرمک : اسکی اونخی بیقیدررب یکیدن بایدردی .

بیققین } ص . ۱ . دوشمش ییقلمش و یادوشمکه حاضر ، خراب ، ویران ، مشرف خراب : ییققین براو .

بیقلمق } فل . فح . ۱ . دوشمک . } دورلمک : باشی دو-نوب یره ییقلدی ؛ فرطونه دن برقاچ سروی ییقلمش . ۲ . خراب و منهدم اولمق ، بوزلمق ، دوشمک ،

ویران اولمق : بو او ییقله جقدر ، ییقلمق درجه سنه کلمشدر . ۳ . مجر پریشان حال اولمق ، اختیار-لقدن فرتوت وفانی اولمق ، دوشمک . ۴ . دفع اولوب کیتمک ییقل بورادن ؛ ییقلدی کیتدی .

بیقلمق } فته . ۱ . دوشورمک ، یره اورمق ، آشاغنی به آلق : فلقه دکنک کتیرتوب خسزى ییقیدیلر ؛ اوکوزى نمللا . مق اوزره ییقلدی . ۲ . بوزمق ، هدم و تخریب ایتمک : او ، دیوار ییقلمق . || او ییقلمق = خاندان خراب ایتمک ، باتیرمق ، عحوائتمک . || برینك اوزرینه ییقلمق = تحمیل و عطف و اسناد ایتمک . || کوکل ییقلمق = خاطر قیرمق دلکیر و محزون ایتمک .

بیقلمه } س . ییقلمق ایشی ، هدم ، تخریب .

بیقندى } س . ییقلمش بر شینك قالب بر یکن انقاضی خرابه ، ویرانه : اوراده بریقندى واردر .

بیقلمش } ص . ییقلمش ، خراب ، ویرانه ، منهدم : ییقلمق براو .

بیقیم } س . بوزله ، دوشمه ، هدم ، خرابی ، ویرانلق . || او ییقیمی = خرابی بی موجب حال ، بیوک زبان ویا مصرف .

بیقیل } س . کره ارضك شمسك اطرافنی برکره دور ایتمی مدنی که اون ایکی آی اعتبار اولنوب مواسمک تعاقبنی حاوی اولور ، سنه ، تام ، سال ؛ بو ییل ؛ یکن ییل ؛ یوز ییل ؛ بولمق ،

قیتاق ییلی. || مج. آیده ییلده = نادر، پک سسکرک اوله رق. || ییل بلشی = سنه جدیده تک باشلا. دیغی کون : بوکون فرنگرک ییل باشیسیدر.

ییلان } س. حیوانات زاحفه تک ائک اوزونی اولان معروف زهرلی و صوئوق حیوان که انواع کثیره سی اولوب اکثری قره ده و بعض جنس لری دیکزه یاشار، حیه افعی، مار : ییلان صوقق، ایصیرمق ؛ انگرک، اوق، سو ییلانی ؛ جنغراقلی ییلان. || ییلان قاوی : ییلانک قابوغی کبی دونه رک اوزانان ویا یوقاری چیقان، حلزونی :

ییلان قاوی زردبار = مناره زردبانی کبی دونه رک چیقان. || ییلان قویروغنه باصمق = برنی غضلند. یرمک. || ییلان کبی = پک صوئوق و سو بسز. || ییلان کوملکی = ۱. ییلانک بهارده دکی شوب

صییریلان دریمی . ۲. بوکا بکزر آغ شکلنده سکرک تولبند.

|| ییلان بالفی = بر جنس اوزونجه دکنز ویا کول بالینی .

ییلانجیق } س. یوزده عارض او- لوب شیشمکی ودرینک قیزاروب پارلامه سنی موجب بر

خسته اتی. فر. Erysipèle ؛ ییلانجیق اولق = بوعلته طوئلق.

ییلانجیقچی } س. ییلانجیق علتی بر طاقم افسونلر واصلسز علاج لرله ابی ایتمک ادعا سنده بولنان آدم.

ییلانجی } س. کویا افسونله و ترکیبی سر صاقلانان بر شربت ایچمکه ییلانک زهری

تأثیر ایتیموب بو حیوانی طوتار آدم .

ییلاننجیل } س. باشلیجه ییلان } طوتوب یتمکه یا شایان برجنس قوش

ییلدیرمق } فته اورکوتک، کو- دها قارشیسنه چیمغه جسارت ایدمه یه جک صورتده قورقو ودهشت ویرمک : عسکرمز دشمنی ییلدیردی ؛ او صیتمه بنی ییلدیردی .

ییلشمق } فل. کوشیوب یاناشمق، اکلوب صیرتمق .

ییلشمک } فل. صوئوق وجملی برطورله صیریتوب یوزه کولک .

ییلششق } ص. ۱. یاپیشقان، بولا. ۲. آدمه یاپیشیر، صیریتغان ، معجز : ییلشیق بر آدم .

ییلششق } س. ۱. یاپیشقانق، صیریتغانق، معجزلک . ۲ .

ییلغین } ص. ییلش ، کوزی } قورقش ، اورکش : ییلغین عسکرله حرب ایتمک مشکلدر .

ییللا تمق } فته برسنه ویا سنه لرحه صاقلایوب اسکیتمک : زیتون یاغنی ییللا تملی .

ییللامق } فل. ۱. بر ویا بر قاج سنه لک اولق، سنه بنی کچمک : ۲. باشنه کیرمک ، بر یاشنده اولق ؛ او چوجق، او قوزی دها ییللامدی . ۳ . پک کچ قالمق ، یاپیشوب قالمق :

کوندردیکمز آدم اوراده ییلادی .

ییللامق } فل. برویا بر قاج سنه لک اولق، اسکیتک .

ییللق } ص. ۱. بر سنه لک ، بر یاشنده : ییللق قوزی . ۲. شو قدر سنه لک ، حدوث وظهورندن بری شو قدر سنه کچمش اولان : اوچ ییللق چو- جق ؛ بیک ییللق بنا ۳ شو قدر یاشنده اولان : یوز ییللق آدم . = سنه لک ، سنه ده بر ویریلن معاش ویا بخشش و سائره : چر بانلر ییلقله قپولا نیرلر .

ییللقچی } س. ص. و :

ییلقلی } س. ص. سنه اعتبارله مماشه قارشى خدمت ایدن آدم : بزم آراهه جی ییللقچی ، ییلقلیدر .

ییللمک } فل. با : ییلشمک .

ییلک } ییلدیرمک ، بیس و سائره . با : یمک و سائره .

ییلندی } س. بینه جک شیء ، یمکه } متعلق شیتلر ، قوت ، رزق ، آزیق .

ییلنی } ص. با : یگنی .

ییلو } س. ۱. بر شیتک کیروب یرلشمه سنه مخصوص ایوق چیزکی : جام ، چرچیوه ییوی . ۲. برز یوانه تک ایچنده ییلان قاوی صورتده طولاشه رق اوزانان ایوق : ششخانه، ویده، حیوا- دره ییوی ؛ طوبه ییو یا بقمق ، آچمق .

بیچارهٔک بیهجکی یوقدر . } ص . ۱ . چوق یر ، بلیجی } اکول ، اوپور : بیجی برپهلواندر . ۲ . کیتدکجه اطرافه پایلوب اتلری چوریدن (یاره) ، آکل : بیجی چیبان ، یاره .	طوب . } ص . پیر ، مأ کول ، بیهجک } ینکه صالح : بیهجک برشی یوقیدر؟ = س . ینهجک شیء ، مأ کولات ، آزیق ، رزق ، قوت : بیهجک تدارک ایتلی ؛	} ص . ۱ . برشیتک کیروب ییولی } برلشمه سنه مخصوص او . یوغی اولان : ییولی چرچیوه . ۲ . بیلان قاوی صورتمده طولاشه رق ممتد اولور او یوغی اولان : ییولی ششخانه ،
--	--	--

والحمد لله على التمام

چهارشنبه ۷ تشرین نانی سنه ۳۱۷ وفی ۹ شعبان سنه ۳۱۹

صبح ساعت ۲ دقیقه ۱۵ ارن کوی

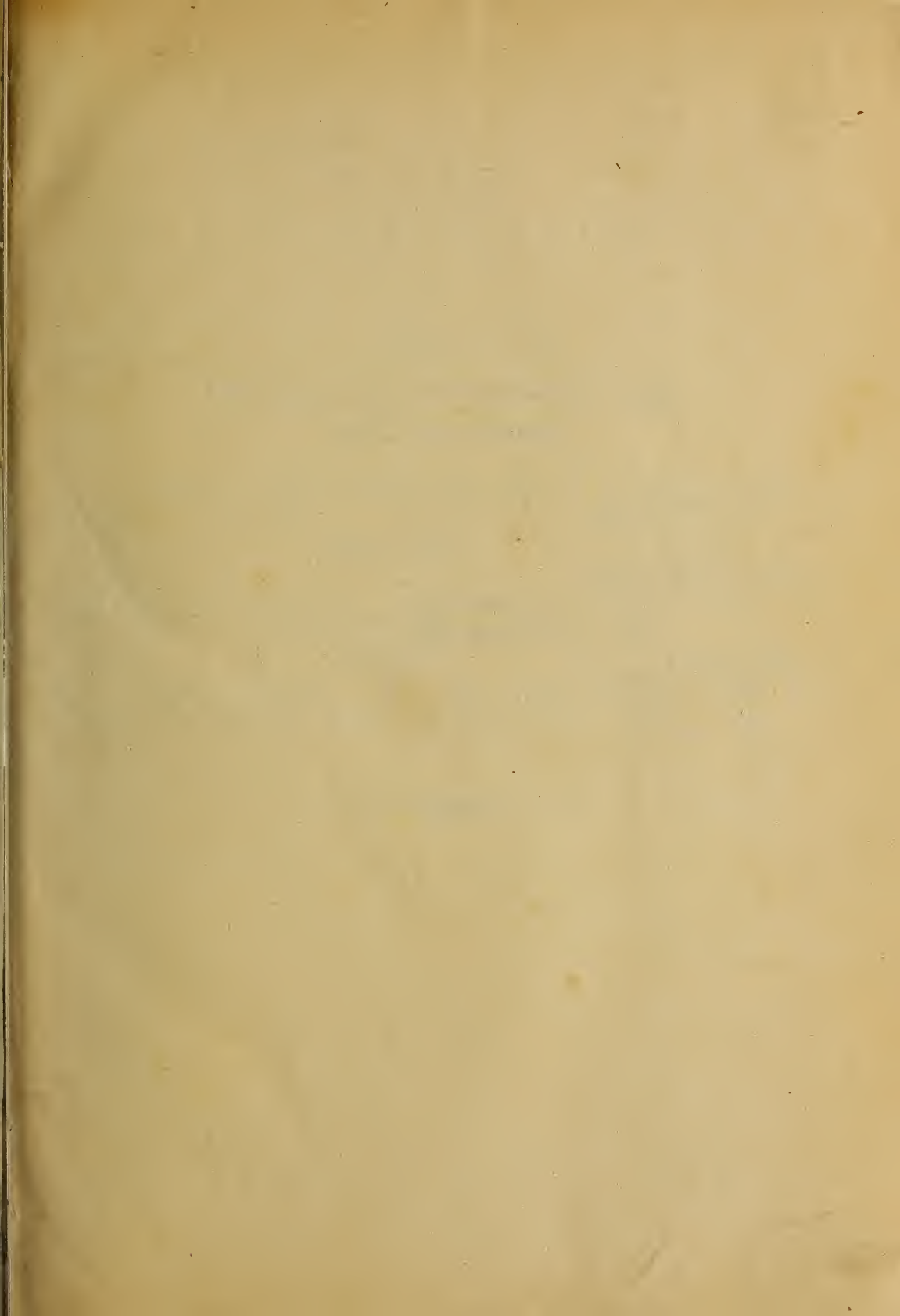
وكان البدء بتأليفه في ۱۵ تشرین اول سنه ۳۱۵ وفی ۲۲ جادی الاخری سنه ۱۳۱۷

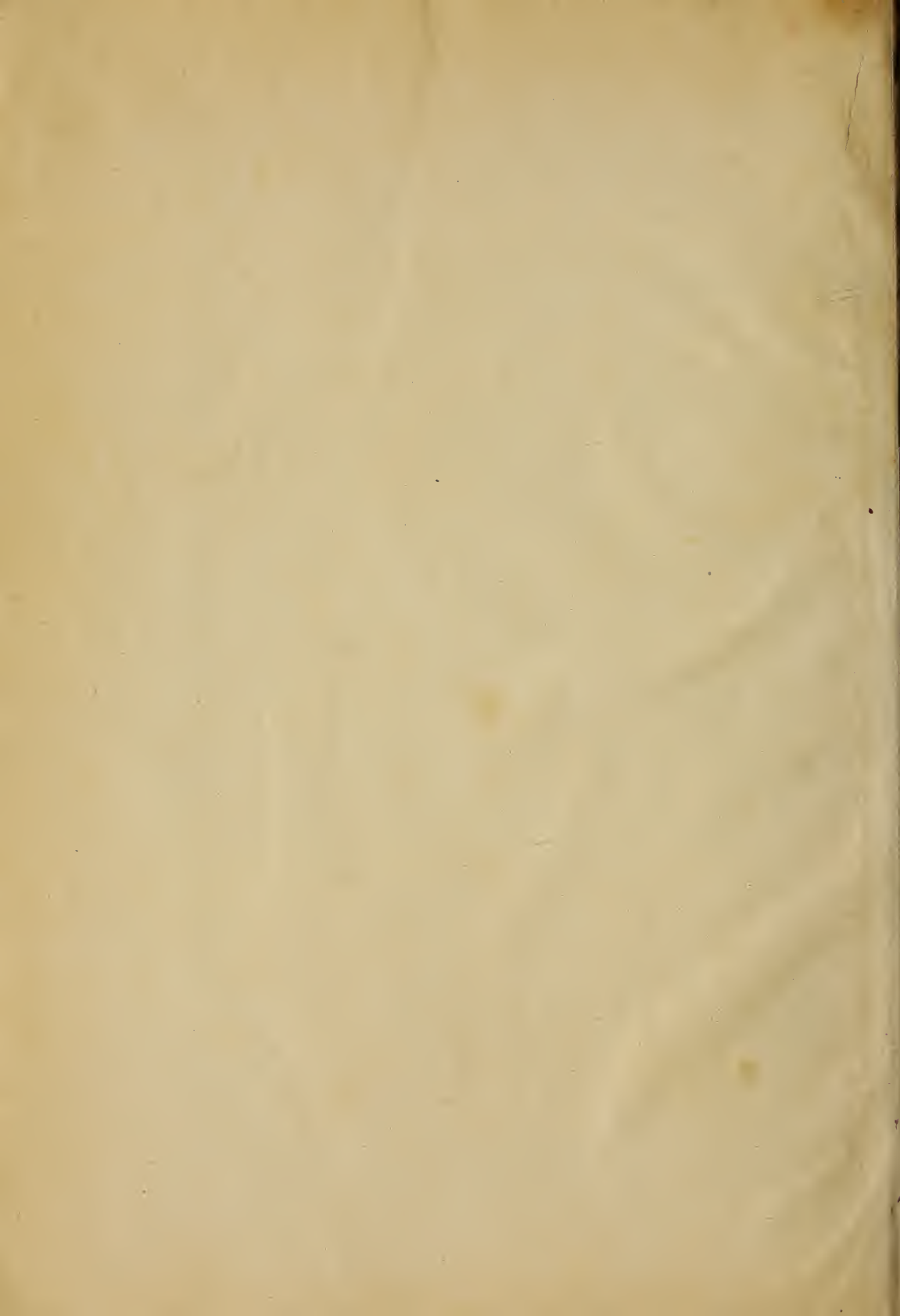
سامی

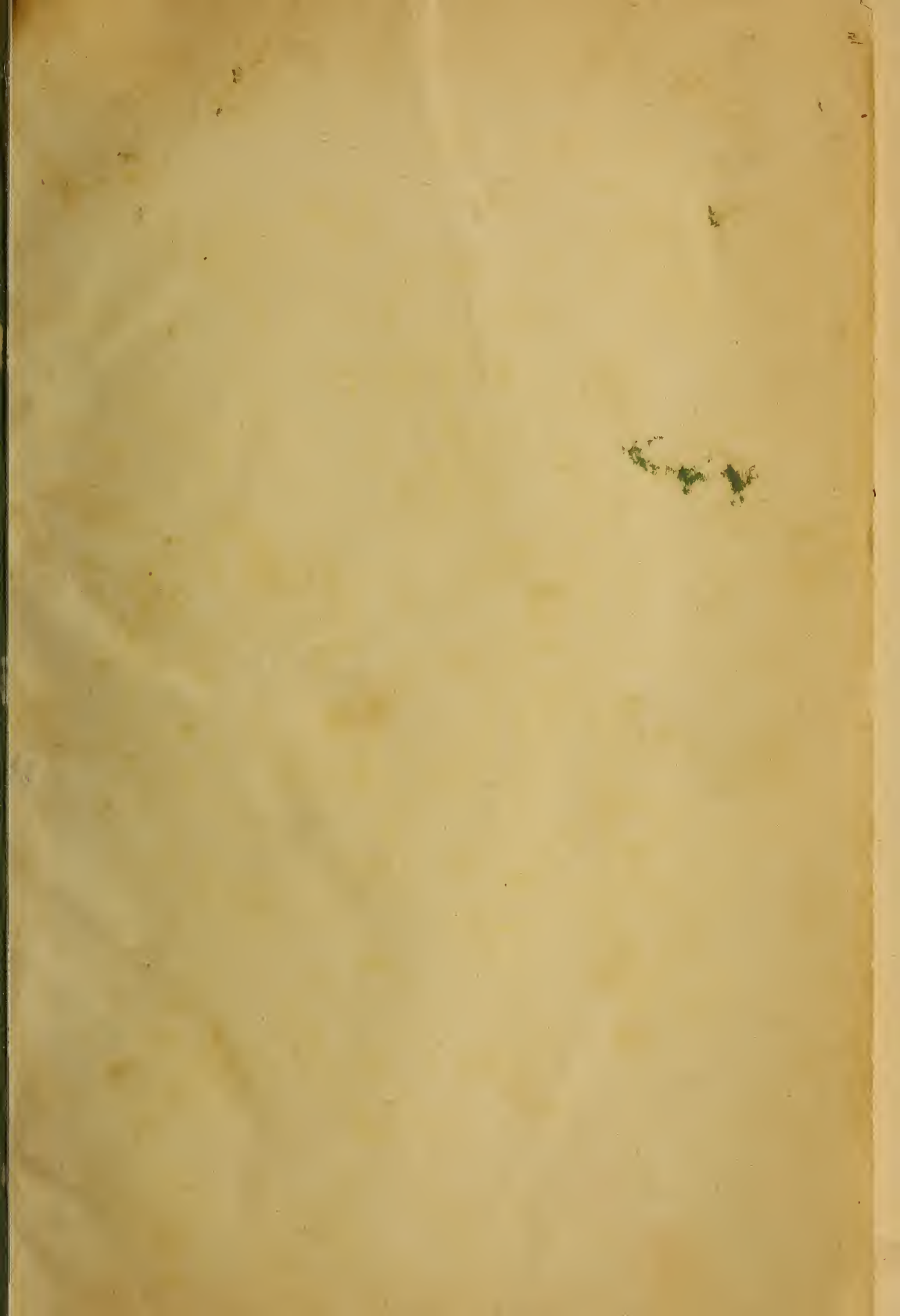
ایلك یکرمی بش فورمده مندرج اصطلاحات بحریه دن
بعضلری حقدده تصحیحات :

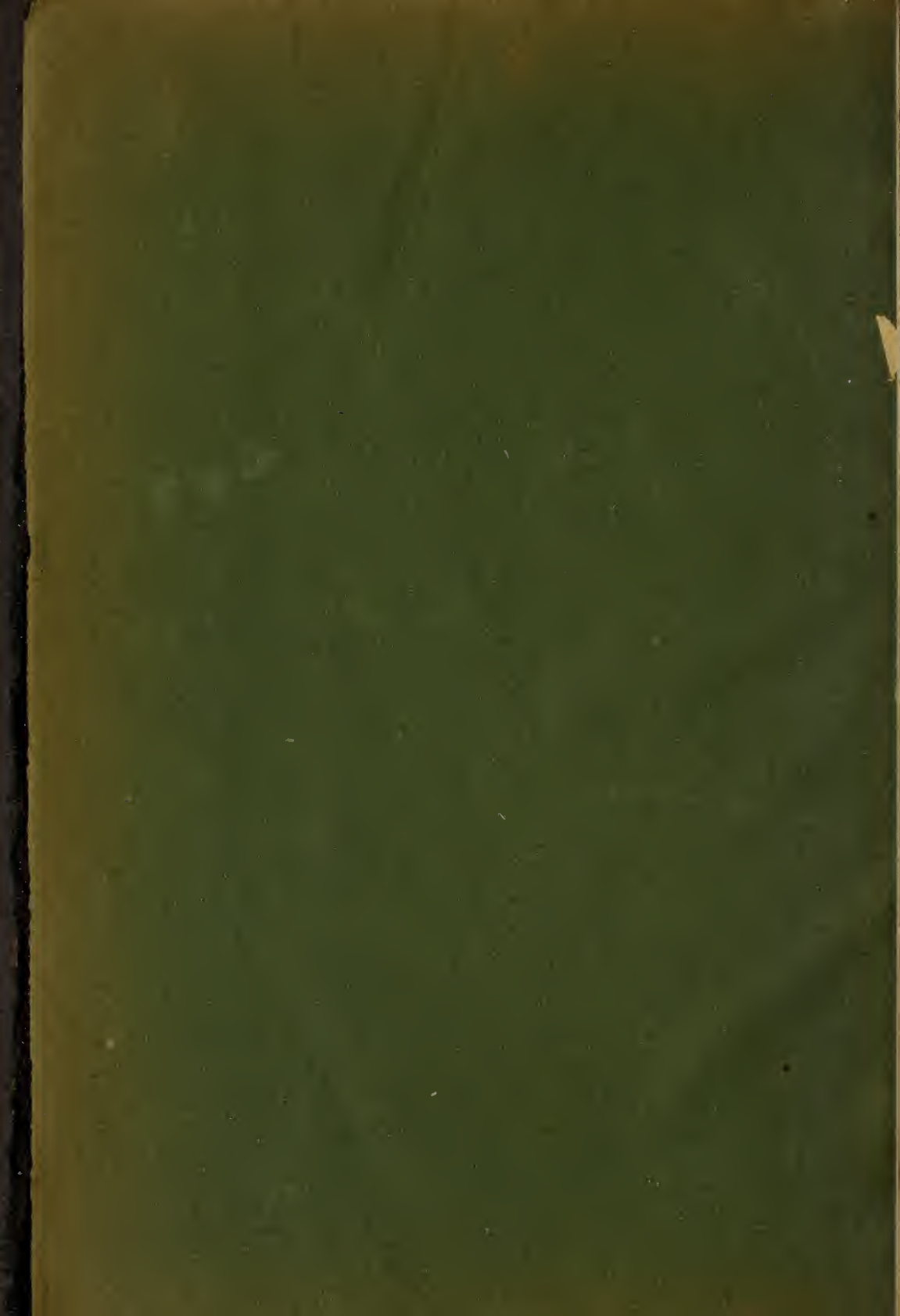
<p>بورددا } کینک یانلرینک سطح خارجیسی .</p> <p>پاپافینغو } پاپافینغو چبوغی اوز- رندەکی سرنه آچیلان یلکن .</p> <p>پراچقول } ایکی اغاجی قائما برینه ربط ایچون قونیلان اکری اغاج ویا دمیر .</p>	<p>میتله یانلری، بوردا مقابلی .</p> <p>الارغه } آچیق .</p> <p>اقرصه } کینک پرووه سنی روز- کارک اسدیکی جهتە یناشدیرمق .</p> <p>بوچا } کینک باشنی روزکارک اسدیکی جهتدن آچق .</p>	<p>آپازلامه } کینک بر استقامت معینه سندن کان روزکار .</p> <p>آسقو } کمی زنجیرینک چکیلوب عمودی بر وضعیتە کلمسی .</p> <p>آلابانده } کینک یانلرینک ایچ سطحی، کینک عمو-</p>
--	--	---

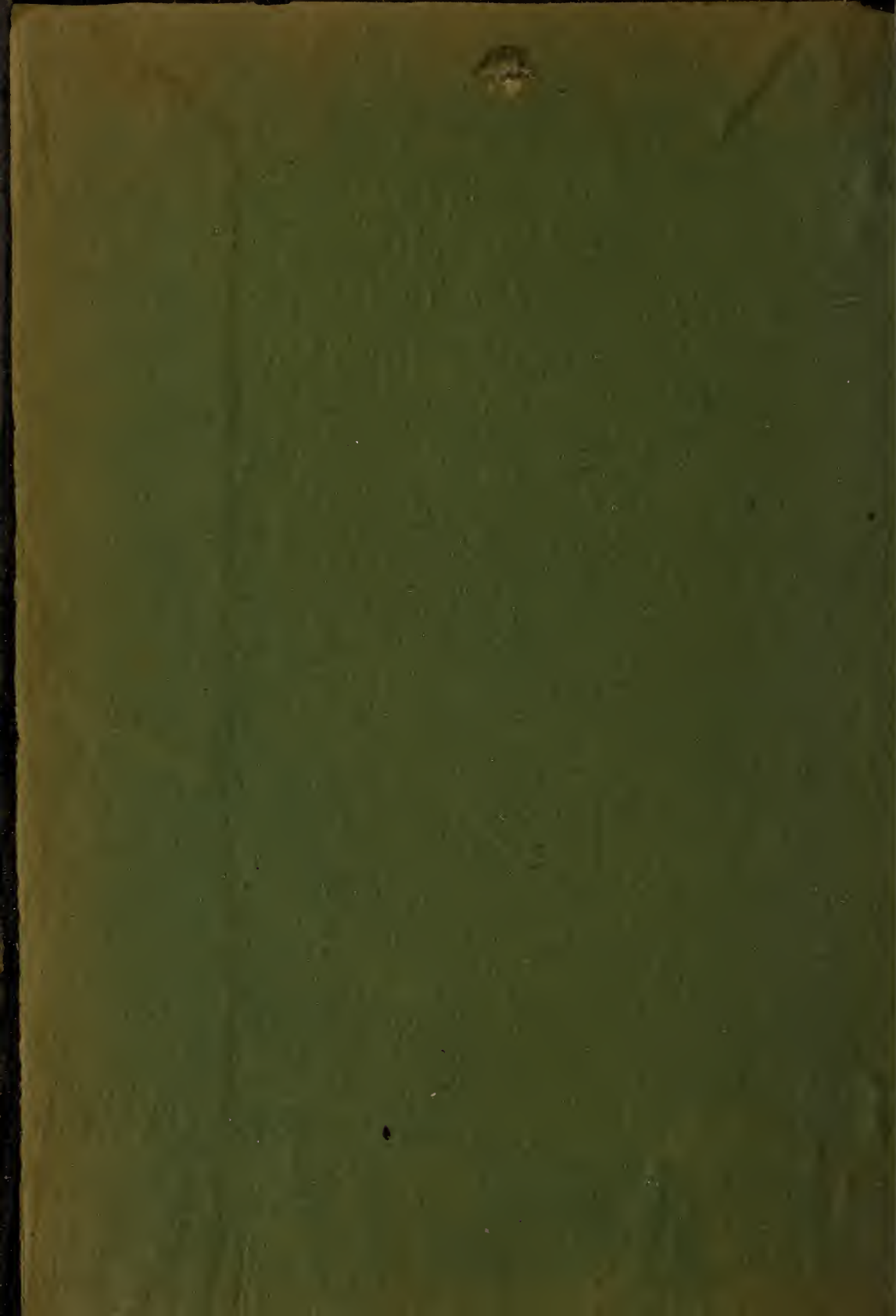

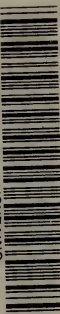

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01454946 3